VECHIUL TESTAMENT

GENESA (FACEREA)

SAU ÎNTÎIA CARTE A LUI MOISE

VREMURILE STRĂVECHI

DELA FACEREA LUMII PÎNĂ LA AVRAAM

CAPITOLELE 1—11. 9.

Facerea lumii.

1 1. La început*, Dumnezeu a făcut** cerurile şi pământul.

* Ioan 1. 1, 2. Evr. 1. 10. ** Ps. 8. 3; 33. 6; 89. 11, 12; 102. 25; 136. 5; 146. 6. Isa. 44. 24. Ier. 10. 12; 51. 15. Zah. 12. 1. Fapt. 14. 15; 17. 24. Col. 1. 16, 17. Evr. 11. 3. Apoc. 4. 11; 10. 6.

Lumina.

2. Pământul era pustiu şi gol; peste faţa adîncului de ape era întunerec, şi* Duhul lui Dumnezeu se mişca pe deasupra apelor.

* Ps. 33. 6. Isa. 40. 13, 14.

3. Dumnezeu* a zis: „Să fie** lumină!“ Şi a fost lumină.

* Ps. 33. 9. ** 2 Cor. 4. 6.

4. Dumnezeu a văzut că lumina era bună; şi Dumnezeu a despărţit lumina de întunerec.

5. Dumnezeu a numit lumina zi*, iar întunerecul l-a numit noapte. Astfel, a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a foşt ziua întîi.

* Ps. 74. 16; 104. 20.

Cerul.

6. Dumnezeu a zis: „ Să fie* o întindere între ape, şi ea să despartă apele de ape.“

* Iov. 37. 18. Ps. 136. 5. Ier. 10. 12; 51. 15.

7. Şi Dumnezeu a făcut întinderea, şi ea a despărţit* apele cari sînt dedesuptul întinderii de apele cari sînt deasupra** întinderii. Şi aşa a fost.

* Pilde 8. 28. ** Ps. 148. 4.

8. Dumnezeu a numit întinderea cer. Astfel, a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a fost ziua a doua.

Pământul.

9. Dumnezeu a zis: „Să* se strîngă la un loc apele cari sînt dedesuptul cerului, şi să se arate uscatul!“ Şi aşa a fost.

* Iov. 26. 10; 38. 8. Ps. 33. 7; 95. 5; 104. 9; 136. 6. Pilde. 8. 29. Ier. 5. 22. 2 Pet. 3. 5.

10. Dumnezeu a numit uscatul pământ, iar grămada de ape a numit-o mări. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

11. Apoi Dumnezeu a zis: „Să dea* pământul verdeaţă, iarbă cu sămînţă, pomi roditori**, cari să facă rod după soiul lor şi cari să aibă în ei sămînţa lor pe pământ.“ Şi aşa a fost.

* Evr. 6. 7. ** Luc. 6. 44.

12. Pământul a dat verdeaţă, iarbă cu sămînţă după soiul ei, şi pomi cari fac rod şi cari îşi au sămînţa în ei, după soiul lor. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

13. Astfel, a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a fost ziua a treia.

Soarele, luna şi stelele.

14. Dumnezeu a zis: „Să fie nişte luminători* în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie nişte semne** cari să arate vremile, zilele şi anii; * Deut. 4. 19. Ps. 74. 16; 136. 7. ** Ps. 74. 17; 104. 19.

15. şi să slujească de luminători în întinderea cerului, ca să lumineze pământul.“ Şi aşa a fost.

16. Dumnezeu* a făcut cei doi mari luminători, şi anume: luminătorul cel mai mare ca să stăpînească ziua, şi** luminătorul cel mai mic ca să stăpînească noaptea; a făcut şi† stelele.

* Ps. 136. 7, 8, 9; 148. 3, 5. ** Ps. 8. 3. † Iov. 38. 7.

17. Dumnezeu i-a aşezat în întinderea cerului, ca să lumineze pământul,

18. să stăpînească* ziua şi noaptea, şi să despartă lumina de întunerec. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

* Ier. 31. 35.

19. Astfel, a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a fost ziua a patra.

Vieţuitoarele mării.

20. Dumnezeu a zis: „Să mişune apele de vieţuitoare, şi să sboare păsări deasupra pământului pe întinderea cerului.“

21. Dumnezeu * a făcut peştii cei mari şi toate vieţuitoarele cari se mişcă şi de cari mişună apele, după soiurile lor; a făcut şi orice pasăre înaripată după soiul ei. Dumnezeu a văzut că erau bune. * Cap. 6.20; 7.14; 8.19; Ps. 104. 26.

22. Dumnezeu le-a binecuvîntat, şi a zis: „Creşteţi *, înmulţiţi-vă, şi umpleţi apele mărilor; să se înmulţească şi păsările pe pământ“. * Cap. 8.17.

23. Astfel a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a fost ziua a cincea.

Vieţuitoarele pământului.

24. Dumnezeu a zis: „Să dea pământul vieţuitoare după soiul lor, vite, tîrîtoare şi fiare pământeşti, după soiul lor.“ Şi aşa a fost.

25. Dumnezeu a făcut fiarele pământului după soiul lor, vitele după soiul lor şi toate tîrîtoarele pământului după soiul lor. Dumnezeu a văzut că erau bune.

26. Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem * om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpînească ** peste peştii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul şi peste toate tîrîtoarele cari se mişcă pe pământ.“ * Cap. 5. 1; 9. 6. Ps. 100. 3. Ecl. 7. 29. Fapt. 17. 26, 28, 29. 1 Cor. 11. 7. Efes. 4. 24. Col. 3. 10. Iac. 3. 9. ** Cap. 9. 2. Ps. 8. 6.

27. Dumnezeu a făcut pe om după * chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească ** şi parte femeiască i-a făcut.
* 1 Cor. 11. 7. ** Cap. 5. 2. Mal. 2. 15. Mat. 19. 4. Marc. 10. 6.

28. Dumnezeu i-a binecuvîntat, şi Dumnezeu le-a zis: „Creşteţi *, înmulţiţi-vă, umpleţi pământul, şi supuneţi-l; şi stăpîniţi peste peştii mării, peste păsările cerului, şi peste orice vieţuitoare care se mişcă pe pământ.“ * Cap. 9. 1, 7. Lev. 26. 9. Ps. 127. 3; 128. 3, 4.

29. Şi Dumnezeu a zis: „Iată că v'am dat orice iarbă care face sămînţă şi care este pe faţa întregului pământ, şi orice pom, care are în el rod cu sămînţă: aceasta să fie hrana * voastră.“ * Cap. 9. 3. Iov. 36. 31. Ps. 104. 14, 15; 136. 25; 146. 7. Fapt. 14. 17.

30. Iar tuturor * fiarelor pămîntului, tuturor păsărilor ** cerului, şi tuturor vietăţilor cari se mişcă pe pământ, cari au în ele o suflare de viaţă, le-am dat ca hrană toată iarba verde.“ Şi aşa a fost. * Ps. 145. 15, 16; 147. 9. ** Iov. 38. 41.

31. Dumnezeu S'a uitat * la tot ce făcuse; şi iată că erau foarte bune. Astfel a fost o seară, şi apoi a fost o dimineaţă: aceasta a fost ziua a şasea.
* Ps. 104. 24. 1 Tim. 4. 4.

Ziua de odihnă.

2 1. Astfel au fost sfîrşite cerurile şi pământul, şi toată * oştirea lor.
* Ps. 33. 6.

2. In ziua * a şaptea Dumnezeu Şi-a sfîrşit lucrarea, pe care o făcuse; şi în ziua a şaptea S'a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o făcuse.
* Exod. 20. 11; 31. 17. Deut. 5. 14. Evr. 4. 4.

3. Dumnezeu a binecuvîntat * ziua a şaptea şi a sfinţit-o, pentrucă în ziua aceasta S'a odihnit de toată lucrarea Lui, pe care o zidise şi o făcuse.
* Neem. 9. 14. Isa. 58. 13.

Facerea omului.

4. Iată * istoria cerurilor şi a pămîntului, cînd au fost făcute.
* Cap. 1. 1. Ps. 90. 1, 2.

5. In ziua cînd a făcut Domnul Dumnezeu un pămînt şi ceruri, nu era încă pe pămînt nici un copăcel * de cîmp şi nici o iarbă de pe cîmp nu încolţea încă: fiindcă Domnul Dumnezeu nu dăduse încă ploaie ** pe pămînt şi nu era nici un om ca să lucreze † pămîntul.
* Cap. 1. 12. Ps. 104. 14. ** Iov. 38. 26, 27, 28. † Cap. 3. 23.

6. Ci un abur se ridica de pe pămînt şi uda toată faţa pămîntului.

7. Domnul Dumnezeu a făcut pe om din ţărîna * pămîntului, i-a ** suflat în nări † suflare de viaţă, şi omul s'a făcut †† astfel un suflet viu. * Cap. 3. 19, 23. Ps. 103. 14. Ecl. 12. 7. Isa. 64. 8. 1 Cor. 15. 47. ** Iov. 33. 4. Fapt. 17. 25. † Cap. 7. 22. Isa. 2. 22. †† 1 Cor. 15. 45.

Raiul.

8. Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină * în Eden **, spre răsărit †; şi a pus †† acolo pe omul pe care-l întocmise. * Cap. 13. 10. Isa. 51. 3. Ezec. 28. 13. Ioel 2. 3. ** Cap. 3. 24. † Cap. 4. 16. 2 Imp. 19. 12. Ezec. 27. 23. †† Vers. 15.

9. Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pămînt tot felul * de pomi, plăcuţi la vedere şi buni la mîncare, şi pomul ** vieţii în mijlocul grădinii,

şi pomul † cunoştinţei binelui şi răului. *Ezec. 31. 8. **Cap. 3. 22. Pilde 3. 18; 11. 30. Apoc. 2. 7; 22. 2, 14. †Vers. 17.

10. Un rîu ieşea din Eden şi uda grădina; şi de acolo se împărţea şi se făcea patru braţe.

11. Numele celui dintîi este Pison; el înconjoară toată* ţara Havila, unde se găseşte aur. *Cap. 25. 18.

12. Aurul din ţara aceasta este bun; acolo se găseşte şi bedelion* şi piatră de onix. *Num. 11. 7.

13. Numele rîului al doilea este Ghihon; el înconjoară toată ţara Cuş.

14. Numele celui de al treilea este * Hidechel[1]: el curge la răsăritul Asiriei. Al patrulea rîu este Eufratul. *Dan. 10. 4.

15. Domnul Dumnezeu a luat pe om şi l-a aşezat* în grădina Edenului, ca s'o lucreze şi s'o păzească. *Vers. 8.

16. Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „Poţi să mănînci după plăcere din orice pom din grădină;

17. dar * din pomul cunoştinţei binelui şi răului să** nu mănînci, căci în ziua în care vei mînca din el, vei muri † negreşit.“ *Vers. 9. **Cap. 3. 1, 3, 11, 17. † Cap. 3. 3, 19. Rom. 6. 23. 1 Cor. 15. 56. Iac. 1. 15. 1 Ioan 5. 16.

Facerea femeii.

18. Domnul Dumnezeu a zis: „Nu este bine ca omul să fie singur; am* să-i fac un ajutor potrivit pentru el.“ *Cap. 3. 12. 1 Cor. 11. 9. 1 Tim. 2. 13.

19. Domnul Dumnezeu* a făcut din pămînt toate fiarele cîmpului şi toate păsările cerului; şi le-a adus** la om, ca să vadă cum are să le numească; şi orice nume pe care-l dădea omul fiecărei vieţuitoare, acela-i era numele. *Cap. 1. 20, 24. **Ps. 8. 6. Cap. 6. 20.

20. Şi omul a pus nume tuturor vitelor, păsărilor cerului şi tuturor fiarelor cîmpului; dar, pentru om, nu s'a găsit niciun ajutor, care să i se potrivească.

21. Atunci Domnul Dumnezeu a trimes un somn * adînc peste om, şi omul a adormit; Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui şi a închis carnea la locul ei. *Cap. 15. 12. 1 Sam. 26. 12.

22. Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie şi a adus-o la* om. *Pilde 18. 22. Evr. 13. 4.

23. Şi omul a zis: „Iată în sfîrşit aceea care este os * din oasele mele şi carne din carnea mea! Ea se va numi ‚femeie'[1], pentrucă a fost luată din** om.“ *Cap. 29. 14. Judc. 9. 2. 2 Sam. 5. 1; 19. 13. Efes. 5. 30. **1 Cor. 11. 8.

24. Deaceea* va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevasta sa, şi se vor face un singur trup. *Cap. 31. 15. Ps. 45. 10. Mat. 19. 5. Marc. 10. 7. 1 Cor. 6. 16. Efes. 5. 31.

Ispitirea femeii.

25. Omul şi nevasta lui erau amîndoi* goi, şi nu le era ** ruşine. *Cap. 3. 7, 10, 11. **Exod. 32. 25. Isa. 47. 3.

3 1. Şarpele* era mai** şiret decît toate fiarele cîmpului pe cari le făcuse Domnul Dumnezeu.

El a zis femeii: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: ‚Să nu mîncaţi din toţi pomii din grădină?'

*Apoc. 12. 9; 20. 2. **Mat. 10. 16. 2 Cor. 11. 3.

2. Femeia a răspuns şarpelui: ‚Putem să mîncăm din rodul tuturor pomilor din grădină.'

3. Dar* despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: „Să nu mîncaţi din el, şi nici să nu vă atingeţi de el, ca să nu muriţi.“ *Cap. 2. 17.

4. Atunci şarpele * a zis femeii: „Hotărît, că nu veţi muri: *Vers. 13. 2 Cor. 11. 3. 1 Tim. 2. 14.

5. dar Dumnezeu ştie că, în ziua cînd veţi mînca din el, vi * se vor deschide ochii, şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscînd binele şi răul“. *Vers. 7. Fapt. 26. 18.

6. Femeia a văzut că pomul era bun de mîncat şi plăcut de privit, şi că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui, şi a mîncat*; a dat şi bărbatului ei, care era lîngă ea, şi bărbatul** a mîncat şi el. *1 Tim. 2. 14. **Vers. 12. 17.

Păcatul lui Adam.

7. Atunci li s'au deschis * ochii la amîndoi; au cunoscut** că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin şi şi-au făcut şorţuri[2] din ele. *Vers. 5. **Cap. 2. 25.

8. Atunci au auzit glasul * Domnului Dumnezeu, care umbla prin grădină în răcoarea zilei[3]: şi omul şi nevasta

1. Adică Tigru.

1. In evreieşte femeie (işa) vine dela un cuvînt care înseamnă bărbat (iş). 2. Sau: cingători. 3. Evreeşte: vîntul.

lui s'au ascuns** de Faţa Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină.
* Iov 38. 1. ** Iov 31. 33. Ier. 23. 24. Amos 9. 3.

9. Dar Domnul Dumnezeu a chemat pe om, şi i-a zis: „Unde eşti?“

10. El a răspuns: „Ţi-am auzit glasul în grădină; şi mi-a fost frică*, pentrucă eram gol, şi m'am ascuns.“
* Cap. 2. 25. Exod. 3. 6. 1 Ioan 3. 20.

11. Şi Domnul Dumnezeu a zis: „Cine ţi-a spus că eşti gol? Nu cumva ai mîncat din pomul din care îţi poruncisem să nu mănînci?“

12. Omul a răspuns: „Femeia* pe care mi-ai dat-o ca să fie lîngă mine, ea mi-a dat din pom şi am mîncat.“
* Cap. 2. 18. Iov. 31. 33. Pilde 28. 13.

13. Şi Domnul Dumnezeu a zis femeii: „Ce ai făcut?“ Femeia a răspuns: „Şarpele* m'a amăgit, şi am mîncat din pom.“
* Vers. 4. 2 Cor. 11. 3. 1 Tim. 2. 14.

14. Domnul Dumnezeu a zis şarpelui: „Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat eşti între toate vitele şi între toate fiarele de pe cîmp; în toate zilele vieţii tale să te tîrăşti pe pîntece, şi să mănînci ţărînă*.
* Isa. 65. 25. Mic. 7. 17.

15. Vrăşmăşie* voi pune între tine şi femeie, între sămînţa ta şi sămînţa** ei†. Aceasta†† îţi va zdrobi capul, şi tu îi vei zdrobi călcîiul.“
* Mat. 3. 7; 13. 38; 23. 33. Ioan 8. 44. Fapt. 13. 10. 1 Ioan 3. 8. ** Ps. 132. 11. Isa. 7. 14. Mic. 5. 3. Mat. 1. 23, 25. Luc. 1. 31, 34, 35. Gal. 4. 4. † Rom. 16. 20. Col. 2. 15. Evr. 1. 14. 1 Ioan 5. 5. Apo. 12. 7, 17. †† Ps. 48. 6. Isa. 13. 8; 21. 3. Ioan 16. 21. 1 Tim. 2. 15.

16. Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferinţa şi însărcinarea ta; cu* durere vei naşte copii, şi dorinţele** tale se vor ţinea după bărbatul tău, iar el va stăpîni† peste tine.“
* Cap. 4. 7. ** 1 Cor. 11. 3; 14. 34. Efes. 5. 22, 23, 24. 1 Tim. 2. 21, 22. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1, 5, 6. † 1 Sam. 15. 13.

17. Omului i-a zis: „Fiindcă* ai ascultat de glasul nevestei tale, şi ai mîncat** din pomul despre care† îţi poruncisem: „Să nu mănînci deloc din el,“ blestemat†† este acum pămîntul din pricina ta. Cu multă trudă*† să-ţi scoţi hrana din el în toate zilele vieţii tale; * Vers. 6 ** Cap. 2. 17. † Ecl. 1. 2, 3. Isa. 24. 5, 6. Rom. 8. 20. †† Iov 5. 7. Ecl. 2. 23. *† Iov 31. 40.

18. spini* şi pălămidă să-ţi dea, şi să mănînci** iarba de pe cîmp.
* Ps. 104. 14. ** Ecl. 1. 13. 2 Tes. 3. 10.

19. In sudoarea* feţei tale să-ţi mănînci pîinea, pînă te vei întoarce în pămînt, căci din el ai fost luat; căci ţărînă** eşti, şi în† ţărînă te vei întoarce.“ * Cap. 2. 7. ** Iov. 21. 26; 34. 15. Ps. 104. 29. Ecl. 3. 20; 12. 7. Rom. 5. 12. Evr. 9. 27. † Vers. 5. Isa. 19. 12; 47. 12, 13. Ier. 22. 23.

20. Adam a pus nevestei sale numele Eva[1]: căci ea a fost mama tuturor celor vii.

21. Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam şi nevestei lui haine de piele, şi i-a îmbrăcat cu ele.

22. Domnul Dumnezeu a zis: „Iată* că omul a ajuns ca unul din Noi, cunoscînd binele şi răul. Să-l împedecăm dar acum ca nu cumva să-şi întindă mîna, să** ia şi din pomul vieţii, să mănînce din el, şi să trăiască în veci.“ * Cap. 2. 9. ** Cap. 4. 2; 9. 20.

23. Deaceea Domnul Dumnezeu l-a izgonit din grădina Edenului, ca* să lucreze pămîntul, din care fusese luat.
* Cap. 2. 8.

24. Astfel a izgonit El pe Adam; şi la răsăritul* grădinii Edenului a pus nişte heruvimi**, cari să învîrtească o sabie învăpăiată, ca să păzească drumul care duce la pomul vieţii.
* Ps. 104. 4. Evr. 1. 7. ** Ex. 25. 18—22. Ezec. 28. 11—16

Cain şi Abel.

4 1. Adam s'a împreunat cu nevastăsa Eva; ea a rămas însărcinată, şi a născut pe Cain. Şi a zis: „Am căpătat un om cu ajutorul Domnului!“

2. A mai născut şi pe fratele său Abel. Abel era cioban, iar Cain era plugar*. * Cap. 3. 23; 9. 20.

3. După o bucată de vreme, Cain a adus Domnului o jertfă de mîncare[1] din roadele* pămîntului. * Num. 18. 12.

4. Abel a adus şi el o jertfă de mîncare din oile întîi* născute ale turmei lui şi din grăsimea lor. Domnul a privit cu plăcere** spre Abel şi spre jertfa lui; * Num. 18. 17. Pilde 3. 9. ** Evr. 11. 4.

5. dar spre Cain şi spre jertfa lui, n'a privit cu plăcere. Cain s'a mîniat foarte tare, şi* i s'a posomorît faţa. * Cap. 31. 2.

6. Şi Domnul a zis lui Cain: „Pentruce te-ai mîniat, şi pentruce ţi s'a posomorît faţa?

7. Nu-i aşa? Dacă faci bine, vei fi bine primit; dar dacă faci rău, păcatul pîndeşte* la uşă; dorinţa lui se ţine după tine, dar tu să-l stăpîneşti.“
* Iac. 1. 15.

1. Adică: Viaţă. 2. Sau: o jertfă pentru păcat.

8. Insă Cain a zis fratelui său Abel: „Haidem să ieşim la cîmp.“ Dar pe cînd erau la cîmp, Cain s'a ridicat împotriva fratelui său Abel, şi l-a omorît*. * Mat. 23. 35. 1 Ioan 3. 12. Iuda 11.

Pedeapsa lui Cain.

9. Domnul a zis lui Cain: „Unde* este fratele tău Abel?“ El a răspuns: „Nu ştiu**. Sînt eu păzitorul fratelui meu?“ * Ps. 9. 12. ** Ioan 8. 44.

10. Şi Dumnezeu a zis: „Ce ai făcut? Glasul* sîngelui fratelui tău strigă din pămînt la Mine. * Evr. 12. 24. Apoc. 6. 10.

11. Acum blestemat eşti tu, isgonit din ogorul acesta, care şi-a deschis gura ca să primească din mîna ta sîngele fratelui tău!

12. Cînd vei lucra pămîntul, să nu-ţi nai dea bogăţia lui. Pribeag şi fugar să fii pe pămînt.“

13. Cain a zis Domnului: „Pedeapsa mea e prea mare ca s'o pot suferi.

14. Iată că Tu* mă izgoneşti azi de pe faţa pămîntului; eu voi trebui să mă ascund de Faţa** Ta, şi să fiu pribeag şi fugar pe pămînt; şi oricine † mă va găsi, mă va omorî.“ * Iov. 15. 20—24. ** Ps. 51. 11. † Cap. 9. 6. Num. 35. 19, 21, 27.

15. Domnul i-a zis: „Nicidecum; ci dacă va omorî cineva pe Cain, Cain să fie răzbunat de şeapte* ori.“ Şi Domnul a hotărît** un semn pentru Cain, ca oricine îl va găsi, să nu-l omoare. * Ps. 79. 12. ** Ezec. 9. 4, 6.

16. Apoi, Cain a ieşit* din Faţa Domnului, şi a locuit în ţara Nod[1], la răsărit de Eden. * 2 Reg. 13. 23; 24. 20. Ier. 23. 39; 52. 3.

Cain şi urmaşii lui.

17. Cain s'a împreunat cu nevastăsa; ea a rămas însărcinată şi a născut pe Enoh. El a început apoi să zidească o cetate, şi a pus* acestei cetăţi numele fiului său Enoh. * Ps. 49. 11.

18. Enoh a fost tatăl lui Irad; Irad a fost tatăl lui Mehuiael; Mehuiael a fost tatăl lui Metuşael; şi Metuşael a fost tatăl lui Lameh.

19. Lameh şi-a luat două neveste: numele uneia era Ada, şi numele celeilalte era Ţila.

20. Ada a născut pe Iabal: el a fost tatăl celor ce locuiesc în corturi şi păzesc vitele.

21. Numele fratelui său era Iubal: el a fost tatăl* tuturor celor ce cîntă cu alăuta şi cu cavalul. * Rom. 4. 11, 12.

22. Ţila, de partea ei, a născut şi ea pe Tubal-Cain, făuritorul tuturor uneltelor de aramă şi de fer. Sora lui Tubal-Cain era Naama.

23. Lameh a zis nevestelor sale:
„Ada şi Ţila, ascultaţi glasul meu!
Nevestele lui Lameh, ascultaţi cuvîntul meu!
Am omorît un om pentru rana mea,
Şi un tînăr pentru vînătăile mele.
24. Cain* va fi răsbunat de şeapte ori,
Iar Lameh de şaptezeci de ori cîte şapte.“ * Vers. 15.

Naşterea lui Set.

25. Adam s'a împreunat iarăş cu nevastă-sa; ea a născut un fiu, şi i-a* pus numele Set[1]; „căci“, a zis ea, „Dumnezeu mi-a dat o altă sămînţă în locul lui Abel, pe care l-a ucis Cain.“ * Cap. 5. 3.

26. Lui Set i *s'*a născut* şi lui un fiu, şi i-a pus numele Enos. Atunci au început oamenii să cheme** Numele Domnului. * Cap. 5. 6.
** 1 Reg. 18. 24. Ps. 116. 17. Ioel 2. 32. Tef. 3. 9. 1 Cor. 1. 2.

Urmaşii lui Adam prin Set pînă la Noe.

5 1. Iată cartea* neamurilor lui Adam. In ziua cînd a făcut Dumnezeu pe om, l-a făcut după asemănarea** lui Dumnezeu.
* 1 Cron. 1. 1. Luc. 3. 38. ** Cap. 1. 26. Efes. 4. 24. Col. 3. 10.

2. I-a făcut parte bărbătească* şi parte femeiască, i-a binecuvîntat, şi le-a dat numele de „om“, în ziua cînd au fost făcuţi. * Cap. 1. 27.

3. La vîrsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu după chipul şi asemănarea lui, şi i-a pus* numele Set. * Cap. 4. 25.

4. După naşterea lui Set, Adam* a trăit opt sute de ani; şi a născut** fii şi fiice. * 1 Cro. 1. 1, etc. ** Cap. 1. 28.

5. Toate zilele pe cari le-a trăit Adam, au fost de nouă sute trei zeci de ani; apoi* a murit. * Cap. 3. 19. Evr. 9. 27.

6. La vîrsta de o sută cinci ani, Set a născut* pe Enos. * Cap. 4. 26.

7. După naşterea lui Enos, Set a mai trăit opt sute şapte ani, şi a născut fii şi fiice.

8. Toate zilele lui Set au fost de nouă sute doisprezece ani; apoi a murit.

1. Adică: Fugă.

1. Adică: Inlocuit.

9. La vrîsta de noăzeci de ani, Enos a născut pe Cainan.

10. După naşterea lui Cainan, Enos a mai trăit opt sute cincisprezece ani, şi a născut fii şi fiice.

11. Toate zilele lui Enos au fost de nouă sute cinci ani; apoi a murit.

12. La vrîsta de şapte zeci de ani, Cainan a născut pe Mahalaleel.

13. După naşterea lui Mahalaleel, Cainan a mai trăit opt sute patruzeci de ani; şi a născut fii şi fiice.

14. Toate zilele lui Cainan au fost de nouă sute zece ani; apoi a murit.

15. La vîrsta de şase zeci şi cinci de ani, Mahalaleel a născut pe Iared.

16. După naşterea lui Iared, Mahalaleel a mai trăit opt sute treizeci de ani; şi a născut fii şi fiice.

17. Toate zilele lui Mahalaleel au fost de opt sute nouăzeci şi cinci de ani; apoi a murit.

18. La vrîsta de o sută şasezeci şi doi de ani, Iared a născut pe * Enoh.
* Iuda 14. 15.

19. După naşterea lui Enoh, Iared a mai trăit opt sute de ani; şi a născut fii şi fiice.

20. Toate zilele lui Iared au fost de nouă sute şase zeci şi doi de ani; apoi a murit.

21. La vrîsta de şase zeci şi cinci de ani, Enoh a născut pe Metusala.

22. După naşterea lui Metusala, Enoh a umblat * cu Dumnezeu trei sute de ani; şi a născut fii şi fiice.
* Cap. 6. 9; 17. 1; 24. 40. 2. Reg. 20 3. Ps. 16. 8; 116. 9; 128. 1. Mic. 6. 8. Mal. 2. 6.

23. Toate zilele lui Enoh au fost trei sute şase zeci şi cinci de ani.

24. Enoh * a umblat cu Dumnezeu; apoi nu s'a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu. * 2 Reg. 2. 11. Evr. 11. 5.

25. La vrîsta de o sută opt zeci şi şapte de ani, Metusala a născut pe Lameh.

26. După naşterea lui Lameh, Metusala a mai trăit şapte sute optzeci şi doi de ani; şi a născut fii şi fiice.

27. Toate zilele lui Metusala au fost de nouă sute şase zeci şi nouă de ani; apoi a murit.

28. La vrîsta de o sută optzeci şi doi de ani, Lameh a născut un fiu.

29. El i-a pus numele Noe [1], zicînd: „Acesta ne va mîngîia pentru osteneala şi truda mînilor noastre, cari vin din acest pămînt, pe care * l-a blestemat Domnul.“ * Cap. 3. 17; 4. 11.

30. După naşterea lui Noe, Lameh a mai trăit cinci sute nouă zeci şi cinci de ani; şi a născut fii şi fiice.

31. Toate zilele lui Lameh au fost de şapte sute şaptezeci şi şapte de ani; apoi a murit.

32. Noe, la vrîsta de cinci sute de ani, a născut pe Sem *, Ham şi Iafet **.
* Cap. 6. 10. ** Cap. 10. 21.

Stricăciunea oamenilor.

6 1. Cînd * au început oamenii să se înmulţească pe faţa pămîntului, şi li s'au născut fete, * Cap. 1. 28.

2. fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase; şi din toate şi-au luat * de neveste pe acelea pe cari şi le-au ales. * Deut. 7. 3, 4.

3. Atunci Domnul a zis: „Duhul * Meu nu va rămînea [2] pururea în om, căci ** şi omul nu este decît carne păcătoasă: totuş [3] zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani.“
* Gal. 5. 16, 17. 1 Pet. 3. 19, 20. ** Ps. 78. 39.

4. Uriaşii erau pe pămînt în vremurile acelea, şi chiar şi după ce s'au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, şi le-au născut ele copii: aceştia erau vitejii cari au fost în vechime, oameni cu nume.

5. Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pămînt, şi că toate întocmirile gîndurilor * din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău.
* Cap. 8. 21. Deut. 29. 19. Prov. 6. 18. Mat. 15. 19.

6. I-a părut rău * Domnului că a făcut pe om pe pămînt, şi S'a mîhnit ** în inima Lui. * Num. 23. 19. 1 Sam. 15. 11, 29. 2 Sam. 24. 16. Mal. 3. 6. Iac. 1. 17. Isa. 63. 10. Efes. 4. 30.

7. Şi Domnul a zis: „Am să şterg de pe faţa pămîntului pe omul pe care l-am făcut, dela om pînă la vite, pînă la tîrîtoare şi pînă la păsările cerului; căci Imi pare rău că i-am făcut.“

Noe.

8. Dar Noe a căpătat * milă înaintea Domnului.
* Cap. 19. 19. Exod. 33. 12, 13, 16, 17. Luc. 1. 30. Fapt. 7. 46.

9. Iată cari sînt urmaşii lui Noe.

1. Adică: mîngîiere. 2. Sau: Nu se va lupta, sau nu va stăpîni. 3. Sau: de aceea.

Noe* era un om neprihănit şi fără pată între cei din vremea lui: Noe** umbla cu Dumnezeu. *Cap. 7. 1. Ezec. 14. 14, 20. Rom. 1. 17. Evr. 11, 7. 2 Pet. 2. 5. **Cap. 5. 22.

10. Noe a născut trei fii: Sem*, Ham şi Iafet. *Cap. 5. 32.

11. Pămîntul era stricat* înaintea lui Dumnezeu, pămîntul era plin** de silnicie. *Cap. 7. 1; 10. 9; 13. 13. 2 Cron. 34. 27. Luc. 1. 6. Rom. 2. 13; 3. 19. **Ezec. 8. 17; 28. 16. Hab. 2. 8, 17.

12. Dumnezeu S'a uitat* spre pămînt, şi iată că pămîntul era stricat; căci orice făptură îşi stricase calea pe pămînt. Cap. 18. 21. Ps. 14. 2; 33. 13, 14; 53. 2, 3.

13. Atunci Dumnezeu a zis lui Noe: „Sfîrşitul* oricărei făpturi este hotărît înaintea Mea, fiindcă au umplut pămîntul de silnicie; iată, am** să-i nimicesc împreună cu pămîntul. *Ier. 51. 13. Ezec. 7. 2, 3, 6. Amos 8. 2. 1 Pet. 4. 7. **Vers. 17.

14. Fă-ţi o corabie din lemn de gofer (chiparos); corabia aceasta s'o împarţi în cămăruţe, şi s'o tencuieşti cu smoală pe dinlăuntru şi pe dinafară.

15. Iată cum s'o faci: corabia să aibă trei sute de coţi în lungime, cincizeci de coţi în lăţime şi treizeci de coţi în înălţime.

16. Să faci corăbiei o fereastră[2], sus, lată de un cot; uşa s'o pui în laturea corăbiei; şi să faci un rînd de cămări jos, altul la mijloc şi altul sus.

17. Şi, iată că Eu* am să fac să vină un potop de ape pe pămînt, ca să nimicească orice făptură de supt cer, care are suflare de viaţă; tot ce este pe pămînt va pieri. *Vers. 13. Cap. 7. 4, 21, 22, 23. 2 Pet. 2. 5.

18. Dar cu tine fac un legămînt; să* intri în corabie, tu şi fiii tăi, nevastăta şi nevestele fiilor tăi împreună cu tine. *Cap. 7. 1, 7, 13. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

19. Din tot ce trăieşte, din orice făptură, să iei în corabie cîte două* din fiecare soi, ca să le ţii vii cu tine: să fie o parte bărbătească şi o parte femeiască. *Cap. 7. 8, 9, 15, 16.

20. Din păsări după soiul lor, din vite după soiul lor, şi din toate tîrîtoarele de pe pămînt după soiul lor, să vină* la tine înlăuntru cîte două din fiecare soi, ca să le ţii cu viaţă. *Cap. 7. 9, 15. Vezi cap. 2. 9.

21. Şi tu, ia-ţi din toate bucatele cari se mănîncă, şi fă-ţi merinde din ele, ca să-ţi slujească de hrană ţie şi lor."

22. Aşa a şi făcut Noe*: a făcut tot** ce-i poruncise Dumnezeu. *Evr. 11. 7. Exod. 40. 16. **Cap. 7. 5, 9, 16.

Noe intră în corabie.

7 1. Domnul a zis lui Noe: „Intră* în corabie, tu şi toată casa ta; căci team** văzut fără prihană înaintea Mea în neamul acesta de oameni. *Vers. 7. 13. Mat. 24. 38. Luc. 17. 26. Evr. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5. **Cap. 6. 9. Ps. 33. 18, 19. Prov. 10. 9, 9. 2 Pet. 2. 9.

2. Ia cu tine cîte şapte perechi din toate dobitoacele curate*, cîte o parte bărbătească şi cîte o parte femeiască; o pereche din dobitoacele cari nu sînt curate**, cîte o parte bărbătească şi cîte o parte femeiască; *Vers. 8. Lev. cap. 11. **Lev. 10. 10. Ezec. 44. 23.

3. şi cîte şapte perechi de asemenea, din păsările cerului, cîte o parte bărbătească şi cîte o parte femeiască, pentru ca să le ţii vie sămînţa pe toată faţa pămîntului.

4. Căci după şapte zile, voi face să ploaie pe pămînt patruzeci* de zile şi patruzeci de nopţi; şi voi şterge astfel de pe faţa pămîntului toate făpturile pe cari le-am făcut." *Vers. 12. 17

5. Noe* a făcut tot ce-i poruncise Domnul. Cap. 6. 22.

6. Noe era de şase sute de ani, cînd a venit potopul pe pămînt.

7. Şi Noe* a intrat în corabie cu fiii săi, cu nevastă-sa şi cu nevestele fiilor săi, din pricina apelor potopului. *Vers. 1.

8. Din dobitoacele curate şi din dobitoacele necurate, din păsări şi din tot ce se tîrăşte pe pămînt,

9. au intrat în corabie la Noe, două cîte două, cîte o parte bărbătească şi cîte o parte femeiască, aşa cum poruncise Dumnezeu lui Noe.

Potopul.

10. După cele şapte zile, au venit apele potopului pe pămînt.

11. In anul al şasesutelea al vieţii lui Noe, în luna a doua, în ziua a şaptesprezecea a lunii, în ziua aceea, s'au rupt toate izvoarele* Adîncului celui mare şi s'au deschis stăvilarele** cerurilor. *Cap. 8. 3. Prov. 8. 28. Ezec. 26. 19. **Cap. 1. 7; 8. 2. Ps. 78. 23.

12. Ploaia a* căzut pe pămînt patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. *Vers. 4, 17.

1. Sau: umbla. 2. Sau: acoperiş.

13. In aceeaş zi au intrat* în corabie: Noe, Sem, Ham şi Iafet, fiii lui Noe, nevasta lui Noe şi cele trei neveste ale fiilor lui cu ei:
* Vers. 1. 7. Cap. 6. 18. Evr. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 2. 5.

14. ei*, şi toate fiarele cîmpului, după soiul lor, toate vitele după soiul lor, toate tîrîtoarele cari se tîrăsc pe pămînt după soiul lor, toate păsările după soiul lor, toate păsărelele, tot ce are aripi. * Vers. 2, 3, 8, 9.

15. Au intrat* în corabie la Noe, două cîte două, din orice făptură care are suflare de viaţă. * Cap. 6. 10.

16. Cele cari au intrat, erau cîte o parte bărbătească şi cîte o parte femeiască, din orice făptură, după cum* poruncise Dumnezeu lui Noe. Apoi Domnul a închis uşa după el. * Vers. 2, 3.

17. Potopul* a fost patruzeci de zile pe pămînt. Apele au crescut şi au ridicat corabia, şi ea s'a înălţat deasupra pămîntului. * Vers. 4, 12.

18. Apele au ajuns mari şi au crescut foarte mult pe pămînt, şi corabia plutea* pe deasupra apelor. * Ps. 104. 26.

19. Apele au ajuns din ce în ce mai mari şi toţi munţii înalţi, cari sînt supt cerul întreg, au fost* acoperiţi.
* Ps. 104. 6. Ier. 3. 23.

20. Cu cincisprezece coţi s'au înălţat apele deasupra munţilor, cari au fost acoperiţi.

21. Şi a pierit* orice făptură care se mişca pe pămînt, atît păsările cît şi vitele şi fiarele, tot ce se tîra pe pămînt, şi toţi oamenii. * Vers. 4. Cap. 6. 13, 17. Iov. 22. 16. Mat. 24. 39. Luc. 17. 27. 2 Pet. 3. 6.

22. Tot ce răsufla*, tot ce avea suflare de duh de viaţă în nări, tot ce era pe pămîntul uscat, a murit. * Cap. 2. 7.

23. Toate făpturile cari erau pe faţa pămîntului au fost nimicite, dela om pînă la vite, pînă la tîrîtoare şi pînă la păsările cerului: au fost nimicite de pe pămînt. N'a rămas decît Noe* şi ce era cu el în corabie.
* 1 Pet. 3. 20. 2 Pet. 1. 5; 3. 6.

24. Apele* au fost mari pe pămînt o sută cincizeci de zile. * Cap. 8. 3, 4. Vers. 11.

Sfîrşitul potopului.

8 1. Dumnezeu Şi-a adus aminte* de Noe, de toate vieţuitoarele şi de toate vitele cari erau cu el în corabie; şi Dumnezeu** a făcut să sufle un vînt pe pămînt, şi apele s'au potolit.
* Cap. 19. 29. Exod. 2. 24. 1 Sam. 2. 19. ** Exod. 14. 21.

2. Izvoarele Adîncului şi stăvilarele cerurilor au fost închise*, şi ploaia** din cer a fost oprită.
* Cap. 7. 11. ** Iov 38. 37.

3. Apele au scăzut de pe faţa pămîntului, scurgîndu-se şi împuţinîndu-se, şi, după o sutăcincizeci* de zile, apele s'au micşorat. * Cap. 7. 24.

4. In luna a şaptea, în ziua a şaptesprezecea a lunii, corabia s'a oprit pe munţii Ararat.

5. Apele au mers scăzînd pînă în luna a zecea. In luna a zecea, în ziua întîi a lunii, s'au văzut vîrfurile munţilor.

6. După patruzeci de zile, Noe a deschis fereastra* corăbiei pe care o făcuse. * Cap. 6. 16.

7. A dat drumul unui corb, care a ieşit, ducîndu-se şi întorcîndu-se, pînă cînd au secat apele de pe pămînt.

8. A dat drumul şi unui porumbel, ca să vadă dacă scăzuseră apele de pe faţa pămîntului.

9. Dar porumbelul n'a găsit nici un loc ca să-şi pună piciorul, şi s'a întors la el în corabie, căci erau ape pe toată faţa pamîntului. Noe a întins mîna, l-a luat, şi l-a băgat la el în corabie.

10. A mai aşteptat alte şapte zile, şi iarăş a dat drumul porumbelului din corabie.

11. Porumbelul s'a întors la el spre seară; şi iată că în ciocul lui era o frunză de măslin ruptă de curînd. Noe a cunoscut astfel că apele scăzuseră pe pămînt.

12. A mai aşteptat alte şapte zile; şi a dat drumul porumbelului. Dar porumbelul nu s'a mai întors la el.

13. In anul şase sute unu, în luna întîi, în ziua întîi a lunii, apele secaseră pe pămînt. Noe a ridicat învelitoarea corăbiei: s'a uitat, şi iată că faţa pămîntului se uscase.

14. In luna a doua, în a douăzeci şi şaptea zi a lunii, pămîntul era uscat de tot.

Ieşirea lui Noe din corabie.

15. Atunci Dumnezeu a vorbit lui Noe, şi i-a zis:

16. „Ieşi din corabie, tu* şi nevastă-ta, fiii tăi şi nevestele fiilor tăi cu tine! * Cap. .. 13.

17. Scoate afară împreună cu tine

toate * vieţuitoarele de tot felul cari sînt cu tine, atît păsările cît şi vitele şi toate tîrîtoarele cari se tîrăsc pe pămînt: să mişune pe pământ, să crească** şi să se înmulţească pe pământ." * Cap. 7. 15. ** Cap. 1. 23.

18. Şi Noe a ieşit afară cu fiii săi, cu nevastă-sa şi cu nevestele fiilor săi.

19. Toate dobitoacele, toate tîrîtoarele, toate păsările, tot ce se mişcă pe pământ, după soiurile lor, au ieşit din corabie.

20. Noe a zidit un altar Domnului; a luat din toate dobitoacele* curate şi din toate păsările curate, şi a adus arderi de tot pe altar. *Lev. cap. 11.

21. Domnul a mirosit un miros* plăcut; şi Domnul a zis în inima Lui: „Nu voi mai blestema** pământul, din pricina omului, pentrucă întocmirile† gîndurilor din inima omului sînt rele din tinereţa lui; şi nu voi mai lovi†† tot ce este viu, cum am făcut.
* Lev. 1. 9. Ezec. 10. 41. 2 Cor. 2. 15. Efes. 5. 2. ** Cap. 3. 17; 6. 17. † Cap. 6. 5. Iov 14. 4; 15. 14. Ps. 51. 5. Ier. 17. 9. Mat. 15. 19. Rom. 1. 31; 3. 23. †† Cap. 9. 11, 15.

22. Cît va fi pământul*, nu va înceta sămănatul şi seceratul, frigul şi căldura, vara şi iarna, ziua** şi noaptea!" * Isa. 54. 9. ** Ier. 33. 20, 25.

Dumnezeu binecuvintează pe Noe.

9 1. Dumnezeu a binecuvîntat pe Noe şi pe fiii săi, şi le-a zis: „Creşteţi*, înmulţiţi-vă, şi umpleţi pământul.
* Vers. 7, 19. Cap. 1. 28.; 10. 32.

2. S'apuce groaza* şi frica de voi pe orice dobitoc de pe pământ, pe orice pasăre a cerului, pe tot ce se mişcă pe pământ şi pe toţi peştii mării: vi le-am dat în mînile voastre! *Cap. 1. 58. Osea 2. 18.

3. Tot ce se mişcă* şi are viaţă, să vă slujească de hrană: toate** acestea vi le dau, ca şi iarba† verde.
* Deut. 12. 15; 14. 8, 9, 11. Fapt. 10. 12, 13. ** Cap. 1. 29 † Rom. 14. 14, 20. 1 Cor. 10. 23, 26. Col. 2. 16. 1 Tim. 4. 3, 4.

4. Numai carne cu viaţa ei*, adică sîngele ei, să nu mîncaţi. * Lev. 17. 10, 11, 14; 11. 26. Deut. 12. 23. 1 Sam. 14. 33. Fapt. 15. 20, 19.

5. Căci voi cere înapoi sîngele vieţilor voastre; îl voi cere înapoi dela orice dobitoc*; şi voi cere înapoi viaţa omului din mîna omului**, din mîna oricărui om†, care este fratele lui.
* Exod. 21. 28. ** Cap. 4. 9, 10. Ps. 9. 12. † Fapt. 17. 26.

6. Dacă varsă* cineva sîngele omului, şi sîngele lui să fie vărsat de om; căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul** Lui. * Exod. 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Mat. 26. 52. Apoc. 13. 10. ** Cap. 1. 27.

7. Iar voi, creşteţi* şi înmulţiţi-vă; răspîndiţi-vă pe pământ, şi înmulţiţi-vă pe el!" * Vers. 1, 19. Cap. 1. 28.

Legămîntul lui Dumnezeu cu Noe.

8. Dumnezeu a mai vorbit lui Noe şi fiilor lui cari erau cu el, şi a zis:

9. „Iată, Eu fac* un legămînt** cu voi, şi cu sămînţa voastră, care va veni după voi; * Cap. 6. 18. ** Isa. 54. 9.

10. cu toate* vieţuitoarele, cari sînt cu voi, atît pasările cît şi vitele, şi toate fiarele de pe pămînt cari sînt cu voi; cu toate cele cari au ieşit din corabie şi cu orice alte dobitoace de pe pămînt. * Ps. 115. 9.

11. Fac* un legămînt cu voi că nicio făptură nu va mai fi nimicită de apele potopului, şi nu va mai veni potop ca să pustiască pământul." * Isa. 54. 9.

12. Şi Dumnezeu a zis: „Iată semnul* legămîntului pe care-l fac între Mine şi voi, şi între toate vieţuitoarele cari sînt cu voi, pentru toate neamurile de oameni în veci: * Cap. 17. 11.

13. curcubeul Meu, pe care l-am aşezat* în nor, el va sluji ca semn al legămîntului dintre Mine şi pământ. * Exod. 28. 12.

14. Cînd voi strînge nori deasupra pământului, curcubeul se va arăta în nor;

15. şi Eu Imi voi aduce aminte* de legămîntul dintre Mine şi voi şi dintre toate vieţuitoarele de orice trup; şi apele nu se vor mai face un potop, ca să nimicească orice făptură. * Lev. 26. 42, 45. Ezec. 16. 60.

16. Curcubeul va fi în nor; şi Eu Mă voi uita la el, ca să-Mi aduc aminte de legămîntul cel vecinic* dintre Dumnezeu şi toate vieţuitoarele de orice trup de pe pământ". * Cap. 17. 13, 19.

17. Şi Dumnezeu a zis lui Noe: „Acesta este semnul legămîntului pe care l-am făcut între Mine şi orice făptură de pe pământ."

Fiii lui Noe.

18. Fiii lui Noe, cari au ieşit din corabie, erau: Sem, Ham şi Iafet: Ham* este tatăl lui Canaan. Cap. 10. 6.

19. Aceştia* au fost cei trei fii ai lui Noe, şi din ei** s'au răspîndit oameni peste tot pământul.
* Cap. 5. 32. ** Cap. 10. 32. 1 Cron. 14.

20. Noe a început să fie lucrător* de pământ, şi a sădit o vie.
* Cap. 8. 12, 28; 4. 2. Prov. 12. 11.

21. A băut vin, s'a îmbătat* şi s'a desgolit în mijlocul cortului său.
* Prov. 20. 1. 1 Cor. 10. 12.

22. Ham, tatăl lui Canaan, a văzut goliciunea tatălui său, şi a spus celor doi fraţi ai lui afară.

23. Atunci Sem* şi Iafet au luat mantaua, au pus-o pe umeri, au mers dea-'ndăratelea şi au acoperit goliciunea tatălui lor; fiindcă feţele le erau întoarse înapoi, n'au văzut goliciunea tatălui lor. * Exod. 20. 12. Gal. 6. 1.

24. Noe s'a trezit din ameţeala vinului, şi a aflat ce-i făcuse fiul său cel mai tînăr.

25. Şi a zis:
„Blestemat* să fie Canaan!
Să fie robul** robilor fraţilor lui!“
* Deut. 27. 16. ** Ios. 9. 23. 1 Reg. 9. 20, 21.

26. El a mai zis:
„Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul lui Sem,
Şi Canaan să fie robul lui![1]
* Ps. 144. 15. Evr. 11. 16.

27. Dumnezeu să lărgească locurile stăpînite de Iafet,
Iafet să locuiască* în corturile lui Sem,
Şi Canaan să fie robul lor!“
* Efes. 2. 13, 14; 3. 6.

28. Noe a trăit, după potop, trei sute cincizeci de ani.

29. Toate zilele lui Noe au fost de nouă sute cincizeci de ani; apoi a murit.

Urmaşii lui Iafet.

10 1. Iată spiţa neamului fiilor lui Noe: Sem, Ham şi Iafet.
După potop li s'au* născut fii.
Cap. 9. 1, 7, 19.

2. Fiii* lui Iafet au fost: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal, Meşec şi Tiras. * 1 Cro. 1. 5, etc.

3. Fiii lui Gomer: Aşchenaz, Rifat şi Togarma.

4. Fiii lui Iavan: Elişa, Tarşiş, Chitim, şi Dodanim.

5. Dela ei se trag popoarele din ţările* neamurilor de pe malul mării, după ţinuturile lor, după limba fiecăruia, după familiile lor, după seminţiile lor. * Ps. 72. 10. Ier. 2. 10; 25. 22. Tef. 2. 11.

1. Sau: lor.

Urmaşii lui Ham.

6. Fiii* lui Ham au fost: Cuş, Miţraim, Put şi Canaan. — * 1 Cro. 1. 8, etc.

7. Fiii lui Cuş: Seba, Havila, Sabta, Raema şi Sabteca. Fiii lui Raema: Şeba şi Dedan.

8. Cuş a născut şi pe Nimrod: el este acela care a început să fie puternic pe pământ.

9. El a fost un viteaz * vînător înaintea** Domnului; iată de ce se zice: „Ca Nimrod, viteaz vînător înaintea Domnului.“ * Ier. 16. 16. Mic. 7. 2. ** Cap. 6. 11.

10. El a domnit la început* peste Babel, Erec, Acad şi Calne, în ţara Şinear. * Mic. 5. 6.

11. Din ţara aceasta a intrat în Asiria; a zidit Ninive, Rehobot-Ir, Calah

12. şi Resen între Ninive şi Calah; aceasta este cetatea cea mare. —

13. Miţraim a născut pe Ludimi, Anamimi, Lehabimi, Naftuhimi,

14. Patrusimi, Casluhimi, (din cari* au ieşit Filistenii) şi pe Caftorimi.
* 1 Cron. 1. 12.

15. Canaan a născut pe Sidon, întîiul lui născut, şi pe Het;

16. şi pe Iebusiţi, pe Amoriţi, pe Ghirgasiţi,

17. pe Heviţi, pe Archiţi, pe Siniţi,

18. pe Arvadiţi, pe Ţemariţi, pe Hamatiţi. In urmă, familiile Cananiţilor s'au împrăştiat.

19. Hotarele* Cananiţilor se întindeau dela Sidon, cum mergi spre Gherar, pînă la Gaza, şi cum mergi spre Sodoma, Gomora, Adma şi Ţeboim, pînă la Leşa.
* Cap. 13. 12, 14, 15, 17; 15. 18—21. Num. 34. 2—12. Ios. 12. 7, 8.

20. Aceştia sînt fiii lui Ham, după familiile lor, după limbile lor, după ţările lor, după neamurile lor.

Urmaşii lui Sem.

21. Şi lui Sem, tatăl tuturor fiilor lui Eber, şi fratele cel mai mare al lui Iafet, i s'au născut fii.

22. Fiii lui Sem* au fost: Elam, Asur, Arpacşad, Lud şi Aram. * 1 Cro. 1. 17, etc.

23. Fiii lui Aram: Uţ, Hul, Gheter şi Maş.

24. Arpacşad a născut pe Şelah*; şi Şelah a născut pe Eber. * Cap. 11. 12.

25. Lui Eber* i s'au născut doi fii: numele unuia era Peleg[1], numit aşa pentru că pe vremea lui s'a împărţit pământul; iar numele fratelui său era Ioctan. * 1 Cron. 1. 19.

1. Adică: Impărţire.

26. Ioctan a născut pe Almodad, pe Şelef, pe Aţarmavet, pe Ierah,
27. pe Adoram, pe Uzal, pe Dicla,
28. pe Obal, pe Abimael, pe Seba,
29. pe Ofir, pe Havila, şi pe Iobab. Toţi aceştia au fost fiii lui Ioctan.
30. Ei au locuit dela Meşa, cum mergi spre Sefar, pînă la muntele răsăritului.
31. Aceştia sînt fiii lui Sem, după familiile lor, după limbile lor, după ţările lor, după neamurile lor.
32. Acestea* sînt familiile fiilor lui Noe, după spiţa neamului lor, după neamurile lor. Şi din ei** au ieşit neamurile cari s'au răspîndit pe pămînt după potop. *Vers. 1. **Cap. 9. 19.

Turnul Babel.

11 1. Tot pămîntul avea o singură limbă şi aceleaşi cuvinte.
2. Pornind ei înspre răsărit, au dat peste o cîmpie în ţara Şinear; şi au descălecat acolo.
3. Şi au zis unul către altul: „Haidem! să facem cărămizi, şi să le ardem bine în foc.“ Şi cărămida le-a ţinut loc de piatră, iar smoala le-a ţinut loc de var.
4. Şi au mai zis: „Haidem! să ne zidim o cetate şi un turn al cărui vîrf* să atingă cerul, şi să ne facem un nume, ca să nu fim împrăştiaţi pe toată faţa pămîntului.“ *Deut. 1. 28.
5. Domnul* S'a pogorît să vadă cetatea şi turnul, pe care-l zideau fiii oamenilor. *Cap. 18. 21.
6. Şi Domnul a zis: „Iată, ei sînt un singur* popor, şi toţi au aceeaş** limbă; şi iacă de ce s'au apucat; acum nimic nu i-ar împedeca să facă tot ce şi-au pus † în gînd.
*Cap. 9. 19. Fapt. 17. 26. **Vers. 1. † Ps. 2. 1.
7. Haidem! să* Ne pogorîm şi să le încurcăm acolo limba, ca să** nu-şi mai înţeleagă vorba unii altora.“
*Cap. 1. 26. Ps. 2. 4. Fapt. 2. 4, 5, 6. **Cap. 42. 23. Deut. 28. 49. Ier. 5. 15. 1 Cor. 14. 2, 11.
8. Şi Domnul* i-a împrăştiat de acolo pe** toată faţa pămîntului; aşa că au încetat să zidească cetatea.
*Luc. 1. 51. **Cap. 10. 25, 32.
9. De aceea cetatea a fost numită Babel [1], căci* acolo a încurcat Domnul limba întregului pămînt, şi de acolo i-a împrăştiat Domnul pe toată faţa pămîntului. *1 Cor. 14. 23.

1. Adică: Încurcătură.

STRĂMOŞII POPORULUI ISRAEL

DELA AVRAAM PÎNĂ LA IOSIF

Genesa 11. 10–50. Isaia 51. 1, 2. Evrei 11. 13–16, 39, 40.

Urmaşii lui Sem.

10. Iată* spiţa neamului lui Sem.
La vîrsta de o sută de ani, Sem a născut pe Arpacşad, la doi ani după potop. *Cap. 10. 22. 1 Cron. 1. 17
11. După naşterea lui Arpacşad, Sem a trăit cincisute de ani; şi a născut fii şi fiice.
12. La vrîsta de treizeci şi cinci de ani, Arpacşad a născut pe Şelah*.
*Luc. 3. 36.
13. După naşterea lui Şelah, Arpacşad a mai trăit patrusute trei ani; şi a născut fii şi fiice.
14. La vîrsta de treizeci de ani, Şelah a născut pe Eber.
15. După naşterea lui Eber, Şelah a mai trăit patrusute trei ani; şi a născut fii şi fiice.
16. La vîrsta de treizeci şi patru de ani, Eber* a născut pe Peleg **.
*1 Cron. 1. 19. **Luc. 3. 35.
17. După naşterea lui Peleg, Eber a mai trăit patrusute treizeci de ani; şi a născut fii şi fiice.
18. La vîrsta de treizeci de ani, Peleg a născut pe Reu.
19. După naşterea lui Reu, Peleg a mai trăit douăsute nouă ani; şi a născut fii şi fiice.
20. La vîrsta de treizeci şi doi de ani, Reu a născut pe Serug*. *Luc. 3. 35.
21. După naşterea lui Serug, Reu a mai trăit douăsute şapte ani; şi a născut fii şi fiice.
22. La vîrsta de treizeci de ani, Serug a născut pe Nahor.
23. După naşterea lui Nahor, Serug a mai trăit douăsute de ani; şi a născut fii şi fiice.
24. La vîrsta de douăzeci şi nouă de ani, Nahor a născut pe Terah*.
*Luc. 3. 34
25. După naşterea lui Terah, Nahor a mai trăit o sută nouăsprezece ani; şi a născut fii şi fiice.
26. La vîrsta de şaptezeci de ani, Terah a născut pe Avram*, pe Nahor şi pe Haran. *Ios. 24. 2. 1 Cron. 1. 26.

Familia lui Terah.

27. Iată spiţa neamului lui Terah.

Terah a născut pe Avram, pe Nahor şi pe Haran. — Haran a născut pe Lot.

28. Şi Haran a murit în faţa tatălui său Terah, în ţara în care se născuse, în Ur în Haldea. —

29. Avram şi Nahor şi-au luat neveste. Numele nevestei lui Avram era Sarai*, şi numele nevestei lui Nahor era Milca**, fiica lui Haran, tatăl Milcăi şi Iscăi. * Cap. 17. 15; 20. 12. ** Cap. 22. 20.

30. Sarai era* stearpă: n'avea copii deloc. * Cap. 16. 1, 2; 18. 11, 12.

31. Terah a luat* pe fiul său Avram, şi pe Lot, fiul lui Haran, fiul fiului său, şi pe Sarai, noru-sa, nevasta fiului său Avram. Au ieşit împreună din Ur** din Haldea, ca să meargă în ţara† Canaan. Au venit pînăla Haran, şi s'au aşezat acolo.
* Cap. 12. 1. ** Neem. 9. 7. Fapt. 7. 4. † Cap. 10. 19.

32. Zilele lui Terah au fost de douăsute cinci ani; şi Terah a murit în Haran.

Plecarea şi sosirea lui Avram în ţara Canaan.

12 1. Domnul* zisese lui Avram: „Ieşi din ţara ta, din rudenia ta, şi din casa tatălui tău, şi vino în ţara pe care ţi-o voi arăta.
* Cap. 15. 7. Isa. 41. 2. Fapt. 7. 3. Evr. 11. 8.

2. Voi face* din tine un neam mare, şi te voi** binecuvînta; îţi voi face un nume mare, şi† vei fi o binecuvîntare.
* Cap. 17. 6; 18. 18. Deut. 26. 5. 1 Reg. 3. 8. ** Cap. 24. 35. † Cap. 28. 4. Gal. 3. 14.

3. Voi binecuvînta* pe ceice te vor binecuvînta, şi voi blestema pe cei ce te vor blestema; şi toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate** în tine.
* Cap. 27. 29. Exod. 23. 22. Num. 24. 9. ** Cap. 18. 18; 22. 18; 26. 4. Ps. 72. 17. Fapt. 3. 25. Gal. 3. 8.

4. Avram a plecat, cum îi spusese Domnul, şi a plecat şi Lot împreună cu el. Avram avea şaptezeci şi cinci de ani, cînd a ieşit din Haran.

5. Avram a luat pe Sarai, nevastă-sa, şi pe Lot, fiul fratelui său, împreună cu toate averile, pe cari le strînseseră şi cu toate slugile* pe cari le cîştigaseră în Haran**. Au plecat în ţara Canaan, şi au ajuns în ţara Canaan.
* Cap. 14. 14. ** Cap. 11. 31.

6. Avram a străbătut* ţara pînă la locul numit Sihem, pînă la stejarul** lui More. Cananiţii† erau atunci în ţară. * Evr. 11. 9. ** Deut. 11. 30. Judc. 7. 1. † Cap. 10. 18, 19; 18. 7.

7. Domnul* S'a arătat lui Avram, şi i-a zis: „Toată ţara aceasta o voi da seminţei** tale.“ Şi Avram a zidit acolo un altar† Domnului, care i Se arătase.
* Cap. 17. 1. ** Cap. 13. 15; 17. 8. Ps. 105. 9, 11. † Cap. 13. 4.

8. De acolo a pornit spre munte, la răsărit de Betel, şi şi-a întins cortul, avînd Betelul la apus şi Ai la răsărit. A zidit şi acolo un altar Domnului, şi a chemat* Numele Domnului.
Cap. 13. 4.

9. Avram şi-a urmat* drumul, înaintînd mereu spre meazăzi. Cap. 13. 3.

Avram în Egipt.

10. A venit însă o foamete* în ţară; şi Avram s'a pogorît** în Egipt, ca să locuiască pentru cîtăva vreme acolo; căci era mare† foamete în ţară.
* Cap. 26. 1. ** Ps. 105. 13. † Cap. 43. 1.

11. Cînd era aproape să intre în Egipt, a zis nevestei sale Sarai: „Iată, ştiu că eşti o femeie frumoasă* la faţă. * Vers. 14. Cap. 26. 7.

12. Cînd te vor vedea Egiptenii, vor zice: „Aceasta este nevasta lui!“ Şi pe mine mă vor omorî*, iar pe tine te vor lăsa cu viaţă. * Cap. 20. 11; 26. 7.

13. Spune*, rogu-te, că eşti sora mea, ca să-mi meargă bine din pricina ta, şi sufletul meu să trăiască datorită ţie.“ * Cap. 20. 5, 13. Cap. 26. 7.

14. Cînd a ajuns Avram în Egipt, Egiptenii au văzut* că nevasta lui era foarte frumoasă. * Cap. 39. 7. Mat. 5. 28.

15. Slujbaşii cei mai de frunte ai lui Faraon au văzut-o şi ei, şi au lăudat-o la Faraon; şi femeia a fost adusă* în casa lui Faraon. * Cap. 20. 2.

16. Pe Avram l-a primit bine* din pricina ei; şi Avram a căpătat oi, boi, măgari, robi şi roabe, măgăriţe şi cămile. * Cap. 20. 14.

17. Dar Domnul a lovit* cu mari urgii pe Faraon şi casa lui, din pricina nevestei lui Avram Sarai.
* Cap. 20. 18. 1 Cron. 16. 2. Ps. 105. 14. Evr. 13. 4.

18. Atunci Faraon a chemat pe Avram, şi i-a zis: „Ce mi-ai făcut? Pentruce* nu mi-ai spus că este nevastă-ta? * Cap. 20. 9; 26. 10.

19. De ce ai zis: „Este sora mea“, şi am luat-o astfel de nevastă? Acum, iată-ţi nevasta; ia-o, şi pleacă!“

20. Şi Faraon* a dat poruncă oamenilor lui să-l petreacă pe el, pe nevastăsa şi tot ce avea. * Prov. 21. 1.

Întoarcerea lui Avram în Canaan. Despărţirea de Lot.

13 1. Avram s'a suit din Egipt în ţara dela meazăzi*, el, nevastă-sa, şi tot ce avea, împreună cu Lot. *Cap. 12. 9.

2. Avram* era foarte bogat în vite, în argint, şi în aur.
*Cap. 24. 35. Ps. 112. 3. Prov. 10. 22.

3. Din ţara dela meazăzi* s'a îndreptat şi a mers pînă la Betel, pînă la locul unde fusese cortul lui la început, între Betel şi Ai, *Cap. 12. 8, 9.

4. în locul* unde era altarul, pe care-l făcuse mai înainte. Şi acolo, Avram a chemat** Numele Domnului.
*Cap 12. 7, 8. **Ps. 116. 17.

5. Lot, care călătorea împreună cu Avram, avea şi el oi, boi şi corturi.

6. Şi ţinutul* acela nu-i încăpea să locuiască împreună; căci averile lor erau aşa de mari, încît nu puteau să locuiască împreună. *Cap. 36. 7.

7. S'a iscat* o ceartă între păzitorii vitelor lui Avram şi păzitorii vitelor lui Lot. Cananiţii** şi Feresiţii locuiau atunci în ţară. *Cap. 26. 20. **Cap. 12. 6.

8. Avram a zis lui Lot: „Te rog, să* nu fie ceartă între mine şi tine, şi între păzitorii mei şi păzitorii tăi, căci sîntem fraţi. *1 Cor. 6. 7.

9. Nu-i* oare toată ţara înaintea ta? Mai bine desparte-te de mine: dacă** apuci tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; dacă apuci tu la dreapta, eu voi apuca la stînga".
*Cap. 20. 15; 34. 10. **Rom. 12. 17. Evr. 12. 14. Iac. 3. 17.

10. Lot şi-a ridicat ochii, şi a văzut că toată Cîmpia* Iordanului era bine udată în întregime. Inainte de a nimici** Domnul Sodoma şi Gomora, pînă la Ţoar†, era ca o grădină a Domnului, ca ţara Egiptului.
*Cap. 19. 17. Deut. 34. 3. Ps. 107. 34. **Cap. 19. 24, 25. †Cap. 2. 10. Isa. 51. 3. †Cap. 14. 2, 8; 19. 22.

11. Lot şi-a ales toată Cîmpia Iordanului, şi a mers spre răsărit. Astfel s'au despărţit ei unul de altul.

12. Avram a locuit în ţara Canaan, iar Lot* a locuit în cetăţile din Cîmpie, şi şi-a întins** corturile pînă la Sodoma. *Cap. 19. 29. **Cap. 14. 12; 19. 1. 2 Pet. 2. 7, 8.

13. Oamenii din Sodoma erau* răi, şi afară din cale de păcătoşi** împotriva Domnului.
*Cap. 18. 24. Ezec. 16. 49. 2 Pet. 2. 7, 8. **Cap. 6. 11.

Făgăduinţa dată lui Avram.

14. Domnul a zis lui Avram, după ce s'a despărţit* Lot de el: „Ridică-ţi ochii, şi, din locul în care eşti, priveşte spre meazănoapte** şi spre meazăzi, spre răsărit şi spre apus;
*Vers. 11. **Cap. 28. 14.

15. căci toată ţara pe care o vezi, ţi-o voi da ţie* şi seminţei** tale în veac. *Cap. 12. 7; 15. 18; 17. 8; 24. 7; 25. 4. Num. 34. 12. Deut. 34. 4. Fapt. 7. 5. **2 Cron. 20. 7. Ps. 37. 22, 29; 112. 2.

16. Iţi voi face sămînţa* ca pulberea pămîntului de mare; aşa că, dacă poate număra cineva pulberea pămîntului, şi sămînţa ta va putea să fie numărată.
* Cap. 15. 5; 22. 17; 26. 4; 28. 14; 32. 12. 2 Exod. 32. 12. Num. 23. 10. Deut. 1. 10. 1 Reg. 4. 20. 1 Cron. 7. 23. Isa. 48. 19. Ier. 33. 22. Rom. 4. 16, 17, 18. Evr. 11. 12.

17. Scoală-te, străbate ţara în lung şi în lat; căci ţie ţi-o voi da".

18. Avram şi-a ridicat corturile, şi a venit de a locuit* lîngă stejarii lui Mamre, cari sînt** lîngă Hebron. Şi acolo a zidit un altar Domnului.
*Cap. 14. 13. **Cap. 35. 27; 37. 14.

Avram biruieşte pe împăraţi.

14 1. Pe vremea lui Amrafel, împăratul Şinearului*, lui Arioc, împăratul Elasarului, lui Chedorlaomer, împăratul Elamului**, şi lui Tideal, împăratul Goiimului, *Cap. 10. 10; 11. 2. **Isa. 11. 11.

2. s'a întîmplat că ei au făcut război cu Bera, împăratul Sodomei, cu Birşa, împăratul Gomorei, cu Şineab, împăratul Admei*, cu Şemeeber, împăratul Ţeboimului şi cu împăratul Belei sau Ţoarului**. *Deut. 29. 23. **Cap. 19. 22.

3. Aceştia din urmă s'au adunat cu toţii în valea Sidim, adică* Marea Sărată. *Num. 34. 12. Deut. 3. 17. Ios. 3. 16. Ps. 107. 34.

4. Timp de doisprezece ani fuseseră supuşi* lui Chedorlaomer; şi în anul al treisprezecelea s'au răsculat.
*Cap. 9. 26.

5. Dar, în anul al patrusprezecelea Chedorlaomer şi împăraţii cari erau cu el au pornit, şi au bătut pe Refaimi* la Aşterot-Carnaim**, pe Zuzimi† la Ham, pe Emimi†† la Şave-Chiriataim, *Cap. 15. 20.
Deut. 3. 11. **Ios. 12. 4; 13. 13. †Deut. 2. 20. ††Deut. 2. 10, 11.

6. şi pe Horiţi* în muntele lor Seir, pînă la stejarul Paran, care este lîngă pustie. *Deut. 2. 12, 22.

7. Apoi s'au întors, au venit la En-Mişpat, sau Cades, şi au bătut pe Amaleciţi pe tot ţinutul lor, ca şi pe Amoriţi, cari locuiau la Haţaţon-Tamar.* *2 Cron. 20. 2.

8. Atunci au ieşit împăratul Sodomei, împăratul Gomorei, împăratul Admei, împăratul Ţeboimului şi împăratul Be-

lei sau Ţoarului, şi s'au aşezat în linie de bătae împotriva lor, în valea Sidim,

9. şi anume: împotriva lui Chedorlaomer, împăratul Elamului, împotriva lui Tideal, împăratul Goiimului, împotriva lui Amrafel, împăratul Şinearului şi împotriva lui Arioc, împăratul Elasarului: patru împăraţi împotriva a cinci.

10. Valea Sidim era acoperită cu fîntîni de smoală*. Impăratul Sodomei şi împăratul Gomorei au luat-o la fugă, şi au căzut în ele; ceilalţi au fugit spre munte**. *Cap. 11. 3. **Cap. 19. 17, 30.

11. Biruitorii au luat toate* bogăţiile Sodomei şi Gomorei, şi toate merindele lor, şi au plecat. *Vers. 16. 21.

12. Au luat şi pe Lot, fiul fratelui* lui Avram, care** locuia în Sodoma; au luat şi averile lui, şi au plecat.
*Cap. 12. 5. **Cap. 13. 12.

13. A venit unul, care scăpase, şi a dat de ştire lui Avram, Evreul; acesta locuia* lîngă ştejarii lui Mamre, Amoritul, fratele lui Eşcol, şi fratele lui Aner, cari făcuseră legătură** de pace cu Avram. *Cap. 13. 18. **Vers. 24.

14. Cum a auzit Avram că fratele* său fusese luat prins de război, a înarmat treisute optsprezece din cei mai viteji slujitori ai lui, născuţi** în casa lui, şi a urmărit pe împăraţii aceia pînă la Dan †. *Cap. 13. 8.
**Cap. 15. 3; 17. 12, 27. Ecl. 2. 7. †Deut. 34. 1. Judc. 18. 29.

15. Şi-a împărţit oamenii în mai multe cete, s'a aruncat asupra lor noaptea, i-a bătut*, şi i-a urmărit pînă la Hoba, care este la stînga Damascului. *Isa. 41. 2, 3.

16. A adus înapoi toate* bogăţiile; a luat înapoi şi pe fratele său Lot, cu averile lui, precum şi pe femei, şi norodul. *Vers. 11, 12.

Melhisedec binecuvintează pe Avram.

17. Dupăce* s'a întors Avram dela înfrîngerea lui Chedorlaomer şi a împăraţilor cari erau împreună cu el, împăratul Sodomei i-a ieşit** în întîmpinare în valea Şave, sau Valea Impăratului †.
*Evr. 7. 1. **Judc. 11. 34. 1 Sam. 18. 6. †2 Sam. 18. 18.

18. Melhisedec*, împăratul Salemului, a adus pîne şi vin: el era preot** al Dumnezeului † Celui Prea Inalt.
*Evr. 7. 1. Ps. 110. 4. Evr. 5. 6. †Mic. 6. 6. Fapt. 16. 17.

19. Melhisedec a binecuvîntat pe Avram, şi a zis: „Binecuvîntat* să fie Avram de Dumnezeul Cel Prea Inalt, Ziditorul** cerului şi al pămîntului.
*Rut. 3. 10. 2 Sam. 2. 5. **Ver. 22. Mat. 11. 25.

20. Binecuvîntat* să fie Dumnezeul Cel Prea Inalt, care a dat pe vrăjmaşii tăi în mînile tale!“ Şi Avram i-a dat zeciuială** din toate.
*Cap. 24. 27. **Evr. 7. 4.

21. Impăratul Sodomei a zis lui Avram: „Dă-mi oamenii, şi ţine bogăţiile pentru tine.“

22. Avram a răspuns împăratului Sodomei: „Ridic* mîna spre Domnul, Dumnezeul Cel Prea Inalt, Ziditorul cerului şi al pămîntului,
*Exod. 6. 8. Dan. 12. 7. Apoc. 10. 5, 6. Vers. 19. Cap. 21. 33.

23. şi jur că* nu voi lua nimic din tot ce este al tău, nici măcar un fir de aţă, nici măcar o curea de încălţăminte, ca să un zici: „Am îmbogăţit pe Avram.“ Nimic pentru mine!
*Est. 9. 15, 16.

24. afară de ce au mîncat flăcăii, şi partea oamenilor cari* au mers cu mine, Aner, Eşcol şi Mamre: ei pot să-şi ia partea lor!“ *Vers. 13.

Sămînţa lui Avram.

15 1. După aceste întîmplări, Cuvîntul Domnului o vorbit lui Avram într'o vedenie*, şi a zis: „Avrame, nu te teme**; Eu sînt scutul † tău, şi răsplata †† ta cea foarte mare.“
*Dan. 10. 1. Fapt. 10. 10, 11. **Cap. 26. 24. Dan. 10. 12. Luc. 1. 13, 30. †Ps. 3. 3; 5. 12; 84. 11; 91. 4; 119. 114. ††Ps. 16. 5; 58. 11. Prov. 11. 18.

2. Avram a răspuns: „Doamne Dumnezeule, ce-mi vei da? Căci* mor fără copii; şi moştenitorul casei mele este Eliezer din Damasc.“ *Fapt. 7. 5.

3. Şi Avram a zis: „Iată că nu mi-ai dat sămînţă, şi slujitorul născut* în casa mea va fi moştenitorul meu.“
*Cap. 14. 14.

4. Atunci Cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel: „Nu el va fi moştenitorul tău, ci cel* ce va ieşi din tine, acela va fi moştenitorul tău.“
*2 Sam. 7. 12; 16. 11; 2 Cron. 32. 21.

5. Şi, după ce l-a dus afară, i-a zis: „Uită-te spre cer, şi numără* stelele**, dacă poţi să le numeri.“ Şi i-a zis: „Aşa † va fi sămînţa ta.“ *Ps. 147. 4.
**Ier. 33. 22. †Cap. 22. 17. Exod. 32. 13. Deut. 1. 10; 10. 22. 1 Cron. 27. 23. Rom. 4. 18. Evr. 11. 12. Cap. 13. 16.

6. Avram a crezut* pe Domnul, şi Domnul i-a socotit** lucrul acesta ca neprihănire.
*Rom. 4. 3, 9, 22. Gal. 3. 6. Iac. 2. 23. **Ps. 106. 31.

Ţara făgăduită semiţei lui Avram.

7. Domnul i-a mai zis: „Eu sînt Domnul, care te-am scos* din Ur** din Haldea, ca† să-ţi dau în stăpînire ţara aceasta.“

*Cap. 12. 1. **Cap. 11. 28, 31. †Ps. 105. 44, 42. Rom. 4. 14.

8. Avram a răspuns: „Doamne Dumnezeule, prin ce* voi cunoaşte că o voi stăpîni?“ *Cap. 24. 13, 14. Judc. 6. 17, 37. 1 Sam. 14. 9, 10. 2 Reg. 20. 6. Luc. 1. 18.

9. Şi Domnul i-a zis: „Ia o juncană de trei ani, o capră de trei ani, un berbec de trei ani, o turturea şi un pui de porumbel.“

10. Avram a luat toate dobitoacele acestea, le-a despicat* în două, şi a pus fiecare bucată una în faţa alteia; dar pasările** nu le-a despicat. *Ier. 34. 18, 19. **Lev. 1. 17.

11. Pasările răpitoare s'au năpustit peste stîrvuri; dar Avram le-a izgonit.

12. La apusul soarelui, un somn adînc* a căzut peste Avram; şi iată că l-a apucat o groază şi un mare întunerec. *Cap. 2. 21. Iov. 4. 13.

13. Şi Domnul a zis lui Avram: „Să ştii hotărît că* sămînţa ta va fi străină într'o ţară, care nu va fi a ei; acolo va fi robită, şi o vor** apăsa greu, timp de patru sute de ani.

*Exod. 12. 40. Ps. 105. 23. Fapt. 7. 6. **Exod. 1. 11. Ps. 105. 25.

14. Dar pe neamul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca* Eu: şi pe urmă va** ieşi deacolo cu mari bogăţii.

*Exod. 6. 6. Deut. 6. 22. **Exod. 12. 36. Ps. 105. 37.

15. Tu vei* merge în pace la părinţii** tăi; vei† fi îngropat după o bătrîneţă fericită. *Iov. 5. 26. **Fapt. 13. 36. †Cap. 25. 8.

16. In al patrulea neam*, ea se va întoarce aici; căci nelegiuirea Amoriţilor** nu şi-a atins† încă vîrful.“

*Exod. 12. 40. **1 Reg. 21. 26. †Dan. 8. 23. Mat. 23. 32. 1 Tes. 2. 16.

17. După ce a asfinţit soarele, s'a făcut un întunerec adînc; şi iată că a ieşit un fum ca dintr'un cuptor, şi nişte flăcări au trecut* printre dobitoacele despicate. *Ier. 34. 18, 19.

18. In ziua aceea, Domnul a făcut* un legămînt cu Avram, şi i-a zis: „Seminţei** tale dau ţara aceasta, dela rîul Egiptului pînă la rîul cel mare, rîul Eufrat,

*Cap. 24. 7. **Cap. 12. 7; 13. 15; 26. 4. Exod. 23. 31. Num. 34. 3. Deut. 1. 7; 11. 24; 34. 4. Ios. 1. 4. 1 Reg. 4. 21. 2 Cron. 9. 26. Neem. 9. 8. Ps. 105. 11. Isa. 27. 12.

19. şi anume; ţara Cheniţilor, a Cheniziţilor, a Cadmoniţilor,

20. a Hetiţilor, a Fereziţilor, a Refaimiţilor,

21. a Amoriţilor, a Cananiţilor, a Ghirgasiţilor şi a Iebusiţilor.“

Sarai şi Agar.

16 1. Sarai, nevasta lui Avram, nu-i născuse* deloc copii. Ea avea o roabă** egipteancă numită Agar†.

*Cap. 15. 2, 3. **Cap. 21. 9. †Gal. 4. 24.

2. Şi Sarai a zis* lui Avram: „Iată, Domnul m'a făcut** stearpă; intră†, te rog, la roaba mea; poate că voi avea copii dela ea.“ Avram a ascultat†† cele spuse de Sarai.

*Cap. 30. 3. **Cap. 20. 18; 30. 2. 1 Sam. 1. 5, 6. †Cap. 30. 3, 9. ††Cap. 3. 17.

3. Atunci Sarai, nevasta lui Avram, a luat pe Egipteanca Agar, roaba ei, şi a dat-o de nevastă bărbatului său Avram, după ce Avram locuise* ca străin zece ani în ţara Canaan. *Cap. 12. 5.

4. El a intrat la Agar, şi ea a rămas însărcinată. Cînd s'a văzut ea însărcinată, a privit cu dispreţ* pe stăpînă-sa. *2 Sam. 6. 16. Prov. 30. 21, 23.

5. Şi Sarai a zis lui Avram: „Asupra ta să cadă batjocura aceasta, care mi se face! Eu însumi ţi-am dat în braţe pe roaba mea; şi ea, cînd a văzut că a rămas însărcinată, m'a privit cu dispreţ. Să judece* Domnul între mine şi tine!“ *Cap. 31. 53. 1 Sam. 24. 12.

6. Avram* a răspuns Saraiei: „Iată**, roaba ta este în mîna ta; fă-i ce-ţi place!“ Atunci Sarai s'a purtat rău cu ea; şi Agar a fugit† de ea.

*Prov. 15. 1. 1 Pet. 3. 7. **Iov. 2. 6. Ps. 106. 41, 42. Ier. 38. 5. †Exod. 2. 15.

Fuga Agarei. — Naşterea lui Ismael.

7. Ingerul Domnului a găsit-o lîngă un izvor de apă în pustie, şi anume lîngă izvorul* care este pe drumul ce duce la Şur**. *Cap. 25. 18. **Exod. 15. 22.

8. El a zis: „Agar, roaba Saraiei, de unde vii, şi unde te duci?“ Ea a răspuns: „Fug de stăpîna mea Sarai.“

9. Ingerul Domnului i-a zis: „Intoarce-te la stăpînă-ta, şi supune-te* supt mîna ei.“ *Tit. 2. 9. 1 Pet. 2. 18.

10. Ingerul Domnului i-a zis: „Iţi voi înmulţi* foarte mult sămînţa, şi ea va fi atît de multă la număr, că nu va putea fi numărată.“ *Cap. 17. 20; 21. 18; 25. 12.

11. Ingerul Domnului i-a zis: „Iată, acum eşti însărcinată, şi vei naşte un fiu, căruia îi vei pune numele* Is-

mael[1]; căci Domnul a auzit mîhnirea ta. * Cap. 17. 19. Mat. 1. 21. Luc. 1. 13, 31.

12. El va fi ca* un măgar sălbatic printre oameni; mîna lui va fi împotriva tuturor oamenilor, şi mîna tuturor oamenilor va fi împotriva lui; şi va locui în** faţa tuturor fraţilor lui."
* Cap. 21. 20. ** Cap. 25. 18.

13. Ea a numit Numele Domnului care-i vorbise: „Tu eşti Dumnezeu care mă vede[2]!" Căci a zis ea: „Cu adevărat, am văzut* aici spatele Celuice m'a văzut!" * Cap. 31. 42.

14. De aceea fîntîna aceea s'a numit „Fîntîna* Celui viu care mă vede[3]"; ea este între** Cades şi Bared.
* Cap. 24. 62; 25. 11. ** Num. 13. 26.

15. Agar* a născut lui Avram un fiu; şi Avram a pus fiului, pe care i l-a născut Agar, numele Ismael**.
* Gal. 4. 22. ** Vers 11.

16. Avram era de optzeci şi şase de ani, cînd i-a născut Agar pe Ismael.

Numele lui Avram schimbat în Avraam.

17 1. Cînd a fost Avram în vîrstă de nouăzeci şi nouă de ani, Domnul i S'a arătat*, şi i-a zis: „Eu** sînt Dumnezeul Cel atotputernic. Umblă† înaintea Mea, şi fii fără prihană††.
* Cap. 12. 1. ** Cap. 28. 3; 35. 11. Exod. 6. 3. Deut. 10. 17. † Cap. 5. 22; 48. 15. 1 Reg. 2. 4; 8. 25. 2 Reg. 20. 3. †† Cap. 6. 9. Deut. 18. 13. Iov. 1. 1. Mat. 5. 48.

2. Voi face un legămînt între Mine şi tine, şi te voi înmulţi* nespus de mult". * Cap. 12. 2; 13. 16; 22. 17.

3. Avram s'a aruncat* cu faţa la pămînt; şi Dumnezeu i-a vorbit astfel:
* Vers 17.

4. „Iată legămîntul Meu, pe care-l fac cu tine: vei fi tatăl* multor neamuri. * Rom. 4. 11, 12, 16. Gal. 3. 29.

5. Nu te vei mai numi Avram; ci numele* tău va fi Avraam[4]; căci** te fac tatăl multor neamuri.
* Neem. 9. 7. ** Rom. 4. 17.

6. Te voi înmulţi nespus de mult; voi face din tine neamuri* întregi; şi din tine vor ieşi împăraţi**.
* Cap. 35. 11. ** Vers. 16. Cap. 35. 11. Mat. 1. 6, etc.

7. Voi pune* legămîntul Meu între Mine şi tine şi sămînţa ta după tine din neam în neam; acesta va fi un legămînt vecinic, în puterea căruia, Eu voi fi** Dumnezeul tău şi al seminţei† tale după tine.
* Gal. 3. 17. ** Cap. 26. 24; 28. 13. Evr. 11. 16. † Rom. 9. 8.

8. Ţie, şi seminţei tale după tine, îţi voi* da ţara în care locuieşti** acum ca străin, şi anume îţi voi da toată ţara Canaanului în stăpînire vecinică; şi Eu voi fi† Dumnezeul lor."
* Cap. 12. 7; 13. 15. Ps. 105. 9, 11. ** Cap. 23. 4; 28. 4 † Exod. 6. 7. Lev. 26. 12. Deut. 4. 37; 14. 2; 26. 18; 29. 13

Tăierea împrejur.

9. Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să păzeşti legămîntul Meu, tu şi sămînţa ta după tine, din neam în neam.

10. Acesta este legămîntul Meu pe care să-l păziţi între Mine şi voi, şi sămînţa ta după tine: tot ce este de parte bărbătească* între voi să fie tăiat împrejur. * Fapt. 7. 8.

11. Să vă tăiaţi împrejur în carnea prepuţului vostru: şi acesta să fie semnul* legămîntului dintre Mine şi voi. * Fapt. 7. 8. Rom. 4. 11.

12. La vîrsta de opt zile, orice copil de parte bărbătească dintre voi să fie tăiat împrejur*, neam după neam: fie că este rob născut în casă, fie că este cumpărat cu bani dela vreun străin, care nu face parte din neamul tău.
* Lev. 12. 13. Luc. 2. 21. Ioan 7. 22. Filp. 3. 5.

13. Va trebui tăiat împrejur atît robul născut în casă cît şi cel cumpărat cu bani; şi astfel legămîntul Meu să fie întărit în carnea voastră ca un legămînt vecinic.

14. Un copil de parte bărbătească netăiat împrejur în carnea prepuţului lui, să fie nimicit* din mijlocul neamului său: a călcat legămîntul Meu."
* Exod. 4. 24.

Sarai se numeşte Sara.

15. Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să nu mai chemi Sarai pe nevastă-ta Sarai; ci numele ei să fie Sara.

16. Eu o voi binecuvînta, şi îţi voi da* un fiu din ea; da, o voi binecuvînta, şi ea va fi mama unor neamuri** întregi; chiar împăraţi de noroade vor ieşi din ea."
* Cap. 18. 10. ** Cap. 35. 11. Gal. 4. 31. 1 Pet. 3. 6.

17. Avraam s'a aruncat cu faţa la pămînt şi* a rîs, căci a zis în inima lui: „Să i se mai nască oare un fiu unui bărbat de o sută de ani? Şi să mai nască oare Sara la nouăzeci de ani?" * Cap. 18. 12; 21. 6.

18. Şi Avraam a zis lui Dumnezeu: „Să trăiască Ismael înaintea Ta!"

---

1. Ismael: din două cuvinte cari înseamnă: Dumnezeu aude. 2. Evreeşte: El-Roi. 3. Evreeşte: Lahai-Roi. 4. Avraam vine din două cuvinte cari înseamnă: tată al unei mulţimi.

19. Dumnezeu a zis: „Cu adevărat, nevastă-ta Sara* îţi va naşte un fiu; şi-i vei pune numele Isaac. Eu voi încheia legămîntul Meu cu el, ca un legămînt vecinic pentru sămînţa lui după el. *Cap. 18. 10; 21. 2. Gal. 4. 28.

20. Dar şi cu privire la Ismael te-am ascultat. Iată, îl voi binecuvînta, îl voi face să crească, şi îl voi* înmulţi nespus de mult; doisprezece** voievozi va naşte, şi voi† face din el un neam mare.

|* Cap. 16. 10. ** Cap. 25. 12, 16. † Cap. 21. 18.

21. Dar legămîntul Meu îl voi încheia cu Isaac, pe care* ţi-l va naşte Sara la anul pe vremea aceasta.“

*Cap. 21. 2.

22. Cînd a isprăvit de vorbit cu el, Dumnezeu S'a înălţat dela Avraam.

Avraam şi casa lui este tăiat împrejur.

23. Avraam a luat pe fiul său Ismael, pe toţi ceice se născuseră în casa lui, şi pe toţi robii cumpăraţi cu bani, adică pe toţi cei de parte bărbătească dintre oamenii din casa lui Avraam, şi le-a tăiat împrejur carnea prepuţului, chiar în ziua aceea, după porunca, pe care i-o dăduse Dumnezeu.

24. Avraam era în vîrstă de nouăzeci şi nouă de ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuţului său.

25. Fiul său Ismael era în vîrstă de treisprezece ani, cînd a fost tăiat împrejur în carnea prepuţului său.

26. Avraam şi fiul său Ismael au fost tăiaţi împrejur chiar în ziua aceea.

27. Şi toţi oamenii* din casa lui: robi născuţi în casa lui, sau cumpăraţi cu bani dela străini, au fost tăiaţi împrejur împreună cu el. *Cap. 18. 19.

Isaac este făgăduit încă odată.

18 1. Domnul i S'a arătat la stejarii* lui Mamre, pe cînd Avraam şedea la uşa cortului, în timpul zădufului zilei. *Cap. 13. 18; 14. 13.

2. Avraam a ridicat ochii*, şi s'a uitat: şi iată că trei bărbaţi stăteau în picioare lîngă el. Cînd ** i-a văzut, a alergat înaintea lor, dela uşa cortului, şi s'a plecat pînă la pămînt.

*Evr. 13. 2. ** Cap. 19. 1. 1 Pet. 4. 9.

3. Apoi a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere în ochii Tăi, nu trece, rogu-Te, pe lîngă robul Tău.

4. Ingăduie să se aducă puţină* apă, ca să vi se spele picioarele; şi odihniţi-vă subt copacul acesta.

*Cap. 19. 2; 43. 24.

5. Am să mă duc să iau o bucată de pîne*, ca să prindeţi la inimă**, şi după aceea vă veţi vedea de drum; căci pentru aceasta† treceţi pe lîngă robul vostru.“ „Fă cum ai zis“, i-au răspuns ei. *Judc. 6. 18; 13. 15. ** Judc. 19. 5. Ps. 104. 15. † Cap. 19. 8; 33. 10.

6. Avraam s'a dus repede în cort la Sara, şi a zis: „Ia repede, trei măsuri de făină albă, frămîntă, şi fă turte.“

7. Şi Avraam a alergat la vite, a luat un viţel tînăr şi bun, şi l-a dat unei slugi să-l gătească în grabă.

8. Apoi a luat* unt şi lapte, împreună cu viţelul pe care-l gătise, şi l-a pus înaintea lor. El însuş a stătut lîngă ei, subt copac, şi le-a slujit pănă ce au mîncat. *Cap. 19. 3.

9. Atunci ei i-au zis: „Unde este nevastă-ta Sara?“ „Uite-o în cort*,“ a răspuns el. *Cap. 24. 67.

10. Unul dintre ei a zis: „La anul pe vremea* aceasta, Mă voi întoarce** negreşit la tine; şi iată că Sara †, nevastă-ta, va avea un fiu.“ Sara asculta la uşa cortului, care era înapoia lui. *Vers. 14. ** 2 Reg. 4. 16. † Cap. 17. 19, 21; 21. 2. Rom. 9. 9.

11. Avraam* şi Sara erau bătrîni, înaintaţi în vîrstă; şi Sarei nu-i mai venea rînduiala** femeilor.

*Cap. 17. 17. Rom. 4. 19. Evr. 11. 11, 12, 19. **Cap. 31. 35.

12. Sara* a rîs în sine, zicînd: „Acum **, cînd am îmbătrînit, să mai am pofte? Domnul meu bărbatul† deasemenea este bătrîn.“

*Cap. 17. 17. ** Luc. 1. 18. †1 Pet. 3. 6.

13. Domnul a zis lui Avraam: „Pentru ce a rîs Sara, zicînd: „Cu adevărat să mai pot avea copil eu, care sînt bătrînă?“

14. Este* oare ceva prea greu pentru Domnul? La anul** pe vremea aceasta, Mă voi întoarce la tine, şi Sara va avea un fiu.“ *Ier. 32. 17. Zah. 8. 6. Mat. 3. 9; 19. 26. Luc. 1. 37. **Cap. 17. 21. Vers. 10. 2 Reg. 4. 16.

15. Sara a tăgăduit, şi a zis: „N'am rîs.“ Căci i-a fost frică. Dar El a zis: „Ba da, ai rîs.“

Avraam mijloceşte pentru Sodoma.

16. Bărbaţii aceia s'au sculat să plece, şi s'au uitat înspre Sodoma. Avraam a plecat cu ei, să-i petreacă*.

*Rom. 15. 24. 3 Ioan 6.

17. Atunci Domnul a zis: „Să ascund* Eu oare de Avraam ce am să fac?... *Ps. 25. 14. Amos. 3. 7. Ioan 15. 15.

18. Căci Avraam va ajunge negreşit un neam mare şi puternic, şi în el vor fi binecuvîntate * toate neamurile pămîntului. * Cap. 12. 3; 22. 18. Fapt. 3. 25. Gal. 3. 8.

19. Căci Eu îl cunosc şi ştiu că are să poruncească fiilor lui şi casei lui după el să ţină Calea Domnului, făcînd ce este drept şi bine, pentruca astfel Domnul să împlinească faţă de Avraam ce i-a făgăduit"...
* Deut. 4. 9, 10; 6. 7. Ios. 24. 15. Efes. 6. 4.

20. Şi Domnul a zis: „Strigătul * împotriva Sodomei şi Gomorei s'a mărit, şi păcatul lor într'adevăr este nespus de greu. * Cap. 4. 14; 19. 13. Iac. 5. 4.

21. Deaceea Mă voi pogorî * acum să văd dacă în adevăr au lucrat în totul după zvonul venit pînă la Mine; şi dacă nu va fi aşa, voi şti**."
* Cap. 11. 5. Exod. 3. 8. ** Deut. 8. 2; 13. 3. Ios. 22. 22. Luc. 16. 15. 2 Cor. 11. 11.

22. Bărbaţii * aceia s'au depărtat, şi au plecat spre Sodoma. Dar Avraam stătea** tot înaintea Domnului.
* Cap. 19. 1. ** Vers. 1.

23. Avraam s'a * apropiat, şi a zis: „Vei** nimici Tu oare şi pe cel bun împreună cu cel rău?"
* Evr. 10. 22. ** Num. 16. 22. 2 Sam. 24. 17.

24. Poate * că în mijlocul cetăţii sînt cincizeci de oameni buni: îi vei nimici oare şi pe ei, şi nu vei ierta locul acela din pricina celor cinci zeci de oameni buni, cari sînt în mijlocul ei? * Ier. 5. 1.

25. Să omori pe cel bun împreună cu cel rău, aşa ca * cel bun să aibă aceeaş soartă ca cel rău, departe de Tine aşa ceva! Departe de Tine! Cel ce judecă** tot pămîntul nu va face oare dreptate?" * Iov. 8. 20. Isa. 3. 10, 11. ** Iov. 8: 3; 34. 17. Ps. 58. 11; 94. 2. Rom. 3. 6.

26. Şi Domnul a zis: „Dacă voi * găsi în Sodoma cincizeci de oameni buni în mijlocul cetăţii, voi ierta tot locul acela din pricina lor."
* Ier. 5. 1. Ezec. 22. 30.

27. Avraam a luat din nou cuvîntul, şi a zis: „Iată *, am îndrăsnit să vorbesc Domnului, eu care nu sînt decît** praf şi cenuşă. * Luc. 18. 1.
** Cap. 3. 19. Iov. 4. 19. Ecl. 12. 7. 1 Cor. 15. 47, 48. 2 Cor. 5. 1.

28. Poate că din cincizeci de oameni buni vor lipsi cinci: pentru cinci, vei nimici Tu oare toată cetatea?" Şi Domnul a zis: „N'o voi nimici, dacă voi găsi în ea patruzeci şi cinci de oameni buni."

29. Avraam I-a vorbit mai departe, şi a zis: „Poate că se vor găsi în ea numai patruzeci de oameni buni." Şi Domnul a zis: „N'o voi nimici pentru cei patruzeci."

30. Avraam a zis: „Să nu Te mînii, Doamne, dacă voi mai vorbi. Poate că se vor găsi în ea numai treizeci de oameni buni." Şi Domnul a zis: „N'o voi nimici, dacă voi găsi în ea treizeci de oameni buni."

31. Avraam a zis: „Iată, am îndrăsnit să vorbesc Domnului. Poate că se vor găsi în ea numai douăzeci de oameni buni." Şi Domnul a zis: „N'o voi nimici, pentru cei douăzeci."

32. Avraam a zis: „Să * nu Te mînii, Doamne, dacă voi mai vorbi numai de data aceasta. Poate că se vor găsi în ea numai zece oameni buni." Şi Domnul ** a zis: „N'o voi nimici, pentru cei zece oameni buni."
* Judc. 6. 39. ** Iac. 5. 16.

33. După ce a isprăvit de vorbit lui Avraam, Domnul a plecat. Şi Avraam s'a întors la locuinţa lui.

Cei doi îngeri la Sodoma.

19 1. Cei doi îngeri * au ajuns la Sodoma seara; şi Lot** şedea la poarta Sodomei. Cînd i-a văzut Lot, s'a sculat, le-a ieşit înainte, şi s'a plecat pînă la pămînt. * Cap. 18. 22. ** Cap. 18. 1.

2. Apoi a zis: „Domnii mei *, intraţi, vă rog, în casa robului vostru, ca să rămîneţi peste noapte în ea şi spălaţivă** picioarele; mîne vă veţi scula de dimineaţă, şi vă veţi vedea de drum." „Nu",† au răspuns ei, „ci vom petrece noaptea în uliţă".
* Evr. 13. 3. ** Cap. 18. 4. † Luc. 24. 28.

3. Dar Lot a stăruit de ei pînă au venit şi au intrat în casa lui. Le-a pregătit * o cină, a pus să coacă azimi şi au mîncat. * Cap. 18. 8.

4. Dar nu se culcaseră încă, şi oamenii din cetate, bărbaţii din Sodoma, tineri şi bătrîni, au înconjurat casa; tot norodul a alergat din toate colţurile.

5. Au * chemat pe Lot, şi i-au zis: „Unde sînt oamenii cari au intrat la tine în noaptea aceasta? Scoate-i** afară la noi, ca să † ne împreunăm cu ei."
* Isa. 3. 9. ** Judc. 19. 22. † Cap. 4. 1. Rom. 1. 24, 27. Iuda 7.

6. Lot * a ieşit afară la ei la uşă, a încuiat uşa după el, * Judc. 19. 23.

7. şi a zis: „Fraţilor, vă rog, nu faceţi o asemenea răutate!

8. Iată * că am două fete cari nu ştiu

de bărbat; am să vi le aduc afară, şi le veţi face ce vă va plăcea. Numai, nu faceţi nimic acestor oameni, fiindcă** au venit supt umbra acoperişului casei mele.“ *Judc. 19. 24. **Cap. 18. 5.

9. Ei au strigat: „Pleacă!“ Şi au zis: „Omul acesta* a venit să locuiască aici ca un străin, şi acum vrea să facă** pe judecătorul. Ei bine, o să-ţi facem mai rău decît lor.“ Şi împingînd pe Lot cu sila, s'au apropiat să spargă uşa. *2 Pet. 2. 7, 8. **Exod. 2. 14.

10. Dar bărbaţii aceia au întins mîna, au tras pe Lot înlăuntru la ei în casă, şi au încuiat uşa.

11. Iar pe oamenii cari erau la uşa casei i-au lovit cu orbire*, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, aşa că degeaba se trudeau să găsească uşa. *2 Reg. 6. 18. Fapt. 13. 11.

Nimicirea Sodomei şi Gomorei.

12. Bărbaţii aceia au zis lui Lot: „Pe cine mai ai aici? Gineri, fii şi fiice, şi tot ce ai în cetate: scoate-i* din locul acesta. *Cap. 7. 1. 2 Pet. 2. 7, 9.

13. Căci avem să nimicim locul acesta, pentrucă* a ajuns mare plîngere înaintea Domnului împotriva locuitorilor lui. De aceea ne-a trimes** Domnul, ca să-l nimicim.“ *Cap. 18. 20. **1 Cron. 21. 15.

14. Lot a ieşit, şi a vorbit cu ginerii săi, cari luaseră* pe fetele lui: „Sculaţi-vă**,“ a zis el, „ieşiţi din locul acesta; căci Domnul are să nimicească cetatea.“ Dar ginerii† lui credeau că glumeşte. *Mat. 1. 18. **Num. 16. 21, 45. †Exod. 9. 21. Luc. 17. 28; 24. 11.

15. Cînd s'a crăpat de ziuă, îngerii au stăruit de Lot, zicînd: „Scoală-te*, ia-ţi nevasta şi cele două fete, cari se află aici, ca să nu pieri şi tu în nelegiuirea cetăţii.“ *Num. 16. 24, 26. Apoc. 18. 4.

16. Şi fiindcă Lot zăbovea, bărbaţii aceia l-au apucat de mînă, pe el, pe nevastă-sa şi pe cele două fete ale lui, căci Domnul* voia să-l cruţe; l-au scos**, şi l-au lăsat afară din cetate. *Luc. 18. 13. Rom. 9. 15, 16. **Ps. 34. 22.

17. Dupăce i-au scos afară, unul din ei a zis: „Scapă-ţi* viaţa; să** nu te uiţi înapoi, şi să nu te opreşti în vreun loc din Cîmpie: scapă la munte, ca să nu pieri.“ *1 Reg. 19. 3. **Vers. 26. Mat. 24. 16, 17, 18. Luc. 9. 62. Filip. 3. 13, 14.

18. Lot le-a zis: „O! nu*, Doamne! *Fapt. 10. 14.

19. Iată că am căpătat trecere înaintea Ta, şi ai arătat mare îndurare faţă de mine, păstrîndu-mi viaţa; dar nu pot să fug la munte, înainte ca să mă atingă prăpădul, şi voi peri.

20. Iată, cetatea aceasta este destul de aproape ca să fug în ea, şi este mică. O! de aş putea să fug acolo,.. este aşa de mică... şi să scap cu viaţa!“

21. Şi El i-a zis: „Iată* că-ţi fac şi hatîrul acesta, şi nu voi nimici cetatea de care vorbeşti. *Iov. 42. 8. 9. Ps. 145. 19.

22. Grăbeşte-te de fugi în ea, căci nu* pot face nimic pînă nu vei ajunge acolo.“ Pentru aceea s'a pus cetăţii aceleia numele** Ţoar[1]. *Cap. 32. 25, 26. Exod. 32. 10. Deut. 9. 14. Marc. 6. 5. **Cap. 13. 10; 14. 2.

23. Răsărea soarele pe pămînt, cînd a intrat Lot în Ţoar.

24. Atunci Domnul* a făcut să ploaie peste Sodoma şi peste Gomora pucioasă şi foc dela Domnul din cer. *Deut. 29. 23. Isa. 13. 19. Ier. 20. 16; 50. 40. Ezec. 16. 49, 50. Osea 11. 8. Amos 4. 11. Ţef. 2. 9. Luc. 17. 29. 2 Pet. 2. 6. Iuda 7.

25. A nimicit cu desăvîrşire cetăţile acelea, toată Cîmpia şi pe toţi locuitorii cetăţilor, şi tot ce creştea* pe pămînt. *Cap. 14. 3. Ps. 107. 34.

26. Nevasta lui Lot s'a uitat înapoi, şi s'a prefăcut într'un stîlp* de sare. *Luc. 17. 32.

27. Avraam s'a sculat a doua zi dis de dimineaţă, şi s'a dus la locul unde stătuse* înaintea Domnului. *Cap. 18. 22.

28. Şi-a îndreptat privirile spre Sodoma şi Gomora, şi spre toată Cîmpia; şi iată că a văzut ridicîndu-se de pe pămînt un fum*, ca fumul unui cuptor. *Apoc. 18. 9.

29. Cînd a nimicit Dumnezeu cetăţile Cîmpiei, Şi-a adus aminte* de Avraam; şi a scăpat pe Lot din mijlocul prăpădului, prin care a surpat din temelie cetăţile unde îşi aşezase Lot locuinţa. *Cap. 8. 1; 18. 23.

Păcatul fetelor lui Lot.

30. Lot a ieşit din Ţoar şi a rămas pe munte*, cu cele două fete ale lui, căci s'a temut să rămînă în Ţoar. A locuit într'o peşteră, cu cele două fete ale lui. *Vers. 17, 19.

31. Cea mai mare a zis celei mai tinere: „Tatăl nostru este bătrîn; şi nu mai este nici un bărbat în ţinutul acesta, ca să intre* la noi, după obiceiul tuturor ţărilor. *Cap. 16: 2, 4; 38. 8, 9. Deut. 25. 5.

1. Adică: Mic.

32. Vino, să punem pe tatăl nostru să bea vin, şi să ne culcăm cu el, ca să ne păstrăm sămînţa* prin tatăl nostru.“ *Marc. 12. 19.

33. Au făcut dar pe tatăl lor de a băut vin în noaptea aceea; şi cea mai mare s'a dus şi s'a culcat cu tatăl ei. El n'a băgat de seamă nici cînd s'a culcat ea, nici cînd s'a sculat.

34. A doua zi, cea mai mare a zis celei mai tinere: „Iată, eu m'am culcat în noaptea trecută cu tatăl meu; haidem să-i dăm să bea vin şi în noaptea aceasta, şi du-te de te culcă şi tu cu el, ca să ne păstrăm sămînţa prin tatăl nostru.“

35. Au dat tatălui lor de a băut vin şi în noaptea aceea; apoi cea mai tînără s'a dus şi s'a culcat cu el. El n'a băgat de seamă nici cînd s'a culcat ea, nici cînd s'a sculat.

36. Cele două fete ale lui Lot au rămas astfel însărcinate de tatăl lor.

37. Cea mai mare a născut un fiu, căruia i-a pus numele Moab; el* este tatăl Moabiţilor din ziua de azi. *Deut. 2. 9.

38. Cea mai tînără a născut şi ea un fiu, căruia i-a pus numele Ben-Ammi: el* este tatăl Amoniţilor din ziua de azi. *Deut. 2. 19.

Avraam în Gherar.

20 1. Avraam a plecat* de acolo în ţara de meazăzi, s'a aşezat între Cades** şi Şur, şi a locuit† ca străin în Gherar. *Cap. 18. 1. **Cap. 16. 7, 14. †Cap. 26. 6.

2. Avraam zicea despre Sara, nevastă-sa: „Este* sora-mea!“ S'a temut să spună că este nevastă-sa, ca să nu-l omoare oamenii din cetate din pricina ei. Abimelec, împăratul Gherarei, a trimes şi a luat** pe Sara. *Cap. 12. 13; 26. 7. **Cap. 12. 15.

3. Atunci Dumnezeu* S'a arătat noaptea în vis** lui Abimelec, şi i-a zis: „Iată†, ai să mori din pricina femeii, pe care ai luat-o, căci este nevasta unui bărbat.“ *Ps. 105. 14. **Iov 33. 15. †Vers. 7.

4. Abimelec, care nu se apropiase de ea, a răspuns: „Doamne*, vei omorî Tu oare chiar şi un neam nevinovat? *Cap. 18. 23. Vers. 18.

5. Nu mi-a spus el că este soră-sa? Şi n'a zis ea însăş că el este fratesău? Eu am lucrat cu inimă curată* şi cu mîni nevinovate.“ *2 Reg. 20. 3. 2 Cor. 1. 12.

6. Dumnezeu i-a zis în vis: „Ştiu şi Eu că ai lucrat cu inimă curată: deaceea te-am* şi ferit să păcătuieşti împotriva** Mea. Iată de ce n'am îngăduit să te atingi de ea. *Cap. 31. 7; 35. 5. Exod. 34. 24. 1 Sam. 25. 26, 34. **Cap. 39. 9. Lev. 6. 2. Ps. 51. 4.

7. Acum, dă omului nevasta înapoi; căci* el este prooroc, se va ruga pentru tine, şi vei trăi. Dar, dacă n'o dai înapoi, să ştii** că vei muri negreşit, tu şi tot† ce-i al tău.“ *1 Sam. 7. 5. 2 Reg. 5. 11. Iov 42. 8. Iac. 5. 14, 15. 1 Ioan 5. 16. **Cap. 2. 17. †Num. 16. 32, 33.

8. Abimelec s'a sculat disdedimineaţă, a chemat pe toţi slujitorii săi, şi le-a spus tot ce se întîmplase. Şi oamenii aceia au fost cuprinşi de o mare spaimă.

9. Abimelec a chemat şi pe Avraam şi i-a zis: „Ce ne-ai făcut? Şi cu ce am păcătuit eu împotriva ta, de ai făcut să vină* peste mine şi peste împărăţia mea un păcat atît de mare? Ai făcut faţă de mine lucruri cari nu trebuiau** nicidecum făcute.“ *Cap. 26. 10. Exod. 32. 21. Ios. 7. 25. **Cap. 34. 7.

10. Şi Abimelec a zis lui Avraam: „Ce ai văzut de ai făcut lucrul acesta?“

11. Avraam a răspuns: „Imi ziceam că, fără îndoială, nu-i nici o frică de Dumnezeu* în ţara aceasta, şi că au să mă omoare** din pricina nevestei mele. *Cap. 42. 18. Ps. 36. 1. Prov. 16. 6. **Cap. 12. 12; 26. 7.

12. Dealtfel este adevărat că este* sora mea, fiica tatălui meu; numai că nu-i fiica mamei mele; şi a ajuns sămi fie nevastă. *Cap. 11. 29.

13. Cînd m'a scos Dumnezeu* din casa tatălui meu, am zis Sarei: „Iată hatîrul pe care ai să mi-l faci: în toate locurile unde vom merge, spune** despre mine că sînt fratele tău.“ *Cap. 12. 1. 9, 11, etc. Evr. 11. 8. **Cap. 12. 13.

14. Abimelec a luat* oi şi boi, robi şi roabe, şi le-a dat lui Avraam; şi i-a dat înapoi şi pe Sara, nevastă-sa. *Cap. 12. 16.

15. Abimelec a zis: „Iată, ţara* mea este înaintea ta; locuieşte unde-ţi va plăcea.“ *Cap. 13. 9.

16. Şi Sarei i-a zis: „Iată, dau fratelui* tău o mie de arginţi; aceasta** să-ţi fie o dovadă† de cinste, faţă de toţi cei ce sînt cu tine, aşa că înaintea tuturor vei fi fără vină.“ *Vers. 5 **Cap. 26. 11. †Cap. 24. 65.

17. Avraam* s'a rugat lui Dumnezeu, şi Dumnezeu a însănătoşat pe Abime-

lec, pe nevasta şi roabele lui, aşa că au putut să nască. *Iov. 42. 9, 10.

18. Fiindcă Domnul încuiase* pîntecele tuturor femeilor din casa lui Abimelec, din pricina Sarei, nevasta lui Avraam. *Cap. 12. 17.

Naşterea lui Isaac.

21 1. Domnul Şi-a adus aminte* de cele ce spusese Sarei, şi Domnul a împlinit faţă de Sara ce** făgăduise. *1 Sam. 2. 21. **Cap. 17. 19; 18. 10, 14. Gal. 4. 23, 28.

2. Sara* a rămas însărcinată, şi a născut lui Avraam un fiu la bătrîneţă, la vremea** hotărîtă, despre care-i vorbise Dumnezeu. *Fapt. 7. 8. Gal. 4. 22. Evr. 11. 11. **Cap. 17. 21.

3. Avraam a pus fiului său nou născut, pe care i-l născuse Sara, numele Isaac*. *Cap. 17. 19.

4. Avraam a tăiat împrejur* pe fiul său Isaac, la vîrsta de opt zile, cum** îi poruncise Dumnezeu. *Fapt. 7. 8. **Cap. 17. 10, 12.

5. Avraam* era în vîrstă de o sută de ani, la naşterea fiului său Isaac. *Cap. 17. 1, 17.

6. Şi Sara a zis: „Dumnezeu* m'a făcut de rîs: oricine va auzi, va rîde de mine.“ *Ps. 126. 2. Isa. 54. 1. Gal. 4. 27. Luc. 1. 58.

7. Şi a adăugat: „Cine s'ar fi gîndit să spună lui Avraam că Sara va da ţîţă la copii? Şi totuş* i-am născut un fiu la bătrîneţă!“ *Cap. 18. 11, 12.

Izgonirea Agarei în pustie.

8. Copilul s'a făcut mare, şi a fost înţercat. Avraam a făcut un ospăţ mare în ziua cînd a fost înţercat Isaac.

9. Sara a văzut rîzînd* pe fiul pe care-l** născuse lui Avraam Egipteanca† Agar. *Cap. 16. 1. **Cap. 16. 15. †Gal. 4. 29.

10. Şi a zis lui Avraam: „Izgoneşte* pe roaba aceasta şi pe fiul ei; căci fiul roabei acesteia nu va moşteni împreună cu fiul meu, cu Isaac.“ *Gal. 4. 30. Cap. 25. 6; 36. 6, 7.

11. Cuvintele acestea n'au plăcut de loc lui Avraam, din pricina* fiului său. *Cap. 17. 18.

12. Dar Dumnezeu a zis lui Avraam: „Să nu te mîhneşti de cuvintele acestea, din pricina copilului şi din pricina roabei tale: fă Sarei tot ce-ţi cere; căci numai din Isaac* va ieşi o sămînţă, care va purta cu adevărat numele tău. *Rom. 9. 7, 8. Evr. 11. 18.

13. Dar şi pe fiul roabei tale îl voi face un neam*, căci este sămînţa ta.“ *Vers. 18. Cap. 16. 10; 17. 20.

14. A doua zi, Avraam s'a sculat de dimineaţă; a luat pîne şi un burduf cu apă, pe care l-a dat Agarei şi i l-a pus pe umăr; i-a dat şi copilul, şi i-a dat drumul*. Ea a plecat, şi a rătăcit prin pustia Beer-Şeba. *Ioan 8. 35.

15. Cînd s'a isprăvit apa din burduf, a aruncat copilul subt un tufiş,

16. şi s'a dus de a şezut în faţa lui la o mică depărtare de el, ca la o aruncătură de arc; căci zicea ea: „Să nu văd moartea copilului!“ A şezut dar în faţa lui la o parte, a ridicat glasul, şi a început să plîngă.

17. Dumnezeu* a auzit glasul copilului; şi Ingerul lui Dumnezeu a strigat din cer pe Agar, şi i-a zis: „Ce ai tu, Agar? Nu te teme, căci Dumnezeu a auzit glasul copilului în locul unde este. *Exod. 3. 7.

18. Scoală-te, ia copilul şi ţine-l de mînă; căci voi face* din el un neam mare.“ *Vers. 13.

19. Şi Dumnezeu* i-a deschis ochii, şi ea a văzut un izvor de apă; s'a dus de a umplut burduful cu apă, şi a dat copilului să bea. *Num. 22. 31. 2 Reg. 6. 17, 18, 20. Luc. 24. 16, 31.

20. Dumnezeu* a fost cu copilul, care a crescut, a locuit în pustie, şi** a ajuns vînător cu arcul. *Cap. 28. 15; 39. 2, 3, 21. **Cap. 16. 12.

21. A locuit în pustiul Paran, şi mamă-sa i-a luat o nevastă* din ţara Egiptului. *Cap. 24. 4.

Legămîntul lui Avraam cu Abimelec.

22. In vremea aceea, Abimelec*, însoţit de Picol, căpetenia oştirii lui, a vorbit astfel lui Avraam: „Dumnezeu** este cu tine în tot ce faci. *Cap. 20. 2; 26. 26. **Cap. 26. 28.

23. Jură-mi* acum aici, pe Numele lui Dumnezeu, că nu mă vei înşela nici odată, nici pe mine, nici pe copiii mei, nici pe nepoţii mei, şi că vei avea faţă de mine şi faţă de ţara, în care locuieşti ca străin, aceeaş bunăvoinţă pe care o am eu faţă de tine.“ *Ios. 2. 12. 1 Sam. 24. 21.

24. Avraam a zis: „Jur!“

25. Dar Avraam a băgat vină lui Abimelec pentru o fîntînă de apă, pe care puseseră mîna cu sila* robii lui Abimelec. *Cap. 26. 15, 18, 20, 21, 22.

26. Abimelec a răspuns: „Nu ştiu cine a făcut lucrul acesta; nici tu nu mi-ai dat de ştire, şi nici eu nu aflu decît azi.“

27. Şi Avraam a luat oi şi boi, pe cari i-a dat lui Abimelec; şi au făcut legămînt * amîndoi. * Cap. 26. 31.

28. Avraam a pus de o parte şapte mieluşele din turmă.

29. Şi Abimelec a zis lui Avraam: „Ce sînt * aceste şapte mieluşele, pe cari le-ai pus deoparte?“ * Cap. 33. 8.

30. El a răspuns: „Trebuie să primeşti din mîna mea aceste şapte mieluşele, pentru ca să-mi slujească de mărturie * că am săpat fîntîna aceasta.“ * Cap. 31. 48, 52.

31. Iată de ce locul acela se numeşte * Beer-Şeba [1]; căci acolo şi-au jurat ei credinţă unul altuia. * Cap. 26. 33.

32. Astfel au făcut ei legămînt la Beer Şeba. După aceea, Abimelec s'a sculat împreună cu Picol, căpetenia oştirii sale, şi s'au întors în ţara Filistenilor.

33. Avraam a sădit un tamarisc la Beer-Şeba; şi a chemat * acolo Numele Domnului, Dumnezeului celui vecinic **. * Cap. 4. 26.
** Deut. 33. 27. Isa. 40. 28. Rom. 16. 26. 1 Tim. 1. 17.

34. Avraam a locuit multă vreme ca străin în ţara Filistenilor.

Jertfirea lui Isaac.

22 1. După aceste lucruri, Dumnezeu * a pus la încercare pe Avraam, şi i-a zis: „Avraame!“ „Iată-mă“, a răspuns el. * 1 Cor. 10. 13. Evr. 11. 17. Iac. 1. 12. 1 Pet. 1. 7.

2. Dumnezeu i-a zis: „Ia pe fiul tău, pe singurul * tău fiu, pe care-l iubeşti, pe Isaac; du-te în ţara ** Moria, şi adu-l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ţi-l voi spune.“ * Evr. 11. 17. ** 2 Cron. 3. 1.

3. Avraam s'a sculat dis de dimineaţă, a pus şaua pe măgar, şi a luat cu el două slugi şi pe fiul său Isaac. A tăiat lemne pentru arderea de tot, şi a pornit spre locul, pe care i-l spusese Dumnezeu.

4. A treia zi, Avraam a ridicat ochii, şi a văzut locul de departe.

5. Şi Avraam a zis slugilor sale: „Rămîneţi aici cu măgarul; eu şi băiatul, ne vom duce pînă colo să ne închinăm, şi apoi ne vom întoarce la voi.“

6. Avraam a luat lemnele pentru arderea de tot, le-a pus * în spinarea fiului său Isaac, şi a luat în mînă focul şi cuţitul. Şi au mers astfel amîndoi împreună. * Ioan 19. 17.

7. Atunci Isaac, vorbind cu tatăl său Avraam, a zis: „Tată!“ „Ce este, fiule?“ i-a răspuns el. Isaac a zis din nou: „Iată focul şi lemnele; dar unde este mielul pentru arderea de tot?“

8. „Fiule“, a răspuns Avraam, „Dumnezeu însuş va purta grijă de mielul pentru arderea de tot.“ Şi au mers amîndoi împreună înainte.

9. Cînd au ajuns la locul pe care i-l spusese Dumnezeu, Avraam a zidit acolo un altar, şi a aşezat lemnele pe el. A legat pe fiul său Isaac, şi l-a pus pe altar *, deasupra lemnelor. * Evr. 11. 17. Iac. 2. 21.

10. Apoi Avraam a întins mîna, şi a luat cuţitul, ca să junghie pe fiul său.

11. Atunci Ingerul Domnului l-a strigat din ceruri, şi a zis: „Avraame! Avraame!“ „Iată-mă!“ a răspuns el.

12. Ingerul a zis: „Să * nu pui mîna pe băiat, şi să nu-i faci nimic; căci ştiu acum ** că te temi de Dumnezeu, întrucît n'ai cruţat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine.“ * 1 Sam. 15. 22. Mic. 6. 7, 8. ** Cap. 26. 5. Iac. 2. 22.

13. Avraam a ridicat ochii, şi a văzut înapoia lui un berbece, încurcat cu coarnele într'un tufiş; şi Avraam s'a dus de a luat berbecele, şi l-a adus ca ardere de tot în locul fiului său.

14. Avraam a pus locului aceluia numele: „Domnul va purta de grijă [1] Deaceea se zice şi azi: „La muntele unde Domnul va purta de grijă [1].“

15. Ingerul Domnului a chemat a doua oară din ceruri pe Avraam,

16. şi a zis: „Pe * Mine însumi jur, zice Domnul: pentrucă ai făcut lucrul acesta, şi n'ai cruţat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, * Ps. 105. 9. Luc. 1. 73.

17. te voi binecuvînta foarte mult şi-ţi voi înmulţi foarte mult sămînţa, şi anume: ca stelele * cerului şi ca nisipul ** de pe ţărmul mării; şi sămînţa † ta va stăpîni †† cetăţile vrăjmaşilor ei. * Cap. 15. 5. Ier. 33. 22. ** Cap. 13. 16. † Cap. 24. 60. †† Mic. 1. 9.

18. Toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în * sămînţa ta, pentrucă ** ai ascultat de porunca Mea!“ * Cap. 12. 3; 18. 18; 26. 4. Fapt. 3. 25. Gal. 3. 8, 9, 16, 18. ** Vers. 3, 10. Cap. 26. 5.

19. Avraam s'a întors la slugile sale, şi s'au sculat şi au plecat împreună la Beer-Şeba *, căci Avraam locuia la Beer-Şeba. * Cap. 21. 31.

1. Adică: Fîntîna jurămîntului.

1. Evreieşte: Jehova îirè.

Spiţa neamului lui Nahor.

20. După aceste lucruri, i s'a spus lui Avraam: „Iată, Milca * a născut şi ea copii fratelui tău Nahor, * Cap. 11. 29.

21. şi anume pe Uţ *, întîiul său născut, pe Buz, fratele său, pe Chemuel, tatăl lui Aram, * Iov. 1. 1. Iov. 32. 2.

22. pe Chesed, pe Hazo, pe Pildaş, pe Iidlaf şi pe Betuel.

23. Betuel * a născut pe Rebeca **. Aceştia sînt cei opt fii, pe cari i-a născut Milca lui Nahor, fratele lui Avraam. * Cap. 24. 15. ** Rom. 9. 10.

24. Ţiitoarea lui, numită Reuma, a născut şi ea pe Tebah, Gaham, Tahaş şi Maaca.

Moartea şi îngroparea Sarei.

23 1. Viaţa Sarei a fost de o sută douăzeci şi şapte de ani: aceştia sînt anii vieţii Sarei.

2. Sara a murit la Chiriat-Arba *, adică Hebron **, în ţara Canaan; şi Avraam a venit să jălească pe Sara şi s'o plîngă. * Ios. 14. 15. Judc. 1. 10. ** Cap. 13. 18. Vers. 19.

3. Avraam s'a sculat apoi dinaintea moartei sale, şi a vorbit astfel fiilor lui Het:

4. „Eu * sînt străin şi venetic printre voi, daţi-mi ** un ogor, ca loc de îngropare la voi, ca să-mi îngrop moarta şi s'o ridic dinaintea mea.“ * Cap. 17. 8. 1 Cron. 29. 15. Ps. 105. 12. Evr. 11. 9, 13. ** Fapt. 7. 5.

5. Fiii lui Het au răspuns astfel lui Avraam:

6. „Ascultă-ne, domnule! Tu eşti ca un domnitor * al lui Dumnezeu în mijlocul nostru; îngroapă-ţi moarta în cel mai bun din mormintele noastre! Niciunul din noi nu te va opri să-ţi îngropi moarta în mormîntul lui.“ * Cap. 13. 2; 14. 14; 24. 35.

7. Avraam s'a sculat şi s'a aruncat cu faţa la pămînt înaintea norodului ţării, adică înaintea fiilor lui Het.

8. Şi le-a vorbit astfel: „Dacă găsiţi cu cale să-mi îngrop moarta şi s'o iau dinaintea ochilor mei, ascultaţi-mă, şi rugaţi pentru mine pe Efron, fiul lui Ţohar,

9. să-mi dea peştera Macpela, care-i a lui, şi care este chiar la marginea ogorului lui; să mi-o dea în schimbul preţului ei, ca să-mi slujească drept loc pentru îngropare în mijlocul vostru.“

10. Efron era şi el acolo în mijlocul fiilor lui Het. Şi Efron, Hetitul, a răspuns lui Avraam, în auzul fiilor lui Het şi în auzul tuturor celor ce treceau * pe poarta cetăţii: * Cap. 34. 20, 24. Rut. 4. 4.

11. „Nu *, domnul meu, ascultă-mă! Iţi dăruiesc ogorul şi-ţi dăruiesc şi peştera care este în el. Ţi le dăruiesc în faţa fiilor norodului meu: şi îngroapă-ţi moarta.“ * 2 Sam. 24. 21—24.

12. Avraam s'a aruncat cu faţa la pămînt înaintea norodului ţării.

13. Şi a vorbit astfel lui Efron, în auzul norodului ţării: „Ascultă-mă, te rog! Iţi dau preţul ogorului: primeşte-l dela mine; şi-mi voi îngropa moarta în el.“

14. Şi Efron a răspuns astfel lui Avraam:

15. „Domnul meu, ascultă-mă! O bucată de pămînt de patru sute de sicli * de argint, ce este aceasta între mine şi tine? Ingroapă-ţi dar moarta!“ * Exod. 30. 13. Ezec. 45. 12.

16. Avraam a înţeles pe Efron. Şi Avraam a cîntărit * lui Efron preţul cumpărării despre care vorbise, în faţa fiilor lui Het: patru sute de sicli de argint, cari mergeau la orice negustor. * Ier. 32. 9.

17. Ogorul * lui Efron din Macpela, care este faţă în faţă cu Mamre, ogorul şi peştera din el, şi toţi copacii cari se aflau în ogor şi în toate hotarele lui dejur împrejur, * Cap. 25. 9; 49. 30, 31, 32; 50. 13. Fapt. 7. 16.

18. au fost întărite astfel ca moşie a lui Avraam, în faţa fiilor lui Het şi a tuturor celor ce treceau pe poarta cetăţii.

19. După aceea, Avraam a îngropat pe Sara, nevastă-sa, în peştera din ogorul Macpela, care este faţă în faţă cu Mamre, adică Hebron, în ţara Canaan.

20. Ogorul şi peştera din el au fost întărite * astfel lui Avraam ca ogor pentru înmormîntare, de către fiii lui Het. * Rut. 4. 7, 8, 9, 10. Ier. 32. 10, 11.

Rebeca cerută în căsătorie pentru Isaac.

24 1. Avraam * era bătrîn, înaintat în vîrstă; şi Domnul binecuvîntase ** pe Avraam în orice lucru. * Cap. 18. 11; 21. 5. ** Cap. 13. 2. Vers. 35. Ps. 112. 3. Prov. 10. 22.

2. Avraam a zis celui mai bătrîn * rob din casa lui, care era îngrijito-

rul** tuturor averilor lui: „Pune-ţi † te rog, mîna subt coapsa mea;
*Cap. 15. 2. **Vers. 10. Cap. 39. 4, 5, 6. †Cap. 47. 29. 1 Cron. 29. 24. Plîn. 5. 6.

3. şi te voi pune să juri*, pe Domnul, Dumnezeul cerului şi Dumnezeul pămîntului, că** nu vei lua fiului meu o nevastă dintre fetele Cananiţilor, în mijlocul cărora locuiesc,
*Cap. 14. 22. Deut. 6. 13. Ios. 2. 12. **Cap. 26. 35; 27. 46; 28. 2. Exod. 34. 16. Deut. 7. 3.

4. ci* te vei duce în ţara** şi la rudele mele să iei nevastă fiului meu Isaac." *Cap. 28. 2. **Cap. 12. 1.

5. Robul i-a răspuns: „Poate că femeia n'are să vrea să mă urmeze în ţara aceasta; va trebui să duc oare pe fiul tău în ţara de unde ai ieşit tu?"

6. Avraam i-a zis: „Să nu care cumva să duci pe fiul meu acolo!

7. Domnul, Dumnezeul cerului, care* m'a scos din casa tatălui meu şi din patria mea, care mi-a vorbit şi mi-a jurat, zicînd: „Seminţei** tale voi da ţara aceasta," va † trimete pe Ingerul Său înaintea ta; şi de acolo vei lua o nevastă fiului meu.
*Cap. 12. 1. **Cap. 12. 7; 13. 15; 15. 18; 17. 8. Exod. 32. 13. Deut. 1. 8; 34. 4. Fapt. 7. 5. †Exod. 23. 20, 23; 33. 2. Evr. 1. 14.

8. Dacă femeia nu va vrea să te urmeze, vei* fi deslegat de jurămîntul acesta, pe care te pun să-l faci. Cu nici un chip să nu duci însă acolo pe fiul meu." *Ios. 2. 17, 20.

9. Robul şi-a pus mîna subt coapsa stăpînului său Avraam, şi i-a jurat că are să păzească aceste lucruri.

10. Robul a luat zece cămile dintre cămilele stăpînului său, şi a plecat, avînd* cu el toate lucrurile de preţ ale stăpînului său. S'a sculat, şi a plecat în Mesopotamia, în cetatea** lui Nahor. *Vers. 2. **Cap. 27. 43.

11. A lăsat cămilele să se odihnească, în genunchi, afară din cetate, lîngă o fîntînă. Era seara, pe vremea cînd ies femeile* să scoată apă.
*Exod. 2. 16. 1 Sam. 9. 11.

12. Şi a zis: „Doamne, Dumnezeul* stăpînului meu Avraam! Te rog, dă-mi izbîndă** astăzi, şi îndură-Te de stăpînul meu Avraam. *Vers. 27. Cap. 26. 24; 28. 13; 32. 9. Exod. 3. 6, 15. **Neem. 1. 11. Ps. 37. 5.

13. Iată, stau* lîngă izvorul acesta de apă, şi fetele** oamenilor din cetate vin să scoată apă.
*Vers. 43. **Cap. 29. 9. Exod. 2. 16.

14. Fă ca fata căreia îi voi zice: „Pleacă-ţi vadra, te rog, ca să beau," şi care va răspunde: „Bea, şi am să dau de băut şi cămilelor tale," să fie aceea, pe care ai rînduit-o Tu pentru robul Tău Isaac! Şi prin aceasta* voi cunoaşte că Te-ai îndurat de stăpînul meu." *Judc. 6. 17, 37. 1 Sam. 6. 7; 14. 10; 20. 7.

15. Nu sfîrşise el încă de vorbit, şi-a ieşit, cu vadra pe umăr, Rebeca, fata lui Betuel, fiul Milcăi*, nevasta lui Nahor, fratele lui Avraam.
*Cap. 11. 29; 22, 23.

16. Fata era* foarte frumoasă; era fecioară, şi nici un bărbat n'avusese legături cu ea. Ea s'a pogorît la izvor, şi-a umplut vadra şi s'a suit iarăş.
*Cap. 26. 7.

17. Robul a alergat înaintea ei, şi a zis: „Dă-mi, te rog, să beau puţină apă din vadra ta."

18. „Bea, domnul meu," a răspuns* ea. Şi s'a grăbit de a plecat vadra pe mînă, şi i-a dat să bea. *1 Pet. 3. 8; 4. 9.

19. După ce i-a dat şi a băut de s'a săturat, a zis: „Am să scot apă şi pentru cămilele tale, pînă vor bea şi se vor sătura."

20. A vărsat în grabă vadra în adăpătoare, şi a alergat iarăş la fîntînă ca să scoată apă; şi a scos pentru toate cămilele lui.

21. Omul o privea cu mirare şi fără să zică nimic, ca să vadă dacă Domnul* a făcut să-i izbutească sau nu călătoria. *Vers. 12, 56.

22. Cînd s'au săturat cămilele de băut, omul a luat o verigă* de aur, de greutatea unei jumătăţi de siclu şi două brăţări, grele de zece sicli de aur.
*Exod. 32. 2, 3. Isa. 3. 19, 20, 21. Ezec. 16. 11, 12. 1 Pet. 3. 3.

23. Şi a zis: „A cui fată eşti? Spunemi, te rog. Este loc pentru noi în casa tatălui tău, ca să rămînem peste noapte?"

24. Ea a răspuns: „Eu sînt* fata lui Betuel, fiul Milcăi şi al lui Nahor."
*Cap. 22. 23.

25. Şi i-a zis mai departe: „Avem paie şi nutreţ din belşug, şi este şi loc de găzduit peste noapte."

26. Atunci omul* a plecat capul, şi s'a aruncat cu faţa la pămînt înaintea Domnului, *Vers. 52. Exod. 4. 31.

27. zicînd: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul* stăpînului meu Avraam, care n'a părăsit îndurarea** şi credincioşia Lui faţă de stăpînul meu! Domnul m'a îndreptat † în casa fraţilor stăpînului meu." *Exod. 18. 10. Rut. 4. 14. 1 Sam. 25. 32, 39. 2 Sam. 18. 28. Luc. 1. 68. **Cap. 32. 10. Ps. 98. 3. †Vers. 48.

28. Fata a alergat şi a istorisit mamei sale acasă cele întîmplate.

29. Rebeca avea un frate, numit Laban*. Şi Laban a alergat afară la omul acela, la izvor. *Cap. 29. 5.

30. Văzuse veriga şi brăţările în mînile sorei sale, şi auzise pe soru-sa Rebeca spunînd: „Aşa mi-a vorbit omul acela.“ A venit dar la omul acela, care stătea lîngă cămile la izvor,

31. şi a zis: „Vino, binecuvîntatul* Domnului! Pentruce stai afară? Am pregătit casa, şi am pregătit un loc pentru cămile.“ *Cap. 26. 29. Judc. 17. 2. Rut. 3. 10. Ps. 115. 15.

32. Omul a intrat în casă. Laban a pus să descarce cămilele, a dat* paie şi nutreţ cămilelor şi a adus apă pentru spălat picioarele omului aceluia şi ale oamenilor cari erau cu el. *Cap. 43. 24. Judc. 19. 21.

33. Apoi, i-a dat să mănînce. Dar el a zis: „Nu mănînc* pînă nu voi spune ce am de spus.“ „Vorbeşte!“ a zis Laban. *Iov. 23. 12. Ioan 4. 34. Efes. 6. 5, 6, 7.

34. Atunci el a zis: „Eu sînt robul lui Avraam.

35. Domnul a umplut* de binecuvîntări pe stăpînul meu, care a ajuns la mare propăşire. I-a dat oi şi boi, argint şi aur, robi şi roabe, cămile şi măgari. *Vers. 1. Cap. 13. 2.

36. Sara, nevasta stăpînului meu, a născut*, la bătrîneţă, un fiu stăpînului meu; şi lui** i-a dat el tot ce are. *Cap. 21. 2. **Cap. 21. 10; 25. 5.

37. Stăpînul* meu m'a pus să jur, şi a zis: „Să nu iei fiului meu o nevastă dintre fetele Cananiţilor, în ţara cărora locuiesc; *Vers. 3.

38. ci* să te duci în casa tatălui meu şi la rudele mele, ca deacolo să iei nevastă fiului meu.“ *Vers. 4.

39. Eu* am zis stăpînului meu: „Poatecă femeia n'are să vrea să mă urmeze.“ *Vers. 5.

40. Şi el mi-a răspuns*: „Domnul, înaintea** căruia umblu, va trimete pe Ingerul Său cu tine, şi-ţi va da izbîndă în călătorie, şi vei lua fiului meu o nevastă din rudele şi din casa tatălui meu. *Vers. 7. **Cap. 17. 1.

41. Vei* fi deslegat de jurămîntul pe care mi-l faci, dacă te vei duce la rudele mele; şi dacă nu ţi-o vor da, vei fi deslegat de jurămîntul pe care mi-l faci.“ *Vers. 8.

42. Eu am ajuns azi la izvor, şi am zis: „Doamne*, Dumnezeul stăpînului meu Avraam, dacă binevoieşti să-mi dai izbîndă în călătoria pe care o fac, *Vers. 12.

43. iată, eu* stau la izvorul de apă, şi fata care va ieşi să scoată apă, şi căreia îi voi zice: „Dă-mi, te rog, să beau puţină apă din vadra ta,“ *Vers. 13.

44. şi care îmi va răspunde: „Bea tu însuţi, şi voi da de băut şi cămilelor tale,“ fata aceea să fie nevasta pe care a rînduit-o Domnul pentru fiul stăpînului meu!“

45. Inainte* de a sfîrşi de vorbit** în inima mea, iată că a ieşit Rebeca, cu vadra pe umăr, s'a coborît la izvor, şi a scos apă. Eu i-am zis: „Dă-mi să beau, te rog.“ *Vers. 15, etc. **1 Sam. 1. 13.

46. Ea s'a grăbit, şi-a plecat vadra deasupra umărului, şi a zis: „Bea, şi voi da de băut şi cămilelor tale.“ Am băut, şi a dat de băut şi cămilelor mele.

47. Eu am întrebat-o, şi am zis: „A cui fată eşti?“ Ea a răspuns: „Sînt fata lui Betuel, fiul lui Nahor şi al Milcăi.“ I-am pus* veriga în nas, şi brăţările la mîni. *Ezec. 16. 11, 12.

48. Apoi am plecat* capul, m'am aruncat cu faţa la pămînt înaintea Domnului, şi am binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul stăpînului meu Avraam, că m'a călăuzit pe calea cea dreaptă, ca să iau pe fata fratelui** stăpînului meu pentru fiul lui. *Vers. 26. **Cap. 22. 23.

49. Acum, dacă voiţi să arătaţi bunăvoinţă* şi credincioşie faţă de stăpînul meu, spuneţi-mi; dacă nu, spuneţi-mi iarăş, ca să mă îndrept la dreapta sau la stînga.“ *Cap. 47. 29. Ios. 2. 14.

50. Laban şi Betuel, drept răspuns, au zis: „Dela Domnul* vine lucrul acesta; noi nu-ţi mai putem spune** nici rău nici bine. *Ps. 118. 23. Mat. 21. 42. Marc. 12. 11. **Cap. 31. 24.

51. Iată, Rebeca este* înaintea ta; ia-o şi du-te, ca să fie nevasta fiului stăpînului tău, cum a spus Domnul.“ *Cap. 20. 15.

52. Cînd a auzit robul lui Avraam cuvintele lor, s'a aruncat* cu faţa la pămînt înaintea Domnului. *Vers. 26.

53. Şi robul a scos scule* de argint, scule de aur, şi îmbrăcăminte, pe cari le-a dat Rebecii; a dat de asemenea daruri bogate** fratelui său şi mamei sale. *Exod. 3. 22; 11. 2; 12. 35. **2 Cron. 21. 3. Ezra 1. 6.

54. După aceea, au mîncat şi au băut, el şi oamenii cari erau împreună cu

el, şi s'au culcat. Dimineaţa cînd s'au sculat, robul a zis: „Lăsaţi-mă* să mă întorc la stăpînul meu.“ *Vers. 56,59.

55. Fratele şi mama fetei au zis: „Fata să mai rămînă cîtva timp cu noi, măcar vreo zece zile: pe urmă, poate să plece.“

56. El le-a răspuns: „Nu mă opriţi, fiindcă Domnul mi-a dat izbîndă în călătoria mea; lăsaţi-mă să plec, şi să mă duc la stăpînul meu.“

57. Atunci ei au răspuns: „Să chemăm pe fată, şi s'o întrebăm.“

58. Au chemat dar pe Rebeca, şi i-au zis: „Vrei să te duci cu omul acesta?“ „Da, vreau,“ a răspuns ea.

59. Şi au lăsat pe sora lor Rebeca să plece cu doica* ei, cu robul lui Avraam şi cu oamenii lui. *Cap. 35. 8.

60. Au binecuvîntat pe Rebeca, şi i-au zis: „O, sora noastră, să ajungi mama* a mii de zeci de mii, şi sămînţa** ta să stăpînească cetăţile vrăjmaşilor săi!“ *Cap. 17. 16. **Cap. 22. 17.

61. Rebeca s'a sculat, împreună cu slujnicele ei, au încălecat pe cămile, şi au urmat pe omul acela. Robul a luat pe Rebeca, şi a plecat.

62. Isaac se întorsese dela fîntîna* „Lahai-Roi,“ căci locuia în ţara de meazăzi. *Cap. 16. 14; 25. 11.

63. Intr'o seară, cînd Isaac ieşise să cugete în taină* pe cîmp, a ridicat ochii, şi s'a uitat; şi iată că veneau nişte cămile. *Ios. 1. 8. Ps. 1. 2; 77. 12; 119. 15; 143. 5.

64. Rebeca a ridicat şi ea ochii, a văzut pe Isaac, şi s'a dat* jos de pe cămilă. *Ios. 15. 18.

65. Şi a zis robului: „Cine este omul acesta, care vine înaintea noastră pe cîmp?“ Robul a răspuns: „Este stăpînul meu!“ Atunci ea şi-a luat mahrama, şi s'a acoperit.

66. Robul a istorisit lui Isaac toate lucrurile pe cari le făcuse.

67. Isaac a dus pe Rebeca în cortul mamei sale Sara; a luat pe Rebeca, ea a fost nevasta lui, şi el a iubit-o. Astfel a fost mîngîiat* Isaac pentru pierderea mamei sale. *Cap. 38. 12.

Moartea lui Avraam.

25 1. Avraam a mai luat o nevastă, numită Chetura.

2. Ea* i-a născut pe Zimran, pe Iocşan, pe Medan, pe Madian, pe Işbac şi Şuah. *1 Cron. 1. 32.

3. Iocşan a născut pe Seba şi pe Dedan. Fiii lui Dedan au fost Aşurimii, Letuşimii şi Leumimii. —

4. Fiii lui Madian au fost: Efa, Efer, Enoh, Abida şi Eldaa. Toţi aceştia sînt fiii Cheturei.

5. Avraam* a dat lui Isaac toate averile sale. *Cap. 24. 36.

6. Dar a dat daruri fiilor ţiitoarelor sale; şi, pe cînd era încă în viaţă, i-a îndepărtat* de lîngă fiul său Isaac înspre** răsărit, în ţara Răsăritului. *Cap. 21. 14. **Judc. 6. 3.

7. Iată zilele anilor vieţii lui Avraam: el a trăit o sută şaptezeci şi cinci de ani.

8. Avraam şi-a dat duhul, şi a murit*, după o bătrîneţă fericită, înaintat în vîrstă şi sătul de zile; şi a fost adăugat** la poporul său. *Cap. 15. 15; 49. 29. **Cap. 35. 29; 49. 33.

9. Isaac şi Ismael, fiii* săi, l-au îngropat în peştera Macpela, în ogorul lui Efron, fiul lui Ţohar, Hetitul, care este faţă în faţă cu Mamre. *Cap. 35. 29; 50. 13.

10. Acesta este ogorul*, pe care-l cumpărase Avraam dela fiii lui Het. Acolo** au fost îngropaţi Avraam şi nevastă-sa Sara. *Cap. 23. 16. **Cap. 49. 31.

11. După moartea lui Avraam, Dumnezeu a binecuvîntat pe fiul său Isaac. El locuia lîngă fîntîna* „Lahai-Roi.“ *Cap. 16. 14; 24. 62.

Urmaşii lui Ismael.

12. Iată spiţa neamului lui Ismael, fiul lui Avraam, pe care-l* născuse lui Avraam Egipteanca Agar, roaba Sarei. *Cap. 16. 15.

13. Iată* numele fiilor lui Ismael, după numele lor, după neamurile lor: Nebaiot, întîiul născut al lui Ismael; Chedar, Adbeel, Mibsam, 1 Cron. 1. 29.

14. Mişma, Duma, Masa;

15. Hadad, Tema, Ietur, Nafiş şi Chedma.

16. Aceştia sînt fiii lui Ismael; acestea sînt numele lor, după satele şi taberele lor. Ei au fost cei doisprezece voievozi*, după neamurile lor. *Cap. 17. 20.

17. Şi iată anii vieţii lui Ismael: o sută treizeci şi şapte de ani. El şi-a dat* duhul, şi a murit, şi a fost adăugat la poporul său. *Vers. 8.

18. Fiii lui au locuit* dela Havila pînă la Şur, care este în faţa Egiptului, cum mergi spre Asiria. El s'a aşezat în faţa** tuturor fraţilor lui. *1 Sam. 15. 7. **Cap. 16. 12.

Esau şi Iacov.

19. Iată spiţa neamului lui Isaac, fiul lui Avraam.
Avraam * a născut pe Isaac. *Mat. 1. 2.

20. Isaac era în vîrstă de patruzeci de ani, cînd a luat de nevastă pe Rebeca, fata * lui Betuel, Arameul din Padan-Aram[1], şi sora** lui Laban, Arameul. *Cap. 22. 23. **Cap. 24. 29.

21. Isaac s'a rugat Domnului pentru nevastă-sa, căci era stearpă; şi Domnul* l-a ascultat: nevastă-sa Rebeca** a rămas însărcinată.
*1 Cron. 5. 20. 2 Cron. 33. 13. Ezra 8. 23. **Rom. 9. 10.

22. Copiii se băteau în pîntecele ei; şi ea a zis: „Dacă-i aşa, pentru ce mai sînt însărcinată?“ S'a dus să întrebe * pe Domnul. *1 Sam. 9. 9; 10. 22.

23. Şi Domnul i-a zis:
„Două neamuri * sînt în pîntecele tău,
Şi două noroade se vor despărţi la ieşirea din pîntecele tău.
Unul ** din noroadele acestea va fi mai tare decît celalt.
Şi cel mai mare † va sluji celui mai mic.“ *Cap. 17. 16; 24. 60.
**2. Sam. 8, 14. †Cap. 27. 29. Mal. 1. 3. Rom. 9. 12.

24. S'au împlinit zilele cînd avea să nască; şi iată că în pîntecele ei erau doi gemeni.

25. Cel dintîi a ieşit roş de * tot: ca o manta de păr, şi de aceea i-au pus numele Esau[2]. *Cap. 27. 11, 16, 23.

26. Apoi a ieşit fratele său, care * ţinea cu mîna de călcîi pe Esau; şi de-aceea i-au pus numele ** Iacov[3]. Isaac era în vîrstă de şasezeci de ani, cînd s'au născut ei. *Osea 12. 3. **Cap. 27. 36.

Esau îşi vinde dreptul de întîi născut.

27. Băieţii aceştia s'au făcut mari. Esau a ajuns un vînător * îndemînatic, un om care îşi petrecea vremea mai mult pe cîmp; dar Iacov era un om liniştit **, care stătea acasă † în corturi.
*Cap. 27. 3, 5. **Iov. 1. 1, 8; 2. 3. Ps. 37. 37. †Evr. 11, 9.

28. Isaac iubea pe Esau, pentrucă mînca * din vînatul lui; Rebeca ** însă iubea mai mult pe Iacov.
*Cap. 27. 19, 25, 31. **Cap. 27. 6.

29. Odată, pe cînd ferbea Iacov o ciorbă, Esau s'a întors dela cîmp, rupt de oboseală.

30. Şi Esau a zis lui Iacov: „Dă-mi, te rog, să mănînc din ciorba aceasta roşiatică, fiindcă sînt rupt de oboseală.“ Pentru aceea s'a dat lui Esau numele Edom[1].

31. Iacov a zis: „Vinde-mi azi dreptul tău de întîi născut!“

32. Esau a răspuns: „Iată-mă, sînt pe moarte; la ce-mi slujeşte dreptul acesta de întîi născut?“

33. Şi Iacov a zis: „Jură-mi întîi.“ Esau i-a jurat, şi astfel şi-a vîndut * dreptul de întîi născut lui Iacov.
*Evr. 12. 16.

34. Atunci Iacov a dat lui Esau pîne şi ciorbă de linte. El a mîncat şi a băut *; apoi s'a sculat şi a plecat. Astfel şi-a nesocotit Esau dreptul de întîi născut. *Ecl. 8. 15. Isa. 22. 13. 1 Cor. 15. 32.

Isaac în ţara Filistenilor. — Legămîntul cu Abimelec.

26 1. In ţară a venit o foamete, afară de foametea dintîi *, care fusese pe vremea lui Avraam. Isaac s'a dus la Abimelec **, împăratul Filistenilor, la Gherar. *Cap. 12. 10. **Cap. 20. 2.

2 Domnul i S'a arătat, şi i-a zis: „Nu te pogorî în Egipt! Rămîi * în ţara în care îţi voi spune. *Cap. 12. 1.

3. Locuieşte ca străin * în ţara aceasta; Eu voi ** fi cu tine, şi te † voi binecuvînta; căci †† toate ţinuturile acestea ţi le voi da ţie şi seminţei tale, şi voi ţinea *† jurămîntul pe care l-am făcut tatălui tău Avraam.“
*Cap. 20. 1. Ps. 39. 12. Evr. 11. 9. **Cap. 28. 15. †Cap. 12. 2. ††Cap. 13. 15; 15. 18. *†Cap. 22. 16. Ps. 105. 9.

4. Iţi voi * înmulţi sămînţa, ca stelele cerului; voi da seminţei tale toate ţinuturile acestea; şi toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînţa ** ta, ca răsplată
*Cap. 15. 5; 22. 17. **Cap. 12. 3; 22. 18.

5. pentrucă Avraam * a ascultat de porunca Mea, şi a păzit ce i-am cerut, a păzit poruncile Mele, orînduirile Mele, şi legile Mele.“ *Cap. 22. 16, 18.

6. Astfel Isaac a rămas la Gherar.

7. Cînd îi puneau oamenii locului aceluia întrebări cu privire la nevasta lui, el * zicea: „Este sora mea.“ Căci îi era frică ** să spună că este nevastă-sa, ca să nu-l omoare oamenii locului aceluia, fiindcă Rebeca † era frumoasă la chip.
*Cap. 12. 13; 20. 2, 13. **Prov. 29. 25. †Cap. 24. 16.

8. Fiindcă şederea lui acolo se lungise, s'a întîmplat că Abimelec, împăratul Filistenilor, uitîndu-se pe fe-

1. Adică: Mesopotamia. 2. Adică: Păros.
3. Adică: Celce ţine de călcîi.

1. Adică: Roş.

reastră, a văzut pe Isaac jucîndu-se cu nevastă-sa Rebeca.

9. Abimelec a trimes să cheme pe Isaac, şi i-a zis: „Nu mai încape îndoială că e nevastă-ta. Cum ai putut zice: „E soru-mea?“ Isaac i-a răspuns: „Am zis aşa, ca să nu mor din pricina ei.“

10. Şi Abimelec a zis: „Ce ne-ai făcut? Ce uşor s'ar fi putut ca vreunul din norod să se culce cu nevastă-ta, şi ne-ai fi* făcut vinovaţi.“ *Cap. 20. 9.

11. Atunci Abimelec a dat următoarea poruncă întregului norod: „Cine se va atinge* de omul acesta sau de nevasta lui, va fi omorît.“ *Ps. 105. 15.

Averea lui Isaac şi certurile.

12. Isaac a făcut sămănături în ţara aceea, şi a strîns rod însutit* în anul acela; căci Domnul l-a binecuvîntat**. *Mat. 13. 8. Marc. 4. 8. **Vers. 3. Cap. 24. 1, 35. Iov. 42. 12.

13. Astfel omul acesta s'a îmbogăţit*, şi a mers îmbogăţindu-se din ce în ce mai mult, pînă ce a ajuns foarte bogat. *Cap. 24. 35. Ps. 112. 3. Prov. 10. 22.

14. Avea cirezi de vite şi turme de oi, şi un mare număr de robi: de aceea Filistenii îl pismuiau*. *Cap. 37. 11. Ecl. 4. 4.

15. Toate fîntînile, pe cari* le săpaseră robii tatălui său, pe vremea tatălui său Avraam, Filistenii le-au astupat şi le-au umplut cu ţărînă. *Cap. 21. 30.

16. Şi Abimelec a zis lui Isaac: „Pleacă dela noi, căci ai ajuns* mult mai puternic decît noi.“ *Exod. 1. 9.

17. Isaac a plecat de acolo şi a tăbărît în valea Gherar, unde s'a aşezat cu locuinţa.

18. Isaac a săpat din nou fîntînile de apă, pe cari le săpaseră robii tatălui său Avraam, şi pe cari le astupaseră Filistenii, după moartea lui Avraam; şi le-a pus iarăş aceleaşi nume*, pe cari le pusese tatăl său. *Cap. 21. 31.

19. Robii lui Isaac au mai săpat în vale, şi au dat acolo peste o fîntînă cu apă de izvor.

20. Păstorii din Gherar s'au certat* însă cu păstorii lui Isaac, zicînd: „Apa este a noastră.“ Şi a pus fîntînii numele Esec[1], pentrucă se certaseră cu el. *Cap. 21. 25.

21. Apoi au săpat o altă fîntînă, pentru care iar au făcut gîlceavă, de aceea a numit-o Sitna[2].

22. Pe urmă s'a mutat de acolo, şi a săpat o altă fîntînă, pentru care nu s'au mai certat; şi a numit-o Rehobot[1]; „căci“, a zis el, „Domnul ne-a făcut loc larg, ca să ne putem întinde* în ţară.“ *Cap. 17. 6; 28. 3; 41. 52. Exod. 1. 7.

23. De acolo s'a suit la Beer-Şeba.

24. Domnul i S'a arătat chiar în noaptea aceea, şi i-a zis: „Eu* sînt Dumnezeul tatălui tău Avraam; nu te teme**, căci Eu sînt† cu tine; te voi binecuvînta, şi îţi voi înmulţi sămînţa, din pricina robului Meu Avraam.“ *Cap. 17. 7; 24. 12; 28. 13. Exod. 3. 6. Fapt. 7. 32. **Cap. 15. 1. †Vers. 3. 4.

25. Isaac a zidit* acolo un altar, a chemat** Numele Domnului, şi şi-a întins cortul acolo. Robii lui Isaac au săpat acolo o fîntînă. *Cap. 12. 7; 13. 18. **Ps. 116. 17.

26. Abimelec a venit din Gherar la el, cu prietenul său Ahuzat, şi cu Picol*, căpetenia oştirii lui. *Cap. 21. 22.

27. Isaac le-a zis: „Pentru ce veniţi la mine, voi* cari mă urîţi şi m'aţi izgonit** dela voi?“ *Judc. 11. 7. **Vers. 16.

28. Ei au răspuns: „Vedem lămurit că Domnul este* cu tine. De aceea zicem: „Să fie un jurămînt între noi, între noi şi tine, şi să facem un legămînt cu tine! *Cap. 21. 22, 23.

29. Anume, jură că nu ne vei face nici un rău, după cum nici noi nu neam atins de tine, ci ţi-am făcut numai bine, şi te-am lăsat să pleci în pace. Tu acum* eşti binecuvîntat de Domnul.“ *Cap. 24. 31. Ps. 115. 15.

30. Isaac* le-a dat un ospăţ, şi au mîncat şi au băut. *Cap. 19. 3.

31. S'au sculat dis de dimineaţă, şi s'au legat unul cu altul printr'un jurămînt*. Isaac i-a lăsat apoi să plece, şi ei l-au părăsit în pace. *Cap. 21. 31.

32. In aceeaş zi, nişte robi ai lui Isaac au venit să-i vorbească de fîntîna pe care o săpau, şi i-au zis: „Am dat de apă!“

33. Şi el a numit-o Şiba[2]. De aceea s'a pus cetăţii numele Beer-Şeba* pînă în ziua de azi. *Cap. 21. 31.

Intîia căsătorie a lui Esau.

34. La vîrsta de patruzeci* de ani, Esau a luat de neveste pe Iudita, fata Hetitului Beeri, şi pe Basmat, fata Hetitului Elon. *Cap. 36. 2.

35. Ele* au fost o pricină de mare amărăciune pentru Isaac şi Rebeca. *Cap. 27. 46; 28. 1, 8.

1. Adică: Ceartă. 2. Adică: Gîlceavă.

1. Adică: Lărgime. 2. Adică: Jurămînt.

Binecuvîntarea lui Esau.

27 1. Isaac îmbătrînise, şi ochii* îi slăbiseră, aşa că nu mai vedea. Atunci a chemat pe Esau, fiul lui cel mai mare, şi i-a zis: „Fiule!“ „Iată-mă,“ i-a răspuns el. *Cap. 48. 10. 1. Sam. 3. 2.

2. Isaac a zis: „Iacă am îmbătrînit, şi nu* ştiu ziua morţii mele.

*Prov. 27. 1. Iac. 4. 14.

3. Acum* dar, te rog, ia-ţi armele, tolba şi arcul, du-te la cîmp, şi adu-mi vînat. *Cap. 25. 27, 28.

4. Fă-mi o mîncare, cum îmi place mie, şi adu-mi s'o mănînc, ca să te binecuvinteze sufletul* meu înainte de a muri.“ *Vers. 27. Cap. 48. 9, 15; 49. 28. Deut. 33. 1.

5. Rebeca a ascultat ce spunea Isaac fiului său Esau. Şi Esau s'a dus la cîmp, ca să prindă vînatul şi să-l aducă.

6. Apoi Rebeca a zis fiului său Iacov: „Iată, am auzit pe tatăl tău vorbind astfel fratelui tău Esau:

7. „Adu-mi vînat, şi fă-mi o mîncare ca să mănînc; şi te voi binecuvînta înaintea Domnului, înainte de moartea mea.“

8. Acum, fiule, ascultă* sfatul meu, şi fă ce îţi poruncesc. *Vers. 13

9. Du-te de ia-mi din turmă doi iezi buni, ca să fac din ei tatălui tău o mîncare* gustoasă cum îi place; *Vers. 4.

10. tu ai s'o duci tatălui tău s'o mănînce, ca să te binecuvinteze* înainte de moartea lui.“ *Vers. 4.

11. Iacov a răspuns mamei sale: „Iată, fratele meu Esau* este păros, iar eu n'am păr deloc. *Cap. 25. 25.

12. Poate că tatăl meu mă va pipăi*, şi voi trece drept mincinos înaintea lui, şi, în loc de binecuvîntare, voi face să vină peste mine blestemul**.“ *Vers. 22. **Cap. 9. 25. Deut. 27. 18.

13. Mamă-sa i-a zis: „Blestemul acesta, fiule, să cadă peste mine*! Ascultă numai sfatul meu, şi du-te de adu-mi-i.“

*Cap. 43. 9. 1 Sam. 25. 24. 2 Sam. 14. 9. Mat. 27. 25.

14. Iacov s'a dus de i-a luat, şi i-a adus mamei sale, care a făcut o mîncare*, cum îi plăcea tatălui său.

*Vers. 4. 9.

15. In urmă, Rebeca a luat hainele cele bune* ale lui Esau, fiul ei cel mai mare, cari se găseau acasă, şi le-a pus pe Iacov, fiul ei cel mai tînăr.

*Vers. 27.

16. I-a acoperit cu pielea iezilor mînile şi gîtul, care era fără păr.

17. Şi a dat în mîna fiului său Iacov mîncarea gustoasă şi pîinea, pe cari le pregătise.

18. El a venit la tatăl său, şi a zis: „Tată!“ „Iată-mă“, a zis Isaac. „Cine eşti tu, fiule?“

19. Iacov a răspuns tatălui său: „Eu sînt Esau, fiul tău cel mai mare; am făcut ce mi-ai spus. Scoală-te, rogute, şezi de mănîncă din vînatul meu, pentru ca să mă binecuvinteze* sufletul tău!“ *Vers. 4.

20. Isaac a zis fiului său: „Cum, l-ai şi găsit, fiule?“ Şi Iacov a răspuns: „Domnul, Dumnezeul tău, mi l-a scos înainte.“

21. Isaac a zis lui Iacov: „Apropie-te dar, să te pipăi*, fiule, ca să ştiu dacă eşti cu adevărat fiul meu Esau, sau nu.“ *Vers. 12.

22. Iacov s'a apropiat de tatăl său Isaac, care l-a pipăit, şi a zis: „Glasul este glasul lui Iacov, dar mînile sînt mînile lui Esau.“

23. Nu l-a cunoscut, pentrucă mînile îi erau păroase*, ca mînile fratelui său Esau; şi l-a binecuvîntat. *Vers. 16.

24. Isaac a zis: „Tu eşti deci fiul meu Esau?“ Şi Iacov a răspuns: „Eu sînt.“

25. Isaac a zis: „Adu-mi să mănînc din vînatul fiului meu, ca sufletul meu să te* binecuvinteze.“ Iacov i-a adus, şi el a mîncat; i-a adus şi vin, şi a băut. *Vers. 4.

26. Atunci tatăl său Isaac i-a zis: „Apropie-te dar, şi sărută-mă, fiule.“

27. Iacov s'a apropiat, şi l-a sărutat. Isaac a simţit mirosul hainelor lui; apoi l-a binecuvîntat, şi a zis:

„Iată, mirosul* fiului meu este ca
mirosul unui cîmp, pe care l-a bi-
necuvîntat Domnul. *Osea 14. 6.

28. Să-ţi dea* Dumnezeu rouă** din cer,
Şi grăsimea† pămîntului,
Grîu şi vin†† din belşug!

*Evr. 11, 20. **Deut. 33. 13, 28. 2 Sam. 1. 21. †Cap. 45. 18 ††Deut. 33. 28.

29. Să-ţi fie supuse noroade*,
Şi neamuri să se închine înaintea ta!
Să fii stăpînul fraţilor tăi,
Şi fiii** mamei tale să se închine
înaintea ta!
Blestemat† să fie oricine te va bles-
tema,
Şi binecuvîntat să fie oricine te va
binecuvînta.“

*Cap. 9. 25; 25. 23. **Cap. 49. 8. †Cap. 12. 3. Num. 24. 9.

30. Isaac sfîrşise de binecuvîntat pe Iacov, şi abea plecase Iacov dela tatăl său Isaac, cînd fratele său Esau s'a întors dela vînătoare.

31. A făcut şi el o mîncare gustoasă, pe care a adus-o tatălui său. Şi a zis tatălui său: „Tată, scoală-te şi mănîncă* din vînatul fiului tău, pentruca să mă binecuvinteze sufletul tău!“ *Vers. 4.

32. Tatăl său Isaac i-a zis: „Cine eşti tu?“ Şi el a răspuns: „Eu sînt fiul tău cel mai mare, Esau.“

33. Isaac s'a spăimîntat foarte tare, şi a zis: „Cine este atunci cel ce a prins vînat, şi mi l-a adus? Eu am mîncat din toate, înainte de a veni tu, şi l-am binecuvîntat. Deaceea va rămînea* binecuvîntat.“

*Cap. 28. 3, 4. Rom. 11. 29.

34. Cînd a auzit Esau cuvintele tatălui său, a scos mari ţipete*, pline de amărăciune, şi a zis tatălui său: „Binecuvintează-mă şi pe mine, tată!“

*Evr. 12. 17.

35. Isaac a zis: „Fratele tău a venit cu vicleşug, şi ţi-a luat binecuvîntarea.“

36. Esau a zis: „Da, nu degeaba* i-au pus numele Iacov; căci m'a înşelat de două ori. Mi-a luat** dreptul de întîi născut, şi iată-l acum că a venit de mi-a luat şi binecuvîntarea!“ Şi a zis: „N'ai păstrat nici o binecuvîntare pentru mine?“

*Cap. 25. 26. **Cap. 25. 33.

37. Isaac a răspuns, şi a zis lui Esau: „Iată, l-am făcut stăpîn* peste tine, şi i-am dat ca slujitori pe toţi fraţii lui, l-am înzestrat cu grîu** şi vin din belşug: ce mai pot face oare pentru tine, fiule?“ *2 Sam. 8. 14. Ver. 29. **Vers. 28.

38. Esau a zis tatălui său: „N'ai decît această singură binecuvîntare, tată? Binecuvintează-mă şi pe mine, tată!“ Şi Esau a ridicat glasul şi a plîns*.

*Evr. 12. 17.

39. Tatăl său Isaac a răspuns, şi i-a zis:

„Iată! Locuinţa* ta va fi lipsită[1]
de grăsimea pămîntului
Şi de roua cerului, de sus.

*Vers. 28. Evr. 11. 20.

40. Vei trăi din sabia ta,
Şi vei sluji* fratelui tău;
Dar cînd** te vei răscula,
Vei scutura jugul lui de pe gîtul tău!“

*Cap. 35. 23. 2 Sam. 8. 14. Obad. 18, 19, 20. **2 Reg. 8. 20.

1. Sau: departe.

Esau urăşte pe Iacov.

41. Esau a prins ură* pe Iacov, din pricina binecuvîntării, cu care-l binecuvîntase tatăl său. Şi Esau zicea în inima sa: „Zilele** de bocet pentru tatăl meu sînt aproape, şi apoi am† să ucid pe fratele meu Iacov.“

*Cap. 37. 4, 8. **Cap. 50. 3, 4, 10. †Obad. 10.

42. Şi au spus Rebecii cuvintele lui Esau, fiul ei cel mai mare. Ea a trimes atunci de a chemat pe Iacov, fiul ei cel mai tînăr, şi i-a zis: „Iată, fratele tău Esau vrea să se răsbune* pe tine, omorîndu-te.

*Ps. 64. 5.

43. Acum, fiule, ascultă sfatul meu: scoală-te, fugi la fratele meu Laban în* Haran;

*Cap. 11. 31.

44. şi rămîi la el cîtăva vreme, pînă se va potoli mînia fratelui tău,

45. pînă va trece dela tine urgia fratelui tău, şi va uita ce i-ai făcut. Atunci voi trimete să te cheme. Pentru ce să fiu lipsită de voi amîndoi într'o zi?“

46. Rebeca a zis lui Isaac: „M'am* scîrbit de viaţă, din pricina fetelor lui Het. Dacă Iacov** va lua o asemenea nevastă, dintre fetele lui Het, dintre fetele ţării acesteia, la ce-mi mai este bună viaţa?“

*Cap. 26. 35; 28. 8. **Cap. 24. 3.

Fuga lui
Iacov în Mesopotamia.

28 1. Isaac a chemat pe Iacov, l-a binecuvîntat*, şi i-a dat porunca aceasta: „Să** nu-ţi iei nevastă dintre fetele lui Canaan.

*Cap. 27. 33. **Cap. 24. 3.

2. Scoală-te*, du-te la Padan-Aram**, în casa lui Betuel†, tatăl mamei tale, şi ia-ţi de acolo o nevastă, dintre fetele lui Laban††, fratele mamei tale.

*Osea 12. 12. **Cap. 25. 20. †Cap. 22. 23. ††Cap. 24. 29.

3. Dumnezeul* cel atotputernic[1] să te binecuvinteze, să te facă să creşti şi să te înmulţeşti, ca să ajungi o ceată de noroade!

*Cap. 17. 1, 6.

4. Să-ţi dea binecuvîntarea* lui Avraam, ţie şi seminţei tale cu tine, ca să stăpîneşti ţara în care locuieşti** ca străin, şi pe care a dat-o lui Avraam.“

*Cap. 12. 2. **Cap. 17. 8.

5. Şi Isaac a trimes pe Iacov, care s'a dus la Padan-Aram, la Laban, fiul lui Betuel, Arameul, fratele Rebecii, mama lui Iacov şi a lui Esau.

1. Evreieşte: El-Şadai.

Esau mai ia o nevastă.

6. Esau a văzut că Isaac binecuvîntase pe Iacov, şi-l trimesese la Padan-Aram, ca să-şi ia nevastă de acolo, şi că, binecuvîntîndu-l, îi dăduse porunca aceasta: „Să nu-ţi iei nevastă dintre fetele lui Canaan.“

7. A văzut că Iacov ascultase de tatăl său şi de mama sa, şi plecase la Padan-Aram.

8. Esau a înţeles* astfel că fetele lui Canaan nu-i plăceau tatălui său Isaac. *Cap. 24. 3; 26. 35.

9. Şi Esau s'a dus la Ismael. El a mai luat de nevastă, pe lîngă nevestele pe cari le avea, pe Mahalat*, fata lui Ismael, fiul lui Avraam, şi sora lui Nebaiot**. *Cap. 36. 3. **Cap. 25. 13.

Scara cerului.

10. Iacov a plecat din Beer-Şeba*, şi şi-a luat drumul spre Haran**. *Osea 12. 12. **Fapt. 7. 2.

11. A ajuns într'un loc unde a rămas peste noapte, căci asfinţise soarele. A luat o piatră de acolo, a pus-o căpătîi, şi s'a culcat în locul acela.

12. Şi a visat* o scară rezemată de pămînt, al cărei vîrf ajungea pînă la cer. Îngerii** lui Dumnezeu se suiau şi se pogorau pe scara aceea. *Cap. 41. 1. Iov. 33. 15. **Ioan. 1. 51. Evr. 1. 14.

13. Şi Domnul* stătea deasupra[1] ei, şi zicea: „Eu** sînt Domnul, Dumnezeul tatălui tău Avraam, şi Dumnezeul lui Isaac.“ Pămîntul† pe care eşti culcat, ţi-l voi da ţie şi seminţei tale. *Cap. 35. 1; 48. 3. **Cap. 26. 24. †Cap. 13. 15; 35. 12.

14. Sămînţa ta va fi ca pulberea* pămîntului; te vei întinde** la apus şi la răsărit, la mează-noapte şi la mează-zi; şi toate familiile pămîntului vor fi binecuvîntate în tine şi în sămînţa ta. *Cap. 13. 16. **Cap. 13. 14. Deut. 12. 20.

15. Iată, Eu* sînt cu tine; te voi păzi** pretutindeni pe unde vei merge, şi te voi aduce† înapoi în ţara aceasta; căci nu te voi părăsi††, pînă*† nu voi împlini ce-ţi spun.“ *Cap. 12. 3; 18. 18; 22. 18; 26. 4. **Vers. 20, 21. Cap. 26. 24.; 31. 3. †Cap. 48. 16. Ps. 121. 5, 7, 8. ††Cap. 35. 6. *†Deut. 31. 6, 8. Ios. 1. 5. 1 Reg. 8. 57. Evr. 13. 5.

16. Iacov s'a trezit din somn, şi a zis: „Cu adevărat, Domnul este în locul* acesta, şi eu n'am ştiut.“ *Num. 23. 19.

17. I-a fost frică, şi a zis: „Cît de înfricoşat este locul acesta! Aici este casa lui Dumnezeu, aici este poarta cerurilor!“

18. Şi Iacov s'a sculat dis de dimineaţă, a luat piatra pe care o pusese căpătîi, a pus-o ca stîlp* de aducere aminte, şi a turnat** untdelemn pe vîrful ei. *Exod. 3. 5. Ios. 5. 15. **Cap. 31. 13, 45; 35. 14.

19. A dat locului* acestuia numele Betel[1]; dar mai înainte cetatea se chema Luz. *Lev. 8. 10, 11, 12. Num. 7. 1.

20. Iacov* a făcut o juruinţă, şi a zis: „Dacă** va fi Dumnezeu cu mine şi mă va păzi în timpul călătoriei pe care o fac, dacă-mi va da pîne† să mănînc şi haine să mă îmbrac, *Judc. 1. 23, 26. Osea 4. 15. **Cap. 31. 13. Judc. 11. 30. 2 Sam. 15. 8. †Vers. 15.

21. şi dacă mă voi întoarce* în pace în casa tatălui meu, atunci** Domnul va fi Dumnezeul meu; *1 Tim. 6. 8. **Judc. 11. 31. 2 Sam. 19. 24. 30.

22. piatra aceasta, pe care am pus-o ca stîlp de aducere aminte, va fi casa lui Dumnezeu*, şi Îţi voi da a zecea parte din tot** ce-mi vei da.“ *Deut. 26. 17. 2 Sam. 15. 8. 2 Reg. 5. 17. **Cap. 35. 7, 14 Lev. 27. 30.

Iacov la Laban.

29 1. Iacov a pornit la drum, şi s'a dus în ţara* celor ce locuiesc la Răsărit. *Num. 23. 7. Osea 12. 12.

2. S'a uitat înainte, şi iată că pe cîmp era o fîntînă; şi lîngă ea erau trei turme de oi, cari se odihneau; căci la fîntîna aceasta obicinuiau ciobanii să-şi adape turmele. Şi piatra de pe gura fîntînii era mare.

3. Toate turmele se strîngeau acolo; ciobanii prăvăleau piatra de pe gura fîntînii, adăpau turmele, şi apoi puneau piatra iarăş la loc pe gura fîntînii.

4. Iacov a zis păstorilor: „Fraţilor, de unde sînteţi?“ „Din Haran,“ au răspuns ei.

5. El le-a zis: „Cunoaşteţi pe Laban, fiul lui Nahor?“ „Îl cunoaştem,“ i-au răspuns ei.

6. El le-a zis: „Este* sănătos?“ „Sănătos“, au răspuns ei. Şi tocmai atunci venea Rahela, fata lui, cu oile. *Cap. 43. 27.

7. El a zis: „Iată, soarele este încă sus, şi-i prea de vreme ca să strîngeţi vitele: adăpaţi oile, apoi duceţi-vă şi paşteţi-le iarăş.“

1. Sau: lîngă el.

1. Adică, tîlmăcit: Casa lui Dumnezeu.

8. Ei au răspuns: „Nu putem, pînă nu se vor strînge toate turmele; atunci se prăvăleşte piatra de pe gura fîntînii, şi vom adăpa oile.“
9. Pe cînd le vorbea el încă, vine Rahela* cu oile tatălui său; căci ea le păzea. *Exod. 2. 16.
10. Cînd a văzut Iacov pe Rahela, fata lui Laban, fratele mamei sale, şi turma lui Laban, fratele mamei sale, s'a apropiat, a prăvălit* piatra de pe gura fîntînii, şi a adăpat turma lui Laban, fratele mamei sale. *Exod. 2. 17.
11. Apoi Iacov a sărutat* pe Rahela, şi a început să plîngă tare.
*Cap. 33. 4; 45. 14, 15.
12. Iacov a spus Rahelei că este rudă cu tatăl* ei, că este fiul Rebecii. Şi ea a dat fuga** de a spus tatălui său.
*Cap. 13. 8; 14. 14, 16. **Cap. 24. 28.
13. Cum a auzit Laban de Iacov, fiul sorei sale, i-a* alergat înainte, l-a îmbrăţişat, l-a sărutat, şi l-a adus în casă. Iacov a istorisit lui Laban toate cele întîmplate. *Cap. 24. 29.
14. Şi Laban i-a zis: „Cu adevărat*, tu eşti os din oasele mele, şi carne din carnea mea!“ Iacov a stat la Laban o lună. *Cap. 2. 23. Judc. 9. 2. 2 Sam. 5. 1; 19. 12, 13.

Lea şi Rahela.

15. Apoi Laban a zis lui Iacov: „Fiindcă eşti rudă cu mine, să-mi slujeşti oare degeaba? Spune-mi ce simbrie vrei?“
16. Laban însă avea două fete: cea mai mare se numea Lea, şi cea mai mică Rahela.
17. Lea avea ochii slabi; dar Rahela era frumoasă la statură şi mîndră la faţă.
18. Iacov iubea pe Rahela, şi a zis: „Iţi voi* sluji şapte ani pentru Rahela, fata ta cea mai mică.“
*Cap. 31. 41. 2 Sam. 3. 14.
19. Şi Laban a răspuns: „Mai bine să ţi-o dau ţie, decît s'o dau altuia. Rămîi la mine!“
20. Astfel Iacov a slujit* şapte ani pentru Rahela; şi anii aceştia i s'au părut ca vreo cîteva zile, pentrucă o iubea. *Cap. 30. 26. Osea 12. 12.
21. In urmă Iacov a zis lui Laban: „Dă-mi nevasta, căci mi s'a împlinit sorocul, ca să intru* la ea.“ *Judc. 15. 1.
22. Laban a adunat pe toţi oamenii locului şi a făcut un ospăţ*.
*Judc. 14. 10. Ioan 2. 1, 2.
23. Seara, a luat pe fiică-sa Lea, şi a adus-o la Iacov, care s'a culcat cu ea.
24. Şi Laban a dat ca roabă fetei sale Lea pe roaba sa Zilpa.
25. A doua zi dimineaţa, iată că era Lea. Atunci Iacov a zis lui Laban: „Ce mi-ai făcut? Nu ţi-am slujit oare pentru Rahela? Pentru ce m'ai înşelat?“
26. Laban a răspuns: „In locul acesta nu-i obicei să se dea cea mai tînără înaintea celei mai mari.
27. Isprăveşte* săptămîna cu aceasta, şi-ţi vom da şi pe cealaltă pentru slujba, pe care o vei mai face la mine alţi şapte ani.“ *Judc. 14. 12.
28. Iacov a făcut aşa, şi a isprăvit săptămîna cu Lea; apoi Laban i-a dat de nevastă pe fiică-sa Rahela.
29. Şi Laban a dat ca roabă fetei sale Rahela, pe roaba sa Bilha.
30. Iacov a intrat şi la Rahela, pe care o iubea* mai mult decît pe Lea; şi a mai slujit la Laban** alţi şapte ani.
*Vers. 20. Deut. 21. 15. **Cap. 30. 26; 31. 41. Osea 12. 12.

Copiii făcuţi lui Iacov de Lea.

31. Domnul a văzut* că Lea nu era iubită; şi a făcut-o** să aibă copii, pe cînd Rahela era stearpă.
*Ps. 127. 3. **Cap. 30. 1.
32. Lea a rămas însărcinată, şi a născut un fiu, căruia i-a pus numele Ruben *(Vedeţi fiu);* „căci“, a zis ea, „Domnul a văzut* mîhnirea mea, şi acum bărbatul meu are să mă iubească negreşit.“
*Exod. 3. 7; 4. 31. Deut. 26. 7. Ps. 25. 18; 106. 44.
33. A rămas iarăş însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „Domnul a auzit că nu eram iubită, şi mi-a dat şi pe acesta.“ De aceea, i-a pus numele Simeon *(Ascultare).*
34. Iar a rămas însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „De data aceasta, bărbatul meu se va alipi de mine, căci i-am născut trei fii.“ De aceea i-a pus numele Levi *(Alipire).*
35. A rămas iarăş însărcinată, şi a născut un fiu; şi a zis: „De data aceasta, voi lăuda pe Domnul.“ Deaceea i-a pus numele* Iuda *(Lăudat fie Domnul).* Şi a încetat să mai nască.
*Mat. 1. 2.

Copiii lui Iacov.

30 1. Cînd a văzut Rahela că nu face* copii lui Iacov, a pismuit** pe soru-sa, şi a zis lui Iacov: „Dă-mi copii, ori† mor!“
*Cap. 29. 31. **Cap. 37. 11. †Iov. 5. 2.
2. Iacov s'a mîniat pe Rahela, şi a

zis: „Sînt eu oare * în locul lui Dumnezeu, care te-a oprit să ai copii?“
* Cap. 16. 2. 1 Sam. 1. 5. Ps. 128. 3.

3. Ea a zis: „Iată roaba mea Bilha *; culcă-te cu ea, ca să nască pe genunchii mei **, și să am † și eu copii prin ea.“ * Cap. 16. 2. ** Cap. 50. 23. Iov. 3. 12. † Cap. 16. 2.

4. Și i-a dat de * nevastă pe roaba ei Bilha; și Iacov s'a culcat cu ea.
* Cap. 16. 3; 35. 22.

5. Bilha a rămas însărcinată, și a născut lui Iacov un fiu.

6. Rahela a zis: „Mi-a făcut Dumnezeu dreptate *, mi-a auzit glasul, și mi-a dăruit un fiu.“ De aceea i-a pus numele Dan *(A judecat)*.
* Ps. 35. 24; 43. 1. Plîn. 3. 59.

7. Bilha, roaba Rahelii, a rămas iar însărcinată, și a născut lui Iacov un al doilea fiu.

8. Rahela a zis: „Am luptat cu Dumnezeu împotriva sorei mele, și am biruit.“ Deaceea i-a pus numele Neftali * *(Luptele lui Dumnezeu)*. * Mat. 4. 13.

9. Cînd a văzut Lea că nu mai naște, a luat pe roaba sa Zilpa, și a dat-o * lui Iacov de nevastă. * Vers. 4.

10. Zilpa, roaba Leii, a născut lui Iacov un fiu.

11. „Cu noroc!“ a zis Lea. De aceea i-a pus numele Gad *(Noroc)*.

12. Zilpa, roaba Leii, a născut un al doilea fiu lui Iacov.

13. „Ce fericită sînt!“ a zis Lea; „căci femeile mă vor numi * fericită.“ De aceea i-a pus numele Așer *(Fericit)*.
* Prov. 31. 28. Luc. 1. 48.

14. Ruben a ieșit odată afară, pe vremea seceratului grîului, și a găsit mandragore pe cîmp. Le-a adus mamei sale Lea. Atunci Rahela a zis Leii: „Dă-mi *, te rog, din mandragorele fiului tău.“ * Cap. 25. 30.

15. Ea i-a răspuns: „Nu-ți ajunge * că mi-ai luat bărbatul, de vrei să iei și mandragorele fiului meu?“ Și Rahela a zis: „Ei bine! poate să se culce cu tine în noaptea aceasta, pentru mandragorele fiului tău.“ * Num. 16. 9, 13.

16. Seara, pe cînd se întorcea Iacov dela cîmp, Lea i-a ieșit înainte, și a zis: „La mine ai să vii, căci te-am cumpărat cu mandragorele fiului meu.“ Și în noaptea aceea s'a culcat cu ea.

17. Dumnezeu a ascultat pe Lea, care a rămas însărcinată, și a născut lui Iacov al cincilea fiu.

18. Lea a zis: „M'a răsplătit Dumnezeu, pentrucă am dat bărbatului meu pe roaba mea.“ De aceea i-a pus numele Isahar *(Răsplătire)*.

19. Lea a rămas iarăș însărcinată, și a născut un al șaselea fiu lui Iacov.

20. Lea a zis: „Frumos dar mi-a dat Dumnezeu! De data aceasta, bărbatul meu va locui cu mine, căci i-am născut șase fii.“ Deaceea i-a pus numele Zabulon * *(Locuință)*. * Mat. 4. 13.

21. In urmă, a născut o fată, căreia i-a pus numele Dina *(Judecată)*.

22. Dumnezeu Și-a adus aminte * de Rahela, a ascultat-o, și a făcut-o ** să aibă copii. * Cap. 8. 1. 1 Sam. 1. 19. ** Cap. 29. 31.

23. Ea a rămas însărcinată, și a născut un fiu; și a zis: „Mi-a luat Dumnezeu ocara *!“ * 1 Sam. 1. 6. Isa. 4. 1. Luc. 1. 25.

24. Și i-a pus numele Iosif *(Adaos)*, zicînd: „Domnul * să-mi mai adauge un fiu!“ * Cap. 35. 17.

Imbogățirea lui Iacov.

25. După ce a născut Rahela pe Iosif, Iacov a zis lui Laban: „Lasă-mă * să plec, ca să mă duc ** acasă, în țara mea.“ * Cap. 24. 54, 56. ** Cap. 18. 33; 31. 55. Deut. 28. 11.

26. Dă-mi nevestele și copiii, pentru cari ți-am slujit *, și voi pleca; fiindcă știi ce slujbă ți-am făcut.“
* Cap. 29. 20, 30.

27. Laban i-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, mai zăbovește; văd bine * că Domnul m'a binecuvîntat din ** pricina ta;
* Cap. 39. 3, 5. ** Cap. 16. 24.

28. hotărăște-mi simbria * ta, și ți-o voi da.“ * Cap. 29. 15.

29. Iacov i-a răspuns: „Știi * cum ți-am slujit, și cum ți-au propășit vitele cu mine;
* Cap. 31. 6, 38, 39, 40. Mat. 24. 45. Tit. 2. 10.

30. căci puținul pe care-l aveai înainte de venirea mea, a crescut mult, și Domnul te-a binecuvîntat ori încotro am mers eu. Acum, cînd am să muncesc * și pentru casa mea?“ * 1 Tim. 5. 8.

31. Laban a zis: „Ce să-ți dau?“ Și Iacov a răspuns: „Să nu-mi dai nimic. Dacă te învoiești cu ce-ți voi spune, îți voi paște turma și mai departe, și o voi păzi.

32. Azi am să trec prin toată turma ta; am să pun deoparte din oi orice miel sein și pestriț și orice miel negru, și din capre tot ce este pestriț și sein. Aceasta * să fie simbria mea.
* Cap. 31. 8.

33. Iată cum se va dovedi * cinstea mea: deacum încolo, cînd ai să vii să-mi vezi simbria, tot ce nu va fi

sein şi pestriţ între capre şi negru între miei, şi se va găsi la mine, să fie socotit ca furat." *Ps. 37. 6.

34. Laban a zis: „Bine! fie aşa cum ai zis."

35. In aceeaş zi, a pus deoparte ţapii bălţaţi şi pestriţi, toate caprele seine şi pestriţe, toate cele ce aveau alb pe ele, şi toţi mieii cari erau negri. Le-a dat în mînile fiilor săi.

36. Apoi a pus o depărtare de trei zile de drum între el şi Iacov; şi Iacov păştea celelalte oi ale lui Laban.

37. Iacov* a luat nuiele verzi de plop, de migdal şi de platan; a despoiat de pe ele fâşii de coajă, şi a făcut să se vadă albeaţa care era pe nuiele. *Cap. 31. 9—12.

38. Apoi a pus nuielele, pe cari le despoiase de coajă în jgheaburi, în adăpători, subt ochii oilor cari veneau să bea, ca atunci cînd vor veni să bea, să zămislească.

39. Oile zămisleau uitîndu-se la nuiele, şi făceau miei bălţaţi, seini şi pestriţi.

40. Iacov despărţea mieii aceştia, şi abătea feţele oilor din turma lui Laban către cele seine şi bălţate. Şi-a făcut astfel turme deosebite, pe cari nu le-a împreunat cu turma lui Laban.

41. Oridecîteori se înferbîntau oile cele mai tari, Iacov punea nuielele în jghiaburi, subt ochii oilor, ca ele să zămislească uitîndu-se la nuiele.

42. Cînd oile erau slabe, nu punea nuielele; aşa că cele slabe erau pentru Laban, iar cele tari pentru Iacov.

43. Omul acesta s'a îmbogăţit* astfel din ce în ce mai mult; a avut multe** turme, robi şi roabe, cămile şi măgari. *Vers. 30. **Cap. 13. 2; 24. 35; 26. 13, 14.

Plecarea lui Iacov în Canaan.

31 1. Iacov a auzit vorbele fiilor lui Laban, cari ziceau: „Iacov a luat tot ce era al tatălui nostru, şi cu averea tatălui nostru şi-a agonisit el toată bogăţia* aceasta." *Ps. 49. 16.

2. Iacov s'a uitat şi la faţa* lui Laban; şi iată că ea nu mai** era ca înainte. *Cap. 4. 5. **Deut. 28. 54.

3. Atunci Domnul a zis lui Iacov: „Intoarce-te* în ţara părinţilor tăi şi în locul tău de naştere; şi Eu voi fi cu tine." *Cap. 28. 15, 20, 21; 32. 9.

4. Iacov a trimes de a chemat pe Rahela şi pe Lea, la cîmp la turma lui.

5. El le-a zis: „După faţa tatălui vostru, văd* bine că el nu mai este ca înainte; dar Dumnezeul tatălui meu a fost** cu mine. *Vers. 2. **Vers. 3.

6. Voi înşivă ştiţi* că am slujit tatălui vostru cu toată puterea mea. *Vers. 38—41. Cap. 30. 29.

7. Şi tatăl vostru m'a înşelat: de zece* ori mi-a schimbat** simbria; dar Dumnezeu nu i-a îngăduit† să mă păgubească. *Vers. 41. **Num. 14. 22. Neem. 4. 12. Iov. 19. 3. Zah. 8. 23. †Cap. 20. 6. Ps. 105. 14.

8. Ci cînd zicea el: „Mieii pestriţi* să fie simbria ta," toate oile făceau miei pestriţi. Şi cînd zicea: „Mieii bălţaţi să fie simbria ta," toate oile făceau miei bălţaţi. *Cap. 30. 32.

9. Dumnezeu a luat astfel* toată turma tatălui vostru, şi mi-a dat-o mie. *Vers. 1, 16.

10. Pe vremea cînd se înferbîntau oile, eu am ridicat ochii, şi am văzut în vis că ţapii şi berbecii cari săreau pe capre şi pe oi, erau bălţaţi, pestriţi şi seini.

11. Şi Ingerul* lui Dumnezeu mi-a zis în vis: „Iacove!" „Iată-mă", am răspuns eu. *Cap. 48. 16.

12. El a zis: „Ridică ochii, şi priveşte: toţi ţapii şi berbecii, cari sar pe capre şi pe oi, sînt bălţaţi, pestriţi şi seini; căci am* văzut tot ce ţi-a făcut Laban. *Exod. 3. 7.

13. Eu sînt Dumnezeul din Betel, unde* ai uns un stîlp de aducere aminte, unde Mi-ai făcut o juruinţă. Acum, scoală-te**, ieşi din ţara aceasta, şi întoarce-te în ţara ta de naştere." *Cap. 28. 18, 19, 20. **Vers. 3. Cap. 32. 9.

14. Rahela şi Lea au răspuns, şi i-au zis: „Mai avem noi oare parte* şi moştenire în casa tatălui nostru? *Cap. 2. 24.

15. Nu sîntem noi oare privite de el ca nişte străine, fiindcă ne-a* vîndut, şi ne-a mîncat şi banii? *Cap. 29. 15, 27.

16. Toată bogăţia, pe care a luat-o Dumnezeu dela tatăl nostru, este a noastră şi a copiilor noştri. Fă acum tot ce ţi-a spus Dumnezeu."

17. Iacov s'a sculat, şi a pus pe copiii şi nevestele sale călări pe cămile.

18. Şi-a luat toată turma şi toate averile pe cari le avea: turma, pe care o agonisise în Padan-Aram; şi a plecat la tatăl său Isaac, în ţara Canaan.

19. Pe cînd Laban se dusese să-şi tundă oile, Rahela a furat idolii* tatălui său; *Cap. 35. 2.

20. şi Iacov a înşelat pe Laban, Arameul, căci nu l-a înştiinţat de fuga sa.
21. A fugit astfel cu tot ce avea; s'a sculat, a trecut Rîul* *(Eufrat)*, şi s'a îndreptat spre muntele Galaad.
* Cap. 46. 28. 2 Reg. 12. 17. Luc. 9. 51, 53.

Urmărirea lui Iacov de către Laban.

22. A treia zi, au dat de veste lui Laban că Iacov a fugit.
23. Laban a luat cu el pe fraţii săi*, l-a urmărit cale de şapte zile, şi l-a ajuns la muntele Galaad. * Cap. 13. 8.
24. Dar Dumnezeu S'a arătat noaptea în vis* lui Laban, Arameul, şi i-a zis: „Fereşte-te să spui o vorbă** rea lui Iacov!"
* Cap. 20. 3. Iov. 33. 15. Mat. 1. 20. ** Cap. 24. 50.
25. Laban a ajuns dar pe Iacov. Iacov îşi întinsese cortul pe munte; Laban şi-a întins şi el cortul cu fraţii lui, pe muntele Galaad.
26. Atunci Laban a zis lui Iacov: „Ce-ai făcut? Pentruce m'ai înşelat, şi mi-ai luat fetele* ca pe nişte roabe luate cu sabia? * 1 Sam. 30. 2.
27. Pentruce ai fugit pe ascuns, m'ai înşelat, şi nu mi-ai dat de ştire? Teaş fi lăsat să pleci în mijlocul veseliei şi al cîntecelor, în sunet de timpane şi alăută.
28. Nu mi-ai îngăduit nici măcar să-mi sărut* nepoţii şi fetele! Ca un nebun** ai lucrat. * Vers. 55. Rut. 1. 9, 14. 1 Reg. 19. 20. Fapt. 20. 37. ** 1 Sam. 13. 13. 2 Cron. 16. 9.
29. Mîna mea este destul de tare ca să vă fac rău; dar Dumnezeul* tatălui vostru mi-a zis în noaptea trecută**: „Fereşte-te să spui o vorbă rea lui Iacov!" * Vers. 53. Cap. 28. 13. ** Vers. 24.
30. Dar acum, odată ce ai plecat, pentrucă te topeşti de dor după casa tatălui tău, de ce mi-ai furat* dumnezeii mei?" * Vers. 19. Judc. 18. 24
31. Drept răspuns, Iacov a zis lui Laban: „Am fugit, fiindcă mi-era frică, gîndindu-mă că poate îmi vei lua înapoi fetele tale.
32. Dar să piară* acela la care îţi vei găsi dumnezeii tăi! In faţa fraţilor noştri, cercetează şi vezi ce-i la mine din ale tale, şi ia-ţi-l." Iacov nu ştia că Rahela îi furase. * Cap. 44. 9.
33. Laban a intrat în cortul lui Iacov, în cortul Leii, în cortul celor două roabe, şi n'a găsit nimic. A ieşit din cortul Leii, şi a intrat in cortul Rahelii.
34. Rahela luase idolii, îi pusese subt samarul cămilei, şi şezuse deasupra. Laban a scotocit tot cortul, dar n'a găsit nimic.
35. Ea a zis tatălui său: „Domnul meu, să nu te superi dacă nu mă pot scula* înaintea ta; căci mi-a venit rînduiala femeilor." A căutat peste tot, dar n'a găsit idolii.
* Exod. 20. 12. Lev. 19. 32.
36. Iacov s'a mîniat, şi a certat pe Laban. A luat din nou cuvîntul, şi i-a zis: „Care este nelegiuirea mea şi care este păcatul meu, de mă urmăreşti cu atîta înverşunare?
37. Mi-ai scormonit toate lucrurile, şi ce ai găsit din lucrurile din casa ta? Scoate-le aici înaintea fraţilor mei şi fraţilor tăi, ca să judece ei între noi amîndoi!
38. Iată, am stat la tine două zeci de ani; oile şi caprele nu ţi s'au stărpit, şi n'am mîncat berbeci din turma ta.
39. Nu ţi-am adus acasă vite sfăşiate* de fiare: eu însumi te-am despăgubit pentru ele; îmi cereai înapoi** ce mi se fura ziua, sau ce mi se fura noaptea. * Exod. 22. 10, etc. ** Exod. 22. 12.
40. Ziua mă topeam de căldură, iar noaptea mă prăpădeam de frig, şi-mi fugea somnul de pe ochi.
41. Iată, douăzeci de ani am stat în casa ta, ţi-am slujit* patrusprezece ani pentru cele două fete ale tale, şi şase ani pentru turma ta, şi de zece ori mi-ai schimbat** simbria.
* Cap. 29. 27, 28. ** Vers. 7.
42. Dacă n'aş fi avut* cu mine pe Dumnezeul tatălui meu, pe Dumnezeul lui Avraam, pe Acela de care se teme** Isaac, mi-ai fi dat drumul acum cu mînile goale. Dar Dumnezeu† a văzut suferinţa mea şi osteneala mînilor mele, şi ieri noapte a rostit†† judecata." * Ps. 124. 1, 2. ** Vers. 53. Isa. 8. 13. † Cap. 29. 32. Exod. 3. 7. †† 1 Cron. 12. 17. Iuda 9.
43. Drept răspuns, Laban a zis lui Iacov: „Fiicele acestea sînt fiicele mele, copiii aceştia sînt copiii mei, turma aceasta este turma mea, şi tot ce vezi este al meu. Şi ce pot face eu azi pentru fiicele mele, sau pentru copiii lor, pe cari i-au născut?
44. Vino, să facem amîndoi un legămînt*, şi legămîntul acesta să slujească de mărturie** între mine şi tine!"
* Cap. 26. 28. ** Ios. 24. 27.
45. Iacov a luat* o piatră, şi a pus-o ca stîlp de aducere aminte. * Cap. 28. 18.

46. Iacov a zis fraţilor săi: „Strîngeţi pietre.“ Ei au strîns petre, şi au făcut o movilă; şi au mîncat acolo pe movilă.
47. Laban a numit-o Iegar-Sahaduta *(Movila mărturiei)*, şi Iacov a numit-o Galed *(Movila mărturiei)*.
48. Laban a zis: „Movila* aceasta să slujească azi de mărturie între mine şi tine!“ Deaceea i-au pus numele Galed. * Ios. 24. 27.
49. Se mai numeşte şi Miţpa* *(Veghiere)*, pentrucă Laban a zis: „Domnul să vegheze asupra mea şi asupra ta, cînd ne vom pierde din vedere unul pe altul. * Judc. 11. 29. 1 Sam. 7. 5.
50. Dacă vei asupri pe fetele mele, şi dacă vei mai lua şi alte neveste afară de fetele mele, ia bine seama că nu un om va fi cu noi, ci Dumnezeu va fi martor între mine şi tine.“
51. Laban a zis lui Iacov: „Iată movila aceasta, şi iată stîlpul acesta, pe care l-am ridicat între mine şi tine.
52. Movila aceasta să fie martoră şi stîlpul acesta să fie martor că nici eu nu voi trece la tine peste movila aceasta, şi nici tu nu vei trece la mine peste movila aceasta şi peste stîlpul acesta, ca să ne facem rău.
53. Dumnezeul lui Avraam şi al lui Nahor, Dumnezeul tatălui lor să judece* între noi.“ Iacov a jurat** pe Acela de care se temea† Isaac.
* Cap. 16. 5. ** Cap. 21. 23. † Vers. 42.
54. Iacov a adus o jertfă pe munte, şi a poftit pe fraţii lui să mănînce; ei au mîncat, şi au rămas toată noaptea pe munte.
55. Laban s'a sculat disdedimineaţă, şi-a sărutat nepoţii şi fetele, şi i-a binecuvîntat*. Apoi a plecat şi s'a întors** la locuinţa lui.
* Cap. 28. 1. ** Cap. 18. 33; 30. 25.

Frica lui Iacov.

32 1. Iacov şi-a văzut de drum; şi l-au întîlnit îngerii* lui Dumnezeu. * Ps. 91. 11. Evr. 1. 14.
2. Cînd i-a văzut, Iacov a zis: „Aceasta este tabără* lui Dumnezeu!“ De aceea a pus locului aceluia numele Mahanaim *(Tabără îndoită)*.
* Ios. 5. 14. Ps. 103. 21; 148. 2. Luc. 2. 13.
3. Iacov a trimes înainte nişte soli la fratele său Esau, în ţara Seir*, în ţinutul lui** Edom.
* Cap. 33. 14, 16. ** Cap. 36. 6, 7, 8. Deut. 2. 5. Ios. 24. 4.
4. El le-a dat porunca următoare: „Iată* ce să spuneţi domnului meu Esau: „Aşa vorbeşte robul tău Iacov: „Am locuit la Laban, şi am rămas la el pînă acum; * Prov. 15. 1.
5. am* boi, măgari, oi, robi şi roabe, şi trimet să dea de ştire lucrul acesta domnului meu, ca** să capăt trecere înaintea ta.“ * Cap. 30. 43. ** Cap. 33, 8, 15.
6. Solii s'au întors înapoi la Iacov, şi au zis: „Ne-am dus la fratele tău Esau; şi el vine* înaintea ta, cu patru sute de oameni.“ * Cap. 33. 1.
7. Iacov s'a spăimîntat* foarte mult, şi l-a apucat groaza. A împărţit în două tabere oamenii pe cari-i avea cu el, oile, boii şi cămilele, * Cap. 35. 3.
8. şi a zis: „Dacă vine Esau împotriva uneia din tabere şi o bate, tabăra care va rămînea, va putea să scape.“

Rugăciunea lui Iacov.

9. Iacov* a zis: „Dumnezeul** tatălui meu Avraam, Dumnezeul tatălui meu Isaac! Tu Doamne, care† mi-ai zis: „Intoarce-te în ţara ta şi în locul tău de naştere, şi voi îngriji ca să-ţi meargă bine!
* Ps. 50. 15. ** Cap. 28. 13. † Cap. 31. 3, 13.
10. Eu sînt prea mic pentru toate îndurările* şi pentru toată credincioşia, pe care ai arătat-o faţă de robul Tău; căci am trecut Iordanul acesta numai cu toiagul** meu, şi iată că acum fac două tabere. * Cap. 24. 27. ** Iov. 8. 7.
11. Izbăveşte-mă*, Te rog, din mîna fratelui meu, din mîna lui Esau! Căci mă tem de el, ca să nu vină şi să mă lovească, pe mine, pe mame** şi pe copii. * Ps. 59. 1, 2. ** Osea 10. 14.
12. Şi Tu* ai zis: „Eu voi îngriji ca să-ţi meargă bine, şi-ţi voi face sămînţa ca nisipul mării, care, de mult ce este, nu se poate număra.“
* Cap. 28. 13, 14, 15.

Iacov caută să îmblînzească pe Esau.

13. Iacov a petrecut noaptea în locul acela. A luat din ce mai avea cu el, şi a pus de-o parte, ca dar* pentru fratele său Esau: * Cap. 43. 11. Prov. 18. 16.
14. două sute de capre şi douăzeci de ţapi, două sute de oi şi două zeci de berbeci,
15. treizeci de cămile alăptătoare cu mînjii lor, patruzeci de vaci şi zece tauri, douăzeci de măgăriţe şi zece măgăruşi.
16. Le-a dat robilor săi, turmă cu turmă deosebit, şi a poruncit robilor

săi: „Treceţi înaintea mea, şi lăsaţi o depărtare între fiecare turmă.“
17. A dat celui dintîi porunca următoare: „Cînd te va întîlni fratele meu Esau, şi te va întreba: „Al cui eşti? Unde te duci? Şi a cui este turma aceasta dinaintea ta?“
18. să răspunzi: „A robului tău Iacov; ea este un dar, trimes domnului meu Esau; şi el însuş vine în urma noastră.“
19. A dat aceeaş poruncă celui de al doilea, celui de al treilea, şi tuturor celor ce mînau turmele: „Aşa să vorbiţi domnului meu Esau, cînd îl veţi întîlni.
20. Să spuneţi: „Iată, robul tău Iacov vine şi el după noi.“ Căci îşi zicea el: „Îl voi potoli * cu darul acesta, care merge înaintea mea; în urmă îl voi vedea faţă în faţă, şi poate că mă va primi cu bunăvoinţă.“
* Prov. 21. 14.
21. Astfel darul a trecut înainte, iar el a rămas în tabără în noaptea aceea.
22. Tot în noaptea aceea s'a sculat, a luat pe cele două neveste ale lui, pe cele două roabe, şi pe cei unsprezece copii ai lui, şi a trecut * vadul Iabocului. * Deut. 3. 16.
23. I-a luat, i-a trecut pîrîul, şi a trecut tot ce avea.

Lupta lui Iacov: Israel.

24. Iacov însă a rămas singur. Atunci un om s'a luptat * cu el pînă în revărsatul zorilor. * Osea 12. 3, 4. Efes. 6. 12.
25. Văzînd că nu-l poate birui, omul acesta l-a lovit la încheietura * coapsei, aşa că i s'a scrîntit încheietura coapsei lui Iacov, pe cînd se lupta cu el. * Mat. 26. 41. 2 Cor. 12. 7.
26. Omul acela * a zis: „Lasă-mă să plec, căci se revarsă zorile.“ Dar Iacov a răspuns: „Nu Te ** voi lăsa să pleci pînă nu mă vei binecuvînta.“
* Luc. 24. 28. ** Osea 12. 4.
27. Omul acela i-a zis: „Cum îţi este numele?“ „Iacov,“ a răspuns el.
28. Apoi a zis: „Numele * tău nu va mai fi Iacov, ci te vei chema Israel *(Celce luptă cu Dumnezeu);* căci ai luptat ** cu Dumnezeu şi cu oameni †, şi ai fost biruitor.“ * Cap. 35. 10. 2 Reg. 17. 34. ** Osea 12. 3, 4. † Cap. 25. 31. 27. 33.
29. Iacov l-a întrebat: „Spune-mi, Te rog, numele Tău.“ El a răspuns: „Pentru ce * îmi ceri numele?“ Şi l-a binecuvîntat acolo. * Judc. 13. 18.
30. Iacov a pus locului aceluia numele Peniel *(Faţa lui Dumnezeu);* „căci“, a zis el, „am * văzut pe Dumnezeu faţă în faţă, şi totuş am scăpat cu viaţă.“ * Cap. 16. 13. Exod. 24. 11; 33. 20. Deut. 5. 24. Judc. 6. 22; 13. 22. Isa. 6. 5.
31. Răsărea soarele cînd a trecut pe lîngă Peniel. Însă Iacov şchiopăta din coapsă.
32. Iată de ce, pînă în ziua de azi, Israeliţii nu mănîncă vîna de la încheietura coapsei; căci Dumnezeu a lovit pe Iacov la încheietura coapsei în vînă.

Impăcarea lui Iacov cu Esau.

33 1. Iacov a ridicat ochii, şi s'a uitat; şi iată că Esau * venea cu patru sute de oameni. Atunci a împărţit copiii între Lea, Rahela, şi cele două roabe. * Cap. 32. 6.
2. A pus în frunte roabele cu copiii lor, apoi pe Lea cu copiii ei, şi la urmă pe Rahela cu Iosif.
3. El însuş a trecut înaintea lor; şi s'a aruncat * cu faţa la pămînt de şapte ori, pînă ce s'a apropiat de tot de fratele său. * Cap. 18. 2; 42. 6; 43. 26.
4. Esau * a alergat înaintea lui; l-a îmbrăţişat, i s'a aruncat ** pe grumaz, şi l-a sărutat. Şi au plîns.
* Cap. 32. 28. ** Cap. 45. 14, 15.
5. Esau, ridicînd ochii, a văzut femeile şi copiii, şi a zis: „Cine sînt aceia?“ Şi Iacov a răspuns: „Sînt copiii *, pe cari i-a dat Dumnezeu robului tău.“ * Cap. 48. 9. Ps. 127. 3. Isa. 8. 18.
6. Roabele s'au apropiat, cu copiii lor, şi s'au aruncat cu faţa la pămînt;
7. Lea şi copiii ei deasemenea s'au apropiat, şi s'au aruncat cu faţa la pămînt; în urmă s'au apropiat Iosif şi Rahela şi s'au aruncat cu faţa la pămînt.
8. Esau a zis: „Ce ai de gînd să faci cu toată * tabăra aceea pe care am întîlnit-o?“ Şi Iacov a răspuns: „Voiesc să capăt ** trecere cu ea înaintea domnului meu.“ * Cap. 32. 16. ** Cap. 32. 5.
9. Esau a zis: „Eu am din belşug, păstrează, frate, ce este al tău.“
10. Şi Iacov a răspuns: „Nu; te rog, dacă am căpătat trecere înaintea ta, primeşte darul acesta din mîna mea; căci * m'am uitat la faţa ta cum se uită cineva la Faţa lui Dumnezeu, şi tu m'ai primit cu bunăvoinţă.
* Cap. 43. 3. 2 Sam. 3. 13; 14. 24, 28, 32. Mat. 18. 10.
11. Primeşte deci darul * meu, care ţi-a fost adus, fiindcă Dumnezeu m'a

umplut de bunătăți, și am de toate.“ Astfel a stăruit** de el, și Esau a primit. *Judc. 1. 15. 1 Sam. 25. 27; 30. 26. 2 Reg. 5. 15. **2 Reg. 5. 23.

12. Esau a zis: „Haidem să plecăm și să pornim la drum; eu voi merge înaintea ta.“

13. Iacov i-a răspuns: „Domnul meu vede că copiii sînt micșori, și am oi și vaci fătate; dacă le-am sili la drum o singură zi, toată turma va pieri.

14. Domnul meu s'o ia înaintea robului său; și eu voi veni încet pe urmă, la pas cu turma, care va merge înaintea mea, și la pas cu copiii, pînă voi ajunge la domnul meu în Seir*.“ *Cap. 32. 3.

15. Esau a zis: „Vreau să las cu tine măcar o parte din oamenii mei.“ Și Iacov a răspuns: „Pentruce aceasta? Mi-ajunge să capăt trecere* înaintea ta, domnul meu!“ *Cap. 34. 11; 47. 25. Rut. 2. 13.

16. In aceeaș zi, Esau a luat drumul înapoi la Seir.

Iacov se așează la Sihem.

17. Iacov a plecat mai departe la Sucot*. Și-a zidit o casă, și a făcut colibi pentru turme. Deaceea s'a dat locului aceluia numele Sucot** *(Colibi)*. *Ios. 13. 27. Judc. 8. 5. Ps. 60. 6. **Ioan. 3. 23.

18. La întoarcerea lui din Padan-Aram, Iacov a ajuns cu bine în cetatea Sihem*, în țara Canaan, și a tăbărît înaintea cetății. *Ios. 24. 1. Judc. 9. 1.

19. Partea de ogor, pe care își întinsese cortul, a cumpărat-o* dela fiii lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita[1]. *Ios. 24. 32. Ioan. 4. 5.

20. Și acolo, a ridicat un altar, pe care l-a numit* El-Elohe-Israel *(Domnul este Dumnezeul lui Israel)*. *Cap. 35. 7.

Dina și Sihem.

34 1. Dina*, fata pe care o născuse lui Iacov Lea, a ieșit** să vadă pe fetele țării. *Cap. 30. 21. **Tit. 2. 5.

2. Ea a fost zărită* de Sihem, fiul Hevitului Hamor, domnitorul țării. El a pus** mîna pe ea, s'a culcat cu ea și a necinstit-o. *Cap. 6. 2. Judc. 14. 1. **Cap. 20. 2.

3. S'a lipit cu toată inima de Dina, fata lui Iacov, a iubit fata, și a căutat s'o liniștească.

4. După aceea Sihem a zis* tatălui său Hamor: „Ia-mi de nevastă pe fata aceasta!“ *Judc. 14. 2.

5. Iacov a aflat că-i necinstise pe fiică-sa Dina; și fiindcă fiii săi erau cu vitele la pășune, Iacov a tăcut* pînă la întoarcerea lor. *1 Sam. 10. 27. 2 Sam. 13. 22.

6. Hamor, tatăl lui Sihem, s'a dus la Iacov ca să-i vorbească.

7. Dar cînd s'au întors fiii lui Iacov dela pășune, și au auzit lucrul acesta, s'au supărat și s'au mîniat foarte tare*; pentrucă Sihem săvîrșise** o mișelie în Israel, culcîndu-se cu fata lui Iacov: așa ceva† n'ar fi trebuit să se facă niciodată. *Cap. 49. 7. 2 Sam. 13. 21. **Ios. 7. 15. Judc. 20. 6. †Deut. 23. 17. 2 Sam. 13. 12.

8. Hamor le-a vorbit astfel: „Fiul meu Sihem s'a lipit cu toată inima de fata voastră; vă rog, dați-i-o de nevastă,

9. și încuscriți-vă cu noi; voi dați-ne fetele voastre, și luați pentru voi pe ale noastre.

10. Locuiți cu noi; țara* vă stă înainte, rămîneți în ea, faceți negoț** și cumpărați† pămînturi în ea.“ *Cap. 13. 9; 20. 15. **Cap. 42. 34. †Cap. 47. 27.

11. Sihem a zis tatălui și fraților Dinei: „Să capăt trecere înaintea voastră, și vă voi da ce-mi veți cere.

12. Cereți-mi o zestre* cît de mare și cît de multe daruri, și voi da tot ce-mi veți zice; numai dați-mi fata de nevastă.“ *Exod. 22. 16, 17. Deut. 22. 29. 1 Sam. 18. 25.

13. Fiii lui Iacov au răspuns, și au vorbit cu vicleșug* lui Sihem și tatălui său Hamor, pentrucă Sihem necinstise pe sora lor Dina. *2 Sam. 13. 24, etc.

14. Ei i-au zis: „Este un lucru pe care nu-l putem face să dăm pe sora noastră unui om netăiat împrejur; căci* ar fi o ocară pentru noi. *Ios. 5. 9.

15. Nu ne vom învoi la așa ceva decît dacă vă faceți și voi ca noi, și dacă orice parte bărbătească dintre voi se va tăia împrejur.

16. Atunci vă vom da pe fetele noastre, și vom lua pentru noi pe ale voastre; vom locui cu voi, și vom face împreună un singur norod.

17. Dar dacă nu voiți să ne ascultați și să vă tăiați împrejur, ne vom lua fata și vom pleca.“

18. Cuvintele lor au plăcut lui Hamor și lui Sihem, fiul lui Hamor.

19. Tînărul n'a pregetat să facă lucrul acesta, căci iubea pe fata lui Iacov, și era* cel mai bine văzut în casa tatălui său. *1 Cron. 4. 9.

20. Hamor și fiul său Sihem s'au dus la poarta cetății, și au vorbit astfel oamenilor din cetatea lor:

1. Chesita, o măsură de bani.

21. „Oamenii aceştia au gînduri de pace faţă de noi; să rămînă dar în ţară, şi să facă negoţ; ţara este destul de largă pentru ei. Noi vom lua de neveste pe fetele lor, şi le vom da de neveste pe fetele noastre.

22. Dar oamenii aceştia nu vor voi să locuiască împreună cu noi, ca să alcătuim un singur popor, decît dacă orice parte bărbătească dintre noi se va tăia împrejur, după cum şi ei înşişi sînt tăiaţi împrejur.

23. Turmele lor, averile lor şi toate vitele lor, vor fi atunci ale noastre. Să primim numai ce cer ei, ca să rămînă la noi.“

24. Toţi ceice treceau pe poarta cetăţii *, au ascultat pe Hamor şi pe fiul său Sihem; şi toţi bărbaţii au fost tăiaţi împrejur, toţi ceice treceau pe poarta cetăţii. * Cap. 23. 10.

25. A treia zi, pe cînd sufereau ei încă, cei doi fii ai lui Iacov, Simeon * şi Levi, fratii Dinei, şi-au luat fiecare sabia, s'au năpustit asupra cetăţii, care se credea în linişte, şi au ucis pe toţi bărbaţii. * Cap. 49. 5, 6, 7.

26. Au trecut de asemenea prin ascuţişul săbiei pe Hamor şi pe fiul său Sihem; au ridicat pe Dina din casa lui Sihem, şi au ieşit afară.

27. Fiii lui Iacov s'au aruncat asupra celor morţi, şi au jăfuit cetatea, pentrucă necinstiseră pe sora lor.

28. Le-au luat oile, boii şi măgarii, tot ce era în cetate şi ce era pe cîmp;

29. le-au luat ca pradă de război toate bogăţiile, copiii şi nevestele, şi tot ce se găsea în case.

30. Atunci Iacov a zis lui Simeon şi lui Levi: „Voi m'aţi nenorocit, făcîndu-mă * urît locuitorilor ţării, Canaaniţilor şi Feresiţilor. N'am supt porunca mea decît un mic număr ** de oameni; ei se vor strînge împotriva mea, mă vor bate, şi voi fi nimicit, eu şi casa mea.“

* Exod. 5 21. 1 Sam. 13. 4. ** Deut. 4. 27. Ps. 105. 12.

31. Ei au răspuns: „Se cuvenea oare să se poarte cu sora noastră cum se poartă cu o curvă?“

Iacov la Betel.

35 1. Dumnezeu a zis lui Iacov: „Scoală-te, suie-te la Betel *, locuieşte acolo, şi ridică acolo un altar Dumnezeului, care ** ţi S'a arătat cînd † fugeai de fratele tău Esau.“

* Cap. 28. 19. ** Cap. 28. 13. † Cap. 27. 43.

2. Iacov a zis casei * lui şi tuturor celor ce erau cu el: „Scoateţi dumnezeii străini ** cari sînt în mijlocul vostru, curăţiţi-vă †, şi schimbaţi-vă hainele, * Cap. 18. 19. Ios. 24. 15. ** Cap. 31. 19, 34. Ios. 24. 2, 23. 1 Sam. 7. 3. † Exod. 19. 10.

3. ca să ne sculăm, şi să ne suim la Betel; căci acolo voi ridica un altar Dumnezeului, care * m'a ascultat în ziua necazului meu, şi ** care a fost cu mine în călătoria, pe care am făcut-o.“ * Cap. 32. 7, 24. ** Cap. 28. 20; 31. 3, 42.

4. Ei au dat lui Iacov toţi dumnezeii străini, cari erau în mînile lor, şi cerceii * pe cari-i purtau în urechi. Iacov i-a îngropat în pămînt supt stejarul ** de lîngă Sihem.

* Osea 2. 13. ** Ios. 24. 26. Judc. 9. 6.

5. Apoi au plecat. Groaza * lui Dumnezeu s'a răspîndit peste cetăţile, cari-i înconjurau, aşa că locuitorii lor n'au urmărit pe fiii lui Iacov.

* Exod. 15. 16; 23. 27; 34. 24. Deut. 11. 25. Ios. 2. 9; 5. 1. 1 Sam. 14. 15. 2 Cron. 14. 14.

6. Iacov şi toţi ceice erau cu el, au ajuns la Luz *, adică Betel, în ţara Canaan. * Cap. 28. 19, 22.

7. A zidit * acolo un altar, şi a numit locul acela: „El-Betel“ *(Dumnezeul Betelului)*, căci acolo ** i se descoperise Dumnezeu, cînd fugea de fratele său. * Ecl. 5. 4. ** Cap. 28. 13.

8. Debora *, doica Rebecii, a murit; şi a fost îngropată mai jos de Betel, subt stejarul căruia i s'a pus numele: „Stejarul jalei.“ * Cap. 24. 59.

9. Dumnezeu * S'a arătat iarăş lui Iacov, după întoarcerea lui din Padan-Aram, şi l-a binecuvîntat. * Osea 12. 4.

10. Dumnezeu i-a zis: „Numele tău * este Iacov; dar nu te vei mai chema Iacov, ci numele tău ** va fi Israel.“ Şi i-a pus numele Israel.

* Cap. 17. 5. ** Cap. 32. 28.

11. Dumnezeu i-a zis: „Eu sînt * Dumnezeul Cel Atotputernic. Creşte şi înmulţeşte-te; un neam ** şi o mulţime de neamuri se vor naşte din tine, şi chiar împăraţi vor ieşi din coapsele tale. * Cap. 17. 1; 48. 3, 4. Exod. 6. 3. ** Cap. 17. 5, 6, 16; 28. 3; 48. 4.

12. Ţie îţi voi da ţara pe * care am dat-o lui Avraam şi lui Isaac, şi voi da ţara aceasta seminţei tale după tine.“ * Cap. 12. 7; 13. 15; 26. 3, 4; 28. 13.

13. Dumnezeu S'a înălţat * dela el, în locul unde îi vorbise. * Cap. 17. 22.

14. Şi Iacov a ridicat * un stîlp de aducere aminte în locul unde îi vor-

bise Dumnezeu, un stîlp de piatră, pe care a adus o jertfă de băutură, şi a turnat untdelemn. *Cap. 28. 18.

15. Iacov a numit locul unde îi vorbise Dumnezeu, Betel *. *Cap. 28. 19.

Moartea Rahelei.

16. Apoi au plecat din Betel; şi mai era o depărtare bunicică pînă la Efrata, cînd Rahelei i-au venit durerile naşterii. A avut o naştere grea;

17. şi în timpul durerilor naşterii, moaşa i-a zis: „Nu te teme, căci * mai ai un fiu!“ *Cap. 30. 24. 1 Sam. 4. 20.

18. Şi pe cînd îşi dădea ea sufletul, căci trăgea să moară, i-a pus numele Ben-Oni *(Fiul durerii mele)*: dar tatăl său l-a numit Beniamin *(Fiul dreptei)*.

19. Rahela * a murit, şi a fost îngropată pe drumul care duce la Efrata **, sau Betleem. *Cap. 48. 7. **Rut. 1. 2; 4. 11. Mic. 5. 2. Mat. 2. 6.

20. Iacov a ridicat un stîlp pe mormîntul ei: acesta este stîlpul depe mormîntul Rahelei, care este * şi azi. *1 Sam. 10. 2. 2 Sam. 18. 18.

Fiii lui Iacov.

21. Israel a plecat mai departe; şi şi-a întins cortul dincolo de Migdal-Eder *. *Mic. 4. 8.

22. Pe cînd locuia Israel în ţinutul acesta, Ruben s'a dus şi s'a culcat * cu Bilha, ţiitoarea tatălui său. Şi Israel a aflat.

*Cap. 49. 4. 1 Cron. 5. 1. 2 Sam. 16. 22; 20. 3. 1 Cor. 5. 1.

Fiii lui Iacov erau în număr de doisprezece.

23. Fiii Leii: Ruben *, întîiul născut al lui Iacov, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, şi Zabulon. — *Cap. 46. 8. Exod. 1. 2.

24. Fiii Rahelii: Iosif şi Beniamin.

25. Fiii Bilhei, roaba Rahelii: Dan şi Neftali. —

26. Fiii Zilpei, roaba Leii: Gad şi Aşer. Aceştia sînt fiii lui Iacov, cari i s'au născut în Padan-Aram.

Moartea lui Isaac.

27. Iacov a ajuns la tatăl său Isaac, la Mamre * la Chiriat-Arba **, care este tot una cu Hebronul, unde locuiseră ca străini Avraam şi Isaac. *Cap. 13. 18; 23. 2, 19. **Ios. 14. 15; 15. 13.

28. Zilele vieţii lui Isaac au fost de o sută optzeci de ani.

29. Isaac şi-a dat duhul şi a murit, şi a fost * adăugat la poporul său, bătrîn şi săţul de zile. Fiii ** săi Esau şi Iacov l-au îngropat. *Cap. 15. 15; 25. 8. **Cap. 25. 9; 49. 31.

Esau se aşează în Seir.

36 1. Iată spiţa neamului lui Esau, adică Edom *. *Cap. 25. 30.

2. Esau şi-a luat * neveste dintre fetele Canaanului pe: Ada, fata Hetitului Elon, pe Oholibama **, fata Anei, fata Hevitului Ţibeon, *Cap. 26. 34. **Vers 25.

3. şi pe Basmat *, fata lui Ismael, sora lui Nebaiot. — *Cap. 28. 9.

4. Ada * a născut lui Esau pe Elifaz; Basmat a născut pe Reuel; *1 Cron. 1. 35.

5. şi Oholibama a născut pe Ieuş, Iaelam şi Core. Aceştia sînt fiii lui Esau, cari i s'au născut în ţara Canaan. —

6. Esau şi-a luat nevestele, fiii şi fiicele, toată lumea din casă, turmele, toate vitele, şi toată averea pe care şi-o agonisise în ţara Canaan, şi s'a dus într'o altă ţară, departe de fratele său Iacov.

7. Căci * bogăţiile lor erau prea mari ca să poată locui împreună, şi ţinutul ** în care locuiau ca străini nu le mai putea ajunge din pricina turmelor lor. *Cap. 13. 6, 11. **Cap. 17. 8; 28. 4.

8. Esau s'a aşezat în muntele * Seir. Esau ** înseamnă Edom. *Cap. 32. 3. Deut. 2. 5. Ios. 24. 4. **Vers 1.

Urmaşii lui Esau.

9. Iată spiţa neamului lui Esau, tatăl Edomiţilor, în muntele Seir.

10. Iată numele fiilor lui Esau: Elifaz *, fiul Adei, nevasta lui Esau; Reuel, fiul Basmatei, nevasta lui Esau. — *1 Cron. 1. 25, etc.

11. Fiii lui Elifaz au fost: Teman, Omar, Ţefo, Gaetam şi Chenaz.

12. Şi Timna era ţiitoarea lui Elifaz, fiul lui Esau; ea a născut lui Elifaz pe Amalec *. Aceştia sînt fiii Adei, nevasta lui Esau. *Exod. 17. 8, 14. Num. 24. 20. 1 Sam. 15. 2, 3, etc.

13. Iată fiii lui Reuel: Nahat, Zerah, Şama şi Miza. Aceştia sînt fiii Basmatei, nevasta lui Esau. —

14. Iată fiii Oholibamei, fata Anei, fata lui Ţibeon, nevasta lui Esau: Ea a născut lui Esau pe Ieuş, Iaelam şi Core.

15. Iată căpeteniile seminţiilor ieşite din fiii lui Esau. — Iată fiii lui Elifaz, întîiul născut al lui Esau: căpetenia Teman, căpetenia Omar, căpetenia Ţefo, căpetenia Chenaz,

16. căpetenia Core, căpetenia Gaetam, căpetenia Amalec. Aceştia sînt că-

peteniile ieşite din Elifaz, în ţara Edom. Aceştia sînt fiii Adei. —

17. Iată fiii lui Reuel, fiul lui Esau: căpetenia Nahat, căpetenia Zerah, căpetenia Şama, căpetenia Miza. Aceştia sînt căpeteniile ieşite din Reuel, în ţara Edom. Aceştia sînt fiii Basmatei, nevasta lui Esau.

18. Iată fiii Oholibamei, nevasta lui Esau: căpetenia Ieuş, căpetenia Iaelam, căpetenia Core. Aceştia sînt căpeteniile ieşite din Oholibama, fata Anei, nevasta lui Esau.

19. Aceştia sînt fiii lui Esau, şi aceştia sînt căpeteniile seminţiilor lor. Esau înseamnă Edom.

Urmaşii lui Seir.

20. Iată fiii lui Seir *, Horitul **, vechii locuitori ai ţării: Lotan, Şobal, Ţibeon, Ana, * 1 Cron. 1. 38. ** Cap. 14. 6. Deut. 2. 12, 22.

21. Dişon, Eţer şi Dişan. Aceştia sînt căpeteniile Horiţilor, fiii lui Seir, în ţara Edom. —

22. Fiii lui Lotan au fost: Hori şi Hemam. Sora lui Lotan a fost Timna.

23. Iată fiii lui Şobal: Alvan, Manahat, Ebal, Şefo şi Onam. —

24. Iată fiii lui Ţibeon: Aia şi Ana. Ana acesta a găsit izvoarele calde în pustie, cînd păştea măgarii tatălui său Ţibeon.

25. Iată fiii lui Ana: Dişon şi Oholibama, fata lui Ana. —

26. Iată fiii lui Dişon: Hemdan, Eşban, Itran şi Cheran. —

27. Iată fiii lui Eţer: Bilhan, Zaavan şi Acan. —

28. Iată fiii lui Dişan: Uţ şi Aran.

29. Iată căpeteniile Horiţilor: căpetenia Lotan, căpetenia Şobal, căpetenia Ţibeon, căpetenia Ana,

30. căpetenia Dişon, căpetenia Eţer, căpetenia Dişan. Aceştia sînt căpeteniile Horiţilor, căpeteniile pe cari le-au avut în ţara lui Seir.

Impăraţii Edomului.

31. Iată împăraţii * cari au împărăţit în ţara Edom, înainte de a împărăţi un împărat peste copiii lui Israel. — * 1 Cron. 1. 43.

32. Bela, fiul lui Beor, a împărăţit peste Edom; şi numele cetăţii lui era Dinhaba. —

33. Bela a murit; şi în locul lui a împărăţit Iobab, fiul lui Zerah din Boţra. —

34. Iobab a murit; şi în locul lui, a împărăţit Huşam, din ţara Temaniţilor. —

35. Huşam a murit; şi, în locul lui, a împărăţit Hadad, fiul lui Bedad. El a bătut pe Madian în cîmpia Moabului. Numele cetăţii lui era Avit.

36. Hadad a murit; şi, în locul lui, a împărăţit Samla, din Masreca.

37. Samla a murit; şi, în locul lui, a împărăţit Saul, din Rehobot pe Rîul.

38. Saul a murit; şi, în locul lui a împărăţit Baal-Hanan, fiul lui Acbor.

39. Baal-Hanan, fiul lui Acbor, a murit; şi, în locul lui a împărăţit Hadar *. Numele cetăţii lui era Pau; şi numele nevestei lui era Mehetabeel, fata lui Matred, fata lui Mezahab. * 1 Cron. 1. 50.

40. Iată numele căpeteniilor * ieşite din Esau, după seminţiile lor, după ţinuturile lor, şi după numele lor: căpetenia Timna, căpetenia Alva, căpetenia Ietet, * 1 Cron. 1. 51.

41. căpetenia Oholibama, căpetenia Ela, căpetenia Pinon,

42. căpetenia Chenaz, căpetenia Teman, căpetenia Mibţar,

43. căpetenia Magdiel, căpetenia Iram. Aceştia sînt căpeteniile lui Edom, după locuinţele lor, în ţara, pe care o aveau. Acesta este Esau, tatăl Edomiţilor.

Iosif vîndut de fraţii săi.

37 1. Iacov a locuit în ţara Canaan, unde * locuise ca străin tatăl său. * Cap. 17. 8; 23. 4; 28. 4; 36. 7. Evr. 11. 9.

2. Iată istoria lui Iacov.

Iosif, la vîrsta de şaptesprezece ani, păştea oile cu fraţii lui; băiatul acesta era cu fiii Bilhei şi cu fiii Zilpei, nevestele tatălui său. Şi Iosif spunea tatălui lor vorbele lor cele rele *. * 1 Sam. 2. 22, 23, 24.

3. Israel iubea pe Iosif mai mult decît pe toţi ceilalţi fii ai săi, pentrucă îl născuse * la bătrîneţă; şi i-a făcut o haină pestriţă [1]. * Cap. 44. 20.

4. Fraţii lui au văzut că tatăl lor îl iubea mai mult decît pe ei toţi, şi au început să-l * urască. Nu puteau să-i spună nicio vorbă prietenească. * Cap. 27. 41; 49. 23.

5. Iosif a visat un vis, şi l-a istorisit fraţilor săi, cari l-au urît şi mai mult.

6. El le-a zis: „Ia ascultaţi ce vis am visat!

1. Sau: O haină lungă cu mîneci.

7. Noi* eram la legatul snopilor în mijlocul cîmpului; şi iată că snopul meu s'a ridicat şi a stătut în picioare; iar snopii voştri l-au înconjurat, şi s'au aruncat cu faţa la pămînt înaintea lui." *Cap. 42. 6,9; 43. 26; 44. 14.

8. Fraţii lui i-au zis: „Doar n'ai să împărăţeşti tu peste noi? Doar n'ai să ne cîrmuieşti tu pe noi?" Şi l-au urît şi mai mult, din pricina visurilor lui şi din pricina cuvintelor lui.

9. Iosif a mai visat un alt vis, şi l-a istorisit fraţilor săi. El a zis: „Am mai visat un vis! Soarele*, luna, şi unsprezece stele se aruncau cu faţa la pămînt înaintea mea." *Cap. 46. 29.

10. L-a istorisit tatălui său şi fraţilor săi. Tatăl său l-a mustrat, şi i-a zis: „Ce înseamnă visul acesta, pe care l-ai visat? Nu cumva vom veni, eu, mama ta şi fraţii* tăi, să ne aruncăm cu faţa la pămînt înaintea ta?" *Cap. 27. 29.

11. Fraţii* săi au început să-l pismuiască; dar tatăl** său a ţinut minte lucrurile acestea. *Fapt. 7. 9. **Dan. 7. 28. Luc. 2. 19, 51.

12. Fraţii lui Iosif se duseseră la Sihem, ca să pască oile tatălui lor.

13. Israel a zis lui Iosif: „Fraţii tăi pasc oile la Sihem! Vino, căci vreau să te trimet la ei." „Iată-mă, sînt gata," a răspuns el.

14. Israel i-a zis: „Du-te, rogu-te, şi vezi dacă fraţii tăi sînt sănătoşi, şi dacă oile sînt bine; şi adu-mi veşti." L-a trimes astfel din valea Hebronului* şi Iosif a ajuns la Sihem. *Cap. 35. 27.

15. Pe cînd rătăcea pe cîmp, l-a întîlnit un om. Omul acela l-a întrebat: „Ce cauţi?"

16. „Caut pe fraţii mei," a răspuns Iosif; „spune-mi*, te rog, unde pasc ei oile?" *Cînt. 1. 7.

17. Şi omul acela a zis: „Au plecat de aici; căci i-am auzit spunînd: „Haidem la Dotan*." Iosif s'a dus după fraţii săi, şi i-a găsit la Dotan. *2 Reg. 6. 13.

18. Ei l-au zărit de departe, şi pînă să se apropie de ei, s'au sfătuit* să-l omoare." *1 Sam. 19. 1. Ps. 31. 13; 37. 12, 32; 94. 21. Mat. 27. 1. Marc. 14. 1. Ioan 11. 53. Fapt. 23. 12.

19. Ei au zis unul către altul: „Iată că vine făuritorul de visuri!

20. Veniţi acum, să-l* omorîm şi să-l aruncăm într'una din aceste gropi; vom spune că l-a mîncat o fiară sălbatică, şi vom vedea ce se va alege de visurile lui." *Prov. 1. 11, 16; 6. 17; 27. 4.

21. Ruben* a auzit lucrul acesta, şi l-a scos din mînile lor. El a zis: „Să nu-i luăm viaţa!" *Cap. 42. 22.

22. Ruben le-a zis: „Să nu vărsaţi sînge; ci mai bine aruncaţi-l în groapa aceasta care este în pustie, şi nu puneţi mîna pe el." Căci avea de gînd să-l scape din mînile lor, şi să-l aducă înapoi la tatăl său.

23. Cînd a ajuns Iosif la fraţii săi, aceştia l-au desbrăcat de haina lui, de haina cea pestriţă, pe care o avea pe el.

24. L-au luat şi l-au aruncat în groapă. Groapa aceasta era goală: nu era apă în ea.

25. „Apoi* au şezut să mănînce. Ridicîndu-şi ochii, au văzut o ceată** de Ismaeliţi venind din Galaad; cămilele lor erau încărcate cu tămîie, cu leac alinător† şi smirnă, pe cari le duceau în Egipt. *Prov. 30. 20. Amos 6. 6. **Vers. 28. 36. †Ier. 8. 22.

26. Atunci Iuda a zis fraţilor săi: „Ce vom cîştiga să ucidem pe fratele nostru şi să-i ascundem* sîngele? *Cap. 4. 10. Vers. 20. Iov. 16. 18.

27. Veniţi mai bine să-l vindem Ismaeliţilor, şi să nu punem mîna* pe el, căci este fratele** nostru, carne† din carnea noastră." Şi fraţii lui l-au ascultat. *1 Sam. 18. 17. **Cap. 42. 21. †Cap. 29. 14.

28. La trecerea negustorilor madianiţi*, au tras şi au scos pe Iosif afară din groapă, şi l-au vîndut** cu douăzeci† de sicli de argint Ismaeliţilor, cari l-au dus în Egipt. *Judc. 6. 3. **Cap. 45. 4, 5. Ps. 105. 17. Fapt. 7. 9. †Mat. 27. 9.

Jalea lui Iacov.

29. Ruben s'a întors la groapă; şi iată că Iosif nu mai era în groapă. El şi-a rupt* hainele, *Iov. 1. 20

30. s'a întors la fraţii săi, şi a zis: „Băiatul nu mai este*! Ce mă voi face eu?" *Cap. 42. 13, 36. Ier. 31. 15.

31. Ei au luat atunci haina* lui Iosif; şi junghiind un ţap, i-au muiat haina în sînge. *Vers. 23.

32. Au trimes tatălui lor haina cea pestriţă, punînd să-i spună: „Iată ce am găsit! Vezi dacă este haina fiului tău sau nu."

33. Iacov a cunoscut-o, şi a zis: „Este haina fiului meu! O fiară* sălbatică l-a mîncat! Da, Iosif a fost făcut bucăţi!" *Vers. 20. Cap. 44. 28.

34. Şi şi-a rupt* hainele, şi-a pus un sac pe coapse, şi a jălit multă vreme pe fiul său. *Vers. 29. 2 Sam. 3. 31.

35. Toţi fiii şi toate fiicele lui au venit* ca să-l mîngîie; dar el nu voia să primească nici o mîngîiere, ci zicea: „Plîngînd** mă voi pogorî la fiul meu în locuinţa morţilor.“ Şi plîngea astfel pe fiul său.
*2 Sam. 12. 17. **Cap. 42. 38; 44. 29, 31.

36. Madianiţii* l-au vîndut în Egipt lui Potifar, un dregător al lui Faraon, şi anume căpetenia străjerilor. *Cap. 39. 1.

Iuda şi Tamar.

38 1. In vremea aceea, Iuda a părăsit pe fraţii săi, şi a tras* la un om din Adulam, numit Hira.
*Cap. 19. 3; 2 Reg. 4. 8.

2. Acolo, Iuda a văzut* pe fata unui Cananit, numit Şua**; a luat-o de nevastă, şi s'a culcat cu ea.
*Cap. 34. 2. **1 Cron. 2. 3.

3. Ea a rămas însărcinată, şi a născut un fiu, pe care l-a numit Er*.
*Cap. 46. 12. Num. 26. 19.

4. A rămas iarăş însărcinată, şi a mai născut un fiu, căruia i-a pus numele Onan*. *Cap. 46. 12. Num. 26. 19.

5. A mai născut iarăş un fiu, căruia i-a pus numele Şela*; Iuda era la Czib, cînd a născut ea. *Cap. 46. 12. Num. 26. 20.

6. Iuda a luat* întîiului său născut Er, o nevastă numită Tamar. *Cap. 21. 21.

7. Er*, întîiul născut al lui Iuda, era rău înaintea Domnului; şi** Domnul l-a omorît. *Cap. 46. 12. Num. 26. 19. **1 Cron. 2. 3.

8. Atunci Iuda a zis lui Onan: „Du-te la nevasta fratelui* tău, ia-o de nevastă, ca cumnat, şi ridică sămînţă fratelui tău.“ *Deut. 25. 5. Mat. 22. 24.

9. Onan, ştiind că sămînţa aceasta n'are să fie a* lui, vărsa sămînţa pe pămînt ori de cîte ori se culca cu nevasta fratelui său, ca să nu dea sămînţă fratelui său. *Deut. 25. 6.

10. Ce făcea el n'a plăcut Domnului, care l-a omorît şi* pe el.
*Cap. 46. 12. Num. 26. 19.

11. Atunci Iuda a zis norei sale Tamar: „Rămîi* văduvă în** casa tatălui tău, pînă va creşte fiul meu Şela.“ Zicea aşa ca să nu moară şi Şela ca fraţii lui. Tamar s'a dus, şi a locuit în casa tatălui ei. *Rut. 1. 13. **Lev. 22. 13.

Păcătuirea lui Iuda cu Tamar.

12. Au trecut multe zile, şi fata lui Şua, nevasta lui Iuda, a murit. După ce au trecut* zilele de jale, Iuda s'a suit** la Timna, la cei ce-i tundeau oile, el şi prietenul său Hira, Adulamitul. *2 Sam. 13. 39. **Ios. 15. 10, 57. Judc. 14. 1.

13. Au dat de veste Tamarei despre lucrul acesta, şi i-au zis: „Iată că socru-tău se suie la Timna, ca să-şi tundă oile.“

14. Atunci ea şi-a lepădat hainele de văduvă, s'a acoperit cu o măhramă, s'a îmbrăcat în alte haine, şi a şezut* jos la intrarea în Enaim, pe drumul care duce la Timna; căci vedea că Şela se făcuse mare**, şi ea nu-i fusese dată de nevastă. *Prov. 7. 12. **Vers. 11, 26.

15. Iuda a văzut-o, şi a luat-o drept curvă, pentrucă îşi acoperise faţa.

16. S'a abătut la ea din drum, şi a zis: „Lasă-mă să mă culc cu tine!“ Căci n'a cunoscut-o că era noru-sa. Ea a zis: „Ce-mi dai ca să te culci cu mine?“

17. El a răspuns: „Am* să-ţi trimet un ied din turma mea.“ Ea a zis: „Imi dai un** zălog, pînă îl vei trimete?“ *Ezec. 16. 33. **Vers. 20.

18. El a răspuns: „Ce zălog să-ţi dau?“ Ea a zis: „Inelul* tău, lanţul tău, şi toiagul pe care-l ai în mînă.“ El i le-a dat. Apoi s'a culcat cu ea; şi ea a rămas însărcinată dela el. *Vers. 25.

19. Ea s'a sculat, şi a plecat; şi-a scos mahrama*, şi s'a îmbrăcat iarăş în hainele de văduvă. *Vers. 14.

20. Iuda a trimes iedul prin prietenul său Adulamitul, ca să scoată zălogul din mînile femeii. Dar acesta n'a găsit-o.

21. A întrebat pe oamenii locului, şi a zis: „Unde este curva aceea, care stătea aici la Enaim, pe drum?“ Ei au răspuns: „N'a fost nici o curvă aici.“

22. Adulamitul s'a întors la Iuda, şi i-a spus: „N'am găsit-o; şi chiar oamenii de acolo au zis: „N'a fost nici o curvă aici.“

23. Iuda a zis: „Ţină ce a luat, numai să nu ne facem de rîs. Iată, am trimes iedul acesta, şi n'ai găsit-o.“

24. Cam după trei luni, au venit şi au spus lui Iuda: „Tamar, noru-ta, a curvit*, şi a rămas chiar însărcinată în urma curvirii ei.“ Şi Iuda a zis: „Scoateţi-o afară ca să fie** arsă.“
*Judc. 19. 2. **Lev. 21. 9. Deut. 22. 21.

25. După ce au scos-o afară, ea a trimes să spună socrului său: „Dela omul acela, ale cui sînt lucrurile acestea, am rămas eu însărcinată; vezi*,

te rog, al cui este inelul ** acesta, lanţurile acestea, şi toiagul acesta."
* Cap. 37. 32. ** Vers. 18.

26. Iuda le-a cunoscut*, şi a zis: „Ea este mai puţin vinovată ** decît mine, fiindcă n'am dat-o † de nevastă fiului meu Şela." Şi nu s'a mai împreunat †† cu ea deatunci.
* Cap. 37. 33. ** 1 Sam. 24. 17. † Vers. 14. †† Iov. 34. 31, 32.

27. Cînd i-a venit vremea să nască, iată că în pîntecele ei erau doi gemeni.

28. Şi în timpul naşterii, unul a scos mîna înainte; moaşa i-a apucat mîna, şi a legat-o cu un fir roş, zicînd: „Acesta a ieşit cel dintîi."

29. Dar el a tras mîna înapoi, şi a ieşit frate-său. Atunci moaşa a zis: „Ce spărtură ai făcut!" De aceea i-a pus numele Pereţ* *(Spărtură)*.
* Cap. 46. 12. Num. 26. 20. 1 Cron. 2. 4. Mat. 1, 3.

30. In urmă a ieşit fratele lui, care avea firul roş la mînă; de aceea i-au pus numele Zerah *(Cărmiziu)*.

Iosif în Egipt.

39 1. Iosif a fost dus în Egipt; şi Potifar*, dregătorul lui Faraon, căpetenia străjerilor, un Egiptean, l-a cumpărat** dela Ismaeliţii cari-l aduseseră acolo.
* Cap. 37. 36. Ps. 105. 17. ** Cap. 37. 28.

2. Domnul* a fost cu Iosif, aşa că toate îi mergeau bine; el locuia în casa stăpînului său, Egipteanul.
* Vers. 21. Cap. 21. 22; 26. 24, 28; 28. 15. 1 Sam. 16. 18; 18. 14, 28. Fapt. 7. 9.

3. Stăpînul lui a văzut că Domnul era cu el, şi că Domnul făcea* să-i meargă bine ori dece se apuca.
* Ps. 1. 3.

4. Iosif* a căpătat mare trecere înaintea stăpînului său, care l-a luat în slujba lui, l-a pus mai mare peste ** casa lui, şi i-a încredinţat tot ce avea.
* Cap. 18. 3; 19. 19. Vers. 21. ** Cap. 24. 2

5. De îndată ce Potifar l-a pus mai mare peste casa lui şi peste tot ce avea, Domnul a binecuvîntat* casa Egipteanului, din pricina lui Iosif; şi binecuvîntarea Domnului a fost peste tot ce avea el, fie acasă, fie la cîmp.
* Cap. 30. 27.

6. Egipteanul a lăsat pe mînile lui Iosif tot ce avea, şi n'avea altă grijă decît să mănînce şi să bea. Dar Iosif era frumos la statură*, şi plăcut la chip.
* 1 Sam. 16. 12

Fecioria lui Iosif.

7. După cîtăva vreme, s'a întîmplat că nevasta stăpînului său a pus ochii pe Iosif, şi a zis: „Culcă-te* cu mine!"
* 2 Sam. 13. 11.

8. El n'a voit, şi a zis nevestei stăpînului său: „Vezi că stăpînul meu nu-mi cere socoteala de nimic din casă, şi mi-a dat pe mînă tot ce are.

9. El nu este mai mare decît mine în casa aceasta, şi nu mi-a oprit nimic, afară de tine, pentrucă eşti nevasta lui. Cum* aş putea să fac eu un rău atît de mare şi să păcătuiesc** împotriva lui Dumnezeu?"
* Prov. 6. 29, 32. ** Cap. 20. 6. Lev. 6. 2. 2 Sam. 12. 13. Ps. 51. 4.

10. Măcar că ea vorbea în toate zilele lui Iosif, el n'a voit să se culce şi să se împreune cu ea.

11. Intr'o zi, cînd intrase în casă, ca să-şi facă lucrul, şi cînd nu era acolo nici unul din oamenii casei,

12. ea* l-a apucat de haină, zicînd: „Culcă-te cu mine!" El i-a lăsat haina în mînă, şi a fugit afară din casă.
* Prov. 7. 13, etc.

13. Cînd a văzut ea că-i lăsase haina în mînă, şi fugise afară,

14. a chemat oamenii din casă, şi le-a zis: „Vedeţi, ne-a adus un Evreu ca să-şi bată joc de noi! Omul acesta a venit la mine ca să se culce cu mine, dar eu am ţipat în gura mare.

15. Şi, cînd a văzut că ridic glasul şi strig, şi-a lăsat haina lîngă mine şi a fugit afară."

16. Şi a pus haina lui Iosif lîngă ea pînă s'a întors acasă stăpînul lui.

17. Atunci i-a vorbit* astfel: „Robul acela evreu, pe care ni l-ai adus, a venit la mine ca să-şi bată joc de mine.
* Exod. 23. 1. Ps. 120. 3.

18. Şi cum am ridicat glasul şi am ţipat, şi-a lăsat haina lîngă mine, şi a fugit afară."

19. După ce a auzit cuvintele nevestei sale, care-i zicea: „Iată ce mi-a făcut robul tău," stăpînul lui Iosif s'a mîniat* foarte tare.
* Prov. 6. 34, 35.

20. A luat pe Iosif, şi l-a aruncat* în temniţă** în locul unde erau închişi întemniţaţii împăratului; şi astfel Iosif a stat acolo, în temniţă.
* Ps. 105. 18. 1 Pet. 2. 19. ** Cap. 40. 3, 15; 41. 14.

Iosif în temniţă.

21. Domnul a fost cu Iosif, şi Şi-a întins bunătatea peste el. L-a făcut* să capete trecere înaintea mai marelui temniţei.
* Exod. 3. 21; 11. 3; 12. 36. Ps. 106. 46. Prov. 16. 7. Dan. 1. 9. Fapt. 7. 9, 10.

22. Şi mai marele temniţei a pus* subt privegherea lui pe toţi întemniţaţii cari erau în temniţă. Şi nimic nu se făcea acolo decît prin el. * Cap. 40. 3, 4.

23. Mai marele temniţei nu se mai îngrijea de nimic din ce avea Iosif în mînă, pentrucă Domnul* era cu el. Şi Domnul îi dădea izbîndă în tot ce făcea. * Vers. 2, 3.

Iosif tîlcuieşte visurile în temniţă.

40 1. După cîtăva vreme, s'a întîmplat că paharnicul* şi pitarul împăratului Egiptului au supărat pe stăpînul lor, împăratul Egiptului. *Neem. 1. 11.

2. Faraon s'a mîniat* pe cei doi dregători ai săi: pe mai marele paharnicilor şi pe mai marele pitarilor. * Prov. 16. 14.

3. Şi* i-a pus subt pază în casa căpeteniei străjerilor, în temniţă, în locul unde fusese închis Iosif. * Cap. 39. 20, 23.

4. Căpetenia străjerilor i-a pus subt privegherea lui Iosif, care făcea de slujbă lîngă ei; şi au stat mai multă vreme în temniţă.

5. Paharnicul şi pitarul împăratului Egiptului, cari erau închişi în temniţă, au visat într'o noapte amîndoi cîte un vis, şi anume fiecare cîte un vis, care putea să capete o tălmăcire deosebită.

6. Iosif, cînd a venit dimineaţa la ei, s'a uitat la ei; şi i-a văzut trişti.

7. Atunci a întrebat pe dregătorii lui Faraon, cari erau cu el în temniţa stăpînului său, şi le-a zis: „Pentruce aveţi o faţă aşa de posomorîtă azi?“

8. Ei i-au răspuns: „Am* visat un vis, şi nu este nimeni care să-l tălmăcească.“ Iosif le-a zis: „Tălmăcirile** sînt ale lui Dumnezeu. Istoriseşti-mi dar visul vostru.“ * Cap. 41. 15. ** Cap. 41. 16. Dan. 2. 11, 28, 47.

9. Mai marele paharnicilor şi-a istorisit lui Iosif visul, şi i-a zis: „In visul meu, se făcea că înaintea mea era o viţă.

10. Viţa aceasta avea trei mlădiţe. Cînd a început să dea lăstari, i s'a deschis floarea, şi ciorchinele au făcut struguri copţi.

11. Paharul lui Faraon era în mîna mea. Eu am luat strugurii, i-am stors în paharul lui Faraon, şi am pus paharul în mîna lui Faraon.“

12. Iosif i-a zis: „Iată* tîlmăcirea visului. Cele trei mlădiţe** sînt trei zile. * Vers. 18. Cap. 41. 12, 52. Judc. 7. 14. Dan. 2. 36; 4. 19. ** Cap. 41. 26.

13. Peste trei zile Faraon te* va scoate din temniţă, te va pune iarăş în slujba ta, şi vei pune iarăş paharul în mîna lui Faraon, cum obicinuiai mai înainte, cînd erai paharnicul lui. * 2 Reg. 25. 27. Ps. 3. 3. Ier. 52. 31.

14. Dar adu-ţi aminte* şi de mine, cînd vei fi fericit, şi arată, rogu-te, bunătate** faţă de mine; pune o vorbă bună pentru mine la Faraon, şi scoate-mă din casa aceasta. * Luc. 23. 42. ** Ios. 2. 12. 1 Sam. 20. 14, 15. 2 Sam. 9. 1. 1 Reg. 2. 7.

15. Căci am fost luat cu sila din ţara Evreilor, şi chiar aici* n'am făcut nimic ca să fiu aruncat în temniţă.“ * Cap. 39. 20.

16. Mai marele pitarilor, văzînd că Iosif dăduse o tălmăcire îmbucurătoare, a zis: „Iată, şi în visul meu, se făcea că port trei coşuri cu pine albă pe capul meu.

17. In coşul de deasupra de tot erau tot felul de bucate pentru Faraon: prăjituri coapte în cuptor; şi pasările mîncau din coşul care era deasupra de tot pe capul meu.“

18. Iosif a răspuns, şi a zis: „Iată-i* tîlmăcirea. Cele trei coşuri sînt trei zile. * Vers. 12.

19. Peste trei zile*, Faraon îţi va lua capul, te va spînzura de un lemn, şi carnea ţi-o vor mînca păsările.“ *Vers. 13.

20. A treia zi, era ziua naşterii* lui Faraon. El a dat un ospăţ** tuturor slujitorilor săi; şi a scos† afară din temniţă pe mai marele paharnicilor şi pe mai marele pitarilor, în faţa slujitorilor săi: * Mat. 14. 6. ** Marc. 6. 21. † Vers. 13, 19. Mat. 25. 19.

21. pe mai marele paharnicilor l-a pus* iarăş în slujba lui de paharnic, ca să pună paharul** în mîna lui Faraon; * Vers. 13. ** Neem. 2. 1.

22. iar pe mai marele pitarilor l-a spînzurat*, după tîlmăcirea pe care le-o dăduse Iosif. * Vers. 19.

23. Mai marele paharnicilor nu* s'a mai gîndit însă la Iosif. L-a uitat. * Iov. 19. 14. Ps. 31. 12. Ecl. 9. 15, 16. Amos 6. 6.

Iosif tîlcuieşte visurile lui Faraon.

41 1. După doi ani, Faraon a visat un vis. I se părea că stătea lîngă rîu *(Nil)*.

2. Şi iată că şapte vaci frumoase la vedere şi grase la trup s'au suit din rîu, şi au început să pască prin mlaştini.

3. După ele s'au mai suit din rîu alte şapte vaci urîte la vedere şi slabe la trup, şi s'au aşezat lîngă ele pe marginea rîului.

4. Vacile urîte la vedere şi slabe la trup au mîncat pe cele şapte vaci frumoase la vedere şi grase la trup. Şi Faraon s'a trezit.

5. A adormit din nou, şi a visat un al doilea vis. Se făcea că şapte spice de grîu grase şi frumoase au crescut pe acelaş pai.

6. Şi după ele au răsărit alte şapte spice slabe şi arse de vîntul de răsărit.

7. Spicele slabe au înghiţit pe cele şapte spice grase şi pline. Şi Faraon s'a trezit. Iată visul.

8. Dimineaţa, Faraon s'a turburat *, şi a trimes să cheme pe toţi magii ** şi pe toţi înţelepţii † Egiptului. Le-a istorisit visurile lui. Dar nimeni n'a putut să le tîlmăcească lui Faraon.
* Dan. 2. 1; 4. 5, 19. ** Exod. 7. 11, 22. Isa. 29. 14. Dan. 1. 20; 2. 2; 4. 7. † Mat. 2. 1.

9. Atunci mai marele paharnicilor a luat cuvîntul, şi a zis lui Faraon: „Mi-aduc aminte astăzi de greşala mea.

10. Faraon se mîniase * pe slujitorii lui; şi mă aruncase ** în temniţă, în casa căpeteniei străjerilor, pe mine şi pe mai marele pitarilor.
* Cap. 40. 2, 3. ** Cap. 39. 20.

11. Amîndoi am * visat cîte un vis în aceeaş noapte; şi anume, fiecare din noi a visat un vis, care a primit o tîlmăcire deosebită. * Cap. 40. 5.

12. Era acolo cu noi un tînăr Evreu, rob * al căpeteniei străjerilor. I-am istorisit visurile noastre, şi el ni le-a tîlmăcit **, şi ne-a spus întocmai ce înseamnă visul fiecăruia.
* Cap. 37. 36. ** Cap. 40. 12, etc.

13. Lucrurile s'au întîmplat întocmai după * tîlmăcirea pe care ne-o dăduse el. Pe mine Faraon m'a pus iarăş în slujba mea, iar pe mai marele pitarilor l-a spînzurat.“ * Cap. 40. 22.

14. Faraon * a trimes să cheme pe Iosif. L-au scos ** în grabă din temniţă †. Iosif s'a ras, şi-a schimbat hainele, şi s'a dus la Faraon.
* Ps. 105. 20. ** Dan. 2. 25. † 1 Sam. 2. 8. Ps. 113. 7, 8.

15. Faraon a zis lui Iosif: „Am visat un vis. Nimeni nu l-a putut tîlmăci; şi am * aflat că tu tîlmăceşti un vis, îndată după-ce l-ai auzit.“
* Vers. 12. Ps. 25. 14. Dan. 5. 16

16. Iosif a răspuns lui Faraon: „Nu. eu *! Dumnezeu ** este Acela care va da un răspuns prielnic lui Faraon!“
* Dan. 2. 30. Fapt. 3. 12. 2 Cor. 3. 5. ** Cap. 40. 8. Dan. 2. 22, 28. 47; 4. 2.

17. Faraon a început să istorisească atunci lui Iosif: „In visul meu *, se făcea că stăteam pe malul rîului. * Vers. 1.

18. Şi deodată şapte vaci grase la trup şi frumoase la chip s'au suit din rîu, şi au început să pască prin mlaştini.

19. După ele s'au suit alte şapte vaci, slabe, foarte urîte la chip, şi sfrijite: n'am mai văzut altele aşa de urîte în toată ţara Egiptului.

20. Vacile cele sfrijite şi slabe au mîncat pe cele şapte vaci dintîi, cari erau grase.

21. Le-au înghiţit, fără să se poată cunoaşte că intraseră în pîntecele lor; ba încă înfăţişarea lor era tot aşa de urîtă ca mai înainte. Şi m'am deşteptat.

22. Am mai văzut în vis şapte spice pline şi frumoase, cari creşteau pe acelaş pai.

23. Şi după ele au răsărit şapte spice goale, slabe, arse de vîntul de răsărit.

24. Spicele slabe au înghiţit pe cele şapte spice frumoase. Am spus aceste lucruri magilor *, dar nimeni nu mi le-a putut tîlmăci.“ * Vers. 8. Dan. 4. 7.

25. Iosif a zis lui Faraon: „Ce a visat Faraon înseamnează un singur lucru: Dumnezeu * a arătat mai dinainte lui Faraon ce are să facă.
* Dan. 2. 28, 29, 45. Apoc. 4. 1.

26. Cele şapte vaci frumoase înseamnă şapte ani; şi cele şapte spice frumoase înseamnă şapte ani: este un singur vis.

27. Cele şapte vaci sfrijite şi urîte, cari se suiau după cele dintîi, înseamnă şapte ani; şi cele şapte spice goale, arse de vîntul de răsărit, vor fi şapte ani * de foamete. * 2 Reg. 8. 1.

28. Astfel, după cum am spus lui Faraon, Dumnezeu a arătat lui Faraon, ce are * să facă. * Vers. 25.

29. Iată, vor fi şapte * ani de mare belşug în toată ţara Egiptului. * Vers. 47.

30. După ei vor veni * şapte ani de foamete, aşa că se va uita tot belşugul acesta în ţara Egiptului, şi foametea ** va topi ţara. * Vers. 54. ** Cap. 47. 13.

31. Foametea aceasta care va urma va fi aşa de mare că nu se va mai cunoaşte belşugul în ţară.

32. Cît priveşte faptul că Faraon a visat visul de două ori, înseamnă că

lucrul este hotărît* din partea lui Dumnezeu, şi că Dumnezeu se va grăbi să-l aducă la îndeplinire.
* Num. 23. 19. Isa. 46. 10, 11.

33. Acum, Faraon să aleagă un om priceput şi înţelept, şi să-l pună în fruntea ţării Egiptului.

34. Faraon să pună prefecţi în ţară, ca să ridice* o cincime din roadele Egiptului în timpul celor şapte ani de belşug. * Prov. 6. 6, 7, 8.

35. Să se strîngă* toate bucatele din aceşti ani buni cari au să vină; să se facă, la îndemîna lui Faraon, grămezi de grîu, provizii în cetăţi, şi să le păzească. * Vers. 48.

36. Bucatele acestea vor fi provizia ţării, pentru cei şapte ani de foamete, cari vor veni în ţara Egiptului, pentruca ţara să nu fie prăpădită* de foamete." * Cap. 47. 15, 19.

Înălţarea lui Iosif.

37. Cuvintele* acestea au plăcut lui Faraon şi tuturor slujitorilor lui.
* Ps. 105. 19. Fapt. 7. 10.

38. Şi Faraon a zis slujitorilor săi: „Am putea noi oare să găsim un om ca acesta, care* să aibă în el Duhul lui Dumnezeu?" * Num. 27. 18. Iov. 32. 8. Prov. 2. 6. Dan. 4. 8, 18; 5. 11, 14; 6. 3.

39. Şi Faraon a zis lui Iosif: „Fiindcă Dumnezeu ţi-a făcut cunoscut toate aceste lucruri, nu este nimeni care să fie atît de priceput şi atît de înţelept ca tine.

40. Te pun* mai mare peste casa mea, şi tot poporul meu va asculta de poruncile tale. Numai scaunul meu de domnie mă va ridica mai pe sus de tine." * Ps. 105. 21, 22. Fapt. 7. 10.

41. Faraon a zis lui Iosif: „Uite, îţi dau* stăpînire peste toată ţara Egiptului." * Dan. 6. 3.

42. Faraon şi-a scos* inelul din deget, şi l-a pus în degetul lui Iosif; l-a îmbrăcat** cu haine de in subţire, şi i-a pus † un lanţ de aur la gît.
* Est. 3. 10; 8. 2, 8. ** Est. 8. 15. † Dan. 5. 7, 29.

43. L-a suit în carul care venea după al lui, şi strigau* înaintea lui: „In genunchi!" Astfel i-a dat Faraon stăpînire peste toată ţara Egiptului.
* Est. 6. 9. Cap. 42. 6; 45. 8, 26. Fapt. 7. 10.

44. Şi a mai zis lui Iosif: „Eu sînt Faraon! Dar fără tine nimeni nu va ridica mîna nici piciorul în toată ţara Egiptului."

45. Faraon a pus lui Iosif numele: Ţafnat-Paneah *(Descoperitor de taine)*, şi i-a dat de nevastă pe Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On. Şi Iosif a pornit să cerceteze ţara Egiptului.

46. Iosif era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a înfăţişat* înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului, şi a plecat de la Faraon şi a străbătut toată ţara Egiptului.
* 1 Sam. 16. 21. 1 Rep. 12. 6, 8. Dan. 1. 19.

47. In timpul celor şapte ani de rod, pămîntul a dat bucate din belşug.

48. Iosif a strîns toate bucatele din aceşti şapte ani de belşug în ţara Egiptului. A făcut provizii în cetăţi, punînd în fiecare cetate bucatele de pe cîmpul de primprejur.

49. Iosif a strîns grîu, ca nisipul* mării, atît de mult, că au încetat să-l mai măsoare, pentru că era fără măsură. * Cap. 22. 17. Judc. 7. 12. 1 Sam. 13. 5. Ps. 78. 27.

Iosif strînge bucate în Egipt.

50. Inaintea anilor de foamete, i s'au născut lui Iosif* doi fii, pe cari i-a născut Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On. * Cap. 46. 20; 48. 5.

51. Iosif a pus întîiului născut numele Manase *(Uitare)*; „căci", a zis el, „Dumnezeu m'a făcut să uit toate necazurile mele şi toată casa tatălui meu."

52. Şi celui de al doilea i-a pus numele Efraim *(Rodire)*; „căci", a zis el, „Dumnezeu m'a făcut* roditor în ţara întristării mele." * Cap. 49. 22.

53. Cei şapte ani de belşug cari au fost în ţara Egiptului, au trecut.

54. Şi au început* să vină cei şapte ani de foamete, aşa cum** vestise Iosif. In toate ţările era foamete; dar în toată ţara Egiptului era pîne.
* Ps. 105. 16. Fapt. 7. 11. ** Vers. 30.

55. Cînd a flămînzit, în sfîrşit, toată ţara Egiptului, poporul a strigat la Faraon să-i dea pîne. Faraon a spus tuturor Egiptenilor: „Duceţi-vă la Iosif, şi faceţi ce vă va spune el."

56. Foametea bîntuia în toată ţara. Iosif a deschis toate locurile cu provizii, şi a vîndut* grîu Egiptenilor. Foametea creştea din ce în ce mai mult în ţara Egiptului. * Cap. 42. 6; 47. 14, 24.

57. Şi din toate ţările* veneau lumea în Egipt, ca să cumpere grîu dela Iosif; căci în toate ţările era foamete mare. * Deut. 9. 28.

Fraţii lui Iosif.

42 1. Cînd a auzit Iacov* că este grîu în Egipt, a zis fiilor săi: „Pentruce staţi şi vă uitaţi unii la alţii?“ *Fapt. 7. 12.

2. Şi a zis: „Iată, aud că este grîu în Egipt; pogoriţi-vă, şi cumpăraţi-ne grîu de acolo, ca să trăim* şi să nu murim.“ *Cap. 43. 8. Ps. 118. 17. Isa. 38. 1.

3. Zece fraţi ai lui Iosif s'au pogorît în Egipt, ca să cumpere grîu.

4. Iacov n'a trimes cu ei pe Beniamin, fratele lui Iosif, de teamă să* nu i se întîmple vreo nenorocire. *Vers. 38.

5. Fiii lui Israel au venit să cumpere şi ei grîu, împreună cu cei ce veneau pentru acelaş lucru; căci în Canaan* era foamete. *Fapt. 7. 11.

Intîia călătorie a fiilor lui Iacov în Egipt.

6. Iosif era mai mare în ţară; el vindea grîu la tot poporul din ţară*. Fraţii lui Iosif au venit, şi s'au aruncat** cu faţa la pămînt înaintea lui. *Cap. 41. 41. **Cap. 37. 7.

7. Iosif, cum a văzut pe fraţii săi, i-a cunoscut; dar s'a făcut că le este străin, le-a vorbit aspru, şi le-a zis: „De unde veniţi?“ Ei au răspuns: „Venim din ţara Canaan, ca să cumpărăm merinde.“

8. Iosif a cunoscut pe fraţii săi, dar ei nu l-au cunoscut.

9. Iosif şi-a adus aminte* de visurile, pe cari le visase cu privire la ei, şi le-a zis: „Voi sînteţi iscoade; aţi venit numai ca să cercetaţi locurile slabe ale ţării.“ *Cap. 37. 5, 9.

10. Ei i-au răspuns: „Nu, domnul meu; robii tăi au venit să cumpere hrană.

11. Noi toţi sîntem fiii aceluiaş om; sîntem oameni de treabă, robii tăi nu sînt iscoade.“

12. El le-a zis: „Ba nu; aţi venit să cercetaţi locurile slabe ale ţării.“

13. Ei au răspuns: „Noi, robii tăi, sîntem doisprezece fraţi, fii ai aceluiaş om, din ţara Canaan; şi iată, cel mai tînar este azi cu tatăl nostru, iar unul nu mai este* în viaţă.“ *Cap. 37. 30. Plîn. 5. 7. Cap. 44. 20.

14. Iosif le-a zis: „V'am spus că sînteţi iscoade.

15. Iată cum veţi fi încercaţi. Pe viaţa* lui Faraon că nu veţi ieşi de aici pînă nu va veni fratele vostru cel tînăr! *1 Sam. 1. 26; 17. 55.

16. Trimeteţi pe unul din voi să aducă pe fratele vostru; iar voi, rămîneţi la opreală. Cuvintele voastre vor fi puse astfel la încercare, şi voi şti dacă adevărul este cu voi sau nu; altfel, pe viaţa lui Faraon că sînteţi nişte iscoade.“

17. Şi i-a aruncat pe toţi, trei zile în temniţă.

18. A treia zi, Iosif le-a zis: „Faceţi lucrul acesta, şi veţi trăi. Eu* mă tem de Dumnezeu! *Lev. 25. 43. Neem. 5. 15.

19. Dacă sînteţi oameni de treabă, să rămînă unul din fraţii voştri închis în temniţa voastră; iar ceilalţi plecaţi, luaţi grîu ca să vă hrăniţi familiile,

20. şi aduceţi-mi* pe fratele vostru cel tînăr, pentru ca vorbele voastre să fie puse astfel la încercare şi să scăpaţi de moarte.“ Şi aşa au făcut. *Vers. 34. Cap. 43. 5; 44. 23.

21. Ei au zis atunci unul către altul: „Da; am fost vinovaţi* faţă de fratele nostru; căci am văzut neliniştea sufletului lui, cînd ne ruga, şi nu l-am ascultat! Pentru aceea** vine peste noi necazul acesta.“ *Iov. 36. 8, 9. Osea. 3. 15. **Prov. 21. 13. Mat. 7. 2.

22. Ruben a luat cuvîntul, şi le-a zis: „Nu vă spuneam* eu să nu faceţi o astfel de nelegiuire faţă de băiatul acesta?“ Dar n'aţi ascultat. Acum iată că ni se cere** socoteală pentru sîngele lui.“ *Cap. 37. 21. **Cap. 9. 5. 1 Reg. 2. 32. 2 Cron. 24. 22. Ps. 9. 12. Luc. 11. 50, 51.

23. Ei nu ştiau că Iosif îi înţelegea, căci vorbea cu ei printr'un tîlmaci.

24. Iosif a plecat la oparte dela ei, ca să plîngă. In urmă s'a întors, şi le-a vorbit; apoi a luat dintre ei pe Simeon, şi a pus să-l lege cu lanţuri în faţa lor.

Intoarcerea fraţilor lui Iosif.

25. Iosif a poruncit să li se umple sacii cu grîu, să pună argintul fiecăruia în sacul lui, şi să li se dea merinde pentru drum. Şi aşa* s'a făcut. *Mat. 5. 44. Rom. 12. 17, 20, 21.

26. Ei şi-au încărcat grîul pe măgari, şi au plecat.

27. Unul* din ei şi-a deschis sacul ca să dea nutreţ măgarului în locul unde au mas peste noapte. A văzut argintul la gura sacului, *Cap. 43. 21.

28. şi a zis fraţilor săi: „Argintul meu mi s'a dat înapoi, şi iată-l în sacul meu.“ Atunci li s'a tăiat inima; şi

au zis unul altuia, tremurînd: „Ce ne-a făcut Dumnezeu?“

29. S'au întors la tatăl lor Iacov, în ţara Canaan, şi i-au istorisit tot ce li se întîmplase. Ei au zis:

30. „Omul acela, care este domnul ţării, ne-a vorbit* aspru, şi ne-a luat drept iscoade. *Vers. 7.

31. Noi i-am spus: „Sîntem oameni de treabă, nu sîntem iscoade.

32. Sîntem doisprezece fraţi, fii ai tatălui nostru; unul nu mai este, şi cel mai tînăr este azi cu tatăl nostru în ţara Canaan.“

33. Şi omul acela, care este domnul ţării, ne-a zis: „Iată cum* voi cunoaşte dacă sînteţi oameni de treabă. Lăsaţi la mine pe unul din fraţii voştri, luaţi merinde pentru familiile voastre, plecaţi, *Vers. 15. 19,20.

34. şi aduceţi-mi pe fratele vostru cel tînăr. Voi şti astfel că nu sînteţi iscoade, ci sînteţi oameni de treabă; apoi vă voi da înapoi pe fratele vostru, şi veţi putea să străbateţi* ţara în voie.“ *Cap. 34. 10.

35. Cînd şi-au golit sacii, iată că legătura* cu argintul fiecăruia era în sacul lui. Ei şi tatăl lor au văzut legăturile cu argintul, şi s'au temut. *Cap. 34. 21.

36. Tatăl lor Iacov le-a zis: „Voi mă lipsiţi* de copii: Iosif nu mai este, Simeon nu mai este, şi voiţi să luaţi şi pe Beniamin. Toate acestea pe mine mă lovesc!“ *Cap. 43. 14.

37. Ruben a zis tatălui său: „Să-mi omori pe amîndoi fiii mei, dacă nu-ţi voi aduce înapoi pe Beniamin; dă-l în mîna mea, şi ţi-l voi aduce înapoi.“

38. Iacov a zis: „Fiul meu nu se poate pogorî împreună cu voi; căci fratele* lui a murit, şi el a rămas singur; dacă i s'ar întîmpla vreo nenorocire** în călătoria pe care o faceţi, cu durere îmi veţi pogorî perii mei cei albi† în locuinţa morţilor.“ *Vers. 13. Cap. 37. 33; 44. 28. **Vers. 4. Cap. 44. 29. †Cap. 37. 35; 44. 31.

A doua călătorie a fiilor lui Iacov în Egipt.

43 1. Foametea bîntuia* greu în ţară. *Cap. 41. 54,57.

2. Cînd au isprăvit de mîncat grîul, pe care-l aduseseră din Egipt, Iacov a zis fiilor săi: „Duceţi-vă iarăş, şi cumpăraţi-ne ceva merinde.“

3. Iuda i-a răspuns: „Omul acela ne-a spus curat: „Să nu-mi mai vedeţi faţa, dacă fratele vostru* nu va fi cu voi.“ *Cap. 42. 20; 44. 23.

4. Dacă vrei deci să trimeţi pe fratele nostru cu noi, ne vom pogorî, şi-ţi vom cumpăra merinde.

5. Dar dacă nu vrei să-l trimeţi, nu ne vom pogorî, căci omul acela ne-a spus: „Să nu-mi mai vedeţi faţa, dacă fratele vostru nu va fi cu voi!“

6. Israel a zis atunci: „Pentruce miaţi făcut un astfel de rău, şi aţi spus omului aceluia că mai aveţi un frate?“

7. Ei au răspuns: „Omul acela ne-a întrebat despre noi şi familia noastră, şi a zis: „Mai trăieşte tatăl vostru? Mai aveţi vreun frate?“ Şi noi am răspuns la întrebările acestea. Puteam noi să ştim că are să zică: „Aduceţi pe fratele vostru?“

8. Iuda a zis tatălui său Israel: „Trimete copilul cu mine, ca să ne sculăm şi să plecăm, şi vom trăi şi nu vom muri, noi, tu şi copiii noştri.

9. Răspund eu pentru el; ai să-l ceri înapoi din mîna mea. Dacă* nu-l voi aduce înapoi la tine, şi dacă nu-l voi pune înaintea ta, vinovat să fiu faţă de tine pentru totdeauna. *Cap. 44. 32. File. 18,19.

10. Căci dacă n'am mai fi zăbovit, de două ori ne-am fi întors pînă acum.“

11. Israel, tatăl lor, le-a zis: „Fiindcă trebuie, faceţi aşa. Luaţi-vă în saci ceva din cele mai bune roade ale ţării, ca să duceţi* un dar omului aceluia, şi anume: puţin leac alinător**, şi puţină miere, mirodenii, smirnă, fisticuri şi migdale. *Cap. 32. 20 Prov. 18. 16.. **Cap. 37. 25. Ier. 8. 22.

12. Luaţi cu voi argint îndoit, şi duceţi înapoi argintul, pe* care vi-l puseseră la gura sacilor: poate că a fost o greşeală. *Cap. 42. 25,35.

13. Luaţi şi pe fratele vostru, sculaţivă şi întoarceţi-vă la omul acela.

14. Dumnezeul Cel Atotputernic să vă facă să căpătaţi trecere înaintea omului aceluia, şi să lase să se întoarcă împreună cu voi pe celalt frate al vostru şi pe Beniamin! Iar eu, dacă* trebuie să fiu lipsit de copiii mei, lipsit să fiu!“ *Est. 4. 16.

Venirea fraţilor lui Iosif în Egipt.

15. Au luat darul; au luat cu ei argint îndoit, precum şi pe Beniamin; s'au sculat, s'au pogorît în Egipt, şi s'au înfăţişat înaintea lui Iosif.

16. Cum a văzut Iosif pe Beniamin cu ei, a zis economului* său: „Bagă pe oamenii aceştia în casă, taie vite şi găteşte; căci oamenii aceştia au să mănînce cu mine la amează.“
* Cap. 24. 2; 39. 4; 44. 1.

17. Omul acela a făcut ce-i poruncise Iosif, şi a dus pe oamenii aceia în casa lui Iosif.

18. Ei s'au temut cînd au văzut că-i bagă în casa lui Iosif, şi au zis: „Ne bagă înlăuntru din pricina argintului pus în sacii noştri data trecută; vor să se năpustească peste noi, ca să ne ia robi, şi să pună mîna pe măgarii noştri.“

19. S'au apropiat de economul casei lui Iosif, şi au intrat în vorbă cu el la uşa casei;

20. şi au zis: „Domnule*, noi ne-am mai pogorît odată aici, ca să cumpărăm merinde. * Cap. 42. 3, 10.

21. Apoi, cînd am ajuns* la locul unde trebuia să rămînem peste noapte, ne-am deschis sacii; şi iatăcă argintul fiecăruia era la gura sacului său, argintul nostru, după greutatea lui: şi l-am adus înapoi cu noi.
* Cap. 42. 27, 35.

22. Am adus şi alt argint, ca să cumpărăm merinde. Nu ştim cine a pus argintul în sacii noştri.“

23. Economul a răspuns: „Fiţi pe pace! Nu vă temeţi de nimic. Dumnezeul vostru, Dumnezeul tatălui vostru, v'a pus pe ascuns o comoară în saci. Argintul vostru a trecut prin mînile mele.“ Şi le-a adus şi pe Simeon.

24. Omul acesta i-a băgat în casa lui Iosif; le-a dat apă* de şi-au spălat picioarele; a dat şi nutreţ măgarilor lor. * Cap. 18. 4; 24. 32

25. Ei şi-au pregătit darul pînă la venirea lui Iosif, la amează; căci aflaseră că au să mănînce la el.

26. Cînd a ajuns Iosif acasă, i-au dat darul, pe care i-l aduseseră, şi s'au aruncat cu faţa la pămînt* înaintea lui. * Cap. 37. 7, 10.

27. El i-a întrebat de sănătate; şi a zis: „Bătrînul vostru tată, de care aţi vorbit*, este sănătos? Mai trăieşte?“
* Cap. 42. 11, 13.

28. Ei au răspuns: „Robul tău, tatăl nostru, este sănătos; trăieşte încă“. Şi s'au plecat* şi s'au aruncat cu faţa la pămînt. * Cap. 37. 7, 10.

29. Iosif a ridicat ochii; şi, aruncînd o privire spre frate-său Beniamin, fiul mamei* sale, a zis: „Acesta este fratele vostru cel tînăr, despre care miaţi vorbit**?“ Şi a adăugat: „Dumnezeu să aibă milă de tine, fiule!“
* Cap. 35. 17, 18. ** Cap. 42. 13.

30. Iosif a isprăvit repede, căci i se rupea inima* pentru fratele său, şi simţea nevoie să plîngă; a intrat de grab într'o odaie, şi a plîns** acolo.
* 1 Reg. 3. 26. ** Cap. 42. 24.

31. După ce s'a spălat pe faţă, a ieşit din odaie; şi, silindu-se să se stăpînească, a zis: „Aduceţi* de mîncare!“ * Vers. 25.

32 Au adus de mîncare lui Iosif deoparte, şi fraţilor lui de o parte; Egiptenilor, cari mîncau cu el, le-au adus deasemenea mîncare de o parte; căci Egiptenii nu puteau să mănînce cu Evreii, fiindcă lucrul acesta pentru ei este o urîciune*. * Cap. 46. 34. Exod. 8. 26.

33. Fraţii lui Iosif s'au aşezat la masă în faţa lui: dela întîiul născut, după dreptul lui de întîi născut, şi pînă la cel mai tînăr, aşezaţi după vîrstă; şi se uitau unii la alţii cu mirare.

34. Iosif a pus să le dea din bucatele cari erau înaintea lui; iar Beniamin a căpătat de cinci ori* mai mult decît ceilalţi. Şi au băut, şi s'au veselit împreună cu el. * Cap. 45. 22.

Spaima fraţilor lui Iosif.

44 1. Iosif a dat următoarea poruncă economului casei lui: „Umple cu merinde sacii oamenilor acestora, cît vor putea să ducă, şi pune argintul fiecăruia la gura sacului său.

2. Să pui şi paharul meu, paharul de argint, la gura sacului celui mai tînăr, împreună cu argintul cuvenit pentru preţul grîului lui“. Economul a făcut cum îi poruncise Iosif.

3. Dimineaţa, cum s'a crăpat de ziuă, au dat drumul oamenilor acestora împreună cu măgarii lor.

4. Dar abia ieşiseră din cetate, şi nu se depărtaseră deloc de ea, cînd Iosif a zis economului său: „Scoală-te, aleargă după oamenii aceia; şi, cînd îi vei ajunge, să le spui: „Pentruce aţi răsplătit binele cu rău?

5. De ce aţi furat paharul din care bea domnul meu, şi de care se slujeşte pentru ghicit? Rău aţi făcut că v'aţi purtat astfel.“

6. Economul i-a ajuns, şi le-a spus aceste cuvinte.

7. Ei i-au răspuns: „Domnule, pentruce vorbeşti astfel? Să ferească Dumnezeu pe robii tăi să fi săvîrşit o asemenea faptă!

8. Iată, noi ţi-am adus din ţara Canaanului argintul*, pe care l-am găsit la gura sacilor noştri; cum am fi putut să furăm argint sau aur din casa domnului tău? *Cap. 43. 21.

9. Să moară acela* dintre robii tăi la care se va găsi paharul, şi noi înşine să fim robi ai domnului nostru!“ *Cap. 31. 32.

10. El a zis: „Fie după cuvintele voastre! Acela la care se va găsi paharul, să fie robul meu; iar voi veţi fi nevinovaţi.“

11. Indată, şi-a pogorît fiecare sacul la pămînt. Fiecare şi-a deschis sacul.

12. Economul i-a scotocit, începînd cu cel mai în vîrstă şi sfîrşind cu cel mai tînăr; şi paharul a fost găsit în sacul lui Beniamin.

13. Ei şi-au rupt* hainele, şi-a încărcat fiecare măgarul, şi s'au întors în cetate. *Cap. 37. 29, 34. Num. 14. 6. 2 Sam. 1. 11.

14. Iuda şi fraţii lui au ajuns la casa lui Iosif, pe cînd era el încă acolo, şi s'au aruncat* cu faţa la pămînt înaintea lui. *Cap. 37. 7.

15. Iosif le-a zis: „Ce faptă aţi făcut? Nu ştiţi că un om ca mine are putere să ghicească?“

16. Iuda a răspuns: „Ce să mai spunem domnului nostru? Cum să mai vorbim? Cum să ne mai îndreptăţim?“ Dumnezeu a dat pe faţă nelegiuirea robilor tăi. Iată-ne robi* ai domnului nostru: noi, şi acela la care s'a găsit paharul.“ *Vers. 9.

17. Dar Iosif a zis: „Să mă* ferească Dumnezeu să fac aşa ceva! Omul la care s'a găsit paharul, va fi robul meu; dar voi, suiţi-vă înapoi în pace la tatăl vostru.“ *Prov. 17. 15.

Iuda mijloceşte pentru Beniamin.

18. Atunci Iuda s'a apropiat de Iosif, şi a zis: „Te rog, domnul meu, dă voie robului tău să spună o vorbă domnului meu, şi să nu te mînii* pe robul tău! Căci tu eşti ca Faraon.

*Cap. 18. 30, 32. Exod. 32. 22.

19. Domnul meu a întrebat pe robii săi, zicînd: „Mai trăeşte tatăl vostru, şi mai aveţi vreun frate?“

20. Noi am răspuns domnului meu: „Avem un tată bătrîn, şi un frate tînăr, copil* făcut la bătrîneţa lui; băiatul acesta avea un frate care a murit, şi care era dela aceeaş mamă; el a rămas singur, şi tatăl lui îl iubeşte.“

*Cap. 37. 3.

21. Tu ai spus robilor tăi: „Aduceţi-l la mine* ca să-l văd cu ochii mei.“

*Cap. 42. 15, 20.

22. Noi am răspuns domnului meu: „Băiatul nu poate părăsi pe tatăl său; dacă-l va părăsi, tatăl său are să moară.“

23. Tu ai spus robilor tăi: „Dacă* nu se va pogorî şi fratele vostru împreună cu voi, să nu-mi mai vedeţi faţa.“ *Cap. 43. 3, 5.

24. Cînd ne-am suit la tatăl meu, robul tău, i-am spus cuvintele domnului meu.

25. Tatăl nostru* a zis: „Duceţi-vă iarăş să ne cumpăraţi ceva merinde.“

*Cap. 43. 2.

26. Noi am răspuns: „Nu putem să ne ducem; dar dacă fratele nostru cel tînăr va fi cu noi, ne vom duce; căci nu putem vedea faţa omului aceluia, de cît dacă fratele nostru cel tînăr va fi cu noi.“

27. Robul tău, tatăl nostru, ne-a zis: „Voi ştiţi că nevastă-mea* mi-a născut doi fii. *Cap. 46. 19.

28. Unul a ieşit dela mine, şi cred că a fost sfîşiat negreşit* de fiare, căci nu l-am mai văzut pînă astăzi.

*Cap. 37. 33.

29. Dacă-mi mai luaţi şi pe acesta*, şi i se va întîmpla vreo nenorocire, cu durere îmi veţi pogorî bătrîneţele în locuinţa morţilor.“ *Cap. 42. 36, 38.

30. Acum, dacă mă voi întoarce la robul tău, tatăl meu, fără să avem cu noi băiatul de sufletul căruia este nedeslipit* sufletul lui, *1 Sam. 18. 1.

31. el are să moară, cînd va vedea că băiatul nu este; şi robii tăi vor pogorî cu durere în locuinţa morţilor bătrîneţele robului tău, tatăl nostru.

32. Căci robul tău s'a pus chezăş pentru copil, şi a zis tatălui meu: „Dacă* nu-l voi aduce înapoi la tine, vinovat să fiu pentru totdeauna faţă de tatăl meu.“ *Cap. 43. 9.

33. Ingăduie*, dar, te rog, robului tău să rămînă în locul băiatului, ca rob al domnului meu; iar băiatul să se suie înapoi cu fraţii săi. *Exod. 32. 32.

34. Cum mă voi putea sui eu la tatăl meu, dacă băiatul nu este cu mine? Ah! să nu văd mîhnirea tatălui meu!“

Iosif se face cunoscut fraţilor săi.

45 1. Iosif nu s'a mai putut stăpîni înaintea tuturor celor ce-l înconjurau. Şi a strigat: „Scoateţi afară pe toată lumea.“ Şi n'a mai rămas nimeni cu Iosif, cînd s'a făcut cunoscut fraţilor săi.

2. A izbucnit într'un plîns aşa de tare că l-au auzit Egiptenii şi casa lui Faraon.

3. Iosif a zis fraţilor săi: „Eu* sînt Iosif! Mai trăieşte tatăl meu?“ Dar fraţii lui nu i-au putut răspunde, aşa de încremeniţi rămăseseră înaintea lui. *Fapt. 7. 13.

4. Iosif a zis fraţilor săi: „Apropiaţi-vă de mine.“ Şi ei s'au apropiat. El a zis: „Eu sînt fratele vostru Iosif, pe care* l-aţi vîndut ca să fie dus în Egipt. *Cap. 37. 28.

5. Acum, nu vă întristaţi* şi nu fiţi mîhniţi că m'aţi vîndut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viaţa m'a trimes Dumnezeu** înaintea voastră.
* Isa. 40. 2. 2 Cor. 2. 7. ** Cap. 50. 20. Ps. 105. 16, 17. 2Sam. 16. 10, 11. Fapt. 4. 27, 28.

6. Iată sînt doi ani decînd bîntuie foametea în ţară; şi încă cinci ani, nu va fi nici arătură, nici seceriş.

7. Dumnezeu m'a trimes înaintea voastră ca să vă rămînă sămînţa vie în ţară, şi ca să vă păstreze viaţa printr'o mare izbăvire.

8. Aşa că nu voi m'aţi trimes aici, ci Dumnezeu; El m'a făcut ca un tată* al lui Faraon, stăpîn peste toată casa lui, şi cîrmuitorul întregei ţări a Egiptului. *Cap. 41. 43. Judc. 17. 10. Iov. 29. 16.

9. Grăbiţi-vă de vă suiţi la tatăl meu, şi spuneţi-i: „Aşa a vorbit fiul tău Iosif: „Dumnezeu m'a pus domn peste tot Egiptul; pogoară-te la mine şi nu zăbovi!

10. Vei locui* în ţinutul Gosen, şi vei fi lîngă mine, tu, fiii tăi, şi fiii fiilor tăi, oile tale şi boii tăi, şi tot ce este al tău. *Cap. 47. 1.

11. Acolo te voi hrăni, căci vor mai fi încă cinci ani de foamete; şi astfel nu vei pieri, tu, casa ta, şi tot ce este al tău.

12. Voi vedeţi cu ochii voştri, şi fratele meu Beniamin vede cu ochii lui că eu însumi vă vorbesc*. *Cap. 42. 23.

13. Istorisiţi tatălui meu toată slava pe care o am în Egipt, şi tot ce aţi văzut; şi aduceţi* aici cît mai curînd pe tatăl meu.“ *Fapt. 7. 14.

14. El s'a aruncat pe gîtul fratelui său Beniamin, şi a plîns; şi Beniamin a plîns şi el pe gîtul lui.

15. A îmbrăţişat de asemenea pe toţi fraţii lui, plîngînd. După aceea, fraţii lui au stat de vorbă cu el.

Întoarcerea fiilor lui Iacov la tatăl lor.

16. S'a răspîndit vestea în casa lui Faraon că au venit fraţii lui Iosif; lucrul acesta a plăcut lui Faraon şi slujitorilor lui.

17. Faraon a zis lui Iosif: „Spune fraţilor tăi: „Iată ce să faceţi: „Încărcaţi-vă dobitoacele, şi plecaţi în ţara Canaanului;

18. luaţi pe tatăl vostru şi familiile voastre, şi veniţi la mine. Eu vă voi da ce este mai bun în ţara Egiptului, şi veţi mînca grăsimea* ţării. *Cap. 27. 28. Num. 18. 12, 29.

19. Ai poruncă să le spui: „Aşa să faceţi! Luaţi-vă din ţara Egiptului cară pentru pruncii voştri şi pentru nevestele voastre; aduceţi pe tatăl vostru, şi veniţi.

20. Să nu vă pară rău de ceeace veţi lăsa; căci tot ce este mai bun în ţara Egiptului va fi pentru voi.“

21. Fiii lui Israel au făcut aşa. Iosif le-a dat cară, după porunca lui Faraon; le-a dat şi merinde pentru drum.

22. Le-a dat la toţi haine de schimb, iar lui Beniamin i-a dat trei sute de sicli de argint şi cinci haine de schimb*. *Cap. 43. 34.

23. Tatălui său i-a trimes zece măgari încărcaţi cu ce era mai bun în Egipt, şi zece măgăriţe încărcate cu grîu, pîne şi merinde, pentru ca să aibă pe drum.

24. Apoi a dat drumul fraţilor săi, cari au plecat; şi le-a zis: „Să nu vă certaţi pe drum.“

25. Ei au ieşit din Egipt, şi au ajuns în ţara Canaanului, la tatăl lor Iacov.

26. Şi i-au spus: „Iosif tot mai trăieşte, şi chiar el cîrmuieşte toată ţara Egiptului.“ Dar inima* lui Iacov a rămas rece, pentrucă nu-i credea. *Iov. 29. 24. Ps. 126. 1. Luc. 24. 11, 41.

27. Cînd i-au istorisit însă tot ce le spusese Iosif, şi a văzut carele pe cari le trimesese Iosif ca să-l ducă, duhul tatălui lor, Iacov, s'a înviorat.

28. Şi Israel a zis: „Destul! Fiul meu Iosif tot mai trăieşte! Vreau să mă duc să-l văd înainte de moarte.“

Sosirea şi aşezarea familiei lui Iacov în Egipt.

46 1. Israel a plecat, cu tot ce avea. A ajuns la Beer-Şeba*, şi a adus jertfe Dumnezeului** tatălui său Isaac.
* Cap. 21. 31, 33; 28. 10. ** Cap. 26. 24, 25; 28. 13; 31. 42.

2. Dumnezeu a vorbit lui Israel, într'o vedenie* noaptea, şi a zis: „Iacove! Iacove!“ Israel a răspuns: „Iată-mă!“ * Cap. 15. 1. Iov. 33. 14, 15.

3. Şi Dumnezeu a zis: „Eu sînt Dumnezeu, Dumnezeul* tatălui tău. Nu te teme să te pogori în Egipt, căci acolo te voi face** să ajungi un neam mare.
* Cap. 28. 13. ** Cap. 12. 2. Deut. 26. 5.

4. Eu însumi* Mă voi pogorî cu tine în Egipt, şi Eu însumi te voi scoate** iarăş de acolo; iar Iosif† îţi va închide ochii.“ * Cap. 28. 15; 48. 21. ** Cap. 15. 16; 50. 13, 24, 25. Exod. 3. 8. † Cap. 50. 1.

5. Iacov* a părăsit Beer-Şeba; şi fiii lui Israel au pus pe tatăl lor Iacov, cu copilaşii şi nevestele lor, în carele** pe cari le trimesese Faraon ca să-l ducă. * Fapt. 7. 15. ** Cap. 45. 19, 21.

6. Şi-au luat şi turmele şi averile, pe cari le agonisiseră în ţara Canaanului. Şi Iacov s'a dus în Egipt*, cu toată familia lui.
* Deut. 26. 5. Ios. 24. 4. Ps. 105. 23. Isa. 52. 4.

7. A luat cu el în Egipt pe fiii lui şi pe fiii fiilor lui, pe fiicele lui şi pe fiicele fiilor lui, şi pe toată familia lui.

Copiii lui Israel.

8. Iată* numele fiilor lui Israel, cari au venit în Egipt.
Iacov şi fiii lui.
Intîiul născut al lui Iacov: Ruben**.
* Exod. 1. 1; 6. 14. ** Num. 26. 5. 1 Cron. 5. 1.

9. Fiii lui Ruben: Enoh, Palu, Heţron şi Carmi.

10. — Fiii* lui Simeon: Iemuel, Iamin, Ohad, Iachin şi Ţohar; şi Saul, fiu dintr'o femeie Cananită.
* Exod. 6. 15. 1 Cron. 4. 24.

11. — Fiii lui Levi*: Gherşon, Chehat, şi Merari. — * 1 Cron. 6. 1, 16.

12. Fiii lui Iuda*: Er, Onan, Şela, Pereţ şi Zarah; dar Er** şi Onan au murit în ţara Canaanului. Fiii lui Pereţ† au fost: Heţron şi Hamul. —
* 1 Cron. 2. 3; 4. 21. ** Cap. 38. 3, 7, 10. † Cap. 38. 29. 1 Cron. 2. 5.

13. Fiii lui* Isahar: Tola, Puva, Iov şi Şimron. — * 1 Cron. 7. 1.

14. Fiii lui Zabulon: Sered, Elon şi Iahleel.

15. Aceştia sînt fiii, pe cari i-a născut lui Iacov Lea în Padan-Aram, împreună cu fiică-sa Dina. Fiii şi fiicele lui alcătuiau în totul treizeci şi trei de inşi.

16. Fiii lui Gad: Ţifion*, Haggi, Şuni, Eţbon, Eri, Arodi şi Areeli. —
* Num. 26. 15, etc.

17. Fiii lui Aşer*: Imna, Işva, Işvi şi Beria; şi Serah, sora lor. Şi fiii lui Beria: Heber şi Malchiel. * 1 Cron. 7. 30.

18. Aceştia sînt fiii Zilpei*, pe care o dăduse** Laban fetei sale Lea; pe aceştia i-a născut ea lui Iacov. In totul şaisprezece inşi. * Cap. 30. 10. ** Cap. 29. 24.

19. Fiii Rahelei, nevasta* lui Iacov: Iosif şi Beniamin. — * Cap. 44. 27.

20. Lui Iosif* i s'au născut, în ţara Egiptului: Manase şi Efraim, pe cari i i-a născut Asnat, fata lui Poti-Fera, preotul lui On. — * Cap. 41. 50.

21. Fiii* lui Beniamin; Bela, Becher, Aşbel, Ghera, Naaman, Ehi**, Roş, Mupim†, Hupim şi Ard. * 1 Cron. 7. 6; 8. 1. ** Num. 26. 38. † Num. 26. 39.

22. Aceştia sînt fiii Rahelei, pe cari i-a născut lui Iacov. In totul patrusprezece inşi.

23. Fiii* lui Dan: Huşim. * 1 Cron. 7. 12.

24. Fiii* lui Neftali: Iahţeel, Guni, Ieţer şi Şilem. * 1 Cron. 7. 13.

25. Aceştia* sînt fiii Bilhei, pe care** o dăduse Laban fetei sale Rahela; şi pe aceştia i-a născut ea lui Iacov. In totul, şapte inşi. * Cap. 30. 5, 7. ** Cap. 29. 29.

26. Sufletele* cari au venit cu Iacov în Egipt, şi cari ieşiseră din el, erau în totul şasezeci şi şase, fără să numărăm nevestele fiilor lui Iacov.
* Exod. 1. 5.

27. Şi Iosif avea doi fii, cari i se născuseră în Egipt. — Toate sufletele* din familia lui Iacov, cari au venit în Egipt, erau în număr de şaptezeci.
* Deut. 10. 22. Fapt. 7. 14.

Primirea lui Iacov de către Iosif.

28. Iacov a trimes pe Iuda înainte la Iosif, ca să-i dea de ştire să-i iasă înainte în Gosen*. * Cap. 31. 21.

29. Şi au venit în ţinutul* Gosen. Iosif şi-a pregătit carul şi s'a suit ca să se ducă în Gosen, în întîmpinarea tatălui său Israel. Cum l-a văzut, s'a aruncat** pe gîtul lui, şi a plîns multă vreme pe gîtul lui. * Cap. 47. 1. ** Cap. 45. 14.

30. Israel a zis lui Iosif: „Acum* pot să mor, fiindcă ţi-am văzut faţa, şi tu tot mai trăieşti.“ * Luc. 2. 29, 30.

31. Iosif a zis fraţilor săi şi familiei tatălui său: „Mă duc* să înştiinţez pe Faraon, şi să-i spun: „Fraţii mei şi familia tatălui meu, cari erau în ţara Canaan, au venit la mine. *Cap. 47. 1.

32. Oamenii aceştia sînt păstori, căci cresc vite; ei şi-au adus oile şi boii, şi tot ce este al lor.“

33. Şi, cînd vă va chema Faraon şi vă va întreba: „Cu ce vă îndeletniciţi*?“ *Cap. 47. 2, 3.

34. voi să răspundeţi: „Robii* tăi au crescut vite, din tinereţa** noastră pînă acum, atît noi cît şi părinţii noştri.“ In felul acesta, veţi locui în ţinutul Gosen, căci toţi păstorii sînt o urîciune † pentru Egipteni.“ *Vers. 32. **Cap. 30. 35; 34. 5; 37. 12. †Cap. 43. 32. Exod. 8. 26.

Gosen. Iacov înaintea lui Faraon.

47 1. Iosif s'a dus* să înştiinţeze pe Faraon, şi i-a spus: „Fraţii mei şi tatăl meu au sosit din ţara Canaan, cu oile şi boii, şi cu tot avutul lor; şi sînt în ţinutul Gosen**.“ *Cap. 46. 31. **Cap. 45. 10; 46. 28.

2. A luat pe cinci din fraţii lui, şi i-a adus înaintea* lui Faraon. *Fapt. 7. 13.

3. Faraon a întrebat pe fraţii lui Iosif: „Cu ce* vă îndeletniciţi?“ Ei au răspuns lui Faraon: „Robii** tăi sînt păstori, cum erau şi părinţii noştri.“ *Cap. 46. 33. **Cap. 46. 34.

4. Şi au mai zis lui Faraon: „Noi am venit ca să locuim* o vreme aici în ţară, pentrucă nu mai este păşune pentru oile robilor tăi, şi este o mare foamete** în ţara Canaanului; îngăduie dar robilor tăi să locuiască în ţinutul † Gosen.“ *Cap. 15. 13. Deut. 26. 5. **Cap. 43. 1. Fapt. 7. 11. †Cap. 46. 34.

5. Faraon a zis lui Iosif: „Tatăl tău şi fraţii tăi au venit la tine.

6. Ţara Egiptului* este deschisă înaintea ta; aşează pe tatăl tău şi pe fraţii tăi în cea mai bună parte a ţării. Să locuiască în ţinutul** Gosen; şi dacă găseşti printre ei oameni destoinici, pune-i în fruntea turmelor mele.“ *Cap. 20. 15. **Vers. 4.

7. Iosif a adus pe tatăl său Iacov, şi l-a înfăţişat înaintea lui Faraon. Şi Iacov a binecuvîntat pe Faraon.

8. Faraon a întrebat pe Iacov: „Care este numărul zilelor anilor vieţii tale?“

9. Iacov a răspuns lui Faraon: „Zilele* anilor călătoriei mele sînt o sută treizeci de ani. Zilele anilor vieţii mele au fost puţine** la număr şi rele, şi n'au† atins zilele anilor vieţii părinţilor mei, în timpul călătoriei lor.“ *Ps. 39. 12. Evr. 11. 9, 13. **Iov. 14. 1. †Cap. 25. 7; 35. 28.

10. Iacov a binecuvîntat* iarăş pe Faraon, şi a plecat dinaintea lui Faraon. *Vers. 7.

11. Iosif a aşezat pe tatăl său şi pe fraţii săi, şi le-a dat o moşie în ţara Egiptului, în cea mai bună parte a ţării, în ţinutul lui Ramses*, cum** poruncise Faraon. *Exod. 1. 11; 12. 37. **Vers. 6.

12. Iosif a hrănit cu pîne pe tatăl său, pe fraţii săi, şi pe toată familia tatălui său, după numărul copiilor.

Scumpetea în Egipt.

13. Nu mai era pîne în toată ţara, căci foametea era foarte mare; ţara Egiptului* şi ţara Canaanului tînjeau, din pricina foametei. *Cap. 41. 30. Fapt. 7. 11.

14. Iosif* a strîns tot argintul, care se găsea în ţara Egiptului şi în ţara Canaanului, în schimbul grîului, pe care-l cumpărau oamenii, şi astfel a făcut ca tot argintul acesta să intre în casa lui Faraon. *Cap. 41. 56.

15. Cînd s'a sfîrşit argintul din ţara Egiptului şi din ţara Canaanului, toţi Egiptenii au venit la Iosif, şi au zis: „Dă-ne pîne! Pentruce* să murim în faţa ta? Căci argint nu mai avem.“ *Vers. 19.

16. Iosif a zis: „Daţi vitele voastre, şi vă voi da pîne în schimbul vitelor voastre, dacă nu mai aveţi argint.“

17. Şi-au adus vitele la Iosif, şi Iosif le-a dat pîne în schimbul cailor, în schimbul turmelor de oi şi de boi, şi în schimbul măgarilor. Le-a dat astfel pîne în anul acela în schimbul tuturor turmelor lor.

18. Dupăce a trecut anul acela, au venit la Iosif în anul următor, şi i-au zis: „Nu putem să ascundem domnului nostru faptul că argintul s'a sfîrşit, şi turmele de vite au trecut în stăpînirea domnului nostru; nu mai rămîn înaintea domnului nostru de cît trupurile şi pămînturile noastre.

19. Pentruce să murim subt ochii tăi, noi şi pămînturile noastre? Cumpără-ne împreună cu pămînturile noastre în schimbul pînii, şi vom fi ai domnului nostru, noi şi pămînturile noastre. Dă-ne sămînţă să sămănăm, ca să trăim şi să nu murim, şi să nu ne rămînă pămînturile pustii.“

20. Iosif a cumpărat pentru Faraon toate pămînturile Egiptului; căci Egiptenii şi-au vîndut fiecare ogorul, pentrucă îi silea foametea. Şi ţara a ajuns în stăpînirea lui Faraon.

21. Cît despre popor, l-a mutat în cetăţi, dela o margine a hotarelor Egiptului pînă la cealaltă.

22. Numai* pămînturile preoţilor nu le-a cumpărat, pentrucă era o lege a lui Faraon, dată în folosul preoţilor, cari trăiau din venitul pe care li-l dădea Faraon: de aceea ei nu şi-au vîndut pămînturile. *Ezra 7.24.

23. Iosif a zis poporului: „V'am cumpărat azi cu pămînturile voastre, pentru Faraon; iată, vă dau sămînţă, ca să puteţi sămăna pămîntul.

24. La vremea roadelor, veţi da a cincea parte lui Faraon; iar celelalte patru părţi vă vor rămînea vouă, ca să sămănaţi ogoarele, şi să vă hrăniţi împreună cu copiii voşri şi cu cei ce sînt în casele voastre."

25. Ei au zis: „Tu ne-ai scăpat viaţa! Să căpătăm* trecere înaintea domnului nostru, şi vom fi robi ai lui Faraon." *Cap. 33.15.

26. Iosif a făcut din aceasta o lege, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi, şi după care, a cincea parte din venitul pămînturilor Egiptului este a lui Faraon; numai* pămînturile preoţilor nu sînt ale lui Faraon. *Vers. 22.

Sfîrşitul lui Iacov se apropie.

27. Israel a locuit* în ţara Egiptului, în ţinutul Gosen. Ei s'au înstărit, au crescut** şi s'au înmulţit foarte mult. *Vers. 11. **Cap. 46.3.

28. Iacov a trăit şaptesprezece ani în ţara Egiptului; şi zilele anilor vieţii lui Iacov au fost de o sută patruzeci şi şapte de ani.

29. Cînd s'a apropiat* Israel de clipa morţii, a chemat pe fiul său Iosif, şi i-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, pune**, rogu-te, mîna subt coapsa mea, şi poartă-te† cu bunătate şi credincioşie faţă de mine: să nu mă îngropi†† în Egipt. *Deut. 31.14. 1 Reg. 2.1. **Cap. 24.2. †Cap. 24.49. ††Cap. 50.25.

30. Ci cînd mă voi* culca lîngă părinţii mei, să mă scoţi afară din Egipt, şi să mă îngropi** în mormîntul lor." Iosif a răspuns: „Voi face după cuvîntul tău." *2 Sam. 19.37. **Cap. 49.29; 50.5, 13.

31. Iacov a zis: „Jură-mi." Şi Iosif i-a jurat. Apoi Israel* s'a plecat cu faţa pe căpătîiul patului. *Cap. 48.2. 1 Reg. 1.47. Evr. 11.21.

Iacov înfiază pe fiii lui Iosif.

48 1. După aceea, au venit şi au spus lui Iosif: „Tatăl tău este bolnav." Şi Iosif a luat cu el pe cei doi fii ai săi, Manase şi Efraim.

2. Au dat de ştire lui Iacov, şi i-au spus: „Iată că fiul tău Iosif vine la tine." Şi Israel şi-a adunat puterile, şi s'a aşezat pe pat.

3. Iacov a zis lui Iosif: „Dumnezeul Cel Atotputernic mi S'a arătat la Luz*, în ţara Canaan, şi m'a binecuvîntat. *Cap. 28.13, 19; 35.6, 9, etc.

4. El mi-a zis: „Te voi face să creşti, te voi înmulţi, şi voi face din tine o ceată de popoare; voi da ţara aceasta seminţei tale după tine, ca s'o stăpînească pentru totdeauna*. *Cap. 17.8.

5. Acum, cei doi fii, cari ţi s'au născut în ţara Egiptului, înainte de venirea mea la tine în Egipt, vor fi ai mei*; Efraim şi Manase vor fi ai mei, ca şi Ruben şi Simeon. *Cap. 41.50; 46.20. Ios. 13.7; 14.4.

6. Dar copiii, pe cari i-ai născut după ei, vor fi ai tăi; ei vor purta numele fraţilor lor în partea lor de moştenire.

7. La întoarcerea mea din Padan, Rahela* a murit pe drum lîngă mine, în ţara Canaan, la o depărtare bunicică de Efrata; şi am îngropat-o acolo, pe drumul care duce la Efrata, sau Betleem." *Cap. 35.9, 16, 19.

Binecuvîntarea celor doi fii ai lui Iosif.

8. Israel s'a uitat la fiii lui Iosif, şi a zis: „Cine sînt aceştia?"

9. Iosif a răspuns tatălui său: „Sînt* fiii mei, pe cari mi i-a dat Dumnezeu aici." Israel a zis: „Apropie-i, te rog, de mine, ca să-i binecuvintez**." *Cap. 33.5. **Cap. 27.4.

10. Ochii* lui Israel erau îngreuiaţi de bătrîneţă, aşa că nu mai putea să vadă. Iosif i-a apropiat de el; şi Israel i-a sărutat**, şi i-a îmbrăţişat. *Cap. 27.1. **Cap. 27.27.

11. Israel a zis lui Iosif: „Nu credeam* că am să-ţi mai văd faţa, şi iată că Dumnezeu m'a făcut să-ţi văd şi sămînţa." *Cap. 46.26.

12. Iosif i-a dat la o parte de lîngă

genunchii tatălui său, şi s'a aruncat cu faţa la pămînt înaintea lui.

13. Apoi Iosif i-a luat pe amîndoi, pe Efraim cu mîna dreaptă, la stînga lui Israel, şi pe Manase cu mîna stîngă, la dreapta lui Israel, şi i-a adus aproape de el.

14. Israel şi-a întins mîna dreaptă şi a pus-o pe capul lui Efraim, care era cel mai tînăr, iar mîna stîngă a pus-o pe capul lui Manase; înadins şi-a încrucişat* mînile astfel, căci Manase era cel dintîi născut. *Vers. 19.

15. A binecuvîntat* pe Iosif, şi a zis: „Dumnezeul, înaintea** căruia au umblat părinţii mei, Avraam şi Isaac, Dumnezeul, care m'a călăuzit de cînd m'am născut, pînă în ziua aceasta,
*Evr. 11. 21. **Cap. 17. 1; 24. 40.

16. Ingerul*, care m'a izbăvit de orice rău, să binecuvinteze pe copiii aceştia! Ei să poarte numele** meu şi numele părinţilor mei, Avraam şi Isaac, şi să se înmulţească foarte mult în mijlocul ţării!" *Cap. 28. 15; 31. 11, 13, 24. Ps. 34. 22; 121. 7. **Amos. 9. 12. Fapt. 15. 17.

17. Lui Iosif nu i-a venit bine cînd a văzut că tatăl său îşi pune* mîna dreaptă pe capul lui Efraim; deaceea a apucat mîna tatălui său, ca s'o ia de pe capul lui Efraim, şi s'o îndrepte pe al lui Manase. *Vers. 14.

18. Şi Iosif a zis tatălui său: „Nu aşa, tată, căci acela este cel întîi născut; pune-ţi mîna dreaptă pe capul lui."

19. Tatăl său n'a vrut, ci a zis: „Ştiu*, fiule, ştiu; şi el va ajunge un popor, şi el va fi mare; dar fratele lui cel mai mic** va fi mai mare decît el; şi sămînţa lui va ajunge o ceată de neamuri." *Vers. 14. **Num. 1. 33, 35; 2. 19, 21. Deut. 33. 17. Apoc. 7. 6, 8.

20. El i-a binecuvîntat în ziua aceea, şi a zis: „Numele tău îl vor întrebuinţa Israeliţii cînd vor binecuvînta*, zicînd: „Dumnezeu să Se poarte cu tine cum S'a purtat cu Efraim şi cu Manase!" Şi a pus astfel pe Efraim înaintea lui Manase. *Rut 4. 11. 12.

21. Israel a zis lui Iosif: „Iată că în curînd am să mor! Dar Dumnezeu* va fi cu voi, şi vă va aduce înapoi în ţara părinţilor voştri. *Cap. 46. 4; 50. 24.

22. Iţi* dau, mai mult decît fraţilor tăi, o parte, pe care am luat-o din mîna Amoriţilor** cu sabia mea şi cu arcul meu." *Ios. 24. 32. 1 Cron. 5. 2. Ioan 4. 5. **Cap. 15. 16; 34. 28. Ios. 17. 14, etc.

Binecuvîntarea dată de Iacov fiilor săi.

49 1. Iacov a chemat pe fiii săi, şi a zis: „Strîngeţi-vă, şi vă voi vesti* ce vi se va întîmpla în vremile** cari vor veni. *Deut. 33. 1. Amos. 3. 7. **Deut. 4. 30. Num. 24. 14. Isa. 2. 2; 39. 6. Ier. 23. 20. Dan. 2. 28, 29. Fapt. 2. 17. Evr. 1. 2.

2. „Strîngeţi-vă, şi ascultaţi, fii ai lui Iacov!
Ascultaţi* pe tatăl vostru Israel!
*Ps. 34. 11.

3. Ruben, tu, întîiul* meu născut,
Puterea mea şi pîrga** tăriei mele,
Întîiul în vrednicie, şi întîiul în putere, *Cap. 29. 32. **Deut. 21. 17. Ps. 78. 51.

4. Năvalnic ca apele, — tu nu vei mai avea întîietatea*!
Căci te-ai suit** în patul tatălui tău,
Mi-ai spurcat patul, suindu-te în el.
*1 Cron. 5. 1. **Cap. 35. 22. Deut. 27. 20. 1 Cron. 5. 1.

5. Simeon* şi Levi sînt fraţi**;
Săbiile lor sînt nişte unelte† de sîlnicie. *Cap. 29. 33, 34. **Prov. 18. 9. †Cap. 34. 25.

6. Nu vreau* să intre sufletul meu la sfaturile lor,
Nu vreau să se unească duhul** meu cu adunarea† lor!
Căci, în mînia†† lor, au ucis oameni,
Şi, în răutatea lor, au tăiat vinele taurilor. *Prov. 1. 15, 16.
**Ps. 26. 9. Efes. 5. 11. †Ps. 16. 9; 30. 12; 57. 8. ††Cap. 34. 26.

7. Blestemată să fie mînia lor, pentrucă a fost prea turbată,
Şi furia lor, căci a fost prea sălbatică!
Îi voi împărţi* în Iacov,
Şi-i voi risipi în Israel.
*Ios. 19. 1; 21. 5, 6, 7. 1 Cron. 4. 24, 39.

8. Iudo*, tu vei primi laudele fraţilor tăi;
Mîna** ta va apuca de ceafă pe vrăjmaşii tăi.
Fiii tatălui tău se vor închina† pînă la pămînt înaintea ta. *Cap. 29. 35. Deut. 33. 7. **Ps. 18. 40. †Cap. 27. 29. 1 Cron. 5. 2.

9. Iuda este un pui* de leu.
Tu te-ai întors dela măcel, fiule!
Iuda îşi pleacă** genunchii, se culcă întocmai ca un leu,
Ca o leoaică: cine-l va scula?
*Osea 5. 14. Apoc. 5. 5. **Num. 23. 24; 24. 9.

10. Toiagul* de domnie nu se va depărta din Iuda,
Nici toiagul** de cîrmuire dintre† picioarele lui,
Pînă†† va veni Şilo[1],

1. Adică Mesia.

Şi de El*† vor asculta popoarele.
*Num. 24. 17. Ier. 30. 21. Zah. 10. 11. **Ps. 60. 7; 108. 8. Num. 21. 18. †Deut. 28. 57. ††Isa. 11. 1; 63. 11. Ezec. 21. 27. Dan. 9. 25. Mat. 21. 9. Luc. 1. 32, 33. *†Isa. 2. 2; 11. 10; 42. 1, 4; 49. 6, 7, 22, 23; 55. 4, 5; 60. 1, 3, 4, 5. Hag. 2. 7. Luc. 2. 30, 31, 32.

11. El* îşi leagă măgarul de viţă,
Şi de cel mai bun butuc de viţă mînzul măgăriţei lui;
Îşi spală haina în vin,
Şi mantaua în sîngele strugurilor.
*2 Reg. 18. 32.

12. Are ochii* roşi de vin,
Şi dinţii albi de lapte. *Prov. 23. 29.

13. Zabulon* va locui pe ţărmul mărilor,
Lîngă limanul corăbiilor,
Şi hotarul lui se va întinde înspre Sidon. *Deut. 33. 18, 19. Ios. 19. 10, 11.

14. Isahar este un măgar osos,
Care se culcă în grajduri.

15. Vede că locul unde se odihneşte este plăcut,
Şi că ţinutul lui este măreţ;
Îşi pleacă umărul* subt povară,
Şi se supune birului. *1. Sam. 10. 9.

16. Dan* va judeca pe poporul său,
Ca una din seminţiile lui Israel.
*Deut. 33. 22. Judc. 18. 1, 2.

17. Dan va fi* un şarpe pe drum,
O năpîrcă pe cărare,
Muşcînd călcîiele calului,
Făcînd să cadă călăreţul pe spate.
*Judc. 18. 27.

18. In ajutorul* Tău, nădăjduiesc, Doamne! *Ps. 25. 5; 119. 166, 174. Isa 25 9.

19. Peste Gad* vor da iuruş cete înarmate,
Dar şi el va da iuruş peste ele şi le va urmări. *Deut. 33. 20. 1 Cron. 5. 18.

20. Aşer* dă o hrană minunată;
El va da bucate alese împăraţilor.
*Deut. 33. 24. Ios. 19. 24.

21. Neftali* este o cerboaică slobodă:
Rosteşte cuvinte frumoase. *Deut. 33. 23.

22. Iosif este vlăstarul unui pom roditor,
Vlăstarul unui pom roditor sădit lîngă un izvor;
Ramurile lui se înalţă deasupra zidului.

23. Arcaşii l-au aţîţat*, au aruncat săgeţi,
Şi l-au urmărit cu ura lor.
*Cap. 37. 4, 24, 28; 39. 20; 42. 21. Ps. 118. 13.

24. Dar arcul* lui a rămas tare,
Şi mînile lui au fost întărite
De mînile Puternicului** lui Iacov:
Şi a ajuns astfel† păstorul††, stînca*† lui Israel. *Iov. 29. 20. Ps. 37. 15. **Ps. 132. 2, 5. †Cap. 45. 11; 47. 12; 50. 21. ††Ps. 80. 1. *†Isa. 28, 16.

25. Aceasta este lucrarea* Dumnezeului tatălui tău, care te va ajuta;
Aceasta este lucrarea** Celui Atotputernic, care† te va binecuvînta
Cu binecuvîntările cerurilor de sus,
Cu binecuvîntările apelor de jos,
Cu binecuvîntările ţîţelor şi ale pîntecelui mamei. *Cap. 28. 13, 21; 35. 3; 48. 23. **Cap. 17. 1; 35. 11. †Deut. 33. 13.

26. Binecuvîntările tatălui tău
Intrec binecuvîntările părinţilor mei,
şi se înalţă
Pînă în creştetul dealurilor veşnice*:
Ele** să vină peste capul lui Iosif,
Peste creştetul capului domnului fraţilor săi! *Deut. 33. 15. Hab. 3. 6. **Deut. 33. 16.

27. Beniamin* este un lup care sfîşie;
Dimineaţa, mănîncă prada,
Iar seara**, împarte prada răpită."
*Judc. 20. 21, 25. Ezec. 22. 25, 27. **Num. 23. 24. Est. 8. 11. Ezec. 39. 10. Zah. 14. 1, 7.

28. Aceştia sînt toţi ceice alcătuiesc cele douăsprezece seminţii ale lui Israel. Şi acestea sînt lucrurile, pe cari li le-a spus tatăl lor, cînd i-a binecuvîntat. I-a binecuvîntat, pe fiecare cu o binecuvîntare deosebită.

Moartea lui Iacov.

29. Apoi le-a dat porunca următoare: „Eu am să fiu adăugat* la poporul meu; deci să mă îngropaţi** împreună cu părinţii mei, în peştera† care este în ogorul Hetitului Efron,
*Cap. 15. 15; 25. 8. **Cap. 47. 30. 2 Sam. 19. 37. †Cap. 50. 13.

30. în peştera din ogorul Macpela, care este faţă în faţă cu Mamre, în ţara Canaan. Acesta este ogorul, pe care* l-a cumpărat Avraam dela Hetitul Efron, ca moşie de înmormîntare.
*Cap. 23. 16.

31. Acolo* au îngropat pe Avraam şi pe Sara, nevasta lui; acolo au îngropat** pe Isaac şi pe Rebeca, nevasta lui; şi acolo am îngropat eu pe Lea. *Cap. 23. 19; 25. 9. **Cap. 35. 29.

32. Ogorul şi peştera care se află acolo au fost cumpărate dela fiii lui Het."

33. Cînd a isprăvit Iacov de dat porunci fiilor săi, şi-a tras picioarele în pat, şi-a dat duhul, şi a fost adăugat* la poporul său. *Vers. 29.

Ingroparea lui Iacov.

50 1. Iosif s'a aruncat* pe fața tatălui său, l-a plîns**, și l-a sărutat. *Cap. 46. 4. **2 Reg. 13. 14.

2. A poruncit doftorilor, cari erau în slujba lui, să îmbălsămeze* pe tatăl său; și doftorii au îmbălsămat pe Israel. *Vers. 26. 2 Cron. 16. 14. Mat. 26. 12. Marc. 14. 8; 16. 1. Luc. 24. 1. Ioan 12. 7; 19. 39, 40.

3. Patruzeci de zile au trecut astfel și au fost întrebuințate cu îmbălsămarea lui. Și Egiptenii l-au plîns* șaptezeci de zile. *Num. 20. 29. Deut. 34. 8.

4. Dupăce au trecut zilele de jale, Iosif a vorbit oamenilor din casa* lui Faraon, și le-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea voastră, spuneți, vă rog, lui Faraon, ce vă spun eu. *Est. 4. 2.

5. Tatăl meu* m'a pus să jur, zicînd: „Iată, în curînd eu am să mor! Să mă îngropi în mormîntul, pe care** mi l-am săpat în țara Canaan.“ Aș vrea dar să mă sui acolo, ca să îngrop pe tatăl meu; și după aceea mă voi întoarce.“ *Cap. 47. 29. **2 Cron. 11. 14. Isa. 22. 16. Mat. 27. 60.

6. Faraon a răspuns: „Suie-te, și îngroapă pe tatăl tău, după jurămîntul pe care te-a pus să-l faci.“

7. Iosif s'a suit, ca să îngroape pe tatăl său. Impreună cu el s'au suit toți slujitorii lui Faraon, bătrînii casei lui, toți bătrînii țării Egiptului,

8. toată casa lui Iosif, frații săi, și casa tatălui său; n'au lăsat în ținutul Gosen decît pruncii, oile și boii.

9. Impreună cu Iosif mai erau cară și călăreți, așa că alaiul era foarte mare.

10. Cînd au ajuns la aria lui Atad, care este dincolo de Iordan, au făcut plîngere* mare și jalnică; și Iosif a ținut în cinstea tatălui său un bocet** de șapte zile. *2 Sam. 1. 17. Fapt. 8. 2. **1 Sam. 31. 13. Iov. 2. 13.

11. Locuitorii țării, Cananiții, au fost martori la bocetul acesta din aria lui Atad, și au zis: „Iată un mare bocet printre Egipteni!“ De aceea s'a dat acestei arii numele Abel-Mițraim *(Jalea Egiptenilor);* ea este dincolo de Iordan.

12. Astfel au împlinit fiii* lui Iacov poruncile tatălui lor. *Cap. 49. 29, 30. Fapt. 7. 16.

13. L-au dus în țara Canaan și l-au îngropat în peștera din ogorul Macpela, pe care-l* cumpărase Avraam dela Hetitul Efron, ca moșie de înmormîntare, și care este față în față cu Mamre. *Cap 23. 16.

14. Iosif, după ce a îngropat pe tatăl său, s'a întors în Egipt, împreună cu frații săi și cu toți cei ce se suiseră cu el, ca să îngroape pe tatăl său.

Bunătatea lui Iosif.

15. Cînd au văzut frații lui Iosif că tatăl lor a murit, au* zis: „Dacă va prinde Iosif ură pe noi, și ne va întoarce tot răul, pe care i l-am făcut?“ *Iov 15. 21, 22.

16. Și au trimes să spună lui Iosif: „Tatăl tău a dat porunca aceasta înainte de moarte:

17. „Așa să vorbiți lui Iosif: „Oh! iartă nelegiuirea fraților tăi și păcatul lor, căci ți-au făcut* rău!“ Iartă acum păcatul robilor Dumnezeului** tatălui tău!“ Iosif a plîns cînd a auzit cuvintele acestea. *Prov 28. 13. **Cap. 49. 25.

18. Frații lui au venit și s'au aruncat* ei înșiși cu fața la pămînt înaintea lui, și i-au zis: „Sîntem robii tăi.“ *Cap 37. 7. 10.

19. Iosif le-a zis: „Fiți fără* teamă; căci sînt** eu oare în locul lui Dumnezeu? *Cap. 45. 5. **Deut. 32. 35. 2 Reg. 5. 7. Iov. 34. 29. Rom 12. 19. Evr. 10. 30.

20. Voi*, negreșit, v'ați gîndit să-mi faceți rău: dar Dumnezeu** a schimbat răul în bine, ca să împlinească ceeace se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr. *Ps. 56. 5. Isa. 10. 7. **Cap. 45. 5, 7. Fapt. 3. 13, 14, 15.

21. Fiți dar fără teamă, căci eu vă voi hrăni*, pe voi și pe copiii voștri.“ Și i-a mîngăiat, și le-a îmbărbătat inimile. *Cap. 47. 12. Mat. 5. 44.

Moartea lui Iosif.

22. Iosif a locuit în Egipt, el și casa tatălui său; și a trăit o sută zece ani.

23. Iosif a văzut pe fiii lui Efraim pînă la al treilea* neam; și fiii** lui Machir, fiul lui Manase, s'au născut† pe genunchii lui. *Iov. 42. 16. **Num. 32. 39. †Cap. 30. 3.

24. Iosif a zis fraților săi: „Eu am să mor! Dar Dumnezeu* vă va cerceta, și vă va face să vă suiți din țara aceasta în țara, pe care a jurat** că o va da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov.“ *Cap. 15. 14; 46. 4; 48. 21. Exod. 3. 16, 17. Evr. 11. 22. **Cap. 15. 18; 26. 3; 35. 12; 46. 4.

25. Iosif* a pus pe fiii lui Israel să jure, zicînd: „Cînd vă va cerceta Dumnezeu, să luați și oasele mele de aici.“ *Exod. 13. 19. Ios. 24. 32. Fapt. 7. 16.

26. Iosif a murit, în vîrstă de o sută zece ani. L-au îmbălsămat*, și l-au pus într'un sicriu în Egipt. *Vers. 2.

EXODUL (EȘIREA)

SAU A DOUA CARTE A LUI MOISE

(Psalmul 103. 7. Neemia 9. 9—20.)

POPORUL ISRAEL IN EGIPT.

CAPITOLELE 1—15. 21.

(Gen. 15. 13, 14. Ps. 105. 23—39; 106. 7—12; Fapt. Ap. 7. 7—36.)

Inmulțirea Israeliților în Egipt.

1 1. Iată* numele fiilor lui Israel, intrați în Egipt; au intrat cu Iacov fiecare cu familia lui: *Fac. 46. 2. Cap. 6. 14.

2. Ruben, Simeon, Levi, Iuda,

3. Isahar, Zabulon, Beniamin,

4. Dan, Neftali, Gad și Așer.

5. Sufletele ieșite din coapsele lui Iacov erau șaptezeci* de toate. Iosif era atunci în Egipt.

*Fac. 46. 26, 27. Stih. 20. Deut. 10. 22.

6. Iosif* a murit, și toți frații lui, și toată vîrsta aceea de oameni.

*Fac. 50. 26. Fapt. 7. 15.

7. Fiii* lui Israel s'au înmulțit, s'au mărit, au crescut și au ajuns foarte puternici. Și s'a umplut țara de ei.

*Fac. 46. 3. Deut. 26. 5. Ps. 105. 24. Fapt. 7. 17.

Suferințele Israeliților.

8. Peste Egipt s'a ridicat* un nou împărat, care nu cunoscuse pe Iosif.

*Fapt. 7. 18.

9. El a zis poporului său: „Iată* că poporul copiilor lui Israel este mai mare și mai puternic decît noi. *Ps. 105. 24.

10. Veniți să ne arătăm dibaci față de el, ca să nu crească, pentruca nu cumva, dacă se va întîmpla un război, să se unească și el cu vrăjmașii noștri, să ne bată și să iasă apoi din țară.“ *Ps. 10. 2; 83. 3, 4. **Iov. 5. 13. Ps. 105. 25. Pil. 16. 25; 21. 30. Fapt. 7. 19.

11. Și au pus peste ei isprăvnicei, ca* să-i asuprească prin** munci grele. Astfel a zidit el cetățile Pitom și Ramses †, ca să slujească de hambare lui Faraon. *Fac. 15. 13. Cap. 3. 7. Deut. 26. 6. **Cap. 2. 11; 5. 4, 5. Ps. 81. 6. †Fac. 47. 11.

12. Dar cu cît îl asupreau mai mult, cu atît se înmulțea și creștea; și s'au scîrbit de copiii lui Israel.

13. Atunci Egiptenii au adus pe copiii lui Israel la o aspră robie.

14. Le-au făcut viața amară* prin lucrări grele de lut** și cărămizi, și prin tot felul de lucrări depe cîmp: și în toate muncile acestea pe cari-i sileau să le facă, erau fără nici un pic de milă.

*Cap. 2. 23; 6. 9. Num. 20. 15. Fapt. 7. 19, 34. **Ps. 81. 6.

15. Impăratul Egiptului a poruncit moașelor Evreilor, numite una Șifra, și cealaltă Pua,

16. și le-a zis: „Cînd veți împlini slujba de moașe pe lîngă femeile Evreilor, și le veți vedea pe scaunul de naștere, dacă este băiat, să-l omorîți; iar dacă este fată, s'o lăsați să trăiască.“

17. Dar moașele s'au temut* de Dumnezeu, și n'au făcut** ce le poruncise împăratul Egiptului: ci au lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască. *Pil. 16. 6. **Dan. 3. 16, 18; 6. 13. Fapt. 5. 29.

18. Impăratul Egiptului a chemat pe moașe, și le-a zis: „Pentruce ați făcut lucrul acesta, și ați lăsat pe copiii de parte bărbătească să trăiască?“

19. Moașele* au răspuns lui Faraon: „Pentrucă femeile Evreilor nu sînt ca Egiptencele; ele sînt vînjoase și nasc înainte de venirea moașei.“

*Ios. 2. 4, etc. 2 Sam. 17. 19, 20.

20. Dumnezeu* a făcut bine moașelor; și poporul s'a înmulțit și a ajuns foarte mare la număr.

*Pil. 11. 18. Ecl. 8. 12. Isa. 3. 10. Evr. 6. 10.

21. Pentrucă moașele se temuseră de Dumnezeu, Dumnezeu le-a făcut case*.

*1 Sam. 2. 35. 2 Sam. 7. 11, 13, 27, 29. 1 Reg. 2. 24; 11. 38. Ps. 127. 1.

22. Atunci Faraon a dat următoarea poruncă la tot poporul lui: „Să aruncați în rîu pe orice băiat* care se va naște, și să lăsați pe toate fetele să trăiască.“ *Fapt. 7. 19.

Nașterea lui Moise.

2 1. Un om* din casa lui Levi luase de nevastă pe o fată a lui Levi.

*Cap. 6. 20. Num. 26. 59. 1 Cron. 23. 14.

2. Femeia aceasta a rămas însărcinată, și a născut un fiu. A văzut* că este frumos, și l-a ascuns trei luni.

*Fapt. 7. 20. Evr. 11. 23.

3. Ne mai putînd să-l ascundă, a luat un sicriaș de papură, pe care l-a uns

cu lut şi cu smoală; a pus copilul în el, şi l-a aşezat între trestii, pe malul rîului.

4. Sora* copilului pîndea la o depărtare oarecare, ca să vadă ce are să i se întîmple. *Cap. 15. 20. Num. 26. 59.

5. Fata* lui Faraon s'a pogorît la rîu, să se scalde; şi fetele cari o însoţeau se plimbau pe marginea rîului. Ea a zărit sicriaşul în mijlocul trestiilor, şi a trimes pe roaba ei să-l ia. *Fapt. 7. 21.

6. L-a deschis şi a văzut copilul: era un băieţaş care plîngea. I-a fost milă de el, şi a zis: „Este un copil de al Evreilor!“

7. Atunci sora copilului a zis fetei lui Faraon: „Să mă duc să-ţi chem o doică dintre femeile Evreilor, ca să-ţi alăpteze copilul?“

8. „Du-te“, i-a răspuns fata lui Faraon. Şi fata s'a dus şi a chemat pe mama copilului.

9. Fata lui Faraon i-a zis: „Ia copilul acesta, alăptează-mi-l, şi îţi voi plăti.“ Femeia a luat copilul, şi l-a alăptat.

10. Copilul a crescut, şi ea l-a adus fetei lui Faraon; şi el i-a fost fiu*. I-a pus numele Moise *(Scos)*; „căci“, a zis ea, „l-am scos din ape.“ *Fapt. 7. 21.

Fuga lui Moise în Madian.

11. In vremea aceea, Moise, crescînd mare*, a ieşit pe la fraţii săi, şi a fost martor la muncile** lor grele. A văzut pe un Egiptean, care bătea pe un Evreu, unul dintre fraţii lui. *Fapt. 7. 23, 24. Evr. 11. 24, 25, 26. **Cap. 1. 11.

12. S'a uitat în toate părţile, şi, văzînd că nu este nimeni, a omorît* pe Egiptean şi l-a ascuns în nisip. *Fapt. 7. 24.

13. A ieşit* şi în ziua următoare; şi iată că doi Evrei se certau. A zis celui ce n'avea dreptate: „Pentru ce loveşti pe semenul tău?“ *Fapt. 7. 26.

14. Şi omul acela a răspuns: „Cine* te-a pus pe tine mai mare şi judecător peste noi? Nu cumva ai de gînd să mă omori şi pe mine, cum ai omorît pe Egipteanul acela?“ Moise s'a temut şi a zis: „Nu mai încape îndoială că faptul este cunoscut. *Fapt. 7. 27, 28.

15. Faraon a aflat ce se petrecuse, şi căuta să omoare pe Moise. Dar Moise* a fugit dinaintea lui Faraon, şi a locuit în ţara Madian. A şezut lîngă o fîntînă**. *Fapt. 7. 29. Evr. 11. 27. **Fac. 24. 11; 29. 2.

16. Preotul* din Madian avea şapte fete**. Ele au venit să scoată apă, şi au umplut jghiaburile ca să adape turma tatălui lor. *Cap. 3. 1. **Fac. 24. 11; 29. 10.

17. Dar au venit păstorii, şi le-au luat la goană. Atunci Moise s'a sculat, le-a ajutat, şi le-a* adăpat turma. *Fac. 29. 10.

18. Cînd s'au întors ele la tatăl lor Reuel*, el a zis: „Pentru ce vă întoarceţi aşa de curînd azi?“ *Num. 10. 29.

19. Ele au răspuns: „Un Egiptean ne-a scăpat din mîna păstorilor, şi chiar ne-a scos apă, şi a adăpat turma.“

20. Şi el a zis fetelor: „Unde este? Pentruce aţi lăsat acolo pe omul acela! Chemaţi-l* să mănînce pîne!“ *Fac. 31. 54; 43. 25.

21. Moise s'a hotărît să locuiască la omul acela, care i-a dat de nevastă pe fiică-sa* Sefora. *Cap. 4. 25; 18. 2.

22. Ea a născut un fiu, căruia el i-a pus numele* Gherşom *(Sînt străin aici)*; „căci“, a zis el, „locuiesc ca** străin într'o ţară străină.“ *Cap. 18. 3. **Fapt. 7. 29. Evr. 11. 13, 14.

Dumnezeu aude strigătul Israeliţilor.

23. După* multă vreme, împăratul Egiptului a murit; şi copiii lui Israel** gemeau încă din pricina robiei, şi scoteau † strigăte desnădăjduite. Strigătele acestea, pe cari li le smulgea robia, s'au suit pînă la Dumnezeu. *Cap. 7. 7. Fapt. 7. 30. **Num. 20. 16. Deut. 26. 7. Ps. 12. 5. † Fac. 18. 20. Cap. 3. 9; 22. 23, 27. Deut. 24. 15. Iac. 5. 4.

24. Dumnezeu a* auzit gemetele lor, şi Şi-a adus** aminte de † legămîntul Său făcut cu Avraam, Isaac, şi Iacov. *Cap. 6. 5. **Cap. 6. 5. Ps. 105. 8, 42; 106. 45. † Fac. 15. 14. 46. 4.

25. Dumnezeu a privit* spre copiii lui Israel, şi a luat cunoştinţă de ei. *Cap. 4. 31. 1 Sam. 1. 11. 2 Sam. 16. 12. Luc. 1. 25. **Cap. 3. 7.

Rugul aprins.

3 1. Moise păştea turma socrului său Ietro, preotul* Madianului. Odată a mînat turma pînă dincolo de pustie, şi a ajuns la muntele** lui Dumnezeu, la Horeb. *Cap. 2. 16. **Cap. 18. 5. 1 Reg. 19. 8.

2. Ingerul* Domnului i S'a arătat într'o flacără de foc, care ieşea din mijlocul unui rug. Moise s'a uitat; şi iată că rugul era tot un foc, şi rugul nu se mistuia deloc. *Deut. 33. 16. Isa. 63. 9. Fapt. 7. 30.

3. Moise a zis: „Am să mă întorc să văd ce este această vedenie* minunată, şi pentru ce nu se mistuie rugul.“
* Ps. 111. 2. Fapt. 7. 31.

4. Domnul a văzut că el se întoarce să vadă; şi Dumnezeu l-a chemat* din mijlocul rugului, şi a zis: „Moise! Moise!“ El a răspuns: „Iată-mă!“
* Deut. 33. 16.

5. Dumnezeu a zis: „Nu te apropia de locul acesta; scoate-ţi* încălţămintele din picioare, căci locul pe care calci este un pămînt sfînt.“
* Cap. 19. 12. Ios. 5. 15. Fapt. 7. 33.

6. Şi a adăugat: „Eu sînt* Dumnezeul tatălui tău, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov.“ Moise şi-a ascuns faţa, căci se temea** să privească pe Dumnezeu. * Fac. 28. 13. Vers. 15. Cap. 4. 5. Mat. 22. 32. Marc. 12. 26. Luc. 20. 37. Fapt. 7. 32. ** 1 Reg. 19. 13. Isa. 6. 1, 5.

7. Domnul a zis: „Am* văzut asuprirea poporului Meu, care este în Egipt, şi am auzit strigătele pe care le scoate din pricina asupritorilor* lui; căci îi** cunosc durerile. * Cap. 2. 23. 24, 25. Neem 9. 9. Ps. 106. 44. Fapt. 7. 34. **Cap. 1. 11. † Fac. 18, 21. Cap. 2. 25.

8. M'am pogorît* ca să-l izbăvesc** din mîna Egiptenilor, şi să-l scot din ţara aceasta şi să-l duc într'o ţară† bună şi întinsă, într'o ţară unde curge†† lapte şi miere, şi anume, în locurile, pe cari le locuiesc Cananiţii*†, Hetiţii, Amoriţii, Fereziţii, Heviţii şi Iebusiţii. * Fac. 11. 5, 7; 18. 21; 50. 24. ** Cap. 6. 6, 8; 12. 51. † Deut. 1. 25; 8. 7, 8, 9. †† Vers. 17. Cap. 13. 5; 33. 3. Num. 13. 27. Deut. 26. 9. 15. Ier. 11. 5; 32. 22. Ezec. 20. 6. *† Fac. 15. 18.

9. Iată* că strigătele Israeliţilor au ajuns pînă la Mine, şi am văzut chinul cu care îi chinuesc** Egiptenii.
* Cap. 2. 23. ** Cap. 1. 11, 13, 14, 22.

10. Acum*, vino, Eu te voi trimete la Faraon, şi vei scoate din Egipt pe poporul Meu, pe copiii lui Israel.“
* Ps. 105. 26. Mic. 6. 4.

Trimeterea lui Moise.

11. Moise a zis lui Dumnezeu: „Cine* sînt eu, ca să mă duc la Faraon, şi să scot din Egipt pe copiii lui Israel?“ *Cap. 6. 12. 1 Sam. 18. 18. Isa. 6. 5, 8. Ier. 1. 6.

12. Dumnezeu a zis: „Eu voi* fi negreşit cu tine; şi iată care va fi pentru tine semnul că Eu te-am trimes: după ce vei scoate pe popor din Egipt, veţi sluji lui Dumnezeu pe muntele acesta.“
* Fac. 31. 3. Deut. 31. 23. Ios. 1. 5. Rom. 8. 31.

13. Moise a zis lui Dumnezeu: „Iată, cînd mă voi duce la copiii lui Israel, şi le voi spune: „Dumnezeul părinţilor voştri m'a trimes la voi“; şi mă vor întreba: „Care este Numele Lui?“ ce le voi răspunde?“

14. Dumnezeu a zis lui Moise: „Eu sînt Cel ce sînt.“ Şi a adăugat: „Vei răspunde copiilor lui Israel astfel: „Cel ce se numeşte „Eu* sînt“, m'a trimes la voi.“
* Cap. 6. 3. Ioan 8. 58. 2 Cor. 1. 20. Evr. 13. 8. Apoc. 1. 4.

15. Dumnezeu a mai zis lui Moise: „Aşa să vorbeşti copiilor lui Israel: „Domnul, Dumnezeul părinţilor voştri, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov, m'a trimes la voi. Acesta este Numele* Meu pentru vecinicie, acesta este Numele Meu din neam în neam. * Ps. 135. 13. Osea. 12. 5.

16. Du-te, strînge* pe bătrînii lui Israel, şi spune-le: „Mi s'a arătat Domnul, Dumnezeul părinţilor voştri, Dumnezeul lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov. El a zis**: „V'am văzut, şi am văzut ce vi se face în Egipt,
* Cap. 4. 29. ** Fac. 50. 24. Cap. 2. 25; 4. 31. Luc. 1. 68.

17. şi am zis: „Vă* voi scoate din suferinţa Egiptului, şi vă voi duce în ţara Cananiţilor, Hetiţilor, Amoriţilor, Fereziţilor, Heviţilor şi Iebusiţilor, într'o ţară unde curge lapte şi miere.“ * Fac. 15. 14, 16. Vers. 8.

18. Ei vor asculta* de glasul tău; şi te vei duce, tu şi bătrînii lui Israel, la împăratul Egiptului, şi îi veţi spune: „Domnul, Dumnezeul Evreilor, s'a întîlnit** cu noi. Dă-ne voie să mergem cale de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, Dumnezeului nostru.“ * Cap. 4. 31. ** Cap. 5. 1, 3.

19. Ştiu că împăratul Egiptului n'are* să vă lase să plecaţi decît silit de o mînă puternică. * Num. 23. 3, 4, 15, 16.

20. Eu Îmi voi întinde* mîna, şi voi lovi Egiptul cu tot** felul de minuni, pe cari le voi face în mijlocul lui. După aceea†, are să vă lase să plecaţi.“ * Cap. 5. 2; 7. 4. **Cap. 6. 6; 7. 5; 9. 15. † Cap. 7. 3; 11. 9. Deut. 6. 22. Neem. 9. 10. Ps. 105. 27; 135. 9. Ier. 32. 20. Fapt. 7. 36. Cap. 7—13.

21. Voi face* chiar ca poporul acesta să capete trecere înaintea Egiptenilor; şi, cînd veţi pleca, nu veţi pleca cu mînile goale. * Cap. 12. 31.

22. Fiecare femeie* va cere dela vecina ei şi dela cea care locuieşte în casa ei, vase de argint, vase de aur, şi

haine, pe cari le veţi pune pe fiii şi fiicele voastre. Şi veţi jăfui** astfel pe Egipteni." *Cap. 11. 3; 12. 36. Ps. 106. 46. Prov. 16. 7 **Fac. 15. 14. Cap. 11. 2; 12. 35, 36. †Iov. 27. 17. Prov. 13. 22. Ezec. 39. 10.

Şovăirea lui Moise.

4 1. Moise a răspuns, şi a zis: „Iată că n'au să mă creadă, nici n'au să asculte de glasul meu. Ci vor zice: „Nu ţi s'a arătat Domnul!"

2. Domnul i-a zis: „Ce ai în mînă?" El a răspuns: „Un* toiag." *Vers. 17, 20.

3. Domnul a zis: „Aruncă-l la pămînt." El l-a aruncat la pămînt, şi toiagul s'a prefăcut într'un şarpe. Moise fugea de el.

4. Domnul a zis lui Moise: „Întinde-ţi mîna, şi apucă-l de coadă." El a întins mîna şi l-a apucat; şi şarpele s'a prefăcut iarăş într'un toiag în mîna lui.

5. „Iată", a zis Domnul, „ce vei face, ca să creadă* că ţi s'a arătat Domnul**, Dumnezeul părinţilor lor: Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov."

*Cap. 19. 9. *Cap. 3. 15.

6. Domnul i-a mai zis: „Bagă-ţi mîna în sîn." El şi-a băgat mîna în sîn; apoi a scos-o, şi iată că mîna i se acoperise de lepră, şi se făcuse albă ca* zăpada. *Num. 12. 10. 2 Reg. 5. 27.

7. Domnul a zis: „Bagă-ţi din nou mîna în sîn." El şi-a băgat din nou mîna în sîn; apoi a scos-o din sîn; şi iată că mîna se făcuse* iarăş cum era carnea lui.

*Num. 12. 13, 14. Deut. 32. 39. 2 Reg. 5. 14. Mat. 8. 3.

8. „Dacă nu te vor crede," a zis Domnul, „şi nu vor asculta de glasul celui dintîi semn, vor crede glasul celui de al doilea semn.

9. Dacă nu vor crede nici aceste două semne, şi nu vor asculta de glasul tău, să iei apă din rîu, şi s'o torni pe pămînt; şi apa*, pe care o vei lua din rîu, se va preface în sînge pe pămînt."

*Cap. 7. 19.

10. Moise a zis Domnului: „Ah! Doamne, eu nu sînt un om orî, vorbirea uşoară; şi cusurul acesta nu-i nici de ieri, nici de alaltăeri, nici măcar de cînd vorbeşti Tu robului Tău; căci vorba şi limba* mi-este încurcată."

*Cap. 6. 12. Ier. 1. 6.

11. Domnul i-a zis: „Cine* a făcut gura omului? Şi cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? Oare nu Eu, Domnul? *Ps. 94. 9.

12. Du-te, dar; Eu voi fi cu gura* ta, şi te voi învăţa ce vei avea de spus." *Isa. 50. 4. Ier. 1. 9. Mat. 10. 19. Marc. 13. 11. Luc. 12. 11, 12; 21. 14, 15.

13. Moise a zis: „Ah! Doamne*, trimete pe cine vei vrea să trimeţi."

*Iona 1. 3.

14. Atunci Domnul S'a mîniat pe Moise, şi a zis: „Nu-i oare acolo fratele tău Aaron, Levitul? Ştiu că el vorbeşte uşor. Iată că el însuş vine* înaintea ta; şi, cînd te va vedea, se va bucura în inima lui. *Vers. 27. 1 Sam. 10. 2, 3, 5.

15. Tu îi vei vorbi*, şi vei pune ** cuvintele în gura lui; şi Eu voi fi cu gura ta şi cu gura lui; şi vă voi† învăţa ce veţi avea de făcut. *Cap. 7. 1, 2. **Num. 22. 38; 23. 5, 12, 16. Deut. 18. 18. Isa. 51. 16. Ier. 1. 9. †Deut. 5. 31.

16. El va vorbi poporului pentru tine, îţi va sluji drept gură, şi tu vei ţinea pentru el locul lui* Dumnezeu.

*Cap. 7. 4; 18. 19

17. Ia în mînă* toiagul acesta, cu care vei face semnele." *Vers. 2.

Moise în Egipt.

18. Moise a plecat; şi, cînd s'a întors la socrul său Ietro, i-a zis: „Lasă-mă, te rog, să plec şi să mă întorc la fraţii mei, cari sînt în Egipt, ca să văd dacă mai trăiesc." Ietro a zis lui Moise: „Du-te în pace!"

19. Domnul a zis lui Moise, în Madian: „Du-te, întoarce-te în Egipt: căci toţi* ceice umblau să-ţi ia viaţa, au murit." *Cap. 2. 15, 23. Mat. 2. 20.

20. Moise şi-a luat nevasta şi copiii, i-a pus călări pe măgari, şi s'a întors în ţara Egiptului. Şi-a luat în mînă toiagul* lui Dumnezeu.

*Cap. 17. 9. Num. 20. 8, 9.

21. Domnul a zis lui Moise: „Plecînd ca să te întorci în Egipt, vezi, toate minunile* pe cari ţi le pun în mînă, să le faci înaintea lui Faraon. Eu** îi voi împetri inima, şi nu va lăsa pe popor să plece. *Cap. 3. 20. **Cap. 7. 3, 13; 9. 12, 35; 10. 1; 14. 8. Deut. 2. 30. Ios. 11. 20. Isa. 63. 17. Ioan. 12. 40. Rom. 9. 18.

22. Tu vei zice lui Faraon: „Aşa vorbeşte Domnul: „Israel* este fiul Meu, întîiul** Meu născut.

*Osea 11. 1. Rom. 9. 4. 2 Cor. 6. 18. **Ier. 31. 9. Iac. 1. 18.

23. Iţi spun: „Lasă pe fiul Meu să plece, ca să-Mi slujească; dacă nu vrei să-l laşi să plece, voi ucide* pe fiul tău, pe întîiul tău născut." *Cap. 11. 5; 12. 29.

24. In timpul călătoriei, într'un loc unde a rămas Moise peste noapte, l-a

întîlnit* Domnul, şi a vrut să-l** omoare. *Num. 22. 22. **Fac. 17. 14.

25. Sefora a luat o piatră ascuţită*, a tăiat prepuţul fiului său, şi l-a aruncat la picioarele lui Moise, zicînd: „Tu eşti un soţ de sînge pentru mine.“ *Ios. 5. 2, 3.

26. Şi Domnul l-a lăsat. Atunci a zis ea: „Soţ de sînge!“ din pricina tăierii împrejur.

Întîlnirea lui Moise cu Aaron.

27. Domnul a zis lui Aaron: „Du-te înaintea* lui Moise în pustie.“ Aaron a plecat: a întîlnit pe Moise la muntele** lui Dumnezeu, şi l-a sărutat. *Vers. 14. **Cap. 3. 1.

28. Moise a făcut* cunoscut lui Aaron toate cuvintele Domnului, care-l trimesese, şi toate semnele**, pe cari-i poruncise să le facă. *Vers. 15, 16. **Vers. 8, 9.

29. Moise şi Aaron şi-au văzut de drum*, şi au adunat pe toţi bătrînii copiilor lui Israel. *Cap. 3. 16.

30. Aaron* a istorisit toate cuvintele pe cari le spusese Domnul lui Moise; şi Moise a făcut semnele înaintea poporului. *Vers. 16.

31. Poporul a crezut*. Astfel au aflat că Domnul cercetase** pe copiii lui Israel, că le văzuse † suferinţa; şi s'au plecat†† şi s'au aruncat cu faţa la pămînt*†. *Cap. 3. 18. Vers. 8. 9. **Cap. 3. 16. †Cap. 2. 25; 3. 7. ††Fac. 24. 26. Cap. 12. 27. *†1 Cron. 29. 20.

Moise şi Aaron înaintea lui Faraon.

5 1. Moise şi Aaron s'au dus apoi la Faraon, şi i-au zis: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să prăznuiască* în pustie un praznic în cinstea Mea.“ *Cap. 10. 9.

2. Faraon a răspuns: „Cine* este Domnul, ca să ascult de glasul Lui, şi să las pe Israel să plece?“ Eu nu cunosc pe Domnul, şi nu voi** lăsa pe Israel să plece.“ *2 Reg. 18. 35. Iov. 21. 15. **Cap. 3. 19.

3. Ei au zis: „Ni S'a arătat* Dumnezeul Evreilor. Dă-ne voie să facem un drum de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului, pentruca să nu ne bată cu ciumă sau cu sabie.“ *Cap. 3. 18.

4. Şi împăratul Egiptului le-a zis: „Moise şi Aaron, pentruce abateţi poporul dela lucrul lui? Plecaţi la lucrările* voastre.“ *Cap. 1. 11.

Mărirea muncilor.

5. Faraon a zis: „Iată că poporul acesta s'a* înmulţit acum în ţară, şi voi mai voiţi să-l faceţi să-şi înceteze lucrările?“ *Cap. 1. 7, 9.

6. Şi chiar în ziua aceea, Faraon a dat următoarea poruncă isprăvniceilor* norodului şi logofeţilor: *Cap. 1. 11.

7. „Să nu mai daţi poporului paie ca mai înainte pentru facerea cărămizilor; ci să se ducă singuri să strîngă paie.

8. Totuş să le cereţi acelaş număr de cărămizi, pe cari le făceau mai înainte; să nu le scădeţi nimic din ele, căci sînt nişte leneşi; de aceea strigă mereu: „Haidem să aducem jertfe Dumnezeului nostru.“

9. Să se dea mult de lucru oamenilor acestora, ca să aibă de lucru, şi să nu mai umble după năluci.“

10. Isprăvniceii poporului şi logofeţii au venit şi au spus poporului: „Aşa vorbeşte Faraon: „Nu vă mai dau paie;

11. duceţi-vă singuri de vă luaţi paie de unde veţi găsi; dar nu vi se scade nimic din lucrul vostru.“

12. Poporul s'a răspîndit în toată ţara Egiptului, ca să strîngă mirişte în loc de paie.

13. Isprăvniceii îi sileau, zicînd: „Isprăviţi-vă lucrul, zi de zi, ca şi atunci cînd erau paie!“

14. Au bătut chiar pe logofeţii copiilor lui Israel, puşi peste ei de isprăvniceii lui Faraon. „Pentruce“, li se zicea, „n'aţi isprăvit ieri şi azi, ca mai înainte, numărul de cărămizi, care vă fusese hotărît?“

15. Logofeţii copiilor lui Israel s'au dus să se plîngă la Faraon, şi i-au zis: „Pentruce te porţi aşa cu robii tăi?

16. Robilor tăi nu li se mai dau paie ca mai înainte, şi totuş ni se spune: „Faceţi cărămizi!“ Ba încă, robii tăi sînt şi bătuţi, ca şi cînd poporul tău ar fi vinovat.“

17. Faraon a răspuns: „Sînteţi nişte leneşi şi nişte trîntori! De aceea ziceţi: „Haidem să aducem jertfe Domnului!“

18. Acum, duceţi-vă îndată de lucraţi; nu vi se vor da paie, şi veţi face acelaş număr de cărămizi.“

Cîrtirea Israeliţilor.

19. Logofeţii copiilor lui Israel au văzut în ce stare nenorocită erau, cînd

li se zicea: „Nu vi se scade nimic din numărul de cărămizi; ci în fiecare zi să faceţi lucrul cuvenit unei zile.“

20. Cînd au ieşit dela Faraon, au întîlnit pe Moise şi pe Aaron, cari îi aşteptau.

21. Şi* le-au zis: „Să vă vadă Domnul, şi să judece! Voi ne-aţi făcut urîţi lui Faraon şi slujitorilor lui; ba încă le-aţi dat sabia în mînă ca să ne omoare.“ *Cap. 6. 9.

22. Moise s'a întors la Domnul, şi a zis: „Doamne, pentruce ai făcut un astfel de rău poporului acestuia? Pentruce m'ai trimes?

23. De cînd m'am dus la Faraon ca să-i vorbesc în Numele Tău, el face şi mai rău poporului acestuia; şi n'ai izbăvit pe poporul Tău.“

Izbăvirea făgăduită.

6 1. Domnul a zis lui Moise: „Vei vedea acum ce voi face lui Faraon: o mînă puternică* îl va sili să-i lase să plece; da, o mînă puternică îl va sili să-i izgonească** din ţara lui.“

*Cap. 3. 19. **Cap. 11. 1; 12. 31, 33, 39.

2. Dumnezeu a mai vorbit lui Moise, şi i-a zis: „Eu sînt Domnul.

3. Eu M'am arătat lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, ca Dumnezeul* Cel Atotputernic; dar n'am fost cunoscut de el subt Numele Meu ca „Domnul**.“ *Fac. 17. 1; 35. 11; 48. 3. **Cap. 3. 14. Ps. 68. 4; 83. 18. Ioan. 8. 58. Apoc. 1. 4.

4. De asemenea Mi-am* încheiat legămîntul Meu cu ei, ca să** le dau ţara Canaan, ţara călătoriilor lor sfinte, în care au locuit ca străini.

*Fac. 15. 18; 17. 4, 7. **Fac. 17. 8; 28. 4.

5. Acum însă am* auzit gemetele copiilor lui Israel, pe cari-i ţin Egiptenii în robie, şi Mi-am adus aminte de legămîntul Meu. *Cap. 2. 24.

6. De aceea spune copiilor lui Israel: „Eu* sînt Domnul: Eu vă voi** izbăvi din muncile cu cari vă apasă Egiptenii, vă voi izbăvi din robia lor, şi vă voi scăpa† cu braţ întins şi cu mari judecăţi. *Vers. 2, 8, 29. **Cap. 3. 17; 7. 4. Deut. 26. 8. Ps. 81. 6; 136. 11, 12. †Cap. 15. 13. Deut. 7. 8. 1 Cron. 17. 21. Neem. 1. 10

7. Vă voi* lua ca popor al Meu; Eu voi** fi Dumnezeul vostru, şi veţi cunoaşte că Eu, Domnul, Dumnezeul vostru, vă izbăvesc de muncile† cu cari vă apasă Egiptenii. *Deut. 4. 20; 7. 6; 14. 2; 26. 18. 2 Sam. 7. 24. **Fac. 17. 7, 8. Cap. 29. 45, 46. Deut. 29. 13. Apoc. 21. 7. †Cap. 5. 4, 5. Ps. 81. 6.

8. Eu vă voi aduce în ţara, pe care am jurat* că o voi da lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov; Eu vă voi da-o în stăpînire; Eu, Domnul.“

*Fac. 15. 18; 26. 3; 28. 13; 35. 12.

9. Astfel a vorbit Moise copiilor lui Israel. Dar desnădejdea şi robia aspră în care se aflau, i-au împedicat* să asculte pe Moise. *Cap. 5. 21.

10. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

11. „Du-te de vorbeşte lui Faraon, împăratul Egiptului, să lase pe copiii lui Israel să iasă afară din ţara lui.“

12. Moise a răspuns în faţa Domnului: „Iată că nici copiii lui Israel nu m'au* ascultat: cum are să m'asculte Faraon pe mine**, care n'am o vorbire uşoară?“

*Vers. 9. **Vers. 30. Cap. 4. 10. Ier. 1. 6.

13. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi le-a dat porunci cu privire la copiii lui Israel şi cu privire la Faraon, împăratul Egiptului, ca să scoată din ţara Egiptului pe copiii lui Israel.

Spiţa neamului lui Moise şi Aaron.

14. Iată căpeteniile familiilor lor.
Fiii* lui Ruben, întîiul născut al lui Israel: Enoh, Palu, Heţron şi Carmi. Acestea sînt familiile lui Ruben.

*Fac. 46. 9. 1 Cron. 5. 3.

15. Fiii lui Simeon*: Iemuel, Iamin, Ohad, Iachin şi Ţohar; şi Saul, fiu născut dintr'o femeie Cananită. Acestea sînt familiile lui Simeon.

*Fac. 46. 10. 1 Cron. 4. 24.

16. Iată numele fiilor* lui Levi, după spiţa neamului lor: Gherşon, Chehat şi Merari. Anii vieţii lui Levi au fost o sută treizeci şi şapte de ani. —

*Fac. 46. 11. Num. 3. 17. 1 Cron. 6. 1, 16.

17. Fiii* lui Gherşon: Libni şi Şimei, şi familiile lor. — *1 Cron. 6. 17; 23. 7.

18. Fiii lui Chehat*: Amram, Iţehar, Hebron şi Uziel. Anii vieţii lui Chehat au fost o sutătreizeci şi trei de ani. — *Num. 26. 57. 1 Cron. 6. 2, 18.

19. Fiii lui Merari*: Mahli şi Muşi. — Acestea sînt familiile lui Levi, după spiţa neamului lor. *1 Cron. 6. 19; 23. 21.

20. Amram* a luat de nevastă pe mătuşă-sa Iochebed; şi ea i-a născut pe Aaron şi pe Moise. Anii vieţii lui Amram au fost o sutătreizeci şi şapte de ani. — *Cap. 2. 1, 2. Num. 26. 59.

21. Fiii lui* Iţehar: Core, Nefeg şi Zicri. — *Num. 16. 1. 1 Cron. 6. 37, 38.

22. Fiii lui* Uziel: Mişael, Elţafan şi Sitri. * Lev. 10. 4. Num. 3. 30.

23. Aaron a luat de nevastă pe Elişeba, fata lui Aminadab*, sora lui Nahşon; şi ea i-a născut pe Nadab**, Abihu, Eleazar şi Itamar. * Rut. 4. 19, 20. 1 Cron. 2. 10. Mat. 1. 4. ** Lev. 10. 1. Num. 3. 2; 26. 60. 1 Cron. 6. 3; 24. 1.

24. Fiii lui* Core: Asir, Elcana şi Abiasaf. Acestea sînt familiile Coriţilor. * Num. 26. 11.

25. Eleazar, fiul lui Aaron, a luat de nevastă pe una din fetele lui Putiel; şi ea* i-a născut pe Fineas.

Aceştia sînt căpeteniile familiilor Leviţilor cu familiile lor. * Num. 25. 7, 11. Ios. 24. 33.

26. Aceştia sînt Aaron acela şi Moise acela, cărora* le-a zis Domnul: „Scoateţi din ţara Egiptului pe copiii lui Israel, după oştirile** lor.“ * Vers. 13. ** Cap. 7. 4; 12. 17, 51. Num. 33. 1.

27. Ei sînt aceia cari au vorbit* lui Faraon, împăratul Egiptului, ca** să scoată din Egipt pe copiii lui Israel. Aceştia sînt Moise acela şi Aaron acela. * Cap. 5. 1, 3; 7. 10. **Vers. 13. Cap. 32. 7; 33. 1. Ps. 77. 20.

28. Cînd a vorbit Domnul lui Moise în ţara Egiptului,

29. Domnul a zis lui Moise: „Eu* sînt Domnul. Spune** lui Faraon, împăratul Egiptului, tot ce-ţi spun.“ * Vers. 2. ** Vers. 11. Cap. 7. 2.

30. Şi Moise a răspuns înaintea Domnului: „Iată că eu* nu vorbesc uşor: cum are să m'asculte Faraon?“ * Vers. 12. Cap. 4. 10.

Cele zece urgii.

7 1. Domnul a zis lui Moise: „Iată că te fac Dumnezeu* pentru Faraon; şi fratele tău Aaron va fi proorocul** tău. * Cap. 4. 16. Ier. 1. 10. ** Cap. 4. 16

2. Tu vei spune tot* ce-ţi voi porunci Eu, iar fratele tău Aaron va vorbi lui Faraon, ca să lase pe copiii lui Israel să plece din ţara lui. * Cap. 4. 15.

3. Eu voi împietri* inima lui Faraon, şi Imi voi înmulţi** semnele† şi minunile în ţara Egiptului. * Cap. 4. 21. ** Cap. 11. 9. † Cap. 4. 7.

4. Totuş Faraon n'are să v'asculte. Apoi Imi voi întinde* mîna asupra Egiptului, şi voi scoate din ţara Egiptului oştile Mele, pe poporul Meu, pe copiii lui Israel, prin** mari judecăţi. * Cap. 10. 1; 11. 9. ** Cap. 6. 6.

5. Egiptenii vor cunoaşte* că Eu sînt Domnul, cînd Imi voi întinde** mîna asupra Egiptului, şi cînd voi scoate din mijlocul lor pe copiii lui Israel.“ * Vers. 17. Cap. 8, 22; 14. 4, 18. Ps. 9. 16. ** Cap. 3. 20.

6. Moise şi Aaron au făcut* ce le poruncise Domnul: aşa au făcut. * Vers. 2.

7. Moise era în vîrstă de optzeci* de ani, iar Aaron de optzeci şi trei de ani, cînd au vorbit lui Faraon. * Deut. 29. 5; 31. 2; 34. 7. Fapt. 7. 23, 30.

Moise şi Aaron fac minuni.

8. Domnul a zis lui Moise şi lui Aaron:

9. „Dacă vă va vorbi Faraon, şi vă va zice: *„Faceţi o minune!“ să zici lui Aaron: „Ia-ţi** toiagul, şi aruncă-l înaintea lui Faraon. Şi toiagul se va preface într'un şarpe.“ * Isa. 7. 11. Ioan 2. 18; 6. 30. ** Cap. 4. 2, 17.

10. Moise şi Aaron s'au dus la Faraon, şi au făcut cum* poruncise Domnul. Aaron şi-a aruncat toiagul înaintea lui Faraon şi înaintea slujitorilor lui; şi toiagul s'a prefăcut** într'un şarpe. * Vers. 9. ** Cap. 4. 3.

11. Dar Faraon a chemat pe nişte înţelepţi* şi pe nişte vrăjitori**, şi vrăjitorii Egiptului au făcut† şi ei la fel prin vrăjitoriile lor. * Fac. 41. 8. ** 2 Tim. 3. 8. † Vers. 22. Cap. 8. 7, 18.

12. Toţi şi-au aruncat toiegele, şi s'au prefăcut în şerpi. Dar toiagul lui Aaron a înghiţit toiegele lor.

13. Inima lui Faraon s'a împietrit, şi n'a ascultat de Moise şi de Aaron, după* cum spusese Domnul. * Cap. 4. 21. Vers. 4.

Cea dintîi urgie: prefacerea apei în sînge.

14. Domnul a zis lui Moise: „Faraon are inima* împietrită: nu vrea să lase poporul să plece. * Cap. 8. 15; 10. 1, 20, 27.

15. Du-te la Faraon dis de dimineaţă, cînd are să iasă să se ducă la apă, şi să te înfăţişezi înaintea lui pe malul rîului. Să-ţi iei în mînă toiagul*, care a fost prefăcut în şarpe, * Cap. 4. 2, 3. Vers. 10.

16. şi să zici lui Faraon: „Domnul, Dumnezeul* Evreilor, m'a trimes la tine, să-ţi spun: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca** să-Mi slujească în pustie. Dar iată că pînă acum n'ai ascultat.“ * Cap. 3. 18. ** Cap. 3. 12. 18; 5. 1, 3.

17. Acum, aşa vorbeşte Domnul: „Iată cum vei cunoaşte* că Eu sînt Domnul. Am să lovesc apele rîului cu toiagul din mîna mea; şi ele se vor preface** în sînge†. * Cap. 5. 2. Vers. 5. ** Cap. 4. 9. † Apoc. 16. 4, 6.

18. Peştii din rîu vor pieri, rîul se va împuţi, aşa că le va fi greaţă* Egiptenilor să bea din apa rîului."
* Vers. 24.

19. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „Ia-ţi toiagul, şi întinde-ţi* mîna peste apele Egiptenilor, peste rîurile lor, peste pîraiele lor, peste iazurile lor, şi peste toate bălţile lor. Ele se vor preface în sînge; şi va fi sînge în toată ţara Egiptului, atît în vasele de lemn cît şi în vasele de piatră." * Cap. 8. 5, 6, 16; 9. 22; 10. 12, 21; 14. 21, 26.

20. Moise şi Aaron au făcut cum le poruncise Domnul. Aaron a ridicat* toiagul, şi a lovit apele rîului, subt ochii lui Faraon şi subt ochii slujitorilor lui; şi toate apele** rîului s'au prefăcut în sînge.
* Cap. 17. 5. ** Ps. 78. 44; 105. 29.

21. Peştii din rîu au pierit, rîul s'a împuţit, aşa că Egiptenii nu mai puteau* să bea apa rîului, şi a fost sînge în toată ţara Egiptului. * Vers. 18.

22. Dar vrăjitorii* Egiptului au făcut şi ei la fel prin vrăjitoriile lor. Inima lui Faraon s'a împietrit, şi n'a ascultat de Moise şi de Aaron, după cum** spusese Domnul. * Vers. 11. ** Vers. 3.

23. Faraon s'a întors dela rîu, şi s'a dus acasă; dar nu şi-a pus la inimă aceste lucruri.

24. Toţi Egiptenii au săpat în împrejurimile rîului, ca să găsească apă de băut; căci nu puteau să bea din apa rîului.

25. Au trecut şapte zile, după ce a lovit Domnul rîul.

Broaştele.

8 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-te la Faraon, şi spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi* slujească.
* Cap. 3. 12, 18.

2. Dacă nu* vrei să-l laşi să plece, am să aduc broaşte** pe toată întinderea ţării tale. * Cap. 7. 14; 9. 2. ** Apoc. 16. 13.

3. Rîul va mişuna de broaşte; ele se vor sui, şi vor intra în casa ta, în odaia* ta de dormit şi în patul tău, în casa slujitorilor tăi şi în casele poporului tău, în cuptoarele şi în postăvile de frămîntat pîinea. * Ps. 105. 30.

4. Ba încă broaştele se vor sui şi pe tine, pe poporul tău, şi pe toţi slujitorii tăi."

5. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: *„Intinde-ţi mîna cu toiagul peste rîuri, peste pîraie şi peste iazuri, şi scoate broaşte din ele peste ţara Egiptului!" * Cap. 7. 19.

6. Aaron şi-a întins mîna peste apele Egiptului; şi au ieşit* broaştele şi au acoperit ţara Egiptului. * Ps. 78. 45; 105. 30.

7. Dar* şi vrăjitorii au făcut la fel prin vrăjitoriile lor: au scos şi ei broaşte peste toată ţara Egiptului. * Cap. 7. 11.

8. Faraon a chemat pe Moise, şi pe Aaron, şi a zis*: „Rugaţi-vă Domnului, să depărteze broaştele dela mine şi dela poporul meu; şi am să las pe popor să plece să aducă jertfe Domnului."
* Cap. 9. 28; 10. 17. Num. 21. 7. 1 Reg. 13. 6. Fapt. 8. 24.

9. Moise a zis lui Faraon: „Hotărăşte-mi, cînd să mă rog Domnului pentru tine, pentru slujitorii tăi şi pentru poporul tău, ca să îndepărteze broaştele dela tine şi din casele tale? Nu vor mai rămînea decît în rîu."

10. El a răspuns: „Mîne". Şi Moise a zis: „Aşa va fi, ca să ştii că nimeni* nu este ca Domnul, Dumnezeul nostru.
* Cap. 9. 14. Deut. 33. 26. 2 Sam. 7. 22. 1 Cron. 17. 20. Ps. 86. 8. Isa. 46. 9. Ier. 10. 6, 7.

11. Broaştele se vor depărta dela tine şi din casele tale, dela slujitorii tăi şi dela poporul tău; nu vor mai rămînea decît în rîu."

12. Moise şi Aaron au ieşit dela Faraon. Şi Moise a* strigat către Domnul cu privire la broaştele cu cari lovise pe Faraon.
* Vers. 30. Cap. 9. 33; 10. 18; 32. 11. Iac. 5. 16, 17, 18.

13. Domnul a făcut cum cerea Moise; şi broaştele au pierit în case, în curţi şi în ogoare.

14. Le-au strîns grămezi, şi ţara s'a împuţit.

15. Faraon, văzînd că are* răgaz să răsufle în voie, şi-a** împietrit inima, şi n'a ascultat de Moise şi de Aaron, după cum spusese Domnul.
* Ecl. 8. 11. ** Cap. 7. 14.

Păduchii.

16. Domnul a zis lui Moise: „Spune lui Aaron: „Intinde-ţi toiagul, şi loveşte ţărîna pămîntului, şi se va preface în păduchi[1], în toată ţara Egiptului."

17. Aşa au făcut. Aaron şi-a întins mîna cu toiagul, şi a lovit ţărîna pămîntului; şi s'a prefăcut în* păduchi pe toţi oamenii şi pe toate dobitoacele. Toată ţărîna pămîntului s'a

1. Sau: ţînţari.

prefăcut în păduchi, în toată ţara Egiptului. *Ps. 105. 31.

18. Vrăjitorii* au căutat să facă şi ei păduchi prin vrăjitoriile lor; dar n'au** putut. Păduchii erau pe oameni şi pe dobitoace.
*Cap. 7. 11. **Luc. 10. 18. 2 Tim. 3. 8, 9.

19. Şi vrăjitorii au zis lui Faraon: „Aici este* degetul lui Dumnezeu!“ Dar inima** lui Faraon s'a împietrit, şi n'a ascultat de Moise şi de Aaron, după cum spusese Domnul.
*1Sam. 6. 3, 9. Ps. 8. 3. Mat. 12. 28. Luc. 11. 20. **Vers. 15.

Musca cînească.

20. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală-te dis de dimineaţă, şi du-te înaintea lui Faraon, cînd are să iasă să se ducă la apă. Să-i spui: „Aşa vorbeşte Domnul**: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.
*Cap. 7. 15. **Vers. 1.

21. Dacă nu vei lăsa pe poporul Meu să plece, am să trimet muşte cîneşti împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, împotriva poporului tău şi împotriva caselor tale; casele Egiptenilor vor fi pline de muşte, şi pămîntul va fi acoperit de ele.

22. Dar*, în ziua aceea voi deosebi ţinutul Gosen, unde locueşte poporul Meu, şi acolo nu vor fi muşte, pentruca să cunoşti că Eu, Domnul, sînt în mijlocul ţinutului acestuia.
*Cap. 9. 4, 6, 26; 10. 23; 11. 6, 7; 12. 13.

23. Voi face o deosebire între poporul Meu şi poporul tău. Semnul acesta va fi mîne.“

24. Domnul a făcut aşa. A venit* un roi de muşte cîneşti în casa lui Faraon şi a slujitorilor lui, şi toată ţara Egiptului a fost pustiită de muşte cîneşti. *Ps. 78. 45; 105. 31.

25. Faraon a chemat pe Moise şi pe Aaron, şi le-a zis: „Duceţi-vă de aduceţi jertfe Dumnezeului vostru aici în ţară.“

26. Moise a răspuns: „Nu este deloc potrivit să facem aşa; căci am aduce Domnului, Dumnezeului nostru, jertfe, cari sînt o urîciune pentru Egipteni. Şi dacă am aduce, subt ochii lor, jertfe cari sînt o* urîciune pentru Egipteni, nu ne vor ucide ei oare cu pietre? *Fac. 43. 32; 46. 34. Deut. 7. 25, 26; 12. 31.

27. Vom face mai bine un drum de* trei zile în pustie, şi acolo vom aduce jertfe Domnului, Dumnezeului nostru, după cum** ne va spune.“
*Cap. 3. 18. **Cap. 3. 12.

28. Faraon a zis: „Vă voi lăsa să plecaţi, ca să aduceţi jertfe Domnului, Dumnezeului vostru, în pustie; numai, să nu vă depărtaţi prea mult, dacă plecaţi*. Rugaţi-vă pentru mine.“
*Vers. 8. Cap. 9. 28. 1 Reg. 13. 6.

29. Moise a răspuns: „Am să ies dela tine, şi am să mă rog Domnului. Mîne, muştele se vor depărta dela Faraon, dela slujitorii lui, şi dela poporul lui. Dar, să nu ne* mai înşele Faraon, ne vrînd să lase pe popor să plece, ca să aducă jertfe Domnului.“
*Vers. 15.

30. Moise a ieşit dela Faraon, şi s'a* rugat Domnului. *Vers. 12.

31. Domnul a făcut cum cerea Moise; şi muştele s'au depărtat dela Faraon, dela slujitorii lui şi dela poporul lui. N'a mai rămas una.

32. Dar Faraon, şi de data aceasta, şi-a împietrit* inima, şi n'a lăsat pe popor să plece. *Vers. 15. Cap. 4. 21.

Ciuma vitelor.

9 1. Domnul a zis lui Moise*: „Du-te la Faraon, şi spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească. *Cap. 8. 1.

2. Dacă* nu vrei să-l laşi să plece, şi dacă-l mai opreşti, *Cap. 8. 2.

3. iată*, mîna Domnului va fi peste turmele tale de pe cîmp; peste cai, peste măgari, peste cămile, peste boi şi peste oi; şi anume va fi o ciumă foarte mare. *Cap. 7. 4.

4. Dar Domnul va* face deosebire între turmele lui Israel şi turmele Egiptenilor, aşa că nu va pieri nimic din tot ce este al copiilor lui Israel.“
*Cap. 8. 22.

5. Domnul a hotărît vremea, şi a zis: „Mîne, va face Domnul lucrul acesta în ţară.“

6. Şi Domnul a făcut aşa, chiar de a doua zi*. Toate turmele Egiptenilor au perit, dar n'a perit nici o vită din turmele copiilor lui Israel. *Ps. 78. 50.

7. Faraon a trimes să vadă ce se întîmplase: şi iată că nici o vită din turmele lui Israel nu pierise. Dar inima* lui Faraon s'a împietrit, şi n'a lăsat pe popor să plece. *Cap. 7. 14; 9. 32.

Vărsatul negru.

8. Domnul a zis lui Moise şi lui Aaron: „Umpleţi-vă mînile cu cenuşă din

cuptor, şi Moise s'o arunce spre cer, subt ochii lui Faraon.

9. Ea se va preface într'o ţărînă, care va acoperi toată ţara Egiptului; şi va da naştere, în toată ţara Egiptului, pe oameni şi pe dobitoace, la nişte bube* pricinuite de nişte beşici ferbinţi." *Apoc. 16. 2.

10. Ei au luat cenuşă din cuptor, şi s'au înfăţişat înaintea lui Faraon; Moise a aruncat-o spre cer, şi ea a dat naştere, pe oameni şi pe dobitoace, la nişte* bube pricinuite de nişte beşici ferbinţi. *Deut. 28. 27.

11. Vrăjitorii* nu s'au putut arăta înaintea lui Moise, din pricina bubelor; căci bubele erau pe vrăjitori, ca şi pe toţi Egiptenii." *Cap. 8. 18, 19. 2. Tim. 3. 9.

12. Domnul a împietrit inima lui Faraon, şi Faraon n'a ascultat de Moise şi de Aaron*, după cum spusese Domnul lui Moise. *Cap. 4. 21.

Piatra şi focul.

13. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală-te dis de dimineaţă, du-te înaintea lui Faraon, şi spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească. *Cap. 8. 20.

14. Fiindcă, de data aceasta, am să trimet toate urgiile Mele împotriva inimii tale, împotriva slujitorilor tăi şi împotriva poporului tău, ca să* ştii că nimeni nu este ca Mine pe tot pămîntul. *Cap. 8. 10.

15. Dacă Mi-aş fi* întins mîna, şi te-aş fi lovit cu ciumă, pe tine şi pe poporul tău, ai fi pierit de pe pămînt. *Cap. 3. 20.

16. Dar te-am lăsat să rămîi în picioare*, ca să vezi puterea Mea, şi Numele Meu să fie vestit în tot pămîntul. *Rom. 9. 17. Cap. 14. 17. Prov. 16. 4. 1 Petr. 2. 9.

17. Dacă te mai ridici împotriva poporului Meu, şi dacă nu-l laşi să plece,

18. iată, mîne, la ceasul acesta, voi face să bată o piatră aşa de mare, cum n'a mai fost în Egipt, din ziua întemeierii lui şi pînă azi.

19. Pune-ţi dar la adăpost turmele şi tot ce ai pe cîmp. Piatra are să bată pe toţi oamenii şi toate vitele de pe cîmp, cari nu vor fi intrat în case; şi vor peri."

20. Aceia dintre slujitorii lui Faraon, cari s'au temut de Cuvîntul Domnului, şi-au adunat în case robii şi turmele.

21. Dar cei ce nu şi-au pus la inimă Cuvîntul Domnului, şi-au lăsat robii şi turmele pe cîmp.

22. Domnul a zis lui Moise: „Întinde-ţi mîna spre cer; şi are să bată* piatra în toată ţara Egiptului pe oameni, pe vite, şi pe toată iarba de pe cîmp în ţara Egiptului!" *Apoc. 16. 21.

23. Moise şi-a întins toiagul spre cer; şi* Domnul a trimes tunete şi piatră, de cădea foc pe pămînt. Domnul a făcut să bată piatra peste ţara Egiptului. *Ios. 10. 11. Ps. 18. 13; 78. 47; 105. 32; 148. 8. Isa. 30. 30. Ezec. 38. 22. Apoc. 8. 7.

24. A bătut piatra, şi focul se amesteca cu piatra; piatra era aşa de mare încît nu mai bătuse piatră ca aceea în toată ţara Egiptului de cînd este el locuit de oameni.

25. Piatra a nimicit, în toată ţara Egiptului, tot ce era pe cîmp, dela oameni pînă la dobitoace; piatra a* nimicit şi toată iarba de pe cîmp, şi a frînt toţi copacii de pe cîmp. *Ps. 105. 33.

26. Numai* în ţinutul Gosen, unde erau copiii lui Israel, n'a bătut piatra. *Cap. 8. 22; 9. 4, 6; 10. 23; 11. 7; 12. 13. Isa. 32. 18, 19.

27. Faraon a trimes să cheme pe Moise şi pe Aaron, şi le-a zis: „De data aceasta*, am păcătuit**; Domnul are dreptate, iar eu şi poporul meu sîntem vinovaţi. *Cap. 10. 16. **2 Cron. 12. 6. Ps. 129. 4; 145. 17. Plîn. 1. 18. Dan. 9. 14.

28. Rugaţi-vă* Domnului, ca să nu mai fie tunete şi piatră; şi vă voi lăsa să plecaţi, şi nu veţi mai fi opriţi." *Cap. 8. 8, 28; 10. 17. Fapt. 8. 24.

29. Moise i-a zis: „Cînd voi eşi din cetate, voi ridica mînile* spre Domnul, tunetele vor înceta şi nu va mai bate piatra, ca să** ştii că al Domnului este pămîntul! *1 Reg. 8. 22, 38. Ps. 143. 6. Isa. 1. 15. **Ps. 24. 1. 1 Cor. 10. 26, 28.

30. Dar ştiu* că tu şi slujitorii tăi tot nu vă veţi teme de Domnul Dumnezeu." *Isa. 26. 10.

31. Inul şi orzul* se prăpădiseră, pentrucă orzul tocmai dăduse în spic, iar inul era în floare; *Rut. 1. 22; 2. 23.

32. grîul şi ovăzul nu se stricaseră, pentru că erau tîrzii.

33. Moise a plecat dela Faraon, şi a eşit afară din cetate; şi-a ridicat* mînile spre Domnul, tunetele şi piatra au încetat, şi n'a mai căzut ploaia pe pămînt. *Vers. 29. Cap. 8. 12.

34. Faraon, văzînd că ploaia, piatra şi tunetele încetaseră, n'a contenit să

păcătuiască şi şi-a împietrit inima, el şi slujitorii lui.

35. Lui Faraon i s'a împietrit* inima şi n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece, după cum spusese Domnul prin Moise. *Cap. 4. 21.

Lăcustele.

10 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-te la Faraon*, căci i-am împietrit inima lui şi a slujitorilor lui**, ca să fac semnele Mele în mijlocul lor,

*Cap. 4. 21; 7. 14. **Cap. 7. 4.

2. şi ca* să istoriseşti fiului tău şi fiului fiului tău cum M'am purtat cu Egiptenii, şi ce semne am făcut în mijlocul lor. Şi veţi cunoaşte că Eu sînt Domnul."

*Deut. 4. 9. Ps. 44. 1; 71. 18; 78. 5, etc. Ioel 1. 3.

3. Moise şi Aaron s'au dus la Faraon, şi i-au zis: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul Evreilor: „Pînă cînd ai de gînd să nu vrei să* te smereşti înaintea Mea? Lasă pe poporul Meu să plece, ca să-Mi slujească.

*1 Reg. 21. 29. 2 Cron. 7. 14; 34. 27. Iov. 42. 6. Ier. 13. 18. Iac. 4. 10. 1 Pet. 5. 6.

4. Dacă nu vrei să laşi pe poporul Meu să plece, iată, voi trimete mîne nişte* lăcuste pe toată întinderea ţării tale. *Prov. 30. 27. Apoc. 9. 3.

5. Ele vor acoperi faţa pămîntului, de nu se va mai putea vedea pămîntul*; vor mînca ce a mai rămas nevătămat, vor mînca ce v'a lăsat piatra, vor mînca toţi copacii, cari cresc pe cîmpiile voastre, *Cap. 9. 32. Ioel. 1. 4; 2. 25.

6. îţi vor* umplea casele tale, casele tuturor slujitorilor tăi şi casele tuturor Egiptenilor. Părinţii tăi şi părinţii părinţilor tăi n'au văzut aşa ceva de cînd sînt ei pe pămînt pînă în ziua de azi." Moise a plecat şi a ieşit dela Faraon. *Cap. 8. 3, 21.

7. Slujitorii lui Faraon i-au zis: „Pînă cînd are să fie omul acesta o pacoste* pentru noi? Lasă pe oamenii aceştia să plece, şi să slujească Domnului, Dumnezeului lor. Tot nu vezi că piere Egiptul?" *Cap. 23. 33. Ios. 23. 13. 1 Sam. 18. 21. Ecl. 7. 26. 1 Cor. 7. 15.

8. Au întors la Faraon pe Moise şi Aaron. „Duceţi-vă," le-a zis el, „şi slujiţi Domnului, Dumnezeului vostru. Cari şi cine sînt ceice vor merge?"

9. Moise a răspuns: „Vom merge cu copiii şi cu bătrînii noştri, cu fiii şi fiicele noastre, cu oile şi boii noştri; căci avem să ţinem o sărbătoare* în cinstea Domnului." *Cap. 5. 1.

10. Faraon le-a zis: „Aşa să fie Domnul cu voi, cum vă voi lăsa eu să plecaţi, pe voi şi pe copiii voştri! Luaţi seama, căci este rău ce aveţi de gînd să faceţi!

11. Nu, nu; ci duceţi-vă, voi bărbaţii, şi slujiţi Domnului, căci aşa aţi cerut." Şi i-au izgonit dinaintea lui Faraon.

12. Domnul a zis lui Moise*: „Intinde-ţi mîna peste ţara Egiptului, ca să vină lăcustele peste ţara Egiptului, şi să** mănînce toată iarba pămîntului, tot ce a lăsat piatra."

*Cap. 7. 19. **Vers. 4. 5.

13. Moise şi-a întins toiagul peste ţara Egiptului; şi Domnul a făcut să sufle un vînt dinspre răsărit peste ţară toată ziua şi toată noaptea aceea. Dimineaţa, vîntul dinspre răsărit adusese lăcustele.

14. Lăcustele* au venit peste ţara Egiptului, şi s'au aşezat pe toată întinderea Egiptului; erau în număr atît de mare cum nu mai** fusese şi nu va mai fi un astfel de roi de lăcuste.

*Ps. 78. 46; 105. 34. **Ioel. 2. 2

15. Au acoperit* toată faţa pămîntului, de nu se mai vedea pămîntul; au** mîncat toată iarba depe pămînt şi tot rodul pomilor, tot ce lăsase piatra; şi n'a rămas nimic verde în copaci, nici în iarba de pe cîmp, în toată ţara Egiptului. *Vers. 5. **Ps. 105. 35.

16. Faraon a chemat îndată pe Moise şi pe Aaron, şi a zis: „Am* păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, şi împotriva voastră. *Cap. 9. 27.

17. Dar iartă-mi păcatul numai de data aceasta; şi rugaţi* pe Domnul, Dumnezeul vostru, să depărteze dela mine şi urgia aceasta de moarte!"

*Cap. 9. 28. 1 Reg. 13. 6.

18. Moise a* ieşit dela Faraon, şi s'a rugat Domnului. *Cap. 8. 30.

19. Domnul a făcut să sufle un vînt foarte puternic dinspre apus, care a luat lăcustele, şi le-a aruncat* în marea Roşie; n'a rămas o lăcustă pe toată întinderea Egiptului. *Ioel. 2. 20.

20. Domnul a* împietrit inima lui Faraon, şi Faraon n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece. *Cap. 4. 21; 11. 10.

Întunerec de trei zile.

21. Domnul a zis lui Moise*: „Intinde-ţi mîna spre cer, şi va fi întunerec

peste ţara Egiptului, aşa de întunerec de să se poată pipăi." *Cap. 9. 22.

22. Moise şi-a întins mîna spre cer; şi a fost* întunerec besnă în toată ţara Egiptului, timp de trei zile.
*Ps. 105. 28.

23. Nici nu se vedeau unii pe alţii, şi nimeni nu s'a sculat din locul lui timp de trei zile. Dar*, în locurile unde locuiau toţi copiii lui Israel, era lumină. *Cap. 8. 22.

24. Faraon a chemat pe Moise, şi a* zis: „Duceţi-vă, şi slujiţi Domnului! Să nu rămînă în ţară decît oile şi boii voştri**; copiii voştri vor putea merge şi ei împreună cu voi."
*Vers. 8. **Vers. 10.

25. Moise a răspuns: „Chiar să ne dai tu însuţi jertfele şi arderile de tot, pe cari le vom aduce Domnului, Dumnezeului nostru,

26. şi turmele noastre tot trebuie să meargă cu noi, şi să nu rămînă o unghie din ele; căci din ele vom lua ca să slujim Domnului, Dumnezeului nostru; iar pînă vom ajunge acolo, nu ştim ce vom alege ca să aducem Domnului."

27. Domnul a împietrit* inima lui Faraon, şi Faraon n'a vrut să-i lase să plece. *Vers. 20. Cap. 4. 21; 14. 4, 8.

28. Faraon a zis lui Moise: „Ieşi dela mine! Să nu cumva să te mai arăţi înaintea mea, căci în ziua în care te vei arăta înaintea mea, vei muri."

29. „Da!" a răspuns Moise, „nu* mă voi mai arăta înaintea ta." *Evr. 11. 27.

Ameninţarea cu urgia a zecea.

11 . Domnul a zis lui Moise: „Voi mai aduce o urgie asupra lui Faraon şi asupra Egiptului. După aceea, vă va lăsa să plecaţi de aici*. Cînd vă va lăsa să plecaţi de tot, chiar vă va izgoni de aici. *Cap. 12. 31, 33, 39.

2. Vorbeşte cu poporul, ca atunci fiecare să ceară dela vecinul său şi fiecare dela vecina ei*, vase de argint şi vase de aur." *Cap. 3. 22; 12. 35.

3. Domnul* a făcut ca poporul să capete trecere înaintea Egiptenilor. Chiar Moise** era foarte bine văzut în ţara Egiptului, înaintea slujitorilor lui Faraon şi înaintea poporului.
*Cap. 3. 21; 12. 36. Ps. 106. 46. **2 Sam. 7. 9. Est. 9. 4.

4. Moise a zis: „Aşa vorbeşte Domnul*: „Pela miezul nopţii, voi trece prin Egipt; *Cap. 12. 12, 23, 29. Amos. 5. 17.

5. şi toţi întîii* născuţi din ţara Egiptului vor muri, dela întîiul născut al lui Faraon, care şade pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al roabei care stă la rîşniţă, şi pînă la toţi întîii-născuţi ai dobitoacelor.
*Cap. 12. 12, 29. Amos 4. 10.

6. In toată ţara Egiptului vor fi ţipete* mari, aşa cum n'au fost şi nu vor mai fi. *Cap. 12. 30. Amos 5. 17.

7. Dar dintre toţi* copiii lui Israel, dela oameni pînă la dobitoace, nici măcar un** cîne nu va chelălăi cu limba lui, ca să ştiţi ce deosebire face Domnul între Egipteni şi Israel.
*Cap. 8. 22. **Ios. 10. 21.

8. Atunci toţi* aceşti slujitori ai tăi se vor pogorî la mine şi se vor închina pînă la pămînt înaintea mea, zicînd: „Ieşi, tu şi tot poporul care te urmează!" După aceea, voi ieşi. Moise a ieşit dela Faraon, aprins de mînie. *Cap. 12. 33.

9. Domnul a zis lui Moise: „Faraon* n'are s'asculte de voi, pentru ca să se înmulţească** minunile Mele în ţara Egiptului." *Cap. 3. 19; 7. 4; 10. 1. **Cap. 7. 3.

10. Moise şi Aaron au făcut toate aceste minuni înaintea lui Faraon*; Domnul a împietrit inima lui Faraon, şi Faraon n'a lăsat pe copiii lui Israel să plece din ţara lui.
*Cap. 10. 20, 27. Rom. 2. 5; 9. 22.

Aşezarea Paştelor.

12 1. Domnul a zis lui Moise şi lui Aaron în ţara Egiptului:

2. „Luna* aceasta va fi pentru voi cea dintîi lună; ea va fi pentru voi cea dintîi lună a anului. *Cap. 13. 4. Deut. 16. 1.

3. Vorbiţi întregei adunări a lui Israel, şi spuneţi-i: „In ziua a zecea a acestei luni, fiecare om să ia un miel de fiecare familie, un miel de fiecare casă.

4. Dacă sînt prea puţini în casă pentru un miel, să-l ia cu vecinul lui cel mai de aproape, după numărul sufletelor; să faceţi socoteala cît poate mînca fiecare din mielul acesta.

5. Să fie un miel fără* cusur, de parte bărbătească, de un an; veţi putea să luaţi un miel sau un ied.
*Lev. 22. 19, 20, 21. Mal. 1. 8, 14. Evr. 9. 14. 1 Pet. 1. 19.

6. Să-l păstraţi pînă în ziua a* patrusprezecea a lunii acesteia; şi toată adunarea lui Israel să-l junghie seara[1]. *Lev. 23. 5. Num. 9. 3; 28. 16. Deut. 16. 1, 6.

1. Evreieşte: între cele două seri.

7. Să ia din sîngele lui, şi să ungă amîndoi stîlpii uşii şi pragul de sus al caselor unde îl vor mînca.

8. Carnea s'o mănînce chiar în noaptea aceea, friptă la foc; şi anume s'o mănînce cu azimi* şi cu verdeţuri amare.

*Cap. 34. 25. Num. 9. 11. Deut. 16. 3. 1 Cor. 5. 8.

9. Să nu-l mîncaţi crud sau fiert în apă; ci să fie* fript la foc: atît capul, cît şi picioarele şi măruntaiele.

*Deut. 16. 7.

10. Să* nu lăsaţi nimic din el pînă a doua zi dimineaţa; şi, dacă va rămînea ceva din el pe a doua zi dimineaţa, să-l ardeţi în foc. *Cap. 23. 18; 34. 25.

11. Cînd îl veţi mînca, să aveţi mijlocul încins, încălţămintele în picioare, şi toiagul în mînă; şi să-l mîncaţi în grabă; căci sînt Paştele* Domnului. *Deut. 16. 5.

12. In noaptea aceea, Eu voi trece* prin ţara Egiptului, şi voi lovi pe toţi întîii-născuţi din ţara Egiptului, dela oameni pînă la dobitoace; şi voi face judecată împrotiva tuturor zeilor** Egiptului: Eu †, Domnul.

*Cap. 11. 4, 5. Amos. 5. 17. **Num. 33. 4. †Cap. 6. 2.

13. Sîngele vă va sluji ca semn pe casele unde veţi fi. Eu voi vedea sîngele, şi voi trece pe lîngă voi, aşa că nu vă va nimici nici o urgie, atunci cînd voi lovi ţara Egiptului.

14. Şi pomenirea* acestei zile s'o păstraţi, şi s'o prăznuiţi printr'o sărbătoare** în cinstea Domnului; s'o prăznuiţi ca o † lege vecinică pentru urmaşii voştri. *Cap. 13. 9. **Lev. 23. 4, 5. 2 Reg. 23. 21. †Vers. 24, 43. Cap. 13. 10.

15. Timp de şapte* zile, veţi mînca azimi. Din cea dintîi zi veţi scoate aluatul din casele voastre: căci oricine va mînca pîne dospită, din ziua întîi pînă în ziua a şaptea, va fi nimicit** din Israel. *Cap. 13. 6, 7; 23. 15; 34. 18, 25. Lev. 23. 5, 6. Num. 28. 17. Deut. 16. 3, 8. 1 Cor. 5. 7. **Fac. 17. 14. Num. 9. 13.

16. In ziua dintîi veţi avea o adunare de sărbătoare* sfîntă; şi în ziua a şaptea, veţi avea o adunare de sărbătoare sfîntă. Să nu faceţi nici o muncă în zilele acelea; veţi putea numai să pregătiţi mîncarea fiecărui ins.

*Lev. 23. 7, 8. Num. 28. 18, 25.

17. Să ţineţi sărbătoarea azimilor, căci chiar* în ziua aceea voi scoate oştile voastre din ţara Egiptului; să ţineţi ziua aceea ca o lege vecinică pentru urmaşii voştri. *Cap. 13. 3.

18. In luna întîi, din a patrusprezecea zi a lunii, seara, să mîncaţi azimi, pînă în seara zilei a douăzeci şi una a lunii*. *Lev. 23. 5. Num. 28. 16.

19. Timp de* şapte zile, să nu se găsească aluat în casele voastre; căci oricine va mînca pîne dospită, va fi nimicit** din adunarea lui Israel, fie străin, fie băştinaş. *Cap. 23. 15; 34. 18. Deut. 16. 3. 1 Cor. 5. 7, 8. **Num. 9. 13.

20. Să nu mîncaţi pîne dospită; ci, în toate locuinţele voastre, să mîncaţi azimi."

21. Moise a chemat pe toţi bătrînii lui Israel, şi le-a zis; „Duceţi-vă de luaţi* un miel pentru familiile voastre, şi junghiaţi Paştele.

*Vers. 3. Num. 9. 4. Ios. 5. 10. 2 Reg. 23. 21. Ezra 6. 20. Mat. 26. 18, 19. Marc. 14. 12—16. Luc. 22. 7, etc.

22. Să luaţi* apoi un mănunchi de isop, să-l muiaţi în sîngele din strachină, şi să ungeţi** pragul de sus şi cei doi stîlpi ai uşii cu sîngele din strachină. Nimeni din voi să nu iasă din casă pînă dimineaţa. *Evr. 11. 28. **Vers. 7.

23. Cînd* va trece Domnul ca să lovească Egiptul, şi va vedea sîngele pe pragul de sus şi pe cei doi stîlpi ai uşii, Domnul va trece pe lîngă uşă, şi nu** va îngădui Nimicitorului† să intre în casele voastre ca să vă lovească.

*Vers. 12. 13. **Ezec. 9. 6. Apoc. 7. 3; 9. 4. †2 Sam. 24. 16. 1 Cor. 10. 10. Evr. 11. 28.

24. Să păziţi lucrul acesta ca o lege pentru voi şi pentru copiii voştri în veac.

25. Cînd veţi intra în ţara, pe care v'o va da Domnul*, după făgăduinţa Lui, să ţineţi acest obicei sfînt. *Cap. 3. 8, 17.

26. Şi cînd* vă vor întreba copiii voştri: „Ce însemnează obiceiul acesta?" *Cap. 13. 8, 14. Deut. 32. 7. Ios. 4. 6. Ps. 78. 6.

27. să răspundeţi*: „Este jertfa de Paşte în cinstea Domnului, care a trecut pe lîngă casele copiilor lui Israel în Egipt, cînd a lovit Egiptul, şi ne-a scăpat casele noastre." Poporul s'a** plecat, şi s'a închinat pînă la pămînt.

*Vers. 11. **Cap. 4. 31.

28. Şi copiii lui Israel au plecat, şi au făcut* cum poruncise Domnul lui Moise şi lui Aaron; aşa au făcut.

*Evr. 11. 28.

Moartea întîilor-născuţi.

29. La* miezul-nopţii, Domnul a** lovit pe toţi întîii născuţi din ţara Egiptului, dela † întîiul-născut al lui Faraon, care şedea pe scaunul lui de domnie, pînă la întîiul-născut al celui

închis în temniţă, şi pînă la toţi întîii-născuţi ai dobitoacelor. *Cap. 11. 4. **Num. 8. 17; 33. 4. Ps. 78. 51; 105. 36; 135. 8; 136. 10. + Cap. 4. 23; 11. 5.

30. Faraon s'a sculat noaptea, el şi toţi slujitorii lui, şi toţi Egiptenii; şi au fost mari ţipete* în Egipt, căci nu era casă unde să nu fie un mort. *Cap. 11. 6. Prov. 21. 13. Amos 5. 17. Iac. 2. 13.

31. In aceeaş noapte Faraon a chemat* pe Moise şi pe Aaron, şi le-a zis: „Sculaţi-vă, ieşiţi din mijlocul poporului meu, voi şi** copiii lui Israel. Duceţi-vă de slujiţi Domnului, cum aţi zis. *Cap. 11. 1. Ps. 105. 38. **Cap. 10. 9.

32. Luaţi-vă* şi oile şi boii, cum aţi zis, duceţi-vă, şi** binecuvîntaţi-mă.“ *Cap. 10. 26. **Fac. 27. 34.

33. Egiptenii* zoreau poporul, şi se grăbeau să-i scoată din ţară, căci ziceau: „Altfel, toţi** vom pieri.“ *Cap. 11. 8. Ps. 105. 38. **Fac. 20. 3.

34. Poporul şi-a luat plămădeala (coca), înainte de a se dospi. Şi-au învelit postăvile cu plămădeala în haine, şi le-au pus pe umeri.

35. Copiii lui Israel au făcut ce spusese Moise, şi au cerut Egiptenilor* vase de argint, vase de aur şi haine. *Cap. 3. 22; 11. 2.

36. Domnul a* făcut ca poporul să capete trecere înaintea Egiptenilor, cari le-au împlinit cererea. Şi astfel au** jăfuit pe Egipteni. *Cap. 3. 21; 11. 3. **Fac. 15. 14. Cap. 3. 22. Ps. 105. 37.

Plecarea din Egipt.

37. Copiii* lui Israel au plecat din** Ramses spre Sucot, în număr de aproape† şase sute de mii de oameni cari mergeau pe jos, afară de copii. *Num. 33. 3, 5. **Fac. 47. 11. †Fac. 12. 2; 46. 3. Cap. 38. 26. Num. 1. 46; 11. 21.

38. O mulţime de oameni de tot soiul s'au suit împreună cu ei; aveau şi turme însemnate de oi şi boi.

39. Cu plămădeala, pe care o luaseră din Egipt şi care nu se dospise încă, au făcut turte fără aluat; căci fuseseră izgoniţi* de Egipteni, fără să mai poată zăbovi, şi fără să-şi ia merinde cu ei. *Cap. 6. 1; 1. 11. Vers. 33.

40. Şederea copiilor lui Israel în Egipt a fost de patru sute treizeci* de ani. *Fac. 15. 13. Fapt. 7. 6. Gal. 3. 17.

41. Şi, după patru sute treizeci de ani, tocmai în ziua aceea, toate oştile* Domnului au ieşit din ţara Egiptului. *Cap. 7. 4. Vers. 51.

42. Noaptea* aceea trebuie prăznuită în cinstea Domnului, pentrucă atunci i-a scos din ţara Egiptului; noaptea aceea trebuie prăznuită în cinstea Domnului de toţi copiii lui Israel şi de urmaşii lor. *Vezi Deut. 16. 6.

Chipul cum să se prăznuiască Paştele.

43. Domnul a zis lui Moise şi lui Aaron: „Iată porunca* privitoare la Paşte: niciun străin să nu mănînce din ele. *Num. 9. 14.

44. Să tai împrejur* pe orice rob cumpărat cu bani, şi apoi să mănînce din ele. *Fac. 17. 12, 13.

45. Veneticul* şi simbriaşul să nu mănînce. *Lev. 22. 10.

46. Să nu le mănînce decît într'o singură casă; să nu luaţi deloc carne afară din casă, şi să nu zdrobiţi* niciun os. *Num. 9. 12. Ioan. 19. 33, 36.

47. Toată* adunarea lui Israel să facă Paştele. *Vers. 6. Num. 9. 13.

48. Dacă un străin*, care va locui la tine, va vrea să facă Paştele Domnului, orice parte bărbătească din casa lui va trebui tăiată împrejur; apoi se va apropia să le facă, şi va fi ca şi băştinaşul; dar niciun netăiat împrejur să nu mănînce din ele. *Num. 9. 14.

49. Aceeaş lege* va fi pentru băştinaş ca şi pentru străinul, care va locui în mijlocul vostru.“ *Num. 9. 14; 15. 15, 16. Gal. 3. 28.

50. Toţi copiii lui Israel au făcut cum poruncise Domnul lui Moise şi lui Aaron; aşa au făcut.

51. Şi chiar în ziua aceea*, Domnul a scos din ţara Egiptului pe copiii lui Israel, după** oştile lor. *Vers. 41. **Cap 6. 26.

Paştele şi întîii născuţi.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Pune-Mi deoparte ca sfînt* pe orice întîi — născut, pe orice întîi născut dintre copiii lui Israel, atît dintre oameni cît şi dintre dobitoace: este al Meu.“ *Vers. 12, 13, 15. Cap. 22. 29, 30; 34. 19. Lev. 27. 26. Num. 3. 13; 8. 16, 17; 18. 15. Deut. 15. 19. Luc. 2. 23.

3. Moise a zis poporului: „Aduceţi-vă* aminte de ziua aceasta, cînd aţi ieşit din Egipt, din casa robiei; căci cu mînă** puternică v'a scos Domnul de acolo. Să nu mîncaţi† pîne dospită. *Cap. 12. 42. Deut. 16. 3. **Cap. 6. 1. †Cap. 12. 8

4. Astăzi * ieşiţi, în luna spicelor[1].
* Cap. 23. 15; 34. 18. Deut. 16. 1.

5. Cînd te va duce * Domnul în ţara Cananiţilor, Hetiţilor, Amoriţilor, Heviţilor şi Iebusiţilor, pe care a** jurat părinţilor tăi că ţi-o va da, ţară unde curge lapte şi miere, să ţii † următoarea slujbă în luna aceasta.
* Cap. 3. 8. ** Cap. 6. 8. † Cap. 12. 25, 26.

6. Timp de şapte zile *, să mănînci azimi; şi în ziua a şaptea, să fie o sărbătoare în cinstea Domnului.
* Cap. 12. 15, 16.

7. In timpul celor şapte zile, să mîncaţi azimi; să nu se * vadă la tine nimic dospit, nici aluat, pe toată întinderea ţării tale. * Cap. 12. 19.

8. Să spui * atunci fiului tău: „Aceasta este spre pomenirea celor ce a făcut Domnul pentru mine, cînd am ieşit din Egipt.“ * Vers. 14. Cap. 12. 26.

9. Să-ţi fie ca un * semn pe mînă şi ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochii tăi, pentruca legea Domnului să fie totdeauna în gura ta; căci cu mînă puternică te-a scos Domnul din Egipt. * Vers. 16. Cap. 12. 14. Num. 15. 39. Deut. 6. 8; 11. 18. Pilde 1. 9. Isa. 49. 16. Ier. 22. 24. Mat. 23. 5.

10. Să ţii * porunca aceasta la vremea hotărîtă, din an în an. * Cap. 12. 14, 24.

11. Cînd te va aduce Domnul în ţara Cananiţilor, cum a jurat ţie şi părinţilor tăi, şi cînd ţi-o va da,

12. să * închini Domnului pe orice întîi-născut, chiar pe orice întîi-născut din vitele, pe cari le vei avea: orice parte bărbătească este a Domnului.
* Vers. 2. Cap. 22. 29; 34. 19. Lev. 27. 26. Num. 8. 17; 18. 15. Deut. 15. 19. Ezec. 44. 30.

13. Să răscumperi cu un miel pe orice întîi-născut * al măgăriţei; iar dacă nu-l vei răscumpăra, să-i frîngi gîtul. Să răscumperi ** de asemenea pe orice întîi-născut de parte bărbătească dintre fiii tăi.
* Cap. 34. 20. Num. 18. 15, 16. ** Num. 3. 46, 47; 18. 15, 16.

14. Şi cînd te va * întreba fiul tău într'o zi: „Ce înseamnă lucrul acesta?“ să-i răspunzi: „Prin mîna ** Lui cea atotputernică, Domnul ne-a scos din Egipt, din casa robiei;
* Cap. 12. 26. Deut. 6. 20. Ios. 4. 6, 21. ** Vers. 3.

15. şi, fiindcă Faraon se încăpăţîna şi nu voia să ne lase să plecăm, Domnul * a omorît pe toţi întîii-născuţi din ţara Egiptului, dela întîii-născuţi ai oamenilor pînă la întîii-născuţi ai dobitoacelor. Iată de ce aduc jertfă Domnului pe orice întîi-născut de parte bărbătească, şi răscumpăr pe orice întîi-născut dintre fiii mei. * Cap. 12. 29.

16. Să-ţi fie ca un semn * pe mînă şi ca un semn de aducere aminte pe frunte între ochi; căci prin mîna Lui atotputernică ne-a scos Domnul din Egipt.“ * Vers. 9.

Călătoria spre pustie.

17. După ce a lăsat Faraon pe popor să plece, Dumnezeu nu l-a dus pe drumul care dă în ţara Filistenilor, măcar că era mai aproape; căci a zis Dumnezeu: „S'ar putea să-i pară * rău poporului văzînd războiul, şi să se întoarcă ** în Egipt.“
* Cap. 14. 11, 12. Num. 14. 1—4. ** Deut. 17. 16.

18. Ci Dumnezeu a pus * pe popor să facă un ocol pe drumul care duce spre pustie, spre marea Roşie. Copiii lui Israel au eşit înarmaţi din ţara Egiptului. * Cap. 14. 2. Num. 33. 6, etc.

19. Moise a luat cu el oasele lui Iosif; căci Iosif pusese pe fiii lui Israel să jure, zicînd: „Cînd vă va cerceta Dumnezeu *, să luaţi cu voi oasele mele de aici.“ * Fac. 50. 25. Ios. 24. 32. Fapt. 7. 16.

20. Au plecat * din Sucot, şi au tăbărît la Etam, la marginea pustiei.
* Num. 33. 6.

21. Domnul * mergea înaintea lor, ziua într'un stîlp de nor, ca să-i călăuzească pe drum, iar noaptea într'un stîlp de foc, ca să-i lumineze, pentru ca să meargă şi ziua şi noaptea.
* Cap. 14. 19, 24; 40. 38. Num. 9. 15; 10. 34; 14. 14. Deut. 1. 33. Neem. 9. 12, 19. Ps. 78. 14; 99. 7; 105. 39. Isa. 4. 5. 1 Cor. 10. 1.

22. Stîlpul de nor nu se depărta dinaintea poporului în timpul zilei, nici stîlpul de foc în timpul nopţii.

Trecerea mării Roşii.

14 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Spune copiilor lui Israel să se întoarcă *, şi să tăbărască înaintea Pihahirotului **, între Migdol † şi mare, faţă în faţă cu Baal-Ţefon: în dreptul locului acestuia să tăbăriţi, lîngă mare.
* Cap. 13. 18. ** Num. 33. 7. † Ier. 44. 1.

3. Faraon va zice despre copiii lui Israel: „S'au * rătăcit prin ţară; îi închide pustia.“ * Ps. 71. 11.

4. Eu * voi împietri inima lui Faraon, şi-i va urmări; dar Faraon şi toa-

1. Sau: Abib.

tă oastea lui vor face să se arate slava** Mea, şi† Egiptenii vor şti că Eu sînt Domnul.“ Copiii lui Israel au făcut aşa. *Cap. 4. 21; 7. 3. **Cap. 9. 16. Vers. 17, 18. Rom. 9. 17, 22, 23. †Cap. 7. 5.

5. S'a dat de ştire împăratului Egiptului că poporul a luat fuga. Atunci inima* lui Faraon şi inima slujitorilor lui s'a schimbat faţă de popor. Ei au zis: „Ce am făcut de am lăsat pe Israel să plece şi să nu ne mai slujească?“ *Ps. 105. 25.

6. Faraon şi-a pregătit carul de război, şi şi-a luat oamenii de război cu el.

7. A luat* şase sute de cară de luptă cu oameni aleşi, şi toate carăle Egiptului; în toate erau luptători. *Cap. 15. 4.

8. Domnul a împietrit* inima lui Faraon, împăratul Egiptului, şi Faraon a urmărit pe copiii lui Israel. Copiii lui** Israel ieşiseră gata de luptă. *Vers. 4. **Cap. 6. 1; 13. 9. Num. 33. 3.

9. Egiptenii* i-au urmărit; şi toţi caii, carăle lui Faraon, călăreţii lui şi oştirea lui, i-au ajuns tocmai cînd erau tăbărîţi lîngă mare lîngă Pi-Hahirot, faţă în faţă cu Baal-Ţefon. *Cap. 15. 9. Ios. 24. 6.

10. Faraon se apropia. Copiii lui Israel şi-au ridicat ochii, şi iată că Egiptenii veneau după ei. Şi copiii lui Israel s'au spăimîntat foarte tare, şi au strigat* către Domnul după ajutor. *Ios. 24. 7. Neem. 9. 9. Ps. 34. 17; 107. 6.

11. Ei au zis* lui Moise: „Nu erau oare morminte în Egipt, ca să nu mai fi fost nevoie să ne aduci să murim în pustie? Ce ne-ai făcut de ne-ai scos din Egipt? *Ps. 106. 7, 8.

12. Nu-ţi* spuneam noi în Egipt: „Lasă-ne să slujim ca robi Egiptenilor, căci vrem mai bine să slujim ca robi Egiptenilor decît să murim în pustie?“ *Cap. 5. 21; 6. 9.

13. Moise a răspuns poporului: „Nu vă temeţi* de nimic, staţi pe loc, şi veţi vedea izbăvirea, pe care v'o va da Domnul în ziua aceasta; căci pe Egiptenii aceştia, pe cari-i vedeţi azi, nu-i veţi mai vedea niciodată. *2 Cron. 20. 15, 17. Isa. 41. 10, 13, 14.

14. Domnul* Se va lupta pentru voi; dar voi, staţi** liniştiţi.“ *Vers. 25. Deut. 1. 30; 3. 22; 20. 4. Ios. 10. 14, 42; 23. 3. 2 Cron. 20. 29. Neem. 4. 20. Isa. 31. 4. **Isa. 30. 15.

15. Domnul a zis lui Moise: „Ce rost au strigătele acestea? Spune copiilor lui Israel să pornească înainte.

16. Tu*, ridică-ţi toiagul, întinde-ţi mîna spre mare, şi despică-o; şi copiii lui Israel vor trece prin mijlocul mării ca pe uscat. *Vers. 21, 26. Cap. 7. 19.

17. Eu voi împietri* inima Egiptenilor, ca să intre în mare după ei. Şi Faraon şi toată oastea lui, carăle şi călăreţii lui, vor face să se arate slava** Mea. *Vers. 8. Cap. 7. 3. **Vers. 4.

18. Şi vor şti* Egiptenii că Eu sînt Domnul cînd Faraon, carăle şi călăreţii lui, vor face să se arate slava Mea.“ *Vers. 4.

19. Ingerul lui Dumnezeu, care* mergea înaintea taberei lui Israel, Şi-a schimbat locul, şi a mers înapoia lor, şi stîlpul de nor care mergea înaintea lor, şi-a schimbat locul, şi a stat înapoia lor. *Cap. 13. 21; 23. 20; 32. 34. Num. 20. 16. Isa. 63. 9.

20. El s'a aşezat între tabăra Egiptenilor şi tabăra lui Israel. Norul acesta* pe o parte era întunecos, iar pe cealaltă lumina noaptea. Şi toată noaptea cele două tabere nu s'au apropiat una de alta. *Isa. 8. 14. 2 Cor. 4. 3.

21. Moise şi-a întins* mîna spre mare. Şi Domnul a pus marea în mişcare printr'un vînt dinspre răsărit, care a suflat cu putere toată noaptea; el a uscat** marea, şi apele s'au despărţit† în două. *Vers. 16. **Ps. 66. 6. †Cap. 15. 8. Ios. 3. 16; 4. 23. Neem. 9. 11. Ps. 74. 13; 106. 9; 114. 3. Isa. 63. 12.

22. Copiii* lui Israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat, şi apele stăteau ca un zid** la dreapta şi la stînga lor. *Vers. 29. Cap. 15. 19. Num. 33. 8. Ps. 66. 6; 78. 13. Isa. 63. 16. 1. Cor. 10. 1. Evr. 11. 29. **Hab. 3. 10.

23. Egiptenii i-au urmărit; şi toţi caii lui Faraon, carăle şi călăreţii lui au intrat după ei în mijlocul mării.

24. In straja dimineţii, Domnul*, din stîlpul de foc şi de nor, S'a uitat spre tabăra Egiptenilor, şi a aruncat învălmăşala în tabăra Egiptenilor. *Ps. 77. 17, etc.

25. A scos roatele carălor şi le-a îngreuiat mersul. Egiptenii au zis atunci: „Haidem să fugim dinaintea lui Israel, căci Domnul Se* luptă pentru el împotriva Egiptenilor.“ *Vers. 14.

26. Domnul a zis lui Moise: „Intinde-ţi* mîna spre mare; şi apele au să se întoarcă peste Egipteni, peste carăle lor şi peste călăreţii lor.“ *Vers. 16.

27. Moise şi-a întins mîna spre mare. Şi în spre dimineaţă, marea şi-a luat* iarăş repeziciunea cursului, şi la apro-

pierea ei Egiptenii au luat-o la fugă;
dar Domnul a năpustit** pe Egipteni
în mijlocul mării. *Ios. 4. 18. **Cap. 15. 1, 7.

28. Apele s'au* întors, şi au** acoperit carăle, călăreţii şi toată oastea
lui Faraon, cari intraseră în mare după copiii lui Israel; niciunul măcar
n'a scăpat. *Hab. 3. 8, 13. **Ps. 106. 11.

29. Dar copiii* lui Israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat, în
timp ce apele stăteau ca un zid la
dreapta şi la stînga lor.
*Vers. 22. Ps. 77. 20; 78. 52, 53.

30. In ziua aceea, Domnul a izbăvit*
pe Israel din mîna Egiptenilor; şi Israel a văzut** pe Egipteni morţi pe
ţărmul mării. *Ps. 106. 8, 10. **Ps. 58. 10; 59. 10.

31. Israel a văzut mîna puternică, pe
care o îndreptase Domnul împotriva
Egiptenilor. Şi poporul s'a temut de
Domnul, şi a crezut* în Domnul şi în
robul Său Moise.
*Cap. 4. 31; 19. 9. Ps. 106. 12. Ioan. 2. 11; 11. 45.

Cîntarea de laudă.

15 1. Atunci* Moise şi copiii lui Israel au cîntat Domnului cîntarea
aceasta. Ei au zis:
„Voi cînta** Domnului, căci Şi-a arătat slava:
A năpustit în mare pe cal şi pe călăreţ. *Judc. 5. 1. 2 Sam. 22. 1. Ps. 106. 12. **Vers. 21.

2. Domnul este tăria mea şi temeiul
cîntărilor mele de* laudă:
El m'a scăpat.
El este Dumnezeul meu: pe El Il
voi lăuda;
El este Dumnezeul tatălui** meu:
pe El Il voi† preamări. *Deut. 10. 21.
Ps. 18. 2; 22. 3; 59. 17; 62. 6; 109. 1; 118. 14; 140. 7. Isa. 12. 2.
Hab. 3. 18, 19. **Cap. 3. 15, 16. †2 Sam. 22. 47. Ps. 99. 5;
118. 28. Isa. 25. 1.

3. Domnul este un războinic* viteaz:
Numele** Lui este Domnul.
*Ps. 24. 8. Apoc. 19. 11. **Cap. 6. 3. Ps. 83. 18.

4. El a aruncat în mare carăle* lui
Faraon şi oastea lui;
Luptătorii lui aleşi** au fost înghiţiţi în marea Roşie. *Cap. 14. 28. **Cap. 14. 7.

5. I-au acoperit* valurile,
Şi s'au pogorît** în fundul apelor,
ca o piatră. *Cap. 14. 28. **Neem. 9. 11.

6. Dreapta* Ta, Doamne, şi-a făcut
vestită tăria;
Mîna Ta cea dreaptă, Doamne, a
zdrobit pe vrăjmaşi. *Ps. 118. 15, 16.

7. Prin mărimea măreţiei* Tale,
Tu trînteşti la pămînt pe vrăjmaşii
Tăi;
Iţi deslănţuieşti mînia,
Şi ea-i mistuie** ca pe† o trestie.
*Deut. 33. 26. **Ps. 59. 13. †Isa. 5. 24; 47. 14.

8. La suflarea* nărilor Tale, s'au
îngrămădit apele,
S'au ridicat talazurile** ca un zid,
Şi s'au închegat valurile în mijlocul
mării. *Cap. 14. 21. 2 Sam. 22. 16. Iov. 4. 9. 2 Tes. 2. 8.
**Ps. 78. 13. Hab. 3. 10.

9. Vrăjmaşul* zicea: „Ii voi urmări,
îi voi ajunge,
Voi împărţi** prada de război;
Imi voi răzbuna pe ei,
Voi scoate sabia, şi-i voi nimici cu
mîna mea!“
*Judc. 5. 30. **Fac. 49. 27. Isa. 53. 12. Luc. 11. 22.

10. Dar Tu ai* suflat cu suflarea Ta:
Şi marea** i-a acoperit;
Ca plumbul s'au afundat
In adîncimea apelor.
*Cap. 14. 21. Ps. 117. 18. **Vers. 5. Cap. 14. 28.

11. Cine* este ca Tine între dumnezei, Doamne?
Cine este ca Tine minunat** în sfinţenie,
Bogat în fapte de laudă,
Şi făcător† de minuni? *2 Sam. 7. 22.
1 Reg. 8. 23. Ps. 71. 19; 86. 8; 89. 6, 8. Ier. 10. 6; 49. 19.
**Isa. 6. 3. †Ps. 77. 14.

12. Tu Ţi-ai întins mîna* dreaptă:
Şi i-a înghiţit pămîntul. *Vers. 6.

13. Prin îndurarea Ta, Tu ai* călăuzit,
Şi ai izbăvit pe poporul acesta;
Iar prin puterea Ta îl îndrepţi
Spre** locaşul sfinţeniei Tale.
*Ps. 77. 15, 20; 78. 52; 80. 1; 106. 9. Isa. 63. 12, 13. Ier. 2. 6.
**Ps. 78. 54.

14. Popoarele* vor afla lucrul acesta, şi se vor cutremura:
Apucă groaza** pe Filisteni,
*Num. 14. 14. Deut. 2. 25. Ios. 2. 9, 10. **Ps. 48. 6.

15. Se înspăimîntă* căpeteniile** Edomului,
Şi un tremur apucă pe† războinicii
lui Moab;
Toţi†† locuitorii Canaanului leşină deja inimă. *Fac. 36. 40. **Deut. 2. 4.
†Num. 22. 3. Hab. 3. 7. ††Ios. 5. 1.

16. Ii va apuca* teama şi spaima;
Iar văzînd măreţia braţului Tău,
Vor sta muţi ca** o piatră,
Pînă va trece poporul Tău, Doamne!
Pînă va trece
Poporul, pe care Ţi l-ai† răscumpărat. *Deut. 2. 25; 11. 25. Ios. 2. 9. **1 Sam. 25. 37.
†Cap. 19. 5. Deut. 32. 9. 2 Sam. 7. 23. Ps. 74. 2. Isa. 43. 1, 3;
51. 10. Ier. 31. 11. Tit. 2. 14. 1 Pet. 2. 9. 2 Pet. 2. 1.

17. Tu îi vei aduce şi-i vei aşeza* pe
muntele moştenirii Tale,

In locul, pe care Ţi l-ai pregătit ca locaş, Doamne,
La Templul **, pe care mînile Tale l-au întemeiat, Doamne!
*Ps. 44. 2; 80. 8. **Ps. 78. 54.

18. Şi Domnul* va împărăţi în veac şi în veci de veci.
*Ps. 10. 16; 29. 10; 146. 10. Isa. 57. 15.

19. Căci caii* lui Faraon, carăle şi călăreţii lui au intrat în mare,
Şi Domnul** a adus peste ei apele mării;
Dar copiii lui Israel au mers ca pe uscat prin mijlocul mării."
*Cap. 14. 23. Prov. 21. 31. **Cap. 14. 28, 29.

20. Maria*, proorociţa**, sora lui Aaron, a† luat în mînă o timpană, şi toate femeile au venit după ea, cu †† timpane şi jucînd. *Judc. 4. 4. 1 Sam. 10. 5. **Num. 26. 59. †1 Sam. 18. 6. ††Judc. 11. 34; 21. 21. 2 Sam. 6. 16. Ps. 68. 11, 25; 149. 3; 150. 4.

21. Maria răspundea* copiilor lui Israel:
**„Cîntaţi Domnului, căci Şi-a arătat slava:
A năpustit în mare pe cal şi pe călăreţ." *1 Sam. 18. 7. **Vers. 1.

Apele dela Mara.

22. Moise a pornit pe Israel dela marea Roşie. Au apucat înspre pustia* Şur; şi, după trei zile de mers în pustie, n'au găsit apă. *Fac. 16. 7; 25. 18.

23. Au ajuns la* Mara; dar n'au putut să bea apă din Mara, pentrucă era amară. De aceea locul acela a fost numit Mara *(Amărăciune)*. *Num. 33. 8.

24. Poporul a cîrtit* împotriva lui Moise, zicînd: „Ce avem să bem?"
*Cap. 16. 2; 17. 3.

25. Moise a strigat* către Domnul; şi Domnul i-a arătat un lemn, pe care l-a aruncat** în apă. Şi apa s'a făcut dulce. Acolo a dat Domnul† poporului legi şi porunci, şi acolo l-a pus la †† încercare. *Cap. 14. 10; 17. 4. Ps. 50. 15. **2 Reg. 2. 21; 4. 41. †Ios. 24. 25. ††Cap. 16. 4. Deut. 8. 2, 16. Judc. 2, 22; 3. 1, 4. Ps. 66. 10; 81. 7.

26. El a zis: „Dacă* vei asculta cu luare aminte glasul Domnului, Dumnezeului tău, dacă vei face ce este bine înaintea Lui, dacă vei asculta de poruncile Lui, şi dacă vei păzi toate legile Lui, nu te voi lovi cu niciuna din bolile** cu cari am lovit pe Egipteni; căci Eu sînt Domnul†, care te vindecă." *Deut. 7. 12, 15. **Deut. 28. 27, 60. †Cap. 23. 25. Ps. 41. 3, 4; 103. 3; 147. 3.

27. Au ajuns la* Elim, unde erau douăsprezece izvoare de apă şi şaptezeci de finici. Şi au tăbărît acolo, lîngă apă. *Num. 33. 9.

Cîrtirile în Sin. — Prepeliţele şi mana. Sabatul.

16 1. Toată adunarea copiilor lui Israel a* plecat din Elim; şi au ajuns în pustia Sin**, care este între Elim şi Sinai, în a cincisprezecea zi a lunii a doua după ieşirea lor din ţara Egiptului. *Num. 33. 10, 11. **Ezec. 30. 15.

2. Şi toată adunarea copiilor lui Israel a cîrtit* în pustia aceea împotriva lui Moise şi Aaron.
*Cap. 15. 24. Ps. 106. 25. 1 Cor. 10. 10.

3. Copiii lui Israel le-au zis: „Cum de* n'am murit loviţi de mîna Domnului în ţara Egiptului, cînd** şedeam lîngă oalele noastre cu carne, cînd mîncam pîne de ne săturam? Căci neaţi adus în pustia aceasta ca să faceţi să moară de foame toată mulţimea aceasta." *Plîn. 4. 9. **Num. 11. 4, 5.

4. Domnul a zis lui Moise: „Iată că voi face să vă ploaie pîne* din ceruri. Poporul va ieşi afară, şi va strînge, cît îi trebuie pentru fiecare zi, ca să-l pun la** încercare, şi să văd dacă va umbla sau nu după legea Mea.
*Ps. 78. 24, 25; 105. 40. Ioan. 6. 31, 32. 1 Cor. 10. 3. **Cap. 15. 25. Deut. 8. 2, 16.

5. In ziua a şasea, cînd vor pregăti ce au adus acasă, vor avea* de două ori mai mult de cît vor strînge în fiecare zi." *Vers. 22. Lev. 25. 21.

6. Moise şi Aaron au zis tuturor copiilor lui Israel: „Astăseară*, veţi înţelege că Domnul este Acela, care v'a scos din ţara Egiptului.
*Vers. 12, 13. Cap. 6. 7. Num. 16. 28, 29, 30.

7. Şi mîne dimineaţă, veţi vedea slava* Domnului; pentrucă v'a auzit cîrtirile împotriva Domnului; căci ce** sîntem noi, ca să cîrtiţi împotriva noastră?"
*Vers. 10. Isa. 35. 2; 40. 5. Ioan. 11. 4, 40. **Num. 16. 11.

8. Moise a zis: „Domnul vă va da astăseară carne de mîncat, şi mîne dimineaţă vă va da pîne să vă săturaţi, pentrucă a auzit Domnul cîrtirile, pe cari le-aţi rostit împotriva Lui; căci ce sîntem noi? Cîrtirile voastre nu se îndreaptă împotriva noastră, ci împotriva* Domnului."
*1 Sam. 8. 7. Luc. 10. 16. Rom. 13. 2.

9. Moise a zis lui Aaron: „Spune întregei adunări a copiilor lui Israel: „Apropiaţi-vă* înaintea Domnului; căci v'a auzit cîrtirile." *Num. 16. 16.

10. Şi, pe cînd vorbea Aaron întregei adunări a lui Israel, s'au uitat înspre pustie, şi iată că slava Domnului s'a * arătat în nor.
* Vers. 7. Cap. 13. 21. Num. 16. 19. 1 Reg. 8. 10, 11.

11. Domnul, vorbind lui Moise, a zis:

12. „Am * auzit cîrtirile copiilor lui Israel. Spune-le: „Intre cele ** două seri aveţi să mîncaţi carne, şi dimineaţa † vă veţi sătura de pîne; şi veţi şti că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.“ * Vers. 8. ** Vers. 6. † Vers. 7.

13. Seara, au venit nişte * prepeliţe şi au acoperit tabăra; şi, dimineaţa, s'a aşezat un strat gros de rouă ** în jurul taberii.
* Num. 11. 31. Ps. 78. 27, 28; 105. 40. ** Num. 11. 9.

14. Cînd s'a luat roua aceasta, pe faţa pustiei era ceva * mărunt ca nişte grăunţe, mărunt ca bobiţele de ghiaţă albă pe pămînt. * Num. 11. 7. Deut. 8. 3. Neem. 9. 15. Ps. 78. 24; 105. 40.

15. Copiii lui Israel s'au uitat la ea, şi au zis unul către altul: „Ce este aceasta?“ căci nu ştiau ce este. Moise le-a zis: „Este * pînea, pe care v'o dă Domnul ca hrană.
* Ioan. 6. 31, 49, 58. 1 Cor. 10. 3.

16. Iată ce a poruncit Domnul: „Fiecare din voi să strîngă cît îi trebuie pentru hrană, şi anume un * omer de cap, după numărul sufletelor voastre; fiecare să ia din ea pentru cei din cortul lui.“ * Vers. 36.

17. Israeliţii au făcut aşa; şi au strîns unii mai mult, alţii mai puţin.

18. In urmă o măsurau cu omerul, şi cine * strînsese mai mult, n'avea nimic de prisos, iar cine strînsese mai puţin, nu ducea lipsă de loc. Fiecare strîngea tocmai cît îi trebuia pentru hrană. * 2 Cor. 8. 15.

19. Moise le-a zis: „Nimeni să nu lase ceva din ea pînă a doua zi dimineaţă.“

20. N'au ascultat de Moise, şi s'au găsit unii, cari au lăsat ceva din ea pînă dimineaţa; dar a făcut viermi şi s'a împuţit. Moise s'a mîniat pe oamenii aceia.

21. Astfel, în toate dimineţile, fiecare strîngea cît îi trebuia pentru hrană; şi, cînd venea căldura soarelui, se topea.

22. In ziua a şasea, au strîns hrană îndoit, şi anume doi omeri de fiecare. Toţi fruntaşii adunării au venit şi au spus lui Moise lucrul acesta.

23. Şi Moise le-a zis: „Domnul a poruncit aşa. Mîne este ziua de * odihnă, Sabatul închinat Domnului; coaceţi ce aveţi de copt, fierbeţi ce aveţi de fiert, şi păstraţi pînă a doua zi dimineaţa tot ce va rămînea!“
* Fac. 2. 3. Cap. 20. 8; 31. 15; 35. 3. Lev. 23. 3.

24. Au lăsat-o pînă a doua zi dimineaţa, cum poruncise Moise; şi nu s'a * împuţit, şi n'a făcut viermi.
* Vers. 20.

25. Moise a zis: „Mîncaţi-o azi, căci este ziua Sabatului; azi nu veţi găsi mană pe cîmp.

26. Veţi strînge timp * de şase zile; dar în ziua a şaptea, care este Sabatul, nu va fi.“ * Cap. 20. 9, 10.

27. In ziua a şaptea, unii din popor au ieşit să strîngă mană, şi n'au găsit.

28. Atunci Domnul a zis lui Moise: „Pînă cînd aveţi de gînd să nu păziţi * poruncile şi legile Mele?
* 2 Reg. 17. 14. Ps. 78. 10, 22; 106. 13.

29. Vedeţi că Domnul v'a dat Sabatul; de aceia vă dă în ziua a şasea hrană pentru două zile. Fiecare să rămînă la locul lui, şi, în ziua a şaptea, nimeni să nu iasă din locul în care se găseşte.“

30. Şi poporul s'a odihnit în ziua a şaptea.

31. Casa lui Israel a numit hrana aceasta „mană“. Ea semăna * cu bobul de coriandru; era albă, şi avea un gust de turtă cu miere. * Num. 11. 7, 8.

32. Moise a zis: „Iată ce a poruncit Domnul: „Să se păstreze un omer plin cu mană pentru urmaşii voştri, ca să vadă şi ei pînea pe care v'am dat-o s'o mîncaţi în pustie, după ce v'am scos din ţara Egiptului.“

33. Şi Moise a zis lui Aaron *: „Ia un vas, pune în el un omer plin cu mană[1], şi aşează-l înaintea Domnului, ca să fie păstrat pentru urmaşii voştri.“ * Evr. 9. 4

34. După porunca dată de Domnul lui Moise, Aaron l-a pus * înaintea chivotului mărturiei, ca să fie păstrat.
* Cap. 25. 16, 21; 40. 20. Num. 17. 10. Deut. 10. 5. 1 Reg. 8. 9.

35. Copiii lui Israel au mîncat mană patruzeci * de ani, pînă ** la sosirea lor într'o ţară locuită; au mîncat mană pînă la sosirea lor la hotarele ţării Canaanului. * Num. 33. 38. Deut. 8. 2, 3. Neem. 9. 20, 21. Ioan. 6. 31, 49. ** Ios. 5. 12. Neem. 9. 15.

1. Mana, numită aşa pentrucă Israeliţii, cînd au văzut-o întîia dată, au strigat: „Man hu = ce este aceasta“? (stih 15).

36. Omerul este a zecea parte dintr'o efă.

Refidim. — Stînca din Horeb.

17 1. Toată* adunarea copiilor lui Israel a plecat din pustia Sin, după călătoriile zilnice, pe cari poruncise Domnul să le facă; şi au tăbărît la Refidim. Acolo poporul n'a găsit apă de băut. *Cap. 16. 1. Num. 33. 12, 14.

2. Atunci poporul* a căutat ceartă cu Moise. Ei au zis: „Dă-ne apă să bem!“ Moise le-a răspuns: „Pentruce căutaţi ceartă cu mine? Pentruce ispitiţi** pe Domnul?“ *Num. 20. 3, 4. **Deut. 6. 16. Ps. 78. 18, 41. Isa. 7. 12. Mat. 4. 7. 1 Cor. 10. 9.

3. Poporul stătea acolo, chinuit de sete, şi cîrtea* împotriva lui Moise. El zicea: „Pentruce ne-ai scos din Egipt, ca să ne faci să murim de sete aici cu copiii şi turmele noastre?“ *Cap. 16. 2.

4. Moise a strigat* către Domnul, şi a zis: „Ce să fac cu poporul acesta? Incă puţin, şi au să mă** ucidă cu pietre.“ *Cap. 14. 15. **1 Sam. 30. 6. Ioan 8. 59; 10. 31.

5. Domnul a zis lui Moise: „Treci* înaintea poporului, şi ia cu tine vreo cîţiva din bătrînii lui Israel; ia-ţi în mînă şi toiagul cu care ai** lovit rîul, şi porneşte! *Ezec. 2. 6. **Cap. 7. 20. Num. 20. 8.

6. Iată*, Eu voi sta înaintea ta pe stînca Horebului; vei lovi stînca, şi va ţîşni apă din ea, şi poporul va bea.“ Moise a făcut aşa, în faţa bătrînilor lui Israel. *Num. 20. 10, 11. Ps. 78. 15, 20; 105. 41; 114. 8. 1 Cor. 10. 4.

7. El a numit locul acela „Masa* şi Meriba“ *(Ispită şi ceartă)*, căci copiii lui Israel se certaseră, şi ispitiseră pe Domnul, zicînd: „Este oare Domnul în mijlocul nostru, sau nu este?“ *Num. 20. 13. Ps. 81. 7; 95. 8. Evr. 3. 8.

Infrîngerea lui Amalec.

8. Amalec* a venit să bată pe Israel la Refidim. *Fac. 36. 12. Num. 24. 20. Deut. 25. 17. 1 Sam. 15. 2.

9. Atunci Moise a zis lui* Iosua: „Alege nişte bărbaţi, şi ieşi de luptă împotriva lui Amalec. Iar eu voi sta mîne pe vîrful dealului cu toiagul** lui Dumnezeu în mînă.“ *Fapt. 7. 45. Evr. 4. 8. **Cap. 4. 20.

10. Iosua a făcut ce-i spusese Moise, şi a ieşit să lupte împotriva lui Amalec. Iar Moise, Aaron şi Hur s'au suit pe vîrful dealului.

11. Cînd îşi ridica* Moise mîna, era mai tare Israel; şi cînd îşi lăsa mîna în jos, era mai tare Amalec. *Iac. 5. 16.

12. Mînile lui Moise fiind trudite, ei au luat o piatră, au pus-o subt el, şi el a şezut pe ea. Aaron şi Hur îi sprijineau mînile, unul deoparte, iar altul de alta; şi mînile lui au rămas întinse pînă la asfinţitul soarelui.

13. Şi Iosua a biruit pe Amalec şi poporul lui, cu tăişul săbiei.

14. Domnul a zis lui Moise: „Scrie* lucrul acesta în carte, ca să se păstreze aducerea aminte, şi spune lui Iosua că voi** şterge pomenirea lui Amalec de subt ceruri.“ *Cap. 34. 27. **Num. 24. 20. Deut. 25. 19. 1 Sam. 15. 3, 7; 30. 1, 17. 2 Sam. 8. 12. Ezra 9. 14.

15. Moise a zidit un altar, şi i-a pus numele „Domnul, steagul meu[1].“

16. El a zis: „Pentrucă şi-a ridicat mîna împotriva scaunului de domnie al Domnului, Domnul va purta război împotriva lui Amalec, din neam în neam!“

Ietro la Moise.

18 1. Ietro*, preotul Madianului, socrul lui Moise, a aflat tot ce făcuse Dumnezeu** pentru Moise şi poporul Său Israel; a aflat că Domnul scosese pe Israel din Egipt. *Cap. 2. 16; 3. 1. **Ps. 44. 1; 77. 14, 15; 78. 4; 105. 5, 43; 106. 2, 8.

2. Ietro, socrul lui Moise, a luat pe Sefora, nevasta lui Moise, care fusese trimeasă acasă.

3. A luat şi pe cei doi* fii ai Seforei; unul se numea Gherşom** *(Străin)*, căci Moise zisese: „Locuiesc ca străin într'o ţară străină,“ *Fapt. 7. 29. **Cap. 2. 22.

4. iar celalt se numea Eliezer *(Ajutorul lui Dumnezeu)*, căci zisese: „Dumnezeul tatălui meu mi-a ajutat, şi m'a scăpat de sabia lui Faraon.“

5. Ietro, socrul lui Moise, a venit cu fiii şi nevasta lui Moise în pustie unde tăbăra el, la muntele* lui Dumnezeu. *Cap. 3. 1, 12.

6. A trimes vorbă lui Moise să-i spună: „Eu, socrul tău Ietro, vin la tine cu nevastă-ta şi cu cei doi fii ai tăi.“

7. Moise a ieşit* înaintea socrului său, s'a aruncat cu faţa la pămînt, şi l-a sărutat**. S'au întrebat unul pe altul de sănătate, şi au intrat în cortul lui Moise. *Fac. 14. 17; 18. 2; 19. 1. 1 Reg. 2. 19. **Fac. 29. 13; 33. 4.

8. Moise a istorisit socrului său tot ce făcuse Domnul împotriva lui Fa-

1. Evreieşte: Jehova-nisi.

raon şi împotriva Egiptului, din pricina lui Israel, toate suferinţele cari veniseră peste ei pe drum, şi cum îi izbăvise * Domnul din ele.

* Ps. 78. 42; 81. 7; 106. 10; 107. 2.

9. Ietro s'a bucurat pentru tot binele, pe care-l făcuse Domnul lui Israel, şi pentru că-l izbăvise din mîna Egiptenilor.

10. Şi Ietro a zis: „Binecuvîntat * să fie Domnul, care v'a izbăvit din mîna Egiptenilor şi din mîna lui Faraon, El, care a izbăvit poporul din mîna Egiptenilor! * Fac. 14. 20. 2 Sam. 18. 28. Luc. 1. 68.

11. Cunosc acum că Domnul este * mai mare decît toţi dumnezeii; căci ** în lucrul în care s'au purtat † cu trufie, El a fost mai pesus de ei." * 2 Cron. 2. 5. Ps. 95. 3; 97. 9; 135. 5. ** Cap. 1. 10, 16, 22; 5. 2, 7; 14. 8, 18. † 1 Sam. 2. 3. Neem. 9. 10, 16, 29. Iov 40. 11, 12. Ps. 31, 23; 119. 21. Luc. 1. 51.

12. Ietro, socrul lui Moise, a adus lui Dumnezeu o ardere de tot şi o jertfă de mîncare. Aaron şi toţi bătrînii lui Israel au venit şi au luat parte la masă cu socrul lui Moise, înaintea * lui Dumnezeu. * Deut. 12. 7. 1 Cron. 29. 22. 1 Cor. 10. 18. 21, 31.

Judecătorii.

13. A doua zi, Moise s'a aşezat să judece poporul; şi poporul a stat înaintea lui de dimineaţa pînă seara.

14. Socrul lui Moise a văzut tot ce făcea el pentru popor, şi a zis: „Ce faci tu acolo cu poporul acela? De ce stai singur, şi tot poporul stă înaintea ta, de dimineaţa pînă seara?"

15. Moise a răspuns socrului său: „Poporul vine * la mine ca să ceară sfat lui Dumnezeu. * Lev. 24. 12. Num. 15. 34.

16. Cînd au vreo treabă *, vin la mine; eu judec între ei, şi fac cunoscut ** poruncile lui Dumnezeu şi legile Lui." * Cap. 23. 7; 24. 14. Deut. 17. 8. 2 Sam. 15. 3. Iov 31. 13. Fapt. 18. 15. 1 Cor. 6. 1. ** Lev. 24. 15. Num. 15. 35; 27. 6 etc.; 36. 6, 7, 8, 9.

17. Socrul lui Moise i-a zis: „Ce faci tu nu este bine.

18. Te istoveşti singur, şi vei istovi şi poporul acesta, care este cu tine; căci lucrul este mai pe sus de puterile tale şi nu-l vei putea face * singur. * Num. 11. 14, 17. Deut. 1. 9, 12.

19. Acum ascultă glasul meu; am să-ţi dau un sfat, şi Dumnezeu * va fi cu tine! Fii tîlmaciul poporului ** înaintea lui Dumnezeu, şi du † pricinile înaintea lui Dumnezeu.

* Cap. 3. 12. ** Cap. 4. 16; 20. 19. Deut. 5. 5. † Num. 27. 5.

20. Invaţă-i * poruncile şi legile; şi arată-le calea **, pe care trebuie s'o urmeze şi ce † trebuie să facă."

* Deut. 4. 1, 5; 5. 1; 6. 1, 2; 7. 11. ** Ps. 143. 8. † Deut. 1. 18.

21. Alege din tot poporul oameni * destoinici **, temători de Dumnezeu, oameni de încredere †, vrăjmaşi †† ai lăcomiei; pune-i peste popor drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cinci zeci şi căpetenii peste zece. * Vers. 25. Deut. 1. 15, 16; 16. 18. 2 Cron. 19. 5—10. Fapt. 6. 3. ** Fac. 42. 18. 2 Sam. 23. 3. 2 Cron. 19. 9. † Ezec. 18. 8. †† Deut. 16. 19.

22. Ei să judece poporul în tot timpul *; să aducă ** înaintea ta toate pricinile însemnate, iar pricinile cele mai mici, să le judece ei înşişi. In felul acesta îţi vei uşura sarcina, căci † o vor purta şi ei împreună cu tine. * Vers. 26. ** Vers. 26. Lev. 24. 11. Num. 15. 33; 27. 2; 36. 1. Deut. 1. 17; 17. 8. † Num. 11. 17.

23. Dacă vei face lucrul acesta, şi dacă Dumnezeu îţi va porunci aşa, vei putea * face faţă lucrurilor, şi tot poporul acesta va ajunge fericit la ** locul lui."

* Vers. 18. ** Fac. 18. 33; 30. 25. Cap. 16. 29. 2 Sam. 19. 39.

24. Moise a ascultat sfatul socrului său, şi a făcut tot ce spusese el.

25. Moise * a ales oameni destoinici din tot Israelul, şi i-a pus căpetenii ale poporului, căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci şi căpetenii peste zece.

* Deut. 1. 15. Fapt. 6. 5.

26. Ei judecau * poporul în tot timpul; aduceau înaintea lui Moise pricinile ** grele, iar toate pricinile mici le judecau ei înşişi. * Vers. 22. ** Iov 29. 16.

27. Apoi Moise a trimes * pe socrul său în ţara lui. * Num. 10. 29, 30.

Pustia şi muntele Sinai.

19 1. In luna a treia după ieşirea lor din ţara Egiptului, copiii lui Israel au ajuns * în ziua aceea în pustia Sinai. * Num. 33. 15

2. După ce au plecat dela Refidim *, au ajuns în pustia Sinai, şi au tăbărît în pustie. Israel a tăbărît acolo, în faţa muntelui **. * Cap. 17. 1, 8. ** Cap. 3. 1, 12.

3. Moise * s'a suit la Dumnezeu. Şi Domnul l-a chemat ** de pe munte, zicînd: „Aşa să vorbeşti casei lui Iacov, şi să spui copiilor lui Israel:

* Cap. 20. 21. Fapt. 7. 38. ** Cap. 3. 4.

4. „Aţi * văzut ce am făcut Egiptului, şi cum v'am purtat ** pe aripi de vultur şi v'am adus aici la Mine.

* Deut. 29. 2. ** Deut. 32. 11. Isa. 63. 9. Apoc. 12. 14.

5. Acum*, dacă veţi asculta glasul Meu, şi dacă veţi păzi legămîntul Meu, veţi fi ai Mei** dintre toate popoarele, căci tot pămîntul† este al Meu;
* Deut. 5. 2. ** Deut. 4. 20; 7. 6; 14. 2, 21; 26. 18; 32. 8, 9. 1 Reg. 8. 53. Ps. 135. 4. Cînt. 8. 12. Isa. 41. 8; 43. 1. Ier. 10. 16. Mal. 3. 17. Tit. 2. 14. † Cap. 9. 29. Deut. 10. 14. Iov. 41. 11. Ps. 24. 1; 50. 12. 1 Cor. 10. 26, 28.

6. Imi veţi fi o împărăţie* de preoţi şi un neam sfînt**. Acestea sînt cuvintele pe cari le vei spune copiilor lui Israel.“
* Deut. 33. 2, 3, 4. 1 Pet. 2. 5, 9. Apoc. 1. 6; 5. 10; 20. 6. ** Lev. 20, 24, 26. Deut. 7. 6; 26. 19; 28. 9. Isa. 62. 12. 1 Cor. 3. 17. 1 Tes. 5. 27.

7. Moise a venit de a chemat pe bătrînii poporului, şi le-a pus înainte toate cuvintele acestea, cum îi poruncise Domnul.

8. Tot* poporul a răspuns: „Vom face tot ce a zis Domnul!“ Moise a spus Domnului cuvintele poporului.
* Cap. 24. 3, 7. Deut. 5. 27; 26. 17.

9. Şi Domnul a zis lui Moise: „Iată, voi veni la tine într'un nor* gros, pentruca** să audă poporul cînd îţi voi vorbi, şi să aibă totdeauna încredere† în tine.“ Moise a spus Domnului cuvintele poporului.
* Vers. 16. Cap. 20. 21; 24. 15, 16. Deut. 4. 11. Ps. 18. 11, 12; 97. 2. Mat. 17. 5. ** Deut. 4. 12, 36. Ioan 12. 29, 30. † Cap. 14. 31.

Pregătirea pentru primirea Legii.

10. Şi Domnul a zis lui Moise: „Du-te la popor, sfinţeşte-i* azi şi mîne, şi pune-i să-şi spele** hainele.
*Lev. 11. 44, 45. Evr. 10. 22. **Vers. 14. Fac. 35. 2. Lev. 15. 5.

11. Să fie gata pentru a treia zi; căci a treia zi Domnul Se* va pogorî, în faţa întregului popor, pe muntele Sinai.
*Vers. 16, 18. Cap. 34. 35. Deut. 33. 2.

12. Să hotărăşti poporului anumite margini dejurîmprejur, şi să spui: „Să nu cumva să vă suiţi pe munte sau să vă atingeţi de poalele lui. Oricine se* va atinge de munte, va fi pedepsit cu moartea.
* Evr. 12. 20.

13. Nici o mînă să nu se atingă de el; ci pe oricine se va atinge, să-l omoare cu pietre, sau să-l străpungă cu săgeţi: dobitoc sau om, nu va trăi.“ Cînd va suna trîmbiţa*, ei vor înainta spre munte.“
*Vers. 16, 19

14. Moise s'a pogorît de pe munte la popor: a sfinţit* poporul, şi ei şi-au spălat hainele.
*Vers. 10.

15. Şi a zis poporului: „Fiţi gata* în trei zile; să nu vă apropiaţi de vreo** femeie.“
*Vers. 11. **1 Sam. 21. 4, 5. Zah. 7. 3. 1 Cor. 7. 5.

16. A treia zi dimineaţa, au fost* tunete, fulgere, şi un nor** gros pe munte; trîmbiţa răsuna† cu putere, şi tot poporul din tabără a fost†† apucat de spaimă.
*Ps. 77. 18. Evr. 12. 18, 19. Apoc. 4. 5; 8. 5; 11. 19. **Vers. 9. Cap. 40. 34. 2 Cron. 5. 14. † Apoc. 1. 10; 4. 1. †† Evr. 12. 21.

17. Moise* a scos poporul din tabără, spre întîmpinarea lui Dumnezeu, şi s'au aşezat la poalele muntelui.
* Deut. 4. 10.

18. Muntele* Sinai era tot numai fum, pentrucă Domnul Se pogorîse pe el în mijlocul focului**. Fumul† acesta se înălţa ca fumul unui cuptor, şi tot†† muntele se cutremura cu putere.
* Deut. 4. 11; 33. 2. Judc. 5. 5. Ps. 68. 7, 8. Isa. 6. 4. Hab. 3. 3. ** Cap. 3. 2; 24. 17. 2 Cron. 7. 1, 2, 3. † Fac. 15. 17. Ps. 144. 5. Apoc. 15. 8. †† Ps. 68. 8; 77. 18; 114. 7. Ier. 4. 24. Evr. 12. 26.

19. Trîmbiţa răsuna* tot mai puternic. Moise** vorbea, şi Dumnezeu† îi răspundea cu glas tare.
* Vers. 13. ** Evr. 12. 21. † Neem. 9. 13. Ps. 81. 7.

20. Domnul S'a pogorît pe muntele Sinai, şi anume pe vîrful muntelui. Domnul a chemat pe Moise pe vîrful muntelui. Şi Moise s'a suit sus.

21. Domnul a zis lui Moise: „Pogoară-te şi porunceşte poporului cu totdinadinsul să nu dea busna spre Domnul, ca* să se uite, pentru ca nu cumva să piară un mare număr dintre ei.
* Cap. 3. 5. 1 Sam. 6. 19.

22. Preoţii, cari se apropie de Domnul, să se sfinţească* şi ei, ca nu cumva să-i lovească** Domnul cu moartea.“
* Lev. 10. 3. ** 2 Sam. 6. 7, 8.

23. Moise a zis Domnului: „Poporul nu va putea să se suie pe muntele Sinai, căci ne-ai oprit cu totdinadinsul, zicînd: „Hotărăşte* anumite margini în jurul muntelui, şi sfinţeşte-l.“
* Vers. 12. Ios. 3. 4.

24. Domnul i-a zis: „Du-te, pogoară-te, şi suie-te apoi iarăş cu Aaron; dar preoţii şi poporul să nu dea busna să se suie la Domnul, ca nu cumva să-i lovească cu moartea.“

25. Moise s'a pogorît la popor, şi i-a spus aceste lucruri.

Cele 10 porunci.

20 1. Atunci Dumnezeu a rostit toate* aceste cuvinte, şi a zis:
* Deut. 5. 22.

2. „Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos** din ţara Egiptului, din casa robiei.
* Lev. 26. 1, 13. Deut. 5. 6. Ps. 81. 10. Osea 13. 4. ** Cap. 13. 3.

3. Să* nu ai alţi dumnezei afară de Mine.
* Deut. 5. 7; 6. 14. 2 Reg. 17. 35. Ier. 25. 6; 35. 15.

4. Să* nu-ţi faci chip cioplit, nici vreo înfăţişare a lucrurilor cari sînt sus în ceruri, sau jos pe pămînt, sau în apele mai de jos de cît pămîntul.
*Lev. 26. 1. Deut. 4. 16; 5. 8; 27. 15. Ps. 97. 7.

5. Să nu* te închini înaintea lor, şi să nu le slujeşti; căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sînt un Dumnezeu gelos**, care† pedepsesc nelegiuirea părinţilor în copii pînă la al treilea şi la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc, *Cap. 23. 24. Ios. 23. 7. 2 Reg. 17. 35. Isa. 44. 15, 19. **Cap. 34. 14. Deut. 4. 24; 6. 15. Ios. 24. 19. Nah. 1. 2. †Cap. 34. 7. Lev. 20. 5; 26. 39, 40. Num. 14. 18, 33. 1 Reg. 21. 29. Iov. 5. 4; 21. 19. Ps. 79. 8; 109. 14. Isa. 14. 20, 21; 65. 6, 7. Ier. 2. 9; 32. 18.

6. şi Mă îndur* pînă la al miilea neam de cei ce Mă iubesc şi păzesc poruncile Mele.
*Cap. 34. 7. Deut. 7. 9. Ps. 89. 34. Rom. 11. 28.

7. Să* nu iei în deşert Numele Domnului, Dumnezeului tău; căci Domnul** nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deşert Numele Lui.
*Cap. 23. 1. Lev. 19. 12. Deut. 5. 11. Ps. 15. 4. Mat. 5. 33. **Mic. 6. 11.

8. Adu-ţi* aminte de ziua de odihnă, ca s'o sfinţeşti.
*Cap. 31. 13, 14. Lev. 19. 3, 30; 26. 2. Deut. 5. 12.

9. Să lucrezi* şase zile, şi să-ţi faci lucrul tău. *Cap. 23. 12; 31. 15; 34. 21. Lev. 23. 3. Ezec. 20. 12. Luc. 13. 14.

10. Dar ziua a* şaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul** care este în casa ta.
*Fac. 2. 2, 3. Cap. 16. 26; 31, 15. **Neem. 13. 16, 17, 18, 19.

11. Căci în şase zile* a făcut Domnul cerurile, pămîntul şi marea, şi tot ce este în ele, iar în ziua a şaptea S'a odihnit: de aceea a binecuvîntat Domnul ziua de odihnă şi a sfinţit-o. *Fac. 2. 2.

12. Cinsteşte* pe tatăl tău şi pe mama ta, pentruca să ţi se lungească zilele în ţara, pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău. *Cap. 23. 26. Lev. 19. 3. Deut. 5. 16. Ier. 35. 7, 18, 19. Mat. 15. 4; 19. 19. Marc. 7. 10; 10. 19. Luc. 18. 20. Efes. 6. 2.

13. Să* nu ucizi.
*Deut. 5. 17. Mat. 5. 21. Rom. 13. 9.

14. Să* nu preacurveşti.
*Deut. 5. 18. Mat. 5. 27.

15. Să* nu furi.
*Lev. 19. 11. Deut. 5. 19. Mat. 19. 18. Rom. 13. 9. 1 Tes. 4. 6.

16. Să* nu mărturiseşti strîmb împotriva aproapelui tău.
*Cap. 23. 1. Deut. 5. 20; 19. 16. Mat. 19. 18.

17. Să* nu pofteşti casa aproapelui tău; să** nu pofteşti nevasta aproapelui tău, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici vreun alt lucru, care este al aproapelui tău. *Deut. 5. 21. Mic. 2. 2. Hab. 2. 9. Luc. 12. 15. Fapt. 20. 33. Rom. 7. 7; 13. 9. Efes. 5. 3, 5. Evr. 13. 5. **Iov. 31. 9. Prov. 6. 29. Ier. 5 8. Mat. 5. 28.

Spaima poporului; legea altarului.

18. Tot* poporul auzea** tunetele şi sunetul trîmbiţei şi vedea flacările muntelui, care fumega†. La privelişte aceasta, poporul tremura, şi stătea în depărtare.
*Evr. 12. 18. **Apoc. 1. 10, 12. †Cap. 19. 18.

19. Ei au zis lui Moise: „Vorbeşte-ne* tu însuţi, şi te vom asculta: dar să** nu ne mai vorbească Dumnezeu, ca să nu murim.“
*Deut. 5. 27; 18. 16. Gal. 3. 19, 20. Evr. 12. 19. **Deut. 5. 25.

20. Moise a zis poporului: „Nu vă* spăimîntaţi; căci** Dumnezeu a venit tocmai ca să vă pună la încercare, şi ca să aveţi frica† Lui înaintea ochilor voştri, pentru ca să nu păcătuiţi.“
*1 Sam. 12. 20. Isa. 41. 10, 13. **Fac. 22. 1. Deut. 13. 3. †Deut. 4. 10; 6. 2; 10. 12; 17. 13, 19; 19. 20; 28. 58. Prov. 3. 7; 16. 6. Isa. 8. 13.

21. Poporul stătea în depărtare; iar Moise s'a apropiat de norul* în care era Dumnezeu. *Cap. 19. 16. Deut. 5. 5. 1 Reg. 8. 12.

22. Domnul a zis lui Moise: „Aşa să vorbeşti copiilor lui Israel: „Aţi văzut că v'am vorbit din* ceruri.
*Deut. 4. 36. Neem. 9. 13.

23. Să nu faceţi dumnezei de argint şi dumnezei de aur, ca să-i puneţi alături* de Mine; să nu vă faceţi alţi dumnezei. *Cap. 32. 1, 2, 4. 1 Sam. 5. 4, 5. 2 Reg. 17. 33. Ezec. 20. 39; 43. 8. Dan. 5. 4, 23. Tef. 1. 5. 2 Cor. 6. 14, 15, 16.

24. Să-Mi ridici un altar de pămînt, pe care să-ţi aduci arderile-de-tot şi jertfele de mulţămire, oile* şi boii. In oriçe** loc în care Imi voi aduce aminte de Numele Meu, voi veni la tine, şi te voi† binecuvînta. *Lev. 1. 2. **Deut. 12. 5, 11, 21; 14. 23; 16. 6, 11; 26. 2. 1 Reg. 8. 43; 9. 3. 2 Cron. 6. 6; 7. 16; 12. 13. Ezra 6. 12. Neem. 1. 9. Ps. 74. 7. Ier. 7. 10, 12. †Fac. 12. 2. Deut. 7. 13.

25. Dacă-Mi* vei ridica un altar de piatră, să nu-l zideşti din pietre cioplite; căci cum îţi vei pune dalta în piatră, o vei pîngări. *Deut. 27. 5. Ios. 8. 31.

26. Să nu te sui la altarul Meu pe trepte, ca să nu ţi se descopere goliciunea înaintea lui.“

Despre slobozenie şi viaţă.

21 1. „Iată legile, pe cari le vei* pune înaintea lor. *Cap. 24. 3, 4. Deut. 4. 14; 6. 1.

2. Dacă* vei cumpăra un rob evreu, să slujească şase ani ca rob; dar în

al şaptelea, să iasă slobod, fără să plătească nimic ca despăgubire.
* Lev. 25. 39, 40, 41. Deut. 15. 12. Ier. 34. 14.

3. Dacă a intrat singur, să iasă singur; dacă era însurat, să iasă şi nevastă-sa împreună cu el.

4. Dacă stăpînul lui i-a dat o nevastă, şi a avut fii şi fiice cu ea, nevasta şi copiii să fie ai stăpînului lui, iar el să iasă singur.

5. Dacă robul* va zice: „Eu iubesc pe stăpînul meu, pe nevastă-mea şi copiii mei, şi nu vreau să ies slobod,"
* Deut. 15. 16, 17.

6. atunci stăpînul lui să-l ducă înaintea* lui Dumnezeu, să-l apropie de uşă sau de stîlpul uşii, şi stăpînul lui să-i** găurească urechea cu o sulă, şi robul să rămînă pentru totdeauna în slujba lui. * Cap. 12. 12; 22. 8, 28. ** Ps. 40. 6.

7. Dacă un om îşi va* vinde fata ca roabă, ea să nu iasă cum** ies robii.
* Neem. 5. 5. ** Vers. 2, 3.

8. Dacă nu va plăcea stăpînului ei, care o luase de nevastă, el să-i înlesnească răscumpărarea; dar nu va avea dreptul s'o vîndă unor străini, dacă nu-şi va ţinea cuvîntul.

9. Dacă o dă de nevastă fiului său, să se poarte cu ea după dreptul fiicelor.

10. Dacă-i va lua o altă nevastă, nu va scădea nimic pentru cea dintîi din hrană, din îmbrăcăminte, şi din dreptul* ei de soţie. * 1 Cor. 7. 5.

11. Dacă nu-i face aceste trei lucruri, ea va putea ieşi, fără nicio despăgubire, fără să dea bani.

Legi in privinţa uciderii.

12. Cine va lovi* pe altul cu o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea. * Fac. 9. 6. Lev. 24. 17. Num. 35. 30, 31. Mat. 26. 52.

13. Dacă nu* i-a întins laţuri, şi dacă Dumnezeu l-a făcut** să-i cadă în mînă, îţi voi† hotărî un loc unde va putea să fugă. * Num. 35. 22. Deut. 19. 4, 5. ** 1. Sam. 24. 4, 10, 18. † Num. 35. 11. Deut. 19. 3. Ios. 20. 2.

14. Dar dacă lucrează* cineva cu răutate împotriva aproapelui său, folosindu-se de viclenie ca să-l omoare, chiar şi dela** altarul Meu să-l smulgi, ca să fie omorît. * Num. 15. 30; 35. 20. Deut. 19. 11, 12. Evr. 10. 26. ** 1 Reg. 2. 28–34. 2 Reg. 11. 15.

Necinstirea părinţilor.

15. Cine va lovi pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.

16. Cine* va fura un om, şi-l va** vinde sau îl va ţinea în mînile† lui, să fie pedepsit cu moartea.
* Deut. 24. 7. ** Fac. 37. 28. † Cap. 22. 4.

17. Cine* va blestema pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea. * Lev. 20. 9. Prov. 20. 20. Mat. 15. 4. Marc. 7. 10.

Legi privitoare la vătămarea trupului.

18. Dacă se vor certa doi oameni, şi unul din ei va lovi pe celalt cu o piatră sau cu pumnul, fără să-i pricinuiască moartea, dar silindu-l să stea în pat,

19. cel ce l-a lovit să nu fie pedepsit, dacă celalt se va scula şi se va plimba afară, sprijinit pe un toiag*. Numai să-l despăgubească pentru încetarea lucrului lui şi să-l îngrijească pînă la vindecare. * 2 Sam. 3. 29.

20. Dacă un om va lovi cu băţul pe robul său, fie bărbat fie femeie, şi robul moare subt mîna lui, stăpînul să fie pedepsit.

21. Dar dacă mai trăieşte o zi sau două, stăpînul să nu fie pedepsit; căci este argintul* lui. * Lev. 25. 45, 46.

22. Dacă se ceartă doi oameni, şi lovesc pe o femeie însărcinată, şi o fac doar să nască înainte de vreme, fără altă nenorocire, să fie pedepsiţi cu o gloabă*, pusă de bărbatul femeii, şi pe care o vor plăti după hotărîrea judecătorilor. * Vers. 30. Deut. 22. 18, 19.

23. Dar dacă se întîmplă o nenorocire, vei da viaţă pentru viaţă,

24. ochi* pentru ochi, dinte pentru dinte, mînă pentru mînă, picior pentru picior, * Lev. 24. 20. Deut. 19. 21. Mat. 5. 38.

25. arsură pentru arsură, rană pentru rană, vînătaie pentru vînătaie.

26. Dacă un om loveşte ochiul robului său, fie bărbat fie femeie, şi-l face să-şi piardă ochiul, să-i dea drumul, ca despăgubire pentru ochiul lui.

27. Şi dacă face să cadă un dinte robului său, fie bărbat fie femeie, ca despăgubire pentru dintele lui, să-i dea drumul.

28. Dacă un bou va împunge şi va omorî pe un bărbat sau pe o femeie*, boul să fie ucis cu pietre, carnea să nu i se mănînce, iar stăpînul boului să nu fie pedepsit. * Fac. 9. 5.

29. Dar dacă boul avea obicei mai înainte să împungă, şi stăpînul fusese înştiinţat de lucrul acesta, şi nu l-a închis, boul să fie ucis cu pietre, dacă va ucide un bărbat sau o femeie, şi stăpînul lui să fie pedepsit cu moartea.

30. Dacă i se pune stăpînului un preţ pentru răscumpărarea* vieţii lui, va plăti tot ce i se va cere. *Vers. 22. Num. 35. 31.

31. Cînd boul va împunge pe un băiat sau pe o fată, i se va face după legea aceasta;

32. dar dacă boul împunge pe un rob, fie bărbat fie femeie, să se dea trei* sicli de argint stăpînului robului, şi boul** să fie ucis cu pietre.
*Zah. 11. 12, 13. Mat. 26. 15. Filp. 2. 7. **Vers. 28.

33. Dacă un om descopere o groapă, sau dacă un om sapă o groapă şi n'o acopere, şi cade în ea un bou sau un măgar,

34. stăpînul gropii să plătească stăpînului lor preţul vitei în argint, iar vita moartă să fie a lui.

35. Dacă boul unui om împunge boul unui alt om, şi boul acesta moare, vor vinde boul cel viu şi preţul lui îl vor împărţi; vor împărţi şi boul mort.

36. Dar dacă se ştia că boul avea obicei mai înainte să împungă, şi stăpînul lui nu l-a închis, stăpînul acesta să dea bou pentru bou, iar boul cel mort să-l ia el.

Legi privitoare la avere.

22 1. Dacă un om fură un bou sau o oaie, şi-l taie sau îl vinde, să dea cinci boi pentru boul furat şi patru* oi pentru oaia furată.
*2 Sam. 12. 6. Prov. 6. 31. Luc. 19. 8.

2. Dacă hoţul este prins spărgînd*, şi e lovit şi moare, cel ce l-a lovit nu** va fi vinovat de omor faţă de el;
*Mat. 24. 43. **Num. 35. 27.

3. dar dacă a răsărit soarele, va fi vinovat de omor faţă de el. Hoţul trebuie să dea înapoi ce este dator să dea; dacă n'are nimic, să fie vîndut* rob, ca despăgubire pentru furtul lui; *Cap. 21. 2.

4. dacă ceeace a furat, fie bou, fie măgar, sau oaie, se găseşte încă viu* în mînile lui, să dea îndoit** înapoi.
*Cap. 21. 16. **Vers. 1, 7. Prov. 6. 31.

5. Dacă cineva face stricăciune într'un ogor sau într'o vie, şi îşi lasă vita să pască pe ogorul altuia, să dea ca despăgubire cel mai bun rod din ogorul şi via lui.

6. Dacă izbucneşte un foc şi întîlneşte mărăcini în cale, şi arde grîul în snopi sau în picioare, sau cîmpul, cel ce a pus foc să fie silit să dea o despăgubire deplină.

7. Dacă un om dă altuia bani sau unelte spre păstrare, şi le fură cineva din casa acestuia din urmă, hoţul* trebuie să întoarcă îndoit, dacă va fi găsit. *Vers. 4.

8. Dacă hoţul nu se găseşte, stăpînul casei să se înfăţişeze* înaintea lui Dumnezeu, ca să spună că n'a pus mîna pe avutul aproapelui său.
*Cap. 21. 6. Vers. 28.

9. In orice pricină de înşelăciune cu privire la un bou, un măgar, o oaie, o haină, sau un lucru pierdut, despre care se va zice: „Uite-l!" — pricina* amîndoror părţilor să meargă pînă la Dumnezeu; acela, pe care-l va osîndi Dumnezeu, trebuie să întoarcă îndoit aproapelui său.
*Deut. 25. 1. 2 Cron. 19. 10.

10. Dacă un om dă altuia un măgar, un bou, o oaie, sau un dobitoc oarecare să i-l păstreze, şi dobitocul moare, îşi strică un mădular, sau e luat cu sila dela el, fără să fi văzut cineva,

11. să se facă un jurămînt* în Numele Domnului între cele două părţi; şi cel ce a păstrat dobitocul, va mărturisi că n'a pus mîna pe avutul aproapelui său; stăpînul dobitocului va primi jurămîntul acesta, şi celalt nu va fi dator să i-l înlocuiască. *Evr. 6. 16.

12. Dar dacă dobitocul a fost furat* dela el, va fi dator faţă de stăpînul lui să i-l înlocuiască. *Fac. 31. 39.

13. Dacă dobitocul a fost sfăşiat de fiare sălbatice, îl va aduce ca dovadă, şi nu va fi dator să-i înlocuiască dobitocul sfăşiat.

14. Dacă un om împrumută altuia o vită, şi vita îşi strică un mădular sau moare în lipsa stăpînului ei, va trebui s'o plătească.

15. Dacă stăpînul e de faţă, nu i-o va plăti. Dacă vita a fost dată cu chirie, preţul chiriei va fi deajuns.

Necinstirea unei fete.

16. Dacă* un om înşală pe o fată nelogodită, şi se culcă cu ea, îi va plăti zestrea şi o va lua de nevastă.
*Deut. 22. 28, 29.

17. Dacă tatăl nu vrea să i-o dea, el va plăti în argint preţul zestrei* cuvenite fetelor. *Fac. 34. 12. Deut. 22. 29. 1 Sam. 18. 25.

18. Pe vrăjitoare* să n'o laşi să trăiască.
*Lev. 19. 26, 31; 20. 27. Deut. 18. 10, 11. 1 Sam. 28. 3, 9.

19. Oricine * se culcă cu un dobitoc, să fie pedepsit cu moartea.
* Lev. 18. 23; 20. 15.

20. Cine * aduce jertfe altor dumnezei decît Domnului singur, să fie nimicit cu desăvîrşire.
* Num. 25. 2, 7, 8. Deut. 13. 1, 2, 5, 6, 9, 13, 14, 15; 17. 2, 3, 5.

Legi privitoare la asuprirea celor săraci.

21. Să nu chinuieşti pe străin *, şi să nu-l asupreşti, căci şi voi aţi fost străini în ţara Egiptului. * Cap. 23. 9. Lev. 19. 33; 25. 35. Deut. 10. 19. Ier. 7. 6. Zah. 7. 10. Mal. 3. 5.

22. Să nu asupreşti pe văduvă *, nici pe orfan. * Deut. 10. 18; 24. 17; 27. 19. Ps. 94. 6. Isa. 1. 17, 23; 10. 2. Ezec. 22. 7. Zah. 7. 10. Iac. 1. 27.

23. Dacă-i asupreşti, şi ei strigă * la Mine după ajutor, Eu le voi ** auzi strigătele ; * Deut. 15. 9; 24. 15. Iov. 35. 9. Luc. 18. 7. ** Vers. 27. Iov. 34. 28. Ps. 18. 6 ; 145. 19. Iac. 5. 4.

24. mînia * Mea se va aprinde, şi vă voi nimici cu sabia ; nevestele voastre ** vor rămînea văduve, şi copiii voştri vor rămînea orfani.
* Iov. 31. 23. Ps. 69. 24. ** Ps. 109. 9. Plîn. 5. 3.

25. Dacă * împrumuţi bani vreunuia din poporul Meu, săracului care este cu tine, să nu fii faţă de el ca un cămătar, şi să nu ceri camătă dela el.
* Lev. 25. 35, 36, 37. Deut. 23. 19, 20. Neem. 5. 7. Ps. 15. 5. Ezec. 18. 8, 17.

26. Dacă iei * zălog haina aproapelui tău, să i-o dai înapoi înainte de apusul soarelui ; * Deut. 24. 6, 10, 13, 17. Iov. 22. 6; 24. 3, 9. Prov. 20. 16 ; 22. 27. Ezec. 18. 7, 16. Amos. 2. 8.

27. căci este singura lui învelitoare, este haina cu care îşi înveleşte trupul : cu ce are să se culce ? Dacă strigă * spre Mine după ajutor, Eu îl voi auzi, căci Eu ** sînt milostiv.
* Vers. 23. ** Cap. 34. 6. 2 Cron. 30. 9. Ps. 86. 15.

Intîii născuţi.

28. Să nu huleşti pe Dumnezeu *, şi să nu blestemi pe mai marele poporului tău. * Ecl. 10. 20. Fapt. 23. 5. Iuda 8.

29. Să nu pregeţi să-Mi aduci pîrga * secerişului tău şi a culesului viei tale. Să-Mi dai pe întîiul născut ** din fiii tăi. * Cap. 23. 16, 19. Prov. 3. 9. ** Cap. 13. 2, 12; 34. 19.

30. Să-Mi dai * şi întîiul născut al vacii tale şi al oii tale ; să rămînă şapte ** zile cu mamă-sa, iar în ziua a opta să Mi-l aduci. * Deut. 15. 19. ** Lev. 22. 27.

31. Să-Mi fiţi nişte oameni sfinţi *. Să nu ** mîncaţi carne sfîşiată de fiare pe cîmp, ci s'o aruncaţi la cîini. * Cap. 19. 6. Lev. 19. 2. Deut. 14. 21. ** Lev. 22. 8. Ezec. 4. 14; 44. 31.

Legi privitoare la dreptate.

23 1. Să nu răspîndeşti zvonuri * neadevărate **. Să nu te uneşti cu cel rău, ca să faci o mărturisire mincinoasă pentru el. * Vers. 7. Lev. 19. 16. Ps. 15. 3; 101. 5. Prov. 10. 18. 2 Sam. 19. 27. cu 16. 3. ** Cap. 20. 16. Deut. 19. 16, 17, 18. Ps. 35. 11. Prov. 19. 5, 9, 28; 24. 28. 1 Reg. 21. 10, 13. Mat. 26. 59, 60, 61. Fapt. 6. 11, 13.

2. Să * nu te iei după mulţime ca să faci rău ; şi la judecată ** să nu mărturiseşti trecînd de partea celor mulţi, ca să abaţi dreptatea. * Fac. 7. 1; 19. 4, 7. Cap. 32. 1, 2. Ios. 24. 15. 1 Sam. 15. 9. 1 Reg. 19. 10. Iov. 31. 34. Prov. 1. 10, 11, 15; 4. 14. Mat. 27. 24, 26. Marc. 15. 15. Luc. 23. 23. Fapt. 24. 27 ; 25. 9. ** Vers. 6, 7. Lev. 19. 15. Deut. 1. 17. Ps. 72. 2.

3. Să nu părtineşti pe sărac la judecată.

4. Dacă * întîlneşti boul vrăjmaşului tău sau măgarul lui rătăcit, să i-l aduci acasă. * Deut. 22. 1. Iov. 31. 29. Prov. 24. 17; 25. 21. Mat. 5. 44. Rom. 12. 20. 1 Tes. 5. 15.

5. Dacă vezi * măgarul vrăjmaşului tău căzut subt povara lui, să nu treci pe lîngă el, ci să-i ajuţi să ia povara de pe măgar. * Deut. 22. 4.

6. La judecată, să nu te atingi de dreptul * săracului. * Vers. 2. Deut. 27. 19. Iov. 31. 13, 21. Ecl. 5. 8. Isa. 10. 1, 2. Ier. 5. 28; 7. 6. Amos. 5. 12. Mal. 3. 5.

7. Fereşte-te de o învinuire * nedreaptă, şi să nu omori pe cel nevinovat ** şi pe cel drept ; căci nu voi ierta † pe cel vinovat. * Vers. 1. Lev. 19. 11. Luc. 3. 14. Efes. 4. 25. ** Deut. 27. 25. Ps. 94. 21. Prov. 17. 15, 26. Ier. 7. 6. Mat. 27. 4. † Cap. 34. 7. Rom. 1. 18.

8. Să nu primeşti * daruri ; căci darurile orbesc pe ceice au ochii deschişi, şi sucesc hotărîrile celor drepţi.
* Deut. 16. 19. 1 Sam. 8. 3; 12. 3. 2 Cron. 19. 7. Ps. 26. 10. Prov. 15. 27; 17. 8, 23; 29. 4. Isa. 1. 23; 5. 23; 33. 15. Ezec. 22. 12. Amos. 5. 12. Fapt. 24. 26.

9. Să nu asupreşti pe străin * ; ştiţi ce simte străinul, căci şi voi aţi fost străini în ţara Egiptului. * Cap. 22. 21. Deut. 10. 19; 24. 14, 17; 27. 19. Ps. 94. 6. Ezec. 22. 7. Mal. 3. 5.

Dragostea de aproapele.

10. Timp de şase * ani, să sameni pămîntul, şi să-i strîngi rodul. * Lev. 25. 3, 4.

11. Dar în al şaptelea, să-i dai răgaz, şi să-l laşi să se odihnească ; din rodul lui să mănînce săracii poporului tău, iar ce va mai rămînea, să mănînce fiarele depe cîmp.

Tot aşa să faci cu via şi măslinii tăi.

12. Timp de şase * zile, să-ţi faci lucrarea. Dar în ziua a şaptea să te odihneşti, pentruca boul şi măgarul tău să aibă odihnă, pentru ca fiul roabei

tale şi străinul să aibă răgaz şi să răsufle. *Cap. 20. 8, 9. Deut. 5. 13. Luc. 13. 14.

13. Să păziţi * tot ce v'am spus, şi să nu rostiţi numele ** altor dumnezei: numele lor să nu se audă ieşind din gura voastră. *Deut. 4. 9. Ios. 22. 5. Ps. 39. 1. Efes. 5. 15. 1 Tim. 4. 16. **Num. 32. 38. Deut. 12. 3. Ios. 23. 7. Ps. 16. 4. Osea 2. 17. Zah. 13. 2.

Păzirea sărbătorilor.

14. De trei * ori pe an, să prăznuieşti sărbători în cinstea Mea.
*Cap. 34. 23. Lev. 23. 4. Deut. 16. 16.

15. Să ţii sărbătoarea * azimilor; timp de şapte zile, la vremea hotărîtă, în luna spicelor, să mănînci azimi, cum ţiam poruncit; căci în luna aceasta ai ieşit din Egipt; şi să nu ** vii cu mînile goale înaintea Mea. *Cap. 12. 15; 13. 6; 34. 18. Lev. 23. 6. Deut. 16. 8. **Cap. 34. 20. Deut. 16. 16.

16. Să ţii sărbătoarea * secerişului, a celor dintîi roade din munca ta, din ceeace vei sămăna pe cîmp; şi să ţii sărbătoarea strîngerii ** roadelor, la sfîrşitul anului, cînd vei strînge depe cîmp rodul muncii tale.
*Cap. 34. 22. Lev. 23. 10. Deut. 16. 13.

17. De trei ori * pe an toată partea bărbătească să se înfăţişeze înaintea Domnului, Dumnezeu.
*Cap. 34. 23. Deut. 16. 16.

18. Să n'aduci cu pîne * dospită sîngele jertfei Mele; şi grăsimea praznicului Meu să nu rămînă toată noaptea pînă dimineaţa.
*Cap. 12. 8; 34. 25. Lev. 2. 11. Deut. 16. 4.

19. Să aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, pîrga * celor dintîi roade ale pămîntului. *Cap. 22. 29; 34. 26. Lev. 23. 10, 17. Num. 18. 12, 13. Deut. 26. 10. Nem. 10. 35.

Să ** nu fierbi un ied în laptele mamei lui. **Cap. 34. 26. Deut. 14. 21.

Dumnezeu izgoneşte pe Cananiţi.

20. Iată *, Eu trimet un Inger înaintea ta, ca să te ocrotească pe drum, şi să te ducă în locul, pe care l-am pregătit. *Cap. 14. 19; 32. 34; 33. 2. 14. Num. 20. 16. Ios. 5. 13; 6. 2. Ps. 91. 11. Isa. 63. 9.

21. Fii cu ochii în patru înaintea Lui, şi ascultă glasul Lui; să nu te împotriveşti * Lui, pentrucă nu vă va ** ierta păcatele, căci Numele † Meu este în El. *Num. 14. 11. Ps. 78. 40, 56. Efes. 4. 30. Evr. 3. 10, 16. **Cap. 32. 34. Num. 14. 35. Deut. 18. 19. Ios. 24. 19. Ier. 5. 7. Evr. 3. 11. 1 Ioan 5. 16. †Isa. 9. 6. Ier. 23. 6. Ioan 10. 30, 38.

22. Dar dacă vei asculta glasul Lui, şi dacă vei face tot ce-ţi voi spune, Eu voi fi vrăjmaşul * vrăjmaşilor tăi şi protivnicul protivnicilor tăi.
*Fac. 12. 3. Deut. 30. 7. Ier. 30. 20.

23. Ingerul * Meu va merge înaintea ta, şi te va ** duce la Amoriţi, Hetiţi, Fereziţi, Cananiţi, Heviţi şi Iebusiţi, şi-i voi nimici. *Vers. 20. Cap. 33. 2. **Ios. 24. 8, 11.

24. Să nu * te închini înaintea dumnezeilor lor, şi să nu le slujeşti; să nu te iei ** după popoarele acestea, în purtarea lor, ci să le † nimiceşti cu desăvîrşire, şi să le dărîmi capiştele. *Cap. 20. 5. **Lev. 18. 3. Deut. 12. 30, 31. †Cap. 34. 13. Num. 33. 52. Deut. 7. 5, 25; 12, 3.

25. Voi să slujiţi * Domnului, Dumnezeului vostru, şi El vă va binecuvînta ** pînea şi apele, şi voi † depărta boala din mijlocul tău. *Deut. 6. 13; 10. 12, 20; 11. 13, 14; 13. 4. Ios. 22. 5; 24. 14, 15, 21, 24. 1 Sam. 7. 3; 12. 20, 24. Mat. 4. 10. **Deut. 7. 13; 28. 5, 8. †Cap. 15. 26. Deut. 7. 15.

26. Nu * va fi în ţara ta nici femeie care să-şi lepede copilul, nici femeie stearpă. Numărul zilelor tale îl voi face să fie ** deplin.
*Deut. 7. 14; 28. 4. Iov 21. 10. Mal. 3. 10, 11. **Fac. 25. 8; 35. 29. 1 Cron. 23. 1. Iov 5. 26; 42. 17. Ps. 55. 23; 90. 10.

27. Voi trimete groaza * Mea înaintea ta, voi pune pe ** fugă pe toate popoarele la cari vei ajunge, şi voi face ca toţi vrăjmaşii tăi să dea dosul înaintea ta. *Fac. 35. 5. Cap. 15. 14, 16. Deut. 2. 25; 11. 25. Ios. 2. 9, 11. 1 Sam. 14. 15. 2 Cron. 14. 14. **Deut. 7. 23.

28. Voi trimete * viespile bondăreşti înaintea ta, şi vor izgoni dinaintea ta pe Heviţi, Cananiţi şi Hetiţi.
*Deut. 7. 20. Ios. 24. 12.

29. Nu-i * voi izgoni într'un singur an dinaintea ta, pentruca ţara să n'ajungă o pustie şi să nu se înmulţească împotriva ta fiarele de pe cîmp. *Deut. 7. 22.

30. Ci le voi izgoni încetul cu încetul dinaintea ta, pînă vei creşte la număr şi vei putea să intri în stăpînirea ţării.

31. Iţi voi întinde * hotarele dela marea Roşie pînă la marea Filistenilor, şi dela pustie pînă la Rîu (Eufrat). Căci voi ** da în mînile voastre pe locuitorii ţării, şi-i vei izgoni dinaintea ta. *Fac. 15. 18. Num. 34. 3. Deut. 11. 24. Ios. 1. 4. 1 Reg. 4. 21, 24. Ps. 72. 8. **Ios. 21. 44. Judc. 1. 4; 11. 21.

32. Să * nu faci legămînt cu ei, nici cu dumnezeii lor. *Cap. 34. 12, 15. Deut. 7. 2.

33. Ei să nu locuiască în ţara ta, ca să nu te facă să păcătuieşti împotriva Mea; căci atunci ai sluji dumnezeilor lor, şi aceasta ar fi o * cursă pentru tine.“ *Cap. 34. 12. Deut. 7. 16; 12. 30. Ios. 23. 13. Judc. 2. 3. 1 Sam. 18. 21. Ps. 106. 36.

Moise pe muntele Sinai.

24 1. Dumnezeu a zis lui Moise: „Suie-te la Domnul, tu şi Aaron, Nadab* şi Abihu, şi** şaptezeci de bătrîni ai lui Israel, şi să vă închinaţi de departe, aruncîndu-vă cu faţa la pămînt. *Cap. 28. 1. Lev. 10. 1, 2. Cap. 1. 5. Num. 11. 16.

2. Numai Moise să se apropie* de Domnul; ceilalţi să nu se apropie şi poporul să nu se suie cu el.“ *Vers. 13, 15, 18.

3. Moise a venit şi a spus poporului toate cuvintele Domnului şi toate legile. Tot poporul a răspuns într'un glas: „Vom face tot* ce a zis Domnul.“ *Vers. 7. Cap. 19. 8. Deut. 5. 27. Gal. 3. 19, 20.

4. Moise a* scris toate cuvintele Domnului. Apoi s'a sculat dis de dimineaţă, a zidit un altar la poalele muntelui, şi a ridicat douăsprezece pietre** pentru cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.

*Deut. 31. 9. **Fac. 28. 18; 31. 45.

5. A trimes pe nişte tineri dintre copiii lui Israel, să aducă Domnului arderi-de-tot, şi să junghie tauri ca jertfe de mulţămire.

6. Moise a luat jumătate* din sînge, şi l-a pus în străchini, iar cealaltă jumătate a stropit-o pe altar. *Evr. 9. 18.

7. A luat* cartea legămîntului, şi a citit-o în faţa poporului. Ei au zis: „Vom face şi vom asculta tot** ce a zis Domnul.“ *Evr. 9. 19. **Vers. 3.

8. Moise a luat sîngele, şi a stropit poporul, zicînd: „Iată* sîngele legămîntului, pe care l-a făcut Domnul cu voi pe temeiul tuturor acestor cuvinte.“ *Evr. 9. 20; 13. 20. 1 Pet. 1. 2.

Vederea lui Dumnezeu.

9. Moise* s'a suit împreună cu Aaron, Nadab şi Abihu, şi cu şaptezeci de bătrîni ai lui Israel. *Vers. 1.

10. Ei au* văzut pe Dumnezeul lui Israel; subt picioarele Lui era un fel de lucrare de safir** străveziu, întocmai† ca cerul în curăţia lui. *Fac. 32. 30. Cap. 3. 6. Judc. 13. 22. Isa. 6. 1, 5. Cap. 33. 20, 23. Ioan. 1. 18. 1 Tim. 6. 16. 1 Ioan. 4. 12. **Ezec. 1. 26; 10. 1. Apoc. 4. 3. †Mat. 17. 2.

11. El nu Şi-a întins* mîna împotriva aleşilor copiilor lui Israel. Ei au** văzut pe Dumnezeu, şi totuş au† mîncat şi au băut. *Cap. 19. 21. **Fac. 16. 13; 32. 30. Vers. 10. Cap. 33. 20. Deut. 4. 33. Judc. 13. 22. †Fac. 31. 54. Cap. 18. 12. 1 Cor. 10. 18.

Moise se suie iarăş pe munte.

12. Domnul a zis lui Moise: „Suie-te* la Mine pe munte, şi rămîi acolo. Eu îţi voi da nişte table** de piatră cu Legea şi poruncile, pe cari le-am scris pentru învăţătura lor.“ *Vers. 2, 15, 18. **Cap. 31. 18; 32. 15, 16. Deut. 5. 22.

13. Moise s'a sculat, împreună cu Iosua, care-i* slujea: şi Moise s'a** suit pe muntele lui Dumnezeu. *Cap. 32. 17; 33. 11. **Vers. 2.

14. El a zis bătrînilor: „Aşteptaţi-ne aici, pînă ne vom întoarce la voi. Iată, Aaron şi Hur vor rămînea cu voi; dacă va avea cineva vreo neînţelegere, să meargă la ei.“

15. Moise s'a suit pe munte, şi norul* a acoperit muntele. *Cap. 19. 9, 16. Mat. 17. 5.

16. Slava* Domnului s'a aşezat pe muntele Sinai, şi norul l-a acoperit timp de şase zile. In ziua a şaptea, Domnul a chemat pe Moise din mijlocul norului. *Cap. 16. 10. Num. 14. 10.

17. Infăţişarea slavei Domnului era ca un foc* mistuitor pe vîrful muntelui, înaintea copiilor lui Israel. *Cap. 3. 2; 19. 18. Deut. 4. 36. Evr. 12. 18, 29.

18. Moise a intrat în mijlocul norului, şi s'a suit pe munte. Moise* a rămas pe munte patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. *Cap. 34. 28. Deut. 9. 9.

Porunci pentru facerea cortului.

25 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte copiilor lui Israel: Să-Mi aducă un dar; să-l primiţi pentru Mine dela orice* om care-l va da cu tragere de inimă. *Cap. 35. 5, 21. 1 Cron. 29. 3, 5, 9, 14. Ezra 2. 68; 3. 5; 7. 16. Neem. 11 2. 2 Cor. 8. 12; 9. 7.

3. Iată ce veţi primi dela ei ca dar: aur, argint şi aramă;

4. materii vopsite în albastru, purpuriu, cîrmiziu, pînză de in subţire şi păr de capră;

5. piei de berbeci vopsite în roş şi piei de viţel de mare; lemn de salcîm;

6. untdelemn* pentru sfeşnic, mirodenii** pentru untdelemnul ungerii şi pentru tămîia† mirositoare; *Cap. 27. 20. **Cap. 30. 23. †Cap. 30. 34.

7. pietre de onix şi alte pietre pentru efod* (umărar) şi pieptar**. *Cap. 28. 4, 6. **Cap. 28. 15.

8. Să-Mi facă un* locaş sfînt, şi Eu voi** locui în mijlocul lor.
* Cap. 36. 1, 3, 4. Lev. 4. 6; 10. 4; 21. 12. Evr. 9. 1, 2. ** Cap. 29. 45. 1 Reg. 6. 13. 2 Cor. 6. 16. Evr. 3. 6. Apoc. 21. 3.

9. Să faceţi cortul şi toate vasele lui după* chipul pe care ţi-l voi arăta.“ *Vers. 40.

Chivotul şi capacul ispăşirii.

10. Să facă* un chivot de lemn de salcîm; lungimea lui să fie de două coturi şi jumătate, lăţimea de un cot şi jumătate, şi înălţimea de un cot şi jumătate. *Cap. 37. 1. Deut. 10. 3. Evr. 9. 4.

11. Să-l poleieşti cu aur curat, să-l poleieşti pe din lăuntru şi pe din afară, şi să-i faci un chenar de aur dejur împrejur.

12. Să torni pentru el patru verigi de aur, şi să le pui la cele patru colţuri ale lui: două verigi deoparte şi două verigi de cealaltă parte.

13. Să faci nişte drugi de lemn de salcîm, şi să-i poleieşti cu aur.

14. Să vîri drugii în verigile de pe laturile chivotului, ca să slujească la ducerea chivotului;

15. drugii* vor rămînea în verigile chivotului, şi nu vor fi scoşi din ele. *1 Reg. 8. 8.

16. Să pui în chivot mărturia*, pe care ţi-o voi da. *Cap. 16. 34; 31. 18. Deut. 10. 2, 5; 31. 26. 1 Reg. 8. 9. 2 Reg. 11. 12. Evr. 9. 4.

17. Să faci un* capac al ispăşirii de aur curat; lungimea lui să fie de doi coţi şi jumătate, şi lăţimea lui de un cot şi jumătate. *Cap. 37. 6. Rom. 3. 25. Evr. 9. 5.

18. Să faci doi heruvimi de aur, să-i faci de aur bătut, la cele două capete ale capacului ispăşirii;

19. să faci un heruvim la un capăt şi un heruvim la celalt capăt; să faceţi heruvimii aceştia ieşind din capacul ispăşirii la cele două capete ale lui.

20. Heruvimii* să fie cu aripile întinse pedeasupra, acoperind cu aripile lor capacul ispăşirii, şi cu feţele întoarse una spre alta; heruvimii să aibă faţa întoarsă spre capacul ispăşirii. *1 Reg. 8. 7. 1 Cron. 28. 18. Evr. 9. 5.

21. Să pui capacul* ispăşirii pe chivot**, şi în chivot să pui mărturia, pe care ţi-o voi da. *Cap. 26. 34. **Vers. 16.

22. Acolo* Mă voi întîlni cu tine; şi dela înălţimea capacului ispăşirii, dintre** cei doi heruvimi aşezaţi pe chivotul mărturiei, îţi voi da toate poruncile Mele pentru copiii lui Israel. *Cap. 29. 42, 43; 30. 6, 36. Lev. 16. 2. Num. 17. 4. **Num. 7. 89. 1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2. 2 Reg. 19. 15. Ps. 80. 1; 90. 1. Isa. 37. 16.

Masa cu pînile pentru punerea înainte.

23. Să faci* o masă de lemn de salcîm; lungimea ei să fie de doi coţi, lăţimea de un cot, şi înălţimea de un cot şi jumătate. *Cap. 37. 10. 1 Reg. 7. 48. 2 Cron. 4. 8. Evr. 9. 2.

24. S'o poleieşti cu aur curat, şi să-i faci un chenar de aur de jur împrejur.

25. Să-i faci împrejur un pervaz de un lat de mînă; peste el să pui un chenar de aur de jur împrejur.

26. Să faci pentru masă patru verigi de aur, şi să pui verigile în cele patru colţuri, cari vor fi la cele patru picioare ale ei.

27. Verigile să fie lîngă pervaz, şi în ele se vor vîrî drugii ca să ducă masa.

28. Drugii să-i faci din lemn de salcîm, şi să-i acoperi cu aur; şi ei vor sluji la ducerea mesei.

29. Să-i faci* farfurii, căţui, potire şi cesti, ca să slujească la jertfele de băutură: să le faci de aur curat. *Cap. 37. 16. Num. 4. 7.

30. Să pui* pe masă pînile pentru punerea înainte, ca să fie necurmat înaintea Mea. *Lev. 24. 5, 6.

Sfeşnicul.

31. Să faci* un sfeşnic de aur curat: sfeşnicul acesta să fie făcut de aur bătut: piciorul, fusul, potiraşele, gămălioarele şi florile lui să fie dintr'o bucată. *Cap. 37. 17. 1 Reg. 7. 49. Zah. 4. 2. Evr. 9. 2. Apoc. 1. 12; 4. 5.

32. Din laturile lui să iasă şase braţe; trei braţe ale sfeşnicului dintr'o parte, şi trei braţe ale sfeşnicului din cealaltă parte.

33. Pe un braţ să fie trei potiraşe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele şi florile lor, şi pe celalt braţ trei potiraşe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele şi florile lor; tot aşa să fie şi cele şase braţe cari ies din sfeşnic.

34. Pe fusul sfeşnicului, să fie patru potiraşe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele şi florile lor.

35. Să fie o gămălioară subt cele două braţe cari ies din fusul sfeşnicului, o gămălioară subt alte două braţe, şi o gămălioară subt alte două braţe; tot aşa să fie şi subt cele şase braţe, cari ies din sfeşnic.

36. Gămălioarele şi braţele sfeşnicului să fie dintr'o singură bucată; totul să fie de aur bătut, de aur curat.

37. Să faci cele şapte candele, cari

vor fi* puse[1] deasupra, aşa ca să lumineze** în faţă.
*Cap. 27. 21; 30. 8. Lev. 24. 3, 4. 2 Cron. 13. 11. **Num. 8. 2.

38. Mucările şi cenuşarele lui să fie de aur curat.

39. Se va întrebuinţa un talant de aur curat pentru facerea sfeşnicului cu toate uneltele lui.

40. Vezi* să faci după chipul, care ţi s'a arătat pe munte. *Cap. 26. 30. Num. 8. 4. 1 Cron. 28. 11, 19. Fapt. 7. 44. Evr. 8. 5.

Cortul.

26 1. Cortul* să-l faci din zece covoare de in subţire răsucit, şi din materii vopsite în albastru, purpuriu şi cărmiziu; pe el să faci heruvimi lucraţi cu măiestrie. *Cap. 36. 8.

2. Lungimea unui covor să fie de două zeci şi opt de coţi, iar lăţimea unui covor să fie de patru coţi; toate covoarele să aibă aceeaş măsură.

3. Cinci din aceste covoare să fie prinse împreună, iar celelalte cinci covoare să fie de asemenea prinse împreună.

4. La marginea covorului cu care se sfîrşeşte cea dintîi împreunare de covoare, să faci nişte chiotori albastre; tot aşa să faci şi la marginea covorului cu care se sfîrşeşte a doua împreunare de covoare.

5. La cel dintăi covor să faci cincizeci de chiotori, iar la marginea covorului cu care se sfîrşeşte a doua împreunare de covoare să faci tot cincizeci de chiotori. Chiotorile acestea să se potrivească unele cu altele şi să vină faţă în faţă.

6. Apoi să faci cincizeci de copci de aur, şi cu copcile acestea să prinzi covoarele unul de altul, aşa încît cortul să alcătuiască un întreg.

7. Să* mai faci nişte covoare de păr de capră, ca să slujească de acoperiş peste cort; să faci unsprezece covoare de acestea. *Cap. 36. 14.

8. Lungimea fiecărui covor să fie de treizeci de coţi, şi lăţimea fiecărui covor să fie de patru coţi; toate cele unsprezece covoare să aibă aceeaş măsură.

9. Pe cinci din aceste covoare să le legi împreună deosebit, şi pe celelalte şase deosebit, iar pe al şaselea covor să-l îndoieşti în faţa cortului.

10. Să pui apoi cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrşeşte cea dintîi împreunare de covoare, şi cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrşeşte a doua împreunare de covòare.

11. Să faci cincizeci de copci de aramă, şi să pui copcile în chiotori. Să împreuni astfel acoperişul cortului, aşa încît să alcătuiască un întreg.

12. Fiindcă va mai trece ceva din covoarele acoperişului cortului, jumătate din ce trece dintr'un covor, să acopere partea dinapoi a cortului;

13. iar ce mai trece din lungimea celorlalte covoare ale acoperişului cortului, să cadă cîte un cot deoparte, şi un cot de cealaltă parte, peste cele două laturi ale cortului, aşa încît să le acopere.

14. Să* mai faci apoi pentru acoperişul cortului o învelitoare de piei de berbeci văpsite în roş, şi peste ea o învelitoare de piei de viţel de mare. *Cap. 36. 19.

15. Apoi să faci nişte scînduri pentru cort; scîndurile acestea să fie de lemn de salcîm, puse în picioare.

16. Lungimea fiecărei scînduri să fie de zece coţi, şi lăţimea fiecărei scînduri să fie de un cot şi jumătate.

17. Fiecare scîndură să aibă două urechi unite una cu alta; aşa să faci la toate scîndurile cortului.

18. Să faci douăzeci de scînduri pentru cort, înspre laturea de miazăzi.

19. Supt cele douăzeci de scînduri, să pui patruzeci de picioare de argint, cîte două picioare subt fiecare scîndură pentru cele două urechi ale ei.

20. Pentru a doua latură a cortului, laturea de miază noapte, de asemenea să faci douăzeci de scînduri,

21. împreună cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor: cîte două picioare subt fiecare scîndură.

22. Pentru fundul cortului, înspre laturea de apus, să faci şase scînduri.

23. Să mai faci două scînduri pentru unghiurile din fundul cortului;

24. să fie cîte două la un loc, începînd de jos, şi bine legate la vîrf cu un cerc; amîndouă aceste scînduri, cari sînt puse în cele două unghiuri, să fie la fel.

25. Vor fi astfel opt scînduri, cu picioarele lor de argint, adică şaisprezece picioare, cîte două picioare subt fiecare scîndură.

26. Să faci apoi cinci drugi de lemn

1. Sau: aprinse.

de salcîm pentru scîndurile uneia din părţile cortului,
27. cinci drugi pentru scîndurile din a doua parte a cortului, şi cinci drugi pentru scîndurile din partea din fundul cortului din spre apus.
28. Drugul dela mijloc să ajungă dela un capăt pînă la celalt al scîndurilor.
29. Să poleieşti scîndurile cu aur, şi verigile în cari vor intra drugii, să le faci de aur, iar drugii să-i poleieşti tot cu aur.
30. Cortul să-l faci* după chipul care ţi s'a arătat pe munte.
*Cap. 25. 9, 40; 27. 8. Fapt. 7. 44. Evr. 8. 5.

Cele două perdele.

31. Să faci* apoi o perdea albastră, purpurie şi cărmizie, şi de in subţire răsucit; să fie lucrată cu măiestrie, şi să aibă pe ea heruvimi.
*Cap. 36. 35. Lev. 16. 2. 2 Cron. 3. 14. Mat. 27. 51. Evr. 9. 3.
32. S'o prinzi de patru stîlpi de salcîm, poleiţi cu aur; stîlpii aceştia să aibă nişte cîrlige de aur, şi să stea pe patru picioare de argint.
33. Să atîrni perdeaua de copci, şi în dosul perdelei să vîri chivotul* mărturiei: perdeaua să facă despărţirea între Locul** sfînt şi Locul prea sfînt. *Cap. 25. 16; 40. 21. **Lev. 16. 2. Evr. 9. 2, 3.
34. Să pui* capacul ispăşirii pe chivotul mărturiei, în Locul prea sfînt.
*Cap. 25. 21; 40. 20. Evr. 9. 5.
35. Masa* s'o pui dincoace de perdea, şi sfeşnicul** în faţa mesei, în partea dinspre miazăzi a cortului; iar masa s'o pui înspre partea de miază noapte. *Cap. 40. 22. Evr. 9. 2. **Cap. 40. 24.
36. La intrarea cortului să* mai faci o perdea albastră, purpurie şi cărmizie, şi de in subţire răsucit; aceasta să fie o lucrare de cusătură la gherghef. *Cap. 36. 37.
37. Pentru perdeaua aceasta să faci cinci stîlpi* de salcîm şi să-i îmbraci cu aur; stîlpii aceştia să aibă cîrlige de aur, şi să torni pentru ei cinci picioare de aramă. *Cap. 36. 38.

Altarul pentru arderile de tot.

27 1. Altarul* să-l faci din lemn de salcîm; lungimea lui să fie de cinci coţi, şi lăţimea lui de cinci coţi. Altarul să fie în patru colţuri, şi înălţimea lui să fie de cinci coţi.
*Cap. 38. 1. Ezec. 43. 13.
2. In cele patru colţuri, să faci nişte coarne cari să fie dintr'o bucată cu altarul; şi să-l acoperi cu aramă*.
*Num. 16. 38.
3. Să faci pentru altar oale de scos cenuşa, lopeţi, lighene, furculiţe şi tigăi pentru cărbuni; toate uneltele lui să le faci de aramă.
4. Să faci altarului un grătar de aramă, în chip de reţea, şi să pui patru verigi de aramă la cele patru colţuri ale reţelei.
5. Grătarul să-l pui subt strașina altarului, începînd de jos, aşa că grătarul să vină pînă la jumătatea altarului.
6. Să faci apoi nişte drugi pentru altar, drugi de lemn de salcîm, şi să-i acoperi cu aramă.
7. Să vîri drugii în verigi; şi drugii să fie de amîndouă părţile altarului, cînd îl vor purta.
8. Să-l faci din scînduri şi gol pe din lăuntru. Să fie făcut aşa* cum ţi s'a arătat pe munte. *Cap. 25. 40; 26. 30.

Curtea cortului.

9. Curtea cortului* s'o faci astfel. In spre partea de miazăzi, pentru alcătuirea curţii, să fie nişte pînze de in subţire răsucit, pe o lungime de o sută de coţi pentru această întîie lature, *Cap. 38. 9.
10. cu douăzeci de stîlpi, cari să stea pe douăzeci de picioare de aramă; cîrligile stîlpilor şi beţele lor de legătură, să fie de argint.
11. Inspre partea de miază noapte să fie deasemenea nişte pînze, pe o lungime de o sută de coţi, cu douăzeci de stîlpi şi cu cele douăzeci de picioare ale lor de aramă; cîrligile stîlpilor şi beţele lor de legătură, să fie de argint.
12. In spre partea de apus, să fie pentru lăţimea curţii nişte pînze de cincizeci de coţi, cu zece stîlpi şi cele zece picioare ale lor.
13. Inspre partea de răsărit, pe lîngă cei cincizeci de coţi pentru lăţimea curţii,
14. să mai fie cincisprezece coţi de pînză pentru o aripă, cu trei stîlpi şi cele trei picioare ale lor,
15. şi cincisprezece coţi de pînză pentru a doua aripă, cu trei stîlpi şi cele trei picioare ale lor.
16. Pentru poarta curţii cortului, să fie o perdea lată de douăzeci de coţi, albastră, purpurie şi cărmizie, şi de in

subţire răsucit, lucrată la gherghef, cu patru stîlpi şi cele patru picioare ale lor.

17 Toţi stîlpii curţii de jur împrejur să aibă beţe de legătură de argint, cîrlige de argint, şi picioare de aramă.

18. Lungimea curţii să fie de o sută de coţi, lăţimea de cincizeci de coţi de fiecare parte, şi înălţimea de cinci coţi; pînzele să fie de in subţire răsucit, iar picioarele să fie de aramă.

19. Toate uneltele rînduite pentru slujba cortului, toţi ţăruşii lui, şi toti ţăruşii curţii, să fie de aramă.

Untdelemnul sfînt.

20. Să* poruncești copiilor lui Israel să-ţi aducă pentru sfeşnic untdelemn curat de măsline fără drojdii, ca să ardă în candele necurmat.
* Lev. 24. 2.

21. Aaron* şi fiii săi să-l pregătească în cortul întîlnirii**, dincoace de perdeaua care este înaintea chivotului mărturiei, pentru ca să ardă de seara pînă dimineaţa înaintea Domnului. Aceasta † este o lege vecinică pentru urmaşii lor, şi pe care copiii lui Israel vor trebui s'o ţină. *Cap. 26. 31, 33. **Cap. 30. 8. 1 Sam. 3. 3. 2 Cron. 13. 11. † Cap. 28. 43; 29. 9, 28. Lev. 3. 17; 16. 34; 24. 9. Num. 18. 23; 19. 21. 1 Sam. 30. 25.

Imbrăcămintea preoţească.

28 1. Apropie de tine pe fratele tău Aaron* şi pe fiii săi, şi ia-i dintre copiii lui Israel şi pune-i deoparte în slujba Mea ca preoţi: pe Aaron şi pe fiii lui Aaron: Nadab, Abihu, Eleazar şi Itamar.
* Num. 18. 7. Evr. 5. 1, 4.

2. Fratelui* tău Aaron, să-i faci haine sfinte, ca să-i slujească de cinste şi podoabă.
* Cap. 29. 5, 29; 31. 10; 39. 1, 2. Lev. 8. 7, 30. Num. 20. 26, 28.

3. Vorbeşte* cu toţi cei destoinici, cărora** le-am dat un duh de pricepere, să facă veşmintele lui Aaron, ca să fie sfinţit, şi să-Mi împlinească slujba de preot.
* Cap. 31. 6; 36. 1. ** Cap. 31. 3; 35. 30, 31.

4. Iată veşmintele pe cari le vor face: un* pieptar**, un efod, o † mantie, o tunică †† lucrată la gherghef, o mitră şi un brîu. Să facă fratelui tău Aaron şi fiilor săi, veşminte sfinte, ca să-Mi împlinească slujba de preot.
* Vers. 15. ** Vers. 6. † Vers. 31. †† Vers. 39.

5. Să întrebuinţeze aur, materii văpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu şi in subţire.

Efodul şi brîul.

6. Efodul* să-l facă de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit; să fie lucrat cu măiestrie.
* Cap. 39. 2.

7. Să aibă doi umerari uniţi cu el; la cele două capete ale lui, să fie legat de ei.

8. Brîul să fie de aceeaş lucrătură ca efodul şi prins pe el; să fie de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit.

9. Să iei apoi două pietre de onix, şi să sapi pe ele numele fiilor lui Israel:

10. şase din numele lor pe o piatră, şi alte şase pe a doua piatră, după şirul naşterilor.

11. Pe cele două pietre să sapi numele fiilor lui Israel, cum se face săpătura pe pietre şi pe peceţi; să le legi într'o ferecătură de aur.

12. Amîndouă aceste pietre să le pui pe umerarii efodului, ca aducere aminte de fiii lui Israel; şi Aaron* le va purta numele înaintea Domnului, pe cei doi umeri ai lui, ca** aducere aminte de ei.
* Vers. 29. Cap. 39. 7. ** Ios. 4. 7. Zah. 6. 14.

13. Să faci apoi nişte ferecături de aur,

14. şi două lănţişoare de aur curat, pe cari să le împleteşti în chip de sfori; şi lanţurile acestea, împletite astfel, să le pui în ferecături.

Pieptarul.

15. Să faci* apoi pieptarul judecăţii, lucrat cu măiestrie, să-l faci din aceeaş lucrătură ca efodul; să-l faci de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit.
* Cap. 39. 8.

16. Să fie în patru colţuri şi îndoit; lungimea lui să fie de o palmă, şi lăţimea tot de o palmă.

17. In el să* ţeşi o ţesătură de pietre, şi anume patru rînduri de pietre: în rîndul întîi, un sardonix, un topaz, şi un smaragd;
* Cap. 39. 10, etc.

18. în al doilea rînd, un rubin, un safir, şi un diamant;

19. în al treilea rînd, un opal, un agat, şi un ametist;

20. în al patrulea rînd, un hrisolit, un onix, şi un iaspis. Aceste pietre să fie legate în ferecătura lor de aur.

21. Să fie douăsprezece, după numele fiilor lui Israel, săpate ca nişte

peceţi, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece seminţii. —

22. Pentru pieptar să faci nişte lănţişoare de aur curat, împletite ca nişte sfori.

23. Să faci pentru pieptar două verigi de aur, şi aceste două verigi de aur să le pui la cele două capete ale pieptarului.

24. Cele două lanţuri de aur împletite să le prinzi de cele două verigi dela cele două capete ale pieptarului.

25. Iar celelalte două capete ale celor două lanţuri împletite să le prinzi de cele două ferecături, şi să le pui peste umerarii efodului, în partea dinainte.

26. Să mai faci două verigi de aur, şi să le pui la celelalte două capete de jos ale pieptarului, pe marginea din lăuntru care este îndreptată spre efod.

27. Şi să mai faci alte două verigi de aur, pe cari să le pui jos la cei doi umărari ai efodului pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se îmbucă efodul cu umărarii, deasupra brîului efodului.

28. Pieptarul cu verigile lui, să-l lege de verigile efodului cu o sfoară albastră, pentruca pieptarul să stea ţapăn deasupra brîului efodului, şi să nu poată să se mişte de pe efod.

29. Cînd va intra Aaron în sfîntul locaş, va purta pe inima lui numele fiilor lui Israel, săpate pe pieptarul judecăţii, ca să păstreze totdeauna* aducerea aminte de ei înaintea Domnului. — *Vers. 12.

30. Să pui* în pieptarul judecăţii Urim şi Tumim[1], cari să fie pe inima lui Aaron, cînd se va înfăţişa el înaintea Domnului. Astfel, Aaron va purta necurmat pe inima lui judecata copiilor lui Israel, cînd se va înfăţişa înaintea Domnului. *Lev. 8. 8. Num. 27. 21. Deut. 33. 8. 1 Sam. 28. 6. Ezra 2. 63. Neem. 7. 65.

Mantia albastră.

31. Mantia de supt efod s'o* faci întreagă de materie albastră. *Cap. 39. 22.

32. La mijloc, să aibă o gură pentru intrarea capului; şi gura aceasta să aibă de jur împrejur o tivitură ţesută, ca gura unei platoşe, ca să nu se rupă.

33. Pe margine, de jur împrejurul tiviturii, să pui nişte rodii de coloare albastră, purpurie şi cărmizie, presărate cu clopoţei de aur:

34. un clopoţel de aur şi o rodie, un clopoţel de aur şi o rodie, pe toată marginea mantiei de jur împrejur.

35. Aaron se va îmbrăca cu ea ca să facă slujba; cînd va intra în locaşul sfînt înaintea Domnului, şi cînd va ieşi din el, se va auzi sunetul clopoţeilor, aşa că el nu va muri.

Tabla de aur, tunica, mitra şi brîul.

36. Să faci* şi o tablă de aur curat, şi să sapi pe ea, cum se sapă pe o pecete: „Sfinţenie Domnului.“ *Cap. 39. 30. Zah. 14. 20.

37. S'o legi cu o sfoară albastră de mitră, în partea dinainte a mitrei.

38. Ea să fie pe fruntea lui Aaron; şi Aaron va* purta fărădelegile săvîrşite de copiii lui Israel cînd îsi aduc toate darurile lor sfinte; ea va fi necurmat pe fruntea lui înaintea Domnului, pentruca ei să fie plăcuţi** înaintea Lui. *Vers. 43. Lev. 10. 17; 22. 9. Num. 18. 1. Isa. 53. 11. Ezec. 4. 4, 5, 6. Ioan 1. 29. Evr. 9. 28. 1 Pet. 2. 24. **Lev. 1. 4; 22. 27; 23. 11. Isa. 56. 7.

39. Tunica s'o faci de in subţire; să faci o mitră de in subţire, şi să faci un brîu lucrat la gherghef.

40. Fiilor lui Aaron să le* faci tunici, să le faci brîne, şi să le faci scufii, spre cinste şi podoabă. *Vers. 4. Cap. 39. 27, 28, 29, 41. Ezec. 44. 17, 18.

41. Să îmbraci cu ele pe fratele tău Aaron, şi pe fiii lui împreună cu el. Să-i ungi*, să-i închini** în slujbă, să-i sfinţeşti, şi-Mi vor sluji ca preoţi. *Cap. 29. 7; 30. 30; 40. 15. Lev. 10. 7. **Cap. 29. 9, etc. Lev. 8. Evr. 7. 28.

42. Fă-le ismene* de in, ca să-şi acopere goliciunea, dela brîu pînă la glesne. *Cap. 39. 28. Lev. 6. 10; 16. 4. Ezec. 44. 18.

43. Aaron şi fiii lui le vor purta, cînd vor intra în cortul întîlnirii, sau cînd se vor apropia de altar*, ca să facă slujba în locaşul sfînt; astfel ei nu se vor face vinovaţi**, şi nu vor muri. Aceasta† este o lege vecinică pentru Aaron şi pentru urmaşii lui după el. *Cap. 20. 26. **Lev. 5. 1, 17; 20. 19, 20; 22. 9. Num. 9. 13; 18. 22. †Cap. 17. 21. Lev. 17. 7.

Sfinţirea preoţilor.

29 1. Iată ce vei face pentruca să-i sfinţeşti şi să-Mi împlinească slujba de preoţi.

Ia* un viţel şi doi berbeci fără cusur. *Lev. 8. 2.

1. Adică lumină şi desăvîrşire.

2. Fă, cu făină aleasă de grîu, niște azimi*, turte nedospite, frămîntate cu untdelemn, și plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn. * Lev. 2. 4; 6. 20, 21, 22.

3. Să le pui într'un coș, și să le aduci împreună cu viţelul și cei doi berbeci.

4. Să aduci apoi pe Aaron și pe fiii lui la ușa cortului întîlnirii, și să-i* speli cu apă. * Cap. 40. 12. Lev. 8. 6. Evr. 10. 22.

5. Să iei* veșmintele; să îmbraci pe Aaron cu tunica, cu mantia efodului, cu efodul** și cu pieptarul, și să-l încingi cu brîul efodului.

* Cap. 28. 2. Lev. 8. 7. ** Cap. 28. 8.

6. Să-i pui* mitra pe cap, și pe mitră să pui tabla sfinţeniei. * Lev. 8. 9.

7. Să iei untdelemnul* pentru ungere, să i-l torni pe cap, și să-l ungi.

* Cap. 28. 41; 30. 25. Lev. 8. 12; 10. 7; 21. 10. Num. 35. 25.

8. Să aduci* apoi pe fiii lui, și să-i îmbraci cu tunicile. * Lev. 8. 13.

9. Să încingi pe Aaron și pe fiii lui cu un brîu, și să pui scufiile pe capetele fiilor lui Aaron. Preoţia* va fi a lor printr'o lege vecinică. Astfel să închini pe** Aaron și pe fiii lui în slujba Mea.

* Num. 18. 7. ** Cap. 28. 41. Lev. 8. 22, etc. Evr. 7. 28.

10. Să aduci viţelul înaintea cortului întîlnirii, și Aaron* și fiii lui să-și pună mînile pe capul viţelului.

* Lev. 1. 4; 8. 14.

11. Să junghii viţelul înaintea Domnului, la ușa cortului întîlnirii.

12. Să iei* cu degetul tău din sîngele viţelului, să pui pe** coarnele altarului, iar celalt sînge să-l verși la picioarele altarului. * Lev. 8. 15. ** Cap. 27. 2; 30. 2.

13. Să iei* toată grăsimea care acopere măruntaiele și prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea care-i acopere, și să le arzi pe altar.

* Lev. 3. 3.

14. Dar carnea* viţelului, pielea și balega lui să le arzi în foc, afară din tabără: aceasta este o jertfă pentru păcat. * Lev. 4. 11, 12, 21. Evr. 13. 11.

15. Să iei* pe unul din cei doi berbeci; și Aaron și fiii lui să-și pună** mînile pe capul berbecelui.

* Lev. 8. 18. ** Lev. 1. 4—9.

16. Să junghii berbecele; să-i iei sîngele, și să-l stropești pe altar dejur împrejur.

17. Apoi să tai berbecele în bucăţi, și să-i speli măruntaiele și picioarele, și să le pui lîngă celelalte bucăţi și lîngă capul lui.

18. Berbecele să-l arzi de tot pe altar; aceasta este o ardere-de-tot pentru Domnul, este o jertfă mistuită de foc, de un miros* plăcut Domnului.

* Fac. 8. 21.

19. Să* iei apoi pe celalt berbece; și Aaron și fiii lui să-și pună mînile pe capul berbecelui. * Vers. 3. Lev. 8. 22.

20. Să junghii berbecele; să iei din sîngele lui, să pui pe vîrful urechii drepte a lui Aaron și pe vîrful urechii drepte a fiilor lui, pe degetul cel mare al mînii lor drepte și pe degetul cel mare al piciorului lor drept, iar celalt sînge să-l stropești pe altar de jur împrejur.

21. Să iei* din sîngele de pe altar și din untdelemnul pentru ungere, și să stropești pe Aaron și veșmintele lui, pe fiii lui și veșmintele lor. Astfel vor fi închinaţi**, Aaron și veșmintele lui, fiii lui și veșmintele lor în slujba Domnului.

* Cap. 30. 25, 31. Lev. 8. 30. ** Vers. 1. Evr. 9. 22.

22. Să iei apoi grăsimea berbecelui, coada, grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea care-i acopere și spata dreaptă, căci acesta este un berbece de închinare în slujba Domnului;

23. din* coș să iei din azimile, puse înaintea Domnului, o turtă de pîne, o turtă cu untdelemn și o plăcintă.

* Lev. 8. 26.

24. Toate acestea să le pui în mînile lui Aaron și în mînile fiilor lui, și să le legeni* într'o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea Domnului. * Lev. 7. 30.

25. Să le* iei apoi din mînile lor, și să le arzi pe altar, deasupra arderii-de-tot; aceasta este o jertfă mistuită de foc înaintea Domnului, de un miros plăcut Domnului. * Lev. 8. 28.

26. Să iei și* pieptul berbecelui care va sluji la închinarea lui Aaron în slujba Domnului, și să-l legeni într'o parte și în alta, ca un dar legănat înaintea Domnului: aceasta va fi** partea ta. * Lev. 8. 29. ** Ps. 99. 6.

27. Să sfinţești pieptul* legănat și spata ridicată din berbecele care va sluji la închinarea lui Aaron și a fiilor lui în slujba Domnului, pieptul legănîndu-l într'o parte și într'alta, spata înfăţișînd-o înaintea Domnului prin ridicare. * Lev. 7. 31, 34. Num. 18. 11, 18. Deut. 18. 3.

28. Ele vor fi ale lui Aaron și ale fiilor lui, printr'o* lege vecinică, pe

care o vor ţinea copiii lui Israel; căci este o jertfă adusă prin ridicare**; şi, în jertfele de mulţămire ale copiilor lui Israel, jertfa adusă prin ridicare va fi a Domnului. *Lev.10.15. **Lev.7.34.

29. Veşmintele sfinte ale lui Aaron vor fi după* el ale fiilor lui, cari le vor pune cînd vor fi unşi şi cînd vor fi închinaţi în** slujbă.
*Num.20.26, 28. **Num.18.8; 35.25.

30. Vor fi purtate timp de* şapte zile de acela** din fiii lui, care îi va urma în slujba preoţiei, şi care va intra în cortul întîlnirii, ca să facă slujba în sfîntul locaş.
*Lev.8.35; 9.1, 8. **Num.20.28.

31. Să iei apoi berbecele pentru închinarea în slujba Domnului, şi să pui să-i fiarbă* carnea într'un loc sfînt.
*Lev.8.31.

32. Aaron şi fiii lui să mănînce, la uşa cortului întîlnirii, carnea berbecului şi pîinea* din coş. *Mat.12.4.

33. Să mănînce* astfel tot ce a slujit la facerea ispăşirii, ca să fie închinaţi în slujbă şi sfinţiţi; nimeni** altul să nu mănînce din ele, căci sînt lucruri sfinte. *Lev.10.14, 15, 17. **Lev.22.10.

34. Dacă va rămînea ceva din carnea întrebuinţată pentru închinarea în slujbă şi din pîne pînă dimineaţa, să arzi în foc ce va* rămînea; să nu se mănînce, căci este un lucru sfînt. *Lev.8.32.

35. Să urmezi, cu privire la Aaron şi la fiii lui, toate poruncile, pe cari ţi le-am dat. In şapte zile* să-i închini în slujbă. *Exod.40.12. Lev.8.33, 34, 35.

36. In fiecare zi* să mai aduci un viţel ca jertfă pentru păcat, pentru ispăşire; să curăţeşti altarul, făcînd ispăşirea aceasta, şi să-l ungi** ca să-l sfinţeşti. *Evr.10.11. **Cap.30.26, 28, 29; 40.10.

37. Timp de şapte zile, să faci ispăşire pentru altar, şi să-l sfinţeşti; şi astfel* altarul va fi prea sfînt, şi oricine** se va atinge de altar, va fi sfinţit. *Cap.40.10. **Cap.30.29. Mat.23.19.

Jertfa necurmată.

38. Iată ce să jertfeşti pe altar: doi* miei de un an, în fiecare** zi, necurmat. *Num.28.3. 1Cron.16.40. 2Cron.2.4; 13.11; 31.3. Ezra 3.3. **Dan.9.27; 12.11.

39. Un miel să-l jertfeşti dimineaţa*, iar celalt miel seara.
*2Reg.16.15. Ezec.46.13, 14, 15.

40. Impreună cu cel dintîi miel, să aduci a zecea parte dintr'o efă de floare de făină, frămîntată într'un sfert de hin[1] de untdelemn de măsline fără drojdii, şi o jertfă de băutură de un sfert de hin de vin.

41. Pe al doilea miel să-l jertfeşti seara, şi să aduci împreună cu el o jertfă de mîncare şi o jertfă de băutură ca cele de dimineaţă; aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.
*1Reg.18.29, 36. 2Reg.16.15. Ezra 9.4, 5. Ps.141.2. Dan.9.21.

42. Aceasta este* arderea de tot necurmată, care va fi adusă de urmaşii voştri, la uşa cortului întîlnirii, înaintea Domnului; acolo* Mă voi întîlni cu voi, şi îţi voi vorbi. *Vers.38. Cap.30.8. Num.28.6. Dan.8.11, 12, 13. **Cap.25.22; 30.6, 36. Num.17.4.

43. Acolo Mă voi întîlni cu copiii lui Israel, şi locul acela va fi sfinţit* de slava Mea. *Cap.40.34. 1Reg.8.11. 2Cron.5.14; 7.1, 2, 3. Ezec.43.5. Hag.2.7, 9. Mal.3.1.

44. Voi sfinţi cortul întîlnirii şi altarul; voi* sfinţi pe Aaron şi pe fiii lui, ca să fie în slujba Mea ca preoţi.
*Lev.21.15; 22.9, 16.

45. Eu voi locui* în mijlocul copiilor lui Israel, şi voi fi Dumnezeul lor. *Exod.25.8. Lev.26.12. Zah.2.10. Ioan.14.17, 23. 2Cor.6.16. Apoc.21.3.

46. Ei vor cunoaşte că Eu* sînt Domnul Dumnezeul lor, care i-am scos din ţara Egiptului, ca să locuiesc în mijlocul lor. Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor. *Cap.20.2.

Altarul tămîierii.

30 1. Să faci apoi un* altar** pentru arderea tămîiei, şi anume să-l faci din lemn de salcîm. *Cap.37.25; 40.5. **Vers.7.8, 10. Lev.4.7, 18. Apoc.8.3.

2. Lungimea lui să fie de un cot, iar lăţimea tot de un cot; să fie în patru colţuri, şi înălţimea lui să fie de doi coţi. Coarnele altarului să fie dintr'o bucată cu el.

3. Să-i poleieşti cu aur curat, atît partea de sus, cît şi pereţii lui de jur împrejur şi coarnele; şi să-i faci o cunună de aur de jur împrejur.

4. Dedesubtul cununii să-i faci două verigi de aur de amîndouă laturile, în cele două unghiuri, pentru punerea drugilor, cari vor sluji la ducerea lui.

5. Drugii să-i faci din lemn de salcîm, şi să-i poleieşti cu aur.

6. Să aşezi altarul în faţa perdelei dinlăuntru, care este înaintea chivotului mărturiei, în faţa capacului* is-

1. O măsură = cam 3 litri.

păşirii, care este deasupra mărturiei, şi unde Mă voi întîlni cu tine.
*Cap. 25. 21, 22.

7. Aaron va arde pe el tămîie* mirositoare; va arde tămîie în fiecare dimineaţă, cînd va** pregăti candelele;
*Vers. 34. 1 Sam. 2. 28. 1 Cron. 23. 13. Luc. 1. 9. **Cap. 27. 21.

8. va arde şi seara cînd va aşeza candelele. Astfel se va arde necurmat din partea voastră tămîie înaintea Domnului din neam în neam.

9. Să nu aduceţi pe altar altfel* de tămîie, nici ardere de tot, nici jertfă de mîncare, şi să nu turnaţi pe el nici o jertfă de băutură. *Lev. 10. 1.

10. Numai odată pe fie care an, Aaron* va face ispăşire pe coarnele altarului. Ispăşirea aceasta o va face odată pe an cu sîngele dobitocului adus ca jertfă pentru ispăşirea păcatului, printre urmaşii voştri. Acesta va fi un lucru prea sfînt înaintea Domnului." *Lev. 16. 18; 23. 27.

Darurile pentru locaş.

11. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

12. „Cînd* vei socoti pe copiii lui Israel şi le vei face numărătoarea, fiecare din ei să dea Domnului un dar în bani, pentru răscumpărarea** sufletului lui, ca să nu fie loviţi de nici o urgie†, cu prilejul acestei numărători.
*Cap. 38. 25. Num. 1. 2, 5; 26. 2. 2 Sam. 24. 2. **Num. 31. 50. Iov. 33. 24; 36. 18. Ps. 49. 7. Mat. 20. 28. Marc. 10. 45. 1 Tim. 2. 6. 1. Pet. 1. 18, 19. †2 Sam. 24. 15.

13. Iată ce* vor da toţi ceice vor fi cuprinşi în numărătoarea aceasta: o jumătate de siclu, după siclul sfîntului locaş, care este** de douăzeci de ghere; o jumătate† de siclu va fi darul ridicat pentru Domnul. *Mat. 17. 24. **Lev. 27. 25. Num. 3. 47. Ezec. 45. 12. †Cap. 38. 26.

14. Orice om cuprins în numărătoare, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, va plăti darul ridicat pentru Domnul.

15. Bogatul* să nu plătească mai mult, şi săracul să nu plătească mai puţin de o jumătate de siclu, ca dar ridicat pentru Domnul, pentru răscumpărarea** sufletelor.
*Iov. 34. 19. Prov. 22. 2. Efes. 6. 9. Col. 3. 25. **Vers. 12.

16. Să ridici dela copiii lui Israel argintul pentru răscumpărare, şi să-l întrebuinţezi* pentru slujba cortului întîlnirii; aceasta va fi pentru copiii lui Israel o aducere aminte** înaintea Domnului pentru răscumpărarea sufletelor lor." *Cap. 18. 25. **Num. 16. 40.

Ligheanul de aramă.

17. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

18. „Să faci* un lighean de aramă, cu piciorul lui de aramă, pentru spălat; să-l aşezi între cortul** întîlnirii şi altar, şi să torni apă în el,
*Cap. 38. 8. 1 Reg. 7. 38. **Cap. 40. 7, 30.

19. ca să-şi spele în el Aaron* şi fiii lui mînile şi picioarele. *Cap. 40. 31, 32. Ps. 26. 6. Isa. 52. 11. Ioan. 13. 10. Evr. 10. 22.

20. Cînd vor intra în cortul întîlnirii, se vor spăla cu apa aceasta, ca să nu moară; şi se vor spăla şi cînd se vor apropia de altar, ca să facă slujba şi ca să aducă Domnului jertfe arse de foc.

21. Îşi vor spăla mînile şi picioarele ca să nu moară*. Aceasta va fi o lege necurmată pentru Aaron, pentru fiii lui şi pentru urmaşii lor." *Cap. 28. 43.

Untdelemnul sfînt şi tămîia.

22. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

23. „Ia* din cele mai bune mirodenii, cinci sute de sicli de smirnă** foarte curată, jumătate, adică două sute cincizeci de sicli, de scorţişoară mirositoare, două sute cincizeci de sicli de trestie† mirositoare, *Cînt. 4. 14. Ezec. 27. 22. **Ps. 45. 8. Prov. 7. 17. †Cînt. 4. 14. Ier. 6. 20.

24. cincisute de sicli de* casia, după siclul sfîntului locaş, şi un hin** de untdelemn de măslin. *Ps. 45. 8. **Cap. 29. 40.

25. Cu ele să faci un untdelemn pentru ungerea sfîntă, o amestecătură mirositoare, făcută după meşteşugul făcătorului de mir; acesta va fi untdelemnul* pentru ungerea sfîntă.
*Cap. 37. 29. Num. 35. 25. Ps. 89. 20; 133. 2.

26. Cu el să ungi* cortul întîlnirii şi chivotul mărturiei,
*Cap. 40. 9. Lev. 8. 10. Num. 7. 1.

27. masa şi toate uneltele ei, sfeşnicul şi uneltele lui, altarul tămîierii,

28. altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui şi ligheanul cu piciorul lui.

29. Să sfinţeşti aceste lucruri, şi ele vor fi prea sfinte; oricine* se va atinge de ele, va fi sfinţit. *Cap. 29. 37.

30. Să ungi* de asemenea pe Aaron şi pe fiii lui, şi să-i sfinţeşti, ca să fie în slujba Mea ca preoţi.
*Cap. 29. 7, etc. Lev. 8. 12, 30.

31. Să vorbeşti copiilor lui Israel, şi să le spui: „Acesta Îmi va fi unt-

delemnul pentru ungerea sfîntă, printre urmaşii voştri.

32. Să nu se ungă cu el trupul niciunui om, şi să nu faceţi un alt untdelemn ca el după aceeaş întocmire; el este* sfînt, şi voi să-l priviţi ca sfînt.
* Vers. 25. 37.

33. Oricine* va face un untdelemn ca el, sau va unge cu el pe altul, va fi nimicit** din poporul lui."
* Vers. 38. ** Fac. 17. 14. Cap. 12. 15. Lev. 7. 20, 21.

34. Domnul a zis lui Moise: „Ia* mirodenii, stacte, onice mirositoare, halvan, şi tămîie curată, în aceeaş măsură.
* Cap. 25. 6; 37. 29.

35. Cu ele să faci tămîie, o amestecătură mirositoare, alcătuită* după meşteşugul făcătorului de mir; să fie sărată, curată şi sfîntă.
* Vers. 25.

36. S'o pisezi mărunt, şi s'o pui înaintea mărturiei, în cortul întîlnirii, unde* Mă voi întîlni cu tine. Acesta va fi pentru voi un lucru** prea sfînt.
* Cap. 29. 42. Lev. 16. 2. ** Vers. 32. Cap. 29. 37. Lev. 2. 3.

37. Tămîie ca aceasta, în aceeaş întocmire, să nu* vă faceţi, ci s'o priviţi ca sfîntă, şi păstrată pentru Domnul.
* Vers. 32.

38. Oricine* va face tămîie ca ea, ca s'o miroase, va fi nimicit din poporul lui."
* Vers. 33.

Rînduirea meşterilor.

31 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Să* ştii că am ales pe Beţaleel, fiul** lui Uri, fiul lui Hur, din seminţia lui Iuda.
* Cap. 35. 30; 36. 1. ** 1 Cron. 2. 20.

3. L am umplut* cu Duhul lui Dumnezeu, i-am dat un duh de înţelepciune, pricepere, şi ştiinţă pentru tot felul de lucrări,
* Cap. 35. 31. 1 Reg. 7. 14.

4. i-am dat putere să născocească tot felul de lucrări meşteşugite, să lucreze în aur, în argint şi în aramă,

5. să sape în pietre şi să le lege, să lucreze în lemn, şi să facă tot felul de lucrări.

6. Şi iată că i-am dat ca ajutor pe* Oholiab, fiul lui Ahisamac, din seminţia lui Dan. Am dat pricepere** în mintea tuturor celor ce sînt iscusiţi, ca să facă tot ce ţi-am poruncit:
* Cap. 35. 34. ** Cap. 28. 3; 35. 10, 35; 36. 1.

7. cortul* întîlnirii**, chivotul mărturieiţ, capacul ispăşirii care va fi deasupra lui, şi toate uneltele cortului;
* Cap. 36. 8. ** Cap. 37. 1. † Cap. 37. 6.

8. masa* cu uneltele ei**, sfeşnicul de aur curat cu toate uneltele lui, altarul tămîierii;
* Cap. 37. 10. ** Cap. 37. 17.

9. altarul* arderilor de tot cu toate uneltele lui, ligheanul** cu piciorul lui;
* Cap. 38. 1. ** Cap. 38. 8.

10. veşmintele* pentru slujbă, veşmintele sfinte ale preotului Aaron, veşmintele fiilor lui pentru slujbele preoţeşti;
* Cap. 39. 1, 41. Num. 4. 5, 6, etc.

11. untdelemnul* pentru ungere, şi tămîia** mirositoare pentru sfîntul locaş. Le vor face după toate poruncile, pe cari ţi le-am dat."
* Cap. 30. 25, 31; 37. 29. ** Cap. 30. 34; 37, 29.

Ţinerea Sabatului.

12. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

13. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le: „Să* nu care cumva să nu ţineţi sabatele Mele, căci acesta va fi între Mine şi voi, şi urmaşii voştri, un semn după care se va cunoaşte că Eu sînt Domnul, care vă sfinţesc.
* Lev. 19. 3, 30; 26. 2. Ezec. 20. 12, 20; 44. 24.

14. Să ţineţi* Sabatul, căci el va fi pentru voi ceva sfînt. Cine** îl va călca, va fi pedepsit cu moartea; cine va face vreo lucrare în ziua aceasta, va fi nimicit din mijlocul poporului său.
* Cap. 20. 8. Deut. 5. 12. Ezec. 20. 12. ** Cap. 35. 2. Num. 15. 35.

15. Să lucrezi şase* zile; dar a** şaptea este Sabatul, ziua de odihnă, închinată Domnului. Cine va face vreo lucrare în ziua Sabatului, va fi pedepsit cu moartea.
* Cap. 20. 9. ** Fac. 2. 2. Cap. 16. 23; 20. 10.

16. Copiii lui Israel să păzească Sabatul, prăznuindu-l, ei şi urmaşii lor, ca un legămînt necurmat.

17. Aceasta va fi între Mine şi copiii lui Israel un semn* vecinic; căci în şase** zile a făcut Domnul cerurile şi pămîntul, iar în ziua a şaptea S'a odihnit şi a răsuflat."
* Vers. 13. Ezec. 20. 12, 20. ** Fac. 1. 31; 2. 2.

Tablele legii.

18. Cînd a isprăvit Domnul de vorbit cu Moise pe muntele Sinai, i-a dat cele* două table ale mărturiei, table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu.
* Cap. 24. 12; 32. 15, 16; 34. 28, 29. Deut. 4. 13; 5. 22; 9. 10, 11. 2 Cor. 3. 3.

Viţelul de aur.

32 1. Poporul, văzînd că Moise* zăboveşte să se pogoare de pe munte, s'a strîns în jurul lui Aaron, şi i-a zis**: „Haide! fă-ne un dumnezeu ca-

re să † meargă înaintea noastră; căci Moise, omul acela care ne-a scos din ţara Egiptului, nu ştim ce s'a făcut."
* Cap. 24. 18. Deut. 9. 9. ** Fapt. 7. 40. † Cap. 13. 21.

2. Aaron le-a răspuns: „Scoateţi* cerceii de aur din urechile nevestelor, fiilor şi fiicelor voastre, şi aduceţi-i la mine." * Judc. 8. 24, 25, 26, 27.

3. Şi toţi şi-au scos cerceii de aur din urechi, şi i-au adus lui Aaron.

4. El* i-a luat din mînile lor, a bătut aurul cu dalta, şi a făcut un viţel turnat. Şi ei au zis: „Israele! iată dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului." * Cap. 20. 23. Deut. 9. 16. Judc. 17. 3, 4. 1 Reg. 12. 28. Neem. 9. 18. Ps. 106. 19. Isa. 46. 6. Fapt. 7. 41. Rom. 1. 23.

5. Cînd a văzut Aaron lucrul acesta, a zidit un altar înaintea lui, şi a* strigat: „Mîne, va fi o sărbătoare în cinstea Domnului!"
* Lev. 23. 2, 4. 21, 37. 2 Reg. 10. 29. 2 Cron. 30. 5.

6. A doua zi, s'au sculat dis de dimineaţă, şi au adus arderi de tot şi jertfe de mulţămire*. Poporul a şezut de a mîncat şi a băut; apoi s'au sculat să joace. * 1 Cor. 10. 7.

Mînia lui Dumnezeu.

7. Domnul a zis lui Moise*: „Scoală şi pogoară-te; căci poporul tău, pe care l-ai scos din ţara Egiptului, s'a** stricat. * Vers. 1. Cap. 33. 1. Deut. 9. 12. Dan. 9. 24. ** Fac. 6. 11, 12. Deut. 4. 16; 32. 5. Judc. 2. 19. Osea 9. 9.

8. Foarte curînd s'au abătut dela calea, pe care le-o* poruncisem Eu; şi-au făcut un viţel turnat, s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui, i-au adus jertfe, şi au zis: „Israele**! iată dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului!"
* Cap. 20. 3, 4, 23. Deut. 9. 16. ** 1 Reg. 12. 28.

9. Domnul a zis lui Moise: „Văd* că poporul acesta este un popor încăpăţînat. * Cap. 33. 3, 5; 34. 9. Deut. 9. 6, 13; 31. 27. 2 Cron. 30. 8. Isa. 48. 4. Fapt. 7. 51.

10. Acum*, lasă-Mă; mînia** Mea are să se aprindă împotriva lor: şi-i voi mistui; dar pe † tine te voi face strămoşul unui neam mare."
* Deut. 9. 14, 19. ** Cap. 22. 24. † Num. 14. 12.

11. Moise* s'a rugat Domnului, Dumnezeului său, şi a zis: „Pentru ce să se aprindă, Doamne, mînia Ta împotriva poporului Tău, pe care l-ai scos din ţara Egiptului cu mare putere şi cu mînă tare? * Deut. 9. 18, 26–29. Ps. 74. 1, 2; 106. 23.

12. Pentruce* să zică Egiptenii: „Spre nenorocirea lor i-a scos, ca să-i omoare prin munţi, şi ca să-i şteargă de pe faţa pămîntului?" Intoarce-Te din iuţimea mîniei Tale şi** lasă-Te de răul acesta, pe care vrei să-l faci poporului Tău. * Num. 14. 13. Deut. 9. 28; 32. 27. ** Vers. 14.

13. Adu-ţi aminte de Avraam, de Isaac şi de Israel, robii Tăi, cărora le-ai spus, jurîndu-Te* pe Tine însuţi: „Voi** înmulţi sămînţa voastră ca stelele cerului, voi da urmaşilor voştri toată ţara aceasta, de care am vorbit, şi ei o vor stăpîni în veac." * Fac. 22. 16. Evr. 6. 13. ** Fac. 12. 7; 13. 15; 15. 7, 18; 26. 4; 28. 13; 35. 11, 12.

14. Şi Domnul S'a* lăsat de răul, pe care spusese că vrea să-l facă poporului Său. * Deut. 32. 26. 2 Sam. 24. 16. 1 Cron. 21. 15. Ps. 106. 45. Ier. 18. 8; 26. 13, 19. Ioel 2. 13. Iona 3. 10; 4. 2.

Mînia lui Moise.

15. Moise* s'a întors şi s'a pogorît de pe munte, cu cele două table ale mărturiei în mînă. Tablele erau scrise pe amîndouă părţile, pe o parte şi pe alta. * Deut. 9. 15.

16. Tablele* erau lucrarea lui Dumnezeu, şi scrisul era scrisul lui Dumnezeu, săpat pe table. * Cap. 31. 18.

17. Iosua a auzit glasul poporului, care scotea strigăte, şi a zis lui Moise: „In tabără este un strigăt de război!"

18. Moise a răspuns: „Strigătul acesta nu-i nici strigăt de biruitori, nici strigăt de biruiţi; ce aud eu, este glasul unor oameni cari cîntă!"

19. Şi, pe cînd se apropia de tabără, a văzut* viţelul şi jocurile. Moise s'a aprins de mînie, a aruncat tablele din mînă, şi le-a sfărîmat de piciorul muntelui. * Deut. 9 16. 17.

20. A luat* viţelul, pe care-l făcuseră ei, şi l-a ars în foc; l-a prefăcut în cenuşă, a presărat cenuşa pe faţa apei, şi a dat-o copiilor lui Israel s'o bea. * Deut. 9. 21.

21. Moise a zis lui Aaron*: „Ce ţi-a făcut poporul acesta, de ai adus asupra lui un păcat atît de mare?"
* Fac. 20. 9; 26. 10.

22. Aaron a răspuns: „Să nu se aprindă de mînie domnul meu! Tu singur* ştii că poporul acesta este pornit la rău. * Cap. 14. 11; 15. 24; 16. 2, 20, 28; 17. 2, 4.

23. Ei mi-au zis*: „Fă-ne un dumnezeu, care să meargă înaintea noastră; căci Moise, omul acela care ne-a scos din ţara Egiptului, nu ştim ce s'a făcut!" * Vers. 1.

24. Eu le-am zis: „Cine are aur, să-l scoată!" Şi mi l-au dat; l-am aruncat în foc, şi din el a* ieşit viţelul acesta."
* Vers.

Măcelul.

25. Moise a văzut că poporul era
fără frîu, căci Aaron îl făcuse să fie
fără frîu*, spre batjocura vrăjmaşilor
săi; — *2 Cron. 28. 19.

26. s'a aşezat la uşa taberii, şi a zis:
„Cine este pentru Domnul, să vină la
mine!“ Şi toţi copiii lui Levi s'au
strîns la el.

27. El le-a zis: „Aşa vorbeşte Dom-
nul, Dumnezeul lui Israel: „Fiecare
din voi să se încingă cu sabia; mer-
geţi şi străbateţi tabăra dela o poartă
la alta, şi fiecare să* omoare pe fra-
tele, pe prietenul şi pe ruda sa.“
*Num. 25. 5. Deut. 33. 9.

28. Copiii lui Levi au făcut după po-
runca lui Moise; şi aproape trei mii
de oameni au pierit în ziua aceea din
popor.

29. Moise* a zis: „Predaţi-vă azi
în slujba Domnului, chiar cu jertfa
fiului şi fratelui vostru, pentruca bine-
cuvîntarea Lui să vină astăzi peste
voi!“ *Num. 25. 11, 12, 13. Deut. 13. 6—11; 33. 9, 10.
1 Sam. 15. 18, 22. Prov. 21. 3. Zah. 13. 3. Mat. 10. 37.

Moise se roagă pentru popor.

30. A doua zi, Moise a zis poporu-
lui*: „Aţi făcut un păcat foarte mare.
Am să mă sui acum la Domnul: poate**
că voi† căpăta iertare pentru păcatul
vostru.“ *1 Sam. 12. 20, 23. Luc. 15. 18.
**2 Sam. 16. 12. Amos 5. 15. †Num. 25. 13.

31. Moise s'a* întors la Domnul, şi a
zis: „Ah! poporul acesta a făcut un
păcat foarte mare! Şi-au făcut un dum-
nezeu** de aur. *Deut. 9. 18. **Cap. 20. 2.

32. Iartă-le acum păcatul! Dacă nu,
atunci, şterge-mă* din** cartea Ta,
pe care ai scris-o!“
*Ps. 69. 28. Rom. 9. 3. **Ps. 56. 8; 139. 16. Dan. 12. 1
Filip. 4. 3. Apoc. 3. 5; 13. 8; 17. 8; 20. 12, 15; 21. 27; 22. 19.

33. Domnul a zis lui Moise: „Pe*
cel ce a păcătuit împotriva Mea, pe
acela îl voi şterge din cartea Mea.
*Lev. 23. 30. Ezec. 18. 4.

34. Du-te dar, şi du poporul unde
ţi-am spus. Iată*, Ingerul Meu va
merge înaintea ta, dar în ziua** răz-
bunării Mele, îi voi pedepsi pentru
păcatul lor!“ *Cap. 33. 2, 14, etc. Num. 20. 16.
**Deut. 32. 35. Amos 3. 14. Rom. 2. 5, 6.

35. Domnul a lovit cu urgie poporul,
pentru că* făcuse viţelul făurit de
Aaron. *2 Sam. 12. 9. Fapt. 7. 41.

Moise se roagă pentru poporul amărît.

33 1. Domnul a zis lui Moise: „Du-
te, şi porneşte de aici cu* popo-
rul, pe care l-ai scos din ţara Egiptu-
lui; suie-te în ţara, pe care am jurat
că o voi da lui Avraam, lui Isaac şi
lui Iacov, zicînd: „Seminţei** tale o
voi da!“ *Cap. 32. 7. **Fac. 12. 7. Cap. 32. 13.

2. Voi* trimite înaintea ta un înger,
şi voi** izgoni pe Cananiţi, Amoriţi,
Hetiţi, Fereziţi, Heviţi şi Iebusiţi.
*Cap. 32. 34; 34. 11. **Deut. 7. 22. Ios. 24. 11.

3. Suie-te în* ţara aceasta unde curge
lapte şi miere. Dar** Eu nu Mă voi sui
în mijlocul tău, ca să nu te prăpă-
desc† pe drum, căci eşti un popor††
încăpăţînat.“ *Cap. 3. 8. **Vers. 15, 17. †Cap. 32. 9;
34. 9. Deut. 9. 6, 13. ††Cap. 23. 21; 32. 10. Num. 16. 21, 45.

4. Cînd a auzit poporul aceste triste
cuvinte, toţi s'au* întristat; şi** ni-
meni nu şi-a pus podoabele pe el.
*Num. 14. 1, 39. **Lev. 10. 6. 2 Sam. 19. 24. 1 Reg. 21. 27.
2 Reg. 19. 1. Ezra 9. 3. Est. 4. 1, 4. Iov. 1. 20; 2. 12. Isa.
32. 11. Ezec. 24. 17, 23; 26. 16.

5. Şi Domnul a zis lui Moise: „Spune
copiilor lui Israel: „Voi* sînteţi un
popor încăpăţînat; numai o clipă dacă
M'aş sui în** mijlocul tău, te-aş prăpădi. Aruncă-ţi acum podoabele depe
tine, şi voi† vedea ce-ţi voi face.“
*Vers. 3. **Num. 16. 45, 46. †Deut. 8. 2. Ps. 139. 23.

6. Copiii lui Israel şi-au scos de pe
ei podoabele, şi au plecat dela mun-
tele Horeb.

Moise mergînd la cort.

7. Moise a luat cortul lui şi l-a* în-
tins afară din tabără, la o depărtare
oare care; l-a numit cortul întîlnirii.
Şi toţi ceice** întrebau pe Domnul, se
duceau la cortul întîlnirii, care era
afară din tabără.
*Cap. 29. 42, 43. **Deut. 4. 29. 2 Sam. 21. 1.

8. Cînd se ducea Moise la cort, tot
poporul se scula în picioare; fiecare
stătea la* uşa cortului său, şi urmă-
rea cu ochii pe Moise, pînă intra el
în cort. *Num. 16. 27.

9. Şi cînd intra Moise în cort, stîl-
pul de nor se pogora şi se oprea la
uşa cortului, şi Domnul* vorbea cu
Moise. *Cap. 25. 22; 31. 18. Ps. 99. 7.

10. Tot poporul vedea stîlpul de nor
oprindu-se la uşa cortului; tot popo-
rul se scula şi se arunca* cu faţa la
pămînt la uşa cortului lui. *Cap. 4. 31.

11. Domnul* vorbea cu Moise faţă
în faţă, cum vorbeşte un om cu prie-
tenul lui. Apoi Moise se întorcea în

tabără, dar tînărul lui slujitor, Iosua, fiul lui Nun, nu ieşea deloc din mijlocul cortului.
*Fac. 32. 30. Num. 12. 8. Deut. 34. 10.

Moise cere să vadă slava lui Dumnezeu.

12. Moise a zis Domnului: „Iată*, Tu îmi zici: „Du pe poporul acesta!“ Şi nu-mi arăţi pe cine vei trimete cu mine. Insă, Tu ai zis: „Eu** te cunosc pe nume, şi ai căpătat trecere înaintea Mea!“ *Cap. 32. 34. **Vers. 17. Fac. 18. 19. Ps. 1. 6. Ier. 1. 5. Ioan. 10. 14, 15. 2 Tim. 2. 19.

13. Acum, dacă* am căpătat trecere înaintea Ta, arată-mi** căile Tale; atunci Te voi cunoaşte, şi voi avea trecere înaintea Ta. Şi gîndeşte-Te că neamul acesta este poporul† Tău!“ *Cap. 34. 9. **Ps. 25. 4; 27. 11; 86. 11; 119. 33. †Deut. 9. 26, 29. Ioel 2. 17.

14. Domnul a răspuns: „Voi merge Eu însumi* cu tine, şi îţi voi da** odihnă.“ *Cap. 13. 21; 40. 34—38. Isa. 63. 9. **Deut. 3. 20. Ios. 21. 44; 22. 4; 23. 1. Ps. 95. 11.

15. Moise i-a zis: „Dacă* nu mergi Tu însuţi cu noi, nu ne lăsa să plecăm de aici. *Vers. 3. Cap. 34. 9.

16. Cum se va şti că am căpătat trecere înaintea Ta, eu şi poporul Tău? Oare nu* cînd vei merge Tu cu noi, şi cînd prin aceasta vom fi** deosebiţi, eu şi poporul Tău, de toate popoarele de pe faţa pămîntului?“ *Num. 14. 14. **Cap. 34. 10. Deut. 4. 7, 34. 2 Sam. 7. 23. 1 Reg. 8. 53. Ps. 147. 20.

17. Domnul a zis lui Moise: „Voi* face şi ceea ce-mi ceri acum, căci ai** căpătat trecere înaintea Mea, şi te cunosc pe nume!“ *Fac. 19. 21. Iac. 5. 16. **Vers. 16.

18. Moise a zis: „Arată-mi* slava Ta!“ *Vers. 20. 1 Tim. 6. 16.

19. Domnul a răspuns: „Voi* face să treacă pe dinaintea ta toată frumuseţea Mea, şi voi chema Numele Domnului înaintea ta; Eu Mă** îndur de cine vreau să Mă îndur, şi am milă de cine vreau să am milă!“ *Cap. 34. 5, 6, 7. Ier. 31. 14. **Rom. 9. 15, 16, 18.

20. Domnul a zis: „Faţa nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate* omul să Mă vadă şi să trăiască!“ *Fac. 32. 30. Deut. 5. 24. Judc. 6. 22; 13. 22. Isa. 6. 5. Apoc. 1. 16, 17. Cap. 24. 10.

21. Domnul a zis: „Iată un loc lîngă Mine; vei sta pe stîncă.

22. Şi cînd va trece slava Mea, te voi pune în* crăpătura stîncii, şi te voi acoperi** cu mîna Mea, pînă voi trece. *Isa. 2. 21. **Ps. 91. 1, 4.

23. Iar cînd Imi voi trage mîna la o parte dela tine, Mă vei vedea pe dinapoi; dar Faţa Mea nu* se poate vedea.“ *Vers. 20. Ioan. 1. 18.

Noile table.

34 1. Domnul a zis lui Moise: „Taie* două table de piatră ca cele dintîi, şi Eu** voi scrie pe ele cuvintele cari erau pe tablele dintîi pe cari le-ai sfărîmat. *Cap. 32. 16, 19. Deut. 10. 1. **Vers. 28. Deut. 10. 2, 4.

2. Fii gata disdedimineaţă şi suie-te de dimineaţă pe muntele Sinai*; să stai acolo înaintea Mea, pe vîrful muntelui. *Cap. 19. 20; 24. 12.

3. Nimeni să nu se suie cu tine, şi nimeni să nu se arate pe tot muntele; şi nici boi, nici oi să nu pască pe lîngă muntele acesta.“ *Cap. 19. 12, 13, 21.

4. Moise a tăiat două table de piatră ca şi cele dintîi; s'a sculat dis de dimineaţă, şi s'a suit pe muntele Sinai, după cum îi poruncise Domnul; şi a luat în mînă cele două table de piatră.

5. Domnul S'a pogorît într'un nor, a stătut acolo lîngă el, şi a rostit* Numele Domnului. *Cap. 33. 19. Num. 14. 17.

6. Şi Domnul a trecut pe dinaintea lui, şi a strigat: „Domnul, Dumnezeu este un Dumnezeu* plin de îndurare şi milostiv, încet la mînie, plin de bunătate** şi credincioşie†, *Num. 14. 18. 2 Cron. 30. 9. Neem. 9. 17. Ps. 86. 15; 103. 8; 111. 4; 112. 4; 116. 5; 145. 8. Ioel 2. 13. **Ps. 31. 19. Rom. 2. 4. †Ps. 57. 10; 108. 4.

7. care* Işi ţine dragostea pînă în mii de neamuri de oameni, iartă** fărădelegea, răzvrătirea şi păcatul, dar nu socoteşte† pe cel vinovat drept nevinovat, şi pedepseşte fărădelegea părinţilor în copii şi în copiii copiilor lor pînă la al treilea şi al patrulea neam!“ *Cap. 20. 6. Deut. 5. 10. Ps. 86. 15. Ier. 32. 18. Dan. 9. 4. **Ps. 103. 3; 30. 4. Dan. 9. 9. Efes. 4. 32. 1 Ioan 1. 9. †Cap. 23. 7, 21. Ios. 24. 19. Iov. 10. 14. Mic. 6. 11. Nah. 1. 3.

Inoirea legămîntului.

8. Indată Moise s'a plecat* pînă la pămînt şi s'a închinat. *Cap. 4. 31

9. El a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere înaintea Ta, Te rog să mergi în mijlocul* nostru, Doamne; poporul acesta este în adevăr un popor încăpăţînat**, dar iartă-ne fărădelegile şi păcatele noastre, şi ia-ne în stăpînirea† Ta!“ *Cap. 33. 15, 16. **Cap. 33. 3. †Deut. 32. 9. Ps. 28. 9; 33. 12; 78. 62; 94. 14. Ier. 10. 16. Zah. 2. 12.

10. Domnul a răspuns: „Iată, Eu fac* un legămînt. Voi face, în faţa întregului popor, minuni** cari n'au avut loc

în nicio ţară şi la niciun neam; tot poporul care este în jurul tău, va vedea lucrarea Domnului, şi prin tine voi face lucruri înfricoşate †.

* Deut. 5. 2; 29. 12, 14. ** Deut. 4. 32. 2 Sam. 7. 23. Ps. 77. 14; 78. 12; 147. 20. † Deut. 10. 21. Ps. 145. 6. Isa. 64. 3.

11. Ia seama la ceea ce-ţi poruncesc* azi. Iată, voi** izgoni dinaintea ta pe Amoriţi, Cananiţi, Hetiţi, Fereziţi, Heviţi şi Iebusiţi.

* Deut. 5. 32; 6. 3, 25; 12. 28, 32; 28. 1. ** Cap. 33. 2.

12. Să nu cumva să* faci legământ cu locuitorii ţării unde ai să intri, ca să nu fie o cursă** pentru tine, dacă vor locui în mijlocul tău.

* Cap. 23. 32. Deut. 7. 2. Judc. 2. 2. ** Cap. 23. 33.

13. Dimpotrivă să le dărîmaţi* altarele, să le sfărîmaţi stîlpii idoleşti şi să le trîntiţi la pămînt** idolii.

* Cap. 23. 24. Deut. 12. 3. Judc. 2. 2. ** Deut. 7. 5; 12. 2. Judc. 6. 25. 2 Reg. 18. 4; 23. 14. 2 Cron. 31. 1; 34. 3, 4.

14. Să nu te închini* înaintea unui alt dumnezeu; căci Domnul se numeşte gelos**, este un Dumnezeu † gelos. * Cap. 20. 3, 5. ** Isa. 9. 6; 57. 15. † Cap. 20. 5.

15. Fereşte-te* să faci legământ cu locuitorii ţării, ca nu cumva, curvind** înaintea dumnezeilor lor, şi, aducîndule jertfe, să te pofteasca † şi pe tine, şi să mănînci †† din jertfele lor,

* Vers. 12. ** Deut. 31. 16. Judc. 2. 17. Ier. 3. 9. Ezec. 6. 9. † Num. 25. 2. 1 Cor. 10. 27. †† Ps. 106. 28. 1 Cor. 8. 4, 7, 10.

16. ca nu cumva să iei din fetele* lor neveste fiilor tăi, şi astfel, fetele lor, curvind** înaintea dumnezeilor lor, să tîrască şi pe fiii tăi să curvească înaintea dumnezeilor lor. * Deut. 7. 3. 1 Reg. 11. 2. Ezra 9. 2. Neem. 13. 25. ** Num. 25. 1, 2. 1 Reg. 11. 4.

17. Să nu-ţi faci* un dumnezeu turnat. * Cap. 32. 8. Lev. 19. 4.

Sărbătorile.

18. „Să ţii sărbătoarea azimilor*: timp de şapte zile, la vremea hotărîtă, în luna spicelor, să mănînci azimi, cum ţi-am poruncit, căci în luna spicelor** ai ieşit din Egipt.

* Cap. 12. 15; 23. 15. ** Cap. 13. 4.

19. Orice întîi* născut este al Meu, chiar orice întîi născut de parte bărbătească din turmele de vaci sau de oi.

* Cap. 13. 2, 12; 22. 29. Ezec. 44. 30. Luc. 2. 23.

20. Să răscumperi cu un miel pe întîiul născut* al măgăriţei; iar dacă nu-l răscumperi, să-i frîngi gîtul. Să răscumperi pe orice întîi născut al fiilor tăi; şi să nu te înfăţişezi cu mînile** goale înaintea Mea.

* Cap. 13. 13. Num. 18. 15. ** Cap. 23. 15. Deut. 16. 16. 1 Sam. 9. 7, 8. 2 Sam. 24. 24.

21. Şase zile* să lucrezi, iar în ziua a şaptea să te odihneşti; să te odihneşti, chiar în vremea aratului şi seceratului. * Cap. 20. 9; 23. 12; 35. 2. Deut. 5. 12, 13. Luc. 13. 14.

22. Să ţii* sărbătoarea săptămînilor, a celor dintîi roade din secerişul grîului, şi sărbătoarea strîngerii roadelor la sfîrşitul anului. * Cap. 23. 16. Deut. 16. 10, 13.

23. De trei* ori pe an, toţi cei de parte bărbătească să se înfăţişeze înaintea Domnului Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel. * Cap. 23. 14, 17. Deut. 16. 16.

24. Căci voi* izgoni neamurile dinaintea ta, şi-ţi voi** întinde hotarele; şi nimeni nu-ţi va † pofti ţara, în timpul cînd te vei sui de trei ori pe an, ca să te înfăţişezi înaintea Domnului, Dumnezeului tău. * Cap. 33. 2. Lev. 18. 24. Deut. 7. 1. Ps. 78. 55; 80. 8. ** Deut. 12. 20; 19. 8. † Fac. 35. 5. 2 Cron. 17. 10. Prov. 16. 7. Fapt. 18. 10.

25. Să n'aduci* cu pîne dospită sîngele dobitocului jertfit în cinstea Mea; şi carnea din** jertfa praznicului Paştelor să nu fie ţinută în timpul nopţii pînă dimineaţa. * Cap. 23. 18. ** Cap. 12. 10.

26. Să aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, pîrga* celor dintîi roade ale pămîntului.

Iedul** să nu-l fierbi în laptele mamei lui.“

* Cap. 23. 19. Deut. 26. 2, 10. ** Cap. 23. 19. Deut. 14. 21.

27. Domnul a zis lui Moise: „Scrieţi cuvintele* acestea, căci pe temeiul acestor cuvinte închei legământ cu tine şi cu Israel!“ * Vers. 10. Deut. 4. 13; 31. 9.

28. Moise* a stat acolo cu Domnul patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. N'a mîncat deloc pîne, şi n'a băut deloc apă. Şi Domnul a** scris pe table cuvintele legămîntului, cele zece porunci. * Cap. 24. 18. Deut. 9. 9, 18. ** Vers. 1. Cap. 31. 18; 32. 16. Deut. 4. 13; 10. 2, 4.

Slava lui Moise.

29. Moise s'a pogorît de pe muntele Sinai, cu cele două* table ale mărturiei în mînă. Cînd se pogora de pe munte, nu ştia că pielea** feţei lui strălucea, pentrucă vorbise cu Domnul. * Cap. 32. 15. ** Mat. 17. 2. 2 Cor. 3. 7, 13.

30. Aaron şi toţi copiii lui Israel s'au uitat la Moise, şi iată că pielea feţei lui strălucea; şi se temeau să se apropie de el.

31. Moise i-a chemat; Aaron şi toţi fruntaşii adunării s'au întors la el, şi el le-a vorbit.

32. După aceea, toţi copiii lui Israel s'au apropiat, şi el* le-a dat toate po-

runcile, pe cari le primise dela Domnul, pe muntele Sinai. *Cap. 24. 3.

33. Cînd a încetat să le vorbească, şi-a pus o măhramă* pe faţă. *2 Cor. 3. 13.

34. Cînd intra* Moise înaintea Domnului, ca să-I vorbească, îşi scotea măhrama pînă ce ieşea; iar cînd ieşea, spunea copiilor lui Israel ce i se poruncise. *2 Cor. 3. 16.

35. Copiii lui Israel se uitau la faţa lui Moise, şi vedeau că pielea feţei lui strălucea; şi Moise îşi punea iarăş măhrama pe faţă pînă ce intra ca să vorbească cu Domnul.

Sabatul.

35 1. Moise a strîns toată adunarea copiilor lui Israel, şi le-a zis: „Iată* lucrurile, pe cari a poruncit Domnul să le faceţi. *Cap. 34. 32.

2. Şase* zile să lucraţi, dar ziua a şaptea să vă fie sfîntă; acesta este Sabatul, ziua de odihnă, închinată Domnului. Cine va face vreo lucrare în ziua aceea, să fie pedepsit cu moartea. *Cap. 20. 9; 31. 14, 15. Lev. 23. 3. Num. 15. 32, etc. Deut. 5. 12. Luc. 13. 14.

3. Să n'aprinzi* foc, în niciuna din locuinţele voastre, în ziua Sabatului.“ *Cap. 16. 23.

Daruri pentru facerea cortului.

4. Moise a vorbit întregei adunări a copiilor lui Israel, şi a zis: „Iată* ce a poruncit Domnul. *Cap. 25. 1, 2.

5. Luaţi din ce aveţi şi aduceţi un prinos Domnului. — Fiecare* să aducă prinos Domnului ce-l lasă inima: aur, argint, şi aramă; *Cap. 25. 2.

6. materii vopsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, in subţire şi păr de capră;

7. piei de berbeci vopsite în roş şi piei de viţel de mare; lemn de salcîm,

8. untdelemn pentru sfeşnic, mirodenii* pentru untdelemnul ungerii şi pentru tămîia mirositoare; *Cap. 25. 6.

9. pietre de onix şi alte pietre pentru împodobirea efodului şi a pieptarului.

10. Toţi *cei iscusiţi dintre voi să vină şi să facă tot ce a poruncit Domnul: *Cap. 31. 6.

11. locaşul*, cortul şi acoperişul lui, copcile, scîndurile, drugii, stîlpii şi picioarele lui; *Cap. 26. 1, 2, etc.

12. chivotul* şi drugii lui, capacul ispăşirii şi perdeaua dinlăuntru pentru acoperirea chivotului; *Cap. 25 10, etc.

13. masa* şi drugii ei, cu toate uneltele ei, şi pînile** pentru punerea înaintea Domnului; *Cap. 25. 23. **Cap. 25. 30. Lev. 24. 5, 6.

14. sfeşnicul* cu uneltele lui, candelele lui, şi** untdelemnul pentru sfeşnic; *Cap. 25. 31, etc. **Cap. 30. 1.

15. altarul* pentru tămîie şi drugii lui, untdelemnul pentru ungere şi tămîia** mirositoare, şi perdeaua uşii de afară dela intrarea cortului; *Cap. 30. 23. **Cap. 30. 34.

16. altarul* pentru arderile de tot, grătarul lui de aramă, drugii lui, şi toate uneltele lui, ligheanul cu piciorul lui, *Cap. 27. 1.

17. pînzele* curţii, stîlpii ei, picioarele ei, şi perdeaua dela poarta curţii; *Cap. 27. 9.

18. ţăruşii cortului, ţăruşii curţii, şi funiile lor;

19. veşmintele* preoţeşti pentru slujba sfîntului locaş, veşmintele sfinte ale preotului Aaron, şi veşmintele fiilor lui pentru slujbele preoţeşti.“ *Cap. 31. 10-39. 1, 41. Num. 4. 5, 6, etc

20. Toată adunarea copiilor lui Israel a ieşit dinaintea lui Moise.

21. Toţi cei cu tragere* de inimă şi bunăvoinţă au venit şi au adus un prinos Domnului pentru lucrarea cortului întîlnirii, pentru toată slujba lui, şi pentru veşmintele sfinte. *Vers. 5, 22, 26, 29. Cap. 25. 2; 36. 2. 1 Cron. 28. 2, 9; 29. 9. Ezra 7. 27. 2 Cor. 8. 12; 9. 7.

22. Au venit îndată bărbaţii şi femeile, toţi cei cu tragere de inimă, şi au adus belciuge de nas, inele, cercei, brăţări, salbe şi tot felul de lucruri de aur; fiecare a adus prinosul de aur, pe care-l închinase Domnului.

23. Toţi* cei ce aveau ştofe (materii) văpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, in subţire şi păr de capră, piei de berbeci văpsite în roş, şi piei de viţel de mare, le-au adus. *1 Cron. 29. 8.

24. Toţi cei ce puteau aduce prin ridicare un prinos de argint şi de aramă, au adus prinosul Domnului. Toţi cei ce aveau lemn de salcîm bun pentru lucrările rînduite pentru slujbă, l-au adus.

25. Toate femeile* iscusite au tors cu mînile lor, şi au adus lucrul lor, şi anume: tort văpsit în albastru, în purpuriu, în cărmiziu şi in subţire. *Cap. 28. 3; 31. 6; 36. 1. 2 Reg. 23. 7. Prov. 31. 19, 22, 24.

26. Toate femeile cu tragere de inimă şi iscusite au tors păr de capră.

27. Fruntaşii* poporului au adus

pietre de onix şi alte pietre pentru efod şi pieptar; *1 Cron. 29. 6. Ezra 2. 68.

28. mirodenii* şi untdelemn, pentru sfeşnic, pentru untdelemnul ungerii şi pentru tămîia mirositoare. * Cap. 30. 23.

29. Toţi copiii lui Israel, bărbaţi şi femei, pe cari-i trăgea* inima să ajute la lucrul poruncit de Domnul prin Moise, au adus Domnului daruri de bună voie. * Vers. 21. 1 Cron. 29. 9.

Chemarea meşterilor.

30. Moise a zis copiilor lui Israel: „Să ştiţi că Domnul* a ales pe Beţaleel, fiul lui Uri, fiul lui Hur, din seminţia lui Iuda. * Cap. 31. 2, etc.

31. L-a umplut cu Duhul lui Dumnezeu, duh de înţelepciune, pricepere, şi ştiinţă, pentru tot felul de lucrări.

32. I-a dat putere să născocească planuri, să lucreze în aur, în argint şi în aramă,

33. să sape în pietre şi să le lege, să lucreze lemnul cu meşteşug, şi să facă tot felul de lucrări meşteşugite.

34. I-a dat şi darul să înveţe pe alţii, atît lui cît şi lui Oholiab*, fiul lui Ahisamac, din seminţia lui Dan. * Cap. 31. 6.

35. I-a umplut* cu pricepere, ca să facă toate lucrările de săpătură în piatră, de cioplitură meşteşugită, de lucrat la gherghef şi de ţesut materii vopsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu şi in subţire, să facă tot felul de lucrări şi născociri de planuri. *Vers. 31. Cap. 31. 3, 6. 1 Reg. 7. 14. 2 Cron. 2. 14. Isa. 28. 26.

Dărnicia poporului.

36 1. Beţaleel, Oholiab, şi toţi bărbaţii iscusiţi* în cari pusese Domnul înţelepciune şi pricepere, ca să ştie să facă lucrările rînduite pentru slujba sfîntului locaş**, au făcut totul după cum poruncise Domnul. * Cap. 28. 3; 31. 6; 35. 10, 35. ** Cap. 25. 8.

2. Moise a chemat pe Beţaleel, Oholiab, şi pe toţi bărbaţii iscusiţi în mintea* cărora pusese Domnul pricepere, şi anume pe toţi cei cu tragere de inimă la lucrul acesta ca să-l facă. * Cap. 35. 21, 26. 1 Cron. 29. 5.

3. Ei au luat dinaintea lui Moise toate prinoasele, pe cari le aduseseră* copiii lui Israel ca să facă lucrările rînduite pentru slujba sfîntului locaş. Chiar şi dupăce se începuse lucrarea, tot se mai aduceau lui Moise, în fiecare dimineaţă, daruri de bună voie. * Cap. 35. 27.

4. Atunci toţi bărbaţii iscusiţi, prinşi la toate lucrările sfîntului locaş, şi-au lăsat fiecare lucrul pe care-l făceau,

5. şi au venit de au spus lui Moise: „Poporul* aduce mult mai mult decît trebuie pentru facerea lucrărilor, pe cari a poruncit Domnul să le facem.“ * 2 Cor. 8. 2, 3.

6. Moise a pus să strige în tabără că nimeni, fie bărbat fie femeie, să nu mai aducă daruri pentru sfîntul locaş. Au oprit astfel pe popor să mai aducă daruri.

7. Materialul adus era de ajuns pentru toate lucrările cari trebuiau făcute, ba încă mai şi trecea.

Clădirea cortului.

8. Toţi* bărbaţii iscusiţi şi lucrătorii au făcut cortul din zece covoare de in subţire şi răsucit din fir albastru, purpuriu şi cărmiziu; pe ele au ţesut heruvimi lucraţi cu măiestrie. * Cap. 26. 1.

9. Lungimea unui covor era de douăzeci şi opt de coţi; iar lăţimea unui covor era de patru coţi. Toate covoarele aveau aceeaş măsură.

10. Cinci din aceste covoare au fost prinse la un loc; celelalte cinci de asemenea au fost prinse la un loc.

11. Au făcut chiotori albastre la marginea covorului cu care se sfîrşea cea dintîi împreunare; tot aşa au făcut şi la marginea covorului cu care se sfîrşea a doua împreunare de covoare.

12. Au făcut cincizeci* de chiotori la cel dintîi covor, şi cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrşea a doua împreunare de covoare; chiotorile acestea erau una în faţa alteia. * Cap. 26. 5.

13. Au făcut cincizeci de copci de aur, şi au prins covoarele unul de altul cu copcile, aşa în cît cortul alcătuia un întreg.

14. Au făcut* nişte covoare din păr de capră, ca să slujească de acoperiş pentru cort: unsprezece covoavoare de acestea au făcut. * Cap. 26. 7.

15. Lungimea unui covor era de treizeci de coţi, şi lăţimea unui covor era de patru coţi: cele unsprezece covoare aveau aceeaş măsură.

16. Au prins împreună deoparte cinci din aceste covoare, iar pe celelalte şase de altă parte.

17. Au făcut cincizeci de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrşea o împreunare de covoare, şi cincizeci

de chiotori la marginea covorului cu care se sfîrşea a doua împreunare de covoare.

18. Au mai făcut şi cincizeci de copci de aramă, cu cari să se împreune acoperişul cortului, ca să alcătuiască un întreg.

19. Au făcut* pentru acoperişul cortului o învelitoare de piei de berbeci văpsite în roş, şi o învelitoare de piei de viţel de mare, care trebuia pusă pedeasupra. *Cap. 26. 14.

20. Scîndurile* pentru cort, le-au făcut din lemn de salcîm, aşezate în picioare. *Cap. 26. 15.

21. Lungimea unei scînduri era de zece coţi, şi lăţimea unei scînduri era de un cot şi jumătate.

22. Fiecare scîndură avea două urechi, unite una cu alta; tot aşa au făcut la toate scîndurile cortului.

23. Au făcut douăzeci de scînduri pentru cort, înspre partea de miază-zi.

24. Au pus patruzeci de picioare de argint subt cele douăzeci de scînduri, cîte două picioare subt fiecare scîndură, pentru cele două urechi ale ei.

25. Au făcut apoi douăzeci de scînduri pentru a doua latură a cortului, latura dinspre miazănoapte,

26. cu cele patruzeci de picioare de argint ale lor, cîte două picioare sub fiecare scîndură.

27. Au făcut apoi şase scînduri pentru fundul cortului, înspre apus.

28. Au făcut două scînduri pentru cele două unghiuri ale cortului în partea din fund;

29. acestea erau făcute din două bucăţi, începînd dela partea de jos, şi bine legate la vîrf printr'un cerc; la fel au făcut pentru amîndouă scîndurile din cele două unghiuri.

30. Erau astfel opt scînduri, cu picioarele lor de argint, adică şasesprezece picioare, cîte două picioare subt fiecare scîndură.

31. Au făcut cinci drugi* din lemn de salcîm pentru scîndurile uneia din laturile cortului, *Cap. 26. 26.

32. cinci drugi pentru scîndurile celei de a doua laturi a cortului, şi cinci drugi pentru scîndurile laturii cortului din fundul dinspre apus;

33. drugul dela mijloc l-au făcut aşa ca să treacă prin mijlocul scîndurilor, dela un capăt la celalt.

34. Au poleit scîndurile cu aur, şi verigile lor de aur le-au făcut aşa ca să se poată petrece drugii prin ele; şi drugii i-au poleit cu aur.

Cele două perdele.

35. Perdeaua* din lăuntru au făcut-o de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit; au lucrat-o cu măiestrie; şi au făcut heruvimi pe ea. *Cap. 26. 31.

36. Au făcut patru stîlpi de salcîm pentru ea, şi i-au poleit cu aur; cîrligele lor erau de aur, şi au turnat pentru stîlpii aceştia patru picioare de argint.

37. Pentru uşa cortului au făcut o perdea* de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit; aceasta era o lucrare făcută la gherghef. *Cap. 26. 36.

38. Au făcut cei cinci stîlpi ai ei cu cîrligele lor, iar căpătîiele şi beţele lor de legătură le-au poleit cu aur; cele cinci picioare ale lor erau de aramă.

Facerea chivotului.

37 1. Apoi Beţaleel* a făcut chivotul din lemn de salcîm; lungimea lui era de doi coţi şi jumătate, lăţimea de un cot şi jumătate şi înălţimea tot de un cot şi jumătate. *Cap. 25. 10.

2. L-a poleit cu aur curat pe dinlăuntru şi pe din afară, şi i-a făcut un chenar de jur împrejur.

3. A turnat pentru el patru verigi de aur, pe cari le-a pus la cele patru colţuri ale lui: două verigi de o parte şi două verigi de cealaltă parte.

4. A făcut nişte drugi de lemn de salcîm, şi i-a poleit cu aur.

5. A vîrît drugii în verigile dela cele două laturi ale chivotului, ca să ducă chivotul.

6. A făcut şi capacul ispăşirii* de aur curat; lungimea lui era de doi coţi şi jumătate, şi lăţimea de un cot şi jumătate. *Cap. 25. 17.

7. A făcut doi heruvimi de aur bătut, la cele două capete ale capacului ispăşirii;

8. un heruvim la un capăt, şi un heruvim la celalt capăt; heruvimii i-a făcut pe capacul ispăşirii la cele două capete ale lui.

9. Heruvimii erau cu aripile întinse deasupra, acoperind capacul ispăşirii cu aripile lor, şi uitîndu-se unul la altul. Heruvimii stăteau cu faţa întoarsă spre capacul ispăşirii.

Facerea mesei.

10. A făcut masa * din lemn de salcîm; lungimea ei era de doi coţi, lăţimea de un cot, şi înălţimea de un cot şi jumătate. * Cap. 25. 23.

11. A poleit-o cu aur curat, şi i-a făcut un chenar de jur împrejur.

12. I-a făcut împrejur un pervaz de un lat de mînă, pe care a făcut un chenar de jur împrejur.

13. A turnat pentru masă patru verigi de aur, şi a pus verigile în cele patru colţuri, cari erau la cele patru picioare ale ei.

14. Verigile erau lîngă pervaz, şi în ele erau vîrîţi drugii pentru ducerea mesei.

15. A făcut drugii de lemn de salcîm, şi i-a poleit cu aur; ei slujeau la ducerea mesei.

16. A făcut apoi uneltele, cari trebuiau puse pe masă, farfuriile *, căţuile, potirele, şi ceştile ei, cari slujeau la jertfele de băutură; le-a făcut de aur curat. * Cap. 25. 29.

Facerea sfeşnicului.

17. A făcut sfeşnicul * de aur curat; a făcut sfeşnicul de aur curat, bătut; piciorul, fusul, potiraşele, gămălioarele, şi florile lui erau dintr'o bucată cu el. * Cap. 25. 31. Zah. 4. Ap. 1. 12—20; 4. 5.

18. Din amîndouă părţile lui ieşeau şase braţe: trei braţe dintr'o latură, şi trei braţe din cealaltă latură.

19. Pe un braţ erau trei potiraşe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele şi florile lor, şi pe un alt braţ alte trei potiraşe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele şi florile lor; aşa era la toate cele şase braţe, cari ieşeau din sfeşnic.

20. Pe fusul sfeşnicului erau patru potiraşe în chip de floare de migdal, cu gămălioarele şi florile lor.

21. Era o gămălioară sub două braţe cari ieşeau din sfeşnic, o gămălioară subt alte două braţe, şi o gămălioară subt alte două braţe; aşa era la toate cele şase braţe cari ieşeau din sfeşnic.

22. Gămălioarele şi braţele sfeşnicului erau dintr'o bucată cu el, bătut în întregime dintr'o bucată de aur curat.

23. A făcut apoi cele şapte candele ale lui, mucările şi cenuşarele lui, toate de aur curat.

24. A întrebuinţat un talant de aur curat pentru facerea sfeşnicului cu toate uneltele lui.

Altarul pentru tămîie.

25. Apoi a făcut * altarul pentru tămîie din lemn de salcîm; lungimea lui era de un cot, şi lăţimea de un cot; era în patru muchi, şi înălţimea lui era de doi coţi. Coarnele erau dintr'o bucată cu el. * Cap. 30. 1. Ap. 8. 3, 4.

26. L-a poleit cu aur curat, atît partea de sus cît şi laturile de jur împrejur şi coarnele. Şi i-a făcut o cunună de jur împrejur.

27. Subt cunună a făcut două verigi de aur, pe cari le-a pus în cele două unghiuri din cele două laturi, ca să se vîre în ele drugii, cari slujeau la ducerea lui.

28. A făcut nişte drugi din lemn de salcîm, şi i-a poleit cu aur.

29. A făcut untdelemnul * pentru ungerea sfîntă, şi tămîia mirositoare, curată, alcătuită după meşteşugul făcătorului de mir. * Cap. 30. 23, 34.

Altarul pentru arderile de tot şi ligheanul de aramă.

38 1. A făcut * altarul pentru arderile de tot din lemn de salcîm; lungimea lui era de cinci coţi, şi lăţimea de cinci coţi; era în patru muchi, şi înălţimea lui era de trei coţi. * Cap. 27. 1.

2. La cele patru colţuri i-a făcut nişte coarne dintr'o bucată cu el, şi l-a poleit cu aramă.

3. A făcut toate uneltele altarului: oalele pentru cenuşă, lopeţile, ligheanele, furculiţele şi tigăile pentru cărbuni; toate uneltele acestea le-a făcut de aramă.

4. A făcut pentru altar un grătar de aramă, ca o reţea, pe care a pus-o subt pervazul altarului, începînd de jos, aşa că venea pînă la jumătatea altarului.

5. A turnat apoi patru verigi, pe cari le-a pus în cele patru colţuri ale grătarului de aramă, ca să vîre drugii în ele.

6. A făcut drugii din lemn de salcîm, şi i-a poleit cu aramă.

7. A vîrît drugii în verigile de pe laturile altarului ca să-l ducă. L-a făcut din scînduri, gol pe dinlăuntru.

8. A făcut ligheanul * de aramă, cu piciorul lui de aramă, din oglinzile femeilor, cari slujeau la uşa cortului întîlnirii. * Cap. 30. 18.

Facerea curţii.

9. Apoi a făcut curtea*. Inspre partea de miazăzi, pentru curte, erau nişte pînze de in subţire răsucit, pe o lungime de o sută de coţi, *Cap. 27. 9.

10. cu douăzeci de stîlpi aşezaţi pe douăzeci de picioare de aramă; cîrligele stîlpilor şi beţele lor de legătură erau de argint.

11. In spre partea de miazănoapte, erau o sută de coţi de pînză, cu douăzeci de stîlpi şi cu cele douăzeci de picioare de aramă ale lor; cîrligele stîlpilor şi beţele lor de legătură erau de argint.

12. Inspre partea de apus, erau cinci zeci de coţi de pînză, cu zece stîlpi şi cele zece picioare ale lor; cîrligele stîlpilor şi beţele lor de legătură erau de argint.

13. Inspre partea de răsărit, pe cei cincizeci de coţi lăţime, erau:

14. pentru o aripă, cincisprezece coţi de pînză, cu trei stîlpi şi cele trei picioare ale lor,

15. şi, pentru a doua aripă, care era în faţa ei, de cealaltă parte a porţii curţii, cincisprezece coţi de pînză cu trei stîlpi şi cele trei picioare ale lor.

16. Toate pînzele de jur împrejurul curţii erau de in subţire răsucit.

17. Picioarele stîlpilor erau de aramă, cîrligele stîlpilor şi beţele lor de legătură erau de argint, şi căpătîiele lor erau poleite cu argint. Toţi stîlpii curţii erau legaţi între ei cu beţe de argint.

18. Perdeaua dela poarta curţii cortului era o lucrătură făcută la gherghef din fir albastru, purpuriu, cărmiziu, şi din in subţire răsucit; avea o lungime de douăzeci de coţi, şi înălţimea era de cinci coţi, ca lăţimea pînzelor curţii;

19. cei patru stîlpi ai ei şi cele patru picioare ale lor erau de aramă; cîrligele şi beţele lor de legătură erau de argint; iar căpătîiele erau poleite cu argint.

20. Toţi ţăruşii din jurul cortului şi curţii erau de aramă*. *Cap. 27. 19.

Socoteala Cortului.

21. Iată socoteala locaşului* cortului întîlnirii, făcută după porunca lui Moise, prin îngrijirea Leviţilor, subt** cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron. *Num. 1. 50, 53; 9. 15; 10. 11; 11. 7, 8; 18. 2. 2 Cron. 24. 6. **Cap. 6. 23. Num. 4. 28, 33.

22. Beţaleel*, fiul lui Uri, fiul lui Hur, din seminţia lui Iuda, a făcut tot ce poruncise lui Moise Domnul.

*Cap. 31. 2, 6.

23. El a avut ca ajutor pe Oholiab, fiul lui Ahisamac, din seminţia lui Dan, meşter la săpat în pietre, la cioplit cu meşteşug, şi la lucrat pe gherghef în materiile văpsite în albastru, în purpuriu, în cărmiziu, şi în in subţire.

24. Tot aurul întrebuinţat la lucru pentru toate lucrările sfîntului locaş, aur ieşit din daruri, se suia la douăzeci şi nouă de talanţi şi şapte sute treizeci de sicli, după siclul* cortului.

*Cap. 30. 13, 24. Lev. 5. 15; 27. 3, 25. Num. 3. 47; 18. 16.

25. Argintul celor ieşiţi la numărătoare, din adunare, se suia la o sută de talanţi şi o mie şapte sute şaptezeci şi cinci de sicli, după siclul sfîntului locaş:

26. Cîte* o jumătate de siclu de cap, o jumătate de siclu, după siclul sfîntului locaş, pentru fiecare om cuprins în numărătoare, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, adică pentru şase sute trei mii cinci sute cincizeci** de oameni. *Cap. 30. 19, 15. **Num. 1. 46.

27. Din cei o sută de talanţi de argint s'au turnat picioarele* sfîntului locaş şi picioarele perdelei din lăuntru, adică o sută de picioare la cei o sută de talanţi, cîte un talant de picior.

*Cap. 26. 19, 21, 25, 32.

28. Şi cu cei o mie şapte sute şaptezeci şi cinci de sicli s'au făcut cîrligele şi beţele de legătură dintre stîlpi, şi le-au poleit căpătîiele.

29. Arama dăruită se suia la şaptezeci de talanţi şi două mii patru sute de sicli.

30. Din ea au făcut picioarele dela uşa cortului întîlnirii; altarul de aramă cu grătarul lui, şi toate uneltele altarului;

31. picioarele stîlpilor curţii, de jur împrejur, şi picioarele stîlpilor dela poarta curţii; şi toţi ţăruşii din jurul cortului şi ai curţii.

Facerea veşmintelor preoţeşti.

39 1. Cu materiile văpsite în albastru*, în purpuriu şi în cărmiziu, au făcut veşmintele** preoţilor pentru slujba sfîntului locaş, şi au făcut veşminte sfinte lui Aaron, cum† poruncise lui Moise Domnul.

*Cap. 35. 23. **Cap. 31. 10; 35. 19. †Cap. 28. 4.

2. Au făcut efodul* de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit. *Cap. 28. 6.
3. Au întins nişte plăci de aur, şi le-au tăiat în fire subţiri, pe cari le-au ţesut în materiile vopsite în albastru, în purpuriu şi în cărmiziu, şi în in subţire; era lucrat cu măestrie.
4. I-au făcut nişte umărari cari se împreunau cu el, aşa că la cele două capete ale lui, efodul era legat cu ei.
5. Brîul era de aceeaş lucrătură ca efodul şi prins de el; era de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit, cum poruncise lui Moise Domnul.
6. Au pregătit pietrele* de onix, le-au prins în legături de aur şi au săpat pe ele numele fiilor lui Israel, cum se sapă peceţile. *Cap. 28. 9.
7. Le-au pus pe umărarii efodului, ca pietre de aducere aminte* pentru fiii lui Israel, cum poruncise lui Moise Domnul. *Cap. 28. 12.

Facerea pieptarului.

8. Au făcut* apoi pieptarul, lucrat cu măestrie, din aceeaş lucrătură ca efodul: de aur, de fir albastru, purpuriu şi cărmiziu, şi de in subţire răsucit. *Cap. 28. 15.
9. Era în patru colţuri. Pieptarul l-au făcut îndoit; lungimea lui era de o palmă, şi lăţimea de o palmă; era îndoit.
10. Au pus în el patru şiruri* de pietre: în şirul întîi era: un sardonix, un topaz şi un smaragd; *Cap. 28. 17, etc.
11. în al doilea şir: un rubin, un safir şi un diamant;
12. în al treilea şir: un opal, un agat şi un ametist;
13. iar în al patrulea şir: un hrisolit, un onix şi un iaspis. Pietrele acestea erau legate în ferecăturile lor de aur.
14. Erau douăsprezece, după numele fiilor lui Israel; erau săpate ca nişte peceţi, fiecare cu numele uneia din cele douăsprezece seminţii.
15. Pe pieptar au făcut apoi nişte lănţişoare de aur curat, împletite ca nişte sfori.
16. Au făcut două ferecături de aur şi două verigi de aur, şi au pus cele două verigi la cele două capete ale pieptarului.
17. Apoi cele două lănţişoare împletite, de aur, le-au vîrît în cele două verigi dela cele două capete ale pieptarului;
18. iar celelalte două capete ale celor două lănţişoare le-au agăţat de cele două ferecături şi le-au pus pe umărarii efodului în partea dinainte. —
19. Au mai făcut două verigi de aur, pe cari le-au pus la cele două capete de jos ale pieptarului, pe marginea dinlăuntru dinspre efod.
20. Apoi au făcut alte două verigi de aur, pe cari le-au pus la cei doi umărari ai efodului, jos, pe partea dinainte a lui, tocmai acolo unde se împreună efodul cu umărarii, deasupra brîului efodului.
21. Au legat pieptarul cu verigile lui de verigile efodului cu o sfoară albastră, aşa ca pieptarul să stea ţapăn deasupra brîului efodului, şi să nu se poată mişca de pe efod, cum poruncise lui Moise Domnul.

Facerea mantiei efodului.

22. Au făcut* mantia de subt efod, ţesută toată cu meşteşug din materie albastră. *Cap. 28. 31.
23. La mijlocul mantiei, sus, era o gură ca gura unei platoşe; gura aceasta era tivită de jur împrejur, ca să nu se rupă.
24. Pe marginea mantiei au făcut nişte rodii de coloare albastră, purpurie şi cărmizie, din fir răsucit;
25. au făcut şi nişte clopoţei* de aur curat, şi clopoţeii i-au pus între rodii, de jur împrejurul mantiei: *Cap. 28. 33.
26. venea un clopoţel şi o rodie, un clopoţel şi o rodie pe toată marginea dimprejurul mantiei, pentru slujbă, cum poruncise lui Moise Domnul.

Tunicile şi placa de aur.

27. Au făcut* şi tunicile de in subţire ţesute cu măestrie, pentru Aaron şi fiii lui; *Cap. 28. 39, 40.
28. mitra* de in subţire, şi scufiile de in subţire cari slujeau ca podoabă; ismenele** de in subţire răsucit;
*Cap. 28. 4, 39. Ezec. 44. 18. **Cap. 28. 42.
29. brîul* de in subţire răsucit, lucrat la gherghef, şi de coloare albastră, purpurie şi cărmizie, cum poruncise lui Moise Domnul. *Cap. 28. 39.
30. Au făcut apoi şi placa* de aur curat, cununa împărătească sfîntă, şi au săpat pe ea, cum se sapă pe o pecete: „Sfînt Domnului“. *Cap. 28. 36, 37.
31. Au legat-o de mitră sus, cu o

sfoară albastră, cum poruncise lui Moise Domnul.

Lucrarea este sfîrşită.

32. Astfel au fost isprăvite toate lucrările locaşului cortului întîlnirii. Copiii lui Israel au făcut tot* ce poruncise lui Moise Domnul: aşa au făcut.
* Vers. 42, 43. Cap. 25. 40.

33. Au adus locaşul la Moise: cortul şi toate uneltele lui, copcile, scîndurile, drugii, stîlpii şi picioarele lui;
34. învelitoarea de piei de berbece văpsite în roş, învelitoarea de piei de viţel de mare, şi perdeaua de despărţire;
35. chivotul mărturiei şi drugii lui, şi capacul ispăşirii;
36. masa cu toate uneltele ei, şi pînile pentru punerea înaintea Domnului;
37. sfeşnicul de aur curat, candelele lui aşezate în rînd şi toate uneltele lui, şi untdelemnul pentru sfeşnic;
38. altarul de aur, untdelemnul pentru ungere şi tămîia mirositoare, şi perdeaua dela uşa cortului;
39. altarul de aramă, grătarul lui de aramă, drugii lui şi toate uneltele lui; ligheanul cu piciorul lui;
40. pînzele curţii, stîlpii ei şi picioarele lor, perdeaua dela poarta curţii, funiile ei, ţăruşii ei, şi toate uneltele pentru slujba locaşului cortului întîlnirii;
41. veşmintele pentru slujbă, pentru făcut slujba în Locul sfînt, veşmintele sfinte pentru preotul Aaron, şi veşmintele fiilor lui pentru slujbele preoţeşti.
42. Copiii lui Israel au făcut* toate aceste lucrări după toate poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.
* Cap. 35. 10.

43. Moise a cercetat toate lucrările; şi iată, le făcuseră cum poruncise Domnul, aşa le făcuseră. Şi Moise i-a binecuvîntat*.
* Lev. 9. 22, 23. Num. 6. 23. Ios. 22. 6. 2 Sam. 6. 18. 1 Reg. 8. 14. 2 Cron. 30. 27.

Aşezarea şi sfinţirea cortului.

40 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
2. „In ziua întîi a lunii* întîi, să întinzi locaşul** cortului întîlnirii.
* Cap. 12. 2; 13. 4. ** Vers. 17. Cap. 26. 1, 30.

3. Să pui în el* chivotul mărturiei, şi înaintea chivotului să atîrni perdeaua dinlăuntru.
* Vers. 21. Cap. 26. 33. Num. 4. 5.
4. Apoi să aduci masa*, şi să pui** pe ea cele rînduite. După aceea, să aduci† sfeşnicul, şi să-i aşezi candelele.
* Vers. 22. Cap. 26. 35.
** Vers. 23. Cap. 25. 30. Lev. 24. 5, 6. † Vers. 24, 25.

5. Altarul* de aur pentru tămîie să-l aşezi înaintea chivotului mărturiei, şi să atîrni perdeaua la uşa cortului.
* Vers. 26.

6. Să aşezi altarul pentru arderile de tot înaintea uşii locaşului cortului întîlnirii.
7. Ligheanul* să-l aşezi între cortul întîlnirii şi altar, şi să pui apă în el.
* Vers. 30. Cap. 30. 18.

8. Să aşezi curtea de jur împrejur, şi să pui perdeaua la poarta curţii.
9. Să iei untdelemnul pentru ungere, să ungi* cu el cortul şi tot ce cuprinde el, şi să-l sfinţeşti, cu toate uneltele lui; şi va fi sfînt.
* Cap. 30. 26.

10. Să ungi altarul pentru arderile de tot şi toate uneltele lui, şi să sfinţeşti altarul; şi altarul va fi* prea sfînt.
* Cap. 29. 36, 37.

11. Să ungi ligheanul cu piciorul lui, şi să-l sfinţeşti.
12. Apoi să aduci* pe Aaron şi pe fiii lui la uşa cortului întîlnirii, şi să-i speli cu apă.
* Lev. 8. 1—13.

13. Să îmbraci pe Aaron cu veşmintele sfinte, să-l ungi*, şi să-l sfinţeşti, ca să-Mi facă slujba de preot.
* Cap. 28. 41.

14. Să chemi şi pe fiii lui, să-i îmbraci cu tunicile,
15. şi să-i ungi cum ai uns pe tatăl lor, ca să-Mi facă slujba de preoţi. In puterea acestei ungeri, ei vor avea pururea dreptul preoţiei printre urmaşii* lor.“
* Num. 25. 13.

16. Moise a făcut întocmai cum îi poruncise Domnul; aşa a făcut.
17. In ziua întîi a lunii întîi a anului al doilea, cortul* era aşezat.
* Vers. 1. Num. 7. 1.

18. Moise a aşezat cortul; i-a pus picioarele, a aşezat scîndurile şi verigile, şi a ridicat stîlpii.
19. A întins învelitoarea care slujea de acoperiş deasupra cortului, şi pe deasupra a pus învelitoarea acoperişului cortului, cum poruncise lui Moise Domnul.
20. Apoi a luat mărturia*, şi a pus-o în chivot; a pus drugii la chivot, şi a aşezat capacul ispăşirii deasupra chivotului.
* Cap. 25. 16.

21. A adus chivotul în cort; a atîrnat* perdeaua despărţitoare înaintea lui, şi a acoperit astfel chivotul măr-

turiei, cum poruncise lui Moise Domnul. * Cap. 26. 33; 35. 12.

22. A aşezat masa* în cortul întîlnirii, în partea de miazănoapte a cortului, dincoace de perdeaua dinlăuntru; * Cap. 26. 35.

23. şi a pus* pe ea pînile, înaintea Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul. * Vers. 4.

24. Apoi a aşezat* sfeşnicul în cortul întîlnirii, în faţa mesei, în partea de miazăzi a cortului; * Cap. 26. 35.

25. şi i-a aşezat* candelele, înaintea Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul. * Vers. 4. Cap. 25. 37.

26. Apoi a aşezat altarul* de aur în cortul întîlnirii în faţa perdelei dinlăuntru; * Vers. 5. Cap. 30. 6.

27. a ars pe el* tămîie mirositoare, cum poruncise lui Moise Domnul. * Cap. 30. 7.

28. A aşezat* perdeaua la uşa cortului. * Vers. 5. Cap. 26. 36.

29. A aşezat altarul* pentru arderile de tot la uşa locaşului cortului întîlnirii; şi a adus pe** el arderea de tot şi jertfa de mîncare, cum poruncise lui Moise Domnul. * Vers. 6. ** Cap. 29. 38, etc.

30. A aşezat ligheanul* între cortul întîlnirii şi altar, şi a pus în el apă pentru spălat. * Vers. 7. Cap. 30. 18.

31. Moise, Aaron şi fiii lui şi-au spălat mînile şi picioarele în el;

32. cînd intrau în cortul întîlnirii şi se apropiau de altar, se spălau, cum* poruncise lui Moise Domnul. * Cap. 30. 19, 20.

33. Apoi* a ridicat curtea împrejurul cortului şi altarului, şi a pus perdeaua la poarta curţii. Astfel a isprăvit Moise lucrarea. * Vers. 8. Cap. 27. 9, 16.

Slava Domnului.

34. Atunci norul* a acoperit cortul întîlnirii, şi slava Domnului a umplut cortul. * Cap. 29. 43. Lev. 16. 2. Num. 9. 15. 1 Reg. 8. 10, 11. 2 Cron. 5. 13; 7. 2. Isa. 6. 4. Hag. 2. 7, 9. Apoc. 15. 8.

35. Moise nu putea* să intre în cortul întîlnirii, pentrucă norul stătea deasupra lui, şi slava Domnului umplea cortul. * Lev. 16. 2. 1 Reg. 8. 11. 2 Cron. 5. 14.

36. Cît au ţinut călătoriile lor, copiii lui Israel porneau numai cînd* se ridica norul deasupra cortului. * Num. 9. 17; 10. 11. Nem. 9. 19.

37. Şi cînd* nu se ridica norul, nu porneau, pînă ce nu se ridica. * Num. 9. 19—22.

38. Norul Domnului* era deasupra cortului ziua; iar noaptea, era un foc, înaintea întregei case a lui Israel, în timpul tuturor călătoriilor lor. * Cap. 13. 21. Num. 9. 15.

LEVITICUL

SAU A TREIA CARTE A LUI MOISE

(Ezechiel 20. 11. Deuteronom 33. 10.)

Arderile de tot.

1. Domnul a* chemat pe Moise; i-a vorbit din cortul** întîlnirii, şi a zis: * Exod. 19. 3. Exod. 40. 34, 35. ** Num. 12. 4, 5.

2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:

Cînd* cineva dintre voi va aduce un dar Domnului, să-l aducă din vite, fie din cireadă fie din turmă. * Cap. 22. 18, 19.

3. Dacă darul lui va fi o ardere de tot din cireadă, să-l aducă din partea bărbătească fără* cusur; şi anume să-l aducă la uşa cortului întîlnirii, înaintea Domnului, ca să fie plăcut Domnului. * Exod. 12. 5. Cap. 3. 1; 22. 20, 21. Deut. 15. 21. Mal. 1. 14. Efes. 5. 27. Evr. 9. 14. 1 Pet. 1. 19.

4. Să-şi pună* mîna pe capul dobitocului adus ca ardere de tot, şi va fi primit** de Domnul, ca să facă† ispăşire pentru el. * Exod. 29. 10. 15, 19. Cap. 3. 2, 8, 13; 4. 15; 8. 14, 22; 16. 21. ** Cap. 22. 21, 27. Isa. 56. 7. Rom. 12. 1. Filp. 4. 18. † Cap. 4. 20, 26, 31, 35; 9. 7; 16. 24. Num. 15. 25. 2 Cron. 29. 23, 24. Rom. 5. 11.

5. Să junghie* viţelul înaintea Domnului; şi preoţii**, fiii lui Aaron, să aducă sîngele, şi să-l stropească† de jur împrejur pe altarul dela uşa cortului întîlnirii. * Mic. 6. 6. ** 2 Cron. 35. 11. Evr. 10. 11. † Cap. 3. 8. Evr. 12. 24. 1 Pet. 1. 2.

6. Să jupoaie viţelul adus ca ardere de tot, şi să-l taie în bucăţi.

7. Fiii preotului Aaron să facă foc pe altar şi să pună* lemne pe foc. * Fac. 22. 9.

8. Preoţii, fiii lui Aaron, să aşeze bucăţile, capul şi grăsimea, pe lemnele puse pe focul de pe altar.

9. Să spele cu apă măruntaiele şi pi-

cioarele; şi preotul să le ardă toate pe altar. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros * plăcut Domnului. * Fac. 8. 21. Elzec. 20. 28, 41. 2 Cor. 2. 15. Efes. 5. 2. Filp. 4. 18.

10. Dacă darul lui va fi o ardere de tot din turmă, de miei sau capre, să aducă o parte bărbătească fără * cusur. * Vers. 3.

11. Să-l * junghie în partea de miazănoapte a altarului, înaintea Domnului; şi preoţii, fiii lui Aaron, să-i stropească sîngele pe altar de jur împrejur. * Vers. 5.

12. El să-l taie în bucăţi; şi preotul să le pună, împreună cu capul şi grăsimea, pe lemnele din focul de pe altar.

13. Să spele cu apă măruntaiele şi picioarele, şi preotul să le aducă pe toate, şi să le ardă pe altar. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

Arderea de tot din păsări.

14. Dacă darul adus de el Domnului va fi o ardere de tot din păsări, să-l aducă din turturele * sau din pui de porumbel. * Cap. 5. 7; 12. 8. Luc. 2. 24.

15. Preotul să aducă pasărea pe altar; să-i despice capul cu unghia, şi s'o ardă pe altar, iar sîngele să i se scurgă pe un perete al altarului.

16. Să scoată guşa cu penele ei, şi s'o arunce lîngă * altar, spre răsărit, în locul unde se strînge cenuşa. * Cap. 6. 10.

17. Să-i frîngă aripile, fără să le * deslipească; şi preotul să ardă pasărea pe altar, pe lemnele de pe foc. Aceasta ** este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. * Fac. 15. 10. ** Vers. 9, 13.

Jertfele de mîncare.

2 1. Cînd va aduce cineva Domnului un dar * ca jertfă de mîncare, darul lui să fie din floarea făinii: să toarne untdelemn peste ea, şi să adauge şi tămîie. * Cap. 6. 14; 9. 17. Num. 15. 4.

2. S'o aducă preoţilor, fiilor lui Aaron; preotul să ia un pumn din această floare a făinii, stropită cu untdelemn, împreună cu toată tămîia, şi s'o ardă pe altar ca jertfă de aducere * aminte. Acesta este un dar de mîncare de un miros plăcut Domnului. * Vers. 9. Cap. 5. 12; 6. 15; 24. 7. Isa. 66. 3. Fapt. 10. 4.

3. Ce va rămînea * din darul acesta de mîncare, să fie al lui Aaron şi al fiilor lui; acesta este un lucru ** prea sfînt între jertfele de mîncare, mistuite de foc înaintea Domnului. * Cap. 7. 9; 10. 12, 13. ** Exod. 29. 37. Num. 18. 9.

4. Dacă vei aduce ca jertfă de mîncare un dar din ceea ce se coace în cuptor, să aduci nişte turte nedospite, făcute din floare de făină, frămîntate cu untdelemn, şi nişte plăcinte nedospite, stropite cu untdelemn *. * Exod. 29. 2.

5. Dacă darul tău, adus ca jertfă de mîncare, va fi o turtă coaptă în tigae, să fie făcută din floarea făinii, nedospită şi frămîntată cu untdelemn.

6. S'o frîngi în bucăţi, şi să torni untdelemn pe ea; acesta este un dar adus ca jertfă de mîncare.

7. Dacă darul tău adus ca jertfă de mîncare va fi o turtă coaptă pe grătar, să fie făcută din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn.

8. Darul de mîncare făcut din aceste lucruri să-l aduci Domnului; şi anume, să fie dat preotului, care-l va aduce pe altar.

9. Preotul va lua din darul de mîncare partea care trebuie adusă ca aducere * aminte, şi o va arde pe altar. Acesta este un dar adus ca ** jertfă de mîncare, de un miros plăcut Domnului. * Vers. 2. ** Exod. 29. 18.

10. Ce va rămînea * din darul acesta de mîncare, să fie al lui Aaron şi al fiilor lui; acesta este un lucru prea sfînt între darurile mistuite de foc înaintea Domnului. * Vers. 3.

Totul fără aluat şi cu sare.

11. Niciunul din darurile, pe cari le veţi aduce ca jertfă de mîncare înaintea Domnului, să nu fie făcut * cu aluat; căci nu trebuie să ardeţi nimic cu aluat sau cu miere, ca jertfă de mîncare mistuită de foc înaintea Domnului. * Cap. 6. 17. Mat. 16. 12. Marc. 8. 15. Luc. 12. 1. 1 Cor. 5. 8. Gal. 5. 9.

12. Ca jertfă * de mîncare din cele dintîi roade, veţi putea să le aduceţi Domnului; dar ca dar de mîncare de un miros plăcut, să nu fie aduse pe altar. * Exod. 22. 29. Cap. 23. 10, 11.

13. Toate darurile tale de mîncare să le sărezi * cu sare; să nu laşi să lipsească niciodată de pe darurile tale de mîncare sarea **, care este semnul legămîntului Dumnezeului tău; la

toate † darurile tale de mîncare să aduci sare. *Marc. 9. 49. Col. 4. 6. **Num. 18. 19. †Ezec. 43. 24.

Pîrga.

14. Dacă vei aduce Domnului un dar ca jertfă de mîncare din cele dintîi roade, să aduci* ca dar de mîncare din cele dintîi roade ale tale, spice** coapte de curînd, prăjite la foc şi boabe noi pisate. *Cap. 23. 10, 14. **2 Reg. 4. 42.

15. Să torni untdelemn* pe ele, şi să adaugi şi tămîie; acesta este un dar de mîncare. *Vers. 1.

16. Preotul să ardă ca aducere aminte* o parte din boabele pisate şi din untdelemn, cu toată tămîia. Acesta este un dar adus ca jertfă de mîncare, mistuită de foc înaintea Domnului. *Vers. 2.

Jertfele de mulţămire.

3 1. Cînd cineva va aduce Domnului un dar ca jertfă* de mulţămire:

Dacă îl va aduce din cireadă, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, s'o aducă fără** cusur, înaintea Domnului. *Cap. 7. 11, 29; 22. 21. **Cap. 1. 3.

2. Să pună* mîna pe capul dobitocului, să-l junghie la uşa cortului întîlnirii; şi preoţii, fiii lui Aaron, să stropească sîngele pe altar de jur împrejur. *Exod. 29. 10. Cap. 1. 4, 5

3. Din această jertfă de mulţămire, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea Domnului: grăsimea* care acopere măruntaiele şi toată grăsimea care ţine de măruntae; *Exod. 29. 13, 22. Cap. 4. 8, 9.

4. cei doi rărunchi, şi grăsimea de pe ei şi de pe coapse, şi prapurul de pe ficat, pe care-l va deslipi delîngă rărunchi.

5. Fiii lui Aaron să le ardă* pe altar, deasupra arderii de tot care va fi pe lemnele de pe foc. Aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. *Exod. 29. 13. Cap. 6. 12.

6. Dacă darul pe care-l aduce ca jertfă de mulţămire Domnului, va fi din turmă, fie parte bărbătească fie parte femeiască, s'o aducă fără* cusur. *Vers. 1, etc.

7. Dacă va aduce jertfă un miel, să-l aducă înaintea Domnului.

8. Să-şi pună mîna pe capul dobitocului, şi să-l junghie înaintea cortului întîlnirii; fiii lui Aaron să-i stropească sîngele pe altar dejur împrejur.

9. Din această jertfă de mulţămire, să aducă o jertfă mistuită de foc înaintea Domnului, şi anume: grăsimea, coada întreagă, pe care o va desface dela osul spinării, grăsimea care acopere măruntaiele şi toată grăsimea care ţine de măruntaie,

10. cei doi rărunchi şi grăsimea de pe ei, de pe coapse, şi prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lîngă rărunchi.

11. Preotul să le ardă pe altar. Aceasta este mîncarea* unei jertfe mistuite de foc înaintea Domnului. *Cap. 21. 6, 8, 17, 21, 22; 22. 25. Ezec. 44. 7. Mal. 1. 7, 12.

12. Dacă darul lui va fi o capră, s'o aducă* înaintea Domnului. *Vers. 1. 7, etc.

13. Să-şi pună mîna pe capul vitei, şi s'o junghie înaintea cortului întîlnirii; şi fiii lui Aaron să-i stropească sîngele pe altar dejur împrejur.

14. Apoi din ea, să aducă drept jertfă mistuită de foc înaintea Domnului: grăsimea care acopere măruntaiele şi toată grăsimea care ţine de ele,

15. cei doi rărunchi şi grăsimea de pe ei, de pe coapse, şi prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lîngă rărunchi.

16. Preotul să le ardă pe altar. Aceasta este mîncarea unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. Toată* grăsimea este a Domnului. *Cap. 7. 23, 25. 1 Sam. 2. 15. 2 Cron. 7. 7.

17. Aceasta este o lege* vecinică pentru urmaşii voştri, în toate locurile unde veţi locui: cu nici un chip să nu mîncaţi nici grăsime**, nici sînge †." *Cap. 6. 18; 7. 36; 17. 7; 23. 14. **Vers. 16; Cap. 7. 23. Deut. 32. 14. Neem. 8. 10. †Fac. 9. 4. Cap. 7. 26; 17. 10, 14. Deut. 12. 16. 1 Sam. 14. 33. Ezec. 44. 7, 15.

Jertfele pentru ispăşire.

4 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune:

„Cînd* va păcătui cineva fără voie împotriva vreuneia din poruncile Domnului, făcînd lucruri cari nu trebuiesc făcute; şi anume: *Cap. 5. 15, 17. Num. 15. 22, etc. 1 Sam. 14. 27. Ps. 19. 12.

3. Dacă a păcătuit preotul* care a primit ungerea, şi prin aceasta a adus vina asupra poporului, să aducă Domnului un viţel ** fără cusur, ca jertfă de ispăşire pentru păcatul pe care l-a făcut. *Cap. 8. 12. **Cap. 9. 2.

4. Să aducă viţelul* la uşa cortului întîlnirii, înaintea Domnului, să-şi pu-

nă mîna pe capul viţelului, şi să-l junghie înaintea Domnului. * Cap. 1. 3, 4.

5. Preotul, care a primit ungerea, să* ia din sîngele viţelului, şi să-l aducă în cortul întîlnirii: * Cap. 16. 14. Num. 19. 4.

6. să-şi moaie degetul în sînge, şi să stropească de şapte ori înaintea Domnului, în faţa perdelei dinlăuntru a sfîntului locaş.

7. Apoi preotul să ungă* cu sînge coarnele altarului pentru tămîia mirositoare, care este înaintea Domnului în cortul întîlnirii; iar tot** celalt sînge al viţelului să-l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la uşa cortului întîlnirii.

* Cap. 8. 15; 9. 9; 16. 18. ** Cap. 5. 9.

8. Să ia toată grăsimea viţelului adus ca jertfă de ispăşire, şi anume: grăsimea care acopere măruntaiele şi toată grăsimea care ţine de ele,

9. cei doi rărunchi, şi grăsimea de pe ei, de pe coapse, şi prapurul ficatului, pe care-l va deslipi de lîngă rărunchi. Preotul să ia aceste părţi,

10. cum* se iau de la viţelul adus ca jertfă de mulţămire, şi să le ardă pe altarul pentru arderile de tot.

* Cap. 3. 3, 4. 5.

11. Dar pielea* viţelului, toată carnea lui, cu capul, picioarele, măruntaiele şi balega lui, * Exod. 29. 14. Num. 19. 5.

12. adică tot viţelul care a mai rămas, să-l scoată afară din tabără, într'un loc curat, unde* se aruncă cenuşa, şi să-l ardă cu lemne pe foc; să fie** ars pe grămada de cenuşă.

* Cap. 6. 11. ** Evr. 13. 11.

Cînd toată adunarea a păcătuit.

13. Dacă* toată adunarea lui Israel a păcătuit fără voie şi fără să ştie, făcînd împotriva uneia din poruncile Domnului lucruri cari nu trebuiesc făcute, şi făcîndu-se astfel vinovată,

* Num. 15. 24. Ios. 7. 11.

14. şi dacă păcatul săvîrşit s'a* descoperit, adunarea să aducă un viţel ca jertfă de ispăşire, şi anume să-l aducă înaintea cortului întîlnirii.

* Cap. 5. 2, 3, 4, 17.

15. Bătrînii adunării să-şi* pună mînile pe capul viţelului înaintea Domnului, şi să junghie viţelul înaintea Domnului. * Cap. 1. 4.

16. Preotul* care a primit ungerea, să aducă din sîngele viţelului în cortul întîlnirii; * Vers. 5. Evr. 9. 12, 13, 14.

17. să-şi moaie degetul în sînge, şi să stropească cu el de şapte ori înaintea Domnului, în faţa perdelei dinlăuntru.

18. Să ungă cu sîngele acesta coarnele altarului care este înaintea Domnului în cortul întîlnirii; şi să verse tot sîngele care a mai rămas la picioarele altarului pentru arderile de tot, care este la uşa cortului întîlnirii.

19. Toată grăsimea viţelului s'o ia şi s'o ardă pe altar.

20. Cu viţelul* acesta să facă întocmai cum a făcut cu viţelul adus ca jertfă de ispăşire; să facă la fel. Astfel să facă preotul** ispăşire pentru ei, şi li se va ierta.

* Vers. 3. ** Num. 15. 25. Dan. 9. 24. Rom. 5. 11. Evr. 2. 17; 10. 10, 11, 12. 1 Ioan 1. 7; 2. 2.

21. Viţelul rămas, să-l scoată apoi afară din tabără, şi să-l ardă ca şi pe viţelul dintîi. Aceasta este o jertfă de ispăşire pentru adunare.

Cînd păcătuieşte o căpetenie.

22. Dacă o căpetenie a păcătuit, făcînd* fără voie împotriva uneia din poruncile Domnului, Dumnezeului său, lucruri cari nu trebuiesc făcute şi s'a făcut astfel vinovat, * Vers 2, 13.

23. şi ajunge să descopere* păcatul pe care l-a făcut, să aducă jertfă un ţap fără cusur! * Vers. 14.

24. Să-şi* pună mîna pe capul ţapului, şi să-l junghie în locul unde se junghie arderile de tot înaintea Domnului. Aceasta este o jertfă de ispăşire. * Vers. 4, etc.

25. Preotul* să ia cu degetul din sîngele jertfei de ispăşire, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar celalt sînge să-l verse la picioarele altarului pentru arderile de tot. * Vers. 30.

26. Toată grăsimea* s'o ardă pe altar, cum a ars grăsimea de la jertfa de mulţămire. Astfel va face preotul** pentru căpetenia aceea ispăşirea păcatului lui, şi i se va ierta.

* Cap. 3. 5. ** Vers. 20. Num. 15. 28.

27. Dacă cineva* din poporul de rînd a păcătuit fără voie, făcînd împotriva uneia din poruncile Domnului lucruri cari nu trebuiesc făcute şi s'a făcut astfel vinovat, * Vers. 2. Num. 15. 27.

28. şi ajunge să descopere păcatul* pe care l-a făcut, să aducă jertfă o iadă fără cusur, pentru păcatul pe care l-a făcut. * Vers. 23.

29. Să-şi* pună mîna pe capul jert-

fei de ispășire, și s'o junghie în locul unde se junghie arderile de tot.
* Vers. 4, 24.

30. Preotul să ia cu degetul din sîngele jertfei, să ungă coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot celalt sînge să-l verse la picioarele altarului.

31. Preotul* să ia toată grăsimea, cum** se ia grăsimea jertfei de mulțămire, și s'o ardă pe altar, și ea va fi de un miros plăcut† Domnului. Astfel va face preotul ispășirea†† pentru omul acesta, și i se va ierta. * Cap. 3. 14. ** Cap. 3. 3. †Exod. 29. 18. Cap. 1. 9. †† Vers. 26.

32. Dacă va aduce ca jertfă de ispășire un miel, să aducă o parte femeiască* fără cusur. * Vers. 28.

33. Să-și pună mîna pe capul jertfei, și s'o junghie ca jertfă de ispășire în locul unde se junghie arderile de tot.

34. Preotul să ia cu degetul din sîngele jertfei, să ungă cu el coarnele altarului pentru arderile de tot, iar tot celalt sînge să-l verse la picioarele altarului.

35. Preotul să ia toată grăsimea, cum se ia grăsimea mielului adus ca jertfă de mulțămire, și s'o ardă pe altar*, peste jertfele mistuite de foc înaintea Domnului. Astfel** va face preotul pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a săvîrșit, și i se va ierta.
* Cap. 3. 5. ** Vers. 26, 31.

Tot jertfele pentru ispășirea păcatelor.

5 1. Cînd cineva, fiind pus subt jurămînt ca martor, va păcătui, nespunînd* ce a văzut sau ce știe, și va cădea astfel subt vină**,
* 1 Reg. 8. 31. Mat. 26. 63. ** Vers. 17. Cap. 7. 18; 17. 16; 19. 8; 20. 17. Num. 9. 13.

2. sau cînd cineva, fără să știe, se va* atinge de ceva necurat, fie de hoitul unei fiare sălbatice necurate, fie de hoitul unei vite de casă necurate, fie de hoitul unei tîrîtoare necurate, și va băga apoi de seamă și se va face astfel** vinovat;
* Cap. 11. 24, 28, 31, 39. Num. 19. 11, 13, 16. ** Vers. 17.

3. sau cînd cineva, fără să ia seama, se va atinge de vreo* spurcăciune omenească, de orice spurcăciune care face pe cineva necurat, și va băga de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat; * Cap. 12; 13. 15.

4. sau cînd cineva, vorbind cu ușurință, jură că are să* facă ceva rău sau bine**, și nebăgînd de seamă la început, bagă de seamă mai tîrziu, și se va face astfel vinovat:
* 1 Sam. 25. 22. Fapt. 23. 12. ** Marc. 6. 23.

5. Cînd cineva, deci, se va face vinovat de unul din aceste lucruri, trebuie să-și mărturisească* păcatul.
* Cap. 16. 21; 26. 40. Num. 5. 7. Ezra 10. 11, 12.

6. Apoi să aducă lui Dumnezeu ca jertfă de vină, pentru păcatul pe care l-a făcut, o parte femeiască din turmă, și anume, o oaie sau o capră, ca jertfă ispășitoare. Și preotul să facă pentru el ispășirea păcatului lui.

7. Dacă nu va* putea să aducă o oaie sau o capră, să aducă Domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui două turturele** sau doi pui de porumbel, unul ca jertfă de ispășire, iar celalt ca ardere de tot.
* Cap. 12. 8; 14. 21. ** Cap. 1. 14.

8. Să le aducă preotului, care va jertfi întîi pe cea care are să slujească drept jertfă de ispășire. Preotul să-i frîngă* cu unghia capul dela grumaz, fără să-l despartă; * Cap. 1. 15.

9. să stropească un perete al altarului cu sîngele jertfei de ispășire, iar celalt* sînge să-l stoarcă la picioarele altarului: aceasta este o jertfă de ispășire. * Cap. 4. 7, 18, 30. 34.

10. Cealaltă pasăre s'o pregătească drept ardere de tot, după* rînduielile așezate. Astfel va face preotul** pentru omul acesta ispășirea păcatului pe care l-a făcut, și i se va ierta.
* Cap. 1. 14. ** Cap. 4. 26.

11. Dacă nu poate să aducă nici două turturele sau doi pui de porumbel, să aducă pentru păcatul lui, ca dar, a zecea parte dintr'o efă de floarea făinii, și anume ca dar de ispășire; să nu pună untdelemn* pe ea, și să n'adauge nici tămîie, căci este un dar de ispășire. * Num. 5. 15.

12. S'o aducă la preot, și preotul să ia din ea un pumn plin, ca aducere aminte*, și s'o ardă pe altar, ca și pe** darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului: acesta este un dar de ispășire. * Cap. 2. 2. ** Cap. 4. 35.

13. Astfel va face preotul* pentru omul acela ispășirea păcatului pe care l-a făcut față de unul din aceste lucruri, și i se va ierta. Cealaltă parte care va mai rămînea** din darul acesta, să fie a preotului, ca și la darul de mîncare." * Cap. 4. 26. ** Cap. 2. 3.

Jertfele pentru vină.

14. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

15. „Cînd* cineva va face o nelegiuire şi va păcătui fără voie faţă de lucrurile închinate Domnului, să aducă** Domnului ca jertfă de vină pentru păcatul lui un berbece fără cusur din turmă, după preţuirea ta, în sicli de argint, după siclul† sfîntului locaş.
*Cap. 22. 14. **Ezra. 10. 19. †Exod. 30. 13. Cap. 27. 25.

16. Să mai adaoge* a cincea parte la preţul lucrului, cu care a înşelat sfîntul locaş, şi să-l încredinţeze preotului. Şi preotul** să facă ispăşire pentru el cu berbecele adus ca jertfă pentru vină, şi i se va ierta.
*Cap. 6. 5; 22. 14; 27. 13, 15, 27, 31. Num. 5. 7. **Cap. 4. 26.

17. Cînd va păcătui cineva* făcînd, fără să** ştie, împotriva uneia din poruncile Domnului, lucruri cari nu trebuiesc făcute, şi se va face vinovat†, purtîndu-şi astfel vina,
*Cap. 4. 2. **Vers. 15. Cap. 4. 2, 13, 22, 27. Ps. 19. 12. Luc. 12. 48. †Vers. 1, 2.

18. să* aducă preotului ca jertfă pentru vină un berbece fără cusur, luat din turmă, după preţuirea ta. Şi preotul** să facă pentru el ispăşirea greşelii pe care a făcut-o fără să ştie; şi i se va ierta. *Vers. 15. **Vers. 16.

19. Aceasta este o jertfă pentru vină. Omul acesta se făcuse vinovat faţă de Domnul*." *Ezra. 10. 3.

6 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Cînd va păcătui cineva şi va* săvîrşi o nelegiuire faţă de Domnul, tăgăduind** aproapelui său un lucru încredinţat lui, sau dat† în păstrarea lui, sau luat cu sila, sau va înşela†† pe aproapele lui, *Num. 5. 6. **Cap. 19. 11. Fapt. 5. 4. Col. 3. 9. †Exod. 22. 7, 10. ††Prov. 24. 28; 26. 19.

3. tăgăduind că a găsit* un lucru perdut, sau făcînd** un jurămînt strîmb cu privire la un lucru oarecare pe care-l face omul şi păcătuieşte;
*Deut. 22. 1, 2, 3. **Exod. 22. 11. Cap. 19. 12. Ier. 7. 9. Zah. 5. 4.

4. cînd va păcătui astfel şi se va face vinovat, să dea înapoi lucrul luat cu sila sau luat prin înşelăciune, sau încredinţat lui, sau lucrul perdut pe care l-a găsit,

5. sau lucrul pentru care a făcut un jurămînt strîmb — ori care ar fi — să-l dea înapoi* întreg, să mai adauge a cincea parte din preţul lui, şi să-l dea în mîna stăpînului lui, chiar în ziua cînd îşi va aduce jertfa lui pentru vină. *Cap. 5. 16. Num. 5. 7. 2 Sam. 12. 6. Luc. 19. 8.

6. Iar ca jertfă pentru vină, să aducă Domnului pentru păcatul lui un berbece* fără cusur, luat din turmă, după preţuirea ta, şi să-l dea preotului. *Cap. 5. 15.

7. Şi preotul* va face pentru el ispăşirea înaintea Domnului, şi i se va ierta, ori care ar fi greşeala, de care se va fi făcut vinovat." *Cap. 4. 26.

Legea arderii de tot.

8. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

9. „Dă următoarea poruncă lui Aaron şi fiilor săi, şi zi:

„Iată legea arderii de tot. Arderea de tot să rămînă pe vatra altarului toată noaptea pînă dimineaţa, şi în felul acesta focul să ardă pe altar.

10. Preotul* să se îmbrace cu tunica de in, să-şi acopere goliciunea cu ismenele, să ia cenuşa făcută de focul, care va mistui arderea de tot de pe altar, şi s'o verse lîngă** altar. *Exod. 28. 39, 40, 41, 43. Cap. 16. 4. Ezec. 44. 17, 18. **Cap. 1. 16.

11. Apoi să se desbrace* de veşmintele lui şi să se îmbrace cu altele, ca să scoată cenuşa afară din tabără, într'un loc** curat. *Ezec. 44. 19. **Cap. 4. 12.

12. Focul să ardă pe altar şi să nu se stingă deloc: în fiecare dimineaţă, preotul să aprindă lemne pe altar, să aşeze arderea de tot pe ele, şi să ardă deasupra grăsimea* jertfelor de mulţămire. *Cap. 3. 3, 9, 14.

13. Focul să ardă necurmat pe altar şi să nu se stingă deloc.

Legea darului de mîncare.

14. „Iată legea* darului adus ca jertfă de mîncare. Fiii lui Aaron s'o aducă înaintea Domnului, înaintea altarului. *Cap. 2. 1. Num. 15. 4.

15. Preotul să ia un pumn din floarea făinii şi din untdelemn, cu toată tămîia adăugată la darul de mîncare, şi s'o ardă pe altar ca aducere aminte* de un miros plăcut Domnului. *Cap. 2. 2, 9.

16. Aaron şi fiii lui să mănînce ce va mai rămînea* din darul de mîncare; s'o mănînce fără aluat**, într'un loc sfînt, în curtea cortului întîlnirii.
*Cap. 2. 3. Ezec. 44. 29. **Vers. 26. Cap. 10. 12, 13. Num. 18. 10.

17. Să* n'o coacă cu aluat. Aceasta este partea pe care le-am** dat-o Eu

din darurile Mele de mîncare mistuite de foc. Ea este un lucru prea † sfînt, ca şi jertfa de ispăşire şi ca şi jertfa pentru vină. * Cap. 2. 11. ** Num. 18. 9, 10. † Exod. 29. 37. Vers. 25. Cap. 2. 3; 7. 1.

18. Toată * partea bărbătească dintre copiii lui Aaron să mănînce din ea. Aceasta este o lege ** vecinică pentru urmaşii voştri, cu privire la darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului: oricine † se va atinge de ele va fi sfinţit." * Vers. 29. Num. 18. 10. ** Cap. 3. 17. † Exod. 29. 37. Cap. 22. 3—7.

Darul de mîncare al preotului.

19. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

20. „Iată * darul pe care îl vor face Domnului Aaron şi fiii lui, în ziua cînd vor primi ungerea: a zecea parte dintr'o efă ** de floarea făinii, ca dar de mîncare vecinic, jumătate dimineaţa şi jumătate seara. * Exod. 29. 2. ** Exod. 16. 36.

21. Să fie pregătită în tigaie cu untdelemn, şi s'o aduci prăjită; s'o aduci coaptă şi tăiată în bucăţi, ca un dar de mîncare de un miros plăcut Domnului.

22. Preotul dintre fiii lui Aaron *, care va fi uns în locul lui, să aducă darul acesta ca jertfă de mîncare. Aceasta este o lege vecinică înaintea Domnului: să fie arsă ** întreagă. * Cap. 4. 3. ** Exod. 29. 25.

23. Orice dar de mîncare al unui preot să fie ars în întregime: să nu se mănînce."

Legea jertfei de ispăşire.

24. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

25. „Vorbeşte lui Aaron şi fiilor lui, şi zi:

„Iată * legea jertfei de ispăşire. Vita pentru jertfa de ispăşire să fie junghiată înaintea Domnului în locul ** unde se junghie arderea de tot: ea este un lucru prea † sfînt. * Cap. 4. 2. ** Cap. 1. 3, 5, 11; 4. 24, 29, 33. † Vers. 17. Cap. 21. 22.

26. Preotul * care va aduce jertfa de ispăşire, acela s'o mănînce; şi anume să fie mîncată într'un ** loc sfînt, în curtea cortului întîlnirii. * Cap. 10. 17, 18. Num. 18. 9, 10. Ezec. 44. 28, 29. ** Vers. 16.

27. Oricine * se va atinge de carnea ei va fi sfinţit. Dacă va sări sînge din ea pe vre un veşmînt, locul stropit cu sînge să fie spălat într'un loc sfînt. * Exod. 29. 32; 30. 29.

28. Vasul de pămînt în care se va fierbe, să se * spargă; dacă s'a fiert într'un vas de aramă, vasul să fie frecat şi spălat cu apă. * Cap. 11. 33; 15. 12.

29. Toată partea * bărbătească dintre preoţi să mănînce din ea: ea este un lucru ** prea sfînt. * Vers. 18. Num. 18. 10. ** Vers. 25.

30. Dar să nu se mănînce nici o jertfă * de ispăşire din al cărei sînge se va aduce în cortul întîlnirii pentru facerea ispăşirii în sfîntul locaş: ci aceea să fie arsă în foc. * Cap. 4. 7, 11, 12, 18, 21; 10. 18; 16. 27. Evr. 13. 11.

Legea jertfei pentru vină.

7 1. Iată * legea jertfei pentru vină: ea este un lucru prea ** sfînt. * Cap. 5; 6. 1—7. ** Cap. 6. 17, 25; 21. 22.

2. In * locul unde se junghie arderea de tot, să se junghie şi vita care slujeşte ca jertfă pentru vină. Sîngele ei să se stropească pe altar dejur împrejur. * Cap. 1. 3, 5, 11; 4. 24, 29, 33.

3. Să i se aducă toată grăsimea *, coada, grăsimea care acopere mărunţaiele, * Exod. 29. 13. Cap. 3. 4, 9, 10, 14, 15, 16; 4. 8, 9.

4. cei doi rărunchi şi grăsimea de pe ei, de pe coapse, şi prapurul ficatului, care va fi deslipit de lîngă rărunchi.

5. Preotul să le ardă pe altar ca jertfă mistuită de foc înaintea Domnului. Aceasta este o jertfă pentru vină.

6. Toată * partea bărbătească dintre preoţi să mănînce din ea; şi anume s'o mănînce într'un loc sfînt, căci este un lucru ** prea sfînt. * Cap. 6. 16, 17, 18. Num. 18. 9, 10. ** Cap. 2. 3.

7. Cu jertfa pentru vină este ca şi cu jertfa * de ispăşire; aceeaş lege este pentru amîndouă aceste jertfe: vita jertfită va fi a preotului care va face ispăşirea. * Cap. 6. 25, 26; 14. 13.

8. Preotul care va aduce arderea de tot a cuiva, să aibă pentru el pielea arderii de tot pe care a adus-o.

9. Orice jertfă de mîncare *, coaptă în cuptor, gătită pe grătar sau în tigaie, să fie a preotului care a adus-o. * Cap. 2, 3, 10. Num. 18. 9. Ezec. 44. 29.

10. Iar orice jertfă de mîncare, frămîntată cu untdelemn şi uscată, să fie a tuturor fiilor lui Aaron, a unuia ca şi a celuilalt.

Legea jertfei de mulţămire.

11. Iată * legea jertfei de mulţămire, care se va aduce Domnului. * Cap. 3. 1; 22. 18, 21.

12. Dacă cineva o aduce ca jertfă de laudă, să aducă, împreună cu jertfa de mulţămire, nişte turte nedospite, frămîntate cu untdelemn, nişte plăcinte nedospite, stropite * cu untdelemn, şi nişte turte din floarea de făină, prăjite şi frămîntate cu untdelemn.
* Cap. 2. 4. Num. 6. 15.

13. Pe lîngă aceste turte, să aducă şi pîne * dospită pentru darul lui de mîncare, împreună cu jertfa lui de laudă şi de mulţămire. * Amos. 4. 5.

14. Din toate acele daruri să aducă Domnului cîte o bucată, ca dar ridicat; ea * să fie a preotului care stropeşte sîngele jertfei de mulţămire.
* Num. 18. 8, 11, 19.

15. Carnea * jertfei de laudă şi de mulţămire să fie mîncată chiar în ziua în care este adusă; să nu se lase nimic din ea pînă dimineaţa. * Cap. 22. 30.

16. Dacă aduce * cineva o jertfă pentru împlinirea unei juruinţe, sau ca dar de bună voie, jertfa să fie mîncată chiar în ziua cînd o va aduce; iar ce va rămînea din ea, să se mănînce a doua zi. * Cap. 19. 6, 7, 8.

17. Ce va mai rămînea din carnea vitei pănă a treia zi, să fie ars în foc.

18. Dacă s'ar întîmpla să mănînce cineva a treia zi din carnea jertfei lui de mulţămire, jertfa lui nu va fi primită, şi nu se va ţinea * în seamă celui ce a adus-o: ci va fi un lucru urîcios **, şi oricine va mînca din ea îşi va purta vina. * Num. 18. 27. ** Cap. 11. 10, 11, 41; 19. 7.

19. Nici carnea care s'a atins de ceva necurat nu trebuie mîncată: ci trebuie arsă în foc. Orice om curat poate să mănînce carne;

20. dar acela care, găsindu-se în stare de necurăţenie *, va mînca din carnea jertfei de mulţămire, care este a Domnului, să fie ** nimicit din poporul său. * Cap. 15. 3. ** Fac. 17. 14.

21. Şi cine se va atinge de ceva necurat, fie de vreo spurcăciune * omenească, fie de ** un dobitoc necurat, fie de o altă spurcăciune †, şi va mînca din carnea jertfei de mulţămire care este a Domnului, să fie †† nimicit din poporul său." * Cap. 12; 13; 15. ** Cap. 11. 24, 28. † Ezec. 4. 14. †† Vers. 20.

Să nu mănînce grăsimea şi sîngele.

22. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

23. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune:

„Să nu mîncaţi grăsime * de bou, de miel sau de capră.
* Cap. 3. 17; 17. 15. Deut. 14. 21. Ezec. 4. 14; 44. 31.

24. Grăsimea unui dobitoc mort sau sfîşiat de fiară va putea să fie întrebuinţată la orice alt ceva, numai să n'o mîncaţi.

25. Căci cine va mînca din grăsimea dobitoacelor din cari se aduc Domnului jertfe mistuite de foc, va fi nimicit din poporul său.

26. Să nu mîncaţi * sînge, nici de pasăre, nici de vită, în toate locurile în cari veţi locui. * Fac. 9. 4. Cap. 3. 17; 17. 10—14.

27. Cine va mînca vreun fel de sînge, va fi nimicit din poporul său!"

Darul de mulţămire.

28. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

29. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:

„Cine * va aduce Domnului jertfa lui de mulţămire, să aducă Domnului darul lui, luat din jertfa lui de mulţămire. * Cap. 3. 1.

30. Să aducă cu mînile * lui ceea ce trebuie mistuit de foc înaintea Domnului; şi anume să aducă grăsimea cu pieptul, pieptul ** ca să-l legene într'o parte şi într'alta, ca dar legănat înaintea Domnului. * Cap. 3. 3, 4, 9, 14. ** Exod. 29. 24, 27. Cap. 8. 27; 9. 21. Num. 6. 20.

31. Preotul * să ardă grăsimea pe altar, iar pieptul ** să fie al lui Aaron şi al fiilor lui. * Cap. 3. 5, 11, 16. ** Vers. 34.

32. Din jertfele voastre de mulţămire, să daţi preotului şi spata dreaptă *, aducînd-o ca dar luat prin ridicare. * Vers. 34. Cap. 9. 21. Num. 6. 20.

33. Spata aceea dreaptă să fie partea aceluia dintre fiii lui Aaron, care va aduce sîngele şi grăsimea jertfei de mulţămire.

34. Căci Eu iau din jertfele de mulţămire, aduse de copiii lui Israel, pieptul * care va fi legănat într'o parte şi într'alta, ca dar legănat, şi spata, care va fi adusă ca dar luat prin ridicare, şi le dau preotului Aaron şi fiilor lui, printr'o lege vecinică, pe care o vor păzi totdeauna copiii lui Israel.
* Exod. 29. 28. Cap. 10. 14, 15. Num. 18. 18, 19. Deut. 18. 3.

35. Acesta este dreptul, pe care li-l va da ungerea lui Aaron şi a fiilor lui asupra jertfelor mistuite de foc înaintea Domnului, din ziua cînd vor fi

înfăţişaţi ca să fie în slujba Mea ca preoţi.

36. Iată ce porunceşte Domnul să le dea copiii lui Israel din * ziua ungerii lor; aceasta va fi o lege vecinică printre urmaşii lor." * Exod. 40. 13, 15. Cap. 8. 12, 30.

37. Aceasta este legea arderii * de tot, a darului ** de mîncare, a jertfei † de ispăşire, a jertfei †† pentru vină, a închinării *† în slujba Domnului, şi a jertfei de mulţămire †*.

* Cap. 6. 9. ** Cap. 6. 14. † Cap. 25. †† Vers. 1. *† Exod. 29. 1. Cap. 6. 20. †* Vers. 11.

38. Domnul a dat-o lui Moise pe muntele Sinai, în ziua cînd a poruncit copiilor lui Israel să-şi aducă * darurile înaintea Domnului, în pustia Sinai. * Cap. 1. 2.

Sfinţirea lui Aaron şi a fiilor lui.

8 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Ia * pe Aaron şi pe fiii lui împreună cu el, veşmintele **, untdelemnul † pentru ungere, viţelul pentru jertfa de ispăşire, cei doi berbeci şi coşul cu azimile,

* Exod. 29. 1, 2, 3. ** Exod. 28. 2, 4. † Exod. 30. 24, 25.

3. şi cheamă toată adunarea la uşa cortului întîlnirii."

4. Moise a făcut cum îi poruncise Domnul; şi adunarea s'a strîns la uşa cortului întîlnirii.

5. Moise a zis adunării: „Iată * ce a poruncit Domnul să se facă." * Exod. 29. 4.

6. Moise a adus pe Aaron şi pe fiii lui, şi i-a spălat * cu apă. * Exod. 29. 4.

7. A pus * tunica ** pe Aaron, l-a încins cu brîul, l-a îmbrăcat cu mantia, şi a pus pe el efodul, pe care l-a strîns cu brîul efodului cu care l-a îmbrăcat. * Exod. 29. 5. ** Exod. 28. 4.

8. I-a pus pieptarul *, şi a pus în pieptar Urim şi Tumim. * Exod. 28. 30.

9. I-a pus * mitra pe cap, iar pe partea dinainte a mitrei a aşezat placa de aur, cununa împărătească sfîntă, cum ** poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29. 6. ** Exod. 28. 37, etc.

10. Moise * a luat untdelemnul pentru ungere, a uns sfîntul locaş şi toate lucrurile, cari erau în el, şi le-a sfinţit. * Exod. 30. 26–29.

11. A stropit cu el altarul de şapte ori, şi a uns altarul şi toate uneltele lui, şi ligheanul cu piciorul lui, ca să le sfinţească.

12. Din untdelemnul * pentru ungere a turnat pe capul lui Aaron, şi l-a uns, ca să-l sfinţească. * Exod. 29. 7; 30. 30. Cap. 21. 10, 12. Ps. 133. 2.

13. Moise * a adus şi pe fiii lui Aaron; i-a îmbrăcat cu tunicile, i-a încins cu brîiele, şi le-a legat scufiile, cum poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29. 8, 9.

Viţelul ispăşitor şi arderea de tot.

14. A apropiat * apoi viţelul adus ca jertfă de ispăşire; şi Aaron şi fiii lui şi-au pus ** mînile pe capul viţelului adus ca jertfă de ispăşire. * Exod. 29. 10. Ezec. 43. 19. ** Cap. 4. 4.

15. Moise l-a junghiat, a luat sînge *, şi a uns cu degetul coarnele altarului de jur împrejur, şi a curăţit altarul; celalt sînge l-a turnat la picioarele altarului, şi l-a sfinţit astfel, făcînd ispăşire pentru el. * Exod. 29. 12, 36. Cap. 4. 7. Ezec. 43. 20, 26. Evr. 9. 22.

16. A * luat apoi toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, şi le-a ars pe altar. * Exod. 29. 13. Cap. 4. 8.

17. Iar cealaltă parte care a mai rămas din viţel şi anume: pielea, carnea şi balega, le-a ars în foc, afară din tabără, cum * poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29. 14. Cap. 4. 11, 12.

18. A apropiat * apoi berbecele pentru arderea de tot; şi Aaron şi fiii lui şi-au pus mînile pe capul berbecelui. * Exod. 29. 15.

19. Moise l-a junghiat, şi a stropit sîngele pe altar de jur împrejur.

20. A tăiat berbecele în bucăţi, şi a ars capul, bucăţile şi grăsimea.

21. A spălat cu apă măruntaiele şi picioarele, şi a ars tot berbecele pe altar: aceasta a fost arderea de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului, cum * poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29. 18.

Sfinţirea în slujba preoţiei.

22. A adus * apoi celalt berbece, adică berbecele pentru închinarea în slujba Domnului; şi Aaron şi fiii lui şi-au pus mînile pe capul berbecelui. * Exod. 29. 19, 31.

23. Moise a junghiat berbecele, a luat din sîngele lui, şi a pus pe marginea urechii drepte a lui Aaron, pe degetul cel mare al mînii drepte şi pe degetul cel mare de la piciorul lui cel drept.

24. A adus pe fiii lui Aaron, a pus sînge pe marginea urechii lor drepte,

pe degetul cel mare al mîinii drepte şi pe degetul cel mare dela piciorul lor cel drept, iar sîngele rămas l-a stropit pe altar de jur împrejur.

25. A luat* grăsimea, coada, toată grăsimea care acopere măruntaiele, prapurul ficatului, cei doi rărunchi cu grăsimea lor, şi spata dreaptă;
* Exod. 29. 22.

26. a luat de asemenea din coşul* cu azimi, pus înaintea Domnului, o turtă fără aluat, o turtă de pîne făcută cu untdelemn şi o plăcintă, şi le-a pus pe grăsime şi pe spata dreaptă.
* Exod. 29. 23.

27. Toate aceste lucruri le-a pus în* mînile lui Aaron şi în mînile fiilor săi, şi le-a legănat într'o parte şi într'alta, ca dar legănat înaintea Domnului.
* Exod. 29. 24, etc.

28. Apoi Moise* le-a luat din mînile lor, şi le-a ars pe altar, deasupra arderii de tot; aceasta a fost jertfa de închinare în slujba Domnului, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. * Exod. 29. 25.

29. Moise a luat pieptul berbecelui de închinare în slujba Domnului şi l-a legănat într'o parte şi într'alta ca dar legănat înaintea Domnului; aceasta a fost partea* lui Moise, cum poruncise lui Moise Domnul. * Exod. 29. 26.

30. Moise* a luat din untdelemnul pentru ungere şi din sîngele de pe altar; a stropit cu el pe Aaron şi veşmintele lui, pe fiii lui Aaron şi veşmintele lor; şi a sfinţit astfel pe Aaron şi veşmintele lui, pe fiii lui Aaron şi veşmintele lor împreună cu el.
* Exod. 29. 21; 30. 30. Num. 3. 3.

31. Moise a zis lui Aaron şi fiilor lui: „Fierbeţi* carnea la uşa cortului întîlnirii; acolo s'o mîncaţi, împreună cu pîinea care este în coş pentru jertfa de închinare în slujba Domnului, cum am poruncit, zicînd: „Aaron şi fiii lui s'o mănînce.“ * Exod. 29. 31, 32.

32. Iar* partea care va mai rămînea din carne şi din pîne, s'o ardeţi în foc.
* Exod. 29. 34.

33. Timp de şapte zile*, să nu ieşiţi de loc din uşa cortului întîlnirii, pînă se vor împlini zilele pentru închinarea voastră în slujba Domnului; căci şapte zile* se vor întrebuinţa pentru închinarea voastră în slujba Domnului.
* Exod. 29. 30, 35. Ezec. 43. 25, 26.

34. Ce* s'a făcut azi, Domnul a poruncit să se facă şi deacum încolo ca ispăşire pentru voi. * Evr. 7. 16.

35. Să rămîneţi dar şapte zile la uşa cortului întîlnirii, zi şi noapte, şi să păziţi* poruncile Domnului, ca să nu muriţi; căci aşa mi s'a poruncit.“
* Num. 3. 7; 9. 19. Deut. 11. 1. 1 Reg. 2. 3.

36. Aaron şi fiii lui au făcut toate cele poruncite de Domnul prin Moise.

Jertfele lui Aaron şi fiilor lui.

9 1. In ziua* a opta, Moise a chemat pe Aaron şi pe fiii lui, şi pe bătrînii lui Israel. * Ezec. 43. 27.

2. Şi a zis lui Aaron: „Ia* un viţel pentru jertfa de ispăşire, şi** un berbece pentru arderea de tot, amîndoi fără cusur, şi adu-i înaintea Domnului.
* Exod. 29. 1. Cap. 4. 3; 8. 14. ** Cap. 8. 18.

3. Să vorbeşti copiilor lui Israel, şi să le spui: „Luaţi* un ţap, pentru jertfa de ispăşire, un viţel şi un miel de un an şi fără cusur, pentru arderea de tot; * Cap. 4. 23. Ezra. 6. 17; 10. 19.

4. un taur şi un berbece, pentru jertfa de mulţămire, ca să-i jertfiţi înaintea Domnului, şi un* dar de mîncare, frămîntat cu untdelemn. Căci azi vi se** va arăta Domnul.“
* Cap. 2. 4. ** Vers. 6, 23. Exod. 29. 43.

5. Ei au adus înaintea cortului întîlnirii tot ce poruncise Moise; şi toată adunarea s'a apropiat, şi a stătut înaintea Domnului.

6. Moise a zis: „Să faceţi ce a poruncit Domnul; şi vi se va arăta* slava Domnului.“ * Vers. 23. Exod. 24. 16.

7. Moise a zis lui Aaron: „Apropie-te de altar; adu-ţi* jertfa ta de ispăşire şi arderea ta de tot, şi fă ispăşire pentru tine şi pentru popor; adu** şi jertfa poporului şi fă ispăşire pentru el, cum a poruncit Domnul.“
* Cap. 4. 3. 1 Sam. 3. 14. Evr. 5. 3; 7. 27; 9. 7. ** Cap. 4. 16, 20. Evr. 5. 1.

8. Aaron s'a apropiat de altar, şi a junghiat viţelul pentru jertfa lui de ispăşire.

9. Fiii* lui Aaron i-au adus sîngele la el; el şi-a muiat degetul în sînge, a uns** coarnele altarului, iar celalt sînge l-a turnat la picioarele altarului. * Cap. 8. 15. ** Cap. 4. 7.

10. A ars pe altar grăsimea*, rărunchii, şi prapurul ficatului dela viţelul pentru jertfa de ispăşire, cum** poruncise lui Moise Domnul.
* Cap. 8. 16. ** Cap. 4. 8.

11. Iar carnea* şi pielea le-a ars în foc afară din tabără. *Cap. 4. 11; 8. 17.

12. A junghiat apoi arderea de tot. Fiii lui Aaron i-au adus sîngele la el, şi el l-a stropit* pe altar dejur împrejur. *Cap. 1. 5; 8. 19.

13. I-au adus* şi arderea de tot tăiată în bucăţi, cu cap cu tot, şi le-a ars pe altar. *Cap. 8. 20.

14. A spălat* mărunţaiele şi picioarele, şi le-a ars pe altar, deasupra arderii de tot. *Cap. 8. 21.

15. In urmă, a adus* jertfa pentru popor. A luat ţapul pentru jertfa de ispăşire a poporului, l-a junghiat, şi l-a adus jertfă de ispăşire, ca şi pe cea dintîi jertfă. *Vers. 3. Isa. 53. 10. Evr. 2. 17; 5. 3.

16. A adus apoi arderea de tot, şi a jertfit-o, după* rînduielile aşezate. *Cap. 1. 3, 10.

17. A adus şi jertfa de mîncare*, a umplut un pumn din ea, şi a ars-o pe altar, afară de** arderea de tot de dimineaţă. *Vers. 4. Cap. 2. 1, 2. **Exod. 29. 38.

18. A junghiat apoi taurul şi berbecele, ca jertfă* de mulţămire pentru popor. Fiii lui Aaron au adus sîngele la el, şi el l-a stropit pe altar de jur împrejur. *Cap. 3. 1, etc.

19. I-au adus apoi grăsimea taurului şi a berbecelui, coada, grăsimea care acopere mărunţaiele, rărunchii, şi prapurul ficatului;

20. au pus grăsimile acestea deasupra piepturilor, şi el a ars* grăsimile pe altar. *Cap. 3. 5, 16.

21. Aaron a legănat într'o parte şi într'alta, ca dar* legănat înaintea Domnului, piepturile şi spata dreaptă, cum poruncise lui Moise Domnul. *Exod. 29. 24, 26. Cap. 7. 30—34.

Foc din cer.

22. Aaron şi-a ridicat mînile spre popor, şi l-a binecuvîntat*. Apoi, după ce a adus jertfa de ispăşire, arderea de tot şi jertfa de mulţămire, s'a pogorît. *Num. 6. 23. Deut. 21. 5. Luc. 24. 50.

23. Moise şi Aaron au intrat în cortul întîlnirii. Cînd au ieşit din el, au binecuvîntat poporul. Şi slava* Domnului s'a arătat întregului popor. *Vers. 6. Num. 14. 10; 16. 19, 42.

24. Un foc* a eşit dinaintea Domnului, şi a mistuit pe altar arderea de tot şi grăsimile. Tot poporul a văzut lucrul acesta; au scos strigăte** de bucurie, şi s'au aruncat cu faţa la pămînt. *Fac. 4. 4. Judc. 6. 21. 1 Reg. 18. 38. 2 Cron. 7. 1. Ps. 20. 3. **1 Reg. 18. 39. 2 Cron. 7. 3. Ezra. 3. 11.

Doi fii ai lui Aaron arşi.

10 1. Fiii lui Aaron, Nadab* şi Abihu, şi-au luat** fiecare cădelniţa, au pus foc în ea, şi au pus tămîie pe foc; şi au adus astfel înaintea Domnului foc străin †, lucru pe care El nu li-l poruncise. *Cap. 16. 1; 22. 9. Num. 3. 3, 4; 26. 61. 1 Cron. 24. 2. **Cap. 16. 12. Num. 16. 18. †Exod. 30. 9.

2. Atunci a ieşit un foc* dinaintea Domnului, i-a mistuit şi au murit înaintea Domnului. *Cap. 9. 24. Num. 16. 35. 2 Sam. 6. 7.

3. Moise a zis lui Aaron: „Aceasta este ce a spus Domnul, cînd a zis: „Voi fi sfinţit de cei ce se apropie* de Mine, şi voi fi proslăvit** în faţa întregului popor.“ Aaron † a tăcut. *Exod. 19. 22; 29. 43. Cap. 21. 6, 17, 21. Isa. 52. 11. Ezec. 20. 41; 42. 13. **Isa. 49. 3. Ezec. 28. 22. Ioan 13. 31, 32; 14. 13. 2 Tes. 1. 10. †Ps. 39. 9.

4. Şi Moise a chemat pe Mişael şi Elţafan, fiii lui Uziel*, unchiul lui Aaron, şi le-a zis: „Apropiaţi-vă, scoateţi** pe fraţii voştri din sfîntul locaş, şi duceţi-i afară din tabără.“ *Exod. 6. 18, 22. Num. 3. 19, 30. **Luc. 7. 12. Fapt. 5. 6, 9, 10; 8. 2.

5. Ei s'au apropiat, şi i-au scos afară din tabără, îmbrăcaţi în tunicile lor, cum zisese Moise.

6. Moise a zis lui Aaron, lui Eleazar şi lui Itamar, fiii lui Aaron: „Să nu vă descoperiţi capetele*, şi să nu vă rupeţi hainele, ca nu cumva să muriţi, şi să Se mînie** Domnul împotriva întregei adunări. Lăsaţi pe fraţii voştri, pe toată casa lui Israel, să plîngă arderea care a venit dela Domnul. *Exod. 33. 5. Cap. 13. 45; 21. 1, 10. Num. 6. 6, 7. Deut. 33. 9. Ezec. 24. 16, 17. **Num. 16. 22, 46. Ios. 7. 1; 22. 18, 20. 2 Sam. 24. 1.

7. Voi să nu ieşiţi din* uşa cortului întîlnirii, ca să nu muriţi; căci untdelemnul** ungerii Domnului este peste voi.“ Ei au făcut cum zisese Moise. *Cap. 21. 12. **Exod. 28. 41. Cap. 8. 30.

Părţile cuvenite lui Aaron şi fiilor lui.

8. Domnul a vorbit lui Aaron, şi a zis:

9. „Tu şi fiii tăi împreună cu tine, să nu beţi* vin, nici băutură ameţitoare, cînd veţi intra în cortul întîlnirii, ca să nu muriţi: aceasta va fi o lege vecinică printre urmaşii voştri, *Ezec. 44. 21. Luc. 1. 15. 1 Tim. 3. 3. Tit. 1. 7.

10. ca să puteţi deosebi* ce este sfînt de ce nu este sfînt, ce este necurat de ce este curat, *Cap. 11. 47; 20. 25. Ier. 15. 19. Ezec. 22. 26; 44. 23.

11. şi să* puteţi învăţa pe copiii

lui Israel toate legile, pe cari li le-a dat Domnul prin Moise."
*Deut. 24. 8. Neem. 8. 2, 8, 9, 13. Ier. 18. 18. Mal. 2. 7.

12. Moise a zis lui Aaron, lui Eleazar şi lui Itamar, cei doi fii cari mai rămăseseră lui Aaron: „Luaţi partea din darul de mîncare* rămasă din jertfele mistuite de foc înaintea Domnului, şi mîncaţi-o fără aluat lîngă altar: căci este un lucru** prea sfînt.
*Exod. 29. 2. Cap. 6. 16. Num. 18. 9, 10. **Cap. 21. 22.

13. S'o mîncaţi într'un loc sfînt; aceasta este dreptul tău şi dreptul fiilor tăi, ca parte din darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului; căci aşa mi-a* fost poruncit. *Cap. 2. 3; 6. 16.

14. Să mîncaţi de asemenea într'un loc curat, tu, fiii tăi şi fiicele tale împreună cu tine, pieptul* care a fost legănat într'o parte şi alta, şi spata care a fost adusă ca jertfă prin ridicare; căci ele vă sînt date, ca un drept cuvenit ţie şi ca un drept cuvenit fiilor tăi, din jertfele de mulţămire ale copiilor lui Israel.
*Exod. 29. 24, 26, 27. Cap. 7. 31, 34. Num. 18. 11.

15. Impreună cu grăsimile rînduite să fie mistuite de foc, ei vor aduce spata adusă* ca jertfă prin ridicare, şi pieptul care se leagănă într'o parte şi alta înaintea Domnului; ele vor fi ale tale şi ale fiilor tăi împreună cu tine, printr'o lege vecinică, aşa cum a poruncit Domnul." *Cap. 7. 29, 30, 34.

16. Moise a căutat ţapul* adus ca jertfă de ispăşire; şi iată că fusese ars. Atunci s'a mîniat pe Eleazar şi Itamar, fiii cari mai rămăseseră lui Aaron, şi a zis: *Cap. 9. 8, 15.

17. „Pentru* ce n'aţi mîncat jertfa de ispăşire într'un loc sfînt? Ea este un lucru prea sfînt; şi Domnul v'a dat-o, ca să purtaţi nelegiuirea adunării, şi să faceţi ispăşire pentru ea înaintea Domnului. *Cap. 6. 26, 29.

18. Iată că sîngele* jertfei n'a fost dus înlăuntrul sfîntului locaş; trebuiaţi s'o mîncaţi în sfîntul locaş, cum** am poruncit." *Cap. 6. 30. **Cap. 6. 26.

19. Aaron a răspuns lui Moise: „Iată*, ei şi-au adus azi jertfa de ispăşire şi arderea lor de tot înaintea Domnului; şi, după cele ce mi s'au întîmplat, dacă aş fi mîncat azi jertfa de ispăşire, ar fi fost bine** oare înaintea Domnului?"
*Cap. 9. 8, 12. **Ier. 6. 20; 14. 12. Osea 9. 4. Mal. 1. 10, 13.

20. Moise a auzit şi a fost mulţămit cu aceste cuvinte.

Dobitoacele curate şi necurate.

11 1. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi le-a zis:

2. „Vorbiţi copiilor lui Israel, şi spuneţi-le:

„Iată* dobitoacele pe cari le veţi mînca dintre toate dobitoacele depe pămînt. *Deut. 14. 4. Fapt. 10. 12, 14.

3. Să mîncaţi orice dobitoc care are unghia despicată, copita despărţită şi rumegă.

4. Dar să nu mîncaţi din cele ce rumegă numai, sau cari au numai unghia despicată. Astfel, să nu mîncaţi cămila, care rumegă, dar n'are unghia despicată: s'o priviţi ca necurată.

5. Să nu mîncaţi iepurele de casă, care rumegă, dar n'are unghia despicată: să-l priviţi ca necurat.

6. Să nu mîncaţi iepurele, care rumegă, dar n'are unghia despicată: să-l priviţi ca necurat.

7. Să nu mîncaţi porcul, care are unghia despicată şi copita despărţită, dar nu rumegă; să-l priviţi ca necurat*. *Isa. 65. 4; 66. 3, 17.

8. Să nu mîncaţi din carnea lor, şi să nu vă atingeţi de trupurile lor moarte: să le priviţi ca necurate*.
*Isa. 52. 11. Mat. 15. 11, 20. Marc. 7. 2, 15, 18. Fapt. 10. 14, 15; 15. 9. Rom. 14. 14, 17. 1 Cor. 8. 8. Col. 2. 16, 21. Evr. 9. 10.

9. Iată* vieţuitoarele, pe cari să le mîncaţi dintre toate cele ce sînt în ape. Să mîncaţi din toate cele ce au aripi (înotătoare) şi solzi, şi cari sînt în ape, fie în mări, fie în rîuri. *Deut. 14. 9.

10. Dar să priviţi ca o urîciune* pe toate cele ce n'au aripi şi solzi, din tot ce mişună în ape şi tot ce trăieşte în ape, fie în mări, fie în rîuri.
*Cap. . 18. Deut. 14. 3.

11. Să le priviţi ca o urîciune, să nu mîncaţi din carnea lor, şi trupurile lor moarte să le priviţi ca o urîciune.

12. Să priviţi ca o urîciune pe toate cele cari n'au aripi şi solzi în ape.

13. Iată* dintre păsări, cele pe cari le veţi privi ca o urîciune, şi din cari să nu mîncaţi: vulturul, gripsorul şi vulturul de mare; *Deut. 14. 12.

14. şorecarul, şoimul şi tot ce este din neamul lui;

15. corbul şi toate soiurile lui;

16. struţul, bufniţa, pescărelul, coroiul şi tot ce ţine de neamul lui;

17. huhurezul, heretele şi cocostîrcul;

18. lebăda, pelicanul şi corbul de mare;

19. barza, bîtlanul, şi ce este din neamul lui, pupăza şi liliacul.
20. Să priviţi ca o urîciune orice tîrîtoare care sboară şi umblă pe patru picioare.
21. Dar, dintre toate tîrîtoarele cari sboară şi umblă pe patru picioare, să mîncaţi pe cele ce au fluerul picioarelor dinapoi mai lung, ca să poată sări pe pămînt.
22. Iată pe cari să le mîncaţi: lăcusta*, lăcusta solam, lăcusta hargol şi lăcusta hagab, după soiurile lor.
* Mat. 3. 4. Marc. 1. 6.
23. Pe toate celelalte tîrîtoare cari sboară şi cari au patru picioare să le priviţi ca o urîciune.
24. Ele vă vor face necuraţi: oricine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat pînă seara,
25. şi oricine va purta trupurile lor moarte, să-şi spele* hainele, şi va fi necurat pînă seara.
* Cap. 14. 8; 15. 5. Num. 19. 10, 22; 31. 24.
26. Să priviţi ca necurat orice dobitoc cu unghia despicată, dar care n'are copita despărţită şi nu rumegă: oricine se va atinge de el va fi necurat.
27. Să priviţi ca necurate toate acele dobitoace cu patru picioare, cari umblă pe labele lor: ori cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat pînă seara;
28. şi ori cine le va purta trupurile moarte, îşi va spăla hainele şi va fi necurat pînă seara. Să le priviţi ca necurate.
29. Iată, din vietăţile cari se tîrăsc pe pămînt, cele pe cari le veţi privi ca necurate: cîrtiţa, şoarecele* şi şopîrla, după soiurile lor; * Isa. 66. 17.
30. ariciul, broasca, broasca ţestoasă, melcul şi cameleonul.
31. Să le priviţi ca necurate dintre toate tîrîtoarele: oricine se va atinge de ele moarte, va fi necurat pînă seara.
32. Orice lucru pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat, fie vas de lemn, fie haină, fie piele, fie sac, fie orice alt lucru care se întrebuinţează la ceva; să fie pus* în apă, şi va rămînea necurat pînă seara; după aceea va fi curat. * Cap. 15. 12.
33. Tot ce se va găsi într'un vas de pămînt în care va cădea ceva din aceste trupuri moarte, va fi necurat, şi veţi sparge* vasul. * Cap. 6. 28; 15. 12.
34. Orice lucru de mîncare, pe care va cădea ceva din apa aceasta, va fi necurat; şi orice băutură care se întrebuinţează la băut, oricare ar fi vasul în care se va găsi, va fi necurată.
35. Orice lucru, pe care va cădea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurat; cuptorul şi vatra să se dărîme: vor fi necurate, şi le veţi privi ca necurate.
36. Numai izvoarele şi fîntînile, cari alcătuiesc grămezi de ape, vor rămînea curate; dar cine se va atinge de trupurile lor moarte, va fi necurat.
37. Dacă se întîmplă să cadă ceva din trupurile lor moarte pe o sămînţă care trebuie sămănată, ea va rămînea curată.
38. Dar dacă se pusese apă pe sămînţă, şi cade pe ea ceva din trupurile lor moarte, va fi necurată.
39. Dacă moare una din vitele cari vă slujesc ca hrană, cine se va atinge de trupul ei mort, va fi necurat pînă seara;
40. cine* va mînca din trupul ei mort, îşi va spăla hainele şi va fi necurat pînă seara; şi cine va purta trupul ei mort, îşi va spăla hainele şi va fi necurat pînă seara.
* Cap. 17. 15; 22. 8. Deut. 14. 21. Ezec. 4. 14; 44. 31.
41. Pe orice tîrîtoare care se tîrăşte pe pămînt, s'o priviţi ca necurată; să nu se mănînce.
42. Din toate tîrîtoarele cari se tîrăsc pe pămînt, din toate cele ce se tîrăsc pe pîntece, să nu mîncaţi; nici din toate cele ce umblă pe patru picioare sau pe un mare număr de picioare; ci să le priviţi ca o urîciune.
43. Să nu vă faceţi urîcioşi* prin toate aceste tîrîtoare cari se tîrăsc; să nu vă faceţi necuraţi prin ele, să nu vă spurcaţi prin ele. * Cap. 20. 25.
44. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru; voi să vă sfinţiţi, şi fiţi sfinţi*, căci Eu sînt sfînt; să nu vă faceţi necuraţi prin toate aceste tîrîtoare cari se tîrăsc pe pămînt.
* Exod. 19. 6. Cap. 19. 2; 20. 7, 26. 1 Tes. 4. 7. 1 Pet. 1. 15, 16.
45. Căci* Eu sînt Domnul, care v'am scos din ţara Egiptului, ca să fiu Dumnezeul vostru, şi să fiţi sfinţi**; căci Eu sînt sfînt. * Exod. 6. 7. ** Vers. 44.
46. Aceasta este legea privitoare la dobitoacele, păsările, toate vieţuitoarele cari se mişcă în ape, şi toate vietăţile cari se tîrăsc pe pămînt,
47. ca să* faceţi deosebire între ce este necurat şi ce este curat, între dobitocul care se mănîncă şi dobitocul care nu se mănîncă." * Cap. 10. 10

Curăţirea femeilor după naştere.

12 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:
„Cînd o femeie * va rămînea însărcinată, şi va naşte un copil de parte bărbătească, să fie necurată ** şapte zile; să fie necurată ca † în vremea sorocului ei. *Cap. 15. 19. **Luc. 2. 22. †Cap. 15. 19.
3. In ziua a opta *, copilul să fie tăiat împrejur. * Fac. 17. 12. Luc. 1. 59; 2. 21. Ioan 7. 22, 23.
4. Femeia să mai rămînă încă treizeci şi trei de zile, ca să se curăţe de sîngele ei; să nu se atingă de nici un lucru sfînt, şi să nu se ducă la sfîntul locaş, pînă nu se vor împlini zilele curăţirii ei.
5. Dacă naşte o fată, să fie necurată două săptămîni, ca pe vremea cînd i-a venit sorocul; şi să rămînă şase zeci şi şase de zile ca să se curăţească de sîngele ei.
6. Cînd se vor împlini * zilele curăţirii ei, pentru un fiu sau pentru o fiică, să aducă preotului, la uşa cortului întîlnirii, un miel de un an pentru arderea de tot, şi un pui de porumbel sau o turturea pentru jertfa de ispăşire. * Luc. 2. 22.
7. Preotul să le jertfească înaintea Domnului, şi să facă ispăşire pentru ea; şi astfel, ea va fi curăţită de curgerea sîngelui ei. Aceasta este legea pentru femeia care naşte un băiat sau o fată.
8. Dacă * nu poate să aducă un miel, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, unul pentru arderea de tot, altul pentru jertfa de ispăşire. Preotul ** să facă ispăşire pentru ea, şi va fi curată.“ * Cap. 5. 7. Luc. 2. 24. ** Cap. 4. 26.

Lepra de oameni.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:
2. „Cînd un om va avea pe pielea trupului o umflătură, o pecingine *, sau o pată albă, care va semăna cu o rană de lepră pe pielea trupului lui, trebuie adus ** la preotul Aaron, sau la unul din fiii lui, cari sînt preoţi. * Deut. 28. 27. ** Deut. 17. 8, 9; 24. 8. Luc. 17. 14.
3. Preotul să cerceteze rana de pe pielea trupului. Dacă părul din rană s'a făcut alb, şi dacă rana se arată mai adîncă decît pielea trupului, este o rană de lepră: preotul care va face cercetarea, să declare pe omul acela necurat.
4. Dacă pe pielea trupului va fi o pată albă, care nu se arată mai adîncă decît pielea, şi dacă părul nu s'a făcut alb, preotul să închidă şapte zile pe cel cu rana.
5. A şaptea zi preotul să-l cerceteze iarăş. Dacă i se pare că rana a stat pe loc şi nu s'a întins pe piele, preotul să-l închidă a doua oară încă şapte zile.
6. Preotul să-l cerceteze a doua oară în ziua a şaptea. Dacă rana a mai scăzut şi nu s'a întins pe piele, preotul va spune că omul acesta este curat: este o pecingine; el să-şi spele * hainele, şi va fi curat. * Cap. 11. 25; 14. 8.
7. Dar dacă pecinginea s'a întins pe piele, după ce s'a arătat el preotului şi după ce acesta l-a declarat curat, să se mai supună încă odată cercetării preotului.
8. Preotul îl va cerceta. Dacă pecinginea s'a întins pe piele, preotul îl va declara necurat: este lepră.
9. Cînd se va arăta o rană de lepră pe un om, să-l aducă la preot.
10. Preotul să-l * cerceteze. Şi dacă are pe piele o umflătură albă, dacă umflătura aceasta a făcut ca părul să albească, şi în umflătură este şi o urmă de carne vie, * Num. 12. 10, 12. 2 Reg. 5. 27. 2 Cron. 26. 20.
11. atunci pe pielea trupului omului acestuia este o lepră învechită: preotul să-l declare necurat; să nu-l închidă, căci este necurat.
12. Dacă lepra va face o spuzeală pe piele, şi va acoperi toată pielea celui cu rana, din cap pînă în picioare, pretutindeni pe unde-şi va arunca preotul privirile,
13. preotul să-l cerceteze; şi dacă va vedea că lepra a acoperit tot trupul, să declare curat pe cel cu rana: fiindcă s'a făcut toată albă, el este curat.
14. Dar în ziua cînd se va vedea în el carne vie, va fi necurat;
15. cînd preotul va vedea carnea vie, să-l declare necurat: carnea vie este necurată, este lepră.
16. Dacă se schimbă carnea vie şi se face albă, să se ducă la preot;
17. preotul să-l cerceteze, şi dacă rana s'a făcut albă, preotul să declare curat pe cel cu rana: el este curat.
18. Cînd un om va avea pe piele

trupului său o bubă* care a fost tămăduită, * Exod. 9. 9.

19. şi pe locul unde era buba se va arăta o umflătură albă sau o pată de un alb roşietic, omul acela să se arate preotului.

20. Preotul să-l cerceteze. Dacă pata pare mai adîncă decît pielea, şi dacă părul s'a făcut alb, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră, care a dat în bubă.

21. Dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adîncă decît pielea, şi că a mai scăzut, să închidă pe omul acela şapte zile.

22. Dacă s'a întins pata pe piele, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră.

23. Dar dacă pata a rămas pe loc şi nu s'a întins, este semnul rănii uscate unde a fost buba; preotul să-l declare curat.

24. Cînd un om va avea pe pielea trupului o arsură pricinuită de foc, şi se va arăta pe urma arsurii o pată albă sau de un alb roşietic,

25. preotul să-l cerceteze. Dacă părul din pată s'a făcut alb, şi ea pare mai adîncă decît pielea, este lepră, care a dat în arsură; preotul să declare pe omul acela necurat: este o rană de lepră.

26. Dacă preotul vede că nu este păr alb în pată, că ea nu este mai adîncă decît pielea, şi că a mai scăzut, să închidă pe omul acela şapte zile.

27. Preotul să-l cerceteze a şaptea zi. Şi dacă pata s'a întins pe piele, preotul să-l declare necurat: este o rană de lepră.

28. Dar dacă pata a rămas pe loc, nu s'a întins pe piele, şi a mai scăzut, este o rană pricinuită de umflătura arsurii; preotul să-l declare curat, căci este semnul rănii vindecate a arsurii.

29. Cînd un bărbat sau o femeie va avea o rană pe cap sau la barbă,

30. preotul să cerceteze rana. Dacă pare mai adîncă decît pielea şi are păr gălbui şi subţire, preotul să declare pe omul acela necurat: este rîie de cap, este lepră de cap sau de barbă.

31. Dacă preotul vede că rana rîiei nu pare mai adîncă decît pielea, şi n'are păr negru, să închidă şapte zile pe cel cu rana de rîie la cap.

32. Preotul să cerceteze rana a şaptea zi. Dacă rîia nu s'a întins, dacă n'are păr gălbui, şi dacă nu pare mai adîncă decît pielea,

33. cel cu rîia la cap să se radă, dar să nu radă locul unde este rîia; şi preotul să-l închidă a doua oară şapte zile.

34. Preotul să cerceteze rîia a şaptea zi. Dacă rîia nu s'a întins pe piele, şi nu pare mai adîncă decît pielea, preotul să-l declare curat; el să-şi spele hainele, şi va fi curat.

35. Dar dacă rîia s'a întins pe piele, după ce a fost declarat curat,

36. preotul să-l cerceteze. Şi dacă rîia s'a întins pe piele, preotul n'are să mai caute să vadă dacă are păr gălbui: este necurat.

37. Dacă i se pare că rîia a stătut pe loc, şi că din ea a crescut păr negru, rîia este vindecată: este curat, şi preotul să-l declare curat.

38. Cînd un bărbat sau o femeie va avea pete pe pielea trupului, şi anume pete albe,

39. preotul să-l cerceteze. Dacă pe pielea trupului lui sînt pete de un alb gălbui, acestea nu sînt decît nişte pete cari au făcut spuzeală pe piele: este curat.

40. Cînd unui om îi va cădea părul de pe cap, este pleşuv: este curat.

41. Dacă i-a căzut părul de pe cap numai în partea dinainte, este pleşuv în partea dinainte: este curat.

42. Dar dacă în partea pleşuvă dinainte sau dinapoi este o rană de un alb roşietic, este lepră, care a făcut spuzeală în partea pleşuvă dinainte sau dinapoi.

43. Preotul să-l cerceteze. Dacă în partea pleşuvă dinapoi sau dinainte este o umflătură de rană de un alb roşietic, asemănătoare cu lepra de pe pielea trupului,

44. este lepros, este necurat: preotul să-l declare necurat; rana lui este pe cap.

45. Leprosul, atins de această rană, să-şi poarte hainele sfîşiate, şi să umble cu capul gol; să-şi acopere* barba, şi să strige: „Necurat**! Necurat!“ * Ezec. 24. 17, 22. Mic. 3. 7. ** Plîn. 4. 15.

46. Cîtă vreme va avea rana, va fi necurat: este necurat. Să locuiască singur; locuinţa lui să fie afară* din tabără. * Num. 5. 2; 12. 14. 2 Reg. 7. 3; 15. 5. 2 Cron. 26. 21. Luc. 17. 12.

Semnele leprei de pe haine.

47. Cînd se va arăta o rană de lepră pe o haină, fie haină de lînă, fie haină de in,
48. în urzeală sau în bătătură de in sau de lînă, pe o piele sau pe vreun lucru de piele,
49. şi rana va fi verzuie sau roşietică pe haină sau pe piele, în urzeală sau în bătătură, sau pe vreun lucru de piele, este o rană de lepră, şi trebuie arătată preotului.
50. Preotul să cerceteze rana, şi să închidă şapte zile lucrul cu rana..
51. Să cerceteze a şaptea zi rana. Dacă rana s'a întins pe haină, în urzeală sau în bătătură, pe piele sau pe lucrul acela de piele, este o rană de lepră* învechită: lucrul acela este necurat. *Cap. 14. 44.
52. Să ardă haina, urzeala sau bătătura de lînă sau de in, sau lucrul de piele pe care se găseşte rana, căci este o lepră învechită: să fie ars în foc.
53. Dar dacă preotul vede că rana nu s'a întins pe haină, pe urzeală sau pe bătătură, sau pe lucrul acela de piele,
54. să poruncească să se spele partea atinsă de rană, şi să-l închidă a doua oară şapte zile.
55. Preotul să cerceteze rana, după ce se va spăla. Şi dacă rana nu şi-a schimbat înfăţişarea şi nu s'a întins, lucrul acela este necurat: să fie ars în foc, căci o parte din faţă sau din dos a fost roasă.
56. Dacă preotul vede că rana a mai scăzut, după ce a fost spălată, s'o rupă din haină sau din piele, din urzeală sau din bătătură.
57. Şi dacă se mai iveşte pe haină, în urzeală sau în bătătură, sau pe lucrul de piele, înseamnă că este o spuzeală de lepră: lucrul atins de rană să fie ars în foc.
58. Haina, urzeala sau bătătura, sau vreun lucru de piele, care a fost spălat, şi de unde a pierit rana, să se mai spele a doua oară, şi va fi curat.
59. Aceasta este legea privitoare la rana leprei, cînd loveşte hainele de lînă sau de in, urzeala sau bătătura, sau un lucru oarecare de piele, şi după care vor fi declarate curate sau necurate."

Curăţirea leprei de pe om.

14 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
2. „Iată care va fi legea cu privire la cel lepros, în ziua curăţirii lui. Să-l* aducă înaintea preotului. *Mat. 8. 2, 4. Marc. 1. 40, 44. Luc. 5. 12, 14; 17. 14.
3. Preotul să iasă afară din tabără, şi să cerceteze pe cel lepros. Dacă leprosul este tămăduit de rana leprei,
4. preotul să poruncească să se ia, pentru cel ce trebuie curăţit, două păsări vii şi curate, lemn de cedru*, cărmîz** şi isop†. *Num. 19. 6. **Evr. 9. 19. †Ps. 51. 7.
5. Preotul să poruncească să se junghie una din aceste păsări într'un vas de pămînt, în apă curgătoare.
6. Să ia pasărea cea vie, lemnul de cedru, cărmîzul şi isopul, şi să le moaie, împreună cu pasărea cea vie, în sîngele păsării junghiate în apa curgătoare.
7. Să stropească* de şapte ori** pe cel ce trebuie curăţit de lepră. Apoi să-l declare curat, şi să dea drumul păsării celei vii pe cîmp. *Evr. 9. 13. **2 Reg. 5. 10, 14.
8. Cel ce se curăţeşte, trebuie să-şi* spele hainele, să-şi radă tot părul, şi să se scalde** în apă; şi va fi curat. In urmă va putea să intre în tabără, dar să rămînă† şapte zile afară din cort. *Cap. 13. 6. **Cap. 11. 25. †Num. 12. 15.
9. In ziua a şaptea, să-şi radă tot părul, capul, barba şi sprîncenele: tot părul să şi-l radă; să-şi spele hainele şi să-şi scalde trupul în apă, şi va fi curat.
10. A opta zi*, să ia doi miei fără cusur, şi o oaie de un an fără cusur, trei zecimi dintr'o efă de floarea făinii, ca dar** de mîncare frămîntat cu untdelemn, şi un log (pahar) de untdelemn. *Mat. 8. 4. Marc. 1. 44. Luc. 5. 14. **Cap. 2. 1. Num. 15. 4, 15.
11. Preotul care face curăţirea să aducă înaintea Domnului pe omul care se curăţeşte şi toate lucrurile acestea, la uşa cortului întîlnirii.
12. Preotul să ia unul din miei, şi să-l* aducă jertfă pentru vină, împreună cu logul de untdelemn; să le legene** într'o parte şi într'alta înaintea Domnului, ca dar legănat. *Cap. 5. 2, 18; 6. 6, 7. **Exod. 29. 24.
13. Să junghie mielul în locul* unde se junghie jertfele de ispăşire şi ar-

derile de tot, adică în locul sfînt; căci, la jertfa pentru vină, ca şi la jertfa de ispăşire**, dobitocul pentru jertfă va fi al preotului: el este un lucru † prea sfînt. *Exod. 29. 11. Cap. 1. 5, 11; 4. 4, 24. **Cap. 7. 7. †Cap. 2. 3; 7. 6; 21. 22.

14. Preotul să ia din sîngele jertfei de ispăşire; să pună pe marginea* urechii drepte a celui ce se curăţeşte, pe degetul cel mare dela mîna dreaptă a lui, şi pe degetul cel mare dela piciorul drept. *Exod. 29. 20. Cap. 8. 23.

15. Preotul să ia untdelemn din log, şi să toarne în palma mîinii stîngi.

16. Preotul să-şi moaie degetul mîinii drepte în untdelemnul din palma mîinii stîngi, şi să stropească din untdelemn de şapte ori cu degetul înaintea Domnului.

17. Din untdelemnul care-i mai rămîne în mînă, preotul să pună pe (moalele) marginea urechii drepte a celui ce se curăţeşte, pe degetul cel mare al mîinii drepte şi pe degetul cel mare al piciorului drept, deasupra sîngelui dela jertfa pentru vină.

18. Iar untdelemnul care-i mai rămîne în mînă, preotul să-l pună pe capul celui ce se curăţeşte; şi preotul să facă* ispăşire pentru el înaintea Domnului. *Cap. 4. 26.

19. Apoi preotul să aducă jertfa de ispăşire*; şi să facă ispăşire pentru cel ce se curăţeşte de întinăciunea lui. In urmă să junghie arderea de tot. *Cap. 5. 1; 12. 7.

20. Preotul să aducă pe altar arderea de tot şi darul de mîncare; şi să facă ispăşire pentru omul acesta, şi va fi curat.

21. Dacă* este sărac şi nu poate să aducă toate aceste lucruri, atunci să ia un singur miel, care să fie adus ca jertfă pentru vină, după ce a fost legănat într'o parte şi într'alta, ca dar legănat, şi să facă ispăşire pentru el. Să ia o zecime din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare, şi un log de untdelemn. *Cap. 5. 7; 12. 8.

22. Să ia şi două turturele* sau doi pui de porumbel, după mijloacele lui, unul ca jertfă de ispăşire, celalt ca ardere de tot. *Cap. 12. 8; 15. 14, 15.

23. In ziua a opta, să aducă* pentru curăţirea lui toate aceste lucruri la preot, la uşa cortului întîlnirii, înaintea Domnului. *Vers. 10, 11.

24. Preotul* să ia mielul pentru jertfa de vină, şi logul cu untdelemn; şi să le legene într'o parte şi într'alta, ca dar legănat, înaintea Domnului. *Vers. 12.

25. Să junghie mielul jertfei pentru vină. Preotul să ia* din sîngele jertfei pentru vină; să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curăţeşte, pe degetul cel mare al mîinii drepte şi pe degetul cel mare al piciorului drept. *Vers. 14.

26. Preotul să toarne untdelemn în palma mîinii stîngi.

27. Preotul să stropească de şapte ori cu degetul de la mîna dreaptă înaintea Domnului din untdelemnul care este în mîna stîngă a lui.

28. Iar din untdelemnul din mîna lui, preotul să pună pe marginea urechii drepte a celui ce se curăţeşte, pe degetul cel mare al mîinii drepte, şi pe degetul cel mare al piciorului drept, în locul unde a pus din sîngele jertfei pentru vină.

29. Ce mai rămîne din untdelemn în mînă, preotul să-l pună pe capul celui ce se curăţeşte, ca să facă ispăşire pentru el înaintea Domnului.

30. Apoi să aducă una* din turturele sau un pui de porumbel, cum va putea, *Vers. 22. Cap. 15. 15.

31. unul ca jertfă de ispăşire, şi altul ca ardere de tot, împreună cu darul de mîncare; şi preotul să facă ispăşire înaintea Domnului pentru cel ce se curăţeşte.

32. Aceasta este legea pentru curăţirea celui ce are o rană de lepră, şi nu poate să aducă tot ce este rînduit pentru* curăţirea lui." *Vers. 10.

Curăţirea leprei de pe case.

33. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:

34. „După ce veţi intra în ţara Canaanului, pe care v'o dau în* stăpînire, dacă voi trimete o rană de lepră pe vreo casă din ţara pe care o veţi stăpîni, *Fac. 17. 8. Num. 32. 22. Deut. 7. 1; 32. 49.

35. cel cu casa să se ducă să spună preotului, şi să zică: „Mi se pare că este ceva ca o rană* în casa mea." *Prov. 3. 33. Zah. 5. 4.

36. Preotul, înainte de a intra ca să cerceteze rana, să poruncească să se deşerte casa, ca nu cumva tot ce este în ea să se facă necurat. După aceea să intre preotul şi să cerceteze casa.

37. Preotul să cerceteze rana. Dacă

vede că pe zidurile casei sînt niște gropișoare verzui sau roșietice, părînd mai adînci decît zidul,
38. să iasă din casă, și, cînd va ajunge la ușă, să pună să încuie casa șapte zile.
39. In ziua a șaptea, preotul să se întoarcă în ea. Și dacă va vedea că rana s'a întins pe zidurile casei,
40. să poruncească să se scoată pietrele atinse de rană, și să le arunce afară din cetate într'un loc necurat.
41. Să pună să răzăluiască toată partea din lăuntru a casei, și tencuiala răzăluită să se arunce afară din cetate, într'un loc necurat.
42. Să ia alte pietre și să le pună în locul celor dintîi; și să se ia altă tencuială ca să se tencuiască din nou casa.
43. Dacă rana se va întoarce și va izbucni din nou în casă, după ce au scos pietrele, după ce au răzăluit și tencuit din nou casa,
44. preotul să se întoarcă în ea. Și dacă vede că rana s'a întins în casă, este o lepră învechită* în casă: casa este necurată. *Cap. 13. 51. Zah. 5. 4.
45. Să dărîme casa, lemnele, și toată tencuiala casei; și să scoată aceste lucruri afară din cetate, într'un loc necurat.
46. Cine va intra în casă în tot timpul cînd era închisă, va fi necurat pînă seara.
47. Cine se va culca în casă, să-și spele hainele. Cine va mînca în casă, deasemenea să-și spele hainele.
48. Dacă preotul, care s'a întors în casă, vede că rana nu s'a întins, după ce a fost tencuită din nou casa, să declare casa curată, căci rana este vindecată.
49. Pentru curățirea casei să ia* două păsări, lemn de cedru, cărmîz și isop. *Vers. 4.
50. Să junghie una din păsări într'un vas de pămînt, într'o apă curgătoare.
51. Să ia lemnul de cedru, isopul, cărmîzul și pasărea cea vie; să le moaie în sîngele păsării junghiate și în apa curgătoare, și să stropească de șapte ori casa.
52. Să curățe casa cu sîngele pasării, cu apa curgătoare, cu pasărea cea vie, cu lemnul de cedru, cu isopul și cărmîzul.
53. Să dea drumul pasării celei vii afară din cetate, pe cîmp. Să facă* astfel ispășire pentru casă, și ea va fi curată. *Vers. 20.
54. Aceasta este legea pentru orice rană de lepră și pentru rîia* de cap, *Cap. 13. 30.
55. pentru lepra* de pe haine și de** pe case, *Cap. 13. 47. **Vers. 34.
56. pentru* umflături, pentru pecingini și pentru pete: *Cap. 13. 2.
57. ea arată* cînd un lucru este necurat, și cînd este curat. Aceasta este legea pentru lepră." *Deut. 24. 8. Ezec. 44. 23.

Necurățiile bărbatului.

15 1. Domnul a vorbit lui Moise și lui Aaron, și a zis:
2. „Vorbiți copiilor lui Israel, și spuneți-le:
„Orice* om care are o scurgere din trupul lui, prin chiar faptul acesta este necurat. *Cap. 22. 4. Num. 5. 2. 2 Sam. 3. 29. Mat. 9. 20. Marc. 5. 25. Luc. 8. 43.
3. Din pricina scurgerii lui este necurat: fie că trupul lui lasă să se facă scurgerea, fie că o oprește, este necurat.
4. Orice pat în care se va culca, va fi necurat; și orice lucru pe care va ședea, va fi necurat.
5. Cine se va atinge de patul lui, să-și spele hainele, să se scalde* în apă, și va fi necurat pînă seara. *Cap. 11. 25; 17. 15.
6. Cine va ședea pe lucrul pe care a șezut el, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și să fie necurat pînă seara.
7. Cine se va atinge de trupul lui, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.
8. Dacă omul acela scuipă pe un om curat, acesta să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.
9. Ori ce șea pe care va călări el, va fi necurată.
10. Cine se va atinge de vreun lucru care a fost subt el, va fi necurat pînă seara; și cine va ridica lucrul acela, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.
11. Cine va fi atins de cel cu scurgerea, și nu-și va spăla mînile în apă, să-și spele hainele, să se scalde în apă, și va fi necurat pînă seara.
12. Orice vas* de pămînt care va fi atins de el, să fie spart, și orice vas de lemn să fie spălat în apă. *Cap. 6. 28; 11. 32, 33.
13. După ce va fi curățit de scurgerea lui, omul acela să numere* șapte

zile pentru curăţirea lui; să-şi spele hainele, să-şi scalde trupul în apă curgătoare, şi va fi curat. * Vers. 28. Cap. 14. 8.

14. In ziua a opta, să ia două* turturele sau doi pui de porumbel, să se ducă înaintea Domnului, la uşa cortului întîlnirii, şi să-i dea preotului.
* Cap. 14. 22, 23.

15. Preotul să-i aducă, unul ca jertfă* de ispăşire, şi celalt ca ardere de tot; şi preotul să facă ispăşire** pentru el înaintea Domnului, pentru scurgerea lui. * Cap. 14. 30, 31. ** Cap. 14. 19, 31.

16. Omul care va avea o scurgere* a seminţei în somn să-şi scalde tot trupul în apă, şi va fi necurat pînă seara.
* Cap. 22. 4. Deut. 23. 10.

17. Orice haină şi ori ce piele cari vor fi atinse de scurgerea lui, vor fi spălate cu apă, şi vor fi necurate pînă seara.

18. Dacă o femeie s'a culcat cu un astfel de om, să se scalde amîndoi în apă, şi vor fi necuraţi* pînă seara.
* 1 Sam. 21. 4.

Necurăţia femeii.

19. Femeia* care va avea o scurgere, şi anume o scurgere de sînge din trupul ei, să rămînă şapte zile în necurăţia ei. Oricine se va atinge de ea, va fi necurat pînă seara. * Cap. 12. 2.

20. Orice pat în care se va culca ea în timpul necurăţiei ei, va fi necurat; şi orice lucru pe care va şedea ea, va fi necurat.

21. Oricine se va atinge de patul ei, să-şi spele hainele, să se scalde în apă, şi va fi necurat pînă seara.

22. Oricine se va atinge de un lucru pe care a şezut ea, să-şi spele hainele, să se scalde în apă, şi va fi necurat pînă seara.

23. Dacă este ceva pe patul sau pe lucrul pe care a şezut ea, cine se va atinge de lucrul acela, va fi necurat pînă seara.

24. Dacă* se culcă cineva cu ea, şi vine peste el necurăţia femeii aceleia, el va fi necurat timp de şapte zile, şi orice pat în care se va culca, va fi necurat. * Cap. 20. 18.

25. Femeia care* va avea o scurgere de sînge timp de mai multe zile, afară de soroacele ei obicinuite, sau a cărei scurgere va ţinea mai mult ca deobicei, va fi necurată tot timpul scurgerii ei, ca pe vremea cînd îi vine sorocul.
* Mat. 9. 20. Marc. 5. 25. Luc. 8. 43.

26. Orice pat în care se va culca în timpul cît va ţinea scurgerea aceasta, va fi ca şi patul din timpul cînd ea este la scurgerea dela soroc; şi orice lucru pe care va şedea, va fi necurat ca atunci cînd este ea la scurgerea dela soroc.

27. Oricine se va atinge de ele, va fi necurat; să-şi spele hainele, să se scalde în apă, şi va fi necurat pînă seara.

28. După* ce va fi curăţită de scurgerea ei, să numere şapte zile, şi apoi va fi curată. * Vers. 13.

29. A opta zi, să ia două turturele sau doi pui de porumbel, şi să-i ducă preotului, la uşa cortului întîlnirii.

30. Preotul să aducă unul ca jertfă de ispăşire, şi altul ca ardere de tot; şi preotul să facă ispăşire pentru ea înaintea Domnului, pentru scurgerea care o făcea necurată.

31. Aşa să depărtaţi* pe copiii lui Israel de necurăţiile lor, ca să nu moară din pricina necurăţiilor lor, dacă pîngăresc** cortul Meu, care este în mijlocul lor. * Cap. 11. 47. Deut. 24. 8. Ezec. 44. 23. ** Num. 5. 3; 19. 13, 20. Ezec. 5. 11; 23. 38.

32. Aceasta* este legea pentru cel ce are o scurgere sau este întinat** printr'o lepădare de sămînţă în somn,
* Vers. 2. ** Vers. 16.

33. pentru cea* care este la curgerea dela soroc, pentru bărbatul sau** femeia care are o scurgere, şi pentru bărbatul† care se culcă cu o femeie necurată." * Vers. 19. ** Vers. 25. † Vers. 24.

Legea pentru sărbătoarea de peste an a ispăşirii.

16 1. Domnul a vorbit lui Moise, după moartea* celor doi fii ai lui Aaron, morţi cînd s'au înfăţişat înaintea Domnului. * Cap. 10. 1, 2.

2. Domnul a zis lui Moise: „Vorbeşte fratelui tău Aaron, şi spune-i să nu intre* în tot timpul în sfîntul locaş, dincolo de perdeaua din lăuntru, înaintea capacului ispăşirii, care este pe chivot, ca să nu moară; căci deasupra capacului ispăşirii Mă voi arăta** în nor. * Exod. 30. 10. Cap. 23. 27. Evr. 9. 7; 10. 19. ** Exod. 25. 22; 40. 34. 1 Reg. 8. 10, 11, 12.

3. Iată cum să intre* Aaron în sfîntul locaş. Să ia un viţel** pentru jertfa de ispăşire şi un berbece pentru arderea de tot. * Evr. 9. 7, 12, 24, 25. ** Cap. 4. 3.

4. Să se îmbrace cu tunica* sfinţită de in, şi să-şi pună pe trup ismenele de in; să se încingă cu brîul de in, şi

să-şi acopere capul cu mitra de in; acestea sînt veşmintele sfinţite, cu cari se va îmbrăca el dupăce îşi va spăla trupul** în apă. *Exod. 28. 39, 42, 43. Cap. 6. 10. Ezec. 44. 17, 18. **Exod. 30. 20. Cap. 8. 6, 7.

5. Să ia, dela* adunarea copiilor lui Israel, doi ţapi pentru jertfa de ispăşire. şi un berbece pentru arderea de tot. *Cap. 4. 14. Num. 29. 11. 2 Cron. 92. 21. Ezra. 6. 17. Ezec. 45. 22, 23.

6. Aaron să-şi aducă viţelul lui pentru jertfa de ispăşire, şi să facă ispăşire*, pentru el şi pentru casa lui. *Cap. 9. 7. Evr. 5. 2; 7. 27, 28; 9. 7.

7. Să ia cei doi ţapi, şi să-i pună înaintea Domnului, la uşa cortului întîlnirii.

8. Aaron să arunce sorţi pentru cei doi ţapi: un sorţ pentru Domnul, şi un sorţ pentru Azazel.

9. Aaron să ia ţapul care a ieşit la sorţi pentru Domnul, şi să-l aducă jertfă de ispăşire.

10. Iar ţapul care a ieşit la sorţi pentru Azazel, să fie pus viu înaintea Domnului, ca să slujească pentru facerea ispăşirii*, şi să i se dea drumul în pustie pentru Azazel. *1 Ioan. 2. 2.

11. Aaron să-şi aducă viţelul lui pentru jertfa de ispăşire, şi să facă ispăşire pentru el şi pentru casa lui. Să-şi junghie viţelul pentru jertfa lui de ispăşire.

12. Să ia o cădelniţă* plină cu cărbuni aprinşi de pe altarul dinaintea Domnului, şi doi pumni de tămîie** mirositoare pisată mărunt; să ducă aceste lucruri dincolo de perdeaua dinlăuntru;

*Cap. 10. 1. Num. 16. 18, 46. Apoc. 8. 5. **Exod. 30. 34.

13. să pună tămîia* pe foc înaintea Domnului, pentru ca norul de fum de tămîie să acopere capacul ispăşirii** depe chivotul mărturiei, şi astfel nu va muri. *Exod. 30. 1, 7, 8. Num. 16 7. 18, 46. Apoc. 8. 3, 4. **Exod 25. 21

14. Să ia* din sîngele viţelului şi să stropească** cu degetul pe partea dinainte a capacului ispăşirii spre răsărit; să stropească din sînge de şapte ori cu degetul lui înaintea capacului ispăşirii. *Cap. 4. 5. Evr. 9. 13, 25; 10. 4. **Cap. 4. 6.

15. Să junghie* ţapul adus ca jertfă de ispăşire pentru popor, şi să-i ducă sîngele dincolo** de perdeaua dinlăuntru. Cu sîngele acesta să facă întocmai cum a făcut cu sîngele viţelului, să stropească cu el spre capacul ispăşirii şi înaintea capacului ispăşirii. *Evr. 2. 17; 5. 2; 9. 7, 28. **Vers. 2. Evr. 6. 19; 9. 3, 7, 12.

16. Astfel să facă* ispăşire pentru sfîntul locaş, pentru necurăţiile copiilor lui Israel şi pentru toate călcările de lege, prin cari au păcătuit ei. Să facă la fel pentru cortul întîlnirii, care este cu ei în mijlocul necurăţiilor lor. *Exod. 29. 36. Ezec. 45. 18. Evr. 9. 22, 23.

17. Să* nu fie nimeni în cortul întîlnirii cînd va intra Aaron să facă ispăşirea în sfîntul locaş, pînă va ieşi din ei. Să facă ispăşire pentru el şi pentru casa lui, şi pentru toată adunarea lui Israel. *Exod. 34. 3. Luc. 1. 10.

18. După ce va ieşi, să se ducă la altarul care este înaintea Domnului, şi să facă* ispăşire pentru altar; să ia din sîngele viţelului şi ţapului, şi să pună pe coarnele altarului de jur împrejur. *Exod. 30. 10. Cap. 4. 7, 18. Evr. 9. 22, 23.

19. Să stropească pe altar cu degetul lui de şapte ori din sînge, şi astfel să-l curăţe* şi să-l sfinţească de necurăţiile copiilor lui Israel. *Ezec. 43. 20.

Ţapul pentru Azazel.

20. Cînd va isprăvi de făcut ispăşirea* pentru sfîntul locaş, pentru cortul întîlnirii şi pentru altar, să aducă ţapul cel viu. *Vers. 16. Ezec. 45. 20.

21. Aaron să-şi pună amîndouă mînile pe capul ţapului celui viu, şi să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui Israel şi toate călcările lor de lege cu cari au păcătuit ei; să le pună* pe capul ţapului, apoi să-l izgonească în pustie, printr'un om care va avea însărcinarea aceasta. *Isa. 53. 6.

22. Ţapul acela va duce* asupra lui toate fărădelegile lor într'un pămînt pustiit; în pustie, să-i dea drumul. *Isa. 53. 11, 12. Ioan. 1. 29. Evr. 9. 28. 1 Pet. 2. 24.

23. Aaron să intre în cortul întîlnirii; să-şi lepede* veşmintele de in, pe cari le îmbrăcase la intrarea în sfîntul locaş, şi să le pună acolo. *Ezec. 22. 14; 44. 19.

24. Să-şi spele trupul cu apă într'un loc sfînt, şi să-şi ia din nou veşmintele. Apoi să iasă afară, să-şi aducă arderea* lui de tot şi arderea de tot a poporului, şi să facă ispăşire pentru el şi pentru popor. *Vers. 3, 5.

25. Iar grăsimea* jertfei de ispăşire s'o ardă pe altar. *Cap. 4. 10.

26. Cel ce va izgoni ţapul pentru Azazel, să-şi spele hainele, şi să-şi

scalde* trupul în apă; după aceea, să intre iarăş în tabără. *Cap. 15. 5.

27. Să scoată afară din tabără viţelul* ispăşitor şi ţapul ispăşitor, al căror sînge a fost dus în sfîntul locaş pentru facerea ispăşirii, şi să le ardă în foc pieile, carnea şi balega.

*Cap. 4. 12, 21; 6. 30. Evr. 13. 11.

28. Cel ce le va arde, să-şi spele hainele şi să-şi scalde trupul în apă; după aceea, să intre iarăş în tabără.

Sărbătoarea ispăşirii.

29. Aceasta să vă fie o lege vecinică: în* luna a şaptea, în a zecea zi a lunii, să vă smeriţi sufletele, să nu faceţi nici o lucrare, nici băştinaşul, nici străinul care locuieşte în mijlocul vostru.

* Exod. 30. 10. Cap. 23. 27. Num. 29. 7. Isa. 58. 3. 5. Dan. 10. 3, 12.

30. Căci în ziua aceasta se va face ispăşire pentru voi, ca să vă curăţiţi: veţi fi curăţiţi* de toate păcatele voastre înaintea Domnului. *Ps. 51. 2. Ier. 33. 8. Efes. 5. 26. Evr. 9. 13, 14; 10. 1, 2. 1 Ioan 1. 7, 9.

31. Aceasta să fie pentru voi o zi de Sabat*, o zi de odihnă, în care să vă smeriţi sufletele. Aceasta să fie o lege vecinică. *Cap. 23. 32.

32. Ispăşirea* să fie făcută de preotul care a primit ungerea şi care a fost închinat** în slujba Domnului, ca să urmeze tatălui său în slujba preoţiei; să se † îmbrace cu veşmintele de in, cu veşmintele sfinţite. *Cap. 4. 3, 5, 16. ** Exod. 29. 29, 30. Num. 20. 26, 28. † Vers. 4.

33. Să facă* ispăşire pentru Locul prea sfînt, să facă ispăşire pentru cortul întîlnirii şi pentru altar, şi să facă ispăşire pentru preoţi şi pentru tot poporul adunării. *Vers. 6, 16, 17, 18, 24.

34. Aceasta* să fie pentru voi o lege vecinică: odată** pe an să se facă ispăşire pentru copiii lui Israel, pentru păcatele lor.“ Aaron a făcut întocmai cum poruncise lui Moise Domnul.

*Cap. 23. 31. Num. 29. 7. **Exod. 30. 10. Evr. 9. 7, 25.

Locul pentru jertfe.

17 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte lui Aaron şi fiilor lui, şi tuturor copiilor lui Israel, şi spune-le: „Iată ce a poruncit Domnul.

3. Dacă cineva din casa lui Israel junghie* în tabără sau afară din tabăra un bou, un miel sau o capră,

*Deut. 12. 5, 15, 21.

4. şi* nu-l aduce la uşa cortului întîlnirii, ca să-l aducă dar Domnului înaintea cortului Domnului, sîngele acesta va fi pus în socoteala omului aceluia: a vărsat sînge; omul acela va fi** nimicit din mijlocul poporului său.

*Deut. 12. 5, 6, 13, 14. **Fac. 17. 14.

5. De aceea copiii lui Israel, în loc să-şi junghie* jertfele pe cîmp, trebuie să le aducă la preot, înaintea Domnului, la uşa cortului întîlnirii, şi să le aducă Domnului ca jertfe de mulţămire. *Fac. 21. 33; 22. 2; 31. 54. Deut. 12. 2. 1 Reg. 14. 33. 2 Reg. 16. 4; 17. 10. 2 Cron. 28. 4. Ezec. 20. 28; 22. 9.

6. Preotul să le stropească* sîngele pe altarul Domnului, la uşa cortului întîlnirii; şi să ardă** grăsimea, care va fi de un miros plăcut Domnului.

*Cap. 3. 2. **Exod. 29. 18. Cap. 3. 5, 11, 16; 4. 31. Num. 18. 17.

7. Să nu-şi mai aducă jertfele lor la idolii* cu cari curvesc**. Aceasta va fi o lege vecinică pentru ei şi pentru urmaşii lor. *Deut. 32. 17. 2 Cron. 11. 15. Ps. 106. 37. 1 Cor. 10. 20. Apoc. 9. 20. **Exod. 34. 15. Cap. 20. 5. Deut. 31. 16. Ezec. 23. 8.

8. Să le spui dar: Dacă un om din casa lui Israel sau dintre străinii cari locuiesc în mijlocul lor, aduce* o ardere de tot sau vreo altă jertfă,

*Cap. 1. 2, 3.

9. şi n'o aduce* la uşa cortului întîlnirii, ca s'o aducă jertfă Domnului, omul acela să fie nimicit din poporul lui. *Vers. 4.

Să nu mănînce sînge.

10. Dacă un om* din casa lui Israel sau din străinii cari locuiesc în mijlocul lor, mănîncă sînge de orice fel, Îmi voi** întoarce Faţa împotriva celui ce mănîncă sîngele, şi-l voi nimici din mijlocul poporului său. *Fac. 9. 4. Cap. 3. 17; 7. 26, 27; 19. 26. Deut. 12. 16, 23; 15. 23. 1 Sam. 14. 33. Ezec. 44. 7. **Cap. 20. 3, 5, 6; 26. 17. Ier. 44. 11. Ezec. 14. 8; 15. 7.

11. Căci* viaţa[1] trupului este în sînge. Vi l-am dat ca să-l puneţi pe altar, ca să slujească de ispăşire** pentru sufletele voastre, căci† prin viaţa din el face sîngele ispăşire. *Vers. 14. **Mat. 26. 28. Marc. 14. 24. Rom. 3. 25; 5. 9. Efes. 1. 7. Col. 1. 14, 20. Evr. 13. 12. 1 Pet. 1. 2. 1 Ioan. 1. 7. Apoc. 1. 5. † Evr. 9. 22.

12. De aceea am zis copiilor lui Israel: „Nimeni dintre voi să nu mănînce sînge, şi nici străinul care locuieşte în mijlocul vostru să nu mănînce sînge.

13. Dacă vreunul din copiii lui Israel sau din străinii cari locuiesc în mijlo-

1. Sau sufletul.

cul lor vînează* o fiară sau o pasăre care se mănîncă, să-i verse** sîngele şi să-l acopere† cu ţărînă.
*Cap. 7. 26. **Deut. 12. 16, 24; 15. 23. †Ezec. 24. 7.

14. Căci viaţa* oricărui trup stă în sîngele lui, care este în el. De aceea am zis copiilor lui Israel: „Să nu mîncaţi sîngele niciunui trup; căci viaţa oricărui trup este sîngele lui: oricine va mînca din el, va fi nimicit.
*Vers. 11, 12. Fac. 9. 4. Deut. 12. 23.

15. Oricine*, fie băştinaş, fie străin, care va mînca dintr'o fiară moartă sau sfîşiată, să-şi** spele hainele, să se† scalde în apă, şi va fi necurat pînă seara; apoi va fi curat. *Exod. 22. 31. Cap. 22. 8. Deut. 14. 21. Ezec. 4. 14; 44. 31. **Cap. 11. 25. †Cap. 15. 5.

16. Dacă nu-şi spală hainele, şi nu-şi scaldă trupul, îşi va purta* fărădelegea lui.“ *Cap. 5. 1; 7. 18; 19. 8. Num. 19. 20.

Oprirea însoţirilor nelegiuite.

18 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
2. „Vorbeşte copiilor lui Israel şi spune-le: „Eu* sînt Domnul, Dumnezeul vostru. *Vers. 4. Exod. 6. 7. Cap. 11. 44; 19. 4, 10, 34; 20. 7. Ezec. 20. 5, 7, 19, 20.

3. Să nu faceţi ce* se face în ţara Egiptului unde aţi locuit, şi să nu faceţi ce se** face în ţara Canaanului unde vă duc Eu: să nu vă luaţi după obiceiurile lor. *Ezec. 20. 7, 8; 23. 8. **Exod. 23. 24. Cap. 20. 23. Deut. 12. 4, 30, 31.

4. Să împliniţi poruncile* Mele, şi să ţineţi legile Mele: să le urmaţi. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.
*Deut. 4. 1, 2; 6. 1. Ezec. 20. 19.

5. Să păziţi legile şi poruncile Mele: omul care* le va împlini, va trăi prin ele. Eu sînt Domnul!
*Ezec. 20. 11, 13, 21. Luc. 10. 28. Rom. 10. 5. Gal. 3. 12.

6. Nici unul din voi să nu se apropie de ruda lui de sînge, ca să-i descopere goliciunea. Eu* sînt Domnul.
*Exod. 6. 2, 6, 29. Mal. 3. 6.

7. Să nu descoperi goliciunea* tatălui tău, nici goliciunea mamei tale. Ţi-este mamă: să nu-i descoperi goliciunea.
*Cap. 20. 11.

8. Să nu descoperi goliciunea* nevestei tatălui tău. Este goliciunea tatălui tău. *Fac. 49. 4. Cap. 20. 11. Deut. 22. 30; 27. 20. Ezec. 22. 10. Amos. 2. 7. 1 Cor. 5. 1.

9. Să nu descoperi goliciunea* sorei tale, fata tatălui tău, sau fata mamei tale, născută în casă sau afară din casă. *Cap. 20. 17. 2 Sam. 13. 12. Ezec. 22. 11.

10. Să nu descoperi goliciunea fetei fiului tău sau a fetei fetei tale. Căci este goliciunea ta.

11. Să nu descoperi goliciunea fetei nevestei tatălui tău, născută din tatăl tău. Ţi-este soră.

12. Să nu descoperi goliciunea* sorei tatălui tău. Este rudă de aproape cu tatăl tău. *Cap. 20. 19.

13. Să nu descoperi goliciunea sorei mamei tale. Este rudă de aproape cu mama ta.

14. Să nu descoperi goliciunea* fratelui tatălui tău. Să nu te apropii de nevasta lui. Ţi-este** mătuşă.
*Cap. 20. 20. **Fac. 38. 18, 26. Cap. 20. 12. Ezec. 22. 11.

15. Să nu descoperi goliciunea nurorei tale. Este nevasta fiului tău: să nu-i descoperi goliciunea.

16. Să nu descoperi goliciunea* nevestei fratelui tău. Este goliciunea fratelui tău. *Cap. 20. 21. Mat. 14. 4. Deut. 25. 5. Mat. 22. 24. Marc. 12. 19.

17. Să nu descoperi goliciunea* unei femei şi a fetei ei. Să nu iei pe fata fiului ei, nici pe fata fetei ei, ca să le descoperi goliciunea. Iţi sînt rude de aproape: este o nelegiuire. *Cap. 20. 14.

18. Să nu iei pe sora nevestei tale, ca să-i faci în necaz*, descoperindu-i goliciunea alături de nevastă-ta, cît timp ea este încă în viaţă. *1 Sam. 1. 6, 8.

19. Să nu te apropii de o femeie* în timpul necurăţiei ei, cînd este la soroc, ca să-i descoperi goliciunea.
*Cap. 20. 18. Ezec. 18. 6; 22. 10.

20. Să nu te împreuni cu nevasta* semenului tău, ca să te pîngăreşti cu ea. *Cap. 20. 10. Exod. 20. 14. Deut. 5. 18; 22. 22. Prov. 6. 29, 32. Mal. 3. 5. Mat. 5. 27. Rom. 2. 22. 1 Cor. 6. 9. Evr. 13. 4.

21. Să nu* dai pe nici unul din copiii tăi ca să fie adus jertfă lui** Moloh, şi să nu pîngăreşti† Numele Dumnezeului tău. Eu sînt Domnul.
*Cap. 20. 2. 2 Reg. 16. 3; 21. 6; 23. 10. Ier. 19. 5. Ezec. 20. 31; 23. 37, 39. **1 Reg. 11. 7, 33. Fapt. 7. 43. Cap. 19. 12; 20. 3; 21. 6; 22. 2, 32. †Ezec. 36. 20, etc. Mal. 1. 12.

22. Să nu te culci cu un bărbat* cum se culcă cineva cu o femeie. Este o urîciune. *Cap. 20. 13. Rom. 1. 27. 1 Cor. 6. 9. 1 Tim. 1. 10.

23. Să nu te culci* cu o vită, ca să te pîngăreşti cu ea. Femeia să nu se apropie de o vită, ca să curvească cu ea. Este o mare mişelie**.
*Cap. 20. 15, 16. Exod. 22. 19. **Cap. 20. 12

24. Să nu vă spurcaţi cu nici* unul din aceste lucruri, căci prin** toate aceste lucruri s'au spurcat neamurile

pe cari le voi izgoni dinaintea voastră. * Vers. 30. Mat. 15. 18, 19, 20. Marc. 7. 21, 22, 23. 1. Cor. 3. 17. ** Cap. 20. 23. Deut. 18. 12.

25. Ţara* a fost spurcată prin ele; Eu îi voi pedepsi** fărădelegea, şi pămîntul va† vărsa din gura lui pe locuitorii lui. * Num. 35. 34. Ier. 2. 7; 16. 18. Ezec. 36, 17. ** Ps. 89. 32. Isa. 26. 21. Ier. 5. 9, 29; 9. 9; 14. 10; 23. 2. Osea 2. 13; 8. 13; 9. 9. † Vers. 28.

26. Păziţi* dar legile şi poruncile Mele, şi nu faceţi niciuna din aceste spurcăciuni, nici băştinaşul, nici străinul care locuieşte în mijlocul vostru.

* Vers. 5, 30. Cap. 20. 22, 23.

27. Căci toate aceste spurcăciuni le-au făcut oamenii din ţara aceasta, cari au fost înaintea voastră în ea; şi astfel ţara a fost pîngărită.

28. Luaţi seama ca nu cumva să vă verse şi pe voi ţara* din gura ei, dacă o spurcaţi, cum a vărsat pe neamurile cari erau în ea înaintea voastră.

* Cap. 20. 22. Ier. 9. 19. Ezec. 36. 13, 17.

29. Căci toţi cei ce vor face vreuna din aceste spurcăciuni, vor fi nimiciţi din mijlocul poporului lor.

30. Păziţi poruncile Mele, şi* nu faceţi niciunul din obiceiurile urîte cari se făceau înaintea voastră, ca să nu** vă spurcaţi cu ele. Eu† sînt Domnul Dumnezeul vostru.“

* Vers. 3, 26. Cap. 20. 23. Deut. 18. 9. ** Vers. 24. † Vers. 2, 4.

Felurite legi ca tîlcuire a poruncilor.

19 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte întregei adunări a copiilor lui Israel, şi spune-le:

Fiţi* sfinţi, căci Eu sînt sfînt, Eu, Domnul, Dumnezeul vostru.

* Cap. 11. 44; 20. 7, 26. 1 Pet. 1. 16.

3. Fiecare* din voi să cinstească pe mamă-sa şi pe tatăl său, şi să păzească Sabatele** Mele. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

* Exod. 20. 12. ** Exod. 20. 8; 31. 13.

4. Să* nu vă întoarceţi spre idoli**, şi să nu vă faceţi dumnezei turnaţi. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

* Exod. 20. 4. Cap. 26. 1. 1 Cor. 10. 14. 1 Ioan 5. 21. ** Exod. 34. 17. Deut. 27. 15.

Porunci privitoare la jertfa de mulţămire.

5. Cînd* veţi aduce Domnului o jertfă de mulţămire, s'o aduceţi aşa ca să fie primită. * Cap. 7. 16.

6. Jertfa să fie mîncată în ziua cînd o veţi jertfi, sau a doua zi; ce va mai rămînea pînă a treia zi, să se ardă în foc.

7. Dacă va mînca cineva din ea a treia zi, faptul acesta va fi un lucru urît: jertfa nu va fi primită.

8. Cine va mînca din ea, îşi va purta vina păcatului său, căci necinsteşte ce a fost închinat Domnului: omul acela va fi nimicit din poporul lui.

9. Cînd* veţi secera holdele ţării, să laşi nesecerat un colţ din cîmpul tău, şi să nu strîngi spicele rămase pe urma secerătorilor.

* Cap. 23. 22. Deut. 24. 19, 20, 21. Rut 2. 15, 16.

10. Nici să nu culegi strugurii rămaşi după cules în via ta, şi să nu strîngi boabele cari vor cădea din ei. Să le laşi săracului şi străinului. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

11. Să nu* furaţi, şi să nu mînţiţi, nici să nu vă** înşelaţi unii pe alţii.

* Exod. 20. 15; 22. 1, 7, 10—12. Deut. 5. 19. ** Cap. 6. 2. Efes. 4. 25. Col. 3. 9.

12. Să* nu juraţi strîmb pe Numele Meu, căci ai** necinsti astfel Numele Dumnezeului tău. Eu sînt Domnul.

* Exod. 20. 7. Cap. 6. 3. Deut. 5. 11. Mat. 5. 33. Iac. 5. 12. ** Cap. 18. 21.

13. Să nu asupreşti pe aproapele* tău, şi să nu storci nimic dela el prin silă.

Să nu opreşti pînă a doua zi plata** celui tocmit cu ziua.

* Marc. 10. 19. 1 Tes. 4. 6. ** Deut. 24. 14, 15. Mal. 3. 5.

14. Să nu vorbeşti de rău pe un surd, şi să nu pui înaintea unui orb* nimic care să-l poată face să cadă; ci să te temi** de Dumnezeul tău. Eu sînt Domnul. * Deut. 27. 18. Rom. 14. 13. ** Vers. 32. Fac. 42. 18. Cap. 25. 17. Ecl. 5. 7. 1 Pet. 2. 17.

15. Să* nu faceţi nedreptate la judecată: să nu cauţi la faţa săracului, şi să nu părtineşti pe nimeni din cei mari, ci să judeci pe aproapele tău după dreptate. * Exod. 23. 2, 3. Deut. 1. 17; 16. 19; 27. 19. Ps. 82. 2. Prov. 24. 23. Iac. 2. 9.

16. Să* nu umbli cu bîrfeli în poporul tău. Să nu te ridici** împotriva vieţii aproapelui tău. Eu sînt Domnul.

* Exod. 23. 1. Ps. 15. 3; 50. 20. Prov. 11. 13; 20. 19. Ezec. 22. 9. ** Exod. 23. 1, 7. 1 Reg. 21. 13. Mat. 26. 60, 61; 27. 4.

17. Să nu* urăşti pe fratele tău în inima ta; să mustri** pe aproapele tău, dar să nu te încarci cu un păcat din pricina lui. * 1 Ioan 2. 9, 11; 3. 15. ** Mat. 18. 15. Luc. 17. 3. Gal. 6. 1. Efes. 5. 11. 1 Tim. 5. 20. 2 Tim. 4. 2. Tit. 1. 13; 2. 15.

18. Să nu* te răsbuni, şi să nu ţii necaz pe copiii poporului tău. Să** iu-

beşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi. Eu sînt Domnul. *2 Sam. 13. 22. Prov. 20, 22. Rom. 12. 17, 19. Gal. 5. 20. Efes. 4. 31. Iac. 5. 9. 1 Pet. 2. 1. **Mat. 5. 43; 22. 39. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. Iac. 2. 8.

19. Să păziţi legile Mele.

Să nu împreuni vite de două soiuri deosebite; să nu* sameni în ogorul tău două feluri de seminţe; şi să nu porţi o haină** ţesută din două feluri de fire. * Deut. 22. 9, 10. ** Deut. 22. 11.

20. Cînd un om se va culca cu o femeie, roabă logodită cu un alt bărbat, şi ea n'a fost răscumpărată de tot sau slobozită, să fie pedepsiţi amîndoi, dar nu pedepsiţi cu moartea, pentrucă ea nu era slobodă.

21. El* să aducă Domnului pentru vina lui, la uşa cortului întîlnirii, un berbece ca jertfă pentru vină. * Cap. 5. 15; 6. 6.

22. Preotul să facă ispăşire pentru el înaintea Domnului, pentru păcatul pe care l-a făcut, cu berbecele adus ca jertfă pentru vină; şi păcatul pe care l-a făcut, îi va fi iertat.

23. Cînd veţi intra în ţară, şi veţi sădi tot felul de pomi roditori, roadele lor să le priviţi ca netăiate împrejur; timp de trei ani să fie netăiate împrejur pentru voi; să nu mîncaţi din ele.

24. In al patrulea an, toate roadele să fie închinate Domnului, spre lauda* Lui. * Deut. 12. 17, 18. Prov. 3. 9.

25. In al cincilea an, să mîncaţi roadele, ca ele să vi se înmulţească din ce în ce mai mult: Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

26. Să* nu mîncaţi nimic cu sînge. Să nu ghiciţi** după vîrcolaci, nici după nori. * Cap. 17. 10, etc. Deut. 12. 23. ** Deut. 18. 10, 11, 14. 1 Sam. 15. 23. 2 Reg. 17. 17; 21. 6. 2 Cron. 33. 6. Mal. 3. 5.

27. Să nu vă tăiaţi rotund colţurile* părului, şi să nu-ţi razi colţurile bărbii. * Cap. 21. 5. Isa. 15. 2. Ier. 9. 26; 48. 37.

28. Să nu vă faceţi tăieturi* în carne pentru un mort, şi să nu vă faceţi slove săpate pe voi. Eu sînt Domnul. * Cap. 21. 5. Deut. 14. 1. Ier. 16. 6; 48. 37.

29. Să* nu-ţi necinsteşti fata, dînd-o să fie curvă, pentruca nu cumva ţara să ajungă un loc de curvie, şi să se umple de fărădelegi. * Deut. 23. 17.

30. Să păziţi Sabatele* Mele, şi să** cinstiţi locaşul Meu cel sfînt. Eu sînt Domnul. * Vers. 3. Cap. 26. 2. ** Ecl. 5. 1.

31. Să nu vă duceţi la ceice cheamă* duhurile morţilor, nici la vrăjitori: să nu-i întrebaţi, ca să nu vă spurcaţi cu ei. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru. * Exod. 22. 18. Cap. 20. 6, 27. Deut. 18. 10. 1 Sam. 28. 7. 1 Cron. 10. 13. Isa. 8. 19. Fapt. 16. 16.

32. Să te scoli înaintea* perilor albi, şi să cinsteşti pe bătrîn. Să te** temi de Dumnezeul tău. Eu sînt Domnul. * Prov. 20. 29. 1 Tim. 5. 1. ** Vers. 14.

33. Dacă un* străin vine să locuiască împreună cu voi în ţara voastră, să nu-l asupriţi. * Exod. 22. 21; 23. 9.

34. Să vă purtaţi cu străinul care locuieşte între voi ca şi cu un băştinaş* din mijlocul vostru; să-l** iubiţi ca pe voi înşivă, căci şi voi aţi fost străini în ţara Egiptului. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru. * Exod. 12. 48, 49. ** Deut. 10. 19.

35. Să nu faceţi* nedreptate la judecată, nici în măsurile de lungime, nici în greutăţi, nici în măsurile de încăpere. * Vers. 15.

36. Să aveţi cumpene* drepte, greutăţi drepte, efe[1] drepte, şi hine drepte. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care v'am scos din ţara Egiptului. * Deut. 25. 13, 15. Prov. 11. 1; 16. 11; 20. 10.

37. Să păziţi* toate legile Mele şi toate poruncile Mele, şi să le împliniţi. Eu sînt Domnul.“ * Cap. 18. 4, 5. Deut. 4. 5, 6; 5. 1; 6. 25.

Pedepse.

20 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Spune* copiilor lui Israel:

„Dacă un** om dintre copiii lui Israel sau dintre străinii cari locuiesc în Israel, dă lui Moloh pe unul din copiii lui, omul acela să fie pedepsit cu moartea: poporul din ţară să-l ucidă cu pietre. * Cap. 18. ** Cap. 18, 21. Deut. 12. 31; 18. 10. 2 Reg. 17. 17; 23. 10. 2 Cron. 33. 6. Ier. 7. 31; 32. 35. Ezec. 20. 26, 31.

3. Şi Eu* Imi voi întoarce Faţa împotriva omului aceluia, şi-l voi nimici din mijlocul poporului său, pentrucă a dat lui Moloh pe unul din copiii săi, a spurcat** locaşul Meu cel sfînt, şi a necinstit† Numele Meu cel sfînt. * Cap. 17. 10. ** Ezec. 5. 11; 23. 38, 39. † Cap. 18. 21.

4. Dacă poporul ţării închide ochii faţă de omul acela, care dă lui Moloh copii de ai săi, şi nu-l* omoară, * Deut. 17. 2, 3, 5.

5. Imi* voi întoarce Eu Faţa împotriva** omului aceluia şi împotriva familiei lui, şi-l voi nimici din mijlocul poporului lui, împreună cu toţi cei ce curvesc† ca el cu Moloh. * Cap. 17. 10. ** Exod. 20. 5. † Cap. 17. 7

1. Măsură pentru cereale = cam 20 litri.

6. Dacă* cineva se duce la cei ce cheamă pe morţi şi la ghicitori, ca să curvească după ei, Îmi voi întoarce Faţa împotriva omului aceluia, şi-l voi nimici din mijlocul poporului lui.
* Cap. 19. 31.

7. Voi*, să vă sfinţiţi, şi să fiţi sfinţi, căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru. * Cap. 11. 44; 19. 2. 1 Pet. 1. 16.

8. Să păziţi* legile Mele, şi să le împliniţi. Eu** sînt Domnul, care vă sfinţesc.
* Cap. 19. 37. ** Exod. 31. 13. Cap. 21. 8. Ezec. 37. 28.

9. Dacă* un om oarecare blastămă pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea; a blestemat pe tatăl său sau pe mama sa: sîngele** lui să cadă asupra lui. * Exod. 21. 17. Deut. 27. 16. Prov. 20. 20. Mat. 15. 4. **Vers. 11, 12, 13, 16, 27. 2. Sam. 1. 16.

10. Dacă* un om preacurveşte cu o femeie măritată, dacă preacurveşte cu nevasta aproapelui său, omul acela şi femeia aceea preacurvari să fie pedepsiţi cu moartea.
* Cap. 18. 20. Deut. 22. 22. Ioan 8. 4, 5.

11. Dacă un* om se culcă cu nevasta tatălui său, şi descopere astfel goliciunea tatălui său, omul acela şi femeia aceea să fie pedepsiţi cu moartea; sîngele lor să cadă asupra lor.
* Cap. 18. 8.

12. Dacă* un om se culcă cu noru-sa, amîndoi să fie pedepsiţi cu moartea; au făcut o** amestecătură de sînge: sîngele lor să cadă asupra lor.
* Cap. 18. 15. ** Cap. 18. 23.

13. Dacă* un om se culcă cu un om cum se culcă cineva cu o femeie, amîndoi au făcut un lucru scîrbos; să fie pedepsiţi cu moartea, sîngele lor să cadă asupra lor.
* Cap. 18. 22. Deut. 23. 17. Fac. 19. 5. Judc. 19. 22.

14. Dacă* un om ia de nevastă pe fată şi pe mama ei, este o nelegiuire: să-i ardă în foc, pe el şi pe ele, ca nelegiuirea aceasta să nu fie în mijlocul vostru. * Cap. 18. 17. Deut. 27. 23.

15. Dacă* un om se culcă cu o vită, să fie pedepsit cu moartea; şi vita s'o omorîţi. * Cap. 18. 23. Deut. 27. 21.

16. Dacă o femeie se apropie de o vită, ca să curvească cu ea, să ucizi şi pe femeie şi pe vită; să fie omorîte: sîngele lor să cadă asupra lor.

17. Dacă* un om ia pe soru-sa, fata tatălui său sau fata mamei lui, dacă îi vede goliciunea ei şi ea îi vede pe a lui, este o mişelie; să fie nimiciţi subt ochii copiilor poporului lor; el a descoperit goliciunea sorei lui, îşi va lua pedeapsa pentru păcatul lui.
* Cap. 18. 9. Deut. 27. 22. Fac. 20. 12.

18. Dacă un* om se culcă cu o femeie care este la sorocul femeilor, şi-i descopere goliciunea, dacă-i descopere scurgerea, şi ea îşi descopere scurgerea sîngelui ei, amîndoi să fie nimiciţi din mijlocul poporului lor.
* Cap. 18. 19. Cap. 15. 24.

19. Să nu* descoperi goliciunea sorei mamei tale, nici a sorei tatălui tău, căci înseamnă să descoperi** pe ruda ta de aproape: amîndoi aceştia îşi vor lua pedeapsa păcatului.
* Cap. 18. 12, 13. ** Cap. 18. 6.

20. Dacă* un om se culcă cu mătuşă-sa, a descoperit goliciunea unchiului său; îşi vor lua pedeapsa păcatului lor: vor muri fără copii. * Cap. 18. 14.

21. Dacă* un om ia pe nevasta fratelui său, este o necurăţie; a descoperit goliciunea fratelui său: nu vor avea copii. * Cap. 18. 16.

22. Să păziţi toate* legile Mele şi toate poruncile Mele, şi să le împliniţi, pentruca ţara în care vă duc să vă aşez, să nu vă verse** din gura ei.
* Cap. 18. 26; 19. 37. ** Cap. 18. 25, 28.

23. Să nu trăiţi* după obiceiurile neamurilor, pe cari le voi izgoni dinaintea voastră; căci ele au făcut toate aceste lucruri, şi Mi-este scîrbă** de ele. * Cap. 18. 3, 24, 30. ** Cap. 18. 27. Deut. 9. 5.

24. V'am* spus: „Voi le veţi stăpîni ţara; Eu vă voi da-o în stăpînire: este o ţară în care curge lapte şi miere.“ Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care** v'am pus de o parte dintre popoare. * Exod. 3. 17; 6. 8. ** Vers. 26. Exod. 19. 5; 33. 16. Deut. 7. 6; 14. 2. 1 Reg. 8. 53.

25. Să* faceţi deosebire între dobitoacele curate şi necurate, între păsările curate şi necurate, ca să nu vă spurcaţi** prin dobitoacele, prin păsările, prin toate tîrîtoarele de pe pămînt, pe cari v'am învăţat să le deosebiţi ca necurate.
* Cap. 11. 47. Deut. 14. 4. ** Cap. 11. 43.

26. Voi să-Mi fiţi sfinţi, căci Eu* sînt sfînt, Eu, Domnul; Eu v'am** pus de o parte dintre popoare, ca să fiţi ai Mei. * Vers. 7. Cap. 19. 2. 1 Pet. 1. 16. ** Vers. 24. Tit. 2. 14.

27. Dar dacă un om* sau o femeie cheamă duhul unui mort, sau se îndeletniceşte cu ghicirea, să fie pedepsiţi cu moartea; să-i ucideţi cu pietre: sîngele** lor să cadă asupra lor.“
* Exod. 22. 18. Cap. 19. 31. Deut. 18. 10, 11. 1 Sam. 28. 7, 8. ** Vers. 9.

Porunci privitoare la preoţi.

21 1. Domnul a zis lui Moise: „Vorbeşte preoţilor, fiilor lui Aaron, şi spune-le:
„Un preot* să nu se atingă de un mort din poporul său, ca să nu se facă necurat; * Ezec. 44. 25.
2. afară de rudele lui cele mai deaproape, de mama lui, de tatăl lui, de fiul lui, de fratele lui,
3. şi de soru-sa care-i încă fecioară, stă lîngă el şi nu este măritată, afară de aceştia, să nu se atingă de niciun alt mort.
4. Ca unul care este fruntaş în poporul lui, să nu se facă necurat, atingîndu-se de un mort.
5. Preoţii* să nu-şi facă un loc pleşuv în cap, pentru un mort, să nu-şi radă colţurile bărbii, şi să nu-şi facă tăieturi în carne. * Cap. 19. 27, 28. Deut. 14. 1. Ezec. 44. 20.
6. Să fie sfinţi pentru Dumnezeul lor, şi să nu necinstească* Numele Dumnezeului lor; căci ei aduc Domnului jertfele mistuite de foc, mîncarea Dumnezeului lor: de aceea să fie sfinţi.
* Cap. 18. 21; 19. 12.
7. Să nu-şi ia de nevastă o curvă* sau o spurcată, nici o femeie lăsată** de bărbatul ei, căci ei sînt sfinţi pentru Dumnezeul lor. * Ezec. 44. 22. ** Deut. 24. 1, 2.
8. Să-l socoteşti ca sfînt, căci el aduce mîncarea Dumnezeului tău; el să fie sfînt pentru tine, căci Eu* sînt sfînt, Eu, Domnul, care vă sfinţesc. * Cap. 20. 7, 8.
9. Dacă fata* unui preot se necinsteşte curvind, necinsteşte pe tatăl ei: să fie arsă în foc. * Fac. 38. 24.

Marele preot.

10. Preotul* care este mare preot între fraţii lui, pe capul căruia a fost turnat untdelemnul pentru ungere, şi care** a fost închinat în slujba Domnului şi îmbrăcat în veşminte sfinţite, să nu-şi descopere† capul, şi să nu-şi sfîşie veşmintele. * Exod. 29. 29, 30. Cap. 8. 12; 16. 32. Num. 35. 25. ** Exod. 28. 2. Cap. 16. 32. † Cap. 10. 6.
11. Să nu se ducă la niciun* mort; să nu se facă necurat, şi să nu se atingă nici chiar de tatăl său sau de mama sa. * Num. 19. 14. Vers. 1, 2.
12. Să nu iasă* din sfîntul locaş, şi să nu necinstească sfîntul locaş al Dumnezeului său; căci untdelemnul ungerii Dumnezeului său este o** cunună pe el. Eu sînt Domnul.
* Cap. 10. 7. ** Exod. 28. 36. Cap. 8. 9, 12, 30.
13. Femeia* pe care o va lua el de nevastă, să fie fecioară. * Vers. 7. Ezce. 44. 22.
14. Să nu ia nici o văduvă, nici o femeie despărţită de bărbat, nici o femeie spurcată sau curvă; ci femeia pe care o va lua de nevastă din poporul său, să fie fecioară.
15. Să nu-şi necinstească sămînţa în poporul lui; căci Eu* sînt Domnul, care-l sfinţesc.“ * Vers. 8.

Insuşirile preotului.

16. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
17. „Vorbeşte lui Aaron, şi spune-i: „Niciun om din neamul tău şi din urmaşii tăi care va avea o meteahnă trupească, să nu se apropie* ca să aducă mîncarea Dumnezeului lui.
* Cap. 10. 3. Num. 16. 5. Ps. 65. 4.
18. Niciun om care va avea o meteahnă trupească nu va putea să se apropie: şi anume nici un om orb, şchiop, cu nasul cîrn sau cu un mădular* mai lung; * Cap. 22. 23.
19. nici un om cu piciorul frînt sau cu mîna frîntă;
20. nici un om ghebos sau pipernicit, cu albeaţă în ochi, care are rîie, pecingine sau* boşit. * Deut. 23. 1.
21. Niciun om din neamul preotului Aaron, care va avea vreo meteahnă trupească, să nu se apropie ca să aducă* Domnului jertfele mistuite de foc; are o meteahnă trupească: să nu se apropie ca să aducă mîncarea Dumnezeului lui. * Vers. 6.
22. Din mîncarea Dumnezeului lui, fie lucruri prea* sfinte, fie lucruri sfinte**, va putea să mănînce.
* Cap. 2. 3, 10; 6. 17, 29; 7. 1; 24. 9. Num. 18. 9. ** Cap. 22. 10, 11, 12. Num. 18. 19.
23. Dar să nu se ducă la perdeaua dinlăuntru, şi să nu se apropie de altar, căci are o meteahnă trupească; să nu-Mi necinstească* locaşurile Mele cele sfinte, căci Eu sînt Domnul, care îi sfinţesc.“ * Vers. 12.
24. Astfel a vorbit Moise lui Aaron şi fiilor săi, şi tuturor copiilor lui Israel.

Cînd să mănînce din jertfe.

22 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
2. Vorbeşte lui Aaron şi fiilor lui, ca să* se ferească de lucrurile sfinte, cari Îmi sînt închinate** de copiii lui Israel, şi să nu† necinstească Numele Meu cel sfînt. Eu sînt Domnul. * Num. 6. 3. ** Cap. 18. 21. † Exod. 28. 38. Num. 18. 32. Deut. 15. 19.

3. Spune-le:
„Orice om dintre urmaşii voştri şi din neamul vostru, care se va apropia de lucrurile sfinte pe cari le închină Domnului copiii lui Israel, şi care va avea pe el o necurăţie *, omul acela să fie nimicit dinaintea Mea. Eu sînt Domnul. * Cap. 7. 20.

4. Orice om din neamul lui Aaron, care va avea lepră sau scurgere * de sămînţă, să nu mănînce din lucrurile sfinte pînă nu ** va fi curat. Tot aşa şi cel † ce se va atinge de cineva spurcat prin atingerea de vreun mort, de cel †† ce va avea o lepădare de sămînţă în somn, * Cap. 15. 2.
** Cap. 14. 2; 15. 13. † Num. 19. 11, 22. †† Cap. 15. 16.

5. cel * ce se va atinge de o tîrîtoare şi se va spurca, sau un ** om atins de vreo necurăţie oarecare şi care se va fi făcut necurat prin ea.
* Cap. 11. 24, 43, 44. ** Cap. 15. 7, 19.

6. Cine se va atinge de aceste lucruri, va fi necurat pînă seara; să nu mănînce din lucrurile sfinte, decît dupăce * îşi va scălda trupul în apă;
* Cap. 15. 5. Evr. 10. 22.

7. după asfinţitul soarelui, va fi curat; şi în urmă va mînca din lucrurile sfinte, căci aceasta este hrana * lui. * Cap. 21. 22. Num. 18. 11, 13.

8. Să nu mănînce dintr'o vită * moartă sau sfîşiată, ca să nu se spurce cu ea. Eu sînt Domnul.
* Exod. 22. 31. Cap. 17. 15. Ezec. 44. 31.

9. Să păzească poruncile Mele, ca să nu-şi ia * pedeapsa pentru păcatul lor şi să nu moară, pentrucă au necinstit lucrurile sfinte. Eu sînt Domnul, care îi sfinţesc. * Exod. 28. 43. Num. 18. 22, 32.

Cine
să nu mănînce din lucrurile sfinte.

10. Nici * un străin să nu mănînce din lucrurile sfinte; cel ce locuieşte la un preot ca oaspe, şi cel tocmit cu ziua, să nu mănînce din lucrurile sfinte.
* 1 Sam. 21. 6.

11. Dar robul cumpărat de preot cu preţ de argint, va putea să mănînce, tot aşa şi cel născut în casa lui; ei * să mănînce din hrana lui. * Num. 18. 11, 13.

12. Fata unui preot, măritată după un străin, să nu mănînce din lucrurile sfinte aduse jertfă prin ridicare.

13. Dar fata unui preot, care va fi rămas văduvă sau despărţită de bărbat, fără să aibă copii, şi care se va întoarce * în casa tatălui său, ca atunci cînd ** era fată, va putea să mănînce din hrana tatălui ei. Dar niciun străin să nu mănînce din ea.
* Fac. 38. 11. ** Cap. 10. 14. Num. 18. 11, 19.

14. Dacă un * om mănîncă dintr'un lucru sfînt, fără să bage de seamă, să dea preotului preţul lucrului sfînt, adăugînd încă o cincime la el.
* Cap. 5. 15, 16.

15. Preoţii să nu * necinstească lucrurile sfinte aduse de copiii lui Israel, pe cari le-au adus ei Domnului ca jertfă prin ridicare; * Num. 18. 32.

16. ei vor face să apese * astfel asupra lor păcatul de care s'ar face vinovaţi mîncînd din lucrurile sfinte: căci Eu sînt Domnul, care îi sfinţesc." * Vers. 9.

Jertfele să fie fără cusur.

17. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

18. „Vorbeşte lui Aaron şi fiilor lui, şi tuturor copiilor lui Israel, şi spune-le:
„Orice * om din casa lui Israel sau dintre străinii din Israel, care va aduce o ardere de tot Domnului, fie pentru împlinirea unei juruinţe, fie ca dar de bună voie, * Cap. 1. 2, 3, 10. Num. 15. 14.

19. să ia * o parte bărbătească fără cusur din boi, miei sau capre, pentruca jertfa să fie primită. * Cap. 1. 3.

20. Să nu aduceţi niciuna * care să aibă vreun cusur, căci n'ar fi primită.
* Deut. 15. 21; 17. 1. Mal. 1. 8, 14. Efes. 5. 27. Evr. 9. 14. 1 Pet. 1. 19.

21. Dacă un * om aduce Domnului din boi sau din oi o jertfă de mulţămire, fie pentru împlinirea ** unei juruinţe, fie ca dar de bună voie, vita pentru jertfă să fie fără cusur, ca să fie primită; să n'aibă niciun cusur în ea.
* Cap. 3. 1, 6. ** Cap. 7. 16. Num. 15. 3, 8. Deut. 23. 21, 23. Ps. 61. 8; 65. 1. Ecl. 5. 4, 5.

22. Să n'aduceţi niciuna * care să fie oarbă, slută, sau ciuntită, care să aibă bube, rîie sau pecingine; din acestea să n'aduceţi pe altar ca jertfă mistuită ** de foc înaintea Domnului.
* Vers. 20. Mal. 1. 8. ** Cap. 1. 9, 13; 3. 3, 5.

23. Ca dar de bună voie vei putea să jertfeşti un bou sau un miel cu un mădular * prea lung sau prea scurt; dar, ca dar pentru împlinirea unei juruinţe, nu va fi primit. * Cap. 21. 18.

24. Să n'aduceţi Domnului un dobitoc cu boaşele frînte, stricate, smulse sau tăiate; să nu-l aduceţi ca jertfă în ţara voastră.

25. Nici să nu luaţi dela străin * vreunul din aceste dobitoace, ca să-l aduceţi ca mîncare ** Dumnezeului vostru; căci sînt sluţite †, au metehne: şi n'ar fi primite."
* Num. 15. 15, 16. ** Cap. 21. 6, 17. † Mal. 1. 14.

26. Domnul a zis lui Moise:

27. „Viţelul *, mielul sau iedul, după naştere, să mai rămînă şapte zile cu mamă-sa, şi apoi, dela a opta zi înainte, va fi primit să fie adus Domnului ca jertfă mistuită de foc. * Exod. 22. 30.

28. Vaca, oaia sau capra, să n'o junghiaţi ca jertfă în aceeaş zi * cu fătul lor. * Deut. 22. 6.

29. Cînd veţi aduce Domnului o jertfă * de mulţămire, s'o aduceţi aşa ca să fie primită.
* Cap. 7. 12. Ps. 107. 22; 116. 17. Amos. 4. 5.

30. Vita să se mănînce în aceeaş zi; să nu lăsaţi nimic * din ea pînă a doua zi dimineaţa. Eu sînt Domnul. * Cap. 7. 15.

31. Să păziţi * poruncile Mele, şi să le împliniţi. Eu sînt Domnul.
* Cap. 19. 37. Num. 15. 40. Deut. 4. 40.

32. Să nu necinstiţi * Numele Meu cel sfînt, ca să ** fiu sfinţit în mijlocul copiilor lui Israel. Eu sînt Domnul, care vă † sfinţesc, * Cap. 18. 21.
** Cap. 10. 3. Mat. 6. 9. Luc. 11. 2. † Cap. 20. 8.

33. şi care * v'am scos din ţara Egiptului, ca să fiu Dumnezeul vostru. Eu sînt Domnul."
* Exod. 6. 7. Cap. 11. 45; 19. 36; 25. 38. Num. 15. 41.

Sărbătorile. Sabatul.

23 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:

„Iată sărbătorile * Domnului, pe cari le veţi vesti ca adunări ** sfinte, iată sărbătorile Mele:
* Vers. 4, 37. ** Exod. 32. 5. 2 Reg. 10. 20. Ps. 81. 3.

3. Şase * zile să lucraţi; dar ziua a şaptea este Sabatul, ziua de odihnă, cu o adunare sfîntă. Să nu faceţi nici o lucrare în timpul ei: este Sabatul Domnului, în toate locuinţele voastre.
* Exod. 20. 9; 23. 12; 31. 15; 34. 21. Cap. 19. 3. Deut. 5. 13. Luc. 13. 14.

Paştele.

4. Iată sărbătorile * Domnului, cu adunări sfinte, pe cari le veţi vesti la vremile lor hotărîte. * Vers. 2, 37. Exod. 23. 14.

5. In luna * întîia, în a patruspreprezecea zi a lunii, între cele două seri, vor fi Paştele Domnului. * Exod. 12. 6, 14, 18; 13. 3, 10; 23. 15; 34. 18. Num. 9. 2, 3; 28. 16, 17. Deut. 16. 1—8. Ios. 5. 10.

6. Şi în * a cinsprezecea zi a lunii acesteia, va fi sărbătoarea azimilor în cinstea Domnului; şapte zile să mîncaţi azimi. * Exod. 12. 16. Num. 28. 18, 25.

7. In ziua întîia, să aveţi o adunare sfîntă: atunci să nu faceţi nici o lucrare de slugă.

8. Şapte zile să aduceţi Domnului jertfe mistuite de foc. In ziua a şaptea să fie o adunare sfîntă: atunci să nu faceţi nici o lucrare de slugă."

9. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

10. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:

„Cînd * veţi intra în ţara pe care v'o dau, şi cînd veţi secera sămănăturile, să aduceţi preotului un snop, ca pîrgă ** a secerişului vostru. * Exod. 23. 16, 19; 34. 22, 26. Num. 15. 2, 18; 28. 26. Deut. 16. 9. Ios. 3. 15.
** Rom. 11. 16. 1 Cor. 15. 20. Iac. 1. 18. Apoc. 14. 4.

11. El să legene * snopul într'o parte şi într'alta înaintea Domnului, ca să fie primit: preotul să-l legene într'o parte şi într'alta, a doua zi după Sabat.
* Exod. 29. 24.

12. In ziua cînd veţi legăna snopul, să aduceţi, ca ardere de tot Domnului, un miel de un an fără cusur;

13. să adăugaţi la el două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, ca dar * de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut Domnului; şi să aduceţi o jertfă de băutură de un sfert de hin de vin. * Cap. 2. 14, 15, 16.

14. Să nu mîncaţi nici pîne, nici spice prăjite sau pisate, pînă în ziua aceasta, cînd veţi aduce un dar de mîncare Dumnezeului vostru. Aceasta este o lege vecinică pentru urmaşii voştri, în toate locurile în cari veţi locui.

Rusaliile.

15. De a doua zi * după Sabat, din ziua cînd veţi aduce snopul ca să fie legănat într'o parte şi într'alta, să număraţi şapte săptămîni întregi.
* Exod. 34. 22. Cap. 25. 8. Deut. 16. 9.

16. Să număraţi cincizeci de zile pînă * în ziua care vine după al şaptelea Sabat; şi atunci să aduceţi Domnului un nou ** dar de mîncare.
* Fapt. 2. 1. ** Num. 28. 26.

17. Să aduceţi din locuinţele voastre două pîni, ca să fie legănate într'o parte şi într'alta; să fie făcute cu două zecimi de efă din floarea făinii, şi coapte cu aluat: acestea sînt cele dintîi roade * pentru Domnul. * Exod. 23. 16, 19; 22. 29; 34. 22, 26. Num. 15. 17—21; 28. 26. Deut. 26. 1.

18. Afară de aceste pîni, să aduceţi ca ardere de tot Domnului şapte miei de un an fără cusur, un viţel şi doi berbeci; să adăugaţi la ei darul de mîncare şi jertfa de băutură obicinuite, ca dar de mîncare mistuit de foc, de un miros plăcut Domnului.

19. Să aduceţi şi un ţap* ca jertfă de ispăşire, şi doi miei de un an ca jertfă de** mulţămire.

*Cap. 4. 23, 28. Num. 28. 30. **Cap. 3. 1.

20. Preotul să legene aceste dobitoace într'o parte şi într'alta ca dar legănat înaintea Domnului, împreună cu pînea adusă ca pîrgă şi cu cei doi miei: ele să fie închinate* Domnului, şi să fie ale preotului. *Num. 18. 12. Deut. 18. 4.

21. In aceeaş zi, să vestiţi sărbătoarea, şi să aveţi o adunare sfîntă: atunci să nu faceţi nici o lucrare de slugă. Aceasta este o lege vecinică pentru urmaşii voştri, în toate locurile în cari veţi locui.

22. Cînd* veţi secera sămănăturile din ţara voastră, să laşi nesecerat un colţ din cîmpul tău, şi să nu strîngi ce rămîne** de pe urma secerătorilor. Să laşi săracului şi străinului aceste spice. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru." *Cap. 19. 9. **Deut. 24. 19.

Anul nou.

23. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

24. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:

„In luna a şaptea*, în cea dintîi zi a lunii, să aveţi o zi de odihnă**, vestită cu sunet de trîmbiţe, şi o adunare sfîntă. *Num. 29. 1. **Cap. 25. 9.

25. Atunci să nu faceţi nici o lucrare de slugă, şi să aduceţi Domnului jertfe mistuite de foc."

Ziua ispăşirii.

26. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

27. „In ziua* a zecea a acestei a şaptea luni, va fi ziua ispăşirii: atunci să aveţi o adunare sfîntă, să vă smeriţi sufletele, şi să aduceţi Domnului jertfe mistuite de foc. *Cap. 16. 30. Num. 29. 7.

28. Să nu faceţi nici o lucrare în ziua aceea, căci este ziua ispăşirii, cînd trebuie făcută ispăşire pentru voi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru.

29. Oricine nu se va smeri în ziua aceea, va fi nimicit* din poporul lui. *Fac. 17. 14.

30. Pe oricine va face în ziua aceea vreo lucrare oarecare, îl voi* nimici din mijlocul poporului lui. *Cap. 20. 3, 5, 6.

31. Să nu faceţi nici o lucrare atunci. Aceasta este o lege vecinică pentru urmaşii voştri, în toate locurile în cari veţi locui.

32. Aceasta să fie pentru voi o zi de Sabat, o zi de odihnă, şi să vă smeriţi sufletele în ziua aceasta; din seara zilei a noua pînă în seara următoare, să prăznuiţi Sabatul vostru."

Corturile.

33. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

34. „Vorbeşte copiilor lui Israel şi spune-le:

„In* a cincisprezecea zi a acestei a şaptea luni, va fi sărbătoarea corturilor, în cinstea Domnului, timp de şapte zile. *Exod. 23. 16. Num. 29. 12. Deut. 16. 13. Ezra. 3. 4. Neem. 8. 14. Zah. 14. 16. Ioan. 7. 2.

35. In ziua întîi să fie o adunare sfîntă: să nu faceţi nici o lucrare de slugă în timpul ei.

36. Timp de şapte zile, să aduceţi Domnului jertfe mistuite de foc. A opta* zi, să aveţi o adunare sfîntă, şi să aduceţi Domnului jertfe mistuite de foc; aceasta să fie o adunare** de sărbătoare: să nu faceţi nici o lucrare de slugă în timpul ei. *Num. 29. 35. Neem. 8. 18. Ioan. 7. 37. **Deut. 16. 8. 2 Cron. 7. 9. Neem. 8. 18. Ioel 1. 14; 2. 15.

37. Acestea* sînt sărbătorile Domnului, în cari veţi vesti adunări sfinte, ca să se aducă Domnului jertfe mistuite de foc, arderi de tot, daruri de mîncare, jertfe de vite şi jertfe de băutură, fiecare lucru la ziua hotărîtă. *Vers. 2, 4.

38. Afară de aceasta* să păziţi Sabatele Domnului, şi să vă aduceţi darurile voastre Domnului, să aduceţi toate jertfele făcute pentru împlinirea unei juruinţe şi toate darurile voastre făcute de bună voie. *Num. 29. 39.

39. In a cincisprezecea zi a lunii acesteia a şaptea, cînd veţi strînge rodurile* ţării, să prăznuiţi o sărbătoare în cinstea Domnului, timp de şapte zile: cea dintîi zi să fie o zi de odihnă, şi a opta să fie tot o zi de odihnă. *Exod. 23. 16. Deut. 16. 13.

40. In ziua întîi* să luaţi poame din pomii cei frumoşi, ramuri de finici, ramuri de copaci stufoşi şi de sălcii de rîu, şi să vă bucuraţi** înaintea

Domnului, Dumnezeului vostru, şapte zile. *Neem. 8. 15. **Deut. 16. 14, 15.

41. In fiecare an să prăznuiţi* sărbătoarea aceasta în cinstea Domnului, timp de şapte zile. Aceasta este o lege vecinică pentru urmaşii voştri. In luna a şaptea s'o prăznuiţi. *Num. 29. 12. Neem. 8. 18.

42. Şapte zile să locuiţi în* corturi; toţi băştinaşii din Israel să locuiască în corturi, *Neem. 8. 14. 15, 16.

43. pentruca* urmaşii voştri să ştie că am făcut pe copiii lui Israel să locuiască în corturi, după ce i-am scos din ţara Egiptului. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.“ *Deut. 31. 13. Ps. 78. 5, 6.

44. Aşa a spus* Moise copiilor lui Israel cari sînt sărbătorile Domnului. *Vers. 2.

Rînduieli privitoare la sfeşnic.

24 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Porunceşte* copiilor lui Israel să-ţi aducă pentru sfeşnic untdelemn curat de măsline tescuite, ca să ţină candelele aprinse neîncetat. *Exod. 27. 20, 21.

3. Aaron să-l pregătească dincoace de perdeaua dinlăuntru, care este înaintea mărturiei, în cortul întîlnirii, pentruca să ardă neîncetat de seara pînă dimineaţa în faţa Domnului. Aceasta este o lege vecinică pentru urmaşii voştri.

4. Să aseze candelele în sfeşnicul de aur curat, ca să ardă neîncetat înaintea Domnului. *Exod. 31. 8; 39. 37.

Pînile pentru punerea înainte.

5. Să iei floare de făină, şi să faci din ea douăsprezece turte*; fiecare turtă să fie făcută din două zecimi de efă. *Exod. 25. 30.

6. Să le pui în două şiruri, cîte şase în fiecare şir, pe masa* de aur curat, înaintea Domnului. *1 Reg. 7. 48. 2 Cron. 4. 19; 13. 11. Evr. 9. 2.

7. Peste fiecare şir să pui tămîie curată, care să fie pe pîne ca aducere aminte, ca un dar de mîncare mistuit de foc înaintea Domnului.

8. In* fiecare zi de Sabat să se pună aceste pîni înaintea Domnului, neîncetat: acesta este un legămînt vecinic pe care-l vor ţinea copiii lui Israel. *Num. 4. 7. 1 Cron. 9. 32. 2 Cron. 2. 4.

9. Pînile acestea* să fie ale lui Aaron şi ale fiilor lui, şi** să le mănînce într'un loc sfînt; căci ele sînt pentru ei un lucru prea sfînt, o parte din darurile de mîncare mistuite de foc înaintea Domnului. Aceasta este o lege vecinică.“ *1 Sam. 21. 6. Mat. 12. 4. Marc. 2. 26. Luc. 6. 4. **Exod. 29. 33. Cap. 8. 31; 21. 22.

Pedeapsa împotriva hulitorilor şi ucigaşilor.

10. Fiul unei femei israelite şi al unui bărbat egiptean, venind în mijlocul copiilor lui Israel, s'a certat în tabără cu un bărbat israelit.

11. Fiul femeii israelite a hulit* şi a blestemat** Numele lui Dumnezeu. L-au† adus la Moise. Mamă-sa se numea Şelomit, fata lui Dibri, din seminţia lui Dan. *Vers. 16. **Iov. 1. 5, 11, 22; 2. 5, 9, 10. Isa. 8. 21. †Exod. 18. 22, 26.

12. L-au aruncat* în temniţă, pînă** va spune Moise ce va porunci Domnul. *Num. 15. 34. **Exod. 18. 15, 16. Num. 27. 5; 36. 5, 6.

13. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

14. „Scoate din tabără pe cel ce a hulit; toţi ceice l-au auzit, să-şi pună mînile* pe capul lui, şi toată adunarea să-l ucidă cu pietre. *Deut. 13. 9; 17. 7.

15. Să vorbeşti copiilor lui Israel, şi să le spui: „Oricine va blestema pe Dumnezeul lui, îşi va lua* pedeapsa pentru păcatul lui. *Cap. 5. 1; 20. 17. Num. 9. 13.

16. Cine va blestema* Numele Domnului, va fi pedepsit cu moartea: toată adunarea să-l ucidă cu pietre. Fie străin, fie băştinaş, să moară, pentrucă a hulit Numele lui Dumnezeu. *1 Reg. 21. 10, 13. Ps. 74. 10, 18. Mat. 12. 31. Marc. 3. 28. Iac. 2. 7.

17. Cine* va da unui om o lovitură de moarte, să fie pedepsit cu moartea. *Exod. 21. 12. Num. 35. 31. Deut. 19. 11, 12.

18. Cine* va da unui dobitoc o lovitură de moarte, să-l înlocuiască: viaţă pentru viaţă. *Vers. 21.

19. Dacă cineva răneşte pe aproapele lui, să i se facă aşa cum a făcut* şi el: *Exod. 21. 24. Deut. 19. 21. Mat. 5. 38; 7. 2.

20. frîntură pentru frîntură, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; să i se facă aceeaş rană pe care a făcut-o el aproapelui său.

21. Cine va* ucide un dobitoc, să-l înlocuiască; dar cine** va ucide un om, să fie pedepsit cu moartea. *Vers. 18. Exod. 21. 33. **Vers. 17.

22. Să aveţi aceeaş* lege pentru străin ca şi pentru băştinaş; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.“ *Exod. 12. 49. Cap. 19. 34. Num. 15. 16.

23. Moise a vorbit copiilor lui Israel; au scos* afară din tabără pe cel ce hulise, şi l-au ucis cu pietre. Copiii lui Israel au făcut după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul. * Vers. 14.

Anul sabatic.

25 1. Domnul a vorbit cu Moise pe muntele Sinai, şi a zis:
2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:
„Cînd veţi intra în ţara pe care v'o dau, pămîntul să se odihnească, să ţină un Sabat* în cinstea Domnului. * Exod. 23. 10. Cap. 26. 34, 35. 2 Cron. 36. 21.
3. Şase ani să-ţi semeni ogorul, şase ani să-ţi tai via, şi să strîngi roadele.
4. Dar anul al şaptelea să fie un Sabat, o vreme de odihnă pentru pămînt, un Sabat ţinut în cinstea Domnului: în anul acela să nu-ţi semeni ogorul, şi să nu-ţi tai via.
5. Să nu seceri ce* va ieşi din grăunţele căzute dela seceriş, şi să nu culegi strugurii din via ta netăiată: acesta să fie un an de odihnă pentru pămînt. * 2 Reg. 19. 29.
6. Ceeace va ieşi dela sine din pămînt în timpul Sabatului lui, să vă slujească de hrană, ţie, robului şi roabei tale, celui tocmit de tine cu ziua şi străinului care locuieşte cu tine,
7. vitelor tale şi fiarelor din ţara ta; tot venitul pămîntului să slujească de hrană.

Anul de veselie.
Răscumpărarea averilor şi robilor.

8. Să numeri şapte săptămîni de ani, de şapte ori şapte ani, şi zilele acestor şapte săptămîni de ani vor face patruzeci şi nouă de ani.
9. In a zecea zi a lunii a şaptea, să pui să sune cu trîmbiţa răsunătoare; în ziua* ispăşirii, să sunaţi cu trîmbiţa în toată ţara voastră. * Cap. 23. 24, 27.
10. Şi să sfinţiţi astfel anul al cincizecilea, să vestiţi* slobozenia în ţară pentru toţi locuitorii ei: acesta să fie pentru voi anul de veselie; fiecare** din voi să se întoarcă la moşia lui, şi fiecare din voi să se întoarcă în familia lui. * Isa. 61. 2; 63. 4. Ier. 34. 8, 15, 17. Luc. 4. 19. ** Vers. 13. Num. 36. 4.
11. Anul al cincizecilea să fie pentru voi anul de veselie; atunci să nu semănaţi*, să nu seceraţi ce vor aduce ogoarele dela ele, şi să nu culegeţi via netăiată. * Vers. 5.
12. Căci este anul de veselie: să-l priviţi ca ceva sfînt. Să mîncaţi ce vă vor da ogoarele* voastre. * Vers. 6, 7.
13. In anul* acesta de veselie, fiecare din voi să se întoarcă la moşia lui. * Vers. 10. Cap. 27. 24. Num. 36. 4.
14. Dacă vindeţi ceva aproapelui vostru, sau dacă cumpăraţi ceva dela aproapele vostru, niciunul din voi să nu* înşele pe fratele lui. * Vers. 17. Cap. 19. 13. 1 Sam. 12. 3, 4. Mic. 2. 2. 1 Cor. 6. 8.
15. Să cumperi dela aproapele tău, socotind* anii dela anul de veselie, şi el să-ţi vîndă socotind anii de rod. * Cap. 27. 18, 23.
16. Cu cît vor fi mai mulţi ani, cu atît să ridici preţul; şi cu cît vor fi mai puţini ani, cu atît să-l scazi; căci el îţi vinde numai numărul secerişurilor.
17. Niciunul din voi să nu înşele* deci pe aproapele lui, şi să te** temi de Dumnezeul tău; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru. * Vers. 14. ** Vers. 43. Cap. 19. 14, 32.
18. Impliniţi* legile Mele, păziţi poruncile Mele şi împliniţi-le; şi veţi locui fără frică** în ţară. * Cap. 19. 37. ** Cap. 26. 5. Deut. 12. 10. Ps. 4. 8. Prov. 1. 33. Ier. 23. 6.
19. Ţara îşi va da rodurile, veţi mînca din ele şi vă veţi sătura*, şi veţi locui fără frică în ea. * Cap. 26. 5. Ezec. 34. 25, 27, 28.
20. Dacă veţi zice: „Ce vom* mînca în anul al şaptelea, fiindcă nu** vom sămăna şi nu vom strînge rodurile?“ * Mat. 6. 25, 31. ** Vers. 4, 5.
21. Eu vă voi* da binecuvîntarea Mea în anul al şaselea, şi pămîntul va da roade pentru trei ani. * Exod. 16. 29. Deut. 28. 8.
22. Cînd* veţi sămăna în anul al optulea, veţi mînca tot din vechile** roduri; pînă la al nouălea an, pînă la noile roduri, veţi mînca tot din cele vechi. * 2 Reg. 19. 29. ** Ios. 5. 11, 12.
23. Pămînturile să nu se vîndă de veci; căci ţara* este a Mea, iar voi sînteţi la Mine ca nişte** străini şi venetici. * Deut. 32. 43. 2 Cron. 7. 20. Ps. 85. 1. Ioel 2. 18; 3. 2. ** 1 Cron. 29. 15. Ps. 39. 12; 119. 19. 1 Pet. 2. 11.
24. De aceea în toată ţara pe care o veţi stăpîni, să daţi dreptul de răscumpărare pentru pămînturi.
25. Dacă fratele* tău sărăceşte şi vinde o bucată din moşia lui, cel ce are dreptul de răscumpărare, ruda** lui cea mai deaproape, să vină şi să răscumpere ce a vîndut fratele său. * Rut 2. 20; 4. 4, 6. ** Rut 3. 2, 9, 12. Ier. 32. 7, 8.

26. Dacă un om n'are pe nimeni care să aibă dreptul de răscumpărare, şi-i stă în putinţă lui singur să facă răscumpărarea,
27. să * socotească anii dela vînzare, să dea înapoi cumpărătorului ce prisoseşte, şi să se întoarcă la moşia lui.
* Vers. 50, 51, 52.
28. Dacă n'are cu ce să-i dea înapoi, lucrul vîndut să rămînă în mînile cumpărătorului pînă la anul de veselie; la anul de veselie *, el să se întoarcă la moşia lui, şi cumpărătorul să iasă din ea. * Vers. 13.
29. Dacă un om vinde o casă de locuit într'o cetate înconjurată cu ziduri, să aibă drept de răscumpărare pînă la împlinirea unui an dela vînzare; dreptul lui de răscumpărare să ţină un an.
30. Dar dacă această casă, aşezată într'o cetate înconjurată cu ziduri, nu este răscumpărată înainte de împlinirea unui an întreg, ea va rămînea de veci cumpărătorului şi urmaşilor lui; iar în anul de veselie să nu iasă din ea.
31. Casele din sate, cari nu sînt înconjurate cu ziduri, să fie privite ca ţarini de pămînt: ele vor putea fi răscumpărate, şi cumpărătorul va ieşi din ele în anul de veselie.
32. Cît priveşte cetăţile Leviţilor * şi casele pe cari le vor avea ei în aceste cetăţi, Leviţii să aibă un drept necurmat de răscumpărare.
* Num. 35. 2. Ios. 21. 2, etc.
33. Cine va cumpăra dela Leviţi o casă, să iasă în anul * de veselie din casa vîndută lui şi din cetatea în care o avea; căci casele din cetăţile Leviţilor sînt averea lor în mijlocul copiilor lui Israel. * Vers. 28.
34. Ogoarele aşezate în * jurul cetăţilor Leviţilor nu se vor putea vinde; căci ei le vor stăpîni de veci.
* Fapt. 4. 36, 37.
35. Dacă fratele tău sărăceşte, şi nu mai poate munci lîngă tine, să-l sprijineşti *, fie ca străin, fie ca venetic, ca să trăiască împreună cu tine.
* Deut. 15. 7, 8. Ps. 37. 26; 41. 1; 112. 5, 9. Prov. 14. 31. Luc. 6. 35. Fapt. 11. 29. Rom. 12. 10. 1 Ioan 3. 17.
36. Să nu * iei dela el nici dobîndă nici camătă: să te temi ** de Dumnezeul tău, şi fratele tău să trăiască împreună cu tine.
* Exod. 22. 25. Deut. 23. 19. Neem. 5. 7. Ps. 15. 5. Prov. 28. 8. Ezec. 18. 8, 13, 17; 22. 12. ** Vers. 17. Neem. 5. 9.
37. Să nu-i împrumuţi banii tăi cu dobîndă, şi să nu-i împrumuţi merindele tale pe camătă.
38. Eu * sînt Domnul, Dumnezeul tău, care v'am scos din ţara Egiptului, ca să vă dau ţara Canaanului, ca să fiu Dumnezeul vostru. * Cap. 22. 32, 33.
39. Dacă * fratele tău sărăceşte lîngă tine, şi se vinde ţie, să nu-l pui să-ţi facă muncă de rob. * Exod. 21. 2. Deut. 15. 12. 1 Reg. 9. 22. 2 Reg. 4. 1. Neem. 5. 5. Ier. 34. 14.
40. Ci să fie la tine ca un om tocmit cu ziua, ca un venetic; să stea în slujba ta pînă la anul de veselie.
41. Atunci să iasă dela tine, el şi copiii lui cari vor fi * cu el, şi să se întoarcă în familia lui, la moşia ** părinţilor lui. * Exod. 21. 3. ** Vers. 28.
42. Căci ei sînt * slujitorii Mei, pe cari i-am scos din ţara Egiptului; să nu fie vînduţi cum se vînd robii.
* Vers. 55. Rom. 6. 22. 1 Cor. 7. 23.
43. Să nu-l stăpîneşti * cu asprime **, şi să te temi † de Dumnezeul tău.
* Efes. 6. 9. Col. 4. 1. ** Vers. 46. Exod. 1. 13. † Vers. 17. Exod. 1. 17, 21. Deut. 25. 18. Mal. 3. 5.
44. Dacă vrei să ai robi şi roabe, să-i iei dela neamurile * cari vă înconjoară; dela ele să cumpăraţi robi şi roabe. * Isa. 56. 3, 6.
45. Veţi putea să-i cumpăraţi şi dintre copiii străinilor cari vor locui la tine, şi din familiile lor, pe cari le vor naşte în ţara voastră; ei vor fi averea voastră.
46. Ii puteţi lăsa moştenire * copiilor voştri după voi, ca pe o moşie; şi puteţi să-i ţineţi astfel robi pe veci. Dar cît despre fraţii voştri, copiii lui Israel, niciunul ** din voi să nu stăpînească pe fratele său cu asprime.
* Isa. 14. 2. ** Vers. 43.
47. Dacă un străin, sau un venetic se îmbogăţeşte, şi fratele * tău sărăceşte lîngă el, şi se vinde străinului care locuieşte la tine sau vreunuia din familia străinului, * Vers. 25, 35.
48. el să aibă dreptul de răscumpărare, după ce se va fi vîndut: unul din fraţii lui să poată să-l * răscumpere. * Neem. 5. 5.
49. Unchiul lui, sau fiul unchiului lui, sau una din rudele lui de aproape, va putea să-l răscumpere; sau, dacă are mijloace, să se răscumpere singur *.
* Vers. 26.
50. Să facă socoteala cu cel ce l-a cumpărat, din anul cînd s'a vîndut pînă în anul de veselie; şi preţul de plătit va atîrna de numărul anilor, cari

vor fi preţuiţi ca ai unui * om tocmit cu plată. * Iov. 7. 1. Isa. 16. 14; 21. 16.

51. Dacă mai sînt încă mulţi ani pănă la anul de veselie, îşi va plăti răscumpărarea după preţul anilor acelora şi să-l scadă din preţul cu care a fost cumpărat;

52. dacă mai rămîn puţini ani pînă la anul de veselie, să le facă socoteala, şi să-şi plătească răscumpărarea după aceşti ani.

53. Să fie la el ca unul tocmit cu anul; şi acela la care va fi, să nu se poarte cu asprime cu el subt ochii tăi.

54. Iar dacă nu este răscumpărat în niciunul din aceste feluri, să * iasă dela el în anul de veselie, el şi copiii lui cari vor fi împreună cu el.

* Vers. 41. Exod. 21. 2, 3.

55. Căci copiii lui Israel sînt * robii Mei; ei sînt robii Mei, pe cari i-am scos din ţara Egiptului. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru. * Vers. 42.

Binecuvîntarea.

26 1. Să nu vă faceţi idoli *, să nu vă ridicaţi nici chip cioplit, nici stîlp de aducere aminte; să nu puneţi în ţara voastră nici o piatră împodobită cu chipuri, ca să vă închinaţi înaintea ei; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.

* Exod. 20. 4, 5. Deut. 5. 8; 16. 22; 27. 15. Ps. 97. 7.

2. Să păziţi Sabatele * Mele, şi să cinstiţi locaşul Meu cel sfînt. Eu sînt Domnul. * Cap. 19. 30.

3. Dacă * veţi urma legile Mele, dacă veţi păzi poruncile Mele şi le veţi împlini, * Deut. 11. 13, 14, 15; 28. 1—14.

4. vă voi trimete * ploi la vreme, pămîntul ** îşi va da roadele, şi pomii de pe cîmp îşi vor da rodurile.

* Isa. 30. 23. Ezec. 34. 26. Ioel 2. 23, 24. ** Ps. 67. 6; 85. 12. Ezec. 34. 27; 36. 30. Zah. 8. 12.

5. Abea veţi treiera * grîul, şi veţi începe culesul viei, şi culesul viei va ţinea pînă la sămănătură; veţi avea pîne ** din † belşug, veţi mînca şi vă veţi sătura şi veţi locui fără frică în ţara voastră. * Amos 9. 13. ** Cap. 25. 19. Deut. 11. 15. Ioel 2. 19, 26. † Cap. 25. 18. Iov. 11. 18. Ezec. 34. 25, 27, 28.

6. Voi * da pace în ţară, şi nimeni nu vă va turbura ** somnul; voi face să piară din ţară fiarele † sălbatice, şi sabia †† nu va trece prin ţara voastră.

* 1 Cron. 22. 9. Ps. 29. 11; 147. 14. Isa. 45. 7. Hag. 2. 9. ** Iov. 11. 19. Ps. 3. 5; 4. 8. Isa. 35. 9. Ier. 30. 10. Ezec. 34. 25. Osea 2. 18. Ţef. 3. 13. † 2 Reg. 17. 25. Ezec. 5. 17; 14. 15. †† Ezec. 14. 17.

7. Veţi urmări pe vrăjmaşii voştri, şi ei vor cădea ucişi de sabie înaintea voastră.

8. Cinci * din voi vor urmări o sută, şi o sută din voi vor urmări zece mii, şi vrăjmaşii voştri vor cădea ucişi de sabie înaintea voastră. * Deut. 32. 30. Ios. 23. 10.

9. Eu Mă voi întoarce * spre voi, vă voi ** face să creşteţi, vă voi înmulţi, şi Imi voi ţinea legămîntul Meu cu voi. * Exod. 2. 25. 2 Reg. 13. 23. ** Fac. 17. 6, 7. Neem. 9. 23. Ps. 107. 38.

10. Veţi mînca * din roadele cele vechi, şi veţi scoate afară pe cele vechi, ca să faceţi loc celor noi. * Cap. 25. 22.

11. Imi voi * aşeza locaşul Meu în mijlocul vostru, şi sufletul Meu nu ** vă va urî. * Exod. 25. 8; 29. 45. Ios. 22. 19. Ps. 76. 2. Ezec. 37. 26, 27, 28. Apoc. 21. 3. ** Cap. 20. 23. Deut. 32. 19.

12. Voi * umbla în mijlocul vostru; Eu ** voi fi Dumnezeul vostru, şi voi veţi fi poporul Meu. * 2 Cor. 6. 16. ** Exod. 6. 7. Ier. 7. 23; 11. 4; 30. 22. Ezec. 11. 20; 36. 28.

13. Eu * sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care v'am scos din ţara Egiptului, care v'am scos din ** robie; Eu am rupt legăturile jugului vostru, şi v'am făcut să mergeţi cu capul ridicat.

* Cap. 25. 38, 42, 55. ** Ier. 2. 20. Ezec. 34. 27.

Blestemul.

14. Dar * dacă nu Mă ascultaţi şi nu împliniţi toate aceste porunci,

* Deut. 28. 15. Plîn. 2. 17. Mal. 2. 2.

15. dacă nesocotiţi * legile Mele, şi dacă sufletul vostru urăşte rînduielile Mele, aşa încît să nu împliniţi toate poruncile Mele şi să rupeţi legămîntul Meu, * Vers. 43. 2 Reg. 17. 15.

16. iată ce vă voi face atunci. Voi trimete peste voi groaza *, lingoarea ** şi frigurile, cari vor face să vi se stingă † ochii, şi să piară viaţa din voi. Sămînţa †† o veţi sămăna în zădar, căci o vor mînca vrăjmaşii voştri.

* Deut. 28. 65, 66, 67; 32. 25. Ier. 15. 8. ** Deut. 28. 22. † 1 Sam. 2. 33. †† Deut. 28. 33, 51. Iov. 31. 8. Ier. 5. 17; 12. 13. Mic. 6. 15.

17. Imi * voi întoarce Faţa împotriva voastră, şi veţi fi ** bătuţi şi veţi fugi dinaintea vrăjmaşilor voştri; cei ce vă urăsc † vă vor subjuga, şi veţi fugi †† fără să fiţi urmăriţi chiar.

* Cap. 17. 10. ** Deut. 28. 25. Judc. 2. 14. Ier. 19. 7. † Ps. 106. 41. †† Vers. 36. Ps. 53. 5. Prov. 28. 1.

18. Dacă, cu toate acestea, nu Mă veţi asculta, vă voi pedepsi de şapte ori * mai mult pentru păcatele voastre.

* 1 Sam. 2. 5. Ps. 119. 164. Prov. 24. 16.

19. Voi frînge mîndria* puterii voastre, voi face** ca deasupra voastră cerul să fie de fier, şi pămîntul de aramă. *Isa. 25. 11; 26. 5. Ezec. 7. 24; 30. 6. **Deut. 28. 23.

20. Vi se va istovi puterea* fără folos: pămîntul** vostru nu-şi va da roadele, şi pomii de pe pămînt nu-şi vor da rodurile.

*Ps. 127. 1. Isa. 49. 4. **Deut. 11. 17; 28. 18. Hag. 1. 10.

21. Dacă şi după aceasta vă veţi împotrivi, şi nu veţi voi să Mă ascultaţi, vă voi lovi de şapte ori mai mult pentru păcatele voastre.

22. Voi trimete* împotriva voastră fiarele de pe cîmp, cari vă vor lăsa fără copii, vă vor nimici vitele, şi vă vor împuţina; aşa că vă vor rămînea drumurile** pustii. *Deut. 32. 24. 2 Reg. 17. 25. Ezec. 5. 17; 14. 15. **Judc. 5. 6. 2 Cron. 15. 5. Isa. 33. 8. Plîn. 1. 4. Zah. 7. 14.

23. Dacă pedepsele acestea nu vă vor* îndrepta, şi dacă vă veţi împotrivi Mie, *Ier. 2. 30; 5. 3. Amos. 4. 6—12.

24. Mă voi* împotrivi şi Eu vouă, şi vă voi lovi de şapte ori mai mult pentru păcatele voastre.

*2 Sam. 22. 27. Ps. 18. 26.

25. Voi face* să vină împotriva voastră sabie, care va răsbuna călcarea legămîntului Meu; şi cînd vă veţi strînge în cetăţile voastre, voi trimete** ciuma în mijlocul vostru, şi veţi fi daţi în mînile vrăjmaşului.

*Ezec. 5. 17; 6. 3; 14. 17; 29. 8; 33. 2. **Num. 14. 12. Deut. 28. 21. Ier. 14. 12; 24. 10; 29. 17, 18. Amos. 4. 10.

26. Cînd vă voi* trimete lipsă de pîne, zece femei vă vor coace pîne într'un singur cuptor, şi vi se va da pînea cu cîntarul; veţi mînca**, dar nu vă veţi sătura. *Ps. 105. 16. Isa. 3. 1. Ezec. 4. 16; 5. 16; 14. 13. **Isa. 9. 20. Mic. 6. 14. Hag. 1. 6.

27. Dacă, cu* toate acestea, nu Mă veţi asculta, şi dacă vă veţi împotrivi Mie, *Vers. 21, 24.

28. Mă voi împotrivi şi Eu vouă* cu mînie, şi vă voi pedepsi de şapte ori mai mult pentru păcatele voastre.

*Isa 59. 18; 63. 3; 66. 15. Ier. 21. 5. Ezec. 5. 13, 15; 8. 18.

29. Veţi mînca* pănă şi carnea fiilor voştri, veţi mînca pănă şi carnea fiicelor voastre.

*Deut. 28. 53. 2 Reg. 6. 29. Plîn. 4. 10. Ezec. 5. 10.

30. Vă voi nimici* înălţimile pentru jertfă, vă voi dărîma stîlpii închinaţi soarelui, voi arunca** trupurile voastre moarte peste trupurile moarte ale idolilor voştri, şi sufletul Meu† vă va urî. *2 Cron. 34. 3, 4, 7. Isa. 27. 9. Ezec. 6. 3—6, 13. **2 Reg. 23. 20. 2 Cron. 34. 5. †Lev. 20. 23. Ps. 78. 59; 89. 38. Ier. 14. 19.

31. Vă voi lăsa cetăţile* pustii, vă voi pustii locaşurile** sfinte, şi nu voi mai mirosi mirosul plăcut al tămîii voastre. *Neem. 2. 3. Ier. 4. 7. Ezec. 6. 6. **Ps. 74. 7. Plîn. 1. 10. Ezec. 9. 6; 21. 2.

32. Voi pustii* ţara, aşa că vrăjmaşii voştri cari o vor locui vor rămînea încremeniţi** văzînd-o. *Ier. 9. 11; 25. 11, 18. **Deut. 28. 37. 1 Reg. 9. 8. Ier. 18. 16; 19. 8. Ezec. 5. 15.

33. Vă voi* împrăştia printre neamuri, şi voi scoate sabia după voi. Ţara voastră va fi pustiită, şi cetăţile voastre vor rămînea pustii. *Deut. 4. 27; 28. 64. Ps. 44. 11. Ier. 9. 16. Ezec. 12. 15; 20. 23; 22. 15. Zah. 7. 14.

34. Atunci ţara* se va bucura de Sabatele ei, tot timpul cît va fi pustiită şi cît veţi fi în ţara vrăjmaşilor voştri; atunci ţara se va odihni, şi se va bucura de Sabatele ei. *2 Cron. 36. 21.

35. Tot timpul cît va fi pustiită, va avea odihna pe care n'o avusese în anii* voştri de Sabat, cînd o locuiaţi.

*Cap. 25. 2.

36. In inima acelora dintre voi cari vor mai rămînea în viaţă, în ţara vrăjmaşilor lor, voi băga* frica; şi îi va urmări pănă şi foşnetul** unei frunze suflate de vînt; vor fugi ca de sabie, şi vor cădea fără să fie urmăriţi.

*Ezec. 21. 7, 12, 15. **Vers. 17. Iov. 15. 21. Prov. 28. 1.

37. Se vor prăvăli unii* peste alţii ca înaintea săbiei, fără să fie urmăriţi. Nu veţi** putea să staţi în picioare în faţa vrăjmaşilor voştri; *Isa. 10. 4. Judc. 7. 22. 1 Sam. 14. 15, 16. **Ios. 7. 12, 13. Judc. 2. 14.

38. veţi pieri printre neamuri, şi vă va mînca ţara vrăjmaşilor voştri.

39. Iar pe aceia dintre voi cari vor mai rămînea în viaţă, îi va apuca durerea* pentru fărădelegile lor, în ţara vrăjmaşilor lor; îi va apuca durerea şi pentru fărădelegile părinţilor lor.

*Deut. 4. 27; 28. 65. Neem. 1. 8. Ier. 3. 25; 29. 12, 13. Ezec. 4. 17; 6. 9; 20. 43; 21. 23; 33. 10; 36. 31. Osea 5. 15. Zah. 10. 9.

Primirea din nou.

40. Işi* vor mărturisi fărădelegile lor şi fărădelegile părinţilor lor, călcările de lege pe cari le-au săvîrşit faţă de Mine, şi împotrivirea cu care Mi s'au împotrivit, păcate din pricina cărora *Num. 5. 7. 1 Reg. 8. 33, 35, 47. Neem. 9. 2. Prov. 28. 13. Dan. 9. 3, 4. Luc. 15. 18. 1 Ioan. 1. 9.

41. şi Eu M'am împotrivit lor, şi i-am adus în ţara vrăjmaşilor lor. Şi atunci inima lor netăiată împrejur* se va smeri**, şi vor plăti datoria fărădelegilor lor. *Ier. 6. 10; 9. 25. 26. Ezec. 44. 7. Fapt. 7. 51. Rom. 2. 29. Col. 2. 11. **1 Reg. 21. 29. 2 Cron. 12. 6, 7, 12; 32. 26; 33. 12, 13.

42. Atunci Îmi voi* aduce aminte de legămîntul Meu cu Iacov, Îmi voi aduce aminte de legămîntul Meu cu Isaac şi de legămîntul Meu cu Avraam, şi Îmi voi aduce aminte de** ţară.
*Exod. 2. 24; 6. 5. Ps. 106. 45. Ezec. 16. 60. **Ps. 136. 23.

43. Ţara însă va* trebui să fie părăsită de ei, şi se va bucura de Sabatele ei în timpul cînd va rămînea pustiită departe de ei; şi ei vor plăti datoria fărădelegilor lor, pentrucă au nesocotit** poruncile Mele, şi pentrucă sufletul lor a urît legile Mele.
*Vers. 34, 35. **Vers. 15

44. Dar, şi cînd vor fi în ţara vrăjmaşilor lor, nu-i voi lepăda* de tot, şi nu-i voi urî pînă acolo încît să-i nimicesc de tot, şi să rup legămîntul Meu cu ei; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor. *Deut. 4. 31. 2 Reg. 13. 23. Rom. 11. 2.

45. Ci Îmi voi aduce aminte* spre binele lor de vechiul legămînt, prin** care i-am scos din ţara Egiptului, în† faţa neamurilor, ca să fiu Dumnezeul lor. Eu sînt Domnul.“ *Rom. 11. 28.
**Cap. 22. 33; 25. 38. †Ps. 98. 2. Ezec. 20. 9, 14, 22.

46. Acestea* sînt rînduielile, poruncile şi legile, pe cari le-a statornicit Domnul între El şi copiii lui Israel, pe muntele Sinai**, prin Moise.
*Cap. 27. 34. Deut. 6. 1; 12. 1; 33. 4. Ioan. 1. 17. **Cap. 25. 1.

Juruinţele.

27 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

„Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le:

2. „Cînd se* vor face juruinţe Domnului, dacă e vorba de oameni, ei să fie ai Domnului, după preţuirea ta.
*Num. 6. 2. Judc. 11. 30, 31, 39. 1 Sam. 1. 11, 28.

3. Iar preţuirea pe care o vei face unui bărbat dela douăzeci pînă la şasezeci de ani, să fie de cincizeci de sicli de argint, după* siclul sfîntului locaş:
*Exod. 30. 13.

4. dacă este femeie, preţuirea să fie de treizeci de sicli.

5. Dela cinci pînă la douăzeci de ani, preţuirea să fie de douăzeci de sicli pentru un băiat, şi de zece sicli pentru o fată.

6. Dela o lună pînă la cinci ani, preţuirea să fie de cinci sicli de argint pentru un băiat, şi de trei sicli de argint pentru o fată.

7. Dela şasezeci de ani în sus, preţuirea să fie de cincisprezece sicli pentru un bărbat, şi de zece sicli pentru o femeie.

8. Dacă cel ce a făcut juruinţa este prea sărac ca să plătească preţuirea aceasta făcută de tine, să-l aducă la preot, să-l preţuiască; şi preotul să facă o preţuire potrivit cu mijloacele omului aceluia.

9. Dacă este vorba de dobitoacele cari pot fi aduse ca jertfă Domnului, orice dobitoc care se va da Domnului, va fi ceva sfînt.

10. Să nu-l schimbe, şi să nu pună unul rău în locul unuia bun, nici unul bun în locul unuia rău; dacă s'ar întîmpla să se înlocuiască un dobitoc cu altul, şi unul şi celalt va fi sfînt.

11. Dacă este vorba de dobitoacele necurate, cari nu pot fi aduse ca jertfă Domnului, să aducă dobitocul la preot,

12. care-i va face preţuirea după cum va fi bun sau rău, şi va rămînea la preţuirea preotului.

13. Dacă* vrea să-l răscumpere, să mai adauge o cincime la preţuirea lui.
*Vers. 15, 19.

Predarea lucrurilor.

14. Dacă cineva îşi închină Domnului casa, hărăzind-o Domnului ca un dar sfînt, preotul să-i facă preţuirea după cum va fi bună sau rea, şi să rămînă la preţuirea făcută de preot.

15. Dacă* cel ce şi-a închinat Domnului casa, vrea s'o răscumpere, să adauge o cincime la preţul preţuirii ei, şi va fi a lui. *Vers. 13.

16. Dacă cineva închină Domnului un ogor din moşia lui, preţuirea ta să fie după cîtimea de sămînţă pe care o dă, şi anume cincizeci de sicli de argint pentru un omer de sămînţă de orz.

17. Dacă îşi închină Domnului ogorul, cu începere chiar din anul de veselie, să rămînă la preţuirea ta;

18. dar dacă îşi închină Domnului ogorul după anul de veselie, atunci preotul să-i socotească* preţul după numărul anilor cari mai rămîn pînă la anul de veselie, şi să-l scadă din preţuirea ta. *Cap. 25. 15, 16.

19. Dacă* cel ce şi-a închinat Domnului ogorul, vrea să-l răscumpere, atunci să mai adauge o cincime la argintul preţuit de tine, şi ogorul să rămînă al lui. *Vers. 13.

20. Dacă nu-şi răscumpără ogorul,

şi-l vinde altui om, nu va mai putea fi răscumpărat.

21. Şi cînd va ieşi cumpărătorul din el la anul de veselie*, ogorul acela să fie închinat** Domnului, ca ogor hărăzit Lui; să fie moşia† preotului.
* Cap. 25 10,28,31. ** Vers. 28. † Num. 18. 14. Ezec. 44. 29.

22. Dacă cineva închină Domnului un ogor cumpărat de el, care nu face parte din moşia* lui, * Cap. 25. 10, 25.

23. preotul* să-i socotească preţul după cît face preţuirea pînă la anul de veselie, şi omul acela să plătească în aceeaş zi preţul hotărît de tine, ca lucru închinat Domnului. * Vers. 18.

24. In anul de* veselie, ogorul să se întoarcă la acela dela care fusese cumpărat şi din moşia căruia făcea parte. * Cap. 25. 28.

25. Toate preţuirile să se facă în siclii sfîntului locaş: siclul are douăzeci de ghere*.
* Exod. 30. 13. Num. 3. 47; 18. 16. Ezec. 45. 12.

Ce nu se poate închina.

26. Nimeni nu va putea să închine Domnului pe întîiul* născut din vita lui, care chiar este al Domnului ca întîi născut; fie bou, fie miel, este al Domnului.
* Exod. 13. 2, 12; 22. 30. Num. 18. 17. Deut. 15. 19.

27. Dacă este vorba însă de un dobitoc necurat, să-l răscumpere cu preţul preţuit de tine, mai adăugînd* încă o cincime; dacă nu este răscumpărat, să fie vîndut după preţuirea ta. * Vers. 11, 12, 13.

28. Tot* ce va dărui un om Domnului prin făgăduinţă, din ce are, nu va putea nici să se vîndă, nici să se răscumpere: fie om, fie dobitoc, fie un ogor din moşia lui; tot ce va fi dăruit Domnului prin făgăduinţă, va fi un lucru prea sfînt pentru Domnul.
* Vers. 21. Ios. 6. 17, 18, 19.

29. Niciun* om închinat Domnului prin făgăduinţă nu va putea fi răscumpărat, ci va fi omorît. * Num. 21. 2, 3.

Zeciuielile.

30. Orice* zeciuială din pămînt, fie din roadele pămîntului, fie din rodul pomilor, este a Domnului; este un lucru închinat Domnului.
* Fac. 28. 22. Num. 18. 21, 24. 2 Cron. 31. 5, 6, 12. Neem. 13. 12. Mal. 3. 8, 10.

31. Dacă vrea cineva să răscumpere ceva din zeciuiala lui, să mai adauge o* cincime. * Vers. 13.

32. Orice zeciuială din cirezi şi din turme, din tot ce trece* subt toiag, să fie o zeciuială închinată Domnului.
* Ier. 33. 13. Ezec. 20. 37. Mic. 7. 14.

33. Să nu se cerceteze dacă dobitocul este bun sau rău, şi să nu* se schimbe; dacă se înlocuieşte un dobitoc cu un altul, şi unul şi celalt va fi sfînt, şi nu vor putea fi răscumpăraţi". * Vers. 10.

34. Acestea* sînt poruncile, pe cari le-a dat lui Moise Domnul pentru copiii lui Israel, pe muntele Sinai.
* Cap. 26. 46.

NUMERI

SAU A PATRA CARTE A LUI MOISE

(Deuteronom 8. 15; 32. 9—14. Neemia 9. 19—21.)

Numărătoarea Israeliţilor.

1 1. Domnul a vorbit lui Moise în pustia* Sinai, în cortul întîlnirii**, în cea dintîi zi a lunii a doua, în al doilea an după ieşirea lor din ţara Egiptului. El a zis:
* Exod. 19. 1. Cap. 10. 11, 12. ** Exod. 25. 22.

2. „Faceţi numărătoarea* întregei adunări a copiilor lui Israel, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor, * Exod. 30. 12; 38. 26. Cap. 26. 2, 63, 64 2 Sam. 24. 2. 1 Cron. 21. 2.

3. dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei din Israel cari sînt în stare să poarte armele; să le faceţi numărătoarea după cetele lor, tu şi Aaron.

4. Să fie cu voi cîte un bărbat de fiecare seminţie, căpetenie a casei părinţilor săi.

5. Iată numele bărbaţilor cari vor fi împreună cu voi.

Pentru Ruben: Eliţur, fiul lui Şedeur;

6. pentru Simeon: Şelumiel, fiul lui Ţurişadai;

7. pentru Iuda: Nahşon, fiul lui Aminadab;

8. pentru Isahar: Netaneel, fiul lui Ţuar;
9. pentru Zabulon: Eliab, fiul lui Helon;
10. pentru fiii lui Iosif, — pentru Efraim: Elişama, fiul lui Amihud; pentru Manase: Gamliel, fiul lui Pedahţur;
11. pentru Beniamin: Abidan, fiul lui Ghideoni;
12. pentru Dan: Ahiezer, fiul lui Amişadai;
13. pentru Aşer: Paguiel, fiul lui Ocran;
14. pentru Gad: Eliasaf, fiul lui Deuel*; * Cap. 2. 14.
15. pentru Neftali: Ahira, fiul lui Enan.
16. Aceştia sînt* cei ce au fost aleşi de adunare, mai marii seminţiilor părinţilor lor, căpeteniile** miilor lui Israel. * Cap. 7. 2. 1 Cron. 27. 16. ** Exod. 18. 21, 25.
17. Moise şi Aaron au luat pe bărbaţii aceştia cari fuseseră chemaţi pe nume,
18. şi au strîns toată adunarea, în cea dintîi zi a lunii a doua. I-au trecut în cărţile cari cuprindeau spiţa neamului, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus.
19. Moise a făcut numărătoarea în pustia Sinai, cum îi poruncise Domnul.
20. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Ruben, întîiul născut al lui Israel, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
21. bărbaţii din seminţia lui Ruben ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi şase de mii cinci sute.
22. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Simeon, după familiile lor, după casele părinţilor lor; le-au făcut numărătoarea, numărînd pe cap numele tuturor bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, toţi cei în stare să poarte armele:
23. bărbaţii din seminţia lui Simeon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi nouă de mii trei sute.
24. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Gad, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
25. bărbaţii din seminţia lui Gad ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi cinci de mii şase sute cincizeci.
26. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Iuda, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
27. bărbaţii din seminţia lui Iuda ieşiţi la număratoare, au fost şaptezeci şi patru de mii şase sute.
28. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Isahar, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
29. bărbaţii din seminţia lui Isahar, ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi patru de mii patru sute.
30. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Zabulon, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
31. bărbaţii din seminţia lui Zabulon ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi şapte de mii patru sute.
32. Au trecut în cărţile neamului dintre fiii lui Iosif, pe fiii lui Efraim, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
33. bărbaţii din seminţia lui Efraim ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci de mii cinci sute.
34. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Manase, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
35. bărbaţii din seminţia lui Manase ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi două de mii două sute.
36. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Beniamin, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
37. bărbaţii din seminţia lui Beniamin ieşiţi la numărătoare, au fost treizeci şi cinci de mii patru sute.

38. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Dan, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
39. bărbaţii din seminţia lui Dan ieşiţi la numărătoare, au fost şasezeci şi două de mii şapte sute.
40. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Aşer, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
41. bărbaţii din seminţia lui Aşer, ieşiţi la numărătoare, au fost patruzeci şi una de mii cinci sute.
42. Au trecut în cărţile neamului pe fiii lui Neftali, după familiile lor, după casele părinţilor lor, numărînd numele bărbaţilor dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, pe toţi cei în stare să poarte armele:
43. bărbaţii din seminţia lui Neftali ieşiţi la numărătoare, au fost cincizeci şi trei de mii patru sute.
44. Aceştia* sînt aceia a căror numărătoare a fost făcută de Moise şi Aaron, şi de cei doisprezece bărbaţi, mai mari ai lui Israel; era cîte un bărbat pentru fiecare din casele părinţilor lor. * Cap. 26. 64.
45. Toţi aceia dintre copiii lui Israel ieşiţi la numărătoare, după casele părinţilor lor, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, toţi aceia din Israel cari erau în stare să poarte armele,
46. toţi cei ieşiţi la numărătoare, au fost şase* sute trei mii cincisute cinci zeci. * Exod. 38. 26; 12. 37. Cap. 2. 32; 26. 51.

Deosebirea Leviţilor.

47. Leviţii*, după seminţia părinţilor lor, n'au intrat în numărătoarea aceasta. * Cap. 2. 33. Cap. 3; 4; 26. 57. 1 Cron. 6; 21, 6.
48. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
49. „Să nu* faci numărătoarea seminţiei lui Levi, şi să nu-i numeri capetele în mijlocul celorlalţi copii ai lui Israel. * Cap. 2. 33; 26. 62.
50. Dă* în grija Leviţilor cortul întîlnirii, toate uneltele lui şi tot ce ţine de el. Ei vor duce cortul şi toate uneltele lui, vor face slujba în el, şi vor tăbărî** în jurul cortului. * Exod. 38. 21. Cap. 3. 7, 8; 4. 15, 25, 26, 27, 33. ** Cap. 3. 23, 29, 35, 38.
51. Cînd va* porni cortul, Leviţii să-l desfacă; şi cînd se va opri cortul, Leviţii să-l întindă; iar străinul** care se va apropia de el, să fie pedepsit cu moartea. * Cap. 10. 17, 21. ** Cap. 3. 10, 38; 18. 22.
52. Copiii lui Israel* să tăbărască fieçare în tabăra lui, fiecare lîngă steagul lui, după cetele lor. * Cap. 2. 2, 34.
53. Dar Leviţii* să tăbărască în jurul cortului întîlnirii, pentru ca să nu izbucnească** mînia Mea împotriva adunării copiilor lui Israel; şi† Leviţii să aibă paza cortului întîlnirii.“ * Vers. 50. ** Lev. 10. 6. Cap. 8. 19; 16. 46; 18. 5. 1 Sam. 6. 19. † Cap. 3. 7, 8; 8. 24, 25, 26; 18. 3, 4, 5; 31. 30, 47. 1 Cron. 23. 32. 2 Cron. 13. 11.
54. Copiii lui Israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul; aşa au făcut.

Aşezarea taberilor.

2 1. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:
2. „Copiii lui Israel au să tăbărască fiecare* lîngă steagul lui, subt semnele casei părinţilor lui; să tăbărască în faţa** şi împrejurul cortului întîlnirii. * Cap. 1. 52. ** Ios. 3. 4.
3. La răsărit, tabăra lui Iuda, cu steagul ei, şi cu oştirile sale. Acolo să tăbărască mai marele fiilor lui Iuda, Nahşon*, fiul lui Aminadab, * Cap. 10. 14. Rut 4. 20. 1 Cron. 2. 10. Mat. 1. 4. Luc. 3. 32, 33.
4. cu oştirea lui, alcătuită din şaptezeci şi patru de mii şase sute de oameni, ieşiţi la numărătoare.
5. Lîngă el să tăbărască seminţia lui Isahar, şi mai marele fiilor lui Isahar, Netaneel, fiul lui Ţuar,
6. cu oştirea lui, alcătuită din cincizeci şi patru de mii patru sute de oameni, ieşiţi la numărătoare;
7. apoi seminţia lui Zabulon, şi mai marele fiilor lui Zabulon, Eliab, fiul lui Helon,
8. cu oştirea lui, alcătuită din cincizeci şi şapte de mii patru sute de oameni, ieşiţi la numărătoare.
9. Toţi cei din tabăra lui Iuda, ieşiţi la numărătoare, sînt o sută optzeci şi şase de mii patru sute de bărbaţi, după oştirea lor. Ei să* pornească cei dintîi. * Cap. 10. 14.
10. La miazăzi, tabăra lui Ruben, cu steagul ei, şi cu oştirile ei. Acolo să tăbărască mai marele fiilor lui Ruben, Eliţur, fiul lui Şedeur,
11. cu oştirea lui, alcătuită din patruzeci şi şase de mii cinci sute de bărbaţi, ieşiţi la numărătoare.

12. Lîngă el să tăbărască seminţia lui Simeon şi mai marele fiilor lui Simeon, Şelumiel, fiul lui Ţurişadai,
13. cu oştirea lui, alcătuită din cincizeci şi nouă de mii trei sute de oameni, ieşiţi la numărătoare;
14. apoi seminţia lui Gad, şi mai marele fiilor lui Gad, Elisa, fiul lui Deuel,
15. cu oştirea lui, alcătuită din patruzeci şi cinci de mii şase sute cincizeci de oameni, ieşiţi la numărătoare.
16. Toţi cei din tabăra lui Ruben, ieşiţi la numărătoare, sînt o sută cincizeci şi unu de mii patru sute cincizeci de oameni, după oştirile lor. Ei* să pornească în al doilea rînd. * Cap. 10. 18.
17. Apoi* va porni cortul întîlnirii, împreună cu tabăra Leviţilor, aşezată în mijlocul celorlalte tabere. Pe drum vor ţinea şirul în care au tăbărît, fiecare la rîndul lui, după steagul lui. * Cap. 10. 17, 21.
18. La apus, tabăra lui Efraim, cu steagul său, şi cu oştirile sale. Acolo să tăbărască mai marele fiilor lui Efraim, Elişama, fiul lui Amihud,
19. cu oştirea lui, alcătuită din patruzeci de mii cinci sute de oameni, ieşiţi la numărătoare.
20. Lîngă el să tăbărască seminţia lui Manase şi mai marele fiilor lui Manase, Gamliel, fiul lui Pedahţur,
21. cu oştirea lui, alcătuită din treizeci şi două de mii două sute de oameni, ieşiţi la numărătoare;
22. apoi seminţia lui Beniamin şi mai marele fiilor lui Beniamin, Abidan, fiul lui Ghideoni,
23. cu oştirea lui, alcătuită din treizeci şi cinci de mii patru sute de oameni, ieşiţi la numărătoare.
24. Toţi cei din tabăra lui Efraim, ieşiţi la numărătoare, sînt o sută opt mii o sută de oameni, după oştirile lor. Ei* să pornească în al treilea rînd. * Cap. 10. 22.
25. La miază noapte, tabăra lui Dan, cu steagul ei, şi cu oştirile ei. Acolo să tăbărască mai marele fiilor lui Dan, Ahiezer, fiul lui Amişadai,
26. cu oştirea lui, alcătuită din şasezeci şi două de mii şapte sute de oameni, ieşiţi la numărătoare.
27. Lîngă el să tăbărască seminţia lui Aşer şi mai marele fiilor lui Aşer. Paguiel, fiul lui Ocran,
28. cu oştirea lui, alcătuită din patruzeci şi unu de mii cinci sute de oameni, ieşiţi la numărătoare;
29. apoi seminţia lui Neftali, şi mai marele fiilor lui Neftali, Ahira, fiul lui Enan,
30. cu oştirea lui, alcătuită din cincizeci şi trei de mii patru sute de oameni, ieşiţi la numărătoare.
31. Toţi cei din tabăra lui Dan, ieşiţi la numărătoare, sînt o sută cincizeci şi şapte de mii şase sute de oameni. Ei să pornească* cei din urmă, după steagul lor. * Cap. 10. 25.
32. Aceştia sînt copiii lui Israel ieşiţi la numărătoare, după casele părinţilor lor. Toţi* cei ieşiţi la numărătoare, şi cari au alcătuit taberile, după oştirile lor, au fost şase sute trei mii cinci sute cincizeci.
* Exod. 38. 26. Cap. 1. 46; 11. 21.
33. Leviţii*, după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul, n'au intrat la numărătoare în mijlocul copiilor lui Israel. * Cap. 1. 47.
34. Şi copiii lui Israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul. Aşa* tăbărau ei, după steagurile lor; şi astfel porneau la drum, fiecare după familia lui, după casa părinţilor lui.
* Cap. 24. 2, 5, 6.

Familia lui Aaron.

3 1. Iată sămînţa lui Aaron şi a lui Moise, pe vremea cînd a vorbit Domnul cu Moise, pe muntele Sinai.
2. Iată numele fiilor lui Aaron: Nadab*, întîiul născut, Abihu, Eleazar şi Itamar. * Exod. 6. 23.
3. Acestea sînt numele fiilor lui Aaron, cari au primit ungerea* preoţească, şi cari au fost închinaţi în slujba preoţiei. * Exod. 28. 41. Lev. 8.
4. Nadab* şi Abihu au murit înaintea Domnului, cînd au adus înaintea Domnului foc străin, în pustia Sinai; ei n'aveau fii. Eleazar şi Itamar au împlinit slujba preoţiei, în faţa tatălui lor Aaron. * Lev. 10. 1. Cap. 26. 61. 1 Cron. 24. 2.

Slujba Leviţilor.

5. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
6. „Apropie* seminţia lui Levi, şi pune-o înaintea preotului Aaron, ca să fie în slujba lui. * Cap. 8. 6; 18. 2.
7. Ei să aibă grijă de tot ce este dat în paza lui şi de tot ce este poruncit

întregii adunări, înaintea cortului întîlnirii: să facă slujba* cortului.
*Cap. 1. 50; 8. 11, 15, 24, 26.

8. Să* aibă grijă de toate uneltele cortului întîlnirii, şi de tot ce este poruncit copiilor lui Israel: ei să facă slujba cortului. *Cap. 8. 19; 18. 6.

9. Să dai pe Leviţi lui Aaron şi fiilor lui; ei să-i fie daţi lui în totul, din partea copiilor lui Israel.

10. Pe Aaron şi pe fiii lui să-i pui să* păzească slujba preoţiei lor; iar străinul** care se va apropia, să fie pedepsit cu moartea."
*Cap. 18. 7. **Vers. 38. Cap. 1. 51; 16. 40.

11. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

12. „Iată* că am luat pe Leviţi din mijlocul copiilor lui Israel, în locul tuturor întîilor născuţi, cari se nasc întăi dintre copiii lui Israel; şi Leviţii vor fi ai Mei. *Vers. 41. Cap. 8. 16; 18. 6.

13. Căci* orice întîi născut este al Meu; în ziua** cînd am lovit pe toţi întîii născuţi din ţara Egiptului, Mi-am închinat Mie pe toţi întîii născuţi din Israel, atît din oameni cît şi din dobitoace: ei vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul." *Exod. 13. 2. Lev. 27. 26. Cap. 8. 16. Luc. 2. 23. **Exod. 13. 12, 15. Cap. 8. 17.

Familiile Leviţilor.

14. Domnul a vorbit lui Moise, în pustia Sinai, şi a zis:

15. „Fă numărătoarea copiilor lui Levi, după casele părinţilor lor, după familiile lor; şi anume, fă numărătoarea tuturor celor de parte bărbătească*, dela vîrsta de o lună în sus.
*Vers. 39. Cap. 26. 62.

16. Moise le-a făcut numărătoarea, după porunca Domnului, întocmai cum poruncise.

17. Iată* cari sînt fiii lui Levi, după numele lor: Gherşon, Chehat şi Merari. —
*Fac. 46. 11. Exod. 6. 16. Cap. 26. 57. 1 Cron. 6. 1, 16; 23. 6.

18. Iată numele fiilor lui Gherşon, după familiile lor: Libni şi* Şimei.
*Exod. 6. 17.

19. Iată fiii lui Chehat, după familiile lor: Amram*, Iţehar, Hebron şi Uziel; *Exod. 6. 18.

20. şi fiii lui* Merari, după familiile lor: Mahli şi Muşi. Acestea sînt familiile lui Levi, după casele părinţilor lor. *Exod. 6. 19.

21. Din Gherşon se pogoară familia lui Libni şi familia lui Şimei, alcătuind familiile Gherşoniţilor.

22. Cei ieşiţi la numărătoare, cînd au numărat pe toţi bărbaţii dela vîrsta de o lună în sus, au fost şapte mii cinci sute.

23. Familiile* Gherşoniţilor tăbărau înapoia cortului la apus. *Cap. 1. 53.

24. Căpetenia casei părinteşti a Gherşoniţilor era Elisaf, fiul lui Lael.

25. In ce priveşte cortul întîlnirii, în grija fiilor lui* Gherşon era dat: cortul** şi acoperişul† cortului, învelitoarea†† acoperişului cortului şi perdeaua*† de la uşa cortului întîlnirii;
*Cap. 4. 24, 25, 26. **Exod. 25. 9. †Exod. 26. 1. ††Exod. 26. 7, 14. *†Exod. 26. 36.

26. apoi pînzele curţii* şi perdeaua** de la poarta curţii cortului dejur împrejurul cortului şi altarului, şi toate funiile† pentru slujba cortului.
*Exod. 27. 9. **Exod. 27. 16. †Exod. 35. 18.

27. Din Chehat* se pogoară familia Amramiţilor, familia Iţehariţilor, familia Hebroniţilor şi familia Uzieliţilor, alcătuind familiile Chehatiţilor.
*1 Cron. 26. 23.

28. Numărînd pe toţi bărbaţii dela vîrsta de o lună în sus, s'au găsit opt mii şase sute de bărbaţi, însărcinaţi cu îngrijirea sfîntului locaş.

29. Familiile* fiilor lui Chehat tăbărau în partea de miazăzi a cortului.
*Cap. 1. 53.

30. Căpetenia casei părinteşti a familiilor Chehatiţilor era Eliţafan, fiul lui Uziel.

31. In grija* lor au dat chivotul**, masa†, sfeşnicul††, altarele*†, uneltele sfîntului locaş, cu cari îşi făceau slujba, perdeaua†* dinlăuntru, şi tot ce ţine de ea. *Cap. 4. 15. **Exod. 25. 10. †Exod. 25. 23. ††Exod. 25. 31. *†Exod. 27. 1; 30. 1. †*Exod. 26. 32.

32. Căpetenia căpeteniilor Leviţilor era Eleazar, fiul preotului Aaron; el avea privigherea asupra celor însărcinaţi să îngrijească de sfîntul locaş.

33. Din Merari se pogoară familia lui Mahli şi familia lui Muşi, alcătuind familiile Merariţilor.

34. Cei ieşiţi la numărătoare, cînd au numărat pe toţi bărbaţii de la vîrsta de o lună în sus, au fost şase sute de mii două sute.

35. Căpetenia casei părinteşti a familiilor lui Merari era Ţuriel, fiul lui Abihail. Ei tăbărau* în partea de miazănoapte a cortului. *Cap. 1. 53.

36. In paza* şi grija fiilor lui Merari au dat: scîndurile cortului, drugii, stîl-

pii şi picioarele lor, toate uneltele şi tot ce ţine de ele; * Cap. 4. 31, 32.
37. apoi stîlpii curţii de jur împrejur, picioarele lor, ţărušii lor şi funiile lor.
38. Moise, Aaron şi fiii lui tăbărau* înaintea cortului, la răsărit, înaintea cortului întîlnirii, spre răsăritul soarelui; ei aveau să îndeplinească la sfîntul locaş**, tot ce fusese † poruncit copiilor lui Israel; iar străinul †† care se va apropia, să fie pedepsit cu moartea.
* Cap. 1. 53. ** Cap. 18. 5. † Vers. 7, 8. †† Vers. 10.
39. Toţi Leviţii* a căror numărătoare au făcut-o Moise şi Aaron, după porunca Domnului, după familiile lor, toţi bărbaţii, dela vîrsta de o lună în sus, au fost douăzeci şi două de mii.
* Cap. 26. 62.

Răscumpărarea întîilor născuţi.

40. Domnul a zis lui Moise: „Fă numărătoarea* tuturor întîilor născuţi de parte bărbătească dintre copiii lui Israel, dela vîrsta de o lună în sus, şi numără-i după numele lor. * Vers. 15.
41. Să* iei pe Leviţi pentru Mine, Domnul, în locul tuturor întîilor născuţi din copiii lui Israel, şi vitele Leviţilor în locul tuturor întîilor născuţi din vitele copiilor lui Israel!“
* Vers. 12, 45.
42. Moise a făcut numărătoarea tuturor întîilor născuţi dintre copiii lui Israel, după porunca pe care i-o dăduse Domnul.
43. Toţi întîii născuţi de parte bărbătească, a căror numărătoare au făcut-o, numărîndu-le numele, dela vîrsta de o lună în sus, au fost douăzeci şi două de mii două sute şapte zeci şi trei.
44. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
45. „Ia* pe Leviţi în locul tuturor întîilor născuţi din copiii lui Israel, şi vitele Leviţilor în locul vitelor lor; şi Leviţii vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul.
* Vers. 12, 41.
46. Pentru răscumpărarea* celor două sute şaptezeci şi trei, cari** trec peste numărul Leviţilor, dintre întîii născuţi ai copiilor lui Israel,
* Exod. 13. 13. Cap. 18. 15. ** Vers. 39, 43.
47. să iei cîte* cinci sicli de cap, după siclul sfîntului locaş, care este de douăzeci de ghere**. * Lev. 27. 6. Cap. 18. 16. ** Exod. 30. 13. Lev. 27. 25. Cap. 18. 16. Ezec. 45. 12.
48. Să dai argintul acesta lui Aaron şi fiilor lui, pentru răscumpărarea celor ce trec peste numărul Leviţilor.“
49. Moise a luat argintul pentru răscumpărarea celor ce treceau peste numărul celor răscumpăraţi de Leviţi;
50. a luat argintul întîilor născuţi din copiii lui Israel: o mie trei* sute şasezeci şi cinci de sicli, după siclul sfîntului locaş. * Vers. 46, 47.
51. Şi Moise a dat* argintul de răscumpărare lui Aaron şi fiilor lui, după porunca Domnului, cum poruncise lui Moise Domnul. * Vers. 48.

Slujbele Chehatiţilor.

4 1. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:
2. „Numără pe fiii lui Chehat dintre copiii lui Levi, după familiile lor, după casele părinţilor lor,
3. dela vîrsta* de treizeci de ani în sus, pînă la vîrsta de cincizeci de ani, pe toţi cei destoinici să facă vreo slujbă la cortul întîlnirii.
* Cap. 8. 24. 1 Cron. 23. 3, 24, 27.
4. Iată slujbele* fiilor lui Chehat, în cortul întîlnirii: ele privesc Locul prea sfînt**. * Vers. 15. ** Vers. 19.
5. La pornirea taberii, Aaron şi fiii lui să vină să dea jos* perdeaua dinlăuntru, şi să acopere cu ea chivotul** mărturiei; * Exod. 26. 31. ** Exod. 25. 10, 16.
6. să pună deasupra ei o învelitoare de piele de viţel de mare, şi să întindă pe deasupra un covor făcut în întregime din materie albastră; apoi să pună drugii* chivotului. * Exod. 25. 13.
7. Să întindă un covor albastru peste masa* pînilor pentru punerea înainte, şi deasupra să pună străchinile, căţuile, ceştile şi potirele pentru jertfele de băutură; deasupra să fie şi pînea care se pune necurmat înaintea Domnului; * Exod. 25. 23, 29, 30. Lev. 24. 6, 8.
8. peste toate aceste lucruri să întindă un covor cărmiziu, şi să-l acopere cu o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să pună drugii mesei.
9. Să ia un covor albastru, şi să acopere sfeşnicul*, candelele** lui, mucările lui, cenuşarele lui şi toate vasele lui pentru untdelemn, cari se întrebuinţează pentru slujba lui;
* Exod. 25. 31. ** Exod. 25. 37, 38.
10. să-l pună cu toate uneltele lui într'o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să-l pună pe targă.
11. Peste altarul* de aur să întindă un covor albastru, şi să-l acopere cu o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să-i pună drugii. * Exod. 30. 1, 3.

12. Să ia apoi toate uneltele întrebuinţate pentru slujbă în sfîntul locaş, şi să le pună într'un covor albastru, şi să le acopere cu o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să le pună pe targă.
13. Să ia cenuşa din altar, şi să întindă peste altar un covor de purpură;
14. să pună deasupra toate uneltele pentru slujba lui, tigăile pentru cărbuni, furculiţele, lopeţile, ligheanele, toate uneltele altarului, şi deasupra să întindă o învelitoare de piele de viţel de mare; apoi să-i pună drugii.
15. După ce Aaron şi fiii lui vor isprăvi de acoperit sfîntul locaş şi toate uneltele sfîntului locaş, fiii lui Chehat* să vină, la pornirea taberii, ca să le ducă; dar să nu se atingă** de lucrurile sfinte, ca să nu moară. Acestea † sînt lucrurile pe cari au să le ducă fiii lui Chehat din cortul întîlnirii.
*Cap. 7. 9; 10. 21. Deut. 31. 9. 2 Sam. 6. 13. 1 Cron. 15. 2, 15. **2 Sam. 6. 6, 7. 1 Cron. 13. 9, 10. †Cap. 3. 31.
16. Eleazar, fiul preotului Aaron, să aibă subt privighetea lui untdelemnul* pentru sfeşnic, tămîia** mirositoare, darul † de pîne de toate zilele şi untdelemnul †† pentru ungere; să aibă în grija lui tot cortul şi tot ce cuprinde el, sfîntul locaş şi uneltele lui."
*Exod. 25. 6. Lev. 24. 2. **Exod. 30. 34. †Exod. 29. 40. ††Exod. 30. 23.
17. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:
18. „Să nu cumva să puneţi neamul familiilor Chehatiţilor în primejdie să fie nimicit din mijlocul Leviţilor.
19. Iată ce să faceţi pentru ei, ca să trăiască şi să nu moară cînd se vor apropia de Locul prea sfînt*: Aaron şi fiii lui să vină, şi să pună pe fiecare din ei la slujba şi sarcina lui.
*Vers. 4.
20. Să nu* intre ei să înveleaască lucrurile sfinte, ca să nu moară."
*Exod. 19. 21. 1 Sam. 6. 19.

Slujbele Gherşoniţilor.

21. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
22. „Numără şi pe fiii lui Gherşon, după casele părinţilor lor, după familiile lor;
23. şi anume, să faci numărătoarea, începînd dela vîrsta de treizeci* de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare să împlinească vreo slujbă în cortul întîlnirii.
*Vers. 3.
24. Iată slujbele familiilor Gherşoniţilor, slujba pe care vor trebui s'o facă şi ce vor trebui să ducă.
25. Să ducă* covoarele cortului şi cortul întîlnirii, învelitoarea lui şi învelitoarea de piele de viţel de mare, care se pune deasupra, perdeaua de la uşa cortului întîlnirii;
*Cap. 3. 25, 26.
26. pînzele curţii şi perdeaua dela uşa porţii curţii, dejur împrejurul cortului şi altarului, funiile lor şi toate uneltele cari ţin de ele. Şi ei să facă toată slujba privitoare la aceste lucruri.
27. In slujbele lor, fiii Gherşoniţilor să fie subt poruncile lui Aaron şi fiilor lui, pentru tot ce vor duce şi pentru toată slujba pe care vor trebui s'o facă; în grija lor să daţi tot ce au de dus.
28. Acestea sînt slujbele familiilor fiilor Gherşoniţilor în cortul întîlnirii, şi ce au ei de păzit subt cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron.

Slujbele fiilor lui Merari.

29. Să faci numărătoarea fiilor lui Merari, după familiile lor, după casele părinţilor lor;
30. şi anume, să faci numărătoarea, începînd dela vîrsta de treizeci* de ani în sus pînă la vîrsta de cinci zeci de ani, a tuturor celor ce sînt în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii.
*Vers. 3.
31. Iată* ce este dat în grija lor şi ce au ei de dus, pentru toate slujbele din cortul întîlnirii: scîndurile** cortului, drugii lui, stîlpii lui, picioarele lui;
*Cap. 3. 36, 37. **Exod. 26. 15.
32. stîlpii curţii de jur împrejur, picioarele lor, ţăruşii lor, funiile lor, toate uneltele cari ţin de ei şi tot ce este rînduit pentru slujba lor. Să spuneţi pe* nume lucrurile cari sînt date în grija lor şi pe cari le au ei de purtat.
*Exod. 38. 21.
33. Acestea sînt slujbele familiilor fiilor lui Merari, toate slujbele pe cari au să le facă ei în cortul întîlnirii, subt cîrmuirea lui Itamar, fiul preotului Aaron."
34. Moise*, Aaron şi mai marii adunării au făcut numărătoarea fiilor Chehatiţilor, după familiile lor şi după casele părinţilor lor,
*Vers. 2.
35. şi anume a tuturor acelora cari, dela vîrsta de treizeci de ani în sus,

până la vîrsta de cincizeci de ani, erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii.

36. Cei ieşiţi la numărătoare, după familiile lor, au fost două mii şapte sute cinci zeci.

37. Aceştia sînt cei ieşiţi la numărătoare din familiile Chehatiţilor, toţi cei ce făceau vreo slujbă în cortul întîlnirii; Moise şi Aaron le-au făcut numărătoarea, după porunca Domnului dată prin Moise.

38. Fiii lui Gherşon ieşiţi la numărătoare, după familiile lor şi după casele părinţilor lor,

39. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, şi anume toţi cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii,

40. cei ieşiţi la numărătoare, după familiile lor, după casele părinţilor lor, au fost două mii şase sute treizeci.

41. Aceştia* sînt cei ieşiţi la numărătoare din familiile fiilor lui Gherşon, toţi cei ce făceau vreo slujbă în cortul întîlnirii; Moise şi Aaron le-au făcut numărătoarea după porunca Domnului. * Vers. 22.

42. Cei ieşiţi la numărătoare dintre familiile fiilor lui Merari, după familiile lor, după casele părinţilor lor,

43. dela vîrsta de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cincizeci de ani, toţi cei ce erau în stare să facă vreo slujbă în cortul întîlnirii,

44. cei ieşiţi la numărătoare, după familiile lor, au fost trei mii două sute.

45. Aceştia sînt cei ieşiţi la numărătoare din familiile fiilor lui Merari; Moise şi Aaron le-au făcut numărătoarea după* porunca Domnului dată prin Moise. * Vers. 29.

46. Toţi aceia dintre Leviţi a căror numărătoare au făcut-o Moise, Aaron şi mai marii lui Israel, după familiile lor şi după casele părinţilor lor,

47. dela vîrsta* de treizeci de ani în sus pînă la vîrsta de cinci zeci de ani, toţi cei ce erau în stare să facă vreo slujbă şi să ducă cortul întîlnirii, * Vers. 3, 23, 30.

48. toţi cei ieşiţi la numărătoare, au fost opt mii cincisute optzeci.

49. Le-au făcut numărătoarea după porunca Domnului dată prin Moise, arătînd fiecăruia* slujba pe care trebuia s'o facă şi ce trebuia să ducă; le-au făcut numărătoarea după porunca** pe care o dăduse lui Moise Domnul. * Vers. 15, 24, 31. ** Vers. 1, 21.

Izgonirea celor necuraţi.

5 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Porunceşte copiilor lui Israel să izgonească din tabără pe orice lepros*, şi pe oricine are o lepădare** de sămînţă, sau este întinat prin atingerea de† un mort. * Lev. 13. 3, 46. Cap. 12. 14. ** Lev. 15. 2. † Lev. 21. 1. Cap. 9. 6, 10; 19. 11, 13; 31. 19.

3. Fie bărbaţi fie femei, să-i scoateţi afară din tabără; să-i scoateţi afară, ca să nu spurce tabăra în mijlocul* căreia Imi am Eu locuinţa.“ * Lev. 26. 11, 12. 2 Cor. 6. 16.

4. Copiii lui Israel au făcut aşa, şi i-au scos afară din tabără; cum porunci se lui Moise Domnul, aşa au făcut copiii lui Israel.

Despăgubirea pentru furt.

5. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

6. „Spune copiilor lui Israel: Cînd* un bărbat sau o femeie va păcătui împotriva aproapelui său, făcînd o călcare de lege faţă de Domnul, şi se va face astfel vinovat, * Lev. 6. 2, 3.

7. să-şi* mărturisească păcatul, şi să dea înapoi în întregime** preţul lucrului cîştigat prin mijloace necinstite, adăugînd a cincea parte; să-l dea aceluia faţă de care s'a făcut vinovat. * Lev. 5. 5; 26. 40. Ios. 7. 19. ** Lev. 6. 5.

8. Dacă nu este nimeni care să aibă drept să ia înapoi lucrul cîştigat prin mijloace necinstite, lucrul acela să se întoarcă la Domnul, la preot, afară de berbecele* adus ca jertfă de ispăşire cu care se va face ispăşire pentru cel vinovat. * Lev. 6. 6, 7; 7. 7.

9. Orice dar* ridicat din lucrurile închinate Domnului de copiii lui Israel, să fie al preotului, căruia îi sînt aduse. * Exod. 29. 28. Lev. 6. 17, 18, 26; 7. 6, 7. 9, 10, 14. Cap. 18. 8, 9, 19. Deut. 18. 3, 4. Ezec. 44. 29, 30.

10. Lucrurile închinate Domnului vor fi ale preotului: tot ce i se va da preotului, al* lui să fie.“ * Lev. 10. 13.

Apa de gelozie.

11. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

12. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le: Dacă păcătuieşte nevasta cuiva faţă de bărbatul ei, şi-i este necredincioasă;

13. dacă altul se* culcă cu ea, şi lucrul este ascuns de bărbatul ei; dacă ea s'a pîngărit în ascuns, fără să fie vreun martor împotriva ei, şi fără să fie prinsă asupra faptului; — *Lev. 18. 20.

14. şi dacă bărbatul este apucat de un duh de gelozie şi are bănuieli asupra nevestei lui, care s'a pîngărit, sau dacă este cuprins de un duh de gelozie şi are bănuieli asupra nevestei lui, care nu s'a pîngărit; —

15. omul acela să-şi aducă nevasta la preot, şi, ca dar de mîncare pentru ea, să aducă a zecea parte dintr'o efă de floare de făină de orz; să nu toarne untdelemn pe ea, şi să nu pună tămîie pe ea, căci acesta este un dar de mîncare adus pentru gelozie, un dar de descoperire, care descopere* o fărădelege. *1 Reg. 17. 18. Ezec. 29. 16.

16. Preotul s'o apropie, şi s'o pună să stea în picioare înaintea Domnului.

17. Preotul să ia apă sfîntă într'un vas de pămînt; să ia ţărînă de pe podeala cortului şi s'o pună în apă.

18. Preotul să pună pe femeie să stea în picioare înaintea Domnului; să descopere capul femeii, şi să-i pună în mîini darul de mîncare adus pentru descoperire, darul de mîncare adus pentru gelozie; preotul să aibă în mînă apele amare aducătoare de blestem.

19. Preotul să pună pe femeie să jure, şi să-i zică: „Dacă niciun om nu s'a culcat cu tine, şi dacă, fiind subt puterea bărbatului tău, nu te-ai abătut dela el ca să te pîngăreşti cu altul, să nu-ţi facă niciun rău aceste ape amare aducătoare de blestem!

20. Dar dacă, fiind subt puterea bărbatului tău, te-ai abătut dela el şi te-ai pîngărit, şi dacă un alt om decît bărbatul tău s'a culcat cu tine, —

21. şi preotul* să pună pe femeie să jure cu un jurămînt de blestem, şi să-i zică: — „Domnul să** te facă să ajungi de blestem şi de urgie în mijlocul poporului tău, făcînd să ţi se usuce coapsa şi să ţi se umfle pîntecele, *Ios. 6. 26. 1 Sam. 14. 24. Neem. 10. 29. **Ier. 29. 22.

22. şi apele acestea aducătoare de blestem să intre* în măruntaiele tale, ca să facă să ţi se umfle pîntecele şi să ţi se usuce coapsa!“ Şi** femeia să zică: „Amin! Amin!“ *Ps. 109. 18. **Deut. 27. 15.

23. Preotul să scrie blestemurile acestea într'o carte, apoi să le şteargă cu apele cele amare.

24. Şi să dea femeii să bea apele amare aducătoare de blestem; şi apele aducătoare de blestem vor intra în ea şi-i vor pricinui amărăciunea.

25. Preotul să ia din mînile femeii darul de mîncare adus pentru gelozie, să legene* darul într'o parte şi într'alta înaintea Domnului, şi să-l aducă pe altar. *Lev. 8. 27.

26. Apoi* preotul să ia un pumn din darul acesta, ca aducere aminte, şi să-l ardă pe altar. După aceea, să dea femeii să bea apele. *Lev. 2. 2, 9.

27. Dupăce îi va da să bea apele, dacă ea s'a pîngărit şi a fost necredincioasă bărbatului ei, apele aducătoare de blestem vor intra în ea, şi-i vor pricinui amărăciunea; pîntecele i se va umfla, coapsa i se va usca, şi femeia aceasta va fi de blestem* în mijlocul poporului ei. *Deut. 28. 37. Ps. 83. 9, 11. Ier. 24. 9; 29. 18, 22; 42. 18. Zah. 8. 13.

28. Dar dacă femeia nu s'a pîngărit şi este curată, va rămînea neatinsă, şi va avea copii.

29. Aceasta este legea asupra gelozíei, pentru împrejurarea cînd o femeie, care este subt puterea bărbatului ei, se abate* şi se pîngăreşte, *Vers. 19.

30. şi pentru împrejurarea cînd un bărbat, apucat de un duh de gelozie, are bănuieli asupra nevestei lui: preotul s'o pună să stea în picioare înaintea Domnului, şi să-i facă întocmai după legea aceasta.

31. Bărbatul va fi scutit de vină, dar femeia aceea îşi va lua* pedeapsa nelegiuirii ei.“ *Lev. 20. 17, 19, 20.

Legea Nazireatului.

6 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le: „Cînd un bărbat sau o femeie se va despărţi* de ceilalţi, făcînd o juruinţă de nazireat[1], ca să se închine Domnului, *Lev. 27. 2. Judc. 13. 5. Fapt. 21. 23. Rom. 1. 1.

3. să se* ferească de vin şi de băutură îmbătătoare; să nu bea nici oţet făcut din vin, nici oţet făcut din vreo băutură îmbătătoare; să nu bea nicio băutură stoarsă din struguri, şi să nu mănînce struguri proaspeţi nici uscaţi. *Amos 2. 12. Luc. 1. 15.

4. In tot timpul nazireatului lui, să

1. Nazireat înseamnă a se despărţi de ceilalţi, a se supune la înfrînări.

nu mănînce nimic care vine din viţă, dela sîmburi pînă la pieliţa strugurelui.

5. In tot timpul nazireatului, briciul* să nu treacă pe capul lui; pînă la împlinirea zilelor pentru cari s'a închinat Domnului, va fi sfînt; să-şi lase părul să crească în voie.

*Judc. 13. 5; 16. 17. 1 Sam. 1. 11.

6. In tot timpul cît s'a făgăduit Domnului prin jurămînt, să nu se apropie de* un mort; *Lev. 21. 11. Cap. 19. 11, 16.

7. să nu se pîngărească nici la moartea tatălui* său, nici a mamei sale, nici a fratelui său, nici a sorei sale, căci poartă pe cap închinarea Dumnezeului lui. *Lev. 21. 1, 2, 11. Cap. 9. 6.

8. In tot timpul nazireatului, să fie închinat Domnului.

9. Dacă moare cineva de moarte năpraznică lîngă el, şi capul lui închinat se face astfel necurat, să-şi radă* capul în ziua curăţirii, şi anume să şi-l radă a şaptea zi. *Fapt. 18. 18; 21. 24.

10. In ziua a opta,* să aducă preotului două turturele sau doi pui de porumbel, la uşa cortului întîlnirii.

*Lev. 5. 7; 14. 22; 15. 14, 29.

11. Preotul să jertfească pe unul ca jertfă de ispăşire, iar pe celalt ca arădere de tot, şi să facă pentru el ispăşirea păcatului lui, făcut cu prilejul mortului. Nazireul să-şi sfinţească apoi capul chiar în ziua aceea.

12. Să închine din nou Domnului zilele nazireatului lui dinainte, şi să aducă un miel de un an ca* jertfă pentru vină; zilele dinainte nu vor fi socotite, pentrucă nazireatul lui a fost pîngărit.

*Lev. 5. 6.

După isprăvirea nazireatului.

13. Iată legea nazireului. In ziua* cînd se va împlini vremea nazireatului lui, să fie adus la uşa cortului întîlnirii. *Fapt. 21. 26.

14. Ca dar, să aducă Domnului: un miel de un an fără cusur, pentru arderea de tot, o oaie de un an şi fără cusur pentru jertfa* de ispăşire, şi un berbece fără cusur, pentru jertfa** de mulţămire; *Lev. 4. 2, 27, 32. **Lev. 3. 6.

15. un coş cu azimi, turte făcute din floarea* făinii, frămîntată** cu untdelemn, şi plăcinte fără aluat, stropite cu untdelemn, împreună cu darul de mîncare şi jertfa de† băutură obicinuite.

*Lev. 2. 4. **Exod. 29. 2. †Cap. 15. 5, 7, 10.

16. Preotul să aducă aceste lucruri înaintea Domnului şi să aducă jertfa lui de ispăşire şi arderea de tot;

17. să pregătească berbecele ca jertfă de mulţămire Domnului, împreună cu coşul cu azimi, şi să pregătească şi darul lui de mîncare şi jertfa lui de băutură.

18. Nazireul* să-şi radă, la uşa cortului întîlnirii, capul închinat Domnului; să ia părul capului său închinat Domnului, şi să-l pună pe focul care este subt jertfa de mulţămire. *Fapt. 21. 24.

19. Preotul să ia* spata dreaptă fiartă a berbecelui, o turtă nedospită din coş, şi o plăcintă nedospită; şi să le pună** în mînile Nazireului, după ce acesta şi-a ras capul închinat Domnului. *1 Sam. 2. 15. **Exod. 29. 23, 24.

20. Preotul să le legene într'o parte şi într'alta înaintea Domnului: acesta* este un lucru sfînt, care este al preotului, împreună cu pieptul legănat şi spata adusă jertfă prin ridicare. Apoi, nazireul va putea să bea vin.

*Exod. 29. 27, 28.

21. Aceasta este legea pentru cel ce a făcut juruinţa de nazireat: acesta este darul lui, care trebuie adus Domnului pentru nazireatul lui, afară de ce-i vor îngădui mijloacele lui. Să împlinească tot ce este poruncit pentru juruinţa pe care a făcut-o, după legea nazireatului.“

Binecuvîntarea.

22. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

23. „Vorbeşte lui Aaron şi fiilor lui, şi spune-le: „Aşa să binecuvîntaţi* pe copiii lui Israel, şi să le ziceţi:

*Lev. 9. 22. 1 Cron. 23. 13.

24. „Domnul să te binecuvinteze, şi să te păzească*! *Ps. 121. 7. Ioan. 17. 11.

25. Domnul să facă să lumineze* Faţa Lui peste tine, şi să Se îndure** de tine! *Ps. 31. 16; 67. 1; 80. 3, 7, 19; 119. 135. Dan. 9. 17. **Fac. 43. 29.

26. Domnul să-Şi înalţe* Faţa peste tine, şi-să-ţi dea** pacea!

*Ps. 4. 6. **Ioan. 14. 27. 2 Tes. 3. 16.

27. Astfel să pună* Numele Meu peste copiii lui Israel, şi Eu** îi voi binecuvînta.“ *Deut. 28. 10. 2 Cron. 7. 14. Isa. 43. 7. Dan. 9. 18, 19. **Ps. 115. 12.

Darurile căpeteniilor seminţiilor.

7 1. Cînd a isprăvit Moise de aşezat* cortul, l-a uns şi l-a sfinţit împreună cu toate uneltele lui, precum şi altarul cu toate uneltele lui; le-a uns şi le-a sfinţit. *Exod. 40. 18. Lev. 8. 10, 11

2. Atunci mai* marii lui Israel, căpeteniile caselor părinţilor lor, şi-au adus darurile lor: aceştia erau mai marii seminţiilor, cari luaseră parte la numărătoare. * Cap. 1. 4, etc.

3. Ei şi-au adus ca dar înaintea Domnului: şase cară acoperite şi doisprezece boi, adică un car la două căpetenii, şi un bou de fiecare căpetenie; şi le-au adus înaintea cortului.

4. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

5. „Ia dela ei aceste lucruri, şi să le întrebuinţezi pentru slujba cortului întîlnirii; să le dai Leviţilor, fiecăruia după cum cere slujba lui.“

6. Moise a luat carăle şi boii, şi le-a dat Leviţilor.

7. A dat* două cară şi patru boi fiilor lui Gherşon, după cum cereau slujbele lor; * Cap. 4. 25.

8. a dat* patru cară şi opt boi fiilor lui Merari, după cum cereau slujbele lor, subt cîrmuirea** lui Itamar, fiul preotului Aaron. * Cap. 4. 31. ** Cap. 4. 28, 33.

9. Dar n'a dat niciunul fiilor lui Chehat, pentrucă, după cum cereau slujbele* lor, ei trebuiau să ducă lucrurile sfinte pe umeri.

* Cap. 4. 15. Cap. 4. 6, 8, 10, 12, 14. 2 Sam. 6. 13.

Darurile pentru tîrnosirea altarului.

10. Căpeteniile şi-au adus darurile pentru tîrnosirea* altarului, în ziua cînd l-au uns; căpeteniile şi-au adus darurile înaintea altarului. * Deut. 20. 5. 1 Reg. 8. 63. 2 Cron. 7. 5, 9. Ezra 6. 16. Neem. 12. 27. Ps. 30. 1.

11. Domnul a zis lui Moise: „Căpeteniile să vină unul cîte unul, şi anume fiecare în cîte o zi deosebită, ca să-şi aducă darul pentru tîrnosirea altarului.“

12. Cel ce şi-a adus darul în ziua întîi, a fost Nahşon*, fiul lui Aminadab, din seminţia lui Iuda. * Cap. 2. 3.

13. El a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul* sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul** de mîncare; * Exod. 30. 13. ** Lev. 2. 1.

14. o căţuie de aur de zece sicli, plină* cu tămîie, * Exod. 30. 34.

15. un viţel*, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot; * Lev. 1. 2.

16. un ţap*, pentru jertfa de ispăşire; * Lev. 4. 23.

17. şi, pentru jertfa* de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Nahşon, fiul lui Aminadab. * Lev. 3. 1.

18. A doua zi, şi-a adus darul Netaneel, fiul lui Ţuar, căpetenia lui Isahar.

19. El a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

20. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

21. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

22. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

23. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Netaneel, fiul lui Ţuar.

24. A treia zi, căpetenia fiilor lui Zabulon, Eliab, fiul lui Helon,

25. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

26. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

27. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

28. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

29. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Eliab, fiul lui Helon.

30. A patra zi, căpetenia fiilor lui Ruben, Eliţur, fiul lui Şedeur,

31. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

32. o căţuie de aur de zece sicli plină cu tămîie;

33. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

34. un ţap pentru jertfa de ispăşire;

35. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Eliţur, fiul lui Şedeur.

36. A cincea zi, capetenia fiilor lui Simeon, Şelumiel, fiul lui Ţurişadai,

37. a adus: o farfurie de argint în

greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

38. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

39. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

40. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

41. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul de mîncare al lui Şelumiel, fiul lui Ţurişadai.

42. A şasea zi, căpetenia fiilor lui Gad, Eliasaf, fiul lui Deuel,

43. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

44. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

45. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

46. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

47. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Eliasaf, fiul lui Deuel.

48. A şaptea zi, căpetenia fiilor lui Efraim, Elişama, fiul lui Amihud,

49. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

50. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

51. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot:

52. un ţap, pentru jertfa de ispăşire:

53. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Elişama, fiul lui Amihud.

54. A opta zi, căpetenia fiilor lui Manase, Gamliel, fiul lui Pedahţur,

55. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

56. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

57. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

58. un ţap pentru jertfa de ispăşire;

59. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Gamliel, fiul lui Pedahţur.

60. A noua zi, căpetenia fiilor lui Beniamin, Abidan, fiul lui Ghideoni,

61. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şapte zeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

62. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

63. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

64. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

65. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Abidan, fiul lui Ghideoni.

66. A zecea zi, căpetenia fiilor lui Dan, Ahiezer, fiul lui Amişadai,

67. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

68. o căţuie de aur, plină cu tămîie;

69. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

70. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

71. şi pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Ahiezer, fiul lui Amişadai.

72. A unsprezecea zi, căpetenia fiilor lui Aşer, Paguiel, fiul lui Ocran,

73. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighean de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;

74. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;

75. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;

76. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;

77. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Paguiel, fiul lui Ocran.

78. A douăsprezecea zi, căpetenia fiilor lui Neftali, Ahira, fiul lui Enan,
79. a adus: o farfurie de argint în greutate de o sută treizeci de sicli, un lighian de argint de şaptezeci de sicli, după siclul sfîntului locaş, amîndouă pline cu floare de făină, frămîntată cu untdelemn, pentru darul de mîncare;
80. o căţuie de aur de zece sicli, plină cu tămîie;
81. un viţel, un berbece, un miel de un an, pentru arderea de tot;
82. un ţap, pentru jertfa de ispăşire;
83. şi, pentru jertfa de mulţămire, doi boi, cinci berbeci, cinci ţapi, cinci miei de un an. Acesta a fost darul lui Ahira, fiul lui Enan.
84. Acestea au fost darurile aduse de căpeteniile lui Israel pentru tîrnosirea altarului, în ziua cînd l-au uns. Au fost douăsprezece farfurii de argint, douăsprezece ligheane de argint, douăsprezece căţuii de aur;
85. fiecare farfurie de argint cîntărea o sută treizeci de sicli, şi fiecare lighian cîntărea şaptezeci de sicli, aşa că argintul acestor unelte se ridica în totul la două mii patru sute de sicli, după siclul sfîntului locaş.
86. Au fost douăsprezece căţui de aur pline cu tămîie, cîte zece sicli căţuia, după siclul sfîntului locaş; aurul căţuiilor se ridica în totul la o sută douăzeci de sicli.
87. Toate dobitoacele pentru arderea de tot au fost doisprezece viţei, doisprezece berbeci, doisprezece miei de un an, cu darurile de mîncare obicinuite, doisprezece ţapi, pentru jertfa de ispăşire.
88. Toate dobitoacele pentru jertfa de mulţămire: douăzeci şi patru de boi, şasezeci de berbeci, şasezeci de ţapi, şasezeci de miei de un an. Acestea au fost darurile aduse pentru tîrnosirea altarului, după ce l-au uns *. * Vers. 1.
89. Cînd intra Moise în cortul întîlnirii ca să vorbească* cu Domnul, auzea glasul** care-i vorbea de pe capacul ispăşirii care era aşezat pe chivotul mărturiei, între cei doi heruvimi. Şi vorbea cu Domnul.
* Cap. 12. 8. Exod. 33. 9, 11. ** Exod. 25. 22.

Aşezarea candelelor.

8 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
2. „Vorbeşte lui Aaron, şi spune-i: Cînd vei aşeza* candelele în sfeşnic, cele şapte candele vor trebui să lumineze în partea dinainte a sfeşnicului.“
* Exod. 25. 37; 40. 25.
3. Aaron a făcut aşa; a aşezat candelele în partea dinainte a sfeşnicului, cum poruncise lui Moise Domnul.
4. Sfeşnicul* era de aur bătut; atît piciorul cît şi florile lui, erau de aur** bătut. Moise făcuse sfeşnicul după† chipul, pe care i-l arătase Domnul.
* Exod. 25. 31. ** Exod. 25. 18. † Exod. 25. 40.

Inchinarea Leviţilor.

5. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:
6. „Ia pe Leviţi din mijlocul copiilor lui Israel, şi curăţeşte-i.
7. Iată cum să-i curăţeşti: Stropeşte-i* cu apă ispăşitoare; să lase** să treacă briciul peste tot trupul lor, să-şi spele hainele, şi să se curăţească.
* Cap. 19. 9, 17, 18. ** Lev. 14. 8, 9
8. Să ia apoi un viţel, cu darul* de mîncare obicinuit, făcut din floare de făină, frămîntată cu untdelemn; şi să mai iei un alt viţel pentru jertfa de ispăşire. * Lev. 2. 1.
9. Să apropii* pe Leviţi înaintea cortului întîlnirii, şi să strîngi** toată adunarea copiilor lui Israel.
* Exod. 29. 4; 40. 12. ** Lev. 8. 3.
10. Să apropii pe Leviţi înaintea Domnului; şi copiii lui Israel să-şi pună* mînile pe Leviţi. * Lev. 1. 4.
11. Aaron să legene pe Leviţi într'o parte şi într'alta înaintea Domnului, ca un dar legănat din partea copiilor lui Israel; şi să fie închinaţi astfel în slujba Domnului.
12. Leviţii* să-şi pună mînile pe capul viţeilor, şi să aduci unul ca jertfă de ispăşire, şi altul ca ardere de tot, ca să faci ispăşire pentru Leviţi.
* Exod. 29. 10.
13. Să pui pe Leviţi în picioare înaintea lui Aaron şi înaintea fiilor lui, şi să-i legeni într'o parte şi într'alta, ca un dar legănat Domnului.
14. Aşa să desparţi pe Leviţi din mijlocul copiilor lui Israel; şi Leviţii vor fi ai* Mei. * Cap. 3. 45; 16. 9.
15. După aceea, Leviţii să vină să facă slujba în cortul întîlnirii. Astfel să-i curăţeşti şi să-i legeni* într'o parte şi într'alta, ca un dar legănat.
* Vers. 11, 13.
16. Căci ei Imi sînt daţi cu totul din mijlocul copiilor lui Israel: Eu i-am luat pentru Mine în locul* întîilor năs-

cuți, din toți întîii născuți ai copiilor lui Israel. * Cap. 3. 12, 45.

17. Căci orice întîi născut al copiilor lui Israel este al Meu*, atît din oameni cît și din dobitoace; Mie Mi i-am închinat în ziua cînd am lovit pe toți întîii născuți în țara Egiptului.

* Exod. 13. 2, 12, 13, 15. Cap. 3. 13. Luc. 2. 23.

18. Și Eu am luat pe Leviți în locul tuturor întîilor născuți ai copiilor lui Israel.

19. Am dat* pe Leviți în totul lui Aaron și fiilor lui, din mijlocul copiilor lui Israel, ca să facă slujbă pentru copiii lui Israel în cortul întîlnirii, să facă ispășire pentru copiii lui Israel, și astfel copiii lui Israel să nu fie loviți cu nici** o urgie, cînd se vor apropia de sfîntul locaș."

* Cap. 3. 9. ** Cap. 1. 53; 16. 46; 18. 5. 2 Cron. 26. 16.

20. Moise, Aaron și toată adunarea copiilor lui Israel, au făcut cu Leviții tot ce poruncise lui Moise Domnul despre Leviți; așa au făcut copiii lui Israel cu ei.

21. Leviții* s'au curățit, și și-au spălat hainele. Aaron** i-a legănat într'o parte și într'alta, ca un dar legănat înaintea Domnului, și a făcut ispășire pentru ei, ca să-i curățească.

* Vers. 7. ** Vers. 11, 12.

22. După aceea*, Leviții au venit să-și facă slujba în cortul întîlnirii, în fața lui Aaron și a fiilor lui. Întocmai cum poruncise** lui Moise Domnul cu privire la Leviți, așa s'a făcut cu ei.

* Vers. 15. ** Vers. 5, etc.

Timpul cît trebuie să slujească Leviții.

23. Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

24. „Iată legea privitoare la Leviți. Dela vîrsta de douăzeci* și cinci de ani în sus, orice Levit va intra în slujba cortului întîlnirii ca să îndeplinească o slujbă acolo. * Cap. 4. 3. 1 Cron. 23. 3, 24, 27.

25. Dela vîrsta de cincizeci* de ani încolo, să iasă din slujbă, și să nu mai slujească.

26. Va putea să ajute pe frații lui în cortul întîlnirii, să păzească* ce le este dat în grijă; dar să nu mai facă slujbă. Așa să faci cu Leviții în ce privește slujbele lor." * Cap. 1. 53.

Paștele în pustia Sinai.

9 1. Domnul a vorbit lui Moise, în pustia Sinai, în luna întîi a anului al doilea, după ieșirea lor din țara Egiptului. Și a zis:

2. „Copiii lui Israel să prăznuiască Paștele* la vremea hotărîtă.

* Exod. 12. 1, etc. Lev. 23. 5. Cap. 28. 16. Deut. 16. 1, 2.

3. Să le prăznuiți la vremea hotărîtă, în a patrusprezecea zi a lunii acesteia, seara[1]; să le prăznuiți după toate legile, și după toate poruncile privitoare la ele."

4. Moise a vorbit copiilor lui Israel, să prăznuiască Paștele.

5. Și au* prăznuit Paștele în a patrusprezecea zi a lunii întîi, seara[1], în pustia Sinai; copiii lui Israel au făcut întocmai după toate poruncile, pe cari le dăduse lui Moise Domnul. * Ios. 5. 10.

6. S'a întîmplat că niște oameni, fiind necurați* din pricină că se atinseseră de un mort, nu puteau prăznui Paștele în ziua aceea. Ei s'au** înfățișat în aceeaș zi înaintea lui Moise și înaintea lui Aaron. * Cap. 5. 2; 19. 11, 16. Ioan 18. 28. ** Exod. 18. 15, 19, 26. Cap. 27. 2.

7. Și oamenii aceia au zis lui Moise: „Noi sîntem necurați din pricina unui mort; de ce să fim nevoiți să nu ne aducem la vremea hotărîtă darul cuvenit Domnului în mijlocul copiilor lui Israel?"

8. Moise le-a răspuns: „Așteptați* să văd ce vă poruncește Domnul." * Cap. 27. 5.

9. Și Domnul a vorbit lui Moise, și a zis:

10. „Vorbește copiilor lui Israel, și spune-le: „Dacă cineva dintre voi sau dintre urmașii voștri este necurat din pricina unui mort, sau este într'o călătorie lungă, totuș să prăznuiască Paștele în cinstea Domnului.

11. Și, să le prăznuiască în luna a doua*, în ziua a patrusprezecea, seara[1]; să le mănînce** cu azimi și ierburi amare. * 2 Cron. 30. 2, 15. ** Exod. 12. 8.

12. Să nu lase din* ele nimic pînă a doua zi dimineața, și să nu frîngă** niciun os din ele. Să le prăznuiască după toate† poruncile privitoare la Paște.

* Exod. 12. 10. ** Exod. 12. 46. Ioan 19. 36. † Exod. 12. 43.

13. Dacă cineva nu este necurat, nici nu este în călătorie, și totuș nu prăznuiește Paștele, sufletul acela să fie nimicit* din poporul lui; pentru că n'a adus** darul cuvenit Domnului la vremea hotărîtă, omul acela să-și ia† pedeapsa pentru păcatul lui.

* Fac. 17. 14. Exod. 12. 15. ** Vers. 7. † Cap. 5. 31.

14. Dacă un străin, care locuiește între voi, prăznuiește Paștele Domnului, să

1. Evreește: între cele două seri.

se ţină de legile şi poruncile privitoare la Paşte. Aceeaş* lege să fie între voi, pentru străin ca şi pentru băştinaş." *Exod. 12. 49.

Norul.

15. In ziua* cînd a fost aşezat cortul, norul a acoperit locaşul cortului întîlnirii; şi, de seara** pînă dimineaţa deasupra cortului era ca înfăţişarea unui foc. *Exod. 40. 34. Neem. 9. 12, 19. Ps. 78. 14. ** Exod. 13. 21; 40. 38.

16. Totdeauna era aşa: ziua, norul acoperea cortul, iar noaptea avea înfăţişarea unui foc.

17. Cînd se* ridica norul de pe cort, porneau şi copiii lui Israel; şi acolo unde se oprea norul, tăbărau şi copiii lui Israel. *Exod. 40. 36. Cap. 10. 11, 33, 34. Ps. 80. 1.

18. Copiii lui Israel porneau după porunca Domnului şi tăbărau după porunca Domnului; tăbărau atîta vreme* cît rămînea norul deasupra cortului. *1 Cor. 10. 1.

19. Cînd norul rămînea mai multă vreme deasupra cortului, copiii lui Israel ascultau* de porunca Domnului, şi nu porneau. *Cap. 1. 53; 3. 8.

20. Cînd norul rămînea mai puţine zile deasupra cortului, ei tăbărau după porunca Domnului, şi porneau după porunca Domnului.

21. Dacă norul se oprea de seara pînă dimineaţa, şi se ridica dimineaţa, atunci porneau şi ei. Dacă norul se ridica după o zi şi o noapte, atunci porneau şi ei.

22. Dacă norul se oprea deasupra cortului două zile, sau o lună, sau un an, copiii lui* Israel rămîneau tăbărîţi, şi nu porneau; şi cînd se ridica, porneau şi ei. *Exod. 40. 36, 37.

23. Tăbărau după porunca Domnului, şi porneau după porunca Domnului; ascultau* de porunca Domnului, de porunca Domnului dată prin Moise. *Vers. 19.

Trîmbiţele de argint.

10 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Fă-ţi două trîmbiţe de argint; să le faci de argint bătut. Ele să-ţi slujească pentru chemarea* adunării şi pentru pornirea taberilor. *Isa. 1. 13.

3. Cînd se va suna* cu ele, toată adunarea să se strîngă la tine, la uşa cortului întîlnirii. *Ier. 4. 5. Ioel 2. 15.

4. Cînd se va suna numai cu o trîmbiţă, să se strîngă la tine căpeteniile, mai marii* peste miile lui Israel. *Exod. 18. 21. Cap. 1. 16; 7. 2.

5. Cînd veţi suna cu vîlvă, să pornească ceice tăbărăsc* la răsărit; *Cap. 2. 3.

6. cînd veţi suna a doua oară cu vîlvă, să pornească ceice tăbărăsc* la miază-zi: pentru plecarea lor, să se sune cu vîlvă. [*Cap. 2. 10.

7. Cînd va fi vorba de strîngerea adunării, să sunaţi*, dar să nu** sunaţi cu vîlvă. *Vers. 3. **Ioel 2. 1.

8. Din trîmbiţe* să sune fiii lui Aaron, preoţii. Aceasta să fie o lege vecinică pentru voi şi pentru urmaşii voştri. *Cap. 31. 6. Ios. 6. 4. 1 Cron. 15. 24. 2 Cron. 13. 12.

9. Cînd veţi merge* la război, în ţara voastră, împotriva vrăjmaşului** care va lupta împotriva voastră, să sunaţi cu vîlvă din trîmbiţe, şi Domnul, Dumnezeul vostru, Îşi va aduce aminte† de voi, şi veţi fi izbăviţi de vrăjmaşii voştri. *Cap. 31. 6. Ios. 6. 5. 2 Cron. 13. 14. ** Judc. 2. 18; 4. 3; 6. 9; 10. 8, 12. 1 Sam. 10. 18. Ps. 106. 42. †Fac. 8. 1. Ps. 106. 4.

10. In zilele* voastre de bucurie, la sărbătorile voastre, şi la lunile noi ale voastre, să sunaţi din trîmbiţe, cînd vă veţi aduce arderile de tot şi jertfele de mulţămire; şi ele vor face ca Dumnezeul vostru să-Şi aducă** aminte de voi. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru." *Cap. 29. 1. Lev. 23. 24. 1 Cron. 15. 24. 2 Cron. 5. 12; 7. 6; 29. 26. Ezra. 3. 10. Neem. 12. 35. Ps. 81. 3. ** Vers. 9.

Plecarea din Sinai.

11. In ziua a douăzecea a lunii a doua a anului al doilea, s'a ridicat* norul de pe cortul întîlnirii. *Cap. 9. 17.

12. Şi copiii lui Israel au pornit* din pustia Sinai** după taberile lor. Norul s'a oprit în pustia† Paran. *Exod. 40. 36. Cap. 2. 9, 16, 24, 31. ** Exod. 19. 1. Cap. 1. 1; 9. 5. †Fac. 21. 21. Cap. 12. 16; 13. 3, 26. Deut. 1. 1.

13. Această întîie plecare au făcut-o după porunca* Domnului dată prin Moise. *Vers. 5, 6. Cap. 2. 34.

14. Intăi* a pornit steagul taberii fiilor lui Iuda, împreună cu oştirile lui. Peste oştirea lui Iuda era mai mare Nahşon**, fiul lui Aminadab; *Cap. 2. 3, 9. **Cap. 1. 7.

15. peste oştirea seminţiei fiilor lui Isahar era Netaneel, fiul lui Ţuar;

16. peste oştirea seminţiei fiilor lui Zabulon, era Eliab, fiul lui Helon.

17. Cînd a fost desfăcut cortul*, au

pornit întâi fiii lui Gherşon şi fiii lui Merari, ducînd** cortul.
* Cap. 1. 51. ** Cap. 4. 24, 31; 7. 6, 7, 8.

18. Apoi a pornit steagul* taberii lui Ruben, împreună cu oştirile lui. Peste oştirea lui Ruben era mai mare Eliţur, fiul lui Şedeur; * Cap. 2. 10, 16.

19. peste oştirea seminţiei fiilor lui Simeon, era Şelumiel, fiul lui Ţurişadai;

20. peste oştirea seminţiei fiilor lui Gad era Eliasaf, fiul lui Deuel.

21. Apoi au pornit Chehatiţii, ducînd sfîntul* locaş; pînă la venirea lor ceilalţi întinseseră cortul. * Cap. 4. 4, 15; 7. 9.

22. Apoi a pornit steagul* taberii fiilor lui Efraim, împreună cu oştirile lui. Peste oştirea lui Efraim era mai mare Elişama, fiul lui Amihud;
* Cap. 2. 18, 24.

23. peste oştirea seminţiei fiilor lui Manase era Gamliel, fiul lui Pedahţur;

24. peste oştirea seminţiei fiilor lui Beniamin era Abidan, fiul lui Ghideoni.

25. Apoi a pornit steagul* taberii fiilor lui Dan, împreună cu oştirile lui: ei erau coada tuturor taberilor. Peste oştirea lui Dan era mai mare Ahiezer, fiul lui Amişadai; * Cap. 2. 25, 31. Ios. 6. 9.

26. peste oştirea seminţiei fiilor lui Aşer era Paguiel, fiul lui Ocran;

27. peste oştirea seminţiei fiilor lui Neftali era Ahira, fiul lui Enan.

28. Acesta* a fost şirul în care au pornit copiii lui Israel, după oştirile lor; aşa au plecat. * Cap. 2. 34.

Moise şi socrul său.

29. Moise a zis lui Hobab, fiul lui Reuel*, Madianitul, socrul lui Moise: „Noi plecăm spre locul despre care Domnul a zis: „Eu vi-l** voi da.“ Vino cu noi, şi îţi vom face† bine, căci Domnul†† a făgăduit că va face bine lui Israel.“ * Exod. 2. 18. ** Fac. 12. 7. † Judc. 1. 16; 4. 11. †† Fac. 32. 12. Exod. 3. 8; 6. 7, 8.

30. Hobab i-a răspuns: „Nu pot să merg; ci mă voi duce în ţara mea şi în locul meu de naştere.“

31. Şi Moise a zis: „Nu ne părăsi, te rog; fiindcă tu cunoşti locurile unde putem să tăbărîm în pustie; deci tu să ne fii* călăuză. * Iov. 29. 15.

32. Şi dacă vii cu noi, te vom face să te bucuri de binele*, pe care ni-l va face Domnul.“ * Judc. 1. 16.

33. Ei au plecat dela muntele* Domnului, şi au mers trei zile; chivotul legămîntului Domnului a pornit înaintea lor**, şi a făcut un drum de trei zile, ca să le caute un loc de odihnă.
* Exod. 3. 1. ** Deut. 1. 33. Ios. 3. 3, 4, 6. Ps. 132. 8. Ier. 31. 2. Ezec. 20. 6.

34. Norul* Domnului era deasupra lor în timpul zilei, cînd porneau din tabără. * Exod. 13. 21. Neem. 9. 12, 19.

35. Cînd pornea chivotul, Moise zicea: „Scoală-Te*, Doamne, ca să se împrăştie vrăjmaşii Tăi, şi să fugă dinaintea Feţei Tale cei ce Te urăsc!“
* Ps. 68. 1, 2; 132. 8.

36. Iar cînd îl aşezau, zicea: „Intoarce-Te, Doamne, la zecile de mii ale miilor lui Israel!“

Focul Domnului.

11 1. Poporul* a cîrtit în gura mare împotriva Domnului, zicînd că-i merge rău. Cînd a auzit Domnul, S'a mîniat**. S'a aprins† între ei focul Domnului şi a mistuit o parte din marginea taberii. * Deut. 9. 22. ** Ps. 78. 21. † Lev. 10. 2. Cap. 16. 35. 2 Reg. 1. 12. Ps. 106. 18.

2. Poporul a strigat către Moise. Moise s'a rugat* Domnului, şi focul s'a stins. * Iac. 5. 16.

3. Locului aceluia i-au pus numele Taberea *(Ardere)*, pentrucă se aprinsese focul Domnului printre ei.

Prepeliţele.

4. Adunăturii* de oameni, cari se aflau în mijlocul lui Israel, i-a venit poftă, ba chiar şi copiii lui Israel au început să plîngă, şi să zică: „Cine** ne va da carne să mîncăm?
* Exod. 12. 38. ** Ps. 78. 18; 106. 14. 1 Cor. 10. 6.

5. Ne aducem* aminte de peştii pe cari-i mîncam în Egipt, şi cari nu ne costau nimic, de castraveţi, de pepeni, de praji, de ceapă şi de usturoi.
* Exod. 10. 3.

6. Acum ni s'a uscat* sufletul: nu mai este nimic! Ochii noştri nu văd decît mana aceasta.“ * Cap. 21. 5.

7. Mana* semăna cu grăuntele de coriandru, şi la vedere era ca bedeliumul**. * Exod. 16. 14, 31. ** Fac. 2. 12.

8. Poporul se risipea şi o strîngea, o măcina la rîşniţă, sau o pisa într'o piuă; o fierbea în oală, şi făcea turte din ea. Mana avea gustul* unei turte făcute cu untdelemn. * Exod. 16. 31.

9. Cînd cădea roua* noaptea în tabără, cădea şi mana. * Exod. 16. 13, 14.

10. Moise a auzit pe popor plîngînd, fiecare în familia lui şi la uşa cortului

lui. Mînia* Domnului s'a aprins cu tărie. Moise s'a întristat, * Ps. 78. 21.

11. şi a zis* Domnului: „Pentru ce mîhneşti Tu pe robul Tău, şi pentru ce n'am căpătat eu trecere înaintea Ta, de ai pus peste mine sarcina acestui popor întreg? * Deut. 1. 12.

12. Oare eu am zămislit pe poporul acesta? Oare eu l-am născut, ca să-mi zici: „Poartă-l* la sînul tău, cum poartă doica** pe copil," pînă în ţara pe care ai jurat† părinţilor lui că i-o vei da? * Isa. 40. 11. ** Isa. 49. 23. 1 Tes. 2. 7. † Fac. 26. 3; 50. 24. Exod. 13. 5.

13. De unde* să iau carne, ca să dau la tot poporul acesta? Căci ei plîng la mine, zicînd: „Dă-ne carne ca să mîncăm!" * Mat. 15. 33. Marc. 8. 4.

14. Eu* singur nu pot să port pe tot poporul acesta, căci este prea greu pentru mine. * Exod. 18. 18.

15. Decît să Te porţi aşa cu mine, mai bine omoară-mă*, Te rog, dacă mai am vreo trecere înaintea Ta, ca să nu-mi mai văd** nenorocirea."

* 1 Reg. 19. 4. Iona 4. 3. ** Tef. 3. 15.

16. Domnul a zis lui Moise: „Adună la Mine şaptezeci* de bărbaţi, dintre bătrînii lui Israel, din cei pe cari-i cunoşti ca bătrîni ai poporului şi cu putere** asupra lor; adu-i la cortul întîlnirii, şi să se înfăţişeze acolo împreună cu tine. * Exod. 24. 1, 9. ** Deut. 16. 18.

17. Eu* Mă voi pogorî, şi îţi voi vorbi acolo; voi lua din duhul** care este peste tine, şi-l voi pune peste ei ca să poarte împreună cu tine sarcina poporului, şi să n'o porţi tu singur. * Vers. 25. Fac. 11. 5; 18. 21. Exod. 19. 20. ** 1 Sam. 10. 6. 2 Reg. 2. 15. Neem. 9. 20. Isa. 44. 3. Ioel 2. 28.

18. Să spui poporului: „Sfinţiţi-vă* pentru mîne, şi aveţi să mîncaţi carne, fiindcă aţi plîns în** auzul Domnului, şi aţi zis: „Cine ne va da carne să mîncăm? Căci noi† o duceam bine în Egipt!" Domnul vă va da carne, şi veţi mînca.

* Exod. 19. 10. ** Exod. 16. 7. † Vers. 5. Fapt. 7. 39.

19. Aveţi să mîncaţi carne, nu o zi, nici două zile, nici cinci zile, nici zece zile, nici două zeci de zile,

20. ci o lună* întreagă, pînă vă va ieşi pe nări, şi vă veţi scîrbi de ea, pentrucă n'aţi ascultat de Domnul care este în mijlocul vostru, şi pentrucă aţi plîns înaintea Lui, zicînd: „Pentruce** am ieşit noi oare din Egipt?"

* Ps. 78. 29; 106. 15. ** Cap. 21. 5.

21. Moise a zis: „Şase sute de mii de oameni cari merg pe jos alcătuiesc poporul în mijlocul* căruia sînt eu, şi Tu zici: „Le voi da carne, şi vor mînca o lună întreagă!"

* Fac. 12. 2. Exod. 12. 37; 38. 26. Cap. 1. 46.

22. Putem tăia* oare atîtea oi şi atîţia boi, ca să le ajungă? Sau nu cumva avem să prindem toţi peştii mării, ca să le ajungă?"

* 2 Reg. 7. 2. Mat. 15. 33. Marc. 8. 4. Ioan 6, 7, 9.

23. Domnul a răspuns lui Moise: „Nu cumva* s'a scurtat oare mîna Domnului? Vei vedea acum dacă ceeace ţi-am spus se va** întîmpla sau nu."

* Isa. 50. 2; 59. 1. ** Cap. 23. 19. Ezec. 12: 25; 24. 14.

24. Moise a ieşit, şi a spus poporului cuvintele Domnului. A adunat* şaptezeci de bărbaţi din bătrînii poporului, şi i-a pus în jurul cortului. * Vers. 16.

25. Domnul S'a pogorît* în nor, şi a vorbit lui Moise; a luat din duhul care era peste el, şi l-a pus peste cei şaptezeci de bătrîni. Şi de îndată ce duhul s'a aşezat** peste ei, au început să prooroacească†; dar după aceea n'au mai proorocit. * Vers. 17. Cap. 12. 5. ** 2 Reg. 2. 15. † 1 Sam. 10. 5, 6, 10; 19. 20, 21, 23. Ioel 2. 28. Fapt. 2. 17, 18. 1 Cor. 14. 1, etc.

26. Doi oameni, unul numit Eldad, şi altul Medad, rămăseseră în tabără, şi duhul s'a aşezat şi peste ei; căci erau dintre cei scrişi, măcar că nu* se duseseră la cort. Şi au început să prooroocească şi ei în tabără.

* 1 Sam. 20. 26. Ier. 36. 5.

27. Un tînăr a alergat şi a dat de ştire lui Moise, zicînd: „Eldad şi Medad proorocesc în tabără."

28. Şi Iosua, fiul lui Nun, care slujea lui Moise din tinereţa lui, a luat cuvîntul, şi a zis: „Domnule Moise*, opreşte-i." * Marc. 9. 38. Luc. 9. 49. Ioan. 3. 26.

29. Moise i-a răspuns: „Eşti gelos pentru mine? Să dea Dumnezeu* ca tot poporul Domnului să fie alcătuit din prooroci, şi Domnul să-Şi pună Duhul Lui peste ei!" * 1 Cor. 14. 5.

30. Apoi Moise s'a întors în tabără, el şi bătrînii lui Israel.

31. Domnul a făcut să sufle de peste mare un vînt*, care a adus prepeliţe, şi le-a răspîndit peste tabără cale cam de o zi într'o parte şi cale cam de o zi de cealaltă parte în jurul taberii. Aveau o înălţime de aproape doi coţi dela faţa pămîntului. * Exod. 16. 13. Ps. 78. 26, 27, 28; 105. 40.

32. In tot timpul zilei aceleia şi toată noaptea, şi toată ziua următoare, poporul s'a sculat şi a strîns prepeliţe;

cel ce strînsese cel mai puţin avea zece omeri. Ei şi le-au întins în jurul taberii.

33. Pe cînd carnea* era încă în dinţii lor, fără să fie mestecată, Domnul S'a aprins de mînie împotriva poporului; şi Domnul a lovit poporul cu o urgie foarte mare. * Ps. 78. 30, 31.

34. Au pus locului aceluia numele Chibrot-Hataava *(Mormintele lăcomiei)*, pentrucă acolo au îngropat pe poporul apucat de poftă.

35. Dela Chibrot-Hataava, poporul a plecat* la Haţerot, şi s'a oprit la Haţerot. * Cap. 33. 17.

Lepra Mariei.

12 1. Maria şi Aaron au vorbit împotriva lui Moise din pricina femeii etiopiane* pe care o luase el de nevastă; căci luase o femeie etiopiană. * Exod. 2. 21.

2. Şi au zis: „Oare numai prin Moise vorbeşte Domnul? Nu vorbeşte oare* şi prin noi?“ Şi Domnul** a auzit-o. * Exod. 15. 20. Mic. 6. 4. ** Fac. 29. 33. Cap. 11. 1. 2 Reg. 19. 4. Isa 37. 4. Ezec. 35. 12, 13.

3. Moise însă era un om foarte blînd, mai blînd decît orice om de pe faţa pămîntului.

4. Deodată Domnul* a zis lui Moise, lui Aaron şi Mariei: „Duceţi-vă, cîteşi trei la cortul întîlnirii.“ Şi s'au dus cîteşi trei. * Ps. 76. 9.

5. Domnul S'a pogorît* în stîlpul de nor, şi a stătut la uşa cortului. A chemat pe Aaron şi pe Maria, şi ei s'au apropiat amîndoi. * Cap. 11. 25; 16. 19.

6. Şi a zis: „Ascultaţi bine ce vă spun! Cînd va fi printre voi un prooroc, Eu, Domnul, Mă voi descoperi lui într'o vedenie* sau îi voi vorbi într'un** vis. * Fac. 15. 1; 46. 2. Iov. 33. 15. Ezec. 1. 1. Dan. 8. 2; 10. 8, 16, 17. Luc. 1. 11, 22. Fapt. 10. 11, 17; 22. 17, 18. ** Fac. 31. 10, 11. 1 Reg. 3. 5. Mat. 1. 20.

7. Nu* tot aşa este însă cu robul Meu Moise. El este** credincios în toată casa† Mea. * Ps. 105. 26. ** Evr. 3. 2, 5. † 1 Tim. 3. 15.

8. Eu îi vorbesc gură către* gură, Mă descopăr lui nu** prin lucruri grele de înţeles, ci el vede chipul† Domnului. Cum de†† nu v'aţi temut deci să vorbiţi împotriva robului Meu, împotriva lui Moise?“ * Exod. 33. 11. Deut. 34. 10. ** 1 Cor. 13. 12. † Exod. 33. 19. †† 2 Pet. 2. 10. Iuda 8.

9. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lor. Şi a plecat.

10. Norul s'a depărtat de pe cort. Şi iată că Maria* era plină de** lepră, albă ca zăpada. Aaron s'a întors spre Maria; şi iată că ea avea lepră. * Deut. 24. 9. ** 2 Reg. 5. 27; 15. 5. 2 Cron. 26. 19, 20.

11. Atunci Aaron a zis lui Moise: „Ah, domnul meu, nu ne face să purtăm pedeapsa* păcatului pe care l-am făcut ca nişte nechibzuiţi, şi de care ne-am făcut vinovaţi!“ * 2 Sam. 19. 19; 24. 10. Prov. 30. 32.

12. Să nu fie Maria ca un copii născut* mort, a cărui carne este pe jumătate putredă cînd iese din pîntecele mamei lui“! * Ps. 88. 4.

13. Moise a strigat către Domnul, zicînd: „Dumnezeule, Te rog, vindecă-o!“

14. Şi Domnul a zis lui Moise: „Dacă* ar fi scuipat-o tatăl ei în obraz, n'ar fi fost ea oare de ocară timp de şapte zile? Să fie închisă** deci şapte zile afară din tabără; după aceea, să fie primită în tabără.“ * Evr. 12. 9. ** Lev. 13. 46. Cap. 5. 2, 3.

15. Maria* a fost închisă şapte zile afară din tabără. Şi poporul n'a pornit, pănă ce a intrat din nou Maria în tabără. * Deut. 24. 9. 2 Cron. 26. 20, 21.

16. După aceea, poporul a plecat din Haţerot*, şi a tăbărît în pustia Paran. * Cap. 11. 35; 33. 18.

Cele douăsprezece iscoade trimese în Canaan.

13 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Trimete* nişte oameni să iscodească ţara Canaanului, pe care o dau copiilor lui Israel. Să trimeţi cîte un om pentru fiecare din seminţiile părinţilor lor, toţi să fie dintre fruntaşii lor.“ * Cap. 32. 8. Deut. 1. 22.

3. Moise i-a trimes din pustia* Paran, după porunca Domnului; toţi oamenii aceştia erau căpetenii ale copiilor lui Israel. * Cap. 12. 16; 32. 8. Deut. 1. 19; 9. 23.

4. Iată numele lor: pentru seminţia lui Ruben: Şamua, fiul lui Zacur;

5. pentru seminţia lui Simeon: Şafat, fiul lui Hori;

6. pentru seminţia lui Iuda*: Caleb**, fiul lui Iefune; * Cap. 34. 19. 1 Cron. 4. 15. ** Vers. 30. Cap. 14. 6, 30. Ios. 14. 6, 7, 13, 14. Judc. 1. 12.

7. pentru seminţia lui Isahar: Igual, fiul lui Iosif;

8. pentru seminţia lui Efraim: Hosea*, fiul lui Nun; * Vers. 16.

9. pentru seminţia lui Beniamin: Palti, fiul lui Rafu;

10. pentru seminţia lui Zabulon: Gadiel, fiul lui Sodi;
11. pentru seminţia lui Iosif, seminţia lui Manase: Gadi, fiul lui Susi;
12. pentru seminţia lui Dan: Amiel, fiul lui Ghemali;
13. pentru seminţia lui Aşer: Setur, fiul lui Micael;
14. pentru seminţia lui Neftali: Nahbi, fiul lui Vofsi;
15. pentru seminţia lui Gad: Gheuel, fiul lui Machi.
16. Acestea sînt numele bărbaţilor, pe cari i-a trimes Moise să iscodească ţara. Lui Hosea, fiul lui Nun, Moise i-a pus numele Iosua.
17. Moise i-a trimes să iscodească ţara Canaanului. El le-a zis: „Mergeţi de aici spre miazăzi*, şi apoi să vă suiţi** pe munte.
*Vers. 21. **Fac. 14. 10. Judc. 1. 9, 19.
18. Vedeţi ţara, vedeţi cum este ea, cum este poporul care o locuieşte, dacă este tare sau slab, dacă este mic sau mare la număr;
19. vedeţi cum este ţara în care locuieşte: dacă este bună sau rea; cum sînt cetăţile în cari locuieşte: dacă sînt deschise sau întărite;
20. cum este pămîntul: dacă este gras* sau sterp, dacă sînt sau nu copaci pe el. Fiţi** cu inimă, şi luaţi cu voi roade din ţară.“ Era pe vremea cînd încep să se coacă strugurii.
*Neem. 9. 25, 35. Ezec. 34. 14. **Deut. 31. 6, 7, 23.
21. Ei s'au suit, şi au iscodit ţara, dela pustia* Ţin pînă la Rehob**, pe drumul care duce la Hamat.
*Cap. 34. 8. Ios. 15. 1. **Ios. 19. 28.
22. S'au suit pe la miazăzi, şi au mers pînă la Hebron, unde se aflau Ahiman*, Şeşai şi Talmai, copiii lui Anac**. Hebronul† fusese zidit cu şapte ani înainte de cetatea Ţoan†† din Egipt. *Ios. 11. 21, 22; 15. 13, 14. Judc. 1. 10. **Vers. 33. †Ios. 21. 11. ††Ps. 78. 12. Isa. 19. 11; 30. 4.
23. Au ajuns* pînă la valea Eşcol; acolo au tăiat o ramură de viţă cu un strugur, şi l-au dus cîte doi cu ajutorul unei prăjini, au luat şi rodii şi smochine. *Deut. 1. 24, 25.
24. Locul acela l-au numit valea Eşcol *(Strugure)*, din pricina strugurelui pe care l-au tăiat de acolo copiii lui Israel.
25. S'au întors dela iscodirea ţării după patruzeci de zile împlinite,
26. Au plecat şi au ajuns la Moise şi la Aaron, şi la toată adunarea copiilor lui Israel, la Cades*, în pustia** Paran. Le-au adus ştiri, lor şi întregei adunări, şi le-au arătat roadele ţării.
*Vers. 3. **Cap. 20. 1, 16; 32. 8; 33. 36. Deut. 1. 19. Ios. 14. 6.
27. Iată ce au istorisit lui Moise: „Ne-am dus în ţara în care ne-ai trimes. Cu adevărat, este o ţară în care curge lapte* şi miere, şi iată-i** roadele. *Exod. 3. 8; 33. 3. **Deut. 1. 25.
28. Dar poporul* care locuieşte în ţara aceasta este puternic, cetăţile sînt întărite şi foarte mari. Ba încă am văzut acolo şi pe fiii** lui Anac.
*Deut. 1. 28; 9. 1, 2. **Vers. 33.
29. Amaleciţii* locuiesc ţinutul dela miază-zi; Iebusiţii şi Amoriţii locuiesc muntele; şi Cananiţii şi Hetiţii locuiesc lîngă mare şi dealungul Iordanului.“ *Exod. 17. 8. Cap. 14. 43. Judc. 6. 3. 1 Sam. 14. 48; 15. 3, etc.
30. Caleb* a potolit poporul, care cîrtea împotriva lui Moise. El a zis: „Haidem să ne suim, şi să punem mîna pe ţară, căci vom fi biruitori!“
*Cap. 14. 6, 24. Ios. 14. 7.
31. Dar* bărbaţii cari fuseseră împreună cu el au zis: „Nu putem să ne suim împotriva poporului acestuia, căci este mai tare decît noi.“
*Cap. 32. 9. Deut. 1. 28. Ios. 14. 8.
32. Şi au înegrit* înaintea copiilor lui Israel ţara pe care o iscodiseră. Ei au zis: „Ţara pe care am străbătut-o, ca s'o iscodim, este o ţară care mănîncă pe locuitorii ei; toţi aceia** pe cari i-am văzut acolo sînt oameni de statură înaltă. *Cap. 14. 36, 37. **Amos. 2. 9.
33. Apoi am mai văzut în ea pe uriaşi, pe copiii lui Anac*, cari se trag din neamul uriaşilor: înaintea noastră şi faţă** de ei parcă eram nişte lăcuste†.“ *Deut. 1. 28; 2. 10; 9. 2. **Isa. 40. 22. †1 Sam. 17. 42.

Patruzeci de ani în pustie.

14 1. Toată adunarea a ridicat glasul şi a început să ţipe. Şi poporul* a plîns în noaptea aceea. *Cap. 11. 4.
2. Toţi copiii* lui Israel au cîrtit împotriva lui Moise şi Aaron, şi toată adunarea le-a zis: „De** ce n'om fi murit noi în ţara Egiptului, sau de ce n'om fi murit în pustia aceasta?
*Exod. 16. 2; 17. 3. Cap. 16. 41. Ps. 106. 25. †Vers. 28, 29.
3. Pentruce ne duce Domnul în ţara aceasta, în care vom cădea ucişi de sabie, iar nevestele noastre şi copilaşii noştri vor fi de jaf? Nu este oare mai bine să ne întoarcem în Egipt?“

4. Şi au zis unul altuia: „Să* ne alegem o căpetenie, şi să ne** întoarcem în Egipt.“ * Neem. 9. 17. ** Deut. 17. 16. Fapt. 7. 39.

5. Moise* şi Aaron au căzut cu faţa la pămînt, în faţa întregei adunări a copiilor lui Israel care era strînsă la o laltă. * Cap. 16. 4, 22.

6. Şi, dintre cei ce iscodiseră ţara, Iosua*, fiul lui Nun, şi Caleb, fiul lui Iefune, şi-au rupt hainele,

* Vers. 24, 30, 38. Cap. 13. 6, 8.

7. şi au vorbit astfel întregei adunări a copiilor lui Israel: „Ţara pe* care am străbătut-o noi ca s'o iscodim, este o ţară foarte bună, minunată.

* Cap. 13. 27. Deut. 1. 25.

8. Dacă Domnul* va fi binevoitor cu noi, ne va duce în ţara aceasta, şi ne-o va da: este o ţară** în care curge lapte şi miere. * Deut. 10. 15. 2 Sam. 15. 25, 26; 22. 20. 1 Reg. 10. 9. Ps. 22. 8; 147. 10, 11. Isa. 62. 4. ** Cap. 13. 27.

9. Numai, nu vă* răzvrătiţi împotriva Domnului, şi nu** vă temeţi de oamenii din ţara aceea, căci îi vom mînca†. Ei nu mai au niciun sprijin: Domnul†† este cu noi, nu vă temeţi de ei!“ * Deut. 9. 7, 23, 24. ** Deut. 7. 18; 20. 3. † Cap. 24. 8. †† Fac. 48. 21. Exod. 33. 16. Deut. 20. 1, 3, 4; 31. 6, 8. Ios. 1. 5. Judc. 1. 22. 2 Cron. 13. 12; 15. 2; 20. 17; 32. 8. Ps. 46. 7, 11. Isa. 41. 10. Amos. 5. 14. Zah. 8. 23.

10. Toată* adunarea vorbea să-i ucidă cu pietre, cînd slava** Domnului s'a arătat peste cortul întîlnirii, înaintea tuturor copiilor lui Israel.

* Exod. 17. 4. ** Exod. 16. 10; 24. 16, 17; 40. 34. Lev. 9. 23. Cap. 16. 19, 42; 20. 6.

11. Şi Domnul a zis lui Moise: „Pînă* cînd Mă va nesocoti poporul acesta? Pînă cînd nu** va crede el în Mine, cu toate minunile pe cari le fac în mijlocul lui? * Vers. 23. Deut. 9. 7, 8, 22. Ps. 95. 8. Ebr. 3. 8, 16. ** Deut. 1. 32; 9. 23. Ps. 78. 22, 32, 42; 106. 24. Ioan. 12. 37. Evr. 3. 18.

12. De aceea, îl voi lovi cu ciumă, şi-l voi nimici, dar pe tine* te voi face un neam mai mare şi mai puternic decît el.“ * Exod. 32. 10.

13. Moise* a zis Domnului: „Egiptenii vor auzi lucrul acesta, ei, din mijlocul cărora ai scos pe poporul acesta prin puterea Ta. * Exod. 32. 12. Ps. 106. 23. Deut. 9. 26, 27, 28; 32. 27. Ezec. 20. 9, 14.

14. Şi vor spune locuitorilor ţăriiaceleia. Ei ştiau* că Tu, Domnul, eşti în mijlocul poporului acestuia; că Te arătai în chip văzut, Tu, Domnul; că norul** Tău stă peste el; că Tu mergi înaintea lui ziua într'un stîlp de nor, şi noaptea într'un stîlp de foc.

* Exod. 15. 14. Ios. 2. 9, 10; 5. 1. ** Exod. 13. 21; 40. 38. Cap. 10. 34. Neem. 9. 12. Ps. 78. 14; 105. 39.

15. Dacă omori pe poporul acesta ca pe un singur om, neamurile, cari au auzit vorbindu-se de Tine, vor zice:

16. „Domnul n'avea* putere să ducă pe poporul acesta în ţara pe care jurase că i-o va da: de aceea l-a omorît în pustie!“ * Deut. 9. 28. Ios. 7. 9.

17. Acum, să se arate puterea Domnului în mărimea ei, cum ai spus cînd ai zis:

18. „Domnul este încet* la mînie şi bogat în bunătate, iartă fărădelegea şi răsvrătirea; dar nu ţine pe cel vinovat drept nevinovat, şi pedepseşte** fărădelegea părinţilor în copii pînă la al treilea şi la al patrulea neam.

* Exod. 34. 6, 7. Ps. 103. 8; 145. 8. Iona 4. 2. ** Exod. 20. 5; 34. 7.

19. Iartă* dar fărădelegea poporului acestuia**, după† mărimea îndurării Tale, cum ai iertat poporului acestuia din Egipt pînă aici.“

* Exod. 34. 9. ** Ps. 106. 45. † Ps. 78. 38.

20. Şi Domnul a zis: „Iert cum ai* cerut. * Ps. 106. 23. Iac. 5. 16. 1 Ioan. 5. 14, 15, 16.

21. Dar cît este de adevărat că Eu sînt viu şi că slava Domnului va umplea tot* pămîntul, * Ps. 72. 19.

22. atît este de adevărat că toţi* ceice au văzut cu ochii lor slava Mea, şi minunile pe cari le-am făcut în Egipt şi în pustie, şi totuş M'au ispitit de zece** ori acum, şi n'au ascultat glasul Meu, * Deut. 1. 35. Ps. 95. 11; 106. 26. Evr. 3. 17, 18. ** Fac. 31. 7.

23. toţi aceia* nu vor vedea ţara pe care am jurat părinţilor lor că le-o voi da, şi anume, toţi cei ce M'au nesocotit, n'o vor vedea. * Cap. 32. 11. Ezec. 20. 15

24. Iar pentrucă robul Meu Caleb* a fost însufleţit de un alt duh, şi a urmat în** totul calea Mea, îl voi face să intre în ţara în care s'a dus, şi urmaşii lui o vor stăpîni.

* Deut. 1. 36. Ios. 14. 6, 8, 9, 14. ** Cap. 32. 12.

25. Amaleciţii şi Canaaniţii locuiesc valea aceasta: deci mîne, întoarceţi-vă, şi plecaţi* în pustie, pe calea care duce spre Marea Roşie.“ * Deut. 1. 40.

26. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:

27. „Pînă cînd* voi lăsa această rea adunare să cîrtească împotriva Mea? Am auzit cîrtirile** copiilor lui Israel, cari cîrteau împotriva Mea.

* Vers. 11. Exod. 16. 28. Mat. 17. 17. ** Exod. 16. 12.

28. Spune-le: „Pe* viaţa Mea!“ zice Domnul, „că vă voi face întocmai**

cum aţi vorbit în auzul urechilor Mele. * Vers. 23. Cap. 26. 65; 32. 11. Deut. 1. 35. Evr. 3. 17. ** Vers. 2.

29. Trupurile voastre moarte vor cădea în pustia aceasta. Voi toţi*, a căror numărătoare s'a făcut, numărîndu-vă dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, şi cari aţi cîrtit împotriva Mea,
* Cap. 1. 45; 26. 64.

30. nu veţi intra în ţara pe care jurasem că vă voi da-o s'o locuiţi, afară* de Caleb, fiul lui Iefune, şi Iosua, fiul lui Nun. * Vers. 38. Cap. 26. 65; 32. 12. Deut. 1. 36, 38.

31. Pe* copilaşii voştri însă, despre cari aţi zis că vor fi de jaf, îi voi face să intre în ea, ca să cunoască ţara pe care aţi** nesocotit-o voi.
* Deut. 1. 39. ** Ps. 106. 24.

32. Iar cît despre voi, trupurile* voastre moarte vor cădea în pustie.
* 1 Cor. 10. 5. Evr. 3. 17.

33. Şi copiii voştri vor rătăci* patruzeci** de ani în pustie, şi vor ispăşi† astfel păcatele voastre, pînă ce toate trupurile voastre moarte vor cădea în pustie.
* Cap. 32. 13. Ps. 107. 40. ** Deut. 2. 14. † Ezec. 23. 35.

34. După cum* în patruzeci de zile** aţi iscodit ţara, tot aşa, patruzeci de ani veţi purta pedeapsa fărădelegilor voastre; adică un an de fiecare zi: şi veţi şti atunci ce înseamnă să-Mi trag Eu mîna de la voi.
* Cap. 13. 25. ** Ps. 95. 10. Ezec. 4. 6.

35. Eu*, Domnul, am vorbit! In adevăr, aşa voi face acestei rele** adunări, care s'a unit împotriva Mea; vor fi nimiciţi în pustia aceasta şi în ea vor muri."
* Cap. 23. 19. ** Vers. 27, 29. Cap. 26. 65. 1 Cor. 10. 5.

36. Bărbaţii* pe cari îi trimesese Moise să iscodească ţara, şi cari, la întoarcerea lor, făcuseră ca toată adunarea să cîrtească împotriva lui, înegrind ţara; * Cap. 13. 31, 32.

37. oamenii aceştia, cari înegriseră ţara, au murit* acolo înaintea Domnului, loviţi de o moarte năpraznică.
* 1 Cor. 10. 10. Evr. 3. 17. Iuda 5.

38. Numai Iosua, fiul* lui Nun, şi Caleb, fiul lui Iefune, au rămas cu viaţă dintre oamenii aceia cari se duseseră să iscodească ţara.
* Cap. 26. 65. Ios. 14. 6, 10.

Neascultarea poporului pedepsit.

39. Moise a spus aceste lucruri tuturor copiilor lui Israel; şi poporul a fost într'o mare* jale. * Exod. 33. 4.

40. S'au sculat dis de dimineaţă a doua zi, şi s'au suit pe vîrful muntelui, zicînd: „Iată-ne*! sîntem gata să ne suim în locul de care a vorbit Domnul, căci am păcătuit." * Deut. 1. 41.

41. Moise a zis: „Pentruce călcaţi porunca* Domnului? Nu veţi izbuti.
* Vers. 25. 2 Cron. 24. 20.

42. Nu vă suiţi*, căci Domnul nu este în mijlocul vostru! Nu căutaţi să fiţi bătuţi de vrăjmaşii voştri. * Deut. 1. 42.

43. Căci Amaleciţii şi Cananiţii sînt înaintea voastră, şi veţi cădea ucişi de sabie; odată ce v'aţi abătut* de la Domnul, Domnul nu va fi cu voi."
* 2 Cron. 15. 2.

44. Ei s'au îndărătnicit* şi s'au suit pe vîrful muntelui; dar chivotul legămîntului şi Moise n'au ieşit din mijlocul taberii. * Deut. 1. 43.

45. Atunci* s'au pogorît Amaleciţii şi Cananiţii, cari locuiau pe muntele acela, i-au bătut, şi i-au tăiat în bucăţi pînă la** Horma.
* Vers. 43. Deut. 1. 44. ** Cap. 21. 3. Judc. 1. 17.

Legi asupra jertfelor.

15 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte* copiilor lui Israel, şi spune-le:

„Cînd veţi intra în ţara pe care v'o dau ca să vă aşezaţi locuinţele în ea,
* Vers. 18. Lev. 23. 10. Deut. 7. 1.

3. şi* veţi aduce Domnului o jertfă mistuită de foc, fie o ardere de tot, fie o jertfă adusă pentru împlinirea** unei juruinţe sau ca dar de bunăvoie, sau la sărbătorile voastre†, ca să faceţi din cirezile sau turmele voastre un miros†† plăcut Domnului, —
* Lev. 12. 8. ** Lev. 7. 16; 22. 18, 21. † Lev. 23. 8, 12, 36. Cap. 28. 19, 27; 29. 2, 8, 13. Deut. 16. 10. †† Fac. 8. 21. Exod. 29. 18.

4. cel* ce îşi va aduce darul său Domnului să aducă Domnului ca** dar de mîncare a zecea parte† dintr'o efă de floare de făină frămîntată într'un sfert de hin de untdelemn; * Lev. 2. 1; 6. 14. ** Exod. 29. 40. Lev. 23. 13. † Lev. 14. 10. Cap. 28. 5.

5. iar* vin pentru jertfa de băutură la arderea de tot sau la jertfă, să aducă un sfert de hin de fiecare miel.
* Cap. 28. 7, 14.

6. Pentru un berbece*, să aduci ca dar de mîncare două zecimi de efă din floarea făinii frămîntată într'o treime de hin de untdelemn, * Cap. 28. 12, 14.

7. şi să faci o jertfă de băutură de o treime de hin de vin, ca dar de mîncare de un miros plăcut Domnului.

8. Dacă aduci un viţel, fie ca ardere de tot, fie ca jertfă pentru împlinirea unei juruinţe, sau ca jertfă de mulţămire* Domnului, * Lev. 7. 11.

9. să* aduci ca dar de mîncare, împreună cu viţelul, trei zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată într'o jumătate de hin de untdelemn, * Cap. 28. 12, 14.

10. şi să faci o jertfă de băutură de o jumătate de hin de vin: aceasta este o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului.

11. Aşa să se facă pentru fiecare bou, pentru fiecare berbece, pentru fiecare miel sau ied.

12. După numărul vitelor, aşa să faceţi pentru fiecare, după numărul lor.

13. Aşa* să facă lucrurile acestea orice băştinaş, cînd va aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. * Exod. 12. 49. Cap. 9. 14. Vers. 29.

14. Dacă un străin care locuieşte la voi, sau care se va găsi în viitor în mijlocul vostru, aduce o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului, s'o aducă în acelaş fel ca voi.

15. Să fie o singură lege pentru toată adunarea, atît pentru voi cît şi pentru străinul care locuieşte în mijlocul vostru; aceasta să fie o lege necurmată printre urmaşii voştri: cu străinul să fie ca şi cu voi, înaintea Domnului.

16. O singură lege şi o singură poruncă să fie atît pentru voi cît şi pentru străinul care locuieşte printre voi."

Pîrga plămădelii.

17. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

18. „Vorbeşte* copiilor lui Israel, şi spune-le:

„Cînd veţi intra în ţara în care vă voi duce, * Vers. 2. Deut. 26. 1.

19. şi cînd veţi mînca pîne* din ţara aceea, să luaţi întîi un dar ridicat pentru Domnul. * Ios. 5. 11, 12.

20. Ca dar ridicat să aduceţi o turtă din pîrga* plămădelii voastre; s'o aduceţi cum aduceţi darul** care se ia întîi din arie. * Deut. 26. 2, 10. Prov. 3. 9, 10. ** Lev. 2. 14; 23. 10, 16.

21. Din pîrga plămădelii voastre să luaţi întîi un dar ridicat pentru Domnul din neam în neam.

Păcatele fără voie.

22. Dacă* păcătuiţi fără voie, şi nu păziţi toate poruncile pe cari le-a făcut cunoscut lui Moise Domnul, * Lev. 4. 2.

23. tot ce v'a poruncit Domnul prin Moise, din ziua cînd a dat Domnul porunci şi mai tîrziu din neam în neam;

24. dacă* păcatul a fost făcut fără voie, şi fără să ştie adunarea, toată adunarea să aducă un viţel ca ardere de tot de un miros plăcut Domnului, împreună cu darul** său de mîncare şi cu jertfa sa de băutură, după rînduielile aşezate; să mai aducă şi un ţap† ca jertfă de ispăşire. * Lev. 4. 13. ** Vers. 8, 9, 10. † Lev. 4. 23. Cap. 28. 15. Ezra. 6. 17; 8. 35.

25. Preotul* să facă ispăşire pentru toată adunarea copiilor lui Israel şi li se va ierta; căci au păcătuit fără voie, şi şi-au adus darul lor, o jertfă mistuită de foc în cinstea Domnului şi o jertfă de ispăşire înaintea Domnului, pentru păcatul pe care l-au săvîrşit fără voie. * Lev. 4. 20.

26. Se va ierta întregei adunări a copiilor lui Israel, şi străinului care locuieşte în mijlocul lor, căci tot poporul a păcătuit fără voie.

27. Dacă* unul singur a păcătuit fără voie, să aducă o capră de un an ca jertfă pentru păcat. * Lev. 4. 27, 28.

28. Preotul* să facă ispăşire pentru cel ce a păcătuit fără voie înaintea Domnului; cînd va face ispăşire pentru el, i se va ierta. * Lev. 4. 35.

29. Atît pentru băştinaşul dintre copiii lui Israel, cît şi pentru străinul care locuieşte în mijlocul lor, să fie aceeaş lege*, cînd va păcătui fără voie. * Vers. 15.

30. Dar* dacă cineva, fie băştinaş fie străin, păcătuieşte cu voie, huleşte pe Domnul: acela va fi nimicit din mijlocul poporului său, * Deut. 17. 12. Ps. 19. 13. Evr. 10. 26. 2 Pet. 2. 10.

31. căci a nesocotit* cuvîntul Domnului, şi a călcat porunca Lui; va fi nimicit şi îşi va lua astfel pedeapsa** pentru nelegiuirea lui. * 2 Sam. 12. 9. Prov. 13. 13. ** Lev. 5. 1. Ezec. 18. 20.

Pedepsirea omului pentru călcarea Sabatului.

32. Cînd erau copiii lui Israel în pustie, au găsit* pe un om strîngînd lemne în ziua Sabatului. * Exod. 31. 14, 15; 35. 2, 3.

33. Cei ce-l găsiseră strîngînd lemne, l-au adus la Moise, la Aaron şi la toată adunarea.

34. L-au aruncat în temniţă*, căci nu se spusese ce trebuiau să-i facă. * Lev. 24. 12.

35. Domnul a zis lui Moise: „Omul acesta* să fie pedepsit cu moartea, toată adunarea** să-l ucidă cu pietre afară din tabără.“ *Exod. 31. 14, 15. **Lev. 24. 14. 1 Reg. 21. 13. Fapt. 7. 58.

36. Toată adunarea l-a scos afară din tabără şi l-a ucis cu pietre; şi a murit, cum poruncise lui Moise Domnul.

Ciucurii dela veşminte.

37. Domnul a zis lui Moise:

38. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le să-şi facă*, din neam în neam, un ciucure la colţurile veşmintelor lor, şi să pună un fir albastru peste ciucurele acesta din colţurile veşmintelor. *Deut. 22. 12. Mat. 23. 5.

39. Cînd veţi avea ciucurele acesta, să vă uitaţi la el, şi să vă aduceţi aminte de toate poruncile Domnului, ca să le împliniţi şi să nu urmaţi* după poftele inimilor voastre şi după poftele ochilor voştri, ca să vă lăsaţi tîrîţi** la curvie. *Deut. 29. 19. Iov. 31. 7. Ier. 9. 14. Ezec. 6. 9. **Ps. 73. 27; 106. 39. Iac. 4. 4.

40. Să vă aduceţi astfel aminte de poruncile Mele, să le împliniţi, şi să fiţi sfinţi* pentru Dumnezeul vostru. *Lev. 11. 44, 45. Rom. 12. 1. Col. 1. 22. 1 Pet. 1. 15, 16.

41. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care v'am scos din ţara Egiptului, ca să fiu Dumnezeul vostru.“

Core, Datan şi Abiram.

16 1. Core*, fiul lui Iţehar, fiul lui Chehat, fiul lui Levi, s'a răsculat împreună cu Datan şi Abiram, fiii lui Eliab, şi On, fiul lui Pelet, cîteşi trei fiii lui Ruben. *Exod. 6. 21. Cap. 26. 9; 27. 3. Iuda 11.

2. S'au răsculat împotriva lui Moise, împreună cu două sute cincizeci de oameni din copiii lui Israel, din fruntaşii adunării, din ceice erau chemaţi* la sfat, şi cari erau oameni cu nume. *Cap. 26. 9.

3. Ei s'au adunat* împotriva lui Moise şi Aaron, şi le-au zis: „Destul! căci toată** adunarea, toţi sînt sfinţi, şi Domnul† este în mijlocul lor. Pentruce vă ridicaţi voi mai pesus de adunarea Domnului?“ *Ps. 106. 16. **Exod. 19. 6. †Exod. 29. 45. Cap. 14. 14; 35. 34.

4. Cînd a auzit Moise lucrul acesta, a căzut* cu faţa la pămînt. *Cap. 14. 5; 20. 6.

5. A vorbit lui Core şi la toată ceata lui, şi a zis: „Mîne, Domnul va arăta cine este al Lui şi cine este sfînt*, şi-l va lăsa să se apropie** de El; va lăsa să se apropie de El pe acela pe care-l va† alege. *Vers. 3. Lev. 21. 6, 7, 8, 12, 15. **Exod. 28. 1. Cap. 17. 5. 1 Sam. 2. 28. Ps. 105. 26. †Cap. 3. 10. Lev. 10. 3; 21. 17, 18. Ezec. 40. 46; 44. 15, 16.

6. Iată ce să faceţi. Luaţi cădelniţe, Core şi toată ceata lui.

7. Mîne, puneţi foc în ele, şi puneţi tămîie pe el înaintea Domnului. Acela pe care-l va alege Domnul, va fi sfînt. Destul, copiii lui Levi.“

8. Moise a zis lui Core: „Ascultaţi dar, copiii lui Levi!

9. Prea puţin* lucru este oare pentru voi că Dumnezeul lui Israel v'a ales** din adunarea lui Israel, lăsîndu-vă să vă apropiaţi de El, ca să fiţi întrebuinţaţi la slujba cortului Domnului, şi să vă înfăţişaţi înaintea adunării ca să-i slujiţi? *1 Sam. 18. 23. Isa. 7. 13. **Cap. 3. 41, 45; 8. 14. Deut. 10. 8.

10. V'a lăsat să vă apropiaţi de El, pe tine, şi pe toţi fraţii tăi, pe copiii lui Levi, şi acum mai voiţi şi preoţia!

11. De aceea te aduni tu şi ceata ta împotriva Domnului! Căci cine este Aaron*, ca să cîrtiţi împotriva lui?“ *Exod. 16. 8. 1 Cor. 3. 5.

12. Moise a trimes să cheme pe Datan şi pe Abiram, fiii lui Eliab. Dar ei au zis: „Nu ne suim.

13. N'ajunge* că ne-ai scos dintr'o ţară, unde curge lapte şi miere, ca să ne faci să murim în pustie, de vrei să mai şi** stăpîneşti peste noi? *Vers. 9. **Exod. 2. 14. Fapt. 7. 27, 35.

14. Ce bine ne-ai mai dus într'o ţară* unde curge lapte şi miere, şi ce bine ne-ai mai dat în stăpînire ogoare şi vii! Crezi că poţi să iei ochii oamenilor? Nu ne suim!“ *Exod. 3. 8. **Lev. 20. 24.

15. Moise s'a mîniat foarte tare, şi a zis Domnului: „Nu căuta* la darul lor. Nu le-am luat nici** măcar un măgar, şi n'am făcut rău niciunuia din ei.“ *Fac. 4. 4, 5. **1 Sam. 12. 3. Fapt. 20. 33. 2 Cor. 7. 2.

16. Moise a zis lui Core: „Tu* şi toată ceata ta, mîne să fiţi** înaintea Domnului, tu şi ei, împreună cu Aaron. *Vers. 6, 7. **1 Sam. 12. 8, 7.

17. Luaţi-vă fiecare cădelniţa lui, puneţi tămîie în ea, şi aduceţi fiecare înaintea Domnului cădelniţa lui: două sute cincizeci de cădelniţe; tu şi Aaron, să vă luaţi şi voi fiecare cădelniţa lui.“

18. Şi-au luat fiecare cădelniţa, au pus foc în ea, au pus tămîie în foc, şi au stătut la uşa cortului întîlnirii, împreună cu Moise şi Aaron.

19. Şi Core a chemat toată adunarea împotriva lui Moise şi Aaron, la uşa cortului întîlnirii. Atunci slava* Domnului s'a arătat întregei adunări.
*Vers 42. Exod. 16. 7, 10. Lev. 9. 6, 23. Cap. 14. 10.

20. Şi Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:

21. „Despărţiţi-vă* din mijlocul acestei adunări, şi-i voi topi într'o** clipă.“ *Vers. 45. Fac. 19. 17, 22. Ier. 51. 6. Fapt. 2. 40. Apoc. 18. 4. **Vers. 45. Exod. 32. 10; 33. 5.

22. Ei au* căzut cu feţele la pământ, şi au zis: „Dumnezeule, Dumnezeul duhurilor** oricărui trup! Un singur om a păcătuit, şi să Te mînii împotriva întregei adunări?“ *Vers. 45. Cap. 14. 5. **Cap. 27. 16. Iov. 12. 10. Ecl. 12. 7. Isa. 57. 16. Zah. 12. 1. Evr. 12. 9.

23. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

24. „Vorbeşte adunării, şi spune-i: „Daţi-vă la o parte din preajma locuinţei lui Core, Datan şi Abiram!“

25. Moise s'a sculat, şi s'a dus la Datan şi Abiram; şi bătrînii lui Israel au mers după el.

26. A vorbit adunării, şi a zis: „Depărtaţi-vă* de corturile acestor oameni răi, şi nu vă atingeţi de nimic din ce este al lor, ca să nu periţi odată cu pedepsirea lor pentru toate păcatele lor.“ *Fac. 19. 12, 14. Isa. 52. 11. 2 Cor. 6. 17. Apoc. 18. 4.

27. Ei s'au depărtat din preajma locuinţei lui Core, Datan şi Abiram. Datan şi Abiram au ieşit afară, şi au stătut la uşa corturilor lor, cu nevestele, copiii şi pruncii lor.

28. Moise a zis: „Iată cum* veţi cunoaşte că Domnul m'a trimes să fac toate aceste lucruri, şi că nu lucrez din** capul meu. *Exod. 3. 12. Deut. 18. 22. Zah. 2. 9, 11; 4. 9. Ioan 5. 36. **Cap. 24. 13. Ier. 23. 16. Ezec. 13. 17. Ioan 5. 30; 6. 38.

29. Dacă oamenii aceştia vor muri cum mor toţi oamenii şi dacă vor avea aceeaş soartă ca toţi oamenii, nu m'a trimes Domnul;

30. dar dacă Domnul va face un lucru ne mai auzit*, dacă pămîntul îşi va deschide gura ca să-i înghită cu tot ce au, aşa încît se vor pogorî de** vii în locuinţa morţilor, — atunci veţi şti că oamenii aceştia au hulit pe Domnul.“ *Iov. 31. 3. Isa. 28. 21. **Vers. 33. Ps. 55. 15.

31. Pe cînd* isprăvea el de spus toate aceste vorbe, pămîntul de subt ei s'a despicat în două. *Cap. 26. 10; 27. 3 Deut. 11. 6. Ps. 106. 17.

32. Pămîntul şi-a deschis gura, şi i-a înghiţit, pe ei şi casele lor, împreună cu toţi* oamenii lui Core şi toate averile lor. *Vers. 17; Cap. 26. 11. 1 Cron. 6. 22, 37.

33. Şi s'au pogorît astfel de vii în locuinţa morţilor, ei şi tot ce aveau; pămîntul i-a acoperit de tot, şi au perit din mijlocul adunării.

34. Tot Israelul, care era în jurul lor, cînd au ţipat ei, a fugit; căci ziceau: „Să fugim ca să nu ne înghită pămîntul!“

35. Un foc* a ieşit dela Domnul, şi a mistuit pe cei două** sute cinci zeci de oameni cari aduceau tămîia. *Lev. 10. 2. Cap. 11. 1. Ps. 106. 18. **Vers. 17.

36. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

37. „Spune lui Eleazar, fiul preotului Aaron, să scoată cădelniţele din foc şi să lepede focul din ele, căci sînt* sfinţite. *Lev. 27. 28.

38. Cu cădelniţele acestor oameni* cari au păcătuit şi au ispăşit păcatul cu viaţa lor, să se facă nişte plăci întinse, cu cari să se acopere altarul. Fiindcă au fost aduse înaintea Domnului şi sînt sfinţite, să slujească de aducere** aminte copiilor lui Israel. *Prov. 20. 2. Hab. 2. 10. **Cap. 17. 10; 26. 10. Ezec. 14. 8.

39. Preotul Eleazar a luat cădelniţele de aramă, pe cari le aduseseră cei arşi, şi a făcut din ele nişte plăci pentru acoperirea altarului.

40. Acesta este un semn de aducere aminte pentru copiii lui Israel, pentru* ca niciun străin, care nu este din neamul lui Aaron, să nu se apropie să aducă tămîie înaintea Domnului, şi să nu i se întîmple ca lui Core şi cetei lui, după cum spusese Domnul prin Moise. *Cap. 3. 10. 2 Cron. 26. 18.

O nouă răzvrătire a poporului.

41. A doua zi, toată adunarea* copiilor lui Israel a cîrtit împotriva lui Moise şi împotriva lui Aaron, zicînd: „Voi aţi omorît pe poporul Domnului!“ *Cap. 14. 2. Ps. 106. 25.

42. Pe cînd se strîngea adunarea împotriva lui Moise şi împotriva lui Aaron, şi pe cînd îşi îndreptau privirile spre cortul întîlnirii, iată că l-a acoperit* norul, şi s'a arătat slava Domnului. *Exod. 40. 34.

43. Atunci Moise şi Aaron* au venit înaintea cortului întîlnirii. *Vers. 19. Cap. 20. 6.

44. Şi Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

45. „Daţi-vă* la o parte din mijlocul

acestei adunări, şi-i voi topi într'o clipă!" Ei** au căzut cu feţele la pămînt; * Vers. 21, 24. ** Vers. 22. Cap. 20. 6.

46. şi Moise a zis lui Aaron: „Ia cădelniţa, pune foc în ea de pe altar, pune tămîie în ea, du-te repede la adunare, şi fă ispăşire pentru ei; căci a* izbucnit mînia Domnului, şi a început urgia." * Lev. 10. 6. Cap. 1. 53; 8. 19; 11. 33; 18. 5. 1 Cron. 27. 24. Ps. 106. 29.

47. Aaron a luat cădelniţa, cum zisese Moise, şi a alergat în mijlocul adunării; şi iată că începuse urgia printre popor. El a tămîiat şi a făcut ispăşire pentru norod.

48. S'a aşezat între cei morţi şi între cei vii, şi urgia a încetat.

49. Patrusprezece mii şapte sute de inşi au murit de urgia aceasta, afară de ceice muriseră din pricina lui Core.

50. Aaron s'a întors la Moise, la uşa cortului întîlnirii. Urgia încetase.

Toiagul lui Aaron.

17 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi ia dela ei un toiag, după casele părinţilor lor, adică douăsprezece toiege din partea căpeteniilor lor, după casele părinţilor lor. Să scrii numele fiecăruia pe toiagul lui;

3. şi să scrii numele lui Aaron pe toiagul lui Levi; căci va fi cîte un toiag de fiecare căpetenie a caselor părinţilor lor.

4. Să le pui în cortul întîlnirii, înaintea mărturiei, unde Mă* întîlnesc cu voi. Exod. 25. 22; 29. 42, 43; 30. 36.

5. Bărbatul pe care-l* voi alege, va fi acela al cărui toiag va înflori, şi voi pune capăt dinaintea Mea cîrtirilor pe cari le ridică** împotriva voastră copiii lui Israel." * Cap. 16. 5. ** Cap. 16. 11.

6. Moise a vorbit copiilor lui Israel; şi toate căpeteniile lor i-au dat cîte un toiag, fiecare căpetenie cîte un toiag, după casele părinţilor lor, adică douăsprezece toiege. Toiagul lui Aaron era în mijlocul toiegelor lor.

7. Moise a pus toiegele înaintea Domnului, în cortul* mărturiei. * Exod. 38. 21. Cap. 18. 2. Fapt. 7. 44.

8. A doua zi, cînd a intrat Moise în cortul mărturiei, iatăcă toiagul lui Aaron, care era pentru casa lui Levi, înverzise, făcuse muguri, înflorise, şi copsese migdale.

9. Moise a luat dinaintea Domnului toate toiegele, şi le-a dus tuturor copiilor lui Israel, ca să le vadă şi să-şi ia fiecare toiagul lui.

10. Domnul a zis lui Moise; „Pune toiagul* lui Aaron înapoi înaintea mărturiei, şi să fie păstrat ca un** semn pentru cei răzvrătiţi, ca să pui astfel capăt înaintea Mea cîrtirilor† lor, şi să nu moară." * Evr. 9. 4. ** Cap. 16. 38. † Vers. 5.

11. Moise a făcut aşa; a făcut întocmai după porunca pe care i-o dăduse Domnul.

12. Copiii lui Israel au zis lui Moise: „Iată că murim, perim, perim cu toţii!

13. Oricine* se apropie de cortul Domnului, moare. Va trebui oare să murim cu toţii?" * Cap. 1. 51. 53; 18. 4, 7.

Preoţii şi Leviţii.

18 1. Domnul a zis lui Aaron: „Tu* şi fiii tăi, şi casa tatălui tău cu tine, să purtaţi** pedeapsa fărădelegilor făcute în sfîntul locaş; tu şi fiii tăi împreună cu tine, să purtaţi pedeapsa fărădelegilor făcute în împlinirea slujbei voastre preoţeşti. * Cap. 17. 13. ** Exod. 28. 38.

2. Apropie de asemenea de tine, pe fraţii tăi, seminţia lui Levi, seminţia tatălui tău, ca să fie legaţi* de tine şi** să-ţi slujească, atunci cînd tu, şi† fiii tăi împreună cu tine, veţi fi înaintea cortului întîlnirii. * Fac. 29. 34. ** Cap. 3. 6, 7. † Cap. 3. 10.

3. Ei să păzească* ce le vei porunci tu şi cele privitoare la tot cortul; dar să** nu se apropie nici de uneltele sfîntului locaş, nici de altar, ca să† nu muriţi, şi ei şi voi. * Cap. 3. 25, 31, 36. ** Cap. 16. 40. † Cap. 4. 15.

4. Ei să se alipească de tine, şi să păzească tot ce priveşte cortul întîlnirii pentru toată slujba cortului. Niciun* străin să nu se apropie de voi. * Cap. 3. 10.

5. Să păziţi cele privitoare* la sfîntul locaş şi altar, ca** să nu mai fie mînie împotriva copiilor lui Israel. * Exod. 27. 21; 30. 7. Lev. 24. 3. Cap. 8. 2. ** Cap. 16. 46.

6. Iată că am luat pe fraţii voştri Leviţii, din mijlocul copiilor lui Israel, ca unii cari sunt daţi* Domnului: ei vă** sînt încredinţaţi vouă în dar, ca să facă slujba cortului întîlnirii. * Cap. 3. 12, 45. ** Cap. 3. 9; 8. 19.

7. Tu, şi fiii* tăi, împreună cu tine, să păziţi slujbele preoţiei voastre în tot ce priveşte altarul şi tot ce este

dincolo** de perdeaua din lăuntru: aceasta este slujba pe care o veţi face. Vă dau în dar slujba preoţiei. Străinul care se va apropia, va fi omorît."
* Vers. 5. Cap. 3. 10. ** Evr. 9. 3, 6.

Întreţinerea preoţilor.

8. Domnul a zis lui Aaron: „Iată, din toate lucrurile pe* cari Mi le închină copiii lui Israel, îţi dau pe cele cari Imi sînt aduse prin ridicare; ţi le dau, ţie şi fiilor tăi, ca drept** al ungerii, printr'o lege vecinică. * Lev. 6. 16, 18, 26; 7. 6, 32. Cap. 5. 9. ** Exod. 29. 29; 40. 13, 15.

9. Iată ce va fi al tău dintre lucrurile prea sfinte cari nu sînt mistuite de foc: toate darurile din jertfele lor* de mîncare, toate jertfele** lor de ispăşire, şi toate jertfele† pentru vină, pe cari Mi le vor aduce; lucrurile acestea prea sfinte să fie ale tale şi ale fiilor tăi. * Lev. 2. 2, 3; 10. 12, 13. ** Lev. 4, 22, 27; 6. 25, 26. † Lev. 5. 1; 7. 7; 10. 12; 14. 13.

10. Să le mîncaţi într'un* loc prea sfînt; orice bărbat să mănînce din ele; să le priviţi ca sfinte. * Lev. 6. 16, 18, 26, 29; 7. 6.

11. Iată ce va mai fi al tău: toate darurile pe cari le vor aduce copiii lui Israel* prin ridicare şi legănîndu-le într'o parte şi în alta, ţi** le dau ţie, fiilor tăi şi fiicelor tale împreună cu tine, printr'o lege vecinică. Oricine† va fi curat în casa ta să mănînce din ele. * Exod. 29. 27, 28. Lev. 7. 30, 34. ** Lev. 10. 14. Deut. 18. 3. † Lev. 22. 2, 3, 11, 12, 13.

12. Iţi dau cele dintîi roade pe cari le vor aduce Domnului: tot* ce va fi mai bun din untdelemn, tot ce va fi mai bun din must şi grîu.
* Exod. 23. 19. Deut. 18. 4. Neem. 10. 35, 36.

13. Cele dintîi* roade ale pămîntului lor, pe** cari le vor aduce Domnului, să fie ale tale. Oricine† va fi curat în casa ta să mănînce din ele.
* Exod. 22. 29. ** Exod. 22. 29; 23. 19; 34. 26. Lev. 2. 14. Cap. 15. 19. Deut. 26. 2. † Vers. 11.

14. Tot ce* va fi închinat Domnului prin făgăduinţă în Israel, să fie al tău.
* Lev. 27. 28.

15. Orice întîi născut* din orice trup, pe care-l vor aduce Domnului, atît din oameni cît şi din dobitoace, să fie al tău. Numai, să laşi să se răscumpere întîiul născut** al omului, şi să laşi să se răscumpere şi întîiul născut al unui dobitoc necurat. * Exod. 13. 2; 22. 29. Lev. 27. 26. Cap. 3. 13. ** Exod. 13. 13; 34. 20.

16. Să laşi să se răscumpere întăii născuţi ai oamenilor, dela vîrsta de o lună, după* preţuirea ta, cu preţul de cinci sicli de argint, după siclul sfîntului locaş, care este** de douăzeci de ghere. * Lev. 27. 6. Cap. 3. 47. ** Exod. 30. 13. Lev. 27. 25. Cap. 3. 47. Ezec. 45. 12.

17. Dar* să nu laşi să se răscumpere întîiul născut al vacii, nici întîiul născut al oii, nici întîiul născut al caprei: acestea sînt lucruri sfinte. Sîngele lor** să-l stropeşti pe altar, şi să le arzi grăsimea: aceasta va fi o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. * Deut. 15. 19. ** Lev. 3. 2, 5.

18. Carnea lor să fie a ta, ca şi pieptul* care se leagănă într'o parte şi în alta şi ca şi spata dreaptă.
* Exod. 29. 26, 28. Lev. 7. 31, 32, 34.

19. Iţi dau ţie, fiilor tăi şi fiicelor tale împreună cu tine, printr'o lege vecinică, toate darurile sfinte* pe cari le vor aduce Domnului copiii lui Israel prin ridicare. Acesta este un** legămînt de necălcat şi pe vecie înaintea Domnului, pentru tine şi pentru sămînţa ta împreună cu tine."
* Vers. 11. ** Lev. 2. 13. 2 Cron. 13. 5.

Întreţinerea Leviţilor.

20. Domnul a zis lui Aaron: „Tu să n'ai nici o moştenire în ţara lor, şi să n'ai nici o parte de moşie în mijlocul lor. Eu* sînt moştenirea şi partea ta de moşie, în mijlocul copiilor lui Israel.
* Deut. 10. 9; 12. 12; 14. 27, 29; 18. 1, 2. Ios. 13. 14, 33; 14. 3; 18. 7. Ps. 16. 5. Ezec. 44. 28.

21. Fiilor lui* Levi le dau ca moştenire orice zeciuială în Israel, pentru slujba pe care o fac ei, pentru** slujba cortului întîlnirii. * Lev. 27. 30, 32. Vers. 24, 26. Neem. 10. 37; 12. 44. Evr. 7. 5, 8, 9. ** Cap. 3. 7, 8.

22. Copiii* lui Israel să nu se mai apropie de cortul întîlnirii, ca să nu** se facă vinovaţi de vreun păcat şi să moară. * Cap. 1. 51. ** Lev. 22. 9.

23. Ci* Leviţii să facă slujba cortului întîlnirii, şi să rămînă încărcaţi cu fărădelegile lor. Ei să n'aibă nici o moştenire în mijlocul copiilor lui Israel: aceasta să fie o lege vecinică printre urmaşii voştri. * Cap. 3. 7.

24. Leviţilor* le dau de moştenire zeciuelile pe cari le vor aduce copiii lui Israel Domnului prin ridicare; de aceea zic cu privire la ei: „Să n'aibă** nici o moştenire în mijlocul copiilor lui Israel."
* Vers. 21. ** Vers. 20. Deut. 10. 9; 14. 27, 29; 18. 1.

Darul Leviţilor din ce primesc.

25. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

26. „Să vorbeşti Leviţilor, şi să le spui: „Cînd veţi primi de la copiii lui Israel zeciuiala* pe care v'o dau din partea lor, ca moştenire a voastră, să luaţi întîi din ea un dar pentru Domnul, şi anume: a zecea parte din zeciuială; *Neem. 10. 38.

27. şi darul* vostru vi se va socoti ca grîul care se ia întîi din arie şi ca mustul care se ia întîi din teasc. *Vers. 30.

28. Astfel să luaţi şi voi întîi un dar pentru Domnul, din toate zeciuielile pe cari le veţi primi de la copiii lui Israel, şi să daţi preotului Aaron darul pe care-l veţi lua întîi din ele pentru Domnul.

29. Din toate darurile cari vi se vor da, să luaţi întîi toate darurile pentru Domnul; din tot ce va fi mai bun, să luaţi întîi partea închinată Domnului.

30. Să le spui: „După ce veţi lua din ele partea cea mai bună*, zeciuiala va fi socotită Leviţilor ca venitul de la arie şi ca venitul de la teasc. *Vers. 27.

31. Să-l mîncaţi într'un loc oarecare, voi şi casa voastră; căci aceasta este plata* voastră pentru slujba pe care o faceţi în cortul întîlnirii.

*Mat. 10. 10. Luc. 10. 7. 1 Cor. 9. 13. 1 Tim. 5. 18.

32. Nu vă veţi* face vinovaţi pentru aceasta de niciun păcat, dacă veţi lua din ele pentru Domnul ce este mai bun, nici nu veţi** pîngări darurile sfinte ale copiilor lui Israel, şi nu veţi muri.“ *Lev. 19. 8; 22. 16. **Lev. 22. 2, 15.

Vaca roşie, apa de curăţire.

19 1. Domnul a vorbit lui Moise şi lui Aaron, şi a zis:

2. „Iată ce porunceşte legea pe care a dat-o Domnul, zicînd: „Vorbeşte copiilor lui Israel să-ţi aducă o vacă roşie, fără pată, fără vreun cusur trupesc, şi care să nu* fi fost pusă la jug. *Deut. 21. 3. 1 Sam. 6. 7.

3. S'o daţi preotului Eleazar; el s'o scoată* din tabără, şi să fie junghiată înaintea lui. *Lev. 4. 12, 21; 16. 27. Evr. 13. 11.

4. Preotul Eleazar să ia cu degetul din sîngele vacii, şi să* stropească de şapte ori înaintea cortului întîlnirii. *Lev. 4. 6; 16. 14, 19. Evr. 9. 13.

5. Vaca să fie arsă subt ochii lui; să-i ardă pielea*, carnea şi sîngele, împreună cu baliga. *Exod. 29. 14. Lev. 4. 11, 12.

6. Preotul să ia* lemn de cedru, isop şi cîrmîz, şi să le arunce în mijlocul flacărilor cari vor mistui vaca. *Lev. 14. 4, 6, 49.

7. Preotul* să-şi spele hainele, şi să-şi scalde trupul în apă; apoi să intre iarăş în tabără, şi să fie necurat pînă seara. *Lev. 11. 25; 15. 5.

8. Celce va arde vaca, să-şi spele hainele în apă, şi să-şi scalde trupul în apă; şi să fie necurat pînă seara.

9. Un om curat să strîngă cenuşa* vacii, şi s'o pună într'un loc curat afară din tabără; s'o păstreze pentru adunarea copiilor lui Israel, ca să facă apa de curăţire**. Aceasta este o apă de ispăşire. *Evr. 9. 13. **Vers. 13, 20, 21. Cap. 31. 23.

10. Celce va strînge cenuşa vacii, să-şi spele hainele, şi să fie necurat pînă seara. Aceasta să fie o lege vecinică atît pentru copiii lui Israel cît şi pentru străinul care locuieşte în mijlocul lor.

11. Cine* se va atinge de vreun mort, de vreun trup omenesc mort, să fie necurat timp de şapte zile. *Lev. 21. 1. Cap. 5. 2; 9. 6, 10; 31. 19. Vers. 16. Plîn. 4. 14. Hag. 2. 13.

12. Să* se curăţe cu apa aceasta a treia zi şi a şaptea zi, şi va fi curat; dar, dacă nu se curăţeşte a treia zi şi a şaptea zi, nu va fi curat. *Cap. 31. 19.

13. Cine se va atinge de un mort, de trupul unui om mort, şi nu se va curăţi, pîngăreşte* cortul Domnului; acela să fie nimicit din Israel. Fiindcă nu s'a stropit peste el apa** de curăţire, este necurat, şi necurăţia† lui este încă peste el.

*Lev. 15. 31. **Cap. 8. 7. Vers. 9. †Lev. 7. 20; 22. 3.

14. Iată legea cînd va muri un om într'un cort: oricine va intra în cort, şi oricine se va afla în cort, va fi necurat şapte zile.

15. De asemenea, orice* vas descoperit, care nu va avea un capac bine strîns pe el, va fi necurat. *Lev. 11. 32. Cap. 31. 20.

16. Oricine* se va atinge, pe cîmp, de un om ucis de sabie, sau de un mort, sau de oase omeneşti, sau de vre un mormînt, va fi necurat timp de şapte zile. *Vers. 11.

17. Pentru cel necurat, să se ia* cenuşă dela jertfa de ispăşire care a fost arsă, şi să toarne peste ea apă de izvor într'un vas. *Vers. 9.

18. Un om curat să ia* isop, şi să-l moaie* în apă; să stropească apoi cu el cortul, toate uneltele, oamenii cari sînt acolo, pe cel ce s'a atins de oase omeneşti, sau de vreun om ucis, sau de vreun mort, sau de vreun mormînt. *Ps. 51. 7.

19. Cel curat să stropească pe cel necurat, a treia zi şi a şaptea zi, şi să-l curăţe în ziua* a şaptea. Să-şi spele hainele, şi să se scalde în apă; şi seara, va fi curat. *Lev. 14. 9.

20. Un om care va fi necurat, şi nu se va curăţi, va fi nimicit din mijlocul adunării, căci a spurcat* sfîntul locaş al Domnului; fiindcă n'a fost stropită peste el apa de curăţire, este necurat. *Vers. 13.

21. Aceasta să fie o lege vecinică pentru ei. Cel ce va stropi pe altul cu apa de curăţire, să-şi spele hainele, şi cel ce se va atinge de apa de curăţire, să fie necurat pînă seara.

22. Orice* lucru de care se va atinge cel necurat, va fi necurat; şi cine se** va atinge de el, să fie necurat pînă seara." *Hag. 2. 13. **Lev. 15. 5.

Moartea Mariei. Apele dela Meriba. Pedepsirea lui Moise.

20 1. Toată adunarea copiilor* lui Israel a ajuns în pustia Ţin în luna întîi. Şi poporul s'a oprit la Cades. Acolo a murit** şi a fost îngropată Maria. *Cap. 33. 36. **Exod. 15. 20. Cap. 26. 59.

2. Adunarea* n'avea apă. Şi s'au** răsculat împotriva lui Moise şi împotriva lui Aaron. *Exod. 11. 1. **Cap. 16. 19, 42.

3. Poporul a căutat* ceartă cu Moise. Ei au zis: „Ce bine ar fi fost să fi murit noi, cînd** au murit fraţii noştri înaintea Domnului! *Exod. 17. 2. Cap. 14. 2. **Cap. 11. 1, 33; 14. 37; 16. 32, 35, 49.

4. Pentruce* aţi adus adunarea Domnului în pustia aceasta, ca să murim în ea, noi şi vitele noastre? *Exod. 17. 3.

5. Pentruce ne-aţi scos din Egipt, şi ne-aţi adus în acest loc rău, unde nu este nici loc de sămănat, nici smochin, nici viţă, nici rodiu, nici apă de băut?"

6. Moise şi Aaron au plecat dela adunare şi s'au dus la uşa cortului întîlnirii. Au căzut* cu faţa la pămînt, şi li s'a arătat slava** Domnului. *Cap. 14. 5; 16. 4, 22, 45. **Cap. 14. 10.

7. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

8. „Ia* toiagul, şi cheamă adunarea, tu şi fratele tău Aaron. Să vorbiţi stîncii acesteia în faţa lor, şi ea va da apă. Să le scoţi** astfel apă din stîncă, şi să adăpi adunarea şi vitele lor." *Exod. 17. 5. **Neem. 9. 15. Ps. 78. 15. 16; 105. 41; 114. 8. Isa. 43. 20; 48. 21.

9. Moise a luat toiagul dinaintea* Domnului, cum îi poruncise Domnul. *Cap. 17. 10.

10. Moise şi Aaron au chemat adunarea înaintea stîncii. Şi Moise le-a zis: „Ascultaţi*, răsvrătiţilor! Vom putea noi oare să vă scoatem apă din stînca aceasta?" *Ps. 106. 33.

11. Apoi Moise a ridicat mîna, şi a lovit stînca de două ori cu toiagul. Şi a ieşit apă* din belşug, aşa în cît a băut şi adunarea, şi au băut şi vitele. *Exod. 17. 6. Deut. 8. 15. 1 Cor. 10. 4.

12. Atunci Domnul a zis lui Moise: „Pentrucă n'aţi* crezut în Mine, ca să Mă sfinţiţi** înaintea copiilor lui Israel, nu voi veţi duce adunarea aceasta în ţara pe care i-o dau." *Cap. 27. 14. Deut. 1. 37; 3. 26; 32. 51. **Lev. 10. 3. Ezec. 20. 41; 36. 23; 38. 16. 1 Pet. 3. 15.

13. Acestea sînt* apele Meriba *(Ceartă)*, unde s'au certat copiii lui Israel cu Domnul care a fost sfinţit între ei. *Deut. 33. 8. Ps. 95. 8; 106. 32, etc.

Edomiţii şi Israeliţii.

14. Dela Cades, Moise* a trimes nişte soli la împăratul Edomului, ca să-i spună: „Aşa** vorbeşte fratele tău Israel. Tu ştii toate suferinţele prin cari am trecut. *Judc. 11. 16, 17. *Deut. 2. 4, etc.; 23. 7. Obad. 10, 12.

15. Părinţii* noştri s'au pogorît în Egipt, şi am** locuit acolo multă vreme. Dar† Egiptenii ne-au chinuit, pe noi şi pe părinţii noştri. *Fac. 46. 6. Fapt. 7. 15. **Exod. 12. 40. Exod. 1. 11, etc. Deut. 26. 6. Fapt. 7. 19.

16. Am* strigat către Domnul, şi El ne-a auzit glasul. A trimes** un Înger, şi ne-a scos din Egipt. Şi iată că sîntem la Cades, cetate care se află la marginea ţinutului tău. *Exod. 2. 23; 3. 7. **Exod. 3. 2; 14. 19; 23. 20; 33. 2.

17. Lasă-ne* să trecem prin ţara ta; nu vom trece nici prin ogoare, nici prin vii, şi nici nu vom bea apă din fîntîni; vom merge pe drumul împărătesc, fără să ne abatem la dreapta sau la stînga, pînă vom trece de ţinutul tău." *Cap. 21. 22. Deut. 2. 27.

18. Edom i-a răspuns: „Să nu cumva să treci pela mine, căci altfel îţi voi ieşi înainte cu sabia."

19. Copiii lui Israel i-au zis: „Vom merge pe drumul cel mare; şi, dacă vom bea din apa ta, eu şi turmele mele, îţi voi* plăti preţul; nu-ţi cer altceva decît să trec cu picioarele!" *Deut. 2. 6, 28.

20. El a răspuns: „Să nu cumva* să treci!" Şi Edom i-a eşit înainte cu multă gloată şi cu mînă tare. *Judc. 11. 17.

21. Astfel* Edom n'a vrut să lase pe Israel să treacă prin ţinutul lui. Şi Israel s'a abătut** dela el.

* Deut. 2. 27, 29. ** Deut. 2. 4, 5, 8. Judc. 11. 18.

Moartea lui Aaron. Eleazar.

22. Toată adunarea copiilor lui Israel a plecat dela Cades*, şi a ajuns** la muntele Hor. * Cap. 33. 37. ** Cap. 21. 4.

23. Domnul a zis lui Moise şi lui Aaron, lîngă muntele Hor, la hotarele ţării lui Edom:

24. Aaron are să fie adăugat* la poporul lui; căci nu va intra în ţara pe care o dau copiilor lui Israel, pentrucă v'aţi** împotrivit poruncii Mele, la apele Meriba.

* Fac. 25. 8. Cap. 27. 13; 31. 2. Deut. 32. 50. ** Vers. 12.

25. Ia pe Aaron şi pe fiul său Eleazar, şi suie-i pe muntele Hor.

* Cap. 33. 38. Deut. 32. 50.

26. Desbracă pe Aaron de veşmintele lui, şi îmbracă pe fiul său Eleazar cu ele. Acolo va fi adăugat Aaron la poporul lui şi va muri."

27. Moise a făcut ce-i poruncise Domnul. S'au suit pe muntele Hor, în faţa întregei adunări.

28. Moise* a desbrăcat pe Aaron de veşmintele lui, şi a îmbrăcat cu ele pe fiul său Eleazar. Aaron** a murit acolo, pe vîrful muntelui. Moise şi Eleazar s'au pogorît de pe munte.

* Exod. 29. 29, 30. ** Cap. 33. 38. Deut. 10. 6; 32. 50.

29. Toată adunarea a văzut că Aaron murise, şi toată casa lui Israel a plîns pe Aaron treizeci* de zile. * Deut. 34. 8.

Israeliţii în luptă cu Cananiţii.

21 1. Impăratul Aradului, un Cananit, care locuia la miazăzi, a auzit* că Israel vine pe drumul Atarim. El s'a luptat împotriva lui Israel, şi a luat mai mulţi prinşi de război.

* Cap. 33. 40. Judc. 1. 16.

2. Atunci* Israel a făcut Domnului o juruinţă, şi a zis: „Dacă vei da pe poporul acesta în mînile mele, îi voi nimici cu desăvîrşire cetăţile."

* Fac. 28. 20. Judc. 11. 30.

3. Domnul a auzit glasul lui Israel, şi a dat pe Cananiţi în mînile lui. Israeliţii i-au nimicit cu desăvîrşire, pe ei şi cetăţile lor; şi locul acela l-au numit Horma *(Nimicire deplină)*.

Şerpii înfocaţi.

4. Au* plecat de la muntele Hor pe drumul care duce spre Marea Roşie, ca să** ocolească ţara Edomului. Poporul şi-a perdut răbdarea pe drum

* Cap. 20. 22; 33. 41. ** Judc. 11. 18.

5. şi a vorbit* împotriva lui Dumnezeu şi împotriva lui Moise: „Pentru** ce ne-aţi scos din Egipt, ca să murim în pustie? Căci nu este nici pîne, nici apă, şi ni s'a scîrbit† sufletul de această hrană proastă."

* Ps. 78. 19. ** Exod. 16. 3; 17. 3. † Cap. 11. 6.

6. Atunci Domnul* a trimes împotriva poporului nişte** şerpi înfocaţi, cari au muşcat poporul, aşa încît au murit mulţi oameni în Israel.

* 1 Cor. 10. 9. ** Deut. 8. 15.

7. Poporul* a venit la Moise, şi a zis: „Am** păcătuit, căci am vorbit împotriva Domnului, şi împotriva ta. Roagă-te† Domnului, ca să depărteze de la noi aceşti şerpi." Moise s'a rugat pentru popor. * Ps. 78. 34. ** Vers. 5. † Exod. 8. 8, 28. 1 Sam. 12. 19. 1 Reg. 13. 6. Fapt. 8. 24.

8. Domnul a zis lui Moise: „Fă-ţi un şarpe înfocat, şi spînzură-l de o prăjină; oricine este muşcat, şi va privi spre el, va trăi."

9. Moise* a făcut un şarpe de aramă, şi l-a pus într'o prăjină; şi oricine era muşcat de un şarpe, şi privea spre şarpele de aramă, trăia.

* 2 Reg. 18. 4. Ioan 3. 14, 15.

Alte călătorii ale Israeliţilor.

10. Copiii lui Israel au plecat, şi au* tăbărît la Obot. * Cap. 33. 43.

11. Au plecat* din Obot, şi au tăbărît** la Iie-Abarim, în pustia din faţa Moabului, spre răsăritul soarelui.

* Cap. 33. 44. ** Deut. 2. 13.

12. De acolo au plecat, şi au tăbărît în valea Zered.

13. De acolo au plecat şi au tăbărît dincolo de Arnon, care curge prin pustie, ieşind din ţinutul Amoriţilor; căci Arnonul* face hotarul Moabului, între Moab şi Amoriţi. * Cap. 22. 36. Judc. 11. 18.

14. De aceea se zice în cartea Războaielor Domnului:

„Vaheb în Sufa,
Şivoaiele Arnonului,
15. Şi scurgerile şivoaielor,
Cari se întind înspre Ar şi se ating*
cu hotarul lui Moab." * Deut. 2. 18, 29.

16. De acolo s'au dus* la Beer *(Fîntînă)*. La această fîntînă Domnul a zis lui Moise: „Strînge poporul, şi le voi da apă." * Judc. 9. 21.

17. Atunci a cîntat* Israel cîntarea aceasta:

„Țîșnește, fîntînă! Cîntați în cinstea ei! * Exod. 15. 1. Ps. 105. 2; 106. 12.

18. Fîntîna, pe care au săpat-o căpeteniile,
Pe care au săpat-o mai marii poporului,
Cu toiagul de cîrmuire*, cu toiegele lor!“
Din pustia aceasta s'au dus la Matana; * Isa. 33. 22.

19. din Matana, la Nahaliel; din Nahaliel, la Bamot;

20. din Bamot, la valea din cîmpia Moabului, în vîrful muntelui Pisga, care caută spre* pustie. * Cap. 23. 28

Sihon și Og.

21. Israel* a trimes soli la Sihon, împăratul Amoriților, ca să-i spună: * Deut. 2. 26, 27. Judc. 11. 19.

22. „Lasă-mă* să trec prin țara ta; nu vom intra nici în ogoare, nici în vii, și nu vom bea apă din fîntîni; vom ține drumul împărătesc, pînă vom trece de ținutul tău.“ * Cap. 20. 17.

23. Sihon* n'a îngăduit lui Israel să treacă prin ținutul lui. Sihon a strîns tot poporul, și a ieșit înaintea lui Israel, în pustie. A venit la Iahaț**, și s'a luptat împotriva lui Israel. * Deut. 29. 7. ** Deut. 2. 32. Judc. 11. 20.

24. Israel* l-a bătut cu ascuțișul săbiei și i-a cucerit țara dela Arnon pînă la Iaboc, pînă la hotarul copiilor lui Amon; căci hotarul copiilor lui Amon era întărit. * Deut. 2. 33; 29. 7. Ios. 12. 1, 2; 24. 8. Neem. 9. 22. Ps. 135. 10, 11; 136. 19. Amos 2. 9.

25. Israel a luat toate cetățile acelea, și s'a așezat în toate cetățile Amoriților, în Hesbon și în toate satele de prin împrejurimi.

26. Căci Hesbonul era cetatea lui Sihon, împăratul Amoriților. El pornise cu război împotriva împăratului dinainte al Moabului, și-i luase toată țara pînă la Arnon.

27. De aceea zic poeții:
„Veniți la Hesbon!
Să se zidească din nou și să se întărească cetatea lui Sihon.

28. Căci a ieșit* un foc din Hesbon,
O flacără din cetatea lui Sihon,
Și a mistuit pe** Ar-Moab,
Pe locuitorii înălțimilor Arnonului. * Ier. 48. 45, 46. ** Deut. 2. 9, 18. Isa. 15. 1.

29. Vai de tine, Moab!
Ești pierdut, poporul lui Chemoș*!
El a făcut pe fiii lui fugari,
Și pe fetele lui le-a dat roabe
Lui Sihon, împăratul Amoriților. * Judc. 11. 24. 1 Reg. 11. 7, 33. 2 Reg. 23. 13. Ier. 48. 7, 13.

30. Noi am aruncat cu săgețile asupra lor:
Din Hesbon pînă la* Dibon totul este nimicit;
Am pustiit pînă la Nofah,
Care se întinde pînă la** Medeba.“ * Ier. 48. 18, 22. ** Isa. 15. 2.

31. Israel s'a așezat astfel în țara Amoriților.

32. Moise a trimes să iscodească Iaezerul*. Au luat satele cari țineau de el, și au isgonit pe Amoriții cari erau în ele. * Cap. 32. 1. Ier. 48. 32.

33. Au* schimbat* apoi drumul, și s'-au suit pe drumul care duce la Basan. Og, împăratul Basanului, le-a ieșit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva lor la** Edrei. * Deut. 3. 1; 29. 7. ** Ios. 13. 12.

34. Domnul a zis lui Moise: „Nu* te teme de el; căci îl dau în mînile tale, pe el și tot poporul lui, și toată țara lui; să-i** faci cum ai făcut lui Sihon, împăratul Amoriților, care locuia la Hesbon.“ * Deut. 3. 2. ** Vers. 24. Ps. 135. 10, 11; 136. 20.

35. Și ei l-au* bătut, pe el și pe fiii lui, și tot poporul lui, de n'au lăsat să scape unul măcar, și au pus mîna pe țara lui. * Deut. 3. 3, etc.

Balac trimete după Balaam.

22 1. Copiii* lui Israel au pornit, și au tăbărît în șesurile Moabului, dincolo de Iordan, în fața Ierihonului. * Cap. 33. 48.

2. Balac, fiul lui Țipor*, a văzut tot ce făcuse Israel Amoriților. * Judc. 11. 25.

3. Și Moab* a rămas foarte îngrozit în fața unui popor atît de mare la număr; l-a apucat groaza în fața copiilor lui Israel. * Exod 15. 15.

4. Moab a zis bătrînilor* lui Madian: „Mulțimea aceasta are să înghită tot ce este în jurul nostru, cum paște boul verdeața de pe cîmp.“ Balac, fiul lui Țipor, era pe atunci împărat al Moabului. * Cap. 31. 8. Ios. 13. 21.

5. El a trimis* soli la Balaam, fiul lui Beor, la** Petor pe Rîu *(Eufrat)*, în țara fiilor poporului său, ca să-l cheme, și să-i spună: „Iată, un popor a ieșit din Egipt; acopere fața pămîntului, și s'a așezat în fața mea. * Deut. 23. 4. Ios. 13. 22; 24. 9. Neem. 13. 1, 2. Mic. 6. 5. 2 Pet. 2. 15. Iuda 11. Apoc. 2. 14. ** Cap. 23. 7. Deut. 23. 4.

6. Vino, te rog, să-mi blastămi* pe poporul acesta, căci este mai puternic decît mine; poate că aşa, îl voi putea bate şi-l voi izgoni din ţară, căci ştiu că pe cine binecuvintezi tu este binecuvîntat, şi pe cine blastămi tu este blăstămat.“ *Cap. 23. 7.

7. Bătrînii lui Moab şi bătrînii lui Madian au plecat, avînd cu ei daruri* pentru ghicitor. Au ajuns la Balaam, şi i-au spus cuvintele lui Balac.

*1 Sam. 9. 7, 8.

8. Balaam le-a zis: „Rămîneţi* aici peste noapte, şi vă voi da răspuns, după cum îmi va spune Domnul.“ Şi căpeteniile Moabului au rămas la Balaam. *Vers. 19.

9. Dumnezeu* a venit la Balaam, şi a zis: „Cine sînt oamenii aceştia pe cari-i ai la tine?“ *Fac. 20. 3. Vers. 20.

10. Balaam a răspuns lui Dumnezeu: „Balac, fiul lui Ţipor, împăratul Moabului, i-a trimes să-mi spună:

11. „Iată, un popor a ieşit din Egipt, şi acopere faţa pămîntului; vino dar, şi blastămă-l; poate că aşa îl voi putea bate, şi-l voi izgoni.“

12. Dumnezeu a zis lui Balaam: „Să nu te duci cu ei; şi nici să nu blastămi poporul acela, căci* este binecuvîntat.“ *Cap. 23. 20. Rom. 11. 29.

13. Balaam s'a sculat dimineaţa, şi a zis căpeteniilor lui Balac: „Duceţi-vă înapoi în ţara voastră, căci Domnul nu vrea să mă lase să merg cu voi.“

14. Şi mai marii Moabului s'au sculat, s'au întors la Balac, şi i-au spus: „Balaam n'a vrut să vină cu noi.“

Măgăriţa lui Balaam vorbeşte.

15. Balac a trimes din nou mai multe căpetenii mai cu vază decît cele dinainte.

16. Au ajuns la Balaam, şi i-au zis: „Aşa vorbeşte Balac, fiul lui Ţipor: „Nu mai pune piedici, şi vino la mine;

17. căci îţi voi da multă cinste, şi voi face tot ce-mi vei spune; numai vino*, te rog, şi blastămă-mi poporul acesta!“ *Vers. 6.

18. Balaam a răspuns şi a zis slujitorilor lui Balac: „Să-mi* dea Balac chiar şi casa lui plină de argint şi de aur, şi tot** n'aş putea să fac niciun lucru, fie mic fie mare, împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului meu.

*Cap. 24. 13. **1 Reg. 22. 14. 2 Cron. 18. 13.

19. Totuş vă rog, rămîneţi* aici la noapte, şi voi vedea ce-mi va mai spune Domnul.“ *Vers. 8.

20. Dumnezeu* a venit la Balaam în timpul nopţii, şi i-a zis: „Fiindcă oamenii aceştia au venit să te cheme, scoală-te, şi du-te cu ei; dar** să faci numai ce-ţi voi spune.“

*Vers. 9. **Vers. 35. Cap. 23. 12, 26; 24. 13.

21. Balaam s'a sculat dimineaţa, a pus şaua pe măgăriţă, şi a plecat cu căpeteniile lui Moab.

22. Dumnezeu S'a aprins de mînie, pentrucă plecase. Şi Ingerul* Domnului S'a aşezat în drum, ca să i se împotrivească. Balaam era călare pe măgăriţa lui, şi cei doi slujitori ai lui erau cu el. *Exod. 4. 24.

23. Măgăriţa* a văzut pe Ingerul Domnului stînd în drum, cu sabia scoasă din teacă în mînă, s'a abătut din drum, şi a luat-o pe cîmp. Balaam şi-a bătut măgăriţa ca s'o aducă la drum.

*2 Reg. 6. 17. Dan. 10. 7. Fapt. 22. 9. 2 Pet. 2. 16. Iuda 11.

24. Ingerul Domnului S'a aşezat într'o cărare dintre vii, şi de fiecare parte a cărării era cîte un zid.

25. Măgăriţa a văzut pe Ingerul Domnului; s'a strîns spre zid, şi a strîns piciorul lui Balaam de zid. Balaam a bătut-o din nou.

26. Ingerul Domnului a trecut mai departe, şi S'a aşezat într'un loc unde nu era chip să te întorci nici la dreapta nici la stînga.

27. Măgăriţa a văzut pe Ingerul Domnului, şi s'a culcat subt Balaam. Balaam s'a aprins de mînie, şi a bătut măgăriţa cu un băţ.

28. Domnul a* deschis gura măgăriţei, şi ea a zis lui Balaam: „Ce ţi-am făcut, de m'ai bătut de trei ori?“

*2 Pet. 2. 16.

29. Balaam a răspuns măgăriţei: „Pentrucă ţi-ai bătut joc de mine; dacă aş avea o sabie în mînă, te-aş ucide* pe loc.“ *Prov. 12. 10.

30. Măgăriţa* a zis lui Balaam: „Nu sînt eu oare măgăriţa ta, pe care ai călărit în tot timpul pînă în ziua de azi? Am eu oare obicei să-ţi fac aşa?“ Şi el a răspuns: „Nu.“ *2 Pet. 2. 16.

31. Domnul a deschis* ochii lui Balaam, şi Balaam a văzut pe Ingerul Domnului stînd în drum, cu sabia scoasă în mînă. Şi s'a plecat**, şi s'a aruncat cu faţa la pămînt.

*Fac. 21. 19. 2 Reg. 6. 17. Luc. 24. 16, 31. **Exod. 34. 8.

32. Ingerul Domnului i-a zis: „Pentru ce ţi-ai bătut măgăriţa de trei ori?

Iată, Eu am ieşit ca să-ţi stau împotrivă, căci drumul pe care mergi, este un drum care duce la perzare*, înaintea Mea. *2 Pet. 2. 14, 15.

33. Măgăriţa M'a văzut, şi s'a abătut de trei ori dinaintea Mea; dacă nu s'ar fi abătut dinaintea Mea, pe tine te-aş fi omorît, iar pe ea aş fi lăsat-o vie."

34. Balaam a zis Ingerului Domnului: „Am* păcătuit, căci nu ştiam că te-ai aşezat înaintea mea în drum; şi acum, dacă nu găseşti că e bine ce fac eu, mă voi întoarce."
*1 Sam. 15. 24, 30; 26. 21. 2 Sam. 12. 13. Iov. 34. 31, 32.

35. Ingerul Domnului a zis lui Balaam: „Du-te cu oamenii aceştia; dar* să spui numai cuvintele pe cari ţi le voi spune Eu." Şi Balaam a plecat înainte cu căpeteniile lui Balac. *Vers. 20.

Intîmpinarea lui Balaam.

36. Balac a auzit că vine Balaam, şi i-a ieşit* înainte pînă la cetatea Moabului, care** este la hotarul Arnonului, la hotarul cel mai depărtat.
*Fac. 14. 17. **Cap. 21. 13.

37. Balac a zis lui Balaam: „N'am trimes eu oare la tine să te cheme? Pentru ce n'ai venit la mine? Cum, nu pot eu oare să-ţi* dau cinste?"
*Vers. 17. Cap. 24. 11.

38. Balaam a răspuns lui Balac: „Iată că am venit la tine; acum, îmi va fi oare îngăduit să spun ceva? Voi spune cuvintele* pe cari mi le va pune Dumnezeu în gură."
*Cap. 23. 26; 24. 13. 1 Reg. 22. 14. 2 Cron. 18. 13.

39. Balaam a mers cu Balac, şi au ajuns la Chiriat-Huţot.

40. Balac a jertfit boi şi oi, şi a trimes din ei lui Balaam şi căpeteniilor cari erau cu el.

41. Dimineaţa, Balac a luat pe Balaam, şi l-a suit* pe Bamot-Baal, de unde Balaam putea să vadă o parte din popor. *Deut. 12. 2.

Balaam binecuvintează.

23 1. Balaam a zis lui Balac: „Zideşte-mi* aici şapte altare, şi pregăteşte-mi aici şapte viţei şi şapte berbeci." *Vers. 29.

2. Balac a făcut cum spusese Balaam; şi Balac şi Balaam au adus cîte* un viţel şi cîte un berbece pe fiecare altar. *Vers. 14, 30.

3. Balaam a zis lui Balac: „Stai lîngă* arderea ta de tot, şi eu mă voi depărta de ea; poate că Domnul îmi** va ieşi înainte; şi ce-mi va descoperi, îţi voi spune." Şi s'a dus pe un loc înalt. *Vers. 15. **Cap. 24. 1.

4. Dumnezeu* a venit înaintea lui Balaam; şi Balaam I-a zis: „Am ridicat şapte altare, şi pe fiecare altar am adus cîte un viţel şi cîte un berbece."
*Vers. 16.

5. Domnul a pus* cuvinte în gura lui Balaam, şi a zis: „Intoarce-te la Balac, şi aşa să-i vorbeşti."
*Cap. 22. 35. Vers. 16. Deut. 18. 18. Ier. 1. 9.

6. Balaam s'a întors la Balac; şi iată că Balac stătea lîngă arderea lui de tot, el şi toate căpeteniile Moabului.

7. Balaam şi-a* rostit proorocia, şi a zis:

„Balac m'a adus din Aram *(Mesopotamia)*.
Impăratul Moabului m'a chemat din munţii Răsăritului, zicînd:
„Vino **, şi blastămă-mi pe Iacov!
Vino, şi defaimă-mi pe Israel!"
*Vers. 18. Cap. 24. 3, 15, 23. Iov. 27. 1; 29. 1. Ps. 78. 2. Ezec. 17. 2. Mic. 2. 4. Hab. 2. 6. **Cap. 22. 6, 11, 17.

8. Cum* să blastăm eu pe cel ce nu-l blastămă Dumnezeu?
Cum să defaim eu pe cel ce nu-l defaimă Domnul? *Isa. 47. 12, 13.

9. Il văd din vîrful stîncilor,
Il privesc de pe înălţimea dealurilor:
Este* un popor care locuieşte deoparte,
Şi nu** face parte dintre neamuri.
*Deut. 33. 28. **Exod. 33. 16. Ezra 9. 2. Efes. 2. 14.

10. Cine* poate să numere pulberea lui Iacov,
Şi să spună numărul unui sfert din Israel?
O, de aş muri de moartea** celor neprihăniţi,
Şi sfîrşitul meu să fie ca al lor!"
*Fac. 13. 16; 22. 17. **Ps. 116. 15.

Balaam binecuvintează a doua oară.

11. Balac a zis lui Balaam: „Ce mi-ai făcut? Te-am* luat să blestemi pe vrăjmaşul meu, şi iată că tu-l binecuvintezi!" *Cap. 22. 11, 17; 24. 10.

12. El a răspuns, şi a zis: „Nu* trebuie oare să spun ce-mi pune Domnul în gură?" *Cap. 22. 38.

13. Balac i-a zis: „Vino, te rog, cu mine în alt loc, de unde îl poţi vedea; căci aici nu vezi decît o parte din el, nu-l vezi întreg. Şi de acolo să mi-l blastămi."

14. L-a dus în cîmpul Ţofim, spre vîrful muntelui Pisga; a zidit* şapte altare, şi a adus cîte un viţel şi un berbece pe fiecare altar. *Vers. 1, 2.

15. Balaam a zis lui Balac: „Stai aici, lîngă arderea ta de tot, şi eu mă voi duce înaintea lui Dumnezeu.“

16. Domnul a venit înaintea lui Balaam; i-a pus* cuvinte în gură, şi a zis: „Intoarce-te la Balac, şi aşa să-i vorbeşti.“ *Cap. 22. 35. Vers. 5.

17. Balaam s'a întors la el; şi iată că Balac stătea lîngă arderea lui de tot, cu căpeteniile Moabului. Balac i-a zis: „Ce ţi-a spus Domnul?“

18. Balaam şi-a rostit proorocia, şi a zis:
„Scoală-te*, Balac, şi ascultă!
Ia aminte la mine, fiul lui Ţipor!
*Judc. 3. 20.

19. Dumnezeu* nu este un om ca să mintă,
Nici un fiu al omului, ca să-I pară rău.
Ce a spus, oare nu va face?
Ce a făgăduit oare, nu va împlini?
*1 Sam. 15. 29. Mal. 3. 6. Rom. 11. 29. Tit. 1. 2. Iac. 1. 17.

20. Iată că am primit poruncă să binecuvintez.
Da, El* a binecuvîntat, şi eu nu pot întoarce. *Fac. 12. 2; 22. 17. Cap. 22. 12.

21. El nu vede* nici o fărădelege în Iacov,
Nu vede nici o răutate în Israel.
Domnul **, Dumnezeul lui, este cu el,
El este Impăratul lui, veselia lui.
*Rom. 4. 7, 8. **Exod. 13. 21; 29. 45, 46; 33. 14.

22. Dumnezeu* i-a scos din Egipt,
Tăria Lui este pentru el ** ca a bivolului. *Cap. 24. 8. **Deut. 33. 17. Iov. 39. 10, 11.

23. Descîntecul nu poate face nimic împotriva lui Iacov,
Nici vrăjitoria împotriva lui Israel;
Acum se poate spune despre Iacov şi Israel:
Ce lucruri* mari a făcut Dumnezeu! *Ps. 31. 19; 44. 1.

24. Da, poporul acesta se scoală ca o* leoaică,
Şi se ridică întocmai ca un leu;
Nu se culcă ** pînă ce n'a mîncat prada,
Şi n'a băut sîngele celor ucişi.“
*Fac. 49. 9. **Fac. 49. 27.

Balaam proorocește iarăș bine.

25. Balac a zis lui Balaam: „Nu-l blestema, dar măcar nici nu-l binecuvînta!“

26. Balaam a răspuns, şi a zis lui Balac: „Nu ţi-am spus că voi face tot ce va* spune Domnul?“
*Cap. 22. 38. Vers. 12. 1 Reg. 22. 14.

27. Balac a zis lui Balaam: „Vino*, te rog, te voi duce într'un alt loc; poate că Dumnezeu va găsi cu cale să-mi blestemi de acolo pe poporul acesta!“ *Vers. 13.

28. Balac a dus pe Balaam pe vîrful muntelui Peor, care este cu faţa spre pustie*. *Cap. 21. 20.

29. Balaam a zis lui Balac: „Zideşte-mi* aici şapte altare, şi pregăteşte-mi aici şapte viţei şi şapte berbeci!“
*Vers. 1.

30. Balac a făcut cum zisese Balaam, şi a adus cîte un viţel şi cîte un berbece pe fiecare altar.

24 1. Balaam a văzut că Domnul găseşte cu cale să binecuvinteze pe Israel, şi n'a mai alergat ca în celelalte rînduri* la descîntece; ci şi-a întors faţa spre pustie. *Cap. 23. 3, 15.

2. Balaam a ridicat ochii, şi a văzut pe Israel tăbărît în corturi*, după seminţiile lui. Atunci Duhul lui Dumnezeu a venit** peste el. *Cap. 2. 2, etc. **Cap. 11. 25. 1 Sam. 10. 10; 19. 20, 23. 2 Cron. 15. 1.

3. Balaam şi-a* rostit proorocia, şi a zis:
„Iată ce zice Balaam, fiul lui Beor,
Omul cu ochii deschişi, *Cap. 23. 7, 18.

4. Celce aude cuvintele lui Dumnezeu,
Celce vede vedenia Celui Atotputernic,
Celce cade* cu faţa la pămînt, şi ai cărui ochi sînt deschişi: *1 Sam. 19. 24. Ezec. 1. 28. Dan. 8. 18; 10. 15, 16. 2 Cor. 12. 2, 3, 4. Apoc. 1. 10, 17.

5. „Ce frumoase sînt corturile tale, Iacove!
Locuinţele tale, Israele!

6. Ele se întind ca nişte văi,
Ca nişte grădini lîngă un rîu,
Ca nişte copaci* de aloe pe cari i-a** sădit Domnul,
Ca nişte cedri pe lîngă ape.
*Ps. 1. 3. Ier. 17. 8. **Ps. 104. 16.

7. Apa curge din găleţile lui,
Şi sămînţa lui este udată de ape mari*.
Impăratul lui se înalţă mai pe sus de Agag **,
Şi împărăţia† lui ajunge puternică.
*Ier. 51. 13. Apoc. 17. 1, 15. **1 Sam. 15. 9. †2 Sam. 5. 12. 1 Cron. 14. 2.

8. Dumnezeu* l-a scos din Egipt,

Tăria lui este ca a bivolului pentru el.
El nimiceşte** neamurile cari se ridică împotriva lui,
Le sfarmă oasele †, şi le prăpădeşte †† cu săgeţile lui. *Cap. 23. 22.
**Cap. 14. 9; 23. 24. †Ps. 2. 9. Isa. 38. 13. Ier. 50. 17 ††Ps. 45. 5. Ier. 50. 9.

9. Indoaie genunchii*, se culcă întocmai ca un leu,
Ca o leoaică:
Cine-l va scula?
Binecuvîntat** să fie oricine te va binecuvînta,
Şi blestemat să fie oricine te va blestema!" *Fac. 49. 9. **Fac. 12. 3; 27. 29.

10. Balac s'a aprins de mînie împotriva lui Balaam; a bătut din* mîni, şi a zis lui Balaam: „Eu te-am** chemat să-mi blestemi vrăjmaşii, şi iată că de trei ori tu i-ai binecuvîntat! *Ezec. 21. 14, 17; 22. 13. **Cap. 23. 11. Deut. 23. 4, 5. Ios. 24. 9, 10. Neem. 13. 2.

11. Fugi acum, şi du-te acasă! Spusesem* că-ţi voi da cinste, dar Domnul te-a împedecat s'o primeşti."
*Cap. 22. 17, 37.

12. Balaam a răspuns lui Balac: „Eh! n'am spus eu oare solilor pe cari mi i-ai trimes,

13. că dacă* mi-ar da Balac chiar şi casa lui plină cu argint şi cu aur, tot n'aş putea să fac dela mine însumi nici bine nici rău împotriva poruncii Domnului, ci voi spune întocmai ce va zice Domnul? *Cap. 22. 18.

14. Şi acum iată că mă duc la poporul meu. Vino, şi-ţi voi vesti* ce va face poporul acesta poporului tău în vremile** cari vor urma."
*Mic. 6. 5. Apoc. 2. 14. **Fac. 49. 1. Dan. 2. 28; 10. 14.

Steaua din Iacov.

15. Balaam şi-a rostit* proorocia, şi a zis:
„Aşa zice Balaam, fiul lui Beor,
Aşa zice omul care are ochii deschişi, *Vers. 3, 4.

16. Aşa zice cel ce aude cuvintele lui Dumnezeu,
Cel ce cunoaşte planurile Celui Prea Inalt,
Cel ce vede vedenia Celui Atotputernic,
Cel ce cade cu faţa la pămînt şi ai cărui ochi sînt deschişi:

17. Il văd*, dar nu acum,
Il privesc, dar nu de aproape.
O stea răsare din Iacov,
Un toiag** de cîrmuire se ridică din Israel.
El străpunge laturile Moabului,
Şi prăpădeşte pe toţi copiii lui Set.
*Apoc. 1. 7. **Mat. 2. 2. Apoc. 22. 16. †Fac. 49. 10. Ps. 110. 12.

18. Se face stăpîn pe Edom*,
Se face stăpîn pe Seir, vrăjmaşii lui.
Israel face fapte mari.
*2 Sam. 8. 14. Ps. 60. 8, 9, 12.

19. Cel ce se naşte din Iacov domneşte* ca stăpînitor,
Şi pierde pe cei ce scapă din cetăţi."
*Fac. 49. 10.

20. Balaam a văzut pe Amalec, şi a rostit următoarea proorocie:
„Amalec este cel dintîi dintre neamuri,
Dar într'o zi va fi nimicit."

21. Balaam a văzut pe Cheniţi, şi a rostit următoarea proorocie:
„Locuinţa ta este tare de tot,
Şi cuibul tău este pus pe stîncă.
22. Dar Cain va fi pustiit,
Pînă ce te va lua prins Asur."

23. Balaam a rostit următoarea proorocie:
„Vai! cine va mai putea trăi cînd va face Dumnezeu acest lucru?
24. Dar nişte corăbii vor veni din Chitim*,
Vor smeri pe Asur, vor smeri pe Eber**,
Şi la urmă vor fi nimicite şi ele."
*Fac. 10. 4. Dan. 11. 30. **Fac. 10. 27, 25.

25. Balaam s'a sculat, a plecat, şi s'a* întors acasă. Balac a plecat şi el acasă. *Cap. 31. 8.

Inchinarea la idoli.

25 1. Israel locuia în Sitim*; şi poporul** a început să se dea la curvie cu fetele lui Moab.
*Cap. 33. 49. Ios. 2. 1. Mic. 6. 5. **Cap. 31. 16. 1 Cor. 10. 8.

2. Ele au poftit* poporul la jertfele** dumnezeilor lor; şi poporul a mîncat, şi s'a închinat† pînă la pămînt înaintea dumnezeilor lor. *Ios. 22. 17. Ps. 106. 28. Osea 9. 10. **Exod. 34. 15, 16. 1 Cor. 10. 20. †Exod. 20. 5.

3. Israel s'a alipit de Baal-Peor, şi Domnul S'a* aprins de mînie împotriva lui Israel. *Ps. 106. 29.

4. Domnul a zis lui Moise: „Strînge* pe toate căpeteniile poporului, şi spînzură pe cei vinovaţi înaintea Domnului în faţa soarelui, pentru ca să se întoarcă dela Israel mînia aprinsă** a Domnului."
*Deut. 4. 3. Ios. 22. 17. **Vers. 11. Deut. 13. 17.

5. Moise a zis judecătorilor* lui Is-

rael: „Fiecare** din voi să ucidă pe aceia dintre ai lui cari s'au lipit de Baal-Peor.“

*Exod. 18. 21, 25. **Exod. 32. 27. Deut. 13. 6, 9, 13, 15.

6. Şi iată că un bărbat dintre copiii lui Israel a venit şi a adus la fraţii lui pe o Madianită, subt ochii lui Moise şi subt ochii întregii adunări a copiilor lui Israel, pe cînd plîngeau* la uşa cortului întîlnirii. *Ioel 2. 17.

7. La vederea acestui* lucru, Fineas, fiul** lui Eleazar, fiul preotului Aaron, s'a sculat din mijlocul adunării, şi a luat o suliţă în mînă.

*Ps. 106. 30. **Exod. 6. 25

8. S'a luat după omul acela din Israel pînă în cortul lui, i-a străpuns prin pîntece pe amîndoi: atît pe bărbatul acela din Israel, cît şi pe femeea aceea. Şi a încetat astfel urgia* care izbucnise printre copiii lui Israel.

*Ps. 106. 30.

9. Douăzeci şi patru de mii au murit* loviţi de urgia aceea. *Deut. 4. 3. 1 Cor. 10. 8.

10. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

11. „Fineas*, fiul lui Eleazar, fiul preotului Aaron, a abătut mînia Mea dela copiii lui Israel, prin rîvna pe care a avut-o pentru Mine în mijlocul lor; şi n'am nimicit, în mînia** Mea, pe copiii lui Israel. *Ps. 106. 30. **Exod. 20. 5. Deut. 32. 16, 21. 1 Reg. 14. 22. Ps. 78. 58. Ezec. 16. 38. Ţef. 1. 18; 3. 8.

12. De aceea să spui că închei* cu el un legămînt de pace. *Mal. 2. 4, 5; 3. 1.

13. Acesta va fi pentru el şi pentru sămînţa* lui după el legămîntul unei preoţii** vecinice, pentrucă a fost plin de rîvnă† pentru Dumnezeul lui şi a făcut ispăşire†† pentru copiii lui Israel.“ *1 Cron. 6. 4, etc. **Exod. 40. 15. †Fapt. 22. 3. Rom. 10. 2. ††Evr. 2. 17.

14. Bărbatul acela din Israel, care a fost ucis împreună cu Madianita, se numea Zimri, fiul lui Salu; el era căpetenia unei case părinteşti a Simeoniţilor.

15. Femeia care a fost ucisă, se numea Cozbi, fata lui Ţur*, căpetenia seminţiilor ieşite dintr'o casă părintească din Madian. *Cap. 31. 8. Ios. 13. 21.

Omorîrea Madianiţilor.

16. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

17. „Priviţi pe* Madianiţi ca vrăjmaşi, şi ucideţi-i; *Cap. 31. 2.

18. căci şi ei vi s'au arătat vrăjmaşi, amăgindu-vă prin vicleşugurile* lor, în fapta lui Peor, şi în fapta Cozbiei, fata unei căpetenii a lui Madian, sora lor, ucisă în ziua urgiei care a avut loc cu prilejul faptei lui Peor.

*Cap. 31. 16. Apoc. 2. 14.

A doua numărătoare.

26 1. In urma acestei urgii, Domnul a zis lui Moise şi lui Eleazar, fiul preotului Aaron:

2. „Faceţi* numărătoarea întregei adunări a copiilor lui Israel, dela vîrsta de** douăzeci de ani în sus, după casele părinţilor lor, a tuturor celor din Israel cari sînt în stare să poarte armele.“ *Exod. 30. 12; 38. 25, 26. Cap. 1. 2. **Cap. 1. 3.

3. Moise şi preotul Eleazar le-au vorbit în cîmpia* Moabului, lîngă Iordan, în faţa Ierihonului. Şi au zis:

*Vers. 63. Cap. 22. 1; 31. 12; 33. 48; 35. 1.

4. „Să se facă numărătoarea, dela vîrsta de douăzeci de ani în sus, cum poruncise* lui Moise şi copiilor lui Israel Domnul, cînd au ieşit din ţara Egiptului.“ *Cap. 1. 1.

5. Ruben*, întîiul născut al lui Israel. Fiii lui Ruben au fost: Enoh, din care se coboară familia Enohiţilor; Palu, din care se coboară familia Paluiţilor; *Fac. 46. 8. Exod. 6. 14. 1 Cron. 5. 1.

6. Heţron, din care se coboară familia Heţroniţilor; Carmi, din care se pogoară familia Carmiţilor.

7. Acestea sînt familiile Rubeniţilor: cei ieşiţi la numărătoare au fost patruzeci şi trei de mii şapte sute treizeci. —

8. Fiii lui Palu au fost: Eliab.

9. Fiii lui Eliab au fost: Nemuel, Datan şi Abiram. Datan acesta şi Abiram acesta au fost din ceice erau chemaţi la adunare*, şi cari s'au răsculat împotriva lui Moise şi Aaron, în adunarea lui Core, cînd cu răscoala lor împotriva Domnului. *Cap. 16. 1, 2.

10. Pămîntul* şi-a deschis gura, şi i-a înghiţit împreună cu Core, cînd au murit ceice se adunaseră, şi cînd a mistuit focul pe cei două sute cinci zeci de oameni: ei au slujit poporului ca** pildă.

*Cap. 16. 32, 35. **Cap. 16. 38. 1 Cor. 10. 6. 2 Pet. 2. 6.

11. Fiii* lui Core n'au murit.

*Exod. 6. 24. 1 Cron. 6. 22.

12. Fiii lui Simeon, după familiile lor: din Nemuel* se pogoară familia Nemueliţilor; din Iamin, familia Iaminiţilor; din Iachin**, familia Iachiniţilor; *Fac. 46. 10. Exod. 6. 15. **1 Cron. 4. 24.

13. din Zerah*, familia Zerahiţilor; din Saul, familia Sauliţilor. *Fac. 46. 10.

14. Acestea sînt familiile Simeoniţilor: douăzeci şi două de mii două sute.

15. Fiii lui Gad, după familiile lor: din Ţefon* se pogoară familia Ţefoniţilor; din Haghi, familia Haghiţilor; din Şuni, familia Şuniţilor; *Fac. 46. 16.

16. din Ozni, familia Oznitilor; din Eri, familia Eriţilor;

17. din Arod*, familia Arodiţilor; din Areli, familia Areliţilor. *Fac. 46. 16.

18. Acestea sînt* familiile fiilor lui Gad, după cei ieşiţi la numărătoare: patruzeci de mii cinci sute*.

*Fac. 38. 2, etc.; 46. 12.

19. Fiii lui Iuda: Er şi Onan; dar Er şi Onan au murit în ţara Canaanului.

20. Iată fiii* lui Iuda, după familiile lor: din Şela se pogoară familia Şelaniţilor; din Pereţ, familia Pereţiţilor; din Zerah, familia Zerahiţilor. *1 Cron. 2. 3.

21. Fiii lui Pereţ au fost: Heţron, din care se pogoară familia Heţroniţilor; Hamul, din care se pogoară familia Hamuliţilor.

22. Acestea sînt familiile lui Iuda, după numărătoarea lor: şaptezeci şi şase de mii cinci sute.

23. Fiii* lui Isahar, după familiile lor: din Tola se pogoară familia Tolaiţilor; din Puva, familia Puviţilor;

*Fac. 46. 13. 1 Cron. 7. 1.

24. din Iaşub, familia Iaşubiţilor; din Şimron, familia Şimroniţilor.

25. Acestea sînt familiile lui Isahar, după numărătoarea lor: şasezeci şi patru de mii trei sute.

26. Fiii* lui Zabulon, după familiile lor: din Sered se pogoară familia Serediţilor; din Elon, familia Eloniţilor; din Iahleel, familia Iahleeliţilor.

*Fac. 46. 14.

27. Acestea sînt familiile Zabuloniţilor, după numărătoarea lor: şasezeci de mii cinci sute.

28. Fiii* lui Iosif, după familiile lor: Manase şi Efraim. *Fac. 46. 20.

29. Fiii lui Manase: din Machir* se pogoară familia Machiriţilor. — Machir a născut pe Galaad. Din Galaad se pogoară familia Galaadiţilor.

*Ios. 17. 1. 1 Cron. 7. 14, 15.

30. Iată fiii lui Galaad: Iezer*, din care se pogoară familia Iezeriţilor; Helec, familia Helechiţilor;

*Ios. 17. 2. Judc. 6. 11, 24, 34.

31. Asriel, familia Asrieliţilor; Sihem, familia Sihemiţilor;

32. Şemida, familia Şemidaiţilor; Hefer, familia Heferiţilor.

33. Ţelofhad*, fiul lui Hefer, n'a avut fii, dar a avut fete. Iată numele fetelor lui Ţelofhad: Mahla, Noa, Hogla, Milca şi Tirţa. *Cap. 27. 1; 36. 11.

34. Acestea sînt familiile lui Manase, după numărătoarea lor: cincizeci şi două de mii şapte sute.

35. Iată fiii lui Efraim, după familiile lor: din Şutelah se pogoară familia Şutelahiţilor; din Becher, familia Becheriţilor; din Tahan, familia Tahaniţilor.

36. Iată fiii lui Şutelah: din Eran se pogoară familia Eraniţilor.

37. Acestea sînt familiile fiilor lui Efraim, după numărătoarea lor: treizeci şi două de mii cinci sute.

Aceştia sînt fiii lui Iosif, după familiile lor.

38. Fiii* lui Beniamin, după familiile lor: din Bela se pogoară familia Belaiţilor; din Aşbel, familia Aşbeliţilor; din Ahiram, familia Ahiramiţilor;

*Fac. 46. 21. 1 Cron. 7. 6.

39. din Şufam, familia Şufamiţilor; din Hufam, familia Hufamiţilor. —

40. Fiii lui Bela au fost: Ard şi Naaman. Din Ard se pogoară familia Arditilor; din Naaman, familia Naamaniţilor.

41. Aceştia sînt fiii lui Beniamin, după familiile lor şi după numărătoarea lor: patruzeci şi cinci de mii şase sute.

42. Iată fiii* lui Dan, după familiile lor: din Şuham se pogoară familia Şuhamiţilor. Acestea sînt familiile lui Dan, după familiile lor. *Fac. 46. 23.

43. Toate familiile Şuhamiţilor, după numărătoarea lor: şasezeci şi patru de mii patru sute.

44. Fiii* lui Aşer, după familiile lor: din Imna se pogoară familia Imniţilor; din Işvi, familia Işviţilor; din Beria, familia Beriiţilor. — *Fac. 46. 17. 1 Cron. 7. 30.

45. Din fiii lui Beria se pogoară: din Heber, familia Heberiţilor; din Malchiel, familia Malchieliţilor.

46. Numele fetei lui Aşer era Serah.

47. Acestea sînt familiile fiilor lui Aşer, după numărătoarea lor: cinci zeci şi trei de mii patru sute.

48. Fiii* lui Neftali, după familiile lor: din Iahţeel se pogoară familia

Iahţeeliţilor; din Guni, familia Guniţilor; *Fac. 46. 24. 1 Cron. 7. 13.

49. din Ieţer, familia Ieţeriţilor; din Şilem, familia Şilemiţilor.

50. Acestea sînt familiile lui Neftali, după familiile lor şi după numărătoarea lor: patruzeci şi cinci de mii patru sute.

51. Aceştia* sînt cei ieşiţi la numărătoare dintre copiii lui Israel: şase sute una de mii şapte sute treizeci. *Cap. 1. 46.

52. Domnul a vorbit lui Moise, şi i-a zis:

53. „Ţara să se împartă între* ei, ca să fie moştenirea lor, după numărul numelor. *Ios. 11. 23; 14. 1.

54. Celor* ce sînt în număr mai mare să le dai o parte mai mare, şi celor ce sînt în număr mai mic să le dai o parte mai mică; să se dea fiecăruia partea lui după cei ieşiţi la numărătoare. *Cap. 33. 54.

55. Dar împărţirea ţării să se facă prin* sorţi; s'o ia în stăpînire după numele seminţiilor părinţilor lor. *Cap. 33. 54; 34. 13. Ios. 11. 23; 14. 2.

56. Ţara să fie împărţită prin sorţi între cei ce sînt în mare număr şi între cei ce sînt în mic număr.

Numărătoarea Leviţilor.

57. Iată* Leviţii a căror numărătoare s'a făcut după familiile lor: din Gherşon se pogoară familia Gherşoniţilor; din Chehat, familia Chehatiţilor; din Merari, familia Merariţilor. — *Fac. 46. 11. Exod. 6. 16, 17, 18, 19. 1 Cron. 6. 1, 16.

58. Iată familiile lui Levi: familia Libniţilor, familia Hebroniţilor, familia Mahliţilor, familia Muşiţilor, familia Coriţilor. Chehat a născut pe Amram.

59. Numele nevestei lui Amram era Iochebed*, fata lui Levi, care i s'a născut lui Levi, în Egipt; ea a născut lui Amram: pe Aaron, pe Moise, şi pe Maria, sora lor. *Exod. 2. 1, 2; 6. 20.

60. Lui Aaron* i s'au născut: Nadab şi Abihu, Eleazar şi Itamar. *Cap. 3. 2.

61. Nadab* şi Abihu au murit, cînd au adus înaintea Domnului foc străin. *Lev. 10. 1, 2. Cap. 3. 4. 1 Cron. 24. 2.

62. Cei ieşiţi* la numărătoare, toţi bărbaţii dela vîrsta de o lună în sus, au fost de douăzeci şi trei de mii. Ei n'au** fost cuprinşi în numărătoarea copiilor lui Israel, pentrucă nu li s'a dat† moştenire în mijlocul copiilor lui Israel. *Cap. 3. 39. **Cap. 1. 49. †Cap. 18. 20, 23, 24. Deut. 10. 9. Ios. 13. 14, 33; 14. 3.

63. Aceştia sînt aceia dintre copiii lui Israel a căror numărătoare au făcut-o Moise şi preotul Eleazar în cîmpia* Moabului, lîngă Iordan, în faţa Ierihonului. *Vers. 3.

64. Intre ei*, nu era niciunul din copiii lui Israel a căror numărătoare o făcuse Moise şi preotul Aaron în pustia Sinai. *Cap. 1. Deut. 2. 14, 15.

65. Căci Domnul zisese: „Vor muri în pustie*, şi nu va rămînea niciunul din ei, afară** de Caleb, fiul lui Iefune, şi Iosua, fiul lui Nun.“ *Cap. 14. 28, 29. 1 Cor. 10. 5, 6. **Cap. 14. 30.

Legea asupra moştenirilor.

27 1. Fetele lui Ţelofhad*, fiul lui Hefer, fiul lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, din familiile lui Manase, fiul lui Iosif, şi ale căror nume erau: Mahla, Noa, Hogla, Milca şi Tirţa, *Cap. 26. 33; 36. 1, 11. Ios. 17. 3.

2. s'au apropiat şi s'au înfăţişat înaintea lui Moise, înaintea preotului Eleazar, înaintea mai marilor şi înaintea întregei adunări, la uşa cortului întîlnirii. Ele au zis:

3. „Tatăl nostru a murit* în pustie; el nu era în mijlocul cetei celor ce s'au răsvrătit împotriva Domnului, în mijlocul cetei** lui Core, ci a murit pentru păcatul lui, şi n'a avut fii. *Cap. 14. 35; 26. 64, 65. **Cap. 16. 1, 2.

4. Pentru ce să se stingă numele tatălui nostru din mijlocul familiei lui, pentru că n'a avut fii? Dă-ne* şi nouă deci o moştenire între fraţii tatălui nostru.“ *Ios. 17. 4.

5. Moise a adus* pricina lor înaintea Domnului. *Exod. 18. 15, 19.

6. Şi Domnul a zis lui Moise:

7. „Fetele lui Ţelofhad au dreptate. Să le* dai de moştenire o moşie între fraţii tatălui lor, şi să treci asupra lor moştenirea tatălui lor. *Cap. 36. 2.

8. Iar copiilor lui Israel, să le vorbeşti şi să le spui: „Cînd un om va muri fără să lase fii, să treceţi moştenirea lui asupra fetei lui.

9. Dacă n'are nici o fată, moştenirea lui s'o daţi fraţilor lui.

10. Dacă n'are nici fraţi, moştenirea lui s'o daţi fraţilor tatălui său.

11. Şi dacă nici tatăl lui n'are fraţi, moştenirea lui s'o daţi rudei celei mai

apropiate din familia lui, şi ea s'o stăpînească. Aceasta să fie o lege* şi un drept pentru copiii lui Israel, cum a poruncit lui Moise Domnul." *Cap. 35. 29.

Iosua urmaş lui Moise.

12. Domnul a zis lui Moise: „Suiete* pe muntele acesta Abarim, şi priveşte ţara pe care am dat-o copiilor lui Israel. *Cap. 33. 47. Deut. 3. 27; 32. 49; 34. 1.

13. S'o priveşti, dar şi tu vei fi adăugat* la poporul tău, cum a fost adăogat fratele tău Aaron;

*Cap. 20. 24, 28; 31. 2. Deut. 10. 6.

14. pentrucă v'aţi* împotrivit poruncii Mele, în pustia Ţin, cînd cu cearta adunării, şi nu M'aţi sfinţit înaintea lor cu prilejul apelor." (Acestea sînt** apele de ceartă, la Cades, în pustia Ţin.) *Cap. 20. 12, 24. Deut. 1. 37; 32. 51. Ps. 106. 32. **Exod. 17. 7.

15. Moise a vorbit Domnului, şi a zis:

16. „Domnul, Dumnezeul* duhurilor oricărui trup, să rînduiască peste adunare un om *Cap. 16. 22. Evr. 12. 9.

17. care să iasă* înaintea lor, şi să intre înaintea lor, care să-i scoată afară şi să-i vîre înăuntru, pentru ca adunarea Domnului să nu fie ca nişte oi** cari n'au păstor." *Deut. 31. 2. 1 Sam. 8. 20; 18. 13. 2 Cron. 1. 10. **1 Reg. 22. 17. Zah. 10. 2. Mat. 9. 36. Marc. 6. 34.

18. Domnul a zis lui Moise: „Ia-ţi pe Iosua, fiul lui Nun, bărbat în* care este Duhul Meu, şi să-ţi pui** mîna peste el. *Fac. 41. 38. Judc. 3. 10; 11. 29. 1 Sam. 16. 13, 18. **Deut. 34. 9.

19. Să-l aşezi înaintea preotului Eleazar şi înaintea întregii adunări, şi să-i dai porunci* subt ochii lor. *Deut. 31. 7.

20. Să-l faci părtaş* la dregătoria ta, pentruca toată adunarea copiilor lui Israel să-l** asculte. *Cap. 11. 17, 28. 1 Sam. 10. 6, 9. 2 Reg. 2. 15. **Ios. 1. 16, 17.

21. Să* se înfăţişeze înaintea preotului Eleazar, care să întrebe pentru el judecata lui Urim** înaintea Domnului; şi Iosua, toţi copiii lui Israel, împreună cu el, şi toată adunarea, să iasă după porunca lui Eleazar şi să intre după porunca† lui. *Ios. 9. 14. Judc. 1. 1; 20. 18, 23, 26. 1 Sam. 23. 9; 30. 7. **Exod. 28. 30. †Ios. 9. 14. 1 Sam. 22. 10, 13, 15.

22. Moise a făcut cum îi poruncise Domnul. A luat pe Iosua, şi l-a pus înaintea preotului Eleazar şi înaintea întregii adunări.

23. Şi-a pus mînile peste el, şi i-a dat porunci*, cum spusese Domnul prin Moise. *Deut. 3. 28; 31. 7.

Jertfa zilnică.

28 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Porunceşte copiilor lui Israel, şi spune-le: „Să aveţi grijă să-Mi aduceţi la vremea hotărîtă, darul Meu* de mîncare, hrana jertfelor Mele mistuite de foc, cari Îmi sînt de un plăcut miros." *Lev. 3. 11; 21. 6, 8. Mal. 1. 7, 12.

3. Să le spui: „Iată* jertfa mistuită de foc pe care o veţi aduce Domnului: în fiecare zi, cîte doi miei de un an fără cusur, ca ardere de tot necurmată. *Exod. 29. 38.

4. Să aduci un miel dimineaţa, şi celalt miel seara[1];

5. iar, ca dar de mîncare*, să aduci a zecea parte** dintr'o efă de floarea făinii, frămîntată într'un sfert de hin† de untdelemn de măsline sfărîmate.

*Exod. 29. 40. **Exod. 16. 36. Cap. 15. 4. †Lev. 2. 1.

6. Aceasta este arderea* de tot necurmată, care a fost adusă la muntele Sinai; o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. *Exod. 29. 42. Amos 5. 25.

7. Jertfa de băutură să fie de un sfert de hin pentru fiecare miel; jertfa de băutură de vin s'o faci Domnului în locul sfînt.

8. Al doilea miel să-l aduci seara[1] cu un dar de mîncare şi o jertfă de băutură ca cele de dimineaţă; aceasta este o jertfă mistuită prin foc, de un miros plăcut Domnului.

Jertfele de Sabat şi de lună nouă.

9. In ziua Sabatului, să aduceţi doi miei de un an fără cusur, şi ca dar de mîncare, două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, împreună cu jertfa de băutură.

10. Aceasta este arderea* de tot pentru fiecare zi de Sabat, afară de arderea de tot necurmată şi jertfa ei de băutură. *Ezec. 46. 4.

11. La începutul* lunilor voastre, să aduceţi ca ardere de tot Domnului: doi viţei, un berbece, şi şapte miei de un an fără cusur; *Cap. 10. 10. 1 Sam. 20. 5. 1 Cron. 23. 31. 2 Cron. 2. 4. Ezra 3. 5. Neem. 10. 33. Isa. 1. 13, 14. Ezec. 45. 17; 46. 6. Osea 2. 11. Col. 2. 16.

12. şi, ca dar de mîncare pentru fiecare viţel, trei zecimi* de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn; ca dar de mîncare pentru berbece, să aduceţi două zecimi de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn;

*Cap. 15. 4—12.

1. Evreieşte: între cele două seri.

13. ca dar de mîncare pentru fiecare miel, să aduceţi o zecime* de efă din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn. Aceasta este o ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului. *Vers. 22. Cap. 15. 24.

14. Jertfele de băutură să fie de o jumătate de hin de vin pentru un viţel, a treia parte dintr'un hin pentru un berbece, şi un sfert de hin pentru un miel. Aceasta este arderea de tot pentru începutul lunii, în fiecare lună, în toate lunile anului.

15. Să se aducă Domnului un ţap*, ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată şi jertfa ei de băutură. *Exod. 12. 6, 18. Lev. 23. 5. Cap. 9. 3. Deut. 16. 1. Ezec. 45. 21.

Jertfele de Paşte.

16. In luna* întîi, în ziua a patrusprezecea a lunii, vor fi Paştele Domnului. *Lev. 23. 6.

17. Ziua* a cincisprezecea a acestei luni să fie o zi de sărbătoare. Timp de şapte zile să se mănînce azimi. *Exod. 12. 16. Lev. 23. 7.

18. In ziua* dintîi, să fie o adunare sfîntă: să nu faceţi nici o lucrare de slugă în ea. *Vers. 31. Lev. 22. 20. Cap. 29. 8. Deut. 15. 21.

19. Să aduceţi ca ardere de tot Domnului o jertfă mistuită de foc: doi viţei, un berbece, şi şapte miei de un an fără* cusur. *Vers. 15.

20. Să mai adăugaţi şi darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, trei zecimi de efă pentru un viţel, două zecimi pentru un berbece,

21. şi o zecime pentru fiecare din cei şapte miei.

22. Să aduceţi* un ţap ca jertfă de ispăşire, ca să facă ispăşire pentru voi. *Exod. 12. 16; 18. 6. Lev. 23. 8.

23. Să aduceţi aceste jertfe, afară de arderea de tot de dimineaţă, care este o ardere de tot necurmată.

24. Să le aduceţi în fiecare zi, timp de şapte zile, ca hrana unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. Să fie aduse afară de arderea de tot necurmată şi jertfa ei de băutură.

25. In ziua* a şaptea să aveţi o adunare sfîntă: să nu faceţi nici o lucrare de slugă în ea. *Exod. 23. 16; 34. 22. Lev. 23. 10, 15. Deut. 16. 10. Fapt. 2. 1.

Jertfele de Rusalii.

26. In ziua* celor dintîi roade, cînd veţi aduce Domnului un dar de mîncare, la sărbătoarea încheierii săptămînilor *(Cincizecimea)*, să aveţi o adunare sfîntă; să nu faceţi nici o lucrare de slugă în ea. *Lev. 23. 18, 19.

27. Să aduceţi ca ardere de tot, de un miros plăcut Domnului: doi viţei*, un berbece, şi şapte miei de un an. *Vers. 19.

28. Să mai adăugaţi darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, cîte trei zecimi de fiecare viţel, două zecimi pentru berbece,

29. şi o zecime pentru fiecare din cei şapte miei.

30. Să aduceţi şi un ţap, ca să facă ispăşire pentru voi.

31. Să aduceţi aceste jertfe, afară de arderea de tot necurmată şi darul ei de mîncare. Mieii să fie fără cusur, şi să adăugaţi şi jertfele lor de băutură.

Jertfe în ziua trîmbiţei.

29 1. In luna a şaptea, în cea dintîi zi a lunii, să aveţi o adunare sfîntă: atunci să nu faceţi nicio lucrare de slugă. Ziua aceasta să fie vestită între voi* cu sunet de trîmbiţă. *Lev. 23. 24.

2. Să aduceţi ca ardere de tot, de un miros plăcut Domnului, un viţel, un berbece, şi şapte miei de un an fără cusur.

3. Să mai adăugaţi şi darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, trei zecimi pentru viţel, două zecimi pentru berbece,

4. şi o zecime pentru fiecare din cei şapte miei.

5. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, ca să facă ispăşire pentru voi.

6. Să aduceţi aceste jertfe, afară de arderea* de tot şi darul ei de mîncare din fiecare lună, afară de arderea** de tot necurmată, darul ei de mîncare, şi jertfele de băutură, cari se adaugă la ele, după† rînduielile aşezate. Acestea sînt nişte jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului. *Cap. 28. 11. **Cap. 28. 3. †Cap. 15. 11, 12.

Jertfe pentru ziua împăcării.

7. In ziua* a zecea a acestei luni a şaptea, să aveţi o adunare sfîntă, şi să vă smeriţi** sufletele; atunci să nu faceţi nicio lucrare. *Lev. 16. 29; 23. 27. **Ps. 35. 13. Isa. 58. 5.

8. Să aduceţi ca ardere de tot, de un miros plăcut Domnului: un viţel, un

berbece, şi şapte miei de un an fără* cusur. *Cap. 28. 19.

9. Să mai adăugaţi şi darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, trei zecimi pentru viţel, două zecimi pentru berbece,

10. şi o zecime pentru fiecare din cei şapte miei.

11. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă* de ispăşire, afară de jertfa de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată cu darul ei de mîncare, şi jertfele de băutură obicinuite. *Lev. 16. 3, 5.

Jertfele pentru sărbătoarea Colibelor.

12. In ziua* a cincisprezecea a lunii a şaptea, să aveţi o adunare sfîntă; atunci să nu faceţi nicio lucrare de slugă. Să prăznuiţi o sărbătoare în cinstea Domnului, timp de şapte zile. *Lev. 23. 34. Deut. 16. 13. Ezec. 45. 25.

13. Să aduceţi ca* ardere de tot, o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului: treisprezece viţei, doi berbeci, şi patrusprezece miei de un an fără cusur. *Ezra 3. 4.

14. Să mai adăugaţi şi darul lor de mîncare din floarea făinii, frămîntată cu untdelemn, trei zecimi pentru fiecare din cei treisprezece viţei, două zecimi pentru fiecare din cei doi berbeci,

15. şi o zecime pentru fiecare din cei patrusprezece miei.

16. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfa sa de băutură.

17. A doua zi, să aduceţi doisprezece viţei, doi berbeci, şi patrusprezece miei de un an fără cusur,

18. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţei, berbeci şi miei, după numărul lor, după rînduielile* aşezate. *Vers. 3, 4, 9, 10. Cap. 15. 12; 28. 7, 14.

19. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfele de băutură.

20. A treia zi, să aduceţi unsprezece viţei, doi berbeci, şi patrusprezece miei de un an fără cusur,

21. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţei, berbeci şi miei, după numărul lor, după rînduielile* aşezate. *Vers. 18.

22. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfa de băutură.

23. A patra zi, să aduceţi zece viţei, doi berbeci, şi patrusprezece miei de un an fără cusur,

24. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţei, berbeci şi miei, după numărul lor, după rînduielile aşezate.

25. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfa de băutură.

26. In ziua a cincea, să aduceţi nouă viţei, doi berbeci, şi patrusprezece miei de un an fără cusur,

27. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţei, berbeci şi miei, după numărul lor, după rînduielile aşezate.

28. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfa de băutură.

29. In ziua a şasea, să aduceţi opt viţei, doi berbeci şi patrusprezece miei de un an fără cusur,

30. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţei, berbeci şi miei, după numărul lor, după rînduielile aşezate.

31. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfele de băutură.

32. In ziua a şaptea, să aduceţi şapte viţei, doi berbeci, şi patrusprezece miei de un an fără cusur,

33. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţei, berbeci şi miei, după numărul lor, după rînduielile aşezate.

34. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necurmată, darul ei de mîncare şi jertfă de băutură.

35. In ziua a opta, să aveţi o adunare* de sărbătoare: atunci să nu faceţi nici o lucrare de slugă. *Lev. 23. 36.

36. Să aduceţi ca ardere de tot o jertfă mistuită de foc, de un miros plăcut Domnului: un viţel, un berbece, şi şapte miei de un an fără cusur,

37. împreună cu darul lor de mîncare şi jertfele lor de băutură pentru viţel, berbece şi miei, după numărul lor, după rînduielile aşezate.

38. Să aduceţi şi un ţap ca jertfă de ispăşire, afară de arderea de tot necur-

mată, darul ei de mîncare şi jertfa de băutură.

39. Acestea sînt jertfele pe cari să le aduceţi Domnului la* sărbătorile voastre, afară de arderile voastre de tot, de darurile voastre de mîncare şi de jertfele voastre de băutură, şi de jertfele voastre de mulţămire, ca împlinire a unei juruinţe** sau ca daruri de bună voie.“ *Lev. 23. 2. 1 Cron. 23. 31. 2 Cron. 31. 3. Ezra 3. 5. Neem. 10. 33. Isa 1. 14. **Lev. 7. 11, 16; 22. 21, 23.

40. Moise a spus copiilor lui Israel tot ce-i poruncise Domnul.

Lege asupra juruinţelor.

30 1. Moise a vorbit căpeteniilor* seminţiilor copiilor lui Israel, şi a zis: „Iată ce porunceşte Domnul. *Cap. 1. 4, 16; 7. 2.

2. Cînd un* om va face o juruinţă** Domnului, sau un jurămînt prin care se va lega printr'o făgăduială, să nu-şi calce cuvîntul, ci să facă† potrivit cu tot ce i-a ieşit din gură. *Lev. 27. 2. Deut. 23. 21. Judc. 11. 30, 35. Ecl. 5. 4. **Lev. 5. 4. Mat. 14. 9. Fapt. 23. 14. †Iov. 22. 27. Ps. 22. 25; 50. 14; 66. 13, 14; 116. 14, 18. Naum. 1. 15.

Juruinţa femeilor.

3. Cînd o femeie va face o juruinţă Domnului şi se va lega printr'o făgăduială, în tinereţa ei şi în casa tatălui ei,

4. şi tatăl ei va afla de juruinţa pe care a făcut-o ea şi de făgăduiala cu care s'a legat, — dacă nu-i zice nimic în ziua cînd află de juruinţa ei, toate juruinţele ei vor fi primite, şi orice făgăduială cu care s'a legat ea, va fi primită;

5. dar dacă tatăl ei nu-i dă voie în ziua cînd ia cunoştinţă de juruinţa ei, toate juruinţele ei şi toate făgăduielile cu cari se va fi legat ea, nu vor avea nici o tărie; şi Domnul o va ierta, pentrucă nu i-a dat voie tatăl ei.

6. Cînd se va mărita, după ce a făcut juruinţe sau după ce s'a legat printr'un cuvînt ieşit de pe buzele ei,

7. şi bărbatul ei va lua cunoştinţă de lucrul acesta, şi nu-i va zice nimic în ziua cînd va lua cunoştinţă de ele, juruinţele ei vor rămînea în picioare; şi făgăduielile cu cari se va fi legat ea vor rămînea în picioare;

8. dar dacă bărbatul ei nu-i* dă voie în ziua cînd ia cunoştinţă de juruinţa ei, el va desfiinţa juruinţa pe care a făcut-o şi cuvîntul scăpat de pe buzele ei, cu care s'a legat ea; şi Domnul o va ierta. *Fac. 3. 16.

9. Juruinţa unei femei văduve sau despărţite de bărbat, făgăduinţa cu care se va fi legat ea, va rămînea în picioare pentru ea.

10. Cînd o femeie, fiind încă în casa bărbatului ei, va face juruinţe sau se va lega cu vreun jurămînt,

11. şi bărbatul ei va afla de lucrul acesta, — dacă nu-i zice nimic şi n'o opreşte, toate juruinţele ei vor rămînea în picioare, şi toate făgăduinţele prin cari se va fi legat ea, vor rămînea în picioare:

12. dar dacă bărbatul ei nu le primeşte în ziua cînd află de ele, orice juruinţă şi orice făgăduială ieşite de pe buzele ei nu vor avea nici un preţ, bărbatul ei nu le-a primit; şi Domnul o va ierta.

13. Bărbatul ei poate întări şi bărbatul ei poate desfiinţa orice juruinţă, orice jurămînt cu care se leagă ea ca să-şi mîhnească sufletul.

14. Şi anume, dacă nu-i zice nimic zi de zi, după ce află de lucrul acesta, el întăreşte astfel toate juruinţele şi toate făgăduielile cu cari s'a legat ea; le întăreşte pentru că nu i-a zis nimic în ziua cînd a aflat de ele.

15. Dar dacă nu le primeşte, după ce a trecut ziua în care le-a aflat, va fi vinovat de păcatul nevestei lui.“

16. Acestea sînt legile pe cari le-a dat lui Moise Domnul, ca să aibă putere între un bărbat şi nevasta lui, între un tată şi fata lui, cînd ea este în tinereţă şi acasă la tatăl ei.

Biruinţa asupra Madianiţilor.

31 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Răsbună* pe copiii lui Israel împotriva Madianiţilor, apoi vei** fi adăugat la poporul tău.“ *Cap. 25. 17. **Cap. 27. 13.

3. Moise a vorbit poporului şi a zis: „Înarmaţi dintre voi nişte bărbaţi pentru oştire, şi să meargă împotriva Madianului, ca să aducă la îndeplinire răzbunarea Domnului împotriva Madianului.

4. Să trimeteţi la oaste cîte o mie de oameni de seminţie, din toate seminţiile lui Israel.“

5. Au luat dintre miile lui Israel cîte

o mie de oameni de seminţie, adică douăsprezece mii de oameni înarmaţi pentru oaste.

6. Moise a trimes la oaste pe aceşti o mie de oameni de seminţie, şi a trimes cu ei pe fiul preotului Eleazar, Fineas, care ducea uneltele sfinte şi trîmbiţele* răsunătoare. *Cap. 10. 9.

7. Au înaintat împotriva Madianului, după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul; şi au* omorît pe toţi** bărbaţii. *Deut. 20. 13. Judc. 21. 11. 1 Sam. 27. 9. 1 Reg. 11. 15, 16. **Judc. 6. 1, 2, 33.

8. Impreună cu toţi ceilalţi, au omorît şi pe împăraţii Madianului: Evi*, Rechem, Ţur, Hur şi Reba, cei cinci împăraţi ai Madianului; au ucis cu sabia şi pe Balaam**, fiul lui Beor. *Ios. 13. 21. **Ios. 13. 22.

9. Copiii lui Israel au luat prinse pe femeile Madianiţilor cu pruncii lor, şi le-au jăfuit toate vitele, toate turmele şi toate bogăţiile.

10. Le-au ars toate cetăţile pe cari le locuiau şi toate ocoalele lor.

11. Au* luat toată prada şi toate jafurile de oameni şi dobitoace; *Deut. 20. 14.

12. şi pe cei prinşi, prada şi jafurile, le-au adus lui Moise, preotului Eleazar, şi adunării copiilor lui Israel, cari erau tăbărîţi în cîmpia Moabului, lîngă Iordan, în faţa Ierihonului.

13. Moise, preotul Eleazar, şi toţi mai marii adunării, le-au ieşit înainte, afară din tabără.

14. Şi Moise s'a mîniat pe căpeteniile oştirii, pe căpeteniile peste o mie şi pe căpeteniile peste o sută, cari se întorceau dela război.

15. El le-a zis: „Cum? Aţi lăsat cu viaţă pe toate* femeile? *Deut. 20. 14. 1 Sam. 15. 3.

16. Iată*, ele sînt acelea cari, după cuvîntul** lui Balaam, au tîrît pe copiii lui Israel să păcătuiască împotriva Domnului, în fapta lui Peor; şi atunci a izbucnit urgia† în adunarea Domnului. *Cap. 25. 2. **Cap. 24. 14. 2 Pet. 2. 15. Apoc. 2. 14. †Cap. 25. 9.

17. Acum, dar, omorîţi* pe orice prunc de parte bărbătească, şi omorîţi pe orice femeie care a cunoscut pe un bărbat culcîndu-se cu el; *Judc. 21. 11.

18. dar lăsaţi cu viaţă pentru voi pe toţi pruncii de parte femeiască şi pe toate fetele cari n'au cunoscut împreunarea cu un bărbat.

Curăţirea căpeteniilor şi ostaşilor.

19. Iar voi, tăbărîţi* şapte zile afară din tabără; toţi aceia dintre voi cari au ucis pe cineva, şi toţi cei ce s'au atins** de vre un mort, să se curăţe a treia şi a şaptea zi, ei şi cei prinşi de voi. *Cap. 5. 2. **Cap. 19. 11, etc.

20. Să curăţiţi deasemenea orice haină, orice lucru de piele, orice lucru de păr de capră şi orice unealtă de lemn."

21. Preotul Eleazar a zis ostaşilor, cari se duseseră la război: „Iată ce este poruncit prin legea pe care a dat-o lui Moise Domnul.

22. Aurul, argintul, arama, ferul, cositorul şi plumbul,

23. orice lucru care poate suferi focul, să-l treceţi prin foc ca să se curăţească. Dar tot ce nu poate suferi focul, să fie curăţit cu apa* de curăţire; să-l treceţi prin apă. *Cap. 19. 9, 17.

24. Să* vă spălaţi hainele în ziua a şaptea şi veţi fi curaţi; apoi, veţi putea intra în tabără." *Lev. 11. 25.

Impărţirea prăzii.

25. Domnul a zis lui Moise:

26. „Fă, împreună cu preotul Eleazar şi cu căpeteniile caselor adunării, socoteala prăzii luate, fie oameni fie dobitoace.

27. Imparte prada* între luptătorii cari s'au dus la oaste şi între toată adunarea. *Ios. 22. 8. 1 Sam. 30. 24.

28. Să iei întîi din partea ostaşilor cari s'au dus la oaste o dare pentru Domnul, şi anume: unul* din cinci sute, atît din oameni cît şi din boi, măgari şi oi. *Vers. 30, 47. Cap. 18. 26.

29. Să le luaţi din jumătatea cuvenită lor, şi să le dai preotului Eleazar ca un dar ridicat pentru Domnul.

30. Şi din jumătatea care se cuvine copiilor lui Israel să* iei unul din cincizeci, atît din oameni cît şi din boi, măgari şi oi, din orice dobitoc; şi să le dai Leviţilor, cari** păzesc cortul Domnului†." *Vers. 42—47. **Cap. 3. 7, 8, 25, 31, 36; 18. 3, 4. †Cap. 18. 8, 19.

31. Moise şi preotul Eleazar au făcut ce poruncise lui Moise Domnul.

32. Prada de război, rămasă din jaful celor ce făcuseră parte din oaste, era de şase sute şaptezeci şi cinci de mii de oi,

33. şaptezeci şi două de mii de boi,

34. şasezeci şi una de mii de măgari,

35. şi treizeci şi două de mii de su-

flete, adică femei cari nu cunoscuseră împreunarea cu un bărbat.

36. Jumătatea care alcătuia partea celor ce se duseseră la oaste, a fost de trei sute treizeci şi şapte de mii cinci sute de oi,

37. din cari şase sute şaptezeci şi cinci au fost luaţi ca dare Domnului;

38. treizeci şi şase de mii de boi, din cari şaptezeci şi doi luaţi ca dare Domnului;

39. treizeci de mii cinci sute de măgari, din cari şasezeci şi unu luaţi ca dare Domnului;

40. şi şasesprezece mii de inşi, din cari treizeci şi doi luaţi ca dare Domnului.

41. Moise a dat preotului Eleazar darea luată ca dar ridicat pentru Domnul, după cum* îi poruncise Domnul. * Vers. 30.

42. Jumătatea cuvenită copiilor lui Israel, pe care a despărţit-o Moise de a bărbaţilor cari merseseră la oaste,

43. şi care era partea adunării, a fost de trei sute treizeci şi şapte de mii cinci sute de oi,

44. treizeci şi şase de mii de boi,

45. treizeci de mii cinci sute de măgari,

46. şi şasesprezece mii de suflete.

47. Din această jumătate care se cuvenea copiilor lui Israel, Moise a luat unul din cincizeci, atît din oameni cît şi din dobitoace; şi le-a dat Leviţilor, cari păzesc cortul Domnului, după cum îi poruncise Domnul.

48. Căpeteniile oştirii, căpeteniile peste o mie şi căpeteniile peste o sută, s'au apropiat de Moise,

49. şi i-au zis: „Robii tăi au făcut socoteala ostaşilor cari erau subt poruncile noastre, şi nu lipseşte niciun om dintre noi.

50. Noi aducem deci, ca dar Domnului, fiecare ce a găsit ca scule de aur, şi anume: lănţişoare, brăţări, inele, cercei şi salbe, ca să se facă ispăşire* pentru sufletele noastre înaintea Domnului.“ * Exod. 30. 12, 16.

51. Moise şi preotul Eleazar au primit de la ei toate aceste scule lucrate în aur.

52. Tot aurul, pe care l-au adus Domnului căpeteniile peste o mie şi căpeteniile peste o sută, ca dar ridicat, cîntărea şasesprezece mii şapte sute cincizeci de sicli.

53. Oamenii din oaste au păstrat fiecare pentru sine prada* pe care o făcuse. * Deut. 20. 14.

54. Moise şi preotul Eleazar au luat aurul de la căpeteniile peste o mie şi dela căpeteniile peste o sută, şi l-au adus în cortul întîlnirii, ca aducere* aminte pentru copiii lui Israel înaintea Domnului. * Exod. 30. 16.

Galaadul dat lui Gad şi Ruben.

32 1. Fiii lui Ruben şi fiii lui Gad aveau o mare mulţime de vite, şi au văzut că ţara lui Iaezer* şi ţara Galaadului erau un loc bun pentru vite. * Cap. 21. 32. Ios. 13. 25. 2 Sam. 24. 5.

2. Atunci fiii lui Gad, şi fiii lui Ruben au venit la Moise, la preotul Eleazar şi la mai marii adunării, şi le-au zis:

3. „Atarot, Dibon, Iaezer, Nimra*, Hesbon, Eleale, Sebam**, Nebo şi Beon†, * Vers. 36. ** Vers. 38. † Vers. 38.

4. ţara aceasta pe care* a lovit-o Domnul înaintea adunării lui Israel, este un loc bun pentru vite, şi robii tăi au vite.“ * Cap. 21. 24, 34.

5. Apoi au adăugat: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, să se dea ţara aceasta în stăpînirea robilor tăi, şi să nu ne treci peste Iordan.“

6. Moise a răspuns fiilor lui Gad şi fiilor lui Ruben: „Fraţii voştri să meargă oare la război, şi voi să rămîneţi aici?

7. Pentru ce voiţi să muiaţi inima copiilor lui Israel şi să-i faceţi să nu treacă în ţara pe care le-o dă Domnul?

8. Aşa au făcut şi părinţii voştri cînd i-am* trimes din Cades-Barnea să** iscodească ţara. * Cap. 13. 3, 26. ** Deut. 1. 22.

9. S'au suit* pînă la valea Eşcol, şi, după ce au iscodit ţara, au muiat inimile copiilor lui Israel, şi i-au făcut să nu intre în ţara pe care le-o dădea Domnul. * Cap. 13. 24, 31. Deut. 1. 24, 28.

10. Şi Domnul* S'a aprins de mînie în ziua aceea, şi a jurat zicînd: * Cap. 14. 11, 21. Deut. 1. 34.

11. „Oamenii aceştia cari s'au suit din Egipt, de la vîrsta* de douăzeci de ani în sus, nu vor vedea ţara pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, căci n'au** urmat în totul calea Mea, * Cap. 14. 28, 29. Deut. 1. 35. ** Cap. 14. 24, 30.

12. afară de Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul, şi Iosua, fiul lui Nun, cari* au urmat în totul calea Domnului. * Cap. 14. 24. Deut. 1. 36. Ios. 14. 8, 9

13. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Israel, şi i-a făcut să rătăcească* în pustie timp de patruzeci de ani, pînă la stingerea întregului** leat de oameni care făcuse rău înaintea Domnului.* Cap. 14. 33, 34, 35. ** Cap. 26. 64, 65.

14. Şi iată că voi luaţi locul părinţilor voştri, ca nişte odrasle de oameni păcătoşi, ca să faceţi pe Domnul să Se aprindă* şi mai tare de mînie împotriva lui Israel. * Deut. 1. 34.

15. Căci, dacă vă întoarceţi* de la El, El va lăsa mai departe pe Israel să rătăcească în pustie, şi veţi aduce perderea poporului acestuia întreg."
* Deut. 30. 17. Ios. 22. 16, 18. 2 Cron. 7. 19; 15. 2.

16. Ei s'au apropiat de Moise, şi au zis: „Vom face aici ocoale pentru vitele noastre şi cetăţi pentru pruncii noştri:

17. apoi ne vom* înarma în grabă şi vom merge înaintea copiilor lui Israel, pînă îi vom duce în locul care le este rînduit; şi pruncii noştri vor locui în aceste cetăţi întărite, din pricina locuitorilor ţării acesteia.
* Ios. 4. 12, 13.

18. Nu ne* vom întoarce în casele noastre mai înainte ca fiecare din copiii lui Israel să fi pus stăpînire pe moştenirea lui, * Ios. 22. 4.

19. şi nu vom stăpîni nimic cu ei dincolo de Iordan, nici mai departe, pentrucă noi ne vom avea moştenirea* noastră dincoace de Iordan, la răsărit." * Vers. 33. Ios. 12. 1; 13. 8.

20. Moise* le-a zis: „Dacă faceţi aşa, dacă vă înarmaţi ca să luptaţi înaintea Domnului, * Deut. 3. 18. Ios. 1. 14; 4. 12, 13.

21. dacă toţi aceia dintre voi cari se vor înarma trec Iordanul înaintea Domnului, pînă ce va izgoni pe vrăjmaşii Lui dinaintea Lui,

22. şi dacă vă veţi întoarce* înapoi numai după ce ţara** va fi supusă înaintea Domnului, — atunci veţi fi fără vină înaintea Domnului şi înaintea lui Israel, şi ţinutul acesta va fi moşia† voastră înaintea Domnului.
* Deut. 3. 20. Ios. 11. 23; 18. 1. ** Ios. 22. 4. † Deut. 3. 12, 15, 16, 18. Ios. 1. 15; 13. 8, 32; 22. 4, 9.

23. Dar dacă nu faceţi aşa, păcătuiţi împotriva Domnului, şi să ştiţi că păcatul* vostru vă va ajunge.
* Fac. 4. 7; 44. 16. Isa. 59. 12.

24. Zidiţi* cetăţi pentru pruncii voştri şi ocoale pentru vitele voastre, şi faceţi ce aţi spus cu gura voastră."
* Vers. 16, 34, etc.

25. Fiii lui Gad şi fiii lui Ruben au zis lui Moise: „Robii tăi vor face tot ce porunceşte domnul nostru.

26. Pruncii* noştri, nevestele, turmele noastre şi toate vitele noastre, vor rămînea în cetăţile Galaadului; * Ios. 1. 14.

27. iar robii* tăi, toţi înarmaţi pentru război, vor merge să se lupte înaintea Domnului, cum zice domnul nostru." * Ios. 4. 12.

28. Moise a dat* porunci cu privire la ei preotului Eleazar, lui Iosua, fiul lui Nun, şi capilor de familie din seminţiile copiilor lui Israel. * Ios. 1. 13.

29. El le-a zis: „Dacă fiii lui Gad şi fiii lui Ruben trec cu voi Iordanul, înarmaţi cu toţii ca să lupte înaintea Domnului, după ce ţara va fi supusă înaintea voastră, să le daţi în stăpînire ţinutul Galaadului.

30. Dar dacă nu vor merge înarmaţi împreună cu voi, să se aşeze în mijlocul vostru în ţara Canaanului."

31. Fiii lui Gad şi fiii lui Ruben au răspuns: „Vom face tot ce a spus robilor tăi Domnul.

32. Vom trece înarmaţi înaintea Domnului în ţara Canaanului; dar noi să ne avem moştenirea noastră dincoace de Iordan."

Luarea în stăpînire a Galaadului.

33. Moise* a dat fiilor lui Gad şi fiilor lui Ruben, şi la jumătate din seminţia lui Manase, fiul lui Iosif, împărăţia** lui Sihon, împăratul Amoriţilor, şi împărăţia lui Og, împăratul Basanului, ţara cu cetăţile ei, cu ţinuturile cetăţilor ţării de jur împrejur.
* Deut. 3. 12—17; 29. 8. Ios. 12. 6; 13. 8; 22. 4. ** Cap. 21. 24, 33, 35.

34. Fiii lui Gad au zidit Dibonul*, Atarotul, Aroerul**,
* Cap. 33. 45, 46. ** Deut. 2. 36.

35. Atrot-Şofan, Iaezer*, Iogbeha,
* Vers. 1, 3.

36. Bet-Nimra* şi Bet-Haran, cetăţi întărite**, şi au făcut staule pentru turme. * Vers. 3. ** Vers. 24.

37. Fiii lui Ruben au zidit* Hesbonul, Eleale, Chiriataim, * Cap. 21. 27.

38. Nebo* şi Baal-Meon**, ale căror nume au fost schimbate†, şi Sibma, şi au pus alte nume cetăţilor pe cari le-au zidit.
* Isa. 46. 1. ** Cap. 22. 41. † Vers. 3. Exod. 23. 13. Ios. 23. 7.

39. Fiii lui Machir*, fiul lui Manase, au mers împotriva Galaadului, şi au pus mîna pe el; au izgonit pe Amoriţii cari erau acolo. * Fac. 50. 23

40. Moise a dat* Galaadul lui Machir, fiul lui Manase, care s'a aşezat acolo. *Deut. 3. 12, 13, 15. Ios. 13. 31; 17. 1.

41. Iair*, fiul lui Manase, a pornit şi el, şi a luat tîrgurile, şi le-a numit tîrgurile lui Iair**. *Deut. 3. 14. Ios. 13. 30. 1 Cron. 2. 21, 22, 23. **Judc. 10. 4. 1 Reg. 4. 13.

42. Nobah a pornit şi el şi a luat Chenatul împreună cu cetăţile cari ţineau de el, şi l-a numit Nobah, după numele lui.

Popasurile Israeliţilor.

33 1. Iată popasurile copiilor lui Israel cari au ieşit din ţara Egiptului, după oştirile lor, subt povăţuirea lui Moise şi lui Aaron.

2. Moise a scris călătoriile lor din popas în popas, după porunca Domnului. Şi iată popasurile lor, după călătoriile lor.

3. Au pornit* din Ramses în luna întîi**, în ziua a cincisprezecea a lunii întîi. A doua zi după Paşte, copiii lui Israel au ieşit gata de† luptă în faţa tuturor Egiptenilor,

*Exod. 12. 37. **Exod. 12. 2; 13. 4. †Exod. 14. 8.

4. în timp ce Egiptenii îşi îngropau pe toţi întîii lor născuţi, pe cari-i lovise* Domnul dintre ei. Căci Domnul făcuse chiar şi pe dumnezeii** lor să simtă puterea Lui.

*Exod. 12. 29. **Exod. 12. 12; 18. 11. Isa. 19. 1. Apoc. 12. 8.

5. Copiii* lui Israel au pornit din Ramses şi au tăbărît la Sucot.

*Exod. 12. 37.

6. Au pornit din Sucot*, şi au tăbărît la Etam, care este la marginea pustiei.

*Exod. 13. 20.

7. Au pornit din Etam*, s'au întors înapoi la Pi-Hahirot, faţă în faţă cu Baal-Ţefon, şi au tăbărît înaintea Migdolului. *Exod. 14. 2, 9.

8. Au pornit dinaintea Pi-Hahirotului, şi au trecut* prin mijlocul mării în spre pustie; au făcut un drum de trei zile în pustia Etamului, şi au tăbărît la Mara. *Exod. 14. 22; 15. 22, 23.

9. Au pornit dela Mara, şi au ajuns la* Elim; la Elim erau douăsprezece izvoare de apă şi şaptezeci de finici: acolo au tăbărît. *Exod. 15. 27.

10. Au pornit din Elim, şi au tăbărît lîngă marea Roşie.

11. Au pornit dela marea Roşie, şi au tăbărît în pustia* Sin. *Exod. 16. 1.

12. Au pornit din pustia Sin, şi au tăbărît la Dofca.

13. Au pornit din Dofca, şi au tăbărît la Aluş.

14. Au pornit din Aluş, şi au tăbărît la Refidim*, unde poporul n'a găsit apă de băut. *Exod. 17. 1; 19. 2.

15. Au pornit din Refidim, şi au tăbărît în pustia* Sinai. *Exod. 16. 1; 19. 1, 2.

Dela Sinai la Cades.

16. Au pornit din pustia Sinai, şi au tăbărît la* Chibrot-Hataava. *Cap. 11. 34.

17. Au pornit dela Chibrot-Hataava, şi au tăbărît la* Haţerot. *Cap. 11. 35.

18. Au pornit din Haţerot, şi au tăbărît la Ritma.

19. Au pornit dela* Ritma, şi au tăbărît la Rimon-Pereţ. *Cap. 12. 16.

20. Au pornit din Rimon-Pereţ, şi au tăbărît la Libna.

21. Au pornit din Libna, şi au tăbărît la Risa.

22. Au pornit din Risa, şi au tăbărît la Chehelata.

23. Au pornit din Chehelata, şi au tăbărît la muntele Şafer.

24. Au pornit dela muntele Şafer, şi au tăbărît la Harada.

25. Au pornit din Harada, şi au tăbărît la Machelot.

26. Au pornit din Machelot, şi au tăbărît la Tahat.

27. Au pornit din Tahat, şi au tăbărît la Tarah.

28. Au pornit din Tarah, şi au tăbărît la Mitca.

29. Au pornit din Mitca, şi au tăbărît la Haşmona.

30. Au pornit din Haşmona, şi au tăbărît la Moserot.

31. Au pornit din Moserot, şi au tăbărît la Bene-Iaacan.

32. Au pornit din Bene-Iaacan*, şi au tăbărît la** Hor-Ghidgad.

*Fac. 36. 27. Deut. 10. 6. 1 Cron. 1. 42. **Deut 10. 7.

33. Au pornit din Hor-Ghidgad, şi au tăbărît la Iotbata.

34. Au pornit din Iotbata, şi au tăbărît la Abrona.

35. Au pornit din Abrona, şi au tăbărît la Eţion-Gheber*.

*Deut. 2. 8. 1 Reg. 9. 26; 22. 48.

36. Au pornit din Eţion-Gheber, şi au tăbărît în pustia Ţin*, adică la Cades.

*Cap. 20. 1; 27. 14.

Dela Cades la cîmpia Moabului.

37. Au pornit din Cades*, şi au tăbărît la muntele Hor, la marginea ţării Edomului. *Cap. 20. 22, 23; 21. 4.

38. Preotul Aaron* s'a suit pe muntele Hor, după porunca Domnului; şi

a murit acolo, în al patruzecilea an după ieşirea copiilor lui Israel din ţara Egiptului, în luna a cincea, în cea dîntîi zi a lunii. *Cap. 20. 25, 28. Deut. 10. 6; 32. 50.

39. Aaron era în vîrstă de o sută douăzeci şi trei de ani cînd a murit pe muntele Hor.

40. Impăratul Aradului*, Cananitul, care locuia în partea de miazăzi a ţării Canaanului, a aflat de sosirea copiilor lui Israel. *Cap. 21. 1, etc.

41. Au pornit dela muntele Hor*, şi au tăbărît la Ţalmona. *Cap. 21. 4.

42. Au pornit din Ţalmona, şi au tăbărît la Punon.

43. Au pornit din Punon, şi au tăbărît la* Obot. *Cap. 21. 10.

44. Au pornit* din Obot, şi au tăbărît la Iie**-Abarim, la hotarul Moabului. *Cap. 21. 11. **Cap. 21. 11.

45. Au pornit din Iie-Abarim, şi au tăbărît la Dibon-Gad*: *Cap. 32. 34.

46. Au pornit din Dibon-Gad, şi au tăbărît la Almon-Diblataim*. *Ier. 48. 22.

47. Au pornit din Almon-Diblataim, şi au tăbărît la munţii* Abarim, înaintea muntelui Nebo. *Cap. 21. 20. Deut. 32. 49.

48. Au pornit dela munţii Abarim, şi au tăbărît în cîmpia* Moabului, lîngă Iordan, în faţa Ierihonului. *Cap. 22. 1.

49. Au tăbărît lîngă Iordan, dela Betleşimot pînă la Abel-Sitim*, în cîmpia Moabului. *Cap. 25. 1. Ios. 2. 1.

Cananiţii trebuiesc nimiciţi.

50. Domnul a vorbit lui Moise în cîmpia Moabului, lîngă Iordan în faţa Ierihonului. Şi a zis:

51. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le: „Dupăce* veţi trece Iordanul şi veţi intra în ţara Canaanului, *Deut. 7. 1, 2; 9. 1. Ios. 3. 17.

52. să izgoniţi dinaintea voastră pe toţi locuitorii* ţării, să le dărîmaţi toţi idolii de piatră, să le nimiciţi toate icoanele turnate, şi să le nimiciţi toate înălţimile pentru jertfe. *Exod. 23. 24, 33; 34. 13. Deut. 7. 2, 5; 12. 3. Ios. 11. 12. Judc. 2. 2.

53. Să luaţi ţara în stăpînire, şi să vă aşezaţi în ea; căci Eu v'am dat ţara aceasta, ca să fie moşia voastră.

54. Să împărţiţi* ţara prin sorţi, după familiile voastre. Celor ce sînt în număr mai mare, să le daţi o parte mai mare, şi celor ce sînt în număr mai mic, să le daţi o parte mai mică. Fiecare să stăpînească ce-i va cădea la sorţi; s'o luaţi în stăpînire, după seminţiile părinţilor voştri. *Cap. 26. 53, 54, 55.

55. Dar dacă nu veţi izgoni dinaintea voastră pe locuitorii ţării, aceia dintre ei pe cari îi veţi lăsa, vă vor fi ca nişte spini în ochi* şi ca nişte ghimpi în coaste: vă vor fi vrăjmaşi în ţara în care veţi merge să vă aşezaţi. *Ios. 23. 13. Judc. 2. 3. Ps. 106. 34, 36. Exod. 23. 33. Ezec. 28. 24.

56. Şi vă voi face şi vouă cum hotărîsem să le fac lor."

Hotarele Canaanului.

34 1. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

2. „Dă porunca aceasta copiilor lui Israel, şi spune-le: „Cînd veţi intra în ţara* Canaanului, ţara aceasta va fi moştenirea voastră, ţara Canaanului, ale cărei hotare iată-le: *Fac. 17. 8. Deut. 1. 7. Ps. 78. 55; 105. 11. Ezec. 47. 14.

3. Hotarul* din partea de miazăzi va începe din pustia Ţin, lîngă Edom. Astfel, hotarul vostru de miază zi va începe dela marginea mării** Sărate, spre răsărit; *Ios. 15. 1. Ezec. 47. 13, etc. **Fac. 14. 3. Ios. 15. 2.

4. se va întoarce la miază zi de înălţimea* Acrabim, va trece prin Ţin, şi se va întinde pînă la miazăzi de Cades-Barnea**; va urma mai departe prin Haţar-Adar†, şi va trece spre Aţmon: *Ios. 15. 3. **Cap. 13. 26; 32. 8. †Ios. 15. 3, 4.

5. dela Aţmon, se va întoarce pînă la pîrîul* Egiptului, şi va ieşi la mare. *Fac. 15. 18. Ios. 15. 4, 47. 1 Reg. 8. 65. Isa. 27. 12.

6. Hotarul vostru dinspre apus va fi Marea cea Mare *(Mediterana)*: aceasta va fi hotarul vostru la apus.

7. Iată care va fi hotarul vostru spre miază-noapte: începînd dela Marea cea Mare să trageţi hotarul pînă la muntele* Hor; *Cap. 33. 37.

8. dela muntele Hor, să-l trageţi prin* Hamat, şi să ajungă pînă la** Ţedad; *Cap. 13. 21. 2 Reg. 14. 25. **Ezec. 47. 15.

9. să urmeze mai departe prin Zifron, ca să ajungă la Haţar-Enan*: acesta să vă fie hotarul înspre miază noapte. *Ezec. 47. 17.

10. Să vă trageţi hotarul spre răsărit dela Haţar-Enan pînă la Şefam;

11. să se pogoare din Şefam spre Ribla*, la răsărit de Ain; se va pogorî, şi se va întinde dealungul mării Chineret** *(Ghenezaret)*, la răsărit; *2 Reg. 23. 33. Ier. 39. 5, 6. **Deut. 3. 17. Ios. 11. 2; 19. 35. Mat. 14. 34. Luc. 5. 1.

12. se va pogorî iarăş spre Iordan, ca

să ajungă la marea Sărată*. Aceasta va fi ţara voastră, cu hotarele ei de jur împrejur." * Vers. 3.

13. Moise a dat porunca aceasta copiilor lui Israel, şi a zis: „Aceasta este ţara* pe care o veţi împărţi prin sorţi, şi pe care a poruncit Domnul s'o dea celor nouă seminţii şi jumătate.
* Vers. 1. Ios. 14. 1, 2.

14. Căci* seminţia fiilor lui Ruben, după casele lor părinteşti, şi seminţia fiilor lui Gad, după casele părinţilor lor, precum şi jumătate din seminţia lui Manase şi-au luat moştenirea. * Cap. 32. 33. Ios. 14. 2, 3.

15. Aceste două seminţii şi jumătate şi-au luat moştenirea dincoace de Iordan, în faţa Ierihonului, în spre răsărit."

Cum şi prin cine să se împartă ţara.

16. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

17. „Iată numele bărbaţilor cari vor împărţi ţara între voi: preotul Eleazar*, şi Iosua, fiul lui Nun. *Ios. 14. 1; 19. 51.

18. Să mai luaţi cîte o căpetenie* din fiecare seminţie, ca să facă împărţirea ţării. * Cap. 1. 4, 16.

19. Iată numele bărbaţilor acestora. Pentru seminţia lui Iuda: Caleb, fiul lui Iefune;

20. pentru seminţia fiilor lui Simeon: Samuel, fiul lui Amihud;

21. pentru seminţia lui Beniamin: Elidad, fiul lui Chislon;

22. pentru seminţia fiilor lui Dan: căpetenia Buchi, fiul lui Iogli;

23. pentru fiii lui Iosif, — pentru seminţia fiilor lui Manase: căpetenia Haniel, fiul lui Efod; —

24. şi pentru seminţia fiilor lui Efraim: căpetenia Chemuel, fiul lui Şiftan;

25. pentru seminţia fiilor lui Zabulon: căpetenia Elitafan, fiul lui Parnac;

26. pentru seminţia fiilor lui Isahar: căpetenia Paltiel, fiul lui Azan;

27. pentru seminţia fiilor lui Aşer: căpetenia Ahihud, fiul lui Şelomi;

28. pentru seminţia fiilor lui Neftali: căpetenia Pedahel, fiul lui Amihud."

29. Aceştia sînt aceia cărora le-a poruncit Domnul să împartă ţara Canaanului între copiii lui Israel.

Cetăţile Leviţilor.

35 1. Domnul a vorbit lui Moise, în cîmpia Moabului, lîngă Iordan, în faţa Ierihonului. Şi a zis:

2. „Porunceşte* copiilor lui Israel, să dea Leviţilor, din moştenirea pe care o vor avea, nişte cetăţi în cari să poată locui. Să mai daţi Leviţilor şi un loc gol împrejurul acestor cetăţi. * Ios. 14. 3, 4; 21. 2. Ezec. 45. 1, etc.; 48. 8, etc.

3. Cetăţile să fie ale lor, ca să locuiască în ele; iar locurile goale să fie pentru vitele lor, pentru averile lor şi pentru toate dobitoacele lor.

4. Locurile goale din jurul cetăţilor pe cari le veţi da Leviţilor, să aibă, începînd dela zidul cetăţii în afară, o mie de coţi de jur împrejur.

5. Să măsuraţi afară din cetate, două mii de coţi în partea de răsărit, două mii de coţi în partea de miazăzi, două mii de coţi în partea de apus, şi două mii de coţi în partea de miază noapte, aşa în cît cetatea să fie la mijloc. Acestea să fie locurile goale din jurul cetăţilor lor.

6. Dintre cetăţile pe cari le veţi da Leviţilor, şase* să fie cetăţi de scăpare unde va putea să fugă ucigaşul, şi afară de acestea, să le mai daţi alte patruzeci şi două de cetăţi. * Vers. 18. Deut. 4. 41. Ios. 20. 2, 7, 8; 21. 3, 13, 21, 27, 32, 36, 38.

7. Toate cetăţile pe cari le veţi da Leviţilor să fie patruzeci şi opt* de cetăţi, împreună cu locurile lor goale. * Ios. 21. 41.

8. Cetăţile pe cari le veţi da din* moşiile copiilor lui Israel să fie date mai multe de** cei ce au mai multe, şi mai puţine de ceice au mai puţine; fiecare să dea Leviţilor din cetăţile lui după moştenirea pe care o va avea." * Ios. 21. 3. ** Cap. 26. 54.

Cetăţile de scăpare.

9. Domnul a vorbit lui Moise, şi a zis:

10. „Vorbeşte copiilor lui Israel şi spune-le: „Cînd* veţi trece Iordanul şi veţi intra în ţara Canaanului,
* Deut. 19. 2. Ios. 20. 2.

11. să vă* alegeţi nişte cetăţi cari să vă fie cetăţi de scăpare, unde să poată scăpa ucigaşul care va omorî pe cineva fără voie. * Exod. 24. 13.

12. Aceste* cetăţi să vă slujească drept cetăţi de scăpare împotriva răzbunătorului sîngelui, pentruca uciga-

şul să nu fie omorît înainte de a se înfăţişa în faţa adunării ca să fie judecat. * Deut. 19. 6. Ios. 20. 3, 5, 6.

13. Din cetăţile pe cari le veţi da, şase* să vă fie cetăţi de scăpare.
* Vers. 6.

14. Să daţi trei cetăţi dincoace* de Iordan, şi trei cetăţi în ţara Canaanului: acestea să vă fie cetăţi de scăpare. * Deut. 4. 41. Ios. 20. 8.

15. Aceste şase cetăţi să fie cetăţi de scăpare pentru copiii lui Israel, pentru străin* şi pentru celce locuieşte în mijlocul vostru: acolo va putea să scape orice om care va ucide pe cineva fără voie. * Cap. 15. 16.

16. Dacă* un om loveşte pe aproapele său cu o unealtă de fer, şi acesta moare, este un ucigaş: ucigaşul să fie pedepsit cu moartea.
* Exod. 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Deut. 19. 11, 12.

17. Dacă-l loveşte cu o piatră pe care o ţine în mînă, de care poate muri, şi moare, este un ucigaş: ucigaşul să fie pedepsit cu moartea.

18. Dacă-l loveşte cu vreo unealtă de lemn pe care o ţine în mînă, de care poate, muri, şi moare, este un ucigaş; ucigaşul să fie pedepsit cu moartea.

19. Răzbunătorul* sîngelui să omoare pe ucigaş; cînd îl va întîlni, să-l omoare.
* Vers. 21, 24, 27. Deut. 19. 6, 12. Ios. 20. 3, 5.

20. Dacă* un om împinge pe aproapele său din ură, sau dacă-l pîndeşte** şi aruncă ceva asupra lui şi moare, * Fac. 4. 8. 2 Sam. 3. 27; 20. 10. 1 Reg. 2. 31, 32. ** Exod. 21. 14. Deut. 19. 11.

21. sau dacă-l loveşte cu mîna* din vrăjmăşie, şi moare, cel ce l-a lovit să fie pedepsit cu moartea; este un ucigaş: răzbunătorul sîngelui să omoare pe ucigaş, cînd îl va întîlni.
* Exod. 21. 18.

22. Dar dacă un om împinge pe aproapele lui fără veste şi nu din vrăjmăşie, sau dacă aruncă ceva asupra lui fără să-l fi pîndit,

23. sau dacă aruncă asupra lui din nebăgare de seamă o piatră care-i poate pricinui moartea, şi moare, fără să-l urască şi fără să caute să-i facă rău:

24. Iată legile după cari va judeca adunarea* între cel ce l-a lovit şi răzbunătorul sîngelui. * Vers. 12. Ios. 20. 6.

25. Adunarea va izbăvi pe ucigaş din mîna răzbunătorului sîngelui, şi-l va face să se întoarcă în cetatea de scăpare unde fugise. Să locuiască acolo* pînă la moartea marelui preot care este uns** cu untdelemn sfînt.
* Ios. 20. 6. ** Exod. 29. 7. Lev. 4. 3; 21. 10.

26. Dacă ucigaşul iese din hotarul cetăţii de scăpare unde fugise,

27. şi dacă răzbunătorul sîngelui îl întîlneşte afară din hotarul cetăţii de scăpare şi ucide pe ucigaş, nu va fi vinovat de omor.

28. Căci ucigaşul trebuia să locuiască în cetatea lui de scăpare pînă la moartea marelui preot; şi după moartea marelui preot, putea să se întoarcă la moşia lui.

29. Iată poruncile* de drept pentru voi şi pentru urmaşii voştri, în toate locurile în cari veţi locui. * Cap. 27. 11

Pedeapsa pentru omor.

30. Dacă un om omoară pe cineva, ucigaşul să fie omorît, pe* mărturia martorilor. Un singur martur nu va fi deajuns ca să fie osîndit cineva la moarte.
* Deut. 17. 6; 19. 15. Mat. 18. 16. 2 Cor. 13. 1. Evr. 10. 28.

31. Să nu primiţi răscumpărare pentru viaţa unui ucigaş vinovat de moarte, ci să fie pedepsit cu moartea.

32. Să nu primiţi răscumpărare pentru cel ce trebue să fugă în cetatea lui de scăpare, ca să se întoarcă să locuiască în ţară pînă la moartea preotului.

33. Să nu* pîngăriţi ţara unde veţi fi, căci sîngele celui nevinovat pîngăreşte ţara; şi ispăşirea sîngelui vărsat în ţară nu se va putea face decît prin sîngele** celui ce-l va vărsa.
* Ps. 106. 38. Mic. 4. 11. ** Fac. 9. 6.

34. Să* nu pîngăriţi deci ţara în care veţi merge să locuiţi, şi în mijlocul căreia voi locui şi Eu, căci Eu** sînt Domnul, care locuieşte în mijlocul copiilor lui Israel."
* Lev. 18. 25. Deut. 24. 23. ** Exod. 29. 45, 46.

Măritarea fiicelor moştenitoare.

36 1. Căpeteniile familiei lui* Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, dintre familiile fiilor lui Iosif, s'au apropiat şi au vorbit înaintea lui Moise şi înaintea mai marilor peste casele părinteşti ale copiilor lui Israel.
* Cap. 26. 29.

2. Ei au zis: „Domnule, ţie ţi-a poruncit Domnul* să dai copiilor lui Israel ţara ca moştenire prin sorţi. Tu, domnule**, ai primit deasemenea poruncă de la Domnul ca moştenirea fra-

telui nostru Ţelofhad, s'o dai fetelor lui.

*Cap. 26. 55; 33. 54. Ios. 17. 3. **Cap. 27. 1, 7. Ios. 17. 3, 4.

3. Dar dacă ele se mărită după unul din fiii altei seminţii a copiilor lui Israel, moştenirea lor va fi ştearsă din moştenirea părinţilor noştri, şi adăugată la a seminţiei din care vor face parte; şi astfel moştenirea care ne-a* căzut nouă la sorţi se va micşora.

*Lev. 25. 10.

4. Şi cînd va veni anul de veselie pentru copiii lui Israel, moştenirea lor va rămînea adăugată la a seminţiei din care vor face parte, şi va fi ştearsă astfel din moştenirea seminţiei părinţilor noştri."

5. Moise a poruncit copiilor lui Israel din partea Domnului, şi a zis: „Seminţia fiilor lui Iosif are* dreptate.

*Cap. 27. 7.

6. Iată ce porunceşte Domnul cu privire la fetele lui Ţelofhad: să se mărite după cine vor vrea, numai să se mărite* într'o familie din seminţia părinţilor lor. *Vers. 12.

7. Nici o moştenire a copiilor lui Israel să nu treacă de la o seminţie la alta, ci fiecare din copiii lui Israel să se ţină* lipit de moştenirea seminţiei părinţilor lui. *1 Reg. 21. 3.

8. Şi orice fată*, care are o moştenire în seminţiile copiilor lui Israel, să se mărite după cineva dintr'o familie din seminţia tatălui ei, pentru ca fiecare din copiii lui Israel să-şi aibă moştenirea părinţilor săi. *1 Cron. 23. 22.

9. Nici o moştenire să nu treacă de la o seminţie la alta, ci seminţiile copiilor lui Israel să se ţină fiecare de moştenirea sa."

10. Fetele lui Ţelofhad au făcut întocmai după porunca pe care o dăduse lui Moise Domnul.

11. Mahla*, Tirţa, Hogla, Milca şi Noa, fetele lui Ţelofhad, s'au măritat după fiii unchilor lor; *Cap. 27. 1.

12. s'au măritat în familiile fiilor lui Manase, fiul lui Iosif, şi moştenirea lor a rămas în seminţia familiei tatălui lor.

13. Acestea sînt poruncile şi legile pe cari le-a dat Domnul prin Moise copiilor lui Israel, în cîmpia* Moabului, lîngă Iordan, în faţa Ierihonului.

*Cap. 26. 3; 33. 50.

DEUTERONOMUL (A DOUA LEGE)

SAU A CINCEA CARTE A LUI MOISE

(Psalmul 119. 1, 2. Eclesiastul 12. 15.)

ADUCERI AMINTE ŞI ÎNDEMNURI

CAPITOLELE 1—11. DEUTERONOM 8. 2, 3.

Moise vorbeşte dincolo de Iordan.

1 1. Iată cuvintele pe cari le-a spus Moise întregului Israel, dincoace* de Iordan, în pustie, într'o cîmpie, faţă în faţă cu Suf, între Paran, Tofel, Laban, Haţerot şi Di-Zahab.

*Ios. 9. 1, 10; 22. 4, 7.

2. (Dela Horeb pînă* la Cades-Barnea, pe drumul care duce la muntele Seir, este o depărtare de unsprezece zile). *Num. 13. 26. Cap. 9. 23.

3. In al patruzecilea* an, în luna unsprezecea, în ziua întîi a lunii, Moise a vorbit copiilor lui Israel şi le-a spus tot ce-i poruncise Domnul să le spună.

*Num. 33. 38.

4. Aceasta era după ce a bătut* pe Sihon, împăratul Amoriţilor, care locuia la Hesbon, şi pe Og, împăratul Basanului, care locuia la Aştarot şi la Edrei**. *Num. 21. 24, 33. **Num. 21. 33. Ios. 13. 12.

5. Dincoace de Iordan, în ţara Moabului, Moise a început să lămurească legea aceasta şi a zis:

6. Domnul, Dumnezeul nostru, ne-a vorbit la Horeb*, zicînd: „Aţi locuit destulă** vreme în muntele acesta.

*Exod. 31. **Exod. 19. 1. Num. 10. 11.

7. Intoarceţi-vă, şi plecaţi; duceţi-vă la muntele Amoriţilor şi în toate împrejurimile: în cîmpie, pe munte, în vale, în partea de miază-zi, pe ţărmul mării, în ţara Cananiţilor şi în Liban, pînă la rîul cel mare, rîul Eufrat.

8. Vedeţi, v'am pus ţara înainte; intraţi şi luaţi în stăpînire ţara pe care Domnul a jurat părinţilor voştri, Avraam*, Isaac şi Iacov, că o va da lor şi seminţei lor după ei."

*Fac. 12. 7; 15. 18; 17. 7, 8; 26. 4; 28. 13.

Cum a pus judecători.

9. In vremea aceea, v'am spus*: „Eu nu vă pot purta singur.

*Exod. 18. 18. Num. 11. 14.

10. Domnul, Dumnezeul vostru, v'a înmulţit, şi azi sînteţi foarte* mulţi la număr, ca stelele cerului.
*Fac. 15. 5. Cap. 10. 22; 28. 62.

11. Domnul*, Dumnezeul părinţilor voştri, să vă mărească de o mie de ori pe atît, şi să vă binecuvinteze, după** cum a făgăduit!
*2 Sam. 24. 3. **Fac. 15. 5; 22. 17; 26. 4. Exod. 32. 13.

12. Cum* aş putea să port eu singur pricinile voastre, povara voastră şi certurile voastre? *1 Reg. 3. 8, 9.

13. Luaţi* din seminţiile voastre nişte bărbaţi înţelepţi, priceputi şi cunoscuţi, şi-i voi pune în fruntea voastră." *Exod. 18. 21. Num. 11. 16, 17.

14. Voi mi-aţi răspuns, şi aţi zis: „Ceea ce spui tu să facem este un lucru bun."

15. Am luat atunci pe căpeteniile seminţiilor voastre, bărbaţi înţelepţi şi cunoscuţi, şi i-am pus* în fruntea voastră drept căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută, căpetenii peste cincizeci, şi căpetenii peste zece, ca dregători în seminţiile voastre.
*Exod. 18. 25.

16. Am dat, în acelaş timp, următoarea poruncă judecătorilor voştri: „Să ascultaţi pe fraţii voştri, şi să judecaţi* după dreptate neînţelegerile fiecăruia cu fratele** lui sau cu străinul.
*Cap. 16. 18. Ioan 7. 24. **Lev. 24. 22.

17. Să nu* căutaţi la faţa oamenilor în judecăţile voastre; să ascultaţi pe cel mic ca şi pe cel mare; să nu vă temeţi de nimeni, căci Dumnezeu** e Cel care face dreptate. Şi cînd veţi găsi o pricină prea grea, s'o aduceţi † înaintea mea, ca s'o aud." *Lev. 19. 15. Cap. 16. 19. 1 Sam. 16. 7. Prov. 24. 23. Iac. 2. 1. **2 Cron. 19. 6. †Exod. 18. 22, 26.

18. Aşa v'am poruncit, în vremea aceea, tot ce aveaţi de făcut.

Dela Horeb la Cades-Barnea.

19. Am plecat din Horeb, şi am* străbătut toată pustia aceea mare şi grozavă pe care aţi văzut-o; am luat drumul care duce în muntele Amoriţilor, cum ne poruncise Domnul, Dumnezeul nostru, şi am** ajuns la Cades-Barnea. *Num. 10. 12. Cap. 8. 15. Ier. 2. 6. **Num. 13. 26.

20. Şi eu v'am zis: „Aţi ajuns la muntele Amoriţilor pe care ni-l dă Domnul, Dumnezeul nostru.

21. Iată că Domnul, Dumnezeul tău, îţi pune ţara înainte; suie-te, ia-o în stăpînire, cum ţi-a spus Domnul Dumnezeul părinţilor tăi; nu te teme*, şi nu te înspăimînta." *Ios. 1. 9.

22. Voi v'aţi apropiat cu toţii de mine, şi aţi zis: „Să trimetem nişte oameni înaintea noastră, ca să iscodească ţara, şi să ne aducă răspuns cu privire la drumul pe care ne vom sui în ea şi asupra cetăţilor în cari vom ajunge."

23. Părerea aceasta mi s'a părut bună; şi am luat* doisprezece oameni dintre voi, cîte un om de fiecare seminţie. *Num. 13. 3.

24. Ei au* plecat, au trecut muntele, şi au ajuns pînă la valea Eşcol, şi au iscodit ţara. *Num. 13. 22, 23, 24.

25. Au luat în mîni din roadele ţării şi ni le-au adus; ne-au făcut o dare de seamă, şi au zis: „Bună* ţară ne dă Domnul, Dumnezeul nostru." *Num. 13. 27.

26. Dar* voi n'aţi vrut să vă suiţi în ea, şi v'aţi răsvrătit împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului vostru.
*Num. 14. 1, 2, 3, 4. Ps. 106. 24, 25.

27. Aţi cîrtit în corturile voastre, şi aţi zis: „Pentrucă ne urăşte*, de aceea ne-a scos Domnul din ţara Egiptului, ca să ne dea în mînile Amoriţilor şi să ne nimicească. *Cap. 9. 28.

28. Unde să ne suim? Fraţii noştri ne-au muiat inima, zicînd: „Poporul* acela este un popor mai mare şi mai înalt la statură decît noi; cetăţile sînt mari şi întărite pînă la cer; ba încă, am văzut acolo şi copii** de ai lui Anac."
*Num. 13. 28, 31, 32, 33. Cap. 9. 1, 2. **Num. 13. 28.

29. Eu v'am zis: „Nu vă spăimîntaţi, şi nu vă fie frică de ei.

30. Domnul, Dumnezeul* vostru, care merge înaintea voastră, se va lupta El însuş pentru voi, potrivit cu tot ce a făcut pentru voi subt ochii voştri în Egipt. *Exod. 14. 14, 25. Neem. 4. 20.

31. Apoi în pustie, ai văzut că Domnul, Dumnezeul tău, te-a purtat* cum poartă un om pe fiul său, pe tot drumul pe care l-aţi făcut pînă la sosirea voastră în locul acesta." *Exod. 19. 4. Cap. 32. 11, 12. Isa. 46. 3, 4; 63. 9. Osea 11. 3. Fapt. 13. 18.

32. Cu toate acestea, voi* n'aţi avut încredere în Domnul, Dumnezeul vostru, *Ps. 106. 24. Iuda 5.

33. care* mergea înaintea voastră pe drum, ca** să vă caute un loc de poposire: noaptea într'un foc, ca să vă arate drumul pe care trebuiaţi să mergeţi, şi ziua într'un nor.
*Exod. 13. 21. Ps. 78. 14. **Num. 10. 33. Ezec. 20. 6.

34. Domnul a auzit glasul cuvintelor voastre. S'a mîniat, şi a jurat*, zicînd:
* Cap. 2. 14, 15.

35. „Niciunul* din bărbaţii cari fac parte din acest neam rău nu va vedea ţara aceea bună pe care am jurat că o voi da părinţilor voştri,
* Num. 14. 22, 23. Ps. 95. 11.

36. afară* de Caleb, fiul lui Iefune. El o va vedea, şi ţara în care a mers, o voi da lui şi copiilor lui, pentrucă a** urmat în totul calea Domnului."
* Num. 14. 24, 30. Ios. 14. 9. ** Num. 14. 24.

37. Domnul S'a mîniat şi pe mine*, din pricina voastră, şi a zis: „Nici tu nu vei intra în ea.
* Num. 20. 12; 27. 14. Cap. 3. 26; 4. 21; 34. 4. Ps. 106. 32.

38. Iosua*, fiul lui Nun, slujitorul** tău, va intra în ea; întăreşte-l †, căci el va pune pe Israel în stăpînirea ţării aceleia. * Num. 14. 30. ** Exod. 24. 13; 33. 11. 1 Sam. 16. 22. † Num. 27. 18, 19. Cap. 31. 7, 23.

39. Şi pruncii* voştri, despre cari aţi** zis: „Vor fi de jaf!" şi fiii voştri, cari nu cunosc † azi nici binele nici răul, ei vor intra în ea; da, lor le-o voi da, şi ei o vor stăpîni.
* Num. 14. 31. ** Num. 14. 3. † Isa. 7. 15, 16. Rom. 9. 11.

40. Dar voi, întoarceţi-vă* înapoi, şi plecaţi în pustie, în spre marea Roşie."
* Num. 14. 25.

41. Voi aţi răspuns, şi mi-aţi zis: „Am păcătuit* împotriva Domnului; ne vom sui şi ne vom bate, cum ne-a poruncit Domnul, Dumnezeul nostru." Şi v'aţi încins fiecare armele, şi v'aţi încumetat să vă suiţi pe munte. * Num. 14. 40.

42. Domnul mi-a zis: „Spune-le: „Nu* vă suiţi şi nu vă luptaţi, căci Eu nu sînt în mijlocul vostru; nu căutaţi să fiţi bătuţi de vrăjmaşii voştri."
* Num. 14. 42.

43. Eu v'am spus, dar n'aţi ascultat; ci v'aţi răzvrătit împotriva poruncii Domnului, şi v'aţi suit semeţi* pe munte. * Num. 14. 44, 45.

44. Atunci Amoriţii, cari locuiesc pe muntele acesta, v'au ieşit înainte, şi v'au urmărit ca albinele*; v'au bătut din Seir, pînă la Horma. * Ps. 118. 12.

45. La întoarcerea voastră, aţi plîns înaintea Domnului; dar Domnul nu v'a ascultat glasul, şi n'a luat aminte la voi.

46. Şi aşa* aţi rămas la Cades, unde ati stat multă vreme.

Intrarea în pustie.

2 1. Ne-am întors, şi am plecat în pustie, pe drumul care duce la marea Roşie, cum* îmi poruncise Domnul; şi am ocolit multă vreme muntę Seir.
* Num. 14. 25. Cap. 1. 40.

2. Domnul mi-a zis:

3. „Vă ajunge* de cînd ocoliţi muntele acesta. Întoarceţi-vă spre miazănoapte. * Vers. 7, 14.

4. Dă următoarea poruncă poporului: „Acum aveţi* să treceţi prin hotarele fraţilor voştri, copiii lui Esau, cari locuiesc în Seir. Ei se vor teme de voi; dar să vă păziţi bine. * Num. 20. 14.

5. Să nu vă încăieraţi cu ei; căci nu vă voi da în ţara lor nici măcar o palmă de loc: muntele Seir l-am dat* în stăpînire lui Esau. * Fac. 36. 8. Ios. 24. 4.

6. Să cumpăraţi de la ei cu preţ de argint, hrana pe care o veţi mînca, şi să cumpăraţi dela ei cu preţ de argint, chiar şi apa pe care o veţi bea.

7. Căci Domnul, Dumnezeul tău, te-a binecuvîntat în tot lucrul mînilor tale şi ţi-a cunoscut călătoria în această mare pustie. Iată, de patruzeci de ani* de cînd Domnul Dumnezeul tău este cu tine, şi n'ai dus lipsă de nimic."
* Cap. 8. 2, 3, 4.

8. Am* trecut pe departe de fraţii noştri, copiii lui Esau, cari locuiesc în Seir, şi pe departe de drumul care duce în cîmpie, departe de Elat** şi de Eţion-Gheber; apoi ne-am întors şi am apucat spre pustia Moabului.
* Judc. 11. 18. ** 1 Reg. 9. 26.

Pribegirea în pustie.

9. Domnul mi-a zis: „Nu face război cu Moab, şi nu te apuca la luptă cu el; căci nu-ţi voi da nimic să stăpîneşti în ţara lui: „Arul* l-am dat în stăpînire copiilor** lui Lot.
* Num. 21. 28. ** Fac. 19. 36, 37.

10. (Mai înainte aici locuiau Emimii*: un popor mare, mult la număr şi de statură înaltă, ca Anachimii**.
* Fac. 14. 5. ** Num. 13. 22, 33. Cap. 9. 2.

11. Ei treceau drept Refaimiţi, ca şi Anachimii; dar Moabiţii îi numeau Emimi.

12. Seir era locuit altă* dată de Horiţi; copiii lui Esau i-au izgonit, i-au nimicit dinaintea lor, şi s'au aşezat în

pe care o stăpîneşte şi pe care i-a dat-o Domnul.) *Fac. 14. 6; 36. 20. Vers. 22.

13. Acum sculaţi-vă şi treceţi pîrîul* Zered."

Am trecut pîrîul Zered. *Num. 21. 12.

14. Vremea cît au ţinut călătoriile noastre dela Cades-Barnea* pînă la trecerea pîrîului Zered a fost de treizeci şi opt de ani, pînă** a perit din mijlocul taberei tot neamul oamenilor de război, cum† le jurase Domnul.

*Num. 13. 26. **Num. 14. 33; 26. 64. †Num. 14. 35. Cap. 1. 34, 35. Ezec. 20. 15.

15. Mîna Domnului* a fost împotriva lor ca să-i nimicească din mijlocul taberei, pînă ce au perit. *Ps. 78. 33; 106. 26.

16. După ce au perit toţi bărbaţii de război, murind în mijlocul poporului,

17. Domnul mi-a vorbit şi a zis:

18. „Să treci azi hotarul Moabului, la cetatea Ar,

19. şi să te apropii de copiii lui Amon. Să nu faci război cu ei, şi să nu te iei la luptă cu ei; căci nu-ţi voi da nimic de stăpînit în ţara copiilor lui Amon: am dat-o în stăpînire copiilor* lui Lot. *Fac. 19. 38.

20. Ţara aceasta trecea deasemenea ca o ţară a lui Refaim; mai înainte locuiau în ea Refaimiţii; şi Amoniţii îi numeau* Zamzumimi: *Fac. 14. 5.

21. un popor* mare, mult la număr şi de statură înaltă, ca Anachimii. Domnul i-a nimicit dinaintea Amoniţilor, cari i-au izgonit şi s'au aşezat în locul lor. *Vers. 10.

22. (Aşa a făcut Domnul şi pentru copiii lui Esau cari* locuiesc în Seir, cînd a nimicit pe Horiţi** dinaintea lor; ei i-au izgonit şi s'au aşezat în locul lor, pînă în ziua de azi.

*Fapt. 36. 8. **Fac. 14. 6; 36. 20—30. Vers. 12.

23. Deasemenea, Aviţii*, cari locuiau în sate pînă la Gaza**, au fost nimiciţi de Caftoriţi†, ieşiţi din Caftor, cari s'au aşezat în locul lor.)

*Ios. 13. 3. **Ier. 25. 20. †Fac. 10. 14. Amos. 9. 7.

24. Sculaţi-vă, plecaţi, şi treceţi* pîrîul Arnon. Iată, îţi dau în mîini pe Sihon, împăratul Hesbonului, Amoritul, şi ţara lui. Incepe cucerirea, fă război cu el! *Num. 21. 13, 14. Judc. 11, 18, 21.

25. De azi* încolo voi băga groaza şi frica de tine în toate popoarele de subt cer; şi, la auzul faimei tale, vor tremura şi se vor îngrozi de tine."

*Exod. 15. 14, 15. Cap. 11. 25. Ios. 2. 9, 10.

Cucerirea ţării lui Sihon, împăratul Hesbonului.

26. Din pustia Chedemot, am trimes soli la Sihon, împăratul Hesbonului*, cu vorbe de pace. Am trimes să-i spună: *Cap. 20. 10.

27. „Lasă-mă* să trec prin ţara ta; voi ţinea drumul mare, fără să mă abat nici la dreapta nici la stînga.

*Num. 21. 21, 22. Judc. 11. 19.

28. Să-mi vinzi pe preţ de argint hrana pe care o voi mînca, şi să-mi dai cu preţ de argint apa pe care o voi bea; nu voi face altceva decît să trec* cu piciorul, — *Num. 20. 19.

29. lucru pe care mi l-au îngăduit* copiii lui Esau cari locuiesc în Seir, şi Moabiţii cari locuiesc în Ar — îngăduieşte-mi şi tu lucrul acesta, pînă voi trece Iordanul ca să intru în ţara pe care ne-o dă Domnul, Dumnezeul nostru." *Num. 20. 18. Cap. 23. 3, 4. Judc. 11. 17, 18.

30. Dar Sihon*, împăratul Hesbonului, n'a vrut să ne lase să trecem pela el; căci Domnul**, Dumnezeul tău, i-a făcut† duhul neînduplecat, şi i-a împietrit inima, ca să-l dea în mînile tale, cum vezi azi.

*Num. 21. 23. **Ios. 11. 20. †Exod. 4. 21.

31. Domnul mi-a zis: „Vezi, acum încep să-ţi dau* pe Sihon şi ţara lui; începe şi tu dar să-i ici în stăpînire ţara ca s'o moşteneşti." Cap. 1. 8.

32. Sihon* ne-a ieşit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră, la Iahaţ. *Num. 21. 23.

33. Domnul*, Dumnezeul nostru, ni l-a dat în mîni, şi l-am** bătut, pe el, şi pe fiii lui, şi pe tot poporul lui.

*Cap. 7. 2; 20. 16. **Num. 21. 24. Cap. 29. 7.

34. I-am luat atunci toate cetăţile, şi le-am nimicit* cu desăvîrşire: bărbaţi, femei şi prunci i-am nimicit cu desăvîrşire, şi n'am lăsat să scape niciunul măcar. *Cap. 7. 2, 26.

35. Numai vitele le-am răpit pentru noi, precum şi prada din cetăţile pe cari le luaserăm.

36. Dela Aroer*, care este pe malurile pîrîului Arnon, şi dela cetatea care este în vale, pînă la Galaad, n'a fost nici o cetate prea tare pentru noi: Domnul, Dumnezeul nostru, ni le-a dat pe toate** în mînă.

*Cap. 3. 12; 4. 48. Ios. 13. 9. **Ps. 44. 3.

37. Dar de ţara copiilor lui Amon nu te-ai apropiat, de toate malurile pîrîului Iaboc*, de cetăţile dela munte, şi

de toate** locurile pe cari te-a oprit Domnul, Dumnezeul tău, să le loveşti.
* Fac. 32. 22. Num. 21. 24. Cap. 3. 16. ** Vers. 5, 9, 19.

Cucerirea ţării lui Og.

3 1. Ne-am întors, şi ne-am suit pe drumul care duce la Basan. Og*, împăratul Basanului, ne-a ieşit înainte, cu tot poporul lui, ca să lupte împotriva noastră la Edrei**.
* Num. 21. 33, etc. Cap. 29. 7. ** Cap. 1. 4.

2. Domnul mi-a zis: „Nu te teme de el; căci îl dau în mînile tale, pe el şi tot poporul lui, şi ţara lui; să te porţi cu el cum te-ai purtat cu Sihon*, împăratul Amoriţilor, care locuia la Hesbon.“ * Num. 21. 34.

3. Şi Domnul, Dumnezeul nostru, a mai dat în mînile noastre şi pe Og, împăratul Basanului, cu tot poporul lui*; l-am bătut şi n'am lăsat să scape niciunul din oamenii lui. * Num. 21. 35.

4. I-am luat atunci toate cetăţile, şi n'a fost una care să nu cadă în stăpînirea noastră: şasezeci de cetăţi, tot ţinutul* Argob, împărăţia lui Og din Basan. * 1 Reg. 4. 13.

5. Toate cetăţile acestea erau întărite, cu ziduri înalte, cu porţi şi zăvoare, afară de cetăţile fără ziduri cari erau foarte multe la număr.

6. Lo-am nimicit cu desăvîrşire, cum făcusem cu Sihon, împăratul Hesbonului*; am nimicit cu desăvîrşire toate cetăţile împreună cu bărbaţii, femeile şi pruncii.
* Cap. 2. 24. Ps. 135. 10, 11, 12; 136. 19, 20, 21.

7. Iar toate vitele şi prada din cetăţi le-am luat pentru noi.

8. Astfel în vremea aceea am cucerit dela cei doi împăraţi ai Amoriţilor ţara de dincoace de Iordan, dela pîrîul Arnon pînă la muntele Hermon,

9. (Sidoniţii zic Hermonului* Sirion, şi Amoriţii îl numesc Senir**),
* Cap. 4. 48. Ps. 29. 6. ** 1 Cron. 5. 23.

10. toate cetăţile din* cîmpie, tot Galaadul şi tot Basanul** pînă la Salca şi Edrei, cetăţi din împărăţia lui Og în Basan. * Cap. 4. 49. ** Ios. 12. 5; 13. 11.

11. (Numai* Og, împăratul Basanului, mai rămăsese din neamul** Refaimiţilor. Patul lui, un pat de fer, este la Raba†, cetatea copiilor lui Amon. Lungimea lui este de nouă coţi, şi lăţimea de patru coţi, după cotul unui om.) * Amos 2. 9. ** Fac. 14. 5. † 2 Sam. 12. 26. Ier. 49. 2. Ezec. 21. 20.

Impărţirea ţării de dincolo de Iordan.

12. Atunci am luat în stăpînire ţara aceasta. Am dat Rubeniţilor şi Gadiţilor ţinutul de la Aroer*, care este pe pîrîul Arnon, şi jumătatea muntelui Galaad cu cetăţile** lui.
* Cap. 2. 36. Ios. 12. 2. ** Num. 32. 33. Ios. 12. 6; 13. 8, etc.

13. Am dat la jumătate* din seminţia lui Manase ce mai rămînea din Galaad şi toată împărăţia lui Og din Basan: tot ţinutul Argob, cu tot Basanul, care purta numele de ţara Refaimiţilor. * Ios. 13. 29.

14. Iair*, fiul lui Manase, a luat tot ţinutul Argob pînă la** hotarul Gheşuriţilor şi Maacatiţilor, şi a pus numele lui tîrgurilor Basanului, numite† şi azi tîrgurile lui Iair. * 1 Cron. 2. 22. ** Ios. 13. 13. 2 Sam. 8. 3; 16. 6. † Num. 32. 41.

15. Am dat* Galaadul lui Machir.
* Num. 32. 39.

16. Rubeniţilor şi Gadiţilor le-am dat o parte din Galaad pînă la pîrîul Arnon, al cărui mijloc slujeşte ca hotar, şi pînă la pîrîul Iaboc, hotarul* copiilor lui Amon; * Num. 21. 24. Ios. 12. 2.

17. le-am mai dat cîmpia, mărginită de Iordan, dela Chineret* pînă la marea** cîmpiei, Marea† Sărată, la picioarele muntelui Pisga spre răsărit.
* Num. 34. 11. ** Num. 34. 12. Cap. 4. 49. Ios. 12. 3. † Fac. 14. 3.

18. In vremea aceea, v'am dat porunca aceasta: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă dă în mînă ţara aceasta, ca s'o stăpîniţi. Voi* toţi, cei buni de luptă, să mergeţi înarmaţi înaintea copiilor lui Israel. * Num. 32. 20, etc.

19. Numai femeile voastre, pruncii şi vitele voastre — ştiu că aveţi multe vite — să rămînă în cetăţile pe cari vi le-am dat,

20. pînă ce Domnul va da odihnă fraţilor voştri ca şi vouă, şi vor lua şi ei în stăpînire ţara pe care le-o dă Domnul, Dumnezeul vostru, dincolo de Iordan. După aceea vă veţi întoarce* fiecare în moştenirea pe care v'am dat-o. * Ios. 22. 4.

21. In vremea aceea, am poruncit lui Iosua*, şi i-am zis: „Ochii tăi au văzut tot ce a făcut Domnul, Dumnezeul vostru, acestor doi împăraţi: aşa va face Domnul tuturor împărăţiilor împotriva cărora vei merge. * Num. 27. 18.

22. Nu te teme de ei; căci Domnul*, Dumnezeul vostru, va lupta El însuş pentru voi.“ * Exod. 14. 14. Cap. 1. 30; 20. 4.

Moise cere să vadă ţara.

23. In vremea aceea, m'am rugat* Domnului, şi am zis: *2 Cor. 12. 8, 9.

24. „Stăpîne Doamne! Tu ai început să arăţi robului Tău mărirea* Ta şi mîna Ta cea puternică; căci care este dumnezeul** acela, în cer şi pe pămînt, care să poată face lucrări ca ale Tale şi să aibă o putere ca a Ta?

*Cap. 11. 2. **Exod. 15. 11. 2 Sam. 7. 22. Ps. 71. 19; 86. 8; 89. 6, 8.

25. Lasă-mă, Te rog, să trec, şi să văd* ţara aceea bună de dincolo de Iordan, munţii aceia frumoşi şi Libanul!“ *Exod. 3. 8. Cap. 4. 22.

26. Dar Domnul* S'a mîniat pe mine, din pricina voastră, şi nu m'a ascultat. Domnul mi-a zis: „Destul! Nu-Mi mai vorbi de lucrul acesta. *Num. 20. 12; 27. 14. Cap. 1. 37; 31. 2; 32. 51, 52; 34. 4. Ps. 106. 32.

27. Suie-te* pe vîrful muntelui Pisga, uită-te spre apus, spre miază noapte, spre miază zi şi spre răsărit, şi priveşte-o doar cu ochii; căci nu vei trece Iordanul acesta. *Num. 27. 12.

28. Dă* porunci lui Iosua, întăreşte-l, şi îmbărbătează-l; căci el va merge înaintea poporului acestuia şi-l va pune în stăpînirea ţării pe care o vei vedea.“ *Num. 27. 18, 23. Cap. 1. 38; 31. 3, 7.

29. Şi am rămas astfel în* vale, îndreptul Bet-Peorului. *Cap. 4. 43; 34. 6.

Indemn.

4 1. Acum, Israele, ascultă legile* şi poruncile pe cari vă învăţ să le păziţi. Impliniţi-le, pentruca să trăiţi, şi să intraţi în stăpînirea ţării pe care v'o dă Domnul, Dumnezeul părinţilor voştri. *Lev. 19. 37; 20. 8; 22. 31. Cap. 5. 1; 8. 1. Ezec. 20. 11. Rom. 10. 5.

2. Să* n'adăugaţi nimic la cele ce vă poruncesc eu, şi să nu scădeţi nimic din ele; ci să păziţi poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, aşa cum vi le dau eu. *Cap. 12. 32. Ios. 1. 7. Prov. 30. 6. Ecl. 12. 13. Apoc. 22. 18, 19.

3. Aţi văzut cu ochii voştri ce a făcut Domnul cu prilejul faptei lui Baal-Peor*: Domnul, Dumnezeul tău, a nimicit din mijlocul tău pe toţi aceia cari se duseseră după Baal-Peor.

*Num. 25. 4, etc. Ios. 22. 17. Ps. 106. 28, 29.

4. Iar voi, cari v'aţi alipit de Domnul, Dumnezeul vostru, sînteţi toţi vii astăzi.

5. Iată, v'am învăţat legi şi porunci, cum mi-a poruncit Domnul, Dumnezeul meu, ca să le împliniţi în ţara pe care o veţi lua în stăpînire.

6. Să le păziţi şi să le împliniţi; căci aceasta* va fi înţelepciunea şi priceperea voastră înaintea popoarelor, cari vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi şi vor zice: „Acest neam mare este un popor cu totul înţelept şi priceput!“ *Iov. 28. 28. Ps. 19. 7; 111. 10. Prov. 1. 7.

7. Care este, în adevăr, neamul* acela aşa de mare încît să fi avut pe dumnezeii** lui aşa de aproape cum avem noi pe Domnul, Dumnezeul nostru, ori de cîte ori Il chemăm?

*2 Sam. 7. 23. **Ps. 46. 1; 145. 18; 148. 14. Isa. 55. 6.

8. Şi care este neamul acela aşa de mare încît să aibă legi şi porunci aşa de drepte, cum este toată legea aceasta pe care v'o pun astăzi înainte?

9. Numai, ia seama asupra ta, şi veghează* cu luare aminte asupra sufletului tău, în toate zilele vieţii tale, ca nu** cumva să uiţi lucrurile pe cari ţi le-au văzut ochii, şi să-ţi iasă din inimă; fă-le† cunoscut copiilor tăi şi copiilor copiilor tăi. *Prov. 4. 23. **Prov. 3. 1, 3; 4. 21. †Fac. 18. 19. Cap. 6. 7; 11. 19. Ps. 78. 5, 6. Efes. 6. 4.

10. Adu-ţi aminte de ziua* cînd te-ai înfăţişat înaintea Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, cînd Domnul mi-a zis: „Strînge poporul la Mine! Căci vreau să-i fac să audă cuvintele Mele, ca să înveţe să se teamă de Mine tot timpul cît vor trăi pe pămînt; şi să înveţe şi pe copiii lor să le păzească.“ *Exod. 19. 9, 16; 20. 18. Evr. 12. 18, 19.

11. Voi v'aţi apropiat şi aţi stătut la poalele muntelui. Muntele* era aprins, şi flacările se ridicau pînă în inima cerului. Era întunerec, nori şi negură deasă. *Exod. 19. 18. Cap. 5. 23.

12. Şi Domnul* v'a vorbit din mijlocul focului; voi aţi auzit sunetul** cuvintelor Lui, dar n'aţi văzut nici un chip, ci aţi auzit doar† un glas.

*Cap. 5. 4, 22. **Vers. 33, 36. †Exod. 20. 22. 1 Reg. 19. 12.

13. El Şi-a vestit* legămîntul Său, pe care v'a poruncit să-l păziţi, cele zece** porunci; şi le-a scris pe† două table de piatră.

*Cap. 9. 9, 11. **Exod. 34. 28. †Exod. 24. 12; 31. 18.

14. In vremea aceea, Domnul mi-a poruncit* să vă învăţ legi şi porunci, ca să le împliniţi în ţara pe care o veţi lua în stăpînire. *Exod. 21. 1. Cap. 22; 23.

15. Fiindcă n'aţi văzut nici un chip* în ziua cînd v'a vorbit Domnul din mijlocul focului, la Horeb, vegheaţi**

cu luare aminte asupra sufletelor voastre, * Isa. 40. 18. ** Ios. 23. 11.

16. ca nu cumva să vă* stricaţi, şi să vă faceţi** un chip cioplit, sau o înfăţişare a vreunui idol, sau chipul † vreunui om sau chipul vreunei femei, *Exod. 32. 7. **Exod. 20. 4, 5. Vers. 23. Cap. 5. 8. †Rom. 1. 23.

17. sau chipul vreunui dobitoc de pe pămînt, sau chipul vreunei păsări care sboară în ceruri,

18. sau chipul vreunui dobitoc care se tîrăşte pe pămînt, sau chipul vreunui peşte care trăieşte în apele dedesubtul pămîntului.

19. Veghează asupra sufletului tău, ca nu cumva, ridicîndu-ţi* ochii spre cer, şi văzînd soarele, luna şi stelele, toată oştirea** cerurilor, să fii tîrît să te închini † înaintea lor şi să le slujeşti: căci acestea sînt lucruri pe cari Domnul, Dumnezeul tău, le-a făcut şi le-a împărţit ca să slujească tuturor popoarelor, subt cerul întreg. *Cap. 17. 3. Iov. 31. 26, 27. ** Fac. 2. 1. 2 Reg. 17. 16; 21. 3 † Rom. 1. 25.

20. Dar pe voi, Domnul v'a luat, şi v'a scos* din cuptorul de fer al Egiptului, ca** să-I fiţi un popor pus de o parte, cum sînteţi azi.
*1 Reg. 8. 51. Ier. 11. 4. ** Exod. 19. 5. Cap. 9. 29; 32. 9.

21. Şi Domnul S'a mîniat* pe mine, din pricina voastră: şi a jurat că eu să nu trec Iordanul, şi să nu intru în ţara aceea bună pe care ţi-o dă ca moştenire Domnul, Dumnezeul tău.
* Num. 20. 12. Cap. 1. 37; 3. 26.

22. Eu* voi muri deci în ţara aceasta de aici, nu** voi trece Iordanul; dar voi îl veţi trece, şi veţi stăpîni ţara † aceea bună.
* 2 Pet. 1. 13, 14, 15. ** Cap. 3. 27. † Cap. 3. 25.

23. Vegheaţi asupra voastră, ca* să nu daţi uitării legămîntul pe care l-a încheiat cu voi Domnul, Dumnezeul vostru, şi să** nu faceţi vreun chip cioplit, nici vreo înfăţişare oarecare, pe care ţi-a oprit Domnul, Dumnezeul tău, s'o faci. * Vers. 9. ** Vers. 16. Exod. 20. 4, 5.

24. Căci Domnul*, Dumnezeul tău, este un foc mistuitor, un** Dumnezeu gelos. * Exod. 24. 17. Cap. 9. 3. Isa. 33. 14. Evr. 12. 29. ** Exod. 20. 5. Cap. 6. 45. Isa. 42. 8.

Pedeapsa pentru închinarea la idoli.

25. Cînd vei avea copii*, şi copii din copiii tăi, şi vei fi de multă vreme în ţară, dacă vă veţi strica, dacă vă veţi face chipuri cioplite, înfăţişeri ale vreunui lucru, dacă veţi face** ce este rău înaintea Dumnului Dumnezeului vostru, ca să-L mîniaţi, —
* Vers. 16. ** 2 Reg. 17. 17, etc.

26. iau astăzi martor* împotriva voastră cerul şi pămîntul, — că veţi peri de o moarte repede din ţara pe care o veţi lua în stăpînire dincolo de Iordan, şi nu veţi avea zile multe în ea, căci veţi fi nimiciţi de tot.
* Cap. 30. 18, 19. Isa. 1. 2. Mic. 6. 2.

27. Domnul vă va împrăştia* printre popoare, şi nu veţi rămînea decît un mic număr în mijlocul neamurilor unde vă va duce Domnul.
* Lev. 26. 33. Cap. 28. 62, 64. Neem. 1. 8.

28. Şi acolo* veţi sluji unor dumnezei, cari sînt o lucrare făcută de mîni omeneşti, de lemn şi de piatră, cari nu pot** nici să vadă, nici să audă, nici să mănînce, nici să miroasă.
* Cap. 28. 64. 1 Sam. 26. 19. Ier. 16. 13. ** Ps. 115. 4, 5; 135. 15, 16. Isa. 44. 9; 46. 7.

29. Şi dacă de acolo* vei căuta pe Domnul, Dumnezeul tău, Il vei găsi, dacă-L vei căuta din toată inima ta şi din tot sufletul tău. * Lev. 26. 39, 40. Cap. 30. 1, 2, 3. 2 Cron. 15. 4. Neem. 1. 9. Isa. 55. 6, 7. Ier. 29. 12, 13, 14.

30. Şi după ce ţi se vor întîmpla toate aceste lucruri în strîmtorarea ta, în zilele de* pe urmă, te vei întoarce** la Domnul, Dumnezeul tău, şi vei asculta glasul Lui;
* Fac. 49. 1. Cap. 31. 29. Ier. 23. 20. Osea 3. 5. ** Ioel 2. 12.

31. căci Domnul, Dumnezeul tău*, este un Dumnezeu plin de îndurare, care nu te va părăsi şi nu te va nimici; El nu va uita legămîntul pe care l-a încheiat prin jurămînt cu părinţii tăi. * 2 Cron. 30. 9. Neem. 9. 31. Ps. 116. 5. Iona 4. 2.

Dumnezeul lui Israel mai pe sus de orice.

32. Intreabă* vremurile străvechi, cari au fost înaintea ta, din ziua cînd a făcut Dumnezeu pe om pe pămînt, şi cercetează dela o margine** a cerului la cealaltă: a fost vreodată vreo întîmplare aşa de mare, şi s'a auzit vreodată aşa ceva? * Iov. 8. 8. ** Mat. 24. 31.

33. A fost* vreodată vreun popor care să fi auzit glasul lui Dumnezeu vorbind din mijlocul focului, cum l-ai auzit tu, şi să fi rămas viu?
* Exod. 24. 11; 33. 20. Cap. 5. 24, 26.

34. A fost vreodată vreun dumnezeu care să fi căutat să ia un neam din mijlocul altui neam, prin încercări*, semne**, minuni şi lupte, cu mînă † tare şi braţ †† întins, şi cu minuni *†

înfricoşate, cum a făcut cu voi Domnul, Dumnezeul vostru, în Egipt şi subt ochii voştri? *Cap.7.19; 29.3. **Exod.7.3. †Exod.13.3. ††Exod.6.6. *†Cap.26.8; 34.12.

35. Numai tu ai fost martor la aceste lucruri, ca să cunoşti că numai Domnul este Dumnezeu şi că nu este alt* Dumnezeu afară de El.
*Cap.32.39. 1Sam.2.2. Isa.45.5,18,22. Marc.12.29,32.

36. Din cer*, te-a făcut să auzi glasul Lui, ca să te înveţe; şi, pe pământ, te-a făcut să vezi focul Lui cel mare, şi ai auzit cuvintele Lui din mijlocul focului. *Exod.19.9,19; 20.18, 22; 24.16. Evr.12.18.

37. El a* iubit pe părinţii tăi, şi de aceea a ales sămînţa lor după ei; El însuş te-a scos** din Egipt, prin puterea Lui cea mare.
*Cap.10.15. **Exod.13.3,9,14.

38. El* a izgonit dinaintea ta neamuri mai mari la număr şi mai tari decît tine, ca să te ducă în ţara lor, şi să ţi-o dea în stăpînire, cum vezi azi.
*Cap.7.1; 9.1, 4, 5.

39. Să ştii dar în ziua aceasta, şi pune-ţi în inimă că numai Domnul* este Dumnezeu, sus în cer şi jos pe pământ, şi că nu este alt Dumnezeu afară de El. *Vers.35. Ios.2.11.

40. Păzeşte* dar legile şi poruncile Lui, pe cari ţi le dau azi, ca** să fii fericit, tu şi copiii tăi după tine, şi să ai zile multe în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, pe vecie."
*Lev.22.31. **Cap.5.16; 6.3,18; 12.25,28; 22.7. Efes.6.3.

Cetăţile
de scăpare dela răsăritul Iordanului.

41. Atunci Moise a ales* trei cetăţi dincoace de Iordan, la răsărit,
*Num.35.6,14.

42. pentruca* să slujească de scăpare ucigaşului care ar fi omorît fără voie pe aproapele lui, fără să-i fi fost vrăjmaş mai dinainte, şi să-şi poată scăpa astfel viaţa, fugînd într'una din aceste cetăţi. *Cap.19.4.

43. Aceste cetăţi erau: Beţer*, în pustie, în cîmpie, la Rubeniţi; Ramot, în Galaad, la Gadiţi, şi Golan, în Basan, la Manasiţi. *Ios.20.8.

Cele zece porunci.

44. Aceasta este legea pe care a dat-o Moise copiilor lui Israel.

45. Iată învăţăturile, legile şi poruncile pe cari le-a dat Moise copiilor lui Israel, după ieşirea lor din Egipt.

46. Aceasta era dincoace de Iordan, în vale*, faţă în faţă cu Bet-Peor, în ţara lui Sihon, împăratul Amoriţilor, care locuia la Hesbon, şi care a fost bătut** de Moise şi copiii lui Israel, după ieşirea lor din Egipt.
*Cap.3.29. **Num.21.24. Cap.1.4.

47. Ei au pus mîna pe ţara lui şi pe ţara lui* Og, împăratul Basanului. Aceşti doi împăraţi ai Amoriţilor erau dincoace de Iordan, la răsărit.
*Num.21.35. Cap.3.3,4.

48. Ţinutul lor se întindea dela Aroer*, care este pe malurile pîrîului Arnon, pînă la muntele Sionului care este** Hermonul,
*Cap.2.36; 3.12. **Cap.3.9. Ps.133.3.

49. şi cuprindea toată cîmpia de dincoace de Iordan, la răsărit, pînă la marea cîmpiei, supt poalele* muntelui Pisga. *Cap.3.17.

5 1. Moise a chemat pe tot Israelul, şi i-a zis:
„Ascultă, Israele, legile şi poruncile pe cari vi le spun astăzi în auzul vostru. Învăţaţi-le, şi împliniţi-le cu scumpătate.

2. Domnul*, Dumnezeul nostru, a încheiat cu noi un legămînt la Horeb.
*Exod.19.5. Cap.4.23.

3. Nu* cu părinţii noştri a încheiat Domnul legămîntul acesta, ci cu noi, cari sîntem toţi vii astăzi aici.
*Mat.13.17. Evr.8.9.

4. Domnul v'a vorbit faţă* în faţă pe munte, din mijlocul focului.
*Exod.19.9, 19; 20.22. Cap.4.33, 36; 34.10.

5. Eu am stat* atunci între Domnul şi voi, ca să vă vestesc cuvîntul Domnului; căci** vă era frică de foc, şi nu v'aţi suit pe munte. El a zis:
*Exod.20.21. Gal.3.19. **Exod.19.16; 20.18; 24.2.

6. „Eu sînt* Domnul, Dumnezeul tău, care te-am scos din ţara Egiptului, din casa robiei.
*Exod.20.2, etc. Lev.26.1. Cap.6.4, Ps.81.10.

7. Să* n'ai alţi dumnezei afară de Mine. *Exod.20.3.

8. Să nu-ţi* faci chip cioplit, nici vreo înfăţişare a lucrurilor cari sînt sus în ceruri, sau jos pe pământ, sau în ape supt pământ. *Exod.20.4.

9. Să nu te închini înaintea lor, şi să nu le slujeşti; căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sînt un Dumnezeu gelos, care* pedepsesc fărădelegea părinţilor în copii pînă la al treilea şi la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc;
*Exod.34.7.

10. şi Mă îndur* pînă la al miilea neam de ceice Mă iubesc şi păzesc poruncile Mele. *Ier.32.18. Dan.9.4.

11. Să nu* iei în deşert Numele Dom-

nului, Dumnezeului tău; căci Domnul nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deşert Numele Lui.
* Exod. 20. 7. Lev. 19. 12. Mat. 5. 33.

12. Ţine ziua* de odihnă, ca s'o sfinţeşti, cum ţi-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău. * Exod. 20. 8.

13. Şase zile* să lucrezi, şi să-ţi faci toate treburile. * Exod. 23. 12; 35. 2. Ezec. 20. 12.

14. Dar ziua a şaptea este ziua* de odihnă a Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici măgarul tău, nici vreunul din dobitoacele tale, nici străinul care este în locurile tale, pentru ca şi robul şi roaba ta să se odihnească întocmai ca tine.
* Fac. 2. 2. Exod. 16. 29, 30. Evr. 4. 4.

15. Adu-ţi* aminte că şi tu ai fost rob în ţara Egiptului, şi Domnul, Dumnezeul tău, te-a scos din ea cu** mînă tare şi cu braţ întins: de aceea ţi-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, să ţii ziua de odihnă.
* Cap. 15. 15; 16. 12; 24. 18, 22. ** Cap. 4. 34, 37.

16. Cinsteşte* pe tatăl tău şi pe mama ta, cum ţi-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, ca să ai zile** multe şi să fii fericit în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău. * Exod. 20. 12. Lev. 19. 3. Cap. 27. 16. Efes. 6. 2, 3. Col. 3. 20. ** Cap. 4. 40.

17. Să nu ucizi*. * Exod. 20. 13. Mat. 5. 21.

18. Să nu preacurveşti*.
* Exod. 20. 14. Luc. 18. 20. Iac. 2. 11.

19. Să nu furi*. * Exod. 20. 15. Rom. 13. 9.

20. Să* nu mărturiseşti strîmb împotriva aproapelui tău. * Exod. 20. 16.

21. Să* nu pofteşti nevasta aproapelui tău; să nu pofteşti casa aproapelui tău, nici ogorul lui, nici robul lui, nici roaba lui, nici boul lui, nici măgarul lui, nici un alt lucru care este al aproapelui tău." * Exod. 20. 17. Mic. 2. 2. Hab. 2. 9. Luc. 12. 15. Rom. 7. 7; 13. 9.

22. Acestea sînt cuvintele pe cari le-a rostit Domnul cu glas tare pe munte, din mijlocul focului din nori şi din negură deasă, şi le-a spus la toată adunarea voastră, fără să adauge ceva. Le-a scris* pe două table de piatră, şi mi le-a dat. * Exod. 24. 12; 31. 18. Cap. 4. 13.

23. Cînd aţi auzit* glasul acela din mijlocul întunerecului, şi pe cînd tot muntele era aprins, căpeteniile seminţiilor voastre şi bătrînii voştri s'au apropiat toţi de mine, * Exod. 20. 18, 19.

24. şi aţi zis: „Iată că Domnul, Dumnezeul nostru, ne-a arătat slava şi mărimea Lui şi noi I-am auzit glasul* din mijlocul focului; astăzi, am văzut că Dumnezeu a vorbit unor oameni, şi totuş au** rămas vii.
* Exod. 19. 19. ** Cap. 4. 33. Judc. 13. 22.

25. Şi acum pentruce să murim? Căci acest foc mare ne va mistui; dacă vom* auzi şi mai departe glasul Domnului, Dumnezeului nostru, vom muri.
* Cap. 18. 16.

26. Cine este*, în adevăr, omul acela, care să fi auzit vreodată, ca noi, glasul Dumnezeului celui viu vorbind din mijlocul focului, şi totuş să fi rămas viu? * Cap. 4. 33.

27. Apropie-te* mai bine, tu, şi ascultă tot ce-ţi va spune Domnul, Dumnezeul nostru; apoi să ne spui tu însuţi tot ce-ţi va spune Domnul, Dumnezeul nostru, şi noi vom asculta, şi vom face." * Exod. 20. 19. Evr. 12. 19.

28. Domnul a auzit cuvintele pe cari mi le-aţi spus. Şi Domnul mi-a zis: „Am auzit cuvintele pe cari ţi le-a spus poporul acesta: tot ce au* zis este bine. * Cap. 18. 17.

29. O! de* ar rămînea ei cu aceeaş inimă ca să se teamă de Mine şi să păzească toate poruncile** Mele, ca să† fie fericiţi pe vecie, ei şi copiii lor! * Cap. 32. 29. Ps. 81. 13. Isa. 48. 18. Mat. 23. 37. Luc. 19. 42. ** Cap. 11. 1. † Cap. 4. 40.

30. Du-te de spune-le: „Intoarceţi-vă în corturile voastre."

31. Dar tu, rămîi aici cu Mine, şi-ţi voi spune* toate poruncile, legile şi rînduielile, pe cari să-i înveţi să le împlinească în ţara pe care le-o dau în stăpînire." * Gal. 3. 19.

32. Luaţi seama dar, să faceţi aşa cum v'a poruncit Domnul, Dumnezeul vostru; să nu* vă abateţi de la cele ce a poruncit El nici la dreapta, nici la stînga. * Cap. 17. 20; 28. 14. Ios. 1. 7; 23. 6. Prov. 4. 27.

33. Să urmaţi în totul calea* pe care v'a poruncit Domnul Dumnezeul vostru, să umblaţi, ca să trăiţi şi să** fiţi fericiţi, şi să aveţi zile multe în ţara pe care o veţi lua în stăpînire.
* Cap. 10. 12. Ps. 119. 6. Ier. 7. 23. Luc. 1. 6. ** Cap. 4. 40.

Ţinerea poruncilor Domnului.

6 1. Iată poruncile*, legile şi rînduielile pe cari a poruncit Domnul, Dumnezeul vostru, să vă învăţ să le împliniţi în ţara pe care o veţi lua în stăpînire; * Cap. 4. 1; 5. 31; 12. 1.

2. ca* să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, păzind, în toate zilele vieţii

tale, tu, fiul tău, şi fiul fiului tău, toate legile şi toate poruncile Lui pe cari ţi le dau, şi să ai** zile multe.
* Exod. 20. 20. Cap. 10. 12, 13. Ps. 111. 10; 128. 1. Ecl. 12. 13. ** Cap. 4. 40. Prov. 3. 1, 2.

3. Ascultă-le dar, Israele, şi caută să le împlineşti, ca să fii fericit şi să vă înmulţiţi mult, cum* ţi-a spus Domnul, Dumnezeul părinţilor tăi, cînd ţi-a făgăduit ţara** în care curge lapte şi miere. * Fac. 15. 5; 22. 17. ** Exod. 3. 8.

4. Ascultă*, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn.
* Isa. 42. 8. Marc. 12. 29, 32. Ion. 17. 3. 1 Cor. 8. 4, 6.

5. Să iubeşti* pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima** ta, cu tot sufletul tău şi cu toată puterea ta.
* Cap. 10. 12. Mat. 22. 37. Marc. 12. 30. Luc. 10. 27. ** 2 Reg. 23. 25.

6. Şi poruncile acestea*, pe cari ţi le dau astăzi, să le ai în inima ta. * Cap. 11. 18; 32. 46. Ps. 37. 31; 40. 8; 119. 11, 98. Prov. 3. 3. Isa. 51. 7.

7. Să le întipăreşti* în mintea copiilor tăi, şi să vorbeşti de ele cînd vei fi acasă, cînd vei pleca în călătorie, cînd te vei culca şi cînd te vei scula. * Cap. 4. 9; 11. 19. Ps. 78. 4, 5, 6. Efes. 6. 4.

8. Să le legi* ca un semn de aducere aminte la mîni, şi să-ţi fie ca nişte fruntarii între ochi.
* Exod. 13. 9, 16. Cap. 11. 18. Prov. 3. 3; 6. 21; 7. 3.

9. Să le* scrii pe uşiorii casei tale şi pe porţile tale. * Cap. 11. 20. Isa. 57. 8.

Tîlcuirea poruncii despre dragostea de Dumnezeu.

10. Domnul, Dumnezeul tău, te va face să intri în ţara pe care a jurat părinţilor tăi, lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, că ţi-o va da. Vei stăpîni cetăţi mari şi bune pe cari nu tu le-ai* zidit, * Ios. 24. 13. Ps. 105. 44.

11. case pline de tot felul de bunuri pe cari nu tu le-ai umplut, puţuri de apă săpate pe cari nu tu le-ai săpat, vii şi măslini pe cari nu tu i-ai sădit. Cînd vei mînca şi te vei* sătura,
* Cap. 8. 10, etc.

12. vezi să nu uiţi pe Domnul, care te-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei.

13. Să te temi* de Domnul, Dumnezeul tău, să-I slujeşti, şi pe Numele Lui să juri. * Cap. 10. 12, 20; 13. 4. Mat. 4. 10. Luc. 4. 8.

14. Să nu* vă duceţi** după alţi dumnezei, dintre dumnezeii† popoarelor din jurul vostru; * Ps. 63. 11. Isa. 45. 23; 65. 16. Ier. 4. 2; 5. 7; 12. 16. ** Cap. 8. 19; 11. 28. Ier. 25. 6. † Cap. 13. 7.

15. căci Domnul*, Dumnezeul tău, este un Dumnezeu gelos în mijlocul tău. Altfel**, Domnul, Dumnezeul tău, S'ar aprinde de mînie împotriva ta, şi te-ar nimici de pe faţa pămîntului.
* Exod. 20. 5. Cap. 4. 24. ** Cap. 7. 4; 11. 17.

16. Să* nu ispitiţi pe Domnul, Dumnezeul vostru, cum** L-aţi ispitit la Masa. * Mat. 4. 7. Luc. 4. 12. ** Exod. 17. 2, 7. Num. 20. 3, 4; 21. 4, 5. 1 Cor. 10. 9.

17. Ci să păziţi* poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, poruncile Lui şi legile Lui pe cari vi le-a dat.
* Cap. 11. 13, 22. Ps. 119. 4.

18. Să faci* ce este plăcut şi bine înaintea Domnului, ca să fii fericit, şi să intri în stăpînirea ţării aceleia bune, pe care Domnul a jurat părinţilor tăi că ţi-o va da, * Exod. 15. 26. Cap. 12. 28; 13. 18.

19. după ce va* izgoni pe toţi vrăjmaşii tăi dinaintea ta, cum a spus Domnul. * Num. 33. 52, 53.

20. Cînd fiul* tău te va întreba într'o zi: „Ce însemnează învăţăturile acestea, legile acestea şi poruncile acestea, pe cari vi le-a dat Domnul, Dumnezeul nostru?“ * Exod. 13. 14.

21. să răspunzi fiului tău: „Noi eram robi ai lui Faraon în Egipt, şi Domnul ne-a scos din Egipt cu mîna Lui* cea puternică. * Exod. 3. 19; 13. 3.

22. Domnul* a făcut, subt ochii noştri, minuni şi semne mari şi nenorocite împotriva Egiptului, împotriva lui Faraon şi împotriva întregei lui case;
* Exod. 7; 8; 9; 10; 11; 12. Ps. 135. 9.

23. şi ne-a scos de acolo, ca să ne aducă în ţara pe care jurase părinţilor noştri că ne-o va da.

24. Domnul ne-a poruncit atunci să împlinim toate aceste legi şi să ne temem* de Domnul, Dumnezeul nostru, ca să fim** totdeauna fericiţi, şi să ne† ţină în viaţă, cum face astăzi.
* Vers. 2. ** Cap. 10. 13. Iov. 35. 7, 8. Ier. 32. 39. † Cap. 4. 1; 8. 1. Ps. 41. 2. Luc. 10. 28.

25. Vom avea parte* de îndurarea Lui, dacă vom împlini cu scumpătate toate aceste porunci înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, cum ne-a poruncit El.“ * Lev. 18. 5. Cap. 24. 13. Rom. 10. 3, 5.

Nimicirea Cananiţilor şi a idolilor lor.

7 1. Cînd Domnul, Dumnezeul tău, te* va aduce în ţara în care vei intra şi o vei lua în stăpînire, şi va izgoni dinaintea ta multe neamuri: pe Hetiţi**, pe Ghirgasiţi, pe Amoriţi, pe Cananiţi, pe Fereziţi, pe Heviţi şi pe

Iebusiţi, şapte neamuri mai mari† la număr şi mai puternice decît tine;
*Cap. 31. 3. Ps. 44. 2, 3. **Fac. 15. 19, etc. Exod. 33. 2. †Cap. 4. 38; 9. 1.

2. cînd Domnul, Dumnezeul tău, ţi le va da în mîni*, şi le vei bate, să** le nimiceşti cu desăvîrşire, să nu închei legămînt† cu ele, şi să n'ai milă de ele. *Vers. 23. Cap. 23. 14. **Num. 33. 52. Cap. 20. 16, 17. Ios. 6. 17; 8. 24; 9. 24; 10. 28, 40; 11. 11, 12. †Exod. 23. 32; 34. 12, 15, 16. Judc. 2. 2. Cap. 20. 10, etc. Ios. 2. 14; 9. 18. Judc. 1. 24.

3. Să nu* te încuscreşti cu popoarele acestea, să nu măriţi pe fetele tale după fiii lor, şi să nu iei pe fetele lor de neveste pentru fiii tăi;
*Ios. 23. 12. 1 Reg. 11. 2. Ezra 9. 2.

4. căci ar abate dela Mine pe fiii tăi, şi ar sluji astfel altor dumnezei; Domnul S'ar aprinde* de mînie împotriva voastră şi te-ar nimici îndată. *Cap. 6. 15.

5. Dimpotrivă, iată cum să vă purtaţi cu ele: să le surpaţi altarele*, să le sfărîmaţi stîlpii idoleşti, să le tăiaţi pomii închinaţi dumnezeilor lor şi să ardeţi în foc chipurile lor cioplite.
*Exod. 23. 24; 34. 13. Cap. 12. 2, 3.

Israel este un popor sfînt.

6. Căci* tu eşti un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău; Domnul Dumnezeul tău te-a ales**, ca să fii un popor al Lui dintre toate popoarele de pe faţa pămîntului. *Exod. 19. 6. Cap. 14. 2; 26. 19. Ps. 50. 5. Ier. 2. 3. **Exod. 19. 5. Amos. 3. 2. 1 Pet. 2. 9.

7. Nu doar pentrucă întreceţi la număr pe toate celelalte popoare S'a alipit Domnul de voi şi v'a ales, căci voi sînteţi cel mai* mic dintre toate popoarele. *Cap. 10. 22.

8. Ci, pentru că* Domnul vă iubeşte, pentru că a vrut să** ţină jurămîntul pe care l-a făcut părinţilor voştri, pentru aceea† v'a scos Domnul cu mîna Lui puternică, şi v'a izbăvit din casa robiei, din mîna Lui Faraon, împăratul Egiptului. *Cap. 10. 15. **Exod. 32. 13. Ps. 105. 8, 9, 10. Luc. 1. 55, 72, 73. †Exod. 13. 3, 14.

9. Să ştii dar că Domnul, Dumnezeul tău, este singurul Dumnezeu. El este un Dumnezeu credincios* şi Işi** ţine legămîntul şi îndurarea pînă la al miilea neam de oameni fată de cei ce-L iubesc şi păzesc poruncile Lui. *Isa. 49. 7. 1 Cor. 1. 9; 10. 13. 2 Cor. 1. 18. 1 Tes. 5. 24. 2 Tes. 3. 3. 2 Tim. 2. 13. Evr. 11. 11. 1 Ioan. 1. 9. **Exod. 20. 6. Cap. 5. 10. Neem. 1. 5. Dan. 9. 4.

10. Dar răsplăteşte* îndată pe cei ce-L urăsc, şi-i perde; nu dă nici o păsuire** celui ce-L urăşte, ci-i răsplăteşte îndată. *Isa. 59. 18. Num. 1. 2. **Cap. 32. 35.

11. De aceea păzeşte poruncile, legile şi rînduielile pe cari ţi le dau azi, şi împlineşte-le.

Noi îndemnuri.

12. Dacă* veţi asculta aceste porunci, dacă le veţi păzi şi împlini, Domnul, Dumnezeul tău, va ţinea faţă de tine legămîntul** şi îndurarea cu care S'a jurat părinţilor tăi.
*Lev. 26. 3. Cap. 28. 1. **Ps. 105. 8, 9. Luc. 1. 55, 72, 73.

13. El te va iubi*, te va binecuvînta şi te va înmulţi; va** binecuvînta rodul trupului tău şi rodul pămîntului tău, grîul tău, mustul şi untdelemnul tău, rodul cirezilor tale de vite şi rodul turmelor tale de oi, în ţara pe care a jurat părinţilor tăi că ţi-o va da.
*Ioan. 14. 21. **Cap. 28. 4.

14. Vei fi binecuvîntat mai mult decît toate popoarele; şi la tine nu va* fi nici bărbat, nici femeie stearpă, nici vită stearpă în turmele tale.
*Exod. 23. 26, etc.

15. Domnul va depărta de tine orice boală; nu-ţi va trimete niciuna din acele molime* rele din Egipt pe cari le cunoşti, ci va lovi cu ele pe toţi ceice te urăsc. *Exod. 9. 14; 15. 26. Cap. 28. 27, 60.

16. Să nimiceşti* toate popoarele pe cari ţi le va da în mînă Domnul, Dumnezeul tău; să n'arunci nici o privire** de milă spre ele, şi să nu slujeşti dumnezeilor lor, căci aceasta va fi o cursă† pentru tine. *Vers. 2. **Cap. 13. 8; 19. 13, 21; 25. 12. †Exod. 23. 33. Cap. 12. 30. Judc. 8. 27. Ps. 106. 36.

17. Poate că vei zice în inima ta: „Neamurile acestea sînt mai mari la număr decît mine; cum voi putea să le izgonesc?“

18. Să nu* te temi de ele. Adu-ţi** aminte ce a făcut Domnul, Dumnezeul tău, lui Faraon şi întregului Egipt;
*Cap. 31. 6. **Ps. 105. 5.

19. adu-ţi aminte de marile încercări* pe cari ţi le-au văzut ochii, de minunile şi semnele, de mîna tare şi de braţul întins, cu cari te-a scos Domnul, Dumnezeul tău. Aşa va face Domnul, Dumnezeul tău, tuturor popoarelor de cari te temi. *Cap. 4. 34; 29. 3.

20. Domnul, Dumnezeul tău, va trimete chiar şi vespii* bondăreşti împotriva lor pînă la deplina nimicire a celor ce vor scăpa şi se vor ascunde de tine. *Exod. 23. 28. Ios. 24. 12.

21. Să nu te înspăimînţi de ei; căci Domnul, Dumnezeul tău, este în mij-

locul* tău, Dumnezeul cel** mare şi înfricoşat. *Num. 11. 20; 14. 9, 14, 42; 16. 3. Ios. 3. 10. **Cap. 10. 17. Neem. 1. 5; 4. 14; 9. 32.

22. Şi Domnul*, Dumnezeul tău, va izgoni încetul cu încetul aceste neamuri dinaintea ta: nu le vei putea nimici îndată, ca să nu se înmulţească fiarele cîmpului împotriva ta.
*Exod. 23. 29, 30.

23. Dar Domnul, Dumnezeul tău, le va da în mîna ta; şi le va pune cu totul pe fugă, pînă vor fi nimicite.

24. Pe împăraţii* lor îi va da în mînile tale, şi le vei şterge numele de subt** ceruri; niciunul† din aceste popoare nu va putea să stea împotriva ta, pînă le vei nimici. *Ios. 10. 24, 25, 42; 12. 1, etc. **Exod. 17. 14. Cap. 9. 14; 25. 19; 29. 20. †Cap. 11. 25. Ios. 1. 5; 10. 8; 23. 9.

25. Chipurile cioplite ale dumnezeilor lor să le* ardeţi în foc. Să** nu pofteşti şi să nu iei pentru tine argintul şi aurul de pe ele, ca nu cumva aceste lucruri să ajungă pentru tine o† cursă; căci ele sînt o urîciune†† înaintea Domnului, Dumnezeului tău.
*Vers. 5. Exod. 32. 20. Cap. 12. 3. 1 Cron. 14. 12. **Ios. 7. 1, 21. †Judc. 8. 27. ††Cap. 17. 1.

26. Să nu aduci nici un lucru urîcios în casa ta, ca să nu fii nimicit cu desăvîrşire, tu şi lucrul acela; să-ţi fie groază de el, să-ţi fie scîrbă de el, căci este* un lucru blestemat.
*Lev. 27. 28. Cap. 13. 17. Ios. 6. 17, 18; 7. 1.

Pămîntul făgăduit şi mulţămirea către Dumnezeu.

8 1. Să* păziţi şi să împliniţi toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să trăiţi, să vă înmulţiţi, şi să intraţi în stăpînirea ţării pe care a jurat Domnul că o va da părinţilor voştri.
*Cap. 4. 1; 5. 32, 33; 6. 1, 2, 3.

2. Adu-ţi aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit* Domnul, Dumnezeul tău, în timpul acestor patruzeci de ani în pustie, ca să te smerească şi să te încerce**, ca să-ţi† cunoască pornirile inimii şi să vadă dacă ai să păzeşti sau nu poruncile Lui. *Cap. 1. 3; 2. 7; 29. 5. Ps. 136. 16. Amos. 2. 10. **Exod. 16. 4. Cap. 13. 3. †2 Cron. 32. 31. Ioan 2. 25.

3. Astfel, te-a smerit, te-a lăsat* să suferi de foame, şi te-a hrănit** cu mană, pe care nici tu n'o cunoşteai şi nici părinţii tăi n'o cunoscuseră, ca să te înveţe că omul nu trăieşte† numai cu pîne, ci cu orice lucru care iese din gura Domnului trăieşte omul. *Exod. 16. 2, 3. **Exod. 16. 12, 14, 35. †Ps. 104. 29. Mat. 4. 4. Luc. 4. 4.

4. Haina* nu ţi s'a învechit pe tine, şi nici nu ţi s'au umflat picioarele, în timpul acestor patruzeci de ani.
*Cap. 29. 5. Neem. 9. 21.

5. Recunoaşte* dar în inima ta că Domnul, Dumnezeul tău, te mustră cum mustră un om pe copilul lui.
*2 Sam. 7. 14. Ps. 89. 32. Prov. 3. 12. Evr. 12. 5, 6. Apoc. 3. 19.

6. Să păzeşti poruncile Domnului, Dumnezeului tău, ca* să umbli în căile Lui, şi să te temi de El. *Cap. 5. 33.

7. Căci Domnul, Dumnezeul tău, are să te ducă într'o ţară* bună, ţară cu pîraie de apă, cu izvoare şi cu lacuri, cari ţîşnesc din văi şi munţi;
*Cap. 11. 10, 11, 12.

8. ţară cu grîu, cu orz, cu vii, cu smochini şi cu rodii; ţară cu măslini şi cu miere;

9. ţară unde vei mînca pîne din belşug, unde nu vei duce lipsă de nimic; ţară*, ale cărei petre sînt de fer, şi din ai cărei munţi vei scoate aramă.
*Cap. 33. 25.

10. Cînd* vei mînca şi te vei sătura, să binecuvintezi pe Domnul, Dumnezeul tău, pentru ţara cea bună pe care ţi-a dat-o. *Cap. 6. 11, 12.

11. Vezi să nu uiţi pe Domnul, Dumnezeul tău, pînă acolo încît să nu păzeşti poruncile, rînduielile şi legile Lui, pe cari ţi le dau azi.

12. Cînd vei mînca* şi te vei sătura, cînd vei zidi şi vei locui în case frumoase, *Cap. 28. 47; 32. 15. Prov. 30. 9. Osea 13. 6.

13. cînd vei vedea înmulţindu-ţi-se cirezile de boi şi turmele de oi, mărindu-ţi-se argintul şi aurul, şi crescîndu-ţi tot ce ai,

14. ia seama să nu ţi se umfle inima* de mîndrie şi să nu** uiţi pe Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei;
*1 Cor. 4. 7. **Ps. 106. 21.

15. care te-a* dus în acea pustie mare şi grozavă, unde erau şerpi** înfocaţi şi scorpioni, în locuri uscate şi fără apă, care a făcut să-ţi ţîşnească† apă din stînca cea mai tare, *Isa. 63. 12, 13, 14. Ier. 2. 6. **Num. 21. 6. Osea 13. 5. †Num. 20. 11. Ps. 78. 15; 114. 8.

16. şi care ţi-a dat să mănînci în pustie mana* aceea necunoscută de părinţii tăi, ca să te smerească şi să te încerce, şi să-ţi facă** bine apoi.
*Vers. 3. Exod. 16. 15. **Ier. 24. 5, 6. Evr. 12. 11.

17. Vezi să* nu zici în inima ta: „Tăria mea şi puterea mînii mele mi-au cîştigat aceste bogăţii.“ *Cap. 9. 4. 1 Cor. 4. 7.

18. Ci adu-ţi aminte de Domnul, Dumnezeul tău, căci El* îţi va da putere să le cîştigi, ca să** întărească legămîntul încheiat cu părinţii voştri prin jurămînt, cum face astăzi.
*Prov. 10. 22. Osea 2. 8. **Cap. 7. 8, 12.

19. Dacă vei uita pe Domnul, Dumnezeul tău, şi vei merge după alţi dumnezei, dacă le vei sluji şi te vei închina înaintea lor, vă* spun hotărît azi că veţi peri.
*Cap. 4. 26; 30. 18.

20. Veţi peri ca* şi neamurile pe cari le-a pierdut Domnul dinaintea voastră, pentrucă nu veţi asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru.
*Dan. 9. 11, 12.

Aducerea aminte de răzvrătirile lui Israel.

9 1. Ascultă, Israele! Astăzi vei trece* Iordanul, ca să te faci stăpîn pe nişte neamuri** mai mari şi mai puternice decît tine, pe cetăţi mari şi întărite† pînă la cer,
*Cap. 11. 31. Ios. 3. 16; 4. 19. **Cap. 4. 38; 7. 1; 11. 23. †Cap. 1. 28.

2. pe un popor mare şi înalt la statură, pe copiii* lui Anac, pe cari-i cunoşti şi despre cari ai auzit zicîndu-se: „Cine va putea să stea împotriva copiilor lui Anac!“
*Num. 13. 22, 28, 32, 33.

3. Să ştii azi că Domnul, Dumnezeul tău, va merge* El însuş înaintea ta, ca un foc** mistuitor; El îi va† nimici, El îi va smeri înaintea ta; şi tu îi vei izgoni††, îi vei perde curînd, cum ţi-a spus Domnul.
*Cap. 31. 3. Ios. 3. 11. **Cap. 4. 24. Evr. 12. 29. †Cap. 7. 23. ††Exod. 23. 31. Cap. 7. 24.

4. Cînd îi va izgoni Domnul, Dumnezeul tău, dinaintea ta, să nu* zici în inima ta: „Pentru bunătatea mea m'a făcut Domnul să intru în stăpînirea ţării acesteia.“ Căci din pricina răutăţii** neamurilor acelora le izgoneşte Domnul dinaintea ta.
*Cap. 8. 17. Rom. 11. 6, 20. 1 Cor. 4. 4, 7. **Fac. 15. 16. Lev. 18. 24, 25. Cap. 18. 12.

5. Nu, nu pentru* bunătatea ta, nici pentru curăţia inimii tale intri tu în stăpînirea ţării lor; ci din pricina răutăţii acestor neamuri le izgoneşte Domnul, Dumnezeul tău, dinaintea ta, şi ca să împlinească astfel cuvîntul** prin care Domnul S'a jurat părinţilor tăi, lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov.
*Tit. 3. 5. **Fac. 12. 7; 13. 15; 15. 7; 17. 8; 26. 4; 28. 13

6. Să ştii dar că nu din pricina bunătăţii tale îţi dă Domnul, Dumnezeul tău, acea ţară bună ca s'o stăpîneşti; căci tu eşti un popor tare încăpăţînat*.
*Vers. 13. Exod. 32. 9; 33. 3; 34. 9.

7. Adu-ţi aminte, şi nu uita cum ai aţîţat mînia Domnului, Dumnezeului tău, în pustie. Din ziua* cînd ai ieşit din ţara Egiptului pînă la sosirea voastră în locul acesta, tot răsvrătiţi împotriva Domnului aţi fost!
*Exod. 14. 11; 16. 2; 17. 2. Num. 11. 4; 20. 2; 25. 2. Cap. 31. 27.

8. La Horeb*, atîta aţi aţîţat mînia Domnului, încît Domnul S'a mîniat pe voi şi voia să vă nimicească.
*Exod. 32. 4. Ps. 106. 19.

9. Cînd m'am* suit pe munte, ca să iau tablele de piatră, tablele legămîntului pe care l-a făcut Domnul cu voi, am rămas** pe munte patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, fără să mănînc pîne şi fără să beau apă;
*Exod. 24. 12, 15. **Exod. 24. 18; 34. 28.

10. şi* Domnul mi-a dat cele două table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu, şi cuprinzînd toate cuvintele pe cari vi le spusese Domnul pe munte, din mijlocul focului, în ziua cînd tot poporul era** adunat.
*Exod. 31. 18. **Exod. 19. 17; 20. 1. Cap. 4. 10; 10. 4; 18. 16.

11. După acele patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi Domnul mi-a dat cele două table de piatră, tablele legămîntului.

12. Domnul mi-a zis atunci: „Scoală-te* şi pogoară-te în grabă de aici; căci poporul tău, pe care l-ai scos din Egipt, s'a stricat. S'au abătut** curînd dela calea pe care le-am arătat-o; şi-au făcut un chip turnat.“
*Exod. 32. 7. **Cap. 31. 29. Judc. 2. 17.

13. Domnul mi-a zis: „Eu văd* că poporul acesta este un popor tare** încăpăţînat.
*Exod. 32. 9. **Vers. 6. Cap. 10. 16; 31. 27. 2 Reg. 17. 14.

14. Lasă-mă* să-i nimicesc şi să le şterg numele** de subt ceruri; iar† pe tine te voi face un neam mai puternic şi mai mare la număr decît poporul acesta.“
*Exod. 32. 10. **Cap. 29. 20. Ps. 9. 5; 109. 13. †Num. 14. 12.

15. M'am întors* şi m'am pogorît de pe munte care era** tot numai foc, cu cele două table ale legămîntului în amîndouă mînile mele.
*Exod. 32. 15. **Exod. 19. 18. Cap. 4. 11; 5. 23.

16. M'am uitat*, şi iată că păcătuiserăţi împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, vă făcuserăţi un viţel turnat, vă depărtaserăţi curînd dela calea pe care v'o arătase Domnul.
*Exod. 32. 19.

17. Am apucat atunci cele două table, le-am aruncat din mînile mele, şi le-am sfărîmat subt ochii voştri.

18. M'am aruncat* cu faţa la pămînt înaintea Domnului, ca mai înainte, patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, fără să mănînc şi fără să beau apă, din pricina tuturor păcatelor pe cari le săvîrşiserăţi, făcînd ce este rău înaintea Domnului, ca să-L mîniaţi.
*Exod. 34. 28. Ps. 106. 23.

19. Căci mă* îngrozisem la vederea mîniei şi urgiei de care era cuprins Domnul împotriva voastră, pînă acolo încît voia să vă nimicească. Dar Domnul** m'a ascultat şi de data aceasta. *Exod. 32. 10, 11. **Exod. 32. 14; 33. 17. Cap. 10. 10. Ps. 106. 23.

20. Domnul de asemenea era foarte mîniat şi pe Aaron, aşa încît voia să-l piardă, şi eu m'am rugat atunci şi pentru el.

21. Am luat viţelul pe care-l făcuserăţi, isprava* păcatului vostru, l-am ars în foc, l-am sfărîmat pînă s'a făcut praf, şi am aruncat praful acela în pîrîul care curgea din munte.
*Exod. 32. 20. Isa. 31. 7.

22. Apoi la* Tabeera, la Masa**, şi la Chibrot-Hataava†, voi iarăş aţi aţîţat mînia Domnului.
*Num. 11. 1, 3, 5. **Exod. 17. 7. †Num. 11. 4, 34.

23. Şi cînd* v'a trimes Domnul de la Cades-Barnea, zicînd: „Suiţi-vă, şi luaţi în stăpînire ţara pe care v'o dau!“ voi v'aţi răzvrătit împotriva poruncii Domnului, Dumnezeului vostru, n'aţi avut** credinţă în El, şi n'aţi ascultat glasul Lui. *Num. 13. 3; 14. 1. **Ps. 106. 24, 25.

24. V'aţi tot* răsvrătit împotriva Domnului de cînd vă cunosc. *Cap. 31. 27.

25. M'am aruncat* cu faţa la pămînt înaintea Domnului: patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, m'am aruncat cu faţa la pămînt, pentrucă Domnul spusese că vrea să vă nimicească. *Vers. 18.

26. M'am rugat* Domnului, şi am zis: „Stăpîne Doamne, nu nimici pe poporul Tău, moştenirea Ta, pe care ai răscumpărat-o, în mărimea Ta, pe care ai scos-o din Egipt, prin mîna Ta cea puternică. *Exod. 32, 11, etc.

27. Adu-ţi aminte de robii tăi, Avraam, Isaac şi Iacov. Nu căuta la îndărătnicia acestui popor, la răutatea lui şi la păcatul lui,

28. ca nu cumva ţara din care ne-ai scos să zică: „Pentrucă* Domnul n'avea putere să-i ducă în ţara pe care le-o făgăduise şi pentrucă-i ura, de aceea i-a scos ca să-i omoare în pustie.“ *Exod. 32. 12. Num. 14. 16.

29. Totuş ei* sînt poporul Tău şi moştenirea Ta, pe care ai scos-o din Egipt cu mîna Ta cea puternică şi cu braţul Tău cel întins.“
*Cap. 4. 20. 1 Reg. 8. 51. Neem. 1. 10. Ps. 95. 7.

Tablele cele noi.

10 1. „In vremea aceea, Domnul mi-a zis: „Taie* două table de piatră ca cele dintîi, şi suie-te la Mine pe munte; fă şi** un chivot de lemn.
*Exod. 34. 1, 2. **Exod. 25. 10.

2. Eu voi scrie pe aceste două table cuvintele cari erau scrise pe tablele dintîi pe cari le-ai sfărîmat, şi să* le pui în chivot.“ *Exod. 25. 16, 21.

3. Am făcut un chivot de lemn de salcîm*, am tăiat** două table de piatră ca cele dintîi, şi m'am suit pe munte, cu cele două table în mînă.
*Exod. 25. 5, 10; 37. 1. **Exod. 34. 4.

4. Domnul a scris* pe table ce fusese scris pe cele dintîi, cele zece porunci cari vă fuseseră** spuse pe munte, din mijlocul focului†, în ziua adunării; si Domnul mi le-a dat. *Exod. 34. 28. **Exod. 20. 1. †Exod. 17. 19. Cap. 9. 10; 18. 16.

5. M'am întors apoi şi m'am pogorît* de pe munte, am pus** tablele în chivotul pe care-l făcusem, şi ele au rămas† acolo, cum îmi poruncise Domnul. *Exod. 34. 29. **Exod. 40. 20. †1 Reg. 8. 9.

6. Copiii lui Israel au plecat din Beerot-Bene-Iaacan* la Mosera. Acolo** a murit Aaron, şi a fost îngropat; Eleazar, fiul lui, i-a urmat în slujba preoţiei. *Num. 33. 31. **Num. 20. 28; 33. 38.

7. Apoi deacolo* au pornit la Gudgoda, şi dela Gudgoda la Iotbata, ţară unde sînt pîraie de ape. *Num. 33. 32, 33.

8. In vremea aceea, Domnul a despărţit* seminţia lui Levi, şi i-a poruncit să** ducă chivotul legămîntului Domnului, să stea înaintea† Domnului ca să-I slujească, şi să binecuvinteze poporul în Numele†† Lui; lucru pe care l-a făcut pînă în ziua de azi.
*Num. 3. 6; 4. 4; 8. 14; 16. 9. **Num. 4. 15. †Cap. 18. 5. ††Lev. 9. 22. Num. 6. 23. Cap. 21. 5.

9. Deaceea* Levi n'are nici parte de moşie, nici moştenire cu fraţii lui: Domnul este moştenirea lui, cum i-a spus Domnul, Dumnezeul tău.
*Num. 18. 20, 24. Cap. 18. 1, 2. Ezec. 44. 28.

10. Eu am rămas* pe munte, ca şi mai înainte, patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. Domnul** m'a ascultat şi de data aceasta; Domnul n'a voit să vă nimicească. *Exod. 34. 28. Cap. 9. 18, 25. **Exod. 32. 14, 33, 34; 33. 17. Cap. 9. 19.

11. Domnul mi-a* zis: „Scoală-te, dute, şi mergi în fruntea poporului. Să se ducă să ia în stăpînire ţara pe care am jurat părinţilor lor că le-o voi da.“ * Exod. 32. 34; 33. 1.

Ce cere Dumnezeu.

12. Acum, Israele, ce alta cere* dela tine Domnul, Dumnezeul tău, decît să te temi** de Domnul, Dumnezeul tău, să† umbli în toate căile Lui, să iubeşti†† şi să slujeşti Domnului, Dumnezeului tău, din toată inima ta şi din tot sufletul tău, * Mic. 6. 8. ** Cap. 6. 13. † Cap. 5. 33. †† Cap. 6. 5; 11. 13; 30. 16, 20. Mat. 22. 37.

13 să păzeşti poruncile Domnului şi legile Lui pe cari ţi le dau astăzi, ca* să fii fericit? * Cap. 6. 24.

14. Iată, ale Domnului, Dumnezeului tău, sînt cerurile* şi cerurile cerurilor, pămîntul** şi tot ce cuprinde el.
* 1 Reg. 8. 27. Ps. 115. 16; 148. 4. ** Fac. 14. 19. Exod. 19. 5. Ps. 24. 1.

15. Şi numai de* părinţii tăi S'a alipit Domnul ca să-i iubească; şi după ei, pe sămînţa lor, pe voi v'a ales El dintre toate popoarele, cum vedeţi azi. * Cap. 4. 37.

16. Să vă tăiaţi dar inima* împrejur, şi să nu vă mai înţepeniţi gîtul**.
* Lev. 26. 41. Cap. 30. 6. Ier. 4. 4. Rom. 2. 28, 29. Col. 2. 11. ** Cap. 9. 6, 13.

17. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, este Dumnezeul* dumnezeilor, Domnul** domnilor, Dumnezeul† cel mare, puternic şi înfricoşat, care nu†† caută la faţa oamenilor şi nu primeşte daruri; * Ios. 22. 22. Ps. 136. 2. Dan. 2. 47; 11. 36. ** Apoc. 17. 14; 19. 16. † Cap. 7. 21. †† 2 Cron. 19. 7. Iov. 34. 19. Fapt. 10. 34. Rom. 2. 11. Gal. 2. 6. Efes. 6. 9. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17.

18. care face dreptate* orfanului şi văduvei, care iubeşte pe străin şi-i dă hrană şi îmbrăcăminte. * Ps. 68. 5; 146. 9.

19. Să* iubiţi pe străin, căci şi voi aţi fost străini în ţara Egiptului. * Lev. 19. 33, 34.

20. Să te temi* de Domnul, Dumnezeul tău, să-I slujeşti, să te** alipeşti de El, şi pe Numele† Lui să juri.
* Cap. 6. 13. Mat. 4. 10. Luc. 4. 8. ** Cap. 11. 22; 13. 4. † Ps. 63. 11.

21. El* este slava ta, El este Dumnezeul tău. El** a făcut în mijlocul tău aceste lucruri mari şi grozave pe cari ţi le-au văzut ochii. * Exod. 15. 2. Ps. 22. 3. Ier. 17. 14. ** 1 Sam. 12. 24. 2 Sam. 7. 23. Ps. 106. 21, 22.

22. Părinţii tăi s'au pogorît în Egipt în număr* de şaptezeci de inşi; acum Domnul, Dumnezeul tău, a făcut din tine o mulţime ca** stelele cerului.“
* Fac. 46. 27. Exod. 1. 5. Fapt. 7. 14. ** Fac. 15. 5. Cap. 1. 10; 28. 62.

Aducerea aminte de minunile făcute de Dumnezeu cu poporul Său.

11 1. Să iubeşti* dar pe Domnul, Dumnezeul tău, şi să păzeşti** totdeauna învăţăturile Lui, legile Lui, rînduielile Lui şi poruncile Lui.
* Cap. 10. 12; 30. 16, 20. ** Zah. 3. 7.

2. Recunoaşteţi astăzi — ce n'au putut recunoaşte şi vedea copiii voştri — pedepsele* Domnului, Dumnezeului vostru, mărimea** Lui, mîna† Lui cea tare şi braţul Lui cel întins,
* Cap. 8. 5. ** Cap. 5. 24. † Cap. 7. 19.

3. semnele* Lui şi faptele pe cari le-a săvîrşit în mijlocul Egiptului împotriva lui Faraon, împăratul Egiptului, şi împotriva întregei lui ţări. * Ps. 78. 12; 135. 9.

4. Recunoaşteţi ce a făcut El oştirii Egiptului, cailor lui şi carălor lui, cum* a făcut să vină peste ei apele mării Roşii, * Exod. 14. 27, 28; 15. 9, 10. Ps. 106. 11.

5. cînd vă urmăreau, şi i-a nimicit pentru totdeauna;

6. ce v'a făcut în pustie, pînă la venirea voastră în locul acesta; ce a făcut* lui Datan şi lui Abiram, fiii lui Eliab, fiul lui Ruben, cum pămîntul şi-a deschis gura şi i-a înghiţit, cu casele şi corturile lor, şi cu tot ce aveau în mijlocul întregului Israel.
* Num. 16. 1, 31; 27. 3. Ps. 106. 17.

7. Căci aţi văzut cu ochii* voştri toate lucrurile mari pe cari le-a făcut Domnul. * Cap. 5. 3; 7. 19.

8. Astfel, să păziţi toate poruncile pe cari vi le dau eu astăzi, ca să puteţi* pune mîna pe ţara în care veţi trece ca s'o luaţi în stăpînire, * Ios. 1. 6, 7.

9. şi să aveţi zile* multe în ţara pe care** Domnul a jurat părinţilor voştri că le-o va da, lor şi seminţei lor, ţară† în care curge lapte şi miere.
* Cap. 4. 40; 5. 16. Prov. 10. 27. ** Cap. 9. 5. † Exod. 3. 8.

10. Căci ţara în stăpînirea căreia vei intra, nu este ca ţara Egiptului, din care aţi ieşit, unde* îţi aruncai sămînţa în ogoare şi le udai cu piciorul ca pe o grădină de zarzavat. * Zah. 14. 18.

11. Ţara* pe care o veţi stăpîni este o ţară cu munţi şi văi, care se adapă din ploaia cerului; * Cap. 8. 7.

12. este o ţară de care îngrijeşte Domnul, Dumnezeul tău, şi asupra* căreia Domnul, Dumnezeul tău, are neîncetat ochii, dela începutul pînă la sfîrşitul anului. * 1 Reg. 9. 3.

13. Dacă veţi asculta* de poruncile mele pe cari vi le dau astăzi, dacă veţi iubi** pe Domnul, Dumnezeul vostru,

şi dacă-I veţi sluji din toată inima voastră şi din tot sufletul vostru,
*Vers. 22. Cap. 6. 17. **Cap. 10. 12.

14. El* va da ţării voastre ploaie la vreme, ploaie** timpurie şi ploaie tîrzie, şi-ţi vei strînge grîul, mustul şi untdelemnul;
* Lev. 26. 4. Cap. 28. 12. **Ioel 2. 23. Iac. 5. 7.

15. de asemenea va* da iarbă în cîmpiile tale pentru vite, şi vei mînca** şi te vei sătura. * Ps. 104. 14. ** Cap. 6. 11. Ioel 2. 19.

16. Vedeţi să nu vi se amăgească inima*, şi să vă abateţi, ca să slujiţi** altor dumnezei şi să vă închinaţi înaintea lor. * Cap. 29. 18. Iov. 31. 27. ** Cap. 8. 19; 30. 17.

17. Căci atunci Domnul S'ar aprinde* de mînie împotriva voastră; ar închide cerurile**, şi n'ar mai fi ploaie; pămîntul nu şi-ar mai da roadele, şi aţi pieri curînd† din ţara aceea bună pe care v'o dă Domnul. * Cap. 6. 15. ** 1 Reg. 8. 35. 2 Cron. 6. 26; 7. 13. † Cap. 4. 26; 8. 19, 20; 30. 18. Ios. 23. 13, 15, 16.

Indemn la păzirea poruncilor.

18. Puneţi-vă* dar în inimă şi în suflet aceste cuvinte pe cari vi le spun. Să le legaţi** ca un semn de aducere aminte pe mînile voastre, şi să fie ca nişte fruntarii între ochii voştri.
* Cap. 6. 6; 32. 46. ** Cap. 6. 8.

19. Să învăţaţi* pe copiii voştri în ele, şi să le vorbeşti despre ele cînd vei fi acasă, cînd vei merge în călătorie, cînd te vei culca şi cînd te vei scula. * Cap. 4. 9, 10; 6. 7.

20. Să le* scrii pe uşiorii casei tale şi pe porţile tale. * Cap. 6. 9.

21. Şi atunci zilele voastre* şi zilele copiilor voştri, în ţara pe care Domnul a jurat părinţilor voştri că le-o va da, vor fi tot atît de multe cît** vor fi zilele cerurilor deasupra pămîntului.
* Cap. 4. 40; 6. 2. Prov. 3. 2; 4. 10; 9. 11. ** Ps. 72. 5; 89. 29.

22. Căci dacă veţi* păzi toate aceste porunci pe cari vi le dau, şi dacă le veţi împlini, dacă veţi iubi pe Domnul, Dumnezeul vostru, veţi umbla în toate căile Lui şi vă veţi alipi** de El,
* Vers. 13. Cap. 6. 17. ** Cap. 10. 20; 30. 20.

23. Domnul va izgoni* dinaintea voastră pe toate aceste neamuri, şi vă veţi face stăpîni pe toate aceste neamuri** cari sînt mai mari şi mai puternice decît voi. * Cap. 4. 38; 9. 5. ** Cap. 9. 1.

24. Orice loc* pe care-l va călca talpa piciorului vostru, va fi al vostru: hotarul vostru se va întinde din** pustie pînă la Liban, şi de la rîul Eufrat pînă la marea de apus. * Ios. 1. 3; 14. 9.
** Fac. 15. 18. Exod. 23. 31. Num. 34. 3, etc.

25. Nimeni* nu va putea să stea împotriva voastră. Domnul, Dumnezeul vostru, va răspîndi, cum** v'a spus, frica† şi groaza de tine peste toată ţara în care veţi merge.
* Cap. 7. 24. ** Cap. 2. 25. † Exod. 23. 27.

Binecuvîntarea şi blestemul.

26. Iată*, pun azi înaintea voastră binecuvîntarea şi blestemul:
* Cap. 30. 1, 15, 19.

27. binecuvîntarea*, dacă veţi asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, pe cari vi le dau în ziua aceasta; * Cap. 28. 2.

28. blestemul*, dacă nu veţi asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, şi dacă vă veţi abate dela calea pe care v'o dau în ziua aceasta, şi vă veţi duce după alţi dumnezei pe cari nu-i cunoaşteţi. * Cap. 28. 15.

29. Şi cînd Domnul, Dumnezeul tău, te va aduce în ţara pe care o vei lua în stăpînire, să rosteşti binecuvîntarea* pe muntele Garizim, şi blestemul pe muntele Ebal. * Cap. 27. 12, 13. Ios. 8. 33.

30. Munţii aceştia sînt dincolo de Iordan, înapoia drumului care merge spre apus, în ţara Cananiţilor cari locuiesc în cîmpie, faţă în faţă cu Ghilgal, lîngă stejarii* More. * Fac. 12. 6. Judc. 7. 1.

31. Căci veţi* trece Iordanul şi veţi intra în stăpînirea ţării pe care v'o dă Domnul, Dumnezeul vostru, ca s'o stăpîniţi, şi să locuiţi în ea. * Cap. 9. 1. Ios. 1. 11.

32. Să păziţi şi* să împliniţi toate legile şi poruncile pe cari vi le dau eu astăzi. * Cap. 5. 32; 12. 32.

REPETIREA LEGILOR ŞI PORUNCILOR

(Capitolele 12—26. Neem. 9. 13, 14. Psalmul 119. 1—4.)

Stîrpirea închinării la idoli.

12 1. Iată* legile şi poruncile pe cari să le păziţi şi să le împliniţi, cît** veţi trăi, în ţara pe care v'o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul părinţilor voştri. * Cap. 6. 1. ** Cap. 4. 10. 1 Reg. 8. 40.

2. Să* nimiciţi toate locurile în cari slujesc dumnezeilor lor neamurile pe cari le veţi izgoni, fie pe munţi** înalţi, fie pe dealuri, şi subt orice copac verde.
* Exod. 34. 13. Cap. 7. 5. ** 2 Reg. 16. 4; 17. 10, 11. Ier. 3. 6.

3. Să le surpaţi* altarele, să le sfărîmaţi stîlpii idoleşti, să le ardeţi în foc

copacii închinaţi idolilor lor, să dărîmaţi chipurile cioplite ale dumnezeilor lor, şi să faceţi să le piară numele din locurile acelea. * Num. 33. 52. Judc. 2. 2.

Locul şi chipul adevăratei slujbe dumnezeieşti.

4. Voi să nu* faceţi aşa faţă de Domnul, Dumnezeul vostru! * Vers. 31.

5. Ci să-L căutaţi la locaşul Lui, şi să mergeţi la locul pe care-l va* alege Domnul Dumnezeul vostru, din toate seminţiile voastre, ca să-Şi aşeze acolo Numele Lui. * Vers. 11. Cap. 26. 2. Ios. 9. 27. 1 Reg. 8. 29. 2 Cron. 7. 12. Ps. 78. 68.

6. Acolo* să vă aduceţi arderile voastre de tot, jertfele voastre, zeciuielile** voastre, cele dintîi roade, darurile aduse ca împlinire a unei juruinţe, darurile de bună voie, şi întîii-născuţi din cirezile şi turmele voastre.

* Lev. 17. 3, 4. ** Vers. 17. Cap. 14. 22, 33; 15. 19, 20.

7. Acolo* să mîncaţi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, şi să vă** bucuraţi, împreună cu familiile voastre, de toate bunurile cu cari vă va fi binecuvîntat Domnul, Dumnezeul vostru. * Cap. 14. 26. ** Vers. 12, 18. Lev. 23. 40. Cap. 16. 11, 14, 15; 26. 11; 27. 7.

8. Să nu faceţi dar cum facem noi acum aici, unde fiecare face* ce-i place,

* Judc. 17. 6; 21. 25.

9. fiindcă n'aţi ajuns încă în locul de odihnă şi în moştenirea pe care v'o dă Domnul, Dumnezeul vostru.

10. Dar veţi trece* Iordanul, şi veţi locui în ţara pe care v'o va da în stăpînire Domnul, Dumnezeul vostru. El vă va da odihnă, dupăce vă va izbăvi de toţi vrăjmaşii voştri cari vă înconjoară, şi veţi locui fără frică.

* Cap. 11. 31.

11. Atunci va fi un loc*, pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul vostru, ca să facă să locuiască Numele Lui acolo. Acolo să aduceţi tot ce vă poruncesc, arderile voastre de tot, jertfele, zeciuielile, cele dintîi roade, şi darurile alese pe cari le veţi face Domnului pentru împlinirea juruinţelor voastre.

* Vers. 5, 14, 18, 21, 26. Cap. 14. 23; 15. 20; 16. 2, etc.; 17. 8; 18. 6; 23. 16; 26. 2; 31. 11. Ios. 18. 1. 1 Reg. 8. 29. Ps. 78. 68.

12. Acolo să vă* bucuraţi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, voi, fiii voştri şi fiicele voastre, robii şi roabele voastre, şi Levitul care va fi în locurile voastre, căci el n'are** nici parte de moşie, nici moştenire cu voi.

* Vers. 7. ** Cap. 10. 9; 14. 29.

13. Vezi să* n'aduci arderile tale de tot în toate locurile pe cari le vei vedea; * Lev. 17. 4.

14. ci să-ţi* aduci arderile de tot în locul pe care-l va alege Domnul în una din seminţiile tale, şi acolo să faci tot ce-ţi poruncesc eu. * Vers. 11.

15. Totuş, cînd vei* dori, vei putea să junghii vite şi să mănînci carne în toate cetăţile tale, cît îţi va fi dat prin binecuvîntarea Domnului, Dumnezeului tău; cel ce va fi** necurat şi cel ce va fi curat vor putea să mănînce din ea, cum se mănîncă† din căprioară şi din cerb. * Vers. 21. ** Vers. 22. † Cap. 14. 5; 15. 22.

16. Numai* sîngele să nu-l mîncaţi, ci să-l vărsaţi pe pămînt ca apa.

* Fac. 9. 4. Lev. 7. 26; 17. 10. Cap. 15. 23. Vers. 23, 24.

17. Nu vei putea să mănînci în cetăţile tale zeciuiala din grîul tău, din mustul tău şi din untdelemnul tău, nici întîii născuţi din cirezile şi turmele tale, nici vreunul din darurile aduse de tine pentru împlinirea unei juruinţe, nici darurile tale de bună voie, nici cele dintîi roade ale tale.

18. Ci pe acestea să le* mănînci înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, tu, fiul tău şi fiica ta, robul şi roaba ta, şi Levitul care va fi în cetăţile tale; şi să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău, de toate bunurile pe cari le vei avea.

* Vers. 11, 12. Cap. 14. 23.

19. Cît vei trăi în ţara ta, vezi să nu cumva* să părăseşti pe Levit. * Cap. 14. 27.

20. Cînd Domnul, Dumnezeul tău, îţi va lărgi hotarele, cum* ţi-a făgăduit, şi dorinţa să mănînci carne te va face să zici: „Aş vrea să mănînc carne!" vei putea să mănînci după dorinţa ta.

* Fac. 15. 18; 28. 14. Exod. 34. 24. Cap. 11. 24; 19. 8.

21. Dacă locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Şi aşeze acolo Numele, este departe de tine, vei putea să tai vite din cireadă şi din turmă, cum ţi-am poruncit, şi vei putea să mănînci din ele în cetăţile tale, după dorinţa ta.

22. Să mănînci din ele cum* se mănîncă din căprioară şi cerb; cel ce va fi necurat şi cel ce va fi curat vor mînca şi ei amîndoi. * Vers. 15.

23. Numai*, vezi să nu cumva să mănînci sîngele**, căci sîngele este viaţa (sufletul); şi să nu mănînci sufletul împreună cu carnea.

* Vers. 16. ** Fac. 9. 4. Lev. 17. 11, 14.

24. Să nu-l mănînci, ci să-l verşi pe pămînt ca apa.

25. Să nu-l mănînci, ca* să fii fericit, tu şi copiii tăi după tine, făcînd** ce este plăcut înaintea Domnului. *Cap. 4. 40. Isa. 3. 10. **Exod. 15. 26. Cap. 13. 18. 1 Reg. 11. 38.

26. Dar lucrurile pe cari vei voi să* le închini Domnului şi darurile pe cari le vei aduce pentru împlinirea unei juruinţe**, să te duci să le aduci în locul pe care-l va alege Domnul.

*Num. 5. 9, 10; 18. 19. **1 Sam. 1. 21, 22, 24.

27. Să-ţi aduci* arderile de tot, carnea şi sîngele, pe altarul Domnului, Dumnezeului tău: în celelalte jertfe ale tale, sîngele să fie vărsat pe altarul Domnului, Dumnezeului tău, iar carnea s'o mănînci. *Lev. 1. 5, 9, 13; 17. 11.

28. Păzeşte şi ascultă toate aceste lucruri pe cari ţi le poruncesc, ca* să fii fericit, tu şi copiii tăi după tine, pe vecie, făcînd ce este bine şi ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului tău. *Vers. 25.

Israel să nu se ia după Cananiţi.

29. După ce Domnul*, Dumnezeul tău, va nimici toate neamurile pe cari le vei izgoni dinaintea ta, dupăce le vei izgoni şi te vei aşeza în ţara lor,

*Exod. 23. 23. Cap. 19. 1. Ios. 23. 4.

30. vezi să nu* te laşi prins în cursă, călcînd pe urmele lor, dupăce vor fi nimicite dinaintea ta. Fereşte-te să nu cercetezi despre dumnezeii lor şi să zici: „Cum slujeau neamurile acestea dumnezeilor lor? Şi eu vreau să fac la fel.“ *Cap. 7. 16.

31. Tu* să nu faci aşa faţă de Domnul, Dumnezeul tău; căci ele slujeau dumnezeilor lor, făcînd toate urîciunile pe cari le urăşte Domnul, şi ele chiar îşi ardeau** în foc fiii şi fiicele lor în cinstea dumnezeilor lor. *Vers. 4. Lev. 18. 3, 26, 30. 2 Reg. 17. 15. **Lev. 18. 21; 20. 2. Cap. 18. 10. Ier. 32. 35. Ezec. 23. 37.

32. Voi să păziţi şi să împliniţi toate lucrurile pe cari vi le poruncesc eu; să n'adăugaţi* nimic la ele, şi să nu scoateţi nimic din ele.

*Cap. 4. 2; 13. 18. Ios. 1. 7. Prov. 30. 6. Apoc. 22. 18.

Pedepsirea proorocilor mincinoşi.

13 1. Dacă se va ridica în mijlocul tău un prooroc sau un visător* de vise care-ţi** va vesti un semn sau o minune, *Zah. 10. 2. **Mat. 24. 24. 2 Tes. 2. 9.

2. şi se va împlini semnul* sau minunea aceea de care ţi-a vorbit el zicînd: „Haidem după alţi dumnezei“, — dumnezei pe cari tu nu-i cunoşti, — „şi să le slujim“!

*Cap. 18. 22. Ier. 28. 9. Mat. 7. 22.

3. să n'asculţi cuvintele acelui prooroc sau visător de vise, căci Domnul, Dumnezeul vostru, vă pune la încercare* ca să ştie dacă iubiţi pe Domnul, Dumnezeul vostru, din toată inima voastră şi din tot sufletul vostru.

*Cap. 8. 2. Mat. 24. 24. 1 Cor. 11. 19. 2 Tes. 2. 11. Apoc. 13. 14.

4. Voi să mergeţi după* Domnul, Dumnezeul vostru, şi de El să vă temeţi; poruncile Lui să le păziţi; de glasul Lui să ascultaţi; Lui să-I slujiţi, şi de El să vă** alipiţi.

*2 Reg. 23. 3. 2 Cron. 24. 31. **Cap. 10. 20; 30. 20.

5. Proorocul* sau visătorul acela de vise să fie pedepsit cu moartea, căci a vorbit de răsvrătire împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, care v'a scos din ţara Egiptului şi v'a izbăvit din casa robiei, şi a voit să te abată dela calea în care ţi-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău, să umbli. Să scoţi astfel** răul din mijlocul tău.

*Cap. 18. 20. Ier. 14. 15. Zah. 13. 3. **Cap. 17. 7; 22. 21, 22, 24. 1 Cor. 5. 13.

Pedeapsa pentru cel ce aţîţă la închinarea la idoli.

6. Dacă* fratele tău, fiul mamei tale, sau fiul tău, sau fiica ta, sau nevasta** care se odihneşte la sînul tău, sau prietenul tău pe care-l† iubeşti ca pe tine însuţi, te aţîţă în taină, zicînd: „Haidem, şi să slujim altor dumnezei!“ — dumnezei pe cari nici tu, nici părinţii tăi nu i-aţi cunoscut,

*Cap. 17. 2. **Fac. 16. 5. Cap. 28. 54. Prov. 5. 20. Mic. 7. 5. †1 Sam. 18. 1, 3; 20. 17.

7. dintre dumnezeii popoarelor cari vă înconjoară, lîngă tine sau departe de tine, dela o margine a pămîntului pănă la cealaltă —

8. să nu te* învoieşti şi să nu-l asculţi; să n'arunci spre el o privire de milă, să nu-l cruţi, şi să nu-l ascunzi. *Prov. 1. 10.

9. Ci să-l omori*; întăi mîna** ta să se ridice asupra lui ca să-l omoare, şi apoi mîna întregului popor;

*Cap. 17. 5. **Cap. 17. 7. Fapt. 7. 58.

10. să-l ucizi cu pietre, şi să moară, pentrucă a căutat să te abată dela Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei.

11. Să se facă aşa, pentruca tot* Israelul să audă şi să se teamă, şi să

nu se mai săvîrşească o faptă aşa de nelegiuită în mijlocul tău. *Cap. 17. 13; 19. 20.

Pedeapsa
pentru o cetate din care ies aţîţători.

12. Dacă vei* auzi spunîndu-se despre una din cetăţile pe cari ţi le-a dat ca locuinţă Domnul, Dumnezeul tău: *Ios. 22. 11, etc. Judc. 20. 1, 2.

13. „Nişte oameni răi* au ieşit din mijlocul tău, şi au amăgit** pe locuitorii din cetatea lor zicînd: „Haidem† şi să slujim altor dumnezei!“ — dumnezei pe cari tu nu-i cunoşti —

*1 Ioan 2. 19. Iuda 19. **2 Reg. 17. 21 †Vers. 2. 6.

14. să faci cercetări, să cauţi şi să întrebi cu deamănuntul. Dacă este adevărat, dacă lucrul este întemeiat, dacă urîciunea aceasta a fost făcută în mijlocul tău,

15. atunci să treci prin ascuţişul săbiei pe locuitorii din cetatea aceea, s'o nimiceşti cu desăvîrşire* împreună cu tot ce va fi în ea, şi să-i treci chiar şi vitele prin ascuţişul săbiei.

*Exod. 22. 20. Ios. 6. 17, 21.

16. Să strîngi toată prada în mijlocul pieţei, şi să arzi de* tot cu foc cetatea şi toată prada ei, înaintea Domnului, Dumnezeului tău: să rămînă pentru totdeauna un morman** de dărîmături, şi nici o dată să nu fie zidită din nou.

*Ios. 6. 24. **Ios. 8. 28. Isa. 17. 1; 25. 2. Ier. 49. 2.

17. Nimic* din ce va fi blestemat ca să fie nimicit cu desăvîrşire, să nu se lipească de mîna ta, pentruca Domnul să Se întoarcă** din iuţimea mîniei Lui, să Se îndure de tine, să te ierte, şi să te înmulţească, după cum† a jurat lucrul acesta părinţilor tăi, *Cap. 7. 26. Ios. 6. 18. **Ios. 6. 26. †Fac. 22. 17; 26. 4, 24; 28. 14.

18. dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind* toate poruncile Lui pe cari ţi le dau astăzi, şi făcînd ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

*Cap. 12. 25, 28, 32.

Oprirea crestăturilor.
Dobitoacele curate şi necurate.

14 1. Voi sînteţi* copiii Domnului, Dumnezeului vostru. Să nu vă** faceţi crestături şi să nu vă radeţi între ochi pentru un mort. *Rom. 8. 16; 9. 8, 26. Gal. 3. 26. **Lev. 19. 28; 21. 5. Ier. 16. 6; 41. 5; 47. 5. 1 Tes. 4. 13.

2. Căci tu* eşti un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău, şi Domnul Dumnezeul tău te-a ales, ca să fii un popor al Lui dintre toate popoarele de pe faţa pămîntului.

*Lev. 20. 26. Cap. 7. 6; 26. 18, 19.

3. Să nu mănînci nicĭun lucru urîcios*. *Ezec. 4. 14. Fapt. 10. 13, 14.

4. Iată* dobitoacele pe cari să le mîncaţi: boul, oaia şi capra; *Lev. 11. 2, etc.

5. cerbul, căprioara şi bivolul; zimbrul, capra neagră, capra sălbatică şi girafa.

6. Să mîncaţi din orice dobitoc care are copita despicată, unghia despărţită în două şi rumegă.

7. Dar să nu mîncaţi din cele ce rumegă numai, sau cari au numai copita despicată şi unghia despărţită în două. Astfel, să nu mîncaţi cămila, iepurele şi iepurele de casă, cari rumegă, dar n'au copita despicată: să le priviţi ca necurate.

8. Să nu mîncaţi porcul, care are copita despicată, dar nu rumegă: să-l priviţi ca necurat. Să nu mîncaţi din carnea lor, şi să nu vă atingeţi de trupurile lor* moarte. *Lev. 11. 26, 27.

9. Iată* dobitoacele din cari veţi mînca, din toate cele ce sînt în ape: să mîncaţi din toate cele ce au înotătoare şi solzi. *Lev. 11. 9.

10. Dar să nu mîncaţi din niciunul din cele ce n'au înotătoare şi solzi: să le priviţi ca necurate.

11. Să mîncaţi orice pasăre curată.

12. Dar* iată pe acelea pe cari nu le puteţi mînca: vulturul, gripsorul şi vulturul de mare; *Lev. 11. 13.

13. şorecarul, şoimul, gaia şi tot ce ţine de neamul său;

14. corbul şi toate soiurile lui;

15. struţul, bufniţa, pescărelul, coroiul şi ce ţine de neamul lui;

16. huhurezul, cocostîrcul şi lebăda;

17. pelicanul, corbul de mare şi heretele,

18. barza, bătlanul şi ce ţine de neamul lui, pupăza şi liliacul.

19. Să priviţi ca necurată orice tîrîtoare* care sboară: să** nu mîncaţi din ea. *Lev. 11. 20. **Lev. 11. 21.

20. Să mîncaţi orice pasăre curată.

21. Să nu* mîncaţi din nici o mortăciune; s'o dai străinului care va fi în cetăţile tale, s'o mănînce, sau s'o vinzi unui străin; căci** tu eşti un popor sfînt pentru Domnul, Dumnezeul tău.

Să† nu fierbi iedul în laptele mamei lui. *Lev. 17. 15; 22. 8. Ezec. 4. 14. **Vers. 2. †Exod. 23. 19; 34. 26.

Zeciuielile.

22. Să iei zeciuiala * din tot ce-ţi va aduce sămînţa, din ce-ţi va aduce ogorul în fiecare an.
* Lev. 27. 30. Cap. 12. 6, 17. Neem. 10. 37.

23. Şi să mănînci * înaintea Domnului Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege ca să-Şi aşeze Numele acolo, zeciuiala din grîul tău, din mustul tău şi din untdelemnul tău, şi întîii născuţi ** din cireada şi turma ta, ca să te înveţi să te temi în totdeauna de Domnul, Dumnezeul tău.
* Cap. 12. 5, 6, 7, 17, 18. ** Cap. 15. 19, 20.

24. Poate cînd te va binecuvînta Domnul, Dumnezeul tău, drumul va fi prea lung ca să-ţi poţi duce zeciuiala acolo, din pricina * depărtării tale de locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Şi pună acolo Numele Lui. * Cap. 12. 21.

25. Atunci, să-ţi prefaci zeciuiala în argint, să strîngi argintul acela în mînă, şi să te duci la locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău.

26. Acolo, să cumperi cu argintul acela tot ce vei dori: boi, oi, vin şi băuturi tari, tot ce-ţi va plăcea, să * le mănînci înaintea Domnului, Dumnezeului tău, şi să te bucuri tu şi familia ta. * Cap. 12. 7, 18; 26. 11.

27. Să nu părăseşti pe Levitul * care va fi în cetăţile tale, căci n'are ** nici parte de moşie, nici moştenire cu tine.
* Cap. 12. 12, 18, 19. ** Num. 18. 20. Cap. 18. 1, 2.

28. După * trei ani, să scoţi toată zeciuiala din venitul tău din anul al treilea, şi s'o pui în cetăţile tale.
* Cap. 26. 12. Amos. 4. 4.

29. Atunci * să vină Levitul, care n'are ** nici parte, nici moştenire cu tine, străinul, orfanul şi văduva, cari vor fi în cetăţile tale, şi să mănînce şi să se satură, pentrucă Domnul †, Dumnezeul tău, să te binecuvinteze în toate lucrările pe cari le vei face cu mînile tale. * Cap. 26. 12. ** Vers. 27. Cap. 12. 12. † Cap. 15. 10. Prov. 3. 9, 10. Mal. 3. 10.

Anul de iertare.

15 1. La fiecare * şapte ani, să dai iertare.
* Exod. 21. 2; 23. 10, 11. Lev. 25. 2, 4. Cap. 31. 10. Ier. 34. 14.

2. Şi iată cum se va face iertarea. Cînd se va vesti iertarea în cinstea Domnului, orice creditor care va fi împrumutat pe aproapele său, să-i ierte împrumutul, să nu silească pe aproapele său şi pe fratele său să-i plătească datoria.

3. Vei putea să sileşti pe străin * să-ţi plătească; dar să ierţi ce ai la fratele tău. * Cap. 23. 20.

4. Totuş, la tine să nu fie niciun sărac, căci Domnul te va * binecuvînta în ţara pe care ţi-o va da de moştenire Domnul, Dumnezeul tău; * Cap. 28. 8.

5. numai * să asculţi de glasul Domnului, Dumnezeului tău, împlinind cu scumpătate toate aceste porunci pe cari ţi le dau astăzi. * Cap. 28. 1.

6. Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvînta, cum ţi-a spus, aşa încît vei da * cu împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut dela ele; tu vei stăpîni ** peste multe neamuri, dar ele nu vor stăpîni peste tine.
* Cap. 28. 12, 44. ** Cap. 28. 13. Prov. 22. 7.

7. Dacă va fi la tine vreun sărac dintre fraţii tăi, în vreuna din cetăţile tale, în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să nu-ţi * împietreşti inima şi să nu-ţi închizi mîna înaintea fratelui tău celui lipsit. * 1 Ioan. 3. 17.

8. Ci să-i * deschizi mîna, şi să-l împrumuţi cu ce-i trebuie ca să facă faţă nevoilor lui. * Lev. 25. 35. Mat. 5. 42. Luc. 6. 34, 35.

9. Vezi să nu fii aşa de rău ca să zici în inima ta: „Ah! se apropie anul al şaptelea, anul iertării!“ Vezi să n'ai un ochi * fără milă pentru fratele tău cel lipsit şi să nu-i dai. Căci atunci el ar ** striga către Domnul împotriva ta, şi te-ai face vinovat de un † păcat:
* Cap. 28. 54, 56. Prov. 23. 6; 28. 22. Mat. 20. 15. ** Cap. 24. 15. † Mat. 25. 41, 42.

10. ci să-i dai şi să * nu dai cu părere de rău în inimă; căci pentru ** aceasta te va binecuvînta Domnul, Dumnezeul tău, în toate lucrările de cari te vei apuca.
* 2 Cor. 9. 5, 7. ** Cap. 14. 29; 24. 19. Ps. 41. 1. Prov. 22. 9.

11. Totdeauna vor fi săraci * în ţară; de aceea îţi dau porunca aceasta: „Să-ţi deschizi mîna faţă de fratele tău, faţă de sărac şi faţă de cel lipsit din ţara ta.“ * Mat. 26. 11. Marc. 14. 7. Ioan. 12. 8.

Slobozirea robilor cumpăraţi.

12. Dacă * unul din fraţii tăi evrei, bărbat sau femeie, se vinde ţie, să-ţi slujească şase ani; dar în anul al şaptelea, să-i dai drumul dela tine şi să fie slobod. * Exod. 21. 2. Lev. 25. 39. Ier. 34. 14.

13. Şi cînd îi vei da drumul ca să se ducă slobod dela tine, să nu-i dai drumul cu mîna goală;

14. să-i dai daruri din cireada ta, din aria ta, din teascul tău, din ce vei avea,

prin binecuvîntarea* Domnului, Dumnezeului tău. *Prov. 10. 22.

15. Să-ţi aduci* aminte că şi tu ai fost rob în ţara Egiptului, şi că Domnul, Dumnezeul tău, te-a răscumpărat: de aceea îţi dau astăzi porunca aceasta. *Cap. 5. 15; 16. 12.

16. Dacă însă robul tău* îţi va zice: „Nu vreau să ies dela tine," — pentrucă te iubeşte, pe tine şi casa ta, şi se simte bine la tine, — *Exod. 21. 5, 6.

17. atunci să iei o sulă şi să-i găureşti urechea de uşă, şi să-ţi fie rob pentru totdeauna. Tot aşa să faci şi cu roaba ta.

18. Să nu-ţi pară rău cînd îl vei lăsa să plece slobod dela tine, căci ţi-a slujit şase ani, ceea ce face de două* ori cît simbria unui om tocmit cu plată; şi Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvînta în tot ce vei face. *Isa. 16. 14; 21. 16.

Sfinţirea întîiului născut din vite.

19. Să închini Domnului, Dumnezeului tău, pe orice întîi* născut de parte bărbătească din cireada şi turma ta. Să nu munceşti cu întîiul născut al vacii tale, să nu tunzi pe întîiul născut al oilor tale. *Exod. 13. 2; 34. 19. Lev. 27. 26. Num. 3. 13.

20. Să-l mănînci în fiecare an, tu şi familia ta înaintea* Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El. *Cap. 12. 5, 6, 7, 17; 14. 23; 16. 11, 14.

21. Dacă* are vreun cusur, dacă este şchiop sau orb, sau are vreo meteahnă trupească, să nu-l aduci ca jertfă Domnului, Dumnezeului tău. *Lev. 22. 20. Cap. 17. 1.

22. Să-l mănînci în cetăţile tale: cel ce va fi necurat* şi cel ce va fi curat vor putea să-l mănînce amîndoi, cum se mănîncă acum căprioara sau cerbul. *Cap. 12. 15, 22.

23. Numai* sîngele să nu i-l mănînci, ci să-l verşi pe pămînt ca apa. *Cap. 12. 16, 23.

Paştele.

16 1. Păzeşte luna* spicelor, şi prăznuieşte sărbătoarea Paştelor în cinstea Domnului, Dumnezeului tău; căci în luna spicelor** te-a scos Domnul, Dumnezeul tău, din Egipt, noaptea †. *Exod. 12. 2, etc. **Exod. 13. 4; 34. 18. †Exod. 12. 29, 42.

2. Să jertfeşti Paştele în cinstea Domnului, Dumnezeului tău, jertfele tale de oi şi boi*, în locul** pe care-l va alege Domnul ca să-Şi aşeze Numele acolo. *Num. 28. 19. **Cap. 12. 5, 26.

3. In timpul sărbătorii, să nu mănînci* pîne dospită, ci şapte zile să mănînci azimi, pînea întristării, căci ai ieşit în grabă din ţara Egiptului: aşa să faci, ca să-ţi aduci aminte toată viaţa ta de ziua cînd ai ieşit din ţara Egiptului. *Exod. 12. 15, 19, 39; 13. 3, 6, 7; 34. 18.

4. Să nu se vadă aluat* la tine, pe toată întinderea ţării tale, timp de şapte zile; şi nicio parte din** vitele pe cari le vei jertfi în seara celei dintîi zile să nu fie păstrată peste noapte pînă dimineaţa. *Exod. 13. 7. **Exod. 12. 10; 34. 25.

5. Nu vei putea să jertfeşti Paştele în vreunul din locurile pe cari ţi le dă Domnul, Dumnezeul tău, ca locuinţă;

6. ci în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să-Şi aşeze Numele în el, acolo să jertfeşti Paştele, seara*, la apusul soarelui, pe vremea ieşirii tale din Egipt. *Exod. 12. 6.

7. Să* fierbi vita tăiată, şi s'o mănînci** în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău. Şi dimineaţa, vei putea să te întorci şi să te duci în corturile tale. *Exod. 12. 8, 9. 2 Cron. 35. 13. **2 Reg. 23. 23. Ioan. 2. 13, 23; 11. 55.

8. Şase zile, să mănînci azimi, şi a şaptea zi* să fie o adunare de sărbătoare în cinstea Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea. *Exod. 12. 16; 13. 6. Lev. 23. 8.

Sărbătoarea săptămînilor.

9. Să numeri şapte* săptămîni; de cînd vei începe seceratul grîului, să începi să numeri şapte săptămîni. *Exod. 23. 16; 34. 22. Lev. 23. 15. Num. 28. 26. Fapt. 2. 1.

10. Apoi să prăznuieşti sărbătoarea săptămînilor, şi să aduci daruri de bună voie, după* binecuvîntarea pe care ţi-o va da Domnul, Dumnezeul tău. *Vers. 17. 1 Cor. 16. 2.

11. Să te* bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să locuiască Numele Lui acolo, tu, fiul tău şi fiica ta, robul şi roaba ta, Levitul care va fi în cetăţile tale, şi străinul, orfanul şi văduva cari vor fi în mijlocul tău. *Cap. 12. 7, 12, 18. Vers. 14.

12. Să-ţi aduci* aminte că ai fost rob în Egipt, şi să păzeşti şi să împlineşti legile acestea. *Cap. 15. 15.

Sărbătoarea corturilor.

13. Să prăznuieşti* sărbătoarea corturilor şapte zile, după-ce îţi vei strînge roadele din arie şi din teasc. *Exod. 23. 16. Lev. 23. 34. Num. 29. 12.

14. Să te* bucuri la sărbătoarea aceasta, tu, fiul tău şi fiica ta, robul şi roaba ta, şi Levitul, străinul, orfanul şi văduva cari vor fi în cetăţile tale.
* Neem. 8. 9, etc.

15. Să prăznuieşti sărbătoarea şapte* zile în cinstea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege Domnul; căci Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvînta în toate rodurile tale şi în tot lucrul mînilor tale, şi de aceea să fii vesel. * Lev. 23. 39, 40.

16. De trei* ori pe an, toţi bărbaţii să se înfăţişeze înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El: la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămînilor, şi la sărbătoarea corturilor. Să nu** se înfăţişeze cu mînile goale înaintea Domnului.
* Exod. 23. 14, 17; 34. 23. ** Exod. 23. 15; 34. 20.

17. Fiecare să dea ce va putea, după binecuvîntarea* pe care i-o va da Domnul, Dumnezeul tău. * Vers. 10.

Aşezarea judecătorilor.

18. Să pui judecători* şi dregători în toate cetăţile pe cari ţi le dă Domnul, Dumnezeul tău, după seminţiile tale; şi ei să judece poporul cu dreptate.
* Cap. 1. 16. 1 Cron. 23. 4; 26. 29. 2 Cron. 19. 5, 8.

19. Să n'atingi* niciun drept, să nu** cauţi la faţa oamenilor, şi să nu iei daruri†, căci darurile orbesc ochii înţelepţilor şi sucesc cuvintele celor drepţi. * Exod. 23. 2, 6. Lev. 19. 15. ** Cap. 1. 17. Prov. 24. 23. † Exod. 23. 8. Prov. 17. 23. Ecl. 7. 7.

20. Să urmezi cu scumpătate dreptatea, ca să* trăieşti şi să stăpîneşti ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău. * Ezec. 18. 5, 9.

Idolii şi stîlpii.

21. Să nu-ţi* aşezi niciun idol de lemn lîngă altarul pe care-l vei ridica Domnului, Dumnezeului tău. * Exod. 34. 13. 1 Reg. 14. 15; 16. 33. 2 Reg. 17. 16; 21. 3. 2 Cron. 33. 3.

22. Să nu* ridici nici stîlpi idoleşti, cari sînt urîţi de Domnul, Dumnezeul tău. * Lev. 26. 1.

Inchinarea la idoli.

17 1. Să n'aduci* jertfă Domnului, Dumnezeului tău, vreun bou, sau vreun miel care să aibă vreun cusur sau vreo meteahnă trupească; căci ar fi o urîciune înaintea Domnului, Dumnezeului tău. * Cap. 15. 21. Mal. 1. 8, 13, 14.

Pedeapsa pentru închinarea la idoli.

2. Se* va găsi poate în mijlocul tău, într'una din cetăţile pe cari ţi le dă Domnul, Dumnezeul tău, un bărbat sau o femeie care să facă ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului tău, şi care să calce** legămîntul Lui;
* Cap. 13. 6. ** Ios. 7. 11, 15; 23. 16. Judc. 2. 20. 2 Reg. 18. 12. Osea 8. 1.

3. care să meargă după alţi dumnezei ca să le slujească şi să se închine înaintea lor, după soare*, lună sau toată oştirea cerurilor, aşa cum eu** n'am poruncit.
* Cap. 4. 19. Iov. 31. 26. ** Ier. 7. 22, 23, 31; 19. 5; 32. 35.

4. De îndată ce vei* lua cunoştinţă şi vei afla lucrul acesta, să faci cercetări amănunţite. Dacă lucrul este adevărat, dacă faptul este întemeiat, dacă urîciunea aceasta a fost săvîrşită în Israel, * Cap. 13. 12, 14.

5. atunci să aduci la porţile cetăţii tale pe bărbatul sau femeia care va fi vinovat de această faptă rea, şi să ucizi cu pietre* sau să pedepseşti cu moartea pe bărbatul acela sau pe femeia aceea. * Lev. 24. 14, 16. Cap. 13. 10. Ios. 7. 25.

6. Cel vinovat de moarte să fie omorît pe mărturia* a doi sau trei martori; să nu fie omorît pe mărturia unui singur martor. * Num. 35. 30. Cap. 19. 15. Mat. 18. 16. Ioan. 8. 17. 2 Cor. 13. 1. 1 Tim. 5. 19. Evr. 10. 28.

7. Intăi mîna* martorilor să se ridice asupra lui ca să-l omoare, şi apoi mîna întregului popor. Să scoţi** astfel răul din mijlocul tău.
* Cap. 13. 9. Fapt. 7. 58. ** Vers. 12. Cap. 13. 5; 19. 19.

Scaunul de judecată.

8. Dacă ţi* se va părea prea greu de judecat o pricină privitoare la un omor**, la o neînţelegere, sau la o rănire, şi va da prilej la ceartă în lăuntrul cetăţii tale, să te scoli şi să te† sui la locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău. * 2 Cron. 19. 10. Hag. 2. 11. Mal. 2. 7. ** Exod. 21. 13, 20, 22, 28; 22. 2. Num. 35. 11, 16, 19. Cap. 19. 4, 10, 11. † Cap. 12. 5; 19. 17. Ps. 122. 5.

9. Să te* duci la preoţi, Leviţi, şi la cel ce va împlini atunci slujba de judecător**; să-i întrebi, şi ei îţi vor spune† hotărîrea legii.
* Ier. 18. 18. ** Cap. 19. 17. † Ezec. 44. 24.

10. Să faci cum îţi vor spune ei în locul pe care-l va alege Domnul, şi să ai grijă să faci cum te vor învăţa ei.

11. Să faci după legea pe care te vor învăţa şi după hotărîrea pe care o vor rosti ei, să nu te abaţi dela ce-ţi vor spune ei, nici la dreapta nici la stînga.

12. Omul* care, din mîndrie, nu va asculta de preotul pus** acolo ca să slujească Domnului, Dumnezeului tău, sau care nu va asculta de judecător, omul acela să fie pedepsit cu moartea. Să scoţi† astfel răul din mijlocul lui Israel,
*Num. 15. 30. Ezra 10. 8. Osea 4. 4. **Cap. 18. 5, 7. †Cap. 13. 5.

13. pentruca tot* poporul să audă şi să se teamă, şi să nu se mai îngîmfe.
*Cap. 13. 11; 19. 20.

Lege pentru împărat.

14. După ce vei intra în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, şi o vei stăpîni, după ce-ţi vei aşeza locuinţa, şi vei zice: „Vreau să pun peste* mine un împărat, ca toate neamurile cari mă înconjoară,“ —
*1 Sam. 8. 5, 19, 20.

15. să pui peste tine ca împărat pe acela pe care-l* va alege Domnul, Dumnezeul tău, şi anume să iei un împărat din** mijlocul fraţilor tăi; nu vei putea să pui împărat pe un străin, care să nu fie fratele tău.
*1 Sam. 9. 15; 10. 24; 16. 12. 1 Cron. 22. 10. **Ier. 30. 21.

16. Dar să n'aibă mulţi cai*, şi să nu întoarcă** pe popor în Egipt ca să aibă mulţi cai; căci Domnul† v'a zis: „Să nu vă mai†† întoarceţi pe drumul acela.“
*1 Reg. 4. 26; 10. 26, 28. Ps. 20. 7. **Isa 31. 1. Ezec. 17. 15. †Exod. 13. 17. Num. 14. 3, 4. ††Cap. 28. 68. Osea 11. 5. Ier. 42. 15.

17. Să n'aibă un mare număr de neveste, ca să nu i se abată* inima; şi să nu strîngă mari grămezi de argint şi aur.
*1 Reg. 11. 3, 4.

18. Cînd se va aşeza* pe scaunul de domnie al împărăţiei lui, să scrie pentru el, într'o carte, o copie a acestei legi, pe care s'o ia dela preoţii** din neamul Leviţilor.
*2 Reg. 11. 12. **Cap. 31. 9, 26. 2 Reg. 22. 8.

19. Va trebui* s'o aibă cu el şi s'o citească în toate zilele vieţii lui, ca să înveţe să se teamă de Domnul, Dumnezeul lui, să păzească şi să împlinească toate cuvintele din legea aceasta şi toate poruncile acestea,
*Ios. 1. 8. Ps. 119. 97, 98.

20. pentruca inima lui să nu se înalţe mai pe sus de fraţii lui, şi să nu se abată* dela poruncile acestea nici la dreapta nici la stînga, şi să aibă astfel multe zile în împărăţia lui, el şi copiii lui, în mijlocul lui Israel.
*Cap. 5. 32. 1 Reg. 15. 5.

Drepturile preoţilor şi Leviţilor.

18 1. Preoţii, Leviţii, şi toată seminţia lui Levi, să n'aibă* nici parte de moşie, nici moştenire în Israel; să se hrănească din jertfele mistuite de foc** în cinstea Domnului şi din darurile aduse Domnului.
*Num. 18. 20; 26. 62. Cap. 10. 9. **Num. 18. 8, 9. 1 Cor. 9. 13.

2. Să n'aibă moştenire în mijlocul fraţilor lor: Domnul va fi moştenirea lor, cum le-a spus.

3. Iată care va fi dreptul preoţilor dela popor: cei ce vor aduce o jertfă, fie bou, fie miel, să dea* preotului spata, fălcile şi pîntecele.
*Lev. 7. 30—34.

4. Să-i dai cele dintîi* roade din grîul tău, din mustul tău şi din untdelemnul tău, şi pîrga din lîna oilor tale;
*Exod. 22. 29. Num. 18. 12, 24.

5. căci pe el* l-a ales Domnul, Dumnezeul tău, dintre toate seminţiile, ca să facă** slujba în Numele Domnului, el şi fiii lui, în toate zilele.
*Exod. 28. 1. Num. 3. 10. **Cap. 10. 8; 17. 12.

6. Cînd va pleca un Levit din una din cetăţile tale, din locul unde locuieşte* el în Israel, ca să se ducă, după deplina dorinţă a sufletului său, în locul pe care-l va alege** Domnul,
*Num. 35. 2, 3. **Cap. 12. 5.

7. şi va face slujbă în Numele Domnului, Dumnezeului tău, ca* toţi fraţii lui Leviţi cari stau înaintea Domnului:
*2 Cron. 31. 2.

8. va primi ca hrană o parte* la fel cu a lor, şi, pe lîngă ea, se va bucura şi de veniturile ieşite din vînzarea averii lui părinteşti.
*2 Cron. 31. 4. Neem. 12. 44, 47.

Ghicirea şi vrăjitoria.

9. După ce vei intra în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să nu te* înveţi să faci după urîciunile neamurilor acelora.
*Lev. 18. 26, 27, 30. Cap. 12. 29, 30, 31.

10. Să nu fie la tine nimeni care să-şi treacă* pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meşteşugul** de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor,
*Lev. 18. 21. Cap. 12. 31. **Lev. 19. 26, 31; 20. 27. Isa. 8. 19.

11. de descîntător*, nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebe** pe morţi.
*Lev. 20. 27. **1 Sam. 28. 7.

12. Căci oricine face aceste lucruri este o urîciune înaintea Domnului; şi din pricina* acestor lucruri va izgoni

Domnul, Dumnezeul tău, pe aceste neamuri dinaintea ta. *Lev. 18. 24, 25. Cap. 9. 4.

13. Tu să te ţii în totul totului tot, numai de Domnul Dumnezeul tău.

14. Căci neamurile acelea pe cari le vei izgoni, ascultă de cei ce citesc în stele şi de ghicitori; dar ţie, Domnul, Dumnezeul tău, nu-ţi îngăduie lucrul acesta.

Un mare prooroc.

15. Domnul, Dumnezeul tău, îţi va ridica din mijlocul tău, dintre fraţii tăi, un prooroc* ca mine: să ascultaţi de el! *Vers. 18. Ioan 1. 45. Fapt. 3. 22; 7. 37.

16. Astfel el va răspunde la cererea pe care ai făcut-o Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, în ziua adunării* poporului, cînd ziceai: „Să nu** mai aud glasul Domnului, Dumnezeului meu, şi să nu mai văd acest foc mare, ca să nu mor.“ *Cap. 9. 10. **Exod. 20. 19. Evr. 12. 19.

17. Atunci Domnul mi-a zis: „Ce au zis ei, este bine*. *Cap. 5. 28.

18. Le voi ridica din mijlocul fraţilor lor un* prooroc ca tine, voi pune** cuvintele Mele în gura lui, şi el † le va spune tot ce-i voi porunci Eu. *Vers. 15. Ioan 1. 45. Fapt. 3. 22; 7. 37. **Isa. 51. 16. Ioan 17. 8. †Ioan 4. 25; 8. 28; 12. 49, 50.

19. Şi dacă cineva* nu va asculta de cuvintele Mele, pe cari le va spune el în Numele Meu, Eu îi voi cere socoteală. *Fapt. 3. 23.

20. Dar proorocul* care va avea îndrăsneala să spună în Numele Meu un cuvînt pe care nu-i voi porunci să-l spună, sau care va vorbi** în numele altor dumnezei, proorocul acela să fie pedepsit cu moartea.“ *Cap. 18. 5. Ier. 14. 14, 15. Zah. 13. 3. **Cap. 13. 1, 2. Ier. 2. 8.

21. Poate că vei zice în inima ta: „Cum vom cunoaşte cuvîntul pe care nu-l va spune Domnul?“

22. Cînd ceeace* va spune proorocul acela în Numele Domnului nu va avea loc şi nu se va întîmpla**, va fi un cuvînt pe care nu l-a spus Domnul. Proorocul acela l-a spus din îndrăsneală†: să n'ai teamă de el.

*Ier. 28. 9. **Cap. 13. 2. †Vers. 20.

Cetăţile de scăpare.

19 1. Dupăce Domnul, Dumnezeul tău, va* nimici toate neamurile acelea a căror ţară ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, dupăce le vei izgoni şi vei locui în cetăţile şi în casele lor, *Cap. 12. 29.

2. să desparţi trei cetăţi în mijlocul ţării pe care ţi-o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul tău.

*Exod. 21. 13. Num. 35. 10, 14. Ios. 20. 2.

3. Să faci drumuri, şi să împarţi în trei părţi ţinutul ţării pe care ţi-o va da ca moştenire Domnul, Dumnezeul tău. Să faci aşa, pentruca orice ucigaş să poată fugi în cetăţile acestea.

4. Legea* aceasta să fie pentru ucigaşul care va fugi acolo ca să-şi scape viaţa, cînd va omorî fără voie pe aproapele său, fără să-i fi fost vrăjmaş mai înainte. *Num. 35. 15. Cap. 4. 42.

5. Aşa, de pildă, un om se va duce să taie lemne în pădure cu un alt om; ridică securea cu mîna, ca să taie copacul, ferul scapă din coadă, loveşte pe tovarăşul său, şi-l omoară. Atunci el să fugă într'una din cetăţile acestea ca să-şi scape viaţa;

6. pentru ca* nu cumva răsbunătorul sîngelui, aprins de mînie şi urmărind pe ucigaş, să-l ajungă, fiind prea lung drumul, şi să lovească de moarte pe cel ce nu era vinovat de moarte, fiindcă mai înainte nu fusese vrăjmaş aproapelui său. *Num. 35. 12.

7. De aceea îţi dau porunca aceasta: Să desparţi trei cetăţi.

8. Cînd Domnul, Dumnezeul tău, îţi va lărgi* hotarele, cum a jurat părinţilor tăi, şi-ţi va da toată ţara pe care a făgăduit părinţilor tăi că ţi-o va da, *Fac. 15. 18. Cap. 12. 20.

9. — numai să păzeşti şi să împlineşti toate aceste porunci pe cari ţi le dau astăzi, ca să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, şi să umbli totdeauna pe căile Lui — atunci* să mai adaugi trei cetăţi la cele trei, *Ios. 20. 7, 8.

10. pentruca să nu fie vărsat sîngele celui nevinovat în mijlocul ţării pe care ţi-o dă de moştenire Domnul, Dumnezeul tău, şi astfel să fii vinovat de omor.

11. Dar dacă* un om fuge într'una din aceste cetăţi, dupăce a întins laţuri aproapelui său din vrăjmăşie împotriva lui, dupăce s'a aruncat asupra lui şi l-a lovit aşa încît i-a pricinuit moartea, *Exod. 21. 12, etc. Num. 35. 16, 24. Cap. 27. 24. Prov. 28. 17.

12. bătrînii din cetatea lui să trimeată să-l prindă şi să-l dea în mînile răzbunătorului sîngelui, ca să moară.

13. Să n'ai milă de* el, şi să** ştergi din Israel sîngele celui nevinovat, ca să fii fericit. *Cap. 13. 8; 25. 12. **Num. 35. 33 34. Cap. 21. 9. 1 Reg. 2. 31.

Martorii mincinoşi.

14. Să* nu muţi hotarele aproapelui tău, puse de strămoşii tăi, în moştenirea pe care vei avea-o în ţara pe care ţi-o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul tău.

* Cap. 27. 17. Iov. 24. 2. Prov. 22. 28. Osea 5. 10.

15. Un singur* martur nu va fi deajuns împotriva unui om, ca să adeverească vreo neleguire sau vreun păcat oarecare; un fapt nu va putea fi întemeiat decît pe mărturia a doi sau trei marturi. * Num. 35. 30. Cap. 17. 6. Mat. 18. 16. Ioan 8. 17. 2 Cor. 13. 1. 1 Tim. 5. 19. Evr. 10. 28.

16. Cînd* un martor mincinos se va ridica împotriva cuiva ca să-l învinuiască de vreo nelegiuire, * Ps. 27. 12; 35. 11.

17. cei doi oameni cu pricina să se înfăţişeze înaintea Domnului, înaintea* preoţilor şi judecătorilor cari vor fi atunci în slujbă. * Cap. 17. 9; 21. 5.

18. Judecătorii să facă cercetări amănunţite. Dacă se va afla că martorul acela este un martor mincinos, şi că a făcut o mărturisire mincinoasă împotriva fratelui său,

19. atunci* să-i faceţi cum avea el de gînd să facă fratelui său. Să scoţi** astfel răul din mijlocul tău. * Prov. 19. 5, 9. Dan. 6. 24. ** Cap. 13. 5; 17. 7; 21. 21; 22. 21, 24; 24. 7.

20. In felul acesta, ceilalţi vor* auzi şi se vor teme, şi nu se va mai face o faptă aşa de nelegiuită în mijlocul tău. * Cap. 17. 13; 21. 21.

21. Să n'ai* nici o milă, ci să ceri: viaţă** pentru viaţă, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mînă pentru mînă, picior pentru picior.

* Vers. 13. ** Exod. 21. 23, 24. Lev. 24. 20. Mat. 5. 38.

Scutirile de militărie.

20 1. Cînd vei merge la război împotriva vrăjmaşilor tăi, şi vei vedea cai şi care*, şi un popor mai mare la număr de cît tine, să nu te temi de ei, căci Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului, este cu tine**. * Ps. 20. 7. Isa. 31. 1. ** Num. 23. 21. Cap. 31. 6, 8. 2 Cron. 13. 12; 32. 7, 8.

2. La apropierea luptei, preotul să vină şi să vorbească poporului.

3. Să le spună: „Ascultă, Israele! Voi astăzi sînteţi aproape de luptă împotriva vrăjmaşilor voştri. Să nu vi se turbure inima, fiţi fără teamă, nu vă spăimîntaţi, nu vă îngroziţi dinaintea lor.

4. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, merge cu voi, ca să bată* pe vrăjmaşii voştri, ca să vă mîntuiască.

* Cap. 1. 30; 3. 22. Ios. 23. 10.

5. Mai marii oştirii să vorbească apoi poporului şi să zică: „Cine a zidit o casă nouă, şi nu s'a aşezat* încă în ea, să plece şi să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă şi să se aşeze altul în ea. * Neem. 12. 27. Ps. 30, titlu.

6. Cine a sădit o vie, şi n'a mîncat încă din ea, să plece şi să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă şi să mănînce altul din ea.

7. Cine* s'a logodit cu o femeie, şi n'a luat-o încă, să plece şi să se întoarcă acasă, ca să nu moară în luptă şi s'o ia altul.“ * Cap. 24. 5.

8. Mai marii oştirii să vorbească mai departe poporului, şi să spună: „Cine este* fricos şi slab la inimă, să plece şi să se întoarcă acasă, ca să nu moaie inima fraţilor lui.“ * Judc. 7. 3.

9. După ce mai marii oştirii vor isprăvi de vorbit poporului, să aşeze pe căpeteniile oştirii în fruntea poporului.

Cum să se poarte cu cetăţile vrăjmaşe.

10. Cînd te vei apropia de o cetate ca să te baţi împotriva ei, s'o* îmbii cu pace. * 2 Sam. 20. 18, 20.

11. Dacă primeşte pacea şi-ţi deschide porţile, tot poporul care se va afla în ea să-ţi dea bir şi să-ţi fie supus.

12. Dacă nu primeşte pacea cu tine şi vrea să facă război cu tine, atunci s'o împresori.

13. Şi dupăce Domnul, Dumnezeul tău, o va da în mînile tale, să treci* prin ascuţişul săbiei pe toţi cei de parte bărbătească. * Num. 31. 7.

14. Dar să iei pentru tine nevestele, copiii, vitele*, şi tot ce va mai fi în cetate, toată prada, şi să mănînci** toată prada vrăjmaşilor tăi, pe cari ţi-i va da în mînă Domnul, Dumnezeul tău. * Ios. 8. 2. ** Ios. 22. 8.

15. Aşa să faci cu toate cetăţile cari vor fi foarte departe de tine, şi cari nu fac parte din cetăţile neamurilor acestora.

16. Dar în cetăţile* popoarelor acestora, a căror ţară ţi-o dă ca moştenire Domnul, Dumnezeul tău, să nu laşi cu viaţă nimic care suflă.

* Num. 21. 2, 3, 35; 33. 52. Cap. 7. 1, 2. Ios. 11. 14.

17. Ci să nimiceşti cu desăvîrşire popoarele acelea, pe Hetiţi, pe Amoriţi, pe Cananiţi, pe Fereziţi, pe Heviţi, şi

Iebusiţi, cum ţi-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău,

18. ca* să nu vă înveţe să faceţi după toate urîciunile pe cari le fac ele pentru dumnezeii lor, şi să păcătuiţi** astfel împotriva Domnului, Dumnezeului vostru. *Cap. 7. 4; 12. 30, 31; 18. 9. **Exod. 23. 33.

19. Dacă vei împresura multe zile o cetate cu care eşti în război, ca s'o cucereşti, pomii să nu-i strici, tăindu-i cu securea; să mănînci din ei şi să nu-i tai; căci pomul de pe cîmp este oare un om ca să fie nimicit prin împresurare de tine?

20. Numai copacii pe cari-i vei şti că nu sînt pomi buni de mîncat, vei putea să-i strici şi să-i tai, şi vei putea să faci cu ei întărituri împotriva cetăţii care este în război cu tine, pînă va cădea.

Omorurile
ai căror făptuitori sînt necunoscuţi.

21 1. Dacă, în ţara pe care ţi-o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul tău, se găseşte întins în mijlocul unui cîmp un om ucis, fără să se ştie cine l-a lovit,

2. bătrînii şi judecătorii tăi să se ducă să măsoare depărtarea dela trupul mort pînă în cetăţile de primprejur.

3. Cînd se va hotărî cetatea cea mai apropiată de trupul mort, bătrînii din cetatea aceea să ia o viţea care să nu fi fost pusă la muncă şi care să nu fi tras la jug.

4. Să ducă viţeaua aceea într'o vale cu apă care nu seacă niciodată şi unde nu se ară nici nu se seamănă; şi acolo, să taie capul viţelei în vale.

5. Atunci să se apropie preoţii, fiii lui Levi; căci pe* ei i-a ales Domnul, Dumnezeul tău, ca să-I slujească şi să binecuvinteze în Numele Domnului, şi ei trebuie să hotărască** în orice ceartă şi în orice rănire. *Cap. 10. 8. 1 Cron. 23. 13. **Cap. 17. 8, 9.

6. Toţi bătrînii din cetatea aceea cea mai apropiată de trupul mort să-şi spele* mînile pe viţeaua căreia i-au tăiat capul în vale. *Ps. 19. 12; 26. 6. Mat. 27. 24.

7. Şi, luînd cuvîntul, să zică: „Mînile noastre n'au vărsat sîngele acesta, şi ochii noştri nu l-au văzut vărsîndu-se.

8. Iartă, Doamne, pe poporul Tău Israel, pe care l-ai răscumpărat; nu* pune sîngele nevinovat în socoteala poporului Tău Israel.“ Şi sîngele acela nu-i va fi pus în socoteală. *Iona 1. 14.

9. Astfel trebuie să curăţi* din mijlocul tău sîngele nevinovat, făcînd ce este plăcut înaintea Domnului. *Cap. 19. 13.

Prinşii de război. Drepturile întîilor născuţi.

10. Cînd vei merge la război împotriva vrăjmaşilor tăi, dacă Domnul îi dă în mînile tale, şi vei lua prinşi din ei,

11. poate că printre cei prinşi vei vedea o femeie frumoasă, şi vei dori s'o iei de nevastă.

12. Atunci s'o aduci înlăuntrul casei tale. Ea să-şi radă capul şi să-şi taie unghiile,

13. să-şi lepede hainele pe cari le purta cînd a fost prinsă, să locuiască în casa ta, şi să plîngă* pe tatăl şi pe mama ei o lună de zile. După aceea, să te duci la ea, să-i fii bărbat, şi ea să-ţi fie nevastă. *Ps. 45. 10.

14. Dacă nu-ţi va mai place, s'o laşi să plece unde va voi, dar nu vei putea s'o vinzi pe argint, nici să te porţi cu ea ca cu o roabă, pentrucă ai înjosit-o*. *Fac. 34. 2. Cap. 22. 29. Judc. 19. 24.

15. Dacă un om, care are două neveste, iubeşte pe una şi nu iubeşte* pe cealaltă, şi dacă are copii cu ele, din cari întîiul născut este dela nevasta pe care n'o iubeşte, *Fac. 29. 33.

16. cînd îşi* va împărţi averile între fiii lui, nu va putea face întîi născut pe fiul aceleia pe care o iubeşte, în locul fiului aceleia pe care n'o iubeşte, şi care este întîiul născut. *1 Cron. 5. 2; 26. 10. 2 Cron. 11. 19, 22.

17. Ci să recunoască de întîi născut pe fiul aceleia pe care n'o iubeşte, şi să-i dea o parte îndoită* din averea lui; căci fiul acesta este cel dintîi rod** al puterii lui, şi lui i se cuvine dreptul† de întîi născut. *1 Cron. 5. 1. **Fac. 49. 3. †Fac. 25. 31, 33.

Fiii neascultători.

18. Dacă un om are un fiu neascultător şi îndărătnic, care n'ascultă nici de glasul tatălui său, nici de glasul mamei lui, şi nu-i ascultă nici chiar după ce l-au pedepsit,

19. tatăl şi mama să-l ia, şi să-l ducă la bătrînii cetăţii lui şi la poarta locului în care locuieşte.

20. Să spună bătrînilor cetăţii lui: „Iată, fiul nostru este neascultător şi îndărătnic, n'ascultă de glasul nostru, şi este lacom şi beţiv.“

21. Şi toţi oamenii din cetatea lui să-l ucidă cu pietre, şi să moară. Astfel să curăţi* răul din mijlocul tău, pentruca** tot Israelul s'audă şi să se teamă. *Cap. 13. 5; 19. 19, 20; 22. 21, 24. **Cap. 13. 11.

Despre cei spînzuraţi.

22. Dacă se va omorî un om care a săvîrşit o nelegiuire vrednică de pedeapsa* cu moartea, şi l-ai spînzurat de un lemn,

*Cap. 19. 6; 22. 26. Fapt. 23. 29; 25. 11, 25; 26. 31.

23. trupul lui* mort să nu stea noaptea pe lemn; ci să-l îngropi în aceeaş zi, căci cel spînzurat** este blestemat înaintea lui Dumnezeu, şi să nu spurci† ţara pe care ţi-o dă de moştenire Domnul, Dumnezeul tău. *Ios. 8. 29; 10. 26, 27. Ioan 19. 31. **Gal. 3. 13. †Lev. 18. 25. Num. 35. 34.

Dobitoacele şi lucrurile rătăcite.

22 1. Dacă vezi* rătăcindu-se boul sau oaia fratelui tău, să nu le ocoleşti, ci să le aduci la fratele tău.

*Exod. 23. 4.

2. Dacă fratele tău nu locuieşte lîngă tine, şi nu-l cunoşti, să iei dobitocul la tine acasă, şi să rămînă la tine pînă ce-l cere fratele tău; şi atunci să i-l dai.

3. Tot aşa să faci şi cu măgarul lui, tot aşa să faci şi cu haina lui, şi tot aşa să faci cu orice lucru pierdut de el şi găsit de tine: să nu le ocoleşti.

4. Dacă* vezi măgarul fratelui tău sau boul lui căzut pe drum, să nu-l ocoleşti, ci să-i ajuţi să-l ridice. *Exod. 23. 5.

Amestecul seminţelor şi ţesăturilor.

5. Femeia să nu poarte îmbrăcăminte bărbătească, şi bărbatul să nu se îmbrace cu haine femeieşti; căci oricine face lucrurile acestea este o urîciune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

6. Dacă întîlneşti pe drum un cuib de pasăre, într'un copac sau pe pămînt, cu pui sau ouă şi mama lor şezînd peste pui sau peste ouă, să nu iei* şi pe mama şi pe puii ei, *Lev. 22. 28.

7. ci să dai drumul mamei şi să nu iei decît puii, ca* să fii fericit şi să ai zile multe. *Cap. 4. 40.

8. Cînd zideşti o casă nouă, să-ţi faci un pălimar împrejurul acoperişului, ca să nu aduci vină de sînge asupra casei tale, dacă s'ar întîmpla să cadă cineva de pe ea.

9. Să nu* sameni în via ta două feluri de seminţe, ca nu cumva să întinezi şi rodul seminţei pe care ai sămănat-o şi rodul viei. *Lev. 19. 19.

10. Să nu ari* cu un bou şi un măgar înjugaţi împreună. *2 Cor. 6. 14, 15, 16.

11. Să nu* porţi o haină ţesută din felurite fire, din lînă şi in unite împreună. *Lev. 19. 19.

12. Să faci ciucuri* la cele patru colţuri ale hainei cu care te vei înveli.

*Num. 15. 38. Mat. 23. 5.

Pedeapsa pentru curvie.

13. Dacă un om, care şi-a luat o nevastă şi s'a împreunat* cu ea, o urăşte *Fac. 29. 21. Judc. 15. 1.

14. apoi, o învinuieşte de lucruri nelegiuite şi-i scoate nume rău, zicînd: „Am luat pe femeia aceasta, m'am apropiat de ea, şi n'am găsit-o fecioară", —

15. atunci tatăl şi mama fetei să ia semnele fecioriei ei şi să le aducă înaintea bătrînilor cetăţii, la poartă.

16. Tatăl fetei să spună bătrînilor: „Am dat pe fiică-mea de nevastă omului acestuia, şi el a început s'o urască;

17. acum o învinuieşte de lucruri nelegiuite, zicînd: „N'am găsit fecioară pe fiică-ta." Dar iată semnele fecioriei fetei mele." Şi să desfacă haina ei înaintea bătrînilor cetăţii.

18. Bătrînii cetăţii să ia atunci pe omul acela şi să-l pedepsească;

19. şi, pentrucă a scos nume rău unei fecioare din Israel, să-l osîndească la o gloabă de o sută sicli de argint, pe cari să-i dea tatălui fetei. Ea să rămînă nevasta lui, şi el nu va putea s'o gonească, toată viaţa lui.

20. Dar dacă faptul este adevărat, dacă fata nu s'a găsit fecioară,

21. să scoată pe fată la uşa casei tatălui ei; să fie ucisă cu pietre de oamenii din cetate, şi să moară, pentrucă a săvîrşit* o mişelie în Israel, curvind în casa tatălui ei. Să curăţi** astfel răul din mijlocul tău.

*Fac. 34. 7. Judc. 20. 6, 10. 2 Sam. 13. 12, 13. **Cap. 13. 5.

Pedeapsa pentru preacurvie.

22. Dacă* se va găsi un bărbat culcat cu o femeie măritată, să moară amîndoi: şi bărbatul care s'a culcat cu femeia, şi femeia. Să curăţi astfel răul din mijlocul lui Israel. *Lev. 20. 10. Ioan 8. 5.

23. Dacă o fată fecioară* este logodită, şi o întîlneşte un om în cetate şi se culcă cu ea, *Mat. 1. 18, 19.

24. să-i aduceţi pe amîndoi la poarta

cetăţii, să-i ucideţi cu pietre, şi să moară amîndoi: fata, pentrucă n'a ţipat în cetate, şi omul, pentrucă a necinstit* pe nevasta aproapelui său. Să curăţi** astfel răul din mijlocul tău.

* Cap. 21. 14. ** Vers. 21, 22.

25. Dar dacă omul acela întîlneşte în cîmp pe fata logodită, o apucă cu sila şi se culcă cu ea, numai omul care s'a culcat cu ea să fie pedepsit cu moartea.

26. Fetei să nu-i faci nimic; ea nu este vinovată de o nelegiuire vrednică de pedeapsa cu moarte, căci e ca şi cu un om care se aruncă asupra aproapelui lui şi-l omoară.

27. Fata logodită, pe care a întîlnit-o omul acela pe cîmp, a putut să strige fără să fie cineva să-i sară în ajutor.

28. Dacă un* om întîlneşte o fată fecioară nelogodită, o apucă cu sila şi se culcă cu ea, şi se întîmplă să fie prinşi, * Exod. 22. 16, 17.

29. omul care s'a culcat cu ea să dea tatălui fetei cincizeci de sicli de argint; şi, pentrucă a necinstit-o*, s'o ia de nevastă, şi nu va putea s'o gonească, toată viaţa lui. * Vers. 24.

30. Nimeni* să nu ia pe nevasta tatălui său, şi nici să nu ridice învelitoarea** tatălui său. * Lev. 18. 8; 20. 11. Cap. 27. 20. 1 Cor. 5. 1. ** Rut. 3. 9. Ezec. 16. 8.

Cei primiţi în adunare.

23 1. Cel scopit sau famenul să nu intre în adunarea Domnului.

2. Cel născut din curvie să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecilea neam al lui să nu intre în adunarea Domnului.

3. Amonitul* şi Moabitul să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecilea neam, pe vecie, * Neem. 13. 1, 2.

4. pentru că* nu v'au ieşit înainte cu pîne şi apă, pe drum, la ieşirea voastră din Egipt, şi pentru că** au adus, pe preţ de argint, împotriva ta pe Balaam, fiul lui Beor, din Petor din Mesopotamia, ca să te blesteme.

* Cap. 2. 29. ** Num. 22. 5, 6.

5. Dar Domnul, Dumnezeul tău, n'a voit să asculte pe Balaam; şi Domnul, Dumnezeul tău, a schimbat blestemul acela în binecuvîntare, pentru că tu eşti iubit de Domnul, Dumnezeul tău.

6. Să* nu-ţi pese nici de propăşirea lor, nici de bună starea lor, toată viaţa ta, pe vecie. * Ezra 9. 12.

7. Să nu urăşti pe Edomit, căci* este fratele tău; să nu urăşti pe Egiptean, căci ai fost străin** în ţara lui: * Fac. 25. 24, 25, 26. Obad. 10. 12. ** Exod. 22. 21; 23. 9. Lev. 19. 34. Cap. 10. 19.

8. fiii cari li se vor naşte, în al treilea neam, să intre în adunarea Domnului.

Curăţia în tabără.

9. Cînd vei ieşi cu oastea împotriva vrăjmaşilor tăi, fereşte-te de orice lucru rău.

10. Dacă va* fi la tine cineva care să nu fie curat, în urma vreunei întîmplări din timpul nopţii, să iasă din tabără, şi să nu intre în tabără;

* Lev. 15. 16.

11. spre seară, să se scalde* în apă, şi după asfinţitul soarelui va putea să se întoarcă în tabără. * Lev. 15. 5.

12. Să ai un loc afară din tabără, şi acolo să ieşi afară.

13. Intre uneltele tale să ai o lopată, cu care să sapi şi să-ţi acoperi murdăriile ieşite din tine, cînd vei ieşi afară.

14. Căci Domnul Dumnezeul tău, merge* în mijlocul taberei tale, ca să te ocrotească şi să-ţi dea în mînă pe vrăjmaşii tăi dinaintea ta; tabăra ta va trebui deci să fie sfîntă, pentruca Domnul să nu vadă la tine nimic necurat, şi să nu Se abată dela tine.

* Lev. 26. 12.

Robii fugiţi. Darurile din curvie.

15. Să nu dai înapoi stăpînului său pe un rob* care va fugi la tine dupăce l-a părăsit. * 1 Sam. 30. 15.

16. Să rămînă la tine, în mijlocul tău, în locul pe care-l va alege el, într'una din cetăţile tale, unde îi va plăcea: să nu-l asupreşti*. * Exod. 22. 21.

17. Să nu fie nicio curvă din fetele* lui Israel, şi să nu fie niciun sodomit** din fiii lui Israel.

* Lev. 19. 29. Prov. 2. 16. ** Fac. 19. 5. 2 Reg. 23. 7.

18. Să n'aduci în casa Domnului, Dumnezeului tău, cîştigul unei curve, nici preţul unui cîne, ca împlinire a unei juruinţe oarecare; căci şi unul şi altul sînt o urîciune înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

Imprumuturile cu dobîndă.

19. Să nu* ceri nicio dobîndă dela fratele tău: nici pentru argint, nici pentru merinde, pentru nimic care se împrumută cu dobîndă. * Exod. 22. 25. Lev. 25. 36, 37. Neem. 5. 2, 7. Ps. 15. 5. Luc. 6. 34, 35.

20. Dela străin* vei putea să iei dobîndă, dar dela fratele tău să nu iei, pentruca Domnul**, Dumnezeul tău, să te binecuvinteze în tot ce vei face în ţara pe care o vei lua în stăpînire.

*Lev. 19. 34; Cap. 15. 3. **Cap. 15. 10.

Juruinţele. — Strugurii şi spicele.

21. Dacă* faci o juruinţă Domnului, Dumnezeului tău, să nu pregeţi s'o împlineşti; căci Domnul, Dumnezeul tău, îţi va cere socoteala, şi te vei face vinovat de un păcat.

*Num. 30. 2. Ecl. 5. 4, 5.

22. Dacă te fereşti să faci o juruinţă, nu faci un păcat.

23. Dar să păzeşti şi să împlineşti ceţi va ieşi* de pe buze, şi anume juruinţele pe cari le vei face de bună voie Domnului, Dumnezeului tău, şi pe cari le vei rosti cu gura ta.

*Num. 30. 2. Ps. 66. 13, 14.

24. Dacă intri în via aproapelui tău, vei putea să mănînci struguri, după plac, pînă te vei sătura; dar în vas să nu iei.

25. Dacă intri în holdele aproapelui tău, vei putea să culegi spice* cu mîna, dar secerea în holdele aproapelui tău, să n'o pui. *Mat. 12. 1. Marc. 2. 23. Luc. 6. 1.

Cartea de despărţire.

24 1. Cînd cineva* îşi va lua o nevastă şi se va însura cu ea, şi s'ar întîmpla ca ea să nu mai aibă trecere înaintea lui, pentru că a descoperit ceva ruşinos în ea, să-i scrie o carte de despărţire, şi, după ce-i va da-o în mînă, să-i dea drumul din casa lui.

*Mat. 5. 31; 19. 7. Marc. 10. 4.

2. Ea să iasă de la el, să plece, şi va putea să se mărite după un alt bărbat.

3. Dacă şi acesta din urmă începe s'o urască, îi scrie o carte de despărţire, şi după ce i-o dă în mînă, îi dă drumul din casa lui; sau, dacă acest bărbat din urmă care a luat-o de nevastă, moare,

4. atunci bărbatul* dintîi, care îi dăduse drumul, nu va putea s'o ia iarăş de nevastă, după ce s'a pîngărit ea, căci lucrul acesta este o urîciune înaintea Domnului, şi să nu faci vinovată de păcat ţara pe care ţi-o dă de moştenire Domnul, Dumnezeul tău.

*Ier. 3. 1.

Furarea unui om. — Leproşii.

5. Cînd un* om va fi însurat de curînd, să nu se ducă la oaste, şi să nu se pună nici o sarcină peste el; să fie scutit, din pricina familiei, timp de un an, şi să veselească** astfel pe nevasta pe care şi-a luat-o.

*Cap. 20. 7. **Prov. 5. 18.

6. Să nu iei zălog cele două pietre de rîşniţă, nici chiar piatra de rîşniţă de deasupra; căci ar însemna că iei zălog însăş viaţa cuiva.

7. Dacă se* va găsi cineva care să fi furat pe vreunul din fraţii lui, pe vreunul din copiii lui Israel, şi să-l fi făcut rob sau să-l fi vîndut, hoţul acela să fie pedepsit cu moartea. Să curăţi** astfel răul din mijlocul tău.

*Exod. 21. 16. **Cap. 19. 19.

8. Ia seama bine şi păzeşte-te de rana* leprei; şi să faceţi tot ce vă vor învăţa preoţii dintre Leviţi, să aveţi grijă să lucraţi după poruncile pe cari li le-am dat. *Lev. 13. 2; 14. 2.

9. Adu-ţi aminte* ce a făcut Domnul, Dumnezeul tău, Mariei**, pe drum, la ieşirea voastră din Egipt.

*Luc. 17. 32. 1 Cor. 10. 6. **Num. 12. 10.

Simbriaşii.

10. Dacă ai vreo datorie la aproapele tău, să nu intri în casa lui ca să-i iei lucrul pus zălog;

11. ci să stai afară, şi cel pe care l-ai împrumutat să-ţi aducă afară lucrul pus zălog.

12. Dacă omul acela este sărac, să nu te culci cu lucrul luat zălog dela el la tine;

13. să i-l dai* înapoi la apusul soarelui, ca să se culce în haina lui, şi să te binecuvinteze**; şi lucrul † acesta ţi se va socoti ca un lucru bun înaintea Domnului, Dumnezeului tău. *Exod. 22. 26. **Iov. 29. 11, 13; 31. 20. 2 Cor. 9. 13. 2 Tim. 1. 18. †Cap. 6. 25. Ps. 106. 31; 112. 9. Dan. 4. 27.

14. Să nu nedreptăţeşti* pe simbriaşul sărac şi nevoiaş, fie că este unul din fraţii tăi, fie că este unul din străinii cari locuiesc în ţara ta, în cetăţile tale. *Mal. 3. 5.

15. Să-i dai plata* pentru ziua lui înainte de apusul soarelui; căci e sărac, şi o doreşte mult. Altfel, ar striga** către Domnul împotriva ta, şi te-ai face vinovat de un păcat.

*Lev. 19. 13. Ier. 22. 13. Iac. 5. 4. **Iac. 5. 4.

16. Să nu omori* pe părinţi pentru copii, şi să nu omori pe copii pentru părinţi; fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.
* 2 Reg. 14. 6. 2 Cron. 25. 4. Ier. 31. 29, 30. Ezec. 18. 20.

17. Să nu te atingi* de dreptul străinului şi al orfanului, şi să nu iei zălog haina** văduvei. * Exod. 22. 11, 22. Prov. 22. 22. Isa. 1. 23. Ier. 5. 28; 22. 3. Ezec. 22. 29. Zah. 7. 10. Mal. 3. 5. ** Exod. 22. 26.

18. Să-ţi aduci aminte* că ai fost rob în Egipt, şi că Domnul, Dumnezeul tău, te-a răscumpărat de acolo; de aceea îţi dau aceste porunci ca să le împlineşti. * Vers. 22. Cap. 16. 12.

Drepturile
străinului, orfanului şi văduvei.

19. Cînd* îţi vei secera ogorul, şi vei uita un snop pe cîmp, să nu te întorci să-l iei: să fie al străinului, al orfanului şi al văduvei, pentruca Domnul, Dumnezeul tău, să te binecuvinteze** în tot lucrul mînilor tale.
* Lev. 19. 9, 10; 23. 22. ** Cap. 15. 10. Ps. 41. 1. Prov. 19. 17.

20. Cînd îţi vei scutura măslinii, să nu culegi a două oară roadele rămase pe ramuri: ele să fie ale străinului, ale orfanului şi ale văduvei.

21. Cînd îţi vei culege via, să nu culegi a doua oară ciorchinele cari rămîn pe urma ta: ele să fie ale străinului, ale orfanului şi ale văduvei.

22. Adu-ţi aminte* că ai fost rob în ţara Egiptului; de aceea îţi dau poruncile acestea, ca să le împlineşti.
Vers. 18.

Certurile.

25 1. Cînd doi oameni vor avea o ceartă* între ei, şi se vor înfăţişa înaintea judecăţii ca să fie judecaţi, celui nevinovat** să-i dea drumul, iar pe cel vinovat să-l osîndească.
* Cap. 19. 17. Ezec. 44. 24. ** Prov. 17. 15.

2. Dacă cel vinovat este osîndit să fie bătut*, judecătorul să pună să-l întindă la pămînt şi să-i dea** în faţa lui un număr de lovituri potrivit cu greutatea vinei lui. * Luc. 12. 48. ** Mat. 10. 17.

3. Să nu pună să-i dea mai mult de patruzeci* de lovituri, ca nu cumva, dîndu-i mai multe lovituri decît atît, fratele tău să fie înjosit** înaintea ta.
* 2 Cor. 11. 24. ** Lev. 18. 3.

4. Să* nu legi gura boului, cînd treieră grîul. * Prov. 12. 10. 1 Cor. 9. 9. 1 Tim. 5. 18.

Căsătoria între cumnat şi cumnată.

5. Cînd fraţii vor locui împreună, şi unul din ei va muri fără să lase copii, nevasta mortului să nu se mărite afară cu un străin, ci cumnatul ei să se ducă la ea, s'o ia de nevastă, şi să se însoare cu ea ca cumnat.
* Mat. 22. 24. Marc. 12. 19. Luc. 20. 28.

6. Intîiul născut, pe care-l va naşte, să moştenească* pe fratele cel mort şi să-i poarte numele, pentruca numele acesta să nu** fie şters din Israel.
* Fac. 38. 9. ** Rut 4. 10.

7. Dacă omul acesta nu vrea să ia pe cumnată-sa, ea să se suie la poarta* cetăţii, la bătrîni, şi să spună: „Cumnatul-meu nu vrea să ridice în Israel numele fratelui său, nu vrea să mă ia de nevastă după dreptul de cumnat.“
* Rut 4. 1, 2.

8. Bătrînii cetăţii să-l cheme, şi să-i vorbească. Dacă el stăruieşte, şi zice: „Nu vreau* s'o iau,“ * Rut 4. 6.

9. atunci cumnată-sa să se apropie de el în faţa bătrînilor, să-i* scoată încălţămintea din picior, şi să-l scuipe în faţă. Şi luînd cuvîntul, să zică: „Aşa să se facă omului care nu voieşte să ridice** casa fratelui său.“
* Rut 4. 7. ** Rut 4. 11.

10. Şi casa lui se va numi în Israel „casa celui descălţat“.

11. Cînd doi oameni se vor certa unul cu altul, şi nevasta unuia se va apropia să scoată pe bărbatul său din mîna celui ce-l loveşte, dacă întinde mîna şi apucă pe acesta din urmă de părţile ruşinoase,

12. să-i tai mîna: să n'ai nicio milă* de ea. * Cap. 19. 13.

Cîntăreala dreaptă.

13. Să n'ai* în sacul tău două feluri de greutăţi, una mare şi alta mică.
* Lev. 19. 35, 36. Prov. 11. 1. Ezec. 45. 10. Mic. 6. 11.

14. Să n'ai în casă două feluri de efă, una mare şi alta mică.

15. Ci să ai o greutate adevărată şi dreaptă, să ai o efă adevărată şi dreaptă, pentruca să ai zile* multe în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău. * Exod. 20. 12.

16. Căci oricine face aceste lucruri, oricine săvîrşeşte o nedreptate, este o urîciune* înaintea Domnului, Dumnezeului tău. * Prov. 11. 1. 1 Tes. 4. 6.

Nimicirea Amaleciţilor.

17. Adu-ţi* aminte ce ţi-a făcut Amalec pe drum, la ieşirea voastră din Egipt: * Exod. 17. 8.

18. cum te-a întîlnit pe drum, şi, fără nici o teamă* de Dumnezeu, s'a aruncat asupra ta pe dinapoi, asupra tuturor celor ce se tîrau la coadă, cînd erai obosit şi sleit de puteri.
*Ps. 36. 1. Prov. 16. 6. Rom. 3. 18.

19. Cînd îţi va* da Domnul, Dumnezeul tău, odihnă, după ce te va izbăvi de toţi vrăjmaşii cari te înconjoară, în ţara pe care Domnul, Dumnezeul tău, ţi-o dă ca moştenire şi spre stăpînire, să ştergi** pomenirea lui Amalec de subt ceruri: să nu uiţi lucrul acesta. *1 Sam. 15. 3. **Exod. 17. 14.

Cele dintîi roade.

26 1. Cînd vei intra în ţara pe care ţi-o dă de moştenire Domnul, Dumnezeul tău, cînd o vei stăpîni şi te vei aşeza în ea,

2. să* iei cele dintîi roade din toate rodurile pe cari le vei scoate din pămînt, în ţara pe care ţi-o dă Domnul Dumnezeul tău, să le pui într'un coş, şi să te duci la** locul pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău, ca să facă să locuiască Numele Lui acolo.
*Eod. 23. 19; 34, 26. Num. 18. 13. Cap. 16. 10. Prov. 3. 9. **Cap. 12. 5.

3. Să te duci la preotul care va fi în zilele acelea, şi să-i spui: „Mărturisesc astăzi înaintea Domnului, Dumnezeului tău, că am intrat în ţara pe care Domnul a jurat părinţilor noştri că ne-o va da.“

4. Preotul să ia coşul din mîna ta, şi să-l pună înaintea altarului Domnului, Dumnezeului tău.

5. Apoi să iei iarăş cuvîntul, şi să spui înaintea Domnului, Dumnezeului tău:

„Tatăl meu era un Arameu* pribeag, gata să piară; s'a pogorît** în Egipt cu† puţini inşi, şi s'a aşezat acolo pentru o vreme. Acolo, a ajuns un neam mare, puternic şi mare la număr.
*Osea. 12. 12. **Fac. 46. 1, 6. Fapt. 7. 15. *Fac. 46. 27. †Cap. 10. 22.

6. Egiptenii* ne-au chinuit, ne-au asuprit, şi ne-au supus la grea robie.
*Exod. 1. 11.

7. Noi am strigat* către Domnul, Dumnezeul părinţilor noştri. Domnul ne-a auzit glasul, şi a văzut asuprirea, chinurile şi necazurile noastre.
*Exod. 2. 23, 24, 25; 3. 9; 4. 31.

8. Şi Domnul* ne-a scos din Egipt, cu mînă tare şi cu braţ întins, cu arătări înfricoşătoare**, cu semne şi minuni.
*Exod. 12. 37, 51; 13. 3, 14, 16. Cap. 5. 15. **Cap. 4. 34.

9. El ne-a adus în locul acesta, şi ne-a dat ţara aceasta*, ţară în care curge lapte şi miere.
*Exod. 3. 8.

10. Acum iată, aduc cele dintîi roade din rodurile pămîntului pe care mi l-ai dat Tu, Doamne!“

Să le pui înaintea Domnului, Dumnezeului tău, şi să te închini înaintea Domnului Dumnezeului tău.

11. Apoi să te* bucuri, cu Levitul şi cu străinul care va fi în mijlocul tău, de toate bunurile pe cari ţi le-a dat Domnul, Dumnezeul tău, ţie şi casei tale.
*Cap. 12. 7, 12, 18; 16. 11.

Zeciuielile din anul al treilea.

12. După ce vei isprăvi* de luat toată zeciuiala din rodurile tale, în anul al treilea, anul** zeciuielii, s'o dai Levitului, străinului, orfanului şi văduvei; şi ei să mănînce şi să se sature, în cetăţile tale.
*Lev. 27. 30. Num. 18. 24. **Cap. 14. 28, 29.

13. Să spui înaintea Domnului, Dumnezeului tău: „Am scos din casa mea ce este sfinţit, şi l-am dat Levitului, străinului, orfanului şi văduvei, după toate poruncile pe cari mi le-ai dat Tu; n'am călcat, nici n'am uitat* niciuna din poruncile Tale.
*Ps. 119. 141, 153, 176.

14. N'am mîncat nimic* din aceste lucruri în timpul meu de jale, n'am îndepărtat nimic din ele pentru vre o întrebuinţare necurată, şi n'am dat nimic din ele cu prilejul unui mort; am ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului meu, am lucrat după toate poruncile pe cari mi le-ai dat.
*Lev. 7. 20; 21. 1, 11. Osea 9. 4.

15. Priveşte* din locaşul Tău cel sfînt, din ceruri, şi binecuvintează pe poporul Tău Israel, şi ţara pe care ne-ai dat-o, cum ai jurat părinţilor noştri, ţara aceasta în care curge lapte şi miere.“
*Isa. 63. 15. Zah. 2. 13.

Indemn la ascultarea de Domnul.

16. Astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îţi porunceşte să împlineşti legile şi poruncile acestea; să le păzeşti şi să le împlineşti din toată inima ta şi din tot sufletul tău.

17. Astăzi, tu ai mărturisit* înaintea Domnului că El va fi Dumnezeul tău, că vei umbla în căile Lui, vei păzi legile, poruncile şi rînduielile Lui, şi vei asculta de glasul Lui.
*Exod. 20. 19.

18. Şi azi, Domnul* ţi-a mărturisit că

vei fi un popor al Lui, cum ţi-a spus, dacă vei păzi toate poruncile Lui,
* Exod. 6. 7; 19. 5. Cap. 7. 6; 14. 2; 28. 9.

19. şi îţi va da asupra* tuturor neamurilor pe cari le-a făcut: întîietate în slavă, în faimă şi în măreţie, şi vei fi un popor sfînt** pentru Domnul, Dumnezeul tău, cum ţi-a spus.“ * Cap. 4. 7, 8; 28. 1. Ps. 148. 14. ** Exod. 19. 6. Cap. 7. 6; 28. 9. 1 Pet. 2. 9.

BINECUVÎNTĂRI ŞI BLESTEMURI

(Capitolele 27—30)

Legea să se scrie şi să se citească.

27 1. Moise şi bătrînii lui Israel au dat următoarea poruncă poporului: „Păziţi toate poruncile pe cari vi le dau astăzi.

2. Dupăce veţi trece* Iordanul, ca să intraţi în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, să ridici** nişte pietre mari, şi să le tencuieşti cu var.
* Ios. 4. 1. ** Ios. 8. 32.

3. Să scrii pe pietrele acestea toate cuvintele din legea aceasta, dupăce vei trece Iordanul, ca să intri în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău, ţară în care curge lapte şi miere, cum ţi-a spus Domnul, Dumnezeul părinţilor tăi.

4. Dupăce veţi trece Iordanul, să ridicaţi pe muntele* Ebal pietrele acestea, pe cari vă poruncesc azi să le ridicaţi, şi să le tencuiţi cu var.
* Cap. 11. 29. Ios. 8. 30.

5. Acolo, să zideşti un altar Domnului, Dumnezeului tău, un altar de pietre, peste cari să nu treacă* ferul;
* Exod. 20. 25. Ios. 8. 31.

6. din pietre întregi să zideşti altarul Domnului, Dumnezeului tău. Să aduci pe altarul acesta arderi de tot Domnului, Dumnezeului tău;

7. să aduci jertfe de mulţămire, şi să mănînci acolo şi să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău.

8. Să scrii pe aceste pietre toate cuvintele legii acesteia, săpîndu-le foarte desluşit.“

9. Moise şi preoţii din neamul Leviţilor au vorbit întregului Israel, şi au zis: „Israele, ia aminte şi ascultă! Astăzi*, tu te-ai făcut poporul Domnului, Dumnezeului tău. * Cap. 26. 18.

10. Să asculţi de glasul Domnului, Dumnezeului tău, şi să împlineşti poruncile şi legile Lui pe cari ţi le dau astăzi.“

Binecuvîntările de pe muntele Garizim, şi blestemurile de pe muntele Ebal.

11. In aceeaş zi, Moise a mai dat următoarea poruncă poporului:

12. „După ce veţi trece Iordanul, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Iosif şi Beniamin, să stea pe muntele* Garizim, ca să binecuvinteze poporul;
* Cap. 11. 29. Ios. 8. 33. Judc. 9. 7.

13. iar Ruben, Gad, Aşer, Zabulon, Dan şi Neftali, să stea pe muntele Ebal, ca să rostească* blestemul.
* Cap. 11. 29. Ios. 8. 33.

14. Şi Leviţii* să ia cuvîntul, şi să spună cu glas tare întregului Israel:
* Cap. 33. 10. Ios. 8. 33. Dan. 9. 11.

15. „Blestemat să fie omul care va face un chip cioplit sau un chip turnat, căci este o urîciune înaintea Domnului, un lucru ieşit din mîni de meşter, şi care-l va pune într'un* loc ascuns!“ — Şi** tot poporul să răspundă: „Amin!†“ * Exod. 20. 4, 23; 34. 17. Lev. 19. 4; 26. 1. Cap. 4. 16, 23; 5. 8. Isa. 44. 9. Osea 13. 2. ** Num. 5. 22. Ier. 11. 5. 1 Cor. 14. 16. † Exod. 20. 12; 21. 17. Lev. 19. 3. Cap. 21. 18.

16. „Blestemat să fie cel ce va nesocoti pe tatăl său şi pe mama sa!“ — Şi* tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Cap. 19. 14. Prov. 22. 28.

17. „Blestemat să fie cel ce va muta hotarele aproapelui său!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“

18. „Blestemat* să fie cel ce va face pe un orb să rătăcească pe drum!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Lev. 19. 14.

19. „Blestemat* să fie cel ce se atinge de dreptul străinului, orfanului şi văduvei!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Exod. 22. 21, 22. Cap. 10. 18; 24. 17. Mal. 3. 5.

20. „Blestemat* să fie cel ce se va culca cu nevasta tatălui său, căci ridică învelitoarea tatălui său!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Lev. 18. 8; 20. 11. Cap. 22. 30.

21. „Blestemat* să fie cel ce se va culca cu vreo vită oarecare!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Lev. 18. 23; 20. 15.

22. „Blestemat* să fie cel ce se va culca cu soru-sa, fiica tatălui său sau fiica mamei sale!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“ * Lev. 18. 9; 20. 17.

23. „Blestemat* să fie cel ce se va culca cu soacră-sa!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“ * Lev. 18. 17; 20. 14.

24. „Blestemat* să fie cel ce va lovi pe aproapele lui în ascuns!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Exod. 20. 13; 21. 12, 14. Lev. 24. 17. Num. 35. 31. Cap. 19. 11.

25. „Blestemat* să fie cel ce va primi un dar ca să verse sîngele celui nevinovat!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Exod. 23. 7, 8. Cap. 10. 17; 16. 19. Ezec. 22. 12.

26. „Blestemat* să fie cine nu va împlini cuvintele legii acesteia, şi cine nu le va face!“ — Şi tot poporul să răspundă: „Amin!“
* Cap. 28. 15. Ps. 119. 21. Ier. 11. 3. Gal. 3. 10.

Binecuvîntările.

28 1. Dacă* vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind şi împlinind toate poruncile Lui pe cari ţi le dau astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îţi va** da întîietate asupra tuturor neamurilor de pe pămînt.
* Exod. 15. 26. Lev. 26. 3. Isa. 55. 2. ** Cap. 26. 19.

2. Iată toate binecuvîntările cari vor veni* peste tine şi de cari vei avea parte, dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău: * Vers. 15. Zah. 1. 6.

3. Vei fi binecuvîntat* în cetate, şi vei fi binecuvîntat la** cîmp.
* Ps. 128. 1, 4. ** Fac. 39. 5.

4. Rodul pîntecelui* tău, rodul pămîntului tău, rodul turmelor tale, fătul vacilor şi oilor tale, toate acestea vor fi binecuvîntate. * Vers. 11. Fac. 2 2. 17 49. 25. Cap. 7. 13. Ps. 107. 38; 127. 3; 128. 3. Prov. 10. 22. 1 Tim. 4. 8.

5. Coşniţa şi postava ta vor fi binecuvîntate.

6. Vei fi binecuvîntat* la venirea ta, şi vei fi binecuvîntat la plecarea ta.
Ps. 121. 8.

7. Domnul* îţi va da biruinţă asupra vrăjmaşilor tăi cari se vor ridica împotriva ta; pe un drum vor ieşi împotriva ta, dar pe şapte drumuri vor fugi dinaintea ta.
* Lev. 26. 7, 8. 2 Sam. 22. 38, 39, 41. Ps. 89. 23. Vers. 25.

8. Domnul va* face ca binecuvîntarea să fie cu tine în grînarele tale şi în toate lucrurile pe cari vei** pune mîna. Te va binecuvînta în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău.
* Lev. 25. 21. ** Cap. 15. 10.

9. Vei fi pentru Domnul* un popor sfînt, cum ţi-a jurat El, dacă vei păzi poruncile Domnului, Dumnezeului tău, şi vei umbla pe căile Lui.
* Exod. 19. 5, 6. Cap. 7. 6; 26. 18, 19; 29. 13.

10. Toate popoarele vor vedea că tu porţi Numele* Domnului, şi se vor** teme de tine. * Num. 6. 27. 2 Cron. 7. 14. Isa. 63. 19. Dan. 9. 18, 19. ** Cap. 11. 25.

11. Domnul* te va copleşi cu bunătăţi, înmulţind rodul trupului tău, rodul turmelor tale şi rodul pămîntului tău, în ţara pe care Domnul a jurat părinţilor tăi că ţi-o va da.
* Vers. 4. Cap. 30. 9. Prov. 10. 22.

12. Domnul îţi va deschide comoara Lui cea bună, cerul, ca să* trimeată ţării tale ploaie la vreme şi ca să** binecuvinteze tot lucrul mînilor tale: vei da cu† împrumut multor neamuri, dar tu nu vei lua cu împrumut.
* Lev. 26. 4. Cap. 11. 14. ** Cap. 14. 29. † Cap. 15. 6.

13. Domnul te va face să fii cap*, nu coadă; totdeauna vei fi sus, şi niciodată nu vei fi jos, dacă vei asculta de poruncile Domnului, Dumnezeului tău, pe cari ţi le dau astăzi, dacă le vei păzi şi le vei împlini, * Isa. 9. 14, 15.

14. şi nu* te vei abate nici la dreapta nici la stînga dela toate poruncile pe cari vi le dau astăzi, ca să vă duceţi după alţi dumnezei şi să le slujiţi.
* Cap. 5. 32; 11. 16.

Blestemurile.

15. Dar dacă* nu vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, dacă nu vei păzi şi nu vei împlini toate poruncile Lui şi toate legile Lui, pe cari ţi le dau astăzi, iată toate blestemurile cari vor veni peste tine şi de cari vei avea parte**. * Lev. 26. 14. Plîn. 2. 17. Dan. 9. 11, 13. Mal. 2. 2. ** Vers. 2.

16. Vei fi blestemat în* cetate, şi vei fi blestemat pe cîmp. * Vers. 3, etc.

17. Coşniţa şi postava ta vor fi blestemate.

18. Rodul trupului tău, rodul pămîntului tău, fătul vacilor tale şi fătul oilor tale, toate vor fi blestemate.

19. Vei fi blestemat la venirea ta, şi vei fi blestemat la plecarea ta.

20. Domnul va trimete împotriva ta blestemul*, turburarea** şi ameninţarea†, în mijlocul tuturor lucrurilor de cari te vei apuca, pînă vei fi nimicit, pînă vei pieri curînd, din pricina răutăţii faptelor tale, care te-a făcut să Mă părăseşti. * Mal. 2. 2. ** Zah. 14. 13. † Ps. 80. 16. Isa. 30. 17; 51. 20; 66. 15.

21. Domnul va trimete peste tine ciuma*, pînă te va nimici în ţara pe care o vei lua în stăpînire. * Lev. 26. 25. Ier. 24. 10.

22. Domnul* te va lovi cu lingoare, cu friguri, cu obrinteală, cu căldură arză-

toare, cu secetă, cu rugină** în grîu şi cu tăciune, cari te vor urmări pînă vei pieri. * Lev. 26. 16. ** Amos. 4. 9.

23. Cerul* deasupra capului tău va fi de aramă, şi pămîntul subt tine va fi de fer. * Lev. 26. 19.

24. Domnul va trimete ţării tale în loc de ploaie praf şi pulbere, care va cădea din cer peste tine pînă vei fi nimicit.

25. Domnul* te va face să fii bătut de vrăjmaşii tăi; pe un drum vei ieşi împotriva lor, dar pe şapte drumuri vei fugi dinaintea lor; şi vei fi** o groază pentru toate împărăţiile pămîntului. * Vers. 7. Lev. 26. 17, 37. Cap. 32. 30, Isa. 30. 17. ** Ier. 15. 4; 24. 9. Ezec. 23. 46.

26. Trupul tău* mort va fi hrana tuturor păsărilor cerului şi fiarelor pămîntului; şi nu va fi nimeni care să le sperie. * 1 Sam. 17. 44, 46. Ps. 79. 2. Ier. 7. 33; 16. 4; 34. 20.

27. Domnul te va bate cu* buba rea a Egiptului, cu bube rele** la şezut, cu rîie şi cu pecingine, de cari nu vei putea să te vindeci. * Vers. 35. Exod. 9. 9; 15. 26. ** 1 Sam. 5. 6. Ps. 78. 66.

28. Domnul te va lovi cu nebunie*, cu orbire, cu rătăcire a minţii, * Ier. 4. 9.

29. şi vei bîjbăi* pe întunerec ziua nameaza mare, ca orbul pe întunerec; nu vei avea noroc în treburile tale, şi în toate zilele vei fi apăsat, prădat, şi nu va fi nimeni care să-ţi vină în ajutor. * Iov. 5. 14. Isa. 59. 10.

30. Vei avea logodnică*, şi altul se va culca cu ea; vei zidi** casă, şi n'o vei locui; vei sădi vie†, şi nu vei mînca din ea. * Iov. 31. 10. Ier. 8. 10. ** Iov. 31. 8. Ier. 12. 13. Amos. 5. 11. Mic. 6. 15. Ţef. 1. 13. † Cap. 20. 6.

31. Boul tău va fi junghiat subt ochii tăi, şi nu vei mînca din el; ţi se va răpi măgarul dinaintea ta, şi nu ţi se va da înapoi; oile tale vor fi date vrăjmaşilor tăi, şi nu va fi nimeni care să-ţi vină în ajutor.

32. Fiii tăi şi fiicele tale vor fi date ca roabe pe mîna altui popor; ţi se vor topi* ochii de dor, uitîndu-te toată ziua după ei, şi mîna ta va fi fără putere. * Ps. 119. 82.

33. Un popor*, pe care nu-l cunoşti, va mînca rodul pămîntului tău şi tot venitul lucrului tău, şi în toate zilele vei fi apăsat şi sdrobit. * Vers. 51. Lev. 26. 16. Ier. 5. 17.

34. Priveliştea pe care o vei avea subt ochi* te va face să înebuneşti. * Vers. 67.

35. Domnul te va* lovi cu o bubă rea la genunchi şi la coapse, şi nu te vei putea vindeca de ea, te va lovi dela talpa piciorului pînă în creştetul capului. * Vers. 27.

36. Domnul te va* duce, pe tine şi împăratul pe care-l vei pune peste tine, la un neam pe care nu l-ai cunoscut, nici tu, nici părinţii tăi. Şi acolo, vei sluji** altor dumnezei, de lemn şi de piatră. * 2 Reg. 17. 4, 6; 24. 12, 14; 25. 7, 11. 2 Cron. 33. 11; 36. 6, 20. ** Cap. 4. 28. Vers. 64. Ier. 16. 13.

37. Şi vei fi de pomină*, de batjocură** şi de rîs, printre toate popoarele la cari te va duce Domnul. * 1 Reg. 9. 7, 8. Ier. 24. 9; 25. 9. Zah. 8. 13. ** Ps. 44. 14.

38. Vei sămăna* multă sămînţă pe cîmpul tău, şi vei strînge puţin; căci o vor mînca toată lăcustele**. * Mic. 6. 15. Hag. 1. 6. ** Ioel 1. 4.

39. Vei sădi vii şi le vei lucra, dar vin nu vei bea, ba nici n'o vei culege, căci o vor mînca viermii.

40. Vei avea măslini, pe toată întinderea ţării tale: şi nu te vei unge cu untdelemn, căci măslinele vor cădea.

41. Vei naşte fii şi fiice; dar nu vor fi ai tăi, căci se vor duce* în robie. * Plîn. 1. 5.

42. Omizile îţi vor mînca toţi pomii şi rodul pămîntului.

43. Străinul care va fi în mijlocul tău se va ridica tot mai sus peste tine, iar tu te vei pogorî tot mai jos;

44. el îţi va da* cu împrumut, şi tu nu-i vei da cu împrumut; el va fi fruntea** şi tu vei fi coada. * Vers. 12. ** Vers. 13. Plîn. 1. 5.

45. Toate* blestemurile acestea vor veni peste tine, te vor urmări şi te vor ajunge pînă vei fi nimicit, pentrucă n'ai ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului tău, pentrucă n'ai păzit poruncile Lui şi legile Lui, pe cari ţi le-a dat. * Vers. 15.

46. Ele vor fi vecinic ca nişte semne* şi minuni pentru tine şi sămînţa ta. * Isa. 8. 18. Ezec. 14. 8.

47. Pentrucă*, în mijlocul belşugului** tuturor lucrurilor, n'ai slujit Domnului, Dumnezeului tău, cu bucurie şi cu dragă inimă, * Neem. 9. 35, 36, 37. ** Cap. 32. 15.

48. vei sluji în mijlocul foamei, setei, goliciunii şi lipsei de toate, vrăjmaşilor tăi, pe cari-i va trimete Domnul împotriva ta. El îţi va pune pe grumaz un jug* de fer, pînă te va nimici. * Ier. 28. 14.

49. Domnul va* aduce de departe,

dela marginile pămîntului, un neam care va cădea peste tine cu sbor de vultur**, un neam a cărui limbă n'o vei înţelege, *Ier. 5. 15; 6. 22, 23. Luc. 19. 43. **Ier. 48. 40; 49. 22. Plîn. 4. 19. Ezec. 17. 3, 12. Osea 8. 1.

50. un neam cu înfăţişarea sălbatică*, şi care nu se va sfii de cel bătrîn, nici nu va avea milă de copii.
*2 Cron. 36. 17. Isa. 47. 6.

51. El va mînca rodul* turmelor tale şi rodul pămîntului tău, pînă vei fi nimicit; nu-ţi va lăsa nici grîu, nici must, nici untdelemn, nici viţeii dela vaci, nici mieii de la oi, pînă te va face să pieri. *Vers. 33. Isa. 1. 7; 62. 8.

52. Te va* împresura în toate cetăţile tale, pînă îţi vor cădea zidurile, aceste ziduri înalte şi tari, în cari îţi pusesei încrederea pe toată întinderea ţării tale; te va împresura în toate cetăţile tale, în toată ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău. *2 Reg. 25. 1, 2, 4.

53. In strîmtorarea şi necazul în care te va aduce vrăjmaşul tău, vei mînca* rodul trupului tău, carnea fiilor şi fiicelor tale, pe cari ţi-i va da Domnul, Dumnezeul tău.
*Lev. 26. 29. 2 Reg. 6. 28, 29. Ier. 19. 9. Plîn. 2. 20; 4. 10.

54. Omul cel mai gingaş şi cel mai milos dintre voi se va* uita rău la fratele său, la nevasta care se odihneşte** pe sînul lui, la copiii pe cari i-a cruţat: *Cap. 15. 9. **Cap. 13. 6.

55. nu va da nici unuia din ei din carnea copiilor lui cu care se hrăneşte, fiindcă nu-i va mai rămînea nimic în mijlocul strîmtorării şi necazului în care te va aduce vrăjmaşul tău în toate cetăţile tale.

56. Femeia cea mai gingaşă şi cea mai miloasă dintre voi, care, de gingaşă şi miloasă ce era, nu ştia cum să calce mai uşor cu piciorul pe pămînt, va* privi fără milă pe bărbatul care se odihneşte la sînul ei, pe fiul şi pe fiica ei: *Vers. 54.

57. nu le va da nimic din pielita* noului născut, pieliţă ieşită dintre picioarele ei şi din copiii pe cari-i va naşte, căci, ducînd lipsă de toate, îi va mînca în ascuns, din pricina strîmtorării şi necazului în care te va aduce vrăjmaşul tău în cetăţile tale. *Fac. 49. 10.

58. Dacă nu vei păzi şi nu vei împlini toate cuvintele legii acesteia, scrise în cartea aceasta, dacă nu te vei teme de acest Nume slăvit* şi înfricoşat, adică de Domnul, Dumnezeul tău, *Exod. 6. 3.

59. Domnul* te va lovi în chip minunat, pe tine şi sămînţa ta, cu răni mari şi îndelungate, cu boli grele şi necurmate. *Dan. 9. 12.

60. Va aduce peste tine toate bolile* Egiptului de cari tremurai, şi ele se vor lipi de tine. *Cap. 7. 15.

61. Ba încă, Domnul va aduce peste tine, pînă vei fi nimicit, toate felurile de boli şi de răni cari nu sînt pomenite în cartea legii acesteia.

62. Dupăce aţi fost atît de mulţi ca* stelele cerului, nu veţi mai** rămînea decît un mic număr, pentrucă n'ai ascultat de glasul Domnului, Dumnezeului tău. *Cap. 4. 27. **Cap. 10. 22. Neem. 9. 23.

63. După cum Domnul Se bucura* să vă facă bine şi să vă înmulţească, tot aşa Domnul Se va bucura** să vă piardă şi să vă nimicească; şi veţi fi smulşi din ţara pe care o vei lua în stăpînire. *Cap. 30. 9. Ier. 32. 41. **Prov. 1. 26. Isa. 1. 24.

64. Domnul te va împrăştia* printre toate neamurile, dela o margine a pămîntului pînă la cealaltă: şi acolo**, vei sluji altor dumnezei pe cari nu i-ai cunoscut nici tu, nici părinţii tăi, dumnezei de lemn şi de piatră. *Lev. 26. 33. Cap. 4. 27, 28. Neem. 1. 8. Ier. 16. 13. **Vers. 36.

65. Intre aceste neamuri*, nu vei fi liniştit, şi nu vei avea un loc de odihnă pentru talpa picioarelor tale. Domnul** îţi va face inima fricoasă, ochii lîncezi, şi sufletul† îndurerat.
*Amos 9. 4. **Lev. 26. 36. †Lev. 26. 16.

66. Viaţa îţi va sta nehotărîtă înainte, vei tremura zi şi noapte, nu vei fi sigur de viaţa ta.

67. In groaza care-ţi va umplea inima şi în faţa lucrurilor pe care ţi le vor vedea ochii*, dimineaţa** vei zice: „O, de ar veni seara!“ şi seara vei zice: „O, de ar veni dimineaţa!“
*Iov. 7. 4. **Vers. 34.

68. Şi Domnul* te va întoarce pe corăbii în Egipt, şi vei face drumul acesta despre care-ţi spusesem: „Să nu-l mai** vezi!“ Acolo, vă veţi vinde vrăjmaşilor voştri, ca robi şi roabe: şi nu va fi nimeni să vă cumpere.“
*Osea 8. 13; 9. 3. **Cap. 17. 16.

Inoirea legămîntului.

29 1. Iată cuvintele legămîntului* pe care a poruncit lui Moise Domnul să-l încheie cu copiii lui Israel în ţara Moabului, afară de legămîntul pe care-l încheiase cu ei la Horeb. *Cap. 5. 2, 3.

2. Moise a chemat pe tot Israelul şi le-a zis:
„Aţi* văzut tot ce a făcut Domnul subt ochii voştri, în ţara Egiptului, lui Faraon, tuturor supuşilor lui, şi întregei lui ţări: *Exod. 19. 4.
3. marile* încercări pe cari ţi le-au văzut ochii, minunile şi semnele acelea mari *Cap. 4. 34; 7. 19.
4. Dar Domnul* nu v'a dat minte să pricepeţi, nici ochi să vedeţi, nici urechi să auziţi, pînă în ziua de azi.
*Isa. 6. 9, 10; 63. 17. Ioan 8. 43. Fapt. 28. 26, 27. Efes. 4. 18. 2 Tes. 2. 11, 12.
5. Totuş El zice: „Eu v'am* călăuzit patruzeci de ani în pustie; hainele** nu vi s'au învechit pe voi, şi încălţămintea nu vi s'a învechit în picior:
*Cap. 1. 3; 8. 2. **Cap. 8. 4.
6. pîne n'aţi mîncat*, şi n'aţi băut nici vin, nici băutură tare, ca să cunoaşteţi că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru.“ *Exod. 16. 12. Cap. 8. 3. Ps. 78. 24, 25.
7. Aţi* ajuns în locul acesta; Sihon, împăratul Hesbonului, şi Og, împăratul Basanului, ne-au ieşit înainte, ca să ne bată, şi i-am bătut.
*Num. 21. 23, 24, 33. Cap. 2. 32; 3. 1.
8. Le-am luat ţara, şi am dat-o în* stăpînire Rubeniţilor, Gadiţilor şi la jumătate din seminţia Manasiţilor.
*Num. 32. 33. Cap. 3. 12, 13.
9. Să păziţi* dar cuvintele legămîntului acestuia, şi să le împliniţi, ca** să izbutiţi în tot ce veţi face.
*Cap. 4. 6. Ios. 1. 7. 1 Reg. 2. 3. **Ios. 1. 7.
10. Astăzi staţi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru, voi toţi, căpeteniile seminţiilor voastre, bătrînii voştri, mai marii oştirii voastre, toţi bărbaţii din Israel,
11. copiii voştri, nevestele voastre, şi străinul care este în mijlocul taberii tale, dela cel* ce-ţi taie lemne, pînă la cel ce-ţi scoate apă. *Ios. 9. 21, 23, 27.
12. Stai ca să intri în legămînt cu Domnul, Dumnezeul tău, în legămîntul acesta încheiat cu jurămînt*, şi pe care Domnul, Dumnezeul tău, îl încheie cu tine în ziua aceasta, *Neem. 10. 29.
13. ca să te facă azi* poporul Lui şi El să fie Dumnezeul tău, cum ţi-a spus**, şi cum a jurat† părinţilor tăi, Avraam, Isaac şi Iacov.
*Cap. 28. 9. **Exod. 6. 7. †Fac. 17. 7.
14. Nu numai cu voi încheiu* legămîntul acesta încheiat cu jurămînt,
*Ier. 31. 31, 32, 33. Evr. 8. 7, 8.
15. ci atît cu cei ce sînt aici printre noi, de faţă în ziua aceasta înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, cît* şi cu cei ce nu sînt aici printre noi în ziua aceasta. *Fapt. 2. 39. 1 Cor. 7. 14.

Binecuvîntarea şi blestemul înoite.

16. Ştiţi cum am locuit în ţara Egiptului şi cum am trecut prin mijlocul neamurilor pe cari le-aţi străbătut.
17. Aţi văzut urîciunile şi idolii lor, lemnul şi piatra, argintul şi aurul, cari erau la ele.
18. Să nu fie între voi nici bărbat, nici femeie, nici familie, nici seminţie, a căror inimă* să se abată azi de la Domnul, Dumnezeul nostru, ca să se ducă să slujească dumnezeilor neamurilor acelora. Să** nu fie printre voi nici o rădăcină care să aducă otravă şi pelin. *Cap. 11. 16. **Fapt. 8. 23. Evr. 12. 15.
19. Nimeni, după ce a auzit cuvintele legămîntului acestuia încheiat cu jurămînt, să nu se laude în inima lui şi să zică: „Voi avea pacea, chiar dacă aş urma după pornirile* inimii mele, şi chiar dacă aş adăuga** beţia la sete.“ *Num. 15. 39. Ecl. 11. 9. **Isa. 30. 1.
20. Pe acela* Domnul nu-l va ierta. Ci atunci mînia** şi gelozia† Domnului se vor aprinde împotriva omului aceluia, toate blestemurile scrise în cartea aceasta vor veni peste el, şi Domnul îi va şterge†† numele de subt ceruri. *Ezec. 14. 7, 8. **Ps. 74. 1. †Ps. 79. 5. Ezec. 23. 25. ††Cap. 9. 14.
21. Domnul îl va* despărţi, spre peirea lui, din toate seminţiile lui Israel, şi-i va face după toate blestemurile legămîntului scris în această carte a legii. *Mat. 24. 51.
22. Vîrsta de oameni care va veni, copiii voştri cari se vor naşte după voi şi străinul care va veni dintr'o ţară depărtată, — la vederea urgiilor şi bolilor cu cari va lovi Domnul ţara aceasta,
23. la vederea pucioasei*, sării, şi arderii întregului ţinut, unde nu va fi nici sămînţă, nici rod, nici o iarbă care să crească, întocmai ca** la surparea Sodomei, Gomorei, Admei şi Ţeboimului, pe cari le-a nimicit Domnul, în mînia şi urgia Lui, — *Ps. 107. 34. Ier. 17. 6. Ţef. 2. 9. **Fac. 19. 24, 25; Ier. 20. 16.
24. toate neamurile vor zice: „Pentruce* a făcut Domnul astfel ţării acesteia? Pentruce această mînie aprinsă, această mare urgie?“
*1 Reg. 9. 8, 9. Ier. 22. 8, 9.

25. Şi li se va răspunde: „Pentru că au părăsit legămîntul încheiat cu ei de Domnul, Dumnezeul părinţilor lor, cînd i-a scos din ţara Egiptului;
26. pentru că s'au dus să slujească altor dumnezei şi să se închine înaintea lor, dumnezei pe cari ei nu-i cunoşteau şi pe cari nu li-i dăduse Domnul.
27. De aceea S'a aprins Domnul de mînie împotriva acestei ţări, şi a adus* peste ea toate blestemurile scrise în cartea aceasta. *Dan. 9. 11, 13, 14.
28. Domnul i-a smuls* din ţara lor cu mînie, cu urgie, cu o mare iuţime, şi i-a aruncat într'o altă ţară, cum se vede azi.“ *1 Reg. 14. 15. 2 Cron. 7. 20. Ps. 52. 5. Prov. 2. 22.
29. Lucrurile ascunse sînt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sînt ale noastre şi ale copiilor noştri, pe vecie, ca să împlinim toate cuvintele legii acesteia.

Făgăduinţe.

30 1. „Cînd* se vor întîmpla toate** aceste lucruri, binecuvîntarea şi blestemul pe cari le pun înaintea ta, dacă le vei pune la† inimă în mijlocul tuturor neamurilor între cari te va risipi Domnul, Dumnezeul tău, *Lev. 26. 40. **Cap. 28. †Cap. 4. 29, 30. 1 Reg. 8. 47, 48.
2. dacă* te vei întoarce la Domnul, Dumnezeul tău, şi dacă vei asculta de glasul Lui din toată inima ta şi din tot sufletul tău, tu şi copiii tăi, potrivit cu tot ce-ţi poruncesc azi, *Neem. 1. 9. Isa. 55. 7. Plîn. 3. 40. Ioel. 2. 12, 13.
3. atunci* Domnul, Dumnezeul tău, va aduce înapoi robii tăi şi va avea milă de tine, te va** strînge iarăş din mijlocul tuturor popoarelor la cari te va împrăştia Domnul, Dumnezeul tău. *Ps. 106. 45; 126. 1, 4. Ier. 29. 14. Plîn. 3. 22, 32. **Ps. 147. 2. Ier. 32. 37. Ezec. 34. 13; 36. 24.
4. Chiar dacă ai* fi risipit pînă la cealaltă margine a cerului, chiar şi de acolo te va strînge Domnul, Dumnezeul tău, şi acolo Se va duce să te caute. *Cap. 28. 64. Neem. 1. 9.
5. Domnul, Dumnezeul tău*, te va aduce în ţara pe care o stăpîneau părinţii tăi, şi o vei stăpîni; îţi va face bine, şi te va înmulţi mai mult decît pe părinţii tăi. *Cap. 10. 16. Ier. 32. 39. Ezec. 11. 19; 36. 26.
6. Domnul, Dumnezeul tău, îţi va tăia împrejur inima ta şi inima seminţei tale, şi vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta şi din tot sufletul tău, ca să trăieşti.
7. Domnul, Dumnezeul tău, va face ca toate aceste blestemuri să cadă peste vrăjmaşii tăi, peste cei ce te vor urî şi te vor prigoni.
8. Şi tu, te vei întoarce la Domnul, vei asculta de glasul Lui, şi vei împlini toate aceste porunci pe cari ţi le dau astăzi.
9. Domnul*, Dumnezeul tău, te va umplea de bunătăţi, făcînd să propăşească tot lucrul mînilor tale, rodul trupului tău, rodul turmelor tale şi rodul pămîntului tău; căci Domnul se va bucura** din nou de fericirea ta, cum se bucura de fericirea părinţilor tăi, *Cap. 28. 11. **Cap. 28. 63. Ier. 32. 41.
10. dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind poruncile şi rînduielile Lui scrise în cartea aceasta a legii, dacă te vei întoarce la Domnul, Dumnezeul tău, din toată inima ta şi din tot sufletul tău.

Porunca nu este departe.

11. Porunca aceasta pe care ţi-o dau eu azi, nu este mai pesus de* puterile tale, nici departe de tine. *Isa. 45. 19.
12. Nu* este în cer, ca să zici: „Cine se va sui pentru noi în cer şi să ne-o aducă, pentru ca s'o auzim şi s'o împlinim?“ *Rom. 10. 6, etc.
13. Nu este nici dincolo de mare, ca să zici: „Cine va trece pentru noi dincolo de mare şi să ne-o aducă, pentru ca s'o auzim şi s'o împlinim?“
14. Dimpotrivă, este foarte aproape de tine, în gura ta şi în inima ta, ca s'o împlineşti.

Alegerea.

15. Iată, îţi pun azi înainte viaţa* şi binele, moartea şi răul. *Vers. 1, 19. Cap. 11. 26.
16. Căci îţi poruncesc azi să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, să umbli pe căile Lui, şi să păzeşti poruncile Lui, legile Lui şi rînduielile Lui, ca să trăieşti şi să te înmulţeşti, şi ca Domnul, Dumnezeul tău să te binecuvinteze în ţara pe care o vei lua în stăpînire.
17. Dar dacă inima ta se va abate, dacă nu vei asculta, şi te vei lăsa amăgit să te închini înaintea altor dumnezei şi să le slujeşti,
18. vă* spun astăzi că veţi peri, şi nu veţi avea zile multe în ţara pe care o veţi lua în stăpînire, după ce veţi trece Iordanul. *Cap. 4. 26; 8. 19.

19. Iau azi cerul* şi pămîntul martori împotriva voastră că** ţi-am pus înainte viaţa şi moartea, binecuvîntarea şi blestemul. Alege viaţa, ca să trăieşti, tu şi sămînţa ta,

*Cap. 4. 26; 31. 28. **Vers. 15.

20. iubind pe Domnul, Dumnezeul tău, ascultînd de glasul Lui, şi lipindu-te de El: căci de aceasta atîrnă viaţa* ta şi lungimea zilelor tale, şi numai aşa vei putea locui în ţara pe care a jurat Domnul că o va da părinţilor tăi, lui Avraam, Isaac şi Iacov".

*Ps. 27. 1; 66. 9. Ioan 11. 25.

CELE DIN URMĂ CUVINTE ALE LUI MOISE

(Capitolele 31—34. Ioan 14—17)

Iosua.

31 1. Moise s'a dus şi a mai spus următoarele cuvinte întregului Israel:

2. „Astăzi", le-a zis el, „eu sînt* în vîrstă de o sută douăzeci de ani: nu voi mai putea merge** în fruntea voastră şi Domnul mi-a zis: „Tu să† nu treci Iordanul!"

*Exod. 7. 7. Cap. 34. 7. **Num. 27. 17. 1 Reg. 3. 7. †Num. 20. 12; 27. 13. Cap. 3. 27.

3. Domnul, Dumnezeul tău, va merge* El însuş înaintea ta, va nimici neamurile acestea dinaintea ta, şi vei pune stăpînire pe ele. Iosua va merge înaintea ta, cum a spus** Domnul.

*Cap. 9. 3. **Num. 27. 21. Cap. 3. 28.

4. Domnul* va face neamurilor acestora cum** a făcut lui Sihon şi Og, împăraţii Amoriţilor şi ţării lor, pe cari i-a nimicit. *Cap. 3. 21. **Num. 21. 24, 33.

5. Domnul* vi le va da în mînă, şi le veţi face după poruncile pe cari vi le-am dat. *Cap. 7. 2.

6. Intăriţi-vă* şi îmbărbătaţi-vă! Nu vă temeţi** şi nu vă înspăimîntaţi de ei, căci Domnul, Dumnezeul tău, va merge El însuş† cu tine, nu†† te va părăsi şi nu te va lăsa". *Ios. 10. 25. 1 Cron. 22. 13. **Cap. 1. 29; 7. 18. †Cap. 20. 4. ††Ios. 1. 5. Evr. 13. 5.

7. Moise a chemat pe Iosua, şi i-a zis în faţa întregului Israel: „Intăreşte-te* şi îmbărbătează-te. Căci tu vei intra cu poporul acesta în ţara pe care Domnul a jurat părinţilor lor că le-o va da, şi tu îi vei pune în stăpînirea ei.

*Vers. 23. Cap. 1. 38; 3. 28. Ios. 1. 6.

8. Domnul* însuş va merge înaintea ta, El însuş va fi cu** tine, nu te va părăsi şi nu te va lăsa; nu te teme, şi nu te spăimînta!"

*Exod 13. 21, 22; 33. 14. Cap. 9. 3. **Ios. 1. 5, 9. 1 Cron. 28. 20.

Să citească legea.

9. Moise a scris legea aceasta, şi a încredinţat-o* preoţilor, fiii lui Levi, cari** duceau chivotul legămîntului Domnului, şi tuturor bătrînilor lui Israel. *Vers. 25. Cap. 17. 18. **Num. 4. 15. Ios. 3. 3. 1 Cron. 15. 12, 15.

10. Moise le-a dat porunca aceasta: „La fiecare şapte ani, pe vremea anului* iertării, la** sărbătoarea corturilor,

*Cap. 15. 1. **Lev. 23. 34.

11. cînd tot Israelul va veni să se* înfăţişeze înaintea Domnului, Dumnezeului tău, în locul pe care-l va alege El, să citeşti** legea aceasta înaintea întregului Israel, în auzul lor.

*Cap. 16. 16. **Ios. 8. 34, 35. 2 Reg. 23. 2. Neem. 8. 1, 2, 3, etc.

12. Să strîngi poporul, bărbaţii, femeile, copiii şi străinul care va fi în cetăţile tale, ca să audă, şi să înveţe să se teamă de Domnul, Dumnezeul vostru, să păzească şi să împlinească toate cuvintele legii acesteia.

13. Pentruca şi copiii lor, cari* n'o vor cunoaşte, s'o audă**, şi să înveţe să se teamă de Domnul, Dumnezeul vostru, în tot timpul cît veţi trăi în ţara pe care o veţi lua în stăpînire, dupăce veţi trece Iordanul."

*Cap. 11. 2. **Ps. 78. 6, 7.

14. Domnul a zis lui Moise: „Iată* că se apropie clipa cînd vei muri. Cheamă pe Iosua, şi înfăţişaţi-vă în cortul întîlnirii. Eu îi voi da** poruncile Mele." Moise şi Iosua s'au dus şi s'au înfăţişat în cortul întîlnirii.

*Num. 27. 13 Cap. 34. 5. **Vers. 23. Num. 27. 19.

15. Şi Domnul* S'a arătat în cort, într'un stîlp de nor: şi stîlpul de nor s'a oprit la uşa cortului. *Exod. 33. 9.

16. Domnul a zis lui Moise: „Iată, tu vei adormi împreună cu părinţii tăi. Şi poporul acesta se va scula* şi va curvi** după dumnezeii străini ai ţării în care intră. Pe Mine† Mă va părăsi, şi va călca†† legămîntul Meu, pe care l-am încheiat cu el. *Exod. 32. 6. **Exod. 34. 15. Judc. 2. 17. †Cap. 32. 15. Judc. 2. 12; 10. 6, 13. ††Jud. 2. 20.

17. In ziua aceea, Mă voi aprinde de mînie împotriva lui. Îi voi* părăsi, şi-Mi voi ascunde Faţa** de ei. El va fi prăpădit, şi-l vor ajunge o mulţime de rele şi necazuri; şi atunci va zice: „Oare† nu m'au ajuns aceste††

rele din pricină că Dumnezeul meu nu este în mijlocul meu?“ *2 Cron. 15. 2. **Cap. 32. 20. Ps. 104. 29. Isa. 8. 17; 64. 7. Ezec. 39. 23. †Num. 14. 42. ††Judc. 6. 13.

18. Şi Eu Mi-* voi ascunde Faţa în ziua aceea, din pricina tot răului pe care-l va face, întorcîndu-se spre alţi dumnezei. *Vers. 17.

19. Acum, scrieţi-vă cîntarea aceasta. Invaţă pe copiii lui Israel s'o cînte, pune-le-o în gură, şi cîntarea aceasta să-Mi fie martoră* împotriva copiilor lui Israel. *Vers. 26.

20. Căci voi duce pe poporul acesta în ţara pe care am jurat părinţilor lui că i-o voi da, ţară unde curge lapte şi miere; el va mînca, se va sătura şi se va îngrăşa*; apoi se va întoarce** la alţi dumnezei şi le va sluji, iar pe Mine Mă va nesocoti şi va călca legămîntul Meu. *Cap. 32. 15. Neem. 9. 25, 26. Osea 13. 6. **Vers. 16.

21. Cînd va fi lovit* atunci cu o mulţime de rele şi necazuri, cîntarea aceasta, care nu va fi uitată şi pe care uitarea n'o va şterge din gura urmaşilor, va sta ca martoră împotriva acestui popor. Căci Eu îi cunosc** pornirile, cari se arată† şi azi, înainte chiar ca să-l fi dus în ţara pe care am jurat că i-o voi da“. *Vers. 17. **Osea 5. 3; 13. 5, 6. †Amos 5. 25, 26.

22. In ziua aceea, Moise a scris cîntarea aceasta, şi a învăţat pe copiii lui Israel s'o cînte.

23. Domnul* a poruncit lui Iosua, fiul lui Nun, şi a zis: „Intăreşte-te** şi îmbărbătează-te, căci tu vei duce pe copiii lui Israel în ţara pe care am jurat că le-o voi da; şi Eu însumi voi fi cu tine“. *Vers. 14. **Vers. 7. Ios. 1. 6.

24. Dupăce a isprăvit Moise în totul de scris* într'o carte cuvintele legii acesteia, *Vers. 9.

25. a dat următoarea poruncă Leviţilor, cari duceau chivotul legămîntului Domnului:

26. „Luaţi cartea aceasta a legii, şi puneţi-o* lîngă chivotul legămîntului Domnului, Dumnezeului vostru, ca să fie acolo ca martoră** împotriva ta. *2 Reg. 22. 8. **Vers. 19.

27. Căci eu* îţi cunosc duhul tău de răzvrătire** şi încăpăţînarea ta cea mare. Dacă vă răzvrătiţi voi împotriva Domnului cît trăiesc eu încă în mijlocul vostru, cu cît mai răzvrătiţi veţi fi după moartea mea! *Cap. 9. 24; 32. 20. **Exod. 32. 9. Cap. 9. 6.

28. Strîngeţi înaintea mea pe toţi bătrînii seminţiilor voastre şi pe căpeteniile oştirii voastre; voi spune cuvintele acestea în faţa lor, şi voi lua martor împotriva lor cerul* şi pămîntul. *Cap. 30. 19; 32. 1.

29. Căci ştiu că după moartea mea vă* veţi strica, şi vă veţi abate dela calea pe care v'am arătat-o; şi în cele din urmă** vă va ajunge† nenorocirea, dacă veţi face ce este rău înaintea Domnului, pînă acolo încît să-L mîniaţi prin lucrul mînilor voastre“. *Cap. 32. 5. Judc. 2. 19. Osea 9. 9. **Cap. 28. 15. †Fac. 49. 1. Cap. 4. 30.

30. Moise a rostit toate cuvintele cîntării acesteia, în faţa întregei adunări a lui Israel:

Cîntarea lui Moise.

32 1. „Luaţi aminte* ceruri, şi voi vorbi;
Ascultă, pămîntule, cuvintele gurii mele.
*Cap. 4. 26; 30. 19; 31. 28. Ps. 50. 4. Isa. 1. 2. Ier. 2. 12; 6 19.

2. Ca ploaia să curgă* învăţăturile mele,
Ca roua să cadă cuvîntul meu,
Ca ploaia** repede pe verdeaţă,
Ca picăturile de ploaie pe iarbă!
*Isa. 55. 10, 11. 1 Cor. 3. 6, 7, 8. **Ps. 72. 6. Mic. 5. 7.

3. Căci voi vesti Numele Domnului.
Daţi* slavă Dumnezeului nostru!
*1 Cron. 29. 11.

4. El este* Stînca; lucrările** Lui sînt desăvîrşite,
Căci toate† căile Lui sînt drepte;
El este un Dumnezeu †† credincios şi fără nedreptate*†,
El este drept şi curat. *2 Sam. 22. 3; 23. 3. Ps. 18. 2, 31, 46. Hab. 1. 12. **2 Sam. 22. 31. †Dan. 4. 37. Apoc. 15. 3. ††Ier. 10. 10. *†Iov. 34. 10. Ps. 92. 15.

5. Ei s'au stricat*;
Netrebnicia copiilor Lui, este ruşinea lor!
Neam îndărătnic** şi stricat!
*Cap. 31. 29. **Mat. 17. 17. Luc. 9. 41. Fil. 2. 15.

6. Pe Domnul îl* răsplătiţi astfel!
Popor nechibzuit şi fără înţelepciune!
Nu este El oare Tatăl** tău, care te-a făcut†,
Te-a întocmit††, şi ţi-a dat fiinţă?
*Ps. 116. 12. **Isa. 63. 16. †Ps. 74. 2. ††Vers. 15. Isa. 27. 11; 44. 2.

7. Adu-ţi aminte de zilele din vechime,
Socoteşte anii, vîrstă de oameni după vîrstă de oameni,
Intreabă pe tatăl* tău, şi te va învăţa,

Pe bătrînii tăi, şi îţi vor spune.
* Exod. 13. 14. Ps. 44. 1; 78. 3, 4.

8. Cînd Cel Prea Inalt a dat * o moştenire neamurilor,
Cînd a despărţit ** pe copiii oamenilor,
A pus hotare popoarelor,
După numărul copiilor lui Israel,
* Zah. 9. 2. Fapt. 17. 26. ** Fac. 11. 8.

9. Căci partea * Domnului, este poporul Lui,
Iacov este partea Lui de moştenire.
* Exod. 15. 16; 19. 5. 1 Sam. 10. 1. Ps. 78. 71.

10. El l-a găsit într'un ţinut pustiu *,
Intr'o singurătate plină de urlete înfricoşate;
L-a înconjurat, l-a îngrijit **,
Şi l-a păzit † ca lumina ochiului Lui.
* Cap. 8. 15. Ier. 2. 6. Osea 13. 5. ** Cap. 4. 36. † Ps. 17. 8. Prov. 7. 2. Zah. 2. 8.

11. Ca vulturul * care îşi scutură cuibul,
Sboară deasupra puilor,
Işi întinde aripile, îi ia,
Şi-i poartă pe penele lui:
* Exod. 19. 4. Cap. 1. 31. Isa. 31. 5; 46. 4; 63. 9. Osea 11. 3.

12. Aşa a călăuzit Domnul singur pe poporul Său,
Şi nu era niciun dumnezeu străin cu El.

13. L-a suit * pe înălţimile ţării,
Şi Israel a mîncat roadele cîmpului,
I-a dat să sugă ** miere din stîncă,
Untdelemnul care iese din stînca cea mai tare,
* Cap. 33. 29. Isa. 58. 14. Ezec. 36. 2. ** Iov. 29. 6. Ps. 81. 16.

14. Untul dela vaci şi laptele oilor,
Cu grăsimea mieilor,
A berbecilor din Basan şi a ţapilor,
Cu grăsimea grîului *,
Şi ai băut vinul, sîngele ** strugurelui. * Ps. 81. 16; 147. 14. ** Fac. 49. 11.

15. Israel * s'a îngrăşat, şi a asvîrlit ** din picior;
— Te-ai † îngrăşat, te-ai îngroşat şi te-ai lăţit! —
Şi a părăsit †† pe Dumnezeu, Ziditorul *† lui,
A nesocotit Stînca †* mîntuirii lui,
* Cap. 33. 5, 26. Isa. 44. 2. ** 1 Sam. 2. 29. † Cap. 31. 20. Neem. 9. 25. Ps. 17. 10. Ier. 2. 7; 5. 7, 28. Osea 13. 6. †† Cap. 31. 16. Isa. 1. 4. *† Vers. 6. Isa. 51. 13. †* 2 Sam. 22. 47. Ps. 89. 26; 95. 1.

16. L-au * întărîtat la gelozie prin dumnezei străini,
L-au mîniat prin urîciuni;
* 1 Reg. 14. 22. 1. Cor. 10. 22.

17. Au adus jertfe * dracilor, unor idoli cari nu sînt dumnezei,
Unor dumnezei pe cari nu-i cunoşteau,
Dumnezei noi, veniţi de curînd,
De cari nu se temuseră părinţii voştri.
* Lev. 17. 7. Ps. 106. 37. 1 Cor. 10. 20. Apoc. 9. 20.

18. Ai părăsit Stînca * cea care te-a născut,
Şi ai uitat ** pe Dumnezeul, care te-a întocmit. * Isa. 17. 10. ** Ier. 2. 32.

19. Domnul a văzut lucrul * acesta, şi S'a mîniat,
S'a supărat ** pe fiii şi pe fiicele Lui. * Judc. 2. 14. ** Isa. 1. 2.

20. El a zis: „Imi * voi ascunde Faţa de ei,
Şi voi vedea care le va fi sfîrşitul,
Căci sînt un neam stricat,
Sînt nişte copii ** necredincioşi.
* Cap. 31. 17. ** Isa. 30. 9. Mat. 17. 17.

21. Mi-au * întărîtat gelozia prin ceea ce nu este Dumnezeu,
M'au mîniat ** prin idolii lor deşerţi;
Şi Eu îi† voi întărîta la gelozie printr'un popor care nu este un popor.
Ii voi mînia printr'un neam fără pricepere. * Vers. 16. Ps. 78. 58. ** 1 Sa . 12. 21. 1 Reg. 16. 13, 26. Ps. 31. 6. Ier. 8. 19; 10. 8; 14. 22. Iona 2. 8. Fapt. 14. 15. † Osea 1. 10. Rom. 10. 19.

22. Căci * focul mîniei Mele s'a aprins,
Şi va arde pînă în fundul locuinţei morţilor,
Va nimici pămîntul şi roadele lui,
Va arde temeliile munţilor.
* Ier. 15. 14; 17. 4. Plîn. 4. 11.

23. Voi * îngrămădi toate nenorocirile peste ei,
Imi voi ** arunca toate săgeţile împotriva lor.
* Isa. 26. 15. ** Ps. 7. 12, 13. Ezec. 5. 16.

24. Vor fi topiţi de foame, stinşi de friguri,
Şi de boli cumplite;
Voi trimete în ei dinţii fiarelor * sălbatice
Şi otrava şerpilor. * Lev. 26. 22.

25. Afară *, vor peri de sabie,
Şi înlăuntru, vor peri de groază:
Şi tînărul şi fata,
Şi copilul de ţîţă ca şi bătrînul.
* Plîn. 1. 20. Ezec. 7. 15. 2 Cor. 7. 5.

26. Voiam să * zic: „Ii voi lua cu o suflare“,
Le voi şterge pomenirea dintre oameni! * Ezec. 20. 13, 14, 23.

27. Dar Mă tem de ocările vrăjmaşului,
Mă tem ca nu cumva vrăjmaşii lor să se amăgească,

Şi să * zică: „Mîna noastră cea puternică,
Şi nu Domnul a făcut toate aceste lucruri“. *Ps. 140. 8.

28. Ei sînt un neam care şi-a perdut bunul simţ,
Şi nu-i pricepere în ei *.
*Isa. 27. 11. Ier. 4. 22.

29. Dacă ar fi fost * înţelepţi, ar înţelege,
Şi s'ar gîndi ** la ce li se va întîmpla.
*Cap. 5. 29. Ps. 81. 13; 107. 43. Luc. 19. 42. **Isa. 47. 7. Plîn. 1. 9.

30. Cum ar urmări unul * singur o mie din ei,
Şi cum ar pune doi pe fugă zece mii,
Dacă nu i-ar fi vîndut ** Stînca,
Dacă nu i-ar fi vîndut Domnul?
*Lev. 26. 8. Ios. 23. 10. 2 Cron. 24. 24. Isa 30. 17. **Ps. 44. 12. Isa. 50. 1; 52. 3.

31. Căci * stînca lor nu este ca Stînca noastră,
Vrăjmaşii noştri înşişi sînt judecători în această privinţă **.
*1 Sam. 2. 2. **1 Sam. 4. 8. Ier. 40. 3.

32. Ci vîţa * lor este din sadul Sodomei
Şi din ţinutul Gomorei;
Strugurii lor sînt struguri otrăviţi,
Bobiţele lor sînt amare; *Isa. 1. 10.

33. Vinul lor este venin * de şerpi,
Este otravă ** cumplită de aspidă.
*Ps. 58. 4. **Ps. 140. 3. Rom. 3. 13.

34. Oare nu este ascuns * lucrul acesta la Mine,
Pecetluit în comorile Mele?
*Iov. 14. 17. Ier. 2. 22. Osea 13. 12. Rom. 2. 5.

35. A Mea * este răsbunarea şi Eu voi răsplăti,
Cînd va începe să le alunece piciorul!
Căci ziua nenorocirii lor ** este aproape,
Şi ceea ce-i aşteaptă nu va zăbovi.“ —
*Ps. 94. 1. Rom. 12. 19. Ebr. 10. 30. **2 Pet. 2. 3.

36. Domnul * va judeca pe poporul Său,
Dar va avea milă ** de robii Săi,
Văzînd că puterea le este sleită,
Şi că nu † mai este nici rob nici slobod. *Ps. 135. 14. **Judc. 2. 18. Ps. 106. 45. Ier. 31. 20. Ioel 2. 14. †1 Reg. 14. 10; 21. 21. 2 Reg. 9. 8; 14. 26.

37. El va zice: „Unde sînt dumnezeii * lor,
Stînca aceea care le slujea de adăpost, *Judc. 10. 14. Ier. 2. 28.

38. Dumnezeii aceia cari mîncau grăsimea jertfelor lor,
Cari beau vinul jertfelor lor de băutură?
Să se scoale, să vă ajute,
Şi să vă ocrotească!

39. Să ştiţi dar că Eu sînt * Dumnezeu,
Şi că nu ** este alt dumnezeu afară de Mine;
Eu dau † viaţă şi Eu omor,
Eu rănesc şi Eu tămăduiesc,
Şi nimeni nu poate scoate pe cineva din mîna Mea. *Ps. 102. 27. Isa. 41. 4; 48. 12. **Cap. 4. 35. Isa. 45. 5, 18, 22. †1 Sam. 2. 6. 2 Reg. 5. 7. Iov. 5. 18. Ps. 68. 20. Osea 6. 1.

40. Căci Imi * ridic mîna spre cer,
Şi zic: „Cît este de adevărat că trăiesc în veci,
*Fac. 14. 22. Exod. 6. 8. Num. 14. 30.

41. Atît este de adevărat că atunci cînd voi * ascuţi fulgerul săbiei Mele,
Şi voi pune mîna să fac judecată,
Mă voi răzbuna ** împotriva protivnicilor Mei,
Şi voi pedepsi pe cei ce Mă urăsc;
*Isa. 27. 1; 34. 5; 66. 16. Ezec. 21. 9, 10, 14, 20. **Isa. 1. 24. Nah. 1. 2.

42. Sabia Mea le va înghiţi carnea,
Şi-Mi voi îmbăta * săgeţile de sînge,
De sîngele celor ucişi şi prinşi,
Din capetele fruntaşilor ** vrăjmaşului.“
*Ier. 46. 10. **Iov. 13. 24. Ier. 30. 14. Plîn. 2. 5.

43. Neamuri, cîntaţi * laudele poporului Lui!
Căci Domnul răzbună ** sîngele robilor Săi,
El Se răzbună † împotriva protivnicilor Săi,
Şi face ispăşire pentru †† ţara Lui, pentru poporul Lui.“
*Rom. 15. 10. **Apoc. 6. 10; 19. 2. †Vers. 41. ††Ps. 85. 1.

44. Moise a venit şi a rostit toate cuvintele cîntării acesteia în faţa poporului; Iosua, fiul lui Nun, era cu el.

45. După ce a isprăvit Moise de rostit toate cuvintele acestea înaintea întregului Israel,

46. le-a zis: „Puneţi-vă la * inimă toate cuvintele pe cari vă jur astăzi să le porunciţi copiilor voştri, ca să păzească şi să împlinească toate cuvintele legii acesteia. *Cap. 6. 6; 11. 18. Ezec. 40. 4.

47. Căci nu este un lucru fără însemnătate pentru voi; este viaţa * voastră, şi prin aceasta vă veţi lungi zilele în ţara pe care o veţi lua în stăpînire, după ce veţi trece Iordanul.
*Cap. 30. 19. Lev. 18. 5. Prov. 3. 2, 22; 4. 22. Rom. 10. 5.

Domnul vorbeşte lui Moise.

48. In aceeaş zi, Domnul * a vorbit lui Moise, şi a zis: *Num. 27, 12. 13.

49. „Suie-te pe muntele* acesta Abarim, pe muntele Nebo în ţara Moabului, în faţa Ierihonului; şi priveşte ţara Canaanului pe care o dau în stăpînire copiilor lui Israel.
*Num. 33. 47, 48. Cap. 34. 1.

50. Tu vei muri pe muntele pe care te vei sui, şi vei fi adăugat la poporul tău, după cum Aaron*, fratele tău, a murit pe muntele Hor şi a fost adăugat la poporul lui, *Num. 20. 25, 28; 33. 38.

51. pentrucă aţi* păcătuit împotriva Mea în mijlocul copiilor lui Israel, lîngă apele Meriba, la Cades, în pustia Ţin, şi nu M'aţi sfinţit** în mijlocul copiilor lui Israel.
*Num. 20. 11, 12, 13; 27. 14. **Lev. 10. 3.

52. Tu vei* vedea doar de departe ţara dinaintea ta; dar nu vei intra în ţara pe care o dau copiilor lui Israel."
*Num. 27. 12. Cap. 34. 4.

Binecuvîntarea rostită de Moise.

33 1. Iată binecuvîntarea* cu care Moise, omul** lui Dumnezeu, a binecuvîntat pe copiii lui Israel, înainte de moartea lui. *Fac. 49. 28. **Ps. 90, titlu.

2. El a zis:
„Domnul* a venit din Sinai,
Şi a răsărit peste ei din Seir,
A strălucit din muntele Paran,
Şi a ieşit din mijlocul zecilor de mii** de sfinţi,
Avînd în dreapta Lui focul legii.
*Exod. 19. 18, 20. Judc. 5. 4, 5. Hab. 3. 3. **Ps. 68. 17. Dan. 7. 10. Fap. 7. 53. Gal. 3. 19. Evr. 2. 2. Apoc. 5. 11; 9. 16.

3. Da, El iubeşte* popoarele;
Toţi** sfinţii sînt în mîna Ta.
Ei au stătut† la picioarele Tale,
Au primit†† cuvintele Tale.
*Exod. 19. 5. Cap. 7. 7, 8. Ps. 47. 4. Osea 11. 1. Mal. 1. 2. **Cap. 7. 6. 1 Sam. 2. 9. Ps. 50. 5. †Luc. 10. 39. Fapt. 22. 3. ††Prov. 2. 1.

4. Moise* ne-a dat legea,
Moştenirea** adunării lui Iacov.
*Ioan 1. 17; 7. 19. **Ps. 119. 111.

5. E' era împărat* în Israel**,
Cînd se adunau căpeteniile poporului
Şi seminţiile lui Israel.
*Fac. 36. 31. Judc. 9. 2; 17. 6. **Cap. 32. 15.

6. Trăiască Ruben şi să nu moară,
Şi bărbaţii lui să fie mulţi la număr!"

7. Iată ce a zis despre Iuda:
„Ascultă, Doamne, glasul lui Iuda,
Şi adu-l la poporul lui.
Puternice să-i fie mînile*,
Şi să-i fii în ajutor** împotriva vrăjmaşilor lui!"
*Fac. 49. 8. **Ps. 146. 5.

8. Despre Levi a zis:
„Tumim* şi urim au fost încredinţaţi bărbatului sfînt,
Pe care l-ai** ispitit la Masa,
Şi cu care Te-ai certat la apele Meriba."
*Exod. 28. 30. **Exod. 17. 7. Num. 20. 13. Cap. 8. 2, 3, 16. Ps. 81. 7.

9. Levi a zis despre tatăl său şi despre mama sa: „Nu i-am văzut!"
Şi despre fraţii lui: „Nu vă* cunosc!"
Iar de copii n'a vrut să mai ştie."
Căci ei păzesc** Cuvîntul Tău,
Şi ţin legămîntul Tău;
*Exod. 32. 26, 27, 28. **Ier. 18. 18. Mal. 2. 5, 6.

10. Ei învaţă* pe Iacov poruncile Tale,
Şi pe Israel legea Ta;
Ei pun** tămîie subt nările Tale,
Şi ardere† de tot pe altarul Tău.
*Lev. 10. 11. Cap. 17. 9, 10, 11; 24. 8. Ezec. 44. 23, 24. Mal. 2. 7. **Exod. 30. 7, 8. Num. 16. 40. 1 Sam. 2. 28. †Lev. 1. 9, 13, 17. Ps. 51. 19. Ezec. 43. 27.

11. Binecuvintează tăria lui, Doamne!
Primeşte lucrarea* mînilor lui!
Frînge şalele protivnicilor lui,
Şi vrăjmaşii lui să nu se mai scoale!"
*2 Sam. 24. 23. Ps. 20. 3. Ezec. 20, 40, 41; 43. 27.

12. Despre Beniamin a zis:
„El este prea iubitul Domnului,
El va locui la adăpost lîngă Dînsul.
Domnul îl va ocroti totdeauna,
Şi se va odihni între umerii Lui."

13. Despre Iosif a zis:
„Ţara lui va primi dela Domnul, ca semn de binecuvîntare*,
Cel mai bun dar al cerului, roua**,
Cele mai bune ape cari sînt jos,
*Fac. 49. 25. **Fac. 27. 28.

14. Cele mai bune roade ale soarelui,
Cele mai bune roade ale fiecărei luni,

15. Cele mai bune roduri din munţii* cei vechi,
Cele mai bune roade de pe dealurile** cele vecinice,
*Fac. 49. 26. **Hab. 3. 6.

16. Cele mai bune roade ale pămîntului şi din tot ce cuprinde el.
Bunăvoinţa* Celui ce S'a arătat în rug
Să vină peste capul** lui Iosif,
Pe creştetul capului domnului fraţilor lui!
*Exod. 3. 2, 4. Fapt. 7. 30, 35. **Fac. 49. 26.

17. El are frumuseţa întîiului născut* al taurului;

Coarnele** lui sînt cum sînt coarnele bivolului;
Cu ele va împunge† pe toate popoarele,
Pînă la marginile pămîntului:
Ele sînt zecile de†† mii ale lui Efraim,
Ele sînt miile lui Manase."
*1 Cron. 5. 1. **Num. 23. 22. Ps. 92. 10. †1 Reg. 22. 11. Ps. 44. 5. ††Fac. 48. 19.

18. Despre Zabulon a zis:
„Bucură-te*, Zabuloane, de alergările tale,
Şi tu, Isahar, de corturile tale!
*Fac. 49. 13, 14, 15.

19. Ei vor chema* popoarele pe munte;
Acolo, vor** aduce jertfe de dreptate,
Căci vor suge bogăţia mării,
Şi comorile ascunse în nisip."
*Isa. 2. 3. **Ps. 4. 5.

20. Despre Gad a zis:
„Binecuvîntat să fie cine lărgeşte* pe Gad:
Gad se odihneşte ca un leu,
Şi sfîşie la braţe şi capete.
*Ios. 13. 10, etc. 1 Cron. 12. 8, etc.

21. El a ales* cea dintîi parte a ţării,
Căci acolo stă ascunsă moştenirea legiuitorului;
El a mers cu fruntaşii** poporului,
A adus la îndeplinire dreptatea Domnului,
Şi poruncile Lui faţă de Israel."
*Num. 32. 16, 17, etc. **Ios. 4. 12.

22. Despre Dan a zis:
„Dan este un pui de leu,
Care s'aruncă* din Basan."
*Ios. 19. 47. Judc. 18. 27.

23. Despre Neftali a zis:
„Neftali, sătul* de bunăvoinţă,
Şi copleşit cu binecuvîntări dela Domnul,
Ia în stăpînire partea de** apus şi miazăzi!" *Fac. 49. 21. **Ios. 19. 32, etc.

24. Despre Aşer a zis:
„Binecuvîntat* să fie Aşer între copiii lui Israel!
Plăcut să fie fraţilor lui,
Şi să-şi moaie** piciorul în untdelemn! *Fac. 49. 20. **Iov. 29. 6.

25. Zăvoarele tale să fie de fer şi de aramă*,
Şi puterea ta să ţină cît zilele tale!"
*Cap. 8. 9.

26. Nimeni* nu este ca Dumnezeul lui Israel**,
El trece pe ceruri ca să-ţi vină în ajutor,
Trece† cu măreţie pe nori.
*Exod. 15. 11. Ps. 86. 8. Ier. 10. 6. **Cap. 32. 15. †Ps. 68. 4, 33, 34; 104. 3. Hab. 3. 8.

27. Dumnezeul cel vecinic este un loc de adăpost*,
Şi subt braţele Lui cele vecinice este un loc de scăpare.
El a izgonit** pe vrăjmaş dinaintea ta,
Şi a zis: „Nimiceşte-l."
*Ps. 90. 1. **Cap. 9. 3, 4, 5.

28. Israel* este fără frică în locuinţa lui,
Isvorul** lui Iacov este deoparte
Intr'o ţară plină de grîu şi de must,
Şi cerul† lui picură roua. *Num. 23. 9. Ier. 23. 6; 33. 16. **Cap. 8. 7, 8. †Fac. 27. 28. Cap. 11. 11.

29. Ferice* de tine, Israele! Cine** este ca tine,
Un popor mîntuit de Domnul,
Scutul† care îţi dă ajutor,
Şi sabia care te face slăvit?
Vrăjmaşii tăi vor face pe prietenii†† înaintea ta,
Şi tu*† vei călca peste înălţimile lor." *Ps. 144. 15. **2 Sam. 7. 23. †Ps. 115. 9, 10, 11. ††2 Sam. 22. 45. Ps. 18. 44; 66. 3; 81. 15. *†Cap. 32. 13.

Moartea lui Moise.

34 1. Moise s'a suit din cîmpia Moabului pe* muntele Nebo, pe vîrful muntelui Pisga, în faţa Ierihonului. Şi Domnul i-a arătat** toată ţara: dela Galaad pînă† la Dan, *Num. 27. 12; 33. 47. Cap. 32. 49. **Cap. 3. 27. †Fac. 14. 14.

2. tot ţinutul lui Neftali, ţara lui Efraim şi Manase, toată ţara lui Iuda pînă la marea* de apus, *Cap. 11. 24.

3. partea de miază-zi, împrejurimile Iordanului, valea Ierihonului, cetatea* finicilor, pînă la Ţoar.
*Judc. 1. 16; 3. 13. 2 Cron. 28. 15.

4. Domnul i-a zis: „Aceasta* este ţara pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, zicînd: „O voi da seminţei tale." Ţi-am arătat** ca s'o vezi cu ochii tăi; dar nu vei intra în ea."
*Fac. 12. 7; 13. 15; 15. 18; 26. 3; 28. 13. **Cap. 3. 27; 32. 52.

5. Moise*, robul Domnului, a murit acolo, în ţara Moabului, după porunca Domnului. *Cap. 32. 50. Ios. 1. 1, 2.

6. Şi Domnul l-a îngropat în vale, în ţara Moabului, faţă în faţă cu Bet-Peor. Nimeni* nu i-a cunoscut mormîntul pînă în ziua de azi. *Judc. 9.

7. Moise* era în vîrstă de o sută douăzeci de ani cînd a murit; vederea** nu-i slăbise, şi puterea nu-i trecuse. *Cap. 31. 2. **Fac. 27. 1; 48. 10. Ios. 14. 10, 11.

8. Copiii lui Israel au plîns pe Moise treizeci* de zile, în cîmpia Moabului; şi zilele acelea de plîns şi de jale pentru Moise s'au sfîrşit. *Fac. 50. 3, 10. Num. 20. 29.

9. Iosua, fiul lui Nun, era plin* de duhul înţelepciunii, căci Moise** îşi pusese mînile peste el. Copiii lui Israel au ascultat de el, şi au făcut potrivit cu poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul.

*Isa. 11. 2. Dan. 6. 3. **Num. 27. 18, 23.

10. In Israel nu s'a mai ridicat* proroc ca Moise, pe care** Domnul să-l fi cunoscut faţă în faţă.

*Cap. 18. 15, 18. **Exod. 33. 11, Num. 12. 6, 8. Cap. 5. 4.

11. Niciunul nu poate fi pus alături de el, în ce priveşte toate* semnele şi minunile pe cari l-a trimes Dumnezeu să le facă în ţara Egiptului împotriva lui Faraon, împotriva supuşilor lui şi împotriva întregei ţări, *Cap. 4. 34; 7. 19.

12. şi în ce priveşte toate semnele înfricoşătoare pe cari le-a făcut Moise cu mînă tare înaintea întregului Israel.

IOSUA

SAU ISUS NAVI

(Psalmul 111. 6. 1 Timotei 6. 12. Evrei 4. 1—11.)

CUCERIREA ŢĂRII CANAANULUI.

CAPITOLELE 1—12.

Iosua în fruntea poporului.

1 1. După moartea lui Moise, robul Domnului, Domnul a zis lui Iosua, fiul lui Nun, slujitorul* lui Moise:

*Exod. 24. 13. Deut. 1. 38.

2. „Robul Meu Moise* a murit: acum, scoală-te, treci Iordanul acesta, tu şi tot poporul acesta, şi intraţi în ţara pe care o dau copiilor lui Israel. *Deut. 34. 5.

3. Orice loc* pe care-l va călca talpa piciorului vostru, vi-l dau, cum am spus lui Moise. *Deut. 11. 24. Cap. 14. 9.

4. Ţinutul vostru* se va întinde dela pustie şi Liban pînă la rîul cel mare, rîul Eufrat, toată ţara Hetiţilor, şi pînă la marea cea mare, spre apusul soarelui. *Fac. 15. 18. Exod. 23. 31. Num. 34. 3—12.

5. Nimeni* nu va putea să stea împotriva ta, cît vei trăi. Eu voi fi** cu tine, cum am † fost cu Moise; nu te †† voi lăsa, nici nu te voi părăsi. *Deut. 7. 24. **Exod. 3. 12. †Deut. 31. 8, 23. Vers. 9, 17. Cap. 3. 7; 6. 27. Isa. 43. 2, 5. ††Deut. 31. 6, 8. Evr. 13. 5.

6. Intăreşte-te* şi îmbărbătează-te, căci tu vei da în stăpînire poporului acestuia ţara pe care am jurat părinţilor lor că le-o voi da. *Deut. 31. 7. 23.

7. Intăreşte-te numai, şi îmbărbătează-te, lucrînd cu credincioşie după toată legea* pe care ţi-a dat-o robul Meu Moise; nu** te abate dela ea nici la dreapta nici la stînga, ca să isbuteşti în tot ce vei face.

*Num. 27. 23. Deut. 31. 7. Cap. 11. 15. **Deut. 5. 32; 28. 14.

8. Cartea aceasta a legii să nu se* depărteze de gura ta; cugetă** asupra ei zi şi noapte, căutînd să faci tot ce este scris în ea; căci atunci vei izbîndi în toate lucrările tale, şi atunci vei lucra cu înţelepciune. *Deut. 17. 18, 19. **Ps. 1. 2.

9. Nu* ţi-am dat Eu oare porunca aceasta: „Intăreşte-te şi îmbărbătează-te? Nu** te înspăimînta şi nu te îngrozi, căci Domnul, Dumnezeul tău, este cu tine în tot ce vei face.“

*Deut. 31. 7, 8, 23. **Ps. 27. 1. Ier. 1. 8.

Poporul făgăduieşte ascultare.

10. Iosua a dat căpeteniilor oştirii poporului următoarea poruncă:

11. „Treceţi prin tabără, şi iată ce să porunciţi poporului: „Pregătiţi-vă merinde, căci peste trei* zile veţi trece Iordanul acesta ca să mergeţi să cuceriţi ţara, pe care v'o dă în stăpînire Domnul, Dumnezeul vostru.“

*Cap. 3. 2. Deut. 9. 1; 11. 31.

12. Iosua a zis Rubeniţilor, Gadiţilor şi jumătăţii din seminţia lui Manase:

13. „Aduceţi-vă aminte* ce v'a poruncit Moise, robul Domnului, cînd a zis: „Domnul, Dumnezeul vostru, v'a dat odihnă, şi v'a dat ţara aceasta.

*Num. 32. 20—28. Cap. 22. 2, 3, 4.

14. Nevestele voastre, pruncii voştri şi vitele voastre să rămînă în ţara pe care v'a dat-o Moise dincoace de Iordan; dar voi toţi bărbaţii voinici, să treceţi înarmaţi înaintea fraţilor voştri, şi să-i ajutaţi,

15. pînă ce Domnul va da odihnă fraţilor voştri ca şi vouă, şi pînă ce vor fi şi ei în stăpînirea ţării pe care le-o dă Domnul, Dumnezeul vostru. Apoi* să vă întoarceţi să stăpîniţi ţara care este moşia voastră, şi pe care v'a dat-o Moise, robul Domnului, dincoace de Iordan, spre răsăritul soarelui."

* Cap. 22. 4, etc.

16. Ei au răspuns lui Iosua, şi au zis: „Vom face tot ce ne-ai poruncit, şi ne vom duce ori unde ne vei trimete.

17. Te vom asculta în totul, cum am ascultat pe Moise. Numai Domnul, Dumnezeul tău, să fie* cu tine, cum a fost cu Moise! * Vers. 5. 1 Sam. 20. 13. 1 Reg. 1. 37.

18. Orice om care se va răzvrăti împotriva poruncii tale, şi care nu va asculta de tot ce-i vei porunci, să fie pedepsit cu moartea! Întăreşte-te numai, şi îmbărbătează-te!"

Cele două iscoade la Ierihon.

2 1. Iosua, fiul lui Nun, a trimes în ascuns din* Sitim doi oameni, ca iscoade, zicîndu-le: „Duceţi-vă de cercetaţi ţara, şi mai ales Ierihonul."

Cei doi oameni au plecat, şi au ajuns** în casa unei curve, care se chema Rahav†, şi s'au culcat acolo.

* Num. 25. 1. ** Evr. 11. 31. Iac. 2. 25. † Mat. 1. 5.

2. S'a dat* de ştire împăratului din Ierihon, şi i-au spus: „Iată că nişte oameni dintre copiii lui Israel au venit aici, astă noapte, ca să iscodească ţara." * Ps. 127. 1. Prov. 21. 30.

3. Impăratul Ierihonului a trimes la Rahav să-i spună: „Scoate afară pe bărbaţii cari au venit la tine, şi cari au intrat în casa ta; căci au venit să iscodească ţara."

4. Femeia* a luat pe cei doi bărbaţi, şi i-a ascuns; şi a zis: „Este adevărat că bărbaţii aceştia au venit la mine, dar nu ştiam de unde sînt; * 2 Sam. 17. 19, 20.

5. şi, fiindcă poarta a trebuit să se închidă noaptea, bărbaţii aceştia au ieşit afară; nu ştiu unde s'au dus: grăbiţi-vă de-i urmăriţi, şi-i veţi ajunge."

6. Ea îi suise* pe acoperiş, şi-i ascunsese subt nişte mănunchiuri de in, pe care-l întinsese pe acoperiş.

* Exod. 1. 17. 2 Sam. 17. 19.

7. Oamenii aceia i-au urmărit pe drumul care duce la vadul Iordanului, şi după ce au ieşit ei, s'a închis poarta.

8. Inainte de a se culca iscoadele, Rahav s'a suit la ei pe acoperiş,

9. şi le-a zis: „Ştiu că Domnul v'a dat ţara aceasta, căci ne-a apucat groaza* de voi, şi toţi locuitorii ţării tremură înaintea voastră.

* Fac. 35. 5. Exod. 23. 27. Deut. 2. 25; 11. 25.

10. Fiindcă am auzit cum, la ieşirea voastră din Egipt, Domnul a secat* înaintea voastră apele mării Roşii, şi am auzit ce aţi făcut** celor doi împăraţi ai Amoriţilor dincolo de Iordan, lui Sihon şi Og, pe cari i-aţi nimicit cu desăvîrşire.

* Exod. 14. 21. Cap. 4. 23. ** Num. 21. 24, 34, 35.

11. De cînd am* auzit lucrul acesta, .ni s'a tăiat inima**, şi toţi ne-am pierdut nădejdea înaintea voastră; căci Domnul†, Dumnezeul vostru, este Dumnezeu sus în ceruri şi jos pe pămînt. * Exod. 15. 14, 15. ** Cap. 5. 1; 7. 5. Isa. 13. 7. † Deut. 4. 39.

12. Şi acum, vă rog, juraţi-mi* pe Domnul că veţi avea faţă de casa** tatălui meu aceeaş bunăvoinţă pe care am avut-o eu faţă de voi. Daţi-mi un semn† de încredinţare

* 1 Sam. 20. 14, 15, 17. ** 1 Tim. 5. 8. † Vers. 18.

13. că veţi lăsa cu viaţă pe tatăl meu, pe mama mea, pe fraţii mei, pe surorile mele, şi pe toţi ai lor, şi că ne veţi scăpa dela moarte."

14. Bărbaţii aceia i-au răspuns: „Sîntem gata să murim pentru voi, dacă nu ne daţi pe faţă; şi cînd Domnul ne va da ţara aceasta, ne vom purta cu tine cu bunăvoinţă* şi credincioşie." * Judc. 1. 24. Mat. 5. 7.

15. Ea i-a pogorît* cu o funie pe fereastră, căci casa în care locuia era lîngă zidul cetăţii. * Fapt. 9. 25.

16. Şi le-a zis: „Duceţi-vă spre munte, ca să nu vă întîlnească ceice vă urmăresc; ascundeţi-vă acolo trei zile, pînă se vor întoarce; după aceea, să vă vedeţi de drum."

17. Bărbaţii aceia i-au zis: „Iată cum vom fi deslegaţi* de jurămîntul pe care ne-ai pus să-l facem. * Exod. 20. 7.

18. La intrarea* noastră în ţară, leagă funia aceasta de fir cărmiziu la fereastra prin care ne-ai pogorît, şi strînge** la tine în casă pe tatăl tău, pe mama ta, pe fraţii tăi, şi pe toată familia tatălui tău. * Vers. 12. ** Cap. 6. 23.

19. Dacă vreunul din ei va ieşi pe poarta casei tale, ca să meargă afară pe uliţă, sîngele* lui va cădea asupra capului lui, şi noi vom fi nevinovaţi: dar dacă va pune cineva mîna pe vreunul din ceice vor fi cu tine în casă,

sîngele lui va cădea asupra capului nostru. *Mat. 27. 25.

20. Şi dacă ne vei da pe faţă, vom fi deslegaţi de jurămîntul pe care ne-ai pus să-l facem."

21. Ea a răspuns: „Fie după cuvintele voastre." Şi-a luat rămas bun dela ei, şi ei au plecat. Ea a legat funia cărmizie la fereastră.

22. Ei au plecat, şi au ajuns la munte, unde au rămas trei zile, pînă s'au întors cei cari-i urmăreau. Cei cari-i urmăreau i-au căutat pe tot drumul, dar nu i-au găsit.

23. Cei doi oameni s'au întors, s'au pogorît din munte, şi au trecut Iordanul. Au venit la Iosua, fiul lui Nun, şi i-au istorisit tot ce li se întîmplase.

24. Ei au zis lui Iosua: „Cu adevărat, Domnul* a dat toată ţara în mînile noastre, şi toţi locuitorii ţării tremură înaintea noastră." *Exod. 23. 31. Cap. 6. 2; 21. 44.

Trecerea Iordanului.

3 1. Iosua, sculîndu-se disdedimineaţă, a pornit din Sitim* cu toţi copiii lui Israel. Au ajuns la Iordan; şi au rămas acolo peste noapte, înainte de a trece. *Cap. 2. 1.

2. După trei* zile, căpeteniile oastei au trecut prin tabără, *Cap. 1. 10, 11.

3. şi au dat poporului următoarea poruncă: „Cînd* veţi vedea chivotul legămîntului Domnului, Dumnezeului vostru, dus de preoţi**, cari sînt din neamul Leviţilor, să plecaţi din locul în care sînteţi, şi să porniţi după el. *Num. 10. 33. **Deut. 31. 9, 25.

4. Dar* între voi şi el să fie o depărtare de aproape două mii de coţi: să nu vă apropiaţi de el. El vă va arăta drumul pe care trebuie să-l urmaţi, căci n'aţi mai trecut pe drumul acesta." *Exod. 19. 12.

5. Iosua a zis poporului: „Sfinţiţivă*, căci mîne Domnul va face lucruri minunate în mijlocul vostru." *Exod. 19. 10, 14, 15. Lev. 20. 7. Num. 11. 8. Cap. 7. 13. 1 Sam. 16. 5. Ioel 2. 16.

6. Şi Iosua a zis preoţilor: „Luaţi* chivotul legămîntului, şi treceţi înaintea poporului." Ei au luat chivotul legămîntului, şi au pornit înaintea poporului. *Num. 4. 15.

7. Domnul a zis lui Iosua: „Astăzi, voi începe să te înalţ* înaintea întregului Israel, ca să ştie că voi fi cu tine cum** am fost cu Moise. *Cap. 4. 14. 1 Cron. 29. 25. 2 Cron. 1. 1. **Cap. 1. 5.

8. Să dai următoarea poruncă preoţilor* cari duc chivotul legămîntului: „Cînd veţi ajunge la marginea apelor Iordanului, să vă** opriţi în Iordan." *Vers. 3. **Vers. 17.

9. Iosua a zis copiilor lui Israel: „Apropiaţi-vă, şi ascultaţi cuvintele Domnului, Dumnezeului vostru."

10. Iosua a zis: „Prin aceasta veţi cunoaşte că Dumnezeul* cel viu este în mijlocul vostru, şi că va izgoni** dinaintea voastră pe Cananiţi, pe Hetiţi, pe Heviţi, pe Fereziţi, pe Ghirgasiţi, pe Amoriţi şi pe Iebusiţi: *Deut. 5. 26. 1 Sam. 17. 26. 2 Reg. 19. 4. Osea 1. 10. Mat. 16. 16. 1 Tes. 1. 9. **Exod. 33. 2. Deut. 7. 1. Ps. 44. 2.

11. Iată, chivotul legămîntului Domnului* întregului pămînt va trece înaintea voastră în Iordan. *Vers. 13. Mic. 4. 13. Zah. 4. 14; 6. 5.

12. Acum, luaţi* doisprezece bărbaţi din seminţiile lui Israel, cîte un bărbat de fiecare seminţie. *Cap. 4. 2.

13. Şi de îndată* ce preoţii cari duc chivotul Domnului**, Dumnezeului întregului pămînt, vor pune talpa piciorului în apele Iordanului, apele Iordanului se vor despica în două, şi anume apele cari se pogoară din sus, se vor opri† grămadă." *Vers. 15, 16. **Vers. 11. †Ps. 78. 13; 114. 3.

14. Poporul a ieşit din corturi, ca să treacă Iordanul, şi preoţii cari duceau chivotul* legămîntului au pornit înaintea poporului. *Fapt. 7. 45

15. Cînd preoţii, cari duceau chivotul, au ajuns la Iordan, şi cînd li s'au muiat picioarele* în marginea apei, — căci** Iordanul se varsă peste toate malurile lui în† tot timpul secerişului, *Vers. 13. **1 Cron. 12. 15. Ier. 12. 5; 49. 19. †Cap. 4. 18; 5. 10, 12.

16. — apele cari se pogoară din sus s'au oprit, şi s'au înălţat grămadă, la o foarte mare depărtare de lîngă cetatea Adam, care este lîngă Ţartan*; iar celece se pogorau spre** marea cîmpiei, care este marea† Sărată, s'au scurs de tot. Poporul a trecut în faţa Ierihonului. *1 Reg. 4. 12; 7. 46. **Deut. 3. 17. †Fac. 14. 3. Num. 34. 3.

17. Preoţii cari duceau chivotul legămîntului Domnului s'au oprit pe uscat, în mijlocul Iordanului, în timp ce tot Israelul* trecea pe uscat, pînă a isprăvit tot poporul de trecut Iordanul. *Exod. 14. 29.

Petre de aducere aminte.

4 1. După ce a isprăvit tot poporul de trecut* Iordanul, Domnul a zis lui Iosua: *Deut. 27. 2 Cap. 3. 17.

2. „Ia* doisprezece bărbaţi din popor, cîte un bărbat din fiecare seminţie. *Cap. 3. 12.

3. Dă-le porunca următoare: „Luaţi de aici, din mijlocul Iordanului, din locul unde s'au oprit* preoţii, douăsprezece pietre, pe cari să le duceţi cu voi, şi să le puneţi în locul** unde veţi petrece noaptea aceasta.“ *Cap. 3. 13. **Vers. 19, 20.

4. Iosua a chemat pe cei doisprezece bărbaţi, pe cari i-a ales dintre copiii lui Israel, cîte un bărbat de fiecare seminţie.

5. Şi le-a zis: „Treceţi înaintea chivotului Domnului, Dumnezeului vostru, în mijlocul Iordanului, şi fiecare din voi să ia o piatră pe umăr, după numărul seminţiilor copiilor lui Israel,

6. pentru ca acesta să fie un semn de aducere aminte în mijlocul vostru. Cînd* vor întreba copiii voştri într'o zi: „Ce însemnează pietrele acestea pentru voi?“ *Vers. 21. Exod. 12. 26; 13. 14. Deut. 6. 20. Ps. 44. 1; 78. 3, 4, 5, 6.

7. să le spuneţi: „Apele Iordanului* s'au despicat în două înaintea chivotului legămîntului Domnului; cînd a trecut chivotul Iordanul, apele Iordanului s'au despicat în două, şi pietrele acestea să fie totdeauna o aducere aminte** pentru copiii lui Israel.“ *Cap. 3. 13, 16. **Exod. 12. 14. Num. 16. 40.

8. Copiii lui Israel au făcut aşa cum le poruncise Iosua. Au luat douăsprezece pietre din mijlocul Iordanului, cum spusese lui Iosua Domnul, după numărul seminţiilor copiilor lui Israel, le-au luat cu ei, şi le-au pus în locul unde aveau să rămînă peste noapte.

9. Iosua a ridicat şi el douăsprezece pietre în mijlocul Iordanului, în locul unde se opriseră picioarele preoţilor cari duceau chivotul legămîntului; şi ele au rămas acolo pînă în ziua de azi.

10. Preoţii cari duceau chivotul au stătut în mijlocul Iordanului pînă la deplina împlinire a celor ce poruncise lui Iosua Domnul să spună poporului, potrivit cu tot ce poruncise Moise lui Iosua. Şi poporul s'a grăbit să treacă.

11. După ce a isprăvit de trecut tot poporul, chivotul Domnului şi preoţii au trecut înaintea poporului.

12. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad, şi jumătate din seminţia lui Manase, au trecut* înarmaţi înaintea copiilor lui Israel, cum le spusese Moise. *Num. 32. 20, 27, 28.

13. Aproape patruzeci de mii de bărbaţi, pregătiţi de război, au trecut gata de luptă înaintea Domnului în cîmpia Ierihonului.

14. In ziua aceea, Domnul a înălţat* pe Iosua înaintea întregului Israel; şi s'au temut de el, cum se temuseră de Moise, în toate zilele vieţii lui. *Cap. 3. 7.

15. Domnul a zis lui Iosua:

16. „Porunceşte preoţilor cari duc* chivotul mărturiei, să iasă din Iordan.“ *Exod. 25. 16, 22.

17. Şi Iosua a poruncit preoţilor: „Ieşiţi din Iordan.“

18. Cînd au ieşit preoţii, cari duceau chivotul legămîntului Domnului, din mijlocul Iordanului, şi cînd au călcat cu talpa picioarelor pe uscat, apele Iordanului s'au întors la locul lor, şi s'au revărsat* ca mai înainte peste toate malurile lui. *Cap. 3. 15.

19. Poporul a ieşit din Iordan în ziua a zecea a lunii întîi, şi a tăbărît la Ghilgal*, la marginea de răsărit a Ierihonului. *Cap. 5. 9.

20. Iosua a ridicat la Ghilgal cele* douăsprezece pietre pe cari le luaseră din Iordan. *Vers. 3.

21. El a zis copiilor lui Israel: „Cînd vor* întreba copiii voştri într'o zi pe părinţii lor: „Ce însemnează pietrele acestea?“ *Vers. 6.

22. să învăţaţi pe copiii voştri, şi să le spuneţi: „Israel* a trecut Iordanul acesta pe uscat. *Cap. 3. 17.

23. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, a secat înaintea voastră apele Iordanului pînă ce aţi trecut, după cum făcuse Domnul, Dumnezeul vostru, la Marea Roşie, pe care a secat-o* înaintea noastră pînă am trecut, *Exod. 14. 21.

24. pentru ca* toate popoarele pămîntului să ştie că mîna Domnului este** puternică, şi să vă† temeţi totdeauna de Domnul, Dumnezeul vostru.“ *1 Reg. 8. 42, 43. 2 Reg. 19. 19. Ps. 106. 8. **Exod. 15. 16. 1 Cron. 29. 12. Ps. 89. 13. †Exod. 14. 31. Deut. 6. 2. Ps. 89. 7. Ier. 10. 7.

Tăierea împrejur.

5 1. Cînd au auzit* toţi împăraţii Amoriţilor dela apusul Iordanului, şi toţi împăraţii Cananiţilor de lîngă** mare că Domnul secase apele Iorda-

nului înaintea copiilor lui Israel pînă am trecut, li s'a tăiat † inima şi au rămas îngroziţi înaintea copiilor lui Israel. *Exod. 15. 14, 15. **Num. 13. 29. Cap. 2. 9, 10, 11. Ps. 48. 6. Ezec. 21. 7. †1 Reg. 10. 5.

2. In vremea aceea, Domnul a zis lui Iosua: „Fă-ţi nişte cuţite* de piatră, şi taie împrejur pe copiii lui Israel, a doua oară.“ *Exod. 4. 25.

3. Iosua şi-a făcut nişte cuţite de piatră şi a tăiat împrejur pe copiii lui Israel pe dealul Aralot.

4. Iată pricina pentru care i-a tăiat Iosua împrejur. Tot* poporul ieşit din Egipt, bărbaţii, toţi oamenii de luptă muriseră în pustie, pe drum, după ieşirea lor din Egipt. *Num. 14. 29; 26. 64, 65. Deut. 2. 16.

5. Tot poporul acela ieşit din Egipt era tăiat împrejur; dar tot poporul născut în pustie, pe drum, după ieşirea din Egipt, nu fusese tăiat împrejur.

6. Căci copiii lui Israel umblaseră patruzeci* de ani prin pustie pînă la nimicirea întregului neam de oameni de război cari ieşiseră din Egipt şi cari nu ascultaseră de glasul Domnului. Domnul le-a jurat că nu-i** va lăsa să vadă ţara pe care jurase părinţilor lor că ne-o va da, ţară † în care curge lapte şi miere. *Num. 14. 33. Deut. 1. 3; 2. 7, 14. Ps. 95. 10. **Num. 14. 23. Ps. 95. 11. Evr. 3. 11. †Exod. 3. 8.

7. In locul lor a ridicat pe* copiii lor; şi Iosua i-a tăiat împrejur, căci erau netăiaţi împrejur, pentrucă nu-i tăiaseră împrejur pe drum. *Num. 14. 31. Deut. 1. 39.

8. După ce a isprăvit de tăiat împrejur pe tot poporul, au rămas pe loc în tabără pînă la vindecare*. *Fac. 34. 25

Prăznuirea
Paştelor. — Mana încetează.

9. Domnul a zis lui Iosua: „Astăzi, am ridicat ocara* Egiptului de deasupra voastră.“ Şi locului aceluia i-au pus numele** Ghilgal *(Prăvălire)* pînă în ziua de azi. *Fac. 34. 14. 1 Sam. 14. 6. Lev. 18. 3. Cap. 24. 14. Ezec. 20. 7; 23. 3, 8. **Cap. 4. 19.

10. Copiii lui Israel au tăbărît la Ghilgal; şi au prăznuit Paştele în a patrusprezecea* zi a lunii, spre seară, în cîmpia Ierihonului. *Exod. 12. 6. Num. 9. 5.

11. A doua zi de Paşte au mîncat din grîul ţării, azimi şi boabe prăjite; chiar în ziua aceea au mîncat.

12. Mana* a încetat a doua zi de Paşte, cînd au mîncat din grîul ţării. Copiii lui Israel n'au mai avut mană, ci au mîncat din roadele ţării Canaanului în anul acela. *Exod. 16. 35.

Descoperirea dumnezeiască.

13. Pe cînd Iosua era lîngă Ierihon, a ridicat ochii, şi s'a uitat. Şi iată că un om* stătea în picioare înaintea lui, cu sabia scoasă** din teacă în mînă. Iosua s'a dus spre el, şi i-a zis: „Eşti dintre ai noştri sau dintre vrăjmaşii noştri?“ *Fac. 18. 2; 32. 24. Exod. 23. 23. Zah. 1. 8. Fapt. 1. 10. **Num. 22. 23.

14. El a răspuns: „Nu, ci Eu sînt Căpetenia oştirii Domnului, şi acum am venit.“ Iosua s'a* aruncat cu faţa la pămînt, s'a închinat, şi I-a zis: „Ce spune Domnul meu robului Său?“ *Fac. 17. 3.

15. Şi Căpetenia oştirii Domnului a zis lui Iosua: „Scoate-ţi* încălţămintele din picioare, căci locul pe care stai este sfînt.“ Şi Iosua a făcut aşa. *Exod. 3. 5. Fapt. 7. 33.

Luarea Ierihonului. —
Nelegiuirea şi pedepsirea lui Acan.

6 1. Ierihonul era închis şi întărit de teama copiilor lui Israel. Nimeni nu ieşea din el şi nimeni nu intra în el.

2. Domnul a zis lui Iosua: „Iată, dau* în mînile tale Ierihonul şi pe împăratul** lui, pe vitejii lui ostaşi. *Cap. 2. 9, 24; 8. 1. **Deut. 7. 24.

3. Inconjuraţi cetatea, voi toţi bărbaţii de război, dînd ocol cetăţii odată. Aşa să faci şase zile.

4. Şapte preoţi să poarte înaintea chivotului şapte trîmbiţe de corn de berbece; în ziua a şaptea, să înconjuraţi cetatea de şapte ori, şi preoţii* să sune din trîmbiţe. *Num. 10. 8.

5. Cînd vor suna lung din cornul de berbece, şi cînd veţi auzi sunetul trîmbiţei, tot poporul să scoată mari strigăte. Atunci zidul cetăţii se va prăbuşi, şi poporul să se suie, fiecare drept înainte.“

6. Iosua, fiul lui Nun, a chemat pe preoţi, şi le-a zis: „Luaţi chivotul legămîntului, şi şapte preoţi să poarte cele şapte trîmbiţe de corn de berbece înaintea chivotului Domnului.“

7. Şi a zis poporului: „Porniţi, înconjuraţi cetatea, şi bărbaţii înarmaţi să treacă înaintea chivotului Domnului.“

8. Dupăce a vorbit Iosua poporului, cei şapte preoţi cari purtau înaintea

Domnului cele şapte trîmbiţe de corn de berbece au pornit şi au sunat din trîmbiţe. Chivotul legămîntului Domnului mergea în urma lor.

9. Bărbaţii înarmaţi mergeau înaintea preoţilor, cari sunau din trîmbiţe, şi coada* oştirii mergea după chivot; în timpul mersului, preoţii sunau din trîmbiţe. *Num. 10. 25.

10. Iosua dăduse porunca aceasta poporului: „Voi să nu strigaţi, să nu vi se audă glasul, şi să nu vă iasă o vorbă din gură, pînă în ziua cînd vă voi spune: „Strigaţi!“ Atunci să strigaţi.“

11. Chivotul Domnului a înconjurat cetatea, şi i-a dat ocol odată; apoi au intrat în tabără, şi au rămas în tabără peste noapte.

12. Iosua s'a sculat cu noaptea'n cap, şi preoţii* au luat chivotul Domnului. *Deut. 31. 25.

13. Cei şapte preoţi, cari purtau cele şapte trîmbiţe de corn de berbece înaintea chivotului Domnului, au pornit şi au sunat din trîmbiţe. Bărbaţii înarmaţi mergeau înaintea lor, şi coada oştirii venea după chivotul Domnului; în timpul mersului, preoţii sunau din trîmbiţe.

14. Au înconjurat cetatea odată, a doua zi; apoi s'au întors în tabără. Au făcut acelaş lucru timp de şase zile.

15. In ziua a şaptea, s'au sculat în zorii zilei, şi au înconjurat în acelaş fel cetatea de şapte ori; aceasta a fost singura zi cînd au înconjurat cetatea de şapte ori.

16. A şaptea oară, pe cînd preoţii sunau din trîmbiţe, Iosua a zis poporului: „Strigaţi, căci Domnul v'a dat cetatea în mînă!

17. Cetatea să fie dată Domnului spre nimicire, ea şi tot ce se află în ea; dar să lăsaţi cu viaţă pe curva Rahav şi pe toţi cei ce vor fi cu ea în casă, pentrucă a ascuns* pe solii pe cari-i trimesesărăm noi. *Cap. 2. 4.

18. Feriţi-vă numai de ceeace va fi dat spre nimicire; căci dacă veţi lua ceva din ceeace va fi dat spre nimicire, veţi face ca tabăra lui Israel să fie dată spre nimicire şi o veţi** nenoroci. *Deut. 7. 26; 13. 17. Cap. 7. 1, 11, 12. **Cap. 7. 25. 1 Reg. 18. 17, 18. Iona 1. 12.

19. Tot argintul şi tot aurul, toate lucrurile de aramă şi de fer, să fie închinate Domnului, şi să intre în vistieria Domnului.“

20. Poporul a scos strigăte, şi preoţii au sunat din trîmbiţe. Cînd a auzit poporul sunetul trîmbiţei, a strigat tare, şi zidul* s'a prăbuşit; poporul s'a suit în cetate, fiecare drept înainte. Au pus mîna pe cetate, *Vers. 5. Evr. 11. 30.

21. şi au nimicit-o* cu desăvîrşire, trecînd prin ascuţişul săbiei tot ce era în cetate, bărbaţi şi femei, copii şi bătrîni, pînă la boi, oi şi măgari. *Deut. 7. 2.

22. Iosua a zis celor doi bărbaţi cari iscodiseră ţara: „Intraţi în casa curvei, şi scoateţi din ea pe femeia aceea şi pe toţi ai ei, cum* i-aţi jurat.“ *Cap. 2. 14. Evr. 11. 31.

23. Tinerii, iscoadele, au intrat şi au scos pe Rahav, pe tatăl* ei, pe mama ei, pe fraţii ei, şi pe toţi ai ei; au scos afară pe toţi cei din familia ei, şi i-au aşezat afară din tabăra lui Israel. *Cap. 2. 13.

24. Cetatea au ars-o împreună cu tot ce se afla în ea; numai argintul*, aurul, şi toate lucrurile de aramă şi de fier le-au pus în vistieria casei Domnului. *Vers. 19.

25. Iosua a lăsat cu viaţă pe curva Rahav, casa tatălui ei, şi pe toţi ai ei; ea a locuit* în mijlocul lui Israel pînă în ziua de azi, pentrucă ascunsese solii, pe cari-i trimesese Iosua să iscodească Ierihonul. *Mat. 1. 5.

Blestemul lui Iosua asupra Ierihonului.

26. Atunci a jurat Iosua, şi a zis: „Blestemat* să fie înaintea Domnului omul care se va scula să zidească din nou cetatea aceasta a Ierihonului! Cu preţul întîiului său născut îi va pune temeliile şi cu preţul celui mai tînăr fiu al lui îi va aşeza porţile!“ *1 Reg. 16. 34.

27. Domnul* a fost cu Iosua, şi i s'a dus vestea** în toată ţara. *Cap. 1. 5. **Cap. 9. 1, 3.

Nelegiuirea lui Acan.

7 1. Copiii lui Israel au păcătuit cu privire la lucrurile date spre nimicire. Acan*, fiul lui Carmi, fiul lui Zabdi, fiul lui Zerah, din seminţia lui Iuda, a luat din lucrurile date spre nimicire. Şi Domnul S'a aprins de mînie împotriva copiilor lui Israel. *Cap. 22. 20.

2. Iosua a trimes din Ierihon nişte bărbaţi la Ai, care este lîngă Bet-Aven, la răsărit de Betel. Şi le-a zis: „Suiţivă, şi iscodiţi ţara.“ Şi oamenii aceia s'au suit, şi au iscodit cetatea Ai.

3. S'au întors la Iosua, şi i-au spus:

„Degeaba mai faci să mai meargă tot poporul; două sau trei mii de oameni vor ajunge ca să baţi cetatea Ai; nu osteni tot poporul; căci oamenii aceia sînt puţini la număr.“

4. Aproape trei mii de oameni au pornit, dar au luat-o la* fugă dinaintea oamenilor din Ai. * Lev. 26. 17. Deut. 28. 25.

5. Oamenii din Ai le-au omorît aproape treizeci şi şase de oameni; i-au urmărit dela poartă pînă la Şebarim, şi i-au bătut la vale. Poporul a rămas încremenit şi cu inima moale* ca apa. * Cap. 2. 9, 11. Lev. 26. 36. Ps. 22. 14.

Mîhnirea şi rugăciunea lui Iosua.

6. Iosua şi-a sfîşiat* hainele, şi s'a aruncat cu faţa la pămînt pînă seara înaintea chivotului Domnului, el şi bătrînii lui Israel, şi şi-au** presărat capul cu ţărînă. * Fac. 37. 29, 34. ** 1 Sam. 4. 12. 2 Sam. 1. 2; 13. 19. Neem. 9. 1. Iov. 2. 12.

7. Iosua a zis: „Ah! Doamne Dumnezeule*, pentruce ai trecut pe poporul acesta Iordanul, ca să ne dai în mînile Amoriţilor şi să ne prăpădeşti? De am fi ştiut să rămînem de cealaltă parte a Iordanului! * Exod. 5. 22. 2 Reg. 3. 10.

8. Dar Doamne, ce voi zice, după ce Israel a dat dosul înaintea vrăjmaşilor lui?

9. Cananiţii şi toţi locuitorii ţării vor afla; ne vor înconjura, şi ne vor şterge* numele de pe pămînt. Şi ce vei face Tu** Numelui Tău celui mare?“ * Ps. 83. 4. ** Exod. 32. 12. Num. 14. 13.

Descoperirea şi pedepsirea lui Acan.

10. Domnul a zis lui Iosua: „Scoală-te! Pentruce stai culcat astfel pe faţa ta?

11. Israel* a păcătuit; au călcat legămîntul Meu pe care li l-am dat, au luat din lucrurile** date spre nimicire, le-au furat şi au mînţit †, şi le-au ascuns printre lucrurile lor. * Vers. 1. ** Cap. 6. 17, 18. † Fapt. 5. 1, 2.

12. De aceea* copiii lui Israel nu pot să ţină piept vrăjmaşilor lor: vor da dosul în faţa vrăjmaşilor lor, căci sînt daţi** spre nimicire; Eu nu voi mai fi cu voi, dacă nu nimiciţi ce este dat spre nimicire din mijlocul vostru. * Num. 14. 45. Judc. 2. 14. ** Deut. 7. 26. Cap. 6. 18.

13. Scoală-te, sfinţeşte* poporul. Spune-le: „Sfinţiţi-vă** pentru mîne. Căci aşa zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „In mijlocul tău este un lucru dat spre nimicire, Israele; nu vei putea să ţii piept vrăjmaşilor tăi, pînă nu veţi scoate lucrul dat spre nimicire din mijlocul vostru. * Exod. 19. 10. ** Cap. 3. 5.

14. Să vă apropiaţi mîne dimineaţă după seminţiile voastre; şi seminţia pe care o va arăta Domnul* prin sorţi se va apropia pe familii, şi familia pe care o va arăta Domnul prin sorţi se va apropia pe case, şi casa pe care o va arăta Domnul prin sorţi se va apropia pe bărbaţi. * Prov. 16. 33.

15. Cine* va fi arătat prin sorţi că a luat din ce era dat spre nimicire, va fi ars în foc, el şi tot ce este al lui, pentrucă a călcat** legămîntul Domnului şi a făcut o † mişelie în Israel.“ * 1 Sam. 14. 38, 39. ** Vers. 11. † Fac. 34. 7. Judc. 20. 6.

16. Iosua s'a sculat disdedimineaţă, şi a apropiat pe Israel, după seminţiile lui, şi a fost arătată prin sorţi seminţia lui Iuda.

17. A apropiat familiile lui Iuda, şi a fost arătată prin sorţi familia lui Zerah. A apropiat familia lui Zerah pe case, şi a fost arătată prin sorţi casa lui Zabdi.

18. A apropiat casa lui Zabdi pe bărbaţi, şi a fost arătat prin sorţi Acan*, fiul lui Carmi, fiul lui Zabdi, fiul lui Zerah, din seminţia lui Iuda. * 1 Sam. 14. 42.

19. Iosua a zis lui Acan: „Fiule*, dă slavă Domnului, Dumnezeului lui Israel, mărturiseşte** şi spune-mi † ce ai făcut, nu-mi ascunde nimic“. * 1 Sam. 6. 5. Ier. 13. 16. Ioan 9. 24. ** Num. 5. 6, 7. 2 Cron. 30. 22. Ps. 51. 3. Dan. 9. 4. † 1 Sam. 14. 43.

20. Acan a răspuns lui Iosua, şi a zis: „Este adevărat că am păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului lui Israel, şi iată ce am făcut.

21. Am văzut în pradă o manta frumoasă de Şinear, două sute de sicli de argint, şi o placă de aur în greutate de cincizeci de sicli; le-am poftit, şi le-am luat; iată, sînt ascunse în pămînt în mijlocul cortului meu, şi argintul este pus subt ele“.

22. Iosua a trimes nişte oameni, cari au alergat în cort; şi iată că lucrurile erau ascunse în cortul lui Acan, şi argintul era subt ele.

23. Le-au luat din mijlocul cortului, le-au adus lui Iosua şi tuturor copiilor lui Israel, şi le-au pus înaintea Domnului.

24. Iosua şi tot Israelul împreună cu el au luat pe Acan, fiul lui Zerah, argintul, mantaua, placa de aur, pe fiii şi fiicele lui Acan, boii lui, măga-

rii, oile, cortul lui şi tot ce era al lui; şi i-au suit în valea Acor*.

* Vers. 26. Cap. 15. 7.

25. Iosua a zis: „Pentruce ne-ai* nenorocit? Şi pe tine te va nenoroci Domnul azi". Şi tot Israelul** i-a ucis cu pietre. I-au ars în foc, i-au ucis cu pietre, * Cap. 6. 18. 1 Cron. 2. 7. ** Deut. 17. 5.

26. şi au ridicat* peste Acan un morman mare de pietre, care se vede pînă în ziua de azi. Şi Domnul** S'a întors din iuţimea mîniei Lui. Din pricina acestei întîmplări s'a dat pînă în ziua de azi locului aceluia numele de valea Acor† *(Turburare)*. * Cap. 8. 29. 2 Sam. 18. 17. Plin. 8. 53. ** Deut. 13. 17. 2 Sam. 21. 14. † Vers. 24. Gal. 5. 12. Isa. 65. 10. Osea 2. 15.

Luarea cetăţii Ai.

8 1. Domnul a zis lui Iosua: „Nu* te teme, şi nu te spăimînta! Ia cu tine pe toţi oamenii de război, scoală-te, suie-te împotriva cetăţii Ai. Iată** că îţi dau în mînile tale pe împăratul din Ai şi pe poporul lui, cetatea lui şi ţara lui. * Deut. 1. 21; 7. 18; 31. 8. Cap. 1. 9. ** Cap. 6. 2.

2. Să faci cetăţii Ai cum ai făcut* Ierihonului şi împăratului lui: să păstraţi pentru voi numai** prada de război şi vitele. Pune nişte oameni la pîndă înapoia cetăţii".

* Cap. 6. 21. ** Deut. 20. 14.

3. Iosua s'a sculat cu toţi oamenii de război ca să se suie împotriva cetăţii Ai. A ales treizeci de mii de bărbaţi viteji, pe cari i-a pornit noaptea,

4. şi le-a dat următoarea poruncă: „Ascultaţi! Să* vă puneţi la pîndă înapoia cetăţii; să nu vă depărtaţi mult de cetate, şi toţi să fiţi gata.

* Judc. 20. 29.

5. Iar eu şi tot poporul care este cu mine ne vom apropia de cetate. Şi cînd vor ieşi înaintea noastră, ca întîiaş dată, noi o s'o luăm la fugă* dinaintea lor. * Judc. 20. 32.

6. Ei ne vor urmări pînă cînd îi vom trage departe de cetate, căci vor zice: „Fug dinaintea noastră, ca întîiaş dată!" Şi vom fugi dinaintea lor.

7. Voi să ieşiţi atunci dela pîndă şi să puneţi mîna pe cetate, şi Domnul, Dumnezeul vostru, o va da în mînile voastre.

8. Dupăce veţi lua cetatea, să-i puneţi foc, să faceţi cum a zis Domnul: aceasta este porunca* pe care v'o dau".

* 2 Sam. 13. 28.

9. Iosua i-a pornit, şi s'au dus de s'au aşezat la pîndă între Betel şi Ai, la apus de Ai. Iar Iosua a petrecut noaptea aceea în mijlocul poporului.

10. Iosua s'a sculat dis de dimineaţă, a cercetat poporul, şi a pornit împotriva cetăţii Ai, în fruntea poporului, el şi bătrînii lui Israel.

11. Toţi* oamenii de război cari erau cu el s'au suit şi s'au apropiat de cetate; cînd au ajuns în faţa cetăţii, au tăbărît la miază noapte de Ai, de care erau despărţiţi prin vale. Vers. 5.

12. Iosua a luat aproape cinci mii de oameni, şi i-a pus la pîndă între Betel şi Ai, la apus de cetate.

13. Dupăce s'a aşezat toată tabăra la miază noapte de cetate, şi cei de pîndă la apus de cetate, Iosua a înaintat în noaptea aceea în mijlocul văii.

14. Cînd a văzut împăratul cetăţii Ai lucrul acesta, oamenii din Ai s'au sculat în grabă disdedimineaţă, şi au ieşit înaintea lui Israel, ca să-l bată. Impăratul s'a îndreptat, cu tot poporul lui, spre un loc hotărît, înspre cîmpie, şi nu ştia* că înapoia cetăţii o mînă de oameni stăteau la pîndă împotriva lui. * Judc. 20. 34. Ecl. 9. 12.

15. Iosua şi tot Israelul s'au prefăcut* că sînt bătuţi, şi au fugit pe drumul dinspre pustie. * Judc. 20. 36, etc.

16. Atunci tot poporul care era în cetate s'a strîns ca să-i urmărească. Au urmărit pe Iosua şi au fost traşi departe din cetate.

17. N'a rămas niciun om în Ai şi în Betel care să nu fi ieşit împotriva lui Israel. Au lăsat cetatea deschisă, şi au urmărit pe Israel.

18. Domnul a zis lui Iosua: „Intinde spre Ai sulita pe care o ai în mînă, căci am s'o dau în mîna ta!" Şi Iosua a întins spre cetate sulita pe care o avea în mînă.

19. Deîndată ce şi-a întins mîna, bărbaţii, cari stăteau la pîndă, au ieşit repede din locul unde erau; au pătruns în cetate, au luat-o, şi s'au grăbit de i-au pus foc.

20. Oamenii din Ai, uitîndu-se înapoi, au văzut fumul cetăţii suindu-se spre cer, şi n'au mai putut să scape în nici o parte. Poporul care fugea spre pustie s'a întors împotriva celor ce-l urmăreau;

21. căci Iosua şi tot Israelul, văzînd cetatea luată de cei ce stăteau la pîndă,

şi fumul cetăţii suindu-se în sus, s'au întors şi au bătut pe oamenii din Ai.
22. Ceilalţi deasemenea le-au ieşit înainte din cetate, şi oamenii din Ai au fost înconjuraţi de Israel din toate părţile. Israel i-a bătut, fără să lase unul cu viaţă *, nici vreun fugar;
* Deut. 7. 2.
23. pe împăratul din Ai, l-au prins viu, şi l-au adus la Iosua.
24. După ce a isprăvit Israel de ucis pe toţi locuitorii din Ai, în cîmp şi în pustie, unde îi urmăriseră ei, şi după ce toţi au fost trecuţi în totul prin ascuţişul săbiei, tot Israelul s'a întors la Ai şi a trecut cetatea prin ascuţişul săbiei.
25. In totul au fost douăspreze mii de inşi ucişi în ziua aceea, bărbaţi şi femei, toţi oameni din Ai.
26. Iosua nu şi-a tras mîna pe care o ţinea întinsă cu sulita, pînă ce toţi locuitorii au fost nimiciţi cu desăvîrşire.
27. Israel * a păstrat pentru sine doar vitele şi prada din cetatea aceasta, după porunca ** pe care o dăduse lui Iosua Domnul. * Num. 31. 22, 26. ** Vers. 2.
28. Iosua a ars cetatea Ai, şi a făcut * din ea pentru totdeauna un morman de dărîmături, care se vede pînă în ziua de azi. * Deut. 13. 16.
29. A spînzurat * de un lemn pe împăratul din Ai, şi l-a lăsat pe lemn pînă seara. La apusul ** soarelui, Iosua a poruncit să i se pogoare trupul de pe lemn; l-au aruncat la intrarea porţii cetăţii, şi au ridicat † pe el o mare grămadă de pietre, care este pînă în ziua de azi. * Cap. 10. 26. Ps. 107. 40; 110. 5. ** Deut. 21. 23. Cap. 10. 27. † Cap. 7. 26; 10. 27.

Altarul de pe muntele Ebal.

30. Atunci Iosua a zidit un altar Domnului, Dumnezeului lui Israel, pe muntele Ebal *, * Deut. 27. 4, 5.
31. cum poruncise copiilor lui Israel Moise, robul Domnului, şi cum este scris în cartea * legii lui Moise: era un altar de pietre necioplite, peste cari nu trecuse ferul. Pe altarul acesta au adus Domnului arderi de tot, şi jertfe ** de mulţămiri.
* Exod. 20. 25. Deut. 27. 5, 6. ** Exod. 20. 24.
32. Şi acolo Iosua a scris * pe pietre o copie a legii pe care o scrisese Moise înaintea copiilor lui Israel. * Deut. 27. 2, 8.
33. Tot Israelul, bătrînii, mai marii oastei şi judecătorii lui, stăteau de amîndouă părţile chivotului, înaintea preoţilor, din neamul Leviţilor, cari * duceau chivotul legămîntului Domnului; erau de faţă atît străinii ** cît şi copiii lui Israel, jumătate în dreptul muntelui Garizim, şi jumătate în dreptul muntelui Ebal, după † porunca pe care o dăduse mai înainte Moise, robul Domnului, ca să binecuvinteze pe poporul lui Israel.
* Deut. 31. 9, 25. ** Deut. 31. 12. † Deut. 11. 29; 27. 12.
34. Iosua a citit * apoi toate cuvintele legii, binecuvîntările ** şi blestemurile, după cum este scris în cartea legii.
* Deut. 31. 11. Neem. 8. 3. ** Deut. 28, 2, 15, 45; 29. 20, 21; 30. 19.
35. N'a rămas nimic din tot ce poruncise Moise, pe care să nu-l fi citit Iosua în faţa întregei adunări a lui Israel, în faţa femeilor *, copiilor şi străinilor ** cari mergeau în mijlocul lor. * Deut. 31. 12. ** Vers. 33.

Impăraţii ţării se unesc.

9 1. La auzul acestor lucruri, toţi împăraţii cari erau dincoace de Iordan, în munte şi în vale, şi pe toată coasta * mării celei mari, pînă lîngă Liban, Hetiţii **, Amoriţii, Cananiţii, Fereziţii, Heviţii şi Iebusiţii,
* Num. 34. 6. ** Exod. 3. 17; 23. 23.
2. s'au unit * împreună într'o înţelegere ca să lupte împotriva lui Iosua şi împotriva lui Israel. * Ps. 83. 3, 5.

Viclenia Gabaoniţilor.

3. Locuitorii * din Gabaon **, de partea lor, cînd au auzit ce făcuse Iosua Ierihonului şi cetăţii Ai,
* Cap. 10. 2. 2 Sam. 21. 1, 2. ** Cap. 6. 27.
4. au întrebuinţat un vicleşug, şi au pornit la drum cu merinde pentru călătorie. Au luat nişte saci vechi pe măgarii lor, şi nişte burdufuri vechi pentru vin, rupte şi cîrpite,
5. iar în picioare purtau încălţăminte veche şi cîrpită, şi erau îmbrăcaţi cu nişte haine vechi pe ei; iar toată pînea pe care o aveau pentru hrană era uscată şi mucegăise.
6. S'au dus la Iosua în * tabără la Ghilgal, şi i-au zis lui şi tuturor celor din Israel: „Noi venim dintr'o ţară depărtată, acum deci faceţi legămînt cu noi“. * Cap. 5. 10.
7. Bărbaţii lui Israel au răspuns Heviţilor * acestora: „Poate că voi locuiţi în mijlocul nostru, cum să ** facem noi legămînt cu voi?“
* Cap. 11. 19. ** Exod. 23. 32. Deut. 7. 2; 20. 16. Judc. 2. 2.

8. Ei au zis lui Iosua: „Noi* sîntem robii tăi.“ Şi Iosua le-a zis: „Cine sînteţi voi, şi de unde veniţi?“
*Deut. 20. 11. 2 Reg. 10. 5.

9. Ei i-au răspuns: „Robii tăi vin dintr'o ţară foarte* depărtată, pentru faima Domnului, Dumnezeului tău; căci am auzit** vorbindu-se de El, de tot ce a făcut în Egipt,
*Deut. 20. 15. **Exod. 15. 14. Ios. 2. 10.

10. şi de ce a* făcut celor doi împăraţi ai Amoriţilor dincolo de Iordan, lui Sihon, împăratul Hesbonului, şi lui Og, împăratul Basanului, care era la Aştarot. *Num. 21. 24, 33.

11. Şi bătrînii noştri şi toţi locuitorii din ţara noastră ne-au zis: „Luaţi cu voi merinde pentru călătorie, duceţi-vă înaintea lor, şi spuneţi-le: „Noi sîntem robii voştri; acum deci faceţi legămînt cu noi.

12. Iată pîinea noastră: era caldă cînd am luat-o ca merinde de acasă, în ziua cînd am plecat să venim la voi, şi acum s'a uscat şi s'a mucegăit.

13. Burdufurile acestea de vin, cînd le-am umplut, erau noi de tot, şi iată-le s'au rupt; hainele şi încălţămintea noastră s'au învechit de lungimea prea mare a drumului“.

14. Bărbaţii lui Israel au luat din merindele lor, şi n'au* întrebat pe Domnul. *Num. 27. 21. Isa. 30. 1, 2. Judc. 1. 1. 1 Sam. 22. 10; 23. 10, 11; 30. 8. 2 Sam. 2. 1; 5. 19.

15. Iosua a făcut pace* cu ei, şi a încheiat un legămînt prin care trebuia să-i lase cu viaţă, şi căpeteniile adunării le-au jurat lucrul acesta.
*Cap. 11. 19. 2 Sam. 21. 2.

16. La trei zile după încheierea acestui legămînt, copiii lui Israel au aflat că erau vecini cu ei, şi că locuiau în mijlocul lor.

17. Căci copiii lui Israel au plecat, şi a treia zi au ajuns la cetăţile lor; cetăţile lor erau* Gabaon, Chefira, Beerot şi Chiriat-Iearim.
*Cap. 18. 25, 26, 28. Ezra 2. 25.

18. Dar nu i-au bătut, pentrucă* fruntaşii adunării le juraseră pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, că-i vor lăsa cu viaţă.

Şi toată adunarea a cîrtit împotriva căpeteniilor. *Ps. 15. 4. Ecl. 5. 2.

19. Toate căpeteniile au zis întregei adunări: „Le-am jurat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, şi acum nu putem să ne atingem de ei.

20. Iată ce le vom face: îi vom lăsa cu viaţă, ca să n'aducem peste* noi mînia Domnului, din pricina jurămîntului pe care li l-am făcut“. *2 Sam. 21. 1, 2, 6. Ezec. 17. 13, 15, 18, 19. Zah. 5. 3, 4. Mal. 3. 5.

21. „Să trăiască“, le-au zis căpeteniile. Dar au fost întrebuinţaţi la tăiat lemne* şi la scos apă pentru toată adunarea, cum** le spuseseră căpeteniile. *Deut. 29. 11. **Vers. 15.

22. Iosua i-a chemat, şi le-a vorbit astfel: „Pentruce ne-aţi înşelat zicînd: „Sîntem* foarte departe de voi“, cînd voi** locuiţi în mijlocul nostru?
*Vers. 6, 9. **Vers. 16.

23. Acum sînteţi blestemaţi*, şi nu veţi înceta să fiţi în robie, să tăiaţi** lemne şi să scoateţi apă pentru casa Dumnezeului meu“. *Fac. 9. 25. **Vers. 21, 27.

24. Ei au răspuns lui Iosua, şi au zis: „Robii tăi au auzit de poruncile* date de Domnul, Dumnezeul tău, robului Său Moise, ca să vă dea în mînă toată ţara şi să nimicească dinaintea voastră pe toţi locuitorii ei; şi venirea voastră a băgat mare frică** în noi cu privire la viaţa noastră: iată de ce am lucrat aşa.
*Exod. 23. 32. Deut. 7. 1, 2. **Exod. 15. 14.

25. Şi acum iată-ne în mînile* tale; fă cu noi ce vei crede că este bine şi drept să faci“. *Fac. 16. 6.

26. Iosua le-a făcut aşa cum hotărîse; i-a izbăvit din mîna copiilor lui Israel, cari nu i-au omorît;

27. dar din ziua aceea i-a pus să taie lemne* şi să scoată apă pentru adunare, şi pentru altarul Domnului în locul pe care l-ar alege Domnul: ceeace fac pănă în ziua** de azi.
*Vers. 21, 23. **Deut. 12. 5.

Marea luptă dela Gabaon.

10 1. Adoni-Ţedec, împăratul Ierusalimului, a aflat că Iosua* pusese mîna pe Ai şi o nimicise cu desăvîrşire, că făcuse cetăţii Ai** şi împăratului ei cum făcuse Ierihonului şi împăratului lui, şi că locuitorii† Gabaonului făcuseră pace cu Israel şi erau în mijlocul lor. *Cap. 6. 21. **Cap. 8. 22, 26, 28. †Cap. 9. 15.

2. Atunci i-a fost foarte mare* frică; fiindcă Gabaon era o cetate mare ca una din cetăţile împărăteşti, mai mare chiar decît Ai, şi toţi bărbaţii ei erau viteji. *Exod. 15. 14, 15, 16. Deut. 11. 25.

3. Adoni-Ţedec, împăratul Ierusalimului, a trimes să spună lui Hoham, împăratul Hebronului, lui Piream, împăratul Iarmutului, lui Iafia, împăra-

tul Lachisului, şi lui Debir, împăratul Eglonului:
4. „Suiţi-vă la mine, şi ajutaţi-mă, ca să batem Gabaonul, căci a făcut pace* cu Iosua şi cu copiii lui Israel“.
* Vers. 1. Cap. 9. 15.
5. Cei cinci împăraţi ai Amoriţilor: împăratul Ierusalimului, împăratul Hebronului, împăratul Iarmutului, împăratul Lachisului, şi împăratul Eglonului, s'au adunat* astfel şi s'au suit împreună cu toate oştile lor; au venit şi au tăbărît lîngă Gabaon, şi au început să lupte împotriva lui. * Cap. 9. 2.
6. Oamenii din Gabaon au trimes să spună lui Iosua, în tabăra* din Ghilgal: „Nu părăsi pe robii tăi, suie-te la noi în grabă, izbăveşte-ne, dă-ne ajutor; căci toţi împăraţii Amoriţilor, cari locuiesc pe munte, s'au strîns împotriva noastră“. * Cap. 5. 10; 9. 6.
7. Iosua s'a suit din Ghilgal, el şi toţi oamenii de război* cu el, şi toţi cei viteji. * Cap. 8. 1.
8. Domnul a zis lui Iosua: „Nu te teme* de ei, căci îi dau în mînile tale, şi niciunul** din ei nu va putea să stea împotriva ta“. * Cap. 11. 6. Judc. 4. 14. ** Cap. 1. 5.
9. Iosua a venit fără veste peste ei, după ce a mers toată noaptea dela Ghilgal.
10. Domnul i-a pus* în învălmăşeală dinaintea lui Israel; şi Israel le-a pricinuit o mare înfrîngere la Gabaon, i-a urmărit pe drumul care suie la Bet-Horon,** şi i-a bătut pînă la Azeca† şi pînă la Macheda. * Judc. 4. 15. 1 Sam. 7. 10, 12. Ps. 18. 14. Isa. 28. 21. ** Cap. 16. 3, 5. † Cap. 15. 35.
11. Pe cînd fugeau ei dinaintea lui Israel, şi se pogorau din Bet-Horon, Domnul* a făcut să cadă din cer peste ei nişte pietre mari pînă la Azeca, şi au perit; cei ce au murit de pietrele grindinei au fost mai mulţi decît cei ucişi cu sabia de copiii lui Israel.
* Ps. 18. 13, 14; 77. 17. Isa. 30. 30. Apoc. 16. 21.

Soarele şi luna se opresc.

12. Atunci Iosua a vorbit Domnului, în ziua cînd a dat Domnul pe Amoriţi în mînile copiilor lui Israel, şi a zis în faţa lui Israel:
„Opreşte-te, soare*, asupra Gabaonului,
Şi tu, lună, asupra văii** Aialonului!“ * Isa. 28. 21. Hab. 3. 11. ** Judc. 12. 12.
13. Şi soarele s'a oprit, şi luna şi-a întrerupt mersul,
Pînă ce poporul şi-a răzbunat pe vrăjmaşii lui.
Lucrul acesta nu* este scris oare în Cartea Dreptului?
Soarele s'a oprit în mijlocul cerului, şi nu s'a grăbit să apună, aproape o zi întreagă. * 2 Sam. 1. 18.
14. N'a mai* fost nici o zi ca aceea, nici înainte nici după aceea, cînd Domnul să fi ascultat glasul unui om; căci Domnul** lupta pentru Israel.
* Isa. 38. 8. ** Deut. 1. 30. Vers. 42. Cap. 23. 3.
15. Şi Iosua* şi tot Israelul împreună cu el, s'a întors în tabără la Ghigal.
* Vers. 43.

Uciderea celor cinci împăraţi.

16. Cei cinci împăraţi au fugit, şi s'au ascuns într'o peşteră la Macheda.
17. S'a spus lucrul acesta lui Iosua, zicînd: „Cei cinci împăraţi se află ascunşi într'o peşteră la Macheda“.
18. Iosua a zis: „Prăvăliţi nişte petre mari la intrarea peşterii, şi puneţi nişte oameni să-i păzească.
19. Şi voi nu vă opriţi, ci urmăriţi pe vrăjmaşii voştri, şi bateţi-i pe dinapoi; nu-i lăsaţi să intre în cetăţile lor, căci Domnul, Dumnezeul vostru, i-a dat în mînile voastre.“
20. După ce Iosua şi copiii lui Israel le-au pricinuit o foarte mare înfrîngere, şi i-au bătut cu desăvîrşire, ceice au putut scăpa au intrat în cetăţile întărite,
21. şi tot poporul s'a întors liniştit în tabără la Iosua în Macheda, fără ca cineva să fi crîcnit* cu limba lui împotriva copiilor lui Israel. * Exod. 11. 7.
22. Iosua a zis atunci: „Deschideţi intrarea peşterii, scoateţi afară din ea pe cei cinci împăraţi, şi aduceţi-i la mine.“
23. Ei au făcut aşa, şi au adus la el pe cei cinci împăraţi, pe cari-i scoseseră din peşteră: pe împăratul Ierusalimului, pe împăratul Hebronului, pe împăratul Iarmutului, pe împăratul Lachisului, şi pe împăratul Eglonului.
24. După ce au adus pe aceşti împăraţi înaintea lui Iosua, Iosua a chemat pe toţi bărbaţii lui Israel, şi a zis căpeteniilor oamenilor de război, cari merseseră cu el: „Apropiaţi-vă şi puneţi-vă picioarele* pe grumajii împăraţilor acestora.“ Ei s'au apropiat, şi au pus picioarele pe grumajii lor.
* Ps. 107. 40; 110. 5; 149. 8, 9. Isa. 26. 5, 6. Mal. 4. 3.
25. Iosua le-a zis: „Nu vă temeţi* şi nu vă spăimîntaţi, ci întăriţi-vă şi îmbărbătaţi-vă, căci aşa** va face Dom-

nul tuturor vrăjmaşilor voştri împotriva cărora vă veţi lupta".
* Deut. 31. 6, 8. Cap. 1. 9. ** Deut. 3. 21; 7. 19.

26. După aceea, Iosua i-a lovit, şi i-a omorît; i-a spînzurat de cinci copaci, şi au rămas spînzuraţi* de copaci pînă seara. * Cap. 8. 29.

27. Pela apusul soarelui, Iosua a poruncit să-i pogoare* din copaci, i-au aruncat în peştera în care se ascunseseră, şi au pus la intrarea peşterii nişte pietre mari, cari au rămas acolo pînă în ziua de azi. * Deut. 21. 23. Cap. 8. 29.

Alte izbînzi ale lui Iosua.

28. Iosua a luat Macheda chiar în ziua aceea, şi a trecut-o prin ascuţişul săbiei; a nimicit cu desăvîrşire pe împărat, cetatea şi pe toţi cei ce se aflau în ea; n'a lăsat să scape niciunul, şi împăratului din Macheda i-a făcut cum* făcuse împăratului Ierihonului.
* Cap. 6. 21.

29. Iosua, şi tot Israelul împreună cu el, a trecut din Macheda la Libna, şi a dat luptă împotriva Libnei.

30. Domnul a dat-o şi pe ea, împreună cu împăratul ei, în mînile lui Israel, şi a trecut-o prin ascuţişul săbiei, pe ea şi pe toţi ceice se găseau în ea; n'a lăsat să scape niciunul, şi a făcut împăratului ei cum făcuse împăratului Ierihonului.

31. Iosua, şi tot Israelul împreună cu el, a trecut din Libna în Lachis, a tăbărît înaintea ei, şi a început lupta împotriva ei.

32. Domnul a dat cetatea Lachis în mînile lui Israel, care a luat-o a doua zi, şi a trecut-o prin ascuţişul săbiei, pe ea şi pe toţi cei ce se aflau în ea, cum făcuse cu Libna.

33. Atunci Horam, împăratul Ghezerului, s'a suit ca să dea ajutor Lachisului. Iosua l-a bătut, pe el şi pe poporul lui, fără să lase pe cineva să scape.

34. Iosua, şi tot Israelul împreună cu el, a trecut din Lachis la Eglon; au tăbărît înaintea ei, şi au început lupta.

35. Au luat-o în aceeaş zi, şi au trecut-o prin ascuţişul săbiei, pe ea şi pe toţi ceice se aflau în ea; Iosua a nimicit-o cu desăvîrşire chiar în ziua aceea, cum făcuse cu Lachis.

36. Iosua, şi tot Israelul împreună cu el, s'a suit din Eglon la Hebron*, şi au început lupta împotriva lui.
* Cap. 14. 13; 15. 13. Judc. 1. 10.

37. L-au luat, şi l-au trecut prin ascuţişul săbiei, pe el, pe împăratul lui, toate cetăţile cari ţineau de el, şi pe toţi ceice se aflau în el; Iosua n'a lăsat pe niciunul să scape, cum făcuse cu Eglonul, şi l-a nimicit cu desăvîrşire împreună cu toţi ceice se aflau în el.

38. Iosua, şi tot Israelul împreună cu el, s'a îndreptat împotriva Debirului*, şi a început lupta împotriva lui.
* Cap. 15. 15. Judc. 1. 11.

39. L-a luat, pe el, pe împăratul lui, şi toate cetăţile cari ţineau de el; le-au trecut prin ascuţişul săbiei, şi au nimicit cu desavîrşire pe toţi cei ce se aflau în ele, fără să lase să scape vreunul; Iosua a făcut Debirului şi împăratului lui cum făcuse Hebronului şi cum făcuse Libnei şi împăratului ei.

40. Iosua a bătut astfel toată ţara, muntele, partea de miazăzi, cîmpia şi costişele, şi a bătut pe toţi împăraţii; n'a lăsat să scape nimeni, şi a nimicit cu desăvîrşire tot ce avea suflare, cum poruncise* Domnul, Dumnezeul lui Israel. * Deut. 20. 16, 17.

41. Iosua i-a bătut dela Cades—Barnea pînă la Gaza*, a bătut toată** ţara Gosen pînă la Gabaon.
* Fac. 10. 19. ** Cap. 11. 16.

42. Iosua a luat în acelaş timp pe toţi împăraţii aceia şi ţara lor, căci Domnul*, Dumnezeul lui Israel, lupta pentru Israel. * Vers. 14.

43. Şi Iosua, şi tot Israelul împreună cu el, s'a întors în tabără la Ghilgal.

Mare bătălie la apele Merom.

11 1. Iabin, împăratul Haţorului, auzind de aceste lucruri, a trimes* soli la Iobab, împăratul Madonului, la împăratul Şimronului,** la împăratul Acşafului, * Cap. 10. 3. ** Cap. 19. 15.

2. la împăraţii cari erau la miază noapte de munte, în cîmpia dela miazăzi de Chineret*, în vale, şi pe înălţimile Dorului** la apus,
* Num. 34. 11. ** Cap. 17. 11. Judc. 1. 27. 1 Reg. 4. 11.

3. Cananiţilor dela răsărit şi dela apus, Amoriţilor, Hetiţilor, Fereziţilor, Iebusiţilor în munte, şi Heviţilor* la poalele Hermonului** în ţara † Miţpa. * Judc. 3. 3. ** Cap. 13. 11. † Fac. 31. 49.

4. Au ieşit, ei şi toate oştirile lor împreună cu ei, alcătuind un popor fără număr, ca nisipul* care este pe marginea mării, şi avînd cai şi care în foarte mare număr.
* Fac. 22. 17; 32. 12. Judc. 7. 12. 1 Sam. 13. 5.

5. Toţi împăraţii aceştia au hotărît un loc de întîlnire, şi au venit de au tăbărît împreună la apele Merom, ca să lupte împotriva lui Israel.

6. Domnul a zis lui Iosua: „Nu te* teme de ei, căci mîine, pe vremea aceasta, îi voi da bătuţi pe toţi înaintea lui Israel. Cailor** să le tai vinele picioarelor, iar carăle lor să le arzi în foc".
* Cap. 10. 8. ** 2 Sam. 8. 4.

7. Iosua, cu toţi oamenii lui de război, au venit pe neaşteptate peste ei la apele Merom, şi s'au năpustit în mijlocul lor.

8. Domnul i-a dat în mînile lui Israel; ei i-au bătut şi i-au urmărit pînă la Sidonul cel mare, pînă la Misrefot—Maim*, şi pînă în valea Mitpa la răsărit; i-au bătut, fără să lase să scape vreunul. * Cap. 13. 6.

9. Iosua le-a făcut cum* îi spusese Domnul: cailor le-a tăiat vinele picioarelor, iar carăle lor le-a ars în foc.
* Vers. 6.

Cuceriri făcute la miază noapte şi în cealaltă parte a ţării.

10. La întoarcere, şi în acelaş timp, Iosua a luat Haţorul, şi a trecut prin sabie pe împăratul lui. Haţorul era mai înainte capitala tuturor acestor împărăţii.

11. Au trecut prin ascuţişul săbiei şi au nimicit cu desăvîrşire pe toţi ceice se găseau în el: n'a rămas nimic din ce avea suflare de viaţă, şi au pus foc Haţorului.

12. Iosua a luat deasemenea toate cetăţile împăraţilor acelora, şi pe toţi împăraţii lor i-a trecut prin ascuţişul săbiei, şi i-a nimicit cu desăvîşire, cum* poruncise Moise, robul Domnului. * Num. 33. 52. Deut. 7. 2; 20. 16, 17.

13. Dar Israel n'a ars niciuna din cetăţile aşezate pe dealuri, afară numai de Haţor, care a fost ars de Iosua.

14. Copiii lui Israel au păstrat pentru ei toată prada cetăţilor acelora şi vitele; dar au trecut prin ascuţişul săbiei pe toţi oamenii, pînă i-au nimicit, fără să lase ceva din ce are suflare de viaţă.

15. Iosua* a împlinit poruncile date de Domnul robului Său** Moise, şi de Moise lui† Iosua; n'a lăsat nimic neîmplinit din tot ce poruncise lui Moise Domnul.
* Exod. 34. 11, 12. ** Deut. 7. 2. † Cap. 1. 7.

16. Astfel Iosua a luat toată ţara aceasta, muntele*, toată partea de miazăzi, toată** ţara Gosen, valea, cîmpia, muntele lui Israel şi văile lui,
* Cap. 12. 8. ** Cap. 10. 41.

17. dela muntele cel* pleşuv care se înalţă spre Seir pînă la Baal-Gad, în valea Libanului, la poalele muntelui Hermon. A luat pe toţi împăraţii** lor, i-a bătut şi i-a omorît.
* Cap. 12. 7. ** Deut. 7. 24. Cap. 12. 7.

18. Războiul, pe care l-a purtat Iosua împotriva tuturor acestor împăraţi, a ţinut multă vreme.

19. N'a rămas nicio cetate, care să fi făcut pace cu copiii lui Israel, afară de Heviţi*, cari locuiau în Gabaon; pe toate le-au luat prin luptă. * Cap. 9. 3, 7.

20. Căci Domnul* a îngăduit ca popoarele acelea să-şi împetrească inima şi să lupte împotriva lui Israel, pentru ca Israel să le nimicească cu desăvîrşire, fără să aibă milă de ele, şi să le nimicească, după cum** poruncise lui Moise Domnul. * Deut. 2. 30. Judc. 14. 4. 1 Sam. 2. 25. 1 Reg. 12. 15. Rom. 9. 18. ** Deut. 20. 16, 17.

21. In acelaş timp, Iosua a pornit, şi a nimicit pe Anachimi* din muntele Hebronului, din Debir, din Anab, din tot muntele lui Iuda şi din tot muntele lui Israel; Iosua i-a nimicit cu desăvîrşire, împreună cu cetăţile lor.
* Num. 13. 22, 33. Deut. 1. 28. Cap. 15. 13, 14.

22. N'au rămas deloc Anachimi în ţara copiilor lui Israel; n'au rămas decît la Gaza, la Gat* şi la** Asdod.
* 1 Sam. 17. 4. ** Cap. 15. 46.

23. Iosua a pus stăpînire deci pe toată ţara, potrivit* cu tot ce spusese lui Moise Domnul. Şi Iosua a dat-o de moştenire lui Israel, fiecăruia i-a dat partea lui**, după seminţiile lor. Apoi ţara† s'a odihnit de război. * Num. 34. 2, etc. ** Num. 26. 53. Cap. 14; 15; 16; 17; 18; 19. † Cap. 14. 15; 21. 44; 22. 4; 23. 1.

Impăraţii biruiţi.

12 1. Iată împăraţii pe cari i-au bătut copiii lui Israel, şi a căror ţară au luat-o în stăpînire de cealaltă parte a Iordanului, spre răsăritul soarelui, dela pîrîul Arnon* pînă la** muntele Hermonului, cu toată cîmpia de la răsărit: * Num. 21. 24. ** Deut. 3. 8, 9.

2. Pe Sihon*, împăratul Amoriţilor, care locuia la Hesbon. Stăpînirea lui se întindea dela Aroer, care este pe malul pîrîului Arnon, şi, dela mijlocul pîrîului, peste jumătate din Galaad, pînă la pîrîul Iaboc, hotarul copiilor lui Amon; * Num. 21. 24. Deut. 2. 33, 36; 3. 6, 16.

3. dela * cîmpie pînă la marea Chineret la răsărit, şi pînă la marea cîmpiei, care este marea Sărată, la răsărit, spre ** Bet-Ieşimot; şi dela miazăzi, subt poalele † muntelui Pisga.
* Deut. 3. 17. ** Cap. 13. 20. † Deut. 3. 17; 4. 49.

4. Pe Og *, împăratul Basanului, singura rămăşiţă ** a Refaimiţilor, cari locuiau † la Aştarot şi la Edrei. * Num. 21. 35. Deut. 3. 4, 10. ** Deut. 3. 11. Cap. 13. 12. † Deut. 1. 4.

5. Stăpînirea lui se întindea peste muntele * Hermonului, peste Salca **, peste tot Basanul, pînă † la hotarul Gheşuriţilor şi Maacatiţilor, şi peste jumătate din Galaad, hotarul lui Sihon, împăratul Hesbonului.
* Deut. 3. 8. ** Deut. 3. 10. Cap. 13. 11. † Deut. 3. 14.

6. Moise *, robul Domnului, şi copiii lui Israel, i-au bătut; şi Moise **, robul Domnului, le-a dat ţara lor în stăpînirea Rubeniţilor, Gadiţilor, şi la jumătate din seminţia lui Manase.
* Num. 21. 24, 33. ** Num. 32. 29, 33. Deut. 3. 11, 12. Cap. 13. 8.

Impăraţii biruiţi dincoace de Iordan.

7. Iată împăraţii pe cari * i-au bătut Iosua şi copiii lui Israel dincoace de Iordan, la apus, dela Baal-Gad în valea Libanului pînă la muntele cel pleşuv, care se înalţă spre Seir **. Iosua a † dat ţara lor în stăpînire seminţiilor lui Israel, fiecăreia i-a dat partea ei,
* Cap. 11. 17. ** Fac. 14. 6; 32. 3. Deut. 2. 1, 4. † Cap. 11. 23.

8. în munte *, în vale, în cîmpie, pe costişe, în pustie, şi în partea de miazăzi ţara Hetiţilor **, Amoriţilor, Cananiţilor, Fereziţilor, Heviţilor şi Iebusiţilor.
* Cap. 10. 40; 11. 16. ** Exod. 3. 8; 23. 23. Cap. 9. 1.

9. Impăratul * Ierihonului, unul; împăratul ** din Ai, lîngă Betel, unul;
* Cap. 6. 2. ** Cap. 8. 29.

10. împăratul * Ierusalimului, unul; împăratul Hebronului, unul; * Cap. 10. 23.

11. împăratul Iarmutului, unul; împăratul din Lachis, unul;

12. împăratul Eglonului, unul; împăratul Ghezerului *, unul; * Cap. 10. 33.

13. împăratul Debirului * unul; împăratul Ghederului, unul; * Cap. 10. 38.

14. împăratul din Horma, unul; împăratul Aradului, unul;

15. împăratul Libnei *, unul; împăratul Adulamului, unul; * Cap. 10. 29.

16. împăratul din Macheda *, unul; împăratul Betelului **, unul;
* Cap. 10. 28. ** Cap. 8. 17. Judc. 1. 22.

17. împăratul Tapuahului, unul; împăratul Heferului *, unul; * 1 Reg. 4. 10.

18. împăratul Afecului, unul; împăratul Laşaronului, unul;

19. împăratul Madonului, unul; împăratul Haţorului *, unul; * Cap. 11. 10.

20. împăratul Şimron-Meronului *, unul; împăratul Acşafului, unul;
* Cap. 11. 1; 19. 15.

21. împăratul Taanacului, unul; împăratul din Meghido, unul;

22. împăratul din Chedeş *, unul; împăratul Iocneamului, la Carmel, unul;
* Cap. 19. 37.

23. împăratul Dorului, pe înălţimile Dorului *, unul; împăratul Goimului **, lîngă Ghilgal, unul;
* Cap. 11. 2. ** Fac. 14. 1, 2. Isa. 9. 1.

24. împăratul din Tirţa, unul. Peste tot treizeci şi unu de împăraţi.

IMPĂRŢIREA ŢĂRII CANAANULUI

(Capitolele 13—24. Mica 4. 4.)

Ţara care mai rămîne de cucerit.

13 1. Iosua era * bătrîn, înaintat în vîrstă. Domnul i-a zis atunci: „Tu ai îmbătrînit, ai înaintat în vîrstă, şi ţara care-ţi mai rămîne de supus este foarte mare. * Cap. 14. 10; 23. 1.

2. Iată * ţara care mai rămîne: toate ** ţinuturile Filistenilor şi tot ţinutul Gheşuriţilor †,
* Judc. 3. 1. ** Ioel 3. 4. † Vers. 13. 2 Sam. 3. 3; 13. 37, 38.

3. dela Şihor *, care curge înaintea Egiptului, pînă la hotarul Ecronului la miazănoapte, ţinut care trebuie socotit drept cananit, şi care este stăpînit de cei cinci ** domnitori ai Filistenilor: cel din Gaza, cel din Asdod, cel din Ascalon, cel din Gat şi cel din Ecron, şi de † Aviţi; * Ier. 2. 18. ** Judc. 3. 3. 1 Sam. 6. 4, 16. Ţef. 2. 5. † Deut. 2. 23.

4. începînd dela miazăzi, toată ţara Cananiţilor, şi Meara, care este a Sidoniţilor, pînă la Afec *, pînă la hotarul Amoriţilor **; * Cap. 19. 30. ** Judc. 1. 34

5. ţara Ghibliţilor * şi tot Libanul spre răsăritul soarelui, dela ** Baal-Gad, la poalele muntelui Hermon, pînă la intrarea Hamatului;
* 1 Reg. 5. 18. Ps. 83. 7. Ezec. 27. 9. ** Cap. 12. 7.

6. toţi locuitorii de pe munte, dela Liban pînă la Misrefot-Maim *, toţi Sidoniţii. Eu îi voi izgoni ** dinaintea copiilor lui Israel. Dă numai ţara aceasta de moştenire prin sorţi lui Israel, cum ţi-am poruncit;
* Cap. 11. 8. ** Cap. 23. 13. Judc. 2. 21, 23

7. şi împarte* acum ţara aceasta ca moştenire între cele nouă seminţii şi între jumătate din seminţia lui Manase".
*Cap. 14. 1, 2.

Împărţirea ţării dela răsăritul Iordanului.

8. Rubeniţii şi Gadiţii, cu cealaltă jumătate din seminţia lui Manase, şi-au primit moştenirea, pe care le-a* dat-o Moise de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit, cum le-a dat-o Moise, robul Domnului:
*Num. 32. 33. Deut. 3. 12, 13. Cap. 22. 4.

9. dela Aroer, care este pe malurile pîrîului Arnon, şi dela cetatea care este în mijlocul văii, toată cîmpia Medeba*, pînă la Dibon;
*Vers. 16. Num. 21. 30.

10. toate* cetăţile lui Sihon, împăratul Amoriţilor, care domnea la Hesbon, pînă la hotarul copiilor lui Amon;
*Num. 21. 24, 25.

11. Galaadul*, ţinutul Gheşuriţilor şi al Maacatiţilor, tot muntele Hermonului, şi tot Basanul, pînă la Salca;
*Cap. 12. 5.

12. toată împărăţia lui Og în Basan, care domnea în Aştarot şi în Edrei, şi care era singura rămăşiţă a* Refaimiţilor. Moise a bătut pe aceşti** împăraţi, şi i-a izgonit.
*Deut. 3. 11. Cap. 12. 4. **Num. 21. 24, 35.

13. Dar copiii lui Israel n'au izgonit* pe Gheşuriţi şi pe Maacatiţi, cari au locuit în mijlocul lui Israel pînă în ziua de azi.
*Vers. 11.

14. Seminţia lui Levi* a fost singura căreia Moise nu i-a dat parte de moştenire; jertfele mistuite de foc înaintea Domnului, Dumnezeului lui Israel, aceasta a fost moştenirea lui, cum** îi spusese El.
*Num. 18. 20, 23, 24. Cap. 14. 3, 4. **Vers. 33.

15. Moise dăduse seminţiei fiilor lui Ruben o parte de moştenire, după familiile lor.

16. Ei au avut ca ţinut al lor: dela Aroer*, care este pe malurile pîrîului Arnon, şi cetatea** care este în mijlocul văii, toată cîmpia† de lîngă Medeba,
*Cap. 12. 2. **Num. 21. 28. †Num. 21. 30. Vers. 9.

17. Hesbonul, şi toate cetăţile lui din cîmpie, Dibonul, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon,

18. Iahaţ*, Chedemot, Mefaat,
*Num. 21. 33.

19. Chiriataim*, Sibma**, Ţeret-Haşahar, pe muntele văii,
*Num. 32. 37. **Num. 32. 38.

20. Bet-Peor, poalele muntelui* Pisga, Bet-Ieşimot,
*Deut. 3. 17. Cap. 12. 3.

21. toate* cetăţile cîmpiei, şi toată împărăţia lui Sihon, împăratul Amoriţilor, care domnea la Hesbon: Moise îl bătuse**, pe el şi pe domnitorii† Madianului, pe Evi, Rechem, Ţur, Hur şi Reba, domnitori cari se trăgeau din Sihon, şi cari locuiau în ţară.
*Deut. 3. 10. **Num. 21. 24. †Num. 31. 8.

22. Intre cei pe cari i-au ucis copiii lui Israel, nimiciseră cu sabia şi pe ghicitorul Balaam*, fiul lui Beor.
*Num. 22. 5; 31. 8.

23. Hotarul ţinutului fiilor lui Ruben era Iordanul. Aceasta este moştenirea fiilor lui Ruben, după familiile lor: cetăţile şi satele lor.

24. Moise dăduse seminţiei lui Gad, fiilor lui Gad, o parte de moştenire, după familiile lor.

25. Ţinutul lor* a fost Iaezerul, toate cetăţile Galaadului, jumătate din** ţara copiilor lui Amon pînă la Aroer, faţă în faţă cu Raba†,
*Num. 32. 35.
**Num. 21. 26, 28, 29. Deut. 2. 19. Judc. 11. 13, 15, etc.
†2 Sam. 11. 1; 12. 26.

26. dela Hesbon pînă la Ramat-Miţpe şi Betonim, dela Mahanaim pînă la hotarul Debirului,

27. şi, în vale, Bet-Haram*, Bet-Nimra, Sucot** şi Ţafon, rămăşiţă din împărăţia lui Sihon, împăratul Hesbonului, avînd ca hotar Iordanul pînă la marginea mării Chineret†, de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit.
*Num. 32. 36. **Fac. 33. 17. 1 Reg. 7. 46. †Num. 34. 11.

28. Aceasta este moştenirea fiilor lui Gad, după familiile lor: cetăţile şi satele lor.

29. Moise dăduse la jumătate din seminţia lui Manase, fiilor lui Manase, o parte de moştenire după familiile lor.

30. Ţinutul lor a fost: dela Mahanaim, tot Basanul, toată împărăţia lui Og, împăratul Basanului, şi toate tîrguşoarele* lui Iair în Basan, şasezeci de cetăţi.
*Num. 32. 41. 1 Cron. 2. 23.

31. Jumătate din Galaad, Aştarot* şi Edrei, cetăţi din împărăţia lui Og, în Basan, au căzut fiilor** lui Machir, fiul lui Manase, adică la jumătate din fiii lui Machir, după familiile lor.
*Cap. 12. 4. **Num. 32. 39, 40.

32. Acestea sînt părţile de moştenire pe cari le-a dat Moise, cînd era în cîmpia Moabului, de cealaltă parte a Iordanului, în faţa Ierihonului, la răsărit.

33. Moise n'a dat nici o moştenire seminţiei* lui Levi; Domnul, Dumnezeul lui Israel, este moştenirea lui, cum** îi spusese El.
*Vers. 14. Cap. 18. 7. **Num. 18. 20. Deut. 10. 9; 18. 1, 2.

Impărţirea ţării dela apus de Iordan.

14 1. Iată locurile pe cari le-au primit copiii lui Israel ca moştenire în ţara Canaanului, pe cari li le-au* împărţit între ei preotul Eleazar, Iosua, fiul lui Nun, şi căpeteniile de familie ale seminţiilor copiilor lui Israel.
*Num. 34. 17, 18.

2. Impărţirea s'a făcut prin sorţi*, cum poruncise Domnul prin Moise, pentru cele nouă seminţii şi jumătate.
*Num. 26. 55; 33. 54; 34. 13.

3. Căci* Moise dăduse o moştenire celor două seminţii şi jumătate de cealaltă parte a Iordanului; dar Leviţilor nu le dăduse moştenire printre ei.
*Cap. 13. 8, 32, 33.

4. Fiii lui* Iosif, alcătuiau două seminţii: Manase şi Efraim; şi Leviţilor nu li s'a dat parte în ţară, afară de cetăţile pentru locuit, cu locurile goale dimprejurul lor pentru turmele şi averile lor. *Fac. 48. 5. 1 Cron. 5. 1, 2.

5. Copiii lui Israel au făcut întocmai după poruncile* pe cari le dăduse lui Moise Domnul, şi au împărţit ţara.
*Num. 35. 2. Cap. 21. 2.

Caleb cîştigă Hebronul.

6. Fiii lui Iuda s'au apropiat de Iosua, la Ghilgal; şi Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul*, i-a zis: „Ştii ce** a spus Domnul lui Moise, omul lui Dumnezeu, cu privire la mine şi cu privire la tine, la Cades-Barnea†.
*Num. 32. 12. Cap. 15. 17. **Num. 14. 24, 30. Deut. 1. 36, 38. †Num. 13. 26.

7. Eram în vîrstă de patruzeci de ani cînd m'a trimes* Moise, robul Domnului, din Cades-Barnea, ca să iscodesc ţara, şi i-am adus ştiri aşa cum îmi spunea inima mea curată. *Num. 13. 6; 14. 6.

8. Fraţii mei* cari se suiseră împreună cu mine au tăiat inima poporului, dar eu am urmat** în totul calea Domnului, Dumnezeului meu.
*Num. 13. 31, 32. Deut. 1. 28. **Num. 14. 24. Deut. 1. 36.

9. Şi în ziua aceea Moise a jurat, şi a zis: „Ţara* în care** a călcat piciorul tău, va fi moştenirea ta pe vecie, pentru tine şi pentru copiii tăi, pentrucă ai urmat în totul voia Domnului, Dumnezeului meu".
*Num. 14. 23, 24. Deut. 1. 36. Cap. 1. 3. **Num. 13. 22.

10. Acum iată că Domnul m'a ţinut în viaţă, cum* a spus. Sînt patruzeci şi cinci de ani decînd vorbea Domnul astfel lui Moise, cînd umbla Israel prin pustie; şi acum iată că azi sînt în vîrstă de optzeci şi cinci de ani.
*Num. 14. 30.

11. Şi astăzi*, sînt tot aşa de tare ca în ziua cînd m'a trimes Moise; am tot atîta putere cît aveam atunci, fie pentru luptă, fie pentru ca să merg** în fruntea voastră. *Deut. 34. 7. **Deut. 31. 2.

12. Dă-mi dar muntele acesta despre care a vorbit Domnul pe vremea aceea; căci ai auzit atunci că acolo sînt Anachimi*, şi că sînt cetăţi mari şi întărite. Domnul va fi, poate**, cu mine, şi-i voi izgoni†, cum a spus Domnul".
*Num. 13. 28, 33. **Ps. 18. 32, 34; 60. 12. Rom. 8. 31. †Cap. 15. 14. Judc. 1. 20.

13. Iosua a binecuvîntat* pe Caleb, fiul lui Iefune, şi i-a** dat ca moştenire Hebronul. *Cap. 22. 6. **Cap. 10. 37; 15. 13. Judc. 1. 20. Cap. 21. 11, 12. 1 Cron. 6. 55, 56.

14. Astfel Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul, a avut de moştenire pînă în ziua de azi Hebronul*, pentrucă urmase** în totul calea Domnului, Dumnezeului lui Israel. *Cap. 21. 12. **Vers. 8, 9.

15. Hebronul se chema* mai înainte Chiriat-Arba: Arba fusese omul cel mai mare dintre Anachimi. Şi ţara** s'a odihnit de război.
*Fac. 23. 2. Cap. 15. 13. **Cap. 11. 23.

Ţinutul seminţiei lui Iuda.

15 1. Partea căzută prin sorţi seminţiei fiilor lui Iuda, după familiile lor, se întindea spre hotarul* Edomului pînă la pustia** Ţin, la miazăzi. Acesta a fost hotarul cel mai de miazăzi. *Num. 34. 3. **Num. 33. 36.

2. Astfel, hotarul lor de miazăzi pornea dela capătul mării Sărate, dela sînul care caută spre miazăzi.

3. Ieşea spre miazăzi de suişul* Acrabim, trecea prin Ţin, şi se suia la miazăzi de Cades-Barnea; de acolo trecea înainte prin Heţron, suia spre Adar, şi se întorcea la Carcaa; *Num. 34. 4.

4. trecea apoi prin Aţmon*, mergea pînă la pîrîul Egiptului, şi ieşea la mare. Acesta să vă fie hotarul de miazăzi. *Num. 34. 5.

5. Hotarul de răsărit era marea Sărată pînă la îmbucătura Iordanului.

Hotarul de miazănoapte pornea dela sînul mării care este la îmbucătura Iordanului.

6. Suia spre Bet-Hogla*, trecea pela miazănoapte de Bet-Araba, şi se ridica pînă la piatra lui Bohan**, fiul lui Ruben; * Cap. 18. 19. ** Cap. 18. 17.

7. suia mai departe la Debir, la o depărtare bunicică de valea Acor*, şi se îndrepta spre miazănoapte înspre Ghilgal, care este în fata suişului Adumim la miazăzi de pîrîu. Trecea pe lîngă apele En-Şemeş, şi mergea pînă la** En-Roguel.

* Cap. 7. 26. ** 2 Sam. 17. 17. 1 Reg. 1. 9.

8. Suia deacolo prin valea Ben-Hinom* în spre miazăzi de Iebus**, care este Ierusalimul; apoi se ridica pînă în vîrful muntelui, care este în dreptul văii Hinom la apus, şi la capătul văii Refaimiţilor † la miazănoapte. * Cap. 18. 16. 2 Reg. 23. 10. Ier. 19. 2, 6. ** Cap. 18. 28. Judc. 1. 21; 19. 10. † Cap. 18. 16.

9. Din vîrful muntelui, hotarul se întindea pînă la izvorul apelor* Neftoah, ieşea la cetăţile muntelui Efron, şi trecea prin Baala**, sau Chiriat-Iearim †. * Cap. 18. 15. ** 1 Cron. 13. 6. † Judc. 18. 12.

10. Din Baala se întorcea la apus spre muntele Seir, trecea prin partea de miazănoapte a muntelui Iearim, sau Chesalon, se pogora la Bet-Şemeş, şi trecea prin Timna*. * Fac. 38. 18. Judc. 14. 1.

11. Apoi ieşea în laturea de miazănoapte a Ecronului*, se întindea spre Şicron, trecea prin muntele Baala, ajungea pînă la Iabneel şi ieşea la mare. * Cap. 19. 43.

12. Hotarul de apus era marea cea mare* şi ţărmul ei. Acestea au fost, dejur împrejur, hotarele fiilor lui Iuda, după familiile lor.* Vers. 47. Num. 34. 6, 7.

Caleb ia Hebronul şi Debirul.

13. Lui Caleb*, fiul lui Iefune, i-au dat o parte în mijlocul fiilor lui Iuda, cum poruncise lui Iosua Domnul; lui i-au dat Chiriat-Arba**, adică Hebronul: Arba era tatăl lui Anac.

* Cap. 14. 13. ** Cap. 14. 15.

14. Caleb a izgonit de acolo pe cei* trei fii ai lui Anac: Şeşai**, Ahiman şi Talmai, copiii lui Anac.

* Judc. 1. 10, 20. ** Num. 13. 22.

15. De acolo* s'a suit împotriva locuitorilor Debirului: Debirul se numea mai înainte Chiriat-Sefer.

* Cap. 10. 38. Judc. 1. 11.

16. Caleb* a zis: „Celui ce va bate cetatea Chiriat-Sefer şi o va lua, îi voi da de nevastă pe fiică-mea Acsa.“

* Judc. 1. 12.

17. Otniel*, fiul** lui Chenaz, fratele lui Caleb, a pus mîna pe ea; şi Caleb i-a dat de nevastă pe fiică-sa Acsa.

* Judc. 1. 13; 3. 9. ** Num. 32. 12. Cap. 14. 6.

18. După* ce a intrat ea la Otniel, l-a sfătuit să ceară dela tatăl ei un ogor. Ea s'a pogorît** de pe măgarul ei, şi Caleb i-a zis: „Ce vrei?“

* Judc. 1. 14. ** Fac. 24. 64. 1 Sam. 25. 23.

19. Ea a răspuns: „Fă-mi un dar*, căci mi-ai dat un pămînt secetos; dămi şi izvoare de apă.“ Şi el i-a dat izvoarele de sus şi izvoarele de jos.

* Fuc. 33. 11.

20. Aceasta a fost moştenirea fiilor lui Iuda, după familiile lor.

Cetăţile din ţinutul lui Iuda.

21. Cetăţile aşezate în ţinutul dela miazăzi, la marginea cea mai depărtată a seminţiei fiilor lui Iuda, spre hotarul Edomului, erau: Cabţeel, Eder, Iagur,

22. China, Dimona, Adada,

23. Chedeş, Haţor, Itnan,

24. Zif, Telem, Bealot,

25. Haţor-Hadata, Cheriot-Heţron, care este Haţor,

26. Amam, Şema, Molada,

27. Haţar-Gada, Heşmon, Bet-Palet,

28. Haţar-Şual, Beer-Şeba, Biziotia,

29. Baala, Iim, Aţem,

30. Eltolad, Chesil, Horma,

31. Ţiclag*, Madmana, Sansana,

* 1 Sam. 27. 6.

32. Lebaot, Şilhim, Ain, şi Rimon. Toate cetăţile: douăzeci şi nouă, împreună cu satele lor.

33. In cîmpie: Eştaol*, Ţorea, Aşna,

* Num. 13. 23.

34. Zanoah, En-Ganim, Tapuah, Enam,

35. Iarmut, Adulam, Soco, Azeca,

36. Şaaraim, Aditaim, Ghedera, şi Ghederotaim; patruzeci de cetăţi, şi satele lor.

37. Ţenan, Hadaşa, Migdal-Gad,

38. Dilean, Miţpe, Iocteel*, * 2 Reg. 14. 7.

39. Lachis, Boţcat, Eglon,

40. Cabon, Lahmas, Chitliş,

41. Ghederot, Bet-Dagon, Naama, şi Macheda; şasesprezece cetăţi, şi satele lor.

42. Libna, Eter, Aşan,

43. Iiftah, Aşna, Neţib,

44. Cheila, Aczib, şi Mareşa; nouă cetăţi, şi satele lor.

45. Ecron, cetăţile şi satele lui;

46. dela Ecron şi la apus, toate cetăţile de lîngă Asdod, şi satele lor,
47. Asdod, cetăţile şi satele lui; Gaza, cetăţile şi satele ei, pînă la pîrîul Egiptului*, şi la marea** cea mare, care slujeşte ca hotar. * Vers. 4. ** Num. 34. 6.
48. In munte: Şamir, Iatir, Soco,
49. Dana, Chiriat-Sana, care este Debirul,
50. Anab, Eştemo, Anim,
51. Gosen*, Holon, şi Ghilo, unsprezece cetăţi şi satele lor. * Cap. 10. 41; 11. 16.
52. Arab, Duma, Eşean,
53. Janum, Bet-Tapuah, Afeca,
54. Humta, Chiriat-Arba*, care este Hebronul, şi Ţior; nouă cetăţi, şi satele lor. * Vers. 13. Cap. 14. 15.
55. Maon, Carmel, Zif, Iuta,
56. Iizreel, Iocdeam, Zanoah,
57. Cain, Ghibea, şi Timna; zece cetăţi şi satele lor.
58. Halhul, Bet-Ţur, Ghedor,
59. Maarat, Bet-Anot, şi Eltecon; şase cetăţi şi satele lor.
60. Chiriat-Baal*, care este Chiriat-Iearim, şi Raba; două cetăţi, şi satele lor. * Cap. 18. 14.
61. In pustie: Bet-Araba, Midin, Secaca,
62. Nibşan, Ir-Hamelah, şi En-Ghedi; şase cetăţi şi satele lor.
63. Fiii lui Iuda* n'au putut izgoni pe Iebusiţii cari locuiau la Ierusalim; şi Iebusiţii** au locuit cu fiii lui Iuda la Ierusalim pînă în ziua de azi. * Judc. 1. 8, 21. 2 Sam. 5. 6. ** Judc. 1. 21.

Ţinutul seminţiei lui Efraim.

16 1. Partea căzută la sorţi fiilor lui Iosif se întindea dela Iordan, lîngă Ierihon, spre apele Ierihonului, la răsărit. Hotarul urma pustia care se ridică dela Ierihon la Betel prin munte.
2. Mergea mai departe dela Betel la Luz*, şi trecea spre hotarul Archiţilor prin Atarot. * Cap. 18. 13. Judc. 1. 26.
3. Apoi se pogora la apus spre hotarul Iafletiţilor, pînă la hotarul Bet-Horonului* de jos şi pînă la Ghezer**, ieşind la mare. * Cap. 18. 13. 2 Cron. 8. 5. ** 1 Cron. 7. 28. 1 Reg. 9. 15.
4. Acolo şi-au primit moştenirea fiii* lui Iosif: Manase şi Efraim. * Cap. 17. 14.
5. Iată hotarele fiilor lui Efraim, după familiile lor.
Hotarul moştenirii lor era, la răsărit, Atarot-Adar* pînă la Bet-Horonul** de sus. * Cap. 18. 13. ** 2 Cron. 8. 5
6. Ieşea spre mare la Micmetat* în partea de miazănoapte, se întorcea la răsărit pînă la Taanat-Silo, şi trecea în spre răsărit prin Ianoah. * Cap. 17. 7.
7. Din Ianoah pogora la Atarot* şi la Naarata, atingea Ierihonul, şi mergea pînă la Iordan. * 1 Cron. 7. 28.
8. Din Tapuah mergea spre apus pînă la pîrîul Cana*, şi ieşea la mare.
Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Efraim, după familiile lor. * Cap. 17. 9.
9. Fiii lui Efraim aveau şi cetăţi* deosebite în mijlocul moştenirii fiilor lui Manase, toate cu satele lor. * Cap. 17. 9.
10. Ei n'au izgonit* pe Cananiţii cari locuiau în Ghezer, şi Cananiţii au locuit în mijlocul lui Efraim pînă în ziua de azi, dar au fost puşi să plătească un bir. * Judc. 1. 29. 1 Reg. 9. 16.

Ţinutul căzut jumătăţii lui Manase.

17 1. O parte a căzut prin sorţi seminţiei lui Manase, căci el era* întîiul născut al lui Iosif. Machir**, întîiul născut al lui Manase şi tatăl lui Galaad, avusese Galaadul† şi Basanul, pentru că era un bărbat de război. * Fac. 41. 51; 46. 20; 48. 18. ** Fac. 50. 23. Num. 26. 29; 32. 39, 40. 1 Cron. 7. 14. † Deut. 3. 15.
2. Au dat prin sorţi o parte celorlalţi* fii ai lui Manase, după familiile lor, fiilor lui Abiezer**, fiilor lui Helec, fiilor lui Asriel†, fiilor lui Sihem, fiilor†† lui Hefer, fiilor lui Şemida: aceştia sînt copiii de parte bărbătească ai lui Manase, fiul lui Iosif, după familiile lor. * Num. 26. 29—32. ** 1 Cron. 7. 18. † Num. 26. 31. †† Num. 26. 32.
3. Ţelofhad*, fiul lui Hefer, fiul lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, n'a avut fii, dar a avut fiice, ale căror nume sînt acestea: Mahla, Noa, Hogla, Milca şi Tirţa. * Num. 26. 33; 27. 1; 36. 2.
4. Ele s'au înfăţişat înaintea preotului Eleazar*, înaintea lui Iosua, fiul lui Nun, şi înaintea mai marilor, şi au zis: „Domnul** a poruncit lui Moise să ne dea o moştenire între fraţii noştri.“ Şi li s'a dat, după porunca Domnului, o moştenire între fraţii tatălui lor. * Cap. 14. 1. ** Num. 27. 6, 7.
5. Au căzut zece părţi lui Manase, afară de ţara Galaadului şi a Basanului, care este de cealaltă parte a Iordanului.
6. Căci fetele lui Manase au avut o moştenire între fiii lui, şi ţara Galaa-

dului a fost pentru ceilalţi fii ai lui Manase.

7. Hotarul lui Manase se întindea dela Aşer pînă la Micmetat*, care este la răsărit de Sihem, şi ducea la dreapta pînă la locuitorii din En-Tapuah.
* Cap. 16. 6.

8. Ţara Tapuahului era a fiilor lui Manase, dar Tapuahul* de pe hotarul lui Manase era al fiilor lui Efraim.
* Cap. 16. 8.

9. Hotarul se pogora pînă* la pîrîul Cana, la miazăzi de pîrîu. Cetăţile** acestea ale lui Efraim erau în mijlocul cetăţilor lui Manase. Hotarul lui Manase era pe partea de miazănoapte a pîrîului şi ieşea la mare.
* Cap. 16. 8. ** Cap. 16. 9.

10. Ţinutul dela miazăzi era al lui Efraim, cel dela miazănoapte al lui Manase, şi marea le slujea ca hotar; la miazănoapte se întîlneau cu Aşer şi la răsărit cu Isahar.

11. Manase* stăpînea în Isahar şi în Aşer: Bet-Şean** cu satele lui, Ibleam cu satele lui, locuitorii Dorului cu satele lui, locuitorii din En-Dor cu satele lui, locuitorii din Taanac cu satele lui, şi locuitorii din Meghido cu satele lui, cele trei înălţimi.
* 1 Cron. 7. 29. ** 1 Sam. 31. 10. 1 Reg. 4. 12.

12. Fiii* lui Manase n'au putut să izgonească pe locuitorii din aceste cetăţi, şi Cananiţii au izbutit astfel să rămînă în ţara aceasta. * Judc. 1. 27, 28.

13. Cînd copiii lui Israel au fost destul de tari, au supus pe Cananiţi la un* bir, dar nu i-au izgonit. * Cap. 16. 10.

14. Fiii* lui Iosif au vorbit lui Iosua, şi i-au zis: „Pentruce ne-ai dat de moştenire numai** un sorţ şi numai o parte, cînd noi sîntem un † popor mare la număr şi Domnul ne-a binecuvîntat pînă acum?“
* Cap. 16. 4. ** Fac. 48. 22. † Fac. 48. 19. Num. 26. 34, 37.

15. Iosua le-a zis: „Dacă sînteţi un popor mare la număr, suiţi-vă în pădure, şi tăiaţi-o, ca să vă faceţi loc în ţara Fereziţilor şi a Refaimiţilor, fiindcă muntele lui Efraim este prea strîmt pentru voi.“

16. Fiii lui Iosif au zis: „Muntele nu ne va ajunge, şi toţi Cananiţii cari locuiesc în vale, ceice sînt la Bet-Şean şi în satele luî, şi cei ce sînt în valea lui Izreel* au cară*** de fier.“
* Cap. 19. 18. 1 Reg. 4. 12. ** Judc. 1. 19; 4. 3.

17. Iosua a zis casei lui Iosif, lui Efraim şi lui Manase: „Voi sînteţi un popor mare la număr, şi puterea voastră este mare, nu veţi avea un singur sorţ.

18. Ci veţi avea muntele, căci veţi tăia pădurea, şi ieşirile ei vor fi ale voastre, şi veţi izgoni pe Cananiţi, cu toate* carăle lor de fer şi cu toată tăria lor.“
* Deut. 20. 1.

Măsurarea şi împărţirea pămîntului rămas.

18 1. Toată adunarea copiilor lui Israel s'a strîns la Silo*, şi au aşezat** acolo cortul întîlnirii. Ţara era supusă înaintea lor. * Cap. 19. 51; 21. 2; 22. 9. Ier. 7. 12. ** Judc. 18. 31. 1 Sam. 1. 3, 24; 4. 3, 4.

2. Mai rămîneau şapte seminţii ale copiilor lui Israel, cari nu-şi primiseră încă partea de moştenire.

3. Iosua a zis copiilor lui Israel: „Pînă cînd* vă veţi lenevi să mergeţi să luaţi în stăpînire ţara pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul părinţilor voştri? * Judc. 18. 9.

4. Alegeţi trei bărbaţi de fiecare seminţie, şi-i voi porni. Să se scoale, să străbată ţara, să facă un plan în vederea împărţelii, şi să se întoarcă la mine.

5 S'o împartă în şapte părţi; Iuda să rămînă* în hotarele lui la miazăzi, şi casa lui** Iosif să rămînă în hotarele ei la miază noapte.
* Cap. 15. 1. ** Cap. 16. 1, 4.

6. Voi dar, să faceţi un plan al ţării împărţite în şapte părţi, şi să mi-l aduceţi aici. Voi arunca sorţul* pentru voi înaintea Domnului, Dumnezeului nostru. * Cap. 14. 2. Vers. 10.

7. Dar Leviţii* să n'aibă parte în mijlocul vostru, căci moştenirea lor este preoţia Domnului; şi Gad**, Ruben şi jumătate din seminţia lui Manase, şi-au primit moştenirea, pe care le-a dat-o Moise, robul Domnului, de cealaltă parte a Iordanului, la răsărit.“
* Cap. 13. 33. ** Cap. 13. 8.

8. Cînd s'au sculat bărbaţii şi au pornit să facă planul ţării, Iosua le-a dat porunca aceasta: „Duceţi-vă, străbateţi ţara, faceţi-mi un plan, şi întoarceţi-vă la mine; apoi eu voi arunca pentru voi sorţul înaintea Domnului, la Silo.“

9. Bărbaţii aceştia au plecat, au străbătut ţara, şi au făcut planul după cetăţi, într'o carte, împărţind-o în şapte părţi, şi s'au întors la Iosua în tabără la Silo.

10. Iosua a aruncat înaintea Domnului sorţi pentru ei la Silo, şi a împărţit ţara între copiii lui Israel, dînd fiecăruia partea lui.

Partea lui Beniamin.

11. Sorţul a căzut pe seminţia fiilor lui Beniamin, după familiile lor, şi partea care le-a căzut prin sorţi îşi avea hotarele între fiii lui Iuda şi fiii lui Iosif.

12. In spre miază-noapte, hotarul* lor pornea dela Iordan. Suia pela miază noapte de Ierihon, se ridica în munte spre apus, şi ieşea în pustia Bet-Aven. *Cap. 16. 1.

13. De acolo trecea prin Luz, la miazăzi de Luz, adică Betel*, şi se pogora la Atarot—Adar, peste muntele care este la miază-zi de Bet-Horonul** de jos †. *Fac. 28. 19. Judc. 1. 23. **Cap. 16. 3.

14. Inspre apus, hotarul mergea şi se întorcea pela miazăzi de muntele care este în faţa Bet-Horonului; mergea spre miazăzi, şi ieşea la Chiriat-Baal*, care este Chiriat-Iearim, cetatea fiilor lui Iuda. Aceasta era partea de apus. *Cap. 15. 9.

15. Partea de miazăzi începea dela capătul Chiriat-Iearimului. Hotarul mergea spre apus pînă la izvorul* apelor Neftoahului. *Cap. 15. 9.

16. Se pogora pela capătul muntelui care este în faţa văii* Ben-Hinom, în valea Refaimiţilor la miazănoapte. Se pogora prin valea Hinom, pe partea de miazăzi a Iebusiţilor, pînă la En-Roguel**. *Cap. 15. 8. **Cap. 15. 7.

17. Se îndrepta spre miază noapte la En-Şemeş, apoi la Ghelilot, care este în faţa suişului Adumim, şi se pogora pela piatra lui Bohan*, fiul lui Ruben. *Cap. 15. 6.

18. Trecea pe partea de miazănoapte în faţa* Arabei, se pogora pela Araba, *Cap. 15. 6.

19. mergea înainte pe partea de miazănoapte de Bet-Hogla, şi ieşea la sînul de miazănoapte al mării Sărate, spre îmbucătura Iordanului la miazăzi. Acesta era hotarul de miazăzi.

20. Inspre răsărit hotarul îl făcea Iordanul.

Aceasta a fost moştenirea fiilor lui Beniamin, după familiile lor, cu hotarele ei de jur împrejur.

21. Cetăţile seminţiei fiilor lui Beniamin, după familiile lor, erau: Ierihonul, Bet-Hogla, Emec-Cheţiţ,

22. Bet-Araba, Ţemaraim, Betel,

23. Avim, Para, Ofra,

24. Chefar-Amonai, Ofni şi Gheba; douăsprezece cetăţi, şi satele lor.

25. Gabaon, Rama, Beerot,

26. Miţpe, Chefira, Moţa

27. Rechem, Iirpeel, Tareala,

28. Ţela, Elef, Iebus*, adică Ierusalimul, Ghibeat şi Chiriat; patrusprezece cetăţi, şi satele lor.

Aceasta a fost moştenirea fiilor lui Beniamin, după familiile lor. *Cap. 15. 8.

Partea lui Simeon.

19 1. A doua parte a căzut prin sorţi lui Simeon, seminţiei fiilor lui Simeon, după familiile lor. Moştenirea lor* era în mijlocul moştenirii fiilor lui Iuda. *Vers. 9.

2. Ei au avut* în moştenirea lor: Beer-Şeba, Şeba, Molada, *1 Cron. 4. 28.

3. Haţar-Şual, Bala, Aţem,

4. Eltolad, Betul, Horma,

5. Ţiclag, Bet-Marcabot, Haţar-Susa,

6. Bet-Lebaot, şi Şaruhen, treisprezece cetăţi şi satele lor;

7. Ain, Rimon, Eter, şi Aşan, patru cetăţi, şi satele lor;

8. şi toate satele din împrejurimile acestor cetăţi, pînă la Baalat-Beer, care este Ramatul de miazăzi,

Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Simeon, după familiile lor.

9. Moştenirea fiilor lui Simeon a fost luată din partea de moştenire a fiilor lui Iuda; căci partea fiilor lui Iuda era prea mare pentru ei, şi de aceea* fiii lui Simeon şi-au primit pe a lor în mijlocul moştenirii lor. *Vers. 1.

Partea lui Zabulon.

10. A treia parte a căzut prin sorţi fiilor lui Zabulon după familiile lor.

11. Hotarul moştenirii* lor se întindea pînă la Sarid. La apus se suia spre Mareala, şi atingea Dabeşet, apoi pîrîul care curge înaintea Iocneamului**. *Fac. 49. 13. **Cap. 12. 22.

12. Din Sarid se întorcea spre răsărit, spre răsăritul soarelui, pînă la hotarul Chislot-Taborului, mergea înainte la Dabrat, şi suia la Iafia.

13. De acolo trecea la răsărit prin Ghita-Hefer, prin Ita-Caţin, mergea la Rimon, şi se întorcea pînă la Nea.

14. Se întorcea apoi înspre miazănoapte spre Hanaton, şi ieşea la valea Iiftah-El.

15. Coprindea Catat, Nahalal, Şimron, Iideala, Betleem: douăsprezece cetăţi, şi satele lor.
16. Aceasta a fost moştenirea fiilor lui Zabulon, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Isahar.

17. A patra parte a căzut prin sorţi lui Isahar, fiilor lui Isahar, după familiile lor.
18. Hotarul lor trecea prin Izreel, Chesulot, Sunem,
19. Hafaraim, Şion, Anaharat,
20. Rabit, Chişion, Abeţ,
21. Remet, En-Ganim, En-Hada, şi Bet-Paţeţ;
22. atingea Taborul, Şahaţima, Bet-Şemeş, şi ieşea la Iordan: şasesprezece cetăţi, şi satele lor.
23. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Isahar, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Aşer.

24. A cincea parte a căzut prin sorţi seminţiei fiilor lui Aşer, după familiile lor.
25. Hotarul lor trecea prin Helcat, Hali, Beten, Acşaf,
26. Alamelec, Amead şi Mişeal; atingea, spre apus, Carmelul şi Şihor-Libnat;
27. apoi se întorcea în spre răsărit la Bet-Dagon, se atingea de Zabulon şi de valea Iiftah-El la miazănoapte de Bet-Emec şi Neiel, şi se întindea spre Cabul, la stînga,
28. şi spre Ebron, Rehob, Hamon şi Cana, pînă la Sidonul* cel mare.
*Cap. 11. 8. Judc. 1. 31.
29. Se întorcea apoi spre Rama pînă la cetatea cea tare a Tirului, şi spre Hosa, şi ieşea la mare, prin ţinutul Aczib*. *Fac. 38. 5. Judc. 1. 31. Mic. 1. 14.
30. Cuprindea: Uma, Afec şi Rehob; douăzeci şi două de cetăţi, şi satele lor.
31. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Aşer, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Neftali.

32. A şasea parte a căzut prin sorţi fiilor lui Neftali, după familiile lor.
33. Hotarul lor se întindea dela Helef, dela Alon, prin Ţaananim, Adami-Necheb şi Iabneel, pînă la Lacum, şi ieşea la Iordan.
34. Se întorcea* spre apus la Aznot-Tabor, şi de acolo mergea înainte la Hucoc; se atingea de Zabulon, în spre miazăzi, de Aşer în spre apus, şi de Iuda; în spre răsărit era Iordanul.
*Deut. 23. 33.
35. Cetăţile tari erau: Ţidim, Ţer, Hamat, Racat, Chineret,
36. Adama, Rama, Haţor,
37. Chedeş, Edrei, En-Haţor,
38. Iireon, Migdal-El, Horem, Bet-Anat şi Bet-Şemeş: nouăsprezece cetăţi, şi satele lor.
39. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Neftali, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Dan.

40. A şaptea parte a căzut prin sorţi seminţiei fiilor lui Dan, după familiile lor.
41. Hotarul moştenirii lor era Ţorea, Eştaol, Ir-Şemeş,
42. Şaalabin*, Aialon, Iitla, *Judc. 1. 35.
43. Elon, Timnata, Ecron,
44. Elteche, Ghibeton, Baalat,
45. Iehud, Bene-Berac, Gat-Rimon,
46. Me-Iarcon şi Racon, cu hotarul care este faţă în faţă cu Iafo.
47. Ţinutul* fiilor lui Dan se întindea şi în afară de acestea. Fiii lui Dan s'au suit şi s'au luptat împotriva lui Leşem; au pus mîna pe el şi l-au trecut prin ascuţişul săbiei; au pus stăpînire pe el, s'au aşezat în el şi l-au numit Dan**, după numele tatălui lor Dan. *Judc. 18. **Judc. 18. 29.
48. Aceasta a fost moştenirea seminţiei fiilor lui Dan, după familiile lor, cetăţile acestea şi satele lor.

Partea lui Iosua.

49. Dupăce au isprăvit de împărţit ţara, după hotarele ei, copiii lui Israel au dat lui Iosua, fiul lui Nun, o moştenire în mijlocul lor.
50. După porunca Domnului, i-au dat cetatea pe care o cerea el: Timnat-Serah*, în muntele lui Efraim. El a zidit cetatea din nou, şi şi-a aşezat locuinţa acolo. *Cap. 24. 30.
51. Acestea* sînt moştenirile pe cari le-au împărţit preotul Eleazar, Iosua, fiul lui Nun, şi căpeteniile de familie ale seminţiilor copiilor lui Israel, prin sorţi înaintea Domnului, la Silo**, la uşa cortului întîlnirii. Astfel au isprăvit ei împărţirea ţării.
*Num. 34. 17. Cap. 14. 1. **Cap. 18. 1, 10.

Cele şase cetăţi de scăpare.

20 1. Domnul a vorbit lui Iosua, şi a zis:
2. „Vorbeşte copiilor lui Israel, şi spune-le: Hotărîţi-vă* cum v'am poruncit prin Moise, cetăţi de scăpare,
*Exod. 21. 13. Num. 35. 6, 11, 14. Deut. 19. 2, 9.
3. unde să poată fugi ucigaşul care va omorî pe cineva fără voie, fără să aibă de gînd să-l omoare; ele să vă fie un loc de scăpare împotriva răzbunătorului sîngelui.
4. Ucigaşul să fugă într'una din aceste cetăţi, să se oprească la intrarea porţii cetăţii*, şi să spună întîmplarea lui bătrînilor cetăţii aceleia; ei să-l primească la ei în cetate, şi să-i dea o locuinţă, ca să locuiască împreună cu ei. Rut 4. 1, 2.
5. Dacă* răzbunătorul sîngelui îl va urmări, ei să nu dea pe ucigaş în mînile lui; căci fără să vrea a omorît pe aproapele lui, şi fără să-i fi fost vrăjmaş mai înainte. *Num. 35. 12.
6. El să rămînă în cetatea aceasta pînă* se va înfăţişa înaintea adunării ca să fie judecat, pînă la moartea marelui preot care va fi atunci în slujbă. Atunci, ucigaşul să se întoarcă şi să intre iarăş în cetatea şi în casa lui, în cetatea de unde fugise". *Num. 35. 12, 25.
7. Ei au pus deoparte Chedeşul*, în Galileia, în muntele lui Neftali; Sihemul** în muntele lui Efraim; şi Chiriat-Arba †, sau Hebronul, în muntele †† lui Iuda. *Cap. 21. 32. 1 Cron. 6. 76. **Cap. 21. 21. 2 Cron. 10. 1. †Cap. 14. 15; 21. 11, 13. ††Luc. 1. 39.
8. Şi de cealaltă parte a Iordanului, la răsăritul Ierihonului, a ales Beţerul*, în pustie, în cîmpie, în seminţia lui Ruben; Ramot** în Galaad, în seminţia lui Gad; şi Golan †, în Basan, în seminţia lui Manase. *Deuţ. 4. 43. Cap. 21. 36. 1 Cron. 6. 78. **Cap. 21. 38. 1 Reg. 22. 33. †Cap. 21. 27.
9. Acestea* au fost cetăţile hotărîte pentru toţi copiii lui Israel şi pentru străinul care locuieşte în mijlocul lor, pentru ca cel ce va ucide pe cineva fără voie să poată fugi în ele, şi să nu moară ucis de mîna răzbunătorului sîngelui, înainte** de a se înfăţişa înaintea adunării. *Num. 35. 15. **Vers. 6.

Cetăţile Leviţilor.

21 1. Căpeteniile de familie ale Leviţilor s'au apropiat de preotul Eleazar*, de Iosua, fiul lui Nun, şi de căpeteniile de familie ale seminţiilor copiilor lui Israel. Cap. 14. 1; 17. 4.
2. Le-au vorbit la Silo*, în ţara Canaanului, şi au zis: „Domnul** a poruncit prin Moise ca să ni se dea cetăţi de locuit, cu împrejurimile lor pentru vitele noastre."
*Cap. 18. 1. **Num. 35. 2.
3. Copiii lui Israel au dat atunci Leviţilor, din moştenirea lor, cetăţile următoare şi împrejurimile lor, după porunca Domnului.
4. Au tras la sorţi pentru familiile Chehatiţilor; şi Leviţii, fiii preotului Aaron, au avut* prin sorţi treisprezece cetăţi din seminţia lui** Iuda, din seminţia lui Simeon şi din seminţia lui Beniamin; *Vers. 8. 19. **Cap. 24. 33.
5. ceilalţi fii* ai lui Chehat au avut prin sorţi zece cetăţi ale familiilor din seminţia lui Efraim, din seminţia lui Dan, şi din jumătate din seminţia lui Manase. *Vers. 20, etc.
6. Fiii* lui Gherşon au avut prin sorţi treisprezece cetăţi ale familiilor din seminţia lui Isahar, din seminţia lui Aşer, din seminţia lui Neftali şi din jumătate din seminţia lui Manase în Basan. *Vers. 27, etc.
7. Fiii* lui Merari, după familiile lor, au avut douăsprezece cetăţi din seminţia lui Ruben, din seminţia lui Gad, şi din seminţia lui Zabulon.
*Vers. 34, etc.
8. Copiii* lui Israel au dat Leviţilor, prin sorţi, aceste cetăţi şi împrejurimile lor, cum** poruncise lui Moise Domnul. *Vers. 3. **Num. 35. 2.
9. Au dat din seminţia fiilor lui Iuda şi din seminţia fiilor lui Simeon următoarele cetăţi numite pe nume,
10. şi cari au fost ale fiilor lui Aaron* dintre familiile Chehatiţilor şi ale fiilor lui Levi, căci ei au ieşit cei dintîi la sorţi. *Vers. 4.
11. Le-au dat* Chiriat-Arba, sau Hebronul, în muntele** lui Iuda, şi locul dimprejur: Arba era tatăl lui† Anac.
*1 Cron. 6. 55. **Cap. 15. 13, 14. †Cap. 20. 7. Luc. 1. 39.
12. Cîmpia* cetăţii şi satele ei au fost date în stăpînire lui Caleb, fiul lui Iefune. *Cap. 14. 14. 1 Cron. 6. 56.
13. Au dat deci* fiilor preotului Aaron: cetatea de scăpare pentru ucigaşi, Hebronul** şi împrejurimile lui, Libna† şi împrejurimile ei,
*1 Cron. 6. 57, etc. **Cap. 15. 54; 20. 7. †Cap. 15. 42.
14. Iatirul* şi împrejurimile lui, Eştemoa** şi împrejurimile ei,
*Cap. 15 48. **Cap. 15. 50

15. Holonul* şi împrejurimile lui, Debirul** şi împrejurimile lui,
* 1 Cron. 6. 58. ** Cap. 15. 49.

16. Ainul* şi împrejurimile lui, Iuta** şi împrejurimile ei, şi Bet-Şemeşul † şi împrejurimile lui: nouă cetăţi din aceste două seminţii;
* 1 Cron. 6. 59. ** Cap. 15. 55. † Cap. 10.

17. şi din seminţia lui Beniamin: Gabaonul* şi împrejurimile lui, Gheba** şi împrejurimile ei, * Cap. 18. 25. ** Cap. 18. 24.

18. Anatot şi împrejurimile lui, şi Almonul* şi împrejurimile lui: patru cetăţi. * 1 Cron. 6. 60.

19. Toate cetăţile preoţilor, fiii lui Aaron, au fost treisprezece cetăţi şi împrejurimile lor.

20. Leviţii* din familiile celorlalţi fii ai lui Chehat au avut prin sorţ cetăţi din seminţia lui Efraim.
* Vers. 5. 1 Cron. 6. 66.

21. Le-au dat cetatea de scăpare pentru ucigaşi, Sihemul* şi împrejurimile lui, în muntele lui Efraim, Ghezerul şi împrejurimile lui, * Cap. 20. 7.

22. Chibţaim şi împrejurimile lui, şi Bet-Horon şi împrejurimile lui, patru cetăţi;

23. din seminţia lui Dan: Elteche şi împrejurimile ei, Ghibeton şi împrejurimile lui,

24. Aialon şi împrejurimile lui, şi Gat-Rimon şi împrejurimile lui, patru cetăţi;

25. şi din jumătate din seminţia lui Manase: Taanac şi împrejurimile lui, şi Gat-Rimon şi împrejurimile lui, două cetăţi.

26. Toate cetăţile erau zece, şi împrejurimile lor, pentru familiile celorlalţi fii ai lui Chehat.

27. Au dat fiilor* lui Gherşon, dintre familiile Leviţilor: din cealaltă jumătate a seminţiei lui Manase, cetatea de scăpare pentru ucigaşi Golan** din Basan şi împrejurimile ei, şi Beeştra şi împrejurimile ei, două cetăţi;
* Vers. 6. 1 Cron. 6. 71. ** Cap. 20. 8.

28. din seminţia lui Isahar: Chişion şi împrejurimile lui, Dabrat şi împrejurimile lui,

29. Iarmutul şi împrejurimile lui şi En-Ganim şi împrejurimile lui, patru cetăţi;

30. din seminţia lui Aşer: Mişeal şi împrejurimile lui, Abdonul şi împrejurimile lui,

31. Helcat şi împrejurimile lui, şi Rehob şi împrejurimile lui, patru cetăţi;

32. şi din seminţia lui Neftali: cetatea de scăpare pentru ucigaşi Chedeş* din Galilea şi împrejurimile ei, Hamot-Dor şi împrejurimile lui, şi Cartanul şi împrejurimile lui, trei cetăţi. * Cap. 20. 7.

33. Toate cetăţile Gherşoniţilor, după familiile lor, erau treisprezece cetăţi, şi împrejurimile lor.

34. Celorlalţi* Leviţi, cari făceau parte din familiile fiilor lui Merari, le-au dat: din seminţia lui Zabulon: Iocneamul şi împrejurimile lui, Carta şi împrejurimile ei, * Vers. 7. 1 Cron. 6. 77.

35. Dimna şi împrejurimile ei, şi Nahalal, şi împrejurimile lui, patru cetăţi;

36. din seminţia lui Ruben: Beţerul* şi împrejurimile lui, Iahţa şi împrejurimile ei, * Cap. 20. 8.

37. Chedemot şi împrejurimile lui, şi Mefaat şi împrejurimile lui, patru cetăţi;

38. şi din seminţia lui Gad: cetatea de scăpare pentru ucigaşi, Ramot* din Galaad şi împrejurimile lui, Mahanaim şi împrejurimile lui, * Cap. 20. 8.

39. Hesbonul şi împrejurimile lui, şi Iaezerul şi împrejurimile lui, de toate: patru cetăţi.

40. Toate cetăţile cari au căzut la sorţi fiilor lui Merari, după familiile lor, alcătuind celelalte familii ale Leviţilor, erau douăsprezece cetăţi.

41. Toate* cetăţile Leviţilor din mijlocul moşiilor copiilor lui Israel erau patruzeci şi opt de cetăţi, şi împrejurimile lor. * Num. 35. 7.

42. Fiecare din aceste cetăţi îşi avea împrejurimile ei de jur împrejur; aşa erau toate cetăţile acestea.

Făgăduinţa împlinită.

43. Astfel, Domnul a dat lui Israel toată ţara* pe care jurase că o va da părinţilor lor; ei au luat-o în stăpînire şi s'au aşezat în ea.
* Fac. 13. 15; 15. 18; 26. 3; 28. 4, 13.

44. Domnul* le-a dat odihnă dejur împrejur, cum jurase părinţilor lor; niciunul** din vrăjmaşii lor nu putuse să le stea împotrivă, şi Domnul i-a dat pe toţi în mînile lor.
* Cap. 11. 23; 22. 4. ** Deut. 7. 24.

45. Din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui Israel Domnul, niciuna n'a rămas* neîmplinită: toate s'au împlinit. * Cap. 23. 14

Trimiterea celor două seminţii şi jumătate acasă.

22 1. Atunci Iosua a chemat pe Rubeniţi, pe Gadiţi şi jumătatea din seminţia lui Manase.

2. Şi le-a zis: „Voi aţi păzit tot* ce v'a poruncit Moise, robul Domnului, şi** aţi ascultat de glasul meu în tot ce v'am poruncit.

* Num. 32. 20. Deut. 3. 18. ** Cap. 1. 16, 17.

3. N'aţi părăsit pe fraţii voştri, de o bună bucată de vreme pînă în ziua de azi; şi aţi păzit rînduielile şi poruncile Domnului, Dumnezeului vostru.

4. Acum cînd Domnul, Dumnezeul vostru, a dat odihnă fraţilor voştri, cum le spusese, întoarceţi-vă şi duceţi-vă la corturile voastre, în ţara dată în stăpînirea voastră, pe* care v'a dat-o Moise, robul Domnului, dincolo de Iordan. * Num. 32. 33. Deut. 29. 8. Cap. 13. 8.

5. Aveţi grijă numai* să păziţi şi să împliniţi poruncile şi legile pe cari vi le-a dat Moise, robul Domnului: să** iubiţi pe Domnul, Dumnezeul vostru, să umblaţi în toate căile Lui, să ţineţi poruncile Lui, să vă alipiţi de El, şi să-I slujiţi din toată inima voastră şi din tot sufletul vostru.“

* Deut. 6. 6, 17; 11. 22. ** Deut. 10. 12.

6. Şi Iosua i-a binecuvîntat* şi le-a dat drumul; şi ei au plecat la corturile lor. * Fac. 47. 7. Exod. 39. 43. Cap. 14. 13. 2 Sam. 6. 18. Luc. 24. 50.

7. Moise dăduse unei jumătăţi din seminţia lui Manase o moştenire în Basan, şi Iosua a dat celeilalte* jumătăţi o moştenire lîngă fraţii lor, dincoace de Iordan, la apus. * Cap. 17. 5.

8. Cînd i-a trimes Iosua la corturile lor, i-a binecuvîntat, şi le-a zis: „Voi vă întoarceţi la corturile voastre cu mari bogăţii, cu foarte multe turme, şi cu o mare mulţime de argint, de aur, de aramă, de fer, şi de îmbrăcăminte. Impărţiţi* cu fraţii voştri prada luată dela vrăjmaşii voştri.“

* Num. 31. 27. 1 Sam. 30. 24.

9. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad, şi jumătate din seminţia lui Manase, s'au întors acasă, lăsînd pe copiii lui Israel la Silo, în ţara Canaanului, ca să se ducă în ţara Galaadului*, care era moşia lor şi unde se aşezaseră, cum poruncise lui Moise Domnul.

* Num. 32. 1, 26. 29.

Ei zidesc un alt altar.

10. Cînd au ajuns pe malurile Iordanului, cari fac parte din ţara Canaanului, fiii lui Ruben, fiii lui Gad şi jumătate din seminţia lui Manase, au zidit acolo un altar lîngă Iordan, un altar a cărui mărime izbea privirile.

11. Copiii lui Israel au auzit* zicîndu-se: „Iată că fiii lui Ruben; fiii lui Gad şi jumătate din seminţia lui Manase, au zidit un altar în faţa ţării Canaanului, pe malurile Iordanului, în părţile copiilor lui Israel.“

* Deut. 13. 12, etc. Judc. 20. 12.

12. Cînd au auzit copiii lui Israel lucrul acesta, toată adunarea* copiilor lui Israel s'a strîns la Silo, ca să se suie împotriva lor şi să se bată cu ei. * Judc. 20. 1.

13. Copiii lui Israel au trimes* la fiii lui Ruben, la fiii lui Gad şi la jumătatea din seminţia lui Manase, în ţara Galaadului, pe Fineas**, fiul preotului Eleazar,

* Deut. 13. 14. Judc. 20. 12. ** Exod. 6. 25. Num. 25. 7.

14. şi zece căpetenii cu el, cîte o căpetenie de fiecare casă părintească pentru fiecare din seminţiile lui Israel; toţi erau căpetenii* de casă părintească între miile lui Israel. * Num. 1. 4.

15. Ei au venit la fiii lui Ruben, la fiii lui Gad şi la jumătate din seminţia lui Manase, în ţara Galaadului, şi le-au vorbit, astfel:

16. „Aşa vorbeşte toată adunarea Domnului: „Ce însemnează păcatul acesta pe care l-aţi săvîrşit faţă de Dumnezeul lui Israel, şi pentruce vă abateţi acum dela Domnul, zidindu-vă un altar ca să vă răzvrătiţi* azi împotriva Domnului? * Lev. 17. 8, 9. Deut. 12. 13. 14.

17. Privim oare ca o nimica nelegiuirea lui Peor*, a cărui pată n'am ridicat-o pînă acum de peste noi, cu toată urgia pe care a adus-o ea asupra adunării Domnului? * Num. 25. 3, 4. Deut. 4. 3.

18. Şi voi vă abateţi astăzi dela Domnul! Dacă vă răzvrătiţi azi împotriva Domnului, mîne El Se va mînia* împotriva întregei adunări a lui Israel.

* Num. 16. 22.

19. Dacă priviţi ca necurată ţara care este moşia voastră, treceţi în ţara care este moşia Domnului, unde este aşezată locuinţa* Domnului, şi aşezaţi-vă în mijlocul nostru; dar nu vă răzvrătiţi împotriva Domnului, şi nu vă despărţiţi de noi, zidindu-vă un altar, afară de altarul Domnului, Dumnezeului nostru! * Cap. 18. 1.

20. Acan*, fiul lui Zerah, n'a săvîrşit

oare un păcat cu privire la lucrurile date spre nimicire, şi nu S'a aprins de mînie Domnul împotrivă întregei adunări a lui Israel? Şi el n'a fost singurul care a pierit din pricina nelegiuirii lui." * Cap. 7. 1, 5.

Apărarea lor.

21. Fiii lui Ruben, fiii lui Gad şi jumătate din seminţia lui Manase, au răspuns astfel căpeteniilor peste miile lui Israel:

22. „Domnul Dumnezeu, Cel atot puternic, Domnul Dumnezeu*, Cel atot puternic, ştie**, şi Israel însuş să ştie lucrul acesta! Dacă din răsvrătire şi păcătuire împotriva Domnului am făcut lucrul acesta, să nu ne vină în ajutor Domnul în ziua aceasta! * Deut. 10. 17. **1 Reg. 8. 39. Iov. 10. 7; 23. 10. Ps. 44. 21; 139. 1, 2. Ier. 12. 3. 2 Cor. 11. 11, 31.

23. Dacă ne-am zidit un altar ca să ne abatem dela Domnul, ca să aducem pe el arderi de tot şi daruri de mîncare, şi ca să aducem pe el jertfe de mulţămiri, Domnul să ne ceară* socoteală de aceasta! * Deut. 18. 19. 1 Sam. 20. 16.

24. Am făcut lucrul acesta mai degrabă de frică, gîndindu-ne că într'o zi s'ar putea ca fiii voştri să zică fiilor noştri: „Ce legătură este între voi şi Domnul, Dumnezeul lui Israel?

25. Domnul a pus Iordanul hotar între noi şi voi, fii ai lui Ruben şi fii ai lui Gad: voi n'aveţi parte de Domnul!" — Şi fiii voştri ar face astfel ca fiii noştri să nu se mai teamă de Domnul.

26. De aceea am zis: „Să ne zidim deci un altar, nu pentru arderi de tot şi pentru jertfe:

27. ci ca o* mărturie între noi şi voi, între urmaşii noştri şi ai voştri, că voim să slujim** Domnului, înaintea Feţei Lui, prin arderile noastre de tot şi prin jertfele noastre de ispăşire şi de mulţămiri, ca să nu zică fiii voştri într'o zi fiilor noştri: „Voi n'aveţi parte de Domnul!" * Fac. 31. 48. Cap. 24. 27. Vers. 34. ** Deut. 12. 5, 6, 11, 12, 17, 18, 26, 27.

28. Noi am zis: „Dacă mai tîrziu ne vor vorbi astfel nouă sau urmaşilor noştri, vom răspunde: „Priviţi chipul altarului Domnului, pe care l-au făcut părinţii noştri, nu pentru arderi de tot şi pentru jertfe, ci ca mărturie între noi şi voi.

29. Departe de noi gîndul să ne răzvrătim împotriva Domnului şi să ne abatem astăzi dela Domnul, zidind* un altar pentru arderi de tot, pentru daruri de mîncare şi pentru jertfe, afară de altarul Domnului, Dumnezeului nostru, care este înaintea locaşului Lui!" * Deut. 12. 13, 14.

30. Cînd au auzit preotul Fineas, şi căpeteniile adunării, căpeteniile peste miile lui Israel, cari erau cu el, cuvintele pe cari le-au rostit fiii lui Ruben, fiii lui Gad şi fiii lui Manase, au rămas mulţămiţi.

31. Şi Fineas, fiul preotului Eleazar, a zis fiilor lui Ruben, fiilor lui Gad, şi fiilor lui Manase: „Cunoaştem acum că Domnul este în mijlocul* nostru, fiindcă n'aţi săvîrşit păcatul acesta împotriva Domnului; şi aţi izbăvit astfel pe copiii lui Israel din mîna Domnului". * Lev. 26. 11, 12. 2 Cron. 15. 2.

32. Fineas, fiul preotului Eleazar, şi căpeteniile, au părăsit pe fiii lui Ruben şi pe fiii lui Gad, şi s'au întors din ţara Galaadului în ţara Canaanului, la copiii lui Israel, cărora le-au făcut o dare de seamă,

33. Copiii lui Israel au rămas mulţămiţi; au binecuvîntat* pe Dumnezeu, şi n'au mai vorbit să se suie înarmaţi ca să pustiiască ţara pe care o locuiau fiii lui Ruben şi fiii lui Gad.
* 1 Cron. 29. 20. Neem. 8. 6. Dan. 2. 19. Luc. 2. 28.

34. Fiii lui Ruben şi fiii lui Gad au numit altarul acela Ed *(Martor)* „căci", au zis ei, „el este martor între noi că Domnul este Dumnezeu".

Adunarea lui Israel. Sfaturile lui Iosua.

23 1. De multă vreme Domnul dăduse* odihnă lui Israel, izbăvindu-l de toţi vrăjmaşii cari-l înconjurau. Iosua era bătrîn**, înaintat în vîrstă. * Cap. 21. 44; 22. 4. ** Cap. 13. 1.

2. Atunci Iosua o chemat* pe tot Israelul, pe bătrînii lui, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui, şi pe căpeteniile oastei. Şi le-a zis:

„Eu sînt bătrîn, înaintat în vîrstă.
* Deut. 31. 28. Cap. 24. 1. 1 Cron. 28. 1.

3. Aţi văzut tot ce a făcut Domnul, Dumnezeul* vostru, tuturor neamurilor acelora dinaintea voastră; căci Domnul, Dumnezeul vostru, a luptat pentru voi. * Exod. 14. 14. Cap. 10. 14, 42.

4. Vedeţi, v'am* dat ca moştenire prin sorţ, după seminţiile voastre, neamurile acestea cari au rămas, începînd dela Iordan, şi toate neamurile pe ca-

ri le-am nimicit, pînă la marea cea mare spre apusul soarelui.

* Cap. 13. 2, 6; 18. 10.

5. Domnul, Dumnezeul* vostru, le va izgoni dinaintea voastră şi le va alunga dinaintea voastră; şi voi le veţi stăpîni ţara, cum** a spus Domnul, Dumnezeul vostru. * Exod. 23. 30; 33. 2; 34. 11. Deut. 11. 23. Cap. 13. 6. ** Num. 33. 53.

6. Puneţi-vă toată puterea* ca să păziţi şi să împliniţi tot ce este scris în cartea legii lui Moise, fără să vă** abateţi nici la dreapta nici la stînga.

* Cap. 1. 7. ** Deut. 5. 32; 28. 14.

7. Să nu* vă amestecaţi cu neamurile acestea cari au rămas printre voi; să nu rostiţi** numele dumnezeilor lor, şi să nu-l întrebuinţaţi în jurămînt; să nu le slujiţi, şi să nu vă închinaţi înaintea lor. * Exod. 23. 33. Deut. 7. 2, 3. Prov. 4. 14. Efes. 5. 11. ** Exod. 23. 13. Ps. 16. 4. Ier. 5. 7. Ţef. 1. 5. Num. 32. 38.

8. Ci alipiţi-vă* de Domnul Dumnezeul vostru, cum aţi făcut pînă în ziua aceasta. * Deut. 10. 20; 11. 22; 13. 4. Cap. 22. 5.

9. Domnul* a izgonit dinaintea voastră neamuri mari şi puternice; şi nimeni** pînă în ziua aceasta, n'a putut să vă stea împotrivă. * Deut. 11. 23. ** Cap. 1. 5.

10. Unul* singur dintre voi urmărea o mie din ei, căci Domnul, Dumnezeul vostru, lupta pentru voi, cum** v'a spus. * Lev. 26. 8. Deut. 32. 30. Judc. 3. 31; 15. 15. 2 Sam. 23. 8. ** Exod. 14. 14; 23. 27. Deut. 3. 22.

11. Vegheaţi* dar cu luare aminte asupra sufletelor voastre, ca să iubiţi pe Domnul, Dumnezeul vostru. * Cap. 22. 5.

12. Dacă vă veţi* abate şi vă veţi alipi de neamurile acestea cari au rămas printre voi, dacă vă veţi uni cu ele** prin căsătorii, şi dacă veţi intra în legături cu ele,

* Evr. 10. 38, 39. 2 Pet. 2. 20, 21. ** Deut. 7. 3.

13. să fiţi încredinţaţi că Domnul* Dumnezeul vostru, nu va mai izgoni aceste neamuri dinaintea voastră; ci** ele vă vor fi o cursă şi un laţ, un bici în coaste, şi nişte spini în ochi, pînă veţi pieri de pe faţa acestei ţări bune, pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul vostru. * Judc. 2. 3. ** Exod. 23. 33. Num. 33. 55. Deut. 7. 16. 1 Reg. 11. 4.

14. Iată că astăzi eu mă duc* pe calea pe care merge tot ce este pămîntesc. Recunoaşteţi dar din toată inima voastră şi din tot sufletul vostru, că niciunul din toate cuvintele bune, rostite asupra voastră de Domnul, Dumnezeul vostru, n'a rămas** neîmplinit; toate vi s'au împlinit, niciunul n'a rămas neîmplinit.

* 1 Reg. 2. 2. Evr. 9. 27. ** Cap. 21. 45. Luc. 21. 33.

15. Şi după* cum toate cuvintele bune, pe cari vi le spusese Domnul, Dumnezeul vostru, s'au împlinit pentru voi, tot aşa Domnul va împlini faţă de voi toate cuvintele rele**, pînă vă va nimici de pe faţa acestei ţări bune pe care v'a dat-o Domnul, Dumnezeul vostru.

* Deut. 28. 63. ** Lev. 26. 16. Deut. 28. 15, 16, etc.

16. Dacă veţi călca legămîntul pe care vi l-a dat Domnul, Dumnezeul vostru, şi dacă vă veţi duce să slujiţi altor dumnezei şi să vă închinaţi înaintea lor, Domnul Se va aprinde de mînie împotriva voastră, şi veţi pieri de grab din ţara cea bună pe care v'a dat-o El".

Cea din urmă adunare.

24 1. Iosua a adunat toate seminţiile lui Israel la Sihem*, şi a chemat** pe bătrînii lui Israel, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui şi pe căpeteniile oastei. Ei s'au înfăţişat† înaintea lui Dumnezeu.

* Fac. 35. 4. ** Cap. 23. 2. † 1 Sam. 10. 19.

2. Iosua a zis întregului popor:

„Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Părinţii voştri Terah, tatăl lui Avraam şi tatăl lui Nahor, locuiau în vechime de cealaltă parte a Rîului* *(Eufrat)*, şi slujeau** altor dumnezei.

* Fac. 11. 26, 31. ** Fac. 31. 53.

3. Eu am* luat pe tatăl vostru Avraam din cealaltă parte a Rîului, şi l-am purtat prin toată ţara Canaanului; i-am înmulţit sămînţa, şi i-am** dat pe Isaac.

* Fac. 12. 1. Fapt. 7. 2, 3. ** Fac. 21. 2, 3. Ps. 127. 3.

4. Lui Isaac i-am dat pe Iacov* şi pe Esau: lui Esau** i-am dat în stăpînire muntele Seir, iar Iacov† şi fiii lui s'au pogorît în Egipt. * Fac. 25. 24, 25, 26. ** Fac. 36. 8. Deut. 2. 5. † Fac. 46. 1, 6. Fapt. 7. 15.

5. Am trimes* pe Moise şi pe Aaron şi am lovit** Egiptul cu minunile pe cari le-am făcut în mijlocul lui; apoi v'am scos afară din el.

* Exod. 3. 10. ** Exod. 7; 8; 9; 10; 12.

6. Am scos* pe părinţii voştri din Egipt, şi aţi ajuns** la mare: Egiptenii† au urmărit pe părinţii voştri pînă la marea Roşie, cu care şi călăreţi. * Exod. 12. 37, 51. ** Exod. 14. 2. † Exod. 14. 9.

7. Părinţii voştri au strigat* către Domnul. Şi Domnul a pus** întune-

rec între voi şi Egipteni, a adus † marea înapoi peste ei, şi i-a acoperit. Aţi văzut cu ochii †† voştri ce am făcut Egiptenilor. Şi aţi rămas multă vreme *† în pustie. * Exod. 14. 10. ** Exod. 14. 20. † Exod. 14. 27, 28. †† Deut. 4. 34; 29. 2. *† Cap. 5. 6.

8. V'am adus în ţara Amoriţilor, cari locuiau dincolo de Iordan, şi ei au luptat* împotriva voastră. I-am dat în mînile voastre; aţi pus stăpînire pe ţara lor, şi i-am nimicit dinaintea voastră. * Num. 21. 21, 33. Deut. 2. 32; 3. 1.

9. Balac*, fiul lui Ţipor, împăratul Moabului, s'a sculat şi a pornit la luptă împotriva lui Israel. A chemat** pe Balaam, fiul lui Beor, ca să vă blăstăme. * Judc. 11. 25. ** Num. 22. 5. Deut. 23. 4.

10. Dar n'am vrut* să ascult pe Balaam: el v'a** binecuvîntat, şi v'am izbăvit din mîna lui Balac.
* Deut. 23. 5. ** Num. 23. 11, 20; 24. 10.

11. Aţi trecut* Iordanul, şi aţi ajuns la Ierihon. Locuitorii Ierihonului au luptat** împotriva voastră: Amoriţii, Fereziţii, Cananiţii, Hetiţii, Ghirgasiţii, Heviţii şi Iebusiţii. I-am dat în mînile voastre,
* Cap. 3. 14, 17; 4. 10, 11, 12. ** Cap. 6. 1; 10. 1; 11. 1.

12. am trimes* înaintea voastră viespe bondărească, şi i-a izgonit dinaintea voastră, ca pe cei doi împăraţi ai Amoriţilor: nu cu sabia**, nici cu arcul tău. * Exod. 23. 28. Deut. 7. 20. ** Ps. 44. 3, 6.

13. V'am dat o ţară pe care n'o munciserăţi, cetăţi* pe cari nu le zidiserăţi, dar pe cari le locuiţi, vii şi măslini pe cari nu-i sădiserăţi, dar cari vă slujesc ca hrană. * Deut. 6. 10. 11. Cap. 11. 13.

Făgăduinţele poporului.

14. Acum, temeţi-vă* de Domnul, şi slujiţi-I cu scumpătate** şi credincioşie. Depărtaţi † dumnezeii cărora le-au slujit părinţii voştri dincolo de Rîu şi în †† Egipt, şi slujiţi Domnului.
* Deut. 10. 12. 1 Sam. 12. 24. ** Fac. 17. 1; 26. 5. Deut. 18. 13. Ps. 119. 1. 2 Cor. 1. 12. Efes. 6. 24. † Vers. 2, 23. Lev. 17. 7. Ezec. 20. 18. †† Ezec. 20. 7, 8; 23. 3.

15. Şi dacă nu găsiţi cu cale să slujiţi Domnului, alegeţi* astăzi cui vreţi să slujiţi: sau dumnezeilor** cărora le slujeau părinţii voştri dincolo de Rîu, sau dumnezeilor † Amoriţilor în a căror ţară locuiţi. Cît †† despre mine, eu şi casa mea vom sluji Domnului".
* Rut 1. 15. 1 Reg. 18. 21. Ezec. 20. 39. Ioan 6. 67. ** Vers. 14. † Exod. 23. 24, 32, 33; 34. 15. Deut. 13. 7; 29. 18. Judc. 6. 10. †† Fac. 18. 19.

16. Poporul a răspuns, şi a zis: „Departe de noi gîndul să părăsim pe Domnul, şi să slujim altor dumnezei.

17. Căci Domnul este Dumnezeul nostru. El ne-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei, pe noi şi pe părinţii noştri; El a făcut înaintea ochilor noştri acele minuni mari, şi ne-a păzit în tot timpul drumului pe care l-am urmat şi în mijlocul tuturor popoarelor, pela cari am trecut.

18. El a izgonit dinaintea noastră pe toate popoarele, şi pe Amoriţii cari locuiau ţara aceasta. Şi noi vom sluji Domnului, căci El este Dumnezeul nostru".

19. Iosua a zis poporului: „Voi nu* veţi putea să slujiţi Domnului, căci este un Dumnezeu** sfînt, un Dumnezeu † gelos; El nu †† vă va ierta fărădelegile şi păcatele. * Mat. 6. 24. ** Lev. 19. 2. 1 Sam. 6. 20. Ps. 99. 5, 9. Isa. 5. 16. † Exod 20. 5. †† Exod. 23. 21.

20. Cînd* veţi părăsi pe Domnul, şi veţi sluji unor dumnezei străini, El Se va** întoarce şi vă va face rău, şi vă va nimici, după ce v'a făcut bine". * 1 Cron. 28. 9. 2 Cron. 15. 2. Ezra 8. 22. Isa. 1. 28; 65. 11, 12. Ier. 17. 13. ** Cap. 23. 15. Isa. 63. 10. Fapt. 7. 42.

21. Poporul a zis lui Iosua: „Nu! căci vom sluji Domnului".

22. Iosua a zis poporului: „Voi sînteţi martori împotriva voastră înşivă că aţi ales* pe Domnul, ca să-I slujiţi."
Ei au răspuns: „Sîntem martori!"
* Ps. 119. 173.

23. „Scoateţi* dar dumnezeii străini cari sînt în mijlocul vostru, şi întoarceţi-vă inima spre Domnul, Dumnezeul lui Israel".
* Vers. 14. Fac. 35. 2. Judc. 10. 16. 1 Sam. 7. 3.

24. Şi poporul a zis lui Iosua: „Noi vom sluji Domnului, Dumnezeului nostru, şi vom asculta glasul Lui".

25. Iosua a făcut în ziua aceea un* legămînt cu poporul, şi i-a dat legi şi porunci, la** Sihem.
* Exod. 15. 25. 2 Reg. 11. 17. ** Vers. 26

26. Iosua a scris* aceste lucruri în cartea legii lui Dumnezeu. A luat o** piatră mare, şi a ridicat-o † acolo subt †† stejarul care era în locul închinat Domnului. * Deut. 31. 24. ** Judc. 9. 6. † Fac. 28. 18. Cap. 4. 3. †† Fac. 35. 4.

27. Şi Iosua a zis întregului popor: „Iată, piatra aceasta va fi martoră* împotriva noastră, căci a auzit** toate cuvîntele pe cari ni le-a spus Domnul, ea va fi martoră împotriva voastră, ca

să nu fiţi necredincioşi Dumnezeului vostru". *Fac. 31. 48, 52. Deut. 31. 19, 21, 26. Cap. 22. 27, 28, 34. **Deut. 32. 1.

28. Apoi Iosua* a dat drumul poporului, şi s'a dus fiecare în moştenirea lui. *Judc. 2. 6.

Moartea lui Iosua.

29. După aceste* lucruri, Iosua, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani. *Judc. 2. 8.

30. L-au înmormîntat în ţinutul care-i căzuse la împărţeală, la Timnat-Serah*, în muntele lui Efraim, la miază-noapte de muntele Gaaş. *Cap. 19. 50. Judc. 2. 9.

31. Israel* a slujit Domnului în tot timpul vieţii lui Iosua, şi în tot timpul vieţii bătrînilor cari au trăit după Iosua şi cari cunoşteau** tot ce făcuse Domnul pentru Israel. *Judc. 2. 7. **Deut. 11. 2; 31. 13.

32. Oasele* lui Iosif, pe cari le aduseseră copiii lui Israel din Egipt, au fost îngropate la Sihem, în partea ţarinei pe care o cumpărase** Iacov dela fiii lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita, şi care a ajuns moştenirea fiilor lui Iosif. *Fac. 50. 25. Exod. 13. 19. **Fac. 33. 19.

33. Eleazar, fiul lui Aaron, a murit, şi a fost îngropat la Ghibeat-Fineas, care fusese dat fiului său Fineas, în muntele* lui Efraim. *Exod. 6. 25. Judc. 20. 28.

JUDECĂTORII

(Psalmul 106. 34—36. Faptele Apostolilor 13. 20. Ieremia 50. 6.)

Iuda bate pe Cananiţi şi Fereziţi.

1 1. După moartea lui Iosua, copiii lui Israel au întrebat* pe Domnul, şi au zis: „Cine dintre noi să se suie întîi împotriva Cananiţilor, ca să pornească lupta cu ei?" *Num. 27. 21. Cap. 20. 18.

2. Domnul a răspuns: „Iuda* să se suie; iată că am dat ţara în mînile lui". *Fac. 49. 8.

3. Şi Iuda a zis fratelui său Simeon: „Suie-te împreună cu mine în ţara care mi-a căzut la sorţ, şi să luptăm împotriva Cananiţilor; şi voi merge* şi eu cu tine în ţara care ţi-a căzut la sorţ." Şi Simeon s'a dus cu el. *Vers. 17.

4. Iuda s'a suit, şi Domnul a dat pe Cananiţi şi pe Fereziţi în mînile lor; au ucis zece mii de oameni la Bezec*. *1 Sam. 11. 8.

5. Au găsit pe Adoni-Bezec la Bezec; au pornit lupta împotriva lui, şi au bătut pe Cananiţi şi Fereziţi.

6. Adoni-Bezec a luat fuga; dar ei l-au urmărit şi l-au prins, şi i-au tăiat degetele cele mari dela mîni şi dela picioare.

7. Adoni-Bezec a zis: „Şapte zeci de împăraţi, cu degetele cele mari dela mîni şi dela picioare tăiate, strîngeau mîncare subt masa mea; Dumnezeu îmi răsplăteşte şi mie* cum am făcut". L-au dus la Ierusalim şi a murit acolo. *Lev. 24. 19. 1 Sam. 15. 33. Iac. 2. 13.

8. Fiii* lui Iuda au pornit lupta împotriva Ierusalimului şi l-au luat; l-au trecut prin ascuţişul săbiei şi au dat foc cetăţii. *Ios. 15. 63.

9. Fiii* lui Iuda s'au pogorît apoi, ca să bată pe Cananiţi, cari locuiau muntele, ţinutul de miazăzi şi cîmpia. *Ios. 10. 36; 11. 21; 15. 13.

10. Iuda a pornit împotriva Cananiţilor cari locuiau la Hebron, numit mai înainte Chiriat-Arba*; şi a bătut pe Şeşai, pe Ahiman şi Talmai. *Ios. 14. 15; 15. 13, 14.

11. De acolo* a pornit împotriva locuitorilor Debirului: Debirul se numea mai înainte Chiriat-Sefer. *Ios. 15. 15.

12. Caleb* a zis: „Voi da pe fiică-mea Acsa de nevastă cui va bate Chiriat-Seferul şi-l va lua." *Ios. 15. 16, 17.

13. Otniel, fiul lui Chenaz, fratele cel mai* mic al lui Caleb, a pus mîna pe cetate; şi Caleb i-a dat de nevastă pe fiică-sa Acsa. *Cap. 3. 9.

14. Cînd* a intrat ea la Otniel, l-a îndemnat să ceară un ogor dela tatăl ei. Ea s'a pogorît depe măgar; şi Caleb i-a zis „Ce vrei?" *Ios. 15. 18, 19.

15. Ea i-a răspuns: „Dă-mi un dar*, căci mi-ai dat un pămînt secetos; dămi şi izvoare de apă." Şi Caleb i-a dat Izvoarele de sus şi Izvoarele de jos. *Fac. 33. 11.

16. Fiii* Chenitului, socrul lui Moise, s'au suit din cetatea Finicilor**, împreună cu fiii lui Iuda, în pustia lui

Iuda la miazăzi de Arad †, şi s'au dus †† de s'au aşezat între popor.
* Cap. 4. 11, 17. 1 Sam. 15. 6. 1 Cron. 2. 55. Ier. 35. 2. ** Deut. 34. 3. † Num. 21. 1. †† Num. 10. 32.

17. Iuda* a pornit cu fratele său Simeon, şi au bătut pe Cananiţii cari locuiau la Ţefat; au nimicit cetatea cu desăvîrşire, şi au numit-o Horma** *(Nimicire).* * Vers. 3. ** Num. 21. 3. Ios. 19. 4.

18. Iuda a mai pus mîna pe Gaza* şi pe ţinutul ei, pe Ascalon şi pe ţinutul lui, şi pe Ecron şi pe ţinutul lui.
* Ios. 11. 22.

19. Domnul* a fost cu Iuda; şi Iuda a pus stăpînire pe munte, dar n'a putut să izgonească pe locuitorii din cîmpie, pentrucă aveau cară** de fer.
* Vers. 2. 2 Reg. 18. 7. ** Ios. 17. 16, 18.

20. Au dat* Hebronul lui Caleb, cum spusese Moise; şi el a izgonit deacolo pe cei trei fii ai lui Anac."
* Num. 14. 24. Deut. 1. 36. Ios. 14. 9, 13; 15. 13, 14.

Cruţarea Cananiţilor.

21. Fiii* lui Beniamin n'au izgonit pe Iebusiţii cari locuiau la Ierusalim; şi Iebusiţii au locuit în Ierusalim cu fiii lui Beniamin pînă în ziua de azi.
* Ios. 15. 63; 18. 28.

22. Casa lui Iosif s'a suit şi ea împotriva Betelului, şi Domnul* a fost cu ei. * Vers. 19.

23. Cei din casa lui Iosif au iscodit* Betelul, care mai nainte se chema Luz**. * Ios. 2. 1; 7. 2. Cap. 18. 2. ** Fac. 28. 19.

24. Străjerii au văzut pe un om ieşind din cetate, şi i-au zis: „Arată-ne pe unde putem intra în cetate, şi vom avea milă* de tine." * Ios. 2. 12, 14.

25. El le-a arătat pe unde ar putea să intre în cetate. Şi au trecut cetatea prin ascuţişul săbiei; dar pe omul acela l-au lăsat să plece cu toată familia lui.

26. Omul acela s'a dus în ţara Hetiţilor; a zidit o cetate, şi i-a pus numele Luz, nume pe care l-a purtat pînă în ziua de azi.

27. Manase* n'a izgonit nici el pe locuitorii din Bet-Şean şi din satele dimprejurul lui, din Taanac şi satele lui, din Dor şi satele dimprejurul lui, din Iibleam şi satele dimprejurul lui, din Meghido şi satele dimprejurul lui; aşa încît Cananiţii au izbutit să rămînă în ţara aceasta. * Ios. 17. 11, 12, 13.

28. Cînd Israel a fost destul de tare, a supus pe Cananiţi la un bir, dar nu i-a izgonit.

29. Efraim* n'a izgonit pe Cananiţii cari locuiau la Ghezer, şi Cananiţii au locuit în mijlocul lui Efraim la Ghezer. * Ios. 16. 10. 1 Reg. 9. 16.

30. Zabulon n'a izgonit nici el pe locuitorii din Chitron, nici pe locuitorii din Nahalol*; şi Cananiţii au locuit în mijlocul lui Zabulon, dar au fost supuşi la un bir. * Ios. 19. 15.

31. Nici Aşer* n'a izgonit pe locuitorii din Aco, nici pe locuitorii din Sidon, nici pe cei din Ahlab, din Aczib, din Helba, din Afic şi din Rehob;
* Ios. 19. 24—30.

32. şi Aşeriţii* au locuit în mijlocul Cananiţilor, locuitorii ţării, căci nu i-au izgonit. * Ps. 106. 34. 35.

33. Neftali* n'a izgonit pe locuitorii din Bet-Şemeş, nici pe locuitorii din Bet-Anat, şi a locuit** în mijlocul Cananiţilor, locuitorii ţării; dar locuitorii din Bet-Şemeş şi din Bet-Anat au fost supuşi la un bir †.
* Ios. 19. 38. ** Vers. 32. † Vers. 30.

34. Amoriţii au dat înapoi în munte pe fiii lui Dan, şi nu i-au lăsat să se coboare în cîmpie.

35. Amoriţii au izbutit să rămînă la Har-Heres, la Aialon* şi la Şaalbim; dar mîna casei lui Iosif a apăsat asupra lor, şi au fost supuşi la un bir.
* Ios. 19. 42.

36. Ţinutul Amoriţilor se întindea dela suişul* Acrabim, dela Sela, şi în sus. * Num. 34. 4. Ios. 15. 3.

Ingerul Domnului mustră.

2 1. Ingerul Domnului S'a suit din Ghilgal la Bochim*, şi a zis: „Eu v'am scos din Egipt, şi v'am adus în ţara pe care am jurat părinţilor voştri că v'o voi da. Am zis**: „Niciodată nu voi rupe legămîntul Meu cu voi;
* Vers. 5. ** Fac. 17. 7.

2. şi voi* să nu încheiaţi legămînt cu locuitorii din ţara aceasta, ci să le surpaţi** altarele." Dar voi† n'aţi ascultat de glasul Meu. Pentruce aţi făcut lucrul acesta?
* Deut. 7. 2. ** Deut. 12. 3. † Vers. 20. Ps. 106. 34.

3. Am zis atunci: „Nu-i voi izgoni dinaintea voastră; ci vă vor sta în coaste*, şi dumnezeii** lor vă vor fi o† cursă." * Ios. 23. 13. ** Cap. 3. 6. † Exod. 23. 33; 34. 12. Deut. 7. 16. Ps. 106. 36.

4. După ce a spus Ingerul Domnului aceste vorbe tuturor copiilor lui Israel, poporul a ridicat glasul şi a plîns.

5. Au pus locului aceluia numele Bochim *(Ceice plîng)*; şi au adus jertfe Domnului acolo.

Poporul slujeşte Domnului în timpul lui Iosua.

6. Iosua* a dat drumul poporului, şi copiii lui Israel au plecat fiecare în moştenirea lui, ca să ia ţara în stăpînire. *Ios. 22. 6; 24. 28.

7. Poporul* a slujit Domnului în tot timpul vieţii lui Iosua, şi în tot timpul vieţii bătrînilor cari au trăit după Iosua şi cari văzuseră toate lucrurile mari, pe cari le făcuse Domnul pentru Israel. *Ios. 24. 31.

8. Iosua*, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit, în vîrstă de o sută zece ani. *Ios. 24. 29.

9. L-au îngropat* în ţinutul pe care-l avea de moştenire, la Timnat-Heres**, în muntele lui Efraim, la miazănoapte de muntele Gaaş. *Ios. 24. 30. **Ios. 19. 50; 24. 30.

Judecătorii.

10. Tot neamul acela de oameni a fost adăugat la părinţii lui, şi s'a ridicat după el un alt neam de oameni, care nu cunoştea* pe Domnul, nici ce făcuse El pentru Israel. *Exod. 5. 2. 1 Sam. 2. 12. 1 Cron. 28. 9. Ier. 9. 3; 22. 16. Gal. 4. 8. 2 Tes. 1. 8. Tit. 1. 16.

11. Copiii lui Israel au făcut atunci ce nu plăcea Domnului, şi au slujit Baalilor.

12. Au* părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor, care-i scosese din ţara Egiptului, şi au mers** după alţi dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor cari-i înconjurau; s'au închinat† înaintea lor, şi au mîniat pe Domnul. *Deut. 31. 16. **Deut. 6. 14. †Exod. 20. 5

13. Au părăsit pe Domnul, şi au slujit* lui Baal şi Astarteelor. *Cap. 3. 7; 10. 6. Ps. 106. 36.

14. Domnul S'a aprins de mînie* împotriva lui Israel. El i-a dat** în mînile unor prădători cari i-au prădat, i-a vîndut† în mînile vrăjmaşilor lor dejurîmprejur, şi nu s'au mai putut†† împotrivi vrăjmaşilor lor. *Cap. 3. 8. Ps. 106. 40, 41, 42. **2 Reg. 17. 20. †Cap. 3. 8; 4. 2. Ps. 44. 12. Isa. 50. 1. ††Lev. 26. 37. Ios. 7. 12, 13.

15. Ori unde mergeau, mîna Domnului era împotriva lor ca să le facă rău, cum spusese Domnul, şi cum le* jurase Domnul. Au ajuns astfel într'o mare strîmtorare. *Lev. 26. Deut. 28.

16. Domnul* a ridicat judecători, ca să-i izbăvească din mîna celor ce-i prădau. *Cap. 3. 9, 10, 15. 1 Sam. 12. 11. Fapt. 13. 20.

17. Dar ei n'au ascultat nici de judecătorii lor, căci au curvit* cu alţi dumnezei şi s'au închinat înaintea lor. In curînd s'au abătut dela calea pe care o urmaseră părinţii lor, şi n'au ascultat de poruncile Domnului, ca şi ei. *Exod. 24. 15, 16. Lev. 17. 7.

18. Cînd le ridica Domnul judecători, Domnul era cu judecătorul*, şi-i izbăvea din mîna vrăjmaşilor lor în tot timpul vieţii judecătorului, căci Domnului** I se făcea milă de suspinurile scoase de ei împotriva celor ce-i apăsau şi-i chinuiau. *Ios. 1. 5. **Fac. 6. 6. Deut. 32. 36. Ps. 106. 44, 45.

19. Dar, după moartea* judecătorului, se stricau din nou, mai mult decît părinţii lor, ducîndu-se după alţi dumnezei, ca să le slujească şi să se închine înaintea lor, şi stăruiau în această purtare şi împetrire. *Cap. 3. 12; 4. 1; 8. 33.

20. Atunci Domnul S'a aprins de* mînie împotriva lui Israel, şi a zis: „Fiindcă neamul acesta a călcat legămîntul** Meu pe care-l poruncisem părinţilor lor, şi fiindcă n'au ascultat de glasul Meu, *Vers. 14. **Ios. 23. 16.

21. nu voi mai izgoni* dinaintea lor niciunul din neamurile pe cari le-a lăsat Iosua cînd a murit. *Ios. 23. 13.

22. Astfel, prin ele*, voi pune pe Israel la încercare**, ca să ştiu dacă vor căuta sau nu să urmeze calea Domnului, cum au căutat părinţii lor.“ *Deut. 8. 2, 16; 13. 3. **Cap. 3. 1, 4.

23. Şi Domnul a lăsat în pace pe popoarele acelea pe cari nu le dăduse în mînile lui Iosua, şi nu S'a grăbit să le isgonească.

Slujirea Israeliţilor la Idoli.

3 1. Iată neamurile* pe cari le-a lăsat Domnul ca să încerce pe Israel prin ele, pe toţi cei ce nu cunoscuseră toate războaiele Canaanului. *Cap. 2. 21, 22.

2. El voia numai ca vîrstele de oameni ale copiilor lui Israel să cunoască şi să înveţe războiul, şi anume cei ce nu-l cunoscuseră mai înainte.

3. Neamurile acestea erau cei* cinci domnitori ai Filistenilor, toţi Cananiţii, Sidoniţii, şi Heviţii cari locuiau în muntele Liban, dela muntele Baal-Hermon pînă la intrarea Hamatului. *Ios. 13. 3.

4. Neamurile* acestea au slujit ca să

pună pe Israel la încercare, pentruca Domnul să vadă dacă vor asculta de poruncile pe cari le dăduse părinţilor lor prin Moise. *Cap. 2. 22.

5. Şi copiii* lui Israel au locuit în mijlocul Cananiţilor, Hetiţilor, Amoriţilor, Fereziţilor, Heviţilor şi Iebusiţilor; *Ps. 106. 35.

6. au luat* de neveste pe fetele lor, şi au dat de neveste fiilor lor pe fetele lor, şi au slujit dumnezeilor lor.
*Exod. 34. 16. Deut. 7. 3.

Otniel.

7. Copiii* lui Israel au făcut ce nu plăcea Domnului, au uitat pe Domnul, şi au slujit** Baalilor şi idolilor †.
*Cap. 2. 11. **Cap. 2. 13. †Exod. 34. 13. Deut. 16. 21. Cap. 6. 25.

8. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Israel, şi i-a vîndut* în mînile lui Cuşan-Rişeataim**, împăratul Mesopotamiei. Şi copiii lui Israel au fost supuşi opt ani lui Cuşan-Rişeataim. *Cap. 2. 14. **Hab. 3. 7.

9. Copiii lui Israel au strigat* către Domnul, şi Domnul le-a ridicat un izbăvitor**, care i-a izbăvit: pe Otniel †, fiul lui Chenaz, fratele cel mai mic al lui Caleb. *Vers. 15. Cap. 4. 3; 6. 7; 10. 10. 1 Sam. 12. 10. Neem. 9. 27. Ps. 22. 5; 106. 44; 107. 13, 19. **Cap. 2. 16. †Cap. 1. 13.

10. Duhul* Domnului a fost peste el. El a ajuns judecător în Israel, şi a pornit la război. Domnul a dat în mînile lui pe Cuşan-Rişeataim, împăratul Mesopotamiei, şi mîna Lui a fost puternică împotriva lui Cuşan-Rişeataim. *Num. 27. 18. Cap. 6. 34; 11. 29; 13. 25; 14. 6, 19. 1 Sam. 11. 6. 2 Cron. 15. 1.

11. Ţara a avut odihnă patruzeci de ani. Şi Otniel, fiul lui Chenaz, a murit.

Ehud.

12. Copiii* lui Israel au făcut iarăş ce nu plăcea Domnului; şi Domnul a întărit pe Eglon**, împăratul Moabului, împotriva lui Israel, pentrucă făcuseră ce nu plăcea Dommului.
*Cap. 2. 19. **1 Sam. 12. 9.

13. Eglon a strîns la el pe fiii lui Amon şi pe Amaleciţi*, şi a pornit. A bătut pe Israel, şi a luat cetatea Finicilor**. *Cap. 5. 14. **Cap. 1. 16.

14. Şi copiii lui Israel au fost supuşi* optsprezece ani lui Eglon, împăratul Moabului. *Deut. 28. 48.

15. Copiii lui Israel au* strigat către Domnul, şi Domnul le-a ridicat un izbăvitor, pe Ehud, fiul lui Ghera, Beniamitul, care nu se slujea de mîna dreaptă. Copiii lui Israel au trimes prin el un dar lui Eglon, împăratul Moabului. *Vers. 9 Ps. 78. 34.

16. Ehud şi-a făcut o sabie cu două tăişuri, lungă de un cot, şi a încins-o pe subt haine, în partea dreaptă.

17. A dat darul lui Eglon, împăratul Moabului: Eglon era un om foarte gras.

18. Cînd a isprăvit de dat darul, a dat drumul oamenilor cari-l aduseseră.

19. El însuş s'a întors* dela petrăriile de lîngă Ghilgal, şi a zis: „Împărate, am să-ţi spun ceva în taină.“ Împăratul a zis: „Tăcere!“ Şi toţi cei ce erau lîngă el au ieşit afară. *Ios. 4. 20.

20. Ehud a început vorba cu el pe cînd stătea singur în odaia lui de vară, şi a zis: „Am un cuvînt din partea lui Dumnezeu pentru tine.“ Eglon s'a sculat de pe scaun.

21. Atunci Ehud a întins mîna stîngă, a scos sabia din partea dreaptă, şi i-a împlîntat-o în pîntece.

22. Chiar şi mînerul a intrat după fer, şi grăsimea s'a strîns în jurul ferului; căci n'a putut scoate sabia din pîntece, ci a lăsat-o în trup aşa cum o înfipsese.

23. Ehud a ieşit prin tindă, a închis uşile dela odaia de sus după el, şi a tras zăvorul.

24. Dupăce a ieşit el, au venit slujitorii împăratului şi s'au uitat; şi iată că uşile odăii de sus erau închise cu zăvorul. Ei au zis: „Fără îndoială, îşi acopere picioarele în odaia de vară.“

25. Au aşteptat multă vreme; şi fiindcă el nu deschidea uşile odăii de sus, au luat cheia şi au descuiat; şi iată că stăpînul lor era mort, întins pe pămînt.

26. Pînă să se dumirească ei, Ehud a luat-o la fugă, a trecut de pietrării, şi a scăpat în Seira.

27. Cum a ajuns, a sunat* din trîmbiţă în muntele** lui Efraim. Copiii lui Israel s'au pogorît cu el din munte, şi el s'a pus în fruntea lor. *Cap. 5. 14; 6. 34. 1 Sam. 13. 3. **Ios. 17. 15. Cap. 7. 24; 17. 1; 19. 1.

28. El le-a zis: „Veniţi după mine, căci Domnul* a dat în mînile voastre pe vrăjmaşii voştri Moabiţi.“ Ei s'au pogorît după el, au pus stăpînire pe vadurile** Iordanului, în faţa Moabului, şi n'au lăsat pe nimeni să treacă.
*Cap. 7. 9, 15. 1 Sam. 17. 47. **Ios. 2. 7. Cap. 12. 5.

29. Au ucis atunci aproape zece mii de oameni din Moab, toţi voinici şi viteji, şi n'a scăpat unul.
30. In ziua aceea Moabul a fost smerit subt mîna lui Israel. Şi ţara * a avut odihnă optzeci de ani. *Vers. 11.

Şamgar.

31. După el, a urmat Şamgar *, fiul lui Anat. El a ucis şase sute de oameni dintre Filisteni cu un otig ** de plug. Şi el a fost un izbăvitor † al lui Israel ††. *Cap. 5. 6, 8. 1 Sam. 13. 19, 22. **1 Sam. 17. 47, 50. †Cap. 2. 16. ††Cap. 4. 1, 3, etc.; 10. 7, 17; 11. 4, etc. 1 Sam. 4. 1.

Debora şi Barac.

4 1. Copiii * lui Israel iarăş au făcut ce nu place Domnului, după moartea lui Ehud. *Cap. 2. 19.
2. Şi Domnul i-a vîndut * în mînile lui Iabin, împăratul Canaanului, care domnea la Haţor **. Căpetenia oştirii lui era Sisera †, şi locuia la Haroşet-Goim ††. *Cap. 2. 14. **Ios. 11. 1, 10; 19. 36. †1 Sam. 12. 9. Ps. 83. 9. ††Vers. 13, 16.
3. Copiii lui Israel au strigat către Domnul, căci Iabin avea nouă sute de cară de fer *, şi de douăzeci de ani apăsa ** cu putere pe copiii lui Israel. *Cap. 1. 19. **Cap. 5. 8. Ps. 106. 42.
4. Pe vremea aceea judecător în Israel era Debora, proorociţa, nevasta lui Lapidot.
5. Ea şedea * subt finicul Deborei, între Rama şi Betel, în muntele lui Efraim; şi copiii lui Israel se suiau la ea ca să fie judecaţi. *Fac. 35. 8.
6. Ea a trimes să cheme pe Barac *, fiul lui Abinoam, din Chedeş-Neftali **, şi i-a zis: „Iată porunca pe care a dat-o Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Du-te, îndreaptă-te spre muntele Taborului, şi ia cu tine zece mii de oameni din copiii lui Neftali şi din copiii lui Zabulon; *Evr. 11. 32. **Ios. 19. 37.
7. voi trage * spre tine, la pîrîul Chison **, pe Sisera, căpetenia oştirii lui Iabin, împreună cu carăle şi oştile lui, şi-l voi da în mînile tale".
*Exod. 14. 4. **Cap. 5. 21. 1 Reg. 18. 40. Ps. 83. 9, 10.
8. Barac i-a zis: „Dacă vii tu cu mine, mă voi duce; dar dacă nu vii cu mine, nu mă voi duce".
9. Ea a răspuns: „Voi merge cu tine; dar nu vei avea slavă în calea pe care mergi, căci Domnul va da * pe Sisera în mînile unei femei". Şi Debora s'a sculat, şi s'a dus cu Barac la Chedeş. *Cap. 2. 14.
10. Barac a chemat pe Zabulon * şi Neftali la Chedeş; zece mii de oameni mergeau în ** urma lui, şi Debora a plecat cu el. *Cap. 5. 18. **Exod. 11. 8. 1 Reg. 20. 10.
11. Heber, Chenitul *, se despărţise de Cheniţi, fiii lui Hobab **, socrul lui Moise, şi îşi întinsese cortul pînă la stejarul Ţaanaim, lîngă † Chedeş. *Cap. 1. 16. **Num. 10. 29. †Vers. 6.
12. Au dat de ştire lui Sisera, că Barac, fiul lui Abinoam, s'a îndreptat spre muntele Taborului.
13. Şi, dela Haroşet-Goim, Sisera şi-a strîns spre pîrîul Chisonului toate carăle: nouă sute de cară de fer, şi tot poporul care era cu el.
14. Atunci Debora a zis lui Barac: „Scoală-te, căci iată ziua cînd dă Domnul pe Sisera în mînile tale. Intr'adevăr, Domnul *, merge înaintea ta". Şi Barac s'a repezit de pe muntele Taborului, cu zece mii de oameni după el. *Deut. 9. 3. 2 Sam. 5. 24. Ps. 68. 7. Isa. 52. 12.
15. Domnul * a pus pe fugă dinaintea lui Barac, prin ascuţişul săbiei, pe Sisera, toate carăle lui şi toată tabăra. Sisera s'a dat jos din carul lui, şi a fugit pe jos. *Ps. 83. 9, 10. Ios. 10. 10.
16. Barac a urmărit carăle şi oştirea pînă la Haroşet-Goim; şi toată oştirea lui Sisera a căzut subt ascuţişul săbiei, fără să fi rămas un singur om.

Sisera este ucis de Iael.

17. Sisera a fugit pe jos în cortul Iaelei, nevasta lui Heber, Chenitul; căci între Iabin, împăratul Haţorului, şi casa lui Heber, Chenitul, era pace.
18. Iael a eşit înaintea lui Sisera, şi i-a zis: „Intră, domnul meu, intră la mine, şi nu te teme". El a intrat la ea în cort, şi ea l-a ascuns subt o învelitoare.
19. El i-a zis: „Dă-mi, te rog, puţină apă să beau, căci mi-e sete". Ea a deschis burduful * cu lapte, i-a dat să bea, şi l-a acoperit. *Cap. 5. 25.
20. El i-a mai zis: „Stai la uşa cortului, şi dacă vine cineva şi te întreabă: „Este cineva aici?" să răspunzi: „Nu".
21. Iael *, nevasta lui Heber, a luat un ţăruş de al cortului, a pus mîna pe ciocan, s'a apropiat încet de el, şi i-a bătut ţăruşul în tîmplă, aşa că a răspuns pînă în pămînt. El adormise adînc şi era rupt de oboseală; şi a murit. *Cap. 5. 26.

22. Pe cînd Barac urmărea pe Sisera,
Iael i-a ieşit înainte şi i-a zis: „Vino,
şi-ţi voi arăta pe omul pe care-l cauţi".
El a intrat la ea, şi iată că Sisera
stătea întins, mort, cu ţăruşul bătut
în tîmplă.
23. In ziua aceea, Dumnezeu a smerit*
pe Iabin, împăratul Canaanului, înain-
tea copiilor lui Israel. *Ps. 18. 47.
24. Şi mîna copiilor lui Israel a apă-
sat greu asupra lui Iabin, împăratul
Canaanului, pînă ce au nimicit pe Ia-
bin, împăratul Canaanului.

Cîntarea de laudă a Deborei.

5 1. In ziua aceea, Debora a cîntat*
această cîntare, cu Barac, fiul lui
Abinoam: *Exod. 15. 1. Ps. 18, titlu.
2. „Nişte căpetenii s'au pus în frun-
tea poporului în Israel,
Şi poporul* s'a arătat gata de luptă:
Binecuvîntaţi pe Domnul! *2 Cron. 17. 16.
3. Ascultaţi*, împăraţi!
Luaţi aminte, domnitori!
Voi cînta, da, voi cînta Domnului,
Voi cînta din alăută Domnului, Dum-
nezeului lui Israel. *Deut. 32. 1, 3. Ps. 2. 10.
4. Doamne*, cînd ai ieşit din Seir,
Cînd ai plecat din cîmpiile Edomu-
lui,
Pămîntul** s'a cutremurat, cerurile
au picurat,
Şi norii au turnat ape cu găleata;
*Deut. 33. 2. Ps. 68. 7. **2 Sam. 22. 8. Ps. 68. 8. Isa. 64. 3.
Hab. 3. 3, 10.
5. Munţii* s'au clătinat înaintea Dom-
nului,
Sinaiul** acela s'a clătinat înaintea
Domnului, Dumnezeului lui Israel".
*Deut. 4. 11. Ps. 97. 5. **Exod. 19. 18.
6. „Pe vremea lui* Şamgar, fiul lui
Anat,
Pe vremea Iaelei** drumurile† erau
părăsite,
Şi călătorii apucau pe căi strîmbe.
*Cap. 3. 31. **Cap. 4. 17. †Lev. 26. 22. 2 Cron. 15. 5. Isa.
33. 8. Plîn. 1. 4; 4. 18.
7. Căpeteniile erau fără putere în Is-
rael, fără putere,
Pînă cînd m'am sculat eu, Debora,
Pînă cînd m'am ridicat eu, ca o ma-
mă* în Israel. *Isa. 49. 23.
8. El îşi alesese noi dumnezei:*
Atunci războiul era la porţi;
Dar nu vedeai** nici scut, nici suliţă
La patruzeci de mii în Israel.
*Deut. 32. 16. Cap. 2. 12, 17. **1 Sam. 13. 19, 22. Cap. 4. 3.
9. Inima mea se îndreaptă spre căpe-
teniile lui Israel,
Spre aceia din popor cari* s'au ară-
tat gata să lupte.
Binecuvîntaţi pe Domnul! *Vers. 2.
10. Voi, cari* călăriţi pe măgăriţe
albe,
Voi, cari** şedeţi pe covoare,
Şi voi, cari umblaţi pe drum, —
cîntaţi!†
*Ps. 105. 2; 145. 5. **Cap. 10. 4; 12. 14. †Ps. 107. 32.
11. Arcaşii, din mijlocul adăpătoare-
lor,
Să laude cu glasul lor binefacerile*
Domnului,
Binefacerile cîrmuirii Sale în Israel.
Atunci poporul Domnului s'a pogo-
rît la porţi: *1 Sam. 12. 7. Ps. 145. 7.
12. Trezeşte-te*, trezeşte-te, Debora!
Trezeşte-te, trezeşte-te şi zi o cîn-
tare!
Scoală-te, Barac,
Şi adu-ţi robii** de război,
Fiul lui Abinoam! *Ps. 67. 8. **Ps. 68. 18.
13. Atunci o rămăşiţă din popor a
biruit* pe cei puternici,
Domnul mi-a dat biruinţa asupra ce-
lor viteji. *Ps. 49. 14.
14. Din Efraim* au venit locuitorii
lui** Amalec.
După tine a mers Beniamin în oşti-
rea ta.
Din Machir† au venit căpeteniile,
Şi din Zabulon cîrmuitorii.
*Cap. 3. 13. **Cap. 3. 27. †Num. 32. 39, 40
15. Mai marii lui Isahar au fost cu
Debora,
Şi Isahar a venit după Barac*,
A fost trimes pe urma lui în vale.
La pîraiele lui Ruben,
Au fost mari hotărîri! *Cap. 4. 14.
16. Pentruce ai rămas în mijlocul*
staulelor *Num. 32. 1.
Să asculţi behăitul turmelor? La pî-
raiele lui Ruben
Mari au fost sfaturile!
17. Galaadul* de dincolo de Iordan
nu şi-a părăsit locuinţa.
Pentruce a stat Dan pe corăbii?
Aşer** a stat pe malul mării,
Şi s'a odihnit în limanurile lui.
*Ios. 13. 25, 31. **Ios. 19. 29, 31.
18. Zabulon* este un popor care a
înfruntat moartea,
Şi Neftali la fel, pe înălţimile din
cîmpie. *Cap. 4. 10.
19. Impăraţii au venit, s'au luptat;
Atunci au luptat împăraţii Canaanu-
lui,

La Tanaac, la apele Meghido;
N'au luat nicio pradă, nici argint*.
* Cap. 4. 16. Ps. 44. 12. Vers. 30.

20. Din ceruri* se luptau,
De pe cărările lor stelele** se luptau împotriva lui Sisera,
* Ios. 10. 11. Ps. 77. 11, 18. ** Cap. 4. 15.

21. Pîrîul* Chison i-a luat,
Pîrîul din vremile străvechi, pîrîul Chison!
Suflete, calcă-'n picioare pe viteji!
* Cap. 4. 7.

22. Atunci copitele cailor au răsunat
De goana, de goana năbădăioasă a războinicilor lor.

23 Blestemaţi pe Meroza, a zis Ingerul Domnului,
Blestemaţi, blestemaţi pe locuitorii lui;
Căci* n'au venit în ajutorul** Domnului,
In ajutorul Domnului, printre oamenii viteji".
* Cap. 21. 9, 10. Neem. 3. 5. ** 1 Sam. 17. 47; 18. 17; 25. 28.

24. Binecuvîntată să fie între femei Iael*,
Nevasta lui Heber, Chenitul!
Binecuvîntată** să fie ea între femeile cari locuiesc în corturi!
* Cap. 4. 17. ** Luc. 1. 28.

25. El a cerut* apă, şi ea i-a a dat lapte;
In pahar împărătesc i-a adus unt.
* Cap. 4. 19.

26. Cu o mînă* a luat ţăruşul,
Şi cu dreapta ciocanul lucrătorilor,
A lovit pe Sisera, i-a despicat capul,
I-a sfărîmat şi străpuns tîmpla.
* Cap. 4. 21.

27. El s'a ghemuit: a căzut şi s'a culcat la picioarele ei;
S'a ghemuit şi a căzut la picioarele ei;
Acolo unde s'a ghemuit, acolo a căzut fără viaţă.

28. Pe fereastră, prin zăbrele,
Se uită mama lui Sisera, şi strigă:
„Pentruce zăboveşte carul lui să vină?
Pentruce vin carăle lui aşa de încet?"

29. Cele mai înţelepte dintre femeile ei îi răspund,
Şi ea îşi răspunde singură:

30. „Negreşit, au găsit pradă!* Şi-o împărţesc:
O fată, două fete de fiecare om;
Pradă de haine văpsite pentru Sisera;
Pradă de haine văpsite cusute la gherghef,
Două haine văpsite şi cusute la gherghef,
De pus pe grumazul biruitorului!"
* Exod. 15. 9.

31. Aşa* să piară toţi vrăjmaşii Tăi, Doamne!
Dar cei ce-L iubesc sînt ca soarele**, cînd se arată† în puterea lui".
Ţara a avut odihnă patruzeci de ani.
* Ps. 83. 9, 10. ** 2 Sam. 23. 4. † Ps. 19. 5.

Apăsarea Madianiţilor.

6 1. Copiii* lui Israel au făcut ce nu plăcea Domnului; şi Domnul i-a dat în mînile lui Madian**, timp de şapte ani. * Cap. 2. 19. ** Hab. 3. 7.

2. Mîna lui Madian a fost puternică împotriva lui Israel. Ca să scape de Madian, copiii lui Israel fugeau în văgăunile* munţilor, în peşteri şi pe stînci întărite. * 1 Sam. 13. 6. Evr. 11. 38.

3. După ce sămăna Israel, Madian se suia cu Amalec* şi fiii Răsăritului**, şi porneau împotriva lui. * Cap. 3. 13. ** Fac. 29. 1. Cap. 7. 12; 8. 10. 1 Reg. 4. 30. Iov. 1. 3.

4. Tăbărau în faţa lui, nimiceau* roadele ţării pînă spre Gaza; şi nu lăsau în Israel nici merinde, nici oi, nici boi, nici măgari.
* Lev. 26. 16. Deut. 28. 30, 33, 51. Mic. 6. 15.

5. Căci se suiau împreună cu turmele şi corturile lor, soseau ca o mulţime de lăcuste*, erau fără număr, ei şi cămilele lor, şi veneau în ţară ca s'o pustiască. * Cap. 7. 12.

6. Israel a ajuns foarte nenorocit din pricina lui Madian, şi copiii lui Israel au strigat* către Domnul.
* Cap. 3. 15. Osea 5. 15.

7. Cînd copiii lui Israel au strigat către Domnul din pricina lui Madian,

8. Domnul a trimes copiilor lui Israel un prooroc. El le-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu v'am scos din Egipt, Eu v'am scos din casa robiei.

9. V'am scăpat din mîna Egiptenilor şi din mîna tuturor celor ce vă apăsau; i-am* izgonit dinaintea voastră, şi v'am dat voua ţara lor. * Ps. 44. 2, 3.

10. V'am zis: „Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru; să nu vă* temeţi de dumnezeii Amoriţilor, în a căror ţară locuiţi. Dar voi n'aţi ascultat glasul Meu." * 2 Reg. 17. 35, 37, 38. Ier. 10. 2.

Ghedeon.

11. Apoi a venit Ingerul Domnului, şi S'a aşezat subt stejarul din Ofra, care era al lui Ioas, din familia lui Abiezer *. Ghedeon **, fiul său, bătea grîu în teasc, ca să-l ascundă de Madian. * Ios. 17. 2. ** Evr. 11. 32.

12. Ingerul Domnului i S'a arătat *, şi i-a zis: „Domnul este ** cu tine, viteazule!“ * Cap. 13. 3. Luc. 1. 11, 28. ** Ios. 1. 5.

13. Ghedeon I-a zis: „Rogu-te, domnul meu, dacă Domnul este cu noi, pentruce ni s'au întîmplat toate aceste lucruri? Şi unde * sînt toate minunile acelea ** pe cari ni le istorisesc părinţii noştri cînd spun: „Nu ne-a scos oare Domnul din Egipt?“ Acum Domnul ne părăseşte †, şi ne dă în mînile lui Madian!“
* Ps. 89. 49. Isa. 59. 1; 63. 15. ** Ps. 44. 1. † 2 Cron. 15. 2.

14. Domnul S'a uitat la el, şi a zis: „Du-te cu puterea * aceasta pe care o ai, şi izbăveşte pe Israel din mîna lui Madian; oare ** nu te trimet Eu?“
* 1 Sam. 12. 11. Evr. 11. 32, 34. ** Ios. 1. 9. Cap. 4. 6.

15. Ghedeon I-a zis: „Rogu-te, domnul meu, cu ce să izbăvesc pe Israel? Iată că familia mea este cea mai săracă * din Manase, şi eu sînt cel mai mic din casa tatălui meu.“ * 1 Sam. 9. 21.

16. Domnul i-a zis: „Eu * voi fi cu tine, şi vei bate pe Madian ca pe un singur om“. * Exod. 3. 12. Ios. 1. 5.

17. Ghedeon I-a zis: „Dacă am căpătat trecere înaintea Ta, dă-mi un semn * ca să-mi arăţi că Tu îmi vorbeşti.
* Exod. 4. 1—8. Vers. 36, 37. 2 Reg. 20. 8. Ps. 86. 17. Isa. 7. 11.

18. Nu Te depărta de aici * pînă mă voi întoarce la Tine, să-mi aduc darul, şi să-l pun înaintea Ta“. Şi Domnul a zis: „Voi rămînea pînă te vei întoarce.“
* Fac. 18. 3. 5. Cap. 13. 15.

19. Ghedeon * a intrat în casă, a pregătit un ied, şi a făcut azimi dintr'o efă de făină. A pus carnea într'un coş şi zeama a turnat-o într'o oală, le-a adus subt ştejar, şi I le-a pus înainte. * Fac. 18. 6, 7, 8.

20. Ingerul lui Dumnezeu i-a zis: „Ia carnea şi azimile, pune-le * pe stînca aceasta şi varsă ** zeama“. Şi el a făcut aşa. * Cap. 13. 19. ** 1 Reg. 18. 33, 34.

21. Ingerul Domnului a întins vîrful toiagului pe care-l avea în mînă, şi a atins carnea şi azimile. Atunci, s'a ridicat din stîncă un foc * care a mistuit carnea şi azimile. Şi Ingerul Domnului S'a făcut nevăzut dinaintea lui.
* Lev. 9. 24. 1 Reg. 18. 38. 2 Cron. 7. 1.

22. Ghedeon, văzînd * că fusese Ingerul Domnului, a zis: „Vai de mine, Stăpîne Doamne! Am văzut ** pe Ingerul Domnului faţă-'n faţă“.
* Cap. 13. 21. ** Fac. 16. 13; 32. 30. Exod. 33. 20. Cap. 13. 22.

23. Şi Domnul i-a zis: „Fii pe pace *, nu te teme, căci nu vei muri“. * Dan. 10. 19.

24. Ghedeon a zidit acolo un altar Domnului, şi i-a pus numele „Domnul păcii“: altarul acesta este şi astăzi la Ofra *, care era a familiei lui Abiezer. * Cap. 8. 32.

Dărîmarea altarului lui Baal.

25. In aceeaş noapte, Domnul a zis lui Ghedeon: „Ia viţelul tatălui tău, şi un alt taur de şapte ani. Dărîmă altarul lui Baal, care este al tatălui tău, şi taie parul închinat * Astartei, care este deasupra. * Exod. 34. 13. Deut. 7. 5.

26. Să zideşti apoi şi să întocmeşti, pe vîrful acestei stînci, un altar Domnului, Dumnezeului tău. Să iei taurul al doilea, şi să aduci o ardere de tot, cu lemnul din stîlpul idolului pe care-l vei tăia“.

27. Ghedeon a luat zece oameni dintre slujitorii lui, şi a făcut ce spusese Domnul; dar fiindcă se temea de casa tatălui său, şi de oamenii din cetate, a făcut lucrul acesta noaptea, nu ziua.

28. Cînd s'au sculat oamenii din cetate dis de dimineaţă, iată că altarul lui Baal era dărîmat, parul închinat idolului deasupra lui era tăiat; şi al doilea taur era adus ca ardere de tot pe altarul care fusese zidit.

29. Ei şi-au zis unul altuia: „Cine a făcut lucrul acesta?“ Şi au întrebat şi au făcut cercetări. Li s'a spus: „Ghedeon, fiul lui Ioas, a făcut lucrul acesta“.

30. Atunci oamenii din cetate au zis lui Ioas: „Scoate pe fiul tău, ca să moară, căci a dărîmat altarul lui Baal şi a tăiat parul sfînt care era deasupra lui“.

31. Ioas a răspuns tuturor celor ce s'au înfăţişat înaintea lui: „Oare datoria voastră este să apăraţi pe Baal? Voi trebuie să-i veniţi în ajutor? Oricine va lua apărarea lui Baal, să moară pînă dimineaţă. Dacă Baal este un Dumnezeu, să-şi apere el pricina, fiindcă i-au dărîmat altarul“.

32. In ziua aceea au pus lui Ghedeon numele Ierubaal * *(Apere-se Baal)*, că-

ci au zis: „Apere-se Baal împotriva lui, fiindcă i-a dărîmat altarul“.
* 1 Sam. 12. 11. 2 Sam. 11. 21.

33. Tot Madianul *, Amalec şi fiii Răsăritului, s'au strîns împreună, au trecut Iordanul, şi au tăbărît în valea ** Isreel. * Vers. 3. ** Ios. 17. 16.

34. Ghedeon a fost îmbrăcat cu Duhul * Domnului; a sunat ** din trîmbiţă, şi Abiezer a fost chemat ca să meargă după el. * Cap. 3. 10. 1 Cron. 12. 18. 2 Cron. 24. 20. ** Num. 10. 3. Cap. 3. 27.

35. A trimes soli în tot Manase, care deasemenea a fost chemat să meargă după el. A trimes soli în Aşer, în Zabulon şi în Neftali, cari s'au suit să le iese înainte.

Semnul cu lîna.

36. Ghedeon a zis lui Dumnezeu: „Dacă vrei să izbăveşti pe Israel prin mîna mea, cum ai spus,

37. iată *, voi pune un val de lînă în arie; dacă numai lîna va fi acoperită de rouă, şi tot pămîntul va rămînea uscat, voi cunoaşte că vei izbăvi pe Israel prin mîna mea, cum ai spus“.
* Exod. 4. 3, 4, 6, 7.

38. Şi aşa s'a întîmplat. In ziua următoare, el s'a sculat disdedimineaţă, a stors lîna, şi a scos roua din ea, care a dat un pahar plin cu apă.

39. Ghedeon a zis lui Dumnezeu: „Să nu Te aprinzi * de mînie împotriva mea, şi nu voi mai vorbi decît de data aceasta. Aş vrea numai să mai fac o încercare cu lîna: numai lîna să rămînă uscată, şi tot pămîntul să se acopere cu rouă“. * Fac. 18. 32.

40. Şi Dumnezeu a făcut aşa în noaptea aceea. Numai lîna a rămas uscată, şi tot pămîntul s'a acoperit cu rouă.

Biruinţa asupra Madianiţilor.

7 1. Ierubaal *, sau Ghedeon, şi tot poporul care era cu el, s'au sculat disdedimineaţă, şi au tăbărît la izvorul Harod. Tabăra lui Madian era la miazănoapte de Ghedeon, spre dealul More, în vale. * Cap. 6. 32.

2. Domnul a zis lui Ghedeon: „Poporul pe care-l ai cu tine este prea mult, pentru ca să dau pe Madian în mînile lui; el ar putea să se laude * împotriva Mea, şi să zică: „Mîna mea m'a izbăvit“. * Deut. 8. 17. Isa. 10. 13. 1 Cor. 1. 29. 2 Cor. 4. 7.

3. Vesteşte dar lucrul acesta în auzul poporului: „Cine este * fricos şi se teme, să se întoarcă şi să se depărteze de muntele Gaaladului“. Douăzeci şi două de mii de oameni din popor s'au întors, şi au mai rămas zece mii.
* Deut. 20. 8.

4. Domnul a zis lui Ghedeon: „Poporul este încă prea mult. Pogoară-i la apă, şi acolo ţi-i voi alege; acela despre care îţi voi spune: „Acesta să meargă cu tine“, va merge cu tine; şi acela despre care îţi voi spune: „Acesta să nu meargă cu tine“, nu va merge cu tine“.

5. Ghedeon a pogorît poporul la apă, şi Domnul a zis lui Ghedeon: „Pe toţi cei ce vor limpăi apă cu limba, cum limpăeşte cînele, să-i desparţi de toţi cei ce vor bea apă din genunchi“.

6. Ceice au limpăit apa, ducînd-o la gură cu mîna, au fost în număr de trei sute de oameni; şi tot poporul celalt a îngenunchiat ca să bea.

7. Şi Domnul a zis lui Ghedeon: „Cu * cei trei sute de oameni cari au limpăit, vă voi mîntui, şi voi da pe Madian în mînile tale. Toţi ceilalţi din popor să se ducă fiecare acasă.
* 1 Sam. 14. 6.

8. Au luat merindele poporului şi trîmbiţele lui. Apoi Ghedeon a trimes pe toţi bărbaţii lui Israel, pe fiecare în cortul lui, şi a ţinut pe cei trei sute de oameni. Tabăra lui Madian era jos în vale.

9. Domnul a zis lui Ghedeon în timpul * nopţii: „Scoală-te, şi pogoară-te în tabără, căci am dat-o în mînile tale. * Fac. 46. 2, 3.

10. Dacă ţi-e frică să te pogori, pogoară-te cu Pura, slujitorul tău.

11 Să asculţi * ce vor zice, şi după aceea ţi se vor întări mînile: pogoară-te dar în tabără.“ „El s'a pogorît cu Pura, slujitorul lui, pînă la întîia strajă a taberii.
* Vers. 13, 14, 15. Fac. 24. 14. 10. 1 Sam. 14. 9, 10.

12. Madian, Amalec, şi toţi fiii Răsăritului *, erau răspîndiţi în vale, ca o mulţime de lăcuste, şi cămilele lor erau fără număr, ca nisipul de pe marginea mării. * Cap. 6. 5, 33; 8. 10.

13. Ghedeon a sosit; şi iată că un om istorisea tovarăşului său un vis. El zicea: „Am visat un vis: şi se făcea că o turtă de orz se rostogolea în tabăra lui Madian; a venit de s'a lovit pînă la cort, şi cortul a căzut; l-a răsturnat cu susul în jos, şi cortul a fost dărîmat.“

14. Tovarăşul lui a răspuns, şi a zis:

„Aceasta nu este altceva decît sabia lui Ghedeon, fiul lui Ioas, bărbatul lui Israel; Dumnezeu a dat în mînile lui pe Madian şi toată tabăra.“

15. Cînd a auzit Ghedeon istorisirea visului şi tîlcuirea lui, s'a aruncat cu faţa la pămînt, s'a întors în tabăra lui Israel, şi a zis: „Sculaţi-vă, căci Domnul a dat în mînile voastre tabăra lui Madian.“

16. A împărţit în trei cete pe cei trei sute de oameni, şi le-a dat tuturor trîmbiţe şi ulcioare goale, cu nişte făclii în ulcioare.

17. El le-a zis: „Să vă uitaţi la mine, şi să faceţi ca mine. Cum voi ajunge în tabără, să faceţi ce voi face eu;

18. şi cînd voi suna din trîmbiţă, eu şi toţi ceice vor fi cu mine, să sunaţi şi voi din trîmbiţă de jur împrejurul taberii, şi să ziceţi: „Sabia Domnului şi a lui Ghedeon!“

19. Ghedeon şi cei o sută de oameni cari erau cu el au ajuns la capătul taberii la începutul străjii dela mijlocul nopţii, îndată după ce puseseră pe păzitori.

Au sunat din trîmbiţă, şi au spart ulcioarele pe cari le aveau în mînă.

20. Cele trei cete au sunat din trîmbiţă şi au spart ulcioarele; au apucat făcliile cu mîna stîngă şi trîmbiţele cu mîna dreaptă ca să sune, şi au strigat: „Sabia Domnului şi a lui Ghedeon!“

21. Au rămas* fiecare la locul lui în jurul taberii, şi toată** tabăra a început să alerge, să ţipe, şi să fugă.

* Exod. 14. 13, 14. 2 Cron. 20. 17. ** 2 Reg. 7. 7.

22. Cei trei sute de oameni au sunat* iarăş din trîmbiţă; şi în toată tabăra, Domnul** i-a făcut să întoarcă sabia† unii împotriva altora. Tabăra a fugit pînă la Bet-Şita spre Ţerera, pînă la hotarul dela Abel-Mehola lîngă Tabat. * Ios. 6. 4, 16, 20. 2 Cor. 4. 7. ** Ps. 83, 9. Isa. 9. 4. † 1 Sam. 14. 20. 2 Cron. 20. 23.

23. Bărbaţii lui Israel s'au strîns, cei din Neftali, din Aşer şi din tot Manase, şi au urmărit pe Madian.

24. Ghedeon a trimes soli în tot muntele* lui Efraim, ca să spună: „Pogoriţi-vă înaintea lui Madian, şi tăiaţi-le trecerea apelor pînă la Bet-Bara şi Iordan.“ Toţi bărbaţii lui Efraim s'au strîns, şi au pus stăpînire pe trecerea** apelor pînă la Bet-Bara† şi Iordan.

* Cap. 3. 27. ** Cap. 3. 28. † Ioan 1. 28.

25. Au pus mîna pe două* căpetenii ale lui Madian: Oreb şi Zeeb; au ucis pe Oreb la stînca** lui Oreb, şi au ucis pe Zeeb la teascul lui Zeeb. Au urmărit pe Madian, şi au adus capetele lui Oreb şi Zeeb la Ghedeon de cealaltă parte† a Iordanului.

* Cap. 8. 3. Ps. 83. 11. ** Isa. 10. 26. † Cap. 8. 4.

Cearta cu bărbaţii lui Efraim.

8 1. Bărbaţii* lui Efraim au zis lui Ghideon: „Ce înseamnă felul acesta de purtare faţă de noi? Pentruce nu ne-ai chemat, cînd ai plecat să te lupţi împotriva lui Madian?“ Şi au avut o mare ceartă cu el.

* Cap. 12. 1. 2 Sam. 19. 41.

2. Ghedeon le-a răspuns: „Ce-am făcut eu pe lîngă voi? Oare nu face mai mult culesul ciorchinelor rămase în via lui Efraim de cît culesul întregei vii a lui Abiezer?“

3. In mînile voastre* a dat Dumnezeu pe căpeteniile lui Madian: Oreb, şi Zeeb. Ce-am putut face eu deci pe lîngă voi?“ După ce le-a vorbit astfel, li s'a potolit mînia**.

* Cap. 7. 24, 25. Filp. 2. 3. ** Prov. 15. 1.

Urmărirea vrăjmaşului dincolo.

4. Ghedeon a ajuns la Iordan, şi l-a trecut, el şi cei trei sute de oameni cari erau cu el, obosiţi, dar urmărind mereu pe vrăjmaş.

5. El a zis celor din* Sucot: „Daţi, vă rog, cîteva pîni poporului care mă însoţeşte, căci sînt obosiţi, şi sînt în urmărirea lui Zebah şi Ţalmuna, împăraţii Madianului.“ * Fac. 33. 17. Ps. 60. 6.

6. Căpeteniile din Sucot au răspuns: „Este oare mîna lui Zebah* şi Ţalmuna în stăpînirea ta, ca să dăm pîne** oştirii tale?“ * 1 Reg. 20. 11. ** 1 Sam. 25. 11.

7. Şi Ghedeon a zis: „Ei bine! după ce Domnul va da în mînile noastre pe Zebah şi pe Ţalmuna, vă voi scărpina* carnea cu spini din pustie şi cu mărăcini.“ * Vers. 16.

8. De acolo s'a suit la Penuel*, şi a făcut celor din Penuel aceeaş rugăminte. Ei i-au răspuns cum îi răspunseseră cei din Sucot. * Fac. 32. 30. 1 Reg. 12. 25.

9. Şi a zis şi celor din Penuel: „Cînd* mă voi întoarce în pace, voi dărîma** turnul acesta.“

* 1 Reg. 22. 27. ** Vers. 17.

10. Zebah şi Ţalmuna erau la Carcor împreună cu oştirea lor de aproape cincisprezece mii de oameni; toţi ceice mai rămăseseră din toată* oştirea

fiilor Răsăritului: o sută douăzeci de mii de oameni cari scoteau sabia, fuseseră uciși. *Cap. 7. 12.

11. Ghedeon s'a suit pe drumul celor ce locuiesc în corturi, la răsărit de Nobah* și de Iogbeha, și a bătut oștirea care se credea la adăpost**.

*Num. 32. 35, 42. **Cap. 18. 27. 1 Tes. 5. 3.

12. Zebah și Țalmuna au luat fuga; Ghedeon i-a urmărit, a prins* pe cei doi împărați ai Madianului: Zebah și Țalmuna, și a pus pe fugă toată oștirea. *Ps. 83. 11.

13. Ghedeon, fiul lui Ioas, s'a întors dela luptă prin suișul Heres.

14. A prins dintre cei din Sucot un tînăr pe care l-a întrebat, și care i-a dat în scris numele căpeteniilor și bătrînilor din Sucot; erau șaptezeci și șapte de bărbați.

15. Apoi a venit la cei din Sucot, și a zis: „Iată pe Zebah și Țalmuna, pentru cari m'ați batjocorit*, zicînd: „Oare mîna lui Zebah și Țalmuna este în stăpînirea ta, ca să dăm pîne oamenilor tăi obosiți?“ *Vers. 6.

16. Și a luat* pe bătrînii cetății, și a pedepsit pe oamenii din Sucot cu spini din pustie și cu mărăcini. *Vers. 7.

17. A dărîmat* și turnul** din Penuel, și a ucis pe oamenii cetății. *Vers. 9. **1 Reg. 12. 25.

18. El a zis lui Zebah și lui Țalmuna: „Cum erau oamenii pe cari i-ați ucis la Tabor*?“ Ei au răspuns: „Erau ca tine, fiecare avea înfățișarea unui fiu de împărat.“ *Cap. 4. 6. Ps. 89. 12.

19. El a zis: „Erau frații mei, fiii mamei mele. Viu este Domnul că, dacă i-ați fi lăsat cu viață, nu v'aș ucide.“

20. Și a zis lui Ieter, întîiul lui născut: „Scoală-te, și ucide-i!“ Dar tînărul nu și-a scos sabia, pentrucă-i era teamă, căci era încă un copil.

21. Zebah și Țalmuna au zis: „Scoală-te tu însuți și ucide-ne! Căci cum e omul așa e și puterea lui.“ Și Ghedeon s'a sculat, și a ucis* pe Zebah și Țalmuna. A luat apoi lunișoarele dela gîtul cămilelor lor. *Ps. 83. 11.

Moartea lui Ghedeon.

22. Bărbații lui Israel au zis lui Ghedeon: „Domnește peste noi, tu, și fiul tău, și fiul fiului tău, căci ne-ai izbăvit din mîna lui Madian.“

23. Ghedeon le-a zis: „Eu nu voi domni peste voi, nici fiii mei nu vor domni peste voi, ci Domnul* va domni peste voi.“ *1 Sam. 8. 7; 10. 19; 12. 12.

24. Ghedeon le-a zis: „Am să vă fac o rugăminte: dați-mi fiecare verigile de nas pe cari le-ați luat ca pradă.“ — Vrăjmașii aveau verigi de aur, căci* erau Ismaeliți. — *Fac. 25. 13; 37. 25, 28.

25. Ei au zis: „Ți le vom da cu plăcere.“ Și au întins o manta, pe care a aruncat fiecare verigile pe cari le prădase.

26. Greutatea verigilor de aur pe cari le-a cerut Ghedeon, a fost de o mie șapte sute de sicli de aur, afară de lunișoare, de cerceii de aur, și hainele de purpură, pe cari le purtau împărații Madianului, și afară de lănțișoarele dela gîtul cămilelor lor.

27. Ghedeon a făcut* din ele un efod, și l-a pus în cetatea lui, la** Ofra, unde a ajuns o pricină de curvie† pentru tot Israelul; și a fost o cursă†† pentru Ghedeon și pentru casa lui.

*Cap. 17. 5. **Cap. 6. 24. †Ps. 106. 39. ††Deut. 7. 16.

28. Madianul a fost smerit înaintea copiilor lui Israel, și n'a mai ridicat capul. Și țara* a avut odihnă patruzeci de ani, în timpul vieții lui Ghedeon. *Cap. 6. 31.

29. Ierubaal, fiul lui Ioas, s'a întors, și a locuit în casa lui.

30. Ghedeon a avut șaptezeci* de fii, ieșiți din el, căci a avut mai multe neveste. *Cap. 9. 2, 5.

31. Țiitoarea* lui, care era la Sihem, i-a născut de asemenea un fiu, căruia i-au pus numele Abimelec. *Cap. 9. 1.

32. Ghedeon, fiul lui Ioas, a murit după o bătrîneță* fericită; și a fost îngropat în mormîntul tatălui său Ioas, la Ofra**, care era a familiei lui Abiezer. *Fac. 25. 8. Iov. 5. 26. **Vers. 27. Cap. 6. 24.

Israeliții se închină iarăș la idoli.

33. După moartea lui Ghedeon*, copiii lui Israel au început iarăș să curvească** cu Baalii și au luat† pe Baal-Berit ca dumnezeu al lor.

*Cap. 2. 19. **Cap. 2. 17. †Cap. 9. 4, 46.

34. Copiii lui Israel nu* și-au adus aminte de Domnul, Dumnezeul lor, care-i izbăvise din mîna tuturor vrăjmașilor cari-i înconjurau.

*Ps. 78. 11, 42; 106. 13, 21.

35. Și* n'au ținut la casa lui Ierubaal, a lui Ghedeon, după tot binele pe care-l făcuse el lui Israel.

*Cap. 9. 16, 17, 18. Ecl. 9. 14, 15.

Uneltirea lui Abimelec.

9 1. Abimelec, fiul lui Ierubaal, s'a dus la Sihem la fraţii* mamei lui, şi iată cum le-a vorbit atît lor cît şi la toată familia casei tatălui mamei sale: *Cap. 8. 31.

2. „Spuneţi, vă rog, în auzul tuturor locuitorilor din Sihem: „Este mai bine pentru voi ca şaptezeci de oameni, toţi fii ai lui Ierubaal, să stăpînească peste* voi, sau un singur om să stăpînească peste voi?“ Şi aduceţi-vă aminte că eu sînt os** din oasele voastre şi carne din carnea voastră.“ *Cap. 8. 30. **Fac. 29. 14.

3. Fraţii mamei lui au spus toate cuvintele acestea pentru el în auzul tuturor locuitorilor din Sihem, şi inima lor s'a plecat spre Abimelec; căci îşi ziceau: „El este frate* cu noi.“ *Fac. 29. 15.

4. I-au dat şaptezeci de sicli de argint, pe cari i-au ridicat din casa lui Baal-Berit*. Abimelec a cumpărat cu ei pe nişte oameni fără căpătîi** şi neastîmpăraţi, cari au mers după el. *Cap. 8. 33. **Cap. 11. 3. 2 Cron. 13. 7. Prov. 12. 11. Fapt. 17. 5.

5. A venit în casa tatălui său la Ofra*, şi a ucis** pe fraţii săi, fiii lui Ierubaal, şaptezeci de oameni, pe aceeaş peatră. N'a scăpat decît Iotam, cel mai tînăr fiu al lui Ierubaal, căci se ascunsese. *Cap. 6. 24. **2 Reg. 11. 1, 2.

6. Toţi locuitorii din Sihem şi toată casa lui Milo s'au strîns la olaltă, şi au venit de au făcut împărat pe Abimelec, lîngă stejarul sădit în Sihem.

Pilda lui Iotam.

7. Iotam a aflat despre lucrul acesta. S'a dus şi s'a aşezat pe vîrful muntelui Garizim*, şi iată ce le-a strigat el cu glas tare:

„Ascultaţi-mă, locuitorii Sihemului, şi Dumnezeu să vă asculte!

*Deut. 11. 29; 27. 12. Ios. 8. 33. Ioan 4. 20.

8. Copacii* au plecat să ungă un împărat şi să-l pună în fruntea lor. Ei au zis măslinului: „Impărăţeşte** peste noi!“ *2 Reg. 14. 9. **Cap. 8. 22, 23.

9. Dar măslinul le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu untdelemnul meu, care* îmi aduce laude din partea lui Dumnezeu şi a oamenilor, ca să mă duc să domnesc peste copaci?“ *Ps. 104. 15.

10. Şi copacii au zis smochinului: „Vino, tu, de împărăţeşte peste noi!“

11. Dar smochinul le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu dulceaţa mea şi rodul meu cel minunat, ca să mă duc să domnesc peste copaci?“

12. Şi copacii au zis viţei: „Vino, tu, şi domneşte peste noi.“

13. Dar viţa le-a răspuns: „Să-mi părăsesc eu vinul, care înveseleşte* pe Dumnezeu şi pe oameni, ca să mă duc să domnesc peste copaci?“ *Ps. 104. 15.

14. Atunci toţi copacii au zis spinului: „Vino, tu, şi împărăţeşte peste noi.“

15. Şi spinul a răspuns copacilor: „Dacă în adevăr vreţi să mă ungeţi ca împărat al vostru, veniţi şi adăpostiţi-vă subt* umbra mea; altfel, să iasă un foc** din spin, şi să mistuie† cedrii Libanului.“ *Isa. 30. 2. Dan. 4. 12. Osea 14. 7. **Vers. 20. Num. 21. 28. Ezec. 19. 14. †2 Reg. 14. 9. Ps. 104. 16. Isa. 2. 13; 37. 24. Ezec. 31. 3.

16. Acum, oare cu adevărat şi cu toată curăţia aţi lucrat voi, făcînd împărat pe Abimelec? Aţi arătat voi bunăvoinţă faţă de Ierubaal şi de casa lui? V'aţi purtat voi oare cu el potrivit cu slujba* pe care v'a făcut-o? — *Cap. 8. 35.

17. Căci tatăl meu s'a luptat pentru voi; şi-a pus viaţa în primejdie, şi v'a izbăvit din mîna lui Madian;

18. şi voi v'aţi* ridicat împotriva casei tatălui meu, i-aţi ucis fiii, şaptezeci de oameni, pe aceeaş piatră, şi aţi făcut împărat peste locuitorii din Sihem pe Abimelec, fiul roabei lui, pentrucă este fratele vostru. — *Vers. 5, 6.

19. Dacă în adevăr şi cu toată curăţia v'aţi purtat voi astăzi faţă de Ierubaal şi casa lui, bine! Abimelec să fie bucuria* voastră, şi voi să fiţi bucuria lui! *Isa. 8. 6. Filp. 3. 3.

20. Dacă nu, să iasă un foc* din Abimelec, şi să mistuie pe locuitorii din Sihem şi casa lui Milo; şi un foc să iasă din locuitorii Sihemului şi din casa lui Milo, şi să mistuie pe Abimelec!“ *Vers. 15, 56, 57.

21. Iotam s'a dat înlături, şi a luat-o la fugă; s'a dus la Beer* unde a locuit departe de fratele său Abimelec. *2 Sam. 20. 14.

Sfîrşitul ruşinos al lui Abimelec.

22. Abimelec stăpînise trei ani peste Israel.

23. Atunci Dumnezeu* a trimes un duh rău între Abimelec şi locuitorii Sihemului, şi locuitorii Sihemului au fost necredincioşi** lui Abimelec,

*1 Sam. 16. 14; 18. 9, 10. 1 Reg. 12. 15; 22. 22. 2 Cron. 10. 15; 18. 19, etc. Isa. 19. 2, 14. **Isa. 33. 1.

24. pentru ca* şi cruzimea săvîrşită cu cei şaptezeci de fii ai lui Ierubaal să-şi ia pedeapsa, şi sîngele lor să cadă asupra fratelui lor Abimelec, care-i ucisese, şi asupra locuitorilor Sihemului, cari-l ajutaseră să ucidă pe fraţii săi. *1 Reg. 2. 32. Est. 9. 25. Ps. 7. 16. Mat. 23. 35, 36.

25. Locuitorii Sihemului au pus la pîndă împotriva lui, pe vîrfurile munţilor, nişte oameni, cari jăfuiau pe toţi cei ce treceau pe lîngă ei, pe drum. Şi lucrul acesta a fost adus la cunoştinţa lui Abimelec.

26. Gaal, fiul lui Ebed, a venit cu fraţii săi, şi au trecut la Sihem. Locuitorii Sihemului au avut încredere în el!

27. Au ieşit la cîmp, le-au cules viile, le-au călcat strugurii, şi au început să se veselească; au intrat în casa* dumnezeului lor, au mîncat şi au băut, şi au blestemat pe Abimelec. *Vers. 4.

28. Şi Gaal, fiul lui Ebed, zicea: „Cine* este Abimelec, şi cine este Sihem, ca să slujim lui Abimelec? Nu este el fiul lui Ierubaal, şi nu este Zebul, îngrijitorul lui? Slujiţi bărbaţilor lui Hamor**, tatăl lui Sihem; de ce să slujim lui Abimelec?

*1 Sam. 25. 10. 1 Reg. 12. 16. **Fac. 34. 2, 6.

29. Oh! dacă* aş fi eu stăpînul acestui popor, aş răsturna pe Abimelec". Şi despre Abimelec zicea: „Strînge-ţi oştirea şi ieşi"! *2 Sam. 15. 4.

30. Zebul, cîrmuitorul cetăţii, a auzit ce zicea Gaal, fiul lui Ebed, şi s'a aprins de mînie.

31. A trimes pe ascuns nişte soli la Abimelec, ca să-i spună: „Iată, Gaal, fiul lui Ebed, şi fraţii lui, au venit la Sihem, şi au răsculat cetatea împotriva ta.

32. Acum, pleacă noaptea, tu şi poporul care este cu tine, şi stai la pîndă în cîmp.

33. Dimineaţa, la răsăritul soarelui, să te arunci cu năvală asupra cetăţii. Şi cînd Gaal şi poporul care este cu el vor ieşi împotriva ta, să-i faci ce-ţi vor îngădui puterile.

34. Abimelec şi tot poporul care era cu el au plecat noaptea, şi s'au pus la pîndă lîngă Sihem, împărţiţi în patru cete.

35. Gaal, fiul lui Ebed, a ieşit, şi a stătut la intrarea porţii cetăţii. Abimelec şi tot poporul care era cu el s'au sculat atunci dela pîndă.

36. Gaal a zărit poporul, şi a zis lui Zebul: „Iată un popor care se pogoară din vîrful munţilor." Zebul i-a răspuns: „Este umbra munţilor pe cari-i iei drept oameni."

37. Gaal, luînd iarăş cuvîntul, a zis: „Este chiar un popor care se pogoară de pe înălţimile ţării, şi o ceată vine pe drumul Stejarului Ghicitorilor."

38. Zebul i-a răspuns: „Unde îţi este acum gura, cu care* ziceai: „Cine este Abimelec, ca să-i slujim? Nu este oare acesta poporul pe care-l disprefuiai tu? Mergi acum, şi luptă-te cu el!"

*Vers. 28, 29.

39. Gaal a înaintat în fruntea locuitorilor Sihemului, şi s'a luptat cu Abimelec.

40. Urmărit de Abimelec, a luat-o la fugă dinaintea lui, şi mulţi oameni au căzut morţi pînă la intrarea porţii.

41. Abimelec s'a oprit la Aruma. Şi Zebul a izgonit pe Gaal şi pe fraţii lui, cari n'au putut să rămînă la Sihem.

42. A douazi, poporul, a ieşit la cîmp. Abimelec, căruia i s'a dat de ştire,

43. şi-a luat ceata, a împărţit-o în trei părţi, şi s'a pus la pîndă în cîmp. Văzînd că poporul ieşea din cetate, s'a sculat împotriva lor, şi i-a bătut.

44. Abimelec şi cetele cari erau cu el au pornit înainte şi s'au aşezat la intrarea porţii cetăţii: două din aceste cete s'au aruncat asupra tuturor celorce erau în cîmp, şi i-au bătut.

45. Abimelec a bătut cetatea toată ziua; a luat-o*, şi a ucis poporul care se afla în ea. Apoi a dărîmat** cetatea pînă în temelie, şi a presărat sare peste ea.

*Vers. 20. **Deut. 29. 23. 1 Reg. 12. 25. 2 Reg. 3. 25.

46. La auzul acestui lucru, toţi locuitorii turnului Sihemului s'au dus în cetăţuia casei dumnezeului* Berit.

*Cap. 8. 33.

47. S'a dat de ştire lui Abimelec că toţi locuitorii turnului Sihemnului s'au strîns acolo.

48. Atunci Abimelec s'a suit pe muntele Ţalmon*, el şi tot poporul care era cu el. A luat o secure în mînă, a tăiat o ramură de copac, a luat-o şi a pus-o pe umăr. Apoi a zis poporului care era cu el: „Aţi văzut ce am făcut? Grăbiţi-vă şi faceţi şi voi ca mine."

*Ps. 68. 14.

49. Şi au tăiat fiecare cîte o ramură, şi au mers după Abimelec; au aşezat ramurile lîngă cetăţuie, şi i-au dat foc ei şi celor ce se aflau în ea. Aşa au perit toţi oamenii din turnul Sihemu-

lui, în număr de aproape o mie, bărbaţi şi femei.

50. Abimelec a pornit împotriva Tebeţului. A împresurat Tebeţul, şi l-a luat.

51. In mijlocul cetăţii era un turn tare, unde au fugit toţi locuitorii cetăţii, bărbaţi şi femei; au încuiat uşile după ei, şi s'au suit pe acoperişul turnului.

52. Abimelec a ajuns pînă la turn; l-a bătut, şi s'a apropiat de uşa turnului ca să-i pună foc.

53. Atunci o femeie a aruncat* o piatră de rîşniţă pe capul lui Abimelec, şi i-a sfărîmat ţeasta capului. *1 Sam. 11. 21.

54. Indată el* a chemat pe tînărul care-i purta armele, şi i-a zis: „Scoate-ţi sabia, şi omoară-mă, ca să nu se zică de mine: „L-a omorît o femeie.“ Tînărul l-a străpuns cu sabia, şi a murit. *1 Sam. 31. 4.

55. Cînd au văzut bărbaţii lui Israel că Abimelec a murit, au plecat fiecare acasă.

56. Astfel* a făcut Dumnezeu să cadă asupra lui Abimelec răul pe care-l făcuse tatălui său, ucizînd pe cei şaptezeci de fraţi ai lui; * Vers. 24. Iov. 31. 3. Ps. 94. 23. Prov. 5. 22.

57. şi Dumnezeu a făcut să cadă asupra capului oamenilor din Sihem tot răul pe care-l făcuseră. Astfel s'a împlinit faţă de ei blestemul* lui Iotam, fiul lui Ierubaal. * Vers. 20.

Tola şi Iair, judecători în Israel.

10 1. După Abimelec, s'a sculat* Tola, fiul lui Pua, fiul lui Dodo, bărbat din Isahar, ca să izbăvească pe Israel; el locuia la Şamir, în muntele lui Efraim. * Cap. 2. 16.

2. Tola a fost judecător în Israel douăzeci şi trei de ani; apoi a murit, şi a fost îngropat la Şamir.

3. După el, s'a sculat Iair, Galaaditul, care a fost judecător în Israel douăzeci şi doi de ani.

4. El avea treizeci de fii, cari călăreau pe treizeci* de mînji de măgari, şi stăpîneau treizeci de cetăţi, numite** şi azi cetăţile lui Iair, şi aşezate în ţara Galaadului. * Cap. 5. 10; 12. 14. ** Deut. 3. 14.

5. Şi Iair a murit, şi a fost îngropat la Camon.

Filistenii şi Amoniţii apasă pe Israel.

6. Copiii* lui Israel au făcut iarăş ce nu plăcea Domnului; au** slujit Baalilor şi Astarteelor, dumnezeilor† Siriei, dumnezeilor Sidonului††, dumnezeilor Moabului, dumnezeilor fiilor lui Amon, şi dumnezeilor Filistenilor, şi au părăsit pe Domnul, şi nu l-au mai slujit. * Cap. 2. 11; 3. 7; 4. 1; 6. 1; 13. 1. ** Cap. 2. 13. † Cap. 2. 12. †† 1 Reg. 11. 33. Ps. 106. 36.

7. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Israel, şi i-a vîndut* în mînile Filistenilor şi în mînile fiilor lui Amon. * Cap. 2. 14. 1 Sam. 12. 9.

8. Ei au apăsat şi au asuprit pe copiii lui Israel în vremea aceea optsprezece ani, şi anume: pe toţi copiii lui Israel cari erau de cealaltă parte a Iordanului în ţara Amoriţilor în Galaad.

9. Fiii lui Amon au trecut Iordanul ca să se bată şi împotriva lui Iuda, împotriva lui Beniamin şi împotriva casei lui Efraim. Şi Israel era într'o mare strîmtorare.

10. Copiii* lui Israel au strigat către Domnul, şi au zis: „Am păcătuit împotriva Ta, căci am părăsit pe Dumnezeul nostru şi am slujit Baalilor.“ *1 Sam. 12. 10.

11. Domnul a zis copiilor lui Israel: „Nu v'am izbăvit* Eu de Egipteni, de Amoriţi**, de fiii lui Amon†, şi de Filisteni††? * Exod. 14. 30. ** Num. 21. 21, 24, 25. † Cap. 3. 12, 13. †† Cap. 3. 31.

12. Şi cînd v'au apăsat* Sidoniţii**, Amalec† şi Maon, şi aţi strigat către Mine, nu v'am izbăvit Eu din mînile lor? * Ps. 106. 42, 43. ** Cap. 5. 19. † Cap. 6. 3.

13. Dar voi M'aţi părăsit*, şi aţi slujit altor dumnezei. De aceea nu vă voi mai izbăvi. * Deut. 32. 15. Ier. 2. 13.

14. Duceţi-vă şi chemaţi* pe dumnezeii pe cari i-aţi ales; ei să vă izbăvească în vremea strîmtorării voastre!“ * Deut. 32. 37, 38. 2 Reg. 3. 13. Ier. 2. 28.

15. Copiii lui Israel au zis Domnului: „Am păcătuit, fă-ne* ce-Ţi va plăcea. Numai izbăveşte-ne astăzi!“ *1 Sam. 3. 18. 2 Sam. 15. 26.

16. Şi au* scos dumnezeii străini din mijlocul lor, şi au slujit Domnului. El S'a îndurat** de suferinţele lui Israel. *2 Cron. 7. 14; 15. 8. Ier. 18. 7, 8. ** Ps. 106. 44, 45. Isa. 63. 9.

17. Fiii lui Amon s'au strîns şi au tăbărît în Galaad, şi copiii lui Israel s'au strîns şi au tăbărît la* Miţpa. * Fac. 31. 49. Cap. 11. 11, 29.

18. Poporul, şi căpeteniile Galaadului şi-au zis unul altuia: „Cine este omul care va începe lupta împotriva

fiilor lui Amon? El va* fi căpetenia tuturor locuitorilor Galaadului.
*Cap. 11. 8, 11.

Iefta, judecător în Israel.

11 1. Iefta*, Galaaditul, era un om viteaz**. El era fiul unei curve. Galaad născuse pe Iefta.
*Evr. 11. 32. **Cap. 6. 12. 2 Reg. 5. 1.

2. Nevasta lui Galaad i-a născut fii, cari, făcîndu-se mari, au izgonit pe Iefta, şi i-au zis: „Tu nu vei avea moştenire în casa tatălui nostru, căci eşti fiul unei alte femei.“

3. Şi Iefta a fugit de la fraţii lui, şi a locuit în ţara Tob. Nişte oameni* fără căpătîi s'au strîns la Iefta, şi făceau plimbări cu el. *Cap. 9. 4. 1 Sam. 22. 2.

4. După cîtva timp, fiii lui Amon au pornit cu război împotriva lui Israel.

5. Şi pe cînd fiii lui Amon făceau război cu Israel, bătrînii Galaadului s'au dus să caute pe Iefta din ţara Tob.

6. Ei au zis lui Iefta: „Vino de fii căpetenia noastră, şi să batem pe fiii lui Amon.“

7. Iefta a răspuns bătrînilor Galaadului: „Nu m'aţi* urît voi, şi nu m'aţi izgonit voi din casa tatălui meu? Pentruce veniţi la mine acum cînd sînteţi în strîmtorare?“ *Fac. 26. 27.

8. Bătrînii* Galaadului au zis lui Iefta: „Ne întoarcem** la tine acum, ca să mergi cu noi, să baţi pe fiii lui Amon, şi să fii căpetenia† noastră, căpetenia tuturor locuitorilor Galaadului.“ *Cap. 10. 18. **Luc. 17. 4. †Cap. 10. 18.

9. Iefta a răspuns bătrînilor Galaadului: „Dacă mă aduceţi înapoi ca să bat pe fiii lui Amon, şi dacă Domnul îi va da înaintea mea, voi fi eu oare căpetenia voastră?“

10. Bătrînii Galaadului au zis lui Iefta: „Domnul* să ne audă, şi să judece, dacă nu vom face ce spui.“
*Ier. 42. 5.

11. Şi Iefta a pornit cu bătrînii Galaadului. Poporul l-a pus în fruntea lui, şi l-a aşezat căpetenie*, şi Iefta a spus din nou înaintea** Domnului, la Miţpa, toate cuvintele pe cari le rostise. *Vers. 8. **Cap. 10. 17; 20. 1. 1 Sam. 10. 17; 11. 15.

Infrîngerea Amoniţilor.

12. Iefta a trimes soli împăratului fiilor lui Amon, ca să-i spună: „Ce ai cu mine de vii împotriva mea să faci război împotriva ţării mele?“

13. Împăratul fiilor lui Amon a răspuns solilor lui Iefta: „Pentrucă* Israel, cînd s'a suit din Egipt, a pus mîna pe ţara mea, dela Arnon pînă la Iaboc** şi Iordan. Dă-mi-o înapoi acum de bună voie.“
*Num. 21. 24, 25, 26. **Fac. 32. 22.

14. Iefta a trimes iarăş soli împăratului fiilor lui Amon,

15. ca să-i spună: „Aşa vorbeşte Iefta: „Israel* n'a pus mîna pe ţara Moabului, nici pe ţara fiilor lui Amon.
*Deut. 2. 9, 19.

16. Căci, cînd s'a suit Israel din Egipt, a mers* în pustie pînă la marea Roşie şi a ajuns la Cades**.
*Num. 14. 25. Deut. 1. 40. Ios. 5. 6. **Num. 13. 26; 20. 1. Deut. 1. 46.

17. Atunci Israel a trimes* soli împăratului Edomului, ca să-i spună: „Lasă-mă să trec prin ţara ta.“ Dar** împăratul Edomului n'a voit. A trimes şi la împăratul Moabului, şi nici el n'a vrut. Şi Israel a rămas la† Cades. *Num. 20. 14. **Num. 20. 18, 21. †Num. 20. 1.

18. Apoi a mers prin pustie, a ocolit* ţara Edomului şi ţara Moabului, şi a venit** la răsăritul ţării Moabului; au tăbărît† dincolo de Arnon, fără să intre pe ţinutul Moabului, căci Arnonul era hotarul Moabului. *Num. 21. 4. Deut. 2. 1—8. **Num. 21. 11. †Num. 21. 13; 22. 36.

19. Israel a trimes* soli lui Sihon, împăratul Amoriţilor, împăratul Hesbonului.

Şi Israel i-a zis: „Lasă-mă să trec prin** ţara ta pînă la locul spre care mergem.“
*Num. 21. 21. Deut. 2. 26. **Num. 21. 22. Deut. 2. 27.

20. Dar Sihon* n'a avut încredere în Israel, ca să-l lase să treacă pe ţinutul lui; şi-a strîns tot poporul, a tăbărît la Iahaţ, şi a luptat împotriva lui Israel. *Num. 21. 23. Deut. 2. 32.

21. Domnul, Dumnezeul lui Israel, a dat pe Sihon şi pe tot poporul lui în mînile lui Israel, care i-a bătut*. Israel a pus mîna pe toată ţara Amoriţilor, cari erau aşezaţi în ţara aceasta. *Num. 21. 24, 25. Deut. 2. 33, 34.

22. Au pus mîna pe tot ţinutul Amoriţilor*, dela Arnon pînă la Iaboc, şi dela pustie pînă la Iordan. *Deut. 2. 36.

23. Şi acum, cînd Domnul, Dumnezeul lui Israel, a izgonit pe Amoriţi dinaintea poporului Său Israel, tu să le stăpîneşti ţara?

24. Oare ce-ţi dă în stăpînire dumnezeul tău Chemoş*, nu vei stăpîni?

Şi tot ce ne-a dat în stăpînire Domnul**, Dumnezeul nostru, înaintea noastră, noi să nu stăpînim! *Num. 21. 29. 1 Reg. 11. 7. Ier. 48. 7. **Deut. 9. 4, 5; 18. 12. Ios. 3. 10.

25. Eşti tu mai bun decît Balac*, fiul lui Ţipor, împăratul Moabului? S'a certat el cu Israel sau a făcut el război împotriva lui?

*Num. 22. 2. Ios. 24. 9.

26. Iată că sînt trei sute de ani de cînd locuieşte Israel la Hesbon* şi în satele din jurul lui, la Aroer** şi în satele din jurul lui şi în toate cetăţile cari sînt pe malul Arnonului: pentruce nu i le-aţi luat în tot timpul acesta? *Num. 21. 25. **Deut. 2. 36.

27. Eu nu te-am supărat deloc, şi rău te-ai purtat cu mine, făcîndu-mi război. Domnul să judece* lucrul acesta. El să fie astăzi judecător** între fiii lui Israel şi fiii lui Amon."

*Fac. 18. 25. **Fac. 16. 5; 31. 53. 1 Sam. 24. 12, 15.

28. Impăratul fiilor lui Amon n'a ascultat cuvintele pe cari a trimes Iefta să i le spună.

Fiica lui Iefta.

29. Duhul* Domnului a venit peste Iefta. Iefta a străbătut Galaadul şi Manase; a trecut la Miţpe în Galaad; şi din Miţpe din Galaad, a pornit împotriva fiilor lui Amon. *Cap. 3. 10.

30. Iefta a făcut o juruinţă* Domnului, şi a zis: „Dacă vei da în mînile mele pe fiii lui Amon, *Fac. 28. 20. 1 Sam. 1. 11.

31. ori cine va ieşi pe porţile casei mele înaintea mea, la întoarcerea mea fericită dela fiii lui Amon, va* fi închinat Domnului, şi-l voi** aduce ca ardere de tot." *Lev. 27. 2, 3, etc. 1 Sam. 1. 11, 28; 2. 18. **Ps. 66. 13. Lev. 27. 11, 12.

32. Iefta a pornit împotriva fiilor lui Amon, şi Domnul i-a dat în mînile lui.

33. Le-a pricinuit o foarte mare înfrîngere, dela Aroer pînă spre* Minit, loc care cuprindea douăzeci de cetăţi, şi pînă la Abel-Cheramim. Şi fiii lui Amon au fost smeriţi înaintea copiilor lui Israel. *Ezec. 27. 17.

34. Iefta s'a întors acasă la Miţpa*. Şi iată că fiică-sa** i-a ieşit înainte cu timpane şi jocuri. Ea era singurul lui copil; n'avea fii şi nici altă fată.

*Cap. 10. 17. Vers. 11. **Exod. 15. 20. 1 Sam. 18. 6. Ps. 68. 25. Ier. 31. 4.

35. Cum a văzut-o, el şi-a rupt* hainele, şi a zis:: „Ah! fata mea! adînc mă loveşti şi mă turburi! Am făcut o** juruinţă Domnului, şi n'o pot† întoarce." *Fac. 37. 29, 34. **Ecl. 5. 2. †Num. 30. 2. Ps. 15. 4. Ecl. 5. 4, 5.

36. Ea i-a zis: „Tată, ai făcut o juruinţă Domnului, fă-mi* potrivit cu ceeace ţi-a ieşit din gură, acum cînd** Domnul te-a răzbunat pe vrăjmaşii tăi, pe fiii lui Amon." *Num. 30. 2. **2 Sam. 18. 19, 31.

37. Şi ea a zis tatălui său: „Atît îngăduie-mi: lasă-mă slobodă două luni, ca să mă duc să mă pogor în munţi, şi să-mi plîng fecioria cu tovarăşele mele."

38. El a răspuns: „Du-te!" Şi a lăsat-o slobodă două luni. Ea s'a dus cu tovarăşele ei, şi şi-a plîns fecioria pe munţi.

39. După cele două luni, s'a întors la tatăl ei, şi el a împlinit* cu ea juruinţa pe care o făcuse. Ea nu cunoscuse împreunarea cu bărbat. De atunci s'a făcut în Israel obiceiul

*Vers. 31. 1 Sam. 1. 22, 24; 2. 18.

40. că, în toţi anii, fetele lui Israel se duc să prăznuiască pe fiica lui Iefta, Galaaditul, patru zile pe an.

Războiul dintre Efraimiţi şi Galaadiţi.

12 1. Bărbaţii* lui Efraim s'au strîns, au pornit spre miază noapte, şi au zis lui Iefta: „Pentruce te-ai dus să baţi pe fiii lui Amon, fără să ne fi chemat şi pe noi să mergem cu tine? Vrem să-ţi dăm foc casei şi să te ardem împreună cu ea." *Cap. 8. 1.

2. Iefta le-a răspuns: „Eu şi poporul meu am avut mari certuri cu fiii lui Amon; şi cînd v'am chemat, nu m'aţi scăpat din mînile lor.

3. Văzînd că nu-mi vii în ajutor, mi-am pus viaţa* în joc, şi am pornit împotriva fiilor lui Amon. Domnul i-a dat în mînile mele. Pentruce vă suiţi dar azi împotriva mea ca să-mi faceţi război?"

*1 Sam. 19. 5; 28. 21. Iov. 13. 14. Ps. 119. 109.

4. Iefta a strîns pe toţi bărbaţii Galaadului, şi a început lupta cu Efraim. Bărbaţii Galaadului au bătut pe Efraim, pentrucă Efraimiţii ziceau: „Sînteţi nişte fugari* ai lui Efraim! Galaadul este în mijlocul lui Efraim, în mijlocul lui Manase!" *1 Sam. 25. 10. Ps. 78. 9.

5. Galaadiţii au pus mîna pe vadurile* Iordanului dinspre Efraim. Şi cînd unul din fugarii lui Efraim zicea: „Lasă-mă să trec!" bărbaţii Galaadului îl întrebau: „Eşti Efraimit?" Dacă răspundea: „Nu," *Ios. 22. 11. Cap. 3. 28; 7. 24.

6. atunci îi ziceau: „Ei bine, zi Şibolet.“ Şi el zicea: „Sibolet“, căci nu putea să-l spună bine. Atunci bărbaţii Galaadului îl apucau, şi-l jungheau lîngă vadurile Iordanului. Astfel au pierit în vremea aceea patruzeci şi două de mii de bărbaţi din Efraim.

7. Iefta a fost judecător în Israel zece ani; apoi Iefta, Galaaditul, a murit, şi a fost îngropat într'una din cetăţile Galaadului.

Ibţan, Elon, Abdon.

8. După el, a fost judecător în Israel Ibţan din Betleem.

9. El a avut treizeci de fii, a măritat treizeci de fete în afară, şi a adus pentru fiii lui treizeci de fete de afară. El a fost judecător în Israel şapte ani;

10. apoi Ibţan a murit, şi a fost îngropat în Betleem.

11. După el a fost judecător în Israel Elon din Zabulon. El a fost judecător în Israel zece ani;

12. apoi Elon din Zabulon a murit, şi a fost îngropat la Aialon, în ţara lui Zabulon.

13. După el, a fost judecător în Israel, Abdon, fiul lui Hilel, Piratonitul.

14. El a avut patruzeci de fii şi treizeci de nepoţi, cari călăreau * pe şaptezeci de mînji de măgari. El a fost judecător în Israel opt ani; * Cap. 5. 10; 10. 4.

15. apoi Abdon, fiul lui Hilel, Piratonitul, a murit şi a fost îngropat la Piraton, în ţara lui Efraim, pe muntele * Amaleciţilor. * Cap. 3. 13, 27; 5. 14.

Vestirea naşterii lui Samson.

13 1. Copiii lui Israel au făcut iarăş * ce nu plăcea Domnului; şi Domnul i-a dat în mînile ** Filistenilor, timp de patruzeci de ani.

* Cap. 2. 11; 3. 7; 4. 1; 6. 1; 10. 6. ** 1 Sam. 12. 9.

2. Era un om în Ţorea *, din familia Daniţilor, care se chema Manoah. Nevastă-sa era stearpă, şi nu năştea.

* Ios. 19. 41.

3. Ingerul * Domnului S'a arătat femeii, şi i-a zis: „Iată că tu eşti stearpă, şi n'ai copii; dar vei rămînea însărcinată, şi vei naşte un fiu.

* Cap. 6. 12. Luc. 1. 11, 13, 28, 31.

4. Acum ia bine seama, să nu bei * nici vin, nici băutură tare, şi să nu mănînci nimic necurat. * Vers. 14. Num. 6. 2, 3. Luc. 1. 15.

5. Căci vei rămînea însărcinată, şi vei naşte un fiu. Briciul * nu va trece peste capul lui, pentrucă acest copil va fi închinat ** lui Dumnezeu din pîntecele mamei lui; şi el va începe să † izbăvească pe Israel din mîna Filistenilor.“ * Num. 6. 5. 1 Sam. 1. 11. ** Num. 6. 2. † 1 Sam. 7. 13. 2 Sam. 8. 1. 1 Cron. 18. 1.

6. Femeia s'a dus şi a spus bărbatului ei: „Un om * al lui Dumnezeu a venit la mine, şi avea înfăţişarea ** unui înger al lui Dumnezeu, o înfăţişare înfricoşată. Nu l-am întrebat † de unde este, şi nici nu mi-a spus care-i este numele. * Deut. 33. 1. 1 Sam. 2. 27; 9. 6. 1 Reg. 17. 24. ** Mat. 28. 3. Luc. 9. 29. Fapt. 6. 15. † Vers. 17, 18.

7. Dar mi-a zis: „Tu vei rămînea însărcinată, şi vei naşte un fiu; şi acum să nu bei nici vin nici băutură tare, şi să nu mănînci nimic necurat, pentrucă acest copil va fi închinat lui Dumnezeu din pîntecele maicii lui, pînă în ziua morţii lui“.

Ingerul se arată din nou.

8. Manoah a făcut Domnului următoarea rugăciune: „Doamne, Te rog, să mai vină odată la noi omul lui Dumnezeu pe care l-ai trimes, şi să ne înveţe ce să facem pentru copilul care se va naşte!“

9. Dumnezeu a ascultat rugăciunea lui Manoah, şi Ingerul lui Dumnezeu a venit iarăş la femeie. Ea şedea într'un ogor, şi Manoah, bărbatul ei, nu era cu ea.

10. Ea a alergat repede să dea de veste bărbatului ei, şi i-a zis: „Iată că omul care venise în cealaltă zi la mine, mi s'a arătat iarăş“.

11. Manoah s'a sculat, a mers după nevastă-sa, s'a dus la omul acela, şi i-a zis: „Tu ai vorbit femeii acesteia?“ El a răspuns: „Eu“.

12. Manoah a zis: „Acum, dacă se va împlini cuvîntul Tău, ce va trebui să păzim cu privire la copil, şi ce va fi de făcut?“

13. Ingerul Domnului a răspuns lui Manoah: „Femeia să se ferească de tot ce i-am spus.

14. Să nu guste niciun rod din viţă, să nu bea nici vin *, nici băutură tare, şi să nu mănînce nimic necurat; să păzească tot ce i-am poruncit.“ * Vers. 4.

15. Manoah a zis Ingerului Domnului: „Ingăduieşte-mi să Te opresc *, şi să-Ţi pregătesc un ied“.

* Fac. 18. 5. Cap. 6. 18.

16. Ingerul Domnului a răspuns lui Manoah: „Chiar dacă M'ai opri, n'aş mînca din bucatele tale; dar dacă vrei să aduci o ardere de tot, s'o aduci Domnului". Manoah nu ştia că este Ingerul Domnului.

17. Şi Manoah a zis Ingerului Domnului: „Care-Ţi este numele, ca să-Ţi aducem slavă, cînd se va împlini cuvîntul Tău?"

18. Ingerul Domnului i-a răspuns: „Pentruce* Îmi ceri Numele? El este minunat." *Fac. 32. 29.

19. Manoah a luat iedul şi darul de mîncare, şi a adus* jertfă Domnului pe stîncă. S'a făcut o minune, în timp ce Manoah şi nevastă-sa priveau. *Cap. 6. 19, 20.

20. Pe cînd flacăra se suia de pe altar spre cer, Ingerul Domnului S'a suit în flacăra altarului. Văzînd lucrul acesta, Manoah şi nevastă-sa au căzut* cu faţa la pămînt. *Lev. 9. 24. 1 Cron. 21. 16. Ezec. 1. 28. Mat. 17. 6.

21. Ingerul Domnului nu S'a mai arătat lui Manoah şi nevestei lui. Atunci* Manoah a înţeles că este Ingerul Domnului, *Cap. 6. 22.

22. şi a zis nevestei sale: „Vom muri*, căci am văzut pe Dumnezeu." *Fac. 32. 30. Exod. 33. 20. Deut. 5. 26. Cap. 6. 22.

23. Nevastă-sa i-a răspuns: „Dacă ar fi vrut Domnul să ne omoare, n'ar fi primit din mînile noastre arderea de tot şi darul de mîncare, nu ne-ar fi arătat toate acestea, şi nu ne-ar fi făcut să auzim acum asemenea lucruri".

Naşterea lui Samson.

24. Femeia a născut un fiu, şi i-a pus numele Samson*. Copilul** a crescut, şi Domnul l-a binecuvîntat. *Evr. 11. 32. **1 Sam. 3. 19. Luc. 1. 80; 2. 52.

25. Şi Duhul* Domnului a început să-l mişte la Mahane—Dan, între** Ţorea şi Eştaol. *Cap. 3. 10. 1 Sam. 11. 6. Mat. 4. 1. **Ios. 15. 33. Cap. 18. 11.

Lupta lui Samson cu leul.

14 1. Samson s'a pogorît la Timna*, şi a văzut** acolo o femeie din fetele Filistenilor. *Fac. 38. 13. Ios. 15. 10. **Fac. 34. 2.

2. Cînd s'a suit înapoi, a spus lucrul acesta tatălui său şi mamei sale, şi a zis: „Am văzut la Timna o femeie din fetele Filistenilor; luaţi-mi-o acum* de nevastă". *Fac. 21. 21; 34. 4.

3. Tatăl său şi mama sa i-au zis: „Nu este nici o femeie între fetele fraţilor* tăi şi în tot poporul nostru, de te duci să-ţi iei nevastă dela Filisteni, cari sînt netăiaţi** împrejur?" Şi Samson a zis tatălui său: „Ia-mi-o, căci îmi place." *Fac. 24. 3, 4. **Fac. 34. 14. Exod. 34. 16. Deut. 7. 3.

4. Tatăl său şi mama sa nu ştiau că lucrul acesta venea dela* Domnul: căci Samson căuta un prilej de ceartă din partea Filistenilor. In vremea aceea Filistenii stăpîneau** peste Israel. *Ios. 11. 20. 1 Reg. 12. 15. 2 Reg. 6. 33. 2 Cron. 10. 15; 22. 7; 25. 20. **Cap. 13. 1. Deut. 28. 48.

5. Samson s'a pogorît împreună cu tatăl său şi cu mama sa la Timna. Cînd au ajuns la viile din Timna, iată că i-a ieşit înainte un leu tînăr mugind.

6. Duhul* Domnului a venit peste Samson; şi, fără să aibă ceva în mînă, Samson a sfîşiat pe leu cum se sfîşie un ied. N'a spus tatălui său şi mamei sale ce făcuse. *Cap. 3. 10; 13. 25. 1 Sam. 11. 6.

7. S'a pogorît şi a vorbit cu femeia aceea, şi ea i-a plăcut.

8. După cîtva timp, s'a dus iarăş la Timna ca s'o ia, şi s'a abătut să vadă hoitul leului. Şi iată că în trupul leului era un roi de albine şi miere.

9. A luat mierea în mînă, şi a mîncat-o pe drum; şi cînd a ajuns la tatăl său şi la mama sa, le-a dat, şi au mîncat şi ei din ea. Dar nu le-a spus că luase mierea aceasta din trupul leului.

Căsătoria lui Samson şi ghicitorile.

10. Tatăl lui Samson s'a pogorît la femeia aceea. Şi acolo Samson a făcut un ospăţ, căci aşa făceau tinerii.

11. Cum l-au văzut, au poftit treizeci de tovarăşi, cari au stat împreună cu el.

12. Samson le-a zis: „Am să vă spun o ghicitoare*. Dacă mi-o veţi ghici în cele şapte** zile ale ospăţului, şi dacă o veţi deslega, vă voi da treizeci de cămăşi şi treizeci de haine† de schimb. *1 Reg. 10. 1. Ezec. 17. 2. Luc. 14. 7. **Fac. 29. 27. †Fac. 45. 22. 2 Reg. 5. 22.

13. Dar dacă n'o veţi ghici, să-mi daţi voi treizeci de cămăşi şi treizeci de haine de schimb". „Ei i-au zis:" „Spune-ne ghicitoarea ta s'o auzim".

14. Şi el le-a zis:

„Din cel ce mănîncă a ieşit ce se mănîncă,
Şi din cel tare a ieşit dulceaţă".

15. Trei zile, n'au putut deslega ghicitoarea. In ziua a şaptea, au zis ne-

vestei lui Samson: „Induplecă* pe bărbatul tău să ne deslege ghicitoarea; altfel, te vom arde**, pe tine şi casa tatălui tău. Ne-aţi adunat aici ca să ne jăfuiţi, nu-i aşa?“ * Cap. 16. 5. ** Cap. 15. 6.

16. Nevasta lui Samson plîngea lîngă el şi zicea: „Tu n'ai* decît ură pentru mine, şi nu mă iubeşti; ai spus o ghicitoare copiilor poporului meu, şi nu mi-ai deslegat-o!“ Şi el i-a răspuns: „N'am deslegat-o nici tatălui meu, nici mamei mele: să ţi-o desleg ţie“? * Cap. 16. 15.

17. Ea a plîns lîngă el tot timpul celor şapte zile cît a ţinut ospăţul; şi în ziua a şaptea, i-a deslegat-o, căci îl necăjea. Şi ea a dat copiilor poporului ei deslegarea ghicitorii.

18. Oamenii din cetate au zis lui Samson în ziua a şaptea, înainte de apusul soarelui: „Ce este mai dulce de cît mierea, şi ce este mai tare decît leul? Şi el le-a zis:

„Dacă n'aţi fi arat cu juncana mea,
Nu mi-aţi fi deslegat ghicitoarea“.

19. Duhul Domnului a venit* peste el, şi s'a pogorît la Ascalon. Acolo a ucis treizeci de oameni, le-a luat hainele şi a dat hainele de schimb celor ce deslegaseră ghicitoarea. Era aprins de mînie, şi s'a suit la casa tatălui său. * Cap. 3. 10; 13. 25.

20. Nevastă-sa a* fost dată unuia din tovarăşii lui, cu care era prieten** el. * Cap. 15. 2. ** Ioan 3. 29.

Stricăciunea făcută holdelor Filistenilor cu vulpile.

15 1. După cîtva timp, pe vremea secератului grîului, Samson s'a dus să-şi vadă nevasta, şi i-a dus un ied. El a zis: „Vreau să intru la nevastămea în odaia ei“.

2. Dar tatăl nevestei nu i-a îngăduit să intre. „Am crezut că o* urăşti“, a zis el, „şi am dat-o tovarăşului tău. Nu este sora-sa cea tînără mai frumoasă ca ea? Ia-o dar în locul ei.“ * Cap. 14. 20.

3. Samson le-a zis: „De data aceasta nu voi fi vinovat faţă de Filisteni, dacă le voi face rău“.

4. Samson a plecat. A prins trei sute de vulpi, şi a luat nişte făclii: apoi a legat vulpile coadă de coadă, şi a pus cîte o făclie între cele două cozi, la mijloc.

5. A aprins făcliile, a dat drumul vulpilor în grînele Filistenilor, şi a aprins astfel atît stogurile de snopi, cît şi grîul care era în picioare, ba încă şi grădinile de măslini.

6. Filistenii au zis: „Cine a făcut lucrul acesta?“ Li s'a răspuns: „Samson, ginerele Timneanului, pentru că acesta i-a luat nevasta şi a dat-o tovarăşului lui“. Şi* Filistenii s'au suit, şi au ars-o pe ea şi pe tatăl ei. * Cap. 14. 15.

7. Samson le-a zis: „Aşa faceţi? Nu voi înceta decît după ce-mi voi răzbuna pe voi“.

8. I-a bătut aspru, pe spate şi pe pîntece; apoi s'a pogorît şi a locuit în crăpătura stîncii Etam.

Samson ucide o mie de Filisteni.

9. Atunci Filistenii au pornit, au tăbărît în Iuda, şi s'au întins pînă la* Lehi. * Vers. 19.

10. Bărbaţii din Iuda au zis: „Pentruce v'aţi suit împotriva noastră?“ Ei au răspuns: „Ne-am suit să legăm pe Samson, ca să-i facem aşa cum ne-a făcut el nouă“.

11. Atunci trei mii de bărbaţi din Iuda s'au pogorît la crăpătura stîncii Etam, şi au zis lui Samson: „Nu ştii că Filistenii stăpînesc* peste noi? Ce ne-ai făcut deci?“ El le-a răspuns: „Le-am făcut aşa cum mi-au făcut şi ei mie.“ * Cap. 14. 4.

12. Ei i-au zis: „Noi ne-am pogorît să te legăm, ca să te dăm în mînile Filistenilor.“ Samson le-a zis: „Juraţi-mi că nu mă veţi omorî“.

13. Ei i-au răspuns: „Nu; vrem numai să te legăm şi să te dăm în mînile lor, dar nu te vom omorî.“ Şi l-au legat cu două funii noi, şi l-au scos din stîncă.

14. Cînd a ajuns la Lehi, Filistenii au început să strige de bucurie înaintea lui. Atunci Duhul* Domnului a venit peste el. Funiile pe cari le avea la braţe s'au făcut ca nişte fire de in ars în foc, şi legăturile i-au căzut de pe mîni. * Cap. 3. 10; 14. 6.

15. El a găsit o falcă de măgar neuscată încă, a întins mîna şi a luat-o şi a ucis* cu ea o mie de oameni. * Lev. 26. 8. Ios. 23. 10. Cap. 3. 31.

16. Şi Samson a zis:

„Cu o falcă de măgar, o grămadă, două grămezi;
Cu o falcă de măgar, am ucis o mie de oameni“.

17. Dupăce a isprăvit de vorbit, a aruncat falca din mînă. Şi locul acela

s'a numit Ramat-Lehi *(Aruncarea fălcii)*.

Samson bea apă din stîncă.

18. Fiindu-i foarte sete, a strigat către Domnul, şi a zis: „Tu ai îngăduit*, prin mîna robului Tău, această mare isbăvire; şi acum să mor de sete, şi să cad în mînile celor netăiaţi împrejur?“ *Ps. 3. 7.

19. Dumnezeu a despicat crăpătura stîncii din Lehi, şi a ieşit apă din ea. Samson a băut, duhul i s'a* întremat, şi s'a înviorat. De aceea s'a numit izvorul acela En-Hacore *(Izvorul celui ce strigă)*; el este şi astăzi la Lehi. *Fac. 45. 27 ı Isa. 40. 29.

20. Samson a fost două zeci de ani judecător în Israel, pe vremea Filistenilor*. *Cap. 13. 1.

Dalila.

16 1. Samson a plecat la Gaza; acolo a văzut o curvă, şi a intrat la ea.

2. S'a spus oamenilor din Gaza: „Samson a venit aici“. Şi l-au înconjurat*, şi au pîndit toată noaptea la poarta cetăţii. Au stat liniştiţi toată noaptea, şi au zis: „Cînd se va lumina de ziuă, îl vom omorî“.

*1 Sam. 23. 26. Ps. 118. 10, 11, 12. Fapt. 9. 24.

3. Samson a rămas culcat pînă la miezul nopţii. Pela miezul nopţii, s'a sculat, şi a apucat porţile cetăţii cu amîndoi stîlpii, le-a scos împreună cu zăvorul, le-a pus pe umeri, şi le-a dus pe vîrful muntelui din faţa Hebronului.

4. După aceea, a iubit pe o femeie în valea Sorec. Ea se numea Dalila.

5. Domnitorii Filistenilor s'au suit la ea, şi i-au zis: „Induplecă-l*, şi află de unde-i vine puterea lui cea mare şi cum am putea să-l biruim, ca să-l legăm şi să-l slăbim, şi-ţi vom da fiecare cîte o mie o sută de sicli de argint.

*Cap. 14. 15. Prov. 2. 16—19; 5. 3—11; 6. 24, 25, 26; 7. 21, 22, 23.

6. Dalila a zis lui Samson: „Spune-mi, te rog, de unde-ţi vine puterea ta cea mare, şi cu ce ar trebui să fii legat ca să fii biruit“.

7. Samson i-a zis: „Dacă aş fi legat cu şapte funii noi, cari să nu fie uscate încă, aş slăbi şi aş fi ca orice alt om“.

8. Domnitorii Filistenilor au adus Dalilei şapte funii noi, neuscate încă“. Şi ea l-a legat cu funiile acestea.

9. Iar nişte oameni stăteau la pîndă la ea, într'o odaie. Ea i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta Samson“! Şi el a rupt funiile, cum se rupe o aţă de cîlţi cînd se atinge de foc. Şi astfel n'au ştiut de unde-i venea puterea.

10. Dalila a zis lui Samson: „Vezi, ţi-ai bătut joc de mine, mi-ai spus minciuni. Acum, te rog, arată-mi cu ce trebuie să fii legat“.

11. El i-a zis: „Dacă aş fi legat cu funii noi, cari să nu fi fost întrebuinţate niciodată, aş slăbi şi aş fi ca orice alt om“.

12. Dalila a luat nişte funii noi, şi l-a legat cu ele. Apoi i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!“ Iar nişte oameni stăteau la pîndă într'o odaie. Şi el a rupt funiile de la braţe ca pe o aţă.

13. Dalila a zis lui Samson: „Pînă acuma ţi-ai bătut joc de mine, şi mi-ai spus minciuni. Spune-mi cu ce trebuie să fii legat“. El i-a zis: „N'ai decît să împleteşti cele şapte şuviţe de păr din capul meu în urzeala ţăsăturii“.

14. Şi ea le-a pironit cu un cui de lemn în pămînt. Apoi i-a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!“ Şi el s'a trezit din somn, şi a smuls cuiul de lemn din pămînt cu urzeală cu tot.

15. Ea i-a zis: „Cum poţi* spune: „Te iubesc!“ cînd inima ta nu este cu mine? Iată că de trei ori ţi-ai bătut joc de mine, şi nu mi-ai spus de unde-ţi vine puterea ta cea mare.“

*Cap. 14. 16.

16. Fiindcă ea îl necăjea şi-l chinuia în fiecare zi cu stăruinţele ei, sufletul i s'a umplut de o nelinişte de moarte,

17. şi-a deschis* toată inima faţă de ea, şi i-a zis: „Briciul** n'a trecut peste capul meu, pentrucă sînt închinat Domnului din pîntecele maicii mele. Dacă aş fi ras, puterea m'ar părăsi, aş slăbi, şi aş fi ca orice alt om“.

*Mic. 7. 5. **Num. 6. 5. Cap. 13. 5.

18. Dalila, văzînd că îşi deschisese toată inima faţă de ea, a trimes să cheme pe domnitorii Filistenilor, şi a pus să le spună: „Suiţi-vă de data aceasta, căci mi-a deschis toată inima lui“. Şi domnitorii Filistenilor s'au suit la ea, şi au adus argintul în mîni.

19. Ea* l-a adormit pe genunchii ei. Şi chemînd un om, a ras cele şapte şuviţe de pe capul lui Samson, şi a început astfel să-l slăbească. El şi-a pierdut puterea. *Prov. 7. 26, 27.

20. Atunci ea a zis: „Filistenii sînt asupra ta, Samson!“ Şi el s'a trezit

din somn, şi a zis: „Voi face ca şi mai înainte, şi mă voi scutura“. Nu ştia că Domnul Se *depărtase de el. *Num. 14.9, 42, 43. Ios. 7. 12. 1 Sam. 16.14; 18.12; 28.15, 16. 2 Cron. 15.2.

21. Filistenii l-au apucat, şi i-au scos ochii; l-au pogorît la Gaza, şi l-au legat cu nişte lanţuri de aramă. El învîrtea la rîşniţă în temniţă.

Răzbunarea şi moartea lui Samson.

22. Dar părul capului lui a început iarăş să crească, după ce fusese ras.

23. Şi domnitorii Filistenilor s'au strîns ca să aducă o mare jertfă dumnezeului lor Dagon, şi ca să se veselească. Ei ziceau: „Dumnezeul nostru a dat în mînile noastre pe Samson, vrăjmaşul nostru.“

24. Şi cînd l-a văzut poporul, au lăudat* pe dumnezeul lor, zicînd: „Dumnezeul nostru a dat în mînile noastre pe vrăjmaşul nostru, pe acela care ne pustiia ţara, şi ne înmulţea morţii.“ *Dan. 5. 4.

25. In bucuria* inimii lor, au zis: „Chemaţi pe Samson, ca să ne desfăteze!“ Au scos pe Samson din temniţă, şi el a jucat înaintea lor. L-au aşezat între stîlpi. *Cap. 9. 27.

26. Şi Samson a zis tînărului care-l ţinea de mînă: „Lasă-mă, ca să mă pot atinge de stîlpii pe cari se reazimă casa, şi să mă razim de ei.“

27. Casa era plină de bărbaţi şi de femei; toţi domnitorii Filistenilor erau acolo, şi pe* acoperiş erau aproape trei mii de inşi, bărbaţi şi femei, cari priveau la Samson, cum juca. *Deut. 22. 8.

28. Atunci Samson a strigat către Domnul, şi a zis: „Doamne, Dumnezeule! Adu-ţi* aminte de mine, Te rog; Dumnezeule, dă-mi putere numai de data aceasta, şi cu o singură lovitură să-mi răzbun pe Filisteni pentru cei doi ochi ai mei!“ *Ier. 15. 15.

29. Şi Samson a îmbrăţişat amîndoi stîlpii dela mijloc pe cari se sprijnea casa, şi s'a rezemat de ei; unul era la dreapta lui, şi altul la stînga.

30. Samson a zis: „Să mor împreună cu Filistenii!“ S'a plecat cu toată puterea, şi casa a căzut peste domnitori şi peste tot poporul care era acolo. Cei pe cari i-a prăpădit la moartea lui au fost mai mulţi decît cei pe cari-i omorîse în timpul vieţii.

31. Fraţii lui şi toată casa tatălui său s'au pogorît, şi l-au luat. Cînd s'au suit înapoi, l-au îngropat* între Ţorea şi Eştaol, în mormîntul tatălui său Manoah. El fusese judecător în Israel douăzeci de ani. *Cap. 13. 25.

Mica.

17 1. Era un om din muntele lui Efraim, numit Mica.

2. El a zis mamei sale: „Cei o mie o sută de sicli de argint, cari ţi s'au luat, şi pentru cari ai blestemat chiar în auzul urechilor mele, argintul acesta este în mînile mele, eu îl luasem.“ Şi mamă-sa a zis: „Binecuvîntat* să fie fiul meu de Domnul!“ *Fac. 14. 19. Rut. 3. 10.

3. El a dat înapoi mamei sale cei o mie o sută sicli de argint; şi mamă-sa a zis: „Inchin cu mîna mea argintul acesta Domnului, ca să fac* cu el fiului meu un chip cioplit şi un chip turnat; şi astfel ţi-l voi da înapoi.“ *Exod. 20. 4. 23. Lev. 19. 4.

4. El a dat argintul înapoi mamei sale. Mamă-sa a luat* două sute sicli de argint, şi a dat argintul la argintar, care a făcut din el un chip cioplit şi un chip turnat. Chipurile au fost aduse în casa lui Mica. *Isa. 46. 6.

5. Mica acesta avea o casă a lui Dumnezeu; a făcut un efod* şi terafimi**, şi a sfinţit pe unul din fiii lui ca preot. *Cap. 8. 27. **Fac. 31. 19, 30. Osea 3. 4.

6. In vremea aceea*, nu era împărat în Israel. Fiecare** făcea ce-i plăcea. *Cap. 18. 1; 19. 1; 21. 25. Deut. 33. 5. **Deut. 12. 8.

7. Era un tînăr în Betleemul lui Iuda, din familia lui Iuda; era Levit, şi locuia pentru o vreme acolo.

8. Omul acesta a plecat din cetatea* Betleemul lui Iuda, să-şi caute o locuinţă potrivită. Urmîndu-şi drumul, a ajuns în muntele lui Efraim la casa lui Mica. *Ios. 19. 15. Cap. 19. 1. Rut 1. 1, 2. Mic. 5. 2. Mat. 2. 1, 5, 6.

9. Mica i-a zis: „De unde vii?“ El i-a răspuns: „Eu sînt Levit, din Betleemul lui Iuda, şi merg să-mi caut o locuinţă potrivită.“

10. Mica i-a zis: „Rămîi la mine; tu să-mi* fii tată** şi preot, şi eu îţi voi da zece sicli de argint pe an, hainele de cari vei avea nevoe, şi mijloace de trai.“ *Cap. 18. 19. **Fac. 45. 8. Iov. 29. 16.

11. Şi Levitul a intrat la el. S'a hotărît astfel să rămînă la omul acesta, care a privit pe tînăr ca pe unul din fiii lui.

12. Mica a sfinţit* pe Levit, şi tînărul acesta i-a slujit ca** preot şi a locuit în casa lui. *Vers. 5. **Cap. 18. 30.

13. Şi Mica a zis: „Acum, ştiu că Domnul îmi va face bine, fiindcă am ca preot pe Levitul acesta.“

Fiii lui Dan ridică lucruri pentru slujbă din casa lui Mica.

18 1. In vremea* aceea, nu era împărat în Israel; şi seminţia** Daniţilor îşi căuta o moşie ca să se aşeze în ea, căci pînă în ziua aceea nu-i căzuse la sorţi nici o moştenire în mijlocul semintiilor lui Israel.

* Cap. 17. 6; 21. 25. ** Ios. 19. 47.

2. Fiii lui Dan au luat dintre ei toţi, din familiile lor, cinci oameni viteji, pe cari i-au trimes din Ţorea* şi din Eştaol, să iscodească** ţara şi s'o cerceteze. Ei le-au zis: „Duceţi-vă şi cercetaţi ţara.“ Ei au ajuns în muntele lui Efraim, la casa† lui Mica, şi au rămas peste noapte acolo.

* Cap. 13. 25. ** Num. 13. 17. Ios. 2. 1. † Cap. 17. 1.

3. Cînd erau aproape de casa lui Mica, au cunoscut glasul tînărului Levit, s'au apropiat şi i-au zis: „Cine te-a adus aici? Ce faci tu în locul acesta? Şi ce ai aici?“

4. El le-a răspuns: „Mica face cutare şi cutare lucru pentru mine, îmi* dă o simbrie, şi eu îi sînt preot.“ * Cap. 17. 10.

5. Ei i-au zis: „Intreabă* pe Dumnezeu**, ca să ştim dacă vom avea noroc în călătoria noastră.“

* 1 Reg. 22. 5. Isa. 30. 1. Osea 4. 12. ** Cap. 17. 5; Vers. 14.

6. Şi preotul le-a răspuns: „Duceţi-vă* în pace; călătoria pe care o faceţi este subt privirea Domnului.“ * 1 Reg. 22. 6.

7. Cei cinci oameni au plecat, şi au ajuns în Lais*. Au văzut poporul de acolo trăind** la adăpost, în felul Sidoniţilor, liniştit şi fără grijă; în ţară nu era nimeni care să le facă cel mai mic neajuns stăpînind peste ei; erau departe de Sidoniţi, şi n'aveau nici o legătură cu alţi oameni.

* Ios. 19. 47. ** Vers. 27, 28.

8. S'au întors la fraţii lor în Ţorea* şi Eştaol, şi fraţii lor le-au zis: „Ce veste ne aduceţi?“ * Vers. 2.

9. „Haidem“*, au răspuns ei, „să ne suim împotriva lor; căci am văzut ţara, şi iată că era foarte bună. Ce! Staţi** şi nu ziceţi nimic? Nu fiţi leneşi şi porniţi să puneţi stăpînire pe ţara aceasta. * Num. 13. 30. Ios. 2. 23, 24. ** 1 Reg. 22. 3.

10. Cînd veţi intra în ea, veţi da peste un popor care stă fără* frică. Ţara este mare, şi Dumnezeu a dat-o în mînile voastre; este un loc** unde nu lipseşte nimic din tot ce este pe pămînt.“ * Vers. 7, 27. ** Deut. 8. 9.

11. Şase sute de oameni din familia lui Dan au pornit din Ţorea şi Eştaol, încinşi cu armele lor de război.

12. S'au suit, şi au tăbărît la Chiriat-Iearim* în Iuda; de aceea locul acesta, care este înapoia lui Chiriat-Iearim, a fost chemat pînă în ziua de azi** Mahane-Dan *(Tabăra lui Dan)*.

* Ios. 15. 60. ** Cap. 13. 25.

13. Au trecut de acolo în muntele lui Efraim şi au ajuns pînă la casa lui* Mica. * Vers. 2.

14. Atunci* cei cinci oameni cari se duseseră să iscodească ţara Lais, au luat cuvîntul şi au zis fraţilor lor: „Ştiţi că în** casele acestea este un efod, terafimi, un chip cioplit şi un chip turnat? Vedeţi acum ce aveţi de făcut.“ * 1 Sam. 14. 28. ** Cap. 17. 5.

15. Ei s'au abătut pe acolo, au intrat în casa tînărului Levit, în casa lui Mica, şi l-au întrebat de sănătate!

16. Cei şase* sute de oameni din fiii lui Dan, încinşi cu armele lor de război, stăteau la intrarea porţii. * Vers. 11.

17. Şi cei cinci* oameni cari se duseseră să iscodească ţara, s'au suit şi au intrat în casă; au luat chipul** cioplit, efodul, terafimii, şi chipul turnat, în timp ce preotul era la intrarea porţii cu cei şase sute de oameni, încinşi cu armele lor de război.

* Vers. 2, 14. ** Cap. 17. 4, 5.

18. Cînd au intrat în casa lui Mica, şi au luat chipul cioplit, efodul, terafimii, şi chipul turnat, preotul le-a zis: „Ce faceţi?“

19. Ei au răspuns: „Taci, pune-ţi* mîna la gură, şi vino cu noi; să ne fii părinte** şi preot. Mai bine este să fii preot la casa unui singur om, sau să fii preotul unei seminţii şi unei familii din Israel?“

* Iov. 21. 5; 29. 9; 40. 4. Prov. 30. 32. Mic. 7. 16. ** Cap. 17. 10.

20. Preotul s'a bucurat în inima lui; a luat efodul, terafimii, şi chipul cioplit, şi s'a unit cu ceata poporului.

21. Au pornit iarăş la drum şi au plecat, punînd înaintea lor copiii, vitele şi calabalîcurile.

22. După ce se depărtaseră bine de casa lui Mica, oamenii cari locuiau în casele vecine cu a lui Mica s'au strîns şi au urmărit pe fiii lui Dan.

23. Au strigat după fiii lui Dan, cari s'au întors şi au zis lui Mica: „Ce ai,

şi ce înseamnă gloata aceasta de oameni?“

24. El a răspuns: „Dumnezeii mei, pe cari mi-i făcusem, mi i-aţi luat împreună cu preotul şi aţi plecat: ce-mi mai rămîne? Cum puteţi dar să-mi spuneţi: „Ce ai?“

25. Fiii lui Dan i-au zis: „Să nu-ţi auzim glasul; căci altfel nişte oameni amărîţi se vor arunca asupra voastră, şi te vei perde şi pe tine şi pe cei din casa ta.“

26. Şi fiii lui Dan şi-au văzut mai departe de drum. Mica, văzînd că sînt mai tari decît el, s'a întors şi a venit acasă.

Cucerirea cetăţii Lais.

27. Au ridicat dar ce făcuse Mica, şi au luat pe preotul care era în slujba lui, şi s'au năpustit* asupra Laîsului, asupra unui popor liniştit şi în pace; l-au trecut** prin ascuţişul săbiei, şi au ars cetatea.

*Vers. 7, 10. Deut. 33. 22. **Ios. 19. 47.

28. Nimeni n'a izbăvit-o, căci era departe* de Sidon, şi locuitorii ei n'aveau nicio legătură cu alţi oameni: ea era în valea care se întinde spre Bet-Rehob**. Fiii lui Dan au zidit din nou cetatea, şi au locuit în ea;

*Vers. 7. **Num. 13. 21. 2 Sam. 10. 6.

29. au numit-o* Dan**, după numele lui Dan, tatăl lor, care se născuse lui Israel; dar cetatea se chema mai înainte Lais.

*Ios. 19. 47. **Fac. 14. 14. Cap. 20. 1. 1 Reg. 12. 29, 30; 15. 20.

30. Au înălţat pentru ei chipul cioplit; şi Ionatan, fiul lui Gherşom, fiul lui Moise, el şi fiii lui au fost preoţii seminţiei Daniţilor, pînă* pe vremea robirii ţării.

*Cap. 13. 1. 1 Sam. 4. 2, 3, 10, 11. Ps. 78. 60, 61.

31. Au aşezat pentru ei chipul cioplit pe care-l făcuse Mica, în tot* timpul cît a fost casa lui Dumnezeu la Silo.

*Ios. 18. 1. Cap. 19. 18; 21. 12.

Răutatea oamenilor din Ghibea din Beniamin.

19 1. Pe vremea cînd* nu era împărat în Israel, un Levit, care locuia la marginea muntelui lui Efraim, şi-a luat ca ţiitoare o femeie din Betleemul lui Iuda. *Cap. 17. 6; 18. 1; 21. 25.

2. Ţiitoarea nu i-a fost credincioasă, şi l-a părăsit ca să se ducă în casa tatălui ei în Betleemul* lui Iuda, unde a rămas timp de patru luni. *Cap. 17. 7.

3. Bărbatul ei s'a sculat şi s'a dus la ea, ca să-i vorbească inimii şi s'o aducă înapoi. Avea cu el pe sluga lui şi doi măgari. Ea l-a adus în casa tatălui ei; şi cînd l-a văzut tatăl femeii aceleia tinere, l-a primit cu bucurie.

4. Socrul său, tatăl femeii aceleia tinere, l-a ţinut la el trei zile. Au mîncat şi au băut, şi au rămas noaptea acolo.

5. A patra zi, s'au sculat dis de dimineaţă, şi Levitul se pregătea să plece. Dar tatăl tinerei femei a zis ginerelui său: „Ia o bucată de pîne, ca să prinzi la inimă*; şi apoi veţi pleca.“ *Fac. 18. 5.

6. Şi au şezut de au mîncat şi au băut amîndoi. Apoi tatăl tinerei femei a zis bărbatului: „Hotărăşte-te dar să rămîi aici la noapte, şi să ţi se veselească inima.“

7. Bărbatul se scula să plece; dar în urma stăruinţelor socrului său, a rămas acolo şi noaptea aceea.

8. In ziua a cincea, s'a sculat dis de dimineaţă să plece. Atunci tatăl tinerei femei a zis: „Intăreşte-ţi mai întîi inima, te rog; şi rămîi pînă ce se va pleca ziua spre seară.“ Şi au mîncat amîndoi.

9. Bărbatul se scula să plece, cu ţiitoarea şi sluga lui; dar socrul-său, tatăl tinerei femei, i-a zis: „Iată că ziua a trecut, e tîrziu, rămîi dar peste noapte aici; iată că ziua se pleacă spre noapte, rămîi aici peste noapte, şi să ţi se veselească inima; mîne vă veţi scula disdedimineaţă ca să porniţi la drum, şi te vei duce la cortul tău.“

10. Bărbatul n'a vrut să mai rămînă şi în noaptea aceea, ci s'a sculat şi a plecat.

A ajuns pînă în faţa Iebusului*, adică Ierusalimul, cu cei doi măgari înşăilaţi şi cu ţiitoarea lui. *Ios. 18. 28.

11. Cînd s'au apropiat de Iebus, ziua se plecase mult spre seară. Sluga a zis atunci stăpînului său: „Haidem, să ne îndreptăm spre cetatea* aceasta a Iebusiţilor, şi să rămînem în ea peste noapte“. *Ios. 15. 8, 63. Cap. 1. 21. 2 Sam. 5. 6.

12. Stăpînul său i-a răspuns: „Nu putem să intrăm într'o cetate străină, unde nu sînt copii de ai lui Israel, ci să mergem pînă la* Ghibea.“ *Ios. 18. 28.

13. A mai zis slugii sale: „Haidem, să ne apropiem de unul din locurile acestea, Ghibea sau Rama*, şi să rămînem acolo peste noapte“. *Ios. 18. 25.

14. Au mers mai departe, şi apunea soarele cînd s'au apropiat de Ghibea, care este a lui Beniamin.

15. S'au îndreptat într'acolo ca să se ducă să rămînă peste noapte în Ghibea.

Levitul a intrat, şi s'a oprit în piaţa cetăţii. Nu s'a găsit nimeni care să-i* primească în casă să rămînă peste noapte. *Mat. 25. 43. Evr. 13. 2.

16. Şi iată că un bătrîn se întorcea seara dela munca* cîmpului; omul acesta era din muntele lui Efraim, locuia pentru o vreme la Ghibea, şi oamenii din locul acela erau Beniamiţi. *Ps. 104. 23.

17. El a ridicat ochii şi a văzut pe călător în piaţa cetăţii. Şi bătrînul i-a zis: „Incotro mergi, şi de unde vii?“

18. El i-a răspuns: „Venim din Betleemul lui Iuda şi mergem pînă la marginea muntelui lui Efraim, de unde sînt. Mă dusesem la Betleemul lui Iuda, şi acum mă duc la* casa Domnului. Dar nu se găseşte nimeni să mă primească în casă. *Ios. 18. 1. Cap. 18. 31; 20. 18. 1 Sam. 1. 3, 7

19. Avem însă paie şi nutreţ pentru măgarii noştri; avem şi pîne şi vin pentru mine, pentru roaba ta, şi pentru băiatul care este cu robii tăi. Nu ducem lipsă de nimic.“

20. Bătrînul a zis: „Pacea să fie* cu tine! Toate nevoile tale le iau asupra mea, numai** să nu rămîi în piaţă peste noapte.“ *Fac. 43. 23. Cap. 6. 23. **Fac. 19. 2.

21. L-a* dus în casa lui, şi a dat nutret măgarilor. Călătorii** şi-au spălat picioarele; apoi au mîncat şi au băut. *Fac. 24. 32; 43. 24. **Fac. 18. 4. Ioan 13. 5.

22. Pe cînd se veseleau ei, iată că oamenii* din cetate, nişte fii ai lui Belial**, oameni stricaţi, au înconjurat casa, au bătut la poartă, şi au zis bătrînului, stăpînul casei: „Scoate† pe omul acela care a intrat la tine, ca să ne împreunăm cu el.“ *Fac. 19. 4. Cap. 20. 5. Osea 9. 9; 10. 9. **Deut. 13. 13. †Fac. 19. 5. Rom. 1. 26, 27.

23. Stăpînul* casei a ieşit la ei, şi le-a zis: „Nu, fraţilor, vă rog să nu faceţi un lucru aşa de rău; fiindcă omul acesta a intrat în casa mea, nu săvîrşiţi** mişelia aceasta. *Fac. 19. 6, 7. **2 Sam. 13. 12.

24. Iată* că am o fată fecioară, şi omul acesta are o ţiitoare; vi le voi aduce afară: necinstiţi-le**, şi faceţi-le ce vă va plăcea. Dar nu săvîrşiţi cu omul acesta o faptă aşa de nelegiuită“. *Fac. 19. 8. **Fac. 34. 2. Deut. 21. 14.

25. Oamenii aceia n'au vrut să-l asculte. Atunci omul şi-a luat ţiitoarea, şi le-a adus-o afară. Ei s'au împreunat* cu ea, şi şi-au bătut joc de ea toată noaptea pînă dimineaţa: şi i-au dat drumul cînd se lumina de ziuă. *Fac. 4. 1.

26. Către ziuă, femeia aceasta a venit şi a căzut la uşa casei omului la care era bărbatul ei, şi a rămas acolo pînă la ziuă.

27. Şi dimineaţa, bărbatul ei s'a sculat, a deschis uşa casei, şi a ieşit ca să-şi urmeze drumul mai departe. Dar iată că femeia, ţiitoarea lui, era întinsă la uşa casei, cu mînile pe prag.

28. El i-a zis: „Scoală-te, şi haidem să mergem!“ Ea n'a* răspuns. Atunci bărbatul a pus-o pe măgar, şi a plecat acasă. *Cap. 20. 5.

29. Cînd a ajuns acasă, a luat un cuţit, a apucat pe ţiitoarea lui, şi a* tăiat-o mădular cu mădular în douăsprezece bucăţi, pe cari le-a trimes în tot ţinutul lui Israel. *Cap. 20. 6. 1 Sam. 11. 7.

30. Toţi cei ce au văzut lucrul acesta, au zis: „Niciodată nu s'a întîmplat şi nu s'a văzut aşa ceva, decînd s'au suit copiii lui Israel din Egipt pînă în ziua de azi; luaţi aminte dar la lucrul acesta, sfătuiţi-vă* şi vorbiţi!“ *Cap. 20. 7. Prov. 13. 10.

Poporul la Mitpa.

20 1. Toţi copiii* lui Israel au ieşit dela Dan ** pînă la Beer-Şeba şi ţara Galaadului, şi adunarea s'a strîns ca un singur om înaintea Domnului, la Mitpa†. *Deut. 13. 12. Ios. 22. 12. Cap. 21. 5. 1 Sam. 11. 7. **Cap. 18. 29. 1 Sam. 3. 20. 2 Sam. 3. 10; 24. 2. †Cap. 10. 17; 11. 11. 1 Sam. 7. 5; 10. 17.

2. Căpeteniile întregului popor, toate seminţiile lui Israel, au venit în adunarea poporului lui Dumnezeu: erau patru sute de mii de oameni pedeştri, cari scoteau* sabia. *Cap. 8. 10.

3. Şi fiii lui Beniamin au auzit că se suiseră copiii lui Israel la Mitpa.

Copiii lui Israel au zis: „Spuneţi, cum s'a întîmplat această nelegiuire?“

4. Atunci Levitul, bărbatul femeii care fusese ucisă, a luat cuvîntul, şi a zis: „Ajunsesem, împreună cu ţiitoarea mea, la Ghibea* lui Beniamin, ca să rămînem peste noapte acolo. *Cap. 19. 15.

5. Locuitorii* din Ghibea s'au sculat împotriva mea, şi au înconjurat noa-

ptea casa în care eram. Aveau de gînd să mă omoare, au siluit pe ţiitoarea** mea, pînă cînd a murit.

* Cap. 19. 22. ** Cap. 19. 25, 26.

6. Mi-am luat* ţiitoarea, şi am tăiat-o în bucăţi, pe cari le-am trimes în tot ţinutul moştenirii lui Israel; căci au săvîrşit o nelegiuire** şi o mişelie în Israel.

* Cap. 19. 29. ** Ios. 7. 15.

7. Iată-vă pe toţi, copii ai lui Israel; sfătuiţi-vă*, şi luaţi o hotărîre aici!"

* Cap. 19. 30.

8. Tot poporul s'a sculat ca un singur om, şi a zis: „Niciunul din noi să nu se ducă în cortul lui, şi nimeni să nu se întoarcă acasă.

9. Iată acum ce vom face cetăţii Ghibea: să mergem împotriva ei după cum vom ieşi la sorţ.

10. Să luăm din toate seminţiile lui Israel zece oameni din o sută, o sută dintr'o mie, şi o mie din zece mii; ei să se ducă să caute merinde pentru popor, pentruca, la întoarcerea lor, să facem cetăţii Ghibea din Beniamin potrivit cu toată mişelia pe care a făcut-o ea în Israel."

11. Astfel toţi bărbaţii lui Israel s'au strîns împotriva cetăţii, uniţi ca un singur om.

12. Seminţiile* lui Israel au trimes nişte oameni în toate familiile lui Beniamin, ca să-i spună: „Ce înseamnă nelegiurea aceasta care s'a făcut între voi?

* Deut. 13. 14. Ios. 22. 13, 16.

13. Scoateţi afară acum pe oamenii aceia stricaţi* din Ghibea, ca să-i omorîm şi să curăţim răul** din mijlocul lui Israel." Dar Beniamiţii n'au vrut să asculte glasul fraţilor lor, copiii lui Israel.

* Deut. 13. 13. Cap. 19. 22. ** Deut. 17. 12.

14. Beniamiţii au ieşit din cetăţile lor, şi s'au strîns la Ghibea, ca să lupte împotriva copiilor lui Israel.

15. Numărul Beniamiţilor ieşiţi în ziua aceea din cetăţi a fost de douăzeci şi şase de mii de oameni, cari scoteau sabia, fără să se mai socotească şi locuitorii din Ghibea, cari alcătuiau şapte sute de oameni aleşi.

16. In tot poporul acesta, erau şapte sute de oameni aleşi cari nu* se slujeau de mîna dreaptă; toţi aceştia, aruncînd o piatră cu praştia, puteau să ochească un fir de păr, şi nu dădeau greş.

* Cap. 3. 15. 1 Cron. 12. 2.

17. S'a făcut şi numărătoarea bărbaţilor lui Israel, afară de ai lui Beniamin, şi s'a găsit patru sute de mii cari scoteau sabia, toţi bărbaţi de război.

18. Şi copiii lui Israel s'au sculat, s'au suit* la Betel, şi au întrebat** pe Dumnezeu, zicînd: „Cine din noi să se suie întîi ca să lupte împotriva fiilor lui Beniamin?" Domnul a răspuns: „Iuda să se suie întîi."

* Vers. 23. 26. ** Num. 27. 21. Cap. 1. 1.

Seminţia
lui Beniamin este aproape nimicită.

19. Copiii lui Israel au pornit disdedimineaţă, şi au tăbărît la Ghibea.

20. Şi bărbaţii lui Israel au înaintat ca să înceapă lupta împotriva bărbaţilor lui Beniamin, şi s'au aşezat în linie de bătae împotriva lor înaintea cetăţii Ghibea.

21. Fiii* lui Beniamin au ieşit din Ghibea, şi în ziua aceea au culcat la pămînt douăzeci şi două de mii de oameni din Israel.

* Fac. 49. 27.

22. Poporul, bărbaţii lui Israel, s'au îmbărbătat, şi s'au aşezat din nou în linie de bătaie în locul unde se aşezaseră în ziua întîi.

23. Şi* copiii lui Israel s'au suit, şi au plîns înaintea Domnului pînă seara; au întrebat pe Domnul, şi au zis: „Să mă mai sui la luptă împotriva fiilor fratelui meu Beniamin?" Domnul a răspuns: „Suiţi-vă împotriva lui."

* Vers. 26. 27.

24. Copiii lui Israel au înaintat împotriva fiilor lui Beniamin, în ziua a doua.

25. Şi în aceeaş zi*, Beniamiţii le-au ieşit înainte din Ghibea, şi iarăş au culcat la pămînt optsprezece mii de oameni din copiii lui Israel, toţi în stare să poarte armele.

* Vers. 21.

26. Toţi copiii lui Israel şi tot poporul s'au suit* şi au venit la Betel; au plîns şi au rămas acolo înaintea Domnului, au postit în ziua aceea pînă seara, şi au adus arderi de tot şi jertfe de mulţămire înaintea Domnului.

* Vers. 18.

27. Şi copiii lui Israel au întrebat pe Domnul — acolo se găsea atunci chivotul* legămîntului lui Dumnezeu,

* Ios. 18. 1. 1 Sam. 4. 3, 4.

28. şi Fineas*, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, stătea** pe vremea aceea înaintea lui Dumnezeu, — şi au zis: „Să mai pornesc la luptă împotriva fiilor fratelui meu Beniamin, sau să mă las?" Domnul a răspuns: „Suiţi-

vă, căci mîne îi voi da în mînile voastre." * Ios. 24. 33. ** Deut. 10. 8; 18. 5.

29. Atunci Israel a pus niște oameni la* pîndă în jurul cetății Ghibea. * Ios. 8. 4.

30. Copiii lui Israel s'au suit împotriva fiilor lui Beniamin, a treia zi, și s'au așezat în linie de bătaie înaintea cetății Ghibea, ca și în celelalte dăți.

31. Și fiii lui Beniamin au ieșit înaintea poporului, și au fost trași departe de cetate. Au început să lovească de moarte în popor, ca și în celelalte dăți, pe drumurile cele mari, cari suie: unul la Betel și altul la Ghibea prin cîmpie, și au ucis aproape treizeci de bărbați din Israel.

32. Fiii lui Beniamin ziceau: „Iată-i bătuți înaintea noastră ca și mai înainte!" Dar copiii lui Israel ziceau: „Să fugim, și să-i tragem departe de cetate la drumul mare."

33. Toți bărbații lui Israel și-au părăsit locurile, și s'au înșiruit de bătaie la Baal-Tamar; și oamenii lui Israel, cari stăteau la pîndă, s'au aruncat din locul în care erau, din Maare-Ghibea.

34. Zece mii de oameni aleși din tot Israelul au ajuns înaintea cetății Ghibea. Lupta a fost aprigă, și Beniamiții* nu-și închipuiau prăpădul prin care aveau să treacă. * Ios. 8. 14. Isa. 47. 11.

35. Domnul a bătut pe Beniamin înaintea lui Israel, și copiii lui Israel au ucis în ziua aceea douăzeci și cinci de mii o sută de oameni din Beniamin, toți în stare să poarte armele.

36. Fiii lui Beniamin credeau că bărbații* lui Israel sînt bătuți, căci aceștia făceau loc Beniamiților și se bizuiau pe oamenii pe cari-i puseseră la pîndă împotriva cetății Ghibea. * Ios. 8. 15.

37. Oamenii dela pîndă* s'au aruncat repede asupra cetății Ghibea, au pornit înainte și au trecut toată cetatea prin ascuțișul săbiei. * Ios. 8. 19.

38. După un semn asupra căruia se învoiseră cu bărbații lui Israel, cei dela pîndă aveau să facă să se înalțe din cetate un fum gros.

39. Atunci bărbații lui Israel s'au întors în luptă. Beniamiții le omorîseră aproape treizeci de oameni, și ziceau: „Negreșit, iată-i bătuți înaintea noastră ca în cea dintîi luptă!"

40. Dar un fum gros începea să se înalțe atunci din cetate. Beniamiții s'au uitat* înapoi; și iată că flacările se ridicau din cetatea întreagă spre cer. * Ios. 8. 20.

41. Bărbații lui Israel se întorseseră; și bărbații lui Beniamin s'au înspăimîntat, văzînd prăpădul care avea să-i ajungă.

42. Au dat dosul înaintea bărbaților lui Israel, și au fugit pe calea care duce în pustie. Dar năvălitorii s'au luat după ei, iar pe cei ce ieșiseră din cetate i-au culcat la pămînt, căci îi prinseseră la mijloc.

43. Au înconjurat pe Beniamin, l-au gonit și l-au zdrobit de îndată ce voia să se odihnească, pînă în fața cetății Ghibea înspre soare răsare.

44. Optsprezece mii de bărbați au căzut din Beniamin, toți voinici.

45. Din ceice au dat dosul ca să fugă spre pustie la stînca Rimon*, bărbații lui Israel au nimicit cinci mii pe drumuri; i-au urmărit pînă la Ghideom, și au ucis din ei două mii. * Ios. 15. 32.

46. Intreg numărul Beniamiților cari au perit în ziua aceea a fost de douăzeci și cinci de mii de oameni în stare să poarte armele, toți voinici.

47. Șase sute de oameni erau ceice dăduseră* dosul și fugiseră spre pustie la stînca Rimon; acolo au rămas patru luni. * Cap. 21. 13.

48. Bărbații lui Israel s'au întors la fiii lui Beniamin, și i-au trecut prin ascuțișul săbiei, dela oamenii din cetăți pînă la dobitoace, și tot ce au găsit. Au pus de asemenea foc tuturor cetăților pe cari le-au găsit în cale.

Inmulțirea din nou a seminției lui Beniamin.

21 1. Bărbații* lui Israel juraseră la Mițpa, zicînd: „Niciunul din noi să nu-și dea fata după un Beniamit". * Cap. 20. 1.

2. Poporul a venit la Betel*, și a stat înaintea lui Dumnezeu pînă seara. Au ridicat glasul, au vărsat multe lacrămi, * Cap. 20. 18, 26.

3. și au zis: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, pentruce s'a întîmplat așa ceva în Israel, să lipsească astăzi o semințe întreagă din Israel?"

4. A doua zi, poporul s'a sculat dis-de-dimineață; au zidit* acolo un altar, și au adus arderi de tot și jertfe de mulțămire. * 2 Sam. 24. 25.

5. Copiii lui Israel au zis: „Cine dintre toate seminţiile lui Israel nu s'a suit la adunare înaintea Domnului?“ Căci făcuseră * un jurămînt mare împotriva oricui nu s'ar sui la Domnul la Miţpa, şi ziseseră: „Să fie pedepsit cu moartea.“ * Cap. 5. 23.

6. Copiilor lui Israel le părea rău de fratele lor Beniamin, şi ziceau: „Astăzi a fost nimicită o seminţie din Israel.

7. Cum să facem rost de neveste celor ce au rămas cu viaţă, fiindcă am jurat pe Domnul să nu le dăm fetele noastre de neveste?“

8. Ei au zis deci: „Este cineva dintre seminţiile lui Israel care să nu se fi suit la Domnul la Miţpa?“ Şi nimeni din Iabes * din Galaad nu venise în tabără, la adunare. * 1 Sam. 11. 1; 31. 11.

9. Au făcut numărătoarea poporului, şi nu era acolo nici unul din locuitorii din Iabes din Galaad.

10. Atunci adunarea a trimes împotriva lor douăsprezece mii de ostaşi, dîndu-le porunca aceasta: „Duceţi-vă *, şi treceţi prin ascuţişul săbiei pe locuitorii din Iabes din Galaad, cu femeile şi copiii. * Vers. 5; Cap. 5. 23. 1 Sam. 11. 7.

11. Iată ce să faceţi: să nimiciţi cu desăvîrşire orice bărbat * şi orice femeie care a cunoscut împreunarea cu bărbat“. * Num. 31. 17.

12. Au găsit între locuitorii din Iabes din Galaad patru sute de fete fecioare, cari nu se culcaseră cu bărbat, şi le-au adus în tabără la Silo *, care este în ţara Canaanului“. * Ios. 18. 1.

13. Toată adunarea a trimes soli să vorbească fiilor lui Beniamin cari erau * la stînca Rimon, şi să le vestească pacea. * Cap. 20. 47.

14. In timpul acela Beniamiţii s'au întors şi li s'au dat de neveste acelea pe cari le lăsaseră cu viaţă din femeile din Iabes din Galaad. Dar nu erau destule.

15. Poporului îi * părea rău de Beniamin, căci Domnul făcuse o spărtură în seminţiile lui Israel. * Vers. 6.

16. Bătrînii adunării au zis: „Cum să facem rost de neveste pentru cei rămaşi, căci femeile lui Beniamin au fost nimicite?“

17. Şi au zis: „Cei ce au mai rămas din Beniamin, să-şi păstreze moştenirea, ca să nu se şteargă o seminţie din Israel.

18. Dar noi nu putem să dăm pe fetele noastre după ei, căci copiii lui Israel * au jurat, zicînd: „Blestemat să fie cine va da o nevastă unui Beniamit!“ * Vers. 1. Cap. 11. 35.

19. Şi au zis: „Iată, în fiecare an este o sărbătoare a Domnului la Silo, care este la miază noapte de Betel, la răsăritul drumului care suie din Betel la Sihem, si la miază-zi de Lebona.“

20. Apoi au dat următoarea poruncă fiilor lui Beniamin: „Duceţi-vă şi staţi la pîndă în vii.

21. Uitaţi-vă, şi cînd veţi vedea pe fetele din Silo ieşind să joace *, să ieşiţi din vii, să vă luaţi fiecare cîte o nevastă din fetele din Silo, şi să vă duceţi în ţara lui Beniamin. * Exod. 15. 20. Cap. 11. 34. 1 Sam. 18. 6. Ier. 31. 13.

22. Dacă părinţii sau fraţii lor vor veni să se plîngă la noi, le vom spune: „Daţi-ni-le nouă, căci n'am luat cîte o nevastă de fiecare în război. Nu voi li le-aţi dat: numai atunci, aţi fi vinovaţi.

23. Fiii lui Beniamin au făcut aşa: şi-au luat neveste, după numărul lor, dintre jucătoarele pe cari le-au răpit; apoi au plecat şi s'au întors în moştenirea lor; au zidit * iarăş, cetăţile, şi au locuit acolo. * Cap. 20. 48.

24. Şi în acelaş timp copiii lui Israel au plecat de acolo fiecare în seminţia lui şi în familia lui, şi s'a întors fiecare în moştenirea lui.

25. Pe vremea aceea *, nu era împărat în Israel, fiecare ** făcea ce-i plăcea. * Cap. 17. 6; 18. 1; 19. 1. ** Deut. 12. 8. Cap. 17. 6.

RUT

(Ro. 9. 25, 26. Fap. 10. 35.) Ro. 4. 7. 1 Tim. 5. 4, 14. Ps. 113. 5—9.)

Naomi.

1 1. Pe vremea judecătorilor*, a fost o foamete** în ţară. Un om din Betleemul† lui Iuda a plecat cu nevastă-sa şi cu cei doi fii ai lui, să locuiască pentru o vreme în ţara Moabului.

*Judc. 2. 16. **Fac. 12. 10; 26. 1. 2 Reg. 8. 1. †Judc. 17. 8.

2. Numele omului aceluia era Elimelec, numele nevestei lui era Naomi, şi cei doi fii ai lui se numeau Mahlon şi Chilion: erau Efratiţi*, din Betleemul lui Iuda. Ajungînd în ţara** Moabului, şi-au aşezat locuinţa acolo.

*Fac. 35. 19. **Judc. 3. 30.

3. Elimelec, bărbatul Naomei, a murit, şi ea a rămas cu cei doi fii ai ei.

4. Ei şi-au luat neveste Moabite. Una se numea Orpa, şi cealaltă Rut, şi au locuit acolo aproape zece ani.

5. Mahlon şi Chilion au murit şi ei amîndoi, şi Naomi a rămas fără cei doi fii ai ei şi fără bărbat.

Rut se ţine de Naomi.

6. Apoi s'a sculat, ea şi nurorile ei, ca să se întoarcă în ţara ei din ţara Moabului, căci aflase în ţara Moabului că Domnul cercetase* pe poporul Său şi-i dăduse** pîne.

*Exod. 4. 31. Luc. 1. 68. **Ps. 132. 15. Mat. 6. 11.

7. Ea a ieşit din locul în care locuia însoţită de cele două nurori ale ei, şi a pornit ca să se întoarcă în ţara lui Iuda.

8. Naomi a zis atunci celor două nurori ale ei: „Duceţi-vă şi întoarceţi-vă fiecare* la casa mamei ei! Domnul să Se** îndure de voi, cum v'aţi îndurat† şi voi de cei ce au murit şi de mine!

*Ios. 24. 15. **2 Tim. 1. 16, 17, 18. †Vers. 5. Cap. 2. 20.

9. Să vă dea Domnul să găsiţi odihnă* fiecare în casa unui bărbat!“ Şi le-a sărutat. Ele au ridicat glasul, şi au plîns; *Cap. 3. 1.

10. şi i-au zis: „Nu; noi vom merge cu tine la poporul tău.“

11. Naomi a zis: „Intoarceţi-vă, fiicele mele! Pentruce să veniţi voi cu mine? Mai am eu oare fii în pîntecele meu, ca să poată fi bărbaţii* voştri?

*Fac. 38. 11. Deut. 25. 5.

12. Intoarceţi-vă, fiicele mele, şi duceţi-vă! Eu sînt prea bătrînă ca să mă mărit din nou. Şi chiar dacă aş zice că trag nădejde; chiar dacă în noaptea aceasta aş fi cu un bărbat, şi aş naşte fii,

13. aţi mai aştepta voi pînă să se facă mari şi aţi vrea voi să nu vă măritaţi din pricina lor? Nu, fiicele mele! Eu sînt mult mai amărîtă decît voi, pentrucă mîna Domnului s'a întins* împotriva mea.“

*Judc. 2. 15. Iov. 19. 21. Ps. 32. 4; 38. 2; 39. 9, 10.

14. Şi ele au ridicat glasul, şi iarăş au plîns. Orpa a sărutat pe soacră-sa şi a plecat, dar Rut s'a ţinut* de ea.

*Prov. 17. 17; 18. 24.

15. Naomi a zis către Rut: „Iată, cumnată-ta s'a întors la poporul ei şi la dumnezeii* ei; întoarce-te** şi tu după cumnată-ta.“

*Judc. 11. 24. **Ios. 24. 15, 19. 2 Reg. 2. 2. Luc. 24. 28.

16. Rut a răspuns: „Nu sta* de mine să te las, şi să mă întorc dela tine! Incotro vei merge tu voi merge şi eu, unde vei locui tu, voi locui şi eu; poporul** tău va fi poporul meu, şi Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu;

*2 Reg. 2. 2, 4, 6. **Cap. 2. 11, 12.

17. unde vei muri tu, voi muri şi eu, şi voi fi îngropată acolo. Facă-mi Domnul* ce o vrea, dar nimic nu mă va despărţi de tine de cît moartea!“

*1 Sam. 3. 17; 25. 22. 2 Sam. 19. 13. 2 Reg. 6. 31.

18. Naomi, văzînd-o* hotărîtă să meargă cu ea, n'a mai stăruit. *Fapt. 21. 14.

19. Au călătorit împreună pînă ce au ajuns la Betleem. Şi cînd au intrat în Betleem, toată cetatea s'a pus* în mişcare din pricina lor şi femeile ziceau: „Naomi** *(Plăcută)* este aceasta?“

*Mat. 21. 10. **Isa. 23. 7. Plin. 2. 15.

20. Ea le-a zis: „Nu-mi mai ziceţi Naomi; ziceţi-mi Mara *(Amărăciune)*, căci Cel Atotputernic m'a umplut de amărăciune.

21. La plecare eram în belşug, şi acum Domnul mă aduce înapoi cu mîinile* goale. De ce să-mi mai ziceţi Naomi, cînd Domnul S'a rostit împotriva mea, şi Cel Atotputernic m'a întristat?“ *Iov. 1. 21.

22. Astfel s'au întors din ţara Moabului Naomi şi noru-sa Rut, Moabita. Au ajuns la Betleem la începutul* seceratului orzurilor.

*Exod. 9. 31, 32. Cap. 2. 23. 2 Sam. 21. 9.

Rut. Boaz.

2 1. Naomi avea o rudă* după bărbat. Acesta era un om foarte bogat, din familia lui Elimelec, şi se numea Boaz**. *Cap. 3. 2, 12. **Cap. 4. 21.

2. Rut, Moabita, a zis către Naomi: „Lasă-mă, te rog, să mă duc să strîng spice de pe cîmpul aceluia înaintea* căruia voi căpăta trecere.“ Ea i-a răspuns: „Du-te, fiica mea.“ *Lev. 19. 9. Deut. 24. 19.

3. Ea s'a dus într'un ogor să strîngă spice pe urma secerătorilor. Şi s'a întîmplat că ogorul acela era al lui Boaz, care era din familia lui Elimelec.

4. Şi iată că Boaz a venit din Betleem, şi a zis secerătorilor: „Domnul* să fie cu voi!“ Ei i-au răspuns: „Domnul să te binecuvinteze!“ *Ps. 129. 7, 8. Luc. 1. 28. 2 Tes. 3. 16.

5. Şi Boaz a zis slujitorului însărcinat cu privegherea secerătorilor: „A cui este tînăra aceasta?“

6. Slujitorul însărcinat cu privegherea secerătorilor a răspuns: „Este o tînără Moabită, care s'a întors* cu Naomi din ţara Moabului. *Cap. 1. 22.

7. Ea a zis: „Dă-mi voie să strîng şi să culeg spice dintre snopi, rămase pe urma secerătorilor.“ Şi de azi dimineaţă, decînd a venit, a stat în picioare pînă acum, şi nu s'a odihnit decît o clipă în casă.“

8. Boaz a zis către Rut: „Ascultă, fiică, să nu te duci să culegi spice în alt ogor; să nu te depărtezi de aici, şi rămîi cu slujnicele mele.

9. Uită-te unde vor secera pe cîmp, şi du-te după ele. Am poruncit slugilor mele să nu se atingă de tine. Şi cînd îţi va fi sete, să te duci la vase, şi să bei din ce vor scoate slugile.“

10. Atunci ea s'a aruncat* cu faţa la pămînt, şi i-a zis: „Cum am căpătat eu trecere înaintea ta, ca să te îngrijeşti de mine, o străină?“ *1 Sam. 25. 23.

11. Boaz i-a răspuns: „Mi s'a spus tot* ce ai făcut pentru soacră-ta, dela moartea bărbatului tău, şi cum ai părăsit pe tatăl tău şi pe mama ta şi ţara în care te-ai născut, ca să mergi la un popor pe care nu-l cunoşteai mai înainte. *Cap. 1. 14, 16, 17.

12. Domnul să-ţi răsplătească* ce ai făcut, şi plata să-ţi fie deplină din partea Domnului, Dumnezeului lui Israel, subt ale** cărui aripi ai venit să te adăposteşti!“ *1 Sam. 24. 19. **Cap. 1. 16. Ps. 17. 8; 36. 7; 57. 1; 63. 7.

13. Şi ea a zis: „O! să* capăt trecere înaintea ta, domnul meu! Căci tu m'ai mîngîiat, şi vorbele tale au mers la inima slujnicei tale. Şi totuş eu nu** sînt nici măcar ca una din slujnicele tale.“ *Fac. 33. 15. 1 Sam. 1. 18. **1 Sam. 25. 41.

14. La vremea prînzului, Boaz a zis către Rut: „Apropie-te, mănîncă pîne, şi moaie-ţi bucata în oţet.“ Ea a şezut lîngă secerători. I-au dat grăunţe prăjite; a mîncat şi s'a săturat* şi ce a rămas a strîns. *Vers. 8.

15. Apoi s'a sculat să culeagă spice. Boaz a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „Lăsaţi-o să culeagă spice şi între snopi, şi să n'o opriţi;

16. şi chiar voi să-i scoateţi din snopi cîteva spice; s'o lăsaţi să culeagă spice, şi să n'o înfruntaţi.“

17. Ea a cules spice de pe cîmp pînă seara, şi a bătut ce culesese. A ieşit aproape o efă de orz.

18. A luat-o şi a intrat în cetate, şi soacră-sa a văzut ce culesese. Rut a scos şi rămăşiţele dela prînz şi* i le-a dat. *Vers. 14.

19. Soacră-sa i-a zis: „Unde ai cules astăzi spice, şi unde ai muncit? Binecuvîntat să fie celce s'a îngrijit* de tine!“ Şi Rut a spus soacrei sale la cine muncise: „Omul la care am muncit azi“, a zis ea, „se numeşte Boaz.“ *Vers. 10. Ps. 41. 1.

20. Naomi a zis nurorei sale: „Să fie binecuvîntat* de Domnul, care este plin de îndurare** pentru cei vii, cum a fost şi pentru cei ce au murit. „Omul acesta este rudă cu noi“, i-a mai spus Naomi, „este din ceice au† drept de răscumpărare asupra noastră.“ *Cap. 3. 10. 2 Sam. 2. 5. Iov. 29. 13. **Prov. 17. 17. †Cap. 3. 9; 4. 6.

21. Rut, Moabita, a adăugat: „El mi-a mai zis:“ „Rămîi cu slugile mele, pînă vor isprăvi de secerat.“

22. Şi Naomi a zis către noru-sa Rut: „Este bine, fiica mea, să ieşi cu slujnicele lui, şi să nu te întîlnească cineva în alt ogor.“

23. Ea s'a ţinut dar de slujnicele lui Boaz, ca să culeagă spice, pînă la sfîrşitul seceratului orzurilor şi seceratului grîului. Şi locuia cu soacră-sa.

Rut ascultă de sfatul soacrei ei.

3 1. Soacră-sa Naomi i-a zis: „Fiica mea, aş vrea* să-ţi dau un loc de odihnă**, ca să fii fericită. *1 Cor. 7. 36. 1 Tim. 5. 8. **Cap. 1. 9.

2. Şi acum Boaz, cu ale cărui slujnice* ai fost, nu este el rudă cu noi? Iată, el are să vînture la noapte orzurile în arie. *Cap. 2. 8.

3. Spală-te şi unge-te*, apoi îmbracă-te cu hainele tale, şi pogoară-te la arie. Să nu te faci cunoscută lui, pînă va isprăvi de mîncat şi de băut.
*2 Sam. 14. 2.

4. Şi cînd se va duce să se culce, însemnă-ţi locul unde se culcă. Apoi du-te, descopere-i picioarele, şi culcă-te. Şi el însuş îţi va spune ce să faci."

5. Ea i-a răspuns: „Voi face tot ce ai spus."

6. Rut s'a pogorît la arie, şi a făcut tot ce poruncise soacră-sa.

7. Boaz a mîncat şi a băut, şi inima-i era* veselă. S'a dus şi s'a culcat la marginea unui stog. Rut a venit atunci încet de tot, i-a descoperit picioarele, şi s'a culcat.* Judc. 19. 6, 9, 22. 2 Sam. 13. 28. Est. 1. 10.

8. La miezul nopţii, omul s'a speriat; s'a plecat, şi iată că o femeie era culcată la picioarele lui.

9. El a zis: „Cine eşti tu?" Ea a răspuns: „Eu sînt Rut, slujnica ta; întinde-ţi poala hainei* peste slujnica ta, căci ai drept** de răscumpărare."
*Ezec. 16. 8. **Cap. 2. 20; Vers. 12.

10. Şi el a zis: „Fii binecuvîntată* de Domnul, fiică! Această faptă de pe urmă mărturiseşte şi mai mult pentru tine decît cea dintîi**, că n'ai umblat după tineri, săraci sau bogaţi.
*Cap. 2. 20. **Cap. 1. 8.

11. Acum, fiică, nu te teme, îţi voi face tot ce vei zice, căci toată cetatea ştie că eşti o femeie* cinstită. *Prov. 4. 12.

12. Este adevărat că am drept* de răscumpărare, dar este o altă** rudă mai aproape decît mine.* Vers. 9. **Cap. 4. 1.

13. Rămîi în noaptea aceasta aici. Şi mîne, dacă vrea să te răscumpere*, bine, să te răscumpere; dar dacă nu-i place să te răscumpere, te voi răscumpăra eu, viu** este Domnul! Culcă-te aici pînă dimineaţă."
*Deut. 25. 5. Cap. 4. 5. Mat. 22. 24. **Judc. 8. 19. Ier. 4. 2.

14. Ea a rămas culcată la picioarele lui pînă dimineaţa, şi s'a sculat mai înainte de a se putea cunoaşte unul pe altul. Boaz a zis: „Să nu ştie nimeni că a intrat o femeie* în arie!"
*Rom. 12. 17; 14. 16. 1 Cor. 10. 32. 2 Cor. 8. 21. 1 Tes. 5. 22.

15. Şi a adăugat: „Adu mantaua de pe tine, şi ţine-o." Ea a ţinut-o, şi el a măsurat şase măsuri de orz, şi le-a pus pe ea. Apoi a intrat în cetate.

16. Rut s'a întors la soacră-sa, şi Naomi a zis: „Tu eşti, fiica mea?" Rut i-a istorisit tot ce-i făcuse omul acela.

17. Ea a zis: „Mi-a dat aceste şase măsuri de orz, zicînd: „Să nu te întorci cu mînile goale la soacră-ta."

18. Şi Naomi a zis: „Fii liniştită*, fiica mea, pînă vei şti cum se va isprăvi lucrul acesta, căci omul acesta nu va avea odihnă pînă nu va sfîrşi lucrul chiar astăzi." *Ps. 37. 3, 5.

Căsătoria lui Boaz cu Rut.

4 1. Boaz s'a suit la poarta cetăţii, şi s'a oprit acolo. Şi iată că cel* ce avea drept de răscumpărare, şi despre care vorbise Boaz, trecea. Boaz i-a zis: „Hei, cutare, aproprie-te, stai aici." Şi el s'a apropiat, şi s'a oprit.
*Cap. 3. 12.

2. Boaz a luat atunci zece oameni dintre bătrînii* cetăţii, şi a zis: „Şedeţi aici." Şi ei au şezut jos. *1 Reg. 21. 8. Prov. 31. 23.

3. Apoi a zis celui ce avea drept de răscumpărare: „Naomi, întorcîndu-se din ţara Moabului, a vîndut bucata de pămînt care era a fratelui nostru Elimelec.

4. Am crezut de datoria mea să te înştiinţez despre aceasta, şi să-ţi spun: „Cumpără-o*, în faţa** locuitorilor şi în faţa bătrînilor poporului meu. Dacă vrei s'o răscumperi, răscumpără-o; dar dacă nu vrei, spune-mi, ca să ştiu. Căci nu este nimeni† înaintea ta care să aibă dreptul de răscumpărare, şi după tine eu am dreptul acesta." Şi el a răspuns: „O voi răscumpăra."
*Ier. 32. 7, 8. **Fac. 23. 18. †Lev. 25. 25.

5. Boaz a zis: „In ziua în care vei cumpăra ţarina din mîna Naomei, o vei cumpăra în acelaş timp şi dela Rut, Moabita, nevasta* celui mort, ca să ridici numele mortului în moştenirea lui." *Fac. 38. 8. Deut. 25. 5, 6. Cap. 3. 13. Mat. 22. 24.

6. Şi* cel ce avea drept de răscumpărare a răspuns: „Nu pot s'o răscumpăr pe socoteala mea, de frică să nu-mi stric moştenirea mea; ia tu dreptul de răscumpărare, căci eu nu pot s'o răscumpăr." *Cap. 3. 12, 13.

7. Odinioară în Israel, pentru întărirea unei* răscumpărări sau unui schimb, omul îşi scotea încălţămintea şi o dădea celuilalt: aceasta slujea ca mărturie în Israel. *Deut. 25. 7, 9.

8. Cel ce avea drept de răscumpărare

a zis dar lui Boaz: „Cumpără-o pe socoteala ta!“ Şi şi-a scos încălţămintea.

9. Atunci Boaz a zis bătrînilor şi întregului popor: „Voi sînteţi martori azi că am cumpărat din mîna Naomei tot ce era al lui Elimelec, al lui Chilion şi al lui Mahlon,

10. şi că mi-am cumpărat deasemenea de nevastă pe Rut, Moabita, nevasta lui Mahlon, ca să ridic numele mortului în moştenirea lui, şi pentru ca numele mortului să nu fie şters* dintre fraţii lui şi din poarta locului lui. Voi sînteţi martori azi despre aceasta!“ *Deut. 25. 6.

11. Tot poporul care era la poartă şi bătrînii au zis: „Sîntem martori! Domnul să facă* pe femeia care intră în casa ta ca Rahela şi ca Lea, cari amîndouă au zidit** casa lui Israel! Arată-ţi puterea în Efrata †, şi fă-ţi un nume în Betleem!

*Ps. 127. 3; 128. 3. **Deut. 25. 9. †Fac. 35. 16, 19.

12. Sămînţa* pe care ţi-o va da Domnul, prin această tînără femeie, să-ţi facă o casă asemenea casei lui Pereţ, care** s'a născut lui Iuda din Tamar!“

*Fac. 38. 29. 1 Cron. 2. 4. Mat. 1. 3. **1 Sam. 2. 20.

Naşterea lui Obed, strămoşul lui David.

13. Boaz a luat* pe Rut, care i-a fost nevastă, şi el a intrat la ea. Domnul** a făcut-o să zămislească, şi ea a născut un fiu. *Cap. 3. 11. **Fac. 29. 31; 33. 3.

14. Femeile au* zis Naomei: „Binecuvîntat să fie Domnul, care nu te-a lăsat lipsită azi de un bărbat cu drept de răscumpărare, şi al cărui nume va fi lăudat în Israel! *Luc. 1. 58. Rom. 12. 15.

15. Copilul acesta îţi va înviora sufletul, şi va fi sprijinul bătrîneţelor tale; căci l-a născut noru-ta, care te iubeşte, şi care face pentru tine mai mult* decît şapte fii.“ *1 Sam. 1. 8.

16. Naomi a luat copilul, l-a ţinut în braţe, şi a văzut de el.

17. Vecinele* i-au pus nume, zicînd: „Un fiu s'a născut Naomei“! Şi l-au numit Obed. Acesta a fost tatăl lui Isai, tatăl lui David. *Luc. 1. 58, 59.

Sămînţa lui Pereţ.

18. Iată sămînţa lui Pereţ.
Pereţ* a fost tatăl lui Heţron;
*1 Cron. 2. 4, etc. Mat. 1. 3.

19. Heţron a fost tatăl lui Ram; Ram a fost tatăl lui Aminadab;

20. Aminadab a fost tatăl lui Nahşon*: Nahşon a fost tatăl lui** Salmon; *Num. 1. 7. **Mat. 1, 4, etc.

21. Salmon a fost tatăl lui Boaz; Boaz a fost tatăl lui Obed;

22. Obed a fost tatăl lui Isai; şi Isai a fost tatăl lui David*. *1 Cron. 2. 15. Mat. 1. 6.

CARTEA ÎNTÎI A LUI SAMUEL

SAU ÎNTÎI A ÎMPĂRAŢILOR

(Osea 13. 11.)

ELI ŞI SAMUEL, CEI DIN URMĂ DOI JUDECĂTORI ÎN ISRAEL

CAPITOLUL 1—12. (Psalmul 99. 6.)

Penina necăjeşte pe Ana.

1 1. Era un om din Ramataim-Ţofim, din muntele lui Efraim, numit Elcana*, fiul lui Ieroham, fiul lui Elihu, fiul lui Tohu, fiul lui Ţuf, Efratit**.
*1 Cron. 6. 27, 34. **Rut. 1. 2.

2. El avea două neveste; una se numea Ana, iar cealaltă Penina. Penina avea copii, dar Ana n'avea.

3. Omul acesta se suia în fiecare an* din cetatea sa la Silo**, ca să se închine † înaintea Domnului oştirilor şi să-I aducă jertfe. Acolo se aflau cei doi fii ai lui Eli, Hofni şi Fineas, preoţi ai Domnului. *Exod. 23. 14. Deut. 16. 16. Luc. 2. 41. **Ios. 18. 1. †Deut. 12. 5, 6, 7.

4. In ziua cînd îşi aducea Elcana jertfa*, dădea părţi nevestei sale Penina, tuturor fiilor, şi tuturor fiicelor pe cari le avea de la ea. *Deut. 12. 17, 18; 16. 11.

5. Dar Anei îi dădea o parte îndoită; căci iubea pe Ana. Dar Domnul* o făcuse stearpă. *Fac. 30. 2.

6. Protivnica ei o înţepa* dese ori, ca s'o facă să se mînie, pentru că Domnul o făcuse stearpă. *Iov. 24. 21.

7. Şi în toţi anii era aşa. Oridecîteori se suia Ana la casa Domnului, Penina o înţepa la fel. Atunci ea plîngea şi nu mînca.

8. Elcana, bărbatul ei, îi zicea: „Ano, pentruce plîngi, şi nu mănînci? Pentruce ti-este întristată inima? Oare nu preţuiesc eu pentru tine mai mult* decît zece fii?“ *Rut. 4. 15.

Rugăciunea Anei.

9. Ana s'a sculat, după ce au mîncat şi au băut ei la Silo. Preotul Eli şedea pe un scaun, lîngă unul din uşiorii Templului* Domnului. *Cap. 3. 3.

10. Şi Ana se ruga Domnului cu sufletul amărît* şi plîngea! *Iov. 7. 11; 10. 1.

11. Ea a făcut o juruinţă*, şi a zis: „Doamne, Dumnezeul oştirilor! Dacă vei binevoi să cauţi spre** înstrista-rea roabei Tale, dacă-Ţi vei aduce† aminte de mine şi nu vei uita pe roaba Ta, şi dacă vei da roabei Tale un copil de parte bărbătească, îl voi închina Domnului pentru toate zilele vieţii lui, şi brici†† nu va trece peste capul lui.“ *Fac. 28. 20. Num. 30. 3. Judc. 11. 30. **Fac. 29. 32. Exod. 4. 31. 2 Sam. 16. 12. Ps. 25. 18. †Fac. 8. 1; 30. 22. ††Num. 6. 5. Judc. 13. 5.

12. Fiindcă ea stătea multă vreme în rugăciune înaintea Domnului, Eli se uita cu băgare de seamă la gura ei.

13. Ana vorbea în inima ei, şi numai buzele şi le mişca, dar nu i se auzea glasul. Eli credea că este beată,

14. şi i-a zis: „Pînă cînd vei fi beată? Du-te de te trezeşte.“

15. Ana a răspuns: „Nu, domnul meu, eu sînt o femeie care sufere în inima ei, şi n'am băut nici vin, nici băutură ameţitoare; ci îmi vărsam* sufletul înaintea Domnului. *Ps. 62. 8; 142. 2.

16. Să nu iei pe roaba ta drept o femeie stricată*, căci numai prea multa mea durere şi supărare m'a făcut să vorbesc pînă acum.“ *Deut. 13. 13.

17. Eli a luat din nou cuvîntul, şi a zis: „Du-te* în pace, şi Dumnezeul** lui Israel să asculte rugăciunea pe care I-ai făcut-o!“ *Judc. 18. 6. Marc. 5. 34. Luc. 7. 50; 8. 48. **Ps. 20. 4, 5.

18. Ea a zis: „Să capete* roaba ta trecere înaintea ta!“ Şi femeia a plecat**. A mîncat, şi faţa ei n'a mai fost aceeaş. *Fac. 33. 15. Rut 2. 13. **Ecl. 9. 7.

19. S'au sculat dis-de-dimineaţă, şi, după ce s'au închinat pînă la pămînt înaintea Domnului, s'au întors şi au venit acasă la Rama.

Naşterea lui Samuel.

Elcana s'a culcat* cu nevastă-sa Ana, şi Domnul Şi-a adus** aminte de ea. *Fac. 4. 1. **Fac. 30. 22.

20. Cînd i s'au împlinit zilele, Ana a rămas însărcinată, şi a născut un fiu, căruia i-a pus numele Samuel *(Dumnezeu a ascultat)*, „căci,“ a zis ea, „dela Domnul l-am cerut.“

21. Bărbatul său Elcana s'a suit* apoi cu toată casa lui, să aducă Domnului jertfa de peste an, şi să-şi împlinească juruinţa. *Vers. 3.

22. Dar Ana nu s'a suit, şi a zis bărbatului ei: „Cînd voi înţerca copilul, îl voi duce*, ca să fie pus înaintea Domnului şi să rămînă** acolo pentru totdeauna†.“ *Luc. 2. 22. **Vers. 11, 28. Cap. 2. 11, 18; 3. 1. †Exod. 21. 6.

23. Elcana*, bărbatul ei, i-a zis: „Fă ce vei crede, aşteaptă pînă-l vei înţerca. Numai** împlinească-Şi Domnul cuvîntul Lui!“ Şi femeia a rămas acasă, şi a dat ţiţă fiului ei, pînă l-a înţercat. *Num. 30. 7. **2 Sam. 7. 25.

24. Cînd l-a înţercat, l-a suit cu ea, şi a luat trei tauri, o efă de făină, şi un burduf cu vin. L-a dus* în casa** Domnului la Silo: copilul era încă mic de tot. *Deut. 12. 5, 6, 11. **Ios. 18. 1.

25. Au junghiat taurii, şi au dus* copilul la Eli. *Luc. 2. 22.

26. Ana a zis: „Domnul meu, iartă-mă! Cît este de adevărat că sufletul tău* trăieşte, domnul meu, atît este de adevărat că eu sînt femeia aceea care stăteam aici lîngă tine şi mă rugam Domnului. *Fac. 42. 15. 2 Reg. 2. 2, 4, 6.

27. Pentru* copilul acesta mă rugam, şi Domnul a ascultat rugăciunea pe care I-o făceam. *Mat. 7. 7.

28. De aceea vreau să-l dau* Domnului: toată viaţa lui să fie dat Domnului.“ Şi s'au** închinat acolo înaintea Domnului. *Vers. 11, 22. **Fac. 24. 26, 52.

Cîntarea Anei.

2 1. Ana s'a rugat*, şi a zis:
„Mi se bucură inima** în Domnul,
Puterea mea† a fost înălţată de Domnul;
Mi s'a deschis larg gura împotriva vrăjmaşilor mei,
Căci mă bucur†† de ajutorul Tău. *Filp. 4. 6. **Luc. 1. 46, etc. †Ps. 92. 10; 112. 9. ††Ps. 9. 14; 13. 5; 20. 5; 35. 9.

2. Nimeni* nu este sfînt ca Domnul;
Nu este alt** Dumnezeu decît Tine;

Nu este stîncă aşa ca Dumnezeul nostru. *Exod. 15. 11. Deut. 3. 24; 32. 4. Ps. 86. 8; 89, 6, 8. **Deut. 4. 35. 2 Sam. 22. 32.

3. Nu mai vorbiţi cu atîta îngîmfare,
Să nu vă mai iasă din gură cuvinte de mîndrie*;
Căci Domnul este un Dumnezeu care ştie totul,
Şi toate faptele sînt cîntărite de El.
*Ps. 94. 4. Mal. 3. 13. Iuda 15.

4. Arcul* celor puternici s'a sfărîmat,
Şi cei slabi sînt încinşi cu putere.
*Ps. 37, 15, 17; 76. 3.

5. Cei ce* erau sătui, se închiriază pentru pîne,
Şi ceice erau flămînzi se odihnesc;
Chiar cea** stearpă naşte de şapte ori,
Şi cea care† avea mulţi copii stă lîncezită.
*Ps. 34. 10. Luc. 1. 53. **Ps. 113. 9. †Isa. 54. 1. Ier. 15. 9.

6. Domnul omoară* şi învie,
El pogoară în locuinţa morţilor şi El scoate de acolo.
*Deut. 32. 39. Iov. 5. 18. Osea 6. 1.

7. Domnul sărăceşte* şi El îmbogăţeşte,
El smereşte** şi El înalţă
*Iov. 1. 21. **Ps. 75. 7.

8. El ridică* din pulbere pe cel sărac,
Ridică din gunoi pe cel lipsit.
Ca să-i pună** să şadă alături cu cei mari.
Şi le dă de moştenire un scaun de domnie îmbrăcat cu slavă;
Căci ai Domnului sînt stîlpii† pămîntului,
Şi pe ei a aşezat El lumea.
*Ps. 113. 7. 8. Dan. 4. 17. Luc. 1. 52. **Iov. 36. 7. †Iov. 38. 4, 5, 6. Ps. 24. 2; 102. 25; 104. 5. Evr. 1. 3.

9. El va păzi paşii* prea iubiţilor Lui,
Dar cei răi vor fi nimiciţi în întunerec;
Căci omul nu va birui prin putere.
*Ps. 91. 11; 121. 3.

10. Vrăjmaşii Domnului vor tremura*,
Din înălţimea** cerului El Îşi va arunca tunetul asupra lor;
Domnul† va judeca marginile pămîntului.
El va da Împăratului Său putere,
Şi El va înălţa tăria†† Unsului Lui". *Ps. 2. 9. **Cap. 7. 10. Ps. 18. 13. †Ps. 96. 13; 98. 9. ††Ps. 89. 24.

11. Elcana s'a dus acasă, la Rama, şi copilul a rămas în slujba* Domnului, înaintea preotului Eli. *Vers. 18. Cap. 3. 1.

Răutatea fiilor lui Eli.

12. Fiii lui Eli erau nişte oameni răi*. Nu** cunoşteau pe Domnul.
*Deut. 13. 13. **Judc. 2. 10. Ier. 22. 16. Rom. 1. 28.

13. Şi iată care era felul de purtare al acestor preoţi faţă de popor. Cînd aducea cineva o jertfă, venea sluga preotului în clipa cînd se ferbea carnea. Ţinînd în mînă o furculiţă cu trei coarne,

14. o vîra în cazan, în căldare, în tigaie sau în oală; şi tot ce apuca cu furculiţa, lua preotul pentru el. Aşa făceau ei tuturor acelora din Israel cari veneau la Silo.

15. Chiar înainte de a arde* grăsimea, venea sluga preotului şi zicea celui ce aducea jertfa: „Dă pentru preot carnea de fript; el nu va lua dela tine carne fiartă, ci vrea carne crudă".
*Lev. 3. 3, 4, 5, 16.

16. Şi dacă omul zicea: „După ce se va arde grăsimea, vei lua ce-ţi va plăcea", sluga răspundea: „Nu! dămi acum, căci altfel iau cu sila".

17. Tinerii aceştia se făceau vinovaţi înaintea Domnului de un foarte* mare păcat, pentrucă nesocoteau** darurile Domnului. *Fac. 6. 11. **Mal. 2. 8.

Samuel în slujba Domnului.

18. Samuel* făcea slujba înaintea Domnului; şi copilul acesta era îmbrăcat** cu un efod de in.
*Vers. 11. **Exod. 28. 4. 2 Sam. 6. 14.

19. Mamă-sa îi făcea pe fiecare an o mantie mică, şi i-o aducea cînd se suia* cu bărbatul ei ca să aducă jertfa din fiecare an. *Cap. 1. 3.

20. Eli a binecuvîntat* pe Elcana şi pe nevastă-sa, şi a zis: „Să dea Domnul să ai copii din femeia aceasta, cari să înlocuiască pe acela pe care l-a împrumutat** ea Domnului!" Şi s'au întors acasă. *Fac. 14. 19. **Cap. 1. 28.

21. Cînd a cercetat* Domnul pe Ana, ea a rămas însărcinată, şi a născut trei fii şi două fiice. Şi tînărul Samuel creştea** înaintea Domnului.
*Fac. 21. 1. **Judc. 13. 24. Vers. 26. Cap. 3. 19. Luc. 1. 80; 2. 40.

Eli îşi mustră copiii.

22. Eli era foarte bătrîn, şi a aflat cum se purtau fiii lui cu tot Israelul; a aflat şi că se culcau cu femeile* cari slujeau afară la uşa cortului întîlnirii. *Exod. 38. 8.

23. El le-a zis: „Pentru ce faceţi

astfel de lucruri? Căci aflu dela tot poporul despre faptele voastre rele.
24. Nu, copii, ce aud spunîndu-se despre voi, nu este bine; voi faceţi pe poporul Domnului să păcătuiască.
25. Dacă un om păcătuieşte împotriva altui om, îl va judeca Dumnezeu; dar dacă păcătuieşte împotriva * Domnului, cine se va ruga pentru el?" Totuş ei n'au ascultat de glasul tatălui lor, căci Domnul ** voia să-i omoare.
*Num. 15. 30. **Ios. 11. 20. Prov. 15. 10.
26. Tînărul Samuel creştea mereu *, şi era plăcut ** Domnului şi oamenilor.
*Vers. 21. **Prov. 3. 4. Luc. 2. 52. Fapt. 2. 47. Rom. 14. 18.

Vestirea pedepsei împotriva casei lui Eli.

27. Un om * al lui Dumnezeu a venit la Eli, şi i-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu M'am descoperit ** Eu casei tatălui tău, cînd erau în Egipt, în casa lui Faraon? *1 Reg. 13. 1. **Exod. 4. 14, 27.
28. Eu l-am ales * dintre toate seminţiile lui Israel ca să fie în slujba Mea, în preoţie, ca să se suie la altarul Meu, să ardă tămîia, şi să poarte efodul înaintea Mea; şi am dat ** casei tatălui tău toate jertfele mistuite de foc şi aduse de copiii lui Israel.
*Exod. 28. 1, 4. Num. 16. 5; 18. 1, 7. **Lev. 2. 3, 10; 6. 16; 7. 7, 8, 34, 35; 10. 14, 15. Num. 5. 9, 10; 18. 8–19.
29. Pentruce călcaţi * voi în picioare jertfele Mele şi darurile Mele, cari am poruncit să se facă în locaşul ** Meu? Şi cum se face că tu cinsteşti pe fiii tăi mai mult decît pe Mine, ca să vă îngrăşaţi din cele dintîi roade luate din toate darurile poporului Meu Israel?" *Deut. 32. 15. **Deut. 12. 5, 6.
30. De aceea, iată ce zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Spusesem * că şi casa ta şi casa tatălui tău au să umble totdeauna înaintea Mea". Şi acum, zice Domnul, departe ** de Mine lucrul acesta! Căci voi cinsti † pe cine Mă cinsteşte, dar ceice Mă dispreţuiesc, †† vor fi dispreţuiţi. *Exod. 29. 9. **Ier. 18. 9, 10. †Ps. 18. 20; 91. 14. ††Mal. 2. 9.
31. Iată că vine vremea * cînd voi tăia braţul tău şi braţul casei tatălui tău, aşa încît nu va mai fi niciun bătrîn în casa ta.
*1 Reg. 2. 27. Ezec. 44. 10. Cap. 4. 11, 18, 20; 14. 3; 22. 18, etc.
32. Vei vedea un protivnic al tău în locaşul Meu, în timp ce Israel va fi copleşit de bunătăţi de Domnul; şi nu va mai fi niciodată niciun bătrîn * în casa ta. *Zah. 8. 4.
33. Voi lăsa să rămînă la altarul Meu numai unul dintr'ai tăi, ca să ţi se topească ochii de durere şi să ţi se întristeze sufletul; dar toţi ceilalţi din casa ta vor muri în floarea vîrstei.
34. Şi iată semnul * celor ce se vor întîmpla celor doi fii ai tăi Hofni şi Fineas: amîndoi vor muri ** într'o zi.
*1 Reg. 13. 3. **Cap. 4. 11.
35. Eu * Îmi voi pune un preot credincios, care va lucra după inima Mea şi după sufletul Meu; îi voi zidi ** o casă stătătoare, şi va umbla totdeauna înaintea Unsului † Meu. *1 Reg. 2. 35. 1 Cron. 29. 22. Ezec. 44. 15. **2 Sam. 7. 11, 27. 1 Reg. 11. 38. †Ps. 2. 2; 18. 50.
36. Şi * oricine va mai rămînea din casa ta va veni să se arunce cu faţa la pămînt înaintea lui, pentru un ban de argint şi pentru o bucată de pîne, şi va zice: „Pune-mă, te rog, în una din slujbele preoţiei, ca să am o bucată de pîne să mănînc". *1 Reg. 2. 27.

Domnul Se descopere.

3 1. Tînărul * Samuel slujea Domnului înaintea lui Eli. Cuvîntul ** Domnului era rar în vremea aceea, şi vedeniile nu erau dese.
*Cap. 2. 11. **Ps. 74. 9. Amos 8. 11. Vers. 21.
2. Tot pe vremea aceea, Eli începea să aibă ochii tulburi *, şi nu mai putea să vadă. El stătea culcat la locul lui, *Fac. 27. 1; 48. 10. Cap. 2. 22; 4. 15.
3. iar candela * lui Dumnezeu nu se stinsese încă; şi Samuel era culcat în Templul ** Domnului, unde era chivotul lui Dumnezeu.
*Exod. 27. 21. Lev. 24. 3. 2 Cron. 13. 11. **Cap. 1. 9.
4. Atunci Domnul a chemat pe Samuel. El a răspuns: „Iată-mă!"
5. Şi a alergat la Eli, şi a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat". Eli a răspuns. „Nu te-am chemat; întoarce-te şi te culcă". Şi s'a dus şi s'a culcat.
6. Domnul a chemat din nou pe Samuel. Şi Samuel s'a sculat, s'a dus la Eli, şi a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat." Eli a răspuns: „Nu te-am chemat, fiule, întoarce-te şi te culcă".
7. Samuel nu cunoştea * încă pe Domnul, şi Cuvîntul Domnului nu-i fusese încă descoperit. *Fapt. 19. 2.
8. Domnul a chemat din nou pe Samuel, pentru a treia oară. Şi Samuel s'a sculat, s'a dus la Eli, şi a zis: „Iată-mă, căci m'ai chemat". Eli a înţeles că Domnul cheamă pe copil,
9. şi a zis lui Samuel: „Du-te, de

te culcă; şi dacă vei mai fi chemat, să spui: „Vorbeşte, Doamne, căci robul Tău ascultă“. Şi Samuel s'a dus să se culce la locul lui.

10. Domnul a venit, S'a înfăţişat şi l-a chemat ca şi în celelalte dăţi: „Samuele, Samuele!“ Şi Samuel a răspuns: „Vorbeşte, căci robul Tău ascultă“.

11. Atunci Domnul a zis lui Samuel: „Iată că voi face în Israel un lucru care va asurzi urechile oricui* îl va auzi. *2 Reg. 21. 12. Ier. 19. 3.

12. In ziua aceea voi împlini asupra lui Eli tot* ce am rostit împotriva casei lui; voi începe şi voi isprăvi. *Cap. 2. 30—36.

13. I-am* spus că vreau să pedepsesc** casa lui pentru totdeauna, din pricina fărădelegii de care are cunoştinţă, şi prin care fiii lui† s'au făcut vrednici de lepădat, fără†† ca el să-i fi oprit. *Cap. 2. 29, 30, 31, etc. **Ezec. 7. 3; 18. 30. †Cap. 2. 12, 17, 22. ††Cap. 2. 23, 25.

14. De aceea jur casei lui Eli că niciodată fărădelegea casei lui Eli nu* va fi ispăşită, nici prin jertfe, nici prin daruri de mîncare“. *Num. 15. 30, 31. Isa. 22. 14.

15. Samuel a rămas culcat pînă dimineaţa, apoi a deschis uşile casei Domnului. Samuel s'a temut să istorisească lui Eli vedenia aceea.

16. Dar Eli a chemat pe Samuel, şi a zis: „Samuele, fiule“! El a răspuns: „Iată-mă!“

17. Şi Eli a zis: „Care este cuvîntul pe care ţi l-a vorbit Domnul? Nu-mi ascunde nimic. Dumnezeu să Se poarte* cu tine cu toată asprimea, dacă-mi ascunzi ceva din tot ce ţi-a spus!“ *Rut. 1. 17.

18. Samuel i-a istorisit tot, fără să-i ascundă nimic. Şi Eli a zis: „Domnul* este acesta, să facă ce va crede!“ *Iov. 1. 21; 2. 10. Ps. 39. 9. Isa. 39. 8.

19. Samuel creştea*, Domnul** era cu el, şi n'a lăsat să cadă la pămînt niciunul† din cuvintele Sale. *Cap. 2. 21. **Fac. 39. 2, 21, 23. †Cap. 9. 6.

20. Tot Israelul, dela Dan* pînă la Beer-Şeba, a cunoscut că Domnul pusese pe Samuel prooroc al Domnului. *Judc. 20. 1.

21. Domnul nu înceta să Se arate în Silo; căci Domnul Se descoperea lui Samuel, în Silo, prin cuvîntul* Domnului. *Vers. 1, 4.

Israel bătut de Filisteni.

4 1. Chemarea lui Samuel a ajuns la cunoştinţa întregului Israel.

Israel a ieşit înaintea Filistenilor, ca să lupte împotriva lor. Au tăbărît lîngă Eben-Ezer*, şi Filistenii tăbărîseră la Afec. *Cap. 5. 1; 7. 12.

2. Filistenii s'au aşezat în linie de bătaie împotriva lui Israel, şi lupta a început. Israel a fost bătut de Filisteni, cari au omorît pe cîmpul de bătaie aproape patru mii de oameni.

3. Poporul s'a întors în tabără, şi bătrînii lui Israel au zis: „Pentruce ne-a lăsat Domnul să fim bătuţi astăzi de Filisteni? Haidem să luăm dela Silo chivotul legămîntului Domnului, ca să vină în mijlocul nostru, şi să ne izbăvească din mîna vrăjmaşilor noştri.

4. Poporul a trimes la Silo, de unde au adus chivotul legămîntului Domnului oştirilor, care* şade între heruvimi**. Cei doi fii ai lui Eli, Hofni şi Fineas, erau acolo, împreună cu chivotul legămîntului lui Dumnezeu. *2 Sam. 6. 2. Ps. 80. 1; 99. 1. **Exod. 25. 18, 22. Num. 7. 89.

5. Cînd a intrat chivotul legămîntului Domnului în tabără, tot Israelul a scos strigăte de bucurie, de s'a cutremurat pămîntul.

6. Răsunetul acestor strigăte a fost auzit de Filisteni, şi au zis: „Ce înseamnă strigătele acestea cari răsună în tabăra Evreilor“? Şi au auzit că sosise chivotul Domnului în tabără.

7. Filistenii s'au temut, pentrucă au crezut că Dumnezeu venise în tabără. „Vai de noi!“ au zis ei, „căci n'a fost aşa ceva pînă acum.

8. Vai de noi! Cine ne va izbăvi din mîna acestor dumnezei puternici? Dumnezeii aceştia au lovit pe Egipteni cu tot felul de urgii în pustie.

9. Intăriţi-vă*, şi fiţi oameni, Filistenilor, ca nu cumva să fiţi robi Evreilor, cum v'au fost ei robi** vouă: fiţi oameni şi luptaţi!“ *1 Cor. 16. 13. **Judc. 13. 1.

10. Filistenii au început lupta, şi Israel a fost bătut*. Fiecare a fugit în cortul lui. Infrîngerea a fost foarte mare, şi din Israel au căzut treizeci de mii de oameni pedeştri. *Vers. 2. Lev. 26. 17. Deut. 28. 25. Ps. 78. 9, 62.

11. Chivotul* lui Dumnezeu a fost luat, şi cei doi** fii ai lui Eli, Hofni şi Fineas, au murit. *Cap. 2. 32. Ps. 78. 61. **Cap. 2. 34. Ps. 78. 64.

12. Un om din Beniamin a alergat

din tabăra de bătaie şi a venit la Silo* în aceeaş zi cu hainele sfîşiate, şi cu capul acoperit** cu ţărînă. *2 Sam. 1. 2. **Ios. 7. 6. 2 Sam. 13. 19; 15. 32. Neem. 9. 1. Iov 2. 12.

13. Cînd a ajuns, Eli, aştepta, stînd pe un scaun* lîngă drum, căci inima îi era neliniştită pentru chivotul lui Dumnezeu. La intrarea lui în cetate, omul acesta a dat de veste, şi toată cetatea a strigat. *Cap. 1. 9.

14. Eli, auzind aceste strigăte, a zis: „Ce înseamnă zarva aceasta?“ Şi îndată omul a venit şi a adus lui Eli vestea aceasta.

15. Şi Eli era în vîrstă de nouăzeci şi opt de ani, avea ochii* întunecaţi şi nu mai putea să vadă. *Cap. 3. 2.

16. Omul a zis lui Eli: „Vin de pe cîmpul de bătaie, şi din cîmpul de bătaie am fugit astăzi.“ Eli a zis: „Ce s'a întîmplat*, fiule?“ *2 Sam. 1. 4.

17. Cel ce aducea vestea aceasta, ca răspuns, a zis: „Israel a fugit dinaintea Filistenilor, şi poporul a suferit o mare înfrîngere; şi chiar cei doi fii ai tăi, Hofni şi Fineas, au murit, şi chivotul Domnului a fost luat.“

18. Abea a pomenit de chivotul lui Dumnezeu, şi Eli a căzut de pe scaun pe spate, lîngă poartă; şi-a rupt ceafa şi a murit, căci era om bătrîn şi greu. El fusese judecător în Israel patruzeci de ani.

19. Noru-sa, nevasta lui Fineas, era însărcinată, şi sta să nască. Cînd a auzit vestea despre luarea chivotului lui Dumnezeu, despre moartea socrului ei şi despre moartea bărbatului ei, s'a încovoiat şi a născut, căci au apucat-o durerile naşterii.

20. Cînd trăgea să moară, femeile* cari erau lîngă ea i-au zis: „Nu te teme, căci ai născut un fiu!“ Dar ea n'a răspuns şi n'a luat seama la ce i se spunea. *Fac. 35. 17.

21. A pus copilului numele I—Cabod*! *(Nu mai e slavă)*, zicînd: „S'a dus slava** din Israel!“ Spunea lucrul acesta din pricina luării chivotului lui Dumnezeu, şi din pricina socrului şi bărbatului ei. *Cap. 14. 3. **Ps. 26. 8; 78. 61.

22. Ea a zis: „S'a dus slava din Israel, căci chivotul lui Dumnezeu este luat.“

Căderea lui Dagon înaintea chivotului.

5 1. Filistenii au luat chivotul lui Dumnezeu, şi l-au dus din Eben-Ezer* la Asdod *Cap. 4. 1; 7. 12.

2. După ce au pus mîna pe chivotul lui Dumnezeu, Filistenii l-au dus în casa lui Dagon* *(Zeul peşte)* şi l-au aşezat lîngă Dagon. *Judc. 16. 23.

3. A doua zi, Asdodenii, cari se sculaseră dis de dimineaţă, au găsit pe Dagon întins* cu faţa la pămînt, înaintea chivotului Domnului. Au luat pe Dagon, şi l-au pus** înapoi la locul lui. *Isa. 19. 1; 46. 1, 2. **Isa. 46. 7.

4. Şi a doua zi, sculîndu-se disdedimineaţă, au găsit pe Dagon întins cu faţa la pămînt, înaintea chivotului Domnului; capul* lui Dagon şi cele două mîni ale lui erau tăiate pe prag, şi nu-i rămăsese decît trunchiul. *Ier. 50. 2. Ezec. 6. 4, 6. Mic. 1. 7.

5. De aceea, pînă în ziua de azi, preoţii lui Dagon şi toţi ceice intră* în casa lui Dagon, la Asdod, nu calcă pe prag. *Ţef. 1. 9.

Pedeapsa Filistenilor.

6. Mîna* Domnului a apăsat asupra celor din Asdod, şi i-a pustiit**; i-a lovit cu bube† la şezut, atît în Asdod cît şi în ţinutul lui. *Vers. 7, 11. Exod. 9. 3. Ps. 32. 4. Fapt. 13. 11. **Cap. 6. 5. †Deut. 28. 27. Ps. 78. 66.

7. Cînd au văzut că aşa stau lucrurile, oamenii din Asdod au zis: „Chivotul Dumnezeului lui Israel să nu rămînă la noi, căci mîna Lui apasă asupra noastră şi asupra lui Dagon, dumnezeul nostru.“

8. Şi au trimes şi au adunat la ei pe toţi domnitorii Filistenilor, şi au zis: „Ce să facem cu chivotul Dumnezeului lui Israel?“ Domnitorii au răspuns: „Să se ducă la Gat chivotul Dumnezeului lui Israel.“ Şi au adus acolo chivotul Dumnezeului lui Israel.“

9. Dar după ce a fost dus acolo, mîna* Domnului a apăsat asupra cetăţii, şi a fost o mare** groază; a lovit† pe oamenii cetăţii dela mic pînă la mare, şi au avut o spuzenie de bube la şezut. *Deut. 2. 15. Cap. 7. 13; 12. 15. **Vers. 11. †Vers. 6. Ps. 78. 66.

10. Atunci au trimes chivotul lui Dumnezeu la Ecron. Cînd a intrat chivotul lui Dumnezeu în Ecron, Ecroniţii au strigat: „Au adus la noi chivotul Dumnezeului lui Israel, ca să ne omoare, pe noi şi poporul nostru.“

11. Şi au trimes şi au strîns pe toţi domnitorii Filistenilor, şi au zis: „Trimeteţi înapoi chivotul Dumnezeului lui Israel; să se întoarcă la locul lui, ca să nu ne omoare, pe noi şi poporul nostru.“ Căci în toată cetatea era o

groază de moarte, şi mîna* lui Dumnezeu apăsa cu putere. *Vers. 6, 9.

12. Oamenii cari nu mureau, erau loviţi cu bube la şezut, şi ţipetele cetăţii se înălţau pînă la cer.

Filistenii trimet chivotul înapoi.

6 1. Chivotul Domnului a fost şapte luni în ţara Filistenilor.

2. Şi Filistenii au chemat* pe preoţi şi pe ghicitori, şi au zis: „Ce să facem cu chivotul Domnului? Arătaţi-ne cum trebuie să-l trimetem înapoi la locul lui.“

*Fac. 41. 8. Exod. 7. 11. Dan. 2. 2; 5. 7. Mat. 2. 4.

3. Ei au răspuns: „Dacă trimeteţi înapoi chivotul Dumnezeului lui Israel, să nu-l trimeteţi cu mîna goală*, ci aduceţi lui Dumnezeu o jertfă** pentru vină; atunci vă veţi vindeca, şi veţi şti† pentruce nu s'a îndepărtat mîna Lui de peste voi.“

*Exod. 23. 15. Deut. 16. 16. **Lev. 5. 15, 16. †Vers. 9.

4. Filistenii au zis: „Ce jertfă pentru vină să-l aducem?“ Ei au răspuns: „Cinci umflături de aur şi cinci şoareci de aur, după* numărul domnitorilor Filistenilor, căci aceeaş urgie a fost peste voi toţi şi peste domnitorii voştri. *Vers. 17, 18. Ios. 13. 3. Judc. 3. 3.

5. Faceţi nişte chipuri după umflăturile* voastre şi nişte chipuri după şoarecii voştri cari pustiesc ţara, şi daţi** slavă Dumnezeului lui Israel: poate că va înceta† să-Şi apese mîna peste voi, peste dumnezeii†† voştri, şi peste ţara voastră. *Cap. 5. 6. **Ios. 7. 19. Isa. 42. 12. Mal. 2. 2. Ioan 9. 24. †Cap. 5. 6, 11. Ps. 39. 10. ††Cap. 5. 3, 4, 7.

6. Pentruce să vă împietriţi inima, cum* şi-au împietrit inima Egiptenii şi Faraon? Nu i-a pedepsit El şi n'au lăsat** ei atunci pe copiii lui Israel să plece? *Exod. 7. 13; 8. 15; 14. 17. **Exod. 12. 31.

7. Acum, faceţi un* car nou de tot, şi luaţi două vaci tinere cari dau ţîţă şi cari n'au tras** la jug; înjugaţi vacile la car, şi mînaţi înapoi acasă viţeii lor cari se ţin după ele.

*2 Sam. 6. 3. **Num. 19. 2.

8. Să luaţi chivotul Domnului, şi să-l puneţi în car; să puneţi alături de el, într'o ladă, lucrurile de aur* pe cari le daţi Domnului ca dar pentru vină; apoi să-l trimeteţi, şi va pleca. *Vers. 4, 5.

9. Să-l urmăriţi cu privirea; şi dacă se va sui pe drumul hotarului său spre Bet-Şemeş,* Domnul ne-a făcut acest mare rău; dacă nu, vom şti** că nu mîna Lui ne-a lovit, ci lucrul acesta a venit peste noi din întîmplare.“

*Ios. 15. 10. **Vers. 3.

10. Oamenii au făcut aşa. Au luat două vaci cari alăptau, le-au înjugat la car, şi le-au închis viţeii acasă.

11. Au pus în car chivotul Domnului, şi lada cu şoarecii de aur şi chipurile umflăturilor lor.

12. Vacile au apucat drept pe drum spre Bet-Şemeş; au ţinut mereu acelaş drum, mugind, şi nu s'au abătut nici la dreapta nici la stînga. Domnitorii Filistenilor au mers după ele pînă la hotarul Bet-Şemeşului.

Chivotul la Bet — Şemeş.

13. Locuitorii din Bet—Şemeş secerau grînele în vale: au ridicat ochii, au zărit chivotul, şi s'au bucurat cînd l-au văzut.

14. Carul a ajuns în cîmpul lui Iosua din Bet—Şemeş, şi s'a oprit acolo. Acolo era o piatră mare. Au despicat lemnele carului, şi vacile le-au adus ca ardere de tot Domnului.

15. Leviţii au pogorît chivotul Domnului, şi lada de lîngă el în care se aflau lucrurile de aur, şi le-au pus pe toate pe piatra cea mare. Oamenii din Bet-Şemeş au adus Domnului în ziua aceea arderi de tot şi jertfe.

16. Cei cinci* domnitori ai Filistenilor, după ce au văzut lucrul acesta, s'au întors la Ecron în aceeaş zi. *Ios. 13. 3.

17. Iată* umflăturile de aur pe cari le-au dat Domnului Filistenii, ca dar pentru vină: una pentru Asdod, una pentru Gaza, una pentru Ascalon, una pentru Gat, una pentru Ecron. *Vers. 4.

18. Erau şi nişte şoareci de aur, după numărul tuturor cetăţilor Filistenilor, cari erau ale celor cinci căpetenii, atît cetăţi întărite cît şi cetăţi fără ziduri. Lucrul acesta îl adevereşte piatra cea mare pe care au pus chivotul Domnului, şi care este şi astăzi în cîmpul lui Iosua din Bet—Şemeş.

19. Domnul a lovit* pe oamenii din Bet—Şemeş, cînd s'au uitat în chivotul Domnului; a lovit (cincizeci de mii) şaptezeci de oameni din popor. Şi poporul a plîns, pentrucă Domnul îl lovise cu o mare urgie.

*Exod. 19. 21. Num. 4. 5, 15, 20. 2 Sam. 6. 7.

20. Oamenii din Bet—Şemeş au zis: „Cine poate* sta înaintea Domnului, înaintea acestui Dumnezeu sfînt? Şi

la cine trebuie să se suie chivotul, dacă se depărtează dela noi?“ *2 Sam. 6. 9. Mal. 3. 2.

21. Au trimes soli la locuitorii din Chiriat—Iearim*, ca să le spună: „Filistenii au adus înapoi chivotul Domnului; pogorîţi-vă şi suiţi-l la voi.“

*Ios. 18. 14. Judc. 18. 12. 1 Cron. 13. 5, 6.

Chivotul la Chiriat—Iearim.

7 1. Locuitorii din Chiriat—Iearim* au venit, şi au suit chivotul Domnului; l-au dus în casa lui Abinadab**, pe deal, şi au sfinţit pe fiul său Eleazar ca să păzească chivotul Domnului. *Cap. 6. 21. Ps. 132. 6. **2 Sam. 6. 4.

2. Trecuse destulă vreme din ziua cînd fusese pus chivotul în Chiriat-Iearim. Trecuseră douăzeci de ani. Atunci toată casa lui Israel a plîns după Domnul.

3. Samuel a zis întregei case a lui Israel: „Dacă din toată inima voastră vă întoarceţi* la Domnul, scoateţi** din mijlocul vostru dumnezeii străini şi Astarteele †, îndreptaţi-vă inima †† spre Domnul, şi slujiţi-I numai *† Lui; şi El vă va izbăvi din mîna Filistenilor.“ *Deut. 30. 2—10. 1 Reg. 8. 48. Isa. 55. 7. Osea 6. 1. Ioel 2. 12. **Fac. 35. 2. Ios. 24. 14, 23. †Judc. 2. 13. ††2 Cron. 30. 19. Iov. 11. 13, 14. *† Deut. 6. 13; 10. 20; 13. 4. Mat. 4. 10. Luc. 4. 8.

4. Şi copiii lui Israel au scos din mijlocul lor Baalii* şi Astarteele, şi au slujit numai Domnului. *Judc. 2. 11.

5. Samuel a zis: „Strîngeţi* pe tot Israelul la Miţpa, şi eu mă voi ruga Domnului pentru voi.“ *Judc. 20. 1. 2 Reg. 25. 23.

6. Şi s'au strîns la Miţpa. Au scos* apă şi au vărsat-o înaintea Domnului, şi au postit** în ziua aceea, zicînd: „Am păcătuit † împotriva Domnului!“ Samuel judeca pe copiii lui Israel la Miţpa. *2 Sam. 14. 14. **Neem. 9. 1, 2. Dan. 9. 3, 4, 5. Ioel. 2. 12. †Judc. 10. 10. 1 Reg. 8. 47. Ps. 106. 6.

Israel se căieşte.

7. Filistenii au aflat că fiii lui Israel se adunaseră la Miţpa, şi domnitorii Filistenilor s'au suit împotriva lui Israel. La vestea aceasta copiii lui Israel s'au temut de Filisteni,

8. şi au zis lui Samuel: „Nu înceta* să strigi pentru noi către Domnul, Dumnezeul nostru, ca să ne scape din mîna Filistenilor.“ *Isa. 37. 4.

9. Samuel a luat un miel sugar, şi l-a adus întreg ca ardere de tot Domnului. A strigat* către Domnul pentru Israel, şi Domnul l-a ascultat.

*Ps. 99. 6. Ier. 15. 1.

10. Pe cînd aducea Samuel arderea de tot, Filistenii s'au apropiat ca să bată pe Israel. Domnul a tunat* în ziua aceea cu mare vuiet împotriva Filistenilor, şi i-a pus pe fugă. Au fost bătuţi dinaintea lui Israel.

*Ios. 10. 10. Judc. 4. 15; 5. 20. Cap. 2. 10. 2 Sam. 22. 14. 15.

11. Bărbaţii lui Israel au ieşit din Miţpa, au urmărit pe Filisteni, şi i-au bătut pînă subt Bet-car.

12. Samuel a luat* o piatră pe care a pus-o între Miţpa şi Şen, şi i-a pus numele Eben-Ezer *(Piatră de ajutor)*, zicînd: „Pînă aici Domnul ne-a ajutat.“ *Fac. 28. 18; 31. 45; 34. 14. Ios. 4. 9; 24. 26.

13. Astfel* au fost smeriţi Filistenii, şi n'au mai** venit pe ţinutul lui Israel. Mîna Domnului a fost împotriva Filistenilor în tot timpul vieţii lui Samuel. *Judc. 13. 1. **Cap. 13. 5.

14. Cetăţile pe cari le luaseră Filistenii dela Israel, s'au întors la Israel, dela Ecron pînă la Gat, cu ţinutul lor; Israel le-a smuls din mîna Filistenilor. Şi a fost pace între Israel şi Amoriţi.

Samuel judecător.

15. Samuel a fost judecător* în Israel în tot timpul vieţii lui.

*Vers. 6. Cap. 12. 11. Judc. 2. 16.

16. El se ducea în fiecare an de făcea înconjurul Betelului, Ghilgalului şi Miţpei, şi judeca pe Israel în toate locurile acestea.

17. Apoi se întorcea* la Rama, unde era casa lui; şi acolo judeca pe Israel. Şi a zidit** acolo un altar Domnului.

*Cap. 8. 4. **Judc. 21. 4.

Israeliţii cer un Împărat.

8 1. Cînd a îmbătrînit Samuel, a pus* pe fiii săi** judecători peste Israel.

*Deut. 16. 18. 2 Cron. 19. 5. **Judc. 10. 4; 12. 14. Judc. 5. 10.

2. Fiul său întîi născut se numea Ioel, şi al doilea Abia; ei erau judecători la Beer-Şeba.

3. Fiii lui Samuel n'au* călcat pe urmele lui; ci se dădeau** la lăcomie, luau mită † şi călcau dreptatea.

*Ier. 22. 15, 16, 17. **Exod. 18. 21. 1 Tim. 3. 3; 6. 10. †Deut. 16. 19. Ps. 15. 5.

4. Toţi bătrînii lui Israel s'au strîns şi au venit la Samuel la Rama.

5. Ei au zis: „Iată că tu eşti bătrîn, şi copiii t'i nu calcă pe urmele tale; acum pune* un împărat peste noi să ne judece, cum au toate neamurile.“

*Vers. 19, 20. Deut. 17. 14. Osea 13. 10. Fapt. 13. 21.

6. Samuel n'a văzut cu plăcere faptul că ziceau: „Dă-ne un împărat ca să ne judece.“ Şi Samuel s'a rugat Domnului.

7. Domnul a zis lui Samuel: „Ascultă glasul poporului în tot ce-ţi va spune; căci nu pe* tine te leapădă, ci pe** Mine mă leapădă, ca să nu mai domnesc peste ei.

*Exod. 16. 8. **Cap. 10. 19; 12. 17, 19. Osea 13. 10, 11.

8. Ei se poartă cu tine cum s'au purtat totdeauna, decînd i-am scos din Egipt pînă în ziua de astăzi; M'au părăsit şi au slujit altor dumnezei.

9. Ascultă-le glasul deci; dar înştiinţează-i, şi fă-le* cunoscut dreptul împăratului care va domni peste ei.“

*Vers. 11.

10. Samuel a spus toate cuvintele Domnului poporului care-i cerea un împărat.

11. El a zis: „Iată* care va fi dreptul împăratului care va domni peste voi. El** va lua pe fiii voştri, îi va pune la carăle sale şi între călăreţii lui, ca să alerge înaintea carului lui;

*Deut. 17. 16, etc. Cap. 10. 25. **Cap. 14. 52.

12. îi va pune căpetenii peste o mie şi căpetenii peste cincizeci, şi-i va întrebuinţa la aratul pămînturilor lui, la seceratul bucatelor lui, la facerea armelor lui de război şi a uneltelor carălor lui.

13. Va lua pe fetele voastre să-i facă miresme, de mîncare şi pîne.

14. Va lua cea mai bună parte din cîmpiile* voastre, din viile voastre şi din măslinii voştri, şi o va da slujitorilor lui. *1 Reg. 21. 7. Ezec. 46. 18.

15. Va lua zeciuială din rodul semînţelor şi viilor voastre, şi o va da famenilor şi slujitorilor lui.

16. Va lua pe robii şi roabele voastre, cei mai buni boi şi măgari ai voştri, şi-i va întrebuinţa la lucrările lui.

17. Va lua zeciuială din oile voastre, şi voi înşivă veţi fi slugile lui.

18. Şi atunci veţi striga împotriva împăratului vostru pe care-l veţi alege, dar Domnul* nu vă va asculta.“

*Prov. 1. 25, 26, 27, 28. Isa. 1. 15. Mic. 3. 4.

19. Poporul n'a* vrut să asculte glasul lui Samuel. „Nu!“ au zis ei, „ci să fie un împărat peste noi, *Ier. 44. 16.

20. ca să fim şi noi ca* toate neamurile; împăratul nostru ne va judeca, va merge în fruntea noastră şi ne va cîrmui în războaiele noastre.“ *Vers. 5.

21. Samuel, dupăce a auzit toate cuvintele poporului, le-a spus în auzul Domnului.

22. Şi Domnul a zis lui Samuel: „Ascultă-le* glasul, şi pune un împărat peste ei.“ Şi Samuel a zis bărbaţilor lui Israel: „Duceţi-vă fiecare în cetatea lui.“ *Vers. 7. Osea 13. 11.

Saul la Samuel.

9 1. Era un om din Beniamin, numit Chis*, fiul lui Abiel, fiul lui Ţeror, fiul lui Becorat, fiul lui Afiah, fiul unui Beniamit, un om tare şi voinic. *Cap. 14. 51. 1 Cron. 8. 33; 9. 39.

2. El avea un fiu cu numele Saul, tînăr şi frumos, mai frumos decît oricare din copiii lui Israel. Şi-i întrecea pe toţi în înălţime dela umăr* în sus. *Cap. 10. 23.

3. Măgăriţele lui Chis, tatăl lui Saul, s'au rătăcit; şi Chis a zis fiului său Saul: „Ia cu tine o slugă, scoală-te şi du-te de caută măgăriţele.“

4. Saul a trecut prin muntele lui Efraim, şi a străbătut ţara Şalişa*, fără să le găsească; au trecut prin ţara Şaalim, şi nu erau acolo; au străbătut ţara lui Beniamin, şi nu le-au găsit. *2 Reg. 4. 42.

5. Ajunseseră în ţara Ţuf, cînd Saul a zis slugii care îl însoţea: „Haide să ne întoarcem, ca nu cumva tatăl meu, lăsînd măgăriţele, să fie îngrijorat de noi.“

6. Sluga i-a zis: „Iată că în cetatea aceasta este un om* al lui Dumnezeu, un om cu vază; tot ce spune** el, nu se poate să nu se întîmple. Haidem la el dar; poate că ne va arăta drumul pe care trebuie să apucăm.“

*Deut. 33. 1. 1 Reg. 13. 1. **Cap. 3. 19.

7. Saul a zis slugii sale: „Dar dacă mergem acolo, ce să* aducem omului lui Dumnezeu? Căci nu mai avem merinde în saci şi n'avem niciun dar de adus omului lui Dumnezeu. Ce avem?“ *Judc. 6. 18; 13. 17. 1 Reg. 14. 3. 2 Reg. 4. 42; 8. 8.

8. Sluga a luat din nou cuvîntul, şi a zis lui Saul: „Uite eu am la mine un sfert de siclu de argint; îl voi da omului lui Dumnezeu, şi ne va arăta drumul.“ —

9. Odinioară în Israel, cînd se ducea cineva să întrebe* pe Dumnezeu, zicea: „Haidem, să mergem la văzător!“ Căci acela care se numeşte azi prooroc, se numea odinioară văzător**. —

*Fac. 25. 22. **2 Sam. 24. 11. 2 Reg. 17. 13. 1 Cron. 26. 28; 29. 29. 2 Cron. 16. 7, 10. Isa. 30. 10. Amos 7. 12.

10. Saul a zis slugii: „Ai dreptate; haidem să mergem!“ Şi s'au dus în cetatea unde era omul lui Dumnezeu.

11. Pe cînd se suiau ei spre cetate, au întîlnit nişte fete* cari ieşiseră să scoată apă; şi le-au zis: „Aici este văzătorul?“ *Fac. 24. 11.

12. Ele le-au răspuns: „Da, iacă-l înaintea ta; dar du-te repede, astăzi* a venit în cetate, pentrucă poporul aduce jertfă** pe înălţime.

*Fac. 31. 54. Cap. 16. 2. **1 Reg. 3. 2.

13. Cînd veţi intra în cetate, îl veţi găsi înainte ca să se suie la locul înalt să mănînce; căci poporul nu mănîncă pînă nu vine el, fiindcă el trebuie să binecuvinteze jertfa; după aceea, mănîncă şi cei poftiţi. Suiţi-vă dar, căci acum îl veţi găsi.“

14. Şi s'au suit în cetate. Tocmai cînd intrau pe poarta cetăţii, au fost întîiniţi de Samuel, care ieşea să se suie pe înălţime.

15. Dar, cu o zi mai înainte de venirea lui Saul, Domnul* înştiinţase pe Samuel, şi-i zisese: *Cap. 15. 1. Fapt. 13. 21.

16. „Mîne, la ceasul acesta, îţi voi trimete un om din ţara lui Beniamin, şi să-l* ungi drept căpetenie a poporului Meu Israel. El va scăpa poporul Meu din mîna Filistenilor; căci am căutat** cu îndurare spre poporul Meu, pentrucă strigătul lui a ajuns pînă la Mine.“ *Cap. 10. 1. **Exod. 2. 25; 3. 7, 9.

17. Cînd a zărit Samuel pe Saul, Domnul i-a zis: „Iată* omul, despre care ţi-am vorbit; el va domni peste poporul Meu.“ *Cap. 16. 12. Osea 13. 11.

18. Saul s'a apropiat de Samuel la mijlocul porţii, şi a zis: „Arată-mi, te rog, unde este casa văzătorului.“

19. Samuel a răspuns lui Saul: „Eu sînt văzătorul. Suie-te înaintea mea pe înălţime, şi veţi mînca astăzi cu mine. Mîne te voi lăsa să pleci, şi-ţi voi spune tot ce se petrece în inima ta.

20. Nu te nelinişti de măgăriţele* pe cari le-ai pierdut acum trei zile, căci s'au găsit. Şi pentru cine este păstrat** tot ce este mai de preţ în Israel? Oare nu pentru tine şi pentru toată casa tatălui tău?“

*Vers. 3. **Cap. 8. 5, 19; 12. 13.

21. Saul a răspuns: „Oare nu sînt eu Beniamit*, din una din cele mai mici** seminţii ale lui Israel? Şi familia† mea nu este cea mai mică dintre toate familiile din seminţia lui Beniamin? Pentruce dar îmi vorbeşti astfel?“

*Cap. 15. 17. **Judc. 20. 46, 47, 48. Ps. 68. 27. †Judc. 6. 15.

22. Samuel a luat pe Saul şi pe sluga lui, i-a vîrît în odaia de mîncare, le-a dat locul cel dintîi între cei poftiţi, cari erau aproape treizeci de inşi.

23. Samuel a zis bucătarului: „Adu porţia pe care ţi-am dat-o, cînd ţi-am zis: „Pune-o deoparte“.

24. Bucătarul a dat spata* şi ce era pe ea, şi a pus-o înaintea lui Saul. Şi Samuel a zis: „Iată ce a fost păstrat, pune-o înainte, şi mănîncă, fiindcă pentru tine s'a păstrat cînd am poftit poporul.“ Astfel Saul a mîncat cu Samuel în ziua aceea. *Lev. 7. 32, 33. Ezec. 24. 4.

25. S'au pogorît apoi de pe înălţime în cetate, şi Samuel a stat de vorbă cu Saul pe acoperişul* casei.

*Deut. 22. 8. 2 Sam. 11. 2. Fapt. 10. 9.

26. Apoi s'au sculat disdedimineaţă; şi în revărsatul zorilor, Samuel a chemat pe Saul de pe acoperiş, şi a zis: „Scoală-te, şi te voi însoţi“. Saul s'a sculat, şi au ieşit amîndoi, el şi Samuel.

27. Cînd s'au pogorît la marginea cetăţii, Samuel a zis lui Saul: „Spune slugii tale să treacă inaintea noastră“. Şi sluga a trecut înainte. „Opreşte-te acum“, a zis iarăş Samuel, „şi-ţi voi face cunoscut cuvîntul lui Dumnezeu“.

Saul este uns de Samuel ca împărat.

10 1. Samuel* a luat sticluţa cu untdelemn, şi a turnat-o pe capul lui Saul. Apoi l-a sărutat**, şi a zis: „Nu te-a uns Domnul† ca să fii căpetenia moştenirii†† Lui? *Cap. 9. 16; 16. 13. 2 Reg. 9. 3, 6. **Ps. 2. 12. †Fapt. 13. 21. ††Deut. 32. 9. Ps. 78. 71.

2. Astăzi, după ce mă vei părăsi, vei găsi doi oameni la mormîntul* Rahelei, în hotarul lui Beniamin la Ţelţah**. Ei îţi vor zice: „Măgăriţele pe cari te-ai dus să le cauti s'au găsit; şi iată că tatăl tău nu se mai gîndeşte la măgăriţe, ci este îngrijorat de voi, şi zice: „Ce să fac pentru fiul meu?“ *Fac. 35. 19, 20. **Ios. 18. 28.

3. De acolo vei merge mai departe, şi vei ajunge la stejarul din Tabor, unde vei fi întîmpinat de trei oameni suindu-se la* Dumnezeu, în Betel, şi ducînd unul trei iezi, altul trei turte de pîne, iar altul un burduf cu vin.

*Fac. 28. 22; 35. 1, 3, 7.

4. Ei te vor întreba de sănătate, şi-ţi vor da două pîni, pe cari le vei lua din mîna lor.

5. După aceea, vei ajunge la Ghibea Elohim *, unde** se află garnizoana Filistenilor. Cînd vei intra în cetate, vei întîlni o ceată de prooroci pogorîndu-se † de pe înălţimea pentru jertfă, cu lăute, tîmpene, fluere şi cobze înainte, şi †† proorocind. * Vers. 10. ** Cap. 13. 3. † Cap. 9. 12. †† Exod. 15. 20, 21. 2 Reg. 3. 15. 1 Cor. 14. 1.

6. Duhul * Domnului va veni peste tine, vei prooroci ** cu ei, şi vei fi prefăcut într'alt om. * Num. 11. 25. Cap. 16. 13. ** Vers. 10. Cap. 19. 23, 24.

7. Cînd ţi se vor împlini semnele * acestea, fă ce vei găsi de făcut, căci Dumnezeu ** este cu tine. * Exod. 4. 8. Luc. 2. 12. ** Judc. 6. 12.

8. Apoi să te pogori înaintea mea la * Ghilgal; şi eu mă voi pogorî la tine, ca să aduc arderi de tot şi jertfe de mulţămire. Să mă aştepţi şapte ** zile acolo, pînă voi ajunge eu la tine şi-ţi voi spune ce ai să faci". * Cap. 11. 14, 15; 13. 4. ** Cap. 13. 8.

9. De îndată ce Saul a întors spatele ca să se despartă de Samuel, Dumnezeu i-a dat o altă inimă, şi toate semnele acestea s'au împlinit în aceeaş zi.

10. Cînd au ajuns * la Ghibea, iată că i-a ieşit înainte o ceată de ** prooroci. Duhul † lui Dumnezeu a venit peste el, şi el a proorocit în mijlocul lor. * Vers. 5. ** Cap. 19. 20. † Vers. 6.

11. Toţi cei ce-l cunoscuseră mai înainte, au văzut că proorocea împreună cu proorocii, şi îşi ziceau unul altuia în popor: „Ce s'a întîmplat cu fiul lui Chis? Oare şi Saul este între prooroci?"

12. Cineva din Ghibea a răspuns: „Şi cine este tatăl lor?" Deacolo zicala: „Oare şi Saul * este între prooroci?" — * Cap. 19. 24. Mat. 13. 54, 55. Ioan 7. 15. Fapt. 4. 13.

13. Cînd a sfîrşit de proorocit, s'a dus pe înălţime.

14. Unchiul lui Saul a zis lui Saul şi slugii lui: „Unde v'aţi dus?" Saul a răspuns: „Să căutăm măgăriţele; dar cînd am văzut că nu le găsim, ne-am dus la Samuel."

15. Unchiul lui Saul a zis din nou: „Istoriseşte-mi dar ce v'a spus Samuel."

16. Şi Saul a răspuns unchiului său: „Ne-a spus că măgăriţele s'au găsit." Şi nu i-a spus nimic despre împărăţia despre care vorbise Samuel.

Saul ales împărat prin sorţi.

17. Samuel a chemat poporul înaintea * Domnului la Miţpa **, * Judc. 11. 11; 20. 1. Cap. 11. 15. ** Cap. 7. 5, 6.

18. şi a zis copiilor lui Israel: „Aşa vorbeşte * Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu am scos din Egipt pe Israel, şi v'am izbăvit din mîna Egiptenilor şi din mîna tuturor împărăţiilor cari vă apăsau. * Judc. 6. 8, 9.

19. Şi astăzi, voi * lepădaţi pe Dumnezeul vostru, care v'a izbăvit din toate relele şi din toate suferinţele voastre, şi-l ziceţi: „Pune un împărat peste noi!" Înfăţişaţi-vă acum înaintea Domnului, după seminţiile voastre şi după miile voastre". * Cap. 8. 7, 19; 12. 12.

20. Samuel a apropiat * toate seminţiile lui Israel, şi a ieşit la sorţi seminţia lui Beniamin. * Ios. 7. 14, 16, 17. Fapt. 1. 24, 26.

21. A apropiat seminţia lui Beniamin pe familii, şi a ieşit la sorţ familia lui Matri. Apoi a ieşit la sorţ Saul, fiul lui Chis. L-au căutat, dar nu l-au găsit.

22. Au întrebat * din nou pe Domnul: „A venit oare omul acesta aici?" Şi Domnul a zis: „Iată că este ascuns între vase." * Cap. 23. 2, 4, 10, 11.

23. Au alergat şi l-au scos de acolo, şi el s'a înfăţişat în mijlocul poporului. Ii întrecea pe toţi în înălţime *, dela umăr în sus. * Cap. 9. 2.

24. Samuel a zis întregului popor: „Vedeţi pe cel pe care l-a ales * Domnul? Nu este nimeni în tot poporul care să fie ca el". Şi tot poporul a strigat: „Trăiască ** împăratul"!" * 2 Sam. 21. 6. ** 1 Reg. 1. 25, 39. 2 Reg. 11. 12.

25. Samuel a făcut cunoscut poporului dreptul * împărăţiei, şi l-a scris într'o carte, pe care a pus-o înaintea Domnului. Apoi a dat drumul întregului popor, trimeţînd pe fiecare acasă. * Deut. 17. 14, etc. Cap. 8. 11.

26. Şi Saul s'a dus acasă în * Ghibea, însoţit de o parte din ostaşi a căror inimă o mişcase Dumnezeu. * Judc. 20. 14. Cap. 11. 4.

27. S'au găsit însă * şi oameni răi **, cari ziceau: „Ce ne poate ajuta acesta?" Şi l-au disprefuit, şi nu † i-au adus niciun dar. Dar Saul s'a făcut că nu-i aude. * Cap. 11. 12. ** Deut. 13. 13. † 2 Sam. 8. 2. 1 Reg. 4. 21; 10. 25. 2 Cron. 17. 5. Ps. 72. 10. Mat. 2. 11.

Infrîngerea Amoniților.

11 1. Nahaș*, Amonitul, a venit și a împresurat Iabesul** din Galaad. Toți locuitorii din Iabes au zis lui Nahaș: „Fă† legămînt cu noi, și-ți vom fi supuși.“ *Cap. 12. 42. **Judc. 21. 8. †Fac. 26. 28. Exod. 23. 32. 1 Reg. 10. 34. Iov. 41. 4. Ezec. 17. 13.

2. Dar Nahaș, Amonitul, le-a răspuns: „Voi face legămînt cu voi dacă mă lăsați să vă scot la toți ochiul drept, și să arunc astfel o ocară* asupra întregului Israel.“ *Fac. 34. 14. Cap. 17. 26.

3. Bătrînii din Iabes i-au zis: „Dă-ne un răgaz de șapte zile, ca să trimetem soli în tot ținutul lui Israel; și dacă nu va fi nimeni să ne ajute, ne vom supune ție“.

4. Solii au ajuns la* Ghibea, cetatea lui Saul, și au spus aceste lucruri în auzul poporului. Și tot poporul** a ridicat glasul, și a plîns. *Cap. 10. 26; 15. 34. 2 Sam. 21. 6. **Judc. 2. 4; 21. 2.

5. Saul tocmai se întorcea dela cîmp, în urma boilor, și a întrebat: „Ce are poporul de plînge?“ I-au istorisit ce spuseseră cei din Iabes.

6. Cum a auzit Saul aceste lucruri, Duhul* lui Dumnezeu a venit peste el, și s'a mîniat foarte tare. *Judc. 3. 10; 6. 34; 11. 29; 13. 25; 14. 6. Cap. 10. 10; 16. 13.

7. A luat o pereche de boi, i-a tăiat* în bucăți, și le-a trimes prin soli în tot ținutul lui Israel, zicînd: „Oricine** nu va merge după Saul și Samuel, își va vedea boii tăiați la fel“. Groaza Domnului a apucat pe popor, care a pornit ca un singur om. *Judc. 19. 29. **Judc. 21. 6, 8, 10.

8. Saul le-a făcut numărătoarea la Bezec*; copiii lui Israel** erau trei sute de mii, și bărbații lui Iuda treizeci de mii. *Judc. 1. 5. **2 Sam. 24. 9.

9. Ei au zis solilor cari veniseră: „Așa să vorbiți locuitorilor Iabesului din Galaad: Mîne, cînd va dogorî soarele, veți avea ajutor“. Solii au dus vestea aceasta celor din Iabes, cari s'au umplut de bucurie,

10. și au zis Amoniților: „Mîne ne vom* supune vouă, și ne veți face ce vă va plăcea“. *Vers. 3.

11. A doua zi, Saul* a împărțit poporul în trei** cete. Au pătruns în tabăra Amoniților în straja dimineței, și i-au bătut pînă la căldura zilei. Ceice au scăpat, au fost risipiți, și n'au mai rămas doi laolaltă dintre ei. *Cap. 31. 11. **Judc. 7. 16.

Bunătatea lui Saul. Jertfa din Ghilgal.

12. Poporul a zis lui Samuel: „Cine* zicea: „Saul să domnească peste noi?“ Dați** încoace pe oamenii aceia, ca să-i omorîm.“ *Cap. 10. 27. **Luc. 19. 27.

13. Dar Saul a zis: „Nimeni* nu va fi omorît în ziua aceasta, căci astăzi Domnul a dat o izbăvire** lui Israel“. *2 Sam. 19. 22. **Exod. 14. 13, 30. Cap. 19. 5.

14. Și Samuel a zis poporului: „Veniți, și să mergem la Ghilgal, ca să întărim acolo împărăția.“

15. Tot poporul s'a dus la Ghilgal*, și au pus pe Saul împărat, înaintea** Domnului, la Ghilgal. Acolo, au adus jertfe† de mulțămire înaintea Domnului; și Saul și toți oamenii lui Israel s'au veselit foarte mult acolo. *Cap. 10. 8. **Cap. 10. 17. †Cap. 10. 8.

Curăția de inimă a lui Samuel.

12 1. Samuel a zis întregului Israel: „Iată că v'am ascultat glasul* în tot ce mi-ați zis, și am pus un împărat** peste voi. *Cap. 8. 5, 19, 20. **Cap. 10. 24; 11. 14, 15.

2. De acum, iată împăratul* care va merge înaintea voastră. Cît despre mine, eu** sînt bătrîn, am albit, așa că fiii mei sînt cu voi; am umblat înaintea voastră, din tinereță pînă în ziua de azi. *Num. 27. 17. Cap. 8. 20. **Cap. 8. 1, 5.

3. Iată-mă! Mărturisiți împotriva mea, în fața Domnului și în fața unsului* Lui: Cui i-am** luat boul, sau cui i-am luat măgarul? Pe cine am apăsat, și pe cine am năpăstuit? De la cine am luat mită ca să închid ochii† asupra lui? Mărturisiți, și vă voi da înapoi.“ *Vers. 5. Cap. 10. 1; 24. 6. 2 Sam. 1. 14, 16. **Num. 16. 15. Fapt. 20. 33. 1 Tes. 2. 5. †Deut. 16. 19.

4. Ei au răspuns: „Nu ne-ai apăsat, nu ne-ai năpăstuit, și nici n'ai primit nimic din mîna nimănui“.

5. El le-a mai zis: „Domnul este martor împotriva voastră, și unsul Lui este martor, în ziua aceasta, că n'ați* găsit nimic în** mînile mele“. Și ei au răspuns: „Sînt martori!“ *Ioan 18. 38. Fapt. 23. 9; 24. 16, 20. **Exod. 22. 4.

Samuel nu mai e judecător.

6. Atunci Samuel a zis poporului: „Domnul* a pus pe Moise și pe Aaron, și a scos pe părinții voștri din Egipt. *Mic. 6. 4.

7. Acum, înfățișați-vă, ca să vă judec* înaintea Domnului pentru toate

binefacerile pe cari vi le-a făcut Domnul, vouă şi părinţilor voştri.
*Isa. 1. 18; 5. 3, 4. Mic. 6. 2, 3.

8. Dupăce* a venit Iacov în Egipt, părinţii voştri au strigat** către Domnul, şi Domnul a trimes† pe Moise şi pe Aaron, cari au scos pe părinţii voştri din Egipt şi i-au adus să locuiască în locul acesta.
*Fac. 46. 5, 6. **Exod. 2. 23. †Exod. 3. 10; 4. 16.

9. Dar ei au uitat* pe Domnul Dumnezeul lor; şi El i-a vîndut** în mînile lui Sisera, căpetenia oştirii Haţorului, în mînile Filistenilor†, şi în mînile împăratului Moabului††, cari au început lupta împotriva lor.
*Judc. 3. 7. **Judc. 4. 2. †Judc. 10. 7; 13. 1. ††Judc. 3. 12.

10. Au strigat iarăş către Domnul, şi au zis: „Am păcătuit*, căci am părăsit pe Domnul, şi am** slujit Baalilor şi Astarteelor; izbăveşte-ne† acum din mîna vrăjmaşilor noştri, şi-Ţi vom sluji“. *Judc. 10. 10. **Judc. 2. 13. †Judc. 10. 15, 16.

11. Şi Domnul a trimes pe Ierubaal*, şi pe Barac şi pe Iefta**, şi pe Samuel†, şi v'a izbăvit din mîna vrăjmaşilor voştri cari vă înconjurau, şi aţi locuit în linişte.
*Judc. 6. 14, 32. **Judc. 11. 1. †Cap. 7. 13.

12. Apoi, cînd aţi văzut că Nahaş*, împăratul fiilor lui Amon, mergea împotriva voastră, mi-aţi** zis: „Nu!“ ci un împărat să domnească peste noi.“ „Şi totuş Domnul†, Dumnezeul vostru, era Împăratul vostru. *Cap. 11. 1. **Cap. 8. 5. 19. †Judc. 8. 23. Cap. 8. 7; 10. 19.

13. Iată* dar împăratul pe care** l-aţi ales, şi pe care l-aţi cerut; iată că Domnul† a pus un împărat peste voi.
*Cap. 10. 24. **Cap. 8. 5; 9. 20. †Osea 13. 11.

14. Dacă vă veţi teme* de Domnul, dacă-I veţi sluji, dacă veţi asculta de glasul Lui, şi dacă nu vă veţi împotrivi cuvîntului Domnului, vă veţi alipi de Domnul, Dumnezeul vostru, atît voi cît şi împăratul care domneşte peste voi. *Ios. 24. 14. Ps. 81. 13, 14.

15. Dar dacă nu veţi asculta* de glasul Domnului, şi vă veţi împotrivi cuvîntului Domnului, mîna Domnului va fi împotriva voastră, cum** a fost împotriva părinţilor voştri. *Lev. 26. 14, 15, etc. Deut. 28. 15, etc. Ios. 24. 20. **Vers. 9.

16. Acum mai aşteptaţi* aici, ca să vedeţi minunea pe care o va face Domnul subt ochii voştri. *Exod. 14. 13, 31.

17. Nu sîntem noi la seceratul* grînelor? Voi** striga către Domnul, şi va trimete tunete şi ploaie. Să ştiţi atunci şi să vedeţi cît de rău† aţi făcut înaintea Domnului cînd aţi cerut un împărat pentru voi“. *Prov. 26. 1. **Ios. 10. 12. Cap. 7. 9, 10. Iac. 5. 16, 17, 18. †Cap. 8. 7.

18. Samuel a strigat către Domnul, şi Domnul a trimes chiar în ziua aceea tunete şi ploaie. Tot poporul* a avut o mare frică de Domnul şi de Samuel.
*Exod. 14. 31. Ezra 10. 9.

19. Şi tot poporul a zis lui Samuel: „Roagă-te* Domnului, Dumnezeului tău, pentru robii tăi, ca să nu murim; căci la toate păcatele noastre am mai adăugat şi pe acela de a cere un împărat pentru noi“.
*Exod. 9. 28. 10. 17. Iac. 5. 15. 1 Ioan 5. 16.

20. Samuel a zis poporului: „Nu vă temeţi! Aţi făcut tot răul acesta; dar nu vă abateţi dela Domnul, şi slujiţi Domnului din toată inima voastră.

21. Nu vă abateţi* dela El; altfel, aţi** merge după lucruri de nimic, cari n'aduc nici folos nici izbăvire, pentrucă sînt lucruri de nimic.
*Deut. 11. 16. **Ier. 16. 19. Hab. 2. 18. 1 Cor. 8. 4.

22. Domnul* nu va părăsi pe poporul Lui, din pricina Numelui** Lui celui mare, căci Domnul a hotărît† să facă din voi poporul Lui. *1 Reg. 6. 13. Ps. 94. 14. **Ios. 7. 9. Ps. 106. 8. Ier. 14. 21. Ezec. 20. 9, 14. †Deut. 7. 7, 8; 14. 2. Mal. 1. 2.

23. Departe iarăş de mine să păcătuiesc împotriva Domnului, încetînd* să mă rog pentru voi! Vă voi** învăţa calea† cea bună şi cea dreaptă.
*Fapt. 12. 5. Rom. 1. 9. Col. 1. 9. 2 Tim. 1. 3. **Ps. 34. 11. Prov. 4. 11. †1 Reg. 8. 36. 2 Cron. 6. 27. Ier. 6. 16.

24. Temeţi-vă numai* de Domnul, şi slujiţi-I cu credincioşie din toată inima voastră; căci vedeţi** ce putere desfăşură† El printre voi.
*Ecl. 12. 13. **Isa. 5. 12. †Deut. 10. 21. Ps. 126. 2, 3.

25. Dar dacă veţi face răul, veţi* peri, voi** şi împăratul vostru“.
*Ios. 24. 20. **Deut. 28. 39.

DOMNIA LUI SAUL

(Capitolele 13—31. Osea 13. 11).

Războiul cu Filistenii.

13 1. Saul era în vîrstă de treizeci de ani, cînd a ajuns împărat, şi a domnit doi ani peste Israel.

2. Saul şi-a ales trei mii de bărbaţi din Israel: două mii erau cu el la Micmaş şi pe muntele Betel, iar o mie erau cu Ionatan la Ghibea* lui Beniamin. Pe ceilalţi din popor i-a trimes pe fiecare la cortul lui. *Cap. 10. 26.

3. Ionatan a bătut tabăra* Filistenilor care era la Gheba, şi Filistenii au auzit lucrul acesta. Saul a pus să sune cu trîmbiţa prin toată ţara, zicînd: „Să audă Evreii lucrul acesta!“ *Cap. 10. 5.

4. Tot Israelul a auzit zicîndu-se: „Saul a bătut tabăra Filistenilor, şi Israel s'a făcut urît Filistenilor“. Şi poporul a fost adunat la Saul în Ghilgal.

5. Filistenii s'au strîns să lupte cu Israel. Aveau o mie de cară şi şase mii de călăreţi; şi poporul acesta era fără număr: ca nisipul depe ţărmul mării. Au venit şi au tăbărît la Micmaş, la răsărit de Bet-Aven.

6. Bărbaţii lui Israel s'au văzut la strîmtoare, căci erau strînşi de aproape şi s'au ascuns* în peşteri, în stufişuri, în stînci, în turnuri şi în gropile pentru apă. *Judc. 2. 6.

7. Unii Evrei au trecut Iordanul, ca să se ducă în ţara lui Gad şi Galaad. Saul era tot la Ghilgal, şi tot poporul de lîngă el tremura.

8. A aşteptat* sapte zile, după timpul hotărît de Samuel. Dar Samuel nu venea la Ghilgal, şi poporul se împrăştia de lîngă Saul. *Cap. 10. 8.

9. Atunci Saul a zis: „Aduceţi-mi arderea de tot şi jertfele de mulţămire.“ Şi a jertfit arderea de tot.

10. Pe cînd sfîrşea de adus arderea de tot, a venit Samuel, şi Saul i-a ieşit înainte să-i ureze de bine.

11. Samuel a zis: „Ce-ai făcut?“ Saul a răspuns: „Cînd am văzut că poporul se împrăştie de lîngă mine, că nu vii la timpul hotărît, şi că Filistenii sînt strînşi la Micmaş,

12. mi-am zis: Filistenii se vor pogorî împotriva mea la Ghilgal, şi eu nu m'am rugat Domnului! Atunci am îndrăznit şi am adus arderea de tot.“

13. Samuel a zis lui Saul: „Ai lucrat ca un nebun* şi n'ai păzit** porunca pe care ţi-o dăduse Domnul, Dumnezeul tău. Domnul ar fi întărit pe vecie domnia ta peste Israel;
*2 Cron. 16. 9. **Cap. 15. 11.

14. dar acum*, domnia ta nu va dăinui. Domnul** Şi-a ales un om după inima Lui, şi Domnul l-a rînduit să fie căpetenia poporului Său, pentrucă n'ai păzit ce-ţi poruncise Domnul.“
*Cap. 15. 28. **Ps. 89. 20. Fapt. 13. 22.

15. Apoi Samuel s'a sculat, şi s'a suit din Ghilgal la Ghibea lui Beniamin. Saul a făcut numărătoarea poporului care se afla cu el: erau aproape* şase sute de oameni. *Cap. 14. 2.

16. Saul, fiul său Ionatan, şi poporul care se afla cu ei, se aşezaseră la Gheba lui Beniamin, şi Filistenii tăbărau la Micmaş.

17. Din tabăra Filistenilor au ieşit trei cete ca să pustiască: una a luat drumul spre Ofra*, spre ţara Şual;
*Ios. 18. 23.

18. alta a luat drumul spre Bet-Horon*; şi a treia a luat drumul spre hotarul care caută spre valea Ţeboim,** înspre pustie.“
*Ios. 16. 3; 18. 13, 14. **Neem. 11. 34.

19. In toată ţara lui Israel nu* se găsea niciun fierar; căci Filistenii ziseseră: „Să împedecăm pe Evrei să-şi facă săbii sau suliţe.“ *2 Reg. 24. 14. Ier. 24. 1.

20. Şi fiecare om din Israel se pogora la Filisteni ca să-şi ascută fierul plugului, coasa, securea şi sapa,

21. cînd se tocea sapa, coasa, furca cu trei coarne şi securea, şi ca să facă vîrf ţepuşului cu care mîna boii.

22. Şi aşa s'a întîmplat că în ziua luptei nu* era nici sabie, nici suliţă în mînile întregului popor care era cu Saul şi Ionatan: nu avea decît Saul şi fiul său Ionatan. *Judc. 5. 8.

23. O ceată* de Filisteni a venit şi s'a aşezat la trecătoarea Micmaşului.
*Cap. 14. 1, 4.

Vitejia lui Ionatan.

14 1. Intr'o zi, Ionatan, fiul lui Saul, a zis tînărului care-i purta armele: „Vino, şi să pătrundem pînă la straja Filistenilor, care este dincolo de locul acesta.“ Şi n'a spus nimic tatălui său.

2. Saul stătea la marginea cetăţii Ghibea, subt rodiul din Migron, şi poporul care era cu el era aproape şase* sute de oameni. *Cap. 13. 15.

3. Ahia*, fiul lui Ahitub, fratele lui I-Cabod**, fiul lui Fineas, fiul lui Eli, preotul Domnului la Silo, purta† efodul. Poporul nu ştia că Ionatan s'a dus. *Cap. 22. 9, 11, 20. **Cap. 4. 21. †Cap. 2. 28.

4. Intre trecătorile prin cari căuta Ionatan să ajungă la straja* Filistenilor, era un pisc de stîncă de o parte şi un pisc de stîncă de cealaltă parte; unul purta numele Boţeţ şi celalt Sene.
*Cap. 13. 23.

5. Unul din aceste piscuri este la miazănoapte, faţă în faţă cu Micmaş, şi celalt la miazăzi, faţă în faţă cu Gheba.

6. Ionatan a zis tînărului care-i purta armele: „Vino, şi să pătrundem pînă la straja acestor netăiaţi împrejur. Poate că Domnul va lucra pentru noi, căci nimic nu împiedecă pe Domnul să dea izbăvire* printr'un mic număr ca şi printr'un mare număr.“

*Judc. 7. 4, 7. 2 Cron. 14. 11.

7. Cel ce-i ducea armele i-a răspuns: „Fă tot ce ai în inimă, n'asculta decît de simţimîntul tău, şi iată-mă cu tine, gata să te urmez oriunde.“

8. „Ei bine!“ a zis Ionatan, „haidem la oamenii aceştia şi să ne arătăm lor.

9. Dacă ne vor zice: „Opriţi-vă pînă vom veni noi la voi!“ vom rămînea pe loc, şi nu ne vom sui la ei.

10. Dar dacă vor zice: „Suiţi-vă la noi!“ ne vom sui, căci Domnul îi dă în mînile noastre. Acesta* să ne fie semnul.“ *Fac. 24. 14. Judc. 7. 11.

11. S'au arătat amîndoi străjii Filistenilor, şi Filistenii au zis: „Iată că Evreii ies din găurile în cari s'au ascuns.“

12. Şi oamenii cari erau de strajă au vorbit astfel lui Ionatan şi celui ce-i ducea armele: „Suiţi-vă la noi, ca să vă arătăm ceva.“ Ionatan a zis celui ce-i ducea armele: „Suie-te după mine, căci Domnul îi dă în mînile lui Israel.“

13. Şi Ionatan s'a suit ajutîndu-se cu mînile şi picioarele, şi cel ce-i ducea armele a mers după el. Filistenii au căzut înaintea lui Ionatan, şi cel ce-i ducea armele arunca moartea în urma lui.

14. In această întîie înfrîngere, Ionatan şi cel ce-i ducea armele au ucis douăzeci de oameni, pe întindere de aproape o jumătate de pogon de pămînt.

15. A intrat groaza* în tabără, în ţară şi în tot poporul; straja şi chiar şi prădătorii** s'au spăimîntat; ţara s'a îngrozit. Era groaza† lui Dumnezeu. *2 Reg. 7. 7. Iov. 18. 11. **Cap. 13. 17. †Fac. 35. 5.

16. Străjerii lui Saul, cari erau la Ghibea lui Beniamin, au văzut că mulţimea se împrăştie şi fuge* în toate părţile. *Vers. 20.

17. Atunci Saul a zis poporului care era cu el: „Număraţi, vă rog, şi vedeţi cine a plecat din mijlocul nostru.“ Au numărat, şi iată că lipsea Ionatan şi cel ce-i purta armele.

18. Şi Saul a zis lui Ahia: „Adu încoace chivotul lui Dumnezeu!“ — Căci pe vremea aceea chivotul lui Dumnezeu era cu copiii lui Israel. —

19. Pe cînd vorbea* Saul cu preotul zarva în tabăra Filistenilor se făcea tot mai mare; şi Saul a zis preotului: „Trage-ţi mîna!“ *Num. 27. 21.

20. Apoi Saul şi tot poporul care era cu el s'au strîns, şi au înaintat pînă la locul luptei; şi Filistenii au întors* sabia, unii împotriva altora, şi învălmăşala era nespus de mare. *Judc. 7. 22. 2 Cron. 20. 23.

21. Evreii cari erau mai dinainte la Filisteni, şi cari se suiseră cu ei în tabără de pe unde erau împrăştiaţi, s'au unit cu Israeliţii cari erau cu Saul şi Ionatan.

22. Toţi bărbaţii lui Israel cari se ascunseseră* în muntele lui Efraim, aflînd că Filistenii fugeau, au început să-i urmărească şi ei în bătaie. *Cap. 13. 6.

23. Domnul a izbăvit pe Israel în ziua* aceea, şi lupta s'a întins pînă dincolo** de Bet-Aven. *Exod. 14. 30. Ps. 44. 6. 7. Osea 1. 7. **Cap. 13. 5.

Ionatan în primejdie.

24. Ziua aceea a fost obositoare pentru bărbaţii lui Israel. Saul pusese pe popor să jure*, zicînd: „Blestemat să fie omul care va mînca pîne pînă seara, pînă mă voi răzbuna pe vrăjmaşii mei!“ Şi nimeni nu mîncase. *Ios. 6. 26.

25. Tot* poporul ajunsese într'o pădure, unde se găsea miere** pe faţa pămîntului. *Deut. 9. 28. Mat. 3. 5. **Exod. 3. 8. Num. 13. 27. Mat. 3. 4.

26. Cînd a intrat poporul în pădure, a văzut mierea curgînd; dar niciunul n'a dus mierea la gură, căci poporul ţinea jurămîntul.

27. Ionatan nu ştia de jurămîntul pe care pusese tatăl său pe popor să-l facă; a întins vîrful toiagului pe care-l avea în mînă, l-a vîrît într'un fagure de miere, şi a dus mîna la gură; şi ochii i s'au luminat.

28. Atunci cineva din popor, vorbindu-i, i-a zis: „Tatăl tău a pus pe popor să jure, zicînd: „Blestemat să fie omul care va mînca astăzi!“ Şi poporul era sleit de puteri.

29. Şi Ionatan a zis: „Tatăl meu turbură poporul; vedeţi dar cum mi s'au luminat ochii, pentrucă am gustat puţin din mierea aceasta!

30. Negreşit, dacă poporul ar fi mîncat azi din prada pe care a găsit-o la vrăjmaşii lui, n'ar fi fost înfrîngerea Filistenilor mai mare?“

31. In ziua aceea au bătut pe Filisteni dela Micmaş pînă la Aialon. Poporul era foarte obosit,

32. şi s'a aruncat asupra prăzii. A luat oi, boi şi viţei, i-a junghiat pe pămînt şi i-a mîncat cu * sînge cu tot.
* Lev. 3. 17; 7. 26; 17. 10; 19. 26. Deut. 12. 16, 23, 24.

33. Au spus lucrul acesta lui Saul, şi i-au zis: „Iată că poporul păcătueşte împotriva Domnului, mîncînd cu sînge.“ Saul a zis: „Voi faceţi o nelegiuire; rostogoliţi îndată o piatră mare încoace.“

34. Apoi a adăugat: „Împrăştiaţi-vă printre popor, şi spuneţi fiecăruia să-şi aducă boul sau oaia, şi să-l junghie aici. Apoi să mîncaţi, şi nu păcătuiţi împotriva Domnului, mîncînd cu sînge.“ Şi peste noapte, fiecare din popor şi-a adus boul cu mîna, ca să-l junghie pe piatră.

35. Saul a zidit un altar * Domnului: acesta a fost cel dintîi altar pe care l-a zidit Domnului. * Cap. 7. 17.

36. Saul a zis: „Să ne pogorîm în noaptea aceasta după Filisteni, să-i jefuim pînă la lumina zilei, şi să nu lăsăm să rămînă unul măcar.“ Ei au zis: „Fă tot ce vei crede.“ Atunci preotul a zis: „Să ne apropiem aici de Dumnezeu.“

37. Şi Saul a întrebat pe Dumnezeu: „Să mă pogor după Filisteni? Îi vei da în mînile lui Israel?“ Dar în clipa aceea nu i-a dat niciun răspuns *. * Cap. 28. 6.

38. Saul a zis: „Apropiaţi-vă * aici, toate căpeteniile poporului; căutaţi şi vedeţi de cine şi cum a fost săvîrşit păcatul acesta astăzi. * Ios. 7. 14. Cap. 10. 19.

39. Căci viu * este Domnul, Izbăvitorul lui Israel: chiar dacă l-ar fi săvîrşit fiul meu Ionatan, va muri.“ Şi nimeni din tot poporul nu i-a răspuns.
* 2 Sam. 12. 15.

40. Atunci a zis întregului Israel: „Aşezaţi-vă voi deoparte; şi eu şi fiul meu Ionatan vom sta de cealaltă.“ Şi poporul a zis lui Saul: „Fă ce vei crede.“

41. Saul a zis Domnului: „Dumnezeul lui Israel, arată * adevărul.“ Sorţul ** a căzut pe Ionatan şi pe Saul, şi poporul a scăpat.
* Prov. 16. 33. Fapt. 1. 24. ** Ios. 7. 16. Cap. 10, 20, 21.

42. Saul a zis: „Aruncaţi sorţul între mine şi fiul meu Ionatan.“ Şi sorţul a căzut pe Ionatan.

43. Saul a zis lui Ionatan: „Spune-mi * ce-ai făcut.“ Ionatan i-a spus şi a zis: „Am ** gustat puţină miere, cu vîrful toiagului pe care-l aveam în mînă: iată-mă, voi muri.“
* Ios. 7. 19. ** Vers. 27.

44. Şi Saul a zis: „Dumnezeu * să Se poarte cu toată asprimea faţă de mine, dacă ** nu vei muri, Ionatane!“
* Rut. 1. 17. ** Vers. 39.

45. Poporul a zis lui Saul: „Ce! Să moară Ionatan, el, care a făcut această mare izbăvire în Israel? Niciodată! Viu * este Domnul, că un păr din capul lui nu va cădea la pămînt, căci cu Dumnezeu a lucrat el în ziua aceasta.“ Astfel poporul a scăpat pe Ionatan dela moarte. * 2 Sam. 14. 11. 1 Reg. 1. 52. Luc. 21. 18.

46. Saul a încetat să mai urmărească pe Filisteni, şi Filistenii s'au dus acasă.

Războaiele lui Saul şi neamul lui.

47. După ce a luat Saul domnia peste Israel, a făcut război în toate părţile cu toţi vrăjmaşii lui: cu Moab, cu copiii lui Amon *, cu Edom, cu împăraţii din Ţoba **, şi cu Filistenii; şi ori încotro se întorcea, era biruitor.
* Cap. 11. 11. ** 2 Sam. 10. 6.

48. S'a arătat viteaz, a bătut * pe Amalec, şi a scăpat pe Israel din mîna celor ce-l jăfuiau. * Cap. 15. 3, 7.

49. Fiii * lui Saul au fost: Ionatan, Işvi şi Malchişua. Cele două fete ale lui se numeau: cea mai mare Merab, iar cea mai mică Mical.
* Cap. 31. 2. 1 Cron. 8. 33.

50. Numele nevestei lui Saul era Ahinoam, fata lui Ahimaaţ. Numele căpeteniei oştirii lui era Abner, fiul lui Ner, unchiul lui Saul.

51. Chis *, tatăl lui Saul, şi Ner, tatăl lui Abner, erau fiii lui Abiel. * Cap. 9. 1.

52. În tot timpul vieţii lui Saul a fost un război înverşunat împotriva Filistenilor; şi de îndată ce Saul zărea vreun om tare şi voinic, îl lua * cu el. Cap. 8. 11.

Război cu Amaleciţii.

15 1. Samuel a zis lui Saul: „Pe * mine m'a trimes Domnul să te ung împărat peste poporul Lui, peste Israel: Ascultă dar ce zice Domnul.
* Cap. 9. 16.

2. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Mi-aduc aminte de ceeace a făcut Amalec lui Israel, cînd i-a * astupat drumul la ieşirea lui din Egipt.
* Exod. 17. 8, 14. Num. 24. 20. Deut. 25. 17 îi, 19.

3. Du-te acum, bate pe Amalec, şi nimiceşte* cu desăvîrşire tot ce-i al lui; să nu-i cruţi, şi să omori bărbaţii şi femeile, copiii şi pruncii, cămilele şi măgarii, boii şi oile." *Ios. 6. 17, 21.

4. Saul a adunat poporul, şi l-a numărat la Telaim: erau două sute de mii de oameni pedeştri, şi zece mii de oameni din Iuda.

5. Saul a mers pînă la cetatea lui Amalec, şi a pus nişte oameni la pîndă în vale.

6. Şi a zis Cheniţilor*: „Duceţi-vă**, plecaţi şi ieşiţi din mijlocul lui Amalec, ca să nu vă prăpădesc împreună cu el; căci† voi v'aţi purtat cu bunăvoinţă faţă de copiii lui Israel, cînd s'au suit din Egipt". Şi Cheniţii au plecat din mijlocul lui Amalec.

*Num. 24. 21. Judc. 1. 16; 4. 11. **Fac. 18. 25; 19. 12, 14. Apoc. 18. 4. †Exod. 18, 10, 19. Num. 10. 29, 32.

7. Saul* a bătut pe Amalec, dela Havila** pînă la Şur†, care este în faţa Egiptului. *Cap. 14. 48. **Fac. 2. 11; 25. 18. †Fac. 16. 7.

8. A prins* viu pe Agag, împăratul lui Amalec, şi a nimicit cu desăvîrşire tot poporul, trecîndu-l** prin ascuţişul săbiei. *1 Reg. 20. 34, 35, etc. **Cap. 30. 1.

9. Dar Saul şi poporul au cruţat* pe Agag, şi oile cele mai bune, boii cei mai buni, vitele grase, mieii graşi, şi tot ce era mai bun; n'a vrut să le nimicească cu desăvîrşire şi au nimicit numai tot ce era prost şi nebăgat în seamă.

*Vers. 3, 15.

Neascultarea lui Saul.

10. Domnul a vorbit lui Samuel, şi i-a zis:

11. „Imi pare* rău că am pus pe Saul împărat, căci se abate** dela Mine şi nu păzeşte† cuvintele Mele". Samuel s'a mîhnit††, şi toată noaptea a strigat către Domnul. *Vers. 25. Fac. 6. 6, 7. 2 Sam. 24. 16. **Ios. 22. 16. 1 Reg. 9. 6. †Cap. 13. 13. Vers. 3, 9. ††Vers. 35. Cap. 16. 1.

12. S'a sculat dis de dimineaţă, ca să se ducă înaintea lui Saul. Şi au venit şi i-au spus: „Saul s'a dus la Carmel*, şi iată că şi-a înălţat un semn de biruinţă, apoi s'a întors, şi, trecînd mai departe, s'a pogorît la Ghilgal".

*Ios. 15. 55.

13. Samuel s'a dus la Saul, şi Saul i-a zis: „Fii binecuvîntat* de Domnul! Am păzit cuvîntul Domnului".

*Fac. 14. 19. Judc. 17. 2. Rut. 3. 10.

14. Samuel a zis: „Ce înseamnă behăitul acesta de oi care ajunge la urechile mele, şi mugetul acesta de boi pe care-l aud?"

15. Saul a răspuns: „Le-au adus dela Amaleciţi, pentrucă poporul a* cruţat oile cele mai bune şi boii cei mai buni, ca să-i jertfească Domnului, Dumnezeului tău; iar pe celelalte, le-am nimicit cu desăvîrşire".

*Vers. 9, 21. Fac. 3. 12. Prov. 28. 13.

16. Samuel a zis lui Saul: „Stai, şi-ţi voi spune ce mi-a zis Domnul astănoapte". Şi Saul i-a zis: „Vorbeşte".

17. Samuel a zis: „Cînd* erai mic în ochii tăi, n'ai ajuns tu căpetenia seminţiilor lui Israel, şi nu te-a uns Domnul ca să fii împărat peste Israel? *Cap. 9. 21.

18. Domnul te trimesese, zicînd: „Du-te, şi nimiceşte cu desăvîrşire pe păcătoşii aceia, pe Amaleciţi; războieşte-te cu ei pînă îi vei nimici".

19. Pentruce n'ai ascultat glasul Domnului? Pentruce te-ai aruncat asupra prăzii, şi ai făcut ce este rău înaintea Domnului?"

20. Saul a răspuns lui Samuel: „Am* ascultat glasul Domnului, şi m'am dus în calea pe care mă trimetea Domnul. Am adus pe Agag, împăratul lui Amalec, şi am nimicit cu desăvîrşire pe Amaleciţi; *Vers. 13.

21. dar* poporul a luat din pradă oi şi boi, ca pîrgă din ceeace trebuia nimicit cu desăvîrşire, ca să le jertfească Domnului, Dumnezeului tău, la Ghilgal". *Vers. 15.

22. Samuel a zis: „Ii plac* Domnului mai mult arderile de tot şi jertfele decît ascultarea de glasul Domnului? Ascultarea** face mai mult decît jertfele, şi păzirea cuvîntului Său face mai mult decît grăsimea berbecilor. *Ps. 50. 8, 9. Prov. 21. 3. Isa. 1. 11, 12, 13, 16, 17. Ier. 7. 22, 23. Mic. 6. 6, 7, 8. Evr. 10. 6, 7, 8, 9. **Ecl. 5. 1. Osea 6. 6. Mat. 5. 24; 9. 13; 12. 7. Marc. 12. 33.

23. Căci neascultarea este tot atît de vinovată ca ghicirea, şi împotrivirea nu este mai puţin vinovată decît închinarea la idoli şi terafimii. Fiindcă ai lepădat cuvîntul Domnului, te* leapădă şi El ca împărat". *Cap. 13. 14.

24. Atunci Saul* a zis lui Samuel: „Am păcătuit, căci am călcat porunca Domnului, şi n'am ascultat cuvintele tale; mă temeam** de popor, şi i-am ascultat glasul.

*2 Sam. 12. 13. **Exod. 23. 2. Prov. 29. 25. Isa. 51. 12, 13.

25. Acum, te rog, iartă-mi păcatul,

întoarce-te cu mine, ca să mă închin pînă la pămînt înaintea Domnului."
26. Samuel a zis lui Saul: „Nu mă voi întoarce cu tine: fiindcă ai lepădat* cuvîntul Domnului, şi Domnul te leapădă, ca să nu mai fii împărat peste Israel". *Cap. 2. 30.
27. Şi pe cînd se întorcea Samuel să plece, Saul l-a apucat* de pulpana hainei, şi s'a rupt. *1 Reg. 11. 30.
28. Samuel i-a zis: „Domnul rupe astăzi* domnia lui Israel deasupra ta, şi o dă altuia mai bun decît tine.
*Cap. 28. 17, 18. 1 Reg. 11. 31.
29. Cel ce este tăria lui Israel nu* minte şi nu Se căieşte, căci nu este un om ca să-l pară rău."
*Num. 23. 19. Ezec. 24. 14. 2 Tim. 2. 13. Tit. 1. 2.
30. Saul a zis iarăş: „Am păcătuit! Acum, te rog, cinsteşte-mă* în faţa bătrînilor poporului meu, şi în faţa lui Israel; întoarce-te cu mine, ca să mă închin înaintea Domnului, Dumnezeului tău." *Ioan 5. 44; 12. 43.
31. Samuel s'a întors şi a mers după Saul, şi Saul s'a închinat înaintea Domnului.
32. Apoi Samuel a zis: „Adu-mi pe Agag, împăratul lui Amalec." Şi Agag a înaintat vesel spre el, căci zicea: „Negreşit, a trecut amărăciunea morţii!"
33. Samuel a zis: „După* cum sabia ta a lăsat femei fără copii, tot aşa şi mama ta va fi lăsată fără copii între femei." Şi Samuel a tăiat pe Agag în bucăţi înaintea Domnului, la Ghilgal.
*Exod. 17. 11. Num. 14. 45. Judc. 1. 7.
34. Samuel a plecat la Rama, şi Saul s'a suit acasă la Ghibea* lui Saul.
*Cap. 11. 4.
35. Samuel* nu s'a mai dus să vadă pe Saul pînă în ziua morţii sale. Dar Samuel plîngea** pe Saul, pentrucă Domnul† Se căise că pusese pe Saul împărat peste Israel.
*Cap. 19. 24. **Vers. 11. Cap. 16. 1. †Vers. 11.

David uns împărat.

16 1. Domnul a zis lui Samuel: „Cînd* vei înceta să plîngi pe Saul, pentru că l-am** lepădat, ca să nu mai domnească peste Israel? Umple-ţi† cornul cu untdelemn, şi du-te; te voi trimite la Isai, Betleemitul, căci pe unul din fiii lui Mi l-am ales†† ca împărat." *Cap. 15. 35. **Cap. 15. 23. †Cap. 9. 16. 2 Reg. 9. 1. ††Ps. 78. 70; 89. 19, 20. Fapt. 13. 22.
2. Samuel a zis: „Cum să mă duc? Saul are să afle, şi mă va ucide." Şi Domnul a zis: „Să iei cu tine un viţel, şi să zici: „Vin să aduc o jertfă* Domnului." *Cap. 9. 12; 20. 29.
3. Să pofteşti pe Isai la jertfă; Eu îţi voi arăta* ce trebuie să faci, şi Imi vei unge** pe acela pe care-ţi voi spune să-l ungi." *Exod. 4. 15. **Cap. 9. 16.
4. Samuel a făcut ce zisese Domnul, şi s'a dus la Betleem. Bătrînii cetăţii au alergat înspăimîntaţi* înaintea lui şi au zis: „Ce vesteşte venirea ta: ceva bun**?" *Cap. 21. 1. **1 Reg. 2. 13. 2 Reg. 9. 22.
5. El a răspuns: „Da; vin să aduc o jertfă Domnului. Sfinţiţi-vă*, şi veniţi cu mine la jertfă." A sfinţit şi pe Isai cu fiii lui, şi i-a poftit la jertfă.
*Exod. 19. 10, 14.
6. Cînd au intrat ei, Samuel, văzînd pe Eliab*, şi-a zis**: „Negreşit, unsul Domnului este aici înaintea Lui."
*Cap. 17. 13. **1 Reg. 12. 26.
7. Şi Domnul a zis lui Samuel: „Nu te uita la înfăţişarea* şi înălţimea staturii lui, căci l-am lepădat. Domnul** nu se uită la ce se uită omul; omul se uită la ceea ce izbeşte ochii†, dar Domnul se uită la inimă††." *Ps. 147. 10, 11. **Isa. 55. 8. †2 Cor. 10. 7. ††1 Reg. 8. 39. 1 Cron. 28. 9. Ps. 7. 9. Ier. 11. 20; 17. 10; 20. 12. Fapt. 1. 24.
8. Isai a chemat pe Abinadab*, şi l-a trecut pe dinaintea lui Samuel; şi Samuel a zis: „Nici pe acesta nu l-a ales Domnul." *Cap. 17. 13.
9. Isai a trecut pe Şama*; şi Samuel a zis: „Nici pe acesta nu l-a ales Domnul." *Cap. 17. 13.
10. Şi aşa a trecut Isai pe cei şapte fii ai lui pe dinaintea lui Samuel; şi Samuel a zis lui Isai: „Domnul n'a ales pe niciunul din ei."
11. Apoi Samuel a zis lui Isai: „Aceştia sînt toţi fiii tăi?" Şi el a răspuns: „A mai rămas* cel mai tînăr, dar paşte oile." Atunci Samuel a zis lui Isai: „Trimete** să-l aducă, fiindcă nu vom şedea la masă pînă nu va veni aici." *Cap. 17. 12. **2 Sam. 7. 8. Ps. 78. 70.
12. Isai a trimes să-l aducă. Şi el era cu păr bălai*, cu ochi frumoşi şi faţă frumoasă. Domnul** a zis lui Samuel: „Scoală-te, şi unge-l, căci el este!" *Cap. 17. 42. Cînt. 5. 10. **Cap. 9. 17.
13. Samuel a luat cornul cu untdelemn, şi l-a uns* în mijlocul fraţilor lui. Duhul** Domnului a venit peste David, începînd din ziua aceea şi în cele următoare.
Samuel s'a sculat, şi s'a dus la Rama. *Cap. 10. 1. Ps. 89. 20. **Num. 27. 18. Judc. 11. 29; 13. 25; 14. 6. Cap. 10. 6, 10.

David cîntă din arfă lui Saul.

14. Duhul* Domnului S'a depărtat dela Saul; şi a fost muncit de un** duh rău care venea dela Domnul.

*Cap. 11. 6; 18. 12; 28. 15. Judc. 16. 20. Ps. 51. 11. **Judc. 9. 23. Cap. 18. 10; 19. 9.

15. Slujitorii lui Saul i-au zis: „Iată că un duh rău dela Dumnezeu te munceşte.

16. Poruncească numai domnul nostru! Robii tăi sînt înaintea* ta. Ei vor căuta un om care să ştie să cînte cu arfa; şi, cînd duhul rău trimes de Dumnezeu, va fi peste tine, el va cînta cu mîna**, şi vei fi uşurat."

*Fac. 41. 46. Vers. 21, 22. 1 Reg. 10. 8. **Vers. 23. 2 Reg. 3. 15.

17. Saul a răspuns slujitorilor săi: „Găsiţi-mi dar un om care să cînte bine, şi aduceţi-l la mine."

18. Unul din slujitori a luat cuvîntul, şi a zis: „Iată, am văzut pe un fiu al lui Isai, Betleemitul, care ştie să cînte; el este şi un om tare şi voinic*, un războinic, vorbeşte bine, este frumos la chip, şi Domnul** este cu el."

*Cap. 17. 32, 34, 35, 36. **Cap. 3. 19; 18. 12. 14.

19. Saul a trimes nişte oameni la Isai, să-i spună: „Trimete-mi pe fiul tău David, care este cu* oile."

*Vers. 11. Cap. 17. 15. 34.

20. Isai a luat* un măgar, l-a încărcat cu pîne, cu un burduf cu vin şi cu un ied, şi a trimes lui Saul aceste lucruri, prin fiul său David.

*Cap. 10. 27; 17. 18. Fac. 43. 11. Prov. 18. 16.

21. David a ajuns la Saul, şi s'a* înfăţişat înaintea lui; i-a plăcut mult lui Saul, şi a fost pus să-i poarte armele.

*Fac. 41. 46. 1 Reg. 10. 8. Prov. 22. 29.

22. Saul a trimes vorbă lui Isai, zicînd: „Te rog să laşi pe David în slujba mea, căci a căpătat trecere înaintea mea."

23. Şi cînd duhul* trimes de Dumnezeu venea peste Saul, David lua arfa şi cînta cu mîna lui; Saul răsufla atunci mai uşor, se simţea uşurat, şi duhul cel rău pleca dela el. *Vers. 14, 16.

Războiul cu Filistenii.

17 1. Filistenii şi-au strîns* oştile ca să facă război, şi s'au adunat la Soco, o cetate a lui Iuda; au tăbărît între Soco** şi Azeca, la Efes-Damim.

*Cap. 13. 5. **Ios. 15. 35. 2 Cron. 28. 18.

2. Saul şi bărbaţii lui Israel s'au strîns şi ei; au tăbărît în Valea terebinţilor, şi s'au aşezat în linie de bătaie împotriva Filistenilor.

3. Filistenii se aşezaseră pe un munte deoparte, şi Israel pe un munte de cealaltă parte: doar valea îi despărţea.

4. Atunci a ieşit un om din tabăra Filistenilor şi a înaintat între cele două oştiri. El se numea Goliat*, era din** Gat, şi avea o înălţime de şase coţi şi o palmă.

*2 Sam. 21. 19. **Ios. 11. 22.

5. Pe cap avea un coif de aramă, şi purta nişte zale de solzi în greutate de cinci mii de sicli de aramă.

6. Avea nişte tureci de aramă peste fluierele picioarelor, şi o pavăză de aramă între umeri.

7. Coada* suliţei lui era ca un sul de ţesut, şi ferul suliţei cîntărea şase sute de sicli de fer. Cel ce-i purta scutul mergea înaintea lui. *2 Sam. 21. 19.

8. Filisteanul s'a oprit; şi, vorbind oştilor lui Israel aşezate în şiruri de bătaie, le-a strigat: „Pentruce ieşiţi să vă aşezaţi în şiruri de bătaie? Nu sînt eu Filistean, şi nu sînteţi voi slujitorii* lui Saul? Alegeţi un om care să se pogoare împotriva mea!

*Cap. 8. 17.

9. Dacă va putea să se bată cu mine şi să mă omoare, noi vom fi robii voştri; dar dacă-l voi birui şi-l voi omorî eu, voi ne veţi fi robi nouă şi ne veţi* sluji." *Cap. 11. 1.

10. Filisteanul a mai zis: „Arunc astăzi o ocară* asupra oştirii lui Israel! Daţi-mi un om, ca să mă lupt cu el." *Vers. 26. 2 Sam. 21. 21.

11. Saul şi tot Israelul au auzit aceste cuvinte ale Filisteanului, şi s'au înspăimîntat şi au fost cuprinşi de o mare frică.

David şi Goliat.

12. Şi David era fiul* Efratitului** aceluia din Betleemul lui Iuda, numit Isai, care avea opt† fii. Pe vremea lui Saul el era bătrîn înaintat în vîrstă.

*Vers. 58. Rut. 4. 22. Cap. 16. 1, 18. **Fac. 35. 19. †Cap. 16. 10, 11. 1 Cron. 2. 13, 14, 15.

13. Cei trei fii mai mari ai lui Isai urmaseră pe Saul la război; întîiul născut din cei trei fii ai lui, cari porniseră la război, se numea* Eliab, al doilea Abinadab, şi al treilea Şama.

*Cap. 16. 6, 8, 9. 1 Cron. 2. 13.

14. David era cel mai tînăr. Şi cînd cei trei mai mari au urmat pe Saul,

15. David a plecat dela Saul şi s'a întors la Betleem ca să pască* oile tatălui său. *Cap. 16. 19.

16. Filisteanul înainta dimineaţa şi seara, şi s'a înfăţişat astfel timp de patruzeci de zile.

17. Isai a zis fiului său David: „Ia pentru fraţii tăi efa aceasta de grîu prăjit şi aceste zece pîni, şi aleargă în tabără la fraţii tăi;

18. du şi aceste zece caşuri de brînză căpeteniei care este peste mia lor. Să vezi dacă fraţii tăi sînt bine*, şi să-mi aduci veşti temeinice. *Fac. 37. 14.

19. Ei sînt cu Saul şi cu toţi bărbaţii lui Israel în valea terebinţilor, în război cu Filistenii."

20. David s'a sculat dis de dimineaţă. A lăsat oile în seama unui paznic, şi-a luat lucrurile, şi a plecat, cum îi poruncise Isai. Cînd a ajuns în tabără, oştirea pornise să se aşeze în şiruri de bătaie şi scotea strigăte de război.

21. Israel şi Filistenii s'au aşezat în şiruri de bătaie, oştire către oştire.

22. David a dat lucrurile pe cari le avea în mînile celui ce păzea calabalîcurile, şi a alergat la şirurile de bătaie. Cum a ajuns, a întrebat pe fraţii săi de sănătate.

23. Pe cînd vorbea cu ei, iată că Filisteanul din Gat, numit Goliat, a înaintat între cele două oştiri, ieşind afară din şirurile Filistenilor. A rostit aceleaşi cuvinte* ca mai înainte, şi David le-a auzit. *Vers. 8.

24. La vederea acestui om toţi cei din Israel au fugit dinaintea lui, şi i-a apucat o mare frică.

25. Fiecare zicea: „Aţi văzut pe omul acesta înaintînd? A înaintat ca să arunce ocara asupra lui Israel! Dacă-l va omorî cineva, împăratul îl va umplea de bogăţii, îi va da de nevastă* pe fiică-sa, şi va scuti de dări casa tatălui său în Israel." *Ios. 15. 16.

26. David a zis oamenilor de lîngă el: „Ce se va face aceluia care va omorî pe Filisteanul acesta, şi va lua ocara* deasupra lui Israel? Cine este Filisteanul acesta, acest netăiat împrejur**, ca să ocărască† oştirea †† Dumnezeului celui viu?"
*Cap. 11. 2. **Cap. 14. 6. †Vers. 10. ††Deut. 5. 26.

27. Poporul, spunînd din nou aceleaşi lucruri, i-a zis: „Aşa* şi aşa se va face aceluia care-l va omorî." *Vers. 25.

28. Eliab, fratele lui cel mai mare, care-l auzise vorbind cu oamenii aceştia, s'a aprins* de mînie împotriva lui David. Şi a zis: „Pentru ce te-ai pogorît tu, şi cui ai lăsat acele puţine oi în pustie? Iţi cunosc eu mîndria şi răutatea inimii. Te-ai pogorît ca să vezi lupta." *Fac. 37. 4, 8, 11. Mat. 10. 36.

29. David a răspuns: „Ce-am făcut oare? Nu pot să vorbesc* astfel?"
*Vers. 17.

30. Şi s'a întors dela el ca să vorbească cu altul, şi i-a pus aceleaşi* întrebări. Poporul i-a răspuns ca şi întîiaş dată. *Vers. 26. 27.

31. Cînd s'au auzit cuvintele rostite de David, au fost spuse înaintea lui Saul, care a trimes să-l caute.

32. David a zis lui Saul: „Nimeni* să nu-şi piardă nădejdea din pricina Filisteanului acestuia! Robul** tău va merge să se bată cu el."
*Deut. 20. 1, 3. **Cap. 16. 18.

33. Saul a zis lui David: „Nu poţi* să te duci să te baţi cu Filisteanul acesta, căci tu eşti un copil, şi el este un om războinic din tinereţa lui."
*Num. 13. 31. Deut. 9. 2.

34. David a zis lui Saul: „Robul tău păştea oile tatălui său. Şi cînd un leu sau un urs venea să-i ia o oaie din turmă,

35. alergam după el, îl loveam, şi-i smulgeam oaia din gură. Dacă se ridica împotriva mea, îl apucam de falcă, îl loveam, şi-l omoram.

36. Aşa a doborît robul tău leul şi ursul; şi cu Filisteanul acesta, cu acest netăiat împrejur, va fi ca şi cu unul din ei, căci a ocărît oştirea Dumnezeului celui viu."

37. David a mai zis: „Domnul*, care m'a izbăvit din ghiara leului, şi din laba ursului, mă va izbăvi şi din mîna acestui Filistean." Şi Saul a zis lui David: „Du-te, şi Domnul** să fie cu tine!" *Ps. 18. 16, 17; 63. 7; 77. 11. 2 Cor. 1. 10. 2 Tim. 4. 17, 18. **Cap. 20. 13. 1 Cron. 22. 11, 16.

38. Saul a îmbrăcat pe David cu hainele lui, i-a pus pe cap un coif de aramă, şi l-a îmbrăcat cu o platoşă.

39. David a încins sabia lui Saul peste hainele lui, şi a vrut să meargă, căci nu încercase încă să meargă cu ele. Apoi a zis lui Saul: „Nu pot să merg cu armătura aceasta, căci nu sînt obicinuit cu ea." Şi s'a desbrăcat de ea.

40. Şi-a luat toiagul în mînă, şi-a ales din pîrău cinci pietre netede, şi le-a pus în traista lui de păstor şi în buzunarul hainei. Apoi, cu praştia în mînă, a înaintat împotriva Filisteanului.

41. Filisteanul s'a apropiat puţin cîte puţin de David, şi omul care-i ducea scutul mergea înaintea lui.

42. Filisteanul s'a uitat, şi cînd a zărit pe David, a rîs* de el, căci nu vedea în el decît un copil, cu păr bălai** şi cu faţa frumoasă.

*Ps. 123. 3, 4. 1 Cor. 1. 27, 28. **Cap. 16. 12.

43. Filisteanul a zis lui David: Ce! sînt cîne*, de vii la mine cu toiege?" Şi, după ce l-a blestemat pe dumnezeii lui, *Cap. 24. 14. 2 Sam. 3. 8; 9. 8; 16. 9. 2 Reg. 8. 13.

44. a adăogat*: „Vino la mine, şi-ţi voi da carnea ta păsărilor cerului şi fiarelor cîmpului." *1 Reg. 20. 10, 11.

45. David a zis Filisteanului: „Tu vii împotriva mea cu sabie, cu suliţă şi cu pavăză; iar* eu vin împotriva ta în Numele Domnului oştirilor, în Numele Dumnezeului oştirii lui Israel, pe care ai** ocărît-o. *2 Sam. 22. 33, 35. Ps. 124. 8; 125. 1. 2 Cor. 10. 4. Evr. 11. 33, 34. **Vers. 10.

46. Astăzi Domnul te va da în mînile mele, te voi doborî, şi-ţi voi tăia capul; astăzi voi da stîrvurile* taberii Filistenilor păsărilor cerului şi fiarelor pămîntului. Şi tot pămîntul va şti** că Israel are un Dumnezeu.

*Deut. 28. 26. **Ios. 4. 24. 1 Reg. 8. 43; 18. 36. 2 Reg. 19. 19. Isa. 52. 10.

47. Şi toată mulţimea aceasta va şti că Domnul nu mîntueşte nici prin sabie* nici prin suliţă. Căci biruinţa este** a Domnului. Şi El vă dă în mînile noastre."

*Ps. 44. 6, 7. Osea 1. 7. Zah. 4. 6. **2 Cron. 20. 15.

48. Indată ce Filisteanul a pornit să meargă înaintea lui David, David a alergat pe cîmpul de bătaie înaintea Filisteanului.

49. Şi-a vîrît mîna în traistă, a luat o piatră, şi a aruncat-o cu praştia; a lovit pe Filistean în frunte, şi piatra a intrat în fruntea Filisteanului, care a căzut cu faţa la pămînt.

50. Astfel, cu o praştie şi cu o piatră, David a fost mai* tare decît Filisteanul; l-a trîntit la pămînt şi l-a omorît, fără să aibă sabie în mînă.

*Cap. 21. 9. Judc. 8. 31; 15. 15. 2 Sam. 23. 21.

51. A alergat, s'a oprit lîngă Filistean, i-a luat sabia, pe care i-a scos-o din teacă, l-a omorît şi i-a tăiat capul.

Filistenii, cînd au văzut că uriaşul lor a murit, au luat-o la* fugă. *Evr. 11. 34.

52. Şi bărbaţii lui Israel şi Iuda au dat chiote, şi au pornit în urmărirea Filistenilor pînă în vale şi pînă la porţile Ecronului. Filistenii, răniţi de moarte, au căzut pe drumul care duce la Şaaraim* pînă la Gat şi pînă la Ecron.

*Ios. 15. 36.

53. Şi copiii lui Israel s'au întors dela urmărirea Filistenilor, şi le-au jăfuit tabăra.

54. David a luat capul Filisteanului şi l-a dus la Ierusalim, şi a pus armele Filisteanului în cortul său.

55. Cînd a văzut Saul pe David mergînd împotriva Filisteanului, a zis lui Abner, căpetenia oştirii: „Al* cui fiu este tînărul acesta, Abner?" Abner a răspuns: „Pe sufletul tău, împărate, că 'nu ştiu." *Cap. 16. 21, 22.

56. „Întreabă dar al cui fiu este tînărul acesta", a zis împăratul.

57. Şi cînd s'a întors David după ce omorîse pe Filistean, Abner l-a luat şi l-a adus înaintea lui Saul. David avea în mînă capul* Filisteanului. *Vers. 54.

58. Saul i-a zis: „Al cui fiu eşti, tinere?" Şi David a răspuns: „Sînt fiul robului* tău Isai, Betleemitul." *Vers. 12.

Ionatan şi David.

18 1. David sfîrşise de vorbit cu Saul. Şi de atunci sufletul* lui Ionatan s'a alipit de sufletul lui David, şi Ionatan** l-a iubit ca pe sufletul din el.

*Fac. 44. 30. **Cap. 19. 2; 20. 17. 2 Sam. 1. 26. Deut. 13. 6.

2. In aceeaş zi, Saul a oprit pe David, şi nu l-a* lăsat să se întoarcă în casa tatălui său. *Cap. 17. 15.

3. Ionatan a făcut legămînt cu David, pentrucă-l iubea ca pe sufletul lui.

4. A scos mantaua pe care o purta, ca s'o dea lui David; şi i-a dat hainele sale, chiar sabia, arcul şi încingătoarea lui.

5. David se ducea şi izbutea ori unde-l trimetea Saul; a fost pus de Saul în fruntea oamenilor de război, şi era plăcut întregului popor, chiar şi slujitorilor lui Saul.

Cîntarea de biruinţă a femeilor.

6. Pe cînd veneau ei, la întoarcerea lui David dela omorîrea Filisteanului, femeile* au ieşit din toate cetăţile lui Israel înaintea împăratului Saul, cîntînd şi jucînd, în sunetul timpanelor şi alăutelor, şi scoţînd strigăte de bucurie. *Exod. 15. 20. Judc. 11. 34.

7. Femeile cari cîntau îşi răspundeau* unele altora, şi ziceau:

„Saul** a bătut miile lui, —
iar David zecile lui de mii."

*Exod. 15. 21. **Cap. 21. 11; 29. 5.

8. Saul s'a mîniat foarte tare, şi nu*

i-a plăcut vorba aceasta. El a zis: „Lui David îi dau zece mii şi mie-mi dau mii! Nu-i mai lipseşte** decît împărăţia.“ *Ecl. 4. 4. **Cap. 15. 28.

9. Şi din ziua aceea Saul a privit cu ochi răi pe David.

10. A doua zi, duhul* cel rău, trimes de Dumnezeu, a apucat pe Saul, care s'a** înfuriat în mijlocul casei. David cînta, ca şi în celelalte zile, şi Saul era cu suliţa† în mînă. *Cap. 16. 14. **Cap. 19. 24. 1 Reg. 18. 29. Fapt. 16. 16. †Cap. 19. 9.

11. Saul a ridicat* suliţa, zicîndu-şi în sine: „Voi pironi pe David de perete“. Dar David s'a ferit de el de două ori. *Cap. 19. 10; 20. 33. Prov. 27. 4.

12. Saul se temea* de David, pentrucă Domnul** era cu David şi Se depărtase† dela el. *Vers. 15. 29. **Cap. 16. 13, 18. †Cap. 16. 14; 28. 15.

13. L-a îndepărtat de lîngă el, şi l-a pus mai mare peste o mie de oameni. David ieşea* şi intra în fruntea poporului; *Vers. 16. Num. 27. 17. 2 Sam. 5. 2.

14. izbutea în tot ce făcea, şi Domnul* era cu el. *Fac. 39. 2, 3, 23. Ios. 6. 27.

15. Saul, văzînd că izbutea totdeauna, se temea de el;

16. dar tot* Israelul şi Iuda iubeau pe David, pentrucă ieşea şi intra în fruntea lor. *Vers. 5.

David, ginerele împăratului.

17. Saul a zis lui David: „Iată, îţi voi da de nevastă* pe fiică-mea cea mai mare Merab: numai să-mi slujeşti cu vitejie, şi să porţi războaiele** Domnului“. Dar Saul îşi zicea: „Nu vreau să-mi pun mîna† mea pe el, ci mîna Filistenilor să fie asupra lui“. *Cap. 17. 25. **Num. 32. 20, 27, 29. Cap. 25. 28. †Vers. 21. 25. 2. Sam. 12. 9.

18. David a răspuns lui Saul: „Cine sînt* eu, şi ce este viaţa mea, ce este familia tatălui meu în Israel, ca să fiu ginerele împăratului?“ *Vers. 23. Cap. 9. 21. 2 Sam. 7. 18.

19. Venind vremea cînd Merab, fata lui Saul, avea să fie dată lui David, ea a fost dată de nevastă lui Adriel*, din Mehola**. *2 Sam. 21. 8. **Judc. 7. 22.

20. Mical*, fata lui Saul, iubea pe David. Au spus lui Saul, şi lucrul i-a plăcut. *Vers. 28.

21. El îşi zicea: „I-o voi da ca să-i fie o cursă*, şi să cadă subt** mîna Filistenilor“. Şi Saul a zis lui David pentru a doua oară: „Astăzi îmi vei fi† ginere“. *Exod. 10. 7. **Vers. 17. †Vers. 26.

22. Saul a dat slujitorilor săi următoarea poruncă: „Vorbiţi în taină lui David, şi spuneţi-i: „Iată că împăratul e binevoitor faţă de tine, şi toţi slujitorii lui te iubesc; fii acum ginerele împăratului“.

23. Slujitorii lui Saul au spus aceste lucruri la urechile lui David. Şi David a răspuns: „Credeţi că este uşor să fii ginerele împăratului? Eu sînt un om sărac şi de puţină însemnătate.“

24. Slujitorii lui Saul i-au spus ce răspunsese David.

25. Saul a zis: „Aşa să vorbiţi lui David: „Impăratul nu cere nicio* zestre; ci doreşte o sută de prepuţuri de ale Filistenilor, ca să-şi răzbune** pe vrăjmaşii lui“. Saul avea de gînd† să facă pe David să cadă în mînile Filistenilor. *Fac. 34. 12. Exod. 22. 17. **Cap. 14. 24. †Vers. 17.

26. Slujitorii lui Saul au spus aceste cuvinte lui David, şi David a primit ce i se ceruse, pentru ca să fie ginerele împăratului. Inainte de vremea* hotărîtă, *Vers. 21.

27. David s'a sculat, a plecat cu oamenii* lui, şi a ucis două sute de oameni dintre Filisteni; le-a adus** prepuţurile, şi a dat împăratului numărul întreg, ca să fie ginerele împăratului. Atunci Saul i-a dat de nevastă pe fiică-sa Mical. *Vers. 13. **2 Sam. 3. 14.

28. Saul a văzut şi a înţeles că Domnul era cu David; şi fiică-sa, Mical, iubea pe David.

29. Saul s'a temut din ce în ce mai mult de David, şi toată viaţa i-a fost vrăjmaş.

30. Domnitorii Filistenilor ieşeau la* luptă; şi oridecîteori ieşeau, David avea mai multă izbîndă** decît toţi slujitorii lui Saul, şi numele lui a ajuns foarte vestit. *2 Sam. 11. 1. **Vers. 5.

David este prigonit de Saul.

19 1. Saul a vorbit fiului său Ionatan, şi tuturor slujitorilor lui, să omoare pe David.

2. Dar Ionatan, fiul lui Saul, care iubea* mult pe David, i-a dat de ştire, şi i-a zis: „Tatăl meu Saul caută să te omoare. Păzeşte-te dar mîne dimineaţă, stai într'un loc tăinuit, şi ascunde-te. *Cap. 18. 1.

3. Eu voi ieşi şi voi sta lîngă tatăl meu în cîmpul în care vei fi; voi vor-

bi tatălui meu despre tine, voi vedea ce va zice, şi-ţi voi spune."

4. Ionatan a vorbit* bine de David tatălui său Saul: „Să nu facă împăratul", a zis el, „un păcat** faţă de robul său David, căci el n'a făcut niciun păcat faţă de tine. Dimpotrivă, a lucrat pentru binele tău; *Prov. 31. 8, 9. **Fac. 42. 22. Ps. 35. 12; 109. 5. Prov. 17. 13. Ier. 18. 20.

5. şi-a pus în joc viaţa*, a ucis** pe Filistean, şi Domnul† a dat o mare izbăvire pentru tot Israelul. Tu ai văzut, şi te-ai bucurat. Pentru ce†† să păcătuieşti*† împotriva unui sînge nevinovat, şi să omori fără pricină pe David?" *Judc. 9. 17; 12. 3. Cap. 28. 21. Ps. 119. 109. **Cap. 17. 49, 50. †Cap. 11. 13. 1 Cron. 11. 14. ††Cap. 29. 32. *†Mat. 27. 4.

6. Saul a ascultat glasul lui Ionatan, şi a jurat, zicînd: „Viu este Domnul, că David nu va muri!"

7. Ionatan a chemat pe David, şi i-a spus toate cuvintele acestea; apoi l-a adus la Saul; şi David a fost înaintea lui ca mai înainte*. *Cap. 16. 21; 18. 2, 13.

David scăpat de Mical.

8. Războiul urma înainte. David a mers împotriva Filistenilor, şi s'a bătut cu ei, le-a pricinuit o mare înfrîngere, şi au fugit dinaintea lui.

9. Atunci duhul* cel rău, trimes de Domnul, a venit peste Saul, care şedea în casă, cu suliţa în mînă. David cînta, *Cap. 16. 14; 18. 10, 11.

10. şi Saul a vrut să-l pironească cu suliţa de perete. Dar David s'a ferit de el, şi Saul a lovit cu suliţa în perete. David a fugit, şi a scăpat noaptea.

11. Saul a trimes* nişte oameni acasă la David, ca să-l pîndească şi să-l omoare dimineaţa. Dar Mical, nevasta lui David, i-a dat de ştire şi i-a zis: „Dacă nu fugi în noaptea aceasta, mîne vei fi omorît." *Ps. 59, titlu.

12. Ea l-a pogorît* pe fereastră, şi David a plecat şi a fugit. Aşa a scăpat. *Ios. 2. 15. Fapt. 9. 24, 25.

13. In urmă Mical a luat terafimul şi l-a pus în pat; i-a pus o piele de capră în jurul capului, şi l-a învelit cu o haină.

14. Cînd a trimes Saul oamenii să ia pe David, ea a zis: „Este bolnav."

15. Saul i-a trimes înapoi să-l vadă, şi a zis: „Aduceţi-l la mine în patul lui, ca să-l omor."

16. Oamenii aceia s'au întors, şi iată că terafimul era în pat, şi în jurul capului era o piele de capră.

17. Saul a zis către Mical: „Pentru ce m'ai înşelat în felul acesta, şi ai dat drumul vrăjmaşului meu, şi a scăpat?" Mical a răspuns lui Saul: „El mi-a zis: „Lasă-mă să plec, ori te omor*!" *2 Sam. 2. 22.

Fuga lui David la Samuel la Rama.

18. Aşa a fugit şi a scăpat David. El s'a dus la Samuel la Rama, şi i-a istorisit tot ce-i făcuse Saul. Apoi s'a dus cu Samuel şi a locuit în Naiot.

19. Au spus lucrul acesta lui Saul şi au zis: „Iată că David este în Naiot, lîngă Rama."

20. Saul* a trimes nişte oameni să ia pe David. Ei au văzut o adunare** de prooroci cari prooroceau, cu Samuel în frunte. Duhul lui Dumnezeu a venit peste trimeşii lui Saul, şi au început şi ei să† proorocească. *Ioan 7. 32, 45, etc. **Cap. 10. 5, 6. 1 Cor. 14. 3, 24, 25. †Num. 11. 25. Ioel 2. 28.

21. Au spus lui Saul lucrul acesta; el a trimes alţi oameni, şi au proorocit şi ei. A mai trimes alţii a treia oară, şi au proorocit şi ei.

22. Atunci Saul s'a dus el însuş la Rama. Ajungînd la fîntîna cea mare fără apă, care este la Secu, a întrebat: „Unde este Samuel şi David?" I s'a răspuns: „Sînt în Naiot, lîngă Rama."

23. Şi s'a îndreptat spre Naiot, lîngă Rama. Duhul* lui Dumnezeu a venit şi peste el; şi Saul şi-a văzut de drum proorocind pînă la sosirea lui în Naiot, lîngă Rama. *Cap. 10. 10.

24. S'a desbrăcat* de haine şi a proorocit şi el înaintea lui Samuel; şi s'a aruncat desbrăcat** la pămînt toată ziua aceea şi toată noaptea. De aceea se zice: „Oare† şi Saul este între prooroci?" *Isa. 20. 2. **Mic. 1. 8. †2 Sam. 6. 14, 20. Cap. 10. 11.

David înştiinţat de Ionatan.

20 1. David a fugit din Naiot, de lîngă Rama. S'a dus la Ionatan, şi a zis: „Ce-am făcut eu? Care este nelegiuirea mea, care este păcatul meu înaintea tatălui tău, de vrea să-mi ia viaţa?"

2. Ionatan i-a răspuns: „Ferească Dumnezeu! Nu vei muri. Tatăl meu nu face niciun lucru, fie mare, fie mic, fără să-mi dea de ştire; pentruce mi-ar ascunde el lucrul acesta? Nu este nimic."

3. David a zis iarăş, jurînd: „Tatăl tău ştie bine că am căpătat trecere înaintea ta, şi va fi zis: „Să nu ştie Ionatan, căci s'ar întrista.“ Dar viu este Domnul şi viu este sufletul tău, că nu este decît un pas între mine şi moarte“.

4. Ionatan a zis lui David: „Pentru tine voi face tot ce vei vrea.“

5. Şi David i-a răspuns: „Iată că mîne este lună nouă*, şi ar trebui să şed să mănînc cu împăratul; lasă-mă să mă duc, şi să mă ascund** în cîmpii pînă în seara zilei a treia.

*Num. 10. 10; 28. 11. **Cap. 19. 2.

6. Dacă tatăl tău va băga de seamă lipsa mea, să-i spui: „David m'a rugat să-l las să se ducă pînă la Betleem* în cetatea lui, pentrucă acolo se aduce pentru toată familia o jertfă de peste an“. *Cap. 16. 4.

7. Şi dacă* va zice: „Bine!“ atunci robul tău n'are nimic de temut; dar dacă-l va apuca mînia, să ştii că pieirea mea** este lucru hotărît din partea lui.

*Deut. 1. 23. 2 Sam. 17. 4. **Cap. 25. 17. Est. 7. 7.

8. Arată-ţi* dar dragostea pentru robul tău, căci ai făcut cu robul tău un legămînt** înaintea Domnului. Şi dacă este vreo nelegiuire† în mine, ia-mi tu viaţa, de ce să mă mai duci pînă la tatăl tău?“

*Ios. 2. 14. **Vers. 16. Cap. 18. 3; 23. 18. †2 Sam. 14. 32.

9. Ionatan i-a zis: „Departe de tine gîndul să nu-ţi dau de ştire, dacă voi afla că pieirea ta este lucru hotărît din partea tatălui meu şi ameninţă să te ajungă!“

10. David a zis lui Ionatan: „Cine-mi va da de ştire dacă tatăl tău ţi-ar răspunde cu asprime?“

11. Şi Ionatan a zis lui David: „Vino, să ieşim pe cîmp.“ Şi au ieşit amîndoi pe cîmp.

12. Ionatan a zis lui David: „Iau martor pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, că voi cerceta de aproape pe tatăl meu mîne sau poimîne; şi de va gîndi bine de David,

13. Domnul* să Se poarte cu Ionatan cu toată asprimea, dacă nu voi trimete pe nimeni să-ţi dea de ştire! Dacă tatăl meu va găsi cu cale să-ţi facă rău, iarăş îţi voi da de ştire, şi te voi lăsa să pleci, ca să te duci în pace; şi Domnul** să fie cu tine, cum a fost cu tatăl meu!

*Rut. 1. 17. **Ios. 1. 5. Cap. 17. 37. 1 Cron. 22. 11. 16.

14. Dacă voi mai trăi, să te porţi faţă de mine cu o bunătate ca a Domnului; şi dacă voi muri,

15. să nu îţi îndepărtezi* niciodată bunătatea faţă de casa mea, nici chiar cînd Domnul va nimici pe fiecare din vrăjmaşii lui David de pe faţa pămîntului. *2 Sam. 9. 1, 3, 7; 21. 7.

16. Căci Ionatan a făcut legămînt cu casa lui David! Domnul să se răsbune* pe vrăjmaşii lui David!“

*Cap. 25. 22. Cap. 31. 2. 2 Sam. 4. 7; 21. 8.

17. Ionatan a întărit şi mai mult faţă de David dragostea pe care o avea pentru el, căci îl iubea ca pe sufletul* lui. *Cap. 18. 1.

18. Ionatan i-a zis: „Mîne* este luna nouă; se va băga de seamă lipsa ta, căci locul tău va fi gol. *Vers. 5.

19. Să te pogori a treia zi pînă în fundul locului* în care te ascunsesei în ziua cînd cu întîmplarea aceea, şi să rămîi lîngă piatra Ezel. *Cap. 19. 2.

20. Eu voi trage trei săgeţi în spre piatra aceasta, ca şi cînd aş lovi la ţintă.

21. Şi voi trimete un tînăr, şi-i voi zice: „Du-te de găseşte săgeţile!“ Dacă-i voi zice: „Iată că săgeţile sînt dincoace de tine, ia-le!“ atunci să vii, căci este pace pentru tine, şi n'ai să te temi de nimic, viu* este Domnul! *Ier. 4. 2.

22. Dar dacă voi zice tînărului: „Iată că săgeţile sînt dincolo de tine!“ atunci să pleci, căci Domnul te trimete.

23. Domnul este martor pe vecie pentru cuvîntul* pe care ni l-am dat unul altuia.“ *Vers. 14, 15, 42.

24. David s'a ascuns în cîmp. A venit luna nouă, şi împăratul a luat loc la ospăţ ca să mănînce.

25. Impăratul a şezut ca de obicei pe scaunul lui lîngă perete. Ionatan s'a sculat, şi Abner a şezut lîngă Saul; dar locul lui David a rămas gol.

26. Saul n'a zis nimic în ziua aceea; „căci“, zicea el, „s'a întîmplat: el nu este curat*, negreşit nu este curat“.

*Lev. 7. 21; 15. 5, etc.

27. A doua zi, ziua a doua a lunii noi, locul lui David era tot gol. Şi Saul a zis fiului său Ionatan: „Pentruce n'a venit fiul lui Isai la masă nici eri nici azi?“

28. Ionatan a răspuns* lui Saul: „David mi-a cerut voie să se ducă la Betleem. *Vers. 6.

29. El a zis: „Dă-mi drumul, te rog, căci avem în cetate o jertfă de familie,

şi frate-meu mi-a spus lucrul acesta; deci dacă am căpătat trecere înaintea ta, dă-mi voie să mă duc în grabă să-mi văd fraţii. Pentru aceea n'a venit la masa împăratului".

30. Atunci Saul s'a aprins de mînie împotriva lui Ionatan, şi i-a zis: „Fiu rău şi neascultător, nu ştiu eu că ţi-ai luat ca prieten pe fiul lui Isai, spre ruşinea ta şi spre ruşinea mamei tale?

31. Căci cîtă vreme va trăi fiul lui Isai pe pămînt, nu va fi linişte nici pentru tine, nici pentru împărăţia ta. Şi acum trimete să-l caute, şi să mi-l aducă, fiindcă este vrednic de moarte".

32. Ionatan a răspuns tatălui său Saul, şi i-a zis: „Pentruce* să fie omorît? Ce a făcut?" *Cap. 19.5. Mat. 27.23. Luc. 23.22.

33. Şi Saul şi-a îndreptat* suliţa spre el, ca să-l lovească. Ionatan a înţeles** că era lucru hotărît din partea tatălui său să omoare pe David.

*Cap. 18.11. **Vers. 7.

34. S'a sculat de la masă într'o mînie aprinsă, şi n'a luat deloc parte la masă în ziua a doua a lunii noi; căci era mîhnit din pricina lui David, pentrucă tatăl său îl ocărîse.

35. A doua zi de dimineaţă, Ionatan s'a dus pe cîmp în locul în care se învoise cu David, şi era însoţit de un băeţaş.

36. El i-a zis: „Dă fuga şi găseşte săgeţile pe cari le voi trage". Băiatul a alergat, şi Ionatan a tras o săgeată care a trecut dincolo de el.

37. Cînd a ajuns băiatul la locul unde era săgeata pe care o trăsese Ionatan, Ionatan a strigat după el: „Iată că săgeata este dincolo de tine".

38. I-a strigat iarăş: „Iute, grăbeşte-te, nu te opri!" Şi băiatul lui Ionatan a strîns săgeţile, şi s'a întors la stăpînul lui.

39. Băiatul nu ştia nimic: numai Ionatan şi David înţelegeau lucrul acesta.

40. Ionatan a dat băiatului armele, şi i-a zis: „Du-te şi du-le în cetate."

41. După plecarea băiatului, David s'a sculat din partea de miazăzi, apoi s'a aruncat cu faţa la pămînt şi s'a închinat de trei ori. Cei doi prieteni s'au îmbrăţişat şi au plîns împreună. David mai ales se prăpădea plîngînd.

42. Şi Ionatan a zis lui David: „Du-te în* pace, acum cînd am jurat amîndoi, în Numele Domnului, zicînd: „Domnul să fie pe vecie între mine şi tine, între sămînţa mea şi sămînţa ta!"

David s'a sculat şi a plecat, iar Ionatan s'a întors în cetate. *Cap. 1.17.

Fuga lui David la Nob.

21 1. David s'a dus la Nob, la preotul Ahimelec*, care a alergat speriat** înaintea lui, şi i-a zis: „Pentruce eşti singur şi nu este nimeni cu tine?"

*Cap. 14.3. **Cap. 16.4.

2. David a răspuns preotului Ahimelec: „Împăratul mi-a dat o poruncă şi mi-a zis: „Nimeni să nu ştie nimic de pricina pentru care te trimet şi de porunca pe care ţi-am dat-o." Am hotărît un loc de întîlnire cu oamenii mei.

3. Acum ce ai la îndemînă? Dă-mi cinci pîni, sau ce se va găsi."

4. Preotul a răspuns lui David: „N'am pîne obicinuită la îndemînă, ci numai pîne sfinţită*; doar dacă oamenii tăi s'au** ferit de împreunarea cu femei!" *Exod. 25.30. Lev. 24.5. Mat. 12.4. **Exod. 19.15. Zah. 7.3.

5. David a răspuns preotului: „Ne-am ferit de împreunarea cu femei de trei zile decînd am plecat, şi toţi oamenii* mei sînt curaţi; de altfel, dacă aceasta este o faptă necurată, va fi sfinţită negreşit azi de acela** care o va face." *1 Tes. 4.4. **Lev. 8.26.

6. Atunci preotul i-a dat* pînea sfinţită, căci nu era acolo altă pîne decît pînea pentru punerea înainte, care fusese luată dinaintea** Domnului ca să fie înlocuită cu pîne caldă, în clipa cînd luaseră pe cealaltă.

*Mat. 12.3,4. Marc. 2.25,26. Luc 6.3,4. **Lev. 24.8,9.

7. Chiar în ziua aceea, se afla acolo închis înaintea Domnului un om dintre slujitorii lui Saul; era un Edomit, numit Doeg*, căpetenia păstorilor lui Saul. *Cap. 22.9. Ps. 52, titlu.

8. David a zis lui Ahimelec: „N'ai la îndemînă o suliţă sau o sabie? Căci nu mi-am luat cu mine nici sabia nici armele, pentrucă porunca împăratului era grabnică."

9. Preotul a răspuns: „Iată sabia lui Goliat, Filisteanul, pe care l-ai omorît în valea* terebinţilor; este învelită** într'un covor, în dosul efodului; dacă vrei s'o iei, ia-o, căci nu este alta aici." Şi David a zis: „Nu-i alta ca ea; dă-mi-o." *Cap. 17.2,50. **Cap. 31.10.

David fuge la Gat, la împăratul Achiş.

10. David s'a sculat şi a fugit chiar în ziua aceea de Saul. A ajuns la Achiş, împăratul Gatului.

11. Slujitorii* lui Achiş i-au zis: „Nu este acesta David, împăratul ţării? Nu este el acela pentru care se cînta, jucînd:
„Saul** şi-a bătut miile lui,
Iar David zecile lui de mii?“
*Ps. 56, titlu. **Cap. 18. 7; 29. 5.

12. David a pus la* inimă aceste cuvinte, şi a avut o mare frică de Achiş, împăratul Gatului. *Luc. 2. 19.

13. A făcut pe nebunul* înaintea lor; făcea năzdrăvăniile înaintea lor; făcea zgîrîieturi pe uşile porţilor, şi lăsa să-i curgă balele pe barbă. *Ps. 34, titlu.

14. Achiş a zis slujitorilor săi: „Vedeţi bine că omul acesta şi-a pierdut minţile; pentruce mi-l aduceţi?

15. Oare duc lipsă de nebuni, de-mi aduceţi pe acesta şi mă faceţi martor la năzdrăvăniile lui? Să intre el în casa mea?“

David fuge în peştera Adulam şi la Miţpe.

22 1. David a plecat de acolo, şi a scăpat* în peştera** Adulam. Fraţii lui şi toată casa tatălui său au aflat, şi s'au pogorît la el.
*Ps. 57, titlu; 142, titlu. **2 Sam. 23. 13.

2. Toţi* ceice se aflau în nevoie, cari aveau datorii, sau cari erau nemulţămiţi, s'au strîns la el, şi el a ajuns căpetenia lor. Astfel, s'au unit cu el aproape patru sute de oameni. *Judc. 11. 3.

3. De acolo David s'a dus la Miţpe în ţara Moabului. El a zis împăratului Moabului: „Dă voie, te rog, tatălui meu şi mamei mele să vină la voi, pînă voi şti ce va face Dumnezeu cu mine.“

4. Şi i-a adus înaintea împăratului Moabului, şi au locuit cu el în tot timpul cît a stat David în cetăţuie.

5. Proorocul Gad* a zis lui David: „Nu şedea în cetăţuie, ci du-te, şi intră în ţara lui Iuda.“ Şi David a plecat şi a ajuns la pădurea Heret.
*2 Sam. 24. 11. 1 Cron. 21. 9. 2 Cron. 29. 25.

Saul ucide preoţii din Nob.

6. Saul a aflat că David şi oamenii lui au fost descoperiţi. Saul şedea subt tamarisc, la Ghibea, pe înălţime; avea sulița în mînă, şi toţi slujitorii lui stăteau lîngă el.

7. Şi Saul a zis slujitorilor săi de lîngă el: „Ascultaţi, Beniamiţi! Vă va da* fiul lui Isai la toţi ogoare şi vii? Va face el din voi toţi căpetenii peste o mie şi căpetenii peste o sută?
*Cap. 8. 14.

8. Dacă nu, de ce v'aţi unit toţi împotriva mea, şi nimeni nu mi-a dat de ştire despre legămîntul fiului* meu cu fiul lui Isai? Pentruce n'a fost nimeni dintre voi pe care să-l doară inima pentru mine, şi să mă înştiinţeze că fiul meu a răsculat pe robul meu împotriva mea, ca să-mi întindă curse, cum face astăzi?“ *Cap. 18. 3; 20. 30.

9. Doeg*, Edomitul, care era şi el printre slujitorii lui Saul, a răspuns: Eu am văzut pe fiul lui Isai venind la Noh, la Ahimelec**, fiul lui Ahitub†.
*Cap. 21. 7. Ps. 52, titlu; Vers. 1, 2, 3. **Cap. 21. 1. †Cap. 14. 3.

10. Ahimelec a* întrebat pe Domnul pentru el, i-a dat merinde** şi i-a dat sabia lui Goliat, Filisteanul.“
*Num. 27. 21. **Cap. 21. 6, 9.

11. Impăratul a trimes după Ahimelec, fiul lui Ahitub, preotul, şi după toată casa tatălui său, după preoţii cari erau la Nob. Ei au venit toţi la împărat.

12. Saul a zis: „Ascultă, fiul lui Ahitub!“ El a răspuns: „Iată-mă, domnul meu!“

13. Saul i-a zis: „Pentruce v'aţi unit împotriva mea, tu şi fiul lui Isai? Pentruce i-ai dat pîne şi o sabie, şi ai întrebat pe Dumnezeu pentru el, ca să se ridice împotriva mea şi să-mi întindă curse, cum face astăzi?“

14. Ahimelec a răspuns împăratului: „Care dintre slujitorii tăi poate fi pus alături cu credinciosul David, ginerele împăratului, gata la poruncile lui, şi înconjurat cu cinste în casa ta?

15. Oare de astăzi am început eu să întreb pe Dumnezeu pentru el? Departe de mine aşa ceva! Să nu arunce împăratul nici o vină asupra robului său, nici asupra nimănui din casa tatălui meu, căci robul tău nu ştie nimic din toate acestea, nici lucru mic nici lucru mare.“

16. Impăratul a zis: „Trebuie să mori, Ahimelec, tu şi toată casa tatălui tău.“

17. Şi împăratul a zis alergătorilor cari stăteau lîngă el: „Intoarceţi-vă, şi omoriţi pe preoţii Domnului; căci s'au învoit cu David: au ştiut bine că fuge, şi nu mi-au dat de veste.“ Dar

slujitorii împăratului n'au* voit să întindă mîna ca să lovească pe preoţii Domnului. *Exod. 1. 17.

18. Atunci împăratul a zis lui Doeg: „Intoarce-te, şi loveşte pe preoţi.“ Şi Doeg, Edomitul, s'a întors, şi a lovit pe preoţi; a omorît* în ziua aceea optzeci şi cinci de oameni, cari purtau efodul de in. *Cap. 2. 31.

19. Saul a mai trecut prin ascuţişul săbiei cetatea preoţească Nob*; bărbaţi şi femei, copii şi prunci, boi, măgari şi oi: toţi au căzut supt ascuţişul săbiei. *Vers. 9, 11.

20. Un fiu* al lui Ahimelec, fiul lui Ahitub, a scăpat**. Numele lui era Abiatar. A fugit la David, *Cap. 23. 6. **Cap. 2. 33.

21. şi i-a spus că Saul a ucis pe preoţii Domnului.

22. David a zis lui Abiatar: „M'am gîndit chiar în ziua aceea că Doeg, Edomitul, fiind acolo, nu se putea să nu spună lui Saul. Eu sînt pricina morţii tuturor sufletelor din casa tatălui tău.

23. Rămîi cu mine, nu te teme de nimic, căci cel* ce caută să ia viaţa mea, caută s'o ia şi pe a ta; lîngă mine vei fi bine păzit.“ *1 Reg. 2. 26.

David scapă Cheila.

23 1. Au venit şi au spus lui David: „Iată că Filistenii au început lupta împotriva Cheilei*, şi au jăfuit ariile.“ *Ios. 15. 44.

2. David a întrebat* pe Domnul, şi a zis: „Să mă duc, şi să bat pe Filistenii aceştia?“ Şi Domnul i-a răspuns: „Du-te, bate pe Filisteni, şi izbăveşte Cheila.“ *Vers. 4, 6, 9. Cap. 30. 8. 2 Sam. 5. 19, 23.

3. Dar oamenii lui David i-au zis: „Iată că noi ne temem chiar aici în Iuda; ce va fi cînd vom merge la Cheila, împotriva oştilor Filistenilor?“

4. David a întrebat iarăş pe Domnul. Şi Domnul i-a răspuns: „Scoală-te şi pogoară-te la Cheila, căci dau pe Filisteni în mînile tale.“

5. David s'a dus dar cu oamenii lui la Cheila, şi s'a bătut împotriva Filistenilor; le-a luat vitele, şi le-a pricinuit o mare înfrîngere. Astfel a izbăvit David pe locuitorii din Cheila.

6. Cînd a fugit* Abiatar, fiul lui Ahimelec, la David în Cheila, s'a pogorît cu efodul în mînă. *Cap. 22. 20.

7. Saul a fost înştiinţat de sosirea lui David la Cheila, şi a zis: „Dumnezeu îl dă în mînile mele, căci a venit şi s'a închis într'o cetate cu porţi şi zăvoare.“

8. Şi Saul a chemat tot poporul la război ca să se pogoare la Cheila şi să împresoare pe David şi pe oamenii lui.

9. David, luînd cunoştinţă de acest plan rău pe care-l punea la cale Saul împotriva lui, a zis* preotului Abiatar: „Adu efodul!“ *Num. 27. 21. Cap. 30. 7.

10. Şi David a zis: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, robul Tău a aflat că Saul vrea să vină la Cheila ca să nimicească* cetatea din pricina mea. *Cap. 22. 19.

11. Mă vor da în mînile lui locuitorii din Cheila? Se va pogorî Saul aici, cum a aflat robul Tău? Doamne, Dumnezeul lui Israel binevoieşte şi descopere lucrul acesta robului Tău!“ Şi Domnul a răspuns: „Se va pogorî.“

12. David a mai zis: „Mă vor da locuitorii din Cheila pe mine şi pe oamenii mei, în mînile lui Saul?“ Şi Domnul a răspuns: „Te vor da.“

13. Atunci David s'a sculat cu oamenii lui în număr* de aproape şase sute de inşi; au ieşit din Cheila, şi s'au dus unde au putut. Saul, aflînd că David a scăpat din Cheila, s'a oprit din mers. *Cap. 22. 2; 25. 13.

14. David a locuit în pustie, în locuri întărite, şi a rămas pe muntele* din pustia Zif**. Saul îl căuta† mereu, dar Dumnezeu nu l-a dat în mînile lui. *Ps. 11. 1. **Ios. 15. 55. †Ps. 54. 3, 4.

David în pustia Zif şi Maon.

15. David, văzînd că Saul a pornit să-i ia viaţa, a stătut în pustia Zif, în pădure.

16. Atunci Ionatan, fiul lui Saul, s'a sculat şi s'a dus la David în pădure. El i-a întărit încrederea în Dumnezeu,

17. şi i-a zis: „Nu te teme de nimic, căci mîna tatălui meu Saul nu te va atinge. Tu vei domni peste Israel, şi eu voi fi al doilea după tine; tatăl meu Saul ştie* şi el bine lucrul acesta.“ *Cap. 24. 20.

18. Au făcut iarăş amîndoi legămînt* înaintea Domnului, şi David a rămas în pădure, iar Ionatan s'a dus acasă. *Cap. 18. 3; 20. 16, 42. 2 Sam. 21. 7.

19. Zifiţii* s'au suit la Saul la Ghibea, şi au zis: „Nu-i David ascuns

între noi în locuri întărite, în pădure, pe dealul Hachila, care este la miazăzi de pustie? *Cap. 26. 1. Ps. 54, titlu.

20. Pogoară-te dar, împărate, fiindcă aceasta este toată dorința sufletului tău; lasă pe noi dacă* e vorba să-l dăm în mînile împăratului." *Ps. 54. 3.

21. Saul a zis: „Domnul să vă binecuvinteze că aveți milă de mine!

22. Duceți-vă, vă rog, de mai cercetați, ca să știți și să descoperiți în ce loc și-a îndreptat pașii, și cine l-a văzut, căci mi s'a spus că este foarte șiret.

23. Cercetați și vedeți toate locurile unde se ascunde, veniți apoi la mine cu ceva temeinic, și voi porni cu voi. Dacă este în țară, îl voi căuta printre toate miile lui Iuda."

24. S'au sculat dar și s'au dus la Zif înaintea lui Saul. David și oamenii lui erau în pustia Maon*, și anume în cîmpia din spre miazăzi de pustie. *Ios. 15. 55. Cap. 25. 2.

25. Saul a plecat cu oamenii săi în căutarea lui David. Despre lucrul acesta s'a dat de veste lui David, care s'a pogorît la stîncă și a rămas în pustia Maon. Saul, cînd a auzit, a urmărit pe David în pustia Maon.

26. Saul mergea pe o parte a muntelui, și David cu oamenii lui pe cealaltă parte a muntelui. David fugea* repede ca să scape de Saul. Dar Saul și oamenii lui chiar înconjuraseră** pe David și pe ai lui, ca să pună mîna pe ei, *Ps. 31. 22. **Ps. 17. 9.

27. cînd un sol* a venit și a spus lui Saul: „Grăbește-te să vii, căci au năvălit Filistenii în țară." *2 Reg. 19. 9.

28. Saul a încetat să urmărească pe David, și s'a întors să iasă înaintea Filistenilor. De aceea locul acela s'a numit Sela-Hamahlecot *(Stînca împărțirii)*.

29. De acolo David s'a suit spre locurile întărite din En-Ghedi*, și a locuit acolo. *2 Cron. 20. 2.

David în peștera En-Ghedi. Saul cruțat de David.

24 1. Cînd s'a întors Saul* de la urmărirea Filistenilor, au venit și i-au spus: „Iată că David este în pustia En-Ghedi." *Cap. 23. 28.

2. Saul a luat trei mii de oameni aleși din tot Israelul, și s'a dus* să caute pe David și pe oamenii lui pînă pe stîncile țapilor sălbatici. *Ps. 38. 12.

3. A ajuns la niște stîne de oi, cari erau lîngă drum; și acolo era o peșteră, în care a intrat* să doarmă**. David și oamenii lui erau† în fundul peșterii. *Ps. 141. 6. **Judc. 3. 24. †Ps. 57, titlu; 142, titlu.

4. Oamenii lui* David i-au zis: „Iată ziua în care Domnul îți zice: „Dau pe vrăjmașul tău în mînile tale; fă-i ce-ți va plăcea." David s'a sculat, și a tăiat încet colțul hainei lui Saul. *Cap. 26. 8.

5. După aceea, inima* îi bătea, pentrucă tăiase colțul hainei lui Saul. *2 Sam. 24. 10.

6. Și a zis oamenilor săi: „Să mă* ferească Domnul să fac împotriva domnului meu, care este unsul Domnului, o așa faptă ca să pun mîna pe el! Căci el este unsul Domnului." *Cap. 26. 11.

7. Cu aceste cuvinte David a oprit* pe oamenii săi, și i-a împedecat să se arunce asupra lui Saul. Apoi Saul s'a sculat să iasă din peșteră, și și-a văzut înainte de drum. *Ps. 7. 4. Mat. 5. 44. Rom. 12. 17, 19.

8. După aceea, David s'a sculat și a ieșit din peșteră. El a început să strige atunci după Saul: „Împărate, domnul meu!" Saul s'a uitat înapoi, și David s'a plecat cu fața la pămînt și s'a închinat.

9. David a zis lui Saul: „De ce asculți* tu de vorbele oamenilor cari zic: „David îți vrea răul?" *Ps. 141. 6. Prov. 16. 28; 17. 9.

10. Vezi acum cu ochii tăi că Domnul te dăduse astăzi în mînile mele în peșteră. Oamenii mei mă îndemnau să te omor; dar te-am cruțat, și am zis: „Nu voi pune mîna pe domnul meu, căci este unsul Domnului."

11. Uite, părintele meu, uite colțul hainei tale în mîna mea. Fiindcă ți-am tăiat colțul hainei, și nu te-am ucis, să știi și să vezi că în purtarea mea nu este nici răutate* nici răzvrătire, și că n'am păcătuit împotriva ta. Totuș tu îmi întinzi curse**, ca să-mi iei viața. *Ps. 7. 3; 35. 7. **Cap. 26. 20.

12. Judece* Domnul între mine și tine, și Domnul să mă răzbune pe tine; dar eu nu voi pune mîna pe tine. *Fac. 16. 5. Judc. 11. 27. Cap. 26. 10. Iov. 5. 8.

13. Răul dela cei răi vine, zice vechea zicală. De aceea eu nu voi pune mîna pe tine.

14. Împotriva cui a pornit împăratul

lui Israel? Pe cine urmăreşti tu? Un cîne* mort, un** purice.
*Cap. 17. 43. 2 Sam. 9. 8. **Cap. 26. 21.

15. Domnul* va judeca şi va hotărî între mine şi tine, El va** vedea, El îmi va† apăra pricina şi El îmi va face dreptate, izbăvindu-mă din mîna ta.“ *Vers. 12. **2 Cron. 24. 22. †Ps. 35. 1; 43. 1; 119. 154. Mic. 7. 9.

16. Cînd a sfîrşit David de spus aceste vorbe lui Saul, Saul a zis: „Glasul* tău este, fiule David?“ Şi Saul a ridicat glasul şi a plîns. *Cap. 26. 17.

17. Şi a zis* lui David: „Tu eşti mai bun** decît mine; căci tu mi-ai făcut† bine, iar eu ţi-am făcut rău.
*Cap. 26. 21. **Fac. 38. 29. †Mat. 5. 44.

18. Tu îţi arăţi azi bunătatea cu care te porţi faţă de mine, căci Domnul* mă dăduse în mînile tale, şi nu m'ai omorît. *Cap. 26. 23.

19. Dacă întîlneşte cineva pe vrăjmaşul lui, îl lasă oare să-şi urmeze drumul în linişte? Domnul să-ţi răsplătească pentru ce mi-ai făcut în ziua aceasta!

20. Acum iată, ştiu* că tu vei domni, şi că împărăţia lui Israel va rămînea în mînile tale. *Cap. 23. 17.

21. Jură-mi* dar pe Domnul că** numi vei nimici sămînţa mea după mine, şi că nu-mi vei şterge numele din casa tatălui meu.“ *Fac. 21. 23. **2 Sam. 21. 6, 8.

22. David a jurat lui Saul. Apoi Saul a plecat acasă, iar David şi oamenii lui s'au suit în locul întărit*. *Cap. 23. 29.

Asprimea lui Nabal faţă de David.

25 1. Samuel* a murit. Tot Israelul s'a adunat şi l-a plîns**, şi l-au îngropat în locuinţa lui la Rama. Atunci David s'a sculat şi s'a pogorît în pustia† Paran. *Cap. 28. 3. **Num. 20. 29. Deut. 34. 8. †Fac. 21. 21. Ps. 120. 5.

2. In Maon* era un om foarte bogat, a cărui avere era în Carmel; avea trei mii de oi şi o mie de capre, şi se afla la Carmel** pentru tunderea oilor lui.
*Cap. 23. 24. **Ios. 15. 55.

3. Numele acestui om era Nabal, şi nevasta lui se chema Abigail; era o femee cu judecată şi frumoasă la chip, dar bărbatul ei era aspru şi rău în faptele lui. El se trăgea din Caleb.

4. David a aflat în pustie că Nabal îşi tunde* oile. *Fac. 38. 13. 2 Sam. 13. 23.

5. A trimes la el zece tineri, cărora le-a zis: „Suiţi-vă la Carmel, şi duceţi-vă la Nabal. Intrebaţi-l de sănătate în numele meu,

6. şi să-i vorbiţi aşa: „Să trăieşti* în pace, şi pacea să fie cu casa ta şi cu tot ce este al tău.
*1 Cron. 12. 18. Ps. 122. 7. Luc. 10. 5.

7. Şi acum, am auzit că tunzi oile. Păstorii tăi au fost cu noi; nu i-am ocărît, şi nu li s'a luat* nimic în tot timpul cît au fost la Carmel. *Vers. 15, 21.

8. Intreabă pe slujitorii tăi, şi-ţi vor spune. Să capete trecere dar tinerii aceştia înaintea ta, fiindcă venim într'o zi* de bucurie. Dă dar, te rog, robilor tăi şi fiului tău David, ce te lasă inima.“ *Neem. 8. 10. Est. 9. 19.

9. Cînd au ajuns oamenii lui David, au spus lui Nabal toate aceste cuvinte, în numele lui David. Apoi au tăcut.

10. Nabal a răspuns slujitorilor lui David: „Cine* este David, şi cine este fiul lui Isai? Astăzi sînt mulţi slujitori cari fug dela stăpîni.
*Judc. 9. 28. Ps. 78. 7, 8; 123. 3, 4.

11. Şi să-mi iau eu* pînea, apa, şi vitele mele, pe cari le-am tăiat pentru tunzătorii mei, şi să le dau unor oameni cari sînt de nu ştiu unde?“ *Judc. 8. 6.

12. Oamenii lui David şi-au luat drumul înapoi; s'au întors, şi au spus, la sosirea lor, toate aceste cuvinte lui David.

13. Atunci David a zis oamenilor săi: „Fiecare din voi să-şi încingă sabia“! Şi fiecare şi-a încins sabia. David şi-a încins şi el sabia, şi aproape patru sute de inşi s'au suit după el. Au mai rămas* doar două sute la calabalîcuri.
*Cap. 30. 24.

14. Unul din slujitorii lui Nabal a venit şi a zis către Abigail, nevasta lui Nabal: „Iată că David a trimes din pustie nişte soli să întrebe de sănătate pe stăpînul nostru, şi el s'a purtat rău cu ei.

15. Şi totuş oamenii aceştia au fost foarte buni cu noi; nu ne-au* ocărît, şi nu ni s'a luat nimic, în tot timpul cît am fost cu ei în cîmp. *Vers. 7.

16. Ne-au fost zid* şi zi şi noapte, în tot timpul cît am fost cu ei, la păscutul turmelor. *Exod. 14. 22. Iov 1. 10.

17. Să ştii acum şi vezi ce ai de făcut, căci perderea* stăpînului nostru, şi a întregei lui case este hotărîtă, şi el este aşa de rău** încît nimeni nu îndrăzneşte să-i vorbească.
*Cap. 20. 7. **Deut. 13. 13. Judc. 19. 22.

18. Abigail a luat* îndată două sute

de pîni, două burdufuri cu vin, cinci oi pregătite, cinci măsuri de grîu prăjit, o sută de turte de stafide, şi două sute de legături de smochine. Le-a pus pe măgari, *Fac. 32. 13. Prov. 15. 16; 21. 14.

19. şi a zis slujitorilor săi: „Luaţi-o înaintea * mea, şi eu voi veni după voi. N'a spus nimic bărbatului ei Nabal. *Fac. 32. 16, 20.

20. Ea a încălecat pe un măgar, a pogorît muntele pe un drum tufos, şi iată că David şi oamenii lui se pogorau în faţa ei, aşa că i-a întîlnit. —

21. David zisese: „In zadar am păzit tot ce are omul acesta în pustie, de nu s'a luat nimic din tot ce are, căci mi-a întors * rău pentru bine. *Ps. 109. 5. Prov. 17. 13.

22. Dumnezeu să pedepsească * pe robul său David cu toată asprimea, dacă voi mai lăsa să rămînă pînă la lumina zilei pe cineva ** de parte bărbătească † din tot ce este al lui Nabal!" *Rut. 1. 17. Cap. 3. 17; 20. 13, 16. ** Vers. 34. †1 Reg. 14. 10; 21. 21. 2 Reg. 9. 8.

23. Cînd a zărit Abigail pe David, s'a dat jos * repede de pe măgar, a căzut cu faţa la pămînt înaintea lui David, şi s'a închinat pînă la pămînt. *Ios. 15. 18. Judc. 1. 14.

24. Apoi, aruncîndu-se la picioarele lui, a zis: „Eu sînt de vină, domnul meu! Ingăduie roabei tale să-ţi vorbească la urechi, şi ascultă cuvintele roabei tale.

25. Să nu-şi pună domnul meu mintea cu omul acela rău, cu Nabal, căci, cum îi este numele, aşa este şi el; Nabal *(Nebun)* îi este numele, şi este plin de nebunie. Şi eu, roaba ta, n'am văzut pe oamenii trimeşi de domnul meu.

26. Acum, domnul meu, viu * este Domnul şi viu este sufletul tău, că Domnul te-a oprit ** să verşi sînge şi să te ajuţi † cu mîna ta. Vrăjmaşii tăi, cei ce vor răul domnului meu, să fie ca †† Nabal! *2 Reg. 2. 2. ** Fac. 20. 6. Vers. 33. †Rom. 12. 19. ††2 Sam. 18. 32.

27. Primeşte darul acesta * pe care-l aduce roaba ta domnului meu, şi să se împartă oamenilor cari merg după domnul meu. *Fac. 33. 11. Cap. 30. 26. 2 Reg. 5. 15.

28. Iartă, te rog, vina roabei tale, căci Domnul * va face domnului meu o casă trainică; iartă, căci domnul meu poartă războaiele ** Domnului, şi niciodată nu va fi răutate † în tine. *2 Sam. 7. 11, 27. 1 Reg. 9. 5. 1 Cron. 17. 10, 25. ** Cap. 18. 17. † Cap. 24. 11.

29. Dacă se va ridica cineva care să te urmărească şi să vrea să-ţi ia viaţa, sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii la Domnul, Dumnezeul tău, şi să arunce cu praştia * sufletul vrăjmaşilor tăi. *Ier. 10. 18.

30. Cînd va face Domnul domnului meu tot binele pe care ţi l-a făgăduit, şi te va pune mai mare peste Israel,

31. atunci nu va avea domnul meu nici mustrări de cuget şi nici nu-l va durea inima că a vărsat sînge degeaba şi că s'a răzbunat singur. Şi cînd va face Domnul bine domnului meu, adu-ţi aminte de roaba ta."

32. David a zis Abigailei: „Binecuvîntat * să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care te-a trimes astăzi înaintea mea! *Fac. 24. 27. Exod. 18. 10. Ps. 41. 13; 72. 18. Luc. 1. 68.

33. Binecuvîntată să fie judecata ta, şi binecuvîntată să fii tu, că m'ai oprit * în ziua aceasta să vărs sînge, şi mi-ai oprit mîna! *Vers. 26.

34. Dar viu este Domnul, Dumnezeul lui Israel, care m'a oprit * să-ţi fac rău, că, dacă nu te-ai fi grăbit să vii înaintea mea, n'ar mai fi rămas ** nimic din ce este al lui Nabal, pînă la lumina zilei de mîne." *Vers. 26. **Vers. 22.

35. Şi David a luat din mîna Abigailei ce-i adusese, şi i-a zis: „Suie-te * în pace acasă; vezi, că ţi-am ascultat glasul, şi te-am ** primit bine." *Cap. 20. 42. 2 Sam. 15. 9. 2 Reg. 5. 19. Luc. 7. 50; 8. 48. **Fac. 19. 21.

David ia pe Abigail.

36. Abigail a ajuns la Nabal. Şi tocmai el dădea în casa lui un ospăţ * ca un ospăţ împărătesc; inima îi era veselă, şi era beat mort. Ea nu i-a spus nimic, nimic, pînă la lumina zilei. *2 Sam. 13. 23.

37. Dar dimineaţa, după ce trecuse beţia lui Nabal, nevastă-sa i-a istorisit ce se întîmplase. Inima lui Nabal a primit o lovitură de moarte, şi s'a făcut ca o piatră.

38. Cam după zece zile, Domnul a lovit pe Nabal, şi a murit.

39. David a aflat că murise Nabal, şi a zis: „Binecuvîntat * să fie Domnul, că mi-a apărat pricina ** în ocara pe care mi-a făcut-o Nabal, şi a împedecat † pe robul său să facă rău! Domnul a făcut ca răutatea lui Nabal să cadă †† asupra capului lui."

David a trimes vorbă Abigailei că vrea s'o ia de nevastă. *Vers. 32. **Prov. 22. 23. †Vers. 26, 34. ††1 Reg. 2. 44. Ps. 7. 16.

40. Slujitorii lui David au ajuns la Abigail la Carmel, şi i-au vorbit aşa: „David ne-a trimes la tine, ca să te ia de nevastă.“

41. Ea s'a sculat, s'a aruncat cu faţa la pămînt, şi a zis: „Iată, roaba ta se socoteşte ca o roabă*, gata să spele picioarele slujitorilor domnului meu.“ *Rut 2.10, 13. Prov. 15.33.

42. Şi îndată Abigail a plecat, călare pe un măgar, şi însoţită de cinci fete; a mers după solii lui David, şi i-a fost nevastă.

43. David luase şi pe Ahinoam din* Izreel, şi amîndouă** au fost nevestele lui. *Ios. 15.56. **Cap. 27.3; 30.5.

44. Şi Saul dăduse pe fiică — sa Mical*, nevasta lui David, lui Palti din Galim**, fiul lui Laiş. *2 Sam. 3.14. **Isa. 10.30.

David în tabăra lui Saul.

26 1. Zifiţii s'au dus la Saul la Ghibea, şi au zis: „Iată că David* este ascuns pe dealul Hachila, în faţa pustiei.“ *Cap. 23.19. Ps. 54, titlu.

2. Saul s'a sculat şi s'a pogorît în pustia Zif, cu trei mii de oameni aleşi din Israel, ca să caute pe David în pustia Zif.

3. A tăbărît pe dealul Hachila, în faţa pustiei, lîngă drum. David era în pustie; şi, înţelegînd că Saul merge în urmărirea lui în pustie,

4. a trimes nişte iscoade, şi a aflat că în adevăr Saul venise.

5. Atunci David s'a sculat şi a venit la locul unde tăbărîse Saul, şi a văzut locul unde era culcat Saul, cu Abner*, fiul lui Ner, căpetenia oştirii lui. Saul era culcat în cort în mijlocul taberii şi poporul era tăbărît în jurul lui. *Cap. 14.50; 17.55.

6. David a luat cuvîntul, şi vorbind lui Ahimelec, Hetitul, şi lui Abişai, fiul Ţeruiei* şi fratele lui Ioab, a zis: „Cine vrea să se pogoare** cu mine în tabără la Saul?“ Şi Abişai a răspuns: „Eu, mă voi pogorî cu tine.“ *1 Cron. 2.16. **Judc. 7.10, 11.

7. David şi Abişai s'au dus noaptea la popor. Şi iată că Saul era culcat şi dormea în cort în mijlocul taberii, şi suliţa lui era înfiptă în pămînt la capul lui. Abner şi poporul erau culcaţi în jurul lui.

8. Abişai a zis lui David: „Dumnezeu dă astăzi pe vrăjmaşul tău în mînile tale; lasă-mă, te rog, să-l lovesc cu suliţa mea, şi să-l pironesc dintr'o lovitură în pămînt, ca să n'am nevoie să-i mai dau alta.“

9. Dar David a zis lui Abişai: „Nu-l omorî! Căci cine* ar putea pune mîna pe unsul Domnului şi să rămînă nepedepsit?“ *Cap. 24.6, 7. 2 Sam. 1.16.

10. Şi David a zis: „Viu este Domnul, că numai Domnul* îl poate lovi: fie că-i va veni ziua** să moară, fie că se va pogorî† într'un cîmp de bătaie şi va peri. *Cap. 25.38. Ps. 94.1, 2, 23. Luc. 18.7. Rom. 12.19. **Fac. 47.29. Deut. 31.14. Iov 7.1; 14.5. Ps. 37.13. †Cap. 31.6.

11. Să* mă ferească Domnul, să pun mîna pe unsul Domnului! Ia numai suliţa dela căpătîiul lui, cu urciorul cu apă, şi să plecăm.“ *Cap. 24.6, 12.

12. David a luat dar suliţa şi urciorul cu apă de la căpătîiul lui Saul, şi au plecat. Nimeni nu i-a văzut, nici n'a băgat de seamă nimic, şi nimeni nu s'a deşteptat, căci Domnul îi cufundase pe toţi într'un somn adînc*. *Fac. 2.21; 15.12.

13. David a trecut de cealaltă parte, şi a ajuns departe pe vîrful muntelui, la o mare depărtare de tabără.

14. Şi a strigat poporului şi lui Abner, fiul lui Ner: „N'auzi tu, Abner?“ Abner a răspuns: „Cine eşti tu care strigi către împăratul?“

15. Şi David a zis lui Abner: „Oare nu eşti tu bărbat? Şi cine este ca tine în Israel? Pentruce atunci n'ai păzit pe împărat, stăpînul tău? Căci cineva din popor a venit să omoare pe împăratul, stăpînul tău.

16. Ce ai făcut tu nu este bine. Viu este Domnul, că sînteţi vrednici de moarte, căci n'aţi vegheat asupra stăpînului vostru, asupra unsului Domnului. Uită-te acum unde este suliţa împăratului şi ulciorul de apă, cari erau la căpătîiul lui.“

17. Saul a cunoscut glasul lui David, şi a zis: „Glasul tău* este, fiul meu David?“ Şi David a răspuns: „Glasul meu, împărate, domnul meu!“ *Cap. 24.16.

18. Şi a zis: „Pentruce* urmăreşte domnul meu pe robul său? Ce-am făcut, şi cu ce sînt vinovat? *Cap. 24.9, 11.

19. Să binevoiască acum împăratul, domnul meu, să asculte cuvintele robului său: „Dacă Domnul este Cel ce te aţîţă* împotriva mea, să primească mirosul unui dar de mîncare dela noi; dar dacă oamenii te aţîţă, blestemaţi să fie înaintea Domnului,

fiindcă ei mă izgonesc** azi ca să mă deslipească de moştenirea† Domnului, zicîndu-mi: „Du-te de slujeşte unor dumnezei străini!“ *2 Sam. 16. 11; 24. 1. **Deut. 4. 28. Ps. 120. 5. †2 Sam. 14. 16; 20. 19.

20. Oh! să nu-mi cadă sîngele pe pămînt departe de Faţa Domnului! Căci împăratul lui Israel a pornit să mă caute ca pe un purice*, cum ar urmări o potîrnichie în munţi.“ *Cap. 24. 14.

21. Saul a zis: „Am păcătuit*; întoarce-te, fiul meu David, căci nu-ţi voi mai face rău, fiindcă în ziua aceasta viaţa mea a fost scumpă** înaintea ta. Am lucrat ca un nebun, şi am făcut o mare greşală.“ *Cap. 15. 24; 24. 17. **Cap. 18. 30.

22. David a răspuns: „Iată sulita împăratului; să vină unul din oamenii tăi s'o ia.

23. Domnul va* răsplăti fiecăruia după dreptatea lui şi după credincioşia lui: căci Domnul te dăduse azi în mînile mele, şi eu n'am vrut să pun mîna pe unsul Domnului. *Ps. 7. 8; 18. 20.

24. Şi după cum azi viaţa ta a avut un mare preţ înaintea mea, tot aşa şi viaţa mea va avea un mare preţ înaintea Domnului, şi El mă va izbăvi din orice necaz.“

25. Saul a zis lui David: „Fii binecuvîntat, fiul meu David! Tu vei face lucruri mari şi vei* birui.“ David şi-a văzut de drum, şi Saul s'a întors acasă. *Fac. 32. 28.

David în ţara Filistenilor; şederea lui la Ţiclag.

27 1. David şi-a zis în sine: „Voi peri într'o zi ucis de mîna lui Saul; nu este nimic mai bine pentru mine decît să fug în ţara Filistenilor, pentru ca Saul să înceteze să mă mai caute în tot ţinutul lui Israel; aşa voi scăpa de mîna lui.“

2. Şi David s'a sculat, el şi cei şase sute de oameni cari erau împreună cu el, şi* au trecut la Achiş**, fiul lui Maoc, împăratul Gatului. *Cap. 25. 13. **Cap. 21. 10.

3. David şi oamenii lui au rămas în Gat la Achiş; îşi aveau fiecare familia lui, şi David îşi avea cele două* neveste: Ahinoam din Izreel şi Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal. *Cap 25. 43.

4. Saul, cînd a aflat că David fugise la Gat, a încetat să-l mai caute.

5. David a zis lui Achiş: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, rogu-te să mi se dea într'una din cetăţile ţării un loc unde să pot locui; căci pentruce să locuiască robul tău cu tine în cetatea împărătească?“

6. Şi chiar în ziua aceea, Achiş i-a dat Ţiclagul*. De aceea Ţiclagul a fost al împăraţilor lui Iuda pînă în ziua de azi. *Ios. 15. 31; 19. 5.

7. Timpul cît a locuit David în ţara Filistenilor a fost de un an şi patru luni.

8. David şi oamenii lui se suiau şi năvăleau asupra Gheşuriţilor*, Ghirziţilor** şi Amaleciţilor†; căci neamurile acestea locuiau din vremuri vechi în ţinutul acela pînă la Şur†† şi pînă în ţara Egiptului. *Ios. 13. 2. **Ios. 16. 10. Judc. 1. 29. †Exod. 16. 17. Cap. 15. 7, 8. ††Fac. 25. 18.

9. David pustia ţinutul acesta; nu lăsa cu viaţă nici bărbat nici femeie, le lua oile, boii, măgarii, cămilele, hainele, şi apoi se întorcea şi se ducea la Achiş.

10. Achiş zicea: „Unde aţi năvălit azi?“ Şi David răspundea: „Spre miazăzi de Iuda, spre miazăzi de Ierahmeeliţi* şi spre miazăzi de** Cheniţi.“ *1 Cron. 2. 9, 25. **Judc. 1. 16.

11. David nu lăsa cu viaţă nici bărbat, nici femeie ca să vină la Gat; „căci“, se gîndea el, ei „ar putea să vorbească împotriva noastră şi să zică: „Aşa a făcut David.“ Şi acesta a fost felul lui de purtare în tot timpul cît a locuit în ţara Filistenilor.

12. Achiş se încredea în David, şi zicea: „S'a făcut urît poporului său Israel, şi va rămînea în slujba mea pe vecie.“

Războiul cu Filistenii.

28 1. Pe vremea aceea*, Filistenii şi-au strîns taberile şi au făcut o oştire ca să pornească cu război împotriva lui Israel. Achiş a zis lui David: „Să ştii că vei veni cu mine la oştire, tu şi oamenii tăi.“ *Cap. 29. 1.

2. David a răspuns lui Achiş: „Ei bine, vei vedea ce va face robul tău.“ Şi Achiş a zis lui David: „De aceea te voi pune păzitorul capului meu în tot timpul.“

3. Samuel* murise. — Tot Israelul îl plînsese, şi-l îngropaseră la Rama în cetatea lui. Saul îndepărtase din ţară pe cei ce chemau morţii** şi pe cei ce ghiceau. *Cap. 25. 1. **Vers. 9. Exod. 22. 18. Lev. 19. 31; 20. 27. Deut. 18. 10, 11.

4. Filistenii s'au strîns, şi au venit de au tăbărît la Sunem*: Saul a strîns pe tot Israelul, şi au tăbărît la Ghilboa**. *Ios. 19. 18. 2 Reg. 4. 8. **Cap. 31. 1.

5. La vederea taberii Filistenilor, Saul a fost cuprins de frică*, şi un tremur puternic i-a apucat inima. *Iov. 18. 11.

6. Saul a întrebat pe Domnul şi Domnul nu i-a răspuns* nici prin** vise, nici prin Urim†, nici prin prooroci. *Cap. 14. 37. Prov. 1. 28. Plîn. 2. 9. **Num. 12. 6. †Exod. 28. 30. Num. 27. 21. Deut. 33. 8.

7. Atunci Saul a zis slujitorilor lui: „Căutaţi-mi o femeie care să cheme morţii, ca să mă duc s'o întreb.“ Slujitorii lui i-au zis: „Iată că în En-Dor este o femeie care cheamă morţii.“

8. Atunci Saul s'a schimbat, a luat alte haine, şi a plecat cu doi oameni. Au ajuns la femeia aceea noaptea. Saul i-a zis: „Spune-mi viitorul chemînd un mort, şi scoală-mi pe cine-ţi* voi spune.“ *Deut. 18. 11. 1 Cron. 10. 13. Isa. 8. 19.

9. Femeia i-a răspuns: „Ştii ce a făcut Saul, cum a nimicit* din ţară pe ceice cheamă morţii şi pe ceice ghicesc viitorul: pentruce dar întinzi o cursă vieţii mele, ca să mă omori?“ *Vers. 3.

10. Saul i-a jurat pe Domnul, şi a zis: „Viu este Domnul, că nu ţi se va întîmpla niciun rău pentru aceasta.“

11. Femeia a zis: „Pe cine vrei să-ţi scol?“ Şi el a răspuns: „Scoală-mi pe Samuel.“

12. Cînd a văzut femeia pe Samuel, a scos un ţipăt mare, şi a zis lui Saul: „Pentruce m'ai înşelat? Tu eşti Saul!“

13. Impăratul i-a zis: „Nu te teme de nimic; dar ce vezi?“ Femeia a zis lui Saul: „Văd o fiinţă dumnezeiască sculîndu-se din pămînt.“

14. El i-a zis: „Cum e la chip?“ Şi ea a răspuns: „Este un bătrîn care se scoală, şi este învelit cu o mantie*.“ Saul a înţeles că era Samuel, şi s'a plecat cu faţa la pămînt, şi s'a închinat. *Cap. 15. 27. 2 Reg. 2. 8, 13.

15. Samuel a zis lui Saul: „Pentruce m'ai turburat, chemîndu-mă?“ Saul a răspuns: „Sînt* într'o mare strîmtoare: Filistenii îmi fac război, şi Dumnezeu** S'a depărtat dela mine; nu mi-a† răspuns nici prin prooroci, nici prin vise. Şi te-am chemat să-mi arăţi ce să fac.“ *Prov. 5. 11, 12, 13; 14. 14. **Cap. 18. 12. †Vers. 6.

16. Samuel a zis: „Pentruce mă întrebi pe mine cînd Domnul S'a depărtat de tine şi S'a făcut vrăjmaşul tău?

17. Domnul îţi face aşa cum îţi* vestisem din partea Lui; Domnul a rupt împărăţia din mînile tale, şi a dat-o altuia, lui David. *Cap. 15. 28.

18. N'ai ascultat* de glasul Domnului, şi n'ai făcut pe Amalec să simtă aprinderea mîniei Lui: de aceea îţi face Domnul aşa astăzi. *Cap. 15. 9. 1 Reg. 20. 42. 1 Cron. 10. 13. Ier. 48. 10.

19. Şi chiar Domnul va da pe Israel împreună cu tine în mînile Filistenilor. Mîne, tu şi fiii tăi, veţi fi împreună cu mine şi Domnul va da tabăra lui Israel în mînile Filistenilor.“

20. Indată Saul a căzut la pămînt cît era de lung, şi cuvintele lui Samuel l-au umplut de groază; nu mai avea nici o putere, căci nu mîncase toată ziua şi toată noaptea.

21. Femeia a venit la Saul, şi, văzîndu-l foarte înspăimîntat, i-a zis: „Iată că roaba ta ţi-a ascultat glasul; mi-am pus viaţa* în primejdie, ascultînd de cuvintele pe care mi le-ai spus. *Judc. 12. 3. Cap. 19. 5. Iov. 13. 14.

22. Ascultă acum, şi tu, glasul roabei tale, şi lasă-mă să-ţi dau o bucată de pîne, ca să mănînci şi să prinzi putere ca să porneşti la drum.“

23. Dar el n'a vrut, şi a zis: „Nu mănînc nimic!“ Slujitorii lui şi femeia au stăruit de el pînă i-a ascultat. S'a sculat dela pămînt, şi a şezut pe pat.

24. Femeia avea la ea un viţel gras, pe care l-a tăiat în grabă; a luat făină, a frămîntat-o, şi a copt azimi.

25. Le-a pus înaintea lui Saul şi înaintea slujitorilor lui, şi au mîncat.

Apoi s'au sculat şi au plecat chiar în noaptea aceea.

David e trimes înapoi.

29 1. Filistenii* îşi strînseseră toate oştile la** Afec, şi Israel tăbărîse la fîntîna lui Izreel. *Cap. 28. 1. **Cap. 4. 1.

2. Domnii Filistenilor au înaintat cu sutele şi miile lor; şi David şi oamenii lui mergeau mai la coadă cu* Achiş. *Cap. 28. 1, 2.

3. Domnii Filistenilor au zis: „Ce caută Evreii aceştia aici?“ Şi Achiş a răspuns domnitorilor Filistenilor: „Acesta este David, slujitorul lui Saul, împăratul lui Israel. De mult* este cu mine, şi n'am găsit** nici cel mai mic

lucru de care să-l învinuiesc, dela venirea lui şi pînă în ziua de azi."
* Cap. 27. 7. ** Dan. 6. 5.

4. Dar domnitorii Filistenilor s'au mîniat pe Achiş, şi i-au zis: „Trimete înapoi* pe omul acesta, ca să se întoarcă în locul unde l-ai aşezat; să nu se pogoare cu noi pe cîmpul de bătaie, ca să nu ne fie vrăjmaş în timpul luptei**. Şi cum ar putea să se facă omul acesta plăcut stăpînului său, decît cu capetele oamenilor noştri?
* 1 Cron. 12. 19. ** Cap. 14. 21.

5. Nu este acesta David pentru care cîntau jucînd:
„Saul şi-a bătut miile lui*,
Iar David zecile lui de mii?"
* Cap. 18. 7; 21. 11.

6. Achiş a chemat pe David, şi i-a zis: „Viu este Domnul că eşti un om curat la suflet, şi-mi place să te văd mergînd* şi venind cu mine în tabără, căci n'am găsit** nimic rău în tine, dela venirea ta la mine pînă în ziua de azi; dar nu eşti pe placul domnitorilor.
* 2 Sam. 3. 25. 2 Reg. 19. 27. ** Vers. 3.

7. Intoarce-te dar şi mergi în pace, ca să nu faci nimic neplăcut înaintea domnitorilor Filistenilor."

8. David a zis lui Achiş: „Dar ce am făcut, şi ce ai găsit în robul tău, de cînd sînt la tine pînă în ziua de azi, ca să nu merg să lupt împotriva vrăjmaşilor domnului meu, împăratul?"

9. Achiş a răspuns lui David: „Ştiu că eşti plăcut înaintea mea ca* un înger al lui Dumnezeu; dar domnitorii** Filistenilor au zis: „Să nu se suie cu noi la luptă." * 2 Sam. 14. 17, 20; 19. 27. ** Vers. 4.

10. Astfel, scoală-te dis de dimineaţă, tu şi slujitorii stăpînului tău, cari au venit cu tine; sculaţi-vă dis de dimineaţă, şi plecaţi de îndată ce se va lumina."

11. David şi oamenii lui s'au sculat de noapte de tot, ca să plece dimineaţa, şi să se întoarcă în ţara Filistenilor. Şi Filistenii* s'au suit la Izreel.
* 2 Sam. 4. 4.

Intoarcerea lui David la Ţiclag.

30 1. Cînd a ajuns David cu oamenii lui a treia zi la Ţiclag, Amaleciţii* năvăliseră în partea de miazăzi şi în Ţiclag. Ei nimiciseră şi arseseră Ţiclagul, * Cap. 15. 7; 27. 8.

2. după ce luaseră prinşi pe femei şi pe toţi cei ce se aflau acolo, mici şi mari. Nu omorîseră pe nimeni, dar luaseră totul şi plecaseră.

3. David şi oamenii lui au ajuns în cetate, şi iată că era arsă; şi nevestele, fiii şi fiicele lor, fuseseră luate prinse.

4. Atunci David şi poporul care era cu el au ridicat glasul, şi au plîns pînă n'au mai putut plînge.

5. Cele două* neveste ale lui David: Ahinoam din Izreel, şi Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal, fuseseră luate şi ele. * Cap. 25. 42, 43. 2 Sam. 2. 2.

6. David a fost în mare strîmtorare, căci poporul vorbea* să-l ucidă cu pietre, pentru că toţi erau amărîţi în suflet, fiecare din pricina fiilor şi fetelor lui. Dar** David s'a îmbărbătat, sprijinindu-se pe Domnul, Dumnezeul lui. * Exod. 17. 4. ** Ps. 42. 5; 56. 3, 4, 11. Hab. 3. 17, 18.

7. El* a zis preotului Abiatar, fiul lui Ahimelec: „Adu-mi efodul!" Abiatar a adus efodul la David. * Cap. 23. 6, 9.

8. Şi David* a întrebat pe Domnul: „Să urmăresc oastea aceasta? O voi ajunge?" Domnul i-a răspuns: „Urmăreşte-o, căci o vei ajunge şi vei izbăvi totul." * Cap. 23. 2, 4.

9. Şi David a pornit, el şi cei şase sute de oameni cari erau cu el. Au ajuns la pîrîul Besor, unde s'au oprit cei ce rămîneau la coadă.

10. David i-a urmărit mai departe, cu patru sute de oameni; dar două* sute de oameni s'au oprit, fiind prea obosiţi ca să mai treacă pîrîul Besor.
* Vers. 21.

11. Pe cîmp au dat peste un om Egiptean, pe care l-au adus la David. I-au dat să mănînce pîne şi să bea apă,

12. şi i-au mai dat şi o legătură de smochine şi două legături de stafide. După ce a mîncat*, i-au venit iarăş puterile, căci nu mîncase şi nu băuse apă de trei zile şi trei nopţi.
* Judc. 15. 19. Cap. 14. 27.

13. David i-a zis: „Al cui eşti, şi de unde eşti?" El a răspuns: „Sînt un băiat Egiptean, în slujba unui Amalecit, şi de trei zile stăpînul meu m'a părăsit pentrucă eram bolnav.

14. Am năvălit în partea de miazăzi a Cheretiţilor*, pe ţinutul lui Iuda şi la miazăzi de Caleb**, şi am ars Ţiclagul." * Vers. 16. 2 Sam. 8. 18. 1 Reg. 1. 38, 44. Ezec. 25. 16. Ţef. 2. 5. ** Ios. 14. 13; 15. 13.

15. David i-a zis: „Vrei să mă duci la oastea accasta?" Şi el a zis: „Jurămi pe Numele lui Dumnezeu că nu mă vei omorî şi nu mă vei da pe mîna stăpînului meu, şi te voi pogorî la oastea aceasta."

16. El i-a slujit astfel de călăuză. Şi Amaleciţii erau risipiţi pe tot ţinutul, mîncînd*, bînd şi jucînd, de bucuria prăzii celei mari pe care o luaseră din ţara Filistenilor şi din ţara lui Iuda. *1 Tes. 5. 3.

17. David i-a bătut din zorii zilei pînă a doua zi seara, şi n'a scăpat niciunul din ei, afară de patru sute de tineri, cari au încălecat pe cămile şi au fugit.

18. David a scăpat astfel tot ce luaseră Amaleciţii, şi a scăpat şi pe cele două neveste ale lui.

19. Nu le-a lipsit nimeni, dela mic pînă la mare, nici fiu, nici fiică, nici un lucru din pradă, nimic din ce li se luase: David a adus înapoi totul*. *Vers. 8.

20. Şi David a luat toate oile şi toţi boii; şi cei ce mînau turma aceasta şi mergeau în fruntea ei, ziceau: „Aceasta este prada lui David!“

21. David a ajuns la cei două* sute de oameni cari fuseseră prea obosiţi ca să mai meargă după el şi pe cari-i lăsase la pîrîul Besor. Ei au ieşit înaintea lui David şi înaintea poporului care era cu el. David s'a apropiat de ei, şi i-a întrebat de sănătate. *Vers. 10.

22. Toţi oamenii răi şi de* nimic dintre cei ce merseseră cu David au luat cuvîntul şi au zis: „Fiindcă n'au venit cu noi, să nu le dăm nimic din prada pe care am scăpat-o, ci doar să-şi ia fiecare nevasta şi copiii, şi să plece.“ *Deut. 13. 13. Judc. 19. 22.

23. Dar David a zis: „Să nu faceţi aşa, fraţilor, cu ce ne-a dat Domnul; căci El ne-a păzit, şi a dat în mînile noastre ceata care venise împotriva noastră.

24. Şi cine v'ar asculta în privinţa aceasta? Partea trebuie să fie aceeaş atît* pentru cel ce s'a pogorît pe cîmpul de bătaie cît şi pentru cel ce a rămas la calabalîcuri: s'o împartă deopotrivă. *Num. 31. 27. Ios. 22. 8.

25. Lucrul acesta a rămas de atunci şi pînă în ziua de azi o lege şi un obicei în Israel.

26. Cînd s'a întors la Ţiclag, David a trimes o parte din pradă bătrînilor lui Iuda, prietenilor săi, spunîndu-le aceste cuvinte: „Iată darul pe care vi-l fac din prada luată dela vrăjmaşii Domnului!“

27. A trimes celor din Betel, celor din Ramot* dela miază zi, celor din Iatir**, *Ios. 19. 8. **Ios. 15. 48.

28. celor din Aroer*, celor din Sifmot, celor din Eştemoa**, *Ios. 13. 16. **Ios. 15. 50.

29. celor din Racal, celor din cetăţile Ierahmeeliţilor*, celor din cetăţile Cheniţilor**, *Cap. 27. 10. **Judc. 1. 16.

30. celor din Horma*, celor din Cor-Aşan, celor din Atac, *Judc. 1. 17.

31. celor din Hebron*, şi în toate locurile pe cari le străbătuse David cu oamenii lui. *Ios. 14. 13. 2 Sam. 2. 1.

Israeliţii biruiţi de Filisteni.

31 1. Filistenii* s'au luptat cu Israel, şi bărbăţii lui Israel au luat-o la fugă dinaintea Filistenilor, şi au căzut ucişi pe muntele Ghilboa**. *1 Cron. 10. 1—12. **Cap. 28. 4.

2. Filistenii au urmărit pe Saul şi pe fiii lui, şi au ucis pe Ionatan*, Abinadab şi Malchişua, fiii lui Saul. *Cap. 14. 49. 1 Cron. 8. 33.

3. Saul a fost prins în toiul* luptei; arcaşii l-au ajuns şi l-au rănit greu. *2 Sam. 1. 6, etc.

4. Saul* a zis atunci celui ce-i ducea armele: „Scoate-ţi sabia, şi străpunge-mă, ca nu cumva aceşti netăiaţi** împrejur să vină să mă străpungă şi să-şi bată joc de mine.“ Cel ce-i ducea armele n'a voit, căci îi era† teamă. Şi Saul şi-a luat sabia, şi s'a aruncat†† în ea. *Judc. 9. 54. **Cap. 14. 6; 17. 26. †2 Sam. 1. 14. ††2 Sam. 1. 10.

5. Cel ce ducea armele lui Saul, văzîndu-l mort, s'a aruncat şi el în sabia lui, şi a murit împreună cu el.

6. Astfel au perit în acelaş timp şi în aceeaş zi, Saul şi cei trei fii ai lui, cel ce-i purta armele, şi toţi oamenii lui.

7. Cei din Israel, cari erau dincolo de vale şi dincolo de Iordan, văzînd că oamenii lui Israel fugeau şi că Saul şi fiii lui muriseră, şi-au părăsit cetăţile şi au luat-o şi ei la fugă. Şi Filistenii au venit şi s'au aşezat în ele.

8. A doua zi, Filistenii au venit să desbrace pe cei morţi, şi au găsit pe Saul şi pe cei trei fii ai lui căzuţi pe muntele Ghilboa.

9. Au tăiat capul lui Saul, şi i-au luat armele. Apoi au trimes să dea de veste* prin toată ţara Filistenilor în casele idolilor lor şi în popor. *2 Sam. 1. 20.

10. Au pus* armele lui Saul în casa Astarteelor**, şi i-au atîrnat trupul† pe zidurile Bet-Şanului††. *Cap. 21. 9. **Judc. 2. 13. †2 Sam. 21. 12. ††Ios. 17. 11. Judc. 1. 27.

11. Cînd au auzit* locuitorii Iabesului din Galaad ce au făcut Filistenii lui Saul, *Cap. 11. 3, 9, 11.

12. toţi vitejii s'au sculat*, au mers toată noaptea şi au luat de pe zidurile Bet-Şanului trupul lui Saul şi trupurile fiilor lui. Apoi s'au întors la Iabes, unde le-au ars**; *Cap. 11. 1—11. 2 Sam. 2. 4—7. **2 Cron. 16. 14. Ier. 34. 5. Amos 6. 10.

13. le-au luat oasele, şi le-au îngropat* subt stejarul din Iabes. Şi au postit** şapte zile. *2 Sam. 2. 4, 5; 21. 12, 13, 14. **Fac. 50. 10.

A DOUA CARTE A LUI SAMUEL

SAU A DOUA A ÎMPĂRAŢILOR

DOMNIA LUI DAVID

(Faptele Apostolilor 13. 22.)

Ştirea morţii lui Saul.

1 1. După moartea lui Saul, David, după ce bătuse* pe Amaleciţi, se întorsese de două zile la Ţiclag. *1 Sam. 30. 17, 26.

2. A treia zi, a venit un om* din tabăra lui Saul, cu hainele sfîşiate** şi cu capul presărat cu ţărînă. Cînd a ajuns în faţa lui David, s'a aruncat cu faţa la pămînt, şi s'a închinat. *Cap. 4. 10. **1 Sam. 4. 12.

3. David i-a zis: „De unde vii?“ Şi el i-a răspuns: „Am scăpat din tabăra lui Israel.“

4. David i-a zis: „Spune-mi ce s'a întîmplat?“ Şi el a răspuns: „Poporul a fugit de pe cîmpul de bătaie, şi un mare număr de oameni au căzut şi au perit; chiar şi Saul şi fiul său Ionatan, au murit.“

5. David a zis tînărului care-i aducea aceste veşti: „De unde ştii că Saul şi fiul său Ionatan au murit?“

6. Şi tînărul care-i aducea aceste veşti, a răspuns: „Am venit din întîmplare pe muntele Ghilboa*; şi Saul** sta rezămat în suliţa lui, şi carăle şi călăreţii erau aproape să-l ajungă. *1 Sam. 31. 1. **1 Sam. 31. 2, 3, 4.

7. Intorcîndu-se, m'a văzut şi m'a chemat. Eu am zis: „Iată-mă!“

8. Şi el mi-a zis: „Cine eşti?“ I-am răspuns: „Eu sînt Amalecit.“

9. Şi a zis: „Apropie-te dar, şi omoară-mă; căci m'a apucat ameţeala, măcar că sînt încă plin de viaţă.“

10. M'am apropiat de el, şi l-am omorît*, ştiind bine că n'avea să mai rămînă cu viaţă în urma înfrîngerii. Am luat cununa împărătească de pe capul lui şi brăţara pe care o avea la braţ, şi le-am adus aici domnului meu.“ *Judc. 9. 54.

11. David şi-a apucat hainele şi le-a sfîşiat*, şi toţi oamenii cari erau lîngă el au făcut acelaş lucru. *Cap. 3. 31; 13. 31.

12. Au jălit, au plîns şi au postit pînă seara, de durere pentru Saul, pentru fiul său Ionatan, pentru poporul Domnului, fiindcă fuseseră tăiaţi cu sabia.

13. David a zis tînărului care-i adusese aceste veşti: „De unde eşti?“ Şi el a răspuns: „Sînt fiul unui străin, unui Amalecit“.

14. David i-a zis: „Cum* nu ţi-a fost frică** să pui mîna† pe unsul Domnului şi să-l omori?“ *Num. 12. 8. **1 Sam. 31. 4. †1 Sam. 24. 6; 26. 9. Ps. 105. 15.

15. Şi David* a chemat pe unul din oamenii lui, şi a zis: „Apropie-te, şi omoară-l!“ Omul acela a lovit pe Amalecit, care a murit. *Cap. 4. 10, 12.

16. Şi David i-a zis: „Sîngele* tău să cadă asupra capului tău, căci gura** ta a mărturisit împotriva ta, fiindcă ai zis: „Am omorît pe unsul Domnului!“ *1 Sam. 26. 9. 1 Reg. 2. 32, 33, 37. **Vers. 10. Luc. 19. 22.

Cîntarea de jale a lui David pentru Saul şi Ionatan.

17. Iată cîntarea de jale pe care a alcătuit-o David pentru Saul şi fiul său Ionatan,

18. şi pe care a poruncit s'o înveţe copiii lui Iuda. Este numită cîntarea arcului şi se află scrisă în Cartea* Dreptului. *Ios. 10. 13.

19. „Fala ta, Israele, zace ucisă pe dealurile tale!
Cum* au căzut vitejii! *Vers. 27.

20. Nu* spuneţi lucrul acesta în Gat,
nu răspîndiţi vestea aceasta în uliţele Ascalonului,
ca să nu se bucure fetele** Filistenilor,

ca să nu se laude fetele celor netăiaţi† împrejur. *1 Sam. 31. 9. Mic. 1. 10. Judc. 16. 23. **Exod. 15. 20. Judc. 11. 34. 1 Sam. 18. 6. †1 Sam. 31. 4.

21. Munţi* din Ghilboa! Nici rouă**,
nici ploaie să nu cadă pe voi!
Să nu fie pe voi nici cîmpii cari să dea pîrgă pentru darurile de mîncare!
Căci acolo au fost aruncate scuturile vitejilor,
scutul lui Saul, ca şi cînd n'ar fi fost uns† cu untdelemn. *1 Sam. 31. 1. **Judc. 5. 23. Iov. 3. 3, 4. Ier. 20. 14. †1 Sam. 10. 1.

22. Dela sîngele celor răniţi,
dela grăsimea celor mai voinici,
arcul* lui Ionatan nu da înapoi niciodată,
şi sabia lui Saul nu se învîrtea niciodată în vînt. *1 Sam. 18. 4.

23. Saul şi Ionatan, cari s'au plăcut şi s'au iubit în timpul vieţii lor,
n'au fost despărţiţi nici la moarte;
erau mai uşori decît vulturii,
mai tari* decît leii. *Judc. 14. 18.

24. Fiicele lui Israel! plîngeţi pe Saul,
care vă îmbrăca în stacojiu şi alte podoabe,
care vă punea găteli de aur pe hainele voastre!

25. Cum au căzut vitejii în mijlocul luptei!
Cum a murit Ionatan pe dealurile tale!

26. Mă doare după tine, frate Ionatane!
Tu erai plăcerea mea;
dragostea* ta pentru mine era minunată:
mai pe sus de dragostea femeiască. *1 Sam. 18. 1, 3; 19. 2; 20. 17, 41; 23. 16.

27. Cum* au căzut vitejii!
Cum li s'au perdut armele!" *Vers. 19.

David, împărat al lui Iuda la Hebron.

2 1. După aceea, David a întrebat* pe Domnul: „Să mă sui în vreuna din cetăţile lui Iuda?" Domnul i-a răspuns: „Suie-te". David a zis: „Unde să mă sui?" Şi Domnul a răspuns: „La** Hebron". *Judc. 1. 1. 1 Sam. 23. 2, 4, 9; 30. 7, 8. **1 Sam. 30. 31. Vers. 11. Cap. 5. 1, 3. 1 Reg. 2. 11.

2. David s'a suit acolo, cu cele două neveste* ale sale: Ahinoam din Izreel, şi Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal. *1 Sam. 30. 5.

3. David a luat cu el şi pe oamenii* cari erau la el, pe fiecare cu casa lui; şi au locuit în cetăţile Hebronului. *1 Sam. 27. 2, 3; 30. 1. 1 Cron. 12. 1.

4. Bărbaţii lui Iuda au* venit, şi au uns acolo pe David ca împărat peste casa lui Iuda.

Au dat de ştire lui David că oamenii** din Iabesul Galaadului au îngropat pe Saul. *Vers. 11. Cap. 5. 5. **1 Sam. 31. 11, 13.

5. David a trimes nişte soli oamenilor din Iabesul Galaadului, să le spună: „Binecuvîntaţi* să fiţi de Domnul, fiindcă aţi arătat astfel bunăvoinţă faţă de Saul, stăpînul vostru, şi l-aţi îngropat! *Rut. 2. 20; 3. 10. Ps. 115. 15.

6. Şi acum, Domnul* să vă arăte bunătate şi credincioşie! Vă voi face şi eu bine, pentrucă v'aţi purtat astfel. *2 Tim. 1. 16, 18.

7. Să vi se întărească mînile, şi fiţi viteji; căci stăpînul vostru Saul a murit, şi pe mine m'a uns casa lui Iuda împărat peste ea".

Iş-Boşet, împărat al lui Israel la Mahanaim.

8. Insă Abner*, fiul lui Ner, căpetenia oştirii lui Saul, a luat pe Iş-Boşet, fiul lui Saul, şi l-a trecut la Mahanaim. *1 Sam. 14. 50.

9. L-a pus împărat peste Galaad, peste Gheşuriţi, peste Izreel, peste Efraim, peste Beniamin, peste tot Israelul.

10. Iş-Boşet, fiul lui Saul, era în vîrstă de patruzeci de ani, cînd s'a făcut împărat al lui Israel, şi a domnit doi ani. Numai casa lui Iuda a rămas lipită de David.

11. Timpul* cît a domnit David la Hebron peste casa lui Iuda a fost de şapte ani şi şase luni. *Cap. 5. 5. 1 Reg. 2. 11.

Abner ucide pe Asael.

12. Abner, fiul lui Ner, şi oamenii lui Iş-Boşet, fiul lui Saul, au ieşit din Mahanaim ca să meargă asupra Gabaonului*. *Ios. 18. 25.

13. Ioab, fiul Ţeruiei, şi oamenii lui David, au pornit şi ei. S'au întîlnit la iazul* din Gabaon, şi s'au oprit unii dincoace de iaz, şi ceilalţi dincolo. *Ier. 41. 12.

14. Abner a zis lui Ioab: „Să se scoale tinerii aceştia, şi să se bată înaintea noastră!" Ioab a răspuns: „Să se scoale!"

15. S'au sculat şi au înaintat în acelaş număr, doisprezece din Beniamin, pentru Iş-Boşet, fiul lui Saul; şi doisprezece inşi ai lui David.

16. Fiecare, apucînd pe protivnicul

lui de cap, i-a împlîntat sabia în coastă, şi au căzut toţi deodată. Şi locul acela de lîngă Gabaon, s'a numit Helcat-Haţurim *(Locul Săbiilor)*.

17. In ziua aceea a fost o luptă foarte aprigă, în care Abner şi bărbaţii lui Israel au fost bătuţi de oamenii lui David.

18. Acolo se aflau cei* trei fii ai Ţeruiei: Ioab, Abişai şi Asael. Asael era iute** de picioare, ca † o căprioară de cîmp:

*1 Cron. 2. 16. **1 Cron. 12. 8. †Ps. 18. 33. Cant. 2. 17; 8. 14.

19. el a urmărit pe Abner, fără să se abată la dreapta sau la stînga.

20. Abner s'a uitat înapoi, şi a zis: „Tu eşti Asael?“ Şi el a răspuns: „Eu.“

21. Abner i-a zis: „Abate-te la dreapta sau la stînga, pune mîna pe unul din tinerii aceştia, şi ia-i armele.“ Dar Asael n'a vrut să se abată dindărătul lui.

22. Abner a zis iarăş lui Asael: „Abate-te dinapoia mea; pentruce să te lovesc şi să te trîntesc la pămînt? Cum voi ridica apoi faţa înaintea fratelui tău Ioab?“

23. Şi Asael n'a vrut să se abată. Atunci Abner l-a lovit în pîntece* cu capătul de jos al suliţei, şi sulita a ieşit pe dinapoi. A căzut şi a murit pe loc. Toţi cei ce ajungeau în locul unde căzuse Asael mort, se opreau,

* Cap. 3. 27; 4. 6; 20. 10.

24. Ioab şi Abişai au urmărit pe Abner. Şi la asfinţitul soarelui, au ajuns la coasta Ama, care este în dreptul Ghiahului, pe drumul care duce în pustia Gabaonului.

25. Fiii lui Beniamin s'au adunat în urma lui Abner, au făcut o ceată, şi s'au oprit pe vîrful unui deal.

26. Abner a chemat pe Ioab, şi a zis: „Oare mereu are să sfîşie sabia? Nu ştii că la sfîrşit va fi amar? Pînă cînd vei pregeta să spui poporului să nu mai urmărească pe fraţii lui?“

27. Ioab a răspuns: „Viu este Dumnezeu că, dacă n'ai* fi vorbit, poporul n'ar fi încetat pînă mîne dimineaţă să urmărească pe fraţii lui.“

* Vers. 14. Prov. 17. 14

28. Şi Ioab a sunat din trîmbiţă, şi tot poporul s'a oprit; n'au mai urmărit pe Israel şi nici nu s'au mai bătut.

29. Abner şi oamenii lui au mers toată noaptea în cîmpie; au trecut Iordanul, au străbătut în întregime Bitronul, şi au ajuns la Mahanaim.

30. Ioab s'a întors dela urmărirea lui Abner, şi a adunat tot poporul: lipseau nouăsprezece inşi din oamenii lui David şi Asael.

31. Dar oamenii lui David omorîseră treisute şasezeci de inşi din bărbaţii lui Beniamin şi ai lui Abner.

32. Au luat pe Asael, şi l-au îngropat în mormîntul tatălui său la Betleem. Ioab şi oamenii lui au mers toată noaptea, şi li s'au revărsat zorile în Hebron.

Puterea lui David creşte; familia lui.

3 1. Războiul a ţinut mult între casa lui Saul şi casa lui David. David era tot mai tare, şi casa lui Saul mergea slăbind.

2. Lui David* i s'au născut fii la Hebron. Intîiul lui născut a fost Amnon, din Ahinoam** din Izreel;

* 1 Cron. 3. 1—4. ** 1 Sam. 25. 43.

3. al doilea, Chileab, din Abigail din Carmel, nevasta lui Nabal; al treilea, Absalom, fiul Maachei, fata lui Talmai, împăratul Gheşurului*;

* 1 Sam. 27. 8. Cap. 13. 37.

4. al patrulea, Adonia*, fiul Hagitei; al cincilea, Şefatia, fiul Abitalei;

* 1 Reg. 1. 5.

5. şi al şaselea, Itream, din Egla, nevasta lui David. Aceştia i s'au născut lui David la Hebron.

Abner pentru David.

6. In timpul războiului dintre casa lui Saul şi casa lui David, Abner a ţinut cu tărie la casa lui Saul.

7. Dar Saul avusese o ţiitoare, numită Riţpa*, fata lui Aiia. Şi Iş-Boşet a zis lui Abner: „Pentruce ai intrat la ţiitoarea** tatălui meu?“

* Cap. 21. 8, 10. ** Cap. 16. 21.

8. Abner s'a mîniat foarte rău de cuvintele lui Iş-Boşet, şi a răspuns: „Oare* cap de cîne sînt eu, şi ţin cu Iuda? Eu dau astăzi dovadă de bunăvoinţă faţă de casa tatălui tău Saul, faţă de fraţii şi prietenii lui, nu te-am dat în mînile lui David, şi astăzi îmi bagi vină pentru un păcat făcut cu femeia aceasta?

* Deut. 23. 18. 1 Sam. 24. 14. Cap. 9. 8; 16. 9.

9. Dumnezeu să pedepsească* cu toată asprimea pe Abner, dacă nu voi face cum a jurat** Domnul lui David,

* Rut. 1. 17. 1 Reg. 19. 2. ** 1 Sam. 15. 28; 16. 1, 12; 28. 17. 1 Cron. 12. 23.

10. cînd i-a spus că împărăţia va fi luată dela casa lui Saul, şi că scaunul de domnie al lui David va fi ridicat peste Israel şi peste Iuda, dela Dan* pînă la Beer-Şeba".
*Judc. 20. 1. Cap. 17. 11. 1 Reg. 4. 25.

11. Iş-Boşet n'a îndrăznit să mai răspundă o vorbă lui Abner, pentrucă se temea de el.

12. Abner a trimes soli la David, să-i spună din partea lui: „A cui este ţara? Fă legămînt cu mine, şi mîna mea te va ajuta să întorci la tine pe tot Israelul".

13. El a răspuns: „Bine! voi face legămînt cu tine, dar îţi cer un lucru: să nu-mi vezi faţa* decît dacă-mi vei aduce mai întîi pe Mical**, fata lui Saul cînd vei veni la mine".
*Fac. 43. 3. **1 Sam. 18. 20.

14. Şi David a trimes soli lui Iş-Boşet, fiul lui Saul, să-i spună: „Dă-mi pe nevastă-mea Mical, cu care m'am logodit pentru* o sută de prepuţuri dela Filisteni". *1 Sam. 18. 25, 27.

15. Iş-Boşet a trimes s'o ia dela bărbatul ei Paltiel*, fiul lui Laiş. *1 Sam. 25. 44.

16. Şi bărbatul ei a mers după ea plîngînd pînă la Bahurim*. Atunci Abner i-a zis: „Pleacă, şi întoarce-te!" Şi el s'a întors. *Cap. 19. 16.

17. Abner a stat de vorbă cu bătrînii lui Israel, şi le-a zis: „Odinioară voi doreaţi să aveţi împărat pe David;

18. puneţi-l acum, căci Domnul* a zis despre el: „Prin robul Meu David voi izbăvi pe poporul Meu Israel din mîna Filistenilor şi din mîna tuturor vrăjmaşilor lui". *Vers. 9.

19. Abner a vorbit şi lui Beniamin, şi s'a dus să spună în auzul lui David la Hebron ce hotărîse Israel şi toată casa lui* Beniamin. *1 Cron. 12. 29.

20. A ajuns la David în Hebron, însoţit de douăzeci de oameni; şi David a dat un ospăţ în cinstea lui Abner şi acelor cari erau cu el.

21. Abner a zis lui David: „Mă voi scula, şi voi pleca să* strîng tot Israelul la domnul meu împăratul, ca să facă legămînt cu tine, şi să domneşti** în totul după dorinţa ta". David a dat drumul lui Abner, care a plecat în pace. *Vers. 10, 12. **1 Reg. 11. 37.

Abner este omorît de Ioab.

22. Ioab şi oamenii lui David s'au întors dela urmărirea unei cete, şi au adus cu ei o mare pradă. Abner nu mai era la David în Hebron, căci David îi dăduse drumul, şi plecase în pace.

23. Cînd a venit Ioab cu toată ceata lui, i s'a spus: „Abner, fiul lui Ner, a venit la împărat, care i-a dat drumul, şi s'a dus în pace."

24. Ioab s'a dus la împărat, şi a zis: „Ce ai făcut? Abner a venit la tine; pentruce i-ai dat drumul şi l-ai lăsat să plece?

25. Tu cunoşti pe Abner, fiul lui Ner! A venit să te înşele, ca să-ţi pîndească paşii*, şi să ştie tot ce faci."
*1 Sam. 29. 6. Isa. 37. 28.

26. Şi Ioab, după ce a plecat dela David, a trimes pe urmele lui Abner nişte soli cari l-au adus înapoi dela fîntîna fără apă Sira: David nu ştia nimic.

27. Cînd s'a întors Abner la Hebron, Ioab l-a tras deoparte* în mijlocul porţii, ca să-i vorbească în taină, şi l-a lovit acolo în pîntece** şi l-a omorît, ca să răzbune moartea fratelui său Asael †.
*1 Reg. 2. 5. Cap. 20. 9, 10. **Cap. 4. 6. †Cap. 2. 23.

Plîngerea lui David pentru Abner.

28. David a aflat apoi, şi a zis: „Nevinovat sînt eu şi împărăţia mea pe vecie, înaintea Domnului, de sîngele lui Abner, fiul lui Ner.

29. Sîngele acesta să cadă* asupra lui Ioab şi asupra întregei case a tatălui său! Totdeauna să fie în casa lui Ioab cineva, atins de o scurgere** de sămînţă sau de lepră, sau care să se razime în cîrjă, sau să cadă ucis de sabie, sau să ducă lipsă de pîne!"
*1 Reg. 2. 32, 33. **Lev. 15. 2.

30. Astfel Ioab şi fratele său Abişai, au omorît pe Abner, pentrucă omorîse pe fratele lor Asael* în lupta dela Gabaon. *Cap. 2. 23.

31. David a zis lui Ioab şi întregului popor care era cu el: „Rupeţi-vă* hainele, încingeţi-vă** cu saci, şi boceţi-vă înaintea lui Abner!" Şi împăratul David mergea în urma sicriului.
*Ios. 7. 6. Cap. 1. 2, 11. **Fac. 37. 34.

32. Au îngropat pe Abner la Hebron. Impăratul a ridicat glasul, şi a plîns la mormîntul lui Abner, şi tot poporul plîngea.

33. Impăratul a făcut următoarea cîntare de jale pentru Abner, şi a zis:

„Să moară Abner cum moare* un mişel? *Cap. 13. 12, 13.

34. N'aveai nici mînile legate,
Nici picioarele puse în lanţuri

Ai căzut cum cade cineva înaintea celor răi!"

Şi tot poporul a plîns şi mai mult după Abner.

35. Tot poporul s'a apropiat de David ca* să-l facă să mănînce ceva, cît era încă ziuă; dar David a jurat, zicînd: „Să mă pedepsească** Dumnezeu cu toată asprimea, dacă voi gusta pîne sau alt ceva înainte de† apusul soarelui!"

*Cap. 12. 17. Ier. 16. 7. **Rut 1. 17. †Cap. 1. 12.

36. Lucrul acesta a fost cunoscut şi plăcut la tot poporul; toţi au găsit că era bine ce făcuse împăratul.

37. Tot poporul şi tot Israelul au înţeles în ziua aceea că Abner, fiul lui Ner, nu fusese ucis din porunca împăratului.

38. Împăratul a zis slujitorilor săi: „Nu ştiţi că o căpetenie, un om mare, a căzut astăzi în Israel?

39. Eu sînt încă slab, măcar că am primit ungerea împărătească; şi oamenii aceştia, fiii Ţeruiei, sînt* prea puternici pentru mine. Domnul** să răsplătească după răutatea lui celui ce a făcut răul!" *Cap. 19. 7. **Cap. 19. 13. 1 Reg. 2. 5, 6, 33, 34. Ps. 28. 4; 62. 12. 2 Tim. 4. 14.

Iş-Boşet este ucis.

4 1. Cînd a auzit fiul lui Saul că Abner a murit la Hebron, mînile i-au rămas fără* putere, şi tot Israelul s'a** spăimîntat.

*Ezra 4. 4. Isa. 13. 7. **Mat. 2. 3.

2. Fiul lui Saul avea doi capi peste cetele de război, dintre cari unul se numea Baana iar altul Recab; erau fiii lui Rimon din Beerot, dintre fiii lui Beniamin. — Căci Beerot* era privit ca făcînd parte din Beniamin, *Ios. 18. 25.

3. şi Beerotiţii fugiseră la Ghitaim*, unde au locuit pînă în ziua de azi.

*Neem. 11. 33.

4. Ionatan*, fiul lui Saul, avea un fiu olog de picioare, şi în vîrstă de cinci ani, cînd a venit din Izreel** vestea morţii lui Saul şi a lui Ionatan; doica lui l-a luat şi a fugit, şi fiindcă se grăbea să fugă, a căzut şi a rămas olog; numele lui era Mefiboşet.

*Cap. 9. 3. **1 Sam. 29. 1, 11.

5. Şi fiii lui Rimon din Beerot, Recab şi Baana, s'au dus în timpul zădufului zilei în casa lui Iş-Boşet, care îşi făcea somnul de amează.

6. Au pătruns pînă în mijlocul casei, dîndu-se drept negustori de grîu, şi l-au lovit în pîntece*; apoi Recab şi Baana, fratele său, au scăpat. *Cap. 2. 23.

7. Au intrat în casă, pe cînd el era culcat pe pat în odaia lui de dormit, l-au lovit, l-au omorît, şi i-au tăiat capul. I-au luat capul, şi au mers toată noaptea prin cîmpie.

8. Au adus capul lui Iş-Boşet la David în Hebron, şi au zis împăratului: „Iată capul lui Iş-Boşet, fiul lui Saul, vrăjmaşul tău, care voia să-ţi ia* viaţa; Domnul răzbună azi pe împărat, domnul meu, împotriva lui Saul şi împotriva neamului lui."

*1 Sam. 19. 2, 10, 11; 23. 15; 25. 29.

9. David a răspuns lui Recab şi lui Baana, fratele său, fiii lui Rimon din Beerot: „Viu este Domnul* care m'a izbăvit din orice primejdie,

*Fac. 48. 16. 1 Reg. 1. 29. Ps. 31. 7.

10. că pe cel ce a venit să-mi spună*: „Iată, Saul a murit", şi care credea că-mi aduce o veste bună, l-am prins şi l-am omorît la Ţiclag, ca să-l răsplătesc pentru ştirea lui; *Cap. 1. 2, 4, 15.

11. şi cînd nişte răi au ucis pe un om nevinovat în casa lui şi în patul lui, cu cît mai mult îi voi cere* sîngele din mînile voastre şi vă voi nimici de pe pămînt." *Fac. 9. 5, 6.

12. Şi David a poruncit* oamenilor lui să-i omoare; le-au tăiat mînile şi picioarele, şi i-au spînzurat la marginea iazului din Hebron. Au luat apoi capul lui Iş-Boşet, şi l-au îngropat în mormîntul** lui Abner la Hebron.

*Cap. 1. 15. **Cap. 3. 32.

David împărat peste tot Israelul.

5 1. Toate seminţiile lui Israel au venit* la David, în Hebron, şi au zis: „Iată că noi sîntem os** din oasele tale şi carne din carnea ta.

*1 Cron. 11. 1; 12. 23. **Fac. 29. 14.

2. Chiar odinioară, cînd Saul era împăratul nostru, tu* povăţuiai şi strîngeai pe Israel. Domnul ţi-a zis: „Tu vei paşte** pe poporul Meu Israel, şi vei fi căpetenia lui Israel."

*1 Sam. 18. 13. **1 Sam. 16. 1, 12. Ps. 78. 71. Cap. 7. 7.

3. Astfel toţi bătrînii lui Israel au* venit la împărat în Hebron, şi împăratul** David a făcut legămînt cu ei la Hebron, înaintea† Domnului. Şi au uns pe David împărat peste Israel.

*1 Cron. 11. 3. **2 Reg. 11. 17. †Judc. 11. 11. ‖1 Sam. 23. 17.

4. David era în vîrstă de treizeci de ani cînd s'a făcut împărat, şi a domnit* patruzeci de ani. *1 Cron. 26. 31; 29. 27.

5. La Hebron a domnit peste Iuda
şapte * ani şi şase luni, şi la Ierusa-
lim a domnit treizeci şi trei de ani
peste tot Israelul şi Iuda.
* Cap. 2. 11. 1 Cron. 3. 4.

Cucerirea Ierusalimului.

6. Impăratul a mers cu oamenii lui a-
supra Ierusalimului * împotriva Iebu-
siţilor **, locuitorii ţării. Ei au zis lui
David: „Să nu intri aici, căci şi or-
bii şi ologii ţi se vor împotrivi! Prin
aceasta voiau să spună că David nu
va intra cu niciun chip aici.
* Judc. 1. 21. ** Ios. 15. 63. Judc. 1. 8; 19. 11, 12.

7. Dar David a pus mîna pe cetăţuia
Sionului: aceasta * este cetatea lui Da-
vid. * Vers. 9. 1 Reg. 2. 10; 8. 1.

8. David zisese în ziua aceea: „Ori-
cine va bate pe Iebusiţi, să arunce în
canal pe şchiopii şi pe orbii aceia
cari sînt vrăjmaşii lui David *“ ... —
De aceea se zice: „Orbul şi şchiopul
să nu intre în casa Domnului.“
* 1 Cron. 11. 6—9.

9. David s'a aşezat în cetăţuie, pe
care a numit-o cetatea * lui David. A
făcut întărituri de jur împrejur, în
afară şi înlăuntul lui Milo *(Cetăţuie)*.
* Vers. 7.

10. David ajungea tot mai mare, şi
Domnul, Dumnezeul oştirilor, era cu
el.

Casa lui David.

11. Hiram *, împăratul Tirului, a tri-
mes soli lui David, şi lemn de cedru
şi tîmplari şi cioplitori de piatră, cari
au zidit o casă lui David.
* 1 Reg. 5. 2. 1 Cron. 14. 1.

12. David a cunoscut că Domnul îl
întărea ca împărat al lui Israel, şi că-i
ridica împărăţia din pricina poporului
Său Israel.

13. David * şi-a mai luat ţiitoare şi
neveste din Ierusalim, după ce a venit
din Hebron, şi i s'au născut iarăş fii
şi fiice. * Deut. 17. 17. 1 Cron. 3. 9; 14. 3.

14. Iată * numele celor ce i s'au năs-
cut la Ierusalim: Şamua, Şobab, Na-
tan, Solomon, * 1 Cron. 3. 5; 14. 4.

15. Ibhar, Elişua, Nefeg, Iafia,

16. Elişama, Eliada, şi Elifelet.

Biruinţele asupra Filistenilor.

17. Filistenii au aflat * că David fu-
sese uns împărat peste Israel, şi s'au
suit toţi să-l caute. David, căruia i
s'a dat de ştire, s'a pogorît ** în cetă-
ţuie. * 1 Cron. 11. 16; 14. 8. ** Cap. 23. 14.

18. Filistenii au venit, şi s'au răspîn-
dit în valea * Refaim.
* Ios. 15. 8; 18. 16. Isa. 17. 5.

19. David a * întrebat pe Domnul:
„Să mă sui împotriva Filistenilor? Îi
vei da în mînile mele?“ Şi Domnul a
zis lui David: „Suie-te, căci voi da pe
Filisteni în mînile tale.“
* Cap. 2. 1. 1 Sam. 23. 2, 4; 30. 8.

20. David a venit la Baal-Peraţim *,
unde i-a bătut. Apoi a zis: „Domnul a
risipit pe vrăjmaşii mei dinaintea mea,
ca nişte ape cari se rup.“ De aceea
s'a dat locului aceluia numele Baal-
Peraţim *(Şesul ruptурii)*. * Isa. 28. 21.

21. Ei şi-au lăsat idolii acolo şi Da-
vid şi oamenii lui i-au luat *.
* Deut. 7. 5, 25. 1 Cron. 14. 12.

22. Filistenii * s'au suit din nou, şi
s'au răspîndit în valea Refaim.
* 1 Cron. 14. 13.

23. David a întrebat * pe Domnul. Şi
Domnul a zis: „Să nu te sui; ci ia-i
pe la spate, şi mergi asupra lor în
dreptul duzilor. * Vers. 19.

24. Cînd vei auzi * un vuiet de paşi
în vîrfurile duzilor, atunci să te gră-
beşti, căci Domnul ** merge înaintea
ta ca să bată oştirea Filistenilor.“
* 2 Reg. 7. 6. ** Judc. 4. 14.

25. David a făcut cum îi poruncise
Domnul, şi a bătut pe Filisteni dela
Gheba * pînă la Ghezer **.
* 1 Cron. 14. 16. ** Ios. 16. 10.

Chivotul la Obed-Edom.

6 1. David a strîns iarăş pe toţi a-
leşii lui Israel, în număr de treizeci
de mii de oameni.

2. Şi David *, cu tot poporul care era
cu el, a pornit dela Baale-Iuda, ca să
suie de acolo chivotul lui Dumnezeu,
înaintea căruia este chemat Numele
Domnului oştirilor, care ** stă între
Heruvimi deasupra chivotului.
* 1 Cron. 13. 5, 6. ** 1 Sam. 4. 4. Ps. 80. 1.

3. Au pus chivotul lui Dumnezeu * în-
tr'un car nou, şi l-au ridicat din casa
lui Abinadab, de pe deal; Uza şi Ahio,
fiul lui Abinadab, cîrmuiau carul cel
nou. * Num. 7. 9. 1 Sam. 6. 7.

4. L-au luat dar din * casa lui Abina-
dab de pe deal; Uza mergea alături
de chivotul lui Dumnezeu, şi Ahio
mergea înaintea chivotului. * 1 Sam. 7. 1.

5. David şi toată casa lui Israel cîn-
tau înaintea Domnului cu tot felul de
instrumente de lemn de chiparos, cu
arfe, cu lăute, cu timpane, cu fluere şi
cu ţimbale.

6. Cînd au ajuns la aria lui Nacon*, Uza a întins** mîna spre chivotul lui Dumnezeu şi l-a apucat, pentrucă erau să-l răstoarne boii.* 1 Cron.13.9. ** Num.4.15.

7. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Uza, şi Dumnezeu* l-a lovit pe loc pentru păcatul lui, şi a murit acolo lîngă chivotul lui Dumnezeu.
* 1 Sam.6.19.

8. David s'a întristat că Dumnezeu lovise pe Uza cu o astfel de pedeapsă, rupîndu-l pe loc. Şi locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi Pereţ-Uza *(Ruperea lui Uza)*.

9. David* s'a temut de Domnul în ziua aceea, şi a zis: „Cum să intre chivotul Domnului la mine?“
* Ps.119.120. Luc.5.8,9.

10. N'a vrut să aducă chivotul Domnului la el în cetatea lui David, şi l-a dus în casa lui Obed-Edom din* Gat.
* 1 Cron.13.13.

11. Chivotul* Domnului a rămas trei luni în casa lui Obed-Edom din Gat, şi Domnul a binecuvîntat** pe Obed-Edom şi toată casa lui.
* 1 Cron.13.14. ** Fac.30.27; 39.5.

Aducerea chivotului la Ierusalim.

12. Au venit şi au spus împăratului David: „Domnul a binecuvîntat casa lui Obed-Edom şi tot ce avea, din pricina chivotului lui Dumnezeu.“ Atunci* David a pornit, şi a suit chivotul lui Dumnezeu din casa lui Obed-Edom în cetatea lui David, în mijlocul veseliei.
* 1 Cron.15.25.

13. Cînd ceice duceau* chivotul Domnului au făcut şase paşi, au jertfit un bou** şi un viţel gras.
* Num.4.15. Ios.3.3. 1 Cron.15.2,15. ** 1 Reg.8.5. 1 Cron.15.26.

14. David juca* din răsputeri înaintea Domnului, şi era încins cu efodul** de in subţire.
* Exod.15.20. Ps.30.11. ** 1 Sam.2.18. 1 Cron.15.27.

15. Astfel* au suit David şi toată casa lui Israel chivotul Domnului, în strigăte de bucurie şi în sunet de trîmbiţe.
* 1 Cron.15.28.

16. Pe cînd* chivotul Domnului intra în cetatea lui David, Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră; şi, văzînd pe împăratul David sărind şi jucînd înaintea Domnului, l-a dispreţuit în inima ei.
* 1 Cron.15.29.

17. După ce au adus* chivotul Domnului, l-au pus la locul** lui în mijlocul cortului pe care-l ridicase David pentru chivot; şi David a adus† înaintea Domnului arderi de tot şi jertfe de mulţămire.
* 1 Cron.16.1. ** 1 Cron.15.1. Ps.132.8. † 1 Reg.8.5,62,63.

18. Cînd a isprăvit David de adus arderile de tot şi jertfele de mulţămire, a binecuvîntat* poporul în Numele Domnului oştirilor.
* 1 Reg.8.55. 1 Cron.16.2.

19. Apoi a împărţit* la tot poporul, la toată mulţimea lui Israel, bărbaţi şi femei, fiecăruia cîte o pîne, o bucată de carne şi o turtă de stafide. Şi tot poporul a plecat, fiecare la casa lui.
* 1 Cron.16.3.

20. David* s'a întors să-şi binecuvinteze casa. Mical, fata lui Saul, i-a ieşit înainte, şi a zis: „Cu cîtă cinste s'a purtat azi împăratul lui Israel descoperindu-se** înaintea slujnicelor supuşilor lui, cum s'ar descoperi un om† de nimic!“
* Ps.30, titlu. ** Vers.14,16. 1 Sam.19.24. † Judc.9.4.

21. David a răspuns Micalei: „Înaintea Domnului, care* m'a ales mai pe sus de tatăl tău şi de toată casa lui, ca să mă pună căpetenie peste poporul Domnului, peste Israel, înaintea Domnului am jucat.
* 1 Sam.13.14; 15.28.

22. Vreau să mă arăt şi mai de nimic de cît de data asta, şi să mă înjosesc în ochii mei; totuş voi fi în cinste la slujnicele de cari vorbeşti.“

23. Şi Mical, fata lui Saul, n'a avut copii pînă în ziua morţii ei.

David doreşte să zidească o casă lui Dumnezeu.

7 1. Cînd* a locuit împăratul în casa lui, şi cînd i-a dat odihnă Domnul, după ce l-a izbăvit de toţi vrăjmaşii cari-l înconjurau,
* 1 Cron.17.1, etc.

2. a zis proorocului Natan: „Iată! Eu locuiesc într'o casă* de cedru, şi** chivotul lui Dumnezeu locuieşte într'un† cort.“
* Cap.5.11. ** Fapt.7.46. † Exod.26.1; 40.21.

3. Natan a răspuns împăratului: „Du-te şi fă tot ce ai în inimă*, căci Domnul este cu tine.“
* 1 Reg.8.17,18. 1 Cron.22.7; 28.2.

4. In noaptea următoare, cuvîntul Domnului a vorbit lui Natan:

5. „Du-te şi spune robului meu David: „Aşa vorbeşte Domnul: „Oare tu Îmi vei* zidi o casă ca să locuiesc în ea?
* 1 Reg.5.3; 8.19. 1 Cron.22.8; 28.3.

6. Dar Eu n'am locuit într'o casă, din* ziua cînd am scos pe copiii lui Israel din Egipt pînă în ziua aceasta;

ci am călătorit într'un cort** drept locuinţă. *1 Reg. 8. 16. **Exod. 40. 18, 19, 34.

7. Pretutindeni pe unde am mers* cu toţi copiii lui Israel, am spus Eu oare vreo vorbă vreuneia din seminţiile lui Israel, căreia îi poruncisem să pască** pe poporul Meu Israel, zicînd: „Pentru ce nu-Mi zidiţi o casă de cedru?“ *Lev. 26. 11, 12. Deut. 23. 14. **Cap. 5. 2. Ps. 78. 71. 72. Mat. 2. 6. Fapt. 20. 28.

8. Acum să spui robului Meu David: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Te-am luat* dela păşune, dela oi, ca să fii căpetenie peste poporul Meu, peste Israel; *1 Sam. 16. 11, 12. Ps. 78. 70.

9. am fost* cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am nimicit pe toţi vrăjmaşii** tăi dinaintea ta, şi ţi-am făcut numele mare† ca numele celor mari de pe pămînt; *1 Sam. 18. 14. Cap. 5. 10; 8. 6, 14. **1 Sam. 31. 6. Ps. 89. 23. †Fac. 12. 2.

10. am dat un loc poporului Meu, lui Israel, şi l-am sădit* ca să locuiască în el, şi să nu mai fie turburat, ca să nu-l mai apese cei răi** ca mai înainte *Ps. 44. 2; 80. 8. Ier. 24. 6. Amos 9. 15. **Ps. 89. 22.

11. şi ca pe vremea cînd* pusesem judecători peste poporul Meu Israel. Ţi-am dat odihnă** izbăvindu-te de toţi vrăjmaşii tăi. Şi Domnul îţi vesteşte că-ţi† va zidi o casă. *Judc. 2. 14, 15, 16. 1 Sam. 12. 9, 11. Ps. 106. 42. **Vers. 1. †Exod. 1. 21. Vers. 27. 1 Reg. 11. 38.

12. Cînd* ţi se vor împlini zilele şi vei fi culcat** cu părinţii tăi, Eu îţi voi ridica† un urmaş după tine, care va ieşi din trupul tău, şi-i voi întări împărăţia. *1 Reg. 2. 1. **Deut. 31. 16. 1 Reg. 1. 21. Fapt. 13. 36. †1 Reg. 8. 20. Ps. 132. 11.

13. El* va zidi Numelui Meu o casă, şi voi** întări pe vecie scaunul de domnie al împărăţiei lui. *1 Reg. 5. 5; 6. 12; 8. 19. 1 Cron. 22. 10; 28. 6. **Vers. 16. Ps. 89. 4, 29, 36, 37.

14. Eu* îi voi fi Tată şi el Îmi va fi fiu. Dacă va face răul**, îl voi pedepsi cu o nuia omenească şi cu lovituri omeneşti; *Ps. 89. 26, 27. Evr. 1. 5. **Ps. 89. 30, 31, 32, 33.

15. dar harul Meu nu se va depărta dela el, cum* l-am depărtat dela Saul, pe care l-am îndepărtat dinaintea ta. *1 Sam. 15. 23, 28; 16. 14. 1 Reg. 11. 13, 34.

16. Ci casa ta şi împărăţia ta vor dăinui* vecinic înaintea Mea, şi scaunul tău de domnie va fi întărit pe vecie“. *Vers. 13. Ps. 89. 36, 37. Ioan 12. 34.

Rugăciunea lui David.

17. Natan a spus lui David toate aceste cuvinte şi toată vedenia aceasta.

18. Şi împăratul David s'a dus şi s'a înfăţişat înaintea Domnului, şi a zis: „Cine* sînt eu, Doamne Dumnezeule, şi ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sînt? *Fac. 32. 10

19. Şi încă atît este puţin înaintea Ta, Doamne Dumnezeule! Tu vorbeşti despre* casa robului Tău şi în viitor. Şi binevoieşti să înveţi** pe un om cu privire la aceste lucruri, Doamne Dumnezeule! *Vers. 12, 13. **Isa. 55. 8.

20. Ce Ţi-ar putea spune David mai mult? Tu cunoşti* pe robul Tău, Doamne Dumnezeule! *Fac. 18. 19. Ps. 139. 1.

21. După cuvîntul Tău, şi după inima Ta, Tu ai făcut toate aceste lucruri mari, ca să le descoperi robului Tău!

22. Ce mare* eşti Tu, Doamne Dumnezeule! Căci nimeni** nu este ca Tine, şi nu este alt Dumnezeu afară de Tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre. *1 Cron. 16. 25. 2 Cron. 2. 5. Ps. 48. 1; 86. 10; 96. 4; 135. 5; 145. 3. Ier. 10. 6. **Deut. 3. 24; 4. 35; 32. 39. 1 Sam. 2. 2. Ps. 86. 8; 89. 6, 8. Isa. 45. 5, 18, 22.

23. Este oare pe pămînt un singur neam* care să fie ca poporul Tău, ca Israel, pe care a venit să-l răscumpere Dumnezeu, ca să facă din el poporul Lui, ca să-Şi facă un Nume şi ca să facă pentru el, pentru ţara Ta, minuni şi semne, izgonind dinaintea poporului** Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt, neamuri şi pe dumnezeii lor? *Deut. 4. 7, 32, 34; 33. 29. Ps. 147. 20. **Deut. 9. 26. Neem. 1. 10.

24. Tu ai întărit* pe poporul Tău Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; şi Tu**, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeul lui. *Deut. 26. 18. **Ps. 48. 14.

25. Acum, Doamne Dumnezeule, fă să rămînă în veci cuvîntul pe care l-ai rostit asupra robului Tău şi asupra casei lui, şi lucrează după cuvîntul Tău.

26. Slăvit să fie Numele Tău pe vecie, şi să se zică: „Domnul oştirilor este Dumnezeul lui Israel“. Şi casa robului Tău David, să rămînă înaintea Ta!“

27. Căci Tu însuţi, Doamne al oştirilor, Dumnezeul lui Israel, Te-ai descoperit robului Tău, zicînd: „Eu îţi voi întemeia o casă!“ De aceea a îndrăznit robul Tău să-Ţi facă această rugăciune.

28. Acum, Doamne Dumnezeule, Tu eşti Dumnezeu, şi cuvintele* Tale sînt adevăr, şi Tu ai vestit harul acesta robului Tău. *Ioan 17. 17.

29. Binecuvintează dar casa robului Tău, ca să dăinuiască pe vecie înaintea Ta! Căci Tu, Doamne Dumnezeule, ai vorbit, şi, prin binecuvîntarea Ta, casa robului Tău va fi binecuvîntată pe* vecie". * Cap. 22. 51.

Biruinţele lui David.

8 1. După* aceea, David a bătut pe Filisteni şi i-a smerit, şi a luat din mîna Filistenilor cîrmuirea capitalei lor. * 1 Cron. 18. 1, etc.

2. A bătut* pe Moabiţi, şi i-a măsurat cu o frînghie, punîndu-i să se culce la pămînt; a măsurat două frînghii ca să-i omoare, şi o frînghie plină, ca să-i lase vii. Şi Moabiţii** au fost supuşi lui David, şi i-au plătit† un bir. * Num. 24. 17. ** Vers. 6, 14. † Ps. 72. 10. 1 Sam. 10. 27.

3. David a bătut pe Hadadezer[1], fiul lui Rehob, împăratul din Ţoba*, cînd s'a dus să-şi aşeze iarăş stăpînirea** peste rîul Eufrat. * Cap. 10. 6. Ps. 60, titlu. ** Fac. 15. 18.

4. David i-a luat o mie şapte sute de călăreţi şi douzeci de mii de pedeştri; a tăiat* vinele cailor de trăsură şi n'a păstrat cai decît pentru o sută de cară. * Ios. 11. 6, 9.

5. Sirienii* din Damasc au venit în ajutorul lui Hadadezer, împăratul din Ţoba, şi David a ucis douăzeci şi două de mii de Sirieni. * 1 Reg. 11. 23, 24, 25.

6. David a pus strajă în Siria Damascului. Şi Sirienii au fost* supuşi lui David, şi i-au plătit un bir. Domnul ocrotea** pe David ori unde se ducea. * Vers. 2. ** Vers. 14. Cap. 7. 9.

7. Şi David a luat* scuturile de aur, pe cari le aveau slujitorii lui Hadadezer, şi le-a adus la Ierusalim. * 1 Reg. 10. 16.

8. Impăratul David a mai luat multă aramă din Betah şi din Berotai, cetăţile lui Hadadezer.

9. Toi, împăratul Hamatului, a auzit că David bătuse toată oştirea lui Hadadezer,

10. şi a trimes pe fiul său Ioram* la împăratul David, ca să-i ureze de bine, şi să-l laude că a pornit lupta împotriva lui Hadadezer şi că l-a bătut. Căci Toi era în război cu Hadadezer. Ioram a adus vase de argint, vase de aur, şi vase de aramă. * 1 Cron. 18. 10.

11. Impăratul David le-a închinat* Domnului, cum închinase şi argintul şi aurul luat dela toate neamurile pe cari le biruise, * 1 Reg. 7. 51. 1 Cron. 18. 11; 26. 26.

12. din Siria, din Moab, dela fiii lui Amon, dela Filisteni, dela Amalec, şi din prada dela Hadadezer, fiul lui Rehob, împăratul din Ţoba.

13. La întoarcerea dela biruinţa lui asupra Sirienilor, David şi-a făcut iarăş un nume, bătînd în Valea Sării* optsprezece** mii de Edomiţi. * 1 Cron. 18. 12. Ps. 60, titlu. ** 2 Reg. 14. 7.

14. A pus străji în Edom, a pus străji în tot Edomul. Şi tot* Edomul a fost supus lui David. Domnul ocrotea** pe David pretutindeni pe unde mergea. * Fac. 27. 29, 37, 40. Num. 24, 18. ** Vers. 6.

Inalţi slujbaşi ai lui David.

15. David a împărăţit peste Israel, şi făcea judecată şi dreptate la tot poporul lui.

16. Ioab*, fiul Ţeruiei, era mai mare peste oştire; Iosafat**, fiul lui Ahilud, era mai mare peste scriitori; * Cap. 19. 13; 20. 23. 1 Cron. 11. 6; 18. 15. ** 1 Reg. 4. 3.

17. Ţadoc*, fiul lui Ahitub, şi Ahimelec, fiul lui Abiatar, erau preoţi; Seraia era logofăt; * 1 Cron. 24. 3.

18. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era căpetenia Cheretiţilor** şi a Peletiţilor; şi fiii lui David erau mari dregători. * 1 Cron. 18. 17. ** 1 Sam. 30. 14.

David şi Mefiboşet.

9 1. David a zis: „A mai rămas cineva din casa lui Saul, ca să-i fac bine* din pricina lui Ionatan?" * 1 Sam. 18. 3; 20. 14, 15, 16, 17, 42. Prov. 27. 10.

2. Era un slujitor din casa lui Saul, numit Ţiba*, pe care l-au adus la David. Impăratul i-a zis: „Tu eşti Ţiba?" Şi el a răspuns: „Robul tău, da!" * Cap. 16. 1; 19. 17, 29.

3. Impăratul a zis: „Nu mai este nimeni din casa lui Saul, ca să mă port cu el cu o bunătate ca bunătatea* lui Dumnezeu?" Şi Ţiba a răspuns împăratului: „Mai este un fiu al lui Ionatan, olog** de picioare". * 1 Sam. 20. 14. ** Cap. 4. 4.

4. Impăratul a zis: „Unde este?" Şi Ţiba a răspuns împăratului: „Este în casa lui Machir* fiul lui Amiel, la Lodebar". * Cap. 17. 27.

5. Impăratul David l-a trimes să-l ia din casa lui Machir, fiul lui Amiel, din Lodebar.

6. Şi Mefiboşet, fiul lui Ionatan, fiul lui Saul, a venit la David, a căzut cu faţa la pămînt, şi s'a închinat. David a zis: „Mefiboşet!" Şi el a răspuns: „Iată robul tău!"

1. Sau: Hadarezer.

7. David i-a zis: „Nu te teme, căci vreau să-ţi fac bine* din pricina tatălui tău Ionatan. Îţi voi da înapoi toate pămînturile tatălui tău Saul, şi vei mînca totdeauna la masa mea“.
* Vers. 1, 3.

8. El s'a închinat, şi a zis: „Cine este robul tău, ca să te uiţi la un cîne mort* ca mine?“ * 1 Sam. 24. 14. Cap. 16. 9.

9. Împăratul a chemat pe Ţiba, slujbaşul lui Saul, şi i-a zis: „Dau fiului stăpînului tău tot ce* era al lui Saul şi tot ce avea toată casa lui.
* Cap. 16. 4; 19. 29.

10. Tu să lucrezi pămînturile pentru el, tu, fiii tăi, şi robii tăi, şi să strîngi rodurile, ca fiul stăpînului tău să aibă pîne de mîncare; şi Mefiboşet, fiul stăpînului tău, va mînca* totdeauna la masa mea“. Şi Ţiba avea** cincisprezece fii şi douăzeci de robi.
* Vers. 7, 11, 13. Cap. 19. 28. ** Cap. 19. 17.

11. El a zis împăratului: „Robul tău va face tot ce porunceşte împăratul, domnul meu, robului său“. Şi Mefiboşet a mîncat la masa lui David, ca unul din fiii împăratului.

12. Mefiboşet avea un fiu mic, numit* Mica, şi toţi ceice locuiau în casa lui Ţiba erau robii lui Mefiboşet.
* 1 Cron. 8. 34.

13. Mefiboşet locuia la Ierusalim, căci mînca* totdeauna la masa împăratului. El era olog** de amîndouă picioarele. * Vers. 7, 10. ** Vers. 3.

Războiul cu Amoniţii.

10 1. După aceea, împăratul* fiilor lui Amon a murit, şi în locul lui a domnit fiul său Hanun. * 1 Cron. 19. 1, etc.

2. David a zis: „Voi arăta bunăvoinţă lui Hanun, fiul lui Nahaş, cum a arătat şi tatăl lui faţă de mine“. Şi David a trimes pe slujitorii săi să-l mîngîie pentru moartea tatălui său. Cînd au ajuns slujitorii lui David în ţara fiilor lui Amon,

3. căpeteniile fiilor lui Amon au zis stăpînului lor Hanun: „Crezi că David îţi trimete oameni să te mîngîie, ca să cinstească pe tatăl tău? Ori ca să cunoască şi să cerceteze cetatea, ca s'o nimicească îşi trimete el slujitorii la tine?“

4. Atunci Hanun a luat pe slujitorii lui David, le-a ras barba pe jumătate, şi le-a tăiat hainele pe jumătate pînă la coapse*. Apoi le-a dat drumul.
* Isa. 20. 4; 47. 2.

5. David, înştiinţat de lucrul acesta, a trimes nişte oameni înaintea lor, căci oamenii aceia erau foarte batjocoriţi; şi împăratul a spus să le spună: „Rămîneţi la Ierihon pînă vă va creşte barba, şi pe urmă să vă întoarceţi.“

6. Fiii lui Amon, văzînd că se făcuseră urîţi* lui David, au tocmit două zeci de mii de pedeştri dela Sirienii** din Bet-Rehob şi dela Sirienii din Ţoba, o mie de oameni dela împăratul din Maaca, şi douăsprezece mii de oameni dela oamenii din Tob.
* Fac. 34. 30. Exod. 5. 21. 1 Sam. 13. 4. ** Cap. 8. 3, 5.

7. La auzul acestei veşti, David a trimes împotriva lor pe Ioab şi toată oştirea, numai* oameni viteji. * Cap. 23. 8.

8. Fiii lui Amon au ieşit, şi s'au aşezat în şiruri de bătaie la intrarea porţii; Sirienii* din Ţoba şi din Rehob, şi oamenii din Tob şi din Maaca, erau deoparte în cîmpie. * Vers. 6.

9. Ioab a văzut că avea să lupte şi înainte şi înapoi. A ales atunci din toţi aleşii lui Israel o ceată, pe care a aşezat-o împotriva Sirienilor;

10. şi a pus subt porunca fratelui său Abişai ce mai rămăsese din popor, ca să ţină piept fiilor lui Amon.

11. El a zis: „Dacă Sirienii vor fi mai tari decît mine, să vii în ajutorul meu; şi dacă fiii lui Amon vor fi mai tari decît tine, voi veni eu să te ajut.

12. Fii tare*, şi să ne arătăm plini** de bărbăţie pentru poporul nostru şi pentru cetăţile Dumnezeului nostru; şi Domnul† să facă ce va crede!“
* Deut. 31. 6. ** 1 Sam. 4. 9. 1 Cor. 16. 13. † 1 Sam. 3. 18.

13. Ioab cu poporul lui a înaintat la luptă împotriva Sirienilor, şi ei au luat-o la fugă dinaintea lui.

14. Şi cînd au văzut fiii lui Amon, că Sirienii o luaseră la fugă, au fugit şi ei dinaintea lui Abişai, şi au intrat în cetate. Ioab a plecat dela fiii lui Amon, şi s'a întors la Ierusalim.

15. Sirienii, văzînd că fuseseră bătuţi de Israel, şi-au strîns puterile.

16. Hadarezer a trimes după Sirienii, cari erau de cealaltă parte a Rîului; şi au venit la Helam, în frunte cu Şobac, căpetenia oştirii lui Hadarezer.

17. Au dat de veste lui David care a strîns tot Israelul, a trecut Iordanul, şi a venit la Helam: Sirienii s'au pregătit de au ieşit înaintea lui David, şi au început lupta cu el.

18. Dar Sirienii au fugit dinaintea lui Israel. Şi David le-a tăiat şapte

sute de cai de trăsură şi patruzeci de mii de călăreţi*; a lovit şi pe căpetenia oştirii lor Şobac, care a murit pe loc. *1 Cron. 19. 18.

19. Toţi împăraţii supuşi lui Hadarezer, văzîndu-se bătuţi de Israel, au făcut pace cu Israel, şi i s'au supus*. Şi Sirienii n'au mai îndrăznit să ajute pe fiii lui Amon. *Cap. 8. 6.

Păcătuirea lui David cu Bat-Şeba şi Urie.

11 1. In anul următor, pe vremea cînd porneau împăraţii la război, David a trimes* pe Ioab, cu slujitorii lui şi tot Israelul, să pustiască ţara lui Amon şi să împresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim. *1 Cron. 20. 1.

2. Intr'o după amiază spre seară, David s'a sculat de pe pat; şi pe cînd se plimba* pe acoperişul casei împărăteşti, a zărit** de acolo o femeie care se scălda şi care era foarte frumoasă la chip.
*Deut. 22. 8. **Fac. 34. 2. Iov. 31. 1. Mat. 5. 28.

3. David a întrebat cine este femeia aceasta, şi i-au spus: „Este Bat-Şeba, fata lui Eliam, nevasta lui Urie*, Hetitul.“ *Cap. 23. 39.

4. Şi David a trimes nişte oameni s'o aducă. Ea a venit la el, şi el s'a culcat* cu ea. După ce s'a curăţit** de necurăţia ei, ea s'a întors acasă.
*Ps. 51, titlu. Lac. 1. 14. **Lev. 15. 19, 28; 18. 19.

5. Femeia a rămas însărcinată şi a trimes vorbă lui David, zicînd: „Sînt însărcinată.“

6. Atunci David a trimes următoarea poruncă lui Ioab: „Trimete-mi pe Urie, Hetitul.“ Şi Ioab a trimes pe Urie la David.

7. Urie a venit la David, care l-a întrebat despre starea lui Ioab, despre starea poporului, şi despre mersul războiului.

8. Apoi David a zis lui Urie: „Pogoară-te acasă, şi spală-ţi* picioarele.“ Urie a ieşit din casa împărătească, şi a fost urmat de un dar din partea împăratului. *Fac. 18. 4; 19. 2.

9. Dar Urie s'a culcat la poarta casei împărăteşti, cu toţi slujitorii stăpînului său, şi nu s'a pogorît acasă la el.

10. Au dat de ştire lui David despre aceasta, şi i-au spus: „Urie nu s'a pogorît la el acasă.“ Şi David a zis lui Urie: „Nu vii tu oare din călătorie? Pentruce nu te-ai pogorît acasă?“

11. Urie a răspuns lui David: „Chivotul* şi Israel şi Iuda locuiesc în corturi, domnul** meu Ioab şi slujitorii domnului meu sînt tăbăriţi în cîmp, şi eu să intru în casă să mănînc şi să beau şi să mă culc cu nevastă-mea! Viu eşti tu şi viu este sufletul tău că nu voi face lucrul acesta.“
*Cap. 7. 2, 6. **Cap. 20. 6.

12. David a zis lui Urie: „Mai rămîi şi astăzi aici, şi mîne îţi voi da drumul.“ Şi Urie a rămas la Ierusalim în ziua aceea şi a doua zi.

13. David l-a poftit să mănînce şi să bea cu el, şi l-a îmbătat*; şi seara. Urie a ieşit şi s'a culcat cu slujitorii** stăpînului său, dar nu s'a pogorît acasă. *Fac. 19. 33, 35. **Vers. 9.

14. A doua zi dimineaţa, David a scris* o scrisoare lui Ioab, şi a trimes-o prin Urie. *1 Reg. 21. 8, 9.

15. In scrisoarea aceasta scria: „Puneţi pe Urie în locul cel mai greu al luptei, şi trageţi-vă înapoi dela el, ca să fie lovit* şi să moară.“ *Cap. 12. 9.

16. Ioab, împresurînd cetatea, a pus pe Urie în locul pe care-l ştia apărat de ostaşi viteji.

17. Oamenii din cetate au făcut o ieşire şi s'au bătut împotriva lui Ioab; au căzut mulţi din popor, din slujitorii lui David, şi a fost ucis şi Urie, Hetitul.

18. Ioab a trimes un sol să istorisească lui David tot ce se petrecuse în luptă.

19. Şi a dat solului următoarea poruncă: „Cînd vei isprăvi de istorisit împăratului toate amănuntele luptei,

20. poate că se va mînia şi va zice: „Pentruce v'aţi apropiat de cetate să luptaţi împotriva ei? Nu ştiaţi că se aruncă săgeţi din vîrful zidului?

21. Cine a omorît pe Abimelec*, fiul lui Ierubeşet**? Nu o femeie, care a aruncat peste el din vîrful zidului o piatră de moară, şi n'a murit el la Tebeţ? Pentruce v'aţi apropiat de zid?“ Atunci să-i spui: „A murit şi robul tău Urie, Hetitul.“
*Judc. 9. 53. **Judc. 6. 32.

22. Solul a plecat; şi, la sosire, a istorisit lui David tot ce-i poruncise Ioab.

23. Solul a zis lui David: „Oamenii aceia au fost mai tari decît noi; făcuseră o ieşire împotriva noastră în cîmp, şi i-am dat înapoi pînă la intrarea porţii,

24. dar arcaşii au tras de pe vîrful

zidului asupra slujitorilor tăi, şi mulţi din slujitorii împăratului au fost ucişi, şi a murit şi robul tău Urie, Hetitul.“

25. David a zis solului: „Iată ce să spui lui Ioab: „Nu te munci pentru întîmplarea aceasta, căci sabia doboară cînd pe unul, cînd pe altul; bate cetatea cu putere, dărîmă-o. Şi tu, îmbărbătează-l!“

26. Nevasta lui Urie a aflat că bărbatul ei murise, şi a plîns pe bărbatul ei.

27. După ce au trecut zilele de jale, David a trimes s'o ia, şi a primit-o în casa lui. Ea i-a fost nevastă*, şi i-a născut un fiu.

Fapta lui David n'a plăcut Domnului. *Cap. 12. 9.

Dumnezeu
mustră pe David prin Natan.

12 1. Domnul a trimes pe Natan la David. Şi Natan a venit* la el şi i-a zis**:

„Intr'o cetate erau doi oameni, unul bogat şi altul sărac.

*Ps. 51, titlu. **Cap. 14. 5, etc. 1 Reg. 20. 35—41. Isa. 5. 3.

2. Bogatul avea foarte multe oi şi foarte mulţi boi.

3. Săracul n'avea nimic decît o mieluşa, pe care o cumpărase; o hrănea, şi o creştea la el împreună cu copiii lui; ea mînca din aceeaş bucată de pîne cu el, bea din acelaş pahar cu el, dormea la sînul lui, şi o privea ca pe fata lui.

4. A venit un călător la omul acela bogat. Şi bogatul nu s'a îndurat să se atingă de oile sau de boii lui, ca să pregătească un prînz călătorului care venise la el; ci a luat oaia săracului, şi a gătit-o pentru omul care venise la el.“

5. David s'a aprins foarte tare de mînie împotriva omului acestuia, şi a zis lui Natan: „Viu este Domnul că omul care a făcut lucrul acesta este vrednic de moarte.

6. Şi să dea înapoi patru miei*, pentrucă a săvîrşit fapta aceasta, şi n'a avut milă.“ *Exod. 22. 1. Luc. 19. 8.

7. Şi Natan a zis lui David: „Tu eşti omul acesta!“ Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu te-am uns* împărat peste Israel, şi te-am scăpat din mîna lui Saul; *1 Sam. 16. 13.

8. te-am făcut stăpîn pe casa stăpînului tău, am pus la sînul tău nevestele stăpînului tău, şi ţi-am dat casa lui Israel şi Iuda. Şi dacă ar fi fost puţin atîta, aş mai fi adăugat.

9. Pentruce* dar ai dispreţuit** tu cuvîntul Domnului, făcînd ce este rău înaintea Lui? Ai lovit cu sabia pe Urie†, Hetitul; ai luat de nevastă pe nevastă-sa, şi pe el l-ai ucis cu sabia fiilor lui Amon.

*1 Sam. 15. 19 **Num. 15. 31. †Cap. 11. 15, 16, 17, 27.

10. Acum niciodată nu se va depărta sabia* din casa ta, pentrucă M'ai dispreţuit, şi pentrucă ai luat de nevastă pe nevasta lui Urie, Hetitul.“

*Amos 7. 9.

11. Aşa vorbeşte Domnul. „Iată, din casa ta voi ridica nenorocirea împotriva ta, şi voi lua subt ochii tăi, pe nevestele tale* şi le voi da altuia care se va culca cu ele în faţa soarelui acestuia. *Deut. 28. 30. Cap. 16. 22.

12. Căci ai lucrat pe ascuns; Eu însă* voi face lucrul acesta în faţa întregului Israel şi în faţa soarelui.“

*Cap. 16. 22.

13. David* a zis lui Natan: „Am** păcătuit împotriva Domnului!“ Şi Natan a zis lui David: „Domnul îţi iartă păcatul†, nu vei muri. *1 Sam. 15. 24. **Cap. 24. 10. Iov. 7. 20. Ps. 32. 5; 51. 4. Prov. 28. 13. †Cap. 24. 10. Iov. 7. 21. Ps. 32. 1. Mic. 7. 18. Zah. 3. 4.

14. Dar, pentrucă ai făcut pe vrăjmaşii Domnului să-L hulească*, săvîrşind fapta aceasta, fiul care ţi s'a născut, va muri.“ *Isa. 52. 5. Ezec. 36. 20, 23. Rom. 2. 24.

Moartea copilului. — Solomon.

15. Şi Natan a plecat acasă.

Domnul a lovit copilul pe care-l născuse lui David nevasta lui Urie, şi a fost greu bolnav.

16. David s'a rugat lui Dumnezeu pentru copil, şi a postit; şi cînd a venit acasă, toată noaptea a stat culcat* pe pămînt. *Cap. 13. 31.

17. Bătrînii casei au stăruit de el să se scoale dela pămînt; dar n'a voit, şi n'a mîncat nimic cu ei.

18. A şaptea zi, copilul a murit. Slujitorii lui David s'au temut să-i dea de veste că a murit copilul. Căci ziceau: „Cînd copilul trăia încă, i-am vorbit, şi nu ne-a ascultat: cum să îndrăznim să-i spunem: „A murit copilul?“ Are să se întristeze şi mai mult.“

19. David a băgat de seamă că slujitorii lui vorbeau în şoaptă între ei, şi a înţeles că murise copilul. El a zis

slujitorilor săi: „A murit copilul?“ Şi ei au răspuns: „A murit.“

20. Atunci David s'a sculat de la pămînt. S'a spălat, s'a uns*, şi şi-a schimbat hainele; apoi s'a dus în casa Domnului, şi s'a închinat**. Intorcîndu-se acasă, a cerut să i se dea să mănînce, şi a mîncat. *Rut 3. 3. **Iov. 1. 20.

21. Slujitorii lui i-au zis: „Ce înseamnă ceeace faci? Cînd trăia copilul, posteai şi plîngeai; şi acum, cînd a murit copilul, te scoli şi mănînci!“

22. El a răspuns: „Cînd trăia copilul, posteam şi plîngeam, căci* ziceam: „Cine ştie dacă nu Se va îndura Domnul de mine şi dacă nu va trăi copilul?“ *Isa. 38. 1, 5. Iona 3. 9.

23. Acum, cînd a murit, pentruce să mai postesc? Pot să-l întorc în viaţă? Eu mă voi duce la el, dar el nu se va* întoarce la mine.“ *Iov. 7. 8, 9, 10.

24. David a mîngîiat pe nevastă-sa Bat-Şeba, şi a intrat la ea şi s'a culcat cu ea. Ea* a născut un fiu, pe care l-a numit** Solomon, şi care a fost iubit de Domnul. *Mat. 1. 6. **1 Cron. 22. 9.

25. El l-a încredinţat în mînile proorocului Natan, şi Natan i-a pus numele Iedidia *(Iubitul Domnului)*, pentru Domnul.

Luarea Rabei şi supunerea Amoniţilor.

26. Ioab*, care împresura Raba** fiilor lui Amon, a pus mîna pe cetatea împărătească, *1 Cron. 20. 1. **Deut. 3. 11.

27. şi a trimes soli lui David să-i spună: „Am început lupta împotriva Rabei, şi am şi pus stăpînire pe cetatea apelor;

28. strînge acum cealaltă parte a poporului, tăbărăşte împotriva cetăţii, şi ia-o, ca să n'o iau eu şi să vină asupra mea cinstea.“

29. David a strîns tot poporul, şi a mers asupra cetăţii Raba; a bătut-o şi a luat-o.

30. A* luat cununa de pe capul împăratului ei, care cîntărea un talant de aur şi era împodobită cu pietre scumpe. Au pus-o pe capul lui David, care a luat o foarte mare pradă din cetate. *1 Cron. 20. 2.

31. A scos pe locuitori, şi i-a trecut prin ferestraie, prin grape de fer şi securi de fer, şi i-a pus în cuptoarele de cărămizi; aşa a făcut tuturor cetăţilor fiilor lui Amon. David s'a întors la Ierusalim cu tot poporul.

Amnon curveşte cu soră-sa.

13 1. După aceea, iată ce s'a întîmplat. Absalom*, fiul lui David, avea o soră frumoasă, numită Tamar**; şi Amnon, fiul lui David, a iubit-o. *Cap. 3. 2, 3. **1 Cron. 3. 9.

2. Amnon era atît de chinuit din această pricină, încît a căzut bolnav după soră-sa Tamar; căci era fecioară, şi-i venea greu lui Amnon să-i facă ceva.

3. Amnon avea un prieten, numit Ionadab, fiul lui Şimea*, fratele lui David. Şi Ionadab era un om foarte şiret. *1 Sam. 16. 9.

4. El i-a zis: „Pentruce te usuci din zi în zi, tu, fiul împăratului? Nu vrei să-mi spui?“ Amnon i-a răspuns: „Iubesc pe Tamar, sora fratelui meu Absalom.“

5. Ionadab i-a zis: „Culcă-te în pat, şi fă-te bolnav. Cînd va veni tatăl tău să te vadă, să-i spui: „Dă voie sorei mele Tamar, să vină să-mi dea să mănînc; să-mi pregătească subt ochii mei o mîncare, ca s'o văd şi s'o iau din mîna ei.“

6. Amnon s'a culcat şi s'a făcut bolnav. Impăratul a venit să-l vadă, şi Amnon a zis împăratului: „Te rog, să vină soru-mea Tamar să facă două* turte subt ochii mei şi să le mănînc din mîna ei.“ *Fac. 18. 6.

7. David a trimes să spună Tamarei înlăuntrul odăilor ei: „Du-te în casa fratelui tău Amnon, şi pregăteşte-i o mîncare.“

8. Tamar s'a dus în casa fratelui ei Amnon, care era culcat. A luat plămădeală, a frămîntat-o, a pregătit turte înaintea lui, şi le-a copt;

9. luînd apoi tigaia, le-a răsturnat înaintea lui.“ Dar Amnon n'a vrut să mănînce. El a zis: „Scoateţi* pe toată lumea afară.“ Şi toată lumea a ieşit afară dela el. *Fac. 45. 1.

10. Atunci Amnon a zis Tamarei: „Adu-mi mîncarea în odaie, şi s'o mănînc din mîna ta.“ Tamar a luat turtele pe cari le făcuse, şi le-a dus fratelui său Amnon, în odaie.

11. Pe cînd i le dădea ea să le mănînce, el a apucat-o* şi i-a zis: „Vino, soro, şi culcă-te cu mine.“ *Fac. 39. 12.

12. Ea i-a răspuns: „Nu, frate, nu mă necinsti, căci nu se face aşa* în Israel; nu face mişelia** aceasta. *Lev. 18. 9, 11; 20. 17. **Fac. 34. 7. Judc. 19. 23; 20. 6.

13. Unde mă voi duce eu cu ruşinea

mea? Şi tu vei trece drept un mişel în Israel. Acum, vorbeşte, te rog, împăratului, şi nu* se va împotrivi să fiu a ta.“ *Lev. 18. 9, 11.

14. Dar el n'a vrut s'o asculte; a silit-o, a necinstit-o* şi s'a culcat cu ea. *Deut. 22. 25. Cap. 12. 11.

15. Apoi Amnon a urît-o foarte mult, mai mult decît o iubise. Şi i-a zis: „Scoală-te, şi du-te!“

16. Ea i-a răspuns: „Nu mai mări răul pe care l-ai făcut, izgonindu-mă.“

17. El n'a vrut s'o asculte şi, chemînd băiatul care-i slujea, a zis: „Izgoneşte dela mine pe femeia aceasta, scoate-o afară, şi încuie uşa după ea!“

18. Ea avea o rochie pestriţă*; căci aceasta era haina pe care o purtau fetele împăratului, cîtă vreme erau fecioare. Slujitorul lui Amnon a scos-o afară, şi a încuiat uşa după ea. *Fac. 37. 3. Judc. 5. 30. Ps. 45. 14.

19. Tamar şi-a presărat cenuşă* pe cap, şi şi-a sfîşiat haina pestriţă; a pus mîna** în cap, şi a plecat ţipînd. *Ios. 7. 6. Cap. 1. 2. Iov. 2. 12. **Ier. 2. 37.

20. Fratele ei Absalom, i-a zis: „A stat fratele tău Amnon cu tine? Acum, soro, taci, căci este fratele tău; nu te prea trece cu firea din pricina aceasta.“ Şi Tamar, nemîngîiată, a locuit în casa fratelui ei Absalom.

21. Impăratul David a aflat toate aceste lucruri, şi s'a mîniat foarte tare.

22. Absalom n'a vorbit nici bine nici rău* cu Amnon; dar a început să-l urască**, pentrucă necinstise pe soru-sa Tamar. *Fac. 24. 50; 31. 24. **Lev. 19. 17, 18.

Amnon omorît.

23. După doi ani, pe cînd Absalom avea tunsul oilor* la Baal-Haţor, lîngă Efraim, a poftit pe toţi fiii împăratului. *Fac. 38. 12, 13. 1 Sam. 25. 4, 36.

24. Absalom s'a dus la împărat, şi a zis: „Iată, robul tău are tunsul oilor; să vină împăratul şi slujitorii lui la robul tău.“

25. Şi împăratul a zis lui Absalom: „Nu, fiule, nu vom veni toţi, ca să nu-ţi fie greu.“ Absalom a stăruit de el; dar împăratul n'a vrut să se ducă, şi l-a binecuvîntat.

26. Absalom a zis: „Dă voie măcar fratelui meu Amnon să vină cu noi.“ Impăratul i-a răspuns: „Pentruce să vină el cu tine?“

27. In urma stăruinţelor lui Absalom, împăratul a lăsat să meargă cu el pe Amnon şi toţi fiii săi.

28. Absalom a dat următoarea poruncă slujitorilor săi: „Luaţi seama cînd se va veseli* inima lui Amnon de vin, şi cînd vă voi zice: „Loviţi pe Amnon!“ atunci să-l omorîţi; să nu vă temeţi de nimic: oare nu vă poruncesc eu? Fiţi tari, şi arătaţi-vă oameni de inimă!“ *Judc. 19. 6, 9, 22. Rut. 3. 7. 1 Sam. 25. 36. Est. 1. 10. Ps. 104. 15.

29. Slujitorii lui Absalom au făcut lui Amnon cum le poruncise Absalom. Şi toţi fiii împăratului s'au sculat, au încălecat fiecare pe catîrul lui, şi au fugit.

30. Pe cînd erau pe drum, a ajuns zvonul la David că Absalom a ucis pe toţi fiii împăratului, şi că n'a mai rămas niciunul din ei.

31. Impăratul s'a sculat, şi-a rupt hainele*, şi s'a culcat** pe pămînt, şi toţi slujitorii lui stăteau acolo cu hainele sfîşiate. *Cap. 1. 11. **Cap. 12. 16.

32. Ionadab*, fiul lui Şimea, fratele lui David, a luat cuvîntul şi a zis: „Să nu creadă domnul meu că toţi tinerii, fiii împăratului, au fost ucişi, căci numai Amnon a murit; aceasta este urmarea unei hotărîri a lui Absalom, din ziua cînd Amnon a necinstit pe soră-sa Tamar. *Vers. 3.

33. Să nu* se mai muncească dar împăratul, domnul meu, cu gîndul că toţi fiii împăratului au murit, căci numai Amnon a murit. *Cap. 19. 19.

34. Absalom* a fugit.

Şi tînărul pus de strajă a ridicat ochii şi s'a uitat. Şi iată că o mare ceată venea pe drumul dinapoia lui, dinspre munte. *Vers. 38.

35. Ionadab a zis împăratului: „Iată că vin fiii împăratului! Astfel se adevereşte ce spunea robul tău“.

36. Pe cînd isprăvea el vorba, iată că fiii împăratului au venit. Au ridicat glasul, şi au plîns; şi împăratul şi toţi slujitorii lui au plîns mult.

37. Absalom fugise, şi s'a dus la Talmai*, fiul lui Amihur, împăratul Gheşurului. Şi David jălea în fiecare zi pe fiul său. *Cap. 3. 3.

38. Absalom a stat trei ani la Gheşur*, unde se dusese, după ce fugise. *Cap. 14. 23, 32; 15. 8.

39. Impăratul David a încetat să mai urmărească pe Absalom, căci se mîngîiase* de moartea lui Amnon. *Fac. 38. 12.

Ioab trimete pe o femeie din Tecoa la David.

14 1. Ioab, fiul Ţeruiei, a băgat de seamă că inima împăratului era aprinsă de dor după* Absalom.

* Cap. 13. 39.

2. A trimes să aducă din Tecoa* o femeie iscusită, şi i-a zis: „Fă-te că plîngi, şi îmbracă-te** în haine de jale; nu te unge cu untdelemn, şi fii ca o femeie care de multă vreme plînge după un mort. * 2 Cron. 11. 6. ** Rut. 3. 3.

3. Să te duci astfel la împărat, şi să-i vorbeşti aşa şi aşa.“ Şi Ioab* i-a spus ce trebuia să zică. * Vers. 19. Exod. 4. 15.

4. Femeia aceea din Tecoa s'a dus să vorbească împăratului. A căzut* cu faţa la pămînt, s'a închinat, şi a zis: „Impărate, scapă-mă**!“

* 1 Sam. 20. 41. Cap. 1, 2. ** 2 Reg. 6. 26, 28.

5. Impăratul i-a zis: „Ce ai?“ Ea a răspuns: „Da, sînt văduvă*, bărbatul mi-a murit! * Cap. 12. 1.

6. Roaba ta avea doi fii; amîndoi s'au certat pe cîmp, şi n'a fost nimeni să-i despartă; unul a lovit pe celalt, şi l-a omorît.

7. Şi iată că toată familia* s'a ridicat împotriva roabei tale, zicînd: „Scoate încoace pe ucigaşul fratelui său! Vrem să-l omorîm, pentru viaţa fratelui său pe care l-a ucis; vrem să nimicim chiar şi pe moştenitor!“ Ei ar stinge astfel şi tăciunele care-mi mai rămîne, ca să nu lase bărbatului meu nici nume nici urmaş viu pe faţa pămîntului.“ * Num. 35. 19. Deut. 19. 12.

8. Impăratul a zis femeii: „Du-te acasă. Voi da porunci cu privire la tine.“

9. Femeia din Tecoa a zis împăratului: „Asupra mea*, împărate, domnul meu, şi asupra casei tatălui meu să cadă pedeapsa; împăratul** şi scaunul lui de domnie să nu aibă nimic de suferit.“ * Fac. 27. 13. 1 Sam. 25. 24. Mat. 27. 25. ** Cap. 3. 28, 29. 1 Reg. 2. 33.

10. Impăratul a zis: „Dacă va vorbi cineva împotriva ta, să-l aduci la mine, şi nu se va mai atinge de tine.“

11. Ea a zis: „Să-şi aducă aminte împăratul de Domnul, Dumnezeul tău, pentruca răzbunătorul sîngelui* să nu mărească prăpădul, şi să nu mi se nimicească fiul!“ Şi el a zis: „Viu este** Domnul, că un păr din capul fiului tău nu va cădea la pămînt!“

* Num. 35. 19. ** 1 Sam. 14. 45. Fapt. 27. 34.

12. Femeia a zis: „Dă voie roabei tale să spună o vorbă domnului meu, împăratul.“ Şi el a zis: „Vorbeşte!“

13. Femeia a zis: „Pentruce gîndeşti tu astfel cu privire la poporul* lui Dumnezeu, căci nu iese chiar din cuvintele împăratului că împăratul este ca şi vinovat cînd nu cheamă înapoi pe acela pe care l-a** gonit?

* Judc. 20. 2. ** Cap. 13. 37, 38.

14. Trebuie negreşit să murim*, şi vom fi ca nişte ape vărsate pe pămînt, cari nu se mai adună. Dumnezeu nu ia viaţa, ci doreşte** ca fugarul să nu rămînă izgonit dinaintea Lui.

* Iov. 34. 15. Evr. 9. 27. ** Num. 35. 15, 25, 28.

15. Acum, dacă am venit să spun aceste lucruri împăratului, domnului meu, am venit pentrucă poporul m'a înspăimîntat. Şi roaba ta a zis: „Vreau să vorbesc împăratului; poate că împăratul va face ce va zice roaba sa.

16. Da, împăratul va asculta pe roaba sa, ca să scape din mîna celor ce caută să ne nimicească, pe mine şi pe fiul meu, din moştenirea lui Dumnezeu.“

17. Roaba ta a zis: „Cuvîntul domnului meu împăratul să-mi dea odihnă. Căci domnul meu împăratul este ca un înger* al lui Dumnezeu, gata să audă binele şi răul. Şi Domnul, Dumnezeul tău, să fie cu tine.“

* Vers. 20. Cap. 19. 27.

18. Impăratul a răspuns, şi a zis femeii: „Nu-mi ascunde ce te voi întreba.“ Şi femeia a zis: „Să vorbească domnul meu împăratul!“

19. Impăratul a zis atunci: „Oare mîna lui Ioab nu este ea cu tine în toată treaba aceasta?“ Şi femeia a răspuns: „Viu este sufletul tău, împărate, domnul meu, că nu este cu putinţă nici o abatere nici la dreapta nici la stînga dela tot ce a zis domnul meu împăratul. In adevăr, robul tău Ioab mi-a poruncit, şi a pus în* gura roabei tale toate aceste cuvinte. * Vers. 3.

20. Ca să dea o altă înfăţişare lucrului, a făcut robul tău Ioab lucrul acesta. Dar domnul meu este tot atît de înţelept* ca şi un înger al lui Dumnezeu, ca să cunoască tot ce se petrece pe pămînt.“ * Vers. 17. Cap. 19. 27.

Absalom este iertat şi adus înapoi.

21. Impăratul a zis lui Ioab: „Iată, vreau să fac lucrul acesta; du-te dar, de adu înapoi pe tînărul Absalom.“

22. Ioab a căzut cu faţa la pămînt, s'a

închinat, şi a binecuvîntat pe împăratul. Apoi a zis: „Robul tău cunoaşte azi că am căpătat trecere înaintea ta, împărate, domnul meu, fiindcă împăratul lucrează după cuvîntul robului său.“

23. Ioab s'a sculat, a plecat în Gheşur*, şi a adus pe Absalom înapoi la Ierusalim. *Cap. 13. 37.

24. Dar împăratul a zis: „Să se ducă în casa lui, şi să nu-mi vadă* faţa.“ Şi Absalom s'a dus în casa lui, şi n'a văzut faţa împăratului.

*Fac. 43. 3. Cap. 3. 13.

25. Nu era om în tot Israelul aşa de vestit ca Absalom în privinţa frumuseţei lui; din talpa* piciorului pînă în creştetul capului, n'avea niciun cusur.

*Isa. 1. 6.

26. Cînd îşi tundea capul — şi-l tundea în fiecare an, pentrucă părul îi era greu — greutatea părului de pe capul lui era de două sute de sicli, după greutatea împăratului.

27. Lui Absalom i s'au născut* trei fii, şi o fiică, numită Tamar, care era o femeie frumoasă la chip. *Cap. 18. 18.

28. Absalom a locuit doi ani la Ierusalim, fără să vadă* faţa împăratului.

*Vers. 24

29. Apoi a chemat pe Ioab, să-l trimeată la împăratul: dar Ioab n'a voit să vină la el. L-a chemat a doua oară; şi Ioab tot n'a vrut să vină.

30. Absalom a zis atunci slujitorilor lui: „Vedeţi, ogorul lui Ioab este lîngă al meu; are orz pe el; duceţi-vă şi puneţi-i foc.“ Şi slujitorii lui Absalom au pus foc cîmpului.

31. Ioab s'a sculat şi s'a dus la Absalom acasă. Şi i-a zis: „Pentruce au pus slujitorii tăi foc cîmpului meu?“

32. Absalom a răspuns lui Ioab: „Iată, ţi-am trimes vorbă şi ţi-am zis: „Vino aici, şi te voi trimete la împărat să-i spui: „Pentruce m'am întors din Gheşur? Ar fi fost mai bine pentru mine să fiu şi acum acolo. Doresc acum să văd faţa împăratului; şi dacă este vreo nelegiuire în mine, să mă omoare.“

33. Ioab s'a dus la împărat, şi i-a spus lucrul acesta. Şi împăratul a chemat pe Absalom, care a venit la el şi s'a aruncat cu faţa la pămînt înaintea lui. Împăratul a sărutat* pe Absalom.

*Fac. 33. 4; 45. 15. Luc. 15. 20.

Răscoala lui Absalom.

15 1. După* aceea, Absalom şi-a pregătit care** şi cai, şi cinci zeci de oameni cari alergau înaintea lui.

*Cap. 12. 11. **1 Reg. 1. 5.

2. Se scula disdedimineaţă, şi stătea la marginea drumului la poartă. Şi oridecîteori avea cineva vreo neînţelegere şi se ducea la împărat la judecată, Absalom îl chema şi zicea: „Din ce cetate eşti?“ După ce-i răspundea: „Sînt din cutare seminţie a lui Israel,“

3. Absalom îi zicea: „Iată, pricina ta este bună şi dreaptă; dar nimeni din partea împăratului nu te va asculta.“

4. Absalom zicea: „De* m'ar pune pe mine judecător în ţară! Orice om care ar avea o neînţelegere şi o judecată, ar veni la mine, şi i-aş face dreptate.“ *Judc. 9. 29.

5. Şi cînd se apropia cineva să se închine înaintea lui, el îi întindea mîna, îl apuca, şi-l săruta.

6. Absalom se purta aşa cu toţi aceia din Israel cari se duceau la împărat să ceară dreptate. Şi Absalom cîştiga* inima oamenilor lui Israel. *Rom. 16. 18.

7. După trecere de patruzeci[1] de ani, Absalom a zis împăratului: „Dă-mi voie să mă duc la Hebron să împlinesc o juruinţă pe care am făcut-o Domnului.

8. Căci robul* tău a făcut o juruinţă**, cînd† locuiam la Gheşur în Siria; şi am zis: „Dacă mă va aduce Domnul înapoi la Ierusalim, voi da cinste Domnului.“

*Fac. 28. 20, 21. **1 Sam. 16. 2. †Cap. 13. 38.

9. Impăratul i-a zis: „Du-te în pace.“ Absalom s'a sculat, şi a plecat la Hebron.

10. Absalom a trimes iscoade în toate seminţiile lui Israel, să spună: „Cînd veţi auzi sunetul trîmbiţei, să ziceţi: „Absalom s'a făcut împărat la Hebron!“

11. Două sute de oameni din Ierusalim, cari fuseseră poftiţi*, au însoţit pe Absalom; şi l-au însoţit în prostia** lor, fără să ştie nimic.

*1 Sam. 9. 13; 16. 3, 5. **Fac. 20. 5.

12. Pe cînd aducea Absalom jertfele, a trimes în cetatea Ghilo după Ahitofel, Ghilonitul*, sfetnicul** lui David. Uneltirea căpăta putere, şi poporul se

1. Sau: patru.

îndrepta în număr tot mai mare † de partea lui Absalom.

*Ios. 15. 51. ** Ps. 41. 9; 55. 12, 13, 14. † Ps. 3. 1.

Fuga lui David.

13. Cineva a venit şi a dat de ştire lui David, şi a zis: „Inima * oamenilor lui Israel s'a întors spre Absalom.“

* Vers. 6. Judc. 9. 3.

14. Şi David a zis tuturor slujitorilor lui cari erau cu el la Ierusalim: „Sculaţi-vă să fugim *, căci nu vom scăpa dinaintea lui Absalom. Grăbiţivă de plecare; altfel, nu va întîrzia să ne ajungă, şi va arunca nenorocirea peste noi, şi va trece cetatea prin ascuţişul săbiei.“ * Cap. 19. 9. Ps. 3, titlu.

15. Slujitorii împăratului i-au zis: „Slujitorii tăi vor face tot ce va voi domnul nostru împăratul.“

16. Impăratul * a ieşit, şi toată casa lui mergea după el; şi a lăsat zece ** ţiitoare pentru paza casei.

* Ps. 3, titlu. ** Cap. 16. 21, 22.

17. Impăratul a ieşit astfel, şi tot poporul îl urma. Şi s'au oprit la cea din urmă casă.

18. Toţi slujitorii lui, toţi Cheretiţii * şi toţi Peletiţii, au trecut alături de el; şi toţi Gatiţii, în număr de şase sute de oameni, veniţi din Gat după el, au trecut înaintea împăratului. * Cap. 8. 18.

19. Impăratul a zis lui Itai * din Gat: „Pentruce să vii şi tu cu noi? Intoarce-te, şi rămîi cu împăratul, căci eşti străin, şi ai fost luat chiar din ţara ta. * Cap. 18. 2.

20. De ieri ai venit, şi azi să te fac să rătăceşti cu noi încoace şi încolo, cînd nici eu însumi nu ştiu unde * mă duc! Intoarce-te, şi ia şi pe fraţii tăi cu tine. Domnul să se poarte cu tine cu bunătate şi credincioşie!“ * 1 Sam. 23. 13.

21. Itai a răspuns împăratului, şi a zis: „Viu * este Domnul şi viu este domnul meu împăratul, că în locul unde va fi domnul meu împăratul, fie ca să moară, fie ca să trăiască, acolo va fi şi robul tău.“

* Rut. 1. 16, 17. Prov. 17. 17; 18. 24.

22. David a zis atunci lui Itai: „Du-te şi treci!“ Şi Itai din Gat a trecut înainte, cu toţi oamenii lui şi toţi copiii cari erau cu el.

23. Tot ţinutul plîngea şi scoteau ţipete mari, la trecerea întregului popor. Impăratul a trecut apoi şi el pîrîul Chedron, şi tot poporul a apucat pe drumul care duce în * pustie. * Cap. 16. 2.

24. Ţadoc era şi el acolo, şi cu el toţi Leviţii, ducînd * chivotul legămîntului lui Dumnezeu; şi au aşezat jos chivotul lui Dumnezeu, şi Abiatar se suia, în timp ce tot poporul isprăvea de ieşit din cetate. * Num. 4. 15.

25. Impăratul a zis lui Ţadoc: „Du chivotul lui Dumnezeu înapoi în cetate. Dacă voi căpăta trecere înaintea Domnului, mă va aduce înapoi * şi mă va face să văd chivotul şi locaşul lui.

* Ps. 43. 3.

26. Dar dacă va zice: „Nu-mi place * de tine“, iată-mă, să facă ce va crede cu ** mine. * Num. 14. 8. Cap. 22. 20. 1 Reg. 10. 9. 2 Cron. 9. 8. Isa. 62. 4. ** 1 Sam. 3. 18.

27. Impăratul a mai zis preotului Ţadoc: „Înţelegi? Intoarce-te * în pace în cetate, cu fiul tău Ahimaaţ, şi cu Ionatan, fiul lui Abiatar, cei doi fii ** ai voştri. * 1 Sam. 9. 9. ** Cap. 17. 17.

28. Vedeţi, voi aştepta * în cîmpiile pustiei, pînă ce-mi vor veni veşti din partea voastră.“ * Cap. 17. 16.

29. Astfel Ţadoc şi Abiatar au dus înapoi chivotul lui Dumnezeu la Ierusalim, şi au rămas acolo.

30. David a suit dealul măslinilor. Suia plîngînd şi cu capul * acoperit, şi mergea cu picioarele goale **; şi toţi ceice erau cu el şi-au acoperit † şi ei capul, şi suiau plîngînd ††. * Cap. 9. 4. Est. 6. 12. ** Isa. 20. 2, 4. † Ier. 14. 3, 4. †† Ps. 126. 6.

31. Au venit şi au spus lui David: „Ahitofel * este împreună cu Absalom printre uneltitori.“ Şi David a zis: „Doamne, nimiceşte ** sfaturile lui Ahitofel!“ * Ps. 3. 1, 2; 55. 12, etc. ** Cap. 16. 23; 17. 14, 23.

32. Cînd a ajuns David pe vîrf, unde s'a închinat înaintea lui Dumnezeu, iată că Huşai, Arhitul, a venit înaintea lui, cu haina sfîşiată * şi capul acoperit cu ţărînă. * Cap. 1. 2.

33. David i-a zis: „Dacă vei veni cu mine, îmi vei fi o * povară. * Cap. 19. 35.

34. Dimpotrivă, vei nimici pentru mine sfaturile lui Ahitofel, dacă te vei întoarce în cetate, şi vei zice lui Absalom: „Impărate, eu voi fi robul * tău; odinioară am fost robul tatălui tău, dar acum sînt robul tău.“ * Cap. 16. 19.

35. Preoţii Ţadoc şi Abiatar nu vor fi acolo cu tine? Tot ce vei afla din casa împăratului spune * preoţilor Ţadoc şi Abiatar. * Cap. 17. 15, 16.

36. Şi fiindcă ei au acolo la * ei pe cei doi fii ai lor, pe Ahimaaţ, fiul lui Ţadoc, şi pe Ionatan, fiul lui Abiatar,

prin ei îmi veţi trimete tot ce veţi afla. * Vers. 27.

37. Huşai, prietenul* lui David, s'a întors dar în cetate. Şi Absalom** a intrat în Ierusalim.

* Cap. 16. 16. 1 Cron. 27. 33. ** Cap. 16. 15.

Ţiba înegreşte pe Mefiboşet.

16 1. Cînd* trecuse David puţin de vîrf, iată că Ţiba**, slujitorul lui Mefiboşet, a venit înaintea lui cu doi măgari înşălaţi, pe cari erau două sute de pîini, o sută de turte de stafide, o sută de roade de vară, şi un burduf cu vin. * Cap. 15. 30, 32. ** Cap. 9. 2.

2. Împăratul a zis lui Ţiba: „Ce vrei să faci cu acestea?“ Şi Ţiba a răspuns: „Măgarii sînt pentru casa împăratului, pentru călărie, pînile şi roadele de vară sînt pentru hrana tinerilor, şi vinul pentru potolirea setei celor* ce vor fi obosiţi în pustie.

* Cap. 15. 23; 17. 29.

3. Împăratul a zis: „Unde este fiul stăpînului tău?“ Şi* Ţiba a răspuns împăratului: „Iată, a rămas la Ierusalim, căci a zis: „Astăzi casa lui Israel îmi va da înapoi împărăţia tatălui meu.“ * Cap. 19. 27.

4. Împăratul* a zis lui Ţiba: „Tot ce este al lui Mefiboşet este al tău.“ Şi Ţiba a zis: „Mă închin cu plecăciune! Să capăt trecere înaintea ta, împărate, domnul meu!“ * Prov. 18. 13.

Şimei blastămă.

5. David ajunsese pînă la Bahurim. Şi de acolo a ieşit un om din familia şi din casa lui Saul, numit Şimei*, fiul lui Ghera. El înainta blestemînd, * Cap. 19. 16. 1 Reg. 2. 8, 44.

6. şi a aruncat cu pietre după David şi după toţi slujitorii împăratului David, în timp ce tot poporul şi toţi vitejii stăteau la dreapta şi la stînga împăratului.

7. Şimei vorbea astfel cînd blestema: „Du-te, du-te, om al sîngelui, om* rău! * Deut. 13. 13.

8. Domnul face să cadă asupra ta pedeapsa* pentru tot sîngele** casei lui Saul, al cărui scaun de domnie l-ai luat, şi Domnul a dat împărăţia în mînile fiului tău Absalom; şi iată-te nenorocit, căci eşti un om al sîngelui!“ * Judc. 9. 24, 56, 57. 1 Reg. 2. 32, 33. ** Cap. 1. 16; 3. 28, 29; 4. 11, 12.

9. Atunci Abişai, fiul Ţeruiei, a zis împăratului: „Pentruce bleastămă* acest cîne** mort pe domnul meu împăratul? Lasă-mă, te rog, să mă duc să-i tai capul.“

* 1 Sam. 24. 14. Cap. 9. 8. ** Exod. 22. 82.

10. Dar împăratul a zis: „Ce* aveţi voi cu mine, fiii Ţeruiei? Dacă bleastămă, înseamnă că Domnul** i-a zis: „Bleastămă pe David!“ Cine-i† va zice dar: „Pentruce faci aşa?“ * Cap. 19. 22. 1 Pet. 2. 23. ** 2 Reg. 18. 25. Plîn. 3. 38. † Rom. 9. 20.

11. Şi David a zis lui Abişai şi tuturor slujitorilor săi: „Iată că fiul meu*, care** a ieşit din trupul meu, vrea să-mi ia viaţa; cu cît mai mult Beniamitul acesta! Lăsaţi-l să bleasteme, căci Domnul i-a zis.

* Cap. 12. 11. ** Fac. 15. 4.

12. Poate că Domnul se va uita la necazul meu, şi-mi va* face bine în locul blestemelor de azi.“ * Rom. 8. 28.

13. David şi oamenii lui şi-au văzut de drum. Şimei mergea pe coasta muntelui, în dreptul lui David, şi mergînd, blestema, arunca cu pietre împotriva lui, şi vîntura praf.

14. Împăratul şi tot poporul care era cu el au ajuns la Aiefim, şi acolo s'au odihnit.

Huşai la Absalom.

15. Absalom* şi tot poporul, bărbaţii lui Israel, intraseră în Ierusalim. Ahitofel era şi el cu Absalom. * Cap. 15. 37.

16. Cînd a ajuns Huşai, Arhitul, prietenul* lui David, la Absalom, i-a zis: „Trăiască împăratul! Trăiască împăratul!“ * Cap. 15. 37.

17. Şi Absalom a zis lui Huşai: „Iată cît de mult ţii tu la prietenul tău!“ Pentru ce nu* te-ai dus cu prietenul tău?“ * Cap. 19. 25. Prov. 17. 17.

18. Huşai a răspuns lui Absalom: „Pentru că vreau să fiu al aceluia pe care l-a ales Domnul şi tot poporul acesta şi toţi bărbaţii lui Israel, şi cu el vreau să rămîn.

19. De altfel, cui* îi voi sluji? Nu fiului său? Cum am slujit tatălui tău, aşa îţi voi sluji şi ţie.“ * Cap. 15. 34.

Absalom ascultă de Ahitofel.

20. Absalom a zis lui Ahitofel: „Sfătuiţi-vă împreună; ce avem de făcut?“

21. Şi Ahitofel a zis lui Absalom: „Intră la ţiitoarele* pe cari le-a lăsat tatăl tău pentru paza casei; astfel, tot Israelul va şti că te-ai făcut urît** tatălui tău, şi mînile tuturor† celor ce sînt cu tine se vor întări.“ * Cap. 15. 16; 20. 3. ** Fac. 34. 30, 1 Sam. 13. 4. † Cap. 2. 7. Zah. 8. 13.

22. Au întins un cort pentru Absalom pe acoperiș, și Absalom a intrat la țiitoarele tatălui său, în fața întregului* Israel. *Cap. 12. 11, 12.

23. Sfatul dat pe vremea aceea de Ahitofel avea tot atîta putere ca și cînd ar fi întrebat chiar pe Dumnezeu. Tot așa era cu toate sfaturile lui Ahitofel, fie pentru* David, fie pentru Absalom. *Cap. 15. 12.

Sfatul lui Ahitofel zădărnicit de Hușai.

17 1. Ahitofel a zis lui Absalom: „Lasă-mă să aleg douăsprezece mii de oameni! Mă voi scula, și voi urmări pe David chiar în noaptea aceasta.

2. Il voi lua pe neașteptate, cînd va fi obosit* și va avea mînile slăbite, îl voi înspăimînta, și tot poporul care este cu el va fugi. Voi lovi numai pe împărat**, *Deut. 25. 18. Cap. 16. 14. **Zah. 13. 7.

3. și voi aduce înapoi la tine pe tot poporul; moartea omului pe care-l urmărești va face ca toți să se întoarcă, și tot poporul va fi în pace.“

4. Cuvintele acestea au plăcut lui Absalom și tuturor bătrînilor lui Israel.

5. Dar Absalom a zis: „Chemați și pe Hușai, Arhitul, și să auzim și ce va zice el.“

6. Hușai a venit la Absalom, și Absalom i-a zis: „Iată cum a vorbit Ahitofel; trebuie să facem ce a zis el, sau nu? Spune tu!“

7. Hușai a răspuns lui Absalom: „De data aceasta, sfatul pe care ți l-a dat Ahitofel nu este bun.“

8. Și Hușai a zis: „Tu cunoști vitejia tatălui tău și a oamenilor lui; sînt înfuriați ca o ursoaică* de pe cîmp, căreia i s'au răpit puii. Tatăl tău este un om de război, și nu va petrece noaptea cu poporul; *Osea 13. 8.

9. iată, acum, stă ascuns în vreo groapă sau în vreun alt loc. Și dacă, dela început, vor cădea unii subt loviturile lor, se va auzi îndată, și se va zice: „Poporul care urma pe Absalom a fost înfrînt!“

10. Atunci cel mai viteaz, chiar dacă ar fi avut o inimă de leu, se va înspăimînta*; căci tot Israelul știe că tatăl tău este un viteaz, și că are niște viteji cu el. *Ios. 2. 11.

11. Sfatul meu este dar ca tot Israelul să se strîngă la tine, dela Dan* pînă la Beer-Șeba, o mulțime ca nisipul** de pe marginea mării. Și tu însuți să mergi la luptă. *Judc. 20. 1. **Fac. 22. 17.

12. Dacă vom ajunge la el în vreun loc unde l-am găsi, vom cădea peste el cum cade roua pe pămînt; și nu va scăpa niciunul, nici el, nici vreunul din oamenii cari sînt cu el.

13. Dacă va fugi într'o cetate, tot Israelul va duce funii la cetatea aceea, și o vom trage în pîrîu, pînă cînd nu va mai rămînea nici o piatră în ea.“

14. Absalom și toți oamenii lui Israel au zis: „Sfatul lui Hușai, Arhitul, este mai bun decît sfatul lui Ahitofel.“ Dar Domnul* hotărîse să nimicească bunul sfat al lui Ahitofel, ca să aducă nenorocirea peste Absalom. *Cap. 15. 31, 34.

Moartea lui Ahitofel.

15. Husai* a zis preoților Țadoc și Abiatar: „Ahitofel a dat cutare și cutare sfat lui Absalom și bătrînilor lui Israel, și eu i-am sfătuit cutare și cutare lucru. *Cap. 15. 35.

16. Acum trimeteți îndată știre lui David, și spuneți-i: „Nu sta noaptea în cîmpiile* pustiei, ci du-te mai departe, ca nu cumva împăratul și tot poporul care este cu el să fie în primejdie să piară.“ *Cap. 15. 28.

17. Ionatan* și Ahimaaț stăteau lîngă fîntîna Roguel**. Slujnica venea și le aducea știri, iar ei se duceau să dea de veste împăratului David; căci nu îndrăzneau să se arate și să intre în cetate. *Cap. 15. 27, 36. **Ios. 15. 7; 18. 16.

18. Dar odată i-a zărit un tînăr, și a spus lui Absalom. Ei au plecat amîndoi în grabă, și au ajuns la Bahurim*, la casa unui om care avea o fîntînă în curte, și s'au pogorît în ea. *Cap. 16. 5.

19. Femeia* a luat o învelitoare, a întins-o peste gura fîntînii, și a împrăștiat urluială pe ea, ca să nu dea nimic de bănuit. *Ios. 2. 6.

20. Slujitorii lui Absalom au intrat în casă la femeia aceasta, și au zis: „Unde sînt Ahimaaț și Ionatan?“ Femeia* le-a răspuns: „Au trecut pîrîul.“ Au căutat, și negăsindu-i, s'au întors la Ierusalim. *Exod. 1. 19. Ios. 2. 4, 5.

21. După plecarea lor, Ahimaaț și Ionatan au ieșit din fîntînă, și s'au dus să dea de știre împăratului David. Au zis lui David: „Sculați-vă* și grăbiți-vă de treceți apa, căci Ahitofel a

plănuit cutare şi cutare lucru împotriva voastră.“ * Vers. 15, 16.

22. David şi tot poporul care era cu el s'au sculat şi au trecut Iordanul; cînd se lumina de ziuă, nu rămăsese nici unul care să nu fi trecut Iordanul“.

23. Ahitofel, cînd a văzut că sfatul lui n'a fost urmat, a pus şaua pe măgar, şi a plecat acasă în cetatea * lui. Şi-a pus casa în rînduială, şi s'a spînzurat **. Cînd a murit, l-au îngropat în mormîntul tatălui său.

* Cap. 15. 12. ** Mat. 27. 5.

David la Mahanaim.

24. David ajunsese la Mahanaim *, cînd a trecut Absalom Iordanul, însoţit de toţi bărbaţii lui Israel.

* Fac. 32. 2. Ios. 13. 26. Cap. 2. 8.

25. Absalom a pus pe Amasa în fruntea oştirii, în locul lui Ioab. Amasa era fiul unui om numit Itra, Israelitul, care intrase la Abigal *, fata lui Nahaş şi sora Ţeruiei, mama lui Ioab.

* 1 Cron. 2. 17.

26. Israel şi Absalom au tăbărît în ţara Galaadului.

27. Cînd a ajuns David la Mahanaim, Şobi *, fiul lui Nahaş, din Raba fiilor lui Amon, Machir **, fiul lui Amiel, din Lodebar, şi Barzilai † Galaaditul, din Roghelim,

* Cap. 10. 1; 12. 29. ** Cap. 9. 4. † Cap. 19. 31, 32. 1 Reg. 2. 7.

28. au adus paturi, lighene, vase de pămînt, grîu, orz, făină, grîu prăjit, bob, linte, uscături,

29. miere, unt, oi, şi brînză de vacă. Au adus aceste lucruri lui David şi poporului care era cu el, ca să mănînce; căci ziceau: „Poporul acesta trebuie să fi suferit de foame, de oboseală şi de sete, în pustie *.“ * Cap. 16. 2.

Absalom ucis de Ioab.

18 1. David a numărat poporul care era cu el, şi a pus peste ei căpetenii peste mii şi căpetenii peste sute.

2. A pus o treime din popor supt porunca lui Ioab, o treime * supt Abişai, fiul Ţeruiei, fratele lui Ioab, şi o treime subt Itai din Gat. Şi împăratul a zis poporului: „Vreau să ies şi eu împreună cu voi.“ * Cap. 15. 19.

3. Dar poporul * a zis: „Să nu ieşi! Căci dacă vom lua-o la fugă, luarea aminte nu se va îndrepta asupra noastră; şi cînd vor cădea jumătate din noi, nu vor lua seama la noi; dar tu eşti ca zece mii dintre noi. şi acum este mai bine să ne vii în ajutor din cetate.“ * Cap. 21. 17.

4. Împăratul le-a răspuns: „Voi face ce credeţi că este mai bine.“ Şi împăratul a stat lîngă poartă, în timp ce tot poporul ieşea cu sutele şi miile.

5. Împăratul a dat următoarea poruncă lui Ioab, lui Abişai şi lui Itai: „Pentru dragostea pe care o aveţi faţă de mine, purtaţi-vă blînd cu tînărul Absalom!“ Şi tot poporul * a auzit porunca împăratului, dată tuturor căpeteniilor cu privire la Absalom. * Vers. 12.

6. Poporul a ieşit în cîmp înaintea lui Israel, şi bătălia a avut loc în pădurea * lui Efraim. * Ios. 17. 15, 18.

7. Acolo, poporul lui Israel a fost bătut de slujitorii lui David, şi a fost o mare înfrîngere în ziua aceea, ca douăzeci de mii de oameni.

8. Lupta s'a întins pe tot ţinutul, şi pădurea a mîncat mai mult popor în ziua aceea decît a mîncat sabia.

9. Absalom s'a pomenit în faţa oamenilor lui David. Era călare pe un catîr. Catîrul a pătruns subt ramurile încîlcite ale unui mare stejar, şi capul lui Absalom s'a prins de stejar; a rămas astfel spînzurat între cer şi pămînt, şi catîrul care era subt el a trecut înainte.

10. Un om, văzînd lucrul acesta, a venit şi a spus lui Ioab: „Iată, am văzut pe Absalom spînzurat de un stejar.“

11. Şi Ioab a zis omului care i-a adus ştirea aceasta: „L-ai văzut! De ce dar nu l-ai tăiat pe loc? Ţi-aş fi dat zece sicli de argint şi un brîu.“

12. Dar omul acela a zis lui Ioab: „Chiar dacă aş cîntări în mîna mea o mie de sicli de argint, n'aş pune mîna pe fiul împăratului; căci noi am auzit * următoarea poruncă pe care ţi-a dat-o împăratul ţie, lui Abişai şi lui Itai: „Luaţi seama fiecare la tînărul Absalom!“ Vers. 5.

13. Şi dacă l-aş fi omorît mişeleşte, nimic n'ar fi rămas ascuns împăratului, şi tu însuţi ai fi fost împotriva mea.“

14. Ioab a zis: „Nu voi zăbovi atîta cu tine!“ Şi a luat trei săgeţi în mînă, şi le-a înfipt în inima lui Absalom, care era încă plin de viaţă în mijlocul stejarului.

15. Zece tineri, cari duceau armele

lui Ioab, au înconjurat pe Absalom, l-au lovit şi l-au omorît.
16. Ioab a sunat din trîmbiţă; şi poporul s'a întors, încetînd astfel să mai urmărească pe Israel, oprit de Ioab.
17. Au luat pe Absalom, l-au aruncat într'o groapă mare din mijlocul pădurii, şi au pus* peste el o grămadă foarte mare de petre. Tot Israelul a fugit, fiecare în cortul lui. *Ios. 7. 26.
18. Pe cînd trăia, Absalom îşi ridicase un stîlp de aducere aminte în valea împăratului*. Căci zicea: „N'am** fii, prin cari să se poată păstra aducerea aminte a numelui meu." Şi a pus numele său stîlpului, care şi astăzi se numeşte stîlpul lui Absalom.
* Fac. 14. 17. ** Cap. 14. 27.

Solia lui Cuşi.

19. Ahimaaţ, fiul lui Ţadoc, a zis: „Lasă-mă, să dau fuga, şi să duc împăratului vestea cea bună că Domnul i-a făcut dreptate, scăpîndu-l din mîna vrăjmaşilor săi."
20. Ioab i-a zis: „Nu tu ai să duci veştile azi; le vei duce într'o altă zi, dar nu astăzi; fiindcă fiul împăratului a murit."
21. Şi Ioab a zis lui Cuşi: „Du-te şi vesteşte împăratului ce ai văzut." Cuşi s'a închinat înaintea lui Ioab, şi a dat fuga.
22. Ahimaaţ, fiul lui Ţadoc, a zis iarăş lui Ioab: „Orice s'ar întîmpla, lasă-mă să alerg după Cuşi." Şi Ioab a zis: „Pentruce vrei să alergi, fiule? Nu este o solie care-ţi va fi de folos."
23. „Orice s'ar întîmpla, vreau să alerg", a zis din nou Ahimaaţ. Şi Ioab i-a zis: „Dă fuga!" Ahimaaţ a alergat pe drumul care duce în cîmpie, şi a luat-o înaintea lui Cuşi.
24. David şedea între cele două porţi. Caraula* s'a dus pe acoperişul porţii spre zid; a ridicat ochii şi s'a uitat. Şi iată că un om alerga singur singurel. *2 Reg. 9. 17.
25. Caraula a strigat, şi a dat de ştire împăratului. Impăratul a zis: „Dacă este singur, aduce veşti." Şi omul acela se apropia din ce în ce mai mult.
26. Caraula a văzut un alt om alergînd; a strigat la portar: „Iată un om aleargă singur singurel." Impăratul a zis: „Şi el aduce veşti."
27. Caraula a zis: „Alergătura celui dintîi pare că e a lui Ahimaaţ, fiul lui Ţadoc." Şi împăratul a zis: „Este un om de bine, şi aduce veşti bune."
28. Ahimaaţ a strigat, şi a zis împăratului: „Este bine de tot!" S'a închinat înaintea împăratului cu faţa pînă la pămînt, şi a zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul tău, care a dat în mînile noastre pe cei ce ridicau mîna împotriva domnului nostru împăratul."
29. Impăratul a zis: „Tînărul Absalom este bine, sănătos?" Ahimaaţ a răspuns: „Am văzut o mare învălmăşală, cînd a trimes Ioab pe slujitorul împăratului şi pe mine, slujitorul tău: dar nu ştiu ce era."
30. Şi împăratul a zis: „Stai colea la o parte." Şi Ahimaaţ a stătut deoparte.
31. Indată a sosit Cuşi. Şi a zis: „Să afle domnul meu, împăratul, vestea cea bună! Astăzi Domnul ţi-a făcut dreptate, scăpîndu-te din mîna tuturor celor ce se ridicau împotriva ta."
32. Impăratul a zis lui Cuşi: „Tînărul Absalom este bine, sănătos?" Cuşi a răspuns: „Ca tînărul acesta să fie vrăjmaşii domnului meu, împăratul, şi toţi cei ce se ridică împotriva ta, ca să-ţi facă rău!"
33. Atunci împăratul, cutremurîndu-se, s'a suit în odaia de sus a porţii, şi a plîns. Pe cînd mergea, zicea: „Fiul* meu Absalom! Fiul meu, fiul meu Absalom! Cum n'am murit eu în locul tău! Absalom, fiul meu, fiul meu!" * Cap. 19. 4.

Jalea împăratului.

19 1. Au venit şi au spus lui Ioab: „Iată că împăratul plînge şi se jăleşte din pricina lui Absalom."
2. Şi în ziua aceea, biruinţa s'a prefăcut în jale pentru tot poporul, căci în ziua aceea, poporul auzea zicîndu-se: „Impăratul este mîhnit din pricina fiului său."
3. In aceeaş zi, poporul a intrat în cetate* pe furiş, ca nişte oameni ruşinaţi că au fugit din luptă. * Vers. 32.
4. Impăratul îşi acoperise* faţa, şi striga în gura mare: „Fiul** meu Absalom! Absalom, fiul meu, fiul meu."
* Cap. 15. 30. ** Cap. 18. 33.
5. Ioab a intrat în odaia unde era împăratul, şi a zis: „Tu acoperi azi de ruşine faţa tuturor slujitorilor tăi, cari au scăpat azi viaţa ta, a fiilor tăi

şi a fetelor tale, a nevestelor tale şi a ţiitoarelor tale.

6. Tu iubeşti pe ceice te urăsc, şi urăşti pe ceice te iubesc, căci arăţi azi că pentru tine nu sînt nici căpetenii nici slujitori; şi văd acum că, dacă ar trăi Absalom şi noi toţi am fi murit în ziua aceasta, lucrul acesta ţi-ar fi plăcut.

7. Scoală-te dar, ieşi şi vorbeşte după inima slujitorilor tăi! Căci jur pe Domnul că, dacă nu ieşi să te arăţi, nu va rămînea un om cu tine în noaptea aceasta; şi aceasta va fi o nenorocire mai rea pentru tine decît toate nenorocirile cari ţi s'au întîmplat din tinereţă pînă acum."

8. Atunci împăratul s'a sculat, şi a şezut la poartă. Au spus tot poporului: „Iată că împăratul stă la poartă." Şi tot poporul a venit înaintea împăratului.

Întoarcerea împăratului la Ierusalim.

Insă Israel fugise, fiecare în cortul lui.

9. Şi în toate seminţiile lui Israel, tot poporul se certa, zicînd: „Impăratul ne-a izbăvit din mîna vrăjmaşilor noştri, el ne-a scăpat din mîna Filistenilor; şi acum a trebuit să fugă* din ţară dinaintea lui Absalom. *Cap. 15. 14.

10. Şi Absalom, pe care-l unsesem să domnească peste noi, a murit în bătălie: de ce nu puneţi o vorbă pentru întoarcerea împăratului?"

11. La rîndul său, împăratul David a trimes să spună preoţilor Ţadoc şi Abiatar: „Vorbiţi bătrînilor lui Iuda, şi spuneţi-le: „Pentruce aţi fi voi cei din urmă pentru întoarcerea împăratului în casa lui?" — Căci ce se spunea în tot Israelul ajunsese pînă la împărat. —

12. Voi sînteţi fraţii mei, sînteţi os* din oasele mele şi carne din carnea mea; pentruce aţi fi voi cei din urmă pentru aducerea împăratului înapoi? *Cap. 5. 1.

13. Şi lui Amasa* spuneţi-i aşa: „Nu eşti tu oare os din oasele mele şi carne din carnea mea? Să mă pedepsească** Dumnezeu cu toată asprimea, dacă nu vei fi înaintea mea pentru totdeauna căpetenia oştirii în locul lui Ioab!" *Cap. 17. 25. **Rut. 1. 17.

14. David a înmuiat inima tuturor celor din Iuda, de parcă ar fi fost un singur* om; şi au trimes să spună împăratului: „Intoarce-te, tu şi toţi slujitorii tăi." *Judc. 20. 1.

15. Impăratul s'a întors, şi a ajuns pînă la Iordan. Şi Iuda s'a dus la Ghilgal*, ca să iasă înaintea împăratului, şi să-l facă să treacă Iordanul. *Ios. 5. 9.

Bunătatea lui David faţă de Şimei.

16. Şimei*, fiul lui Ghera, Beniamitul, care era din Bahurim, s'a grăbit să se pogoare cu cei din Iuda înaintea împăratului David. *Cap. 16. 5. 1 Reg. 2. 8.

17. Avea cu el o mie de oameni din Beniamin, şi pe Ţiba*, mai marele casei lui Saul, şi pe cei cincisprezece fii şi pe cei douăzeci de robi ai lui Ţiba. Au trecut Iordanul în faţa împăratului. *Cap. 9. 2, 10; 16. 1, 2.

18. Luntrea, pusă la îndemîna împăratului, tocmai pornise ca să-i treacă şi casa dincolo; şi în clipa cînd era să treacă împăratul Iordanul, Şimei, fiul lui Ghera, s'a închinat înaintea lui.

19. Şi a zis împăratului: „Să nu ţină seamă* domnul meu de nelegiuirea mea**, să uite că robul tău l-a ocărît în ziua cînd împăratul, domnul meu, ieşea din Ierusalim, şi să nu ţină seama† împăratul de lucrul acesta!
*1 Sam. 22. 15. **Cap. 16. 5, 6, etc. †Cap. 13. 33.

20. Căci robul tău mărturiseşte că a păcătuit. Şi iată, vin astăzi, cel dintîi din toată casa lui Iosif*, înaintea împăratului, domnul meu." *Cap. 16. 5.

21. Atunci Abişai, fiul Ţeruiei, a luat cuvîntul, şi a zis: „Nu trebuie oare să moară Şimei pentrucă a blestemat* pe unsul Domnului?" *Exod. 22. 28.

22. Dar David a zis: „Ce* am eu cu voi, fiii Ţeruiei, şi pentruce vă arătaţi astăzi protivnicii mei? Astăzi să se omoare** oare vreun om în Israel? Nu ştiu eu că împărăţesc azi peste Israel?" *Cap. 16. 10. **1 Sam. 11. 13.

23. Şi împăratul* a zis lui Şimei: „Nu vei muri!" Impăratul i-a jurat că nu-l va omorî. *1 Reg. 2. 8, 9, 37, 46.

Bunătatea
lui David faţă de Meţiboşet.

24. Mefiboşet*, fiul lui Saul, s'a pogorît şi el înaintea împăratului. Nu-şi îngrijise nici picioarele, nici barba, nici nu-şi spălase hainele, din ziua cînd plecase împăratul pînă în ziua cînd se întorcea în pace. *Cap. 9. 6.

25. Cînd s'a dus înaintea împăratu-

lui la Ierusalim, împăratul i-a zis: „Pentruce n'ai venit* cu mine, Mefiboşet?“
* Cap. 16. 17.

26. Şi el a răspuns: „Împărate, domnul meu, slujitorul meu m'a înşelat, căci robul tău, care este olog, zisese: „Voi pune şaua pe măgar, voi încăleca pe el, şi voi merge cu împăratul.“

27. Şi el a* înegrit pe robul tău la domnul meu împăratul. Dar domnul meu** împăratul este ca un înger al lui Dumnezeu. Fă ce vei crede.
* Cap. 16. 3. ** Cap. 14. 17, 20.

28. Căci toţi cei din casa tatălui meu au fost nişte oameni vrednici de moarte înaintea împăratului domnul meu; şi totuş*, tu ai pus pe robul tău în rîndul celor ce mănîncă la masă cu tine. Ce drept mai pot avea eu, şi ce am să cer eu împăratului?“ * Cap. 9. 7, 10, 13.

29. Impăratul i-a zis: „Ce mai vorbeşti atîta? Am spus: „Tu şi Ţiba, veţi împărţi pămînturile.“

30. Şi Mefiboşet a zis împăratului: „Să ia chiar totul, căci împăratul domnul meu se întoarce în pace acasă.“

Mulţămirea
lui David faţă de Barzilai.

31. Barzilai*, Galaaditul, s'a pogorît din Roghelim, şi a treeut Iordanul împreună cu împăratul, ca să-l petreacă pînă dincolo de Iordan. * 1 Reg. 2. 7.

32. Barzilai era foarte bătrîn, în vîrstă de optzeci de ani. El îngrijise* de împărat în timpul şederii lui la Mahanaim, căci era un om foarte bogat.
* Cap. 17. 27.

33. Impăratul a zis lui Barzilai: „Vino cu mine, şi te voi hrăni la mine în Ierusalim.“

34. Dar Barzilai a răspuns împăratului: „Cîţi ani voi mai trăi, ca să mă sui cu împăratul la Ierusalim?

35. Eu sînt astăzi în vîrstă de optzeci de ani*. Pot eu să mai cunosc ce este bun şi ce este rău? Poate robul tău să mai aibă vreun gust pentru ce mănîncă şi bea? Pot eu să mai aud glasul cîntăreţilor şi cîntăreţelor? Şi pentru ce să mai fie robul tău o povară pentru domnul meu, împăratul?
* Ps. 90. 10.

36. Robul tău va merge puţin dincolo de Iordan cu împăratul. Dealtfel, pentru ce mi-ar face împăratul această binefacere?

37. Să se întoarcă robul tău, şi să mor în cetatea mea, lîngă mormîntul tatălui meu şi mamei mele! Dar iată că robul tău Chimham* va trece cu împăratul, domnul meu; fă ce vei crede pentru el.“ * 1 Reg. 2. 7. Ier. 41. 17.

38. Impăratul a zis: „Chimham să treacă împreună cu mine, şi voi face pentru el ce vei vrea: tot ce vei dori dela mine, îţi voi da!“

39. După ce tot poporul a trecut Iordanul şi după ce l-a trecut şi împăratul, împăratul a sărutat* pe Barzilai, şi l-a binecuvîntat. Şi Barzilai s'a întors acasă. * Fac. 31. 55.

40. Impăratul s'a îndreptat spre Ghilgal, însoţit de Chimham.

Tot poporul lui Iuda şi jumătate din poporul lui Israel petrecuse pe împărat dincolo de Iordan.

41. Dar toţi bărbaţii lui Israel au venit la împărat, şi i-au zis: „Pentruce te-au furat fraţii noştri, bărbaţii lui Iuda, şi au trecut* pe împărat peste Iordan, împreună cu casa lui, şi cu toţi oamenii lui David?“ * Vers. 15.

42. Toţi bărbaţii lui Iuda au răspuns bărbaţilor lui Israel: „Fiindcă împăratul ne este* rudă; şi ce aţi găsit aici, ca să vă mîniaţi? Am trăit noi pe cheltuiala împăratului? Ne-a făcut el daruri?“ * Vers. 12.

43. Şi bărbaţii lui Israel au răspuns bărbaţilor lui Iuda: „Impăratul este de zece ori mai mult al nostru, şi chiar la David avem mai mult drept decît voi. Pentruce ne-aţi nesocotit? N'am fost noi cei dintîi cari am spus să se întoarcă împăratul nostru?“ Şi bărbaţii lui Iuda au vorbit* cu mai multă asprime decît bărbaţii lui Israel.
* Judc. 8. 1; 12. 1.

Ioab omoară pe Amasa.

20 1. Acolo era un om de nimic, numit Şeba, fiul lui Bicri, Beniamitul. El a sunat din trîmbiţă, şi a zis: „Noi* n'avem nicio parte cu David, nicio moştenire cu fiul lui Isai! Fiecare** la cortul său, Israele!“
* Cap. 19. 43. ** 1 Reg. 12. 16. 2 Cron. 10. 16.

2. Şi toţi bărbaţii lui Israel s'au depărtat de David, şi au urmat pe Şeba, fiul lui Bicri. Dar bărbaţii lui Iuda au rămas credincioşi împăratului lor, şi l-au însoţit dela Iordan pînă la Ierusalim.

3. David a intrat iarăş în casa lui la Ierusalim. Impăratul a luat cele zece ţiitoare* pe cari le lăsase pentru paza

casei, şi le-a pus într'o casă subt pază; a îngrijit de ele, dar n'a intrat la ele. Şi au fost închise pînă în ziua morţii lor, trăind în văduvie. * Cap. 15. 16; 16. 21, 22.

4. Împăratul a zis lui Amasa: „Cheamă-mi* peste trei zile pe bărbaţii lui Iuda; şi tu să fii de faţă aici.“ * Cap. 19. 13.

5. Amasa a plecat să cheme pe Iuda; dar a zăbovit peste vremea pe care i-o hotărîse împăratul.

6. David a zis atunci lui Abişai: „Şeba, fiul lui Bicri, ne va face acum mai mult rău decît Absalom. Ia tu însuţi pe slujitorii* stăpînului tău, şi urmăreşte-l, ca nu cumva să găsească cetăţi întărite, şi să se ascundă dinaintea noastră.“ * Cap. 11. 11. 1 Reg. 1. 33.

7. Şi Abişai a plecat, urmat de oamenii lui Ioab, de Cheretiţi* şi de Peletiţi, şi de toţi vitejii; au ieşit din Ierusalim, ca să urmărească pe Şeba, fiul lui Bicri. * Cap. 8. 18. 1 Reg. 1. 38.

8. Cînd au fost lîngă piatra cea mare care este la Gabaon, Amasa a ajuns înaintea lor. Ioab era încins cu o sabie pe deasupra hainelor de război, cu cari era îmbrăcat; ea era legată la coapsă şi sta în teacă, şi cînd a înaintat Ioab, sabia a alunecat.

9. Ioab a zis lui Amasa: „Eşti sănătos, frate?“ Şi cu mîna dreaptă a apucat* pe Amasa de barbă să-l sărute. * Mat. 26. 49. Luc. 22. 47.

10. Amasa n'a luat seamă la sabia care era în mîna lui Ioab; şi Ioab l-a lovit* cu ea în** pîntece, şi i-a vărsat măruntaiele pe pămînt, fără să-i mai dea o a doua lovitură. Şi Amasa a murit.

Ioab şi fratele său Abişai au urmărit pe Şeba, fiul lui Bicri.

* 1 Reg. 2. 5. ** Cap. 2. 23.

11. Un bărbat dintre oamenii lui Ioab a rămas lîngă Amasa, şi zicea: „Cine vrea pe Ioab şi cine este pentru David? Să urmeze pe Ioab!“

12. Amasa se rostogolea în sînge în mijlocul drumului; şi omul acela, văzînd că tot poporul se opreşte, a tras pe Amasa din drum, pe un cîmp, şi a aruncat o haină pe el, cînd a văzut că toţi cei ce ajungeau lîngă el se opreau.

13. Dupăce a fost luat din drum, fiecare a urmat pe Ioab, ca să urmărească pe Şeba, fiul lui Bicri.

Omorîrea lui Şeba.

14. Ioab a străbătut toate seminţiile lui Israel înspre Abel*—Bet—Maaca, şi toţi bărbaţii de seamă s'au strîns şi l-au urmat. * 2 Reg. 15. 29. 2 Cron. 16. 4.

15. Au venit şi au împresurat pe Şeba în Abel—Bet—Maaca, şi au ridicat* împotriva cetăţii un val care atingea întăritura. Tot poporul care era cu Ioab săpa zidul ca să-l facă să cadă. * 2 Reg. 19. 32.

16. Atunci o femeie înţeleaptă a început să strige din cetate: „Ascultaţi, ascultaţi! Spuneţi, vă rog, lui Ioab: „Apropie-te pînă aici, căci vreau să-ţi vorbesc!“

17. El s'a apropiat de ea, şi femeia a zis: „Tu eşti Ioab?“ El a răspuns: „Eu sînt.“ Şi ea i-a zis: „Ascultă vorbele roabei tale.“ El a răspuns: „Ascult.“

18. Şi ea a zis: „Odinioară era obiceiul să se spună: „Să întrebăm în Abel!“ Şi totul se isprăvea astfel.

19. Eu sînt una din cetăţile liniştite şi credincioase din Israel; şi tu cauţi să pierzi o cetate care este o mamă în Israel! Pentruce ai nimici tu moştenirea* Domnului?“ * 1 Sam. 26. 19. Cap. 21. 3.

20. Ioab a răspuns: „Departe, departe de mine gîndul să nimicesc sau să dărîm!

21. Nu este aşa! Dar un om din muntele lui Efraim, numit Şeba, fiul lui Bicri, a ridicat mîna împotriva împăratului David; daţi-l încoace numai pe el, şi mă voi depărta de cetate.“ Femeia a zis lui Ioab: „Iată, capul lui îţi va fi aruncat peste zid.“

22. Şi femeia s'a dus şi a înduplecat pe tot poporul cu înţelepciunea* ei; au tăiat capul lui Şeba, fiul lui Bicri, şi l-au aruncat lui Ioab. Ioab a sunat din trîmbiţă; s'au împrăştiat de lîngă cetate, şi fiecare s'a dus în cortul lui. Şi Ioab s'a întors la Ierusalim, la împărat. * Ecl. 9. 14, 15.

Dregătorii lui David.

23. Ioab* era mai mare peste toată oştirea lui Israel; Benaia, fiul lui Iehoiada, era in fruntea Cheretiţilor şi a Peletiţilor; * Cap. 8. 16, 18.

24. Adoram era mai mare* peste dări; Iosafat**, fiul lui Ahilud, era scriitor (arhivar);

* 1 Reg. 4. 6. ** Cap. 8. 16. 1 Reg. 4. 3.

25. Şeia era logofăt: Ţadoc* şi Abiatar erau preoţi; * Cap. 8. 17. 1 Reg. 4. 4.

26. şi Ira* din Iair era slujbaş de stat al lui David. * Cap. 23. 38.

Foamete de trei ani.

21 1. Pe vremea lui David, a fost o foamete care a ţinut trei ani. David a întrebat pe Domnul, şi Domnul a zis: „Din pricina lui Saul şi a casei lui sîngeroase, pentru că a ucis pe Gabaoniţi este foametea aceasta.“

2. Impărătul a chemat pe Gabaoniţi să le vorbească. — Gabaoniţii nu erau dintre copiii lui Israel, ci erau o rămăşiţă* a Amoriţilor; copiii lui Israel se legaseră faţă de ei cu un jurămînt, şi totuş Saul voise să-i ucidă, în rîvna lui pentru copiii lui Israel şi Iuda. — *Ios. 9. 3, 15, 16, 17.

3. David a zis Gabaoniţilor: „Ce pot face eu pentru voi, şi cu ce să fac ispăşire, ca să binecuvîntaţi moştenirea* Domnului?“ *Cap. 20. 19.

4. Gabaoniţii i-au răspuns: „Nu voim nici argint nici aur dela Saul şi dela casa lui, şi nici nu este treaba noastră să omorîm pe cineva din Israel,“ Şi împăratul a zis: „Ce voiţi dar să vă fac?“

5. Ei au răspuns împăratului: „Fiindcă omul acela ne-a slăbit şi îşi pusese de gînd să ne nimicească pentru ca să ne facă să perim din tot ţinutul lui Israel,

6. să ni se dea şapte bărbaţi din fiii lui, şi-i vom spînzura înaintea Domnului, la Ghibea* lui Saul, alesul** Domnului.“ Şi împăratul a zis: „Vi-i voi da.“ *1 Sam. 10. 26; 11. 4. **1 Sam. 10. 24.

7. Impăratul a cruţat pe Mefiboşet, fiul lui Ionatan, fiul lui Saul, pentru jurămîntul* pe care-l făcuseră între ei, înaintea Domnului, David şi Ionatan, fiul lui Saul. *1 Sam. 18. 3; 20. 8, 15, 42; 23. 18.

8. Dar împăratul a luat pe cei doi fii, pe cari-i născuse lui Saul Riţpa*, fata lui Aiia, şi anume: Armoni şi Mefiboşet, şi pe cei cinci fii, pe cari-i născuse Merab, fata lui Saul, lui Adriel din Mehola, fiul lui Barzilai; *Cap. 3. 7.

9. i-a dat în mînile Gabaoniţilor, cari i-au spînzurat pe munte, înaintea* Domnului. Toţi cei şapte au perit împreună; au fost omorîţi în cele dintîi zile ale seceratului, la începutul seceratului orzurilor. *Cap. 6. 17.

10. Riţpa*, fata lui Aiia, a luat un sac şi l-a întins subt ea peste stîncă, dela începutul** seceratului pînă cînd a căzut peste ei ploaie din cer; şi a oprit păsările cerului să se apropie de ei în timpul zilei, şi fiarele cîmpului în timpul nopţii. *Vers. 8. Cap. 3. 7. **Deut. 21. 23.

11. Au înştiinţat pe David despre ce făcuse Riţpa, fata lui Aiia, ţiitoarea lui Saul.

12. Şi David s'a dus şi a luat oasele lui Saul şi oasele fiului său Ionatan, dela locuitorii din Iabesul Galaadului*, cari le luaseră din piaţa Bet-Şan, unde îi spînzuraseră Filistenii** cînd au bătut pe Saul la Ghilboa.

*1 Sam. 31. 11, 12, 13. **1 Sam. 31. 10.

13. A luat de acolo oasele lui Saul şi oasele fiului său Ionatan; şi s'au strîns şi oasele celor ce fuseseră spînzuraţi.

14. Au îngropat oasele lui Saul şi fiului său Ionatan în ţara lui Beniamin, la Ţela*, în mormîntul lui Chis, tatăl lui Saul. Şi au făcut tot ce poruncise împăratul.

După aceea, Dumnezeu** a fost potolit faţă de ţară.

*Ios. 18. 28. **Ios. 7. 26. Cap. 24. 25.

Războiul împotriva Filistenilor.

15. Filistenii au pornit iarăş cu război împotriva lui Israel. David s'a pogorît cu slujitorii lui, şi a luptat împotriva Filistenilor. David era obosit.

16. Şi Işbi-Benob, unul din copiii lui Rafa, a voit să omoare pe David; avea o suliţă în greutate de trei sute de sicli de aramă, şi era încins cu o sabie nouă.

17. Abişai, fiul Ţeruiei, a venit în ajutorul lui David, a lovit pe Filistean, şi l-a omorît. Atunci oamenii lui David, i-au jurat, zicînd: „Să* nu mai ieşi cu noi la luptă, ca să nu stingi lumina** lui Israel“.

*Cap. 18. 3. **1 Reg. 11. 36; 15. 4. Ps. 132. 17.

18. După aceea, a mai fost* o bătălie la Gob cu Filistenii. Atunci Sibecai**, Huşatitul, a omorît pe Saf, care era unul din copiii lui Rafa.

*1 Cron. 20. 4. **1 Cron. 11. 29.

19. A mai fost o bătălie la Gob cu Filistenii. Şi Elhanan, fiul lui Iaare-Oreghim, din Betleem, a omorît pe Goliat* din Gat, care avea o suliţă, al cărei mîner era ca sulul de ţesut.

*1 Cron. 20. 5.

20. A mai fost o bătălie la Gat*. Acolo era un om de statură înaltă, care avea şase degete la fiecare mînă şi la fiecare picior, în totul douăzeci şi patru, şi care se trăgea tot din Rafa.

*1 Cron. 20. 6.

21. El a batjocorit pe Israel; şi Io-

natan, fiul lui Şimea*, fratele lui David, l-a omorît. *1 Sam. 16. 9.

22. Aceşti patru* oameni erau copiii lui Rafa născuţi la Gat. Au perit ucişi de mîna lui David şi de mîna slujitorilor lui. *1 Cron. 20. 8.

Cîntarea lui David.

22 1. David a îndreptat către Domnul cuvintele* acestei cîntări, după ce Domnul l-a izbăvit** din mîna tuturor vrăjmaşilor lui şi din mîna lui Saul. *Exod. 15. 1. Judc. 5. 1. **Ps. 18, titlu; 34. 19.

2. El a zis:
„Domnul* este stînca mea, cetăţuia mea, Izbăvitorul meu.
*Deut. 32. 4. Ps. 18. 2, etc.; 31. 3; 71. 3; 91. 2; 144. 2.

3. Dumnezeu este stînca mea,
la care* găsesc un adăpost,
scutul** meu şi puterea† care mă mîntuieşte,
turnul†† meu cel înalt şi scăparea*† mea.
Mîntuitorule! Tu mă scapi de sîlnicie. *Evr. 2. 13. **Fac. 15. 1. †Luc. 1. 69. ††Prov. 18. 10. *†Ps. 9. 9; 14. 6; 59. 16; 71. 7. Ier. 16. 19.

4. Eu chem pe Domnul cel vrednic de laudă, şi sînt izbăvit de vrăjmaşii mei.

5. Căci valurile morţii mă înconjuraseră,
şivoaiele nimicirii mă înspăimîntaseră;

6. legăturile* mormîntului mă înconjuraşeră,
laţurile morţii mă prinseseră. *Ps. 116. 3.

7. In strîmtorarea mea, am chemat* pe Domnul,
am chemat pe Dumnezeul meu;
din locaşul Lui, El mi-a auzit** glasul,
şi strigătul meu a ajuns la urechile Lui.
*Ps. 116. 4; 120. 1. Iona 2. 2. **Exod. 3. 7. Ps. 34. 6, 15, 17.

8. Atunci pămîntul s'a cutremurat* şi s'a clătinat,
temeliile** cerului s'au mişcat
şi s'au zguduit, pentrucă El Se mîniase. *Judc. 5. 4. Ps. 77. 18; 97. 4. **Iov. 26. 11.

9. Fum se ridica din nările Lui,
şi un foc* mistuitor ieşea din gura Lui:
cărbuni aprinşi ţîşneau din ea.
*Ps. 97. 3. Hab. 3. 5. Evr. 12. 29.

10. A plecat* cerurile, şi S'a pogorît:
un nor gros** era subt picioarele Lui.
*Ps. 144. 5. Isa. 64. 1. **Exod. 20. 21. 1 Reg. 8. 12. Ps. 97. 2.

11. Călărea pe un heruvim, şi sbura,
venea pe aripile* vîntului; *Ps. 104. 3.

12. era înconjurat cu întunerecul* ca şi cu un cort,
era înconjurat cu grămezi de ape şi cu nori întunecoşi. *Vers. 10. Ps. 97. 2.

13. Din strălucirea care era înaintea Lui
schinteiau cărbuni* de foc. *Vers. 9.

14. Domnul a tunat* din ceruri,
Cel Prea Inalt a făcut să-I răsune glasul;
*Judc. 5. 20. 1 Sam. 2. 10; 7. 10. Ps. 29. 3. Isa. 30. 30.

15. a aruncat săgeţi* şi a risipit pe vrăjmaşii mei,
a aruncat fulgerul, şi i-a pus pe fugă. *Deut. 32. 23. Ps. 7. 13; 77. 17; 144. 6. Hab. 3. 11.

16. Fundul mării s'a văzut,
temeliile lumii au fost descoperite,
de mustrarea* Domnului,
de vuietul suflării nărilor Lui.
*Exod. 15. 8. Ps. 106. 9. Nah. 1. 4. Mat. 8. 26.

17. El* şi-a întins mîna de sus din înălţime, m'a apucat,
m'a scos din apele cele mari; *Ps. 144. 7.

18. m'a izbăvit* de protivnicul meu cel puternic,
de vrăjmaşii mei
cari erau mai tari decît mine. *Vers. 1.

19. Ei mă prinseseră în ziua strîmtorării mele,
dar Domnul a fost spijinitorul meu,

20. El m'a scos la loc* larg.
El m'a mîntuit, pentrucă mă** iubeşte. *Ps. 31. 8; 118. 5. **Cap. 15. 26. Ps. 22. 8.

21. Domnul mi-a* răsplătit după nevinovăţia mea,
mi-a făcut după curăţia** mîinilor mele;
*Vers. 25. 1 Sam. 26. 23. 1 Reg. 8. 32. Ps. 7. 8. **Ps 24. 4.

22. căci am păzit* căile Domnului,
nu m'am făcut vinovat faţă de Dumnezeul meu.
*Fac. 18. 19. Ps. 119. 3; 128. 1. Prov. 8. 32.

23. Toate poruncile* Lui au fost** înaintea mea,
şi nu m'am depărtat dela legile Lui.
*Deut. 7. 12. Ps. 119. 30, 102. **Fac. 6. 9; 17. 1. Iov. 1. 1.

24. Am fost fără vină înaintea Lui,
m'am păzit de fărădelegea mea.

25. De aceea Domnul mi-a răsplătit nevinovăţia* mea,
după curăţia mea înaintea Lui. *Vers. 21.

26. Cu cel bun* Tu eşti bun,
cu omul drept Te porţi după dreptate, *Mat. 5. 7.

27. cu cel curat eşti curat,
cu cel îndărătnic* Te porţi după îndărătnicia lui. *Lev. 26. 23, 24, 27, 28.

28. Tu mîntuieşti pe poporul * care
se smereşte,
şi cu privirea Ta,
scobori pe cei mîndri **. * Exod. 3. 7, 8. Ps. 72. 12, 13. ** Iov. 40. 11, 12. Isa. 2. 11, 12, 17; 5. 15. Dan. 4. 37.

29. Da, Tu eşti lumina mea, Doamne!
Domnul luminează întunerecul meu.

30. Cu Tine mă năpustesc asupra
unei oşti înarmate,
cu Dumnezeul meu sar peste zid.

31. Căile lui Dumnezeu sînt * desăvîr-
şite,
cuvîntul Domnului este ** curăţit;
El este un scut pentru toţi cei ce
caută adăpost în El. * Deut. 32. 4. Dan. 4. 37. Apoc. 15. 3. ** Ps. 12. 6; 119. 140. Prov. 30. 5.

32. Căci cine * este Dumnezeu, afară
de Domnul?
Şi cine este o stîncă, afară de Dum-
nezeul nostru? * 1 Sam. 2. 2. Isa. 45. 5, 6.

33. Dumnezeu este cetăţuia mea * cea
tare,
şi El mă călăuzeşte pe ** calea cea
dreaptă †. * Exod. 15. 2. Ps. 27. 1; 28. 7, 8; 31. 4. Isa. 12. 2. ** Evr. 13. 21. † Deut. 18. 13. Iov. 22. 3. Ps. 101. 2, 6; 119. 1.

34. El îmi face picioarele ca * ale cer-
boaicelor,
şi El mă aşează pe locurile mele
cele înalte **. * Cap. 2. 18. Hab. 3. 19. ** Deut. 32. 13. Isa. 33. 16; 58. 14.

35. Imi * deprinde mînile la luptă,
şi braţele mele întind arcul de aramă.
* Ps. 144. 1.

36. Tu îmi dai scutul mîntuirii Tale,
şi ajung mare prin bunătatea Ta.

37. Lărgeşti * drumul supt paşii mei,
şi picioarele mele nu se clatină.
* Prov. 4. 12.

38. Urmăresc pe vrăjmaşii mei, şi-i
nimicesc,
nu mă întorc pînă nu-i nimicesc.

39. Ii nimicesc, îi zdrobesc, de nu se
mai scoală;
cad * subt picioarele mele. * Mal. 4. 3.

40. Tu mă încingi * cu putere pentru
luptă,
răpui subt mine pe protivnicii ** mei.
* Ps. 18. 32, 39. ** Ps. 44. 5.

41. Faci pe vrăjmaşii mei să dea do-
sul * înaintea mea,
şi nimicesc pe ceice mă urăsc.
* Fac. 49. 8. Exod. 23. 27. Ios. 10. 24.

42. Se uită în jurul lor, şi nu-i cine
să-i scape.
Strigă către Domnul * dar nu le răs-
punde! * Iov. 27. 9. Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Mic. 3. 4.

43. Ii pisez ca * pulberea pămîntului,
îi zdrobesc, îi calc în picioare, ca
noroiul ** de pe uliţe. * 2 Reg. 13. 7. Ps. 35. 5. Dan. 2. 35. ** Isa. 10. 6. Mic. 7. 10. Zah. 10. 5.

44. Mă scapi * din neînţelegerile popo-
rului meu;
mă păstrezi drept căpetenie ** a nea-
murilor;
un popor † pe care nu-l cunoşteam
îmi este supus. * Cap. 3. 1; 5. 1; 19. 9, 14; 20. 1, 2, 22. ** Deut. 28. 13. Cap. 8. 1—14. Ps. 2. 8. † Isa. 55. 5.

45. Fiii străinului mă linguşesc;
mă ascultă la cea dintîi poruncă.

46. Fiii străinului leşină dela inimă,
tremură cînd ies afară din * cetăţuie.
* Mic. 7. 17.

47. Trăiască Domnul,
şi binevîntată să fie Stînca mea!
Înălţat să fie Dumnezeu, Stînca mîn-
tuirii * mele, * Ps. 89. 26.

48. Dumnezeu, care este răzbunătorul
meu,
care-mi supune * popoarele, * Ps. 144. 2

49. şi care mă face să scap de vrăj-
maşii mei!
Tu mă înalţi mai pesus de protiv-
nicii mei,
mă izbăveşti de omul * asupritor.
* Ps. 140. 1.

50. De aceea Te voi lăuda printre *
neamuri, Doamne!
Şi voi cînta spre slava Numelui Tău.
* Rom. 15. 9.

51. El dă * mari izbăviri împăratu-
lui Său,
şi arată milă unsului ** Său:
lui David, şi seminţei † lui, pentru
totdeauna.“
* Ps. 144. 10. ** Ps. 89. 20. † Cap. 7. 12, 13. Ps. 89. 29.

Cele din urmă cuvinte ale lui David.

23 1. Iată cele din urmă cuvinte ale
lui David.
Cuvîntul lui David, fiul lui Isai,
cuvîntul omului * care a fost înălţat
sus de tot,
cuvîntul unsului ** Dumnezeului lui
Iacov,
cuvîntul cîntăreţului plăcut al lui Is-
rael. * Cap. 7. 8, 9. Ps. 78. 70, 71; 89. 27. ** 1 Sam. 16. 12, 13. Ps. 89. 20.

2. Duhul * Domnului vorbeşte prin
mine,
şi cuvîntul Lui este pe limba mea.
* 2 Pet. 1. 21.

3. Dumnezeul lui Israel a vorbit. Stîn-
ca * lui Israel mi-a zis:
„Cel ce împărăţeşte între oameni cu
dreptate, celce împărăţeşte ** în fri-
că de Dumnezeu,
* Deut. 32. 4, 31. Cap. 22. 2, 32. ** Exod. 18. 21. 2 Cron. 19. 7, 9.

4. este * ca lumina dimineţii, cînd ră-
sare soarele

în dimineaţa fără nori;
ca razele soarelui după ploaie, cari
fac să încolţească din pămînt ver-
deaţa.
*Judc. 5. 31. Ps. 89. 36. Prov. 4. 18. Osea 6. 5. Ps. 110. 3.

5. Măcar că nu este aşa casa mea
înaintea lui Dumnezeu,
totuş El a* făcut cu mine un legă-
mînt vecinic,
bine întărit în toate privinţele şi
tare.
Nu va face El oare să răsară din el
tot ce este spre mîntuirea şi bucuria
mea? *Cap. 7. 15, 16. Ps. 89. 29. Isa. 55. 3.

6. Dar cei răi sînt toţi ca nişte spini
pe cari-i arunci,
şi nu-i iei cu mîna;
7. cine se atinge de ei,
se înarmează cu un fer sau cu mîne-
rul unei suliţe,
şi-i arde în foc pe loc.

Vitejii lui David.

8. Iată numele vitejilor cari erau în
slujba lui David.
Ioşeb-Basşebet, Tahchemonitul, unul
din fruntaşii căpeteniilor. El şi-a în-
vîrtit suliţa peste opt sute de oameni,
pe cari i-a omorît dintr'o dată.
9. După el, Eleazar*, fiul lui Dodo,
fiul lui Ahohi. El era unul din cei trei
războinici cari au ţinut pept împreună
cu David împotriva Filistenilor strîn-
şi pentru luptă, cînd bărbaţii lui Israel
se dădeau înapoi pe înălţimi.
*1 Cron. 11. 12; 27. 4.

10. El s'a sculat, şi a lovit pe Fili-
steni pînă ce i-a obosit mîna şi a rămas
lipită de sabie. Domnul a dat o mare
izbăvire în ziua aceea. Poporul s'a în-
tors după Eleazar, numai ca să ia
prada.
11. După el, Şama*, fiul lui Aghe,
din Harar. Filistenii** se strînseseră
la Lehi. Acolo era o bucată de pămînt
sămănată cu linte; şi poporul fugea
dinaintea Filistenilor.
*1 Cron. 11. 27. **1 Cron. 11. 13, 14.

12. Şama s'a aşezat în mijlocul ogo-
rului, l-a apărat şi a bătut pe Filisteni.
Şi Domnul a dat o mare izbăvire.
13. Trei* dintre cei treizeci de căpe-
tenii s'au pogorît pe vremea seceratului şi au venit la David, în peştera**
Adulam, cînd o ceată de Filisteni tă-
bărîse în valea† Refaim.
*1 Cron. 11. 15. **1 Sam. 22. 1. †Cap. 5. 18.

14. David era atunci în* cetăţuie,
şi o strajă a Filistenilor era la Betleem.
*1 Sam. 22. 4, 5.

15. David a avut o dorinţă, şi a zis:
„Cine-mi va da să beau apă din fîn-
tîna de la poarta Betleemului?“
16. Atunci cei trei viteji au trecut
prin tabăra Filistenilor, şi au scos apă
din fîntîna dela poarta Betleemului.
Au adus-o şi au dat-o lui David; dar
el n'a vrut s'o bea şi a vărsat-o înain-
tea Domnului.
17. El a zis: „Departe de mine,
Doamne, gîndul să fac lucrul acesta!
Să beau sîngele* oamenilor acestora
cari s'au dus cu primejdia vieţii lor?“
Şi n'a vrut s'o bea. Iată ce au făcut
aceşti trei viteji. *Lev. 17. 10.

18. Abişai*, fratele lui Ioab, fiul Ţe-
ruiei, era căpetenia celor trei. El şi-a
învîrtit suliţa peste trei sute de oame-
ni, şi i-a omorît, şi a fost vestit între
cei trei. *1 Cron. 11. 20.

19. Era cel mai cu vază din cei trei,
şi a fost căpetenia lor; dar n'a fost
la înălţimea celor trei dintîi.
20. Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui
om din Cabţeel*, om viteaz şi vestit
prin faptele lui mari. El** a ucis pe
cei doi fii ai lui Ariel din Moab. S'a
pogorît în mijlocul unei gropi pentru
apă unde a ucis un leu, într'o zi cînd
căzuse zăpadă.
*Ios. 15. 21. **Exod. 15. 15. 1 Cron. 11. 22.

21. A omorît pe un Egiptean groaz-
nic la înfăţişare, care avea o suliţă
în mînă; s'a pogorît împotriva lui cu
un toiag, a smuls suliţa din mîna
Egipteanului, şi l-a omorît cu ea.
22. Iată ce a făcut Benaia, fiul lui Ie-
hoiada; şi a fost vestit printre cei trei
viteji.
23. Era cel mai cu vază din cei trei-
zeci; dar n'a ajuns la înălţimea celor
trei dintîi. David l-a primit între sfet-
nicii lui* de aproape. *Cap. 8. 18; 20. 23.

24. Asael*, fratele lui Ioab, din nu-
mărul celor treizeci, Elhanan, fiul lui
Dodo, din Betleem. *Cap. 2. 18.

25. Şama* din Harod. Elica din Ha-
rod. *Cron. 11. 27.

26. Heleţ, din Pelet. Ira, fiul lui
Icheş, din Tecoa.
27. Abiezer din Anatot. Mebunai, din
Huşa.
28. Ţalmon, din Ahoah. Maharai, din
Netofa.
29. Heleb, fiul lui Baana, din Netofa.
Itai, fiul lui Ribai, din Ghibea fiilor
lui Beniamin.
30. Benaia, din Piraton. Hidai, din
Nahale-Gaaş*. *Judc. 2. 9

31. Abi-Albon, din Araba. Azmavet, din Barhum.
32. Eliahba, din Şaalbon. Bene-Iaşen. Ionatan.
33. Şama, din Harar. Ahiam, fiul lui Şarar, din Arar.
34. Elifelet, fiul lui Ahasbai, fiul unui Maacatit. Eliam, fiul lui Ahitofel, din Ghilo.
35. Heţrai, din Carmel. Paarai, din Arab.
36. Igheal, fiul lui Natan, din Ţoba. Bani, din Gad.
37. Ţelec, Amonitul. Naharai din Beerot, care ducea armele lui Ioab, fiul Ţeruiei.
38. Ira *, din Ieter. Gareb, din Ieter.
* Cap. 20. 26.
39. Urie *, Hetitul. De toţi: treizeci şi şapte. * Cap. 11, 3, 6.

Numărătoarea poporului.

24 1. Domnul S'a aprins de mînie * din nou împotriva lui Israel; şi a stîrnit pe David împotriva lor, zicînd: „Du-te ** şi fă numărătoarea lui Israel şi a lui Iuda".
* Cap. 21. 1. ** 1 Cron. 27. 23, 24.
2. Şi împăratul a zis lui Ioab, căpetenia oştirii, care se afla lîngă el: „Străbate toate seminţiile lui Israel, dela Dan * pînă la Beer-Şeba; să se facă numărătoarea poporului, şi să ştiu ** la cît se ridică numărul lor."
* Judc. 20. 1. ** Ier. 17. 5.
3. Ioab a zis împăratului: „Domnul, Dumnezeul tău, să facă poporul de o sută de ori mai mare, şi împăratul, domnul meu, să vadă cu ochii lui lucrul acesta! Dar pentru ce vrea împăratul, domnul meu, să facă lucrul acesta?"
4. Impăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui Ioab şi căpeteniilor oştirii; şi Ioab şi căpeteniile oştirii au plecat dela împărat, ca să facă numărătoarea poporului Israel.
5. Au trecut Iordanul, şi au tăbărît la Aroer *, la dreapta cetăţii care este în mijlocul văii Gad, şi lîngă Iaezer **.
* Deut. 2. 36. Ios. 13. 9, 16. ** Num. 22. 1, 3.
6. Au venit pănă în Galaad şi în ţara lui Tahtim-Hodşi. S'au dus pînă la Dan-Iaan *, şi în împrejurimile Sidonului **.
* Ios. 19. 47. Judc. 18. 29. ** Ios. 19. 28. Judc. 18. 28.
7. Au venit pînă la cetăţuia Tir, şi în toate cetăţile Heviţilor şi ale Canaaniţilor. Au ieşit spre partea de miazăzi a lui Iuda, la Beer-Şeba.
8. Au străbătut astfel toată ţara, şi au ajuns la Ierusalim, după nouă luni şi douăzeci de zile.
9. Ioab a dat împăratului numărul poporului: erau * în Israel opt sute de mii de oameni de război cari scoteau sabia, şi în Iuda cinci sute de mii de oameni. * 1 Cron. 21. 5.

Ciuma.

10. David a simţit cum îi bătea * inima, dupăce făcuse numărătoarea poporului. Şi a zis Domnului: „Am săvîrşit un mare ** păcat, făcînd lucrul acesta! Acum, Doamne, binevoieşte şi iartă nelegiuirea robului Tău, căci am lucrat în totul ca un † nebun!"
* 1 Sam. 24. 5. ** Cap. 12. 13. † 1 Sam. 13. 13.
11. A doua zi, cînd s'a sculat David, cuvîntul Domnului a vorbit astfel proorocului Gad *, văzătorul ** lui David: * 1 Sam. 22. 5. ** 1 Sam. 9. 9. 1 Cron. 29. 29.
12. „Du-te şi spune lui David: „Aşa vorbeşte Domnul: „Iţi pun înainte trei nenorociri; alege una din ele, şi te voi lovi cu ea."
13. Gad s'a dus la David, şi i-a făcut cunoscut lucrul acesta, zicînd: „Vrei şapte ani de foamete * în ţara ta, sau să fugi trei luni dinaintea vrăjmaşilor tăi, cari te vor urmări, sau să bîntuie ciuma trei zile în ţară? Acum alege, şi vezi ce trebuie să răspund Celui ce mă trimete." * 1 Cron. 21. 13.
14. David a răspuns lui Gad: „Sînt într'o mare strîmtoare! Oh! mai bine să cădem în mînile Domnului, căci îndurările * Lui sînt nemărginite; dar să nu ** cad în mînile oamenilor!"
* Ps. 103. 8, 13, 14; 119. 156. ** Isa. 47. 6. Zah. 1. 15.
15. Domnul * a trimes ciuma în Israel, de dimineaţă pînă la vremea hotărîtă. Şi, din Dan pînă la Beer-Şeba, au murit şaptezeci de mii de oameni din popor. * 1 Cron. 21. 14; 27. 24.
16. Pe * cînd îngerul întindea mîna peste Ierusalim ca să-l nimicească, Domnul S'a căit ** de răul acela, şi a zis îngerului care ucidea poporul: „Destul! Trage-ţi mîna acum." Ingerul Domnului era lîngă aria lui Aravna †, Iebusitul. * Exod. 12. 23. 1 Cron. 21. 15. ** Fac. 6. 6. 1 Sam. 15. 11. Ioel 2. 13, 14. † 1 Cron. 21. 15. Vers. 18. 2 Cron. 3. 1.
17. David, văzînd pe îngerul care lovea pe popor, a zis Domnului: „Iată că am * păcătuit! Eu sînt vinovat:

dar oile acestea, ce au făcut? Mîna Ta să se îndrepte dar împotriva mea şi împotriva casei tatălui meu!" *1 Cron. 21. 17.

18. In ziua aceea, Gad a venit la David, şi i-a zis: „Suie-te* şi înalţă un altar Domnului în aria lui Aravna, Iebusitul." *1 Cron. 21. 18, etc.

19. David s'a suit, după cuvîntul lui Gad, cum poruncise Domnul.

20. Aravna s'a uitat, şi a văzut pe împărat şi pe slujitorii lui îndreptîndu-se spre el; şi Aravna a ieşit, şi s'a închinat înaintea împăratului, cu faţa la pămînt.

21. Aravna a zis: „Pentru ce vine domnul meu, împăratul, la slujitorul lui?" Şi David* a răspuns: „Ca să cumpăr dela tine aria şi să zidesc în ea un altar Domnului, pentruca să înceteze urgia** aceasta de peste popor." *Fac. 23. 8—16. **Num. 16. 48, 50.

22. Aravna a zis lui David: „Să ia domnul meu, împăratul, aria, şi să aducă în ea jertfele cari-i vor plăcea; vezi*, boii vor fi pentru arderea de tot, şi carăle cu uneltele lor vor ţinea loc de lemne." *1 Reg. 19. 21.

23. Aravna a dat împăratului totul. Şi Aravna a zis împăratului: „Domnul, Dumnezeul tău, să te* primească!" *Ezec. 20. 40, 41.

24. Dar împăratul a zis lui Aravna: „Nu! vreau s'o cumpăr dela tine pe preţ de argint, şi nu voi aduce Domnului, Dumnezeului meu, arderi de tot, cari să nu mă coste nimic." Şi David a cumpărat* aria şi boii cu cincizeci de sicli de argint. *1 Cron. 21. 24, 25.

25. David a zidit acolo un altar Domnului, şi a adus arderi de tot şi jertfe de mulţămire.

Atunci Domnul* a fost potolit faţă de ţară, şi a încetat urgia** deasupra lui Israel. *Cap. 21. 14. **Vers. 21.

CARTEA ÎNTÎIA A ÎMPĂRAŢILOR

SAU A TREIA A ÎMPĂRAŢILOR[1]

(Deut. 32. 15—18. Osea 10. 1; 4. 15.)

DOMNIA LUI SOLOMON

(Capitolele 1—11. 2 Cronici. 1—9. 2 Samuel 7. 12—15. Ps. 89.)

Bătrîneţa lui David.

1 1. Impăratul David era bătrîn, înaintat în vîrstă; îl acopereau cu haine, şi nu se putea încălzi.

2. Slujitorii lui i-au zis: „Să se caute pentru domnul împăratul o fată fecioară; ea să stea înaintea împăratului, să-l îngrijească, şi să se culce la sînul tău; şi domnul meu împăratul se va încălzi."

3. Au căutat în tot ţinutul lui Israel o fată tînără şi frumoasă, şi au găsit pe Abişag, Sunamita*, pe care au adus-o la împărat. *Ios. 19. 18.

4. Această fată era foarte frumoasă. Ea a îngrijit pe împărat, şi i-a slujit; dar împăratul nu s'a împreunat cu ea.

Adonia vrea să ia scaunul de domnie.

5. Adonia*, fiul Haghitei, s'a sumeţit pînă acolo în cît a zis: „Eu voi fi împărat!" Şi şi-a pregătit** care şi călăreţi, şi cincizeci de oameni cari alergau înaintea lui. *2 Sam. 3. 4. **2 Sam. 15. 1.

6. Tatăl său nu-l mustrase niciodată în viaţa lui, zicînd: „Pentru ce faci aşa?" Adonia, de altfel, era foarte frumos la chip, şi se născuse după* Absalom. *2 Sam. 3. 3, 4. 1 Cron. 3. 2.

7. El a vorbit cu Ioab, fiul Ţeruiei, şi cu preotul* Abiatar: şi aceştia au trecut de** partea lui. *2 Sam. 20. 25. **Cap. 2. 22, 28.

8. Dar preotul Ţadoc, Benaia, fiul lui Iehoiada, proorocul Natan, Şimei*, Rei şi vitejii** lui David, n'au fost cu Adonia. *Cap. 4. 18. **2 Sam. 23. 8.

9. Adonia a tăiat oi, boi şi viţei graşi, lîngă piatra lui Zohelet, care este, lîngă En-Roguel; şi a poftit pe toţi fraţii lui, fiii împăratului, şi pe toţi bărbaţii lui Iuda din slujba împăratului.

10. Dar n'a poftit pe proorocul Natan, nici pe Benaia, nici pe viteji, nici pe fratele său Solomon.

Bat-Şeba la David.

11. Atunci Natan a zis Bat-Şebei, mama lui Solomon: „N'ai auzit că Ado-

1 Aşa se numeşte în Septuaginta.

nia, fiul Haghitei *, s'a făcut împărat, fără să ştie domnul nostru David?
* 2 Sam. 3. 4.

12. Vino dar acum, şi-ţi voi da un sfat, ca să-ţi scapi viaţa ta şi viaţa fiului tău Solomon.

13. Du-te, intră la împăratul David, şi spune-i: „Impărate, domnul meu, n'ai jurat tu roabei tale, zicînd: „Fiul tău Solomon * va împărăţi după mine, şi va şedea pe scaunul meu de domnie?“ „Pentruce dar împărăţeşte Adonia?“ * 1 Cron. 22. 9.

14. Şi în timp ce tu vei vorbi cu împăratul, eu însumi voi intra după tine, şi-ţi voi întări cuvintele.“

15. Bat-Şeba s'a dus în odaia împăratului. El era foarte bătrîn; şi Abişag, Sunamita, îi slujea.

16. Bat-Şeba s'a plecat şi s'a închinat înaintea împăratului. Şi împăratul a zis: „Ce vrei?“

17. Ea i-a răspuns: „Domnul meu, tu ai jurat * roabei tale pe Domnul, Dumnezeul tău, zicînd: „Solomon, fiul tău, va împărăţi după mine, şi va şedea pe scaunul meu de domnie.“ * Vers. 13, 30.

18. Şi acum iată că Adonia împărăţeşte! Şi tu nu ştii, împărate, domnul meu!

19. El a * junghiat boi, viţei graşi şi oi în mare număr; şi a poftit pe toţi fiii împăratului, pe preotul Abiatar, şi pe Ioab, căpetenia oştirii, dar pe robul tău Solomon nu l-a poftit. * Vers. 7, 8, 9, 25.

20. Impărate, domnul meu, tot Israelul are ochii îndreptaţi spre tine, ca să-i faci cunoscut cine va şedea pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el.

21. Şi cînd împăratul, domnul meu, va fi culcat * împreună cu părinţii săi, se va întîmpla că eu şi fiul meu Solomon vom fi priviţi ca nişte vinovaţi.“
* Deut. 31. 16. Cap. 2. 10.

22. Pe cînd încă vorbea ea cu împăratul, iată că a sosit proorocul Natan.

23. Au dat de ştire împăratului, şi au zis: „Iată că a venit proorocul Natan!“ El a intrat înaintea împăratului, şi s'a închinat înaintea împăratului cu faţa pînă la pămînt.

24. Şi Natan a zis: „Impărate, domnul meu, oare tu ai zis: „Adonia va împărăţi după mine, şi va şedea pe scaunul meu de domnie?“

25. Căci el s'a * pogorît astăzi, a tăiat boi, viţei graşi şi oi, în mare număr; şi a poftit pe toţi fiii împăratului, pe căpeteniile oştirii, şi pe preotul Abiatar. Şi ei mănîncă şi beau înaintea lui, şi zic: „Trăiască împăratul ** Adonia!“ * Vers. 19. ** 1 Sam. 10. 24.

26. Dar nu m'a poftit nici pe mine, care sînt robul tău, nici pe preotul Ţadoc, nici pe Benaia, fiul lui Iehoiada, nici pe robul tău Solomon.

27. Oare din porunca domnului meu, împăratul, are loc lucrul acesta, şi fără să fi făcut cunoscut robului tău cine are să se suie pe scaunul de domnie al împăratului, domnului meu, după el?“

28. Impăratul David a răspuns: „Chemaţi-mi pe Bat-Şeba.“ Ea a intrat, şi s'a înfăţişat înaintea împăratului.

29. Şi împăratul a jurat, şi a zis: „Viu * este Domnul, care m'a izbăvit din toate necazurile, * 2 Sam. 4. 9.

30. că, aşa * cum am jurat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, zicînd: „Fiul tău Solomon va împărăţi după mine, şi va şedea pe scaunul meu de domnie în locul meu,“ — aşa voi face azi.“ * Vers. 17.

31. Bat-Şeba s'a plecat cu faţa la pămînt, şi s'a închinat înaintea împăratului. Şi a zis: „Trăiască * pe vecie domnul meu, împăratul David“!
* Neem. 2. 3. Dan. 2. 4.

Solomon împărat.

32. Impăratul David a zis: „Chemaţi-mi pe preotul Ţadoc, pe proorocul Natan şi pe Benaia, fiul lui Iehoiada.“ Ei au intrat şi s'au înfăţişat înaintea împăratului.

33. Şi împăratul le-a zis: „Luaţi * cu voi pe slujitorii stăpînului vostru, puneţi pe fiul meu Solomon călare pe catîrul meu, şi pogorîţi-l la ** Ghihon.
* 2 Sam. 20. 6. ** 2 Cron. 32. 30.

34. Acolo, preotul Ţadoc şi proorocul Natan să-l * ungă împărat peste Israel. Să sunaţi ** din trîmbiţă, şi să ziceţi: „Trăiască împăratul Solomon!“
* 1 Sam. 10. 1; 16. 3, 12. 2 Sam. 2. 4; 5. 3. Cap. 19. 16. 2 Reg. 9. 3; 11. 12. ** 2 Sam. 15. 10. 2 Reg. 9. 13; 11. 14.

35. Să vă suiţi apoi după el ca să vină să se aşeze pe scaunul meu de domnie, şi să împărăţească în locul meu. Căci porunca mea, este ca el să fie căpetenia lui Israel şi Iuda“.

36. Benaia, fiul lui Iehoiada, a răspuns împăratului: „Amin! Aşa să vrea Domnul, Dumnezeul domnului meu, împăratul:

37. Domnul să fie cu Solomon cum * a fost cu domnul meu, împăratul, ca să-şi înalte ** scaunul de domnie mai

pe sus de scaunul de domnie al domnului meu, împăratul David!“
* Ios. 1. 5, 17. 1 Sam. 20. 13. ** Vers. 47.

38. Atunci preotul Ţadoc s'a pogorît împreună cu proorocul Natan, cu Benaia*, fiul lui Iehoiada, cu Cheretiţii şi Peletiţii; au pus pe Solomon călare pe catîrul împăratului David, şi l-au dus la Ghihon. * 2 Sam. 8. 18; 23. 20—23.

39. Preotul Ţadoc a luat cornul cu untdelemn* din cort, şi a uns** pe Solomon. Au sunat din trîmbiţă, şi tot † poporul a zis: „Trăiască împăratul Solomon!“ *Exod. 30. 23, 25, 32. Ps. 89. 20. **1 Cron. 29. 22. †1 Sam. 10. 24.

40. Tot poporul s'a suit după el, şi poporul cînta din fluier şi se desfăta cu mare bucurie; se clătina pămîntul de strigătele lor.

Adonia aude.

41. Zvonul acesta a ajuns pînă la Adonia şi la toţi cei poftiţi cari erau cu el, tocmai în clipa cînd sfîrşeau de mîncat. Ioab, auzind sunetul trîmbiţei, a zis: „Ce este cu vuietul acesta de care răsună cetatea?“

42. Pe cînd vorbea el încă, a venit Ionatan, fiul preotului Abiatar. Şi Adonia a zis: „Apropie-te, că eşti un om* viteaz, şi aduci veşti bune.“
* 2 Sam. 18. 27.

43. „Da“, a răspuns Ionatan lui Adonia, „domnul nostru împăratul David a făcut împărat pe Solomon.

44. A trimes cu el pe preotul Ţadoc, pe proorocul Natan, pe Benaia, fiul lui Iehoiada, pe Cheretiţi şi Peletiţi, şi l-au pus călare pe catîrul împăratului.

45. Preotul Ţadoc şi proorocul Natan l-au uns împărat la Ghihon. De acolo s'au suit veselindu-se, şi cetatea a fost pusă în mişcare: acesta este vuietul pe care l-aţi auzit.

46. Solomon s'a şi aşezat* pe scaunul de domnie al împăratului. * 1 Cron. 29. 23.

47. Şi slujitorii împăratului au venit să binecuvinteze pe domnul nostru împăratul David, zicînd: „Dumnezeul tău să facă numele lui Solomon mai* vestit decît numele tău, şi el să-şi înalţe scaunul de domnie mai pe sus de scaunul tău de domnie!“ Şi împăratul s'a închinat** pe patul său.
* Vers. 37. ** Fac. 47. 31.

48. Iată ce a zis şi împăratul: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care mi-a dat* astăzi un urmaş pe scaunul meu de domnie, şi mi-a îngăduit să-l văd!“ * Cap. 3. 6. Ps. 132. 11, 12.

49. Toţi cei poftiţi de Adonia s'au umplut de spaimă; s'au sculat şi au plecat care încotro.

50. Adonia s'a temut de Solomon; s'a sculat şi el, a plecat, şi s'a apucat* de coarnele altarului. * Cap. 2. 28.

51. Au venit şi au spus lui Solomon: „Iată că Adonia se teme de împăratul Solomon, şi s'a apucat de coarnele altarului, zicînd: „Să-mi jure împăratul Solomon azi că nu va omorî pe robul său cu sabia!“

52. Solomon a zis: „Dacă va fi om cinstit, un* păr din cap nu-i va cădea la pămînt; dar dacă se va găsi răutate în el, va muri.“
* 1 Sam. 14. 45. 2 Sam. 14. 11. Fapt. 27. 34.

53. Şi împăratul Solomon a trimes nişte oameni, cari l-au pogorît de pe altar. El a venit şi s'a închinat înaintea împăratului Solomon, şi Solomon i-a zis: „Du-te acasă.“

Învăţăturile
date lui Solomon la moarte.

2 1. David se apropia de clipa* morţii, şi a dat îndrumări fiului său Solomon, zicînd: * Fac. 47. 29. Deut. 31. 14.

2. „Eu* plec pe calea pe care merge toată lumea. Întăreşte-te**, şi fii om!
* Ios. 23. 14. ** Deut. 17. 19, 20.

3. Păzeşte poruncile Domnului, Dumnezeului tău, umblînd în căile Lui, şi păzind legile Lui, poruncile Lui, hotărîrile Lui şi învăţăturile Lui, după-cum este scris în legea lui Moise, ca să izbuteşti* în tot ce vei face şi ori încotro te vei întoarce,
* Deut. 29. 9. Ios. 1. 7. 1 Cron. 22. 12, 13.

4. şi pentruca Domnul să împlinească* următoarele cuvinte pe cari le-a rostit pentru mine: „Dacă** fiii tăi vor lua seama la calea lor, umblînd † cu credincioşie înaintea Mea, din toată inima lor şi din tot sufletul lor, nu vei fi lipsit†† niciodată de un urmaş pe scaunul de domnie al lui Israel.“
* 2 Sam. 7. 25. ** Ps. 132. 12. †2 Reg. 20. 3. ††2 Sam. 7. 12, 13. Cap. 8. 25.

5. Ştii ce mi-a făcut* Ioab, fiul Ţeruiei, ce a făcut celor două căpetenii ale oştirii lui Israel, lui Abner**, fiul lui Ner, şi lui Amasa†, fiul lui Ieter. I-a omorît; a vărsat în timp de pace sînge de război, şi a pus sîngele de război pe cingătoarea cu care era încins la mijloc şi pe încălţămintea din picioare. * 2 Sam. 3. 39; 18. 5, 12, 14; 19. 5, 6, 7. ** 2 Sam. 3. 27. †2 Sam. 20. 10.

6. Fă după înţelepciunea * ta, şi să nu laşi ca perii lui cei albi să se pogoare în pace în locuinţa morţilor.
* Vers. 9. Prov. 20. 26.

7. Să te porţi cu bunăvoinţă cu fiii lui Barzilai *, Galaaditul, şi ei să mănînce ** la masă cu tine; căci tot aşa s'au purtat şi ei † cu mine, ieşindu-mi înainte, cînd fugeam de fratele tău Absalom.
* 2 Sam. 19. 31, 38. ** 2 Sam. 9. 7, 10; 19. 28. † 2 Sam. 17. 27.

8. Iată că ai lîngă tine pe Şimei *, fiul lui Ghera, Beniamitul, din Bahurim. El a rostit împotriva mea mari blesteme în ziua cînd mă duceam la Mahanaim. Dar s'a pogorît înaintea ** mea la Iordan, şi i-am jurat † pe Domnul, zicînd: „Nu te voi omorî cu sabia.“ * 2 Sam. 16. 5. ** 2 Sam. 19. 18. † 2 Sam. 19. 23.

9. Acum, tu să nu-l laşi nepedepsit **; căci eşti un om înţelept, şi ştii cum trebuie să te porţi cu el. Să-i pogori perii albi însîngeraţi ** în locuinţa morţilor.“
* Exod. 20. 7. Iov. 9. 28. ** Fac. 42. 38; 44. 31.

10. David a adormit * cu părinţii lui, şi a fost îngropat în cetatea ** lui David.
* Cap. 1. 21. Fapt. 2. 29; 13. 36. ** 2 Sam. 5. 7.

11. Vremea cît a împărăţit * David peste Israel a fost de patruzeci de ani: la Hebron a împărăţit şapte ani, iar la Ierusalim a împărăţit treizeci şi trei de ani. * 2 Sam. 5. 4. 1 Cron. 29. 26, 27.

12. Solomon a şezut * pe scaunul de domnie al tatălui său David, şi împărăţia lui s'a întărit foarte mult.
* 1 Cron. 29. 23. 2 Cron. 1. 1.

Solomon omoară pe Adonia.

13. Adonia, fiul Haghitei, s'a dus la Bat-Şeba, mama lui Solomon. Ea i-a zis: „Vii * cu gînduri pacinice?“ El a răspuns: „Da.“ * 1 Sam. 16. 4, 5.

14. Şi a adăugat: „Am să-ţi spun o vorbă.“ Ea a zis: „Vorbeşte!“

15. Şi el a zis: „Ştii că împărăţia era * a mea, şi că tot Israelul îşi îndrepta privirile spre mine ca să fiu împărat. Dar împărăţia s'a întors, şi a căzut fratelui meu, pentrucă Domnul i-a ** dat-o. * Cap. 1. 5. ** 1 Cron. 22. 9, 10; 28. 5, 6, 7. Prov. 21. 30. Dan. 2. 21.

16. Acum îţi cer un lucru: nu-ţi întoarce faţa!“ Ea i-a răspuns: „Vorbeşte!“

17. Şi el a zis: „Spune, te rog, împăratului Solomon — căci nu se poate să nu te asculte — să-mi dea de nevastă pe * Abişag, Sunamita.“ * Cap. 1. 3, 4.

18. Bat-Şeba a zis: „Bine! voi vorbi împăratului pentru tine.“

19. Bat-Şeba s'a dus la împăratul Solomon, să-i vorbească pentru Adonia. Împăratul s'a sculat s'o întîmpine, s'a închinat * înaintea ei, şi a şezut pe scaunul său de domnie. Au pus un scaun pentru mama împăratului, şi ea a şezut ** la dreapta lui.
* Exod. 20. 12. ** Ps. 45. 9.

20. Apoi a zis: „Am să-ţi fac o mică rugăminte: să mă asculţi!“ Şi împăratul i-a zis: „Cere, mamă, căci te voi asculta.“

21. Ea a zis: „Abişag, Sunamita, să fie dată de nevastă fratelui tău Adonia.“

22. Împăratul Solomon a răspuns mamei sale: „Pentruce ceri numai pe Abişag, Sunamita, pentru Adonia? Cere şi împărăţia pentru el—căci este fratele meu mai mare decît mine—pentru el, pentru preotul Abiatar *, şi pentru Ioab, fiul Ţeruiei.“ * Cap. 1. 7.

23. Atunci împăratul a jurat pe Domnul, zicînd: „Să mă pedepsească Dumnezeu cu toată * asprimea, dacă nu-l vor costa viaţa pe Adonia cuvintele acestea! * Rut 1. 17.

24. Acum, viu este Domnul, care m'a întărit şi m'a suit pe scaunul de domnie al tatălui meu David, şi care mi-a făcut o casă, după făgăduinţa * Lui, că astăzi va muri Adonia!“
* 2 Sam. 7. 11, 13. 1 Cron. 22. 10.

25. Şi împăratul Solomon a trimes pe Benaia, fiul lui Iehoiada, care l-a lovit; şi Adonia a murit.

Abiatar scos din slujbă.

26. Împăratul a zis apoi preotului Abiatar: „Du-te la Anatot * la moşiile tale, căci eşti vrednic de moarte; dar nu te voi omorî azi, pentrucă ai purtat ** chivotul Domnului Dumnezeu înaintea tatălui meu David, şi pentru că ai luat † parte la toate suferinţele tatălui meu. * Ios. 21. 18. ** 1 Sam. 23. 6. 2 Sam. 15. 24, 29. † 1 Sam. 22. 20, 23. 2 Sam. 15. 24.

27. Astfel Solomon a scos pe Abiatar din slujba de preot al Domnului, ca să împlinească * cuvîntul rostit de Domnul asupra casei lui Eli în Silo.
* 1 Sam. 2. 31—35.

Omorîrea lui Ioab.

28. Vestea aceasta a ajuns pînă la Ioab, care luase partea * lui Adonia, măcar că nu luase partea lui Absalom. Şi Ioab a fugit la cortul Domnului, şi s'a apucat ** de coarnele altarului.
* Cap. 1. 7. ** Cap. 1. 50.

29. Au dat de ştire împăratului Solomon că Ioab a fugit la cortul Domnului, şi că este la altar. Şi Solomon a trimes pe Benaia, fiul lui Iehoiada, zicîndu-i: „Du-te şi loveşte-l!“

30. Benaia a ajuns la cortul Domnului, şi a zis lui Ioab: „Ieşi! căci aşa porunceşte împăratul.“

Dar el a răspuns: „Nu! vreau să mor aici.“ Benaia a spus lucrul acesta împăratului, zicînd: „Aşa a vorbit Ioab, şi aşa mi-a răspuns“.

31. Împăratul a zis lui Benaia: „Fă * cum a zis, loveşte-l, şi îngroapă-l; şi ia ** astfel de peste mine şi de peste casa tatălui meu sîngele pe care l-a vărsat Ioab fără temei.

* Exod. 21. 14. ** Num. 35. 33. Deut. 19. 13; 21. 8, 9.

32. Domnul va face ca sîngele lui să cadă * asupra capului lui, pentrucă a lovit pe doi bărbaţi mai drepţi şi mai buni ** decît el, şi i-a ucis cu sabia, fără să fi ştiut tatăl meu David: pe Abner †, fiul lui Ner, căpetenia oştirii lui Israel, şi pe Amasa ††, fiul lui Ieter, căpetenia oştirii lui Iuda. * Judc. 9. 24, 57. Ps. 7. 16. ** 2 Cron. 21. 13. † 2 Sam. 3. 27. †† 2 Sam. 20. 10.

33. Sîngele lor să cadă peste capul lui Ioab şi peste capul urmaşilor * lui pentru totdeauna; dar David **, sămînţa lui, casa lui şi scaunul lui de domnie, să aibă parte de pace pe vecie din partea Domnului.“

* 2 Sam. 3. 29. ** Prov. 25. 5.

34. Benaia, fiul lui Iehoiada, s'a suit, a lovit pe Ioab, şi l-a omorît. El a fost îngropat în casa lui, în pustie.

35. Împăratul a pus în fruntea oştirii pe Benaia, fiul lui Iehoiada, în locul lui Ioab, iar în locul lui Abiatar * a pus pe preotul Ţadoc **. * Vers. 27. ** Num. 25. 11, 12, 13. 1 Sam. 2. 35. 1 Cron. 6. 53; 24. 3.

Omorîrea lui Şimei.

36. Împăratul a chemat pe Şimei *, şi i-a zis: „Zideşte-ţi o casă la Ierusalim: să locuieşti în ea, şi să nu ieşi din ea ca să te duci într'o parte sau alta. * 2 Sam. 16. 5. Vers. 8.

37. Să ştii bine că în ziua cînd vei ieşi şi vei trece pîrîul * Chedron, vei muri. Atunci sîngele ** tău va cădea asupra capului tău.

* 2 Sam. 15. 23. ** Lev. 20. 9. Ios. 2. 19. 2 Sam. 1. 16.

38. Şimei a răspuns împăratului: „Bine! robul tău va face cum spune domnul meu, împăratul.“ Şi Şimei a locuit multă vreme la Ierusalim.

39. După trei ani, s'a întîmplat că doi slujitori ai lui Şimei au fugit la Achiş *, fiul lui Maaca, împăratul Gatului. Au dat de ştire lui Şimei, zicînd: „Iată că slujitorii tăi sînt la Gat.“

* 1 Sam. 27. 2.

40. Şimei s'a sculat, a pus şaua pe măgar, şi s'a dus la Gat la Achiş să-şi caute slujitorii. Şimei s'a dus, şi şi-a adus înapoi slujitorii din Gat.

41. Au dat de veste lui Solomon că Şimei a plecat din Ierusalim la Gat, şi că s'a întors.

42. Împăratul a chemat pe Şimei, şi i-a zis: „Nu te-am pus eu să juri pe Domnul, şi nu ţi-am spus eu hotărît: „Să ştii că vei muri în ziua cînd vei ieşi să te duci într'o parte sau alta?“ Şi nu mi-ai răspuns tu: „Bine! am înţeles?“

43. Pentru ce atunci n'ai ascultat de jurămîntul Domnului şi de porunca pe care ţi-o dădusem?“

44. Şi împăratul a zis lui Şimei: „Ştii înlăuntrul inimii tale tot * răul pe care l-ai făcut tatălui meu David; Domnul ** a întors răutatea ta asupra capului tău. * 2 Sam. 16. 5. Ps. 7. 16. ** Ezec. 17. 19.

45. Dar împăratul Solomon va fi binecuvîntat, şi scaunul * de domnie al lui David va fi întărit pe vecie înaintea Domnului.“ * Prov. 25. 5.

46. Şi împăratul a poruncit lui Benaia, fiul lui Iehoiada, care a ieşit şi a lovit pe Şimei; şi Şimei a murit.

Astfel, împărăţia * s'a întărit în mînile lui Solomon. * Vers. 12.

Căsătoria lui Solomon. — Visul lui.

3 1. Solomon * s'a încuscrit cu Faraon, împăratul Egiptului. A luat de nevastă pe fata lui Faraon, şi a adus-o în cetatea ** lui David, pînă şi-a isprăvit de zidit casa † lui, casa †† Domnului, şi zidul *† dimprejurul Ierusalimului. * Cap. 7. 8; 9. 24. ** 2 Sam. 5. 7. † Cap. 7. 1. †† Cap. 6. *† Cap. 9. 15, 19.

2. Poporul * nu aducea jertfe decît pe înălţimi, căci pînă pe vremea aceasta nu se zidise încă o casă în Numele Domnului. * Lev. 17. 3, 4, 5. Deut. 12. 2, 4, 5. Cap. 22. 43.

3. Solomon iubea * pe Domnul, şi se ţinea ** de obiceiurile tatălui său David. Numai că aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi. * Deut. 6. 5; 30. 16, 20. Ps. 31. 23. Rom. 8. 28. 1 Cor. 8. 3. ** Vers. 6, 14.

4. Împăratul s'a dus * la Gabaon să aducă jertfe acolo, căci ** era cea mai însemnată înălţime. Solomon a adus o mie de arderi de tot pe altar.

* 2 Cron. 1. 3. ** 1 Cron. 16. 39. 2 Cron. 1. 3.

5. La Gabaon*, Domnul S'a arătat în vis** lui Solomon noaptea, şi Dumnezeu i-a zis: „Cere ce vrei să-ţi dau.“
*Cap. 9. 2. 2 Cron. 1. 7. **Num. 12. 6. Mat. 1. 20; 2. 13, 19.

6. Solomon* a răspuns: „Tu ai arătat o mare bunăvoinţă faţă de robul Tău David, tatăl meu, pentrucă umbla** înaintea Ta în credincioşie, în dreptate şi în curăţie de inimă faţă de Tine; i-ai păstrat această mare bună voinţă, şi i-ai dat un fiu†, care şade pe scaunul lui de domnie, cum se vede astăzi. *2 Cron. 1. 8, etc. **Cap. 2. 4; 9. 4. 2 Reg. 20. 3. Ps. 15. 2. †Cap. 1. 48.

7. Acum Doamne, Dumnezeul meu, Tu ai pus pe robul Tău să împărăţească în locul tatălui meu David; şi eu nu sînt decît un tînăr*, nu sînt încercat**. *1 Cron. 29. 1. **Num. 27. 17.

8. Robul Tău este în mijlocul poporului pe care l-ai* ales, popor foarte mare, care nu poate fi nici** socotit, nici numărat, din pricina mulţimii lui.
*Deut. 7. 6. **Fac. 13. 16; 15. 5.

9. Dă dar* robului Tău o inimă pricepută, ca să judece** pe poporul Tău, să deosebească† binele de rău! Căci cine ar putea să judece pe poporul Tău, pe poporul acesta aşa de mare la număr!“ *2 Cron. 1. 10. Prov. 2. 3—9. Iac. 1. 5. **Ps. 72. 1, 2. †Evr. 5. 14.

10. Cererea aceasta a lui Solomon a plăcut Domnului.

11. Şi Dumnezeu a zis: „Fiindcă lucrul acesta îl ceri, fiindcă nu ceri* pentru tine nici viaţă lungă, nici bogăţii, nici moartea vrăjmaşilor tăi, ci ceri pricepere, ca să faci dreptate, *Iac. 4. 3.

12. voi* face după cuvîntul tău. Iţi voi** da o inimă înţeleaptă şi pricepută, aşa cum n'a fost nimeni înaintea ta şi nu se va scula nimeni niciodată ca tine. *1 Ioan 5. 14, 15.
**Cap. 4, 29, 30, 31; 5. 12; 10. 24. Ecl. 1. 16.

13. Mai mult, îţi voi da* şi ce n'ai cerut: bogăţii** şi slavă, aşa încît în tot timpul vieţii tale nu va fi niciun împărat ca tine. *Mat. 6. 33. Efes. 3. 20.
**Cap. 4. 21, 24; 10. 23. 25, etc. Prov. 3. 16.

14. Şi dacă vei umbla în căile Mele, păzind legile şi poruncile Mele, cum* a făcut David, tatăl tău, îţi voi lungi** zilele.“ *Cap. 15. 5. **Ps. 91. 16. Prov. 3. 2.

15. Solomon s'a* deşteptat. Acesta a fost visul. Solomon s'a întors la Ierusalim, şi s'a înfăţişat înaintea chivotului legămîntului Domnului. A adus arderi de tot şi jertfe de mulţămire, şi a dat un ospăţ** tuturor slujitorilor lui. *Fac. 41. 7. **Fac. 40. 20. Cap. 8. 65. Est. 1. 3. Dan. 5. 1. Marc. 6. 21.

Judecata lui Solomon.

16. Atunci au venit două femei curve la împărat, şi s'au înfăţişat* înaintea lui. *Num. 27. 2.

17. Una din femei a zis: „Rogu-mă, domnul meu, eu şi femeia aceasta locuiam în aceeaş casă, şi am născut lîngă ea în casă.

18. După trei zile, femeia aceasta a născut şi ea. Locuiam împreună, niciun străin nu era cu noi în casă, nu eram decît noi amîndouă.

19. Peste noapte, fiul acestei femei a murit, pentrucă se culcase peste el.

20. Ea s'a sculat pela mijlocul nopţii, a luat pe fiul meu de lîngă mine, pe cînd dormea roaba ta, şi l-a culcat la sînul ei: iar pe fiul ei, care murise, l-a culcat la sînul meu.

21. Dimineaţa, m'am sculat să dau ţîţă copilului; şi iată că era mort. M'am uitat cu luare-aminte la el dimineaţa; şi iată că nu era fiul meu, pe care-l născusem.“

22. Cealaltă femeie a zis: „Ba nu; fiul meu este cel viu, iar fiul tău cel mort.“ Dar cea dintîi a răspuns: „Ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.“ Aşa au vorbit ele înaintea împăratului.

23. Impăratul a zis: „Una zice: „Fiul meu este cel viu, iar fiul tău este cel mort.“ Şi cealaltă zice: „Ba nicidecum! fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu.“

24. Apoi a adăugat: „Aduceţi-mi o sabie.“ Au adus o sabie înaintea împăratului.

25. Şi împăratul a zis: „Tăiaţi în două copilul cel viu, şi daţi o jumătate uneia şi o jumătate celeilalte.“

26. Atunci femeia al cărei copil era viu, a simţit că i* se rupe inima pentru copil, şi a zis împăratului: „Ah! domnul meu, dă-i mai bine ei copilul cel viu, şi nu-l omorî!“ Dar cealaltă a zis: „Să nu fie nici al meu nici al tău; tăiaţi-l!“
*Fac. 43. 30. Isa. 49. 15. Ier. 31. 20. Osea 11. 8.

27. Şi împăratul, luînd cuvîntul, a zis: „Dati celei dintîi copilul cel viu, şi nu-l omoriţi. Ea este mama lui.“

28. Tot Israelul a auzit de hotărîrea pe care o rostise împăratul. Şi s'au temut de împărat, căci au văzut că în-

ţelepciunea* lui Dumnezeu era în el, povăţuindu-l în judecăţile lui.
* Vers. 9, 11, 12.

Slujbaşii cei mai înalţi ai lui Solomon.

4 1. Impăratul Solomon era împărat peste tot Israelul.
2. Iată căpeteniile pe cari le avea în slujba lui: Azaria, fiul preotului Ţadoc,
3. Elihoref şi Ahia, fiii lui Şişa, erau logofeţi; Iosafat*, fiul lui Ahilud, era scriitor; * 2 Sam. 8. 16; 20. 24.
4. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era peste oştire; Ţadoc şi Abiatar** erau preoţi. * Cap. 2. 35. ** Cap. 2. 27.
5. Azaria, fiul lui Natan, era mai mare* peste îngrijitori. Zabud, fiul lui Natan era slujbaş** de stat, cirac† al împăratului; * Vers. 7. ** 2 Sam. 8. 18; 20. 26. † 2 Sam. 15. 37; 16. 16. 1 Cron. 27. 33.
6. Ahişar era mai mare peste casa împăratului; şi Adoniram*, fiul lui Abda, era mai mare peste dări. * Cap. 5. 14.

Numele celor doisprezece îngrijitori.

7. Solomon avea doisprezece îngrijitori peste tot Israelul. Ei îngrijeau de hrana împăratului şi a casei lui, fiecare timp de o lună din an.
8. Iată-le numele:
Fiul lui Hur, în muntele lui Efraim.
9. Fiul lui Decher, la Macaţ, la Saalbim, la Bet-Şemeş, la Elon şi la Bet-Hanan.
10. Fiul lui Hesed, la Arubot; el avea Soco şi toată ţara Hefer.
11. Fiul lui Abinadab avea tot ţinutul Dorului. Tafat, fata lui Solomon, era nevasta lui.
12. Baana, fiul lui Ahilud, avea Taanac şi Meghido, şi tot Bet-Şeanul de lîngă Ţartan subt Izreel, dela Bet-Şean pînă la Abel-Mehola, pînă dincolo de Iocmeam.
13. Fiul lui Gheber, la Ramot din Galaad; el avea tîrgurile* lui Iair, fiul lui Manase, în Galaad; mai avea şi ţinutul** Argob în Basan, şasezeci cetăţi mari cu ziduri şi zăvoare de aramă. * Num. 32. 41. ** Deut. 3. 4.
14. Ahinadab, fiul lui Ido, la Mahanaim.
15. Ahimaaţ, în Neftali. El luase de nevastă pe Basmat, fata lui Solomon.
16. Baana, fiul lui Huşai, în Aşer şi la Bealot.
17. Iosafat, fiul lui Paruah, în Isahar.
18. Şimei, fiul lui Ela, în Beniamin.
19. Gheber, fiul lui Uri, în ţara Galaadului; el avea ţinutul* lui Sihon, împăratul Amoriţilor şi al lui Og, împăratul Basanului. Era un singur îngrijitor în ţara aceasta. * Deut. 3. 8.

Mărirea lui Solomon.

20. Iuda şi Israel erau în număr foarte mare, ca nisipul* de pe ţărmul mării. Ei mîncau**, beau şi se veseleau. * Fac. 22. 17. Cap. 3. 8. Prov. 14. 28. ** Ps. 72. 3, 7. Mic. 4. 4.
21. Solomon* mai stăpînea şi toate împărăţiile dela Rîu** pînă în ţara Filistenilor şi pînă la hotarul Egiptului. Ei îi aduceau† daruri, şi au fost supuşi lui Solomon tot timpul vieţii lui. * 2 Cron. 9. 26. Ps. 72. 8. ** Fac. 15. 18. Ios. 1. 4. † Ps. 68. 29; 72. 10, 11.
22. In fiecare zi Solomon mînca: treizeci de cori de floare de făină, şi şasezeci de cori de altă făină,
23. zece boi graşi, douăzeci de boi de păscut, şi o sută de oi, afară de cerbi, căprioare, ciute şi păsări îngrăşate.
24. Stăpînea peste toată ţara de dincoace de Rîu, dela Tifsah pînă la Gaza, peste toţi împăraţii* de dincoace de Rîu. Şi avea pace** pretutindeni de jur împrejur. * Ps. 72. 11. ** 1 Cron. 22. 9.
25. Iuda şi Israel, dela Dan* pînă la Beer-Şeba, au locuit** în linişte fiecare† subt via lui şi subt smochinul lui, în tot timpul lui Solomon.
* Ier. 23. 6. ** Mic. 4. 4. Zah. 3. 10. † Judc. 20. 1.
26. Solomon* avea patruzeci de mii de iesle pentru caii** de la carăle lui, şi douăsprezece mii de călăreţi.
* Cap. 10. 26. 2 Cron. 1. 14; 9. 25. ** Deut. 17. 16.
27. Ingrijitorii* îngrijeau de hrana împăratului Solomon şi a tuturor celor ce se apropiau de masa lui, fiecare în luna lui; şi nu lăsau să fie vreo lipsă. * Vers. 7.
28. Aduceau şi orz şi paie pentru armăsari şi fugari, în locul unde se afla împăratul, fiecare după poruncile pe cari le primise.

Faima şi înţelepciunea lui Solomon.

29. Dumnezeu* a dat lui Solomon înţelepciune, foarte mare pricepere, şi cunoştinţe multe ca nisipul de pe ţărmul mării. * Cap. 3. 12.
30. Inţelepciunea lui Solomon întrecea înţelepciunea tuturor fiilor Răsăritului* şi toată înţelepciunea** Egiptenilor. * Fac. 25. 6. ** Fapt. 7. 22.
31. El era mai înţelept* decît** orice

om, mai mult † decît Etan, Ezrahitul, mai mult decît Heman, Calcol şi Darda, fiii lui Mahol; şi faima lui se răspîndise printre toate neamurile, deprimprejur. * Cap. 3. 12. ** 1 Cron. 15. 19. Ps. 89, titlu. † 1 Cron. 2. 6; 6. 33; 15. 19. Ps. 88, titlu.

32. A rostit* trei mii de pilde, şi a alcătuit o mie cinci** cîntări.
* Prov. 1. 1. Ecl. 12. 9. ** Cînt. 1. 1.

33. A vorbit despre copaci, dela cedrul din Liban pînă la isopul care creşte pe zid, a vorbit deasemenea despre dobitoace, despre pasări, despre tîrîtoare şi despre peşti.

34. Veneau* oameni din toate popoarele să aculte înţelepciunea lui Solomon, din partea tuturor împăraţilor pămîntului cari auziseră vorbindu-se de înţelepciunea lui. * Cap. 10. 1. 2 Cron. 9. 1, 23.

Zidirea Templului.

5 1. Hiram*, împăratul Tirului, a trimes pe slujitorii săi la Solomon; căci auzise că fusese uns împărat în locul tatălui său, şi el iubise** totdeauna pe David. * Vers. 10, 18. 2 Cron. 2. 3. ** 2 Sam. 5. 11. 1 Cron. 14. 1. Amos. 1. 9.

2. Solomon* a trimes vorbă lui Hiram: * 2 Cron. 2. 3.

3. „Ştii că tatăl meu David n'a putut să zidească o casă Domnului, Dumnezeului lui, din pricina războaielor* cu cari l-au înconjurat vrăjmaşii lui, pînă ce Domnul i-a pus subt talpa picioarelor lui. * 1 Cron. 22. 8; 28. 3.

4. Acum Domnul, Dumnezeul meu, mi-a dat odihnă* din toate părţile; nu mai am nici protivnic, nici nenorociri! * Cap. 4. 24. 1 Cron. 22. 9.

5. Iată* că am de gînd să zidesc o casă Numelui Domnului, Dumnezeului meu, cum** a spus Domnul tatălui meu David, zicînd: „Fiul tău, pe care-l voi pune în locul tău, pe scaunul tău de domnie, el va zidi o casă Numelui Meu.“ * 2 Cron. 2. 4. ** 2 Sam. 7. 13. 1 Cron. 17. 12; 22. 10.

6. Porunceşte acum să se taie pentru mine cedri* din Liban. Slujitorii mei vor fi cu ai tăi, şi-ţi voi plăti simbria slujitorilor tăi aşa cum o vei hotărî tu; căci ştii că dintre noi nimeni nu se pricepe să taie lemne ca Sidonienii.“ * 2 Cron. 2. 8, 10.

7. Cînd a auzit Hiram cuvintele lui Solomon, a avut o mare bucurie, şi a zis: „Binecuvîntat să fie astăzi Domnul, care a dat lui David un fiu înţelept, drept căpetenie a acestui mare popor!“

8. Şi Hiram a trimes răspuns lui Solomon: „Am auzit ce ai trimes să mi se spună. Voi face tot ce vei vrea în ce priveşte lemnele de cedru şi lemnele de chiparos.

9. Slujitorii mei le vor pogorî din Liban la mare, şi* le voi trimete pe mare în plute pînă la locul pe care mi-l vei arăta: acolo, voi pune să le deslege, şi le vei lua. Ceea ce cer în schimb, este să trimeţi merinde** casei mele.“
* 2 Cron. 2. 16. ** Ezra 3. 7. Ezec. 27. 17. Fapt. 12. 20.

10. Hiram a dat lui Solomon lemne de cedru şi lemne de chiparos cît a voit.

11. Şi Solomon* a dat lui Hiram douăzeci de mii de cori de grîu pentru hrana casei lui şi douăzeci de cori de untdelemn curat; iată ce a dat Solomon în fiecare an lui Hiram.
* 2 Cron. 2. 10.

12. Domnul a dat înţelepciune lui Solomon, cum* îi făgăduise. Intre Hiram şi Solomon a fost pace, şi au făcut legămînt împreună. * Cap. 3. 12.

13. Impăratul Solomon a luat din tot Israelul oameni de corvoadă, în număr de treizeci de mii.

14. I-a trimes în Liban, cîte zece mii pe lună, cu schimbul; o lună erau în Liban, şi două luni erau acasă. Adoniram era mai mare peste* oamenii de corvoadă. * Cap. 4. 6.

15. Solomon* mai avea şaptezeci de mii de oameni cari purtau poverile şi optzeci de mii cari tăiau pietrele în munţi, * Cap. 9. 21. 2 Cron. 2. 17, 18.

16. afară de căpeteniile, în număr de trei mii trei sute, puse de Solomon peste lucrări şi însărcinate cu privegherea lucrătorilor.

17. Impăratul a poruncit să se scoată pietre mari şi măreţe, cioplite* pentru temeliile casei. * 1 Cron. 22. 2.

18. Lucrătorii lui Solomon, ai lui Hiram, şi Ghibliţii, le-au cioplit, şi au pregătit lemnele şi pietrele pentru zidirea casei.

Zidirea Templului.

6 1. In* al patru sute optzecilea an după ieşirea copiilor lui Israel din ţara Egiptului, Solomon a** zidit casa Domnului, în al patrulea an al domniei lui peste Israel, în luna Ziv, care este luna a doua. * 2 Cron. 3. 1, 2. ** Fapt. 7. 47.

2. Casa* pe care a zidit-o împăratul Solomon Domnului, era lungă de şase-

zeci de coţi, lată de douăzeci, şi înaltă de treizeci. * Ezec. 41. 1, etc.

3. Pridvorul dinaintea Templului casei avea o lungime de douăzeci de coţi, în lăţimea casei, şi zece coţi lărgime în faţa casei.

4. Impăratul a făcut casei ferestre* largi înlăuntru şi strîmte afară.
* Ezec. 40. 16; 41. 16.

5. A zidit lipite de zidul casei mai multe rînduri* de odăi, unul peste altul, de jur împrejur, cari înconjurau zidurile casei, Templul** şi sfîntul locaş; şi a făcut astfel odăi lăturalnice de jur împrejur.
* Ezec. 41. 6. ** Vers. 16, 19, 20, 21, 31.

6. Catul de jos era lat de cinci coţi, cel dela mijloc de şase coţi, iar al treilea de şapte coţi; căci pe partea deafară a casei a făcut arcade strîmte împrejur ca grinzile să nu fie prinse în zidurile casei.

7. Cînd s'a zidit casa*, s'au întrebuinţat pietre cioplite gata înainte de a fi aduse acolo, aşa că nici ciocan, nici secure, nici o unealtă de fer nu s'au auzit în casă în timpul zidirii.
* Deut. 27. 5, 6. Cap. 5. 18.

8. Intrarea odăilor din catul de jos era în partea dreaptă a casei; în catul dela mijloc te suiai pe o scară cotită, şi tot aşa dela catul de mijloc la al treilea.

9. Dupăce a isprăvit* de zidit casa, Solomon a acoperit-o cu scînduri şi cu grinzi de cedru. * Vers. 14, 38.

10. A făcut de cinci coţi de înalte fiecare din caturile dimprejurul întregei case, şi le-a legat de casă prin lemne de cedru.

11. Domnul a vorbit lui Solomon, şi i-a zis:

12. „Tu zideşti casa aceasta! Dacă vei* umbla după legile Mele, dacă vei împlini orînduirile Mele, dacă vei păzi şi vei urma toate poruncile Mele, voi împlini faţă de tine făgăduinţa** pe care am făcut-o tatălui tău David,
* Cap. 2. 4; 9. 4. ** 2 Sam. 7. 13. 1 Cron. 22. 10.

13. voi* locui în mijlocul copiilor lui Israel, şi nu voi părăsi** pe poporul Meu Israel.“ * Exod. 25. 8. Lev. 26. 11. 2 Cor. 6. 16. Apoc. 21. 3. ** Deut. 31. 6.

14. După ce a isprăvit* de zidit casa,
* Vers. 38.

15. Solomon i-a îmbrăcat zidurile pe din lăuntru cu scînduri de cedru, dela pardoseală pînă la tavan; a îmbrăcat astfel în lemn partea dinlăuntru, şi a acoperit pardoseala casei cu scînduri de chiparos.

16. A îmbrăcat cu scînduri de cedru cei douăzeci de coţi ai fundului casei, dela pardoseală pînă în creştetul zidurilor, şi a păstrat locul acesta ca să facă din el Sfînta Sfintelor*, Locul prea sfînt. * Exod. 26. 33. Lev. 16. 2. Cap. 8. 6. 2 Cron. 3. 8. Ezec. 45. 3. Evr. 9. 3.

17. Cei patruzeci de coţi de dinainte alcătuiau Casa, adică Templul.

18. Lemnul de cedru din lăuntru avea săpături de colocinţi, şi flori deschise; totul era de cedru, nu se vedea nicio piatră.

19. Solomon a pregătit Locul prea sfînt înlăuntru în mijlocul casei, ca să aşeze acolo chivotul legămîntului Domnului.

20. Locul prea sfînt avea douăzeci de coţi lungime, douăzeci de coţi lăţime, şi douăzeci de coţi înălţime. Solomon l-a căptuşit cu aur curat. A făcut înaintea Locului prea sfînt un altar de lemn de cedru, şi l-a acoperit cu aur.

21. Partea dinlăuntru a casei a căptuşit-o cu aur, şi a prins perdeaua dinlăuntru în lănţişoare de aur înaintea Locului prea sfînt, pe care l-a acoperit cu aur.

22. A căptuşit toată casa cu aur, casa întreagă, şi a acoperit cu aur tot altarul* care era înaintea Locului prea sfînt. * Exod. 30. 1, 3, 6.

23. In Locul prea sfînt a făcut* doi heruvimi de lemn de măslin sălbatic, înalţi de zece coţi.
* Exod. 37. 7, 8, 9. 2 Cron. 3. 10, 11, 12.

24. Fiecare din cele două aripi ale unuia din heruvimi avea cinci coţi, ceeace făcea zece coţi dela capătul uneia din aripile lui pînă la capătul celeilalte.

25. Al doilea heruvim avea tot zece coţi. Măsura şi chipul erau aceleaşi pentru amîndoi heruvimii.

26. Inălţimea fiecăruia din cei doi heruvimi era de zece coţi.

27. Solomon a aşezat heruvimii în mijlocul casei, în partea dinlăuntru. Aripile lor erau întinse*; aripa celui dintîi atingea un zid, şi aripa celui de al doilea atingea celalt zid; iar celelalte aripi ale lor se întîlneau la capete în mijlocul casei.
* Exod. 25. 20; 37. 9. 2 Cron. 5. 8.

28. Solomon a acoperit şi heruvimii cu aur.

29. Pe toate zidurile casei de jur

împrejur, în partea din fund şi în faţă, a pus să sape chipuri de heruvimi, de finici şi de flori deschise.

30. A acoperit pardoseala casei cu aur, în partea din fund şi în faţă.

31. La intrarea Locului prea sfînt a făcut două uşi din lemn de măslin sălbatic; pragul de sus şi uşiorii uşilor erau în cinci muchi.

32. Cele două uşi erau făcute din lemn de măslin sălbatic. A pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici, şi de flori deschise, şi le-a acoperit cu aur, a întins aurul şi peste heruvimi şi peste finici.

33. A făcut deasemenea pentru poarta Templului, nişte uşiori de lemn de măslin sălbatic, în patru muchi,

34. şi cu două uşi de lemn de chiparos; fiecare * uşă era făcută din două scînduri despărţite. * Ezec. 41. 23, 24, 25.

35. A pus să sape pe ele chipuri de heruvimi, de finici şi de flori deschise, şi le-a acoperit cu aur, pe care l-a întins pe săpătura de chipuri.

36. A zidit şi curtea dinlăuntru din trei rînduri de pietre cioplite şi dintr'un rînd de grinzi de cedru.

37. In anul al * patrulea, în luna Ziv, s'au pus temeliile casei Domnului; * Vers. 1.

38. şi în anul al unsprezecelea, în luna Bul, care este a opta lună, casa a fost isprăvită în toate părţile ei şi aşa cum trebuia să fie. In timp de şapte * ani a zidit-o Solomon. * Vers. 1.

Zidirea casei lui Solomon.

7 1. Solomon şi-a mai zidit şi casa lui, şi a ţinut treisprezece* ani pînă cînd a isprăvit-o de tot. * Cap. 9. 10. 2 Cron. 8. 1.

2. A zidit mai întîi casa din pădurea Libanului, lungă de o sută de coţi, lată de cincizeci de coţi, şi înaltă de treizeci de coţi. Se sprijinea pe patru rînduri de stîlpi de cedru, şi pe stîlpi erau grinzi de cedru.

3. A acoperit cu cedru odăile cari erau sprijinite de stîlpi şi cari erau în număr de patruzeci şi cinci, cîte cincisprezece de fiecare cat.

4. Erau trei caturi, şi fiecare din ele avea ferestrele faţă în faţă.

5. Toate uşile şi toţi uşiorii erau din bîrne în patru muchi, şi la fiecare din cele trei caturi, uşile erau faţă în faţă.

6. A făcut un pridvor de stîlpi, lung de cincizeci de coţi şi lat de treizeci de coţi, şi un alt pridvor înainte cu stîlpi şi trepte în faţă.

7. A făcut pridvorul scaunului de domnie, unde judeca, pridvorul judecăţii; şi l-a acoperit cu cedru, dela pardoseală pînă în tavan.

8. Casa lui de locuit a fost zidită în acelaş fel, într'o altă curte, în dosul pridvorului. Şi a făcut o casă la fel cu pridvorul acesta pentru fata lui Faraon, pe care * o luase de nevastă. * Cap. 3. 1. 2 Cron. 8. 11.

9. Pentru toate aceste clădiri a întrebuinţat pietre minunate, cioplite după măsură, ferestruite cu ferestrăul, înlăuntru şi în afară; şi aceasta din temelii pînă la streşină, şi afară pînă la curtea cea mare.

10. Temeliile erau de pietre foarte de preţ, şi mari, pietre de zece coţi şi pietre de opt coţi.

11. Deasupra erau iarăş pietre foarte de preţ, tăiate după măsură, şi lemn de cedru.

12. Curtea cea mare avea de jur împrejurul ei trei şiruri de pietre cioplite şi un şir de bîrne de cedru, ca şi curtea dinlăuntru a casei Domnului, şi * ca şi pridvorul casei. * Ioan 10. 23. Fapt. 3. 11.

Cei doi stîlpi de aramă.

13. Impăratul Solomon a trimes şi a adus din Tir pe Hiram *, * 2 Cron. 4. 11.

14. fiul * unei văduve din seminţia lui Neftali, şi al unui tată ** din Tir, care lucra în aramă. Hiram era plin † de înţelepciune, de pricepere şi de ştiinţă în săvîrşirea oricărei lucrări de aramă. El a venit la împăratul Solomon, şi i-a făcut toate lucrările. * 2 Cron. 2. 14. ** 2 Cron. 4. 16. † Exod. 31. 3; 36. 1.

15. A turnat cei doi * stîlpi de aramă. Cel dintîi avea optsprezece coţi în înălţime, şi un fir de doisprezece coţi măsura grosimea celui de al doilea. * 2 Reg. 25. 17. 2 Cron. 3. 15; 4. 12. Ier. 52. 21.

16. A turnat două coperişuri de aramă, ca să le pună pe vîrfurile stîlpilor; cel dintîi era înalt de cinci coţi, şi al doilea era înalt de cinci coţi.

17. A mai făcut nişte împletituri în chip de reţea, nişte ciucuri făcuţi cu lănţişoare, pentru coperişurile de pe vîrful stîlpilor, şapte pentru coperişul dintîi, şi şapte pentru coperişul al doilea.

18. A făcut cîte două şiruri de rodii împrejurul uneia din reţele, ca să aco-

pere coperişul de pe vîrful unuia din stîlpi; tot aşa a făcut şi pentru al doilea.

19. Coperişurile depe vîrful stîlpilor, în pridvor, erau lucrate aşa de parcă erau nişte crini şi aveau patru coţi.

20. Coperişurile depe cei doi stîlpi erau înconjurate de două sute de rodii, sus, lîngă umflătura care era peste reţea; de asemenea erau două sute* de rodii înşirate în jurul celui de al doilea coperiş. *2 Cron. 3. 16; 4. 13. Ier. 52. 23.

21. A aşezat* stîlpii în pridvorul** Templului; a aşezat stîlpul din dreapta, şi l-a numit Iachin; apoi a aşezat stîlpul din stînga, şi l-a numit Boaz.

*2 Cron. 3. 17. **Cap. 6. 3.

22. In vîrful stîlpilor era o lucrătură în chip de crini. Astfel s'a isprăvit lucrarea stîlpilor.

Marea de aramă, lighenele de aramă.

23. A făcut marea* turnată din aramă. Avea zece coţi dela o margine pînă la cealaltă, era rotundă de tot, înaltă de cinci coţi, şi de jur împrejur se putea măsura cu un fir de treizeci de coţi. *2 Reg. 25. 13. 2 Cron. 4. 2. Ier. 52. 17.

24. Subt buza ei erau săpaţi nişte colocinţi, cîte zece la fiecare cot, de jur* împrejurul mării; colocinţii, aşezaţi pe două rînduri, erau turnaţi împreună cu ea dintr'o singură bucată.

*2 Cron. 4. 3.

25. Era aşezată pe doisprezece boi, din cari trei întorşi spre miază noapte, trei întorşi spre apus; trei întorşi spre miază zi, şi trei întorşi spre răsărit; marea era deasupra lor, şi toată partea dinapoi a trupurilor lor era înlăuntru.

*2 Cron. 4. 4, 5. Ier. 52. 20.

26. Grosimea ei era de un lat de mînă; şi marginea ei era ca marginea unui potir, făcută ca floarea crinului. Avea o încăpere de două* mii de vedre.

*2 Cron. 4. 5.

27. A mai făcut zece temelii de aramă. Fiecare temelie era lungă de patru coţi, lată de patru coţi, şi înaltă de trei coţi.

28. Iată cum erau temeliile acestea. Erau făcute din tăblii, legate la colţuri cu încheieturi.

29. Pe tăbliile dintre încheieturi erau nişte lei, boi şi heruvimi; şi pe încheieturi, deasupra şi dedesuptul leilor şi boilor, erau nişte împletituri cari atîrnau în chip de ciucuri.

30. Fiecare temelie avea patru roate de aramă cu osii de aramă; şi la cele patru colţuri erau nişte poliţe turnate, subt lighean, şi lîngă ciucuri.

31. Gura temeliei dinlăuntrul coperişului pînă sus era de un cot; gura aceasta era rotundă, ca pentru lucrările de felul acesta, şi era lată de un cot şi jumătate; avea şi săpături. Tăbliile erau în patru muchi, nu rotunde.

32. Cele patru roţi erau subt tăblii, şi osiile roţilor erau prinse de temelie; fiecare era înaltă de un cot şi jumătate.

33. Roatele erau făcute ca ale unui car. Osiile, obezile, spiţele şi butucii lor erau toate turnate.

34. La cele patru colţuri ale fiecărei temelii erau nişte poliţe dintr'o bucată cu temelia.

35. Partea de sus a temeliei se sfîrşea cu un cerc înalt de o jumătate de cot, şi îşi avea proptelele cu tăbliile ei făcute dintr'o bucată cu ea.

36. Pe plăcile proptelelor, şi pe tăblii, a săpat heruvimi, lei şi finici, după locurile goale, şi ciucuri de jur împrejur.

37. Aşa a făcut cele zece temelii; turnătura, măsura şi chipul erau la fel pentru toate.

38. A mai* făcut zece lighene de aramă. Fiecare lighean avea o încăpere de patruzeci de baţi, fiecare lighean avea patru coţi, fiecare lighean era pe cîte una din cele zece temelii. *2 Cron. 4. 6.

39. A pus cinci temelii pe partea dreaptă a casei, şi cinci temelii pe partea* stîngă a casei; iar marea de aramă a pus-o în partea dreaptă a casei la miazăzi răsărit.

40. Hiram a făcut cenuşarele, lopeţile şi lighenele.

Sfîrşitul lucrării.

Aşa a sfîrşit Hiram toată lucrarea pe care i-o dăduse împăratul Solomon s'o facă pentru Casa Domnului:

41. doi stîlpi cu cele două coperişuri şi cu cununile lor de pe vîrful stîlpilor; cele două reţele* ca să acopere cele două cununi ale coperişurilor de pe vîrful stîlpilor; *Vers. 17. 18.

42. cele patru sute de rodii pentru cele două reţele, cîte două rînduri de rodii de fiecare reţea, ca să acopere cele două cununi ale coperişurilor de pe vîrful stîlpilor;

43. cele zece temelii, şi cele zece lighene de pe temelii;

44. marea, şi cei doisprezece boi de subt mare;
45. cenuşarele*, lopeţile şi lighenele. Toate aceste unelte, pe cari le-a dat împăratul Solomon lui Hiram să le facă pentru Casa Domnului, erau de aramă lustruită. *Exod. 27. 3. 2 Cron. 4. 16.
46. Impăratul a pus să le toarne în cîmpia* Iordanului, într'un pămînt humos, între Sucot** şi Ţartan†.
*2 Cron. 4. 17. **Fac. 33. 17. †Ios. 3. 16.
47. Solomon a lăsat toate aceste unelte necîntărite, căci erau foarte multe, şi greutatea aramei nu se putea socoti.
48. Solomon a mai făcut toate celelalte unelte pentru Casa Domnului: altarul* de aur; masa** de aur, unde se puneau pînile† pentru punerea înaintea Domnului; *Exod. 37. 25, etc. **Exod. 37. 10, etc. †Exod. 25. 30. Lev. 24. 5—8.
49. sfeşnicele de aur curat, cinci la dreapta şi cinci la stînga, înaintea Locului prea sfînt, cu florile, candelele şi mucările de aur;
50. lighenele, cuţitele, potirele, ceştile şi căţuile de aur curat; şi ţîţînile de aur curat pentru uşa dinlăuntrul casei la intrarea în Locul prea sfînt, şi pentru uşa casei dela intrarea Templului.
51. Astfel s'a isprăvit toată lucrarea, pe care a făcut-o împăratul Solomon pentru Casa Domnului. Apoi a adus argintul, aurul şi uneltele, pe cari le hărăzise* tatăl său David, şi le-a pus în vistieriile Casei Domnului.
*2 Sam. 8. 11. 2 Cron. 5. 1.

Mutarea chivotului şi cortului.

8 1. Atunci împăratul Solomon* a adunat la el la Ierusalim pe bătrînii lui Israel şi pe toate căpeteniile seminţiilor, pe căpeteniile familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea** lui David, adică Sionul, chivotul† legămîntului Domnului.
*2 Cron. 5. 2, etc. **2 Sam. 6. 17. †2 Sam. 5. 7. 9; 6. 12, 16.
2. Toţi bărbaţii lui Israel s'au strîns la împăratul Solomon, în luna lui Etanim, care este a şaptea lună, în timpul praznicului*. *Lev. 23. 34. 2 Cron. 7. 8.
3. Cînd au venit toţi bătrînii lui Israel, preoţii* au ridicat chivotul.
*Num. 4. 15. Deut. 31. 9. Ios. 3. 3, 6. 1 Cron. 15. 14, 15.
4. Au adus chivotul Domnului, cortul* întîlnirii, şi toate uneltele sfinte, cari erau în cort: preoţii şi Leviţii le-au adus. *Cap. 3. 4. 2 Cron. 1. 3.
5. Impăratul Solomon şi toată adunarea lui Israel chemată la el au stătut înaintea chivotului. Au jertfit* oi şi boi, cari n'au putut fi nici număraţi, nici socotiţi, din pricina mulţimii lor.
*2 Sam. 6. 13.
6. Preoţii au dus* chivotul legămîntului Domnului la** locul lui, în Locul prea sfînt al casei, în Sfînta Sfintelor, subt† aripile heruvimilor.
*2 Sam. 6. 17. **Exod. 26. 33, 34. Cap. 6. 19. †Cap. 6. 27.
7. Căci heruvimii aveau aripile întinse peste Locul chivotului, şi acopereau chivotul şi drugii lui pedeasupra.
8. Se dăduse drugilor* o aşa lungime încît capetele lor se vedeau din Locul sfînt dinaintea Locului prea sfînt, dar nu se vedeau deafară. Ei au fost acolo pînă în ziua de azi. *Exod. 25. 14, 15.
9. In chivot* nu erau decît** cele două table de piatră, pe cari le-a† pus Moise în el la Horeb, cînd†† a făcut Domnul legămînt cu copiii lui Israel, la ieşirea lor din ţara Egiptului.
*Exod. 25. 21. Deut. 10. 2. **Deut. 10. 5. Evr. 9. 4. †Exod. 40. 20. ††Exod. 34. 27, 28. Deut. 4. 13. Vers. 21.
10. In clipa cînd au ieşit preoţii din Locul sfînt, norul a umplut* casa Domnului. *Exod. 40. 34, 35. 2 Cron. 5. 13, 14; 7. 2.
11. Preoţii n'au putut să rămînă acolo să facă slujba, din pricina norului; căci slava Domnului umpluse Casa Domnului.

Solomon binecuvintează adunarea.

12. Atunci* Solomon a zis: „Domnul a zis că vrea să locuiască în întunerec**! *2 Cron. 6. 1, etc. **Lev. 16. 2. Ps. 18. 11; 97. 2.
13. Eu am zidit* o casă care va fi locuinţa Ta, un loc** unde vei locui pe vecie!“ *2 Sam. 7. 13. **Ps. 132. 14.
14. Impăratul şi-a întors faţa, şi a binecuvîntat* pe toată adunarea lui Israel. Toată adunarea lui Israel era în picioare. *2 Sam. 6. 18.
15. Şi el a zis: „Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care a vorbit** cu gura Lui tatălui meu David, şi care împlineşte, prin puterea Lui, ce spusese, cînd a zis:
*Luc. 1. 68. **2 Sam. 7. 5, 25.
16. „Din* ziua cînd am scos din Egipt pe poporul Meu Israel, n'am ales nici o cetate dintre toate seminţiile lui Israel ca să Mi se zidească în ea o casă unde** să locuiască Numele Meu, ci am ales pe David† să împărăţească peste poporul Meu Israel!“ *2 Sam. 7. 6. 2 Cron. 6. 5, etc. **Vers. 29. Deut. 12. 11. †1 Sam. 16. 1. 2 Sam. 7. 8. 1 Cron. 28. 4.
17. Tatăl meu David avea de gînd* să zidească o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.
*2 Sam. 7. 2. 1 Cron. 17. 1.

18. Şi Domnul* a zis tatălui meu David: „Fiindcă ai avut de gînd să zideşti o casă Numelui Meu, bine ai făcut că ai avut acest gînd. *2 Cron. 6. 8, 9.

19. Numai că nu tu* vei zidi casa; ci fiul tău ieşit din trupul tău, va zidi casa Numelui Meu.“

*2 Sam. 7. 5, 12, 13. Cap. 5. 3, 5.

20. Domnul a împlinit cuvintele pe cari* le rostise. Eu m'am ridicat în locul tatălui meu David, şi am şezut pe scaunul de domnie al lui Israel, cum vestise Domnul, şi am zidit casa Numelui Domnului, Dumnezeul lui Israel. *1 Cron. 28. 5, 6.

21. Am rînduit un loc pentru chivot, unde este legămîntul* Domnului, legămîntul pe care l-a făcut El cu părinţii noştri, cînd i-a scos din ţara Egiptului. *Vers. 9. Deut. 31. 26.

Rugăciunea lui Solomon.

22. Solomon s'a aşezat înaintea altarului* Domnului, în faţa întregei adunări a lui Israel. Şi-a întins** mînile spre cer,

*2 Cron. 6. 12, etc. **Exod. 9. 33. Ezra 9. 5. Isa. 1. 15.

23. şi a zis:

„Doamne, Dumnezeul lui Israel! Nu* este Dumnezeu ca Tine, nici sus în ceruri, nici jos pe pămînt: Tu ţii** legămîntul şi îndurarea faţă de robii Tăi, cari umblă† înaintea Ta din toată inima lor! *Exod. 15. 11. 2 Sam. 7. 22. **Deut. 7. 9. Neem. 1. 5. Dan. 9. 4. †Fac. 17. 1. Cap. 3. 6. 2 Reg. 20. 3.

24. Astfel, ai ţinut cuvîntul dat robului tău David, tatăl meu; şi ce ai spus cu gura Ta, împlineşti în ziua aceasta cu puterea Ta.

25. Acum, Doamne, Dumnezeul lui Israel, ţine făgăduinţa pe care ai făcut-o tatălui meu David, cînd ai zis: „Nu* vei fi lipsit niciodată înaintea Mea de un urmaş care să şadă pe scaunul de domnie al lui Israel, numai fiii tăi să ia seamă la calea lor, şi să umble înaintea Mea cum ai umblat tu înaintea Mea. *2 Sam. 7. 12, 16. Cap. 2. 4.

26. Oh, Dumnezeul lui Israel, împlinească-se făgăduinţa* pe care ai făcut-o robului tău David, tatăl meu!

*2 Sam. 7. 25.

27. Dar ce! Va locui* oare cu adevărat Dumnezeu pe pămînt? Iată că cerurile şi cerurile** cerurilor nu pot să Te cuprindă: cu cît mai puţin casa aceasta pe care Ţi-am zidit-o eu!

*2 Cron. 2. 6. Isa. 66. 1. Ier. 23. 24. Fapt. 7. 49; 17. 24. **2 Cor. 12. 2.

28. Totuş, Doamne, Dumnezeul meu, ia aminte la rugăciunea robului Tău şi la cererea lui; ascultă strigătul şi rugăciunea pe care Ţi-o face astăzi robul Tău.

29. Ochii tăi să fie zi şi noapte deschişi asupra casei acesteia, asupra locului despre care ai zis: „Acolo va fi Numele Meu!“ Ascultă rugăciunea pe care Ţi-o face robul Tău în locul* acesta. *Dan. 6. 10.

30. Binevoieşte şi ascultă* cererea robului Tău şi a poporului Tău Israel, cînd se vor ruga în locul acesta! Ascultă-i din locul locuinţei Tale, din ceruri, ascultă-i şi iartă-i!

*2 Cron. 20. 9. Neem. 1. 6.

31. Dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său şi va fi silit să* facă un jurămînt, şi va veni să jure înaintea altarului Tău, în casa aceasta, —

*Exod. 22. 11.

32. ascultă-l din ceruri, lucrează, şi fă dreptate robilor Tăi; osîndeşte* pe cel vinovat, şi întoarce vina purtării lui asupra capului lui; dă dreptate celui nevinovat, şi fă-i după nevinovăţia lui! *Deut. 25. 1.

33. Cînd* poporul Tău Israel va fi bătut de vrăjmaş, pentrucă a păcătuit împotriva Ta: dacă se vor întoarce** la Tine şi vor da slavă Numelui Tău, dacă Iţi vor face rugăciuni şi cereri în casa aceasta, —

*Lev. 26. 17. Deut. 28. 25. **Lev. 26. 39, 40. Neem. 1. 9.

34. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul poporului Tău Israel, şi întoarce-i în ţara pe care ai dat-o părinţilor lor!

35. Cînd* se va închide cerul, şi nu va fi ploaie, din pricina păcatelor făcute de ei împotriva Ta: dacă se vor ruga în locul acesta şi vor da slavă Numelui tău, şi dacă se vor abate dela păcatele lor, pentrucă-i vei pedepsi —

*Lev. 26. 19. Deut. 28. 23.

36. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul robilor Tăi şi al poporului Tău Israel, învaţă-l* calea cea** bună pe care trebuie să umble, şi să trimeţi ploaie pe pămîntul pe care l-ai dat de moştenire poporului Tău!

*Ps. 25. 4; 27. 11; 94. 12; 143. 8. **1 Sam. 12. 23.

37. Cînd foametea*, ciuma, rugina, tăciunele, lăcustele, de un fel sau altul, vor fi în ţară, cînd vrăjmaşul va împresura pe poporul Tău în ţara lui, în cetăţile lui, cînd vor fi urgii sau boli de orice fel: *Lev. 26. 16, 25, 26. Deut. 28. 21, 22, 27, 38, 42, 52. 2 Cron. 20. 9.

38. dacă un om, dacă tot poporul Tău Israel va face rugăciuni şi cereri, şi

fiecare îşi va cunoaşte mustrarea cugetului lui şi va întinde mînile spre casa aceasta, —

39. ascultă-l din ceruri, din locul locuinţei Tale, şi iartă-l; lucrează, şi răsplăteşte fiecăruia după căile lui, Tu care cunoşti inima fiecăruia, căci numai Tu cunoşti* inima tuturor copiilor oamenilor,

*1 Sam. 16. 7. 1 Cron. 28. 9. Ps. 11. 4. Ier. 17. 10. Fapt. 1. 24.

40. ca să se teamă* de Tine în tot timpul cît vor trăi în ţara pe care ai dat-o părinţilor noştri! *Ps. 130. 4.

41. Cînd străinul, care nu este din poporul Tău Israel, va veni dintr'o ţară depărtată, pentru Numele Tău,

42. căci se va şti că Numele Tău este mare, mîna* Ta este tare, şi braţul Tău este întins, cînd va veni să se roage în casa aceasta, — *Deut. 3. 24.

43. ascultă-l din ceruri, din locul locuinţei Tale, şi dă străinului aceluia tot ce-Ţi va cere, pentruca toate popoarele pămîntului să cunoască* Numele Tău, să se teamă** de Tine, ca şi poporul Tău Israel, şi să ştie că Numele Tău este chemat peste casa aceasta pe care am zidit-o eu!

*1 Sam. 17. 46. 2 Reg. 19. 19. Ps. 67. 2. **Ps. 102. 15.

44. Cînd poporul Tău va ieşi la luptă împotriva vrăjmaşului său, urmînd calea pe care i-o vei porunci Tu: dacă vor face rugăciuni Domnului, cu privirile întoarse spre cetatea pe care ai ales-o Tu, şi spre casa pe care am zidit-o eu Numelui Tău, —

45. ascultă din ceruri rugăciunile şi cererile lor, şi fă-le dreptate!

46. Cînd vor păcătui împotriva Ta, — căci* nu este om care să nu păcătuiască, — şi Te vei mînia împotriva lor şi-i vei da în mîna vrăjmaşului, care-i va duce robi într'o ţară** vrăjmaşă, depărtată sau apropiată:

*2 Cron. 6. 36. Prov. 20. 9. Ecl. 7. 20. Iac. 3. 2. 1 Ioan. 1. 8, 10. **Lev. 26. 34, 44. Deut. 28. 36, 64.

47. dacă* se vor coborî în ei înşişi, în ţara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la Tine, şi-Ţi vor face cereri în ţara celor ce-i vor duce în robie, şi vor** zice: „Am păcătuit, am săvîrşit fărădelegi, am făcut rău!“;

*Lev. 26. 40. **Neem. 1. 6. Ps. 106. 6. Dan. 9. 5.

48. dacă se vor întoarce* la Tine din toată inima lor şi din tot sufletul lor, în ţara vrăjmaşilor lor cari i-au luat robi, dacă-Ţi vor face rugăciuni**, cu privirile întoarse spre ţara lor, pe care ai dat-o părinţilor lor, spre cetatea pe care ai ales-o, şi spre casa pe care am zidit-o eu Numelui Tău, —

*Ier. 29. 12, 13, 14. **Dan. 6. 10.

49. ascultă din ceruri, din locul locuinţei Tale, rugăciunile şi cererile lor: şi fă-le dreptate;

50. iartă poporului Tău păcatele lui şi toate fărădelegile făcute împotriva Ta; trezeşte* mila celor ce-i vor ţinea robi, ca să se îndure de ei,

*Ezra 7. 6. Ps. 106. 46.

51. căci sînt* poporul Tău şi moştenirea Ta, şi Tu i-ai scos din Egipt, din mijlocul unui cuptor** de fer!

*Deut. 9. 29. Neem. 1. 10. **Deut. 4. 20. Ier. 11. 4.

52. Ochii Tăi să fie deschişi la cererea robului Tău şi la cererea poporului Tău Israel, ca să-i asculţi în tot ce-Ţi vor cere!

53. Căci Tu i-ai ales din toate celelalte popoare ale pămîntului, ca să faci din ei moştenirea Ta, cum ai* spus prin robul Tău Moise, cînd ai scos din Egipt pe părinţii noştri, Doamne, Dumnezeule!“ *Exod. 19. 5. Deut. 9. 26, 29; 14. 2.

54. Cînd a isprăvit Solomon de spus Domnului toată rugăciunea aceasta şi cererea aceasta, s'a sculat dinaintea altarului Domnului, unde îngenunchiase, cu mînile întinse spre cer.

55. Şi stînd în picioare, a binecuvîntat* cu glas tare toată adunarea lui Israel, zicînd: *2 Sam. 6. 18.

56. „Binecuvîntat să fie Domnul, care a dat odihnă poporului Său Israel, după toate făgăduinţele Lui! Din toate bunele cuvinte pe cari le rostise prin robul Său Moise, niciunul n'a rămas* neîmplinit. *Deut. 12. 10. Ios. 21. 45; 23. 14.

57. Domnul, Dumnezeul nostru, să fie cu noi, cum a fost cu părinţii noştri; să* nu ne părăsească şi să nu ne lase, *Deut. 31. 6. Ios. 1. 5.

58. ci să* ne plece inimile spre El, ca să umblăm în toate căile Lui, şi să păzim poruncile Lui, legile Lui şi rînduielile Lui, pe cari le-a poruncit părinţilor noştri! *Ps. 119. 36.

59. Cuvintele acestea, cuprinse în cererile mele înaintea Domnului, să fie zi şi noapte înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, şi să facă în tot timpul dreptate robului Său şi poporului Său Israel,

60. pentruca toate popoarele pămîntului să poată cunoaşte* că Domnul** este Dumnezeu şi că nu este alt Dumnezeu afară de El!

*Ios. 4. 24. 1 Sam. 17. 46. 2 Reg. 19. 19. **Deut. 4. 35, 39.

61. Inima * voastră să fie în totul a Domnului, Dumnezeului nostru, cum este astăzi, ca să urmaţi legile Lui şi să păziţi poruncile Lui."
* Cap. 11. 4; 15. 3, 14. 2 Reg. 20. 3.

Sfinţirea Templului.

62. Impăratul * şi tot Israelul împreună cu el au adus jertfe înaintea Domnului. * 2 Cron. 7. 4, etc.

63. Solomon a junghiat douăzeci şi două de mii de boi şi o sută douăzeci de mii de oi pentru jertfa de mulţămire, pe care a adus-o Domnului. Aşa a făcut împăratul şi toţi copiii lui Israel sfinţirea Casei Domnului.

64. In ziua * aceea, împăratul a sfinţit mijlocul curţii, care este înaintea Casei Domnului; căci acolo a adus arderile de tot, darurile de mîncare, şi grăsimile jertfelor de mulţămire, pentrucă altarul de aramă ** care este înaintea Domnului era prea mic, ca să cuprindă arderile de tot, darurile de mîncare, şi grăsimile jertfelor de mulţămire. * 2 Cron. 7. 7. ** 2 Cron. 4. 1.

65. Solomon a prăznuit atunci sărbătoarea *, şi tot Israelul a prăznuit împreună cu el. O mare mulţime, venită dela împrejurimile ** Hamatului pînă la pîrîul † Egiptului, s'a strîns înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, timp de şapte zile ††, şi alte şapte zile, adică patrusprezece zile. * Vers. 2. Lev. 23. 34. ** Num. 34. 8. Ios. 13. 5. Judc. 3. 3. 2 Reg. 14. 25. † Fac. 15. 18. Num. 34. 5. †† 2 Cron. 7. 8.

66. In ziua a opta *, a dat drumul poporului. Şi ei au binecuvîntat pe împărat, şi s'au dus în corturile lor, veseli şi cu inima mulţămită pentru tot binele pe care-l făcuse Domnul robului Său David, şi poporului Său Israel.
* 2 Cron. 7. 9, 10.

Dumnezeu Se arată a doua oară.

9 1. Cînd a isprăvit * Solomon de zidit Casa Domnului, casa ** împăratului, şi tot † ce a găsit cu cale să facă, * 2 Cron. 7. 11, etc. ** Cap. 7. 1. † 2 Cron. 8. 6.

2. Domnul S'a arătat a doua oară lui Solomon, cum i Se arătase la * Gabaon. * Cap. 3. 5.

3. Şi Domnul i-a zis: „Iţi * ascult rugăciunea şi cererea pe care Mi-ai făcut-o, sfinţesc casa aceasta pe care ai zidit-o ca ** să pui în ea pentru totdeauna Numele Meu, şi ochii † Mei şi inima Mea vor fi acolo pe vecie.
* 2 Reg. 20. 5. Ps. 10. 17. ** Cap. 8. 29. † Deut. 11. 12.

4. Şi tu, dacă vei umbla * înaintea Mea, cum ** a umblat tatăl tău David, cu inimă curată şi cu neprihănire, făcînd tot ce ţi-am poruncit, dacă vei păzi legile şi poruncile Mele,
* Fac. 17. 1. ** Cap. 11. 4, 6, 38; 14. 8; 15. 5.

5. voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăţiei tale în Israel, cum * am spus tatălui tău David, cînd am zis: „Nu vei fi lipsit niciodată de un urmaş pe scaunul de domnie al lui Israel."
* 2 Sam. 7. 12, 16. Cap. 2. 4; 6. 12. 1 Cron. 22. 10. Ps. 132. 12.

6. Dar * dacă vă veţi abate dela Mine, voi şi fiii voştri, dacă nu veţi păzi poruncile Mele şi legile Mele pe cari vi le-am dat, şi dacă vă veţi duce să slujiţi altor dumnezei şi să vă închinaţi înaintea lor,
* 2 Sam. 7. 14. 2 Cron. 7. 19. 20. Ps. 89. 30, etc.

7. voi * nimici pe Israel din ţara pe care i-am dat-o, voi lepăda dela Mine casa pe care am sfinţit-o Numelui ** Meu, şi Israel va ajunge de rîs † şi de pomină printre toate popoarele. * Deut. 4. 26. 2 Reg. 17. 33; 25. 21. ** Ier. 7. 14. † Deut. 28. 37. Ps. 44. 14.

8. Şi oricît de înaltă este casa * aceasta, oricine va trece pe lîngă ea, va rămînea încremenit şi va fluiera. Şi va zice: „Pentruce ** a făcut Domnul aşa ţării acesteia şi casei acesteia?"
* 2 Cron. 7. 21. ** Deut. 29. 24, 25, 26. Ier. 22. 8, 9.

9. Şi i se va răspunde: „Pentrucă au părăsit pe Domnul, Dumnezeul lor, care a scos pe părinţii lor din ţara Egiptului, pentrucă s'au alipit de alţi dumnezei, s'au închinat înaintea lor şi le-au slujit; de aceea a făcut Domnul să vină peste ei toate aceste rele."

Cetăţile zidite de Solomon.

10. După douăzeci * de ani Solomon zidise cele două case, Casa Domnului şi casa împăratului.
* Cap. 6. 37, 38; 7. 1. 1 Cron. 8. 1.

11. Atunci, fiindcă Hiram *, împăratul Tirului, dăduse lui Solomon lemne de cedru şi lemne de chiparos, şi aur, cît a voit, împăratul Solomon a dat lui Hiram douăzeci de cetăţi în ţara Galileii. * 2 Cron. 8. 2.

12. Hiram a ieşit din Tir, să vadă cetăţile pe cari i le dădea Solomon. Dar nu i-au plăcut,

13. şi a zis: „Ce cetăţi mi-ai dat, frate?" Şi le-a numit * ţara Cabul, nume pe care l-au păstrat pînă în ziua de azi. * Ios. 19. 27.

14 Hiram trimesese împăratului o sută douăzeci de talanţi de aur.

15. Iată cum stau lucrurile cu privire la oamenii de corvoadă * pe cari i-a luat împăratul Solomon pentru zidirea Casei Domnului şi a casei sale Milo **, şi a zidului Ierusalimului, Haţorului †, Meghidoului †† şi Ghezerului *†.
* Cap.5.13. ** Vers.24. 2Sam.5.9. † Ios.19.36. †† Ios.17. 11. *† Ios.16.10. Judc.1.29.

16. Faraon, împăratul Egiptului, venise şi cucerise Ghezerul, îi dăduse foc, şi omorîse pe Cananiţii * cari locuiau în cetate. Apoi îl dăduse de zestre fetei lui, nevasta lui Solomon.
* Ios.16.10.

17. Şi Solomon a zidit Ghezerul, Bet-Horonul * de jos, * Ios.16.3; 21.22. 2Cron.8.5.

18. Baalatul * şi Tadmorul, în pustia ţării, * Ios.19.44. 2Cron.8.4.6, etc.

19. toate cetăţile slujindu-i ca magazii şi fiind ale lui, cetăţile pentru * cară, cetăţile pentru călărime, şi tot ce a găsit cu ** cale Solomon să zidească la Ierusalim, la Liban, şi în toată ţara peste care împărăţea.
* Cap.4.26. ** Vers.1.

20. Iar * pe tot poporul care mai rămăsese din Amoriţi, Hetiţi, Fereziţi, Heviţi şi Iebusiţi, ne făcînd parte din copiii lui Israel, * 2Cron.8.7, etc.

21. pe urmaşii lor, cari mai rămăseseră * după ei în ţară şi pe cari ** copiii lui Israel nu-i putuseră nimici cu desăvîrşire, Solomon i-a luat † ca robi de corvoadă ††, şi aşa au fost pînă în ziua de astăzi. * Judc.1.21,27,29; 3.1. ** Ios.15.63; 17.12. † Judc.1.28. †† Fac.9.25,26. Ezra 2.55,58. Neem.7.57; 11.3.

22. Dar Solomon n'a întrebuinţat ca robi * de corvoadă pe copiii lui Israel; căci ei erau oameni de război, slujitorii lui, căpeteniile lui, căpitanii lui, cîrmuitorii carălor şi călărimii lui.
* Lev.25.39.

23. Căpeteniile puse de Solomon peste lucrări erau în număr de cinci sute cincizeci *, însărcinaţi să privegheze pe lucrători. * 2Cron.8.10.

24. Fata * lui Faraon s'a suit din cetatea lui David în casa ** ei, pe care i-o zidise Solomon. Atunci a zidit el Milo †. * Cap.3.1. 2Cron.8.11. ** Cap.7.8. 2Sam.5.9. † Cap.11.2. 2Cron.32.5.

25. Solomon aducea * de trei ori pe an arderi de tot şi jertfe de mulţămire pe altarul pe care-l zidise Domnului, şi ardea tămîie pe cel care era înaintea Domnului. Şi a isprăvit astfel casa.
* 2Cron.8.12,13,16.

26. Impăratul * Solomon a mai făcut şi corăbii la Eţion-Gheber **, lîngă Elot, pe ţărmurile mării Roşii, în ţara Edomului.
* 2Cron.8.17,18. ** Num.33.35. Deut.2.8. Cap.22.48.

27. Şi Hiram * a trimes cu aceste corăbii, la slujitorii lui Solomon, pe înşişi slujitorii lui, marinari cari cunoşteau marea. * Cap.10.11.

28. S'au dus la Ofir *, şi au luat de acolo aur, patru sute douăzeci de talanţi, pe cari i-au adus împăratului Solomon. * Iov.22.24.

Impărăteasa din Seba la Ierusalim.

10 1. Impărăteasa * din Seba a auzit de faima lui Solomon, în ce priveşte slava Domnului, şi a venit să-l încerce ** prin întrebări grele. * 2Cron.9. 1, etc. Mat.12.42. Luc.11.31. ** Judc.14.12. Prov.1.6.

2. A sosit la Ierusalim cu un alai foarte mare, şi cu cămile cari aduceau mirodenii, aur foarte mult, şi pietre scumpe. S'a dus la Solomon şi i-a spus tot ce avea pe inimă.

3. Solomon i-a răspuns la toate întrebările, şi n'a fost nimic, pe care împăratul să nu fi ştiut să i-l lămurească.

4. Impărăteasa din Seba a văzut toată înţelepciunea lui Solomon, şi casa pe care o zidise,

5. şi bucatele dela masa lui, şi locuinţa slujitorilor lui, şi slujbele şi hainele celor ce-i slujeau, şi paharnicii lui, şi arderile de tot * pe cari le aducea în Casa Domnului. * 1Cron.26.16.

6. Uimită, a zis împăratului: „Deci era adevărat ce am auzit în ţara mea despre faptele şi înţelepciunea ta!

7. Dar nu credeam, pînă n'am venit şi n'am văzut cu ochii mei. Şi iată că nici pe jumătate nu mi s'a spus. Tu ai mai multă întelepciune şi propăşire de cît am auzit mergîndu-ţi faima.

8. Ferice * de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt necurmat înaintea ta, cari aud înţelepciunea ta!
* Prov.8.34.

9. Binecuvîntat * să fie Domnul, Dumnezeul tău, care a binevoit să te pună pe scaunul de domnie al lui Israel! Pentrucă Domnul iubeşte pentru totdeauna pe Israel, de aceea te-a pus împărat, ca să ** judeci şi să faci dreptate.“ * Cap.5.7. ** 2Sam.8.15. Ps.72.2. Prov.8.15.

10. Ea a dat împăratului * o sută douăzeci de talanţi de aur, foarte multe mirodenii, şi pietre scumpe. N'au mai venit niciodată în urmă ati-

tea mirodenii cîte a dat împărăteasa din Seba împăratului Solomon.
*Ps. 72. 10, 15.

11. Corăbiile* lui Hiram, cari au adus aur din Ofir, au adus din Ofir şi foarte mult lemn de santal şi pietre scumpe. *Cap. 9. 27.

12. Împăratul* a făcut cu lemnul mirositor** pălimare pentru Casa Domnului şi pentru casa împăratului, şi arfe şi alăute pentru cîntăreţi. N'a mai venit de atunci lemn de acesta mirositor, şi nu s'a mai văzut pînă în ziua de azi. *2 Cron. 9. 11. **2 Cron. 9. 10.

13. Împăratul Solomon a dat împărătesei din Seba tot ce a dorit, tot ce a cerut, şi i-a mai dat şi pe deasupra daruri vrednice de un împărat ca Solomon. Apoi ea s'a întors şi s'a dus în ţara ei, cu slujitorii ei.

Bogăţiile lui Solomon.

14. Greutatea aurului care venea lui Solomon pe fiecare an, era de şase sute şase zeci şi şase de talanţi de aur,

15. afară de ce scotea dela negustorii cei mari şi din negoţul* cu mărfuri, dela toţi împăraţii Arabiei, şi dela dregătorii ţării. *2 Cron. 9. 24. Ps. 72. 10.

16. Împăratul Solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, şi pentru fiecare din ele a întrebuinţat şase sute de sicli de aur,

17. şi alte trei* sute de scuturi mici de aur bătut, şi pentru fie care din ele a întrebuinţat trei mine de aur; şi împăratul le-a pus în casa** numită Pădurea Libanului. *Cap. 14. 26. **Cap. 7. 2.

18. Împăratul* a făcut un mare scaun de domnie de fildeş, şi l-a acoperit cu aur curat. *2 Cron. 9. 17, etc.

19. Scaunul acesta de domnie avea şase trepte, şi partea de sus era rotunjită pe dinapoi, de fiecare parte a scaunului erau răzimători: lîngă răzimători stăteau doi lei,

20. şi pe cele şase trepte stăteau doisprezece lei de o parte şi de alta. Aşa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăţie.

21. Toate paharele* împăratului Solomon erau de aur, şi toate vasele din casa pădurii Libanului erau de aur curat. Nimic nu era de argint: pe vremea lui Solomon argintul n'avea nici o trecere. *2 Cron. 9. 20, etc.

22. Căci împăratul avea pe mare corăbii* din Tars cu ale lui Hiram; şi corăbiile din Tars veneau la fiecare trei ani, aducînd aur şi argint, fildeş, maimuţe şi păuni. *Fac. 10. 4. 2 Cron. 20. 36

23. Împăratul Solomon a întrecut* pe toţi împăraţii pămîntului în bogăţii şi înţelepciune. *Cap. 3. 12, 13; 4. 30.

24. Toată lumea căuta să vadă pe Solomon, ca să audă înţelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui.

25. Şi fie care îşi aducea darul lui: lucruri de argint şi lucruri de aur, haine, arme, mirodenii, cai şi catîri; aşa era în fiecare an.

26. Solomon* a strîns** cară şi călărime; avea o mie patru sute de cară şi douăsprezece mii de călăreţi, pe cari i-a pus în cetăţile unde îşi ţinea carăle şi la Ierusalim lîngă împărat. *Cap. 4. 26. 2 Cron. 1. 14; 9. 25. **Deut. 17. 16.

27. Împăratul* a făcut ca argintul să fie tot aşa de obicinuit la Ierusalim ca pietrele, şi cedrii tot aşa de mulţi ca smochinii din Egipt cari cresc pe cîmpie. *2 Cron. 1. 15—17.

28. Solomon îşi aducea* caii din Egipt; o ceată de negustori de ai împăratului se ducea să-i ia cu grămada pe un preţ hotărît:
*Deut. 17. 16. 2 Cron. 1. 16; 9. 28.

29. un car se aducea din Egipt cu şase sute de sicli de argint, şi un cal cu o sută cincizeci de sicli. Deasemenea* aduceau cai cu ei pentru toţi împăraţii Hetiţilor şi pentru împăraţii Siriei. *Ios. 1. 4. 2 Reg. 7. 6.

Femeile străine.

11 1. Împăratul* Solomon a iubit** multe femei străine, afară de fata lui Faraon; Moabite, Amonite, Edomite, Sidoniene, Hetite,
*Neem. 13. 26. **Deut. 17. 17.

2. cari făceau parte din neamurile despre cari Domnul zisese copiilor lui Israel: „Să nu intraţi* la ele, şi nici ele să nu intre la voi; căci v'ar întoarce negreşit inimile înspre dumnezeii lor.“ De aceste neamuri s'a alipit Solomon, tîrît de iubire.
*Exod. 34. 16. Deut. 7. 3, 4.

3. A avut de neveste şapte sute de crăiese împărăteşti şi trei sute de ţiitoare; şi nevestele i-au abătut inima.

4. Cînd a îmbătrînit Solomon, nevestele* i-au plecat inima spre alţi dumnezei; şi inima** nu i-a fost în totul a Domnului, Dumnezeului său, cum fusese inima† tatălui său David.
*Deut. 17. 17. Neem. 13. 26. **Cap. 8. 61. †Cap. 9. 4.

5. Solomon s'a dus după Astartea*, zeiţa Sidonienilor, şi după Milcom, urîciunea Amoniţilor.
* Vers. 33. Judc. 2. 13. 2 Reg. 23. 13.

6. Şi Solomon a făcut ce este rău înaintea Domnului, şi n'a urmat în totul pe Domnul, ca tatăl său David.

7. Atunci* Solomon a zidit pe muntele** din faţa Ierusalimului un loc înalt pentru Chemoş †, urîciunea Moabului, pentru Moloc, urîciunea fiilor lui Amon.
*Num. 33. 52. ** 2 Reg. 23. 13. † Num. 21. 29. Judc. 11. 24.

8. Aşa a făcut pentru toate nevestele lui străine, cari aduceau tămîie şi jertfe dumnezeilor lor.

9. Domnul S'a mîniat pe Solomon, pentrucă îşi abătuse inima* dela Domnul, Dumnezeul lui Israel, care i Se arătase** de două ori. * Vers. 2, 3. ** Cap. 3, 5; 9. 2.

10. In privinţa aceasta îi spusese* să nu meargă după alţi dumnezei; dar Solomon n'a păzit poruncile Domnului.
* Cap. 6. 12; 9. 6.

11. Şi Domnul a zis lui Solomon: „Fiindcă ai făcut aşa, şi n'ai păzit legămîntul Meu şi legile Mele pe cari ţi le-am dat, voi rupe* împărăţia dela tine şi o voi da slujitorului tău.
* Vers. 31. Dan. 12. 15, 16.

12. Numai, nu voi face lucrul acesta în timpul vieţii tale, pentru tatăl tău David. Ci din mîna fiului tău o voi rupe.

13. Nu voi* rupe însă toată împărăţia; voi lăsa o seminţie** fiului tău, din pricina robului Meu David, şi din pricina Ierusalimului, pe† care l-am ales.* 2 Sam. 7. 15. Ps. 89. 33. ** Cap. 12. 20. † Deut. 12. 11.

Vrăjmăşia lui Hadad şi Rezon.

14. Domnul* a ridicat un vrăjmaş lui Solomon: pe Hadad, Edomitul, din neamul împărătesc al Edomului.
* 1 Cron. 5. 26.

15. Pe vremea cînd a bătut David Edomul*, Ioab, căpetenia oştirii, suindu-se să îngroape morţii, a ucis toată partea** bărbătească din Edom;
*2 Sam. 8. 14. 1 Cron. 18. 12, 13. ** Num. 24. 19. Deut. 20. 13.

16. a rămas acolo şase luni cu tot Israelul, pînă ce a nimicit toată partea bărbătească.

17. Atunci Hadad a fugit cu nişte Edomiţi, slujitori ai tatălui său, şi s'a dus în Egipt.

Hadad era încă un băiat pe atunci.

18. Plecînd din Madian, s'au dus la Paran, au luat cu ei nişte oameni din Paran, şi au ajuns în Egipt la Faraon, împăratul Egiptului. Faraon a dat o casă lui Hadad, i-a purtat grijă de mîncare, şi i-a dat moşii.

19. Hadad a căpătat trecere înaintea lui Faraon, pînă acolo încît Faraon i-a dat de nevastă pe sora nevestei lui, sora împărătesei Tahpenes.

20. Sora Tahpenei i-a născut pe fiul său Ghenubat. Tahpenes l-a înţercat în casa lui Faraon; şi Ghenubat a fost în casa lui Faraon, în mijlocul copiilor lui Faraon.

21. Cînd a auzit* Hadad în Egipt că David a adormit cu părinţii lui, şi că Ioab, căpetenia oştirii, murise, a zis lui Faraon: „Lasă-mă să mă duc în ţara mea.“
* Cap. 2. 10, 34.

22. Şi Faraon i-a zis: „Ce-ţi lipseşte la mine, de doreşti să te duci în ţara ta?“ El a răspuns: „Nimic, dar lasă-mă să plec.“

23. Dumnezeu a ridicat un alt vrăjmaş lui Solomon: pe Rezon, fiul lui Eliada, care fugise dela stăpînul său Hadadezer[1]*, împăratul din Ţoba.
* 2 Sam. 8. 3.

24. El strînsese nişte oameni la el, şi se făcuse capul cetei, cînd* a măcelărit David oştile stăpînului său. S'au dus la Damasc, şi s'au aşezat acolo şi au domnit la Damasc.
* 2 Sam. 8. 8; 10. 8, 18.

25. El a fost un vrăjmaş al lui Israel în tot timpul vieţii lui Solomon, în acelaş timp cînd îi făcea rău Hadad, şi ura pe Israel. El a împărăţit peste Siria.

Proorocul
Ahia vesteşte lui Ieroboam desbinarea.

26. Şi Ieroboam*, slujitorul lui Solomon, a ridicat mîna împotriva împăratului. El era fiul lui Nebat, Efratit din Ţereda, şi avea ca mamă pe o văduvă numită Ţerua. *Cap. 12. 2. 2 Cron. 13. 6.

27. Iată cu ce prilej a ridicat* el mîna împotriva împăratului. Solomon** zidea Milo, şi închidea spărturile cetăţii tatălui său David. *2 Sam. 20. 24. ** Cap. 9. 24.

28. Ieroboam era tare şi viteaz; şi Solomon, văzînd pe tînărul acesta la lucru, i-a dat privigherea peste toţi oamenii de corvoadă din casa lui Iosif.

29. In vremea aceea, Ieroboam, ieşind din Ierusalim, a fost întîlnit pe drum de proorocul Ahia* din Silo, îmbrăcat cu o haină nouă. Erau amîndoi singuri pe cîmp.
* Cap. 14. 2.

1. Sau: Hadarezar.

30. Ahia a apucat haina nouă pe care o avea pe el, a rupt-o* în douăsprezece bucăţi, *1 Sam. 15. 27; 24. 5.

31. şi a zis lui Ieroboam: „Ia-ţi zece bucăţi! Căci aşa vorbeşte* Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi rupe împărăţia din mîna lui Solomon, şi-ţi voi da zece seminţii. *Vers. 11, 13.

32. Dar el va avea o seminţie, din pricina robului Meu David, şi din pricina Ierusalimului, cetatea pe care am ales-o din toate seminţiile lui Israel.

33. Şi aceasta, pentrucă* M'au părăsit, şi s'au închinat înaintea Astarteei, zeiţa Sidonienilor, înaintea lui Chemoş, dumnezeul Moabului, şi înaintea lui Milcom, dumnezeul fiilor lui Amon, şi pentrucă n'au umblat în căile Mele ca să facă ce este drept înaintea Mea, şi să păzească legile şi poruncile Mele, cum a făcut David, tatăl lui Solomon. *Vers. 5, 6, 7.

34. Nu voi lua din mîna lui toată împărăţia, căci îl voi ţinea domn în tot timpul vieţii lui, pentru robul Meu David, pe care l-am ales, şi care a păzit poruncile şi legile Mele.

35. Dar* voi lua împărăţia din mîna fiului său, şi-ţi voi da zece seminţii din ea; *Cap. 12. 16, 17.

36. voi lăsa o seminţie fiului său, pentruca robul Meu David* să aibă totdeauna o lumină înaintea Mea la Ierusalim, cetatea pe care am ales-o să pun în ea Numele Meu. *Cap. 15. 4. 2 Reg. 8. 19. Ps. 132. 17.

37. Pe tine te voi lua, şi vei domni peste tot ce-ţi va dori sufletul, vei fi împăratul lui Israel.

38. Dacă vei asculta de tot ce-ţi voi porunci, dacă vei umbla în căile Mele, şi dacă vei face ce este drept înaintea Mea, păzind legile şi poruncile Mele, cum a făcut robul Meu David, voi fi* cu tine, îţi voi** zidi o casă trainică, aşa cum am zidit lui David, şi-ţi voi da ţie pe Israel. *Ios. 1. 5. **2 Sam. 7. 11, 27.

39. Voi smeri prin aceasta sămînţa lui David, dar nu pentru totdeauna."

40. Solomon a căutat să omoare pe Ieroboam. Şi Ieroboam s'a sculat, şi a fugit în Egipt la Şişac, împăratul Egiptului; a locuit în Egipt pînă la moartea lui Solomon.

Moartea lui Solomon.

41. Celelalte* fapte ale lui Solomon, tot ce a făcut el, şi înţelepciunea lui, nu sînt scrise oare în cartea faptelor lui Solomon? *2 Cron. 9. 29.

42. Solomon a domnit patruzeci de ani* la Ierusalim peste tot Israelul. *2 Cron. 9. 30.

43. Apoi Solomon a adormit* cu părinţii lui, şi a fost îngropat în cetatea tatălui său David. In locul lui a domnit fiul său Roboam**. *2 Cron. 9. 31. **Mat. 1. 7.

IMPĂRATII LUI IUDA ŞI IMPĂRAŢII LUI ISRAEL, DE LA DESBINAREA IMPĂRAŢIEI PINĂ LA IOSAFAT, IMPĂRATUL LUI IUDA, ŞI AHAB, IMPĂRATUL LUI ISRAEL.

(Capitolele 12—22. 2 Cronici 10—20. Osea 4. 15, 17; 6. 10, 11)

Desbinarea împărăţiei.

12 1. Roboam* s'a dus la Sihem, căci tot Israelul venise la Sihem să-l facă împărat. *2 Cron. 10. 1, etc.

2. Cînd a auzit lucrul acesta Ieroboam*, fiul lui Nebat, era tot în Egipt**, unde fugise de împăratul Solomon, şi în Egipt locuia. *Cap. 11. 26. **Cap. 11. 40.

3. Au trimes să-l cheme. Atunci Ieroboam, şi toată adunarea lui Israel au venit la Roboam şi i-au vorbit aşa:

4. „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul*; acum tu uşurează această aspră robie şi jugul greu pe care l-a pus peste noi tatăl tău. Şi îţi vom sluji." *1 Sam. 8. 11—18. Cap. 4. 7.

5. El le-a zis: „Duceţi-vă, şi întoarceţi-vă la mine peste trei zile." Şi poporul a plecat.

6. Impăratul Roboam s'a sfătuit cu bătrînii cari fuseseră pe lîngă tatăl său Solomon, în timpul vieţii lui, şi a zis: „Ce mă sfătuiţi să răspund poporului acestuia?"

7. Şi iată ce i-au zis ei: „Dacă* vei îndatora astăzi pe poporul acesta, dacă le faci ce cer, şi dacă le vei răspunde cu vorbe binevoitoare, îţi vor sluji pe vecie." *2 Cron. 10. 7. Prov. 15. 1.

8. Dar Roboam a lăsat sfatul pe care i-l dădeau bătrînii, şi s'a sfătuit cu tinerii cari crescuseră cu el şi cari erau împrejurul lui.

9. El a zis: „Ce mă sfatuiţi să răspund poporului acestuia, care-mi vorbeşte aşa: „Uşurează-ne jugul pe care l-a pus peste noi tatăl tău?"

10. Şi iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „Să spui aşa poporului acestuia care ţi-a vorbit astfel: „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul, tu uşurează-ni-l!“ Să le vorbeşti aşa: „Degetul meu cel mic va fi mai gros decît coapsele tatălui meu.

11. Acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu vi-l voi face şi mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorpioane.“

12. Ieroboam şi tot poporul au venit la Roboam a treia zi, după cum zisese împăratul: „Intoarceţi-vă la mine peste trei zile!“

13. Impăratul a răspuns aspru poporului. A lăsat sfatul pe care i-l dăduseră bătrînii,

14. şi le-a vorbit astfel, după sfatul tinerilor: „Tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu vi-l voi face şi mai greu; tatăl meu v'a bătut cu bice, dar eu vă voi bate cu scorpioane.“

15. Astfel împăratul n'a ascultat pe popor; căci lucrul acesta a fost cîrmuit* de Domnul, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care-l spusese** Domnul prin Ahia din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat. *Vers. 24. Judc. 14. 4. 2 Cron. 10. 15; 22. 7; 25. 20. **Cap. 11. 11, 31.

16. Cînd a văzut tot Israelul că împăratul nu-l ascultă, poporul a răspuns împăratului: „Ce* parte avem noi cu David? Noi n'avem moştenire cu fiul lui Isai! La corturile tale, Israele! Acum vezi-ţi de casă, Davide!“ Şi Israel s'a dus în corturile lui. *2. Sam. 20. 1.

17. Copiii lui Israel* cari locuiau în cetăţile lui Iuda, au fost singurii peste cari a domnit Roboam. *Cap. 11. 13, 36.

18. Atunci împăratul Roboam a trimes* la ei pe Adoram, care era mai mare peste biruri. Dar Adoram a fost ucis cu pietre de tot Israelul, şi a murit. Şi împăratul Roboam s'a grăbit să se suie într'un car, ca să fugă la Ierusalim. *Cap. 4. 6; 5. 14.

19. Astfel s'a deslipit* Israel de casa lui David pînă în ziua de azi. *2 Reg. 17. 21.

20. Tot Israelul, auzind că Ieroboam s'a întors, au trimes să-l cheme în adunare, şi l-au făcut împărat peste tot Israelul. Seminţia lui Iuda a fost singura* care a mers după casa lui David. *Cap. 11. 13, 32.

21. Roboam* ajungînd la Ierusalim, a strîns toată casa lui Iuda şi seminţia lui Beniamin, o sută optzeci de mii de oameni aleşi, buni pentru război, ca să lupte împotriva casei lui Israel şi s'o aducă înapoi subt stăpînirea lui Roboam, fiul lui Solomon. *2 Cron. 11. 1.

22. Dar cuvîntul* lui Dumnezeu a vorbit astfel lui Şemaia, omul lui Dumnezeu: *Cron. 11. 2.

23. „Vorbeşte lui Roboam, fiul lui Solomon, împăratul lui Iuda, şi întregei case a lui Iuda şi a lui Beniamin, şi celuilalt popor, şi spune-le:

24. „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu vă suiţi, şi nu faceţi război împotriva fraţilor voştri, copiii lui Israel! Fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci de la Mine* s'a întîmplat lucrul acesta.“ Ei au ascultat de cuvîntul Domnului, şi s'au întors acasă, după cuvîntul Domnului. *Vers. 15.

Cei doi viţei de aur.

25. Ieroboam a zidit Sihemul* pe muntele lui Efraim, şi a locuit acolo; apoi a ieşit de acolo, şi a zidit** Penuel. *Judc. 9. 45. **Judc. 8. 17.

26. Ieroboam a zis în inima sa: „Impărăţia s'ar putea acum să se întoarcă la casa lui David.

27. Dacă poporul acesta se va* sui la Ierusalim să aducă jertfe în Casa Domnului, inima poporului acestuia se va întoarce la domnul său, la Roboam, împăratul lui Iuda, şi mă vor omorî şi se vor întoarce la Roboam, împăratul lui Iuda.“ *Deut. 12. 5, 6.

28. După ce s'a sfătuit, împăratul a făcut* doi viţei de aur, şi a zis poporului: „Destul v'aţi suit la Ierusalim; Israele! Iată** Dumnezeul tău care te-a scos din ţara Egiptului.“ *2 Reg. 10. 29; 17. 16. **Exod. 32. 4, 8.

29. A aşezat unul din aceşti viţei la Betel*, iar pe celalt l-a pus în Dan. *Fac. 28. 19. Osea 4. 15.

30. Şi fapta aceasta a fost un prilej* de păcătuire. Poporul se ducea să se închine înaintea unuia din viţei pînă la** Dan. *Judc. 18. 29. **Cap. 13. 34. 2 Reg. 17. 21.

31. Ieroboam a făcut o casă* de înălţimi şi a pus** preoţi luaţi din tot poporul, cari nu făceau parte din fiii lui Levi. *Cap. 13. 32. **Num. 3. 10. Cap. 13. 33. 2 Reg. 17. 32. 2 Cron. 11. 14, 15. Ezec. 44. 7, 8.

32. A rînduit o sărbătoare în luna a opta, în ziua a cincisprezecea a lunii, ca sărbătoarea* care se prăznuia în Iuda, şi a adus jertfe pe altar. Iată ce a făcut la Betel, ca să se aducă jertfe viţeilor pe cari-i făcuse el. A pus**

în slujbă la Betel pe preoţii înălţimilor ridicate de el.

*Lev. 23. 33, 34. Num. 29. 12. Cap. 8. 2, 5. **Amos 7. 13.

33. Şi a jertfit pe altarul pe care-l făcuse la Betel, în ziua a cincisprezecea a lunii a opta, lună pe care o alesese* după bunul lui plac. A hotărît-o ca sărbătoare pentru copiii lui Israel, şi s'a suit la altar să ardă tămîie**.

*Num. 15. 39. **Cap. 13. 1.

Un om al lui Dumnezeu vorbeşte împotriva altarului.

13 1. Dar iată că un om al lui Dumnezeu a venit* din Iuda la Betel, trimes de cuvîntul Domnului, tocmai pe cînd stătea** Ieroboam la altar să ardă tămîie. *2 Reg. 23. 17. **Cap. 12. 32, 33.

2. El a strigat împotriva altarului, după cuvîntul Domnului, şi a zis: „Altarule! Altarule! Aşa vorbeşte Domnul: „Iată că se va naşte un fiu casei lui David; numele lui va fi Iosia*; el va junghia pe tine, pe preoţii înălţimilor, cari ard tămîie pe tine, şi pe tine se vor arde oseminte omeneşti!"

*2 Reg. 23. 15, 16.

3. Şi în aceeaş zi a dat un* semn, zicînd: „Acesta este semnul care arată că Domnul a vorbit: Altarul se va despica, şi cenuşa de pe el se va vărsa."

*Isa. 7. 14. Ioan 2. 18. 1 Cor. 1. 22.

4. Cînd a auzit împăratul cuvîntul pe care-l strigase omul lui Dumnezeu împotriva altarului din Betel, a întins mîna de pe altar, zicînd: „Prindeţi-l!" Şi mîna, pe care o întinsese Ieroboam împotriva lui, s'a uscat, şi n'a putut s'o întoarcă înapoi.

5. Altarul s'a despicat, şi cenuşa de pe el s'a vărsat, după semnul pe care-l dăduse omul lui Dumnezeu, potrivit cu cuvîntul Domnului.

6. Atunci împăratul a luat cuvîntul, şi a zis omului lui Dumnezeu: „Roagă-te* Domnului, Dumnezeului tău, şi cere-I să-mi pot trage mîna înapoi." Omul lui Dumnezeu s'a rugat Domnului şi împăratul a putut să-şi tragă înapoi mîna, care s'a făcut sănătoasă ca mai înainte.

*Exod. 8. 8; 9. 28; 10. 17. Num. 21. 7. Fapt. 8. 24. Iac. 5. 16.

7. Impăratul a zis omului lui Dumnezeu: „Intră cu mine în casă, să iei ceva de mîncare, şi-ţi voi da* un dar."

*1 Sam. 9. 7. 2 Reg. 5. 15.

8. Omul lui Dumnezeu a zis împăratului: jumătate* din casa ta să-mi dai, şi n'aş intra cu tine. Nu voi mînca pîne, şi nu voi bea apă în locul acesta;

*Num. 22. 18; 24. 13.

9. căci iată ce poruncă mi-a fost dată, prin cuvîntul Domnului: „Să* nu mănînci pîne nici să bei apă, şi nici să nu te întorci pe drumul pe care te vei duce."

*1 Cor. 5. 11.

10. El a plecat pe un alt drum, şi nu s'a întors pe drumul pe care venise la Betel.

Omul lui Dumnezeu, omorît de un leu.

11. In Betel locuia un prooroc bătrîn. Fiii săi au venit şi i-au istorisit toate lucrurile pe care le făcuse omul lui Dumnezeu la Betel în ziua aceea, precum şi cuvintele pe cari le spusese împăratului. După ce au istorisit tatălui lor toate,

12. el le-a zis: „Pe ce drum a plecat?" Fiii săi văzuseră pe ce drum plecase omul lui Dumnezeu, care venise din Iuda.

13. Şi a zis fiilor săi: „Puneţi-mi şaua pe măgar." I-au pus şaua pe măgar, şi a încălecat pe el.

14. S'a dus după omul lui Dumnezeu, şi l-a găsit stînd supt un stejar. Şi i-a zis: „Tu eşti omul lui Dumnezeu care a venit din Iuda?" El a răspuns: „Eu sînt."

15. Atunci el i-a zis: „Vino cu mine acasă, şi să iei ceva să mănînci."

16. Dar el a răspuns: „Nu pot* nici să mă întorc cu tine, nici să intru la tine. Nu voi mînca pîne şi nici nu voi bea apă cu tine în locul acesta;

*Vers. 8, 9.

17. căci mi s'a spus, prin cuvîntul* Domnului: „Să nu mănînci pîne nici să nu bei apă acolo, şi nici să nu te întorci pe drumul pe care te vei duce."

*Cap. 20. 35. 1 Tes. 4. 15.

18. Şi el i-a zis: „Şi eu sînt prooroc ca tine; şi un înger mi-a vorbit din partea Domnului, şi mi-a zis: „Adu-l acasă cu tine ca să mănînce pîne şi să bea apă." Il mintea.

19. Omul lui Dumnezeu s'a întors cu el, şi a mîncat pîne şi a băut apă în casa lui.

20. Pe cînd stăteau ei la masă, cuvîntul Domnului a vorbit proorocului, care-l adusese înapoi.

21. Şi el a strigat omului lui Dumnezeu care venise din Iuda: „Aşa vorbeşte Domnul: „Pentrucă n'ai ascultat porunca Domnului, şi n'ai păzit porunca pe care ţi-o dăduse Domnul, Dumnezeul tău;

22. pentrucă te-ai întors, şi ai mîncat pîne şi ai băut apă, în locul despre care* îţi spusese: „Să nu mănînci pîne şi să nu bei apă acolo“, — trupul tău mort nu va intra în mormîntul părinţilor tăi.“ *Vers. 9.

23. Şi, după ce a mîncat pîne şi a băut apă proorocul pe care-l întorsese, i-a pus şaua pe măgar.

24. Omul lui Dumnezeu a plecat; şi a fost întîlnit pe drum de un leu* care l-a omorît. Trupul lui mort era întins pe drum; măgarul a rămas lîngă el, şi leul stătea şi el lîngă trup. *Cap. 20. 36.

25. Şi nişte oameni cari treceau pe acolo, au văzut trupul întins în drum şi leul stînd lîngă trup; şi au spus lucrul acesta, la venirea lor în cetatea în care locuia proorocul cel bătrîn.

26. Cînd a auzit lucrul acesta proorocul care întorsese depe drum pe omul lui Dumnezeu, a zis: „Este omul lui Dumnezeu care n'a ascultat de porunca Domnului, şi Domnul l-a dat în ghiarele leului, care l-a sfîrşiat şi l-a omorît, după cuvîntul pe care i-l spusese Domnul.“

27. Apoi, îndreptîndu-se către fiii săi, a zis: „Puneţi-mi şaua pe măgar.“ Au pus şaua pe măgar,

28. şi el a plecat. A găsit trupul întins în drum, şi măgarul şi leul stînd lîngă trup. Leul nu mîncase trupul şi nu sfîşiase pe măgar.

29. Proorocul a ridicat trupul omului lui Dumnezeu, l-a pus pe măgar, şi l-a adus înapoi; şi bătrînul prooroc s'a întors în cetate să-l jălească şi să-l îngroape.

30. I-a pus trupul în mormînt şi l-au jălit, zicînd: „Vai*, frate!“ *Ier. 22. 18.

31. După ce l-a îngropat, a zis fiilor săi: „Cînd voi muri, să mă îngropaţi în mormîntul în care este îngropat omul lui Dumnezeu; să-mi puneţi oasele* lîngă oasele lui. *2 Reg. 23. 17, 18.

32. Căci se* va împlini cuvîntul pe care l-a strigat el din partea Domnului împotriva, altarului din Betel, şi împotriva tuturor capiştelor de înălţimi din cetăţile** Samariei.“ *Vers. 2. 2 Reg. 23. 16, 19. **Cap. 16. 24.

Neascultarea lui Ieroboam.

33. După întîmplarea* aceasta, Ieroboam nu s'a abătut de pe calea lui cea rea. A pus iarăş preoţi pentru înălţimi, luaţi din tot poporul: pe oricine dorea, îl sfinţea preot al înălţimilor. *Cap. 12. 31, 32. 2 Cron. 11. 15; 13. 9.

34. Şi fapta aceasta a fost* un prilej de păcătuire pentru casa lui Ieroboam, şi pentru aceasta a fost nimicită** ea şi ştearsă de pe faţa pămîntului. *Cap. 12. 30. **Cap. 14. 10.

Nevasta lui Ieroboam la proorocul Ahia.

14 1. In vremea aceea, s'a îmbolnăvit Abiia, fiul lui Ieroboam.

2. Şi Ieroboam a zis nevestei sale: „Scoală-te, te rog, şi schimbă-ţi hainele, ca să nu se ştie că eşti nevasta lui Ieroboam, şi du-te la Silo. Iată că acolo este Ahia, proorocul; el mi-a spus că voi* fi împăratul poporului acestuia. *Cap. 11. 31.

3. Ia* cu tine zece pîini, turte, şi un vas cu miere, şi intră la el: el îţi va spune ce va fi cu copilul.“ *1 Sam. 9. 7, 8.

4. Nevasta lui Ieroboam a făcut aşa; s'a sculat, s'a dus* la Silo, şi a intrat în casa lui Ahia. Ahia nu mai putea să vadă, căci ochii i se întunecaseră de bătrîneţă. *Cap. 11. 29.

5. Domnul spusese lui Ahia: „Nevasta lui Ieroboam are să vină să te întrebe de fiul ei, pentrucă este bolnav. Să vorbeşti aşa şi aşa. Ea cînd va veni, se va da drept alta.“

6. Cînd a auzit Ahia vuietul paşilor ei, în clipa cînd intra pe uşă, a zis: „Intră, nevasta lui Ieroboam; pentruce vrei să te dai drept alta? Sînt însărcinat să-ţi vestesc lucruri aspre.

7. Du-te, şi spune lui Ieroboam: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Te-am* ridicat din mijlocul poporului, te-am pus căpetenie peste poporul Meu Israel, *2 Sam. 12. 7, 8. Cap. 16. 2.

8. am* rupt împărăţia dela casa lui David, şi ţi-am dat-o ţie, şi n'ai fost ca robul Meu David, care** a păzit poruncile Mele şi a umblat după Mine din toată inima lui, nefăcînd decît ce este drept înaintea Mea. *Cap. 11. 31. **Cap. 11. 33, 38; 15. 5.

9. Tu ai făcut* mai rău decît toţi ceice au fost înaintea ta: te-ai dus să-ţi faci alţi dumnezei şi chipuri turnate ca să Mă mînii, şi M'ai lepădat** înapoia ta! *Cap. 12. 28. 2 Cron. 11. 15. **Neem. 9. 26. Ps. 50. 17. Ezec. 23. 35.

10. De aceea, voi trimete nenorocirea* peste casa lui Ieroboam, voi nimici** pe oricine este al lui Ieroboam, fie rob†, fie slobod în Israel, şi voi

mătura casa lui Ieroboam, cum se mătură murdăriile, pînă va peri. *Cap. 15. 29. ** Cap. 21. 21. 2 Reg. 9. 8. † Deut. 32. 36. 2 Reg. 14. 36.

11. Cel * ce va muri în cetate din casa lui Ieroboam, va fi mîncat de cîni, şi cel ce va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului. Căci Domnul a vorbit. * Cap. 16. 4; 21. 24.

12. Tu, scoală-te şi du-te acasă. Şi cum îţi vor păşi * picioarele în cetate, copilul va muri. * Vers. 17.

13. Tot Israelul îl va plînge, şi-l vor îngropa; căci el este singurul din casa lui Ieroboam care va fi pus într'un mormînt, pentrucă este singurul * din casa lui Ieroboam în care s'a găsit ceva bun înaintea Domnului, Dumnezeului lui Israel. *2 Cron. 12. 12; 19. 3.

14. Domnul va pune peste Israel un împărat *, care va nimici casa lui Ieroboam în ziua aceea. Şi nu se întîmplă oare chiar acum lucrul acesta? * Cap. 15. 27, 28, 29.

15. Domnul va lovi pe Israel, şi Israel va fi ca trestia clătinată în ape; va smulge * pe Israel din această ţară bună ** pe care o dăduse părinţilor lor, şi-i va împrăştia dincolo † de Rîu, pentrucă †† şi-au făcut idoli, mîniind pe Domnul. *2 Reg. 17. 6. Ps. 52. 5. ** Ios. 23. 15, 16. †2 Reg. 15. 29. †† Exod. 34. 13. Deut. 12. 3, 4.

16. Va părăsi pe Israel, din pricina păcatelor * pe cari le-a făcut Ieroboam şi în cari a tîrît şi pe Israel.“ * Cap. 12. 30; 13. 34; 15. 30, 34; 16. 2.

17. Nevasta lui Ieroboam s'a sculat, şi a plecat. A ajuns la Tirţa *; şi cum ** a atins pragul casei, copilul a murit. * Cap. 16. 6, 8, 15, 23. Cînt. 6. 4. ** Vers. 12.

18. L-au îngropat, şi tot Israelul l-a plîns, după cuvîntul * Domnului, pe care-l spusese prin robul Său Ahia, proorocul. * Vers. 13.

Moartea lui Ieroboam.

19. Celelalte fapte ale lui Ieroboam, cum a făcut * război şi cum a domnit, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel. *2 Cron. 13. 2, etc.

20. Ieroboam a împărăţit douăzeci şi doi de ani; apoi a adormit cu părinţii săi. Şi în locul lui a împărăţit fiul său Nadab.

Domnia lui Roboam.

21. Roboam, fiul lui Solomon, a împărăţit peste Iuda. Avea patruzeci * şi unu de ani cînd s'a făcut împărat, şi a împărăţit şaptesprezece ani la Ierusalim, cetatea ** pe care o alesese Domnul din toate seminţiile lui Israel, ca să-Şi pună Numele în ea. Mamă-sa se chema † Naama, Amonita. *2 Cron. 12. 13. ** Cap. 11. 36. † Vers. 31.

22. Iuda * a făcut ce este rău înaintea Domnului; şi, prin păcatele pe cari le-au săvîrşit, l-au stîrnit ** gelozia mai mult decît părinţii lor. *2 Cron. 12. 1. ** Deut. 32. 21. Ps. 78. 58. 1 Cor. 10. 22.

23. Şi-au zidit şi ei înălţimi * cu stîlpi închinaţi idolilor şi Astartee ** pe orice deal înalt şi supt † orice copac verde. * Deut. 12. 2. Ezec. 16. 24, 25. ** 2 Reg. 17. 9, 10. † Isa. 57. 5.

24. Au fost chiar şi sodomiţi * în ţară. Au făcut de toate urîciunele neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. * Deut. 23. 17. Cap. 15. 12; 22. 46. 2 Reg. 23. 7.

25. In al cincilea an * al împărăţirii lui Roboam, Şişac, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva Ierusalimului. * Cap. 11. 40. 2 Cron. 12. 2.

26. A luat vistieriile * Casei Domnului şi vistieriile casei împăratului, a luat tot. A luat toate scuturile de aur pe cari le facuse ** Solomon. *2 Cron. 12. 9, 10, 11. ** Cap. 10. 17.

27. Impăratul Roboam a făcut în locul lor nişte scuturi de aramă, şi le-a dat în grija căpeteniilor alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului.

28. Oridecîte ori se ducea împăratul la Casa Domnului, alergătorii le purtau; apoi le aduceau iarăş în odaia alergătorilor.

29. Celelalte * fapte ale lui Roboam, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda? *2 Cron. 12. 15.

30. Totdeauna a fost război * între Roboam şi Ieroboam. * Cap. 12. 24; 15. 6. 2 Cron. 12. 15.

31. Roboam * a adormit cu părinţii lui, şi a fost îngropat cu părinţii lui în cetatea lui David. Mamă-sa se numea ** Naama, Amonita. Şi în locul lui a împărăţit fiul său Abiam †. *2 Cron. 12. 16. ** Vers. 21. †2 Cron. 12. 16.

Abiam.

15 1. In al optsprezecelea * an al domniei lui Ieroboam, fiul lui Nebat, a început să împărăţească peste Iuda Abiam. *2 Cron. 13. 1.

2. A împărăţit trei ani la Ierusalim. Mamă-să * se chema Maaca **, fata lui Abisalom. *2 Cron. 11. 20, 21, 22. ** 2 Cron. 13. 2.

3. El s'a dedat la toate păcatele pe cari le făcuse tatăl său înaintea lui; şi inima * lui n'a fost întreagă a Domnului, Dumnezeului său, cum fusese inima tatălui său David. * Cap. 11. 4. Ps. 119. 80

4. Dar din pricina * lui David, Domnul Dumnezeul lui i-a dat o lumină la Ierusalim, punînd pe fiul lui după el şi lăsînd Ierusalimul în picioare.
* Cap. 11. 32, 36. 2 Cron 21. 7.

5. Căci David făcuse * ce este plăcut înaintea Domnului, şi nu se abătuse dela niciuna din poruncile Lui în tot timpul vieţii lui, afară ** de întîmplarea cu Urie, Hetitul.
* Cap. 14. 8. ** 2 Sam. 11. 4, 15; 12. 9.

6. Intre Roboam şi Ieroboam a fost război * tot timpul cît a trăit Roboam.
* Cap. 14. 30.

7. Celelalte * fapte ale lui Abiam, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?
Intre Abiam şi Ieroboam a fost război. * 2 Cron. 13. 2, 3, 22.

8. Abiam * a adormit cu părinţii lui, şi l-au îngropat în cetatea lui David. Şi în locul lui a domnit fiul său Asa.
* 2 Cron. 14. 1.

Asa.

9. In al douăzecilea an al lui Ieroboam, împăratul lui Israel, a început să domnească peste Iuda Asa.

10. El a domnit patruzeci şi unu de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Maaca, fata lui Abisalom.

11. Asa * a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, ca tatăl său David.
* 2 Cron. 14. 2.

12. A scos * din ţară pe sodomiţi, şi a îndepărtat toţi idolii pe cari-i făcuseră părinţii lui. * Cap. 14. 24; 22. 46.

13. Şi chiar pe mama * sa Maaca n'a mai lăsat-o să fie împărătească, pentrucă făcuse un idol Astarteei. Asa i-a sfărîmat idolul, şi l-a ars ** în pîrîul Chedron. * 2 Cron. 15. 16. ** Exod. 32. 20.

14. Dar înălţimile * n'au perit, măcar că inima ** lui Asa a fost în totul a Domnului în tot timpul vieţii lui.
* Cap. 22. 43. 2 Cron. 15. 17, 18. ** Vers. 3.

15. El a pus în Casa Domnului lucrurile hărăzite de tatăl său şi de el însuş: argint, aur şi vase.

Războiul dintre Asa şi Baeşa.

16. Intre Asa şi Baeşa, împăratul lui Israel, a fost război în tot timpul vieţii lor.

17. Baeşa *, împăratul lui Israel, s'a suit împotriva lui Iuda; şi a întărit Rama **, ca să † împedece pe ai lui Asa, împăratul lui Iuda, să iasă şi să intre. * 2 Cron. 16, 1, etc. ** Ios. 18. 25. † Cap. 12. 27.

18. Asa a luat tot argintul şi tot aurul cari rămăseseră în vistieriile Casei Domnului şi vistieriile casei împăratului, şi le-a pus în mînile slujitorilor lui, pe care i-a trimes la Ben-Hadad *, fiul lui Tabrimon, fiul lui Hezion, împăratul Siriei, care locuia la Damasc **. Impăratul Asa a trimes să-i spună: * 2 Cron. 16. 2. ** Cap. 11. 23, 24.

19. „Să fie un legămînt între mine şi tine, cum a fost între tatăl meu şi tatăl tău. Iată, îţi trimet un dar în argint şi în aur. Du-te, rupe legămîntul tău cu Baeşa, împăratul lui Israel, ca să se depărteze de la mine."

20. Ben-Hadad a ascultat pe împăratul Asa; a trimes pe căpeteniile oştirii lui împotriva cetăţilor lui Israel, şi au pustiit Ionul *, Dan **, Abel-Bet-Maaca †, tot Chinerotul, şi toată ţara lui Neftali.
* 2 Reg. 15. 29. ** Judc. 18. 29. † 2 Sam. 20. 14.

21. Cînd a auzit Baeşa lucrul acesta, a încetat să mai întărească Rama, şi s'a întors la Tirţa.

22. Impăratul Asa a chemat * pe tot Iuda, fără să lase la o parte pe cineva, şi au ridicat pietrele şi lemnul pe care-l întrebuinţa Baeşa la întărirea Ramei; şi împăratul Asa le-a întrebuinţat la întărirea Ghebei ** lui Beniamin şi Mitpei †.
* 2 Cron. 16. 6. ** Ios. 21. 17. † Ios. 18. 26.

23. Toate celelalte fapte ale lui Asa, toate isprăvile lui şi tot ce a făcut, şi cetăţile pe cari le-a zidit, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda? Totuş, la bătrîneţe *, a fost bolnav de picioare.
* 2 Cron. 16. 12.

24. Asa a adormit cu părinţii lui, şi a fost îngropat cu părinţii lui în cetatea tatălui său David. Şi în * locul lui a domnit fiul său Iosafat **.
* 2 Cron. 17. 1. ** Mat. 1. 8.

Domnia lui Nadab.

25. Nadab, fiul lui Ieroboam, a început să domnească peste Israel, în al doilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. El a domnit doi ani peste Israel.

26. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, şi a umblat pe calea tatălui său, săvîrşind păcatele * în cari tîrîse tatăl său pe Israel. * Cap. 12. 30; 14. 16.

27. Baeşa *, fiul lui Ahia, din casa

lui Isahar, a uneltit împotriva lui, şi Baeşa l-a omorît la Ghibeton **, care era al Filistenilor, pe cînd Nadab şi tot Israelul împresurau Ghibetonul.
* Cap. 14. 14. ** Ios. 19. 44; 21. 23. Cap. 16. 15.

28. Baeşa l-a omorît în al treilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, şi a domnit el în locul lui.

29. Cînd s'a făcut împărat, a ucis toată casa lui Ieroboam, n'a lăsat să scape nimeni cu viaţă, ci a nimicit totul, după cuvîntul * pe care-l spusese Domnul prin robul său Ahia din Silo, * Cap. 14. 10, 14.

30. din pricina păcatelor * pe cari le făcuse Ieroboam şi în cari tîrîse şi pe Israel, mîniind astfel pe Domnul, Dumnezeul lui Israel. * Cap. 14, 9, 16.

31. Celelalte fapte ale lui Nadab, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?

32. Intre Asa şi Baeşa, împăratul lui Israel, a fost război * în tot timpul vieţii lor. * Vers. 16.

Domnia lui Baeşa.

33. In al treilea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste tot Israelul la Tirţa, Baeşa, fiul lui Ahia. A domnit douăzeci şi patru de ani.

34. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, şi a umblat pe calea * lui Ieroboam, săvîrşind păcatele în cari tîrîse Ieroboam pe Israel.
* Cap. 12. 28, 29; 13. 33; 14. 16.

16 1. Cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Iehu *, fiul lui Hanani, împotriva lui Baeşa: * Vers. 7. 2 Cron. 19. 2; 20. 34.

2. „Eu te-am ridicat * din ţărînă, şi te-am pus mai mare peste poporul Meu Israel; dar pentrucă ai umblat pe calea ** lui Ieroboam, şi ai făcut pe poporul Meu Israel să păcătuiască, pentruca să Mă mînii prin păcatele lor,
* Cap. 14. 7. ** Cap. 15. 34.

3. iată că voi mătura * pe Baeşa şi casa lui, şi casa ta o voi face ca şi casa lui ** Ieroboam, fiul lui Nebat.
* Vers. 11. ** Cap. 14. 10; 15. 29.

4. Cine * va muri în cetate din casa lui Baeşa, va fi mîncat de cîini, şi cine va muri pe cîmp dintr'ai lui, va fi mîncat de păsările cerului.“ * Cap. 14. 11.

5. Celelalte fapte ale lui Baeşa, ce a făcut el, şi isprăvile lui, nu sînt scrise * oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel? * 2 Cron. 16. 1.

6. Baeşa a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat la Tirţa *. Şi în locul lui a domnit fiul său Ela. * Cap. 14. 17; 15. 21.

7. Cuvîntul Domnului vorbise prin proorocul Iehu *, fiul lui Hanani, împotriva lui Baeşa, şi împotriva casei lui, pe deoparte pentru tot răul pe care-l făcuse supt ochii Domnului, mîniindu-L prin lucrul mînilor lui şi ajungînd ca şi casa lui Ieroboam, iar pe de alta pentrucă lovise ** casa lui Ieroboam. * Vers. 1. ** Cap. 15. 17, 27, 29. Osea 1. 4.

Domnia lui Ela.

8. In al douăzeci şi şaselea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească Ela, fiul lui Baeşa. El a domnit peste Israel la Tirţa. A domnit doi ani.

9. Slujitorul său Zimri, care era mai mare peste jumătate din carăle lui, a uneltit * împotriva lui. Ela era la Tirţa, chefuind şi îmbătîndu-se în casa lui Arţa, căpetenia casei împăratului la Tirţa. * 2 Reg. 9. 31.

10. Zimri a intrat, l-a lovit şi l-a ucis, în al douăzeci şi şaptelea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. Şi a domnit el în locul lui.

11. Cînd s'a făcut împărat şi a şezut pe scaunul lui de domnie, a omorît toată casa lui Baeşa, n'a lăsat să scape nimeni * din ai lui: nici rudă nici prieten. * 1 Sam. 25. 22.

12. Zimri a nimicit toată casa lui Baeşa, după * cuvîntul pe care-l spusese Domnul împotriva lui Baeşa prin proorocul ** Iehu, * Vers. 3. ** Vers. 1.

13. din pricina tuturor păcatelor pe cari le săvîrşise Baeşa şi fiul său Ela, şi în cari tîrîseră şi pe Israel, mîniind prin idolii * lor pe Domnul, Dumnezeul lui Israel. * Deut. 32. 21. 1 Sam. 12. 21. Isa. 41. 29. Iona 2. 8. 1 Cor. 8. 4; 10. 19.

14. Celelalte fapte ale lui Ela, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?

Zimri.

15. In al douăzeci şi şaptelea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, Zimri a domnit şapte zile la Tirţa.

Poporul tăbăra împotriva Ghibetonului * care era al Filistenilor. * Cap. 15. 27.

16. Şi poporul a auzit în tabără vestea aceasta: „Zimri a uneltit, şi chiar a ucis pe împărat!“ Şi în ziua aceea, tot Israelul a pus în tabără ca împărat al lui Israel pe Omri, căpetenia oştirii.

17. Omri, şi tot Israelul cu el, au pornit din Ghibeton, şi au împresurat Tirţa.
18. Zimri, văzînd că cetatea este luată, a intrat în cetăţuia casei împăratului, şi a dat foc casei împăratului peste el. Astfel a murit el,
19. din pricina păcatelor pe cari le săvîrşise, făcînd ce este rău înaintea Domnului, umblînd* pe calea lui Ieroboam, sărvîrşind păcatele pe cari le făcuse Ieroboam, şi făcînd şi pe Israel să păcătuiască. *Cap. 12. 28; 15. 26, 34.
20. Celelalte fapte ale lui Zimri, şi uneltirea pe care a făcut-o el nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?
21. Atunci poporul lui Israel s'a desbinat în două părţi; jumătate din popor voia să facă împărat pe Tibni, fiul lui Ghinat, şi jumătate era pentru Omri.
22. Ceice urmau pe Omri au biruit pe ceice urmau pe Tibni, fiul lui Ghinat. Tibni a murit, şi Omri a domnit.

Domnia lui Omri.

23. In al treizeci şi unulea an al lui Asa, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel Omri. A domnit doisprezece ani. După ce a domnit şase ani la Tirţa,
24. a cumpărat dela Şemer muntele Samariei, cu doi talanţi de argint; a întărit muntele, şi a pus cetăţii pe care a zidit-o, numele Samaria*, după numele lui Şemer, domnul muntelui. *Cap. 13. 32. 2 Reg. 17. 24. Ioan 4. 4.
25. Omri* a făcut ce este rău înaintea Domnului, şi a lucrat mai rău decît toţi ceice fuseseră înaintea lui. *Mic. 6. 16.
26. A umblat* în toată calea lui Ieroboam, fiul lui Nebat, şi s'a dedat la păcatele în cari tîrîse Ieroboam pe Israel, mîniind prin idolii** lor pe Domnul, Dumnezeul lui Israel. *Vers. 19. **Vers. 13.
27. Celelalte fapte ale lui Omri, ce a făcut el, şi isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?
28. Omri a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat la Samaria. Şi în locul lui a domnit fiul său Ahab.

Ahab şi Izabela.

29. Ahab, fiul lui Omri, a început să domnească peste Israel, în al treizeci şi optulea an al lui Asa, împăratul lui Iuda. Ahab, fiul lui Omri, a domnit douăzeci şi doi de ani peste Israel la Samaria.
30. Ahab, fiul lui Omri, a făcut ce este rău înaintea Domnului, mai mult decît toţi ceice fuseseră înaintea lui.
31. Şi, ca şi cum ar fi fost puţin lucru pentru el să se dedea la păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, a mai luat de* nevastă şi pe Izabela, fata lui Etbaal, împăratul Sidoniţilor**, şi a† slujit lui Baal şi s'a închinat înaintea lui. *Deut. 7. 3. **Judc. 18. 7. †Cap. 21. 25, 26. 2 Reg. 10. 18; 17. 16.
32. A ridicat un altar lui Baal în templul* lui Baal pe care l-a zidit la Samaria, *2 Reg. 10. 21, 26, 27
33. şi a făcut* un idol Astarteei. Ahab** a făcut mai multe rele decît toţi împăraţii lui Israel cari fuseseră înaintea lui, ca să mînie pe Domnul Dumnezeul lui Israel. *2 Reg. 18. 6; 17. 10; 21. 3. Ier. 17. 2. **Vers. 30. Cap. 21. 25.
34. Pe vremea lui, Hiel din Betel a zidit iarăş Ierihonul; i-a pus temeliile cu preţul lui Abiram, întîiul lui născut, şi i-a pus porţile cu preţul lui Segub, cel mai tînar fiu al lui, după* cuvîntul pe care-l spusese Domnul prin Iosua, fiul lui Nun. *Ios. 6. 26.

Proorocul Ilie.

17 1. Ilie, Tişbitul, unul din locuitorii Galaadului, a zis lui Ahab: „Viu* este Domnul, Dumnezeul lui Israel, al** cărui slujitor sînt, că în† anii aceştia nu†† va fi nici rouă, nici ploaie, decît după cuvîntul meu.“ *2 Reg. 3. 14. **Deut. 10. 8. †Luc. 3. 25. ††Iac. 4. 17.
2. Şi cuvîntul Domnului a vorbit lui Ilie, cu aceste vorbe:
3. „Pleacă de aici, îndreaptă-te spre răsărit, şi ascunde-te lîngă pîrîul Cherit, care este în faţa Iordanului.
4. Vei bea apă din pîrîu, şi am poruncit corbilor să te hrănească acolo.“
5. El a plecat şi a făcut după cuvîntul Domnului. S'a dus şi s'a aşezat lîngă pîrîul Cherit, care este în faţa Iordanului.
6. Corbii îi aduceau pîne şi carne dimineaţa, şi pîne şi carne seara, şi bea apă din pîrîu.
7. Dar după cîtăva vreme pîrîul a secat, căci nu căzuse ploaie în ţară.

Văduva din Sarepta.

8. Atunci cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel:

9. „Scoală-te, du-te la Sarepta* care ţine de Sidon, şi rămîi acolo. Iată că am poruncit acolo unei femei văduve să te hrănească.“ *Obad. 20. Luc. 4. 26.

10. Ilie s'a sculat, şi s'a dus la Sarepta. Cînd a ajuns la poarta cetăţii, acolo era o femeie văduvă care strîngea lemne. El a chemat-o, şi a zis: „Du-te şi adu-mi, te rog, puţină apă într'un vas, ca să beau.“

11. Pe cînd se ducea ea să-i aducă, a chemat-o din nou, şi a zis: „Adu-mi, te rog, şi o bucată de pîne în mîna ta.“

12. Şi ea a răspuns: „Viu este Domnul, Dumnezeul tău, că n'am nimic copt, n'am decît un pumn de făină într'o oală şi puţin untdelemn într'un ulcior. Şi iată, strîng două bucăţi de lemne, apoi mă voi întoarce şi voi pregăti ce am pentru mine şi pentru fiul meu: vom mînca şi apoi vom muri.“

13. Ilie i-a zis: „Nu te teme, întoarce-te şi fă cum ai zis. Numai, pregăteşte-mi întîi mie cu untdelemnul şi făina aceea o mică turtă, şi adu-mi-o; pe urmă să faci şi pentru tine şi pentru fiul tău.

14. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Făina din oală nu va scădea şi untdelemnul din ulcior nu se va împuţina, pînă în ziua cînd va da Domnul ploaie pe faţa pămîntului.“

15. Ea s'a dus, şi a făcut după cuvîntul lui Ilie. Şi multă vreme a avut ce să mănînce, ea şi familia ei, şi Ilie.

16. Făina din oală n'a scăzut, şi untdelemnul din ulcior nu s'a împuţinat, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul prin Ilie.

Invierea fiului văduvei.

17. După aceea, fiul femeii, stăpîna casei, s'a îmbolnăvit. Şi boala lui a fost atît de cumplită încît n'a mai rămas suflare în el.

18. Femeia a zis atunci lui Ilie: „Ce am* eu a face cu tine, omule al lui Dumnezeu? Ai venit la mine doar ca să aduci aminte lui Dumnezeu de nelegiuirea mea, şi să-mi omori astfel fiul?“ *Luc. 5. 8.

19. El i-a răspuns: „Dă-mi încoace pe fiul tău.“ Şi l-a luat dela sînul femeii, l-a suit în odaia de sus unde locuia el, şi l-a culcat pe patul lui.

20. Apoi a chemat pe Domnul, şi a zis: „Doamne, Dumnezeule, oare atît de mult să mîhneşti Tu chiar pe văduva aceasta, la care am fost primit ca oaspete, încît să-i omori fiul?“

21. Şi s'a întins* de trei ori peste copil, a chemat pe Domnul, şi a zis: „Doamne, Dumnezeule, Te rog, fă să se întoarcă sufletul copilului în el!“ *2 Reg. 4. 34, 35.

22. Domnul a ascultat glasul lui Ilie, şi sufletul copilului s'a întors în el, şi a înviat.

23. Ilie a luat* copilul, l-a pogorît jos în casă din odaia de sus, şi l-a dat mamei sale. Şi Ilie a zis: „Iată, fiul tău este viu.“ *Evr. 11. 35.

24. Şi femeia a zis lui Ilie: „Cunosc* acum că eşti un om al lui Dumnezeu, şi cuvîntul Domnului în gura ta este adevăr!“ *Ioan 3 2; 16. 30.

Ilie înaintea lui Ahab.

18 1. Au trecut multe* zile, şi cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Ilie, în al treilea an: „Du-te, şi înfăţişază-te înaintea lui Ahab, ca să dau** ploaie pe faţa pămîntului.“ *Luc. 4. 25. Iac. 5. 17. **Deut. 28. 12.

2. Şi Ilie s'a dus să se înfăţişeze înaintea lui Ahab.

Era mare foamete în Samaria.

3. Şi Ahab a trimes să cheme pe Obadia, mai marele casei lui. — Obadia se temea mult de Domnul.

4. De aceea cînd a nimicit Izabela pe proorocii Domnului, Obadia a luat o sută de prooroci, i-a ascuns cîte cincizeci într'o peşteră, şi i-a hrănit cu pîne şi cu apă. —

5. Ahab a zis lui Obadia: „Haidem prin ţară pe la toate izvoarele de apă şi pe la toate pîrîurile; poate că vom găsi iarbă ca să păstrăm viaţa cailor şi catîrilor, şi să n'avem nevoie să omorîm vitele.“

6. Şi-au împărţit ţara s'o cutreere. Ahab a plecat singur pe un drum, şi Obadia a plecat singur pe un alt drum.

7. Pe cînd era Obadia pe drum, iată că l-a întîlnit Ilie. Obadia, cunoscîndu-l, a căzut cu faţa la pamînt, şi a zis: „Tu eşti, domnul meu Ilie?“

8. El i-a răspuns: „Eu sînt; du-te şi spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie!“

9. Şi Obadia a zis: „Ce păcat am săvîrşit eu, ca să dai pe robul tău în mînile lui Ahab, ca să mă omoare?

10. Viu este Domnul, că n'a rămas popor sau împărăţie unde să nu fi trimes stăpînul meu să te caute; şi cînd

se spunea că nu eşti acolo, punea pe împărăţia şi poporul acela să jure că nu te-a găsit.

11. Şi acum zici: „Du-te, şi spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie“!

12. Şi apoi, cînd voi pleca de la tine, Duhul* Domnului te va duce nu ştiu unde. Dacă m'aş duce să dau de ştire lui Ahab, şi nu te-ar găsi, mă va omorî. Şi totuş robul tău se teme de Domnul din tinereţa lui.

* 2 Reg. 2. 16. Ezec. 3. 12, 14. Mat. 4. 1. Fapt. 8. 39.

13. Nu s'a spus oare domnului meu ce am făcut cînd a ucis Izabela pe proorocii Domnului? Cum am ascuns o sută de prooroci ai Domnului, cîte cincizeci într'o peşteră şi i-am hrănit cu pîne şi cu apă?

14. Şi acum tu zici: „Du-te şi spune stăpînului tău: „Iată că a venit Ilie“! El mă va ucide.“

15. Dar Ilie a zis: „Viu este Domnul oştirilor, al cărui slujitor sînt, că astăzi mă voi înfăţişa înaintea lui Ahab.“

Ilie şi proorocii lui Baal.

16. Obadia, ducîndu-se înaintea lui Ahab, l-a înştiinţat despre lucrul acesta. Şi Ahab s'a dus înaintea lui Ilie.

17. Abia a zărit Ahab pe Ilie, şi i-a zis: „Tu eşti* acela care nenoroceşti pe** Israel?“ * Cap. 21. 20. ** Ios. 7. 25. Fapt. 16. 20.

18. Ilie a răspuns: „Nu eu nenorocesc pe Israel; ci tu, şi casa tatălui tău, fiindcă* aţi părăsit poruncile Domnului şi te-ai dus după Baali. * 2 Cron. 15. 2.

19. Strînge acum pe tot Israelul la mine, la muntele Carmel*, pe cei patrusute cincizeci de prooroci ai lui Baal şi pe cei patru sute** de prooroci ai Astarteei, cari mănîncă la masa Izabelei“. * Ios. 19. 26. ** Cap. 16. 33.

20. Ahab a trimes soli la toţi copiii lui Israel, şi a strîns* pe prooroci la muntele Carmel. * Cap. 22. 6.

21. Atunci Ilie s'a apropiat de tot poporul, şi a zis: „Pînă* cînd vreţi să şchiopătaţi de amîndouă picioarele? Dacă Domnul este Dumnezeu, mergeţi după El; iar dacă este Baal, mergeţi** după Baal!“ Poporul nu i-a răspuns nimic.

* 2 Reg. 17. 41. Mat. 6. 24. ** Ios. 24. 15.

22. Şi Ilie a zis poporului: „Eu singur* am rămas din proorocii Domnului, pe cînd prooroci** ai lui Baal sînt patru sute cincizeci.

* Cap. 19. 10, 14. ** Vers. 19.

23. Să ni se dea doi junci. Ei să-şi aleagă un junc, pe care să-l taie în bucăţi, şi să-l pună pe lemne, fără să pună foc. Şi eu voi pregăti celalt junc, şi-l voi pune pe lemne fără să pun foc.

24. Apoi voi să chemaţi numele dumnezeului vostru; şi eu voi chema Numele Domnului. Dumnezeul care va răspunde prin* foc, acela să fie adevăratul Dumnezeu. Şi tot poporul a răspuns, şi a zis: „Bine!“

* Vers. 38. 1 Cron. 21. 26.

25. Ilie a zis proorocilor lui Baal: „Alegeţi-vă un junc din cei doi, pregătiţi-l voi întîi, căci sînteţi mai mulţi, şi chemaţi numele dumnezeului vostru; dar să nu puneţi foc.“

26. Ei au luat juncul pe care li l-au dat, şi l-au pregătit. Şi au chemat numele lui Baal, de dimineaţă pînă la amează, zicînd: „Baale, auzi-ne!“ Dar nu s'a auzit nici glas*, nici răspuns. Şi săreau împrejurul altarului pe care-l făcuseră. * Ps. 115. 5. Ier. 10. 5. 1 Cor. 8. 4; 12. 2.

27. La amează, Ilie şi-a bătut joc de ei, şi a zis: „Strigaţi tare, fiindcă este dumnezeu; se gîndeşte la ceva, sau are treabă, sau este în călătorie, sau poate că doarme, şi se va trezi.“

28. Ei au strigat tare, şi, după obiceiul lor, şi-au făcut tăieturi* cu săbiile şi cu sulitele, pînă ce a curs sînge pe ei. * Lev. 19. 28. Deut. 14. 1.

29. Cînd a trecut ameaza, au aiurat, pînă în clipa cînd se aducea jertfa de seară. Dar nu s'a auzit nici glas*, nici răspuns, nici semn de luare aminte.

* Vers. 26.

30. Ilie a zis atunci întregului popor: „Apropiaţi-vă de mine“! Tot* poporul s'a apropiat de el. Şi Ilie a dres altarul Domnului care fusese sfărîmat.

* Cap. 19. 10.

31. A luat douăsprezece pietre, după numărul seminţiilor fiilor lui Iacov, căruia Domnul îi zisese: „Israel* îţi va fi numele“, * Fac. 32. 28; 35. 10. 2 Reg. 17. 34.

32. şi a zidit cu pietrele acestea un altar în Numele Domnului. A făcut împrejurul altarului un şanţ, în care încăpeau două măsuri de sămînţă.

33. A aşezat* apoi lemnele, a tăiat juncul în bucăţi, şi l-a pus pe lemne. Apoi a zis: „Umpleţi patru vedre cu apă, şi vărsaţi-le** pe arderea de tot şi pe lemne.“ Şi au făcut aşa.

* Lev. 1. 6, 7, 8. ** Judc. 6. 20.

34. Apoi a zis: „Mai faceţi lucrul acesta odată.“ Şi l-au făcut încă odată. Apoi a zis: „Mai faceţi-l şi a treia oară.“ Şi l-au făcut şi a treia oară.

35. Apa curgea în jurul altarului, şi au umplut* cu apă şi şanţul. *Vers. 32, 38.

36. In clipa cînd se aducea jerfa de seară, proorocul Ilie s'a apropiat şi a zis: „Doamne, Dumnezeul* lui Avraam, Isaac şi Israel! Fă să se** ştie astăzi că Tu eşti Dumnezeu în Israel, că eu sînt slujitorul Tău, şi că toate aceste lucruri le-am făcut† după porunca Ta. *Exod. 3. 6. **Cap. 8. 43. 2 Reg. 19. 19. Ps. 83. 18. †Num. 16. 28.

37. Ascultă-mă, Doamne, ascultă-mă, pentruca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne, eşti adevăratul Dumnezeu, şi să le întorci astfel inima spre bine!“

38. Atunci a căzut foc* dela Domnul, şi a mistuit arderea de tot, lemnele, pietrele şi pămîntul, şi a supt şi apa care era în şanţ.
*Lev. 9. 24. Judc. 6. 21. 1 Cron. 21. 26. 2 Cron. 7. 1.

39. Cînd a văzut tot poporul lucrul acesta, au căzut cu faţa la pămînt, şi au zis: „Domnul* este adevăratul Dumnezeu! Domnul este adevăratul Dumnezeu!“ *Vers. 24.

40. „Puneţi* mîna pe proorocii lui Baal“, le-a zis Ilie: „niciunul să nu scape!“ Şi au pus mîna pe ei. Ilie i-a pogorît la pîrîul Chison şi i-a junghiat** acolo. *2 Reg. 10. 25. **Deut. 13. 5; 18. 20.

Ploaia.

41. Apoi Ilie a zis lui Ahab: „Suiete de mănîncă şi bea; căci se aude vuiet de ploaie.“

42. Ahab s'a suit să mănînce şi să bea. Dar Ilie s'a suit pe vîrful Carmelului, şi plecîndu-se* la pămînt, s'a aşezat cu faţa între genunchi,
*Iac. 5. 17, 18.

43. şi a zis slujitorului său: „Suiete şi uită-te înspre mare.“ Slujitorul s'a suit, s'a uitat, şi a zis: „Nu este nimic!“ Ilie a zis de şapte ori: „Du-te iarăş.“

44. A şaptea oară, slujitorul a zis: „Iată că se ridică un mic nor din mare, ca o palmă de om.“ Ilie a zis: „Suiete, şi spune lui Ahab: „Inhamă, şi pogoară-te, ca să nu te oprească ploaia.“

45. Peste cîteva clipe, cerul s'a înegrit de nori, a început vîntul, şi a venit o ploaie mare. Ahab s'a suit în car, şi a plecat la Izreel.

46. Şi mîna Domnului a venit peste Ilie, care şi-a încins* mijlocul, şi a alergat înaintea lui Ahab pînă la intrarea în Izreel. *2 Reg. 4. 29; 9. 1.

Fuga lui Ilie în pustie.

19 1. Ahab a spus Izabelei tot ce făcuse Ilie, şi cum ucisese* cu sabia pe toţi proorocii. *Cap. 18. 40.

2. Izabela a trimes un sol la Ilie, să-i spună: „Să mă* pedepsească zeii cu toată asprimea lor, dacă mîne, la ceasul acesta, nu voi face cu viaţa ta ce ai făcut tu cu viaţa fiecăruia din ei.“ *Rut 1. 17. Cap. 20. 10. 2 Reg. 6. 31.

3. Ilie, cînd a văzut lucrul acesta, s'a sculat şi a plecat, ca să-şi scape viaţa. A ajuns la Beer-Şeba, care ţine de Iuda, şi şi-a lăsat slujitorul acolo.

4. El s'a dus în pustie unde, după un drum de o zi, a şezut subt un ienuper, şi dorea* să moară, zicînd: „Destul! Acum, Doamne, ia-mi sufletul, căci nu sînt mai bun decît părinţii mei.“
*Num. 11. 15. Iona 4. 3, 8.

5. S'a culcat şi a adormit subt un ienuper. Şi iată, l-a atins un înger şi i-a zis: „Scoală-te şi mănîncă.“

6. El s'a uitat, şi la căpătîiul lui era o turtă coaptă pe nişte pietre încălzite şi un ulcior cu apă. A mîncat şi a băut, apoi s'a culcat din nou.

7. Ingerul Domnului a venit a doua oară, l-a atins, şi a zis: „Scoală-te şi mănîncă, fiindcă drumul pe care-l ai de făcut este prea lung pentru tine.“

8. El s'a sculat, a mîncat şi a băut; şi, cu puterea pe care i-a dat-o mîncarea aceasta, a mers patruzeci* de zile şi patruzeci de nopţi pînă la muntele lui Dumnezeu, Horeb**.
*Exod. 34. 28. Deut. 9. 9, 18. Mat. 4. 2. **Exod. 3. 1.

Dumnezeu Se arată.

9. Şi acolo, Ilie a intrat într'o peşteră, şi a rămas în ea peste noapte. Şi cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel: „Ce faci tu aici, Ilie?“

10. El a răspuns: „Am* fost plin de rîvnă** pentru Domnul, Dumnezeul oştirilor; căci copiii lui Israel au părăsit legămîntul Tău, au sfărîmat altarele Tale, şi au ucis cu sabia pe proorocii† Tăi; am rămas†† numai eu singur, şi caută să-mi ia viaţa!“
*Rom. 11. 3. **Num. 25. 11, 13. Ps. 69. 9. †Cap. 18. 4. ††Cap. 18. 22. Rom. 11. 3.

11. Domnul i-a zis: „Ieşi, şi stai pe munte* înaintea Domnului!“ Şi iată că Domnul a trecut pe lîngă peşteră. Şi înaintea Domnului a trecut un vînt** tare şi puternic, care despica munţii şi sfărîma stîncile. Domnul nu era în vîntul acela. Şi după vînt, a

venit un cutremur de pământ. Domnul nu era în cutremurul de pământ.
* Exod. 24. 12. ** Ezec. 1. 4; 37. 7.

12. Și după cutremurul de pământ, a venit un foc: Domnul nu era în focul acela. Și după foc, a venit un susur blînd și supțire.

13. Cînd l-a auzit Ilie, și-a acoperit fața* cu mantaua, a ieșit și a stătut la gura peșterii. * Exod. 3. 6. Isa. 6. 2.

Și* un glas i-a vorbit, zicînd: „Ce faci tu aici, Ilie?“ * Vers. 9.

14. El a* răspuns: „Am fost plin de rîvnă pentru Domnul, Dumnezeul oștirilor; căci copiii lui Israel au părăsit legămîntul Tău, au sfărîmat altarele Tale, și au ucis cu sabia pe proorocii Tăi; am rămas numai eu singur, și caută să-mi ia viața.“ * Vers. 10.

15. Domnul i-a zis: „Du-te, întoarce-te pe drumul tău prin pustie pînă la Damasc; și cînd* vei ajunge, să ungi pe Hazael ca împărat al Siriei.
* 2 Reg. 8. 12, 13.

16. Să ungi și pe Iehu*, fiul lui Nimși, ca împărat al lui Israel; și să ungi pe Elisei**, fiul lui Șafat, din Abel-Mehola, ca prooroc în locul tău.
* 2 Reg. 9. 1—3. ** Luc. 4. 27.

17. Și se va întîmpla* că pe cel ce va scăpa de sabia lui Hazael îl va omorî Iehu; și pe cel ce va scăpa de sabia lui Iehu, îl va omorî** Elisei.
* 2 Reg. 8. 12; 9. 14, etc.; 10. 6. etc. 13. 3. ** Osea 6. 5.

18. Dar voi lăsa în Israel* șapte mii de bărbați, și anume pe toți cei ce nu și-au plecat genunchii înaintea lui Baal, și a căror gură** nu l-au sărutat.“ * Rom. 11. 4. ** Osea 13. 2.

Elisei, ucenicul lui Ilie.

19. Ilie a plecat de acolo, și a găsit pe Elisei, fiul lui Șafat, arînd. Înaintea lui erau douăsprezece perechi de boi, și el era cu a douăsprezecea. Ilie s'a apropiat de el, și și-a aruncat mantaua pe el.

20. Elisei a părăsit boii, a alergat după Ilie, și a zis: „Lasă-mă să sărut* pe tatăl meu și pe mama mea, și te voi urma.“ Ilie i-a răspuns: „Du-te, și apoi întoarce-te: dar gîndește-te la ce ți-am făcut.“ * Mat. 8. 21, 22. Luc. 9. 61, 62.

21. După ce s'a depărtat de Ilie, s'a întors și a luat o pereche de boi pe cari i-a adus jertfă; cu uneltele boilor le-a fiert* carnea, și a dat-o oamenilor s'o mănînce. Apoi s'a sculat, a urmat pe Ilie, și a fost în slujba lui.
* 2 Sam. 24. 22.

Biruința lui Ahab.

20 1. Ben-Hadad, împăratul Siriei, și-a strîns toată oștirea: avea cu el treizeci și doi de împărați, cai și care. S'a suit, a împresurat Samaria și a început lupta împotriva ei.

2. A trimes în cetate soli la Ahab, împăratul lui Israel, să-i spună: „Așa vorbește Ben-Hadad:

3. „Argintul și aurul tău sînt ale mele, nevestele și cei mai frumoși copii ai tăi sînt tot ai mei.“

4. Împăratul lui Israel a răspuns: „Împărate, domnul meu, fie cum zici! Sînt al tău cu tot ce am.“

5. Solii s'au întors, și au zis: „Așa vorbește Ben-Hadad: „Am trimes să-ți spună: „Să-mi dai argintul și aurul tău, nevestele și copiii tăi.

6. De aceea, voi trimete mîne, la ceasul acesta, pe slujitorii mei la tine. Ei îți vor scormoni casa ta și casele slujitorilor tăi, vor pune mîna pe tot ce ai mai scump, și vor lua.“

7. Împăratul lui Israel a chemat pe toți bătrînii țării și a zis: „Vedeți bine și înțelegeți că omul acesta ne vrea răul; căci a trimes să-mi ceară nevestele și copiii, argintul și aurul, și n'am zis că nu i le dau!“

8. Toți bătrînii și tot poporul au zis lui Ahab: „Nu-l asculta și nu te învoi.“

9. Și el a zis solilor lui Ben-Hadad: „Spuneți domnului meu, împăratul: „Voi face tot ce ai trimes să ceri robului tău întîia dată; dar lucrul acesta, nu-l pot face.“ Solii au plecat și i-au dus răspunsul.

10. Ben-Hadad a trimes să spună lui Ahab: „Să* mă pedepsească zeii cu toată asprimea lor, de va ajunge praful Samariei să umple mîna întregului popor care mă urmează!“ * Cap. 19 2.

11. Și împăratul lui Israel a răspuns: „Cine încinge armele, să nu se laude ca cel ce le pune jos!“

12. Cînd a primit Ben-Hadad răspunsul acesta, stătea la băut* cu împărații în corturi, și a zis slujitorilor lui: „Pregătiți-vă!“ Și ei s'au pregătit de năvală împotriva cetății. * Vers. 16.

13. Dar iată că un prooroc s'a apropiat de Ahab, împăratul lui Israel, și a zis: „Așa vorbește Domnul: „Vezi toată această mulțime mare? O voi da* astăzi în mînile tale, ca să cunoști că Eu sînt Domnul.“ * Vers. 28.

14. Ahab a zis: „Prin cine?“ Și el a

răspuns: „Aşa vorbeşte Domnul: „Prin slujitorii mai marilor peste ţinuturi.“ Ahab a zis: „Cine va începe lupta?“ Şi el a răspuns: „Tu“.

15. Atunci Ahab a numărat slujitorii mai marilor peste ţinuturi, şi s'au găsit două sute treizeci şi doi; şi după ei, a numărat tot poporul, pe toţi copiii lui Israel, şi erau şapte mii.

16. Au făcut o ieşire pela miazăzi. Ben-Hadad bea şi se îmbăta* în corturile lui cu cei treizeci şi doi de împăraţi cari-l ajutau. *Vers. 12. Cap. 16. 9.

17. Slujitorii mai marilor peste ţinuturi au ieşit cei dintîi. Ben-Hadad a cercetat, şi i-au spus astfel: „Au ieşit nişte oameni din Samaria.“

18. El a zis: „Dacă ies pentru pace, prindeţi-i vii; şi chiar dacă ies pentru luptă, prindeţi-i vii.“

19. Cînd au ieşit din cetate slujitorii mai marilor peste ţinuturi şi armata care-i urma,

20. a lovit fiecare pe omul dinaintea lui, şi Sirienii au luat-o la fugă. Israel i-a urmărit. Ben-Hadad, împăratul Siriei, a scăpat pe un cal, cu nişte călăreţi.

21. Impăratul lui Israel a eşit, a lovit caii şi carăle, şi a pricinuit Sirienilor o mare înfrîngere.

A doua biruinţă asupra lui Ben-Hadad.

22. Atunci proorocul s'a apropiat de împăratul lui Israel, şi i-a zis: „Du-te, întăreşte-te, cercetează şi vezi ce ai de făcut; căci, la anul viitor* împăratul Siriei se va sui din nou împotriva ta.“ *2 Sam. 11. 1.

23. Slujitorii împăratului Siriei i-au zis: „Dumnezeul lor este un dumnezeu al munţilor; de aceea au fost mai tari decît noi. Dar ia să ne luptăm cu ei în cîmpie, şi se va vedea dacă nu vom fi mai tari decît ei.

24. Fă şi lucrul acesta: scoate pe fiecare din împăraţi dela locul lui, şi înlocuieşte-i cu căpetenii;

25. şi fă-ţi o armată ca aceea pe care ai pierdut-o, cu tot atîţia cai şi tot atîtea care. Apoi să ne batem cu ei în cîmpie, şi se va vedea dacă nu vom fi mai tari decît ei.“ El i-a ascultat, şi a făcut aşa.

26. In anul următor Ben-Hadad a numărat pe Sirieni, şi s'a suit la Afec* să lupte împotriva lui Israel. *Ios. 13. 4.

27. Copiii lui Israel au fost număraţi şi ei; au primit merinde, şi au ieşit în întîmpinarea Sirienilor. Au tăbărît în faţa lor, ca două turme mici de capre, pe cînd Sirienii umpleau ţara.

28. Omul lui Dumnezeu s'a apropiat şi a zis împăratului lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul: „Pentrucă Sirienii au zis: „Domnul este un dumnezeu al munţilor şi nu un dumnezeu al văilor,“ voi da* toată această mare mulţime în mînile tale, şi veţi şti că Eu sînt Domnul.“ *Vers. 13.

29. Au stat tăbărîţi şapte zile unii în faţa altora. In ziua a şaptea au început lupta, şi copiii lui Israel au omorît Sirienilor o sută de mii de oameni pedestraşi într'o zi.

30. Ceilalţi au fugit în cetatea Afec, şi a căzut zidul cetăţii peste douăzeci şi şapte de mii de oameni cari mai rămăseseră.

Ahab dă drumul lui Ben-Hadad.

Ben-Hadad fugise şi el în cetate, şi umbla din odaie în odaie.

31. Slujitorii lui i-au zis: „Iată, am auzit că împăraţii casei lui Israel sînt nişte împăraţi miloşi; să ne încingem deci coapsele* cu saci, să ne punem funii pe capetele noastre, şi să ieşim la împăratul lui Israel: poate că te va lăsa cu viaţă.“ *Fac. 37. 34.

32. Şi-au pus saci împrejurul coapselor şi funii împrejurul capului, s'au dus la împăratul lui Israel, şi au zis: „Robul tău Ben-Hadad a zis: „Lasă-mă cu viaţă!“ Ahab a răspuns: „Mai este încă în viaţă? Este fratele meu!“

33. Oamenii aceştia au luat lucrul acesta ca un semn bun, şi s'au grăbit să-l ia pe cuvînt şi să zică: „Ben-Hadad este fratele tău!“ Şi el a zis: „Duceţi-vă şi aduceţi-l!“ Ben-Hadad a venit la el, şi Ahab l-a suit în carul lui.

34. Ben-Hadad i-a zis: „Iţi voi da înapoi cetăţile* pe cari le-a luat tatăl meu dela tatăl tău; şi-ţi vei face uliţi în Damasc, cum făcuse tatăl meu în Samaria.“ „Şi eu,“ a răspuns Ahab, „îţi voi da drumul, făcînd un legămînt.“ A făcut legămînt cu el, şi i-a dat drumul. *Cap. 15. 20.

35. Unul din fiii* proorocilor a zis tovarăşului său, după porunca** Domnului: „Loveşte-mă, te rog!“ Dar omul acela n'a vrut să-l lovească. *2 Reg. 2. 3, 5, 7, 15. **Cap. 13. 17, 18.

36. Atunci el i-a zis: „Pentrucă n'ai ascultat de glasul Domnului, iată, cînd vei pleca dela mine, te va omorî un

leu. Şi cînd a plecat dela el, l-a întîlnit un leu* şi l-a omorît. *Cap. 13. 24.

37. A găsit pe un alt om, şi a zis: „Loveşte-mă, te rog!“ Omul acela l-a lovit, şi l-a rănit.

38. Proorocul s'a dus şi s'a aşezat pe drumul împăratului, şi s'a legat la ochi.

39. Cînd a trecut împăratul* proorocul a strigat, şi i-a zis: „Robul tău era în mijlocul luptei; şi iată că un om se apropie şi-mi aduce pe un alt om, zicînd: „Păzeşte pe omul acesta; dacă va fugi, viaţa ta va răspunde pentru viaţa** lui, sau vei plăti un talant de argint!“ *2 Sam. 12. 1, etc. **2 Reg. 10. 24.

40. Şi pe cînd robul tău făcea cîte ceva încoace şi încolo, omul s'a făcut nevăzut.“ Impăratul lui Israel i-a zis: „Aceasta îţi este osînda; tu însuţi ai rostit-o.“

41. Indată proorocul şi-a scos legătura dela ochi, şi împăratul lui Israel l-a cunoscut că făcea parte din prooroci.

42. El a zis atunci împăratului: „Aşa vorbeşte Domnul: „Pentrucă* ai lăsat să-ţi scape din mîni omul pe care-l sortisem nimicirii, viaţa ta va răspunde pentru viaţa lui, şi poporul tău pentru poporul lui.“ *Cap. 22. 31—37.

43. Impăratul lui Israel s'a dus* acasă, trist şi mînios, şi a ajuns la Samaria. *Cap. 21. 4.

Via lui Nabot.

21 1. După aceste lucruri, iată ce s'a întîmplat. Nabot, din Izreel, avea o vie la Izreel, lîngă casa lui Ahab, împăratul Samariei.

2. Şi Ahab a vorbit astfel lui Nabot: „Dă-mi mie via* ta, să fac din ea o grădină de verdeţuri, căci este foarte aproape de casa mea. In locul ei îţi voi da o vie mai bună, sau dacă-ţi vine mai bine, îţi voi plăti preţul ei în argint.“ *1 Sam. 8. 14.

3. Dar Nabot a răspuns lui Ahab: „Să mă ferească Domnul să-ţi dau moştenirea părinţilor mei!“

4. Ahab a intrat în casă, trist şi mîniat, din pricina cuvintelor, pe cari i le spusese Nabot din Izreel: „Nu-ţi voi da* moştenirea părinţilor mei!“ Şi s'a culcat pe pat, şi-a întors faţa, şi n'a mîncat nimic.

*Lev. 25. 23. Num. 36. 7. Ezec. 46. 18.

5. Nevastă-sa Izabela a venit la el, şi i-a zis: „Pentruce îţi este tristă inima şi nu mănînci?“

6. El i-a răspuns: „Am vorbit cu Nabot din Izreel, şi i-am zis: „Dă-mi via ta pe preţ de argint; sau, dacă vrei, îţi voi da o altă vie în locul ei.“ Dar el a zis: „Nu pot să-ţi dau via mea!“

7. Atunci Izabela, nevasta lui, i-a zis: „Oare nu domneşti tu acum peste Israel? Scoală-te, ia şi mănîncă şi fii cu inima veselă, căci eu îţi voi da via lui Nabot din Izreel!“

8. Şi ea a scris nişte scrisori în numele lui Ahab, le-a pecetluit cu pecetea lui Ahab, şi le-a trimes bătrînilor şi dregătorilor cari locuiau cu Nabot în cetatea lui.

9. Iată ce a scris în aceste scrisori: „Vestiţi un post; puneţi pe Nabot în fruntea poporului,

10. şi puneţi-i în faţă doi oameni de nimic, cari să mărturisească astfel împotriva lui: „Tu ai blestemat* pe Dumnezeu şi pe împăratul!“ Apoi scoateţi-l afară, împroşcaţi-l** cu pietre, şi să moară.“

*Exod. 22. 28. Lev. 24. 15, 16. Fapt. 6. 11. **Lev. 24. 14.

11. Oamenii din cetatea lui Nabot, bătrînii şi dregatorii cari locuiau în cetate, au făcut cum le spusese Izabela, după cum era scris în scrisorile pe cari li le trimisese ea.

12. Au vestit* un post, şi au pus pe Nabot în fruntea poporului. *Isa. 58. 4.

13. Cei doi oameni de nimic au venit şi s'au aşezat în faţa lui; şi aceşti oameni răi au mărturisit aşa înaintea poporului, împotriva lui Nabot: „Nabot a blestemat pe Dumnezeu şi pe împăratul!“ Apoi l-au scos* afară din cetate, l-au împroşcat cu pietre, şi a murit. *2 Reg. 9. 26.

14. Şi au trimes să spună Izabelei: „Nabot a fost împroşcat cu pietre, şi a murit.“

15. Cînd a auzit Izabela că Nabot fusese împroşcat cu pietre şi că murise, a zis lui Ahab: „Scoală-te şi ia în stăpînire via lui Nabot din Izreel, care n'a vrut să ţi-o dea pe preţ de argint; căci Nabot nu mai trăieşte, a murit.“

16. Ahab, auzind că a murit Nabot, s'a sculat să se pogoare la via lui Nabot din Izreel ca s'o ia în stăpînire.

Vestirea pedepsei.

17. Atunci cuvîntul* Domnului a vorbit lui Ilie, Tişbitul, astfel: *Ps. 9. 12.

18. „Scoală-te şi pogoară-te înaintea lui Ahab, împăratul lui Israel la Samaria*; iată-l, este în via lui Nabot, unde s'a pogorît s'o ia în stăpînire.
* Cap. 13. 32. 2 Cron. 22. 9.

19. Să-i spui: „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu eşti tu un ucigaş şi un hoţ?“ Şi să-i mai spui: „Aşa vorbeşte Domnul: „Chiar în locul* unde au lins cînii sîngele lui Nabot, vor linge cînii şi sîngele tău.“ * Cap. 22. 38.

20. Ahab a zis lui Ilie: „M'ai găsit*, vrăjmaşule?“ Şi el a răspuns: „Te-am găsit, pentrucă te-ai vîndut** ca să faci ce este rău înaintea Domnului.“
* Cap. 18. 17. ** 2 Reg. 17. 17. Rom. 7. 14.

21. „Iată ce zice Domnul: „Voi aduce nenorocirea* peste tine; te voi mătura, voi nimici pe oricine este** al lui Ahab, fie rob †, fie slobod în Israel,
* Cap. 14. 10. 2 Reg. 9. 8. ** 1 Sam. 25. 22. † Cap. 14. 10.

22. şi voi face casei tale cum am făcut casei* lui Ieroboam, fiul lui Nebat, şi casei lui Baeşa**, fiul lui Ahia, pentrucă M'ai mîniat şi ai făcut pe Israel să păcătuiască.“
* Cap. 15. 29. ** Cap. 16. 3, 11.

23. Domnul a vorbit şi despre Izabela*, şi a zis: „Cînii vor mînca pe Izabela lîngă întăritura Izreelului.
* 2 Reg. 9. 36.

24. Cine* va muri în cetate din casa lui Ahab, va fi mîncat de cîni, iar cine va muri pe cîmp va fi mîncat de păsările cerului.“ * Cap. 14. 11; 16. 4.

25. N'a fost nimeni* care să se fi vîndut pentruca să facă ce este rău înaintea Domnului, ca Ahab, pe care nevastă-sa Izabela îl aţîţa** la aceasta.
* Cap. 16. 30, etc. ** Cap. 16. 31.

26. El a lucrat în chipul cel mai urîcios, mergînd după idoli, cum* făceau Amoriţii, pe cari-i izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.
* Fac. 15. 16. 2 Reg. 21. 11.

Smerirea lui Ahab.

27. Dupăce a auzit cuvintele lui Ilie, Ahab şi-a rupt hainele, şi-a pus* un sac pe trup, şi a postit: se culca cu sacul acesta, şi mergea încet. * Fac. 37. 34.

28. Şi cuvîntul Domnului a vorbit lui Ilie, Tişbitul, astfel:

29. „Ai văzut cum s'a smerit Ahab înaintea Mea? Pentrucă s'a smerit înaintea Mea, nu voi aduce nenorocirea în timpul vieţii lui; ci în timpul vieţii* fiului său voi aduce nenorocirea casei lui!“ * 2 Reg. 9. 25.

Legămîntul cu Iosafat

22 1. Au stat trei ani liniştiţi, fără să fie război între Siria şi Israel.

2. In anul al treilea, Iosafat*, împăratul lui Iuda, s'a pogorît la împăratul lui Israel. * 2 Cron. 18. 2, etc.

3. Impăratul lui Israel a zis slujitorilor săi: „Ştiţi că Ramot din* Galaad este al nostru. Şi noi stăm fără grijă, în loc să-l luăm înapoi din mînile împăratului Siriei.“ * Deut. 4. 43.

4. Şi a zis lui Iosafat: „Vrei să vii cu mine să luptăm împotriva Ramotului din Galaad?“ Iosafat a răspuns împăratului lui Israel: „Eu* voi fi ca tine, poporul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi.“ * 2 Reg. 3. 7.

5. Apoi Iosafat a zis împăratului lui Israel: „Intreabă acum, te rog, cuvîntul Domnului.“

6. Impăratul lui Israel a strîns* pe prooroci, în număr de aproape patru sute, şi le-a zis: „Să merg să lupt împotriva Ramotului din Galaad, sau să mă las?“ Şi ei au răspuns: „Suie-te, şi Domnul îl va da în mînile împăratului.“ * Cap. 18. 19.

7. Dar Iosafat* a zis: „Nu mai este aici niciun prooroc al Domnului, ca să-L putem întreba?“ * 2 Reg. 3. 11.

8. Impăratul lui Israel a răspuns lui Iosafat: „Mai este un om prin care am putea să întrebăm pe Domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi prooroceşte nimic bun, nu prooroceşte decît rău: este Mica, fiul lui Imla.“ Şi Iosafat a zis: „Să nu vorbească împăratul aşa!“

9. Atunci împăratul lui Israel a chemat un dregător, şi a zis: „Trimete şi adu îndată pe Mica, fiul lui Imla.“

10. Impăratul lui Israel şi Iosafat, împăratul lui Iuda, şedeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcaţi cu hainele lor împărăteşti, în locul dela intrarea porţii Samariei. Şi toţi proorocii prooroceau înaintea lor.

11. Zedechia, fiul lui Chenaana, îşi făcuse nişte coarne de fer, şi a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Cu coarnele acestea vei bate pe Sirieni pînă îi vei nimici.“

12. Şi toţi proorocii prooroceau la fel, zicînd: „Suie-te la Ramot din Galaad! Căci vei izbîndi, şi Domnul îl va da în mînile împăratului.“

13. Solul care se dusese să cheme pe Mica i-a vorbit aşa: „Iată, că proorocii, într'un glas, proorocesc bine îm-

părătului; să fie dar şi cuvîntul tău ca al fiecăruia din ei! Vesteşte-i bine!"

14. Mica a răspuns: „Viu este Domnul, că voi vesti ce-mi* va spune Domnul." *Num. 22. 38.

15. Cînd a ajuns la împărat, împăratul i-a zis: „Mica, să mergem să luptăm împotriva Ramotului din Galaad, sau să ne lăsăm?" El a răspuns: „Suie-te, căci vei izbîndi, şi Domnul îl va da în mînile împăratului."

16. Şi împăratul i-a zis: „De cîteori trebuie să te pun să juri că nu-mi vei spune decît adevărul în Numele Domnului?"

17. Mica a răspuns: „Văd* tot Israelul risipit pe munţi, ca nişte oi cari n'au păstor. Şi Domnul zice: „Oamenii aceştia n'au stăpîn; să se întoarcă fiecare acasă în pace." *Mat. 9. 36.

18. Impăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Nu ţi-am spus că el nu prooroceşte nimic bun despre mine, ci prooroceşte numai rău?"

19. Şi Mica a zis: „Ascultă dar cuvîntul Domnului! Am văzut* pe Domnul stînd pe scaunul Lui de domnie, şi toată oştirea** cerurilor stînd lîngă El, la dreapta şi la stînga Lui. *Isa. 6. 1. Dan. 7. 9. **Iov. 1. 6; 2. 1. Ps. 103. 20, 21. Dan. 7. 10. Mat. 18. 10. Evr. 1. 7, 14.

20. Şi Domnul a zis: „Cine va amăgi pe Ahab, ca să se suie la Ramot din Galaad şi să piară acolo?" Şi au răspuns unul într'un fel, altul într'altul.

21. Şi un duh a venit şi s'a înfăţişat înaintea Domnului, şi a zis: „Eu îl voi amăgi."

22. Domnul i-a zis: „Cum?" „Voi ieşi", a răspuns el, „şi voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui." Domnul a zis: Il vei* amăgi, şi-ţi vei ajunge ţinta; ieşi, şi fă aşa!" *Judc. 9. 23. Iov. 12. 16. Ezec. 14. 9. 2 Tes. 2. 11.

23. Şi acum*, iată că Domnul a pus un duh de minciună în gura tuturor proorocilor tăi cari sînt de faţă. Dar Domnul a hotărît lucruri rele împotriva ta." *Ezec. 14. 9.

24. Atunci Zedechia, fiul lui Chenaana, apropiindu-se, a lovit pe Mica peste obraz, şi a zis: „Pe unde* a ieşit Duhul Domnului din mine ca să-ţi vorbească?" *2 Cron. 18. 23.

25. Mica a răspuns: „Vei vedea în ziua cînd vei umbla din odaie în odaie ca să te ascunzi."

26. Impăratul lui Israel a zis: „Ia pe Mica, du-l la Amon, mai marele cetăţii, şi la Ioas, fiul împăratului,

27. şi să le spui: „Aşa vorbeşte împăratul: „Puneţi pe omul acesta la închisoare, şi hrăniţi-l cu pînea şi cu apa întristării, pînă cînd mă voi întoarce în pace."

28. Şi Mica a zis: „Dacă te vei întoarce în pace, Domnul n'a* vorbit prin mine." Apoi a mai zis: „Auziţi, popoare, toate." *Num. 16. 29. Deut. 18. 20, 21, 22.

Moartea lui Ahab.

29. Impăratul lui Israel şi Iosafat, împăratul lui Iuda, s'au suit la Ramot din Galaad.

30. Impăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Vreau să-mi schimb* hainele ca să merg la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale împărăteşti." Şi împăratul lui Israel şi-a schimbat hainele, şi s'a dus la luptă. *2 Cron. 35. 22.

31. Impăratul Siriei dăduse următoarea poruncă celor treizeci şi două de căpetenii ale carălor lui: „Să nu vă luptaţi nici cu cei mici nici cu cei mari, ci să vă luptaţi numai cu împăratul lui Israel."

32. Cînd au zărit căpeteniile carălor pe Iosafat, au zis: „Negreşit, acesta este împăratul lui Israel." Şi s'au apropiat de el să-l lovească. Iosafat a scos* un ţipăt. *2 Cron. 18. 31. Prov. 13. 20.

33. Căpeteniile carălor, văzînd că nu este împăratul lui Israel, s'au depărtat de el.

34. Atunci un om a tras cu arcul la întîmplare, şi a lovit pe împăratul lui Israel la încheietura platoşei. Impăratul a zis cărăuşului său: „Intoarce, şi scoate-mă din cîmpul de bătaie, căci sînt greu rănit."

35. Lupta a fost din ce în ce mai crîncenă în ziua aceea. Impăratul a stat drept în carul lui în faţa Sirienilor, şi seara a murit. Sîngele a curs din rană în lăuntrul carului.

36. La apusul soarelui, s'a strigat prin toată tabăra: „Să plece fiecare în cetatea lui şi să plece fiecare în ţara lui,

37. căci a murit împăratul." S'au întors la Samaria, şi împăratul a fost îngropat la Samaria.

38. Cînd au spălat carul în iazul Samariei, cînii au lins sîngele lui Ahab, şi curvele s'au scăldat în el, după* cuvîntul pe care-l spusese Domnul. *Cap. 21. 19.

39. Celelalte fapte ale lui Ahab, tot ce a făcut el, casa* de fildeş pe care a zidit-o, şi toate cetăţile pe cari le-a zidit, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel? *Amos 3. 15.

40. Ahab a adormit cu părinţii săi. Şi în locul lui, a domnit fiul său Ahazia.

Iosafat, împăratul lui Iuda.

41. Iosafat*, fiul lui Asa, a început să domnească peste Iuda, în al patrulea an al lui Ahab, împăratul lui Israel. *2 Cron. 20. 31.

42. Iosafat era de treizeci şi cinci de ani cînd s'a făcut împărat, şi a domnit douăzeci şi cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Azuba, fata lui Şilhi.

43. El a umblat* în toată calea tatălui său Asa, şi nu s'a abătut deloc dela ea, făcînd ce este plăcut înaintea Domnului. Numai că înălţimile** n'au fost îndepărtate: poporul tot mai aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi. *2 Cron. 17. 3. ** Cap. 14. 23; 15. 14. 2 Reg. 12. 3.

44. Iosafat* a trăit în pace cu împăratul lui Israel. *2 Cron. 19. 2. 2 Cor. 6. 14.

45. Celelalte fapte ale lui Iosafat, isprăvile şi războaiele lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

46. El a scos din ţară pe sodomiţii* cari mai rămăseseră de pe vremea tatălui său Asa. *Cap. 14. 24; 15. 12.

47. In Edom* nu era împărat pe atunci: cîrmuia un dregător.

* Fac. 25. 23. 2 Sam. 8. 14. 2 Reg. 3. 9; 8. 20.

48. Iosafat* a** făcut corăbii din Tars ca să meargă la Ofir să aducă aur; dar† nu s'au dus, căci corăbiile s'au sfărîmat la Eţion-Gheber††.

* 2 Cron. 20. 35, etc. ** Cap. 10. 22. † 2 Cron. 20. 37. †† Cap. 9. 26.

49. Atunci Ahazia, fiul lui Ahab, a zis lui Iosafat: „Vrei ca slujitorii mei să meargă împreună cu ai tăi pe corăbii?“ Dar Iosafat n'a voit.

50. Iosafat* a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat cu părinţii săi, în cetatea tatălui său David. Şi în locul lui a domnit fiul său Ioram. *2 Cron. 21. 1.

Domnia lui Ahazia.

51. Ahazia*, fiul lui Ahab, a început să domnească peste Israel la Samaria, în al şaptesprezecelea an al lui Iosafat, împăratul lui Iuda. A domnit doi ani peste Israel. *Vers. 40.

52. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, şi a umblat în calea* tatălui său şi în calea mamei sale, şi în calea lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

*Cap. 15. 26.

53. A slujit* lui Baal şi s'a închinat înaintea lui, şi a mîniat pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, cum făcuse şi tatăl său. *Jud. 2. 11. Cap. 16. 31.

A DOUA CARTE A IMPĂRAŢILOR

SAU A PATRA CARTE A ÎMPĂRAŢILOR[1]

(Deuteronom 29. 18—28. 1 Samuel 12. 25. Isaia 23.)

ŞIRUL IMPĂRAŢILOR LUI IUDA ŞI IMPĂRAŢILOR LUI ISRAEL, DE LA IOSAFAT ŞI MOARTEA LUI AHAB PÎNĂ LA NIMICIREA IMPĂRĂŢIEI LUI ISRAEL.

(Capitolele 1—17. 2 Cronici 21—28. Ier. 3. 6, 7; Osea 7; 10. 1—11; 13. 1—13.)

Boala lui Ahazia şi moartea lui.

1 1. Moab s'a răzvrătit* împotriva lui Israel, după moartea** lui Ahab.

* Cap. 3. 5. ** 2 Sam. 8. 2.

2. Ahazia a căzut prin zăbrelele odăii lui de sus în Samaria, şi s'a îmbolnăvit. A trimes nişte soli, şi le-a zis: „Duceţi-vă şi întrebaţi pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului*, ca să ştiu dacă mă voi vindeca de boala aceasta.“

* 1 Sam. 5. 10.

3. Dar îngerul Domnului a zis lui Ilie, Tişbitul: „Scoală-te, suie-te înaintea solilor împăratului Samariei, şi spune-le: „Oare nu este Dumnezeu în Israel, de vă duceţi să întrebaţi pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului?

4. De aceea, aşa vorbeşte Domnul: „Nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.“ Şi Ilie a plecat.

1. Aşa se numeşte în Septuaginta.

5. Solii s'au întors la Ahazia. Şi el le-a zis: „Pentruce v'aţi întors?“
6. Ei i-au răspuns: „Un om s'a suit înaintea noastră, şi ne-a zis: „Intoarceţi-vă la împăratul care v'a trimes, şi spuneţi-i: „Aşa vorbeşte Domnul: „Oare nu este Dumnezeu în Israel, de trimeteţi să întrebe pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului? De aceea nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.“
7. Ahazia le-a zis: „Ce înfăţişare avea omul acela care s'a suit înaintea voastră şi v'a spus aceste ouvinte?“
8. Ei au răspuns: „Era un om îmbrăcat cu o manta de păr * şi încins cu o curea la mijloc.“ Şi Ahazia a zis: „Este Ilie, Tişbitul.“ *Zah. 13. 4. Mat. 3. 4.
9. A trimes la el pe o căpetenie de cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. Căpetenia aceasta s'a suit la Ilie, care şedea pe vîrful muntelui, şi i-a zis: „Omule al lui Dumnezeu, împăratul a zis: „Pogoară-te!“
10. Ilie a răspuns căpeteniei peste cincizeci: „Dacă sînt un om al lui Dumnezeu, să se pogoare * foc din cer şi să te mistuie, pe tine şi pe cei cincizeci de oameni ai tăi!“ Şi s'a pogorît foc din cer şi l-a mistuit pe el şi pe cei cincizeci de oameni ai lui. *Luc. 9. 54.
11. Ahazia a trimes din nou la el altă căpetenie peste cincizeci cu cei cincizeci de oameni ai lui. Căpetenia aceasta a luat cuvîntul, şi a zis lui Ilie: „Omule al lui Dumnezeu, aşa a zis împăratul: „Grăbeşte-te de te pogoară!“
12. Ilie le-a răspuns: „Dacă sînt un om al lui Dumnezeu, să se pogoare foc din cer şi să te mistuiască, pe tine şi pe cei cincizeci de oameni ai tăi!“ Şi s'a pogorît foc din cer şi l-a mistuit, pe el şi pe cei cincizeci de oameni ai lui.
13. Ahazia a trimes din nou o a treia căpetenie peste cincizeci, împreună cu cei cincizeci de oameni ai săi. Această a treia căpetenie peste cincizeci s'a suit; şi, la sosire, şi-a plecat genunchii înaintea lui Ilie, şi i-a zis, rugîndu-l: „Omule al lui Dumnezeu, te rog, viaţa mea şi viaţa acestor cincizeci de oameni, slujitorii tăi, să fie scumpă * înaintea ta! *1 Sam. 26. 21. Ps. 72. 14.
14. Iată, s'a pogorît foc din cer şi a mistuit pe cele dintîi două căpetenii peste cincizeci şi pe cei cincizeci de oameni ai lor: dar acum, viaţa mea să fie scumpă înaintea ta!“
15. Ingerul Domnului a zis lui Ilie: „Pogoară-te împreună cu el, n'ai nicio frică de el.“ Ilie s'a sculat şi s'a pogorît cu el la împăratul.
16. El i-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Pentrucă ai trimes soli să întrebe pe Baal-Zebub, dumnezeul Ecronului, ca şi cum n'ar fi în Israel Dumnezeu al cărui cuvînt să-l poţi întreba, nu te vei mai da jos din patul în care te-ai suit, ci vei muri.“
17. Ahazia a murit, după cuvîntul Domnului, rostit prin Ilie. Şi în locul lui, a început să domnească Ioram, în al doilea an al lui Ioram, fiul lui Iosafat, împăratul lui Iuda; căci n'avea fiu.
18. Celelalte fapte ale lui Ahazia, şi ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?

Înălţarea lui Ilie la cer.

2 1. Cînd a voit Domnul să ridice * pe Ilie la cer într'un vîrtej de vînt, Ilie pleca din Ghilgal cu ** Elisei. *Fac. 5. 24. **1 Reg. 19. 21.
2. Ilie a zis lui Elisei: „Rămîi aici *, te rog, căci Domnul mă trimete pînă la Betel.“ Elisei a răspuns: „Viu este Domnul şi viu este sufletul** tău că nu te voi părăsi.“ Şi s'au pogorît la Betel. *Rut. 1. 15, 16. **1 Sam. 1. 26. Vers. 4, 6. Cap. 4. 30.
3. Fiii proorocilor *, cari erau la Betel, au ieşit la Elisei, şi i-au zis: „Ştii că Domnul răpeşte astăzi pe stăpînul tău deasupra capului tău?“ Şi el a răspuns: „Ştiu şi eu, dar tăceţi.“ *1 Reg. 20. 35. Vers. 5, 7, 15. Cap. 4. 1, 38; 9. 1.
4. Ilie i-a zis: „Eliseie, rămîi aici, te rog, căci Domnul mă trimete la Ierihon.“ El a răspuns: „Viu este Domnul şi viu este sufletul tău că nu te voi părăsi!“ Şi au ajuns la Ierihon.
5. Fiii proorocilor, cari erau la Ierihon, s'au apropiat de Elisei, şi i-au zis: „Ştii că Domnul răpeşte azi pe stăpînul tău deasupra capului tău?“ Şi el a răspuns: „Ştiu şi eu; dar tăceţi.“
6. Ilie i-a zis: „Rămîi aici, te rog, căci Domnul mă trimete la Iordan.“ El a răspuns: „Viu este Domnul şi viu este sufletul tău că nu te voi părăsi.“ Şi amîndoi şi-au văzut de drum.
7. Cincizeci de inşi dintre fiii proorocilor au sosit şi s'au oprit la o depărtare oarecare în faţa lor, şi ei amîndoi s'au oprit pe malul Iordanului.

8. Atunci Ilie şi-a luat mantaua, a făcut-o sul, şi a lovit cu ea apele, cari s'au despărţit* într'o parte şi într'alta, şi au trecut amîndoi pe uscat.
*Exod. 14. 21. Ios. 3. 16. Vers. 14.

9. Dupăce au trecut, Ilie a zis lui Elisei: „Cere ce vrei să-ţi fac, înainte ca să fiu răpit dela tine.“ Elisei a răspuns: „Te rog să vină peste mine o îndoită măsură din duhul tău!“

10. Ilie a zis: „Greu lucru ceri. Dar dacă mă vei vedea cînd voi fi răpit dela tine, aşa ţi se va întîmpla; dacă nu, nu ţi se va întîmpla aşa,“

11. Pe cînd mergeau ei vorbind, iată că un car* de foc şi nişte cai de foc i-au despărţit pe unul de altul, şi Ilie s'a înălţat la cer într'un vîrtej de vînt.
*Cap. 6. 17. Ps. 104. 4.

12. Elisei se uita şi striga: „Părinte*! Părinte! Carul lui Israel şi călărimea lui!“ Şi nu l-a mai văzut. Apucîndu-şi hainele, le-a sfîşiat în două bucăţi, *Cap. 13. 14.

13. şi a ridicat mantaua, căreia îi dăduse drumul Ilie. Apoi s'a întors, şi s'a oprit pe malul Iordanului;

14. a luat mantaua, căreia îi dăduse Ilie drumul, şi a lovit apele cu ea, şi a zis: „Unde este acum Domnul, Dumnezeul lui Ilie?“ Şi a lovit apele, cari s'au despărţit* într'o parte şi în alta, şi Elisei a trecut. *Vers. 8.

Fiii proorocilor trimet să caute pe Ilie.

15. Fiii proorocilor cari erau în faţa* Ierihonului, cînd l-au văzut, au zis: „Duhul lui Ilie a venit peste Elisei.“ Şi i-au ieşit înainte, şi s'au închinat pînă la pămînt înaintea lui. *Vers. 7.

16. Ei i-au zis: „Iată că între slujitorii tăi sînt cincizeci de oameni viteji; vrei să se ducă să caute pe stăpînul tău? Poate* că Duhul Domnului l-a dus şi l-a aruncat pe vreun munte sau în vreo vale.“ El a răspuns: „Nu-i trimeteţi.“ *1 Reg. 18. 12. Ezec. 8. 3, Fapt. 8. 39.

17. Dar ei au stăruit multă vreme de el. Şi el a zis: „Trimeteţi-i.“ Au trimes pe cei cincizeci de oameni, cari au căutat pe Ilie trei zile şi nu l-au găsit.

18. Cînd s'au întors la Elisei, care era la Ierihon, el le-a zis: „Nu v'am spus să nu vă duceţi?“

Vindecarea apelor dela Ierihon.

19. Oamenii din cetate au zis lui Elisei: „Iată, aşezarea cetăţii este bună, după cum vede domnul meu; dar apele sînt rele, şi ţara este stearpă.“

20. El a zis: „Aduceţi-mi un blid nou şi puneţi sare în el.“ Şi i-au adus.

21. Apoi s'a dus la izvorul apelor, şi a aruncat* sare în el, şi a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Vindec apele acestea; nu va mai veni din ele nici moarte, nici sterpiciune.“
*Exod. 15. 25. Cap. 4. 41; 6. 6. Ioan 9. 6.

22. Şi apele au fost vindecate pînă în ziua aceasta, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul.

Pedepsirea copiilor.

23. De acolo s'a suit la Betel. Şi pe cînd mergea pe drum, nişte băieţaşi au ieşit din cetate, şi şi-au bătut joc de el. Ei îi ziceau: „Suie-te, pleşuvule! Suie-te, pleşuvule!“

24. El s'a întors să-i privească, şi i-a blestemat în Numele Domnului. Atunci au ieşit doi urşi din pădure, şi au sfîşiat patruzeci şi doi din aceşti copii.

25. De acolo s'a dus pe muntele Carmel, de unde s'a întors la Samaria.

Ioram, împăratul lui Israel.

3 1. Ioram*, fiul lui Ahab, a început să domnească peste Israel la Samaria, în al optsprezecelea an al lui Iosafat, împăratul lui Iuda. A domnit doisprezece ani. *Cap. 1. 17.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, totuş nu ca tatăl său şi ca mama sa. A răsturnat stîlpii lui Baal, pe* cari-i făcuse tatăl său; *1 Reg. 16. 31, 32.

3. dar s'a dedat la păcatele* lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, şi nu s'a abătut dela ele. *1 Reg. 12. 28, 31, 32.

4. Meşa, împăratul Moabului, avea turme mari şi plătea împăratului lui Israel un bir de o sută de mii de miei* şi de o sută de mii de berbeci cu lîna lor. *Isa. 16. 1.

5. La moartea* lui Ahab, împăratul Moabului s'a răsculat împotriva împăratului lui Israel. *Cap. 1. 1.

6. Împăratul Ioram a ieşit atunci din Samaria, şi a numărat pe tot Israelul.

7. A pornit, şi a trimes să spună lui Iosafat, împăratul lui Iuda: „Împăratul Moabului s'a răsculat împotriva mea; vrei să vii cu mine să luptăm împotriva Moabului?“ Iosafat a răspuns: „Voi merge, eu ca* tine, popo-

rul meu ca poporul tău, caii mei ca ai tăi." *1 Reg. 22. 4.

8. Şi a zis: „Pe care drum să ne suim?" Ioram a zis: „Pe drumul care duce în pustia Edomului."

9. Impăratul lui Israel, împăratul lui Iuda şi împăratul Edomului, au plecat; şi, după un drum de şapte zile, n'au avut apă pentru oştire şi pentru vitele cari veneau după ea.

10. Atunci împăratul lui Israel a zis: „Vai! Domnul a chemat pe aceşti trei împăraţi ca să-i dea în mînile Moabului!"

11. Dar Iosafat* a zis: „Nu este aici nici un prooroc al Domnului, prin care să putem întreba pe Domnul?" Unul din slujitorii împăratului lui Israel a răspuns: „Este aici Elisei, fiul lui Şafat, care turna apă pe mînile lui Ilie." *1 Reg. 22. 7.

12. Şi Iosafat a zis: „Cuvîntul Domnului este cu el." Impăratul lui Israel, Iosafat, şi împăratul Edomului s'au pogorît* la el. *Cap. 2. 25.

13. Elisei a zis împăratului lui Israel: „Ce am* eu a face cu tine? Du-te** la proorocii† tatălui tău şi la proorocii mamei tale." Şi împăratul lui Israel i-a zis: „Nu! căci Domnul a chemat pe aceşti trei împăraţi ca să-i dea în mînile Moabului!"

*Ezec. 14. 3. **Judc. 10. 14. Rut. 1. 15. †1 Reg. 18. 19.

14. Elisei a zis: „Viu este* Domnul oştirilor, al cărui slujitor sînt, că, dacă n'aş avea în vedere pe Iosafat, împăratul lui Iuda, pe tine nu te-aş băga de loc în seamă, şi nici nu m'aş uita la tine. *1 Reg. 17. 1. Cap. 5. 16.

15. Acum aduceţi-mi un cîntăreţ* cu arfa." Şi pe cînd cînta cîntăreţul din arfă, mîna Domnului a fost** peste Elisei. *1 Sam. 10. 5. **Ezec. 1. 3; 3. 14, 22; 8. 1.

16. Şi a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Faceţi gropi* în valea aceasta, groapă lîngă groapă! *Cap. 4. 3.

17. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Nu veţi vedea vînt şi nu veţi vedea ploaie, dar totuş valea aceasta se va umplea de apă, şi veţi bea, voi, turmele voastre şi vitele voastre.

18. Dar aceasta este puţin lucru înaintea Domnului. El va da pe Moab în mînile voastre;

19. veţi sfărîma toate cetăţile întărite şi toate cetăţile alese, veţi tăia toţi copacii cei buni, veţi astupa toate izvoarele de apă, şi veţi strica cu pietre toate ogoarele cele mai bune."

20. Şi dimineaţa, în clipa cînd se aducea* jertfa, iată că a venit apa de pe drumul Edomului, şi s'a umplut ţara de apă. *Exod. 29. 39, 40.

21. Insă, toţi Moabiţii, auzind că împăraţii se suie să lupte împotriva lor, au chemat pe toţi cei în vîrstă să poarte armele şi mai mari chiar, şi au stătut la hotar.

22. S'au sculat disdedimineaţă, şi cînd a strălucit soarele peste ape, Moabiţii au văzut în faţa lor apele roşi ca sîngele.

23. Ei au zis: „Este sînge! Impăraţii au scos sabia între ei, s'au tăiat unii pe alţii; acum, la pradă, Moabiţi!"

24. Şi au mers împotriva taberei lui Israel. Dar Israel s'a sculat, şi a bătut pe Moab, care a luat-o la fugă dinaintea lor. Au pătruns în ţară, şi au bătut pe Moab.

25. Au sfărîmat cetăţile, au aruncat fiecare pietre în toate ogoarele cele mai bune şi le-au umplut cu pietre, au astupat toate izvoarele de apă, şi au tăiat toţi copacii cei buni; prăştiaşii au înconjurat şi au bătut Chir-Hareset*, din care n'au lăsat decît pietrele. *Isa. 16. 7, 11.

26. Impăratul Moabului, văzînd că fusese înfrînt în luptă, a luat cu el şapte sute de oameni, cari scoteau sabia, să-şi croiască drum pînă la împăratul Edomului; dar n'au putut.

27. A luat atunci pe fiul său întîi născut, care trebuia să domnească în locul lui, şi l-a adus ca ardere de tot pe zid. Şi o mare mînie a cuprins pe Israel, care s'a depărtat de împăratul Moabului, şi s'a întors în ţară.

Inmulţirea untdelemnului.

4 1. O femeie dintre nevestele fiilor* proorocilor a strigat lui Elisei: „Robul tău, bărbatul meu, a murit, şi ştii că robul tău se temea de Domnul; şi cel ce l-a împrumutat a venit să ia cei doi** copii ai mei şi să-i facă robi." *1 Reg. 20. 35. **Lev. 25. 39. Mat. 18. 25.

2. Elisei i-a zis: „Ce pot să fac pentru tine? Spune-mi ce ai acasă?" Ea a răspuns: „Roaba ta n'are acasă decît un vas cu untdelemn.

3. Şi el a zis: „Du-te de cere vase de afară dela toţi vecinii tăi, vase goale, şi nu cere* puţine. *Cap. 3. 16.

4. Cînd te vei întoarce, închide uşa după tine şi după copiii tăi; toarnă

din untdelemn în toate aceste vase, şi pune deoparte pe cele pline."
5. Atunci ea a plecat dela el. A închis uşa după ea şi după copiii ei; ei îi apropiau vasele, şi ea turna din untdelemn în ele.
6. Cînd s'au umplut vasele, ea a zis fiului său: „Mai dă-mi un vas." Dar el i-a răspuns: „Nu mai este niciun vas." Şi n'a mai curs untdelemn.
7. Ea s'a dus de a spus omului lui Dumnezeu lucrul acesta. Şi el a zis: „Du-te de vinde untdelemnul, şi plăteşte-ţi datoria; iar cu ce va rămînea, vei trăi tu şi fiii tăi."

Fiul Sunamitei.

8. Intr'o zi Elisei trecea prin Sunem*. Acolo era o femeie bogată. Ea a stăruit de el să primească să mănînce la ea. Şi ori de cîte ori trecea, se ducea să mănînce la ea. *Ios. 19. 18.
9. Ea a zis bărbatului ei: „Iată, ştiu că omul acesta care trece totdeauna pela noi, este un om sfînt al lui Dumnezeu.
10. Să facem o mică odaie sus cu ziduri, şi să punem în ea un pat pentru el, o masă, un scaun şi un sfeşnic, ca să stea acolo cînd va veni la noi.
11. Elisei, întorcîndu-se la Sunem, s'a dus în odaia de sus şi s'a culcat acolo.
12. El a zis slujitorului său Ghehazi: „Cheamă pe Sunamita aceasta!" Ghehazi a chemat-o, şi ea a venit înaintea lui.
13. Şi Elisei a zis lui Ghehazi: „Spune-i: „Iată, pentru noi tu ţi-ai făcut toată turburarea aceasta, noi ce putem face pentru tine? Trebuie să vorbim pentru tine împăratului sau căpeteniei oştirii?" Ea a răspuns: „Eu locuiesc liniştită în mijlocul poporului meu."
14. Şi el a zis: „Ce să fac pentru ea?" Ghehazi a răspuns: „Ea n'are fiu, şi bărbatul ei este bătrîn."
15. Şi el a zis: „Cheamă-o!" Ghehazi a chemat-o, şi ea a venit la uşă.
16. Elisei i-a zis: „La anul* pe vremea aceasta, vei ţinea în braţe un fiu." Şi ea a zis: „Nu! domnul meu, omule al lui Dumnezeu, nu amăgi** pe roaba ta!" *Fac. 18. 10, 14. **Vers. 28.
17. Femeia a rămas însărcinată, şi a născut un fiu chiar pe vremea aceea, în anul următor, cum îi spusese Elisei.
18. Copilul s'a făcut mare. Şi într'o zi cînd se dusese pela tatăl său la secerători,
19. a zis tatălui său: „Capul meu! Capul meu!" Tatăl a zis slujitorului său: „Du-l la mamă-sa!"
20. Slujitorul l-a luat şi l-a dus la mamă-sa. Şi copilul a stat pe genunchii mamei sale pînă la amează, şi apoi a murit.
21. Ea s'a suit, l-a culcat pe patul omului lui Dumnezeu, a închis uşa după ea, şi a ieşit.
22. A chemat pe bărbatul ei, şi a zis: „Trimete-mi, te rog, un slujitor şi o măgăriţă; vreau să mă duc în grabă la omul lui Dumnezeu, şi apoi mă voi întoarce."
23. Şi el a zis: „Pentruce vrei să te duci astăzi la el? Doar nu este nici lună nouă, nici Sabat." Ea a răspuns: „Fii pe pace!"
24. Apoi a pus şaua pe măgăriţă, şi a zis slujitorului său: „Mînă, şi pleacă, să nu opreşti pe drum decît cînd ţi-oi spune."
25. Ea a plecat deci şi s'a dus la omul lui Dumnezeu pe muntele* Carmel.
Omul lui Dumnezeu a văzut-o de departe, şi a zis slujitorului său Ghehazi: „Iată pe Sunamita aceea! *Cap. 2. 25.
26. Acum, aleargă dar înaintea ei, şi spune-i: „Eşti bine? Bărbatul tău şi copilul sînt bine?" Ea a răspuns: „Bine."
27. Şi cum a ajuns la omul lui Dumnezeu pe munte, i-a îmbrăţişat picioarele. Ghehazi s'a apropiat s'o dea înapoi. Dar omul lui Dumnezeu a zis: „Lasă-o, căci este tare amărîtă, şi Domnul mi-a ascuns lucrul acesta, şi nu mi l-a făcut cunoscut."
28. Atunci ea a zis: „Am cerut eu oare domnului meu un fiu? N'am zis* eu: „Nu mă amăgi?" *Vers. 16.
29. Şi Elisei a zis lui Ghehazi: „Incinge-ţi* mijlocul, ia toiagul meu în mînă, şi pleacă. Dacă vei întîlni pe cineva, să nu-l întrebi** de sănătate; şi dacă te va întreba cineva de sănătate, să nu-i răspunzi. Să pui toiagul† meu pe faţa copilului." *1 Reg. 18. 46. Cap. 9. 1. **Luc. 10. 4. †Exod. 7. 19; 14. 16. Cap. 2. 8, 14. Fapt. 19. 12.
30. Mama copilului a zis: „Viu* este Domnul şi viu este sufletul tău că nu te voi părăsi."
Şi el s'a sculat şi a mers după ea. *Cap. 2. 2.
31. Ghehazi le-o luase înainte, şi pusese toiagul pe faţa copilului; dar n'a

dat nici glas, nici semn de simţire. S'a întors înaintea lui Elisei, i-a spus lucrul acesta, şi a zis: „Copilul nu* s'a trezit.“ *Ioan 11.11.

32. Cînd a ajuns Elisei în casă, iată că murise copilul, culcat în patul lui.

33. Elisei a intrat* şi a închis uşa după ei amîndoi, şi s'a rugat** Domnului. *Vers. 4. Mat. 6.6. **1 Reg. 17.20.

34. S'a suit, şi s'a culcat pe copil; şi-a pus gura pe gura lui, ochii lui pe ochii lui, mînile lui pe mînile lui, şi s'a întins* peste el. Şi trupul copilului s'a încălzit. *1 Reg. 17.21. Fapt. 20.10.

35. Elisei a plecat, a mers încoace şi încolo prin casă, apoi s'a suit iarăş şi s'a întins* peste copil. Şi copilul a strănutat** de şapte ori, şi a deschis ochii. *1 Reg. 17.21. **Cap. 8.1,5.

36. Elisei a chemat pe Ghehazi, şi a zis: „Cheamă pe Sunamita.“ Ghehazi a chemat-o, şi ea a venit la Elisei, care a zis: „Ia-ţi fiul!“

37. Ea s'a dus şi s'a aruncat la picioarele lui, şi s'a închinat pînă la pamînt. Şi şi-a luat* fiul, şi a ieşit afară. *1 Reg. 17.23. Evr. 11.35.

Moartea în oală.

38. Elisei s'a întors la Ghilgal*, şi în ţară bîntuia o foamete**. Pe cînd fiii proorocilor şedeau† înaintea lui, a zis slujitorului său: „Pune oala cea mare, şi fierbe o ciorbă pentru fiii proorocilor!“ *Cap. 2.1. **Cap. 8.1. †Cap. 2.3. Luc. 10.39. Fapt. 22.3.

39. Unul din ei a ieşit pe cîmp să culeagă verdeţuri; a găsit viţă sălbatică şi a cules din ea curcubeţe[1] sălbatice, pînă şi-a umplut haina. Cînd s'a întors, le-a tăiat în bucăţi în oala cu ciorbă, căci nu le cunoştea.

40. Au dat oamenilor acelora să mănînce. Dar, cum au mîncat din ciorba aceea, au strigat: „Omule al lui Dumnezeu, moartea* este în oală!“ Şi n'au putut să mănînce. *Exod. 10.17.

41. Elisei a zis: „Luaţi făină.“ A aruncat făină* în oală, şi a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.“ Şi nu mai era nimic vătămător în oală. *Exod. 15.25. Cap. 2.21. Ioan 9.6.

Cele douăzeci de pîni de orz.

42. A venit un om din Baal-Şalişa*. A adus** pîne din cele dintîi roade omului lui Dumnezeu, şi anume douăzeci de pîni de orz, şi spice noi în sac. Elisei a zis: „Dă oamenilor acestora să mănînce.“ *1 Sam. 9.4. **1 Sam. 9.7. 1 Cor. 9.11. Gal. 6.6.

43. Slujitorul său a răspuns: „Cum* pot să dau din ele la o sută de inşi?“ Dar Elisei a zis: „Dă oamenilor să mănînce; căci aşa vorbeşte Domnul: „Vor** mînca, şi va mai rămînea.“ *Luc. 9.13. Ioan 6.9. **Luc. 9.17. Ioan 6.11.

44. Atunci le-a pus pînile înainte; şi au mîncat şi le-a mai* şi rămas, după cuvîntul Domnului. *Mat. 14.20; 15.37. Ioan 6.13.

Naaman, vindecat de lepră.

5 1. Naaman*, căpetenia oştirii împăratului Siriei, avea trecere** înaintea stăpînului său şi mare vază; căci prin el izbăvise Domnul pe Sirieni. Dar omul acesta tare şi viteaz era lepros. *Luc. 4.27. **Exod. 11.3.

2. Şi Sirienii ieşiseră în cete la o luptă, şi aduseseră roabă pe o fetiţă din ţara lui Israel. Ea era în slujba nevestei lui Naaman.

3. Şi ea a zis stăpînei sale: „Oh, dacă domnul meu ar fi la proorocul acela din Samaria, proorocul l-ar tămădui de lepra lui!“

4. Naaman s'a dus şi a spus stăpînului său: „Fata aceea din ţara lui Israel a vorbit aşa şi aşa.“

5. Şi împăratul Siriei a zis: „Du-te la Samaria, şi voi trimete o scrisoare împăratului lui Israel.“ A plecat, luînd cu el zece* talanţi de argint, şase mii de sicli de aur, şi zece haine de schimb. *1 Sam. 9.8. Cap. 8.8,9.

6. A dus împăratului lui Israel scrisoarea, care glăsuia aşa: „Acum, cînd vei primi scrisoarea aceasta, vei şti că îţi trimet pe slujitorul meu Naaman, ca să-l vindeci de lepra lui.“

7. După ce a citit scrisoarea, împăratul lui Israel şi-a rupt hainele, şi a zis: „Oare sînt eu Dumnezeu*, ca să omor şi să înviez, de-mi spune să vindec pe un om de lepra lui? Să ştiţi dar şi să înţelegeţi că el caută prilej de ceartă cu mine.“ *Fac. 30.2. Deut. 32.39, 1 Sam. 2.6.

8. Cînd a auzit Elisei, omul lui Dumnezeu, că împăratul lui Israel şi-a sfîşiat hainele, a trimes să spună împăratului: „Pentruce ţi-ai sfîşiat hainele? Lasă-l să vină la mine, şi va şti că este un prooroc în Israel.“

9. Naaman a venit cu caii şi cu carul lui, şi s'a oprit la poarta casei lui Elisei.

1. Un fel de castraveţi.

10. Elisei a trimes să-i spună printr'un sol: „Du-te, şi scaldă-te * de şapte ori în Iordan; şi carnea ţi se va face sănătoasă, şi vei fi curat.“ * Cap. 4. 41. Ioan 9. 7.

11. Naaman s'a mîniat, şi a plecat, zicînd: „Eu credeam că va ieşi la mine, se va înfăţişa el însuş, va chema Numele Domnului, Dumnezeului lui, îşi va duce mîna pe locul rănii, şi va vindeca lepra.

12. Nu sînt oare rîurile Damascului, Abana şi Parpar, mai bune decît toate apele lui Israel? N'aş fi putut oare să mă spăl în ele şi să mă fac curat?“ Şi s'a întors şi a plecat plin de mînie.

13. Dar slujitorii lui s'au apropiat să-i vorbească, şi au zis: „Părinte, dacă proorocul ţi-ar fi cerut un lucru greu, nu l-ai fi făcut? Cu atît mai mult trebuie să faci ce ţi-a spus: „Scaldă-te, şi vei fi curat.“

14. S'a pogorît atunci şi s'a cufundat de şapte ori în Iordan, după cuvîntul omului lui Dumnezeu; şi carnea * lui s'a făcut iarăş cum este carnea unui copilaş, şi s'a ** curăţit. * Iov. 33. 25. ** Luc. 4. 27.

15. Naaman s'a întors la omul lui Dumnezeu cu tot alaiul lui. Cînd a ajuns, s'a înfăţişat înaintea lui, şi a zis: „Iată, cunosc acum că nu este Dumnezeu * pe tot pămîntul, decît în Israel. Şi acum, primeşte, rogu-te, un dar ** din partea robului tău.“ * Dan. 2. 47; 3. 29; 6. 26, 27. ** Fac. 33. 11.

16. Elisei a răspuns: „Viu este *Domnul, al cărui slujitor sînt, că nu ** voi primi.“ Naaman a stăruit de el să primească, dar el n'a vrut. * Cap. 3. 14. ** Fac. 14. 23. Mat. 10. 8. Fapt. 8. 18, 20.

17. Atunci Naaman a zis: „Fiindcă nu vrei să primeşti tu, îngăduie să se dea robului tău pămînt cît pot duce doi catîri; căci robul tău nu mai vrea să mai aducă altor dumnezei nici ardere de tot, nici jertfă, ci va aduce numai Domnului.

18. Iată totuş ce rog pe Domnul să ierte robului tău: cînd stăpînul meu intră în casa lui Rimon să se închine acolo şi se sprijineşte * pe mîna mea, mă închin şi eu în casa lui Rimon: să ierte Domnul pe robul tău, cînd mă voi închina în casa lui Rimon!“ * Cap. 7. 2, 17.

19. Elisei i-a zis „Du-te în pace.“

Ghehazi lovit cu lepra.

După ce a plecat Naaman dela Elisei şi a fost la o depărtare bunicică,

20. Ghehazi, slujitorul lui Elisei, omul lui Dumnezeu, a zis în sine: „Iată că stăpînul meu a cruţat pe Sirianul acela Naaman, şi n'a primit din mîna lui ce adusese. Viu este Domnul că voi alerga după el, şi voi căpăta ceva dela el.“

21. Şi Ghehazi a alergat după Naaman. Naaman, cînd l-a văzut alergînd după el, s'a dat jos din car ca să-i iasă înainte, şi a zis: „Este bine totul?“

22. El a răspuns: „Totul este bine. Stăpînul meu mă trimite să-ţi spun: „Iată că au venit la mine doi tineri din muntele lui Efraim, dintre fiii proorocilor; dă-mi pentru ei, te rog, un talant de argint şi două haine de schimb.“

23. Naaman a zis: „Fă-mi plăcerea şi ia doi talanţi.“ A stăruit de el, şi a legat doi talanţi de argint în doi saci, împreună cu două haine de schimb, şi a pus pe doi din slujitorii săi să le ducă înaintea lui Ghehazi.

24. Ajungînd la deal, Ghehazi le-a luat din mînile lor, şi le-a pus în casă. Apoi a dat drumul oamenilor acelora cari au plecat.

25. După aceea s'a dus şi s'a înfăţişat înaintea stăpînului său. Elisei i-a zis: „De unde vii, Ghehazi?“ El a răspuns: „Robul tău nu s'a dus nicăieri.“

26. Dar Elisei i-a zis: „Oare n'a fost duhul meu cu tine, cînd a lăsat omul acela carul şi a venit înaintea ta? Este oare acum vremea de luat argint, haine, măslini, vii, oi, boi, robi şi roabe?

27. Lepra lui Naaman se va lipi * de tine şi de sămînţa ta pentru totdeauna.“ Şi Ghehazi a ieşit dinaintea lui Elisei plin ** de lepră, alb ca zăpada. * 1 Tim. 6. 10. ** Exod. 4. 10. Num. 12. 10. Cap. 15. 5.

Securea unui fiu al proorocilor.

6 1. Fiii * proorocilor au zis lui Elisei: „Iată că locul unde locuim noi cu tine este prea strîmt pentru noi. * Cap. 4. 38.

2. Haidem pînă la Iordan; ca să luăm deacolo fiecare cîteo bîrnă, şi să ne facem acolo un loc de locuit.“ Elisei a răspuns: „Duceţi-vă.“

3. Şi unul din ei a zis: „Fii bun şi vino cu slujitorii tăi.“ El a răspuns: „Voi merge!“

4. A plecat deci cu ei. Ajungînd la Iordan, au tăiat lemne.

5. Şi pe cînd tăia unul din ei o bîrnă,

a căzut ferul dela secure în apă. El a strigat: „Ah! domnul meu, era împrumutat!“

6. Omul lui Dumnezeu a zis: „Unde a căzut?“ Şi i-a arătat locul. Atunci Elisei a tăiat* o bucată de lemn, a aruncat-o în locul acela, şi ferul dela secure a plutit pe apă. *Cap. 2. 21.

7. Apoi a zis: „Ridică-l!“ Şi a întins mîna, şi l-a luat.

Orbirea Sirienilor.

8. Impăratul Siriei era în război cu Israel. Şi, într'un sfat pe care l-a ţinut cu slujitorii săi, a zis: „Tabăra mea va fi în cutare loc.“

9. Dar omul lui Dumnezeu a trimis să spună împăratului lui Israel: „Fereşte-te să treci pe lîngă locul acela, căci acolo sînt ascunşi Sirienii.“

10. Şi împăratul lui Israel a trimes nişte oameni să stea 'la pîndă spre locul pe care i-l spusese şi despre care îl înştiinţase omul lui Dumnezeu. Aceasta s'a întîmplat nu odată, nici de două ori.

11. Impăratului Siriei i s'a turburat inima. A chemat pe slujitorii săi, şi le-a zis: „Nu voiţi să-mi spuneţi care din noi este pentru împăratul lui Israel?“

12. Unul din slujitorii săi a răspuns: „Nimeni, împărate, domnul meu; dar proorocul Elisei, care este în Israel, spune împăratului lui Israel cuvintele pe cari le rosteşti în odaia ta de culcare.“

13. Şi împăratul a zis: „Duceţi-vă şi vedeţi unde este, ca să trimet să-l prindă.“ Au venit şi i-au spus: „Iată că este la* Dotan.“ *Fac. 37. 17.

14. A trimes acolo cai, cară şi o oaste puternică. Au ajuns noaptea, şi au înconjurat cetatea.

15. Slujitorul omului lui Dumnezeu s'a sculat disdedimineaţă şi a ieşit. Şi iată că o oaste înconjura cetatea, cu cai şi cară. Şi slujitorul a zis omului lui Dumnezeu: „Ah! domnul meu, cum vom face?“

16. El a răspuns: „Nu te teme, căci mai mulţi* sînt cei cu noi decît cei cu ei.“ *2 Cron. 32. 7. Ps. 55. 18. Rom. 8. 31.

17. Elisei 's'a rugat, şi a zis: „Doamne, deschide-i ochii să vadă.“ Şi Domnul a deschis ochii slujitorului, care a văzut muntele plin de cai şi de cară* de foc împrejurul lui Elisei.
*Cap. 2. 11. Ps. 34. 7; 68. 17. Zah. 1. 8; 6. 1—7.

18. Sirienii s'au pogorît la Elisei. El a făcut atunci următoarea rugăciune către Domnul: „Loveşte, rogu-Te, pe poporul acesta cu orbire.“ Şi Domnul i-a lovit* cu orbire, după cuvîntul lui Elisei. *Fac. 19. 11.

19. Elisei le-a zis: „Nu este aceasta calea, şi nu este aceasta cetatea; veniţi după mine, şi vă voi duce la omul pe care-l căutaţi.“ Şi i-a dus la Samaria.

20. Cînd au intrat în Samaria, Elisei a zis: „Doamne, deschide ochii oamenilor acestora, să vadă!“ Şi Domnul le-a deschis ochii, şi au văzut că erau în mijlocul Samariei.

21. Impăratul lui Israel, văzîndu-i, a zis lui Elisei: „Să-i măcelăresc, să-i măcelăresc, părinte?“

22. „Să nu-i măcelăreşti“, a răspuns Elisei. „Obicinuieşti tu oare să măcelăreşti pe aceia pe cari îi iei prinşi cu sabia şi cu arcul tău? Dă-le* pîne şi apă, ca să mănîce şi să bea; apoi să se ducă la stăpînul lor.“ *Rom. 12. 20.

23. Impăratul lui Israel le-a dat un prînz mare, şi ei au mîncat şi au băut; apoi le-a dat drumul, şi au plecat la stăpînul lor. Şi oştile Sirienilor nu s'au* mai întors pe ţinutul lui Israel.
*Cap. 5. 2. Vers. 8, 9.

Impresurarea Samariei.

24. După aceea, Ben-Hadad, împăratul Siriei, strîngîndu-şi toată oştirea, s'a suit şi a împresurat Samaria.

25. In Samaria a fost o mare foamete, şi atît de mult au strîmtorat-o încît un cap de măgar preţuia optzeci de sicli de argint, şi un sfert de cab de găinaţ de porumbel cinci sicli de argint.

26. Şi pe cînd trecea împăratul pe zid, o femeie i-a strigat: „Scapă-mă, împărate, domnul meu!“

27. El a răspuns: „Dacă nu te scapă Domnul, cu ce să te scap eu? Cu venitul ariei sau 'al teascului?“

28. Şi împăratul i-a zis: „Ce ai?“ Ea a răspuns: „Femeia aceea mi-a zis: „Dă-mi pe fiul tău să-l mîncăm astăzi, şi mîne vom mînca pe fiul meu.“

29. Noi am* fiert pe fiul meu, şi l-am mîncat. Şi în ziua următoare i-am zis: „Dă pe fiul tău să-l mîncăm.“ Dar ea a ascuns pe fiul ei.“
*Lev. 26. 29. Deut. 28. 53, 57.

30. Cum a auzit împăratul cuvintele acestei femei, şi-a rupt* hainele, cînd

stătea pe zid. Şi poporul a văzut că pe dinlăuntru avea un sac de păr pe trup. *1 Reg. 21. 27.

31. Impăratul a zis: „Să mă* pedepsească Dumnezeu cu toată asprimea, dacă va rămînea astăzi capul lui Elisei, fiul lui Şafat, pe trupul lui!“ *Rut 1. 17. 1 Reg. 19. 2.

32. Elisei şedea în casă, şi bătrînii* şedeau lîngă el. Impăratul a trimes pe cineva înainte. Dar înainte ca să ajungă solul, Elisei a zis bătrînilor: „Vedeţi** că acest fiu de ucigaş † trimete pe cineva să-mi ia capul? Ascultaţi! Cînd va veni solul, închideţi uşa, şi opriţi-l la uşă; nu se aude oare sunetul paşilor stăpînului său în urma lui?“ *Ezec. 8. 1; 20. 1. **Luc. 13. 32. †1 Reg. 18. 4.

33. Pe cînd le vorbea el încă, solul se şi pogorîse la el, şi împăratul a zis: „Iată, răul acesta vine dela Domnul; ce mai am* de nădăjduit dela Domnul?“ *Iov. 2. 9.

Vestirea lui Elisei.

7 1. Elisei a zis: „Ascultaţi cuvîntul Domnului! Aşa vorbeşte Domnul: „Mîne*, la ceasul acesta, se va vinde la poarta Samariei o măsură de floare de făină cu un siclu şi două măsuri de orz cu un siclu.“ *Vers. 18, 19.

2. Călăreţul pe braţul căruia se rezema împăratul a răspuns* omului lui Dumnezeu: „Chiar** dacă ar face Domnul ferestre în cer, cum s'ar putea întîmpla un asemenea lucru?“ Şi Elisei a zis: „Vei vedea cu ochii tăi: dar tu nu vei mînca din ele.“ *Vers. 17, 19, 20. **Mal. 3. 10.

3. La intrarea* porţii erau patru leproşi, cari au zis unul către altul: „La ce să şedem aici pînă vom muri? *Lev. 13. 46.

4. Dacă ne vom gîndi să intrăm în cetate, în cetate este foamete, şi vom muri; şi dacă vom sta aici, deasemenea vom muri. Haidem dar să ne aruncăm în tabăra Sirienilor; dacă ne vor lăsa cu viaţă, vom trăi, iar dacă ne vor omorî, vom muri.“

5. Au plecat dar în amurg, să se ducă în tabăra Sirienilor. Şi cînd au ajuns la intrarea taberii Sirienilor, iată că nu era nimeni.

6. Domnul făcuse să se audă* în tabăra Sirienilor un vuiet de cară şi un vuiet de cai, vuietul unei mari oştiri, şi îşi ziseseră unul către altul: „Impăratul lui Israel a tocmit împotriva noastră pe împăraţii Hetiţilor** şi pe împăraţii Egiptenilor, ca să vină să lupte împotriva noastră.“ *2 Sam. 5. 24. Cap. 19. 7. Iov. 15. 21. **1 Reg. 10. 29.

7. Şi s'au sculat* şi au luat-o la fugă în amurg. Şi-au lăsat corturile, caii şi măgarii, tabăra aşa cum era şi au fugit ca să-şi scape viaţa. *Ps. 48. 4, 5, 6. Prov. 28. 1.

8. Leproşii, ajungînd la intrarea taberii, au pătruns într'un cort, au mîncat şi au băut, au luat din el argint, aur şi haine, şi s'au dus şi le-au ascuns. S'au întors iarăş, au pătruns într'un alt cort şi au luat şi de acolo lucruri pe cari s'au dus şi le-au ascuns.

9. Apoi, şi-au zis unul altuia: „Nu facem bine! Ziua aceasta este o zi de veste bună. Dacă vom tăcea şi dacă vom aştepta pînă la lumina zilei de mîne, vom fie pedepsiţi. Veniţi acum şi haidem să dăm de ştire casei împăratului.“

10. Au plecat, şi au chemat pe străjerii de la poarta cetăţii, şi le-au spus aşa: „Am intrat în tabăra Sirienilor, şi iată că nu este nimeni, nu se aude niciun glas de om; n'am găsit decît cai legaţi şi măgari legaţi, şi corturile aşa cum erau.“

11. Străjerii dela poartă au strigat, şi au trimes vestea aceasta înlăuntrul casei împăratului.

12. Impăratul s'a sculat noaptea, şi a zis slujitorilor săi: „Vreau să vă spun ce ne fac Sirienii. Fiindcă ştiu că sîntem flămînzi, au părăsit tabăra ca să se ascundă în ogoare, şi şi-au zis: „Cînd vor ieşi din cetate, îi vom prinde vii, şi vom intra în cetate.“

13. Unul din slujitorii împăratului a răspuns: „Să se ia cinci din caii cari au mai rămas în cetate, — li se va întîmpla doar cum s'a întîmplat la toată mulţimea lui Israel care a mai rămas, toată mulţimea lui Israel care se istoveşte, — şi să trimetem să vedem ce se petrece.“

14. Au luat două cară cu caii lor, şi împăratul a trimes nişte soli pe urmele oştirii Sirienilor, zicînd: „Duceţi-vă şi vedeţi.“

15. S'au dus după ei pînă la Iordan; şi iată că tot drumul era plin cu haine şi lucruri pe cari le aruncaseră Sirienii în goana lor. Solii s'au întors, şi au spus împăratului.

16. Poporul a ieşit, şi a jăfuit tabăra Sirienilor. Şi s'a vîndut o măsură de

floare de făină cu un siclu şi două măsuri de orz cu un siclu, după * cuvîntul Domnului. * Vers. 1.

17. Impăratul încredinţase paza porţii în mîna călăreţului pe braţul căruia se rezemase atunci. Dar călăreţul acesta a fost călcat în picioare de popor la poartă şi a murit, după cuvîntul * pe care-l rostise omul lui Dumnezeu, cînd se pogorîse împăratul la el. * Cap. 6. 32. Vers. 2.

18. Omul lui Dumnezeu spusese atunci împăratului: „Mîne, la ceasul acesta, se vor vinde la poarta Samariei două * măsuri de orz cu un siclu şi o măsură de floare de făină cu un siclu.“ * Vers. 1.

19. Iar călăreţul răspunsese omului lui Dumnezeu: „Chiar dacă ar face Domnul ferestre în cer, cum s'ar putea întîmpla un asemenea lucru?“ Şi Elisei zisese: „Vei vedea cu ochii tăi; dar tu nu vei mînca din ele.“

20. In adevăr aşa i s'a şi întîmplat: a fost călcat în picioare la poartă de popor, şi a murit.

Sunamita e ajutată de Elisei.

8 1. Elisei a zis femeii pe al cărei * fiu îl înviase: „Scoală-te, du-te, tu şi casa ta, şi locuieşte pentru o vreme unde vei putea; căci Domnul va trimete o foamete ** de şapte ani peste ţară, şi foametea a şi început.“ * Cap. 4. 35. ** Ps. 105. 16. Hag. 1. 11.

2. Femeia s'a sculat, şi a făcut după cuvîntul omului lui Dumnezeu: a plecat, ea şi casa ei, şi a locuit şapte ani în ţara Filistenilor.

3. După şapte ani, femeia s'a întors din ţara Filistenilor, şi s'a dus să roage pe împărat pentru casa şi ogorul ei.

4. Impăratul stătea de vorbă cu Ghehazi *, slujitorul omului lui Dumnezeu, şi zicea: „Istoriseşte-mi, te rog, toate lucrurile mari pe cari le-a făcut Elisei.“ * Cap. 5. 27.

5. Şi pe cînd istorisea împăratului cum înviase * pe un mort, tocmai a venit femeia pe al cărei fiu îl înviase Elisei să roage pe împărat pentru casa şi ogorul ei. Ghehazi a zis: „Impărate, domnul meu, iată femeia, şi iată fiul ei pe care l-a înviat Elisei.“ * Cap. 4. 35.

6. Impăratul a întrebat pe femeie, şi ea i-a istorisit faptul. Apoi împăratul i-a dat un dregător, căruia i-a zis: „Vezi să se dea înapoi tot ce este al femeii acesteia, cu toate veniturile ogorului, din ziua cînd a părăsit ţara şi pînă acum!“

Hazael, împărat al Siriei.

7. Elisei s'a întors la Damasc. Ben-Hadad, împăratul Siriei, era bolnav. Şi l-au înştiinţat, zicînd: „Omul lui Dumnezeu a venit aici!“

8. Impăratul a zis lui Hazael *: „Ia cu tine ** un dar, şi du-te înaintea omului lui Dumnezeu. Intreabă † prin el pe Domnul, şi zi: „Mă voi tămădui de boala aceasta?“ * 1 Reg. 19. 15. ** 1 Sam. 9. 7. 1 Reg. 14. 3. Cap. 5. 5. † Cap. 1. 2.

9. Hazael s'a dus înaintea lui Elisei, luînd cu el un dar, tot ce era mai bun în Damasc, patruzeci de cămile încărcate. Cînd a ajuns, s'a înfăţişat înaintea lui, şi a zis: „Fiul tău Ben-Hadad, împăratul Siriei, mă trimete la tine să te întreb: „Mă voi tămădui de boala aceasta?“

10. Elisei i-a răspuns: „Du-te şi spune-i: „Te vei tămădui“, măcar că Domnul mi-a descoperit că va * muri.“ * Vers. 15.

11. Omul lui Dumnezeu şi-a pironit privirea asupra lui Hazael, şi s'a uitat ţintă la el multă vreme; apoi a * plîns. * Luc. 19. 41.

12. Hazael a zis: „Pentruce plînge domnul meu?“ Şi Elisei a răspuns: „Pentrucă ştiu răul * pe care-l vei face copiilor lui Israel; vei pune foc cetăţilor întărite ale lor; vei ucide cu sabia pe tinerii lor, vei zdrobi pe pruncii ** lor, şi vei spinteca pîntecele femeilor însărcinate.“ * Cap. 10. 32; 12. 17; 13. 3, 7. Amos 1. 3. ** Cap. 15. 16. Osea 13. 16. Amos 1. 13.

13. Hazael a zis: „Dar ce este robul tău *, cînele acesta, ca să facă lucruri aşa de mari?“ Şi Elisei a zis: „Domnul ** mi-a descoperit că vei fi împărat al Siriei.“ * 1 Sam. 17. 43. ** 1 Reg. 19. 15.

14. Hazael a plecat dela Elisei, şi s'a întors la stăpînul său, care i-a zis: „Ce ţi-a spus Elisei?“ Şi el a răspuns: „Mi-a spus că te vei tămădui!“

15. A doua zi, Hazael a luat o învelitoare, pe care a muiat-o în apă, şi a întins-o pe faţa împăratului, care a murit. Şi, în locul lui, a domnit Hazael.

Domnia lui Ioram.

16. In al cincilea an al lui Ioram, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, a început să domnească Ioram *, fiul lui Iosafat, împăratul lui Iuda. * 2 Cron. 21. 3, 4.

17. Avea treizeci şi doi * de ani cînd s'a făcut împărat, şi a domnit opt ani la Ierusalim. *2 Cron. 21. 5, etc.

18. El a umblat în calea împăraţilor lui Israel, cum facuse casa lui Ahab, căci avea de nevastă pe o fată * a lui Ahab, şi a făcut ce este rău înaintea Domnului. * Vers. 26.

19. Dar Domnul n'a voit să nimicească pe Iuda, din pricina robului Său David, după făgăduinţa * pe care i-o făcuse că-i va da totdeauna o lumină printre fiii săi. *2 Sam. 7. 13. 1 Reg. 11. 36; 15. 4. 2 Cron. 21. 7.

20. Pe vremea sa, Edom * s'a răsculat împotriva stăpînirii lui Iuda, şi au pus ** un împărat peste ei. * Fac. 27. 40. 2 Cron. 21. 8, 9, 10. ** 1 Reg. 22. 47.

21. Ioram a trecut la Ţair, cu toate carele lui. Sculîndu-se noaptea, a bătut pe Edomiţi, cari-l înconjurau, şi pe căpeteniile carălor, şi poporul a fugit în corturi.

22. Răscoala Edomului împotriva stăpînirii lui Iuda a ţinut pînă în ziua de azi. Libna * s'a răsculat tot în acelaş timp. *2 Cron. 21. 10.

23. Celelalte fapte ale lui Ioram, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

24. Ioram a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat cu părinţii săi în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ahazia *. *2 Cron. 22. 1.

Ahazia.

25. In al doisprezecelea an al lui Ioram, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, a început să domnească Ahazia, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda.

26. Ahazia * avea douăzeci şi doi de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit un an la Ierusalim. Mamă-sa se chema Atalia, fata lui Omri, împăratul lui Israel. *2 Cron. 22. 2.

27. El a umblat * în calea casei lui Ahab, şi a făcut ce este rău înaintea Domnului, ca şi casa lui Ahab, căci era ginerele casei lui Ahab. *2 Cron. 22. 3, 4.

28. El a mers cu Ioram *, fiul lui Ahab, la război împotriva lui Hazael, împăratul Siriei, la Ramot din Galaad. Şi Sirienii au rănit pe Ioram. *2 Cron. 22. 5.

29. Impăratul Ioram s'a întors * să se tămăduiască la Izreel de rănile pe cari i le făcuseră Sirienii la Rama, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. Ahazia **, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda, s'a pogorît să vadă pe Ioram, fiul lui Ahab, la Izreel, pentru că era bolnav. * Cap. 9. 15. ** Cap. 9. 16. 2 Cron. 22. 6, 7.

Impăraţii lui Israel şi Iuda ucişi de Iehur.

9 1. Proorocul Elisei a chemat pe unul din fiii * proorocilor, şi i-a zis: „Incinge-ţi ** mijlocul, ia cu tine sticluţa aceasta cu untdelemn, şi du-te † la Ramot în Galaad. * 1 Reg. 20. 35. ** Cap. 4. 29. Ier. 1. 17. † Cap. 8. 28, 29.

2. Cînd vei ajunge acolo, să cauţi să vezi pe Iehu, fiul lui Iosafat, fiul lui Nimşi. Să te duci să-l ridici din mijlocul fraţilor săi *, şi să-l aduci într'o odaie deoparte. * Vers. 5, 11.

3. Să iei * sticluţa cu untdelemn, să-l torni pe capul lui, şi să zici: „Aşa ** zice Domnul: „Te ung împărat al lui Israel!“ Apoi să deschizi uşa, şi să fugi fără să te opreşti.“ * 1 Reg. 19. 16. ** 1 Reg. 19. 16. 2 Cron. 22. 7.

4. Tînărul, slujitorul proorocului, a plecat în Ramot din Galaad.

5. Cînd a ajuns, căpeteniile oştirii şedeau jos. El a zis: „Căpetenie, am să-ţi spun o vorbă.“ Şi Iehu a zis: „Căruia dintre noi toţi?“ El a răspuns: „Ţie, căpetenie.“

6. Iehu s'a sculat şi a intrat în casă, şi tînărul i-a turnat untdelemnul pe cap, zicîndu-i: „Aşa zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Te ung împărat al lui Israel, al poporului Domnului.

7. Să nimiceşti casa stăpînului tău Ahab, şi voi răzbuna asupra Izabelei * sîngele robilor Mei, proorocii, şi sîngele tuturor slujitorilor Domnului. * 1 Reg. 18. 4; 21. 15.

8. Toată casa lui Ahab va peri; voi nimici * pe oricine ţine ** de Ahab, fie rob †, fie slobod în Israel, * 1 Reg. 14. 10; 21. 21. ** 1 Sam. 25. 22. † Deut. 32. 36.

9. şi voi face casa lui Ahab asemenea casei lui Ieroboam *, fiul lui Nebat, şi casei lui Baeşa **, fiul lui Ahia. * 1 Reg. 14. 10; 15. 29; 21. 22. ** 1 Reg. 16. 3, 11.

10. Cînii vor mînca pe Izabela * în ogorul din Izreel, şi nu va fi cine s'o îngroape.“ Apoi tînărul a deschis uşa, şi a fugit. * 1 Reg. 21. 23. Vers. 35, 36.

11. Cînd a ieşit Iehu la slujitorii stăpînului său, ei i-au zis: „Toate bune? Pentruce a venit nebunul * acesta la tine?“ Iehu le-a răspuns: „Voi cu-

noaşteţi bine pe omul acesta şi ce poate spune.“
* Ier. 29. 26. Ioan 10. 20. Fapt. 26. 24. 1 Cor. 4. 10.

12. Dar ei au zis: „Minciună! Spune-ne dar!“ Şi el a zis: „Mi-a vorbit aşa şi aşa, zicînd: „Aşa zice Domnul: „Te ung împărat al lui Israel.“
13. Indată şi-au luat fiecare* hainele şi le-au pus subt Iehu pe treptele goale. Apoi au sunat din trîmbiţă, şi au zis: „Iehu este împărat!“ * Mat. 21. 7.
14. Astfel a uneltit Iehu, fiul lui Iosafat, fiul lui Nimşi, împotriva lui Ioram. — Şi Ioram şi tot Israelul apărau Ramotul din Galaad împotriva lui Hazael, împăratul Siriei.
15. Dar împăratul Ioram* se întorsese să se vindece la Izreel de rănile pe cari i le făcuseră Sirienii, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. — Iehu a zis: „Dacă voiţi, să nu lăsaţi pe nimeni să scape din cetate, ca să se ducă să dea de veste la Izreel.“ * Cap. 8. 29.
16. Şi Iehu s'a suit în carul lui şi a plecat la Izreel; căci Ioram era bolnav în pat acolo, şi Ahazia*, împăratul lui Iuda, se pogorîse să-l vadă.
* Cap. 8. 29.
17. Caraula pusă pe turnul lui Izreel a văzut ceata lui Iehu venind, şi a zis: „Văd o ceată de oameni.“ Ioram a zis: „Ia un călăreţ, şi trimete-l înaintea lor să întrebe dacă este pace.“
18. Călăreţul s'a dus înaintea lui Iehu, şi a zis: „Aşa zice împăratul: „Veniţi cu pace?“ Şi Iehu a răspuns: „Ce-ţi pasă de pace? Treci înapoia mea.“ Caraula a dat de ştire, şi a zis: „Solul s'a dus pînă la ei, şi nu se mai întoarce.“
19. Ioram a trimes un al doilea călăreţ, care a ajuns la ei, şi a zis: „Aşa zice împăratul: „Veniţi cu pace?“ Şi Iehu a răspuns: „Ce-ţi pasă de pace? Treci înapoia mea.“
20. Caraula a dat de ştire, şi a zis: „S'a dus pînă la ei, şi nu se întoarce. Şi alaiul este ca al lui Iehu, fiul lui Nimşi, căci mînă ca un nebun.“
21. Atunci Ioram a zis: „Inhamă!“ Şi au pus caii la car. Ioram*, împăratul lui Israel, şi Ahazia, împăratul lui Iuda, au ieşit fiecare, în carul lui, înaintea lui Iehu; şi l-au întîlnit în ogorul lui Nabot din Izreel. * 2 Cron. 22. 7.
22. Cum a văzut Ioram pe Iehu, a zis: „Pace, Iehu?“ Iehu a răspuns: „Ce, pace! Cîtă vreme dăinuiesc curviile mamei tale Izabela, şi mulţimea vrăjitoriilor ei!“
23. Ioram a sucit frînele şi a fugit, zicînd lui Ahazia: „Vînzare, Ahazia!“
24. Dar Iehu a pus mîna pe arc, şi a lovit pe Ioram între umeri. Săgeata a ieşit prin inimă, şi Ioram a căzut în car.
25. Iehu a zis căpeteniei sale Bidcar: „Ia-l şi aruncă-l în ogorul lui Nabot din Izreel; căci adu-ţi aminte că atunci cînd stăteam împreună, eu şi tu, călări pe cai înapoia tatălui său Ahab, Domnul* a rostit împotriva lui hotărîrea aceasta: * 1 Reg. 21. 29.
26. „Am văzut ieri sîngele lui Nabot şi sîngele fiilor lui,“ zice Domnul, „şi-ţi voi face la fel chiar în ogorul* acesta,“ zice Domnul!“ Ia-l dar, şi aruncă-l în ogor, după cuvîntul Domnului.“ * 1 Reg. 21. 19.
27. Ahazia, împăratul lui Iuda, cînd a văzut lucrul acesta, a fugit pe drumul care duce la casa din grădină. Iehu l-a urmărit, şi a zis: „Loveşte-l şi pe el în car!“ Şi l-au lovit la suişul Gur, lînga Ibleam. El a fugit la Meghido*, şi a murit acolo.
* 2 Cron. 22. 9.
28. Slujitorii lui l-au dus într'un car la Ierusalim, şi l-au îngropat în mormîntul lui, cu părinţii lui, în cetatea lui David.
29. Ahazia se făcuse împărat al lui Iuda în anul al unsprezecelea al lui Ioram, fiul lui Ahab.

Izabela aruncată de pe fereastră.

30. Iehu a intrat în Izreel. Izabela, auzind lucrul acesta, şi-a uns sprîncenele*, şi-a împodobit capul, şi se uita pe fereastră. * Ezec. 23. 40.
31. Pe cînd intra Iehu pe poartă, ea a zis: „Pace*, noule Zimri, ucigaşul stăpînului său?“ * 1 Reg. 16. 9—20.
32. El a ridicat faţa spre fereastră, şi a zis: „Cine este pentru mine? Cine?“ Şi doi sau trei dregători s'au uitat la el, apropiindu-se de fereastră.
33. El a zis: „Aruncaţi-o jos!“ Ei au aruncat-o jos, şi i-a ţîşnit sîngele pe zid şi pe cai. Iehu a călcat-o în picioare.
34. Apoi a intrat, a mîncat şi a băut, şi a zis: „Duceţi-vă de vedeţi pe blestemata aceea, şi îngropaţi-o, căci este fată* de împărat.“ * 1 Reg. 16. 31.
35. S'au dus s'o îngroape; dar n'au găsit din ea decît ţeasta capului, picioarele şi palmele mînilor.“

36. S'au întors şi au spus lui Iehu, care a zis: „Aşa spusese Domnul prin robul său Ilie, Tişbitul: „Cînii vor mînca în ogorul din Izreel* carnea Izabelei; * 1 Reg. 21. 23.

37. şi hoitul Izabelei va fi ca gunoiul* pe faţa ogoarelor, în ogorul din Izreel, aşa încît nu se va mai putea zice: „Aceasta este Izabela!“ * Ps. 83. 10.

Iehu, împărat al lui Israel.

10 1. In Samaria erau şaptezeci de fii ai lui Ahab. Iehu a scris scrisori, şi le-a trimes la Samaria căpeteniilor din Izreel, bătrînilor, şi îngrijitorilor copiilor lui Ahab. In ele zicea:

2. „Acum, cînd veţi primi scrisoarea aceasta, — fiindcă aveţi cu voi pe fiii stăpînului vostru, carăle şi caii, o cetate întărită şi arme, —

3. vedeţi care din fiii stăpînului vostru este cel mai bun şi mai vrednic, puneţi-l pe scaunul de domnie al tatălui său, şi luptaţi pentru casa stăpînului vostru!“

4. Ei s'au temut foarte mult, şi au zis: „Iată că doi împăraţi n'au putut să-i stea împotrivă; cum îi vom sta noi împotrivă?“

5. Şi căpetenia casei împărăteşti, căpetenia cetăţii, bătrînii, şi îngrijitorii copiilor, au trimes să spună lui Iehu: „Noi sîntem slujitorii tăi, şi vom face tot ce ne vei spune; nu vom pune pe nimeni împărat, fă ce vei crede.“

6. Iehu le-a scris o a doua scrisoare, în care spunea: „Dacă sînteţi ai mei, şi dacă ascultaţi de glasul meu, luaţi capetele oamenilor acelora, fiii stăpînului vostru, şi veniţi la mine mîne la ceasul acesta, la Izreel.“ Şi cei şaptezeci de fii ai împăratului erau la mai marii cetăţii, cari-i creşteau.

7. Cînd au primit scrisoarea, au luat pe fiii împăratului, şi au tăiat* pe aceşti şaptezeci de oameni; apoi le-au pus capetele în coşuri, şi le-au trimes lui Iehu, la Izreel. * 1 Reg. 21. 21.

8. Solul a venit să-i spună, zicînd: „Au adus capetele fiilor împăratului.“ Şi el a zis: „Faceţi-le două grămezi la intrarea porţii, pînă dimineaţă.“

9. Dimineaţa a ieşit; şi venind înaintea întregului popor, a zis: „Voi sînteţi fără vină! Eu am* uneltit împotriva stăpînului meu şi l-am omorît; dar cine a lovit pe toţi aceştia?

* Cap. 9. 14, 24.

10. Să ştiţi* dar că nu va cădea nimic la pămînt din cuvîntul Domnului, din cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva casei lui Ahab; Domnul împlineşte ce a spus prin robul** Său Ilie.“

* 1 Sam. 3. 19. ** 1 Reg. 21. 19, 21, 29.

11. Şi Iehu a lovit pe toţi cei ce mai rămăseseră din casa lui Ahab la Izreel, pe toţi mai marii lui, pe prietenii şi pe preoţii lui, şi n'a lăsat să scape nici unul.

12. Apoi s'a sculat, şi a plecat la Samaria. Cînd a ajuns la coliba de întîlnire a unor ciobani, pe drum,

13. Iehu a dat* peste fraţii lui Ahazia, împăratul lui Iuda, şi a zis: „Cine sînteţi voi?“ Ei au răspuns: „Sîntem fraţii lui Ahazia, şi ne pogorîm să urăm de bine fiilor împăratului şi fiilor împărătesei.“ * Cap. 8. 29. 2 Cron. 22. 8.

14. Iehu a zis: „Prindeţi-i de vii.“ Şi i-au prins de vii, şi i-au tăiat în număr de patruzeci şi doi, la fîntîna colibei de întîlnire. Iehu n'a lăsat să scape niciunul.

15. Plecînd de acolo, a întîlnit pe Ionadab*, fiul lui Recab**, care venea înaintea lui. L-a întrebat de sănătate, şi i-a zis: „Inima ta este tot aşa de curată, cum este inima mea faţă de a ta?“ Şi Ionadab a răspuns: „Este.“ „Dacă este,“ a zis Iehu, „dă-mi† mîna.“ Ionadab i-a dat mîna. Şi Iehu l-a suit la el în car,

* Ier. 35. 6, etc. ** 1 Cron. 2. 55. † Ezra 10. 19.

16. şi a zis: „Vino cu mine, şi vei vedea rîvna mea pentru Domnul*.“ L-a luat astfel în carul său. * 1 Reg. 19. 10.

Familia lui Ahab şi proorocii lui Baal nimiciţi.

17. Cînd a ajuns Iehu la Samaria, a ucis* pe toţi cei rămaşi din Ahab în Samaria, şi i-a nimicit cu desăvîrşire, după cuvîntul pe** care-l spusese lui Ilie Domnul.

* Cap. 9. 8. 2 Cron. 22. 8. ** 1 Reg. 21. 21.

18. Apoi a strîns tot poporul, şi le-a zis: „Ahab* a slujit puţin lui Baal, Iehu însă îi va sluji mult. * 1 Reg. 16. 31, 32.

19. Acum chemaţi la mine pe toţi proorocii* lui Baal, pe toţi slujitorii lui şi pe toţi preoţii lui, fără să lipsească unul, căci vreau să aduc o mare jertfă lui Baal: oricine va lipsi va muri.“ Iehu lucra cu viclenie, ca să omoare pe toţi slujitorii lui Baal.

* 1 Reg. 22. 6.

20. El a zis: „Vestiţi o sărbătoare în cinstea lui Baal!“ Şi au vestit-o.
21. A trimes soli în tot Israelul. Şi au venit toţi slujitorii lui Baal; n'a fost unul care să nu fi venit. Au intrat în templul lui Baal* aşa încît templul lui Baal s'a umplut dela un capăt pînă la celalt. *1 Reg. 16. 32.
22. Iehu a zis celui ce păzea odaia cu veşmintele: „Scoate veşminte pentru toţi slujitorii lui Baal.“ Şi omul acela a scos veşminte pentru ei.
23. Atunci Iehu a venit în templul lui Baal cu Ionadab, fiul lui Recab, şi a zis slujitorilor lui Baal: „Căutaţi şi vedeţi, să nu fie niciun slujitor al Domnului aici, ci să fie numai slujitori de ai lui Baal.“
24. Şi au intrat să aducă jertfe şi arderi de tot.

Iehu pusese afară optzeci de oameni, şi le zisese: „Cine va lăsa să scape vreunul din oamenii pe cari-i dau pe mîna voastră, va răspunde* de viaţa lui cu a sa.“ *1 Reg. 20. 39.
25. Cînd au isprăvit de adus arderile de tot, Iehu a zis alergătorilor şi căpeteniilor: „Intraţi, şi loviţi-i: unul să nu iasă.“ Şi i-au lovit cu ascuţişul săbiei. Alergătorii şi căpeteniile i-au aruncat acolo, şi s'au dus pînă la odaia din fund a templului lui Baal.
26. Au scos afară stîlpii* Astarteei din casa lui Baal, şi i-au ars. *1 Reg. 14. 23.
27. Au sfărîmat stîlpul lui Baal, au dărîmat şi templul lui Baal, şi l-au prefăcut într'o hazna* de gunoi, care a rămas în picioare pînă în ziua de azi. *Ezra 6. 11. Dan. 2. 5; 3. 29.

Iehu şi închinarea la idoli.

28. Iehu a nimicit pe Baal din mijlocul lui Israel,
29. dar nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, n'a părăsit viţeii* de aur din Betel şi Dan. *1 Reg. 12. 28, 29.
30. Domnul a zis lui Iehu: „Pentru că ai adus bine la îndeplinire ce este plăcut înaintea Mea, şi ai făcut casei lui Ahab tot ce era după voia Mea, fiii tăi* pînă la al patrulea neam vor şedea pe scaunul de domnie al lui Israel.“ *Vers. 35. Cap. 13. 1, 10; 14. 23; 15. 8, 12.
31. Totuş Iehu n'a luat seama să umble din toată inima lui în legea Domnului, Dumnezeul lui Israel; şi nu s'a abătut de la păcatele* în cari tîrîse Ieroboam pe Israel. *1 Reg. 14. 16.
32. Pe vremea aceea, Domnul a început să taie cîte o bucată din ţinutul lui Israel; şi Hazael* i-a bătut la toate hotarele lui Israel. *Cap. 8. 12.
33. Dela Iordan, spre soare — răsare, a bătut toată ţara Galaadului, pe Gadiţi, Rubeniţi şi Manasiţi, dela Aroer, care este pe pîrîul Arnon, pînă la Galaad* şi Basan. *Amos 1. 3.
34. Celelalte fapte ale lui Iehu, tot ce a făcut el, şi toate isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?
35. Iehu a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat la Samaria. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ioahaz.
36. Iehu domnise douăzeci şi opt de ani peste Israel la Samaria.

Uneltirea Ataliei.

11 1. Atalia*, mama** lui Ahazia, văzînd că fiul ei a murit, s'a sculat şi a omorît pe toţi cei de neam împărătesc. *2 Cron. 22. 10. **Cap. 8. 26.
2. Dar Ioşeba, fata împăratului Ioram, sora lui Ahazia, a luat pe Ioas, fiul lui Ahazia, şi l-a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd i-au omorît: l-a pus împreună cu doica lui în odaia paturilor. Astfel a fost ascuns de privirile Ataliei, şi n'a fost omorît.
3. A stat şase ani ascuns cu Ioşeba în Casa Domnului. Şi în ţară domnea Atalia.

Ioas este uns împărat.

4. In anul* al şaptelea, Iehoiada a trimes şi a luat pe sutaşii Cheretiţilor şi alergătorilor, şi i-a adus la el în Casa Domnului. A făcut legămînt cu ei, i-a pus să jure în Casa Domnului, şi le-a arătat pe fiul împăratului. *2 Cron. 23. 1, etc.
5. Apoi le-a poruncit astfel: „Iată ce aveţi să faceţi. O treime din voi, cari intră de slujbă în ziua Sabatului*, să facă de strajă la casa împăratului, *1 Cron. 9. 25.
6. o treime la poarta Sur, şi o treime la poarta dinapoia alergătorilor: să păziţi bine casa, aşa încît să nu lăsaţi pe nimeni să intre.
7. Celelalte două cete ale voastre, toţi cei ce ies din slujbă în ziua Sabatului, vor păzi Casa Domnului de lîngă împărat;
8. să înconjuraţi pe împărat de toate

părţile, fiecare cu armele în mînă, şi să omorîţi pe oricine va intra în şirurile voastre; să fiţi lîngă împărat cînd va ieşi şi cînd va intra."

9. Sutaşii* au îndeplinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul Iehoiada. Şi-au luat fiecare oamenii, pe cei ce intrau în slujbă şi pe ceice ieşeau din slujbă în ziua Sabatului, şi s'au dus la preotul Iehoiada. *2 Cron. 23. 8.

10. Preotul a dat sutaşilor suliţele şi scuturile cari veneau dela împăratul David, şi cari se aflau în Casa Domnului.

11. Alergătorii, fiecare cu armele în mînă, au înconjurat pe împărat, aşezîndu-se dela latura dreaptă pînă la latura stîngă a casei, lîngă altar şi lîngă casă.

12. Preotul a adus înainte pe fiul împăratului, şi i-a pus cununa împărătească şi mărturia. L-au pus împărat, l-au uns, şi bătînd din palme, au zis: „Trăiască* împăratul!" *1 Sam. 10. 24.

13. Atalia a auzit* vuietul alergătorilor şi poporului, şi a venit la popor în Casa Domnului. *2 Cron. 23. 12, etc.

14. S'a uitat. Şi iată că împăratul stătea pe scaunul împărătesc*, după datină. Căpeteniile şi trîmbiţele erau lîngă împărat: tot poporul ţării se bucura, şi sunau din trîmbiţe. Atalia şi-a sfîşiat hainele, şi a strigat: „Vînzare!" „Vînzare!" *Cap. 23. 3. 2 Cron. 34. 31.

15. Atunci preotul Iehoiada a dat următoarea poruncă sutaşilor, cari erau în fruntea oştirii: „Scoateţi-o afară din şiruri, şi ucideţi cu sabia pe oricine va merge după ea." Căci preotul zisese: „Să nu fie omorîtă în Casa Domnului!"

16. I-au făcut loc, şi s'a dus la casa împăratului pe drumul pe care intrau caii: acolo a fost omorîtă.

17. Iehoiada* a făcut un legămînt între Domnul, împărat şi popor, prin care ei aveau să fie poporul Domnului; a încheiat şi un legămînt între împărat** şi popor. *2 Cron. 23. 16. **2 Sam. 5. 3.

18. Tot poporul ţării a intrat în templul lui Baal*, şi l-au dărîmat, i-au sfărîmat** cu desăvîrşire altarele şi icoanele, şi au ucis înaintea altarelor pe Matan, preotul lui Baal. Preotul Iehoiada a pus străjeri† în Casa Domnului. *Cap. 10. 26. **Deut. 12. 3. 2 Cron. 23. 17. †2 Cron. 23. 18, etc.

19. A luat pe sutaşi, pe Cheretiţi şi alergători, şi pe tot poporul ţării, au pogorît pe împărat din Casa Domnului, şi au intrat în casa împăratului, pe drumul care duce la poarta alergătorilor. Şi Ioas a şezut pe scaunul de domnie al împăraţilor.

20. Tot poporul ţării se bucura, şi cetatea era liniştită. Pe Atalia o omorîseră cu sabia în casa împăratului.

Domnia lui Ioas.

21. Ioas avea şapte* ani cînd a ajuns împărat. *2 Cron. 24. 1.

12 1. Ioas* s'a făcut împărat în al şaptelea an al lui Iehu, şi a domnit patruzeci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ţibia, din Beer-Şeba. *2 Cron. 24. 1.

2. Ioas a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, în tot timpul cît a urmat îndrumările preotului Iehoiada.

3. Numai, că înălţimile* n'au încetat; poporul tot mai aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi. *1 Reg. 15. 14; 22. 43. Cap. 14. 4.

4. Ioas a zis preoţilor: „Tot argintul* închinat şi adus în Casa Domnului, argintul ieşit la numărătoare, şi anume argintul** pentru răscumpărarea oamenilor, după preţuirea făcută, şi tot argintul pe care-i spune cuiva inima să-l aducă la Casa† Domnului, *Cap. 22. 4. **Exod. 30. 13. †Exod. 35. 5. 1 Cron. 29. 9.

5. preoţii să-l ia fiecare dela cei pe cari-i cunoaşte, şi să-l întrebuinţeze la dregerea casei, ori unde se va găsi ceva de dres."

6. Dar s'a întîmplat că, în al douăzeci şi treilea an al împăratului Ioas, preoţii* încă nu dreseseră stricăciunile casei. *2 Cron. 24. 5.

7. Împăratul Ioas* a chemat pe preotul Iehoiada şi pe ceilalţi preoţi, şi le-a zis: „Pentruce n'aţi dres stricăciunile casei?" Acum, să nu mai luaţi argint dela cunoscuţii voştri, ci să-l daţi pentru dregerea stricăciunilor casei." *2 Cron. 24. 6.

8. Preoţii s'au învoit să nu mai ia argint dela popor, şi să nu mai fie însărcinaţi cu dregerea stricăciunilor casei.

9. Atunci preotul Iehoiada a luat o ladă*, i-a făcut o gaură în capac, şi a pus-o lîngă altar, la dreapta, în drumul pe unde se intra în Casa Domnului. Preoţii cari păzeau pragul puneau în ea tot argintul care se aducea în Casa Domnului. *2 Cron. 24. 8, etc.

10. Cînd vedeau că este mult argint în ladă, se suia logofătul împăratului

cu marele preot, şi strîngeau şi numărau argintul care se afla în Casa Domnului.

11. Incredinţau argintul cîntărit în mînile celor însărcinaţi cu facerea lucrărilor în Casa Domnului. Şi dădeau argintul acesta teslarilor şi lucrătorilor cari lucrau la Casa Domnului,

12. zidarilor şi cioplitorilor de pietre, pentru cumpărarea lemnelor şi pietrelor cioplite, trebuitoare la dregerea stricăciunilor Casei Domnului, şi pentru toate cheltuielile privitoare la stricăciunile casei.

13. Dar, cu argintul care se aducea în Casa Domnului, n'au făcut * pentru Casa Domnului nici lighene de argint, nici mucări, nici potire, nici trîmbiţe, nici un vas de aur sau de argint:

* 2 Cron. 24. 14.

14. ci îl dădeau celor ce făceau lucrarea, ca să-l întrebuinţeze pentru dregerea Casei Domnului.

15. Nu * se cerea socoteală oamenilor în mînile cărora dădeau argintul ca să-l împartă lucrătorilor, căci lucrau cinstit. * Cap. 22. 7.

16. Argintul * jertfelor pentru vină şi al jertfelor de ispăşire nu era adus în Casa Domnului: ci era pentru ** preoţi. * Lev. 5. 15, 18. ** Lev. 7. 7. Num. 18. 9.

Hazael spre Ierusalim. Ioas omorît.

17. Atunci Hazael *, împăratul Siriei, s'a suit şi s'a bătut împotriva Gatului, şi l-a cucerit. Hazael ** avea de gînd să se suie împotriva Ierusalimului.

* Cap. 8. 12. ** 2 Cron. 24. 23.

18. Ioas *, împăratul lui Iuda, a luat toate lucrurile închinate Domnului, şi anume ce fusese închinat Domnului de Iosafat, de Ioram şi de Ahazia, părinţii săi, împăraţii lui Iuda, ce închinase el însuş, şi tot aurul care se găsea în visteriile Casei Domnului şi casei împăratului. Şi a trimes totul lui Hazael, împăratul Siriei, care nu s'a suit împotriva Ierusalimului. * 1 Reg. 15. 18. Cap. 18. 15, 16.

19. Celelalte fapte ale lui Ioas, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

20. Slujitorii * lui s'au răsculat, au făcut o uneltire şi au lovit pe Ioas în casa Milo, care este la pogorîşul dela Sila. * Cap. 14. 5. 2 Cron. 24. 25.

21. Iozacar *, fiul lui Şimeat, şi Iozabad, fiul lui Şomer, slujitorii lui, l-au lovit şi a murit. Apoi l-au îngropat cu părinţii săi, în cetatea lui David. Şi, în locul lui a domnit fiul său Amaţia ** * 2 Cron. 24. 26. ** 2 Cron. 24. 27.

Domnia lui Ioahaz în Israel.

13 1. In al douăzeci şi treilea an al lui Ioas, fiul lui Ahazia, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Ioahaz, fiul lui Iehu. A domnit şaptesprezece ani.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; a săvîrşit aceleaşi păcate ca Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, şi nu s'a abătut de la ele.

3. Domnul S'a aprins * de mînie împotriva lui Israel, şi i-a dat în mînile lui Hazael **, împăratul Siriei, şi în mînile lui Ben-Hadad, fiul lui Hazael, tot timpul cît au trăit împăraţii aceştia. * Judc. 2. 14. ** Cap. 8. 12.

4. Ioahaz * s'a rugat Domnului. Domnul l-a ascultat, căci a văzut apăsarea ** subt care ţinea împăratul Siriei pe Israel, * Ps. 78. 34. ** Exod. 3. 7. Cap. 14. 26.

5. şi Domnul * a dat un izbăvitor lui Israel. Copiii lui Israel au scăpat din mînile Sirienilor, şi au locuit în corturile lor ca mai nainte. * Vers. 25. Cap. 14. 25, 27.

6. Dar nu s'au abătut dela păcatele casei lui Ieroboam, care făcuse pe Israel să păcătuiască; s'au dedat şi ei la ele, şi chiar idolul Astarteei * sta încă în picioare la Samaria. * 1 Reg. 16. 33.

7. Din tot poporul lui Ioahaz Domnul nu-i lăsase decît cincizeci de călăreţi, zece care, şi zece mii de pedestraşi; căci împăratul Siriei îi prăpădise şi-i făcuse ca pulberea * pe care o calci în picioare. * Amos 1. 3.

8. Celelalte fapte ale lui Ioahaz, tot ce a făcut el, şi isprăvile lui, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?

9. Ioahaz a adormit cu părinţii săi, şi l-au îngropat la Samaria. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ioas.

Ioas.

10. In al treizeci şi şaptelea an al lui Ioas, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Ioas, fiul lui Ioahaz. A domnit şasesprezece ani.

11. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască, şi s'a dedat la ele ca şi el.

12. Celelalte * fapte ale lui Ioas, tot ** ce a făcut el, isprăvile † lui, şi războiul pe care l-a avut cu Amaţia, împăratul lui Iuda, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?
* Cap. 14. 15. ** Vers. 14, 25. † Cap. 14. 9, etc. 2 Cron. 25. 17, etc.

13. Ioas a adormit cu părinţii săi. Şi pe scaunul lui de domnie s'a suit Ieroboam. Ioas a fost îngropat la Samaria cu împăraţii lui Israel.

Moartea lui Elisei.

14. Elisei s'a îmbolnăvit de o boală de care a murit. Ioas, împăratul lui Israel, s'a pogorît la el, a plîns pe faţa lui, şi a zis: „Părinte, părinte! Carul * lui Israel şi călărimea lui!“ * Cap. 2. 12.

15. Elisei i-a zis: „Ia un arc şi săgeţi.“ Şi a luat un arc şi nişte săgeţi!

16. Apoi Elisei a zis împăratului lui Israel: „Incordează arcul cu mîna ta.“ Şi după ce l-a încordat cu mîna lui, Elisei şi-a pus mînile pe mînile împăratului,

17. şi a zis: „Deschide fereastra din spre răsărit.“ Şi a deschis-o. Elisei a zis: „Trage.“ Şi a tras. Elisei a zis: „Aceasta este o săgeată de izbăvire din partea Domnului, o săgeată de izbăvire împotriva Sirienilor: vei bate pe Sirieni la Afec * pînă îi vei nimici.“
* 1 Reg. 20. 26.

18. Elisei a mai zis: „Ia săgeţi.“ Şi a luat. Elisei a zis împăratului lui Israel: „Loveşte în pămînt!“ Şi a lovit de trei ori; apoi s'a oprit.

19. Omul lui Dumnezeu s'a mîniat pe el, şi a zis: „Trebuia să loveşti de cinci sau şase ori: atunci ai fi bătut pe Sirieni pînă i-ai fi nimicit, acum * îi vei bate numai de trei ori.“ * Vers. 25.

20. Elisei a murit, şi a fost îngropat. In anul următor, au intrat în ţară nişte cete de Moabiţi.

21. Şi, pe cînd îngropau un om, iată că au zărit una din aceste cete, şi au aruncat pe omul acela în mormîntul lui Elisei. Omul s'a atins de oasele lui Elisei, şi a înviat şi s'a sculat pe picioare.

22. Hazael *, împăratul Siriei, asuprise pe Israel tot timpul vieţii lui Ioahaz.
* Cap. 8. 12.

23. Dar Domnul * S'a îndurat de ei, şi a avut milă de ei, Şi-a întors Faţa ** spre ei din pricina legămîntului † Său cu Avraam, Isaac şi Iacov, n'a vrut să-i nimicească, şi pînă acum nu i-a lepădat dela Faţa Lui.
* Cap. 14. 27. ** Exod. 2. 24, 25. † Exod. 32. 13.

24. Hazael, împăratul Siriei, a murit, şi, în locul lui, a domnit fiul său Ben-Hadad.

25. Ioas, fiul lui Ioahaz, a luat înapoi din mînile lui Ben-Hadad, fiul lui Hazael, cetăţile luate de Hazael dela Ioahaz, tatăl său, în timpul războiului. Ioas l-a bătut de trei ori *, şi a luat înapoi cetăţile lui Israel. * Vers. 18, 19.

Amaţia, împăratul lui Iuda.

14 1. In al doilea * an al lui Ioas, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel, a început să domnească Amaţia **, fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda.
* Cap. 13. 10. ** 2 Cron. 25. 1.

2. Avea douăzeci şi cinci de ani cînd s'a făcut împărat, şi a domnit douăzeci şi nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ioadan, din Ierusalim.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, totuş nu ca tatăl său David; ci a lucrat în totul cum lucrase tatăl său Ioas.

4. Numai că înălţimile * nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi. * Cap. 12. 3.

5. Cînd s'a întărit împărăţia în mînile lui, a lovit pe slujitorii săi cari uciseseră * pe tatăl său împăratul. * Cap. 12. 20.

6. Dar n'a omorît pe fiii ucigaşilor, căci aşa este scris în cartea legii lui Moise, unde Domnul dă următoarea poruncă: „Să nu se omoare părinţii * pentru copii, şi să nu se omoare copiii pentru părinţi; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.“ * Deut. 24. 16. Ezec. 18. 4, 20.

7. A bătut * zece mii de Edomiţi în Valea ** Sării. Şi, în tot timpul războiului, a luat Sela, şi a numit-o † Iocteel, nume pe care l-a păstrat pînă în ziua de azi.
* 2 Cron. 25. 11. ** 2 Sam. 8. 13. Ps. 60, titlu. † Ios. 15. 38.

8. Atunci * Amaţia a trimes nişte soli la Ioas, fiul lui Ioahaz, fiul lui Iehu, împăratul lui Israel, să-i spună: „Vino, să ne vedem faţa!“ * 2 Cron. 25. 17, 18, etc.

9. Şi Ioas, împăratul lui Israel, a trimes să spună lui Amaţia, împăratul lui Iuda: „Spinul * din Liban a trimes să spună cedrului ** din Liban: „Dă pe fiică-ta de nevastă fiului meu!“ Şi fiarele sălbatice din Liban au trecut şi au călcat spinul în picioare. * Judc. 9. 8. ** 1 Reg. 4. 33.

10. Ai bătut * pe Edomiţi, şi a înce-

put să ţi se înalţe inima. Bucură-te mai bine de slava ta, şi stai acasă. Pentruce să stîrneşti un rău, care ar aduce căderea ta şi a lui Iuda?“
* Deut. 8. 14. 2 Cron. 32. 25. Ezec. 28. 2, 5, 17. Hab. 2. 4.

11. Dar Amaţia nu l-a ascultat. Şi Ioas, împăratul lui Israel, s'a suit; şi şi-au văzut faţa, el şi Amaţia, împăratul lui Iuda, la Bet-Şemeşul * lui Iuda.
* Ios. 19. 38; 21. 16.

12. Iuda a fost bătut de Israel, şi a fugit fiecare în cortul său.

13. Ioas, împăratul lui Israel, a prins la Bet-Şemeş, pe Amaţia, împăratul lui Iuda, fiul lui Ioas, fiul lui Ahazia. Apoi a venit la Ierusalim, şi a făcut o spărtură de patru sute de coţi în zidul Ierusalimului, dela poarta * lui Efraim pînă la poarta ** unghiului.
* Neem. 8. 16; 12. 39. ** Ier. 31. 38. Zah. 14. 10.

14. A luat tot * aurul şi argintul şi toate vasele cari se aflau în Casa Domnului şi în vistieriile casei împăratului; a luat şi ostatici, şi s'a întors în Samaria.
* 1 Reg. 7. 51.

15. Celelalte * fapte ale lui Ioas, ce a făcut el, isprăvile lui, şi războiul pe care l-a avut cu Amaţia, împăratul lui Iuda, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel? * Cap. 13. 12.

16. Ioas a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat la Samaria cu împăraţii lui Israel. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ieroboam.

17. Amaţia * fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui Ioas, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel. * 2 Cron. 25. 25, etc.

18. Celelalte fapte ale lui Amaţia, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

19. Impotriva lui s'a făcut o uneltire * la Ierusalim. El a fugit la ** Lachis, dar l-au urmărit şi la Lachis, unde l-au omorît. * 2 Cron. 25. 27. ** Ios. 10. 31.

20. L-au dus pe cai, şi a fost îngropat la Ierusalim cu părinţii săi, în cetatea lui David.

21. Şi tot poporul lui Iuda a luat pe Azaria *, în vîrstă de şasesprezece ani, şi l-a pus împărat în locul tatălui său Amaţia. * Cap. 15. 13. 2 Cron. 26. 1.

22. Azaria a zidit iarăş Elatul *, şi l-a adus din nou supt stăpînirea lui Iuda, dupăce a adormit împăratul cu părinţii săi. * Cap. 16. 6. 2 Cron. 26. 2.

Ieroboam al doilea.

23. In al cincisprezecelea an al lui Amaţia, fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda, a început să domnească la Samaria, Ieroboam, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel. A domnit patruzeci şi unu de ani.

24. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela niciunul din păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.

25. A luat înapoi hotarele lui Israel, dela intrarea * Hamatului pînă la marea ** cîmpiei, după cuvîntul pe care-l rostise Domnul, Dumnezeul lui Israel, prin robul Său Iona †, proorocul, fiul lui Amitai, din †† Gat-Hefer. * Num. 13. 21; 34. 8. ** Deut. 3. 17. † Iona 1. 1. Mat. 12. 39, 40. †† Ios. 19. 13.

26. Căci Domnul * a văzut că necazul lui Israel ajunsese prea mare, a văzut şi strîmtorarea în care se aflau şi robii ** şi oamenii slobozi, fără să fie cineva care să vină în ajutorul lui Israel. * Cap. 13. 4. ** Deut. 32. 36.

27. Domnul * nu hotărîse să şteargă numele lui Israel de subt ceruri, şi i-a izbăvit prin Ieroboam, fiul lui Ioas.
* Cap. 13. 5.

28. Celelalte fapte ale lui Ieroboam, tot ce a făcut el, isprăvile lui la război, şi cum a adus iarăş subt stăpînirea lui Israel Damascul şi Hamatul *, cari fuseseră ale lui Iuda, nu sînt scrise oare toate acestea în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?
* 2 Sam. 8. 6. 1 Reg. 11. 24. 2 Cron. 8. 3.

29. Ieroboam a adormit cu părinţii săi, cu împăraţii lui Israel. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Zaharia *. * Cap. 15. 8.

Azaria, împăratul lui Iuda.

15 1. In al douăzeci şi şaptelea an al lui Ieroboam, împăratul lui Israel, a început * să domnească Azaria *, fiul lui Amaţia, împăratul lui Iuda. * Cap. 14. 21. 2 Cron. 26. 1, 3, 4. ** Vers. 13, 30, etc. 2 Cron. 26. 1.

2. Avea şasesprezece ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit cinci zeci şi doi de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Iecolia din Ierusalim.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Amaţia.

4. Numai că înălţimile * nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi. * Vers. 35. Cap. 12. 3; 14. 4.

5. Domnul a lovit * pe împărat cu lepră şi el a fost lepros pînă în ziua morţii, şi a locuit ** într'o casă deosebită. Şi Iotam, fiul împăratului, era în fruntea casei şi judeca poporul ţării.
* 2 Cron. 26. 19–21. ** Lev. 13. 46.

6. Celelalte fapte ale lui Azaria, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?
7. Azaria a adormit cu părinţii săi, şi l-au îngropat* cu părinţii săi în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Iotam. *2 Cron. 26. 23.

Zaharia, împăratul lui Israel.

8. In al treizeci şi optulea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Zaharia, fiul lui Ieroboam. A domnit şase luni.
9. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, ca şi părinţii lui; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.
10. Şalum, fiul lui Iabeş, a uneltit împotriva lui, l-a lovit* înaintea poporului, şi l-a omorît; şi, în locul lui, a domnit el. *Amos. 7. 9.
11. Celelalte fapte ale lui Zaharia sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel.
12. Astfel s'a împlinit ce spusese* lui Iehu Domnul, cînd zisese: „Fiii tăi pînă în al patrulea neam vor şedea pe scaunul de domnie al lui Israel.“ *Cap. 10. 30.

Şalum, împăratul lui Israel.

13. Şalum, fiul lui Iabeş, a început să domnească în al treizeci şi nouălea an al lui Ozia*, împăratul lui Iuda. A domnit o lună la Samaria. *Mat. 1. 8, 9. Vers. 1
14. Menahem, fiul lui Gadi, s'a suit din Tirţa* şi a venit la Samaria, a lovit în Samaria pe Şalum, fiul lui Iabeş, şi l-a omorît; şi, în locul lui, a domnit el. *1 Reg. 14. 17
15. Celelalte fapte ale lui Şalum, şi uneltirea pe care a făcut-o, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel.
16. Atunci Menahem a bătut Tifsahul* şi pe toţi ceice erau în el, cu ţinutul lui dinspre Tirţa; l-a bătut pentrucă nu-şi deschisese porţile. Şi a spintecat pîntecele tuturor femeilor** însărcinate. *1 Reg. 4. 24. **Cap. 8. 12.

Menahem, împăratul lui Israel.

17. In al treizeci şi nouălea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel Menahem, fiul lui Gadi. A domnit zece ani la Samaria.
18. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut, cît a trăit, dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.
19. Pul*, împăratul Asiriei, a venit în ţară. Şi Menahem a dat lui Pul o mie de talanţi de argint, ca să-l ajute să-şi întărească** domnia. *1 Cron. 5. 26. Isa. 9. 1. Osea 8. 9. **Cap. 14. 5.
20. Menahem a ridicat argintul acesta dela toţi cei cu avere din Israel, ca să-l dea împăratului Asiriei; i-a pus să dea fiecare cîte cincizeci de sicli de argint. Impăratul Asiriei s'a întors înapoi, şi nu s'a oprit atunci în ţară.
21. Celelalte fapte ale lui Menahem, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel?
22. Menahem a adormit cu părinţii săi. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Pecahia.

Pecahia, împăratul lui Israel.

23. In al cincizecilea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Pecahia, fiul lui Menahem. A domnit doi ani.
24. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.
25. Pecah, fiul lui Remalia, slujbaşul lui, a uneltit împotriva lui; l-a lovit la Samaria, în palatul casei împăratului, ca şi pe Argob şi Arie; avea cu el cincizeci de oameni dintre fiii Galaaditilor. A omorît astfel pe Pecahia, şi a domnit în locul lui.
26. Celelalte fapte ale lui Pecahia, şi tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel.

Pecah, împăratul lui Israel.

27. In al cincizeci şi doilea an al lui Azaria, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria Pecah*, fiul lui Remalia. A domnit douăzeci de ani. *Isa. 7. 1.
28. El a făcut ce este rău înaintea Domnului; nu s'a abătut dela păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască.
29. Pe vremea lui Pecah, împăratul lui Israel, a venit* Tiglat-Pileser, împărătul Asiriei, şi a luat Ionul**, Abel-Bet-Maaca, Ianoah, Chedeş, Haţor,

Galaad şi Galileia, toată ţara lui Neftali, şi pe locuitori i-a dus în prinsoare în Asiria.
*1 Cron. 5. 26. Isa. 9. 1. **1 Reg. 15. 20.

30. Osea, fiul lui Ela, a făcut o uneltire împotriva lui Pecah, fiul lui Remalia, l-a lovit şi l-a omorît şi a domnit* el în locul lui, în al douăzecilea an al lui Iotam, fiul lui Ozia.
*Cap. 17. 1. Osea 10. 3, 7, 15.

31. Celelalte fapte ale lui Pecah, şi tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor lui Israel.

Iotam, împăratul lui Iuda.

32. In al doilea an al lui Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, a început să domnească Iotam*, fiul lui Ozia, împăratul lui Iuda. *2 Cron. 27. 1.

33. Avea douăzeci şi cinci de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit şasesprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ieruşa, fata lui Ţadoc.

34. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului; a lucrat întocmai* ca tatăl său Ozia. *Vers. 3.

35. Numai* că înălţimile nu le-a stricat; poporul tot mai aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi. Iotam a zidit poarta** cea mai înaltă a Casei Domnului.
*Vers. 4. **2 Cron. 27. 3, etc.

36. Celelalte fapte ale lui Iotam, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

37. In vremea aceea, Domnul a început să trimeată împotriva lui Iuda pe Reţin*, împăratul Siriei, şi pe Pecah**, fiul lui Remalia. *Cap. 16. 5. Isa. 7. 1. **Vers. 27.

38. Iotam a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat cu părinţii săi în cetatea tatălui său David. Şi, în locul lui a domnit fiul său Ahaz.

Ahaz, împăratul lui Iuda.

16 1. In al şaptesprezecelea an al lui Pecah, fiul lui Remalia, a început să domnească Ahaz*, fiul lui Iotam, împăratul lui Iuda. *2 Cron. 28. 1, etc.

2. Ahaz avea douăzeci de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit şasesprezece ani la Ierusalim.

El n'a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului său, cum făcuse tatăl său David.

3. Ci a umblat în calea împăraţilor lui Israel; şi chiar a trecut* pe fiul său prin foc, după urîciunile** neamurilor pe cari le isgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.
*Lev. 18. 21. 2 Cron. 28. 3. Ps. 106. 37, 38. **Deut. 12. 31.

4. A adus jertfe si tămîie pe înălţimi*, pe dealuri şi supt toţi copacii verzi. *Deut. 12. 2. 1 Reg. 14. 23.

5. Atunci* Reţin, împăratul Siriei, şi Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, s'au suit împotriva Ierusalimului ca să lupte împotriva lui. Au împresurat pe Ahaz, dar n'au putut să-l biruiască. *Isa. 7. 1, 4, etc.

6. In acelaş timp, Reţin, împăratul Siriei, a adus iarăş Elatul* subt stăpînirea Sirienilor; a izgonit pe Evrei din Elat, şi Sirienii au venit la Elat, unde au locuit pînă în ziua de azi.
*Cap. 14. 22.

7. Ahaz a trimes soli lui* Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei, să-i spună: „Eu sînt robul tău şi fiul tău; suie-te, şi izbăveşte-mă din mîna împăratului Siriei, şi din mîna împăratului lui Israel, care se ridică împotriva mea.“
*Cap. 15. 29.

8. Şi Ahaz* a luat argintul şi aurul din Casa Domnului şi din vistieriile casei împăratului, şi l-a trimes ca dar împăratului Asiriei. *Cap. 12. 18. 2 Cron. 28. 21.

9. Impăratul Asiriei l-a ascultat. S'a suit împotriva Damascului, l-a* luat, a dus pe locuitori în robie la Chir, şi a omorît pe Reţin. *Amos 1. 5.

10. Impăratul Ahaz s'a dus la Damasc înaintea lui Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei. Şi, văzînd altarul din Damasc, împăratul Ahaz a trimes preotului Urie chipul şi înfăţişarea acestui altar, întocmai cum era făcut.

11. Preotul Urie a făcut un altar întocmai după chipul trimes din Damasc de împărătul Ahaz, şi preotul Urie l-a făcut mai înainte ca să se întoarcă împăratul Ahaz din Damasc.

12. La venirea lui din Damasc, împăratul a văzut altarul, s'a apropiat* de el, şi s'a suit pe el. *2 Cron. 26. 16, 19.

13. A ars pe el arderea de tot şi darul de mîncare, a vărsat jertfele de băutură, şi a stropit pe altar sîngele jertfelor de mulţămire.

14. A îndepărtat dinaintea casei altarul* de aramă care era înaintea Domnului, ca să nu fie între noul altar şi Casa Domnului; l-a pus lîngă noul altar, spre miazănoapte. *2 Cron. 4. 1.

15. Şi împăratul Ahaz a dat următoarea poruncă preotului Urie: „Să arzi pe altarul cel mare arderea* de tot de dimineaţă şi darul de mîncare de seară, arderea de tot a împăratului şi darul lui de mîncare, arderile de tot ale

întregului popor din ţară şi darurile lor de mîncare, să torni pe el jertfele lor de băutură, şi să stropeşti pe el tot sîngele arderilor de tot şi tot sîngele jertfelor; cît despre altarul de aramă, nu-mi pasă de el." *Exod. 29. 39, 40, 41.

16. Preotul Urie a făcut întocmai cum poruncise împăratul Ahaz.

17. Şi împăratul* Ahaz a sfărîmat tăbliile** dela temelie, şi a scos lighenele de pe ele. A dat jos marea† de pe boii de aramă cari erau supt ea, şi a pus-o pe o pardoseală de piatră. *2 Cron. 28. 24. **1 Reg. 7, 27, 28. †1 Reg. 7. 23, 25.

18. De hatîrul împăratului Asiriei, a schimbat în Casa Domnului pridvorul Sabatului care fusese zidit acolo, precum şi intrarea de afară a împăratului.

19. Celelalte fapte ale lui Ahaz, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

20. Ahaz a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat* cu părinţii săi în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ezechia. *2 Cron. 28. 27.

Osea, cel din urmă împărat al lui Israel.

17 1. In al doisprezecelea an al lui Ahaz, împăratul lui Iuda, a început să domnească peste Israel la Samaria, Osea*, fiul lui Ela. A domnit nouă ani. *Cap. 15. 30.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, totuş nu ca împăraţii lui Israel dinaintea lui.

3. Salmanasar*, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva lui; şi Osea i s'a supus, şi i-a plătit un bir. *Cap. 18. 9.

4. Dar împăratul Asiriei a descoperit o uneltire la Osea, căci trimesese soli lui So, împăratul Egiptului, şi nu mai plătea pe fiecare an birul împăratului Asiriei. Impăratul Asiriei l-a închis şi l-a pus în lanţuri într'o temniţă.

5. Şi împăratul* Asiriei a străbătut toată ţara, şi s'a suit împotriva Samariei, pe care a împresurat-o timp de trei ani. *Cap. 18. 9.

6. In al nouălea* an al lui Osea, împăratul Asiriei a luat Samaria, şi a dus pe** Israel în robie în Asiria, l-a pus† să locuiască la Halah şi la Habor, lîngă rîul Gozan, şi în cetăţile Mezilor. *Cap. 18. 10, 11. Osea 13. 16. **Lev. 26. 32, 33. Deut. 28. 36, 64; 29. 27, 28. †1 Cron. 5. 26.

Robia asiriană.

7. Lucrul acesta s'a întîmplat pentrucă copiii lui Israel au păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului lor, care-i scosese din ţara Egiptului, de supt mîna lui Faraon, împăratul Egiptului, şi pentrucă s'au închinat la alţi dumnezei.

8. Au urmat* obiceiurile neamurilor pe cari Domnul le izgonise dinaintea copiilor lui Israel, şi obiceiurile rînduite de împăraţii lui Israel. *Lev. 18. 3. Deut. 18. 9. Cap. 16. 3.

9. Copiii lui Israel au făcut pe ascuns împotriva Domnului, Dumnezeului lor, lucruri cari nu sînt bune. Şi-au zidit înălţimi în toate cetăţile lor, dela turnurile* străjerilor pînă la cetăţile întărite. *Cap. 18. 8.

10. Şi-au ridicat* stîlpi idoleşti şi Astartee** pe orice† deal şi subt orice copac verde. *1 Reg. 14. 23. Isa. 57. 5. **Exod. 34. 13. Deut. 16. 21. Mic. 5. 14. †Deut. 12. 2. Cap. 16. 4.

11. Şi acolo au ars tămîie pe toate înălţimile, ca şi neamurile pe cari le izgonise Domnul dinaintea lor, şi au făcut lucruri rele, prin cari au mîniat pe Domnul.

12. Au slujit idolilor*, despre cari Domnul le zisese: „Să** nu faceţi lucrul acesta!" *Exod. 20. 3. 4. Lev. 26. 1. Deut. 5. 7, 8. **Deut. 4. 19.

13. Domnul a înştiinţat pe Israel şi Iuda prin toţi proorocii Lui, prin toţi văzătorii*, şi le-a zis; „Intoarceţi-vă** dela căile voastre cele rele, şi păziţi poruncile şi rînduielile Mele, urmînd în totul legea pe care am dat-o părinţilor voştri şi pe care v'am trimes-o prin robii Mei proorocii." *1 Sam. 9. 9. **Ier. 18. 11; 25. 5; 35. 15.

14. Dar ei n'au ascultat, şi-au înţăpenit* grumazul, ca şi părinţii lor, cari nu crezuseră în Domnul, Dumnezeul lor. *Deut. 31. 27. Prov. 29. 1.

15. N'au vrut să ştie de legile Lui, de legămîntul* pe care-l făcuse cu părinţii lor, şi de înştiinţările pe cari li le dăduse. S'au luat după lucruri de nimic**, şi ei înşişi n'au fost decît† nimic, şi după neamurile în mijlocul cărora trăiau, măcar că Domnul le poruncise să nu†† se ia după ele. *Deut. 29. 25. **Deut. 32. 21. 1 Reg. 16. 13. 1 Cor. 8. 4. †Ps. 115. 8. Rom. 1. 21. ††Deut. 12. 30, 31.

16. Au părăsit toate poruncile Domnului, Dumnezeului lor, şi-au făcut* viţei turnaţi, au făcut idoli de ai Astarteei**, s'au închinat înaintea întregei oştiri a cerurilor, şi au slujit† lui Baal. *Exod. 32. 8. 1 Reg. 12. 28. **1 Reg. 14. 15, 23; 15, 13; 16. 33. †1 Reg. 16. 31; 22. 53. Cap. 11. 18.

17. Au trecut* prin foc pe fiii şi fiicele lor, s'au dedat la** ghicire şi vrăjitorii, şi s'au vîndut† ca să facă ce este rău înaintea Domnului, mîniindu-L. *Lev. 18. 21. Cap. 16. 3. Ezec. 23. 37. **Deut. 18. 10. †1 Reg. 21. 20.

18. De aceea Domnul S'a mîniat foarte tare împotriva lui Israel, şi i-a îndepărtat dela Faţa Lui. — N'a rămas* decît seminţia lui Iuda: *1 Reg. 11. 13, 32.

19. şi chiar Iuda* nu păzise poruncile Domnului Dumnezeului lui, ci se luase după obiceiurile rînduite de Israel. — *Ier. 3. 8.

20. Domnul a lepădat tot neamul lui Israel; i-a smerit, i-a dat* în mînile jăfuitorilor, şi a sfîrşit prin a-i izgoni dinaintea Feţei Lui. *Cap. 13. 3; 15. 29.

21. Căci Israel* se deslipise de casa lui David, şi făcuseră împărat** pe Ieroboam, fiul lui Nebat, care-i abătuse dela Domnul, şi făcuse pe Israel să săvîrşească un mare păcat. *1 Reg. 11. 11, 31. **1 Reg. 12. 20, 28.

22. Copiii lui Israel se dăduseră la toate păcatele pe cari le făcuse Ieroboam; nu s'au abătut dela ele,

23. pînă ce Domnul a izgonit pe Israel dinaintea Lui, cum* vestise prin toţi slujitorii Săi prooroci. Şi Israel a fost** dus în robie, departe de ţara lui, în Asiria, unde a rămas pînă în ziua de azi. *1 Reg. 14. 16. **Vers. 6.

Samaritenii.

24. Impăratul Asiriei a adus* oameni din Babilon, din** Cuta, din Ava†, din Hamat şi din Sefarvaim, şi i-a aşezat în cetăţile Samariei în locul copiilor lui Israel. Au pus stăpînire pe Samaria, şi au locuit în cetăţile ei. *Ezra 4. 2, 10. **Vers. 30. †Cap. 18. 34.

25. Cînd au început să locuiască aici, nu se temeau de Domnul, şi Domnul a trimes împotriva lor nişte lei, cari-i omorau!

26. Atunci au spus împăratului Asiriei: „Neamurile pe cari le-ai strămutat şi le-ai aşezat în cetăţile Samariei nu cunosc felul în care să slujească Dumnezeului ţării, şi El a trimes împotriva lor nişte lei cari le omoară, pentrucă nu cunosc felul în care trebuie să slujească Dumnezeului ţării."

27. Impăratul Asiriei a dat următoarea poruncă: „Trimeteţi pe unul din preoţii pe cari i-aţi luat de acolo în robie; să plece să se aşeze acolo, şi să le înveţe felul în care să slujească Dumnezeului ţării."

28. Unul din preoţii cari fuseseră luaţi robi din Samaria, a venit de s'a aşezat la Betel, şi le-a învăţat cum să se teamă de Domnul.

29. Dar neamurile şi-au făcut fiecare dumnezeii săi în cetăţile pe cari le locuiau, şi i-au aşezat în templele idoleşti din înălţimile zidite de Samariteni.

30. Oamenii din Babilon* au făcut pe Sucot-Benot, oamenii din Cut au făcut pe Nergal, cei din Hamat au făcut pe Aşima, Vers. 24.

31. cei din Ava* au făcut pe Nibhaz şi Tartac; cei din Sefarvaim îşi ardeau** copiii în foc în cinstea lui Adramelec şi Anamelec, dumnezeii din Sefarvaim. *Ezra 4. 9. **Lev. 18. 21. Deut. 12. 31.

32. Totodată se închinau şi Domnului, şi şi-au făcut preoţi ai înălţimilor, luaţi* din tot poporul: preoţii aceştia aduceau pentru ei jertfe în templele din înălţimi. *1 Reg. 12. 31.

33. Astfel se închinau* Domnului, dar slujeau în acelaş timp şi dumnezeilor lor, după obiceiul neamurilor de unde fuseseră mutaţi. *Tef. 1. 5.

34. Pînă în ziua de astăzi îşi urmează ei obiceiurile dela început: nu se închină Domnului, şi nu se ţin nici de legile şi rînduielile lor, nici de legile şi poruncile date de Domnul copiilor lui Iacov, căruia i-a pus numele* Israel. *Fac. 32. 28; 35. 10. 1 Reg. 11. 31.

35. Domnul făcuse legămînt cu ei, şi le dăduse porunca aceasta: „Să nu vă temeţi* de alţi dumnezei; să nu vă închinaţi** înaintea lor, să nu le slujiţi, şi să nu le aduceţi jertfe. *Judc. 6. 10. **Exod. 20. 5.

36. Ci să vă temeţi de Domnul, care v'a scos din ţara Egiptului cu o mare putere şi cu braţul întins*; înaintea Lui să** vă închinaţi, şi Lui să-I aduceţi jertfe. *Exod. 6. 6. **Deut. 10. 20.

37. Să păziţi şi să împliniţi* totdeauna învăţăturile, rînduielile, legea şi poruncile, pe cari vi le-a scris El, şi să nu vă temeţi de alţi dumnezei. *Deut. 5. 32.

38. Să nu* uitaţi legămîntul pe care l-am făcut cu voi, şi să nu vă temeţi de alţi dumnezei. *Deut. 4. 23.

39. Ci să vă temeţi de Domnul, Dumnezeul vostru; şi El vă va izbăvi din mîna tuturor vrăjmaşilor voştri."

40. Ei n'au ascultat, şi au urmat obiceiurile lor dela început.

41. Neamurile acestea* se temeau de

Domnul și slujeau și chipurilor lor cioplite; și copiii lor și copiii copiilor lor fac pînă în ziua de azi ce au făcut părinții lor. *Vers. 32,33.

CEI DIN URMĂ ÎMPĂRAȚI AI LUI IUDA, DE LA EZECHIA PÎNĂ LA NIMICIREA ÎMPĂRĂȚIEI LUI IUDA.

Capitolele 18—25. 2Cr. 29—36. Ier. 3. 8—10. Am. 2. 4, 5. Țefania 3. 1—4.)

Ezechia, împăratul lui Iuda.

18 1. In al treilea an al lui Osea, fiul lui Ela, împăratul lui Israel, a început să domnească Ezechia*, fiul lui Ahaz, împăratul lui Iuda. *2 Cron. 28. 27; 29. 1. Mat. 1. 9.

2. Avea douăzeci și cinci de ani cînd a ajuns împărat, și a domnit douăzeci și nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Abi*, fata lui Zaharia. *2 Cron. 29. 1.

3. El a făcut ce este plăcut înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său David.

4. A îndepărtat* înălțimile, a sfărîmat stîlpii idolești, a tăiat Astarteele, și a sfărîmat în bucăți șarpele** de aramă, pe care-l făcuse Moise, căci copiii lui Israel arseseră pînă atunci tămîie înaintea lui: îl numeau Nehuștan. *2 Cron. 31. 1. **Num. 21. 9.

5. El și-a pus* încrederea în Domnul, Dumnezeul lui Israel; și dintre toți împărații lui Iuda, cari au venit după el sau cari au fost înainte de el, n'a fost** niciunul ca el. *Cap. 19. 10. Iov. 13. 15. Ps. 13. 5. **Cap. 23. 25,

6. El s'a* alipit de Domnul, nu s'a abătut dela El, și a păzit poruncile pe cari le dăduse lui Moise Domnul. *Deut. 10. 20. Ios. 23. 8.

7. Și Domnul* a fost cu Ezechia, care a izbutit** în tot ce a făcut. El s'a răsculat† împotriva împăratului Asiriei, și nu i-a mai fost supus. *2 Cron. 15. 2. **1 Sam. 18. 5, 14. Ps. 60. 12. †Cap. 16. 7.

8. A bătut* pe Filisteni pînă la Gaza, și le-a pustiit ținutul, dela toate turnurile** de pază pînă la cetățile întărite. *1 Cron. 4. 41. Isa. 14. 29. **Cap. 17. 9.

Luarea Samariei de Asirieni.

9. In al* patrulea an al împăratului Ezechia, care era al șaptelea an al lui Osea, fiul lui Ela, împăratul lui Israel, Salmanasar, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva Samariei, și a împresurat-o. *Cap. 17. 3.

10. După trei ani, a luat-o, în al șaselea an al lui Ezechia, care era al nouălea* an al lui Osea, împăratul lui Israel: atunci a fost luată Samaria. *Cap. 17. 6.

11. Impăratul* Asiriei a dus pe Israel rob în Asiria, și i-a așezat la Halah** și Habor, lîngă rîul Gozan, și în cetățile Mezilor, *Cap. 17. 6. **1 Cron. 5. 26.

12. pentrucă n'ascultaseră* de glasul Domnului, Dumnezeului lor, și călcaseră legămîntul Lui; pentrucă nici n'ascultaseră, nici nu împliniseră tot ce poruncise Moise, robul Domnului. *Cap. 17. 7. Dan. 9. 6, 10.

Năvălirea lui Sanherib.

13. In al* patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăților întărite din Iuda, și a pus stăpînire pe ele. *2 Cron. 32. 1, etc. Isa. 36. 1, etc.

14. Ezechia, împăratul lui Iuda, a trimes să spună împăratului Asiriei la Lachis: „Am greșit! Depărtează-te de mine. Ce vei pune asupra mea, voi purta.“ Și împăratul Asiriei a cerut lui Ezechia, împăratul lui Iuda, trei sute de talanți de argint și treizeci de talanți de aur.

15. Ezechia* a dat tot argintul care se afla în Casa Domnului și în vistieriile casei împăratului. *Cap. 16. 8.

16. Atunci a luat Ezechia, împăratul lui Iuda, și a dat împăratului Asiriei, aurul cu care acoperise ușile și ușiorii Templului Domnului.

Impresurarea Ierusalimului.

17. Impăratul Asiriei a trimes din Lachis la Ierusalim, la împăratul Ezechia, pe Tartan, Rab-Saris, și pe Rabșache cu o oștire puternică. S'au suit și au ajuns la Ierusalim. Cînd s'au suit și au ajuns, s'au oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul* care duce în ogorul nălbitorului. *Isa. 7. 3.

18. Au chemat pe împărat; și Eliachim, fiul lui Hilchia, mai marele peste casa împăratului, s'a dus la ei, cu Șebna, logofătul, și cu Ioah, fiul lui Asaf, arhivarul.

19. Rabșache le-a zis: „Spuneți lui Ezechia: „Așa vorbește marele împărat, împăratul Asiriei: „Ce este încrederea* aceasta pe care te bizuiești? *2 Cron. 32. 10, etc.

20. Tu ai zis: „Pentru război trebuie chibzuinţă şi putere.“ Dar acestea sînt doar vorbe în vînt. In cine dar ţi-ai pus încrederea de te-ai răsculat împotriva mea?

21. Iată*, ai pus-o în Egipt, ai luat în ajutor trestia aceea frîntă, care înţeapă şi străpunge mîna oricui se sprijineşte pe ea: aşa este Faraon, împăratul Egiptului, pentru toţi ceice se încred în el. *Ezec. 29. 6, 7.

22. Poate că îmi veţi spune: „In Domnul, Dumnezeul nostru, ne încredem.“ Dar nu este El acela ale cărui înălţimi* şi altare le-a îndepărtat Ezechia, zicînd lui Iuda şi Ierusalimului: „Să vă închinaţi înaintea altarului acestuia la Ierusalim?“ *Vers. 4. 2Cron. 31. 1; 32. 12.

23. Acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul Asiriei: îţi voi da două mii de cai, să vedem dacă poţi din partea ta să dai atîţia călăreţi ca să încalece pe ei.

24. Şi cum ai putea îndepărta o căpetenie din cei mai mici slujitori ai stăpînului meu? Iţi pui încrederea în Egipt pentru care şi călăreţi.

25. De altfel, oare fără voia Domnului m'am suit eu împotriva acestui loc, ca să-l nimicesc? Domnul mi-a zis: „Suie-te împotriva ţării acesteia, şi nimiceşte-o.“

26. Eliachim, fiul lui Hilchia, Şebna şi Ioah, au zis lui Rabşache: „Vorbeşte robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înţelegem; nu ne vorbi în limba iudaică, în auzul poporului de pe zid.“

27. Rabşache le-a răspuns: „Oare stăpînului tău şi ţie m'a trimes stăpînul meu să spun aceste vorbe? Oare nu acestor oameni cari stau pe zid să-şi mănînce balega şi să-şi bea udul cu voi?“

28. Atunci Rabşache, înaintînd, a strigat cu glas tare în limba iudaică, şi a zis: „Ascultaţi cuvîntul marelui împărat, împăratul Asiriei!

29. Aşa vorbeşte împăratul: „Să nu vă înşele* Ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească din mîna mea. *2 Cron. 32. 15.

30. Să nu vă facă Ezechia să vă încredeţi în Domnul, zicînd: „Domnul ne va izbăvi, şi cetatea aceasta nu va fi dată în mînile împăratului Asiriei.“

31. N'ascultaţi de Ezechia; căci aşa vorbeşte împăratul Asiriei: „Faceţi pace cu mine, supuneţi-vă mie, şi fiecare din voi va mînca din via lui şi din smochinul lui, fiecare va bea apă din fîntîna lui,

32. pînă voi veni, şi vă voi duce într'o ţară ca a voastră, într'o ţară cu grîu* şi cu vin, o ţară cu pîne şi vii, o ţară cu măslini de untdelemn şi miere, şi veţi trăi şi nu veţi muri. N'ascultaţi dar de Ezechia, care vă amăgeşte zicînd: „Domnul ne va izbăvi.“ *Deut. 8. 7, 8.

33. Oare dumnezeii* neamurilor au izbăvit ei fiecare ţara lui din mîna împăratului Asiriei? *Cap. 19. 12. 2 Cron. 32. 14. Isa. 10. 10, 11.

34. Unde* sînt dumnezeii Hamatului şi Arpadului? Unde sînt dumnezeii Sefarvaimului, Henei şi** Ivei? Au izbăvit ei Samaria din mîna mea? *Cap. 19. 13. **Cap. 17. 24.

35. Cari dintre toţi dumnezeii acestor ţări şi-au izbăvit ţara din mîna mea, pentruca şi Domnul* să izbăvească Ierusalimul din mîna mea?“ *Dan. 3. 15.

36. Poporul a tăcut, şi nu i-a răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: „Să nu-i răspundeţi.“

37. Şi Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, Şebna, logofătul, şi Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul, au venit la Ezechia, cu hainele sfîşiate*, şi i-au spus cuvintele lui Rabşache. *Isa. 33. 7.

Ierusalimul scăpat.

19 1. Cînd a auzit împăratul Ezechia* lucrul acesta, şi-a sfîşiat hainele, s'a acoperit cu un sac, şi s'a dus în Casa Domnului. *Isa. 37. 1, etc.

2. A trimes pe Eliachim, căpetenia casei împăratului, pe Şebna, logofătul, şi pe preoţii cei mai bătrîni, acoperiţi cu saci, la proorocul* Isaia, fiul lui Amoţ. *Luc. 3. 4.

3. Şi i-au zis: „Aşa vorbeşte Ezechia: Ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă şi de ocară; căci copiii sînt oproape să iasă din pîntecele mamei, şi nu este putere pentru naştere.

4. Poate* că Domnul, Dumnezeul tău, a auzit toate cuvintele lui Rabşache, pe care l-a trimes împăratul** Asiriei, stăpînul său, să batjocorească pe Dumnezeul cel viu, şi poate că Domnul, Dumnezeul tău, îl va pedepsi† pentru cuvintele pe cari le-a auzit. Inalţă dar o rugăciune pentru ceilalţi cari au mai rămas.“ *2 Sam. 16. 12. **Cap. 18. 35. †Ps. 50. 21.

5. Slujitorii împăratului Ezechia s'au dus dar la Isaia.

6. Şi Isaia* le-a zis: „Iată ce să spu-

neţi stăpînului vostru: „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu te speria de cuvintele pe cari le-ai auzit şi prin cari M'au batjocorit slujitorii** împăratului Asiriei. *Isa. 37. 6, etc. **Cap. 18. 17.

7. Voi pune în el un duh* care îl va face ca, la auzul unei veşti pe care o va primi, să se întoarcă în ţara lui; şi-l voi face să cadă ucis de sabie în ţara lui.“ *Vers. 35, 36, 37. Ier. 51. 1.

8. Rabşache, plecînd, a găsit pe împăratul Asiriei luptînd împotriva Libnei, căci aflase de plecarea lui din* Lachis. *Cap. 18. 14.

9. Atunci împăratul Asiriei a primit o veste* cu privire la Tirhaca, împăratul Etiopiei. I s'a spus: „Iată că acela a pornit cu război împotriva ta.“ Şi împăratul Asiriei a trimes soli din nou lui Ezechia, zicînd: *1 Sam. 23. 27.

10. „Aşa să vorbiţi lui Ezechia, împăratul lui Iuda: „Să nu te înşele Dumnezeul tău, în care* te încrezi, zicînd: „Ierusalimul nu va fi dat în mînile împăratului Asiriei.“ *Cap. 18. 5.

11. Iată, ai auzit ce au făcut împăraţii Asiriei tuturor ţărilor, şi cum le-au nimicit; şi tu, să fii izbăvit!

12. Dumnezeii* neamurilor pe cari le-au nimicit părinţii mei, au izbăvit ei pe Gozan, Haran, Reţef, şi pe fiii lui** Eden din Telasar? *Cap. 18. 33. **Ezec. 27. 23.

13. Unde* este împăratul Hamatului, împăratul Arpadului, şi împăratul cetăţii Sefarvaimului, Henei şi Ivei?“ *Cap. 18. 34.

14. Ezechia* a luat scrisoarea din mîna solilor, şi a citit-o. Apoi s'a suit la Casa Domnului, şi a întins-o înaintea Domnului, *Isa. 37. 14, etc.

15. căruia i-a făcut următoarea rugăciune: „Doamne, Dumnezeul lui Israel, care şezi* pe heruvimi! Tu** eşti singurul Dumnezeu al tuturor împărăţiilor pămîntului! Tu ai făcut cerurile şi pămîntul. *1 Sam. 4. 4. Ps. 80. 1. **1 Reg. 18. 39. Isa. 44. 6. Ier. 10. 10, 11, 12.

16. Doamne, pleacă-Ţi* urechea, şi ascultă! Doamne, deschide-Ţi** ochii, şi priveşte. Auzi cuvintele lui Sanherib, care a trimes† pe Rabşache să batjocorească pe Dumnezeul cel viu. *Ps. 31. 2. **2 Cron. 6. 40. †Vers. 4.

17. Da, Doamne, este adevărat că împăraţii Asiriei au nimicit neamurile şi le-au pustiit ţările,

18. şi că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci erau lucrări* făcute de mîna omului, erau lemn şi piatră; şi i-au nimicit. *Ps. 115. 4. Ier. 10. 3.

19. Acum, Doamne, Dumnezeul nostru, izbăveşte-ne din mîna lui Sanherib, ca să ştie toate împărăţiile* pămîntului că numai Tu eşti Dumnezeu, Doamne!“ *Ps. 83. 18.

20. Atunci Isaia, fiul lui Amoţ, a trimes să spună lui Ezechia: Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Am auzit* rugăciunea** pe care Mi-ai făcut-o cu privire la Sanherib, împăratul Asiriei. *Isa. 37. 21, etc. **Ps. 65. 2.

21. Iată cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva lui:

„Fecioara, fiica* Sionului, te dispreţuieşte şi rîde de tine;
fata Ierusalimului dă** din cap după tine. *Plîn. 2. 13. **Iov. 16. 4. Ps. 22. 7, 8. Plîn. 2. 15.

22. Pe cine ai batjocorit şi ai ocărît tu? Împotriva cui ai ridicat glasul?
Şi împotriva cui ţi-ai ridicat ochii?
Împotriva Sfîntului* lui Israel!
*Ps. 71. 22. Isa. 5. 24. Ier. 51. 5.

23. Prin solii* tăi ai batjocorit pe Domnul, şi ai zis:

„Cu** mulţimea carălor mele, am suit
vîrful munţilor, coastele Libanului!
Voi tăia cei mai înalţi cedri ai lui,
cei mai frumoşi chiparoşi ai lui,
şi voi atinge creasta lui cea mai înaltă, pădurea lui care este ca o grădină de poame; *Cap. 18. 17. **Ps. 20. 7.

24. am săpat, şi am băut ape străine,
şi voi seca cu talpa picioarelor mele toate rîurile Egiptului.

25. N'ai auzit că Eu de mult am pregătit aceste lucruri*, şi că le-am hotărît din vremurile vechi? Acum însă am îngăduit să se împlinească,
şi să prefaci** cetăţi întărite în mormane de dărîmături. *Isa. 45. 7. **Isa. 10. 5.

26. Locuitorii lor sînt neputincioşi,
îngroziţi şi înmărmuriţi;
au ajuns ca iarba* de pe cîmp şi ca verdeaţa fragedă,
ca iarba de pe coperişuri şi ca grîul care se usucă înainte de a-i da spicul. *Ps. 129. 6.

27. Dar ştiu* cînd stai jos, cînd ieşi şi cînd intri,
şi cînd eşti furios împotriva Mea. *Ps. 139. 1, etc.

28. Pentrucă eşti furios împotriva Mea, şi pentrucă trufia ta a ajuns pînă la urechile Mele,
de aceea voi pune belciugul* Meu în nările tale,

şi zăbala Mea între buzele tale,
şi te voi face să te întorci pe drumul** pe care ai venit."
*Iov. 41. 2. Ezec. 29. 4; 38. 4. Amos 4. 2. **Vers. 33, 36, 37.

29. Acesta să-ţi fie* semnul:
Anul acesta veţi mînca ce creşte dela sine,
şi al doilea an ce va răsări din rădăcinile rămase;
dar în al treilea an veţi sămăna,
veţi secera,
veţi sădi vii, şi veţi mînca din rodul lor. *1 Sam. 2. 34. Cap. 20. 8, 9. Isa. 7. 11, 14. Luc. 2. 12

30. Rămăşiţa* din casa lui Iuda, ce va mai rămînea,
va prinde iarăş rădăcini de desupt,
şi deasupra va da rod. *2 Cron. 32. 22, 23.

31. Căci din Ierusalim va ieşi o rămăşiţă,
şi din muntele Sionului cei scăpaţi.
Iată ce va face rîvna* Domnului oştirilor. *Isa, 9. 7.

32. De aceea, aşa vorbeşte Domnul asupra împăratului Asiriei:
„Nu va intra în cetatea aceasta, nici nu va arunca săgeţi în ea,
nu va sta înaintea ei cu scuturi, şi nu va ridica întărituri de şanţuri împotriva ei.

33. Se va întoarce pe drumul pe care a venit,
şi nu va intra în cetatea aceasta, zice Domnul.

34. Căci Eu voi ocroti* cetatea aceasta ca s'o mîntuiesc,
din pricina Mea, şi din pricina robului** Meu David." *Cap. 20. 6. **1 Reg. 11. 12, 13.

35. In noaptea* aceea, a ieşit îngerul Domnului, şi a ucis în tabăra Asirienilor o sută optzeci şi cinci de mii de oameni. Şi cînd s'au sculat dimineaţa, iată că toţi erau nişte trupuri moarte.
*2 Cron. 32. 21. Isa. 37. 36.

36. Atunci Sanherib, împăratul Asiriei, şi-a ridicat tabăra, a plecat şi s'a întors; şi a locuit la Ninive*. *Fac. 10. 11.

37. Şi, pe cînd se închina în casa dumnezeului său Nisroc, Adramelec* şi Şareţer, fiii săi, l-au** ucis cu sabia, şi au fugit în ţara Ararat. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Esar-Hadon †.
*2 Cron. 32. 21. **Vers. 7. †Ezra 4. 2.

Boala şi însănătoşirea lui Ezechia.

20 1. In vremea* aceea, Ezechia a fost bolnav pe moarte. Proorocul Isaia, fiul lui Amoţ, a venit la el, şi i-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Rînduieşte ce ai de rînduit casei tale, căci vei muri, şi nu vei mai trăi."
*2 Cron. 32. 24, etc. Isa. 38. 1, etc.

2. Ezechia s'a întors cu faţa la părete, şi a făcut Domnului următoarea rugăciune:

3. „Doamne, adu-Ţi* aminte că am umblat** înaintea Feţei Tale cu credincioşie şi curăţie de inimă, şi am făcut ce este bine înaintea Ta!" Şi Ezechia a vărsat multe lacrămi.
*Neem. 13. 22. **Fac. 17. 1. 1 Reg. 3. 6.

4. Isaia, care ieşise, n'ajunsese încă în curtea din mijloc, cînd cuvîntul Domnului i-a vorbit astfel:

5. „Intoarce-te şi spune lui Ezechia, căpetenia* poporului Meu: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Ţi-am auzit** rugăciunea, şi ţi-am văzut lacrămile †. Iată că te voi face sănătos; a treia zi, te vei sui la Casa Domnului. *1 Sam. 9. 16; 10. 1. **Cap. 19. 20. Ps. 65. 2. †Ps. 39. 12; 56. 8.

6. Voi mai adăuga cincisprezece ani la zilele tale. Te voi izbăvi, pe tine şi cetatea aceasta, din mîna împăratului Asiriei, şi voi ocroti* cetatea aceasta, din pricina Mea, şi din pricina robului Meu David." *Cap. 19. 34.

7. Isaia* a zis: „Luaţi o turtă de smochine." Au luat-o şi au pus-o pe umflătură. Şi Ezechia s'a vindecat.
*Isa. 38. 21.

8. Ezechia zisese lui Isaia: „După care semn* voi cunoaşte că mă va vindeca Domnul, şi că mă voi sui a treia zi la Casa Domnului?"
*Judc. 6. 17, 37, 39. Isa. 7. 11, 14; 38. 22.

9. Şi Isaia a zis: „Iată, din partea Domnului, semnul* după care vei cunoaşte că Domnul va împlini cuvîntul pe care l-a rostit: „Cum vrei: să treacă umbra peste zece trepte înainte, sau să dea înapoi cu zece trepte?" *Isa. 38. 7, 8.

10. Ezechia a răspuns: „Nu este mare lucru ca umbra să treacă înainte peste zece trepte; ci mai bine să se dea înapoi cu zece trepte."

11. Atunci Isaia, proorocul, s'a rugat Domnului, şi Domnul a dat cu zece* trepte înapoi umbra din locul în care se pogorîse pe cadranul soarelui lui Ahaz. *Ios. 10. 12, 14. Isa. 38. 8.

Fudulia lui Ezechia.

12. In acelaş* timp, Berodac-Baladan, fiul lui Baladan, împăratul Babilonului, a trimes o scrisoare şi un dar

lui Ezechia, căci auzise de boala lui Ezechia. *Isa. 39. 1, etc.

13. Ezechia a ascultat * pe soli, şi le-a arătat locul unde erau lucrurile lui de preţ, argintul şi aurul, mirodeniile şi untdelemnul cel scump, casa lui cu arme şi tot ce se afla în vistieriile lui: n'a fost nimic pe care să nu li-l fi arătat Ezechia în casa lui şi în toate moşiile lui. *2 Cron. 32. 27, 31.

14. Proorocul Isaia a venit în urmă la împăratul Ezechia, şi i-a zis: „Ce au zis oamenii aceia, şi de unde au venit la tine?“ Ezechia a răspuns: „Au venit dintr'o ţară depărtată, din Babilon.“

15. Isaia a mai zis: „Ce au văzut în casa ta?“ Ezechia a răspuns: „Au văzut * tot ce este în casa mea: n'a fost nimic în vistieriile mele pe care să nu li-l fi arătat.“ *Vers. 13.

16. Atunci Isaia a zis lui Ezechia: „Ascultă cuvîntul Domnului!

17. Iată că vor veni vremuri cînd vor duce în Babilon * tot ce este în casa ta şi ce au strîns părinţii tăi pînă în ziua de azi; nu va rămînea nimic, — zice Domnul. —
*Cap. 24. 13; 25. 13. Ier. 27. 21, 22; 52. 17.

18. Şi vor * lua din fiii tăi, cari vor ieşi din tine, pe cari-i vei naşte, şi-i vor face fameni slujitori în casa împăratului Babilonului.“ *Cap. 24. 12. 2 Cron. 33. 11.

19. Ezechia a răspuns lui Isaia: „Cuvîntul Domnului, pe care l-ai rostit, este * bun.“ Şi a adăugat: „Căci va fi pace şi linişte în timpul vieţii mele!“ *1 Sam. 3. 18. Iov. 1. 21. Ps. 39. 9.

20. Celelalte * fapte ale lui Ezechia, toate isprăvile lui, şi cum a făcut iazul ** şi canalul de apă, şi a adus apele † în cetate, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda? *2 Cron. 32. 32. **Neem. 3. 16. †2 Cron. 32. 30.

21. Ezechia * a adormit cu părinţii săi. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Manase. *2 Cron. 32. 33.

Manase, împăratul lui Iuda.

21 1. Manase avea doisprezece * ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit cincizeci şi cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Hefţiba. *2 Cron. 33. 1, etc.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, după urîciunile * neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. *Cap. 16. 3.

3. El a zidit din nou înălţimile, pe cari * le dărîmase tatăl său Ezechia, a ridicat altare lui Baal, a făcut un idol al Astarteei, cum făcuse Ahab **, împăratul lui Israel, şi s'a închinat † înaintea întregei oştiri a cerurilor şi i-a slujit. *Cap. 18. 4. **1 Reg. 16. 32 33. †Deut. 4. 19; 17. 3. Cap. 17. 16.

4. A * zidit astfel altare în Casa Domnului, măcar că Domnul spusese: „In Ierusalim ** Imi voi pune Numele.“
*Ier. 32. 34. **2 Sam. 7. 13. 1 Reg. 8. 29; 9. 3.

5. A zidit altare întregei oştiri a cerurilor în cele două curţi ale Casei Domnului.

6. Şi-a * trecut pe fiul său prin foc; se îndeletnicea cu ghicirea ** şi vrăjitoria, şi a ţinut la el oameni cari chemau duhurile şi ghiceau viitorul. A făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea Domnului, mîniindu-L.
*Lev. 18. 21; 20. 2. Cap. 16. 3; 17. 17. **Lev. 19. 26, 31. Deut. 18. 10, 11. Cap. 17. 17.

7. A pus idolul Astarteei, pe care-l făcuse, în casa despre care Domnul spusese lui David şi fiului său Solomon: „In casa * aceasta, şi în Ierusalim, pe care l-am ales din toate seminţiile lui Israel, vreau să pun pentru totdeauna Numele Meu. *2 Sam. 7. 13. 1 Reg. 8. 29; 9. 3. Cap. 23. 27. Ps. 132. 13, 14. Ier. 32. 34.

8. Nu voi * mai muta piciorul lui Israel afară din ţara pe care am dat-o părinţilor lui, numai să aibă grijă să împlinească tot ce le-am poruncit şi toată legea pe care le-a dat-o robul Meu Moise.“ 2 Sam. 7. 10.

9. Dar ei n'au ascultat; şi Manase a fost pricina pentru * care s'au rătăcit şi au făcut rău mai mult decît neamurile, pe cari le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. *Prov. 29. 12.

10. Atunci Domnul a vorbit astfel prin robii Săi proorocii:

11. „Pentrucă * Manase, împăratul lui Iuda, a săvîrşit aceste urîciuni, pentrucă a făcut mai ** rău decît tot ce făcuseră înaintea lui Amoriţii, şi pentrucă a făcut † şi pe Iuda să păcătuiască prin idolii lui, *Cap. 23. 26, 27; 24. 3, 4. Ier. 15. 4. **1 Reg. 21. 26. †Vers. 9.

12. iată ce zice Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Voi aduce peste Ierusalim şi peste Iuda nenorociri cari vor asurzi * urechile oricui va auzi vorbindu-se de ele. *1 Sam. 3. 11. Ier. 19. 3.

13. Voi întinde asupra Ierusalimului frînghia * ca asupra Samariei şi cumpăna ca asupra casei lui Ahab: şi voi curăţi Ierusalimul, ca o farfurie, care

se curăţeşte, şi se răstoarnă cu faţa în jos, după ce a fost curăţită.
*Isa. 34. 11. Plîn. 2. 8. Amos 7. 7, 8.

14. Voi părăsi rămăşiţa moştenirii Mele, şi-i voi da în mînile vrăjmaşilor lor; şi vor ajunge de jaful şi prada tuturor vrăjmaşilor lor,

15. pentrucă au făcut ce este rău înaintea Mea şi M'au mîniat din ziua cînd au ieşit părinţii lor din Egipt pînă în ziua de azi!"

16. Manase* a vărsat deasemenea mult sînge nevinovat, pînă acolo încît a umplut Ierusalimul dela un capăt la altul, afară de păcatele pe cari le-a săvîrşit şi în cari a tîrît şi pe Iuda, făcînd ce este rău înaintea Domnului.
*Cap. 24. 4.

17. Celelalte* fapte ale lui Manase, tot ce a făcut el, şi păcatele la cari s'a dedat, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?
*2 Cron. 33. 11—19.

18. Manase a adormit* cu părinţii săi, şi a fost îngropat în grădina casei, în grădina lui Uza. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Amon. *2 Cron. 33. 20.

Amon, împăratul lui Iuda.

19. Amon avea douăzeci şi doi* de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit doi ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Meşulemet, fata lui Haruţ, din Iotba. *2 Cron. 33, 21—23.

20. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, cum* făcuse tatăl său Manase; *Vers. 2, etc.

21. a umblat în toată calea în care umblase tatăl său, a slujit idolilor cărora slujise şi tatăl său, şi s'a închinat înaintea lor;

22. a părăsit* pe Domnul, Dumnezeul părinţilor săi, şi n'a umblat în calea Domnului. *1 Reg. 11. 33.

23. Slujitorii lui Amon au uneltit* împotriva lui, şi au omorît pe împărat în casa lui. *2 Cron. 33, 24, 25.

24. Dar poporul ţării a lovit pe toţi cei ce uneltiseră împotriva împăratului Amon; şi poporul ţării a pus împărat, în locul său, pe fiul său Iosia.

25. Celelalte fapte ale lui Amon, şi ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

26. L-au îngropat în mormîntul său, în grădina lui Uza. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Iosia.

Iosia, împăratul lui Iuda.

22 1. Iosia avea opt* ani cînd s'a făcut împărat, şi a domnit treizeci şi unu de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Iedida, fata lui Adaia, din Boţcat**. *2 Cron. 34. 1. **Ios. 15. 39.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, şi a umblat în toată calea tatălui său David; nu* s'a abătut dela ea nici la dreapta, nici la stînga.
*Deut. 5. 32.

3. In anul* al optsprezecelea al împăratului Iosia, împăratul a trimes în Casa Domnului pe Şafan, logofătul, fiul lui Aţalia, fiul lui Meşulam. El i-a zis: *2 Cron. 34. 8, etc.

4. „Suie-te la marele preot Hilchia, şi spune-i să strîngă argintul adus* în Casa Domnului, pe care l-au primit dela popor ceice păzesc** pragul.
*Cap. 12. 4. **Cap. 12. 9. Ps. 84. 10.

5. Să se dea argintul acesta în mînile* meşterilor însărcinaţi cu lucrarea în Casa Domnului. Şi să-l dea celor ce lucrează la dregerea stricăciunilor Casei Domnului, *Cap. 12. 11, 12, 14.

6. anume: dulgherilor, zidarilor şi petrarilor, pentru cumpărăturile de lemn şi de pietre cioplite, trebuitoare pentru dregerea stricăciunilor casei.

7. Dar să* nu li se ceară socoteala de argintul dat în mînile lor, căci ei lucrează cinstit." *Cap. 12. 15.

Cartea legii găsită.

8. Atunci marele preot Hilchia a zis lui Şafan, logofătul: „Am găsit* cartea legii în Casa Domnului." Şi Hilchia a dat cartea lui Şafan, şi Şafan a citit-o. *Deut. 31. 24, etc. 2 Cron. 34. 14, etc.

9. Apoi logofătul Şafan s'a dus să dea socoteala împăratului, şi a zis: „Slujitorii tăi au strîns argintul care se afla în casă, şi l-au dat în mînile meşterilor însărcinaţi cu facerea lucrării în Casa Domnului."

10. Şafan, logofătul, a mai spus împăratului: „Preotul Hilchia mi-a dat o carte." Şi Şafan a citit-o înaintea împăratului.

11. Cînd a auzit împăratul cuvintele din cartea legii, şi-a sfîşiat hainele.

12. Şi împăratul a dat porunca aceasta preotului Hilchia, lui Ahicam, fiul lui Şafan, lui Acbor*, fiul lui Mica, lui Şafan, logofătul, şi lui Asaia, slujitorul împăratului: *2 Cron. 34. 20.

13. „Duceţi-vă şi întrebaţi pe Dom-

nul pentru mine, pentru popor şi pentru Iuda, cu privire la cuvintele cărţii acesteia care s'a găsit; căci mare este mînia * Domnului, care s'a aprins împotriva noastră, pentrucă părinţii noştri n'au ascultat de cuvintele cărţii acesteia, şi n'au împlinit tot ce ne este poruncit în ea." * Deut. 29. 27.

14. Preotul Hilchia, Ahicam, Acbor, Şafan şi Asaia, s'au dus la proorociţa Hulda, nevasta lui Şalum, fiul lui Ticva *, fiul lui Harhas, păzitorul veşmintelor. Ea locuia la Ierusalim, în cealaltă mahala a cetăţii. Dupăce i-au vorbit, * Cron. 34. 22.

15. ea le-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Spuneţi omului care v'a trimes la mine:

16. „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, voi trimete nenorociri * asupra locului acestuia şi asupra locuitorilor lui, după toate cuvintele cărţii, pe care a cetit-o împăratul lui Iuda.

* Deut. 29. 27. Dan. 9. 11, 12, 13, 14.

17. Pentrucă M'au * părăsit şi au adus tămîie altor dumnezei, mîniindu-Mă prin toate lucrările mînilor lor, mînia Mea s'a aprins împotriva locului acestuia, şi nu se va stinge."

* Deut. 29. 25, 26, 27.

18. Dar să spuneţi împăratului * lui Iuda, care v'a trimes să întrebaţi pe Domnul: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre cuvintele pe cari le-ai auzit: * 2 Cron. 34. 26, etc.

19. „Pentrucă ţi s'a mişcat * inima, pentrucă te-ai smerit ** înaintea Domnului cînd ai auzit ce am spus împotriva acestui loc şi împotriva locuitorilor lui, cari vor ajunge de spaimă † şi de blestem††, şi pentrucă ţi-ai sfîşiat hainele, şi ai plîns înaintea Mea, şi Eu am auzit, — zice Domnul. —

* Ps. 51. 17. Isa. 57. 15, ** 1 Reg. 21. 29. † Lev. 26. 31, 32. †† Ier. 26. 6; 44. 22.

20. De aceea, iată, te voi adăuga la părinţii tăi, vei fi adăugat * în pace în mormîntul tău, şi nu-ţi vor vedea ochii toate nenorocirile pe cari le voi aduce asupra locului acestuia,"

Ei au dus împăratului răspunsul acesta. * Ps. 37. 37. Isa. 57. 1, 2.

Nimicirea închinării la idoli.

23 1. Impăratul Iosia a strîns * la el pe toţi bătrînii lui Iuda şi ai Ierusalimului. * 2 Cron. 34. 29, 30, etc.

2. Apoi s'a suit în Casa Domnului, cu toţi bărbaţii lui Iuda şi cu toţi locuitorii Ierusalimului, preoţii, proorocii, şi tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare. A citit înaintea lor toate cuvintele din cartea legămîntului, pe care o găsiseră în Casa * Domnului. * Cap. 22. 8.

3. Impăratul stătea * pe scaunul lui împărătesc, şi a făcut legămînt înaintea Domnului, îndatorindu-se să urmeze pe Domnul, şi să păzească poruncile, învăţăturile şi legile Lui, din toată inima şi din tot sufletul lui, ca să împlinească astfel cuvintele legămîntului acestuia, scrise în cartea aceasta. Şi tot poporul a intrat în legămînt.

* Cap. 11. 14, 17.

4. Impăratul a poruncit marelui preot Hilchia, preoţilor de al doilea rînd, şi celor ce păzeau pragul, să scoată din Templul Domnului toate sculele cari fuseseră făcute pentru Baal, pentru Astartea *, şi pentru toată oştirea cerurilor: şi le-a ars afară din Ierusalim, în ogoarele Chedronului, şi a pus să le ducă cenuşa la Betel. * Cap. 21. 3, 7.

5. A izgonit pe preoţii idolilor, puşi de împăraţii lui Iuda să ardă tămîie pe înălţimi în cetăţile lui Iuda şi în împrejurimile Ierusalimului, şi pe cei ce aduceau tămîie lui Baal, soarelui, lunei, zodiilor şi întregei oştiri * a cerurilor. * Cap. 21. 3.

6. A scos din Casa Domnului idolul Astarteei *, şi l-a dus afară din Ierusalim la pîrîul Chedron; l-a ars la pîrîul Chedron şi l-a prefăcut în cenuşă, iar cenuşa i-a aruncat-o pe mormintele ** copiilor poporului. * Cap. 21. 7. ** 2 Cron. 34. 4.

7. A dărîmat casele sodomiţilor * cari erau în Casa Domnului, şi unde ** femeile împleteau corturi pentru Astartea. * 1 Reg. 14. 24; 15. 12. ** Ezec. 16. 16.

8. A adus pe toţi preoţii din cetăţile lui Iuda; a pîngărit înălţimile unde ardeau preoţii tămîie, dela Gheba * pînă la Beer-Şeba; şi a dărîmat înălţimile dela porţi, cea care era la intrarea porţii lui Iosua, căpetenia cetăţii, şi cea care era la stînga porţii cetăţii.

* 1 Reg. 15. 22.

9. Totuş preoţii înălţimilor * nu se suiau la altarul Domnului în Ierusalim, ci mîncau ** azime în mijlocul fraţilor lor. * Ezec. 44. 10—14. ** 1 Sam. 2. 36.

10. Impăratul a pîngărit Tofetul * în valea ** fiilor lui Hinom, ca nimeni † să nu-şi mai treacă fiul sau fiica prin foc în cinstea lui Moloh. * Isa. 30. 33. Ier. 7. 31; 19. 6, 11. 12, 13. ** Ios. 15. 8. † Lev. 18. 21. Deut. 18. 10. Ezec. 23. 37, 39.

11. A îndepărtat dela intrarea casei Domnului caii, pe cari împăraţii lui Iuda îi închinaseră soarelui, lîngă odaia dregătorului Netan-Melec, care locuia în mahala; şi a ars în foc carăle soarelui.

12. Impăratul a dărîmat altarele de pe * acoperişul odăii de sus a lui Ahaz, pe cari le** făcuseră împăraţii lui Iuda, şi altarele pe cari le făcuse Manase în cele două curţi ale Casei Domnului; după ce le-a sfărîmat şi le-a luat de acolo, le-a aruncat ţărîna în pîrîul Chedron. *Ier. 19. 13. Ţef. 1.5. **Cap. 21.5.

13. Impăratul a pîngărit înălţimile cari erau în faţa Ierusalimului, pe partea dreaptă a muntelui Pierzării, şi pe cari * le zidise Solomon, împăratul lui Israel, Astarteei, urîciunea Sidonienilor, lui Chemoş, urîciunea Moabului, şi lui Milcom, urîciunea fiilor lui Amon. *1 Reg. 11. 7.

14. A sfărîmat * stîlpii idoleşti şi a dărîmat Astarteele, şi locul lor l-a umplut cu oase omeneşti. *Exod. 23. 24. Deut. 7. 5, 25.

15. A dărîmat şi altarul dela Betel, şi înălţimea * făcută de Ieroboam, fiul lui Nebat, care făcuse pe Israel să păcătuiască; a ars înălţimea şi a prefăcut-o în ţărînă, şi a ars idolul Astarteei. *1 Reg. 12. 28, 33.

Mormîntul proorocului din Iuda.

16. Iosia, întorcîndu-se şi văzînd mormintele cari erau acolo în munte, a trimes să ia oasele din morminte, şi le-a ars pe altar şi l-a pîngărit, după cuvîntul * Domnului, rostit prin omul lui Dumnezeu, care vestise aceste lucruri. *1 Reg. 13. 2.

17. El a zis: „Ce este mormîntul acesta pe care-l văd?“ Oamenii din cetate i-au răspuns: „Este mormîntul * omului lui Dumnezeu, care a venit din Iuda, şi a strigat împotriva altarului din Betel lucrurile acestea pe cari le împlineşti tu.“ *1 Reg. 13. 1, 30.

18. Şi el a zis: „Lăsaţi-l; nimeni să nu-i mişte oasele!“ Astfel, au păstrat oasele lui împreună cu ale proorocului * care venise din Samaria. *1 Reg. 13. 31.

19. Iosia a mai înlăturat toate templele idoleşti ale înălţimilor cari se aflau în cetăţile * Samariei, şi pe cari le făcuseră împăraţii lui Israel ca să mînie pe Domnul; a făcut cu ele întocmai cum făcuse în Betel. *2 Cron. 34. 6, 7.

20. A junghiat * pe altare** pe toţi preoţii înălţimilor, cari erau acolo, şi a ars pe ele oase † de oameni. Apoi s'a întors la Ierusalim. *1 Reg. 13. 2. **Exod. 22. 20. 1 Reg. 18. 40. Cap. 11. 18. †2 Cron. 34. 5.

Prăznuirea Paştelor.

21. Impăratul a dat următoarea poruncă întregului popor: „Prăznuiţi * Paştele în cinstea Domnului, Dumnezeului vostru, cum ** este scris în această carte a legămîntului.“ *2 Cron. 35. 1. **Exod. 12. 3. Lev. 23. 5. Num. 9. 2. Deut. 16. 2.

22. Paşte ca acestea nu * se prăznuiseră din vremea cînd judecau judecătorii pe Israel şi în tot timpul împăraţilor lui Israel şi împăraţilor lui Iuda. *2 Cron. 35. 18, 19.

23. Ci abia în al optsprezecelea an al împăratului Iosia s'au prăznuit aceste Paşte în cinstea Domnului, la Ierusalim.

24. Mai mult, Iosia a stîrpit pe cei ce chemau * duhurile, pe cei ce spuneau viitorul, terafimii, idolii, şi toate urîciunile cari se vedeau în ţara lui Iuda şi la Ierusalim, ca să împlinească astfel cuvintele legii **, scrise în cartea pe care o găsise preotul Hilchia în Casa Domnului. *Cap. 21. 6. **Lev. 19. 31; 20. 27. Deut. 18. 11.

25. Inainte de Iosia *, n'a fost niciun împărat care să se întoarcă la Domnul, ca el, din toată inima, din tot sufletul şi din toată puterea lui, întocmai după toată legea lui Moise; şi chiar după el, n'a fost niciunul ca el. *Cap. 18. 5.

26. Totuş Domnul nu S'a întors din iuţimea mîniei Lui celei mari, de care era aprins împotriva lui Iuda, din pricina * tuturor celor ce făcuse Manase ca să-L mînie. *Cap. 21. 11, 12; 24. 3, 4. Ier. 15. 4.

27. Şi Domnul a zis: „Voi lepăda şi pe Iuda dinaintea Mea, cum am lepădat * pe Israel, şi voi lepăda cetatea aceasta a Ierusalimului, pe care o alesesem, şi casa despre care zisesem: „Acolo va fi Numele ** Meu.“ *Cap. 17. 18, 20; 18. 11; 21. 13. **1 Reg. 8. 29; 9. 3. Cap. 21. 4, 7.

28. Celelalte fapte ale lui Iosia, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

29. Pe vremea * sa, Faraon Neco, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva împăratului Asiriei, la rîul Eufratului. Impăratul Iosia i-a ieşit înainte; şi Faraon l-a omorît la Meghido**, cum † l-a văzut. *2 Cron. 35. 20. **Zah. 12. 11. †Cap. 14. 8.

30. Slujitorii* lui l-au luat mort într'un car; l-au adus din Meghido la Ierusalim, şi l-au îngropat în mormîntul său. Şi poporul** ţării a luat pe Ioahaz, fiul lui Iosia: ei l-au uns, şi l-au făcut împărat în locul tatălui său.
*2 Cron. 35. 24. **2 Cron. 36. 1.

Ioahaz, împăratul lui Iuda.

31. Ioahaz avea douăzeci şi trei de ani cînd s'a făcut împărat, şi a domnit trei luni la Ierusalim. Mamă-sa se chema Hamutal*, fata lui Ieremia, din Libna. *Cap. 24. 18.

32. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuseră părinţii lui.

33. Faraon Neco l-a pus în lanţuri la Ribla*, în ţara Hamatului, ca să nu mai domnească la Ierusalim; şi a pus asupra ţării o gloabă de o sută de talanţi de argint şi de un talant de aur.
*Cap. 25. 6. Ier. 52. 27.

34. Şi Faraon Neco* a pus împărat pe Eliachim, fiul lui Iosia, în locul tatălui său Iosia, şi i-a schimbat** numele în Ioiachim†. A luat pe Ioahaz, care a mers†† în Egipt şi a murit acolo. *2 Cron. 36. 4. **Cap. 24. 17. Dan. 1. 7. †Mat. 1. 11. ††Ier. 22. 11, 12. Ezec. 19. 3, 4.

35. Ioiachim a dat lui Faraon argintul* şi aurul; dar a trebuit să pună bir asupra ţării ca să scoată argintul acesta, cerut de Faraon; a hotărît partea fiecăruia, şi a cerut dela poporul ţării argintul şi aurul pe care trebuia să-l dea lui Faraon Neco. *Vers. 33.

Ioiachim, împăratul lui Iuda.

36. Ioiachim* avea douăzeci şi cinci de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Zebuda, fata lui Pedaia, din Ruma. *2 Cron. 36. 5.

37. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuseră părinţii săi.

24 1. Pe vremea* sa, Nebucadneţar, împăratul Babilonului, a pornit cu război. Ioiachim i-a fost supus trei ani; dar s'a răsculat din nou împotriva lui. *2 Cron. 36. 6. Ier. 25. 1, 9. Dan. 1. 1.

2. Atunci Domnul* a trimes împotriva lui Ioiachim cete de Haldei, cete de Sirieni, cete de Moabiţi şi cete de Amoniţi; le-a trimes împotriva lui Iuda, ca să-l nimicească, după cuvîntul** pe care-l spusese Domnul prin robii Săi proorocii. *Ier. 25. 9; 32. 28. Ezec. 19. 8. **Cap. 20. 17; 21. 12, 13, 14; 23. 27.

3. Lucrul acesta s'a întîmplat numai după porunca Domnului, care voia să lepede pe Iuda dinaintea Lui, din pricina tuturor păcatelor* săvîrşite de Manase, *Cap. 21. 2, 11; 23. 26.

4. şi din pricina sîngelui* nevinovat pe care-l vărsase Manase, şi de care umpluse Ierusalimul. De aceea, lucrul acesta Domnul n'a vrut să-l ierte.
*Cap. 21. 16.

5. Celelalte fapte ale lui Ioiachim, şi tot ce a făcut el, nu sînt scrise oare în cartea Cronicilor împăraţilor lui Iuda?

6. Ioiachim a adormit* cu părinţii săi. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ioiachin. *2 Cron. 36. 6, 8. Ier. 22. 18, 19; 36. 30.

7. Împăratul* Egiptului n'a mai ieşit din ţara lui, căci împăratul** Babilonului luase tot ce era al împăratului Egiptului, dela pîrîul Egiptului pînă la rîul Eufratului. *Ier. 37. 5, 7. **Ier. 46. 2.

Ioiachin. — Impresurarea Ierusalimului.

8. Ioiachin avea optsprezece* ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit trei luni la Ierusalim. Mamă-sa se chema Nehuşta, fata lui Elnatan, din Ierusalim.
*2 Cron. 36. 9.

9. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său.

10. In vremea aceea*, slujitorii lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, s'au suit împotriva Ierusalimului, şi cetatea a fost împresurată. *Dan. 1. 1.

11. Nebucadneţar, împăratul Babilonului, a venit înaintea cetăţii pe cînd o împresurau slujitorii lui.

12. Atunci Ioiachin, împăratul lui Iuda, s'a dus* la împăratul Babilonului, cu mamă-sa, cu slujitorii, căpeteniile şi dregătorii lui. Şi împăratul** Babilonului l-a luat prins†, în al optulea an†† al domniei lui. *Ier. 24. 1; 29. 1, 2. Ezec. 17. 12. **Ier. 25. 1. †Cap. 25. 27. ††Ier. 52. 28.

13. A luat* de acolo toate vistieriile Casei Domnului şi vistieriile casei împăratului; şi a sfărîmat** toate vasele de aur pe cari le făcuse Solomon, împăratul lui Israel, în Templul Domnului, cum† spusese Domnul.
*Cap. 20. 17. Isa. 39. 6. **Dan. 5. 2, 3. †Ier. 20. 5.

14. A dus* în robie tot Ierusalimul, toate căpeteniile şi toţi oamenii viteji, în număr de zece** mii, cu toţi

teslarii † şi ferarii: n'a mai rămas decît poporul †† sărac al ţării. *Ier. 24. 1. **Ier. 52. 28. †1 Sam. 13. 19, 22. ††Cap. 25. 12. Ier. 40. 7.

15. A strămutat* pe Ioiachin la Babilon; şi a dus robi din Ierusalim la Babilon pe mama împăratului, pe nevestele împăratului şi pe dregătorii lui, şi pe mai marii ţării,
*2 Cron. 36. 10. Est. 2. 6. Ier. 22. 24, etc.

16. pe toţi* războinicii, în număr de şapte mii, şi pe teslari şi ferari, în număr de o mie, toţi numai oameni viteji şi buni pentru război. Impăratul Babilonului i-a luat robi în Babilon.
*Ier. 52. 28.

17. Şi împăratul* Babilonului a pus împărat, în locul lui Ioiachin, pe unchiul** său Matania, căruia i-a schimbat † numele în Zedechia. *Ier. 37. 1. **1 Cron. 3. 15. 2 Cron. 36. 10. †Cap. 23. 34. 2 Cron. 36. 4.

Zedechiu.

18. Zedechia avea douăzeci şi unu de ani* cînd a ajuns împărat, şi a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Hamutal**, fata lui Ieremia, din Libna.
*2 Cron. 36. 11. Ier. 37. 1; 52. 1. **Cap. 23. 31.

19. El a făcut ce este rău* înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim. *2 Cron. 36. 12.

20. Şi lucrul acesta s'a întîmplat din pricina mîniei Domnului împotriva Ierusalimului şi împotriva lui Iuda, pe cari voia să-i lepede dinaintea Lui. Şi Zedechia* s'a răsculat împotriva împăratului Babilonului. *2 Cron. 36. 13. Ezec. 17. 15.

25 1. In al nouălea* an al domniei lui Zedechia, în a zecea zi a lunii a zecea, Nebucadneţar, împăratul Babilonului, a venit cu toată oştirea lui împotriva Ierusalimului; a tăbărît înaintea lui, şi a ridicat întărituri de jur împrejur.
*2 Cron. 36. 17. Ier. 34. 2; 39. 1; 52. 4, 5. Ezec. 24. 1.

2. Cetatea a fost împresurată pînă la al unsprezecelea an al împăratului Zedechia.

3. In ziua a noua a lunii a patra*, era mare foamete în cetate, şi nu era pîne pentru poporul ţării. *Ier. 39. 2; 52. 6.

4. Atunci s'a făcut o spărtură* în cetate; şi toţi oamenii de război au fugit noaptea, pe drumul porţii dintre cele două ziduri de lîngă grădina împăratului, pe cînd Haldeii înconjurau cetatea. Fugarii au apucat pe drumul** care duce în cîmpie.
*Ier. 39. 2; 52. 7, etc. **Ier. 39. 4—7; 52. 7. Ezec. 12. 12.

5. Dar oştirea Haldeilor a urmărit pe împărat, şi l-a ajuns în cîmpiile Ierihonului, şi toată oştirea lui s'a risipit dela el.

6. Au prins pe împărat, şi l-au suit la împăratul Babilonului la* Ribla; şi s'a rostit o hotărîre împotriva lui.
*Cap. 23. 33. Ier. 52. 9.

7. Fiii lui Zedechia au fost junghiaţi în faţa lui; apoi lui Zedechia i-au scos ochii*, l-au legat cu lanţuri de aramă, şi l-au dus la Babilon. *Ier. 39. 7. Ezec. 12. 13.

Dărîmarea Ierusalimului şi Templului. Poporul este dus în robie.

8. In ziua a şaptea* a lunii a cincea, — era în anul** al nouăsprezecelea al domniei lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, — a venit † Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, slujitorul împăratului Babilonului, şi a intrat în Ierusalim.
*Ier. 52. 12—14. **Cap. 24. 12; Vers. 27. †Ier. 39. 9.

9. A ars* Casa Domnului, casa împăratului, şi** toate casele Ierusalimului; a pus foc tuturor caselor cari aveau vreo însemnătate oarecare.
2 Cron. 36. 19. Ps. 79. 1. **Ier. 39. 8. Amos 2. 5.

10. Toată oştirea Haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a* dărîmat zidurile dimprejurul Ierusalimului.
*Neem. 1. 3. Ier. 52. 14.

11. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi pe ceice mai* rămăseseră în cetate din popor, pe cei ce fugiseră la împăratul Babilonului, şi pe cealaltă mulţime. *Ier. 39. 9; 52. 15.

12. Insă căpetenia străjerilor a lăsat ca vieri şi lucrători de pămînt cîţiva din cei mai săraci* din ţară.
*Cap. 24. 14. Ier. 39. 10; 40. 7; 52. 16.

13. Haldeii au sfărîmat stîlpii* de aramă** din Casa Domnului, temeliile †, marea †† de aramă care era în Casa Domnului, şi au dus arama în Babilon. *Cap. 20. 17. Ier. 27. 19, 22; 52. 17, etc. **1 Reg. 7. 15. †1 Reg. 7. 27. ††1 Reg. 7. 23.

14. Au luat cenuşarele*, lopeţile, mucările, ceştile şi toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba.
*Exod. 27. 3. 1 Reg. 7. 45, 50.

15. Căpetenia străjerilor a mai luat şi tigăile pentru cărbuni şi lighenele, tot ce era de aur şi tot ce era de argint.

16. Cei doi stîlpi, marea, şi temeliile, pe cari le făcuse Solomon pentru Casa Domnului, toate uneltele acestea de aramă* aveau o greutate necunoscută.
*1 Reg. 7. 47

17. Înălţimea * unui stîlp era de optsprezece coţi, şi deasupra avea un coperiş de aramă, a cărui înălţime era de trei coţi; împrejurul coperişului era o împletitură în chip de reţea şi rodii, toate de aramă; tot aşa avea şi al doilea stîlp cu împletitura în chip de reţea. * 1 Reg. 7. 15. Ier. 52. 21.

18. Căpetenia * străjerilor a luat pe marele preot Seraia **, pe Ţefania †, al doilea preot, şi pe cei trei păzitori ai pragului. * Ier. 52. 24, etc. ** 1 Cron. 6. 14. Ezra 7. 1. † Ier. 21. 1; 29. 25.

19. Şi din cetate a luat un dregător care avea supt porunca lui pe oamenii de război, cinci * oameni cari făceau parte din sfetnicii împăratului şi cari au fost găsiţi în cetate, pe logofătul căpeteniei oştirii, însărcinat să scrie la oaste pe poporul ţării, şi şasezeci de oameni din poporul ţării, cari se aflau în cetate. * Ier. 52. 25.

20. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, şi i-a dus la împăratul Babilonului la Ribla.

21. Impăratul Babilonului i-a lovit şi i-a omorît la Ribla, în ţara Hamatului.

Ghedalia, dregător; uciderea lui.

Astfel * a fost dus în robie Iuda, departe de ţara lui. * Lev. 26. 33. Deut. 28. 36, 64. Cap. 23. 27.

22. Şi Nebucadneţar, împăratul Babilonului, a pus pe poporul * care mai rămăsese, şi pe care-l lăsase în ţara lui Iuda, supt porunca lui Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Şafan. * Ier. 40. 5.

23. Cînd au auzit toate căpeteniile * oştilor, ei şi oamenii lor, că împăratul Babilonului a pus dregător pe Ghedalia, s'au dus la Ghedalia la Miţpa, şi anume: Ismael, fiul lui Netania, Iohanan, fiul lui Careah, Seraia, fiul lui Tanhumet, din Netofa, şi Iaazania, fiul lui Maacatitul, ei şi oamenii lor. * Ier. 40. 7, 8, 9.

24. Ghedalia le-a jurat, lor şi oamenilor lor, şi le-a zis: „Să nu vă temeţi de nimic din partea slujitorilor Haldeilor; rămîneţi în ţară, slujiţi împăratului Babilonului, şi veţi duce-o bine.“

25. Dar în luna * a şaptea, Ismael, fiul lui Netania, fiul lui Elişama, din neamul împărătesc, a venit, însoţit de zece oameni, şi au lovit de moarte pe Ghedalia, ca şi pe Iudeii şi Haldeii cari erau cu el la Miţpa. * Ier. 41. 1, 2.

26. Atunci tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, şi căpeteniile oştilor, s'au sculat şi au plecat în * Egipt, pentru că le era frică de Haldei. * Ier. 43. 4, 7.

Robia lui Ioiachin uşurată de Evil-Merodac.

27. In * al treizeci şi şaptelea an al robiei lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, în a douăzeci şi şaptea zi a lunii a douăsprezecea, Evil-Merodac, împăratul Babilonului, în cel dintîi an al domniei lui, a înălţat ** capul lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, şi l-a scos din temniţă, * Ier. 52. 31, etc. ** Fac. 40. 13, 20.

28. i-a vorbit cu bunătate, şi a pus scaunul lui de domnie mai pesus de scaunul de domnie al împăraţilor cari erau cu el la Babilon.

29. I-a schimbat hainele de temniţă, şi Ioiachin a mîncat * totdeauna la masa lui, în tot timpul vieţii lui. * 2 Sam. 9. 7.

30. Impăratul i-a îngrijit necurmat de hrana de toate zilele, în tot timpul vieţii lui.

CARTEA ÎNTÎI A CRONICILOR

SAU ÎNTÎIA PARALIPOMENE[1]

SPIŢELE NEAMURILOR.

(Capitolele 1–9. Faptele Apostolilor 17. 26.)

Cei zece patriarhi dela Adam pînă la Noe.

1 1. Adam, Set *, Enoş, * Fac. 4. 25, 26; 5. 3, 6.
2. Chenan, Mahalaleel, Iered,
3. Enoh, Metuşelah, Lemec,

1. Aşa se numeşte în Septuaginta.

Fiii lui Noe. — Urmaşii lui Iafet şi Ham.

4. Noe. Sem, Ham şi Iafet.

5. Fiii * lui Iafet: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal, Meşec şi Tiras. * Fac. 10. 2, etc.

6. Fiii lui Gomer: Aşchenaz, Difat şi Togarma. —
7. Fiii lui Iavan: Elişa, Tarsisa, Chitim şi Rodanim.
8. Fiii * lui Ham: Cuş, Miţraim, Put şi Canaan. — * Fac. 10. 6, etc.
9. Fiii lui Cuş: Saba, Havila, Sabta, Raema şi Sabteca. — Fiii lui Raema: Seba şi Dedan.
10. Cuş * a născut pe Nimrod; el a început să fie puternic pe pământ. — * Fac. 10. 8, etc.
11. Miţraim a născut pe Ludimi, Ananimi, Lehabimi, Naftuhimi,
12. Patrusimi, Casluhimi, din cari au ieşit Filistenii şi Caftorimii *. — * Deut. 2. 23.
13. Canaan * a născut pe Sidon, întîiul lui născut, şi pe Het, * Fac. 10. 15, etc.
14. şi pe Iebusiţi, Amoriţi, Ghirgasiţi,
15. Heviţi, Archiţi, Siniţi,
16. Arvadiţi, Ţemariţi, Hamatiţi.

Fiii lui Sem.

17. Fiii lui Sem *: Elam, Asur, Arpacşad, Lud şi Aram; Uţ, Hul, Gheter şi Meşec. — * Fac. 10. 22; 11. 10.
18. Arpacşad a născut pe Şelah; şi Şelah a născut pe Eber.
19. Lui Eber i s'au născut doi fii: numele unuia era Peleg, pentrucă pe vremea lui s'a împărţit pământul, iar numele fratelui său era Ioctan.
20. Ioctan * a născut pe Almodad, pe Şelef, pe Haţarmavet, pe Ierah, * Fac. 10. 26.
21. pe Hadoram, pe Uzal, pe Dicla,
22. pe Ebal, pe Abimael, pe Seba,
23. pe Ofir, pe Havila şi pe Iobab. Toţi aceştia au fost fii ai lui Ioctan.

Cei zece patriarhi dela Sem la Avraam.

24. Sem *, Arpacşad, Şelah, * Fac. 11. 10, etc. Luc. 3. 36, etc.
25. Eber *, Peleg, Rehu, * Fac. 11. 15.
26. Serug, Nahor, Terah,
27. Avram *, adică Avraam. * Fac. 17. 5.

Fiii lui Avraam.

28. Fiii lui Avraam: Isaac * şi Ismael **. * Fac. 21. 2, 3. ** Fac. 16. 11, 15.
29. Iată sămînţa lor:
Nebaiot, întîiul născut * al lui Ismael, Chedar, Adbeel, Mibsam, * Fac. 25. 13—16.
30. Mişma, Duma, Masa, Hadad, Tema,
31. Ietur, Nafiş şi Chedma. Aceştia sînt fiii lui Ismael.
32. Fiii Cheturei *, ţiitoarea lui Avraam. Ea a născut pe Zimran, Iocşan, Medan, Madian, Işbac şi Şuah. — Fiii lui Iocşan: Seba şi Dedan. — * Fac. 25. 1, 2.
33. Fiii lui Madian: Efa, Efer, Enoh, Abida şi Eldaa. — Aceştia sînt toţi fiii Cheturei.

Fiii lui Isaac şi Esau.

34. Avraam * a născut pe Isaac. — Fiii lui Isaac **: Esau şi Israel. * Fac. 21. 2. 3. ** Fac. 25. 25, 26.
35. Fiii lui * Esau: Elifaz, Reuel, Ieuş, Iaelam şi Core. — * Fac. 36. 9, 10.
36. Fiii lui Elifaz: Teman, Omar, Ţefi, Gaetam, Chenaz, Timna, şi Amalec. —
37. Fiii lui Reuel: Nahat, Zerah, Şama şi Miza.
38. Fiii * lui Seir: Lotan, Şobal, Ţibeon, Ana, Dişon, Eţer, şi Dişan — * Fac. 36. 20.
39. Fiii lui Lotan: Hori şi Homam. Sora lui Lotan: Timna. —
40. Fiii lui Şobal: Alian, Manahat, Ebal, Şefi şi Onam. — Fiii lui Ţibeon: Aia şi Ana. —
41. Fiul lui Ana: Dişon *. Fiii lui Dişon: Hamran, Eşban, Itran şi Cheran. — * Fac. 36. 25.
42. Fiii lui Eţer: Bilhan, Zaavan şi Iaacan. Fiii lui Dişan: Uţ şi Aran.

Impăraţii Edomului.

43. Iată împăraţii * cari au domnit în ţara Edomului, înainte ca să fi domnit un împărat peste copiii lui Israel. — Bela, fiul lui Beor; numele cetăţii lui era Dinhaba. — * Fac. 36. 31, etc.
44. Bela a murit; şi în locul lui, a domnit Iobab, fiul lui Zerah, din Boţra. —
45. Iobab a murit; şi, în locul lui, a domnit Huşam, din ţara Temaniţilor. —
46. Huşam a murit; şi, în locul lui, a domnit Hadad, fiul lui Bedad. El a bătut pe Madian în cîmpia Moabului. Numele cetăţii lui era Avit. —
47. Hadad a murit; şi, în locul lui, a domnit Samla din Masreca. —
48. Samla a * murit; şi, în locul lui, a domnit Saul, din Rehobot pe Rîu. — * Fac. 36. 37.
49. Saul a murit; şi, în locul lui, a domnit Baal — Hanan, fiul lui Acbor. —
50. Baal — Hanan a murit; şi, în lo-

cul lui, a domnit Hadad. Numele cetăţii lui era Pahi; şi numele nevestei lui era Mehetabeel, fata lui Matred, fata lui Mezahab. —
51. Hadad a murit.

Căpeteniile Edomului.

Căpeteniile Edomului* au fost: căpetenia Timna, căpetenia Alia, căpetenia Ietet, *Fac. 36. 40.
52. căpetenia Oholibama, căpetenia Ela, căpetenia Pinon,
53. căpetenia Chenaz, căpetenia Teman, căpetenia Mibţar,
54. căpetenia Magdiel, căpetenia Iram. Acestea sînt căpeteniile Edomului.

Fiii lui Iacov.

2 1. Iată fiii lui Israel:
Ruben*, Simeon, Levi, Iuda, Isahar, Zabulon, *Fac. 29. 32; 30. 5, etc.; 35. 18, 22; 46. 8, etc.
2. Dan, Iosif, Beniamin, Neftali, Gad şi Aşer.
3. Fiii lui* Iuda: Er, Onan, Şela; aceşti trei i s'au născut din fata lui Şua**, Cananita. Er †, întîiul născut al lui Iuda, era rău înaintea Domnului, care l-a omorît. *Fac. 38. 3; 46. 12. Num. 26. 19. **Fac. 38. 2. †Fac. 38. 7.
4. Tamar*, nora lui Iuda, i-a născut pe Pereţ şi Zerah. Toţi fiii lui Iuda au fost cinci. *Fac. 38. 29, 30. Mat. 1. 3.
5. Fiii lui Pereţ*: Heţron şi Hamul. *Fac. 46. 12. Rut. 4. 18.
6. Fiii lui Zerah: Zimri, Etan*, Heman, Calcol şi Dara. De toţi: cinci. *1 Reg. 4. 31.
7. — Fiii lui* Carmi au fost: Acar, care a turburat pe Israel cînd a săvîrşit o fărădelege cu privire la lucrurile cari trebuiau nimicite** cu desăvîrşire. — *Cap. 4. 1. **Ios. 6. 18; 7. 1.
8. Fiul lui Etan: Azaria.
9. Fiii cari s'au născut lui Heţron au fost Ierahmeel, Ram şi Chelubai (Caleb).
10. Ram a născut* pe Aminadab. Aminadab a născut pe Nahşon, domnul** fiilor lui Iuda. *Rut. 4. 19, 20. Mat. 1. 4. **Num. 1. 7; 2. 3.
11. Nahşon a născut pe Salma. Salma a născut pe Boaz.
12. Boaz a născut pe Obed. Obed a născut pe Isai.
13. Isai* a născut pe Eliab, întîiul lui născut, pe Abinadab, al doilea, pe Şimea, al treilea, *1 Sam. 16. 6.
14. pe Netaneel, al patrulea, pe Radai, al cincilea,
15. pe Oţem, al şaselea, pe David, al şaptelea.
16. Surorile lor erau: Ţeruia şi Abigail. Fiii Ţeruiei* au fost: Abişai, Ioab şi Asael, trei. *2 Sam. 2. 18.
17. Abigail* a născut pe Amasa; tatăl lui Amasa a fost Ieter, Ismaelitul. *2 Sam. 17. 25.

Fiii lui Caleb.

18. Caleb, fiul lui Heţron, a avut copii cu nevastă-sa Azuba, şi cu Ieriot. Iată fiii pe cari i-a avut cu Azuba: Ieşer, Şobab si Ardon.
19. Azuba a murit; şi Caleb a luat pe Efrat*, care i-a născut pe Hur. *Vers. 50.
20. Hur a născut pe Uri, şi Uri a născut pe Beţaleel*. — *Exod. 31. 2.
21. In urmă, Heţron a intrat la fiica lui Machir*, tatăl lui Galaad, şi avea şasezeci de ani cînd a luat-o; ea i-a născut pe Segub. *Num. 27. 1.
22. Segub a născut pe Iair, care a avut douăzeci şi trei de cetăţi în ţara Galaadului.
23. Gheşuriţii* şi Sirienii le-au luat tîrgurile lui Iair cu Chenatul şi cetăţile cari ţineau de el: şasezeci de cetăţi. Toţi aceştia erau fiii lui Machir, tatăl lui Galaad. *Num. 32. 41. Deut. 3. 14. Ios. 13. 30.
24. După moartea lui Heţron la Caleb-Efrata, Abia, nevasta lui Heţron, i-a născut pe Aşhur, tatăl lui Tecoa*. *Cap. 4. 5.
25. Fiii lui Ierahmeel, întîiul născut al lui Heţron, au fost: Ram, întîiul născut, Buna, Oren şi Oţem, născuţi din Ahia.
26. Ierahmeel a avut o altă nevastă, numită Atara, care a fost mama lui Onam. —
27. Fiii lui Ram, întîiul născut al lui Ierahmeel, au fost: Maaţ, Iamin şi Echer. —
28. Fiii lui Onam au fost: Şamai şi Iada. Fiii lui Şamai: Nadab şi Abişur.
29. Numele nevestei lui Abişur era Abihail, şi ea i-a născut pe Ahban şi Molid.
30. Fiii lui Nadab: Seled şi Apaim. Seled a murit fără fii.
31. Fiul lui Apaim: Işei. Fiul lui Işei: Şeşan. Fiul* lui Şeşan: Ahlai. *Vers. 34, 35.
32. Fiii lui Iada, fratele lui Şamai: Ieter şi Ionatan. Ieter a murit fără fii.

33. Fiii lui Ionatan: Pelet şi Zaza. — Aceştia sînt fiii lui Ierahmeel. —
34. Şeşan n'a avut fii, dar a avut fete. Şeşan avea un rob Egiptean numit Iarha.
35. Şi Şeşan a dat pe fiică-sa de nevastă robului său Iarha; ea i-a născut pe Atai.
36. Atai a născut pe Natan; Natan a născut pe* Zabad; *Cap. 11. 41.
37. Zabad a născut pe Eflal; Eflal a născut pe Obed;
38. Obed a născut pe Iehu; Iehu a născut pe Azaria;
39. Azaria a născut pe Haleţ; Haleţ a născut pe Elasa.
40. Elasa a născut pe Sismai; Sismai a născut pe Şalum;
41. Şalum a născut pe Iecamia; Iecamia a născut pe Elişama.
42. Fiii lui Caleb, fratele lui Ierahmeel: Meşa, întîiul său născut, care a fost tatăl lui Zif, şi fiii lui Mareşa, tatăl lui Hebron.
43. Fiii lui Hebron: Core, Tapuah, Rechem şi Şema.
44. Şema a născut pe Raham, tatăl lui Iorcheam. Rechem a născut pe Şamai.
45. Fiul lui Şamai: Maon; şi Maon, tatăl lui Bet-Ţur.
46. Efa, ţiitoarea lui Caleb, a născut pe Haran, Moţa şi Gazez. Haran a născut pe Gazez.
47. Fiii lui Iahdai: Reghem, Iotam, Gheşan, Pelet, Efa şi Şaaf.
48. Maaca, ţiitoarea lui Caleb, a născut pe Şeber şi Tirhana.
49. Ea a mai născut pe Şaaf, tatăl lui Madmana, şi pe Şeva, tatăl lui Macbena şi tatăl lui Ghibea. Fata lui Caleb era Acsa*. *Ios. 15. 17.
50. Aceştia au fost fiii lui Caleb: Şobal, fiul lui Hur, întîiul născut al Efratei, şi tatăl lui Chiriat-Iearim;
51. Salma, tatăl lui Betleem; Haref, tatăl lui Bet-Gader.
52. Fiii lui Şobal, tatăl lui Chiriat-Iearim, au fost: Haroe, Haţi-Hamenuhot.
53. Familiile lui Chiriat-Iearim au fost: Ietriţii, Putiţii, Şumatiţii şi Mişraiţii; din aceste familii au ieşit Ţoreatiţii şi Eştaoliţii.
54. Fiii lui Salma: Betleem şi Netofatiţii, Atrot-Bet-Ioab, Haţi-Hamanahti, Ţoreiţii;
55. şi familiile cărturarilor cari locuiau la Iaebeţ, Tireatiţii, Şimeatiţii şi Sucatiţii. Aceştia sînt Cheniţii*, ieşiţi din Hamat, tatăl casei lui Recab**.
*Judc. 1. 16. **Ier. 35. 2.

Familia lui David.

3 1. Iată fiii lui David, cari i s'au născut la Hebron:
Intîiul născut, Amnon*, cu Ahinoam din Izreel**; al doilea, Daniel, cu Abigail din Carmel; *2 Sam. 3. 2. **Ios. 15. 56.
2. al treilea: Absalom, fiul Maachei, fata lui Talmai, împăratul Gheşurului; al patrulea: Adonia, fiul Haghitei,
3. al cincilea Şefatia, cu Abital; al şaselea, Itream cu nevastă-sa Egla*.
*2 Sam. 3. 5.
4. Aceşti şase i s'au născut la Hebron. El a domnit* acolo şapte ani şi şase luni, iar la Ierusalim** a domnit treizeci şi trei de ani.
*2 Sam. 2. 11. **2 Sam. 5. 5.
5. Iată cei ce i s'au născut* la Ierusalim:
Şimea, Şobab, Natan şi Solomon**, patru, cu Bat-Şua, fata lui Amiel; *2 Sam. 5. 14. Cap. 14. 4. **2 Sam. 12. 24.
6. Ibhar, Elişama, Elifelet,
7. Noga, Nefeg, Iafia,
8. Elişama, Eliada şi Elifelet, nouă*.
*2 Sam. 5. 14, 15, 16.
9. Aceştia sînt toţi fiii lui David, afară de fiii ţiitoarelor. Şi Tamar* era sora lor. *2 Sam. 13. 1.

Urmaşii lui Solomon.

10. Fiul lui Solomon: Roboam*. Abia, fiul său; Asa, fiul său; Iosafat, fiul său; *1 Reg. 11. 43; 15. 6.
11. Ioram, fiul său; Ahazia, fiul său; Ioas, fiul său;
12. Amaţia, fiul său; Azaria, fiul său; Iotam, fiul său;
13. Ahaz, fiul său; Ezechia, fiul său; Manase, fiul său;
14. Amon, fiul său; Iosia, fiul său.
15. Fiii lui Iosia: întîiul născut, Iohanan: al doilea, Ioiachim; al treilea, Zedechia; al patrulea, Şalum.
16. Fiii lui Ioiachim: Ieconia, fiul său; Zedechia, fiul său.
17. Fiii lui Ieconia: Asir, al cărui fiu a fost Şealtiel;
18. Malchiram, Pedaia, Şenaţar, Iecamia, Hoşama şi Nedabia.
19. Fiii lui Pedaia: Zorobabel şi Şimei. Fiii lui Zorobabel: Meşulam şi Hanania; Şelomit, sora lor;
20. şi Haşuba, Ohel, Berechia, Hasadia, Iuşab-Hesed, cinci.

21. Fiii lui Hanania: Pelatia şi Isaia; fiii lui Refaia, fiii lui Arnan, fiii lui Obadia, fiii lui Şecania.
22. Fiul lui Şecania: Şemaia. Fiii lui Şemaia: Hatuş *, Igheal, Bariah, Nearia şi Şafat, şase. *Ezra 8.2.
23. Fiii lui Nearia: Elioenai, Ezechia şi Azricam, trei.
24. Fiii lui Elioenai: Hodavia, Eliaşib, Pelaia, Acub, Iohanan, Delaia şi Anani, şapte.

Urmaşii lui Iuda.

4 1. Fiii lui Iuda: Pereţ *, Heţron, Carmi, Hur şi Şobal. *Fac. 38.29; 46.12.
2. Reaia, fiul lui Şobal, a născut pe Iahat; Iahat a născut pe Ahumai şi Lahad. Acestea sînt familiile Ţoreaţilor.
3. Iată scoborîtorii tatălui lui Etam: Izreel, Işma şi Idbaş; numele sorei lor era Haţelelponi.
4. Penuel era tatăl lui Ghedor, şi Ezer tatăl lui Huşa. Aceştia sînt fiii lui Hur *, întîiul născut al Efratei, tatăl lui Betleem. *Cap. 2.50.
5. Aşhur *, tatăl lui Tecoa, a avut două neveste, Helea şi Naara. *Cap. 2.24.
6. Naara i-a născut pe Ahuzam, pe Hefer, pe Temeni şi pe Ahaştari: aceştia sînt fiii Naarei.
7. Fiii Heleei: Ţeret, Ţohar şi Etnan.
8. Coţ a născut pe Anub şi Haţobeba, şi familiile lui Aharhel, fiul lui Harum.
9. Iaebeţ era mai cu vază * decît fraţii săi; mamă-sa i-a pus numele Iaebeţ *(Trist)*, zicînd: „Pentru că l-am născut cu durere.“ *Fac. 34.19.
10. Iaebeţ a chemat pe Dumnezeul lui Israel, şi a zis: „Dacă mă vei binecuvînta şi-mi vei întinde hotarele, dacă mîna Ta va fi cu mine, şi dacă mă vei feri de nenorocire, aşa încît să nu fiu în suferinţă!...“ Şi Dumnezeu i-a dat ce ceruse.
11. Chelub, fratele lui Şuha, a născut pe Mechir, care a fost tatăl lui Eşton.
12. Eşton a născut casa lui Rafa, Paseah şi Techina, tatăl cetăţii lui Nahaş. Aceştia sînt bărbaţii dela Reca.
13. Fiii lui Chenaz: Otniel * şi Seraia. Fiul lui Otniel: Hatat. *Ios. 15.17.
14. Meonotai a născut pe Ofra. Seraia a născut pe Ioab, tatăl văii * lucrătorilor; căci erau lucrători. *Neem. 11.35.
15. Fiii lui Caleb, fiul lui Iefune: Iru, Ela şi Naam, şi fiii lui Ela, şi Chenaz.
16. Fiii lui Iehaleleel: Zif, Zifa, Tiria şi Asareel.
17. Fiii lui Ezra: Ieter, Mered, Efer şi Ialon. Nevasta lui Mered a născut pe Miriam, pe Şamai, şi pe Işbah, tatăl lui Eştemoa.
18. Nevastă-sa, Iudeica, a născut pe Iered, tatăl lui Ghedor, pe Eber, tatăl lui Soco, şi pe Iecutiel, tatăl lui Zanoah. Aceştia sînt fiii Bitiei, fata lui Faraon, pe care a luat-o Mered de nevastă.
19. Fiii nevestei lui Hodia, sora lui Naham; tatăl lui Chehila, Garmitul şi Eştemoa, Maacatitul.
20. Fiii lui Simon: Amnon, Rina, Ben-Hanan şi Tilon. Fiii lui Işei: Zohet şi Ben-Zohet.
21. Fiii lui Şela, fiul * lui Iuda: Er, tatăl lui Leca, Laeda, tatăl lui Mareşa, şi familiile casei unde se lucrează pînza, din casa lui Aşbea, *Fac. 38.1, 5; 46.12.
22. şi Iochim, şi oamenii lui Cozeba, şi Ioas şi Saraf, cari au stăpînit asupra Moabului şi Iaşubi-Lehem. Aceste lucruri sînt vechi.
23. Ei erau olari şi locuiau în livezi şi în lunci; locuiau acolo lîngă împărat şi lucrau pentru el.

Urmaşii lui Simeon.

24. Fiii lui Simeon: Nemuel, Iamin, Iarib, Zerah, Saul.
25. Fiul lui Saul: Şalum, Mibsam, fiul său; Mişma, fiul său.
26. Fiii lui Mişma: Hamuel, fiul său. Zacur, fiul său; Şimei, fiul său.
27. Şimei a avut şasesprezece fii şi şase fiice. Fraţii săi n'au avut mulţi fii. Şi toate familiile lor nu s'au înmulţit atît cît fiii lui Iuda.
28. Ei locuiau la Beer-Şeba *, la Molada, la Haţar-Şual, *Ios. 19.2.
29. la Bilha, la Eţem, la Tolad,
30. la Betuel, la Horma, la Ţiclag,
31. la Bet-Marcabot, la Haţar-Susim, la Bet-Birei şi la Şaaraim. Acestea au fost cetăţile lor pînă la domnia lui David,
32. şi satele lor. Ei mai aveau şi Etam, Ain, Rimon, Tochen şi Aşan, cinci cetăţi;
33. şi toate satele din împrejurimile acestor cetăţi, pînă la Baal. Iată locuinţele lor şi spiţa neamului lor.
34. Meşobab; Iamlec; Ioşa, fiul lui Amaţia;
35. Ioel; Iehu, fiul lui Ioşibia, fiul lui Seraia, fiul lui Asiel;

36. Elioenai; Iaacoba; Ieşohaia; Asaia; Adiel; Iesimiel; Benaia;
37. Ziza, fiul lui Şifei, fiul lui Alon, fiul lui Iedaia, fiul lui Şimri, fiul lui Şemaia.
38. Aceştia, numiţi pe nume, erau domni în familiile lor, şi casele lor părinteşti au crescut mult.
39. Ei s'au dus înspre Ghedor pînă la răsăritul văii, să caute păşune pentru turmele lor.
40. Au găsit păşune grase şi bune, şi o ţară întinsă, liniştită şi pacinică, fiindcă ceice o locuiau mai înainte se pogorau din Ham.
41. Oamenii aceştia, scrişi pe nume, au venit pe vremea lui Ezechia, împăratul lui Iuda; au sfărîmat* corturile lor şi pe Maoniţi, cari se aflau acolo, i-au nimicit cu desăvîrşire pînă în ziua de azi, şi s'au aşezat în locul lor, căci acolo erau păşune pentru turmele lor. *2 Reg. 18. 8.
42. Şi dintre fiii lui Simeon s'au dus la muntele Seir, în număr de cinci sute de oameni. Aveau în frunte pe Pelatia, Nearia, Refaia şi Uziel, fiii lui Işei.
43. Au bătut rămăşiţa* de Amaleciţi care scăpase cu viaţă şi s'au aşezat acolo pînă în ziua de azi.
*1 Sam. 15. 8; 30. 17. 2 Sam. 8. 12.

Urmaşii lui Ruben.

5 1. Fiii lui Ruben, întîiul născut al lui Israel. — Căci el era întîiul* născut, dar, pentru că a spurcat** patul tatălui său, dreptul† lui de întîi născut a fost dat fiilor lui Iosif, fiul lui Israel; totuş Iosif n'a fost scris în spiţele de neam ca întîi născut.
* Fac. 29. 32; 49. 3. ** Fac. 35. 22; 49. 4. † Fac. 48. 15, 22.
2. Iuda* a fost în adevăr puternic** printre fraţii săi, şi din el a ieşit un domnitor; dar dreptul de întîi născut este al lui Iosif.
* Fac. 49. 8, 10. Ps. 60. 7; 108. 8. ** Mic. 5. 2. Mat. 2. 6.
3. Fiii lui Ruben*, întîiul născut al lui Israel: Enoh, Palu, Hetron şi Carmi.
* Fac. 46. 9. Exod. 6. 14. Num. 26. 5.
4. Fiii lui Ioel: Şemaia, fiul său; Gog, fiul său; Şimei, fiul său;
5. Mica, fiul său; Reaia, fiul său; Baal, fiul său;
6. Beera, fiul său, pe care l-a luat rob Tilgat-Pilneser, împăratul Asiriei; el era domnul Rubeniţilor. —
7. Fraţii lui Beera, după familiile lor, aşa cum* sînt înscrişi în spiţele neamului după neamurile lor: cel dintîi, Ieiel; Zaharia; * Vers. 17.
8. Bela, fiul lui Azaz, fiul lui Şema, fiul lui Ioel. Bela locuia la Aroer*, şi pînă la Nebo şi la Baal-Meon;
* Ios. 13. 15. 16.
9. la răsărit, locuia pînă la întrarea pustiei, dela rîul Eufrat, căci turmele lor erau în mare număr în ţara* Galaadului. * Ios. 22. 9.
10. Pe vremea lui Saul, au făcut război cu Hagareniţii*, cari au căzut în mînile lor, şi au locuit în corturile lor, pe toată partea de răsărit a Galaadului. * Fac. 25. 12.

Urmaşii lui Gad.

11. Fiii lui Gad locuiau în faţa lor, în ţara Basanului*, pînă la Salca.
* Ios. 13. 11, 24.
12. Ioel, cel dintîi, Şafam, al doilea, Iaenai, şi Şafat, în Basan.
13. Fraţii lor, după casele părinţilor lor: Micael, Meşulam, Şeba, Iorai, Iaecan, Zia şi Eber, şapte.
14. Iată fiii lui Abihail, fiul lui Huri, fiul lui Iaroah, fiul lui Galaad, fiul lui Micael, fiul lui Ieşişai, fiul lui Iahdo, fiul lui Buz;
15. Ahi, fiul lui Abdiel, fiul lui Guni, era căpetenia caselor părinţilor lor.
16. Ei locuiau în Galaad, în Basan, şi în cetăţile lor, şi în toate împrejurimile Saronului* pînă la marginile lor. * Cap. 27. 29.
17. Toţi au fost scrişi în spiţele de neamuri, pe vremea lui Iotam*, împăratul lui Iuda, şi pe vremea lui Ieroboam**, împăratul lui Israel.
* 2 Reg. 15. 5, 32. ** 2 Reg. 14. 16. 28.
18. Fiii lui Ruben, Gadiţii şi jumătate din seminţia lui Manase, aveau oameni viteji, cari purtau scut şi sabie, trăgeau cu arcul, şi erau deprinşi cu războiul, în număr de patruzeci şi patru de mii şapte sute şase zeci în stare să meargă la oaste.
19. Au făcut război cu Hagareniţii, cu Ietur*, cu Nafiş şi cu Nodab.
* Fac. 25. 15. Cap. 1. 31.
20. Au* primit ajutor împotriva lor, şi Hagareniţii şi toţi ceice erau cu ei au fost daţi în mînile lor. Căci, în timpul luptei, strigaseră către Dumnezeu, care i-a ascultat, pentrucă se încrezuseră** în El. * Vers. 22. ** Ps. 22. 4, 5.
21. Şi le-au luat turmele, cincizeci de mii de cămile, douăsute cincizeci de mii de oi, două mii de măgari, şi o sută de mii de inşi;
22. căci au fost mulţi morţi, pen-

trucă lupta venea dela Dumnezeu. Şi s'au aşezat în locul lor pînă în vremea cînd au fost luaţi în robie *.
*2 Reg. 15. 29; 17. 6.

Jumătatea seminţiei lui Manase.

23. Fiii jumătăţii seminţiei lui Manase locuiau în ţară, dela Basan pînă la Baal-Hermon şi Senir, şi pe muntele Hermon; erau mulţi la număr.
24. Iată căpeteniile caselor părinţilor lor: Efer, Işei, Eliel, Azriel, Ieremia, Hodavia şi Iahdiel, oameni viteji, oameni vestiţi, căpeteniile caselor părinţilor lor.
25. Dar au păcătuit împotriva Dumnezeului părinţilor lor, şi au curvit * după dumnezeii popoarelor ţării, pe cari Dumnezeu le nimicise dinaintea lor. *2 Reg. 17. 7.
26. Dumnezeul lui Israel a aţîţat duhul lui Pul *, împăratul Asiriei, şi duhul lui ** Tilgat-Pilneser, împăratul Asiriei; şi Tilgat-Pilneser a luat robi pe Rubeniţi, Gadiţi şi jumătate din seminţia lui Manase şi i-a dus la Halah †, la Habor, la Hara şi la rîul Gozan, unde au rămas pînă în ziua de azi. *2 Reg. 15. 19. **2 Reg. 15. 29. †2 Reg. 17. 6; 18. 11.

Urmaşii lui Levi.

6 1. Fiii lui Levi: Gherşom *, Chehat şi Merari.
*Fac. 46. 11. Exod. 6. 16. Num. 26. 57. Cap. 23. 6.
2. Fiii lui Chehat: Amram, Iţehar, Hebron şi Uziel.
3. Fiii lui Amram: Aaron şi Moise, şi Maria. Fiii lui Aaron: Nadab *, Abihu, Eleazar şi Itamar. *Lev. 10. 1.
4. Eleazar a născut pe Fineas; Fineas a născut pe Abişua:
5. Abişua a născut pe Buchi; Buchi a născut pe Uzi;
6. Uzi a născut pe Zerahia; Zerahia a născut pe Meraiot;
7. Meraiot a născut pe Amaria: Amaria a născut pe Ahitub;
8. Ahitub * a născut pe Ţadoc; Ţadoc ** a născut pe Ahimaaţ:
*2 Sam. 8. 17. **2 Sam. 15. 27.
9. Ahimaaţ a născut pe Azaria; Azaria a născut pe Iohanan;
10. Iohanan a născut pe Azaria, care a fost preot * în casa ** pe care a zidit-o Solomon la Ierusalim;
*2 Cron. 26. 17, 18. **1 Reg. 6. 2 Cron. 3.
11. Azaria * a născut pe Amaria; Amaria a născut pe Ahitub; *Ezra 7. 3.
12. Ahitub a născut pe Ţadoc; Ţadoc a născut pe Şalum;
13. Şalum a născut pe Hilchia, Hilchia a născut pe Azaria;
14. Azaria a născut pe Seraia *. Seraia a născut pe Iehoţadac. *Neem. 11. 11.
15. Iehoţadac a plecat şi el cînd a dus Domnul în robie * pe Iuda şi Ierusalimul prin Nebucadneţar. *2 Reg. 25. 18.

Urmaşii fiilor lui Levi.

16. Fiii lui Levi: Gherşom *, Chehat şi Merari. — *Exod. 6. 16.
17. Iată numele fiilor lui Gherşom: Libni şi Şimei. —
18. Fiii lui Chehat: Amram, Iţehar, Hebron şi Uziel.
19. Fiii lui Merari: Mahli şi Muşi. — Acestea sînt familiile lui Levi, după părinţii lor.
20. Din Gherşom: Libni, fiul său; Iahat, fiul său; Zima *, fiul său; *Vers. 42.
21. Ioah, fiul său; Ido, fiul său; Zerah, fiul său; Ieatrai, fiul său. —
22. Fiii lui Chehat: Aminadab, fiul său; Core, fiul său; Asir, fiul său;
23. Elcana, fiul său; Ebiasaf, fiul său; Asir, fiul său;
24. Tahat, fiul său; Uriel, fiul său; Ozia, fiul său; Saul, fiul său.
25. Fiii lui Elcana: Amasai * şi Ahimot; *Vers. 35, 36.
26. Elcana, fiul său; Elcana—Ţofai, fiul său; Nahat, fiul său;
27. Eliab, fiul său; Ieroham, fiul său; Elcana, fiul său;
28. şi fiii lui Samuel, întîiul născut: Vaşni şi Abia. —
29. Fiii lui Merari: Mahli; Libni, fiul său; Şimei, fiul său; Uza, fiul său;
30. Şimea, fiul său; Haghia, fiul său; Asaia, fiul său.

Leviţii cîntăreţi: Heman, Asaf şi Etan.

31. Iată aceia pe cari i-a pus David pentru cîrmuirea cîntării în Casa Domnului, de cînd a avut chivotul un loc * de odihnă: *Cap. 16. 1.
32. ei împlineau slujba de cîntăreţi înaintea locaşului cortului întîlnirii, pînă cînd a zidit Solomon Casa Domnului la Ierusalim, şi îşi făceau slujba după rînduiala care le era poruncită.
33. Iată cei ce slujeau cu fiii lor. Dintre fiii Chehatiţilor: Heman, cîntăreţul, fiul lui Ioel, fiul lui Samuel,
34. fiul lui Elcana, fiul lui Ieroham, fiul lui Eliel, fiul lui Toah,

35. fiul lui Ţuf, fiul lui Elcana, fiul lui Mahat, fiul lui Amasai,
36. fiul lui Elcana, fiul lui Ioel, fiul lui Azaria, fiul lui Ţefania,
37. fiul lui Tahat, fiul lui Asir, fiul lui Ebiasaf *, fiul lui Core, * Exod. 6. 24.
38. fiul lui Iţehar, fiul lui Chehat, fiul lui Levi, fiul lui Israel. —
39. Fratele său Asaf, care stătea la dreapta sa, Asaf, fiul lui Berechia, fiul lui Şimea,
40. fiul lui Micael, fiul lui Baaseia, fiul lui Malchia,
41. fiul lui Etni, fiul lui Zerah, fiul lui Adaia,
42. fiul lui Etan, fiul lui Zima, fiul lui Şimei,
43. fiul lui Iahat, fiul lui Gherşom, fiul lui Levi. —
44. Fiii lui Merari, fraţii lor, la stînga; Etan, fiul lui Chişi, fiul lui Abdi, fiul lui Maluc,
45. fiul lui Haşabia, fiul lui Amaţia, fiul lui Hilchia,
46. fiul lui Amţi, fiul lui Bani, fiul lui Şemer,
47. fiul lui Mahli, fiul lui Muşi, fiul lui Merari, fiul lui Levi.

Familia lui Aaron.

48. Fraţii lor, Leviţii, erau însărcinaţi cu toată slujba locaşului Casei lui Dumnezeu.
49. Aaron şi fiii săi aduceau jertfe pe altarul * arderilor de tot şi tămîie pe altarul ** tămîiei, împlineau toate slujbele în Locul prea sfînt, şi făceau ispăşire pentru Israel, potrivit cu tot ce poruncise Moise, robul lui Dumnezeu. * Lev. 1. 9. ** Exod. 30. 7.
50. Iată fiii lui Aaron: Eleazar, fiul său; Fineas, fiul său; Abişua, fiul său;
51. Buchi, fiul său; Uzi, fiul său; Zerahia, fiul său;
52. Meraiot, fiul său; Amaria, fiul său; Ahitub, fiul său;
53. Ţadoc, fiul său; Ahimaaţ, fiul său.

Locurile date Leviţilor.

54. Iată locuinţele * lor, după satele lor, în hotarele cari le-au fost însemnate. Fiilor lui Aaron din familia Chehatiţilor, ieşiţi cei dintîi la sorţ, * Ios. 21.
55. li s'a dat Hebronul * în ţara lui Iuda, şi locurile lui de păşunat; * Ios. 21. 11, 12.
56. dar cîmpia * cetăţii şi satele ei au fost date lui Caleb, fiul lui Iefune. * Ios. 14. 13; 15. 13.
57. Fiilor lui Aaron * li s'a dat cetatea de scăpare Hebron, Libna, şi locurile ei de păşunat, Iatir, Eştemoa cu locurile ei de păşunat, * Ios. 21. 13.
58. Hilen cu locurile lui de păşunat, Debir cu locurile lui de păşunat,
59. Aşan cu locurile lui de păşunat, Bet-Şemeş cu locurile lui de păşunat;
60. şi din seminţia lui Beniamin: Gheba cu locurile lui de păşunat, Alemet cu locurile lui de păşunat, Anatot cu locurile lui de păşunat. Toate cetăţile lor erau treisprezece cetăţi, după familiile lor.
61. Celorlalţi fii ai lui Chehat li s'au dat prin sorţi * zece cetăţi din familiile seminţiei lui Efraim, din seminţia lui Dan, şi din jumătatea ** seminţiei lui Manase. * Vers. 66. ** Ios. 21. 5.
62. Fiii lui Gherşom, după familiile lor, au căpătat treisprezece cetăţi din seminţia lui Isahar, din seminţia lui Aşer, din seminţia lui Neftali şi din seminţia lui Manase în Basan.
63. Fiii lui Merari, după familiile lor, au căpătat prin sorţi douăsprezece * cetăţi din seminţia lui Ruben, din seminţia lui Gad şi din seminţia lui Zabulon. * Ios. 21. 7, 34.
64. Copiii lui Israel au dat astfel Leviţilor cetăţile şi locurile lor de păşunat.
65. Au dat prin sorţi, din seminţia fiilor lui Iuda, din seminţia fiilor lui Simeon şi din seminţia fiilor lui Beniamin, aceste cetăţi, pe cari le-au numit pe nume.
66. Cît pentru celelalte * familii ale fiilor lui Chehat, cetăţile ţinutului lor au fost luate din seminţia lui Efraim. * Vers. 61.
67. Le-au * dat cetatea de scăpare Sihem cu locurile lui de păşunat, în muntele lui Efraim, Ghezer cu locurile lui de păşunat, * Ios. 21. 21.
68. Iocmeam * cu locurile lui de păşunat, Bet-Horon cu locurile lui de păşunat, * Ios. 21. 22—35.
69. Aialon cu locurile lui de păşunat, şi Gat-Rimon cu locurile lui de păşunat;
70. şi din jumătatea seminţiei lui Manase, au dat: Aner cu locurile lui de păşunat, şi Bileam cu locurile lui de păşunat, pentru familia celorlalţi fii ai lui Chehat.

71. Fiilor lui Gherşom le-au dat: din familia jumătăţii seminţiei lui Manase, Golan în Basan cu locurile lui de păşunat, şi Aştarot cu locurile lui de păşunat;
72. din seminţia lui Isahar: Chedeş cu locurile lui de păşunat, Dobrat cu locurile lui de păşunat,
73. Ramot cu locurile lui de păşunat, şi Anem cu locurile lui de păşunat;
74. din seminţia lui Aşer, Maşal cu locurile lui de păşunat, Abdon cu locurile lui de păşunat,
75. Hucoc cu locurile lui de păşunat şi Rehob cu locurile lui de păşunat;
76. şi din seminţia lui Neftali: Chedeş din Galilea cu locurile lui de păşunat, Hamon cu locurile lui de păşunat, şi Chiriataim cu locurile lui de păşunat.
77. Celorlalţi Leviţi, fiilor lui Merari, le-au dat, din seminţia lui Zabulon: Rimono cu locurile lui de păşunat, şi Taborul cu locurile lui de păşunat,
78. iar de cealaltă parte a Iordanului, în faţa Ierihonului, la răsărit de Iordan: din seminţia lui Ruben, Beţer, în pustie, cu locurile lui de păşunat, Iahţa cu locurile lui de păşunat,
79. Chedemot cu locurile lui de păşunat, şi Mefaat cu locurile lui de păşunat;
80. şi din seminţia lui Gad, Ramot din Galaad cu locurile lui de păşunat, Mahanaim cu locurile lui de păşunat,
81. Hesbonul cu locurile lui de păşunat, şi Iaezer cu locurile lui de păşunat.

Urmaşii lui Isahar.

7 1. Fiii lui Isahar: Tola *, Pua, Iaşub şi Şimron, patru.
* Fac. 46. 13. Num. 26. 23.

2. Fiii lui Tola: Uzi, Refaia, Ieriel, Iahmai, Ibsam şi Samuel, căpeteniile caselor părinţilor lor, anume ai lui Tola, oameni viteji în neamul lor; pe vremea lui David numărul * lor era de douăzeci şi două de mii şase sute.
* 2 Sam. 24. 1, 2. Cap. 27. 1.

3. Fiul lui Uzi: Izrahia. Fiii lui Izrahia: Micael, Obadia, Ioel, Işia, de toţi cinci căpetenii;
4. aveau cu ei, după neamurile lor, după casele părinţilor lor, treizeci şi şase de mii de oameni, ostaşi înarmaţi pentru război, căci aveau multe neveste şi fii.
5. Fraţii lor, după toate familiile lui Isahar, oameni viteji, erau de toţi optzeci şi şapte de mii, scrişi în spiţele de neam.

Urmaşii lui Beniamin.

6. Fiii lui Beniamin *: Bela, Becher şi Iediael, trei. * Fac. 46. 21. Num. 26. 39. Cap. 8. 1, etc.
7. Fiii lui Bela: Eţbon, Uzi, Uziel, Ierimot, şi Iri, cinci căpetenii ai caselor părinţilor lor, oamenii viteji, şi scrişi în spiţele de neam în număr de douăzeci şi două de mii treizeci si patru. —
8. Fiii lui Becher: Zemira, Ioaş, Eliezer, Elioenai, Omri, Ieremot, Abia, Anatot şi Alamet; toţi aceştia erau fii ai lui Becher,
9. şi scrişi în spiţele de neam, după neamurile lor, drept căpteniile caselor părinţilor lor, oameni viteji, în număr de douăzeci de mii două sute. —
10. Fiul lui Iedìael: Bilhan. Fiii lui Bilhan: Ieuş, Beniamin, Ehud, Chenaana, Zetan, Tarsis şi Ahişahar;
11. toţi aceştia erau fii ai lui Iediael, căpetenii ale caselor părinţilor lor, oameni viteji, în număr de şaptesprezece mii două sute, în stare să poarte armele şi să meargă la război.
12. Şupim * şi Hupim, fiii lui Ir; Huşim, fiul lui Aher. * Num. 26. 39.

Urmaşii lui Neftali.

13. Fiii lui Neftali: Iahţiel, Guni, Ieţer şi Şalum *, fiii Bilhei. * Fac. 46. 24.

Urmaşii lui Manase.

14. Fiii lui Manase: Asriel, pe care l-a născut ţiitoarea sa siriacă; ea a născut pe Machir, tatăl lui Galaad.
15. Machir a luat de nevastă pe sora lui Hupim şi Şupim. Numele sorei lui era Maaca. Numele celui de al doilea fiu era Ţelofhad; şi Ţelofhad a avut fete.
16. Maaca, nevasta lui Machir, a născut un fiu, şi i-a pus numele Pereş; numele fratelui său era Şereş, şi fiii săi erau Ulam şi Rechem.
17. Fiul lui Ulam: Bedan *. Aceştia sînt fiii lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase. * 1 Sam. 12. 11.
18. Soru-sa Hamolechet a născut pe Işhod, pe Abiezer * şi pe Mahla.
* Num. 26. 30.
19. Fiii lui Şemida erau: Ahian, Sihem, Lichi şi Aniam.

Urmaşii lui Efraim.

20. Fiii lui Efraim *: Şutelah; Bered, fiul său; Tahat, fiul său; Eleada, fiul său; Tahat, fiul său: * Num. 26. 35

21. Zabad, fiul său; Şutelah, fiul său; Ezer şi Elead. Oamenii din Gat, născuţi în ţară, i-au omorît, pentrucă se pogorîseră să le ia turmele.
22. Efraim, tatăl lor, s'a jălit multă vreme, şi fraţii săi au venit să-l mîngîie.
23. Apoi a intrat la nevastă-sa, şi ea a zămislit şi a născut un fiu; el i-a pus numele Beria *(In nenorocire)*, pentrucă nenorocirea era în casă.
24. A avut ca fiică pe Şeera care a zidit Bet-Horonul de jos şi Bet-Horonul de sus şi pe Uzen-Şeera.
25. Refah, fiul său, şi Reşef; Telah, fiul său; Tahan, fiul său.
26. Laedan, fiul său; Amihud, fiul său; Elişama, fiul său;
27. Nun, fiul său; Iosua, fiul său.
28. Ei aveau în stăpînire şi ca locuinţă Betelul cu satele lui; la răsărit: Naaran *; la apus: Ghezer cu satele lui, Sihemul cu satele lui, pînă la Gaza cu satele ei. *Ios. 16. 7.
29. Fiii lui Manase * stăpîneau Bet-Şeanul cu satele lui, Taanacul cu satele lui, Meghidoul ** cu satele lui, Dorul cu satele lui. In aceste cetăţi au locuit fiii lui Iosif, fiul lui Israel.
*Ios. 17. 7. **Ios. 17. 11.

Urmaşii lui Aşer.

30. Fiii lui Aşer *: Imna, Işva, Işvi, şi Beria; şi Serah, sora lor.
*Fac. 46. 17. Num. 26. 44.
31. Fiii lui Beria: Eber şi Malchiel.
32. Malchiel a fost tatăl lui Birzavit. Şi Eber a născut pe Iaflet, pe Şomer şi pe Hotam, şi pe sora lor Şua. —
33. Fiii lui Iaflet: Pasac, Bimhal, şi Aşvat. Aceştia sînt fiii lui Iaflet. —
34. Fiii lui Şamer: Ahi, Rohega, Huba şi Aram. —
35. Fiii lui Helem, fratele său: Ţofah, Imna, Şeleş şi Amal.
36. Fiii lui Ţofah: Suah, Harnefer, Şual, Beri, Imra,
37. Beţer, Hod, Şama, Şilşa, Itran şi Beera.
38. Fiii lui Ieter: Iefune, Pispa şi Ara. —
39. Fiii lui Ula: Arah, Haniel şi Riţia. —
40. Toţi aceştia erau fiii lui Aşer, căpeteniile caselor părinţilor lor, oameni aleşi şi viteji, căpeteniile domnilor, scrişi în număr de douăzeci şi şase de mii de oameni, în stare să poarte armele şi să meargă la război.

Urmaşii lui Beniamin.

8 1. Beniamin a născut pe Bela *, întîiul lui născut, pe Aşbel, al doilea, Ahrah, al treilea,
*Fac. 46. 21. Num. 26. 38. Cap. 7. 6.
2. Noha, al patrulea, şi Rafa, al cincilea.
3. Fiii lui Bela au fost: Adar, Ghera, Abihud,
4. Abişua, Naaman, Ahoah,
5. Ghera. Şefufan şi Huram.
6. Iată fiii lui Ehud, cari erau capi de familie între locuitorii din Gheba, şi cari i-au strămutat la Manahat *:
*Cap. 2. 52.
7. Naaman, Ahia şi Ghera. Ghera, care i-a strămutat, a născut pe Uza şi pe Ahihud.
8. Şaharaim a avut copii în ţara Moabului, dupăce a îndepărtat pe nevestele sale: Huşim şi Baara.
9. Cu nevastă-sa Hodeş a avut pe: Iobab, Ţibia, Meşa, Malcam,
10. Ieuţ, Şochia şi Mirma. Aceştia sînt fiii săi, capii de familie.
11. Cu Huşim a avut pe: Abitub şi Elpaal.
12. Fiii lui Elpaal: Eber, Mişeam, şi Şemer, care a zidit Ono, Lod şi satele lui.
13. Beria şi Şema, cari erau capi de familie între locuitorii Aialonului, au pus pe fugă pe locuitorii din Gat.
14. Ahio, Şaşac, Ieremot,
15. Zebadia, Arad, Eder,
16. Micael, Işfa şi Ioha erau fiii lui Beria. —
17. Zebadia, Meşulam, Hizchi, Eber,
18. Işmerai, Izlia şi Iobab erau fiii lui Elpaal. —
19. Iachim, Zicri, Zabdi,
20. Elienai, Ţiltai, Eliel,
21. Adaia, Beraia şi Şimrat erau fiii lui Şimei.
22. Işpan, Eber, Eliel,
23. Abdon, Zicri, Hanan,
24. Hanania, Elam, Antotia,
25. Ifdeia şi Penuel erau fiii lui Şaşac. —
26. Şamşerai, Şeharia, Atalia,
27. Iaareşia, Elia şi Zicri erau fiii lui Ieroham. —
28. Aceştia sînt capi de familie, capi după neamurile lor. Ei locuiau la Ierusalim.

Spiţa neamului lui Saul.

29. Tatăl lui Gabaon locuia la Gabaon, şi numele nevestei * lui era Maaca. *Cap. 9. 35.

30. Abdon era fiul său întîi născut, apoi Ţur, Chis, Baal, Nadab,
31. Ghedor, Ahio, şi Zecher.
32. Miclot a născut pe Şimea. Şi ei locuiau tot la Ierusalim lîngă fraţii lor, împreună cu fraţii lor. —
33. Ner * a născut pe Chis; Chis a născut pe Saul; Saul a născut pe Ionatan, pe Malchi-Şua, pe Abinadab şi pe Eşbaal. *1 Sam. 14. 51.
34. Fiul lui Ionatan: Merib-Baal. Merib-Baal a născut pe Mica *. *2 Sam. 9. 12.
35. Fiii lui Mica: Piton, Melec, Taerea şi Ahaz.
36. Ahaz a născut pe Iehoada; Iehoada a născut pe Alemet, Azmavet şi Zimri; Zimri a născut pe Moţa;
37. Moţa a născut pe Binea. Fiul acestuia a fost Rafa *; Eleasa a fost fiul acestuia; Aţel a fost fiul acestuia; *Cap. 9. 43.
38. Aţel a avut şase fii, ale căror nume iată-le: Azricam, Bocru, Ismael, Şearia, Obadia şi Hanan. Toţi aceştia erau fiii lui Aţel. —
39. Fiii fratelui său Eşec: Ulam, întîiul lui născut, Ieus, al doilea, şi Elifelet, al treilea.
40. Fiii lui Ulam au fost oameni viteji, cari trăgeau cu arcul şi au avut mulţi fii şi nepoţi, o sută cinci zeci.
Toţi aceştia sînt fiii lui Beniamin.

Locuitorii Ierusalimului după întoarcerea din robie.

9 1. Tot * Israelul este scris în spiţele de neam şi trecut în cartea împăraţilor lui Israel. Şi Iuda a fost luat rob în Babilon, din pricina fărădelegilor lui. *Ezra 2. 59.
2. Cei dintîi * locuitori cari au locuit în moşiile lor, în cetăţile lor, erau Israeliţii, preoţii, Leviţii şi Netiniţii **. *Ezra 2. 70. Neem. 7. 73. **Ios. 9. 27. Ezra 2. 43; 8. 20.
3. La Ierusalim * locuiau fii de ai lui Iuda, fii de ai lui Beniamin, şi fii de ai lui Efraim şi Manase. — *Neem. 11. 1.
4. Fii de ai lui Pereţ, fiul lui Iuda: Utai, fiul lui Amihud, fiul lui Omri, fiul lui Imri, fiul lui Bani.
5. Dintre Şiloniţi: Asaia, întîiul născut, şi fiii săi.
6. Fii de ai lui Zerah: Ieuel, şi fraţii săi, sase sute nouăzeci. —
7. Fii de ai lui Beniamin: Salu, fiul lui Meşulam, fiul lui Hodavia, fiul lui Asenua;
8. Ibneia, fiul lui Ieroham; Ela, fiul lui Uzi, fiul lui Micri; Meşulam, fiul lui Şefatia, fiul lui Reuel, fiul lui Ibnia;
9. şi fraţii lor, după neamurile lor, nouă sute cincizeci şi şase. Toţi oamenii aceştia erau capi de familie în casele părinţilor lor.

Preoţii.

10. Din * preoţi: Iedaeia; Iehoiarib; Iachin; *Neem. 11. 10, etc.
11. Azaria, fiul lui Hilchia, fiul lui Meşulam, fiul lui Ţadoc, fiul lui Meraiot, fiul lui Ahitub, mai marele Casei lui Dumnezeu;
12. Adaia, fiul lui Ieroham, fiul lui Paşhur, fiul lui Malchia; Maesai, fiul lui Adiel, fiul lui Iahzera, fiul lui Meşulam, fiul lui Meşilemit, fiul lui Imer;
13. şi fraţii lor, căpetenii ale caselor părinţilor lor, o mie şapte sute şasezeci, oameni viteji, puşi în slujba Casei lui Dumnezeu.

Leviţii şi slujbele sfîntului locaş.

14. Din Leviţi: Şemaia, fiul lui Haşub, fiul lui Azricam, fiul lui Haşabia, din fiii lui Merari;
15. Bacbacar; Hereş; Galal; Matania, fiul lui Mica, fiul lui Zicri, fiul lui Asaf;
16. Obadia, fiul lui Şemaia, fiul lui Galal, fiul lui Iedutun; Berechia, fiul lui Asa, fiul lui Elcana, care locuia în satele Netofatiţilor.
17. Şi uşierii: Şalum, Acub, Talmon, Ahiman, şi fraţii lor; Salum era căpetenia lor,
18. şi pînă în ziua de azi el este la uşa împăratului, la răsărit. Aceştia sînt uşierii taberei fiilor lui Levi.
19. Şalum, fiul lui Core, fiul lui Ebiasaf, fiul lui Core, şi fraţii săi din casa tatălui său, Coreiţii, împlineau slujba de păzitori ai pragurilor cortului; părinţii lor păziseră intrarea în tabăra Domnului,
20. şi Fineas *, fiul lui Eleazar, fusese odinioară capetenia lor, şi Domnul era cu el. *Num. 31. 6.
21. Zaharia, fiul lui Meşelemia, era uşier la intrarea cortului întîlnirii.
22. De toţi erau două sute doisprezece, aleşi ca uşieri ai pragurilor, şi scrişi în spiţele de neam, după satele lor. David şi * văzătorul ** Samuel îi puseseră în slujba lor. *1 Sam. 9. 9. **Cap. 16. 1, 2.
23. Ei şi copiii lor păzeau uşile Casei Domnului, adecă ale casei cortului.

24. Erau uşieri în cele patru vînturi: la răsărit, la apus, la miazănoapte şi la miazăzi.
25. Fraţii lor, cari locuiau în satele lor, trebuiau să vină din timp în timp la ei* şapte zile. *2 Reg. 11. 5.
26. Căci aceste patru căpetenii ale uşierilor, aceşti Leviţi, erau totdeauna în slujbă, şi mai aveau privigherea asupra odăilor şi vistieriilor Casei lui Dumnezeu;
27. petreceau noaptea în jurul Casei lui Dumnezeu, a cărei pază o aveau, şi pe care trebuiau s'o deschidă în fiecare dimineaţă.
28. Unii din Leviţi aveau grijă de uneltele pentru slujbă, pe cari le numărau la intrare şi le numărau şi la ieşire.
29. Alţii îngrijeau de unelte, de toate uneltele sfîntului locaş, şi de floarea făinii, de vin, de untdelemn, de tămîie şi de miresme.
30. Fii de ai preoţilor pregăteau tămîia* mirositoare. *Exod. 30. 23.
31. Matitia, unul din Leviţi, întîiul născut al lui Şalum Coreitul, avea grijă de* turtele coapte în tigaie. *Lev. 2. 5; 6. 21.
32. Şi unii din fraţii lor, dintre Chehatiţi, erau însărcinaţi să pregătească pentru fiecare Sabat pînile* pentru punerea înaintea Domnului. *Lev. 24. 8.
33. Aceştia sînt cîntăreţii*, capii de familie ai Leviţilor, cari locuiau în odăi, scutiţi de alte slujbe, pentru că lucrau zi şi noapte. *Cap. 6. 31; 25. 1.
34. Aceştia sînt capii de familie ai Leviţilor, capi după neamurile lor. Ei locuiau la Ierusalim.

Locuitorii din Gabaon şi casa lui Saul.

35. Tatăl lui Gabaon, Ieiel, locuia la Gabaon, şi numele nevestei lui era Maaca*. *Cap. 8. 29.
36. Abdon a fost fiul său întîi născut, apoi Ţur, Chis, Baal, Ner, Nadab,
37. Ghedor, Ahio, Zaharia şi Miclot.
38. Miclot a născut pe Şimeam. Şi ei locuiau tot la Ierusalim lîngă fraţii lor, cu fraţii lor.
39. Ner* a născut pe Chis; Chis a născut pe Saul; Saul a născut pe Ionatan, pe Malchi-Şua, pe Abinadab, şi pe Eşbaal. *Cap. 8. 33.
40. Fiul lui Ionatan: Merib-Baal. Merib-Baal a născut pe Mica.
41. Fiii lui Mica: Piton, Melec şi Tahrea.
42. Ahaz* a născut pe Iaera; Iaera a născut pe Alemet, Azmavet şi Zimri; Zimri a născut pe Moţa; *Cap. 8. 35.
43. Moţa a născut pe Binea. Fiul acestuia a fost Refaia; Eleasa a fost fiul acestuia; Aţel a fost fiul acestuia.
44. Aţel a avut şase fii, ale căror nume iată-le: Azricam, Bocru, Ismael, Şearia, Obadia şi Hanan. Aceştia sînt fiii lui Aţel.

ISTORIA LUI DAVID

(Capitolele 10—29. 2 Samuel 23. 3—5.)

Moartea lui Saul.

10 1. Filistenii* s'au luptat cu Israel, şi oamenii lui Israel au luat-o la fugă înaintea Filistenilor şi au căzut morţi pe muntele Ghilboa. *1 Sam. 31. 1, 2.
2. Filistenii au urmărit pe Saul şi pe fiii lui, şi au ucis pe Ionatan, Abinadab şi Malchi-Şua, fiii lui Saul.
3. Invălmăşeala luptei a prins şi pe Saul; arcaşii l-au ajuns şi l-au rănit.
4. Saul a zis atunci celui ce-i ducea armele: „Scoate-ţi sabia, şi străpunge-mă cu ea, ca nu cumva să vină aceşti netăiaţi împrejur să mă batjocorească.“ Cel ce-i ducea armele n'a voit, căci se temea. Şi Saul şi-a luat sabia şi s'a aruncat în ea.
5. Cel ce ducea armele lui Saul, văzîndu-l mort, s'a aruncat şi el în sabia lui, şi a murit.
6. Astfel a perit Saul şi cei trei fii ai lui, şi toată casa lui a perit în acelaş timp.
7. Toţi bărbaţii lui Israel, cari erau în vale, văzînd fuga şi văzînd că Saul şi fiii lui au murit, şi-au părăsit cetăţile şi au fugit şi ei. Şi Filistenii au venit şi s'au aşezat acolo.
8. A doua zi, Filistenii au venit să jăfuiască morţii, şi au găsit pe Saul şi pe fiii lui, căzuţi pe muntele Ghilboa.
9. L-au jăfuit, şi i-au luat capul şi armele. Apoi au trimes să dea de ştire prin toată ţara Filistenilor, idolilor lor şi poporului.
10. Au pus* armele lui Saul în casa dumnezeului lor, şi i-au atîrnat ţeasta capului în templul lui Dagon. *1 Sam. 31. 10.
11. Cînd au auzit toţi locuitorii din Iabesul din Galaad tot ce au făcut Filistenii lui Saul,

12. s'au sculat toți oamenii viteji, au luat trupul lui Saul și trupurile fiilor lui, și le-au dus la Iabes. Le-au îngropat oasele supt stejar, la Iabes, și au postit șapte zile.

13. Saul a murit, pentrucă s'a făcut vinovat de fărădelege față de Domnul, al cărui cuvînt * nu l-a păzit, și pentrucă a întrebat ** și cerut sfatul celor ce cheamă morții.

*1 Sam. 13. 13; 15. 23. **1 Sam. 28. 7.

14. N'a întrebat pe Domnul: deaceea Domnul l-a omorît, și împărăția a dat-o * lui David, fiul lui Isai.

*1 Sam. 15. 28. 2 Sam. 3. 9, 10; 5. 3.

David împărat.

11 1. Tot Israelul * s'a strîns la David la Hebron, zicînd: „Iată că noi sîntem os din oasele tale și carne din carnea ta. *2 Sam. 5. 1.

2. Odinioară, chiar cînd era Saul împărat, tu duceai și aduceai pe Israel înapoi. Domnul, Dumnezeul tău, ți-a zis: „Tu vei paște * pe poporul Meu Israel și tu vei fi căpetenia poporului Meu Israel.“ *Ps. 78. 71.

3. Astfel toți bătrînii lui Israel au venit la împărat la Hebron, și David a făcut legămînt cu ei la Hebron înaintea Domnului. Au uns * pe David împărat peste Israel, după cuvîntul Domnului, spus prin Samuel **.

*2 Sam. 5. 3. **1 Sam. 16. 1, 12, 13.

4. David a mers * cu tot Israelul asupra Ierusalimului, adică Iebus. Acolo ** erau Iebusiții, locuitorii țării.

*2 Sam. 5. 6. **Judc. 1. 21; 19. 10.

5. Locuitorii Iebusului au zis lui David: „Nu vei intra aici.“ Dar David a luat cetățuia Sionului: aceasta este cetatea lui David.

6. David zisese: „Oricine va bate cel dintîi pe Iebusiți va fi căpetenie și domn.“ Ioab, fiul Țeruiei, s'a suit cel dintîi, și a ajuns căpetenie.

7. David s'a așezat în cetățuie; deaceea au numit-o cetatea lui David.

8. A făcut zid împrejurul cetății, dela Milo de jur împrejur; și Ioab a dres cealaltă parte a cetății.

9. David ajungea din ce în ce mai mare, și Domnul oștirilor era cu el.

Vitejii lui David.

10. Iată * căpeteniile vitejilor cari erau în slujba lui David, și cari l-au ajutat împreună cu tot Israelul să-și întărească stăpînirea, ca să-l pună împărat, după cuvîntul ** Domnului cu privire la Israel. *2 Sam. 23. 8. **1 Sam. 16. 1, 12.

11. Iată, după numărul lor, vitejii cari erau în slujba lui David.

Iașobeam, fiul lui Hacmoni, unul din căpitanii de seamă. El și-a învîrtit sulița peste trei sute de oameni, pe cari i-a omorît dintr'o singură dată.

12. După el, Eleazar, fiul lui Dodo, Ahohitul, unul din cei trei războinici.

13. El era cu David la Pas-Damim, unde se strînseseră Filistenii pentru luptă. Acolo era o bucată de pămînt plină cu orz: și poporul fugea dinaintea Filistenilor.

14. S'au așezat în mijlocul ogorului, l-au ocrotit, și au bătut pe Filisteni. Și Domnul a dat o mare izbăvire.

15. Trei din cele treizeci de căpetenii s'au * pogorît la David pe stîncă în peștera Adulam, cînd tabăra Filistenilor era în valea ** Refaimiților.

*2 Sam. 23. 13. **Cap. 14. 9.

16. David era atunci în cetățuie, și o ceată a Filistenilor era la Betleem.

17. David a avut o dorință, și a zis: „Cine-mi va aduce apă de băut din fîntîna de la poarta Betleemului?“

18. Atunci cei trei bărbați au trecut prin tabăra Filistenilor, și au scos apă din fîntîna dela poarta Betleemului. Au adus-o și au dat-o lui David; dar David n'a vrut s'o bea, ci a vărsat-o înaintea Domnului.

19. El a zis: „Să mă ferească Dumnezeul meu să fac una ca aceasta! Să beau eu sîngele acestor oameni, cari s'au dus cu primejdia vieții lor? Căci cu primejdia vieții lor au adus-o.“ Și n'a voit s'o bea. Iată ce au făcut acești trei viteji.

20. Abișai *, fratele lui Ioab, era căpetenia celor trei. El și-a învîrtit sulița peste trei sute de oameni, și i-a omorît; și i-a mers faima între cei trei. *2 Sam. 23. 18.

21. El * era cel mai cu vază din cei trei din rîndul al doilea, și a fost căpetenia lor; dar n'a ajuns pe cei trei dintîi. *2 Sam. 23. 19.

22. Benaia, fiul lui Iehoiada, fiul unui om din Cabțeel, om de preț și vestit prin isprăvile lui. El * a ucis cei doi lei ai Moabului. S'a pogorît în mijlocul unei gropi pentru apă, unde a ucis un leu, într'o zi cînd căzuse zăpada. *2 Sam. 23. 20.

23. El a ucis pe un Egiptean, care avea o statură de cinci coți și avea

în mînă o suliță, ca sulul unui țesător; s'a pogorît împotriva lui cu un toiag, a smuls sulița din mîna Egipteanului, și l-a ucis cu ea.

24. Iată ce a făcut Benaia, fiul lui Iehoiada; și i-a mers faima printre cei trei viteji.

25. Era cel mai cu vază din cei treizeci; dar n'a ajuns pe cei trei dintîi. David l-a primit în sfatul celor mai aproape de el.

26. Vitejii oștirii:

Asael *, fratele lui Ioab. Elhanan, fiul lui Dodo, din Betleem. *2 Sam. 23.24.

27. Șamot, din Haror. Heleț, din Palon.

28. Ira, fiul lui Icheș, din Tecoa, Abiezer, din Anatot.

29. Sibecai, Hușatitul. Ilai, din Ahoah.

30. Maharai, din Netofa, Heled, fiul lui Baana, din Netofa.

31. Itai, fiul lui Ribai, din Ghibea fiilor lui Beniamin. Benaia, din Piraton.

32. Hurai, din Nahale-Gaaș. Abiel, din Araba.

33. Azmavet, din Baharum. Eliahba, din Șaalbon.

34. Bene-Hașem, din Ghizon. Ionatan, fiul lui Șaghe, din Harar.

35. Ahiam, fiul lui Sacar, din Harar. Elifal, fiul lui Ur.

36. Hefer din Mechera. Ahia, din Palon.

37. Hețro, din Carmel. Naarai, fiul lui Ezbai.

38. Ioel, fratele lui Natan. Mibhar, fiul lui Hagri.

39. Țelec, Amonitul, Nahrai, din Berot, care ducea armele lui Ioab, fiul Țeruiei.

40. Ira, din Ieter. Gareb, din Ieter.

41. Urie, Hetitul. Zabad, fiul lui Ahlai.

42. Adina, fiul lui Șiza, Rubenitul, căpetenia Rubeniților, și treizeci împreună cu el.

43. Hanan, fiul lui Maaca. Iosafat, din Mitni.

44. Ozia, din Aștarot. Șama și Iehiel, fiii lui Hotam, din Aroer.

45. Iediael, fiul lui Șimri. Ioha, fratele său, Titul.

46. Eliel, din Mahavim, Ieribai și Ioșavia, fiii lui Elnaam. Itma, Moabitul.

47. Eliel, Obed și Iaasiel-Mețobaia.

Războinicii lui David în timpul lui Saul.

12 1. Iată * cei ce s'au dus la David la Țiclag **, pe cînd se ținea el departe de fața lui Saul, fiul lui Chis. Ei făceau parte din vitejii cari i-au dat ajutor în timpul războiului.

*1 Sam. 27. 2. **1 Sam. 27. 6.

2. Erau arcași, cu mîna dreaptă și cu mîna stîngă * aruncau pietre, iar cu arcul trăgeau săgeți: erau din Beniamin, din numărul fraților lui Saul.

*Judc. 20. 16.

3. Căpetenia Ahiezer și Ioas, fiii lui Șemaa, din Ghibea; Ieziel și Pelet, fiii lui Azmavet; Beraca; Iehu, din Anatot;

4. Ișmaia, din Gabaon, viteaz între cei treizeci, și căpetenie peste treizeci; Ieremia; Iahaziel; Iohanan; Iozabad, din Ghedera;

5. Eluzai; Ierimot; Bealia; Șemaria; Șefatia, din Harof;

6. Elcana, Ișia, Azareel, Ioezer și Iașobeam, Coreiți;

7. Ioela și Zebadia, fiii lui Ieroham, din Ghedor.

8. Dintre Gadiți, niște viteji au plecat să se ducă la David în cetățuia din pustie, ostași deprinși la război, înarmați cu scut și cu suliță, ca niște lei, și iuți ca niște căprioare * de pe munți.

*2 Sam. 2. 18.

9. Ezer, căpetenia; Obadia, al doilea; Eliab, al treilea;

10. Mișmana, al patrulea; Ieremia, al cincilea;

11. Atai, al șaselea; Eliel, al șaptelea;

12. Iohanan, al optulea; Elzabad, al nouălea;

13. Ieremia, al zecelea; Macbanai, al unsprezecelea.

14. Aceștia erau fiii lui Gad, căpetenii ale oștirii; unul singur, cel mai mic, putea să se lupte cu o sută de oameni, și cel mai mare cu o mie.

15. Aceștia au trecut Iordanul în luna întîi, cînd ieșea * din matcă, pe tot cursul lui, și ei sînt aceia cari au pus pe fugă pe toți locuitorii din văi, la răsărit și la apus. *Ios. 3. 15.

16. Și din fiii lui Beniamin și ai lui Iuda au fost unii cari s'au dus la David în cetățuie.

17. David le-a ieșit înainte, și le-a vorbit astfel: „Dacă veniți la mine cu gînduri bune, ca să mă ajutați, inima mea se va uni cu voi; dar dacă veniți

să mă înşelaţi, în folosul vrăjmaşilor mei, cînd nu fac nicio sîlnicie, Dumnezeul părinţilor noştri să vadă şi să judece!"

18. Amasai*, unul din căpitanii de seamă, a fost apucat de Duhul, şi a zis: „Sîntem cu tine, Davide, şi cu tine, fiul lui Isai! Pace, pace ţie, şi pace celor ce te ajută, căci Dumnezeul tău ţi-a ajutat!" Şi David i-a primit, şi i-a pus între căpeteniile oştirii.
*2 Sam. 17. 25.

19. Nişte oameni din Manase s'au unit cu David, cînd* a pornit cu război împotriva lui Saul cu Filistenii. Dar n'au fost de ajutor Filistenilor; căci, după ce s'au sfătuit, domnii Filistenilor au trimes înapoi pe David, zicînd: „S'ar putea ca el să treacă de partea stăpînului său Saul, şi să ne pună astfel în primejdie capetele** noastre." *1 Sam. 29. 2. **1 Sam. 29. 4.

20. Cînd s'a întors la Ţiclag, iată cei ce s'au unit cu el din Manase: Adnah, Iozabad, Iediael, Micael, Iozabad, Elihu şi Ţiltai, căpetenia miilor lui Manase.

21. Au dat ajutor lui David împotriva cetei* (jăfuitorilor Amaleciţi), căci toţi erau oameni viteji, şi au ajuns căpetenii în oştire. *1 Sam. 30. 1, 9, 10.

22. Şi din zi în zi veneau oameni la David să-l ajute, pînă ce a avut o tabără mare, ca o tabără a lui Dumnezeu.

Războinicii celor douăsprezece seminţii.

23. Iată numărul oamenilor înarmaţi pentru război, cari s'au dus* la David în Hebron, ca să treacă** asupra lui domnia lui Saul, după† porunca Domnului.
*2 Sam. 2. 3, 4; 5. 1. Cap. 11. 1. **Cap. 10. 14. †1 Sam. 16. 1, 3.

24. Fiii lui Iuda, cari purtau scutul şi suliţa, şase mii opt sute, înarmaţi pentru război.

25. Din fiii lui Simeon, oameni viteji la război, şapte mii o sută.

26. Din fiii lui Levi, patru mii şase sute;

27. şi Iehoiada, mai marele Aaroniţilor, şi cu el trei mii şapte sute;

28. şi Ţadoc*, tînăr viteaz, şi casa tatălui său, douăzeci şi două de căpetenii. *2 Sam. 8. 17.

29. Din fiii lui Beniamin, fraţii lui Saul, trei mii; căci pînă atunci cea mai mare* parte dintre ei rămăseseră credincioşi casei lui Saul. *2 Sam. 2. 8, 9.

30. Din fiii lui Efraim, douăzeci de mii opt sute, oameni viteji, oameni cu faimă, după casele părinţilor lor.

31. Din jumătatea seminţiei lui Manase, optsprezece mii, cari au fost numiţi pe nume să se ducă să pună împărat pe David.

32. Din fiii lui Isahar, cari se pricepeau* în înţelegerea vremurilor şi ştiau ce trebuia să facă Israel, două sute de căpetenii, şi toţi fraţii lor erau puşi supt porunca lor. *Est. 1. 13.

33. Din Zabulon, cincizeci de mii, în stare să meargă la oştire, înarmaţi pentru luptă cu toate armele de război, şi gata să se lupte cu o inimă hotărîtă.

34. Din Neftali, o mie de căpetenii, şi cu ei treizeci şi şapte de mii, cari purtau scutul şi suliţa.

35. Din Daniţi, înarmaţi pentru război, douăzeci şi opt de mii şase sute.

36. Din Aşer, în stare să meargă la oaste, şi gata de luptă: patru zeci de mii.

37. Şi de cealaltă parte a Iordanului, din Rubeniţi, din Gadiţi, şi din jumătatea seminţiei lui Manase, cu toate armele de război, o sută douăzeci de mii.

38. Toţi aceşti bărbaţi, oameni de război, gata de luptă, au venit la Hebron cu inima neprefăcută, ca să pună pe David împărat peste tot Israelul. Şi toţi ceilalţi din Israel erau tot cu un gînd să facă împărat pe David.

39. Au stat acolo trei zile cu David, mîncînd şi bînd, căci fraţii lor le pregătiseră de mîncare.

40. Şi chiar ceice locuiau lîngă ei pînă la Isahar, la Zabulon şi Neftali, aduceau merinde pe măgari, pe cămile, pe catîri şi pe boi: aluaturi, turte de smochine şi de stafide, vin, untdelemn, boi şi oi din belşug, căci era bucurie în Israel.

Chivotul adus de David în casa lui Obed-Edom.

13 1. David a ţinut sfat cu căpeteniile peste mii şi peste sute, cu toţi mai marii.

2. Şi David a zis întregei adunări a lui Israel: „Dacă găsiţi cu cale, şi dacă lucrul acesta vine dela Domnul, Dumnezeul nostru, să trimetem în toate părţile la fraţii noştri cari au rămas* în toate ţinuturile lui Israel, şi la preoţi şi Leviţi în cetăţile şi împrejurimile lor, ca să se strîngă la noi,
*1 Sam. 31. 1. Isa. 37. 4.

3. şi să aducem la noi chivotul Dumnezeului nostru, căci* nu ne-am mai îngrijit de el de pe vremea lui Saul."
*1 Sam. 7. 1, 2.

4. Toată adunarea a hotărît să facă aşa, căci lucrul acesta a părut bun întregului popor.

5. David a strîns* pe tot Israelul, dela Şihor** în Egipt, pînă la intrarea Hamatului, ca să aducă din † Chiriat-Iearim chivotul lui Dumnezeu.
*1 Sam. 7. 5. 2 Sam. 6. 1. **Ios. 13. 3. †1 Sam. 6. 21; 7. 1.

6. Şi David, împreună cu tot Israelul, s'a suit la Baala*, la Chiriat-Iearim, care este al lui Iuda, ca să ridice de acolo chivotul lui Dumnezeu, înaintea căruia este chemat Numele Domnului care şade** între heruvimi.
*Ios. 15. 9, 60. **1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2.

7. Au pus într'un car* nou chivotul lui Dumnezeu, pe care l-au luat din casa** lui Abinadab: Uza şi Ahio cîrmuiau carul. *Num. 4. 15. Cap. 15. 2, 13. **1 Sam. 7. 1.

8. David* şi tot Israelul jucau înaintea lui Dumnezeu cu toată puterea lor, cîntînd şi zicînd din arfe, din lăute, din tobe, din chimvale şi din trîmbiţe.
*2 Sam. 6. 5.

9. Cînd au ajuns la aria lui Chidon, Uza a întins mîna să apuce chivotul, pentru că boii erau să-l răstoarne.

10. Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Uza, şi Domnul l-a lovit, pentrucă* întinsese mîna pe chivot. Uza a murit** acolo înaintea lui Dumnezeu. *Num. 4. 15. Cap. 15. 13, 15. **Lev. 10. 2.

11. David s'a mîniat că Domnul făcuse o spărtură, lovind pe Uza cu o asemenea pedeapsă. De aceea locul acesta a fost numit pînă în ziua de azi Pereţ-Uza[1].

12. David s'a temut de Dumnezeu în ziua aceea, şi a zis: „Cum să aduc chivotul lui Dumnezeu la mine?"

13. David n'a tras chivotul la el în cetatea lui David, ci l-a dus în casa lui Obed-Edom din Gat.

14. Chivotul* lui Dumnezeu a rămas trei luni la familia lui Obed-Edom, în casa lui. Şi Domnul a binecuvîntat casa lui Obed-Edom** şi tot ce era al lui. *2 Sam. 6. 11. **Fac. 30. 27. Cap. 26. 5.

Casa lui David şi copiii lui.

14 1. Hiram*, împăratul Tirului, a trimes soli lui David, şi lemn de cedru, şi cioplitori de piatră şi tîmplari, să-i zidească o casă. *2 Sam. 5. 11, etc.

2. David a cunoscut că Domnul îl întărea ca împărat al lui Israel, şi că împărăţia lui s'a înălţat foarte mult, din pricina poporului Său Israel.

3. David a mai luat neveste şi la Ierusalim: şi a mai născut fii şi fiice.

4. Iată numele celor* ce i s'au născut la Ierusalim; Şamua, Şobab, Natan, Solomon, *Cap. 3. 5.

5. Ibhar, Elişua, Elfelet,

6. Noga, Nefeg, Iafia,

7. Elişama, Beeliada şi Elifelet.

Biruinţele lui David asupra Filistenilor.

8. Filistenii au auzit că David* fusese uns împărat peste tot Israelul, şi s'au suit cu toţii să-l caute. David a fost înştiinţat de acest lucru, şi le-a ieşit înainte. *2 Sam. 5. 17.

9. Filistenii au venit, şi s'au răspîndit în valea* Refaimiţilor. *Cap. 11. 15.

10. David a întrebat pe Dumnezeu, zicînd: „Să mă sui împotriva Filistenilor, şi îi vei da în mînile mele?" Şi Domnul i-a zis: „Sui-te, şi-i voi da în mînile tale."

11. S'au suit la Baal-Peraţim, unde David i-a bătut. Apoi a zis: „Dumnezeu a risipit pe vrăjmaşii mei prin mîna mea, ca pe nişte ape cari se scurg. Deaceea s'a dat locului acestuia numele Baal-Peraţim.

12. Ei şi-au lăsat acolo dumnezeii, cari au fost arşi în foc, după porunca lui David.

13. Filistenii* s'au răspîndit din nou în vale. *2 Sam. 5. 22.

14. David a întrebat iarăş pe Dumnezeu. Şi Dumnezeu i-a zis: „Să nu te sui după ei; întoarce-te dela ei, şi mergi* asupra lor prin faţa duzilor. *2 Sam. 5. 23.

15. Cînd vei auzi un vuiet de paşi în vîrfurile duzilor, atunci să ieşi la luptă, căci Dumnezeu merge înaintea ta, ca să bată oastea Filistenilor."

16. David a făcut cum îi poruncise Dumnezeu, şi oastea Filistenilor a fost bătută dela Gabaon* pînă la Ghezer.
*2 Sam. 5. 25.

17. Faima* lui David s'a răspîndit în toată ţara, şi Domnul l-a făcut de** temut pentru toate neamurile. *Ios. 6. 27. 2 Cron. 26. 8. **Deut. 2. 25; 11. 25.

David aduce Chivotul la Ierusalim.

15 1. David şi-a zidit case în cetatea lui David; a pregătit un loc chivotului lui Dumnezeu, şi a ridicat un cort* pentru el. *Cap. 16. 1.

1. Sau: Spărtura lui Uza.

2. Atunci David a zis: „Chivotul * lui Dumnezeu nu trebuie purtat decît de Leviţi, căci pe ei i-a ales Domnul să ducă chivotul lui Dumnezeu şi să-I slujească pe vecie.
*Num. 4. 2, 15. Deut. 10. 8; 31. 9.

3. Şi David a strîns * tot Israelul la Ierusalim ca să suie chivotul Domnului la locul pe care i-l pregătise.
*1 Reg. 8. 1. Cap. 13. 5.

4. David a strîns pe fiii lui Aaron şi pe Leviţi:
5. din fiii lui Chehat: pe căpetenia Uriel si pe fraţii săi, o sută douăzeci;
6. din fiii lui Merari: pe căpetenia Asaia şi pe fraţii săi, două sute douăzeci;
7. din fiii lui Gherşom: pe căpetenia Ioel şi pe fraţii săi, o sută treizeci;
8. din fiii lui Eliţafan *: pe căpetenia Semaia şi pe fraţii săi, două sute;
*Exod. 6. 22.

9. din fiii lui Hebron *, pe căpetenia Eliel şi pe fraţii săi, optzeci; *Exod. 6. 18.
10. din fiii lui Uziel, pe căpetenia Aminadab şi pe fraţii săi, o sută doisprezece.
11. David a chemat pe preoţii Ţadoc şi Abiatar, şi pe Leviţii Uriel, Asaia, Ioel, Şemaia, Eliel şi Aminadab.
12. Şi le-a zis: „Voi sînteţi capii de familie ai Leviţilor, sfinţiţi-vă, voi şi fraţii voştri, şi suiţi chivotul Domnului, Dumnezeului lui Israel, la locul pe care i l-am pregătit.
13. Pentru că * n'aţi fost întîiaş dată, deaceea ne-a lovit Domnul ** Dumnezeul nostru, căci nu L-am căutat după lege.“ *2 Sam. 6. 3. Cap. 13. 7. ** Cap. 13. 10, 11.
14. Preoţii şi Leviţii s'au sfinţit ca să suie chivotul Domnului, Dumnezeului lui Israel.
15. Fiii Leviţilor au dus chivotul lui Dumnezeu pe umeri cu nişte drugi, cum poruncise * Moise, după cuvîntul Domnului. *Exod. 25. 14. Num. 4. 15; 7. 9.
16. Şi David a zis căpeteniilor Leviţilor să aşeze pe fraţii lor cîntăreţi cu instrumente de muzică, cu lăute, arfe şi ţimbale, şi să sune din ele cîntări răsunătoare, în semn de bucurie.
17. Leviţii au aşezat pe Heman *, fiul lui Ioel; dintre fraţii lui, pe Asaf **, fiul lui Berechia; şi dintre fiii lui Merari, fraţii lor, pe Etan †, fiul lui Cuşaia; *Cap. 6. 33. ** Cap. 6. 39. † Cap. 6. 44.
18. apoi împreună cu ei pe fraţii lor de a doua mînă: pe Zaharia, Ben, Iaaziel, Şemiramot, Iehiel, Uni, Eliab, Benaia, Maaseia, Matitia, Elifele şi Micneia, şi Obed-Edom şi Ieiel, uşieri.
19. Cîntăreţii Heman, Asaf şi Etan aveau ţimbale de aramă, ca să sune din ele.
20. Zaharia, Aziel, Şemiramot, Iehiel, Uni, Eliab, Maaseia şi Benaia aveau lăute pe * alamot; *Ps. 46, titlu.
21. şi Matitia, Elifele, Micneia, Obed-Edom, Ieiel şi Azazia, aveau arfe cu opt coarde, ca să sune tare.
22. Chenania, căpetenia muzicii între Leviţi, cîrmuia muzica, fiindcă era meşter.
23. Berechia şi Elcana erau uşierii chivotului.
24. Şebania, Iosafat, Netaneel, Amasai, Zaharia, Benaia şi Eliezer, preoţii, sunau din trîmbiţe * înaintea chivotului lui Dumnezeu. Obed-Edom şi Iehia erau uşierii chivotului.
*Num. 10. 8. Ps. 81. 3.

25. David *, bătrînii lui Israel, şi căpeteniile miilor au pornit astfel să suie chivotul legămîntului Domnului de la casa lui Obed-Edom, în mijlocul bucuriei. *2 Sam. 6. 12, 13, etc. 1 Reg. 8. 1.
26. Cînd a ajutat Dumnezeu pe Leviţi să ridice chivotul legămîntului Domnului, au jertfit şapte viţei şi şapte berbeci.
27. David era îmbrăcat cu o manta de in supţire; tot aşa erau îmbrăcaţi toţi Leviţii, cari duceau chivotul, cîntăreţii, şi Chenania, căpetenia muzicii între cîntăreţi, şi David avea pe el un efod de in.
28. Tot Israelul a suit * chivotul legămîntului Domnului cu strigăte de bucurie, cu sunete de goarne, de trîmbiţe, şi de chimvale, şi făcînd să răsune lăutele şi arfele. *Cap. 13. 8.
29. Pe cînd * intra în cetatea lui David chivotul legămîntului Domnului, Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră, şi cînd a văzut pe împăratul David sărind şi jucînd, l-a dispreţuit în inima ei. *2 Sam. 6. 16.

Orînduirile privitoare la slujbă.

16 1. Dupăce au adus * chivotul lui Dumnezeu, l-au pus în mijlocul cortului pe care-l întinsese David pentru el, şi au adus înaintea lui Dumnezeu arderi de tot şi jertfe de mulţămiri. *2 Sam. 6. 17—19.
2. Cînd a isprăvit David de adus

arderile de tot şi jertfele de mulţămiri, a binecuvîntat poporul în Numele Domnului.

3. Apoi a împărţit tuturor celor din Israel bărbaţi şi femei, fiecăruia cîte o pîne, o bucată de carne şi o turtă de stafide.

4. A dat Leviţilor sarcina să facă slujba înaintea chivotului Domnului, să chieme *, să laude şi să slăvească pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

* Ps. 38; 70, titlu.

5. Aceştia erau: Asaf, căpetenia; Zaharia, al doilea după el, Ieiel, Şemiramot, Iehiel, Matitia, Eliab, Benaia, Obed-Edom şi Ieiel. Ei aveau instrumente de muzică, alăute şi arfe, şi Asaf suna din ţimbale.

6. Preoţii Benaia şi Iahaziel sunau mereu din trîmbiţe înaintea chivotului legămîntului lui Dumnezeu.

7. In ziua aceea David a însărcinat pentru întîiaş dată pe Asaf şi fraţii săi să vestească * laudele Domnului.

* 2 Sam. 23. 1.

Cîntare de laudă.

8. Lăudaţi * pe Domnul, chemaţi Numele Lui:
faceţi cunoscut printre popoare faptele Lui înalte! * Ps. 105. 1—15.

9. Cîntaţi, cîntaţi în cinstea Lui!
Vorbiţi despre toate minunile Lui!

10. Făliţi-vă cu Numele Lui cel sfînt!
Să se bucure inima celor ce caută pe Domnul!

11. Căutaţi pe Domnul şi sprijinul Lui,
căutaţi necurmat Faţa Lui!

12. Aduceţi-vă aminte de minunile pe cari le-a făcut,
de minunile Lui şi de judecăţile rostite de gura Lui,

13. voi, sămînţa lui Israel, robul Său,
copiii lui Iacov, aleşii Lui!

14. Domnul este Dumnezeul nostru;
judecăţile Lui se împlinesc pe tot pămîntul.

15. Aduceţi-vă aminte totdeauna de legămîntul Său;
de făgăduinţele Lui, făcute pentru o mie de neamuri de oameni,

16. de legămîntul pe care l-a făcut * cu Avraam,
şi de jurămîntul pe care l-a făcut lui Isaac; * Fac. 17. 2; 26. 3; 28. 13; 35. 11.

17. El l-a făcut o lege pentru Iacov,
un legămînt vecinic pentru Israel,

18. zicînd: „Iţi voi da ţara Canaanului,
ca moştenire care v'a căzut la împărţeală."

19. Ei erau puţini la număr atunci,
foarte * puţini la număr, şi străini în ţara aceea. * Fac. 34. 30.

20. Şi mergeau dela un neam la altul,
şi dela o împărăţie la un alt popor;

21. dar El n'a îngăduit nimănui să-i asuprească,
şi a pedepsit * împăraţi din pricina lor, * Fac. 12. 17; 20. 3. Exod. 7. 15—18.

22. zicînd: „Nu * vă atingeţi de unşii Mei,
şi nu faceţi nici un rău proorocilor mei! * Ps. 105. 15.

23. Cîntaţi * Domnului, toţi locuitorii pămîntului!
Vestiţi din zi în zi mîntuirea Lui;

* Ps. 96. 1, etc.

24. povestiţi printre neamuri slava Lui,
printre toate popoarele minunile Lui!

25. Căci Domnul este mare şi foarte vrednic de laudă,
El este de temut mai pesus de toţi dumnezeii;

26. căci toţi dumnezeii popoarelor sînt * idoli,
dar Domnul a făcut cerurile. * Lev. 19. 4.

27. Măreţia şi strălucirea sînt înaintea Feţei Lui,
tăria şi bucuria sînt în locaşul Lui.

28. Familii de popoare, daţi Domnului,
daţi Domnului slavă şi cinste!

29. Daţi Domnului slavă pentru Numele Lui!
Aduceţi daruri şi veniţi înaintea Lui,
închinaţi-vă înaintea Domnului cu podoabe sfinte.

30. Tremuraţi înaintea Lui, toţi locuitorii pămîntului!
Căci lumea este întărită, şi nu se clatină.

31. Să se bucure cerurile, şi să se veselească pămîntul!
Să se spună printre neamuri că Domnul împărăţeşte!

32. Să urle marea cu tot ce este în ea!
Cîmpia să se veselească împreună cu tot ce este pe ea!

33. Să chiuie copacii din pădure
înaintea Domnului! Căci El vine
să judece pămîntul.

34. Lăudaţi * pe Domnul, căci este bun,
căci îndurarea Lui ţine în veac!

* Ps. 106. 1; 107. 1; 118. 1; 136. 1.

35. Ziceţi*: „Mîntuieşte-ne, Dumnezeul mîntuirii,
strînge-ne şi scoate-ne din mijlocul neamurilor,
ca să lăudăm Numele Tău cel sfînt,
şi să ne punem slava în a Te lăuda!
*Ps. 106. 47, 48.

36. Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, din vecinicie în vecinicie!
Şi tot* poporul** a zis: „Amin!“ şi lăuda pe Domnul! *1 Reg. 8. 15. **Deut. 27. 15.

37. David a lăsat acolo, înaintea chivotului legămîntului Domnului, pe Asaf şi pe fraţii lui, ca să slujească necurmat înaintea chivotului, împlinindu-şi datoria zi de zi.

38. A lăsat pe Obed-Edom şi pe Hosa cu fraţii lor, în număr de şasezeci şi opt, pe Obed-Edom, fiul lui Iedităun, şi pe Hosa, ca uşieri.

39. A pus pe preotul Ţadoc şi pe preoţi, fraţii săi, înaintea* locaşului Domnului, pe înălţimea** din Gabaon,
*Cap. 21. 29. 2 Cron. 1. 3. **1 Reg. 3. 4.

40. ca să aducă necurmat Domnului arderi de tot, dimineaţa şi seara*, pe altarul arderilor de tot, şi să împlinească tot ce este scris în legea Domnului, poruncită lui Israel de Domnul. *Exod. 29. 38. Num. 28. 3.

41. Cu ei erau Heman şi Iedutun, şi ceilalţi cari fuseseră aleşi şi numiţi pe nume ca să laude pe Domnul, căci îndurarea* Lui ţine în veac.
*Vers. 24. 2 Cron. 5. 13; 7. 3. Ezra. 3. 11. Ier. 33. 11.

42. Cu ei erau Heman şi Iedutun, cari aveau trîmbiţe şi ţimbale pentru ceice sunau din ele, şi instrumente pentru cîntări în cinstea lui Dumnezeu. Fiii lui Iedutun erau uşieri.

43. Tot poporul* s'a dus fiecare la casa lui, şi David s'a întors să-şi binecuvinteze casa. *2 Sam. 6. 19, 20.

David vrea să zidească Templul.

17 1. Pe cînd* locuia David în casa lui, a zis proorocului Natan: „Iată, eu locuiesc într'o casă de cedru, şi chivotul legămîntului Domnului este într'un cort.“ *2 Sam. 7. 1, etc.

2. Natan a răspuns lui David: „Fă tot ce-ţi spune inima, căci Dumnezeu este cu tine.“

3. In noaptea următoare, cuvîntul Domnului a vorbit lui Natan:

4. „Du-te şi spune robului Meu David: „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu tu Imi vei zidi o casă de locuit.

5. Căci Eu n'am locuit într'o casă din ziua cînd am scos pe Israel din Egipt pînă în ziua de azi; ci am mers din cort în cort, şi din locaş în locaş.

6. Pretutindeni pe unde am mers cu tot Israelul, am spus Eu o vorbă vreunuia din judecătorii lui Israel, cărora le poruncisem să pască pe poporul Meu, am zis Eu: „Pentruce nu-Mi zidiţi o casă de cedru?“

7. Acum să spui robului Meu David: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Team luat dela păşune, dinapoia oilor, ca să fii căpetenia poporului Meu Israel;

8. am fost cu tine pretutindeni pe unde ai mers, am nimicit pe toţi vrăjmaşii tăi dinaintea ta, şi ţi-am făcut nume ca numele celor mari de pe pămînt:

9. am dat o locuinţă poporului Meu Israel, şi l-am sădit ca să fie statornic acolo şi să nu mai fie turburat, pentruca cei răi să nu-l mai nimicească aşa cum îl nimiceau mai înainte

10. şi pe vremea cînd pusesem judecători peste poporul Meu Israel. Am smerit pe toţi vrăjmaşii tăi. Şi îţi vestesc că Domnul îţi va zidi o casă.

11. Cînd ţi se vor împlini zilele, şi cînd te vei duce la părinţii tăi, voi ridica sămînţa ta după tine, şi anume pe unul din fiii tăi, şi-i voi întări domnia.

12. El Imi va zidi o casă, şi-i voi întări pe vecie scaunul lui de domnie.

13. Eu îi voi* fi Tată şi el Imi va fi fiu; şi nu voi îndepărta bunătatea Mea dela el, cum am îndepărtat-o dela cel dinaintea ta. *2 Sam. 7. 14, 15.

14. Il* voi aşeza pentru totdeauna în Casa Mea, şi în împărăţia Mea scaunul lui de domnie va fi întărit pe vecie.“ *Luc. 1. 33.

Rugăciunea lui David.

15. Natan a spus lui David toate aceste cuvinte şi toată vedenia aceasta.

16. Şi împăratul David* s'a dus şi s'a înfăţişat înaintea Domnului, şi a zis: „Cine sînt eu, Doamne Dumnezeule, şi ce este casa mea, de m'ai făcut să ajung unde sînt? *2 Sam. 7. 18.

17. Şi atîta este puţin lucru înaintea ta, Dumnezeule! Tu vorbeşti şi de casa robului Tău pentru vremile viitoare. Şi binevoieşti să-Ţi îndrepţi privirile asupra mea în felul oamenilor, Tu care eşti înălţat, Doamne Dumnezeule!

18. Ce ar putea să-Ţi mai spună David faţă de slava dată robului Tău? Tu cunoşti pe robul Tău.

19. Doamne, din pricina robului Tău, şi după inima Ta, ai făcut aceste lucruri mari, şi i le-ai descoperit.

20. Doamne! nimeni nu este ca Tine, şi nu este alt Dumnezeu afară de Tine, după tot ce am auzit cu urechile noastre.

21. Este oare pe pământ un singur popor, care să fie ca poporul Tău Israel, pe care Dumnezeu a venit să-l răscumpere, ca să facă din el poporul Lui, ca să-Ţi faci un nume şi să săvîrşeşti minuni şi semne mari, izgonind neamuri dinaintea poporului Tău, pe care l-ai răscumpărat din Egipt?

22. Tu ai pus pe poporul Tău Israel, ca să fie poporul Tău pe vecie; şi Tu, Doamne, Te-ai făcut Dumnezeul lui.

23. Acum, Doamne, cuvîntul pe care l-ai rostit asupra robului Tău şi asupra casei lui să rămînă în veac, şi fă după cuvîntul Tău!

24. Să rămînă, pentruca Numele Tău să fie slăvit pe vecie şi să se spună: „Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, este un Dumnezeu pentru Israel!“ Şi casa robului Tău David să fie întărită înaintea Ta!

25. Căci Tu însuţi, Dumnezeule, ai descoperit robului Tău că îi vei zidi o casă. De aceea a îndrăznit robul Tău să se roage înaintea Ta.

26. Acum, Doamne, Tu eşti adevăratul Dumnezeu, şi Tu ai vestit harul acesta robului Tău.

27. Binecuvintează dar casa robului Tău, ca să rămînă pe vecie înaintea Ta! Căci ce binecuvintezi Tu, Doamne, este binecuvîntat pentru vecinicie!“

Biruinţele lui David.

18 1. După aceea, David a bătut* pe Filisteni şi i-a smerit, şi a luat din mîna Filistenilor Gatul şi satele lui. *2 Sam. 8. 1, etc.

2. A bătut pe Moabiţi, şi Moabiţii au fost supuşi lui David şi i-au plătit un bir.

3. David a bătut pe Hadarezer, împăratul Ţobei, spre Hamat, cînd s'a dus să-şi aşeze stăpînirea peste rîul Eufratului.

4. David i-a luat o mie de care, şapte mii* de călăreţi, şi două zeci de mii de pedestraşi; a tăiat vinele tuturor cailor de trăsuri, şi n'a păstrat decît o sută de care. *2 Sam. 8. 4.

5. Sirienii din Damasc au venit în ajutorul lui Hadarezer, împăratul Ţobei, şi David a bătut douăzeci şi două de mii de Sirieni.

6. David a pus o strajă de oşti în Siria Damascului. Şi Sirienii au fost supuşi lui David, şi i-au plătit bir.

Domnul ocrotea pe David ori unde mergea.

7. Şi David a luat scuturile de aur pe cari le aveau slujitorii lui Hadarezer, şi le-a adus la Ierusalim.

8. David a mai luat multă aramă din Tibhat şi din Cun, cetăţile lui Hadarezer. Solomon a făcut* din ea marea de aramă, stîlpii şi uneltele de aramă. *1 Reg. 7. 15, 23. 2 Cron. 4. 12, 15, 16.

9. Tohu, împăratul Hamatului, a auzit că David bătuse toată oştirea lui Hadarezer, împăratul Ţobei,

10. şi a trimes pe fiul său Hadoram la împăratul David să-i ureze de bine, şi să-l laude că a luptat împotriva lui Hadarezer şi l-a bătut. Căci Tohu era în război cu Hadarezer. A trimes de asemenea tot felul de vase de aur, de argint şi de aramă.

11. Împăratul David le-a închinat Domnului, împreună cu argintul şi aurul pe care-l luase dela toate popoarele, dela Edom, dela Moab, dela fiii lui Amon, dela Filisteni şi dela Amalec.

12. Abişai, fiul Ţeruiei, a bătut în Valea Sării optsprezece mii* de Edomiţi. *2 Sam. 8. 13.

13. A pus* oşti de strajă în Edom, şi tot Edomul a fost supus lui David. Domnul ocrotea pe David ori pe unde mergea. *2 Sam. 8. 14, etc.

Inalţii slujbaşi ai lui David.

14. David a domnit peste tot Israelul, şi făcea judecată şi dreptate tot poporului său.

15. Ioab, fiul Ţeruiei, era mai mare peste oştire; Iosafat, fiul lui Ahilud, era scriitor;

16. Ţadoc, fiul lui Ahitub, şi Abimelec, fiul lui Abiatar, erau preoţi; Şavşa era logofăt;

17. Benaia*, fiul lui Iehoiada, era căpetenia Cheretiţilor şi a Peletiţilor; şi fiii lui David erau cei dintîi pe lîngă împărat. *2 Sam. 8. 18.

Război împotriva Amoniților.

19 1. După aceea *, Nahaș, împăratul fiilor lui Amon, a murit, și în locul lui a domnit fiul său. *2 Sam. 10. 1, etc.

2. David a zis: „Voi arăta bunăvoință lui Hanun, fiul lui Nahaș, căci tatăl lui a arătat bunăvoință față de mine.“ Și David a trimes soli să-l mîngîie pentru moartea tatălui său. Cînd au ajuns slujitorii lui David în țara fiilor lui Amon, la Hanun, ca să-l mîngîie,

3. căpeteniile fiilor lui Amon au zis lui Hanun: „Crezi că David îți trimete oameni să te mîngîie, ca să cinstească pe tatăl tău? — Oare n'au venit slujitorii lui la tine ca să cunoască cetatea și s'o nimicească, și ca să iscodească țara?“

4. Atunci Hanun a luat pe slujitorii lui David, a pus să-i radă, și să le taie hainele pela mijloc pînă la brîu. Apoi le-a dat drumul.

5. David, căruia au venit și i-au dat de știre despre cele întîmplate cu oamenii aceștia, a trimes niște oameni înaintea lor, căci li se făcuse mare rușine; și împăratul a trimes să le spună: „Rămîneți la Ierihon pînă vă va crește barba, și apoi să vă întoarceți.“

6. Fiii lui Amon au văzut că se făcuseră urîți lui David, și Hanun și fiii lui Amon au trimes o mie de talanți de argint să tocmească în slujba lor cară și călăreți dela Sirienii din Mesopotamia și dela Sirienii din Maaca și din Țoba *. *Cap. 18. 5, 9.

7. Au tocmit treizeci și două de mii de cară și pe împăratul din Maaca împreună cu poporul lui, cari au venit și au tăbărît înaintea Medebei. Fiii lui Amon s'au strîns din cetățile lor, și au mers la luptă.

8. La auzul acestei vești, David a trimes împotriva lor pe Ioab și toată oștirea de oameni viteji.

9. Fiii lui Amon au ieșit, și s'au înșirat în linie de bătaie la intrarea cetății; împărații cari veniseră au tăbărît deosebit pe cîmp.

10. Ioab a văzut că avea de luptat și înainte și înapoi. A ales atunci din toți voinicii de frunte ai lui Israel o ceată, pe care a așezat-o împotriva Sirienilor;

11. și a pus supt porunca fratelui său Abișai cealaltă parte a poporului, ca să țină piept fiilor lui Amon.

12. El a zis: „Dacă Sirienii vor fi mai tari decît mine, să-mi vii tu în ajutor; și dacă fiii lui Amon vor fi mai tari decît tine, îți voi veni eu în ajutor.

13. Fii tare, și să ne îmbărbătăm pentru poporul nostru și pentru cetățile Dumnezeului nostru, și Domnul să facă ce va crede!“

14. Ioab, cu poporul lui, a înaintat la luptă împotriva Sirienilor, și ei au fugit dinaintea lui.

15. Și cînd au văzut fiii lui Amon că Sirienii o luaseră la fugă, au fugit și ei dinaintea lui Abișai, fratele lui Ioab, și s'au întors în cetate. Și Ioab s'a întors la Ierusalim.

16. Sirienii, văzînd că fuseseră bătuți de Israel, au trimes și au adus pe Sirienii cari erau de cealaltă parte a Rîului; și Șofah, căpetenia oștirii lui Hadarezer, era în fruntea lor.

17. Au dat de știre lui David, care a strîns pe tot Israelul, a trecut Iordanul, a mers împotriva lor, și s'a pregătit de luptă împotriva lor. David s'a înșiruit în linie de bătaie împotriva Sirienilor. Dar Sirienii, după ce se bătuseră cu el,

18. au fugit dinaintea lui Israel. David le-a ucis oamenii dela șapte mii de cară și patruzeci de mii de pedestrași, și a omorît pe Șofah, căpetenia oștirii.

19. Slujitorii lui Hadarezer, văzîndu-se bătuți de Israel, au făcut pace cu David, și i s'au supus. Și Sirienii n'au vrut să mai ajute pe fiii lui Amon.

Cucerirea cetății Raba.

20 1. In anul următor *, pe vremea cînd porneau împărații la război, Ioab ** a pornit, în fruntea unei puternice oștiri, să pustiască țara fiilor lui Amon și să împresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim. Ioab a bătut Raba și a nimicit-o. *2 Sam. 11. 1. **2 Sam. 12. 26.

2. David a luat * cununa de pe capul împăratului ei, și a găsit-o în greutate de un talant de aur: era împodobită cu petre scumpe. Au pus-o pe capul lui David, care a luat o mare pradă din cetate. *2 Sam. 12. 30, 31.

3. A scos afară pe locuitori, și i-a tăiat în bucăți cu ferestraie, cu securi, și cu topoare; tot așa a făcut tuturor cetăților fiilor lui Amon. David s'a întors la Ierusalim cu tot poporul.

Biruințele asupra Filistenilor.

4. După aceea, a avut loc * o bătălie la Ghezer cu Filistenii. Atunci Sibecai **, Hușatitul, a ucis pe Sipai, unul din copiii lui Rafa. Și Filistenii au fost smeriți. *2 Sam. 21. 18. **Cap. 11. 29.

5. A mai fost o bătălie cu Filistenii. Și Elhanan, fiul lui Iair, a ucis pe fratele lui Goliat, Lahmi din Gat, care avea o suliță al cărei mîner era ca un sul de țesut.

6. A mai fost * o bătălie la Gat. Acolo a fost un om de statură înaltă, care avea șase degete la fiecare mînă și la fiecare picior, douăzeci și patru de toate, și care se trăgea și el din Rafa. *2 Sam. 21. 20.

7. El a batjocorit pe Israel; și Ionatan, fiul lui Șimea, fratele lui David, l-a ucis.

8. Oamenii aceștia erau dintre copiii lui Rafa la Gat. Ei au perit uciși de mîna lui David și de mîna slujitorilor lui.

Numărătoarea poporului.

21 1. Satana * s'a sculat împotriva lui Israel, și a aținat pe David să facă numărătoarea lui Israel. *2 Sam. 24. 1, etc.

2. Și David a zis lui Ioab și căpeteniilor poporului: „Duceți-vă, de faceți numărătoarea lui Israel, dela Beer-Șeba pînă la Dan, și spuneți-mi ca să știu la cît se ridică * numărul poporului.“ *Cap. 27. 23.

3. Ioab a răspuns: „Domnul să facă pe poporul Lui încă de o sută de ori pe atîta! Împărate, domnul meu, nu sînt ei toți slujitori ai domnului meu? Dar pentruce cere domnul meu lucrul acesta? Pentruce să faci pe Israel să păcătuiască astfel?“

4. Împăratul a stăruit în porunca pe care o dădea lui Ioab. Și Ioab a plecat, și a străbătut tot Israelul; apoi s'a întors la Ierusalim.

5. Ioab a dat lui David cartea numărătorii poporului: în tot Israelul erau o mie de mii și o sută de mii de bărbați în stare să scoată sabia, iar în Iuda erau patrusute șaptezeci de mii de bărbați în stare să scoată sabia.

6. Intre ei n'a numărat și pe Levi și Beniamin *, căci porunca împăratului i se părea o urîciune. *Cap. 27. 24.

Ciuma.

7. Porunca aceasta n'a plăcut lui Dumnezeu, care a lovit pe Israel.

8. Și David a zis lui Dumnezeu: „Am săvîrșit un mare păcat * făcînd lucrul acesta! Acum, iartă ** fărădelegea robului Tău, căci am lucrat în totul ca un nebun!“ *2 Sam. 24. 10. **2 Sam. 12. 13.

9. Domnul a vorbit astfel lui Gad, văzătorul * lui David: *1 Sam. 9. 9.

10. „Du-te și spune lui David: „Așa vorbește Domnul: „Iți pun înainte trei urgii; alege una din ele, și te voi lovi cu ea.“

11. Gad s'a dus la David, și i-a zis: „Așa vorbește Dommnul: „Primește:

12. sau trei * ani de foamete, sau trei luni în timpul cărora să fii nimicit de protivnicii tăi și atins de sabia vrăjmașilor tăi, sau trei zile în timpul cărora sabia Domnului și ciuma să fie în țară și îngerul Domnului să ducă nimicirea în tot ținutul lui Israel. Vezi acum ce trebuie să răspund Celui ce mă trimete.“ *2 Sam. 24. 13.

13. David a răspuns lui Gad: „Sînt într'o mare strîmtorare! Să cad în mînile Domnului, căci îndurările Lui sînt nemărginite; dar să nu cad în mînile oamenilor!“

14. Domnul a trimes ciuma în Israel, și au căzut șaptezeci de mii de oameni din Israel.

15. Dumnezeu a trimes un înger * la Ierusalim, ca să-l nimicească; și, pe cînd îl nimicea, Domnul S'a uitat, și I-a părut ** rău de răul acesta; și a zis îngerului care nimicea: „Destul! Acum, trage-ți mîna înapoi!“ Ingerul Domnului stătea lîngă aria lui Ornan, Iebusitul. *2 Sam. 24. 16. **Fac. 6. 6.

16. David a ridicat ochii, și a văzut * pe îngerul Domnului stînd între pămînt și cer, și ținînd în mînă sabia scoasă și întoarsă împotriva Ierusalimului. Atunci David și bătrînii, înveliți cu saci, au căzut cu fața la pămînt. *2 Cron. 3. 1.

17. Și David a zis lui Dumnezeu: „Oare n'am poruncit eu numărătoarea poporului? Eu am păcătuit și am făcut răul acesta; dar oile acestea, ce au făcut oare? Doamne, Dumnezeul meu, mîna Ta să fie dar peste mine și peste casa tatălui meu și să nu peardă pe poporul Tău!“

18. Ingerul * Domnului a spus lui Gad să vorbească lui David, să se suie să ridice un altar Domnului în aria lui Ornan, Iebusitul. *2 Cron. 3. 1.

19. David s'a suit, după cuvîntul pe

care-l spusese Gad în Numele Domnului.

20. Ornan s'a întors şi a văzut îngerul, şi cei patru fii ai lui s'au ascuns împreună cu el: treiera grîul atunci.

21. Cînd a ajuns David la Ornan, Ornan s'a uitat, şi a zărit pe David; apoi a ieşit din arie, şi s'a închinat înaintea lui David, cu faţa la pămînt.

22. David a zis lui Ornan: „Dă-mi locul ariei să zidesc în el un altar Domnului; dă-mi-l pe preţul lui în argint, ca să se depărteze urgia deasupra poporului.“

23. Ornan a răspuns lui David: „Ia-l, şi să facă domnul meu împăratul ce va crede; iată eu dau boii pentru arderea de tot, carăle în loc de lemne, şi grîul pentru darul de mîncare, toate le dau.“

24. Dar împăratul David a zis lui Ornan: „Nu! Vreau să-l cumpăr pe preţul lui în argint, căci nu voi da Domnului ce este al tău, şi nu voi aduce o ardere de tot care să nu mă coste nimic.“

25. Şi David a dat* lui Ornan şase sute de sicli de aur pentru locul ariei. *2 Sam. 24. 24.

26. David a zidit acolo un altar Domnului, şi a adus arderi de tot şi jertfe de mulţămire. A chemat pe Domnul, şi Domnul i-a răspuns prin foc*, care s'a pogorît din cer pe altarul arderii de tot. *Lev. 9. 24. 2 Cron. 8. 1; 7. 1.

27. Atunci Domnul a vorbit îngerului, care şi-a vîrît iarăş sabia în teacă.

28. Pe vremea aceasta, David, văzînd că Domnul îl ascultase în aria lui Ornan, Iebusitul, aducea jertfe acolo.

29. Dar locaşul* Domnului, făcut de Moise în pustie, şi altarul arderilor de tot, erau atunci pe înălţimea Gabaonului. *Cap. 16. 39.

30. David* nu putea să meargă înaintea acestui altar să caute pe Dumnezeu, pentru că îl înspăimîntase sabia îngerului Domnului. *1 Reg. 3. 4. Cap. 16. 39. 2 Cron. 1. 3.

22 1. Şi David a zis: „Aici* să fie Casa Domnului Dumnezeu, şi aici să fie altarul arderilor de tot pentru Israel.“ *Deut. 12. 5. 2 Sam. 24. 18. Cap. 21. 18, 19, 26, 28. 2 Cron. 3. 1.

Pregătirile lui David pentru zidirea Templului.

2. David a strîns pe străinii* din ţara lui Israel, şi a însărcinat pe cioplitorii de piatră să pregătească pietre cioplite pentru zidirea Casei lui Dumnezeu. *1 Reg. 9. 21.

3. A pregătit şi fer din belşug pentru cuiele dela aripile uşilor şi pentru scoabe, aramă atît de multă încît nu puteau s'o numere*, *Vers. 14. 1 Reg. 7. 47.

4. şi lemne de cedru fără număr, căci Sidonienii* şi Tirienii aduseseră lui David lemne de cedru din belşug. *1 Reg. 5. 6.

5. David zicea: „Fiul meu Solomon* este tînăr şi plăpînd, şi casa care va fi zidită Domnului trebuie să fie de mare faimă şi slavă în toate ţările; de aceea vreau să-i pregătesc cele de trebuinţă pentru zidirea ei.“ Şi David a făcut mari pregătiri înainte de moarte. *Cap. 29. 1.

Sfaturile date lui Solomon.

6. David a chemat pe fiul său Solomon, şi i-a poruncit să zidească o casă Domnului, Dumnezeul lui Israel.

7. David a zis lui Solomon: „Fiul meu, aveam de gînd* să zidesc o casă Numelui** Domnului, Dumnezeului meu. *2 Sam. 7. 2. 1 Reg. 8. 17. Cap. 17. 1; 28. 2. **Deut. 12. 5, 11.

8. Dar cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel: „Tu ai vărsat mult sînge*, şi ai făcut mari războaie; de aceea nu vei zidi o casă Numelui Meu, căci ai vărsat înaintea Mea mult sînge pe pămînt. *1 Reg. 5. 3. Cap. 28. 3.

9. Iată* că ţi se va naşte un fiu, care va fi un om al odihnei, şi căruia îi voi da odihnă**, izbăvindu-l din mîna tuturor vrăjmaşilor lui de jur împrejur; căci numele lui va fi Solomon *(Pace)*, şi voi aduce peste Israel pacea şi liniştea în timpul vieţii lui. *Cap. 28. 5. **1 Reg. 4. 25; 5. 4.

10. El* va zidi o casă Numelui Meu. El** Imi va fi fiu, şi Eu îi voi fi Tată; şi voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăţiei lui în Israel.“ *2 Sam. 7. 13. 1 Reg. 5. 5. Cap. 17. 12, 13; 28. 6. **Evr. 1. 5.

11. Acum, fiule, Domnul* să fie cu tine, ca să propăşeşti şi să zideşti Casa Domnului, Dumnezeului tău, cum a spus El despre tine! *Vers. 16.

12. Numai să-ţi dea* Domnul înţelepciune şi pricepere, şi să te facă să domneşti peste Israel în păzirea legii Domnului, Dumnezeului tău! *1 Reg. 3. 9, 12. Ps. 72. 1.

13. Atunci* vei propăşi, dacă vei căuta să împlineşti legile şi poruncile pe

cari le-a dat lui Moise Domnul pentru Israel. Întăreşte-te şi îmbărbăteazăte**, nu te teme şi nu te spăimînta.
*Ios. 1. 7, 8. Cap. 28. 7. **Deut. 31. 7, 8. Ios. 1. 6, 7, 9. Cap. 28. 20.

14. Iată, prin străduinţele mele, am pregătit pentru Casa Domnului o sută de mii de talanţi de aur, un milion de talanţi de argint, şi o mulţime de aramă şi de fer, care nu se poate cîntări*, căci este foarte mult; am pregătit deasemenea lemne şi pietre, şi vei mai adăuga şi tu. *Vers. 3.

15. Tu ai la tine un mare număr de lucrători, cioplitori de piatră, şi tîmplari, şi oameni îndemînatici în tot felul de lucrări.

16. Aurul, argintul, arama şi ferul sînt fără număr. Scoală-te dar şi lucrează, şi Domnul* să fie cu tine."
*Vers. 11.

17. David a poruncit tuturor căpeteniilor lui Israel să vină în ajutor fiului său Solomon, zicînd:

18. „Domnul, Dumnezeul vostru*, nu este oare cu voi, şi nu v'a dat El odihnă de toate părţile? Căci a dat în mînile mele pe locuitorii ţării, şi ţara este supusă înaintea Domnului şi înaintea poporului Său.
*Deut. 12. 10. Ios. 22. 4. 2 Sam. 7. 1. Cap. 23. 25.

19. Puneţi-vă* acum inima şi sufletul să caute pe Domnul, Dumnezeul vostru; sculaţi-vă, şi zidiţi sfîntul locaş al Domnului Dumnezeu, ca să aduceţi** chivotul legămîntului Domnului şi uneltele închinate lui Dumnezeu în casa care va fi zidită Numelui † Domnului." *2 Cron. 30. 8. **1 Reg. 8. 6, 21. 2 Cron. 5. 7; 6. 11. †Vers. 7. 1 Reg. 5. 3.

Leviţii, numărătoarea şi slujbele lor.

23 1. David, fiind bătrîn şi sătul de zile, a pus pe fiul său Solomon* împărat peste Israel. *1 Reg. 1. 33—39. Cap. 28. 5.

2. El a strîns pe toate căpeteniile lui Israel, pe preoţi şi pe Leviţi.

3. Au făcut numărătoarea Leviţilor, dela vîrsta de treizeci de ani* în sus; socotiţi pe cap şi pe bărbaţi, s'au găsit în număr de treizeci şi opt de mii.
*Num. 4. 3, 47.

4. Şi David a zis: „Douăzeci şi patru de mii dintre ei să vegheze asupra slujbelor din Casa Domnului, şase mii să fie dregători* şi judecători,
*Deut. 16. 18. Cap. 26. 29. 2 Cron. 19. 8.

5. patru mii să fie portari, şi patru mii să fie însărcinaţi să laude pe Domnul cu instrumentele pe cari le-am făcut* ca să-L prea mărim."
*2 Cron. 29. 25, 26. Amos 6. 5.

6. David i-a împărţit* în cete după fiii lui Levi: Gherşon, Chehat şi Merari.
*Exod. 6. 16. Num. 26. 57. Cap. 6. 1, etc. 2 Cron. 8. 14; 29. 25.

7. Din Gherşoniţi*: Laedan şi Şimei. — *Cap. 26. 21.

8. Fiii lui Laedan: căpetenia Iehiel, Zetam şi Ioel, trei.

9. Fiii lui Şimei: Şelomit, Haziel şi Haran, trei. Aceştia erau capii caselor părinteşti ale familiei lui Laedan. —

10. Fiii lui Şimei: Iahat, Zina, Ieuş şi Beria. Aceştia sînt cei patru fii ai lui Şimei.

11. Iahat era căpetenia, şi Zina al doilea; Ieuş şi Beria n'au avut mulţi fii, şi au alcătuit o singură casă părintească la numărătoare.

12. Fiii lui Chehat*: Amram, Iţehar, Hebron şi Uziel, patru. — *Exod. 6. 18.

13. Fiii lui Amram*: Aaron şi Moise. Aaron** a fost pus deoparte să fie sfinţit ca prea sfînt, el şi fiii lui pe vecie, ca să aducă tămîie † înaintea Domnului, să-I facă slujba††, şi să binecuvinteze*† pe vecie în Numele Lui.
*Exod. 6. 20. **Exod. 28. 1. Evr. 5. 4. †Exod. 30. 7. Num. 16. 40. 1 Sam. 2. 28. ††Deut. 21. 5. *†Num. 6. 23.

14. Dar fiii* lui Moise, omul lui Dumnezeu, au fost număraţi în seminţia lui Levi. *Cap. 26. 23, 24, 25.

15. Fiii* lui Moise: Gherşom şi Eliezer. *Exod. 2. 22; 18. 3, 4.

16. Fiul lui Gherşom: Şebuel*, căpetenia. *Cap. 26. 24.

17. Şi fiii lui Eliezer au fost: Rehabia*, căpetenia; Eliezer n'a avut alt fiu, dar fiii lui Rehabia au fost foarte mulţi la număr. — *Cap. 26. 25.

18. Fiul lui Iţehar: Şelomit, căpetenia. —

19. Fiii lui Hebron*: Ieria, căpetenia; Amaria, al doilea: Iahaziel, al treilea; şi Iecameam, al patrulea. —
*Cap. 24. 23.

20. Fiii lui Uziel: Mica, căpetenia; şi Işia, al doilea.

21. Fiii lui Merari*: Mahli şi Muşi. — Fiii lui Mahli: Eleazar şi Chis**.
*Cap. 24. 26. **Cap. 24. 29.

22. Eleazar a murit fără* să aibă fii; dar a avut fete pe cari le-au luat** de neveste fiii lui Chis, fraţii lor. —
*Cap. 24. 23. **Num. 36. 6, 8.

23. Fiii lui Muşi*: Mahli, Eder şi Ieremot, trei. *Cap. 24. 30.

24. Aceştia sînt fiii lui Levi*, după casele lor părinteşti, capii caselor părinteşti, după numărătoarea făcută numărînd numele pe cap. Ei erau întrebuinţaţi în slujba Casei Domnului, dela vîrsta de douăzeci** de ani în sus.
*Num. 10. 17, 21. **Vers. 27. Num. 1. 3; 4. 3; 8. 24. Ezra. 3. 8.

25. Căci David a zis: „Domnul, Dumnezeul lui Israel, a dat* odihnă poporului Său, şi va locui pe vecie la Ierusalim; *Cap. 22. 18.

26. şi Leviţii nu vor mai avea să poarte* cortul şi toate uneltele pentru slujba lui.“ *Num. 4. 5, etc.

27. După cele din urmă porunci ale lui David, numărătoarea fiilor lui Levi s'a făcut dela vîrsta de douăzeci de ani în sus.

28. Puşi lîngă fiii lui Aaron pentru slujba Casei Domnului, ei aveau să îngrijească de curţi şi de odăi, de curăţirea tuturor lucrurilor sfinte, de împlinirea slujbei în Casa lui Dumnezeu,

29. de pînile* pentru punerea înaintea Domnului, de floarea** de făină pentru darurile de mîncare, de plăcintele fără† aluat, de turtele coapte în tigae şi de turtele †† prăjite, de toate măsurile*† de încăpere şi de lungime;
*Exod. 25. 30. **Lev. 6. 20. Cap. 9. 29, etc. †Lev. 2. 4. ††Lev. 2. 5, 7. *†Lev. 19. 35.

30. ei aveau să stea în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, ca să laude şi să mărească pe Domnul,

31. şi să aducă neîncetat înaintea Domnului toate arderile de tot Domnului, în zilele de Sabat*, de lună nouă şi de sărbători**, după numărul şi obiceiurile rînduite.
*Num. 10. 10. Ps. 81. 3. **Lev. 23. 4.

32. Ingrijeau* de cortul întîlnirii, de sfîntul locaş şi de fiii** lui Aaron, fraţii lor, pentru slujba Casei Domnului.
*Num. 1. 53. **Num. 3. 6—9.

Preoţii împărţiţi în douăzeci patru cete.

24 1. Iată cetele fiilor lui Aaron. Fiii* lui Aaron: Nadab, Abihu, Eleazar şi Itamar. *Lev. 10. 1, 6. Num. 26. 60.

2. Nadab* şi Abihu au murit înaintea tatălui lor, fără să aibă fii; şi Eleazar şi Itamar au împlinit slujba de preoţi. *Num. 3. 4; 26. 61.

3. David a împărţit pe fiii lui Aaron, rînduindu-i după slujba pe care aveau s'o facă; Ţadoc făcea parte din urmaşii lui Eleazar, şi Ahimelec din urmaşii lui Itamar.

4. Printre fiii lui Eleazar s'au găsit mai multe căpetenii decît printre fiii lui Itamar, şi i-au împărţit aşa că fiii lui Eleazar aveau şasesprezece căpetenii de case părinteşti, şi fiii lui Itamar opt căpetenii de case părinteşti.

5. I-au împărţit prin sorţ, între unii şi alţii, căci căpeteniile sfîntului locaş şi căpeteniile lui Dumnezeu erau din fiii lui Eleazar şi din fiii lui Itamar.

6. Şemaia, fiul lui Netaneel, scriitorul, din seminţia lui Levi, i-a scris înaintea împăratului şi mai marilor, înaintea preotului Ţadoc şi Ahimelec, fiul lui Abiatar, şi înaintea căpeteniilor caselor părinteşti ale preoţilor şi Leviţilor.

Au tras la sorţi cîte o casă părintească pentru Eleazar, şi au tras şi cîte una pentru Itamar.

7. Cel dintîi sorţ a ieşit pentru Iehoiarib; al doilea pentru Iedaia;

8. al treilea pentru Harim; al patrulea, pentru Seorim;

9. al cincilea, pentru Malchia; al şaselea, pentru Miiamin;

10. al şaptelea, pentru Hacoţ; al optulea, pentru Abia*; *Neem. 12. 4, 17. Luc. 1. 5.

11. al nouălea, pentru Iosua; al zecelea, pentru Şecania:

12. al unsprezecelea, pentru Eliaşib; al doisprezecelea, pentru Iachim;

13. al treisprezecelea, pentru Hupa; al patruşprezecelea, pentru Ieşebeab;

14. al cincisprezecelea, pentru Bilga; al şasesprezecelea, pentru Imer;

15. al şaptesprezecelea, pentru Hezir; al optsprezecelea pentru Hapiţeţ;

16. al nouăsprezecelea, pentru Petahia; al douăzecilea, pentru Ezechiel;

17. al douăzeci şi unulea, pentru Iachin; al douăzeci şi doilea, pentru Gamul;

18. al douăzeci şi treilea, pentru Delaia; al douăzeci şi patrulea, pentru Maazia.

19. Acesta era şirul în care aveau să-şi facă slujba, ca să intre* în Casa Domnului, după rînduiala pusă de Aaron, tatăl lor, potrivit cu poruncile pe cari i le dăduse Domnul, Dumnezeul lui Israel. *Cap. 9. 25.

Căpeteniile Leviţilor.

20. Iată căpeteniile celorlalţi Leviţi. — Din fiii lui Amram: Şubael*; din fiii lui Şubael: Iehdia; *Cap. 23. 16.

21. din Rehabia*, din fiii lui Rehabia: căpetenia Işia. *Cap. 23. 17.

22. Din Iţehariţi: Şelomot; din fiii lui Şelomot*: Iahat. *Cap. 23. 18.
23. Fiii lui* Hebron: Ieria, Amaria, al doilea, Iahaziel, al treilea, Iecameam, al patrulea. *Cap. 23. 19; 26. 31.
24. Fiul lui Uziel: Mica; din fiii lui Mica: Şamir;
25. fratele lui Mica: Işia; din fiii lui Işia: Zaharia. —
26. Fiii lui Merari: Mahli şi Muşi, şi fiii fiului său Iaazia.
27. Fiii lui* Merari, ai fiului său Iaazia: Şoham, Zacur şi Ibri. *Exod. 6. 19. Cap. 23. 21.
28. Din Mahli: Eleazar, care* n'a avut fii; *Cap. 23. 22.
29. din Chis, fiii lui Chis: Ierahmeel.
30. Fiii lui* Muşi: Mahli, Eder şi Ierimot.

Aceştia sînt fiii lui Levi, după casele lor părinteşti. *Cap. 23. 23.

31. Şi ei, ca şi fraţii lor, fiii lui Aaron, au tras la sorţ înaintea împăratului David, înaintea lui Ţadoc şi Ahimelec, şi înaintea căpeteniilor caselor părinteşti ale preoţilor şi Leviţilor, şi anume fiecare cap de casă întocmai ca cel mai mic din fraţii săi.

Cîntăreţii
împărţiţi în douăzi şi patru de cete.

25 1. David şi căpeteniile oştirii au pus de o parte pentru slujbă pe aceia din fiii lui Asaf*, Heman şi Iedutun, cari prooroceau întovărăşiţi de arfă, de alăută şi de chimvale. Şi iată numărul celor ce aveau de îndeplinit lucrarea aceasta. *Cap. 6. 33, 39, 44.
2. Din fiii lui Asaf: Zacur, Iosif, Netania şi Aşareela, fiii lui Asaf, subt cîrmuirea lui Asaf, care prooroceа după poruncile împăratului.
3. Din Iedutun, fiii lui Iedutun: Ghedalia, Ţeri, Isaia, Haşabia, Matitia şi Şimei, şase, subt cîrmuirea tatălui lor Iedutun, care prooroceа cu arfa, ca să laude şi să mărească pe Domnul.
4. Din Heman, fiii lui Heman: Buchia, Matania, Uziel, Şebuel, Ierimot, Hanania, Hanani, Eliata, Ghidalti, Romamti-Ezer, Iosbecaşa, Maloti, Hotir, Mahaziot,
5. toţi fii ai lui Heman, care era văzătorul împăratului, ca să descopere cuvintele lui Dumnezeu şi să înalţe puterea Lui; Dumnezeu dăduse lui Heman patrusprezece fii şi trei fete.
6. Toţi aceştia erau subt cîrmuirea părinţilor lor pentru cîntarea în Casa Domnului, şi aveau chimvale, alăute şi arfe pentru slujba Casei lui Dumnezeu. Asaf, Iedutun şi Heman lucrau subt poruncile împăratului.
7. Erau în număr de douăsute optzeci şi opt, cuprinzîndu-se în acest număr şi fraţii lor deprinşi la cîntarea Domnului, toţi cei ce erau meşteri.
8. Au tras la sorţ pentru slujbele lor, mici şi mari, învăţători* şi ucenici. *2 Cron. 23. 13.
9. Cel dintîi sorţ ieşit, a fost din Asaf, pentru Iosif; al doilea, pentru Ghedalia, el, fraţii şi fiii lui, doisprezece;
10. al treilea, Zacur, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
11. al patrulea, pentru Iţeri, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
12. al cincilea, pentru Netania, fiii săi şi fraţii săi, doisprezece;
13. al şaselea, pentru Buchia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
14. al şaptelea, pentru Iesareela, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
15. al optulea, pentru Isaia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
16. al nouălea, pentru Matania, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
17. al zecelea, pentru Şimei, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
18. al unsprezecelea, pentru Azareel, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
19. al doisprezecelea, pentru Haşabia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
20. al treisprezecelea, pentru Şubael, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
21. al patrusprezecelea, pentru Matitia, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
22. al cincisprezecelea, pentru Ieremot, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
23. al şasesprezecelea, pentru Hanania, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
24. al şaptesprezecelea, pentru Iosbecaşa, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
25. al optsprezecelea, pentru Hanani, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
26. al nouăsprezecelea, pentru Maloti, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
27. al douăzecilea, pentru Eliata, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
28. al douăzeci şi unulea, pentru Hotir, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
29. al douăzeci şi doilea, pentru Ghidalti, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
30. al douăzeci şi treilea, pentru Mahaziot, fiii şi fraţii săi, doisprezece;
31. al douăzeci şi patrulea, pentru Romamti-Ezer, fiii şi fraţii săi, doisprezece.

Uşierii Templului şi vistierii.

26 1. Iată cetele uşierilor.
Din Coreiţi: Meşelemia, fiul lui Core, dintre fiii lui Asaf.
2. Fiii lui Meşelemia: Zaharia, întîiul născut, Iediael, al doilea, Zebadia, al treilea, Iatniel, al patrulea.
3. Elam, al cincilea, Iohanan, al şaselea, Elioenai, al şaptelea.
4. Fiii lui Obed-Edom: Şemaia, întîiul născut, Iozabad, al doilea, Ioah al treilea, Sacar al patrulea, Netaneel, al cincilea,
5. Amiel, al şaselea, Isahar al şaptelea, Peultai al optulea; căci Dumnezeu îl binecuvîntase.
6. Fiului său Şemaia i s'au născut fii, cari au stăpînit în casa tatălui lor, căci erau oameni viteji;
7. fiii lui Şemaia: Otni, Refael, Obed, Elzabad şi fraţii săi, oameni viteji, Elihu şi Semaia.
8. Toţi aceştia erau fiii lui Obed-Edom, ei, fiii şi fraţii lor; erau oameni plini de vlagă şi de putere pentru slujbă, şasezeci şi doi de ai lui Obed-Edom.
9. Fiii şi fraţii lui Meşelemia, oameni viteji, erau în număr de optsprezece.—
10. Din fiii lui Merari: Hosa*, care avea ca fii pe: Şimri, căpetenia, pus căpetenie de tatăl său, măcar că nu era el întîiul născut: *Cap. 16. 38.
11. Hilchia, al doilea; Tebalia, al treilea; Zaharia, al patrulea. Toţi fiii şi fraţii lui Hosa erau în număr de treisprezece.
12. Acestor cete de uşieri, căpeteniilor acestor oameni şi fraţilor lor, a fost încredinţată paza pentru slujba Casei Domnului.
13. Au tras la sorţ, pentru fiecare uşă, mici şi mari, după casele lor părinteşti.
14. Sorţul a căzut pe Şelemia pentru partea de răsărit. Au tras la sorţ pentru fiul său Zaharia, care era un sfetnic înţelept, şi i-a căzut la sorţ partea de miază-noapte.
15. Partea de miazăzi a căzut lui Obed-Edom, iar casa magaziilor a căzut fiilor săi.
16. Partea de apus a căzut lui Şupim şi lui Hosa, cu uşa Şalechet, pe drumul care suia sus: o strajă era în faţa alteia.
17. La răsărit erau şase Leviţi, la miazănoapte, patru pe zi, la miazăzi patru pe zi, şi patru la magazii, cîte doi în două locuri deosebite;
18. spre mahala, la apus: patru spre drum, doi spre mahala.
19. Acestea sînt cetele uşierilor, dintre fiii Coreiţilor şi dintre fiii lui Merari.
20. Unul din Leviţi, Ahia, avea grija vistieriilor * Casei lui Dumnezeu şi vistieriilor lucrurilor sfinte.
*Cap. 28. 12. Mal. 3. 10.
21. Dintre fiii lui Laedan, fiii Gherşoniţilor ieşiţi din Laedan, căpeteniile caselor părinteşti ale lui Laedan, Gherşonitul, erau: Iehieli,
22. şi fiii lui Iehieli, Zetam şi fratele său Ioel, cari păzeau vistieriile Casei Domnului.
23. Dintre Amramiţi, Iţehariţi, Hebroniţi şi Uzieliţi,
24. era* Şebuel, fiul lui Gherşom, fiul lui Moise, care îngrijea de vistierii. *Cap. 22. 16.
25. Dintre fraţii lui, ieşiţi din Eliezer, al cărui fiu a fost Rehabia, al cărui fiu a fost Isaia, al cărui fiu a fost Ioram, al cărui fiu a fost Zicri, al cărui fiu a fost * Şelomit, *Cap. 23. 18.
26. erau Şelomit şi fraţii săi, cari păzeau toate vistieriile lucrurilor sfinte, pe cari le închinaseră împăratul David, capii caselor părinteşti, căpeteniile peste mii şi sute, şi căpeteniile oştirii: le închinaseră
27. din prada luată la război, pentru întreţinerea Casei Domnului.
28. Tot ce fusese închinat de Samuel, văzătorul*, de Saul, fiul lui Chis, de Abner, fiul lui Ner, de Ioab, fiul Ţeruiei, toate lucrurile închinate erau subt paza lui Şelomit şi a fraţilor săi.
*1 Sam. 9. 9.

Orînduirea judecătorilor.

29. Dintre Iţehariţi: Chenania şi fraţii săi erau întrebuinţaţi pentru treburile de afară, ca dregători* şi judecători în Israel. *Cap. 23. 4.
30. Dintre Hebroniţi: Haşabia şi fraţii săi, oameni viteji, în număr de o mie şapte sute, aveau privigherea asupra lui Israel, dincoace de Iordan, la apus, pentru toate treburile Domnului şi pentru slujba împăratului.
31. In ce priveşte pe Hebroniţi, a căror căpetenie era Ieria*, s'au făcut, în al patruzecilea an al domniei lui David, cercetări cu privire la ei, după spiţele lor de neam, şi după casele lor

părinteşti, şi s'au găsit între ei la Iaezer** în Galaad oameni viteji.
*Cap. 23. 19. **Ios. 21. 39.

32. Fraţii lui Ieria, oameni viteji, erau în număr de două mii şapte sute capi de case părinteşti. Impăratul David i-a pus peste Rubeniţi, peste Gadiţi şi peste jumătatea seminţiei lui Manase, pentru toate treburile lui Dumnezeu şi pentru treburile împăratului*.
*2 Cron. 19. 11.

Căpeteniile oştirii.

27 1. Aceştia sînt copiii lui Israel, după numărul lor, capii caselor părinteşti, căpeteniile peste mii şi peste sute, şi slujbaşi în slujba împăratului pentru tot ce privea şirul cetelor, sosirea şi plecarea lor, lună după lună, în toate lunile anului; fiecare ceată era de douăzeci şi patru de mii de oameni.

2. In fruntea celei dintîi cete, pentru luna întîi, era Iaşobeam*, fiul lui Zabdiel: şi avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*2 Sam. 23 8. Cap. 11. 11.

3. El era din fiii lui Pereţ, şi era capul tuturor căpeteniilor oştirii în luna întîi.

4. In fruntea cetei din luna a doua era Dodai, Ahohitul; Miclot era unul din capii cetei sale. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.

5. Capul cetei a treia, pentru luna a treia, era Benaia, fiul preotului Iehoiada, capul; şi el avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.

6. Acest Benaia* era un viteaz dintre cei treizeci şi în fruntea celor treizeci. Fiul său Amizadab era una din căpeteniile cetei sale.
*2 Sam. 23. 20, 22, 23. Cap. 11. 22, etc.

7. Al patrulea, pentru luna a patra, era Asael*, fratele lui Ioab; şi, după el, fiul său Zebadia. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*2 Sam. 23. 24. Cap. 11. 26.

8. Al cincilea, pentru luna a cincea, era căpetenia Şamehut, Izrahitul. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.

9. Al şaselea, pentru luna a şasea, era Ira*, fiul lui Icheş, Tecoitul. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*Cap. 11. 28.

10. Al şaptelea, pentru luna a şaptea, era Heleţ*, Pelonitul, din fiii lui Efraim. El avea o ceată de douăzeci de mii de oameni.
*Cap. 11. 27.

11. Al optulea, pentru luna a opta, era Sibecai*, Huşatitul, din familia Zerahiţilor. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*2 Sam. 21. 18. Cap. 11. 29.

12. Al nouălea, pentru luna a noua, era Abiezer*, din Anatot, din Beniamiţi. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*Cap. 11. 28.

13. Al zecelea, pentru luna a zecea, era Maharai*, din Netofa, din familia Zerahiţilor. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*2 Sam. 23. 28. Cap. 11. 30.

14. Al unsprezecelea, pentru luna a unsprezecea, era Benaia*, din Piraton, din fiii lui Efraim. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*Cap. 11. 31.

15. Al doisprezecelea, pentru luna a douăsprezecea, era Heldai* din Netofa, din familia lui Otniel. El avea o ceată de douăzeci şi patru de mii de oameni.
*Cap. 26. 30.

Capii seminţiilor.

16. Iată capii seminţiilor lui Israel. Capul Rubeniţilor: Eliezer, fiul lui Zicri; al Simeoniţilor: Şefatia, fiul lui Maaca;

17. al Leviţilor: Haşabia, fiul lui Chemuel; al familiei lui Aaron: Ţadoc;

18. al lui Iuda: Elihu*, din fraţii lui David: al lui Isahar: Omri, fiul lui Micael;
*1 Sam. 16. 6.

19. al lui Zabulon: Işemaia, fiul lui Obadia; al lui Neftali: Ierimot, fiul lui Azriel;

20. al fiilor lui Efraim: Hosea, fiul lui Azazia;

21. al jumătăţii seminţiei lui Manase: Ioel, fiul lui Pedaia; al jumătăţii seminţiei lui Manase din Galaad: Ido, fiul lui Zaharia; al lui Beniamin: Iaasiel, fiul lui Abner:

22. al lui Dan: Azareel, fiul lui Ieroham. Aceştia sînt capii seminţiilor lui Israel.

23. David n'a făcut numărătoarea celor în vîrstă dela douăzeci de ani în jos din Israel, căci Domnul* făgăduise că va înmulţi pe Israel ca stelele cerului.
*Fac. 15. 5.

24. Ioab, fiul Ţeruiei, începuse numărătoarea, dar n'a isprăvit-o, căci Domnul Se mîniase* pe Israel, din pricina acestei numărători, care n'a fost trecută în Cronicile împăratului David.
*2 Sam. 24. 15. Cap. 21. 7.

Slujitorii şi slujbaşii curţii.

25. Azmavet, fiul lui Adiel, era pus peste visteriile împăratului; Ionatan, fiul lui Ozia, peste merindele din ogoare, cetăţi, sate şi turnuri;
26. Ezri, fiul lui Chelub, peste lucrătorii dela ţară, cari lucrau pământul;
27. Şimei, din Rama, peste vii: Zabdi, din Şefam, peste pivniţele cu vin din vii;
28. Baal-Hanan, din Gheder, peste măslini şi sicomori în cîmpie; Ioaş, peste magaziile de untdelemn;
29. Şitrai, din Saron, peste boii cari păşteau în Saron; Şafat, fiul lui Adlai, peste boii din văi;
30. Obil, Ismaelitul, peste cămile; Iehdia, din Meronot, peste măgăriţe;
31. Iaziz, Hagarenitul, peste oi. Toţi aceştia erau îngrijitori puşi peste averile împăratului David.
32. Ionatan, unchiul lui David, era sfetnic, om cu minte şi învăţat; Iehiel, fiul lui Hacmoni, era lîngă fiii împăratului;
33. Ahitofel * era sfetnicul împăratului; Huşai **, Architul, era prietenul împăratului; *2 Sam. 15. 12. **2 Sam. 15. 37; 16. 16.
34. după Ahitofel au fost sfetnici: Iehoiada, fiul lui Benaia, şi Abiatar *; Ioab ** era căpetenia oştirii împăratului. *1 Reg. 1. 7. **Cap. 11. 6.

David înfăţişează pe Solomon.

28 1. David a chemat la Ierusalim toate căpeteniile lui Israel, căpeteniile * seminţiilor, căpeteniile ** cetelor din slujba împăratului, căpeteniile peste mii şi căpeteniile peste sute, pe cei mai mari † peste toate averile şi turmele împăratului şi ale fiilor săi, pe dregători, pe viteji †† şi pe toţi voinicii.
*Cap. 27. 16. **Cap. 27. 1, 2. †Cap. 27. 25. ††Cap. 11. 10.
2. Împăratul David s'a sculat în picioare şi a zis: „Ascultaţi-mă, fraţilor şi poporul meu! Aveam de gînd * să zidesc o casă de odihnă pentru chivotul legămîntului Domnului şi pentru aşternutul ** picioarelor Dumnezeului nostru, şi mă pregăteam s'o zidesc.
*2 Sam. 7. 2. Ps. 132. 3, 4, 5. **Ps. 99. 5; 132. 7.
3. Dar Dumnezeu mi-a zis: „Să nu zideşti * o casă Numelui Meu, căci eşti un om de război şi ai vărsat sînge.“
*2 Sam. 7. 5, 13. 1 Reg. 5. 3. Cap. 17. 4; 22. 8.
4. Domnul, Dumnezeul lui Israel, m'a ales * din toată casa tatălui meu, pentruca să fiu împărat al lui Israel pe vecie; căci pe Iuda ** l-a ales căpetenie, casa † tatălui meu a ales-o din casa lui Iuda, şi dintre †† fiii tatălui meu pe mine m'a pus să domnesc peste tot Israelul. *1 Sam. 16. 7—13. **Fac. 49. 8. Cap. 5. 2. Ps. 60. 7; 78. 68. †1 Sam. 16. 1. ††1 Sam. 16. 12, 13.
5. Dintre * toţi fiii mei — căci Domnul mi-a dat mulţi fii — a ales pe fiul meu Solomon **, ca să-l pună pe scaunul de domnie al împărăţiei Domnului, peste Israel. *Cap. 3. 1, etc.; 23. 1. **Cap. 22. 9.
6. El mi-a zis: „Fiul tău Solomon * Imi va zidi casa şi curţile; căci l-am ales ca fiu al Meu; şi-i voi fi Tată.
*2 Sam. 7. 13, 14. Cap. 22. 9, 10. 2 Cron. 1. 9.
7. Ii voi întări împărăţia pe vecie, dacă se va * ţinea, ca astăzi, de împlinirea poruncilor şi rînduielilor Mele.“
*Cap. 22. 13.
8. Acum, înaintea întregului Israel, înaintea adunării Domnului, şi în faţa Dumnezeului nostru care vă aude, păziţi şi puneţi-vă la inimă toate poruncile Domnului, Dumnezeului vostru, ca să stăpîniţi această bună ţară, şi s'o lăsaţi de moştenire fiilor voştri după voi pe vecie.
9. Şi tu, fiule Solomoane, cunoaşte * pe Dumnezeul tatălui tău, şi slujeşte-I cu toată ** inima şi cu un suflet binevoitor; căci Domnul † cercetează toate inimile şi pătrunde toate închipuirile şi toate gîndurile. Dacă-L †† vei căuta, Se va lăsa găsit de tine; dar dacă-L vei părăsi, te va lepăda şi El pe vecie.
*Ier. 9. 24. Osea 4. 1. Ioan 17. 3. **2 Reg. 20. 3. Ps. 101. 2. †1 Sam. 16. 7. 1 Reg. 8. 39. Cap. 29. 17. Ps. 7. 9; 13. 9. 2. Prov. 17. 3. Ier. 11. 20; 17. 10; 20. 12. Apoc. 2. 23. ††2 Cron. 15. 2.
10. Vezi acum că Domnul * te-a ales, ca să zideşti o casă care să-I slujească de locaş sfînt. Intăreşte-te şi lucrează.“
*Vers. 6.

David dă lui Solomon tot ce strînsese pentru Templu.

11. David a dat fiului său Solomon, chipul * prispei şi clădirilor, odăilor vistieriei, odăilor de sus, odăilor dinlăuntru, şi al odăii pentru scaunul îndurării.
*Exod. 25. 40. Vers. 19.
12. I-a dat planul a tot ce avea în minte cu privire la curţile Casei Domnului, şi toate odăile dejur împrejur pentru vistieriile * Casei lui Dumnezeu şi vistieriile sfîntului locaş,
*Cap. 26. 20.
13. şi cu privire la cetele preoţilor şi Leviţilor, la tot ce privea slujba Casei Domnului, şi la toate uneltele pentru slujba Casei Domnului.

14. I-a dat chipul uneltelor de aur, cu greutatea celor ce trebuiau să fie de aur pentru toate uneltele fiecărei slujbe; şi chipul tuturor uneltelor de argint, cu greutatea lor, pentru toate uneltele fiecărei slujbe.

15. A dat greutatea sfeşnicelor de aur şi a candelelor lor de aur cu greutatea fiecărui sfeşnic şi a candelelor lui; şi greutatea sfeşnicelor de argint, cu greutatea fiecărui sfeşnic şi a candelelor lui, după întrebuinţarea fiecărui sfeşnic.

16. I-a dat greutatea de aur pentru mesele pînilor pentru punerea înainte, pentru fiecare masă; şi greutatea de argint pentru mesele de argint.

17. I-a dat chipul furculiţelor, linghenelor şi ceştilor de aur curat; chipul potirelor de aur, cu greutatea fiecărui potir, şi a potirelor de argint, cu greutatea fiecărui potir;

18. şi chipul altarului tămîii în aur curăţit, cu greutatea lui. I-a mai dat şi chipul carului heruvimilor * de aur, cari îşi întind aripile şi acopăr chivotul legămîntului Domnului.

* Exod. 25. 18—22. 1 Sam. 4. 4. 1 Reg. 6. 23, etc.

19. „Toate acestea", a zis David, „toate lucrările izvodului acestuia, mi le-a făcut cunoscut Domnul, însemnîndu-le * în scris cu mîna Lui."

* Exod. 25. 44. Vers. 11, 12.

20. David a zis fiului său Solomon: „Întăreşte-te *, îmbărbătează-te, şi lucrează; nu te teme, şi nu te spăimînta. Căci Domnul Dumnezeu, Dumnezeul meu, va fi cu tine. El nu te va lăsa **, nici nu te va părăsi, pînă se va isprăvi toată lucrarea pentru slujba Casei Domnului.

* Deut. 31. 7, 8. Ios. 1. 6, 7, 9. Cap. 22. 13. ** Ios. 1. 5.

21. Iată, ai lîngă tine cetele * preoţilor şi Leviţilor pentru toată slujba Casei lui Dumnezeu; şi iată că ai lîngă tine, pentru toată lucrarea, toţi oamenii binevoitori şi îndemînatici în tot felul de lucrări **, şi căpeteniile şi tot poporul, supuşi la toate poruncile tale."

* Cap. 24; 25; 26. ** Exod. 35. 25, 26; 36. 1, 2.

Dările bogate pentru zidirea Templului.

29 1. Impăratul David a zis întregei adunări: „Fiul meu Solomon, singurul pe care l-a ales Dumnezeu, este tînăr şi plăpînd *, şi lucrarea este însemnată, căci casa aceasta nu este pentru un om, ci este pentru Domnul Dumnezeu.

* 1 Reg. 3. 7. Cap. 22. 5. Prov. 4. 3.

2. Mi-am întrebuinţat toate puterile să pregătesc pentru Casa Dumnezeului meu aur pentru ceea ce trebuie să fie de aur, argint pentru ceea ce trebuie să fie de argint, aramă pentru ceea ce trebuie să fie de aramă, fer pentru ceea ce trebuie să fie de fer, şi lemn pentru ceea ce trebuie să fie de lemn, pietre de onix * şi pietre scumpe de legat, pietre strălucitoare şi de feluri colori, tot felul de pietre scumpe, şi marmoră albă multă.

* Isa. 54. 11, 12. Apoc. 21. 18, etc.

3. Mai mult, în dragostea mea pentru Casa Dumnezeului meu, dau Casei Dumnezeului meu aurul şi argintul pe care-l am, afară de tot ce am pregătit pentru casa sfîntului locaş:

4. trei mii de talanţi de aur, de aur de Ofir *, şi şapte mii de talanţi de argint curăţit, pentru îmbrăcarea pereţilor clădirilor,

* 1 Reg. 9. 28.

5. aurul pentru ceea ce trebuie să fie de aur, şi argintul pentru ceea ce trebuie să fie de argint, şi pentru toate lucrările pe cari le vor face lucrătorii. Cine vrea să-şi mai aducă de bunăvoie astăzi darurile înaintea Domnului?"

6. Căpeteniile * caselor părinteşti, căpeteniile seminţiilor lui Israel, căpeteniile peste mii şi peste sute, şi îngrijitorii averii ** împăratului au adus daruri de bunăvoie.

* Cap. 27. 1. ** Cap. 27. 25, etc.

7. Au dat pentru slujba Casei lui Dumnezeu: cinci mii de talanţi de aur, zece mii de darici, zece mii de talanţi de argint, optsprezece mii de talanţi de aramă, şi o sută de mii de talanţi de fer.

8. Cei ce aveau pietre scumpe le-au dat pentru vistieria Casei Domnului în mînile lui Iehiel *, Gherşonitul.

* Cap. 26. 21.

9. Poporul s'a bucurat de darurile lor de bunăvoie *, căci le dădeau cu dragă inimă Domnului; şi împăratul David deasemenea s'a bucurat mult.

* 2 Cor. 9. 7.

Rugăciunea lui David.

10. David a binecuvîntat pe Domnul în faţa întregei adunări. El a zis: „Binecuvîntat să fii Tu din veac în veac, Doamne, Dumnezeul părintelui nostru Israel!

11. A Ta * este, Doamne, mărirea, puterea şi măreţia, vecinicia şi slava, căci tot ce este în cer şi pe pămînt este

al Tău; a Ta, Doamne, este domnia, căci Tu Te înalți ca un stăpîn mai pesus de orice! *Mat. 6. 13. 1 Tim. 1. 17. Apoc. 5. 13.

12. Dela Tine vine bogăția* și slava, Tu stăpînești peste tot, în mîna Ta este tăria și puterea, și mîna Ta poate să mărească și să întărească toate lucrurile. *Rom. 11. 36.

13. Acum, Dumnezeul nostru, Te lăudăm, și prea mărim Numele Tău cel slăvit.

14. Căci ce sînt eu, și ce este poporul meu, ca să putem să-Ți aducem daruri de bună voie? Totul vine dela Tine, și din mîna Ta primim ce-Ți aducem.

15. Inaintea Ta noi sîntem niște străini* și locuitori, ca toți părinții noștri. Zilele noastre** pe pămînt sînt ca umbra, și fără nici o nădejde. *Ps. 39. 12. Evr. 11. 13. 1 Pet. 2, 11. **Iov. 14. 2. Ps. 90. 9; 102. 11; 144. 4.

16. Doamne, Dumnezeul nostru, din mîna Ta vin toate aceste bogății, pe cari le-am pregătit ca să-Ți zidim o casă, Ție, Numelui Tău celui sfînt, și ale Tale sînt toate.

17. Știu, Dumnezeule, că Tu cercetezi* inima, și că iubești** curăția de inimă; de aceea Ți-am adus toate aceste daruri de bunăvoie în curăția inimii mele, și am văzut acum cu bucurie pe poporul Tău, care se află aici, aducîndu-Ți de bunăvoie darurile lui. *1 Sam. 16. 7. Cap. 28. 9. **Prov. 11. 20.

18. Doamne, Dumnezeul părinților noștri Avraam, Isaac și Israel! Ține totdeauna în inima poporului Tău aceste porniri și aceste gînduri, și întărește-i inima în Tine.

19. Dă fiului meu Solomon* o inimă bună, ca să păzească poruncile Tale, învățăturile Tale, și legile Tale, ca să împlinească toate aceste lucruri, și să zidească el casa pentru care am făcut** pregătiri.“ *Ps. 72. 1. **Vers. 2. Cap. 22. 14.

Ungerea lui Solomon.

20. David a zis întregei adunări: „Binecuvîntați pe Domnul, Dumnezeul vostru.“ Și toată adunarea a binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul părinților lor. Ei s'au plecat și s'au închinat înaintea Domnului și înaintea împăratului.

21. A doua zi după aceasta, au adus ca jertfă și ardere de tot Domnului o mie de viței, o mie de berbeci și o mie de miei, împreună cu jertfele de băutură obicinuite, și alte jertfe în mare număr pentru tot Israelul.

22. Au mîncat și au băut în ziua aceea înaintea Domnului cu mare bucurie, au făcut a doua oară împărat pe Solomon, fiul lui David, l-au uns* înaintea Domnului ca domn, și au uns pe Țadoc ca preot. *1 Reg. 1. 35, 39.

23. Solomon a șezut pe scaunul de domnie al Domnului, ca împărat în locul tatălui său David. El a propășit, și tot Israelul l-a ascultat.

24. Toate căpeteniile și vitejii, și chiar toți fiii împăratului David s'au supus* împăratului Solomon. *Ecl. 8. 2.

25. Domnul a înălțat tot mai mult pe Solomon, supt ochii întregului Israel, și i-a făcut domnia mai strălucită* decît a fost a oricărui împărat al lui Israel înaintea lui. *1 Reg. 3. 13. 2 Cron. 1. 12. Ecl. 2. 9.

Moartea lui David.

26. David, fiul lui Isai, a domnit peste tot Israelul.

27. Vremea* cît a domnit peste Israel a fost de patruzeci de ani: la** Hebron a domnit șapte ani, și la Ierusalim a domnit treizeci și trei de ani. *2 Sam. 5. 4. 1 Reg. 2. 11. **2 Sam. 5. 5.

28. A murit* la o bătrîneță fericită, sătul** de zile, de bogăție și de slavă. Și în locul lui, a domnit fiul său Solomon. *Fac. 25. 8. **Cap. 23. 1.

29. Faptele împăratului David, cele dintîi și cele depe urmă, sînt scrise în cartea lui Samuel văzătorul, și în cartea proorocului Natan și în cartea proorocului Gad,

30. împreună cu toată domnia și toate* isprăvile lui, precum și ce s'a petrecut pe vremea lui, fie în Israel, fie în toate împărățiile celorlalte țări. *Dan. 2. 21.

A DOUA CARTE A CRONICILOR

SAU CARTEA A DOUA PARALIPOMENE[1]

ISTORIA LUI SOLOMON

(Capitolele 1—9. Faptele Apostolilor 7. 47.)

Solomon împărat.

1 1. Solomon*, fiul lui David, s'a întărit în domnie; Domnul**, Dumnezeul lui, a fost cu el; şi l-a înălţat† din ce în ce mai mult.
*1 Reg. 2. 46. **Fac. 39. 2. †1 Cron. 29. 25.

2. Solomon a poruncit întregului Israel, căpeteniilor* peste mii şi sute, judecătorilor, mai marilor întregului Israel, căpeteniilor caselor părinteşti;
*1 Cron. 27. 1.

3. şi Solomon s'a dus cu toată adunarea la înălţimea dela Gabaon*. Acolo se afla cortul întîlnirii lui Dumnezeu, făcut în pustie de Moise, robul Domnului. *1 Reg. 3. 4. 1 Cron. 16. 39; 21. 29.

4. Dar chivotul* lui Dumnezeu fusese mutat de David din Chiriat-Iearim la locul pe care i-l pregătise, căci îi întinsese un cort la Ierusalim.
*2 Sam. 6. 2, 17. 1 Cron. 15. 1.

5. Tot acolo se afla, înaintea cortului Domnului, altarul de aramă* pe care-l făcuse Beţaleel**, fiul lui Uri, fiul lui Hur. *Exod. 27. 1, 2; 38. 1, 2. **Exod. 31. 2.

6. Solomon şi adunarea au căutat pe Domnul. Şi acolo, pe altarul de aramă care era înaintea cortului întîlnirii, a adus* Solomon Domnului o mie de arderi de tot. *1 Reg. 3. 4.

7. In timpul nopţii*, Dumnezeu S'a arătat lui Solomon şi i-a zis: „Cere ce vrei să-ţi dau.“ *1 Reg. 3. 5, 6.

8. Solomon a răspuns lui Dumnezeu: „Tu ai arătat o mare bunăvoinţă tatălui meu David, şi m'ai pus* să domnesc în locul lui. *1 Cron. 28. 5.

9. Acum, Doamne Dumnezeule, împlinească-se făgăduinţa Ta, făcută tatălui meu David, fiindcă m'ai* pus să domnesc peste un popor mare la număr ca pulberea pămîntului! *1 Reg. 3. 7, 8.

10. Dă-mi dar* înţelepciune şi pricepere, ca să ştiu cum să mă port** în fruntea acestui popor! Căci cine ar putea să judece pe poporul Tău, pe poporul acesta atît de mare?“
*1 Reg. 3. 9. **Num. 27. 17. Deut. 31. 2.

11. Dumnezeu* a zis lui Solomon: „Fiindcă dorinţa aceasta este în inima ta, fiindcă nu ceri nici bogăţii, nici averi, nici slavă, nici moartea vrăjmaşilor tăi, nici chiar o viaţă lungă, ci ceri pentru tine înţelepciune şi pricepere ca să judeci pe poporul Meu, peste care te-am pus să domneşti,
*1 Reg. 3. 11, 12, 13.

12. înţelepciunea şi priceperea îţi sînt date. Iţi voi da, pe deasupra, bogăţii, averi şi slavă, cum n'a mai avut niciodată niciun împărat* înaintea ta, şi cum nici nu va mai avea după tine.“
*1 Cron. 29. 25. Cap. 9. 22. Ecl. 2. 9.

Avuţia lui Solomon.

13. Solomon s'a întors la Ierusalim, după ce a părăsit înălţimea de la Gabaon şi cortul întîlnirii. Şi a domnit peste Israel.

14. Solomon* a strîns cară şi călărime; avea o mie patru sute de cară şi douăsprezece mii de călăreţi, pe cari i-a aşezat în cetăţile unde ţinea carăle şi la Ierusalim lîngă împărat.
*1 Reg. 4. 26; 10. 26, etc. Cap. 9. 25.

15. Impăratul* a făcut argintul şi aurul tot atît de obicinuite la Ierusalim ca pietrele, şi cedrii tot atît de obicinuiţi ca sicomorii[1] cari cresc în cîmpie. *1 Reg. 10. 27, Cap. 9. 27. Iov. 22. 24.

16. Solomon* îşi aducea caii din Egipt; o ceată de negustori ai împăratului se duceau şi-i luau în cete pe un preţ hotărît; *1 Reg. 10. 28, 29. Cap. 9. 28.

17. se duceau şi aduceau din Egipt un car cu şase sute de sicli de argint, şi un cal cu o sută cincizeci de sicli. Tot aşa aduceau şi pentru toţi împăraţii Hetiţilor şi pentru împăraţii Siriei.

Pregătirile lui Solomon pentru zidirea Templului.

2 1. Solomon a poruncit* să se zidească o casă Numelui Domnului şi o casă împărătească pentru el. *1 Reg. 5. 5.

2. Solomon* a numărat şapte zeci de mii de oameni, ca să ducă sarcinile, optzeci de mii ca să taie pietre pe munte, şi trei mii şase sute ca să-i privegheze. *1 Reg. 5. 15. Vers. 18.

3. Solomon a trimes să spună lui Hiram, împăratul Tirului: „Fă-mi şi mie

1. Aşa se numeşte în Septuaginta.

1. Smochini sălbatici.

cum * ai făcut tatălui meu David, căruia i-ai trimes cedri, ca să-şi zidească o casă de locuit. *1 Cron. 14. 1.

4. Iată, eu înalţ * o casă Numelui Domnului, Dumnezeului meu, ca să I-o închin Lui, să ard înaintea Lui tămîie ** mirositoare, să aduc necurmat † în ea pînile pentru punerea înainte, şi să aduc arderile †† de tot de dimineaţă şi de seară, în zilele de Sabat, de lună nouă, şi de sărbătoare ale Domnului, Dumnezeului nostru, după o lege veşnică pentru Israel. *Vers. 1. **Exod. 30. 7. †Exod. 25. 30. Lev. 24. 8. ††Num. 28. 3, 9, 11.

5. Casa pe care o voi zidi trebuie să fie mare, căci Dumnezeul nostru este mai* mare decît toţi dumnezeii. *Ps. 135. 5.

6. Dar cine * poate să-I zidească o casă, cînd cerurile şi cerurile cerurilor nu-L pot cuprinde? Şi cine sînt eu, ca să-I zidesc o casă, decît doar ca să ard tămîie înaintea Lui?
*1 Reg. 8. 27. Cap. 6. 18. Isa. 66. 1.

7. Trimete-mi dar un om iscusit în lucrarea aurului, argintului, aramei şi ferului, a materiilor văpsite în purpură, a materiilor de coloarea cărmîzului şi de coloare albastră, şi care să cunoască săpătura în lemn, ca să lucreze cu meşterii iscusiţi cari sînt la mine în Iuda şi la Ierusalim şi pe cari * i-a ales tatăl meu David. *1 Cron. 22. 15.

8. Trimete-mi * din Liban şi lemn de cedru, de chiparos şi de santal; căci ştiu că slujitorii tăi se pricep să taie lemne din Liban. Iată că slujitorii mei vor fi cu ai tăi. *1 Reg. 5. 6.

9. Să mi se pregătească lemn din belşug, căci casa pe care o voi zidi, va fi mare şi măreaţă.

10. Slujitorilor tăi cari vor tăia *, cari vor doborî jos lemnele, le voi da douăzeci de mii de cori de grîu treierat, douăzeci de mii de cori de orz, douăzeci de mii de baţi de vin, şi douăzeci de mii de baţi de untdelemn." *1 Reg. 5. 11.

11. Hiram, împăratul Tirului, a răspuns astfel, printr'o scrisoare, pe care a trimes-o lui Solomon: „Pentrucă * Domnul iubeşte pe poporul Său, de aceea te-a pus împărat peste ei."
*1 Reg. 10. 9. Cap. 9. 8.

12. Hiram a mai zis: „Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care ** a făcut cerurile şi pămîntul, că a dat împăratului David un fiu înţelept, priceput şi cuminte, care va zidi o casă Domnului şi o casă împărătească pentru el! *1 Reg. 5. 7. **Fac. 1; 2. Ps. 33. 6; 102. 25; 124. 8; 136. 5, 6. Fapt. 4. 24; 14. 15. Apoc. 10. 6.

13. Iţi trimet dar un om meşter şi priceput, pe Huram-Abi,

14. fiul* unei femei dintre fetele lui Dan, şi al unui tată Tirian. El este meşter pentru lucrările în aur, în argint, în aramă şi în fer, în piatră şi în lemn, în materii văpsite, în purpură şi în albastru, în materii de vison şi cîrmîz, şi pentru orice fel de săpături şi lucruri meşteşugite, cari i se dau de făcut. El va lucra cu oamenii tăi iscusiţi şi cu oamenii iscusiţi ai domnului meu David, tatăl tău. *1 Reg. 7. 13, 14.

15. Acum, domnul meu * să trimeată slujitorilor tăi grîul, orzul, untdelemnul şi vinul de care a vorbit. *Vers. 10.

16. Şi noi * vom tăia lemne din Liban atît cît vei avea nevoie; ţi le vom trimete pe mare în plute pînă la Iafo, şi de acolo tu le vei sui la Ierusalim."
*1 Reg. 5. 8, 9.

17. Solomon * a numărat pe toţi străinii cari erau în ţara lui Israel, şi a căror numărătoare fusese făcută de tatăl său David **. S'au găsit o sută cincizeci şi trei de mii şase sute. *Vers. 2. 1 Reg. 5. 13, 15, 16; 9. 20, 21. Cap. 8. 7, 8. **1 Cron. 22. 2.

18. Şi a luat din ei şaptezeci de mii *, ca să poarte sarcinile, optzeci de mii să taie pietre în munte, şi trei mii şase sute, ca să privegheze şi să îndemne pe popor la lucru. *Vers. 2.

Zidirea Templului.

3 1. Solomon * a început zidirea Casei Domnului la Ierusalim **, pe muntele Moria, care fusese arătat tatălui său David, în locul pregătit de David în aria lui Ornan †, Iebusitul.
*1 Reg. 6. 1, etc. **Fac. 22. 2, 14. †1 Cron. 21. 18; 22. 1.

2. A început să zidească în a doua zi a lunii a doua, în al patrulea an al domniei lui.

3. Iată pe ce temelii * a zidit Solomon Casa lui Dumnezeu. Lungimea, în coţi de măsura cea veche a coţilor, era de şasezeci de coţi, iar lăţimea de douăzeci de coţi. *1 Reg. 6. 2.

4. Pridvorul * dinainte avea douăzeci de coţi lungime, cît era de lată casa, şi o sută douăzeci de coţi înălţime; Solomon l-a acoperit pe dinlăuntru cu aur curat. *1 Reg. 6. 3.

5. A îmbrăcat cu lemn de chiparos casa * cea mare, a acoperit-o cu aur curat, şi a săpat pe ea finici şi împletituri de lănţişoare. *1 Reg. 6. 17.

6. A acoperit casa cu pietre scumpe

ca podoabă; şi aurul era aur din Parvaim.
7. A acoperit cu aur casa, bîrnele, pragurile, pereţii şi uşile, şi a pus să sape heruvimi pe pereţi.
8. A făcut casa Locului prea sfînt. Ea era lungă de douăzeci de coţi, cît lărgimea casei, şi largă de douăzeci de coţi. A acoperit-o cu aur curat, care preţuia şase sute de talanţi.
9. Greutatea aurului pentru cuie se ridica la cincizeci de sicli. A îmbrăcat cu aur şi odăile de sus.
10. A făcut în casa* Locului prea sfînt doi heruvimi săpaţi, şi i-a acoperit cu aur. 1 Reg. 6. 23, etc.
11. Aripile heruvimilor aveau o lungime de douăzeci de coţi. Aripa celui dintîi, lungă de cinci coţi, atingea zidul casei; şi cealaltă aripă, lungă tot de cinci coţi, atingea aripa celui de al doilea heruvim.
12. Aripa celui de al doilea heruvim, lungă de cinci coţi, atingea zidul casei; şi cealaltă aripă, lungă tot de cinci coţi, se unea cu aripa celui dintîi heruvim.
13. Aripile acestor heruvimi, întinse, aveau douăzeci de coţi. Ei stăteau în picioare, cu faţa întoarsă spre casă.
14. A făcut perdeaua* albastră, purpurie şi cărmizie, şi de in supţire, şi a lucrat heruvimi pe ea.
* Exod. 26. 31. Mat. 27. 51. Evr. 9. 3.

Cei doi stîlpi de aramă.

15. A făcut înaintea casei doi* stîlpi de treizeci şi cinci de coţi înălţime, cu un cap de cinci coţi în vîrful lor.
* 1 Reg. 7. 15—21. Ier. 52. 21.
16. A făcut nişte reţele ca acelea cari erau în Locul prea sfînt, şi le-a pus pe vîrful stîlpilor. Apoi a făcut o sută* de rodii pe cari le-a pus pe reţele.
* 1 Reg. 7. 20.
17. A aşezat* stîlpii în partea dinainte a Templului, unul la dreapta şi altul la stînga; a numit pe cel dela dreapta Iachin, şi pe cel dela stînga Boaz. * 1 Reg. 7. 21.

Altarul de aramă, marea, şi lighenele.

4 1. A făcut un altar* de aramă, lung de douăzeci de coţi, lat de douăzeci de coţi, şi înalt de zece coţi.
* Exod. 27. 1, 2. 2 Reg. 16. 14. Ezec. 43. 13, 16.
2. A făcut marea* turnată. Ea avea zece coţi dela o margine la alta, era rotundă de tot, înaltă de cinci coţi, şi un fir de treizeci de coţi ar fi înconjurat-o. * 1 Reg. 7. 23.
3. Supt* marginea ei, de jur împrejur, erau nişte chipuri de boi, cîte zece de fiecare cot, de jur împrejurul mării; boii aşezaţi pe două rînduri, erau turnaţi dintr'o singură bucată cu ea.
* 1 Reg. 7. 24, 25, 26.
4. Era aşezată pe doisprezece boi, dintre cari trei întorşi spre miazănoapte, trei întorşi spre apus, trei întorşi spre miazăzi, şi trei întorşi spre răsărit; marea era aşezată pe ei, şi toată partea dindărăt a trupurilor lor era înlăuntru.
5. Grosimea ei era de un lat de mînă, şi marginea, ca marginea unui pahar, era făcută în felul unei flori de crin. Puteau să încapă în ea trei mii de baţi*. * 1 Reg. 7. 26.
6. A făcut zece* lighene, şi a pus cinci la dreapta şi cinci la stînga, ca să slujească la curăţiri: în ele se spălau feluritele părţi ale arderilor de tot. Marea era pentru spălarea preoţilor.
* 1 Reg. 7. 38.

Celelalte lucruri şi unelte pentru Templu.

7. A mai* făcut zece sfeşnice de aur, după** porunca privitoare la ele, şi le-a aşezat în Templu, cinci la dreapta şi cinci la stînga.
* 1 Reg. 7. 49. ** Exod. 25. 31, 40. 1 Cron. 28. 12, 19.
8. A mai făcut* zece mese, şi le-a aşezat în Templu, cinci la dreapta şi cinci la stînga. * 1 Reg. 7. 48.
A mai făcut o sută de potire de aur.
9. A mai făcut* curtea preoţilor, şi curtea cea mare, cu porţile ei, ale căror aripi le-a acoperit cu aramă.
* 1 Reg. 6. 36.
10. A aşezat marea* în partea dreaptă, la miazăzi-răsărit. * 1 Reg. 7. 39.
11. Hiram* a făcut cenuşarele, lopeţile şi potirele.
Astfel a isprăvit Hiram lucrarea pe care i-a dat-o împăratul Solomon s'o facă pentru Casa lui Dumnezeu:
* 1 Reg. 7. 40.
12. doi stîlpi, cu cele două capete* şi coperişurile lor cu cununi de pe vîrful stîlpilor; cele două reţele pentru acoperirea celor două coperişuri ale capetelor de pe vîrful stîlpilor; * 1 Reg. 7. 41.
13. cele patru sute* de rodii pentru cele două reţele, cîte două şiruri de rodii pentru fiecare reţea, pentru acoperirea celor două coperişuri cu cu-

nuni ale capetelor de pe vîrful stîlpilor; *1 Reg. 7. 20.

14. cele zece temelii*, şi cele zece lighene de pe temelii; *1 Reg. 7. 27, 43.

15. marea, şi cei doisprezece boi de subt ea;

16. cenuşarele, lopeţile şi furculiţele. Toate aceste unelte, pe cari le-a dat împăratul Solomon lui Huram-Abi* să le facă pentru Casa Domnului, erau de aramă lustruită. *1 Reg. 7. 14. 45.

17. Impăratul a pus să le toarne în cîmpia* Iordanului, într'un pămînt cleios, între Sucot şi Ţereda. *1 Reg. 7. 46.

18. Solomon* a făcut toate aceste unelte în număr atît de mare, încît nu s'a putut cerceta greutatea aramei. *1 Reg. 7. 47.

19. Solomon* a mai făcut toate celelalte unelte pentru Casa lui Dumnezeu: altarul de aur, mesele pe cari se puneau pînile** pentru punerea înaintea Domnului; *1 Reg. 7. 48. 49, 50. **Exod. 25. 30.

20. sfeşnicile şi candelele lor de aur curat, cari trebuiau aprinse, după poruncă* înaintea Locului prea sfînt, *Exod. 27. 20, 21.

21. florile*, candelele, şi mucările de aur, de aur foarte curat: *Exod. 25. 31, etc.

22. cuţitele, potirele, ceştile şi căţuile de aur curat; şi aripile de aur pentru uşa dinlăuntru a casei, dela intrarea Locului prea sfînt, şi pentru uşa casei dela intrarea Templului.

5 1. Astfel a fost isprăvită toată* lucrarea pe care a făcut-o Solomon pentru Casa Domnului. Apoi a adus argintul, aurul şi toate uneltele pe cari le închinase Domnului tatăl său David, şi le-a pus în vistieriile Casei lui Dumnezeu. *1 Reg. 7. 51.

Sfinţirea Templului.

2. Atunci* Solomon a strîns la Ierusalim pe bătrînii lui Israel şi pe toate căpeteniile seminţiilor, pe capii familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea** lui David, adică din Sion, chivotul legămîntului Domnului. *1 Reg. 8. 1, etc. **2 Sam. 6. 12.

3. Toţi bărbaţii lui Israel s'au adunat* la împărat, pentru sărbătoarea** din luna a şaptea. *1 Reg. 8. 2. **Cap. 7. 8, 9, 10.

4. Cînd au ajuns toţi bătrînii lui Israel, Leviţii au ridicat chivotul.

5. Au adus chivotul, cortul întîlnirii, şi toate uneltele sfinte cari erau în cort: preoţii şi Leviţii le-au dus.

6. Impăratul Solomon şi toată adunarea lui Israel, chemată la el, a stătut înaintea chivotului. Au jertfit oi şi boi, cari nu se pot nici socoti, nici număra, din pricina mulţimii lor.

7. Preoţii au dus chivotul legămîntului Domnului la locul lui, în sfîntul locaş al casei, în Locul prea sfînt, supt aripile heruvimilor.

8. Heruvimii aveau aripile întinse peste locul chivotului, şi acopereau chivotul şi drugii lui pe deasupra.

9. Drugilor li se dăduse o astfel de lungime încît capetele lor se vedeau la o depărtare de chivot dinaintea sfîntului locaş, dar nu se vedeau de afară. Chivotul a fost acolo pînă în ziua de azi.

10. In chivot nu erau decît cele două table, pe cari le pusese* acolo Moise, în Horeb, cînd a făcut Domnul legămînt cu copiii lui Israel, la ieşirea lor din Egipt. *Deut. 10. 2, 5. Cap. 6. 11.

11. In clipa cînd au ieşit preoţii din Locul sfînt, — căci toţi preoţii de faţă se sfinţiseră fără să mai ţină şirul cetelor,

12. şi toţi Leviţii* cari erau cîntăreţi: Asaf, Heman, Iedutun, fiii şi fraţii lor, îmbrăcaţi în in supţire, stăteau la răsăritul altarului cu chimvale, alăute şi arfe, şi aveau cu** ei o sută douăzeci de preoţi cari sunau din trîmbiţe; — *1 Cron. 25. 1. **1 Cron. 15. 24. Ps. 136.

13. şi cînd cei ce sunau din trîmbiţe şi ceice cîntau, unindu-se într'un glas ca să mărească şi să laude pe Domnul, au sunat din trîmbiţe, chimvale şi celelalte instrumente, şi au mărit pe Domnul prin aceste cuvinte: „Căci este bun*, căci îndurarea Lui ţine în veci!“ în clipa aceea, casa, şi anume Casa Domnului, s'a umplut cu un nor. *1 Cron. 16. 34. 41.

14. Preoţii n'au putut să mai stea acolo ca să facă slujba, din pricina norului; căci* slava Domnului umplusе Casa lui Dumnezeu. *Exod. 40. 35. Cap. 7. 2.

Binecuvîntarea rostită de Solomon.

6 1. Atunci Solomon* a zis: „Domnul a zis că vrea să locuiască în întunerec**! *1 Reg. 8. 12, etc. **Lev. 16. 2.

2. Şi eu am zidit o casă care-Ţi va fi locuinţa, un loc unde vei locui în veci!“

3. Impăratul şi-a întors faţa, şi a binecuvîntat toată adunarea lui Israel. Şi toată adunarea lui Israel stătea în picioare.

4. Şi el a zis: „Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, care a vorbit cu gura Sa tatălui meu David, şi a împlinit prin puterea Sa ce spusese, cînd a zis:

5. „Din ziua cînd am scos pe poporul Meu din ţara Egiptului, n'am ales nicio cetate dintre toate seminţiile lui Israel, ca să se zidească acolo o casă în care să locuiască Numele Meu, şi n'am ales pe niciun om, care să fie căpetenia poporului Meu Israel.

6. Ci * Ierusalimul l-am ales, pentruca în el să locuiască Numele Meu, şi pe David ** l-am ales, ca să domnească peste poporul Meu Israel!"

* Cap. 12. 13. ** 1 Cron. 28. 4.

7. Tatăl meu David avea * de gînd să zidească o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

* 2 Sam. 7. 2. 1 Cron. 17. 1; 28. 2.

8. Şi Domnul a zis tatălui meu David: „Fiindcă ai avut de gînd să zideşti o casă Numelui Meu, bine ai făcut că ai avut gîndul acesta.

9. Numai că nu tu vei zidi casa; ci fiul tău, ieşit din tine, va zidi Numelui Meu o casă."

10. Domnul a împlinit cuvîntul pe care-l spusese. Eu m'am ridicat în locul tatălui meu David, şi am şezut pe scaunul de domnie al lui Israel, cum vestise Domnul, şi am zidit o casă Numelui Domnului, Dumnezeului lui Israel.

11. Am aşezat în ea chivotul, în care * este legămîntul Domnului, legămîntul pe care l-a făcut El cu copiii lui Israel."

* Cap. 5. 10.

Rugăciunea lui Solomon.

12. Solomon s'a aşezat * înaintea altarului Domnului, în faţa întregei adunări a lui Israel, şi a întins mînile.

* 1 Reg. 8. 22.

13. Căci Solomon făcuse o treaptă de aramă, şi o pusese în mijlocul curţii. Ea era lungă de cinci coţi, lată de cinci coţi, şi înaltă de trei coţi; a şezut pe ea, s'a aşezat în genunchi în faţa întregei adunări a lui Israel, şi a întins mînile spre cer.

14. Şi a zis:

„Doamne, Dumnezeul lui Israel! Nu * este Dumnezeu ca Tine, în ceruri şi pe pămînt: Tu ţii legămîntul şi îndurarea Ta faţă de robii Tăi, cari umblă înaintea Ta cu toată inima lor!

* Exod. 15. 11. Deut. 4. 39; 7. 9.

15. Astfel, Ţi-ai ţinut cuvîntul * dat robului Tău David, tatăl meu; şi ce ai spus cu gura Ta, împlineşti astăzi prin puterea Ta.

* 1 Cron. 22. 9.

16. Acum, Doamne, Dumnezeul lui Israel, ţine făgăduinţa pe care ai făcut-o tatălui meu David, cînd ai zis: „Niciodată * nu vei fi lipsit înaintea Mea de un urmaş care să şadă pe scaunul de domnie al lui Israel, numai ** fiii tăi să ia seama la calea lor şi să meargă în legea Mea, cum ai mers tu înaintea Mea." * 2 Sam. 7. 12, 16. 1 Reg. 2. 4; 6. 12. Cap. 7. 18. ** Ps. 132. 12.

17. Implinească-se dar, Doamne, Dumnezeul lui Israel, făgăduinţa pe care ai făcut-o robului Tău David!

18. Dar ce! Să locuiască Dumnezeu cu adevărat împreună cu omul pe pămînt? Iată * că cerurile, şi cerurile cerurilor nu Te pot cuprinde: cu cît mai puţin această casă, pe care am zidit-o eu!

* Cap. 2. 6. Isa. 66. 1. Fapt. 7. 49.

19. Totuş, Doamne, Dumnezeul meu, ia aminte la rugăciunea robului Tău şi la cererea lui! Ascultă strigătul şi rugăciunea pe care Ţi-o face robul Tău.

20. Ochii Tăi să fie zi şi noapte deschişi peste casa aceasta, peste locul despre care ai zis că acolo va fi Numele Tău! Ascultă rugăciunea pe care o face robul Tău în locul acesta!

21. Ascultă cererile robului Tău şi ale poporului Tău Israel, cînd se vor ruga în locul acesta! Ascultă din locul locuinţei Tale, din ceruri, ascultă şi iartă!

22. Dacă va păcătui cineva împotriva aproapelui său, şi se va pune peste el un jurămînt ca să-l facă să jure, şi dacă va veni să jure înaintea altarului Tău, în casa aceasta, —

23. ascultă-l din ceruri, lucrează, şi judecă pe robii Tăi: osîndeşte pe cel vinovat, şi fă ca purtarea lui să cadă asupra capului lui; fă dreptate celui nevinovat, şi răsplăteşte-i, după nevinovăţia lui!

24. Cînd poporul tău Israel va fi bătut de vrăjmaş, pentrucă a păcătuit împotriva Ta: dacă se vor întoarce la Tine şi vor da slavă Numelui Tău, dacă Îţi vor face rugăciuni şi cereri în casa aceasta, —

25. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul poporului Tău Israel, şi adu-i înapoi în ţara pe care ai dat-o lor şi părinţilor lor.

26. Cînd cerul * va fi închis, şi nu va

fi ploaie, din pricina păcatelor lor împotriva Ta: dacă se vor ruga în acest loc, şi vor da slavă Numelui Tău, şi dacă se vor întoarce dela păcatele lor (pentrucă-i vei fi pedepsit), *1 Reg. 17. 1.

27. ascultă-i din ceruri, iartă păcatul robilor Tăi şi al poporului Tău Israel, învaţă-i calea cea bună în care trebuie să meargă, şi trimete ploaie pe pământul pe care l-ai dat de moştenire poporului Tău!

28. Cînd vor fi în ţară foametea*, ciuma, rugina în grîu, şi mălura, lăcustele de un soi sau altul, cînd vrăjmaşul va împresura pe poporul Tău, în ţara Lui, în cetăţile lui, cînd vor fi urgii sau boli de vreun fel: *Cap. 20. 9.

29. dacă un om, dacă tot poporul Tău Israel va face rugăciuni şi cereri, şi fiecare îşi va cunoaşte rana şi durerea şi va întinde mînile spre casa aceasta, —

30. ascultă-l din ceruri, din locul locuinţei Tale, şi iartă-l; răsplăteşte fiecăruia după căile lui, Tu care cunoşti* inima fiecăruia, — căci numai Tu cunoşti inima copiilor oamenilor, — *1 Cron. 28. 9.

31. ca să se teamă de Tine, şi să umble în căile Tale tot timpul cît vor trăi în ţara, pe care ai dat-o părinţilor noştri!

32. Cînd străinul, care* nu este din poporul tău Israel, va veni dintr'o ţară depărtată, din pricina Numelui Tău celui mare, din pricina mînii Tale celei tari şi din pricina braţului Tău întins, cînd va veni să se roage în casa aceasta, — *Ioan 12. 20. Fapt. 8. 27.

33. ascultă-l din ceruri, din locul locuinţei Tale, şi dă străinului aceluia tot ce-Ţi va cere, pentruca toate popoarele pământului să cunoască Numele Tău, să se teamă de Tine, ca poporul Tău Israel, şi să ştie că Numele Tău este chemat peste casa aceasta, pe care am zidit-o!

34. Cînd va ieşi poporul Tău la luptă împotriva vrăjmaşilor lui, urmînd calea pe care îi vei porunci s'o urmeze: dacă Îţi vor face rugăciuni, cu privirile îndreptate spre cetatea aceasta pe care ai ales-o şi spre casa pe care am zidit-o în Numele Tău, —

35. ascultă din ceruri rugăciunile şi cererile lor, şi fă-le dreptate!

36. Cînd vor păcătui împotriva Ta, — căci nu* este om care să nu păcătuiască, — şi cînd vei fi mîniat împotriva lor şi-i vei da în mîna vrăjmaşului, care-i va duce robi într'o ţară depărtată sau apropiată: *Prov. 20. 9. Ecl. 7. 20. Iac. 3. 2. 1 Ioan. 1. 8.

37. dacă îşi vor veni în fire în ţara unde vor fi robi, dacă se vor întoarce la Tine şi Îţi vor face cereri în ţara robiei lor, şi vor zice: „Am păcătuit, am săvîrşit fărădelegi, am făcut rău!“

38. dacă se vor întoarce la Tine din toată inima lor şi din tot sufletul lor, în ţara robiei lor, unde au fost duşi robi, dacă-Ţi vor face rugăciuni, cu privirile întoarse spre ţara lor, pe care ai dat-o părinţilor lor, spre cetatea pe care ai ales-o şi spre casa pe care am zidit-o Numelui Tău, —

39. ascultă din ceruri, din locul locuinţei Tale, rugăciunile şi cererile lor, şi fă-le dreptate: iartă poporului Tău păcatele făcute împotriva Ta!

40. Acum, Dumnezeule, ochii Tăi să fie deschişi, şi urechile să-Ţi fie cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta!

41. Acum*, Doamne, Dumnezeule, scoală-Te, vino la locul** Tău de odihnă, Tu şi chivotul măreţiei Tale. Preoţii Tăi, Doamne Dumnezeule, să fie îmbrăcaţi cu mîntuirea, şi prea iubiţii Tăi să se bucure† de fericire! *Ps. 132. 8, 9, 10, 16. **1 Cron. 28. 2. †1 Neem. 9. 25.

42. Doamne Dumnezeule, nu îndepărta pe unsul Tău, adu-Ţi* aminte de bunătăţile făgăduite robului Tău David!“ *Ps. 132. 1. Isa. 55. 3.

Sfîrşitul sfinţirii.

7 1. Cînd* şi-a isprăvit Solomon rugăciunea, s'a pogorît** foc din cer şi a mistuit arderea de tot şi jertfele, şi slava† Domnului a umplut casa.
*1 Reg. 8. 54. **Lev. 9. 24. Judc. 6. 21. 1 Reg. 18. 38. 1 Cron. 21. 26. †1 Reg. 8. 10, 11. Cap. 5. 13, 14. Ezec. 10. 3, 4.

2. Preoţii* nu puteau să intre în Casa Domnului, căci slava Domnului umplea Casa Domnului. *Cap. 5. 14.

3. Toţi copiii lui Israel au văzut pogorîndu-se focul şi slava Domnului peste casă; ei şi-au plecat faţa la pămînt pe pardoseală, s'au închinat, şi au lăudat pe Domnul, zicînd*: „Căci este bun, căci îndurarea Lui ţine în** veac!“ *Cap. 5. 13. Ps. 136. 1. **1 Cron. 16. 41. Cap. 20. 21.

4. Împăratul* şi tot poporul au adus jertfe înaintea Domnului. *1 Reg. 8. 62, 63.

5. Împăratul Solomon a junghiat două-

zeci şi două de mii de boi şi o sută-douăzeci de mii de oi. Astfel au făcut împăratul şi tot poporul sfinţirea Casei lui Dumnezeu.

6. Preoţii* stăteau la locul lor, şi tot astfel şi Leviţii, cu instrumentele făcute în cinstea Domnului de împăratul David pentru cîntarea laudelor Domnului, cînd i-a însărcinat David să mărească pe Domnul, zicînd: „Căci îndurarea lui ţine în veac!“ Preoţii sunau** din trîmbiţe în faţa lor. Şi tot Israelul era de faţă. *1Cron.15.16. **Cap.5.12.

7. Solomon a sfinţit* şi mijlocul curţii, care este înaintea Casei Domnului; căci acolo a adus arderile de tot şi grăsimile jertfelor de mulţămire, pentrucă altarul de aramă, pe care-l făcuse Solomon, nu putea cuprinde arderile de tot, darurile de mîncare şi grăsimile. *1 Reg.8.64.

8. Solomon a prăznuit sărbătoarea în vremea aceea* şapte zile, şi tot Israelul a prăznuit împreună cu el; venise o mare mulţime de oameni, dela intrarea Hamatului pînă la pîrîul** Egiptului. *1 Reg.8.65. **Ios.13.3.

9. In ziua a opta, au avut o adunare de sărbătoare; căci sfinţirea altarului au făcut-o şapte zile, şi sărbătoarea tot şapte zile.

10. In a douăzeci şi treia* zi a lunii a şaptea, Solomon a trimes înapoi în corturi pe popor, care era vesel şi mulţămit de binele pe care-l făcuse Domnul lui David, lui Solomon şi poporului Său Israel. *1 Reg.8.66.

Dumnezeu Se arată lui Solomon.

11. Cînd a isprăvit* Solomon Casa Domnului şi casa împăratului, şi a izbutit în tot ce-şi pusese de gînd să facă în Casa Domnului şi în casa împăratului, *1 Reg.9.1, etc.

12. Domnul S'a arătat lui Solomon noaptea, şi i-a zis: „Iţi ascult rugăciunea, şi aleg locul* acesta drept casa unde va trebui să Mi se aducă jertfe. *Deut.12.5.

13. Cînd voi* închide cerul, şi nu va fi ploaie, cînd voi porunci lăcustelor să mănînce ţara, cînd voi trimete ciuma în poporul Meu: *Cap.6.26,28.

14. dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va* smeri, se va ruga, şi va căuta Faţa Mea, şi se va abate dela căile lui rele, — îl** voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, şi-i voi tămădui ţara. *Iac.4.10. **Cap.6.27,30.

15. Ochii* Mei vor fi deschişi de acum, şi urechile Mele vor fi cu luare aminte la rugăciunea făcută în locul acesta. *Cap.6.40.

16. Acum, aleg* şi sfinţesc casa aceasta, pentruca Numele Meu să locuiască în ea pe vecie, şi voi avea totdeauna ochii şi inima Mea acolo. *1 Reg.9.3. Cap.6.6.

17. Şi tu*, dacă vei umbla înaintea Mea cum a umblat tatăl tău David, făcînd tot ce ţi-am poruncit, şi dacă vei păzi legile şi poruncile Mele, *1 Reg.9.4, etc.

18. voi întări scaunul de domnie al împărăţiei tale, cum am făgăduit tatălui tău David, cînd am zis: „Niciodată nu* vei fi lipsit de un urmaş, care să domnească peste Israel.“ *Cap.6.16.

19. Dar dacă vă* veţi abate, dacă veţi părăsi legile şi poruncile Mele, pe cari vi le-am dat, şi dacă vă veţi duce să slujiţi altor dumnezei şi să vă închinaţi înaintea lor, *Lev.26.14,33. Deut.28.15,36,37.

20. vă voi smulge din ţara Mea, pe care v'am dat-o, voi lepăda dela Mine casa aceasta, pe care am închinat-o Numelui Meu, şi o voi face de pomină şi de batjocură printre toate popoarele.

21. Şi cît de înaltă este casa aceasta, oricine va trece pe lîngă ea, va rămînea încremenit, şi va zice: „Pentruce* a făcut Domnul aşa ţării şi casei acesteia?“ *Deut.29.24. Ier.22.8,9.

22. Şi se va răspunde: „Pentrucă au părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor, care i-a scos din ţara Egiptului, pentrucă s'au alipit de alţi dumnezei, s'au închinat înaintea lor şi le-au slujit; iată de ce a trimes peste ei toate aceste rele.“

Cetăţile zidite de Solomon.

8 1. După douăzeci de ani*, în timpul cărora Solomon a zidit Casa Domnului şi casa lui însuş, *1 Reg.9.10, etc.

2. a întărit cetăţile, pe cari i le-a dat Hiram şi a aşezat în ele pe copiii lui Israel.

3. Solomon a mers împotriva Hamatului, la Ţoba, şi a pus stăpînire pe ea.

4. A întărit* Tadmorul în pustie, şi toate cetăţile cari slujeau ca cetăţi pentru merinde în Hamat. *1 Reg.9.17, etc.

5. A întărit apoi Bet-Horonul de sus şi Bet-Horonul de jos, ca cetăţi întărite cu ziduri, porţi şi zăvoare;

6. Baalatul, şi toate cetăţile cari slujeau ca cetăţi pentru merinde şi cari ţineau de el, toate cetăţile pentru care,

cetăţile pentru călărime, şi tot ce a găsit cu cale Solomon să zidească la Ierusalim, la Liban, şi în toată ţara al cărei stăpîn era.

7. Pe * tot poporul care mai rămăsese din Hetiţi, din Amoriţi, din Fereziţi, din Heviţi şi din Iebusiţi, care nu făcea parte din Israel, *1 Reg. 9. 20, etc.

8. pe urmaşii lor cari rămăseseră după ei în ţară şi pe cari nu-i nimiciseră copiii lui Israel, Solomon i-a ridicat ca oameni de corvoadă, ceeace au fost pînă în ziua de azi.

9. Solomon n'a întrebuinţat ca robi pentru lucrările lui, pe niciunul din copiii lui Israel; căci ei erau oameni de război, căpeteniile lui, slujbaşii lui, mai marii carălor şi călărimii lui.

10. Căpeteniile puse de împăratul Solomon în fruntea poporului, şi însărcinaţi să privegheze peste el, erau în număr de două sute cincizeci *. *1 Reg. 9. 23.

11. Solomon * a suit pe fata lui Faraon din cetatea lui David în casa pe care i-o zidise; căci a zis: „Nevastămea să nu locuiască în casa lui David, împăratul lui Israel, pentrucă locurile în cari a intrat chivotul Domnului sînt sfinte.“ *1 Reg. 3. 1; 7. 8; 9. 24.

Rînduiala slujbei.

12. Atunci Solomon a adus arderi de tot Domnului pe altarul Domnului, pe care-l zidise înaintea pridvorului.

13. Aducea ce era poruncit de Moise pentru fiecare zi *, pentru zilele de Sabat, pentru zilele de lună nouă, şi pentru sărbători, de trei ori ** pe an, la sărbătoarea azimilor, la sărbătoarea săptămînilor, şi la sărbătoarea corturilor. *Exod. 29. 38. Num. 28. 3, 9, 11, 26; 29. 1, etc. **Exod. 23. 14. Deut. 16. 16.

14. A pus în slujbele lor, aşa cum le rînduise tatăl său David, cetele * preoţilor, după slujba lor, pe Leviţi ** după însărcinarea lor, care era să mărească pe Domnul şi să facă zi de zi de slujbă în faţa preoţilor, şi pe uşieri †, împărţiţi la fiecare uşă, după cetele lor: căci aşa poruncise David, omul lui Dumnezeu.
*1 Cron. 24. 1. **1 Cron. 25. 1. †1 Cron. 9. 17; 26. 1.

15. Nu s'au abătut dela porunca împăratului cu privire la preoţi şi Leviţi, nici cu privire la vreun alt lucru, nici în privinţa vistieriilor.

16. Aşa s'a înfăptuit toată lucrarea lui Solomon, din ziua cînd s'a pus temelia Casei Domnului şi pînă în ziua cînd a fost isprăvită. Casa Domnului a fost deci isprăvită.

17. Solomon a plecat atunci la Eţion — Gheber * şi la Elot, pe ţărmul mării, în ţara Edomului. *1 Reg. 9. 26.

18. Şi * Hiram i-a trimes, prin slujitorii săi, corăbii şi slujitori cari cunoşteau marea. Ei s'au dus cu slujitorii lui Solomon la Ofir, şi au luat de acolo patru sute cincizeci de talanţi de aur, pe cari i-au adus împăratului Solomon. *Reg. 9. 27. Cap. 9. 10, 13.

Împărăteasa din Seba.

9 1. Împărăteasa * din Seba a auzit de faima lui Solomon, şi a venit la Ierusalim ca să-l încerce prin întrebări grele. Ea avea un alai foarte mare, şi cămile încărcate cu mirodenii, aur mult de tot şi pietre scumpe. S'a dus la Solomon, şi i-a spus tot ce avea pe inimă.
*1 Reg. 10. 1, etc. Mat. 12. 42. Luc. 11. 31.

2. Solomon i-a răspuns la toate întrebările, şi n'a fost nimic pe care să nu fi ştiut Solomon să i-l lămurească.

3. Împărăteasa din Seba a văzut înţelepciunea lui Solomon, şi casa pe care o zidise,

4. şi bucatele dela masa lui, şi locuinţa slujitorilor lui, şi slujbele şi hainele celor ce-i slujeau, şi paharnicii lui şi hainele lor, şi treptele pe cari se suia la Casa Domnului. Uimită,

5. ea a zis împăratului: „Era adevărat deci ce am auzit eu în ţara mea despre faptele şi înţelepciunea ta!

6. Nu credeam tot ce se zicea, pînă n'am venit şi am văzut cu ochii mei. Şi iată că nu mi s'a istorisit nici jumătate din mărirea şi înţelepciunea ta. Tu întreci faima pe care am auzit-o despre tine.

7. Ferice de oamenii tăi, ferice de slujitorii tăi, cari sînt pururea înaintea ta, şi cari aud înţelepciunea ta!

8. Binecuvîntat să fie Domnul, Dumnezeul tău, care S'a îndurat de tine, şi te-a pus pe scaunul Lui de domnie ca împărat pentru Domnul, Dumnezeul tău! Pentrucă Dumnezeul tău iubeşte pe Israel şi vrea să-l facă să rămînă în picioare pe vecie, pentru aceea te-a pus împărat peste el, ca să faci judecată şi dreptate.“

9. Ea a dat împăratului o sută douăzeci de talanţi de aur, foarte multe mirodenii, şi pietre scumpe. N'au mai

fost mirodenii ca cele date împăratului Solomon de împărăteasa din Seba.

10. Slujitorii lui Hiram şi slujitorii lui Solomon, cari * au adus aur din Ofir, au adus şi lemn mirositor ** şi pietre scumpe. *Cap. 8. 18. **1 Reg. 10. 11.

11. Impăratul a făcut cu lemnul mirositor scări pentru Casa Domnului şi pentru casa împăratului, şi arfe şi alăute pentru cîntăreţi. Nu se mai văzuse aşa ceva în ţara lui Iuda.

12. Impăratul Solomon a dat împărătesei din Seba tot ce a dorit ea, ce a cerut, mai mult decît adusese ea împăratului. Apoi s'a întors şi s'a dus în ţara ei, ea şi slujitorii ei.

Avuţia, înţelepciunea şi mărimea lui Solomon.

13. Greutatea aurului care venea pe fiecare an lui Solomon era de şase sute şasezeci şi şase de talanţi de aur,

14. afară de ce lua dela negustorii cei mari şi dela cei mici, dela toţi împăraţii Arabiei şi dela dregătorii ţării, cari aduceau aur şi argint lui Solomon.

15. Impăratul Solomon a făcut două sute de scuturi mari de aur bătut, şi pentru fiecare din ele a întrebuinţat şase sute de sicli de aur bătut,

16. şi alte trei sute de scuturi de aur bătut, şi pentru fiecare din ele a întrebuinţat trei sute de sicli de aur; şi împăratul le-a pus în casa pădurii Libanului.

17. Impăratul a făcut un mare scaun de domnie de fildeş, şi l-a acoperit cu aur curat.

18. Scaunul acesta de domnie avea şase trepte, şi un aşternut pentru picioare, de aur, care se ţinea de scaunul de domnie; de fiecare parte a scaunului erau răzimători, lîngă răzimători erau doi lei,

19. şi pe cele şase trepte, de o parte şi de alta, erau doisprezece lei. Aşa ceva nu s'a făcut pentru nici o împărăţie.

20. Toate paharele împăratului Solomon erau de aur, şi toate vasele din casa pădurii Libanului erau de aur curat. Nu era nimic de argint: argintului nu i se dădea niciun preţ, pe vremea lui Solomon.

21. Căci împăratul avea corăbii din Tarsis cari călătoreau cu slujitorii lui Hiram; şi la fiecare trei ani veneau corăbiile din Tarsis, aducînd aur şi argint, fildeş, maimuţe şi păuni.

22. Impăratul Solomon a întrecut pe toţi împăraţii pămîntului prin bogăţiile şi înţelepciunea lui.

23. Toţi împăraţii pămîntului căutau să vadă pe Solomon, ca să audă înţelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui.

24. Şi fiecare din ei îşi aducea darul lui, lucruri de argint şi lucruri de aur, haine, arme, mirodenii, cai şi catîri; aşa era în fiecare an.

25. Solomon * avea patru mii de iesle pentru caii dela carăle lui, şi douăsprezece mii de călăreţi pe cari i-a aşezat în cetăţile unde îşi ţinea carăle şi la Ierusalim lîngă împărat. *1 Reg. 4. 26; 10. 26. Cap. 1. 14.

26. El stăpînea * peste toţi împăraţii, dela Riu ** pînă la ţara Filistenilor şi pînă la hotarul Egiptului. *1 Reg. 4. 21. **Fac. 15. 18. Ps. 72. 8.

27. Impăratul * a făcut argintul tot aşa de obicinuit la Ierusalim ca pietrele, şi cedrii tot atît de mulţi ca smochinii sălbatici, cari cresc pe cîmpie. *1 Reg. 10. 27. Cap. 1. 15.

28. Din Egipt şi din toate ţările se aduceau * cai pentru Solomon. *1 Reg. 10. 28. Cap. 1. 16.

Moartea lui Solomon.

29. Celelalte * fapte ale lui Solomon, cele dintîi şi cele depe urmă, nu sînt scrise oare în Cartea proorocului Natan, în proorocia lui Ahia ** din Silo, şi în descoperirile proorocului † Ieedo despre Ieroboam, fiul lui Nebat? *1 Reg. 11. 41. **1 Reg. 11. 29. †Cap. 12. 15; 13. 22.

30. Solomon * a domnit patruzeci de ani la Ierusalim peste tot Israelul. *1 Reg. 11. 42, 43.

31. Apoi Solomon a adormit cu părinţii lui, şi l-au îngropat în cetatea tatălui său David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Roboam.

ISTORIA IMPĂRĂŢIEI LUI IUDA, DELA DESBINARE PINĂ LA ROBIE.

(Capitolele 10—36. Ieremia 25. 4—11.)

Desbinarea împărăţiei.

10 1. Roboam * s'a dus la Sihem, căci tot Israelul venise la Sihem să-l facă împărat. *1 Reg. 12. 1, etc

2. Cînd a auzit lucrul acesta, Ieroboam, fiul lui Nebat, era în Egipt,

unde* fugise de împăratul Solomon; şi s'a întors din Egipt. *1 Reg. 11. 40.

3. Au trimes să-l cheme. Atunci Ieroboam şi tot Israelul au venit la Roboam şi i-au vorbit aşa:

4. „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul: acum uşurează această aspră robie şi jugul greu pe care l-a pus peste noi tatăl tău. Şi îţi vom sluji.“

5. El le-a zis: „Intoarceţi-vă la mine după trei zile.“ Şi poporul a plecat.

6. Impăratul Roboam a întrebat pe bătrînii cari fuseseră cu tatăl său Solomon, în timpul vieţii lui, şi a zis: „Ce mă sfătuiţi să răspund poporului acestuia?“

7. Şi iată ce i-au zis ei: „Dacă vei fi bun cu poporul acesta, dacă-i vei primi bine, şi dacă le vei vorbi cu bunăvoinţă, îţi vor sluji pe vecie.“

8. Dar Roboam a lăsat sfatul pe care i-l dădeau bătrînii, şi a întrebat pe tinerii cari crescuseră cu el şi cari-l înconjurau.

9. El le-a zis: „Ce mă sfătuiţi să răspund poporului acestuia care-mi vorbeşte astfel: „Uşurează jugul pe care l-a pus tatăl tău peste noi?“

10. Şi iată ce i-au zis tinerii cari crescuseră cu el: „Aşa să vorbeşti poporului acestuia care ţi-a vorbit aşa: „Tatăl tău ne-a îngreuiat jugul, iar tu uşurează-ni-l!“ să le vorbeşti aşa: „Degetul meu cel mic este mai gros decît coapsele tatălui meu.

11. Acum, tatăl meu a pus peste voi un jug greu, dar eu îl voi face şi mai greu: tatăl meu v'a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.“

12. Ieroboam şi tot poporul au venit la Roboam a treia zi, după cum le spusese împăratul: „Intoarceţi-vă la mine peste trei zile.“

13. Impăratul le-a răspuns aspru. Impăratul Roboam a lăsat sfatul batrînilor,

14. şi le-a vorbit aşa, după sfatul tinerilor: „Tatăl meu v'a îngreuiat jugul, dar eu îl voi îngreuia şi mai mult; tatăl meu v'a pedepsit cu bice, dar eu vă voi pedepsi cu scorpioane.“

15. Astfel împăratul n'a ascultat pe popor; căci* aşa rînduise Dumnezeu, în vederea împlinirii cuvîntului, pe care-l spusese Domnul prin Ahia** din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat.

*1 Sam. 2. 25. 1 Reg. 12. 15, 24. **1 Reg. 11. 29.

16. Cînd a văzut tot Israelul că împăratul nu-l ascultă, poporul a răspuns împăratului: „Ce parte avem noi cu David? Noi n'avem nicio moştenire cu fiul lui Isai! La corturile tale, Israele! Acum, vezi-ţi de casă, Davide!“ Şi tot Israelul s'a dus în corturile lui.

17. Copiii lui Israel, cari locuiau în cetăţile lui Iuda, au fost singurii peste cari a domnit Roboam.

18. Atunci împăratul Roboam a trimes pe Hadoram, care era mai mare peste dări. Hadoram a fost împroşcat cu pietre de copiii lui Israel, şi a murit. Şi împăratul Roboam s'a* grăbit şi s'a suit într'un car, ca să fugă la Ierusalim. *1 Reg. 12. 19.

19. Astfel s'a deslipit Israel de casa lui David pînă în ziua de azi.

Măsurile luate de Roboam.

11 1. Roboam, venind* la Ierusalim, a strîns casa lui Iuda şi a lui Beniamin, o sută optzeci de mii de oameni de frunte, buni pentru război, ca să lupte împotriva lui Israel şi să-l aducă iarăş supt stăpînirea lui Roboam. *1 Reg. 12. 21, etc.

2. Dar cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Şemaia*, omul lui Dumnezeu: *Cap. 12. 15.

3. „Vorbeşte lui Roboam, fiul lui Solomon, împăratul lui Iuda, şi întregului Israel din Iuda şi din Beniamin. Şi spune-le:

4. „Aşa vorbeşte Domnul: „Să nu vă suiţi şi să nu faceţi război împotriva fraţilor voştri! Fiecare din voi să se întoarcă acasă, căci dela Mine s'a întîmplat lucrul acesta.“ Ei au ascultat de cuvintele Domnului, s'au întors acasă, şi nu s'au mai dus împotriva lui Ieroboam.

5. Roboam a locuit la Ierusalim, şi a zidit cetăţi întărite în Iuda.

6. A zidit Betleemul, Etamul, Tecoa,

7. Bet-Ţur, Soco, Adulam,

8. Gat, Mareşa, Zif,

9. Adoraim, Lachis, Azeca,

10. Ţorea, Aialon şi Hebronul, cari erau în Iuda şi în Beniamin, şi a făcut din ele nişte cetăţi întărite.

11. Le-a întărit, a pus în ele căpitani şi magazii de bucate, de untdelemn şi vin.

12. A pus în fiecare din aceste cetăţi scuturi şi suliţe, şi le-a făcut foarte tari. Iuda şi Beniamin erau ai lui.

13. Preoţii şi Leviţii, cari se aflau în tot Israelul, şi-au părăsit locuinţele şi s'au dus la el;

14. căci Leviţii şi-au părăsit * ţinuturile şi moşiile şi au venit în Iuda şi la Ierusalim, pentrucă Ieroboam ** şi fiii săi i-au împedecat să-şi împlinească slujbele ca preoţi ai Domnului.
* Num. 35. 2. ** Cap. 13. 9.

15. Ieroboam a pus * preoţi pentru înălţimile, pentru ţapii ** şi pentru viţeii † pe cari îi făcuse. * 1 Reg. 12. 31; 13. 33; 14. 9. Osea 13. 2. ** Lev. 17. 7. 1 Cor. 10. 20. † 1 Reg. 12. 28.

16. Aceia din toate seminţiile lui Israel, cari aveau pe inimă să caute pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, au urmat * pe Leviţi la Ierusalim, ca să jertfească Domnului, Dumnezeului părinţilor lor. * Cap. 15. 9; 30. 11, 18.

17. Ei au dat astfel tărie * împărăţiei lui Iuda, şi au întărit pe Roboam, fiul lui Solomon, timp de trei ani; căci trei ani au umblat în calea lui David şi a lui Solomon. * Cap. 12. 1.

Nevestele şi copiii lui Roboam.

18. Roboam a luat de nevastă pe Mahalat, fata lui Ierimot, fiul lui David şi al Abihailei, fata lui Eliab, fiul lui Isai.

19. Ea i-a născut fii pe: Ieuş, Şemaria şi Zaham.

20. După ea, a luat pe Maaca *, fata lui Absalom. Ea i-a născut pe Abia, pe Atai, pe Ziza şi pe Şelomit.
* 1 Reg. 15. 2. Cap. 13. 2.

21. Roboam iubea pe Maaca, fata lui Absalom, mai mult de cît pe toate nevestele şi ţiitoarele lui; căci a avut optsprezece neveste şi şasezeci de ţiitoare, şi a născut douăzeci şi opt de fii şi şasezeci de fete.

22. Roboam a dat cel dintîi loc lui Abia, fiul Maachei, şi l-a pus * căpetenie peste fraţii lui, căci voia să-l facă împărat. * Deut. 21. 15, 16, 17.

23. El a lucrat cu minte, împrăştiind pe toţi fiii săi în toate ţinuturile lui Iuda şi lui Beniamin, în toate cetăţile întărite; le-a dat de mîncare din belşug, şi le-a căutat o mulţime de neveste.

Năvălirea lui Şişac.

12 1. Cînd * s'a întărit Roboam în domnie şi a căpătat putere, a părăsit ** legea Domnului, şi tot Israelul a părăsit-o împreună cu el.
* Cap. 11. 17. ** 1 Reg. 14. 22, 23, 24.

2. In al cincilea * an al domniei lui Roboam, Şişac, împăratul Egiptului, s'a suit împotriva Ierusalimului, pentrucă păcătuiseră împotriva Domnului.
* 1 Reg. 14. 24, 25.

3. Avea o mie două sute de care şi şasezeci de mii de călăreţi; şi împreună cu el a venit din Egipt un popor fără număr, dintre Libieni *, Suchieni şi Etiopieni. * Cap. 16. 8.

4. A luat cetăţile întărite ale lui Iuda, şi a ajuns pînă la Ierusalim.

5. Atunci proorocul * Şemaia s'a dus la Roboam şi la căpeteniile lui Iuda, cari se adunaseră în Ierusalim, la apropierea lui Şişac, şi le-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Voi ** M'aţi părăsit; vă părăsesc şi Eu, şi vă dau în mînile lui Şişac.“ * Cap. 11. 2. ** Cap. 15. 2.

6. Căpeteniile lui Israel şi împăratul s'au smerit *, şi au zis: „Domnul este ** drept!“ * Iac. 4. 10. ** Exod. 9. 27.

7. Şi cînd a văzut Domnul că s'au smerit, cuvîntul Domnului a * vorbit astfel lui Şemaia: „S'au smerit, nu-i voi nimici, nu voi zăbovi să le vin în ajutor, şi mînia Mea nu va veni asupra Ierusalimului prin Şişac; * 1 Reg. 21. 28, 29.

8. dar îi vor fi supuşi *, şi vor şti ce înseamnă să-Mi slujească Mie ** sau să slujească împărăţiilor altor ţări.“
* Isa. 26. 13. ** Deut. 28. 47, 48.

9. Şişac, împăratul Egiptului, s'a suit * împotriva Ierusalimului. A luat vistieriile Casei Domnului şi vistieriile casei împăratului, a luat tot. A luat scuturile de aur pe cari le făcuse ** Solomon. * 1 Reg. 14. 25, 26. ** 1 Reg. 10. 16, 17. Cap. 9. 15, 16.

10. Impăratul Roboam a făcut în locul lor nişte scuturi de aramă, şi le-a dat în grija căpeteniilor * alergătorilor, cari păzeau intrarea casei împăratului. * 2 Sam. 8. 18.

11. Oridecîtori se ducea împăratul la Casa Domnului, alergătorii veneau şi le purtau înaintea lui; apoi le aduceau iarăş în odaia alergătorilor.

12. Pentrucă Roboam se smerise, Domnul Şi-a abătut mînia dela el, şi nu l-a nimicit de tot. Şi tot mai era ceva bun în Iuda.

13. Impăratul Roboam s'a întărit în Ierusalim şi a domnit. Avea patruzeci şi unu * de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit şaptesprezece ani la Ierusalim, cetatea ** pe care o alesese Domnul din toate seminţiile lui Israel, ca să-Şi pună Numele în ea. Mamă-sa se numea Naama, Amonita.
* 1 Reg. 14. 21. ** Cap. 6. 6.

14. El a făcut lucruri rele, pentrucă nu şi-a pus inima să caute pe Domnul.

15. Faptele lui Roboam, cele dintîi şi cele depe urmă, nu sînt scrise oare în cartea proorocului Şemaia, şi a proorocului Ido*, în cărţile spiţelor de neam?

Totdeauna a fost război** între Roboam şi Ieroboam.

* Cap. 9. 29; 13. 22. ** 1 Reg. 14. 30.

16. Roboam a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Abia*. * 1 Reg. 14. 31.

Abia, împăratul lui Iuda.

13 1. In* al optsprezecelea an al domniei lui Ieroboam, peste Iuda a început să domnească Abia.

* 1 Reg. 15. 1, etc.

2. El a domnit trei ani la Ierusalim. Mamă-sa se numea Micaia*, fata lui Uriel, din Ghibea. Intre Abia şi Ieroboam a fost război. * Cap. 11. 20.

3. Abia a început lupta cu o oaste de războinici viteji, patrusute de mii de oameni aleşi; şi Ieroboam s'a înşiruit de bătaie împotriva lui cu opt sute de mii de oameni aleşi, războinici viteji.

4. Depe vîrful munteluî Ţemaraim*, care face parte din muntele lui Efraim, Abia s'a sculat şi a zis: „Ascultă-mă, Ieroboame, şi tot Israelul!

* Ios. 18. 22.

5. Nu trebuie oare să ştiţi că Domnul, Dumnezeul lui Israel, a dat* pe vecie domnia peste Israel lui David şi fiilor lui printr'un legămînt** care nu se poate călca?

* 2 Sam. 7. 12, 13, 16. ** Num. 18. 19.

6. Dar Ieroboam, fiul lui Nebat, slujitorul lui Solomon, fiul lui David, s'a sculat* şi s'a răzvrătit împotriva stăpînului său. * 1 Reg. 11. 26; 12. 20.

7. Nişte oameni* de nimic, oameni răi, s'au strîns la el şi s'au împotrivit lui Roboam, fiul lui Solomon. Roboam era tînar şi fricos, şi nu putea să li se împotrivească. * Judc. 9. 4.

8. Şi acum, voi credeţi că puteţi ieşi biruitori asupra împărăţiei Domnului, care este în mînile fiilor lui David; şi voi sînteţi o mare mulţime, şi aveţi cu voi viţeii de aur pe cari vi i-a făcut* Ieroboam ca dumnezei.

* 1 Reg. 12. 28; 14. 9. Osea 8. 6.

9. N'aţi* îndepărtat voi pe preoţii Domnului, pe fiii lui Aaron şi pe Leviţi, şi nu v'aţi făcut voi preoţi, ca şi popoarele celorlalte ţări? Oricine** venea cu un viţel şi şapte berbeci, ca să fie sfinţit, se făcea preot al celui ce nu este Dumnezeu.

* Cap. 11. 14, 15. ** Exod. 29. 35.

10. Dar cît despre noi, Domnul este Dumnezeul nostru, şi noi nu L-am părăsit, preoţii din slujba Domnului sînt fii ai lui Aaron, şi Leviţii stau şi îşi împlinesc slujbele.

11. Noi aducem* în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară arderi de tot Domnului, ardem tămîie mirositoare, punem pînile** pentru punerea înaintea Domnului pe masa cea curată, şi aprindem† în fiecare seară sfeşnicul de aur cu candelele lui; căci păzim poruncile Domnului, Dumnezeului nostru. Dar voi L-aţi părăsit.

* Cap. 2. 4. ** Lev. 24. 6. † Exod. 27. 20, 21. Lev. 24. 2, 3.

12. Iată că Dumnezeu şi preoţii Lui* sînt cu noi, în fruntea noastră, şi avem şi trîmbiţele răsunătoare ca să sunăm din ele împotriva voastră. Copii ai lui Israel! nu faceţi** război împotriva Domnului, Dumnezeului părinţilor voştri, căci nu veţi avea nicio izbîndă!"

* Num. 10. 8. ** Fapt. 5. 39.

13. Ieroboam i-a luat pe din apoi, cu ajutorul unor oameni puşi la pîndă, aşa că oştile lui erau în faţa lui Iuda, iar cei ce stăteau la pîndă erau înapoia lor.

14. Cei din Iuda, întorcîndu-se, au avut de luptat înainte şi înapoi. Au strigat către Domnul, şi preoţii au sunat din trîmbiţe.

15. Oamenii lui Iuda au scos un strigăt de război şi, la strigătul de război al oamenilor lui Iuda, Domnul a lovit* pe Ieroboam şi pe tot Israelul dinaintea lui Abia şi a lui Iuda. * Cap. 14. 12.

16. Copiii lui Israel au fugit dinaintea lui Iuda, şi Dumnezeu i-a dat în mînile lui.

17. Abia şi poporul lui le-au pricinuit o mare înfrîngere, şi cinci sute de mii de oameni aleşi au căzut morţi printre cei din Israel.

18. Copiii lui Israel au fost smeriţi în vremea aceea, şi copiii lui Iuda au cîştigat biruinţa, pentrucă se sprijiniseră* pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor. * 1 Cron. 5. 20. Ps. 22. 5.

19. Abia a urmărit pe Ieroboam şi i-a luat cetăţi: Betelul cu satele lui, Ieşana cu satele ei, şi Efronul* cu satele lui. * Ios. 15. 9.

20. Ieroboam n'a mai avut putere pe vremea lui Abia, şi Domnul l-a* lovit, şi a** murit. * 1 Sam. 25. 38. ** 1 Reg. 14. 20.

21. Dar Abia a ajuns puternic; a avut patrusprezece neveste, şi a născut douăzeci şi doi de fii şi şasesprezece fete.

22. Celelalte fapte ale lui Abia, ce a făcut şi ce a spus el, sînt scrise în cartea proorocului Ido*. * Cap. 12. 15.

14 1. Abia a adormit cu părinţii lui, şi a fost îngropat în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Asa. Pe vremea lui, ţara a avut odihnă zece ani.

Asa, împăratul lui Iuda.

2. Asa* a făcut ce este bine şi plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului său. * 1 Reg. 15. 8, etc.

3. A îndepărtat altarele dumnezeilor străini şi înălţimile*, a sfărîmat** stîlpii idoleşti şi a tăiat† Astarteele. * 1 Reg. 15. 14. Cap. 15. 17. ** Exod. 34. 13. † 1 Reg. 11. 7.

4. A poruncit lui Iuda să caute pe Domnul, Dumnezeul părinţilor săi, şi să împlinească legea şi poruncile.

5. A îndepărtat din toate cetăţile lui Iuda înălţimile şi stîlpii închinaţi soarelui. Şi împărăţia a avut pace supt el.

6. A zidit cetăţi întărite în Iuda; căci ţara a fost liniştită, şi împotriva lui n'a fost război în anii aceia, pentrucă Domnul i-a dat odihnă.

7. El a zis lui Iuda: „Să zidim aceste cetăţi, şi să le înconjurăm cu ziduri, cu turnuri, cu porţi şi cu zăvoare; ţara este încă a noastră, căci am căutat pe Domnul, Dumnezeul nostru. L-am căutat, şi El ne-a dat odihnă de toate părţile.“ Au zidit dar, şi au izbutit.

8. Asa avea o oştire de trei sute de mii de oameni din Iuda, cari purtau scut şi suliţă, şi două sute optzeci de mii din Beniamin, cari purtau scut şi trăgeau cu arcul, toţi oameni viteji.

Asa biruieşte pe Etiopieni.

9. Zerah*, Etiopianul, a ieşit împotriva lor cu o oştire de un milion de oameni şi trei sute de cară, şi a înaintat pînă la Mareşa**. * Cap. 16. 8. ** Ios. 15. 44.

10. Asa a mers înaintea lui, şi s'au înşiruit de bătaie în valea Ţefata, lîngă Mareşa.

11. Asa* a chemat pe Domnul, Dumnezeul lui, şi a zis: „Doamne, numai Tu poţi veni în ajutor** celui slab ca şi celui tare: vino în ajutorul nostru, Doamne Dumnezeul nostru! Căci pe Tine ne sprijinim, şi în Numele Tău† am venit împotriva acestei mulţimi. Doamne, Tu eşti Dumnezeul nostru: să nu iasă biruitor omul împotriva Ta!“ * Exod. 14. 10. Cap. 13. 14. Ps. 22. 5. ** 1 Sam. 14. 6. † 1 Sam. 17. 45. Prov. 18. 10.

12. Domnul a lovit* pe Etiopieni dinaintea lui Asa şi dinaintea lui Iuda, şi Etiopienii au luat-o la fugă. * Cap. 13. 15.

13. Asa şi poporul care era cu el i-a urmărit pînă la Gherar*, şi Etiopienii au căzut fără să-şi poată scăpa viaţa, căci au fost nimiciţi de Domnul şi de oştirea Lui. Asa şi poporul lui au făcut o pradă mare; * Fac. 10. 19; 20. 1.

14. au bătut toate cetăţile din împrejurimile Gherarului, căci groaza* Domnului căzuse peste ele, şi au jăfuit toate cetăţile, a căror pradă era mare. * Fac. 35. 5. Cap. 17. 10.

15. Au lovit şi corturile turmelor, şi au luat cu ei o mare mulţime de oi şi de cămile. Apoi s'au întors la Ierusalim.

Cuvîntul lui Dumnezeu către Asa.

15 1. Duhul* lui Dumnezeu a venit peste Azaria, fiul lui Oded, * Num. 24. 2. Judc. 3. 10. Cap. 30. 14; 24. 20.

2. şi Azaria s'a dus înaintea lui Asa, şi i-a zis: „Ascultaţi-mă, Asa, şi tot Iuda şi Beniamin! Domnul* este cu voi cînd sînteţi cu El; dacă-L** căutaţi, Il veţi găsi; iar dacă-L† părăsiţi, şi El vă va părăsi. * Iac. 4. 8. ** Vers. 4, 15. 1 Cron. 28. 9. Cap. 33. 12, 13. Ier. 29. 13. Mat. 7. 7. † Cap. 24. 20.

3. Multă vreme* Israel a fost fără Dumnezeul cel adevărat, fără** preot care să înveţe pe oameni, şi fără lege. * Osea 3. 4. ** Lev. 10. 11.

4. Dar în mijlocul strîmtorării lor s'au întors* la Domnul, Dumnezeul lui Israel, L-au căutat, şi L-au găsit. * Deut. 4. 29.

5. In vremile* acelea, nu era linişte pentru cei ce se duceau şi veneau, căci erau mari turburări printre toţi locuitorii ţării; * Judc. 5. 6.

6. un* popor se bătea împotriva altui popor, o cetate împotriva altei cetăţi, pentrucă Dumnezeu le turbura cu tot felul de strîmtorări: * Mat. 24. 7.

7. voi dar, întăriţi-vă, şi nu lăsaţi să vă slăbească mînile, căci faptele voastre vor avea o răsplată.“

Rîvna lui Asa.

8. Dupăce a auzit aceste cuvinte şi proorocia lui Oded, proorocul, Asa s'a întărit şi a îndepărtat urîciunile din

toată ţara lui Iuda şi Beniamin şi din cetăţile pe* cari le luase în muntele lui Efraim, şi a înoit altarul Domnului care era înaintea pridvorului Domnului." * Cap. 13. 19.

9. A strîns pe tot Iuda şi Beniamin, şi pe cei din Efraim, din Manase şi din Simeon, cari locuiau* printre ei, căci un mare număr dintre oamenii lui Israel au trecut la el cînd au văzut că Domnul, Dumnezeul lui, era cu el. * Cap. 11. 16.

10. S'au adunat la Ierusalim în luna a treia a anului al cincisprezecelea al domniei lui Asa. In ziua aceasta,

11. au* jerfit Domnului, din prada** pe care o aduseseră: şapte sute de boi şi şapte mii de oi. * Cap. 14. 15. ** Cap. 14. 13.

12. Au făcut* legămînt să caute pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor, din toată inima şi din tot sufletul lor; * 2 Reg. 23. 3. Cap. 34. 31. Neem. 10. 29.

13. şi oricine* nu căuta pe Domnul, Dumnezeul lui Israel, trebuia** omorît, fie mic fie mare, fie bărbat fie femeie. * Exod. 22. 20. ** Deut. 13. 5, 9, 15.

14. Au jurat credinţă Domnului, cu glas tare, cu strigăte de bucurie, şi cu sunet de trîmbiţe şi de buciume;

15. tot Iuda s'a bucurat de jurămîntul acesta, căci juraseră din toată inima lor, căutaseră pe Domnul de bună voia* lor, şi-L găsiseră. Şi Domnul le-a dat odihnă de jur împrejur. * Vers. 2.

16. Impăratul Asa n'a lăsat nici chiar pe mamă-sa Maaca* să mai fie împărătească, pentrucă făcuse un idol Astartei. Asa i-a dărîmat idolul, pe care l-a făcut praf, şi l-a ars lîngă pîrîul Chedron. * 1 Reg. 15. 13.

17. Dar înălţimile* tot n'au fost îndepărtate din Israel, măcar că inima lui Asa a fost în totul a Domnului în tot timpul vieţii lui. * Cap. 14. 3, 5. 1 Reg. 15. 14, etc.

18. A pus în Casa lui Dumnezeu lucrurile închinate Domnului de tatăl său şi de el însuş: argint, aur şi vase.

19. N'a fost niciun război pînă la al treizeci şi cincilea an al domniei lui Asa.

Asa face legămînt cu împăratul Siriei.

16 1. In al treizeci şi şaselea an al domniei lui Asa, Baeşa*, împăratul lui Israel, s'a suit împotriva lui Iuda; şi a întărit Rama, ca să** nu lase pe ai lui Asa, împăratul lui Iuda, să iasă şi să intre. * 1 Reg. 15. 17, etc. ** Cap. 15, 9.

2. Asa a scos argint şi aur din vistieriile Casei Domnului şi ale casei împăratului, şi a trimes soli la Ben-Hadad, împăratul Siriei, care locuia la Damasc. Şi a pus să-i spună:

3. „Să fie un legămînt între mine şi tine, cum a fost unul între tatăl meu şi tatăl tău. Iată, îţi trimet argint şi aur. Du-te, şi rupe legămîntul tău cu Baeşa, împăratul lui Israel, ca să se depărteze dela mine."

4. Ben-Hadad a ascultat pe împăratul Asa; a trimes pe căpeteniile oştirii sale împotriva cetăţilor lui Israel, şi au bătut Ionul, Dan, Abel-Maim, şi toate locurile pentru merinde din cetăţile lui Neftali.

5. Cînd a auzit Baeşa, a încetat să mai întărească Rama, şi a pus capăt lucrărilor sale.

6. Impăratul Asa a pus pe tot Iuda să ridice pietrele şi lemnele, pe cari le întrebuinţa Baeşa la întărirea Ramei, şi le-a întrebuinţat la întărirea Ghebei şi Mitpei.

Mustrarea lui Asa.

7. In vremea aceea, Hanani*, văzătorul, s'a dus la Asa, împăratul lui Iuda, şi i-a zis: „Pentrucă** te-ai sprijinit pe împăratul Siriei, şi nu te-ai sprijinit pe Domnul, Dumnezeul tău, de aceea a scăpat oastea împăratului Siriei din mînile tale. * 1 Reg. 16. 1. Cap. 19. 2. ** Isa. 31. 1. Ier. 17. 5.

8. Etiopienii* şi Libienii** nu alcătuiau oare o oaste mare, cu o mulţime de cară şi călăraţi? Şi totuş Domnul i-a dat în mînile tale, pentrucă te sprijinisei pe El. * Cap. 14. 9. ** Cap. 12. 3.

9. Căci Domnul Işi întinde* privirile peste tot pămîntul, ca să sprijinească pe aceia a căror inimă este întreagă a Lui. Ai lucrat ca un** nebun în privinţa aceasta, căci deacum vei avea† războaie." * Iov. 34. 21. Prov. 5. 21; 15. 3. Ier. 16. 17; 32. 19. Zah. 4. 10. ** 1 Sam. 13. 13. † 1 Reg. 15. 32.

10. Asa s'a mîniat pe văzător, şi l-a* pus la închisoare, pentrucă era înfuriat împotriva lui. Tot în acelaş timp Asa a apăsat şi pe unii din popor. * Cap. 18. 26. Ier. 20. 2. Mat. 14. 3.

11. Faptele* lui Asa, cele dintîi şi cele depe urmă, sînt scrise în cartea împăraţilor lui Iuda şi Israel. * 1 Reg. 15. 23.

12. In al treizeci şi nouălea an al domniei sale, Asa s'a îmbolnăvit de picioare aşa încît avea mari dureri;

chiar în timpul boalei lui, n'a* căutat pe Domnul, ci a întrebat pe doftori.
*Ier. 17. 5.

13. Asa a adormit* cu părinții săi, și a murit în al patruzeci și unulea an al domniei lui; *1 Reg. 15. 24.

14. l-au îngropat în mormîntul pe care și-l săpase în cetatea lui David. L-au culcat pe un pat pe care-l umpluseră cu mirodenii*, și mirosuri pregătite după meșteșugul celui ce pregătește mirul, și au ars** în cinstea lui foarte multe mirodenii. *Fac. 50. 2. Marc. 16. 1. Ioan 19. 39, 40. **Cap. 21. 19. Ier. 34. 5.

Iosafat, împăratul lui Iuda.

17 1. In locul lui a domnit fiul său Iosafat*. El s'a întărit împotriva lui Israel: *1 Reg. 15. 24.

2. a pus oști în toate cetățile întărite ale lui Iuda, și a rînduit căpetenii în țara lui Iuda și în cetățile lui Efraim, pe cari le luase* tatăl său Asa. *Cap. 15. 8.

3. Domnul a fost cu Iosafat, pentrucă a umblat în cele dintîi căi ale tatălui său David, și n'a căutat pe Baali;

4. căci a alergat la Dumnezeul tatălui său, și a urmat poruncile Lui, fără să facă* ce făcea Israel. *1 Reg. 12. 28.

5. Domnul a întărit domnia în mînile lui Iosafat, căruia tot Iuda îi aducea daruri*. Și a avut** o mulțime de bogății și slavă.
*1 Sam. 10. 27. 1 Reg. 10. 25. **1 Reg. 10. 27. Cap. 18. 1.

6. Inima lui s'a întărit din ce în ce în căile Domnului, și a îndepărtat* din Iuda chiar și înălțimile și idolii.
1 Reg. 22. 43. Cap. 15. 17; 19. 3; 20. 33.

7. In al treilea an al domniei lui, a însărcinat pe căpeteniile sale Ben-Hail, Obadia, Zaharia, Netaneel și Mica, să se ducă* să învețe pe oameni în cetățile lui Iuda. *Cap. 15. 3.

8. A trimes cu ei pe Leviții Șemaia, Netania, Zebadia, Asael, Șemiramot, Ionatan, Adonia, Tobia și Tob-Adonia, Leviți, și pe preoții Elișama și Ioram.

9. Ei* au învățat pe oameni în Iuda, avînd cu ei cartea legii Domnului. Au străbătut toate cetățile lui Iuda, și au învățat pe oameni în mijlocul poporului. *Cap. 35. 3. Neem. 8. 7.

10. Groaza* Domnului a apucat toate împărățiile țărilor dimprejurul lui Iuda, și n'au făcut război împotriva lui Iosafat. *Fac. 35. 5.

11. Niște Filisteni* au adus lui Iosafat daruri și un bir în argint; și Arabii i-au adus și ei vite, șapte mii șapte sute de berbeci și șapte mii șapte sute de țapi. *2 Sam. 8. 2.

12. Iosafat se ridicase la cea mai înaltă treaptă de mărire. A zidit în Iuda cetățui și cetăți pentru merinde.

13. A strîns multe merinde în cetățile lui Iuda, și avea la Ierusalim o ceată de oameni viteji ca ostași.

14. Iată numărul lor, după casele părinților lor.

Din Iuda, căpetenii peste o mie: Adna, căpetenia, cu trei sute de mii de viteji;

15. după el, Iohanan, căpetenia, cu două sute optzeci de mii de oameni;

16. după el, Amasia, fiul lui Zicri, care se predase* de bunăvoie Domnului, cu două sute de mii de viteji.
*Judc. 5. 2, 9.

17. Din Beniamin: Eliada, om viteaz, cu două sute de mii de oameni înarmați cu arc și cu scut,

18. și după el, Zozabad, cu o sută optzeci de mii de oameni înarmați pentru război.

19. Aceștia sînt cei ce erau în slujba împăratului, afară de aceia* pe cari îi pusese împăratul în toate cetățile întărite ale lui Iuda. *Vers. 2.

Ahab și Iosafat împotriva Sirienilor.

18 1. Iosafat a avut* bogății și slavă din belșug, și s'a încuscrit** cu Ahab. *Cap. 17. 5. **2 Reg. 8. 18.

2. După cîțiva* ani, s'a pogorît la Ahab în Samaria. Ahab a tăiat pentru el și pentru poporul care era cu el un mare număr de oi și boi, și l-a rugat să se suie la Ramot din Galaad.
*1 Reg. 22. 2, etc.

3. Ahab, împăratul lui Israel, a zis lui Iosafat, împăratul lui Iuda: „Vrei să vii cu mine la Ramot în Galaad?“ Iosafat i-a răspuns: „Eu ca tine, și poporul meu ca poporul tău, vom merge la luptă împotriva lui cu tine.“

4. Apoi Iosafat a zis împăratului lui Israel: „Intreabă* acum, te rog, cuvîntul Domnului.“ *1 Sam. 23. 2, 4, 9. 2 Sam. 2. 1.

5. Impăratul lui Israel a strîns pe prooroci, în număr de patru sute, și le-a zis: „Să ne ducem la luptă împotriva Ramotului din Galaad, sau să-mi văd de treabă?“ Și ei au răspuns: „Suie-te, și Dumnezeu o va da în mînile împăratului.“

6. Dar Iosafat a zis: „Nu mai este

aici nici un prooroc al Domnului, prin care să-L putem întreba?“

7. Impăratul lui Israel a răspuns lui Iosafat: „Mai este un om prin care am putea să întrebăm pe Domnul; dar îl urăsc, căci nu-mi prooroceşte nimic bun, nu prooroceşte niciodată decît rău: este Mica, fiul lui Imla.“ Şi Iosafat a zis: „Să nu vorbească aşa împăratul!“

8. Atunci împăratul lui Israel a chemat un dregător, şi i-a zis: „Trimete să vină îndată Mica, fiul lui Imla.“

9. Impăratul lui Israel şi Iosafat, împăratul lui Iuda, şedeau fiecare pe scaunul lui de domnie, îmbrăcaţi cu hainele lor împărăteşti; şedeau în locul de la intrarea porţii Samariei. Şi toţi proorocii prooroceau înaintea lor.

10. Zedechia, fiul lui Chenaana, îşi făcuse nişte coarne de fer, şi a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Cu aceste coarne, vei bate pe Sirieni pînă îi vei nimici.“

11. Şi toţi proorocii au prorocit la fel, zicînd: „Suie-te la Ramot în Galaad, căci vei avea izbîndă şi Domnul o va da în mînile împăratului.“

12. Solul care se dusese să cheme pe Mica, i-a vorbit aşa: „Iată, proorocii cu un gînd prorocesc de bine împăratului; cuvîntul tău să fie dar ca şi cuvîntul fiecăruia din ei! Vesteşte de bine!“

13. Mica a răspuns: „Viu este Domnul că voi vesti* ce va spune Dumnezeul meu.“

* Num. 22. 28, 20, 35; 23. 12, 26; 24. 13. 1 Reg. 22. 14.

14. Cînd a venit la împărat, împăratul i-a zis: „Mica, să ne ducem la luptă împotriva Ramotului din Galaad, sau să-mi văd de treabă?“ El a răspuns: „Suiţi-vă! Căci veţi avea izbîndă, şi vor fi daţi în mînile voastre.“

15. Şi împăratul i-a zis: „De cîte ori va trebui să te pun să juri că nu-mi vei spune decît adevărul în Numele Domnului?“

16. Mica a răspuns: „Văd tot Israelul risipit pe munţi, ca nişte oi cari n'au păstor; şi Domnul a zis: „Oamenii aceştia n'au stăpîn, fiecare să se întoarcă în pace acasă!“

17. Impăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Nu ţi-am spus eu? El nu-mi prooroceşte nimic bun, nu-mi prooroceşte decît rău.“

18. Şi Mica a zis: „Ascultaţi dar cuvîntul Domnului! Am văzut pe Domnul stînd pe scaunul Său de domnie, şi toată oastea cerurilor stînd la dreapta şi la stînga Lui.

19. Şi Domnul a zis: „Cine va amăgi pe Ahab, împăratul lui Israel, ca să se suie la Ramot în Galaad şi să peară acolo?“ Au răspuns unul într'un fel, altul într'altul.

20. Şi un duh* a venit şi s'a înfăţişat înaintea Domnului, şi a zis: „Eu îl voi amăgi.“ Domnul i-a zis: „Cum?“

* Iov. 1. 6.

21. „Voi ieşi,“ a răspuns el, „şi voi fi un duh de minciună în gura tuturor proorocilor lui.“ Domnul a zis: „Il vei amăgi, şi vei izbuti; ieşi, şi fă aşa.“

22. Şi acum, iată că Domnul a pus* un duh de minciună în gura proorocilor tăi cari sînt de faţă. Dar Domnul a vorbit rău împotriva ta.“

* Iov. 12. 16. Isa. 19. 14. Ezec. 14. 9.

23. Atunci Zedechia, fiul lui Chenaana, apropiindu-se, a lovit pe Mica* peste obraz, şi a zis: „Pe ce drum a ieşit duhul Domnului din mine ca să-ţi vorbească?“ * Ier. 20. 2. Marc. 14. 65. Fapt. 23. 2.

24. Mica a răspuns: „Vei vedea în ziua cînd vei umbla, din odaie în odaie, ca să te ascunzi.“

25. Impăratul lui Israel a zis: „Luaţi pe Mica, şi duceţi-l la Amon, căpetenia cetăţii, şi la Ioas, fiul împăratului.

26. Şi spuneţi: „Aşa vorbeşte împăratul: „Băgaţi* pe omul acesta în temniţă, şi hrăniţi-l cu pînea şi cu apa întristării, pînă mă voi întoarce în pace.“

* Cap. 16. 10.

27. Şi Mica a zis: „Dacă te vei întoarce în pace, n'a vorbit Domnul prin mine!“ Apoi a mai zis: „Voi, toate popoarele, auziţi!“

Moartea lui Ahab.

28. Impăratul lui Israel şi Iosafat, împăratul lui Iuda, s'au suit la Ramot în Galaad.

29. Impăratul lui Israel a zis lui Iosafat: „Vreau să-mi schimb hainele ca să mă duc la luptă; dar tu, îmbracă-te cu hainele tale.“ Şi împăratul lui Israel şi-a schimbat hainele, şi s'au dus la luptă.

30. Impăratul Siriei dăduse următoarea poruncă mai marilor peste carăle lui: „Să nu vă luptaţi nici cu cel mic nici cu cel mare, ci să vă luptaţi numai cu împăratul lui Israel.“

31. Cînd au zărit mai marii carălor

pe Iosafat, au zis: „Este împăratul lui Israel.“ Şi l-au înconjurat ca să lupte cu el. Iosafat a scos un ţipăt. Domnul l-a ajutat, şi Dumnezeu i-a îndepărtat dela el.

32. Mai marii carălor, văzînd că nu era împăratul lui Israel, s'au depărtat de el.

33. Atunci un om a tras cu arcul la întîmplare, şi a lovit pe împăratul lui Israel între încheieturile armăturii. Impăratul a zis celui ce-i mîna carul: „Intoarce, şi scoate-mă din cîmpul de bătaie, căci sînt rănit.“

34. Lupta a fost înverşunată în ziua aceea. Impăratul lui Israel a stat în car, în faţa Sirienilor, pînă seara, şi a murit pela apusul soarelui.

Hanani mustră pe Iosafat.

19 1. Iosafat, împăratul lui Iuda, s'a întors în pace acasă la Ierusalim.

2. Iehu, fiul proorocului* Hanani, i-a ieşit înainte, şi a zis împăratului Iosafat: „Cum de ai ajutat tu pe cel rău, şi ai iubit** pe cei ce urăsc pe Domnul? Din pricina aceasta este mîniat† Domnul pe tine.

*1 Sam. 9. 9. **Ps. 139. 21. †Cap. 32. 25.

3. Dar tot se mai găseşte şi ceva* bun în tine, căci ai înlăturat din ţară idolii, şi ţi-ai pus** inima să caute pe Dumnezeu.“

*Cap. 17. 4, 6. Cap. 12. 12. **Cap. 30. 19. Ezra 7. 10.

Măsurile pentru împărţirea dreptăţii.

4. Iosafat a rămas la Ierusalim. Apoi a mai făcut o călătorie prin mijlocul poporului, dela Beer-Şeba, pînă la muntele lui Efraim, şi i-a adus înapoi la Domnul, Dumnezeul părinţilor lor.

5. A pus judecători în toate cetăţile întărite din ţara lui Iuda, în fiecare cetate.

6. Şi a zis judecătorilor: „Luaţi seama la ce veţi face, căci nu pentru oameni* veţi rosti judecăţi; ci pentru Domnul**, care va fi lîngă voi cînd le veţi rosti. *Deut. 1. 17. **Ps. 82. 1. Ecl. 5. 8.

7. Acum, frica Domnului să fie peste voi; vegheaţi asupra faptelor voastre, căci la Domnul*, Dumnezeul nostru, nu este nici o nelegiuire, nici nu se are** în vedere faţa oamenilor, nici nu se primesc daruri.“ *Deut. 32. 4. Rom. 9. 14. **Deut. 10. 17. Iov. 34. 19. Fapt. 10. 34. Rom. 2. 11. Gal. 2. 6. Efes. 6. 9. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17.

8. Cînd s'a întors la Ierusalim, Iosafat* a pus şi aici, pentru judecăţile Domnului şi pentru neînţelegeri, Leviţi, preoţi şi căpetenii peste casele părinteşti ale lui Israel. *Deut. 16. 18. Cap. 17. 8.

9. Şi iată poruncile pe cari li le-a dat: „Voi să lucraţi în frica* Domnului, cu credinţă şi curăţie de inimă.

*2 Sam. 23. 3.

10. In orice* neînţelegere, care vă va fi supusă de fraţii voştri, cari locuiesc în cetăţile lor, şi anume: cu privire la un omor, la o lege, la o poruncă, la învăţături şi rînduieli, să-i luminaţi, ca să nu se facă vinovaţi faţă de Domnul, şi să nu izbucnească mînia** Lui peste voi† şi peste fraţii voştri. Aşa să lucraţi, şi nu veţi fi vinovaţi.

*Deut. 17. 8, etc. **Num. 16. 46. †Ezec. 3. 18.

11. Şi iată că aveţi în frunte pe marele preot Amaria, pentru toate treburile* Domnului, şi pe Zebadia, fiul lui Ismael, căpetenia casei lui Iuda, pentru toate treburile împăratului, şi aveţi înainte ca dregători pe Leviţi. Intăriţi-vă şi lucraţi, şi Domnul să fie cu cel ce va face** binele!“

*1 Cron. 26. 30. **Cap. 15. 2.

Biruinţa lui Iosafat asupra Moabiţilor şi Amoniţilor.

20 1. După aceea, fiii lui Moab şi fiii lui Amon, şi cu ei nişte Maoniţi, au pornit cu război împotriva lui Iosafat.

2. Au venit şi au dat de ştire lui Iosafat, zicînd: „O mare mulţime înaintează împotriva ta de dincolo de mare, din Siria, şi sînt la* Haţaţon-Tamar, adică** En-Ghedi.“

*Fac. 14. 7. **Ios. 15. 62.

3. In spaima sa, Iosafat şi-a îndreptat faţa să caute* pe Domnul, şi a vestit** un post pentru tot Iuda.

*Cap. 19. 3. **Ezra 8. 21. Ier. 36. 9. Iona 3. 5.

4. Iuda s'a adunat să cheme pe Domnul, şi au venit din toate cetăţile lui Iuda să caute pe Domnul.

5. Iosafat a venit în mijlocul adunării lui Iuda şi a Ierusalimului, în Casa Domnului, înaintea curţii celei noi.

6. Şi a zis: „Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, nu eşti Tu Dumnezeu în ceruri* şi nu stăpîneşti** Tu peste toate împărăţiile neamurilor? Oare n'ai Tu în mînă† tăria şi puterea, aşa că nimeni nu Ţi se poate împotrivi? *Deut. 4. 39. Ios. 2. 11. 1 Reg. 8. 23. Mat. 6. 9. **Ps. 47. 2, 8. Dan. 4. 17, 25, 32. †1 Cron. 29. 12. Ps. 62. 11. Mat. 6. 13.

7. Oare n'ai izgonit* Tu, Dumne-

zeul** nostru, pe locuitorii ţării acesteia dinaintea poporului Tău Israel, şi n'ai dat-o Tu pentru totdeauna de moştenire seminţei lui Avraam care Te† iubea? *Ps. 44. 2. Fac. 17. 7. **Exod. 6. 7. †Isa. 41. 8. Iac. 2. 23.

8. Ei au locuit-o şi Ţi-au zidit în ea un locaş sfînt pentru Numele Tău, zicînd:

9. „Dacă* va veni peste noi vreo nenorocire, sabia, judecata, ciuma sau foametea, ne vom înfăţişa înaintea casei acesteia şi înaintea Ta, căci** Numele Tău este în casa aceasta; vom striga către Tine din mijlocul strîmtorării noastre, şi Tu ne vei asculta şi ne vei mîntui! *1 Reg. 8. 33, 37. Cap. 6. 28, 29, 30. **Cap. 6, 20.

10. Acum iată, fiii lui Amon, şi ai lui Moab şi cei din muntele Seir, la cari n'ai îngăduit* lui Israel să intre, cînd venea din ţara Egiptului, — căci s'a abătut** de la ei şi nu i-a nimicit, — *Deut. 2. 4, 9, 19. **Num. 20. 21.

11. iată-i cum ne răsplătesc acum, venind* să ne izgonească din moştenirea Ta, pe care ne-ai dat-o în stăpînire! *Ps. 83. 12.

12. O, Dumnezeul nostru, nu-i vei judeca* Tu pe ei? Căci noi sîntem fără putere înaintea acestei mari mulţimi, care înaintează împotriva noastră, şi nu ştim ce să facem, dar ochii noştri sînt îndreptaţi** spre Tine!“ *1 Sam. 3. 13. **Ps. 25, 15; 121. 1, 2; 123. 1, 2; 141, 8.

13. Tot Iuda stătea în picioare înaintea Domnului, cu pruncii, nevestele şi fiii lor.

14. Atunci Duhul* Domnului a venit în mijlocul adunării peste Iahaziel, fiul lui Zaharia, fiul lui Benaia, fiul lui Ieiel, fiul lui Matania, Levitul, dintre fiii lui Asaf. *Num. 11. 25, 26; 24. 2. Cap. 15. 1; 24. 20.

15. Şi Iahaziel a zis: „Ascultaţi, tot Iuda şi locuitorii din Ierusalim, şi tu, împărate Iosafat! Aşa vă vorbeşte Domnul: „Nu* vă temeţi şi nu vă spăimîntaţi dinaintea acestei mari mulţimi, căci nu voi veţi lupta, ci Dumnezeu. *Exod. 14. 13, 14. Deut. 1. 29, 30; 31. 6, 8. Cap. 32. 7.

16. Mîne pogorîţi-vă împotriva lor. Ei se vor sui pe dealul Ţiţ, şi-i veţi găsi la capătul văii, în faţa pustiei Ieruel.

17. Nu veţi* avea de luptat în lupta aceasta: aşezaţi-vă, staţi acolo, şi veţi vedea izbăvirea pe care v'o va da Domnul. Iuda şi Ierusalim, nu vă temeţi şi nu vă spăimîntaţi; mîne, ieşiţi-le înainte, şi Domnul** va fi cu voi!“ *Exod. 14. 13, 14. **Num. 14. 9. Cap. 15. 2; 32. 8.

18. Iosafat s'a plecat* cu faţa la pămînt, şi tot Iuda şi locuitorii Ierusalimului s'au aruncat înaintea Domnului să se închine înaintea Lui. *Exod. 4. 31.

19. Leviţii dintre fiii Chehatiţilor şi dintre fiii Coreiţilor s'au sculat şi au lăudat cu glas tare şi puternic pe Domnul, Dumnezeul lui Israel.

20. A doua zi, au pornit disdedimineaţă spre pustia Tecoa. La plecarea lor, Iosafat a venit şi a zis: „Ascultaţi-mă, Iuda şi locuitorii Ierusalimului! Încredeţi-vă* în Domnul, Dumnezeul vostru, şi veţi fi întăriţi; încredeţi-vă în proorocii Lui, şi veţi izbuti.“ *Isa. 7. 9.

21. Apoi în învoire cu poporul, a numit nişte cîntăreţi cari, îmbrăcaţi cu podoabe sfinte, şi mergînd înaintea oştirii, lăudau* pe Domnul şi ziceau: „Lăudaţi** pe Domnul, căci† îndurarea Lui ţine în veac!“ *1 Cron. 16. 29. **1 Cron. 16. 34. Ps. 136. 1. †1 Cron. 16. 41. Cap. 5. 13; 7. 3, 6.

22. In clipa cînd au început cîntările şi laudele, Domnul a pus* o pîndă împotriva fiilor lui Amon şi ai lui Moab şi împotriva celor din muntele Seir, cari veniseră împotriva lui Iuda. Şi au fost bătuţi. *Judc. 7. 22. 1 Sam. 14. 20.

23. Fiii lui Amon şi ai lui Moab s'au aruncat asupra locuitorilor din muntele Seir ca să-i nimicească cu desăvîrşire şi să-i prăpădească. Şi, după ce au isprăvit cu locuitorii din Seir, s'au ajutat unii pe alţii să se nimicească.

24. Cînd a ajuns Iuda pe înălţimea de unde se zăreşte pustia, s'au uitat înspre mulţime, şi iată că ei erau nişte trupuri moarte întinse pe pămînt, şi nimeni nu scăpase.

25. Iosafat şi poporul său s'au dus să ia prăzile; au găsit printre trupuri multe bogăţii şi lucruri scumpe, şi au luat atît de multe că n'au putut să le ducă pe toate. Trei zile au prădat, căci era multă pradă.

26. A patra zi, s'au strîns în valea Beraca *(Binecuvîntare)*, unde au binecuvîntat pe Domnul; de aceea au numit locul acesta valea Beraca, nume care i-a rămas pînă în ziua de azi.

27. Toţi oamenii din Iuda şi din Ierusalim, în frunte cu Iosafat, au plecat veseli şi s'au întors la Ierusalim, căci Domnul îi umpluse de bucurie*, izbăvindu-i de vrăjmaşii lor. *Neem. 12. 43.

28. Au intrat în Ierusalim şi în Casa

Domnului, în sunete de alăute, şi de arfe şi trîmbiţe.

29. Groaza * Domnului a apucat toate împărăţiile celorlalte ţări, cînd au auzit că Domnul luptase împotriva vrăjmaşilor lui Israel. *Cap. 17. 10.

30. Şi împărăţia lui Iosafat a fost liniştită, şi Dumnezeul * lui i-a dat pace de jur împrejur. *Cap. 15. 15. Iov. 34. 29.

Sfîrşitul domniei lui Iosafat.

31. Iosafat * a domnit peste Iuda. Avea treizeci şi cinci de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit douăzeci şi cinci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Azuba, fata lui Şilhi. *1 Reg. 22. 41, etc.

32. El a mers pe calea tatălui său Asa, şi nu s'a abătut deloc, făcînd ce este bine înaintea Domnului.

33. Numai că înălţimile * n'au fost îndepărtate, şi poporul tot n'avea inima ** strîns lipită de Dumnezeul părinţilor săi. *Cap. 17. 6. **Cap. 12. 14; 19. 3.

34. Celelalte fapte ale lui Iosafat, cele dintîi şi cele de pe urmă, sînt scrise în istoria lui Iehu, fiul lui Hanani, care * este cuprinsă în cartea împăraţilor lui Israel. *1 Reg. 16. 1, 7.

35. După aceea, Iosafat, împăratul lui Iuda, s'a unit * cu împăratul lui Israel, Ahazia, a cărui purtare era nelegiuită. *1 Reg. 22. 48, 49.

36. S'a unit cu el ca să zidească nişte corăbii, cari să meargă la Tarsis, şi au făcut corăbii la Eţion-Gheber.

37. Atunci Eliezer, fiul lui Dodava, din Mareşa, a proorocit împotriva lui Iosafat, şi a zis: „Pentrucă te-ai unit cu Ahazia, Domnul îţi nimiceşte lucrarea.“ Şi corăbiile * au fost sfărîmate, şi n'au putut să se ducă la Tarsis **. *1 Reg. 22. 48. **Cap. 9. 21.

21 1. Iosafat * a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat cu părinţii săi în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ioram. *1 Reg. 22. 50.

Ioram, împăratul lui Iuda.

2. Ioram avea ca fraţi, fii ai lui Iosafat, pe: Azaria, Iehiel, Zaharia, Azaria, Micael şi Şefatia, toţi fii ai lui Iosafat, împăratul lui Israel.

3. Tatăl lor le dăduse daruri însemnate în argint, în aur şi în lucruri scumpe, împreună cu cetăţi întărite în Iuda; dar împărăţia a lăsat-o lui Ioram, pentrucă el era întîiul născut.

4. Cînd a luat Ioram în stăpînire împărăţia tatălui său, şi cînd s'a întărit, a omorît cu sabia pe toţi fraţii săi şi pe vreo cîţiva din capii lui Israel.

5. Ioram avea treizeci şi doi * de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit opt ani la Ierusalim. *2 Reg. 8, 17, etc.

6. El a umblat în calea împăraţilor lui Israel, cum făcuse casa lui Ahab *, căci avea de nevastă pe o fată a lui Ahab, şi a făcut ce este rău înaintea Domnului. *Cap. 22. 2.

7. Dar Domnul n'a voit să peardă casa lui David, din pricina legămîntului pe care-l făcuse cu David, şi din pricina făgăduinţei pe care o făcuse că îi va da totdeauna o lumină, lui şi fiilor * lui. *2 Sam. 7. 12, 13. 1 Reg. 11. 36. 2 Reg. 8. 19. Ps. 132. 11, etc.

8. Pe vremea * sa, Edom s'a răsculat împotriva stăpînirii lui Iuda, şi şi-a pus un împărat. *2 Reg. 8. 20, etc.

9. Ioram a pornit cu căpeteniile şi cu toate carăle sale. Sculîndu-se noaptea, a bătut pe Edomiţi, cari-l înconjurau şi pe căpeteniile carălor lor.

10. Răscoala lui Edom împotriva stăpînirii lui Iuda a ţinut pînă în ziua de azi. In acelaş timp s'a răsculat şi Libna împotriva stăpînirii lui, pentrucă părăsise pe Domnul, Dumnezeul părinţilor săi.

11. Ioram a făcut chiar înălţimi în munţii lui Iuda. A tîrît pe locuitorii Ierusalimului la curvie *, şi a amăgit pe Iuda. *Lev. 17. 7; 20. 5. Vers. 13.

12. I-a venit o scrisoare dela proorocul Ilie, care zicea: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Pentrucă n'ai umblat în căile tatălui tău Iosafat, şi în căile lui Asa, împăratul lui Iuda,

13. ci ai umblat în calea împăraţilor lui Israel; pentrucă ai tîrît * la curvie ** pe Iuda şi locuitorii Ierusalimului, cum a făcut † casa lui Ahab faţă de Israel: şi pentrucă ai omorît pe fraţii †† tăi, cari erau mai buni decît tine, şi cari făceau parte din însăş casa tatălui tău; — *Vers. 11. **Exod. 34. 15. Deut. 31. 16. †1 Reg. 16. 31—33. 2 Reg. 9. 22. ††Vers. 4.

14. iată, Domnul va lovi cu o mare urgie pe poporul tău, pe fiii tăi, pe nevestele tale, şi tot ce este al tău.

15. Iar pe tine, te va lovi cu o boală grea, cu o boală de măruntaie *, care se va îngreuia din zi în zi pînă cînd îţi vor ieşi măruntaiele din pricina tăriei bolii.“ *Vers. 18, 19.

16. Şi Domnul a aţîţat * împotriva lui

Ioram duhul Filistenilor şi al Arabilor, cari sînt în vecinătatea Etiopienilor. *1 Reg. 11. 14, 23.

17. S'au suit împotriva lui Iuda, au năvălit în el, au jăfuit toate bogăţiile cari se aflau în casa împăratului, şi i-au luat fiii* şi nevestele, aşa încît nu i-a mai rămas alt fiu decît Ioahaz[1], cel mai tînăr dintre fiii săi. *Cap. 24. 7.

18. După toate acestea, Domnul l-a lovit cu o boală de măruntaie*, care era fără leac. *Vers. 15.

19. Ea s'a îngreuiat din zi în zi, şi pela sfîrşitul anului al doilea i-au ieşit lui Ioram măruntaiele din pricina tăriei bolii. A murit în dureri grele. Şi poporul lui n'a ars tămîie în cinstea lui, cum făcuse pentru părinţii* lui. *Cap. 16. 14.

20. Avea treizeci şi doi de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit opt ani la Ierusalim. A murit fără să lase părere de rău în urmă, şi l-au îngropat în cetatea lui David, dar nu în mormintele împăraţilor.

Ahazia, împăratul lui Iuda.

22 1. Locuitorii Ierusalimului au pus împărat, în locul lui, pe Ahazia*, fiul lui cel mai tînăr; căci oastea venită în tabără cu Arabii omorîse pe toţi cei** mai mari în vîrstă. Astfel a început să domnească Ahazia, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda.
*2 Reg. 8. 24, etc. Cap. 21. 17. Vers. 6. **Cap. 21. 17.

2. Ahazia avea patruzeci şi doi de ani*, cînd a ajuns împărat, şi a domnit un an la Ierusalim. Mamă-sa se chema Atalia**, fata lui Omri.
*2 Reg. 8. 26. **Cap. 21. 6.

3. El a umblat în căile casei lui Ahab, căci mamă-sa îi dădea sfaturi nelegiuite.

4. A făcut ce este rău înaintea Domnului, ca şi casa lui Ahab, căci după moartea tatălui său ei îi erau sfetnici, spre perzarea lui.

5. Tîrît de sfatul lor, s'a dus cu Ioram*, fiul lui Ahab, împăratul lui Israel, la război împotriva lui Hazael, împăratul Siriei, la Ramot în Galaad. Sirienii au rănit pe Ioram. *2 Reg. 8. 28, etc.

6. Ioram s'a întors* să se vindece la Izreel de rănile, pe cari i le făcuseră Sirienii la Rama, cînd se bătea împotriva lui Hazael, împăratul Siriei. Azaria, fiul lui Ioram, împăratul lui Iuda, s'a pogorît să vadă pe Ioram, fiul lui Ahab, la Izreel, pentrucă era bolnav. *2 Reg. 9. 15.

1. Ioahaz numit Ahazia în Cap. 22. 1.

7. Prin voia* lui Dumnezeu, şi spre perzarea lui a venit Ahazia la Ioram. Cînd a ajuns, a ieşit** cu Ioram să se ducă înaintea lui Iehu, fiul lui Nimşi, pe care-l† unsese Domnul, ca să pearză casa lui Ahab. *Judc. 14. 4. 1 Reg. 12. 15. Cap. 10. 15. **2 Reg. 9. 21. †2 Reg. 9. 6, 7.

8. Şi pe cînd se răzbuna* Iehu împotriva casei lui Ahab, a dat peste** capii lui Iuda şi peste fiii fraţilor lui Ahazia, cari erau în slujba lui Ahazia, şi i-a omorît. *2 Reg. 10. 10, 11. **2 Reg. 10. 13, 14.

9. A căutat pe Ahazia*, şi l-au prins în Samaria, unde se ascunsese. L-au adus la Iehu, şi l-au omorît. Apoi l-au îngropat, căci ziceau: „Este fiul lui Iosafat, care căuta pe** Domnul din toată inima lui.“ Şi n'a mai rămas nimeni din casa lui Ahazia care să fi fost în stare să domnească. *2 Reg. 9. 27. **Cap. 17. 4.

Atalia, împărăteasa lui Iuda.

10. Atalia, mama lui Ahazia, văzînd* că fiul ei a murit, s'a sculat şi a omorît tot neamul împărătesc al casei lui Iuda. *2 Reg. 11. 1, etc.

11. Dar Ioşabeat*, fata împăratului, a luat pe Ioas, fiul lui Ahazia, l-a ridicat din mijlocul fiilor împăratului, cînd au fost omorîţi: şi l-a pus cu doica lui în odaia paturilor. Astfel l-a ascuns Ioşabeat, fata împăratului Ioram, nevasta preotului Iehoiada, şi sora lui Ahazia, de privirile Ataliei, care nu l-a omorît. *2 Reg. 11. 2.

12. A stat şase ani ascuns cu ei în Casa lui Dumnezeu. Şi în ţară domnea Atalia.

Ioas se încununează împărat.

23 1. In* al şaptelea an, Iehoiada s'a îmbărbătat, şi a făcut legămînt cu căpeteniile peste sute. Aceştia erau: Azaria, fiul lui Ieroham, Ismael, fiul lui Iohanan, Azaria, fiul lui Obed, Maaseia, fiul lui Adaia, şi Elişafat, fiul lui Zicri. *2 Reg. 11. 4, etc.

2. Au străbătut toată ţara lui Iuda, şi au strîns pe Leviţii din toate cetăţile lui Iuda şi pe capii de familii din Israel; şi au venit la Ierusalim.

3. Toată adunarea a făcut legămînt cu împăratul în Casa lui Dumnezeu. Şi Iehoiada le-a zis: „Iată că fiul împăratului va domni, cum a spus* Domnul cu privire la fiii lui David.
*2 Sam. 7. 12. 1 Reg. 2. 4; 9. 5. Cap. 6. 16; 7. 18; 21. 7.

4. Iată ce veţi face. A treia parte din voi, cari intră* de slujbă în ziua Sa-

batului, preoţi şi Leviţi, să facă paza pragurilor; *1 Cron. 9. 25.
5. altă treime să stea în casa împăratului, şi o treime la poarta Iesod. Tot poporul să fie în curţile Casei Domnului.
6. Nimeni să nu intre în Casa Domnului, afară de preoţii şi Leviţii* de slujbă: ei să intre, căci sînt sfinţi. Şi tot poporul să facă de strajă cu privire la porunca Domnului. *1 Cron. 23. 28, 29.
7. Leviţii să înconjoare pe împărat de toate părţile, fiecare cu armele în mînă, şi oricine va intra în casă să fie omorît. Voi să fiţi pe lîngă împărat, cînd va intra şi cînd va ieşi."
8. Leviţii şi tot Iuda au împlinit toate poruncile pe cari le dăduse preotul Iehoiada. Şi-au luat fiecare oamenii lui, pe cei ce intrau în slujbă şi pe ceice ieşeau din slujbă în ziua Sabatului; căci preotul Iehoiada nu scutise pe niciuna din* cete. *1 Cron. 24; 25.
9. Preotul Iehoiada a dat sutaşilor suliţele şi scuturile, mari şi mici, cari veneau dela împăratul David, şi cari se aflau în Casa lui Dumnezeu.
10. A aşezat tot poporul, fiecare cu arma în mînă, dela partea dreaptă pînă la partea stîngă a casei, lîngă altar şi lîngă casă de jur împrejurul împăratului.
11. Au adus înainte pe fiul împăratului, i-au pus cununa împărătească şi mărturia*, şi l-au făcut împărat. Şi Iehoiada şi fiii săi l-au uns, şi au zis: „Trăiască împăratul." *Deut. 17. 18.
12. Atalia a auzit zarva poporului care alerga şi mărea pe împărat, şi a venit la popor în Casa Domnului.
13. S'a uitat. Şi iată că, împăratul stătea pe scaunul său împărătesc la intrare. Căpeteniile şi trîmbiţele erau lîngă împărat; tot poporul ţării se bucura, şi sunau din trîmbiţe, iar cîntăreţii cu instrumentele de muzică ziceau cîntările* de laudă. Atalia şi-a sfîşiat hainele, şi a zis: „Vînzare! Vînzare!" *1 Cron. 25. 8.
14. Atunci preotul Iehoiada, scoţînd pe sutaşi, cari erau în fruntea oştirii, le-a zis: „Scoateţi-o afară din şiruri, şi oricine o va urma, să fie ucis." Căci preotul zisese: „N'o omoriţi în Casa Domnului."
15. I-au făcut loc, şi s'a dus la casa împăratului pe intrarea porţii* cailor: şi au omorît-o acolo. *Neem. 3. 28.
16. Iehoiada a făcut între el, tot poporul şi împărat, un legămînt prin care aveau să fie poporul Domnului.
17. Tot poporul a intrat în casa lui Baal, şi au dărîmat-o; i-au sfărîmat altarele şi chipurile, şi au ucis înaintea altarelor pe Matan*, preotul lui Baal. *Deut. 13. 9.
18. Iehoiada a încredinţat slujbele Casei Domnului în mînile preoţilor, Leviţilor, pe cari-i împărţise* David în Casa Domnului, ca să aducă arderi de tot Domnului, cum este scris în legea** lui Moise, în mijlocul bucuriilor şi cîntărilor, după rînduiala lui David. *1 Cron. 23. 6, 30, 31; 24. 1. **Num. 28. 2.
19. A pus uşieri* la porţile Casei Domnului, ca să nu intre nimeni spurcat prin ceva. *1 Cron. 26. 1, etc.
20. A luat pe sutaşi*, pe oamenii cu vază, pe cei ce aveau putere peste popor, şi pe tot poporul ţării, şi a pogorît pe împărat din Casa Domnului. Au intrat în casa împăratului pe poarta de sus, şi au pus pe împărat pe scaunul de domnie al împărăţiei. *2 Reg. 11. 19.
21. Tot poporul ţării se bucura, şi cetatea era liniştită. Pe Atalia o omorîseră cu sabia.

Ioas începe să domnească şi drege Templul.

24 1. Ioas avea şapte* ani, cînd a ajuns împărat, şi a domnit patruzeci de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ţibia, din Beer-Şeba. *2 Reg. 11. 21; 12. 1, etc.
2. Ioas a făcut ce este bine* înaintea Domnului în tot timpul vieţii preotului Iehoiada. *Cap. 26. 5.
3. Iehoiada a luat pentru Ioas două neveste, şi Ioas a născut fii şi fiice.
4. După aceea, Ioas şi-a pus de gînd să dreagă Casa Domnului.
5. A strîns pe preoţi şi pe Leviţi, şi le-a zis: „Duceţi-vă prin cetăţile lui Iuda, şi strîngeţi bani* din tot Israelul, pe fiecare an, pentru dregerea Casei Dumnezeului vostru. Şi grăbiţi-vă cu lucrul acesta." Dar Leviţii nu s'au grăbit. *2 Reg. 12. 4.
6. Împăratul* a chemat pe marele preot Iehoiada, şi i-a zis: „Pentruce n'ai vegheat ca Leviţii să strîngă" din Iuda şi din Ierusalim darea poruncită de Moise**, robul Domnului, şi pusă pe adunarea lui Israel pentru cortul † mărturiei? *2 Reg. 12. 7. **Exod. 30. 12, 13, 14, 16. †Num. 1. 50. Fapt. 7. 44.
7. Căci nelegiuita aceea de Atalia şi fiii* ei au pustiit Casa lui Dumnezeu,

şi au întrebuinţat în slujba Baalilor toate lucrurile** închinate Casei Domnului." *Cap. 21. 17. **2 Reg. 12. 4.

8. Atunci împăratul a poruncit* să se facă o ladă, şi să se pună afară la poarta Casei Domnului. *2 Reg. 12. 9.

9. Şi s'a dat de veste în Iuda şi în Ierusalim ca să se aducă Domnului darea* pusă de Moise, robul Domnului, pe Israel în pustie. *Vers. 6.

10. Toate căpeteniile şi tot poporul s'au bucurat de lucrul acesta, şi au adus şi au aruncat în ladă tot ce aveau de plătit.

11. Cînd* vedeau Leviţii că e mult argint în ladă şi că era vremea ca s'o dea în mînile dregătorilor împăratului, venea logofătul împăratului şi slujbaşul marelui preot şi goleau lada. Apoi o luau şi o puneau iarăş la loc. Aşa făceau în fiecare zi, şi au strîns mult argint. *2 Reg. 12. 10.

12. Impăratul şi Iehoiada îl dădeau meşterilor însărcinaţi cu facerea lucrării în Casa Domnului, cari tocmeau cioplitori de piatră şi tîmplari, ca să dreagă Casa Domnului, precum şi lucrători în fier şi aramă, ca să dreagă Casa Domnului.

13. Lucrătorii s'au apucat de lucru, şi au isprăvit ce era de dres; au pus casa lui Dumnezeu iarăş în stare bună şi au întărit-o.

14. Cînd au isprăvit, au adus înaintea împăratului şi înaintea lui Iehoiada argintul care mai rămăsese. Şi cu el* au făcut unelte pentru casa Domnului, unelte pentru slujbă şi pentru arderile de tot, pahare şi alte scule de aur şi de argint. Şi, în tot timpul vieţii lui Iehoiada, au adus necurmat arderi de tot în Casa Domnului. *2 Reg. 12. 13.

15. Iehoiada a murit bătrîn şi sătul de zile. La moarte, avea o sută treizeci de ani.

16. L-au îngropat în cetatea lui David la un loc cu împăraţii, pentrucă făcuse bine în Israel, şi faţă de Dumnezeu şi faţă de Casa Lui.

Ioas şi închinarea la idoli.

17. După moartea lui Iehoiada, căpeteniile lui Iuda au venit şi s'au închinat înaintea împăratului. Atunci împăratul i-a ascultat.

18. Şi au părăsit Casa Domnului, Dumnezeului părinţilor lor, şi au slujit Astarteelor* şi idolilor. Mînia** Domnului a venit asupra lui Iuda şi asupra Ierusalimului, pentrucă se făcuseră vinovaţi în felul acesta. *1 Reg. 14. 23. **Judc. 5. 8. Cap. 19. 2; 28. 13; 29. 8; 32. 25.

19. Domnul a trimes* la ei prooroci să-i întoarcă înapoi la El, dar n'au ascultat de înştiinţările pe cari le-au primit. *Cap. 36. 15. Ier. 7. 25, 26; 25. 4.

20. Zaharia, fiul preotului Iehoiada, a fost îmbrăcat cu Duhul* lui Dumnezeu. El s'a înfăţişat înaintea poporului şi i-a zis: „Aşa vorbeşte Dumnezeu: „Pentruce** călcaţi poruncile Domnului? Nu veţi propăşi. Pentrucă† aţi părăsit pe Domnul, şi El vă va părăsi." *Cap. 15. 1; 20. 14. **Num. 14. 41. †Cap. 15. 2.

21. Şi au uneltit împotriva lui, şi l-au ucis* cu pietre, din porunca împăratului, în curtea Casei Domnului. *Mat. 23. 35. Fapt. 7. 58. 59.

22. Impăratul Ioas nu şi-a adus aminte de bunăvoinţa pe care o avusese faţă de el Iehoiada, tatăl lui Zaharia, şi a omorît pe fiul lui. Zaharia a zis cînd a murit: „Domnul să vadă, şi să judece!"

23. După trecerea anului, oastea* Sirienilor s'a suit împotriva lui Ioas, şi a venit în Iuda şi la Ierusalim. Au omorît din popor pe toate căpeteniile poporului, şi au trimes împăratului toată prada la Damasc. *2 Reg. 12, 17.

24. Oastea Sirienilor a venit cu un mic* număr de oameni. Totuş, Domnul a dat** în mînile lor o oaste foarte însemnată, pentrucă părăsiseră pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor. Astfel au pedepsit† Sirienii pe Ioas. *Lev. 26. 8. Deut. 32. 30. Isa. 30. 17. **Lev. 26. 25. Deut. 28. 25. †Cap. 22. 8. Isa. 10. 4.

25. Cînd au plecat dela el, după ce-l lăsaseră în mari suferinţe, slujitorii* lui au uneltit împotriva lui din pricina sîngelui fiului** preotului Iehoiada. L-au omorît în patul lui, şi a murit. L-au îngropat în cetatea lui David, dar nu l-au îngropat în mormintele împăraţilor. *2 Reg. 12. 20. **Vers. 21.

26. Iată pe ceice au uneltit împotriva lui: Zabad, fiul Şimeatei, o femeie Amonită, şi Iozabad, fiul Şimritei, o femeie Moabită.

27. Cît despre fiii lui, despre marele număr de proorocii* făcute cu privire la el, şi despre dregerea Casei lui Dumnezeu, toate acestea sînt scrise în istoria din cartea împăraţilor.

In locul lui a domnit fiul său Amaţia**. *2 Reg. 12. 18. **2 Reg. 12. 21.

Amaţia, împăratul lui Iuda.

25 1. Amaţia a ajuns împărat la vîrsta de douăzeci şi cinci* de ani, şi a domnit douăzeci şi nouă de ani la Ierusalim. Mamă- sa se chema Ioadan, din Ierusalim. *2 Reg. 14. 1, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, dar cu o inimă care nu* era în totul dată Lui. *2 Reg. 14. 4. Vers. 14.

3. Cînd s'a întărit* domnia în mînile lui, a omorît pe slujitorii cari uciseseră pe împăratul, tatăl său. *2 Reg. 14. 5, etc.

4. Dar n'a omorît pe fiii lor, căci a lucrat potrivit cu ceeace este scris în Lege, în cartea lui Moise, unde Domnul dă porunca aceasta: „Să nu se omoare părinţii* pentru copii, şi să nu se omoare copiii pentru părinţi; ci fiecare să fie omorît pentru păcatul lui.“ *Deut. 24. 16. 2 Reg. 14. 6. Ier. 31. 30. Ezec. 18. 20.

5. Amaţia a strîns pe oamenii din Iuda şi i-a pus după casele părinteşti, căpetenii peste mii şi căpetenii peste sute, pentru tot Iuda şi Beniamin. Le-a făcut numărătoarea dela* vîrsta de douăzeci de ani în sus, şi a găsit trei sute de mii de oameni aleşi, în stare să poarte armele, mînuind sulita şi scutul. *Num. 1. 3.

6. A mai tocmit cu plată din Israel o sută de mii de viteji, cu o sută de talanţi de argint.

7. Un om al lui Dumnezeu a venit la el, şi a zis: „Împărate, să nu meargă cu tine oastea lui Israel, căci Domnul nu este cu Israel, nu este cu toţi aceşti fii ai lui Efraim.

8. Dacă mergi cu ei, chiar dacă ai face la luptă fapte de vitejie, să ştii că Dumnezeu te va face să cazi înaintea vrăjmaşului. Căci Dumnezeu are putere* să te ajute şi să te facă să cazi.“ *Cap. 20. 6.

9. Amaţia a zis omului lui Dumnezeu: „Dar ce să fac cu cei o sută de talanţi pe cari i-am dat oastei lui Israel?“ Omul lui Dumnezeu a răspuns: „Domnul poate* să-ţi dea mult mai mult decît atît.“ *Prov. 10. 22.

10. Atunci Amaţia a despărţit ceata care-i venise din Efraim, şi a poruncit ca oamenii aceştia să se întoarcă acasă. Dar ei s'au mîniat foarte tare pe Iuda, şi au plecat acasă cu mare furie.

11. Amaţia s'a îmbărbătat, şi şi-a dus poporul în Valea Sării*, unde a bătut zece mii de oameni din fiii lui Seir. *2 Reg. 14. 7.

12. Şi fiii lui Iuda au prins din ei zece mii de inşi vii, pe cari i-au dus pe vîrful unei stînci, de unde i-au prăvălit în vale aşa încît toţi au fost zdrobiţi.

13. Insă, oamenii din ceata căreia îi dăduse drumul ca să nu meargă la război cu el, au năvălit în cetăţile lui Iuda, dela Samaria pînă la Bet-Horon, au ucis acolo trei mii de inşi, şi au luat multe prăzi.

Războiul cu Ioas.

14. Cînd s'a întors Amaţia dela înfrîngerea Edomiţilor, a adus* pe dumnezeii fiilor lui Seir, şi i-a pus dumnezei pentru** el; s'a închinat înaintea lor, şi le-a adus tămîie. *Cap. 28. 23. **Exod. 20. 3, 5.

15. Atunci Domnul S'a aprins de mînie împotriva lui Amaţia, şi a trimes la el pe un prooroc, care i-a zis: „Pentruce ai căutat pe dumnezeii* poporului acestuia, cînd ei n'au** putut să-şi izbăvească poporul din mîna ta?“ *Ps. 96. 5. **Vers. 11.

16. Pe cînd vorbea el, Amaţia i-a zis: „Oare te-am făcut sfetnic al împăratului? Pleacă! Pentruce vrei să fii lovit?“ Proorocul a plecat, zicînd: „Ştiu acum că Dumnezeu* a hotărît să te nimicească, pentrucă ai făcut lucrul acesta şi n'ai ascultat sfatul meu.“ *1 Sam. 2. 25.

17. După ce s'a sfătuit*, Amaţia, împăratul lui Iuda, a trimes să spună lui Ioas, fiul lui Ioahaz, fiul lui Iehu, împăratul lui Israel: „Vino, să ne vedem faţă în faţă!“ *2 Reg. 14. 8, 9, etc.

18. Şi Ioas, împăratul lui Israel, a trimes să spună lui Amaţia, împăratul lui Iuda: „Spinul din Liban a trimes să spună cedrului din Liban: „Dă pe fiică-ta de nevastă fiului meu!“ Şi fiarele sălbatice din Liban au trecut şi au călcat în picioare spinul.

19. Tu te gîndeşti că ai bătut pe Edomiţi, şi de aceea ţi se înalţă inima ca să te mîndreşti. Acum stai mai bine acasă. Pentruce să stîrneşti un rău, care ţi-ar aduce peirea ta şi a lui Iuda?“

20. Dar Amaţia nu l-a ascultat, fiindcă Dumnezeu* hotărîse să-i dea în mînile vrăjmaşului, căci căutaseră** pe dumnezeii Edomului. *1 Reg. 12. 15. Cap. 22. 7. **Vers. 14.

21. Şi Ioas, împăratul lui Israel, s'a suit: şi s'au văzut în faţă, el şi Ama-

ţia, împăratul lui Iuda, la Bet-Şemeşul lui Iuda.

22. Iuda a fost bătut de Israel, şi fiecare a fugit în cortul lui.

23. Ioas, împăratul lui Israel, a luat la Bet-Şemeş pe Amaţia, împăratul lui Iuda, fiul lui* Ioas, fiul lui Ioahaz. L-a adus la Ierusalim, şi a făcut o spărtură de patru sute de coţi în zidul Ierusalimului, dela poarta lui Efraim pînă la poarta unghiului. *Cap. 21. 17; 22. 1, 6.

24. A luat tot aurul şi argintul, şi toate vasele, cari se aflau în Casa lui Dumnezeu, la Obed-Edom, şi vistieriile casei împăratului. A luat şi ostateci, şi s'a întors la Samaria.

25. Amaţia*, fiul lui Ioas, împăratul lui Iuda, a trăit cincisprezece ani după moartea lui Ioas, fiul lui Ioahaz, împăratul lui Israel. *2 Reg. 14. 17.

26. Celelalte fapte ale lui Amaţia, cele dintîi şi cele de pe urmă, nu sînt scrise oare în cartea împăraţilor lui Iuda şi Israel?

27. De cînd s'a abătut Amaţia dela Domnul, s'a făcut împotriva lui o uneltire la Ierusalim, şi el a fugit la Lachis. Dar l-au urmărit la Lachis şi l-au omorît.

28. L-au adus pe cai, şi l-au îngropat cu părinţii săi în cetatea lui Iuda.

Domnia lui Ozia.

26 1. Tot poporul din Iuda a luat pe Ozia*, care era în vîrstă de şasesprezece ani, şi l-a pus împărat în locul tatălui său Amaţia. *2 Reg. 14. 21, 22; 15. 1, etc.

2. Ozia a întărit Elotul şi l-a adus iarăş supt stăpînirea lui Iuda, dupăce a adormit împăratul cu părinţii săi.

3. Ozia avea şasesprezece ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit cincizeci şi doi de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Iecolia, din Ierusalim.

4. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Amaţia.

5. A căutat* pe Dumnezeu în timpul vieţii lui Zaharia, care pricepea** vedeniile lui Dumnezeu. Şi în timpul cînd a căutat pe Domnul, Dumnezeu l-a făcut să propăşească. *Cap. 24. 2. **Fac. 41. 15. Dan. 1. 17; 2. 19; 10. 1.

6. A pornit cu război* împotriva Filistenilor. A dărîmat zidurile Gatului, zidurile Iabnei, şi zidurile Asdodului, şi a zidit cetăţi în ţinutul Asdodului, şi între Filisteni. *Isa. 14. 29.

7. Dumnezeu l-a ajutat împotriva Filistenilor*, împotriva Arabilor cari locuiau la Gur-Baal, şi împotriva Maoniţilor. *Cap. 21. 16.

8. Amoniţii aduceau* daruri lui Ozia, şi faima lui s'a întins pănă la hotarele Egiptului, căci a ajuns foarte puternic. *2 Sam. 8. 2. Cap. 17. 11.

9. Ozia a zidit turnuri la Ierusalim pe poarta* unghiului, pe poarta văii, şi pe unghiu, şi le-a întărit. *2 Reg. 14. 13. Neem. 3. 13, 19, 32. Zah. 14. 10.

10. A zidit turnuri în pustie, şi a săpat multe fîntîni, pentru că avea multe turme în văi şi în cîmpie, şi plugari şi vieri în munţi şi la Carmel, căci îi plăcea lucrarea pămîntului.

11. Ozia avea o oaste de ostaşi cari mergeau la război în cete, socotite după numărătoarea făcută de logofătul Ieiel şi dregătorul Maaseia, şi puse supt poruncile lui Hanania, una din căpeteniile împăratului.

12. Tot numărul capilor caselor părinteşti, al vitejilor, era de două mii şase sute.

13. Ei porunceau peste o oaste de trei sute şapte mii cinci sute de ostaşi, în stare să ajute pe împărat împotriva vrăjmaşului.

14. Ozia le-a dat pentru toată oştirea scuturi, suliţi, coifuri, platoşe, arcuri şi prăştii.

15. A făcut la Ierusalim maşini iscodite de un meşter, cari aveau să fie aşezate pe turnuri şi pe unghiuri, ca să arunce săgeţi şi pietre mari. Faima lui s'a întins pînă departe, căci a fost ajutat în chip minunat pînă ce a ajuns foarte puternic.

Semeţia lui Ozia.

16. Dar cînd a ajuns* puternic, inima i s'a** înălţat şi l-a dus la peire. A păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului său, intrînd în Templul Domnului† ca să ardă tămîie pe altarul tămîierii. *Deut. 32. 15. **Deut. 8. 14. Cap. 25. 19. †2 Reg. 16. 12, 13.

17. Preotul Azaria* a intrat după el, cu optzeci de preoţi ai Domnului, oameni de inimă, *1 Cron. 6. 10.

18. cari s'au împotrivit împăratului Ozia, şi i-au zis: „N'ai drept*, Ozia, să aduci tămîie Domnului! Dreptul acesta îl au preoţii**, fiii lui Aaron, cari au fost sfinţiţi ca s'o aducă. Ieşi din sfîntul locaş, căci faci un păcat!

Şi lucrul acesta nu-ţi va face cinste înaintea Domnului Dumnezeu."
*Num. 16. 40; 18. 7. **Exod. 30. 7, 8.

19. Ozia s'a mîniat. In mînă avea o cădelniţă. Şi cum s'a mîniat pe preoţi, i-a izbucnit lepra* pe frunte, în faţa preoţilor, în Casa Domnului, lîngă altarul tămîierii. *Num. 12. 10, 2 Reg. 5. 27.

20. Marele preot Azaria şi toţi preoţii şi-au îndreptat privirile spre el, şi iată că era plin de lepră pe frunte. L-au scos repede afară, şi el însuş s'a grăbit* să iasă, pentrucă Domnul îl lovise. *Est. 6. 12.

21. Impăratul Ozia* a fost lepros pînă în ziua morţii, şi a locuit într'o casă deosebită** ca lepros, căci a fost izgonit din Casa Domnului. Şi fiul său Iotam era în fruntea casei împăratului şi judeca poporul ţării.
*2 Reg. 15. 5. **Lev. 13. 46. Num. 5. 2.

22. Celelalte fapte ale lui Ozia, cele dintîi şi cele de pe urmă, au fost scrise de Isaia*, fiul lui Amoţ, proorocul.
*Isa. 1. 1.

23. Ozia* a adormit cu părinţii săi. Şi l-au îngropat cu părinţii săi în ogorul de înmormîntare al împăraţilor, căci ziceau: „Este lepros." In locul lui, a domnit fiul său Iotam.
*2 Reg. 15. 7. Isa. 6. 1.

Iotam, împăratul lui Iuda.

27 1. Iotam avea douăzeci şi cinci* de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit şasesprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Ieruşa, fata lui Ţadoc. *2 Reg. 15. 32, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său Ozia. Numai că n'a intrat în Templul Domnului. Totuş, poporul* se strica mereu. *2 Reg. 15. 35.

3. Iotam a zidit poarta de sus a Casei Domnului, şi a făcut multe clădiri pe zidurile depe deal.

4. A zidit cetăţi în muntele lui Iuda, şi cetăţui şi turnuri în dumbrăvi.

5. A fost în război cu împăratul fiilor lui Amon, şi i-a biruit. Fiii lui Amon i-au dat în anul acela o sută de talanţi de argint, zece mii de cori de grîu, şi zece mii de orz; şi i-au plătit tot atît pe anul al doilea şi al treilea.

6. Iotam a ajuns puternic, pentrucă şi-a urmat necurmat căile înaintea Domnului, Dumnezeului său.

7. Celelalte fapte ale lui Iotam, toate războaiele lui, şi tot ce a făcut el, sînt scrise în cartea împăraţilor lui Israel şi Iuda.

8. El avea douăzeci şi cinci de ani cînd a ajuns împărat şi a domnit şasesprezece ani la Ierusalim.

9. Iotam a adormit* cu părinţii săi, şi l-au îngropat în cetatea lui David. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ahaz. *2 Reg. 15. 38.

Ahaz, împăratul lui Iuda.

28 1. Ahaz avea douăzeci de ani* cînd a ajuns împărat, şi a domnit şasesprezece ani la Ierusalim.
El n'a făcut ce este bine înaintea Domnului, cum făcuse tatăl său David.
*2 Reg. 16. 2.

2. A umblat în căile împăraţilor lui Israel; şi a făcut chiar chipuri* turnate pentru** Baali,
*Exod. 34. 17. Lev. 19. 4. **Judc. 2. 11.

3. a ars tămîie în valea* fiilor lui Hinom, şi a trecut pe fiii** săi prin foc, după urîciunile neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.
*2 Reg. 23. 10. Lev. 18. 21. **2 Reg. 16. 3. Cap. 33. 6.

4. Aducea jertfe şi tămîie pe înălţimi, pe dealuri şi supt orice copac verde.

5. Domnul*, Dumnezeul său, l-a dat în mînile împăratului Siriei. Sirienii l-au** bătut şi i-au luat un mare număr de prinşi de război, pe cari i-au dus la Damasc. A fost dat şi în mînile împăratului lui Israel, care i-a pricinuit o mare înfrîngere.
*Isa. 7. 1. **2 Reg. 16. 5, 6.

6. Pecah*, fiul lui Remalia, a ucis într'o singură zi în Iuda o sută douăzeci de mii de oameni, toţi viteji, pentrucă părăsiseră pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor. *2 Reg. 15. 27.

7. Zicri, un războinic din Efraim, a ucis pe Maaseia, fiul împăratului, pe Azricam, căpetenia casei împărăteşti, şi pe Elcana, care era al doilea după împărat.

8. Copiii lui Israel au luat dintre fraţii* lor două sute de mii de prinşi de război, femei, fii şi fiice, şi le-au luat multă pradă, pe care au adus-o la Samaria. *Cap. 11. 4.

9. Acolo era un prooroc al Domnului, numit Oded. El a ieşit înaintea oştirii care se întorcea la Samaria, şi le-a zis: „In mînia Sa împotriva lui Iuda i-a dat* Domnul, Dumnezeul părinţilor voştri în mînile voastre, şi voi

i-aţi ucis cu o furie, care s'a ridicat pînă la** ceruri. *Ps. 69. 26. Isa. 10. 5; 47. 6. Ezec. 25. 12, 15; 26. 2. Obad. 10, etc. Zah. 1. 15. **Ezra 9. 6. Apoc. 18. 5.

10. Şi credeţi acum că veţi face din copiii lui Iuda şi din Ierusalim robii şi roabele* voastre? Dar voi nu sînteţi vinovaţi înaintea Domnului, Dumnezeului vostru? *Lev. 25. 39, 42, 43, 46.

11. Ascultaţi-mă dar, şi daţi drumul acestor prinşi pe cari i-aţi luat dintre fraţii voştri; căci mînia aprinsă* a Domnului este peste voi!" *Iac. 2. 13.

12. Unii dintre capii fiilor lui Efraim: Azaria, fiul lui Iohanan, Berechia, fiul lui Meşilemot, Ezechia, fiul lui Şalum, şi Amasa, fiul lui Hadlai, s'au ridicat împotriva celor ce se întorceau dela oştire,

13. şi le-au zis: „Să nu aduceţi aici pe aceşti prinşi de război. Căci, după ce că sîntem vinovaţi înaintea Domnului, voi vreţi să mai şi adăugaţi la păcatele şi la greşelile noastre. Sîntem foarte vinovaţi, şi mînia aprinsă a Domnului este peste Israel."

14. Ostaşii au lăsat pe prinşii de război şi prada înaintea căpeteniilor şi înaintea întregei adunări.

15. Şi oamenii numiţi pe nume pentru aceasta, s'au sculat* şi au luat pe prinşii de război, au îmbrăcat cu prada pe toţi cei ce erau goi, le-au dat haine şi încălţăminte, le-au dat să mănînce** şi să bea, i-au uns, au încălecat pe măgari pe toţi cei osteniţi, şi i-au adus la Ierihon, cetatea finicilor†, la fraţii lor. Apoi s'au întors la Samaria. *Vers. 12. **2 Reg. 6. 22. Prov. 25. 21, 22. Luc. 6. 27. Rom. 12. 20. †Deut. 34. 3. Judc. 1. 16.

Pedepsele asupra lui Ahaz.

16. Pe vremea* aceea, împăratul Ahaz a trimes să ceară ajutor dela împăraţii Asiriei. *2 Reg. 16. 7.

17. Edomiţii au venit iarăş, au bătut pe Iuda, şi le-au luat prinşi de război.

18. Filistenii* au năvălit în cetăţile din cîmpie şi din partea de miazăzi a lui Iuda; au luat Bet-Şemeşul, Aialonul, Ghederotul, Soco şi satele lui, Timna şi satele ei, Ghimzo şi satele lui, şi s'au aşezat acolo. *Ezec. 16. 27, 57.

19. Căci Domnul a smerit pe Iuda, din pricina lui Ahaz, împăratul lui Israel*, care avusese o purtare fără frîu** în Iuda şi păcatuise împotriva Domnului. *Cap. 21. 2. **Exod. 32. 25.

20. Tilgat Pilneser*, împăratul Asiriei, a venit împotriva lui, s'a purtat cu el cum s'ar purta cu un vrăjmaş, şi nu l-a ajutat. *2 Reg. 15. 29; 16. 7, 8, 9.

21. Căci Ahaz a prădat Casa Domnului, casa împăratului şi a mai marilor, ca să facă daruri împăratului Asiriei; dar nu i-a ajutat la nimic.

22. Pe vremea aceea, chiar cînd era la strîmtoare, a păcătuit şi mai mult împotriva Domnului, el, împăratul Ahaz.

23. A adus jertfă* dumnezeilor Damascului, cari-l bătuseră, şi a zis: „Fiindcă dumnezeii împăraţilor Siriei le vin în ajutor, le voi aduce şi eu jertfe, ca să-mi** ajute." Dar ei au fost prilejul căderii lui şi a întregului Israel. *Cap. 25. 14. **Ier. 44. 17, 18.

24. Ahaz a strîns uneltele din Casa lui Dumnezeu, şi a făcut bucăţi uneltele din Casa lui Dumnezeu. A închis* uşile Casei Domnului, şi-a făcut altare în toate colţurile Ierusalimului, *Cap. 29. 3, 7.

25. şi a ridicat înălţimi în fiecare cetate a lui Iuda, ca să aducă tămîie altor dumnezei. Şi a mîniat astfel pe Domnul, Dumnezeul părinţilor săi.

26. Celelalte* fapte ale lui şi toate căile lui, cele dintîi şi cele de pe urmă, sînt scrise în cartea împăraţilor lui Iuda şi Israel. *2 Reg. 16. 19, 20.

27. Ahaz a adormit cu părinţii săi, şi a fost îngropat în cetatea Ierusalimului, căci nu l-au pus în mormintele împăraţilor lui Israel. Şi în locul lui, a domnit fiul său Ezechia.

Ezechia, împăratul lui Iuda.

29 1. Ezechia a ajuns împărat* la vîrsta de douăzeci şi cinci de ani, şi a domnit douăzeci şi nouă de ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Abia, fata lui Zaharia**. *2 Reg. 18. 1. **Cap. 26. 5.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului, întocmai cum făcuse tatăl său David.

3. In anul întîi al domniei lui, în luna întîi, a deschis* uşile Casei Domnului, şi le-a dres. *Cap. 28. 24. Vers. 7.

4. A adus pe preoţi şi pe Leviţi, pe cari i-a strîns în locul deschis dinspre răsărit,

5. şi le-a zis: „Ascultaţi-mă, Leviţilor! Acum sfinţiţi-vă*, sfinţiţi Casa Domnului, Dumnezeului părinţilor voştri, şi scoateţi afară din sfîntul locaş ce este necurat. *1 Cron. 15. 12. Cap. 35. 6.

6. Căci părinţii noştri au păcătuit, au făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului nostru. L-au părăsit, şi-au abătut privirile* dela cortul Domnului, şi i-au întors spatele.
* Ier. 2. 27. Ezec. 8. 16.

7. Au* închis chiar uşile pridvorului şi au stins candelele, şi n'au adus Dumnezeului lui Israel nici tămîie, nici arderi de tot în sfîntul locaş.* Cap. 28. 24.

8. De aceea mînia Domnului a fost* peste Iuda şi peste Ierusalim, şi i-a făcut de groază, de spaimă şi de bătaie** de joc, cum vedeţi cu ochii voştri.
* Cap. 24. 18. ** 1 Reg. 9. 8. Ier. 18. 16; 19. 8; 25. 9, 18; 29. 18.

9. Şi din pricina aceasta au căzut părinţii* noştri ucişi de sabie, şi fiii noştri, fiicele noastre şi nevestele noastre sînt în robie. * Cap. 28. 5, 6, 8, 17.

10. Am de gînd dar să fac legămînt* cu Domnul, Dumnezeul lui Israel, pentruca mînia Lui aprinsă să se abată de la noi. * Cap. 15. 12.

11. Acum, fiilor, nu mai staţi nepăsători; căci voi aţi fost aleşi* de Domnul ca să staţi în slujbă înaintea Lui, să fiţi slujitorii Lui, şi să-I aduceţi tămîie. * Num. 3. 6; 8. 14; 18. 2, 6.

12. Şi Leviţii s'au sculat: Mahat, fiul lui Amasai, Ioel, fiul lui Azaria, din fiii Chehatiţilor; şi din fiii Merariţilor: Chis, fiul lui Abdi, Azaria, fiul lui Iehaleleel; şi din Ghersoniţi: Ioah, fiul lui Zima, Eden, fiul lui Ioah;

13. şi din fiii lui Eliţafan: Şimri şi Ieiel; şi din fiii lui Asaf: Zaharia şi Matania;

14. şi din fiii lui Heman: Iehiel şi Şimei, şi din fiii lui Iedutun: Şemaia şi Uziel.

15. Au adunat pe fraţii lor, şi, după ce s'au* sfinţit, au venit să curăţească** şi Casa Domnului, după porunca împăratului, şi după cuvintele Domnului. * Vers. 5. ** Cron. 1. 23. 28.

16. Preoţii au intrat înlăuntrul Casei Domnului ca s'o curăţească; au scos toate necurăţiile pe cari le-au găsit în Templul Domnului, şi le-au pus în curtea Casei Domnului, unde le-au adunat Leviţii ca să le ducă afară în pîrîul Chedron.

17. Au început aceste curăţiri în ziua întîi a lunii întîi; în a opta zi a lunii, au intrat în pridvorul Domnului, şi opt zile au curăţit Casa Domnului; în a şasesprezecea zi a lunii întîi, isprăviseră.

18. S'au dus apoi la împăratul Ezechia, şi au zis: „Am curăţit toată Casa Domnului, altarul arderilor de tot cu toate uneltele lui, şi masa pînilor pentru punerea înainte cu toate uneltele ei.

19. Am adus iarăş în bună stare şi am curăţit toate uneltele, pe* cari le pîngărise împăratul Ahaz în timpul domniei lui, cînd cu fărădelegile lui: sînt înaintea altarului Domnului."
* Cap. 28. 24.

Jertfele de ispăşire.

20. Impăratul Ezechia s'a sculat disdedimineaţă, a strîns pe mai marii cetăţii şi s'a suit la Casa Domnului.

21. Au adus şapte viţei, şapte berbeci, şapte miei, şi şapte ţapi, ca jertfă de ispăşire* pentru împărăţie, pentru sfîntul locaş, şi pentru Iuda. Impăratul a poruncit preoţilor, fiii lui Aaron, să le aducă pe altarul Domnului. * Lev. 4. 3, 14.

22. Preoţii au junghiat boii, şi au strîns sîngele, pe care l-au stropit* pe altar; au junghiat berbecii, şi au stropit sîngele pe altar; au junghiat mieii, şi au stropit sîngele pe altar.
* Lev. 8. 14, 15, 19, 24. Evr. 9. 21.

23. Au adus apoi ţapii ispăşitori înaintea împăratului şi înaintea adunării, cari şi-au pus mînile* peste ei.
* Lev. 4. 15, 24.

24. Preoţii i-au junghiat, şi au turnat sîngele la piciorul altarului, ca ispăşire* pentru păcatele întregului Israel; căci pentru tot Israelul poruncise împăratul să se aducă arderea de tot şi jertfa de ispăşire. * Lev. 14. 20.

25. A pus* pe Leviţi în Casa Domnului cu chimvale, alăute şi arfe, după rînduiala** lui David, lui Gad†, văzătorul împăratului, şi proorocului Natan; căci†† astfel era porunca Domnului, dată prin proorocii Săi.
* 1 Cron. 16. 4; 25. 6. ** 1 Cron. 23. 5; 25. 1. Cap. 8. 14. † 2 Sam. 24. 11. †† Cap. 30. 12.

26. Leviţii au luat loc cu instrumentele lui David*, şi preoţii cu** trîmbiţele. * 1 Cron. 23. 5. Amos. 6. 5. ** Num. 10. 8, 10. 1 Cron. 15. 24; 16. 6.

27. Ezechia a poruncit să aducă arderea de tot pe altar; şi, în clipa cînd a început arderea de tot, a început* şi cîntarea Domnului, în sunetul trîmbiţelor şi instrumentelor lui David, împăratul lui Israel. * Cap. 23. 18.

28. Toată adunarea s'a închinat, au cîntat cîntarea, şi au sunat din trîm-

biţe, pînă s'a isprăvit arderea de tot.
29. Şi cînd au isprăvit de adus arderea de tot, împăratul * şi toţi ceice erau cu el au îngenunchiat şi s'au închinat. * Cap. 20. 18.
30. Apoi împăratul Ezechia şi căpeteniile au zis Leviţilor să laude pe Domnul cu cuvintele lui David şi ale proorocului Asaf. L-au lăudat cu bucurie, şi s'au plecat şi s'au închinat.
31. Ezechia a luat atunci cuvîntul, şi a zis: „Acum, dupăce v'aţi sfinţit în slujba Domnului, apropiaţi-vă, aduceţi dobitoacele pentru jertfă, şi aduceţi jertfe de mulţămire la Casa Domnului. Şi adunarea a adus dobitoacele pentru jertfă, şi a adus jertfe * de mulţămire; şi toţi cei pe cari-i îndemna inima au adus aderi de tot. * Lev. 7. 12.
32. Numărul arderilor de tot aduse de adunare a fost de şaptezeci de boi, o sută de berbeci, şi două sute de miei; toate aceste vite au fost jertfite ca ardere de tot Domnului.
33. Şi au mai închinat Domnului şase sute de boi şi trei mii de oi.
34. Dar preoţii erau în număr mic, şi n'au putut să despoaie toate arderile de tot; i-au ajutat fraţii * lor, Leviţii, pînă s'a isprăvit lucrarea, şi pînă s'au sfinţit şi ceilalţi preoţi; căci ** Leviţii s'au sfinţit mai de grabă decît preoţii. * Cap. 35. 11. ** Cap. 30. 3.
35. De altfel erau foarte multe arderi de tot, cu grăsimile * jertfelor de mulţămire, şi cu jertfele ** de băutură ale arderilor de tot.
Astfel a fost aşezată din nou slujba Casei Domnului. * Lev. 3. 16. ** Num. 15. 5, 7, 10.
36. Ezechia şi tot poporul s'au bucurat că Dumnezeu făcuse pe popor cu voie bună, căci lucrul s'a făcut pe neaşteptate.

Prăznuirea Paştelor.

30 1. Ezechia a trimes soli în tot Israelul şi Iuda, şi a scris scrisori şi lui Efraim şi lui Manase, ca să vină la Casa Domnului la Ierusalim să prăznuiască Paştele în cinstea Domnului, Dumnezeul lui Israel.
2. Impăratul, căpeteniile lui, şi toată adunarea ţinuseră sfat la Ierusalim, ca Paştele să fie prăznuite în luna * a doua; * Num. 9. 10, 11.
3. căci nu puteau fi prăznuite la vremea * lor, pentrucă preoţii nu ** se sfinţiseră în număr destul de mare şi poporul nu se adunase la Ierusalim. * Exod. 12. 6, 18. ** Cap. 29. 34.
4. Lucrul avînd încuviinţarea împăratului şi a întregei adunări,
5. au hotărît să dea de veste în tot Israelul, dela Beer-Şeba pînă la Dan, ca să vină la Ierusalim să prăznuiască Paştele în cinstea Domnului, Dumnezeului lui Israel. Căci de mult nu mai fuseseră prăznuite după cum era scris.
6. Alergătorii s'au dus cu scrisorile împăratului şi căpeteniilor lui în tot Israelul şi Iuda. Şi, după porunca împăratului, au zis: „Copii ai lui Israel, întoarceţi-vă * la Domnul, Dumnezeul lui Avraam, lui Isaac şi Israel, ca să Se întoarcă şi El la voi, rămăşiţă scăpată din mîna împăraţilor ** Asiriei. * Ier. 4. 1. Ioel 2. 13. ** 2 Reg. 15. 19, 29.
7. Nu fiţi * ca părinţii voştri şi ca fraţii voştri, cari au păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului părinţilor lor, şi pe cari de aceea i-a dat pradă pustiirii **, cum vedeţi. * Ezec. 20. 18. ** Cap. 29. 8.
8. Nu vă înţepeniţi grumazul *, ca părinţii voştri; daţi mîna Domnului, veniţi la sfîntul Lui locaş, pe care l-a sfinţit pe vecie, şi slujiţi Domnului, Dumnezeului vostru, pentruca mînia ** Lui aprinsă să se abată dela voi. * Deut. 10. 16. ** Cap. 29. 10.
9. Dacă vă întoarceţi la Domnul, fraţii voştri şi fiii voştri vor găsi milă * la ceice i-au luat robi, şi se vor întoarce în ţară. Căci Domnul, Dumnezeul vostru, este milostiv ** şi îndurător, şi nu-Şi va întoarce Faţa dela voi, dacă vă întoarceţi † la El." * Ps. 106. 46. ** Exod. 34. 6. † Isa. 55. 7.
10. Alergătorii au mers astfel din cetate în cetate prin ţara lui Efraim şi Manase, pînă la Zabulon. Dar ei rîdeau şi îşi băteau * joc de ei. * Cap. 36. 16.
11. Insă cîţiva oameni * din Aşer, din Manase şi Zabulon, s'au smerit şi au venit la Ierusalim. * Cap. 11. 16. Vers. 18, 21.
12. In Iuda, deasemenea, mîna * lui Dumnezeu a lucrat şi le-a dat o singură inimă ca să-i facă să împlinească porunca împăratului şi a căpeteniilor, după cuvîntul ** Domnului. * Filp. 2. 13. ** Cap. 29. 25.
13. Un popor în mare număr s'a adunat la Ierusalim să prăznuiască sărbătoarea azimilor în luna a doua: a fost o adunare foarte mare.
14. S'au sculat, şi au îndepărtat altarele * pe cari se jertfea în Ierusalim şi pe toate acelea pe cari se aducea tă-

mîie, şi le-au aruncat în pîrîul Chedron. *Cap. 28. 24.

15. Au jertfit apoi Paştele în ziua a patrusprezecea a lunii a doua. Preoţii şi Leviţii, plini de ruşine*, s'au sfinţit, şi au adus arderi de tot în Casa Domnului. *Cap. 29. 34.

16. Ei şedeau în locul lor obicinuit, după Legea lui Moise, omul lui Dumnezeu, şi preoţii stropeau sîngele, pe care-l luau din mîna Leviţilor.

17. Fiindcă în adunare erau mulţi inşi, cari nu se sfinţiseră, Leviţii* au junghiat ei jertfele de Paşte pentru toţi cei ce nu erau curaţi, ca să le închine Domnului. *Cap. 29. 34.

18. Căci o mare parte din popor, mulţi* din Efraim, Manase, Isahar şi Zabulon nu se curăţiseră, şi au** mîncat Paştele nu după cele scrise. Dar Ezechia s'a rugat pentru ei, zicînd: „Domnul, care este bun, să ierte pe toţi *Vers. 11. **Exod. 12. 43, etc.

19. cei ce şi-au* pus inima să caute pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor, măcar că n'au făcut sfînta curăţire!“ *Cap. 19. 3.

20. Domnul a ascultat pe Ezechia, şi a iertat poporul.

21. Astfel copiii lui Israel, cari se aflau la Ierusalim, au prăznuit sărbătoarea* azimilor, şapte zile, cu mare bucurie. Şi, în fiecare zi, Leviţii şi preoţii lăudau pe Domnul cu instrumente cari răsunau în cinstea Lui. *Exod. 12. 15; 13. 6.

22. Ezechia a vorbit inimii tuturor Leviţilor, cari arătau o mare* pricepere pentru slujba Domnului. Şapte zile au mîncat dobitoacele jertfite, aducînd jertfe de mulţămire, şi lăudînd** pe Domnul, Dumnezeul părinţilor lor. *Deut. 33. 10. Cap. 17. 9; 35. 3. **Ezra 10. 11.

23. Toată adunarea a fost de părere să mai prăznuiască alte* şapte zile. Şi au prăznuit cu bucurie încă şapte zile. *1 Reg. 8. 65.

24. Căci Ezechia, împăratul lui Iuda, dăduse* adunării o mie de viţei şi şapte mii de oi, iar căpeteniile i-au dat o mie de viţei şi zece mii de oi, şi mulţi preoţi se** sfinţiseră. *Cap. 35. 7, 8. **Cap. 29. 34.

25. Şi s'a bucurat toată adunarea lui Iuda, şi preoţii şi Leviţii, şi tot poporul venit* din Israel, şi străinii veniţi din ţara lui Israel sau aşezaţi în Iuda. *Vers. 11, 18.

26. A fost mare veselie la Ierusalim. De pe vremea lui Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel, nu mai fusese la Ierusalim aşa ceva.

27. Preoţii şi Leviţii s'au sculat şi au binecuvîntat* poporul. Glasul lor a fost auzit, şi rugăciunea lor a ajuns pînă la ceruri, pînă la locuinţa sfîntă a Domnului. *Num. 6. 23.

Orînduiri cu privire la slujbe.

31 1. Cînd s'au isprăvit toate acestea, toţi cei din Israel cari erau de faţă au plecat în cetăţile lui Iuda, şi au sfărîmat* stîlpii idoleşti, au tăiat Astarteele, şi au surpat de tot înălţimile şi altarele din tot Iuda şi Beniamin şi din Efraim şi Manase. Apoi toţi copiii lui Israel s'au întors în cetăţile lor, fiecare la moşia lui. *2 Reg. 18. 4.

2. Ezechia a aşezat din nou cetele* preoţilor şi Leviţilor, după şirul lor, fiecare după slujbele sale, preoţi şi Leviţi, pentru** arderile de tot şi jertfele de mulţămire, pentru slujbă, pentru cîntări şi laude, la porţile taberii Domnului. *1 Cron. 23. 6; 24. 1. **1 Cron. 23. 30, 31.

3. Impăratul a dat o parte din averile lui pentru arderi de tot, pentru arderile de tot de dimineaţă şi de seară, şi pentru arderile de tot din zilele de Sabat, de lună nouă şi de sărbători, cum este scris în legea* Domnului. *Num. 28; 29.

4. Şi a poruncit poporului, locuitorilor Ierusalimului, să dea preoţilor şi Leviţilor partea* cuvenită lor, ca să ţină cu scumpătate legea** Domnului. *Num. 18. 8, etc. Neem. 13. 10. **Mal. 2. 7.

5. Cînd a ieşit porunca aceasta, copiii lui Israel au dat din belşug cele dintîi roade* de grîu, de must, de untdelemn, de miere, şi din toate roadele de pe cîmp; au adus din belşug şi zeciuiala din toate. *Exod. 22. 29. Neem. 13. 12.

6. Tot odată, copiii lui Israel şi Iuda, cari locuiau în cetăţile lui Iuda, au dat zeciuiala* din boi şi oi, şi zeciuiala din lucrurile sfinte cari erau închinate Domnului, Dumnezeului lor, şi au făcut mai multe grămezi. *Lev. 27. 30. Deut. 14. 28.

7. Au început să facă grămezile în luna a treia, şi au isprăvit în luna a şaptea.

8. Ezechia şi căpeteniile au venit să vadă grămezile, şi au binecuvîntat pe Domnul şi pe poporul Său Israel.

9. Şi Ezechia a întrebat pe preoţi şi pe Leviţi de grămezile acestea.

10. Atunci marele preot Azaria, din casa lui Ţadoc, i-a răspuns: „De cînd* au început să se aducă darurile în Casa Domnului, noi am mîncat, ne-am săturat, şi a mai rămas mult, căci Domnul a binecuvîntat pe poporul Său. Şi iată ce mare grămadă a mai rămas!“ *Mal. 3. 10.

11. Ezechia a dat poruncă să pregătească nişte cămări în Casa Domnului; şi le-au pregătit.

12. Au adus în ele cu credincioşie darurile de mîncare, zeciuiala, şi lucrurile sfinte. Levitul Conania avea grija* lor, şi fratele său Şimei era al doilea după el. *Neem. 13. 13.

13. Iehiel, Azazia, Nahat, Asael, Ierimot, Iozabad, Eliel, Ismachia, Mahat şi Benaia erau întrebuinţaţi supt cîrmuirea lui Conania şi a fratelui său Şimei, după porunca împăratului Ezechia şi a lui Azaria, căpetenia Casei lui Dumnezeu.

14. Levitul Core, fiul lui Imna, uşier în partea de răsărit, avea grijă de darurile de bună voie aduse lui Dumnezeu, ca să împartă ce era adus Domnului prin ridicare şi lucrurile prea sfinte.

15. In cetăţile* preoţeşti, Eden, Miniamin, Iosua, Şemaia, Amaria şi Şecania erau puşi supt cîrmuirea lui ca să împartă cu credincioşie fraţilor lor, mari şi mici, partea cuvenită lor, după cetele lor: *Ios. 21. 9.

16. celor de parte bărbătească înscrişi dela vîrsta de trei ani în sus; tuturor celor ce intrau zilnic în Casa Domnului ca să-şi facă slujba după însărcinările şi după cetele lor;

17. preoţilor înscrişi după casele lor părinteşti, şi Leviţilor dela* douăzeci de ani în sus, după slujbele şi după cetele lor: *1 Cron. 23. 24, 27.

18. la toată adunarea preoţilor şi Leviţilor înscrişi cu toţi pruncii lor, cu nevestele lor, cu fiii şi fiicele lor, căci erau fără prihană în împărţirea lucrurilor sfinte.

19. Şi pentru fiii lui Aaron, preoţii, cari locuiau la ţară în împrejurimile* cetăţilor lor, erau în fiecare cetate oameni numiţi anume**, ca să împartă părţile cuvenite tuturor celor de parte bărbătească din preoţi şi tuturor Leviţilor înscrişi. *Lev. 25. 34. Num. 35. 2. **Vers. 12, 13, 14, 15.

20. Iată ce a făcut Ezechia în tot Iuda. El a făcut* ce este bine, ce este drept, ce este adevărat, înaintea Domnului, Dumnezeului său. *2 Reg. 20. 3.

21. A lucrat cu toată inima, şi a izbutit în tot ce a făcut pentru Casa lui Dumnezeu, pentru lege şi pentru porunci, ca să caute pe Dumnezeul său.

Năvălirea lui Sanherib, împăratul Asiriei.

32 1. După* aceste lucruri şi după aceste fapte de credincioşie, a venit Sanherib, împăratul Asiriei, care a pătruns în Iuda, şi a împresurat cetăţile întărite, cu gînd să pună mîna pe ele. *2 Reg. 18. 13, etc. Isa. 36. 1, etc.

2. Ezechia, văzînd că a venit Sanherib şi că are de gînd să înceapă lupta împotriva Ierusalimului,

3. s'a sfătuit cu căpeteniile sale şi cu oamenii lui cei viteji, ca să astupe izvoarele de apă cari erau afară din cetate. Şi ei au fost de părerea lui.

4. S'au strîns o mulţime de oameni, şi au astupat toate izvoarele şi pîrîul care curge prin mijlocul ţinutului aceluia. „Pentruce“, ziceau ei, „să găsească împăraţii Asiriei, la venirea lor, ape din belşug?“

5. Ezechia s'a* îmbărbătat; a zidit** din nou zidul care era stricat şi l-a ridicat pînă la turnuri. A mai zidit un alt zid în afară, a întărit Milo† în cetatea lui David, şi a pregătit o mulţime de arme şi de scuturi. *Isa. 22. 9, 10. **Cap. 25. 23. †2 Sam. 5. 9. 1 Reg. 9. 24.

6. A pus căpetenii de război peste popor, şi i-a adunat la el pe locul deschis dela poarta cetăţii. Vorbindu-le inimii, a zis:

7. „Întăriţi-vă* şi îmbărbătaţi-vă. Nu vă** temeţi şi nu vă spăimîntaţi înaintea împăratul Asiriei şi înaintea întregei mulţimi care este cu el; căci cu noi† sînt mai mulţi decît cu el. *Deut. 31. 6. **Cap. 20. 15. †2 Reg. 6. 16.

8. Cu el este un braţ de carne*, dar cu** noi este Domnul, Dumnezeul nostru, care ne va ajuta şi va lupta pentru noi.“ Poporul a avut încredere în cuvintele lui Ezechia, împăratul lui Iuda. *Ier. 17. 5. 1 Ioan 4. 4. **Cap. 13. 12. Rom. 8. 31.

Trimeşii lui Sanherib.

9. După aceea*, Sanherib, împăratul Asiriei, a trimes pe slujitorii săi la Ierusalim, pe cînd era înaintea Lachisului cu toate puterile lui; i-a trimes la Ezechia, împăratul lui Iuda, şi la

toţi cei din Iuda cari erau la Ierusalim, să le spună: *2 Reg. 18. 17.

10. „Aşa* vorbeşte Sanherib, împăratul Asiriei: „Pe ce se bizue încrederea voastră, de staţi împresuraţi la Ierusalim? *2 Reg. 18. 19.

11. Oare nu vă amăgeşte Ezechia, ca să vă dea morţii prin foamete şi prin sete, cînd zice: „Domnul*, Dumnezeul nostru, ne va scăpa din mîna împăratului Asiriei?“ *2 Reg. 18. 30.

12. Oare nu* Ezechia a îndepărtat înălţimile şi altarele Domnului, şi a dat porunca aceasta lui Iuda şi Ierusalimului: „Să vă închinaţi numai unui altar, şi să aduceţi tămîie numai pe el?“ *2 Reg. 18. 22.

13. Nu ştiţi ce am făcut noi, eu şi părinţii mei, tuturor popoarelor celorlalte ţări? Dumnezeii neamurilor acestor ţări au putut* ei să le izbăvească ţările din mîna mea? *2 Reg. 18. 33, 34, 35.

14. Care dintre toţi dumnezeii acestor neamuri pe cari le-au nimicit părinţii mei, a putut să izbăvească pe poporul lui din mîna mea, pentruca să vă poată izbăvi Dumnezeul vostru din mîna mea?

15. Să* nu vă amăgească Ezechia dar şi să nu vă înşele astfel; nu vă încredeţi în el! Căci dumnezeul niciunui neam, niciunei împărăţii n'a putut să izbăvească pe poporul lui din mîna mea şi din mîna părinţilor mei: cu cît mai puţin vă va izbăvi Dumnezeul vostru din mîna mea!“ *2 Reg. 18. 29.

16. Slujitorii lui Sanherib au mai vorbit şi alte lucruri împotriva Domnului Dumnezeu, şi împotriva robului Său Ezechia.

17. Şi a trimes o scrisoare* batjocoritoare pentru Domnul, Dumnezeul lui Israel, vorbind astfel împotriva Lui: „După cum** dumnezeii neamurilor celorlalte ţări n'au putut să izbăvească pe poporul lor din mîna mea, tot aşa nici Dumnezeul lui Ezechia nu va izbăvi pe poporul Său din mîna mea.

*2 Reg. 19. 9. **2 Reg. 19. 12.

18. Slujitorii lui Sanherib au strigat* cu glas tare în limba evreiască, pentruca să arunce groaza şi spaima în poporul din Ierusalim, care** era pe zid, şi să poată pune astfel stăpînire pe cetate. *2 Reg. 18. 28. **2 Reg. 18. 26, 27, 28.

19. Au vorbit despre Dumnezeul Ierusalimului ca despre dumnezeii popoarelor pămîntului, cari sînt lucrarea* mînilor omeneşti. *2 Reg. 19. 18.

Nimicirea lui Sanherib.

20. Impăratul Ezechia* şi proorocul Isaia**, fiul lui Amoţ, au început să se roage pentru lucrul acesta şi au strigat către cer. *2 Reg. 19. 15. **2 Reg. 19. 2, 4.

21. Atunci Domnul a trimes* un înger care a nimicit în tabăra împăratului Asiriei pe toţi vitejii, domnitorii şi căpeteniile. Şi împăratul s'a întors ruşinat în ţara lui. A intrat în casa dumnezeului său, şi cei ce ieşiseră din coapsele lui l-au ucis acolo cu sabia.

*2 Reg. 19. 35, etc.

22. Astfel a scăpat Domnul pe Ezechia şi pe locuitorii Ierusalimului din mîna lui Sanherib, împăratul Asiriei, şi din mîna tuturor, şi i-a ocrotit împotriva celor ce-i împresurau.

23. Mulţi au adus Domnului daruri în Ierusalim, şi au adus daruri bogate* lui Ezechia, împăratul lui Iuda, care de atunci s'a înălţat** în ochii tuturor popoarelor. *Cap. 17. 5. **Cap. 1. 1.

Boala şi moartea lui Ezechia.

24. In vremea* aceea, Ezechia a fost bolnav de moarte. El a făcut o rugăciune Domnului. Domnul i-a vorbit, şi i-a dat un semn. *2 Reg. 20. 1. Isa. 38. 1.

25. Dar Ezechia n'a răsplătit* binefacerea pe care a primit-o, căci i s'a îngîmfat** inima. Mînia† Domnului a venit peste el, peste Iuda şi peste Ierusalim.

*Ps. 116. 12. **Cap. 26. 16. Abac. 2. 4 †Cap. 24. 18.

26. Atunci Ezechia* s'a smerit din mîndria lui, împreună cu locuitorii Ierusalimului, şi mînia Domnului n'a venit peste ei în timpul** vieţii lui Ezechia. *Ier. 26. 18, 19. **2 Reg. 20. 19.

27. Ezechia a avut multe bogăţii şi multă slavă. Şi-a făcut vistierii de argint, de aur, de pietre scumpe, de mirodenii, de scuturi, şi de toate lucrurile cari se pot dori;

28. hambare pentru roadele de grîu, de must şi de untdelemn, grajduri pentru tot felul de vite, şi staule pentru oi.

29. Şi-a zidit cetăţi, şi a avut belşug de boi şi de oi; căci Dumnezeu îi dăduse multe* avuţii. *1 Cron. 29. 12.

30. Tot Ezechia* a astupat şi gura de sus a apelor Ghihon, şi le-a adus în jos spre apus de cetatea lui David.

Ezechia a izbutit în toate lucrările lui. *Isa. 22. 9, 11.

31. Insă, cînd au trimes căpeteniile Babilonului soli la* el să întrebe de minunea care avusese loc în ţară, Dumnezeu l-a părăsit ca să-l încerce**, pentruca să cunoască tot ce era în inima lui. *2 Reg. 20. 12. Isa. 39. 1. ** Deut. 8. 2.

32. Celelalte fapte ale lui Ezechia, şi faptele lui evlavioase, sînt scrise în vedenia* proorocului Isaia, fiul lui Amoţ, în cartea** împăraţilor lui Iuda şi Israel. *Isa. 36; 37; 38; 39. **2 Reg. 18; 19; 20.

33. Ezechia a adormit* cu părinţii săi, şi l-au îngropat în cel mai bun loc al mormintelor fiilor lui David. Tot Iuda şi locuitorii Ierusalimului i-au dat** cinste la moarte. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Manase.
*2 Reg. 20. 21. ** Prov. 10. 7.

Manase, împăratul lui Iuda.

33 1. Manase avea doisprezece* ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit cincizeci şi cinci de ani la Ierusalim. *2 Reg. 21. 1, etc.

2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, după urîciunile* neamurilor pe cari le izgonise Domnul dinaintea copiilor lui Israel. *Deut. 18. 9. 2 Cron. 28. 3.

3. A zidit iarăş înălţimile pe cari le dărîmase* tatăl său Ezechia. A ridicat altare Baalilor, a făcut idoli** Astarteei, şi s'a închinat înaintea întregei oştiri † a cerurilor şi i-a slujit. *2 Reg. 18. 4. Cap. 30. 14; 31. 1; 32. 12. ** Deut. 16. 21. † Deut. 17. 3.

4. A zidit altare în Casa Domnului, măcar că Domnul zisese: „In Ierusalim* va fi Numele Meu pe vecie.“
*Deut. 12. 11. 1 Reg. 8. 29; 9. 3. Cap. 6. 6; 7. 16.

5. A zidit altare întregei oştiri a cerurilor, în* cele două curţi ale Casei Domnului. *Cap. 4. 9.

6. Şi-a trecut* fiii prin foc în valea fiilor lui Hinom; umbla cu** descîntece şi vrăjitorii, şi ţinea la el oameni cari chemau † duhurile şi cari-i spuneau viitorul. A făcut din ce în ce mai mult ce este rău înaintea Domnului, ca să-L mînie. *Lev. 18. 21. Deut. 18. 10. 2 Reg. 23. 10. Cap. 28. 3. Ezec. 23. 37, 39. **Deut. 18. 10, 11. † 2 Reg. 21. 6.

7. A pus* chipul cioplit al idolului pe care-l făcuse, în Casa lui Dumnezeu, despre care Dumnezeu spusese lui David şi fiului său Solomon: „In casa** aceasta, şi în Ierusalim, pe care l-am ales din toate seminţiile lui Israel Imi voi pune Numele pe vecie.
*2 Reg. 21. 7. ** Ps. 132. 14.

8. Nu voi mai strămuta pe Israel* din ţara pe care am dat-o părinţilor voştri, numai să caute să împlinească tot ce le-am poruncit, după toată legea, învăţăturile şi poruncile date prin Moise.“ *2 Sam. 7. 10.

9. Dar Manase a fost pricina că Iuda şi locuitorii Ierusalimului s'au rătăcit şi au făcut rău mai mult decît neamurile pe cari le nimicise Domnul dinaintea copiilor lui Israel.

10. Domnul a vorbit lui Manase şi poporului său, dar ei n'au vrut să asculte.

11. Atunci Domnul* a trimes împotriva lor pe căpeteniile oştirii împăratului Asiriei, cari au prins pe Manase şi l-au pus în** lanţuri. L-au legat cu lanţuri de aramă, şi l-au dus la Babilon. *Deut. 28. 36. **Iov. 36. 8. Ps. 107. 10, 11.

12. Cînd a fost la strîmtoare, s'a rugat Domnului, Dumnezeului lui, şi s'a smerit* adînc înaintea Dumnezeului părinţilor săi. *1 Pet. 5. 6.

13. I-a făcut rugăciuni; şi Domnul, lăsîndu-Se înduplecat, i-a* ascultat cererile, şi l-a adus înapoi la Ierusalim în împărăţia lui. Şi Manase a cunoscut** că Domnul este Dumnezeu.
*1 Cron. 5. 20. Ezra 8. 23. ** Ps. 9. 16. Dan. 4. 25.

14. După aceea, a zidit afară din cetatea lui David, la apus, spre Ghihon* în vale, un zid care se întindea pînă la poarta peştilor şi cu care a înconjurat** dealul, şi l-a făcut foarte înalt. A pus şi căpetenii de război în toate cetăţile întărite ale lui Iuda.
*1 Reg. 1. 33. ** Cap. 27. 3.

15. A înlăturat din Casa Domnului dumnezeii străini* şi idolul Astarteei, a dărîmat toate altarele pe cari le zidise pe muntele Casei Domnului şi la Ierusalim, şi le-a aruncat afară din cetate. *Vers. 3, 5, 7.

16. A aşezat din nou altarul Domnului, a adus pe el jertfe de mulţămire şi de laudă*, şi a poruncit lui Iuda să slujească Domnului, Dumnezeului lui Israel. *Lev. 7. 12.

17. Poporul* jertfea tot pe înălţimi, dar numai Domnului Dumnezeului său.
*Cap. 32. 12.

18. Celelalte fapte ale lui Manase, rugăciunea lui către Dumnezeul lui, şi cuvintele proorocilor*, cari i-au vorbit în Numele Domnului, Dumnezeul lui Israel, sînt scrise în faptele împăraţilor lui Israel. *1 Sam. 9. 9.

19. Rugăciunea lui şi felul în care

l-a ascultat Dumnezeu, păcatele şi nelegiuirile lui, locurile unde a zidit înălţimi şi a înălţat idoli Astarteei şi chipuri cioplite, înainte de a se smeri, sînt scrise în cartea lui Hozai.

20. Manase a adormit* cu părinţii săi, şi a fost îngropat în casa lui. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Amon.
*2 Reg. 21. 18.

Amon, împăratul lui Iuda.

21. Amon avea douăzeci şi doi* de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit doi ani la Ierusalim. *2 Reg. 21. 19, etc.

22. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, cum făcuse tatăl său Manase. A adus jertfe tuturor chipurilor cioplite pe cari le făcuse tatăl său Manase, şi le-a slujit.

23. Şi nu s'a smerit înaintea Domnului, cum* se smerise tatăl său Manase, căci Amon s'a făcut din ce în ce mai vinovat. *Vers. 12.

24. Slujitorii lui au uneltit* împotriva lui, şi l-au omorît în casa lui.
*2 Reg. 21. 23, 24.

25. Dar poporul ţării a ucis pe toţi cei ce uneltiseră împotriva împăratului Amon. Şi, în locul lui, poporul ţării a pus împărat pe fiul său Iosia.

Iosia, împăratul lui Iuda.

34 1. Iosia avea opt* ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit treizeci şi unu de ani la Ierusalim.
*2 Reg. 22. 1, etc.

2. El a făcut ce este bine înaintea Domnului şi a umblat în căile tatălui său David: nu s'a abătut dela ele nici la dreapta nici la stînga.

3. In al optulea an al domniei lui, pe cînd era încă tînăr, a început să caute* pe Dumnezeul tatălui său David. Şi în al doisprezecelea an, a început să curăţească** Iuda şi Ierusalimul de înălţimi†, de idolii Astarteei, de chipuri cioplite şi de chipuri turnate. *Cap. 15, 2. **1 Reg. 13. 2. †Cap. 33. 17, 22.

4. Au dărîmat* înaintea lui altarele Baalilor, şi au tăiat stîlpii închinaţi soarelui, cari erau deasupra lor; a sfărîmat idolii Astarteei, chipurile cioplite şi chipurile turnate, le-a făcut praf, a presărat praful pe mormintele** celor ce le aduseseră jertfe,
*Lev. 26. 30. 2 Reg. 23. 4. **2 Reg. 23. 6.

5. şi a ars* oasele preoţilor pe altarele lor. Astfel a curăţit Iuda şi Ierusalimul.
*1 Reg. 13. 2.

6. In cetăţile lui Manase, lui Efraim, lui Simeon, şi chiar lui Neftali, pretutindeni, în mijlocul dărîmăturilor lor,

7. a dărîmat altarele, a făcut bucăţi idolii Astarteei şi chipurile cioplite, le-a făcut praf*, şi a tăiat toţi stîlpii închinaţi soarelui în toată ţara lui Israel. Apoi s'a întors la Ierusalim.
*Deut. 9. 21.

8. In al* optsprezecelea an al domniei lui, după ce a curăţit ţara şi casa, a trimes pe Şafan, fiul lui Aţalia, pe Maaseia, căpetenia cetăţii şi pe Ioah, fiul lui Ioahaz, arhivarul, să dreagă casa Domnului, Dumnezeului său.
*2 Reg. 22. 3.

9. S'au dus la marele preot Hilchia, şi au dat argintul* adus în Casa lui Dumnezeu, pe care-l strînseseră Leviţii păzitori ai pragului, dela Manase şi Efraim şi dela toată cealaltă parte a lui Israel, şi dela tot Iuda şi Beniamin şi dela locuitorii Ierusalimului.
*2 Reg. 12. 4. etc.

10. L-au dat în mînile meşterilor însărcinaţi cu facerea lucrării în Casa Domnului. Aceştia l-au dat lucrătorilor cari munceau la dregerea Casei Domnului,

11. iar ei l-au dat tîmplarilor şi zidarilor, ca să cumpere pietre cioplite şi lemne pentru grinzi şi pentru căptuşitul clădirilor pe cari le stricaseră împăraţii lui Iuda.

12. Oamenii aceştia au lucrat cinstit în lucrul lor. Erau puşi supt privegherea lui Iahat şi Obadia, Leviţi din fiii lui Merari, şi a lui Zaharia şi Meşulam, din fiii Chehatiţilor. Toţi aceia dintre Leviţi, cari ştiau să cînte bine,

13. vegheau asupra lucrărilor şi cîrmuiau pe toţi lucrătorii cari aveau de făcut felurite lucrări. Mai erau şi alţi Leviţi*, logofeţi, dregători şi uşieri.
*1 Cron. 23. 4, 5.

Găsirea cărţii Legii.

14. In clipa cînd au scos argintul care fusese adus în Casa Domnului, preotul Hilchia a găsit* cartea Legii Domnului, dată prin Moise. *2 Reg. 22. 8, etc.

15. Atunci Hilchia a luat cuvîntul şi a zis logofătului Şafan: „Am găsit cartea Legii în Casa Domnului.“ Şi Hilchia a dat lui Şafan cartea.

16. Şafan a adus împăratului cartea. Şi cînd a dat socoteală împăratului, a zis: „Slujitorii tăi au făcut tot ce li s'a poruncit.

17. Au strîns argintul care se afla în Casa Domnului, şi l-au dat în mînile priveghetorilor şi lucrătorilor."
18. Logofătul Şafan a mai spus împăratului: „Preotul Hilchia mi-a dat o carte." Şi Şafan a citit-o înaintea împăratului.
19. Cînd a auzit împăratul cuvintele Legii, şi-a sfîşiat hainele.
20. Şi împăratul a dat următoarea poruncă lui Hilchia, lui Ahicam, fiul lui Şafan, lui Abdon, fiul lui Mica, lui Şafan, logofătul, şi lui Asaia, slujitorul împăratului:
21. „Duceţi-vă şi întrebaţi pe Domnul pentru mine şi pentru rămăşiţa lui Israel şi Iuda, cu privire la cuvintele cărţii acesteia care s'a găsit. Căci mare mînie s'a vărsat peste noi din partea Domnului, pentrucă părinţii noştri n'au ţinut cuvîntul Domnului, şi n'au împlinit tot ce este scris în cartea aceasta.
22. Hilchia şi cei trimişi de împărat s'au dus la proorociţa Hulda, nevasta lui Şalum, fiul lui Tochehat*, fiul lui Hasra, străjerul veşmintelor. Ea locuia la Ierusalim, în cealaltă mahala a cetăţii. Dupăce au spus ce aveau de spus, * 2 Reg. 22. 14.
23. ea le-a răspuns: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeul lui Israel: „Spuneţi omului care v'a trimes la mine:
24. „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, voi trimete nenorociri peste locul acesta şi peste locuitorii lui, şi anume toate blestemele scrise în cartea care s'a citit înaintea împăratului lui Iuda.
25. Pentrucă M'au părăsit şi au adus tămîie altor dumnezei, mîniindu-Mă prin toate lucrările mînilor lor, mînia Mea s'a vărsat asupra acestui loc, şi nu se va stinge."
26. Dar să spuneţi împăratului lui Iuda care v'a trimes să întrebaţi pe Domnul: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel, cu privire la cuvintele pe cari le-ai auzit:
27. „Pentrucă ţi s'a înduioşat inima, pentrucă te-ai smerit înaintea lui Dumnezeu, cînd ai auzit cuvintele rostite de El împotriva acestui loc şi împotriva locuitorilor lui, pentrucă te-ai smerit înaintea Mea, pentrucă ţi-ai sfîşiat hainele şi ai plîns înaintea Mea, şi Eu, am auzit, — zice Domnul. —
28. Iată, te voi strînge lîngă părinţii tăi, vei fi adăugat în pace în mormîntul tău şi nu vei vedea cu ochii tăi toate nenorocirile pe cari le voi trimete peste locul acesta şi peste locuitorii lui."
Ei au adus împăratului răspunsul acesta.

Inoirea legămîntului.

29. Impăratul* a strîns pe toţi bătrînii din Iuda şi din Ierusalim.
* 2 Reg. 23. 1, etc.
30. Apoi s'a suit la Casa Domnului, cu toţi oamenii lui Iuda şi cu locuitorii Ierusalimului, cu preoţii şi Leviţii, şi cu tot poporul, dela cel mai mare pînă la cel mai mic. A citit înaintea lor toate cuvintele cărţii legămîntului, care se găsise în casa Domnului.
31. Impăratul stătea* pe scaunul lui împărătesc, şi a încheiat legămînt înaintea Domnului, îndatorindu-se să urmeze pe Domnul şi să păzească poruncile Lui, învăţăturile Lui, şi legile Lui, din toată inima şi din tot sufletul lui, şi să împlinească cuvintele legămîntului, scrise în cartea aceasta.
* 2 Reg. 11. 14; 23. 3. Cap. 6. 13.
32. Şi a făcut să intre în legămînt toţi cei ce se aflau la Ierusalim şi în Beniamin. Şi locuitorii Ierusalimului au lucrat după legămîntul lui Dumnezeu, legămîntul Dumnezeului părinţilor lor.
33. Iosia a îndepărtat toate urîciunile* din toate ţările copiilor lui Israel, şi a făcut ca toţi cei ce se aflau în Israel să slujească Domnului, Dumnezeului lor. In tot timpul** vieţii lui, nu s'au abătut dela Domnul, Dumnezeul părinţilor lor. * 1 Reg. 11. 5. ** Ier. 3. 10.

Prăznuirea Paştelor.

35 1. Iosia a prăznuit* Paştele în cinstea Domnului la Ierusalim, şi au jertfit Paştele în a patruspreze-cea** zi a lunii întîi.
* 2 Reg. 23. 21, 22. ** Exod. 12. 6. Ezra. 6. 19.
2. A pus pe preoţi în slujbele* lor, şi i-a îmbărbătat** la slujba Casei Domnului. * Cap. 23. 18. Ezra 6. 18. ** Cap. 29. 5; 11.
3. A zis Leviţilor, cari* învăţau pe tot Israelul şi cari erau închinaţi Domnului: „Puneţi chivotul sfînt** în casa pe care a zidit-o Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel. N'aveţi† să-l mai purtaţi pe umeri. Slujiţi acum Domnului, Dumnezeului vostru, şi poporului Său Israel. * Deut. 33. 10. Cap. 30. 22. Mal. 2. 7. ** Cap. 5. 7. † 1 Cron. 23. 26,
4. Pregătiţi-vă, după* casele voastre

părinteşti, după cetele voastre, cum au rînduit prin scris** David, împăratul lui Israel, şi fiul† său Solomon.
*1 Cron. 9. 10. **1 Cron. 23; 24 25; 26. †Cap. 8. 14.

5. Luaţi-vă* locurile în sfîntul locaş, după feluritele case părinteşti ale fraţilor voştri, fiii poporului, şi după înşiruirea caselor părinteşti ale Leviţilor.
*Ps. 134. 1.

6. Jertfiţi Paştele, sfinţiţi-vă*, şi pregătiţi-le pentru fraţii voştri, întocmai după cuvîntul Domnului, rostit prin Moise.“ *Cap. 29. 5, 15; 30. 3, 15. Ezra 6. 20.

7. Iosia a dat* oamenilor poporului, tuturor celor ce se aflau acolo, miei şi capre în număr de treizeci de mii, toţi pentru Paşte, şi trei mii de boi. Aceştia au fost luaţi din averile împăratului. *Cap. 30. 24.

8. Căpeteniile lui au făcut de bună voie un dar poporului, preoţilor şi Leviţilor. Hilchia, Zaharia şi Iehiel, mai marii Casei lui Dumnezeu, au dat preoţilor, pentru Paşte, două mii şase sute de miei şi trei sute de boi.

9. Conania, Şemaia şi Netaneel, fraţii săi, Haşabia, Ieiel şi Iozabad, capii Leviţilor, au dat Leviţilor, pentru Paşte, cinci mii de miei şi cinci sute de boi.

10. Astfel s'a întocmit slujba, şi preoţii* şi Leviţii şi-au luat locul, după cetele lor, după porunca împăratului.
*Ezra 6. 18.

11. Au jertfit Paştele. Preoţii au stropit* sîngele pe care-l luau din mîna Leviţilor, şi Leviţii au jupuit** vitele de piele. *Cap. 29. 22. **Cap. 29. 34.

12. Au pus deoparte arderile de tot, ca să le dea cetelor caselor părinteşti ale oamenilor din popor, ca să le aducă Domnului, cum este scris în cartea* lui Moise. Tot aşa au făcut şi cu boii.
*Lev. 3. 3

13. Au fiert* Paştele la foc, după orînduială, şi au fiert lucrurile sfinte în cazane**, căldări şi tigăi. Şi le-au împărţit în grabă la tot poporul.
*Exod. 12. 8, 9. Deut. 16. 7. **1 Sam. 2. 13, 14, 15.

14. Apoi au pregătit ce era pentru ei şi pentru preoţi, căci preoţii, fiii lui Aaron, au avut treabă pînă noaptea cu aducerea arderilor de tot şi a grăsimilor. De aceia au pregătit Leviţii pentru ei şi pentru preoţi, fiii lui Aaron.

15. Cîntăreţii, fiii lui Asaf, stăteau la locul lor, după rînduiala lui* David, lui Asaf, lui Heman, şi lui Iedutun, văzătorul împăratului. Uşierii** deasemenea erau la fiecare uşă. N'au avut nevoie să se abată dela slujba lor, căci fraţii lor Leviţii au pregătit ce era pentru ei.
*1 Cron. 25. 1, etc. **1 Cron. 9. 17, 18; 26. 14, etc.

16. Astfel a fost întocmită în ziua aceea toată slujba Domnului, ca să prăznuiască Paştele şi să aducă arderile de tot pe altarul Domnului, după porunca împăratului Iosia.

17. Copiii lui Israel, cari se aflau acolo, au prăznuit Paştele în acelaş timp şi sărbătoarea azimilor* şapte zile. *Exod. 12. 15; 13. 6. Cap. 30. 21.

18. Nicio sărbătoare a Paştelor nu* mai fusese prăznuită ca aceasta în Israel din zilele proorocului Samuel. Şi niciunul din împăraţii lui Israel nu mai prăznuise Paşte ca cele pe cari le-au prăznuit Iosia, preoţii şi Leviţii, tot Iuda şi Israelul cari se aflau acolo, şi locuitorii Ierusalimului.*2 Reg. 23. 22, 23.

19. In al optsprezecelea an al domniei lui Iosia au fost prăznuite Paştele acestea.

Iosia ucis.

20. După toate aceste* lucruri, după ce a dres Iosia Casa Domnului, Neco, împăratul Egiptului, s'a suit să lupte împotriva Carchemişului pe Eufrat. Iosia i-a ieşit înainte.
*Reg. 23. 29. Ier. 46. 2.

21. Şi Neco i-a trimes soli să-i spună: „Ce am eu cu tine, împăratul lui Iuda? Nu împotriva ta vin astăzi; ci împotriva unei case cu care sînt în război. Şi Dumnezeu mi-a spus să mă grăbesc. Nu te împotrivi lui Dumnezeu, care este cu mine, ca să nu te nimicească.“

22. Dar Iosia nu s'a întors dela el, ci şi-a schimbat hainele, ca să lupte* împotriva lui, fără să asculte cuvintele lui Neco, cari veneau din gura lui Dumnezeu. A înaintat la luptă în valea Meghido. *1 Reg. 22, 30.

23. Arcaşii au tras asupra împăratului Iosia, şi împăratul a zis slujitorilor săi: „Luaţi-mă, căci sînt greu rănit.“

24. Slujitorii l-au luat din car, l-au pus într'un alt car al lui, şi l-au adus* la Ierusalim. A murit, şi a fost îngropat în mormîntul părinţilor săi.

Tot Iuda** şi Ierusalimul au plîns pe Iosia. *2 Reg. 23. 30. **Zah. 12. 11.

25. Ieremia a făcut un cîntec de jale* pentru Iosia. Toţi cîntăreţii şi toate

cîntăreţele au vorbit de Iosia în cîntecele lor de jale pînă în ziua de azi, şi au ajuns o datină** în Israel. Cîntările acestea sînt scrise în „Cîntecele de jale.“ *Plîn. 4. 20. **Ier. 22. 20.

26. Celelalte fapte ale lui Iosia, şi faptele lui evlavioase, făcute aşa cum porunceşte Legea Domnului,

27. cele dintîi şi cele de pe urmă fapte ale lui, sînt scrise în cartea împăraţilor lui Israel şi Iuda.

Domnia lui Ioahaz.

36 1. Poporul* ţării a luat pe Ioahaz, fiul lui Iosia, şi l-a pus împărat în locul tatălui său la Ierusalim. *2 Reg. 23. 30, etc.

2. Ioahaz avea douăzeci şi trei de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit trei luni la Ierusalim.

3. Împăratul Egiptului l-a dat jos de pe scaunul de domnie în Ierusalim, şi a pus peste ţară un bir de o sută de talanţi de argint şi de un talant de aur.

4. Împăratul Egiptului a pus împărat peste Iuda şi peste Ierusalim pe Eliachim, fratele lui Ioahaz, şi i-a schimbat numele în Ioiachim. Neco a luat pe fratele său Ioahaz, şi l-a dus în Egipt.

Ioiachim.

5. Ioiachim avea douăzeci şi cinci* de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit unsprezece ani la Ierusalim.

El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său. *2 Reg. 23. 36, 37.

6. Nebucadneţar, împăratul Babilonului, s'a suit împotriva* lui, şi l-a legat cu lanţuri de aramă ca să-l ducă** la Babilon. *2 Reg. 24. 1. **2 Reg. 24. 6. Ier. 22. 18, 19; 36. 30.

7. Nebucadneţar a dus la Babilon unelte* din Casa Domnului, şi le-a pus în casa lui în Babilon. *2 Reg. 24. 13. Dan. 1. 1, 2; 5. 2.

8. Celelalte fapte ale lui Ioiachim, urîciunile pe cari le-a săvîrşit, şi răul ce se afla în el, sînt scrise în cartea împăraţilor lui Israel şi Iuda. Şi, în locul lui, a domnit fiul său Ioiachin.

Ioiachin.

9. Ioiachin* avea opt[1] ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit trei luni şi zece zile la Ierusalim.

El a făcut ce este rău înaintea Domnului. *2 Reg. 24. 8.

1. In 2 Impăraţi 24. 8. citim: optsprezece ani.

10. In anul următor, împăratul Nebucadneţar l-a* dus la Babilon împreună** cu uneltele scumpe ale Casei Domnului. Şi a pus împărat peste Iuda şi peste Ierusalim pe Zedechia†, fratele lui Ioiachin. *2 Reg. 24. 10—17. **Dan. 1. 1, 2; 5. 2. †Ier. 37. 1.

Zedechia.

11. Zedechia avea douăzeci şi unu* de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit unsprezece ani la Ierusalim. *2 Reg. 24. 18. Ier. 52. 1, etc.

12. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, Dumnezeului său; şi nu s'a smerit înaintea proorocului Ieremia, care-i vorbea din partea Domnului.

13. S'a răsculat* chiar împotriva împăratului Nebucadneţar, care-l pusese să jure pe Numele lui Dumnezeu. Şi-a înţepenit grumazul** şi şi-a învîrtoşat inima, pînă acolo încît nu s'a întors la Domnul, Dumnezeul lui Israel. *Ier. 52. 3. Ezec. 17. 15, 18. **2 Reg. 17. 14.

14. Toate căpeteniile preoţilor şi poporul au înmulţit şi ei fărădelegile, după toate urîciunile neamurilor; şi au pîngărit Casa Domnului, pe care o sfinţise El în Ierusalim.

15. Domnul, Dumnezeul* părinţilor lor, a dat din vreme trimişilor Săi însărcinarea să-i înştiinţeze, căci voia să cruţe pe poporul Său şi locaşul Său. *Ier. 25. 3, 4; 35. 15; 44. 4.

16. Dar ei şi-au bătut joc* de trimeşii lui Dumnezeu, l-au nesocotit** cuvintele, şi au rîs† de proorocii Lui, pînă cînd mînia†† Domnului împotriva poporului Său a ajuns fără leac. *Ier. 5. 12, 13. **Prov. 1. 25, 30. †Ier. 32. 3; 38. 6. Mat. 23. 34. ††Ps. 74. 1; 79. 5.

17. Atunci Domnul a făcut* să se suie împotriva lor împăratul Haldeilor, şi a ucis** cu sabia pe tinerii lor în casa locaşului lor celui sfînt. N'a cruţat nici pe tînăr, nici pe tînără, nici pe bătrîn, nici pe omul gîrbov supt povara perilor albi, ci a dat totul în mîna lui. *Deut. 28. 49. 2 Reg. 25. 1, etc. Ezra 9. 7. **Ps. 74. 20; 79. 2, 3.

18. Nebucadneţar a dus la Babilon toate uneltele* din Casa Domnului, mari şi mici, vistieriile Casei Domnului, şi vistieriile împăratului şi ale căpeteniilor lui. *2 Reg. 25. 13, etc.

19. Au ars* Casa lui Dumnezeu, au dărîmat zidurile Ierusalimului, au pus foc tuturor caselor lui şi au nimicit toate lucrurile scumpe. *2 Reg. 25. 9. Ps. 74. 6, 7; 79. 1, 7.

20. Pe cei ce au scăpat* de sabie, Nebucadneţar i-a dus prinşi la Babilon. Ei i-au fost supuşi**, lui şi fiilor lui, pînă la stăpînirea împărăţiei Perşilor,
*2 Reg. 25. 11. **Ier. 27. 7

21. ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura lui* Ieremia; pînăce ţara şi-a ţinut** Sabatele ei şi s'a odihnit† tot timpul cît a fost pustiită, pînă la împlinirea celor şaptezeci de ani.
*Ier. 25. 9, 11, 12; 26. 6. 7; 29. 10. **Lev. 26. 34, 35, 43. Dan. 9. 2. †Lev. 25. 4, 5.

Porunca lui Cir.

22. In cel dintîi an* al lui Cir, împăratul Perşilor, ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura lui Ieremia**, Domnul a trezit duhul lui Cir†, împăratul Perşilor, care a pus să se facă prin viu grai şi prin scris această vestire în toată împărăţia lui:
*Ezra 1. 1. **Ier. 25. 12, 13; 29. 10; 33. 10, 11. 14. †Isa. 44. 28.

23. „Aşa* vorbeşte Cir, împăratul Perşilor: „Domnul, Dumnezeul cerurilor, mi-a dat toate împărăţiile pămîntului, şi mi-a poruncit să-I zidesc o casă la Ierusalim în Iuda. Cine dintre voi este din poporul Lui? Domnul, Dumnezeul lui, să fie cu el, şi să plece!"
*Ezra 41. 1, 2, 3.

EZRA

(Psalmul 85. 2—4).

Porunca lui Cir. — Intoarcerea din robie.

1. In cel dintîi an al lui Cir, împăratul Perşilor, ca să se împlinească cuvîntul Domnului rostit prin gura* lui Ieremia, Domnul a trezit duhul lui Cir, împăratul Perşilor, care a pus să se facă prin viu grai şi prin scris vestirea** aceasta în toată împărăţia lui:
*2 Cron. 36. 22, 23. Ier. 25. 12; 29. 10. **Cap. 5. 13, 14.

2. Aşa vorbeşte Cir, împăratul Perşilor: „Domnul, Dumnezeul cerurilor mi-a dat toate împărăţiile pămîntului, şi mi-a poruncit* să-I zidesc o casă la Ierusalim în Iuda.
*Isa. 44. 28; 45. 1, 13.

3. Cine dintre voi este din poporul Lui? Dumnezeul lui să fie cu el, şi să se suie la Ierusalim în Iuda şi să zidească acolo Casa Domnului, Dumnezeului lui Israel! El este adevăratul Dumnezeu*, care locuieşte la Ierusalim.
*Dan. 6. 26.

4. Ori unde locuiesc rămăşiţe din poporul Domnului, oamenii din locul acela să le dea argint, aur, avere, şi vite, pe lîngă daruri de bunăvoie pentru Casa lui Dumnezeu, care este la Ierusalim!"

5. Capii de familie din Iuda şi Beniamin, preoţii şi Leviţii, şi anume toţi aceia al căror duh l-a trezit* Dumnezeu, s'au sculat să meargă să zidească la Ierusalim Casa Domnului.
*Filip. 2. 13.

6. Şi toţi cei dimprejurul lor le-au dat lucruri de argint, de aur, avere, vite, şi lucruri scumpe, afară de toate darurile de bună voie.

7. Impăratul Cir a dat* înapoi uneltele Casei Domnului, pe cari le luase** Nebucadneţar din Ierusalim şi le pusese în casa dumnezeului său.
*Cap. 5. 14; 6. 5. **2 Reg. 24. 13. 2 Cron. 36. 7.

8. Cir, împăratul Perşilor, le-a scos prin Mitredat, vistiernicul, care le-a dat lui Şeşbaţar* *(Zorobabel)*, voevodul lui Iuda.
*Cap. 5. 14.

9. Iată-le numărul: treizeci de linghene de aur, o mie de linghene de argint, douăzeci şi nouă de cuţite,

10. treizeci de potire de aur, patrusute zece potire de argint de mîna a doua, şi o mie de alte unelte.

11. Toate lucrurile de aur şi de argint erau în număr de cinci mii patru sute. Şeşbaţar a adus tot din Babilon la Ierusalim, împreună cu cei ce s'au întors din robie.

Numărul Israeliţilor întorşi în ţara lui Iuda.

2 1. Iată* oamenii din ţară, cari s'au întors din robie, şi anume aceia pe cari îi luase Nebucadneţar**, împăratul Babilonului, robi la Babilon, şi cari s'au întors la Ierusalim şi în Iuda, fiecare în cetatea lui.
*Neem. 7. 6, etc. **2 Reg. 24. 14, 15, 16; 25. 11. 2 Cron. 36. 20.

2. Au plecat cu Zorobabel, Iosua, Neemia, Seraia, Reelaia, Mardoheu, Bilşan, Mispar, Bigvai, Rehum, Baana.

Numărul bărbaţilor din poporul lui Israel:

3. fiii lui Pareoş, două mii o sută şaptezeci şi doi;

4. fiii lui Şefatia, trei sute şaptezeci şi doi;
5. fiii lui Arah, şapte sute şaptezeci şi cinci*; *Neem. 7. 10.
6. fiii lui Pahat-Moab*, din fiii lui Iosua şi lui Ioab, două mii opt sute doisprezece; *Neem. 7. 11.
7. fiii lui Elam, o mie două sute cincizeci şi patru;
8. fiii lui Zatu, nouă sute patruzeci şi cinci;
9. fiii lui Zacai, şapte sute şase zeci;
10. fiii lui Bani, şase sute patruzeci şi doi;
11. fiii lui Bebai, şase sute două zeci şi trei;
12. fiii lui Azgad, o mie două sute douăzeci şi doi;
13. fiii lui Adonicam, şase sute şase zeci şi şase;
14. fiii lui Bigvai, două mii cincizeci şi şase;
15. fiii lui Adin, patru sute cincizeci şi patru;
16. fiii lui Ater, din familia lui Ezechia, nouăzeci şi opt;
17. fiii lui Beţai; trei sute douăzeci şi trei;
18. fiii lui Iora, o sută doisprezece;
19. fiii lui Haşum, două sute douăzeci şi trei;
20. fiii lui Ghibar, nouăzeci şi cinci;
21. fiii lui Betleem, o sută douăzeci şi trei;
22. oamenii din Netofa, cincizeci şi şase;
23. oamenii din Anatot, o sută douăzeci şi opt;
24. fiii lui Azmavet, patruzeci şi doi;
25. fiii lui Chiriat-Arim, Chefirei şi Beerotului, şapte sute patruzeci şi trei;
26. fiii Ramei şi ai Ghebei, şase sute douăzeci şi unu;
27. oamenii din Micmas, o sută douăzeci şi doi;
28. oamenii din Betel şi Ai, două sute douăzeci şi trei;
29. fiii lui Nebo, cincizeci şi doi;
30. fiii lui Magbiş, o sută cincizeci şi şase;
31. fiii celuilalt Elam*, o mie două sute cincizeci şi patru; *Vers. 7.
32. fiii lui Harim, treisute douăzeci;
33. fiii lui Lod, lui Hadid şi lui Ono, şapte sute douăzeci şi cinci;
34. fiii Ierihonului, trei sute patru zeci şi cinci;
35. fiii lui Senaa, trei mii şase sute treizeci.
36. Preoţi: fiii lui Iedaeia*, din casa lui Iosua, nouăsute şaptezeci şi trei; *1 Cron. 24. 7.
37. fiii lui Imer*, o mie cincizeci şi doi; *1 Cron. 24. 14.
38. fiii lui Paşhur*, o mie două sute patruzeci şi şapte; *1 Cron. 9. 12.
39. fiii lui Harim*, o mie şaptesprezece. *1 Cron. 24. 8.
40. Leviţi: fiii lui Iosua şi Cadmiel, din fiii lui Hodavia, şaptezeci şi patru.
41. Cîntăreţi: fiii lui Asaf, o sută douăzeci şi opt.
42. Fiii uşierilor: fiii lui Şalum, fiii lui Ater, fiii lui Talmon, fiii lui Acub, fiii lui Hatita, fiii lui Şobai, de toţi o sută treizeci şi nouă.
43. Slujitorii* Templului: fiii lui Ţiha, fiii lui Hasufa, fiii lui Tabaot, *1 Cron. 9. 2.
44. fiii lui Cheros, fiii lui Siaha, fiii lui Padon,
45. fiii lui Lebana, fiii lui Hagaba, fiii lui Acub,
46. fiii lui Hagab, fiii lui Şamlai, fiii lui Hanan,
47. fiii lui Ghidel, fiii lui Gahar, fiii lui Reaia,
48. fiii lui Reţin, fiii lui Necoda, fiii lui Gazam,
49. fiii lui Uza, fiii lui Paseah, fiii lui Besai,
50. fiii lui Asna, fiii lui Mehunim, fiii lui Nefusim,
51. fiii lui Bacbuc, fiii lui Hacufa, fiii lui Harhur,
52. fiii lui Baţlut, fiii lui Mehida, fiii lui Harşa,
53. fiii lui Barcos, fiii lui Sisera, fiii lui Tamah,
54. fiii lui Neţiah, fiii lui Hatifa.
55. Fiii robilor* lui Solomon: fiii lui Sotai, fiii lui Soferet, fiii lui Peruda, *1 Reg. 9. 21.
56. fiii lui Iaala, fiii lui Darcon, fiii lui Ghidel,
57. fiii lui Şefatia, fiii lui Hatil, fiii lui Pocheret-Haţebaim, fiii lui Ami.
58. Toţi slujitorii* Templului şi fiii robilor** lui Solomon erau trei sute nouăzeci şi doi. *Ios. 9. 21, 27. 1 Cron. 9. 2. **1 Reg. 9. 21.
59. Iată ceice au plecat din Tel-Melah, din Tel-Harşa, din Cherub-Adan, din Imer şi cari n'au putut să-şi arate casa lor părintească şi neamul, ca să facă dovada că erau din Israel.
60. Fiii lui Delaia, fiii lui Tobia, fiii lui Necoda, şase sute cincizeci şi doi.

61. Şi dintre fiii preoţilor: fiii lui Habaia, fiii lui Hacoţ, fiii lui Barzilai *, care luase de nevastă pe una din fetele lui Barzilai, Galaaditul, şi a fost numit cu numele lor. *2 Sam. 17. 27.

62. Şi-au căutat însemnarea în cărţile spiţelor de neam, dar n'au găsit-o. De aceea *, au fost îndepărtaţi dela preoţie, *Num. 3. 10.

63. şi dregătorul le-a spus să nu * mănînce lucruri prea sfinte, pînă cînd un preot va întreba pe Urim ** şi Tumim. *Lev. 22. 2, 10, 15, 16. **Exod. 28. 30. Num. 27. 21.

64. Toată * adunarea era de patruzeci şi două de mii trei sute şasezeci de inşi, * Neem. 7. 66, etc.

65. afară de robii şi roabele lor, în număr de şapte mii trei sute treizeci şi şapte. Intre ei se aflau două sute de cîntăreţi şi cîntăreţe.

66. Aveau şapte sute treizeci şi şase de cai, două sute patruzeci şi cinci de catîri,

67. patru sute treizeci şi cinci de cămile, şi şase mii şapte sute douăzeci de măgari.

68. Unii * capi de familie, la venirea lor la Casa Domnului în Ierusalim, au adus daruri de bună voie pentru Casa lui Dumnezeu, ca s'o aşeze din nou pe locul unde fusese. *Neem. 7. 70.

69. Au dat la vistieria * lucrării, după mijloacele lor, şasezeci şi una de mii de darici de aur, cinci mii de mine de argint, şi o sută de haine preoţeşti. *1 Cron. 26. 20.

70. Preoţii * şi Leviţii, oamenii din popor, cîntăreţii, uşierii şi slujitorii Templului s'au aşezat în cetăţile lor. Tot Israelul a locuit în cetăţile lui. *Cap. 6. 16, 17. Neem. 7. 73.

Altarul arderilor.

3 1. Cînd a venit luna a şaptea, copiii lui Israel erau în cetăţile lor. Atunci poporul s'a strîns ca un singur om la Ierusalim.

2. Iosua, fiul lui Ioţadac, cu fraţii săi preoţii şi Zorobabel, fiul lui Şealtiel *, cu fraţii săi, s'au sculat şi au zidit altarul Dumnezeului lui Israel, ca să aducă pe el arderi de tot, după cum este scris ** în Legea lui Moise, omul lui Dumnezeu. *Mat. 1. 12. Luc. 3. 27. **Deut. 12. 5.

3. Au aşezat din nou altarul pe temeliile lui, măcar că au avut să se teamă de popoarele ţării, şi au adus arderi * de tot Domnului, arderile de tot de dimineaţă şi de seară. *Num. 28. 3, 4.

4. Au prăznuit * sărbătoarea corturilor, cum ** este scris, şi au adus † zi de zi arderi de tot, după numărul poruncit pentru fiecare zi. *Neem. 8. 14, 17. Zah. 14. 16, 17. **Exod. 23. 16. †Num. 29. 12, etc.

5. După aceea au adus arderea de tot * necurmată, arderile de tot pentru fiecare lună nouă şi pentru toate sărbătorile închinate Domnului, afară de cele pe cari le aducea fiecare, ca daruri de bună voie Domnului. *Exod. 29. 38. Num. 28. 3, 11, 19, 26; 29. 2. 8, 13.

6. Din cea dintîi zi a lunii a şaptea, au început să aducă Domnului arderi de tot. Insă temeliile Templului Domnului nu erau încă puse.

7. Au dat argint cioplitorilor de piatră şi tîmplarilor, şi merinde *, băuturi şi untdelemn Sidonienilor şi Tiricnilor, ca să aducă pe mare pînă la Iafo ** lemne de cedru din Liban, după † învoirea dată de Cir, împăratul Perşilor. *1 Reg. 5. 6, 9. 2 Cron. 2. 10. Fapt. 12. 20. **2 Cron. 2. 16. Fapt. 9. 36. †Cap. 6. 3.

Punerea temeliilor Templului.

8. In al doilea an dela venirea lor la Casa lui Dumnezeu la Ierusalim, în luna a doua, Zorobabel, fiul lui Şealtiel, Iosua, fiul lui Ioţadac, cu ceilalţi fraţi ai lor, preoţi şi Leviţi, şi toţi ceice se întorseseră din robie la Ierusalim, s'au pus pe lucru şi au însărcinat * pe Leviţii dela douăzeci de ani în sus să vegheze asupra lucrărilor Casei Domnului. *1 Cron. 23. 24, 27.

9. Şi Iosua *, cu fiii şi fraţii săi, Cadmiel, cu fiii săi, fiii lui Iuda, fiii lui Henadad, cu fiii şi fraţii lor Leviţii, s'au pregătit toţi, ca un om, să vegheze asupra celor ce lucrau la casa lui Dumnezeu. *Cap. 2. 40.

10. Cînd au pus lucrătorii temeliile Templului Domnului, au aşezat * pe preoţi în veşminte, cu trîmbiţe, şi pe Leviţi, fiii lui Asaf, cu chimvale, ca să laude pe Domnul, după rînduiala lui David **, împăratul lui Israel. *1 Cron. 16. 5, 6, 42. **1 Cron. 6. 31; 16. 4; 25. 1.

11. Cîntau *, mărind şi lăudînd pe Domnul prin aceste cuvinte: „Căci ** este bun, căci îndurarea Lui pentru Israel ţine † în veac!" Şi tot poporul scotea mari strigăte de bucurie, lăudînd pe Domnul, pentrucă puneau temeliile Casei Domnului. *Exod. 15. 21. 2 Cron. 7. 3. Neem. 12. 24. **1 Cron. 16. 34. Ps. 136. 1. †1 Cron. 16. 41. Ier. 33. 11.

12. Dar mulţi * din preoţi şi Leviţi,

şi din capii de familii mai în vîrstă, cari văzuseră casa dintîi, plîngeau tare, cînd se puneau supt ochii lor temeliile casei acesteia. Mulţi alţii îşi arătau bucuria prin strigăte, *Hag .2.3.

13. aşa încît nu se putea deosebi glasul strigătelor de bucurie de glasul plînsetelor poporului; căci poporul scotea mari strigăte, al căror sunet se auzea de departe.

Amînarea zidirii Templului.

4 1. Vrăjmaşii * lui Iuda şi Beniamin au auzit că fiii robiei zidesc un Templu Domnului, Dumnezeului lui Israel. * Vers. 7, 8, 9.

2. Au venit la Zorobabel şi la capii de familii, şi le-au zis: „Să zidim şi noi cu voi; căci, şi noi chemăm ca şi voi pe Dumnezeul vostru, şi-I aducem jertfe din vremea lui Esar-Hadon *, împăratul Asiriei, care ne-a adus aici.“ *2 Reg. 17. 24, 32, 33; 19. 37. Vers. 10.

3. Dar Zorobabel, Iosua, şi ceilalţi capi ai familiilor lui Israel, le-au răspuns: „Nu * se cuvine să zidiţi împreună cu noi Casa Dumnezeului nostru; ci noi singuri o vom zidi Domnului, Dumnezeului lui Israel, cum ne-a poruncit ** împăratul Cir, împăratul Perşilor.“ * Neem. 2. 20. ** Cap. 1. 1—3.

4. Atunci oamenii * ţării au muiat inima poporului lui Iuda; l-au înfricoşat ca să-l împedece să zidească, * Cap. 3. 3.

5. şi au mituit cu preţ de argint pe sfetnici ca să-i zădărnicească lucrarea. Aşa a fost tot timpul vieţii lui Cir, împăratul Perşilor, pînă la domnia lui Dariu, împăratul Perşilor.

6. Supt domnia lui Asuerus, la începutul domniei lui, au scris o pîră împotriva locuitorilor din Iuda şi din Ierusalim.

7. Şi pe vremea lui Artaxerxe, Bişlam, Mitredat, Tabeel, şi ceilalţi tovarăşi de slujbă ai lor, au scris lui Artaxerxe, împăratul Perşilor. Scrisoarea a fost scrisă cu slove aramaice şi tălmăcită în limba aramaică.

8. Dregătorul Rehum şi logofătul Şimşai au scris împăratului Artaxerxe scrisoarea următoare la Ierusalim.

9. Dregătorul Rehum, logofătul Şimşai, şi ceilalţi tovarăşi de slujbă ai lor, cei din Din *, din Arfarsatac, din Tarpel, din Afaras, din Erec, din Babilon, din Susa, din Deha, din Elam, *2 Reg. 17. 30, 31.

10. şi celelalte popoare pe cari le-a mutat marele şi vestitul Osnapar şi le-a aşezat în cetatea Samariei, şi în celelalte locuri de dincoace de Rîu, şi aşa mai departe.

11. Iată cuprinsul scrisorii pe care au trimes-o împăratului Artaxerxe:

„Robii tăi, oamenii de dincoace de Rîu, şi aşa mai departe...

12. Să ştie împăratul că Iudeii plecaţi dela tine şi veniţi printre noi la Ierusalim zidesc din nou cetatea aceea răzvrătită şi rea, îi ridică zidurile şi-i dreg temeliile.

13. Să ştie dar împăratul că, dacă se va zidi cetatea aceasta şi i se vor ridica zidurile, nu vor mai plăti nici bir *, nici dare, nici drept de trecere, şi vistieria împărătească va suferi din pricina aceasta. * Cap. 7. 24.

14. Şi, fiindcă noi mîncăm sarea curţii domneşti şi nu ne şade bine să vedem pe împărat păgubit, trimetem împăratului aceste ştiri.

15. Să se facă cercetări în cartea cronicilor părinţilor tăi; şi vei găsi şi vei vedea în cartea cronicilor că cetatea aceasta este o cetate răzvrătită, vătămătoare împăraţilor şi ţinuturilor, şi că s'au dedat la răscoală încă din vremuri străbune. De aceea a fost nimicită cetatea aceasta.

16. Facem cunoscut împăratului că dacă va fi zidită din nou cetatea aceasta, şi dacă i se vor ridica zidurile, prin chiar faptul acesta nu vei mai avea stăpînire dincoace de Rîu.“

17. Iată răspunsul trimes de împărat dregătorului Rehum, logofătului Şimşai, şi celorlalţi tovarăşi ai lui de slujbă, cari locuiau la Samaria şi în alte locuri de cealaltă parte a Rîului.

„Sănătate, şi aşa mai departe.

18. Scrisoarea pe care ne-aţi trimes-o a fost cetită întocmai înaintea mea.

19. Am dat poruncă să se facă cercetări; şi s'a găsit că din vremuri vechi cetatea aceasta s'a răsculat împotriva împăraţilor, şi s'a dedat la răscoală şi la răzvrătire.

20. Au fost la Ierusalim împăraţi puternici, stăpîni * peste toată ţara de dincolo ** de Rîu, şi cărora li se plătea bir, dare, şi drept de trecere pe drum. *1 Reg. 4. 21. Ps. 72. 8. **Fac. 15. 18. Ios. 1. 4.

21. Ca urmare, porunciţi să înceteze lucrările oamenilor acelora, şi să nu se mai zidească cetatea aceasta pînă

ce nu vor avea o învoire din partea mea.

22. Vedeţi să nu vă abateţi dela porunca aceasta, ca să nu crească răul acela spre paguba împăraţilor."

23. Indată ce s'a citit cuprinsul scrisorii împăratului Artaxerxe înaintea lui Rehum, înaintea logofătului Şimşai, şi înaintea tovarăşilor lor de slujbă, s'au dus în grabă la Ierusalim la Iudei, şi i-au oprit cu silă şi cu putere dela lucrările lor.

24. Atunci s'a oprit lucrarea Casei lui Dumnezeu la Ierusalim, şi a fost oprită pînă în anul al doilea al domniei lui Dariu, împăratul Perşilor.

Zidirea Templului începe iarăş.

5 1. Proorocii: Hagai *, proorocul, şi Zaharia **, fiul lui Ido, au prorocit Iudeilor cari erau în Iuda şi la Ierusalim, în Numele Dumnezeului lui Israel. *Hag. 1. 1. **Zah. 1. 1.

2. Atunci Zorobabel *, fiul lui Şealtiel, şi Iosua, fiul lui Ioţadac, s'au sculat şi au început zidirea Casei lui Dumnezeu la Ierusalim. Şi împreună cu ei erau şi proorocii lui Dumnezeu cari-i ajutau. *Cap. 3. 2.

3. In aceeaş vreme, Tatnai *, dregătorul de dincoace de Rîu, Şetar-Boznai, şi tovarăşii lor de slujbă au venit la ei şi le-au vorbit aşa: „Cine ** v'a dat învoire să zidiţi casa aceasta şi să ridicaţi zidurile acestea?"

*Vers. 6. Cap. 6. 6. **Vers. 9.

4. Ei le-au mai * zis: „Cari sînt numele oamenilor cari zidesc clădirea aceasta?" *Vers. 10.

5. Dar ochiul * lui Dumnezeu veghea asupra bătrînilor Iudeilor. Şi au lăsat să meargă înainte lucrările pînă la trimeterea unei înştiinţări către Dariu, şi pînă la primirea unei scrisori ** dela el în această privinţă.

*Cap. 7. 6, 28. Ps. 33. 18. **Cap. 6. 6.

6. Iată cuprinsul scrisorii trimese împăratului Dariu de Tatnai, dregătorul de dincoace de Rîu, de Şetar-Boznai *, şi tovarăşii lor din Afarsac, cari locuiau dincoace de Rîu. *Cap. 4. 9.

7. I-au trimes o scrisoare cu următorul cuprins:

„Către împăratul Dariu, sănătate!

8. Să ştie împăratul că ne-am dus în ţinuturile lui Iuda, la Casa Dumnezeului celui mare. Ea se zideşte din pietre cioplite, şi în pereţi se pune lemn; lucrul merge repede şi izbuteşte în mînile lor.

9. Am întrebat pe bătrîni, şi le-am vorbit aşa: „Cine v'a dat * învoire să zidiţi casa aceasta şi să ridicaţi zidurile acestea?" *Vers. 3, 4.

10. Le-am cerut şi numele lor ca să ţi le facem cunoscut, şi am pus în scris numele oamenilor cari sînt în fruntea lor.

11. Iată răspunsul pe care ni l-au dat: „Noi sîntem slujitorii Dumnezeului cerurilor şi al pămîntului, şi zidim din nou casa care fusese zidită acum mulţi ani. Un mare împărat * al lui Israel o zidise şi o isprăvise. *1 Reg. 6. 1.

12. Dar, dupăce * părinţii noştri au mîniat pe Dumnezeul cerurilor, El i-a dat în mînile lui Nebucadneţar **, împăratul Babilonului, Haldeianul, care a nimicit casa aceasta şi a luat pe popor rob la Babilon.

*2 Cron. 36. 16, 17. **2 Reg. 24. 2; 25. 8, 9, 11.

13. Totuş, în cel dintîi an al lui Cir *, împăratul Babilonului, împăratul Cir a dat poruncă să se zidească din nou această casă a lui Dumnezeu. *Cap. 1. 1.

14. Şi chiar împăratul Cir a scos din templul din Babilon uneltele de aur * şi de argint ale Casei lui Dumnezeu, pe cari le luase Nebucadneţar din Templul dela Ierusalim şi le dusese în templul din Babilon, le-a dat în mîna aşa zisului ** Şeşbaţar, pe care l-a pus dregător, *Cap. 1. 7, 8; 6. 5. **Hag. 1. 14; 2. 21.

15. şi i-a zis: „Ia uneltele acestea, du-te de le pune în Templul din Ierusalim, şi să se zidească din nou Casa lui Dumnezeu pe locul unde era."

16. Acest Şeşbaţar a venit dar, şi a pus * temeliile Casei lui Dumnezeu la Ierusalim. De atunci pînă acum se zideşte ea, şi nu s'a ** isprăvit."

*Cap. 3. 8, 10. **Cap. 6. 15.

17. Acum, dacă împăratul găseşte cu cale, să se facă cercetări * în casa vistieriilor împăratului la Babilon, ca să vadă dacă s'a dat din partea împăratului Cir o poruncă pentru zidirea Casei acesteia a lui Dumnezeu la Ierusalim. Apoi, să ne trimeată împăratul voinţa lui asupra acestui lucru."*Cap. 6. 1, 2.

Porunca lui Dariu.

6 1. Atunci împăratul Dariu a dat poruncă să se facă cercetări * în casa scrisorilor unde se puneau vistieriile în Babilon. *Cap. 5. 17.

2. Şi s'a găsit la Ahmeta, capitala ţinutului Mediei, un sul pe care era scrisă această aducere aminte:
3. — „In anul întîi al domniei împăratului Cir, împăratul Cir a dat această poruncă privitoare la Casa lui Dumnezeu din Ierusalim: „Casa să fie zidită iarăş, ca să fie un loc unde să se aducă jertfe, şi să aibă temelii tari. Să aibă o înălţime de şasezeci de coţi, o lăţime de şasezeci de coţi,
4. trei rînduri * de pietre cioplite şi un rînd de lemn nou. Cheltuielile vor fi plătite din casa împăratului. *1 Reg. 6. 36.
5. Mai mult, uneltele de aur * şi de argint ale Casei lui Dumnezeu, pe cari le luase Nebucadneţar din Templul dela Ierusalim şi le adusese la Babilon, să fie date înapoi, duse în Templul din Ierusalim la locul unde erau, şi puse în Casa lui Dumnezeu.“ —
* Cap. 1. 7, 8; 5. 14.
6. Acum, Tatnai, dregătorul de dincolo de Rîu, Şetar-Boznai, şi tovarăşii voştri de slujbă din Afarsac, cari locuiţi dincolo de Rîu, depărtaţi-vă * de locul acesta. * Cap. 5. 3.
7. Lăsaţi să meargă înainte lucrările acestei case a lui Dumnezeu; dregătorul Iudeilor şi bătrînii Iudeilor s'o zidească iarăş pe locul unde era.
8. Iată porunca pe care o dau cu privire la ce veţi avea de făcut faţă de aceşti bătrîni ai Iudeilor, pentru zidirea acestei Case a lui Dumnezeu: cheltuielile, luate din averile împăratului venite din birurile de dincolo de Rîu, să fie plătite îndată oamenilor acestora, ca să nu înceteze lucrul.
9. Lucrurile trebuincioase pentru arderile de tot ale Dumnezeului cerurilor, viţei, berbeci şi miei, grîu, sare, vin şi untdelemn, să li se dea, la cerere, preoţilor din Ierusalim, zi de zi, şi fără nicio lipsă,
10. ca să aducă jertfe de bun miros * Dumnezeului cerurilor, şi să se ** roage pentru viaţa împăratului şi a fiilor lui. * Cap. 7. 23. Ier. 29. 7. ** 1 Tim. 2. 1, 2.
11. Şi iată porunca pe care o dau cu privire la oricine va călca porunca aceasta: să se scoată din casa lui o bîrnă, s'o ridice ca să fie spînzurat pe ea, şi casa * să i se prefacă într'o grămadă de gunoi. * Dan. 2. 5; 3. 29.
12. Dumnezeul care a pus să locuiască în locul acela Numele Lui * să răstoarne pe orice împărat şi pe orice popor, care ar întinde mîna să calce cuvîntul meu, ca să nimicească această Casă a lui Dumnezeu din Ierusalim! Eu, Dariu, am dat porunca aceasta. Să fie împlinită întocmai.“ * 1 Reg. 9. 3.
13. Tatnai, dregătorul de dincoace de Rîu, Şetar-Boznai, şi tovarăşii lor de slujbă, au împlinit întocmai porunca aceasta pe care le-a trimes-o împăratul Dariu.
14. Şi bătrînii * Iudeilor au zidit cu izbîndă, după proorociile proorocului Hagai, şi ale lui Zaharia, fiul lui Ido; au zidit şi au isprăvit, după porunca Dumnezeului lui Israel, şi după porunca lui Cir **, lui Dariu †, şi lui †† Artaxerxe, împăratul Perşilor. * Cap. 5. 1, 2. ** Cap. 1. 1; 5. 13. Vers. 3. † Cap. 4. 24. †† Cap. 7. 1.
15. Casa a fost isprăvită în ziua a treia a lunii Adar, în al şaselea an al domniei împăratului Dariu.

Sfinţirea Templului.

16. Copiii lui Israel, preoţii şi Leviţii, şi ceilalţi fii ai robiei, au făcut cu bucurie sfinţirea * acestei Case a lui Dumnezeu. * 1 Reg. 8. 63. 2 Cron. 7. 5.
17. Au adus *, pentru sfinţirea acestei Case a lui Dumnezeu, o sută de viţei, două sute de berbeci, patru sute de miei, şi, ca jertfe ispăşitoare pentru tot Israelul, doisprezece ţapi, după numărul seminţiilor lui Israel. * Cap. 8. 35.
18. Au pus pe preoţi, după cetele * lor, şi pe Leviţi, după împărţirile ** lor, pentru slujba lui Dumnezeu la Ierusalim, cum este scris † în cartea lui Moise. * 1 Cron. 24. 1. ** 1 Cron. 23. 6. † Num. 3. 6; 8. 9.
19. Fiii robiei au prăznuit Paştele * în a patrusprezecea zi a lunii întîi.
* Exod. 12. 6.
20. Preoţii şi Leviţii se curăţiseră * cu toţii, aşa că toţi erau curaţi; au jertfit Paştele ** pentru toţi fiii robiei, pentru fraţii lor preoţii, şi pentru ei înşişi. * 2 Cron. 30. 15. ** 2 Cron. 35. 11.
21. Copiii lui Israel, întorşi din robie, au mîncat Paştele, împreună cu toţi cei ce se depărtaseră de necurăţia * neamurilor ţării şi cari s'au unit cu ei ca să caute pe Domnul, Dumnezeul lui Israel. * Cap. 9. 11.
22. Au prăznuit cu bucurie şapte zile sărbătoarea azimilor *, căci Domnul îi înveselise, făcînd ** pe împăratul † Asiriei să-i sprijinească în lucrarea Casei lui Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel. * Exod. 12. 15; 13. 6. 2 Cron. 30. 21; 35. 17. ** Prov. 21. 1. † 2 Reg. 23. 29. 2 Cron. 33. 11. Cap. 1. 1; Vers. 6, etc.

Venirea lui Ezra la Ierusalim.

7 1. După aceste lucruri, supt domnia lui* Artaxerxe, împăratul Perşilor, a venit Ezra, fiul** lui Seraia, fiul lui Azaria, fiul lui Hilchia,
*Neem. 2. 1. **1 Cron. 6. 14.

2. fiul lui Şalum, fiul lui Ţadoc, fiul lui Ahitub,

3. fiul lui Amaria, fiul lui Azaria, fiul lui Meraiot,

4. fiul lui Zerahia, fiul lui Uzi, fiul lui Buchi,

5. fiul lui Abişua, fiul lui Fineas, fiul lui Eleazar, fiul lui Aaron, marele preot.

6. Acest Ezra a venit din Babilon: era un cărturar iscusit* în Legea lui Moise, dată de Domnul, Dumnezeul lui Israel. Şi, fiindcă mîna** Domnului, Dumnezeului său, era peste el, împăratul i-a dat tot ce ceruse.
*Vers. 11, 12, 21. **Vers. 9. Cap. 8. 22, 31.

7. Mulţi din copiii lui Israel, din preoţi şi din Leviţi*, din cîntăreţi, din uşieri, şi din slujitorii** Templului, au venit† şi ei la Ierusalim, în al şaptelea an al împăratului Artaxerxe.
*Cap. 2. 43; 8. 20. **Cap. 8. 1. †Cap. 8. 15. etc.

8. Ezra a venit la Ierusalim în a cincea lună a anului al şaptelea al împăratului.

9. Plecase din Babilon în ziua întîi a lunii întîia, şi a ajuns la Ierusalim în ziua întîi a lunii a cincea, mîna bună* a Dumnezeului său fiind peste el.
*Vers. 6. Neem. 2. 8, 18.

10. Căci Ezra îşi pusese inima să adîncească şi să împlinească* Legea Domnului, şi să înveţe** pe oameni în mijlocul lui Israel legile şi poruncile.
*Ps. 119. 45. **Vers. 6, 25. Deut. 33. 10. Neem. 8. 1—8. Mal. 2. 7.

11. Iată cuprinsul scrisorii date de împăratul Artaxerxe preotului şi cărturarului Ezra, care învăţa poruncile şi legile Domnului cu privire la Israel:

12. „Artaxerxe, împăratul* împăraţilor, către Ezra, preotul şi cărturarul iscusit în Legea Dumnezeului cerurilor, şi aşa mai departe:
*Ezec. 26. 7. Dan. 2. 37.

13. Am dat poruncă să se lase să plece aceia din poporul lui Israel, din preoţii şi din Leviţii lui, cari se află în împărăţia mea, şi cari vor să plece cu tine la Ierusalim.

14. Tu eşti trimes de împăratul şi de cei şapte sfetnici* ai lui să cercetezi în Iuda şi Ierusalim, după Legea Dumnezeului tău, care este în mînile tale,
*Est. 1. 14.

15. şi să duci argintul şi aurul pe care împăratul şi sfetnicii săi l-au dăruit cu dragă inimă Dumnezeului lui Israel, a cărui locuinţă* este la Ierusalim,
*2 Cron. 6. 2. Ps. 135. 21.

16. tot argintul şi aurul* pe care-l vei găsi în tot ţinutul Babilonului, şi darurile de bunăvoie făcute de popor** şi preoţi pentru Casa Dumnezeului lor la Ierusalim.
*Cap. 8. 25. **1 Cron. 29. 6, 9.

17. Ca urmare, vei avea grijă să cumperi cu argintul acesta viţei, berbeci, miei, şi ce trebuie pentru darurile* de mîncare şi jertfele de băutură, şi să** le aduci pe altarul Casei Dumnezeului vostru la Ierusalim.
*Num. 15.—18. **Deut. 12. 5, 11.

18. Cu celalt argint şi aur să faceţi ce veţi crede de cuviinţă, tu şi fraţii tăi, potrivit cu voia Dumnezeului vostru.

19. Pune înaintea Dumnezeului din Ierusalim uneltele cari-ţi vor fi încredinţate pentru slujba Casei Dumnezeului tău.

20. Să scoţi din casa vistieriilor împăratului ce va trebui pentru celelalte cheltuieli pe cari le vei avea de făcut cu privire la Casa Dumnezeului tău.

21. Eu, împăratul Artaxerxe, dau poruncă tuturor vistiernicilor de dincolo de Rîu să dea îndată lui Ezra, preot şi cărturar iscusit în Legea Dumnezeului cerurilor, tot ce vă va cere,

22. pînă la o sută de talanţi de argint, o sută de cori de grîu, o sută de baţi de vin, o sută de baţi de untdelemn, şi sare cîtă va vrea.

23. Tot ce este poruncit de Dumnezeul cerurilor să se facă întocmai pentru Casa Dumnezeului cerurilor, pentruca să nu vie mînia Lui asupra împărăţiei, asupra împăratului şi asupra fiilor săi.

24. Vă facem cunoscut că nu puteţi pune nici bir, nici dare, nici vamă de trecere, peste niciunul din preoţi, din Leviţi, din cîntăreţi, din uşieri, din slujitorii Templului şi din slujitorii acestei Case a lui Dumnezeu.

25. Şi tu, Ezra, după înţelepciunea lui Dumnezeu pe care o ai, pune* judecători şi dregători cari să facă dreptate la tot poporul de dincolo de Rîu, tuturor celorce cunosc legile Dumne-

zeului tău; şi fă-le cunoscut celor ce nu le cunosc **. *Exod. 18. 21, 22. Deut. 16. 18. ** Vers. 10. 2 Cron. 17. 7. Mal. 2. 7. Mat. 23. 2, 3.

26. Oricine nu va păzi întocmai Legea Dumnezeului tău şi legea împăratului, să fie osîndit la moarte, la surghiun, la o gloabă, sau la temniţă."

27. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul părinţilor noştri, care ** a pregătit inima împăratului ca să slăvească astfel Casa Domnului la Ierusalim, *1 Cron. 29. 10. ** Cap. 6. 22.

28. şi a îndreptat* asupra mea bunăvoinţa împăratului, a sfetnicilor săi, şi a tuturor căpeteniilor puternice ale lui! Intărit de mîna** Domnului, Dumnezeului meu, care era asupra mea, am strîns pe căpeteniile lui Israel, ca să plece cu mine.

*Cap. 9. 9. ** Cap. 5. 5. Vers. 6, 9. Cap. 8. 18.

Tovarăşii lui Ezra.

8 1. Iată capii de familii şi spiţele de neam ale celor ce s'au suit cu mine din Babilon, supt domnia împăratului Artaxerxe.

2. Din fiii lui Fineas, Gherşom; din fiii lui Itamar, Daniel; din fiii lui David, Hatuş*, *1 Cron. 3. 22.

3. din fiii lui Şecania; din fiii lui Pareoş*, Zaharia, şi cu el o sută cincizeci de bărbaţi înscrişi; *Cap. 2. 3.

4. din fiii lui Pahat-Moab, Elioenai, fiul lui Zerahia, şi cu el două sute de bărbaţi;

5. din fiii lui Şecania, fiul lui Iahaziel, şi cu el trei sute de bărbaţi;

6. din fiii lui Adin, Ebed, fiul lui Ionatan, şi cu el cincizeci de bărbaţi;

7. din fiii lui Elam, Isaia, fiul Ataliei, şi cu el şaptezeci de bărbaţi;

8. din fiii lui Şefatia, Zebadia, fiul lui Micael, şi cu el optzeci de mii de bărbaţi;

9. din fiii lui Ioab, Obadia, fiul lui Iehiel, şi cu el douăsute optsprezece bărbaţi;

10. din fiii lui Şelomit, fiul lui Iosifia, şi cu el o sută şasezeci de bărbaţi;

11. din fiii lui Bebai, Zaharia, fiul lui Bebai, şi cu el douăzeci şi opt de bărbaţi;

12. din fiii lui Azgad, Iohanan, fiul lui Hacatan, şi cu el o sută zece bărbaţi;

13. din fiii lui Adonicam, cei din urmă, ale căror nume iată-le: Elifelet, Ieiel şi Şemaia, şi cu ei şasezeci de bărbaţi;

14. din fiii lui Bigvai, Utai şi Zabud, şi cu ei şaptezeci de bărbaţi.

15. I-am strîns la rîul care curge spre Ahava, şi am tăbărît acolo trei zile. Am căutat între popor şi preoţi, şi n'am găsit acolo pe niciunul din fiii lui* Levi. *Cap. 7. 7.

16. Atunci am trimes să cheme pe căpeteniile Eliezer, Ariel, Şemaia, Elnatan, Iarib, Elnatan, Natan, Zaharia şi Meşulam, şi pe învăţătorii Ioiarib şi Elnatan.

17. I-am trimes la căpetenia Ido, care locuia la Casifia, şi am pus în gura lor ce trebuiau să spună lui Ido şi fraţilor săi slujitori ai Templului cari erau la Casifia, ca să ne aducă slujitori pentru Casa Dumnezeului nostru.

18. Şi, fiindcă mîna cea bună a Dumnezeului nostru era peste noi, ne-au adus* pe Serebia, bărbat cu minte, dintre fiii lui Mahli, fiul lui Levi, fiul lui Israel, şi cu el pe fiii şi fraţii lui, în număr de optsprezece; *Neem. 8. 7; 9. 4, 5.

19. pe Haşabia, şi cu el pe Isaia, dintre fiii lui Merari, fraţii săi şi fiii lor, în număr de douăzeci;

20. şi dintre slujitorii* Templului, pe cari David şi căpeteniile îi puseseră în slujba Leviţilor, două sute douăzeci de slujitori ai Templului, toţi numiţi pe nume. *Cap. 2. 43.

21. Acolo, la rîul Ahava, am vestit* un post de smerire** înaintea Dumnezeului nostru, ca să cerem dela El o† călătorie fericită pentru noi, pentru copiii noştri, şi pentru tot ce era al nostru.

*2 Cron. 20. 3. ** Lev. 16. 29; 23. 29. Isa. 58. 3, 5. † Ps. 5. 8.

22. Mi-era ruşine* să cer împăratului o oaste de însoţire şi călăreţi, ca să ne ocrotească împotriva vrăjmaşului pe drum, căci spusesem împăratului: „Mîna** Dumnezeului nostru este, spre binele† lor, peste toţi cei ce-L caută, dar puterea şi mînia†† Lui sînt peste toţi cei ce-L părăsesc*†."

*1 Cor. 9. 15. ** Cap. 7. 6, 9, 28. † Ps. 33. 18, 19; 34. 15. 22. Rom. 8. 28. †† Ps. 34. 16. *† 2 Cron. 15. 2.

23. Pentru aceasta am postit şi am chemat pe Dumnezeul nostru. Şi El ne-a ascultat*. *1 Cron. 5. 20. 2 Cron. 33. 13. Isa. 19. 22.

24. Am ales douăsprezece căpetenii dintre preoţi, pe Şerebia, Haşabia, şi zece din fraţii lor.

25. Am cîntărit înaintea lor argintul*, aurul, şi uneltele, date în dar pentru

Casa Dumnezeului nostru de împărat, sfetnicii şi căpeteniile lui, şi de toţi cei din Israel cari se aflau acolo. *Cap. 7. 15, 16.

26. Am dat în mînile lor şase sute cincizeci de talanţi de argint, unelte de argint de o sută de talanţi, o sută de talanţi de aur,

27. douăzeci de pahare de aur de o mie de darici, şi două vase de aramă frumoasă poleită, tot atît de scumpă ca aurul.

28. Apoi le-am zis: „Sînteţi închinaţi* Domnului. Vasele acestea sînt lucruri sfinte**, şi argintul şi aurul acesta sînt un dar de bună voie făcut Domnului, Dumnezeului părinţilor voştri. *Lev. 21. 6, 7, 8. Deut. 33. 8. **Lev. 22. 2, 3. Num. 4. 4, 15, 19, 20.

29. Fiţi cu ochii în patru, şi luaţi lucrurile acestea supt paza voastră, pînă le veţi cîntări înaintea căpeteniilor preoţilor şi înaintea Leviţilor, şi înaintea capilor de familii ai lui Israel, la Ierusalim, în cămările Casei Domnului.“

30. Şi preoţii şi Leviţii au luat greutatea argintului, aurului şi vaselor, ca să le ducă la Ierusalim, în Casa Dumnezeului nostru.

31. Am plecat dela rîul Ahava, ca să ne ducem la Ierusalim, în a douăsprezecea zi a lunii întîia. Mîna* Dumnezeului nostru a fost peste noi, şi ne-a păzit de loviturile vrăjmaşului şi de orice piedică pe drum. *Cap. 7. 6, 9, 28.

32. Am ajuns* la Ierusalim, şi ne-am odihnit acolo trei zile. *Neem. 2. 11.

33. In ziua a patra, am cîntărit* în Casa Dumnezeului nostru argintul, aurul, şi vasele, pe cari le-am încredinţat lui Meremot, fiul lui Urie, preotul. Cu el era Eleazar, fiul lui Fineas, şi împreună cu ei Leviţii Iozabad, fiul lui Iosua, şi Noadia, fiul lui Binui. *Vers. 26, 30.

34. Fiind cercetate toate după număr şi greutate, au pus atunci în scris greutatea tuturor.

35. Fiii robiei, întorşi din robie, au adus, ca ardere de tot* Dumnezeului lui Israel, doisprezece viţei pentru tot Israelul, nouăzeci şi şase de berbeci, şaptezeci şi şapte de miei, şi doisprezece ţapi, ca jertfe ispăşitoare, toate ca ardere de tot Domnului. *Cap. 6. 17.

36. Au dat poruncile* împăratului dregătorilor împăratului şi cîrmuitorilor de dincoace de Rîu, cari au ajutat pe popor şi Casa lui Dumnezeu. *Cap. 7. 21.

Rugăciunea lui Ezra.

9 1. După ce s'a sfîrşit lucrul acesta, căpeteniile s'au apropiat de mine, şi au zis: „Poporul lui Israel, preoţii şi Leviţii nu s'au despărţit* de popoarele acestor ţări, şi au făcut** urîciunile lor, ale Cananiţilor, Hetiţilor, Fereziţilor, Iebusiţilor, Amoniţilor, Moabiţilor, Egiptenilor şi Amoriţilor. *Cap. 6. 21. Neem. 9. 2. **Deut. 12. 30, 31.

2. Căci şi-au* luat neveste din fetele lor pentru ei şi pentru fiii lor, şi au amestecat** neamul† sfînt cu popoarele ţărilor acestora. Şi căpeteniile şi dregătorii au fost cei dintîi cari au săvîrşit păcatul acesta.“ *Exod. 34. 16. Deut. 7. 3. Neem. 13. 23. **Exod. 19. 6; 22. 31. Deut. 7. 6; 14. 2. †2 Cor. 6. 14.

3. Cînd am auzit lucrul acesta, mi-am sfîşiat* hainele şi mantaua, mi-am smuls părul din cap şi perii din barbă, şi am stat jos mîhnit**. *Iov. 1. 20. **Ps. 143. 4.

4. Atunci s'au strîns la mine toţi ceice se temeau* de cuvintele Dumnezeului lui Israel, din pricina păcatului fiilor robiei. Şi eu, am stat jos mîhnit, pînă la jertfa de seară**. *Cap. 10. 3. Isa. 66. 2. **Exod. 29. 39.

5. Apoi, în clipa jertfei de seară, m'am sculat din smerirea mea, cu hainele şi mantaua sfîşiate, am căzut în genunchi, am întins* mînile spre Domnul, Dumnezeul meu, şi am zis: *Exod. 9. 29, 33.

6. „Dumnezeule, sînt uluit, şi mi-e* ruşine, Dumnezeule, să-mi ridic faţa spre Tine. Căci fărădelegile** noastre s'au înmulţit deasupra capetelor noastre, şi greşelile noastre au ajuns† pînă la ceruri. *Dan. 9. 7, 8. **Ps. 38. 4. †2 Cron. 28. 9. Apoc. 18. 5.

7. Din zilele părinţilor noştri, am fost foarte* vinovaţi pînă în ziua de azi, şi din pricina fărădelegilor noastre am** fost daţi, noi, împăraţii noştri şi preoţii noştri, în mînile împăraţilor străini, pradă săbiei, robiei, jafului, şi ruşinii† care ne acopere astăzi faţa. *Ps. 106. 6. Dan. 9. 5, 6, 8. **Deut. 28. 36, 64. Neem. 9. 30. †Dan. 9. 7, 8.

8. Şi totuş Domnul, Dumnezeul nostru, S'a îndurat de noi, lăsîndu-ne cîţiva oameni scăpaţi, şi dîndu-ne un adăpost în locul Lui cel sfînt, ca să ne lumineze* ochii şi să ne dea puţină răsuflare în mijlocul robiei noastre. *Ps. 13. 3; 34. 5.

9. Căci * sîntem robi, dar Dumnezeu ** nu ne-a părăsit în robia noastră. A îndreptat spre noi bunăvoința † împăraților Perșilor și ei ne-au dat o nouă putere de viață, ca să putem zidi Casa Dumnezeului nostru, și să-i dregem dărîmăturile, făcîndu-ne astfel rost de un loc de adăpost †† în Iuda și la Ierusalim.

*Neem. 9. 36. **Ps. 136. 23. †Cap. 7. 28. ††Isa. 5. 2.

10. Acum, ce să mai zicem noi după aceste lucruri, Dumnezeule? Căci am părăsit poruncile Tale,

11. pe cari ni le poruncisei prin robii Tăi proorocii, zicînd: „Țara în care intrați s'o stăpîniți este o țară întinată * de necurățiile popoarelor din aceste ținuturi, de urîciunile cu cari au umplut-o, dela un capăt la altul, cu necurățiile lor. *Cap. 6. 21.

12. Să nu * dați deci pe fetele voastre după fiii lor, nici să nu luați pe fetele lor de neveste pentru fiii voștri, și să nu vă pese ** niciodată nici de propășirea lor nici de bună starea lor. In chipul acesta veți ajunge tari, veți mînca cele mai bune roade ale țării, și o veți lăsa † pe veci moștenire fiilor voștri.“ *Exod. 23. 32; 34. 16. Deut. 7. 3. **Deut. 23. 6. †Prov. 13. 22; 20. 7.

13. După tot ce mi s'a întîmplat din pricina faptelor rele și marilor greșeli pe cari le-am făcut, măcar că, Tu, Dumnezeule, nu ne-ai pedepsit * după fărădelegile noastre, se cuvine ca, acum, cînd ne-ai păstrat pe acești oameni scăpați, *Ps. 103. 10.

14. să începem iarăș să călcăm * poruncile Tale, și să ne încuscrim ** cu aceste popoare urîcioase? N'ar † izbucni atunci iarăș mînia Ta împotriva noastră, pînă acolo încît ne-ar nimici, fără să lase nici rămășiță nici robi izbăviți? *Ioan 5. 14. 2 Pet. 2. 20, 21. **Vers. 2. Neem. 13. 23, 27. †Deut. 9. 8.

15. Doamne, Dumnezeul lui Israel, Tu ești drept *; căci astăzi noi sîntem o rămășiță de robi izbăviți. Iată-ne înaintea ** Ta ca niște † vinovați, și din această pricină nu putem sta †† înaintea Ta.“ *Neem. 9. 33. Dan. 9. 14. **Rom. 3. 19. †1 Cor. 15. 17. ††Ps. 130. 3.

Trimeterea femeilor străine.

10 1. Pe cînd * sta Ezra, plîngînd și cu fața la pămînt înaintea ** Casei lui Dumnezeu, și făcea această rugăciune și mărturisire, se strînsese la el o mulțime foarte mare de oameni din Israel, bărbați, femei și copii, și poporul vărsa multe lăcrămi.

*Dan. 9. 20. **2 Cron. 20. 9.

2. Atunci Șecania, fiul lui Iehiel, dintre fiii lui Elam, a luat cuvîntul și a zis lui Ezra: „Am păcătuit * împotriva Dumnezeului nostru, ducîndu-ne la femei străine cari fac parte din popoarele țării. Dar Israel n'a rămas fără nădejde în această privință. *Neem. 13. 27.

3. Să facem acum un legămînt * cu Dumnezeul nostru pentru izgonirea tuturor acestor femei și a copiilor lor, după părerea domnului meu și a celor ce se tem ** de poruncile † Dumnezeului nostru. Și facă-se după Lege. *2 Cron. 34. 31. **Cap. 9. 4. †Deut. 7. 2, 3.

4. Scoală-te, căci treaba aceasta te privește. Noi vom fi cu tine. Imbărbătează-te * și lucrează.“ *1 Cron. 28. 10.

5. Ezra s'a sculat, și a pus pe căpeteniile preoților, Leviților și întregului Israel, să jure * că vor face ce se spusese. Și ei au jurat. *Neem. 5. 12.

6. Apoi Ezra a plecat dinaintea Casei lui Dumnezeu, și s'a dus în odaia lui Iohanan, fiul lui Eliașib. Cînd a intrat, n'a mîncat pîne * și n'a băut apă, pentrucă era mîhnit din pricina păcatului fiilor robiei. *Deut. 9. 18.

7. S'a dat de veste în Iuda și la Ierusalim că toți fiii robiei trebuie să se adune la Ierusalim,

8. și că, după părerea căpeteniilor și bătrînilor, oricui nu va veni în trei zile i se vor lua averile, și el însuș va fi izgonit din adunarea fiilor robiei.

9. Toți bărbații lui Iuda și Beniamin s'au strîns la Ierusalim în trei zile. Era a douăzecea zi a lunii a noua. Tot poporul * stătea pe locul deschis dinaintea Casei lui Dumnezeu, tremurînd din pricina împrejurării aceleia și de ploaie. *1 Sam. 12. 18.

10. Preotul Ezra s'a sculat și le-a zis: „Ați păcătuit luînd femei străine, și ați făcut pe Israel și mai vinovat.

11. Mărturisiți-vă acum * greșala înaintea Domnului, Dumnezeului părinților voștri, și faceți voia Lui! Despărțiți-vă ** de popoarele țării și de femeile străine.“ *Ios. 7. 19. Prov. 28. 13. **Vers. 3.

12. Toată adunarea a răspuns cu glas tare: „Trebuie să facem cum ai zis!

13. Dar poporul este în mare număr, vremea este ploioasă, și nu poate să

rămînă afară. De altfel, aceasta nu este treabă de o zi sau două, căci sînt mulţi printre noi cari au păcătuit în privinţa aceasta.

14. Să rămînă dar toate căpeteniile noastre în locul întregei adunări. Şi toţi cei din cetăţile noastre, cari s'au însurat cu femei străine, să vină la timpuri hotărîte, cu bătrînii şi judecătorii din fiecare cetate, pînă se va abate dela noi mînia * aprinsă a Dumnezeului nostru din pricina întîmplării acesteia." *2 Cron. 30. 8.

15. Ionatan, fiul lui Asael, şi Iahzia, fiul lui Ticva, ajutaţi de Meşulam, şi de Levitul Şabtai, au fost singurii împotriva acestei păreri,

16. pe care au primit-o fiii robiei. Au ales pe preotul Ezra, şi capi de familii după casele lor părinteşti, toţi numiţi pe nume, şi au stătut în ziua întîi a lunii a zecea să cerceteze lucrul acesta.

17. In ziua întîi a lunii întîia, au isprăvit cu toţi bărbaţii cari se însuraseră cu femei străine.

18. Intre fiii preoţilor, s'au găsit unii cari se însuraseră cu femei străine: dintre fiii lui Iosua, fiul lui Ioţadac, şi dintre fraţii săi: Maaseia, Eliezer, Iarib şi Ghedalia, cari s'au îndatorat,

19. dînd * mîna, să-şi izgonească nevestele şi să aducă un berbece ca jertfă pentru vină;
*2 Reg. 10. 15. 1 Cron. 29. 24. 2 Cron. 30. 8.

20. din fiii lui Imer: Hanani şi Zebadia;

21. din fiii lui Harim: Maaseia, Ilie, Şemaia, Iehiel şi Ozia;

22. din fiii lui Paşhur: Elioenai, Maaseia, Ismael, Netaneel, Iozabad şi Eleasa.

23. Dintre Leviţi: Iozabad, Şimei, Chelaia sau Chelita, Petahia, Iuda şi Eliezer.

24. Dintre cîntăreţi: Eliaşib.
Dintre uşieri: Şalum, Telem şi Uri.

25. Dintre cei din Israel: din fiii lui Pareoş, Ramia, Izia, Malchia, Miamin, Eleazar, Malchia şi Benaia;

26. din fiii lui Elam: Matania, Zaharia, Iehiel, Abdi, Ieremot şi Ilie;

27. dintre fiii lui Zatu: Elioenai, Eliaşib, Matania, Ieremot, Zabad şi Aziza;

28. dintre fiii lui Bebai: Iohanan, Hanania, Zabai şi Atlai;

29. dintre fiii lui Bani: Meşulam, Maluc, Adaia, Iaşub, Şeal şi Ramot;

30. dintre fiii lui Pahat-Moab: Adna, Chelal, Benaia, Maaseia, Matania, Beţaleel, Binui şi Manase;

31. dintre fiii lui Harim: Eliezer, Işia, Malchia, Şemaia, Simeon,

32. Beniamin, Maluc şi Şemaria;

33. dintre fiii lui Haşum: Matnai, Matata, Zabad, Elifelet, Ieremai, Manase şi Şimei;

34. dintre fiii lui Bani: Maadai, Amram, Uel,

35. Benaia, Bedia, Cheluhu,

36. Vania, Meremot, Eliaşib,

37. Matania, Matnai, Iaasai,

38. Bani, Binui, Şimei,

39. Şelemia, Natan, Adaia,

40. Macnadbai, Şaşai, Şarai,

41. Azareel, Şelemia, Şemaria,

42. Şalum, Amaria şi Iosif;

43. dintre fiii lui Nebo: Ieiel, Matitia, Zabad, Zebina, Iadai, Ioel şi Benaia.

44. Toţi aceştia luaseră femei străine, şi mulţi avuseseră copii cu ele.

NEEMIA

(Isaia 58. 12.)

Rugăciunea lui Neemia.

1 1. Istorisirea lui Neemia *, fiul lui Hacalia.
In luna Chişleu, în al douăzecilea an, pe cînd eram în capitala Susa,
* Cap. 10. 1.

2. a venit Hanani, unul din fraţii mei, şi cîţiva oameni din Iuda. I-am întrebat despre Iudeii scăpaţi cari mai rămăseseră din robie, şi despre Ierusalim.

3. Ei mi-au răspuns: „Ceice au mai rămas din robie sînt acolo în ţară, în cea mai mare nenorocire şi ocară; zidurile * Ierusalimului sînt dărîmate **, şi porţile sînt arse de foc."
* Cap. 2. 17. ** 2 Reg. 25. 10.

4. Cînd am auzit aceste lucruri, am

şezut jos, am plîns, şi m'am jălit multe zile. Am postit şi m'am rugat înaintea Dumnezeului cerurilor,

5. şi am zis:

„Doamne*, Dumnezeul cerurilor, Dumnezeule mare şi înfricoşat, Tu** care ţii legămîntul Tău şi eşti plin de îndurare faţă de ceice Te iubesc şi păzesc poruncile Tale!

*Dan. 9. 4. **Exod. 20. 6.

6. Să ia aminte urechea Ta şi ochii să-Ţi fie* deschişi: ascultă rugăciunea pe care ţi-o face robul Tău acum, zi şi noapte, pentru robii Tăi copiii lui Israel, mărturisind** păcatele copiilor lui Israel, păcatele făcute de noi împotriva Ta; căci eu şi casa tatălui meu am păcătuit.

*1 Reg. 8. 28, 29. 2 Cron. 6. 40. Dan. 9, 17, 18. **Dan. 9. 20.

7. Te-am supărat*, şi n'am păzit** poruncile Tale, legile şi orînduirile, pe cari le-ai dat robului Tău Moise.

*Ps. 106. 6. Dan. 9. 5. **Deut. 28. 15.

8. Adu-Ţi aminte de cuvintele acestea pe cari le-ai dat robului Tău Moise să le spună: „Cînd veţi păcătui*, vă voi risipi printre popoare;

*Lev. 26. 33. Deut. 4. 25, 26, 27; 28. 64.

9. dar* dacă vă veţi întoarce la Mine, şi dacă veţi păzi poruncile Mele şi le veţi împlini, atunci, chiar** dacă veţi fi izgoniţi la marginea cea mai depărtată a cerului, de acolo vă voi aduna şi vă voi aduce iarăş în locul pe care l-am ales ca să locuiască Numele Meu acolo.“

*Lev. 26. 39, etc. Deut. 4. 29. 30, 31; 30. 2. **Deut. 30. 4.

10. Ei* sînt robii Tăi şi poporul Tău, pe care l-ai răscumpărat prin puterea Ta cea mare şi prin mîna Ta cea tare.

*Deut. 9. 29. Dan. 9. 15.

11. Ah! Doamne, să* ia aminte urechea Ta la rugăciunea robului Tău, şi la rugăciunea robilor Tăi, cari vor** să se teamă de Numele Tău! Dă astăzi izbîndă robului Tău, şi fă-l să capete trecere înaintea omului acestuia!“ Pe atunci eram paharnicul† împăratului. *Vers. 6. **Isa. 26. 8. Evr. 13. 18. †Cap. 2. 1.

Neemia la Ierusalim.

2 1. In luna Nisan, anul al douăzecilea al împăratului Artaxerxe*, pe cînd vinul era înaintea lui, am** luat vinul şi l-am dat împăratului. Niciodată nu fusesem trist înaintea lui.

*Ezra 7. 1. **Cap. 1. 11.

2. Impăratul mi-a zis: „Pentru ce ai faţa tristă? Totuş nu eşti bolnav; nu poate fi decît o întristare* a inimii.“ Atunci m'a apucat o mare frică,

*Prov. 15. 13.

3. şi am răspuns împăratului: „Trăiască împăratul* în veac! Cum să n'am faţa tristă, cînd cetatea** în care sînt mormintele părinţilor mei este nimicită şi porţile ei sînt arse de foc?“

*1 Reg. 1. 31. Dan. 2. 4; 5. 10; 6. 6, 21. **Cap. 1. 3.

4. Şi împăratul mi-a zis: „Ce ceri?“ Eu m'am rugat Dumnezeului cerurilor,

5. şi am răspuns împăratului: „Dacă găseşte cu cale împăratul, şi dacă robul tău îi este plăcut, trimete-mă în Iuda, la cetatea mormintelor părinţilor mei, ca s'o zidesc din nou.“

6. Impăratul, lîngă care şedea şi împărăteasa, mi-a zis atunci: „Cît va ţinea călătoria ta, şi cînd te vei întoarce?“ Impăratul a găsit cu cale să mă lase să plec, şi i-am hotărît o* vreme.

*Cap. 5. 14; 13. 6.

7. Apoi am zis împăratului: „Dacă găseşte împăratul cu cale, să mi se dea scrisori pentru dregătorii de dincolo de Rîu, ca să mă lase să trec şi să intru în Iuda,

8. şi o scrisoare pentru Asaf, păzitorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grinzi pentru porţile cetăţuiei de lîngă casă*, pentru zidul cetăţii, şi pentru casa în care voi locui.“ Impăratul mi-a dat aceste scrisori, căci** mîna cea bună a Dumnezeului meu era peste mine.

*Cap. 3. 7. **Ezra 5. 5; 7. 6, 9, 28. Vers. 18.

9. M'am dus la dregătorii de dincolo de Rîu, şi le-am dat scrisorile împăratului, care pusese să mă însoţească nişte mai mari ai oastei şi nişte călăreţi.

10. Sanbalat, Horonitul, şi Tobia, slujitorul Amonit, cînd au auzit lucrul acesta, nu le-a plăcut deloc că venea un om să caute binele copiilor lui Israel.

Neemia îmbărbătează pe popor.

11. Am* ajuns la Ierusalim, şi am rămas acolo trei zile. *Ezra 8. 32.

12. După aceea, m'am sculat noaptea cu cîţiva oameni, fără să fi spus cuiva ce-mi pusese Dumnezeul meu în inimă să fac pentru Ierusalim. Nu era cu mine nicio altă vită, afară de vita pe care călăream.

13. Am ieşit noaptea pe poarta* văii, şi m'am îndreptat spre izvorul balaurului şi spre poarta gunoiului, uitîn-

du-mă cu băgare de seamă la zidurile dărîmate** ale Ierusalimului şi la porţile lui arse de foc.

*2 Cron. 26. 9. Cap. 3. 13. **Cap. 1. 3. Vers. 17.

14. Am trecut pela poarta * izvorului şi pela iazul împăratului, şi nu era loc pe unde să treacă vita care era supt mine. *Cap. 3. 15.

15. M'am suit noaptea pe la * pîrău, şi m'am uitat iarăş, cu băgare de seamă la zid. Apoi am intrat pe poarta văii, şi astfel m'am întors.

*2 Sam. 15. 23. Ier. 31. 40.

16. Dregătorii nu ştiau unde fusesem, şi ce făceam. Pînă în clipa aceea nu spusesem nimic Iudeilor, nici preoţilor, nici mai marilor, nici dregătorilor, nici vreunuia din ceice vedeau de treburi.

17. Le-am zis atunci: „Vedeţi starea nenorocită în care sîntem! Ierusalimul este dărîmat, şi porţile sînt arse de foc. Veniţi să zidim iarăş zidul Ierusalimului, şi să nu mai fim de * ocară!“

*Cap. 1. 3. Ps. 44. 13; 79. 4. Ier. 24. 9. Ezec. 5. 14, 15; 22. 4.

18. Şi le-am istorisit cum mîna * cea bună a Dumnezeului meu fusese peste mine, şi ce cuvinte îmi spusese împăratul. Ei au zis: „Să ne sculăm, şi să zidim!“ Şi s'au întărit** în această hotărîre bună. *Vers. 8. **2 Sam. 2. 7.

19. Sanbalat, Horonitul, Tobia, slujitorul Amonit, şi Gheşem, Arabul, fiind înştiinţaţi, şi-au bătut joc * de noi şi ne-au dispreţuit. Ei au zis: „Ce faceţi voi acolo? Vă răsculaţi** împotriva împăratului?“

*Ps. 44. 13; 79. 4; 80. 6. **Cap. 6. 6.

20. Şi eu le-am răspuns: „Dumnezeul cerurilor ne va da izbînda. Noi, robii Săi, ne vom scula şi vom zidi; dar voi *, n'aveţi nici parte, nici drept, nici aducere aminte în Ierusalim.“

*Ezra 4. 3.

Dregerea zidurilor Ierusalimului.

3 1. Marele preot Eliaşib * s'a sculat împreună cu fraţii săi, preoţii, şi au zidit** poarta oilor. Au sfinţit-o, şi i-au pus uşile; au sfinţit-o dela turnul Mea †, pînă la turnul †† lui Hananeel. *Cap. 12. 10. **Ioan 5. 2. † Cap 12. 39. †† Ier. 31. 38. Zah. 14. 10.

2. Alături de Eliaşib au zidit şi oamenii * din Ierihon; alături de el a zidit şi Zacur, fiul lui Imri. *Ezra 2. 34.

3. Fiii lui Senaa au zidit poarta * peştilor. Au acoperit-o cu scînduri, şi i-au pus uşile**, încuietorile şi zăvoarele.

*2 Cron. 33. 14. Cap. 12. 39. Tef. 1. 10. **Cap. 6. 1; 7. 1.

4. Alături de ei a lucrat la dregerea zidului Meremot, fiul lui Urie, fiul lui Hacoţ; alături de ei a lucrat Meşulam, fiul lui Berechia, fiul lui Meşezabeel; alături de ei a lucrat Ţadoc, fiul lui Baana;

5. alături de ei au lucrat Tecoiţii, ai căror fruntaşi nu s'au supus în slujba * Domnului. *Judc. 5. 23.

6. Ioiada, fiul lui Paseah, şi Meşulam, fiul lui Besodia, au dres poarta * cea veche. Au acoperit-o cu scînduri, şi i-au pus uşile, încuietorile şi zăvoarele. *Cap. 12. 39.

7. Alături de ei au lucrat Melatia, Gabaonitul, Iadon, Meronotitul, şi oamenii din Gabaon şi Miţpa, pînă la scaunul * dregătorului de dincoace de rîul Eufrat; *Cap. 2. 8.

8. alături de ei a lucrat Uziel, fiul lui Harhaia, dintre argintari, şi alături de el a lucrat Hanania, dintre făcătorii de mir. Au întărit Ierusalimul pînă la zidul cel lat *. *Cap. 12. 38.

9. Alături de ei a lucrat Refaia, fiul lui Hur, care era mai mare peste jumătate din ţinutul Ierusalimului.

10. Alături de ei a lucrat, în faţa casei sale, Iedaia, fiul lui Harumaf, şi alături de el a lucrat Hatuş, fiul lui Haşabnia.

11. O altă parte a zidului şi turnul * cuptoarelor au fost drese de Malchia, fiul lui Harim, şi de Haşub, fiul lui Pahat-Moab. *Cap. 12. 38.

12. Alături de ei a lucrat, cu fetele sale, Şalum, fiul lui Haloheş, mai marele peste jumătate din ţinutul Ierusalimului.

13. Hanun şi locuitorii Zanoahului au dres poarta * văii. Au zidit-o, şi i-au pus uşile, încuietorile şi zăvoarele. Ei au făcut o mie de coţi de zid pînă la poarta** gunoiului. *Cap. 2. 13. **Cap. 2. 13.

14. Malchia, fiul lui Recab, mai marele peste ţinutul Bet-Hacheremului, a dres poarta gunoiului. A zidit-o, şi i-a pus uşile, încuietorile şi zăvoarele.

15. Şalun, fiul lui Col-Hoze, mai marele peste ţinutul Miţpa, a dres poarta * izvorului. A zidit-o, a acoperit-o cu scînduri, şi i-a pus uşile, încuietorile şi zăvoarele. A făcut zidul iazului Siloe** lîngă grădina împăratului, pînă la treptele cari pogoară din cetatea lui David. *Cap. 2. 14. **Ioan 9. 7.

16. După el Neemia, fiul lui Azbuc, mai marele peste jumătate din ţinutul Bet-Ţurului, a lucrat la dregerea zidului pînă în faţa mormintelor lui David, pînă la iazul * care fusese zidit, şi pînă la casa vitejilor.
* 2 Reg. 20. 20. Isa. 22. 11.

17. După el au lucrat Leviţii, Rehum, fiul lui Bani, şi alături de el a lucrat, pentru ţinutul său, Haşabia, mai marele peste jumătate din ţinutul Cheila.

18. După el au lucrat fraţii lor, Bavai, fiul lui Henadad, mai marele peste jumătate din ţinutul Cheila;

19. şi alături de el Ezer, fiul lui Iosua, mai marele Miţpei, a dres o altă parte a zidului, în faţa suişului casei armelor, în unghi *. * 2 Cron. 26. 9.

20. După el Baruc, fiul lui Zabai, a dres cu rîvnă o altă parte, dela unghi pînă la poarta casei marelui preot Eliaşib.

21. După el Meremot, fiul lui Urie, fiul lui Hacoţ, a dres o altă parte, dela poarta casei lui Eliaşib, pînă la capătul casei lui Eliaşib.

22. După el au lucrat preoţii din împrejurimile Ierusalimului.

23. După ei Beniamin şi Haşub au lucrat în dreptul casei lor. După ei Azaria, fiul lui Maaseia, fiul lui Anania, a lucrat lîngă casa lui.

24. După el Binui, fiul lui Henadad, a dres o altă parte, dela casa lui Azaria pînă la unghi * şi pînă la colţ.
* Vers. 19.

25. Palal, fiul lui Uzai, a lucrat în faţa unghiului şi în faţa turnului de sus care iese înainte din casa împăratului, lîngă curtea * temniţei. După el a lucrat Pedaia, fiul lui Pareoş.
* Ier. 32. 2; 33. 1; 37. 21.

26. Slujitorii * Templului, cari locuiesc pe deal **, au lucrat pînă în dreptul porţii † apelor, la răsărit, şi pînă în dreptul turnului care iese în afară. * Ezra 2. 43. Cap. 11. 21. ** 2 Cron. 27. 3. † Cap. 8. 1, 8; 12. 37.

27. După ei Tecoiţii au dres o altă parte, în dreptul turnului celui mare, care iese înafară pînă la zidul dealului.

28. Deasupra porţii * cailor, preoţii au lucrat fiecare înaintea casei lui.
* 2 Reg. 11. 16. 2 Cron. 23. 15. Ier. 31. 40.

29. După ei Ţadoc, fiul lui Imer, a lucrat înaintea casei lui. După el a lucrat Şemaia, fiul lui Şecania, păzitorul porţii dela răsărit.

30. După el Hanania, fiul lui Şelemia, şi Hanun, al şaselea fiu al lui Ţalaf, au dres o altă parte a zidului. După ei Meşulam, fiul lui Berechia, a lucrat în faţa odăii lui.

31. După el Malchia, dintre argintari, a lucrat pînă la casele slujitorilor Templului şi negustorilor, în dreptul porţii Mifcad, şi pînă la odaia de sus din colţ.

32. Argintarii şi negustorii au lucrat între odaia de sus din colţ şi poarta oilor.

Lucrările urmează.

4 1. Cînd a auzit Sanbalat * că zidim iarăş zidul, s'a mîniat şi s'a supărat foarte tare. Şi-a bătut joc de Iudei, * Cap. 2. 10, 19.

2. şi a zis înaintea fraţilor săi şi înaintea ostaşilor Samariei: „La ce lucrează aceşti Iudei neputincioşi? Oare vor fi lăsaţi să lucreze? Oare vor jertfi? Oare vor ispravi? Oare vor da ei viaţă unor pietre înmormîntate supt mormane de praf şi arse de foc?“

3. Tobia *, Amonitul, era lîngă el, şi a zis: „Să zidească numai! Dacă se va sui o vulpe, le va dărîma zidul lor de piatră.“ * Cap. 2. 10, 19.

4. „Ascultă *, Dumnezeul nostru, cum sîntem batjocoriţi! Fă să cadă ** ocările lor asupra capului lor, şi dă-i pradă pe un pămînt unde să fie robi.
* Ps. 123. 3, 4. ** Ps. 79. 12. Prov. 3. 34.

5. Nu le ierta * fărădelegea, şi păcatul lor să nu fie şters dinaintea Ta; căci au necăjit pe cei ce zidesc.“
* Ps. 69. 27, 28; 109. 14, 15. Ier. 18. 23.

6. Am zidit zidul, care a fost isprăvit pretutindeni pînă la jumătate din înălţimea lui. Şi poporul lucra cu inimă.

7. Dar Sanbalat *, Tobia, Arabii, Amoniţii şi Asdodiţii, s'au supărat foarte tare cînd au auzit că dregerea zidurilor înainta şi că spărturile începeau să se astupe. * Vers. 1.

8. S'au * unit toţi împreună ca să vină împotriva Ierusalimului, şi să-i facă stricăciuni. * Ps. 83. 3, 4, 5.

9. Ne-am * rugat Dumnezeului nostru, şi am pus o strajă zi şi noapte ca să ne apere împotriva loviturilor lor.
* Ps. 50. 15.

10. Insă Iuda zicea: „Puterile celor ce duc poverile slăbesc, şi dărîmăturile sînt multe; nu vom putea să zidim zidul.“

11. Şi vrăjmaşii noştri ziceau: „Nu

vor şti şi nu vor vedea nimic pînă vom ajunge în mijlocul lor; îi vom ucide şi vom face astfel să înceteze lucrarea."

12. Şi Iudeii, cari locuiau lîngă ei, au venit de zece ori şi ne-au înştiinţat despre toate locurile pe unde veneau la noi.

13. De aceea am pus, în locurile cele mai de jos, dinapoia zidului, şi în locurile tari, poporul pe familii, i-am aşezat pe toţi cu săbiile, sulițele şi arcurile lor.

14. M'am uitat, şi sculîndu-mă, am zis mai marilor, dregătorilor şi celuilalt popor: „Nu vă temeţi* de ei! Aduceţi-vă aminte de Domnul cel mare** şi înfricoşat, şi luptaţi† pentru fraţii voştri, pentru fiii voştri şi fetele voastre, pentru nevestele voastre, şi pentru casele voastre!"

*Num. 14. 9. Deut. 1. 29. **Deut. 10. 17. †2 Sam. 10. 12.

15. Cînd au auzit vrăjmaşii noştri că am fost înştiinţaţi, Dumnezeu le-a nimicit* planul, şi ne-am întors cu toţii la zid, fiecare la lucrarea lui.

*Iov 5. 12.

16. Din ziua aceea, jumătate din oamenii mei lucrau, iar cealaltă jumătate era înarmată cu sulițe, cu scuturi, cu arcuri şi cu platoşe. Căpeteniile erau înapoia întregei case a lui Iuda.

17. Ceice zideau zidul, şi cei ce duceau sau încărcau poverile, cu o mînă lucrau, iar cu alta ţineau arma.

18. Fiecare din ei, cînd lucra, îşi avea sabia încinsă la mijloc. Cel ce suna din trîmbiţă stătea lîngă mine.

19. Am zis mai marilor, dregătorilor, şi celuilalt popor: „Lucrarea este mare şi întinsă, şi noi sîntem risipiţi pe zid, departe unii de alţii.

20. La sunetul trîmbiţei, să vă strîngeţi la noi, spre locul de unde o veţi auzi. Dumnezeul* nostru va lupta pentru noi."

*Exod. 14. 14, 25. Deut. 1. 30; 3. 22; 20. 4. Ios. 23. 10.

21. Aşa făceam lucrarea: jumătate din noi stînd cu sulița în mînă din zorii zilei pînă la ivirea stelelor.

22. In acelaş timp, am mai zis poporului: „Fiecare să petreacă noaptea în Ierusalim cu slujitorul lui; noaptea să facem de strajă, iar ziua să lucrăm."

23. Şi nu ne-am desbrăcat de haine, nici eu, nici fraţii mei, nici slujitorii mei, nici oamenii de strajă, cari erau subt porunca mea. Fiecare se ducea cu armele la apă.

Plîngerile poporului.

5 1. Din partea oamenilor din popor şi din partea nevestelor lor s'au ridicat mari plîngeri* împotriva fraţilor** lor Iudei.

*Isa. 5. 7. **Lev. 25. 35, 36, 37. Deut. 15. 7.

2. Unii ziceau: „Noi, fiii noştri şi fetele noastre, sîntem mulţi; să ni se dea grîu ca să mîncăm şi să trăim."

3. Alţii ziceau: „Punem zălog ogoarele, viile şi casele noastre, ca să avem grîu în timpul foametei."

4. Alţii ziceau: „Am împrumutat argint punînd zălog ogoarele şi viile noastre pentru birul împăratului.

5. Şi totuş carnea* noastră este ca şi carnea fraţilor noştri, copiii noştri sînt ca şi copiii lor; şi iată, supunem la robie** pe fiii noştri şi pe fetele noastre, şi multe din fetele noastre au şi fost supuse la robie; sîntem fără putere, căci ogoarele şi viile noastre sînt ale altora."

*Isa. 58. 7. **Exod. 21. 7. Lev. 25. 39.

6. M'am supărat foarte tare cînd le-am auzit plîngerile şi cuvintele acestea.

7. Am hotărît să mustru pe cei mari şi pe dregători, şi le-am zis: „Ce! voi împrumutaţi cu* camătă fraţilor voştri?" Şi am strîns în jurul meu o mare mulţime,

*Exod. 22. 25. Lev. 25. 36. Ezec. 22. 12.

8. şi le-am zis: „Noi am răscumpărat*, după puterea noastră, pe fraţii noştri Iudei, vînduţi neamurilor; şi voi să vindeţi pe fraţii voştri? Şi încă nouă să ne fie vînduţi?" Ei au tăcut, ne avînd ce să răspundă.

*Lev. 25. 48.

9. Apoi am zis: „Ce faceţi voi nu este bine. N'ar trebui să umblaţi în frica* Dumnezeului nostru, ca** să nu fiţi de ocara neamurilor vrăjmaşe nouă?

*Lev. 25. 36. **2 Sam. 12. 14. Rom. 2. 24. 1 Pet. 2. 12.

10. Şi eu, şi fraţii mei şi slujitorii mei, le-am împrumutat argint şi grîu. Să le lăsăm dar datoria aceasta!

11. Daţi-le înapoi astăzi ogoarele, viile, măslinii şi casele, şi a suta parte din argintul, din grîul, din mustul şi din untdelemnul, pe care l-aţi cerut dela ei ca dobîndă."

12. Ei au răspuns: „Le vom da înapoi, şi nu le vom cere nimic, vom face cum ai zis." Atunci am chemat pe

preoţi, înaintea cărora i-am pus să jure* că îşi vor ţinea cuvîntul.
*Ezra 10.5. Ier.34.8,9.

13. Şi mi-am* scuturat mantaua, zicînd: „Aşa să scuture Dumnezeu afară din Casa Lui şi de averile lui pe orice om care nu-şi va ţinea cuvîntul, şi aşa să fie scuturat omul acela şi lăsat cu mînile goale!“ Toată adunarea a zis: „Amin.“ Şi au lăudat pe Domnul. Şi poporul s'a** ţinut de cuvînt. *Mat.10.14. Fapt.13.51; 18.6. **2 Reg.23.3.

Neemia ca dregător.

14. Din ziua cînd m'a pus împăratul dregător peste ei în ţara lui Iuda, dela al douăzecilea an pînă la al treizeci şi doilea* an al împăratului Artaxerxe, timp de doisprezece ani, nici eu, nici fraţii mei n'am trăit din veniturile cuvenite** dregătorului.
*Cap.13.6. **1 Cor.9.4,15.

15. Inainte de mine, cei dintîi dregători împovărau poporul, şi luau dela el pîne şi vin, afară de cei patruzeci de sicli de argint; chiar şi slujitorii lor apăsau poporul. Eu* n'am făcut aşa, din frică** de Dumnezeu.
*2 Cor.11.9; 12.13. **Vers.9.

16. Ba, mai mult, am lucrat la dregerea zidului acestuia, n'am cumpărat niciun ogor, şi toţi slujitorii mei erau la lucru.

17. Aveam la masă* o sută cincizeci de oameni, Iudei şi dregători, afară de ceice veneau la noi din neamurile deprimprejur. *2 Sam.9.7. 1 Reg.18.19.

18. Mi se pregătea* în fiecare zi un bou, şase berbeci aleşi, şi păsări, şi la fiecare zece zile se pregătea din belşug tot vinul care era de trebuinţă. Cu toate acestea, n'am cerut** veniturile cuvenite dregătorului, pentrucă lucrările apăsau greu asupra poporului acestuia. *1 Reg.4.22. **Vers.14,15.

19. Adu-Ţi* aminte de mine, spre bine, Dumnezeule, pentru tot ce am făcut pentru poporul acesta! *Cap.13.22.

Noi piedici.

6 1. Nu pusesem* încă uşile porţilor cînd Sanbalat, Tobia, Gheşem, Arabul, şi ceilalţi vrăjmaşi ai noştri au auzit** că zidisem zidul şi că n'a mai rămas nicio spărtură.
*Cap.3.1,3. **Cap.2.10,19; 4.1,7.

2. Atunci Sanbalat şi Gheşem au trimes* să-mi spună: „Vino, şi să ne întîlnim în satele din valea Ono**...“ Işi puseseră† de gînd să-mi facă rău.
*Prov.26.24,25. **1 Cron.8.12. Cap.11.35. †Ps.37.12,32.

3. Le-am trimes soli cu următorul răspuns: „Am o mare lucrare de făcut, şi nu pot să mă pogor; cît timp l-aş lăsa ca să vin la voi, lucrul ar înceta.“

4. Mi-au făcut în patru rînduri aceeaş cerere, şi le-am dat acelaş răspuns.

5. Sanbalat mi-a trimes solia aceasta a cincea oară prin slujitorul său, care ţinea în mînă o scrisoare deschisă.

6. In ea era scris: „Se răspîndeşte zvonul printre popoare, şi Gaşmu spune că tu* şi Iudeii aveţi de gînd să vă răsculaţi, şi că în acest scop zideşti zidul. Se zice că tu vei ajunge împăratul lor, *Cap.2.19.

7. şi că ai pus chiar prooroci, ca să te numească la Ierusalim împărat al lui Iuda. Şi acum lucrurile acestea vor ajunge la cunoştinţa împăratului. Vino dar, şi să ne sfătuim împreună.“

8. Am trimes următorul răspuns lui Sanbalat: „Ce ai spus tu în scrisoare nu este; tu dela tine le născoceşti!“

9. Toţi oamenii aceştia voiau să ne înfricoşeze, şi îşi ziceau: „Li se va muia inima, şi lucrarea nu se va face.“ Acum, Dumnezeule, întăreşte-mă!

10. M'am dus la Şemaia, fiul lui Delaia, fiul lui Mehetabeel. El se închisese, şi a zis: „Haidem împreună în Casa lui Dumnezeu, în mijlocul Templului, şi să închidem uşile Templului: căci vin să te omoare, şi au să vină noaptea să te omoare.“

11. Eu am răspuns: „Un om ca mine să fugă? Şi care om ca mine ar putea să intre în Templu şi să trăiască? Nu voi intra!“

12. Şi am cunoscut că nu Dumnezeu îl trimetea. Ci a proorocit* aşa pentru mine, fiindcă Sanbalat şi Tobia îi dăduseră argint. *Ezec.13.22.

13. Şi cîştigîndu-l astfel, nădăjduiau că am să mă tem, şi că am să urmez sfaturile lui şi să fac un păcat. Ei s'ar fi folosit de această atingere a bunului meu nume, ca să mă umple de ocară.

14. Adu-Ţi aminte, Dumnezeule*, de Tobia şi de Sanbalat, şi de faptele lor! Adu-Ţi aminte şi de Noadia, proorociţa**, şi de ceilalţi prooroci cari căutau să mă sperie!
*Cap.13.29. **Ezec.13.17.

15. Zidul a fost isprăvit în a douăzeci

şi cincea zi a lunii Elul, în cincizeci şi două de zile.

16. Cînd * au auzit toţi vrăjmaşii noştri, s'au temut toate popoarele dimprejurul nostru; s'au smerit foarte mult, şi au cunoscut ** că lucrarea se făcuse prin voia Dumnezeului nostru.
* Cap. 2. 10; 4. 1, 7; 6. 1. ** Ps. 126. 2.

17. In vremea aceea erau unii fruntaşi din Iudeia, cari trimeteau deseori scrisori lui Tobia şi primeau şi ei scrisori dela el.

18. Căci mulţi din Iuda erau legaţi cu el prin jurămînt, pentrucă era ginerile lui Şecania, fiul lui Arah, şi fiul său Iohanan luase pe fata lui Meşulam, fiul lui Berechia.

19. Vorbeau bine de el chiar în faţa mea, şi-i spuneau cuvintele mele. Tobia trimetea scrisori ca să mă înfricoşeze.

Numărul
Israeliţilor întorşi supt Zorobabel.

7 1. După ce s'a zidit zidul şi am pus * uşile porţilor, au fost puşi în slujbele lor uşierii, cîntăreţii şi Leviţii.
* Cap. 6. 1.

2. Am poruncit fratelui meu Hanani, şi lui Hanania, căpetenia cetăţuii Ierusalimului, om care întrecea pe mulţi prin credincioşia şi prin frica * lui de Dumnezeu,
* Exod. 18. 21.

3. şi le-am zis: „Să nu se deschidă porţile Ierusalimului înainte de căldura soarelui, şi uşile să fie închise cu încuietorile, în faţa voastră. Locuitorii Ierusalimului să facă de strajă, fiecare la locul lui, înaintea casei lui.“

4. Cetatea era încăpătoare şi mare, dar popor era puţin în ea, şi casele nu erau zidite.

5. Dumnezeul meu mi-a pus în inimă gîndul să adun pe mai mari, pe dregători şi poporul, ca să-i număr. Am găsit o carte cu spiţele de neam ale celor ce se suiseră întîi din robie, şi am văzut scris în ea cele ce urmează.

6. Iată pe cei * din ţară cari s'au întors din robie, din aceia pe cari îi luase robi Nebucadneţar, împăratul Babilonului, şi cari s'au întors la Ierusalim şi în Iuda, fiecare în cetatea lui.
* Ezra 2. 1, etc.

7. Au plecat cu Zorobabel, Iosua, Neemia, Azaria, Raamia, Nahamani, Mardoheu, Bilşan, Misperet, Bigvai, Nehum, Baana.

Numărul bărbaţilor din poporul lui Israel:

8. fiii lui Pareoş, două mii o sută şaptezeci şi doi;

9. fiii lui Şefatia, trei sute şaptezeci şi doi;

10. fiii lui Arah, şase sute cincizeci şi doi;

11. fiii lui Pahat-Moab, din fiii lui Iosua şi ai lui Ioab, două mii opt sute optsprezece;

12. fiii lui Elam, o mie două sute cincizeci şi patru;

13. fiii lui Zatu, opt sute patruzeci şi cinci;

14. fiii lui Zacai, şapte sute şasezeci;

15. fiii lui Binui, şase sute patruzeci şi opt;

16. fiii lui Bebai, şase sute douăzeci şi opt;

17. fiii lui Azgad, două mii trei sute douăzeci şi doi;

18. fiii lui Adonicam, şase sute şase zeci şi şapte;

19. fiii lui Bigvai, două mii şase zeci şi şapte;

20. fiii lui Adin, şase sute cincizeci şi cinci;

21. fiii lui Ater, din familia lui Ezechia, nouăzeci şi opt;

22. fiii lui Haşum, trei sute douăzeci şi opt;

23. fiii lui Beţai, trei sute douăzeci şi patru;

24. fiii lui Harif, o sută doisprezece;

25. fiii lui Gabaon, nouăzeci şi cinci;

26. oamenii din Betleem şi din Netofa, o sută optzeci şi opt;

27. oamenii din Anatot, o sută douăzeci şi opt;

28. oamenii din Bet-Azmavet, patruzeci şi doi;

29. oamenii din Chiriat-Iearim, din Chefira şi din Beerot, şapte sute patruzeci şi trei;

30. oamenii din Rama şi din Gheba, şase sute douăzeci şi unu;

31. oamenii din Micmas, o sută douăzeci şi doi;

32. oamenii din Betel şi din Ai, o sută douăzeci şi trei;

33. oamenii din celalt Nebo, cincizeci şi doi;

34. fiii celuilalt Elam *, o mie două sute cincizeci şi patru;
* Vers. 12.

35. fiii lui Harim, trei sute douăzeci;

36. fiii lui Ierihon, trei sute patruzeci şi cinci;

37. fiii lui Lod, lui Hadid şi lui Ono, şapte sute douăzeci şi unu;
38. fiii lui Senaa, trei mii nouă sute treizeci.
39. Preoţi: fiii lui Iedaia*, din casa lui Iosua, nouă sute şapte zeci şi trei;
* 1 Cron. 24. 7.
40. fiii lui Imer*, o mie cinci zeci şi doi; * 1 Cron. 24. 14.
41. fiii lui Paşhur*, o mie două sute patruzeci şi şapte; * 1 Cron. 9. 12; 24. 9.
42. fiii lui Harim*, o mie şaptesprezece. * 1 Cron. 24. 8.
43. Leviţi: fiii lui Iosua şi lui Cadmiel, din fiii lui Hodva, şaptezeci şi patru.
44. Cîntăreţi: fiii lui Asaf, o sută patruzeci şi opt.
45. Uşieri: fiii lui Şalum, fiii lui Ater, fiii lui Talmon, fiii lui Acub, fiii lui Hatita, fiii lui Şobai, o sută treizeci şi opt.
46. Slujitori ai Templului: fiii lui Ţiha, fiii lui Hasufa, fiii lui Tabaot,
47. fiii lui Cheros, fiii lui Sia, fiii lui Padon,
48. fiii lui Lebana, fiii lui Hagaba, fiii lui Salmai,
49. fiii lui Hanan, fiii lui Ghidel, fiii lui Gahar,
50. fiii lui Reaia, fiii lui Reţin, fiii lui Necoda,
51. fiii lui Gazam, fiii lui Uza, fiii lui Paseah,
52. fiii lui Besai, fiii lui Mehunim, fiii lui Nefişim,
53. fiii lui Bacbuc, fiii lui Hacufa, fiii lui Harhur,
54. fiii lui Baţlit, fiii lui Mehida, fiii lui Harşa,
55. fiii lui Barcos, fiii lui Sisera, fiii lui Tamah,
56. fiii lui Neţiah, fiii lui Hatifa.
57. Fiii robilor lui Solomon: fiii lui Sotai, fiii lui Soferet, fiii lui Perida,
58. fiii lui Iaala, fiii lui Darcon, fiii lui Ghidel,
59. fiii lui Şefatia, fiii lui Hatil, fiii lui Pocheret-Haţebaim, fiii lui Amon.
60. Toţi slujitorii Templului şi fiii robilor lui Solomon: trei sute nouăzeci şi doi.
61. Iată* pe ceice au plecat din Tel-Melah, din Tel-Harşa, din Cherub-Adon, şi din Imer, şi cari n'au putut să-şi arate casa părintească şi neamul, ca dovadă că erau din Israel.
* Ezra 2. 59.
62. Fiii lui Delaia, fiii lui Tobia, fiii lui Necoda, şase sute patruzeci şi doi.
63. Şi dintre preoţi: fiii lui Hobaia, fiii lui Hacoţ, fiii lui Barzilai, care luase de nevastă pe una din fetele lui Barzilai, Galaaditul, şi a fost numit cu numele lor.
64. Şi-au căutat cartea spiţelor neamului lor, dar n'au găsit-o. De aceea au fost daţi afară din preoţie,
65. şi dregătorul le-a spus să nu mănînce din lucrurile prea sfinte pînă nu va întreba un preot pe Urim şi Tumim.
66. Adunarea întreagă era de patruzeci şi două de mii trei sute şasezeci de inşi,
67. afară de robii şi roabele lor, în număr de şapte mii trei sute treizeci şi şapte. Printre ei se aflau două sute patruzeci şi cinci de cîntăreţi şi cîntăreţe.
68. Aveau şapte sute treizeci şi şase de cai, două sute patruzeci şi cinci de catîri,
69. patru sute treizeci şi cinci de cămile, şi şase mii şapte sute douăzeci de măgari.
70. Mulţi din capii de familie au făcut daruri pentru lucrare. Dregătorul* a dat vistieriei o mie de darici de aur, cincizeci de potire, cinci sute treizeci de veşminte preoţeşti.* Cap. 8. 9.
71. Capii de familie au dat în vistieria lucrării douăzeci de mii de darici* de aur şi două mii douăsute de mine de argint. * Ezra 2. 69.
72. Celalt popor a dat douăzeci de mii de darici de aur, două mii de mine de argint, şi şasezeci şi şapte de veşminte preoţeşti.
73. Preoţii şi Leviţii, uşierii, cîntăreţii, oamenii din popor, slujitorii Templului şi tot Israelul s'au aşezat în cetăţile lor* * Ezra 3. 1.

Citirea Legii.

8 1. Cînd a venit luna a şaptea, copiii lui Israel erau în cetăţile lor.
Atunci tot poporul* s'a strîns ca un singur om pe locul deschis dinaintea** porţii apelor. Au zis cărturarului† Ezra să se ducă să ia cartea Legii lui Moise, dată de Domnul lui Israel. * Ezra 3. 1. ** Cap. 3. 26. † Ezra 7. 6.
2. Şi preotul Ezra a adus Legea înaintea adunării, alcătuită din bărbaţi* şi femei şi din toţi cei ce erau în stare s'o înţeleagă. Era întîia** zi a lunii a şaptea. * Lev. 23. 24. ** Deut. 31. 11, 12.

3. Ezra a citit în carte de dimineaţă pînă la amează, pe locul deschis dinaintea porţii apelor, în faţa bărbaţilor şi femeilor şi în faţa celor ce erau în stare s'o înţeleagă. Tot poporul a fost cu luare aminte la cetirea cărţii Legii.

4. Cărturarul Ezra stătea pe un scaun de lemn, ridicat cu prilejul acesta. Lîngă el, la dreapta, stăteau Matitia, Şema, Anaia, Urie, Hilchia şi Maaseia, şi la stînga: Pedaia, Mişael, Malchia, Haşum, Haşbadana, Zaharia şi Meşulam.

5. Ezra a deschis cartea înaintea întregului popor, căci stătea mai sus de cît tot poporul. Şi cînd a deschis-o, tot poporul s'a * sculat. *Judc. 3. 20.

6. Ezra a binecuvîntat pe Domnul, Dumnezeul cel mare, şi tot poporul a răspuns * ridicînd mînile**: „Amin! Amin!“ Şi s'au plecat † şi s'au închinat înaintea Domnului, cu faţa la pămînt. *1 Cor. 14. 16. **Plin. 8. 41. 1 Tim. 2. 8. †Exod. 4. 31; 12. 27. 2 Cron. 20. 18.

7. Iosua, Bani, Şerebia, Iamin, Acub, Şabetai, Hodia, Maaseia, Chelita, Azaria, Iozabad, Hanan, Pelaia, şi Leviţii, lămureau poporului Legea *, şi fiecare stătea la locul lui.

*Lev. 10. 11. Deut. 33. 10. 2 Cron. 17. 7, 8, 9. Mal. 2. 7.

8. Ei citeau deslușit în cartea Legii lui Dumnezeu, şi-i arătau înţelesul, ca să-i facă să înţeleagă ce citiseră.

Prăznuirea sărbătorii corturilor.

9. Dregătorul Neemia *, preotul şi cărturarul Ezra, şi Leviţii** cari învăţau pe popor, au zis întregului popor: „Ziua aceasta † este închinată Domnului, Dumnezeului vostru; să nu vă bociţi †† şi să nu plîngeţi!“ Căci tot poporul plîngea cînd a auzit cuvintele Legii. *Ezra 2. 63. Cap. 7. 65; 10. 1. **2 Cron. 35. 3. Vers. 8. †Lev. 23. 24. Num. 29. 1. ††Deut. 16. 14, 15. Ecl. 3. 4.

10. Ei le-au zis: „Duceţi-vă de mîncaţi cărnuri grase şi beţi băuturi dulci, şi trimeteţi cîte o parte * şi celor ce n'au nimic pregătit, căci ziua aceasta este închinată Domnului nostru; nu vă mîhniţi, căci bucuria Domnului va fi tăria voastră.“ *Est. 9. 19, 22. Apoc. 11. 10.

11. Leviţii potoleau pe tot poporul, zicînd: „Tăceţi, căci ziua aceasta este sfîntă; nu vă mîhniţi!“

12. Şi tot poporul s'a dus să mănînce şi să bea. Şi au trimes cîte o parte * şi altora, şi s'au veselit mult. Căci înţeleseseră** cuvintele cari li se tîlcuiseră. *Vers. 10. **Vers. 7. 8.

13. A doua zi, capii de familie din tot poporul, preoţii şi Leviţii, s'au strîns la cărturarul Ezra, ca să audă tîlcuirea cuvintelor Legii.

14. Şi au găsit scris în Lege că Domnul poruncise prin Moise, că fiii lui Israel trebuie să locuiască în corturi *, în timpul sărbătorii lunii a şaptea.

*Lev. 23. 34, 42. Deut. 16. 13.

15. Atunci au trimes să răspîndească vestea * aceasta în toate cetăţile lor şi la Ierusalim**: „Duceţi-vă la munte şi aduceţi ramuri † de măslin, ramuri de măslin sălbatic, ramuri de mirt, ramuri de finic, şi ramuri de copaci stufoşi, ca să faceţi corturi, cum este scris.“

*Lev. 23. 4. **Deut. 16. 16. †Lev. 23. 40.

16. Atunci poporul s'a dus şi a adus ramuri, şi au făcut corturi pe acoperişul * caselor lor, în curţile lor, în curţile Casei lui Dumnezeu, pe locul deschis dinaintea porţii apelor** şi pe locul deschis dela poarta † lui Efraim.

*Deut. 22. 8. **Cap. 12. 37. †2 Reg. 14. 13. Cap. 12. 39.

17. Toată adunarea celor ce se întorseseră din robie a făcut corturi şi au locuit în aceste corturi. Din vremea lui Iosua, fiul lui Nun, pînă în ziua aceasta, nu mai făcuseră copiii lui Israel aşa ceva. Şi a fost foarte mare veselie *. *2 Cron. 30. 21.

18. Au citit în cartea Legii lui Dumnezeu în fiecare zi *, din cea dintîi zi pînă la cea din urmă. Au prăznuit sărbătoarea şapte zile, şi a fost o adunare de sărbătoare în ziua a opta, cum este poruncit **.

*Deut. 31. 10, etc. **Lev. 23. 36. Num. 29. 35.

Postul şi mărturisirea păcatelor.

9 1. In a douăzeci şi patra zi a * aceleiaş luni, copiii lui Israel s'au adunat, îmbrăcaţi în saci** şi presăraţi cu ţărînă, pentru ţinerea unui post.

*Cap. 8. 2. **Ios. 7. 6. 1 Sam. 4. 12. 2. Sam. 1. 2. Iov 2. 12.

2. Cei ce erau din neamul lui Israel, despărţindu-se * de toţi străinii, au venit şi şi-au mărturisit păcatele lor şi fărădelegile părinţilor lor.

*Ezra 10. 11. Cap. 13. 3, 30.

3. După ce au şezut jos, au cetit * în cartea Legii Domnului, Dumnezeului lor, a patra parte din zi; şi altă a patra parte din zi şi-au mărturisit păcatele şi s'au închinat înaintea Domnului, Dumnezeului lor. *Cap. 8. 7, 8.

4. Iosua, Bani, Cadmiel, Şebania, Bu-

ni, Şerebia, Bani şi Chenani s'au suit pe scaunul Leviţilor şi au strigat cu glas tare către Domnul, Dumnezeul lor.

5. Şi Leviţii Iosua, Cadmiel, Bani, Haşabnia, Şerebia, Hodia, Şebania şi Petahia, au zis:

„Sculaţi-vă şi bincuvîntaţi pe Domnul, Dumnezeul vostru, din vecinicie în vecinicie!

„Binecuvîntat să fie Numele Tău cel slăvit *, care este mai pe sus de orice binecuvîntare şi de orice laudă!

* 1 Cron. 29. 13.

6. Tu, Doamne, numai * Tu, ai făcut ** cerurile, cerurile † cerurilor şi toată †† oştirea lor, şi pămîntul cu tot ce este pe el, mările cu tot ce cuprind ele. Tu dai *† viaţă tuturor acestor lucruri, şi oştirea cerurilor se închină înaintea Ta.

* 2 Reg. 19. 15. 19. Ps. 86. 10. Isa. 37. 16, 20. ** Fac. 1. 1. Exod. 20. 11. Apoc. 14. 7. † Deut. 10. 14. 1 Reg. 8. 27. †† Fac. 2. 1. *† Ps. 36. 6.

7. Tu, Doamne Dumnezeule, ai ales pe Avram *, l-ai scos din Ur din Haldeia, şi i-ai pus numele Avraam **.

* Fac. 11. 31; 12. 1. ** Fac. 17. 5.

8. Tu ai găsit inima lui credincioasă * înaintea Ta, ai făcut legămînt ** cu el, şi ai făgăduit că vei da seminţei lui ţara Cananiţilor, Hetiţilor, Amoriţilor, Fereziţilor, Iebusiţilor şi Ghirgasiţilor. Şi Ţi-ai ţinut † cuvîntul, căci eşti drept.

* Fac. 15. 6. ** Fac. 12. 7; 15. 18; 17. 7, 8. † Ios. 23. 14.

9. Tu ai văzut * necazul părinţilor noştri în Egipt, şi le-ai auzit ** strigătele la Marea Roşie.

* Exod. 2. 25; 3. 7. ** Exod. 14. 10.

10. Ai făcut * semne şi minuni împotriva lui Faraon, împotriva tuturor slujitorilor lui şi împotriva întregului popor din ţara lui, pentrucă ştiai cu cîtă îngîmfare ** se purtaseră faţă de părinţii noştri, şi Ţi-ai arătat † slava Ta cum se vede astăzi.

* Exod. 7, 8, 9, 10, 12, 14, capuri. ** Exod. 18. 11. † Exod. 9. 16. Isa. 63. 12, 14. Ier. 32. 20. Dan. 9. 15.

11. Ai despărţit * marea înaintea lor, şi au trecut pe uscat prin mijlocul mării: dar ai prăbuşit în adînc, ca o piatră ** în fundul apelor, pe cei ce-i urmăreau.

* Exod. 14. 21, 22, 27, 28. Ps. 78, 13. ** Exod. 15. 5, 10.

12. I-ai călăuzit * ziua printr'un stîlp de nor, şi noaptea printr'un stîlp de foc, care le lumina drumul pe care aveau să-l urmeze.

* Exod. 13. 21.

13. Te-ai pogorît * pe muntele Sinai, le-ai vorbit din înălţimea cerurilor, şi le-ai dat porunci drepte **, legi adevărate, învăţături şi orînduiri minunate.

* Exod. 19. 20; 20. 1. ** Ps. 19. 8, 9. Rom. 7. 12.

14. Le-ai făcut cunoscut Sabatul * Tău cel sfînt, şi le-ai dat prin robul Tău Moise, porunci, învăţături şi o lege.

* Fac. 2. 3. Exod. 20. 8, 11.

15. Le-ai dat, dela înălţimea cerurilor, pîne *, cînd le era foame, şi ai scos apă ** din stîncă, atunci cînd le era sete. Şi le-ai spus să intre † în stăpînirea ţării pe care jurasei că le-o vei da.

* Exod. 16. 14, 15. Ioan 6. 31. ** Exod. 17. 6. Num. 20. 9, etc. † Deut. 1. 8.

16. Dar părinţii noştri * s'au îngîmfat şi şi-au înţepenit ** grumazul. N'au urmat poruncile Tale,

* Vers. 29. Ps. 106. 6. ** Deut. 31. 27. 2 Reg. 17. 14. 2 Cron. 30. 8. Ier. 19. 15.

17. n'au vrut să asculte, şi au dat uitării * minunile pe cari le făcusei pentru ei. Şi-au înţepenit grumazul; şi, în răzvrătirea lor, şi-au pus o căpetenie ** ca să se întoarcă în robia lor. Dar Tu, Tu eşti un Dumnezeu gata să ierţi, îndurător † şi milostiv, încet la mînie şi bogat în bunătate.

Şi nu i-ai părăsit,

* Ps. 78. 11, 42, 43. ** Num. 14. 4. † Exod. 34. 6. Num. 14. 18. Ps. 86. 5, 15. Ioel 2. 13.

18. nici chiar atunci cînd * şi-au făcut un viţel turnat, şi au zis: „Iată Dumnezeul tău care te-a scos din Egipt!“ şi s'au dedat la mari ocări faţă de Tine.

* Exod. 32. 4.

19. In îndurarea * Ta fără margini, nu i-ai părăsit în pustie, şi stîlpul ** de nor n'a încetat să-i călăuzească ziua pe drum, nici stîlpul de foc să le lumineze noaptea drumul, pe care aveau să-l urmeze.

* Vers. 27. Ps. 106. 45. ** Exod. 13. 21, 22. Num. 14. 14. 1 Cor. 10. 1.

20. Le-ai dat Duhul Tău * cel bun, ca să-i facă înţelepţi; n'ai îndepărtat mana ** Ta dela gura lor, şi le-ai dat apă † să-şi potolească setea.

* Num. 11. 17. Isa. 63. 11. ** Exod. 16. 15. Ios. 5. 12. † Exod. 17. 6.

21. Patruzeci * de ani, ai avut grijă să-i hrăneşti în pustie, şi n'au dus lipsă de nimic, hainele ** nu li s'au învechit, şi picioarele nu li s'au umflat.

* Deut. 2. 7. ** Deut. 8. 4; 29. 5.

22. Le-ai dat în mînă împărăţii şi popoare, ale căror ţinuturi le-ai împărţit între ei, şi au stăpînit ţara lui Sihon *, împăratul Hesbonului, şi ţara lui Og, împăratul Basanului.

* Num. 21. 21. etc.

23. Le-ai înmulţit * fiii ca stelele cerurilor, şi i-ai adus în ţara despre care spusesei părinţilor lor că au s'o ia în stăpînire.

* Fac. 22. 17.

24. Şi fiii lor au intrat * şi au luat ţara în ** stăpînire; ai smerit înaintea lor pe locuitorii ţării, Cananiţii, şi i-ai dat în mînile lor, împreună cu împăraţii şi popoarele ţării, ca să le facă ce le place. *Ios. 1. 2, etc. **Ps. 44. 2, 3.

25. Au ajuns stăpîni pe cetăţi întărite şi pe pămînturi roditoare *; au stăpînit case ** pline de tot felul de bunătăţi, puţuri săpate, vii, măslini, şi pomi roditori din belşug; au mîncat, s'au săturat, s'au îngrăşat †, şi au trăit în desfătări, prin bunătatea †† Ta cea mare. *Vers. 35. Num. 13. 27. Deut. 8. 7, 8. Ezec. 20. 6. **Deut. 6. 11. †Deut. 32. 15. ††Osea 3. 5.

26. Totuş, ei s'au răsculat * şi s'au răzvrătit împotriva Ta. Au aruncat Legea ** Ta la spatele lor, au ucis pe proorocii † Tăi, cari-i rugau ferbinte să se întoarcă la Tine, şi s'au dedat la mari ocări faţă de Ţine. *Judc. 2. 11. 12. Ezec. 20. 21. **1 Reg. 14. 9. Ps. 50. 17. †1 Reg: 18. 4; 19. 10. 2 Cron. 24. 20, 21. Mat. 23. 37. Fapt. 7. 52.

27. Atunci * i-ai lăsat în mînile vrăjmaşilor lor, cari i-au apăsat. Dar, în vremea necazului lor, au strigat către Tine; şi Tu i-ai auzit dela înălţimea cerurilor **, şi, în îndurarea Ta cea mare, le-ai dat izbăvitori † cari i-au scăpat din mînile vrăjmaşilor lor. *Judc. 2. 14; 3. 8, etc. Ps. 106. 41, 42. **Ps. 106. 44. †Judc. 2. 18; 3. 9.

28. Cînd au avut odihnă, au început iarăş să facă rău *, înaintea Ta. Atunci i-ai lăsat în mînile vrăjmaşilor lor, cari i-au stăpînit. Dar, din nou au strigat către Tine; şi Tu i-ai auzit dela înălţimea cerurilor, şi, în marea Ta îndurare, i-ai izbăvit de mai multe ** ori. *Judc. 3. 11, 12, 30; 4. 1; 5. 31; 6. 1. **Ps. 106. 43.

29. I-ai rugat fierbinte să se întoarcă la Legea Ta; dar ei au stăruit în îngîmfarea * lor, n'au ascultat de poruncile Tale, au păcătuit împotriva orînduirilor Tale, cari fac viu pe celce ** le împlineşte, Ţi-au întors spatele cu îndărătnicie, şi-au înţepenit grumazul, şi n'au ascultat. *Vers. 16. **Lev. 18. 5. Ezec. 20. 11. Rom. 10. 5. Gal. 3. 12.

30. I-ai îngăduit astfel mulţi ani, le-ai dat înştiinţări * prin Duhul tău, prin proroci **, şi tot n'au luat aminte. Atunci i-ai dat în mînile † unor popoare străine. *2 Reg. 17. 13. 2 Cron. 36. 15. Ier. 7. 25; 25. 4. **Fapt. 7. 51. 1 Pet. 1. 11. 2 Pet. 1. 21. †Isa. 5. 5, 42. 24.

31. Dar, în marea Ta îndurare, nu i-ai nimicit *, şi nu i-ai părăsit, căci Tu eşti un Dumnezeu milostiv ** şi îndurător. *Ier. 4. 27; 5. 10, 18. **Vers. 17.

32. Şi acum, Dumnezeul nostru, Dumnezeule mare, puternic * şi înfricoşat, Tu care Iţi ţii legămîntul Tău de îndurare, nu privi ca puţin lucru toate suferinţele prin cari am trecut noi, împăraţii noştri, căpeteniile noastre, preoţii noştri, proorocii noştri, părinţii noştri şi tot poporul Tău, din vremea ** împăraţilor Asiriei pînă în ziua de azi. *Exod. 34. 6, 7. Cap. 1. 5. **2 Reg. 17. 3.

33. Tu * ai fost drept în tot ce ni s'a întîmplat, căci Te-ai arătat credincios, iar noi am făcut ** rău. *Ps. 119. 137. Dan. 9. 14. **Ps. 106. 6, Dan. 9. 5, 6, 8.

34. Impăraţii noştri, căpeteniile noastre, preoţii noştri, şi părinţii noştri n'au păzit Legea, şi n'au dat ascultare nici poruncilor, nici înştiinţărilor pe cari li le dădeai.

35. Cînd erau stăpîni, în mijlocul multelor * binefaceri pe cari li le dădeai, în ţara ** întinsă şi roditoare, pe care le-o dădusei, nu Ţi-au † slujit şi nu s'au abătut dela faptele lor rele. *Deut. 28. 47. **Vers. 25. †Vers. 25.

36. Şi astăzi, iată-ne robi *! Iată-ne robi pe pămîntul pe care l-ai dat părinţilor noştri, pentruca să se bucure de roadele şi de bunurile lui! *Deut. 28. 48. Ezra 9. 9.

37. El îşi înmulţeşte * roadele pentru împăraţii cărora ne-ai supus, din pricina păcatelor noastre; ei stăpînesc ** după plac asupra trupurilor noastre şi asupra vitelor noastre, şi sîntem într'o mare strîmtorare!" *Deut. 28. 33, 51. **Deut. 28. 48.

Inoirea legămîntului.

38. Pentru toate acestea, noi am încheiat * un legămînt, pe care l-am făcut în scris. Şi căpeteniile noastre, Leviţii noştri şi preoţii noştri şi-au pus pecetea ** pe el. *2 Reg. 23. 3. 2 Cron. 29. 10. 34. 31. Ezra 10. 3. Cap. 10. 29. **Cap. 10. 1.

10 1. Iată pe cei ce şi-au pus pecetea: Dregătorul Neemia *, fiul lui Hacalia **.
Zedechia, *Cap. 8. 9. **Cap. 1. 1.
2. Seraia *, Azaria, Ieremia, *Cap. 12. 1—21.
3. Paşhur, Amaria, Malchia,
4. Hatuş, Şebania, Maluc,
5. Harim, Meremot, Obadia,
6. Daniel, Ghineton, Baruc,
7. Meşulam, Abia, Miiamin,
8. Maazia, Bilgai, Şemaia, preoţi.

9. Leviţii: Iosua, fiul lui Azania, Binui, din fiii lui Henadad, Cadmiel,
10. şi fraţii lor, Şebania, Hodia, Chelita, Pelaia, Hanan,
11. Mica, Rehob, Haşabia,
12. Zacur, Şerebia, Şebania,
13. Hodia, Bani, Beninu.
14. Căpeteniile poporului: Pareoş *, Pahat-Moab, Elam, Zatu, Bani,

* Ezra 2. 3, etc. Cap. 7. 8. etc.

15. Buni, Azgad, Bebai,
16. Adonia, Bigvai, Adin,
17. Ater, Ezechia, Azur,
18. Hodia, Haşum, Beţai,
19. Harif, Anatot, Nebai,
20. Magpiaş, Meşulam, Hezir,
21. Meşezabeel, Ţadoc, Iadua,
22. Pelatia, Hanan, Anaia,
23. Hosea, Hanania, Haşub,
24. Haloheş, Pilha, Şobec,
25. Rehum, Haşabna, Maaseia,
26. Ahia, Hanan, Anan,
27. Maluc, Harim, Baana.
28. Cealaltă * parte a poporului, preoţii, Leviţii, uşierii, cîntăreţii, slujitorii Templului, şi toţi ** ceice se despărţiseră de popoarele străine, ca să urmeze Legea lui Dumnezeu, nevestele lor, fiii şi fetele lor, toţi cei ce aveau cunoştinţă şi pricepere, * Ezra 2. 36—43. ** Ezra 9. 1; 10. 11, 12, 19. Cap. 13. 3.
29. s'au unit cu fraţii lor mai cu vază dintre ei. Au făgăduit cu jurămînt * şi au jurat să umble ** în Legea lui Dumnezeu, dată prin Moise, robul lui Dumnezeu, să păzească şi să împlinească toate poruncile Domnului, Stăpînului nostru, orînduirile şi legile Lui. * Deut. 29. 12, 14. Cap. 5. 12, 13. Ps. 119. 106. ** 2 Reg. 23. 3. 2 Cron. 34. 31.
30. Am făgăduit să nu dăm pe fetele * noastre după popoarele ţării şi să nu luăm pe fetele lor de neveste pentru fiii noştri;

* Exod. 34. 16. Deut. 7. 3. Ezra 9. 12, 14.

31. să nu cumpărăm nimic, în ziua Sabatului, şi în zilele de sărbătoare, dela popoarele * ţării cari ar aduce de vînzare în ziua Sabatului mărfuri sau altceva de cumpărat, şi să lăsăm nelucrat pămîntul în anul al şaptelea ** şi să nu cerem † plata nici unei datorii.

* Exod. 20. 10. Lev. 23. 3. Deut. 5. 12. Cap. 13. 15, etc. ** Exod. 23. 10, 11. Lev. 25. 4. † Deut. 15. 1, 2. Cap. 5. 12.

Hotărîri pentru întreţinerea slujbei.

32. Am luat asupra noastră îndatorirea să dăm a treia parte dintr'un siclu pe an pentru slujba Casei Dumnezeului nostru,
33. pentru pînile * pentru punerea înaintea Domnului, pentru darul ** de mîncare necurmat, pentru arderea de tot necurmată din zilele de Sabat, din zilele de lună nouă şi din zilele de sărbători, pentru lucrurile închinate Domnului, pentru jertfele de ispăşire pentru Israel, şi pentru tot ce se face în Casa Dumnezeului nostru.

* Lev. 24. 5, etc. 2 Cron. 2. 4. ** Num. 28; 29.

34. Am tras la sorţi, preoţi, Leviţi şi popor, pentru lemnele cari trebuiau aduse pe fiecare an, ca dar *, la Casa Dumnezeului nostru, după casele noastre părinteşti, la vremi hotărîte, ca să fie ars pe altarul Domnului, Dumnezeului nostru, cum este scris ** în Lege.

* Cap. 13. 31. Isa. 40. 16. ** Lev. 6. 12.

35. Am hotărît să aducem în fiecare an * la Casa Domnului cele dintîi roade ale pămîntului nostru şi cele dintîi roade din toate roadele tuturor pomilor;

* Exod. 23. 19; 34. 26. Lev. 19. 23. Num. 18. 12. Deut. 26. 2.

36. să aducem la Casa Dumnezeului nostru, preoţilor cari fac slujba în Casa Dumnezeului nostru, pe întîii născuţi ai fiilor noştri şi ai vitelor noastre, cum este scris în Lege *, pe întîii născuţi ai vacilor şi oilor noastre;

* Exod. 13. 2, 12, 13. Lev. 27. 26, 27. Num. 18. 15, 16.

37. să * aducem preoţilor, în cămările Casei Dumnezeului nostru, cele dintîi roade din plămădeală şi darurile noastre de mîncare, din roadele tuturor pomilor, din must şi din untdelemn; şi să dăm zeciuială ** din pămîntul nostru Leviţilor, cari trebuie s'o ia ei înşişi în toate cetăţile aşezate pe pămînturile pe cari le lucrăm.

* Lev. 23. 17. Num. 15. 19; 18. 12, etc. Deut. 18. 4; 26. 2. ** Lev. 27. 30. Num. 18. 21, etc.

38. Preotul, fiul lui Aaron, va fi cu Leviţii cînd * vor ridica zeciuiala; şi Leviţii vor aduce zeciuială din zeciuială la Casa Dumnezeului nostru, în cămările ** casei vistieriei.

* Num. 18. 26. ** 1 Cron. 9. 26. 2 Cron. 31. 11.

39. Căci copiii lui Israel şi fiii lui Levi vor aduce * în cămările acestea darurile de grîu, de must şi de untdelemn; acolo sînt uneltele sfîntului locaş, şi acolo stau preoţii cari fac slujba, uşierii şi cîntăreţii. Astfel neam hotărît să nu părăsim ** Casa Dumnezeului nostru.

* Deut. 12. 6, 11. 2 Cron. 31. 12. Cap. 13. 12. ** Cap. 13. 10, 11.

Impărţirea noilor locuitori.

11 1. Căpeteniile poporului s'au aşezat la Ierusalim. Cealaltă parte a poporului a tras la sorţ, pentruca unul din zece să vină să locuiască la Ierusalim în cetatea * sfîntă, iar ceilalţi să locuiască în cetăţi. *Vers. 18. Mat. 4. 5; 27. 53.

2. Poporul a binecuvîntat pe toţi cei ce au primit de bună voie * să locuiască la Ierusalim. *Judc. 5. 9.

3. Iată * căpeteniile ţinutului cari s'au aşezat la Ierusalim. In cetăţile lui Iuda, fiecare s'a aşezat în moşia lui, în cetatea lui Israel, preoţii şi Leviţii, slujitorii** Templului, şi fiii† robilor lui Solomon.
*1 Cron. 9: 2. 3. **Ezra 2. 43. †Ezra 2. 55.

4. La Ierusalim * s'au aşezat unii din fiii lui Iuda şi din fiii lui Beniamin. — Din fiii lui Iuda: Ataia, fiul lui Ozia, fiul lui Zaharia, fiul lui Amaria, fiul lui Şefatia, fiul lui Mahalaleel, din fiii lui** Pereţ,
*1 Cron. 9. 3, etc. **Fac. 38. 29.

5. şi Maaseia, fiul lui Baruc, fiul lui Col-Hoze, fiul lui Hazaia, fiul lui Adaia, fiul lui Ioiarib, fiul lui Zaharia, fiul lui Şiloni.

6. Toţi fiii lui Pereţ cari s'au aşezat la Ierusalim, au fost patru sute şasezeci şi opt de oameni viteji. —

7. Iată fiii lui Beniamin: Salu, fiul lui Meşulam, fiul lui Ioed, fiul lui Pedaia, fiul lui Colaia, fiul lui Maaseia, fiul lui Itiel, fiul lui Isaia,

8. şi după el, Gabai şi Salai, nouăsute douăzeci şi opt.

9. Ioel, fiul lui Zicri, era căpetenia lor; şi Iuda, fiul lui Senua, era a doua căpetenie a cetăţii.

10. Din preoţi *: Iedaia, fiul lui Ioiarib, Iachin, *1 Cron. 9. 10, etc.

11. Seraia, fiul lui Hilchia, fiul lui Meşulam, fiul lui Ţadoc, fiul lui Meraiot, fiul lui Ahitub, domnul Casei lui Dumnezeu,

12. şi fraţii lor cari făceau slujba Casei, opt sute douăzeci şi doi; Adaia, fiul lui Ieroham, fiul lui Pelalia, fiul lui Amţi, fiul lui Zaharia, fiul lui Paşhur, fiul lui Malchia,

13. şi fraţii săi, capii caselor părinteşti, două sute patruzeci şi doi; şi Amaşai, fiul lui Azareel, fiul lui Ahzai, fiul lui Meşilemot, fiul lui Imer,

14. şi fraţii lor, oameni viteji, o sută douăzeci şi opt; Zabdiel, fiul lui Ghedolim, era căpetenia lor.

15. Din Leviţi: Şemaia, fiul lui Haşub, fiul lui Azricam, fiul lui Haşabia, fiul lui Buni,

16. Şabetai şi Iozabad, însărcinaţi cu treburile * de afară ale Casei lui Dumnezeu, şi făcînd parte din căpeteniile Leviţilor; *1 Cron. 26. 29.

17. Matania, fiul lui Mica, fiul lui Zabdi, fiul lui Asaf, căpetenia care cînta lauda la rugăciune, şi Bacbuchia, al doilea din fraţii săi, şi Abda, fiul lui Şamua, fiul lui Galal, fiul lui Iedutun.

18. Toţi Leviţii din cetatea * sfîntă erau două sute optzeci şi patru. *Vers. 1.

19. Şi uşierii: Acub, Talmon, şi fraţii lor, păzitorii porţilor, o sută şapte zeci şi doi.

20. Cealaltă parte din Israel, din preoţi, şi din Leviţi, s'au aşezat în toate cetăţile lui Iuda, fiecare în moşia lui.

21. Slujitorii * Templului s'au aşezat pe deal, şi aveau de căpetenii pe Ţiha şi Ghişpa. *Cap. 3. 26.

22. Căpetenia Leviţilor la Ierusalim era Uzi, fiul lui Bani, fiul lui Haşabia, fiul lui Matania, fiul lui Mica, dintre fiii lui Asaf, cîntăreţii însărcinaţi cu slujba Casei lui Dumnezeu;

23. căci era o poruncă * a împăratului cu privire la cîntăreţi, şi li se dădea o parte hotărîtă pe fiecare zi.
*Ezra 6. 8, 9; 7. 20, etc.

24. Petahia, fiul lui Meşezabeel, din fiii lui Zerah *, fiul lui Iuda, era dregătorul** împăratului pentru toate treburile poporului.
*Fac. 38. 30. **1 Cron. 18. 17; 23. 28.

25. Cît despre sate şi cîmpiile lor, unii din fiii lui Iuda s'au aşezat la Chiriat-Arba * şi în locurile cari ţin de el, la Dibon şi în locurile cari ţin de el, Iecabţeel şi în satele cari ţin de el,
*Ios. 14. 15.

26. la Ieşua, la Molada, la Bet-Palet,

27. la Haţar-Şual, la Beer-Şeba şi în locurile cari ţin de ea,

28. la Ţiclag, la Mecona şi în locurile cari ţin de ea,

29. la En-Rimon, la Ţorea, la Iarmut,

30. la Zanoah, la Adulam, şi în satele cari ţin de el, la Lachis şi în ţinutul lui, la Azeca şi în locurile cari ţin de el. S'au aşezat astfel dela Beer-Şeba pîna la valea lui Hinom.

31. Fiii lui Beniamin s'au aşezat, dela Gheba la Micmaş, la Aia, la Betel şi în locurile cari ţin de el,

32. la Anatot, la Nob, la Hanania,

33. la Haţor, la Rama, la Ghitaim,
34. la Hadid, la Ţeboim, la Nebalat,
35. la Lod, şi la Ono, valea * lucrătorilor. *1 Cron. 4. 14.
36. Au fost unii Leviţi cari s'au unit cu Beniamin, măcar că făceau parte din cetele lui Iuda.

Numărătoarea preoţilor şi Leviţilor.

12 1. Iată preoţii * şi Leviţii cari s'au întors cu Zorobabel, fiul lui Şealtiel, şi cu Iosua: Seraia**, Ieremia, Ezra, *Ezra 2. 1, 2. **Cap. 10. 2—8.
2. Amaria, Maluc, Hatuş,
3. Şecania, Rehum, Meremot,
4. Ido, Ghinetoi, Abia *, *Luc. 1. 5.
5. Miiamin, Maadia, Bilga,
6. Şemaia, Ioiarib, Iedaia,
7. Salu, Amoc, Hilchia, Iedaia. Aceştia au fost căpeteniile preoţilor şi a fraţilor lor, pe vremea lui Iosua *. — *Ezra 3. 2. Hag. 1. 1. Zah. 3. 1.
8. Leviţi: Iosua, Binui, Cadmiel, Şerebia, Iuda, Matania, care cîrmuia împreună cu fraţii săi cîntarea * laudelor; *Cap. 11. 17.
9. Bacbuchia şi Uni, cari îşi împlineau slujbele lîngă fraţii lor.
10. Iosua a născut pe Ioiachim, Ioiachim a născut pe Eliaşib, Eliaşib a născut pe Ioiada,
11. Ioiada a născut pe Ionatan, şi Ionatan a născut pe Iadua.
12. Iată, cari erau pe vremea lui Ioiachim, preoţii, capi de familii: pentru Seraia, Meraia; pentru Ieremia, Hanania;
13. pentru Ezra, Meşulam; pentru Amaria, Iohanan;
14. pentru Meluchi, Ionatan, pentru Şebania, Iosif;
15. pentru Harim, Adna; pentru Meraiot, Helcai;
16. pentru Ido, Zaharia; pentru Ghineton, Meşulam;
17. pentru Abia, Zicri; pentru Miniamin şi Moadia, Piltai;
18. pentru Bilga, Şamua; pentru Şemaia, Ionatan;
19. pentru Ioiarib, Matnai; pentru Iedaia, Uzi;
20. pentru Salai, Calai; pentru Amoc, Eber;
21. pentru Hilchia, Haşabia; pentru Iedaia, Netaneel.
22. Pe vremea lui Eliaşib, lui Ioiada, lui Iohanan şi lui Iadua, Leviţii, capi de familii, şi preoţii, au fost scrişi, supt domnia lui Dariu, Persanul.
23. Fiii lui Levi, capi de familii, au fost scrişi în cartea * Cronicilor pînă pe vremea lui Iohanan, fiul lui Eliaşib. *1 Cron. 9. 14, etc.
24. Căpeteniile Leviţilor, Haşabia, Şerebia, şi Iosua, fiul lui Cadmiel, şi fraţii lor împreună cu ei, stînd unii în faţa * altora, erau însărcinaţi să mărească şi să laude pe Domnul, după rînduiala** lui David, omul lui Dumnezeu. *Ezra 3. 11. **1 Cron. 23; 25; 26.
25. Matania, Bacbuchia, Obadia, Meşulam, Talmon şi Acub, uşieri, făceau de strajă la cămările dela porţi.
26. Ei trăiau pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosua, fiul lui Ioţadac, şi pe vremea lui Neemia, dregătorul *, şi pe vremea preotului şi cărturarului** Ezra. *Cap. 8. 9. **Ezra 7. 6, 11.

Sfinţirea zidurilor.

27. La sfinţirea * zidurilor Ierusalimului, au chemat pe Leviţi din toate locurile în cari locuiau, şi i-au adus la Ierusalim, ca să prăznuiască sfinţirea şi sărbătoarea cu laude** şi cîntări, în sunet de chimvale, alăute şi arfe.
*Deut. 20. 5. Ps. 30, titlu. **1 Cron. 25. 6. 2 Cron. 5. 13; 7. 6.
28. Fiii cîntăreţilor s'au strîns din împrejurimile Ierusalimului, din satele slujitorilor Templului,
29. din Bet-Ghilgal, şi din ţinutul Ghebei şi din Azmavet; căci cîntăreţii îşi zidiseră sate împrejurul Ierusalimului.
30. Preoţii şi Leviţii s'au curăţit, şi au curăţit şi pe popor, porţile şi zidul.
31. Am suit pe zid pe căpeteniile lui Iuda, şi am făcut două coruri mari. Cel dintîi a pornit pe partea * dreaptă a zidului, spre** poarta gunoiului. *Vers. 38. **Cap. 2. 13; 3. 13.
32. In urma acestui cor mergeau Hosea şi jumătate din căpeteniile lui Iuda,
33. Azaria, Ezra, Meşulam,
34. Iuda, Beniamin, Şemaia, şi Ieremia,
35. unii din fiii preoţilor cu trîmbiţe *, Zaharia, fiul lui Ionatan, fiul lui Şemaia, fiul lui Matania, fiul lui Mica, fiul lui Zacur, fiul lui Asaf, *Num. 10. 2, 8.
36. şi fraţii săi, Şemaia, Azareel, Milalai, Ghilalai, Maai, Netaneel, Iuda şi Hanani, cu instrumentele * de muzică ale lui David, omul lui Dumnezeu. Cărturarul Ezra era în fruntea lor. *1 Cron. 23. 5.

37. La poarta * izvorului, s'au suit drept înainte pe treptele ** cetăţii lui David pe ridicătura zidului, deasupra casei lui David, pînă la poarta † apelor, spre răsărit.
* Cap. 2. 14; 3. 15. ** Cap. 3. 15. † Cap. 3. 26; 8. 1, 3, 16.

38. Al doilea cor * a pornit spre stînga. In urma lui veneam eu cu cealaltă jumătate din popor, pe zid. Trecînd pe deasupra turnului ** cuptoarelor, au mers pînă la zidul † cel lat;
* Vers. 31. ** Cap. 3. 11. † Cap. 3. 8.

39. apoi pe deasupra * porţii lui Efraim, pedeasupra porţii ** celei vechi, pe deasupra porţii † peştilor, pe deasupra turnului †† lui Hananeel şi pe deasupra turnului Mea, pînă la poarta *† oilor. Şi s'au oprit la poarta †* temniţei.
* 2 Reg. 14. 13. Cap. 8. 16. ** Cap. 3. 6. † Cap. 3. 3. †† Cap. 3. 1. *† Cap. 3. 32. †* Ier. 32. 2.

40. Cele două coruri s'au oprit în Casa lui Dumnezeu; şi tot aşa şi eu şi dregătorii cari erau cu mine,

41. şi preoţii Eliachim, Maaseia, Miniamin, Mica, Elioenai, Zaharia, Hanania, cu trîmbiţe,

42. şi Maaseia, Şemaia, Eleazar, Uzi, Iohanan, Malchia, Elam şi Ezer. Cîntăreţii şi-au înălţat glasul, cîrmuiţi de Izrahia.

43. In * ziua aceea s'au adus multe jertfe, şi a fost mare bucurie, căci Dumnezeu dăduse poporului o mare pricină de bucurie. Se bucurau şi femeile şi copiii, şi strigătele de bucurie ale Ierusalimului se auzeau pînă departe.
* 2 Cron. 31. 11, 12. Cap. 13. 5, 12, 13.

Aşezarea dregătorilor Templului.

44. In ziua aceea, s'au rînduit oameni cari să privegheze asupra odăilor cari slujeau de cămări pentru darurile de mîncare, cele dintîi roade şi zeciuieli. Ei au fost însărcinaţi să adune în ele, din ţinutul cetăţilor, părţile hotărîte de Lege preoţilor şi Leviţilor. Căci Iuda se bucura că preoţii şi Leviţii erau la locul lor,

45. păzind tot ce privea slujba lui Dumnezeu şi a curăţirilor. Cîntăreţii şi uşierii îşi împlineau şi ei slujbele, după * rînduiala lui David şi a fiului său Solomon.
* 1 Cron. 25; 26.

46. Căci odinioară, pe vremea lui David şi * lui Asaf, erau căpetenii peste cîntăreţi şi cîntări de laudă şi de mulţămire în cinstea lui Dumnezeu.
* 1 Cron. 25. 1, etc. 2 Cron. 29. 30.

47. Tot Israelul a dat pe vremea lui Zorobabel şi Neemia, părţile cuvenite cîntăreţilor şi uşierilor, zi de zi; au dat * Leviţilor lucrurile sfinţite, iar Leviţii ** au dat fiilor lui Aaron lucrurile sfinţite cuvenite lor.
* Num. 18. 21, 24. ** Num. 18. 26.

Călcarea de lege a lui Eliaşib.

13 1. In vremea aceea, s'a cetit * în faţa poporului în cartea lui Moise, şi s'a găsit scris că Amonitul ** şi Moabitul nu trebuiau să intre niciodată în adunarea lui Dumnezeu,
* Deut. 31. 11, 12. 2 Reg. 23. 2. Cap. 8. 3, 8; 9. 3. Isa. 34. 16. ** Deut. 23. 3, 4.

2. pentrucă nu veniseră înaintea copiilor lui Israel cu pîne şi apă, şi pentrucă tocmiseră * împotriva lor cu preţ de argint pe Balaam ca să-i blesteme. Dar ** Dumnezeul nostru a prefăcut blestemul în binecuvîntare.
* Num. 22. 5. Ios. 24. 9, 10. ** Num. 23. 11; 24. 10. Deut. 23. 5.

3. Cînd au auzit Legea, au deosebit * din Israel pe toţi străinii.
* Cap. 9. 2; 10. 28.

4. Inainte de aceasta, preotul Eliaşib, care era pus peste cămările Casei Dumnezeului nostru, şi rudă cu Tobia,

5. pregătise pentru el o cămară mare, unde * puneau mai înainte darurile de mîncare, tămîia, uneltele, zeciuiala din grîu, din must, şi din untdelemn, părţile rînduite ** pentru Leviţi, cîntăreţi şi uşieri, şi darurile ridicate pentru preoţi.
* Cap. 12. 44. ** Num. 18. 21, 24.

6. Eu nu eram la Ierusalim cînd s'au petrecut toate acestea, căci mă întorsesem la împărat în al treizeci şi doilea an * al lui Artaxerxe, împăratul Babilonului. La sfîrşitul anului am căpătat de la împărat învoire
* Cap. 5. 14.

7. să mă întorc la Ierusalim, şi am văzut răul pe care-l făcuse Eliaşib, pregătind * o cămară pentru Tobia, în curţile Casei lui Dumnezeu.
* Vers. 1, 5.

8. Mi-a părut foarte rău, şi am aruncat afară din cămară toate lucrurile lui Tobia.

9. Apoi am poruncit să se curăţească * odăile, şi am pus iarăş în ele uneltele Casei lui Dumnezeu, darurile de mîncare şi tămîia.
* 2 Cron. 29. 5, 15, 16, 18.

Zeciuielile aduse din nou.

10. Am auzit deasemenea că părţile Leviţilor nu * li se dăduseră, şi că Leviţii şi cîntăreţii, însărcinaţi cu slujba, fugiseră fiecare în ** ţinutul lui.
* Mal. 3. 8. ** Num. 35. 2.

11. Am mustrat * pe dregători, şi am

zis: „Pentruce** a fost părăsită Casa lui Dumnezeu?“ Şi am strîns pe Leviţi şi pe cîntăreţi, şi i-am pus iarăş în slujba lor.

* Vers. 17, 25. Prov. 28. 4. ** Cap. 10. 39.

12. Atunci * tot Iuda a adus în cămări zeciuiala din grîu, din must şi din untdelemn. * Cap. 10. 38, 39; 12. 44.

13. Am dat cămările * în grija preotului Şelemia, cărturarului Ţadoc, şi lui Pedaia, unul din Leviţi, şi le-am adaos şi pe Hanan, fiul lui Zacur, fiul lui Matania, căci le mergea numele că sînt credincioşi**. Ei au fost însărcinaţi să facă împărţirile cuvenite fraţilor lor. *2Cron. 31. 12. Cap. 12. 44. **Cap. 7. 2. 1Cor. 4. 2.

14. Adu-Ţi aminte * de mine, Dumnezeule, pentru aceste lucruri, şi nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu şi pentru lucrurile cari trebuiesc păzite în ea!

* Vers. 22, 31. Cap. 5. 19.

Sfinţirea Sabatului.

15. Pe vremea aceasta am văzut în Iuda nişte oameni călcînd la teasc în ziua Sabatului *, aducînd snopi, încărcînd măgarii cu vin, struguri şi smochine, şi cu tot felul de lucruri, şi aducîndu-le** la Ierusalim în ziua Sabatului. Şi i-am mustrat chiar în ziua cînd îşi vindeau mărfurile.

* Exod. 20. 10. ** Cap. 10. 31. Ier. 17. 21, 22.

16. Mai erau şi nişte Tirieni, aşezaţi în Ierusalim, cari aduceau peşte şi tot felul de mărfuri, şi le vindeau fiilor lui Iuda în ziua Sabatului şi în Ierusalim.

17. Am mustrat * pe mai marii lui Iuda, şi le-am zis: „Ce însemnează această faptă rea pe care o faceţi, pîngărind ziua Sabatului? * Vers. 11.

18. Oare n'au lucrat * aşa părinţii voştri, şi nu din pricina aceasta a trimes Dumnezeul nostru toate aceste nenorociri peste noi şi peste cetatea aceasta? Şi voi aduceţi din nou mînia Lui împotriva lui Israel, pîngărind Sabatul!“ * Ier. 17. 21, 22, 23.

19. Apoi am poruncit să se închidă porţile Ierusalimului înainte de Sabat, de îndată ce le va ajunge umbra *, şi să nu se deschidă decît după Sabat. Şi am pus cîţiva din slujitorii mei la porţi**, să oprească intrarea sarcinilor de mărfuri în ziua Sabatului.

* Lev. 23. 32. ** Ier. 17. 21, 22.

20. Şi aşa negustorii şi vînzătorii de tot felul de lucruri au petrecut noaptea odată şi de două ori afară din Ierusalim.

21. I-am mustrat, şi le-am zis: „Pentruce staţi noaptea înaintea zidului? Dacă veţi mai face încă odată lucrul acesta, voi pune mîna pe voi.“ Din clipa aceea, n'au mai venit în timpul Sabatului.

22. Am poruncit şi Leviţilor să se curăţească *, şi să vină să păzească porţile, ca să sfinţească ziua Sabatului.

* Cap. 12. 30.

Adu-Ţi aminte * de mine, Dumnezeule, şi pentru aceste lucruri, şi ocroteşte-mă după marea Ta îndurare!

* Vers. 14, 31.

Mustrarea pentru femeile străine.

23. Tot pe vremea aceea, am văzut pe nişte Iudei, cari îşi luaseră neveste * Asdodiene, Amonite şi Moabite.

* Ezra 9. 2.

24. Jumătate din fiii lor vorbeau limba asdodiană, şi nu ştiau să vorbească limba evreiască; nu cunoşteau decît limba cutărui sau cutărui popor.

25. I-am mustrat *, şi i-am blestemat; am lovit pe unii din ei, le-am smuls părul, şi i-am pus să jure** în Numele lui Dumnezeu, zicînd: „Să nu vă daţi fetele după fiii lor, şi să nu luaţi fetele lor de neveste nici pentru fiii voştri, nici pentru voi.

* Vers. 11. Prov. 28. 4. ** Ezra 10. 5. Cap. 10. 29, 30.

26. Oare nu în aceasta a păcătuit * Solomon, împăratul lui Israel? Nu era alt împărat ca el, în mulţimea** popoarelor; el era iubit † de Dumnezeul lui, şi Dumnezeu îl pusese împărat peste tot Israelul. Totuş ††, femeile străine l-au tîrît şi pe el în păcat.

* 1 Reg. 11. 1, etc. ** 1 Reg. 3. 13. 2 Cron. 1. 12. † 2 Sam. 12. 24. †† 1 Reg. 11. 4, etc.

27. Şi acum trebuie să auzim despre voi că săvîrşiţi o nelegiuire atît de mare şi că păcătuiţi * împotriva Dumnezeului nostru, luînd neveste străine?“ * Ezra 10. 2.

28. Unul din fiii lui Ioiada *, fiul marelui preot Eliaşib, era ginerele lui Sanbalat, Horonitul. L-am izgonit dela mine. * Cap. 12. 10, 22.

29. Adu-Ţi aminte * de ei, Dumnezeule, căci au spurcat preoţia şi legămîntul** încheiat de preoţi şi Leviţi.

* Cap. 6. 14. ** Mal. 2. 4, 11, 12.

30. I-am curăţit * de orice străin, şi

am pus rînduială în tot ce trebuiau să păzească preoţii şi Leviţii, fiecare în slujba lui, *Cap. 10. 30.

31. în ce privea atît darul lemnelor * la vremi hotărîte, cît şi cele dintîi roade. *Cap. 30. 34.

Adu-Ţi aminte de mine *, spre bine, Dumnezeule! *Vers. 14, 22.

ESTERA

(Psalmul 7. 15—17; 37. 34; 124. 2 Petru 2. 9.)

Ospăţul lui Ahaşveroş.

1 1. Era pe vremea lui Ahaşveroş *, al acelui Ahaşveroş care domnea dela India** pînă în Etiopia peste † o sută douăzeci şi şapte de ţinuturi.
*Ezra 4. 6. Dan. 9. 1. **Cap. 8. 9. †Dan. 6. 1.

2. Impăratul Ahaşveroş şedea * atunci pe scaunul lui împărătesc la Susa **, în capitală. *1 Reg. 1. 46. **Neem. 1, 1.

3. In al treilea an al domniei lui, a dat * un ospăţ tuturor domnitorilor şi slujitorilor săi. Căpeteniile oştirii Perşilor şi Mezilor, mai marii şi capii ţinuturilor, s'au strîns înaintea lui.
*Fac. 40. 20. Cap. 2. 18. Marc. 6. 21.

4. El le-a arătat bogăţia strălucită a împărăţiei lui şi slava minunată a mărimii lui, în multe zile, timp de o sută optzeci de zile.

5. După ce au trecut aceste zile, împăratul a dat întregului popor care se afla in capitala Susa, dela cel mai mare pînă la cel mai mic, un ospăţ, care a ţinut şapte zile, în curtea grădinii casei împărăteşti.

6. Covoare albe, verzi şi albastre, erau legate cu funii de in supţire şi de purpură de nişte verigi de argint şi de nişte stîlpi de marmoră. Paturi de aur * şi de argint stăteau pe o podeală de porfir, de marmoră, de sidef şi de pietre negre. *Cap. 7. 8. Ezec. 23. 41. Amos 6. 4.

7. Iar de băut turnau în vase de aur, de felurite soiuri. Era belşug de vin împărătesc, mulţămită dărniciei împăratului.

8. Dar nimeni nu era silit să bea, căci împăratul poruncise tuturor oamenilor din casa lui să facă după voia fiecăruia.

9. Impărăteasa Vasti a dat şi ea un ospăţ femeilor, în casa împărătească a împăratului Ahaşveroş.

Neascultarea împărătesei Vasti.

10. A şaptea zi, pe cînd inima împăratului era veselă * de vin, a poruncit lui Mehuman, Bizta, Harbona** Bigta, Abagta, Zetar şi Carcas, cei şapte fameni cari slujeau înaintea împăratului Ahaşveroş, *2 Sam. 13. 28. **Cap. 7. 9.

11. să aducă în faţa lui pe împărăteasa Vasti ,cu cununa împărătească, pentruca să arate frumuseţa ei popoarelor şi mai marilor săi, căci era frumoasă la chip.

12. Dar împărăteasa Vasti n'a vrut să vină, cînd a primit prin fameni porunca împăratului. Şi împăratul s'a supărat foarte tare, s'a aprins de mînie.

13. Atunci împăratul a vorbit cu înţelepţii * cari** cunoşteau obiceiurile vremii. Căci aşa se puneau la cale treburile împăratului: înaintea tuturor celor ce cunoşteau legile şi dreptul. *Ier. 10. 7. Dan. 2. 12. Mat. 2. 1. **Cron. 12. 32.

14. Avea lîngă el pe Carşena, pe Şetar, pe Admata, pe Tarsis, pe Meres, pe Marsena, pe Memucan, şapte * domnitori ai Persiei şi Mediei, cari ** vedeau faţa împăratului şi cari aveau locul întîi în împărăţie.
*Ezra 7. 14. **2 Reg. 25. 19.

15. „Ce trebuie", a zis el, „să se facă împărătesei Vasti, după lege, pentrucă n'a împlinit ce i-a poruncit împăratul Ahaşveroş prin fameni?"

16. Memucan a răspuns înaintea împăratului şi domnitorilor: „Nu numai faţă de împărat s'a purtat rău împărăteasa Vasti; ci şi faţă de toţi domnitorii şi de toate popoarele cari sînt în toate ţinuturile împăratului Ahaşveroş.

17. Căci fapta împărătesei va ajunge la cunoştinţa tuturor femeilor, şi le va face să-şi nesocotească * bărbaţii. Ele vor zice: „Impăratul Ahaşveroş a poruncit să i se aducă înainte împărăteasa Vasti, şi ea nu s'a dus." *Efes. 5. 33.

18. Şi din ziua aceasta crăiesele Persiei şi Mediei, cari vor afla de fapta împărătesei, vor vorbi tot aşa tuturor căpeteniilor împăratului: de aici va veni mult dispreţ şi mînie.

19. Dacă împăratul găseşte cu cale, să se dea poruncă din partea lui şi să se scrie în legile Perşilor şi Mezilor, cu arătarea că nu trebuie să se calce, o poruncă împărătească, după care Vasti să nu se mai arate înaintea împăratului Ahaşveroş. Iar împăratul să dea vrednicia de împărătească alteia, mai bună decît ea.

20. Porunca împăratului se va vesti astfel în toată împărăţia lui, — căci este mare — şi toate femeile vor da * cinste bărbaţilor lor, dela mare pînă la mic." * Efes. 5. 33. Col. 3. 18. 1 Pet. 3. 1.

21. Părerea aceasta a fost primită de împărat şi de domnitori, şi împăratul a lucrat după cuvîntul lui Memucan.

22. A trimes scrisori tuturor ţinuturilor din împărăţia lui, fiecărui ţinut * după scrierea lui, şi fiecărui popor după limba lui; ele spuneau că orice bărbat trebuie să fie stăpîn ** în casa lui, şi că va vorbi limba poporului său.

* Cap. 8. 9. ** Efes. 5. 22, 23, 24. 1 Tim. 2. 12.

Estera împărătească.

2 1. După aceste lucruri, cînd s'a potolit mînia împăratului Ahaşveroş, s'a gîndit la Vasti, la ce făcuse ea, şi la hotărîrea * luată cu privire la ea.

* Cap. 1. 19, 20.

2. Atunci cei ce slujeau împăratului au zis: „Să se caute pentru împărat nişte fete, fecioare şi frumoase.

3. Împăratul să pună în toate ţinuturile din împărăţia lui dregători însărcinaţi să strîngă pe toate fetele, fecioare şi frumoase, în capitala Susa, în casa femeilor, supt privegherea lui Hegai, famenul împăratului şi păzitorul femeilor, care să le dea cele trebuincioase pentru gătit.

4. Şi fata care-i va plăcea împăratului, să fie împărătească în locul Vastii." Părerea aceasta a fost primită de împărat, şi aşa a făcut.

5. In capitala Susa era un ludeu numit Mardoheu, fiul lui Iair, fiul lui Şimei, fiul lui Chis, bărbat din Beniamin,

6. care * fusese luat din Ierusalim printre robii strămutaţi împreună cu Ieconia, împăratul lui Iuda, de Nebucadneţar, împăratul Babilonului.

* 2 Reg. 24. 14, 15. 2 Cron. 36. 10, 20. Ier. 24. 1.

7. El creştea pe Hadasa, adică Estera, fata * unchiului său; căci ea n'avea nici tată nici mamă. Fata era frumoasă la statură şi plăcută la vedere. După moartea tatălui şi a mamei sale, Mardoheu o luase de suflet. * Vers. 15.

8. Cînd s'a auzit porunca împăratului şi hotărîrea lui, au fost strînse * un mare număr de fete în capitala Susa, supt privegherea lui Hegai. Odată cu ele a fost luată şi Estera şi adusă în casa împăratului, subt privegherea lui Hegai, păzitorul femeilor. * Vers. 8.

9. Fata i-a plăcut, şi a căpătat trecere înaintea lui. El s'a grăbit să-i dea cele de trebuinţă pentru gătează * şi hrană, i-a dat şapte slujnice alese din casa împăratului, şi a pus-o împreună cu slujnicile ei în cea mai bună încăpere din casa femeilor. * Vers. 3, 12.

10. Estera * nu şi-a făcut cunoscut nici poporul, nici naşterea, căci Mardoheu o oprise să vorbească despre aceste lucruri. * Vers. 20.

11. Şi în fiecare zi Mardoheu se ducea şi venea înaintea curţii casei femeilor, ca să afle cum îi merge Esterei şi ce se face cu ea.

12. Fiecare fată se ducea la rîndul ei la împăratul Ahaşveroş, după ce timp de douăsprezece luni împlinea ce era poruncit femeilor. In timpul acesta, aveau grijă să se gătească, ungîndu-se şase luni cu untdelemn de mirt, şi şase luni cu miresme de mirozne femeieşti.

13. Aşa se ducea fiecare fată la împărat. Şi, cînd trecea din casa femeilor în casa împăratului, o lăsau să ia cu ea tot ce voia.

14. Se ducea seara; şi a doua zi dimineaţa trecea în a doua casă a femeilor, supt privegherea lui Şaaşgaz, famenul împăratului şi păzitorul ţiitoarelor împăratului. Nu se mai întorcea la împărat, decît cînd ar fi dorit împăratul şi ar fi chemat-o pe nume.

15. Cînd i-a venit rîndul să se ducă la împărat, Estera, fata * lui Abihail, unchiul lui Mardoheu, care o înfiase, n'a cerut decît ce a fost rînduit de Hegai, famenul împăratului şi păzitorul femeilor. Estera căpăta trecere înaintea tuturor celor ce o vedeau. * Vers. 7.

16. Estera a fost dusă la împăratul Ahaşveroş, în casa împărătească, în luna a zecea, adică luna Tebet, în al şaptelea an al domniei lui.

17. Împăratul a iubit pe Estera mai mult decît pe toate celelalte femei, şi ea a căpătat trecere şi iubire înaintea

lui mai mult decît toate celelalte fete. I-a pus cununa împărătească pe cap, şi a făcut-o împărătească în locul Vastii.

18. Impăratul a dat * un mare ospăţ tuturor domnitorilor şi slujitorilor lui, un ospăţ în cinstea Esterei. Cu prilejul acesta a uşurat sarcinile ţinuturilor, şi a împărţit daruri cu o dărnicie împărătească. *Cap. 1. 3.

Mardoheu descopere o uneltire împotriva împăratului.

19. A doua oară, cînd s'au strîns fetele, Mardoheu şedea la * poarta împăratului. *Vers. 21. Cap. 3. 2.

20. Estera * nu-şi spusese nici naşterea nici poporul, căci o oprise Mardoheu. Şi ea urma acum poruncile lui Mardoheu cu tot atîta scumpătate ca atunci cînd o creştea el. *Vers. 10.

21. In acelaş timp, pe cînd Mardoheu stătea la poarta împăratului, Bigtan şi Tereş, doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, s'au lăsat biruiţi de o supărare şi au vrut să întindă mîna împotriva împăratului Ahaşveroş.

22. Mardoheu a avut cunoştinţă de lucrul acesta, şi a dat de ştire * împărătesei Estera, care l-a spus împăratului din partea lui Mardoheu. *Cap. 6. 2.

23. Faptul fiind cercetat şi găsit întocmai, cei doi fameni au fost spînzuraţi de un lemn. Şi lucrul acesta a fost scris în cartea * Cronicilor în faţa împăratului. *Cap. 6. 2.

Haman capătă omorîrea Iudeilor.

3 1. După aceste lucruri, împăratul Ahaşveroş a ridicat la putere pe Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul * L-a ridicat în cinste, şi a pus scaunul lui mai pe sus de scaunele tuturor căpeteniilor cari erau lîngă el. *Num. 24. 7. 1 Sam. 15. 8.

2. Toţi slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta * împăratului, plecau genunchiul şi se închinau înaintea lui Haman, căci aşa era porunca împăratului cu privire la el. Dar Mardoheu nu-şi pleca ** genunchiul şi nu se închina. *Cap. 2. 19. **Vers. 5. Ps. 15. 4.

3. Şi slujitorii împăratului, cari stăteau la poarta împăratului, au zis lui Mardoheu: „Pentru ce * calci porunca împăratului?“ *Vers. 2.

4. Fiindcă ei îi spuneau în fiecare zi lucrul acesta, şi el nu-i asculta, l-au spus lui Haman, ca să vadă dacă Mardoheu are să se ţină de hotărîrea lui; căci el spusese că este Iudeu.

5. Şi Haman a văzut că Mardoheu nu-şi * pleca genunchiul şi nu se închina înaintea lui. S'a umplut de ** mînie; *Vers. 2. Cap. 5. 9. **Dan. 3. 19.

6. dar a crezut prea puţin pentru el să pună mîna numai pe Mardoheu, căci i se spusese din ce popor era Mardoheu, şi a voit * să nimicească pe poporul lui Mardoheu, pe toţi Iudeii cari se aflau în toată împărăţia lui Ahaşveroş. *Ps. 83. 4.

7. In luna întîi, adică luna Nisan, în al doisprezecelea an al împăratului Ahaşveroş, au aruncat Pur *, adică sorţul, înaintea lui Haman, pentru fiecare zi şi pentru fiecare lună, pînă în luna a douăsprezecea, adică luna Adar. *Cap. 9. 24.

8. Atunci Haman a zis împăratului Ahaşveroş: „In toate ţinuturile împărăţiei tale este risipit un popor deosebit între popoare, care are legi * deosebite de ale tuturor popoarelor şi nu ţine legile împăratului. Nu este în folosul împăratului să-l lase liniştit. *Ezra 4. 13. Fapt. 16. 20.

9. Dacă împăratul găseşte cu cale, să se scrie o poruncă pentru ca ei să fie nimiciţi, şi eu voi cîntări zece mii de talanţi de argint în mînile slujbaşilor, ca să-i ducă în vistieria împăratului.“

10. Impăratul şi-a scos * inelul ** din deget, şi l-a dat lui Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmaşul Iudeilor. *Fac. 41. 42. **Cap. 8. 2, 8.

11. Şi împăratul a zis lui Haman: „Iţi dăruiesc şi argintul şi pe poporul acesta; fă cu el ce vei voi.“

12. Logofeţii împăratului au fost chemaţi * în a treisprezecea zi a lunii întîi, şi au scris în totul cum a poruncit Haman, mai marilor oştirii, dregătorilor fiecărui ţinut şi căpeteniilor fiecărui popor, fiecărui ţinut după scrierea ** lui şi fiecărui popor după limba lui. Au scris în numele † împăratului Ahaşveroş, şi au pecetluit scrisorile cu inelul împăratului. *Cap. 8. 9. **Cap. 1. 22; 8. 9. †1 Reg. 21. 8. Cap. 8. 8, 10.

13. Scrisorile au fost trimese * prin alergători în toate ţinuturile împăratului, ca să nimicească, să omoare şi să peardă pe toţi Iudeii, tineri şi bătrîni, prunci şi femei, şi anume într'o singură zi **, în ziua a treisprezecea

a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar, şi să li se prade † averile.
* Cap. 8. 10. ** Cap. 8. 12, etc. † Cap. 8. 11.

14. Aceste scrisori * cuprindeau porunca împăratului care trebuia vestită în fiecare ţinut, şi îndemnau pe toate popoarele să fie gata pentru ziua aceea. * Cap. 8. 13, 14.

15. Alergătorii au plecat în grabă mare, după porunca împăratului.

Porunca a fost vestită şi în capitala Susa. Şi pe cînd împăratul şi Haman stăteau şi beau, cetatea Susa * era înfrogzită. * Cap. 8. 15. Prov. 29. 2.

Groaza şi postul Iudeilor.

4 1. Mardoheu, aflînd tot ce se petrecea, şi-a sfîşiat * hainele, s'a îmbrăcat cu un sac şi s'a presărat cu ** cenuşă. Apoi s'a dus în mijlocul cetăţii, scoţînd cu putere strigăte † amare,
* 2 Sam. 1. 11. ** Ios. 7. 6. Ezec. 27. 30. † Fac. 27. 34.

2. şi a mers pînă la poarta împăratului, a cărei intrare era oprită oricui era îmbrăcat cu un sac.

3. In fiecare ţinut unde ajungea porunca împăratului şi hotărîrea lui, a fost o mare jale printre Iudei; posteau, plîngeau şi se boceau, şi mulţi se culcau în sac şi cenuşă.

4. Slujnicele Esterei şi famenii ei au venit şi i-au spus lucrul acesta. Şi împărăteasa a rămas îngrozită. A trimes haine lui Mardoheu ca să-l îmbrace, şi să ia sacul de pe el, dar el nu le-a primit.

5. Atunci Estera a chemat pe Hatac, unul din famenii pe cari-i pusese împăratul în slujba ei, şi l-a însărcinat să se ducă să întrebe pe Mardoheu ce înseamnă lucrul acesta şi de unde vine.

6. Hatac s'a dus la Mardoheu în locul deschis al cetăţii, înaintea porţii împăratului.

7. Şi Mardoheu i-a istorisit tot ce i se întîmplase, şi i-a spus suma * de argint pe care făgăduise Haman că o va da vistieriei împăratului în schimbul măcelăririi Iudeilor. * Cap. 3. 9.

8. I-a dat şi cuprinsul * poruncii vestite în Susa în vederea nimicirii lor, ca s'o arate Esterei şi să-i spună totul. Şi a poruncit ca Estera să se ducă la împărat să-l roage şi să stăruiască de el pentru poporul său. * Cap. 3. 14, 15.

9. Hatac a venit şi a spus Esterei cuvintele lui Mardoheu.

10. Estera a însărcinat pe Hatac să se ducă să spună lui Mardoheu:

11. „Toţi slujitorii împăratului şi poporul din ţinuturile împăratului ştiu că este o lege * care pedepseşte cu moartea pe oricine, fie bărbat fie femeie, care intră la împărat, în curtea ** dinlăuntru, fără să fie chemat. Numai acele scapă cu viaţă, căruia † îi întinde împăratul toiagul lui împărătesc de aur. Şi eu n'am fost chemată la împărat de treizeci de zile.“
* Dan. 2. 9. ** Cap. 5. 1. † Cap. 5. 2; 8. 4.

12. Cînd s'au spus cuvintele Esterei lui Mardoheu,

13. Mardoheu a trimes următorul răspuns Esterei: „Să nu-ţi închipui că numai tu vei scăpa dintre toţi Iudeii, pentrucă eşti în casa împăratului.

14. Căci, dacă vei tăcea acum, ajutorul şi izbăvirea vor veni din altă parte pentru Iudei, şi tu şi casa tatălui tău veţi peri. Şi cine ştie dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăţie?“

15. Estera a trimes să spună lui Mardoheu:

16. „Du-te, strînge pe toţi Iudeii cari se află în Susa, şi postiţi pentru mine, fără să mîncaţi nici să beţi, trei zile *, nici noaptea, nici ziua. Şi eu voi posti odată cu slujnicile mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; şi, dacă ** va fi să per, voi peri.“
* Cap. 5. 1. ** Fac. 43. 14.

17. Mardoheu a plecat, şi a făcut tot ce-i poruncise Estera.

Estera merge la împărat.

5 1. A treia * zi, Estera s'a îmbrăcat cu hainele împărăteşti şi a venit în curtea dinlăuntru ** a casei împăratului, înaintea casei împăratului. Impăratul şedea pe scaunul lui împărătesc, în casa împărătească, în faţa uşii casei. * Cap. 4. 16. ** Cap. 4. 11; 6. 4.

2. Cînd a văzut împăratul pe împărăteasa Estera în picioare în curte, ea a căpătat trecere * înaintea lui. Şi împăratul ** a întins Esterei toiagul împărătesc, pe care-l ţinea în mînă. Estera s'a apropiat, şi a atins vîrful toiagului. * Prov. 21. 1. ** Cap. 4. 11; 8. 4.

3. Impăratul i-a zis: „Ce ai tu, împărătească Estero, şi ce ceri? Chiar dacă ai cere jumătate * din împărăţie, îţi voi da.“ * Marc. 6. 23.

4. Estera a răspuns: „Dacă împăratul găseşte cu cale, să vină împăratul

astăzi cu Haman la ospăţul pe care i l-am pregătit."

5. Şi împăratul a zis: „Duceţi-vă îndată şi aduceţi pe Haman, cum doreşte Estera."

Impăratul s'a dus cu Haman la ospăţul pe care-l pregătise Estera.

6. Şi pe cînd beau * vin, împăratul a zis Esterei: „Care** este cererea ta? Ea îţi va fi împlinită. Ce doreşti? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăţie, o vei căpăta." *Cap.7.2. **Cap.9.12.

7. Estera a răspuns: „Iată ce cer şi ce doresc.

8. Dacă am căpătat trecere înaintea împăratului, şi dacă găseşte cu cale, împăratul să-mi împlinească cererea şi să-mi facă dorinţa, să mai vină împăratul cu Haman şi la ospăţul pe care li-l voi pregăti, şi mîne voi da răspuns împăratului după porunca lui."

Planul lui Haman.

9. Haman a ieşit în ziua aceea, vesel şi cu inima mulţămită. Dar, cînd a văzut, la poarta împăratului, pe Mardoheu care nu se scula * nici nu se mişca înaintea lui, s'a umplut de mînie împotriva lui Mardoheu. *Cap.3.5.

10. A ştiut totuş să se stăpînească *, şi s'a dus acasă. Apoi a trimes să aducă pe prietenii săi şi pe nevastă-sa Zereş. *2 Sam.13.22.

11. Haman le-a vorbit despre strălucirea bogăţiilor lui, despre numărul fiilor * săi, despre tot ce făcuse împăratul ca să-l ridice în vrednicie, şi despre locul pe care i-l dăduse mai pesus ** de căpeteniile şi slujitorii împăratului. *Cap.9.7, etc. **Cap.3.1.

12. Şi a adăugat: „Eu sînt chiar singurul pe care împărăteasa Estera l-a primit împreună cu împăratul la ospăţul pe care l-a făcut, şi sînt poftit şi pe mîne la ea cu împăratul.

13. Dar toate acestea n'au niciun preţ pentru mine, cîtă vreme voi vedea pe Mardoheu, Iudeul acela, şezînd la poarta împăratului."

14. Nevastă-sa Zereş, şi toţi prietenii lui i-au zis: „Să se pregătească o spînzurătoare * înaltă de cincizeci de coţi, şi mîne dimineaţă cere ** împăratului ca Mardoheu să fie spînzurat. Apoi vei merge vesel la ospăţ cu împăratul." Părerea aceasta a plăcut lui Haman, şi a pus să pregătească † spînzurătoarea. *Cap.7.9. **Cap.6.4. †Cap 7 10.

Cinstea dată lui Mardoheu.

6 1. In noaptea aceea, împăratul n'a putut să doarmă, şi a poruncit să-i aducă lîngă el cartea * aducerilor aminte, Cronicile. Le-au citit înaintea împăratului, *Cap.2.23.

2. şi s'a găsit scris ce descoperise Mardoheu cu privire la Bigtan şi Tereş, cei doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, cari voiseră să întindă mîna asupra împăratului Ahaşveroş.

3. Impăratul a zis: „Ce cinste şi mărire i s'a făcut lui Mardoheu pentru aceasta?" „Nu i s'a făcut nimic," au răspuns cei ce slujeau împăratului.

4. Atunci împăratul a zis: „Cine este în curte?" — Haman venise în curtea de afară * a casei împăratului, să ** ceară împăratului să spînzure pe Mardoheu pe lemnul pe care-l pregătise pentru el. — *Cap.5.1. **Cap.5.14.

5. Slujitorii împăratului i-au răspuns: „Haman este în curte." Şi împăratul a zis: „Să intre."

6. Haman a intrat, şi împăratul i-a zis: „Ce trebuie făcut pentru un om pe care vrea să-l cinstească împăratul?" Haman şi-a zis în sine: „Pe cine altul decît pe mine ar vrea împăratul să-l cinstească?"

7. Şi Haman a răspuns împăratului: „Omului pe care vrea împăratul să-l cinstească,

8. trebuie să i se aducă haina împărătească, aceea cu care se îmbracă împăratul, şi calul * pe care călăreşte împăratul, şi să i se pună cununa împărătească pe cap. *1 Reg.1.33.

9. Să se dea haina şi calul uneia din căpeteniile de seamă ale împăratului, apoi să îmbrace cu haina pe omul acela pe care vrea să-l cinstească împăratul, să-l plimbe călare pe cal prin locul deschis al cetăţii, şi să se strige * înaintea lui: „Aşa se face omului pe care vrea împăratul să-l cinstească!" *Fac.41.43.

10. Impăratul a zis lui Haman: „Ia îndată haina şi calul, cum ai zis, şi fă aşa Iudeului Mardoheu, care şade la poarta împăratului. Nu lăsa nefăcut nimic din ce ai spus."

11. Şi Haman a luat haina şi calul, a îmbrăcat pe Mardoheu, l-a plimbat călare pe cal prin locul deschis al cetăţii, şi a strigat înaintea lui: „Aşa se face omului pe care vrea împăratul să-l cinstească!"

12. Mardoheu s'a întors la poarta împăratului, şi Haman s'a dus în grabă * acasă, mîhnit şi ** cu capul acoperit.
*2 Cron. 26. 20. **2 Sam. 15. 30. Ier. 14. 3, 4.

13. Haman a istorisit nevestei sale Zereş şi tuturor prietenilor săi tot ce i se întîmplase. Şi înţelepţii lui, şi nevastă-sa Zereş, i-au zis: „Dacă Mardoheu, înaintea căruia ai început să cazi, este din neamul Iudeilor, nu vei putea face nimic împotriva lui, ci vei cădea înaintea lui."

14. Pe cînd îi vorbeau ei încă, au venit famenii împăratului şi au luat îndată pe Haman la ospăţul * pe care-l pregătise Estera. *Cap. 5. 8.

Haman dat de gol.

7 1. Impăratul şi Haman s'au dus la ospăţ la împărăteasa Estera.

2. In această a doua zi, împăratul a zis iarăş Esterei, pe cînd beau * vin: „Care este cererea ta, împărătească Estero? Ea îţi va fi împlinită. Ce doreşti? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăţie, o vei căpăta." *Cap. 5. 6.

3. Impărăteasa Estera a răspuns: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, împărate, şi dacă găseşte cu cale împăratul, dă-mi viaţa: iată cererea mea; şi scapă pe poporul meu: iată dorinţa mea!

4. Căci eu şi poporul meu sîntem vînduţi * să fim nimiciţi, junghiaţi şi prăpădiţi. Măcar dacă am fi vînduţi să fim robi şi roabe, aş tăcea, dar vrăjmaşul n'ar putea să înlocuiască perderea făcută împăratului." *Cap. 3. 9; 4. 7.

5. Impăratul Ahaşveroş a luat cuvîntul, şi a zis împărătesei Estera: „Cine şi unde este acela care are de gînd să facă aşa?"

6. Estera a răspuns: „Apăsătorul, vrăjmaşul, este Haman, răul acesta!" Haman a rămas îngrozit în faţa împăratului şi a împărătesei.

7. Şi împăratul, în mînia lui, s'a sculat şi a părăsit ospăţul, şi s'a dus în grădina casei împărăteşti. Haman a rămas să-şi ceară viaţa dela împărăteasa Estera, căci vedea bine că perderea lui era hotărîtă în mintea împăratului.

8. Cînd s'a întors împăratul din grădina casei împărăteşti în odaia ospăţului, a văzut pe Haman că se aruncase spre * patul pe care era Estera, şi i-a zis: „Cum, să mai şi sileşti pe împărătească, la mine, în casa împărătească?" *Cap. 1. 6.

Cum au ieşit cuvintele acestea din gura împăratului, i-au şi acoperit * faţa lui Haman. *Iov. 9. 24.

9. Şi Harbona *, unul din fameni, a zis în faţa împăratului: „Iată, spînzurătoarea ** pregătită de Haman pentru Mardoheu, care a vorbit spre binele împăratului, este ridicată în casa lui Haman, la o înălţime de cincizeci de coţi." Impăratul a zis: „Haman să fie spînzurat pe ea!"
*Cap. 1. 10. **Cap. 5. 14. Ps. 7. 16. Prov. 11. 5, 6.

10. Şi au spînzurat * pe Haman pe spînzurătoarea pe care o pregătise el pentru Mardoheu. Şi mînia împăratului s'a potolit. *Ps. 37. 35, 36. Dan. 6. 24.

Porunca pentru Iudei.

8 1. In aceeaş zi, împăratul Ahaşveroş a dat împărătesei Estera casa lui Haman, vrăjmaşul Iudeilor. Şi Mardoheu a venit înaintea împăratului, căci Estera arătase legătura ei de rudenie * cu el. *Cap. 2. 7.

2. Impăratul şi-a scos inelul *, pe care-l luase înapoi dela Haman, şi l-a dat lui Mardoheu. Estera, din partea ei, a pus pe Mardoheu peste casa lui Haman. *Cap. 3. 10.

3. Apoi Estera a vorbit din nou înaintea împăratului. S'a aruncat la picioarele lui, a plîns, l-a rugat să oprească urmările răutăţii lui Haman, Agaghitul, şi izbînda planurilor lui împotriva Iudeilor.

4. Impăratul a întins toiagul * împărătesc de aur Esterei, care s'a ridicat şi a stat în picioare înaintea împăratului. *Cap. 4. 11; 5. 2.

5. Ea a zis atunci: „Dacă împăratul găseşte cu cale şi dacă am căpătat trecere înaintea lui, dacă lucrul pare potrivit împăratului, şi dacă eu sînt plăcută înaintea lui, să se scrie ca să se întoarcă scrisorile făcute de Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, şi scrise de el cu gînd să peardă pe Iudeii cari sînt în toate ţinuturile împăratului.

6. Căci cum aş putea eu să văd nenorocirea *, care ar atinge pe poporul meu, şi cum aş putea să văd nimicirea neamului meu?" *Neem. 2. 3. Cap. 7. 4.

7. Impăratul Ahaşveroş a zis împărătesei Estera şi Iudeului Mardoheu: „Iată, am * dat Esterei casa lui Haman, şi el a fost spînzurat pe spîn-

zurătoare, pentrucă întinsese mîna împotriva Iudeilor. *Vers. 1. Prov. 13. 22.

8. Scrieţi dar în folosul Iudeilor cum vă va plăcea, în numele împăratului, şi pecetluiţi cu inelul împăratului. Căci o scrisoare scrisă în numele împăratului şi pecetluită cu inelul împăratului nu poate fi * desfiinţată."
*Cap. 1. 19. Dan. 6. 8, 12, 15.

9. Logofeţii împăratului au fost chemaţi * în vremea aceea, în a douăzeci şi treia zi a lunii a treia, adică luna Sivan, şi au scris, după tot ce a poruncit Mardoheu, Iudeilor, căpeteniilor oştirii, dregătorilor şi mai marilor celor o sută douăzeci şi şapte de ţinuturi aşezate de la India ** la Etiopia, fiecărui ţinut după † scrierea lui, fiecărui popor după limba lui, şi Iudeilor după scrierea şi limba lor.
*Cap. 3. 12. **Cap. 1. 1. †Cap. 1. 22; 3. 12.

10. Au scris * în numele împăratului Ahaşveroş, şi au pecetluit cu inelul împăratului. Au trimes scrisorile prin alergători, călări pe cai şi catîri născuţi din iepe. *1 Reg. 21. 8. Cap. 3. 12, 13.

11. Prin aceste scrisori, împăratul dădea voie Iudeilor, ori în care cetate ar fi fost, să se adune şi să-şi apere viaţa, să nimicească, să omoare şi să peardă, împreună cu pruncii şi femeile lor, pe toţi aceia din fiecare popor şi din fiecare ţinut cari ar lua armele să-i lovească, şi să le prădeze * averile. *Cap. 9. 10, 15. 16.

12. Aceasta să se facă într'o singură zi *, în toate ţinuturile împăratului Ahaşveroş, şi anume în a treisprezecea zi a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar. *Cap. 3. 13, etc.; 9. 1.

13. Aceste scrisori cuprindeau hotărîrea * care trebuia vestită în fiecare ţinut, şi dădeau de ştire tuturor popoarelor că Iudeii stau gata pentru ziua aceea ca să se răzbune pe vrăjmaşii lor. *Cap. 3. 14, 15.

14. Alergătorii, călări pe cai şi pe catîri, au plecat îndată şi în toată graba, după porunca împăratului.

Hotărîrea a fost vestită şi în capitala Susa.

15. Mardoheu a ieşit dela împărat, cu o haină împărătească albastră şi albă, cu o mare cunună de aur, şi cu o mantie de in subţire şi de purpură. Cetatea Susa * striga şi se bucura.
*Cap. 3. 15. Prov. 29. 2.

16. Pentru Iudei nu era decît fericire * şi bucurie, veselie şi slavă. *Ps. 97. 11.

17. In fiecare ţinut şi în fiecare cetate, pretutindeni unde ajungea porunca împăratului şi hotărîrea lui, a fost între Iudei bucurie şi veselie, ospeţe şi zile * de sărbătoare. Şi mulţi oameni dintre popoarele ţării s'au făcut ** Iudei, căci îi apucase frica † de Iudei. *1 Sam. 25. 8. Cap. 9. 19. 22. **Ps. 18. 43. †Fac. 35. 5. Exod. 15. 16. Deut. 2. 25; 11. 25. Cap. 9. 2.

Răzbunarea Iudeilor.

9 1. In luna * a douăsprezecea, adică luna Adar, în a treisprezecea zi a lunii, ziua în care ** avea să se aducă la îndeplinire porunca şi hotărîrea împăratului, şi cînd vrăjmaşii Iudeilor nădăjduiseră să stăpînească † peste ei, s'a întîmplat tocmai dimpotrivă, că Iudeii au stăpînit asupra vrăjmaşilor lor.
*Cap. 8. 12. **Cap. 3. 13. †2 Sam. 22. 41.

2. Iudeii s'au strîns * în cetăţile lor, în toate ţinuturile împăratului Ahaşveroş, ca să pună mîna pe ceice căutau să-i peardă **. Nimeni n'a putut să le stea împotrivă, căci frica † de ei apucasese pe toate popoarele!
*Cap. 8. 11; Vers. 16. **Ps. 71. 13, 24. †Cap. 8. 17.

3. Şi toţi mai marii ţinuturilor, căpeteniile oştirii, dregătorii, slujbaşii împăratului, au sprijinit pe Iudei, din pricina fricei pe care le-o însufla Mardoheu.

4. Căci Mardoheu era puternic în casa împăratului, şi faima lui se răspîndea în toate ţinuturile, pentrucă ajungea din ce în ce mai puternic *.
*2 Sam. 3. 1. 1 Cron. 11. 9. Prov. 4. 18.

5. Iudeii au ucis cu lovituri de sabie pe toţi vrăjmaşii lor, i-au omorît şi i-au prăpădit. Au făcut ce au vrut cu vrăjmaşii lor.

6. In capitala Susa, Iudeii au ucis şi au prăpădit cinci sute de oameni,

7. şi au junghiat pe Parşandata, Dalfon, Aspata,

8. Porata, Adalia, Aridata,

9. Parmaşta, Arizai, Aridai, şi Vaiezata,

10. cei zece * fii ai lui Haman, fiul lui Hamedata, vrăjmaşul Iudeilor. Dar n'au pus mîna ** pe averile lor. *Cap. 5. 11. Iov. 18. 19; 27. 13. 14, 15. Ps. 21. 10. **Cap. 8. 11.

11. In ziua aceea, numărul celor ce fuseseră ucişi în capitala Susa a ajuns la cunoştinţa împăratului.

12. Şi împăratul a zis împărătesei Estera: „Iudeii au ucis şi au prăpădit în capitala Susa cinci sute de oameni şi pe cei zece fii ai lui Haman. Ce vor

fi făcut în celelalte ţinuturi ale împăratului?... Care-ţi* este cererea? Ea îţi va fi împlinită. Ce mai doreşti? Vei căpăta." *Cap.5.6; 7.2.

13. Estera a răspuns: „Dacă împăratul găseşte cu cale, să fie îngăduit Iudeilor cari sînt la Susa să facă şi mîne după* porunca de azi, şi să spînzure** pe lemn pe cei zece fii ai lui Haman." *Cap.8.11. **2Sam.21.6,9.

14. Şi împăratul a poruncit să se facă aşa. Porunca a fost adusă la cunoştinţa poporului din Susa. Au spînzurat pe cei zece fii ai lui Haman.

15. Iudeii cari se aflau în Susa s'au strîns* din nou în a patrusprezecea zi a lunii Adar, şi au ucis în Susa trei sute de oameni. Dar n'au pus** mîna pe averile lor. *Vers.2; Cap.8.11. **Vers.10.

16. Ceilalţi Iudei din celelalte ţinuturi ale împăratului s'au strîns* şi şi-au apărat viaţa. Au căpătat astfel odihnă, scăpînd de vrăjmaşii lor, şi au ucis şaptezeci şi cinci de mii din cei ce le erau vrăjmaşi. Dar** n'au pus mîna pe averile lor.

*Vers.2; Cap.8.11. **Cap.8.11.

Sărbătoarea Purim.

17. Aceste lucruri s'au întîmplat în a treisprezecea zi a lunii Adar. In ziua a patrusprezecea, Iudeii s'au odihnit, şi au făcut din ea o zi de ospăţ şi de bucurie.

18. Cei ce se aflau la Susa, s'au strîns în ziua a treisprezecea* şi a patrusprezecea, dar în ziua a cincisprezecea s'au odihnit, şi au făcut din ea o zi de ospăţ şi de bucurie. *Vers.11,15.

19. De aceea Iudeii dela ţară, cari locuiesc în cetăţi fără ziduri, au făcut din ziua a patrusprezecea a lunii Adar o zi* de bucurie, de ospăţ şi de** sărbătoare, în care îşi trimet† daruri unii altora.

*Deut.16.11,14. **Cap.8.17. †Vers.22. Neem.8.10,12.

20. Mardoheu a scris aceste lucruri, şi a trimes scrisori tuturor Iudeilor din toate ţinuturile împăratului Ahaşveroş, de aproape şi din depărtare.

21. Le poruncea să prăznuiască în fiecare an ziua a patrusprezecea şi a cincisprezecea a lunii Adar,

22. ca zile în cari căpătaseră odihnă, scăpînd de vrăjmaşii lor. Le-a poruncit să prăznuiască luna în care întristarea lor se prefăcuse* în bucurie şi jalea lor în zi de sărbătoare, şi să facă din aceste zile nişte zile de ospăţ şi de bucurie, cînd să-şi trimeată** daruri de mîncare unii altora şi să împartă daruri celor lipsiţi.

*Ps.30.11. **Vers.19. Neem.8.10.

23. Iudeii s'au îndatorat să facă ceeace şi începuseră să facă şi ce le scrisese Mardoheu.

24. Căci Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmaşul tuturor Iudeilor, făcuse planul* să-i peardă, şi aruncase Pur, adică sorţul, ca să-i omoare şi să-i nimicească. *Cap.3.6,7.

25. Dar Estera, venind* înaintea împăratului, împăratul a poruncit în scris să întoarcă** asupra capului lui Haman planul cel rău pe care-l făcuse împotriva Iudeilor, şi să-l spînzure pe lemn, pe el şi pe fiii lui. *Vers.13,14. Cap.7.5, etc.; 8.3, etc. **Cap.7.10. Ps.7.16.

26. De aceea zilele acestea s'au numit Purim, dela numirea Pur.

Potrivit cu tot cuprinsul acestei scrisori*, potrivit cu cele ce văzuseră ei înşişi şi potrivit cu cele ce li se întîmplaseră, *Vers.20.

27. Iudeii au luat pentru ei, pentru sămînţa lor, şi pentru toţi ceice se vor lipi* de ei, hotărîrea şi îndatorirea neschimbăcioasă ca să prăznuiască în fiecare an aceste două zile, în felul rînduit, şi la vremea hotărîtă.

*Cap.8.17. Isa.56.3,6. Zah.2.11.

28. Zilele acestea trebuiau să fie pomenite şi prăznuite din neam în neam, în fiecare familie, în fiecare ţinut şi în fiecare cetate. Şi zilele acestea Purim nu trebuiau desfiinţate niciodată din mijlocul Iudeilor, nici să se şteargă aducerea aminte de ele printre urmaşii lor.

29. Impărăteasa Estera, fata lui Abihail*, şi Iudeul Mardoheu au scris stăruitor a doua oară pentruca să întărească scrisoarea** privitoare la Purim. *Cap.2.15. **Cap.8.10; Vers.20.

30. Au trimes scrisori tuturor Iudeilor, în cele o sută douăzeci şi şapte* de ţinuturi ale împăratului Ahaşveroş. Ele cuprindeau cuvinte de pace şi de credincioşie, *Cap.1.1.

31. întărind ţinerea acestor zile Purim, la vremea hotărîtă, cum le rînduiseră Iudeul Mardoheu şi împărăteasa Estera pentru ei, şi cum şi le rînduiseră şi pentru ei înşişi şi pentru sămînţa lor, cu prilejul postului* lor şi ţipetelor lor. *Cap.4.3,16.

32. Porunca Esterei a întărit aşeza-

rea aceste sărbători Purim, şi lucrul acesta a fost scris în carte.

Lauda lui Mardoheu.

10 1. Impăratul Ahaşveroş a pus un bir asupra ţării şi asupra ostroavelor * mării. * Fac. 10. 5. Ps. 72. 10. Isa. 24. 15.

2. Toate faptele privitoare la puterea lui şi isprăvile lui, şi amănuntele despre mărimea la care * a ridicat împăratul pe Mardoheu, nu sînt scrise în cartea Cronicilor împăraţilor Mezilor şi Perşilor? * Cap. 8. 15; 9. 14.

3. Căci Iudeul Mardoheu era cel dintîi * după împăratul Ahaşveroş. El era cu vază între Iudei şi iubit de mulţimea fraţilor săi, căci a căutat ** binele poporului său şi a vorbit pentru fericirea întregului său neam.

* Fac. 41. 40. 2 Cron. 28. 7. ** Neem. 2. 10. Ps. 122. 8, 9.

IOV

(Psalmul 73. Eclesiast 8. 14. Ioan 9. 3. Romani 9. 20. 1 Cor. 4. 3—5, 9.)

Propăşirea lui Iov.

1 1. Era în ţara * Uţ un om care se numea Iov **. Şi omul acesta era fără prihană † şi curat la suflet. El se temea †† de Dumnezeu, şi se abătea de la rău. * Fac. 22. 20, 21. ** Ezec. 14. 14. Iac. 5. 11. † Fac. 6. 9; 17. 1. Cap. 2. 3. †† Prov. 8. 13; 16. 6.

2. I s'au născut şapte fii şi trei fete.

3. Avea şapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de măgăriţe, şi un foarte mare număr de slujitori. Şi omul acesta era cel mai cu vază din toţi locuitorii Răsăritului.

4. Fiii săi se duceau unii la alţii, şi dădeau, rînd pe rînd, cîte un ospăţ. Şi pofteau şi pe cele trei surori ale lor să mănînce şi să bea împreună cu ei.

5. Şi, după ce treceau zilele de ospăţ, Iov chema şi sfinţea pe fiii săi: se scula disdedimineaţă şi aducea pentru fiecare din ei cîte o ardere de tot *. Căci zicea Iov: „Poate că fiii mei au păcătuit şi au supărat ** pe Dumnezeu în inima lor.“ Aşa avea Iov obicei să facă. * Fac. 8. 20. Cap. 42. 8. ** 1 Reg. 21. 10, 13.

Satana cere să se atingă de Iov.

6. Fiii lui Dumnezeu au venit * într'o zi ** de s'au înfăţişat înaintea Domnului. Şi a venit şi Satana în mijlocul lor. * 1 Reg. 22. 19. Cap. 38. 7. ** Cap. 2. 1.

7. Domnul a zis Satanei: „De unde vii?“ Şi Satana a răspuns Domnului: „Dela cutreerarea * pămîntului şi dela plimbarea pe care am făcut-o pe el.“

* Cap. 2. 2. Mat. 12. 43. 1 Pet. 5. 8.

8. Domnul a zis Satanei: „Ai văzut * pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pămînt. Este un om fără prihană ** şi curat la suflet, care se teme de Dumnezeu şi se abate dela rău.“

* Cap. 2. 3. ** Vers. 1.

9. Şi Satana a răspuns Domnului: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu?

10. Nu l-ai * ocrotit Tu pe el, casa lui şi tot ce este al lui? Ai binecuvîntat lucrul ** mînilor lui, şi turmele lui acopăr ţara.

* Ps. 34. 7. Isa. 5. 2. ** Ps. 128. 1, 2. Prov. 10. 22.

11. Dar ia întinde-Ţi * mîna, şi atinge-te de tot ce are, şi sînt încredinţat că Te va blestema ** în faţă.“

* Cap. 2. 5; 19. 21. ** Isa. 8. 21. Mal. 3. 13, 14.

12. Domnul a zis Satanei: „Iată, îţi dau pe mînă tot ce are, numai asupra lui să nu întinzi mîna.“

Şi Satana a plecat dinaintea Domnului.

Răbdarea lui Iov.

13. Intr'o zi, pe cînd fiii şi fiicele * lui Iov mîncau şi beau vin în casa fratelui lor celui întîi-născut, * Ecl. 9. 12.

14. a venit la Iov un sol, care a zis: „Boii arau şi măgăriţele păşteau lîngă ei.

15. Şi s'au aruncat nişte Sabeeni asupra lor, i-au luat, şi au trecut pe slujitori prin ascuţişul săbiei. Numai eu am scăpat, ca să-ţi dau de ştire.“

16. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul şi a zis: „Focul lui Dumnezeu a căzut din cer, şi a aprins oile şi pe slujitorii tăi, şi i-a ars de tot. Numai eu am scăpat, ca să-ţi dau de ştire.“

17. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul şi a zis: „Nişte Haldeeni, înşiraţi în trei cete, s'au aruncat asupra

cămilelor, le-au luat şi au trecut pe slujitori prin ascuţişul săbiei. Numai eu am scăpat, ca să-ţi dau de ştire."

18. Pe cînd vorbea el încă, a venit un altul şi a zis: „Fiii * tăi şi fiicele tale mîncau şi beau vin în casa fratelui lor întîi-născut. *Vers. 4. 13.

19. Şi deodată, a venit un vînt mare de dincolo de pustie, şi a izbit în cele patru colţuri ale casei: Casa s'a prăbuşit peste tineri, şi au murit. Şi am scăpat numai eu, ca să-ţi dau de ştire."

20. Atunci Iov s'a sculat, şi-a sfîşiat * mantaua, şi şi-a tuns capul. Apoi, aruncîndu-se ** la pămînt, s'a închinat, * Fac. 37. 29. Ezra 9. 3. ** 1 Pet. 5. 6.

21. şi a zis: „Gol * am ieşit din pîntecele mamei mele, şi gol mă voi întoarce în sînul pămîntului. Domnul a dat **, şi Domnul a luat †, — binecuvîntat †† fie Numele Domnului!"
* Ps. 49. 17. Ecl. 5. 15. 1 Tim. 6. 7. ** Ecl. 5. 19. Iac. 1. 17. † Mat. 20. 15. †† Efes. 5. 20. 1 Tes. 5. 18.

22. In toate * acestea, Iov n'a păcătuit de loc, şi n'a vorbit nimic necuviincios împotriva lui Dumnezeu. * Cap. 2. 10.

Satana învinueşte pe Iov.

2 1. Fiii lui Dumnezeu au venit într'o zi * de s'au înfăţişat înaintea Domnului. Şi a venit şi Satana în mijlocul lor şi s'a înfăţişat înaintea Domnului. * Cap. 1. 6.

2. Domnul a zis Satanei: „De unde vii?" Şi Satana a răspuns * Domnului: „Dela cutreierarea pămîntului şi de la plimbarea pe care am făcut-o pe el." * Cap. 1. 7.

3. Domnul a zis Satanei: „Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pămînt. Este un om fără prihană * şi curat la suflet. El se teme de Dumnezeu, şi se abate de la rău. El se ţine tare ** în neprihănirea lui, şi tu Mă îndemni să-l perd † fără pricină." * Cap. 1. 1, 8. ** Cap. 27. 5, 6. † Cap. 9. 17.

4. Şi Satana a răspuns Domnului: „Piele pentru piele! Omul dă tot ce are pentru viaţa lui.

5. Dar ia întinde-Ţi * mîna şi atinge-Te de oasele ** şi de carnea lui, şi sînt încredinţat că Te va blestema în faţă." * Cap. 1. 11. ** Cap. 19. 20.

6. Domnul * a zis Satanei: „Iată, ţi-l dau pe mînă: numai cruţă-i viaţa." * Cap. 1. 12.

7. Şi Satana a plecat dinaintea Domnului.

Apoi a lovit pe Iov cu o bubă rea, din talpa * piciorului pînă în creştetul capului. * Isa. 1. 6.

8. Şi Iov a luat un ciob să se scarpine, şi a şezut pe cenuşă *. * 2 Sam. 13. 19. Cap. 42. 6. Ezec. 27. 30. Mat. 11. 21.

9. Nevastă-sa i-a zis: „Tu rămîi * neclintit ** în neprihănirea ta! Bleastămă pe Dumnezeu, şi mori!" * Cap. 21. 15. ** Vers. 3.

10. Dar Iov i-a răspuns: „Vorbeşti ca o femeie nebună. Ce! primim * dela Dumnezeu binele, şi să nu primim şi răul?"

In toate ** acestea, Iov n'a păcătuit † de loc cu buzele lui. * Cap. 1. 21. Rom. 12. 12. Iac. 5. 10, 11. ** Cap. 1. 22. † Ps. 39. 1.

Cei trei prieteni vin la Iov.

11. Trei prieteni * ai lui Iov, Elifaz din Teman **, Bildad din Şuah †, şi Ţofar din Naama, au aflat de toate nenorocirile cari-l loviseră. S'au sfătuit şi au plecat de acasă să se ducă să-i plîngă de milă †† şi să-l mîngîie. * Prov. 17. 17. ** Fac. 36. 11. Ier. 49. 7. † Fac. 25. 2. †† Cap. 42. 11. Rom. 12. 15.

12. Ridicîndu-şi ochii de departe, nu l-au mai cunoscut. Şi au ridicat glasul şi au plîns. Şi-au sfîşiat mantalele, şi au aruncat * cu ţărînă în văzduh deasupra capetelor lor. * Neem. 9. 1. Plîn. 2. 10. Ezec. 27. 30.

13. Şi au şezut pe pămînt lîngă el şapte zile şi şapte * nopţi, fără să-i spună o vorbă, căci vedeau cît de mare îi este durerea. * Faç. 50. 10.

Plîngerea lui Iov.

3 1. După aceea, Iov a deschis gura şi a blestemat ziua în care s'a născut.

2. A luat cuvîntul şi a zis:

3. „Blestemată * să fie ziua în care m'am născut, * Cap. 10. 18, 19. Ier. 15. 10; 20. 14.

şi noaptea care a zis: „S'a zămislit un copil de parte bărbătească!"

4. Prefacă-se în întunerec ziua aceea,

să nu se îngrijească Dumnezeu de ea din cer,

şi să nu mai strălucească lumina peste ea!

5. S'o cuprindă întunerecul * şi umbra morţii,

nori groşi să vină peste ea,

şi neguri de peste zi s'o înspăimînte! * Cap. 10. 21, 22; 16. 16; 28. 3. Ps. 23. 4; 44. 19; 107. 10, 14. Ier. 13. 16. Amos 5. 8.

6. Noaptea aceea! S'o acopere întunerecul,

să piară din an,
să nu mai fie numărată între luni!
7. Da, stearpă să fie noaptea aceea,
ducă-se veselia din ea!
8. Blestemată să fie de ceice blastămă zilele,
de ceice * ştiu să întărîte Leviatanul[1]; *Ier.9.17,18.
9. să se întunece stelele din amurgul ei,
în zădar să aştepte lumina,
şi să nu mai vadă genele zorilor zilei!
10. Căci n'a închis pîntecele care m'a zămislit,
nici n'a ascuns suferinţa dinaintea ochilor mei.
11. Dece * n'am murit în pîntecele mamei mele?
Dece nu mi-am dat sufletul la ieşirea din pîntecele ei? *Cap.10.18.
12. Dece am găsit genunchi * cari să mă primească?
Şi ţîţe cari să-mi dea lapte?
*Fac.30.3. Isa.66.12.
13. Acum aş fi culcat, aş fi liniştit,
aş dormi şi m'aş odihni
14. cu împăraţii şi cei mari de pe pămînt,
cari şi-au zidit falnice * morminte,
*Cap.15.28.
15. cu domnitorii cari aveau aur,
şi şi-au umplut casele cu argint.
16. Sau n'aş mai fi în viaţă,
aş fi ca o stîrpitură * îngropată,
ca nişte copii cari n'au văzut lumina! *Ps.58.8.
17. Acolo nu te mai necăjesc cei răi,
acolo se odihnesc cei sleiţi de puteri.
18. Acolo cei puşi în lanţuri sînt lăsaţi toţi în pace,
nu mai aud * glasul asupritorului;
*Cap.39.7.
19. cel mic şi cel mare sînt tot una acolo,
şi robul scapă de stăpînul său.
20. Pentru ce dă * Dumnezeu lumină celui ce sufere,
şi viaţă celor amărîţi ** la suflet,
* Ier.20.18. ** 1 Sam.1.10. 2 Reg.4.27. Prov.31.6.
21. cari aşteaptă * moartea şi nu vine;
măcar că o doresc mai mult decît o comoară **, *Apoc.9.6. **Prov.2.4.
22. cari n'ar mai putea de bucurie
şi de veselie, dacă ar găsi mormîntul? —
23. Pentruce, zic, dă El lumină omului care nu ştie încotro să meargă,
pe care îl îngrădeşte * Dumnezeu de toate părţile? *Cap.19.8. Plîn.3.7.
24. Suspinurile îmi sînt hrana de toate zilele,
şi jalea mi se varsă ca apa.
25. De ce mă tem, aceea mi se întîmplă;
de ce mi-e frică, de aceea am parte!
26. N'am nici linişte, nici pace, nici odihnă,
şi necazul dă peste mine."

1. Sau: crocodil.

Cuvîntarea lui Elifaz către Iov.

4 1. Elifaz din Teman a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Dacă vom îndrăzni să-ţi vorbim, te vei supăra?
Dar cine ar putea să tacă?
3. De multeori tu ai învăţat pe alţii,
şi ai întărit mînile * slăbite. *Isa.35.3.
4. Cuvintele tale au ridicat pe cei ce se clătinau,
şi ai întărit genunchii * cari se îndoiau. *Isa.35.3.
5. Şi acum, cînd este vorba de tine, eşti slab!
Acum, cînd eşti atins tu, te turburi!
Nu este frica * ta de Dumnezeu sprijinul tău? *Cap.1.1.
6. Nădejdea * ta, nu-i neprihănirea ta? *Prov.3.26.
7. Adu-ţi aminte, te rog: care nevinovat * a perit?
Cari oameni neprihăniţi au fost nimiciţi? *Ps.37.25.
8. După cîte am văzut eu, numai cei ce ară * fărădelegea
şi samănă nelegiuirea îi seceră roadele! *Ps.7.17. Prov.22.8. Osea10.13. Gal.6.7,8.
9. Aceia pier prin suflarea lui Dumnezeu,
nimiciţi de vîntul mîniei Lui.
10. Mugetul leilor încetează,
dinţii * puilor de lei sînt zdrobiţi!
*Ps.58.6.
11. Leul * bătrîn piere din lipsă de pradă,
şi puii leoaicei se risipesc. *Ps.34.10.

Toţi oamenii sînt vinovaţi.

12. Un cuvînt s'a furişat pînă la mine,
şi urechea mea i-a prins sunetele uşoare.
13. In clipa cînd * vedeniile de noapte frămîntă gîndul,

cînd oamenii sînt cufundaţi într'un somn adînc, *Cap. 33. 15.
14. m'a apucat groaza * şi spaima,
şi toate oasele mi-au tremurat.
*Hab. 3. 16.
15. Un duh a trecut pe lîngă mine...
Tot părul mi s'a sbîrlit ca ariciul...
16. Un chip cu o înfăţişare necunoscută era înaintea ochilor mei.
Şi am auzit un glas care şoptea încetişor:
17. „Fi-va omul * fără vină înaintea lui Dumnezeu?
Fi-va el curat înaintea Celui ce l-a făcut? *Cap. 9. 2.
18. Dacă n'are încredere Dumnezeu * nici în slujitorii Săi,
dacă găseşte El greşeli chiar la îngerii Săi, *Cap. 15. 15; 25. 5. 2 Pet. 2. 4.
19. cu cît * mai mult la cei ce locuiesc în case ** de lut,
cari îşi trag obîrşia din ţărînă,
şi pot fi zdrobiţi ca un vierme!
*Cap. 15. 16. **2 Cor. 4. 7; 5. 1.
20. De dimineaţă pînă seara sînt * zdrobiţi,
pier pentru totdeauna, şi nimeni nu ţine seama de ei. *Ps. 90. 5, 6.
21. Li se * taie firul vieţii:
mor, şi tot n'au căpătat înţelepciunea! ** *Ps. 39. 11; 49. 14. **Cap. 36. 12.

Nelegiuitul piere.

5 1. Strigă acum! Cine îţi va răspunde?
Căruia dintre sfinţi îi vei vorbi?
2. Nebunul piere ucis de mînia lui,
prostul moare ucis de aprinderea lui.
3. Am * văzut pe un nebun prinzînd rădăcină;
apoi deodată i-am blestemat locuinţa. *Ps. 37. 35, 36. Ier. 12. 2, 3.
4. Fiii * lui n'au noroc,
sînt călcaţi în picioare la poartă,
şi nimeni ** nu i scapă!
*Ps. 119. 155; 127. 5. **Ps. 109. 12.
5. Secerişul lui este mîncat de cei flămînzi,
cari vin să-l ia chiar şi din spini,
şi averile lui sînt înghiţite de oameni * însetaţi. *Cap. 18. 9.
6. Nenorocirea nu răsare din ţărînă,
şi suferinţa nu încolţeşte din pămînt.
7. Omul se naşte * ca să sufere,
după cum scînteia se naşte ca să zboare. *Fac. 3. 17, 18, 19. 1 Cor. 10. 13.

Ajutorul este la Dumnezeu.

8. Eu aş alerga la Dumnezeu,
lui Dumnezeu i-aş spune necazul meu.
9. El face lucruri * mari şi nepătrunse,
minuni fără număr.
*Cap. 9. 10; 37. 5. Ps. 40. 5; 72. 18; 145. 3. Rom. 11. 33.
10. El varsă ploaia * pe pămînt,
şi trimete apă pe cîmpii. *Cap. 28. 26. Ps. 65. 9, 10; 147. 8. Ier. 5. 24; 10. 13; 51. 16. Fapt. 14. 17.
11. El înalţă * pe cei smeriţi,
şi izbăveşte pe cei necăjiţi.
*1 Sam. 2. 7. Ps. 113. 7.
12. El nimiceşte * planurile oamenilor vicleni,
şi mînile lor nu pot să le împlinească. *Neem. 4. 15. Ps. 33. 10. Isa. 8. 10.
13. El prinde * pe cei înţelepţi în viclenia lor,
şi planurile oamenilor înşelători sînt răsturnate: *Ps. 9. 15. 1 Cor. 3. 19.
14. dau peste întunerec în mijlocul * zilei,
bîjbăie ziua nameaza mare ca noaptea. *Deut. 28. 29. Isa. 59. 10. Amos 8. 9.
15. Astfel, Dumnezeu ocroteşte pe cel slab împotriva ameninţărilor lor,
şi-l scapă * din mîna celor puternici.
*Ps. 35. 10. Sam. 2. 9.
16. Aşa * încît nădejdea sprijineşte pe cel nenorocit,
iar fărădelegea îşi închide gura.
*Ps. 107. 42.

La adăpostul lui Dumnezeu.

17. Ferice * de omul pe care-l ceartă Dumnezeu!
Nu nesocoti mustrarea Celui Atot Puternic. *Ps. 94. 12. Prov. 3. 11, 12. Evr. 12. 5. Iac. 1. 12. Apoc. 3. 19.
18. El face * rana, şi tot El o leagă;
El răneşte, şi mîna Lui tămăduieşte.
*Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. Isa. 30. 26. Osea 6. 1.
19. De şase * ori te va izbăvi din necaz,
şi de şapte ** ori nu te va atinge răul.
*Ps. 34. 19; 91. 3. Prov. 24. 16. 1 Cor. 10. 13. **Ps. 91. 10.
20. El te va scăpa de moarte în vreme de foamete *,
şi de loviturile săbiei în vreme de război. *Ps. 33. 19; 37. 19.
21. Vei fi la adăpost de biciul * limbii,
vei fi fără teamă cînd va veni pustiirea. *Ps. 31. 20.
22. Vei rîde de pustiire ca şi de foamete,

şi nu vei avea să te temi de fiarele* pămîntului. *Isa. 11. 9; 35. 9; 65. 25. Ezec. 34. 25.
23. Căci vei face legămînt pînă şi cu pietrele* cîmpului,
şi fiarele pămîntului vor fi în pace cu tine. *Ps. 91. 12. Osea 2. 18.
24. Vei avea fericire în cortul tău,
îţi vei găsi turmele întregi,
25. îţi vei vedea sămînţa* crescîndu-ţi,
şi odraslele înmulţindu-se ca iarba** de pe cîmp. *Ps. 112. 2. **Ps. 72. 16.
26. Vei intra în mormînt la bătrîneţă*, ca snopul strîns la vremea lui. *Prov. 9. 11; 10. 27.
27. Iată ce am cercetat*, şi aşa este!
Ascultă, că sînt spre folosul tău!“ *Ps. 111. 2.

Răspunsul lui Iov.

6 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Oh! de ar fi cu putinţă să mi se cîntărească durerea,
şi să mi se pună toate nenorocirile în cumpănă,
3. ar fi mai grele decît nisipul* mării:
de aceea îmi merg cuvintele pînă la nebunie! *Prov. 27. 3.
4. Căci* săgeţile Celui Atotputernic m'au străpuns,
sufletul meu le suge otrava,
şi groază** Domnului bagă fiori în mine! *Ps. 38. 2. **Ps. 88. 15, 16.
5. Sbiară măgarul sălbatec cînd are verdeaţă?
Mugeşte boul cînd are de mîncare?
6. Poţi mînca ce-i fără gust şi fără sare?
Are vreun gust albuşul unui ou?
7. Orice lucru de care aş vrea să nu m'ating,
acela-i hrana mea, fie cît de greţoasă ea!
8. O, de mi s'ar asculta dorinţa,
şi de mi-ar împlini Dumnezeu nădejdea!
9. De* ar vrea Dumnezeu să mă zdrobească,
întindă-Şi mîna şi să mă prăpădească! *1 Reg. 19. 4.
10. Imi va rămînea măcar această mîngîiere,
această bucurie în durerile cu cari mă copleşeşte:
că* niciodată n'am călcat poruncile** Celui Sfînt.
*Fapt. 20. 20. **Lev. 19. 2. Isa. 57. 15. Osea 11. 9.
11. La ce să mai nădăjduiesc cînd nu mai pot?
La ce să mai aştept, cînd sfîrşitul se ştie?
12. Tăria mea oare este o tărie de piatră?
Trupul meu e de aramă?
13. Nu sînt eu lipsit de ajutor,
şi n'a fugit mîntuirea de mine?

Iov se tînguieşte.

14. Cel ce sufere* are drept la mila prietenului,
chiar dacă părăseşte frica de Cel Atot puternic. *Prov. 17. 17.
15. Fraţii* mei s'au arătat înşelători ca un pîrîu,
ca albia pîraielor** cari trec. *Ps. 38. 11; 41. 9. **Ier. 15. 18.
16. Un sloi le turbură cursul,
zăpada se îngrămădeşte pe ele;
17. vine arşiţa vremii şi seacă,
vine căldura soarelui, şi li se usucă albia.
18. Cete de călători se abat din drumul lor,
se cufundă în pustie, şi pier.
19. Cetele celor din Tema* se uită ţintă la ele,
călătorii din Seba** sînt plini de nădejde cînd le văd. *Fac. 25. 15. **1 Reg. 10. 1. Ps. 72. 10. Ezec. 27. 22, 23.
20. Dar rămîn înşelaţi* în nădejdea lor,
rămîn uimiţi cînd ajung la ele. *Ier. 14. 3.
21. Aşa sînteţi* şi voi acum pentru mine.
Voi îmi vedeţi necazul, şi vă îngroziţi**! *Cap. 13. 4. **Ps. 38. 11.
22. V'am zis eu oare: „Daţi-mi ceva,
cheltuiţi din averile voastre pentru mine,
23. scăpaţi-mă din mîna vrăjmaşului,
răscumpăraţi-mă din mîna celor răi?“
24. Invăţaţi-mă, şi voi tăcea;
faceţi-mă să înţeleg în ce am păcătuit.
25. O cît de înduplecătoare sînt cuvintele adevărului!
Dar ce dovedesc mustrările voastre?
26. Vreţi să mă mustraţi pentru tot ce am zis,
şi să nu vedeţi decît vînt în cuvintele unui desnădăjduit?
27. Voi năpăstuiţi pe orfan,
prigoniţi* pe prietenul vostru. *Ps. 57. 6.
28. Uitaţi-vă la mine, vă rog!
Doar nu voi minţi în faţă!

29. Intoarceţi-vă *, nu fiţi nedrepţi;
întoarceţi-vă, şi mărturisiţi că sînt nevinovat! * Cap. 17. 10.
30. Este vreo nelegiuire pe limba mea,
şi nu deosebeşte gura mea ce este rău?

Iov desnădăjduit.

7 1. Soarta omului pe pămînt este ca a unui ostaş *,
şi zilele lui sînt ca ale unui muncitor cu ziua. * Cap. 14. 5, 13, 14. Ps. 39. 4.
2. Cum suspină robul după umbră,
cum îşi aşteaptă muncitorul plata,
3. aşa am eu parte de luni de durere *,
şi partea mea sînt nopţi de suferinţă. * Cap. 29. 2.
4. Mă culc, şi zic:
„Cînd mă voi scula *?
Cînd se va sfîrşi noaptea?“
Şi mă satur de frămîntări pînă în revărsatul zorilor. * Deut. 28. 67. Cap. 17. 12.
5. Trupul mi se acopere * cu viermi şi cu o coajă pămîntoasă,
pielea-mi crapă şi se desface. * Isa. 14. 11.
6. Zilele mele * sboară mai iuţi decît suveica ţesătorului,
se duc şi nu mai am nicio nădejde! * Cap. 9. 25; 16. 22; 17. 11. Ps. 90. 6; 102. 11; 103. 15; 144. 4. Isa. 38. 12; 40. 6. Iac. 4. 14.
7. Adu-Ţi aminte, Dumnezeule, că viaţa mea * este doar o suflare!
Ochii mei nu vor mai vedea fericirea. * Ps. 78. 39; 89. 47.
8. Ochiul *, care mă priveşte, nu mă va mai privi;
ochiul tău mă va căuta, şi nu voi mai fi. * Cap. 20. 9.
9. Cum se risipeşte norul şi trece,
aşa nu se va mai ridica celce se * pogoară în Locuinţa morţilor! * 2 Sam. 12. 23.
10. Nu se va mai întoarce în casa lui,
şi nu-şi va mai cunoaşte locul * în care locuia. * Cap. 8. 18; 20. 9. Ps. 103. 16.
11. De aceea nu-mi * voi ţinea gura,
ci voi vorbi în neliniştea inimii mele,
mă voi tîngui ** în amărăciunea sufletului meu. * Ps. 39. 1, 9; 40. 9. ** 1 Sam. 1. 10. Cap. 10. 1.
12. Oare o mare sînt eu, sau un balaur de mare,
de-ai pus strajă în jurul meu?
13. Cînd * zic: „Patul mă va uşura,
culcuşul îmi va alina durerile,“ * Cap. 9. 27.
14. atunci mă înspăimînţi prin visuri,
mă îngrozeşti prin vedenii.
15. Ah! aş vrea mai bine gîtuirea,
mai bine moartea decît aceste oase!
16. Le dispreţuiesc *!... nu voi trăi în veci...
Lasă-mă **, căci doar o suflare mi-i viaţa †! * Cap. 10. 1. ** Cap. 10. 20; 14. 6. Ps. 39. 13. † Ps. 62. 9.
17. Ce este * omul, ca să-Ţi pese atît de mult de el,
ca să iei seama la el, * Ps. 8. 4; 144. 3. Evr. 2. 6.
18. să-l cercetezi în toate dimineţile,
şi să-l încerci în toate clipele?
19. Cînd vei înceta odată să mă priveşti?
Cînd îmi vei da răgaz să-mi înghit scuipatul?
20. Dacă am păcătuit, ce pot să-Ţi fac, Păzitorul * oamenilor?
Pentruce m'ai pus ** ţintă săgeţilor Tale,
de am ajuns o povară chiar pentru mine însumi? * Ps. 36. 6. ** Cap. 16. 12. Ps. 21. 12. Plîn. 3. 12.
21. Pentruce nu-mi ierţi păcatul,
şi pentruce nu-mi uiţi fărădelegea?
Căci voi adormi în ţărînă,
şi cînd mă vei căuta, nu voi mai fi!“

Cuvîntarea lui Bildad.

8 1. Bildad din Şuah a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Pînă cînd vrei să vorbeşti astfel,
şi pînă cînd vor fi cuvintele gurii tale ca un vînt puternic?
3. Oare va răsturna * Dumnezeu dreptul?
Sau va răsturna Cel Atotputernic dreptatea? * Fac. 18. 25. Deut. 32. 4. 2 Cron. 19. 7. Cap. 34, 12, 17. Dan. 9. 14. Rom. 3. 5.
4. Dacă fiii tăi au păcătuit * împotriva Lui,
i-a dat pe mîna păcatului. * Cap. 1. 5, 18.
5. Dar tu, dacă * alergi la Dumnezeu,
dacă rogi pe Cel Atot puternic, * Cap. 5. 8; 11. 13; 22. 23, etc.
6. dacă eşti curat şi fără prihană,
atunci negreşit, El va veghea asupra ta,
şi va da înapoi fericirea locuinţei tale nevinovate.
7. Vechea ta propăşire va fi mică
faţă de cea de mai tîrziu.

Învăţăminte din păţania celor dinainte.

8. Intreabă * pe cei din neamurile trecute,
şi ia aminte la păţania părinţilor lor. — * Deut. 4. 32; 32. 7. Cap. 15. 18.

9. Căci noi * sîntem de ieri, şi nu ştim nimic,
zilele noastre pe pămînt nu sînt decît o umbră. — *Fac. 47. 9. 1 Cron. 29. 18. Cap. 7. 6. Ps. 39. 5; 102. 11; 144. 4.
10. Ei te vor învăţa, îţi vor vorbi,
şi vor scoate din inima lor aceste cuvinte:
11. „Creşte papura fără baltă?
Creşte trestia fără umezeală?
12. Fiind încă * verde şi fără să se taie,
ea se usucă mai repede decît toate ierburile. *Ps. 129. 6. Ier. 17. 6.
13. Aşa se întîmplă tuturor celor ce uită pe Dumnezeu,
şi nădejdea * celui nelegiuit va peri. *Cap. 11. 20; 18. 14; 27. 8. Ps. 112. 10. Prov. 10. 28.
14. Increderea lui este zdrobită,
şi sprijinul lui este o pînză de păianjen.
15. Se bizuie * pe casa lui, dar nu este tare;
se prinde de ea, dar nu ţine. *Cap. 27. 18.
16. Cum dă soarele, înverzeşte,
îşi întinde ramurile peste grădina sa,
17. îşi împleteşte rădăcinile printre pietre,
pătrunde pînă în ziduri.
18. Dar dacă-l smulgi * din locul în care stă,
locul acesta se leapădă de el şi zice:
„Nu ştiu să te fi cunoscut vreodată!“ *Cap. 7. 10; 20. 9. Ps. 37. 36.
19. Iată, aşa sînt desfătările pe cari i le aduc căile vieţii lui;
apoi din * acelaş pămînt răsar alţii după el. *Ps. 113. 7.
20. Nu, Dumnezeu nu leapădă pe omul fără prihană,
şi nu ocroteşte pe cei răi.
21. Ba încă, El îţi umple gura cu strigăte de bucurie,
şi buzele cu cîntări de veselie.
22. Vrăjmaşii tăi vor fi acoperiţi * de ruşine,
iar cortul celor răi va pieri.“ *Ps. 35. 26; 109. 29.

Răspunsul lui Iov.

9 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Ştiu bine că este aşa.
Şi cum ar putea omul să-şi scoată * dreptate înaintea lui Dumnezeu? *Ps. 143. 2. Rom. 3. 20.
3. Dacă ar voi să se certe cu El,
din o mie de lucruri n'ar putea să răspundă la unul singur.
4. A Lui * este înţelepciunea, şi atotputernicia:
cine I s'ar putea împotrivi fără să fie pedepsit? *Cap. 36. 5.
5. El mută deodată munţii,
şi-i răstoarnă în mînia Sa.
6. Zguduie * pămîntul din temelia ** lui,
de i se clatină stîlpii.
*Isa. 2. 19, 21. Hag. 2. 6, 21. Evr. 12. 26. **Cap. 26. 11.
7. Porunceşte soarelui, şi soarele nu mai răsare;
şi ţine stelele supt pecetea Lui.
8. Numai El * întinde cerurile,
şi umblă pe înălţimile mării. *Fac. 1. 6. Ps. 104. 2, 3.
9. El a făcut * Ursul mare, luceafărul de seară şi Raliţele,
şi stelele din ţinuturile de miazăzi. *Fac. 1. 16. Cap. 38. 31, etc. Amos. 5. 8.
10. El face * lucruri mari şi nepătrunse,
minuni fără număr. *Cap. 5. 9. Ps. 71, 15.
11. Iată *, El trece pe lîngă mine, şi nu-L văd,
se duce şi nu-L zăresc. *Cap. 23. 8, 9; 35. 14.
12. Dacă * apucă El, cine-L va opri?
Cine-I va zice: „Ce faci?“ *Isa. 45. 9. Ier. 18. 6. Rom. 9. 20.
13. Dumnezeu nu-Şi întoarce mînia;
supt El se pleacă toţi sprijinitorii mîndriei *. *Cap. 26. 12. Isa. 30. 7.
14. Şi eu, cum să-I răspund?
Ce cuvinte să aleg?
15. Chiar dacă aş * avea dreptate, nu l-aş răspunde.
Nu pot decît să mă rog judecătorului. *Cap. 10. 15.
16. Şi chiar dacă m'ar asculta, cînd Il chem,
tot n'aş putea crede că mi-a ascultat glasul;
17. El, care mă izbeşte ca într'o furtună,
care îmi înmulţeşte fără pricină * rănile, *Cap. 2. 3; 34. 6.
18. care nu mă lasă să răsuflu,
mă satură de amărăciune.
19. Să alerg la putere? El este atotputernic.
La dreptate? Cine mă va apăra?
20. Oricîtă dreptate aş avea, gura mea mă va osîndi;
şi oricît de nevinovat aş fi, El mă va arăta ca vinovat.
21. Nevinovat! Sînt; dar nu ţin la viaţă, îmi dispreţuiesc viaţa.
22. Ce-mi pasă la urma urmei?
Căci, îndrăznesc s'o spun:

El nimiceşte pe cel nevinovat * ca
şi pe cel vinovat. *Ecl. 9. 2, 3. Ezec. 21. 3.
23. Şi dacă biciul ar pricinui măcar
îndată moartea!...
Dar El rîde de încercările celui nevinovat.
24. Pămîntul este dat pe mînile celui nelegiuit;
El acopere * ochii judecătorilor; de
nu El, apoi cine altul?
*2 Sam. 15. 30; 19. 4. Ier. 14. 4.
25. Zilele * mele aleargă mai iuţi decît un alergător;
fug fără să fi văzut fericirea;
*Cap. 7. 6, 7.
26. trec ca şi corăbiile cele iuţi,
ca vulturul * care se răpede asupra
prăzii. *Hab. 1. 8.
27. Dacă * zic: „Vreau să-mi uit suferinţele,
să-mi las întristarea, şi să fiu voios,"
*Cap. 7. 13.
28. sînt îngrozit * de toate durerile mele.
Ştiu că nu mă vei scoate nevinovat**. *Ps. 119. 120. **Exod. 20. 7.
29. Şi dacă voi fi judecat vinovat,
pentruce să mă mai trudesc degeaba?
30. Chiar dacă * m'aş spăla cu zăpadă,
chiar dacă mi-aş curăţi mînile cu leşie, *Ier. 2. 22.
31. Tu tot m'ai cufunda în mocirlă,
de s'ar scîrbi pînă şi hainele de mine!
32. Căci El nu * este un om ca mine, ca să-I pot răspunde,
şi să mergem împreună la judecată.
*Ecl. 6. 10. Isa. 45. 9. Ier. 49. 19. Rom. 9. 20.
33. Nici nu * este vreun mijlocitor între noi,
care să-şi pună mîna peste noi amîndoi. *Vers. 19. 1 Sam. 2. 25.
34. Să-Şi tragă * însă varga deasupra mea,
şi să nu mă mai turbure spaima Lui.
*Cap. 13. 20, 21, 22; 33. 7. Ps. 39. 10.
35. Atunci voi vorbi şi nu mă voi teme de El.
Altfel, nu sînt stăpîn pe mine.

10 1. M'am desgustat * de viaţă!
Voi da drum slobod plîngerii mele,
voi vorbi** în amărăciunea sufletului meu.
*1 Reg. 19. 4. Cap. 7. 16. Iona 4. 3, 8. **Cap. 7. 11.
2. Eu zic lui Dumnezeu: „Nu mă osîndi!
Arată-mi pentru ce Te cerţi cu mine!
3. Îţi place să chinuieşti,
să dispreţuieşti făptura mînilor Tale,
în timp ce faci să-Ţi strălucească bunăvoinţa peste sfatul celor răi?
4. Oare ai ochi de carne,
sau vezi* cum vede un om? *1 Sam. 16. 7.
5. Zilele Tale sînt ca zilele omului,
şi anii Tăi ca anii lui,
6. ca să cercetezi fărădelegea mea
şi să cauţi păcatul meu,
7. cînd * ştii bine că nu sînt vinovat,
şi că nimeni nu mă poate scăpa din mîna Ta? *Ps. 139. 1, 2.
8. Mînile * Tale m'au făcut şi m'au zidit,
ele m'au întocmit în întregime...
Şi Tu să mă nimiceşti! *Ps. 119. 73.
9. Adu-Ţi aminte * că Tu m'ai lucrat ca lutul;
şi vrei din nou să mă prefaci în ţărînă? *Fac. 2. 7; 3. 19. Isa. 64. 8.
10. Nu m'ai * muls ca laptele?
*Ps. 139. 14, 15, 16.
Nu m'ai închegat ca brînza?
11. M'ai îmbrăcat cu piele şi carne,
m'ai ţesut cu oase şi vine;
12. mi-ai dat bunăvoinţa Ta şi viaţa,
m'ai păstrat cu suflarea prin îngrijirile şi paza Ta.
13. Iată totuş ce ascundeai în inima Ta,
iată, ştiu acum, ce aveai de gînd:
14. că, dacă păcătuiesc, să mă * pîndeşti,
şi să nu-mi ierţi fărădelegea. *Ps. 139. 1.
15. Dacă sînt vinovat, vai * de mine!
Dacă sînt nevinovat**, nu îndrăznesc să-mi ridic capul,
sătul de ruşine şi cufundat în ticăloşia † mea.
*Isa. 3. 11. **Cap. 9. 12, 15, 20, 21. †Ps. 25. 18.
16. Şi dacă îndrăznesc să-l ridic, mă urmăreşti * ca un leu,
mă loveşti cu lucruri de mirat,
*Isa. 38. 13. Plîn. 3. 10.
17. Imi pui înainte noi martori împotrivă,
Îţi creşte mînia împotriva mea,
şi mă năpădeşti cu o droaie de nenorociri.
18. Pentruce * m'ai scos din pîntecele mamei mele?
O, de aş fi murit, şi ochiul să nu mă fi văzut! *Cap. 3. 11.
19. Aş fi ca şi cum n'aş fi fost,

şi din pîntecele mamei mele aş fi trecut în mormînt!
20. Nu sînt* zilele mele destul de puţine?
Să mă lase** dar, să plece† dela mine, şi să răsuflu puţin,
*Cap. 7. 6, 16; 8. 9. Ps. 39. 5. **Ps. 39. 13. †Cap. 7. 16, 19.
21. înainte de a mă duce, ca să nu mă mai întorc,
22. în ţara* întunerecului şi a umbrei** morţii,
în ţara negurii adînci,
unde domneşte umbra morţii şi neorînduiala,
şi unde lumina este ca întunerecul!" *Ps. 88. 12. **Ps. 23. 4.

Cuvîntarea lui Ţofar.

11 1. Ţofar din Naama a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Să rămînă această năvală de cuvinte fără răspuns,
şi să creadă limbutul că are dreptate?
3. Vor face vorbele tale deşerte pe oameni să tacă?
Şi-ţi vei bate joc de alţii, fără să te facă cineva de ruşine?
4. Tu zici*: „Felul meu de a vedea este drept,
şi sînt curat în ochii Tăi." —
*Cap. 6. 10; 10. 7.
5. A! de ar vrea Dumnezeu să vorbească,
de Şi-ar deschide buzele să-ţi răspundă,
6. şi de ţi-ar descoperi tainele înţelepciunii Lui,
ale înţelepciunii Lui nemărginite,
ai vedea atunci că nu-ţi* răsplăteşte totuş după fărădelegea ta. *Ezra 9. 13.
7. Poţi spune tu că poţi pătrunde* adîncimile lui Dumnezeu,
că poţi ajunge la cunoştinţa desăvîrşită a Celui Atot puternic?
*Ecl. 3. 11. Rom. 11. 33.
8. Cît cerurile-i de înaltă: ce poţi face?
Mai adîncă decît Locuinţa morţilor: ce poţi şti?
9. Intinderea ei este mai lungă decît pămîntul,
şi mai lată decît marea.
10. Dacă* apucă, dacă închide şi cheamă El la judecată, cine-L poate opri? *Cap. 9. 12; 12. 14. Apoc. 3. 7.
11. Căci El* cunoaşte pe făcătorii de rele,
vede uşor pe vinovaţi.
*Ps. 10. 11, 14; 35. 22; 94. 11.
12. Omul* dimpotrivă, are minte de nebun,
şi s'a născut ca mînzul unui măgar sălbatic! *Ps. 73. 22; 92. 6. Ecl. 3. 18. Rom. 1. 22.
13. Tu, îndreaptă-ţi* inima** spre Dumnezeu,
întinde-ţi† mînile spre El.
*Cap. 5. 8; 22. 21. **1 Sam. 7. 3. Ps. 78. 8. †Ps. 88. 9; 143. 6.
14. Depărtează-te de fărădelege,
şi nu lăsa nedreptatea* să locuiască în cortul tău. *Ps. 101. 3.
15. Şi atunci*, îţi vei ridica fruntea fără teamă,
vei fi tare şi fără frică;
*Fac. 4. 5, 6. Cap. 22. 26. Ps. 119. 6. 1 Ioan 3. 21.
16. îţi vei uita* suferinţele,
şi-ţi vei aduce aminte de ele ca de nişte ape cari s'au scurs. *Isa. 65. 16.
17. Zilele tale vor străluci mai tare* decît soarele la amiază,
întunerecul tău va fi ca lumina dimineţii. *Ps. 37. 6; 112. 4. Isa. 58. 8, 10.
18. Vei fi plin de încredere, şi nădejdea nu-ţi va fi zădarnică.
Te vei uita în jurul tău, şi vei vedea că te poţi odihni* liniştit.
*Lev. 26. 5, 6. Ps. 3. 5; 4. 8. Prov. 3. 24.
19. Te vei culca şi nimeni nu te va turbura,
şi mulţi vor umbla după bunăvoinţa ta.
20. Dar ochii* celor răi se vor topi;
ei n'au loc de scăpare:
moartea, iată nădejdea** lor!"
*Lev. 26. 16. Deut. 28. 65. **Cap. 8. 14; 18. 14. Prov. 11. 7.

Răspunsul lui Iov.

12 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „S'ar putea zice, în adevăr, că neamul omenesc sînteţi voi,
şi că odată cu voi va muri şi înţelepciunea!
3. Am* şi eu minte ca voi, nu sînt mai pe jos decît voi.
Şi cine nu ştie lucrurile pe cari le spuneţi voi? *Cap. 13. 2.
4. Eu sînt de batjocura* prietenilor mei,
cînd** cer ajutorul lui Dumnezeu:
dreptul, nevinovatul, de batjocură!
*Cap. 16. 10; 17. 2, 6; 21. 3; 30. 1. **Ps. 91. 15.
5. Dispreţ în nenorocire! — iată zicerea celor fericiţi:
dă brînci cui alunecă cu piciorul!
6. Jăfuitorilor li se lasă corturile în pace*,
celor ce mînie pe Dumnezeu le merge bine,

măcar că Dumnezeul lor este în pumn. *Cap. 21. 7. Ps. 37. 1, 35; 73. 11, 12; 92. 7. Ier. 12. 1. Mal. 3. 15.

7. Intreabă dobitoacele, şi te vor învăţa,
păsările cerului, şi îţi vor spune;
8. vorbeşte pămîntului, şi te va învăţa;
şi peştii mării îţi vor povesti.
9. Cine nu vede în toate acestea
dovada că mîna Domnului a făcut asemenea lucruri?
10. El ţine în mînă * sufletul a tot ce trăieşte,
suflarea oricărui trup omenesc.
*Num. 16. 22. Dan. 5. 23. Fapt. 17. 28.
11. Nu deosebeşte * urechea cuvintele,
cum gustă cerul gurii mîncările?
*Cap. 34. 3.
12. La bătrîni * se găseşte înţelepciunea,
şi într'o viaţă lungă e priceperea.
*Cap. 32. 7.
13. La Dumnezeu * este înţelepciunea şi puterea;
sfatul şi priceperea ale Lui sînt.
*Cap. 9. 4; 36. 5.
14. Ce dărîmă * El, nu va fi zidit din nou;
pe cine-l închide ** El, nimeni nu-l va scăpa. *Cap. 11. 10. **Isa. 22. 22. Apoc. 3. 7.
15. El opreşte * apele şi totul se usucă;
El le dă ** drumul, şi pustiesc pămîntul. *1 Reg. 8. 35; 17. 1. **Fac. 7. 11, etc.
16. El * are puterea şi înţelepciunea;
El stăpîneşte pe celce se rătăceşte sau rătăceşte pe alţii. *Vers. 13.
17. El ia robi pe sfetnici,
şi turbură * mintea judecătorilor.
*2 Sam. 15. 31; 17. 14, 23. Isa. 19. 12; 29. 14. 1 Cor. 1. 19.
18. El desleagă legătura împăraţilor,
şi le pune o frînghie în jurul coapselor.
19. El ia robi pe preoţi;
El răstoarnă pe cei puternici.
20. El taie * vorba celor meşteri la vorbă;
El ia mintea celor bătrîni.
*Cap. 32. 9. Isa. 3. 1, 2, 3.
21. El varsă * dispreţul asupra celor mari;
El desleagă brîul celor tari.
*Ps. 107. 40. Dan. 2. 21.
22. El descopere * ce este ascuns în întunerec,
El aduce la lumină umbra morţii.
*Dan. 2. 22. Mat. 10. 26. 1 Cor. 4. 5.
23. El face * pe neamuri să crească, şi El le nimiceşte;
El le întinde pînă departe, şi El le aduce înapoi în hotarele lor.
*Ps. 107. 38. Isa. 9. 3; 26. 15.
24. El ia mintea căpeteniilor poporului,
El îi face * să rătăcească în pustiuri fără drum, *Ps. 107. 4, 40.
25. unde * bîjbăie prin întunerec, şi nu văd desluşit;
El îi face să se clatine ** ca nişte oameni beţi. *Deut. 28. 29. Cap. 5. 14. **Ps. 107. 27.

13 1. Iată, ochiul meu a văzut toate acestea,
urechea mea a auzit şi a luat seama.
2. Ce * ştiţi voi, ştiu şi eu,
nu sînt mai pe jos decît voi.
*Cap. 12. 3.
3. Dar * vreau să vorbesc acum Celui Atotputernic,
vreau să-mi apăr pricina înaintea lui Dumnezeu. *Cap. 23. 3; 31. 35.
4. Căci voi sînteţi nişte făuritori de minciuni,
sînteţi cu toţii nişte doftori * de nimic. *Cap. 6. 21; 16. 2.
5. O, de aţi fi tăcut,
ce înţelepciune * aţi fi arătat!
*Prov. 17. 28.
6. Acum, ascultaţi, vă rog, apărarea mea,
şi luaţi aminte la răspunsul buzelor mele!
7. Vreţi să vorbiţi lucruri nedrepte din dragoste pentru Dumnezeu?
Şi să spuneţi minciuni, ca să-L apăraţi?
8. Vreţi să ţineţi cu El
şi să faceţi pe apărătorii lui Dumnezeu?
9. Dacă vă va cerceta El, va găsi bine oare?
Sau vreţi să-L înşelaţi cum înşelaţi pe un om?
10. Nu, nu; ci El vă va osîndi,
dacă în ascuns nu lucraţi decît părtinindu-L pe El.
11. Nu vă înfricoşază măreţia Lui?
Şi nu cade groaza Lui peste voi?
12. Părerile voastre sînt păreri de cenuşă,
întăriturile voastre sînt întărituri de lut.

13. Tăceţi, lăsaţi-mă, vreau să vorbesc!
Intîmplă-mi-se ce mi s'ar întîmpla.
14. Imi voi lua carnea * în dinţi,
şi îmi voi pune viaţa** în joc.
* Cap. 18. 4. ** 1 Sam. 28. 21. Ps. 119. 109.
15. Da, mă va ucide *: n'am nimic de nădăjduit;
dar îmi** voi apăra purtarea în faţa Lui. * Ps. 23. 4. Prov. 14. 32. ** Cap. 27. 5.
16. Chiar şi lucrul acesta poate sluji la scăparea mea,
căci un nelegiuit nu îndrăzneşte să vină înaintea Lui.
17. Ascultaţi, ascultaţi cuvintele mele,
luaţi aminte la cele ce voi spune.
18. Iată-mă sînt gata să-mi apăr pricina,
căci ştiu că am dreptate.
19. Are cineva * ceva de spus împotriva mea?
Atunci tac, şi vreau să mor.
* Cap. 33. 6. Isa. 50. 8.
20. Numai * două lucruri fă-mi,
şi nu mă voi ascunde de Faţa Ta:
* Cap. 9. 34; 33. 7.
21. Trage-Ţi * mîna de pe mine, şi nu mă mai turbura cu groaza Ta.
* Ps. 39. 10.
22. Apoi cheamă-mă şi-Ţi voi răspunde;
sau lasă-mă să vorbesc eu, şi răspunde-mi Tu!
23. Cîte fărădelegi şi păcate am făcut?
Arată-mi călcările de lege şi păcatele mele.
24. Pentru ce Iţi * ascunzi Faţa,
şi mă iei drept** vrăjmaş? * Deut. 32. 20. Ps. 13. 1; 44. 24; 88. 14. Isa. 8. 17. ** Deut. 32. 42. Rut 1. 21. Cap. 16. 9; 19. 11; 33. 10. Plîn. 2. 5.
25. Vrei să * loveşti o frunză suflată de vînt?
Vrei să urmăreşti un pai uscat?
* Isa. 42. 3.
26. Pentruce să mă loveşti cu suferinţe amare,
şi să mă pedepseşti * pentru greşeli din tinereţă? * Cap. 20. 11. Ps. 25. 7.
27. Pentru ce să-mi pui * picioarele în butuci,
să-mi pîndeşti toate mişcările,
să pui hotar paşilor mei, * Cap. 33. 11.
28. cînd trupul meu cade în putrezire
ca o haină mîncată de molii?

14 1. Omul născut din femeie,
are viaţa scurtă, dar plină * de necazuri. * Cap. 5. 7. Ecl. 2. 23.
2. Se naşte * şi e tăiat ca o floare;
fuge şi piere ca o umbră. * Cap. 8. 9. Ps. 90, 5, 6, 9; 102. 11; 103. 15; 144. 4. Isa. 40. 6. Iac. 1. 10, 11; 4. 14. 1 Pet. 1. 24.
3. Şi asupra lui * ai Tu ochiul deschis!
Şi pe mine mă tragi** la judecată cu Tine! * Ps. 144. 3. ** Ps. 143. 2.
4. Cum ar putea * să iasă dintr'o fiinţă necurată un om curat?
Nu poate să iasă niciunul.
* Fac. 5. 3. Ps. 51. 5. Ioan 3. 6. Rom. 5. 12. Efes. 2. 3.
5. Dacă * zilele lui sînt hotărîte,
dacă i-ai numărat lunile,
dacă i-ai însemnat hotarul pe care nu-l va putea trece, * Cap. 7. 1.
6. întoarce-Ţi * măcar privirile dela el, şi dă-i răgaz,
să aibă măcar bucuria pe care o are simbriaşul** la sfîrşitul zilei.
* Cap. 7. 16, 19; 10. 20. Ps. 39. 13. ** Cap. 7. 1.
7. Un copac, şi tot are nădejde:
căci cînd este tăiat *, odrăsleşte din nou,
şi iar dă lăstari. * Vers. 14.
8. Cînd i-a îmbătrînit rădăcina în pămînt,
cînd îi piere trunchiul în ţărînă,
9. înverzeşte iarăş de mirosul apei,
şi dă ramuri de parcă ar fi sădit din nou.
10. Dar omul cînd moare, rămîne întins;
omul, cînd îşi dă sufletul, unde mai este?
11. Cum pier apele din lacuri,
şi cum seacă şi se usucă rîurile,
12. aşa se culcă şi omul şi nu se mai scoală;
cît * vor fi cerurile, nu se mai deşteaptă,
şi nu se mai scoală din somnul lui.
* Ps. 102. 26. Isa. 51. 6; 65. 17; 66. 22. Fapt. 3. 21. Rom. 8. 20. 2 Pet. 3. 7, 10, 11. Apoc. 20. 11; 21. 1.
13. Ah! de m'ai ascunde în locuinţa morţilor,
de m'ai acoperi pînă-Ţi va trece mînia,
şi de mi-ai rîndui o vreme cînd Iţi vei aduce iarăş aminte de mine!
14. Dacă omul odată mort ar putea să mai învieze,
aş * mai trage nădejde în tot timpul suferinţelor mele,
pînă** mi se va schimba starea în care mă găsesc. * Cap. 13. 15. ** Vers. 7.
15. Atunci m'ai * chema, şi Ţi-aş răspunde,
şi Ţi-ar fi dor de făptura mînilor Tale. * Cap. 13. 22.

16. Dar astăzi îmi numeri * paşii,
ai ochiul asupra păcatelor mele;
* Cap. 10. 6, 14; 13. 27; 31. 4; 34. 21. Ps. 56. 8; 139. 1, 2, 3. Prov. 5. 21. Ier. 32. 19.
17. călcările mele de lege * sînt pecetluite într'un mănunchi,
şi născoceşti fărădelegi în sarcina mea. * Deut. 32. 34. Osea 13. 12.
18. Cum se prăbuşeşte muntele şi piere,
cum piere stînca din locul ei,
19. cum este mîncată piatra de ape,
şi cum este luat pămîntul de rîu:
aşa nimiceşti Tu nădejdea omului.
20. Il urmăreşti într'una, şi se duce;
Ii schimonoseşti faţa, şi apoi îi dai drumul.
21. De ajung fiii lui la cinste, el * nu ştie nimic;
de sînt înjosiţi, habar n'are.
* Ecl. 9. 5. Isa. 63. 16.
22. Numai pentru el simte durere în trupul lui,
numai pentru el simte întristare în sufletul lui."

A doua cuvîntare a lui Elifaz.

15 1. Elifaz din Teman a luat cuvîntul, şi a zis:
2. „Se cade să dea înţeleptul ca răspuns înţelepciune deşartă?
Sau să-şi umfle pieptul cu vînt de răsărit?
3. Să se apere prin cuvinte cari n'ajută la nimic,
şi prin cuvîntări cari nu slujesc la nimic?
4. Tu nimiceşti chiar şi frica de Dumnezeu,
nimiceşti orice simţire de evlavie faţă de Dumnezeu.
5. Nelegiuirea ta îţi cîrmuieşte gura,
şi împrumuţi vorbirea oamenilor vicleni.
6. Nu eu, ci gura * ta te osîndeşte,
buzele tale mărturisesc împotriva ta.
* Luc. 19. 22.
7. Tu eşti omul care s'a născut întîi?
Te-ai născut * tu înaintea dealurilor? * Ps. 90. 2. Prov. 8. 25.
8. Ai fost tu * la sfaturile lui Dumnezeu;
şi ai sorbit din ele înţelepciune pentru tine? * Rom. 11. 34. 1 Cor. 2. 11.
9. Ce * ştii tu şi să nu ştim şi noi?
Ce cunoştinţă ai tu pe care să n'o avem şi noi? * Cap. 13. 2.
10. Intre * noi sînt peri albi, bătrîni,
oameni mai înziliţi decît tatăl tău.
* Cap. 32. 6, 7.
11. Puţin lucru sînt mîngîierile lui Dumnezeu pentru tine,
şi cuvintele cari-ţi vorbesc atît de blînd?...
12. Incotro te trage inima,
şi ce înseamnă această privire ţintă a ochilor tăi?
13. Ce! împotriva lui Dumnezeu îţi îndrepţi tu mînia,
şi-ţi ies din gură cuvinte ca acestea?
14. „Ce * este omul, ca să fie curat?
Şi poate cel născut din femeie să fie fără prihană? * 1 Reg. 8. 46. 1 Cron. 6. 36. Cap. 14. 4. Ps. 14. 3. Prov. 20. 9. Ecl. 7. 20. 1 Ioan 1. 8, 10.
15. Dacă n'are încredere Dumnezeu nici în sfinţii * Săi,
dacă nici cerurile nu sînt curate înaintea Lui, * Cap. 4. 18; 25. 5.
16. cu cît * mai puţin fiinţa urîcioasă şi stricată — omul,
care ** bea nelegiuirea ca apa!"
* Cap. 4. 19. Ps. 14. 3; 53. 3. ** Cap. 34. 7. Prov. 19. 28.
17. Vreau să te învăţ, ascultă-mă!
Voi istorisi ce am văzut,
18. ce au arătat înţelepţii,
ce au descoperit ei, auzind dela părinţii * lor, * Cap. 8. 8.
19. cărora singuri li se dăduse ţara,
şi printre cari nici un străin * nu venise încă. * Ioel 3. 17.
20. „Omul cel rău îşi duce în nelinişte toate zilele vieţii,
toţi * anii de cari are parte cel nelegiuit. * Ps. 90. 12.
21. Ţipete de spaimă răsună la urechile lui:
In mijlocul fericirii * lui, pustiitorul se va arunca asupra lui. * 1 Tes. 5. 3.
22. El nu trage nădejde să scape de întunerec,
vede sabia care-l ameninţă;
23. aleargă * încoace şi încolo să caute pîne,
ştie că-l aşteaptă ziua întunerecului **. * Ps. 59. 15; 109. 10. ** Cap. 18. 12.
24. Necazul şi neliniştea îl înspăimîntă,
şi se aruncă asupra lui ca un împărat gata de luptă.
25. Căci a ridicat mîna împotriva lui Dumnezeu,
s'a împotrivit Celui Atot Puternic,
26. şi a avut îndrăzneala să se năpustească asupra Lui
cu partea cea mai tare a scuturilor lui.
27. Avea faţa acoperită cu grăsime,
coapsele încărcate cu osînză,

28. şi locuia în cetăţi nimicite,
în case părăsite,
sortite să fie dărîmate.
29. Nu se va mai îmbogăţi,
averea nu-i va creşte,
şi avuţia nu se va mai întinde pe pămînt.
30. Nu va putea ieşi din întunerec,
flacăra îi va arde mlădiţele,
şi Dumnezeu îl va pierde * cu suflarea gurii Lui. *Cap. 4. 9.
31. Dacă se încrede * în rău, se înşeală,
căci răul îi va fi răsplata. *Isa. 59. 4.
32. Ea va veni înainte * de capătul zilelor lui,
şi ramura lui nu va mai înverzi. *Cap. 22. 16. Ps. 55. 23.
33. Va fi ca o viţă despoiată de roadele ei încă verzi,
ca un măslin ale cărui flori au căzut.
34. Căci casa celui nelegiuit va ajunge stearpă,
şi cortul omului stricat îl va mînca focul.
35. El zămisleşte * răul şi naşte răul:
în sînul lui coace roade cari-l înşeală." *Ps. 7. 14. Isa. 59. 4. Osea 10. 13.

Răspunsul lui Iov.

16 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Astfel de lucruri am auzit eu des;
voi toţi sînteţi nişte * mîngîietori supărăcioşi. *Cap. 13. 4.
3. Cînd se vor sfîrşi aceste vorbe în vînt?
Şi pentruce atîta supărare în răspunsurile tale?
4. Ca voi aş vorbi eu,
de aţi fi în locul meu?
V'aş copleşi cu vorbe,
aş da * din cap la voi, *Ps. 22. 7; 109. 25. Plîn. 2. 12.
5. v'aş mîngîia cu gura,
şi aş mişca din buze
ca să vă uşurez durerea?
6. Dacă vorbesc, durerea nu mi s'alină,
iar dacă tac, cu ce se micşorează?
7. Dar acum, vai! El m'a stors de puteri...
Mi-ai pustiit toată casa!
8. M'ai apucat, ca pe un vinovat;
dovadă slăbiciunea mea,
care se ridică şi mă învinuie în faţă.
9. Mă sfîşie şi mă urmăreşte în mînia * Lui,
scrîşneşte din dinţi împotriva mea,
mă loveşte ** şi mă străpunge cu privirea Lui. *Cap. 10. 16, 17. **Cap. 13. 24.
10. Ei deschid * gura să mă mănînce,
mă ocărăsc şi mă bat ** peste obraji,
se înviersunează † cu toţii după mine. *Ps. 22. 13. **Plîn. 3. 30. Mic. 5. 1. †Ps. 35. 15.
11. Dumnezeu mă lasă * la bunul plac al celor nelegiuiţi,
şi mă aruncă în mînile celor răi. *Cap. 1. 15, 17.
12. Eram liniştit, şi m'a scuturat,
m'a apucat de ceafă şi m'a zdrobit,
a tras asupra mea ca * într'o ţintă. *Cap. 7. 20.
13. Săgeţile Lui mă înconjură de toate părţile;
îmi străpunge rărunchii fără milă,
îmi varsă fierea pe pămînt,
14. mă frînge bucăţi, bucăţi,
se aruncă asupra mea ca un războinic.
15. Mi-am cusut un sac pe piele,
şi mi-am prăvălit capul * în ţărînă. *Cap. 30. 19. Ps. 7. 5.
16. Plînsul mi-a înroşit faţa;
şi umbra morţii este pe pleoapele mele.
17. Totuş n'am făcut nicio nelegiuire,
şi rugăciunea mea totdeauna a fost curată.
18. Pămîntule, nu-mi acoperi sîngele,
şi vaietele * mele să n'aibă margine! *Cap. 27. 9. Ps. 66. 18, 19.
19. Chiar acum, martorul * meu este în cer,
apărătorul meu este în locurile înalte. *Rom. 1. 9.
20. Prietenii mei rîd de mine,
dar eu mă rog lui Dumnezeu cu lacrămi,
21. să facă dreptate * omului înaintea lui Dumnezeu,
şi fiului omului împotriva prietenilor lui. *Cap. 31. 35. Ecl. 6. 10. Isa. 45. 9. Rom. 9. 20.
22. Căci numărul anilor mei se apropie de sfîrşit,
şi mă voi duce pe o cărare * de unde nu mă voi mai întoarce. *Ecl. 12. 5.

17 1. Mi se pierde suflarea,
mi se sting zilele,
mă aşteaptă mormîntul *. *Ps. 88. 3, 4.
2. Sînt înconjurat de batjocoritori,
şi ochiul meu trebuie să privească spre ocările * lor. *1 Sam. 1. 6, 7.
3. Pune-Te singur zălog * pentru mine înaintea Ta;
altfel, cine ar putea răspunde pentru mine? *Prov. 6. 1; 17. 18; 22. 26.

4. Căci le-ai încuiat inima în faţa priceperii.
De aceea nici nu-i vei lăsa să biruie.
5. Cine dă pe prietenii să fie prădaţi,
copiilor aceluia li se vor topi ochii.
6. M'a făcut de basmul * oamenilor,
şi ca unul pe care-l scuipi în faţă!
* Cap. 30. 9.
7. Ochiul * mi se întunecă de durere;
toate mădularele mele sînt ca o umbră. * Ps. 6. 7; 31. 9.
8. Oamenii fără prihană sînt înmărmuriţi de aceasta,
şi cel nevinovat se răscoală împotriva celui nelegiuit.
9. Cel fără prihană rămîne totuş tare pe calea lui,
cel cu mînile * curate se întăreşte tot mai mult. * Ps. 24. 4.
10. Dar voi toţi, întoarceţi-vă *,
veniţi iarăş cu cuvîntările voastre,
şi vă voi arăta că între voi niciunul nu e înţelept. * Cap. 6. 29.
11. Ce! mi s'au dus * zilele,
mi s'au nimicit planurile,
planurile acelea făcute cu atîta iubire în inima mea... * Cap. 7. 6; 9. 25.
12. Şi ei mai spun că noaptea este zi,
că se apropie lumina, cînd întunerecul a şi venit!
13. Cînd Locuinţa morţilor o aştept ca locuinţă,
cînd în întunerec îmi voi înălţa culcuşul;
14. cînd strig gropii: „Tu eşti tatăl meu!"
Şi viermilor: „Voi sînteţi mama şi sora mea!"
15. Unde mai este atunci nădejdea mea?
Şi cine mai poate vedea nădejdea mea?
16. Ea se va pogorî cu mine * la porţile locuinţei morţilor,
cînd vom merge împreună[1] să ne odihnim ** în ţărînă."
* Cap. 18. 13. ** Cap. 3. 17, 18, 19.

A doua cuvîntare a lui Bildad.

18 1. Bildad din Şuah a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Cînd vei pune capăt acestor cuvîntări?
Vino-ţi în minte, şi apoi vom vorbi.
3. Pentruce ne socoţi atît de * dobitoci?
Pentru ce ne priveşti ca pe nişte vite? * Ps. 73. 22.
4. Oare pentru tine, care te sfîşii * în mînia ta,
s'ajungă pustiu pămîntul,
şi să se strămute stîncile din locul lor? * Cap. 13. 14.
5. Da, lumina celui rău se va * stinge,
şi flacăra din focul lui, nu va mai străluci. * Prov. 13. 9; 20. 20; 24. 20.
6. Se va întuneca lumina în cortul lui,
şi se va stinge candela * deasupra lui. * Cap. 21. 17. Ps. 18. 28.
7. Paşii lui cei puternici se vor strîmta;
şi, cu toate opintirile * lui, va cădea.
* Cap. 5. 13
8. Căci calcă cu picioarele * pe laţ,
şi umblă prin ochiuri de reţea;
* Cap. 22. 10. Ps. 9. 15; 35. 8.
9. este prins în cursă de călcăi,
şi laţul * pune stăpînire pe el; * Cap. 5. 5.
10. capcana în care se prinde este ascunsă în pămînt,
şi prinzătoarea îi stă pe cărare.
11. De jur împrejur * îl apucă spaima,
şi-l urmăreşte pas cu pas.
* Cap. 15. 21; 20. 25. Ier. 6. 25; 20. 3; 46. 5; 49. 29.
12. Foamea îi mănîncă puterile,
nenorocirea * este alături de el.
* Cap. 15. 23.
13. Mădularele îi sînt mistuite unul după altul,
mădularele îi sînt mîncate de întîiul născut al morţii.
14. Este smuls din cortul lui unde se credea la adăpost *,
şi este tîrît spre împăratul spaimelor. * Cap. 8. 14; 11. 20. Ps. 112. 10. Prov. 10. 28.
15. Nimeni din ai lui nu locuieşte în cortul lui,
pucioasă este presărată pe locuinţa lui.
16. Jos *, i se usucă rădăcinele;
sus îi sînt ramurile tăiate.
* Cap. 29. 19. Isa. 5. 24. Amos 2. 9. Mal. 4. 1.
17. Îi piere pomenirea * de pe pămînt,
numele lui nu mai este pe uliţă.
* Ps. 34. 16; 109. 13. Prov. 2. 22; 10. 7.
18. Este împins din lumină în întunerec,
şi este izgonit din lume.
19. Nu * lasă nici moştenitori, nici sămînţă în poporul său,
nicio rămăşiţă vie în locurile în cari locuia. * Isa. 14. 22. Ier. 22. 30.
20. Neamurile cari vor veni se vor uimi de prăpădirea * lui,

1. Nădejdea mea şi eu.

şi neamul de acum va fi cuprins de groază. *Ps. 37. 13.
21. Aceasta este soarta celui rău,
aceasta este soarta celui ce nu * cunoaşte pe Dumnezeu."
*Ier. 9. 3; 10. 25. 1 Tes. 4. 5. 2 Tes. 1. 8. Tit. 1. 16.

Răspunsul lui Iov.

19 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Pînă cînd îmi veţi întrista sufletul,
şi mă veţi zdrobi cu cuvîntările voastre?
3. Iată că de zece ori m'aţi batjocorit *;
nu vă este ruşine să vă purtaţi aşa?
*Fac. 31. 7. Lev. 26. 26.
4. Dacă am păcătuit cu adevărat,
numai eu sînt răspunzător de aceasta.
5. Credeţi că mă puteţi lua * de sus?
Credeţi că mi-aţi dovedit că sînt vinovat? *Ps. 38. 16.
6. Atunci să ştiţi că Dumnezeu mă urmăreşte,
şi mă învelеşte cu laţul Lui.
7. Iată, ţip de silnicie, şi nimeni nu răspunde;
cer dreptate, şi dreptate nu este!
8. Mi-a tăiat orice ieşire *, şi nu pot trece;
a răspîndit întunerec pe cărările mele. *Cap. 3. 23. Ps. 88. 8.
9. M'a despoiat de slava * mea,
mi-a luat cununa de pe cap, *Ps. 89. 44.
10. m'a zdrobit din toate părţile, şi pier;
mi-a smuls nădejdea ca pe un copac.
11. S'a aprins de mînie împotriva mea,
S'a purtat cu mine ca şi cu un vrăjmaş *. *Cap. 13. 24. Plîn. 2. 5.
12. Oştile Lui au pornit deodată înainte,
şi-au croit drum * pînă la mine,
şi au tăbărît în jurul cortului meu. *Cap. 30. 12.
13. A depărtat pe fraţii mei * dela mine,
şi prietenii mei s'au înstrăinat de mine. *Ps. 31. 11; 38. 11; 69. 8; 88, 8, 18.
14. Rudele mele m'au părăsit,
şi cei mai deaproape ai mei m'au uitat.
15. Casnicii mei şi slugile mele mă privesc ca pe un străin,
în ochii lor sînt un necunoscut.
16. Chem pe robul meu, şi nu răspunde;
îl rog cu gura mea, şi degeaba.
17. Suflarea mea a ajuns nesuferită nevestei mele,
şi duhoarea mea a ajuns nesuferită fiilor mamei mele.
18. Pînă şi copiii * mă dispreţuiesc:
dacă mă scol, ei mă ocărăsc. *2 Reg. 2. 23.
19. Aceia * în cari mă încredeam mă urăsc,
aceia pe cari îi iubeam s'au întors împotriva mea. *Ps. 41. 9; 55. 13, 14, 20.
20. Oasele mi se ţin de piele * şi de carne;
nu mi-a mai rămas decît pielea de pe dinţi. *Cap. 30. 30. Ps. 102. 5. Plîn. 4. 8.
21. Fie-vă milă, fie-vă milă de mine, prietenii mei!
Căci mîna * lui Dumnezeu m'a lovit. *Cap. 1. 11. Ps. 38. 2.
22. Dece mă urmăriţi * ca Dumnezeu?
Şi nu vă mai săturaţi de carnea mea? *Ps. 69. 26.
23. Oh! aş vrea ca vorbele mele să fie scrise,
să fie scrise într'o carte;
24. aş vrea să fie săpate cu un priboi de fier
şi cu plumb în stîncă pe vecie...
25. Dar ştiu că Răscumpărătorul[1] meu este viu,
şi că se va ridica la urmă pe pămînt.
26. Chiar dacă mi se va nimici pielea, şi chiar dacă nu voi mai avea carne *,
voi vedea totuş pe Dumnezeu. *Ps. 17. 15. 1 Cor. 13. 12. 1 Ioan 3. 2.
27. Îl voi vedea şi-mi va fi binevoitor;
ochii mei Îl vor vedea, şi nu ai altuia.
Sufletul meu tînjeşte de dorul acesta înlăuntrul meu.
28. Atunci veţi zice: „Pentruce-l * urmăream noi?"
Căci dreptatea pricinii mele va fi cunoscută. *Vers. 22.
29. Temeţi-vă de sabie:
căci pedepsele date cu sabia sînt grozave!
Şi să * ştiţi că este o judecată."
*Ps. 58. 10, 11.

A doua cuvîntare a lui Ţofar.

20 1. Ţofar din Naama a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Gîndurile mele mă silesc să răspund,

1. Evreieşte: Goel.

şi frămîntarea mea nu-mi dă pace.
3. Am auzit mustrări cari mă umplu de ruşine,
şi din adîncul minţii mele duhul mă face să răspund.
4. Nu ştii tu
că, de mult de tot,
de cînd a fost aşezat omul pe pămînt,
5. biruinţa celor răi a fost scurtă *,
şi bucuria nelegiuitului numai de o clipă? * Ps. 37. 35, 36.
6. Chiar dacă s'ar înălţa * pînă la ceruri,
şi capul i-ar ajunge pînă la nori,
* Isa. 14. 13, 14. Obad. 3, 4.
7. va pieri pentru totdeauna, ca * murdăria lui,
şi cei ce-l vedeau vor zice: „Unde este?“ * Ps. 83. 10.
8. Va sbura ca * un vis, şi nu-l vor mai găsi;
va pieri ca o vedenie de noapte.
* Ps. 73. 20; 90. 5.
9. Ochiul * care-l privea nu-l va mai privi,
locul în care locuia nu-l va mai zări.
* Cap. 7. 8, 10; 8. 18. Ps. 37. 36; 103. 16.
10. Peste fiii lui vor năvăli cei săraci,
şi mînile lui * vor da înapoi ce a răpit cu sila. * Vers. 18.
11. Oasele lui, pline de * vlaga tinereţii,
îşi vor avea culcuşul ** cu el în ţărînă. * Cap. 13. 26. Ps. 25. 7. ** Cap. 21. 26.
12. Dulce era răul în gura lui,
îl ascundea subt limbă,
13. îl mesteca într'una şi nu-l lăsa,
îl ţinea în cerul gurii:
14. dar hrana lui se va preface în măruntaiele lui,
va ajunge în trupul lui o otravă de aspidă.
15. Bogăţiile înghiţite le va vărsa,
Dumnezeu le va scoate din pîntecele lui.
16. Otravă de aspidă a supt,
şi de aceea, limba năpîrcii îl va ucide.
17. Nu-şi va mai plimba privirile peste pîraiele *
şi rîurile de miere şi de lapte,
* Ps. 36. 9. Ier. 17. 6.
18. va da înapoi * ce a cîştigat,
şi nu va mai trage folos din cîştig; va da înapoi tot ce a luat,
şi nu se va mai bucura de el, * Vers. 10, 15.
19. căci a asuprit pe săraci, şi i-a lăsat să piară,
a dărîmat case şi nu le-a zidit la loc.
20. Lăcomia lui n'a cunoscut * margini;
dar nu va scăpa ce are mai scump.
* Ecl. 5. 13, 14.
21. Nimic nu scapă de lăcomia lui,
dar bună starea lui nu va ţinea.
22. In mijlocul belşugului va fi în nevoie;
mîna tuturor ticăloşilor se va ridica asupra lui.
23. Şi iată, ca să-i umple pîntecele,
Dumnezeu va trimete peste el focul mîniei Lui,
şi-l va sătura * cu o ploaie de săgeţi. * Num. 11. 33. Ps. 78. 30, 31.
24. Dacă va scăpa * de armele de fer,
îl va străpunge arcul de aramă.
* Isa. 24. 18. Ier. 48. 43. Amos 5. 19.
25. Işi smulge din trup săgeata, care schinteie * la ieşirea din fierea lui,
şi îl apucă spaimele ** morţii.
* Cap. 16. 13. ** Cap. 18. 11.
26. Toate nenorocirile sînt păstrate pentru comorile lui;
va fi mistuit de un foc * pe care nu-l va aprinde omul, * Ps. 21. 9.
şi ce va mai rămînea în cortul lui va fi ars de foc.
27. Cerurile îi vor desveli fărădelegea,
şi pămîntul se va ridica împotriva lui.
28. Veniturile casei lui se vor perde,
vor pieri în ziua mîniei lui Dumnezeu.
29. Aceasta * este soarta pe care o păstrează Dumnezeu celui rău,
aceasta este moştenirea pe care i-o hotărăşte Dumnezeu.“ * Cap. 27. 13; 31. 2, 3.

Răspunsul lui Iov.

21 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Ascultaţi, ascultaţi cuvintele mele,
daţi-mi măcar această mîngîiere.
3. Lăsaţi-mă să vorbesc, vă rog;
şi, după ce voi vorbi, veţi putea să vă bateţi * joc. * Cap. 16. 10; 17. 2.
4. Oare împotriva unui om se îndreaptă plîngerea mea?
Şi pentruce n'aş fi nerăbdător?
5. Priviţi-mă, miraţi-vă,
şi puneţi mîna * la gură.
* Judc. 18. 19. Cap. 29. 9; 40. 4. Ps. 39. 9.
6. Cînd mă gîndesc, mă înspăimînt,
şi un tremur îmi apucă tot trupul:

7. Pentruce trăiesc * cei răi?
Pentruce îi vezi îmbătrînind şi sporind în putere?
* Cap. 12. 6. Ps. 17. 10, 14; 73. 3, 12. Ier. 12. 1. Hab. 1. 16.
8. Sămînţa lor se întăreşte cu ei şi în faţa lor,
odraslele lor propăşesc supt ochii lor.
9. In casele lor domneşte pacea, fără umbră de frică;
nuiaua * lui Dumnezeu nu vine să-i lovească. * Ps. 73. 5.
10. Taurii lor sînt plini de vlagă şi prăsitori,
juncanele lor zămislesc şi nu leapădă *. * Exod. 23. 26.
11. Işi lasă copiii să se împrăştie ca nişte oi,
şi copiii se sbeguiesc în jurul lor.
12. Cîntă cu sunet de tobă şi de arfă,
se desfătează cu sunete de caval.
13. Işi petrec zilele * în fericire,
şi se pogoară într'o clipă în locuinţa morţilor. * Cap. 36. 11.
14. Şi totuş * ziceau lui Dumnezeu: „Pleacă dela noi.
Nu voim să cunoaştem căile Tale. * Cap. 22. 17.
15. Ce * este Cel Atot puternic, ca să-I slujim?
Ce vom ** cîştiga dacă-I vom înălţa rugăciuni?“
* Exod. 5. 2. Cap. 34. 9. ** Cap. 35. 3. Mal. 3. 14.
16. Ce! nu sînt ei în stăpînirea fericirii? —
Departe de mine sfatul celor * răi! — * Cap. 22. 18. Ps. 1. 1. Prov. 1. 10.
17. dar de multe ori se întîmplă să li se stingă * candela,
să vină sărăcia peste ei,
să le dea şi lor Dumnezeu partea ** lor de dureri în mînia Lui,
* Cap. 18. 6. ** 12. 46.
18. să fie ca paiul * luat de vînt,
ca pleava luată de vîrtej?
* Ps. 1. 4; 35. 5. Isa. 17. 13; 29. 5. Osea 13. 3.
19. Veţi zice că pentru fiii Săi păstrează Dumnezeu * pedeapsa.
Dar pe el, pe nelegiuit, ar trebui să-l pedepsească Dumnezeu, ca să simtă; * Exod. 20. 5.
20. el ar trebui să-şi vadă nimicirea,
el ar trebui să bea * mînia Celui Atotputernic.
* Ps. 75. 8. Isa. 51. 17. Ier. 25. 15. Apoc. 14. 10; 19. 15.
21. Căci, ce-i pasă lui ce va fi de casa lui după el,
cînd numărul lunilor i s'a împlinit?
22. Oare pe Dumnezeu Il vom învăţa * minte,
pe El, care cîrmuieşte duhurile cereşti? * Isa. 40. 13; 45. 9. Rom. 11. 34. 1 Cor. 2. 16.
23. Unul moare în mijlocul propăşirii,
păcii şi fericirii,
24. cu coapsele încărcate de grăsime,
şi măduva oaselor plină de suc.
25. Altul moare, cu amărăciunea în suflet,
fără să se fi bucurat de vreo fericire,
26. şi amîndoi adorm * în ţărînă,
amîndoi sînt mîncaţi de viermi. * Cap. 20. 11. Ecl. 9. 2.
27. Ştiu eu bine cari sînt gîndurile voastre,
ce judecăţi nedrepte rostiţi asupra mea.
28. Voi ziceţi: „Unde * este casa apăsătorului?
Unde este cortul în care locuiau nelegiuiţii?“ * Cap. 20. 7.
29. Dar ce! n'aţi întrebat pe călători,
şi nu ştiţi ce istorisesc ei?
30. Cum în ziua nenorocirii, cel rău * este cruţat,
şi în ziua mîniei, el scapă. * Prov. 16. 4. 2 Pet. 2. 9.
31. Cine îl mustră în faţă pentru purtarea * lui?
Cine îi răsplăteşte tot ce a făcut? * Gal. 2. 11.
32. Este dus la groapă,
şi i se pune o strajă la mormînt.
33. Bulgării din vale îi sînt mai uşori,
căci toţi oamenii * merg după el,
şi o mulţime îi merge înainte. * Evr. 9. 27.
34. Pentruce dar îmi daţi mîngîieri deşerte?
Ce mai rămîne din răspunsurile voastre decît viclenie?“

A treia cuvîntare a lui Elifaz.

22 1. Elifaz din Teman a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Poate un om * să aducă vreun folos lui Dumnezeu?
Nu; ci înţeleptul nu-şi foloseşte de cît lui. * Cap. 35. 7. Ps. 16. 2. Luc. 17. 10.
3. Dacă eşti fără prihană, are Cel Atotputernic vre un folos?
Şi dacă trăieşti fără vină, ce va cîştiga El?
4. Pentru evlavia ta te pedepseşte El oare,
şi intră la judecată cu tine?
5. Nu-i mare răutatea ta?
Şi fărădelegile tale fără număr?
6. Luai * fără pricină zăloage dela fraţii tăi,

lăsai fără haine pe cei goi. * Exod. 22. 26, 27. Deut. 24. 10, etc. Cap. 24. 3, 9. Ezec. 18. 12.
7. Nu dădeai apă omului însetat,
nu voiai * să dai pîne omului flămînd. * Cap. 31. 17. Deut. 15. 7, etc. Isa. 58. 7. Ezec. 18. 7, 16. Mat. 25. 42.
8. Ţara era a ta, fiindcă erai mai tare,
te aşezai în ea, fiindcă erai cu vază.
9. Dădeai afară pe văduve cu mînile goale,
şi braţele * orfanilor le frîngeai. * Cap. 31. 21. Isa. 10. 2. Ezec. 22. 7.
10. Pentru aceea eşti înconjurat * de curse,
şi te-a apucat groaza dintr'o dată. * Cap. 18. 8, 9, 10; 19. 6.
11. Nu vezi dar acest întunerec,
aceste ape multe cari te * năpădesc? * Ps. 69. 1, 2; 124. 4. Plîn. 3. 54.
12. Nu este Dumnezeu sus în ceruri?
Priveşte vîrful stelelor, ce înalt este!
13. Şi tu zici: „Ce ştie * Dumnezeu?
Poate să judece El prin întunerecul de nori? * Ps. 10. 11; 59. 7; 73. 11; 94. 7.
14. Il înfăşoară norii *, nu vede nimic,
bolta cerească abea dacă o străbate!“ * Ps. 139. 11, 12.
15. Ce! vrei s'apuci pe calea străveche,
pe care au urmat-o cei nelegiuiţi,
16. cari * au fost luaţi înainte de vreme,
şi au ţinut cît ţine un pîrîu care se scurge? * Cap. 15. 32. Ps. 55. 23; 102. 24. Ecl. 7. 17.
17. Ei * ziceau lui Dumnezeu: „Pleacă dela noi!
Ce ne ** poate face Cel Atot puternic?“ * Cap. 21. 14. ** Ps. 4. 6.
18. Şi totuş Dumnezeu le umpluse casele de bunătăţi. —
Departe * de mine sfatul celor răi! — * Cap. 21. 16.
19. Cei fără prihană * vor fi martori ai căderii lor şi se vor bucura,
cel nevinovat va rîde de ei * Ps. 58. 10; 107. 42.
20. şi va zice: „Iată pe protivnicii noştri nimiciţi!
Iată-le bogăţiile arse de foc!“
21. Imprieteneşte-te dar cu Dumnezeu, şi vei * avea pace;
te vei bucura astfel iarăş de fericire. * Isa. 27. 5.
22. Primeşte învăţătură din gura Lui,
şi pune-ţi * la inimă cuvintele Lui. * Ps. 119. 11.
23. Vei fi aşezat iarăş la locul tău,
dacă te * vei întoarce la Cel Atot puternic,
dacă depărtezi fărădelegea din cortul tău. * Cap. 8. 5, 6; 11. 13, 14.
24. Aruncă * dar aurul în ţărînă,
aruncă aurul din Ofir în prundul pîraielor! * 2 Cron. 1. 15.
25. Şi atunci Cel Atot puternic va fi aurul tău,
argintul tău, bogăţia ta.
26. Atunci Cel Atot puternic va fi desfătarea ta *,
şi îţi vei ridica ** faţa spre Dumnezeu. * Cap. 27. 10. Isa. 58. 14. ** Cap. 11. 15.
27. Il vei * ruga, şi te va asculta,
şi îţi vei putea împlini juruinţele. * Ps. 50. 14, 15. Isa. 58. 9.
28. Pe ce vei pune mîna îţi va izbuti,
pe cărările tale va străluci lumina.
29. Vină smerirea, tu te vei ruga pentru ridicarea ta:
Dumnezeu ajută pe cel * cu ochii plecaţi. * Prov. 29. 23. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5.
30. El va izbăvi chiar şi pe cel vinovat,
care îşi va datora scăparea curăţiei mînilor tale.“

Răspunsul lui Iov.

23 1. Iov a luat cuvîntul, şi a zis:
2. Şi acum plîngerea mea este tot o răzvrătire.
Dar suferinţa îmi înăduşe suspinurile.
3. Oh! dacă aş * şti unde să-L găsesc,
dacă aş putea să ajung pînă la scaunul Lui de domnie, * Cap. 13. 3; 16. 21.
4. mi-aş apăra pricina înaintea Lui,
mi-aş umplea gura cu dovezi.
5. Aş şti ce poate să răspundă,
aş vedea ce are să-mi spună.
6. Şi-ar întrebuinţa El toată puterea ca să lupte * împotriva mea? Nu; ci m'ar asculta negreşit. * Isa. 27. 4, 8; 57. 16.
7. Doar un om fără prihană ar vorbi cu El,
şi aş fi iertat pentru totdeauna de Judecătorul meu.
8. Dar *, dacă mă duc la răsărit, nu este acolo;
dacă mă duc la apus, nu-L găsesc: * Cap. 9. 11.
9. dacă are treabă la miazănoapte, nu-L pot vedea;
dacă Se ascunde la miazăzi, nu-L pot descoperi.
10. Dar El ştie * ce cale am urmat;

şi, dacă m'ar încerca**, aş ieşi curat ca aurul.
*Ps. 139. 1, 2, 3. **Ps. 17. 3; 66. 10. Iac. 1. 12.
11. Piciorul meu s'a ţinut de paşii* Lui;
am ţinut calea Lui, şi nu m'am abătut dela ea. *Ps. 44. 18.
12. N'am părăsit poruncile buzelor Lui;
mi-am plecat voia* la cuvintele gurii Lui. *Ioan 4. 32, 34.
13. Dar hotărîrea Lui este luată, cine* i se va împotrivi?
Ce-I doreşte sufletul, aceea** face.
*Cap. 9. 12, 13; 12. 14. Rom. 9. 19. **Ps. 115. 3.
14. El Îşi va împlini dar planurile* faţă de mine,
şi va mai face şi multe altele.
*1 Tes. 3. 3.
15. De aceea tremur înaintea Lui,
şi cînd mă gîndesc la lucrul acesta, mă tem de El.
16. Dumnezeu* mi-a tăiat inima,
Cel Atotputernic m'a umplut de groază. *Ps. 22. 14.
17. Căci nu întunerecul durerii mele mă nimiceşte,
nici negura în care sînt înfăşurat.

24 1. Pentruce* nu păzeşte Cel Atotputernic vremurile de judecată,
şi dece nu văd ceice-L cunosc zilele Lui de pedeapsă? *Fapt. 1. 7.
2. Sînt unii cari mută hotarele*, fură turmele, şi le pasc;
*Deut. 19. 14; 27. 17. Prov. 22. 28; 23. 10. Osea 5. 10.
3. iau măgarul orfanului,
iau zălog* vaca văduvei;
*Deut. 24. 6, 10, 12, 17. Cap. 22. 6.
4. îmbrîncesc din drum pe cei lipsiţi,
silesc pe toţi nenorociţii* din ţară să se ascundă. *Prov. 28. 28.
5. Şi aceştia, ca măgarii sălbatici din pustie,
ies dimineaţa la lucru să caute hrană,
şi în pustie trebuie să caute pînea pentru copiii lor.
6. Taie nutreţul care a mai rămas pe cîmp,
culeg ciorchinele rămase pe urma culegătorilor în via celui nelegiuit.
7. Îi apucă* noaptea în umezeală,
fără îmbrăcăminte, fără învelitoare împotriva frigului.
*Exod. 22. 26, 27. Deut. 24. 12, 13. Cap. 22. 6.
8. Îi pătrunde ploaia munţilor,
şi, neavînd alt adăpost, se ghemuiesc* lîngă stînci. *Plîn. 4. 5.
9. Aceia smulg pe orfan dela ţiţă,
iau zălog tot ce are săracul.
10. Şi săracii umblă goi de tot, fără îmbrăcăminte,
strîng snopii şi-s flămînzi;
11. în grădinile nelegiuitului ei fac untdelemn,
calcă teascul, şi le este sete;
12. în cetăţi se aud vaietele celor ce mor,
sufletul celor răniţi strigă...
Şi Dumnezeu nu ia seama la aceste mişelii!
13. Alţii sînt vrăjmaşi ai luminii,
nu cunosc căile ei,
nu umblă pe cărările ei.
14. Ucigaşul se scoală în revărsatul* zorilor,
ucide pe cel sărac şi lipsit,
şi noaptea fură. *Ps. 10. 8.
15. Ochiul* preacurvarului pîndeşte amurgul:
„Nimeni nu mă va vedea," zice** el,
şi îşi pune o măhramă pe faţă.
*Prov. 7. 9. **Ps. 10. 11.
16. Noaptea sparg casele,
ziua stau închişi;
se tem de lumină*. *Ioan 3. 20.
17. Pentru ei, dimineaţa este umbra morţii,
şi cînd o văd, simt toate spaimele morţii.
18. Dar nelegiuitul alunecă uşor pe faţa apelor,
pe pămînt n'are decît o parte blestemată,
şi niciodată n'apucă pe drumul celor vii!
19. Cum sorb seceta şi căldura apele zăpezii,
aşa înghite locuinţa morţilor pe cei ce păcătuiesc.
20. Pîntecele mamei îl uită,
viermii se ospătează cu el,
nimeni nu-şi mai aduce aminte* de el!
Nelegiuitul este sfărîmat ca un copac, *Prov. 10. 7.
21. el, care pradă pe femeia stearpă şi fără copii,
el care nu face nici un bine văduvei!...
22. Şi totuş, Dumnezeu prin puterea Lui lungeşte zilele celor sîlnici,
şi iată-i în picioare cînd nu mai trăgeau nădejde de viaţă;
23. El le dă linişte şi încredere,
are privirile* îndreptate spre căile lor. *Ps. 11. 4. Prov. 15. 3.

24. S'au ridicat; şi într'o clipă nu mai sînt,
cad, mor ca toţi oamenii,
sînt tăiaţi ca spicele coapte.
25. Nu este aşa?
Cine mă va dovedi de minciună,
cine-mi va nimici cuvintele mele?"

A treia cuvîntare a lui Bildad.

25 1. Bildad din Şuah a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Puterea şi groaza sînt ale lui Dumnezeu;
El face să împărăţească pacea în ţinuturile Lui înalte.
3. Cine ar putea să-I numere oştile?
Şi peste cine nu răsare lumina * Lui?
* Iac. 1. 17.
4. Cum ar putea omul * să fie fără vină înaintea lui Dumnezeu?
Cum ar putea cel născut din femeie să fie curat?
* Cap. 4. 17, etc.; 15. 14, etc. Ps. 130. 3; 143. 2.
5. Iată, în ochii Lui nici luna nu este strălucitoare,
şi stelele nu sînt curate înaintea Lui;
6. cu cît mai puţin omul, care nu este decît un vierme *,
fiul omului, care nu este decît un viermuşor!" * Ps. 22. 6.

Răspunsul lui Iov.

26 1. Iov a luat cuvîntul şi a zis:
2. „Cît de bine ştii tu să vii în ajutorul slăbiciunii!
Cum dai tu ajutor braţului fără putere!
3. Ce bune sfaturi dai tu celui fără pricepere!
Ce belşug de înţelepciune dai tu la iveală!
4. Către cine se îndreaptă cuvintele tale?
Şi al cui duh vorbeşte prin tine?
5. Inaintea lui Dumnezeu tremură umbrele supt ape
şi supt locuitorii lor;
6. înaintea Lui locuinţa morţilor este goală *,
adîncul n'are acoperiş.
* Ps. 139. 8, 11. Prov. 15. 11. Evr. 4. 13.
7. El întinde * miazănoaptea asupra golului,
şi spînzură pămîntul pe nimic.
* Cap. 9. 8. Ps. 24. 2; 104. 2, etc.
8. Leagă * apele în norii Săi,
şi norii nu se sparg supt greutatea lor. * Prov. 30. 4.
9. Acopere faţa scaunului Său de domnie,
şi Işi întinde norul peste el.
10. A tras * o boltă pe faţa apelor,
ca hotar între lumină şi întunerec.
* Cap. 38. 8. Ps. 33. 7; 104. 9. Prov. 8. 29. Ier. 5. 22.
11. Stîlpii cerului se clatină,
şi se înspăimîntă la ameninţarea Lui.
12. Prin puterea Lui turbură * marea,
prin priceperea Lui îi sfarmă furia.
* Exod. 14. 21. Ps. 74. 13. Isa. 51. 15. Ier. 31. 35.
13. Suflarea Lui * înseninează cerul,
mîna Lui străpunge şarpele ** fugar.
* Ps. 33. 6. ** Isa. 27. 1.
14. Şi acestea sînt doar marginile căilor Sale,
şi numai adierea lor uşoară ajunge pînă la noi!
Dar tunetul lucrărilor Lui puternice cine-l va auzi?"

Cel din urmă răspuns al lui Iov.

27 1. Iov a luat din nou cuvîntul, a vorbit în pilde, şi a zis:
2. „Viu este Dumnezeu, care * nu-mi dă dreptate!
Viu este Cel Atotputernic, care îmi amărăşte viaţa, * Cap. 34. 5.
3. că atîta vreme cît voi avea suflet,
şi suflarea lui Dumnezeu va fi în nările mele,
4. buzele mele nu vor rosti nimic nedrept,
limba mea nu va spune nimic neadevărat.
5. Departe de mine gîndul să vă dau dreptate!
Pînă la cea din urmă suflare îmi voi apăra * nevinovăţia. * Cap. 2. 9; 13. 15.
6. Ţin * să-mi scot dreptatea,
şi nu voi slăbi; inima ** nu mă mustră pentru niciuna din zilele mele.
* Cap. 2. 3. ** Fapt. 24. 16.
7. Vrăjmaşul meu să fie ca cel rău,
şi protivnicul meu ca cel nelegiuit!
8. Ce * nădejde-i mai rămîne celui nelegiuit,
cînd îi taie Dumnezeu firul vieţii,
cînd îi ia sufletul? * Mat. 16. 26. Luc. 12. 20.
9. Ii ascultă * Dumnezeu strigătele,
cînd vine strîmtorarea peste el?
* Cap. 35. 12. Ps. 18. 41; 109. 7. Prov. 1. 28; 28. 9. Isa. 1. 15. Ier. 14. 12. Ezec. 8. 18. Mic. 3. 4. Ioan 9. 31. Iac. 4. 3.
10. Este * Cel Atotputernic desfătarea lui?
Inalţă el în tot timpul rugăciuni lui Dumnezeu? * Cap. 22. 26, 27.

11. Vă voi învăţa căile lui Dumnezeu,
nu vă voi ascunde planurile Celui Atotputernic.
12. Dar voi le cunoaşteţi, şi sînteţi de acelaş gînd;
pentruce dar vorbiţi aşa de prosteşte?
13. Iată * soarta pe care o păstrează Dumnezeu celui rău,
moştenirea pe care o hotărăşte Cel Atotputernic celui nelegiuit. *Cap. 20. 29.
14. Dacă * are mulţi fii, îi are pentru sabie,
şi odraslele lui duc lipsă de pîne.
*Deut. 28. 41. Est. 9. 10. Osea 9. 13.
15. Ceice scapă din ai lui, sînt îngropaţi de ciumă,
şi văduvele * lor nu-i plîng. *Ps. 78. 64.
16. Dacă strînge argint ca ţărîna,
dacă îngrămădeşte haine ca noroiul, —
17. el le strînge, dar cel fără vină se îmbracă în ele,
şi de argintul lui omul fără prihană * are parte. *Prov. 28. 8. Ecl. 2. 26.
18. Casa lui este ca aceea * pe care o zideşte molia,
ca o colibă pe care şi-o face un străjer. *Isa. 1. 8. Plîn. 2. 6.
19. Se culcă bogat, şi moare despoiat;
deschide ochii, şi totul a pierit.
20. Îl apucă groaza ca nişte * ape;
şi noaptea, îl ia vîrtejul. *Cap. 18. 11.
21. Vîntul de răsărit îl ia, şi se duce;
îl smulge cu putere din locuinţa lui.
22. Dumnezeu aruncă fără milă săgeţi împotriva lui,
şi cel rău ar vrea să fugă să scape de ele.
23. Oamenii bat din palme la căderea lui,
şi-l fluieră la plecarea din locul lui.

28 1. Argintul are o mină de unde se scoate,
şi aurul are un loc de unde este scos ca să fie curăţit.
2. Ferul se scoate din pămînt,
şi piatra se topeşte ca să dea arama.
3. Omul pune capăt întunerecului[1],
cercetează, pînă în ţinuturile cele mai adînci,
pietrele ascunse în negura şi în umbra morţii.
4. Sapă o fîntînă departe de locurile locuite;
picioarele nu-i mai sînt de ajutor,
stă atîrnat şi se clatină, departe de locuinţele omeneşti[1].
5. Pămîntul, de unde iese pînea,
este răscolit în lăuntrul lui ca de foc,
6. pietrele lui cuprind safir,
şi în el se găseşte pulbere de aur.
7. Pasărea de pradă nu-i cunoaşte cărarea.
Ochiul vulturului n'a zărit-o,
8. cele mai trufaşe dobitoace n'au călcat pe ea,
şi leul n'a trecut niciodată pe ea.
9. Omul îşi pune mîna pe stînca de cremene,
şi răstoarnă munţii din rădăcină.
10. Sapă şanţuri în stînci,
şi ochiul lui priveşte tot ce este de preţ în ele.
11. Opreşte curgerea apelor,
şi scoate la lumină ce este ascuns.
12. Dar * înţelepciunea unde se găseşte?
Unde este locuinţa priceperii?
*Vers. 20. Ecl. 7. 24.
13. Omul nu-i cunoaşte preţul *,
ea nu se găseşte în pămîntul celor vii. *Prov. 3. 15.
14. Adîncul * zice: „Nu este în mine";
şi marea zice: „Nu este la mine."
*Vers. 22. Rom. 11. 33, 34.
15. Ea * nu se dă în schimbul aurului curat,
nu se cumpără cîntărindu-se cu argint; *Prov. 3. 13, 14, 15; 8. 10, 11, 19; 16. 16.
16. nu se cîntăreşte pe aurul din Ofir,
nici pe onixul cel scump, nici pe safir.
17. Nu se poate asemăna cu aurul, nici cu diamantul,
nu se poate schimba cu un vas de aur ales.
18. Mărgeanul şi cristalul nu sînt nimic pe lîngă ea:
înţelepciunea preţuieşte mai mult decît mărgăritarele.
19. Topazul din Etiopia nu este ca ea,
şi aurul curat nu se cumpăneşte cu ea.
20. De unde * vine atunci înţelepciunea?
Unde este locuinţa priceperii? *Vers. 12.
21. Este ascunsă de ochii tuturor celor vii,
este ascunsă de păsările cerului.
22. Adîncul * şi moartea zic:

1. Cu ajutorul felinarului, de care se slujesc minerii.

1. Zugrăvirea lucrătorilor atîrnaţi de funii.

„Noi am auzit vorbindu-se de ea.“
* Vers. 14.

23. Dumnezeu îi ştie drumul,
El îi cunoaşte locuinţa.
24. Căci El vede pînă la marginile pămîntului,
zăreşte * totul subt ceruri. * Prov. 15. 3.
25. Cînd a rînduit* greutatea vîntului,
şi cînd a hotărît măsura apelor,
*Ps. 135. 7.
26. cînd a dat legi * ploii,
şi cînd a însemnat drumul fulgerului şi tunetului, * Cap. 38. 25.
27. atunci a văzut înţelepciunea şi a arătat-o,
i-a pus temeliile şi a pus-o la încercare.
28. Apoi a zis omului: „Iată, frica de * Domnul, aceasta este înţelepciunea;
depărtarea de rău, este pricepere.“
* Deut. 4. 6. Ps. 111. 10. Prov. 1. 7; 9. 10. Ecl. 12. 13.

Iov mai înainte.

29 1. Iov a luat din nou cuvîntul în pilde, şi a zis:
2. „Oh! cum nu pot să fiu ca * în lunile trecute,
ca în zilele cînd mă păzea Dumnezeu, * Cap. 7. 8.
3. cînd * candela Lui strălucea deasupra capului meu,
şi Lumina lui mă călăuzea în întunerec! * Cap. 18. 6.
4. Cum nu sînt ca în zilele puterii mele,
cînd Dumnezeu veghea ca un prieten * peste cortul meu, * Ps. 25. 14.
5. cînd Cel Atotputernic încă era cu mine,
şi cînd copiii mei stăteau în jurul meu;
6. cînd mi se scăldau paşii * în smîntînă,
şi stînca ** vărsa lîngă mine pîraie de untdelemn!
* Fac. 49. 11. Deut. 32. 13; 33. 24. Cap. 20. 17. ** Ps. 81. 16.
7. Dacă ieşeam să mă duc la poarta cetăţii,
şi dacă îmi pregăteam un scaun în piaţă,
8. tinerii se trăgeau înapoi la apropierea mea,
bătrînii se sculau şi stăteau în picioare.
9. Mai marii îşi opriau cuvîntările,
şi îşi puneau mîna * la gură. * Cap. 21. 5.
10. Glasul căpeteniilor tăcea,
şi li se lipea limba * de cerul gurii.
* Ps. 137. 6.
11. Urechea care mă auzea, mă numea fericit,
ochiul care mă vedea mă lăuda.
12. Căci scăpam * pe săracul care cerea ajutor,
şi pe orfanul lipsit de sprijin.
* Ps. 72, 12. Prov. 21. 13; 24. 11.
13. Binecuvîntarea nenorocitului venea peste mine,
umpleam de bucurie inima văduvei.
14. Mă îmbrăcam cu dreptatea * şi-i slujeam de îmbrăcăminte,
neprihănirea îmi era manta şi turban. * Deut. 24. 13. Ps. 132. 9. Isa. 59. 17; 61. 10. Efes. 6. 14, etc. 1 Tes. 5. 8.
15. Orbului * îi eram ochi,
şi şchiopului picior. * Num. 10. 31.
16. Celor nenorociţi le eram tată,
şi cercetam pricina * celui necunoscut. * Prov. 29. 7.
17. Rupeam falca * celui nedrept,
şi-i smulgeam prada din dinţi.
* Ps. 58. 6. Prov. 30. 14.
18. Atunci ziceam: „In cuibul * meu voi muri,
zilele mele vor fi multe ca nisipul.
* Ps. 30. 6.
19. Apa * va pătrunde în rădăcinile ** mele,
roua va sta toată noaptea peste ramurile mele. * Ps. 1. 3. Ier. 17. 8. ** Cap. 18. 16.
20. Slava mea va înverzi neîncetat,
şi arcul * îmi va întineri în mînă.“
* Fac. 49. 24.
21. Oamenii mă ascultau şi aşteptau,
tăceau înaintea sfaturilor mele.
22. După cuvîntările mele, niciunul nu răspundea,
şi cuvîntul meu era pentru toţi o rouă binefăcătoare.
23. Mă aşteptau ca pe ploaie,
căscau gura ca după ploaia * de primăvară. * Zah. 10. 1.
24. Cînd li se muia inima, le zîmbeam.
şi nu puteau izgoni seninătatea de pe fruntea mea.
25. Imi plăcea să mă duc la ei, şi mă aşezam în fruntea lor;
eram ca un împărat în mijlocul unei oştiri,
ca un mîngîietor lîngă nişte întristaţi.

30 1. Şi acum!... Am ajuns de rîsul celor mai tineri de cît mine,
pe ai căror părinţi nu-i socoteam vrednici să-i pun printre cînii turmei mele.

2. Dar la ce mi-ar fi folosit puterea mînilor lor,
cînd ei nu erau în stare să ajungă la bătrîneţă?
3. Sfrijiţi de sărăcie şi foame,
fug în locuri uscate, de multă vreme părăsite şi pustii.
4. Smulg ierburile sălbatice de lîngă copăcei,
şi n'au ca pîne de cît rădăcina de bucsau.
5. Sînt izgoniţi din mijlocul oamenilor,
strigă lumea după ei ca după nişte hoţi.
6. Locuiesc în văi îngrozitoare,
în peşterile pămîntului şi în stînci.
7. Urlă printre stufişuri,
şi se adună supt mărăcini.
8. Fiinţe mîrşave şi dispreţuite, —
sînt izgoniţi din ţară.
9. Şi acum *, astfel de oameni mă pun în cîntecele lor,
am ajuns de batjocura lor.
* Cap. 17. 6. Ps. 35. 15; 69. 12. Plîn. 3. 14, 63.
10. Mă urăsc, mă ocolesc,
mă scuipă * în faţă.
* Num. 12. 14. Deut. 25. 9. Isa. 50. 6. Mat. 26. 67; 27. 30.
11. Nu se mai sfiesc şi mă înjosesc,
nu mai au niciun frîu înaintea mea.
12. Ticăloşii aceştia se scoală la dreapta mea,
şi îmi împing picioarele,
şi îşi croiesc * cărări împotriva mea ca să mă peardă. * Cap. 19. 12.
13. Imi nimicesc cărarea
şi lucrează ca să mă prăpădească,
ei, cărora nimeni nu le-ar veni în ajutor.
14. Ca printr'o largă spărtură străbat spre mine,
se năpustesc supt pocnetul dărîmăturilor.
15. Mă apucă groaza.
Slava îmi este spulberată ca de vînt,
ca un nor a trecut fericirea mea.
16. Şi acum, mi se topeşte * sufletul în mine,
şi m'au apucat zilele suferinţei.
* Ps. 42. 4.
17. Noaptea mă pătrunde şi-mi smulge oasele,
durerea care mă roade nu încetează.
18. De tăria suferinţei haina îşi pierde faţa,
mi se lipeşte de trup ca o cămaşă.
19. Dumnezeu m'a aruncat în noroi,
şi am ajuns ca ţărîna şi cenuşa.
20. Strig către Tine, şi nu-mi răspunzi;
stau în picioare, şi nu mă vezi.
21. Eşti fără milă împotriva mea,
lupţi împotriva mea cu tăria mînii Tale.
22. Mă ridici, îmi dai drumul pe vînt,
şi mă nimiceşti cu suflarea furtunii.
23. Căci ştiu că mă duci la moarte,
în locul unde * se întîlnesc toţi cei vii.
* Ps. 42. 4. Evr. 9. 27.
24. Dar cel ce se prăbuşeşte nu-şi întinde mînile?
Cel în nenorocire nu cere ajutor?
25. Nu plîngeam * eu pe cel amărît?
N'avea inima mea milă de cel lipsit? * Ps. 35. 13, 14. Rom. 12. 15.
26. Mă aşteptam la fericire,
şi cînd colo, nenorocirea * a venit peste mine;
trăgeam nădejde de lumină, şi cînd colo, a venit întunerecul. * Ier. 8. 15.
27. Imi ferb măruntaiele fără încetare,
m'au apucat zilele de durere.
28. Umblu înegrit *, dar nu de soare.
Mă scol în plină adunare, şi strig ajutor. * Ps. 38. 6; 42. 9; 43. 2.
29. Am ajuns frate * cu şacalii,
tovarăş cu struţii. * Ps. 102. 6. Mic. 1. 8.
30. Pielea * mi se înegreşte şi cade,
iar oasele ** îmi ard şi se usucă.
* Ps. 119. 83. Plîn. 4. 8; 5. 10. ** Ps. 102. 3.
31. Arfa mea s'a prefăcut în instrument de jale,
şi cavalul meu scoate sunete plîngătoare.

31 1. Făcusem un legămînt cu ochii * mei,
şi nu mi-aş fi oprit privirile asupra unei fecioare. * Mat. 5. 28.
2. Dar ce soartă mi-a păstrat * Dumnezeu de sus?
Ce moştenire mi-a trimes Cel Atotputernic din ceruri? * Cap. 20. 29; 27. 13.
3. Peirea nu-i oare pentru cel rău,
şi nenorocirea pentru cei ce fac fărădelege?
4. N'a cunoscut * Dumnezeu căile mele?
Nu mi-a numărat El toţi paşii mei?
* 2 Cron. 16. 9. Cap. 34. 21. Prov. 5. 21; 15. 3. Ier. 32. 19
5. Dacă am umblat cu minciuna,
de mi-a alergat piciorul după înşelăciune:

6. să mă cîntărească Dumnezeu în cumpăna celor fără prihană,
şi-mi va vedea neprihănirea!
7. De mi s'a abătut pasul depe calea cea dreaptă,
de mi-a urmat inima * ochii,
de s'a lipit vreo întinăciune de mînile mele,
*Num. 15. 39. Ecl. 11. 9. Ezec. 6. 9. Mat. 5. 29.
8. atunci eu * să samăn şi altul să secere,
şi odraslele mele să fie desrădăcinate! *Lev. 26. 16. Deut. 28. 30, 38, etc.
9. Dacă mi-a fost amăgită inima de vreo femeie,
dacă am pîndit la uşa aproapelui meu,
10. atunci nevastă-mea să macine pentru altul *,
şi s'o necinstească alţii!
*2 Sam. 12. 11. Ier. 8. 10.
11. Căci aceasta ar fi fost o nelegiuire,
o fărădelege * vrednică să fie pedepsită de judecători,
*Fac. 38. 24. Lev. 20. 10. Deut. 22. 22. Vers. 28.
12. un foc care mistuie pînă la nimicire,
şi care mi-ar fi prăpădit toată bogăţia.
13. De aş fi nesocotit dreptul slugii sau slujnicei mele,
cînd se certau cu mine,
14. ce aş putea să fac, cînd se ridică * Dumnezeu?
Ce aş putea răspunde cînd pedepseşte El? *Ps. 44. 21.
15. Cel ce m'a făcut pe mine în pîntecele mamei mele, nu l-a făcut * şi pe el?
Oare nu ne-a întocmit acelaş Dumnezeu în pîntecele mamei?
*Cap. 34. 19. Prov. 14. 31; 22. 2. Mal. 2. 10.
16. Dacă n'am dat săracilor ce-mi cereau,
dacă am făcut să se topească de plîns ochii văduvei,
17. dacă mi-am mîncat singur pînea,
fără ca orfanul să-şi fi avut şi el partea lui din ea,
18. eu, care din tinereţă l-am crescut ca un tată,
eu, care dela naştere am sprijinit pe văduvă;
19. dacă am văzut pe cel nenorocit ducînd lipsă de haine,
pe cel lipsit neavînd învălitoare,
20. fără ca inima lui să mă fi binecuvîntat *,
fără să fi fost încălzit de lîna mieilor mei; *Deut. 24. 13.
21. dacă am ridicat mîna împotriva orfanului *,
pentrucă mă simţeam sprijinit de judecători; *Cap. 22. 9.
22. atunci, să mi se deslipească umărul dela încheietură,
să-mi cadă braţul şi să se sfărîme!
23. Căci mă temeam * de pedeapsa lui Dumnezeu,
şi nu puteam lucra astfel din pricina măreţiei Lui. *Isa. 13. 6. Ioel 1. 15.
24. Dacă mi-am pus * încrederea în aur,
dacă am zis aurului: „Tu eşti nădejdea mea“; *Marc. 10. 24. 1 Tim. 6. 17.
25. dacă m'am îngîmfat * de mărimea averilor mele,
de mulţimea bogăţiilor pe cari le dobîndisem; *Ps. 62. 10. Prov. 11. 28.
26. dacă am privit * soarele cînd strălucea,
luna cînd înainta măreaţă,
*Deut. 4. 19; 11. 16; 17. 3. Ezec. 8. 16.
27. şi dacă mi s'a lăsat amăgită inima în taină,
dacă le-am aruncat sărutări[1], ducîndu-mi mîna la gură:
28. şi aceasta este tot o fărădelege * care trebuie pedepsită de judecători,
căci m'aş fi lepădat de Dumnezeul cel de sus! *Vers. 11.
29. Dacă m'am bucurat de nenorocirea * vrăjmaşului meu,
dacă am sărit de bucurie cînd l-a atins nenorocirea, *Prov. 17. 5.
30. eu, care n'am dat voie * limbii mele să păcătuiască,
să-i ceară moartea cu blestem;
*Mat. 5. 44. Rom. 12. 14.
31. dacă nu ziceau oamenii din cortul meu:
„Unde este cel ce nu s'a săturat din carnea lui?“
32. Dacă petrecea străinul * noaptea afară,
dacă nu mi-aş fi deschis uşa să intre călătorul; *Fac. 19. 2, 3. Judc. 19. 20, 21. Rom. 12. 13. Evr. 13. 2. 1 Pet. 4. 9.
33. dacă mi-am ascuns fărădelegile, ca * oamenii[2],
şi mi-am închis nelegiuirile în sîn,
*Fac. 3. 8, 12. Prov. 28. 13. Osea 6. 7.
34. pentrucă mă temeam de mulţime *,
pentrucă mă temeam de dispreţul

1. Sărutări, în semn de închinare.
2. Ca oamenii sau ca Adam.

familiilor, ţinîndu-mă deoparte şi necutezînd să-mi trec pragul... *Exod. 23. 2.
35. Oh! de aş găsi pe cineva să* m'asculte!
Iată apărarea mea, iscălită de mine:
să-mi răspundă Cel** Atotputernic!
Cine-mi va da plîngerea iscălită de protivnicul meu? *Cap. 33. 6. **Cap. 13. 22.
36. Ca să-i port scrisoarea pe umăr,
s'o leg de fruntea mea ca o cunună;
37. să-i dau socoteală de toţi paşii mei,
să mă apropii de el ca un domn.
38. Dacă pămîntul meu strigă împotriva mea,
şi dacă brazdele lui varsă lacrămi;
39. dacă i-am mîncat* roada fără s'o fi plătit,
şi dacă am** întristat sufletul vechilor lui stăpîni: *Iac. 5. 4. **1 Reg. 21. 19.
40. atunci să crească spini* din el în loc de grîu,
şi neghină în loc de orz!"
Sfîrşitul cuvintelor lui Iov. *Fac. 3. 18.

Cuvîntarea lui Elihu.

32 1. Aceşti trei oameni au încetat să mai răspundă lui Iov, pentrucă el se socotea* fără vină. *Cap. 33. 9.
2. Atunci s'a aprins de mînie Elihu, fiul lui Baracheel din Buz*, din familia lui Ram. El s'a aprins de mînie împotriva lui Iov, pentrucă zicea că este fără vină înaintea lui Dumnezeu. *Fac. 22. 21.
3. Şi s'a aprins de mînie împotriva celor trei prieteni ai lui, pentru că nu găseau nimic de răspuns şi totuş osîndeau pe Iov.
4. Fiindcă ei erau mai în vîrstă decît el, Elihu aşteptase pînă în clipa aceasta, ca să vorbească lui Iov.
5. Dar, văzînd că nu mai era niciun răspuns în gura acestor trei oameni, Elihu s'a aprins de mînie.
6. Şi Elihu, fiul lui Baracheel din Buz, a luat cuvîntul, şi a zis: „Eu sînt tînăr, şi* voi sînteţi bătrîni:
de aceea m'am temut,
şi m'am ferit să vă arăt gîndul meu. *Cap. 15. 10.
7. Eu îmi ziceam: „Să vorbească bătrîneţa,
marele număr de ani să înveţe pe alţii înţelepciunea."
8. Dar, de fapt, în om, duhul,
suflarea* Celui Atotputernic, dă priceperea. *1 Reg. 3. 12; 4. 29. Cap. 35. 11. k 38. 36. Prov. 2. 6. Ecl. 2. 26. Dan. 1. 17; 2. 21. Mat. 11. 25. Iac. 1. 5.
9. Nu vîrsta* aduce înţelepciunea,
nu bătrîneţa te face în stare să judeci. *1 Cor. 1. 26.
10. Iată de ce zic: „Ascultaţi-mă!
Imi voi spune şi eu părerea.
11. Am aşteptat sfîrşitul cuvîntărilor voastre,
v'am urmărit dovezile,
cercetarea pe care aţi făcut-o cuvintelor lui Iov.
12. V'am dat toată luarea aminte;
şi iată că, niciunul din voi nu l-a încredinţat,
niciunul nu i-a răsturnat cuvintele.
13. Să* nu ziceţi însă: „In el noi am găsit înţelepciunea;
numai Dumnezeu îl poate înfunda, nu un om!" *Ier. 9. 23. 1 Cor. 1. 29.
14. Mie nu mi-a vorbit deadreptul:
de aceea eu îi voi răspunde cu totul altfel decît voi.
15. Ei se tem, nu mai răspund!
Li s'a tăiat cuvîntul!
16. Am aşteptat pînă şi-au sfîrşit cuvîntările,
pînă s'au oprit şi n'au ştiut ce să mai răspundă.
17. Vreau să răspund şi eu la rîndul meu,
vreau să spun şi eu ce gîndesc.
18. Căci sînt plin de cuvinte,
îmi dă ghes duhul înlăuntrul meu;
19. lăuntrul meu este ca un vin care n'are pe unde să iasă,
ca nişte burdufuri noi, gata să plesnească.
20. Voi vorbi deci, ca să răsuflu în voie,
îmi voi deschide buzele şi voi răspunde.
21. Nu voi căuta la înfăţişare*,
nu voi linguşi pe nimeni; *Lev. 19. 15. Deut. 1. 17; 16. 19. Prov. 24. 23. Mat. 22. 16.
22. căci nu ştiu să linguşesc:
altfel, într'o clipeală m'ar lua Zidítorul meu.

33 1. Acum dar, Iov, ascultă cuvîntările mele,
ia aminte la toate cuvintele mele!
2. Iată, deschid gura,
şi mi se mişcă limba în cerul gurii.
3. Cu curăţie de inimă voi vorbi,
buzele mele vor spune adevărul curat:
4. Duhul* lui Dumnezeu m'a făcut,
şi suflarea Celui Atotputernic îmi dă viaţă. *Fac. 2. 7.

5. Dacă poţi, răspunde-mi,
apără-ţi pricina, fii gata!
6. Inaintea lui Dumnezeu eu sînt semenul * tău,
şi eu ca şi tine am fost făcut din noroi. * Cap. 9. 34, 35; 13. 20, 21; 31. 35.
7. Astfel frica de mine * nu te va turbura,
şi greutatea mea nu te va copleşi.
* Cap. 9. 34; 13. 21.
8. Dar tu ai spus în auzul meu,
şi am auzit sunetul cuvintelor tale:
9. „Sînt curat *, sînt fără păcat,
sînt fără prihană, nu este fărădelege în mine.
* Cap. 9. 17; 10. 7; 11. 4; 16. 17; 23. 10, 11; 27. 5; 29. 14; 31. 1.
10. Şi Dumnezeu caută pricină de ură împotriva mea,
mă socoteşte * vrăjmaş al Lui;
* Cap. 13. 24; 16. 9; 19. 11.
11. îmi pune * picioarele în butuci,
îmi pîndeşte toate mişcările.“
* Cap. 13. 27; 14. 16; 31. 4.
12. Iţi voi răspunde că aici n'ai dreptate,
căci Dumnezeu este mai mare decît omul.
13. Vrei dar să te cerţi * cu El,
pentrucă nu dă socoteală fiecăruia de faptele Lui? * Isa. 45. 9.
14. Dumnezeu vorbeşte însă, cînd într'un fel *, cînd într'altul,
dar omul nu ia seama. * Cap. 40. 5. Ps. 62. 11.
15. El vorbeşte prin visuri *, prin vedenii de noapte,
cînd oamenii sînt cufundaţi într'un somn adînc, cînd dorm în patul lor.
* Num. 12. 6. Cap. 4. 13.
16. Atunci El le dă înştiinţări *,
şi le întipăreşte învăţăturile Lui,
* Cap. 36. 10, 15.
17. ca să abată pe om de la rău,
şi să-l ferească de mîndrie,
18. ca să-i păzească sufletul de groapă
şi viaţa de loviturile săbiei.
19. Şi prin durere este mustrat omul în culcuşul lui,
cînd o luptă necurmată îi frămîntă oasele.
20. Atunci îi este greaţă * de pîne,
chiar şi de bucatele cele mai alese.
* Ps. 107. 18.
21 Carnea i se prăpădeşte şi piere,
oasele cari nu i se vedeau rămîn goale;
22. sufletul i se apropie de groapă,
şi viaţa de vestitorii morţii.
23. Dar dacă se găseşte un înger mijlocitor pentru el,
unul din miile acelea, cari vestesc omului calea pe care trebuie s'o urmeze,
24. Dumnezeu Se îndură de el şi zice îngerului:
„Izbăveşte-l, ca să nu se pogoare în groapă;
am găsit un preţ de răscumpărare pentru el!“
25. Şi atunci carnea lui se face mai fragedă ca în copilărie,
se întoarce la zilele tinereţei lui.
26. Se roagă lui Dumnezeu, şi Dumnezeu îi este binevoitor,
îl lasă să-I vadă Faţa cu bucurie,
şi-i dă înapoi nevinovăţia.
27. Atunci el cîntă înaintea oamenilor, şi * zice:
„Am păcătuit, am călcat dreptatea,
şi n'am fost ** pedepsit după faptele mele; * 2 Sam. 12. 13. Prov. 28. 13. Luc. 15. 21. 1 Ioan 1. 9. ** Rom. 6. 21.
28. Dumnezeu mi-a izbăvit sufletul * ca să nu intre în groapă,
şi viaţa mea vede lumina!“ * Isa. 38. 17.
29. Iată, acestea
le face Dumnezeu, de două ori, de trei ori, omului,
30. ca să-l ridice * din groapă,
ca să-l lumineze cu lumina celor vii.
* Vers. 28. Ps. 56. 13.
31. Ia aminte, Iov, şi ascultă-mă!
Taci, şi voi vorbi!
32. Dacă ai ceva de spus, răspunde-mi!
Vorbeşte, căci aş vrea să-ţi dau dreptate.
33. Dacă n'ai nimic de zis, ascultă-mă *!
Taci, şi te voi învăţa înţelepciunea.“
* Ps. 34. 11.

34 1. Elihu a luat din nou cuvîntul, şi a zis:
2. „Ascultaţi, înţelepţilor, cuvintele mele!
Luaţi aminte la mine, pricepuţilor!
3. Căci urechea * deosebeşte cuvintele,
cum gustă cerul gurii bucatele.“
* Cap. 6. 30; 12. 11.
4. Să alegem ce este drept,
să vedem între noi ce este bun.
5. Iov a zis: „Sînt nevinovat *
Şi Dumnezeu nu vrea ** să-mi dea dreptate; * Cap. 33. 9. ** Cap. 27. 2.
6. am * dreptate şi trec drept mincinos;
rana mea este jalnică, şi sînt fără păcat.“ * Cap. 9. 17.

7. Este vreun om ca Iov,
care * să bea batjocura ca apa, *Cap.15.16.
8. care să umble în tovărăşia celor ce fac rău,
care să meargă mînă în mînă cu cei nelegiuiţi?
9. Căci * el a zis: „Nu-i foloseşte nimic omului
să-şi pună plăcerea în Dumnezeu.“ *Cap.9.22, 23, 30; 35.3. Mal.3.14.
10. Ascultaţi-mă dar, oameni pricepuţi!
Departe * de Dumnezeu nedreptatea,
departe de Cel Atotputernic fărădelegea! *Fac.18.25. Deut.32.4. 2Cron.19.7. Cap.8.3; 36.23. Ps.92.15. Rom.9.14.
11. El dă omului după * faptele lui,
răsplăteşte fiecăruia după căile lui. *Ps.62.12. Prov.24.12. Ier.32.19. Ezec.33.20. Mat.16.27. Rom.2.6. 2Cor.5.10. 1Pet.1.17. Apoc.22.12.
12. Nu, negreşit, Dumnezeu nu săvîrşeşte fărădelegea;
Cel Atotputernic nu calcă dreptatea *. *Cap.8.3.
13. Cine L-a însărcinat să cîrmuiască pămîntul?
Cine I-a dat lumea în grija Lui?
14. Dacă nu s'ar gîndi decît la El,
dacă Şi-ar lua înapoi * duhul şi suflarea, *Ps.104.29.
15. tot ce este carne * ar pieri deodată,
şi omul s'ar întoarce în ţărînă. *Fac.3.19. Ecl.12.7.
16. Dacă ai pricepere, ascultă lucrul acesta,
ia aminte la glasul cuvintelor mele!
17. Oare ar putea să domnească * un vrăjmaş al dreptăţii?
Şi vei osîndi tu pe Cel drept, pe Cel puternic, *Fac.18.25. 2Sam.23.3.
18. care * strigă către împăraţi: „Netrebnicilor!“
Şi către domnitori: „Nelegiuiţilor!“ *Exod.22.28.
19. Care nu * caută la faţa celor mari,
şi nu face deosebire între bogat şi sărac,
pentrucă toţi sînt lucrarea ** mînilor Lui? *Deut.10.17. 2Cron.19.7. Fapt.10.34. Rom.2.11. Gal.2.6. Efes.6.9. Col.3.25. 1Pet.1.17. **Cap.31.15.
20. Intr'o clipă, ei îşi pierd viaţa.
La miezul nopţii *, un popor se clatină şi piere. Cel puternic piere,
fără amestecul mînii vreunui om. *Exod.12.29, 30.
21. Căci Dumnezeu vede * purtarea tuturor,
priveşte paşii fiecăruia. *2Cron.16.9. Cap.31.4. Ps.34.15. Prov.5.21; 15.3. Ier.16.17; 32.19.
22. Nu * este nici întunerec, nici umbră a morţii,
unde să se poată ascunde cei ce fac fărădelegea. *Ps.139.12. Amos9.2, 3. Evr.4.13.
23. Dumnezeu n'are nevoie să privească multă vreme,
ca să tragă pe un om la judecată înaintea Lui.
24. El * zdrobeşte pe cei mari fără cercetare,
şi pune pe alţii în locul lor. *Dan.2.21.
25. Căci El cunoaşte faptele lor:
noaptea îi răstoarnă, sînt zdrobiţi.
26. Ii loveşte ca pe nişte nelegiuiţi,
în faţa tuturor.
27. Abătîndu-se * dela El,
şi părăsind ** toate căile Lui, *1Sam.15.11. **Ps.28.5. Isa.5.12.
28. ei au făcut * să se înalţe la Dumnezeu strigătul săracului.
I-au îndreptat luarea aminte ** la strigătul celui nenorocit. *Exod.22.23. **Cap.35.9. Iac.5.4.
29. Dacă dă El pace, cine poate s'o turbure?
Dacă Işi ascunde El Faţa, cine poate să-L vadă?
La fel se poartă fie cu un popor, fie cu un om,
30. pentru ca nelegiuitul să nu mai stăpînească
şi să nu mai fie o * cursă pentru popor. *1Reg.12.28, 30. 2Reg.21.9.
31. Căci a zis el vreodată lui Dumnezeu:
„Am fost pedepsit, nu * voi mai păcătui; *Dan.9.7—14.
32. arată-mi ce nu văd;
dacă am făcut nedreptăţi, nu voi mai face?“
33. Oare după părerea ta va face Dumnezeu dreptate?
Tu lepezi, tu alegi, şi nu eu;
Spune dar ce ştii!
34. Oamenii cu pricepere vor fi de părerea mea,
înţeleptul care m'ascultă va gîndi ca mine:
35. „Iov * vorbeşte fără pricepere,
şi cuvîntările lui sînt lipsite de judecată. *Cap.35.16.
36. Să fie încercat dar mai departe,
fiindcă răspunde ca cei răi!
37. Căci adaugă la greşelile lui păcate noi;
bate din palme în mijlocul nostru,
îşi înmulţeşte cuvintele împotriva lui Dumnezeu.“

35 1. Elihu a luat din nou cuvîntul,
şi a zis:
2. „Iţi închipuieşti că ai dreptate,
şi crezi că te îndreptăţeşti înaintea
lui Dumnezeu,
3. cînd * zici: „La ce-mi foloseşte,
ce cîştig am că nu păcătuiesc?“
* Cap. 21. 15; 34. 9.
4. Iţi voi răspunde şi la aceasta, ţie,
şi prietenilor * tăi totodată. * Cap. 34. 8.
5. Uită-te * spre ceruri, şi priveşte!
Vezi norii, cît de sus sînt faţă de
tine? * Cap. 22. 12.
6. Dacă păcătuieşti, ce rău Ii faci Lui?
Şi cînd păcatele ţi se înmulţesc, ce-I
faci * Lui? * Prov. 8. 36. Ier. 7. 19.
7. Dacă eşti drept *, ce-I dai Lui?
Ce primeşte El din mîna ta?
* Cap. 22. 2, 3. Ps. 16. 2. Prov. 9. 12. Rom. 11. 35.
8. Răutatea ta nu poate vătăma decît
semenului tău,
dreptatea ta nu foloseşte decît fiu-
lui omului.
9. Oamenii strigă împotriva mulţimii
apăsătorilor *,
se plîng de silnicia multora;
* Exod. 2. 23. Cap. 34. 28.
10. dar niciunul nu zice: „Unde * este
Dumnezeu, Făcătorul meu,
care** ne insuflă cîntări de veselie
noaptea,
* Isa. 51. 13. ** Ps. 42. 8; 77. 6; 149. 5. Fapt. 16. 25.
11. care ne învaţă mai mult decît pe
dobitoacele pămîntului,
şi ne dă mai multă pricepere * decît
păsărilor cerului?“ * Ps. 94. 12.
12. Să tot strige * ei atunci, căci Dum-
nezeu nu răspunde,
din pricina mîndriei celor răi. * Prov. 1. 28.
13. Degeaba strigă, căci Dumnezeu *
n'ascultă,
Cel Atotputernic nu ia aminte.
* Cap. 27. 9. Prov. 15. 29. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11.
14. Măcarcă * zici că nu-L vezi,
totuş pricina ta este înaintea Lui:
aşteaptă-L**!
* Cap. 9. 11. ** Ps. 37. 5, 6.
15. Dar, pentrucă mînia Lui nu pe-
depseşte * încă,
nu înseamnă că puţin Ii pasă de
nelegiuire. * Ps. 89. 32.
16. Aşa că Iov îşi deschide * gura de-
geaba,
şi spune o mulţime de vorbe fără
rost.“ * Cap. 34. 35, 37; 38. 2.

36 1. Elihu a urmat şi a zis:
2. „Aşteaptă puţin, şi voi urma,
căci mai am încă de vorbit pentru
Dumnezeu.
3. Imi voi lua temeiurile de departe,
şi voi dovedi dreptatea Ziditorului
meu.
4. Fii încredinţat, cuvîntările mele nu
sînt minciuni,
ci ai a face cu un om cu simţiminte
curate.
5. Dumnezeu este puternic, dar nu
leapădă pe nimeni;
şi este puternic * prin tăria price-
perii Lui. * Cap. 9. 4; 12. 13, 16; 37. 23. Ps. 99. 4.
6. El nu lasă pe cel rău să trăiască,
şi face dreptate celui nenorocit.
7. Nu-Şi * întoarce ochii de asupra
celor fără prihană,
şi-i pune pe scaunul de domnie cu**
împăraţii,
îi aşează pentru totdeauna ca să
domnească. * Ps. 33. 18; 34. 15. ** Ps. 113. 8.
8. Se întîmplă să cadă în lanţuri *,
şi să fie prinşi în legăturile neno-
rocirii? * Ps. 107. 10.
9. Le pune înainte faptele lor,
fărădelegile lor, mîndria lor.
10. Ii înştiinţează * ca să se îndrepte,
îi îndeamnă să se întoarcă dela ne-
legiuire. * Cap. 33. 16, 23.
11. Dacă ascultă şi se supun,
îşi sfîrşesc * zilele în fericire,
şi anii în bucurie. * Cap. 21. 13. Isa. 1. 19, 20.
12. Dacă n'ascultă, pier ucişi de sa-
bie,
mor în orbirea lor.
13. Nelegiuiţii se mînie *,
nu strigă către Dumnezeu cînd îi
înlănţuie; * Rom. 2. 5.
14. îşi pierd viaţa în * tinereţă,
mor ca cei desfrînaţi.
* Cap. 15. 32; 22. 16. Ps. 55. 23.
15. Dar Dumnezeu scapă pe cel ne-
norocit prin nenorocirea lui,
şi prin suferinţă îl înştiinţează.
16. Şi pe tine te va scoate din strîm-
toare,
ca să te pună la loc * larg, în slobo-
zenie deplină,
şi masa** ta va fi încărcată cu bu-
cate gustoase †.
* Ps. 18. 19; 31. 8; 118. 5. ** Ps. 23. 5. † Ps. 36. 8.
17. Dar dacă-ţi aperi pricina ca un
nelegiuit,
pedeapsa este nedeslipită de prici-
na ta.
18. Supărarea să nu te împingă la
batjocură,
şi mărimea * preţului răscumpărării
să nu te ducă în rătăcire! * Ps. 49. 7.
19. Oare ar ajunge strigătele * tale
să te scoată din necaz,

şi chiar toate puterile pe cari le-ai putea desfăşura? *Prov. 11. 4.
20. Nu suspina după noapte,
care ia popoarele din locul lor.
21. Fereşte-te să faci* rău,
căci suferinţa te îndeamnă** la rău.
*Ps. 66. 18. **Evr. 11. 25.
22. Dumnezeu este mare în puterea Lui;
cine ar putea să înveţe* pe alţii ca El? *Isa. 40. 13, 14. Rom. 11. 34. 1 Cor. 2. 16.
23. Cine Ii cere socoteală* de căile Lui,
şi cine îndrăzneşte să-I** spună:
„Faci rău?“ *Cap. 34. 13. **Cap. 34. 10.
24. Nu uita să lauzi* faptele Lui,
pe cari toţi oamenii trebuie să le mărească! *Ps. 92. 5. Apoc. 15. 3.
25. Orice om le priveşte,
fiecare muritor le vede de departe.
26. Iată ce mare e Dumnezeu!
Dar noi nu-L putem pricepe*,
numărul anilor** Lui nimeni nu l-a pătruns. *1 Cor. 13. 12. **Ps. 90. 2; 102. 24, 27. Evr. 1. 12.
27. Căci El trage* la El picăturile de apă,
le preface în abur şi dă ploaia, *Ps. 147. 8.
28. pe care norii* o strecoară,
şi o picură peste mulţimea oamenilor. *Prov. 3. 20.
29. Şi cine poate pricepe ruperea norului,
şi bubuitul cortului Său?
30. Iată, El Işi întinde* lumina în jurul Lui,
şi acopere adîncimile mării. *Cap. 37. 3.
31. Prin aceste mijloace*,
El judecă popoarele,
şi dă** belşug de hrană.
*Cap. 37. 13; 38. 23. **Ps. 136. 25. Fapt. 14. 17.
32. Ia fulgerul în mînă,
şi-l aruncă asupra protivnicilor Lui.
33. Dă de veste că e de faţă printr'un* bubuit,
şi pînă şi turmele Ii simt apropierea.
*1 Reg. 18. 41, 45.

37 1. La auzul acestor lucruri îmi tremură inima de tot,
şi sare din locul ei.
2. Ascultaţi, ascultaţi trăsnetul tunetului Său,
bubuitul care iese din gura Lui!
3. Il rostogoleşte pe toată întinderea cerurilor,
şi fulgerul Lui luminează pînă la marginile pămîntului.
4. Apoi se aude un bubuit*, tună cu glasul Lui măreţ;
şi nu mai opreşte fulgerul, de îndată ce răsună glasul Lui. *Ps. 29. 3; 68. 33.
5. Dumnezeu tună cu glasul Lui în chip minunat;
face lucruri* mari pe cari noi nu le înţelegem. *Cap. 5. 9; 9. 10; 36. 26. Apoc. 15. 3.
6. El zice zăpezii*: „Cazi pe pămînt!“
Zice acelaş lucru ploii, chiar şi celor mai puternice ploi. *Ps. 147. 16, 17.
7. Pecetluieşte mîna tuturor oamenilor,
pentruca toţi să se recunoască* de făpturi ale Lui. *Ps. 109. 27.
8. Fiara sălbatică se* trage într'o peşteră,
şi se culcă în vizuina ei. *Ps. 104. 22.
9. Vijelia vine dela miazăzi,
şi frigul, din vînturile dela miazănoapte.
10. Dumnezeu, prin suflarea* Lui, face ghiaţa,
şi micşorează locul apelor mari.
*Cap. 38. 29, 30. Ps. 147. 17. 18.
11. Incarcă norii cu aburi,
şi-i risipeşte schinteietori;
12. mişcarea lor se îndreaptă după planurile Lui,
pentru împlinirea* a tot ce le porunceşte El
pe faţa pămîntului locuit. *Ps. 148. 8.
13. Ii face să pară ca o nuia*
cu care loveşte pămîntul**,
sau ca un semn al † dragostei Lui.
*Exod. 9. 18, 23. 1 Sam. 12. 18, 19. Ezra 10. 9. Cap. 36. 31.
**Cap. 38. 26, 27. †2 Sam. 21. 10. 1 Reg. 18. 45.
14. Iov, ia aminte la aceste lucruri!
Priveşte* liniştit minunile lui Dumnezeu! *Ps. 111. 2.
15. Ştii cum cîrmuieşte Dumnezeu norii,
şi cum face să strălucească din ei fulgerul Său?
16. Inţelegi* tu plutirea norilor,
minunile Aceluia a cărui ştiinţă este** desăvîrşită? *Cap. 36. 29. **Cap. 36. 4.
17. Ştii pentruce ţi se încălzesc veşmintele,
cînd se odihneşte pămîntul de vîntul de miazăzi?
18. Poţi tu să întinzi* cerurile ca El,
tari ca o oglindă turnată?
*Fac. 1. 6. Isa. 44. 24.
19. Arată-ne ce trebuie să-I spunem.
Căci sîntem prea neştiutori ca să-I putem vorbi.
20. Cine-I va da de veste că Ii voi vorbi?

Dar care este omul care-şi doreşte pierderea?
21. Acum, firește, nu putem vedea lumina soarelui care strălucește în dosul norilor,
dar va trece un vînt şi-l va curăţi;
22. dela miază-noapte ne vine aurora,
şi ce înfricoşată este măreţia care înconjoară pe Dumnezeu!
23. Pe Cel Atotputernic nu-L putem ajunge*,
căci este mare în** tărie,
dar dreptul şi dreptatea deplină El nu le frînge. *1 Tim. 6.16. **Cap. 36.5.
24. De aceea oamenii trebuie să se teamă* de El;
El nu-Şi îndreaptă privirile spre cei ce se cred** înţelepţi."
*Mat. 10.28. **Mat. 11.25. 1 Cor. 1.26.

Răspunsul Domnului.

38 1. Domnul a răspuns lui Iov din mijlocul* furtunii, şi a zis:
*Exod. 19.16, 18. 1 Reg. 19.11. Ezec. 1.4. Nah. 1.3.
2. „Cine* este celce Imi întunecă planurile,
prin cuvîntări** fără pricepere?
*Cap. 34.35; 42.3. **1 Tim. 1.7.
3. Incinge-ţi mijlocul* ca un viteaz,
ca Eu să te întreb, şi tu să Mă înveţi. *Cap. 40.7.
4. Unde* erai tu cînd am întemeiat pămîntul?
Spune, dacă ai pricepere.
*Ps. 104.5. Prov. 8.29; 30.4.
5. Cine i-a hotărît măsurile, ştii?
Sau cine a întins frînghia de măsurat peste el?
6. Pe ce sînt sprijinite temeliile lui?
Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului,
7. atunci cînd stelele dimineţii izbucneau în cîntări de bucurie,
şi cînd toţi* fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie? *Cap. 1.6.
8. Cine* a închis marea cu porţi,
cînd s'a aruncat din pîntecele mamei ei? *Fac. 1.9. Ps. 33.7; 104.9. Prov. 8.29. Ier. 5.22.
9. Cînd i-am făcut haina din nori,
şi scutece din întunerec;
10. cînd i-am pus hotar*,
şi cînd i-am pus zăvoare şi porţi;
*Cap. 26.10.
11. cînd am zis: „Pînă aici să vii, să nu treci mai departe;
aici să ţi se oprească* mîndria valurilor tale?" *Ps. 89.9; 93.4.
12. De cînd eşti, ai poruncit* tu dimineţei?
Ai arătat zorilor locul lor, *Ps. 74.16; 148.5.
13. ca să apuce capetele pămîntului,
şi să scuture pe cei răi* de pe el?
*Ps. 104.35.
14. Ca pămîntul să se schimbe ca lutul pe care se pune o pecete,
şi toate lucrurile să se arate îmbrăcate ca în haina lor adevărată?
15. Pentruca cei răi să fie lipsiţi de lumina* lor,
şi braţul** care se ridică să fie zdrobit? *Cap. 18.5. **Ps. 10.15.
16. Ai pătruns tu pînă la izvoarele* mării?
Sau te-ai plimbat tu prin fundurile adîncului? *Ps. 77.19.
17. Ţi s'au deschis porţile* morţii?
Sau ai văzut tu porţile umbrei morţii? *Ps. 9.13.
18. Ai cuprins tu cu privirea întinderea pămîntului?
Vorbeşte, dacă ştii toate aceste lucruri.
19. Unde este drumul care duce la locaşul luminii?
Şi întunerecul unde îşi are locuinţa?
20. Poţi să le urmăreşti pînă la hotarul lor,
şi să cunoşti cărările locuinţei lor?
21. Ştii, căci atunci erai născut,
şi numărul zilelor tale este mare!
22. Ai ajuns tu pînă la cămările* zăpezii?
Ai văzut tu cămările grindinei,
*Ps. 135.7.
23. pe cari* le păstrez pentru vremurile de strîmtoare,
pentru zilele de război şi de bătălie? *Exod. 9.18. Ios. 10.11. Isa. 30.30. Ezec. 13.11, 13. Apoc. 16.21.
24. Pe ce cale se împarte lumina?
Şi pe ce cale se împrăştie vîntul de răsărit pe pămînt?
25. Cine a deschis* un loc de scurgere ploii,
şi a însemnat drumul fulgerului şi al tunetului, *Cap. 28.26.
26. pentru ca să cadă ploaia pe un pămînt fără locuitori,
pe un pustiu unde nu sînt oameni;
27. pentru ca să adape* locurile pustii şi uscate,
şi ca să facă să încolţească şi să răsară iarba? *Ps. 107.35.
28. Are ploaia* tată?
Cine dă naştere picăturilor de rouă?
*Ps. 147.8. Ier. 14.22.

29. Din al cui sîn iese ghiaţa,
şi cine naşte promoroaca * cerului,
*Ps. 147. 16.
30. ca apele să se îngroaşe ca o piatră,
şi faţa adîncului să * se întărească?
*Cap. 37. 10.
31. Poţi să înozi tu legăturile Găinuşei *,
sau să deslegi frînghiile Orionului?
*Cap. 9. 9. Amos 5. 8.
32. Tu faci să iasă la vremea lor semnele zodiacului,
şi tu cîrmuieşti Ursul mare cu puii lui?
33. Cunoşti tu legile * cerului?
Sau tu îi orînduieşti stăpînirea pe pămînt? *Ier. 31. 35.
34. Iţi înalţi tu glasul pînă la nori,
ca să chemi să te acopere rîuri de ape?
35. Poţi tu să arunci fulgerile, ca să plece?
Iţi zic ele: „Iată-ne?“
36. Cine * a pus înţelepciunea în negura norilor,
sau cine a dat pricepere întocmirii văzduhului? *Cap. 32. 8. Ps. 51. 6. Ecl. 2. 26.
37. Cine poate să numere norii cu înţelepciune,
şi să verse burdufurile cerurilor,
38. pentruca să înceapă pulberea să facă noroi,
şi bulgării de pămînt să se lipească împreună?
39. Tu * izgoneşti prada pentru leoaică,
şi tu potoleşti foamea puilor de lei,
*Ps. 104. 21; 145. 15.
40. cînd stau ghemuiţi în vizuina lor,
cînd stau la pîndă în culcuşul lor?
41. Cine pregăteşte corbului * hrana,
cînd puii lui strigă spre Dumnezeu,
cînd umblă rătăciţi şi flămînzi?
*Ps. 147. 9. Mat. 6. 26.

39 1. Ştii tu cînd îşi fac caprele sălbatice puii?
Vezi tu pe cerboaice * cînd fată?
*Ps. 29. 9.
2. Numeri tu lunile în cari sînt însărcinate,
şi cunoşti tu vremea cînd nasc?
3. Ele se pleacă, fată puii,
şi scapă iute de durerile lor.
4. Puii lor prind vlagă şi cresc supt cerul slobod,
pleacă, şi nu se mai întorc la ele.
5. Cine a lăsat slobod măgarul sălbatic,
izbăvindu-l de orice legătură?
6. I-am dat * ca locuinţă pustiul,
şi pămîntul sărac ca locaş.
7. El rîde de zarva cetăţilor,
*Cap. 24. 5. Ier. 2. 14. Osea 8. 9.
şi n'aude strigătele stăpînului, care-l mînă.
8. Străbate munţii ca să-şi găsească hrana,
şi umblă după tot ce este verde.
9. Vrea bivolul sălbatic * să fie în slujba ta?
Şi stă el noaptea la ieslea ta?
*Num. 23. 22. Deut. 33. 11.
10. Il poţi lega tu cu o funie, ca să tragă o brazdă?
Merge el după tine, ca să grăpeze bulgării din văi?
11. Te încrezi tu în el, pentrucă puterea lui este mare?
Şi-i laşi tu grija lucrărilor tale?
12. Te laşi tu pe el, pentru căratul rodurilor tale,
ca să le strîngă în aria ta?
13. Aripa struţului bate cu veselie,
de-ai zice că este aripa şi penişul berzei.
14. Dar struţoaica îşi încredinţează pămîntului ouăle,
şi le lasă să se încălzească în nisip.
15. Ea uită că piciorul le poate strivi,
că o fiară de cîmp le poate călca în picioare.
16. Este aspră * cu puii săi de parcă nici n'ar fi ai ei.
Că s'a trudit de geaba, nu-i pasă nici de cum! *Plin. 4. 3.
17. Căci Dumnezeu nu i-a dat înţelepciune *,
şi nu i-a făcut parte de pricepere.
*Cap. 35. 11.
18. Cînd se scoală şi porneşte,
rîde de cal şi de călăreţul lui.
19. Tu dai putere calului,
şi-i îmbraci gîtul cu o coamă ce fîlfăie?
20. Tu-l faci să sară ca lăcusta?
Nechezatul lui puternic răspîndeşte groaza.
21. Scurmă pămîntul, şi, mîndru de puterea lui,
se aruncă * asupra celor înarmaţi;
*Ier. 8. 6.
22. îşi bate joc de frică, nu se teme,
şi nu se dă înapoi dinaintea săbiei.
23. Zîngăneşte tolba cu săgeţi pe el,
suliţa şi lancea strălucesc,
24. fierbe de aprindere, mănîncă pămîntul,

n'are astîmpăr cînd răsună trîmbiţa.
25. La sunetul trîmbiţei parcă zice: „Inainte!“
De departe miroase bătălia,
glasul ca de tunet ai căpeteniilor şi strigătele de luptă.
26. Oare prin priceperea ta îşi ia uliul sborul,
şi îşi întinde aripile spre miazăzi?
27. Oare din porunca ta se înalţă vulturul,
şi îşi aşează cuibul * pe înălţimi?
*Ier. 49. 16. Obad. 4.
28. El locuieşte în stînci,
acolo îşi are locuinţa,
pe vîrful zimţat al stîncilor şi pe vîrful munţilor.
29. De acolo descopere el prada,
şi îşi cufundă privirile în depărtare după ea.
30. Puii lui îi beau sîngele;
şi acolo unde sînt hoituri *, acolo-i şi vulturul.“ *Mat. 24. 28. Luc. 17. 37.

40 1. Domnul, a vorbit lui Iov, şi a zis:
2. „Eşti încredinţat acum tu, care vorbeşti * împotriva Celui Atotputernic?
Tu care mustri pe Dumnezeu, mai ai vreun răspuns de dat?“ *Cap. 33. 13.
3. Iov a răspuns Domnului, şi a zis:
4. „Iată, eu sînt prea * mic; ce să-Ţi răspund?
Imi pun mîna la gură.
*Ezra 9. 6. Cap. 42. 6. Ps. 51. 4.
5. Am vorbit odată, şi nu voi mai răspunde;
de două ori, şi nu voi mai adăuga nimic.“
6. Domnul * a răspuns lui Iov din mijlocul furtunii, şi a zis: *Cap. 38. 1.
7. „Incinge-ţi mijlocul * ca un viteaz;
ca Eu** să te întreb, şi tu să Mă înveţi. *Cap. 38. 3. **Cap. 42. 4.
8. Vrei * să nimiceşti pînă şi dreptatea Mea?
Şi să Mă osîndeşti, ca să-ţi scoţi dreptatea? *Ps. 51. 4. Rom. 3. 4.
9. Ai tu un braţ ca al lui Dumnezeu,
şi un glas de tunet * ca al Lui?
*Cap. 37. 4. Ps. 29. 3, 4.
10. Impodobeşte-te cu * măreţie şi mărime,
îmbracă-te cu strălucire şi cu slavă!
*Ps. 93. 1; 104. 1.
11. Varsă-ţi valurile mîniei tale,
şi doboară cu o privire pe cei trufaşi!
12. Smereşte cu o privire pe cei * trufaşi,
zdrobeşte pe loc pe cei răi,
*Isa. 2. 12. Dan. 4. 37.
13. ascunde-i pe toţi împreună în ţărînă,
învelеşte-le faţa în întunerec!
14. Şi atunci voi aduce şi Eu lauda puterii dreptei tale.
15. Uită-te la ipopotamul, căruia i-am dat viaţă ca şi ţie!
El mănîncă iarbă ca boul.
16. Uită-te ce tărie are în coapse,
şi ce putere are în muşchii pîntecelui său!
17. Işi îndoaie coada tare ca un cedru,
şi vinele coapselor lui sînt întreţăsute.
18. Oasele lui sînt ca nişte ţevi de aramă,
mădularele lui sînt ca nişte drugi de fer.
19. El este cea mai mare dintre lucrările lui Dumnezeu.
Cel ce l-a făcut l-a înzestrat cu o suliţă[1].
20. El îşi găseşte hrana * în munţi,
unde se joacă toate fiarele cîmpului.
*Ps. 104. 14.
21. Se culcă supt lotus,
în mijlocul trestiilor şi mlaştinilor.
22. Desişul lotusului îl acopere cu umbra lui,
sălciile pîrîului îl înconjoară.
23. Dacă se întîmplă ca rîul să iasă din matcă, el nu fuge:
chiar de s'ar năpusti Iordanul în gîtlejul lui, el ar rămînea liniştit.
24. Crezi că-l poţi prinde lovindu-l în faţă?
Sau crezi că-i vei putea străpunge nasul cu ajutorul laţurilor?

41 1. Poţi tu să prinzi Leviatanul * cu undiţa?
Sau să-i legi limba cu o funie?
*Ps. 104. 26. Isa. 27. 1.
2. Ii vei putea petrece papura prin nări?
Sau să-i străpungi cu un cîrlig falca?
3. Iţi va face el multe rugăminţi?
Iţi va vorbi el cu un glas dulce?
4. Va face el un legămînt cu tine.
ca să-ţi fie rob pe vecie?
5. Te vei juca tu cu el ca şi cu o pasăre?

1. Adică dinţi mari ca să se apere.

Il vei lega tu, ca să-ţi înveseleşti fetele?
6. Fac pescarii negoţ cu el?
Il împart ei între negustori?
7. Îi vei acoperi pielea cu ţepuşe,
şi capul cu cîngi?
8. Ridică-ţi numai mîna împotriva lui,
şi nu-ţi va mai veni gust să-l loveşti.
9. Iată că eşti înşelat în aşteptarea ta de a-l prinde:
numai să-l vezi, şi cazi la pămînt!
10. Nimeni nu este atît de îndrăzneţ ca să-l întărîte.
Cine Mi s'ar împotrivi în faţă?
11. Cui sînt dator *, ca să-i plătesc?
Supt cer totul ** este al Meu.
* Isa. 37. 29. ** Rom. 11. 35.
12. Vreau să mai vorbesc iarăş de mădularele lui, şi de tăria lui,
şi de frumuseţea întocmirii lui.
13. Cine-i va putea ridica veşmîntul?
Cine va putea pătrunde între fălcile lui?
14. Cine va putea deschide porţile gurii lui?
Şirurile dinţilor lui
cît sînt de înspăimîntătoare!
15. Scuturile [1] lui măreţe şi puternice,
sînt unite împreună ca printr'o pecete;
16. se ţin unul de altul,
şi nici aerul n'ar putea trece printre ele.
17. Sînt ca nişte fraţi cari se îmbrăţişează,
se apucă, şi rămîn nedespărţiţi.
18. Strănuturile lui fac să strălucească lumina;
ochii lui sînt ca geana zorilor.
19. Din gura lui ţîşnesc flacări,
scapără schintei de foc din ea.
20. Din nările lui iese fum,
ca dintr'un vas care fierbe, ca dintr'o căldare fierbinte.
21. Suflarea lui aprinde cărbunii,
şi gura lui aruncă flacări.
22. Tăria lui stă în grumaz,
şi înaintea lui sare groaza.
23. Părţile lui cele cărnoase se ţin împreună,
ca turnate pe el, neclintite.
24. Inima lui este tare ca piatra,
tare ca piatra de moară care stă dedesupt.
25. Cînd se scoală el, tremură vitejii,
şi spaima îi pune pe fugă.
26. Degeaba este lovit cu sabia;
căci suliţa, săgeata şi pavăza nu folosesc la nimic.
27. Pentru el ferul este ca paiul,
arama, ca lemnul putred.
28. Săgeata nu-l pune pe fugă,
pietrele din praştie sînt ca pleava pentru el.
29. Nu vede în ghioagă decît un fir de pai,
şi rîde la şuieratul săgeţilor.
30. Supt pîntecele lui sînt ţepi ascuţiţi:
ai zice că este o grapă întinsă peste noroi.
31. Face să clocotească fundul mării ca un cazan,
şi-l clatină ca pe un vas plin cu mir.
32. In urmă el lasă o cărare luminoasă;
şi adîncul pare ca pletele unui bătrîn.
33. Pe pămînt nimic nu-i este stăpîn;
este făcut, ca să nu se teamă de nimic.
34. Priveşte cu dispreţ tot ce este înălţat,
este împăratul * celor mai mîndre dobitoace."
* Exod. 19. 6. Deut. 10. 14. Ps. 24. 1; 50. 12. 1 Cor. 10. 26, 28.

Smerirea şi căinţa lui Iov.

42 1. Iov a răspuns Domnului, şi a zis:
2. „Ştiu că Tu poţi * totul,
şi că nimic nu poate sta împotriva gîndurilor Tale". —
* Fac. 18. 14. Mat. 19. 26. Marc. 10. 27; 14. 36. Luc. 18. 27.
3. „Cine * este acela care are nebunia să-Mi întunece planurile?" —
„Da, am vorbit, fără să le înţeleg,
de minuni, cari sînt mai pe sus de mine ** şi pe cari nu le pricep." —
* Cap. 38. 2. ** Ps. 40. 5; 131. 1; 139. 6.
4. „Ascultă-Mă, şi voi vorbi;
te * voi întreba, şi Mă vei învăţa." —
* Cap. 38. 3; 40. 7.
5. „Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine;
dar acum ochiul meu Te-a văzut.
6. De aceea mi-e scîrbă de mine *
şi mă pocăiesc în ţărînă şi cenuşă."
* Ezra 9. 6. Cap. 40. 4.
7. Dupăce a vorbit Domnul aceste cuvinte lui Iov, a zis lui Elifaz din Teman: „Mînia Mea S'a aprins împotriva ta şi împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentrucă n'aţi vorbit aşa de drept de Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.
8. Luaţi acum şapte * viţei şi şapte

1. Solzii. 2. Sau: crocodilul.

berbeci, duceţi-vă ** la robul Meu Iov, şi aduceţi o ardere de tot pentru voi. Robul Meu Iov să se roage † pentru voi, şi numai în vederea lui nu vă voi face după nebunia voastră; căci n'aţi vorbit aşa de drept despre Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.“ *Num. 23. 1. **Mat. 5. 24. †Fac. 20. 17. Isc. 5. 15, 16. 1 Ioan 5. 16.

9. Elifaz din Teman, Bildad din Şuah, şi Ţofar din Naama s'au dus şi au făcut cum le spusese Domnul. Şi Domnul a ascultat rugăciunea lui Iov.

10. Domnul * a adus pe Iov iarăş în starea lui dela început, dupăce s'a rugat Iov pentru prietenii săi. Şi Domnul i-a dat înapoi îndoit ** decît tot ce avusese. *Ps. 14. 7; 126. 1. **Isa. 40. 2.

11. Fraţii *, surorile, şi vechii prieteni ai lui Iov au venit toţi să-l vadă, şi au mîncat cu el în casă. L-au plîns şi l-au mîngîiat pentru toate nenorocirile, pe cari le trimesese Domnul peste el, şi fiecare i-a dat un chesita şi un inel de aur. *Cap. 19. 13.

12. In cei din urmă ani * ai săi, Iov a primit dela Domnul mai multe binecuvîntări decît primise în cei dintîi. A avut patrusprezece mii ** de oi, şase mii de cămile, o mie de părechi de boi, şi o mie de măgăriţe. *Cap. 8. 7. Iac. 5. 11. **Cap. 1. 3.

13. A avut şapte * fii şi trei fete; *Cap. 1. 2.

14. celei dintîi i-a pus numele Iemima, celei de a doua Cheţia, şi celei de a treia Cheren-Hapuc.

15. In toată ţara nu erau femei aşa de frumoase ca fetele lui Iov. Tatăl lor le-a dat o parte de moştenire printre fraţii lor.

16. Iov a mai trăit * după aceea o sută patruzeci de ani, şi a văzut pe fiii săi şi pe fiii fiilor săi pînă la al patrulea neam. *Cap. 5. 26. Prov. 3. 16.

17. Şi Iov a murit bătrîn şi sătul * de zile. *Fac. 25. 8.

PSALMII

CARTEA ÎNTÎIA

PSALMUL 1.

1 1. Ferice de omul * care nu se duce la sfatul celor răi,
nu se opreşte pe calea celor păcătoşi,
şi nu se aşează pe scaunul ** celor batjocoritori!
*Prov. 4. 14, 15. **Ps. 26. 4. Ier. 15. 17.

2. Ci îşi găseşte plăcerea * în Legea Domnului,
şi zi şi noapte cugetă la Legea ** Lui! *Ps. 119. 35, 47, 92. **Ios. 1. 8. Ps. 119. 1, 97.

3. El este ca un pom sădit * lîngă un izvor de apă,
care îşi dă rodul la vremea lui,
şi ale cărui frunze nu se veştejesc:
tot ce începe, duce la bun sfîrşit **.
*Ier. 17. 8. Ezec. 47. 12. **Fac. 39. 3, 23. Ps. 128. 2. Isa. 3. 10.

4. Nu tot aşa este cu cei răi:
ci ei sînt ca pleava *, pe care o spulberă vîntul.
*Iov. 21. 18. Ps. 35. 5. Isa. 17. 13; 29. 5. Osea 13. 3.

5. Deaceea cei răi nu pot ţinea capul sus în ziua judecăţii,
nici păcătoşii în adunarea celor neprihăniţi.

6. Căci Domnul * cunoaşte calea celor neprihăniţi,
dar calea păcătoşilor duce la pieire.
*Ps. 37. 18. Nah. 1. 7. Ioan 10. 14. 2 Tim. 2. 19.

PSALMUL 2.

2 1. Pentruce se întărîtă * neamurile,
şi pentruce cugetă popoarele lucruri deşerte? *Ps. 46. 6. Fapt. 4. 25, 26.

2. Impăraţii pămîntului se răscoală,
şi domnitorii se sfătuiesc împreună
împotriva Domnului şi împotriva Unsului Său *, zicînd: *Ps. 45. 7. Ioan 1. 41.

3. „Să le rupem * legăturile
şi să scăpăm de lanţurile lor!“ —
*Ier. 5. 5. Luc. 19. 14.

4. Celce * şade în ceruri rîde **,
Domnul Işi bate joc de ei.
*Ps. 11. 4. **Ps. 37. 13; 59. 8. Prov. 1. 26.

5. Apoi, în mînia Lui, le vorbeşte,
şi-i îngrozeşte cu urgia Sa, zicînd:

6. „Totuş, Eu am uns pe Impăratul Meu
pe Sion, muntele * Meu cel sfînt.“
*2 Sam. 5. 7.

7. „Eu voi vesti hotărîrea Lui,“ — zice Unsul —
„Domnul Mi-a zis: „Tu * eşti Fiul Meu!
Astăzi Te-am născut.
*Fapt. 13. 33. Evr. 1. 5; 5. 5.

8. Cere-Mi *, şi-Ţi voi da neamurile de moştenire,
şi marginile pămîntului în stăpînire!
*Ps. 22. 27; 72. 8; 89. 27. Dan. 7. 13, 14. Ioan 17. 4, 5; 19. 15.

9. Tu* le vei zdrobi cu un toiag de fer,
şi le vei sfărîma ca pe vasul unui olar."
*I's. 89. 23. Apoc. 2. 27; 12. 5.

10. Acum dar, împăraţi, purtaţi-vă cu înţelepciune!
Luaţi învăţătură, judecătorii pămîntului!

11. Slujiţi* Domnului cu frică,
şi bucuraţi-vă, tremurînd**.
*Evr. 12. 28. **Filip. 2. 12.

12. Daţi cinste* Fiului, ca să nu Se mînie,
şi să nu pieriţi pe calea voastră,
căci mînia** Lui este gata să se aprindă!
Ferice† de toţi cîţi se încred în El!
*Fac. 41. 40. 1 Sam. 10. 1. Ioan 5. 23. **Apoc. 6. 16, 17. †Ps. 34. 8; 84. 12. Prov. 16. 20. Isa. 30. 18. Ier. 17. 7. Rom. 9. 33; 10. 11. 1 Pet. 2. 6.

PSALMUL 3.

Un psalm al lui David, făcut cu prilejul fugii lui dinaintea fiului său Absalom.

3 1. Doamne, ce* mulţi sînt vrăjmaşii mei!
Ce mulţime se scoală împotriva mea!
*2 Sam. 15; 16; 17; 18.

2. Cît de mulţi zic despre mine:
„Nu mai este scăpare pentru* el la Dumnezeu!" —*2 Sam. 16. 8. Ps. 71. 11. (Oprire).

3. Dar, Tu, Doamne, Tu eşti scutul* meu,
Tu eşti slava mea, şi Tu îmi înalţi** capul! *Fac. 15. 1. Ps. 28. 8; 119. 114. **Ps. 27. 6.

4. Eu strig cu glasul meu către Domnul,
şi El îmi răspunde* din muntele** Lui cel sfînt. *Ps. 34. 4. **Ps. 2. 6; 43. 3; 99. 9. (Oprire.)

5. Mă culc*, adorm,
şi mă deştept iarăş, căci Domnul este sprijinul meu. *Lev. 26. 6. Ps. 4. 8. Prov. 3. 24.

6. Nu mă tem* de zecile de mii de popoare,
cari mă împresoară de toate părţile.
*Ps. 27. 3.

7. Scoală-Te, Doamne! Scapă-mă, Dumnezeule!
Căci Tu baţi* peste obraz pe toţi vrăjmaşii mei,
şi zdrobeşti dinţii celor răi.
*Iov. 16. 10; 29. 17. Ps. 58. 6. Plîn. 3. 30.

8. La Domnul* este scăparea:
binecuvîntarea Ta să fie peste poporul Tău. *Prov. 21 31. Isa. 43. 11. Ier. 3. 23. Osea 13. 4. Iona 2. 9. Apoc. 7. 10; 19. 1. (Oprire.)

PSALMUL 4.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe instrumente cu coarde. Un psalm al lui David.

4 1. Răspunde-mi, cînd strig, Dumnezeul neprihănirii mele:
scoate-mă la loc larg, cînd sînt la strîmtoare!
Ai milă, de mine, ascultă-mi rugăciunea!

2. Fiii oamenilor, pînă cînd va fi batjocorită slava mea?
Pînă cînd veţi iubi deşertăciunea,
şi veţi umbla după minciuni? (Oprire.)

3. Să ştiţi că Domnul* Şi-a ales un om pe care-l iubeşte:
Domnul aude cînd strig către El.
*2 Tim. 2. 19. 2 Pet. 2. 9.

4. Cutremuraţi-vă*, şi nu păcătuiţi!
Spuneţi** lucrul acesta în inimile voastre cînd staţi în pat: apoi tăceţi.
*Efes. 4. 26. **Ps. 77. 6. 2 Cor. 13. 5. (Oprire.)

5. Aduceţi jertfe* neprihănite,
şi încredeţi-vă** în Domnul. *Deut. 33. 19. Ps. 50. 14; 51. 19. 2 Sam. 15. 12. **Ps. 37. 3; 62. 8.

6. Mulţi zic: „Cine ne va arăta fericirea?"
Eu însă zic: „Fă să răsară* peste noi lumina Feţei Tale, Doamne!"
*Num. 6. 26. Ps. 80. 3, 7, 19; 119. 135.

7. Tu-mi dai mai multă bucurie* în inima mea, decît au ei
cînd li se înmulţeşte rodul grîului şi al vinului. *Isa. 9. 3.

8. Eu mă culc şi adorm în pace*,
căci** numai Tu, Doamne, îmi dai linişte deplină în locuinţa mea. *Iov. 11. 18, 19. Ps. 3. 5. **Lev. 25. 18, 19; 26. 5. Deut. 12. 10.

PSALMUL 5.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat cu flautele. Un psalm al lui David.

5 1. Pleacă-Ţi urechea la cuvintele mele, Doamne!
Ascultă suspinurile mele!

2. Ia aminte la strigătele* mele, Împăratul meu şi Dumnezeul meu,
căci către Tine mă rog**!
*Ps. 3. 4. **Ps. 66. 2.

3. Doamne, auzi-mi glasul*, dimineaţa!
Dimineaţa eu îmi îndrept rugăciunea spre Tine, şi aştept. *Ps. 30. 5; 88. 13; 130. 6.

4. Căci Tu nu eşti un Dumnezeu căruia să-I placă răul;
cel rău nu poate locui lîngă Tine.

5. Nebunii* nu pot să stea în preajma ochilor Tăi;
Tu urăşti pe cei ce fac fărădelegea,
*Hab. 1. 13.

6. şi pierzi * pe cei mincinoşi;
Domnul urăşte pe oamenii** cari
varsă sînge şi înşală. *Apoc. 21. 8. **Ps. 55. 23.
7. Dar eu, prin îndurarea Ta cea mare, pot să intru în casa Ta,
şi să mă închin cu frică în Templul Tău cel sfînt *. *1 Reg. 8. 29, 30, 35, 38, Ps. 28. 2; 132. 7; 138. 2.
8. Doamne, călăuzeşte-mă * pe calea plăcută Ţie, din pricina vrăjmaşilor mei!
Netezeşte** calea Ta supt paşii mei.
*Ps. 25. 5. **Ps. 25. 4; 27. 11.
9. Căci nu este nimic adevărat în gura lor;
inima le este plină de răutate,
gîtlejul * le este un mormînt deschis,
şi pe limbă au vorbe linguşitoare **.
*Luc. 11. 44. Rom. 3. 13. **Ps. 62. 4.
10. Loveşte-i ca pe nişte vinovaţi, Dumnezeule!
Fă-i să cadă * prin înseşi sfaturile lor.
Prăbuşeşte-i în mijlocul păcatelor lor fără număr!
Căci se răzvrătesc împotriva Ta.
*2 Sam. 15. 31; 17. 14, 23.
11. Atunci toţi cei ce se încred în Tine, se vor bucura *,
se vor veseli totdeauna, căci Tu îi vei ocroti.
Tu vei fi bucuria
celorce iubesc Numele Tău. *Isa. 65. 13.
12. Căci Tu binecuvintezi * pe cel neprihănit, Doamne,
şi-l înconjuri cu bunăvoinţa Ta, cum l-ai înconjura cu un scut. *Ps. 115. 13.

PSALMUL 6.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe instrumente cu coarde. Pe arfa cu opt coarde. Un psalm al lui David.

6 1. Doamne *, nu mă pedepsi cu mînia Ta,
şi nu mă mustra cu urgia Ta.
*Ps. 38. 1. Ier. 10. 24; 46. 28.
2. Ai milă * de mine, Doamne, căci mă ofilesc!
Vindecă-mă **, Doamne, căci îmi tremură oasele. *Ps. 41. 4. **Osea 6. 1.
3. Sufletul mi-i îngrozit de tot;
şi Tu, Doamne, pînă cînd * vei zăbovi să Te înduri de mine? *Ps. 90. 13.
4. Intoarce-Te, Doamne, izbăveşte-mi sufletul!
Mîntuieşte-mă, pentru îndurarea Ta!
5. Căci cel ce moare * nu-şi mai aduce aminte de Tine;
şi cine Te va lăuda în locuinţa morţilor? *Ps. 30. 9; 88. 11; 115. 17; 118. 17. Isa. 38. 18.
6. Nu mai pot gemînd!
In fiecare noapte îmi stropesc aşternutul,
şi-mi scald patul în lacrămi.
7. Mi s'a supt faţa * de întristare,
şi a îmbătrînit din pricina tuturor celor ce mă prigonesc.
*Iov. 17. 7. Ps. 31. 9; 38. 10; 88. 9. Plîn. 5. 17.
8. Depărtaţi-vă * dela mine, toţi cei ce faceţi răul!
Căci Domnul a auzit** glasul plîngerii mele!
*Ps. 119. 115. Mat. 7. 23; 25. 41. Luc. 13. 27. **Ps. 3. 4.
9. Domnul îmi ascultă cererile,
şi Domnul îmi primeşte rugăciunea!
10. Toţi vrăjmaşii mei vor fi acoperiţi de ruşine, şi cuprinşi de spaimă;
într'o clipă vor da înapoi, acoperiţi de ruşine.

PSALMUL 7.

O cîntare de jale a lui David. Cîntată Domnului din pricina cuvintelor Beniamitului Cuş.

7 1. Doamne, Dumnezeule, în Tine îmi caut scăparea!
Scapă-mă * de toţi prigonitorii mei şi izbăveşte-mă, *Ps. 31. 15.
2. ca * să nu mă sfîşie ca un leu,
care înghite ** fără să sară cineva în ajutor. *Isa. 38. 13. **Ps. 50. 22.
3. Doamne, Dumnezeule, dacă * am făcut un astfel de rău,
dacă este fărădelege ** pe mînile mele, *2 Sam. 16. 7, 8. **1 Sam. 24. 11.
4. dacă am răsplătit cu rău pe cel ce trăia în pace cu mine,
şi n'am izbăvit * pe cel ce mă asuprea fără temei, *1 Sam. 24. 7; 26. 9.
5. atunci: să mă urmărească vrăjmaşul şi să m'ajungă,
să-mi calce viaţa la pămînt,
şi slava mea în pulbere să mi-o arunce! (Oprire.)
6. Scoală-Te, Doamne, cu mînia Ta!
Scoală-Te * împotriva urgiei protivnicilor mei,
trezeşte-Te ** ca să-mi ajuţi, şi rînduieşte o judecată! *Ps. 94. 2. **Ps. 44. 23.
7. Să Te înconjure adunarea popoarelor,
şi şezi mai sus decît ea, la înălţime!
8. Domnul judecă popoarele:
fă-mi dreptate Doamne, după * neprihănirea şi nevinovăţia mea!
*Ps. 18. 20; 35. 24.
9. Ah! pune odată capăt răutăţii celor răi, şi întăreşte pe cel neprihănit,

Tu, care cercetezi * inimile şi rărunchii, Dumnezeule drepte! *1 Sam. 16. 7. 1Cron. 28. 9. Ps. 139. 1. Ier. 11. 20; 17. 10; 20. 12. Apoc. 2. 23.

10. Scutul meu este în Dumnezeu,
care mîntuieşte pe cei cu inima curată *. *Ps. 125. 4.

11. Dumnezeu este un judecător drept,
un Dumnezeu care Se mînie în orice vreme.

12. Dacă cel rău nu se întoarce la Dumnezeu, Dumnezeu îşi ascute sabia *,
Işi încordează arcul, şi-l ocheşte, *Deut. 32. 41.

13. îndreaptă asupra lui săgeţi * omorîtoare
şi-i aruncă săgeţi arzătoare! *Deut. 32. 23, 42. Ps. 64. 7.

14. Iată că cel rău * pregăteşte răul,
zămisleşte fărădelegea, şi naşte înşelăciunea: *Iov. 15. 35. Isa. 33. 11; 59. 4. Iac. 1. 15.

15. face o groapă, o sapă,
şi tot el cade în groapa * pe care a făcut-o. *Est. 7. 10. Iov. 4. 8. Ps. 9. 15; 10. 2; 35. 8; 94. 23; 141. 10. Prov. 5. 22; 26. 27. Ecl. 10. 8.

16. Fărădelegea * pe care a urzit-o, se întoarce asupra capului lui,
şi silnicia pe care a făcut-o, se pogoară înapoi pe ţeasta capului lui. *1 Reg. 2. 32. Est. 9. 25.

17. Eu voi lăuda pe Domnul pentru dreptatea Lui,
şi voi cînta Numele Domnului, Numele Celui Prea Inalt.

PSALMUL 8.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe Ghitit. Un psalm al lui David.

8 1. Doamne, Dumnezeul nostru,
cît de minunat * este Numele Tău pe tot pămîntul!
Slava Ta se înalţă ** mai pe sus de ceruri. *Ps. 148. 13. **Ps. 113. 4.

2. Din gura * copiilor şi a celor ce sug la ţîţă, Ţi-ai scos o întăritură de apărare
împotriva protivnicilor Tăi,
ca să astupi gura vrăjmaşului ** şi omului cu dor de răzbunare.
*Mat. 11. 25; 21. 16. 1 Cor. 1. 27. **Ps. 44. 14.

3. Cînd privesc * cerurile — lucrarea mîinilor Tale —
luna şi stelele pe cari le-ai făcut, *Ps. 111. 2.

4. îmi zic: „Ce este omul *, ca să Te gîndeşti la el?
Şi fiul omului, ca să-l bagi în seamă? *Iov. 7. 17. Ps. 144. 3. Evr. 2. 6.

5. L-ai făcut cu puţin mai pe jos decît Dumnezeu,
şi l-ai încununat cu slavă şi cu cinste.

6. I-ai dat stăpînire * peste lucrurile mîinilor Tale,
toate ** le-ai pus supt picioarele lui: *Fac. 1. 26, 28. **1 Cor. 15. 27. Evr. 2. 8.

7. oile şi boii laolaltă,
fiarele cîmpului,

8. păsările cerului şi peştii mării,
tot ce străbate cărările mărilor.

9. Doamne, Dumnezeul * nostru,
cît de minunat este Numele Tău pe tot pămîntul! *Vers. 1.

PSALMUL 9.

Către mai marele cîntăreţilor. Se cîntă ca şi „Mori pentru fiul". Un psalm al lui David.

9 1. Voi lăuda pe Domnul din toată inima mea,
voi istorisi toate minunile Lui.

2. Voi face din Tine bucuria * şi veselia mea,
voi cînta Numele Tău, Dumnezeule ** Prea Inalte, *Ps. 5. 11. **Ps. 56. 2; 83. 18

3. pentrucă vrăjmaşii mei dau înapoi,
se clatină, şi pier dinaintea Ta.

4. Căci Tu îmi sprijineşti dreptatea şi pricina mea,
şi stai pe scaunul Tău de domnie ca un judecător drept.

5. Tu pedepseşti neamurile, nimiceşti pe cel rău,
le şterg * numele pentru totdeauna şi pe vecie. *Deut. 9. 14. Prov. 10. 7.

6. S'au dus vrăjmaşii! N'au rămăs din ei decît nişte dărîmături vecinice!
Nişte cetăţi dărîmate de Tine! Li s'a şters pomenirea!

7. Ei s'au dus, dar Domnul * împărăţeşte în veac,
şi Şi-a pregătit scaunul de domnie pentru judecată. *Ps. 102. 12, 26. Evr. 1. 11.

8. El judecă lumea * cu dreptate,
judecă popoarele cu nepărtinire. *Ps. 96. 13; 98. 9.

9. Domnul * este scăparea celui asuprit,
scăpare la vreme de necaz. *Ps. 32. 7; 37. 39; 46. 1; 91. 2.

10. Cei ce cunosc * Numele Tău, se încred în Tine,
căci Tu nu părăseşti pe cei ce Te caută, Doamne! *Ps. 91. 14.

11. Cîntaţi Domnului, care împărăţeşte în Sion,
vestiţi * printre popoare isprăvile Lui! *Ps. 107. 22.

12. Căci El răzbună * sîngele vărsat,
şi Işi aduce aminte de cei nenoroci̦ţi, nu uită strigătele lor. *Fac. 9. 5.
13. Ai milă de mine, Doamne!
Vezi ticăloşia în care mă aduc vrăjmaşii mei,
şi ridică-mă din porţile morţii,
14. ca să vestesc toate laudele Tale,
în porţile fiicei Sionului,
şi să mă bucur * de mîntuirea Ta.
*Ps. 13. 5; 20. 5; 35. 9.
15. Neamurile * cad în groapa pe care au făcut-o,
şi li se prinde piciorul în laţul pe care l-au ascuns.
*Ps. 7. 15, 16; 35. 8; 57. 6; 94. 23. Prov. 5. 22; 22. 8; 26. 27.
16. Domnul Se arată *, face dreptate,
şi prinde pe cel rău în lucrul mîinilor lui. (Joc de instrumente **. Oprire.)
*Exod. 7. 5; 14. 4, 10, 31. **Ps. 19. 14; 92. 3.
17. Cei răi se întorc la locuinţa morţilor:
toate neamurile * cari uită pe Dumnezeu. *Iov. 8. 13. Ps. 50. 22.
18. Căci cel nenorocit nu este uitat pe vecie *,
nădejdea ** celor sărmani nu piere pe vecie. *Vers. 12. Ps. 12. 5. **Prov. 23. 18; 24. 14.
19. Scoală-Te, Doamne, ca să nu biruie omul;
neamurile să fie judecate înaintea Ta!
20. Aruncă groaza în ei, Doamne,
ca să ştie popoarele că nu sînt decît oameni! (Oprire.)

PSALMUL 10.

10 1. Pentruce stai aşa de departe, Doamne?
Pentruce Te ascunzi la vreme de necaz?
2. Cel rău, în mîndria lui, urmăreşte pe cei nenoroci̦ţi,
şi ei cad * jertfă curselor urzite de el. *Ps. 7. 16; 9. 15, 16. Prov. 5. 22.
3. Căci cel rău se fălește * cu pofta lui,
iar răpitorul ** batjocoreşte şi nesocoteşte pe Domnul.
*Ps. 94. 4. **Prov. 28. 4. Rom. 1. 32.
4. Cel rău zice cu trufie: „Nu * pedepseşte Domnul!
Nu este Dumnezeu!“ Iată toate gîndurile ** lui. *Ps. 14. 2. **Ps. 14. 1; 53. 1.
5. Treburile îi merg bine în orice vreme;
judecăţile * Tale sînt prea înalte pentru el, ca să le poată vedea,
şi suflă cu dispreţ ** împotriva tuturor protivnicilor lui.
*Prov. 24. 7. Isa. 26. 11. **Ps. 12. 5.
6. El zice * în inima lui: „Nu mă clatin,
în veci ** sînt scutit de nenorocire!“
*Ps. 30. 6. Ecl. 8. 11. Isa. 56. 12. **Apoc. 18. 7.
7. Gura * îi este plină de blesteme, de înşelătorii şi de vicleşuguri;
şi supt limbă ** are răutate şi fărădelege †. *Rom. 3. 14. **Iov. 20. 12. †Ps. 12. 2.
8. Stă la pîndă lîngă sate,
şi ucide pe cel nevinovat în locuri * dosnice:
ochii lui pîndesc ** pe cel nenorocit.
*Hab. 3. 14. **Ps. 17. 11.
9. Stă * la pîndă în ascunzătoarea lui, ca leul în vizuină:
stă la pîndă să prindă pe cel nenorocit.
Il prinde, şi-l trage în laţul lui:
*Ps. 17. 12. Mic. 7. 2.
10. se îndoaie, se pleacă,
şi-i cad săracii în ghiare!
11. El zice în inima lui: „Dumnezeu uită!
Işi ascunde * Faţa şi în veac nu va vedea!“ *Iov. 22. 13. Ps. 73. 11; 94. 7. Ezec. 8. 12; 9. 9.
12. Scoală-Te, Doamne, Dumnezeule, ridică * mîna!
Nu uita pe cei nenoroci̦ţi! *Mic. 5. 9.
13. Pentruce să hulească cel rău pe Dumnezeu?
Pentruce să zică în inima lui că Tu nu pedepseşti?
14. Dar Tu vezi; căci Tu priveşti necazul şi suferinţa, ca să iei în mînă pricina lor.
In nădejdea Ta se lasă * cel nenorocit,
şi Tu vii în ajutor orfanului **.
*2 Tim. 1. 12. 1 Pet. 4. 19. **Ps. 68. 5. Osea 14. 3.
15. Zdrobeşte * braţul celui rău,
pedepseşte-i fărădelegile, ca să piară din ochii Tăi! *Ps. 37. 17.
16. Domnul * este Impărat în veci de veci;
neamurile sînt nimicite din ţara Lui.
*Ps. 29. 10; 145. 13; 146. 10. Ier. 10. 10. Plîn. 5. 19. Dan. 4. 34; 6. 26. 1 Tim. 1. 17.
17. Tu auzi rugăciunile celor ce sufăr, Doamne!
Le întăreşti * inima, Iţi pleci urechea spre ei, *1 Cron. 29. 18.
18. ca să faci * dreptate orfanului şi celui asuprit,
şi ca să nu mai însufle groaza omul cel luat din pămînt. *Ps. 82. 3. Isa. 11. 4.

PSALMUL 11.

Către mai marele cîntăreţilor.
Făcut de David.

11 1. La Domnul* găsesc scăpare!
Cum** puteţi să-mi spuneţi:
„Fugi în munţii voştri, ca o pasăre?“ *Ps.56.11. **1Sam.26.19,20.

2. Căci iată că cei răi* îşi încordează arcul,
îşi potrivesc săgeata** pe coardă,
ca să tragă pe ascuns asupra celor cu inima curată. *Ps.64.3,4. **Ps.21.12.

3. Şi cînd se surpă* temeliile,
ce ar putea să mai facă cel neprihănit? *Ps.82.5.

4. Domnul* este în Templul Lui cel sfînt, Domnul Îşi are scaunul** de domnie în ceruri.
Ochii† Lui privesc, şi pleoapele Lui cercetează pe fiii oamenilor. *Hab.2.20. **Ps.2.4. Isa.66.1. Mat.5.34; 23.22. Fapt.7.49. Apoc.4.2. †Ps.33.13; 34.15,16; 66.7.

5. Domnul cearcă* pe cel neprihănit,
dar urăşte pe cel rău şi pe cel ce iubeşte silnicia. *Fac.22.1. Iac.1.12.

6. Peste cei răi plouă* cărbuni, foc şi pucioasă:
un vînt dogoritor**, iată paharul, de care au ei parte. *Fac.19.24. Ezec.38.22. **Fac.43.34. 1Sam.1.4; 9.23. Ps.75.8.

7. Căci Domnul este drept, iubeşte dreptatea*,
şi cei neprihăniţi privesc Faţa** Lui. *Ps.45.7; 146.8. **Iov.36.7. Ps.33.18; 34.15. 1Pet.3.12.

PSALMUL 12.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe arfa cu opt coarde. Un psalm al lui David.

12 1. Vino în ajutor, Doamne, căci se duc oamenii evlavioşi*,
pier credincioşii dintre fiii oamenilor. *Isa.57.1. Mic.7.2.

2. Oamenii îşi spun minciuni* unii altora,
pe buze au lucruri linguşitoare**, vorbesc cu inimă prefăcută.
*Ps.10.7. **Ps.28.3; 62.4. Ier.9.8. Rom.16.18.

3. Nimicească Domnul toate buzele linguşitoare,
limba care vorbeşte cu trufie*,
*1Sam.2.3. Ps.17.10. Dan.7.8,25.

4. pe cei ce zic: „Sîntem tari cu limba noastră,
căci buzele noastre sînt cu noi: cine ar putea să fie stăpîn peste noi?“

5. „Pentrucă cei nenorociţi sînt asupriţi şi pentrucă săracii gem,
acum“, zice Domnul, „Mă scol*, şi aduc mîntuire celor obijduiţi**.“
*Exod.3.7,8. Isa.33.10. **Ps.10.5.

6. Cuvintele Domnului sînt cuvinte* curate,
un argint lămurit în cuptor de pămînt, şi curăţit de şapte ori. —
*2Sam.22.31. Ps.18.30; 19.8; 119.140. Prov.30.5.

7. Tu, Doamne, îi vei păzi,
şi-i vei apăra de neamul acesta pe vecie.

8. Pretutindeni mişună cei răi,
cînd domneşte ticăloşia printre fiii oamenilor.

PSALMUL 13.

Către mai marele cîntăreţilor.
Un psalm al lui David.

13 1. Pînă cînd, Doamne, mă vei uita neîncetat?
Pînă cînd* Îţi vei ascunde Faţa de mine?
*Deut.31.17. Iov.13.24. Ps.44.24; 88.14; 89.46. Isa.59.2.

2. Pînă cînd voi avea sufletul plin de griji,
şi inima plină de necazuri în fiecare zi?
Pînă cînd se va ridica vrăjmaşul meu împotriva mea?

3. Priveşte, răspunde-mi, Doamne, Dumnezeul meu!
Dă lumină* ochilor mei, ca** să n'adorm somnul morţii,
*Ezra 9.8. **Ier.51.39.

4. ca să nu zică* vrăjmaşul meu: „L-am biruit!“
Şi să nu se bucure protivnicii mei, cînd mă clatin. *Ps.25.2; 35.19; 38.16.

5. Eu am încredere în bunătatea* Ta,
sînt cu inima veselă, din pricina mîntuirii Tale: *Ps.33.21.

6. cînt Domnului,
căci mi-a făcut* bine! *Ps.116.7; 119.17.

PSALMUL 14.

Către mai marele cîntăreţilor.
Un psalm al lui David.

14 1. Nebunul* zice în inima lui: „Nu este Dumnezeu!“
S'au stricat** oamenii, fac fapte urîte;
nu este niciunul care să facă binele.
*Ps.10.4; 53.1, etc. **Fac.6.11,12. Rom.3.10, etc.

2. Domnul* Se uită dela înălţimea cerurilor peste fiii oamenilor,
să vadă de este vreunul care să aibă pricepere,
şi care să caute pe Dumnezeu.
*Ps.33.13; 102.19.

3. Dar toţi * s'au rătăcit, toţi s'au dovedit nişte netrebnici;
nu este nici unul care să facă binele, niciunul măcar. *Rom. 3. 10, 11, 12.
4. Şi-au pierdut mintea toţi cei ce săvîrşesc fărădelegea,
de mănîncă * pe poporul Meu, cum mănîncă pînea,
şi nu cheamă ** pe Domnul?
*Ier. 10. 25. Amos 8. 4. Mic. 3. 3. **Ps. 79. 6. Isa. 64. 7.
5. Ei vor tremura de spaimă,
cînd Se va arăta Dumnezeu în mijlocul neamului neprihănit.
6. Rîdeţi voi de nădejdea celui nenorocit...
dar scăparea lui este Domnul *.
*Ps. 9. 9; 142. 5.
7. O! de * ar porni din Sion izbăvirea lui Israel!... *Ps. 53. 6.
Cînd * va întoarce Domnul înapoi pe prinşii de război ai poporului Său,
Iacov se va veseli, şi Israel se va bucura. *Iov. 42. 10. Ps. 126. 1.

PSALMUL 15.

Un psalm al lui David.

15 1. Doamne, cine * va locui în cortul Tău?
Cine va locui pe muntele ** Tău cel sfînt? *Ps. 24. 3, etc. **Ps. 2. 6; 3. 4.
2. — Cel ce * umblă în neprihănire, cel ce face voia lui Dumnezeu,
şi spune ** adevărul din inimă.
*Isa. 33. 15. **Zah. 8. 16. Efes. 4. 25.
3. Acela nu cleveteşte * cu limba lui,
nu face rău semenului său,
şi nu aruncă ** ocara asupra aproapelui său. *Lev. 19. 16. Ps. 34. 13. **Exod. 23. 1.
4. El priveşte * cu dispreţ pe cel vrednic de dispreţuit,
dar cinsteşte pe ceice se tem de Domnul.
El nu-şi ia vorba înapoi, dacă face un jurămînt ** în paguba lui.
*Est. 3. 2. **Judc. 11. 35.
5. El nu-şi dă banii * cu dobîndă,
şi nu ia mită ** împotriva celui nevinovat.
Cel ce se poartă aşa, nu se clatină † nici odată. *Exod. 22. 25. Lev. 25. 36. Deut. 23. 19. Ezec. 18. 8; 22. 12. **Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. †Ps. 16. 8. 2 Pet. 1. 10.

PSALMUL 16.

O cîntare a lui David.

16 1. Păzeşte-mă, Dumnezeule, căci * în Tine mă încred. *Ps. 25. 20.
2. Eu zic Domnului: „Tu eşti Domnul meu,
Tu eşti singura * mea fericire!“
*Iov. 22. 2, 3; 35. 7. 8. Ps. 50. 9. Rom. 11. 35.
3. Sfinţii, cari sînt în ţară,
oamenii evlavioşi, sînt toată plăcerea mea.
4. Idolii se înmulţesc, oamenii aleargă după dumnezei străini,
dar eu n'aduc jertfele lor de sînge,
şi nu pun numele * lor pe buzele mele. *Exod. 23. 13. Ios. 23. 7. Osea 2. 16, 17.
5. Domnul * este partea mea de moştenire şi paharul ** meu,
Tu îmi îndrepţi sorţul meu. *Deut. 32. 9. Ps. 73. 26; 119. 57; 142. 5. Ier. 10. 16. Plîn. 3. 24. **Ps. 11. 6.
6. O moştenire plăcută mi-a căzut la sorţ,
o frumoasă moşie mi-a fost dată.
7. Eu binecuvintez pe Domnul, care mă sfătuieşte,
căci pînă şi noaptea îmi dă îndemnuri inima *. *Ps. 17. 3.
8. Am necurmat pe Domnul înaintea * ochilor mei:
cînd este El la dreapta mea **, nu mă clatin †.
*Fapt. 2. 25, etc. **Ps. 73. 23; 110. 5; 121. 5. †Ps. 15. 5.
9. De aceea inima mi se bucură, sufletul mi se veseleşte *,
şi trupul mi se odihneşte în linişte.
*Ps. 30. 12; 57. 8.
10. Căci * nu vei lăsa sufletul ** meu în locuinţa morţilor,
nu vei îngădui ca prea iubitul Tău să vadă putrezirea.
*Ps. 49. 15. Fapt. 2. 27, 31; 13. 35. **Lev. 19. 28. Num. 6. 6.
11. Imi vei arăta cărarea vieţii *;
înaintea ** Feţei Tale sînt bucurii nespuse,
şi desfătări vecinice în dreapta † Ta.
*Mat. 7. 14. **Ps. 17. 15; 21. 6. Mat. 5. 8. 1 Cor. 13. 12. 1 Ioan 3. 2. †Ps. 36. 8.

PSALMUL 17.

O rugăciune a lui David.

17 1. Doamne, ascultă-mi pricina nevinovată, ia aminte la strigătele mele,
pleacă urechea la rugăciunea mea, făcută cu buze neprefăcute!
2. Să se arate dreptatea mea înaintea Ta,
şi să privească ochii Tăi neprihănirea mea!
3. Dacă îmi vei cerca inima, dacă o vei cerceta * noaptea,
dacă mă vei încerca **, nu vei găsi nimic:
căci ce-mi iese din gură, aceea şi gîndesc. *Ps. 16. 7. **Iov. 23. 10. Ps. 26. 2; 66. 10; 139. 2. Zah. 13. 9. Mal. 3. 2, 3. 1 Pet. 1. 7.
4. Cît priveşte legăturile cu oamenii, eu, după cuvîntul buzelor Tale,
mă feresc de calea celor asupritori;

5. paşii mei stau neclintiţi* pe cărările Tale,
şi nu mi se clatină picioarele. *Ps.119.133.
6. Strig* către Tine, căci m'asculţi, Dumnezeule!
Pleacă-Ţi urechea spre mine, ascultă cuvîntul meu! *Ps.116.2.
7. Arată-Ţi bunătatea Ta cea minunată*, Tu, care scapi pe cei ce caută adăpost,
şi-i izbăveşti de protivnicii lor, prin dreapta Ta! *Ps.31.21.
8. Păzeşte-mă* ca lumina ochiului,
ocroteşte-mă, la umbra** aripilor Tale, *Deut.32.10. Zah.2.8. **Rut2.12. Ps.36.7; 57.1; 61.4; 63.7; 91.1, 4. Mat.23.37.
9. de cei răi, cari mă prigonesc,
de vrăjmaşii mei de moarte, cari mă împresoară.
10. Ei îşi închid* inima,
au cuvinte semeţe** în gură. *Deut.32.15. Iov.15.27. Ps.73.7; 119.70. **1 Sam.2.3. Ps.31.18.
11. Se ţin de paşii mei, mă înconjoară* chiar,
mă pîndesc ca** să mă trîntească la pămînt. *1 Sam.23.26. **Ps.10.8, 9, 10.
12. Parcă ar fi un leu lacom după pradă,
un pui de leu, care stă la pîndă în culcuşul lui.
13. Scoală-te, Doamne, ieşi înaintea vrăjmaşului, doboară-l!
Izbăveşte-mă de cel rău cu sabia* Ta! *Isa.10.5.
14. Scapă-mă de oameni, cu mîna Ta, Doamne, de oamenii lumii acesteia,
cari îşi au partea lor în viaţa aceasta*,
şi cărora le umpli pîntecele cu bunătăţile Tale.
Copiii lor sînt sătui
şi prisosul lor îl lasă pruncilor lor. *Ps.73.12. Luc.16.25. Iac.5.5.
15. Dar eu, în nevinovăţia* mea, voi vedea Faţa Ta:
cum mă voi trezi, mă voi sătura** de chipul Tău. *1 Ioan 3.2. **Ps.4.6,7; 16.11; 65.4.

PSALMUL 18.

Către mai marele cîntăreţilor.
Un psalm al lui David, robul Domnului. El a spus Domnului cuvintele cîntării acesteia, cînd l-a scăpat Domnul din mîna tuturor vrăjmaşilor săi şi din mîna lui Saul. El a zis:

18 1. „Te iubesc* din inimă, Doamne, tăria mea! *Ps.144.1.
2. Doamne, Tu eşti stînca mea, cetăţuia mea, izbăvitorul meu!
Dumnezeule, Tu eşti stînca mea, în care mă ascund*,
scutul meu, tăria care mă scapă, şi întăritura mea! *Evr.2.13.
3. Eu strig: „Lăudat să fie Domnul*!“
şi sînt izbăvit de vrăjmaşii mei. *Ps.76.4.
4. Mă înconjuraseră legăturile morţii*,
şi mă îngroziseră rîurile pieirii;
Ps.116.3.
5. mă înfăşuraseră legăturile mormîntului,
şi mă prinseseră laţurile morţii.
6. Dar, în strîmtorarea mea, am chemat pe Domnul,
şi am strigat către Dumnezeul meu:
din locaşul Lui, El mi-a auzit glasul,
şi strigătul meu a ajuns pînă la El, pînă la urechile Lui.
7. Atunci s'a sguduit* pămîntul şi s'a cutremurat,
temeliile munţilor s'au mişcat,
şi s'au clătinat, pentru că El se mîniase. *Fapt.4.31.
8. Din nările Lui se ridica fum,
şi un foc mistuitor ieşea din gura Lui:
cărbuni aprinşi ţîşneau din ea.
9. A plecat* cerurile, şi S'a pogorît:
un nor gros era supt picioarele Lui. *Ps.144.5.
10. Călărea* pe un heruvim, şi sbura,
venea plutind** pe aripile vîntului. *Ps.99.1. **Ps.104.3.
11. Întunerecul Şi-l făcuse învelitoare,
iar cortul Lui*, împrejurul Lui,
erau nişte ape întunecoase şi nori negri. *Ps.97.2.
12. Din strălucirea*, care se răsfrîngea înaintea Lui, ieşeau nori,
cari aruncau grindină şi cărbuni de foc. *Ps.97.3.
13. Domnul a tunat în ceruri,
Cel Prea Inalt a făcut să-I răsune glasul*,
cu grindină şi cărbuni de foc. *Ps.29.3.
14. A aruncat* săgeţi şi a risipit pe vrăjmaşii mei,
a înmulţit loviturile trăsnetului şi i-a pus pe fugă. *Ios.10.10. Ps.144.6. Isa.30.30.
15. Atunci s'a văzut albia* apelor,
şi s'au descoperit temeliile lumii,
la mustrarea Ta, Doamne,
la vuietul suflării nărilor Tale. *Exod.15.8. Ps.106.9.
16. El Şi-a întins mîna* de sus, m'a apucat,
m'a scos din apele cele mari; *Ps.144.7.

17. m'a izbăvit de protivnicul meu cel puternic,
de vrăjmaşii mei, cari erau mai tari decît mine.
18. Ei năvăliseră deodată peste mine în ziua strîmtorării mele;
dar Domnul a fost sprijinul meu.
19. El m'a scos la loc larg*,
şi m'a scăpat, pentrucă mă iubeşte.
*Ps. 31.8; 118.5.
20. Domnul mi-a făcut* după neprihănirea mea,
mi-a răsplătit după curăţia mînilor mele: *1 Sam. 24.19.
21. căci am păzit căile Domnului,
şi n'am păcătuit împotriva Dumnezeului meu.
22. Toate poruncile Lui au fost înaintea mea,
şi nu m'am depărtat dela legile Lui.
23. Am fost fără vină faţă de El,
şi m'am păzit de fărădelegea mea.
24. Deaceea*, Domnul mi-a răsplătit după neprihănirea mea, după curăţia mînilor mele înaintea ochilor Lui.
*1 Sam. 26.23.
25. Cu cel bun* Tu Te arăţi bun,
cu omul neprihănit Te arăţi neprihănit; *1 Reg. 8.32.
26. cu cel curat Te arăţi curat,
şi cu cel stricat* Te porţi după stricăciunea lui. *Lev. 26.23, 24, 27, 28. Prov. 3.34.
27. Tu mîntuieşti pe poporul care se smereşte,
şi smereşti privirile* trufaşe.
*Ps. 101. Prov. 6.17.
28. Da, Tu îmi aprinzi* lumina mea.
Domnul, Dumnezeul meu, îmi luminează întunerecul meu. *Iov. 18.6.
29. Cu Tine mă năpustesc asupra unei oşti înarmate,
cu Dumnezeul meu sar peste un zid întărit.
30. Căile lui Dumnezeu sînt desăvîrşite*,
Cuvîntul Domnului este încercat**:
El este un scut pentru† toţi cei ce aleargă la El. *Deut. 32.4. Dan. 4.37. Apoc. 15.3. **Ps. 12.6; 119.140. Prov. 30.5. †Ps. 17.7.
31. Căci* cine este Dumnezeu, afară de Domnul,
şi cine este o stîncă, afară de Dumnezeul nostru?
*Deut. 32.31, 39. 1 Sam. 2.2. Ps. 86.8. Isa. 45.5.
32. Dumnezeu mă încinge* cu putere,
şi mă povăţuieşte pe calea cea dreaptă. *Ps. 91.2.
33. El îmi face picioarele ca ale cerboaicelor*,
şi mă aşează pe înălţimile** mele[1].
*2 Sam. 2.18. Hab. 3.19. **Deut. 32.13; 33.29.
34. El îmi deprinde* mînile la luptă,
aşa că braţele mele întind arcul de aramă. *Ps. 144.1.
35. Tu îmi dai scutul mîntuirii Tale,
dreapta Ta mă sprijineşte,
şi îndurarea Ta mă face mare.
36. Tu lărgeşti drumul supt paşii mei,
şi nu-mi alunecă glesnele*. *Prov. 4.12.
37. Urmăresc pe vrăjmaşii mei, îi ajung,
şi nu mă întorc pînă nu-i nimicesc.
38. Îi zdrobesc, de nu pot să se mai ridice:
ei cad supt picioarele mele.
39. Tu mă încingi cu putere pentru luptă,
şi răpui pe protivnicii mei supt picioarele mele.
40. Tu faci pe vrăjmaşii mei să dea dosul înaintea mea,
şi eu nimicesc pe cei ce mă urăsc.
41. Ei strigă, dar n'are cine să-i scape!
Strigă către Domnul*, dar nu le răspunde! *Iov. 27.9; 35.12. Prov. 1.28. Isa. 1.15. Ier. 11.11; 14.12. Ezec. 8.18. Mic. 3.4. Zah. 7.13.
42. Îi pisez ca praful, pe care-l ia vîntul,
îi calc în picioare ca noroiul* de pe uliţe. *Zah. 10.5.
43. Tu mă scapi* din neînţelegerile poporului; mă pui în fruntea** neamurilor;
un popor, pe care nu-l cunoşteam†, îmi este supus.
*2 Sam. 2.9, 10; 3.1. **2 Sam. 8. †Isa. 52.15; 55.5.
44. El ascultă de mine la cea dintîi poruncă,
fiii străinului* mă linguşesc**.
*Deut. 33.29. Ps. 66.3; 81.15. **Mic. 7.17.
45. Fiilor străinului li se moaie inima de mine,
şi ies tremurînd din cetăţuile lor.
46. Trăiască Domnul, şi binecuvîntată să fie Stînca mea!
Mărit să fie Dumnezeul mîntuirii mele,
47. Dumnezeu, răzbunătorul meu,
care îmi supune* popoarele, *Ps. 47.3.
48. şi mă izbăveşte de vrăjmaşii mei!
Tu mă înalţi* mai pesus de protivnicii mei,
mă scapi de omul asupritor. *Ps. 59.1.

1. Cetăţuile de pe munţi.

49. Deaceea *, Doamne, Te voi lăuda printre neamuri,
voi cînta spre slava Numelui Tău.
*Rom. 15. 9.

50. El dă mari izbăviri * împăratului Său,
şi dă îndurare unsului Său:
lui David, şi seminţei lui, pe vecie **. *Ps. 144. 10. **2 Sam. 7. 13.

PSALMUL 19.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

19 1. Cerurile * spun slava lui Dumnezeu,
şi întinderea lor vesteşte lucrarea mîinilor Lui. *Fac. 1. 6. Isa. 40. 22. Rom. 1. 19. 20.
2. O zi istoriseşte alteia acest lucru,
o noapte dă de ştire alteia despre el.
3. Şi aceasta, fără vorbe, fără cuvinte,
al căror sunet să fie auzit:
4. dar răsunetul lor străbate tot * pămîntul,
şi glasul lor merge pînă la marginile lumii.
In ceruri El a întins un cort soarelui. *Rom. 10. 18.
5. Şi soarele, ca un mire, care iese din odaia lui de nuntă,
se aruncă în drumul lui cu bucuria * unui viteaz: *Ecl. 1. 5.
6. răsare la un capăt al cerurilor,
şi îşi isprăveşte drumul la celalt capăt;
nimic nu se ascunde de căldura lui.
7. Legea Domnului este desăvîrşită *, şi înviorează sufletul;
mărturia Domnului este adevărată şi dă înţelepciune celui neştiutor.
*Ps. 111. 7.
8. Orînduirile Domnului sînt fără prihană, şi veselesc inima;
poruncile Domnului sînt curate * şi luminează ** ochii. *Ps. 12. 6. **Ps. 13. 3.
9. Frica de Domnul este curată, şi ţine pe vecie;
judecăţile Domnului sînt adevărate, toate sînt drepte.
10. Ele sînt mai de preţ decît aurul, decît * mult aur curat;
sînt mai dulci ** decît mierea, decît picurul din faguri.
*Ps. 119. 72, 127. Prov. 8. 10, 11, 19. **Ps. 119. 103.
11. Robul Tău primeşte şi el învăţătura dela ele;
pentru cine' le păzeşte *, răsplata este mare. *Prov. 29. 18.
12. Cine îşi cunoaşte greşelile * făcute din neştiinţă?
Iartă-mi greşelile ** pe cari nu le cunosc! † *Ps. 40. 12. **Lev. 4. 2, etc. †Ps. 90. 8.
13. Păzeşte * de asemenea pe robul Tău de mîndrie,
ca să ** nu stăpînească ea peste mine!
Atunci voi fi fără prihană, nevinovat de păcate mari. *Fac. 20. 6. 1 Sam. 25. 32, 33, 34, 39. **Ps. 119. 133. Rom. 6. 12, 14.
14. Primeşte cu bunăvoinţă cuvintele * gurii mele,
şi cugetele inimii mele,
Doamne, Stînca mea şi Izbăvitorul ** meu! *Ps. 51. 15. **Isa. 43. 14; 44. 6; 47. 4. 1 Tes. 1. 10.

PSALMUL 20.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

20 1. Să te asculte Domnul în ziua necazului,
să te ocrotească * Numele Dumnezeului lui Iacov, *Prov. 18. 10.
2. să-ţi trimeată ajutor din locaşul * Său cel Sfînt,
şi să te sprijinească din Sion!
*1 Reg. 6. 16. 2 Cron. 20. 8. Ps. 73. 17.
3. Să-Şi aducă aminte de toate darurile tale de mîncare,
şi să primească arderile tale de tot!
(Oprire).
4. Să-ţi dea * ce-ţi doreşte inima,
şi să-ţi împlinească toate planurile tale! *Ps. 21. 2.
5. Atunci noi ne vom bucura * de biruinţa ta,
şi vom flutura steagul în ** Numele Dumnezeului nostru.
Domnul să-ţi asculte toate dorinţele tale! *Ps. 9. 14. **Exod. 17. 15. Ps. 60. 4.
6. Ştiu de acum că Domnul scapă pe unsul * Său,
şi-i va răspunde din ceruri, din locaşul Lui cel Sfînt,
prin ajutorul atotputernic al dreptei Lui. *Ps. 2. 2.
7. Unii * se bizuiesc pe carăle lor, alţii pe caii lor;
dar noi ** ne bizuim pe Numele Domnului, Dumnezeului nostru.
*Ps. 33. 16, 17. Prov. 21. 31. Isa. 31. 1. **2 Cron. 32. 8.
8. Ei se îndoaie şi cad;
dar noi ne ridicăm şi rămînem în picioare.
9. Scapă, Doamne, pe împăratul,
şi ascultă-ne cînd Te chemăm!

PSALMUL 21.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

21 1. Doamne, împăratul se bucură de ocrotirea puternică, pe care i-o dai Tu.
Şi cum îl umple de veselie ajutorul * Tău!
2. I-ai dat ce-i dorea ** inima,
şi n'ai lăsat neîmplinit ce-i cereau buzele. *Ps. 20. 5, 6. **Ps. 20. 4. 5. (Oprire).
3. Căci i-ai ieşit înainte cu binecuvîntări de fericire,
şi i-ai pus pe cap * o cunună de aur curat. *2 Sam. 12. 30. 1 Cron. 20. 2.
4. Iţi cerea viaţa *, şi i-ai dat-o:
o viaţă lungă ** pentru totdeauna şi pe vecie. *Ps. 61. 5, 6. **2 Sam. 7. 19. Ps. 91. 16.
5. Mare este slava lui în urma ajutorului Tău.
Tu pui peste el strălucirea şi măreţia.
6. Il faci pe vecie o pricină de binecuvîntări,
şi-l umpli de bucurie * înaintea Feţii Tale. *Ps. 16. 11; 45. 7. Fapt. 2. 28.
7. Căci împăratul se încrede în Domnul;
şi bunătatea Celui Prea Inalt îl face să nu se clatine *. *Ps. 16. 8.
8. Mîna ta, împărate, va ajunge * pe toţi vrăjmaşii tăi,
dreapta ta va ajunge pe cei ce te urăsc, *1 Sam. 31. 3.
9. şi-i vei face ca un cuptor * aprins,
în ziua cînd te vei arăta;
Domnul îi va nimici ** în mînia Lui,
şi-i va mînca focul †.
*Mal. 4. 1. **Ps. 56. 1, 2. †Ps. 18. 8. Isa. 26. 11.
10. Le vei şterge sămînţa * de pe pămînt,
şi neamul lor din mijlocul fiilor oamenilor. *1 Reg. 13. 34. Iov. 18. 16, 17, 19. Ps. 37. 28; 109. 13. Isa. 14. 20.
11. Ei au urzit lucruri rele împotriva ta,
au făcut sfaturi * rele, dar nu vor izbuti. *Ps. 2. 1.
12. Căci îi vei face să dea dosul,
şi vei trage cu arcul tău asupra lor.
13. Scoală-Te, Doamne, cu puterea Ta,
şi vom cînta şi vom lăuda puterea Ta.

PSALMUL 22.

Către mai marele cîntăreţilor. Se cîntă ca „cerboaica zorilor". Un psalm al lui David.

22 1. Dumnezeule *! Dumnezeule! Pentruce m'ai părăsit,
şi pentruce Te depărtezi fără să-mi ajuţi şi fără s'asculţi plîngerile ** mele? *Mat. 27. 46. Marc. 15. 34. **Evr. 5. 7.
2. Strig ziua, Dumnezeule, şi nu-mi răspunzi:
strig şi noaptea, şi tot n'am odihnă.
3. Totuş Tu eşti Cel Sfînt,
şi Tu locuieşti în mijlocul laudelor * lui Israel. *Deut. 10. 21.
4. In Tine se încredeau părinţii noştri:
se încredeau, şi-i izbăveai.
5. Strigau către Tine, şi erau scăpaţi;
se încredeau în Tine *, şi nu rămîneau de ruşine. *Ps. 25. 2, 3; 31. 1; 71. 1. Isa. 49. 23. Rom. 9. 33.
6. Dar eu sînt vierme *, nu om,
am ajuns de ocara oamenilor ** şi dispreţuit de popor. *Iov 25. 6. Isa. 41. 14. **Isa. 53. 3.
7. Toţi ceice mă văd * îşi bat joc de mine,
îşi deschid gura, dau din cap ** şi zic: *Mat. 27. 39. Marc. 15. 29. Luc. 23. 35. **Iov 16. 4. Ps. 109. 25.
8. „S'a încrezut * în Domnul! Să-l mîntuiască ** Domnul,
să-l izbăvească, fiindcă-l iubeşte!" — *Mat. 27. 43. **Ps. 91. 14.
9. Da, Tu m'ai * scos din pîntecele mamei,
m'ai pus la adăpost de orice grijă la ţîţele mamei mele; *Ps. 71. 6.
10. de cînd eram la sînul * mamei, am fost supt paza Ta,
din pîntecele mamei ai fost Dumnezeul meu. *Isa. 46. 3; 49. 1.
11. Nu Te depărta de mine, căci s'apropie necazul,
şi nimeni nu-mi vine în ajutor.
12. O mulţime * de tauri sînt împrejurul meu,
nişte tauri din Basan mă înconjoară. *Deut. 32. 14. Ps. 68. 30. Ezec. 39. 18. Amos 4. 1.
13. Işi deschid * gura împotriva mea,
ca un leu, care sfîşie şi răcneşte. *Iov 16. 10. Ps. 35. 21. Plîn. 2. 16; 3. 46.
14. Am ajuns ca apa, care se scurge,
şi toate oasele * mi se despart;
mi s'a făcut inima ** ca ceara,
şi se topeşte înlăuntrul meu. *Dan. 5. 6. **Ios. 7. 5. Iov. 23. 16.
15. Mi se usucă puterea * ca lutul,
şi mi se lipeşte ** limba de cerul gurii:
m'ai adus în ţărîna morţii. *Prov. 17. 22. **Iov 29. 10. Plîn. 4. 4. Ioan 19. 28.
16. Căci nişte cîini mă înconjoară *,
o ceată de nelegiuiţi dau tîrcoale împrejurul meu,
mi-au străpuns ** mîinile şi picioarele: *Apoc. 22. 15. **Mat. 27. 35. Marc. 15. 24. Luc. 23. 33. Ioan 19. 23, 37; 20. 25.

17. toate oasele aş putea să mi le număr.
Ei, însă, pîndesc * şi mă privesc;
* Luc. 23. 27, 35.

18. îşi împart * hainele mele între ei,
şi trag la sorţ pentru cămaşa mea.
* Luc. 23. 34. Ioan 19. 23, 24.

19. Dar Tu, Doamne, nu Te depărta*!
Tu, Tăria mea, vino de grabă în ajutorul meu! * Vers. 11. Ps. 10. 1.

20. Scapă-mi sufletul de sabie,
şi viaţa * din ghiarele cînilor**!
* Vers. 16. ** Ps. 35. 17.

21. Scapă-mă * din gura leului,
şi scoate-mă** din coarnele bivolului! * 2 Tim. 4. 17. ** Isa. 34. 7. Fapt. 4. 27.

22. Voi vesti * Numele Tău fraţilor** mei,
şi Te voi lăuda în mijlocul adunării.
* Ps. 40. 9. Evr. 2. 12. ** Ioan 20. 17. Rom. 8. 29.

23. Cei ce * vă temeţi de Domnul, lăudaţi-L!
Voi toţi, sămînţa lui Iacov, slăviţi-L!
Cutremuraţi-vă înaintea Lui, voi toţi, sămînţa lui Israel! * Ps. 135. 19, 20.

24. Căci El nici nu dispreţuieşte, nici nu urăşte necazurile celui nenorocit,
şi nu-Şi ascunde Faţa de el,
ci * îl ascultă cînd strigă către El.
* Evr. 5. 7.

25. In adunarea cea mare, Tu * vei fi pricina laudelor mele:
şi-mi voi împlini juruinţele** în faţa celor ce se tem de Tine.
* Ps. 35. 18; 40. 9, 10; 111. 1. ** Ps. 66. 13; 116. 14. Ecl. 5. 4.

26. Cei săraci * vor mînca şi se vor sătura,
ceice caută pe Domnul, Il vor lăuda:
veselă să vă fie inima** pe vecie!
* Lev. 7. 11, 12, 15, 16. Ps. 69. 32. Isa. 65. 13. ** Ioan 6. 51.

27. Toate * marginile pămîntului îşi vor aduce aminte şi se vor întoarce la Domnul:
toate familiile neamurilor** se vor închina înaintea Ta.
* Ps. 2. 8; 72. 11; 86. 9; 98. 3. Isa. 49. 6. ** Ps. 96. 7.

28. Căci * a Domnului este împărăţia:
El stăpîneşte peste neamuri.
* Ps. 47. 8. Obad. 21. Zah. 14. 9. Mat. 6. 13.

29. Toţi cei puternici * de pe pămînt vor mînca şi se vor închina şi ei;
înaintea Lui se vor pleca toţi** ceice se pogoară în ţărînă,
ceice nu pot să-şi păstreze viaţa.
* Ps. 45. 12. ** Isa. 26. 19. Filp. 2. 10.

30. O sămînţă de oameni li va sluji;
şi se va vorbi * despre Domnul către ceice vor veni** după ei.
* Ps. 87. 6. ** Ps. 78. 6; 86. 9; 102. 18.

31. Aceştia vor veni * şi vor vesti dreptatea Lui,
vor vesti lucrarea Lui poporului care se va naşte. * Isa. 60. 3. Rom. 3. 21, 22.

PSALMUL 23.

O cîntare a lui David.

23 1. Domnul este Păstorul * meu:
nu voi duce lipsă de nimic**.
* Isa. 40. 11. Ier. 23. 4. Ezec. 34. 11, 12, 23. Ioan 10. 11. 1 Pet. 2. 25. Apoc. 7. 17. ** Filp. 4. 19.

2. El mă paşte în * păşuni verzi,
şi mă duce la** ape de odihnă;
* Ezec. 34. 14. ** Apoc. 7. 17.

3. îmi înviorează sufletul,
şi mă * povăţuieşte pe cărări drepte,
din pricina Numelui Său.
* Ps. 5. 8; 31. 3. Prov. 8. 20.

4. Chiar dacă ar fi să umblu prin valea umbrei * morţii,
nu mă tem de** niciun rău, căci † Tu eşti cu mine.
Toiagul şi nuiaua Ta mă mîngîie.
* Iov. 3. 5; 10. 21, 22; 24. 17. Ps. 44. 19. ** Ps. 3. 6; 27. 1; 118. 6. † Isa. 43. 2.

5. Tu * îmi întinzi masa în faţa protivnicilor mei;
îmi ungi capul cu untdelemn**,
şi paharul meu este plin de dă peste el. * Ps. 104. 15. ** Ps. 92. 10.

6. Da, fericirea şi îndurarea mă vor însoţi
în toate zilele vieţii mele,
şi voi locui în Casa Domnului pînă la sfîrşitul zilelor mele.

PSALMUL 24.

Un psalm al lui David.

24 1. Al Domnului este * pămîntul cu tot ce este pe el,
lumea şi cei ce o locuiesc! * Exod. 9. 29; 19. 5. Deut. 10. 14. Iov. 41. 11. Ps. 50. 12. 1 Cor. 10. 26, 28.

2. Căci * El l-a întemeiat pe mări,
şi l-a întărit pe rîuri.
* Fac. 1. 9. Iov. 38. 6. Ps. 104. 5; 136. 6. 2 Pet. 3. 5.

3. Cine * va putea să se suie la muntele Domnului?
Cine se va ridica pînă la locul Lui cel Sfînt? — * Ps. 15. 1.

4. Cel * ce are mînile nevinovate**
şi inima curată †,
cel ce nu-şi dedă sufletul la minciună,
şi nu jură †† ca să înşele. * Isa. 33. 15, 16.
** Iov. 17. 9. 1 Tim. 2. 8. † Mat. 5. 8. †† Ps. 15. 4.

5. Acela va căpăta binecuvîntarea Domnului,

starea după voia Lui dată de Dumnezeul mîntuirii lui.
6. Iată partea de moştenire a celor ce-L cheamă,
a celor ce caută * Faţa Ta,
Dumnezeul lui Iacov. —
*Ps. 27. 8; 105. 4. (Oprire).
7. Porţi, ridicaţi-vă * capetele;
ridicaţi-vă, porţi vecinice,
ca ** să intre Impăratul slavei! —
*Isa. 26. 2. **Ps. 97. 6. Hag. 2. 7. Mal. 3. 1. 1 Cor. 2. 8.
8. „Cine este acest Impărat al slavei?“ —
Domnul cel tare şi puternic,
Domnul cel viteaz în lupte.
9. Porţi, ridicaţi-vă capetele;
ridicaţi-le, porţi vecinice,
ca să intre Impăratul slavei! —
10. „Cine este acest Impărat al slavei?“
— Domnul oştirilor:
El este Impăratul slavei! — (Oprire).

PSALMUL 25.

Un psalm al lui David.

25 1. La Tine *, Doamne, îmi înalţ sufletul. *Ps. 86. 4; 143. 8. Plîn. 3. 41.
2. In Tine, Dumnezeule, mă încred *: să nu fiu dat de ruşine,
ca să ** nu se bucure vrăjmaşii mei de mine! *Ps. 22. 5; 31. 1; 34. 8. Isa. 28. 16; 49. 23. Rom. 10. 11. **Ps. 13. 4.
3. Da, toţi cei ce nădăiduiesc în Tine nu vor fi daţi de ruşine:
ci de ruşine vor fi daţi cei ce Te părăsesc fără temei.
4. Arată-mi, Doamne, căile * Tale,
şi învaţă-mă cărările Tale.
*Exod. 33. 13. Ps. 5. 8; 27. 11; 86. 11; 119; 143. 8, 10.
5. Povăţuieşte-mă în adevărul Tău, şi învaţă-mă;
căci Tu eşti Dumnezeul mîntuirii mele,
Tu eşti totdeauna nădejdea mea!
6. Adu-Ţi aminte, Doamne, de îndurarea * şi bunătatea Ta;
căci sînt vecinice.
*Ps. 106. 17; 106. 1; 107. 1. Isa. 63. 15. Ier. 33. 11.
7. Nu-Ţi aduce aminte de greşelile * din tinereţa mea, nici de fărădelegile mele;
ci adu-Ţi aminte de mine,
după ** îndurarea Ta, pentru bunătatea Ta, Doamne!
*Iov. 13. 26; 20. 11. Ier. 3. 25. **Ps. 51. 1.
8. Domnul este bun şi drept:
de aceea arată El păcătoşilor calea.
9. El face pe cei smeriţi să umble în tot ce este drept.
El învaţă pe cei smeriţi calea Sa.
10. Toate cărările Domnului sînt îndurare şi credincioşie,
pentru cei ce păzesc legămîntul şi poruncile Lui.
11. Pentru * Numele Tău, Doamne, iartă-mi fărădelegea,
căci ** mare este!
*Ps. 31. 3; 79. 9; 109. 21; 143. 11. **Rom. 5. 20.
12. Cine este omul, care se teme de Domnul?
Aceluia * Domnul îi arată calea pe care trebuie s'o aleagă. *Ps. 37. 23.
13. El * va locui în fericire,
şi sămînţa ** lui va stăpîni ţara.
*Prov. 19. 23. **Ps. 37. 11, 22, 29.
14. Prietenia * Domnului este pentru cei ce se tem de El,
şi legămîntul făcut cu El le dă învăţătură. *Prov. 3. 32. Ioan 7. 17; 15. 15.
15. Eu îmi întorc necurmat ochii * spre Domnul,
căci El îmi va scoate picioarele din laţ. *Ps. 141. 8.
16. Priveşte-mă * şi ai milă de mine,
căci sînt părăsit şi nenorocit.
*Ps. 69. 16; 86. 16.
17. Neliniştea inimii mele creşte:
scoate-mă din necazul meu!
18. Uită-Te * la ticăloşia şi truda mea,
şi iartă-mi toate păcatele mele.
*2 Sam. 16. 12.
19. Vezi cît de mulţi sînt vrăjmaşii mei,
şi cu ce ură mare mă urmăresc.
20. Păzeşte-mi sufletul, şi scapă-mă!
Nu * mă lăsa să fiu dat de ruşine cînd mă încred în Tine! *Vers. 2.
21. Să mă ocrotească nevinovăţia şi neprihănirea,
cînd îmi pun nădejdea în Tine!
22. Izbăveşte *, Dumnezeule, pe Israel din toate necazurile lui. *Ps. 130. 8.

PSALMUL 26.

Un psalm al lui David.

26 1. Fă-mi * dreptate, Doamne, căci umblu ** în nevinovăţie,
şi mă † încred în Domnul, fără şovăire. *Ps. 7. 8. **Vers. 11. 2 Reg. 20. 3. Prov. 20. 7. †Ps. 28. 7; 31. 14. Prov. 29. 25.
2. Cercetează-mă *, Doamne, încearcă-mă,
trece-mi prin cuptorul de foc rărunchii şi inima!
*Ps. 7. 9; 17. 3; 66. 10; 139. 23. Zah. 13. 9.
3. Căci bunătatea Ta este înaintea ochilor mei,
şi umblu * în adevărul Tău. *2 Reg. 20. 3.
4. Nu şed împreună cu * oamenii mincinoşi,

şi nu merg împreună cu oamenii vicleni. *Ps. 1. 1. Ier. 15. 17.
5. Urăsc * adunarea celor ce fac răul,
şi** nu stau împreună cu cei răi.
*Ps. 31. 6; 139. 21, 22. **Ps. 1. 1.
6. Imi spăl mînile în * nevinovăţie,
şi aşa înconjur altarul Tău, Doamne,
*Exod. 30. 19, 20. Ps. 73. 13. 1 Tim. 2. 8.
7. ca să izbucnesc în mulţămiri,
şi să istorisesc toate minunile Tale.
8. Doamne, eu iubesc * locaşul Casei Tale,
şi locul în care locuieşte slava Ta.
*Ps. 27. 4.
9. Nu-mi * lua sufletul împreună cu păcătoşii,
nici viaţa cu oamenii cari varsă sînge,
*1 Sam. 25. 29. Ps. 28. 3.
10. ale căror mîni sînt nelegiuite,
şi a căror dreaptă este plină de mită *!
*Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. 1 Sam. 8. 3. Isa. 33. 15.
11. Eu umblu * în neprihănire;
izbăveşte-mă, şi ai milă de mine!
*Vers. 1.
12. Piciorul * meu stă pe calea cea dreaptă **:
voi binecuvînta pe Domnul în † adunări. *Ps. 40. 2. **Ps. 27. 11. †Ps. 22. 22; 107. 32; 111. 1.

PSALMUL 27.

Un psalm al lui David.

27 1. Domnul este lumina * şi mîntuirea ** mea:
de cine să mă tem?
Domnul † este sprijinitorul vieţii mele:
de cine să-mi fie frică? *Ps. 84. 11. Isa. 60. 19, 20. Mic. 7. 8. **Exod. 15. 2. †Ps. 62. 2, 6; 118. 14, 21. Isa. 12. 2.
2. Cînd înaintează cei răi împotriva mea,
ca * să-mi mănînce carnea,
tocmai ei—prigonitorii şi vrăjmaşii mei —
se clatină şi cad. *Ps. 14. 4.
3. Chiar o oştire de * ar tăbărî împotriva mea,
inima mea tot nu s'ar teme.
Chiar război de s'ar ridica împotriva mea,
tot plin de încredere aş fi. *Ps. 3. 6.
4. Un * lucru cer dela Domnul,
şi-l doresc fierbinte:
aş vrea să locuiesc ** toată viaţa mea în Casa Domnului,
ca să privesc frumuseţea † Domnului,
şi să mă minunez de Templul Lui.
*Ps. 26. 8. **Ps. 65. 4. Luc. 2. 37. †Ps. 90. 17.
5. Căci El mă va ocroti în coliba Lui,
în * ziua necazului,
mă va ascunde supt acoperişul cortului Lui,
şi mă va înălţa pe ** o stîncă.
*Ps. 31. 20; 83. 3; 91. 1. Isa. 4. 6. **Ps. 40. 2.
6. Iată că mi se şi înalţă capul * peste vrăjmaşii mei, cari mă înconjoară:
voi aduce jertfe în cortul Lui
în sunetul trîmbiţei,
voi cînta şi voi lăuda pe Domnul.
*Ps. 3. 3.
7. Ascultă-mi, Doamne, glasul cînd Te chiem:
ai milă de mine şi ascultă-mă!
8. Inima îmi zice din partea Ta:
„Caută * Faţa Mea!“
Şi Faţa Ta, Doamne, o caut!
*Ps. 24. 6; 105. 4.
9. Nu-mi * ascunde Faţa Ta,
nu îndepărta cu mînie pe robul Tău!
Tu eşti ajutorul meu, nu mă lăsa,
nu mă părăsi, Dumnezeul mîntuirii mele! *Ps. 69. 17; 143. 7.
10. Căci * tatăl meu şi mama mea mă părăsesc,
dar Domnul mă primeşte. *Isa. 49. 15.
11. Invaţă *-mă, Doamne, calea Ta, şi povăţuieşte-mă pe cărarea cea dreaptă,
din pricina vrăjmaşilor mei.
*Ps. 25. 4; 86. 11; 119.
12. Nu * mă lăsa la bunul plac al protivnicilor mei!
Căci împotriva mea se ridică nişte martori ** mincinoşi,
şi nişte oameni, cari nu suflă † decît asuprire. *Ps. 35. 25. **1 Sam. 22. 9. 2 Sam. 16. 7, 8. Ps. 35. 11. †Fapt. 9. 1.
13. O! dacă n'aş fi încredinţat că voi vedea bunătatea Domnului
pe * pămîntul celor vii!...
*Ps. 56. 13; 116. 9; 142. 5. Ier. 11. 19. Ezec. 26. 20.
14. Nădăjduieşte * în Domnul!
Fii tare, îmbărbătează-ţi inima,
şi nădăjduieşte în Domnul!
*Ps. 31. 24; 62. 1, 5; 130. 5. Isa. 25. 9. Hab. 2. 3.

PSALMUL 28.

Un psalm al lui David.

28 1. Doamne, către Tine strig. Stînca mea!
Nu * rămînea surd la glasul meu,
ca ** nu cumva, dacă Te vei depărta fără să-mi răspunzi,
să ajung ca cei ce se pogoară în groapă. *Ps. 88. 1. **Ps. 88. 4; 143. 7.
2. Ascultă glasul rugăciunilor mele, cînd strig către Tine,
şi cînd * îmi ridic mînile spre ** locaşul Tău cel Sfînt.
*1 Reg. 6. 22, 23; 8. 28, 29. Ps. 5. 7. **Ps. 138. 2.
3. Nu * mă lua de pe pămînt împreună cu cei răi

şi cu oamenii nelegiuiţi,
cari** vorbesc de pace aproapelui lor
şi, cînd colo, au răutate în inimă.
*Ps. 28. 9. **Ps. 12. 2; 55. 21; 62. 4. Ier. 9. 8.

4. Răsplăteşte *-le după lucrările lor
şi după răutatea faptelor lor,
răsplăteşte-le după lucrarea mînilor lor!
Dă-le plata care li se cuvine!
*2 Tim. 4. 14. Apoc. 18. 6.

5. Căci ei * nu iau aminte la lucrările Domnului,
la lucrarea mînilor Lui.
Să-i doboare şi să nu-i mai scoale!
*Iov. 34. 27. Isa. 5. 12.

6. Binecuvîntat să fie Domnul,
căci ascultă glasul rugăciunilor mele.
7. Domnul este tăria * mea şi scutul meu;
în El mi se** încrede inima, şi sînt ajutat.
De aceea îmi este plină de veselie inima,
şi-L laud prin cîntările mele.
*Ps. 18. 2. **Ps. 13. 5; 22. 4.

8. Domnul este tăria poporului Său,
El este Stînca * izbăvitoare a unsului Său.
*Ps. 20. 6.

9. Mîntuieşte, Doamne, poporul Tău,
şi binecuvîntează moştenirea * Ta!
Fii păstorul şi** sprijinitorul lor în veci
*Deut. 9. 29. 1 Reg. 8. 51, 53. **Ezra 1. 4.

PSALMUL 29.

Un psalm al lui David.

29 1. Fiii lui Dumnezeu, daţi * Domnului,
daţi Domnului slavă şi cinste.
*1 Cron. 16. 28, 29. Ps. 96. 7, 8, 9.

2. Daţi Domnului slava cuvenită Numelui Lui!
Închinaţi-vă înaintea Domnului îmbrăcaţi cu podoabe * sfinte! *2 Cron. 20. 21.

3. Glasul Domnului răsună pe ape,
Dumnezeul * slavei face să bubuie tunetul:
Domnul este pe ape mari. *Iov. 37. 4, 5.

4. Glasul Domnului este puternic,
glasul Domnului este măreţ.
5. Glasul Domnului sfarmă cedrii;
Domnul sfarmă cedrii * Libanului;
*Isa. 2. 13.

6. îi * face să sară ca nişte viţei,
şi Libanul şi Sirionul** sar ca nişte pui de bivoli. *Ps. 114. 4. **Deut. 3. 9.

7. Glasul Domnului face să ţîşnească flacări de foc,
8. glasul Domnului face să se cutremure pustia;
Domnul face să tremure pustia Cades *. *Num. 13. 26.

9. Glasul Domnului face pe cerboaice * să nască;
El despoaie pădurile;
în locaşul Lui totul strigă: „Slavă!“
*Iov. 39. 1, 2, 3.

10. Domnul stătea * pe scaunul Lui de domnie cînd cu potopul,
şi Domnul împărăţeşte în** veci pe scaunul Lui de domnie.
*Fac. 6. 17. Iov. 38. 8, 25. **Ps. 10. 16.

11. Domnul * dă tărie poporului Său,
Domnul binecuvintează pe poporul Său cu pace. *Ps. 28. 8.

PSALMUL 30.

Un psalm. O cîntare pentru sfinţirea Casei Domnului, făcută de David.

30 1. Te înalţ, Doamne, căci m'ai * ridicat,
şi n'ai lăsat pe vrăjmaşii mei să se bucure** de mine.
*Ps. 28. 9. **Ps. 25. 2; 35. 19, 24.

2. Doamne, Dumnezeule,
eu am strigat către Tine,
şi Tu m'ai vindecat *. *Ps. 6. 2; 103. 3.

3. Doamne, Tu mi-ai ridicat * sufletul din locuinţa morţilor,
Tu m'ai adus la viaţă din mijlocul celor ce se pogoară** în groapă.
*Ps. 86. 13. **Ps. 28. 1.

4. Cîntaţi * Domnului, voi cei iubiţi de El,
măriţi prin laudele voastre Numele Lui cel Sfînt! *1 Cron. 16. 4. Ps. 97. 12.

5. Căci mînia Lui ţine numai o clipă *,
dar îndurarea Lui ţine toată** viaţa:
seara vine plînsul,
iar dimineaţa † veselia. *Ps. 103. 9. Isa. 26. 20; 54. 7, 8. 2 Cor. 4. 17. **Ps. 63. 3. †Ps. 126. 5.

6. Cînd îmi mergea bine *, ziceam:
„Nu mă voi clătina niciodată!“
*Iov. 29. 18.

7. Doamne, prin bunăvoinţa Ta mă aşezasei pe un munte tare...
dar Ţi-ai ascuns * Faţa, şi m'am turburat. *Ps. 104. 29.

8. Doamne, eu am strigat către Tine,
şi m'am rugat Domnului, zicînd:
9. „Ce vei cîştiga dacă-mi verşi sîngele, şi mă pogori în groapă?
Poate să Te laude ţărîna *?
Poate ea să vestească credincioşia Ta? *Ps. 6. 5; 88. 11; 115. 17; 118. 17. Isa. 38. 18.

10. Ascultă, Doamne, ai milă de mine!
Doamne, ajută-mă!“ —
11. Şi mi-ai prefăcut * tînguirile în veselie,

mi-ai deslegat sacul de jale, şi m'ai încins cu bucurie, *2 Sam. 6. 14. Isa. 61. 3. Ier. 31. 4.
12. pentruca inima mea să-Ţi cînte, şi să nu stea mută.
Doamne, Dumnezeule, eu pururea Te voi lăuda!

PSALMUL 31.

Către mai marele cîntăreţilor.
Un psalm al lui David.

31 1. Doamne, în Tine * mă încred: să nu fiu dat de ruşine niciodată.
Izbăveşte-mă, în ** dreptatea Ta!
* Ps. 22. 5; 25. 2; 71. 1. Isa. 49. 23. ** Ps. 143. 1.
2. Pleacă *-Ţi urechea spre mine, grăbeşte de-mi ajută!
Fii pentru mine o stîncă ocrotitoare, o cetăţuie unde să-mi găsesc scăparea!
* Ps. 71. 2.
3. Căci * Tu eşti Stînca mea, Cetăţuia mea,
şi, pentru ** Numele Tău, mă vei povăţui şi mă vei călăuzi.
* Ps. 18. 2. ** Ps. 23. 3; 25. 11.
4. Scoate-mă din laţul, pe care mi l-au întins vrăjmaşii.
Căci Tu eşti Ocrotitorul meu!
5. In mînile * Tale îmi încredinţez duhul:
Tu mă vei izbăvi, Doamne, Dumnezeule adevărate! * Luc. 23. 46. Fapt. 7. 59.
6. Eu urăsc pe ceice * se lipesc de idoli deşerţi,
şi mă încred în Domnul. * Iona 2. 8.
7. Fă-mă să mă veselesc şi să mă bucur de îndurarea Ta,
căci vezi ticăloşia mea, ştii * neliniştea sufletului meu, * Ioan 10. 27.
8. şi nu mă vei da * în mînile vrăjmaşului,
ci îmi vei pune picioarele ** la loc larg. * Deut. 32. 30. 1 Sam. 17. 46; 24. 18. ** Ps. 4. 1; 18. 19.
9. Ai milă de mine, Doamne, căci sînt în strîmtorare:
faţa, sufletul, şi trupul mi s'au topit * de întristare; * Ps. 6. 7.
10. mi se sfîrşeşte viaţa în durere, şi anii în suspinuri.
Mi s'au sleit puterile din pricina fărădelegii mele, şi-mi putrezesc oasele *!
* Ps. 32. 3; 102. 3.
11. Din pricina protivnicilor mei, am ajuns * de ocară,
de mare ocară pentru vecinii ** mei, şi de groază pentru prietenii mei;
ceice † mă văd pe uliţă, fug de mine.
* Ps. 41. 8. Isa. 53. 4. ** Iov. 19. 13. Ps. 38. 11; 88. 8, 18. † Ps. 64. 8.
12. Sînt uitat de * inimi ca un mort, am ajuns ca un vas sfărîmat. * Ps. 88. 4, 5.
13. Aud * vorbele rele ale multora,
văd spaima ** care domneşte împrejur,
cînd se sfătuiesc † ei împreună împotriva mea,
şi uneltesc să-mi ia viaţa.
* Ier. 20. 10. ** Ier. 6. 25; 20. 3. Plîn. 2. 22. † Mat. 27. 1.
14. Dar eu mă încred în Tine, Doamne,
şi zic: „Tu eşti Dumnezeul meu!“
15. Soarta mea este în mîna Ta;
scapă-mă de vrăjmaşii şi de prigonitorii mei!
16. Fă * să lumineze Faţa Ta peste robul Tău,
scapă-mă, prin îndurarea Ta!
* Num. 6. 25, 26. Ps. 4. 6; 67. 1.
17. Doamne, să nu * rămîn de ruşine cînd Te chem.
Ci să rămînă de ruşine cei răi, şi ei să se pogoare muţi ** în locuinţa morţilor! * Ps. 25. 2. ** 1 Sam. 2. 9. Ps. 115. 17.
18. Să amuţească * buzele mincinoase,
cari vorbesc ** cu îndrăzneală,
cu trufie şi dispreţ împotriva celui neprihănit!
* Ps. 12. 3. ** 1 Sam. 2. 3. Ps. 94. 4. Iuda 15.
19. O, cît * de mare este bunătatea Ta, pe care o păstrezi pentru cei ce se tem de Tine,
şi pe care o arăţi celor ce se încred în Tine, în faţa fiilor oamenilor!
* Isa. 64. 4. 1 Cor. 2. 9.
20. Tu * îi ascunzi, la adăpostul Feţei Tale, de cei ce-i prigonesc,
îi ** ocroteşti în cortul Tău de limbile cari-i clevetesc. * Ps. 27. 5; 32. 7. ** Iov 5. 21.
21. Binecuvîntat să fie Domnul,
căci Şi-a arătat în * chip minunat îndurarea faţă de mine:
parc'aş fi fost într'o ** cetate întărită. * Ps. 17. 7. ** 1 Sam. 23. 7.
22. In * pornirea mea nechibzuită, ziceam: „Sînt izgonit ** dinaintea Ta!“
Dar Tu ai auzit glasul rugăciunilor mele,
cînd am strigat spre Tine. * 1 Sam. 23. 26. Ps. 116. 11. ** Isa. 38. 11, 12. Plîn. 3. 54. Iona 2. 4.
23. Iubiţi * dar pe Domnul, toţi cei iubiţi de El.
Căci Domnul păzeşte pe cei credincioşi,
şi pedepseşte aspru pe cei mîndri.
* Ps. 34. 9.
24. Fiţi tari *, şi îmbărbătaţi-vă inima,
toţi cei ce nădăjduiţi în Domnul!
* Ps. 27. 14.

PSALMUL 32.

Un psalm al lui David.
O cîntare.

32 1. Ferice de cel cu fărădelegea iertată *,
şi de cel cu păcatul acoperit!
*Ps. 85. 2. Rom. 4. 6, 7, 8.

2. Ferice de omul, căruia nu-i ţine în seamă * Domnul nelegiuirea,
şi în ** duhul căruia nu este viclenie!
*2 Cor. 5. 19. **Ioan 1. 47.

3. Cîtă vreme am tăcut, mi se topeau oasele de gemetele mele necurmate.

4. Căci zi şi noapte mîna * Ta apăsa asupra mea;
mi se usca vlaga cum se usucă pămîntul de seceta verii.
*1 Sam. 5. 6, 11. Iov 33. 7. Ps. 38. 2. (Oprire).

5. Atunci Ţi-am mărturisit păcatul meu, şi nu mi-am ascuns fărădelegea.
Am zis *: „Îmi voi mărturisi Domnului fărădelegile!“
Şi Tu ai iertat vina păcatului meu.
*Prov. 28. 13. Isa. 65. 24. Luc. 15. 18, 21. etc. 1 Ioan 1. 9. (Oprire).

6. De * aceea orice om evlavios să se roage ** Ţie la vreme potrivită!
Şi chiar de s'ar vărsa ape mari, pe el nu-l vor atinge de loc.
*1 Tim. 1. 16. **Isa. 55. 6. Ioan 7. 34.

7. Tu * eşti ocrotirea mea, Tu mă scoţi din necaz,
Tu mă înconjuri cu cîntări ** de izbăvire. *Ps. 9. 9; 27. 5; 31. 20; 119. 114. **Exod. 15. 1. Judc. 5. 1. 2 Sam. 22. 1. (Oprire).

8. „Eu — zice Domnul — te voi învăţa, şi-ţi voi arăta calea pe care trebuie s'o urmezi,
te voi sfătui, şi voi avea privirea îndreptată asupra ta.“

9. Nu * fiţi ca un cal sau ca un catîr fără ** pricepere,
pe cari-i struneşti cu un frîu şi o zăbală cu cari-i legi,
ca să nu se apropie de tine. —
*Prov. 26. 3. Iac. 3. 3. **Iov 35. 11.

10. De multe * dureri are parte cel rău,
dar cel ce ** se încrede în Domnul, este înconjurat cu îndurarea Lui. *Prov. 13. 21. Rom. 2. 9. **Ps. 34. 8; 84. 12. Prov. 16. 20. Ier. 17. 7.

11. Neprihăniţilor, bucuraţi-vă * în Domnul şi veseliţi-vă!
Scoateţi strigăte de bucurie, toţi cei cu inima fără prihană! *Ps. 64. 10; 68. 3.

PSALMUL 33.

33 1. Neprihăniţilor, bucuraţi-vă în * Domnul!
Oamenilor ** fără prihană le şade bine cîntarea de laudă.
*Ps. 32. 11; 97. 12. **Ps. 147. 1.

2. Lăudaţi pe Domnul cu arfa,
lăudaţi-L cu alăuta cu * zece coarde.
*Ps. 92. 3; 144. 9.

3. Cîntaţi-I * o cîntare nouă!
Faceţi să răsune coardele şi glasurile voastre! *Ps. 96. 1; 98. 1; 144. 9; 149. 1. Isa. 42. 10. Apoc. 5. 9.

4. Căci Cuvîntul Domnului este adevărat,
şi toate lucrările Lui se împlinesc cu credincioşie.

5. El * iubeşte dreptatea şi neprihănirea;
bunătatea ** Domnului umple pămîntul. *Ps. 11. 7; 45. 7. **Ps. 119. 64.

6. Cerurile au fost făcute prin * Cuvîntul Domnului,
şi toată ** oştirea lor prin † suflarea gurii Lui. *Fac. 1. 6, 7. Evr. 11. 3. 2 Pet. 3. 5. **Iov 26. 13. †Fac. 2. 1.

7. El * îngrămădeşte apele mării într'un morman,
şi pune adîncurile în cămări.
*Fac. 1. 9. Iov 26. 10; 38. 8.

8. Tot pămîntul să se teamă de Domnul!
Toţi locuitorii lumii să tremure înaintea Lui!

9. Căci el * zice, şi se face;
porunceşte şi ce porunceşte ia fiinţă. *Fac. 1. 3. Ps. 148. 5.

10. Domnul * răstoarnă sfaturile Neamurilor,
zădărniceşte planurile popoarelor.
*Isa. 8. 10; 19. 3.

11. Dar sfaturile * Domnului dăinuiesc pe vecie,
şi planurile inimii Lui, din neam în neam. *Iov 23. 13. Prov. 19. 21. Isa. 46. 10.

12. Ferice * de poporul, al cărui Dumnezeu este Domnul!
Ferice de poporul, pe care Şi-l alege ** El de moştenire!
*Ps. 65. 4; 144. 15. **Exod. 19. 5. Deut. 7. 6.

13. Domnul priveşte din * înălţimea cerurilor,
şi vede pe toţi fiii oamenilor.
*2 Cron. 16. 9. Iov 28. 24. Ps. 11. 4; 14. 2. Prov. 15. 3.

14. Din locaşul locuinţei Lui, El priveşte
pe toţi locuitorii pămîntului.

15. El le întocmeşte inima la toţi,
şi ia aminte * la toate faptele lor.
*Iov 34. 21. Ier. 32. 19.

16. Nu mărimea oştirii scapă pe împărat *,
nu mărimea puterii izbăveşte pe viteaz; *Ps. 44. 6.

17. calul nu poate * da chezăşia biruinţei,

şi toată vlaga lui nu dă izbăvirea.
*Ps. 20. 7; 147. 10. Prov. 21. 31.

18. Iată *, ochiul Domnului priveşte peste ** ceice se tem de El,
peste ceice nădăjduiesc în bunătatea Lui, *Iov 36. 7. Ps. 34. 15. 1 Pet. 3. 12, **Ps. 147. 11.

19. ca să le scape sufletul dela moarte,
şi să-i ţină * cu viaţă în mijlocul foametei. *Iov 5. 20. Ps. 37. 19.

20. Sufletul * nostru nădăjduieşte în Domnul;
El ** este Ajutorul şi Scutul nostru.
*Ps. 62. 1, 5; 130. 6. **Ps. 115. 9. 10, 11.

21. Da, inima * noastră îşi găseşte bucuria în El,
căci avem încredere în Numele Lui cel Sfînt. *Ps. 13. 5. Zah. 10. 7. Ioan 16. 22.

22. Doamne, fie îndurarea Ta peste noi,
după cum o nădăjduim noi dela Tine!

PSALMUL 34.

Un psalm alcătuit de David, cînd a făcut pe nebunul în faţa lui Abimelec, şi a plecat izgonit de el.

34 1. Voi binecuvînta * pe Domnul în orice vreme;
lauda Lui va fi totdeauna în gura mea. *Efes. 5. 20. 1 Tes. 5. 18. 2 Tes. 1. 3; 2. 13.

2. Să mi se laude * sufletul în Domnul!
Să asculte cei ** nenorociţi şi să se bucure.
*Ier. 9. 24. 1 Cor. 1. 31. 2 Cor. 10. 17. **Ps. 119. 74; 142. 7.

3. Inălţaţi * pe Domnul, împreună cu mine.
Să lăudăm cu toţii Numele Lui! —
*Ps. 69. 30. Luc. 1. 46.

4. Eu am căutat * pe Domnul, şi mi-a răspuns:
m'a izbăvit din toate temerile mele.
*Mat. 7. 7. Luc. 11. 9.

5. Cînd îţi întorci privirile spre El, te luminezi de bucurie,
şi nu ţi se umple faţa de ruşine.

6. Cînd strigă un nenorocit *, Domnul aude,
şi-l scapă din ** toate necazurile lui.
*Ps. 3. 4. **Vers. 17. 19. 2 Sam. 22. 1.

7. Ingerul * Domnului tăbărăşte ** în jurul celor ce se tem de El,
şi-i scapă din primejdie. *Dan. 6. 22. Evr. 1. 14. **Fac. 32. 1, 2. 2 Reg. 6. 17. Zah. 9. 8.

8. Gustaţi * şi vedeţi ce bun este Domnul!
Ferice ** de omul care se încrede în El! *1 Pet. 2. 3. **Ps. 2. 12.

9. Temeţi-vă * de Domnul, voi, sfinţii Lui,
căci de nimic nu duc lipsă cei ce se tem de El! *Ps. 31. 23.

10. Puii de leu * duc lipsă, şi li-i foame,
dar ** cei ce caută pe Domnul nu duc lipsă de nici un bine.
*Iov. 4. 10. 11. **Ps. 84. 11.

11. Veniţi, fiilor, şi ascultaţi-mă,
căci vă voi * învăţa frica Domnului.
*Ps. 32. 8.

12. Cine * este omul, care doreşte viaţa,
şi vrea să aibă parte de zile fericite? *1 Pet. 3. 10, 11.

13. Fereşte-ţi limba de rău,
şi buzele de * cuvinte înşelătoare!
*1 Pet. 2. 22.

14. Depărtează-te * de rău, şi fă binele;
caută ** pacea, şi aleargă după ea!
*Ps. 37. 27. Isa. 1. 16, 17. **Rom. 12. 18. Evr. 12. 14.

15. Ochii * Domnului sînt peste cei fără prihană,
şi urechile Lui iau aminte la strigătele ** lor.
*Iov. 36. 7. Ps. 33. 18. 1 Pet. 3. 12. **Vers. 6. 17.

16. Domnul Îşi întoarce Faţa * împotriva celor răi,
ca ** să le şteargă pomenirea de pe pămînt.
*Lev. 17. 10. Ier. 44. 11. Amos 9. 4. **Prov. 10. 7.

17. Cînd strigă cei fără prihană, Domnul * aude,
şi-i scapă din toate necazurile lor.
*Vers. 6, 15, 19. Ps. 145. 19, 20.

18. Domnul este aproape * de cei ** cu inima înfrîntă,
şi mîntuieşte pe cei cu duhul zdrobit. *Ps. 145. 18. **Ps. 51. 17. Isa. 57. 15; 61. 1; 66. 2.

19. De multe * ori vine nenorocirea peste cel fără prihană,
dar ** Domnul îl scapă totdeauna din ea. *Prov. 24. 16. 2 Tim. 3. 11, 12. **Vers. 6, 17.

20. Toate oasele i le păzeşte,
ca niciunul * din ele să nu i se sfărîme. *Ioan 19. 36.

21. Pe * cel rău îl omoară nenorocirea,
dar vrăjmaşii celui fără prihană sînt pedepsiţi. *Ps. 94. 23.

22. Domnul scapă * sufletul robilor Săi,
şi niciunul din cei ce se încred în El, nu este osîndit.
*2 Sam. 4. 9. 1 Reg. 1. 29. Ps. 11. 23; 103. 4. Plin 3. 58.

PSALMUL 35.

Un psalm al lui David.

35 1. Apără-mă * Tu, Doamne, de potrivnicii mei,
luptă ** Tu cu cei ce se luptă cu mine! *Ps. 43. 1; 119. 154. Plin. 3. 58. **Exod. 14. 25.

2. Ia * pavăza şi scutul,
şi scoală-Te să-mi ajuţi. * Isa. 42. 13.
3. Invîrte sulita şi săgeata împotriva prigonitorilor mei!
zi sufletului meu: „Eu sînt mîntuirea ta!“
4. Ruşinaţi * şi înfruntaţi să fie ceice vor să-mi ia viaţa!
Să dea înapoi ** şi să roşească cei ce-mi gîndesc peirea!
* Vers. 26. Ps. 40. 14, 15; 70. 2. 3. ** Ps. 129. 5.
5. Să fie * ca pleava luată de vînt,
şi să-i gonească îngerul Domnului!
* Iov 21. 18. Ps. 1. 4; 83. 13. Isa. 29. 5. Osea 13. 3.
6. Drumul să le fie întunecos * şi alunecos,
şi să-i urmărească îngerul Domnului! * Ps. 73. 18. Ier. 23. 12.
7. Căci mi-au întins * laţul lor, fără pricină, pe o groapă,
pe care au săpat-o, fără temei, ca să-mi ia viaţa; * Ps. 9. 15.
8. să-i ajungă * prăpădul pe neaşteptate,
să fie prinşi în laţul **, pe care l-au întins,
să cadă în el şi să piară!
* 1 Tes. 5. 3. ** Ps. 7. 15, 16; 57. 6; 141. 9, 10. Prov. 5. 22.
9. Şi atunci mi se va bucura sufletul în Domnul:
se * va veseli de mîntuirea Lui. * Ps. 13. 5.
10. Toate * oasele mele vor zice:
„Doamne, cine ** poate, ca Tine,
să scape pe cel nenorocit de unul mai tare de cît el,
pe cel nenorocit şi sărac de cel ce-l jăfuieşte?“ * Ps. 51. 8. ** Exod. 15. 11. Ps. 71. 19.
11. Nişte martori * mincinoşi se ridică,
şi mă întreabă de ceeace nu ştiu. * Ps. 27. 12.
12. Imi întorc * rău pentru bine:
mi-au lăsat sufletul pustiu.
* Ps. 38. 20; 109. 3, 4, 5. Ier. 18. 20. Ioan 10. 32.
13. Şi eu, cînd * erau ei bolnavi, mă îmbrăcam cu sac,
îmi smeream sufletul cu post,
şi mă rugam ** cu capul plecat la sîn.
* Iov 30. 25. Ps. 69. 10, 11. ** Mat. 10. 13. Luc. 10. 6.
14. Umblam plin de durere ca pentru un prieten, pentru un frate;
cu capul plecat, ca de jalea unei mame.
15. Dar cînd mă clatin eu, ei se bucură şi se strîng;
se strîng fără ştirea mea *, ca să mă batjocorească,
şi mă sfîşie ** neîncetat.
* Iov 30. 1, 8, 12. ** Iov 16. 9.
16. Scrîşnesc * din dinţi împotriva mea,
împreună cu cei nelegiuiţi, cu secăturile batjocoritoare.
* Iov. 16. 9. Ps. 37. 12. Plîn. 2. 16.
17. Doamne, pînă cînd Te vei uita * la ei?
Scapă-mi sufletul din cursele lor,
scapă-mi viaţa ** din ghiarele acestor pui de lei! * Hab. 1. 13. ** Ps. 22. 20.
18. Şi eu Te voi lăuda * în adunarea cea mare,
şi Te voi slăvi în mijlocul unui popor mare la număr. * Ps. 22. 25, 31; 40. 9, 10; 111. 1.
19. Să * nu se bucure de mine ceice pe nedrept îmi sînt vrăjmaşi,
nici să ** nu-şi facă semne cu ochiul, ceice † mă urăsc fără temei! * Ps. 13. 4; 25. 2; 38. 16. ** Ps. 69. 4; 109. 3; 119. 161. Plîn. 3. 52. Ioan 15. 25. † Iov. 15. 12. Prov. 6. 13; 10. 10.
20. Căci ei nu vorbesc de pace,
ci urzesc înşelătorii împotriva oamenilor liniştiţi din ţară.
21. Işi deschid * gura larg împotriva mea,
şi zic: „Ha **! Ha! Ochii noştri îşi văd acum dorinţa împlinită!“
* Ps. 22. 13. ** Ps. 40. 15; 54. 7; 70. 3.
22. Doamne, Tu vezi *: Nu ** tăcea!
Nu Te depărta † de mine, Doamne!
* Exod. 3. 7. Fapt. 7. 34. ** Ps. 28. 1; 83. 1. † Ps. 10. 1; 22. 11, 19; 38. 21; 71. 12.
23. Trezeşte-Te, şi scoală *-Te să-mi faci dreptate!
Dumnezeule şi Doamne, apără-mi pricina! * Ps. 44. 23; 80. 2.
24. Judecă *-mă după ** dreptatea Ta, Doamne, Dumnezeul meu,
ca să † nu se bucure ei de mine!
* Ps. 26. 1. ** 2 Tes. 1. 6. † Vers. 19.
25. Să * nu zică în inima lor: „Aha! iată ce doream!“
Să nu zică „L-am înghiţit **!“
* Ps. 27. 12; 70. 3; 140. 8. ** Plîn. 2. 16.
26. Ci să fie ruşinaţi * şi înfruntaţi toţi cei ce se bucură de nenorocirea mea!
Să se îmbrace ** cu ruşine şi ocară, cei ce se ridică † împotriva mea!
* Vers. 4. Ps. 40. 14. ** Ps. 109. 29; 132. 18. † Ps. 38. 16.
27. Să * se bucure şi să se veselească, cei ce găsesc plăcere în nevinovăţia mea,
şi să zică ** neîncetat: „Mărit să fie Domnul,
care † vrea pacea robului Său!“
* Rom. 12. 15. 1 Cor. 12. 26. ** Ps. 70. 4. † Ps. 149. 4.
28. Şi atunci limba * mea va lăuda dreptatea Ta,
în toate zilele va spune lauda Ta.
* Ps. 50. 15; 51. 14; 71. 24.

PSALMUL 36.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David, robul Domnului.

36 1. Nelegiuirea celui rău zice inimii mele:
„Nu* este frică de Dumnezeu înaintea ochilor lui.“ *Rom. 3. 18.
2. Căci se măgulește* singur în ochii lui,
ca să-şi desăvîrşească fărădelegea, ca să-şi potolească ura. *Deut. 29. 19. Ps. 10. 3; 49. 18.
3. Cuvintele gurii lui sînt mincinoase şi înşelătoare*;
nu mai vrea** să lucreze cu înţelepciune şi să facă binele. *Ps. 12. 2. **Ier. 4. 22.
4. In aşternutul lui se gîndeşte la răutate*,
stă pe** o cale care nu este bună,
şi nu urăşte răul.
*Prov. 4. 16. Mica 2. 1. **Isa. 65. 2.
5. Bunătatea Ta, Doamne, ajunge pînă* la ceruri,
şi credincioşia Ta pînă la nori.
*Ps. 57. 10; 108. 4.
6. Dreptatea Ta este ca munţii lui Dumnezeu,
şi judecăţile* Tale sînt ca Adîncul cel mare.
Doamne, Tu sprijineşti pe oameni** şi pe dobitoace! *Iov 11. 8. Ps. 77. 19. Rom. 11. 33. **Iov 7. 20. Ps. 145. 9. 1 Tim. 4. 10.
7. Cît* de scumpă este bunătatea Ta, Dumnezeule!
La umbra aripilor Tale găsesc** fiii oamenilor adăpost.
*Ps. 31. 19. **Rut. 2. 12. Ps. 17. 8; 91. 4.
8. Se* satură de belşugul Casei Tale,
şi-i adăpi din şivoiul** desfătărilor† Tale. *Ps. 65. 4. **Iov 20. 17. Apoc. 22. 1. †Ps. 16. 11.
9. Căci* la Tine este izvorul vieţii;
prin** lumina Ta vedem lumina.
*Ier. 2. 13. Ioan 4. 10, 14. **1 Pet. 2. 9.
10. Intinde-Ţi şi mai departe bunătatea peste* ceice Te cunosc,
şi dreptatea peste cei cu inima neprihănită**! *Ier. 22. 16. **Ps. 7. 10; 94. 15; 97. 11.
11. Să nu m'ajungă piciorul celui mîndru,
şi să nu mă pună pe fugă mîna celor răi.
12. Ceice fac fărădelegea au şi început să cadă;
sînt răsturnaţi, şi* nu pot să se mai scoale. *Ps. 1. 5.

PSALMUL 37.

Un psalm al lui David.

37 1. Nu* te mînia pe cei răi,
şi nu te uita cu jind la ceice fac răul; *Vers. 7. Ps. 73. 3. Prov. 23. 17; 24. 1, 19.
2. căci sînt cosiţi iute ca* iarba,
şi se vestejesc ca verdeaţa. *Ps. 90. 5, 6.
3. Increde-te în Domnul, şi fă binele;
locuieşte în ţară, şi umblă în credincioşie.
4. Domnul să-ţi fie desfătarea*,
şi El îţi va da tot ce-ţi doreşte inima. *Isa. 58. 14.
5. Incredinţează*-ţi soarta în mîna Domnului,
încrede-te în El, şi El va lucra,
*Ps. 55. 22. Prov. 16. 3. Mat. 6. 25. Luc. 12. 22. 1 Pet. 5. 7.
6. El va* face să strălucească dreptatea ta ca lumina,
şi dreptul tău ca soarele la amează.
*Iov. 11. 17. Mica. 7. 9.
7. Taci* înaintea Domnului, şi nădăjduieşte** în El.
Nu† te mînia pe cel ce izbuteşte în umbletele lui,
pe omul, care îşi vede împlinirea planurilor lui rele.
*Ps. 62. 1. **Isa. 30. 15. Plîn. 3. 26. †Vers. 1. 8. Ier. 12. 1.
8. Lasă mînia, părăseşte iuţimea;
nu* te supăra, căci supărarea duce numai la rău. *Ps. 73. 3. Efes. 4. 26.
9. Fiindcă* cei răi vor fi nimiciţi,
iar cei ce nădăjduiesc în Domnul vor stăpîni** ţara.
*Iov 27. 13, 14. **Vers. 11, 22, 29. Isa. 57. 13.
10. Incă* puţină vreme, şi cel rău nu va mai fi;
te vei** uita la locul unde era, şi nu va mai fi. *Evr. 10. 36, 37. **Iov 7. 10; 20. 9.
11. Cei* blînzi moştenesc ţara,
şi au belşug de pace. *Mat. 5. 5.
12. Cel rău face la planuri împotriva celui neprihănit,
şi* scrîşneşte din dinţi împotriva lui.
*Ps. 35. 16.
13. Domnul* rîde de cel rău,
căci vede că-i vine şi lui ziua**.
*Ps. 2. 4. **1 Sam. 26. 10.
14. Cei răi trag sabia şi îşi încordează arcul,
ca să doboare pe cel nenorocit şi sărac,
ca să junghie pe cei cu inima neprihănită.
15. Dar sabia* lor intră în însăş inima lor,
şi li se sfărîmă arcurile. *Mica. 5. 6.
16. Mai* mult face puţinul celui neprihănit,
decît belşugul multor răi.
*Prov. 15. 16; 16. 8. 1 Tim. 6. 6.
17. Căci braţele* celui rău vor fi zdrobite,
dar Domnul sprijineşte pe cei neprihăniţi. *Iov 38. 15. Ps. 10. 15. Ezec. 30. 21, etc.

18. Domnul* cunoaşte zilele oamenilor cinstiţi;
şi moştenirea lor ţine pe** vecie.
*Ps.1.6. **Isa.60.21.

19. Ei nu rămîn de ruşine în ziua nenorocirii,
ci au de ajuns în* zilele de foamete. *Iov.5.20. Ps.33.19.

20. Dar cei răi pier,
şi vrăjmaşii Domnului sînt ca cele mai frumoase păşune:
pier, pier ca* fumul. *Ps.102.3.

21. Cel rău ia cu împrumut, şi nu dă înapoi;
dar cel neprihănit* este milos, şi dă.
*Ps.112.5.9.

22. Căci* cei binecuvîntaţi de Domnul stăpînesc ţara,
dar cei blestemaţi de El sînt** nimiciţi. *Prov.3.33. **Vers.9.

23. Domnul* întăreşte paşii omului,
cînd Îi place calea lui;
*1Sam.2.9. Prov.16.9.

24. dacă se* întîmplă să cadă, nu este doborît de tot,
căci Domnul îl apucă de mînă. *Ps.34.19, 20; 40.2; 91.12. Prov.24.16. Mica.7.8.2Cor.4.9.

25. Am fost tînăr, şi am îmbătrînit,
dar n'am văzut pe cel neprihănit părăsit,
nici pe urmaşii lui cerşindu*-şi pîinea. *Iov15.23. Ps.59.15; 109.10.

26. Ci el totdeauna* este milos, şi dă cu împrumut;
şi urmaşii lui sînt binecuvîntaţi.
*Deut.15.8, 10. Ps.112.5,9.

27. Depărtează*-te de rău, fă binele,
şi vei dăinui pe vecie. *Ps.34.14. Isa.1.16,17.

28. Căci Domnul iubeşte* dreptatea,
şi nu părăseşte pe credincioşii Lui.
Totdeauna ei sînt supt paza Lui,
dar** sămînţa celor răi este nimicită. *Ps.11.7. **Ps.21.10. Prov.2.22. Isa.14.20.

29. Cei* neprihăniţi vor stăpîni ţara,
şi vor locui în ea pe vecie. *Prov.2.21.

30. Gura* celui neprihănit vesteşte înţelepciunea,
şi limba lui trîmbiţează dreptatea.
*Mat.12.35.

31. Legea* Dumnezeului său este în inima lui;
şi nu i se clatină paşii.
*Deut.6.6. Ps.40.8; 119.98. Isa.51.7.

32. Cel rău pîndeşte* pe cel neprihănit,
şi caută să-l omoare. *Ps.10.8.

33. Dar Domnul nu*-l lasă în mînile lui,
şi nu-l osîndeşte** cînd vine la judecată. *2Pet.2.9. **Ps.109.31.

34. Nădăjduieşte* în Domnul, păzeşte calea Lui,
şi El te va înălţa ca să stăpîneşti ţara:
vei vedea pe cei răi nimiciţi**.
*Vers.9. Ps.27.14. Prov.20.22. **Ps.52.5, 6; 91.8.

35. Am văzut* pe cel rău în toată puterea lui;
se întindea ca un copac verde. *Iov5.3.

36. Dar cînd am trecut a doua oară, nu mai era* acolo;
l-am căutat, dar nu l-am mai putut găsi. *Iov20.5, etc.

37. Uită-te bine la cel fără prihană, şi priveşte pe cel fără vicleşug;
căci omul* de pace are parte de moştenitori. *Isa.32.17; 57.2.

38. Dar* cei răzvrătiţi sînt nimiciţi cu toţii,
sămînţa celor răi este prăpădită.
*Ps.1.4; 52.5.

39. Scăparea* celor neprihăniţi vine dela Domnul;
El este ocrotitorul lor la vremea necazului**. *Ps.3.8. **Ps.9.9.

40. Domnul îi* ajută şi-i izbăveşte;
îi izbăveşte de cei răi şi-i scapă,
pentrucă** se încred în El.
*Isa.31.5. **1Cron.5.20. Dan.3.17,28; 6.23.

PSALMUL 38.

Un psalm al lui David.
Spre aducere aminte.

38 1. Doamne*, nu mă mustra în mînia Ta,
şi nu mă pedepsi în urgia Ta. *Ps.6.1.

2. Căci săgeţile* Tale s'au înfipt în mine,
şi mîna** Ta apasă asupra mea.
*Iov6.4. **Ps.32.4.

3. N'a mai rămas nimic sănătos în carnea mea, din pricina mîniei Tale;
nu mai este nici* o vlagă în oasele mele, în urma păcatului meu. *Ps.6.2.

4. Căci fărădelegile* mele se ridică deasupra capului meu;
ca o povară grea, sînt** prea grele pentru mine. *Ezra9.6. Ps.40.12. **Mat.11.28.

5. Rănile mele miroasă greu şi sînt pline de coptură,
în urma nebuniei mele.

6. Sînt gîrbovit, peste măsură de istovit*;
toată ziua umblu** plin de întristare.
*Ps.35.14. **Iov30.28. Ps.42.9; 43.2.

7. Căci o durere arzătoare* îmi mistuie măruntaiele,

şi n'a mai rămas nimic** sănătos în carnea mea. *Iov 7. 5. **Vers. 3.

8. Sînt fără putere, zdrobit cu desăvîrşire;
turburarea inimii mele mă face să gem*. *Iov 3. 24. Ps. 22. 1. Isa. 59. 11.

9. Doamne, toate dorinţele mele sînt înaintea Ta,
şi suspinurile mele nu-Ţi sînt ascunse.

10. Inima îmi bate cu tărie, puterea mă părăseşte,
şi lumina* ochilor mei nu mai este cu mine. *Ps. 6. 7; 88. 9.

11. Prietenii* şi cunoscuţii mei se depărtează** de rana mea,
şi rudele mele stau† de o parte. *Ps. 31. 11. **Luc. 10. 31, 32. †Luc. 23. 49.

12. Ceice vor să-mi ia viaţa îşi întind cursele*;
ceice-mi caută nenorocirea, spun** răutăţi,
şi toată ziua urzesc† la înşelătorii. *2 Sam. 17. 1, 2, 3. **2 Sam. 16. 7, 8. †Ps. 35. 20.

13. Iar eu* sînt ca un surd, n'aud;
sînt** ca un mut, care nu deschide gura. *2 Sam. 16. 10. **Ps. 39. 2, 9.

14. Sînt ca un om, care n'aude,
şi în gura căruia nu este niciun răspuns.

15. Doamne, în Tine nădăjduiesc*;
Tu vei răspunde, Doamne, Dumnezeule! *2 Sam. 16. 12. Ps. 39. 7.

16. Căci zic: „Nu îngădui să* se bucure vrăjmaşii mei de mine,
şi să se fudulească** împotriva mea, cînd mi se clatină piciorul†!“ *Ps. 13. 4. **Ps. 35. 26. †Deut. 32. 35.

17. Căci sînt aproape să cad,
şi durerea mea este totdeauna înaintea mea.

18. Imi mărturisesc* fărădelegea,
mă doare** de păcatul meu. *Ps. 32. 5. Prov. 28. 13. **2 Cor. 7. 9, 10.

19. Dar vrăjmaşii mei sînt plini de viaţă şi plini de putere;
ceice mă urăsc fără* temei, sînt mulţi la număr. *Ps. 35. 19.

20. Ei îmi întorc* rău pentru bine,
îmi sînt potrivnici, pentrucă** eu urmăresc binele. *Ps. 35. 12. **1 Pet. 3. 13; Ioan 3. 12.

21. Nu mă părăsi, Doamne!
Dumnezeule, nu* Te depărta de mine! *Ps. 35. 22.

22. Vino degrabă în ajutorul meu,
Doamne, Mîntuirea* mea! *Ps. 27. 1; 62. 2, 6. Isa. 12. 2.

PSALMUL 39.

Către mai marele cîntăreţilor: Către Iedutun. Un psalm al lui David.

39 1. Ziceam: „Voi veghea* asupra căilor mele,
ca să nu păcătuiesc cu limba;
îmi voi pune frîu gurii**,
cît† va sta cel rău înaintea mea.“ *1 Reg. 2. 4. 2 Reg. 10. 31. **Ps. 141. 3. Iac. 3. 2. †Col. 4. 5.

2. Am stat* mut, în tăcere;
am tăcut, măcar că eram nenorocit;
şi totuş durerea mea nu era mai puţin mare. *Ps. 38. 13.

3. Imi ardea inima în mine,
un foc* lăuntric mă mistuia;
şi atunci mi-a venit cuvîntul pe limbă, şi am zis: *Ier. 20. 9.

4. „Doamne, spune-mi* care este sfîrşitul vieţii mele,
care este măsura zilelor mele,
ca să ştiu cît de trecător sînt.“ *Ps. 90. 12; 119. 84.

5. Iată că zilele mele sînt cît un lat de mînă,
şi viaţa* mea este ca o nimica înaintea Ta.
Da**, orice om este doar o suflare, oricît de bine s'ar ţinea. — *Ps. 90. 4. **Vers. 11. Ps. 62. 9; 144. 4. (Oprire).

6. Da, omul umblă ca o* umbră,
se frămîntă degeaba,
strînge** la comori, şi nu ştie cine le va lua. *1 Cor. 7. 31. Iac. 4. 14. **Iov 27. 17. Ecl. 2. 18. 21, 26; 5. 14. Luc. 12. 20, 21.

7. Acum, Doamne, ce mai pot nădăjdui eu?
In Tine îmi este nădejdea* *Ps. 38. 15.

8. Izbăveşte-mă de toate fărădelegile mele!
Nu mă face de ocara* celui nebun! *Ps. 44. 13; 79. 4.

9. Stau* mut, nu deschid gura,
căci Tu** lucrezi. *Lev. 10. 3. Iov 40. 4, 5. Ps. 38. 13. **2 Sam. 16. 10. Iov 2. 10.

10. Abate-Ţi* loviturile dela mine!
Imi ieşe sufletul supt loviturile mîinii Tale. *Iov 9. 34; 13. 21.

11. Tu pedepseşti pe om, şi-l loveşti pentru fărădelegea lui:
îi prăpădeşti*, ca molia, ce are el mai scump.
Da**, orice om este doar o suflare. *Iov 4. 19; 13. 28. Isa. 50. 9. Osea 5. 12. **Vers. 5. (Oprire).

12. Ascultă-mi rugăciunea, Doamne,
şi pleacă-Ţi urechea la strigătele mele!
Nu tăcea în faţa lacrămilor mele!
Căci* sînt un străin înaintea Ta,
un pribeag, ca** toţi părinţii mei. *Lev. 25. 23. 1 Cron. 29. 15. Ps. 119. 19. 2 Cor. 5. 6. Evr. 11. 13, 1. 1 Pet. 1. 11; 2. 11. **Fac. 47. 9.

13. Abate-Ţi * privirea dela mine, şi
lasă-mă să răsuflu,
pînă nu mă duc şi să ** nu mai fiu!
* Iov 10. 20, 21; 14. 5, 6. ** Iov. 14. 10, 11, 12.

PSALMUL 40.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

40 1. Imi pusesem nădejdea * în Domnul,
şi El S'a plecat spre mine, mi-a ascultat strigătele. * Ps. 27. 14; 37. 7.
2. M'a scos din groapa pieirii, din fundul mocirlei *;
mi-a pus ** picioarele pe stîncă, şi mi-a întărit † paşii.
* Ps. 69. 2, 14. ** Ps. 27. 5. † Ps. 37. 23.
3. * Mi-a pus în gură o cîntare nouă, o laudă pentru Dumnezeul nostru.
Mulţi ** au văzut lucrul acesta, s'au temut,
şi s'au încrezut în Domnul.
* Ps. 33. 3. ** Ps. 52. 6.
4. Ferice * de omul, care îşi pune încrederea în Domnul,
şi care nu ** se îndreaptă spre cei trufaşi şi mincinoşi †!
* Ps. 34. 8. Ier. 17. 7. ** Ps. 101. 8, 7. † Ps. 125. 5.
5. Doamne, Dumnezeule, multe * sînt minunile şi planurile ** Tale pentru mine:
nimeni nu se poate asemăna cu Tine.
Aş vrea să le vestesc şi să le trîmbiţez,
dar numărul lor este prea mare ca să le povestesc. * Exod. 15. 11. Iov 5. 9; 9. 10. Ps. 71. 15; 92. 5; 139. 6, 17. ** Isa. 55. 8.
6. Tu nu doreşti nici jertfă *, nici dar de mîncare,
ci mi-ai străpuns urechile;
nu ceri nici ardere de tot, nici jertfă de ispăşire. * 1 Sam. 15. 22. Ps. 50, 8; 51. 16. Isa. 1. 11; 66. 3. Osea 6. 6. Mat. 9. 13; 12. 7. Evr. 10. 5.
7. Atunci am zis: „Iată-mă că vin! —
în sulul cărţii este scris * despre mine — * Luc. 24. 44.
8. vreau * să fac voia Ta, Dumnezeule!
Şi Legea Ta este în ** fundul inimii mele. * Ps. 119. 16, 24, 47, 92. Ioan 4. 34. Rom. 7. 22. ** Ps. 37. 31. Ier. 31. 33. 2 Cor. 3. 3.
9. Vestesc * îndurarea Ta, în adunarea cea mare;
iată că nu-mi închid buzele **.
Tu † ştii lucrul acesta, Doamne!
* Ps. 22. 22, 25; 35. 18. ** Ps. 119. 13. † Ps. 139. 2.
10. Nu * ţin în inima mea îndurarea Ta,
ci vestesc adevărul Tău şi mîntuirea Ta,
şi nu ascund bunătatea şi credincioşia Ta în adunarea cea mare.
* Fapt. 20. 20, 27.
11. Tu, Doamne, nu-mi vei opri îndurările Tale;
ci bunătatea * şi credincioşia Ta mă vor păzi totdeauna. * Ps. 43. 3; 57. 3; 61. 7.
12. Căci rele fără număr mă împresoară,
m'au ajuns * pedepsele pentru nelegiuirile mele; şi nu le mai pot suferi vederea.
Sînt mai multe decît perii capului meu, şi mi se moaie ** inima.
* Ps. 38. 4. ** Ps. 73. 26.
13. Izbăveşte *-mă, Doamne!
Vino, Doamne, degrabă în ajutorul meu! * Ps. 70. 1, etc.
14. Să fie ruşinaţi * şi înfruntaţi,
toţi cei ce vor să-mi ia viaţa!
Să dea înapoi şi să roşească de ruşine
ceice-mi doresc pierzarea!
* Ps. 35. 4, 26; 70. 2, 3; 71. 13.
15. Să * rămînă înlemniţi de ruşinea ** lor,
cei ce-mi zic: „Ha! Ha!“
* Ps. 70. 3. ** Ps. 73. 19.
16. Să se bucure * şi să se veselească în Tine toţi cei ce Te caută!
Ceice iubesc mîntuirea Ta să zică ** fără încetare:
„Mărit să fie Domnul!“
* Ps. 70. 4. ** Ps. 35. 27.
17. Eu * sînt sărac şi lipsit,
dar Domnul ** Se gîndeşte la mine.
Tu eşti ajutorul şi izbăvitorul meu:
nu zăbovi, Dumnezeule!
* Ps. 70. 5. ** 1 Pet. 5. 7.

PSALMUL 41.

Către mai marele cîntăretilor. Un psalm al lui David.

41 1. Ferice de cel * ce îngrijeşte de cel sărac!
Căci în ziua nenorocirii Domnul îl izbăveşte; * Prov. 14. 21.
2. Domnul îl păzeşte şi-l ţine în viaţă.
El este fericit pe pămînt,
şi nu-l * lasi la bunul plac al vrăjmaşilor lui. * Ps. 27. 12.
3. Domnul îl sprijineşte, cînd este pe patul de suferinţă:
îi uşurezi durerile în toate boalele lui.
4. Eu zic: „Doamne, ai milă de mine!
Vindecă *-mi sufletul! Căci am păcătuit împotriva Ta.“
* 2 Cron. 30. 20. Ps. 6. 2; 147. 3.

5. Vrăjmaşii mei zic cu răutate despre mine:
„Cînd va muri? Cînd îi va pieri numele?“
6. Dacă vine cineva să mă vadă, vorbeşte * neadevăruri,
strînge temeiuri ca să mă vorbească de rău;
şi cînd pleacă, mă vorbeşte de rău pe afară. *Ps. 12. 2. Prov. 26. 24, 25, 26.
7. Toţi vrăjmaşii mei şoptesc între ei împotriva mea,
şi cred că nenorocirea mea îmi va aduce pieirea.
8. „Este atins rău de tot, — zic ei —
iată-l culcat, n'are să se mai scoale!“
9. Chiar * şi acela cu care trăiam în pace,
în care îmi puneam încrederea şi care ** mînca din pîinea mea,
ridică şi el călcîiul împotriva mea.
* 2 Sam. 15. 12. Iov 19. 19. Ps. 55. 12, 13, 20. Ier. 20. 10. ** Obad. 7. Ioan 13. 18.
10. Dar Tu, Doamne, ai milă de mine şi ridică-mă,
ca să le răsplătesc cum li se cuvine.
11. Prin aceasta voi cunoaşte că mă iubeşti,
dacă nu mă va birui vrăjmaşul meu.
12. Tu m'ai sprijinit, din pricina neprihănirii mele,
şi m'ai * aşezat pe vecie înaintea Ta. *Iov 36. 7. Ps. 34. 15.
13. Binecuvîntat * să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel,
din vecinicie în vecinicie!
Amin! Amin! *Ps. 106. 48.

CARTEA A DOUA

PSALMUL 42.

Către mai marele cîntăreţilor.
Cîntarea fiilor lui Core.

42 1. Cum doreşte un cerb izvoarele de apă,
aşa Te doreşte sufletul meu pe Tine, Dumnezeule!
2. Sufletul * meu însetează după Dumnezeu, după Dumnezeul cel ** viu;
cînd mă voi duce şi mă voi arăta înaintea lui Dumnezeu?
*Ps. 63. 1; 84. 2. Ioan 7. 37. **1 Tes. 1. 9.
3. Cu lacrămi * mă hrănesc zi şi noapte,
cînd mi se zice fără încetare **:
„Unde este Dumnezeul tău?“
*Ps. 80. 5; 102. 9. **Vers. 10. Ps. 79. 10; 115. 2.
4. Mi-aduc aminte, şi-mi vărs * tot focul inimii în mine,
cînd mă gîndesc cum mergeam înconjurat de mulţime,
şi cum înaintam ** în fruntea ei spre Casa lui Dumnezeu,
în mijlocul strigătelor de bucurie şi mulţămire
ale unei mulţimi în sărbătoare.
*Iov 30. 16. Ps. 62. 8. **Isa. 30. 29.
5. Pentruce * te mîhneşti, suflete,
şi gemi înlăuntrul meu?
Nădăjduieşte ** în Dumnezeu, căci iarăş Îl voi lăuda;
El este mîntuirea mea şi Dumnezeul meu. *Vers. 11. Ps. 43. 5. **Plîn. 3. 24.
6. Imi este mîhnit sufletul în mine, Dumnezeule;
de aceea la Tine mă gîndesc, din ţara Iordanului,
din Hermon, şi din muntele Miţear.
7. Un val * cheamă un alt val, la vuietul căderii apelor Tale;
toate ** talazurile şi valurile Tale trec peste mine.
*Ier. 4. 20. Ezec. 7. 26. **Ps. 88. 7. Iona 2. 3.
8. Ziua, Domnul îmi dădea * îndurarea Lui,
iar noaptea **, cîntam laudele Lui,
şi înălţam o rugăciune Dumnezeului vieţii mele. *Lev. 25. 21. Deut. 28. 8. Ps. 133. 3. **Iov 35. 10. Ps. 32. 7; 63. 6; 149. 5.
9. De aceea, zic lui Dumnezeu, Stînca mea: „Pentruce mă uiţi?
Pentruce * trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrăjmaşului?“ *Ps. 38. 6; 43. 2.
10. Parcă mi se sfărîmă oasele cu sabia cînd mă batjocoresc vrăjmaşii mei,
şi-mi zic neîncetat *: „Unde este Dumnezeul tău?“ *Vers. 3. Ioel 2. 17. Mic. 7. 10.
11. Pentruce * te mîhneşti, suflete,
şi gemi înlăuntrul meu?
Nădăjduieşte în Dumnezeu, căci iarăş Îl voi lăuda;
El este mîntuirea mea şi Dumnezeul meu. *Vers. 5. Ps. 43. 5.

PSALMUL 43.

43 1. Fă *-mi dreptate, Dumnezeule, apără **-mi pricina împotriva unui neam nemilos!
Izbăveşte-mă de oamenii plini de vicleşug şi de fărădelege!
*Ps. 26. 1; 35. 24. **Ps. 35. 1.
2. Tu eşti Dumnezeul, care mă ocroteşte *: pentruce mă lepezi?
Pentruce ** trebuie să umblu plin de întristare, supt apăsarea vrăjmaşului? *Ps. 28. 7. **Ps. 42. 9.
3. Trimete * lumina şi credincioşia Ta, ca să mă călăuzească,

şi să mă ducă la muntele** Tău cel sfînt
şi la locaşurile Tale!
*Ps. 40. 11; 57. 8. **Ps. 3. 4.

4. Atunci voi merge la altarul lui Dumnezeu,
la altarul lui Dumnezeu, care este bucuria şi veselia mea,
şi Te voi lăuda cu arfa, Dumnezeule, Dumnezeul meu!
5. Pentruce* te mîhneşti, suflete,
şi gemi înlăuntrul meu?
Nădăjduieşte în Dumnezeu, căci iarăş Îl voi lăuda:
El este mîntuirea mea şi Dumnezeul meu. *Ps. 42. 5, 11.

PSALMUL 44.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare.

44 1. Dumnezeule, am auzit cu urechile noastre, şi părinţii* noştri ne-au povestit
lucrările, pe cari le-ai făcut pe vremea lor, în zilele de odinioară.
*Exod. 12. 26, 27. Ps. 78. 3.

2. Cu mîna Ta*, ai izgonit neamuri, ca să-i sădeşti pe ei,
ai lovit popoare, ca să-i întinzi pe ei.
*Exod. 15. 17. Deut. 7. 1. Ps. 78. 55; 80. 8.

3. Căci nu* prin sabia lor au pus mîna pe ţară,
nu braţul lor i-a mîntuit,
ci dreapta Ta, braţul Tău, lumina Feţei Tale,
pentrucă** îi iubeai.
*Deut. 8. 17. Ios. 24. 12. **Deut. 4. 37; 7. 7, 8.

4. Dumnezeule, Tu* eşti Împăratul meu:
porunceşte izbăvirea lui Iacov!
*Ps. 74. 12.

5. Cu Tine doborîm* pe vrăjmaşii noştri,
cu Numele Tău zdrobim pe protivnicii noştri. *Dan. 8. 4.

6. Căci nu* în arcul meu mă încred,
nu sabia mea mă va scăpa;
*Ps. 33. 16. Osea 1. 7.

7. ci Tu ne izbăveşti de vrăjmaşii noştri,
şi dai de ruşine pe* cei ce ne urăsc.
*Ps. 40. 14.

8. Noi, în fiecare zi, ne lăudăm cu Dumnezeu*, şi pururea slăvim Numele Tău. —
*Ps. 34. 2. Ier. 9. 24. Rom. 2. 17. (Oprire).

9. Dar Tu ne lepezi*, ne acoperi de ruşine,
nu mai ieşi cu oştirile noastre;
*Ps. 60. 1, 10; 74. 1; 88. 14; 89. 38; 108. 11.

10. ne faci să dăm* dosul înaintea vrăjmaşului,
şi ceice ne urăsc, ridică prăzi luate dela noi. *Lev. 26. 17. Deut. 28. 25. Ios. 7. 8, 12.

11. Ne dai* ca pe nişte oi de mîncat,
şi ne** risipeşti printre neamuri.
*Rom. 8. 36. **Deut. 4. 27; 28. 64. Ps. 60. 1.

12. Vinzi* pe poporul Tău pe nimic,
şi nu-l socoteşti de mare preţ.
*Isa. 52. 3, 4. Ier. 15. 13.

13. Ne faci* de ocara vecinilor noştri,
de batjocura şi de rîsul celor ce ne înconjoară. *Deut. 1. 28. 37. Ps. 79. 4; 80. 6.

14. Ne faci* de pomină printre neamuri,
şi** pricină de clătinare din cap printre popoare.
*Ier. 24. 9. **2 Reg. 19. 21. Iov 16. 4. Ps. 22. 7.

15. Ocara mea este totdeauna înaintea mea,
şi ruşinea îmi acopere faţa,
16. la* glasul celui ce mă batjocoreşte şi mă ocărăşte,
la vederea vrăjmaşului şi răzbunătorului. *Ps. 8. 2.

17. Toate acestea ni se întîmplă*, fără ca noi să Te fi uitat,
fără să fi călcat legămîntul Tău:
*Dan. 9. 13.

18. da, inima nu ni s'a abătut,
paşii* nu ni s'au depărtat de pe cărarea Ta, *Iov 23. 11. Ps. 119. 51, 157.

19. ca* să ne zdrobeşti în locuinţa şacalilor,
şi să ne acoperi cu** umbra morţii.
*Isa. 34. 13; 35. 7. **Ps. 23. 4.

20. Dacă am fi uitat Numele Dumnezeului nostru,
şi ne-am fi întins* mînile spre un dumnezeu străin, *Iov 11. 13. Ps. 68. 31.

21. n'ar şti* Dumnezeu lucrul acesta,
El, care cunoaşte tainele inimii?
*Iov 31. 14. Ps. 139. 1. Ier. 17. 10.

22. Dar* din pricina Ta sîntem junghiaţi în toate zilele,
sîntem priviţi ca nişte oi sortite pentru măcelărie. *Rom. 8. 36.

23. Trezeşte-Te*! Pentruce dormi, Doamne?
Trezeşte-Te! Nu** ne lepăda pe vecie! *Ps. 7. 6; 35. 23; 59. 4, 5; 78. 65. **Vers. 9.

24. Pentruce* Iţi ascunzi Faţa?
Pentruce uiţi de nenorocirea şi apăsarea noastră? *Iov 13. 24. Ps. 13. 1; 88. 14.

25. Căci sufletul ne este doborît* în ţărînă de mîhnire,
trupul nostru este lipit de pămînt.
*Ps. 119. 25.

26. Scoală-Te, ca să ne ajuți!
Izbăvește-ne, pentru bunătatea Ta!

PSALMUL 45.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat cum se cîntă: „Crinii". Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare. O cîntare de dragoste.

45 1. Cuvinte pline de farmec îmi clocotesc în inimă,
și zic: „Lucrarea mea de laudă este pentru Împăratul!"
Ca pana unui scriitor iscusit să-mi fie limba!
2. Tu ești cel mai frumos dintre oameni,
harul * este turnat pe buzele tale:
de aceea te-a binecuvîntat Dumnezeu pe vecie. * Luc. 4. 22.
3. Războinic viteaz *, încinge-ți sabia **, —
podoaba și slava,
* Isa. 9. 6. ** Isa. 49. 2. Evr. 4. 12. Apoc. 1. 16; 19. 15.
4. da, slava * ta! — Fii biruitor, suiete în carul tău de luptă,
apără adevărul, blîndețea și neprihănirea,
și dreapta ta să strălucească prin isprăvi minunate! * Apoc. 6. 2.
5. Săgețile tale sînt ascuțite:
supt tine vor cădea popoare,
și săgețile tale vor străpunge inima vrăjmașilor împăratului.
6. Scaunul * Tău de domnie, Dumnezeule, este vecinic;
toiagul de domnie al împărăției Tale este un toiag de dreptate.
* Ps. 93. 2. Evr. 1. 8.
7. Tu * iubești neprihănirea, și urăști răutatea.
De aceea, Dumnezeule **, Dumnezeul Tău Te-a uns †
cu un untdelemn de bucurie ††, mai pe sus decît pe tovarășii Tăi de slujbă.
* Ps. 33. 5. ** Isa. 61. 1. † 1 Reg. 1. 39, 40. †† Ps. 21. 6.
8. Smirna *, aloia și casia îți umplu de miros plăcut toate veșmintele;
în casele tale împărătești de fildeș te înveselesc instrumentele cu coarde.
* Cînt. 1. 3.
9. Printre prea iubitele tale sînt fete * de împărați;
împărăteasa **, mireasa ta, stă la dreapta ta, împodobită cu aur de Ofir.
* Cînt. 6. 8. ** 1 Reg. 2. 19.
10. Ascultă, fiică, vezi și pleacă-ți urechea;
uită * pe poporul tău și casa tatălui tău! * Deut. 21. 13.
11. Și atunci împăratul îți va pofti frumusețea.
Și fiindcă este Domnul * tău, adu-i închinăciunile tale. * Ps. 95. 6. Isa. 54. 5.
12. Și fiica Tirului, și cele mai bogate * din popor vor umbla
cu daruri ca să capete bunăvoința ta.
* Ps. 22. 29; 72. 10. Isa. 49. 23; 60. 3.
13. Fata * împăratului este plină de strălucire înlăuntrul casei împărătești;
ea poartă o haină țesută cu aur.
* Apoc. 7. 8.
14. Este adusă înaintea împăratului, îmbrăcată cu * haine cusute la gherghef,
și urmată de fete, însoțitoarele ei,
cari sînt aduse la tine. * Cînt. 1. 4.
15. Ele sînt duse în mijlocul bucuriei și veseliei,
și intră în casa împăratului.
16. Copiii tăi vor lua locul părinților tăi;
îi * vei pune domni în toată țara.
* 1 Pet. 2. 9. Apoc. 1. 6; 5. 10; 20. 6.
17. Din neam în neam îți voi * pomeni numele:
de aceea în veci de veci te vor lăuda popoarele. * Mal. 1. 11.

PSALMUL 46.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al fiilor lui Core. De cîntat pe alamot. O cîntare.

46 1. Dumnezeu este adăpostul * și sprijinul nostru,
un ajutor **, care nu lipsește niciodată în nevoi.
* Ps. 62. 7, 8; 91. 2; 142. 5. ** Deut. 4. 7. Ps. 145. 18.
2. De aceea nu ne temem, chiar dacă s'ar zgudui pămîntul,
și s'ar clătina munții în inima mărilor.
3. Chiar * dacă ar urla și ar spumega valurile mării,
și s'ar ridica pînă acolo de să se cutremure munții. —
* Ps. 93. 3, 4. Ier. 5. 22. Mat. 7. 25. (Oprire).
4. Este un rîu *, ale cărui izvoare înveselesc cetatea ** lui Dumnezeu,
sfîntul locaș al locuințelor Celui Prea Inalt. * Isa. 8. 7. ** Ps. 48. 1, 8. Isa. 60. 14.
5. Dumnezeu este în * mijlocul ei: ea nu se clatină;
Dumnezeu o ajută în revărsatul zorilor. * Deut. 23. 14. Isa. 12. 6. Ezec. 48. 7, 9. Osea 11. 9. Ioel 2. 27. Țef. 3. 15. Zah. 2. 5, 10, 11; 8. 3.
6. Neamurile * se frămîntă, împărățiile se clatină,

dar glasul Lui răsună, şi pămîntul** se topeşte de groază. *Ps. 2. 1. **Ios. 2. 9, 24.

7. Domnul* oştirilor este cu noi,
Dumnezeul lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi. —
*Vers. 11. Num. 14. 9. 2 Cron. 13. 12. (Oprire).

8. Veniţi* şi priviţi lucrările Domnului,
pustiirile, pe cari le-a făcut El pe pămînt. *Ps. 66. 5.

9. El* a pus capăt războaielor pînă la marginea pămîntului;
El a sfărîmat** arcul, şi a rupt suliţa,
a ars cu † foc carăle de război. —
*Isa. 2. 4. **Ps. 76. 3. †Ezec. 39. 9.

10. „Opriţi-vă, şi să ştiţi că Eu sînt Dumnezeu:
Eu stăpînesc* peste neamuri,
Eu stăpînesc pe pămînt. —*Isa. 2. 11, 17.

11. Domnul* oştirilor este cu noi.
Dumnezeul lui Iacov este un turn de scăpare pentru noi. —*Vers. 7. (Oprire).

PSALMUL 47.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm făcut de fiii lui Core.

47 1. Bateţi* din palme, toate popoarele!
Inălţaţi lui Dumnezeu strigăte de bucurie! *Isa. 55. 12.

2. Căci Domnul, Cel Prea Inalt, este înfricoşat*:
El este Impărat** mare peste tot pămîntul.
*Deut. 7. 21. Neem. 1. 5. Ps. 76. 12. **Mal. 1. 14.

3. El* ne supune popoarele,
El pune neamurile supt picioarele noastre; *Ps. 18. 47.

4. El ne alege moştenirea*,
slava lui Iacov, pe care-l iubeşte. —
*1 Pet. 1. 4. (Oprire).

5. Dumnezeu Se suie* în mijlocul strigătelor de biruinţă,
Domnul înaintează în sunetul trîmbiţei. *Ps. 68. 24, 25.

6. Cîntaţi lui Dumnezeu, cîntaţi!
Cîntaţi Impăratului nostru, cîntaţi!

7. Căci* Dumnezeu este împărat peste tot pămîntul:
cîntaţi** o cîntare înţeleaptă!
*Zah. 14. 9. **1 Cor. 14. 15, 16.

8. Dumnezeu* împărăţeşte peste neamuri,
Dumnezeu şade pe scaunul Lui de domnie cel sfînt.
*1 Cron. 16. 31. Ps. 93. 1; 96. 10; 97. 1; 99. 1. Apoc. 19. 6.

9. Domnitorii popoarelor se adună împreună
cu poporul* Dumnezeului lui Avraam;
căci** ale lui Dumnezeu sînt scuturile pămîntului:
El este mai înalt şi mai pe sus de orice. *Rom. 4. 11, 12. **Ps. 89. 18.

PSALMUL 48.

O cîntare. Un psalm al fiilor lui Core.

48 1. Mare este Domnul şi lăudat de toţi,
în* cetatea Dumnezeului nostru, pe muntele** Lui cel sfînt.
*Ps. 46. 4; 87. 3. **Isa. 2. 2, 3. Mic. 4. 1. Zah. 8. 3.

2. Frumoasă* înălţime, bucuria** întregului pămînt, este muntele Sionului;
în † partea de miazănoapte este cetatea †† Marelui Impărat.* Ps. 50. 2. Ier. 3. 19. Plîn. 2. 15. Dan. 8. 9; 11. 16. ** Ezec. 20. 6. † Isa. 14. 13. †† Mat. 5. 35.

3. Dumnezeu, în casele Lui împărăteşti, este cunoscut ca un turn de scăpare.

4. Căci iată că împăraţii* se adunaseră:
doar au trecut împreună,
*2 Sam. 10. 6, 14, 16, 18, 19.

5. au privit-o, au înlemnit,
s'au temut, şi au luat-o la fugă.

6. I-a apucat* un tremur acolo,
ca durerea** unei femei la facere.
*Exod. 15. 15. **Osea 13. 13.

7. Au fost izgoniţi de parcă ar fi fost luaţi de* vîntul de răsărit,
care sfărîmă** corăbiile din Tarsis.
*Ier. 18. 17. **Ezec. 27. 26.

8. Intocmai cum auzisem spunîndu-se, aşa am văzut
în cetatea* Domnului oştirilor, în cetatea Dumnezeului nostru:
Dumnezeu o va face să dăinuiască** pe vecie.—*Vers. 1, 2. **Isa. 2. 2. Mic. 4. 1. (Oprire).

9. Dumnezeule, la bunătatea* Ta ne gîndim,
în mijlocul Templului Tău!
*Ps. 26. 3; 40. 10.

10. Ca şi Numele* Tău, Dumnezeule,
şi lauda Ta răsună pînă la marginile pămîntului;
dreapta Ta este plină de îndurare.
*Deut. 28. 58. Ios. 7. 9. Ps. 113. 3. Mal. 1. 11, 14.

11. Se bucură muntele Sionului,
şi se veselesc fiicele lui Iuda
de judecăţile Tale.

12. Străbateţi Sionul, şi ocoliţi-l,
număraţi-i turnurile,

13. priviţi-i întăritura,
şi cercetaţi-i palatele,
ca să povestiţi celor ce vor veni după ei.

14. Iată, Dumnezeul acesta este Dumnezeul nostru în veci de veci;
El va fi călăuza noastră * pînă la moarte. *Isa. 58. 11.

PSALMUL 49.

Către mai marele cîntăreților. Un psalm al fiilor lui Core.

49 1. Ascultați lucrul acesta, toate popoarele,
luați aminte, toți locuitorii lumii:
2. mici * și mari,
bogați și săraci! *Ps. 62. 9.
3. Gura mea va vorbi cuvinte înțelepte,
și inima mea are gînduri pline de judecată.
4. Eu îmi plec * urechea la pildele cari îmi sînt însuflate,
îmi încep cîntarea în sunetul arfei.
*Ps. 78. 2. Mat. 13. 35.
5. Pentru ce să mă tem în zilele nenorocirii,
cînd mă înconjoară nelegiuirea * protivnicilor mei? *Ps. 38. 4.
6. Ei se încred * în avuțiile lor,
și se fălesc cu bogăția lor cea mare.
*Iov 31. 24, 25. Ps. 52. 7; 62. 10. Marc. 10. 24. 1 Tim. 6. 17.
7. Dar nu pot să se răscumpere unul pe altul,
nici să dea * lui Dumnezeu prețul răscumpărării. *Mat. 16. 26.
8. Răscumpărarea * sufletului lor este așa de scumpă,
că nu se va face niciodată. *Iov 36. 18, 19.
9. Nu vor trăi pe vecie,
nu pot să * nu vadă mormîntul.
*Ps. 89. 48.
10. Da, îl vor vedea: căci înțelepții * mor,
nebunul și prostul deopotrivă pier,
și ** lasă altora avuțiile lor.
*Ecl. 2. 16. **Prov. 11. 4. Ecl. 2. 18, 21.
11. Ei își închipuiesc că vecinice le vor fi casele,
că locuințele lor vor dăinui din veac în veac,
ei, cari dau * numele lor la țări întregi. *Fac. 4. 17.
12. Dar omul pus în * cinste nu dăinuiește,
ci este ca dobitoacele cari se taie.
*Vers. 20. Ps. 39. 5; 82. 7.
13. Iată ce soartă au ei, cei plini de atîta încredere *,
precum și cei ce îi urmează, cărora le plac cuvintele lor. —
*Luc. 12. 20. (Oprire).
14. Sînt duși ca o turmă în locuința morților,
îi paște moartea,
și în * curînd oamenii fără prihană îi calcă în picioare:
li se duce frumusețea **, și locuința morților le este locașul.
*Ps. 47. 3. Dan. 7. 22. Mal. 4. 3. Luc. 22. 30. 1 Cor. 6. 2. Apoc. 2. 26; 20. 4. **Iov 4. 21. Ps. 39. 11.
15. Dar mie Dumnezeu îmi va * scăpa sufletul din locuința morților,
căci mă va lua supt ocrotirea Lui. —
*Ps. 56. 13. Osea 13. 14. (Oprire).
16. Nu te teme cînd se îmbogățește cineva,
și cînd i se înmulțesc vistieriile casei;
17. căci * nu ia nimic cu el cînd moare:
vistieriile lui nu se pogoară după el.
*Iov. 27. 19.
18. Să se tot creadă omul fericit * în viață,
să se tot laude cu bucuriile pe cari și le face, *Deut. 29. 19. Luc. 12. 19.
19. căci tot în locuința părinților săi va * merge,
și nu va mai vedea lumina ** niciodată. *Fac. 15. 15. **Iov 33. 30. Ps. 56. 13.
20. Omul * pus în cinste, și fără pricepere,
este ** ca dobitoacele pe cari le tai.
*Vers. 12. **Ecl. 3. 19.

PSALMUL 50.

Un psalm al lui Asaf.

50 1. Dumnezeu *, da, Dumnezeu, Domnul, vorbește,
și cheamă pămîntul, dela răsăritul soarelui pînă la asfințitul lui.
*Neem. 9. 32. Isa. 9. 6. Ier. 32. 18.
2. Din Sion, care este întruparea * frumuseței desăvîrșite,
de acolo strălucește Dumnezeu **.
*Ps. 48. 2. **Deut. 33. 2. Ps. 80. 1.
3. Dumnezeul nostru vine și nu tace.
Inaintea Lui merge un foc * mistuitor,
și împrejurul Lui o furtună puternică. *Lev. 10. 2. Num. 16. 35. Ps. 97. 3. Dan. 7. 10.
4. El * strigă spre ceruri sus,
și spre pămînt, ca să judece pe poporul Său: *Deut 4. 26; 31. 28; 32. 1. Isa. 1. 2. Mic. 6. 1, 2.
5. „Strîngeți-Mi pe credincioșii * Mei,
cari ** au făcut legămînt cu Mine prin jertfă!“ —
*Deut. 33. 3. Isa. 13. 3. **Exod. 24. 7.
6. Atunci cerurile * vor vesti dreptatea Lui,
căci Dumnezeu ** este cel ce judecă. —
*Ps. 97. 6. **Ps. 75. 7. (Oprire).
7. Ascultă *, poporul Meu, și voi vorbi;

ascultă, Israele, şi te voi înştiinţa.
Eu sînt Dumnezeu **, Dumnezeul tău.
* Ps. 81. 8. ** Exod. 20. 2.

8. Nu * pentru jertfele tale te ** mustru:
căci arderile tale de tot sînt necurmat înaintea Mea.
* Osea 6. 6. ** Isa. 1. 11. Ier. 7. 22.

9. Nu * voi lua tauri din casa ta,
nici ţapi din staulele tale.
* Mic. 6. 6. Fapt. 17. 25.

10. Căci ale Mele sînt toate dobitoacele pădurilor,
toate fiarele munţilor cu miile lor.
11. Eu cunosc toate păsările de pe munţi,
şi tot ce se mişcă pe cîmp este al Meu.
12. Dacă Mi-ar fi foame, nu ţi-aş spune ţie,
căci * a Mea este lumea şi tot ce cuprinde ea. * Exod. 19. 5. Deut. 10. 14. Iov 41. 11. Ps. 24. 1. 1 Cor. 10. 26, 28.

13. Oare mănînc Eu carnea taurilor?
Oare beau Eu sîngele ţapilor?
14. Adu ca jertfă * lui Dumnezeu mulţămiri,
şi împlineşte-ţi ** juruinţele făcute Celui Prea Inalt. * Osea 14. 2. Evr. 13. 15. ** Deut. 23. 21. Iov 22. 27. Ps. 76. 11. Ecl. 5. 4, 5.

15. Cheamă-Mă * în ziua necazului,
şi Eu te voi izbăvi, iar tu Mă ** vei proslăvi! * Iov 22. 27. Ps. 91. 15; 107. 6, 13, 19, 28. Zah. 13. 9. ** Vers. 23. Ps. 22. 23.

16. Dumnezeu zice însă celui rău:
„Ce tot înşiri tu legile Mele,
şi ai în gură legămîntul Meu,
17. cînd * tu urăşti mustrările,
şi arunci ** cuvintele Mele înapoia ta? * Rom. 2. 21, 22 ** Neem. 9. 26.

18. Dacă vezi un hoţ, te uneşti * cu el,
şi te însoţeşti cu ** preacurvarii.
* Rom. 1. 32. ** 1 Tim. 5. 22.

19. Dai drumul gurii la rău,
şi limba ta * urzeşte vicleşuguri.
* Ps. 52. 2.

20. Stai şi vorbeşti împotriva fratelui tău,
cleveteşti pe fiul mamei tale.
21. Iată ce ai făcut, şi * Eu am tăcut.
Ţi-ai închipuit ** că Eu sînt ca tine.
Dar te † voi mustra, şi îţi voi pune totul supt ochi! * Ecl. 8. 11, 12. Isa. 26. 10; 57. 11. ** Rom. 2. 4. † Ps. 90. 8.

22. Luaţi seama dar, voi cari uitaţi * pe Dumnezeu,
ca nu cumva să vă sfăşii, şi să nu fie nimeni să vă scape.
* Iov 8. 13. Ps. 9. 17. Isa. 51. 13.

23. Cine * aduce mulţămiri, ca jertfă, acela Mă proslăveşte,
şi celui ** ce veghează asupra căii lui,
aceluia îi voi arăta mîntuirea lui Dumnezeu. * Ps. 27. 6. Rom. 12. 1. ** Gal. 6. 16.

PSALMUL 51.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David. Făcut cînd a venit la el proorocul Natan, după ce intrase David la Bat-Şeba.

51 1. Ai milă de mine, Dumnezeule, în bunătatea Ta!
După îndurarea Ta cea mare, şterge * fărădelegile mele!
* Vers. 9. Isa. 43. 25; 44. 22. Col. 2. 14.

2. Spală-mă * cu desăvîrşire de nelegiuirea mea,
şi curăţeşte-mă de păcatul meu!
* Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7, 9. Apoc. 1. 5.

3. Căci îmi cunosc bine fărădelegile *,
şi păcatul meu stă necurmat înaintea mea. * Ps. 32. 5; 38. 18.

4. Impotriva Ta, numai * împotriva Ta, am păcătuit
şi am făcut ce este rău înaintea ** Ta;
aşa că † vei fi drept în hotărîrea Ta,
şi fără vină în judecata Ta. * Fac. 20. 6; 39. 9. Lev. 5. 19; 6. 2. 2 Sam. 12. 13. ** Luc. 15. 21. † Rom. 3. 4.

5. Iată că * sînt născut în nelegiuire,
şi ** în păcat m'a zămislit mama mea.
* Iov 14. 4. Ps. 58. 3. Ioan 3. 6. Rom. 5. 12. Efes. 2. 3. ** Iov 14. 4.

6. Dar Tu ceri ca adevărul să fie în adîncul * inimii:
fă dar să pătrundă înţelepciunea înlăuntrul meu! * Iov 38. 36.

7. Curăţeşte-mă * cu isop, şi voi fi curat;
spală-mă, şi voi fi ** mai alb decît zăpada.
* Lev. 14. 4, 6, 49. Num. 19. 18. Evr. 9. 19. ** Isa. 1. 18.

8. Fă-mă să aud veselie şi bucurie,
şi oasele, pe cari le-ai zdrobit Tu, se * vor bucura. * Mat. 5. 4.

9. Intoarce-Ţi * privirea dela păcatele mele,
şterge ** toate nelegiuirile mele!
* Ier. 16. 17. ** Vers. 1.

10. Zideşte în mine o inimă * curată, Dumnezeule,
pune în mine un duh nou şi statornic! * Fapt. 15. 9. Efes. 2. 10.

11. Nu mă lepăda dela * Faţa Ta,
şi nu lua dela mine Duhul ** Tău cel Sfînt. * Fac. 4. 14. 2 Reg. 13. 23. ** Rom. 8. 9. Efes. 4. 30.

12. Dă-mi iarăş bucuria mîntuirii Tale,

şi sprijineşte-mă cu un duh * de bunăvoinţă!
*2 Cor. 3. 1.
13. Atunci voi învăţa căile Tale pe ceice le calcă,
şi păcătoşii se vor întoarce la Tine.
14. Dumnezeule, Dumnezeul mîntuirii mele! Izbăveşte-mă de vina sîngelui * vărsat,
şi limba mea va lăuda ** îndurarea Ta.
*2 Sam. 11. 17; 12. 9. **Ps. 35. 28.
15. Doamne, deschide-mi buzele,
şi gura mea va vesti lauda Ta.
16. Dacă ai fi voit jertfe *, Ţi-aş fi adus:
dar Ţie nu-Ţi plac arderile de tot.
*Num. 15. 27, 30. Ps. 40. 6; 50. 8. Isa. 1. 11. Ier. 7. 22. Osea 6. 6.
17. Jertfele * plăcute lui Dumnezeu sînt un duh zdrobit:
Dumnezeule, Tu nu dispreţuieşti o inimă zdrobită şi mîhnită.
*Ps. 34. 18. Isa. 57. 15; 66. 2.
18. In îndurarea Ta, varsă-Ţi binefacerile asupra Sionului,
şi zideşte zidurile Ierusalimului!
19. Atunci vei primi jertfe * neprihănite, arderi de tot şi jertfe întregi;
atunci se vor aduce pe altarul Tău viţei.
*Ps. 4. 5. Mal. 3. 3.

PSALMUL 52.

Către mai marele cîntăreţilor. O cîntare a lui David. Făcută cu prilejul celor spuse de Doeg, Edomitul, lui Saul, cînd zicea: „David s'a dus în casa lui Ahimelec.“

52 1. Pentruce te făleşti cu răutatea ta, asupritorule *?
Bunătatea lui Dumnezeu ţine în veci.
*1 Sam. 21. 7.
2. Limba * ta nu născoceşte decît răutate,
ca ** un brici ascuţit, viclean ce eşti!
*Ps. 50. 19. **Ps. 57. 4; 59. 7; 64. 3.
3. Tu iubeşti mai degrabă răul decît binele,
mai degrabă minciuna * decît adevărul. —
*Ier. 9. 4, 5. (Oprire).
4. Tu iubeşti numai cuvinte * nimicitoare,
limbă înşelătoare!
5. De aceea şi Dumnezeu te va doborî pe vecie,
te va apuca şi te va ridica din cortul tău,
şi te va desrădăcina * din pămîntul celor vii. —
*Prov. 2. 22. (Oprire).
6. Cei * fără prihană vor vedea lucrul acesta, se vor teme,
şi ** vor rîde de el, zicînd:
*Iov 22. 19. Ps. 37. 34; 40. 3; 64. 9. Mal. 1. 5. **Ps. 58. 10.
7. „Iată omul, care nu lua ca ocrotitor pe Dumnezeu,
ci se * încredea în bogăţiile lui cele mari,
şi se bizuia pe răutatea lui.“ *Ps. 49. 6.
8. Dar eu sînt în Casa lui Dumnezeu ca * un măslin verde,
mă încred în bunătatea lui Dumnezeu, în veci de veci.
*Ier. 11. 16. Osea 14. 6.
9. Te voi lăuda totdeauna, pentrucă ai lucrat;
şi, în faţa copiilor Tăi, voi nădăjdui în Numele Tău, căci * este binevoitor.
*Ps. 54. 6.

PSALMUL 53.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe flaut. O cîntare a lui David.

53 1. Nebunul * zice în inima lui: „Nu este Dumnezeu!“
S'au stricat oamenii, au săvîrşit fărădelegi urîte,
nu este nici ** unul care să facă binele.
*Ps. 10. 4; 14. 1, etc. **Rom. 3. 10.
2. Dumnezeu Se uită * dela înălţimea cerurilor peste fiii oamenilor,
ca să vadă dacă este cineva care să fie priceput,
şi să caute ** pe Dumnezeu.
*Ps. 33. 13. **2 Cron. 15. 2; 19. 3.
3. Dar toţi s'au rătăcit, toţi s'au stricat;
nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar.
4. „Şi-au * perdut oare mintea ceice săvîrşesc nelegiuirea,
de mănîncă pe poporul Meu, cum mănîncă pîinea,
şi nu cheamă pe Dumnezeu?“ *Ier. 4. 22.
5. Atunci * vor tremura de spaimă, fără să fie vreo pricină de spaimă;
Dumnezeu va risipi ** oasele celor ce tăbărăsc împotriva ta,
îi vei face de ruşine, căci Dumnezeu i-a lepădat.
*Lev. 26. 17, 36. Prov. 28. 1. **Ezec. 6. 5.
6. O *! cine va face să pornească din Sion izbăvirea lui Israel?
Cînd va aduce Dumnezeu înapoi pe prinşii de război ai poporului Său,
Iacov se va veseli, şi Israel se va bucura.
*Ps. 14. 7.

PSALMUL 54.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat cu instrumente cu coarde. O cîntare a lui David. Făcută cînd au venit Zifiţii să spună lui Saul: „Ştiţi că David şade ascuns printre noi?“

54 1. Scapă-mă, Dumnezeule, prin Numele Tău,
şi fă-mi dreptate, prin puterea Ta?
2. Ascultă-mi rugăciunea, Dumnezeule,

ia aminte la cuvintele gurii mele.
3. Căci niște străini * s'au sculat împotriva mea,
niște oameni asupritori vor să-mi ia viața;
ei nu se gîndesc la Dumnezeu. —
*Ps. 86. 14. (Oprire).
4. Da, Dumnezeu este ajutorul meu,
Domnul * este sprijinul sufletului meu! *Ps. 118. 7.
5. Răul se va întoarce asupra protivnicilor mei;
nimicește-i în * credincioșia Ta!
*Ps. 89. 49.
6. Atunci Îți voi aduce jertfe de bună voie,
voi lăuda Numele Tău, Doamne, căci * este binevoitor; *Ps. 52. 9.
7. căci El mă izbăvește din toate necazurile,
și * cu ochii mei îmi văd împlinită dorința privitoare la vrăjmașii mei.
*Ps. 59. 10; 92. 11.

PSALMUL 55.

Către mai marele cîntăreților. De cîntat pe instrumente cu coarde. O cîntare a lui David.

55 1. Ia aminte, Dumnezeule, la rugăciunea mea,
și nu Te ascunde de cererile mele!
2. Ascultă-mă, și răspunde-mi!
Rătăcesc * încoace și încolo, și mă frămînt, *Isa. 38. 14.
3. din pricina zarvei vrăjmașului
și din pricina apăsării celui rău.
Căci * ei aruncă nenorocirea peste mine,
și mă urmăresc cu mînie.
*2 Sam. 16. 7, 8; 19. 19.
4. Imi tremură inima * în mine,
și mă cuprinde spaima morții, *Ps. 16. 8.
5. mă apucă frica și groaza,
și mă iau fiorii.
6. Eu zic: „O, dacă aș avea aripile porumbelului,
aș sbura, și aș găsi undeva odihnă!“
7. Da, aș fugi departe de tot,
și m'aș duce să locuiesc în pustie. —
(Oprire).
8. Aș fugi în grabă la un adăpost
de vîntul acesta năpraznic și de furtuna aceasta.
9. Nimicește-i, Doamne, împarte-le limbile,
căci în cetate văd silă * și certuri;
*Ier. 6. 7.
10. zi și noapte ei îi dau ocol pe ziduri:
nelegiuirea și răutatea sînt în sînul ei;
11. răutatea este în mijlocul ei,
și vicleșugul și înșelătoria nu lipsesc din pieței ei.
12. Nu * un vrăjmaș mă batjocorește,
căci aș suferi:
nu protivnicul meu se ridică ** împotriva mea,
căci m'aș ascunde dinaintea lui.
*Ps. 41. 9. **Ps. 35. 26 38. 16.
13. Ci tu, pe care te socoteam una cu mine,
tu, frate * de cruce și prieten cu mine! *2 Sam. 15. 12; 16. 23. Ps. 41. 9. Ier. 9. 4.
14. Noi, cari trăiam împreună într'o plăcută prietenie,
și ne duceam împreună * cu mulțimea în Casa lui Dumnezeu! *Ps. 42. 4.
15. Să vină moartea peste ei,
și să se pogoare * de vii în locuința morților!
Căci răutatea este în locuința lor, în inima lor. *Num. 16. 30.
16. Dar eu strig către Dumnezeu,
și Domnul mă va scăpa.
17. Seara *, dimineața, și la amiază, oftez și gem,
și El va auzi glasul meu.
*Dan. 6. 10. Luc. 18. 1. Fapt. 3. 1; 10. 3, 9, 30. 1 Tes. 5. 17.
18. Mă va scăpa din lupta care se dă împotriva mea, și-mi va aduce pacea,
căci mulți * mai sînt împotriva mea!
*2 Cron. 32. 7, 8.
19. Dumnezeu va auzi, și-i va smeri,
El, care *, din vecinicie, stă pe scaunul Lui de domnie. — (Oprire).
Căci în ei nu este nicio nădejde de schimbare,
și nu se tem de Dumnezeu. *Deut. 33. 27.
20. Ei pun * mîna pe cei ce trăiau ** în pace cu ei,
și își calcă legămîntul.
*Fapt. 12. 1. **Ps. 7. 4.
21. Gura lor este dulce ca smîntîna,
dar în inimă poartă războiul:
cuvintele * lor sînt mai alunecoase decît untdelemnul,
dar cînd ies ele din gură, sînt niște săbii. *Ps. 28. 3; 57. 4; 62. 4; 64. 3. Prov. 5. 3, 4; 12. 18.
22. Încredințează-ți * soarta în mîna Domnului, și El te va sprijini.
El nu ** va lăsa niciodată să se clatine cel neprihănit.
*Ps. 37. 5. Mat. 6. 25. Luc. 12. 22. 1 Pet. 5. 7. **Ps. 37. 24.
23. Și Tu, Dumnezeule, îi vei pogorî în fundul gropii.
Oamenii * setoși de sînge și de înșelăciune, nu ** vor ajunge nici jumătate din zilele lor.
Eu însă mă încred în Tine!
*Ps. 5. 6. **Iov 15. 32. Prov. 10. 27. Ecl. 7. 17.

PSALMUL 56.

Către mai marele cîntăreţilor. Se cîntă ca „Porumbel din stejari depărtaţi". O cîntare de laudă a lui David. Făcută cînd l-au prins Filistenii la Gat.

56 1. Ai milă * de mine, Dumnezeule! Căci nişte oameni mă hărţuiesc.
Toată ziua îmi fac război şi mă chinuiesc. *Ps. 57. 1.
2. Toată ziua mă hărţuiesc * protivnicii mei;
sînt mulţi, şi se războiesc cu mine ca nişte trufaşi. *Ps. 57. 3.
3. Oridecîteori mă tem,
eu mă încred în Tine.
4. Eu mă voi lăuda cu * Dumnezeu, cu Cuvîntul Lui.
Mă încred în Dumnezeu,
şi nu ** mă tem de nimic:
ce pot să-mi facă nişte oameni?
*Vers. 10, 11. **Ps. 118. 6. Isa. 31. 3. Evr. 13. 6.
5. Intr'una ei îmi ating drepturile,
şi n'au decît gînduri rele faţă de mine.
6. Uneltesc *, pîndesc şi îmi urmăresc paşii,
pentru că ** vor să-mi ia viaţa.
*Ps. 59. 3; 140. 2. **Ps. 71. 10.
7. Ei trag nădejde să scape prin nelegiuirea lor:
doboară popoarele, Dumnezeule, în mînia Ta!
8. Tu numeri paşii vieţii mele de pribeag;
pune-mi lacrămile în burduful Tău:
nu sînt ele * scrise în cartea Ta?
*Mal. 3. 16.
9. Vrăjmaşii mei dau înapoi, în ziua cînd Te strig:
ştiu că Dumnezeu este de * partea mea. *Rom. 8. 31.
10. Eu mă voi lăuda cu * Dumnezeu, cu Cuvîntul Lui, da, mă voi lăuda cu Domnul, cu Cuvîntul Lui. *Vers. 4.
11. Mă încred în Dumnezeu, şi nu mă tem de nimic:
Ce pot să-mi facă nişte oameni?
12. Dumnezeule, trebuie să împlinesc juruinţele pe cari Ţi le-am făcut;
Iţi voi aduce jertfe de mulţămire.
13. Căci mi-ai izbăvit sufletul dela * moarte,
mi-ai ferit picioarele de cădere,
ca să umblu înaintea lui Dumnezeu,
în lumina ** celor vii.
*Ps. 116. 8. **Iov 33. 30.

PSALMUL 57.

Către mai marele cîntăreţilor. „Nu nimici". O cîntare de laudă a lui David. Făcută cînd a fugit în peşteră, urmărit de Saul.

57 1. Ai milă * de mine, Dumnezeule, ai milă de mine!
Căci în Tine mi se încrede sufletul;
la ** umbra aripilor Tale caut un loc de scăpare,
pînă † vor trece nenorocirile.
*Ps. 56. 1. **Ps. 17. 8; 63. 7. †Isa. 26. 20.
2. Eu strig către Dumnezeu, către Cel Prea Inalt,
către Dumnezeu, care * lucrează pentru mine. *Ps. 138. 8.
3. El * îmi va trimete izbăvire din cer,
în timp ce prigonitorul meu îmi aruncă ** ocări. (Oprire).
Da, Dumnezeu Işi va † trimete bunătatea şi credincioşia.
*Ps. 144. 5, 7. **Ps. 56. 1. †Ps. 40. 11; 43. 3; 61. 7.
4. Sufletul meu este între nişte lei:
stau culcat în mijlocul unor oameni cari varsă flacări,
în mijlocul unor oameni ai * căror dinţi sînt suliţe şi săgeţi,
şi a căror limbă ** este o sabie ascuţită. *Prov. 30. 14. **Ps. 55. 21; 64. 3.
5. Inalţă *-Te peste ceruri, Dumnezeule,
peste tot pămîntul să se întindă slava Ta! *Vers. 11. Ps. 108. 5.
6. Ei * întinseseră un laţ supt paşii mei;
sufletul mi se încovoia,
şi-mi săpaseră o groapă înainte:
Dar au căzut ei în ea. —
*Ps. 7. 15, 16; 9. 15. (Oprire).
7. Inima mea este tare *, Dumnezeule, inima mea este tare;
voi cînta, da, şi voi suna din instrumentele mele. *Ps. 108. 1, etc.
8. Trezeşte-te, suflete *! Treziţi-vă, alăută şi arfă!
Mă voi trezi în zori de zi.
*Ps. 16. 9; 30. 12; 108. 1, 2.
9. Te voi lăuda * printre popoare, Doamne!
Te voi cînta printre neamuri. *Ps. 108. 3.
10. Căci * bunătatea Ta ajunge pînă la ceruri,
şi credincioşia Ta pînă la nori.
*Ps. 36. 5; 71. 19; 103. 11; 108. 4.
11. Inalţă-Te * peste ceruri, Dumnezeule,
peste tot pămîntul să se întindă slava Ta! *Vers. 5.

PSALMUL 58.

Către mai marele cîntăreţilor. „Nu nimici". O cîntare de laudă a lui David.

58 1. Oare, tăcînd, faceţi voi dreptate?
Oare aşa judecaţi voi fără părtinire,
fiii oamenilor?
2. Dimpotrivă! în inimă, săvîrşiţi nelegiuiri;
în ţară, puneţi în cumpănă* silnicia mîinilor voastre. *Ps. 94. 20. Isa. 10. 1.
3. Cei răi sînt stricaţi încă din* pîntecele mamei lor,
mincinoşii se rătăcesc odată cu ieşirea din pîntecele mamei lor.
*Ps. 51. 5. Isa. 48. 8.
4. Au o otravă* ca otrava unui şarpe,
ca otrava unei aspide** surzi, care îşi astupă urechea,
*Ps. 140. 3. Ecl. 10. 11. **Ier. 8. 17.
5. care n'aude glasul vrăjitorilor,
glasul fermecătorului celui mai iscusit.
6. Dumnezeule, zdrobeşte*-le dinţii din gură!
Smulge, Doamne, măselele acestor pui de lei! *Iov 4. 10. Ps. 3. 7.
7. Să se risipească* întocmai ca nişte ape cari se scurg!
Săgeţile, pe cari le-aruncă ei, să fie nişte săgeţi tocite! *Ios. 7. 5. Ps. 112. 10.
8. Să piară, ca un melc, care se topeşte umblînd;
să nu vadă soarele, ca* stîrpitura unei femei! *Iov 3. 16. Ecl. 6. 3.
9. Inainte ca oalele voastre să simtă focul de spin
verde sau uscat, îl* va lua vîrtejul.
*Prov. 10. 25.
10. Cel* fără prihană se va bucura la vederea răzbunării;
îşi va scălda picioarele** în sîngele celor răi. *Ps. 52. 6; 64. 10; 107. 42. **Ps. 68. 23
11. Şi* atunci oamenii vor zice: „Da, este o răsplată pentru cel fără prihană!
Da, este un Dumnezeu care judecă** pe pămînt!" *Ps. 92. 15. **Ps. 67. 4; 96. 13; 98. 9.

PSALMUL 59.

Către mai marele cîntăreţilor. „Nu nimici." O cîntare de laudă a lui David. Făcută cînd a trimes Saul să-i împresoare casa, ca să-l omoare.

59 1. Dumnezeule, scapă-mă* de vrăjmaşii mei,
ocroteşte-mă de protivnicii mei!
*Ps. 18. 48.
2. Scapă-mă de răufăcători,
izbăveşte-mă de oamenii setoşi de sînge!
3. Căci iată-i că stau la pîndă să-mi ia viaţa;
nişte oameni porniţi la* rău urzesc lucruri rele împotriva mea,
fără** să fiu vinovat, fără să fi păcătuit, Doamne! *Ps. 56. 6. **1 Sam. 24. 11.
4. Cu toată nevinovăţia mea, ei aleargă, se pregătesc:
trezeşte*-Te, ieşi înaintea mea, şi priveşte! *Ps. 35. 23; 44. 23.
5. Doamne, Dumnezeul oştirilor, Dumnezeul lui Israel,
scoală-Te, ca să pedepseşti toate neamurile!
N'avea milă de niciunul din aceşti vînzători nelegiuiţi. — (Oprire).
6. Se* întorc în fiecare seară, urlă ca nişte cîini,
şi dau ocol cetăţii. *Vers. 14.
7. Da, din gura lor ţîşneşte răul,
pe buzele lor sînt săbii*;
căci zic: „Cine** aude?" *Ps. 57. 4. Prov. 12. 18. **Ps. 10. 11, 13; 64. 5; 73. 11; 94. 7.
8. Dar Tu*, Doamne, rîzi de ei,
Tu Iţi baţi joc de toate neamurile.
*1 Sam. 19. 16. Ps. 2. 4.
9. Oricare le-ar fi puterea, eu în Tine nădăjduiesc,
căci* Dumnezeu este scăparea mea.
*Vers. 17. Ps. 62. 2.
10. Dumnezeul meu, în bunătatea Lui, îmi iese* înainte,
Dumnezeu** mă face să-mi văd împlinită dorinţa faţă de cei ce mă prigonesc. *Ps. 21. 3. **Ps. 54. 7; 92. 11; 112. 8.
11. Nu*-i ucide, ca să nu uite lucrul acesta poporul meu,
ci fă-i să pribegească, prin puterea Ta, şi doboară-i,
Doamne, Scutul nostru! *Fac. 4. 12, 15.
12. Gura lor păcătuieşte la fiecare* vorbă, care le iese de pe buze:
să se prindă în însăş mîndria lor,
căci nu spun decît blesteme şi minciuni: *Prov. 12. 13; 18. 7.
13. Nimiceşte-i*, în mînia Ta, prăpădeşte-i, ca să nu mai fie!
Fă-i** să ştie că împărăţeşte Dumnezeu peste Iacov,
pînă la marginile pămîntului. —
*Ps. 7. 9. **Ps. 83. 18. (Oprire).
14. Se* întorc în fiecare seară, urlă ca nişte cîini,
şi dau ocol cetăţii. *Vers. 6.
15. Umblă* încoace şi încolo după hrană,
şi petrec noaptea ne sătui.
*Iov 15. 23. Ps. 109. 10.
16. Dar eu voi cînta puterea Ta;

disdedimineaţă, voi lăuda bunătatea Ta.
Căci Tu eşti un turn de scăpare pentru mine,
un loc de adăpost în ziua necazului meu.
17. O, Tăria* mea! pe Tine Te voi lăuda,
căci** Dumnezeu, Dumnezeul meu cel prea bun, este turnul meu de scăpare. *Ps. 18. 1. **Vers. 9, 10.

PSALMUL 60.

Către mai marele cîntăreţilor. Se cîntă ca şi „Crinul mărturiei". O cîntare de laudă a lui David, spre învăţătură. Făcută cînd purta război cu Sirienii din Mesopotamia şi cu Sirienii din Ţoba şi cînd s'a întors Ioab şi a bătut în Valea Sării douăsprezece mii de Edomiţi.

60 1. Dumnezeule*, ne-ai lepădat, ne-ai împrăştiat,
şi Te-ai mîniat: ridică-ne iarăş! *Ps. 44. 9.
2. Ai cutremurat pămîntul, l-ai despicat;
drege-i* spărturile, căci se clatină! *2 Cron. 7. 14.
3. Ai făcut* pe poporul Tău să treacă prin lucruri grele,
ne-ai adăpat** cu un vin de amorţire. *Ps. 71. 20. **Isa. 51. 17, 22. Ier. 25. 15.
4. Ai dat* celorce se tem de Tine un steag,
ca să-l înalţe spre biruinţa adevărului. — *Ps. 20. 5. (Oprire).
5. Pentruca* prea iubiţii Tăi să fie izbăviţi,
scapă-ne prin dreapta Ta, şi ascultă-ne! *Ps. 108. 6, etc.
6. Dumnezeu a zis* în sfinţenia Lui: „Voi ieşi biruitor,
voi împărţi** Sihemul †, şi voi măsura valea †† Sucot.
*Ps. 89. 35. **Ios. 1. 6. †Fac. 12. 6. ††Ios. 13. 27.
7. Al Meu este Galaadul, al Meu este Manase;
Efraim* este tăria capului Meu,
iar Iuda**, toiagul Meu de cîrmuire: *Deut. 33. 17. **Fac. 49. 10.
8. Moab* este ligheanul în care Mă spăl:
peste** Edom Îmi arunc încălţămintea:
ţara Filistenilor † strigă de bucurie din pricina Mea!" —
*2 Sam. 8. 2. **2 Sam. 8. 14. Ps. 108. 9. †2 Sam. 8. 1.
9. Cine mă va duce în cetatea întărită?
Cine mă va duce la Edom?
10. Oare nu Tu, Dumnezeule, care ne*-ai lepădat,
şi nu** mai ieşi, Dumnezeule, cu oştirile noastre?
*Vers. 1. Ps. 44. 9; 108. 11. **Ios. 7. 12.
11. Dă-ne ajutor, ca să scăpăm din necaz!
Căci ajutorul omului este zădarnic*. *Ps. 118. 8; 146. 3.
12. Cu Dumnezeu vom face* isprăvi mari,
şi El va zdrobi** pe vrăjmaşii noştri. *Num. 24. 18. 1 Cron. 19. 13. **Isa. 63. 3.

PSALMUL 61.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe instrumente cu coarde. Un psalm al lui David.

61 1. Ascultă, Dumnezeule, strigătele mele,
ia aminte la rugăciunea mea!
2. Dela capătul pămîntului strig către Tine cu inima mîhnită, şi zic:
„Du-mă pe stînca pe care n'o pot ajunge, căci este prea înaltă pentru mine!
3. Căci Tu eşti un adăpost pentru mine,
un turn* tare împotriva vrăjmaşului. *Prov. 18. 10.
4. Aş* vrea să locuiesc pe vecie în cortul Tău:
să** alerg la adăpostul aripilor Tale. — *Ps. 27. 4. **Ps. 17. 8; 57. 1; 91. 4. (Oprire).
5. Căci Tu, Dumnezeule, îmi asculţi juruinţele,
Tu îmi dai moştenirea celorce se tem de Numele Tău.
6. Tu adaugi* zile la zilele împăratului:
lungească-i-se anii pe vecie! *Ps. 21. 4.
7. In veci să rămînă el pe scaunul de domnie, înaintea lui Dumnezeu!
Fă ca bunătatea* şi credincioşia Ta să vegheze asupra lui! *Ps. 40. 11. Prov. 20. 28.
8. Atunci voi cînta neîncetat Numele Tău,
şi zi de zi îmi voi împlini juruinţele.

PSALMUL 62.

Către mai marele cîntăreţilor. După Iedutun. Un psalm al lui David.

62 1. Da, numai în* Dumnezeu mi se încrede sufletul;
dela El îmi vine ajutorul. *Ps. 88. 20.
2. Da*, El este Stînca şi Ajutorul meu,
Turnul meu de scăpare; nicidecum** nu mă voi clătina.
*Vers. 6. **Ps. 37. 24

3. Pînă cînd vă veţi năpusti asupra unui om,
pînă cînd veţi căuta cu toţii să-l doborîţi
ca* pe un zid gata să cadă, ca pe un gard gata să se surpe? *Isa. 30. 13.
4. Da, ei pun la cale să-l doboare din înălţimea lui:
le place minciuna;
cu* gura binecuvintează, dar cu inima blastămă. — *Ps. 28. 3. (Oprire).
5. Da*, suflete, încrede-te în Dumnezeu,
căci dela El îmi vine nădejdea.
*Vers. 1, 2.
6. Da, El este Stînca şi Ajutorul meu,
Turnul meu de scăpare: nicidecum nu mă voi clătina.
7. Pe* Dumnezeu se întemeiază ajutorul şi slava mea;
în Dumnezeu este stînca puterii mele, locul meu de adăpost. *Ier. 3. 23.
8. Popoare, în orice vreme, încredeţi-vă în El,
vărsaţi*-vă inimile înaintea Lui!
Dumnezeu este adăpostul** nostru. — *1 Sam. 1. 15. Ps. 42. 4. Plîn. 2. 19. **Ps. 18. 2. (Oprire).
9. Da, o* nimica sînt fiii omului! Minciună sînt fiii oamenilor!
Puşi în cumpănă toţi la olaltă, ar fi mai uşori decît o suflare.
*Ps. 39. 5, 11. Isa. 40. 15, 17. Rom. 3. 4.
10. Nu vă încredeţi în asuprire,
şi nu vă puneţi nădejdea zădarnică în răpire;
cînd* cresc bogăţiile, nu vă lipiţi inima de ele.
*Iov 31. 25. Ps. 52. 7. Luc. 12. 15. 1 Tim. 6. 17.
11. Odată* a vorbit Dumnezeu,
de două ori am auzit
că „Puterea** este a lui Dumnezeu.“ *Iov 33. 14. **Apoc. 19. 1.
12. A Ta, Doamne, este şi bunătatea*,
căci Tu** răsplăteşti fiecăruia după faptele lui. *Ps. 86. 15; 103. 8. Dan. 9. 9. **Iov 34. 11. Prov. 24. 12. Ier. 32. 19. Ezec. 7. 27; 33. 20. Mat. 16. 27. Rom. 2. 6. 1 Cor. 3. 8. 2 Cor. 5. 10. Efes. 6. 8. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17. Apoc. 22. 12.

PSALMUL 63.

Un psalm al lui David. Făcut cînd era în pustia lui Iuda.

63 1. Dumnezeule, Tu eşti Dumnezeul meu, pe Tine Te caut!
Imi însetează sufletul* după Tine,
îmi tînjeşte trupul după Tine,
într'un pămînt sec, uscat şi fără apă.
*Ps. 42. 2; 84. 2; 143. 6.
2. Aşa Te privesc eu în locaşul cel sfînt,
ca să-Ţi văd puterea* şi slava.
*1 Sam. 4. 21. 1 Cron. 16. 11. Ps. 27. 4; 78. 61.
3. Fiindcă* bunătatea Ta preţuieşte mai mult decît viaţa,
de aceea buzele mele cîntă laudele Tale. *Ps. 30. 5.
4. Te voi binecuvînta dar toată* viaţa mea,
şi în Numele Tău îmi voi ridica mînile. *Ps. 104. 33; 146. 2.
5. Mi se* satură sufletul ca de nişte bucate grase şi miezoase,
şi gura mea Te laudă cu strigăte de bucurie pe buze, *Ps. 36. 8.
6. cînd mi-aduc* aminte de Tine în aşternutul meu,
şi cînd mă gîndesc la Tine în timpul priveghiurilor nopţii.
*1 Ps. 42. 8; 119. 55; 149. 5.
7. Căci Tu eşti ajutorul meu,
şi sînt plin de veselie la* umbra aripilor Tale. *Ps. 61. 4.
8. Sufletul meu este lipit de Tine;
dreapta Ta mă sprijineşte.
9. Dar cei ce caută să-mi ia viaţa,
se vor duce în adîncimile pămîntului;
10. vor* fi daţi pradă săbiei,
vor fi prada şacalilor. *Ezec. 35. 5.
11. Dar împăratul se va bucura în Dumnezeu;
oricine* jură pe El se va făli,
căci va astupa gura mincinoşilor. *Deut. 6. 13. Isa. 45. 23; 65. 16. Ţef. 1. 5.

PSALMUL 64.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

64 1. Ascultă-mi glasul, Dumnezeule, cînd gem!
Ocroteşte-mi viaţa împotriva vrăjmaşului de care mă tem!
2. Păzeşte-mă de uneltirile celor răi,
de ceata gălăgioasă a oamenilor nelegiuiţi!
3. Ei* îşi ascut limba ca o sabie,
îşi aruncă** vorbele lor amare, ca nişte săgeţi, *Ps. 11. 2; 57. 4. **Ps. 58. 7. Ier. 9. 3.
4. ca să tragă în ascuns asupra celui nevinovat:
trag asupra lui pe neaşteptate, fără nici o frică.
5. Ei se* îmbărbătează în răutatea lor:
se sfătuiesc împreună ca să întindă curse,
şi zic**: „Cine ne va vedea?
*Prov. 1. 11. **Ps. 10. 11; 59. 7.
6. Pun la cale nelegiuiri,
şi zic: „Iată-ne gata, planul este făcut!“

O prăpastie este lăuntrul şi inima fiecăruia!
7. Dar * Dumnezeu aruncă săgeţi împotriva lor:
deodată iată-i loviţi. *Ps. 7. 12, 13.
8.* Limba lor le-a pricinuit căderea;
şi toţi cei ce-i văd, clatină** din cap. *Prov. 12. 13; 18. 7. **Ps. 31. 11; 52. 6.
9.* Toţi oamenii sînt cuprinşi de frică,
şi mărturisesc**: „Iată ce a făcut Dumnezeu,“
şi recunosc că aceasta este lucrarea Lui! *Ps. 40. 3. **Ier. 50. 28; 51. 10.
10. Cel * neprihănit se bucură în Domnul şi în El îşi caută scăparea;
toţi cei cu inima fără prihană se laudă că sînt fericiţi. *Ps. 32. 11; 58. 10; 63. 3.

PSALMUL 65.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David. O cîntare.

65 1. Cu încredere, Dumnezeule, vei fi lăudat în Sion,
şi împlinite vor fi juruinţele cari Ţi-au fost făcute.
2. Tu asculţi rugăciunea,
de aceea toţi oamenii vor veni la * Tine. *Isa. 66. 23.
3. Mă copleşesc * nelegiuirile:
dar Tu vei ierta** fărădelegile noastre. *Ps. 38. 4; 40. 12. **Ps. 51. 2; 79. 9. Isa. 6. 7. Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7, 9.
4. Ferice * de cel pe care-l alegi** Tu, şi pe care-l primeşti înaintea Ta,
ca să locuiască în curţile Tale!
Ne vom sătura † de binecuvîntarea Casei Tale,
de sfinţenia Templului Tău. *Ps. 33. 12; 84. 4. **Ps. 4. 3. †Ps. 36. 8.
5. In bunătatea Ta, Tu ne asculţi prin minuni,
Dumnezeul mîntuirii noastre,
nădejdea * tuturor marginilor îndepărtate ale pămîntului şi mării! *Ps. 22. 27.
6. El întăreşte munţii prin tăria Lui,
şi este * încins cu putere. *Ps. 93. 1.
7. El * potoleşte urletul mărilor, urletul valurilor lor,
şi zarva** popoarelor. *Ps. 89. 9; 107. 29. Mat. 8. 26. **Ps. 16. 10. Isa. 17. 12, 13.
8. Ceice locuiesc la marginile lumii se înspăimîntă de minunile Tale:
Tu umpli de veselie răsăritul şi apusul îndepărtat.
9. Tu cercetezi * pămîntul şi-i dai ** belşug,
îl umpli de bogăţii,
şi de rîuri † dumnezeieşti, pline cu apa.
Tu le dai grîu, pe care iată cum îl faci să rodească: *Deut. 11. 12. **Ps. 68. 9, 10; 104. 13. Ier. 5. 24. †Ps. 46. 4.
10. îi uzi brazdele,
îi sfărîmi bulgării,
îl moi cu ploaia,
şi-i binecuvintezi răsadul.
11. Incununezi anul cu bunătăţile Tale,
şi paşii Tăi varsă belşugul.
12. Cîmpiile pustiei sînt adăpate,
şi dealurile sînt încinse cu veselie.
13. Păşunile se acopăr de oi,
şi văile * se îmbracă cu grîu:
toate strigă de bucurie şi cîntă. *Isa. 55. 12.

PSALMUL 66.

Către mai marele cîntăreţilor. O cîntare. Un psalm.

66 1. Inălţaţi lui Dumnezeu strigăte * de bucurie, toţi locuitorii pămîntului. *Ps. 100. 1.
2. Cîntaţi slavă Numelui Său,
măriţi slava Lui prin laudele voastre.
3. Ziceţi lui Dumnezeu: „Cît de înfricoşate * sînt lucrările Tale!
Din** pricina mărimii puterii Tale, vrăjmaşii Tăi Te linguşesc. *Ps. 65. 5. **Ps. 18. 44.
4. Tot * pămîntul se închină înaintea Ta,
şi cîntă** în cinstea Ta,
cîntă Numele Tău. — *Ps. 12. 27; 67. 3; 117. 1. **Ps. 96. 1, 2. (Oprire).
5. Veniţi * şi priviţi lucrările lui Dumnezeu!
Ce înfricoşat este El, cînd lucrează asupra fiilor oamenilor! *Ps. 46. 8.
6. El a prefăcut * marea în pămînt uscat,
şi rîul** a fost trecut cu piciorul:
atunci ne-am bucurat în El. *Exod. 14. 21. **Ios. 3. 14, 16.
7. El stăpîneşte pe vecie, prin puterea Lui.
Ochii * Lui urmăresc pe neamuri,
ca cei răsvrătiţi să nu se mai scoale împotriva Lui! — *Ps. 11. 4. (Oprire).
8. Binecuvîntaţi, popoare, pe Dumnezeul nostru!
Faceţi să răsune lauda Lui!
9. El ne-a păstrat sufletul cu viaţă,
şi n'a îngăduit să ni se clatine piciorul.
10. Căci Tu * ne-ai încercat, Dumnezeule,
ne-ai trecut** prin cuptorul cu foc, ca argintul. *Ps. 17. 3. Isa. 48. 10. **Zah. 13. 9. 1 Pet. 1. 6, 7.

11. Ne-ai adus * în laţ,
şi ne-ai pus o grea povară pe coapse. *Plîn. 1. 13.
12. Ai lăsat * pe oameni să încalece pe capetele noastre,
am trecut ** prin foc şi prin apă:
dar Tu ne-ai scos şi ne-ai dat belşug. *Isa. 51. 23. **Isa. 43. 2.
13. De aceea, voi merge * în Casa Ta cu arderi de tot,
îmi voi ** împlini juruinţele făcute Ţie, *Ps. 100. 4; 116. 14, 17, 18, 19. **Ecl. 5. 4.
14. juruinţe, cari mi-au ieşit de pe buze,
pe cari mi le-a rostit gura cînd eram la strîmtoare.
15. Iţi voi aduce oi grase, ca ardere de tot,
cu grăsimea berbecilor,
voi jertfi oi împreună cu ţapi. — (Oprire).
16. Veniţi * de ascultaţi, toţi cei ce vă temeţi de Dumnezeu,
şi voi istorisi ce a făcut El sufletului meu. *Ps. 34. 11.
17. Am strigat către El cu gura mea,
şi îndată lauda a fost pe limba mea.
18. Dacă * aş fi cugetat lucruri nelegiuite în inima mea,
nu m'ar fi ascultat Domnul.
*Iov 27. 9. Prov. 15. 29; 28. 9. Isa. 1. 15. Ioan 9. 31. Iac. 4. 3.
19. Dar Dumnezeu m'a * ascultat,
a luat aminte la glasul rugăciunii mele. *Ps. 116. 1, 2.
20. Binecuvîntat să fie Dumnezeu,
care nu mi-a lepădat rugăciunea,
şi nu mi-a îndepărtat bunătatea Lui!

PSALMUL 67.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe instrumente cu coarde. Un psalm. O cîntare.

67 1. Dumnezeu să aibă milă de noi şi să ne binecuvinteze,
să facă * să lumineze peste noi Faţa Lui, — *Num. 6. 25. Ps. 4. 6; 31. 16; 80. 3, 7, 19; 119. 135. (Oprire).
2. ca să se cunoască pe pămînt calea * Ta,
şi printre toate neamurile mîntuirea ** Ta! *Fapt. 18. 25. **Luc. 2. 30, 31. Tit. 2. 11.
3. * Te laudă, popoarele, Dumnezeule,
toate popoarele Te laudă. *Ps. 66. 4.
4. Se bucură neamurile şi se veselesc;
căci Tu judeci popoarele * cu nepărtinire,
şi povăţuieşti neamurile pe pămînt. — *Ps. 96. 10, 13; 98. 9. (Oprire).
5. Te laudă, popoarele, Dumnezeule,
toate popoarele Te laudă.
6. Pămîntul * îşi dă roadele;
Dumnezeu, Dumnezeul nostru, ne binecuvintează, *Lev. 26. 4. Ps. 85. 12. Ezec. 34. 27.
7. Dumnezeu ne binecuvintează,
şi toate marginile pămîntului se * tem de El. *Ps. 22. 27.

PSALMUL 68.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David. O cîntare.

68 1. Dumnezeu Se scoală *, vrăjmaşii Lui se risipesc,
şi protivnicii Lui fug dinaintea Feţei Lui. *Num. 10. 35. Isa. 33. 3.
2. Cum * se risipeşte fumul, aşa-i risipeşti Tu;
cum ** se topeşte ceara la foc,
aşa pier cei răi dinaintea lui Dumnezeu. *Isa. 9. 18. Osea 13. 3. **Ps. 97. 5. Mic. 1. 4.
3. Dar cei * neprihăniţi se bucură, saltă de bucurie înaintea lui Dumnezeu,
şi nu mai pot de veselie. *Ps. 32. 11; 58. 10; 64. 10.
4. Cîntaţi * lui Dumnezeu, lăudaţi Numele Lui!
Faceţi ** drum Celui ce înaintează prin cîmpii.
Domnul † este Numele Lui: bucuraţi-vă înaintea Lui! *Ps. 66. 4. **Deut. 33. 26. Vers. 33. †Exod. 6. 3.
5. El este Tatăl * orfanilor, Apărătorul văduvelor,
El, Dumnezeu, care locuieşte în locaşul Lui cel sfînt. *Ps. 10. 14, 18; 146. 9.
6. Dumnezeu * dă o familie celor părăsiţi,
El izbăveşte ** pe prinşii de război şi-i face fericiţi;
numai cei † răsvrătiţi locuiesc în locuri uscate. *1 Sam. 2. 5. Ps. 113. 9. **Ps. 107. 10, 14; 146. 7. Fapt. 12. 6, etc. †Ps. 107. 34, 40.
7. Dumnezeule, cînd * ai ieşit Tu în fruntea poporului,
şi cînd mergeai în pustie, — *Exod. 13. 21. Judc. 4. 14. Hab. 3. 13. (Oprire).
8. s'a cutremurat * pămîntul,
s'au topit cerurile, dinaintea lui Dumnezeu,
s'a zguduit Sinai dinaintea lui Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel. *Exod. 19. 16, 18. Judc. 5. 4. Isa. 64. 1, 3.
9. Ai dat o * ploaie binefăcătoare, Dumnezeule,
şi ai întărit moştenirea Ta, sleită de puteri. *Deut. 11. 11, 12. Ezec. 34. 26.
10. Poporul Tău şi-a aşezat locuinţa în ţara,
pe care, prin bunătatea Ta, Dumne-

zeule, o pregătisei pentru cei nenorociţi *. * Deut. 26. 5, 9. Ps. 74. 19.
11. Un cuvînt spune Domnul,
şi femeile aducătoare de veşti bune sînt o mare oştire: —
12. împăraţii * oştirilor fug, fug,
şi cea care rămîne acasă, împarte prada. * Num. 31. 8, 9, 54. Ios. 10. 16; 12. 8.
13. Pe cînd * voi vă odihniţi în mijlocul staulelor,
aripile porumbelului sînt acoperite ** de argint,
şi penele lui sînt de un galben auriu. — * Ps. 81. 6. ** Ps. 105. 37.
14. Cînd * a împrăştiat Cel Atotputernic pe împăraţi în ţară,
parcă ningea în Ţalmon.
* Num. 21. 3. Ios. 10. 10; 12. 1, etc.
15. Munţii lui Dumnezeu, munţii Basanului,
munţi cu multe piscuri, munţii Basanului,
16. pentruce *, munţi cu multe piscuri, purtaţi pismă
pe ** muntele pe care l-a ales Dumnezeu ca locaş împărătesc?
Cu toate acestea Domnul va locui în el în veci. * Ps. 114. 4, 6. ** Deut. 12. 5, 11. 1 Reg. 9. 3. Ps. 87. 1, 2; 132. 13, 14.
17. Carăle * Domnului se numără cu douăzecile de mii, cu mii şi mii;
Domnul este în mijlocul lor, venind din Sinai în locaşul Său cel sfînt.
* Deut. 33. 2. 2 Reg. 6. 16, 17. Dan. 7. 10. Evr. 12. 22. Apoc. 9. 16.
18. Te-ai suit * pe înălţime, ai ** luat prinşi de război,
ai luat † în dar oameni;
cei răzvrătiţi †† vor locui şi ei *† lîngă Domnul Dumnezeu. * Fapt. 1. 9. Efes. 4. 8. ** Judc. 5. 12. † Fapt. 2. 4, 33. †† 1 Tim. 1. 13. *† Ps. 78. 60.
19. Binecuvîntat să fie Domnul, care zilnic ne poartă povara,
Dumnezeu, mîntuirea noastră. —
(Oprire).
20. Dumnezeu este pentru noi Dumnezeul izbăvirilor,
şi Domnul*, Dumnezeu, ne poate scăpa de moarte.
* Deut. 32. 29. Prov. 4. 23. Apoc. 1. 18; 20. 1.
21. Da, Dumnezeu * va zdrobi capul vrăjmaşilor Lui,
creştetul ** capului celor ce trăiesc în păcat. * Ps. 110. 6. Hab. 3. 13. ** Ps. 55. 23.
22. Domnul zice: îi voi aduce înapoi * din Basan,
îi voi aduce înapoi din ** fundul mării,
* Num. 21. 33. ** Exod. 14. 22.
23. ca * să-ţi cufunzi piciorul în sînge,
şi ** limba cînilor tăi să-şi capete partea din vrăjmaşii tăi. * Ps. 58. 10. ** 1 Reg. 21. 19.
24. Ei văd intrarea Ta, Dumnezeule,
intrarea Dumnezeului meu, Împăratului meu, în locaşul cel sfînt.
25. In frunte merg cîntăreţii *, apoi ceice cîntă din instrumente,
în mijlocul fetelor cari sună din timpane. * 1 Cron. 13. 8; 15. 16. Ps. 47. 5.
26. Binecuvîntaţi pe Dumnezeu în adunări,
binecuvîntaţi pe Domnul, ceice vă scoborîţi * din Israel! * Deut. 33. 28. Isa. 48. 1.
27. Iată tînărul * Beniamin, care stăpîneşte peste ei,
căpeteniile lui Iuda şi ceata lor,
căpeteniile lui Zabulon, căpeteniile lui Neftali. * 1 Sam. 9. 21.
28. Dumnezeul tău te-a făcut * puternic.
Intăreşte, Dumnezeule, ce ai făcut pentru noi în Templul Tău. * Ps. 42. 3.
29. Impăraţii * Iţi vor aduce daruri la Ierusalim. * 1 Reg. 10. 10, 24, 25. 2 Cron. 32. 23. Ps. 72. 10; 76. 11. Isa. 60. 16, 17.
30. Inspăimîntă fiara din trestii,
ceata * taurilor, cu viţeii popoarelor;
calcă în picioare pe ceice îşi pun ** plăcerea în argint!
Risipeşte popoarele cărora le place să se bată! * Ps. 22. 12. ** 2 Sam. 8. 2, 6.
31. Cei * mari vin din Egipt:
Etiopia ** aleargă † cu mînile întinse spre Dumnezeu. * Isa. 19. 19, 21. ** Ps. 72. 9. Isa. 45. 14. Tef. 3. 10. Fapt. 8. 27. † Ps. 44. 20.
32. Cîntaţi lui Dumnezeu, împărăţiile pămîntului,
şi lăudaţi pe Domnul! — (Oprire).
33. Cîntaţi Celui ce * călăreşte pe cerurile cerurilor vecinice!
Iată că ** se aude glasul Lui, glasul Lui cel puternic!
* Ps. 18. 10; 104. 3. Vers. 4. ** Ps. 29. 3, etc.
34. Daţi * slavă lui Dumnezeu,
a cărui măreţie este peste Israel,
şi a cărui putere este în ceruri.
* Ps. 29. 1.
35. Ce înfricoşat * eşti, Dumnezeule, din locaşul Tău cel sfînt!
Dumnezeul lui Israel dă poporului Său tărie şi mare putere.
Binecuvîntat să fie Dumnezeu!
* Ps. 45. 4; 65. 5; 66. 5; 76. 12.

PSALMUL 69.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat ca şi „Crinii". Un psalm al lui David.

69 1. Scapă-mă, Dumnezeule,
căci * îmi ameninţă apele viaţa. * Vers. 2. 14, 15. Iona 2. 5.
2. Mă afund * în noroi, şi nu mă pot ţinea;

am căzut în prăpastie, şi dau apele peste mine. *Ps. 40. 2.

3. Nu mai pot* strigînd, mi se usucă gîtlejul,
mi se topesc** ochii, privind spre Dumnezeul meu.
*Ps. 6. 6. **Ps. 119. 82, 123. Isa. 38. 14.

4. Cei ce mă urăsc* fără temei, sînt mai mulţi decît perii capului meu;
ce puternici sînt ceice vor să mă peardă,
ceice pe nedrept îmi sînt vrăjmaşi;
trebuie să dau înapoi ce n'am furat.
*Ps. 35. 19. Ioan 15. 25.

5. Dumnezeule, Tu cunoşti nebunia mea,
şi greşelile mele nu-Ţi sînt ascunse.

6. Să nu rămînă de ruşine, din pricina mea, ceice nădăjduiesc în Tine, Doamne, Dumnezeul oştirilor!
Să nu roşească de ruşine, din pricina mea, ceice Te caută, Dumnezeul lui Israel!

7. Căci pentru Tine port eu ocara,
şi îmi acopere faţa ruşinea.

8. Am ajuns* un străin pentru fraţii mei,
şi un necunoscut pentru fiii mamei mele. *Ps. 31. 11. Isa. 53. 3. Ioan 1. 11; 7. 5.

9. Căci* rîvna Casei Tale mă mănîncă
şi** ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine cad asupra mea.
*Ps. 119. 139. Ioan 2. 17. **Ps. 89. 50, 51. Rom. 15. 3.

10. Plîng şi* postesc,
şi ei mă ocărăsc. *Ps. 35. 13, 14.

11. Mă îmbrac cu sac,
şi* ei mă batjocoresc. *1 Reg. 9. 7. Ier. 24. 9.

12. Ceice stau la poartă vorbesc de mine,
şi* ceice beau băuturi tari mă pun în cîntece. *Iov 30. 9. Ps. 35. 15, 16.

13. Dar eu către Tine îmi înalţ rugăciunea, Doamne, la* vremea potrivită.
In bunătatea Ta cea mare,
răspunde-mi, Dumnezeule, şi dă-mi ajutorul Tău! *Isa. 49. 8; 55. 6. 2 Cor. 6. 2.

14. Scoate-mă din noroi, ca să nu mă mai afund!
Să* fiu izbăvit de vrăjmaşii mei şi din prăpastie**! *Ps. 144. 7. **Vers. 1, 2, 15.

15. Să nu mai dea valurile peste mine,
să nu mă înghită adîncul,
şi să nu se închidă* groapa peste mine! *Num. 16. 33.

16. Ascultă-mă, Doamne, căci* bunătatea Ta este nemărginită.
In îndurarea Ta cea mare, întoarce-Ţi** privirile spre mine,
*Ps. 63. 6. **Ps. 25. 16; 86. 16.

17. şi nu-Ţi ascunde* faţa de robul Tău!
Căci sînt în necaz: grăbeşte de m'ascultă! *Ps. 27. 9; 102. 2.

18. Apropie-Te de sufletul meu şi izbăveşte-l!
Scapă-mă, din pricina vrăjmaşilor mei!

19. Tu ştii ce ocară*, ce ruşine şi batjocură mi se face;
toţi protivnicii mei sînt înaintea Ta.
*Ps. 22. 6, 7. Isa. 53. 3. Evr. 12. 2.

20. Ocara îmi rupe inima, şi sînt bolnav;
aştept să-i fie cuiva milă* de mine, dar degeaba;
aştept mîngîietori**, şi nu găsesc niciunul. *Ps. 142. 4. Isa. 63. 5. **Iov 16. 2.

21. Ei îmi pun fiere în mîncare,
şi, cînd* mi-e sete, îmi dau să beau oţet. *Mat. 27. 34, 48. Mare. 15. 23. Ioan 19. 29.

22. Să li se prefacă masa într'o cursă*,
şi liniştea într'un laţ! *Rom. 11. 9, 10.

23. Să li se întunece* ochii, şi să nu mai vadă,
şi clatină-le mereu coapsele!
*Isa. 6. 9, 10. Ioan 12. 39, 40.

24. Varsă-Ţi* mînia peste ei,
şi să-i atingă urgia Ta aprinsă!
*1 Tes. 2. 16.

25. Pustie* să le rămînă locuinţa,
şi nimeni să nu mai locuiască în corturile lor! *Mat. 23. 38. Fapt. 1. 20.

26. Căci ei* prigonesc pe** cel lovit de Tine,
povestesc suferinţele celor răniţi de Tine. *2 Cron. 28. 9. Zah. 1. 15. **Isa. 53. 4.

27. Adaugă* alte nelegiuiri la nelegiuirile lor,
şi** să n'aibă parte de îndurarea Ta!
*Rom. 1. 28. **Isa. 26. 10. Rom. 9. 31.

28. Să fie şterşi* din cartea vieţii,
şi** să nu fie scrişi împreună cu cei neprihăniţi! *Exod. 32. 32. Filp. 4. 3. Apoc. 3. 5; 13. 8. **Ezec. 13. 9. Luc. 10. 20. Evr. 12. 23.

29. Eu sînt nenorocit şi sufăr:
Dumnezeule, ajutorul Tău să mă ridice!

30. Atunci voi lăuda* Numele lui Dumnezeu prin cîntări,
şi prin laude Il voi preamări. *Ps. 28. 7.

31. Lucrul acesta este mai* plăcut Domnului, decît un viţel
cu coarne şi copite! *Ps. 50. 13, 14, 23.

32. Nenorociţii* văd lucrul acesta şi se bucură;
voi, cari căutaţi pe Dumnezeu, veselă** să vă fie inima! *Ps. 34. 2. **Ps. 22. 26.

33. Căci Domnul ascultă pe cei săraci,
şi nu nesocoteşte pe prinşii * Lui de război. *Efes. 3. 1.
34. Să-L laude * cerurile şi pămîntul,
mările şi ** tot ce mişună în ele!
*Ps. 96. 11; 148. 1. Isa. 44. 23; 49. 13. **Isa. 55. 12.
35. Căci * Dumnezeu va mîntui Sionul, şi va zidi cetăţile lui Iuda;
ele vor fi locuite şi luate în stăpînire; *Ps. 51. 18. Isa. 44. 26.
36.* sămînţa robilor Lui le va moşteni,
şi cei ce iubesc Numele Lui vor locui în ele. *Ps. 102. 28.

PSALMUL 70.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David. Ca aducere aminte.

70 1. Grăbeşte, Dumnezeule *, de mă izbăveşte!
Grăbeşte de-mi ajută, Doamne!
*Ps. 40. 13, etc.; 71. 12.
2. Să rămînă de ruşine * şi înfruntaţi,
cei ce vor să-mi ia viaţa!
Să dea înapoi şi să roşească,
cei ce-mi doresc pieirea!
*Ps. 35. 4, 26; 71. 13.
3. Să se întoarcă * înapoi de ruşine,
cei ce zic: „Aha, Aha!“ *Ps. 40. 15.
4. Toţi cei ce Te caută, să se veselească şi să se bucure în Tine!
Cei ce iubesc mîntuirea Ta,
să zică neîncetat: „Prea mărit să fie Dumnezeu!“
5.* Eu sînt sărac şi lipsit: grăbeşte** să-mi ajuţi, Dumnezeule.
Tu eşti ajutorul şi Izbăvitorul meu:
Doamne, nu zăbovi! *Ps. 40. 17. **Ps. 141. 1.

PSALMUL 71.

71 1. In Tine *, Doamne, îmi caut scăparea:
să nu rămîn de ruşine niciodată!
*Ps. 25. 2, 3; 31. 1.
2. Scapă-mă, în dreptatea Ta, şi izbăveşte-mă *!
Pleacă-Ţi ** urechea spre mine, şi ajută-mi. *Ps. 31. 1. **Ps. 17. 6.
3. Fii * o stîncă de adăpost pentru mine, unde să pot fugi totdeauna!
Tu ai hotărît ** să mă scapi,
căci Tu eşti stînca şi cetăţuia mea.
*Ps. 31. 2, 3. **Ps. 44. 4.
4. Izbăveşte-mă *, Dumnezeule, din mîna celui rău,
din mîna omului nelegiuit şi asupritor! *Ps. 140. 1, 4.
5. Căci Tu eşti nădejdea * mea, Doamne, Dumnezeule!
In Tine mă încred din tinereţea mea.
*Ier. 17. 7. 17.
6. Pe * Tine mă sprijinesc, din pîntecele mamei mele.
Tu eşti Binefăcătorul meu încă din pîntecele mamei;
pe Tine Te laud fără-'ncetare.
*Ps. 22. 9, 10. Isa. 46. 3.
7. Pentru * mulţi am ajuns ca o minune,
dar Tu eşti scăparea mea cea tare.
*Isa. 8. 18. Zah. 3. 8. 1 Cor. 4. 9.
8. Să mi se umple gura * de laudele Tale,
şi'n fiecare zi să Te slăvească!
*Ps. 35. 28.
9. Nu * mă lepăda la vremea bătrîneţei;
cînd mi se duc puterile, nu mă părăsi! *Vers. 18.
10. Căci vrăjmaşii mei vorbesc de mine,
şi ceice-mi pîndesc viaţa se * sfătuiesc între ei, *2 Sam. 17. 1. Mat. 27. 1.
11. zicînd: „L-a părăsit Dumnezeu;
urmăriţi-l, puneţi mîna pe el, căci nu-i nimeni care să-l scape!“
12. Dumnezeule *, nu Te depărta de mine!
Dumnezeule, vino de grab ** în ajutorul meu!
*Ps. 22. 11, 19; 35. 22; 38. 21, 22. **Ps. 70. 1.
13. Să rămînă de ruşine * şi nimiciţi, cei ce vor să-mi ia viaţa!
Să fie acoperiţi de ruşine şi de ocară, cei ce-mi caută perzarea!
*Vers. 24. Ps. 35. 4, 26; 40. 14; 70. 2.
14. Şi eu voi nădăjdui pururea,
Te voi lăuda tot mai mult.
15. Gura * mea va vesti, zi de zi, dreptatea şi mîntuirea Ta,
căci nu-i ** cunosc marginile.
*Vers. 8, 24. Ps. 35. 28. **Ps. 40. 5; 139. 17, 18.
16. Voi spune lucrările Tale cele puternice, Doamne, Dumnezeule!
Voi pomeni dreptatea Ta şi numai pe a Ta.
17. Dumnezeule, Tu m'ai învăţat din tinereţă,
şi pînă acum eu vestesc minunile Tale.
18. Nu mă părăsi, Dumnezeule, chiar * la bătrîneţe cărunte,
ca să vestesc tăria Ta neamului de acum,
şi puterea Ta neamului de oameni care va veni! *Vers. 9.
19. Dreptatea * Ta, Dumnezeule, ajunge pînă la cer;
Tu ai săvîrşit lucruri mari:
Dumnezeule **, cine este ca Tine?
*Ps. 57. 10. **Ps. 35. 10; 86. 8; 89. 6, 8.

20.* Ne-ai făcut să trecem prin multe necazuri şi nenorociri;
dar ne vei da iarăş viaţa**,
ne vei scoate iarăş din adîncurile pămîntului. *Ps. 60. 3. **Osea 6. 1, 2.
21. Inalţă-mi mărimea mea,
întoarce-Te, şi mîngîie-mă din nou!
22. Şi te voi lăuda în sunet de* alăută,
Iţi voi cînta credincioşia. Dumnezeule,
Te voi lăuda cu arfa,
Sfîntul** lui Israel!
*Ps. 92. 11, 2, 3; 150. 3. **2 Reg. 19. 22. Isa. 60. 9.
23. Cînd Te voi lăuda, voi fi cu bucuria pe buze,
cu bucuria în sufletul*, pe care mi l-ai izbăvit; *Ps. 103. 4.
24. şi limba* mea va vesti zi de zi dreptatea Ta,
căci** cei ce-mi caută pierzarea sînt ruşinaţi şi roşi de ruşine.
*Vers. 8, 15. **Vers. 13.

PSALMUL 72.

Un psalm al lui Solomon.

72 1. Dumnezeule, dă judecăţile Tale împăratului,
şi dă dreptatea Ta fiului împăratului!
2. Şi el va* judeca pe poporul Tău cu dreptate,
şi pe nenorociţii Tăi cu nepărtinire.
*Isa. 11. 2, 3, 4; 32. 1.
3. Munţii* vor aduce pace poporului,
şi dealurile de asemenea, ca urmare a dreptăţii Tale. *Ps. 85. 10. Isa. 32. 17; 52. 7.
4. El va* face dreptate nenorociţilor poporului,
va scăpa pe copiii săracului,
şi va zdrobi pe asupritor. *Isa. 11. 4.
5. Aşa că se vor teme de Tine, cît* va fi soarele,
şi cît se va arăta luna, din neam în neam; *Vers. 7. 17. Ps. 89. 36, 37.
6. va* fi ca o ploaie, care cade pe un pămînt cosit,
ca o ploaie repede, care udă cîmpia. *2 Sam. 23. 4. Osea 6. 3.
7. In zilele lui va înflori cel neprihănit,
şi* va fi belşug de pace pînă nu va mai fi lună. *Isa. 2. 4. Dan. 2. 44. Luc. 1. 33.
8. El va stăpîni* dela o mare la alta,
şi dela Rîu pînă la marginile pămîntului. *Exod. 23. 31. 1 Reg. 4. 21, 24. Ps. 2. 8; 80. 11; 89. 25. Zah. 9. 10.
9. Locuitorii* pustiei îşi vor pleca genunchiul înaintea lui,
şi** vrăjmaşii vor linge ţărîna.
*Ps. 74. 14. **Isa. 49. 23. Mic. 7. 17.
10. Impăraţii* Tarsisului şi ai ostroavelor vor plăti biruri,
împăraţii Sebei şi Sabei vor aduce daruri. *2 Cron. 9. 21. Ps. 45. 12; 68. 29. Isa. 49. 7; 60. 6, 9.
11. Da, toţi împăraţii se vor închina* înaintea lui,
toate neamurile îi vor sluji. *Isa. 49. 22, 23.
12. Căci el va* izbăvi pe săracul care strigă,
şi pe nenorocitul, care n'are ajutor.
*Iov 29. 12.
13. Va avea milă de cel nenorocit şi de cel lipsit,
şi va scăpa viaţa săracilor;
14. îi va izbăvi de apăsare şi de silă,
şi sîngele lor va fi scump* înaintea lui. *Ps. 116. 15.
15. Ei vor trăi, şi-i vor da aur din Seba;
se vor ruga neîncetat pentru el,
şi-l vor binecuvînta în fiecare zi.
16. Va fi belşug de grîne în ţară, pînă în vîrful munţilor,
şi spicele lor se vor clătina ca şi copacii din Liban;
oamenii* vor înflori în cetăţi ca iarba pămîntului. *1 Reg. 4. 20.
17. Numele* lui va dăinui pe vecie:
cît soarele îi va ţinea numele.
Cu el se** vor binecuvînta unii pe alţii,
şi toate † neamurile îl vor numi fericit. *Ps. 89. 36. **Fac. 12. 3; 22. 18. Ier. 4. 2. † Luc. 1. 48.
18. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel,
singurul care** face minuni! *1 Cron. 29. 10. Ps. 41. 13; 106. 48. **Exod. 15. 11. Ps. 77. 14; 136. 4.
19.* Binecuvîntat să fie în veci slăvitul Lui Nume!
Tot pămîntul să** se umple de slava Lui!
Amin! Amin!
*Neem. 9. 5. **Num. 14. 21. Zah. 14. 9.
20. Sfîrşitul rugăciunilor lui David, fiul lui Isai.

CARTEA A TREIA

PSALMUL 73.

Un psalm al lui Asaf.

73 1. Da, bun este Dumnezeu cu Israel,
cu cei cu inima curată.
2. Totuş, era să mi se îndoaie piciorul,
şi erau să-mi alunece paşii!
3. Căci* mă uitam cu jind la cei nesocotiţi,
cînd vedeam fericirea celor răi.
*Iov 21. 7. Ps. 37. 1. Ier. 12. 1.

4. Intr'adevăr, nimic nu-i turbură pînă la moarte,
şi trupul le este încărcat de grăsime.
5. N'au * parte de suferinţele omeneşti,
şi nu sînt loviţi ca ceilalţi oameni.
* Iov 21. 9.
6. Deaceea mîndria le slujeşte ca salbă,
şi asuprirea este haina care-i * învelește. * Ps. 109. 18.
7. Li se bulbucă ochii * de grăsime,
şi au mai mult decît le-ar dori inima.
* Iov 15. 27. Ps. 17. 10; 119. 70. Ier. 5. 28.
8. Rîd *, şi vorbesc ** cu răutate de asuprire:
vorbesc † de sus,
* Ps. 53. 1. ** Osea 7. 16. † 2 Pet. 2. 18. Iuda 16.
9. îşi înalţă gura * pînă la ceruri,
şi limba le cutreieră pămîntul.
* Apoc. 13. 6.
10. Deaceea aleargă lumea la ei,
înghite * apă din plin, * Ps. 75. 8.
11. şi zice: „Ce * ar putea să ştie Dumnezeu,
şi ce ar putea să cunoască Cel Prea Inalt?“ * Iov 22. 13. Ps. 10. 11; 94. 7.
12. Aşa sînt cei răi:
totdeauna fericiţi *, şi îşi măresc bogăţiile. * Vers. 3.
13. Degeaba * dar mi-am curăţit eu inima,
şi mi-am ** spălat mînile în nevinovăţie: * Iov 21. 15; 34. 9; 35. 3. Mal. 3. 14. ** Ps. 26. 6.
14. căci în fiecare zi sînt lovit,
şi în toate dimineţile sînt pedepsit.
15. Dacă aş zice: „Vreau să vorbesc ca ei,“
iată că n'aş fi credincios neamului copiilor Tăi.
16. M'am * gîndit la aceste lucruri ca să le pricep,
dar zădarnică mi-a fost truda, * Ecl. 8. 17.
17. pînă ce am * intrat în sfîntul locaş al lui Dumnezeu,
şi am luat seama la soarta ** dela urmă a celor răi. * Ps. 77. 13. ** Ps. 37. 38.
18. Da, Tu-i pui * în locuri alunecoase,
şi-i arunci în prăpăd. * Ps. 35.
19. Cum sînt nimiciţi într'o clipă!
Sînt perduţi, prăpădiţi printr'un sfîrşit năpraznic.
20. Ca * un vis la deşteptare,
aşa le lepezi chipul, Doamne, la ** deşteptarea Ta!
* Iov 20. 8. Ps. 90. 5, 6. Isa. 29. 7, 8. ** Ps. 78. 65.
21. Cînd mi se * amăra inima,
şi mă simţeam străpuns în măruntaie, * Vers. 3.
22. eram prost * şi fără judecată,
eram ca un dobitoc înaintea Ta.
* Ps. 92. 6. Prov. 30. 2.
23. Insă eu sînt totdeauna cu Tine,
Tu m'ai apucat de mîna dreaptă;
24. mă vei călăuzi cu * sfatul Tău,
apoi mă vei primi în slavă.
* Ps. 32. 8. Isa. 58. 8.
25. Pe * cine altul am eu în cer afară de Tine?
Şi pe pămînt nu-mi găsesc plăcerea în nimeni decît în Tine. * Filip. 3. 8.
26. Carnea * şi inima pot să mi se prăpădească:
fiindcă Dumnezeu va fi pururea stînca inimii mele şi partea ** mea de moştenire. * Ps. 84. 2; 119. 81. ** Ps. 16. 5; 119. 57.
27. Căci iată că ceice * se depărtează de Tine, pier;
Tu nimiceşti pe toţi ceice-Ţi sînt necredincioşi **.
* Ps. 119. 155. ** Exod. 34. 15. Num. 15. 39. Isa. 4. 4.
28. Cît pentru mine, fericirea mea este să mă apropii * de Dumnezeu:
pe Domnul Dumnezeu Il fac locul meu de adăpost,
ca să povestesc ** toate lucrările Tale. * Evr. 10. 22. ** Ps. 107. 22; 118. 17.

PSALMUL 74.

O cîntare a lui Asaf.

74 1. Pentruce, Dumnezeule, ne lepezi * pentru totdeauna?
Pentruce Te mînii ** pe turma † păşunii Tale? * Ps. 44. 9, 23; 60. 1, 10; 77. 7. Ier. 31. 37; 33. 24. ** Deut. 29. 20. † Ps. 95. 7; 100. 3.
2. Adu-Ţi aminte de poporul Tău,
pe * care l-ai cîştigat odinioară,
pe care l-ai răscumpărat ca seminție ** a moştenirii Tale!
Adu-Ţi aminte de muntele Sionului, unde Iţi aveai locuinţa;
* Exod. 15. 16. Deut. 9. 29. ** Deut. 32. 9. Ier. 10. 16.
3. îndreaptă-Ţi paşii spre aceste locuri pustiite fără curmare!
Vrăjmaşul a pustiit totul în locaşul Tău cel sfînt.
4. Protivnicii Tăi au mugit * în mijlocul Templului Tău;
şi-au pus ** semnele lor drept semne.
* Plîn. 2. 7. ** Dan. 6. 27.
5. Parcă erau nişte oameni, cari ridică toporul într'o pădure deasă:
6. în curînd au sfărîmat toate podoabele * săpate,
cu lovituri de securi şi ciocane.
* 1 Reg. 6. 18, 29, 32, 35.
7. Au pus foc * sfîntului Tău locaş;
au dărîmat şi au pîngărit ** locuinţa Numelui Tău. * 2 Reg. 25. 9. ** Ps. 89. 39.

8. Ei ziceau * în inima lor:
„Să-i prăpădim pe toţi!“
Au ars toate locurile sfinte din ţară.
* Ps. 83. 4.

9. Semnele noastre nu le mai vedem;
nu * mai este niciun prooroc,
şi nu mai este nimeni printre noi,
care să ştie pînă cînd... * 1 Sam. 3. 1. Amos 8. 11.

10. Pînă cînd, Dumnezeule, va batjocori asupritorul,
şi va nesocoti vrăjmaşul fără curmare Numele Tău?

11. Pentruce * Iţi tragi înapoi mîna şi dreapta Ta?
Scoate-o din sîn şi nimiceşte-i!
* Plîn. 2. 3.

12. Totuş, Dumnezeu * este Impăratul meu, care din vremuri străvechi
dă izbăviri în mijlocul acestei ţări.
* Ps. 44. 4.

13. Tu ai despărţit * marea cu puterea Ta,
ai sfărîmat ** capetele balaurilor din ape; * Exod. 14. 21. ** Isa. 51. 9, 10. Ezec. 29. 3; 32. 3.

14. ai zdrobit capul Leviatanului [1],
l-ai dat să-l * mănince fiarele ** din pustie. * Num. 14. 9. ** Ps. 72. 9.

15. Ai făcut să ţîşnească * izvoare în pîraie,
ai uscat ** rîuri, cari nu seacă. * Exod. 17. 5, 6. Num. 20. 11. Ps. 105. 41. Isa. 48. 21. ** Ios. 3. 13, etc.

16. A Ta este ziua, a Ta este şi noaptea;
Tu * ai aşezat lumina şi soarele.
* Fac. 1. 14, etc.

17. Tu ai statornicit * toate hotarele pămîntului,
Tu ai rînduit vara ** şi iarna.
* Fapt. 17. 26. ** Fac. 8. 22.

18. Adu *-Ţi aminte, Doamne, că vrăjmaşul Te batjocoreşte,
şi un ** popor nechibzuit huleşte Numele Tău! * Vers. 22. Apoc. 16. 19. ** Ps. 39. 8.

19. Nu lăsa pradă fiarelor sufletul turturelei * Tale,
şi nu uita ** pe vecie viaţa nenorociţilor Tăi! * Cînt. 2. 14. ** Ps. 68. 10.

20. Ai * în vedere legămîntul!
Căci locurile dosnice din ţară sînt pline de bîrloage de tîlhari.
* Fac. 17. 7, 8. Lev. 26. 44, 45. Ps. 106. 45. Ier. 33. 21.

21. Să nu se întoarcă ruşinat cel apăsat,
ci nenorocitul şi săracul să laude Numele Tău!

22. Scoală-te, Dumnezeule, apără-Ţi pricina!
Adu *-Ţi aminte de ocările, pe cari Ţi le aruncă în fiecare zi cel fără minte! * Vers. 18. Ps. 89. 51.

1. Sau: crocodilului.

23. Nu uita strigătele protivnicilor Tăi,
zarva care creşte necurmat a celor ce se ridică împotriva Ta!

PSALMUL 75.

Către mai marele cîntăreţilor. „Nu nimici.“ Un psalm al lui Asaf. O cîntare.

75 1. Te lăudăm, Dumnezeule, Te lăudăm;
noi, cari chemăm Numele Tău,
vestim minunile Tale!

2. „Atunci cînd va veni vremea hotărîtă,“ zice Domnul,
„voi judeca fără părtinire.

3. Poate să se cutremure pămîntul cu locuitorii lui:
căci Eu îi întăresc stîlpii.“ — (Oprire).

4. Eu zic celor ce se fălesc: „Nu vă făliţi!“
Şi celor răi: „Nu * ridicaţi capul sus!“ * Zah. 1. 21.

5. Nu vă ridicaţi capul aşa de sus,
nu vorbiţi cu atîta trufie!

6. Căci nici dela răsărit, nici dela apus,
nici din pustie, nu vine înălţarea.

7. Ci Dumnezeu * este Cel ce judecă:
El ** scoboară pe unul, şi înalţă pe altul. * Ps. 50. 6; 58. 11. ** 1 Sam. 2. 7. Dan. 2. 21.

8. In mîna Domnului este un * potir,
în care fierbe un vin plin de ** amestecătură.
Cînd îl varsă,
toţi cei răi de pe pămînt sug, îl sorb şi-l beau pînă în fund †! * Iov 21. 20. Ps. 60. 3. Ier. 25. 15. Apoc. 14. 10; 16. 19. ** Prov. 23. 30. † Ps. 73. 10.

9. Eu însă voi vesti pururea aceste lucruri;
voi cînta laude în cinstea Dumnezeului lui Iacov.

10. Şi voi doborî toate * puterile celor răi:
puterile ** celui neprihănit însă se vor înălţa. * Ps. 101. 8. Ier. 48. 25. ** Ps. 89. 17; 148. 14.

PSALMUL 76.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat cu instrumente cu coarde. Un psalm al lui Asaf. O cîntare.

76 1. Dumnezeu este cunoscut în Iuda *,
mare este Numele Lui în Israel.
* Ps. 48. 1, etc.

2. Cortul Lui este în Salem,
şi locuinţa Lui în Sion;

3. acolo a sfărîmat * El săgeţile,
scutul, sabia, şi armele de război. —
* Ps. 46. 9. Ezec. 39. 9. (Oprire).

4. Tu eşti mai măreţ, mai puternic decît * munţii răpitorilor.
* Ezec. 38. 12, 13; 39. 4.

5. Despoiaţi au fost vitejii * aceia plini de inimă, au adormit ** somnul de apoi;
n'au putut să se apere, toţi acei oameni viteji. * Isa. 46. 12. ** Ps. 13. 3. Ier. 51. 39.

6. La * mustrarea Ta, Dumnezeul lui Iacov,
au adormit şi călăreţi şi cai.
* Exod. 15. 1, 21. Ezec. 39. 20. Nah. 2. 13. Zah. 12. 4.

7. Cît de înfricoşat eşti Tu!
Cine * poate să-Ţi stea împotrivă, cînd Iţi izbucneşte mînia? * Nah. 1. 6.

8. Ai * rostit hotărîrea dela înălţimea cerurilor;
pămîntul s'a îngrozit ** şi a tăcut,
* Ezec. 38. 20. ** 2 Cron. 20. 29, 30.

9. cînd S'a * ridicat Dumnezeu să facă dreptate,
şi să scape pe toţi nenorociţii de pe pămînt. — * Ps. 9. 7, 8, 9; 72. 4. (Oprire).

10. Omul Te laudă chiar şi în mînia * lui,
cînd Te îmbraci cu toată urgia Ta.
* Exod. 9. 16; 18. 11. Ps. 65. 7.

11. Faceţi * juruinţe Domnului, Dumnezeului vostru, şi împliniţi-le!
Toţi ** ceice-L înconjoară, să aducă daruri Dumnezeului celui înfricoşat.
* Ecl. 5. 4, 5, 6. ** 2 Cron. 32. 22, 23. Ps. 68. 29; 89. 7.

12. El frînge mîndria domnitorilor,
El este înfricoşat * pentru împăraţii pămîntului. * Ps. 68. 35.

PSALMUL 77.

Către mai marele cîntăreţilor. După Iedutun. Un psalm al lui Asaf.

77 1. Strig * cu glasul meu către Dumnezeu,
strig cu glasul meu către Dumnezeu, şi El mă va asculta. * Ps. 3. 4.

2. In * ziua necazului meu, caut ** pe Domnul;
noaptea, mînile îmi stau întinse fără curmare;
sufletul meu nu vrea nicio mîngîiere. * Ps. 50. 15. ** Isa. 26. 9, 16.

3. Mi-aduc aminte de Dumnezeu, şi gem;
mă gîndesc adînc în mine, şi mi se mîhneşte duhul *. — * Ps. 142. 3; 143. 4. (Oprire).

4. Tu îmi ţii pleoapele deschise;
şi, de mult ce mă frămînt, nu pot vorbi.

5. Mă gîndesc * la zilele de demult,
la anii de odinioară.
* Deut. 32. 7. Ps. 143. 5. Isa. 51. 9. Ps. 42. 8.

6. Mă gîndesc la cîntările * mele noaptea,
cuget ** adînc în lăuntrul inimii mele,
îmi cade duhul pe gînduri, şi zic:
* Ps. 42. 8. ** Ps. 4. 4.

7. „Va lepăda * Domnul pentru totdeauna?
Şi nu va mai ** fi El binevoitor?
* Ps. 74. 1. ** Ps. 85. 1.

8. S'a isprăvit bunătatea Lui pe vecie?
S'a dus făgăduinţa * Lui pentru totdeauna? * Rom. 9. 6.

9. A uitat * Dumnezeu să aibă milă?
Şi-a tras El, în mînia Lui, înapoi îndurarea?“ — * Isa. 49. 15. (Oprire).

10. Atunci îmi zic: „Ceeace mă face să sufăr *,
este că dreapta Celui Prea Inalt nu mai este aceeaş“... * Ps. 31. 22.

11. Dar tot voi lăuda * lucrările Domnului,
căci îmi aduc aminte de minunile Tale de odinioară; * Ps. 143. 5.

12. da, mă voi gîndi la toate lucrările Tale,
şi voi lua aminte la toate isprăvile Tale.

13. Dumnezeule, căile * Tale sînt sfinte!
Care ** Dumnezeu este mare ca Dumnezeul nostru? * Ps. 73. 17. ** Exod. 15. 11.

14. Tu eşti Dumnezeul, care faci minuni;
Tu Ţi-ai arătat puterea printre popoare.

15. Prin braţul Tău, Tu ai izbăvit * pe poporul Tău,
pe fiii lui Iacov şi ai lui Iosif.
* Exod. 6. 6. Deut. 9. 29. (Oprire).

16. Cînd Te-au văzut * apele, Dumnezeule,
cînd Te-au văzut apele, s'au cutremurat,
şi adîncurile s'au mişcat.
* Exod. 14. 21. Ios. 3. 15, 16. Ps. 14. 3, Hab. 3. 8, etc.

17. Norii au turnat apă cu găleata,
tunetul a răsunat în nori,
şi * săgeţile Tale au sburat în toate părţile. * 2 Sam. 22. 15. Hab. 3. 11.

18. Tunetul Tău a isbucnit în vîrtej de vînt,
fulgerile * au luminat lumea:
pămîntul s'a mişcat şi s'a ** cutremurat. * Ps. 97. 4. ** 2 Sam. 22. 8.

19. Ţi-ai croit un drum prin * mare,
o cărare prin apele cele mari,
şi ** nu Ţi s'au mai cunoscut urmele.
* Hab. 3. 15. ** Exod. 14. 28.

20. Ai povăţuit * pe poporul Tău ca pe o turmă,
prin mîna lui Moise şi Aaron. * Exod. 13. 21; 14. 19. Ps. 78. 52; 80. 1. Isa. 63. 11, 12. Osea 12. 13.

PSALMUL 78.

O cîntare a lui Asaf.

78 1. Ascultă *, poporul meu, învăţăturile mele!
Luaţi aminte la cuvintele gurii mele! * Isa. 51. 4.

2. Imi deschid * gura şi vorbesc în pilde,
vestesc înţelepciunea vremurilor străvechi. * Ps. 49. 4. Mat. 13. 35.

3. Ce * am auzit, ce ştim,
ce ne-au povestit părinţii noştri, * Ps. 44. 1.

4. nu * vom ascunde de copiii lor;
ci vom ** vesti neamului de oameni care va veni laudele Domnului,
puterea Lui, şi minunile pe cari le-a făcut. * Deut. 4. 9; 6. 7. Ioel 1. 3. ** Exod. 12. 26, 27; 13. 8, 14. Ios. 4. 6, 7.

5. El * a pus o mărturie în Iacov,
a dat o lege în Israel,
şi a poruncit părinţilor noştri
să-şi ** înveţe în ea copiii, * Ps. 147. 19. ** Deut. 4. 9; 6. 7; 11. 19.

6. ca * să fie cunoscută de cei ce vor veni după ei, de copiii cari se vor naşte,
şi cari, cînd se vor face mari, să vorbească despre ea copiilor lor; * Ps. 102. 18.

7. pentruca aceştia să-şi pună încrederea în Dumnezeu,
să nu uite lucrările lui Dumnezeu,
şi să păzească poruncile Lui.

8. Să * nu fie, ca părinţii lor,
un ** neam neascultător şi răzvrătit,
un neam, care † n'avea o inimă tare,
şi al cărui duh nu era credincios lui Dumnezeu!
* 2 Reg. 17. 14. Ezec. 20. 18. ** Exod. 32. 9; 33. 3; 34. 9. Deut. 9. 6, 13; 31. 27. Ps. 68. 6. † Vers. 37. 2 Cron. 20. 33.

9. Fiii lui Efraim, înarmaţi şi trăgînd cu arcul,
au dat dosul în ziua luptei,

10. pentrucă n'au * ţinut legămîntul lui Dumnezeu,
şi n'au voit să umble întocmai după Legea Lui. * 2 Reg. 17. 15.

11. Au dat uitării * lucrările Lui,
minunile Lui, pe cari li le arătase. * Ps. 106. 13.

12. Inaintea părinţilor lor, El făcuse minuni *
în ţara Egiptului, în ** cîmpia Ţoan.
* Exod. 7; 8; 9; 10; 11; 12. ** Fac. 32. 3. Num. 13. 22 Vers. 43. Isa. 19. 11, 13. Ezec. 30. 14.

13. A despărţit * marea, şi le-a deschis un drum prin ea,
ridicînd ** apele ca un zid. * Exod. 14. 21. ** Exod. 15. 8. Ps. 33. 7.

14. I *-a călăuzit ziua cu un nor,
şi toată noaptea cu lumina unui foc strălucitor. * Exod. 13. 21; 14. 24. Ps. 105. 39.

15. A despicat * stînci în pustie,
şi le-a dat să bea ca din nişte valuri cu ape multe. * Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 105. 41. 1 Cor. 10. 4.

16. A făcut să ţîşnească izvoare din * stînci,
şi să curgă ape ca nişte rîuri. * Deut. 9. 21. Ps. 105. 41.

17. Dar ei tot n'au încetat să păcătuiască împotriva Lui,
n'au încetat să se răzvrătească * împotriva Celui Prea Inalt în pustie. * Deut. 9. 22. Ps. 95. 8. Evr. 3. 16.

18. Au ispitit * pe Dumnezeu în inima lor,
cerînd mîncare după poftele lor. * Exod. 16. 2.

19. Au vorbit * împotriva lui Dumnezeu,
şi au zis: „Oare va putea Dumnezeu să pună o masă în pustie? * Num. 11. 4.

20. Iată * că El a lovit stînca, de au curs ape,
şi s'au vărsat şiroaie.
Dar va putea El să dea şi pîne,
sau să facă rost de carne poporului Său?“ * Exod. 17. 6. Num. 20. 11.

21. Domnul a auzit, şi S'a * mîniat.
Un foc s'a aprins împotriva lui Iacov,
şi s'a stîrnit împotriva lui Israel mînia Lui, * Num. 11. 1, 10.

22. pentrucă n'au crezut * în Dumnezeu,
pentrucă n'au avut încredere în ajutorul Lui. * Evr. 3. 18. Iuda 5.

23. El a poruncit norilor de sus,
şi * a deschis porţile cerurilor: * Fac. 7. 11. Mal. 3. 10.

24. a * plouat peste ei mană de mîncare,
şi le-a dat grîu din cer. * Exod. 16. 4, 14. Ps. 105. 40. Ioan 6. 31. 1 Cor. 10. 3.

25. Au mîncat cu toţii pînea celor mari,
şi le-a trimes mîncare să se sature.

26. A * pus să sufle în ceruri vîntul de răsărit,
şi a adus, prin puterea Lui, vîntul de miazăzi. * Num. 11. 31.

27. A plouat peste ei carne ca pulberea,

şi păsări înaripate, cît nisipul mării;
28. le-a făcut să cadă în mijlocul taberii lor,
dejur împrejurul locuinţelor lor.
29. Ei* au mîncat şi s'au săturat din destul:
Dumnezeu le-a dat ce doriseră.
*Num. 11. 10.
30. Dar n'apucaseră să-şi stîmpere bine pofta,
mîncarea* le era încă în gură,
*Num. 11. 33.
31. cînd s'a stîrnit mînia lui Dumnezeu împotriva lor,
a lovit de moarte pe cei mai tari din ei,
şi a doborît pe tinerii lui Israel.
32. Cu toate acestea, ei* n'au încetat să păcătuiască,
şi** n'au crezut în minunile Lui.
*Num. 14; 16; 17. **Vers. 22.
33. De* aceea, El le-a curmat zilele ca o suflare,
le-a curmat anii printr'un sfîrşit năpraznic. *Num. 14. 29, 35; 26. 64, 65.
34. Cînd* îi lovea de moarte, ei Îl căutau,
se întorceau şi se îndreptau spre Dumnezeu; *Osea 5. 15.
35. îşi aduceau aminte că Dumnezeu* este Stînca lor,
şi că Dumnezeul Atotputernic este Izbăvitorul** lor. *Deut. 32. 4, 15, 31.
**Exod. 15. 13. Deut. 7. 8. Isa. 41. 14; 44. 6; 63. 9.
36. Dar Îl înşelau* cu gura,
şi-L minţeau cu limba. *Ezec. 33. 31.
37. Inima* nu le era tare faţă de El,
şi nu erau credincioşi legămîntului Său. *Vers. 8.
38. Totuş*, în îndurarea Lui, El iartă nelegiuirea şi nu nimiceşte;
Îşi opreşte** de multe ori mînia
şi † nu dă drumul întregei Lui urgii.
*Num. 14. 18, 20. **Isa. 48. 9. †1 Reg. 21. 29.
39. El Şi-a* adus deci aminte că** ei nu erau decît carne,
o † suflare care trece şi nu se mai întoarce. *Ps. 103. 14, 16. **Fac. 6. 3. Ioan 3. 6. †Iov 7. 7, 16. Iac. 4. 14.
40. Decîteori s'au răzvrătit ei împotriva Lui în pustie!
Decîteori L-au mîniat* ei în pustietate! *Vers. 17. Ps. 95. 9, 10. Isa. 7. 13; 63. 10. Efes. 4. 30. Evr. 3. 16, 17.
41. Da, n'au încetat să ispitească* pe Dumnezeu,
şi să întărîte** pe Sfîntul lui Israel.
*Num. 14. 22. Deut. 6. 16. **Vers. 20.
42. Nu şi-au mai adus aminte de puterea Lui,
de ziua, cînd i-a izbăvit de vrăjmaş,
43. de minunile, pe cari le-a* făcut în Egipt,
şi de semnele Lui minunate din cîmpia Ţoan. *Vers. 12. Ps. 105. 27, etc.
44. Cum* le-a prefăcut rîurile în sînge,
şi n'au putut să bea din apele lor.
*Exod. 7. 20. Ps. 105. 29.
45. Cum a* trimes împotriva lor nişte muşte otrăvitoare, cari i-au mîncat,
şi** broaşte, cari i-au nimicit.
*Exod. 8. 24. Ps. 105. 31. **Exod. 8. 6. Ps. 105. 30.
46. Cum* le-a dat holdele pradă omizilor,
rodul muncii lor pradă lăcustelor.
*Exod. 10. 13, 15. Ps. 105. 34, 35.
47. Cum le-a* prăpădit viile, bătîndu-le cu piatră,
şi smochinii din Egipt cu grindină.
*Exod. 9. 23, 25. Ps. 105. 33.
48. Cum le-a lăsat* vitele pradă grindinei,
şi turmele pradă focului cerului.
*Exod. 9. 23, 24, 25. Ps. 105. 32.
49. El Şi-a aruncat împotriva lor mînia Lui aprinsă,
urgia, iuţimea şi necazul:
o droaie de îngeri aducători de nenorociri.
50. Cum Şi-a dat drum slobod mîniei,
nu le-a scăpat sufletul dela moarte,
şi le-a dat viaţa pradă molimei;
51. cum* a lovit pe toţi întîii născuţi din Egipt,
pîrga puterii în corturile** lui Ham.
*Exod. 12. 29. Ps. 105. 36; 136. 10. **Ps. 106. 22.
52. Cum a* pornit pe poporul Său ca pe nişte oi,
şi i-a povăţuit ca pe o turmă în pustie. *Ps. 77. 20.
53. Cum i-a dus* fără nici o grijă,
ca să nu le fie frică,
iar** marea a acoperit pe vrăjmaşii lor. *Exod. 14. 19, 20. **Exod. 14. 27, 28; 15. 10.
54. Cum i-a adus spre hotarul Lui cel sfînt*,
spre muntele acesta, pe** care dreapta Lui l-a cîştigat. *Exod. 15. 17. **Ps. 44. 3.
55. Cum a izgonit* neamurile dinaintea lor,
le**-a împărţit ţara în părţi de moştenire,
şi a pus seminţiile lui Israel să locuiască în corturile lor.
*Ps. 44. 2. **Ios. 13. 7; 19. 51. Ps. 136. 21, 22.
56. Dar* ei au ispitit pe Dumnezeul

Prea Inalt, s'au răzvrătit împotriva Lui,
şi n'au ţinut poruncile Lui. *Iudc. 2. 11, 12.
57. Ci s'au* depărtat şi au fost necredincioşi, ca şi părinţii lor,
s'au abătut la o parte, ca** un arc înşelător. *Vers. 41. Ezec. 20. 27, 28. **Osea 7. 16.
58. L-au* supărat prin înălţimile** lor,
şi I-au stîrnit gelozia cu idolii lor. *Deut. 32. 16, 21. Judc. 2. 12, 20. Ezec. 20. 28. **Deut. 12. 2, 4. 1 Reg. 11. 7; 12. 31.
59. Dumnezeu a auzit, şi S'a mîniat,
şi a urgisit rău de tot pe Israel.
60. A* părăsit locuinţa Lui din Silo,
cortul în care locuia între oameni. *1 Sam. 4. 11. Ier. 7. 12, 14; 26. 6, 9.
61. Şi-a* dat slava pradă robiei,
şi măreţia Lui în mînile vrăjmaşului. *Judc. 18. 30.
62. A* dat pradă săbiei pe poporul Lui,
şi S'a mîniat pe moştenirea Lui. *1 Sam. 4. 10.
63. Pe tinerii lui i-a ars focul,
şi fecioarele* lui n'au mai fost sărbătorite cu cîntări de nuntă. *Ier. 7. 34; 16. 9; 25. 10.
64. Preoţii* săi au căzut ucişi de sabie,
şi văduvele** lui nu s'au bocit. *1 Sam. 4. 11; 22. 18. **Iov 27. 15. Ezec. 24. 23.
65. Atunci Domnul S'a* trezit, ca** unul care a dormit,
ca un viteaz îmbărbătat de vin, *Ps. 44. 23. **Isa. 42. 13.
66. şi* a lovit pe protivnicii Lui, cari fugeau,
acoperindu-i cu vecinică ocară. *1 Sam. 5. 6, 12; 6. 4.
67. Insă a lepădat cortul lui Iosif,
şi n'a ales seminţia lui Efraim;
68. ci a ales seminţia lui Iuda,
muntele Sionului, pe* care-l iubeşte. *Ps. 87. 2.
69. Şi-a* zidit sfîntul locaş ca cerurile de înalt,
şi tare ca pămîntul, pe care l-a întemeiat pe veci. *1 Reg. 6.
70. A* ales pe robul Său David,
şi l-a luat dela staulele de oi. *1 Sam. 16. 11, 12. 2 Sam. 7. 8.
71. L-a luat dindărătul oilor*, cari alăptau,
ca să pască** pe poporul Său Iacov,
şi pe moştenirea Sa Israel. *Fac. 33. 13. Isa. 40. 11. **2 Sam. 5. 2. 1 Cron. 11. 2.
72. Şi David i-a cîrmuit cu o inimă neprihănită*,
şi i-a povăţuit cu mîni pricepute. *1 Reg. 9. 4.

PSALMUL 79.

Un psalm al lui Asaf.

79 1. Dumnezeule, au năvălit neamurile în moştenirea* Ta,
au pîngărit Templul Tău cel sfînt**,
şi au† prefăcut Ierusalimul într'un morman de pietre. *Exod. 15. 17. Ps. 74. 2. **Ps. 74. 7. †2 Reg. 24. 9, 10. 2 Cron. 36. 19. Mic. 3. 12.
2. Trupurile* neînsufleţite ale robilor Tăi le-au dat să le mănînce păsările cerului,
şi carnea credincioşilor Tăi au dat-o s'o mănînce fiarele pămîntului. *Ier. 7. 33; 16. 4; 34. 20.
3. Ca apa le-au vărsat sîngele, de jur împrejurul Ierusalimului,
şi* n'a fost nimeni să-i îngroape. *Ps. 141. 7. Ier. 14. 16; 16. 4. Apoc. 11. 9.
4. Am ajuns de* ocara vecinilor noştri,
de batjocura şi de rîsul celor ce ne înconjoară. *Ps. 44. 13; 80. 6.
5. Pînă* cînd, Doamne, Te vei mînia fără încetare,
şi va** arde mînia Ta ca focul? *Ps. 74. 1, 9, 10; 85. 5; 89. 46. **Tef. 1. 18; 3. 8.
6. Varsă*-Ţi mînia peste neamurile, cari nu** Te cunosc,
şi peste împărăţiile, cari nu cheamă† Numele Tău! *Ier. 10. 25. Apoc. 16. 1. **Isa. 45. 4, 5. 2 Tes. 1. 8. †Ps. 53. 4.
7. Căci au mîncat pe Iacov,
şi i-au pustiit locuinţa.
8. Nu-Ţi* mai aduce aminte de nelegiuirile strămoşilor noştri,
ci să ne iese degrab înainte îndurările Tale!
Căci sîntem nenorociţi** de tot! *Isa. 64. 9. **Deut. 28. 43. Ps. 142. 6.
9. Ajută-ne*, Dumnezeul mîntuirii noastre, pentru slava Numelui Tău!
Izbăveşte-ne, şi iartă-ne păcatele, pentru Numele** Tău! *2 Cron. 14. 11. **Ier. 14. 7, 21.
10. Pentruce* să zică neamurile: „Unde este Dumnezeul lor?“
Să se ştie, înaintea ochilor noştri, printre neamuri,
că Tu răzbuni sîngele vărsat al robilor Tăi! *Ps. 42. 10; 115. 2.
11. Să ajungă* pînă la Tine gemetele prinşilor de război!
Scapă, prin braţul Tău cel puternic, pe cei ce pier! *Ps. 102. 20.
12. Intoarce vecinilor noştri, de* şapte ori în sînul lor,
batjocurile**, pe cari Ţi le-au aruncat ei Ţie, Doamne! *Fac. 4. 15. Isa. 65. 6, 7. Ier. 32. 18. Luc. 6. 38. **Ps. 74. 18, 22.

13. Şi* noi, poporul Tău, turma păşunii Tale,
Te vom lăuda în veci,
şi vom** vesti din neam în neam laudele Tale. *Ps. 74. 1; 95. 7; 100. 3. **Isa. 43. 21.

PSALMUL 80.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat ca şi „Crinii mărturiei". Un psalm al lui Asaf.

80 1. Ia aminte, Păstorul lui Israel, Tu, care povăţuieşti pe Iosif ca* pe o turmă!
Arată**-Te† în strălucirea Ta, Tu, care şezi pe heruvimi!
*Ps. 77. 20. **Exod. 25. 20, 22. 1 Sam. 4. 4. 2 Sam. 6. 2. Ps. 99. 1. †Deut. 33. 2. Ps. 50. 2; 94. 1.

2. Trezeşte-Ţi puterea, înaintea* lui Efraim, Beniamin şi Manase,
şi vino în ajutorul nostru! *Num. 2. 18—23.

3. Ridică-ne*, Dumnezeule,
fă** să strălucească Faţa Ta, şi vom fi scăpaţi! *Vers. 7, 19. Plîn. 5. 21. **Num. 6. 25. Ps. 4. 6; 67. 1.

4. Doamne, Dumnezeul oştirilor,
pînă cînd Te vei mînia, cu toată rugăciunea poporului Tău?

5. Îi hrăneşti* cu o pîne de lacrămi,
şi-i adăpi cu lacrămi din plin. *Ps. 42. 3; 102. 9. Isa. 30. 20.

6. Ne faci* să fim mărul de ceartă al vecinilor noştri,
şi vrăjmaşii noştri rîd de noi între ei. *Ps. 44. 13; 79. 4.

7. Ridică-ne*, Dumnezeul oştirilor!
Fă să strălucească Faţa Ta, şi vom fi scăpaţi! *Vers. 3, 19.

8. Tu ai adus o* vie din Egipt,
ai izgonit** neamuri, şi ai sădit-o.
*Isa. 5. 1, 7. Ier. 2. 21. Ezec. 15. 6; 17. 6; 19. 10. **Ps. 44. 2; 78. 55.

9. Ai făcut* loc înaintea ei:
şi ea a dat rădăcini şi a umplut ţara. *Exod. 23. 28. Ios. 24. 12.

10. Munţii erau acoperiţi de umbra ei,
şi ramurile ei erau ca nişte cedri ai lui Dumnezeu.

11. Îşi întindea mlădiţele pînă la mare,
şi lăstarii pînă* la Rîu. *Ps. 72. 8.

12. Pentruce i-ai* rupt gardul acum,
de-o jăfuiesc toţi trecătorii? *Ps. 89. 40, 41. Isa. 5. 5. Nah. 2. 2.

13. O rîmă mistreţul din pădure,
şi o mănîncă fiarele cîmpului.

14. Dumnezeul oştirilor, întoarce-Te iarăş!
Priveşte* din cer, şi vezi! Cercetează via aceasta! *Isa. 63. 15.

15. Ocroteşte ce a sădit dreapta Ta,
şi pe fiul, pe care Ţi* l-ai ales!... *Isa. 49. 5.

16. Ea este arsă de foc, este tăiată!
De* mustrarea Feţei Tale, ei pier! *Ps. 39. 11; 76. 7.

17. Mîna Ta să fie* peste omul dreptei Tale,
peste fiul omului, pe care Ţi l-ai ales! *Ps. 89. 21.

18. Şi atunci nu ne vom mai depărta de Tine.
Înviorează-ne iarăş, şi vom chema Numele Tău.

19. Doamne, Dumnezeul oştirilor, ridică-ne* iarăş!
Fă să strălucească Faţa Ta, şi vom fi scăpaţi! *Vers. 3, 7.

PSALMUL 81.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe Ghitit. Un psalm al lui Asaf.

81 1. Cîntaţi cu veselie lui Dumnezeu, care este tăria noastră!
Înălţaţi strigăte de bucurie Dumnezeului lui Iacov!

2. Cîntaţi o cîntare, sunaţi din tobă,
din arfa cea plăcută şi din alăută!

3. Sunaţi din trîmbiţă la luna nouă,
la luna plină, în ziua sărbătorii noastre!

4. Căci aceasta este o lege* pentru Israel,
o poruncă a Dumnezeului lui Iacov. *Lev. 23. 24. Num. 10. 10.

5. El a rînduit sărbătoarea aceasta pentru Iosif,
cînd a mers împotriva ţării Egiptului...
Atunci am auzit un glas*, pe care nu l-am cunoscut: — *Ps. 114. 1.

6. „I-am descărcat* povara de pe umăr,
şi mînile lui nu mai ţin coşul**.
*Isa. 9. 4; 10. 27. **Exod. 1. 14.

7. Ai strigat* în necaz, şi te-am izbăvit;
ţi-am răspuns** în locul tainic al tunetului,
şi te-am încercat† la apele Meriba. —
*Exod. 2. 23; 14. 10. Ps. 50. 15. **Exod. 19. 19. †Exod. 17. 6, 7. Num. 20. 13. (Oprire).

8. Ascultă*, poporul Meu, şi te voi sfătui,
Israele, de M'ai asculta! *Ps. 50. 7.

9. Niciun dumnezeu* străin să** nu fie în mijlocul tău,
şi să nu te închini înaintea dumnezeilor străini!
*Deut. 32. 12. Isa. 43. 12. **Exod. 20. 3, 5.

10. Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău,
care te-am scos din ţara Egiptului;
deschide-ţi** gura larg, şi ţi-o voi umplea!"
*Exod. 20. 2. **Ps. 37. 3, 4. Ioan 15. 7. Efes. 3. 20.

11. Dar poporul Meu n'a ascultat glasul Meu,
Israel nu* M'a ascultat.
*Exod. 32. 1. Deut. 32. 15, 18.

12. Atunci* i-am lăsat în voia pornirilor inimii lor,
şi au urmat sfaturile lor.
*Fapt. 7. 42; 14. 16. Rom. 1. 24, 26.

13. O*! de M'ar asculta poporul Meu,
de ar umbla Israel în căile Mele!
*Deut. 5. 29; 10. 12, 13; 32. 29. Isa. 48. 18.

14. Intr'o clipă aş înfrunta pe vrăjmaşii lor,
Mi-aş întoarce mîna împotriva protivnicilor lor;

15. ceice* urăsc pe Domnul L-ar linguşi,
şi fericirea lui Israel ar dăinui în veci.
*Ps. 18. 45. Rom. 1. 30.

16. L-aş* hrăni cu cel mai bun grîu,
şi l-aş sătura cu miere din** stîncă.
*Deut. 32. 13, 14. Ps. 147. 14. **Iov 29. 6.

PSALMUL 82.

Un psalm al lui Asaf.

82 1. Dumnezeu stă* în adunarea lui Dumnezeu;
El judecă în mijlocul dumnezeilor**.
*2 Cron. 19. 6. Ecl. 5. 8. **Exod. 21. 6; 22. 28.

2. — „Pînă cînd veţi judeca strîmb.
şi veţi căuta* la faţa celor răi? —
*Deut. 1. 17. 2 Cron. 19. 7. Prov. 18. 5. (Oprire).

3. Faceţi dreptate celui* slab şi orfanului,
daţi dreptate nenorocitului şi săracului,
*Ier. 22. 3.

4. scăpaţi* pe cel nevoiaş şi lipsit,
izbăviţi-i din mîna celor răi."
*Iov 29. 12. Prov. 24. 11.

5. Dar ei nu* vor să ştie de nimic, nu pricep nimic,
ci umblă în întunerec;
de aceea se clatină toate** temeliile pămîntului.
*Mic. 3. 1. **Ps. 11. 3; 75. 3.

6. Eu am zis*: „Sînteţi dumnezei,
toţi sînteţi fii ai Celui Prea Inalt."
*Exod. 22. 9, 28. Vers. 1. Ioan 10. 34.

7. Insă veţi* muri ca nişte oameni,
veţi cădea ca un domnitor oarecare." —
*Iov 21. 32. Ps. 49. 12. Ezec. 31. 14.

8. Scoală-Te*, Dumnezeule, şi judecă pămîntul!
Căci** toate neamurile sînt ale Tale.
*Mic. 7. 2, 7. **Ps. 2. 8. Apoc. 11. 15.

PSALMUL 83.

O cîntare. Un psalm al lui Asaf.

83 1. Dumnezeule, nu* tăcea!
Nu tăcea, şi nu Te odihni, Dumnezeule!
*Ps. 28. 1; 35! 22; 109. 1.

2. Căci iată că vrăjmaşii* Tăi se frămîntă,
şi ceice Te** urăsc înalţă capul.
*Ps. 2. 1. Fapt. 4. 25. **Ps. 81. 15.

3. Fac planuri pline de vicleşug împotriva* poporului Tău,
şi se sfătuiesc împotriva celor ocrotiţi de Tine.
*Ps. 27. 5; 31. 20.

4. „Veniţi", zic ei, „să-i* nimicim din mijlocul neamurilor,
ca să nu se mai pomenească numele lui Israel!"
*Est. 3. 6, 9. Ier. 11. 19; 31. 36.

5. Se strîng toţi cu o inimă,
fac un legămînt împotriva Ta:

6. corturile* lui Edom şi Ismaeliţii,
Moabul şi Hagareniţii,
*2 Cron. 20. 1, 10, 11.

7. Ghebal, Amon, Amalec,
Filistenii cu locuitorii Tirului.

8. Asiria se uneşte şi ea cu ei,
şi îşi împrumută braţul ei copiilor lui Lot. — (Oprire).

9. Fă-le ca lui Madian*,
ca lui Sisera**, ca lui Iabin la pîrîul Chison,
*Num. 31. 7. Judc. 7. 22. **Judc. 4. 15, 24; 5. 21.

10. cari au fost nimiciţi la En-Dor,
şi au ajuns* un gunoi pentru îngrăşarea pămîntului.
*2 Reg. 9. 37. Ţef. 1. 17.

11. Căpeteniilor lor fă-le ca lui Oreb* şi Zeeb,
şi tuturor domnilor lor ca lui Zebah** şi Ţalmuna!
*Judc. 7. 25. **Judc. 8. 12. 21.

12. Căci ei zic: „Să punem mîna
pe locuinţele lui Dumnezeu!"

13. Dumnezeule*, fă-i ca vîrtejul de praf,
ca** paiul luat de vînt,
*Isa. 17. 13, 14. **Ps. 35. 5.

14. ca focul care arde pădurea,
şi ca flacăra, care aprinde* munţii!
*Deut. 32. 22.

15. Urmăreşte-i astfel cu* furtuna Ta,
şi bagă groaza în ei cu vijelia Ta!
*Iov 9. 17.

16. Acopere-le* faţa de ruşine,
ca să caute Numele Tău, Doamne!
*Ps. 35. 4. 26.

17. Să fie ruşinaţi şi îngroziţi pe vecie,
să le roşească obrazul de ruşine şi să piară!

18. Ca* să ştie că numai Tu, al cărui Nume** este Domnul,
Tu eşti Cel Prea† Inalt pe tot pămîntul;
*Ps. 59. 13. **Exod. 6. 3. †Ps. 92. 8.

PSALMUL 84.

Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat pe Ghitit. Un psalm al fiilor lui Core.

84 1. Cît de plăcute * sînt locaşurile Tale,
Doamne al oştirilor! *Ps. 27. 4.
2. Sufletul * meu suspină şi tînjeşte de dor după curţile Domnului,
inima şi carnea mea strigă către Dumnezeul cel viu!
*Ps. 42. 1, 2; 63. 1; 73. 26; 119. 20.
3. Pînă şi pasărea îşi găseşte o casă acolo,
şi rîndunica un cuib unde îşi pune puii...
Ah! altarele Tale, Doamne al oştirilor,
Impăratul meu şi Dumnezeul meu!
4. Ferice * de ceice locuiesc în Casa Ta!
Căci ei tot mai pot să Te laude. —
*Ps. 65. 4. (Oprire).
5. Ferice de ceice-şi pun tăria în Tine,
în a căror inimă locuieşte încrederea.
6. Cînd străbat aceştia Valea Plîngerii *, o prefac într'un loc plin de izvoare,
şi ploaia timpurie o acopere cu binecuvîntări. *2 Sam. 5. 22, 23.
7. Ei merg din * putere în putere,
şi se ** înfăţişează înaintea lui Dumnezeu în Sion.
*Prov. 4. 18. 2 Cor. 8. 18. **Deut. 16. 16. Zah. 14. 16.
8. Doamne, Dumnezeul oştirilor, ascultă rugăciunea mea!
Ia aminte, Dumnezeul lui Iacov! —
(Oprire).
9. Tu, care eşti scutul nostru, vezi, Dumnezeule *,
şi priveşte faţa unsului Tău!
*Fac. 15. 1. Vers. 11.
10. Căci mai mult face o zi în curţile Tale de cît o mie în altă parte;
eu vreau mai bine să stau în pragul Casei Dumnezeului meu,
decît să locuiesc în corturile răutăţii!
11. Căci Domnul Dumnezeu este un soare * şi un scut **,
Domnul dă îndurare şi slavă,
şi nu lipseşte de niciun † bine pe cei ce duc o viaţă fără prihană. *Isa. 60. 19.
**Fac. 15. 1. Vers. 9. Ps. 115. 9, 10, 11; 119, 114. Prov. 2. 7.
†Ps. 34. 9, 10.
12. Doamne al oştirilor,
ferice * de omul care se încrede în Tine! *Ps. 2. 12.

PSALMUL 85.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al fiilor lui Core.

85 1. Tu ai fost binevoitor cu ţara Ta, Doamne!
Ai adus * înapoi pe prinşii de război ai lui Iacov; *Ezra 1. 11; 2. 1. Ps. 14. 7. Ier. 30. 18; 31. 23. Ezec. 39. 25. Ioel 3. 1.
2. ai iertat * nelegiuirea poporului Tău, *Ps. 32. 1.
3. i-ai acoperit toate păcătele; — (Oprire).
Ţi-ai abătut toată aprinderea,
şi Te-ai întors din iuţimea mîniei Tale.
4. Intoarce *-ne iarăş, Dumnezeul mîntuirii noastre!
Incetează-Ţi mînia împotriva noastră! *Ps. 80. 7.
5. In veci Te vei mînia * pe noi?
In veci îţi vei lungi mînia?
*Ps. 74. 1; 79. 5; 80. 4.
6. Nu ne vei învioara * iarăş,
pentruca să se bucure poporul Tău în Tine? *Hab. 3. 2.
7. Arată-ne, Doamne, bunătatea Ta,
şi dă-ne mîntuirea Ta!
8. Eu voi * asculta ce zice Dumnezeu, Domnul:
căci El ** vorbeşte de pace poporului Său şi iubiţilor Lui,
numai, ei să † nu cadă iarăş în nebunie. *Hab. 2. 1. **Zah. 9. 10. †2 Pet. 2. 20, 21.
9. Da, mîntuirea Lui este aproape * de ceice se tem de El,
pentruca ** în ţara noastră să locuiască slava. *Isa. 46. 13. **Zah. 2. 5. Ioan 1. 14.
10. Bunătatea şi credincioşia se întîlnesc,
dreptatea * şi pacea se sărută.
*Ps. 72. 3. Isa. 32. 17. Luc. 2. 14.
11. Credincioşia * răsare din pămînt,
şi dreptatea priveşte dela înălţimea cerurilor. *Isa. 45. 8.
12. Domnul * ne va da şi fericirea,
şi pămîntul ** nostru îşi va da roadele. *Ps. 84. 11. Iac. 1. 17. **Ps. 67. 6.
13. Dreptatea * va merge şi înaintea Lui,
şi-L va şi urma, călcînd pe urmele paşilor Lui! *Ps. 89. 14.

PSALMUL 86.

O rugăciune a lui David.

86 1. Ia aminte, Doamne, şi ascultă-mă!
Căci sînt nenorocit şi lipsit.
2. Păzeşte-mi sufletul, căci sînt unul din cei iubiţi de Tine!
Scapă, Dumnezeule, pe robul Tău, care * se încrede în Tine! *Isa. 26. 3.

3. Ai milă * de mine, Doamne!
Căci toată ziua strig către Tine.
* Ps. 56. 1; 57. 1.

4. Inveseleşte sufletul robului Tău,
căci * la Tine, Doamne, îmi înalţ sufletul. * Ps. 25. 1; 143. 8.

5. Căci * Tu eşti bun, Doamne, gata să ierţi,
şi plin de îndurare cu toţi ceice Te cheamă. * Vers. 15. Ps. 130. 7; 145. 9. Ioel 2. 13.

6. Pleacă-Ţi urechea, Doamne, la rugăciunea mea,
ia aminte la glasul cererilor mele!

7. Te chem, în * ziua necazului meu,
căci m'asculţi. * Ps. 50. 15.

8. Nimeni nu este ca Tine între * dumnezei, Doamne,
şi nimic ** nu seamănă cu lucrările Tale. * Exod. 15. 11. Ps. 89. 6. ** Deut. 3. 24.

9. Toate * neamurile, pe cari le-ai făcut, vor veni să se închine înaintea Ta, Doamne,
şi să dea slavă Numelui Tău.
* Ps. 22. 31; 102. 18. Isa. 43. 7. Apoc. 15. 4.

10. Căci Tu eşti mare, şi faci * minuni,
numai ** Tu eşti Dumnezeu.
* Exod. 15. 11. Ps. 72. 18; 77. 14. ** Deut. 6. 4; 32. 39. Isa. 37. 16; 44. 6. Marc. 12. 29. 1 Cor. 8. 4. Efes. 4. 6.

11. Invaţă *-mă căile Tale, Doamne! Eu voi umbla în adevărul Tău.
Fă-mi inima să se teamă de Numele Tău. * Ps. 25. 4; 27. 11; 119. 33; 143. 8.

12. Te voi lăuda din toată inima mea, Doamne, Dumnezeul meu,
şi voi prea mări Numele Tău în veci!

13. Căci mare este bunătatea Ta faţă de mine,
şi Tu îmi izbăveşti * sufletul din adînca locuinţă a morţilor. * Ps. 56. 13; 116. 8.

14. Dumnezeule, nişte îngîmfaţi * s'au sculat împotriva mea,
o ceată de oameni asupritori vor să-mi ia viaţa,
şi nu se gîndesc la Tine. * Ps. 54. 3.

15. Dar * Tu, Doamne, Tu eşti un Dumnezeu îndurător şi milostiv,
îndelung răbdător şi bogat în bunătate şi în credincioşie. * Exod. 34. 6. Num. 14. 18. Neem. 9. 17. Vers. 5. Ps. 108. 3; 111. 4; 130. 4, 7; 145. 8. Ioel 2. 13.

16. Indreaptă *-Ţi privirile spre mine, şi ai milă de mine:
dă tărie robului Tău,
şi scapă pe fiul ** roabei Tale!
* Ps. 25. 16; 69. 16. ** Ps. 116. 16.

17. Fă un semn pentru mine,
ca să vadă vrăjmaşii mei şi să rămînă de ruşine,
căci Tu mă ajuţi şi mă mîngîi, Doamne!

PSALMUL 87.

Un psalm al fiilor lui Core. O cîntare.

87 1. Sionul are temeliile aşezate pe * munţii cei sfinţi: * Ps. 48. 1.

2. Domnul * iubeşte porţile Sionului mai mult decît toate locaşurile lui Iacov. * Ps. 78. 67, 68.

3. Lucruri pline de slavă * au fost spuse despre tine,
cetate a lui Dumnezeu! —
* Isa. 60. (Oprire).

4. Eu pomenesc Egiptul * şi Babilonul printre cei ce Mă cunosc;
iată, ţara Filistenilor, Tirul, cu Etiopia:
„în Sion s'au născut.“ —
* Ps. 89. 10. Isa. 51. 9.

5. Iar despre Sion este zis: „Toţi s'au născut în el,“
şi Cel Prea Inalt îl întăreşte.

6. Domnul * numără popoarele, scriindu-le **:
„Acolo s'au născut.“ —
* Ps. 22. 30. ** Ezec. 13. 9. (Oprire).

7. Şi cei ce cîntă şi ceice joacă strigă:
„Toate izvoarele mele sînt în Tine.“

PSALMUL 88.

O cîntare. Un psalm al fiilor lui Core. Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat cu flautul. O cîntare a lui Heman, Ezrahitul.

88 1. Doamne, Dumnezeul * mîntuirii mele!
Zi ** şi noapte strig înaintea Ta!
* Ps. 27. 9; 51. 14. ** Luc. 18. 7.

2. S'ajungă rugăciunea mea înaintea Ta!
Ia aminte la cererile mele;

3. căci mi s'a săturat sufletul de rele,
şi * mi se apropie viaţa de locuinţa morţilor. * Ps. 107. 18.

4. Sînt pus în rîndul * celor ce se pogoară în groapă,
sînt ** ca un om, care nu mai are putere. * Ps. 28. 1. ** Ps. 31. 12.

5. Stau întins printre cei morţi,
ca cei ucişi şi culcaţi în mormînt,
de cari nu-Ţi mai aduci aminte,
şi cari sînt despărţiţi de * mîna Ta.
* Isa. 53. 8.

6. M'ai aruncat în groapa cea mai de jos,
în întunerec, în adîncuri.

7. Mînia Ta mă apasă,
şi mă năpădeşti cu * toate valurile Tale. — * Ps. 42. 7. (Oprire).

8. Ai îndepărtat * dela mine pe toţi prietenii mei,
m'ai făcut o pricină de scîrbă pentru ei;
sînt închis ** şi nu pot să ies.
* Iov 19. 13, 19. Ps. 31. 11; 142. 4. ** Plîn. 3. 7.

9. Mi se topesc ochii * de suferinţă;
în toate zilele Te chem **, Doamne,
şi-mi întind † mînile spre Tine!
* Ps. 88. 10. ** Ps. 86. 3. † Iov 11. 13. Ps. 143. 6.

10. Oare * pentru morţi faci Tu minuni?
Sau se scoală morţii să Te laude? — * Ps. 6. 5; 30. 9; 115. 17; 118. 17. Isa. 38. 18. (Oprire).

11. Se vorbeşte de bunătatea Ta în mormînt,
şi de credincioşia Ta în Adînc?

12. Sînt cunoscute * minunile Tale în întunerec,
şi ** dreptatea Ta în ţara uitării?
* Iov 10. 21. Ps. 143. 3. ** Ps. 31. 12. Vers. 5. Ecl. 8. 10; 9. 5.

13. Doamne, eu îţi cer ajutorul,
şi * dimineaţa rugăciunea mea se înalţă la Tine. * Ps. 5. 3; 119. 147.

14. Pentruce *, Doamne, lepezi sufletul meu?
Pentruce îmi ascunzi ** Faţa Ta?
* Ps. 43. 2. ** Iov 13. 24. Ps. 13. 1.

15. Din tinereţă, sînt nenorocit şi trag să mor,
sînt cuprins * de spaimele Tale, şi nu ştiu ce să mai fac. * Iov 6. 4.

16. Mînia Ta trece peste mine,
spaimele Tale mă nimicesc de tot.

17. Ele mă * înconjoară toată ziua, ca nişte ape,
mă înfăşoară toate deodată. * Ps. 22. 16.

18. Ai depărtat * dela mine pe prieteni şi tovarăşi;
şi cei de aproape ai mei s'au făcut nevăzuţi. * Iov 19. 13. Ps. 31. 11; 38. 11.

PSALMUL 89.

O cîntare a lui Etan, Ezrahitul.

89 1. Voi cînta * totdeauna îndurările Domnului:
voi spune din neam în neam, cu gura mea, credincioşia ** Ta. * Ps. 101. 1. ** Ps. 119. 89.

2. Căci zic: „Indurarea are temelii vecinice!
Tare ca cerurile este credincioşia Ta!“ —

3. „Am făcut * legămînt cu alesul Meu“ — zice Domnul —
„iată ce am jurat ** robului Meu David: * 1 Reg. 8. 16. Isa. 42. 1. ** 2 Sam. 7. 11, etc. 1 Cron. 17. 10, etc. Ier. 30. 9. Ezec. 34. 23. Osea 3. 5.

4. „Iţi voi întări sămînţa * pe vecie,
şi-'n veci ** îţi voi aşeza scaunul de domnie.“ * Vers. 29, 36. ** Vers. 1. Luc. 1. 32, 33. (Oprire).

5. Cerurile * laudă minunile Tale, Doamne,
şi credincioşia Ta în adunarea sfinţilor **! * Ps. 19. 1; 97. 6. Apoc. 7. 10, 11, 12. ** Vers. 7.

6. Căci, în cer *, cine se poate asemăna cu Domnul?
Cine este ca Tine între fiii lui Dumnezeu? * Ps. 40. 5; 71. 19; 86. 8; 113. 5.

7. Dumnezeu * este înfricoşat în adunarea cea mare a sfinţilor,
şi de temut pentru toţi ceice stau în jurul Lui. * Ps. 76, 7, 11.

8. Doamne, Dumnezeul oştirilor,
cine este puternic * ca Tine, Doamne!
Şi credincioşia Ta Te înconjoară.
* Exod. 15. 11. 1 Sam. 2. 2. Ps. 35. 10; 71. 19.

9. Tu * îmblînzeşti mîndria mării;
cînd se ridică valurile ei, Tu le potoleşti. * Ps. 65. 7; 93. 3, 4; 107. 29.

10. Tu * ai zdrobit Egiptul ca pe un hoit,
ai risipit pe vrăjmaşii Tăi prin puterea braţului Tău.
* Exod. 14. 26, 27, 28. Ps. 87. 4. Isa. 30. 7; 51. 9.

11. Ale * Tale sînt cerurile şi pămîntul,
Tu ai întemeiat lumea şi tot ce cuprinde ea. * Fac. 1. 1. 1 Cron. 29. 11. Ps. 24. 1, 2; 50. 12.

12. Tu ai făcut miazănoaptea * şi miazăziua;
Taborul ** şi Hermonul † se bucură de Numele Tău.
* Iov 26. 7. ** Ios. 19. 22. † Ios. 12. 1.

13. Braţul Tău este puternic,
mîna Ta este tare, dreapta Ta este înălţată.

14. Dreptatea * şi judecata sînt temelia scaunului Tău de domnie;
bunătatea ** şi credincioşia sînt înaintea Feţei Tale. * Ps. 97. 2. ** Ps. 85. 13.

15. Ferice de poporul, care cunoaşte sunetul * trîmbiţei,
care umblă în lumina ** Feţei Tale, Doamne! * Num. 10. 10; 23. 21. Ps. 98. 6. ** Ps. 4. 6; 44. 3.

16. El se bucură neîncetat de Numele Tău,
şi se făleşte cu dreptatea Ta.

17. Căci Tu eşti fala puterii lui;
şi, în * bunăvoinţa Ta, ne ridici puterea noastră. * Vers. 24. Ps. 75. 10; 92. 10; 132. 17.

18. Căci Domnul este scutul nostru,
Sfîntul lui Israel este împăratul nostru.

19. Atunci ai vorbit într'o vedenie prea iubitului Tău,
şi ai zis: „Am dat ajutorul Meu unui viteaz,
am ridicat din mijlocul poporului un tînăr *; * Vers 3. 1 Reg. 11. 34.

20. am găsit * pe robul Meu David,
şi l-am uns cu untdelemnul Meu cel sfînt. *1 Sam. 16. 1, 12.
21. Mîna Mea îl * va sprijini,
şi braţul Meu îl va întări. *Ps. 80. 17.
22. Vrăjmaşul * nu-l va prinde,
şi cel rău nu-l va apăsa; *2 Sam. 7. 13.
23. ci voi zdrobi * dinaintea lui pe protivnicii lui,
şi voi lovi pe cei ce-l urăsc. *2 Sam. 7. 9.
24. Credincioşia * şi bunătatea Mea vor fi cu el,
şi** tăria lui se va înălţa prin Numele Meu. *Ps. 61. 7. **Vers. 17.
25. Voi da în mîna * lui marea,
şi în dreapta lui rîurile. *Ps. 72. 8; 80. 11.
26. El Îmi va zice: „Tu eşti Tatăl * meu,
Dumnezeul meu şi Stînca ** mîntuirii mele!“ *2 Sam. 7. 14. 1 Cron. 22. 10. **2 Sam. 22. 47.
27. Iar Eu îl voi face întîiul * născut,
cel mai înalt ** dintre împăraţii pămîntului. *Ps. 2. 7. Col. 1. 15, 18. **Num. 24. 7.
28. Îi voi păstra totdeauna bunătatea * Mea,
şi legămîntul ** Meu îi va fi neclintit. *Isa. 55. 3. **Vers. 34.
29. Îi voi face vecinică sămînţa *,
şi scaunul ** lui de domnie ca † zilele cerurilor.
*Vers. 4, 6. **Vers. 4. Isa. 9. 7. Ier. 33. 17. †Deut. 11. 21.
30. Dacă fiii * lui vor părăsi ** Legea Mea,
şi nu vor umbla după poruncile Mele, *2 Sam. 7. 14. **Ps. 119. 53. Ier. 9. 13.
31. dacă vor călca orînduirile Mele,
şi nu vor păzi poruncile Mele,
32. atunci le voi pedepsi * fărădelegile cu nuiaua,
şi nelegiuirile cu lovituri; *2 Sam. 7. 14. 1 Reg. 11. 31.
33. dar * nu-Mi voi îndepărta deloc bunătatea dela ei,
şi nu-Mi voi face credincioşia de minciună; *2 Sam. 7. 13.
34. nu-Mi voi călca legămîntul,
şi nu voi schimba ce a ieşit de pe buzele Mele.
35. Am jurat odată * pe sfinţenia Mea:
să mint Eu oare lui David? *Amos 4. 2.
36. Sămînţa * lui va dăinui în veci;
scaunul lui de domnie va fi înaintea Mea ca ** soarele; *2 Sam. 7. 16. Luc. 1. 33. Ioan 12. 34. Vers. 4, 29. **Ps. 72. 5, 17. Ier. 33. 20.
37. ca luna, va dăinui pe vecie,
şi ca martorul credincios din cer. — (Oprire).
38. Şi totuş *, Tu l-ai îndepărtat **,
şi Te-ai mîniat pe unsul Tău;
*1 Cron. 28. 9. Ps. 44. 9; 60. 1, 10. **Deut. 32. 19. Ps. 78. 59.
39. ai nesocotit legămîntul făcut cu robul Tău;
i-ai doborît şi i-ai pîngărit * cununa. *Ps. 74. 7. Plîn. 5. 16.
40. I-ai prăbuşit * toate zidurile,
şi i-ai dărîmat toate cetăţuile. *Ps. 80. 12.
41. Toţi trecătorii îl jăfuiesc,
şi a ajuns de batjocura * vecinilor lui. *Ps. 44. 13; 79. 4.
42. Ai înălţat dreapta protivnicilor lui,
ai înveselit pe toţi vrăjmaşii lui,
43. ai făcut ca ascuţişul săbiei lui să dea înapoi,
şi nu l-ai sprijinit în luptă.
44. Ai pus capăt strălucirii lui,
şi i-ai trîntit la pămînt scaunul de domnie *; *Vers. 39.
45. i-ai scurtat zilele tinereţii,
şi l-ai acoperit de ruşine. — (Oprire.)
46. Pînă * cînd, Doamne, Te vei ascunde fără încetare,
şi-Ţi ** va arde mînia ca focul? *Ps. 79. 5. **Ps. 78. 63.
47. Adu-ţi * aminte ce scurtă este viaţa mea,
şi pentruce nimic ai făcut pe toţi fiii omului. *Iov 7. 7; 10. 9; 14. 1. Ps. 39. 5; 119. 84.
48. Este vreun om care * să poată trăi şi să nu ** vadă moartea,
care să poată să-şi scape sufletul din locuinţa morţilor? — *Ps. 49. 9. **Evr. 11. 5. (Oprire.)
49. Unde sînt, Doamne, îndurările Tale dintîi,
pe cari le-ai jurat * lui David, în ** credincioşia Ta? *2 Sam. 7. 15. Isa. 55. 3. **Ps. 54. 5.
50. Adu-Ţi aminte, Doamne, de ocara robilor Tăi,
adu-Ţi * aminte că port în sîn ocara multor popoare; *Ps. 69. 9, 19.
51. adu-Ţi aminte de ocările vrăjmaşilor Tăi, Doamne;
de * ocările lor împotriva paşilor unsului Tău! *Ps. 74. 22.
52. Binecuvîntat * să fie Domnul în veci!
Amin! Amin! *Ps. 41. 13.

CARTEA A PATRA

PSALMUL 90.

O rugăciune a lui Moise, omul lui Dumnezeu.

90 1. Doamne, Tu ai fost * locul nostru de adăpost,
din neam în neam. *Deut. 33. 27. Ezec. 11. 16.
2. Înainte * ca să se fi născut munţii,

şi înainte ca să se fi făcut pămîntul şi lumea,
din vecinicie în vecinicie, Tu eşti Dumnezeu! *Prov. 8. 25, 26.
3. Tu întorci pe oameni în ţărînă,
şi zici: „Intoarceţi-vă* fiii oamenilor!“ *Fac. 3. 19. Ecl. 12. 7.
4. Căci * înaintea Ta, o mie de ani
sînt ca ziua de ieri, care a trecut,
şi ca o strajă din noapte. *2 Pet. 3. 8.
5. Ii mături, ca un * vis:
dimineaţa, sînt** ca iarba, care încolţeşte iarăş: *Ps. 73. 20. **Ps. 103. 15. Isa. 40. 6.
6. înfloreşte dimineaţa *, şi creşte,
iar seara este tăiată şi se usucă. *Iov 14. 2. Ps. 92. 7.
7. Noi sîntem mistuiţi de mînia Ta,
şi îngroziţi de urgia Ta.
8. Tu pui * înaintea Ta nelegiuirile noastre,
şi scoţi la lumina Feţei Tale păcatele noastre cele** ascunse. *Ps. 50. 21. Ier. 16. 17. **Ps. 19. 12.
9. Toate zilele noastre pier de urgia Ta,
vedem cum ni se duc anii ca un sunet.
10. Anii vieţii noastre se ridică la şaptezeci de ani,
iar, pentru cei mai tari, la optzeci de ani;
şi lucrul cu care se mîndreşte omul în timpul lor nu este decît trudă şi durere,
căci trece iute, şi noi sburăm.
11. Dar cine ia seama la tăria mîniei Tale,
şi la urgia Ta, aşa cum se cuvine să se teamă de Tine?
12. Invaţă-ne * să ne numărăm bine zilele,
ca să căpătăm o inimă înţeleaptă! *Ps. 39. 4.
13. Intoarce-Te, Doamne! Pînă cînd zăboveşti?
Ai * milă de robii Tăi! *Deut. 32. 36. Ps. 135. 14.
14. Satură-ne în fiecare dimineaţă de bunătatea Ta,
şi * toată viaţa noastră ne vom bucura şi ne vom veseli. *Ps. 85. 6; 149. 4.
15. Inveseleşte-ne tot atîtea zile cîte ne-ai smerit,
tot atîţia ani cît am văzut nenorocirea!
16. Să se arate robilor Tăi lucrarea * Ta,
şi slava Ta fiilor lor! *Hab. 3. 2.
17. Fie peste noi bunăvoinţa * Domnului Dumnezeului nostru!
Şi întăreşte** lucrarea mînilor noastre,
da, întăreşte lucrarea mînilor noastre! *Ps. 27. 4. **Isa. 26. 12.

PSALMUL 91.

91 1. Celce * stă supt ocrotirea Celui Prea Inalt,
şi se odihneşte la** umbra Celui Atotputernic, *Ps. 27. 5; 31. 20; 32. 7. **Ps. 17. 8.
2. zice * despre Domnul: „El este locul meu de scăpare, şi cetăţuia mea,
Dumnezeul meu în care mă încred!“ *Ps. 142. 5.
3. Da, El * te scapă de laţul vînătorului,
de ciumă şi de pustiirile ei. *Ps. 124. 7.
4. El te va acoperi cu * penele Lui,
şi te vei ascunde supt aripile Lui.
Căci scut şi pavăză este credincioşia Lui! *Ps. 17. 8; 57. 1; 61. 4.
5. Nu * trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopţii,
nici de săgeata care sboară ziua, *Iov 5. 19, etc. Ps. 112. 7; 121. 6. Prov. 3. 23, 24. Isa. 43. 2.
6. nici de ciuma, care umblă în întunerec,
nici de molima, care bîntuie ziua nameaza mare.
7. O mie să cadă alături de tine,
şi zece mii la dreapta ta,
dar de tine nu se va apropia.
8. Doar vei * privi cu ochii,
şi vei vedea răsplătirea celor răi. *Ps. 37. 34. Mal. 1. 5.
9. Pentrucă zici: „Domnul este locul meu de adăpost *!“
şi faci din Cel Prea Inalt turnul** tău de scăpare, *Vers. 2. **Ps. 71. 3; 90. 1.
10. de aceea nici * o nenorocire nu te va ajunge,
nici o urgie nu se va apropia de cortul tău. *Prov. 12. 21.
11. Căci* El va porunci îngerilor Săi să te păzească în toate căile tale; *Ps. 34. 7; 71. 3. Mat. 4. 6. Luc. 4. 10, 11. Evr. 1. 14.
12. şi ei te vor duce pe mîni,
ca * nu cumva să-ţi loveşti piciorul de vreo piatră. *Iov 5. 23. Ps. 37. 24.
13. Vei păşi peste lei şi peste năpîrci,
şi vei călca peste pui de lei şi peste şerpi. —
14. „Fiindcă Mă iubeşte — zice Domnul — deaceea îl voi izbăvi;
îl voi ocroti, căci cunoaşte * Numele Meu. *Ps. 9. 10.
15. Cînd Mă va * chema, îi voi răspunde;
voi fi cu** el în strîmtorare,

îl voi izbăvi şi-l voi † proslăvi.
*Ps. 50. 15. **Isa. 43. 2. †1 Sam. 2. 30.
16. Il voi sătura cu viaţă lungă,
şi-i voi arăta mîntuirea Mea".

PSALMUL 92.

Un psalm. O cîntare pentru ziua Sabatului.

92 1. Frumos * este să lăudăm pe Domnul,
şi să mărim Numele Tău, Prea Inalte, Ps. 147. 1.
2. să vestim * dimineaţa bunătatea Ta,
şi noaptea credincioşia Ta, *Ps. 89. 1.
3. cu * instrumentul cu zece coarde şi cu alăuta,
în sunetele arfei. *1 Cron. 23. 5. Ps. 33. 2.
4. Căci Tu mă înveseleşti cu lucrările Tale, Doamne,
şi eu cînt de veselie, cînd văd lucrarea mînilor Tale.
5. Cît * de mari sînt lucrările Tale, Doamne,
şi cît de adînci ** sînt gîndurile Tale!
*Ps. 40. 5; 139. 17. **Isa. 28. 29. Rom. 11. 33, 34.
6. Omul * prost nu cunoaşte lucrul acesta,
şi cel nebun nu ia seama la el.
*Ps. 73. 22; 94. 8.
7. Dacă cei * răi înverzesc ca iarba,
şi dacă toţi cei ce fac răul înfloresc,
este numai ca să fie nimiciţi pe vecie.
*Iov 12. 6; 21. 7. Ps. 37. 1, 2, 35, 38. Ier. 12. 1, 2. Mal. 3. 15.
8. Dar * Tu, Doamne, eşti înălţat în veci de veci! *Ps. 56. 2; 83. 18.
9. Căci iată, Doamne, vrăjmaşii Tăi,
iată vrăjmaşii Tăi pier:
toţi cei ce fac răul sînt risipiţi *.
*Ps. 68. 1; 89. 10.
10. Dar mie, Tu-mi dai puterea * bivolului,
şi m'ai stropit cu ** untdelemn proaspăt. *Ps. 89. 17, 24. **Ps. 23. 5.
11. Ochiul * meu îşi vede împlinită dorinţa faţă de vrăjmaşii mei,
şi urechea mea aude împlinirea dorinţei mele faţă de protivnicii mei cei răi. *Ps. 54. 7; 59. 10; 112. 8.
12. Cel fără prihană înverzeşte ca * finicul,
şi creşte ca cedrul din Liban.
*Ps. 52. 8. Isa. 65. 22. Osea 14. 5, 6.
13. Cei sădiţi în Casa Domnului,
înverzesc în * curţile Dumnezeului nostru. *Ps. 100. 4; 135. 2.
14. Ei aduc roade şi la bătrîneţă,
sînt plini de suc şi verzi,
15. ca să arate că Domnul este drept,
El Stînca * mea, în care nu ** este nelegiuire. *Deut. 32. 4. **Rom. 9. 14.

PSALMUL 93.

93 1. Domnul * împărăţeşte, îmbrăcat cu ** măreţie;
Domnul este îmbrăcat şi încins † cu putere:
de aceea lumea este tare †† şi nu se clatină. *Ps. 96. 10; 97. 1; 99. 1. Isa. 52. 7. Apoc. 19. 6. **Ps. 104. 1. †Ps. 65. 6. ††Ps. 96. 10.
2. Scaunul Tău de domnie este aşezat din * vremuri străvechi;
Tu eşti din veşnicie! *Ps. 45. 6. Prov. 8. 22, etc.
3. Rîurile vuiesc, Doamne,
rîurile vuiesc tare,
rîurile se umflă cu putere.
4. Dar mai puternic decît vuietul apelor mari,
şi mai puternic decît vuietul valurilor năpraznice ale mării,
este Domnul * în locurile cereşti.
*Ps. 65. 7; 89. 9.
5. Mărturiile Tale sînt cu totul adevărate;
sfinţenia este podoaba Casei Tale,
Doamne, pentru tot timpul cît vor ţinea vremurile.

PSALMUL 94.

94 1. Doamne, Dumnezeul răzbunărilor *,
Tu, Dumnezeul răzbunărilor, arată-Te! *Deut. 32. 35. Nah. 1. 2.
2. Scoală-Te *, Judecătorul ** pămîntului,
şi răsplăteşte celor mîndri după faptele lor! *Ps. 7. 6. **Fac. 18. 25.
3. Pînă * cînd vor birui cei răi, Doamne,
pînă cînd vor birui cei răi? *Iov 20. 5.
4. Ei ţin * cuvîntări puternice, vorbesc cu trufie,
şi toţi cei ce fac răul se fălesc.
*Ps. 31. 18. Iuda 15.
5. Ei zdrobesc pe poporul Tău, Doamne,
şi asupresc moştenirea Ta.
6. Junghie pe văduvă şi pe străin,
ucid pe orfani,
7. şi * zic: „Nu vede Domnul,
şi Dumnezeul lui Iacov nu ia aminte!" *Ps. 10. 11, 13; 59. 7.
8. Totuş, învăţaţi-vă * minte, oameni fără minte!
Cînd vă veţi înţelepţi, nebunilor?
*Ps. 73. 22; 92. 6.
9. Cel * ce a sădit urechea, s'ar putea să n'audă?
Cel ce a întocmit ochiul, s'ar putea să nu vadă? *Exod. 4. 11. Prov. 20. 12.
10. Cel ce pedepseşte neamurile, s'ar putea să nu pedepsească,

El, care * a dat omului pricepere?
*Iov 35. 11. Isa. 28. 26.
11. Domnul* cunoaşte gîndurile omului:
ştie că sînt deşerte. *1 Cor. 3. 20.
12. Ferice * de omul, pe care-l pedepseşti Tu, Doamne,
şi pe care-l înveţi din Legea Ta,
*Iov 5. 17. Prov. 3. 11. 1 Cor. 11. 32. Evr. 12. 5, etc.
13. ca să-l linişteşti în zilele nenorocirii,
pînă se va săpa groapa celui rău!
14. Căci * Domnul nu lasă pe poporul Său,
şi nu-Şi părăseşte moştenirea.
*1 Sam. 12. 22. Rom. 11. 1, 2.
15. Ci se va face odată judecata după dreptate,
şi toţi cei cu inima curată o vor găsi bună.
16. Cine mă va ajuta împotriva celor răi?
Cine mă va sprijini împotriva celor ce fac răul?
17. De * n'ar fi Domnul ajutorul meu,
cît de curînd ar fi sufletul meu în tăcerea morţii! *Ps. 124. 1, 2.
18. Oridecîte ori zic: „Mi se * clatină piciorul!“
bunătatea Ta, Doamne, mă sprijineşte totdeauna. *Ps. 88. 16.
19. Cînd gînduri negre se frămîntă cu grămada înlăuntrul meu,
mîngîierile Tale îmi înviorează sufletul.
20. Te vor pune cei răi să şezi pe scaunul * lor de domnie,
ei cari** pregătesc nenorocirea la adăpostul legii? *Amos 6. 3. **Ps. 58. 2. Isa. 10. 1.
21. Ei * se strîng împotriva vieţii celui neprihănit,
şi osîndesc** sînge nevinovat.
*Mat. 27. 1. **Exod. 23. 7. Prov. 17. 15.
22. Dar Domnul este turnul * meu de scăpare,
Dumnezeul meu este stînca mea de adăpost. *Ps. 59. 9; 62. 2, 6.
23. El * va face să cadă asupra lor nelegiuirea,
El îi va nimici prin răutatea lor;
Domnul, Dumnezeul nostru, îi va nimici. *Ps. 7. 16. Prov. 2. 22; 5. 22.

PSALMUL 95.

95 1. Veniţi să cîntăm cu veselie Domnului,
şi să * strigăm de bucurie către Stînca** mîntuirii noastre.
*Ps. 100. 1. **Deut. 32. 15. 2 Sam. 22. 47.
2. Să mergem înaintea Lui cu laude,
să facem să răsune cîntece în cinstea Lui!
3. Căci * Domnul este un Dumnezeu mare,
este un Împărat mare mai pesus de toţi dumnezeii. *Ps. 96. 4; 97. 9; 135. 5.
4. El ţine în mînă adîncimile pămîntului,
şi vîrfurile munţilor sînt ale Lui.
5. A Lui este marea *, El a făcut-o,
şi mînile Lui au întocmit uscatul:
*Fac. 1. 9, 10.
6. veniţi să ne închinăm şi să ne smerim,
să ne plecăm genunchiul * înaintea Domnului, Făcătorului nostru! *1 Cor. 6. 20.
7. Căci El este Dumnezeul nostru,
şi noi * sîntem poporul păşunei Lui, turma, pe care o povăţuieşte mîna Lui...
O! de aţi asculta azi** glasul Lui! —
*Ps. 79. 13; 80. 1; 100. 3. **Evr. 3. 7, 15; 4. 7.
8. „Nu vă împetriţi inima, ca la Meriba *,
ca în ziua dela Masa, în pustie,
*Exod. 17. 2, 7. Num. 14. 22, etc.; 20. 13. Deut. 6. 16.
9. unde părinţii * voştri M'au ispitit,
şi M'au încercat, măcarcă văzuseră** lucrările Mele.
*Ps. 78. 18, 40, 56. 1 Cor. 10. 9. **Num. 14. 22.
10. Patruzeci * de ani M'am scîrbit de neamul acesta,
şi am zis: „Este un popor cu inima rătăcită;
ei nu cunosc căile Mele.“ *Evr. 3. 10, 17.
11. De aceea am jurat * în mînia Mea:
„Nu vor intra în odihna Mea!“
*Num. 14. 23, 28, 30. Evr. 3. 11, 18; 4. 3, 5.

PSALMUL 96.

96 1. Cîntaţi * Domnului o cîntare nouă!
Cîntaţi Domnului, toţi locuitorii pămîntului! *1 Cron. 16. 23—33. Ps. 33. 3.
2. Cîntaţi Domnului, binecuvîntaţi Numele Lui,
vestiţi din zi în zi mîntuirea Lui!
3. Povestiţi printre neamuri slava Lui,
printre toate popoarele minunile Lui!
4. Căci Domnul este mare * şi foarte vrednic** de laudă.
El este mai de temut † decît toţi dumnezeii. *Ps. 145. 3. **Ps. 18. 3. †Ps. 95. 3.
5. Căci toţi * dumnezeii popoarelor sînt nişte idoli,
dar** Domnul a făcut cerurile.
*Ier. 10. 11, 12. **Ps. 115. 15. Isa. 42. 5.
6. Strălucirea şi măreţia sînt înaintea Feţei Lui,
slava * şi podoaba sînt în locaşul Lui cel sfînt. *Ps. 29. 2.

7. Familiile popoarelor, daţi * Domnului,
daţi Domnului slavă şi cinste! *Ps.29.1,2.
8. Daţi Domnului slava cuvenită Numelui Lui!
Aduceţi daruri de mîncare, şi intraţi în curţile Lui!
9. Inchinaţi-vă înaintea Domnului îmbrăcaţi cu * podoabe sfinte,
tremuraţi înaintea Lui, toţi locuitorii pămîntului! *Ps.29.2; 110.3.
10. Spuneţi printre neamuri: „Domnul * împărăţeşte!
Deaceea lumea este tare, şi nu se clatină.“
Domnul judecă popoarele ** cu dreptate. *Ps.98.1; 97.1. **Apoc.11.15; 19.6.
11. Să se bucure * cerurile, şi să se veselească pămîntul;
să mugească ** marea cu tot ce cuprinde ea! *Ps. 69. 34. **Ps. 98. 7, etc.
12. Să tresalte cîmpia, cu tot ce e pe ea,
toţi copacii pădurii să strige de bucurie
13. înaintea Domnului! Căci El vine,
vine să judece pămîntul.
El va judeca * lumea cu dreptate,
şi popoarele după credincioşia Lui.
*Ps. 67. 4. Apoc. 19. 11.

PSALMUL 97.

97 1. Domnul * împărăţeşte: să se veselească pămîntul,
şi să se bucure ** ostroavele cele multe! *Ps. 96. 10. **Isa. 60. 2.
2. Norii * şi negura îl înconjoară,
dreptatea ** şi judecata sînt temelia scaunului Său de domnie.
*1 Reg. 8. 12. Ps. 18. 11. **Ps. 89. 14.
3. Inaintea Lui merge focul *,
şi arde dejur împrejur pe protivnicii Lui. *Ps. 18. 8; 50. 3. Dan. 7. 10. Hab. 3. 5.
4. Fulgerile * Lui luminează lumea:
pămîntul Il vede şi se cutremură.
*Exod. 19. 18. Ps. 77. 18; 104. 32.
5. Munţii * se topesc ca ceara înaintea Domnului,
înaintea Domnului întregului pămînt. *Judc. 5. 5. Mic. 1. 4. Nah. 1. 5.
6. Cerurile * vestesc dreptatea Lui,
şi toate popoarele văd slava Lui.
*Ps. 19. 1; 50. 6.
7. Sînt ruşinaţi *, toţi cei ce slujesc icoanelor,
şi cari se fălesc cu idolii:
toţi dumnezeii se închină ** înaintea Lui. *Exod. 20. 4. Lev. 26. 1. Deut. 5. 8. 27. 15. **Evr. 1. 6.
8. Sionul aude lucrul acesta, şi se bucură, se veselesc fiicele lui Iuda
de judecăţile Tale, Doamne!
9. Căci Tu, Doamne, Tu eşti Cel Prea * Inalt peste tot pămîntul,
Tu eşti prea înălţat ** mai pe sus de toţi dumnezeii.
*Ps. 83. 18. **Exod. 18. 11. Ps. 95. 3; 96. 4.
10. Urîţi răul, ceice * iubiţi pe Domnul!
El ** păzeşte sufletele credincioşilor Lui,
şi-i izbăveşte din † mîna celor răi.
*Ps. 34. 14; 37. 27; 101. 3. Amos 5. 15. Rom. 12. 9. **Ps. 31. 23; 37. 28; 145. 20. Prov. 2. 8. †Ps. 37. 39, 40. Dan. 3. 28; 6. 22, 27.
11. Lumina este sămănată pentru * cel neprihănit,
şi bucuria pentru cei cu inima curată. *Iov 22. 28. Ps. 112. 4. Prov. 4. 18.
12. Neprihăniţilor *, bucuraţi-vă în Domnul,
şi ** măriţi prin laudele voastre sfinţenia Lui! *Ps. 33. 1. **Ps. 30. 4.

PSALMUL 98.

Un psalm.

98 1. Cîntaţi * Domnului o cîntare nouă,
căci El a făcut minuni **. Dreapta † şi braţul Lui cel sfînt I-au venit în ajutor. *Ps. 33. 3; 96. 1. Isa. 42. 10. **Exod. 15. 11. Ps. 77. 14; 86. 10; 105. 5; 136. 4; 139. 14. †Exod. 15. 6. Isa. 59. 16; 63. 5.
2. Domnul * Şi-a arătat mîntuirea,
Şi-a descoperit ** dreptatea înaintea neamurilor.
*Isa. 52. 10. Luc. 2. 30. 31. **Isa. 62. 2. Rom. 3. 25, 26.
3. Şi-a adus * aminte de bunătatea şi credincioşia Lui faţă de casa lui Israel:
toate ** marginile pămîntului au văzut mîntuirea Dumnezeului nostru.
*Luc. 1. 54, 55, 72. **Isa. 49. 6; 52. 10. Luc. 2. 30, 31; 3. 6. Fapt. 13. 47; 28. 28.
4. Strigaţi * către Domnul cu strigăte de bucurie, toţi locuitorii pămîntului!
Chiuiţi, strigaţi, şi cîntaţi laude!
*Ps. 95. 1; 100. 1.
5. Cîntaţi Domnului cu arfa,
cu arfa şi cu cîntece din gură!
6. Cu * trîmbiţe şi sunete din corn,
strigaţi de bucurie înaintea Impăratului, Domnului!
*Num. 10. 10. 1 Cron. 15. 28. 2 Cron. 29. 27.
7. Să urle * marea cu tot ce cuprinde ea,
să chiuie lumea şi cei ce locuiesc pe ea, *Ps. 96. 11, etc.
8. să bată * din palme rîurile,
să strige de bucurie toţi munţii
*Isa. 55. 12.
9. înaintea Domnului! Căci * El vine să judece pămîntul!

El va judeca lumea cu dreptate,
şi popoarele cu nepărtinire.
*Ps. 96. 10, 13.

PSALMUL 99.

99 1. Domnul* împărăţeşte: popoarele tremură;
El** şade pe heruvimi: pămîntul se clatină. *Ps. 93. 1. **Exod. 25. 22. Ps. 18. 10; 80. 1.
2. Domnul este mare în Sion,
şi înălţat* peste toate popoarele.
*Ps. 97. 9.
3. Să laude oamenii Numele Tău cel* mare şi înfricoşat,
căci este sfînt! *Deut. 28. 58. Apoc. 15. 4.
4. Să laude oamenii tăria* Impăratului,
căci iubeşte dreptatea!
Tu întăreşti dreptatea,
Tu faci dreptate şi judecată în Iacov. *Iov 36. 5, 6, 7.
5. Înălţaţi* pe Domnul, Dumnezeul nostru,
şi închinaţi-vă înaintea aşternutului** picioarelor Lui,
căci este sfînt†!
*Vers. 9. **1 Cron. 28. 2. Ps. 132. 7. †Lev. 19. 2.
6. Moise* şi Aaron, dintre preoţii Lui,
şi Samuel, dintre ceice chemau Numele Lui,
au chemat** pe Domnul, şi El i-a ascultat.
*Ier. 15. 1. **Exod. 14. 15; 15. 25. 1 Sam. 7. 9; 12. 18.
7. El le-a vorbit din* stîlpul de nor;
ei au păzit poruncile Lui şi Legea,
pe care le-a dat-o El. *Exod. 33. 9.
8. Doamne, Dumnezeul nostru, Tu i-ai ascultat;
ai fost pentru ei un Dumnezeu* iertător,
dar i-ai pedepsit** pentru greşelile lor. *Num. 14. 20. Ier. 46. 28. Ţef. 3. 7.
**Exod. 32. 2, etc. Num. 20. 12, 24. Deut. 9. 12.
9. Înălţaţi* pe Domnul, Dumnezeul nostru,
şi închinaţi-vă pe muntele Lui cel sfînt!
Căci Domnul, Dumnezeul nostru, este sfînt! *Vers. 5. Exod. 15. 2. Ps. 34. 3; 118. 28.

PSALMUL 100.

Un psalm de laudă.

100 1. Strigaţi de* bucurie către Domnul,
toţi locuitorii pămîntului! *Ps. 95. 1; 98. 4.
2. Slujiţi Domnului cu bucurie,
veniţi cu veselie înaintea Lui.
3. Să ştiţi că Domnul este Dumnezeu!
El* ne-a făcut, ai Lui sîntem:
noi sîntem poporul** Lui şi turma păşunei Lui. *Ps. 119. 73; 139. 13, etc.; 149. 2. Efes. 2. 10. **Ps. 95. 7. Ezec. 34. 30, 31.
4. Intraţi* cu laude pe porţile Lui,
intraţi cu cîntări în curţile Lui!
Lăudaţi-L şi binecuvîntaţi-I Numele.
*Ps. 66. 3; 116. 17, 18, 19.
5. Căci Domnul este bun; bunătatea Lui ţine în* veci,
şi credincioşia Lui din neam în neam. *Ps. 136. 1, etc.

PSALMUL 101.

Un psalm al lui David.

101 1. Voi* cînta bunătatea şi dreptatea;
Ţie, Doamne, Iţi voi cînta. *Ps. 89. 1.
2. Mă voi* purta cu înţelepciune pe o cale neprihănită. —
Cînd vei veni la mine? —
Voi umbla** cu inima fără prihană, în mijlocul casei mele.
*1 Sam. 18. 14. **1 Reg. 9. 4; 11. 4.
3. Nu voi pune nimic rău înaintea ochilor mei;
urăsc* purtarea** păcătoşilor;
ea nu se va lipi de mine.
*Ps. 37. 10. **Ios. 23. 6. 1 Sam. 12. 20, 21. Ps. 40. 4; 125. 5.
4. Inima stricată se va depărta de mine;
nu vreau să cunosc pe cel rău*.
*Mat. 7. 23. 2 Tim. 2. 19.
5. Pe cel ce cleveteşte în ascuns pe aproapele său, îl voi nimici;
pe cel* cu priviri trufaşe şi cu inima îngîmfată, nu-l voi suferi.
*Ps. 18. 27. Prov. 6. 17.
6. Voi avea ochii îndreptaţi asupra credincioşilor din ţară, ca să locuiască lîngă mine;
cel ce umblă pe o cale fără prihană acela îmi va sluji.
7. Cel ce se dedă la înşelăciune nu va locui în casa mea;
cel ce spune minciuni nu va sta înaintea mea.
8. In* fiecare dimineaţă voi nimici pe toţi cei răi din ţară,
ca să stîrpesc** din cetatea Domnului pe toţi ceice săvîrşesc nelegiuirea.
*Ps. 75. 10. Ier. 21. 12. **Ps. 48. 2, 8.

PSALMUL 102.

O rugăciune a unui nenorocit, cînd este doborît de întristare şi îşi varsă plîngerea înaintea Domnului.

102 1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea,
şi s'ajungă* strigătul meu pînă la Tine! *Exod. 2. 23. 1 Sam. 9. 16. Ps. 18. 6.
2. Nu-mi* ascunde Faţa Ta în ziua necazului meu!
Pleacă-Ţi** urechea spre mine, cînd strig!

Ascultă-mă degrab!
*Ps. 27. 9; 69. 17. **Ps. 71. 2; 88. 2.
3. Căci* zilele mele pier ca fumul,
şi oasele** îmi ard ca un tăciune.
*Ps. 119. 83. Iac. 4. 14. **Iov 30. 30. Ps. 31. 10. Plîn. 1. 13.
4. Inima îmi este lovită, şi mi se usucă* întocmai ca iarba;
pînă şi pînea uit să mi-o mănînc.
*Ps. 37. 2. Vers. 11.
5. Aşa de mari îmi sînt gemetele,
că mi se lipesc oasele* de carne.
*Iov 19. 20. Plîn. 4. 8.
6. Seamăn* cu pelicanul** din pustie,
sînt ca o cucuvaie din dărîmături;
*Iov 30. 29. **Isa. 34. 11. Ţef. 2. 14.
7. nu mai pot dormi*, şi sînt
ca pasărea singuratică** pe un acoperiş. *Ps. 77. 4. **Ps. 38. 11.
8. În fiecare zi mă batjocoresc vrăjmaşii mei,
şi protivnicii mei jură* pe** mine în mînia lor. *Fapt. 26. 11. **Fapt. 23. 12.
9. Mănînc ţărînă în loc de pîne,
şi îmi amestec lacrămile cu băutura*,
*Ps. 42. 3; 80. 5.
10. din pricina mîniei şi urgiei Tale;
căci Tu m'ai* ridicat, şi m'ai aruncat departe. *Ps. 30. 7.
11. Zilele mele sînt ca* o umbră gata să treacă,
şi mă usuc ca iarba.
*Iov 14. 2. Ps. 109. 23; 144. 4. Ecl. 6. 12.
12. Dar* Tu, Doamne, Tu împărăţeşti pe vecie,
şi pomenirea** Ta ţine din neam în neam. *Vers. 4. Isa. 40. 6, 7, 8. Iac. 1. 10.
**Vers. 26. Ps. 9. 7. Plîn. 5. 19.
13. Tu Te vei scula, şi vei avea milă* de Sion;
căci este vremea** să Te înduri de el, a venit vremea hotărîtă pentru el.
*Ps. 135. 13. **Isa. 60. 10. Zah. 1. 12.
14. Căci robii Tăi iubesc pietrele* Sionului,
şi le e milă de ţărîna lui. *Isa. 40. 2.
15. Atunci se vor teme* neamurile de Numele Domnului,
şi toţi împăraţii pămîntului de slava Ta. *Ps. 79. 1.
16. Da, Domnul va zidi iarăş Sionul,
şi Se va arăta în* slava Sa.
*1 Reg. 8. 43. Ps. 138. 4. Isa. 60. 3.
17. El ia aminte la* rugăciunea nevoiaşului,
şi nu-i nesocoteşte rugăciunea.
*Isa. 60. 1, 2. Neem. 1. 6, 11; 2. 8.
18. Să se scrie* lucrul acesta pentru neamul de oameni care va veni,
şi poporul**, care se va naşte, să laude pe Domnul!
*Rom. 15. 4. 1 Cor. 10. 11. **Ps. 22. 31. Isa. 43. 21.
19. Căci El priveşte* din înălţimea sfinţeniei Lui;
Domnul priveşte din ceruri pe pămînt, *Deut. 26. 15. Ps. 14. 2; 33. 13, 14.
20. ca* să audă gemetele prinşilor de război,
şi să izbăvească pe cei ce sînt pe moarte; *Ps. 79. 11.
21. pentru ca ei să vestească* în Sion Numele Domnului,
şi laudele Lui în Ierusalim, *Ps. 22. 22.
22. cînd se vor strînge toate popoarele,
şi toate împărăţiile, ca să slujească Domnului.
23. El mi-a frînt puterea în drum,
şi mi-a scurtat* zilele, *Iov 21. 21.
24. Eu zic*: „Dumnezeule, nu mă lua la jumătatea zilelor mele,
Tu, ai cărui ani** ţin vecinic!“
*Isa. 38. 10. **Ps. 90. 2. Hab. 1. 12.
25. Tu ai întemeiat în* vechime pămîntul,
şi cerurile sînt lucrarea mînilor Tale.
*Fac. 1. 1; 2. 1. Evr. 1. 10.
26. Ele* vor pieri, dar Tu** vei rămînea;
toate se vor învechi ca o haină;
le vei schimba ca pe un veşmînt, şi se vor schimba. *Isa. 34. 4; 51. 6; 65. 17; 66. 22. Rom. 8. 20. 2 Pet. 3. 7, 10, 11, 12. **Vers. 12.
27. Dar Tu* rămîi Acelaş,
şi anii Tăi nu se vor sfîrşi.
*Mal. 3. 6. Evr. 13. 8. Iac. 1. 17.
28. Fiii* robilor Tăi îşi vor locui ţara,
şi sămînţa lor va rămînea înaintea Ta. *Ps. 69. 36.

PSALMUL 103.

Un psalm al lui David.

103 1. Binecuvintează, suflete, pe* Domnul,
şi tot ce este în mine să binecuvinteze Numele Lui cel sfînt!
*Vers. 22. Ps. 104. 1; 146. 1.
2. Binecuvintează, suflete, pe Domnul,
şi nu uita nici una din binefacerile Lui!
3. El* îţi iartă toate fărădelegile tale,
El îţi vindecă** toate boalele tale;
*Ps. 130. 8. Isa. 33. 24. Mat. 9. 2, 6. Marc. 2. 5, 10, 11. Luc. 7. 47. **Exod. 15. 26. Ps. 147. 3. Ier. 17. 14.
4. El îţi izbăveşte* viaţa din groapă,
El te încununează** cu bunătate şi îndurare; *Ps. 34. 22; 56. 13. **Ps. 5. 12.
5. El îţi satură de bunătăţi bătrîneţa,
şi te face să* întinereşti iarăş ca vulturul. *Isa. 40. 31.

6. Domnul face dreptate* şi judecată tuturor celor asupriţi. *Ps. 146. 7.
7. El Şi-a arătat* căile Sale lui Moise,
şi lucrările Sale copiilor lui Israel. *Ps. 147. 19.
8. Domnul este îndurător* şi milostiv,
îndelung răbdător şi bogat în bunătate. *Exod. 34. 6, 7. Num. 14. 18. Deut. 5. 10. Neem. 9. 17. Ps. 86. 15. Ier. 32. 18.
9. El nu* Se ceartă fără încetare,
şi nu ţine mînia pe vecie. *Ps. 30. 5. Isa. 57. 16. Ier. 3. 5. Mic. 7. 18.
10. Nu ne face după* păcatele noastre,
nu ne pedepseşte după fărădelegile noastre. *Ezra 9. 13.
11. Ci* cît sînt de sus cerurile faţă de pămînt,
atît este de mare bunătatea Lui pentru cei ce se tem de El; *Ps. 57. 10. Efes. 3. 18.
12. cît este de departe răsăritul de apus,
atît de mult depărtează* El fărădelegile noastre dela noi. *Isa. 43. 25. Mic. 7. 18.
13. Cum* se îndură un tată de copiii lui,
aşa Se îndură Domnul de ceice se tem de El. *Mal. 3. 17.
14. Căci El ştie din ce sîntem făcuţi;
Îşi aduce* aminte că sîntem ţărînă**. *Ps. 78. 39. **Fac. 3. 19. Ecl. 12. 7.
15. Omul! zilele* lui sînt ca iarba,
şi înfloreşte ca** floarea de pe cîmp. *Ps. 90. 5, 6. 1 Pet. 1. 24. **Iov 14. 1, 2. Iac. 1. 10, 11.
16. Cînd trece un vînt peste ea, nu mai este,
şi locul* pe care-l cuprindea, n'o mai cunoaşte. *Iov 7. 10; 20. 9.
17. Dar bunătatea Domnului ţine în veci pentru ceice se tem de El,
şi îndurarea Lui pentru* copiii copiilor lor, *Exod. 20. 6.
18. pentru* ceice păzesc legămîntul Lui,
şi îşi aduc aminte de poruncile Lui, ca să le împlinească. *Deut. 7. 9.
19. Domnul Şi-a aşezat scaunul de domnie* în ceruri,
şi domnia** Lui stăpîneşte peste tot. *Ps. 11. 4. **Ps. 47. 2. Dan. 4. 25, 34, 35.
20. Binecuvîntaţi* pe Domnul, îngerii Lui,
cari sînteţi tari în putere, cari împliniţi** poruncile Lui,
şi cari ascultaţi de glasul cuvîntului Lui. *Ps. 148. 2. **Mat. 6. 10. Evr. 1. 14.
21. Binecuvîntaţi* pe Domnul, toate oştirile Lui,
robii** Lui, cari faceţi voia Lui! *Fac. 32. 2. Ios. 5. 14. Ps. 68. 17. **Dan. 7. 9, 10. Evr. 1. 14.
22. Binecuvîntaţi* pe Domnul, toate lucrările Lui,
în toate locurile stăpînirii Lui!
Binecuvintează**, suflete, pe Domnul! *Ps. 145. 10. **Vers. 1.

PSALMUL 104.

104 1. Binecuvintează, suflete, pe* Domnul!
Doamne, Dumnezeule, Tu eşti nemărginit de mare!
Tu** eşti îmbrăcat cu strălucire şi măreţie! *Ps. 103. 1. Vers. 35. **Ps. 93. 1.
2. Te* înveleşti cu lumina ca şi cu o manta; întinzi** cerurile ca un cort. *Dan. 7. 9. **Isa. 40. 22; 45. 12.
3. Cu* apele Iţi întocmeşti vîrful locuinţei Tale;
din** nori Iţi faci carul,
şi† umbli pe aripile vîntului. *Amos. 9. 6. **Isa. 19. 1. †Ps. 18. 10.
4. Din vînturi Iţi faci* soli,
şi din flăcări** de foc, slujitori. *Evr. 1. 7. **2 Reg. 2. 11; 6. 17.
5. Tu ai aşezat* pămîntul pe temeliile lui,
şi niciodată nu se va clătina. *Iov 26. 7; 38. 4, 6. Ps. 24. 2; 136. 6. Ecl. 1. 4.
6. Tu îl acoperisei cu* adîncul cum l-ai acoperi cu o haină;
apele stăteau pe munţi, *Fac. 7. 19.
7. dar, la ameninţarea Ta, au fugit*,
la glasul tunetului Tău au luat-o la fugă, *Fac. 8. 1.
8. suindu-se pe munţi* şi pogorîndu-se în văi,
pînă la locul**, pe care li-l hotărîsei Tu. *Fac. 8. 5. **Iov 38. 10, 11.
9. Le-ai pus o margine*, pe care nu trebuie s'o treacă,
pentruca să** nu se mai întoarcă să acopere pămîntul. *Iov 26. 10. Ps. 33. 7. Ier. 5. 22. **Fac. 9. 11, 15.
10. Tu faci să tîşnească izvoarele în văi,
şi ele curg printre munţi.
11. Tu adăpi la ele toate fiarele cîmpului;
în ele îşi potolesc setea măgarii sălbatici.
12. Păsările cerului locuiesc pe marginile lor,
şi fac să le răsune glasul printre ramuri.
13. Din locaşul Tău cel înalt Tu* uzi munţii;
şi se satură** pămîntul de rodul† lucrărilor Tale. *Ps. 147. 8. **Ps. 65. 9, 10. †Ier. 10. 13; 14. 22.

14. Tu * faci să crească iarba pentru vite,
şi verdeţuri pentru nevoile omului,
ca pămîntul să dea hrană**: *Fac. 1. 29. 30; 8. 18; 9. 3. Ps. 147. 8. ** Iov 28. 5. Ps. 136. 25; 147. 9.
15. vin *, care înveseleşte inima omului,
untdelemn, care-i înfrumuseţează faţa,
şi pîne, care-i întăreşte inima.
*Judc. 9. 13. Ps. 23. 5. Prov. 31. 6, 7.
16. Se udă copacii Domnului,
cedrii din Liban, pe cari * i-a sădit El. *Num. 24. 6.
17. In ei îşi fac păsările cuiburi;
iar cocostîrcul îşi are locuinţa în chiparoşi;
18. munţii cei înalţi sînt pentru ţapii sălbatici,
iar stîncile sînt adăpost pentru iepuri *. *Prov. 30. 26.
19. El a făcut * luna ca să arate vremile;
soarele ştie ** cînd trebuie să apună.
*Fac. 1. 14. ** Iov 38. 12.
20. Tu aduci * întunerecul, şi se face noapte:
atunci toate fiarele pădurilor se pun în mişcare; *Isa. 45. 7.
21. puii * de lei mugesc după pradă,
şi îşi cer hrana dela Dumnezeu.
*Iov 38. 39. Ioel 1. 20.
22. Cînd răsare soarele, ele fug înapoi,
şi se culcă în vizuinile lor.
23. Dar omul iese la lucrul * său,
şi la munca lui, pînă seara. *Fac. 3. 19.
24. Cît * de multe sînt lucrările Tale, Doamne!
Tu pe toate le-ai făcut cu înţelepciune,
şi pămîntul este plin de făpturile Tale. *Prov. 3. 19.
25. Iată marea cea întinsă şi mare:
în ea se mişcă nenumărate vieţuitoare
mici şi mari.
26. Acolo în ea, umblă corăbiile,
şi în ea este leviatanul * acela pe care l-ai făcut să se joace în valurile ei. *Iov 41. 1.
27. Toate * aceste vieţuitoare Te aşteaptă,
ca să le dai hrana la vreme.
*Ps. 136. 25; 145. 15; 147. 9.
28. Le-o dai Tu, ele o primesc;
Iţi deschizi Tu mîna, ele se satură de bunătăţile Tale.
29. Iţi ascunzi Tu Faţa, ele tremură;
le iei * Tu suflarea: ele mor,
şi se întorc în ţărîna lor.
*Iov 34. 14, 15. Ps. 146. 4. Ecl. 12. 7.
30. Iţi trimeţi * Tu suflarea: ele sînt zidite,
şi înoieşti astfel faţa pămîntului.
*Isa. 32. 15. Ezec. 37. 9.
31. In veci să ţină slava Domnului!
Să Se * bucure Domnul de lucrările Lui! *Fac. 1. 31.
32. El priveşte pămîntul, şi pămîntul se * cutremură;
atinge ** munţii, şi ei fumegă.
*Hab. 3. 10. ** Ps. 144. 5.
33. Voi * cînta Domnului cît voi trăi,
voi lăuda pe Dumnezeul meu cît voi fi. *Ps. 63. 4; 146. 2.
34. Fie plăcute Lui cuvintele mele!
Mă bucur de Domnul.
35. Să piară * păcătoşii de pe pămînt,
şi cei răi să nu mai fie!
Binecuvintează**, sufletc, pe Domnul!
Lăudaţi pe Domnul!
*Ps. 37. 38. Prov. 2. 22. ** Vers. 1.

PSALMUL 105.

105 1. Lăudaţi * pe Domnul, chemaţi Numele Lui!
Faceţi ** cunoscut printre popoare isprăvile Lui!
*1 Cron. 16. 8—22. Isa. 12. 4. ** Ps. 145. 4, 5, 11.
2. Cîntaţi, cîntaţi în cinstea Lui!
Vorbiţi * despre toate minunile Lui!
*Ps. 77. 12; 119. 27.
3. Făliţi-vă cu Numele Lui cel sfînt!
Să se bucure inima celor ce caută pe Domnul!
4. Alergaţi la Domnul şi la sprijinul Lui,
căutaţi * necurmat Faţa Lui! *Ps. 27. 8.
5. Aduceţi-vă aminte * de semnele minunate pe cari le-a facut,
de minunile şi de judecăţile rostite de gura Lui, *Ps. 77. 11.
6. sămînţă a robului Său Avraam,
copii ai lui Iacov, aleşii Săi!
7. Domnul este Dumnezeul nostru:
Judecăţile * Lui se aduc la îndeplinire pe tot pămîntul. *Isa. 26. 9.
8. El Şi aduce * aminte totdeauna de legămîntul Lui,
de făgăduinţele Lui făcute pentru o mie de neamuri de om, *Luc. 1. 72.
9. de legămîntul, pe * care l-a încheiat cu Avraam,
şi de jurămîntul, pe care l-a făcut lui Isaac; *Fac. 17. 2; 22. 16, etc.; 26. 3; 28. 13; 35. 11. Luc. 1. 73. Evr. 6. 17.

10. El l-a făcut lege pentru Iacov,
legămînt vecinic pentru Israel,
11. zicînd: „Ţie * îţi voi da ţara Canaanului ca moştenire,
care v'a căzut la sorţ." * Fac. 13. 15; 15. 18.
12. Pe atunci * ei erau puţini la număr,
foarte puţini la număr, şi** străini în ţară; * Fac. 34. 30. Deut. 7. 7; 26. 5. ** Evr. 11. 9.
13. mergeau dela un neam la altul,
şi de la o împărăţie la un alt popor;
14. dar n'a dat voie * nimănui să-i asuprească,
şi a pedepsit** împăraţi din pricina lor. * Fac. 35. 5. ** Fac. 12. 17; 20. 3, 7.
15. „Nu vă atingeţi de unşii Mei, — a zis El —
şi nu faceţi rău proorocilor Mei!"
16. A chemat * foametea asupra ţării,
şi a tăiat** orice mijloc de trai.
* Fac. 41. 54. ** Lev. 26. 26. Isa. 3. 1. Ezec. 4. 16.
17. Le-a trimes * înainte pe un om;
Iosif** a fost vîndut ca rob.
* Fac. 45. 5; 50. 20. ** Fac. 37. 28, 36.
18. I-au strîns picioarele în * lanţuri,
l-au pus în fiare, * Fac. 39. 20; 40. 15.
19. pînă la vremea cînd s'a întîmplat ce vestise el,
şi pînă cînd l-a încercat Cuvîntul * Domnului. * Fac. 41. 25.
20. Atunci împăratul a trimes * să-i scoată lanţurile,
şi stăpînitorul popoarelor l-a izbăvit.
* Fac. 41. 14.
21. L-a * pus domn peste casa lui,
şi dregătorul tuturor averilor lui,
* Fac. 41. 40.
22. ca să lege după plac pe domnitorii lui,
şi să înveţe pe bătrînii lui înţelepciunea.
23. Atunci Israel a venit în Egipt *,
şi Iacov a locuit în** ţara lui Ham.
* Fac. 46. 6. ** Ps. 78. 51; 106. 22.
24. Domnul * a înmulţit pe poporul Său foarte mult,
şi l-a făcut mai puternic decît protivnicii lui. * Exod. 1. 7.
25. Acestora le-a schimbat * inima, pînă acolo că au urît pe poporul Lui,
şi s'au purtat mişeleşte cu robii Săi.
* Exod. 1. 8, etc.
26. A trimes * pe robul Său Moise,
şi pe Aaron, pe** care-l alesese.
* Exod. 3. 10; 4. 12, 14. ** Num. 16. 5; 17. 5.
27. Prin puterea Lui, ei * au făcut semne minunate în mijlocul lor,
au** făcut minuni în ţara lui Ham.
* Exod. 7; 8; 9; 10; 11; 12. Ps. 78. 43, etc. ** Ps. 106. 22.
28. A * trimes întunerec şi a adus negura,
ca să nu** fie neascultători la Cuvîntul Lui. * Exod. 10. 22. ** Ps. 99. 7.
29. Le-a prefăcut * apele în sînge,
şi a făcut să le piară toţi peştii.
* Exod. 7. 20. Ps. 78. 44.
30. Ţara * lor a forfotit de broaşte,
pînă în odăile împăraţilor lor.
* Exod. 8. 6. Ps. 78. 45.
31. El a zis *, şi au venit muşte otrăvitoare,
păduchi pe tot ţinutul lor.
* Exod. 8. 17, 24. Ps. 78. 45.
32. In * loc de ploaie le-a dat grindină,
şi flacări de foc în ţara lor.
* Exod. 9. 23, 25. Ps. 78. 48.
33. Le-a bătut * viile şi smochinii,
şi a sfărîmat copacii din ţinutul lor.
* Ps. 78. 47.
34. El a zis *, şi au venit lăcuste,
lăcuste fără număr,
* Exod. 10. 4. 13, 14. Ps. 78. 46.
35. cari au mîncat toată iarba din ţară,
şi au mistuit roadele de pe cîmpiile lor.
36. A * lovit pe toţi întîii născuţi din ţara lor,
toată pîrga** puterii lor.
* Exod. 12. 29. Ps. 78. 51. ** Fac. 49. 3.
37. A scos * pe poporul Său cu argint şi aur,
şi niciunul n'a şovăit dintre seminţiile Lui. * Exod. 12. 35.
38. Egiptenii * s'au bucurat de plecarea lor,
căci îi apucase groaza de ei.
* Exod. 12. 33.
39. A * întins un nor, ca să-i acopere,
şi focul, ca să lumineze noaptea.
* Exod. 13. 21. Neem. 9. 12.
40. La * cererea lor, a trimes prepeliţe,
şi i-a săturat cu pîne** din cer.
* Exod. 16. 12, etc. Ps. 78. 18, 27. ** Ps. 78. 24, 25.
41. A deschis * stînca, şi au curs ape,
cari s'au vărsat ca un rîu în locurile uscate.
* Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 78. 15, 16. 1 Cor. 10. 4.
42. Căci Şi-a adus aminte de Cuvîntul * Lui cel sfînt,
şi de robul Său Avraam. * Fac. 15. 14.
43. A scos pe poporul Său cu veselie,
pe aleşii Săi în mijlocul strigătelor de bucurie.
44. Le-a * dat pămînturile neamurilor,
şi au pus stăpînire pe rodul muncii popoarelor, * Deut. 6. 10, 11. Ios. 13. 7, etc. Ps. 78. 55.

45. ca * să păzească poruncile Lui,
şi să ţină legile Lui.
Lăudaţi pe Domnul! * Deut. 4. 1, 40; 6. 21—25.

PSALMUL 106.

106 1. Lăudaţi pe Domnul!
Lăudaţi * pe** Domnul, căci este bun,
căci îndurarea Lui ţine în veci!
* 1 Cron. 16. 34. ** Ps. 107. 1; 118. 1; 136. 1.

2. Cine * va putea spune isprăvile măreţe ale Domnului?
Cine va putea vesti toată lauda Lui?
* Ps. 40. 5.

3. Ferice de cei ce păzesc Legea,
de cei ce înfăptuiesc dreptatea * în orice** vreme! * Ps. 15. 2. ** Fapt. 24. 16. Gal. 6. 9.

4. Adu-Ţi * aminte de mine, Doamne, în bunăvoinţa Ta pentru poporul Tău!
Adu-Ţi aminte de mine, şi dă-i ajutorul Tău, * Ps. 119. 132.

5. ca să văd fericirea aleşilor Tăi,
să mă bucur de bucuria poporului Tău,
şi să mă laud cu moştenirea Ta!

6. Noi am păcătuit * ca şi părinţii noştri,
am săvîrşit nelegiuire, am făcut rău.
* Lev. 26. 40. 1 Reg. 8. 47. Dan. 9. 5.

7. Părinţii noştri în Egipt n'au luat aminte la minunile Tale,
nu şi-au adus aminte de mulţimea îndurărilor Tale, şi* au fost neascultători la mare, la marea Roşie. * Exod. 14. 11, 12.

8. Dar El i-a scăpat, din pricina Numelui * Lui,
ca** să-Şi arate puterea.
* Ezec. 20. 14. ** Exod. 9. 16.

9. A mustrat * marea Roşie, şi ea s'a uscat;
şi i-a trecut** prin adîncuri ca prin-tr'un pustiu. * Exod. 14. 21. Ps. 18. 15. Nah. 1. 4. ** Isa. 63. 11, 12, 13, 14.

10. I-a scăpat* din mîna celui ce-i ura,
şi i-a izbăvit din mîna vrăjmaşului.
* Exod. 14. 30.

11. Apele * au acoperit pe protivnicii lor.
N'a rămas unul măcar din ei.
* Exod. 14. 27, 28. 15. 5.

12. Atunci* ei au crezut în cuvintele Lui şi au cîntat laudele Lui. * Exod. 14. 31; 15. 1.

13. Dar au uitat curînd* lucrările Lui,
şi n'au aşteptat împlinirea planurilor Lui. * Exod. 15. 24; 16. 2; 17. 2. Ps. 78. 18.

14. Ci * i-a apucat pofta în pustie,
şi au ispitit pe Dumnezeu în pustietate. * Num. 11. 4, 33. Ps. 78. 18. 1 Cor. 10. 6.

15. El * le-a dat ce cereau;
dar a trimes** o molimă printre ei.
* Num. 11. 31. Ps. 78. 29. ** Isa. 10. 16.

16. In tabără au fost geloşi * pe Moise,
şi pe Aaron, sfîntul Domnului.
* Num. 16. 1, etc.

17. Atunci s'a deschis * pămîntul, şi a înghiţit pe Datan,
şi s'a închis deasupra cetei lui Abiram. * Num. 16. 31, 32. Deut. 11. 6.

18. Focul * le-a aprins ceata,
şi flacăra a mistuit pe cei răi.
* Num. 16. 35, 46.

19. Au făcut un * viţel în Horeb.
S'au închinat înaintea unui chip turnat, * Exod. 32. 4.

20. şi au schimbat * Slava lor,
pe chipul unui bou, care mănîncă iarbă. * Ier. 2. 11. Rom. 1. 23.

21. Au uitat * pe Dumnezeu, Mîntuitorul lor,
care făcuse lucruri mari în Egipt,
* Ps. 78. 11.

22. minuni în ţara * lui Ham,
semne minunate la marea Roşie.
* Ps. 78. 51; 105. 23, 27.

23. Şi * El a vorbit să-i nimicească:
dar Moise, alesul Său, a stătut** la mijloc înaintea Lui,
ca să-L abată dela mînia Lui şi să-L oprească să-i nimicească. * Exod. 32. 10, 11, 32. Deut. 9. 19, 25; 10. 10. Ezec. 20. 13. ** Ezec. 13. 5; 22. 30.

24. Ei au nesocotit ţara * desfătărilor;
n'au** crezut în Cuvîntul Domnului,
* Deut. 8. 7. Ier. 3. 19. Ezec. 20. 6. ** Evr. 3. 18.

25. ci * au cîrtit în corturile lor,
şi n'au ascultat de glasul Lui.
* Num. 14. 2, 27.

26. Atunci * El a ridicat** mîna şi a jurat
că-i va face să cadă în pustie,
* Num. 14. 28, etc. Ps. 95. 11. Ezec. 20. 15. Evr. 3. 11, 18. ** Exod. 6. 8. Deut. 32. 40.

27. că * le va doborî sămînţa printre neamuri,
şi-i va împrăştia în mijlocul ţărilor.
* Lev. 26. 33. Ps. 44. 11. Ezec. 20. 23.

28. Ei * s'au alipit de Baal-Peor,
şi au mîncat vite jertfite morţilor.
* Num. 25. 2, 3; 31. 16. Deut. 4. 3; 32. 17. Osea 9. 10. Apoc. 2. 14.

29. Au mîniat astfel pe Domnul prin faptele lor,
şi o urgie a izbucnit între ei.

30. Dar * Fineas s'a sculat şi a făcut judecată,
şi astfel urgia s'a oprit. * Num. 25. 7, 8.

31. Lucrul acesta i-a fost socotit ca * o stare de neprihănire,
din neam în neam, pe vecie.
* Num. 25. 11, 12, 13.

32. Ei* au mîniat pe Domnul la apele Meriba;
şi** Moise a fost pedepsit din pricina lor. *Num. 20. 3, 13. Ps. 81. 7. **Num. 20. 12. Deut. 1. 37; 3. 26.

33. Căci* s'au răzvrătit împotriva Duhului Lui,
şi Moise a vorbit în chip uşuratic cu buzele. *Num. 20. 10.

34. Ei n'au* nimicit popoarele,
pe** cari le poruncise Domnul să le nimicească. *Judc. 1. 21, 27, 28, 29, etc. **Deut. 7. 2, 16. Judc. 2. 2.

35. Ci* s'au amestecat cu neamurile,
şi au învăţat faptele lor,
*Judc. 2. 2; 3. 5, 6. Isa. 2. 6. 1 Cor. 5. 6.

36. au* slujit idolilor lor,
cari** au fost o cursă pentru ei.
*Judc. 2. 12, 13, 17, 19; 3. 6, 7. **Exod. 23. 33. Deut. 7. 16. Judc. 2. 3, 14, 15.

37. Şi-au jertfit* fiii şi fiicele la idoli**, *2 Reg. 16. 3. Isa. 57. 5. Ezec. 16. 20; 20. 26. **Lev. 17. 7. Deut. 32. 17. 2 Cron. 11. 15. 1 Cor. 10. 20.

38. au vărsat sînge nevinovat, sîngele fiilor şi fiicelor lor,
pe cari i-au jertfit idolilor din Canaan,
şi ţara* a fost spurcată astfel prin omoruri. *Num. 35. 33.

39. S'au spurcat* prin faptele lor,
au desfrînat** prin faptele lor.
*Ezec. 20. 18, 30, 31. **Lev. 17. 7. Num. 15. 39. Ezec. 20. 30.

40. Atunci Domnul S'a aprins* de mînie împotriva poporului Său,
şi a urît moştenirea** Lui.
*Judc. 14, etc. Ps. 78. 59, 62. **Deut. 9. 29.

41. I-a dat* în mînile neamurilor,
cei ce îi urau au stăpînit peste ei,
*Judc. 2. 14. Neem. 9. 27, etc.

42. vrăjmaşii lor i-au asuprit,
şi au fost smeriţi supt puterea lor.

43. El de* mai multe ori i-a izbăvit,
dar ei s'au arătat neascultători în planurile lor,
şi au ajuns nenorociţi prin nelegiuirea lor. *Judc. 2. 16. Neem. 9. 27, etc.

44. Dar El le-a văzut strîmtorarea,
cînd le-a auzit* strigătele.
*Judc. 3. 9; 4. 3; 6. 7; 10. 10. Neem. 9. 27. etc.

45. Şi-a* adus aminte de legămîntul Său,
şi a** avut milă de ei, după † bunătatea Lui cea mare: *Lev. 26. 41, 42. **Judc. 2. 18. †Ps. 51. 1; 69. 16. Isa. 63. 7. Plîn. 3. 32.

46. a* stîrnit pentru ei mila
tuturor celor ce i ţineau prinşi de război. *Ezra 9. 9. Ier. 42. 12.

47. Scapă-ne*, Doamne, Dumnezeul nostru,
şi strînge-ne din mijlocul neamurilor,
ca să lăudăm Numele Tău cel sfînt,
şi să ne fălim cu lauda Ta!
*1 Cron. 16. 35, 36.

48. Binecuvîntat* să fie Domnul, Dumnezeul lui Israel,
din vecinicie în vecinicie!
Şi tot poporul să zică: „Amin!
Lăudaţi pe Domnul!“ *Ps. 41. 13.

CARTEA A CINCEA

PSALMUL 107.

107 1. „Lăudaţi* pe Domnul, căci este bun**,
căci în veac ţine îndurarea Lui!“
*Ps. 106. 1; 118. 1; 136. 1. **Ps. 119. 68. Mat. 19. 17.

2. Aşa să zică cei răscumpăraţi de Domnul,
pe* cari i-a izbăvit El din** mîna vrăjmaşului, *Ps. 106. 10. **Ps. 106. 47. Isa. 43. 5, 6. Ier. 29. 14; 31. 8, 10. Ezec. 39. 27, 28.

3. şi pe cari i-a strîns din toate ţările:
dela răsărit şi dela apus,
dela miazănoapte şi dela mare.

4. Ei pribegeau prin pustie*, umblau** pe căi neumblate,
şi nu găseau nicio cetate, unde să poată locui. *Vers. 40. **Deut. 32. 10.

5. Sufereau de foame şi de sete;
le tînjea sufletul în ei.

6. Atunci*, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
şi El i-a izbăvit din necazurile lor;
*Vers. 13, 19, 28. Ps. 50. 15. Osea 5. 15.

7. i-a călăuzit pe drumul* cel drept,
ca să ajungă într'o cetate de locuit.
*Ezra 8. 21.

8. O, de ar lăuda* oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
şi pentru minunile Lui faţă de fiii oamenilor! *Vers. 15, 21, 31.

9. Căci El a potolit* setea sufletului însetat,
şi a umplut de bunătăţi sufletul flămînd. *Ps. 34. 10. Luc. 1. 53.

10. Cei ce şedeau* în întunerec şi umbra morţii,
trăiau legaţi** în ticăloşie şi în fiare,
*Luc. 1. 79. **Iov 36. 8.

11. pentrucă se* răsvrătiseră împotriva cuvintelor lui Dumnezeu,
pentrucă nesocotiseră sfatul** Celui Prea Inalt. *Plîn. 3. 42. **Ps. 73. 24; 119. 24. Luc. 7. 30. Fapt. 20. 27.

12. El le-a smerit inima prin suferinţă:
au căzut, şi nimeni nu i-a* ajutat.
*Ps. 22. 11. Isa. 63. 5.

13. Atunci *, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
şi El i-a izbăvit din necazurile lor.
* Vers. 6, 19, 28.

14. I-a scos * din întunerec şi din umbra morţii,
şi le-a rupt legăturile.
* Ps. 68. 6; 146. 7. Fapt. 12. 7, etc.; 16. 26, etc.

15. O, de ar lăuda * oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
şi pentru minunile Lui faţă de fiii oamenilor! * Vers. 8, 21, 31.

16. Căci El a sfărîmat * porţi de aramă,
şi a rupt zăvoare de fier. * Isa. 45. 2.

17. Nebunii, prin * purtarea lor vinovată,
şi prin nelegiuirile lor, ajunseseră nenorociţi. * Plin. 8. 39.

18. Sufletul * lor se desgustase de orice hrană,
şi erau lîngă ** porţile morţii.
* Iov 33. 20. ** Iov 33. 22. Ps. 9. 13; 88. 3.

19. Atunci *, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
şi El i-a izbăvit din necazurile lor;
* Vers. 6. 13, 28.

20. a trimes * cuvîntul Său şi i-a tămăduit **,
şi i-a † scăpat de groapă. * 2 Reg. 20. 4, 5. Ps. 147. 15, 18. Mat. 8. 8. ** Ps. 30. 2; 103. 3. † Iov 33. 28, 30. Ps. 30. 3; 49. 15; 56. 13; 103. 4.

21. O, de ar lăuda * oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
şi pentru minunile Lui faţă de fiii oamenilor! * Vers. 8, 15, 31.

22. Să-I * aducă jertfe de mulţămiri,
şi să ** vestească lucrările Lui cu strigăte de bucurie. * Lev. 7. 12. Ps. 50. 14; 116. 17. Evr. 13. 15. ** Ps. 9. 11; 73. 28; 118. 17.

23. Ceice se pogorîseră pe mare în corăbii,
şi făceau negoţ pe apele cele mari,
24. aceia au văzut lucrările Domnului
şi minunile Lui în mijlocul adîncului.
25. El a zis, şi * a pus să sufle furtuna,
care a ridicat valurile mării. * Iona 1. 4.

26. Se suiau spre ceruri, se pogorau în adînc;
sufletul * le era perdut în faţa primejdiei. * Ps. 22. 14; 119. 28. Nah. 2. 10.

27. Apucaţi de ameţeală, se clătinau ca un om beat,
şi zădarnică le era toată iscusinţa.

28. Atunci *, în strîmtorarea lor, au strigat către Domnul,
şi El i-a izbăvit din necazurile lor.
* Vers. 6, 13, 19.

29. A oprit * furtuna, a adus liniştea,
şi valurile s'au potolit. * Ps. 89. 9. Mat. 8. 26.

30. Ei s'au bucurat că valurile s'au liniştit,
şi Domnul i-a dus în limanul dorit.

31. O, de ar lăuda * oamenii pe Domnul pentru bunătatea Lui,
şi pentru minunile Lui faţă de fiii oamenilor! * Vers. 8, 15, 21.

32. Să-L înalţe în * adunarea poporului,
şi să-L laude în adunarea bătrînilor!
* Ps. 22. 22, 25; 111. 1.

33. El preface * rîurile în pustiu,
şi izvoarele de apă în pămînt uscat,
* 1 Reg. 17. 1, 7.

34. ţara * roditoare în ţară sărată,
din pricina răutăţii locuitorilor ei.
* Fac. 13. 10; 14. 3; 19. 25.

35. Tot El preface * pustiul în iaz,
şi pămîntul uscat în izvoare de ape.
* Ps. 114. 8. Isa. 41. 18.

36. Aşează acolo pe cei flămînzi,
şi ei întemeiază o cetate ca să locuiască în ea;
37. însămînţează ogoare, sădesc vii,
şi-i culeg roadele.

38. El * îi binecuvintează, şi se ** înmulţesc nespus,
şi nu le împuţinează vitele.
* Fac. 12. 2; 17. 16, 20. ** Exod. 1. 7.

39. Dacă sînt împuţinaţi * şi apăsaţi prin asuprire,
nenorocire şi suferinţă, * 2 Reg. 10. 32.

40. El * varsă dispreţul peste cei mari,
şi-i face să pribegească prin pustiuri fără drum, * Iov 12. 21, 24.

41. dar * ridică pe cel lipsit, izbăveşte pe cel nevoiaş,
şi înmulţeşte ** familiile ca pe nişte turme. * 1 Sam. 2. 8. Ps. 113. 7, 8. ** Ps. 78. 52.

42. „Oamenii * fără prihană văd lucrul acesta şi se bucură,
şi orice nelegiuire ** îşi închide gura!" * Iov 22. 19. Ps. 52. 6; 58. 10. ** Iov 5. 16. Ps. 63. 11. Prov. 10. 11. Rom. 3. 19.

43. Cine * este înţelept, să ia seama la aceste lucruri,
şi să fie cu luare aminte la bunătăţile Domnului. * Ps. 64. 9. Ier. 9. 12. Osea 14. 9.

PSALMUL 108.

O cîntare. Un psalm al lui David.

108 1. Gata * îmi este inima să cînte, Dumnezeule!
Voi cînta, voi suna din instrumentele mele; aceasta este slava mea! * Ps. 57. 7.

2. Deşteptaţi *-vă, alăută şi arfă!
Mă voi trezi în zori de zi. * Ps. 57. 8—11.

3. Te voi lăuda printre popoare, Doamne,
Te voi cînta printre neamuri.
4. Căci mare este bunătatea Ta şi se înalţă mai pe sus de ceruri,
iar credincioşia Ta pînă la nori.
5. Inalţă-Te * peste ceruri, Dumnezeule,
şi fie slava Ta peste tot pămîntul! * Ps. 57. 5, 11.
6. Pentru ca * prea iubiţii Tăi să fie izbăviţi,
scapă-ne prin dreapta Ta, şi ascultă-ne! * Ps. 60. 5, etc.
7. Dumnezeu a vorbit în sfinţenia Lui: „Voi birui,
voi împărţi Sihemul, voi măsura valea Sucot;
8. al Meu este Galaadul, al Meu Manase;
Efraim este întăritura capului Meu,
şi Iuda *, toiagul Meu de cîrmuire; * Fac. 49. 10.
9. Moab este ligheanul în care Mă spăl;
Imi arunc încălţămintea asupra Edomului;
strig de bucurie asupra ţării Filistenilor!“
10. Cine * mă va duce în cetatea întărită?
Cine mă va duce la Edom? * Ps. 60. 9.
11. Oare nu Tu, Dumnezeule, care ne-ai lepădat,
şi care nu vrei să mai ieşi, Dumnezeule, cu oştirile noastre?
12. Dă-ne ajutor în necaz,
căci zădarnic este ajutorul omului.
13. Cu * Dumnezeu vom face mari isprăvi;
El va zdrobi pe vrăjmaşii noştri. * Ps. 60. 12.

PSALMUL 109.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

109 1. Dumnezeul laudei mele, nu * tăcea! * Ps. 83. 1.
2. Căci protivnicii au deschis împotriva mea o gură rea şi înşelătoare,
îmi vorbesc cu o limbă mincinoasă,
3. mă înconjoară cu cuvîntări pline de ură,
şi se războiesc cu mine fără * temei. * Ps. 35. 7; 69. 4. Ioan 15. 25.
4. Pe cînd eu îi iubesc, ei îmi sînt protivnici;
dar eu alerg la rugăciune.
5. Ei * îmi întorc rău pentru bine,
şi ură pentru dragostea mea. * Ps. 35. 7, 12; 38. 20.
6. Pe vrăjmaşul meu pune-l supt stăpînirea unui om rău,
şi un pîrîş * să stea la dreapta lui! * Zah. 3. 1.
7. Cînd va fi judecat, să fie găsit vinovat,
şi rugăciunea * lui să treacă drept un păcat! * Prov. 28. 9.
8. Puţine să-i fie zilele la număr,
şi slujba să i-o ia altul *! * Fapt. 1. 20.
9. Să-i rămînă copiii orfani *,
şi nevastă-sa văduvă! * Exod. 22. 24.
10. Copiii lui să umble fără niciun căpătîi şi să cerşească,
să-şi caute pînea departe de locuinţa lor dărîmată!
11. Cel ce l-a împrumutat *, să-i pună mîna pe tot ce are,
şi străinii să-i jăfuiască rodul muncii lui! * Iov 5. 5; 18. 9.
12. Nimeni să nu mai ţină la el,
şi nimeni să n'aibă milă de orfanii lui!
13. Urmaşii lui să fie nimiciţi *,
şi să li se stingă numele ** în neamul următor! * Iov 18. 19. Ps. 37. 28. ** Prov. 10. 7.
14. Nelegiuirea * părinţilor săi să rămînă ca aducere aminte înaintea Domnului,
şi să nu se ** şteargă păcatul mamei lui! * Exod. 20. 5. ** Neem. 4. 5. Ier. 18. 23.
15. Domnul să-i aibă totdeauna înaintea ochilor,
ca să le şteargă * pomenirea de pe pămînt, * Iov 18. 17. Ps. 34. 16.
16. pentrucă nu şi-a adus aminte să facă îndurare,
pentrucă a prigonit pe cel nenorocit şi pe cel lipsit,
pînă acolo încît să omoare pe omul cu inima zdrobită *! * Ps. 34. 18.
17. Ii plăcea * blestemul: să cadă asupra lui!
Nu-i plăcea binecuvîntarea: să se depărteze de el! * Prov. 14. 14. Ezec. 35. 6.
18. Se îmbracă cu blestemul cum se îmbracă cu haina lui,
îi pătrunde * ca apa înlăuntrul lui,
ca untdelemnul în oase! * Num. 5. 22.
19. Deaceea, să-i slujească de veşmînt ca să se acopere,
de încingătoare cu care să fie totdeauna încins!
20. Aceasta să fie, din partea Domnului, plata vrăjmaşilor mei,
şi a celor ce vorbesc cu răutate de mine!
21. Iar Tu, Doamne, Dumnezeule, lu-

crează pentru mine din pricina Numelui Tău,
căci mare este bunătatea Ta; izbăveşte-mă!
22. Sînt nenorocit şi lipsit,
şi îmi e rănită inima înlăuntrul meu.
23. Pier ca * umbra gata să treacă,
sînt izgonit ca o lăcustă. * Ps. 102. 11; 144. 4.
24. Mi-au slăbit genunchii * de post,
şi mi s'a sleit trupul de slăbiciune.
* Evr. 12. 12.
25. Am ajuns de ocara * lor;
cînd mă privesc ei, dau ** din cap.
* Ps. 22. 6, 7. ** Mat. 27. 39.
26. Ajută-mi, Doamne, Dumnezeul meu!
Scapă-mă prin bunătatea Ta!
27. Şi * să ştie că mîna Ta,
că Tu, Doamne, ai făcut lucrul acesta!
* Iov 37. 7.
28. Măcar că ei blastămă *, Tu binecuvintează;
măcar că se ridică ei împotriva mea,
vor fi înfruntaţi, iar robul ** Tău se va bucura. * 2 Sam. 16. 11, 12. ** Isa. 65. 14.
29. Protivnicii * mei să se îmbrace cu ocara,
să se acopere cu ruşinea lor cum se acopăr cu o manta! * Ps. 35. 26; 132. 18.
30. Voi lăuda foarte mult cu gura mea pe Domnul,
Îl * voi mări în mijlocul mulţimii;
* Ps. 35. 18; 111. 1.
31. căci El * stă la dreapta săracului,
ca să-l izbăvească de cei ce-l osîndesc. * Ps. 16. 8; 73. 23; 110. 5; 121. 5.

PSALMUL 110.

Un psalm al lui David.

110 1. Domnul * a zis Domnului meu: „Şezi la dreapta Mea,
pînă voi pune pe vrăjmaşii Tăi supt picioarele Tale.“ — * Mat. 22. 44. Marc. 12. 36. Luc. 20. 42. Fapt. 2. 34. 1 Cor. 15. 25. Evr. 1. 13. 1 Pet. 3, 22. Ps. 45. 6, 7.
2. Domnul va întinde din Sion toiagul de cîrmuire al puterii Tale, zicînd:
„Stăpîneşte în mijlocul vrăjmaşilor Tăi!“
3. Poporul * Tău este plin de înflăcărare, cînd Îţi aduni oştirea;
cu ** podoabe sfinte, ca din sînul zorilor,
vine tineretul Tău la Tine, ca roua.
* Judc. 5. 2. ** Ps. 96. 9.
4. Domnul a jurat, şi nu-I * va părea rău:
„Tu ** eşti preot în veac,
în felul lui Melhisedec.“ —
* Num. 23. 19. ** Evr. 5. 6; 6. 20; 7. 17, 21. Zah. 6. 13.
5. Domnul, dela * dreapta Ta,
zdrobeşte pe împăraţi în ** ziua mîniei Lui.
* Ps. 16. 8. ** Ps. 2. 5, 12. Rom. 2. 5. Apoc. 11. 18.
6. El face dreptate printre neamuri:
totul este plin de trupuri moarte;
El zdrobeşte * capete pe toată întinderea ţării. * Ps. 68. 21. Hab. 3. 13.
7. El bea din * pîrîu în timpul mersului:
de ** aceea Îşi înalţă capul.
* Judc. 7. 5, 6. ** Isa. 53. 12.

PSALMUL 111.

111 1. Lăudaţi pe Domnul!
Voi lăuda * pe Domnul din toată inima mea,
în tovărăşia oamenilor fără prihană şi în adunare. * Ps. 35. 18; 89. 5; 107. 32; 109. 30; 149. 1.
2. Mari * sînt lucrările Domnului,
cercetate ** de toţi ceice le iubesc.
* Iov 38; 39; 40; 41. Ps. 92. 5; 139. 14. Apoc. 15. 3. ** Ps. 143. 5.
3. Strălucire şi măreţie * este lucrarea Lui,
şi dreptatea Lui ţine în veci.
* Ps. 145. 4, 5, 10.
4. El a lăsat o aducere aminte a minunilor Lui,
Domnul este îndurător şi milostiv *.
* Ps. 86. 5; 103. 8.
5. El a dat hrană * celor ce se tem de El;
El Îşi aduce pururea aminte de legămîntul Lui. * Mat. 6. 26, 33.
6. El a arătat poporului Său puterea lucrărilor Lui,
căci le-a dat moştenirea neamurilor.
7. Lucrările mînilor Lui sînt credincioşie * şi dreptate;
toate poruncile Lui sînt adevărate **,
* Apoc. 15. 3. ** Ps. 19. 7.
8. întărite * pentru vecinicie,
făcute ** cu credincioşie şi neprihănire. * Isa. 40. 8. Mat. 5. 18. ** Ps. 19. 9. Apoc. 15. 3.
9. A trimes poporului Său izbăvirea *,
a aşezat legămîntul Său în veci;
Numele Lui este sfînt ** şi înfricoşat.
* Mat. 1. 21. Luc. 1. 68. ** Luc. 1. 49.
10. Frica Domnului este începutul * înţelepciunii;
toţi cei ce o păzesc, au o minte sănătoasă,
şi slava Lui ţine în veci.
* Deut. 4. 6. Iov 28. 28. Prov. 1. 7; 9. 10. Ecl. 12. 13.

PSALMUL 112.

112 1. Lăudaţi pe Domnul!
Ferice * de omul care se teme de Domnul,
şi care ** are o mare plăcere pentru poruncile Lui!
* Ps. 128. 1. ** Ps. 119. 16, 35, 47, 70, 143.

2. Sămînța lui va fi puternică* pe pămînt;
neamul oamenilor fără prihană va fi binecuvîntat. *Ps.25.13; 37.26; 102.28.
3. El are în casă bogăție* și belșug,
și neprihănirea lui dăinuiește în veci.
*Mat. 6.33.
4. Celui fără prihană îi răsare o lumină* în întunerec,
El este milostiv, îndurător și drept.
*Iov 11.17. Ps. 97.11.
5. Ce bine*-i merge omului care face milă și împrumută pe altul,
și care își rînduiește faptele** după dreptate! *Ps.37.26. Luc.6.35. **Efes.5.15. Col.4.5.
6. Căci el nu se clatină niciodată*;
pomenirea** celui neprihănit ține în veci. *Ps.15.5. **Prov.10.7.
7. El nu se teme de* vești rele,
ci inima** lui este tare, încrezătoare† în Domnul.
*Prov.1.33. **Ps.57.7. †Ps.64.10.
8. Inima îi este mîngîiată, n'are* nicio teamă,
pînă ce își vede** împlinită dorința față de protivnicii lui.
*Prov. 1.33. **Ps.59.10; 118.7.
9. El este* darnic, dă celor lipsiți;
milostenia** lui ține în veci;
capul† i se înalță cu slavă.
*2 Cor.9.9. **Deut.24.13. Vers. 3. †Ps. 75.10.
10. Cel rău* vede lucrul acesta, și se mînie,
scrîșnește din dinți** și se† topește.
Poftele†† celor răi rămîn neîmplinite. *Luc. 13.28. **Ps.37.12. †Ps. 58.7,8. ††Prov. 10.28; 11.7.

PSALMUL 113.

113 1. Lăudați pe Domnul!
Robii Domnului lăudați*,
lăudați Numele Domnului! *Ps. 135.1.
2. Fie* Numele Domnului binecuvîntat,
deacum și pînă în veac! *Dan.2.20.
3. Dela* răsăritul soarelui pînă la apusul lui,
fie Numele Domnului lăudat.
*Isa. 59.19. Mal.1.11.
4. Domnul este înălțat* mai pe sus de toate neamurile,
slava Lui este mai pesus de** ceruri.
*Ps.79.9; 99.2. **Ps.8.1.
5. Cine* este ca Domnul, Dumnezeul nostru,
care locuiește atît de sus? *Ps.89.6.
6. El* își pleacă privirile să vadă
ce se face în ceruri și pe pămînt.
*Ps. 11.4; 138.6 Isa.57.15.
7. El* ridică pe sărac din țărînă,
înalță pe cel lipsit din gunoi,
*1 Sam. 2.8. Ps. 107.41.
8. ca să-i* facă să șadă împreună cu cei mari:
cu mai marii poporului Său. *Iov 36.7.
9. El* dă o casă celei ce era stearpă,
face din ea o mamă veselă în mijlocul copiilor ei.
Lăudați pe Domnul!
*1 Sam. 2.5. Ps.68.6. Isa.54.1. Gal.4.27.

PSALMUL 114.

114 1. Cînd a ieșit* Israel din Egipt,
cînd a plecat casa lui Iacov dela** un popor străin, *Exod. 13.3. **Ps. 81.5.
2. Iuda* a ajuns locașul Lui cel sfînt,
și Israel stăpînirea Lui.
*Exod. 6.7; 19.6; 25.8; 29.45,46. Deut.27.9.
3. Marea* a văzut lucrul acesta și a fugit,
Iordanul** s'a întors înapoi:
*Exod.14.21. Ps.77.16. **Ios.3.13,16.
4. munții* au sărit ca niște berbeci,
și dealurile ca niște miei.
*Ps. 29.6; 68.16. Hab.3.6.
5. Ce* ai tu, mare, de fugi,
și tu, Iordanule, de te întorci înapoi? *Hab.3.8.
6. Ce aveți, munților, de săltați ca niște berbeci,
și voi, dealurilor, ca niște miei?
7. Da, cutremură-te, pămîntule, înaintea Domnului,
înaintea Dumnezeului lui Iacov,
8. care* preface stînca în iaz,
și cremenea în izvor de ape.
*Exod.17.6. Num.20.11. Ps.107.35.

PSALMUL 115.

115 1. Nu nouă*, Doamne, nu nouă,
ci Numelui Tău dă slavă
pentru bunătatea Ta, pentru credincioșia Ta! *Isa. 48.11. Ezec. 36.32.
2. Pentruce că zică neamurile:
„Unde* este Dumnezeul lor?“
*Ps. 42.3,10; 79.10. Ioel 2.17.
3. Dumnezeul* nostru este în cer,
El face tot ce vrea.
*1 Cron. 16.26. Ps.135.6. Dan. 4.35.
4. Idolii* lor sînt argint și aur,
făcuți de mîni omenești.
*Deut. 4.28. Ps.135.15,16,17. Ier.10.3, etc.
5. Au gură, dar nu vorbesc,
au ochi, dar nu văd,
6. au urechi, dar n'aud,
au nas, dar nu miroase,
7. au mîni, dar nu pipăie,
picioare, dar nu merg;
nu scot niciun sunet din gîtlejul lor.
8. Ca ei sînt cei ce-i* fac;
toți cei ce se încred în ei.
*Ps.135.18. Isa. 44.9,10,11. Iona 2.8. Hab.2.18,19.

9. Israele*, încrede-te în Domnul!
El este ajutorul** şi scutul lor.
*Ps. 118, 2, 3. 4; 135. 19, 20. **Ps. 33. 20. Prov. 30. 5.
10. Casa lui Aaron, încrede-te în Domnul!
El este ajutorul şi scutul lor.
11. Cei ce vă temeţi de Domnul, încredeţi-vă în Domnul!
El este ajutorul şi scutul lor.
12. Domnul Şi-aduce aminte de noi: El va binecuvînta,
va binecuvînta casa lui Israel,
va binecuvînta casa lui Aaron,
13. va* binecuvînta pe cei ce se tem de Domnul,
pe cei mici şi pe cei mari. *Ps. 128. 1, 4.
14. Domnul să vă înmulţească tot mai mult,
pe voi şi pe copiii voştri!
15. Fiţi binecuvîntaţi* de Domnul,
care** a făcut cerurile şi pămîntul!
*Fac. 14. 19. **Fac. 1. 1. Ps. 96. 5.
16. Cerurile sînt ale Domnului,
dar pămîntul l-a dat fiilor oamenilor.
17. Nu* morţii laudă pe Domnul,
şi nici vreunul din cei ce se pogoară în locul tăcerii, *Ps. 6. 5; 88. 10, 11, 12. Isa. 38. 18.
18. ci* noi, noi vom binecuvînta pe Domnul,
deacum şi pînă în veac.
Lăudaţi pe Domnul! *Ps. 118. 2. Dan. 2. 20.

PSALMUL 116.

116 1. Iubesc* pe Domnul, căci El aude
glasul meu, cererile mele. *Ps. 18. 1.
2. Da, El Şi-a plecat urechea spre mine,
de aceea-L voi chema toată viaţa mea.
3. Mă înfăşuraseră legăturile* morţii,
şi m'apucaseră sudorile mormîntului;
eram pradă necazului şi durerii.
*Ps. 18. 4, 5, 6.
4. Dar am chemat Numele Domnului, şi am zis:
„Doamne, mîntuieşte-mi sufletul.“
5. Domnul este milostiv* şi drept**,
şi Dumnezeul nostru este plin de îndurare.
*Ps. 103. 8. **Ezra 9. 15. Neem. 9. 8. Ps. 119. 137; 145. 17.
6. Domnul păzeşte pe cei fără răutate:
eram nenorocit de tot, dar El m'a mîntuit.
7. Intoarce-te, suflete, la odihna* ta,
căci Domnul** ţi-a făcut bine.
*Ier. 6. 16. Mat. 11. 29. **Ps. 13. 6; 119. 17.
8. Da*, Tu mi-ai izbăvit sufletul dela moarte,
ochii din lacrămi,
şi picioarele de cădere. *Ps. 56. 13.
9. Voi umbla înaintea Domnului,
pe* pămîntul celor vii. *Ps. 27. 13
10. Aveam* dreptate cînd ziceam:
„Sînt foarte nenorocit!“ *2 Cor. 4. 13.
11. In neliniştea mea, ziceam*:
„Orice** om este înşelător.“
*Ps. 31. 22. **Rom. 3. 4.
12. Cum voi răsplăti Domnului
toate binefacerile Lui faţă de mine?
13. Voi înălţa paharul izbăvirilor,
şi voi chema Numele Domnului;
14. îmi voi împlini juruinţele* făcute Domnului,
în faţa întregului Său popor.
*Vers. 18. Ps. 22. 25. Iona 2. 9.
15. Scumpă* este înaintea Domnului
moartea celor iubiţi de El. *Ps. 72. 14.
16. Ascultă-mă, Doamne, căci sînt robul* Tău:
robul Tău, fiul** roabei Tale,
şi Tu mi-ai desfăcut legăturile.
*Ps. 119. 125; 143. 12. **Ps. 86. 16.
17. Iţi voi aduce o jertfă* de mulţămire,
şi voi chema Numele Domnului;
*Lev. 7. 12. Ps. 50. 14; 107. 22.
18. îmi voi împlini juruinţele* făcute Domnului
în faţa întregului Său popor, *Vers. 14.
19. în curţile* Casei Domnului,
în mijlocul tău, Ierusalime!
Lăudaţi pe Domnul! *Ps. 96. 8; 100. 4; 135. 2.

PSALMUL 117.

117 1. Lăudaţi* pe Domnul, toate neamurile,
lăudaţi-L, toate popoarele! *Rom. 15. 11.
2. Căci mare este bunătatea Lui faţă de noi,
şi credincioşia* Lui ţine în veci.
Lăudaţi pe Domnul! *Ps. 100. 5.

PSALMUL 118.

118 1. Lăudaţi* pe Domnul, căci este bun,
„căci în veac ţine îndurarea Lui!“.
*1 Cron. 16. 8, 34. Ps. 106. 1; 107. 1; 136. 1.
2. Să* zică Israel:
„Căci în veac ţine îndurarea Lui!“
*Ps. 115. 9, etc.
3. Casa lui Aaron să zică:
„Căci în veac ţine îndurarea Lui!“
4. Cei ce se tem de Domnul să zică:
„Căci în veac ţine îndurarea Lui!“
5. In* mijlocul strîmtorării am chemat pe Domnul:

Domnul m'a ascultat şi m'a scos la** larg. * Ps. 120. 1. ** Ps. 18. 19.
6. Domnul * este de partea mea, nu mă tem de nimic:
ce pot să-mi facă nişte oameni?
* Ps. 27. 1; 56. 4, 11; 146. 5. Isa. 51. 12. Evr. 13. 6.
7. Domnul * este ajutorul meu,
şi mă bucur cînd îmi văd** împlinită dorinţa faţă de vrăjmaşii mei.
* Ps. 54. 4. ** Ps. 59. 10.
8. Mai * bine este să cauţi un adăpost în Domnul,
decît să te încrezi în om;
* Ps. 40. 4; 62. 8. 9. Ier. 17. 5, 7.
9. mai * bine să cauţi un adăpost în Domnul
decît să te încrezi în cei mari.
* Ps. 146. 3.
10. Toate neamurile mă înconjurau:
în Numele Domnului, le tai în bucăţi.
11. Mă înconjurau *, m'au împresurat:
dar în Numele Domnului, le tai în bucăţi. * Ps. 88. 17
12. M'au înconjurat ca * nişte albine: se sting ca** un foc de spini;
în Numele Domnului, le tai în bucăţi. * Deut. 1. 44. ** Eol. 7. 6. Nah. 1. 10.
13. Tu mă împingeai ca să mă faci să cad,
dar Domnul m'a ajutat.
14. Domnul este tăria * mea şi pricina laudelor mele;
El m'a mîntuit. * Exod. 15. 2. Isa. 12. 2.
15. Strigăte de biruinţă şi de mîntuire se înalţă în corturile celor neprihăniţi:
dreapta Domnului cîştigă biruinţa!
16. Dreapta * Domnului se înalţă;
dreapta Domnului cîştigă biruinţa!
* Exod. 15. 6.
17. Nu * voi muri, ci voi trăi,
şi voi** povesti lucrările Domnului.
* Ps. 6. 5. Hab. 1. 12. ** Ps. 73. 28.
18. Domnul m'a pedepsit *,
da, dar nu m'a dat pradă morţii.
* 2 Cor. 6. 9.
19. Deschideţi *-mi porţile neprihănirii,
ca să intru şi să laud pe Domnul.
* Isa. 26. 2.
20. Iată * poarta Domnului:
pe** ea intră cei neprihăniţi.
* Ps. 24. 7. ** Isa. 35. 8. Apoc. 21. 27; 22. 14, 15.
21. Te laud, pentrucă m'ai * ascultat,
pentrucă m'ai** mîntuit.
* Ps. 116. 1. ** Vers. 14.
22. Piatra *, pe care au lepădat-o zidarii,
a ajuns să fie pusă în capul unghiului clădirii. * Mat. 21. 42. Marc. 12. 10. Luc. 20. 17. Fapt. 4. 11. Efes. 2. 20. 1 Pet. 2. 4, 7.
23. Domnul a făcut lucrul acesta:
şi este o minunăţie înaintea ochilor noştri.
24. Aceasta este ziua, pe care a făcut-o Domnul:
să ne bucurăm şi să ne veselim în ea!
25. Doamne, ajută!
Doamne, dă izbîndă!
26. Binecuvîntat * să fie cel ce vine în Numele Domnului!
Vă binecuvîntăm din Casa Domnului.
* Mat. 21. 9; 23. 39. Marc. 11. 9. Luc. 19. 38. Zah. 4. 7.
27. Domnul este Dumnezeu, şi ne luminează *.
Legaţi cu funii vita pentru jertfă, şi aduceţi-o pînă la coarnele altarului!
* Est. 8. 16. 1 Pet. 2. 9.
28. Tu eşti Dumnezeul meu, şi eu Te voi lăuda;
Dumnezeule *, Te voi prea mări.
* Exod. 15. 2. Isa. 25. 1.
29. Lăudaţi * pe Domnul, căci este bun,
căci în veac ţine îndurarea Lui! * Vers. 1.

PSALMUL 119.

119 1. Ferice de cei fără prihană în calea lor,
cari * umblă întotdeauna după Legea Domnului! * Ps. 128. 1.
2. Ferice de ceice păzesc poruncile Lui,
cari-L caută din toată inima lor,
3. cari * nu săvîrşesc nicio nelegiuire,
şi umblă în căile Lui! * 1 Ioan 3. 9; 5. 18.
4. Tu ai dat poruncile Tale
ca să fie păzite cu sfinţenie.
5. O, de ar ţinti căile mele
la păzirea orînduirilor Tale!
6. Atunci * nu voi roşi de ruşine,
la vederea tuturor poruncilor Tale!
* Iov 22. 26. 1 Ioan 2. 28.
7. Te voi lăuda * cu inimă neprihănită,
cînd voi învăţa legile dreptăţii Tale.
* Vers. 171.
8. Vreau să păzesc orînduirile Tale:
nu mă părăsi de tot!
9. Cum îşi va ţinea tînărul curată cărarea?
Indreptîndu — se după Cuvîntul Tău.
10. Te * caut din toată inima mea;
nu mă lăsa să mă abat** dela poruncile Tale. * 2 Cron. 15. 15. ** Vers. 21, 118.
11. Strîng Cuvîntul Tău în * inima mea,

ca să nu păcătuiesc împotriva Ta!
*Ps. 37. 31. Luc. 2. 19, 51.
12. Binecuvîntat să fii Tu, Doamne!
Invaţă-mă* orînduirile Tale!
*Vers. 26, 33, 64, 68, 108, 124, 135. Ps. 25. 4.
13. Cu buzele mele vestesc*
toate hotărîrile gurii Tale. *Ps. 34. 11.
14. Cînd urmez învăţăturile Tale, mă bucur
de parc'aş avea toate comorile.
15. Mă gîndesc* adînc la poruncile Tale,
şi cărările Tale le am supt ochi.
*Ps. 1. 2. Vers. 23, 48, 78.
16. Mă desfătez* în orînduirile Tale,
şi nu uit Cuvîntul Tău.
*Ps. 1. 2. Vers. 35, 47, 70, 77.
17. Fă* bine robului Tău, ca să trăiesc
şi să păzesc Cuvîntul Tău! *Ps. 116. 7.
18. Deschide-mi ochii, ca să văd
lucrurile minunate ale Legii Tale!
19. Sînt un străin* pe pămînt:
nu-mi ascunde poruncile Tale!
*Fac. 47. 9. 1 Cron. 29. 15. Ps. 39. 12. 2 Cor. 5. 6. Evr. 11. 13.
20. Totdeauna mi se topeşte* sufletul de dor
după legile Tale.
*Ps. 42. 1, 2; 63. 1; 84. 2. Vers. 40, 131.
21. Tu mustri pe cei îngîmfaţi, pe blestemaţii aceştia,
cari se* rătăcesc de la poruncile Tale. *Vers. 10, 110, 118.
22. Ridică* de peste mine ocara şi dispreţul!
Căci păzesc învăţăturile Tale. *Ps. 39. 8.
23. Să tot stea voevozii şi să vorbească împotriva mea:
robul Tău cugetă* adînc la orînduirile Tale. *Vers. 15.
24. Învăţăturile* Tale sînt desfătarea mea
şi sfătuitorii mei. *Vers. 77. 92.
25. Sufletul meu este lipit* de ţărînă:
înviorează-mă**, după făgăduinţa Ta!
*Ps. 44. 25. **Vers. 40. Ps. 143. 11.
26. Eu îmi istorisesc căile, şi Tu mă asculţi:
învaţă-mă* orînduirile Tale!
*Vers. 12. Ps. 25. 4; 27. 11; 86. 11.
27. Fă-mă să pricep calea poruncilor Tale,
şi voi* cugeta la lucrurile Tale cele minunate. *Ps. 145. 5, 6.
28. Imi plînge sufletul* de durere:
ridică-mă, după Cuvîntul Tău!
*Ps. 107. 26.
29. Depărtează-mă de calea necredincioşiei către Tine,
şi dă-mi îndurarea Ta, ca să urmez Legea Ta!
30. Aleg calea adevărului,
pun legile Tale supt ochii mei.
31. Mă ţin de învăţăturile Tale,
Doamne, nu mă lăsa de ruşine!
32. Alerg pe calea poruncilor Tale,
căci îmi scoţi inima la* larg.
*1 Reg. 4. 29. Isa. 60. 5. 2 Cor. 6. 11.
33. Invaţă-mă*, Doamne, calea orînduirilor Tale,
ca s'o ţin pînă** în sfîrşit!
*Vers. 12. **Vers. 112. Mat. 10. 22. Apoc. 2. 26.
34. Dă-mi* pricepere, ca să păzesc Legea Ta
şi s'o ţin din toată inima mea!
*Vers. 73. Prov. 2. 6. Iac. 1. 5.
35. Povăţuieşte-mă pe cărarea poruncilor Tale,
căci îmi place* de ea. *Vers. 16.
36. Pleacă-mi inima spre învăţăturile Tale,
şi nu spre cîştig*! *Ezec. 33. 31. Marc. 7. 21, 22. Luc. 12. 15. 1 Tim. 6. 10. Evr. 13. 5.
37. Abate-mi* ochii dela vederea** lucrurilor deşarte,
înviorează-mă† în calea Ta!
*Isa. 33. 15. **Prov. 23. 5. †Vers. 40.
38. Implineşte* — Ţi făgăduinţa faţă de robul Tău,
făgăduinţa făcută pentru cei ce se tem de Tine! *2 Sam. 7. 25.
39. Depărtează dela mine ocara de care mă tem!
Căci judecăţile Tale sînt pline de bunătate.
40. Iată, doresc* să împlinesc poruncile Tale:
fă-mă să trăiesc** în neprihănirea cerută de Tine!
*Vers. 20. **Vers. 25, 37, 88, 107, 149, 156, 159.
41. Să vină*, Doamne, îndurarea Ta peste mine,
mîntuirea Ta, după făgăduinţa Ta!
*Ps. 106. 4. Vers. 77.
42. Şi atunci voi putea răspunde celui ce mă batjocoreşte,
căci mă încred în Cuvîntul Tău.
43. Nu lua de tot din gura mea cuvîntul adevărului!
Căci nădăjduiesc în judecăţile Tale.
44. Voi păzi Legea Ta necurmat,
totdeauna şi pe vecie.
45. Voi umbla în loc larg,
căci caut poruncile Tale.
46. Voi* vorbi despre învăţăturile Tale înaintea împăraţilor,
şi nu-mi va roşi obrazul.
*Ps. 138. 1. Mat. 10. 18, 19. Fapt. 26. 1, 2.

47. Mă desfătez * în poruncile Tale,
căci le iubesc. * Vers. 16.
48. Imi întind mînile spre poruncile Tale, pe cari le iubesc,
şi vreau să mă gîndesc * adînc la orînduirile Tale. * Vers. 15.
49. Adu-Ţi aminte de făgăduinţa dată robului Tău,
în care m'ai făcut să-mi pun * nădejdea! * Vers. 74, 81, 147.
50. Aceasta este mîngîierea * mea în necazul meu:
că făgăduinţa Ta îmi dă iarăş viaţă. * Rom. 15. 4.
51. Nişte îngîmfaţi mi-aruncă batjocuri *;
totuş eu nu mă abat** dela Legea Ta. * Ier. 20. 7. ** Iov 23. 11. Ps. 44. 18. Vers. 157.
52. Mă gîndesc la judecăţile Tale de odinioară, Doamne,
şi mă mîngîi.
53. M'apucă o mînie * aprinsă la vederea celor răi,
cari părăsesc Legea Ta. * Ezra 9. 3.
54. Orînduirile Tale sînt prilejul cîntărilor mele,
în casa pribegiei mele.
55. Noaptea îmi aduc * aminte de Numele Tău, Doamne,
şi păzesc Legea Ta. * Ps. 63. 6.
56. Aşa mi se cuvine,
căci păzesc poruncile Tale.
57. Partea * mea, Doamne, o spun,
este să păzesc cuvintele Tale. * Ps. 16. 5. Ier. 10. 16. Plîn. 3. 24.
58. Te rog din toată inima mea:
ai milă de mine, după * făgăduinţa Ta! * Vers. 41.
59. Mă gîndesc * la căile mele,
şi îmi îndrept picioarele spre învăţăturile Tale. * Luc. 15. 17, 18.
60. Mă grăbesc, şi nu preget
să păzesc poruncile Tale.
61. Cursele celor răi mă înconjoară,
dar nu uit Legea Ta.
62. Mă scol la * miezul nopţii să Te laud
pentru judecăţile Tale cele drepte. * Fapt. 16. 25.
63. Sînt prieten cu toţi cei ce se tem de Tine,
şi cu cei ce păzesc poruncile Tale.
64. Pămîntul, Doamne, este plin de bunătatea * Ta;
învaţă-mă orînduirile Tale! * Ps. 33. 5.
65. Tu faci bine robului Tău,
Doamne, după făgăduinţa Ta.
66. Invaţă *-mă să am înţelegere şi pricepere,
căci cred în poruncile Tale. * Vers. 12, 26.
67. Pînă * ce am fost smerit, rătăceam;
dar acum păzesc Cuvîntul Tău. * Vers. 71. Ier. 31. 18, 19. Evr. 12. 11.
68. Tu eşti bun * şi binefăcător:
învaţă-mă ** orînduirile Tale! * Ps. 106. 1; 107. 1. Mat. 19. 17. ** Vers. 12, 26.
69. Nişte îngîmfaţi urzesc * neadevăruri împotriva mea;
dar eu păzesc din toată inima mea poruncile Tale. * Iov 13. 4. Ps. 109. 2.
70. Inima lor este nesimţitoare * ca grăsimea:
dar eu mă desfătez în ** Legea Ta. * Ps. 17. 10. Isa. 6. 10. Fapt. 28. 27. ** Vers. 35.
71. Este spre * binele meu că m'ai smerit,
ca să învăţ orînduirile Tale. * Vers. 67. Evr. 12. 10, 11.
72. Mai * mult preţuieşte pentru mine legea gurii Tale,
decît o mie de lucruri de aur şi de argint. * Vers. 127. Ps. 19. 10. Prov. 8. 10, 11, 19.
73. Mînile * Tale m'au făcut, şi m'au întocmit;
dă-mi pricepere **, ca să învăţ poruncile Tale! * Iov 10. 8. Ps. 100. 3; 138. 8; 139. 14. ** Vers. 34, 144.
74. Cei * ce se tem de Tine mă văd şi se bucură,
căci nădăjduiesc în făgăduinţele ** Tale. * Ps. 34. 2. ** Vers. 49, 147.
75. Ştiu, Doamne, că judecăţile Tale sînt drepte:
din * credincioşie m'ai smerit. * Evr. 12. 10.
76. Fă ca bunătatea Ta să-mi fie mîngîierea,
cum ai făgăduit robului Tău!
77. Să vină * peste mine îndurările Tale, ca să trăiesc,
căci Legea ** Ta este desfătarea mea. * Vers. 41. ** Vers. 24, 47, 174.
78. Să fie înfruntaţi * îngîmfaţii cari mă asupresc fără ** temei!
Căci eu mă gîndesc † adînc la poruncile Tale. * Ps. 25. 3. ** Vers. 86. † Vers. 23.
79. Să se întoarcă la mine, cei ce se tem de Tine,
şi cei ce cunosc învăţăturile Tale!
80. Inima să-mi fie neîmpărţită în orînduirile Tale,
ca să nu fiu dat de ruşine!
81. Imi tînjeşte * sufletul după mîntuirea Ta:
nădăjduiesc în făgăduinţa ** Ta. * Ps. 73. 26; 84. 2. ** Vers. 74, 114.
82. Mi se topesc * ochii după făgăduinţa Ta,
şi zic: „Cînd mă vei mîngîia?“ * Vers. 123. Ps. 69. 3.

83. Căci am ajuns * ca un burduf pus în fum;
totuş nu uit orînduirile Tale. * Iov 30. 30.
84. Care * este numărul zilelor robului Tău?
Cînd ** vei pedepsi pe cei ce mă prigonesc? *Ps. 39. 4. ** Apoc. 6. 10.
85. Nişte îngîmfaţi * sapă gropi înaintea mea;
nu lucrează după Legea Ta.
* Ps. 35. 7. Prov. 16. 27.
86. Toate poruncile Tale nu sînt decît credincioşie;
ei mă prigonesc * fără ** temei: ajută-mă! * Vers. 78. ** Ps. 35. 19; 38. 19.
87. Gata, gata să mă doboare şi să mă prăpădească,
dar eu nu părăsesc poruncile Tale.
88. Inviorează-mă * după bunătatea Ta,
ca să păzesc învăţăturile gurii Tale!
* Vers. 40.
89. Cuvîntul Tău, Doamne,
dăinuieşte în * veci în ceruri.
* Ps. 89. 2. Mat. 24. 34, 35. 1 Pet. 1. 25.
90. Credincioşia Ta ţine din neam în neam;
Tu ai întemeiat pămîntul, şi el rămîne tare.
91. După legile * Tale stă în picioare totul astăzi,
căci toate lucrurile Iţi sînt supuse.
* Ier. 33. 25.
92. Dacă n'ar fi fost Legea * Ta desfătarea mea,
aş fi pierit în ticăloşia mea. * Vers. 24.
93. Niciodată nu voi uita poruncile Tale,
căci prin ele mă înviorezi.
94. Al Tău sînt: mîntuieşte-mă!
Căci caut poruncile Tale.
95. Nişte răi mă aşteaptă ca să mă piardă;
dar eu iau aminte la învăţăturile Tale.
96. Văd că tot * ce este desăvîrşit are margini:
poruncile Tale însă sînt fără margini. * Mat. 5. 18; 24. 35.
97. Cît de mult iubesc Legea Ta!
Toată ziua mă gîndesc * la ea. * Ps. 1. 2.
98. Poruncile Tale mă fac mai înţelept * decît vrăjmaşii mei,
căci totdeauna le am cu mine.
* Deut. 4. 6, 8.
99. Sînt mai învăţat decît toţi învăţătorii mei,
căci * mă gîndesc la învăţăturile Tale.
* 2 Tim. 3. 15.
100. Am mai * multă pricepere decît bătrînii,
căci păzesc poruncile Tale. * Iov 32. 7, 8, 9.
101. Îmi ţin * piciorul departe de orice drum rău,
ca să păzesc Cuvîntul Tău. * Prov. 1. 15.
102. Nu mă depărtez de legile Tale,
căci Tu mă înveţi.
103. Ce * dulci sînt cuvintele Tale pentru cerul gurii mele!
Mai dulci decît mierea în gura mea!
* Ps. 19. 10. Prov. 8. 11.
104. Prin poruncile Tale mă fac mai priceput,
deaceea urăsc * orice cale a minciunii.
* Vers. 128.
105. Cuvîntul Tău este o candelă * pentru picioarele mele,
şi o lumină pe cărarea mea. * Prov. 6. 23.
106. Jur *, — şi mă voi ţinea de jurămînt, —
că voi păzi legile Tale cele drepte.
* Neem. 10. 29.
107. Sînt foarte amărît:
înviorează-mă *, Doamne, după Cuvîntul Tău! * Vers. 88.
108. Primeşte, Doamne, simţămintele * pe cari le spune gura mea,
şi învaţă-mă ** legile Tale!
* Osea 14. 2. Evr. 13. 15. ** Vers. 12. 26.
109. Viaţa * îmi este necurmat în primejdie,
şi totuş nu uit Legea Ta. * Iov. 13. 14.
110. Nişte răi îmi întind * curse,
dar eu nu ** mă rătăcesc dela poruncile Tale. * Ps. 140. 5; 141. 9. ** Vers. 10, 21.
111. Învăţăturile Tale sînt moştenirea * mea de veci,
căci ele ** sînt bucuria inimii mele.
* Deut. 33. 4. ** Vers. 77, 92, 174.
112. Îmi plec inima să împlinesc orînduirile Tale,
totdeauna şi pînă * la sfîrşit. * Vers. 33.
113. Urăsc pe oamenii nehotărîţi,
dar iubesc Legea Ta.
114. Tu eşti adăpostul * şi scutul meu;
eu nădăjduiesc în făgăduinţa ** Ta.
* Ps. 32. 7; 91. 1. ** Vers. 81.
115. Depărtaţi-vă * de mine, răilor,
ca să păzesc poruncile Dumnezeului meu! * Ps. 6. 8; 139. 19. Mat. 7. 23.
116. Sprijineşte-mă, după făgăduinţa Ta, ca să trăiesc,
şi nu mă lăsa * de ruşine în nădejdea mea! * Ps. 25. 2. Rom. 5. 5; 9. 33; 10. 11.
117. Fii sprijinul meu, ca să fiu scăpat,
şi să mă veselesc neîncetat de orînduirile Tale!

118. Tu dispreţuieşti pe toţi ceice se depărtează* de orînduirile Tale,
căci înşelătoria lor este zădarnică.
* Vers. 21.

119. Ca* spuma iei pe toţi cei răi de pe pămînt:
de aceea eu iubesc învăţăturile Tale.
* Ezec. 22. 18.

120. Mi se înfioară carnea* de frica Ta,
şi mă tem de judecăţile Tale.
* Hab. 3. 16.

121. Păzesc legea şi dreptatea:
nu mă lăsa în voia asupritorilor mei!

122. Ia supt ocrotirea* Ta binele robului Tău,
şi nu mă lăsa apăsat de nişte îngîmfaţi! * Evr. 7. 22.

123. Mi se topesc ochii* după mîntuirea Ta,
şi după făgăduinţa Ta cea dreaptă.
* Vers. 81, 82.

124. Poartă-Te cu robul Tău după bunătatea Ta,
şi învaţă-mă* orînduirile Tale!
* Vers. 12.

125. Eu sînt robul* tău; dă-mi pricepere,
ca să cunosc învăţăturile Tale.
* Ps. 116. 16.

126. Este vremea ca Domnul să lucreze:
căci ei calcă Legea Ta.

127. De aceea*, eu iubesc poruncile Tale,
mai mult de cît aurul, da, mai mult decît aurul curat: * Vers. 72. Ps. 19. 10. Prov. 8. 11.

128. De aceea găsesc drepte toate poruncile Tale,
şi urăsc* orice cale a minciunii.
* Vers. 104.

129. Învăţăturile Tale sînt minunate:
de aceea le păzeşte sufletul meu.

130. Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină,
dă pricepere* celor fără răutate.
* Ps. 19. 7. Prov. 1. 4.

131. Deschid gura şi oftez,
căci sînt* lacom după poruncile Tale.
* Vers. 20.

132. Intoarce-Ţi* Faţa spre mine, şi ai milă de mine,
după** obiceiul Tău faţă de ceice iubesc Numele Tău! * Ps. 106. 4. ** 2 Tes. 1. 6, 7.

133. Intăreşte-mi* paşii în Cuvîntul Tău,
şi nu** lăsa nici o nelegiuire să stăpînească peste mine!
* Ps. 17. 5. ** Ps. 19. 13. Rom. 6. 12.

134. Izbăveşte-mă de* asuprirea oamenilor,
ca să păzesc poruncile Tale! * Luc. 1. 74.

135. Fă să strălucească Faţa* Ta peste robul Tău,
şi învaţă-mă** orînduirile Tale!
* Ps. 4. 6. ** Vers. 12, 26.

136. Ochii îmi varsă şiroaie* de ape,
pentrucă Legea Ta nu este păzită.
* Ier. 9. 1; 14. 17. Ezec. 9. 4.

137. Tu eşti drept*, Doamne,
şi judecăţile Tale sînt fără prihană.
* Ezra 9. 15. Neem. 9. 33. Ier. 12. 1. Dan. 9. 7.

138. Tu Ţi întemeiezi învăţăturile* pe dreptate,
şi pe cea mai mare credincioşie.
* Ps. 19. 7, 8, 9.

139. Rîvna* mea mă mănîncă,
pentru că protivnicii mei uită cuvintele Tale. * Ps. 69. 9. Ioan 2. 17.

140. Cuvîntul Tău este cu totul încercat*,
şi robul Tău îl iubeşte.
* Ps. 12. 6; 18. 30; 19. 8. Prov. 30. 5.

141. Sînt mic şi dispreţuit,
dar nu uit poruncile Tale.

142. Dreptatea Ta este o dreptate vecinică,
şi Legea Ta este adevărul*.
* Vers. 151. Ps. 19. 9. Ioan 17. 17.

143. Necazul şi strîmtorarea mă ajung,
dar poruncile Tale sînt desfătarea* mea.
* Vers. 77.

144. Învăţăturile Tale sînt drepte pe vecie:
dă-mi pricepere*, ca să trăiesc!
* Vers. 34, 73, 169.

145. Te chem din toată inima mea: ascultă-mă, Doamne,
ca să păzesc orînduirile Tale.

146. Te chem: mîntuieşte-mă,
ca să păzesc învăţăturile Tale!

147. O iau înaintea* zorilor şi strig;
nădăjduiesc** în făgăduinţele Tale.
* Ps. 5. 3; 88. 13; 130. 6. ** Vers. 74.

148. O iau înaintea* străjilor de noapte, şi deschid ochii,
ca să mă gîndesc adînc la Cuvîntul Tău. * Ps. 63. 1, 6.

149. Ascultă-mi glasul, după bunătatea Ta:
înviorează-mă*, Doamne, după judecata Ta! * Vers. 40, 154.

150. Se apropie ceice urmăresc mişelia,
şi se depărtează de Legea Ta.

151. Dar Tu eşti aproape*, Doamne,
şi** toate poruncile Tale sînt adevărul. * Ps. 145. 18. ** Vers. 142

152. De multă vreme ştiu din învăţăturile Tale,
că le-ai aşezat pentru* totdeauna.
*Luc. 21. 33.

153. Vezi-mi* ticăloşia, şi izbăveşte-mă,
căci nu uit Legea Ta. *Plîn. 5. 1.

154. Apără-mi* pricina, şi răscumpără-mă,
înviorează-mă** după făgăduinţa Ta.
*1 Sam. 24. 15. Ps. 35. 1. Mic. 7. 9. **Vers. 40.

155. Mîntuirea este departe* de cei răi,
căci ei nu caută orînduirile Tale.
*Iov 5. 4.

156. Mari sînt îndurările Tale, Doamne!
Inviorează-mă* după judecăţile Tale!
*Vers. 149.

157. Mulţi sînt prigonitorii şi protivnicii mei,
dar nu* mă depărtez de învăţăturile Tale. *Ps. 44. 18. Vers. 51.

158. Văd cu scîrbă* pe cei necredincioşi Ţie,
cari nu păzesc Cuvîntul Tău.
*Vers. 136. Ezec. 9. 4.

159. Vezi cît de mult iubesc eu poruncile Tale:
înviorează-mă*, Doamne, după bunătatea Ta! *Vers. 88.

160. Temelia Cuvîntului Tău este adevărul,
şi toate legile Tale cele drepte sînt vecinice.

161. Nişte* voievozi mă prigonesc fără temei,
dar inima mea nu tremură decît de cuvintele Tale. *1 Sam. 24. 11, 14; 26. 18. Vers. 23.

162. Mă bucur de Cuvîntul Tău,
ca cel ce găseşte o mare pradă.

163. Urăsc şi nu pot suferi minciuna,
dar iubesc Legea Ta.

164. De şapte ori pe zi Te laud,
din pricina legilor Tale celor drepte.

165. Multă* pace au ceice iubesc Legea Ta,
şi nu li se întîmplă nicio nenorocire.
*Prov. 3. 2. Isa. 32. 17.

166. Eu nădăjduiesc* în mîntuirea Ta, Doamne,
şi împlinesc poruncile Tale.
*Fac. 49. 18. Vers. 174.

167. Sufletul meu ţine învăţăturile Tale,
şi le iubesc mult de tot!

168. Păzesc poruncile şi învăţăturile Tale,
căci* toate căile mele sînt înaintea Ta *Prov. 5. 21.

169. Să ajungă strigătul meu pînă la Tine, Doamne!
Dă-mi pricepere*, după făgăduinţa Ta. *Vers. 144.

170. Să ajungă cererea mea pînă la Tine!
Izbăveşte-mă, după făgăduinţa Ta!

171. Buzele* mele să vestească lauda Ta,
căci Tu mă înveţi orînduirile Tale!
*Vers. 7.

172. Să cînte limba mea Cuvîntul Tău,
căci toate poruncile Tale sînt drepte!

173. Mîna Ta să-mi fie într'ajutor,
căci am* ales poruncile Tale.
*Ios. 24. 22. Prov. 1. 29. Luc. 10. 42.

174. Suspin* după mîntuirea Ta, Doamne,
şi Legea** Ta este desfătarea mea.
*Vers. 166. **Vers. 16, 24, 47, 77, 111.

175. Să-mi trăiască sufletul şi să Te laude,
şi judecăţile Tale să mă sprijinească!

176. Rătăcesc* ca o oaie pierdută: caută pe robul Tău,
căci nu uit poruncile Tale.
*Isa. 53. 6. Luc. 15. 4, etc. 1 Pet. 2. 25.

PSALMUL 120.

O cîntare a treptelor.

120 1. Către Domnul strig în strîmtorarea* mea,
şi El m'ascultă. *Ps. 118. 5. Iona 2. 2.

2. Doamne, scapă-mi sufletul de buza mincinoasă,
de limba înşelătoare!

3. Ce-ţi dă El ţie, ce-ţi aduce El ţie,
limbă înşelătoare!

4. Săgeţi ascuţite de războinic,
cu cărbuni aprinşi de ieniper.

5. Vai de mine că locuiesc la Meşec*,
că** locuiesc în corturile Chedarului! *Fac. 10. 2. Ezec. 27. 13. **Fac. 25. 13. 1 Sam. 25. 1. Ier. 49. 28, 29.

6. Destul mi-a locuit sufletul
lîngă cei ce urăsc pacea.

7. Eu sînt pentru pace;
dar deîndată ce vorbesc eu, ei sînt pentru război.

PSALMUL 121.

O cîntare a treptelor.

121 1. Imi ridic ochii spre munţi...
De unde-mi va veni ajutorul?

2. Ajutorul* îmi vine dela Domnul,
care a făcut cerurile şi pămîntul.
*Ps. 124. 8.

3. Da, El nu* va îngădui să ţi se clatine piciorul;
Cel ce te păzeşte, nu** va dormita.
*1 Sam. 2. 9. Prov. 3. 23, 26. **Ps. 127. 1. Isa. 27. 3.

4. Iată că nu dormitează, nici nu doarme
Cel ce păzeşte pe Israel.
5. Domnul este Păzitorul tău,
Domnul este umbra * ta pe mîna ta cea ** dreaptă. * Isa. 25. 4. ** Ps. 16. 8; 109. 31.
6. De aceea nu te va bate soarele * ziua,
nici luna noaptea. * Ps. 91. 5. Isa. 49. 10. Apoc. 7. 16.
7. Domnul te va păzi * de orice rău,
îţi va păzi sufletul. * Ps. 41. 2; 97. 10; 145. 20.
8. Domnul te va păzi * la plecare şi la venire,
de acum şi pînă în veac.
* Deut. 28. 6. Prov. 2. 8; 3. 6.

PSALMUL 122.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

122 1. Mă bucur cînd mi se zice:
„Haidem * la Casa Domnului!“
* Isa. 2. 3. Zah. 8. 21.
2. Picioarele mi se opresc
în porţile tale, Ierusalime!
3. Ierusalime, tu eşti zidit
ca o cetate făcută * dintr'o bucată!
* 2 Sam. 5. 9.
4. Acolo * se suie seminţiile, seminţiile Domnului,
după legea ** lui Israel,
ca să laude Numele Domnului.
* Exod. 23. 17. Deut. 16. 16. ** Exod. 16. 34.
5. Căci * acolo sînt scaunele de domnie pentru judecată,
scaunele de domnie ale casei lui David. * Deut. 17. 8. 2 Cron. 19. 8.
6. Rugaţi-vă * pentru pacea Ierusalimului!
Cei ce te iubesc, să se bucure de odihnă. * Ps. 51. 18.
7. Pacea să fie între zidurile tale,
şi liniştea în casele tale domneşti!
8. Din pricina fraţilor şi prietenilor mei,
doresc pacea în sînul tău.
9. Din pricina Casei Domnului, Dumnezeului nostru,
fac urări pentru fericirea * ta. * Neem. 2. 10.

PSALMUL 123.

O cîntare a treptelor.

123 1. La Tine îmi * ridic ochii,
la Tine, care locuieşti ** în ceruri. * Ps. 121. 1; 141. 8. ** Ps. 2. 4; 11. 4; 115. 3.
2. Cum se uită ochii robilor la mîna stăpînilor lor,
şi ochii roabei la mîna stăpînei ei,
aşa se uită ochii noştri la Domnul, Dumnezeul nostru,
pînă va avea milă de noi.
3. Ai milă de noi, Doamne, ai milă de noi,
căci sîntem sătui de dispreţ;
4. ne este sătul sufletul
de batjocurile celor îngîmfaţi,
de dispreţul celor trufaşi.

PSALMUL 124.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

124 1. De n'ar fi fost Domnul de partea noastră, —
să spună * Israel acum! — * Ps. 129. 1.
2. de n'ar fi fost Domnul de partea noastră,
cînd s'au ridicat oamenii împotriva noastră,
3. ne-ar * fi înghiţit de vii,
cînd li s'a aprins mînia împotriva noastră; * Ps. 56. 1, 2; 57. 3. Prov. 1. 12.
4. ne-ar fi înecat apele,
ar fi trecut rîurile peste sufletul nostru;
5. ar fi trecut peste sufletul nostru valurile năpraznice.
6. Binecuvîntat să fie Domnul,
care nu ne-a dat pradă dinţilor lor!
7. Sufletul ne-a scăpat ca * pasărea din laţul păsărarului;
laţul s'a rupt, şi noi am scăpat.
* Ps. 91. 3. Prov. 6. 5.
8. Ajutorul * nostru este în Numele Domnului,
care ** a făcut cerurile şi pămîntul.
* Ps. 121. 2. ** Fac. 1. 1. Ps. 134. 3.

PSALMUL 125.

O cîntare a treptelor.

125 1. Cei ce se încred în Domnul sînt ca muntele Sionului, care nu se clatină, ci stă întărit pe vecie.
2. Cum este înconjurat Ierusalimul de munţi,
aşa înconjoară Domnul pe poporul Său,
deacum şi pînă în veac.
3. Căci toiagul * de cîrmuire al răutăţii nu va rămînea pe moştenirea celor neprihăniţi,
pentru ca cei neprihăniţi să nu întindă mînile spre nelegiuire.
* Prov. 22. 8. Isa. 14. 5.
4. Doamne, varsă-Ţi binefacerile peste cei buni,
şi peste cei cu inima fără prihană!
5. Dar pe ceice apucă pe căi * lăturalnice,
să-i nimicească Domnul împreună cu cei ce fac rău!
Pacea ** să fie peste Israel!
* Prov. 2. 15. ** Ps. 128. 6. Gal. 6. 16.

PSALMUL 126.

O cîntare a treptelor.

126 1. Cînd a adus Domnul înapoi pe prinşii de război ai Sionului,
parcă * visam. *Fapt. 12. 9.
2. Atunci gura * ne era plină de strigăte de bucurie,
şi limba de cîntări de veselie.
Atunci se spunea printre neamuri:
„Domnul a făcut mari lucruri pentru ei!“ *Iov 8. 21.
3. Da, Domnul a făcut mari lucruri pentru noi,
şi deaceea sîntem plini de bucurie.
4. Doamne, adu înapoi pe prinşii noştri de război,
ca pe nişte rîuri în partea de miază zi!
5. Cei * ce samănă cu lăcrămi, vor secera cu cîntări de veselie. *Ier. 31. 9, etc.
6. Cel ce umblă plîngînd, cînd aruncă sămînţa,
se întoarce cu veselie, cînd îşi strînge snopii.

PSALMUL 127.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui Solomon.

127 1. Dacă nu zideşte Domnul o casă,
degeaba lucrează cei ce o zidesc;
dacă nu * păzeşte Domnul o cetate,
degeaba veghează cel ce o păzeşte. *Ps. 121. 3, 4, 5.
2. Degeaba vă sculaţi de dimineaţă şi vă culcaţi tîrziu,
ca să mîncaţi * o pîne cîştigată cu durere;
căci prea iubiţilor Lui El le dă pîne ca în somn. *Fac. 3. 17, 19.
3. Iată, fiii * sînt o moştenire dela Domnul,
rodul ** pîntecelui este o răsplată dată de El. *Fac. 33. 5; 48. 4. Ios. 24. 3, 4. **Deut. 28. 4.
4. Ca săgeţile în mîna unui războinic,
aşa sînt fiii făcuţi la tinereţă.
5. Ferice de omul care îşi umple tolba de săgeţi cu ei!
Căci ei * nu vor rămînea de ruşine,
cînd vor vorbi cu vrăjmaşii lor la poartă. *Iov 5. 4. Prov. 27. 11.

PSALMUL 128.

O cîntare a treptelor.

128 1. Ferice de * oricine se teme de Domnul,
şi umblă pe căile Lui! *Ps. 112. 1; 115. 13; 119. 1.
2. Căci * atunci te bucuri de lucrul mînilor tale,
eşti fericit, şi-ţi merge bine. *Isa. 3. 10.
3. Nevastă-ta este ca * o viţă roditoare înlăuntrul casei tale;
copiii tăi stau ca ** nişte lăstari de măslin împrejurul mesei tale. *Ezec. 19. 10. **Ps. 52. 8; 144. 12.
4. Aşa este binecuvîntat
omul care se teme de Domnul.
5. Să te binecuvinteze * Domnul din Sion,
să vezi fericirea Ierusalimului, în toate zilele vieţii tale, *Ps. 134. 3.
6. şi să vezi * pe copiii copiilor tăi!
Pacea ** să fie peste Israel! *Fac. 50. 23. **Iov 42. 16. Ps. 125. 5.

PSALMUL 129.

O cîntare a treptelor.

129 1. Destul m'au asuprit din tinereţă * —
s'o spună ** Israel! —
*Ezec. 23. 3. Osea 2. 15; 11. 1. **Ps. 124. 1.
2. destul m'au asuprit din tinereţă,
dar nu m'au biruit.
3. Plugarii au arat pe spinarea mea,
au tras brazde lungi pe ea.
4. Domnul este drept:
El a tăiat funiile celor răi.
5. Să se umple de ruşine şi să dea înapoi,
toţi ceice urăsc Sionul!
6. Să fie ca iarba * de pe acoperişuri,
care se usucă înainte de a fi smulsă! *Ps. 37. 2.
7. Secerătorul nu-şi umple mîna cu ea,
cel ce leagă snopii nu-şi încarcă braţul cu ea,
8. şi trecătorii nu zic:
„Binecuvîntarea * Domnului să fie peste voi!“
„Vă binecuvîntăm în Numele Domnului!“ *Rut. 2. 4. Ps. 118. 26.

PSALMUL 130.

O cîntare a treptelor.

130 1. Din fundul * adîncului, Te chem, Doamne! *Plîn. 3. 55. Ioan 2. 2.
2. Doamne, ascultă-mi glasul!
Să ia aminte urechile Tale
la glasul cererilor mele!
3. Dacă * ai păstra, Doamne, aducerea aminte a nelegiuirilor,
cine ar putea sta în picioare, Doamne? *Ps. 143. 2. Rom. 3. 20, 23, 24.
4. Dar la Tine este iertare *,
ca să fii de temut **.
*Exod. 34. 7. **1 Reg. 8. 40. Ps. 2. 11. Ier. 33. 8, 9.
5. Eu nădăjduiesc * în Domnul, sufletul meu nădăjduieşte,
şi aştept ** făgăduinţa Lui. *Ps. 27. 14; 33. 20; 40. 1. Isa. 8. 17; 26. 8; 30. 18. **Ps. 119. 81.
6. Sufletul * meu aşteaptă pe Domnul,

mai mult decît aşteaptă străjerii dimineaţa,
da, mai mult decît aşteaptă străjerii dimineaţa. *Ps. 63. 6; 119. 147.
7. Israele, pune-ţi nădejdea* în Domnul,
căci la** Domnul este îndurarea,
şi la El este belşug de răscumpărare! *Ps. 131. 3. **Ps. 86. 5, 15. Isa. 55. 7.
8. El* va răscumpăra pe Israel
din toate nelegiuirile lui.
*Ps. 103. 3, 4. Mat. 1. 21.

PSALMUL 131.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

131 1. Doamne, eu n'am o inimă îngîmfată, nici priviri trufaşe,
nu mă îndeletnicesc cu lucruri prea mari
şi* prea înalte pentru mine. *Rom. 12. 16.
2. Dimpotrivă, sufletul îmi este liniştit şi potolit,
ca* un copil înţercat, care stă lîngă mamă-sa;
da, sufletul meu este ca un copil înţercat. *Mat. 18. 3. 1 Cor. 14. 20.
3. Pune-ţi nădejdea* în Domnul, Israele,
de acum şi pînă în veac! *Ps. 130. 7.

PSALMUL 132.

O cîntare a treptelor.

132 1. Doamne, adu-Ţi aminte de David,
şi de toate necazurile lui!
2. Adu-Ţi aminte cum a jurat el Domnului,
şi a făcut* următoarea juruinţă Puternicului** lui Iacov: *Ps. 65. 1. ** Fac. 49. 24.
3. „Nu voi intra în cortul în care locuiesc,
nu mă voi sui în patul în care mă odihnesc,
4. nu* voi da somn ochilor mei,
nici aţipire pleoapelor mele, *Prov. 6. 4.
5. pînă nu voi găsi* un loc pentru Domnul,
o locuinţă pentru Puternicul lui Iacov.“ — *Fapt. 7. 46.
6. Iată, am auzit vorbindu-se despre el la* Efrata,
l-am găsit** în† ogorul Iaar...
*1 Sam. 17. 12. **1 Sam. 7. 1. †1 Cron. 13. 5.
7. „Haidem la locuinţa Lui,
să* ne închinăm înaintea aşternutului picioarelor Lui!... *Ps. 5. 7; 99. 5.
8. Scoală-Te*, Doamne, vino la locul Tău de odihnă,
Tu şi Chivotul** măreţiei Tale!
*Num. 10. 35. 2 Cron. 6. 41, 42. **Ps. 78. 61.
9. Preoţii Tăi să se îmbrace* în neprihănire,
şi credincioşii Tăi să scoată strigăte de bucurie! *Iov 29. 14. Vers. 16. Isa. 61. 10.
10. Pentru robul Tău David,
nu lepăda pe unsul Tău!“ —
11. Domnul* a jurat lui David adevărul,
şi nu Se va întoarce dela ce a jurat:
„Voi pune pe scaunul tău de domnie
un fiu din** trupul tău. *Ps. 89. 3, 4, 33, etc.; 110. 4. **2 Sam. 7. 12. 1 Reg. 8. 25. 2 Cron. 6. 16. Luc. 1. 69. Fapt. 2. 30.
12. Dacă fiii tăi vor păzi legămîntul Meu,
şi învăţăturile Mele, pe cari li le voi da,
vor şedea şi fiii lor în veci pe scaunul tău de domnie.“ —
13. Da*, Domnul a ales Sionul,
l-a dorit ca locuinţă a Lui, şi a zis:
*Ps. 48. 1, 2.
14. „Acesta* este locul Meu de odihnă pe vecie;
voi locui în el, căci l-am dorit. *Ps. 68. 16.
15. Îi voi* binecuvînta din belşug hrana,
voi sătura cu pîne pe săracii lui.
*Ps. 147. 14.
16. Voi îmbrăca în* mîntuire pe preoţii lui,
şi** credincioşii lui vor scoate strigăte de bucurie.
*2 Cron. 6. 41. Vers. 9. Ps. 149. 4. **Osea 11. 12.
17. Acolo* voi înălţa puterea lui David,
voi pregăti** o candelă unsului Meu,
*Ezec. 29. 21. Luc. 1. 69. **1 Reg. 4. 36; 15. 4. 2 Cron. 21. 7.
18. voi îmbrăca* cu ruşine pe vrăjmaşii lui,
şi peste el va străluci cununa lui.“
*Ps. 35. 26; 109. 29.

PSALMUL 133.

O cîntare a treptelor. Un psalm al lui David.

133 1. Iată, ce plăcut şi ce dulce este să locuiască fraţii* împreună!
*Fac. 13. 8. Evr. 13. 1.
2. Este ca untdelemnul* de preţ,
care, turnat pe capul lui,
se pogoară pe barbă,
pe barba lui Aaron,
se pogoară pe marginea veşmintelor lui. *Exod. 30. 25, 30.
3. Este ca roua Hermonului*,
care se pogoară pe munţii Sionului,
căci acolo** dă Domnul binecuvîntarea,
viaţa, pentru vecinicie.
*Deut. 4. 48. **Lev. 25. 21. Deut. 28. 8. Ps. 42. 8.

PSALMUL 134.

O cîntare a treptelor.

134 1. Iată, binecuvîntaţi pe Domnul, toţi * robii Domnului,
cari ** staţi noaptea în Casa Domnului! * Ps. 135. 1, 2. ** 1 Cron. 9. 33.
2. Ridicaţi-vă * mînile spre sfîntul locaş,
şi binecuvîntaţi pe Domnul! * 1 Tim. 2. 8.
3. Domnul să te binecuvinteze din * Sion,
El, care ** a făcut cerurile şi pămîntul! * Ps. 124. 8. ** Ps. 128. 5; 135. 21.

PSALMUL 135.

135 1. Lăudaţi pe Domnul!
Lăudaţi Numele Domnului,
lăudaţi-L *, robi ai Domnului,
* Ps. 113. 1; 134. 1.
2. cari * staţi în Casa Domnului,
în curţile ** Casei Dumnezeului nostru! * Luc. 2. 37. ** Ps. 92. 13; 96. 8; 116. 19.
3. Lăudaţi pe Domnul, căci Domnul este bun *;
cîntaţi Numele Lui, căci ** este binevoitor. * Ps. 119. 68. ** Ps. 147. 1.
4. Căci Domnul Şi-a ales pe Iacov *,
pe Israel, ca să fie al Lui.
* Exod. 19. 5. Deut. 7. 6, 7; 10. 15.
5. Ştiu că Domnul este mare *,
şi că Domnul nostru este mai pe sus de toţi dumnezeii. * Ps. 95. 3; 97. 9.
6. Domnul face tot * ce vrea
în ceruri şi pe pămînt,
în mări şi în toate adîncurile. * Ps. 115. 3.
7. El * ridică norii dela marginile pămîntului,
dă ** naştere la fulgere şi ploaie,
şi scoate vîntul din cămările † lui.
* Ier. 10. 13; 51. 16. ** Iov. 28. 25, 26; 38. 24, etc. Zah. 10. 1. † Iov 38. 22.
8. El * a lovit pe întîii născuţi ai Egiptului,
dela oameni pînă la dobitoace.
* Exod. 12. 12, 29. Ps. 78. 51; 136. 10.
9. A trimes * semne şi minuni, în mijlocul tău, Egiptule:
împotriva ** lui Faraon şi împotriva tuturor slujitorilor lui.
* Exod. 7; 8; 9; 10; 14. ** Ps. 136. 15.
10. A * lovit multe neamuri,
şi a ucis împăraţi puternici:
* Num. 21. 24, 25, 26, 34, 35. Ps. 136. 17, etc.
11. pe Sihon, împăratul Amoriţilor,
pe Og, împăratul Basanului,
şi pe toţi împăraţii * Canaanului;
* Ios. 12. 7.
12. şi * le-a dat ţara de moştenire,
de moştenire poporului Său Israel.
* Ps. 78. 55; 136. 21, 22.
13. Doamne, Numele * Tău rămîne pe vecie;
Doamne, pomenirea Ta ţine din neam în neam, * Exod. 3. 15. Ps. 102. 12.
14. căci * Domnul va judeca pe poporul Său,
şi va avea milă de robii Săi. * Deut. 32. 36.
15. Idolii * neamurilor sînt argint şi aur,
lucrare făcută de mînile oamenilor.
* Ps. 115. 4, 5, 6, 7, 8.
16. Au gură, şi nu vorbesc,
au ochi, şi nu văd,
17. au urechi, şi totuş n'aud,
da, n'au suflare în gură.
18. Ca ei sînt cei ce-i fac,
toţi cei ce se încred în ei.
19. Casa lui Israel, binecuvîntaţi * pe Domnul!
Casa lui Aaron, binecuvîntaţi pe Domnul! * Ps. 115. 9. etc.
20. Casa lui Levi, binecuvîntaţi pe Domnul!
Cei ce vă temeţi de Domnul, binecuvîntaţi pe Domnul!
21. Domnul să fie binecuvîntat din * Sion,
El, care locuieşte în Ierusalim!
Lăudaţi pe Domnul! * Ps. 134. 3.

PSALMUL 136.

136 1. Lăudaţi * pe Domnul, căci este bun,
căci ** în veac ţine îndurarea Lui!
* Ps. 106. 1; 107. 1; 118. 1. ** 1 Cron. 16. 34, 41. 2 Cron. 20. 21.
2. Lăudaţi pe Dumnezeul * dumnezeilor,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Deut. 10. 17.
3. Lăudaţi pe Domnul domnilor,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
4. Pe Cel ce * singur face minuni mari,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Ps. 72. 18.
5. Pe Cel * ce a făcut cerurile cu pricepere,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Fac. 1. 1. Prov. 3. 19. Ier. 51. 15.
6. Pe Cel * ce a întins pămîntul pe ape,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Fac. 1. 9. Ps. 24. 2. Ier. 10. 12.
7. Pe Cel * ce a făcut luminători mari,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Fac. 1. 14.
8. Soarele *, ca să stăpînească ziua,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Fac. 1. 16.
9. Luna şi stelele, ca să stăpînească noaptea,

căci în veac ţine îndurarea Lui!
10. Pe Cel * ce a lovit pe Egipteni în întîii lor născuţi,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Exod. 12. 29. Ps. 135. 8.
11. Şi * a scos pe Israel din mijlocul lor,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Exod. 12. 51; 13. 3, 17.
12. Cu * mînă tare şi cu braţ întins,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Exod. 6. 6.
13. Pe Cel * ce a tăiat în două marea Roşie,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Exod. 14. 21, 22. Ps. 78. 13.
14. Care a trecut pe Israel prin mijlocul ei,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
15. Şi * a aruncat pe Faraon şi oştirea lui în marea Roşie,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Exod. 14. 27. Ps. 135. 9.
16. Pe Cel * ce a călăuzit pe poporul Său în pustie,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Exod. 13. 18; 15. 22. Deut. 8. 15.
17. Pe Cel * ce a lovit împăraţi mari,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Ps. 135. 10, 11.
18. Pe * Cel ce a ucis împăraţi puternici,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Deut. 29. 7.
19. Pe Sihon *, împăratul Amoriţilor,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Num. 21. 21.
20. Şi pe Og *, împăratul Basanului,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Num. 21. 33.
21. Şi * le-a dat ţara de moştenire,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Ios. 12. 1, etc. Ps. 135. 12.
22. De moştenire robului Său Israel,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
23. Pe Cel ce Şi-a adus * aminte de noi, cînd eram smeriţi,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Fac. 8. 1. Deut. 32. 36. Ps. 113. 7.
24. Şi ne-a izbăvit de asupritorii noştri,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
25. Pe Cel * ce dă hrană oricărei făpturi,
căci în veac ţine îndurarea Lui!
* Ps. 104. 27; 145. 15; 147. 9.
26. Lăudaţi pe Dumnezeul cerurilor,
căci în veac ţine îndurarea Lui!

PSALMUL 137.

137 1. Pe malurile rîurilor Babilonului,
şedeam jos şi plîngeam,
cînd ne aduceam aminte de Sion.
2. In sălciile din ţinutul acela
ne atîrnaserăm arfele.
3. Căci acolo, biruitorii noştri ne cereau cîntări,
şi asupritorii * noştri ne cereau bucurie, zicînd:
„Cîntaţi-ne cîteva din cîntările Sionului!“ — * Ps. 79. 1.
4. Cum să cîntăm noi cîntările Domnului
pe un pămînt străin?
5. Dacă te voi uita, Ierusalime,
să-şi uite dreapta mea destoinicia ei!
6. Să mi se lipească limba * de cerul gurii,
dacă nu-mi voi aduce aminte de tine,
dacă nu voi face din Ierusalim
culmea bucuriei mele! * Ezec. 3. 26.
7. Adu-Ţi aminte, Doamne, de copiii * Edomului,
cari, în ziua nenorocirii Ierusalimului,
ziceau: „Radeţi-l, radeţi-l
din temelii!“
* Ier. 49. 7, etc. Plîn. 4. 22. Ezec. 25. 12. Obad. 10, etc.
8. Ah! fiica Babilonului, sortită pustiirii *,
ferice de cine-ţi ** va întoarce la fel
răul pe care ni l-ai făcut! * Isa. 13. 1, 6. etc.; 47. 1. Ier. 25. 12; 50. 2. ** Ier. 50. 15, 29. Apoc. 18. 6.
9. Ferice de cine va apuca pe pruncii tăi,
şi-i va zdrobi * de stîncă! * Isa. 13. 16.

PSALMUL 138.

Un psalm al lui David.

138 1. Te laud din toată inima,
cînt laudele Tale înaintea * dumnezeilor. * Ps. 119. 46.
2. Mă * închin în ** Templul Tău cel sfînt,
şi laud Numele Tău, pentru bunătatea şi credincioşia Ta,
căci Ţi s'a mărit† faima prin împlinirea făgăduinţelor Tale.
* Ps. 28. 2. ** 1 Reg. 8. 29, 30. Ps. 5. 7. † Isa. 42. 21.
3. In ziua cînd Te-am chemat, m'ai ascultat,
m'ai îmbărbătat şi mi-ai întărit sufletul.
4. Toţi * împăraţii pămîntului Te vor lăuda, Doamne,
cînd vor auzi cuvintele gurii Tale;
* Ps. 102. 15, 22.
5. ei vor lăuda căile Domnului,
căci mare este slava Domnului!

6. Domnul este * înălţat: totuş vede ** pe cei smeriţi,
şi cunoaşte de departe pe cei îngîmfaţi. *Ps. 113.5,6. Isa. 57.15. **Prov. 3.34. Iac. 4.6. 1 Pet. 5.5.
7. Cînd * umblu în mijlocul strîmtorării, Tu mă înviorezi,
Iţi întinzi mîna spre mînia vrăjmaşilor mei,
şi dreapta Ta mă mîntuieşte. * Ps. 23.3,4.
8. Domnul * va sfîrşi ce a început pentru mine.
Doamne, bunătatea Ta ţine în veci:
nu ** părăsi lucrările mînilor Tale.
* Ps. 57.2. Filp. 1.6. ** Iov 10.3,8; 14.15

PSALMUL 139.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

139 1. Doamne, Tu mă cercetezi * de aproape şi mă cunoşti,
* Ps. 17.3. Ier. 12.3.
2. ştii * cînd stau jos şi cînd mă scol,
şi de departe îmi pătrunzi ** gîndul.
* 2 Reg. 19.27. **Mat. 9.4. Ioan 2.24,25.
3. Ştii * cînd umblu şi cînd mă culc,
şi cunoşti toate căile mele. * Iov 31.4.
4. Căci nu-mi ajunge cuvîntul pe limbă,
şi Tu *, Doamne, îl şi cunoşti în totul. *Evr. 4.13.
5. Tu mă înconjori pe dinapoi şi pe dinainte,
şi-Ţi pui mîna peste mine.
6. O ştiinţă * atît de minunată este mai pe sus de puterile mele:
este prea înaltă ca s'o pot prinde.
* Iov 42.3. Ps. 40.5; 131.1.
7. Unde * mă voi duce departe de Duhul Tău,
şi unde voi fugi departe de Faţa Ta?
* Ier. 23.24. Iona 1.3.
8. Dacă * mă voi sui în cer, Tu eşti acolo;
dacă ** mă voi culca în locuinţa morţilor, iată-Te şi acolo;
* Amos 9.2,3,4. ** Iov 26.6. Prov. 15.11.
9. dacă voi lua aripile zorilor,
şi mă voi duce să locuiesc la marginea mării,
10. şi acolo mîna Ta mă va călăuzi,
şi dreapta Ta mă va apuca.
11. Dacă voi zice: „Cel puţin întunerecul mă va acoperi, —
şi se va face noapte lumina dimprejurul meu!“
12. Iată că nici chiar întunerecul * nu este întunecos pentru Tine;
ci noaptea străluceşte ca ziua,
şi întunerecul ca lumina.
* Iov 26.6; 34.22. Dan. 2.22. Evr. 4.13
13. Tu mi-ai întocmit rărunchii,
Tu m'ai ţesut în pîntecele mamei mele:
14. Te laud că sînt o făptură aşa de minunată.
Minunate sînt lucrările Tale,
şi ce bine vede sufletul meu lucrul acesta!
15. Trupul * meu nu era ascuns de Tine,
cînd am fost făcut într'un loc tainic,
ţesut în chip ciudat, ca în adîncimile pămîntului. * Iov 10.8,9, Ecl. 11.5.
16. Cînd nu eram decît un plod fără chip, ochii Tăi mă vedeau;
şi în cartea Ta 'erau scrise toate zilele cari-mi erau rînduite,
mai înainte de a fi fost vreuna din ele.
17. Cît * de nepătrunse mi se par gîndurile Tale, Dumnezeule,
şi cît de mare este numărul lor!
* Ps. 40.5.
18. Dacă le număr, sînt mai multe decît boabele de nisip.
Cînd mă trezesc, sînt tot cu Tine.
19. O, Dumnezeule, de ai ucide * pe cel rău!
Depărtaţi-vă ** dela mine, oameni setoşi de sînge! * Isa. 14.4. ** Ps. 119.115.
20. Ei vorbesc * despre Tine în chip nelegiuit,
Iţi iau Numele ca să mintă, ei, vrăjmaşii Tăi! * Iuda 15.
21. Să * nu urăsc eu, Doamne, pe cei ce Te urăsc,
şi să nu-mi fie scîrbă de cei ce se ridică împotriva Ta? * 2 Cron. 19.2. Ps. 119.158.
22. Da, îi urăsc cu o ură desăvîrşită;
îi privesc ca pe vrăjmaşi ai mei.
23. Cercetează-mă *, Dumnezeule, şi cunoaşte-mi inima!
Încearcă-mă, şi cunoaşte-mi gîndurile! * Iov 31.6. Ps. 26.2.
24. Vezi dacă sînt pe o cale rea,
şi du-mă * pe calea veciniciei!
* Ps. 5.8; 143.10.

PSALMUL 140.

Către mai marele cîntăreţilor. Un psalm al lui David.

140 1. Scapă-mă, Doamne, de oamenii cei răi!
Păzeşte-mă * de oamenii asupritori,
* Vers. 4.
2. cari cugetă lucruri rele în inima lor,
şi sînt totdeauna * gata să aţîţe războiul! * Ps. 56.6.
3. Ei îşi ascut limba ca un şarpe,
au pe buze o otravă de năpîrcă *. —
* Ps. 58.4. Rom. 3.13. (Oprire).

4. Păzeşte-mă *, Doamne, de mînile celui rău!
Fereşte-mă ** de oamenii asupritori,
cari se gîndesc să mă doboare!
* Ps. 71. 4. ** Vers. 1.

5. Nişte * îngîmfaţi îmi întind curse şi laţuri,
pun reţele dealungul drumului,
şi îmi întind capcane. —
* Ps. 35. 7; 57. 6; 119. 110; 141. 9. Ier. 18. 22. (Oprire).

6. Eu zic Domnului: „Tu eşti Dumnezeul meu!
Ia aminte, Doamne, la glasul rugăciunilor mele!

7. Doamne, Dumnezeule ,tăria mîntuirii mele,
Tu-mi acoperi capul în ziua luptei.“

8. Nu împlini, Doamne, dorinţele celui rău,
nu lăsa să-i izbutească planurile, ca * să nu se fălească! — * Deut. 32. 27. (Oprire).

9. Asupra capului celor ce mă înconjoară
să cadă * nelegiuirea buzelor lor!
* Ps. 7. 16; 94. 23. Prov. 12. 13; 18. 7.

10. Cărbuni * aprinşi să cadă peste ei!
In foc să fie aruncaţi,
în adîncuri, de unde să nu se mai scoale! * Ps. 11. 6.

11. Omul cu limba mincinoasă nu se întăreşte pe pămînt,
şi pe omul asupritor, nenorocirea îl paşte şi-l duce la pierzare.

12. Ştiu că Domnul face * dreptate celui obijduit,
dreptate celor lipsiţi. * 1 Reg. 8. 45. Ps. 9. 4.

13. Da, cei neprihăniţi vor lăuda Numele Tău,
oamenii fără prihană vor locui înaintea Ta.

PSALMUL 141.

Un psalm al lui David.

141 1. Doamne, eu Te chem: vino degrabă * la mine!
Ia aminte la glasul meu, cînd Te chem! * Ps. 70. 5.

2. Ca * tămîia să fie rugăciunea ** mea înaintea Ta,
şi ca † jertfa de seară să fie ridicarea †† mînilor mele! * Apoc. 8. 3. ** Apoc. 5. 8; 8. 3, 4. † Ps. 134. 2. 1 Tim. 2. 8. †† Exod. 29. 39.

3. Pune, Doamne, o strajă înaintea gurii mele,
şi păzeşte uşa buzelor mele!

4. Nu-mi abate inima la lucruri rele,
la fapte vinovate împreună cu oamenii cari fac răul,
şi * să nu mănînc din ospeţele lor!
* Prov. 23. 6.

5. Lovească-mă cel * neprihănit, căci lovirea lui îmi este binevenită;
pedepsească-mă, căci pedeapsa lui este ca untdelemnul turnat pe capul meu.
Să nu-mi întorc capul dela ea:
dar rugăciunea mea se va înălţa într'una împotriva răutăţii lor.
* Prov. 9. 8; 19. 25; 25. 12. Gal. 6. 1.

6. Cînd li se vor prăvăli judecătorii dealungul stîncilor,
atunci vor asculta cuvintele mele, şi vor vedea că sînt plăcute.

7. Cum se brăzdează şi se spintecă pămîntul,
aşa ni se risipesc oasele la * gura mormîntului. * 2 Cor. 1. 9.

8. De aceea, către Tine, Doamne, Dumnezeule, îmi îndrept * ochii,
la Tine caut adăpost; nu-mi părăsi sufletul! * 2 Cron. 20. 12. Ps. 25. 15; 123. 1, 2.

9. Păzeşte-mă de * cursa pe care mi-o întind ei,
şi de piedicile celor ce fac răul!
* Ps. 119. 110; 140. 5; 142. 3.

10. Să cadă * cei răi în laţurile lor,
în timp ce eu să scap! * Ps. 35. 8.

PSALMUL 142.

O cîntare a lui David. O rugăciune făcută cînd era în peşteră.

142 1. Cu glasul meu strig către Domnul,
cu glasul meu mă rog către Domnul.

2. Imi vărs * necazul înaintea Lui,
şi-mi povestesc strîmtorarea înaintea Lui. * Ps. 102. titlu. Isa. 26. 16.

3. Cînd * îmi este mîhnit duhul în mine, Tu îmi cunoşti cărarea.
Pe ** drumul pe care umblu, mi-au întins o cursă. * Ps. 143. 4. ** Ps. 140. 5.

4. Aruncă-Ţi * ochii la dreapta, şi priveşte! Nimeni ** nu mă mai cunoaşte,
orice scăpare este pierdută pentru mine, nimănui nu-i pasă de sufletul meu. * Ps. 69. 20. ** Ps. 31. 11; 88. 8, 18.

5. Doamne, către Tine strig, şi zic: „Tu * eşti scăparea mea,
partea ** mea de moştenire pe † pămîntul celor vii.“ * Ps. 46. 1; 91. 2. ** Ps. 16. 5; 73. 26; 119. 57. Plîn. 3. 24. † Ps. 27. 13.

6. Ia aminte la strigătele mele, căci sînt nenorocit * de tot.
Izbăveşte-mă de cei ce mă prigonesc, căci sînt mai tari decît mine. * Ps. 116. 6.

7. Scoate-mi sufletul din temniţă, ca să laud Numele Tău!

Cei neprihăniţi vor veni să mă înconjoare *, cînd ** îmi vei face bine.
* Ps. 34. 2. ** Ps. 13. 6; 119. 17.

PSALMUL 143.

Un psalm al lui David.

143 1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea, pleacă-Ţi urechea la cererile mele!
Ascultă-mă în * credincioşia şi dreptatea Ta! * Ps. 13. 1.
2. Nu * intra la judecată cu robul Tău!
Căci nici un om viu nu este fără prihană înaintea ** Ta. * Iov 14. 3. ** Exod. 34. 7. Iov 4. 17; 9. 2; 15. 14; 25. 4. Ps. 130. 3. Ecl. 7. 20. Rom. 3. 20. Gal. 2. 16.
3. Vrăjmaşul îmi urmăreşte sufletul,
îmi calcă viaţa în picioare la pămînt:
mă face să locuiesc în întunerec, ca cei ce au murit de multă vreme.
4. Imi * este mîhnit duhul în mine,
îmi este turburată inima în lăuntrul meu. * Ps. 77. 3; 142. 3.
5. Mi-aduc * aminte de zilele de odinioară,
mă gîndesc la toate lucrările Tale,
cuget la lucrarea mînilor Tale.
* Ps. 77. 5, 10, 11.
6. Imi întînd * mînile spre Tine;
îmi suspină sufletul ** după Tine, ca un pămînt uscat. —
* Ps. 88. 9. ** Ps. 63. 1. (Oprire).
7. Grăbeşte de m'ascultă, Doamne! Mi se topeşte duhul:
nu-mi ascunde Faţa Ta!
Căci * aş ajunge atunci ca cei ce se pogoară în groapă! * Ps. 28. 1.
8. Fă-mă să aud disdedimineaţă * bunătatea Ta,
căci mă încred în Tine.
Arată-mi ** calea pe care trebuie să umblu,
căci la Tine îmi înalţ † sufletul.
* Ps. 46. 5. ** Ps. 5. 8. † Ps. 25. 1.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, Doamne,
căci la Tine caut adăpost.
10. Invaţă-mă * să fac voia Ta, căci Tu eşti Dumnezeul meu.
Duhul ** Tău cel bun să mă călăuzească pe calea † cea dreaptă!
* Ps. 25. 4, 5; 139. 24. ** Neem. 9. 20. † Isa. 26. 10.
11. Pentru Numele Tău, Doamne, înviorează *-mă;
în dreptatea Ta, scoate-mi sufletul din necaz! * Ps. 119. 25, 37, 40, etc.
12. In bunătatea Ta, nimiceşte * pe vrăjmaşii mei,
şi perde pe toţi protivnicii sufletului meu,
căci eu ** sînt robul Tău.
* Ps. 54. 5. ** Ps. 116. 16.

PSALMUL 144.

Un psalm al lui David.

144 1. Binecuvîntat să fie Domnul, Stînca mea,
care *-mi deprinde mînile la luptă, degetele la bătălie, * 2 Sam. 22. 35. Ps. 18. 34.
2. Binefăcătorul * meu şi Cetăţuia mea,
Turnul meu de scăpare şi Izbăvitorul meu,
Scutul meu de adăpost,
care-mi supune pe poporul meu!
* 2 Sam. 22. 2, 3, 40, 48.
3. Doamne *, ce este omul, ca să iei cunoştinţă de el,
fiul omului ca să iei seama la el?
* Iov 7. 17. Ps. 8. 4. Evr. 2. 6.
4. Omul * este ca o suflare,
zilele ** lui sînt ca umbra care trece.
* Iov 4. 19; 14. 2. Ps. 39. 5; 62. 9. ** Ps. 102. 11.
5. Pleacă * cerurile, Doamne, şi pogoară-Te!
Atinge ** munţii, ca să fumege!
* Ps. 18. 9. Isa. 64. 1. ** Ps. 104. 32.
6. Fulgeră *, şi risipeşte pe vrăjmaşii mei!
Aruncă-Ţi săgeţile, şi pune-i pe fugă!
* Ps. 18. 14, 14.
7. Intinde *-Ţi mînile de sus,
izbăveşte **-mă şi scapă-mă din apele cele mari,
din mîna fiilor † celui străin, * Ps. 18. 16. ** Vers. 11. Ps. 69. 1, 2, 14. † Ps. 54. 3. Mal. 2. 11.
8. a căror gură spune neadevăruri *,
şi a căror dreaptă este o dreaptă mincinoasă. * Ps. 12. 2.
9. Dumnezeule, Iţi voi cînta o cîntare * nouă,
Te voi lăuda cu alăuta cu zece coarde. * Ps. 33. 2, 3; 40. 3.
10. Tu, care * dai împăraţilor biruinţa,
care ai scăpat de sabie ucigaşă pe robul Tău David, * Ps. 18. 50.
11. izbăveşte *-mă şi scapă-mă din mîna fiilor celui străin,
a căror gură spune neadevăruri,
şi a căror dreaptă este o dreaptă mincinoasă!... * Vers. 7, 8.
12. Fiii noştri sînt ca * nişte odrasle, cari cresc în tinereţa lor;
fetele noastre ca nişte stîlpi săpaţi frumos, cari fac podoaba caselor împărăteşti. * Ps. 128. 3.
13. Grînarele noastre sînt pline, şi gem de tot felul de merinde;

turmele ni se înmulţesc cu miile,
cu zecile de mii, în cîmpiile noastre:
14. viţelele noastre sînt prăsitoare;
nu-i nicio pagubă, nicio robie,
nici un ţipăt în uliţele noastre!
15. Ferice * de poporul care stă astfel!
Ferice de poporul, al cărui Dumnezeu
este Domnul! * Deut. 33. 29. Ps. 33. 12; 65. 4; 146. 5.

PSALMUL 145.

*O cîntare * de laudă a lui David.*

145 1. Te voi înălţa, Dumnezeule, Impăratul meu,
şi voi binecuvînta Numele Tău în veci de veci. * Ps. 100, titlu.
2. In fie care zi Te voi binecuvînta,
şi voi lăuda Numele Tău în veci de veci.
3. Mare * este Domnul şi foarte vrednic de laudă,
şi mărimea ** Lui este nepătrunsă.
* Ps. 96. 4; 147. 5. ** Iov 5. 9; 9. 10. Rom. 11. 33.
4. Fiecare * neam de om să laude lucrările Tale,
şi să vestească isprăvile Tale cele mari! * Isa. 38. 19.
5. Voi spune strălucirea slăvită a măreţiei Tale,
şi voi cînta minunile Tale.
6. Oamenii vor vorbi de puterea Ta cea înfricoşată,
şi eu voi povesti mărimea Ta.
7. Să se trîmbiţeze aducerea aminte de nemărginita Ta bunătate,
şi să se laude dreptatea Ta!
8. Domnul este milostiv şi plin de îndurare *,
îndelung răbdător şi plin de bunătate. * Exod. 34. 6, 7. Num. 14. 18. Ps. 86. 5, 15; 103. 8.
9. Domnul este bun * faţă de toţi,
şi îndurările Lui se întind peste toate lucrările Lui. * Ps. 100. 5. Nah. 1. 7.
10. Toate * lucrările Tale Te vor lăuda, Doamne!
Şi credincioşii Tăi Te vor binecuvînta. * Ps. 19. 1.
11. Vor spune slava împărăţiei Tale,
şi vor vesti puterea Ta,
12. ca să facă cunoscut fiilor oamenilor puterea Ta,
şi strălucirea plină de slavă a împărăţiei Tale.
13. Impărăţia * Ta este o împărăţie vecinică,
şi stăpînirea Ta rămîne în picioare în toate veacurile. * Ps. 146. 10. 1 Tim. 1. 17.
14. Domnul sprijineşte pe toţi ceice cad,
şi îndreaptă * pe cei încovoiaţi. * Ps. 146. 8.
15. Ochii * tuturor nădăjduiesc în Tine,
şi Tu ** le dai hrana la vreme.
* Ps. 104. 27. ** Ps. 136. 25.
16. Iţi deschizi mîna,
şi * saturi după dorinţă tot ce are viaţă. * Ps. 104. 21; 147. 9.
17. Domnul este drept în toate căile Lui,
şi milostiv în toate faptele Lui.
18. Domnul este lîngă * toţi cei ce-L cheamă,
lîngă cei ce-L cheamă cu toată ** inima. * Deut. 4. 7. ** Ioan 4. 24.
19. El împlineşte dorinţele celor ce se tem de El,
le aude strigătul şi-i scapă.
20. Domnul * păzeşte pe toţi cei ce-L iubesc,
şi nimiceşte pe toţi cei răi.
* Ps. 31. 23; 97. 10.
21. Gura mea să vestească lauda Domnului,
şi orice făptură să binecuvinteze Numele Lui cel sfînt în veci de veci!

PSALMUL 146.

146 1. Lăudaţi pe Domnul!
Laudă *, suflete, pe Domnul!
* Ps. 103. 1.
2. Voi lăuda pe Domnul cît * voi trăi,
voi lăuda pe Dumnezeul meu cît voi fi. * Ps. 104. 33.
3. Nu * vă încredeţi în cei mari,
în fiii oamenilor, în cari nu este ajutor. * Ps. 118. 8, 9. Isa. 2. 22.
4. Suflarea lor trece *, se întorc în pămînt,
şi în aceeaş zi le pier şi planurile ** lor. * Ps. 104. 29. Ecl. 12. 7. Isa. 2. 22. ** 1 Cor. 2. 6.
5. Ferice * de cine are ca ajutor pe Dumnezeul lui Iacov,
ferice de cine-şi pune nădejdea în Domnul, Dumnezeul său!
* Ps. 144. 15. Ier. 17. 7.
6. El * a făcut cerurile şi pămîntul,
marea şi tot ce este în ea.
El ţine credincioşia în veci.
* Fac. 1. 1. Apoc. 14. 7.
7. El * face dreptate celor asupriţi;
dă ** pîne celor flămînzi:
Domnul † izbăveşte pe prinşii de război; * Ps. 103. 6. ** Ps. 107. 9. † Ps. 68. 6; 107. 10, 14.
8. Domnul * deschide ochii orbilor;
Domnul ** îndreaptă pe cei încovoiaţi;
Domnul iubeşte pe cei neprihăniţi.
* Mat. 9. 30. Ioan 9. 7—32. ** Ps. 145. 14; 147. 6. Luc. 18. 13.
9. Domnul * ocroteşte pe cei străini,

sprijineşte pe orfan şi pe văduvă,
dar** răstoarnă calea celor răi.
*Deut. 10. 18. Ps. 68. 5. **Ps. 147. 6.

10. Domnul* împărăţeşte în veci;
Dumnezeul tău, Sioane, rămîne din veac în veac!
Lăudaţi pe Domnul!
*Exod. 15. 18. Ps. 10. 16; 145. 13. Apoc. 11. 15.

PSALMUL 147.

147 1. Lăudaţi pe Domnul!
Căci* este frumos să lăudăm pe Dumnezeul nostru,
căci este** plăcut, şi se cuvine să-L lăudăm †. *Ps. 92. 1. **Ps. 135. 3. †Ps. 33. 1.

2. Domnul zideşte* iarăş Ierusalimul,
strînge** pe surghiuniţii lui Israel;
*Ps. 102. 16. **Deut. 30. 3.

3. tămăduieşte* pe cei cu inima zdrobită,
şi le leagă rănile.
*Ps. 51. 17. Isa. 57. 15; 61. 1. Luc. 4. 18.

4. El socoteşte* numărul stelelor,
şi le dă nume la toate. *Fac. 15. 5. Isa. 40. 26.

5. Mare* este Domnul nostru şi puternic prin tăria** Lui,
priceperea† Lui este fără margini.
*1 Cron. 16. 25. Ps. 48. 1; 96. 4; 145. 3. **Nah. 1. 3. †Isa. 40. 28.

6. Domnul* sprijineşte pe cei nenorociţi,
şi doboară pe cei răi la pămînt.
*Ps. 146. 8, 9.

7. Cîntaţi Domnului cu mulţămiri,
lăudaţi pe Dumnezeul nostru cu arfa!

8. El* acopere cerul cu nori,
pregăteşte ploaia pentru pămînt,
şi face să răsară iarba pe munţi.
*Iov 38. 26, 27. Ps. 104. 13, 14.

9. El* dă hrană vitelor,
şi puilor** corbului cînd strigă. *Iov 38. 41. Ps. 104. 27, 28; 136. 25; 145. 15. **Iov 38. 41. Mat. 6. 26.

10. Nu* de puterea calului Se bucură El,
nu-Şi găseşte plăcerea în picioarele omului. *Ps. 33. 16, 17, 18. Osea 1. 7.

11. Domnul iubeşte pe cei ce se tem de El,
pe cei ce nădăjduiesc în bunătatea Lui.

12. Laudă pe Domnul, Ierusalime,
laudă pe Dumnezeul tău, Sioane!

13. Căci El întăreşte zăvoarele porţilor,
El binecuvintează pe fiii tăi în mijlocul tău;

14. El* dă pace ţinutului tău
şi te satură cu cel mai bun grîu**
*Isa. 60. 17, 18. **Ps. 132. 15.

15. El* Îşi trimete poruncile pe pămînt,
Cuvîntul Lui aleargă cu iuţeală mare.
*Iov 37. 12. Ps. 107. 20.

16. El* dă zăpada ca lîna,
El presară bruma albă ca cenuşa;
*Iov 37. 6.

17. El Îşi asvîrle ghiaţa în bucăţi;
cine poate sta înaintea frigului Său?

18. El* Îşi trimete Cuvîntul Său, şi le topeşte;
pune să sufle vîntul Lui, şi apele curg. *Vers. 15. Iov 37. 10.

19. El* descopere lui Iacov Cuvîntul Său,
lui Israel legile** şi poruncile Sale.
*Deut. 33. 2, 3, 4. Ps. 76. 1; 78. 5; 103. 7. **Mal. 4. 4.

20. El n'a* lucrat aşa cu toate neamurile,
şi ele nu cunosc poruncile Lui.
Lăudaţi pe Domnul!
*Deut. 4. 32, 33, 34. Rom. 3. 1, 2.

PSALMUL 148.

148 1. Lăudaţi pe Domnul!
Lăudaţi pe Domnul din înălţimea cerurilor,
lăudaţi-L în locurile cele înalte!

2. Lăudaţi-L* toţi îngerii Lui!
Lăudaţi-L, toate oştirile Lui!
*Ps. 103. 20, 21.

3. Lăudaţi-L, soare şi lună,
lăudaţi-L, toate stelele luminoase!

4. Lăudaţi-L, cerurile* cerurilor,
şi voi, ape**, cari sînteţi mai pe sus de ceruri! *1 Reg. 8. 27. 2 Cor. 12. 2. **Fac. 1. 7.

5. Să laude Numele Domnului,
căci* El a poruncit şi au fost făcute, *Fac. 1. 1, 6, 7. Ps. 33, 6. 9.

6. le-a* întărit pe veci de veci;
le-a dat legi, şi nu le va călca.
*Ps. 89. 37; 119. 90, 91. Ier. 31, 35, 36; 33. 25.

7. Lăudaţi pe Domnul de jos de pe pămînt,
balauri* de mare, şi adîncuri toate;
*Isa. 43. 20.

8. foc şi grindină, zăpadă şi ceaţă,
vînturi năpraznice, cari* împliniţi poruncile Lui, *Ps. 147. 15—18.

9. munţi* şi dealuri toate,
pomi roditori, şi cedri toţi,
*Isa. 44. 23; 49. 13; 55. 12.

10. fiare şi vite toate,
tîrîtoare şi păsări înaripate,

11. împăraţi ai pămîntului şi popoare toate,
voievozi şi toţi judecătorii pămîntului,

12. tineri şi tinere,
bătrîni şi copii!

13. Să laude Numele Domnului!
Căci numai Numele* Lui este înălţat:

măreţia** Lui este mai pe sus de pămînt şi de ceruri. * Ps. 8. 1. Isa. 12. 4. ** Ps. 113. 4.
14. El * a înălţat tăria poporului Său:
iată o pricină de laudă ** pentru toţi credincioşii Lui,
pentru copiii lui Israel, popor † de lîngă El.
Lăudaţi pe Domnul!
* Ps. 75. 10. ** Ps. 149. 9. † Efes. 2. 17.

PSALMUL 149.

149 1. Lăudaţi pe Domnul!
Cîntaţi * Domnului o cîntare nouă,
cîntaţi laudele Lui în adunarea credincioşilor Lui! * Ps. 33. 3. Isa. 42. 10.
2. Să se bucure Israel de Cel ce l-a făcut *,
să se veselească fiii Sionului de Împăratul ** lor!
* Iov 35. 10. Ps. 100. 3. Isa. 54. 5. ** Zah. 9. 9. Mat. 21. 5.
3. Să laude * Numele Lui cu jocuri,
să-L laude cu toba şi cu arfa!
* Ps. 81. 2; 150. 4.
4. Căci Domnul * are plăcere de poporul Său,
şi slăveşte ** pe cei nenorociţi, mîntuindu-i. * Ps. 35. 27. ** Ps. 132. 16.
5. Să salte de bucurie credincioşii Lui îmbrăcaţi în slavă,
să scoată strigăte * de bucurie în aşternutul lor! * Iov 35. 10.
6. Laudele lui Dumnezeu să fie în gura lor,
şi sabia * cu două tăişuri în mîna lor, * Evr. 4. 12. Apoc. 1. 16.
7. ca să facă răzbunare asupra neamurilor,
şi să pedepsească popoarele;
8. să lege pe împăraţii lor cu lanţuri,
şi pe mai marii lor cu obezi de fer,
9. ca * să aducă la îndeplinire împotriva lor judecata scrisă!
Aceasta ** este o cinste pentru toţi credincioşii Lui.
Lăudaţi pe Domnul!
* Deut. 7. 1, 2. ** Ps. 148. 14.

PSALMUL 150.

150 1. Lăudaţi pe Domnul!
Lăudaţi pe Dumnezeu în Locaşul Lui cel sfînt,
lăudaţi-L în întinderea cerului, unde se arată puterea Lui!
2. Lăudaţi-L * pentru isprăvile Lui cele mari,
lăudaţi-L, după mărimea ** Lui nemărginită! * Ps. 145. 5, 6. ** Deut. 3. 24.
3. Lăudaţi-L * cu sunet de trîmbiţă,
lăudaţi-L cu alăuta şi arfa!
* Ps. 81. 2; 149. 3.
4. Lăudaţi-L cu * timpane şi cu jocuri,
lăudaţi-L, cîntînd cu instrumente cu ** coarde şi cu cavalul.
* Exod. 15. 20. ** Ps. 33. 2; 92. 3; 144. 9. Isa. 38. 20.
5. Lăudaţi-L cu * chimvale sunătoare,
lăudaţi-L cu chimvale zîngănitoare!
* 1 Cron. 15. 16, 19, 28; 16. 5; 25. 1, 6.
6. Tot ce are suflare, să laude pe Domnul!
Lăudaţi pe Domnul!

PILDELE SAU PROVERBELE LUI SOLOMON

(Isaia 33. 6. 1 Timotei 4. 8.)

Strigarea înţelepciunii.

1 1. Pildele * lui Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel,
* 1 Reg. 4. 32. Cap. 10. 1; 25. 1. Ecl. 12. 9.
2. pentru cunoaşterea înţelepciunii şi învăţăturii,
pentru înţelegerea cuvintelor minţii;
3. pentru * căpătarea învăţăturilor de bun simţ,
de dreptate, de judecată şi de nepărtinire; * Cap. 2. 1, 9.
4. ca să dea celor * neîncercaţi agerime de minte,
tînărului cunoştinţă şi chibzuinţă, —
* Cap. 9. 4.
5. să asculte * însă şi înţeleptul, şi îşi va mări ştiinţa,
şi cel priceput, şi va căpăta iscusinţă — * Cap. 9. 9.
6. pentru prinderea înţelesului unei pilde sau al unui cuvînt adînc,
înţelesul cuvintelor înţelepţilor şi al cuvintelor lor cu tîlc *. * Ps. 78. 2.
7. Frica Domnului este începutul * ştiinţei;
dar nebunii nesocotesc înţelepciunea şi învăţătura.
* Iov 28. 28. Ps. 111. 10. Cap. 9. 10. Ecl. 12. 13.
8. Ascultă, fiule *, învăţătura tatălui tău,
şi nu lepăda îndrumările mamei tale!
* Cap. 4. 1; 6. 20.
9. Căci ele sînt o cunună * plăcută pe capul tău,
şi un lanţ de aur la gîtul tău. * Cap. 3. 22.

Ferirea de ispite.

10. Fiule, dacă niște păcătoși vor să te amăgească,
nu te * lăsa cîștigat de ei!
* Fac. 39. 7, etc. Ps. 1. 1. Efes. 5. 11.
11. Dacă-ți vor zice: „Vino cu noi!
Haidem să întindem curse ca să vărsăm * sînge,
să întindem fără temei lațuri celui nevinovat; * Ier. 5. 26.
12. haidem să-i înghițim de vii, ca locuința morților,
și întregi, ca * pe cei ce se pogoară în groapă; * Ps. 28. 1; 143. 7.
13. vom găsi tot felul de lucruri scumpe,
și ne vom umplea casele cu pradă;
14. vei avea și tu partea ta la fel cu noi,
o pungă vom avea cu toții!“ —
15. fiule, să nu pornești la * drum cu ei,
abate-ți** piciorul de pe cărarea lor!
* Ps. 1. 1. Cap. 4. 14. ** Ps. 119. 101.
16. Căci * picioarele lor aleargă la rău,
și se grăbesc să verse sînge.
* Isa. 59. 7. Rom. 3. 15.
17. Dar degeaba se aruncă lațul
înaintea ochilor tuturor păsărilor;
18. căci ei întind curse tocmai împotriva sîngelui lor,
și sufletului lor își întind ei lațuri.
19. Aceasta este soarta * tuturor celor lacomi de cîștig:
lăcomia aduce pierderea celor ce se dedau la ea. * Cap. 15. 27. 1 Tim. 6. 10.

Cei neascultători.

20. Înțelepciunea * strigă pe ulițe,
își înalță glasul în piețe:
* Cap. 8. 1, etc.; 9. 3. Ioan 7. 37.
21. strigă unde e zarva mai mare;
la porți, în cetate, își spune cuvintele ei:
22. „Pînă cînd veți iubi prostia, proștilor?
Pînă cînd le va plăcea batjocoritorilor batjocura,
și vor urî nebunii știința?
23. Întoarceți-vă să ascultați mustrările mele!
Iată, voi turna * duhul meu peste voi,
vă voi face cunoscut cuvintele mele... * Ioel 2. 28.
24. Fiindcă * eu chem și voi vă împotriviți,
fiindcă îmi întind mîna și nimeni n ia seama, * Isa. 65. 12; 66. 4. Ier. 7. 13. Zah. 7. 1
25. fiindcă lepădați * toate sfaturil mele,
și nu vă plac mustrările mele,
* Ps. 107. 11. Vers. 30 Luc. 7. 3
26. de aceea și * eu, voi rîde cînd veți fi în vreo nenorocire,
îmi voi bate joc de voi cînd vă va apuca groaza, * Ps. 2. 4.
27. cînd vă va apuca groaza ca * o furtună,
și cînd vă va învălui nenorocirea ca un vîrtej,
cînd va da peste voi necazul și strîmtorarea. * Cap. 10. 24.
28. Atunci * mă vor chema, și nu voi răspunde;
mă vor căuta, și nu mă vor găsi.
* Iov 27. 9; 35. 12. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11; 14. 12. Ezec. 8. 18. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13. Iac. 4. 3.
29. Pentrucă au * urît știința,
și n'au ales** frica Domnului,
* Iov 21. 14. Vers. 22. ** Ps. 119. 173.
30. pentrucă n'au iubit * sfaturile mele,
și au nesocotit toate mustrările mele. * Vers. 25. Ps. 81. 11.
31. De aceea se vor hrăni * cu roada umbletelor lor,
și se vor sătura cu sfaturile lor.
* Iov 4. 8. Cap. 14. 14; 22. 8. Isa. 3. 11. Ier. 6. 19.
32. Căci împotrivirea proștilor îi ucide,
și liniștea nebunilor îi pierde;
33. dar cel ce * m'ascultă va locui fără grijă,
va trăi liniștit** și fără să se teamă de vreun rău. * Ps. 25. 12, 13. ** Ps. 112. 7.

Indemn la căutarea înțelepciunii.

2 1. Fiule, dacă vei primi cuvintele mele,
dacă vei păstra * cu tine învățăturile mele, * Cap. 4. 21; 7. 1.
2. dacă vei lua aminte la înțelepciune,
și dacă-ți vei pleca inima la pricepere;
3. dacă vei cere înțelepciune,
și dacă te vei ruga pentru pricepere,
4. dacă o vei căuta * ca argintul,
și vei umbla după ea ca după o comoară, * Cap. 3. 14. Mat. 13. 44.
5. atunci vei înțelege frica de Domnul,
și vei găsi cunoștința lui Dumnezeu.
6. Căci * Domnul dă înțelepciune;
din gura Lui iese cunoștință și pricepere. * 1 Reg. 3. 9, 12. Iac. 1. 5.

7. El dă izbîndă celor fără prihană,
dă un scut * celor ce umblă în nevinovăţie. *Ps. 84. 11. Cap. 30. 5.
8. Ocroteşte cărările neprihănirii,
şi păzeşte * calea credincioşilor Lui.
*1 Sam. 2. 9. Ps. 66. 9.
9. Atunci vei înţelege dreptatea, judecata,
nepărtinirea, toate căile cari duc la bine.

Înţelepciunea
ne fereşte de cei amăgitori.

10. Căci înţelepciunea va veni în inima ta,
şi cunoştinţa va fi desfătarea sufletului tău;
11. chibzuinţa * va veghea asupra ta,
priceperea te va păzi, *Cap. 6. 22.
12. ca să te scape de calea cea rea,
de omul care ţine cuvîntări stricate;
13. de ceice părăsesc cărările adevărate,
ca să umble * pe drumuri întunecoase; *Ioan 3. 19, 20.
14. cari se bucură * să facă răul,
şi îşi pun plăcerea ** în răutate,
*Cap. 10. 23. Ier. 11. 15. **Rom. 1. 32.
15. cari * umblă pe cărări strîmbe,
şi apucă pe drumuri sucite; *Ps. 125. 5.
16. ca să te scape şi de nevasta * altuia,
de străina **, care întrebuinţează vorbe ademenitoare,
*Cap. 5. 20. **Cap. 5. 3; 6. 24; 7. 5.
17. care părăseşte * pe bărbatul tinereţei ei,
şi uită legămîntul Dumnezeului ei.
*Mal. 2. 14, 15.
18. Căci casa * ei pogoară la moarte,
şi drumul ei duce la cei morţi:
*Cap. 7. 27.
19. niciunul care se duce la ea nu se mai întoarce,
şi nu mai găseşte cărările vieţii.
20. De aceea, tu să umbli pe calea oamenilor de bine,
şi să ţii cărările celor neprihăniţi!
21. Căci oamenii * fără prihană vor locui ţara,
şi oamenii neîntinaţi vor rămînea în ea; *Ps. 37. 29.
22. dar cei răi * vor fi nimiciţi din ţară,
şi cei necredincioşi vor fi smulşi din ea. *Iov 18. 17. Ps. 37. 28; 104. 35.

Folosul temerii
de Dumnezeu şi al înţelepciunii.

3 1. Fiule, nu uita învăţăturile mele,
şi păstrează în inima * ta sfaturile mele! *Deut. 8. 1; 30. 16, 20.
2. Căci ele îţi vor lungi zilele şi anii vieţii tale,
şi-ţi vor aduce multă pace *. *Ps. 119. 165.
3. Să nu te părăsească bunătatea şi credincioşia:
leagă-ţi-le * la gît,
scrie-le ** pe tăbliţa inimii tale.
*Exod. 13. 9. Deut. 6. 8. Cap. 6. 21; 7. 3. **Ier. 17. 1. 2 Cor. 3. 3.
4. Şi astfel vei căpăta trecere * şi minte sănătoasă,
înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor. *Ps. 111. 10. 1 Sam. 2. 26. Luc. 2. 52. Fapt. 2. 47. Rom. 14. 18.
5. Increde-te * în Domnul din toată inima ta,
şi nu ** te bizui pe înţelepciunea ta!
*Ps. 37. 3, 5. **Ier. 9. 23.
6. Recunoaşte-L * în toate căile tale,
şi El îţi va netezi ** cărările.
*1 Cron. 28. 9. **Ier. 10. 23.
7. Nu te socoti singur * înţelept;
teme-te ** de Domnul, şi abate-te dela rău! *Rom. 12. 16. **Iov 1. 1. Cap. 16. 6.
8. Aceasta va aduce sănătate trupului tău,
şi răcorire oaselor * tale. *Iov 21. 24.
9. Cinsteşte * pe Domnul cu averile tale,
şi cu cele dintîi roade din tot venitul tău: *Exod. 22. 29; 23. 19; 34. 26. Deut. 26. 2, etc. Mal. 3. 10, etc. Luc. 14. 13.
10. căci * atunci grînarele îţi vor fi pline de belşug,
şi teascurile tale vor geme de must.
*Deut. 28. 8.

Fericirea şi înţelepciunea adevărată.

11. Fiule *, nu dispreţui mustrarea Domnului,
şi nu te mîhni de pedepsele Lui.
*Iov 5. 17. Ps. 94. 12. Evr. 12. 5, 6. Apoc. 3. 19.
12. Căci Domnul mustră pe cine iubeşte,
ca un părinte * pe copilul pe care-l iubeşte! *Deut. 8. 5.
13. Ferice * de omul care găseşte înţelepciunea,
şi de omul care capătă pricepere!
*Cap. 8. 34, 35.
14. Căci cîştigul * pe care-l aduce ea este mai bun decît al argintului,
şi venitul adus de ea este mai de preţ decît aurul;
*Iov. 28. 13, etc. Ps. 19. 10. Cap. 2. 4; 8. 11, 19; 16. 16.

15. ea este mai de preţ decît mărgăritarele,
şi toate comorile * tale nu se pot asemui cu ea. *Mat. 13. 44.
16. În dreapta ei este o viaţă lungă *;
în stînga ei, bogăţie şi slavă.
*Cap. 8. 18. 1 Tim. 4. 8.
17. Căile * ei sînt nişte căi plăcute,
şi toate cărările ei sînt nişte cărări pacinice. *Mat. 11. 29, 30.
18. Ea este un pom de * viaţă pentru cei ce o apucă,
şi cei ce o au sînt fericiţi. *Fac. 2. 9; 3. 22.
19. Prin înţelepciune a întemeiat Domnul * pămîntul,
şi prin pricepere a întărit El cerurile; *Ps. 104. 24; 136. 5. Cap. 8. 27. Ier. 10. 12; 51. 15.
20. prin ştiinţa * Lui s'au deschis Adîncurile,
şi strecoară norii ** roua.
*Fac. 1. 9. **Deut. 33. 28. Iov 36. 28.
21. Fiule, să nu se depărteze învăţăturile acestea de ochii tăi:
păstrează înţelepciunea şi chibzuinţa!
22. Căci ele vor fi viaţa sufletului tău,
şi podoaba * gîtului tău. *Cap. 1. 9.
23. Atunci * vei merge cu încredere pe drumul tău,
şi piciorul nu ţi se va poticni.
*Ps. 37. 24; 91. 11, 12. Cap. 10. 9.
24. Cînd * te vei culca, vei fi fără teamă,
şi cînd vei dormi, somnul îţi va fi dulce. *Lev. 26. 6. Ps. 3. 5; 4. 8.
25. Nu te teme nici de spaimă năpraznică *,
nici de o năvălire din partea celor răi; *Ps. 91. 5; 112. 7.
26. căci Domnul va fi nădejdea ta,
şi El îţi va păzi piciorul de cădere.

Indemnuri la o bună vieţuire.

27. Nu opri o binefacere * celui ce are nevoie de ea,
cînd poţi s'o faci. *Rom. 13. 7. Gal. 6. 10.
28. Nu * zice aproapelui tău: „Du-te şi vino iarăş;
îţi voi da mîne!“
cînd ai de unde să dai.
*Lev. 19. 13. Deut. 24. 15.
29. Nu gîndi rău împotriva aproapelui tău,
cînd locuieşte liniştit lîngă tine.
30. Nu te certa * fără pricină cu cineva,
cînd nu ţi-a făcut nici un rău. *Rom. 12. 18.
31. Nu pizmui pe omul asupritor *,
şi nu alege niciuna din căile lui!
*Ps. 37. 1; 73. 3. Cap. 24. 1.
32. Căci Domnul urăşte pe oamenii stricaţi,
dar este prieten cu cei fără prihană *.
*Ps. 25. 14.
33. Blestemul * Domnului este în casa celui rău,
dar locuinţa celor neprihăniţi o binecuvintează **. *Lev. 26. 14, etc. Ps. 37. 22. Zah. 5. 4. Mal. 2. 2. **Ps. 1. 3.
34. Cînd are a face cu cei batjocoritori,
Îşi bate joc * de ei,
dar celor smeriţi le dă har.
*Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5.
35. Înţelepţii vor moşteni slava,
dar partea celor nebuni este ruşinea.

4 1. Ascultaţi, fiilor *, învăţătura unui tată,
şi luaţi aminte, ca să pricepeţi;
*Ps. 34. 11. Cap. 1. 8.
2. căci eu vă dau sfaturi bune:
nu lepădaţi învăţătura mea.
3. Căci cînd eram încă fiu la tatăl meu,
şi fiu gingaş * şi singur la mama mea, *1 Cron. 29. 1.
4. el * mă învăţa atunci, şi-mi zicea:
„Păstrează bine în inima ta cuvintele mele,
păzeşte ** învăţăturile mele, şi vei trăi! *1 Cron. 28. 9. Efes. 6. 4. **Cap. 7. 2.
5. Dobîndeşte * înţelepciune, dobîndeşte pricepere;
nu uita cuvintele gurii mele, şi nu te abate dela ele. *Cap. 2. 2, 3.
6. N'o părăsi, şi ea te va păzi;
iubeşte-o *, şi te va ocroti! *2 Tes. 2. 10.
7. Iată * începutul înţelepciunii:
dobîndeşte înţelepciunea,
şi cu tot ce ai, dobîndeşte pricepere. *Mat. 13. 44. Luc. 10. 42.
8. Înalţă-o *, şi ea te va înălţa;
ea va fi slava ta, dacă o vei îmbrăţişa. *1 Sam. 2. 30.
9. Ea îţi va pune pe cap o cunună plăcută *,
te va împodobi cu o strălucită cunună împărătească. *Cap. 1. 9; 3. 22.
10. Ascultă, fiule, primeşte cuvintele mele,
şi anii * vieţii tale se vor înmulţi.
*Cap. 3. 2.
11. Eu îţi arăt calea înţelepciunii,
te povăţuiesc pe cărările neprihănirii.
12. Cînd vei umbla, pasul nu-ţi * va fi stînjenit;
şi cînd vei alerga **, nu te vei poticni. *Ps. 18. 36. **Ps. 91. 11, 12.

13. Ţine învăţătura, n'o lăsa din mînă;
păstrează-o, căci ea este viaţa ta.
14. Nu* intra pe cărarea celor răi,
şi nu umbla pe calea celor nelegiuiţi!
*Ps. 1. 1. Cap. 1. 10, 15.
15. Fereşte-te de ea, nu trece pe ea;
ocoleşte-o, şi treci înainte!
16. Căci* ei nu dorm, dacă n'au făcut răul,
le piere somnul dacă nu fac pe cineva să cadă;
*Ps. 36. 4. Isa. 57. 20.
17. căci ei mănîncă pîne nelegiuită,
şi beau vin stors cu sila.
18. Dar* cărarea celor neprihăniţi
este** ca lumina strălucitoare,
a cărei strălucire merge mereu crescînd pînă la miezul zilei.
*Mat. 5. 14, 45. Filp. 2. 15. **2 Sam. 23. 4.
19. Calea celor răi este ca întunerecul* gros:
ei nu văd de ce se vor poticni.
*1 Sam. 2. 9. Iov 18. 5, 6. Isa. 59. 9, 10. Ier. 23. 12. Ioan 12. 35.
20. Fiule, ia aminte la cuvintele mele,
pleacă-ţi urechea la vorbele mele!
21. Să* nu se depărteze cuvintele acestea de ochii tăi,
păstrează-le** în fundul inimii tale!
*Cap. 3. 3, 21. **Cap. 2. 1.
22. Căci ele sînt viaţă pentru cei ce le găsesc,
şi sănătate* pentru tot trupul lor.
*Cap. 3. 8; 12. 18.
23. Păzeşte-ţi inima mai mult de cît orice,
căci din ea ies izvoarele vieţii.
24. Izgoneşte neadevărul din gura ta;
şi depărtează viclenia de pe buzele tale!
25. Ochii tăi să privească drept,
şi pleoapele tale să caute drept înaintea ta.
26. Cărarea pe care mergi să fie netedă,
şi toate căile tale să fie hotărîte:
27. nu te* abate nici la dreapta nici la stînga,
şi fereşte-te** de rău.
*Deut. 5. 32; 28. 14. Ios. 1. 7. **Isa. 1. 16. Rom. 12. 9.

Fereşte-te de desfrînare.

5 1. Fiule, ia aminte la înţelepciunea mea,
şi pleacă urechea la învăţătura mea,
2. ca să fii cu chibzuinţă,
şi buzele tale să aibă* cunoştinţă.
*Mal. 2. 7.
3. Căci* buzele femeii străine strecoară miere,
şi cerul gurii ei este mai lunecos** decît untdelemnul;
*Cap. 2. 16; 6. 24. **Ps. 55. 21.
4. dar* la urmă este amară ca pelinul,
ascuţită** ca o sabie cu două tăişuri.
*Ecl. 7. 26. **Evr. 4. 12.
5. Picioarele* ei pogoară la moarte,
paşii ei dau în locuinţa morţilor.
*Cap. 7. 27.
6. Aşa că ea nu poate găsi calea vieţii,
rătăceşte în căile ei, şi nu ştie unde merge.
7. Şi acum, fiilor, ascultaţi-mă,
şi nu vă abateţi dela cuvintele gurii mele:
8. depărtează-te de drumul care duce la ea,
şi nu te apropia de uşa casei ei,
9. ca nu cumva să-ţi dai altora vlaga ta,
şi unui om fără milă anii tăi;
10. ca nu cumva nişte străini să se sature de averea ta,
şi tu să te trudeşti pentru casa altuia;
11. ca nu cumva să gemi, la urmă,
cînd carnea şi trupul ţi se vor istovi,
12. şi să zici: „Cum am putut eu să urăsc* certarea,
şi cum a disprefuit inima** mea mustrarea? *Cap. 1. 29. **Cap. 1. 25; 12. 1.
13. Cum am putut să n'ascult glasul învăţătorilor mei,
şi să nu iau aminte la ceice mă învăţau?
14. Cît pe ce să mă nenorocesc de tot
în mijlocul poporului şi adunării!"
15. Bea apă din fîntîna ta,
şi din izvoarele puţului tău.
16. Ce, vrei să ţi se verse izvoarele afară?
Şi să-ţi curgă rîurile pe pieţele de obşte?
17. Lasă-le să fie numai pentru tine,
şi nu pentru străinii de lîngă tine.
18. Izvorul tău să fie binecuvîntat,
şi bucură-te de nevasta* tinereţii tale. *Mal. 2. 14.
19. Cerboaică* iubită, căprioară plăcută:
fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei,
fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei! *Cînt. 2. 9; 4. 5; 7. 3.
20. Şi pentruce, fiule, ai fi îndrăgostit de o* străină,
şi ai îmbrăţişa sînul unei necunoscute? *Cap. 2. 16; 7. 5.

21. Căci * căile omului sînt lămurite înaintea ochilor Domnului,
şi El vede toate cărările lui. *2 Cron. 16. 9. Iov 31. 4; 34. 21. Cap. 15. 3. Ier. 16. 17; 32. 19. Osea 7. 2. Evr. 4. 13.
22. Cel rău este prins în înseşi * nelegiuirile lui,
şi este apucat de legăturile păcatului lui. *Ps. 9. 15.
23. El va muri din lipsă de înfrînare*,
se va poticni din prea multa lui nebunie. *Iov 4. 21; 36. 12.

Asupra chezăşiei.

6 1. Fiule, dacă * te-ai pus chezaş pentru aproapele tău,
dacă te-ai prins pentru altul,
*Cap. 11. 15; 17. 18; 20. 16; 22. 26; 27. 13.
2. dacă eşti legat prin făgăduinţa gurii tale,
dacă eşti prins de cuvintele gurii tale,
3. fă totuş lucrul acesta, fiule: desleagă-te,
căci ai căzut în mîna aproapelui tău!
De aceea du-te, aruncă-te cu faţa la pămînt, şi stăruieşte de el.
4. Nu da * somn ochilor tăi,
nici aţipire pleoapelor tale! *Ps. 132. 4.
5. Scapă din mîna lui cum scapă căprioara din mîna vînătorului,
şi ca pasărea din mîna păsărarului...

Fereşte-te de lenevie.

6. Du-te * la furnică, leneşule;
uită-te cu băgare de seamă la căile ei, şi înţelepţeşte-te! *Iov 12. 7.
7. Ea n'are nici căpetenie,
nici priveghetor, nici stăpîn;
8. totuş îşi pregăteşte hrana vara,
şi strînge de ale mîncării în timpul secerişului.
9. Pînă cînd * vei sta culcat, leneşule?
Cînd te vei scula din somnul tău?
*Cap. 24. 33, 34.
10. Să mai dormi puţin, să mai aţipeşti puţin,
să mai încrucişezi puţin mînile ca să dormi!...
11. Şi sărăcia * vine peste tine, ca un hoţ,
şi lipsa, ca un om înarmat.
*Cap. 10. 4; 13. 4; 20. 4.

Fereşte-te de răutate.

12. Omul de nimic, omul nelegiuit,
umblă cu neadevărul în gură,
13. clipeşte * din ochi, dă din picior,
şi face semne cu degetele.
*Iov 15. 12. Ps. 35. 19. Cap. 10. 10.
14. Răutatea este în inima lui, urzeşte * lucrurile rele într'una,
şi stîrneşte** certuri. *Mic. 2. 1. **Vers. 19.
15. De aceea nimicirea îi va veni pe neaşteptate;
va fi zdrobit * deodată, şi fără leac**. *Ier. 19. 11. **2 Cron. 36. 16.
16. Şase lucruri urăşte Domnul,
şi chiar şapte îi sînt urîte:
17. ochii * trufaşi, limba** mincinoasă,
mînile † cari varsă sînge nevinovat,
*Ps. 18. 27; 101. 5. **Ps. 120. 2, 3. †Isa. 1. 15.
18. inima * care urzeşte planuri nelegiuite,
picioarele** cari aleargă repede la rău, *Fac. 6. 5. **Isa. 59. 7. Rom. 3. 15.
19. martorul * mincinos, care spune minciuni,
şi cel ce stîrneşte** certuri între fraţi. *Ps. 27. 12. Cap. 19. 5. **Vers. 14.

Fereşte-te de preacurvie.

20. Fiule *, păzeşte sfaturile tatălui tău,
şi nu lepăda învăţătura mamei tale:
*Cap. 1. 8. Efes. 6. 1.
21. leagă-le * necurmat la inimă,
atîrnă-le de gît. *Cap. 3. 3; 7. 3.
22. Ele te vor însoţi * în mersul tău,
te vor** păzi în pat,
şi îţi vor vorbi la deşteptare!
*Cap. 3. 23, 24. **Cap. 2. 11.
23. Căci * sfatul este o candelă, învăţătura este o lumină,
iar îndemnul şi mustrarea sînt calea vieţii. *Ps. 19. 8; 119. 105.
24. Ele te vor feri * de femeia stricată,
de limba ademenitoare a celei străine.
*Cap. 2. 16; 5. 3; 7. 5.
25. N'o * pofti în inima ta pentru frumuseţa ei,
şi nu te lăsa ademenit de pleoapele ei. *Mat. 5. 28.
26. Căci pentru * o femeie curvă, omul ajunge de nu mai rămîne decît cu o bucată de pîine,
şi** femeia măritată întinde † o cursă unui suflet scump.
*Cap. 29. 3. **Fac. 39. 14. †Ezec. 13. 18.
27. Poate cineva să ia foc în sîn,
fără să i se aprindă hainele?
28. Sau poate merge cineva pe cărbuni aprinşi,
fără să-i ardă picioarele?

29. Tot aşa este şi cu cel ce se duce
la nevasta aproapelui său:
ori cine se atinge de ea nu va rămînea nepedepsit.
30. Hoţul nu este urgisit cînd fură
ca să-şi potolească foamea, căci îi este foame;
31. şi dacă este prins, trebuie să dea înapoi înşeptit *,
să dea chiar tot ce are în casă.
* Exod. 22. 1, 4.
32. Dar cel ce preacurveşte cu o femeie este * un om fără minte,
singur îşi pierde viaţa cine face aşa.
* Cap. 7. 7.
33. Nu va avea decît rană şi ruşine,
şi ocara nu i se va şterge.
34. Căci gelozia înfurie pe un bărbat,
şi n'are milă în ziua răzbunării;
35. nu se uită la niciun preţ de răscumpărare,
şi nu se lasă înduplecat nici chiar de cel mai mare dar.

Ispita preacurviei şi urmările ei.

7 1. Fiule, păstrează cuvintele mele,
şi ţine * la tine sfaturile mele. * Cap. 2. 1.
2. Ţine * sfaturile mele, şi vei trăi;
păzeşte învăţăturile ** mele ca lumina ochilor.
* Lev. 18. 5. Cap. 4. 4. Isa. 55. 3. ** Deut. 32. 10.
3. Leagă-le * la degete,
scrie-le pe tăbliţa inimii tale.
* Deut. 6. 8; 11. 18. Cap. 3. 3; 6. 21.
4. Zi înţelepciunii: „Tu eşti sora mea!"
Şi numeşte priceperea prietena ta,—
5. ca * să te ferească de nevasta altuia,
de străina care întrebuinţează cuvinte ademenitoare. * Cap. 2. 16; 5. 3; 6. 24.
6. Stăteam la fereastra casei mele,
şi mă uitam prin zăbrele.
7. Am zărit printre cei neîncercaţi,
am văzut printre tineri
pe un băiat fără minte*. * Cap. 6. 32; 9. 4, 16.
8. Trecea pe uliţă, la colţul unde stătea una din aceste străine,
şi a apucat pe calea care ducea spre locuinţa ei.
9. Era în * amurg, seara,
în noaptea neagră şi întunecoasă.
* Iov 24. 15.
10. Şi, iată că, i-a alergat înainte o femeie
îmbrăcată ca o curvă şi cu inima şireată.
11. Era bună * de gură şi fără astîmpăr;
picioarele ** nu-i puteau sta acasă:
* Cap. 9. 13. ** 1 Tim. 5. 13. Tit. 2. 5.
12. cînd în uliţă, cînd în pieţe,
pela toate colţurile stătea la pîndă.
13. Ea l-a îmbrăţişat şi l-a sărutat,
şi cu o faţă fără ruşine i-a zis:
14. „Eram datoare cu o jertfă de mulţămire,
azi mi-am împlinit juruinţele.
15. De aceea ţi-am ieşit înainte,
să te caut, şi te-am şi găsit.
16. Mi-am împodobit patul cu învelitori,
cu aşternut de pînzeturi * din Egipt;
17. mi-am stropit aşternutul
cu smirnă, aloe şi scorţişoară.
* Isa. 19. 9.
18. Vino, să ne îmbătăm de dragoste pînă dimineaţă,
să ne desfătăm cu desmierdări!
19. Căci bărbatul meu nu este acasă,
a plecat într'o călătorie lungă,
20. a luat cu el sacul cu bani,
şi nu se va întoarce acasă decît la luna nouă."
21. Tot vorbindu-i *, ea l-a ademenit,
şi l-a atras cu ** buzele ei ademenitoare. * Cap. 5. 3. ** Ps. 12. 2.
22. De odată a început să meargă după ea,
ca boul care se duce la măcelărie,
ca un cerb care aleargă spre cursă,
23. ca pasărea * care dă buzna în laţ,
fără să ştie că o va costa viaţa,
pînă ce săgeata îi străpunge ficatul.
* Ecl. 9. 12.
24. Şi acum, fiilor, ascultaţi-mă,
şi luaţi aminte la cuvintele gurii mele.
25. Să nu ţi se abată inima spre calea unei asemenea femei,
nu te rătăci pe cărările ei.
26. Căci ea a făcut să cadă multe jertfe,
şi * mulţi sînt cei pe cari i-a ucis ea.
* Neem. 13. 26.
27. Casa * ei este drumul spre locuinţa morţilor,
drumul care pogoară spre locaşurile morţii. * Cap. 2. 18; 5. 5; 9. 18.

Strigarea înţelepciunii.

8 1. Nu strigă înţelepciunea *,
şi nu-şi înalţă priceperea glasul?
* Cap. 1. 20; 9. 3.
2. Ea se aşează sus pe înălţimi,
afară pe drum, la răspîntii,
3. şi strigă lîngă porţi, la intrarea cetăţii,
la intrarea porţilor:
4. „Oamenilor, către voi strig,

şi spre fiii oamenilor se îndreaptă glasul meu.
5. Invăţaţi-vă minte, proştilor,
şi înţelepţiţi-vă nebunilor!
6. Ascultaţi, căci am lucruri * mari de spus,
şi buzele mi se deschid ca să înveţe pe alţii ce este drept. *Cap. 22. 20.
7. Căci gura mea vesteşte adevărul,
şi buzele mele urăsc minciuna!
8. Toate cuvintele gurii mele sînt drepte,
n'au nimic neadevărat nici sucit în ele.
9. Toate sînt lămurite pentru cel priceput,
şi drepte pentru ceice au găsit ştiinţa.
10. Primiţi mai de grabă învăţăturile mele decît argintul,
şi mai de grabă ştiinţa de cît aurul scump.
11. Căci * înţelepciunea preţuieşte mai mult de cît mărgăritarele,
şi nici un lucru de preţ nu se poate asemui cu ea. *Iov 28. 15, etc. Ps. 19. 10; 119. 127. Cap. 3. 14, 15; 4. 5, 7; 16. 16.
12. Eu, Inţelepciunea, am ca locuinţă mintea,
şi pot născoci cele mai chibzuite planuri.
13. Frica * de Domnul este urîrea răului;
trufia şi mîndria **, purtarea rea
şi gura † mincinoasă, iată ce urăsc eu. *Cap. 16. 6. **Cap. 6. 17. †Cap. 4. 24.
14. Dela mine vine sfatul şi izbînda,
eu sînt priceperea, a mea * este puterea. *Ecl. 7. 19.
15. Prin * mine împărăţesc împăraţii
şi dau voivozii porunci drepte. *Dan. 2. 21. Rom. 13. 1.
16. Prin mine cîrmuiesc dregătorii,
şi mai marii, toţi judecătorii pămîntului.
17. Eu * iubesc pe ceice mă iubesc,
şi cei ** ce mă caută cu totdinadinsul mă găsesc. *1 Sam. 2. 30. Ps. 91. 14. Ioan 14. 21. **Iac. 1. 5.
18. Cu mine este bogăţia * şi slava,
avuţiile trainice şi dreptatea. *Cap. 3. 16. Mat. 6. 33.
19. Rodul * meu este mai bun decît aurul cel mai curat,
şi venitul meu întrece argintul cel mai ales. *Cap. 3. 14. Vers. 10.
20. Eu umblu pe calea nevinovăţiei,
pe mijlocul cărărilor neprihănirii,
21. ca să dau o adevărată moştenire celor ce mă iubesc,
şi să le umplu vistieriile.

Obîrşia înţelepciunii.

22. Domnul * m'a făcut cea dintîi dintre lucrările Lui,
înaintea celor mai vechi lucrări ale Lui. *Cap. 3. 19. Ioan 1. 1.
23. Eu am fost aşezată din * vecinicie, înainte de orice început,
înainte de a fi pămîntul. *Ps. 2. 6.
24. Am fost născută cînd încă nu erau adîncuri,
nici izvoare încărcate cu ape;
25. am fost născută înainte * de întărirea munţilor,
înainte de a fi dealurile, *Iov 15. 7, 8.
26. cînd nu era încă nici pămîntul, nici cîmpiile,
nici cea dintîi fărîmă din pulberea lumii.
27. Cînd a întocmit Domnul cerurile, eu eram de faţă;
cînd a tras o zare pe faţa adîncului,
28. cînd a pironit norii sus,
şi cînd au ţîşnit cu putere izvoarele adîncului,
29. cînd * a pus un hotar mării,
ca apele să nu treacă peste porunca Lui,
cînd a pus temeliile ** pămîntului, *Fac. 1. 9, 10. Iov 38. 10, 11. Ps. 33. 7; 104. 9. Ier. 5. 22. **Iov 38. 4.
30. eu eram * meşterul Lui, la lucru lîngă El,
şi în toate zilele eram desfătarea ** Lui,
jucînd neîncetat înaintea Lui, *Ioan 1. 1, 2, 18. **Mat. 3. 17. Col. 1. 13.
31. jucînd pe rotocolul pămîntului Său,
şi găsindu-mi plăcerea * în fiii oamenilor. *Ps. 16. 3.
32. Şi acum, fiilor, ascultaţi-mă,
căci ferice * de ceice păzesc căile mele! *Ps. 119. 1, 2; 128. 1, 2. Luc. 11. 28.
33. Ascultaţi învăţătura, ca să vă faceţi înţelepţi,
şi nu lepădaţi sfatul meu.
34. Ferice * de omul care m'ascultă,
care veghează zilnic la porţile mele,
şi păzeşte pragul uşii mele. *Cap. 3. 13, 18.
35. Căci celce mă găseşte, găseşte viaţa,
şi capătă bunăvoinţa * Domnului. *Cap. 12. 2.
36. Dar ceice păcătuieşte împotriva mea îşi vatămă * sufletul său;
toţi ceice mă urăsc pe mine, iubesc moartea. *Cap. 2. 20.

Strigarea prietenoasă a înţelepciunii.

9 1. Înţelepciunea şi-a zidit* casa,
şi-a tăiat cei şapte stîlpi.
* Mat. 16. 18. Efes. 2. 20, 21, 22. 1 Pet. 2. 5.

2. Şi-a junghiat* vitele, şi-a amestecat** vinul,
şi-a pus masa.
* Mat. 22. 8, etc. ** Vers. 5. Cap. 23. 30.

3. Şi-a trimes* slujnicele, şi** strigă,
de pe† vîrful înălţimilor cetăţii:
* Rom. 10. 15. ** Cap. 8. 1, 2. † Vers. 14.

4. „Cine* este prost, să vină încoace!“
Celor lipsiţi de pricepere le zice:
* Vers. 16. Cap. 6. 32. Mat. 11. 25.

5. „Veniţi* de mîncaţi din pîinea mea,
şi beţi din vinul pe care l-am amestecat! * Vers. 2. Cînt. 5. 1. Isa. 55. 1. Ioan 6. 27.

6. Lăsaţi prostia, şi veţi trăi,
şi umblaţi pe calea priceperii!“

7. Celce mustră pe un batjocoritor îşi trage dispreţ,
şi celce caută să îndrepte pe cel rău se alege cu ocară.

8. Nu* mustra pe cel batjocoritor, ca să nu te urască;
mustră** pe cel înţelept, şi el te va iubi! * Mat. 7. 6. ** Ps. 141. 5.

9. Dă înţeleptului, şi se va face şi mai înţelept;
învaţă pe cel neprihănit, şi* va învăţa şi mai mult! * Mat. 13. 12.

10. Începutul* înţelepciunii este frica de Domnul;
şi ştiinţa sfinţilor, este priceperea.
* Iov 28. 28. Ps. 111. 10. Cap. 1. 7.

11. Prin* mine ţi se vor înmulţi zilele,
şi ţi se vor mări anii vieţii tale.
* Cap. 3. 2, 16; 10. 27.

12. Dacă* eşti înţelept, pentru tine eşti înţelept;
dacă eşti batjocoritor, tu singur vei suferi. * Iov 35. 6, 7. Cap. 16. 26.

Îndemn împotriva ademenirii nebuniei.

13. Nebunia este o femeie* gălăgioasă,
proastă şi care nu ştie nimic. * Cap. 7. 11.

14. Ea şade totuş la uşa casei sale,
pe un scaun, pe înălţimile* cetăţii,
* Vers. 3.

15. ca să strige la trecătorii,
cari merg pe calea cea dreaptă:

16. „Cine* este prost, să vină aici!“
Iar celui fără minte îi zice: * Vers. 4.

17. „Apele furate sînt dulci*,
şi pîinea luată pe ascuns este plăcută!“ * Cap. 20. 17.

18. El nu ştie că acolo sînt morţii*,
şi că oaspeţii ei sînt în văile locuinţei morţilor. * Cap. 2. 18; 7. 27.

Binecuvîntarea dreptăţii, blestemul păcatului.

10 1. Pildele lui Solomon.
Un fiu* înţelept este bucuria tatălui,
dar un fiu nebun este mîhnirea mamei sale. * Cap. 15. 20; 17. 21, 25; 19. 13; 29. 3. 15.

2. Comorile cîştigate pe nedrept nu* folosesc,
dar** neprihănirea izbăveşte dela moarte.
* Ps. 49. 6, etc. Cap. 11. 4. Luc. 12. 19, 20. ** Dan. 4. 27.

3. Domnul* nu lasă pe cel neprihănit să sufere de foame,
dar îndepărtează pofta celor răi.
* Ps. 10. 14; 34. 9, 10; 37. 25.

4. Cine lucrează cu o mînă* leneşă sărăceşte,
dar mîna** celor harnici îmbogăţeşte. * Cap. 12. 24; 19. 15. ** Cap. 13. 4; 21. 5.

5. Cine strînge vara, este un om chibzuit,
cine doarme în timpul seceratului este un om* care face ruşine.
* Cap. 12. 4; 17. 2; 19. 26.

6. Pe capul celui neprihănit sînt binecuvîntări,
dar gura* celor răi ascunde sîlnicie.
* Vers. 11. Est. 7. 8.

7. Pomenirea* celui neprihănit este binecuvîntată,
dar numele celor răi putrezeşte. —
* Ps. 9. 5, 6; 112. 6. Ecl. 8. 10.

8. Cine are o inimă înţeleaptă primeşte învăţăturile,
dar* cine are o gură nesocotită se prăpădeşte singur. — * Vers. 10.

9. Cine* umblă fără prihană, umblă fără teamă,
dar cine apucă pe căi strîmbe se dă singur de gol. — * Ps. 23. 4. Cap. 28. 18. Isa. 33. 15, 16.

10. Cine* clipeşte din ochi este o pricină de întristare,
şi** cine are o gură nesocotită se prăpădeşte singur. — * Cap. 6. 13. ** Vers. 8.

11. Gura* celui neprihănit este un izvor de viaţă,
dar gura** celor răi ascunde sîlnicie. — * Ps. 37. 30. Cap. 13. 14; 18. 4. ** Ps. 107. 42. Vers. 6.

12. Ura stîrneşte certuri,
dar dragostea* acopere toate greşelile. — * Cap. 17. 9. 1 Cor. 13. 4. 1 Pet. 4. 8.

13. Pe buzele omului priceput se află înţelepciunea,

dar nuiaua* este pentru spatele celui fără minte. — *Cap. 26. 3.

14. Înțelepții păstrează știința,
dar gura* nebunului este o pieire apropiată. — *Cap. 18. 7; 21. 23.

15. Averea* este o cetate întărită pentru cel bogat;
dar prăpădirea celor nenorociți, este sărăcia lor. —
*Iov 31. 24. Ps. 52. 7. Cap. 18. 11. 1 Tim. 6. 17.

16. Cel neprihănit își întrebuințează cîștigul pentru viață,
iar cel rău își întrebuințează venitul pentru păcat. —

17. Cine își aduce aminte de certare apucă pe calea vieții;
dar cel ce uită mustrarea apucă pe căi greșite. —

18. Cine ascunde ura, are buze mincinoase,
și cine* răspîndește bîrfelile este un nebun. — *Ps. 15. 3.

19. Cine vorbește* mult nu se poate să nu păcătuiască,
dar cel** ce-și ține buzele, este un om chibzuit. — *Ecl. 5. 3. **Iac. 3. 2.

20. Limba celui neprihănit este argint ales;
inima celor răi este puțin lucru. —

21. Buzele celui neprihănit înviorează pe mulți oameni,
dar nebunii mor fiindcă n'au judecată. —

22. Binecuvîntarea* Domnului îmbogățește,
și El nu lasă să fie urmată de niciun necaz. — *Fac. 24. 35; 26. 12. Ps. 37. 22.

23. Pentru cel nebun este* o plăcere să facă răul,
dar pentru cel înțelept este o plăcere să lucreze cu pricepere. —
*Cap. 14. 9; 15. 21.

24. Celui rău de* ce se teme aceea i se întîmplă,
dar celor neprihăniți** li se împlinește dorința. —
*Iov 15. 21. **Ps. 145. 19. Mat. 5. 6. 1 Ioan 5. 14, 15.

25. Cum trece vîrtejul, așa* piere cel rău;
dar cel** neprihănit are temelii vecinice. —
*Ps. 37. 9, 10. **Ps. 15. 5. Vers. 30. Mat. 7. 24, 25; 16. 18.

26. Cum este oțetul pentru dinți și fumul pentru ochi,
așa este leneșul pentru cel ce-l trimete. —

27. Frica* de Domnul lungește zilele,
dar anii** celui rău sînt scurtați. —
*Cap. 9. 11. **Iov 15. 32, 33; 22. 16. Ps. 55. 23. Ecl. 7. 17.

28. Așteptarea* celor neprihăniți nu va fi decît bucurie,
dar** nădejdea celor răi va pieri. —
*Iov 8. 13; 11. 20. Ps. 112. 10. Cap. 11. 7. **Ps. 1. 6; 37. 20.

29. Calea Domnului este un zid de apărare pentru cel nevinovat,
dar este o topenie pentru cei ce fac răul. —

30. Cel neprihănit* nu se va clătina niciodată,
dar cei răi nu vor locui în țară. —
*Ps. 37. 22, 29; 125. 1. Vers. 25.

31. Gura* celui neprihănit scoate înțelepciune,
dar limba stricată va fi nimicită. —
*Ps. 37. 20.

32. Buzele celui neprihănit știu să vorbească lucruri plăcute,
dar gura celor răi spune răutăți.

11 1. Cumpăna* înșelătoare este urîtă Domnului,
dar cîntăreala dreaptă îi este plăcută.
*Lev. 19. 35, 36. Deut. 25. 13—16. Cap. 16. 11; 20. 10, 23.

2. Cînd* vine mîndria, vine și rușinea;
dar înțelepciunea este cu cei smeriți.
*Cap. 15. 33; 16. 18; 18. 12. Dan. 4. 30, 31.

3. Neprihănirea* oamenilor cinstiți îi cîrmuiește fără teamă,
dar vicleniile celor stricați le aduc pieirea. *Cap. 13. 6.

4. In ziua mîniei, bogăția nu* slujește la nimic;
dar neprihănirea** izbăvește dela moarte. *Cap. 10. 2. Ezec. 7. 19. Țef. 1. 18. **Fac. 7. 1.

5. Nevinovăția omului fără prihană îi netezește calea,
dar cel rău* cade prin însăș răutatea lui. *Cap. 5. 22. Ecl. 10. 8.

6. Nevinovăția oamenilor fără prihană îi scapă,
dar cei răi sînt prinși de răutatea lor.

7. La* moartea celui rău, îi piere nădejdea,
și așteptarea oamenilor nelegiuiți este nimicită. *Cap. 10. 28.

8. Cel neprihănit* este scăpat din strîmtorare,
și cel rău îi ia locul. *Cap. 21. 18.

9. Cu gura lui omul nelegiuit* pierde pe aproapele său,
dar cei neprihăniți sînt scăpați prin știință. *Iov 8. 13.

10. Cînd le merge bine* celor neprihăniți, toată cetatea se bucură;
și cînd pier cei răi, toți strigă de veselie. *Est. 8. 15. Cap. 28. 12, 28.

11. Cetatea* se înalţă prin binecuvîntarea oamenilor fără prihană,
dar este surpată prin gura celor răi. —
*Cap. 29. 8.

12. Cine defaimă pe aproapele său este fără minte,
dar omul cu pricepere primeşte şi tace. —

13. Cine umblă cu bîrfeli* dă pe faţă lucruri ascunse,
dar sufletul credincios ţine ce i s'a încredinţat. — *Lev. 19. 16. Cap. 20. 19.

14. Cînd* nu este chibzuinţă, poporul cade;
dar biruinţa vine prin marele număr de sfetnici. —
*1 Reg. 12. 1, etc. Cap. 15. 22; 24. 6.

15. Cui se pune chezaş pentru altul, îi merge rău*,
dar cine se teme să se pună chezaş este liniştit. — *Cap. 6. 1.

16. O femeie* plăcută capătă cinste,
şi cei asupritori capătă bogăţie. —
*Cap. 31. 30.

17. Omul* milostiv îşi face bine sufletului său,
dar omul fără milă îşi turbură însăş carnea lui. — *Mat. 5. 7; 25. 34, etc.

18. Cel rău dobîndeşte un cîştig înşelător,
dar cel* ce samănă neprihănirea are o adevărată plată. —
*Osea 10. 12. Gal. 6. 8, 9. Iac. 3. 18.

19. Adevărata neprihănire duce la viaţă,
dar cel ce urmăreşte răul găseşte moartea. —

20. Cei cu inima stricată sînt o scîrbă înaintea Domnului,
dar cei ce umblă fără prihană îi sînt plăcuţi.

21. Hotărît: cel rău nu va rămînea* nepedepsit,
dar sămînţa** celor neprihăniţi va fi scăpată. — *Cap. 16. 5. **Ps. 112. 2.

22. Femeia frumoasă şi fără minte este
ca un inel de aur pus în rîtul unui porc. —

23. Dorinţa celor neprihăniţi este numai bine;
dar aşteptarea celor răi este numai mînie* —. *Rom. 2. 8, 9.

24. Unul, care dă cu mîna largă*, ajunge mai bogat;
şi altul, care economiseşte prea mult, nu face decît să sărăcească. — *Ps. 112. 9.

25. Sufletul* binefăcător va fi săturat,
şi** cel ce udă pe alţii va fi udat şi el. — *2 Cor. 9. 6, 7, 8, 9, 10. **Mat. 5. 7.

26. Cine* opreşte grîul este blestemat de popor,
dar pe capul celui ce-l vinde vine binecuvîntarea**. — *Amos 8. 5, 6. **Iov 29. 13.

27. Cine urmăreşte binele, îşi cîştigă bunăvoinţă,
dar* cine urmăreşte răul este atins de el. — *Est. 7. 10. Ps. 7. 15, 16; 9. 15, 16; 10. 2; 57. 6.

28. Cine* se încrede în bogăţii va cădea,
dar cei neprihăniţi vor înverzi ca** frunzişul. — *Iov 31. 24. Ps. 52. 7. Marc. 10. 24. Luc. 12. 21. 1 Tim. 6. 17. **Ps. 1. 3; 52. 8; 92. 12, etc. Ier. 17. 8.

29. Cine îşi turbură casa va moşteni vînt*,
şi nebunul va fi robul omului înţelept! — *Ecl. 5. 16.

30. Rodul celui neprihănit este un pom de viaţă,
şi cel* înţelept cîştigă suflete. —
*Dan. 12. 3. 1 Cor. 9. 19, etc. Iac. 5. 20.

31. Iată*, cel neprihănit este răsplătit pe pămînt;
cu cît mai mult cel rău şi păcătos!
*Ier. 25. 29. 1 Pet. 4. 17, 18.

12 1. Cine iubeşte certarea, iubeşte ştiinţa;
dar cine urăşte mustrarea, este prost. —

2. Omul de bine* capătă bunăvoinţa Domnului,
dar Domnul osîndeşte pe cel plin de răutate. *Cap. 8. 35.

3. Omul nu se întăreşte prin răutate,
dar rădăcina* celor neprihăniţi nu se va clătina. — *Cap. 10. 25.

4. O femeie* cinstită este cununa bărbatului ei,
dar cea care-i face ruşine este ca** putregaiul în oasele lui. —
*Cap. 31. 23. 1 Cor. 11. 7. **Cap. 14. 30.

5. Gîndurile celor neprihăniţi nu sînt decît dreptate,
dar sfaturile celor răi nu sînt decît înşelăciune. —

6. Cuvintele* celor răi sînt nişte curse ca să verse sînge,
dar** gura celor fără prihană îi izbăveşte. — *Cap. 1. 11, 18. **Cap. 14. 3.

7. Cei răi* sînt răsturnaţi, şi nu mai sînt,
dar casa celor neprihăniţi rămîne în picioare! —
*Ps. 37. 36, 37. Cap. 11. 21. Mat. 7. 24, 25, 26, 27.

8. Un om este preţuit după măsura priceperii lui,
dar* cel cu inima stricată este dispreţuit. — *1 Sam. 25. 17.

9. Mai* bine să fii într'o stare smerită şi să ai o slugă,
decît** să faci pe fudulul şi să n'ai ce mînca. — *Cap. 13. 7. **Deut. 25. 4.
10. Cel neprihănit se îndură de vite,
dar inima celui rău este fără milă.
11. Cine-şi* lucrează ogorul va avea belşug de pîne,
dar cine umblă după lucruri de nimic este** fără minte. — *Fac. 3. 19. Cap. 28. 19. **Cap. 6. 32.
12. Cel rău pofteşte prada celor nelegiuiţi,
dar rădăcina celor neprihăniţi rodeşte. —
13. In păcătuirea cu buzele este* o cursă primejdioasă,
dar** cel neprihănit scapă din bucluc. — *Cap. 18. 7. **2 Pet. 2. 9.
14. Prin rodul* gurii te saturi de bunătăţi,
şi** fiecare primeşte după lucrul mînilor lui. — *Cap. 13. 2; 18. 20. **Isa. 3. 10, 11.
15. Calea nebunului este fără prihană în* ochii lui,
dar înţeleptul ascultă sfaturile. — *Cap. 3. 7. Luc. 18. 11.
16. Nebunul* îndată îşi dă pe faţă mînia,
dar înţeleptul ascunde ocara. — *Cap. 29. 11.
17. Cine* spune adevărul face o mărturisire dreaptă,
dar martorul mincinos vorbeşte înşelăciune. — *Cap. 14. 5.
18. Cine vorbeşte* în chip uşuratic, răneşte ca străpungerea unei săbii,
dar** limba înţelepţilor aduce vindecare. — *Ps. 57. 4; 59. 7; 64. 3. **Ps. 52. 5. Cap. 19. 9.
19. Buza care spune adevărul este întărită pe vecie,
dar limba mincinoasă nu stă decît o clipă. —
20. Inşelătoria este în inima celor ce cugetă răul,
dar bucuria este pentru ceice sfătuiesc la pace. —
21. Nicio nenorocire nu se întîmplă celui neprihănit,
dar cei răi sînt năpădiţi de rele. —
22. Buzele mincinoase sînt urîte* Domnului,
dar ceice lucrează cu adevăr îi sînt plăcuţi. — *Cap. 6. 17; 11. 20. Apoc. 22. 15.
23. Omul* înţelept îşi ascunde ştiinţa,
dar inima nebunilor vesteşte nebunia. — *Cap. 13. 16; 15. 2.
24. Mîna* celor harnici va stăpîni,
dar mîna leneşă va plăti bir. — *Cap. 10. 4.
25. Neliniştea* din inima omului îl doboară,
dar o vorbă** bună îl înveseleşte. — *Cap. 15. 13. **Isa. 50. 4.
26. Cel neprihănit arată prietenului său calea cea bună,
dar calea celor răi îi duce în rătăcire. —
27. Leneşul nu-şi frige vînatul,
dar comoara de preţ a unui om este munca. —
28. Pe cărarea neprihănirii este viaţa,
şi pe drumul însemnat de ea nu este moarte. —

13 1. Un fiu înţelept ascultă învăţătura tatălui său,
dar* batjocoritorul n'ascultă mustrarea. — *1 Sam. 2. 25.
2. Prin rodul gurii* ai parte de bine,
dar cei stricaţi au parte de silnicie. — *Cap. 12. 14.
3. Cine-şi* păzeşte gura, îşi păzeşte sufletul;
cine-şi deschide buzele mari aleargă spre pieirea lui. — *Ps. 39. 1. Cap. 21. 23. Iac. 3. 2.
4. Leneşul* doreşte mult, şi totuş, n'are nimic,
dar cei harnici se satură. — *Cap. 10. 4.
5. Cel neprihănit urăşte cuvintele mincinoase,
dar cel rău se face urît şi se acoperă de ruşine. —
6. Neprihănirea* păzeşte pe cel nevinovat,
dar răutatea aduce pierzarea păcătosului. — *Cap. 11. 3, 5, 6.
7. Unul* face pe bogatul, şi n'are nimic,
altul face pe săracul, şi are totuş mari avuţii. — *Cap. 12. 9.
8. Omul cu bogăţia lui îşi răscumpără viaţa,
dar săracul n'ascultă mustrarea. —
9. Lumina* celor neprihăniţi arde voioasă,
dar candela celor răi se stinge. — *Iov 18. 5, 6; 21. 17. Cap. 24. 20.
10. Prin mîndrie se aţîţă numai certuri,
dar înţelepciunea este cu cel ce ascultă sfaturile. —
11. Bogăţia* cîştigată fără trudă scade,
dar ce se strînge încetul cu încetul, creşte. — *Cap. 10. 2; 20. 21.
12. O nădejde amînată îmbolnăveşte inima,

dar o dorinţă * împlinită este un pom de viaţă. — * Vers. 19.

13. Cine nesocoteşte * Cuvîntul Domnului se pierde,
dar cine se teme de poruncă este răsplătit. — * 2 Cron. 36. 16.

14. Invăţătura * înţeleptului este un izvor de viaţă,
ca să abată pe om din cursele ** morţii. — * Cap. 10. 11; 14. 27; 16. 22. ** 2 Sam. 22. 6.

15. O minte sănătoasă cîştigă bunăvoinţă,
dar calea celor stricaţi este pietroasă. —

16. Orice * om chibzuit lucrează cu cunoştinţă,
dar nebunul îşi dă la iveală nebunia. — * Cap. 12. 23; 15. 2.

17. Un sol rău cade în nenorocire,
dar un sol credincios * aduce tămăduire. — * Cap. 25. 13.

18. Sărăcia şi ruşinea sînt partea celui ce leapădă certarea,
dar cel * ce ia seama la mustrare este pus în cinste. — * Cap. 15. 5. 31.

19. Implinirea unei dorinţe * este dulce sufletului,
dar celor nebuni le este urît să se lase de rău. — * Vers. 12.

20. Cine umblă cu înţelepţii se face înţelept,
dar cui îi place să se însoţească cu nebunii o duce rău. —

21. Nenorocirea urmăreşte pe cei * ce păcătuiesc,
dar cei neprihăniţi vor fi răsplătiţi cu fericire. * Ps. 32. 10.

22. Omul de bine lasă moştenitori pe copiii copiilor săi,
dar bogăţiile * păcătosului sînt păstrate pentru cel neprihănit. —
* Iov 27. 16, 17. Cap. 28. 8. Ecl. 2. 26.

23. Ogorul pe care-l desţelineşte săracul dă o hrană * îmbelşugată,
dar mulţi pier din pricina nedreptăţii lor .— * Cap. 12. 11.

24. Cine * cruţă nuiaua, urăşte pe fiul său,
dar cine-l iubeşte, îl pedepseşte îndată. — * Cap. 19. 18; 22. 15; 23. 13; 29. 15, 17.

25. Cel * neprihănit mănîncă pînă se satură,
dar pîntecele celor răi duce lipsă. —
* Ps. 34. 10; 37. 3.

14 1. Femeia * înţeleaptă îşi zideşte ** casa,
iar femeia nebună o dărîmă cu înseşi mînile ei. — * Cap. 24. 3. ** Rut. 4. 11.

2. Cine umblă cu neprihănire, se teme de Domnul,
dar * cine apucă pe căi strîmbe, Il nesocoteşte. — * Iov 12. 4.

3. In gura nebunului este o nuia pentru mîndria lui,
dar * pe înţelepţi îi păzesc buzele lor. — * Cap. 12. 6.

4. Unde nu sînt boi, ieslea rămîne goală,
dar puterea boilor aduce belşug de roduri. —

5. Un martor * credincios nu minte,
dar un martor mincinos spune minciuni. * Exod. 20. 16; 23. 1. Cap. 6. 19; 12. 17. Vers. 25.

6. Batjocoritorul caută înţelepciunea şi n'o găseşte,
dar pentru omul priceput * ştiinţa este lucru uşor. — * Cap. 8. 9; 17. 24.

7. Depărtează-te de nebun,
căci nu pe buzele lui vei găsi ştiinţa. —

8. Inţelepciunea omului chibzuit îl face să vadă pe ce cale să meargă,
dar nebunia celor nesocotiţi îi înşală pe ei înşişi. —

9. Cei * nesocotiţi glumesc cu păcatul,
dar între cei fără prihană este bunăvoinţă. — * Cap. 10. 23.

10. Inima îşi cunoaşte necazurile,
şi nici un străin nu se poate amesteca în bucuria ei. —

11. Casa * celor răi va fi nimicită,
dar cortul celor fără prihană va înflori. — * Iov 8. 15.

12. Multe căi pot * părea bune omului,
dar la ** urmă se văd că duc la moarte. — * Cap. 16. 25. ** Rom. 6. 21.

13. De multe ori chiar în mijlocul rîsului inima poate fi mîhnită,
şi bucuria poate sfîrşi * prin necaz. — * Cap. 5. 4. Ecl. 2. 2.

14. Cel cu inima rătăcită se satură * de căile lui,
şi omul de bine se satură şi el de ce este în el. — * Cap. 1. 31; 12. 14.

15. Omul lesne crezător crede orice vorbă,
dar omul chibzuit ia seama bine cum merge. —

16. Inţeleptul * se teme şi se abate dela rău,
dar nesocotitul este îngîmfat şi fără frică. — * Cap. 22. 3.

17. Cine este iute la mînie face prostii,
şi omul plin de răutate se face urît. —

18. Cei proşti au parte de nebunie,
dar oamenii chibzuiţi sînt încununaţi cu ştiinţă. —
19. Cei răi se pleacă înaintea celor buni,
şi cei nelegiuiţi înaintea porţilor celui neprihănit. —
20. Săracul * este urît chiar şi de prietenul său,
dar bogatul are foarte mulţi prieteni. — * Cap. 19. 7.
21. Cine dispreţuieşte pe aproapele său face un păcat,
dar * ferice de cine are milă de cei nenorociţi. — * Ps. 41. 1; 112. 9.
22. In adevăr ceice gîndesc răul se rătăcesc,
dar ceice gîndesc binele lucrează cu bunătate şi credincioşie.
23. Oriunde se munceşte este şi cîştig,
dar oriunde numai se vorbeşte, este lipsă. —
24. Bogăţia este o cunună pentru cei înţelepţi,
dar cei nesocotiţi n'au altceva decît nebunie. —
25. Martorul * care spune adevărul scapă suflete,
dar cel înşelător spune minciuni. — * Vers. 5.
26. Cine se teme de Domnul are un sprijin tare în El,
şi copiii lui au un loc de adăpost la El. —
27. Frica * de Domnul este un izvor de viaţă,
ea ne fereşte de cursele morţii. — * Cap. 13. 14.
28. Mulţimea poporului este slava împăratului,
lipsa poporului este pieirea voivodului. —
29. Cine * este încet la mînie are multă pricepere,
dar cine se aprinde iute, face multe prostii. — * Cap. 16. 32. Iac. 1. 19.
30. O inimă liniştită este viaţa trupului,
dar pizma * este putrezirea ** oaselor. — * Ps. 112. 10. ** Cap. 12. 4.
31. Cine * asupreşte pe sărac, batjocoreşte pe Ziditorul ** său,
dar cine are milă de cel lipsit, cinsteşte pe Ziditorul său. —
* Cap. 17. 5. Mat. 25. 40, 45. ** Iov 31. 15, 16. Cap. 22. 2.
32. Cel rău este doborît de răutatea lui,
dar cel neprihănit * chiar şi la moarte trage nădejde. — * Iov 13. 15; 19. 26. Ps. 23. 4; 37. 37. 2 Cor. 1. 9; 5. 8. 2 Tim. 4. 18.
33. Înţelepciunea se odihneşte într'o inimă pricepută,
dar în * mijlocul celor nesocotiţi ea se dă de gol. — * Cap. 12. 16; 29. 11.
34. Neprihănirea înalţă pe un popor,
dar păcatul este ruşinea popoarelor. —
35. Un împărat are plăcere * de un slujitor chibzuit,
dar pe cel de ocară, îl atinge mînia lui. * Mat. 24. 45, 47.

15 1. Un răspuns * blînd potoleşte mînia,
dar o vorbă ** aspră aţîţă mînia. * Judc. 8. 1, 2, 3. Cap. 25. 15. ** 1 Sam. 25. 10, etc. 1 Reg. 12. 13, 14, 16.
2. Limba înţelepţilor dă ştiinţă plăcută,
dar gura * nesocotiţilor împroaşcă nebunie. — * Vers. 28. Cap. 12. 23; 13. 16.
3. Ochii Domnului sînt în * orice loc,
ei văd pe cei răi şi pe cei buni. —
* Iov 34. 21. Cap. 5. 21. Ier. 16. 17; 32. 19. Evr. 4. 13.
4. Limba dulce este un pom de viaţă,
dar limba stricată zdrobeşte sufletul. —
5. Nesocotitul * dispreţuieşte învăţătura tatălui său,
dar ** cine ia seama la mustrare ajunge înţelept. —
* Cap. 10. 1. ** Cap. 13. 18. Vers. 31. 32.
6. In casa celui neprihănit este mare belşug,
dar în cîştigurile celui rău este turburare. —
7. Buzele înţelepţilor samănă ştiinţa,
dar inima celor nesocotiţi este stricată. —
8. Jertfa * celor răi este o scîrbă înaintea Domnului,
dar rugăciunea celor fără prihană îi este plăcută. — * Cap. 21. 27; 28. 9. Isa. 1. 11; 61. 8; 66. 3. Ier. 6. 20; 7. 22. Amos 5. 22.
9. Calea celui rău este urîtă Domnului,
dar El iubeşte pe cel ce umblă * după neprihănire. — * Cap. 21. 21. 1 Tim. 6. 11.
10. Cine părăseşte cărarea este aspru * pedepsit,
şi cine ** urăşte mustrarea va muri. —
* 1 Reg. 22. 8. ** Cap. 5. 12; 10. 17.
11. Locuinţa morţilor * şi Adîncul sînt cunoscute Domnului,
cu cît mai mult inimile ** oamenilor ! — * Iov 26. 6. Ps. 139. 8. ** 2 Cron. 6. 30. Ps. 7. 9; 44. 21. Ioan 2. 24, 25; 21. 17. Fapt. 1. 24.

12. Batjocoritorului * nu-i place să
fie mustrat,
de aceea nu se ducé la cei înţelepţi. — * Amos 5. 10. 2 Tim. 4. 3.

13. O inimă * veselă înseninează faţa;
dar cînd ** inima este tristă, duhul
este mîhnit. — * Cap. 17. 22. ** Cap. 12. 25.

14. Inima celor pricepuţi caută ştiinţa,
dar gura nesocotiţilor găseşte plăcere în nebunie. —

15. Toate zilele celui nenorocit sînt
rele,
dar * cel cu inima mulţămită are un
ospăţ necurmat. — * Cap. 17. 22.

16. Mai * bine puţin, cu frică de
Domnul,
de cît o mare bogăţie, cu turburare! — * Ps. 37. 16. Cap. 16. 8. 1 Tim. 6. 6.

17. Mai * bine un prînz de verdeţuri,
şi dragoste,
de cît un bou îngrăşat, şi ură. —
* Cap. 17. 1.

18. Un om * iute la mînie stîrneşte
certuri,
dar cine este încet la mînie potoleşte
neînţelegerile. — * Cap. 26. 21; 29. 22.

19. Drumul * leneşului este ca un hăţiş de spini,
dar cărarea celor fără prihană este
netezită. — * Cap. 22. 5.

20. Un fiu * înţelept este bucuria tatălui său,
dar un om nesocotit dispreţuieşte pe
mamă-sa. — * Cap. 10. 1; 29. 3.

21. Nebunia * este o bucurie pentru
cel fără minte,
dar ** un om priceput merge pe drumul cel drept. — * Cap. 10. 23. ** Efes. 5. 15.

22. Planurile nu izbutesc, cînd * lipseşte o adunare care să chibzuiască,
dar izbutesc cînd sînt mulţi sfetnici. — * Cap. 11. 14; 20. 18.

23. Omul are bucurie să dea un răspuns cu gura lui,
şi ce bună este o * vorbă spusă la
vreme potrivită! — * Cap. 25. 11.

24. Pentru cel înţelept cărarea * vieţii duce în sus,
ca să-l abată de la locuinţa morţilor,
care este jos. — * Filp. 3. 20. Col. 3. 1, 2.

25. Domnul surpă casa * celor mîndri,
dar întăreşte hotarele ** văduvei. —
* Cap. 12. 7; 14. 11. ** Ps. 68. 5, 6; 146. 9.

26. Gîndurile * rele sînt urîte Domnului,
dar ** cuvintele prietenoase sînt curate înaintea Lui. — * Cap. 6. 16, 18. ** Ps. 37. 30.

27. Cel * lacom de cîştig îşi turbură
casa,
dar cel ce urăşte mita va trăi. —
* Cap. 11. 19. Isa. 5. 8. Ier. 17. 11.

28. Inima celui neprihănit se gîndeşte * ce să răspundă,
dar gura celor răi împroaşcă răutăţi. — * 1 Pet. 3. 15.

29. Domnul Se depărtează * de cei
răi,
dar ascultă rugăciunea ** celor neprihăniţi. — * Ps. 10. 1; 34. 16. ** Ps. 145. 18, 19.

30. O privire prietenoasă înveseleşte
inima,
o veste bună întăreşte oasele. —

31. Urechea * care ia aminte la învăţăturile cari duc la viaţă,
locuieşte în mijlocul înţelepţilor. —
* Vers. 5.

32. Cel ce leapădă certarea îşi dispreţuieşte sufletul,
dar cel ce ascultă mustrarea capătă
pricepere. —

33. Frica * de Domnul este şcoala înţelepciunii,
şi smerenia merge înaintea ** slavei. —
* Cap. 1. 7. ** Cap. 18. 12.

16 1. Planurile * pe cari le face inima atîrnă de om,
dar ** răspunsul pe care-l dă gura
vine dela Domnul. —
* Vers. 9. Cap. 19. 21; 20. 24. Ier. 10. 23. ** Mat. 10. 19. 20.

2. Toate căile omului sînt curate în * ochii lui,
dar celce cercetează duhurile este
Domnul **. — * Cap. 21. 2. ** 1 Sam. 16. 7.

3. Încredinţează-ţi lucrările * în mîna Domnului,
şi îţi vor izbuti planurile. —
* Ps. 37. 5; 55. 22. Mat. 6. 25. Luc. 12. 22. Filp. 4. 6. 1 Pet. 5. 7.

4. Domnul * a făcut toate pentru o ţintă,
chiar ** şi pe cel rău pentru ziua nenorocirii. —
* Isa. 43. 7. Rom. 11. 36. ** Iov 21. 30. Rom. 9. 22.

5. Orice inimă trufaşă este o scîrbă * înaintea Domnului;
hotărît **, ea nu va rămînea nepedepsită. — * Cap. 6. 17; 8. 13. ** Cap. 11. 21.

6. Prin * dragoste şi credincioşie omul ispăşeşte nelegiuirea,
şi prin frica ** de Domnul se abate
dela rău. — * Dan. 4. 27. Luc. 11. 41. ** Cap. 14. 16.

7. Cînd sînt plăcute Domnului căile cuiva,
îi face prieteni chiar şi pe vrăjmaşii lui. —

8. Mai * bine puţin, cu dreptate,
decît mari venituri, cu strîmbătate. —
* Ps. 37. 16. Cap. 15. 16.

9. Inima * omului se gîndeşte pe ce cale să meargă,
dar ** Domnul îi îndreaptă paşii. —
* Vers. 1. Cap. 19. 21. ** Ps. 37. 23. Prov. 20. 24. Ier. 10. 23.

10. Hotărîri dumnezeieşti sînt pe buzele împăratului,
gura lui nu trebuie să facă greşeli cînd judecă. —

11. Cîntarul * şi cumpăna dreaptă vin dela Domnul;
toate greutăţile de cîntărit sînt lucrarea Lui. — * Lev. 19. 36. Cap. 11. 1.

12. Împăraţilor le este scîrbă să facă rău,
căci prin * neprihănire se întăreşte un scaun de domnie. — * Cap. 25. 5; 29. 14.

13. Buzele * neprihănite sînt plăcute împăraţilor,
şi ei iubesc pe celce vorbeşte cu neprihănire. — * Cap. 14. 35; 22. 11.

14. Mînia * împăratului este un vestitor al morţii,
dar un om înţelept trebuie s'o potolească. — * Cap. 19. 12; 20. 2.

15. Seninătatea feţei împăratului este viaţa,
şi bunăvoinţa * lui este ca ** o ploaie de primăvară. — * Cap. 19. 12. ** Iov 20. 23. Zah. 10. 1.

16. Cu cît mai mult face cîştigarea * înţelepciunii decît a aurului!
Cu cît este mai de dorit cîştigarea priceperii decît a argintului! —
* Cap. 8. 11, 19.

17. Calea oamenilor fără prihană este să se ferească de rău;
acela îşi păzeşte sufletul, care veghează asupra căii sale. —

18. Mîndria * merge înaintea pieirii,
şi trufia merge înaintea căderii. —
* Cap. 11. 2; 17. 19; 18. 12.

19. Mai bine să fii smerit cu cei smeriţi,
decît să împarţi prada cu cei mîndri. —

20. Cine cugetă la Cuvîntul Domnului, găseşte fericirea,
şi cine se încrede * în Domnul este fericit. — * Ps. 2. 12; 34. 8; 125. 1. Isa. 30. 18. Ier. 17. 7.

21. Cine are o inimă înţeleaptă este numit priceput,
dar dulceaţa buzelor măreşte ştiinţa. —

22. Înţelepciunea * este un izvor de viaţă pentru cine o are;
dar pedeapsa nebunilor este nebunia lor. — * Cap. 13. 14; 14. 27.

23. Cine are o inimă * înţeleaptă, îşi arată înţelepciunea cînd vorbeşte,
şi mereu se văd învăţături noi pe buzele lui. — * Ps. 37. 30. Mat. 12. 34.

24. Cuvintele prietenoase sînt ca un fagur de miere,
dulci pentru suflet, şi sănătoase pentru oase. —

25. Multe căi * i se par bune omului,
dar la urmă duc la moarte. —
* Cap. 14. 12.

26. Cine * munceşte, pentru el munceşte,
căci foamea lui îl îndeamnă la lucru. — * Cap. 9. 12. Ecl. 6. 7.

27. Omul stricat pregăteşte nenorocirea,
şi pe buzele lui este ca un foc aprins. —

28. Omul * neastîmpărat stîrneşte certuri,
şi pîrîtorul ** desbină pe cei mai buni prieteni. —
* Cap. 6. 14, 19; 15. 18; 26. 21; 29. 22. ** Cap. 17. 9.

29. Omul asupritor amăgeşte * pe aproapele său,
şi-l duce pe o cale, care nu este bună. — * Cap. 1. 10, etc.

30. Cine închide ochii, ca să se dedea la gînduri stricate,
cine-şi muşcă buzele, a şi săvîrşit răul. —

31. Perii * albi sînt o cunună de cinste,
ea se găseşte pe calea neprihănirii. —
* Cap. 20. 29.

32. Cel * încet la mînie preţuieşte mai mult decît un viteaz,
şi cine este stăpîn pe sine preţuieşte mai mult decît cine cucereşte cetăţi. — * Cap. 19. 11.

33. Se aruncă sorţul în poala hainei,
dar orice hotărîre vine dela Domnul. —

17 1. Mai bine o bucată * de pîne uscată, cu pace,
decît o casă plină de cărnuri, cu ceartă! — * Cap. 15. 17.

2. Un argat cu minte stăpîneşte peste fiul * care face ruşine,
şi va împărţi moştenirea cu fraţii lui.
* Cap. 10. 5; 19. 26.

3. Tigaia * lămureşte argintul, şi cuptorul lămureşte aurul;
dar Cel ce încearcă inimile, este Domnul. — * Ps. 26. 2. Cap. 27. 21. Ier. 17. 10. Mal. 3. 3.

4. Cel rău ascultă cu luare aminte la buza nelegiuită,
şi mincinosul pleacă urechea la limba nimicitoare. —

5. Cine * își bate joc de sărac, își bate joc de Cel ce l-a făcut;
cine se bucură de o nenorocire, nu va rămînea nepedepsit. — * Cap. 14. 31. ** Iov 31. 29. Obad. 12.

6. Copiii copiilor sînt cununa * bătrînilor,
și părinții sînt slava copiilor lor. — * Ps. 127 3; 128. 3.

7. Cuvintele alese nu se potrivesc în gura unui nebun;
cu cît mai puțin cuvintele mincinoase în gura unui om de viță aleasă! —

8. Darurile par o * piatră scumpă în ochii celor ce le primesc:
ori încotro se întorc, izbîndesc. — * Cap. 18. 16; 19. 6.

9. Cine * acopere o greșală, caută dragostea,
dar ** cine o pomenește mereu în vorbirile lui, desbină pe prieteni. — * Cap. 10. 12. ** Cap. 16. 28.

10. O mustrare pătrunde mai mult pe omul priceput,
decît o sută de lovituri pe cel nebun. —

11. Cel rău nu caută decît răscoală,
dar un sol fără milă va fi trimes împotriva lui. —

12. Mai * bine să întîlnești o ursoaică jefuită de puii ei,
decît un nebun în timpul nebuniei lui. — Osea 13. 8.

13. Celui ce întoarce * rău pentru bine,
nu-i va părăsi răul casa. — * Ps. 109. 4, 5. Ier. 18. 20. Rom. 12. 17. 1 Tes. 5. 15. 1 Pet. 3. 9.

14. Inceputul unei certe este ca slobozirea unor ape;
deaceea, curmă * cearta înainte de a se înteți. — * Cap. 20. 3. 1 Tes. 4. 11.

15. Cel * ce iartă pe vinovat și osîndește pe cel nevinovat,
sînt amîndoi o scîrbă înaintea Domnului. — * Exod. 23. 7. Cap. 24. 24. Isa. 5. 23.

16. La ce slujește argintul în mîna nebunului?
Să cumpere înțelepciunea?... Dar * n'are minte. — * Cap. 21. 25, 26.

17. Prietenul * adevărat iubește oricînd,
și în nenorocire ajunge ca un frate. — * Rut. 1. 16. Cap. 18. 24.

18. Omul * fără minte dă chezășie,
se pune chezaș pentru aproapele său. — * Cap. 6. 1; 11. 15.

19. Cine iubește certurile iubește păcatul,
și cine-și * zidește poarta prea înaltă, își caută pieirea. — * Cap. 16. 18.

20. Cel cu inimă prefăcută nu găsește fericirea,
și cel cu limba * stricată cade în nenorocire. — * Iac. 3. 8.

21. Cine * dă naștere unui nebun va avea întristare,
și tatăl unui nebun nu poate să se bucure. — * Cap. 10. 1; 19. 13. Vers. 25.

22. O inimă * veselă este un bun leac,
dar un ** duh mîhnit usucă oasele. — * Cap. 12. 25; 15. 13, 15. ** Ps. 22. 15.

23. Cel rău primește daruri pe ascuns,
ca să sucească * și căile dreptății. — * Exod. 23. 8.

24. Înțelepciunea * este în fața omului priceput,
dar ochii nebunului o caută la capătul pămîntului. — * Cap. 14. 6. Ecl. 2. 14; 8. 1.

25. Un fiu nebun aduce necaz * tatălui său,
și amărăciune celei ce l-a născut. — * Cap. 10. 1; 15. 20; 19. 13. Vers. 21.

26. Nu este bine să osîndești * pe cel neprihănit la o gloabă,
nici să lovești pe cei de neam ales din pricina neprihănirii lor. — * Vers. 15. Cap. 18. 5.

27. Cine * își înfrînează vorbele, cunoaște știința,
și cine are duhul potolit este un om priceput. — * Iac. 1. 19.

28. Chiar * și un prost ar trece de înțelept dacă ar tăcea,
și de priceput dacă și-ar ține gura. * Iov. 13. 5.

18 1. Cel ursuz caută ce-i place lui,
se supără de orice lucru bun. —

2. Nebunului nu-i este de învățătură,
ci vrea să arate ce știe el. —

3. Cînd vine cel rău, vine și disprețul;
și odată cu rușinea, vine și ocara. —

4. Cuvintele gurii unui om sînt ca niște ape * adînci;
izvorul înțelepciunii este ca un șivoi ** care curge într'una. — * Cap. 10. 11; 20. 5. ** Ps. 78. 2.

5. Nu * este bine să ai în vedere fața celui rău,
ca să nedreptățești pe cel neprihănit la judecată. — * Lev. 19. 15. Deut. 1. 17; 16. 19. Cap. 24. 23; 28. 21.

6. Vorbele nebunului aduc ceartă,
și gura lui înjură pînă stîrnește lovituri. —

7. Gura * nebunului îi aduce pieirea,
și buzele îi sînt o cursă pentru suflet. — * Cap. 10. 14; 12. 13; 13. 3. Ecl. 10. 12.

8. Cuvintele * bîrfitorului sînt ca prăjiturile:
alunecă pînă în fundul măruntaielor. — * Cap. 12. 18; 26. 22.
9. Cine se leneveşte în lucrul lui
este frate * cu cel ce nimiceşte. — * Cap. 28. 24.
10. Numele Domnului este un turn * tare;
cel neprihănit fuge în el, şi stă la adăpost. — * 2 Sam. 22. 3, 51. Ps. 18. 2; 27. 1; 61. 3, 4; 91. 2; 144. 2.
11. Averea * este o cetate întărită pentru cel bogat;
în închipuirea lui, ea este un zid înalt. — * Cap. 10. 15.
12. Inainte * de pieire, inima omului se îngîmfă,
dar smerenia merge înaintea slavei. — * Cap. 11. 2; 15. 33; 16. 18.
13. Cine răspunde fără * să fi ascultat,
face o prostie şi îşi trage ruşinea. — * Ioan 7. 51.
14. Duhul omului îl sprijineşte la boală;
dar duhul doborît de întristare, cine-l va ridica? —
15. O inimă pricepută dobîndeşte ştiinţa,
şi urechea celor înţelepţi caută ştiinţa. —
16. Darurile * unui om îi fac loc,
şi-i deschid intrarea înaintea celor mari. — * Fac. 32. 20. 1 Sam. 25. 27. Cap. 17. 8; 21. 14.
17. Cel care vorbeşte întîi în pricina lui, pare că are dreptate,
dar vine celalt, şi-l ia la cercetare. —
18. Sorţul pune capăt neînţelegerilor,
şi hotărăşte între cei puternici. —
19. Fraţii nedreptăţiţi sînt mai greu de cîştigat decît o cetate întărită,
şi certurile lor sînt tot aşa de greu de înlăturat ca zăvoarele unei case împărăteşti. —
20. Din * rodul gurii lui îşi satură omul trupul,
din venitul buzelor lui se satură. — * Cap. 12. 14; 13. 2.
21. Moartea * şi viaţa sînt în puterea limbii;
oricine o iubeşte, îi va mînca roadele. — * Mat. 12. 37.
22. Cine * găseşte o nevastă bună, găseşte fericirea;
este un har pe care-l capătă dela Domnul. — * Cap. 19. 14; 31. 10.
23. Săracul vorbeşte rugîndu-se,
dar bogatul răspunde cu * asprime. — * Iac. 2. 3.
24. Cine îşi face mulţi prieteni, îi face spre nenorocirea lui,
dar * este un prieten care ţine mai mult la tine decît un frate. — * Cap. 17. 17.

19 1. Mai mult preţuieşte * săracul, care umblă în neprihănirea lui,
decît un bogat cu buze stricate şi nebun. — * Cap. 28. 6.
2. Lipsa de ştiinţă este o pagubă pentru cineva,
şi cine aleargă neghiobeşte înainte, o nimereşte rău. —
3. Nebunia omului îi suceşte calea,
şi apoi cîrteşte împotriva Domnului cu inima * lui. — * Ps. 37. 7.
4. Bogăţia * aduce un mare număr de prieteni,
dar săracul este părăsit de prietenul lui. — * Cap. 14. 20.
5. Martorul * mincinos nu rămîne nepedepsit,
şi cel ce spune minciuni nu va scăpa. — * Vers. 9. Exod. 23. 1. Deut. 19. 16, 19. Cap. 6. 19; 21. 28.
6. Omul darnic are mulţi * linguşitori,
şi toţi ** sînt prieteni cu cel ce dă daruri. — * Cap. 29. 26. ** Cap. 17, 8; 18. 16; 21. 14.
7. Toţi * fraţii săracului îl urăsc;
cu cît mai mult se ** depărtează prietenii lui de el!
El se îndreaptă spre ei cu vorbe rugătoare, dar ei se fac nevăzuţi. —
* Cap. 14. 20. ** Ps. 38. 11.
8. Cine capătă înţelepciune, îşi iubeşte sufletul;
cine păstrează priceperea, găseşte * fericirea. — * Cap. 16. 20.
9. Martorul * mincinos nu rămîne nepedepsit,
şi celce spune minciuni va pieri. —
* Vers. 5.
10. Unui nebun nu-i şade bine să trăiască în desfătări,
cu atît mai puţin unui rob * să stăpînească peste voivozi. —
* Cap. 30. 22. Ecl. 10. 6, 7.
11. Inţelepciunea * face pe om răbdător,
şi ** este o cinste pentru el să uite greşelile. — * Cap. 14. 29. Iac. 1. 19. ** Cap. 16. 32.
12. Mînia împăratului este ca * răcnetul unui leu,
şi bunăvoinţa lui este ca roua pe iarbă. — * Cap. 16. 14, 15; 20. 2; 28. 15. ** Osea 14. 5.
13. Un fiu * nebun este o nenorocire pentru tatăl său,

şi** o nevastă gîlcevitoare este ca
o strașină de pe care picură într'una. —
*Cap. 10. 1; 15. 20; 17. 21, 25. **Cap. 21. 9, 19; 27. 15.

14. Casa * şi averea le moştenim dela părinţi,
dar o** nevastă pricepută este un dar dela Domnul. — *2 Cor. 12. 14. **Cap. 18. 22.

15. Lenea * te cufundă într'un somn adînc,
şi sufletul molatic sufere** de foame. — *Cap. 6. 9. **Cap. 10. 4; 20. 13; 23. 21.

16. Cine * păzeşte porunca, îşi păzeşte sufletul;
cine nu veghează asupra căii sale, va muri. — *Luc. 10. 28; 11. 28.

17. Cine * are milă de sărac, împrumută pe Domnul,
şi El îi va răsplăti binefacerea. —
*Cap. 28. 27. Ecl. 11. 1. Mat. 10. 42; 25. 40. 2 Cor. 9. 6, 7, 8. Evr. 6. 10.

18. Pedepseşte-ţi * fiul, căci tot mai este nădejde,
dar nu dori să-l omori. —
*Cap. 13. 24; 23. 13; 29. 17.

19. Cel pe care-l apucă mînia trebuie să-şi ia pedeapsa;
căci dacă-l scoţi din ea, va trebui să mai faci odată lucrul acesta. —

20. Ascultă sfaturile, şi primeşte învăţătura,
ca să * fii înţelept pe viitor! —
*Ps. 37. 37.

21. Omul face multe * planuri în inima lui,
dar hotărîrea Domnului, aceea se împlineşte. — *Iov 23. 13. Ps. 33. 10, 11. Cap. 16. 1, 9. Isa. 14. 26, 27; 46. 10. Fapt. 5. 39. Evr. 6. 17.

22. Ceeace face farmecul unui om este bunătatea lui;
şi mai mult preţuieşte un sărac decît nu mincinos. —

23. Frica * de Domnul duce la viaţă,
şi celce o are, petrece noaptea sătul,
fără să fie cercetat de nenorocire. —
*1 Tim. 4. 8.

24. Leneşul * îşi vîră mîna în strachină,
şi n'o duce înapoi la gură. —
*Cap. 15. 19; 26. 13, 15.

25. Loveşte * pe batjocoritor, şi prostul se** va face înţelept;
mustră † pe omul priceput, şi va înţelege ştiinţa. —
*Cap. 21. 11. **Deut. 13. 11. †Cap. 9. 8.

26. Cine jăfuieşte pe tatăl său şi izgoneşte pe mamă-sa,
este un fiu * care aduce ruşine şi ocară. — *Cap. 17. 2.

27. Incetează, fiule, să mai asculţi învăţătura,
dacă ea te depărtează de învăţăturile înţelepte. —

28. Un martor stricat îşi bate joc de dreptate,
şi gura * celor răi înghite nelegiuirea. — *Iov 15. 16; 20. 12, 13; 34. 7.

29. Pedepsele sînt pregătite pentru batjocoritori,
şi loviturile * pentru spinările nebunilor. *Cap. 10. 13; 26. 3.

20 1. Vinul este * batjocoritor, băuturile tari sînt gălăgioase;
oricine se îmbată cu ele nu este înţelept. —
*Fac. 9. 21. Cap. 23. 29, 30. Isa. 28. 7. Osea 4. 11.

2. Frica pe care o însuflă împăratul este ca * răcnetul unui leu,
cine îl supără, păcătuieşte** împotriva sa însuş. — *Cap. 16. 14; 19. 12. **Cap. 8. 36.

3. Este o cinste * pentru om să se ferească de certuri;
dar orice nebun se lasă stăpînit de aprindere. — *Cap. 17. 14.

4. Toamna *, leneşul nu ară;
la secerat, ar vrea să strîngă roade,
dar** nu este nimic! —
*Cap. 10. 4; 19. 24. **Cap. 19. 15.

5. Sfaturile în inima omului sînt ca * nişte ape adînci,
dar omul priceput ştie să scoată din ele. — *Cap. 18. 4.

6. Mulţi * oameni îşi trîmbiţează bunătatea;
dar cine poate găsi un om** credincios? —
*Cap. 25. 14. Mat. 6. 2. Luc. 18. 11. **Ps. 12. 1. Luc. 18. 8.

7. Cel neprihănit umblă în * neprihănirea lui;
ferice** de copiii lui după el! —
*2 Cor. 1. 12. **Ps. 37. 26; 112. 2.

8. Impăratul *, care şade pe scaunul de domnie al dreptăţii,
risipeşte orice rău cu privirea lui. —
*Vers. 26.

9. Cine * poate zice: „Mi-am curăţit inima,
sînt curat de păcatul meu?“ —
*1 Reg. 8. 46. 2 Cron. 6. 36. Iov 14. 4. Ps. 51. 5. Ecl. 7. 20. 1 Cor. 4. 4. 1 Ioan 1. 8.

10. Două feluri de greutăţi * şi două feluri de măsuri,
sînt o scîrbă înaintea Domnului. —
*Deut. 25. 13, etc. Vers. 23. Cap. 11. 1; 16. 11. Mic. 6. 10, 11.

11. Copilul lasă să se vadă * încă din faptele lui
dacă purtarea lui va fi curată şi fără prihană. — *Mat. 7. 16.

12. Urechea care aude *, şi ochiul care vede,

şi pe una şi pe celalt, Domnul le-a făcut. — *Exod. 4. 11. Ps. 94. 9.
13. Nu * iubi somnul, căci vei ajunge sărac;
deschide ochii, şi te vei sătura de pîne. — *Cap. 6. 9; 12. 11; 19. 15. Rom. 12. 11.
14. „Rău! Rău!" zice cumpărătorul,
şi plecînd, se fericeşte. —
15. Este aur şi sînt multe mărgăritare;
dar buzele înţelepte sînt un lucru * scump. — *Iov 28. 12, 16, 17, 18, 19. Cap. 3. 15; 8. 11.
16. Ia-i * haina, căci s'a pus chezaş pentru altul;
şi ţine-l zălog pentru alţii. —
*Cap. 22. 26, 27; 27. 13.
17. Pînea minciunii este dulce * omului,
dar mai pe urmă gura îi este plină de pietriş. — *Cap. 9. 17.
18. Planurile se pun la cale prin * sfat!
Fă ** războiul cu chibzuinţă. —
*Cap. 15. 22; 24. 6. **Luc. 14. 31.
19. Cine * umblă cu bîrfeli dă pe faţă lucrurile ascunse;
şi cu cel ce nu-şi poate ţinea gura ** să nu te amesteci. —
*Cap. 11. 13. **Rom. 16. 18.
20. Dacă cineva * blăstămă pe tatăl său şi pe mamă-sa,
i se va stinge lumina ** în mijlocul întunerecului. — *Exod. 21. 17. Lev. 20. 9. Mat. 15. 4. **Iov 18. 5, 6. Cap. 24. 20.
21. O moştenire * repede cîştigată dela început,
nu va fi binecuvîntată la ** sfîrşit. —
*Cap. 28. 20. **Hab. 2. 6.
22. Nu * zice: „Ii voi întoarce eu răul!"
Nădăjduieşte ** în Domnul, şi El te va ajuta. — *Deut. 32. 35. Cap. 17. 13; 24. 29. Rom. 12. 17, 19. 1 Tes. 5. 15. 1 Pet. 3. 9. **2 Sam. 16. 12.
23. Domnul urăşte * două feluri de greutăţi,
şi cîntarul mincinos nu este un lucru bun. — *Vers. 10.
24. Domnul * îndreaptă paşii omului,
dar ce înţelege omul din calea sa? — *Ps. 37. 23. Cap. 16. 9. Ier. 10. 23.
25. Este o cursă pentru om să facă în pripă o făgăduinţă sfîntă,
şi abea după * ce a făcut juruinţa să se gîndească. — *Ecl. 5. 4, 5.
26. Un împărat * înţelept vîntură pe cei răi,
şi trece cu roata peste ei. —
*Ps. 101. 5, etc. Vers. 8.
27. Suflarea omului este o lumină * a Domnului,
care pătrunde pînă în fundul măruntaielor. — *1 Cor. 2. 11.
28. Bunătatea * şi credincioşia păzesc pe împărat,
şi el îşi întăreşte scaunul de domnie prin bunătate. — *Ps. 101. 1. Cap. 29. 14.
29. Slava tinerilor este tăria,
dar podoaba * bătrînilor sînt perii albi. — *Cap. 16. 31.
30. Mijloacele de vindecare pentru cel rău sînt bătăile
şi vînătăile pînă la rană. —

21 1. Inima împăratului este ca un rîu de apă în mîna Domnului,
pe care îl îndreaptă încotro vrea. —
2. Omul * socoteşte că toate căile lui sînt fără prihană,
dar ** Cel ce cercetează inimile este Domnul. — *Cap. 16. 2. **Cap. 24. 12. Luc. 16. 15.
3. A * face dreptate şi judecată,
este mai plăcut Domnului decît jertfele. — *1 Sam. 15. 22. Ps. 50. 8. Cap. 15. 8. Isa. 1. 11, etc. Osea 6. 6. Mic. 6. 7, 8.
4. Privirile * trufaşe şi inima îngîmfată,
această candelă a celor răi, nu este decît păcat. — *Cap. 6. 17.
5. Planurile * omului harnic nu duc de cît la belşug,
dar celce lucrează cu grabă n'ajunge de cît la lipsă. — *Cap. 10. 4; 13. 4.
6. Comorile cîştigate * cu o limbă mincinoasă
sînt o deşertăciune care fuge, şi ele duc la moarte. — *Cap. 10. 2; 13. 11; 20. 21. 2 Pet. 2. 3.
7. Silnicia celor răi îi mătură,
pentrucă nu vor să facă ce este drept. —
8. Cel vinovat merge pe căi sucite,
dar cel nevinovat face ce este bine.
9. Mai * bine să locuieşti într'un colţ pe acoperiş,
decît cu o nevastă gîlcevitoare într'o casă mare. — *Vers. 19. Cap. 19. 13; 25. 24; 27. 15.
10. Sufletul * celui rău doreşte răul,
semenul lui n'are nici o trecere înaintea lui. — *Iac. 4. 5.
11. Cînd * este pedepsit batjocoritorul, prostul se face înţelept:
şi cînd se dă învăţătură celui înţelept, el capătă ştiinţa. — *Cap. 19 25.
12. Cel neprihănit * se uită la casa celui rău,
şi vede ce repede sînt aruncaţi cei răi în nenorocire. —
*Mat. 7. 2; 18. 30, etc. Iac. 2. 13.
13. Cine îşi astupă urechea la strigătul săracului,

nici el nu va căpăta răspuns, cînd va striga. —

14. Un dar * făcut în taină potolește mînia,
și o mită dată pe ascuns potolește cea mai puternică mînie. —
* Cap. 17. 8, 23; 18. 16.

15. Este o bucurie pentru cel neprihănit să facă ce este bine,
dar * pentru ceice fac răul este o groază. — * Cap. 10. 29.

16. Omul care se abate dela calea înțelepciunii,
se va odihni în adunarea celor morți. —

17. Cine iubește petrecerile va duce lipsă,
și cine iubește vinul și untdelemnul dresurilor nu se îmbogățește. —

18. Cel rău slujește ca preț de răscumpărare * pentru cel neprihănit,
și cel stricat, pentru oamenii fără prihană. — * Cap. 11. 8. Isa. 43. 3, 4.

19. Mai * bine să locuiești într'un pămînt pustiu,
de cît cu o nevastă gîlcevitoare și supărăcioasă. — * Vers. 9.

20. Comori * de preț și untdelemn sînt în locuința celui înțelept,
dar omul fără minte le risipește. —
* Ps. 112. 3. Mat. 25. 3, 4.

21. Cine * urmărește neprihănirea și bunătatea,
găsește viață, neprihănire și slavă. —
* Cap. 15. 9. Mat. 5. 6.

22. Înțeleptul cucerește cetatea * vitejilor,
și doboară puterea în care se încredeau. — * Ecl. 9. 14, etc.

23. Cine * își păzește gura și limba,
își scutește sufletul de multe necazuri. — * Cap. 12. 13; 13. 3; 18. 21. Iac. 3. 2.

24. Cel mîndru și trufaș se cheamă batjocoritor:
el lucrează cu aprinderea îngîmfării.

25. Poftele leneșului * îl omoară,
pentrucă nu vrea să lucreze cu mînile. — * Cap. 13. 4.

26. Toată ziua o duce numai în pofte:
dar cel * neprihănit dă fără zgîrcenie. — * Ps. 37. 26; 112. 9.

27. Jertfa * celor răi este o scîrbă înaintea Domnului,
cu cît mai mult cînd o aduc cu gînduri nelegiuite. —
* Ps. 50. 9. Cap. 15. 8. Isa. 66. 3. Ier. 6. 20. Amos 5. 22.

28. Martorul * mincinos va pieri,
dar omul care ascultă bine va vorbi totdeauna cu izbîndă. — * Cap. 19. 5, 9.

29. Cel rău ia o înfățișare nerușinată,
dar omul fără prihană își îmbunătățește calea. —

30. Nici * înțelepciunea, nici priceperea,
nici sfatul n'ajută împotriva Domnului. — * Isa. 8. 9, 10. Ier. 9. 23. Fapt. 5. 39.

31. Calul * este pregătit pentru ziua bătăliei,
dar biruința ** este a Domnului. —
* Ps. 20. 7; 33. 17. Isa. 31. 1. ** Ps. 3. 8.

22 1. Un nume * bun este mai de dorit decît o bogăție mare,
și a fi iubit prețuiește mai mult decît argintul și aurul. — * Ecl. 7. 1.

2. Bogatul * și săracul se întîlnesc:
Domnul ** i-a făcut și pe unul și pe altul. —
* Cap. 29. 13. 1 Cor. 12. 21. ** Iov 31. 15. Cap. 14. 31.

3. Omul * chibzuit vede nenorocirea și se ascunde,
dar cei proști merg înainte și sînt pedepsiți. — * Cap. 14. 16; 27. 12.

4. Răsplata * smereniei, a fricii de Domnul,
este bogăția, slava și viața. —
* Ps. 112. 3. Mat. 6. 33.

5. Spini * și curse sînt pe calea omului stricat:
cel ** ce-și păzește sufletul se depărtează de ele. — * Cap. 15. 19. ** 1 Ioan 5. 18.

6. Învață * pe copil calea pe care trebuie s'o urmeze,
și cînd va îmbătrîni, nu se va abate dela ea. — * Efes. 6. 4. 2 Tim. 3. 15.

7. Bogatul * stăpînește peste cei săraci,
și cel ce ia cu împrumut, este robul celui ce-i dă cu împrumut. — * Iac. 2. 6.

8. Cine * samănă nelegiuire, nelegiuire va secera,
și nuiaua nelegiuirii lui este gata. —
* Iov 4. 8. Osea 10. 13.

9. Omul milostiv * va fi binecuvîntat,
pentrucă dă săracului din pîinea lui.
* 2 Cor. 9. 6.

10. Izgonește * pe batjocoritor, și cearta se va sfîrși,
neînțelegerile și ocările vor înceta. —
* Fac. 21. 9, 10. Ps. 101. 5.

11. Cine * iubește curăția inimii,
și are bunăvoința pe buze, este prieten cu împăratul. — * Ps. 101. 6. Cap. 16. 13.

12. Ochii Domnului păzesc pe cel ce are știință,
dar înfruntă cuvintele celui stricat.

13. Leneșul * zice: „Afară este un leu,
care m'ar putea ucide pe uliță!“ —
* Cap. 26. 13.

14. Gura* curvelor este o groapă adîncă;
pe cine vrea să-l pedepsească Domnul, acela** cade în ea. —
*Cap. 2. 16; 5. 3; 7. 5; 23. 27. **Ecl. 7. 26.

15. Nebunia este lipită de inima copilului,
dar nuiaua* certării o va deslipi de el. — *Cap. 13. 24; 19. 18; 23. 13, 14; 29. 15, 17.

16. Cine asupreşte pe sărac ca să-şi mărească avuţia,
va trebui să dea şi el altuia mai bogat şi va duce lipsă. —

17. Pleacă-ţi urechea, şi ascultă cuvintele înţelepţilor,
şi ia învăţătura mea în inimă.

18. Căci este bine să le păstrezi înlăuntrul tău,
şi să-ţi fie toate de odată pe buze. —

19. Pentru ca să-ţi pui încrederea în Domnul,
vreau să te învăţ eu astăzi, da, pe tine.

20. N'am aşternut eu oare în scris pentru tine
sfaturi* şi cugetări, *Cap. 8. 6.

21. ca* să te învăţ lucruri temeinice, cuvinte adevărate,
ca** să răspunzi cu vorbe adevărate celui ce te trimete? — *Luc. 1. 3, 4. **1 Pet. 3. 15.

22. Nu* despuia pe sărac, pentrucă este sărac,
şi nu asupri** pe nenorocitul care stă la poartă!
*Exod. 23. 6. Iov 31. 16, 21. **Zah. 7. 10. Mal. 3. 5.

23. Căci* Domnul le va apăra pricina lor,
şi va despuia viaţa celor ce-i despoaie. — *1 Sam. 24. 12; 25. 39. Ps. 12. 5; 35. 1, 10; 68. 5; 140. 12. Cap. 23. 11. Ier. 51. 36.

24. Nu te împrieteni cu omul mînios,
şi nu te însoţi cu omul iute la mînie,

25. ca nu cumva să te deprinzi cu cărările lui,
şi să-ţi ajungă o cursă pentru suflet. —

26. Nu* fi printre cei ce pun chezăşii,
printre cei ce dau zălog pentru datorii. *Cap. 6. 1; 11. 15.

27. Căci dacă n'ai cu ce să plăteşti,
pentruce ai voi să ţi* se ia patul de supt tine? *Cap. 20. 16.

28. Nu* muta hotarul cel vechi,
pe care l-au aşezat părinţii tăi. —
*Deut. 19. 14; 27. 17. Cap. 23. 10.

29. Dacă vezi un om iscusit în lucrul lui, acela poate sta lîngă împăraţi,
nu lîngă oamenii de rînd.

23 1. Dacă stai la masă la unul din cei mari,
ia seama ce ai dinainte:

2. pune-ţi un cuţit în gît,
dacă eşti prea lacom.

3. Nu pofti mîncările lui alese,
căci sînt o hrană înşelătoare.

4. Nu* te chinui ca să te îmbogăţeşti,
nu-ţi pune** priceperea în aceasta.
*Cap. 28. 20. 1 Tim. 6. 9, 10, **Cap. 3. 5. Rom. 12. 16.

5. Abia ţi-ai aruncat ochii spre ea şi nu mai este;
căci bogăţia îşi face aripi,
şi, ca vulturul, îşi ia sborul spre ceruri.

6. Nu* mînca pînea celui** pismaş,
şi nu pofti mîncările lui alese,
*Ps. 141. 4. **Deut. 15. 9.

7. căci el este ca unul care îşi face socotelile în suflet.
„Mănîncă şi bea", îţi* va zice el;
dar inima lui nu este cu tine. *Ps. 12. 2.

8. Bucata pe care ai mîncat-o, o vei vărsa,
şi cuvintele plăcute pe cari le vei spune, sînt perdute.

9. Nu vorbi la* urechea celui nebun,
căci el nesocoteşte cuvintele tale înţelepte. *Cap. 9. 8. Mat. 7. 6.

10. Nu* muta hotarul văduvei,
şi nu intra în ogorul orfanilor,
*Deut. 19. 14; 27. 17. Cap. 22. 28.

11. căci* răzbunătorul lor este puternic:
El le va apăra pricina împotriva ta.
*Iov 31. 21. Cap. 22. 23.

12. Deschide-ţi inima la învăţătură,
şi urechile la cuvintele ştiinţei.

13. Nu* cruţa copilul de mustrare,
căci dacă-l vei lovi cu nuiaua, nu va muri. *Cap. 13. 24; 19. 18; 22. 15; 29. 15, 17.

14. Lovindu-l cu nuiaua,
îi* scoţi sufletul din locuinţa morţilor. *1 Cor. 5. 5.

15. Fiule, dacă-ţi* va fi inima înţeleaptă,
inima mea se va bucura;
*Vers. 24. 25. Cap. 29. 3.

16. şi lăuntrul meu se va veseli,
cînd buzele tale vor spune ce este bine.

17. Să nu-ţi pizmuiască inima* pe cei păcătoşi,
ci** să aibă totdeauna frică de Domnul; *Ps. 37. 1; 73. 3. Cap. 3. 31; 24. 1. **Cap. 28. 14.

18. căci* este o răsplată,
şi nu ţi se va tăia nădejdea.
*Ps. 37. 37. Cap. 24. Luc. 16. 25.

19. Ascultă, fiule, şi fii înţelept;

îndreaptă-ţi* inima pe calea cea dreaptă. *Cap. 4. 23.

20. Nu* fi printre ceice beau vin,
nici printre ceice se îmbuibează cu carne. *Isa. 5. 22. Mat. 24. 49. Luc. 21. 34. Rom. 13. 13. Efes. 5. 18.

21. Căci beţivul şi cel ce se dedă la îmbuibare sărăcesc,
şi aţipirea te face să porţi* zdrenţe. *Cap. 19. 15.

22. Ascultă* pe tatăl tău, care te-a născut,
şi nu nesocoti pe mamă-ta, cînd a îmbătrînit. *Cap. 1. 8; 30. 17. Efes. 6. 1, 2.

23. Cumpără* adevărul, şi nu-l vinde,
înţelepciunea, învăţătura şi priceperea. *Cap. 4. 5, 7. Mat. 13. 44.

24. Tatăl* celui neprihănit se veseleşte,
şi cel ce dă naştere unui înţelept se bucură. *Cap. 10. 1; 15. 20. Vers. 15.

25. Să se bucure tatăl tău şi mama ta,
să se veselească cea care te-a născut.

26. Fiule, dă-mi inima ta,
şi să găsească plăcere ochii tăi în căile Mele.

27. Căci* curva este o groapă adîncă,
şi străina o fîntînă strîmtă. *Cap. 22. 14.

28. Ea* pîndeşte ca un hoţ,
şi măreşte între oameni numărul celor stricaţi. *Cap. 7. 12. Ecl. 7. 26.

29. Ale* cui sînt vaietele? Ale cui sînt oftările? Ale cui sînt neînţelegerile?
Ale cui sînt plîngerile? Ale cui sînt rănirile fără pricină?
Ai cui sînt ochii** roşi?
*Isa. 5. 11, 22. **Fac. 49. 12.

30. Ale celor ce* întîrzie la vin,
şi se duc să golească paharul cu vin amestecat. *Cap. 20. 1. Efes. 5. 18.

31. Nu te uita la vin* cînd curge roş
şi face mărgăritare în pahar;
el alunecă uşor, *Ps. 75. 8. Cap. 9. 2.

32. dar pe urmă ca un şarpe muşcă
şi înţeapă ca un basilisc.

33. Ochii ţi se vor uita după femeile altora,
şi inima îţi va vorbi prostii.

34. Vei fi ca un om culcat în mijlocul mării,
ca un om culcat pe vîrful unui catarg.

35. „M'a lovit* . . . dar nu mă doare! . . .
M'a bătut . . . dar nu** simt nimic!
Cînd† mă voi trezi? Mai vreau vin!"
*Cap. 27. 22. Ier. 5. 3. **Efes. 4. 19. †Deut. 29. 19. Isa. 56. 12.

24 1. Nu pismui* pe oamenii cei răi,
şi nu** dori să fii cu ei; *Ps. 37. 1, etc.; 73. 3. Cap. 3. 31; 23, 17. Vers. 19. **Cap. 1. 15.

2. căci* inima lor se gîndeşte la prăpăd,
şi buzele lor vorbesc nelegiuiri. —
*Ps. 10. 7.

3. Prin înţelepciune se înalţă o casă,
şi prin pricepere se întăreşte;
4. prin ştiinţă se umplu cămările ei de toate bunătăţile de preţ şi plăcute.

5. Un om* înţelept este plin de putere,
şi cel priceput îşi oţeleşte vlaga. *Cap. 21. 22. Ecl. 9. 16.

6. Căci* prin măsuri chibzuite cîştigi bătălia,
şi prin marele număr al sfetnicilor ai biruinţa. — *Cap. 11. 14; 15. 22; 20. 18. Luc. 14. 31.

7. Înţelepciunea este prea* înaltă pentru cel nebun:
el nu va deschide gura la judecată. — *Ps. 10. 5. Cap. 14. 6.

8. Cine se* gîndeşte să facă rău,
se cheamă un om plin de răutate. —
*Rom. 1. 30.

9. Gîndul celui nebun nu este decît păcat,
şi batjocoritorul este o scîrbă pentru oameni. —

10. Dacă slăbeşti în ziua necazului,
mică îţi este puterea. —

11. Izbăveşte* pe cei tîrîţi la moarte,
şi scapă pe ceice sînt aproape să fie junghiaţi. — *Ps. 82. 4. Isa. 58. 6, 7. 1 Ioan 3. 16.

12. Dacă zici: „Ah! n'am ştiut!" . . .
Crezi că nu vede Celce* cîntăreşte inimile
şi Celce veghează asupra sufletului tău?
Şi nu va răsplăti El fiecăruia după** faptele lui? — *Cap. 21. 2. **Iov 34. 11. Ps. 62. 12. Ier. 32. 19. Rom. 2. 6. Apoc. 2. 23; 22. 12.

13. Fiule, mănîncă* miere, căci este bună,
şi fagurul de miere este dulce pentru cerul gurii tale. *Cînt. 5. 1.

14. Tot* aşa, şi înţelepciunea este bună pentru sufletul tău:
dacă o vei găsi, ai un viitor**,
şi nu ţi se va tăia nădejdea. —
*Ps. 119. 10; 119. 103. **Cap. 23. 18.

15. Nu* întinde curse, nelegiuitule, la locuinţa celui neprihănit,
şi nu-i turbura odihna. *Ps. 10. 9, 10.

16. Căci* cel neprihănit de şapte ori cade, şi se ridică,

dar** cei răi se prăbuşesc în nenorocire. *Iov. 5. 19. Ps. 34. 19; 37. 24. Mic. 7. 8. **Art. 7. 10. Amos 5. 2; 8. 14. Apoc. 18. 21.

17. Nu* te bucura de căderea vrăjmaşului tău,
şi să nu ţi se veselească inima cînd se poticneşte el,
*Iov 31. 29. Ps. 35. 15, 19. Cap. 17. 5. Obad. 12.

18. ca nu cumva Domnul să vadă, să nu-I placă,
şi să-Şi întoarcă mînia dela el. —

19. Nu* te mînia din pricina celor ce fac rău,
şi nu pizmui pe cei răi!
*Ps. 37. 1; 73. 3. Cap. 23. 17. Vers. 1.

20. Căci* cel ce face răul n'are niciun viitor,
şi lumina** celor răi se stinge. —
*Ps. 11. 6. **Iov 18. 5, 6; 21. 17. Cap. 13. 9; 20. 20.

21. Fiule, teme-te* de Domnul şi de împăratul;
şi să nu te amesteci cu cei neastîmpăraţi! *Rom. 13. 7. 1 Pet. 2. 17.

22. Căci deodată le va veni pieirea,
şi cine poate şti sfîrşitul amîndorora! —

23. Iată ce mai spun înţelepţii:
„Nu* este bine să ai în vedere faţa oamenilor în judecăţi.“ —
*Lev. 19. 15. Deut. 1. 17; 16. 19. Cap. 18. 5; 28. 21. Ioan 7. 24.

24. Pe cine* zice celui rău: „Tu eşti bun!“
îl blastămă popoarele, şi-l urăsc neamurile. *Cap. 17. 15. Isa. 5. 23.

25. Dar celor ce judecă drept le merge bine,
şi o mare binecuvîntare vine peste ei. —

26. Un răspuns bun este
ca un sărut pe buze.

27. Vezi-ţi* întîi de treburi afară,
îngrijeşte de lucrul cîmpului,
şi apoi apucă-te să-ţi zideşti casa. —
*1 Reg. 5. 17, 18. Luc. 14. 28.

28. Nu* vorbi în chip uşuratic împotriva aproapelui tău;
ori ai vrea să înşeli cu buzele tale? —
*Efes. 4. 25.

29. Nu* zice: „Cum mi-a făcut el aşa am să-i fac şi eu,
îi voi răsplăti după faptele lui!“ —
*Cap. 20. 22. Mat. 5. 39, 44. Rom. 12. 17, 19.

30. Am trecut pe lîngă ogorul unui leneş,
şi pe lîngă via unui om fără minte.

31. Şi era* numai spini,
acoperit de mărăcini,
şi zidul de piatră era prăbuşit. *Fac. 3. 18.

32. M'am uitat bine şi cu luare aminte,
şi am tras învăţătură din ce am văzut.

33. „Să mai dorm puţin*, să mai aţipesc puţin,
să mai încrucişez mînile puţin ca să mă odihnesc!“... *Cap. 6. 9, etc.

34. Şi sărăcia vine peste tine pe neaşteptate,
ca un hoţ, şi lipsa, ca un om înarmat.

25 1. Iată încă* vreocîteva din Pildele lui Solomon, strînse de oamenii lui Ezechia, împăratul lui Iuda. —
*1 Reg. 4. 32.

2. Slava* lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor,
dar slava împăraţilor stă în cercetarea** lucrurilor. —
*Deut. 29. 29. Rom. 11. 33. **Iov 29. 16.

3. Înălţimea cerurilor, adîncimea pămîntului,
şi inima împăraţilor sînt nepătrunse. —

4. Scoate* zgura din argint,
şi argintarul va face din el un vas ales. *2 Tim. 2. 21.

5. Scoate* şi pe cel rău dinaintea împăratului,
şi scaunul lui de domnie** se va întări prin neprihănire. —
*Cap. 20. 8. **Cap. 16. 12; 29. 14.

6. Nu te făli înaintea împăratului,
şi nu lua locul celor mari;

7. căci* este mai bine să ţi se zică: „Suie-te mai sus!“
decît să fii pogorît înaintea voivodului
pe care ţi-l văd ochii. — *Luc. 14. 8, 9, 10.

8. Nu* te grăbi să te ieţi la ceartă,
ca nu cumva la urmă să nu ştii ce să faci,
cînd te va lua la ocări aproapele tău. — *Cap. 17. 14. Mat. 5. 25.

9. Apără-ţi* pricina împotriva aproapelui tău,
dar nu da pe faţă taina altuia,
*Mat. 5. 25; 18. 15.

10. ca nu cumva, aflînd-o cineva, să te umple de ruşine,
şi să-ţi iasă nume rău care să nu se mai şteargă. —

11. Un cuvînt spus la vremea potrivită,
este ca nişte mere* de aur într'un coşuleţ de argint. — *Cap. 15. 23. Isa. 50. 4.

12. Ca o verigă de aur şi o podoabă de aur curat,
aşa este înţeleptul care mustră, pentru o ureche ascultătoare. —

13. Ca * răcoreala zăpezii pe vremea secerişului,
aşa este un sol credincios pentru cel ce-l trimete:
el înviorează sufletul stăpînului său.
* Cap. 13. 17.

14. Ca norii * şi vîntul fără ploaie,
aşa este un om care ** se laudă pe nedrept cu dărniciile lui. —
* Iuda 12. ** Cap. 20. 6.

15. Prin * răbdare se înduplecă un voivod,
şi o limbă dulce poate zdrobi oase.
* Fac. 32. 4, etc. 1 Sam. 25. 24, etc. Cap. 15. 1; 16. 14.

16. Dacă * dai peste miere, nu mînca decît atît cît îţi ajunge,
ca să nu ţi se scîrbească şi s'o verşi din gură. — * Vers. 27.

17. Calcă rar în casa aproapelui tău,
ca să nu se sature de tine şi să te urască. —

18. Ca un buzdugan, ca o sabie şi ca o săgeată ascuţită,
aşa este un om care * face o mărturisire mincinoasă împotriva aproapelui său. — * Ps. 57. 4; 120. 3, 4. Cap. 12. 18.

19. Ca un dinte stricat şi ca un picior care şchiopătează,
aşa este încrederea într'un stricat la ziua necazului. —

20. Ca unul care îşi scoate haina pe o zi rece, sau varsă oţet pe silitră,
aşa este cine cîntă cîntece unei inimi în nenorocire. —

21. Dacă * este flămînd vrăjmaşul tău, dă-i pîne să mănînce,
dăcă-i este sete, dă-i apă să bea.
* Dan. 6. 18. Rom. 12. 15.

22. Căci * făcînd aşa, aduni cărbuni aprinşi pe capul lui,
şi ** Domnul îţi va răsplăti. —
* Exod. 23. 4, 5. Mat. 5. 44. Rom. 12. 20. ** 2 Sam. 16. 12.

23. Vîntul * de miazănoapte aduce ploaia,
şi limba ** clevetitoare aduce o faţă mîhnită. — * Iov 37. 22. ** Ps. 101. 5.

24. Mai * bine să locuieşti într'un colţ pe acoperiş,
decît să locuieşti într'o casă mare cu o nevastă gîlcevitoare. —
* Cap. 19. 13; 21. 9, 19.

25. Ca apa proaspătă pentru un om obosit,
aşa este o veste bună venită dintr'o ţară depărtată. —

26. Ca o fîntînă turbure şi ca un izvor stricat,
aşa este cel neprihănit care se clatină înaintea celui rău. —

27. Nu * este bine să mănînci multă miere:
tot aşa, nu este o cinste să ** alergi după slava ta însuţi. — * Vers. 16. ** Cap. 27. 2.

28. Omul care * nu este stăpîn pe sine,
este ca o cetate surpată şi fără ziduri. * Cap. 16. 32.

26 1. Cum nu se potrivesc zăpada vara, şi * ploaia în timpul secerişului,
aşa nu se potriveşte slava pentru un nebun. * 1 Sam. 12. 17.

2. Cum sare vrabia încoace şi încolo şi cum sboară rîndunica,
aşa nu nimereşte blestemul * neîntemeiat. — * Num. 23. 8. Deut. 23. 5.

3. Biciul * este pentru cal, frîul pentru măgar,
şi nuiaua pentru spinarea nebunilor. — * Ps. 32. 9. Cap. 10. 13.

4. Nu răspunde nebunului după nebunia lui,
ca să nu semeni şi tu cu el. —

5. Răspunde * însă nebunului după nebunia lui,
ca să nu se creadă înţelept. —
* Mat. 16. 1—4; 21. 24.—27.

6. Celce trimete o solie printr'un nebun,
îşi taie singur picioarele, şi bea nedreptatea. —

7. Cum sînt picioarele ologului,
aşa este şi o vorbă înţeleaptă în gura unor nebuni. —

8. Cum ai pune o piatră în praştie,
aşa este cînd dai mărire unui nebun. —

9. Ca un spin care vine în mîna unui om beat,
aşa este o vorbă înţeleaptă în gura nebunilor. —

10. Ca un arcaş care răneşte pe toată lumea,
aşa este celce tocmeşte pe nebuni şi pe întîii veniţi. —

11. Cum * se întoarce cînele la ce a vărsat,
aşa se întoarce nebunul ** la nebunia lui. — * 2 Pet. 2. 22. ** Exod. 8. 15.

12. Dacă vezi * un om care se crede înţelept,
poţi să ai mai multă nădejde pentru un nebun decît pentru el. —
* Cap. 29. 20. Luc. 18. 11. Rom. 12. 16. Apoc. 3. 17.

13. Leneşul * zice: „Afară este un leu,
pe uliţe este un leu! * Cap. 22. 13.

14. Cum se învîrteşte uşa pe ţîţînile ei,
aşa se învîrteşte leneşul * în patul lui.
* Cap. 19. 24.
15. Leneşul îşi vîră mîna în blid,
şi-i vine greu s'o ducă iarăş la gură. —
16. Leneşul se crede mai înţelept
decît şapte oameni cari răspund cu judecată.
17. Un trecător care se amestecă într'o ceartă care nu-l priveşte,
este ca unul care apucă un cîne de urechi.
18. Ca nebunul care aruncă
săgeţi aprinse şi ucigătoare,
19. aşa este omul care înşală pe aproapele său,
şi apoi zice: „Am * vrut doar să glumesc!“ — * Efes. 5. 4.
20. Cînd nu mai sînt lemne, focul se stinge;
şi cînd nu * mai este niciun clevetitor, cearta se potoleşte. * Cap. 22. 10.
21. După cum * cărbunele face jăratic, şi lemnul foc,
tot aşa şi omul gîlcevitor aprinde cearta. * Cap. 15. 18; 29. 22.
22. Cuvintele * clevetitorului sînt ca nişte prăjituri,
alunecă pînă în fundul măruntaielor. — * Cap. 18. 8.
23. Ca zgura de argint pusă pe un ciob de pămînt,
aşa sînt buzele aprinse şi o inimă rea.
24. Celce urăşte se preface cu buzele lui,
şi înlăuntrul lui pregăteşte înşelăciunea.
25. Cînd * îţi vorbeşte cu glas dulce, nu-l crede,
căci şapte urîciuni sînt în inima lui.
* Ps. 28. 3. Ier. 9. 8.
26. Chiar dacă-şi ascunde ura în prefăcătorie,
totuş răutatea lui se va descoperi în adunare. —
27. Cine * sapă groapa altuia cade el în ea,
şi piatra se întoarce peste cel ce o prăvăleşte.
* Ps. 7. 15, 16; 9. 15; 10. 2; 57. 6. Cap. 28. 10. Ecl. 10. 8.
28. Limba mincinoasă urăşte pe cei pe cari-i doboară ea,
şi gura linguşitoare pregăteşte pieirea. —

27 1. Nu * te făli cu ziua de mîne,
căci nu ştii ce poate aduce o zi. —
* Luc. 12. 19, 20. Iac. 4. 13, etc.
2. Să te laude altul *, nu gura ta,
un străin, nu buzele tale. * Cap. 25. 27.
3. Piatra este grea, şi nisipul este greu,
dar supărarea pe care o pricinuieşte nebunul este mai grea de cît amîndouă. —
4. Furia este fără milă şi mînia năvalnică,
dar cine * poate sta împotriva geloziei? — * 1 Ioan 3. 12.
5. Mai bine o mustrare * pe faţă
de cît o prietenie ascunsă. —
* Cap. 28. 23. Gal. 2. 14.
6. Rănile * făcute de un prieten dovedesc credincioşia lui,
dar sărutările unui vrăjmaş sînt mincinoase. — * Ps. 141. 5.
7. Sătulul calcă în picioare fagurul de miere,
dar pentru cel * flămînd toate amărăciunile sînt dulci. — * Iov 6. 7.
8. Ca pasărea plecată din cuibul ei,
aşa este omul plecat din locul său.
9. Cum înveseleşte untdelemnul şi tămîia inima,
aşa de dulci sînt sfaturile pline de dragoste ale unui prieten. —
10. Nu părăsi pe prietenul tău şi pe prietenul tatălui tău,
dar nu intra în casa fratelui tău în ziua necazului tău:
mai * bine un vecin aproape de cît un frate departe. — * Cap. 17. 17; 18. 24. Cap. 19. 7.
11. Fiule *, fii înţelept, şi înveseleşte-mi inima,
şi ** atunci voi putea răspunde celui ce mă batjocoreşte. —
* Cap. 10. 1; 23. 15, 24. ** Ps. 127. 5.
12. Omul chibzuit * vede răul şi se ascunde;
dar proştii merg spre el şi sînt pedepsiţi. — * Cap. 22. 3.
13. Ia-i * haina, căci s'a pus chezaş pentru altul,
ia-l zălog în locul unei străine. —
* Exod. 22. 26. Cap. 20. 16.
14. Binecuvîntarea aproapelui cu glas tare dis de dimineaţă,
este privită ca un blestem. —
15. O * strașină, care picură necurmat într'o zi de ploaie,
şi o nevastă gîlcevitoare sînt tot una.
* Cap. 19. 13.
16. Cine o opreşte, parcă opreşte vîntul,

şi parcă ţine untdelemnul în mîna dreaptă. —
17. După cum ferul ascute ferul,
tot aşa şi omul aţiţă mînia altui om. —
18. Cine * îngrijeşte de un smochin va mînca din rodul lui,
şi cine-şi păzeşte stăpînul va fi preţuit. — * 1 Cor. 9. 7, 13.
19. Cum răspunde în apă faţa la faţă,
aşa răspunde inima omului inimii omului. —
20. După cum locuinţa morţilor * şi adîncul nu se pot sătura,
tot aşa nici ochii ** omului nu se pot sătura. — * Cap. 30. 16. Hab. 2. 5. ** Ecl. 1. 8; 6. 7.
21. Ce este tigaia * pentru lămurirea argintului şi cuptorul pentru lămurirea aurului:
aceea este bunul nume pentru un om. — * Cap. 17. 3.
22. Pe nebun chiar * dacă l-ai pisa cu pisălogul în piuă, în mijlocul grăunţelor,
nebunia tot n'ar ieşi din el. —
* Cap. 23. 35. Isa. 1. 5. Ier. 5. 3.
23. Ingrijeşte bine de oile tale,
şi ia seama la turmele tale.
24. Căci nici o bogăţie nu ţine vecinic,
şi nici cununa nu rămîne pe vecie. —
25. Dupăce se ridică fînul *, se arată verdeaţa nouă,
şi ierburile de pe munţi sînt strînse. — * Ps. 104. 14.
26. Mieii sînt pentru îmbrăcăminte,
şi ţapii pentru plata ogorului;
27. laptele caprelor ţi-ajunge pentru hrana ta, a casei tale,
şi pentru întreţinerea slujnicelor tale.

28 1. Cel rău * fuge fără să fie urmărit,
dar cel neprihănit îndrăzneşte ca un leu tînăr. — * Lev. 26. 17, 36. Ps. 53. 5.
2. Cînd este răscoală într'o ţară, sînt mulţi capi,
dar cu un om priceput şi încercat, domnia dăinueşte. —
3. Un om * sărac care apasă pe cei obijduiţi,
este ca o rupere de nori care aduce lipsă de pîne. — * Mat. 18. 28.
4. Ceice * părăsesc legea, laudă pe cel rău,
dar ** ceice păzesc legea se mînie pe el. — * Ps. 10. 3; 49. 18. Rom. 1. 32. ** 1 Reg. 18. 18, 21. Mat. 3. 7; 14. 4. Efes. 5. 11.
5. Oamenii * dedaţi la rău nu înţeleg ce este drept,
dar ceice ** caută pe Domnul înţeleg totul. —
* Ps. 92. 6. ** Ioan 7. 17. 1 Cor. 2. 15. 1 Ioan 2. 20, 27.
6. Mai * mult preţuieşte săracul care umblă în neprihănirea lui,
decît bogatul care umblă pe căi sucite. — * Cap. 19. 1. Vers. 18.
7. Celce * păzeşte legea, este un fiu priceput,
dar celce ** umblă cu cei desfrînaţi face ruşine tatălui său. —
* Cap. 29. 3. ** Iov 27. 16, 17. Cap. 13. 22. Ecl. 2. 26.
8. Cine * îşi înmulţeşte avuţiile prin dobîndă şi camătă,
le strînge pentru celce are milă de săraci. — * Zah. 7. 11.
9. Dacă cineva îşi întoarce urechea ca să n'asculte legea,
chiar * şi rugăciunea lui este o scîrbă. — * Ps. 66. 18; 109. 7. Cap. 15. 8.
10. Cine * rătăceşte pe oamenii fără prihană pe calea cea rea,
cade în groapa pe care a săpat-o,
dar ** oamenii fără prihană moştenesc fericirea. — * Cap. 26. 27. ** Mat. 6. 33.
11. Omul bogat se crede înţelept,
dar săracul care este priceput îl cercetează. —
12. Cînd * biruiesc cei neprihăniţi, este o mare slavă,
dar cînd se înalţă cei răi, fiecare se ascunde. — * Vers. 28. Cap. 11. 10; 29. 2. Ecl. 10. 6.
13. Cine * îşi ascunde fărădelegile, nu propăşeşte,
dar cine le mărturişeşte şi se lasă de ele, capătă îndurare. —
* Ps. 32. 3, 5. 1 Ioan 1. 8, 9, 10.
14. Ferice de omul care * se teme necontenit,
dar ** cel ce-şi împietreşte inima cade în nenorocire. —
* Ps. 16. 8. Cap. 23. 17. ** Rom. 2. 5; 11. 20.
15. Ca un leu * care răcneşte şi ca un urs flămînd,
aşa este ** cel rău care stăpîneşte peste un popor sărac. —
* 1 Pet. 5. 8. ** Exod. 1. 14, 16, 22. Mat. 2. 16.
16. Un voivod fără pricepere îşi înmulţeşte faptele de asuprire,
dar cel ce urăşte lăcomia îşi lungeşte zilele. —
17. Un om * al cărui cuget este încărcat cu sîngele altuia,
fuge pînă la groapă: nimeni să nu-l oprească. — * Fac. 9. 6. Exod. 21. 14.
18. Cine * umblă în neprihănire, găseşte mîntuirea,
dar cine ** umblă pe două căi strîmbe cade într'o groapă. —
* Cap. 10. 9, 25. ** Vers. 6.

19. Cine* îşi lucrează cîmpul are belşug de pîne,
dar cine aleargă după lucruri de nimic are belşug de sărăcie. — *Cap. 12. 11.
20. Un om credincios este năpădit de binecuvîntări,
dar* celce vrea să se îmbogăţească repede nu rămîne nepedepsit. —
*Cap. 13. 11; 20. 21; 23. 4. Vers. 22. 1 Tim. 6. 9.
21. Nu este bine să* cauţi la faţa oamenilor;
chiar pentru** o bucată de pîne poate un om să se dedea la păcat. —
*Cap. 18. 5; 24. 23. **Ezec. 13. 19.
22. Un om* pizmaş se grăbeşte să se îmbogăţească,
şi nu ştie că lipsa va veni peste el. —
*Vers. 20.
23. Cine* mustră pe alţii, găseşte mai multă bunăvoinţă pe urmă,
decît cel cu limba linguşitoare. —
*Cap. 27. 5, 6.
24. Cine fură pe tatăl său şi pe mama sa, şi zice că nu este un păcat,
este tovarăş* cu nimicitorul. —
**Cap. 8. 9.
25. Cel lacom* stîrneşte certuri,
dar** celce se încrede în Domnul este săturat din belşug. —
*Cap. 13. 10. **1 Tim. 6. 6.
26. Cine se încrede în inima lui este un nebun,
dar cine umblă în înţelepciune va fi mîntuit. —
27. Cine* dă săracului, nu duce lipsă,
dar cine închide ochii, este încărcat cu blesteme. — *Deut. 15. 7, etc. Cap. 19. 17; 22. 9.
28. Cînd* se înalţă cei răi, fiecare** se ascunde,
dar cînd pier ei, cei buni se înmulţesc. — *Vers. 12. Cap. 29. 2. **Iov 24. 4.

29 1. Un* om care se împotriveşte tuturor mustrărilor,
va fi zdrobit deodată şi fără leac. —
*1 Sam. 2. 25. 2 Cron. 36. 16. Cap. 1. 24—27.
2. Cînd* se înmulţesc cei buni, poporul se bucură,
dar cînd stăpîneşte cel rău, poporul** geme. —
*Est. 8. 15. Cap. 11. 10; 28. 12, 28. **Est. 3. 15.
3. Cine* iubeşte înţelepciunea înveseleşte pe tatăl său,
dar** cine umblă cu curvele risipeşte averea. — *Cap. 10. 1; 15. 20; 27. 11. **Cap. 5. 9, 10; 5. 26; 28. 7. Luc. 15. 13, 30.
4. Un împărat întăreşte ţara prin dreptate,
dar cine ia mită, o nimiceşte. —
5. Cine linguşeşte pe aproapele său,
îi întinde un laţ supt paşii lui. —
6. In păcatul omului rău este o cursă,
dar cel bun biruie şi se bucură. —
7. Cel* bun pricepe pricina săracilor,
dar cel rău nu poate s'o priceapă. —
*Iov 29. 16; 31. 13. Ps. 41. 1.
8. Cei* uşuratici aprind focul în cetate,
dar înţelepţii potolesc** mînia. —
*Cap. 11. 11. **Ezec. 22. 30.
9. Cînd se ceartă un înţelept cu un nebun,
să se tot supere sau* să tot rîdă,
căci pace nu se face. — *Mat. 11. 17.
10. Oamenii* setoşi de sînge urăsc pe omul fără prihană,
dar oamenii fără prihană îi ocrotesc viaţa. — *Fac. 4. 5, 8. 1 Ioan 3. 12.
11. Nebunul* îşi arată toată patima,
dar înţeleptul o stăpîneşte. —
*Judc. 16. 17. Cap. 12. 16; 14. 33.
12. Cînd celce stăpîneşte dă ascultare cuvintelor mincinoase,
toţi slujitorii lui sînt nişte răi. —
13. Săracul şi asupritorul se* întîlnesc,
dar Domnul** le luminează ochii la amîndoi. *Cap. 22. 2. **Mat. 5. 45.
14. Un împărat* care judecă pe săraci după** adevăr,
îşi va avea scaunul de domnie întărit pe vecie. — *Cap. 20. 8; 25. 5. **Ps. 72. 2. 4, 13, 14.
15. Nuiaua* şi certarea dau înţelepciunea,
dar copilul** lăsat de capul lui face ruşine mamei sale. —
*Vers. 17. **Cap. 10. 1; 17. 21, 25.
16. Cînd se înmulţesc cei răi, se înmulţeşte şi păcatul,
dar* cei buni le vor vedea căderea. —
*Ps. 37. 36; 58. 10; 91. 8; 92. 11.
17. Pedepseşte-ţi* fiul, şi el îţi va da odihnă,
şi îţi va aduce desfătare sufletului. —
*Cap. 13. 24; 19. 18; 23. 15; 23. 13, 14. Vers. 15.
18. Cînd* nu este nicio descoperire dumnezeiască, poporul este fără frîu;
dar** ferice de poporul care păzeşte legea! —
*1 Sam. 3. 1. Amos 8. 11, 12. **Ioan 13. 17. Iac. 1. 25.
19. Nu prin vorbe se pedepseşte un rob,
căci chiar dacă pricepe, n'ascultă. —
20. Dacă vezi un om care vorbeşte nechibzuit,
poţi să nădăjduieşti mai* mult dela un nebun decît dela el. — *Cap. 26. 12.
21. Slujitorul pe care-l răsfeţi din copilărie,
la urmă ajunge de se crede fiu. —

22. Un om* mînios stîrneşte certuri,
şi un înfuriat face multe păcate. —
*Cap. 15. 18; 26. 21.

23. Mîndria* unui om îl scoboară,
dar cine este smerit cu duhul capătă cinste. — *Iov 22. 29. Cap. 15. 33; 18. 12. Isa. 66. 2. Dan. 4. 30, 31, etc. Mat. 23. 12. Luc. 14. 11; 18. 14. Fapt. 12. 23. Iac. 4. 6, 10. 1 Pet. 5. 5.

24. Cine împarte cu un hoţ îşi urăşte viaţa,
aude* blestemul, şi nu spune nimic. —
*Lev. 5. 1.

25. Frica* de oameni este o cursă,
dar cel ce se încrede în Domnul n'are dece să se teamă. — *Fac. 12. 12; 20. 2, 11.

26. Mulţi* umblă după bunăvoinţa celui ce stăpîneşte,
dar Domnul este acela care face dreptate fiecăruia. *Ps. 20. 9. Cap. 19. 6.

27. Omul nelegiuit este o scîrbă înaintea celor neprihăniţi,
dar cel ce umblă fără prihană este o scîrbă înaintea celor răi.

30 1. Cuvintele lui Agur, fiul lui Iache. Cuvintele* înţelepte rostite de omul acesta pentru Itiel, pentru Itiel şi pentru Ucal. *Cap. 31. 1.

2. Negreşit*, sînt mai prost decît oricine,
şi n'am pricepere de om. *Ps. 73. 22.

3. N'am învăţat înţelepciunea,
şi nu cunosc ştiinţa sfinţilor.

4. Cine* s'a suit la ceruri, şi cine s'a pogorît din ele?
Cine** a adunat vîntul în pumnii lui?
Cine a strîns apele în haina lui?
Cine a hotărît toate marginile pămîntului?
Cum se numeşte el, şi cum cheamă pe fiul său? Ştii tu lucrul acesta? —
*Ioan 3. 13. **Iov 38. 4, etc. Ps. 104. 3, etc. Isa. 40. 12, etc.

5. Orice cuvînt al lui Dumnezeu este încercat*.
El este un scut pentru ceice se încred în El. *Ps. 12. 6; 18. 30; 19. 8; 119. 140. **Ps. 18. 30; 84. 11; 115. 9, 10, 11.

6. N'adăuga* nimic la cuvintele Lui,
ca să nu te pedepsească, şi să fii găsit mincinos. —
*Deut. 4. 2; 12. 32. Apoc. 22. 18, 19.

7. Două lucruri Iţi cer;
nu mi le opri, înainte de moarte!

8. Depărtează dela mine neadevărul şi cuvîntul mincinos;
nu-mi da nici sărăcie, nici bogăţie,
dă-mi* pînea care-mi trebuie.
*Mat. 6. 11.

9. Ca* nu cumva, în belşug, să mă lepăd de Tine, şi să zic: „Cine este Domnul?“
Sau ca nu cumva în sărăcie, să fur,
şi să iau în deşert Numele Dumnezeului meu. — *Deut. 8. 12, 14, 17; 31. 20; 32. 15. Neem. 9. 25. 26. Iov 31. 24, 25, 28. Osea 13. 6.

10. Nu cleveti pe un slujitor la stăpînul lui,
ca să nu te blesteme şi să te faci vinovat. —

11. Este un neam de oameni care blastămă pe tatăl său,
şi nu binecuvintează pe mamă-sa.

12. Este un neam de oameni care* se crede curat,
şi totuş, nu este spălat de întinăciunea lui. *Luc. 18. 11.

13. Este un neam de oameni ai căror ochi sînt trufaşi*,
şi cari îşi ţin pleoapele sus.
*Ps. 131. 1. Cap. 6. 17.

14. Este* un neam de oameni, ai căror dinţi sînt nişte săbii, şi ale căror măsele sînt nişte cuţite,
ca** să mănînce pe cel nenorocit de pe pămînt, şi pe cei lipsiţi dintre oameni. — *Iov 29. 17. Ps. 52. 2; 57. 4. Cap. 12. 18. **Ps. 14. 4. Amos 8. 4.

15. Lipitoarea are două fete: „Dă! dă!“
Trei lucruri sînt nesăţioase,
patru lucruri nu zic niciodată: „Destul!“,

16. şi anume: Locuinţa morţilor*, femeia stearpă,
pămîntul, care nu este sătul de apă,
şi focul, care nu zice niciodată: „Destul!“ — *Cap. 27. 20. Hab. 2. 5.

17. Pe ochiul* care îşi bate joc de tatăl său,
şi nesocoteşte ascultarea de mamă,
îl vor scobi corbii dela pîrîu,
şi îl vor mînca puii de vultur. —
*Fac. 9. 22. Lev. 20. 9. Cap. 20. 20; 28. 22.

18. Trei lucruri sînt mai pesus de puterile mele,
şi chiar patru pe cari nu le pot pricepe:

19. urma vulturului pe cer,
urma şarpelui pe stîncă,
urma corăbiei în mijlocul mării,
şi urma omului la o fată.

20. Tot aşa este şi calea femeii preacurve:
ea mănîncă, şi se şterge la gură,
şi apoi zice: „N'am făcut nimic rău.“ —

21. Trei lucruri fac să se răscoale o ţară,
şi patru lucruri nu le poate suferi:
22. un rob *, care a început să împărăţească,
un nebun, care are pîne din belşug,
* Cap. 19. 10. Ecl. 10. 7.
23. o femeie dispreţuită care se mărită,
şi o roabă care moşteneşte pe stăpînă-sa. —
24. Patru vietăţi sînt mai mici pe pămînt,
şi totuş din cele mai înţelepte:
25. furnicile *, cari nu sînt un popor tare,
dar îşi pregătesc hrana vara,
* Cap. 6. 6, etc.
26. şoarecii * de munte, cari nu sînt un popor puternic,
dar îşi aşează locuinţa în stînci;
* Ps. 104. 18.
27. lăcustele n'au împărat,
şi totuş pornesc toate în cete;
28. păianjenul îl poţi prinde cu mînile,
şi se găseşte totuş în casele împăraţilor.
29. Trei fiinţe au o ţinută frumoasă,
şi patru au mers măreţ:
30. leul, viteazul dobitoacelor,
care nu se dă înapoi dinaintea nimănui,
*31. calul închingat gata, şi ţapul;
şi împăratul, căruia nimeni nu-i poate sta împotrivă. —
32. Dacă mîndria te împinge la fapte de nebunie,
şi dacă ai gînduri rele,
pune * mîna la gură:
* Iov 21. 5; 40. 4. Ecl. 8. 3. Mic. 7. 16.
33. căci baterea laptelui dă smîntînă,
scărpinarea nasului dă sînge,
şi stoarcerea mîniei dă certuri.

31 1. Cuvintele împăratului Lemuel.
Învăţătura * pe care i-o dădea mamă-sa.
* Cap. 30. 1.
2. Ce să-ţi spun, fiule? Ce să-ţi spun fiul trupului meu?
Ce să-ţi spun, fiule, rodul * juruinţelor mele?
* Isa. 49. 15.
3. Nu-ţi * da femeilor vlaga,
şi desmierdările tale celor ** ce pierd pe împăraţi.
* Cap. 5. 9. ** Deut. 17. 17. Neem. 13. 26. Cap. 7. 26. Osea 4. 11.
4. Nu * se cade împăraţilor, Lemuele, nu se cade împăraţilor să bea vin,
nici voivozilor să umble după băuturi tari;
* Ecl. 10. 17.
5. ca * nu cumva, bînd, să uite legea,
şi să calce drepturile tuturor celor nenorociţi.
* Osea 4. 11.
6. Daţi * băuturi tari celui ce piere,
şi vin, celui cu sufletul amărît;
* Ps. 104. 15.
7. ca să bea să-şi uite sărăcia,
şi să nu-şi mai aducă aminte de necazurile lui. —
8. Deschide-ţi * gura pentru cel mut,
pentru ** pricina tuturor celor părăsiţi!
* Iov 29. 15, 16. ** 1 Sam. 19. 4. Est. 4. 16.
9. Deschide-ţi gura, judecă * cu dreptate,
şi apără ** pe cel nenorocit şi pe cel lipsit.
* Lev. 19. 15. Deut. 1. 16. ** Iov 29. 12. Isa. 1. 17. Ier. 22. 16.
10. Cine poate găsi o femeie * cinstită?
Ea este mai de preţ decît mărgăritarele.
* Cap. 12. 4; 18. 22; 19. 14.
11. Inima bărbatului se încrede în ea,
şi nu duce lipsă de venituri.
12. Ea îi face bine, şi nu rău,
în toate zilele vieţii sale.
13. Ea face rost de lînă şi de in,
şi lucrează cu mîni harnice.
14. Ea este ca o corabie de negoţ;
de departe îşi aduce pînea.
15. Ea se * scoală cînd este încă noapte,
şi dă ** hrană casei sale,
şi împarte lucrul de peste zi slujnicelor sale.
* Rom. 12. 11. ** Luc. 12. 42.
16. Se gîndeşte la un ogor, şi-l cumpără;
din rodul muncii ei sădeşte o vie. —
17. Ea îşi încinge mijlocul cu putere,
şi îşi oţeleşte braţele.
18. Vede că munca îi merge bine,
lumina ei nu se stinge noaptea.
19. Ea pune mîna pe furcă,
şi degetele ei ţin fusul.
20. Ea * îşi întinde mîna către cel nenorocit,
îşi întinde braţul către cel lipsit.
* Efes. 4. 28. Evr. 13. 16.
21. Nu se teme de zăpadă pentru casa ei,
căci toată casa ei este îmbrăcată cu cărmiziu.
22. Ea îşi face învelitori,
are haine de in supţire şi purpură.
23. Bărbatul * ei este bine văzut la porţi,
cînd şade cu bătrînii ţării.
* Cap. 12. 4.
24. Ea face cămăşi, şi le vinde,
şi dă cingători negustorului.
25. Ea este îmbrăcată cu tărie şi slavă,
şi rîde de ziua de mîne.

26. Ea deschide gura cu înțelepciune,
și învățături plăcute îi sînt pe limbă.
27. Ea veghează asupra celor ce se petrec în casa ei,
și nu mănîncă pînea lenevirii.
28. Fiii ei se scoală, și o numesc fericită;
bărbatul ei se scoală, și-i aduce laude zicînd:
29. „Multe fete au o purtare cinstită,
dar tu le întreci pe toate.“
30. Desmerdările sînt înșelătoare, și frumusețea este deșartă,
dar femeia care se teme de Domnul va fi lăudată.
31. Răsplătiți-o cu rodul muncii ei,
și faptele ei s'o laude la porțile cetății.

ECLESIASTUL

SAU PROPOVĂDUITORUL

(Isaia 40. 6—8. 1 Ioan 2. 17. Ioan 4. 13. 2 Corinteni 4. 18.)

Mersul tuturor lucrurilor.

1 1. Cuvintele Eclesiastului *, fiul lui David, împăratul Ierusalimului.

* Vers. 12. Cap. 7. 27; 12. 8, 9, 10.

2. O, deșertăciune * a deșertăciunilor, zice Eclesiastul, o deșertăciune a deșertăciunilor! Totul ** este deșertăciune.

* Ps. 39. 5, 6; 62, 9; 144. 4. Cap. 12. 8. ** Rom. 8. 20.

3. Ce * folos are omul din toată truda pe care și-o dă supt soare? * Cap. 2. 22; 3. 9.

4. Un neam trece, altul vine, și * pămîntul rămîne vecinic în picioare.

* Ps. 104. 5; 119. 90.

5. Soarele * răsare, apune și aleargă spre locul de unde răsare din nou.

* Ps. 19. 5, 6.

6. Vîntul * suflă spre miază-zi, și se întoarce spre miază-noapte; apoi iarăș se întoarce, și începe din nou aceleași rotituri. * Ioan 3. 8.

7. Toate * rîurile se varsă în mare, și marea tot nu se umple: ele aleargă necurmat spre locul de unde pornesc, ca iarăș să pornească de acolo.

* Iov 38. 10. Ps. 104. 8, 9.

8. Toate lucrurile sînt într'o necurmată frămîntare, așa cum nu se poate spune; ochiul * nu se mai satură privind, și urechea nu obosește auzind.

* Prov. 27. 20.

9. Ce * a fost, va mai fi, și ce s'a făcut, se va mai face; nu este nimic nou supt soare. * Cap. 3. 15.

10. Dacă este vreun lucru despre care s'ar putea spune: „Iată ceva nou!“ de mult lucrul acela era și în veacurile dinaintea noastră.

11. Nimeni nu-și mai aduce aminte de ce a fost mai înainte; și ce va mai fi, ce se va întîmpla mai pe urmă nu va lăsa nici o urmă de aducere aminte la cei ce vor trăi mai tîrziu.

Deșertăciunea tuturor lucrurilor.

12. Eu *, Eclesiastul, am fost împărat peste Israel, în Ierusalim. * Vers. 1.

13. Mi-am pus inima să cercetez și să adîncesc cu înțelepciune tot ce se întîmplă supt ceruri: iată o îndeletnicire * plină de trudă, la care supune Dumnezeu pe fiii oamenilor.

* Fac. 3. 19. Cap. 3. 10.

14. Am văzut tot ce se face supt soare; și iată că totul este deșertăciune și goană după vînt!

15. Ce * este strîmb, nu se poate îndrepta, și ce lipsește nu poate fi trecut la număr. * Cap. 7. 13.

16. Am zis în mine însumi: „Iată că am sporit și am întrecut * în înțelepciune pe toți cei ce au stăpînit înaintea mea peste Ierusalim, și mintea mea a văzut multă înțelepciune și știință.

* 1 Reg. 3. 12, 13; 4. 30; 10. 7, 23. Cap. 2. 9.

17. Mi-am pus * inima să cunosc înțelepciunea, și să cunosc prostia și nebunia. Dar am înțeles că și aceasta este goană după vînt.

* Cap. 2. 3, 12; 7. 23, 25. 1 Tes. 5. 21.

18. Căci unde * este multă înțelepciune, este și mult necaz, și cine știe multe, are și multă durere. * Cap. 12. 12.

2 1. Am zis * inimii mele: „Haide! vreau să te încerc cu veselie, și gustă fericirea.“ Dar iată că și ** aceasta este o deșertăciune.

* Luc. 12. 19. ** Isa. 50. 11.

2. Am zis * rîsului: „Ești o nebunie!“ și veseliei: „Ce te înșeli degeaba?“

* Prov. 14. 13. Cap. 7. 6.

3. Am hotărît * în inima mea să-mi

veselesc trupul cu vin, în timp ce inima mă va cîrmui cu înţelepciune, şi să stărui astfel în nebunie, pînă voi vedea ce este bine să facă fiii oamenilor supt ceruri, în tot timpul vieţii lor.
*Cap. 1. 17.

4. Am făcut lucruri mari: mi-am zidit case, mi-am sădit vii;
5. mi-am făcut grădini şi livezi de pomi, şi am sădit în ele tot felul de pomi roditori.
6. Mi-am făcut iazuri, ca să ud dumbrava unde cresc copacii.
7. Am cumpărat robi şi roabe, şi am avut copii de casă; am avut cirezi de boi şi turme de oi, mai mult de cît toţi cei ce fuseseră înainte de mine în Ierusalim.
8. Mi-am strîns * argint şi aur, şi bogăţii ca de împăraţi şi ţări. Mi-am adus cîntăreţi şi cîntăreţe, şi desfătarea fiilor oamenilor: o mulţime de femei.
*1 Reg. 9. 28; 10. 10, 14, 21, etc.
9. Am ajuns * mare, mai mare de cît toţi cei ce erau înaintea mea în Ierusalim. Mi-am păstrat chiar înţelepciunea.
*Cap. 1. 16.
10. Tot ce mi-au poftit ochii, le-am dat; nu mi-am oprit inima dela nicio veselie, ci am lăsat-o să se bucure de toată truda mea, şi aceasta * mi-a fost partea din toată osteneala mea.
*Cap. 3. 22; 5. 18; 9. 9.
11. Apoi, cînd m'am uitat cu băgare de seamă la toate lucrările pe cari le făcusem cu mînile mele, şi la truda cu care le făcusem, am văzut că în toate este numai deşertăciune * şi goană după vînt, şi că nu este nimic trainic supt soare.
*Cap. 1. 3, 14.
12. Atunci mi-am întors privirile spre înţelepciune, prostie şi nebunie *. — Căci ce va face omul care va veni după împărat? Ceeace s'a făcut şi mai înainte. —
*Cap. 1. 17; 7. 25.
13. Şi am văzut, că înţelepciunea este cu atît mai de folos de cît nebunia, cu cît este mai de folos lumina de cît întunerecul;
14. înţeleptul * îşi are ochii în cap, iar nebunul umblă în întunerec. Dar am băgat de seamă că şi unul şi altul au aceeaş ** soartă.
*Prov. 17. 24. Cap. 8. 1. **Ps. 49. 10. Cap. 9. 2, 3, 11.
15. Şi am zis în inima mea: „Dacă şi eu voi avea aceeaş soartă ca nebunul, atunci pentru ce am fost mai înţelept?“ Şi am zis în inima mea: „Şi aceasta este o deşertăciune.“
16. Căci pomenirea înţeleptului nu este mai vecinică de cît a nebunului: chiar în zilele următoare totul este uitat. Şi apoi şi înţeleptul moare, şi nebunul!
17. Atunci am urît viaţa căci nu mi-a plăcut ce se face supt soare: totul este deşertăciune şi goană după vînt.
18. Mi-am urît pînă şi toată munca pe care am făcut-o supt soare, muncă pe care o las * omului care vine după mine, ca să se bucure de ea.
*Ps. 49. 10.
19. Şi cine ştie dacă va fi înţelept sau nebun? Şi totuş el va fi stăpîn pe toată munca mea, pe care am agonisit-o cu trudă şi înţelepciune supt soare. Şi aceasta este o deşertăciune.
20. Am ajuns pînă acolo că m'a apucat o mare desnădejde de toată munca pe care am făcut-o supt soare.
21. Căci este cîte un om care a muncit cu înţelepciune, cu pricepere şi cu izbîndă, şi lasă rodul muncii lui unui om care nu s'a ostenit deloc cu ea. Şi aceasta este o deşertăciune şi un mare rău.
22. Căci *, drept vorbind, ce folos are omul din toată munca lui şi din toată străduinţa inimii lui, cu care se trudeşte supt soare?
*Cap. 1. 3; 3. 9.
23. Toate zilele lui sînt pline de durere *, şi truda lui nu este de cît necaz: nici măcar noaptea n'are odihnă inima lui. Şi aceasta este o deşertăciune.
*Iov 5. 7; 14. 1.
24. Nu * este altă fericire pentru om decît să mănînce şi să bea, şi să-şi înveselească sufletul cu ce este bun din agoniseala lui! Dar am văzut că şi aceasta vine din mîna lui Dumnezeu.
*Cap. 3. 12, 13, 22; 5. 18; 8. 15.
25. Cine, în adevăr, poate să mănînce şi să se bucure fără El?
26. Căci El dă omului plăcut Lui înţelepciune, ştiinţă şi bucurie; dar celui păcătos îi dă grija să strîngă şi s'adune, ca să dea * celui plăcut lui Dumnezeu! Şi aceasta este o deşertăciune şi goană după vînt.
*Iov 27. 16, 17. Prov. 28. 8.

Orice lucru îşi are vremea lui.

3 1. Toate îşi au vremea lor, şi fiecare * lucru de supt ceruri îşi are ceasul lui.
*Vers. 17. Cap. 8. 6.
2. Naşterea îşi are vremea ei, şi moartea îşi are vremea * ei; săditul îşi are vremea lui, şi smulgerea celor sădite îşi are vremea ei.
*Evr. 9. 27.

3. Uciderea îşi are vremea ei, şi tămăduirea îşi are vremea ei; dărîmarea îşi are vremea ei, şi zidirea îşi are vremea ei;
4. plînsul îşi are vremea lui, şi rîsul îşi are vremea lui; bocitul îşi are vremea lui, şi jucatul îşi are vremea lui;
5. aruncarea cu pietre îşi are vremea ei, şi strîngerea pietrelor îşi are vremea ei; îmbrăţişarea îşi are vremea ei, şi depărtarea de îmbrăţişări îşi are vremea * ei; * Ioel 2. 16. 1 Cor. 7. 5.
6. căutarea îşi are vremea ei, şi perderea îşi are vremea ei; păstrarea îşi are vremea ei, şi lepădarea îşi are vremea ei;
7. ruptul îşi are vremea lui, şi cusutul îşi are vremea lui; tăcerea îşi are vremea * ei, şi vorbirea îşi are vremea ei; * Amos 5. 13.
8. iubitul îşi are vremea lui, şi urîtul * îşi are vremea lui; războiul îşi are vremea lui, şi pacea îşi are vremea ei. * Luc. 14. 26.
9. Ce * folos are cel ce munceşte din truda lui? * Cap. 1. 3.
10. Am văzut * la ce îndeletnicire supune Dumnezeu pe fiii oamenilor. * Cap. 1. 13.
11. Orice lucru El îl face frumos la vremea lui; a pus în inima lor chiar şi gîndul veciniciei, măcarcă * omul nu poate cuprinde, dela început pînă la sfîrşit, lucrarea pe care a făcut-o Dumnezeu. * Cap. 8. 17. Rom. 11. 33.
12. Am ajuns * să cunosc că nu este altă fericire pentru ei decît să se bucure şi să trăiască bine în viaţa lor; * Vers. 22.
13. dar şi faptul că un om mănîncă * şi bea şi duce un trai bun în mijlocul întregei lui munci, este un dar dela Dumnezeu. * Cap. 2. 24.
14. Am ajuns la cunoştinţa că tot ce face Dumnezeu dăinuieşte în veci, şi la ceeace face El nu mai este nimic * de adăugat şi nimic de scăzut, şi că Dumnezeu face aşa pentru ca lumea să se teamă de El. * Iac. 1. 17.
15. Ce * este, a mai fost, şi ce va fi, a mai fost; şi Dumnezeu aduce iarăş înapoi ce a trecut. * Cap. 1. 9.

Teme-te de Dumnezeu.

16. Am mai văzut * supt soare că în locul rînduit pentru judecată domneşte nelegiuirea, şi că în locul rînduit pentru dreptate este răutate. * Cap. 5. 8.
17. Atunci am zis în inima mea: „Dumnezeu * va judeca şi pe cel bun şi pe cel rău; căci El a sorocit o vreme ** pentru orice lucru şi pentru orice faptă.“ * Rom. 2. 6, 7, 8. 2 Cor. 5. 10. 2 Tes. 1. 6, 7. ** Vers 1.
18. Am zis în inima mea că acestea se întîmplă numai pentru oameni, ca să-i cerce Dumnezeu, şi ei înşişi să vadă că nu sînt decît nişte dobitoace.
19. Căci * soarta omului şi a dobitocului este aceeaş; aceeaş soartă au amîndoi; cum moare unul, aşa moare şi celalt, toţi au aceeaş suflare, şi omul nu întrece cu nimic pe dobitoc; căci totul este deşertăciune. * Ps. 49. 12, 20; 73. 22. Car. 2. 16.
20. Toate merg la un loc; toate * au fost făcute din ţărînă, şi toate se întorc în ţărînă. * Fac. 3. 19.
21. Cine * ştie dacă suflarea omului se suie în sus, şi dacă suflarea dobitocului se pogoară în jos în pămînt? * Cap. 12. 7.
22. Aşa * că am văzut că nu este nimic mai bun pentru om decît să se veselească de lucrările lui: aceasta** este partea lui. Căci † cine-l va face să se bucure de ce va fi după el? * Vers. 12. Cap. 2. 24; 5. 18; 11. 9. ** Cap. 2. 10. † Cap. 6. 12; 8. 7; 10. 14.

4 1. M'am uitat apoi la toate asupririle * cari se fac supt soare; şi iată că cei apăsaţi varsă lacrămi, şi nu este nimeni să-i mîngîie! Ei sînt pradă sîlniciei asupritorilor lor, şi n'are cine să-i mîngîie! * Cap. 3. 16; 5. 8.
2. Şi * am găsit că morţii, cari au murit mai înainte, sînt mai fericiţi decît cei vii, cari sînt încă în viaţă. * Iov 3. 17, etc.
3. Dar * mai fericit decît amîndoi am găsit pe celce nu s'a născut încă, fiindcă n'a văzut toate relele cari se petrec supt soare. * Iov 3. 11, 16, 21. Cap. 6. 3.
4. Am mai văzut că orice muncă şi orice iscusinţă la lucru îşi are temeiul numai în pizma unuia asupra altuia. Şi aceasta este o deşertăciune şi goană după vînt.
5. Nebunul * îşi încrucişează mînile, şi îşi mănîncă însăş carnea lui. * Prov. 6. 10; 24. 33.
6. Mai * bine o mînă plină de odihnă, decît amîndoi pumnii plini de trudă şi goană după vînt. * Prov. 15. 16, 17; 16. 8.
7. Am mai văzut o altă deşertăciune supt soare.
8. Un om este singur singurel, n'are nici fiu, nici frate, şi totuş munca lui

n'are sfîrşit, ochii* nu i se satură niciodată de bogăţii, şi** nu se gîndeşte: „Pentru cine muncesc eu, şi-mi lipsesc sufletul de plăceri?“ Şi aceasta este o deşertăciune şi un lucru rău.
*Prov. 27. 20. 1 Ioan 2. 16. **Ps. 39. 6.

9. Mai bine doi decît unul, căci iau o plată cu atît mai bună pentru munca lor.

10. Căci, dacă se întîmplă să cadă, se ridică unul pe altul; dar vai de cine este singur, şi cade, fără să aibă pe altul care să-l ridice!

11. Tot aşa, dacă se culcă doi împreună, se încălzesc unul pe altul, dar cum are să se încălzească dacă e singur?

12. Şi dacă se scoală cineva asupra unuia, doi pot să-i stea împotrivă; şi funia împletită în trei nu se rupe uşor.

13. Mai bine un copil sărac şi înţelept decît un împărat bătrîn şi fără minte, care nu înţelege că trebuie să se lase îndrumat;

14. căci el poate să iasă din temniţă ca să domnească, măcarcă poate chiar să se fi născut sărac în împărăţia celui din urmă.

15. Am văzut pe toţi cei vii, cari umblă supt soare, înconjurînd pe copilul, care avea să urmeze după împărat şi să domnească în locul lui.

16. Fără sfîrşit era tot poporul, în fruntea căruia mergea el. Şi totuş, ceice vor veni după el nu se vor bucura de el. Căci şi aceasta este o deşertăciune şi goană după vînt.

5 1. Păzeşte-ţi piciorul*, cînd intri în Casa lui Dumnezeu, şi apropie-te mai bine să asculţi, decît** să aduci jertfa nebunilor; căci ei nu ştiu că fac rău cu aceasta. *Exod. 3. 5. Isa. 1. 12, etc. **1 Sam. 15. 22. Ps. 50. 8. Prov. 15. 8; 21. 27. Osea 6. 6.

2. Nu te grăbi să deschizi gura, şi să nu-ţi rostească inima cuvinte pripite înaintea lui Dumnezeu; căci Dumnezeu este în cer, şi tu pe pămînt, de aceea să nu spui vorbe* multe.
*Prov. 10. 19. Mat. 6. 7.

3. Căci, dacă visurile se nasc din mulţimea grijilor, prostia* nebunului se cunoaşte din mulţimea cuvintelor.
*Prov. 10. 19.

4. Dacă* ai făcut o juruinţă lui Dumnezeu, nu zăbovi s'o împlineşti, căci Lui nu-l plac cei fără minte; de aceea împlineşte** juruinţa, pe care ai făcut-o. *Num. 30. 2. Deut. 23. 21, 22, 23. Ps. 50. 14; 76. 11. **Ps. 66. 13, 14.

5. Mai* bine să nu faci nicio juruinţă, decît să faci o juruinţă şi să n'o împlineşti. *Prov. 20. 25. Fapt. 5. 4.

6. Nu lăsa gura să te bage în păcat, şi nu* zice înaintea trimesului lui Dumnezeu: „M'am pripit.“ Pentruce să Se mînie Dumnezeu din pricina cuvintelor tale, şi să nimicească lucrarea mînilor tale? *1 Cor. 11. 10.

7. Căci, dacă este deşertăciune în mulţimea visurilor, nu mai puţin este şi în mulţimea vorbelor; de aceea, teme-te* de Dumnezeu. *Cap. 12. 13.

8. Cînd vezi* în ţară pe cel sărac năpăstuit şi jăfuit în numele dreptului şi dreptăţii, să nu te miri de lucrul acesta! Căci peste cel** mare veghează altul mai mare, şi peste ei toţi Cel Prea Inalt. *Cap. 3. 16. **Ps. 12. 5; 58. 11; 82. 1.

9. Dar un folos pentru ţară în toate privinţele, este un împărat preţuit în ţară.

10. Cine iubeşte argintul, nu se satură niciodată de argint, şi cine iubeşte bogăţia multă, nu trage folos din ea. Şi aceasta este o deşertăciune!

11. Cînd se înmulţesc bunătăţile, se înmulţesc şi ceice le papă: şi ce folos mai are din ele stăpînul lor decît că le vede cu ochii?

12. Dulce este somnul lucrătorului, fie că a mîncat mult, fie că a mîncat puţin; dar pe cel bogat nu-l lasă îmbuibarea să doarmă.

13. Este* un mare rău, pe care l-am văzut supt soare: avuţii păstrate spre nefericirea stăpînului lor. *Cap. 6. 1.

14. Dacă se perd aceste bogăţii prin vreo întîmplare nenorocită, şi el are un fiu, fiului nu-i rămîne nimic în mîni.

15. Cum* a ieşit de gol din pîntecele mamei sale, din care a venit, aşa se întoarce, şi nu poate să ia nimic în mînă din toată osteneala lui.
*Iov 1. 21. Ps. 49. 17. 1 Tim. 6. 7.

16. Şi acesta este un mare rău, anume că se duce cum venise; şi ce* folos are el că** s'a trudit în vînt?
*Cap. 1. 3. **Prov. 11. 29.

17. Ba încă, toată viaţa lui a* mai trebuit să mănînce cu necaz, şi a avut multă durere, grijă şi supărare. *Ps. 127. 2.

18. Iată ce am văzut: este* bine şi frumos ca omul să mănînce şi să bea, şi să trăiască bine în mijlocul muncii lui, cu care se trudeşte supt soare, în toate zilele vieţii lui, pe cari i le-a dat

Dumnezeu; căci** aceasta este partea lui. *Cap. 2. 24; 3. 12, 13, 22; 9. 7; 11. 9. 1 Tim. 6. 17. **Cap. 2. 10; 3. 22.

19. Dar dacă* a dat Dumnezeu cuiva avere şi bogăţii, şi i-a îngăduit să mănînce din ele, să-şi ia partea lui din ele, şi să se bucure în mijlocul muncii lui, acesta este un dar dela Dumnezeu. *Cap. 2. 24; 3. 13; 6. 2.

20. Căci nu se mai gîndeşte mult la scurtimea zilelor vieţii lui, de vreme ce Dumnezeu îi umple inima de bucurie.

Averea şi cinstea sînt tot deşertăciuni.

6 1. Este* un rău, pe care l-am văzut supt soare, şi care se întîlneşte des între oameni. *Cap. 5. 13.

2. Este, de pildă, un om căruia i-a dat Dumnezeu avere, bogăţii, şi slavă, aşa* că nu-i lipseşte nimic din ce-i doreşte sufletul; dar** Dumnezeu nu-l lasă să se bucure de ele, ci un străin se bucură de ele: aceasta este o deşertăciune şi un rău mare. *Iov 21. 10, etc. Ps. 17. 14; 73. 7. **Luc. 12. 20.

3. Chiar dacă un om ar avea o sută de copii, şi ar trăi mulţi ani, — oricît de mult i s'ar mări numărul zilelor anilor lui, dar dacă nu i se satură sufletul de bunătăţile agonisite de el, şi dacă* nici de înmormîntare n'are parte, eu zic că o stărpitură este mai** fericită decît el. *2 Reg. 9. 35. Isa. 14. 19, 20. Ier. 22. 19. **Iov 3. 16. Ps. 58. 8. Cap. 4. 3.

4. Căci aceasta din urmă piere odată cu venirea ei, se duce în întunerec, şi numele îi rămîne acoperit cu întunerec;

5. n'a văzut, nici n'a cunoscut soarele; şi de aceea este mai bine de ea decît de omul acela.

6. Şi de ar trăi chiar de două ori o mie de ani un astfel de om, fără să se bucure de fericire, nu merg toate la un loc?

7. Toată* truda omului este pentru gura lui, şi totuş poftele nu i se împlinesc niciodată. *Prov. 16. 26.

8. Căci ce are înţeleptul mai mult decît nebunul? Ce folos are nenorocitul care ştie să se poarte înaintea celor vii?

9. Mai bine ce vezi cu ochii decît frămîntare de pofte neîmplinite: şi aceasta este o deşertăciune şi goană după vînt.

10. Ce este omul, se cunoaşte după numele care i s'a dat de mult: se ştie că este din pămînt, şi nu* poate să se judece cu celce este mai tare decît el. *Iov 9. 32. Isa. 45. 9. Ier. 49. 19.

11. Căci chiar dacă face multă vorbă, care doar înmulţeşte deşertăciunea, ce folos are omul din ea?

12. Căci cine ştie ce este bine pentru om în viaţă, în toate zilele vieţii lui de vieţuire deşartă, pe cari le petrece ca o* umbră? Şi cine** poate să spună omului ce va fi după el supt soare? *Ps. 102. 11; 109. 23; 144. 4. Iac. 4. 14. **Ps. 39. 6. Cap. 8. 7.

7 1. Mai mult face un nume* bun de cît untdelemnul mirositor, şi ziua morţii de cît ziua naşterii. *Prov. 15. 30; 22. 1.

2. Mai bine să te duci într'o casă de jale de cît să te duci într'o casă de petrecere; căci acolo îţi aduci aminte de sfîrşitul oricărui om, şi cine trăieşte, îşi pune la inimă lucrul acesta.

3. Mai* bună este întristarea decît rîsul; căci prin întristarea feţei inima se face mai bună. *2 Cor. 7. 10.

4. Inima înţelepţilor este în casa de jale, iar inima celor fără minte este în casa petrecerii.

5. Mai* bine să asculţi mustrarea înţeleptului de cît să asculţi la cîntecul celor fără minte. *Ps. 141. 5. Prov. 13. 18; 15. 31, 32.

6. Căci* rîsul celor fără minte este ca pîrăitul spinilor supt căldare. Şi aceasta este o deşertăciune. *Ps. 118. 12. Cap. 2. 2.

7. Averea luată prin silă înebuneşte pe cel înţelept, şi* mita strică inima. *Exod. 23. 8. Deut. 16. 19.

8. Mai bun este sfîrşitul unui lucru de cît începutul lui; mai bine cel* bun la suflet de cît cel îngîmfat. *Prov. 14. 29.

9. Nu* te grăbi să te mînii în sufletul tău, căci mînia locuieşte în sînul nebunilor. *Prov. 14. 17; 16. 32. Iac. 1. 19.

10. Nu zice: „Cum se face că zilele de mai înainte erau mai bune de cît acestea?“ Căci nu din înţelepciune întrebi aşa.

11. Înţelepciunea preţuieşte cît o moştenire, şi chiar mai mult pentru cei* ce văd soarele. *Cap. 11. 7.

12. Căci ocrotire dă şi înţelepciunea, ocrotire dă şi arginţul; dar un folos mai mult al ştiinţei este că înţelepciunea ţine în viaţă pe cei ce o au.

13. Uită-te cu băgare de seamă la lucrarea lui Dumnezeu: cine* poate să îndrepte ce a făcut El strîmb? *Iov 12. 14. Cap. 1. 15. Isa. 14. 27.

14. In* ziua fericirii, fii fericit, şi în ziua nenorocirii, gîndeşte-te că Dumnezeu a făcut şi pe una şi pe cealaltă, pentruca omul să nu mai poată şti nimic din ce va fi după el. *Cap. 3. 4. Deut. 28. 47.

15. Tot felul de lucruri am văzut în zilele deşertăciunii mele. Este cîte un om fără prihană*, care piere în neprihănirea lui, şi este cîte un nelegiuit, care o duce mult în răutatea lui. *Cap. 8. 14.

16. Nu* fi prea neprihănit şi** nu te arăta prea înţelept: pentru† ce să te pierzi singur? *Prov. 25. 16. **Rom. 12. 3. †Iov 15. 32. Ps. 55. 23. Prov. 10. 27.

17. Dar nu fi nici peste măsură de rău şi nu fi fără minte: pentru ce vrei să mori înainte de vreme?

18. Bine este să ţii la aceasta, dar nici pe cealaltă să n'o laşi din mînă; căci cine se teme de Dumnezeu, scapă din toate acestea.

19. Înţelepciunea* face pe cel înţelept mai tare de cît zece viteji, cari sînt într'o cetate. *Prov. 21. 22; 24. 5. Cap. 9. 16, 18.

20. Fiindcă pe pămînt nu este nici* un om fără prihană, care să facă binele fără să păcătuiască. *1 Reg. 8. 46. 2 Cron. 6. 36. Prov. 20. 9. Rom. 3. 23. 1 Ioan 1. 8.

21. Nu lua nici tu seama la toate vorbele cari se spun, ca nu cumva s'auzi pe sluga ta vorbindu-te de rău!

22. Căci ştie inima ta de cîte ori ai vorbit şi tu de rău pe alţii.

23. Toate acestea le-am cercetat cu înţelepciune. Am* zis: „Mă voi înţelepţi.“ Dar înţelepciunea a rămas departe de mine. *Rom. 1. 22.

24. Cu mult mai departe* decît era mai înainte, şi ce adîncă**! Cine o va putea găsi? *Iov 28. 12, 20. 1 Tim. 6. 16. **Rom. 11. 33.

25. M'am apucat şi am cercetat toate lucrurile*, cu gînd să înţeleg, să adîncesc, şi să caut înţelepciunea şi rostul lucrurilor, şi să pricep nebunia răutăţii şi rătăcirea prostiei. *Cap. 1. 17; 2. 12.

26. Şi* am găsit că mai amară de cît moartea este femeia, a cărei inimă este o cursă şi un laţ, şi ale cărei mîni sînt nişte lanţuri; cel plăcut lui Dumnezeu scapă de ea, dar cel păcătos este prins de ea. *Prov. 5. 3, 4; 22. 14.

27. Iată ce am găsit, zice Eclesiastul*, cercetînd lucrurile unul cîte unul, ca să le pătrund rostul; *Cap. 1. 1, 2.

28. iată ce-mi caută şi acum sufletul, şi n'am găsit. Din o mie am găsit un* om: dar o femeie n'am găsit în toate acestea. *Iov 33. 23. Ps. 12. 1.

29. Numai, iată ce am găsit: că* Dumnezeu a făcut pe oameni fără prihană, dar ei** umblă cu multe şiretenii. *Fac. 1. 27. **Fac. 3. 6, 7.

8 1. Cine este ca cel înţelept, şi cine pricepe rostul lucrurilor? Înţelepciunea* omului îi luminează faţa, şi asprimea** feţei i se schimbă. *Prov. 4. 8, 9; 17. 24. Fapt. 6. 15. **Deut. 28. 50.

2. Eu îţi spun: „Păzeşte poruncile împăratului, din pricina* jurămîntului, făcut înaintea lui Dumnezeu. *1 Cron. 29. 24. Ezec. 17. 18. Rom. 13. 5.

3. Nu* te grăbi să pleci dinaintea lui, şi nu stărui într'un lucru rău: căci el poate face tot ce vrea, *Cap. 10. 4.

4. pentrucă vorba împăratului are putere. Cine* poate zice: „Ce faci?“ *Iov 34. 18.

5. Pe cine păzeşte porunca, nu-l va atinge nici o nenorocire, dar inima înţeleptului cunoaşte şi vremea şi judecata.

6. Căci pentru* orice lucru este o vreme şi o judecată şi nenorocirea paşte pe om. *Cap. 3. 1.

7. Dar* el nu ştie ce şi cum se va întîmpla, căci n'are nici cine-i spune. *Prov. 24. 22. Cap. 6. 12; 9. 12; 10. 14.

8. Omul* nu este stăpîn pe suflarea lui ca s'o poată opri, şi n'are nicio putere peste ziua morţii; în lupta aceasta nu este izbăvire, şi răutatea nu poate scăpa pe cei răi. *Ps. 49. 6, 7.

9. Toate acestea le-am văzut, şi mi-am îndreptat inima spre tot ce se face supt soare. Este o vreme cînd un om stăpîneşte peste alt om, ca să-l facă nenorocit.

10. Atunci am văzut pe cei răi îngropaţi şi ducîndu-se la odihna lor, iar pe ceice lucraseră cu neprihănire depărtîndu-se de locul sfînt şi uitaţi în* cetate. Şi aceasta este o deşertăciune! *Iov 14. 5.

11. Pentrucă* nu se aduce repede la îndeplinire hotărîrea dată împotriva faptelor rele, de aceea este plină inima fiilor oamenilor de dorinţa să facă rău. *Ps. 10. 6. 50. 21. Isa. 26. 10.

12. Totuş, măcarcă păcătosul face* de o sută de ori răul şi stăruieşte multă vreme în el, eu ştiu că fericirea este pentru cei** ce se tem de Dumnezeu, şi au frică de El. *Isa. 65. 20. Rom. 2. 5. **Ps. 37. 11, 18, 19. Prov. 1. 32, 33. Isa. 3. 10, 11. Mat. 25. 34, 41.

13. Dar cel rău, nu este fericit şi

nu-şi va lungi zilele, întocmai ca umbra, pentru că n'are frică de Dumnezeu.

14. Este o deşertăciune care se petrece pe pămînt: şi anume sînt oameni neprihăniţi, cărora le* merge ca şi celor răi cari fac fapte rele, şi sînt răi, cărora le merge ca şi celor neprihăniţi, cari fac fapte bune. Eu zic că şi aceasta este o deşertăciune.

*Ps. 73. 14. Cap. 2. 14; 7. 15; 9. 1, 2, 3.

15. Am lăudat* dar petrecerea, pentru că nu este altă fericire pentru om supt soare de cît să mănînce şi să bea şi să se veselească; iată ce trebuie să-l însoţească în mijlocul muncii lui, în zilele vieţii pe cari i le dă Dumnezeu supt soare.

*Cap. 2. 24; 3. 12, 22; 5. 18; 9. 7.

16. Cînd mi-am pus inima să cunosc înţelepciunea şi să mă uit cu băgare de seamă la truda pe care şi-o dă omul pe pămînt — căci omul nu vede somn cu ochii, nici zi nici noapte, —

17. am văzut atunci toată lucrarea lui Dumnezeu, am văzut că omul* nu poate să pătrundă ce se face supt soare; oricît s'ar trudi el să cerceteze, tot nu va putea afla; şi chiar dacă înţeleptul ar zice că a ajuns să înţeleagă, tot** nu poate să găsească.

*Iov 5. 9. Cap. 3. 11. Rom. 11. 33. **Ps. 73. 16.

9 1. Da, mi-am pus inima în căutarea tuturor acestor lucruri, am cercetat toate aceste lucruri, şi am văzut că cei neprihăniţi* şi înţelepţi, şi faptele lor, sînt în mîna lui Dumnezeu, atît dragostea cît şi ura. Oamenii nu ştiu nimic mai dinainte; totul este înaintea lor în viitor. *Cap. 8. 14.

2. Tuturor* li se întîmplă toate deopotrivă: aceeaş soartă are cel neprihănit şi cel rău, cel bun şi curat ca şi cel necurat, cel ce aduce jertfă, ca şi cel ce n'aduce jertfă; cel bun ca şi cel păcătos, cel ce jură ca şi cel ce se teme să jure!

*Iov 21. 7, etc. Ps. 73. 3, 12, 13. Mal. 3. 15.

3. Iată cel mai mare rău în tot ce se face supt soare: anume că aceeaş soartă au toţi. De aceea şi este plină inima oamenilor de răutate, şi deaceea este atîta nebunie în inima lor tot timpul cît trăiesc. Şi după aceea? Se duc la cei morţi.

4. Căci cine este scutit? Oricine trăieşte, tot mai trage nădejde; căci un cîne viu face mai mult decît un leu mort.

5. Cei vii, în adevăr, măcar ştiu că vor muri; dar cei* morţi nu ştiu nimic, şi nu mai au nicio răsplată, fiindcă pînă şi pomenirea** li se uită.

*Iov 14. 21. Isa. 63. 16. **Iov 7. 8, 9, 10. Isa. 26. 14.

6. Şi dragostea lor, şi ura lor, şi pizma lor, de mult au şi pierit, şi niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face supt soare.

7. Du-te, dar, de mănîncă-ţi* pînea cu bucurie, şi bea-ţi cu inimă bună vinul; căci de mult a găsit Dumnezeu plăcere în ce faci tu acum. *Cap. 8. 15.

8. Hainele să-ţi fie albe, în orice vreme, şi untdelemnul să nu-ţi lipsească de pe cap.

9. Gustă viaţa cu nevasta, pe care o iubeşti, în tot timpul vieţii tale deşerte, pe care ţi-a dat-o Dumnezeu supt soare, în această vreme trecătoare; căci* aceasta îţi este partea în viaţă, în mijlocul trudei cu care te osteneşti supt soare. *Cap. 2. 10, 24; 3. 13, 22; 5. 18.

10. Tot ce găseşte mîna ta să facă, fă cu toată puterea ta! Căci, în locuinţa morţilor, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici ştiinţă, nici înţelepciune!

11. Am mai văzut* apoi supt soare că nu cei iuţi aleargă, că nu cei viteji cîştigă războiul, că nu cei înţelepţi cîştigă pînea, nici cei pricepuţi bogăţia, nici cei învăţaţi bunăvoinţa, ci toate atîrnă de vreme şi de împrejurări.

*Amos 2. 14, 15. Ier. 9. 23.

12. Căci omul nu-şi* cunoaşte nici măcar ceasul, întocmai ca peştii prinşi în mreaja nimicitoare, şi ca păsările prinse în laţ; ca şi ei sînt prinşi** şi fiii oamenilor în vremea nenorocirii, cînd vine fără veste nenorocirea peste ei. *Cap. 8. 7. **Prov. 29. 6. Luc. 12. 20, 39; 17. 26, etc. 1 Tes. 5. 3.

13. Am mai văzut următoarea înţelepciune supt soare, şi mi s'a părut mare.

14. Era* o mică cetate, cu puţini oameni în ea; şi a venit asupra ei un împărat puternic, a împresurat-o, şi a ridicat mari întărituri împotriva ei.

*2 Sam. 20. 16—22.

15. In ea se afla un om sărac dar înţelept, care a scăpat cetatea cu înţelepciunea lui. Şi nimeni nu se gîndise la omul acela sărac.

16. Atunci am zis*: „Mai bună este înţelepciunea de cît tăria!" Totuş înţelepciunea** săracului este dispreţuită, şi nimeni nu-l ascultă.

*Prov. 21. 22; 24. 5. Cap. 7. 19. Vers. 18. **Marc. 6. 2, 3.

17. Cuvintele înţelepţilor, ascultate

în liniște, sînt mai de preț decît strigătele unuia care stăpînește între nebuni.
18. Înțelepciunea este mai * de preț de cît sculele de război; dar un ** singur păcătos nimicește mult bine.
* Vers. 16. ** Ios. 7. 1, 11, 12.

10 1. Muștele moarte strică și acresc untdelemnul negustorului de unsori; tot așa, puțină nebunie biruie înțelepciunea și slava.
2. Inima înțeleptului este la dreapta lui, iar inima nebunului la stînga lui.
3. Și pe orice drum ar merge nebunul, peste tot îi lipsește mintea, și * spune tuturor că este un nebun!
* Prov. 13. 16; 18. 2.

4. Cînd izbucnește împotriva ta mînia celuice stăpînește, nu-ți * părăsi locul, căci ** sîngele rece te păzește de mari păcate.
* Cap. 8. 3. ** 1 Sam. 25. 24, etc. Prov. 25. 15

5. Este un rău pe care l-am văzut supt soare, ca o greșală, care vine dela celce cîrmuiește:
6. nebunia * este pusă în dregătorii înalte, iar bogații stau în locuri de jos. * Est. 3. 1.
7. Am văzut robi călări *, și voivozi mergînd pe jos ca niște robi.
* Prov. 19. 10; 30. 22.

8. Cine * sapă groapa altuia, cade el în ea, și cine surpă un zid, va fi mușcat de un sarpe. * Ps. 7. 15. Prov. 26. 27.
9. Cine sfarmă pietre, este rănit de ele, și cine despică lemne este în primejdie.
10. Cînd se tocește ferul, și rămîne neascuțit, trebuie să-ți îndoiești puterile; de aceea la izbîndă ajungi prin înțelepciune.
11. Cînd mușcă șarpele, fiindcă n'a * fost vrăjit, vrăjitorul n'are niciun cîștig din meșteșugul lui. * Ps. 58. 4, 5. Ier. 8. 17.
12. Cuvintele * unui înțelept sînt plăcute, dar ** buzele nebunului îi aduc pieirea. * Prov. 10. 32; 12. 13. ** Prov. 10. 14; 18. 7.
13. Cel dintîi cuvînt care-i iese din gură este nebunie, și cel din urmă este o nebunie și mai rea.
14. Nebunul * spune o mulțime de vorbe, măcarcă omul nu știe ce se va întîmpla, și cine-i va spune ce ** va fi după el? * Prov. 15. 2. ** Cap. 3. 22; 6. 12; 8. 7.
15. Truda nebunului obosește pe celce nu cunoaște drumul spre cetate.
16. Vai * de tine, țară, al cărei împărat este un copil, și ai cărei voivozi benchetuiesc de dimineață!
* Isa. 3. 4, 5, 12; 5. 11.

17. Ferice de tine țară, al cărei împărat este de neam mare, și ai cărei voivozi * mănîncă la vremea potrivită, ca să-și întărească puterile, nu ca să se dedea la beție! * Prov. 31. 4.
18. Cînd mînile sînt leneșe, se lasă grinda, și cînd se lenevesc mînile, plouă în casă.
19. Ospețele se fac pentru petrecere, vinul * înveselește viața, iar argintul le dă pe toate. * Ps. 104. 15.
20. Nu blestema pe împărat, nici chiar în gînd, și nu * blestema pe cel bogat în odaia în care te culci; căci s'ar putea întîmpla ca pasărea cerului să-ți ducă vorba, și un sol înaripat să-ți dea pe față vorbele.
* Exod. 22. 28. Fapt. 23. 5.

11 1. Aruncă-ți pînea pe * ape, și **, după multă vreme o vei găsi iarăș!
* Isa. 32. 20. ** Deut. 15. 10. Prov. 19. 17. Mat. 10. 42. 2 Cor. 9. 8. Gal. 6. 9, 10. Evr. 6. 10.

2. Imparte-o * în ** șapte și chiar în opt, căci † nu știi ce nenorocire poate da peste pămînt. * Ps. 112. 9. Luc. 6. 30. 1 Tim. 6. 18, 19. ** Mic. 5. 5. † Efes. 5. 16.
3. Cînd se umplu norii de ploaie, o varsă pe pămînt. Ori încotro ar cădea copacul, fie spre miazăzi, fie spre miazănoapte, în locul unde cade, acolo rămîne.
4. Cine se uită după vînt, nu va sămăna, și cine se uită după nori, nu va secera.
5. Cum nu * știi care este calea vîntului, nici ** cum se fac oasele în pîntecele femeii însărcinate, tot așa nu cunoști nici lucrarea lui Dumnezeu, care le face pe toate. * Ioan 3. 8. ** Ps. 139. 14, 15.
6. Dimineața, samănă-ți sămînța, și pînă seara nu lăsa mîna să ți se odihnească, fiindcă nu știi ce va izbuti, aceasta sau aceea, sau dacă amîndouă sînt deopotrivă de bune.
7. Dulce este lumina și o plăcere pentru ochi să * vadă soarele. * Cap. 7. 11.
8. Deci, dacă un om trăiește mulți ani, să se bucure, în toți anii aceștia, și să se gîndească ce multe vor fi zilele de întunerec. Tot ce va veni este deșertăciune.
9. Bucură-te, tinere, în tinerețea ta, fii cu inima veselă cît ești tînăr, umblă * pe căile alese de inima ta și plăcute ochilor tăi; dar să știi că pentru toate acestea te va chema Dumnezeu ** la judecată. * Num. 15. 39. ** Cap. 12. 14. Rom. 2. 6—11.
10. Gonește * orice necaz din inima

ta, şi depărtează răul din trupul tău; căci** tinereţa şi zorile vieţii sînt trecătoare. *2 Cor. 7. 1. 2 Tim. 2. 22. **Ps. 39. 5.

12 1. Dar adu-ţi* aminte de Făcătorul tău în zilele tinereţei tale, pînă nu vin zilele cele rele şi pînă nu se apropie anii, cînd** vei zice: „Nu găsesc nici o plăcere în ei“;
*Prov. 22. 6. Plin. 3. 27. **2 Sam. 19. 35.

2. pînă nu se întunecă soarele, şi lumina, luna şi stelele, şi pînă nu se întorc norii îndată după ploaie;

3. pînă nu încep să tremure paznicii casei *(mînile)*, şi să se încovoaie cele tari *(picioarele)*; pînă nu se opresc ceice macină *(dinţii)*, căci s'au împuţinat; pînă nu se întunecă ceice se uită pe ferestre *(ochii)*;

4. pînă nu se închid cele două uşi dinspre uliţă *(buzele)*, cînd uruitul morii slăbeşte, te scoli la ciripitul unei pasări, glasul tuturor cîntăreţelor* se aude înăbuşit, *2 Sam. 19. 35.

5. te temi de orice înălţime, şi te sperii pe drum; pînă nu înfloreşte migdalul cu peri albi, şi de abea se tîrăşte lăcusta, pînă nu-ţi trec poftele, căci omul merge spre casa* lui cea vecinică, şi bocitorii** cutreieră uliţele; *Iov 17. 13. **Ier. 9. 17.

6. pînă nu se rupe funia de argint, pînă nu se sfarmă vasul de aur, pînă nu se sparge găleata la izvor, şi pînă nu se strică roata dela fîntînă;

7. pînă nu se* întoarce ţărîna în pămînt, cum a fost, şi** pînă nu se întoarce duhul la Dumnezeu, care† l-a dat. *Fac. 3. 19. Iov 34. 15. Ps. 90. 3. **Cap. 3. 21. †Num. 16. 22; 27. 16. Iov 34. 14. Isa. 57. 16. Zah. 12. 1.

8. O, deşertăciune* a deşertăciunilor, zice Eclesiastul; totul este deşertăciune. *Ps. 62. 9. Cap. 1. 2.

9. Pe lîngă că Eclesiastul a fost înţelept, el a mai învăţat şi ştiinţa pe popor, a cercetat, a adîncit şi a întocmit* un mare număr de zicători.
*1 Reg. 4. 32.

10. Eclesiastul a căutat să afle cuvinte plăcute, şi să scrie întocmai cuvintele adevărului.

11. Cuvintele înţelepţilor sînt ca nişte bolduri; şi, strînse la un loc, sînt ca nişte cuie bătute, date de un singur stăpîn.

12. Incolo, fiule, ia învăţătură din aceste lucruri; dacă ai voi să faci o mulţime de cărţi, să ştii că n'ai mai isprăvi, şi multă* învăţătură oboseşte trupul. *Cap. 1. 18.

13. Să ascultăm dar încheierea tuturor învăţăturilor: Teme-te* de Dumnezeu şi păzeşte poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om.
*Deut. 6. 2; 10. 12.

14. Căci Dumnezeu va aduce orice* faptă la judecată, şi judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău. *Cap. 11. 9. Mat. 12. 36. Fapt. 17. 30, 31. Rom. 2. 16; 14. 10, 12. 1 Cor. 4. 5. 2 Cor. 5. 10.

CÎNTAREA CÎNTĂRILOR

(Romani 8. 38, 39. 2 Corinteni 11. 2, 3. Pildele 1. 17.)

1 1. Cîntarea* cîntărilor, făcută de Solomon. *1 Reg. 4. 32.

2. Să mă sărute cu sărutările gurii lui!
Căci* toate desmierdările tale sînt mai bune de cît vinul, *Cap. 4. 10.

3. mirodeniile tale au un miros plăcut.
Numele tău este ca o mireasmă vărsată.
De aceea te iubesc pe tine fetele!

4. Trage-mă* după tine! Şi haidem să alergăm**!
Impăratul mă duce† în odăile lui...
Ne vom veseli şi ne vom bucura de tine;
vom lăuda desmierdările tale mai mult de cît vinul!
Pe drept eşti iubit. *Osea 11. 4. Ioan 6. 44; 12. 32. **Filip. 3. 12, 13, 14. †Ps. 45. 14, 15. Ioan 14. 2. Efes. 2. 6.

5. Sînt neagră, dar sînt frumoasă, fiice ale Ierusalimului,
cum sînt corturile Chedarului,
şi cum sînt covoarele lui Solomon.

6. Nu vă uitaţi că sînt aşa de negricioasă,
căci m'a ars[1] soarele.
Fiii mamei mele s'au mîniat pe mine,
şi m'au pus păzitoare la vii.
Dar via frumuseţii mele n'am păzit-o.

7. Spune-mi tu, pe care te iubeşte inima mea,

1. Sau: m'a privit.

unde îţi paşti oile, unde te odihneşti la amiază?
Căci de ce să umblu ca o rătăcită
pe la turmele tovarăşilor tăi? —
8. Dacă nu ştii, o tu, cea * mai frumoasă dintre femei,
ieşi pe urmele oilor,
şi paşte-ţi iezii lîngă colibele păstorilor. * Cap. 5. 9; 6. 1.
9. Cu * iapa înhămată la carăle lui Faraon,
te asemăn eu pe tine, scumpa** mea.
* Cap. 2. 2, 10, 13; 4. 1, 7; 5. 2; 6. 4. Ioan 15. 14, 15.
** 2 Cron. 1. 16, 17.
10. Ce frumoşi îţi sînt obrajii * în mijlocul lănţişoarelor dela gît,
şi ce frumos îţi este gîtul în mijlocul şirurilor de mărgăritare! * Ezec. 16. 11, 12, 13.
11. Îţi vom face deci lănţişoare de aur,
cu stropituri de argint. —
12. Cît stă împăratul la masa lui,
nardul meu îşi răspîndeşte mirosul.
13. Prea iubitul meu îmi este ca un mănunchi de mir,
care se odihneşte între ţîţele mele.
14. Prea iubitul meu este pentru mine un strugure de măliniţă,
din viile din En-Ghedi. —
15. Ce frumoasă * eşti, iubito, uite ce frumoasă eşti,
cu ochii tăi de porumbiţă! —
* Cap. 4. 1; 5. 12.
16. Ce frumos eşti, prea iubitule, ce plăcut eşti!
Verdeaţa este patul nostru! —
17. Cedrii sînt grinzile caselor noastre,
şi chiparoşii sînt pardoselele noastre. —

2 1. Eu sînt un trandafir din Saron,
un crin din văi. —
2. Ca un crin în mijlocul spinilor,
aşa este iubita mea între fete. —
3. Ca un măr între copacii pădurii,
aşa este prea iubitul meu între tineri.
Cu aşa drag stau la umbra lui,
şi rodul * lui este dulce pentru cerul gurii mele. * Apoc. 22. 1, 2.
4. El m'a dus în casa de ospăţ,
şi dragostea era steagul fluturat peste mine.
5. Intăriţi-mă cu turte de struguri, învioraţi-mă cu mere,
căci sînt bolnavă de dragostea lui.
6. Să-şi pună mîna stîngă * supt capul meu,
şi să mă îmbrăţişeze cu dreapta lui! —
* Cap. 8. 3.
7. Vă jur *, fiice ale Ierusalimului,
pe căprioarele şi cerboaicele de pe cîmp:
nu stîrniţi, nu treziţi dragostea,
pînă nu vine ea! — * Cap. 3. 5; 8. 4.
8. Aud glasul prea iubitului meu! Iată-l că vine,
sărind peste munţi, săltînd pe dealuri.
9. Prea iubitul meu seamănă cu * o căprioară, sau cu puiul de cerboaică.
Iată-l că este după zidul nostru,
se uită pe fereastră,
priveşte printre zăbrele. * Vers. 17.
10. Prea iubitul meu vorbeşte şi-mi zice:
Scoală-te *, iubito, şi vino, frumoaso!
* Vers. 13.
11. Căci iată că a trecut iarna;
a încetat ploaia, şi s'a dus.
12. Se arată florile pe cîmp,
a venit vremea cîntării,
şi se aude glasul turturicii în cîmpiile noastre.
13. Se pîrguiesc roadele în smochin,
şi viile înflorite
îşi răspîndesc mirosul.
Scoală-te *, iubito, şi vino, frumoaso.
* Vers. 10.
14. Porumbiţă din crăpăturile stîncii, ascunsă în scobiturile prăpăstiilor,
arată-mi * faţa ta, şi fă-mă să-ţi aud glasul!
Căci glasul tău este dulce, şi faţa ta plăcută. * Cap. 8. 13.
15. Prindeţi-ne vulpile *, vulpile cele mici, cari strică viile;
căci viile noastre sînt în floare.
* Ps. 80. 13. Ezec. 13. 4. Luc. 13. 32.
16. Prea iubitul meu este al * meu, şi eu sînt a lui;
el îşi paşte turma între crini.
* Cap. 6. 3; 7. 10.
17. Pînă * la răcoarea zilei, şi pînă la lungirea umbrelor,
întoarce-te!... Iubitule, sai ca o căprioară ** sau ca puiul de cerb,
peste munţii ce ne despart.
* Cap. 4. 6. ** Vers. 9. Cap. 8. 14.

3 1. Am căutat noaptea *, în aşternutul meu, am căutat pe iubitul inimii mele;
l-am căutat, dar nu l-am găsit...
* Isa. 26. 9.

2. M'am sculat, atunci, şi am cutreierat cetatea,
uliţele şi pieţele;
şi am căutat pe iubitul inimii mele...
L-am căutat, dar nu l-am găsit!
3. M'au întîlnit păzitorii * cari dau ocol cetăţii;
şi i-am întrebat: „N'aţi văzut pe iubitul inimii mele?“ * Cap. 5. 7.
4. Abia trecusem de ei,
şi am găsit pe iubitul inimii mele.
L-am apucat, şi nu l-am mai lăsat
pînă nu l-am adus în casa mamei mele,
în odaia celei ce m'a zămislit. —
5. Vă * jur, fiice ale Ierusalimului,
pe căprioarele şi cerboaicele de pe cîmp,
nu stîrniţi, nu treziţi dragostea,
pînă nu vine ea. — * Cap. 2. 7; 8. 4.
6. Ce * se vede suindu-se din pustie, ca nişte stîlpi de fum,
în mijlocul aburilor de mir şi de tămîie,
înconjurată de toate mirezmele negustorilor de mir? — * Cap. 8. 5.
7. Iată, este patasca lui Solomon,
cu şasezeci de viteji, de jur împrejur,
cei mai viteji din Israel.
8. Toţi sînt înarmaţi cu săbii, şi toţi sînt deprinşi la luptă,
fiecare cu sabia la coapsă,
ca să n'aibă nimic de temut în timpul nopţii.
9. Impăratul Solomon şi-a făcut această patăşcă
din lemn din Liban.
10. Stîlpii i-a făcut de argint,
rezemătoarea de aur, scaunul de purpură;
iar mijlocul împodobit cu o ţesătură aleasă, lucrată de dragostea
fiicelor Ierusalimului.
11. Ieşiţi, fetele Sionului, şi priviţi pe împăratul Solomon,
cu cununa cu care l-a încununat mamă-sa în ziua cununiei lui,
în ziua veseliei inimii lui. —

4 1. Ce frumoasă * eşti, iubito, ce frumoasă eşti!
Ochii tăi sînt ochi de porumbiţă, supt măhrama ta.
Părul tău este ca o turmă ** de capre,
poposită pe coama muntelui Galaad. * Cap. 1. 15; 5. 12. ** Cap. 6. 5.
2. Dinţii * tăi sînt ca o turmă de oi tunse,
cari ies din scăldătoare,
toate cu gemeni, şi nici una din ele nu este stearpă. * Cap. 6. 6.
3. Buzele tale sînt ca un fir de cîrmîz,
şi gura ta este drăguţă;
obrazul * tău este ca o jumătate de rodie,
supt măhrama ta. * Cap. 6. 7.
4. Gîtul * tău este ca turnul lui David, zidit ca să fie o casă ** de arme;
o mie de scuturi atîrnă de el,
toate scuturi de viteji. * Cap. 7. 4. ** Neem. 3. 19
5. Amîndouă * ţîţele tale sînt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare,
cari pasc între crini. * Prov. 5. 19. Cap. 7. 3.
6. Pînă * se răcoreşte ziua, şi pînă fug umbrele,
voi veni la tine, munte de mir,
şi la tine, deal de tămîie. * Cap. 2. 17.
7. Eşti frumoasă de * tot, iubito,
şi n'ai nici un cusur. * Efes. 5. 27.
8. Vino cu mine din Liban, mireaso,
vino cu mine din Liban!
Priveşte din vîrful muntelui Amana,
din vîrful muntelui Senir şi * Hermon,
din vizuinile leilor,
din munţii pardoşilor! * Deut. 3. 9.
9. Mi-ai răpit inima, soro, mireaso,
mi-ai răpit inima numai cu o privire,
numai cu unul din lănţişoarele dela gîtul tău!
10. Ce lipici în desmierdările tale, soro, mireaso!
Desmierdările tale preţuiesc mai * mult decît vinul,
şi mirezmele tale sînt mai plăcute decît toate miroznele! * Cap. 1. 2.
11. Miere picură din buzele tale, mireaso,
miere * şi lapte se află supt limba ta,
şi ** mirosul hainelor tale este ca mirosul Libanului. * Prov. 24. 13, 14. Cap. 5. 1. ** Fac. 27. 27. Osea 14. 6, 7.
12. Eşti o grădină închisă, soro, mireaso,
un izvor închis, o fîntînă pecetluită.
13. Odraslele tale sînt o grădină de rodii, cu cele mai alese roade,
mălini negri şi nard;
14. nard şi şofran,
trestie mirositoare şi scorţişoară, cu tot felul de tufari de tămîie,
smirnă şi aloe, cu cele mai alese mirezme.
15. O fîntînă din grădini,
un izvor de ape * vii,
ce curge din Liban. * Ioan 4. 10; 7. 38

16. Scoală-te, crivăţule! Vino, vîntule de miazăzi!
Suflaţi peste grădina mea, ca să picure mirosurile din ea! —
Să intre * iubitul meu în grădina lui,
şi să mănînce din roadele ei alese! —
*Cap. 5. 1.

5 1. Eu intru * în grădina mea, soro, mireaso,
îmi culeg smirna cu mirezmele mele,
îmi mănînc** fagurul de miere cu mierea mea,
îmi beau vinul cu laptele meu... —
Mîncaţi, prieteni †,
beţi şi îmbătaţi-vă de dragoste! —
*Cap. 4. 16. **Cap. 4. 11. †Luc. 15. 7, 10. Ioan 3. 29; 15. 14.

2. Adormisem, dar inima îmi veghea...
Este glasul prea iubitului meu, care bate *:
„Deschide-mi, soro, scumpo, porumbiţo, neprihănito!
Căci capul îmi este plin de rouă,
cîrlionţii îmi sînt plini de picurii nopţii.“ — *Apoc. 3. 20.

3. „Mi-am scos haina, cum să mă îmbrac iarăş?
Mi-am spălat picioarele: cum să le murdăresc iarăş?
4. Dar iubitul meu a vîrît mîna pe gaura zăvorului,
şi mi-a fost milă de el atunci.
5. M'am sculat să deschid iubitului meu,
în timp ce de pe mînile mele picura smirnă,
şi de pe degetele mele picura cea mai aleasă smirnă
pe mînerul zăvorului.
6. Am deschis iubitului meu;
dar iubitul meu plecase, se făcuse nevăzut.
Inebuneam, cînd îmi vorbea.
L-am căutat *, dar nu l-am găsit;
l-am strigat, dar nu mi-a răspuns.
*Cap. 3. 1.

7. Păzitorii cari dau ocol cetăţii m'au întîlnit;
m'au bătut, m'au rănit;
mi-au luat măhrama străjerii * de pe ziduri. *Cap. 3. 8.

8. Vă rog ferbinte, fiice ale Ierusalimului, dacă găsiţi pe iubitul meu,
ce-i veţi spune?... Că sînt bolnavă de dragoste! —
9. Ce are iubitul tău mai mult de cît altul,
o, cea mai frumoasă dintre femei?
Ce are iubitul tău mai mult de cît altul,
de ne rogi aşa de fierbinte? —
10. Iubitul meu este alb şi rumen,
osebindu-se din zece mii.
11. Capul lui este o cunună de aur curat,
pletele lui ca nişte valuri, sînt negre cum e corbul.
12. Ochii * lui sînt ca nişte porumbei pe marginea izvoarelor,
scăldaţi în lapte, şi odihnindu-se în faţa lui plină. *Cap. 1. 8.

13. Obrajii lui sînt ca nişte straturi de mirezme, în cari cresc saduri mirositoare;
buzele * lui sînt nişte crini, din cari curge cea mai aleasă smirnă. *Cap. 1. 15; 4. 1.

14. Mînile lui sînt nişte inele de aur, ferecate cu pietre de hrisolit;
trupul lui este un chip de fildeş lustruit, acoperit cu pietre de safir;
15. picioarele lui sînt nişte stîlpi de marmoră albă, aşezaţi pe nişte temelii de aur curat.
Infăţişarea lui este ca Libanul, pare un tînăr ales ca cedrii.
16. Cerul gurii lui este numai dulceaţă şi toată fiinţa lui este plină de farmec.
Aşa este iubitul meu, aşa este scumpul meu,
fiice ale Ierusalimului! —

6 1. Unde s'a dus iubitul tău,
cea mai * frumoasă dintre femei?
Incotro a apucat iubitul tău,
ca să-l căutăm şi noi împreună cu tine? — *Cap. 1. 8.

2. Iubitul meu s'a pogorît la grădina lui, la stratul de mirezme,
ca să-şi pască turma în grădini, şi să culeagă crini.
3. Eu sînt a * iubitului meu şi iubitul meu este al meu;
el îşi paşte turma între crini. —
*Cap. 2. 16; 7. 10.

4. Frumoasă eşti, iubito, ca Tirţa, plăcută ca Ierusalimul,
dar cumplită * ca nişte oşti supt steagurile lor. *Vers. 10.

5. Intoarce-ţi ochii dela mine,
căci mă turbură.
Perii tăi sînt ca * o turmă de capre,
cari poposesc pe coama Galaadului.
*Cap. 4. 1.

6. Dinţii * tăi sînt ca o turmă de oi,
cari ies din scăldătoare,

toate cu gemeni,
şi niciuna din ele nu este stearpă.
*Cap. 4. 2.
7. Obrazul tău este ca * o jumătate de rodie,
supt măhrama ta... *Cap. 4. 3.
8. Am şasezeci de împărătese, optzeci de ţiitoare,
şi fete fără număr,
9. dar numai una singură este porumbiţa mea, neprihănita mea;
ea este singură la mamă-sa,
cea mai aleasă a celei ce a născut-o.
Fetele o văd, şi o numesc fericită;
împărătesele şi ţiitoarele deasemenea o laudă. —
10. „Cine este aceea care se iveşte ca zorile,
frumoasă ca luna,
curată ca soarele,
dar cumplită * ca nişte oşti supt steagurile lor?“ — *Vers. 4.
11. M'am pogorît în grădina cu nuci,
să * văd verdeaţa din vale,
să văd dacă a înmugurit via,
şi dacă au înflorit rodiile. *Cap. 7. 12.
12. Dar fără să bag de seamă, dorinţa mea m'a dus
la carăle poporului unui om ales. —
13. Intoarce-te, întoarce-te, Sulamito!
Intoarce-te, întoarce-te, ca să te privim. —
Ce aveţi voi să vă uitaţi la Sulamita
ca la nişte fete ce joacă în cor?[1]

7 1. Ce frumoase îţi sînt picioarele în încălţămintea ta, fată * de domn!
Marginile rotunde ale coapsei tale sînt ca nişte lănţişoare de pus la gît,
lucrate de mînile unui meşter iscusit.
*Ps. 44. 13.
2. Pîntecele tău este un pahar rotund,
de unde nu lipseşte vinul mirositor;
trupul tău este un snop de grîu,
încins cu crini.
3. Amîndouă * ţîţele tale sînt ca doi pui de cerb,
ca gemenii unei căprioare. *Cap. 4. 5.
4. Gîtul * tău este ca un turn de fildeş;
ochii tăi sînt ca iazurile Hesbonului, de lîngă poarta Bat-Rabim;
nasul tău este ca turnul Libanului,
care priveşte spre Damasc. *Cap. 4. 4.
5. Capul tău este cum e Carmelul,
şi părul capului tău este ca purpura împărătească:
pînă şi un împărat ar fi înlănţuit de pletele tale!...
6. Ce frumoasă şi ce plăcută eşti, tu, iubito, în mijlocul desfătărilor!
7. Statura ta este ca finicul,
şi ţîţele tale ca nişte struguri.
8. Imi zic: „Mă voi sui în finic,
şi-i voi apuca crăcile!“
Atunci ţîţele tale vor fi ca strugurii din vie,
mirosul suflării tale ca al merelor.
9. Şi gura ta * toarnă un vin ales,
care curge lin ca răspuns la desmierdările mele,
şi alunecă pe buzele noastre cînd adormim! *Cap. 2. 16; 6. 3.
10. Eu sînt a iubitului meu, şi * el doreşte de mine. *Ps. 45. 11.
11. Vino, iubitule, haidem să ieşim pe cîmp,
să mînem noaptea în sate!
12. Dis de dimineaţă ne vom duce la vii,
să * vedem dacă a înmugurit via, dacă s'a deschis floarea,
şi dacă au înflorit rodiile.
Acolo îţi voi da dragostea mea.
*Cap. 6. 11.
13. Mandragorele * îşi răspîndesc mirosul,
şi deasupra uşii avem ** tot felul de roade bune, noi şi vechi,
pe cari, pentru tine, iubitule, le-am păstrat. *Fac. 30. 14. **Mat. 13. 52.

8 1. O! de ai fi fratele meu,
care a supt la ţîţele mamei mele!
Cînd te-aş întîlni în uliţă, te-aş săruta,
şi nimeni nu m'ar ţinea de rău.
2. Te-aş lua şi te-aş aduce la casa mamei mele;
ea m'ar învăţa
să-ţi dau să bei vin * mirositor,
must din rodiile mele. *Prov. 9. 2.
3. Mîna lui cea stîngă * să fie supt capul meu,
şi dreapta lui să mă îmbrăţişeze! —
*Cap. 2. 6.
4. Vă rog * fierbinte, fiice ale Ierusalimului,
nu stîrniţi, nu treziţi dragostea,
pînă nu vine ea. — *Cap. 2. 7; 3. 5.
5. Cine * este aceea, care se suie din pustie,
rezemată de iubitul ei şi zicînd:
„Te-am trezit supt măr;

1. Evreieşte: din Mahanaim, Ge. 32. 2.

acolo te-a născut mamă-ta,
acolo te-a născut şi te-a făcut ea." —
*Cap. 3. 6.

6. Pune-mă * ca o pecete pe inima ta,
ca o pecete pe braţul tău;
căci dragostea este tare ca moartea,
şi gelozia este neînduplecată ca locuinţa morţilor;
jarul ei este jar de foc,
o flacără a Domnului.
*Isa. 49. 16. Ier. 22. 24. Hag. 2. 23.

7. Apele cele mari nu pot să stingă dragostea,
şi rîurile n'ar putea s'o înece;
de * ar da omul toate averile din casa lui pentru dragoste,
tot n'ar avea de cît dispreţ. *Prov. 6. 35.

8. Avem o soră micuţă *,
care n'are încă ţîţe.
Ce vom face cu sora noastră
în ziua cînd îi vor veni peţitorii?
*Ezec. 23. 33.

9. Dacă este zid,
vom zidi nişte zimţi de argint pe ea;
dar dacă este uşă,
o vom închide cu o scîndură de cedru. —

10. Eu sînt un zid, şi ţîţele mele sînt ca nişte turnuri;
în ochii lui am fost ca una care a găsit pace.

11. Solomon avea o vie la Baal-Hamon;
a închiriat-o * unor păzitori;
şi fiecare trebuia să aducă pentru rodul ei o mie de sicli de argint.
*Mat. 21. 33.

12. Via mea, care este a mea, o păstrez eu.
Ţine-ţi, Solomoane, cei o mie de sicli,
şi două sute fie celor ce păzesc rodul! —

13. Tu, care locuieşti în grădini,
nişte prieteni îşi pleacă urechea la glasul tău:
binevoieşte * şi fă-mă să-l aud! —
*Cap. 2. 14.

14. Vino * repede, iubitule,
ca ** o căprioară sau ca puiul de cerb
pe munţii plini de mirozne!
*Apoc. 22. 17, 20. **Cap. 2. 17.

ISAIA

(Ieremia 25. 4—6. 1 Petru 1. 10, 11, 15, 16. Apocalipsa 15. 3.)

Necredinţa şi pedeapsa lui Israel.

1 1. Proorocia * lui Isaia, fiul lui Amoţ, despre Iuda şi Ierusalim, pe vremea lui Ozia, Iotam, Ahaz şi Ezechia, împăraţii lui Iuda. *Num. 12. 6.

2. Ascultaţi *, ceruri, şi ia aminte, pămîntule, căci Domnul vorbeşte: „Am hrănit şi am crescut nişte copii **, dar ei s'au răsculat împotriva Mea.
*Deut. 32. 1. Ier. 2. 12; 6. 19; 22. 29. Ezec. 36. 4. Mic. 1. 2; 6. 1, 2. **Cap. 5. 1, 2.

3. Boul * îşi cunoaşte stăpînul, şi măgarul cunoaşte ieslea stăpînului său: dar Israel nu ** Mă cunoaşte, poporul Meu nu † ia aminte la Mine."
*Ier. 8. 7. **Ier. 9. 3, 6. †Cap. 5. 12.

4. Vai, neam păcătos, popor încărcat de fărădelegi, sămînţă * de nelegiuiţi, copii stricaţi! Au părăsit pe Domnul, au disprețuit pe Sfîntul lui Israel. I-au întors spatele... *Cap. 57. 3, 4. Mat. 3. 7.

5. Ce * pedepse noi să vă mai dea, cînd voi vă răzvrătiţi din ce în ce mai rău? Tot capul este bolnav, şi toată inima sufere de moarte!
*Cap. 9. 13. Ier. 2. 30; 5. 3.

6. Din tălpi pînă'n creştet, nimic nu-i sănătos: ci numai răni, vînătăi şi carne vie, ne stoarse *, ne legate, şi ne alinate cu untdelemn: *Ier. 8. 22.

7 ţara * vă este pustiită, cetăţile vă sînt arse de foc, străinii vă mănîncă ogoarele supt ochii voştri, pustiesc şi nimicesc, ca nişte sălbatici. *Deut. 28. 51, 52.

8. Şi fiica Sionului a rămas ca * o colibă în vie, ca o covercă într'un cîmp de castraveţi, ca ** o cetate împresurată. *Iov 27. 18. Plin. 2. 6. **Ier. 4. 17.

9. De * nu ne-ar fi lăsat Domnul oştirilor o mică rămăşiţă, am fi ajuns ca Sodoma **, şi ne-am fi asemănat cu Gomora. *Plin. 3. 22. Rom. 9. 29. **Fac. 19. 24.

Nu jertfe şi sărbători.

10. Ascultaţi cuvîntul Domnului, căpetenii * ale Sodomei! Ia aminte la Legea Dumnezeului nostru, popor al Gomorei! *Deut. 32. 32. Ezec. 16. 46.

11. „Ce-Mi trebuie Mie mulţimea jertfelor * voastre, zice Domnul. Sînt sătul de arderile de tot ale berbecilor, şi de grăsimea viţeilor; nu-Mi place sîngele taurilor, oilor şi ţapilor.
*1 Sam. 15. 22. Ps. 50. 8, 9; 51. 16. Prov. 15. 8; 21. 27. Cap. 66. 3. Ier. 6. 20; 7. 21. Amos 5. 21, 22. Mic. 6. 7.

12. Cînd veniţi să * vă înfăţişaţi înain-

tea Mea, cine vă cere astfel de lucruri, ca să-Mi spurcaţi curţile?
* Exod. 23. 17; 34. 23.

13. Nu mai aduceţi daruri * de mîncare nefolositoare, căci Mi-e scîrbă de tămîie! Nu vreau luni noi, Sabate şi adunări de sărbătoare **, nu pot să văd nelegiuirea unită cu sărbătoarea!
* Mat. 15. 9. ** Ioel 1. 14; 2. 15.

14. Urăsc lunile * voastre cele noi şi praznicele ** voastre; Mi-au ajuns o povară, nu † le mai pot suferi.
* Num. 28. 11. ** Lev. 23. 2, etc. Plin. 2. 6. † Cap. 43. 24.

15. Cînd * vă întindeţi mînile, Imi întorc ochii dela voi; şi ori cît ** de mult v'aţi ruga, n'ascult: căci mînile vă sînt pline de sînge †!" * Iov 27. 9. Ps. 134. 2. Prov. 1. 28. Cap. 59. 2. Ier. 14. 12. Mic. 3. 4. ** Ps. 66. 18. 1 Tim. 2. 8. † Cap. 59. 3.

Indemn la pocăinţă.

16. „Spălaţi-vă * deci şi curăţiţi-vă! Luaţi dinaintea ochilor Mei faptele rele pe cari le-aţi făcut! Incetaţi ** să mai faceţi răul! * Ier. 4. 14. ** Ps. 34. 14; 37. 27. Amos 5. 15. Rom. 12. 9. 1 Pet. 3. 11.

17. Invăţaţi-vă să faceţi binele, căutaţi * dreptatea, ocrotiţi pe cel asuprit, faceţi dreptate orfanului, apăraţi pe văduvă!" — * Ier. 22. 3, 16. Mic. 6. 8. Zah. 7. 9; 8. 16.

18. „Veniţi totuş să * ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cîrmîzul, se vor face ** albe ca zăpada; de vor fi roşii ca purpura, se vor face ca lîna.
* Cap. 43. 26. Mic. 6. 2. ** Ps. 51. 7. Apoc. 7. 14.

19. De veţi voi şi veţi asculta, veţi mînca cele mai bune roade ale ţării;

20. dar de nu veţi voi şi nu veţi asculta, de sabie veţi fi înghiţiţi, căci * gura Domnului a vorbit."
* Num. 23. 19. Tit. 1. 2.

21. Vai, cetatea * aceea credincioasă, cum a ajuns o curvă! Era plină de judecată, dreptatea locuia în ea, şi acum e plină de ucigaşi! * Ier. 2. 20, 21.

22. Argintul * tău s'a prefăcut în zgură, şi vinul tău cel ales a fost amestecat cu apă. * Ier. 6. 28, 30. Ezec. 22. 18, 19.

23. Mai * marii tăi sînt răzvrătiţi şi părtaşi ** cu hoţii, toţi † iubesc mita şi aleargă după plată; orfanului †† nu-i fac dreptate, şi pricina văduvei n'ajunge pînă la ei. * Osea 9. 15. ** Prov. 29. 24. † Ier. 22. 17. Ezec. 22. 12. Osea 4. 18. Mic. 3. 11; 7. 3. †† Ier. 5. 28. Zah. 7. 10.

24. De aceea, iată ce zice Domnul, Dumnezeul oştirilor, Puternicul lui Israel: „Ah! Voi cere socoteala * protivnicilor Mei, şi Mă voi răzbuna pe vrăjmaşii Mei. * Deut. 28. 63. Ezec. 5. 13.

25. Imi voi întinde mîna împotriva ta, îţi * voi topi sgura, cum o topeşte leşia, toate părticelele de plumb le voi depărta din tine. * Ier. 6. 29; 9. 7. Mal. 3. 3.

26. Voi face iarăş pe judecătorii tăi ca * odinioară, şi pe sfetnicii tăi ca la început. După aceea, vei fi numită ** cetatea neprihănită, cetatea credincioasă." * Ier. 33. 7. ** Zah. 8. 3.

27. Sionul va fi mîntuit prin judecată, şi ceice se vor întoarce la Dumnezeu în el, vor fi mîntuiţi prin dreptate.

28. Dar pieirea * va atinge pe toţi cei răzvrătiţi şi păcătoşi, şi ceice părăsesc pe Domnul vor pieri.
* Iov 31. 3. Ps. 1. 6; 5. 6; 73. 27; 92. 9; 104. 35.

29. Vă va fi ruşine de terebinţii * în cari găseaţi plăcere, şi ** veţi roşi din pricina grădinilor în cari vă desfătaţi;
* Cap. 57. 5. ** Cap. 65. 3; 66. 17.

30. căci veţi fi ca un terebint cu frunzele ofilite, ca o grădină care n'are apă.

31. Omul * tare va fi ca ** un cîlţ, şi lucrarea lui ca o scînteie; amîndoi vor arde împreună, şi nimeni nu-i va stinge.
* Ezec. 32. 21. ** Cap. 43. 17.

2 1. Proorocia lui Isaia, fiul lui Amoţ, asupra lui Iuda şi asupra Ierusalimului.

2. Se * va întîmpla în ** scurgerea vremurilor, că † muntele Casei Domnului va fi întemeiat ca cel mai înalt munte; se va înălţa deasupra dealurilor, şi †† toate neamurile se vor îngrămădi spre el. * Mic. 4. 1, etc. ** Fac. 49. 1. Ier. 23. 20. † Ps. 68. 15, 16. †† Ps. 72. 8. Cap. 27. 13.

3. Popoarele se vor duce cu grămada la el, şi vor zice: „Veniţi *, să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne înveţe căile Lui, şi să umblăm pe cărările Lui." Căci ** din Sion va ieşi Legea, şi din Ierusalim cuvîntul Domnului.
* Ier. 31. 6; 50. 5. Zah. 8. 21, 23. ** Luc. 24. 47

4. El va fi Judecătorul neamurilor, El va hotărî între un mare număr de popoare; aşa în cît din săbiile lor îşi vor * făuri fiare de plug, şi din suliţele lor cosoare: nici un popor nu va mai scoate sabia împotriva altuia, şi nu ** vor mai învăţa războiul.
* Ps. 46. 9. Osea 2. 18. Zah. 9. 10. ** Ps. 72. 3, 7.

5. „Veniţi, casă a lui Iacov, să umblăm * în lumina Domnului!" * Efes. 5. 8.

6. Căci ai părăsit pe poporul Tău, pe casa lui Iacov, pentrucă sînt plini

de* idolii Răsăritului, şi dedaţi** la vrăjitorie ca Filistenii, şi † se unesc cu fiii străinilor.
*Num. 23. 7. **Deut. 18. 14. †Ps. 106. 35. Ier. 10. 2.

7. Ţara lor este plină* de argint şi de aur, şi comorile lor n'au sfîrşit; ţara este plină de cai, şi carăle lor sînt fără număr. *Deut. 17. 16, 17.

8. Dar ţara lor este plină* şi de idoli, căci se închină înaintea lucrării mînilor lor, înaintea lucrurilor făcute de degetele lor. *Ier. 2. 28.

9. De aceea cei mici vor fi scoborîţi, şi cei mari vor fi smeriţi: nu-i vei ierta.

10. „Intră* în stînci, şi ascunde-te în ţărînă, de frica Domnului şi de strălucirea măreţiei Lui!“
*Vers. 19, 21. Apoc. 6. 15.

11. Omul va trebui să-şi plece în jos privirea* semeaţă şi îngîmfarea lui va fi smerită: numai Domnul va fi înălţat** în ziua aceea. *Vers. 17. Cap. 5. 15, 16; 13. 11. **Cap. 4. 1; 11. 10, 11; 12. 1, 4; 24. 21; 25. 9; 26. 1; 27. 1, 2, 12, 13; 28. 5; 29. 18; 30. 23; 52. 6. Ier. 30. 7, 8. Ezec. 38. 14, 19; 39. 11, 22. Osea 2. 16, 18, 21. Ioel 3. 18. Amos 9. 11. Obad. 8. Mic. 4. 6; 5. 10; 7. 11, 12. Ţef. 3. 11, 16. Zah. 9. 16.

12. Căci este o zi a Domnului oştirilor împotriva oricărui om mîndru şi trufaş, împotriva oricui se înalţă, ca să fie plecat:

13. împotriva tuturor cedrilor* înalţi şi falnici ai Libanului, şi împotriva tuturor stejarilor Basanului;
*Cap. 14. 8; 37. 24. Ezec. 31. 3. Zah. 11. 1, 2.

14. împotriva* tuturor munţilor înalţi, şi împotriva tuturor dealurilor falnice; *Cap. 30. 25.

15. împotriva tuturor turnurilor înalte, şi împotriva* tuturor zidurilor întărite; *1 Reg. 10. 22.

16. împotriva tuturor corăbiilor din Tarsis, şi împotriva tuturor lucrurilor plăcute la vedere.

17. Mîndria* omului va fi smerită, şi trufia oamenilor va fi plecată; numai Domnul va fi înălţat în** ziua aceea. *Vers. 11. **Vers. 11.

18. Toţi idolii vor pieri.

19. Oamenii vor intra în peşterile* stîncilor şi în crăpăturile pămîntului, de** frica Domnului şi de strălucirea măreţiei Lui, cînd Se va scula să † îngrozească pămîntul. *Vers. 10. Osea 10. 8. Luc. 23. 30. Apoc. 6. 16; 9. 6. **2 Tes. 1. 9. †Cap. 30. 32. Hag. 2. 6, 21. Evr. 12. 26.

20. In* ziua aceea, oamenii îşi vor arunca idolii de argint şi idolii de aur pe cari şi-i făcuseră, ca să se închine la ei, îi vor arunca la şobolani şi la lilieci; *Cap. 30. 22; 31. 7.

21. şi* vor intra în găurile stîncilor, şi în crăpăturile pietrelor, de frica** Domnului şi de strălucirea măreţiei Lui, cînd Se va scula să îngrozească pămîntul. *Vers. 19. **Vers. 10, 19.

22. Nu vă mai încredeţi* dar în om, în** ale cărui nări nu este decît suflare: căci ce preţ are el?
*Ps. 146. 3. Ier. 17. 5. **Iov 27. 3.

3 1. Domnul, Dumnezeul oştirilor, va* lua din Ierusalim şi din Iuda orice sprijin** şi orice mijloc de trai, orice izvor de pîne, şi orice izvor de apă, *Ier. 37. 21; 38. 9. **Lev. 26. 26.

2. pe viteaz* şi pe omul de război, pe judecător şi pe prooroc, pe ghicitor şi pe bătrîn, *2 Reg. 24. 4.

3. pe căpetenia peste cincizeci şi pe dregător, pe sfetnic, pe meşteşugarul ales şi pe vrăjitorul iscusit.

4. „Le voi da băieţi* drept căpetenii, — zice Domnul, — şi nişte copii vor stăpîni peste ei.“ *Ecl. 10. 16.

5. Oamenii se vor asupri unii pe alţii, unul va apăsa pe celalt, fiecare pe aproapele lui, tînărul va lovi pe cel bătrîn, şi omul de nimic pe cel pus în cinste.

6. Vor merge pînă acolo încît unul va apuca pe fratele său în casa părintească, şi-i va zice: „Tu ai o haină, fii căpetenia noastră! Ia dărămăturile acestea supt mîna ta!“

7. Dar în aceeaş zi el va răspunde: „Nu pot să fiu doftor, căci în casa mea nu este nici pîne nici haină: nu mă puneţi căpetenie peste popor.“

8. Se clatină Ierusalimul*, se prăbuşeşte Iuda, pentrucă vorbele şi faptele lor sînt îndreptate împotriva Domnului, înfruntînd privirile Lui măreţe.
*Mic. 3. 12.

9. Infăţişarea feţei lor mărturiseşte împotriva lor, şi, ca Sodomiţii*, îşi dau pe faţă nelegiuirea, fără s'o ascundă. Vai de sufletul lor, căci îşi pregătesc rele! *Fac. 13. 13; 18. 20, 21; 19. 5.

10. Bine* de cel neprihănit! Lui îi va merge bine, căci** se va bucura de rodul faptelor lui. *Ecl. 8. 12. **Ps. 128. 2.

11. Vai de cel rău! Lui îi va merge rău*, căci va culege rodul faptelor lui. *Ps. 11. 6. Ecl. 8. 13.

12. Poporul meu este asuprit de nişte copii*, şi-l stăpînesc nişte femei! Poporul meu, cîrmuitorii** tăi te duc în rătăcire, şi pustiesc calea pe care umbli! *Vers. 4. **Cap. 9. 16.

13. Domnul Se înfăţişază la judecată*, stă în picioare ca să judece popoarele. *Mic. 6. 2.

14. Domnul intră la judecată cu bătrînii poporului Său şi cu mai marii lui: „Voi aţi mîncat via*! Prada luată dela sărac este în casele voastre!
*Cap. 5. 7. Mat. 21. 33.

15. Cu ce drept călcaţi* voi în picioare pe poporul Meu, şi apăsaţi pe săraci?“ zice Domnul, Dumnezeul oştirilor. *Cap. 58. 4. Mic. 3. 2, 3.

16. Domnul zice: „Pentrucă fiicele Sionului sînt mîndre, şi umblă cu gîtul întins şi cu priviri pofticioase, pentrucă păşesc mărunţel, şi zornăesc cu verigile dela picior, —

17. Domnul va pleşuvi* creştetul capului fiicelor Sionului, Domnul le va descoperi** ruşinea“.
*Deut. 28. 27. **Cap. 47. 2, 3. Ier. 13. 22. Nah. 3. 5.

18. In ziua aceea, Domnul va scoate verigile cari le slujesc ca podoabă la picioare, şi sorişorii şi lunişoarele*,
*Judc. 8. 21.

19. cerceii, brăţările şi mâhramele;

20. legăturile de pe cap, lănţişoarele dela picioare şi brîele, cutiile cu mirosuri şi băierele descîntate;

21. inelele şi verigele dela nas;

22. hainele de sărbătoare şi cămăşile cele largi, mantiile şi pungile;

23. oglinzile şi cămăşile supţiri, turbanele şi mâhramele uşoare.

24. Şi atunci în loc de miros plăcut va fi putoare; în loc de brîu, o funie; în loc de păr încreţit, un cap pleşuv*, în loc de mantie largă, un sac strîmt; un semn de înfierare, în loc de frumuseţă. *Cap. 22. 12. Mic. 1. 16.

25. Bărbaţii tăi vor cădea ucişi de sabie şi vitejii tăi în luptă.

26. Porţile* fiicei Sionului vor geme şi se vor jăli; şi ea va şedea despoiată pe pământ. *Ier. 14. 2. Plîn. 1. 4; 2. 10.

4 1. Şapte femei vor apuca în* ziua aceea un singur bărbat, şi vor zice: „Vom mînca** pînea noastră înşine, şi ne vom îmbrăca în hainele noastre înşine; numai fă-ne să-ţi purtăm numele, şi ia ocara † de peste noi!“
*Cap. 2. 11, 17. **2 Tes. 3. 12. †Luc. 1. 25.

Proslăvirea Sionului.

2. In vremea aceea odrasla* Domnului va fi plină de măreţie şi slavă, şi rodul ţării va fi plin de strălucire şi frumuseţă pentru cei mîntuiţi ai lui Israel. *Ier. 23. 5. Zah. 3. 8; 6. 12.

3. Şi cel rămas în Sion, cel lăsat în Ierusalim, se* va numi „sfînt“, oricine va fi scris** printre cei vii, la Ierusalim. *Cap. 60. 21. **Filp. 4. 3. Apoc. 3. 5.

4. Dupăce va spăla Domnul* murdăriile fiicelor Sionului, şi va curăţi Ierusalimul de vinovăţia de sînge din mijlocul lui, cu duhul judecăţii şi cu duhul nimicirii, *Mal. 3. 2, 3.

5. Domnul va aşeza, peste toată întinderea muntelui Sionului şi peste locurile lui de adunare, un nor* de fum ziua, şi un foc** de flacări strălucitoare noaptea. Da, peste toată slava va fi un adăpost, *Exod. 13. 21. **Zah. 2. 5.

6. o colibă, ca umbrar împotriva căldurii zilei, şi ca loc de adăpost* şi de ocrotire împotriva furtunii şi ploii.
*Cap. 25. 4.

Via Domnului.

5 1. Voi cînta Prea Iubitului meu, cîntarea Prea Iubitului meu despre via* Lui. Prea Iubitul meu avea o vie, pe o cîmpie foarte mănoasă. *Ps. 80. 8. Cînt. 8. 12. Cap. 27. 2. Ier. 2. 21. Mat. 21. 33. Marc. 12. 1. Luc. 20. 9.

2. I-a săpat pământul, l-a curăţit de pietre, şi a sădit în el viţele cele mai alese. A zidit un turn în mijlocul ei, şi a săpat şi un teasc, apoi trăgea nădejde* că are să-I facă struguri buni, dar a făcut struguri sălbatici.
*Deut. 32. 6. Cap. 1, 2, 8.

3. „Acum dar, — zice Domnul — locuitori ai Ierusalimului şi bărbaţi ai lui Iuda, judecaţi* voi între Mine şi via Mea! *Rom. 3. 4.

4. Ce aş mai fi putut face viei Mele, şi nu i-am făcut? Pentruce a făcut ea struguri sălbatici, cînd Eu mă aşteptam să facă struguri buni?

5. Vă voi spune însă acum, ce voi face viei Mele: îi voi smulge gardul, ca să fie păscută de vite; îi voi surpa* zidul, ca să fie călcată în picioare;
*Ps. 80. 12.

6. o voi pustii; nu va mai fi curăţită, nici săpată, spini şi mărăcini vor creşte în ea! Voi porunci şi norilor, să nu mai ploaie peste ea.“

7. Via Domnului oştirilor este casa lui Israel, şi bărbaţii lui Iuda sînt viţa pe care o iubea. El se aştepta la judecată, şi cînd colo, iată sînge vărsat! — Se aştepta la dreptate, şi cînd colo, iată strigăte de apăsare!

8. Vai de ceice înşiră casă* lîngă ca-

să şi lipesc ogor lîngă ogor, pînă nu mai rămîne loc, şi locuiesc în mijlocul ţării! *Mic. 2. 2.

9. Iată* ce mi-a descoperit Domnul oştirilor: „Hotărît, aceste case multe vor fi pustiite, aceste case mari şi frumoase nu vor mai fi locuite. *Cap. 22. 14.

10. Chiar zece pogoane de vie nu vor da decît un bat*, şi un omer de sămînţă nu va da decît o efă. *Ezec. 45. 11.

11. Vai* de cei ce disdedimineată aleargă după băuturi ameţitoare, şi şed pînă tîrziu noaptea şi se înfierbîntă de vin! *Prov. 23. 29, 30. Ecl. 10. 16. Vers. 22.

12. Arfa* şi alăuta, timpana, flautul şi vinul le înveselesc ospeţele; dar nu iau seama la lucrarea** Domnului, şi nu văd lucrul mînilor Lui.
*Amos 6. 5, 6. **Iov 34. 27. Ps. 28. 5.

13. De aceea* poporul meu va fi dus pe neaşteptate** în robie; boierimea lui va muri de foame, şi gloata lui se va usca de sete.
*Osea 4. 6. **Cap. 1. 3. Luc. 19. 44.

14. De aceea îşi şi deschide locuinţa morţilor gura, şi îşi lărgeşte peste măsură gîtlejul, ca să se pogoare în ea măreţia şi bogăţia Sionului, cu toată mulţimea lui gălăgioasă şi veselă.

15. Şi astfel, cei mici vor fi doborîţi*, cei mari vor fi smeriţi, şi privirile trufaşe vor fi plecate. *Cap. 2. 9, 11, 17.

16. Dar Domnul oştirilor va fi înălţat prin judecată, şi Dumnezeul cel sfînt va fi sfinţit prin dreptate.

17. Acolo vor paşte mieii ca pe imaşul lor, şi păstori pribegi vor mînca moşiile prăpădite ale bogaţilor*.
*Cap. 10. 16.

18. Vai de ceice trag după ei nelegiuirea cu funiile minciunii, şi păcatul, cu şleaurile unei căruţe,

19. şi zic*: „Să-Şi grăbească, să-Şi facă iute lucrarea, ca s'o vedem! Să vină odată hotărîrea Sfîntului lui Israel şi să se aducă la îndeplinire, ca s'o cunoaştem!“
*Cap. 69. 5. Ier. 17. 15. Amos 5. 18. 2 Pet. 3. 3, 4.

20. Vai de cei ce numesc răul bine, şi binele rău, cari spun că întunerecul este lumină, şi lumina întunerec, cari dau amărăciunea în loc de dulceaţă, şi dulceaţa în loc de amărăciune!

21. Vai de cei ce se socot înţelepţi*, şi se cred pricepuţi!
*Prov. 3. 7. Rom. 1. 22; 12. 16.

22. Vai* de cei tari cînd este vorba de băut vin, şi viteji cînd este vorba de amestecat băuturi tari; *Vers. 11.

23. cari scot* cu faţa curată pe cel vinovat, pentru mită, şi iau drepturile celor nevinovaţi! *Prov. 17. 15; 24. 24.

24. De aceea, cum* mistuie o limbă de foc miriştea, şi cum arde flacăra iarba uscată, tot aşa: ca putregaiul le va fi rădăcina** lor, şi floarea li se va risipi în vînt ca ţărîna, căci au nesocotit legea Domnului oştirilor, şi au dispreţuit cuvîntul Sfîntului lui Israel. *Exod. 15. 7. **Iov 18. 16. Osea 9. 16. Amos 2. 9.

25. De* aceea Se şi aprinde Domnul de mînie împotriva poporului Său, Îşi întinde mîna împotriva lui, şi-l loveşte de se** zguduie munţii, şi trupurile moarte stau ca noroiul în mijlocul uliţelor. Cu† toate acestea, mînia Lui nu se potoleşte, şi mîna Lui este încă întinsă. *2 Reg. 22. 13, 17. **Ier. 4. 24. †Lev. 26. 14, etc. Cap. 9. 12, 17, 21; 10. 4.

26. El* ridică un steag popoarelor îndepărtate, şi le fluieră** dela un capăt† al pămîntului: şi iată-le, vin†† repede şi uşor. *Cap. 11. 12. **Cap. 7. 18. †Deut. 28. 49. Ps. 72. 8. Mal. 1. 11. ††Ioel 2. 7.

27. Niciunul nu este obosit, niciunul nu şovăieşte de oboseală, niciunul nu dormitează, nici nu doarme; niciunuia nu i se descinge brîul* dela mijloc, nici nu i se rupe cureaua dela încălţăminte. *Dan. 5. 6.

28. Săgeţile* lor sînt ascuţite, şi toate arcurile încordate; copitele cailor lor parcă sînt cremene, şi roţile carălor lor parcă sînt un vîrtej. *Ier. 5. 16.

29. Răcnesc ca nişte lei, mugesc ca nişte pui de lei; sforăie şi apucă prada, o iau cu ei, şi nimeni nu vine în ajutor.

30. In ziua aceea, va fi asupra lui Iuda un muget, ca mugetul unei furtuni pe mare; uitîndu-se* la pămînt, nu vor vedea decît întunerec şi strîmtorare, iar lumina se va întuneca în norii lui. *Cap. 8. 22. Ier. 4. 23. Plîn. 3. 2. Ezec. 32. 7, 8.

Isaia în slujbă.

6 1. In anul morţii împăratului* Ozia, am văzut** pe Domnul şezînd pe un scaun de domnie foarte înalt, şi poalele mantiei Lui umpleau Templul. *2 Reg. 15. 7. **1 Reg. 22. 19. Ioan 12. 41. Apoc. 4. 2.

2. Serafimii stăteau deasupra Lui, şi fiecare avea şase aripi: cu două îşi acopereau faţa, cu două îşi acopereau* picioarele, şi cu două sburau. *Ezec. 1. 11

3. Strigau unul la altul, şi ziceau: „Sfînt*, sfînt, sfînt este Domnul oşti-

rilor! Tot** pământul este plin de mărirea Lui"! *Apoc. 4. 8. **Ps. 72. 19.

4. Şi se zguduiau uşiorii uşii de glasul care răsuna, şi casa* s'a umplut de fum. *Exod. 40. 34. 1 Reg. 8. 10.

5. Atunci* am zis: „Vai de mine! Sînt pierdut, căci sînt un om cu buze necurate, locuiesc în mijlocul unui popor tot cu buze necurate, şi am văzut cu ochii mei pe Impăratul, Domnul oştirilor!" *Exod. 4. 10; 6. 30. Judc. 6. 22; 13. 22. Ier. 1. 6.

6. Dar unul din serafimi a zburat spre mine cu un cărbune aprins în mînă, pe care-l luase cu cleştele de pe altar*. *Apoc. 8. 3.

7. Mi-a atins* gura cu el, şi a zis: „Iată, atingîndu-se cărbunele acesta de buzele tale, nelegiuirea ta este îndepărtată şi păcatul tău este ispăşit!" *Ier. 1. 9. Dan. 10. 16.

8. Am auzit glasul Domnului, întrebînd: „Pe cine să trimet, şi cine va merge pentru Noi*?" Eu am răspuns: „Iată-mă, trimete-mă!" *Fac. 1. 26; 3. 22; 11. 7.

9. El a zis atunci: „Du-te şi spune poporului acestuia: „Intr'una veţi auzi* şi nu veţi înţelege; într'una veţi vedea, şi nu veţi pricepe!" *Cap. 43. 8. Mat. 13. 14. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26. Rom. 11. 8.

10. Impetreşte inima* acestui popor, fă-l tare de urechi, şi astupă-i ochii ca** să nu vadă cu ochii, să n'audă cu urechile, să nu înţeleagă cu inima, să nu se întoarcă la Mine, şi să nu fie tămăduit." *Ps. 119. 70. Cap. 63. 17. **Ier. 5. 21.

11. Şi eu am întrebat: „Pînă cînd, Doamne?" El a răspuns: „Pînă* cînd vor rămînea cetăţile pustii şi lipsite de locuitori; pînă cînd nu va mai fi nimeni în case, şi ţara va fi pustiită de tot; *Mic. 3. 12.

12. pînă va îndepărta Domnul* pe oameni, şi ţara va ajunge o mare pustie. *2 Reg. 25. 21.

13. Şi chiar a zecea parte de va mai rămînea din locuitori, vor fi nimiciţi şi ei la rîndul lor. Dar, după cum terebintul şi stejarul îşi păstrează butucul din rădăcină, cînd sînt tăiaţi, tot aşa, o sămînţă* sfîntă se va naşte iarăş din poporul acesta."
*Ezra 9. 2. Mal. 2. 15. Rom. 11. 5.

Proorocie împotriva lui Israel şi Asiriei.

7 1. S'a întîmplat, pe vremea lui Ahaz*, fiul lui Iotam, fiul lui Ozia, împăratul lui Iuda, că Reţin, împăratul Siriei, s'a suit cu Pecah, fiul lui Remalia, împăratul lui Israel, împotriva Ierusalimului, ca să-l bată; dar n'a putut să-l bată. *2 Reg. 16. 5. 2 Cron. 28. 5, 6.

2. Cînd au venit şi au spus casei lui David: „Sirienii au tăbărît în Efraim!" a tremurat inima lui Ahaz şi inima poporului său, cum se clatină copacii din pădure cînd bate vîntul.

3. Atunci Domnul a zis lui Isaia: „Ieşi înaintea lui Ahaz, tu şi fiul tău Şear-Iaşub*, la capătul canalului** de apă al iazului de sus, pe drumul care duce la ogorul nălbitorului,
*Cap. 10. 21. **2 Reg. 18. 17. Cap. 36. 2.

4. şi spune-i: „Ia seama şi fii liniştit; nu te teme de nimic, şi să nu ţi se moaie inima, din pricina acestor două cozi de tăciuni cari fumegă: din pricina mîniei lui Reţin şi a Siriei, şi din pricina fiului lui Remalia!

5. Nu te teme că Siria gîndeşte rău împotriva ta, şi că Efraim şi fiul lui Remalia zic:

6. „Să ne suim împotriva lui Iuda, să batem cetatea, s'o spargem, şi să punem împărat în ea pe fiul lui Tabeel."

7. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Aşa* ceva nu se va întîmpla şi nu va avea loc. *Prov. 21. 30. Cap. 8. 10.

8. Căci* Damascul va fi capitala Siriei, şi Reţin va fi capitala Damascului. Şi peste şase zeci şi cinci de ani, Efraim va fi nimicit şi nu va mai fi un popor. *2 Sam. 8. 6.

9. Samaria va fi capitala lui Efraim, şi fiul lui Remalia va fi capul Samariei. Dacă* nu credeţi, nu veţi sta în picioare." *2 Cron. 20. 20.

10. Domnul a vorbit din nou lui Ahaz, şi i-a zis:

11. „Cere* un semn dela Domnul, Dumnezeul tău; cere-l, fie în locurile de jos, fie în locurile de sus."
*Judc. 6. 36, etc. Mat. 12. 38.

12. Ahaz a răspuns. „Nu vreau să cer nimic, ca să nu ispitesc pe Domnul."

13. Isaia a zis atunci:

„Ascultaţi totuş, casa lui David! Nu vă ajunge oare să obosiţi răbdarea oamenilor, de mai obosiţi şi pe a Dumnezeului meu?

14. De aceea Domnul însuş vă va da un semn: Iată, fecioara* va rămînea însărcinată, va naşte un** fiu, şi-i va pune numele Emanuel† *(Dumnezeu este cu noi)*.
*Mat. 1. 23. Luc. 1. 31, 34. **Cap. 9. 6. †Cap. 8. 8.

15. El va mînca smîntînă şi miere, pînă va şti să lepede răul şi să aleagă binele.
16. Dar* înainte ca să ştie copilul să lepede răul, şi să aleagă binele, ţara de ai cărei doi** împăraţi te temi tu, va fi pustiită." *Cap. 8. 4. **2 Reg. 15. 30; 16. 9.
17. „Domnul* va aduce peste tine, peste poporul tău şi peste casa tatălui tău, zile cum n'au mai fost niciodată, din ziua cînd s'a** despărţit Efraim de Iuda (adică pe împăratul Asiriei). *2 Cron. 28. 19. **1 Reg. 12. 16.
18. In ziua aceea, Domnul va şuiera* muştelor, dela capătul rîurilor Egiptului, şi albinelor din ţara Asiriei; *Cap. 5. 26.
19. ele vor veni, şi se vor aşeza toate în vîlcelele pustii, şi în crăpăturile* stîncilor, pe toate stufişurile, şi pe toate imaşurile. *Cap. 2. 19. Ier. 16. 16.
20. In ziua aceea, Domnul va rade, cu un brici* luat cu chirie de dincolo de Rîu, şi anume cu împăratul Asiriei, capul şi părul de pe picioare; ba va rade chiar şi barba. *2 Reg. 16. 7, 8. 2 Cron. 28. 20, 21. Ezec. 5. 1.
21. In ziua aceea, fiecare va hrăni numai o juncă şi două oi,
22. şi vor da un aşa belşug de lapte în cît vor mînca smîntînă; căci cu smîntînă şi cu miere se vor hrăni toţi ceice vor rămînea în ţară.
23. In ziua aceea, orice loc care va avea o mie de butuci de viţă, preţuind o mie de sicli de argint, va* fi lăsat pradă mărăcinilor şi spinilor: *Cap. 5. 6.
24. vor intra acolo cu săgeţi şi cu arcul, căci toată ţara nu va fi decît mărăcini şi spini.
25. Şi toţi munţii lucraţi cu cazmaua acum, nu vor mai fi cutreieraţi, de frica mărăcinilor şi a spinilor; vor da drumul boilor în ei, şi le vor bătături oile.

Prăbuşirea Siriei şi a lui Israel.

8 1. Domnul mi-a zis: „Ia o tablă mare, şi scrie* pe ea, aşa ca să se înţeleagă: „Grăbeşte-te de prădează, aruncă-te asupra prăzii." *Cap. 30. 8. Hab. 2. 2.
2. Am luat cu mine nişte martori vrednici de credinţă: pe preotul Urie*, şi pe Zaharia, fiul lui Berechia. *2 Reg. 16. 10.
3. M'am apropiat de proorociţă. Ea a zămislit, şi a născut un fiu. Apoi Domnul mi-a zis: „Pune-i numele Maher-Şalal-Haş-Baz." *(Grăbeşte de prădează, aruncă-te asupra prăzii.)*
4. Căci* înainte ca să ştie copilul să spună: „Tată!" şi „mamă!" se vor lua dinaintea împăratului Asiriei bogăţiile** Damascului şi prada Samariei." *Cap. 7. 16. **2 Reg. 15. 29; 16. 9. Cap. 17. 3
5. Domnul mi-a vorbit iarăş, şi mi-a zis:
6. „Pentrucă poporul acesta a dispreţuit apele din Siloe* cari curg lin, şi s'a bucurat de** Reţin şi de fiul lui Remalia, *Neem. 3. 15. Ioan 9. 7. **Cap. 7. 1, 2, 6.
7. iată, Domnul va trimete împotriva lor apele puternice şi mari ale Rîului (Eufrat), adică pe împăratul* Asiriei cu toată puterea lui; pretutindeni el va ieşi din albia lui, şi se va vărsa peste malurile lui; *Cap. 10. 12.
8. va pătrunde în Iuda, va da peste maluri, va năvăli, şi va* ajunge pînă la gît. Iar aripele întinse ale oastei lui vor umplea întinderea ţării tale, Emanuele**!" *Cap. 30. 28. **Cap. 7. 14.
9. Scoateţi strigăte* de război cît voiţi, popoare, căci tot veţi fi zdrobite; luaţi aminte, toţi ceice locuiţi departe! Pregătiţi-vă oricît de luptă, căci tot veţi fi zdrobiţi. Pregătiţi-vă oricît de luptă, căci tot veţi fi zdrobiţi. *Ioel 3. 11 9,.
10. Faceţi la planuri*, cît voiţi, căci nu se va alege nimic de ele! Luaţi la hotărîri cît voiţi, căci** vor fi fără urmări! Căci† Dumnezeu este cu noi (Emanuel). *Iov 5. 12. **Cap. 7. 7. †Cap. 7. 14. Fapt. 5. 38, 39. Rom. 8. 31.
11. Aşa mi-a vorbit Domnul, cînd m'a apucat mîna Lui, şi m'a înştiinţat să nu umblu pe calea poporului acestuia:
12. „Nu numiţi uneltire tot ce numeşte poporul* acesta uneltire; şi** nu vă temeţi de ce se teme el, nici nu vă speriaţi! *Cap. 7. 2. **1 Pet. 3. 14, 15.
13. Sfinţiţi însă pe* Domnul oştirilor. De El** să vă temeţi şi să vă înfricoşaţi." *Num. 20. 12. **Ps. 76. 7. Luc. 12. 5.
14. Şi atunci El* va fi un locaş sfînt, dar şi o piatră** de poticnire, o stîncă de păcătuire pentru cele două case ale lui Israel, un laţ şi o cursă pentru locuitorii Ierusalimului! *Ezec. 11. 16. **Cap. 28. 16. Luc. 2. 34. Rom. 9. 33. 1 Pet. 2. 8.
15. Mulţi se* vor poticni, vor cădea şi se vor sfărîma, vor da în laţ şi vor fi prinşi." —
*Mat. 21. 44. Luc. 20. 18. Rom. 9. 32; 11. 25.
16. „Inveleşte această mărturie, pecetluieşte această descoperire, între ucenicii Mei."

17. Eu nădăjduiesc în Domnul, care Își ascunde * Fața de casa lui Iacov. In El îmi pun încrederea **.

* Cap. 54. 8. ** Hab. 2, 3. Luc. 2. 25, 38.

18. Iată *, eu și copiii pe cari mi-a dat Domnul, sîntem ** niște semne și niște minuni în Israel, din partea Domnului oștirilor, care locuiește pe muntele Sionului. * Evr. 2, 13. ** Ps. 71. 7. Zah. 3. 8.

19. Dacă vi se zice însă: „Intrebați * pe ceice cheamă morții și pe cei ce spun viitorul, cari șoptesc ** și bolborosesc," răspundeți: „Nu va întreba oare un popor pe Dumnezeul său? Va întreba el pe † cei morți pentru cei vii?

* 1 Sam. 28. 8. Cap. 19. 3. ** Cap. 29. 4. † Ps. 106. 28.

20. La * lege și la mărturie!" Căci dacă nu vor vorbi așa, nu ** vor mai răsări zorile pentru poporul acesta.

* Luc. 16. 29. ** Mic. 3. 6.

21. El va pribegi prin țară, apăsat și flămînd, și, cînd îi va fi foame, se va mînia, și va huli * pe Impăratul și Dumnezeul lui, apoi fie că va ridica ochii în sus, * Apoc. 16. 11.

22. fie că se va * uita spre pămînt, iată, nu va fi decît necaz, negură, nevoie neagră, și se va vedea izgonit în întunerec ** beznă. * Cap. 5. 30. ** Cap. 9. 1.

9 1. Totuș întunerecul * nu va împărăți vecinic pe pămîntul în care acum este necaz. După cum în vremurile ** trecute a acoperit cu ocară țara lui Zabulon și țara lui Neftali, în † vremurile viitoare va acoperi cu slavă ținutul de lîngă mare, țara de dincolo de Iordan, Galilea Neamurilor. * Cap. 8. 22. ** 2 Reg. 15. 29. 2 Cron. 16. 4. † Lev. 26. 24. 2 Reg. 17. 5, 6. 1 Cron. 5. 26.

2. Poporul *, care umbla în întunerec, vede o mare lumină; peste cei ce locuiau în țara umbrei morții răsare o lumină. * Mat. 4. 16. Efes. 5. 8, 14.

3. Tu înmulțești poporul, îi dai mari bucurii; și el se bucură înaintea Ta, cum se bucură la seceriș, cum se veselește la * împărțirea prăzii. * Judc. 5. 30.

4. Căci jugul care apăsa asupra lui, toiagul *, care-i lovea spinarea, nuiaua celui ce-l asuprea, le-ai sfărîmat, ca în ziua lui Madian **.

* Cap. 10. 5; 14. 5. ** Judc. 7. 22. Ps. 83. 9. Cap. 10. 26.

5. Căci orice încălțăminte purtată în învălmășala luptei, și orice haină de război tăvălită în sînge, vor * fi aruncate în flacări, ca să fie arse de foc.

* Cap. 66. 15, 16.

6. Căci * un Copil ni s'a născut, un Fiu ** ni s'a dat, și domnia † va fi pe umărul Lui; Il vor numi: „Minunat††, Sfetnic, Dumnezeu*† tare, Parintele veciniciilor, Domn †* al păcii.

* Cap. 7. 14. Luc. 2. 11. ** Ioan 3. 16. † Mat. 28. 18. 1 Cor. 15. 25. †† Judc. 13. 18. *† Tit. 2. 13. †* Efes. 2. 14.

7. El va face ca domnia Lui să crească, și o pace fără * sfîrșit va da scaunului de domnie al lui David și împărăției lui, o va întări și o va sprijini prin judecată și neprihănire, de acum și'n veci de veci: iată ce va face rîvna ** Domnului oștirilor.

* Dan. 2. 44. Luc. 1. 32, 33. ** 2 Reg. 19. 31. Cap. 37. 32.

Impotriva lui Israel.

8. Domnul trimete un cuvînt împotriva lui Iacov: cuvînt care cade asupra lui Israel.

9. Tot poporul va avea cunoștință de el, Efraim și locuitorii Samariei, cari spun cu mîndrie și îngîmfare:

10. „Au căzut niște cărămizi, dar vom zidi cu pietre cioplite, au fost tăiați niște smochini din Egipt, dar îi vom înlocui cu cedri."

11. De aceea Domnul va ridica împotriva lor pe vrăjmașii lui Rețin, și va stîrni pe vrăjmașii lor:

12. pe Sirieni de la răsărit, pe Filisteni de la apus; și vor mînca pe Israel cu gura plină; cu * toate acestea, mînia Lui nu se potolește, și mîna Lui este tot întinsă. * Cap. 5. 25; 10. 4. Ier. 4. 8.

13. Căci nici poporul * nu se întoarce la Cel ce-l lovește, și nu caută pe Domnul oștirilor. * Ier. 5. 3. Osea 7. 10.

14. Deaceea Domnul va smulge din Israel capul și coada, ramura de finic și trestia, într'o * singură zi.

* Cap. 10. 17. Apoc. 18. 8.

15. (Bătrînul și dregătorul sînt capul, și proorocul, care învață pe oameni minciuni, este coada.)

16. Cei ce povățuiesc * pe poporul acesta îl duc în rătăcire, și cei ce se lasă povățuiți de ei sînt pierduți.

* Cap. 3. 12.

17. De aceea nici Domnul n'ar putea să se bucure de tinerii * lor, nici să aibă milă de orfanii și văduvele lor, căci toți ** sînt niște nelegiuiți și niște răi, și toate gurile lor spun mișelii. Cu toate † acestea, mînia Lui nu se potolește, și mîna Lui este tot întinsă.

* Ps. 147. 10, 11. ** Mic. 7. 2. † Vers. 12. 21. Cap. 5. 25; 10. 4.

18. Căci răutatea arde * ca un foc, care mănîncă mărăcini și spini, aprinde

desişul pădurii, din care se înalţă stîlpi de fum. *Cap. 10. 17. Mal. 4. 1.

19. De mînia Domnului oştirilor, ţara parcă ar fi aprinsă*, şi poporul este ca ars de foc; nimeni** nu cruţă pe fratele său, *Cap. 8. 22. **Mic. 7. 2, 6.

20. fiecare jăfuieşte în dreapta, şi rămîne flămînd, mănîncă în stînga, şi* nu se satură. La urmă îşi mănîncă fiecare** carnea braţului său:

*Lev. 26. 26. **Cap. 49. 26. Ier. 19. 9.

21. Manase mănîncă pe Efraim, Efraim pe Manase, şi amîndoi împreună pe Iuda. Cu toate* acestea, mînia Lui nu se potoleşte, şi mîna Lui este tot întinsă. *Vers. 12. 17. Cap. 5. 25; 10. 4.

10 1. Vai de cei ce rostesc* hotărîri nelegiuite, şi de cei ce scriu porunci nedrepte, *Ps. 58. 2; 94. 20.

2. ca să nu facă dreptate săracilor, şi să răpească dreptul nenorociţilor poporului Meu, ca să facă pe văduve prada lor, şi să jăfuiască pe orfani!

3. „Ce* veţi face voi în ziua pedepsei**, şi a pieirii, care va veni din depărtare peste voi?“ „La cine veţi fugi după ajutor, şi unde vă veţi lăsa bogăţia?“ *Iov 31. 14. **Osea 9. 7. Luc. 19. 44.

4. Unii vor fi îngenunchiaţi între cei prinşi în război, iar alţii vor cădea între cei morţi. Cu* toate acestea, mînia Lui nu se potoleşte, şi mîna Lui tot întinsă este. *Cap. 5. 25; 9. 12, 17, 21.

Asirianul smerit. Vremurile lui Mesia.

5. „Vai de Asirian — zice Domnul — nuiaua mîniei Mele, care poartă în mînă toiagul* urgiei Mele! *Ier. 51. 20.

6. I-am dat drumul împotriva unui neam* nelegiuit, l-am trimes** împotriva unui popor pe care sînt mîniat, ca să-l prădeze şi să-l jăfuiască, să-l calce în picioare ca noroiul de pe uliţe.

*Cap. 9. 17. **Ier. 34. 22.

7. Dar* el nu judecă aşa, şi nu aceasta este gîndul inimii lui; ci el nu se gîndeşte decît să nimicească, decît să prăpădească neamurile cu grămada.

*Fac. 50. 20. Mic. 4. 12.

8. Căci* el zice: „Nu sînt voivozii mei tot atîţia împăraţi?“

*2 Reg. 18. 24, 33, etc.; 19. 10, etc.

9. „Nu s'a întîmplat cu Calno* la fel ca** şi cu Carchemişul?“ „Nu s'a întîmplat cu Hamatul ca şi cu Arpadul?“ „Nu s'a întîmplat Samariei la fel ca† Damascului?“

*Amos 6. 2. **2 Cron. 35. 20. †2 Reg. 16. 9.

10. „După cum mîna mea a pus stăpînire pe împărăţiile idolilor, (unde erau mai multe icoane decît la Ierusalim şi în Samaria),

11. cum am făcut Samariei şi idolilor ei, nu voi face şi Ierusalimului şi icoanelor lui?“

12. Dar, după-ce Domnul Îşi va împlini toată lucrarea Lui pe* muntele Sionului şi la Ierusalim, voi** pedepsi — zice Domnul — pe împăratul Asiriei pentru rodul inimii lui îngîmfate, şi pentru trufia privirilor lui semeţe,

*2 Reg. 19. 31. **Ier. 50. 18.

13. căci* el a zis: „Prin puterea mînei mele am făcut aceste lucruri, şi prin înţelepciunea mea, — căci sînt priceput; am împins înapoi hotarele popoarelor, şi le-am jăfuit vistieriile, şi, ca un viteaz, am dat jos pe cei ce şedeau pe scaunele lor de domnie;

*Isa. 37. 24. Ezec. 28. 4, etc. Dan. 4. 30.

14. am pus mîna* pe bogăţiile popoarelor, ca pe un cuib, şi, cum se strîng nişte ouă părăsite, aşa am strîns eu tot pămîntul: niciunul n'a mişcat vreo aripă, nici n'a deschis ciocul, ca să ciripească. — *Iov 31. 25.

15. „Se făleşte* oare securea împotriva celui ce se slujeşte de ea?“ „Sau se mîndreşte ferestrăul faţă de cel ce-l mînuieşte?“ „Ca şi cum nuiaua ar mişca pe cel ce o ridică, parcă toiagul ar ridica pe cel ce nu este de lemn!“

*Ier. 51. 20.

16. De aceea Domnul, Dumnezeul oştirilor, va trimete ofilirea prin războinicii* lui cei voinici; şi între aleşii lui va izbucni un pîrjol, ca pîrjolul unui foc. *Cap. 5. 17.

17. Lumina lui Israel se va preface în foc, şi Sfîntul lui într'o flacără, care* va mistui şi va arde spinii şi mărăcinii lui, într'o zi. *Cap. 9. 18; 27. 4.

18. Va arde, trup şi suflet, strălucirea pădurii şi cîmpiilor* lui, de va fi ca un bolnav, care cade în leşin. *2 Reg. 19. 23.

19. Ceilalţi copaci din pădurea lui vor putea fi număraţi, şi un copil le-ar putea scrie numărul.

20. In ziua aceea, rămăşiţa lui Israel şi cei scăpaţi din casa lui Iacov, nu* se vor mai sprijini pe cel ce îi lovea; ci se vor sprijini cu încredere pe Domnul, Sfîntul lui Israel.

*2 Reg. 16. 7. 2 Cron. 28. 20.

21. O rămăşiţă*, rămăşiţa lui Iacov, se va întoarce la Dumnezeul cel puternic. *Cap. 7. 3.

22. Chiar * dacă poporul tău, Israele, ar fi ca nisipul mării, totuş numai** o rămăşiţă se va întoarce, căci nimicirea † este hotărîtă, făcînd să se reverse dreptatea.
*Rom. 9. 27. **Cap. 6. 13. †Cap. 28. 22.

23. Şi * nimicirea aceasta, care a fost hotărîtă, Domnul, Dumnezeul oştirilor, o va aduce la îndeplinire în toată ţara. *Cap. 28. 22. Dan. 9. 27. Rom. 9. 28.

24. Totuş, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor: „Poporul Meu, care locuieşte în Sion, nu * te teme de Asirian; da, el te loveşte cu nuiaua, şi îşi ridică toiagul asupra ta, cum făceau Egiptenii **. *Cap. 37. 6. **Exod. 14.

25. Dar *, peste puţină vreme, pedeapsa ** va înceta, şi mînia Mea se va întoarce împotriva lui, ca să-l nimicească." *Cap. 54. 7. **Dan. 11. 36.

26. Domnul oştirilor va învîrti biciul * împotriva lui, cum a lovit pe Madian ** la stînca Oreb; şi Îşi va mai ridica toiagul † odată asupra mării, ca odinioară în Egipt.
*2 Reg. 19. 35. **Judc. 7. 25. Cap. 9. 4. †Exod. 14. 26, 27.

27. In ziua aceea, se * va lua povara lui de pe umărul tău, şi jugul lui de pe gîtul tău, ba încă jugul va crăpa de grăsime **.
*Cap. 14. 25. **Ps. 105. 15. Dan. 9. 24. 1 Ioan 2. 20.

28. El vine asupra Aiatului, străbate Migronul, îşi lasă calabalîcul la Micmaş.

29. Trec trecătoarea *, se culcă la Gheba **; Rama tremură, Ghibea lui Saul o ia la fugă. *1 Sam. 13. 23. **1 Sam. 11. 4.

30. Ridică-ţi glasul, fiica * Galimului!" „Ia seama, Lais **!" „Vai † de tine, Anatot!"
*1 Sam. 25. 44. **Judc. 18. 7. †Ios. 21. 18.

31. Madmena * se împrăştie, locuitorii din Ghebim fug. *Ios. 15. 31.

32. Incă o zi de oprire la * Nob, şi ameninţă ** cu mîna lui muntele fiicei † Sionului, dealul Ierusalimului.
*1 Sam. 21. 1; 22. 19. Neem. 11. 32. **Cap. 13. 2. †Cap. 37. 22.

33. Iată, Domnul, Dumnezeul oştirilor, taie crăcile cu putere; cei * mai mari sînt tăiaţi, cei mai înalţi sînt doborîţi. *Amos 2. 9.

34. Dă jos cu fierul crîngul pădurii, şi Libanul cade supt mîna Celui Puternic.

11 1. Apoi o Odraslă va * ieşi din tulpina lui Isai **, şi un † Vlăstar va da din rădăcinile lui. *Cap. 53. 2. Zah. 6. 12. Apoc. 5. 5. **Fapt. 13. 23. Vers. 10. †Cap. 4. 2. Ier. 23. 5.

2. Duhul * Domnului Se va odihni peste El, duh de înţelepciune şi de pricepere, duh de sfat şi de tărie, duh de cunoştinţă şi de frică de Domnul.
*Cap. 61. 1. Mat. 3. 16. Ioan 1. 32, 33; 3. 34.

3. Plăcerea lui va fi frica de Domnul; nu va judeca după înfăţişare, nici nu va hotărî după cele auzite,

4. ci * va judeca pe cei săraci cu dreptate, şi va hotărî cu nepărtinire asupra nenorociţilor ţării; va lovi ** pămîntul cu toiagul cuvîntului Lui, şi cu suflarea buzelor Lui va omorî pe cel rău. *Ps. 72. 2, 4. Apoc. 19. 11. **Iov 4. 9. Mal. 4. 6. 2 Tes. 2. 8. Apoc. 1. 16; 2. 16; 19. 15.

5. Neprihănirea * va fi brîul coapselor Sale, şi credincioşia brîul mijlocului Său. *Efes. 6. 14.

6. Atunci lupul va * locui împreună cu mielul, şi pardosul se va culca împreună cu iedul; viţelul, puiul de leu, şi vitele îngrăşate, vor fi împreună, şi le va mîna un copilaş;
*Cap. 65. 25. Ezec. 34. 25. Osea 2. 18.

7. vaca şi ursoaica vor paşte la un loc, şi puii lor se vor culca împreună. Leul va mînca paie ca boul,

8. pruncul de ţîţă se va juca la gura bortei năpîrcii, şi copilul înţărcat va băga mîna în vizunia basilicului.

9. Nu * se va face nici un rău şi nici o pagubă pe tot muntele Meu cel sfînt; căci pămîntul va fi plin ** de cunoştinţa Domnului, ca fundul mării de apele cari-l acopăr.
*Iov 5. 23. Cap. 2. 4; 35. 9. **Hab. 2. 14.

10. In * ziua aceea, Vlăstarul ** lui Isai va fi ca un steag pentru popoare †; neamurile se vor întoarce la El, şi slava va fi locuinţa †† Lui. *Cap. 2. 11. **Vers. 1. Rom. 15. 12. †Rom. 15. 10. ††Evr. 4. 1, etc.

11. In acelaş * timp, Domnul Îşi va întinde mîna a doua oară, ca să răscumpere rămăşiţa poporului Său, risipit în ** Asiria şi în Egipt, în Patros şi în Etiopia, la Elam, la Şinear şi la Hamat, şi în ostroavele mării.
*Cap. 2. 11. **Zah. 10. 10.

12. El va înălţa un steag pentru neamuri, va strînge pe surghiuniţii lui Israel, şi va aduna pe cei * risipiţi ai lui Iuda, de la cele patru capete ale pămîntului. *Ioan 7. 35. Iac. 1. 1.

13. Pizma * lui Efraim va înceta, şi vrăjmaşii lui Iuda vor fi nimiciţi; Efraim nu va mai fi gelos pe Iuda, şi Iuda nu va mai fi vrăjmaş lui Efraim, *Ier. 3. 18. Ezec. 37. 16, 17, 22. Osea 1. 11.

14. ci vor sbura pe umărul Filisteni-

lor la apus, şi vor jăfui împreună pe fiii Răsăritului. Edom * şi Moab vor fi prada mînilor lor, şi fiii lui Amon le vor** fi supuşi. *Dan. 11. 41. **Cap. 60. 14.

15. Domnul va seca * limba mării Egiptului, Îşi va ridica mîna asupra Rîului în mînia Lui, îl va împărţi în şapte pîraie, aşa că îl vor** putea trece încălţaţi. *Zah. 10. 11. **Apoc. 16. 12.

16. Şi va * fi un drum pentru rămăşiţa poporului Său, care va mai rămînea în Asiria, cum** a fost pentru Israel, în ziua cînd a ieşit din ţara Egiptului.

*Cap. 19. 23. **Exod. 14. 29. Cap. 51. 10; 63. 12, 13.

12 1. In * ziua aceea vei zice: „Te laud, Doamne, căci ai fost supărat pe mine, dar mînia Ta s'a potolit şi m'ai mîngîiat!“ *Cap. 2. 11.

2. „Iată, Dumnezeu este izbăvirea mea, voi fi plin de încredere, şi nu mă voi teme de nimic; căci Domnul * Dumnezeu este tăria** mea şi pricina laudelor mele, şi El m'a mîntuit.“

*Exod. 15. 2. **Ps. 83. 18. Ps. 118. 14.

3. Veţi scoate apă * cu bucurie din izvoarele mîntuirii, *Ioan 4. 10, 14; 7. 37, 38.

4. şi veţi zice în ziua aceea: „Lăudaţi* pe Domnul, chemaţi Numele Lui, vestiţi** lucrările Lui printre popoare, pomeniţi† mărimea Numelui Lui!

*1 Cron. 14. 16. Ps. 105. 1. **Ps. 145. 4, 5, 6. †Ps. 34. 3.

5. Cîntaţi * Domnului, căci a făcut lucruri strălucite: să fie cunoscute în tot pămîntul!“ *Exod. 15. 1, 21. Ps. 68. 32; 98. 1.

6. Strigă * de bucurie şi veselie, locuitoare a Sionului, căci mare este în mijlocul tău Sfîntul** lui Israel.“

*Cap. 54. 1. Ţef. 3. 14. **Ps. 71. 22; 89. 18. Cap. 41. 14, 16.

13 1. Proorocie * împotriva Babilonului, descoperită lui Isaia, fiul lui Amoţ. *Cap. 21. 1; 47. 1. Ier. 50; 51.

2. Ridicaţi * un steag pe** un munte gol, înălţaţi glasul spre ei, faceţi semne† cu mîna, ca să vină la porţile asupritorilor!

*Cap. 5. 26; 18. 3. Ier. 50. 21. **Ier. 51. 25. †Cap. 10. 32.

3. „Am dat poruncă sfintei Mele oştiri — zice Domnul — am chemat pe vitejii * Mei la judecata mîniei Mele, pe cei** ce se bucură de mărimea Mea.“ *Ioel 3. 11. **Ps. 149. 2, 5, 6.

4. Un vuiet se aude pe munţi, ca vuietul de popor mult; se aude o zarvă de împărăţii, de neamuri adunate. Domnul oştirilor Îşi cercetează oastea care va da lupta.

5. Ei vin dintr'o ţară depărtată, dela marginea cerurilor: Domnul şi uneltele mîniei Lui vor nimici tot pămîntul.

6. Gemeţi! căci ziua * Domnului este aproape: ea** vine ca o pustiire a Celui Atotputernic!

*Ţef. 1. 7. Apoc. 6. 17. **Iov 31. 23. Ioel 1. 15.

7. De aceea toate mînile slăbesc, şi orice inimă omenească se topeşte.

8. Ei sînt năpădiţi de spaimă; îi apucă chinurile * şi durerile; se zvîrcolesc ca o femeie în durerile naşterii, se uită unii la alţii încremeniţi; feţele lor sînt roşi ca focul. *Ps. 48. 6. Cap. 21. 3.

9. Iată, vine ziua * Domnului, zi fără milă, zi de mînie şi urgie aprinsă, care va preface tot pămîntul în pustiu, şi va nimici pe toţi păcătoşii** de pe el.

*Mal. 4. 1. **Ps. 104. 35. Prov. 2. 22.

10. Căci stelele cerurilor şi Orionul nu vor mai străluci; soarele se va întuneca * la răsăritul lui, şi luna nu va mai lumina. *Cap. 24. 21, 23. Ezec. 32. 7. Ioel 2. 31; 3. 15. Mat. 24. 29. Marc. 13. 24. Luc. 21. 25.

11. Voi pedepsi — zice Domnul — lumea pentru răutatea ei, şi pe cei răi pentru nelegiuirile lor; voi * face să înceteze mîndria celor trufaşi, şi voi doborî semeţia celor asupritori. *Cap. 2. 17.

12. Voi face pe oameni mai rari decît aurul curat, şi mai scumpi decît aurul din Ofir.

13. Pentru * aceasta voi clătina cerurile, şi pămîntul se va zgudui din temelia lui, de mînia Domnului oştirilor, în ziua** mîniei Lui aprinse.

*Hag. 2. 6. **Ps. 110. 5. Plîn. 1. 12.

14. Atunci, ca o căprioară speriată, ca o turmă fără păstor, fiecare se * va întoarce la poporul său, fiecare va fugi în ţara lui. *Ier. 50. 16; 51. 9.

15. Toţi ceice vor fi prinşi, vor fi străpunşi, şi toţi cei ce vor fi apucaţi, vor cădea ucişi de sabie.

16. Copiii lor vor fi zdrobiţi * supt ochii lor, casele le vor fi jăfuite, şi nevestele lor vor fi necinstite.

*Ps. 137. 9. Nah. 3. 10. Zah. 14. 2.

17. Iată *, aţîţ împotriva lor pe Mezi, cari nu se uită la argint, şi nu poftesc aurul. *Cap. 21. 2. Ier. 51. 11, 28. Dan. 5. 28, 31.

18. Cu arcurile lor vor doborî pe tineri, şi vor fi fără milă pentru rodul pîntecelor: ochiul lor nu va cruţa pe copii.

19. Şi astfel * Babilonul, podoaba împăraţilor, falnica mîndrie a Haldeilor,

va fi ca Sodoma** şi Gomora, pe cari le-a nimicit Dumnezeu.
*Cap. 14. 4, 22. **Fac. 19. 24, 25. Deut. 29. 23. Ier. 49. 18; 50. 40.

20. El nu va mai fi locuit*, nu va mai fi niciodată popor în el. Arabul nu-şi va mai întinde cortul acolo, şi păstorii nu-şi vor mai ţărcui turmele acolo,
*Ier. 50. 3, 39; 51. 29, 62.

21. ci* fiarele pustiei îşi vor face culcuşul acolo, bufniţele îi vor umplea casele, struţii vor locui acolo, şi stafiile se vor juca acolo.
*Cap. 34. 11, 15. Apoc. 18. 2.

22. Şacalii vor urla în casele lui împărăteşti pustii, şi cînii sălbatici în casele lui de petrecere. Vremea lui este aproape* să vină, şi zilele nu i se vor lungi."
*Ier. 51. 33.

14 1. Căci* Domnul va avea milă de Iacov, va alege iarăş** pe Israel, şi-i va aduce iarăş la odihnă în ţara lor; străinii† se vor alipi de ei, şi se vor uni cu casa lui Iacov.
*Ps. 102. 13. **Zah. 1. 17; 2. 12. †Cap. 60. 4, 5, 10. Efes. 2. 12, 13, etc.

2. Popoarele îi vor lua, şi-i* vor aduce înapoi la locuinţa lor, şi casa lui Israel îi va stăpîni** în ţara Domnului, ca robi şi roabe. Vor ţinea astfel robi pe cei ce-i robiseră pe ei, şi vor stăpîni peste asupritorii lor.
*Cap. 49. 22; 60. 9; 66. 20. **Cap. 60. 14.

3. Iar cînd îţi va da Domnul odihnă după ostenelele şi frămîntările tale, şi după aspra robie care a fost pusă peste tine,

4. atunci vei cînta* cîntarea aceasta asupra împăratului Babilonului, şi vei zice:

„Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea** a încetat,
*Cap. 13. 19. Hab. 2. 6. **Apoc. 18. 16.

5. Domnul a frînt toiagul* celor răi, nuiaua stăpînitorilor.
*Ps. 125. 3.

6. Cel ce, în urgia lui, lovea popoarele, cu lovituri fără răgaz, cel ce, în mînia lui, supunea neamurile, este prigonit fără cruţare.

7. Tot pămîntul se bucură acum de odihnă şi pace; izbucnesc oamenii în cîntece de veselie.

8. Pînă şi chiparoşii şi cedrii din Liban se* bucură de căderea ta şi zic: „De cînd ai căzut tu, nu se mai suie nimeni să ne taie!"
*Cap. 55. 12. Ezec. 31. 16.

9. Locuinţa morţilor* se mişcă pînă în adîncimile ei, ca să te primească la sosire, ea trezeşte înaintea ta umbrele, pe toţi mai marii pămîntului, scoală de pe scaunele lor de domnie pe toţi împăraţii neamurilor.
*Ezec. 32. 21.

10. Toţi iau cuvîntul ca să-ţi spună: „Şi tu ai ajuns fără putere ca noi, şi tu ai ajuns ca noi!"

11. Strălucirea ta s'a pogorît şi ea în locuinţa morţilor, cu sunetul alăutelor tale; aşternut de viermi vei avea, şi viermii te vor acoperi.

12. Cum* ai căzut din cer, Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborît la pămînt, tu, biruitorul neamurilor!
*Cap. 34. 4.

13. Tu ziceai în inima ta: „Mă voi sui* în cer, îmi voi ridica** scaunul de domnie mai pe sus de stelele lui Dumnezeu; voi şedea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miază-noaptei;
*Mat. 11. 23. **Dan. 8. 10.

14. mă voi sui pe* vîrful norilor, voi** fi ca Cel Prea Inalt."
*Ps. 48. 2. **Cap. 47. 8. 2 Tes. 2. 4.

15. Dar ai fost aruncat în locuinţa morţilor*, în adîncimile mormîntului!
*Mat. 11. 23.

16. Cei ce te văd se uită ţintă miraţi la tine, te privesc cu luare aminte şi zic: „Acesta este omul care făcea să se cutremure pămîntul, şi zguduia împărăţiile,

17. care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetăţile şi nu dădea drumul prinşilor săi de război?"

18. Toţi împăraţii neamurilor, da, toţi, se odihnesc cu cinste, fiecare în mormîntul lui.

19. Dar tu ai fost aruncat departe de mormîntul tău, ca o ramură dispreţuită, ca o pradă luată dela nişte oameni ucişi cu lovituri de sabie, şi aruncată pe pietrele unei gropi, ca un hoit călcat în picioare.

20. Tu nu eşti unit cu ei în mormînt, căci ţi-ai nimicit ţara şi ţi-ai prăpădit poporul. Nu se va mai vorbi niciodată de neamul* celor răi.
*Iov 18. 19. Ps. 21. 10; 37. 28; 109. 13.

21. Pregătiţi măcelărirea fiilor, din* pricina nelegiuirii părinţilor lor! Ca să nu se mai scoale să cucerească pămîntul, şi să umple lumea cu cetăţi!"
*Exod. 20. 5. Mat. 23. 35.

22. „Eu mă voi ridica împotriva lor! — zice Domnul oştirilor — şi voi şterge numele* şi urma** Babilonului, pe fiu† şi nepot," zice Domnul.
*Prov. 10. 7. Ier. 51. 62. **1 Reg. 14. 10. †Iov 18. 19.

23. „Voi* face din el un culcuş de arici şi o mlaştină, şi îl voi mătura cu

mătura nimicirii," zice Domnul oştirilor. *Cap. 34. 11. Ţef. 2. 14.

Impotriva Asiriei.

24. Domnul oştirilor a jurat, şi a zis: „Da, ce am hotărît se va întîmpla, ce am pus la cale se va împlini.

25. Voi zdrobi pe Asirian în ţara Mea, îl voi călca în picioare pe munţii Mei; astfel jugul* lui se va lua de pe ei, şi povara lui va fi luată de pe umerii lor." *Cap. 10. 27.

26. Iată hotărîrea luată împotriva întregului pămînt, iată mîna, întinsă peste toate neamurile.

27. Domnul oştirilor a luat această hotărîre*: cine I se va împotrivi? Mîna Lui este întinsă: cine o va abate?
*2 Cron. 20. 6. Iov 9. 12; 23. 13. Ps. 33. 11. Prov. 19. 21; 21. 30. Cap. 43. 13. Dan. 4. 31, 35.

Impotriva Filistenilor.

28. In anul morţii împăratului* Ahaz, a fost rostită această proorocie:
*2 Reg. 16. 20.

29. „Nu te bucura, ţara Filistenilor, că* s'a frînt toiagul care te lovea! Căci din rădăcina şarpelui va ieşi un basilic, şi** rodul lui va fi un balaur sburător. *2 Cron. 26. 6. **2 Reg. 18. 8.

30. Atunci cei mai săraci vor putea paşte, şi cei nenorociţi vor putea să locuiască liniştiţi; dar îţi voi lăsa neamul să piară de foame, şi ce va mai rămînea din tine va fi omorît.

31. Gemi, poartă! Boceşte-te, cetate! Cutremură-te, toată ţara Filistenilor! Căci un fum vine dela miază noapte, şi şirurile vrăjmaşului sînt strînse."

32. „Şi ce va răspunde trimişilor poporului?" — „Că Domnul* a întemeiat Sionul, şi că cei nenorociţi** din poporul Lui găsesc un loc de adăpost acolo." —
*Ps. 87. 1. 5; 102. 16. **Ţef. 3. 12. Zah. 11. 11.

Impotriva Moabului.

15 1. Proorocie* împotriva Moabului.

Chiar în noaptea cînd este pustiit, Ar-Moabul** este nimicit! Chiar în noaptea cînd este pustiit, Chir-Moabul este nimicit!...
*Ier. 48. 1, etc. Ezec. 25. 8—11. Amos 2. 1. **Num. 21. 28.

2. Poporul se* suie la templu şi la Dibon, pe înălţimi, ca să plîngă; Moabul se boceşte: pe Nebo şi pe Medeba toate** capetele sînt rase, şi toate bărbile sînt tăiate. *Cap. 16. 12. **Lev. 21. 5. Cap. 3. 24; 22. 12. Ier. 47. 5; 48. 1, 37, 38. Ezec. 7. 18.

3. Pe uliţe, sînt încinşi cu saci, pe* acoperişuri şi în pieţe, totul geme, şi se topesc plîngînd. *Ier. 48. 38.

4. Hesbonul şi* Eleale ţipă de li se aude glasul pînă la Iahaţ, chiar şi războinicii Moabului se bocesc cu sufletul plin de groază. *Cap. 16. 9.

5. Imi plînge inima* pentru Moab, ai cărui fugari aleargă pînă la Ţoar, pînă la** Eglat-Şelişia; căci suie, plîngînd, suişul† Luhitului, şi scot ţipete de durere pe drumul Horonaimului.
*Cap. 16. 11. Ier. 48. 31. **Cap. 16. 14. Ier. 48. 34. †Ier. 48. 5.

6. Căci apele Nimrim* sînt pustiite, s'a uscat iarba, s'a dus verdeaţa, şi nu mai este niciun fir verde. *Num. 32. 36.

7. De aceea strîng ce le mai rămîne, şi îşi strămută averile dincolo de pîrîul sălciilor.

8. Căci ţipetele înconjură hotarele Moabului; bocetele lui răsună pînă la Eglaim, şi urletele lui răsună pînă la Beer-Elim.

9. Apele Dimonului sînt pline de sînge, şi voi trimete peste Dimon noi nenorociri; un leu* va veni împotriva celor scăpaţi ai Moabului, împotriva rămăşiţei din ţară. *2 Reg. 17. 25.

16 1. Trimeteţi* miei cîrmuitorului ţării, trimeteţi-i din** Sela, prin pustie, la muntele fiicei Sionului!
*2 Reg. 3. 4. **2 Reg. 14. 7.

2. Ca o pasăre fugară, zgurnită din cuib, aşa vor fi fiicele Moabului, la trecerea Arnonului*. — *Num. 21. 13.

3. Şi vor zice: „Sfătuieşte, mijloceşte, acopere-ne ziua namiaza mare cu umbra ta, ca noaptea neagră, ascunde pe ceice sînt urmăriţi, nu da pe faţă pe cei fugiţi!

4. Lasă să locuiască pentru o vreme la tine cei goniţi din Moab, fii un loc de scăpare pentru ei împotriva pustiitorului! Căci apăsarea va înceta, pustiirea se va sfîrşi, celce calcă ţara în picioare va pieri.

5. Şi atunci un scaun de domnie se* va întări prin îndurare; şi se va vedea şezînd cu credincioşie, în casa lui David, un** judecător, prieten al dreptului şi plin de rîvnă pentru dreptate. — *Dan. 7. 14, 27. Mic. 4. 7. Luc. 1. 33. **Ps. 72. 2; 96. 13; 98. 9.

6. „Auzim îngîmfarea mîndrului* Moab, fudulia şi fala lui, trufia** şi lăudăroşia lui."
*Ier. 48. 29. Ţef. 2. 10. **Cap. 28. 15.

7. Deaceea geme* Moabul pentru

Moab, toţi gem; suspinaţi pe dărîmăturile Chir-Haresetului**, adînc mîhniţi; *Ier. 48. 20. **2 Reg. 3. 25.

8. căci cîmpiile* Hesbonului lîncezesc; stăpînii neamurilor au sfărîmat butucii viei din** Sibma, cari se întindeau pînă la Iaezer, şi se încîlceau prin pustie: mlădiţele ei se întindeau şi treceau dincolo de mare.
*Cap. 24. 7. **Vers. 9.

9. Deaceea plîng pentru via din Sibma, ca pentru Iaezer; vă ud* cu lacrămile mele, Hesbonule** şi Eleale! Căci peste culesul roadelor voastre şi peste secerişul vostru a căzut un strigăt de război! *Ier. 48. 32. **Cap. 15. 4.

10. S'a* dus bucuria şi veselia din cîmpii! Şi în vii, nu mai sînt cîntece, nu mai sînt veselii! Nimeni nu mai calcă vinul în teascuri. — „Am făcut să înceteze strigătele de bucurie la cules. *Cap. 24. 8. Ier. 48. 33.

11. Deaceea îmi plînge sufletul* pentru Moab ca o arfă şi inima pentru Chir-Hares; *Cap. 15. 5; 63. 15. Ier. 48. 36.

12. şi cînd se va arăta Moabul, obosindu-se pe înălţimi* şi va intra în locaşul său cel sfînt să se roage, nu va putea să capete nimic!“ — *Cap. 15. 2.

13. Acesta este cuvîntul, pe care l-a rostit Domnul de multă vreme asupra Moabului.

14. Iar acum Domnul vorbeşte, şi zice: „In trei ani, ca* anii unui simbriaş, slava Moabului va fi dispreţuită, împreună cu toată această mare mulţime; şi ce va rămînea, va fi puţin lucru, aproape nimic.“ *Cap. 21. 16.

Impotriva Damascului.

17 1. Proorocie* împotriva Damascului:
„Iată, Damascul nu va mai fi o cetate, ci va ajunge un morman de dărîmături; *Ier. 49. 23. Amos 1. 3. Zah. 9. 1.

2. cetăţile Aroerului sînt părăsite, sînt date spre păşune turmelor, cari se culcă nestingherite* acolo. *Ier. 7. 33.

3. S'a isprăvit cu cetăţuia* lui Efraim, şi s'a sfîrşit cu împărăţia Damascului; dar rămăşiţa Siriei va fi ca slava copiilor lui Israel, zice Domnul oştirilor. *Cap. 7. 16; 8. 4.

4. „In ziua aceea, slava lui Iacov va fi slăbită, şi grăsimea* cărnii lui va pieri. *Cap. 10. 16.

5. Se va* întîmpla ca atunci cînd strînge secerătorul grîul, şi braţul lui taie spicele; da, ca la strînsul spicelor în valea Refaim; *Ier. 51. 33.

6. vor* mai rămînea doar cîteva, ca la scuturatul măslinului: două, trei măsline, pe vîrful crengilor, patru sau cinci, în ramurile cu roade, zice Domnul, Dumnezeul lui Israel.“ *Cap. 24. 13.

7. In ziua aceea, omul se va uita* spre Făcătorul său, şi ochii i se vor întoarce spre Sfîntul lui Israel; *Mic. 7. 7.

8. nu se va mai uita spre altare, cari sînt lucrarea mînilor lui, şi nu va mai privi la ce au făcut degetele lui, la idolii Astartei şi la stîlpii închinaţi soarelui.

9. In ziua aceea, cetăţile lui întărite vor fi ca dărîmăturile din pădure şi de pe vîrful muntelui, părăsite odinioară înaintea copiilor lui Israel: va fi o pustie!

10. Căci ai uitat pe Dumnezeul* mîntuirii tale, şi nu ţi-ai adus aminte de Stînca scăpării tale. De aceea ţi-ai sădit răsaduri plăcute, şi ai sădit butuci străini. *Ps. 68. 19.

11. Cînd i-ai sădit, i-ai înconjurat cu un gard, şi în curînd i-ai văzut înflorind. Dar culesul roadelor a fugit tocmai în clipa veseliei: şi durerea este fără leac.

12. Vai! ce vuiet de popoare multe, cari urlă cum* urlă marea! Ce zarvă de neamuri, cari mugesc cum mugesc nişte ape puternice. *Ier. 6. 23.

13. Neamurile mugesc cum mugesc apele mari... Dar cînd le mustră* Dumnezeu, ele fug departe, izgonite** ca pleava de pe munţi la suflarea vîntului, ca ţărîna luată de vîrtej.
*Ps. 9. 5. **Ps. 83. 13. Osea 13. 3.

14. Indeseară, vine o prăpădenie neaşteptată, şi pînă dimineaţa, nu mai sînt! Iată partea celor ce ne jupoaie, şi soarta celor ce ne jăfuiesc.

Asupra Etiopiei.

18 1. Vai de tine, ţară*, în care răsună zîngănit de arme, şi care eşti dincolo de rîurile Etiopiei!
*Cap. 20. 4, 5. Ezec. 30. 4, 5, 9. Tef. 2. 12; 3. 10.

2. Tu, care trimeţi soli pe mare, în corăbii de papură cari plutesc pe luciul apelor! Duceţi-vă, soli iuţi, la neamul* acela tare şi puternic, la poporul acela înfricoşat dela începutul lui, neam puternic care zdrobeşte totul, şi a cărui ţară este tăiată de rîuri. *Vers. 7.

3. Voi toţi, locuitori ai lumii şi voi, locuitori ai pămîntului, luaţi seama

cînd * se înalţă steagul pe munţi, şi ascultaţi cînd sună trîmbiţa! *Cap. 3. 26.

4. Căci aşa mi-a vorbit Domnul: „Eu privesc liniştit din locuinţa Mea pe căldura arzătoare a luminii soarelui, şi pe aburul de rouă, în vipia secerişului.

5. Dar înainte de seceriş, cînd cade floarea, şi rodul se face aguridă, el taie îndată mlădiţele cu cosoare, ba taie chiar lăstarii şi-i aruncă...“

6. Şi Asirienii vor fi lăsaţi astfel pradă păsărilor răpitoare din munţi şi fiarelor pămîntului; păsările de pradă vor petrece vara pe trupurile lor moarte, şi fiarele pămîntului vor ierna pe ele.

7. In vremea aceea, se vor aduce * daruri de mîncare Domnului oştirilor, de poporul cel tare şi puternic, de poporul cel înfricoşat dela începutul lui, neam puternic, care zdrobeşte totul, şi a cărui ţară este tăiată de rîuri: vor fi aduse acolo unde locuieşte Numele Domnului oştirilor, pe muntele Sionului. *Ps. 68. 31; 72. 10. Cap. 16. 1. Ţef. 3. 10. Mal. 1. 11.

Asupra Egiptului.

19 1. Proorocie * împotriva Egiptului. Iată, Domnul călăreşte ** pe un nor repede şi vine în Egipt. Idolii † Egiptului tremură înaintea Lui, şi li se îndoaie inima Egiptenilor în ei. *Ier. 46. 13. Ezec. 29; 30. **Ps. 18. 10; 104. 3. †Exod. 12. 12. Ier. 43. 12.

2. „Voi înarma * pe Egipteni unii împotriva altora, şi se vor bate frate cu frate, prieten cu prieten, cetate cu cetate, împărăţie cu împărăţie. *Judc. 7. 22. 1 Sam. 14. 16, 20. 2 Cron. 20. 23.

3. Duhul Egiptenilor va pieri din ei, şi le voi nimici sfatul; atunci vor întreba * pe idoli şi pe vrăjitori, pe ceice cheamă morţii şi pe ghicitori. *Cap. 8. 19; 47. 12.

4. Voi da Egiptul în * mînile unui stăpîn aspru, şi un împărat fără milă va stăpîni peste ei, zice Domnul, Dumnezeul oştirilor.“ *Cap. 20. 4. Ier. 46. 26. Ezec. 29. 19.

5. Apele * mării vor seca, şi rîul va seca şi se va usca, *Ier. 51. 36. Ezec. 30. 12.

6. rîurile se vor împuţi, canalele * Egiptului vor fi goale şi uscate, pipirigul şi trestiile se vor vesteji. *2 Reg. 19. 24.

7. Livezile Nilului de la îmbucătura rîului, şi toate sămănăturile din valea rîului se vor usca, se vor preface în ţărînă şi vor pieri.

8. Vor geme pescarii, se vor boci toţi cei ce aruncă undiţa în rîu, şi ceice întind mreji pe ape vor fi nemîngîiaţi.

9. Ceice lucrează inul * dărăcit, şi ceice ţes ţesături albe vor fi acoperiţi, de ruşine, *1 Reg. 10. 28. Prov. 7. 16.

10. stăpînitorii ţării vor fi întristaţi şi toţi simbriaşii vor fi cu inima amărîtă.

11. In adevăr, voivozii Ţoanului * au înebunit, sfetnicii înţelepţi ai lui Faraon s'au prostit. „Cum îndrăzniţi voi să spuneţi lui Faraon: „Noi sîntem fiii înţelepţilor, fiii străvechilor împăraţi? *Num. 13. 22.

12. Unde * sînt înţelepţii tăi?“ „Să-ţi facă descoperiri dumnezeieşti, şi să spună ce a hotărît Domnul oştirilor împotriva Egiptului. *1 Cor. 1. 20.

13. Voivozii Ţoanului au înebunit, voivozii * Nofului s'au înşelat, căpeteniile seminţiilor duc Egiptul în rătăcire: *Ier. 2. 16.

14. Domnul a răspîndit în mijlocul lui un * duh de ameţeală ca să facă pe Egipteni să se clatine în toate faptele lor, cum se clatină un om beat şi varsă, *1 Reg. 22. 22. Cap. 29. 10.

15. şi Egiptul nu va avea pe nimeni, care să poată face ceva, nici cap *, nici coadă, nici ramură de finic, nici trestie! *Cap. 9. 14.

16. In ziua aceea, Egiptul va fi * ca o femeie: va tremura şi se va teme, văzînd mişcarea mînei Domnului oştirilor, cînd ** o va ridica împotriva lui. *Ier. 51. 30. Nah. 3. 13. **Cap. 11. 15.

17. Chiar şi ţara lui Iuda va fi o groază pentru Egipt: cum i se va vorbi de ea, se va îngrozi, din pricina hotărîrii luate împotriva lui de Domnul oştirilor.

Egiptul împreună cu Asur şi Israel.

18. In vremea aceea, vor fi cinci cetăţi în ţara Egiptului, cari vor vorbi * limba Canaanului, şi vor jura pe Domnul oştirilor: una din ele se va numi cetatea nimicirii[1]! *Ţef. 3. 9.

19. Tot în vremea aceea va * fi un altar pentru Domnul în ţara Egiptului, şi la hotar, va ** fi un stîlp de aducere aminte pentru Domnul. *Fac. 28. 18. Exod. 24. 4. Ios. 22. 10, 26, 27. **Ios. 4. 20; 22. 27.

20. Acesta va fi pentru Domnul oştirilor un semn şi o mărturie în ţara Egiptului. Ei vor striga către Domnul din pricina asupritorilor, şi El le va trimete un mîntuitor şi un apărător, care să-i izbăvească.

21. Atunci Domnul Se va descoperi

1. Sau: cetatea soarelui.

Egiptenilor, şi Egiptenii vor cunoaşte pe Domnul în ziua aceea. Vor * aduce jertfe şi daruri de mîncare, vor face juruinţe Domnului şi le vor împlini.
*Mal. 1. 11.

22. Astfel, Domnul va lovi pe Egipteni, îi va lovi, dar îi va tămădui. Ei se vor întoarce la Domnul, care-i va asculta, şi-i va vindeca.

23. In aceeaş vreme, va * fi un drum care va duce din Egipt în Asiria: Asirienii se vor duce în Egipt şi Egiptenii în Asiria, şi Egiptenii împreună cu Asirienii vor sluji Domnului.
*Cap. 11. 16.

24. Tot în vremea aceea, Israel va fi al treilea, unit cu Egiptul şi cu Asiria, ca o binecuvîntare în mijlocul pămîntului.

25. Domnul oştirilor îi va binecuvînta şi va zice: „Binecuvîntat să fie Egiptul, poporul Meu, şi Asiria, lucrarea * mîinilor Mele, şi Israel, moştenirea Mea!“ *Ps. 100. 3. Cap. 29. 23. Osea 2. 23. Efes. 2. 10.

Asur împotriva Egiptului şi Etiopiei.

20 1. In anul cînd a venit Tartan * la Asdod, trimes de Sargon, împăratul Asiriei, să bată Asdodul, şi l-a luat, *2 Reg. 18. 17.

2. în vremea aceea Domnul a vorbit lui Isaia, fiul lui Amoţ, şi i-a zis: „Du-te, desleagă-ţi sacul de pe coapse * şi scoate-ţi încălţămintea din picioare!“ El a făcut aşa, a umblat ** gol şi desculţ. *Zah. 13. 4. **1 Sam. 19. 24. Mic. 1. 8, 11.

3. Şi Domnul a zis: „După cum robul meu Isaia umblă gol şi desculţ, trei ani de zile, ca * semn şi înştiinţare pentru Egipt şi pentru Etiopia, *Cap. 8. 18.

4. tot aşa şi împăratul Asiriei va lua din Egipt şi din Etiopia prinşi de război şi surghiuniţi, tineri şi bătrîni, goi şi desculţi, şi * cu spinarea descoperită, spre ruşinea Egiptului.
*2 Sam. 10. 4. Cap. 8. 17. Ier. 13. 22, 26. Mic. 1. 11.

5. Atunci * se vor îngrozi şi se vor ruşina ceice îşi puseseră încrederea în Etiopia, şi se făleau cu Egiptul.
*2 Reg. 18. 21. Cap. 30. 3, 5, 7; 36. 6.

6. Şi locuitorii de pe ţărmul acesta vor zice în ziua aceea: „Iată ce a ajuns încrederea noastră, pe care ne bizuiserăm, ca să fim ajutaţi şi să fim izbăviţi de împăratul Asiriei! Cum vom scăpa acum?“

Impotriva Babilonului.

21 1. Proorocie asupra pustiei mării.

Cum * înaintează vijelia dela miazăzi, aşa vine el din pustie, din ţara înfricoşată. *Zah. 9. 14.

2. O vedenie grozavă mi s'a descoperit. Asupritorul * asupreşte, pustiitorul pustieşte. — „Suie-te **, Elamule! Impresoară, Medio! Căci fac să înceteze toate oftările lor, — zice Domnul.“ *Cap. 33. 1. **Cap. 13. 17. Ier. 49. 34.

3. De aceea mi s'a umplut inima * de nelinişte, m'apucă durerile **, ca durerile unei femei cînd naşte. Zvîrcolirile nu mă lasă s'aud, tremurul mă împedecă să văd. *Cap. 15. 5; 16. 11. **Cap. 13. 8.

4. Imi bate inima cu putere, m'apucă groaza; noaptea * plăcerilor mele ajunge o noapte de spaimă. *Deut. 28. 67.

5. Ei * pun masa, straja veghează, şi ei mănîncă, beau... Dar deodată se aude strigînd: „In picioare, voivozi! Ungeţi scutul!“ *Dan. 5. 5.

6. Căci aşa mi-a vorbit Domnul: „Du-te şi pune un străjer, ca să dea de veste despre ce va vedea.“ —

7. El * a văzut călărime, călăreţi doi cîte doi, călăreţi pe măgari, călăreţi pe cămile; şi asculta cu luare aminte, cu cea mai mare băgare de seamă. *Vers. 9.

8. Apoi a strigat, ca un leu: „Doamne, am stat mereu în turnul meu de * pază, şi stam de strajă în toate nopţile. *Hab. 2. 1.

9. Şi iată că a venit călărime şi călăreţi doi cîte doi.“ Apoi a luat iarăş cuvîntul, şi a zis: „A * căzut, a căzut Babilonul, şi toate ** icoanele dumnezeilor lui sînt sfărîmate la pămînt!“ *Ier. 51. 8. Apoc. 14. 8; 18. 2. **Cap. 46. 1. Ier. 50. 2; 51. 44.

10. O *, poporul meu, care ai fost stropşit ca boabele de grîu din aria mea, ce am auzit dela Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, aceea vă vestesc. *Ier. 51. 33.

Impotriva Edomului şi Arabiei.

11. Proorocie * asupra Dumei.

Mi se strigă din Seir: „Străjerule, cît mai este din noapte?“ „Străjerule, mai este mult din noapte?“
*1 Cron. 1. 30. Ier. 49. 7, 8. Ezec. 35. 2. Obad. 1.

12. Străjerul răspunde: „Vine dimineaţa, şi este tot noapte. Dacă vreţi să întrebaţi, întrebaţi; întoarceţi-vă, şi veniţi iarăş.“

13. Proorocie * asupra Arabiei.
Veţi petrece noaptea în tufele Arabiei, cete de negustori din Dedan **!
* Ier. 49. 28. ** 1 Cron. 1. 9, 32.

14. Duceţi apă celor ce le este sete; locuitorii ţării Tema duceţi pîne fugarilor!
15. Căci ei fug dinaintea săbiilor, dinaintea săbiei scoase din teacă, dinaintea arcului încordat, şi dinaintea unei lupte înverşunate.
16. Căci aşa mi-a vorbit Domnul: „Incă un an, ca * anii unui simbriaş, şi s'a isprăvit cu toată slava Chedarului **. * Cap. 16. 14. ** Ps. 120. 5. Cap. 60. 7.
17. Nu va mai rămînea decît un mic număr din vitejii arcaşi, fii ai Chedarului, căci Domnul, Dumnezeul lui Israel, a spus-o.

22 1. Proorocie asupra văii vedeniilor. „Ce este de vă suiţi cu toţii pe acoperişuri,
2. cetate * gălăgioasă, plină de zarvă, cetate veselă! Morţii tăi nu vor pieri ucişi de sabie, nici nu vor muri luptînd. * Cap. 32. 13.
3. Ci toate căpeteniile tale fug împreună, sînt luaţi prinşi de arcaşi; toţi locuitorii tăi ajung deodată robi, în timp ce o iau la fugă în depărtare.
4. De aceea zic: „Intoarceţi-vă privirile dela mine, lăsaţi-mă să plîng * cu amar; nu stăruiţi să mă mîngîiaţi pentru nenorocirea fiicei poporului meu! * Ier. 4. 19; 9. 1.
5. Căci * este o zi de necaz, de zdrobire şi de învălmăşală, trimeasă de ** Domnul, Dumnezeul oştirilor, în valea vedeniilor. Se dărîmă zidurile, şi răsună ţipete de durere spre munte.
* Cap. 37. 3. ** Plin. 1. 5; 2. 2.
6. Elamul * poartă tolba cu săgeţi; cară de luptători, de călăreţi înaintează; Chirul ** desveleşte scutul.
* Ier. 49. 35. ** Cap. 15. 1.
7. Cele mai frumoase văi ale tale sînt pline de cară, şi călăreţii se înşiruie de bătaie la porţile tale.
8. Cele din urmă şanţuri de întărire ale lui Iuda sînt silite, şi în ziua aceasta cercetezi tu armăturile din * casa pădurii. * 1 Reg. 7. 2; 10. 17.
9. Vă uitaţi * la spărturile cele multe făcute cetăţii lui David, şi opriţi apele iazului de jos. * 2 Reg. 20. 20. 2 Cron. 32. 4, 5, 30.
10. Număraţi casele Ierusalimului, şi le stricaţi, ca să întăriţi zidul.
11. Faceţi * o cămară între cele două ziduri, pentru apele iazului celui vechi; — dar nu vă uitaţi spre Cel ** ce a vrut aceste lucruri, nu vedeţi pe Cel ce de mult le-a pregătit.
* Neem. 3. 16. ** Cap. 37. 26.
12. Şi totuş Domnul, Dumnezeul oştirilor, vă cheamă * în ziua aceea să plîngeţi şi să vă bateţi în piept, să vă radeţi capul ** şi să vă încingeţi cu sac. * Ioel 1. 13. ** Ezra 9. 3. Cap. 15. 2. Mic. 1. 16.
13. Dar iată, în schimb, veselie şi bucurie! Se junghie boi şi se taie oi, se mănîncă la carne şi se bea la vin: „Să * mîncăm şi să bem, căci mîne vom muri!“ — * Cap. 56. 12. 1 Cor. 15. 32.
14. Domnul oştirilor mi-a * descoperit, şi mi-a zis: „Nu **, nelegiuirea aceasta nu vi se va ierta pînă nu veţi muri, zice Domnul, Dumnezeul oştirilor.“ * Cap. 5. 9. ** 1 Sam. 3. 14. Ezec. 24. 13.

Impotriva lui Şebna.

15. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor: „Du-te la curteanul acela, la Şebna *, dregătorul ** casei împărăteşti, şi zi-i: * 2 Reg. 18. 37. Cap. 36. 3. ** 1 Reg. 4. 6.
16. „Ce ai tu aici la tine, şi pe cine ai aici, de-ţi săpi aici un mormînt?“ El îşi sapă un mormînt * sus pe înălţime, îşi scobeşte o locuinţă în stîncă!
* 2 Sam. 18. 18. Mat. 27. 60.
17. Iată, Domnul te va asvîrli cu o aruncătură puternică *, te va învîrti ca pe un ghem. * Est. 7. 8.
18. Te va asvîrli, te va asvîrli ca pe o minge, pe un pămînt întins, şi acolo vei muri, acolo vor veni carele tale cele strălucite, tu, ocara casei stăpînului tău!
19. Vei fi izgonit din dregătoria ta, şi te va smulge Domnul din locul tău.
20. „In ziua aceea, zice Domnul, voi chema pe robul Meu Eliachim *, fiul lui Hilchia, * 2 Reg. 18. 18.
21. îl voi îmbrăca în tunica ta, îl voi încinge cu brîul tău, şi voi da puterea ta în mînile lui. El va fi un tată pentru locuitorii Ierusalimului şi pentru casa lui Iuda.
22. Voi pune pe umărul lui cheia casei lui David: cînd va deschide * el, nimeni nu va închide, şi cînd va închide el, nimeni nu va deschide.
* Iov 12. 14. Apoc. 3. 7.
23. Il voi împlînta ca pe un * drug într'un loc tare, şi va fi un scaun de slavă pentru casa tatălui său. * Ezra 9. 8.

24. Pe el se va sprijini toată slava casei tatălui său, odraslele alese şi de ocară, toate sculele cele mici, atît lighenele cît şi vasele."

25. „In ziua aceea, zice Domnul oştirilor, drugul acela împlîntat într'un loc tare va fi scos, va fi tăiat şi va cădea, şi povara care era pe el va fi nimicită, căci Domnul a vorbit."

Impotriva Tirului.

23 1. Proorocie * împotriva Tirului. „Bociţi-vă, corăbii din Tarsis! Căci Tirul a fost nimicit: nu mai are nici case, nici intrare! Din** ţara Chitim le-a venit vestea aceasta." * Ier. 25. 22; 47. 4. Ezec. 26; 27; 28. Amos 1. 9. Zah. 9. 2, 4. ** Vers. 12.

2. „Amuţiţi de groază, locuitori ai ţărmului, pe care o umpleau odată negustorii din Sidon, cari străbăteau marea!

3. Veniturile lui erau grîul Nilului şi secerişul rîului, aduse pe ape mari, aşa că * el era tîrgul neamurilor."
* Ezec. 27. 3.

4. „Ruşinează-te Sidoane! căci aşa vorbeşte marea, cetăţuia mării: „Eu n'am avut durerile facerii, nici n'am născut, n'am hrănit tineri, nici n'am crescut fete."

5. Cînd * vor afla Egiptenii vestea aceasta, vor tremura auzind de căderea Tirului, * Cap. 19. 16.

6. şi vor zice: „Treceţi la Tarsis, bociţi-vă, locuitori ai ţărmului!

7. Aceasta este cetatea * voastră cea veselă, care avea o obîrşie veche, şi ale cărei picioare o duceau să locuiască departe. * Cap. 22. 2.

8. Cine a luat această hotărîre împotriva Tirului, împărţitorul * cununilor, el, ai cărui negustori erau nişte voivozi, şi ai cărui tîrgoveţi erau cei mai bogaţi de pe pămînt? * Ezec. 28. 2, 12.

9. Domnul oştirilor a luat această hotărîre, ca să ruşineze mîndria a tot ce străluceşte, şi să smerească pe toţi cei mari ai pămîntului:

10. „Străbate-ţi ţara, ca Nilul, niciun brîu nu te mai strînge, fiica Tarsisului! Nu mai este niciun jug!

11. Domnul Şi-a întins mîna asupra mării; a făcut să tremure împărăţii; a poruncit nimicirea cetăţuilor Canaanului,

12. şi a zis: „De acum nu * te vei mai bucura, fecioară necinstită, fiica Sidonului! Scoală-te şi treci** în ţara Chitim; dar nici acolo nu vei avea odihnă."
* Apoc. 18. 22. ** Vers. 1.

13. Iacă pe Haldei, cari nu erau un popor, locuitorii aceştia * ai pustiei, cărora Asirianul le-a întemeiat o ţară; ei înalţă turnuri, surpă casele împărăteşti ale Tirului, le prefac în dărîmături." * Ps. 72. 9.

14. „Bociţi-vă *, corăbii din Tarsis! Căci cetăţuia voastră este nimicită."
* Vers. 1. Ezec. 27. 25, 30.

15. In vremea aceea, Tirul va fi dat uitării şaptezeci de ani, cît ţine viaţa unui împărat, dar după şaptezeci de ani, se va întîmpla Tirului ca şi curvei despre care vorbeşte cîntecul:

16. „Ia arfa şi străbate cetatea, curvă dată uitării; cîntă bine, cîntă-ţi cîntecele de mai multe ori, ca iarăş să-şi aducă lumea aminte de tine."

17. Tot aşa, după şaptezeci de ani, Domnul va cerceta Tirul, şi se va întoarce iarăş la cîştigul lui; va avea * legături cu toate împărăţiile lumii de pe faţa pămîntului; * Apoc. 17. 2.

18. dar cîştigul şi plata lui vor * fi închinate Domnului, nu vor fi nici strînse nici păstrate; ci cîştigul lui va aduce celor ce locuiesc înaintea Domnului, o hrană îmbelşugată şi haine strălucite. * Zah. 14. 20, 21.

Iuda pustiit.

24 1. Iată, Domnul deşartă ţara şi o pustieşte, îi răstoarnă faţa şi risipeşte locuitorii;

2. cum se întîmplă preotului * se întîmplă şi poporului, stăpînului ca şi slugii, stăpînei ca şi slujnicei, vînzătorului ca şi cumpărătorului**, celui ce dă cu împrumut ca şi celui ce ia cu împrumut, datornicului ca şi cel căruia îi este dator. * Osea 4. 9. ** Ezec. 7. 12, 13.

3. Ţara este pustiită de tot şi prădată; căci Domnul a hotărît aşa.

4. Ţara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sînt mîhniţi şi tînjesc; căpeteniile poporului sînt fără putere,

5. căci ţara * a fost spurcată de locuitorii ei; ei călcau legile, nu ţineau poruncile, şi rupeau legămîntul cel vecinic! * Fac. 3. 17. Num. 35. 33.

6. De aceea mănîncă blestemul * ţara, şi sufăr locuitorii ei pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea sînt prăpădiţi locuitorii ţării, şi nu mai rămîne decît un mic număr din ei. * Mal. 4. 6.

7. Mustul * stă trist, via este vestejită; toţi cei ce erau cu inima veselă, suspină. *Cap. 16. 8, 9. Ioel 1. 10, 12.

8. A încetat desfătarea timpanelor *, s'a sfîrşit veselia gălăgioasă, s'a dus bucuria arfei. *Ier. 7. 34; 16. 9; 25. 10. Ezec. 26. 13. Osea 2. 11. Apoc. 18. 22.

9. Nu se mai cîntă cînd se bea vin, şi băuturile tari li se par amare celor ce le beau.

10. Cetatea pustie este dărîmată; toate casele sînt închise, nu mai intră nimeni în ele.

11. Pe uliţe se strigă după vin; s'a dus orice desfătare, nu mai este nicio veselie în ţară.

12. Numai pustiire a mai rămas în cetate, şi porţile stau dărîmate.

13. Da, în ţară, în mijlocul popoarelor, este ca * atunci cînd se scutură măslinul, sau ca la culesul ciorchinelor rămase după culesul viei. *Cap. 17. 5, 6.

Babilonul nimicit şi Ierusalimul ridicat.

14. Ceilalţi însă, cari vor mai rămînea, îşi înalţă glasul, scot strigăte de veselie; de pe ţărmurile mării, laudă măreţia Domnului.

15. „Proslăviţi dar pe Domnul în locurile unde străluceşte lumină, lăudaţi Numele * Domnului, Dumnezeului lui Israel, în ostroavele mării!“ *Mal. 1. 11.

16. Dela marginele pămîntului auzim cîntînd: „Slavă celui neprihănit!“ Dar eu zic: „Sînt perdut! Sînt perdut! Vai de mine!“ Jăfuitorii * jăfuiesc, jăfuitorii se înverşunează la jaf. *Ier. 5. 11.

17. Groaza *, groapa, şi laţul, vin peste tine, locuitor al ţării!
*1 Reg. 19. 17. Ier. 48. 43, 44. Amos 5. 19.

18. Cel ce fuge dinaintea strigătelor de groază cade în groapă, şi cel ce se ridică din groapă se prinde în laţ; căci se deschid stăvilarele * de sus, şi se clatină temeliile ** pămîntului!
*Fac. 7. 11. **Ps. 18. 7.

19. Pămîntul * se rupe, pămîntul se sfărîmă, pămîntul se crapă, *Ier. 4. 23.

20. pămîntul se * clatină ca un om beat, tremură ca o colibă; păcatul lui îl apasă, cade, şi nu se mai ridică. *Cap. 19. 14.

21. In ziua aceea, Domnul va pedepsi în cer oştirea de sus, iar pe pămînt pe împăraţii * pămîntului.
*Ps. 76. 12.

22. Aceştia vor fi strînşi ca prinşi de război şi puşi într'o temniţă, vor fi închişi în gherle, şi, după un mare număr de zile, vor fi pedepsiţi

23. Luna * va fi acoperită de ruşine, şi soarele de groază; căci Domnul oştirilor va împărăţi ** pe muntele † Sionului şi la Ierusalim, strălucind de slavă în faţa bătrînilor Lui. *Cap. 13. 10; 60. 19. Ezec. 32. 7. Ioel 2. 31; 3. 15. **Apoc. 19. 4, 6. †Evr. 12. 22.

25 1. „Doamne, Tu eşti Dumnezeul meu; pe Tine Te * voi înălţa! Laud Numele Tău, căci ** ai făcut lucruri minunate; planurile † Tale făcute mai dinainte s'au împlinit cu credincioşie.
*Exod. 15. 2. Ps. 118. 28. **Ps. 98. 1. †Num. 23. 19.

2. Căci ai prefăcut cetatea (Babilon) într'un * morman de pietre, cetăţuia cea tare într'o grămadă de dărîmături; cetatea cea mare a străinilor este nimicită, şi niciodată nu va mai fi zidită. *Cap. 21. 9; 23. 13. Ier. 51. 37.

3. De aceea Te slăvesc * popoarele puternice, şi cetăţile neamurilor puternice se tem de Tine. *Apoc. 11. 13.

4. Căci Tu ai fost un loc * de scăpare pentru cel slab, un loc de scăpare pentru cel nenorocit în necaz, un adăpost împotriva furtunii, un umbrar împotriva căldurii; căci suflarea asupritorilor este ca vijelia care izbeşte în zid. *Cap. 4. 6.

5. Cum domoleşti căldura într'un pămînt arzător, aşa ai domolit zarva străinilor; cum este înăduşită căldura de umbra unui nor, aşa au fost înăduşite cîntările de biruinţă ale asupritorilor.“

6. Domnul * oştirilor pregăteşte tuturor ** popoarelor pe muntele acesta †, un ospăţ de bucate gustoase, un ospăţ de vinuri vechi, de bucate miezoase, pline de măduvă, de vinuri vechi şi limpezite. *Prov. 9. 2. Mat. 22. 4. **Cap. 2. 2, 3. †Dan. 7. 14. Mat. 8. 11.

7. Şi, pe muntele acesta, înlătură măhrama care acopere toate popoarele, şi învelitoarea * care înfăşură toate neamurile; *2 Cor. 3. 15. Efes. 4. 18.

8. nimiceşte * moartea pe vecie: Domnul Dumnezeu şterge ** lacrămile de pe toate feţele, şi îndepărtează de pe tot pămîntul ocara poporului Său; da, Domnul a vorbit. *Osea 13. 14. 1 Cor. 15. 54. Apoc. 20. 14; 21. 4. **Apoc. 7. 17; 21. 4.

9. In ziua aceea, vor zice: „Iată, acesta este Dumnezeul nostru, în care aveam încredere * că ne va mîntui. Acesta este Domnul, în care ne încredeam, acum să ne veselim **, şi să ne bucurăm de mîntuirea Lui!
*Fac. 49. 18. Tit. 2. 13. **Ps. 20. 5.

10. Căci mîna Domnului se odihneşte pe muntele acesta; dar Moabul este călcat în picioare pe loc, cum este călcat în picioare paiul în bălegar.
11. In mijlocul acestei băltoace, el îşi întinde mînile, cum le întinde înotătorul ca să înoate; dar Domnul îi doboară mîndria, şi face de nimica dibăcia mînilor lui.
12. El surpă, prăbuşeşte întăriturile înalte * ale zidurilor tale, le prăbuşeşte la pămînt, în ţărînă." * Cap. 26. 5.

26 1. In ziua * aceea, se va cînta următoarea cîntare în ţara lui Iuda: „Avem o cetate tare; Dumnezeu ne dă mîntuirea ** ca ziduri şi întăritură. * Cap. 2. 11. ** Cap. 60. 18.
2. Deschideţi * porţile, ca să intre neamul cel neprihănit şi credincios. * Ps. 118. 19, 20.
3. Celui cu inima tare, Tu-i chezăşuieşti pacea; da, pacea, căci se încrede în Tine.
4. Incredeţi-vă în Domnul pe vecie, căci * Domnul Dumnezeu este Stînca veacurilor. * Cap. 45. 17.
5. El a răsturnat pe ceice locuiau pe înălţimi, El a plecat cetatea * îngîmfată; a doborît-o la pămînt, şi a aruncat-o în ţărînă. * Cap. 25. 12; 32. 19.
6. Ea este călcată în picioare, în picioarele săracilor, supt paşii celor obijduiţi.
7. Calea * dreptului este neprihănirea; Tu, care eşti fără prihană, netezeşti cărarea dreptului. * Ps. 37. 23.
8. De aceea Te aşteptăm, Doamne, şi pe calea * judecăţilor Tale; sufletul nostru suspină după Numele Tău şi după pomenirea Ta. * Cap. 64. 5.
9. Sufletul * meu Te doreşte noaptea, şi duhul meu Te caută înlăuntrul meu. Căci, cînd se împlinesc judecăţile Tale pe pămînt, locuitorii lumii învaţă dreptatea. * Ps. 63. 6. Cînt. 3. 1.
10. Dacă * ierţi pe cel rău, el totuş nu învaţă neprihănirea, se dedă la rău în ţara ** în care domneşte neprihănirea, şi nu caută la măreţia Domnului. * Ecl. 8. 12. Rom. 2. 4. ** Ps. 143. 10.
11. Doamne, mîna Ta este puternică: ei * n'o zăresc! Dar vor vedea rîvna Ta pentru poporul Tău, şi vor fi ruşinaţi; va arde focul pe vrăjmaşii Tăi. * Iov 34. 27. Ps. 28. 5. Cap. 5. 12.
12. Dar nouă, Doamne, Tu ne dai pace, căci tot ce facem noi, Tu împlineşti pentru noi.
13. Doamne, Dumnezeul nostru, alţi * stăpîni afară de Tine au stăpînit peste noi, dar acum numai pe Tine, şi numai Numele Tău îl chemăm. * 2 Cron. 12. 8.
14. Ceice sînt morţi acum nu vor mai trăi, sînt nişte umbre, şi nu se vor mai scula; căci Tu i-ai pedepsit, i-ai nimicit, şi le-ai şters pomenirea.
15. Inmulţeşte poporul, Doamne! Inmulţeşte poporul, arată-Ţi slava; dă înapoi toate hotarele ţării.
16. Doamne, ei Te-au căutat, cînd erau în strîmtorare *; au început să se roage, cînd i-ai pedepsit. * Osea 5. 15.
17. Cum se svîrcoleşte o femeie însărcinată *, gata să nască, şi cum strigă ea în mijlocul durerilor ei, aşa am fost noi, departe de Faţa Ta, Doamne! * Cap. 13. 8. Ioan 16. 21.
18. Am zămislit, am simţit dureri, şi, cînd să naştem, am născut vînt: ţara nu este mîntuită, şi locuitorii * ei nu sînt născuţi. * Ps. 17. 14.
19. Să învie dar morţii * Tăi! Să se scoale trupurile mele moarte! — Treziţi-vă ** şi săriţi de bucurie, ceice locuiţi în ţărînă! Căci roua Ta este o rouă dătătoare de viaţă, şi pămîntul va scoate iarăş afară pe cei morţi." * Ezec. 37. 1. etc. ** Dan. 12. 2.
20. „Du-te, poporul meu, intră * în odaia ta, şi încuie uşa după tine; ascunde-te ** cîte-va clipe, pînă va trece mînia! * Exod. 12. 22, 23. ** Ps. 30. 5. Cap. 54. 7, 8. 2 Cor. 4. 17.
21. Căci iată, Domnul iese * din locuinţa Lui, să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pămîntului; şi pămîntul va da sîngele pe faţă, şi nu va mai acoperi uciderile. * Mic. 1. 3. Iuda 14.

27 1. In ziua aceea, Domnul va lovi cu sabia Lui cea aspră, mare şi tare, Leviatanul *, Babilonul, şarpele fugar (Asur), şi Leviatanul, şarpele inelat (Babel), şi va ucide balaurul ** de lîngă mare (Egiptul). * Ps. 74. 13, 14. ** Cap. 51. 9. Ezec. 29. 3; 32. 2.
2. In ziua aceea, cîntaţi o cîntare * asupra viei celei ** mai alese: * Cap. 5. 1. ** Ps. 80. 8. Ier. 2. 21.
3. „Eu *, Domnul, sînt Păzitorul ei, Eu o ud în fiecare clipă; Eu o păzesc zi şi noapte ca să n'o vatăme nimeni. * Ps. 121. 4, 5.
4. N'am nici o mînie. Dar dacă voi găsi mărăcini * şi spini, voi merge la luptă împotriva lor, şi-i voi arde pe toţi, * 2 Sam. 23. 6. Cap. 3. 18

5. afară numai dacă vor căuta * ocrotirea Mea, vor face ** pace cu Mine, da, vor face pace cu Mine.“ *Cap. 25. 4. **Iov 22. 21.

6. In vremile viitoare, Iacov va * prinde rădăcină, Israel va înflori şi va odrăsli, şi va umplea lumea cu roadele lui. *Cap. 37. 31. Osea 14. 5, 6.

7. L-a lovit oare Domnul cum a lovit pe cei ce-l loveau? L-a ucis El cum a ucis pe cei ce-l ucideau?

8. Cu măsură * l-ai pedepsit în robie, luîndu-l ** cu suflarea năpraznică a vîntului de răsărit. *Iov 23. 6. Ps. 6. 1. Ier. 10. 24; 30. 11; 46. 28. 1 Cor. 10. 13. **Ps. 78. 38.

9. Astfel nelegiuirea lui Iacov a fost ispăşită, şi iată rodul iertării păcatului lui: Domnul a făcut toate pietrele altarelor ca nişte pietre de var prefăcute în ţărînă; idolii Astartei şi stîlpii soarelui nu se vor mai ridica.

10. Căci cetatea cea tare a rămas singuratică, a ajuns o locuinţă lăsată şi părăsită ca pustia. In * ea paşte viţelul, în ea se culcă şi-i mănîncă ramurile. *Cap. 17. 2; 32. 14.

11. Cînd i se usucă ramurile, sînt rupte; vin femeile, să le ardă. Căci aceasta era un popor fără * pricepere; de aceea Cel ** ce l-a făcut n'a avut milă de el, şi Cel ce l-a întocmit nu l-a iertat. *Deut. 32. 28. Cap. 1. 3. Ier. 8. 7. **Deut. 32. 18. Cap. 43. 1, 7; 44. 2, 21, 24.

12. In vremea aceea, Domnul va scutura roade dela cursul Rîului pînă la pîrîul Egiptului; iar voi veţi fi strînşi unul cîte unul, copii ai lui Israel!

13. In * ziua aceea, se ** va suna cu trîmbiţa cea mare şi atunci se vor întoarce cei surghiuniţi din ţara Asiriei şi fugarii din ţara Egiptului. Ei se vor închina înaintea Domnului, pe muntele cel sfînt, Ierusalim.
*Cap. 2. 11. **Mat. 24. 31. Apoc. 11. 15.

28 1. Vai * de cununa îngîmfată a beţivilor lui Efraim, de floarea vestejită, care este strălucirea ** podoabei sale, pe culmea văii mănoase a celor ce se îmbată! *Vers. 3. **Vers. 4.

2. Iată că vine dela Domnul, un om tare şi puternic, ca * o furtună de piatră, ca o vijelie nimicitoare, ca o rupere de nori cu mari şivoaie de ape, care o doboară cu putere la pămînt.
*Cap. 30. 30. Ezec. 13. 11.

3. Va fi călcată în picioare, cununa * îngîmfată a beţivilor lui Efraim;
*Vers. 1.

4. şi floarea vestejită, care este strălucirea * podoabei ei, pe culmea văii mănoase, va fi ca o smochină timpurie care se vede înainte de culesul roadelor şi pe care, abia o iei în mînă, şi îndată o şi înghiţi. *Vers. 1.

5. In ziua aceea, Domnul oştirilor va fi o cunună strălucitoare şi o podoabă măreaţă pentru rămăşiţa poporului,

6. sau: un duh de dreptate pentru cel ce şade pe scaunul de judecată, şi o putere pentru cei ce dau pe vrăjmaş înapoi pînă la porţile lui.

7. Dar şi ei, se * clatină de vin, şi băuturile tari îi ameţesc; preoţi ** şi prooroci sînt îmbătaţi de băuturi tari, sînt stăpîniţi de vin, au ameţeli din pricina băuturilor tari; se clatină cînd proorocesc, se poticnesc cînd judecă.
*Prov. 20. 1. Osea 4. 11. **Cap. 56. 10, 12.

8. Toate mesele sînt pline de vărsături murdare, şi nu mai este nici un loc curat. —

9. Ei zic: „Pe * cine vrea el să înveţe înţelepciunea? Cui vrea să dea învăţături? Unor copii înţărcaţi de curînd, luaţi dela ţîţă? *Ier. 6. 10.

10. Căci dă învăţătură peste învăţătură, învăţătură peste învăţătură, poruncă peste poruncă, poruncă peste poruncă, puţin aici, puţin acolo.“ —

11. Ei bine! Prin nişte oameni cu buze * bîlbăitoare şi cu vorbirea străină va vorbi poporului acestuia Domnul. *1 Cor. 14. 21.

12. El îi zicea: „Iată odihna; lăsaţi pe cel ostenit să se odihnească; iată locul de odihnă!“ Dar ei n'au vrut să asculte,

13. şi pentru ei cuvîntul Domnului va fi: „Invăţătură peste învăţătură, învăţătură peste învăţătură, poruncă peste poruncă, poruncă peste poruncă, puţin aici, puţin acolo“, ca mergînd, să cadă pe spate şi să se zdrobească, să dea în laţ şi să fie prinşi.

14. De aceea ascultaţi Cuvîntul Domnului, batjocoritorilor, cari stăpîniţi peste poporul acesta din Ierusalim!

15. Pentrucă ziceţi: „Noi am făcut un legămînt cu moartea, am făcut o învoială cu locuinţa morţilor: cînd va trece urgia apelor năvălitoare, nu ne va atinge, căci * avem ca loc de scăpare neadevărul şi ca adăpost minciuna!“ *Amos 2. 4.

16. deaceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, pun ca temelie în Sion o piatră *, o piatră încercată, o piatră de preţ, piatră din capul unghiului clădirii, temelie puternică; cel ce o va lua ca sprijin, nu se va grăbi să fugă. *Fac. 49. 24. Ps. 118. 22. Mat. 21. 42. Fapt. 4. 11. Rom. 9. 33; 10. 11. Efes. 2. 20. 1 Pet. 2. 6, 7, 8.

17. Voi face din neprihănire o lege, şi din dreptate o cumpănă; şi grindina va surpa locul * de scăpare al neadevărului, şi apele vor îneca adăpostul minciunii. *Vers. 15.

18. Aşa că legămîntul vostru cu moartea va fi nimicit, şi învoiala voastră cu locuinţa morţilor nu va dăinui. Cînd va trece urgia apelor năvălitoare, veţi fi striviţi de ea.

19. Ori de cîte ori va trece, vă va apuca; căci va trece în toate dimineţile, zi şi noapte, şi numai vuietul ei vă va îngrozi.“

20. Patul va fi prea scurt, ca să te întinzi în el, şi învelitoarea prea îngustă, ca să te înveleşti cu ea.

21. Căci Domnul Se va scula ca la muntele Peraţim *, şi Se va mînia ca în valea Gabaonului **, ca să-Şi facă lucrarea, lucrarea † Lui ciudată, ca să-Şi împlinească lucrul, lucrul Lui nemaiauzit. *2 Sam. 5. 20. 1 Cron. 14. 11. **Ios. 10. 10, 12. 2 Sam. 5. 25. 1 Cron. 14. 16. †Plîn. 3. 33.

22. Acum, nu batjocoriţi, ca nu cumva să vi se strîngă mai tare legăturile; căci am aflat dela Domnul, Dumnezeul oştirilor, că nimicirea întregei ţări este hotărîtă *. *Cap. 10, 22. 23. Dan. 9. 27.

23. „Plecaţi-vă urechea, şi ascultaţi glasul meu! Fiţi cu luare aminte, şi ascultaţi cuvîntul meu!

24. Cel ce ară pentru sămănătură, ară oare necontenit? Necontenit îşi brăzdează şi îşi grăpează el pămîntul?

25. Oare dupăce a netezit faţa pămîntului, nu aruncă el măzăriche şi samănă chimen? Nu pune el grîul în rînduri, orzul într'un loc deosebit, şi alacul pe margini?

26. Dumnezeul lui l-a învăţat să facă aşa, El i-a dat aceste învăţături.

27. Măzărichea nu se treieră cu leasa, şi roata carului nu trece peste chimen; ci măzărichea se bate cu băţul, şi chimenul cu nuiaua.

28. Grîul se bate, dar nu se bate necontenit; împingi peste el roata carului şi caii, dar nu-l sfărîmi.

29. Şi lucrul acesta vine dela Domnul oştirilor; minunat * este planul Lui, şi mare este înţelepciunea Lui.“ *Ps. 92. 5. Ier. 32. 19.

29 1. Vai de Ariel * *(Leul lui Dumnezeu)*, de Ariel! Cetatea în ** care a tăbărît David! „Adăugaţi an la an, şi lăsaţi sărbătorile să-şi facă ocolul lor. *Ezec. 43. 15, 16. **2 Sam. 5. 9.

2. Apoi voi împresura pe Ariel; plînsete şi gemete vor fi în ea şi cetatea va fi ca un Ariel pentru Mine.

3. Căci te voi împresura de toate părţile, te voi înconjura cu cete de străjeri, şi voi ridica întărituri de şanţuri împotriva ta.

4. Vei fi doborît la pămînt şi de acolo vei vorbi, şi din ţărînă ţi se vor auzi vorbele. Glasul tău va ieşi din pămînt * ca al unei năluci, şi din ţărînă îţi vei şopti cuvintele. *Cap. 8. 19.

5. Dar mulţimea vrăjmaşilor * tăi va fi ca o pulbere mărunţă, şi mulţimea asupritorilor va fi ca ** pleava care sboară, şi aceasta deodată †, într'o clipă.“ *Cap. 25. 5. **Iov 21. 18. Cap. 17. 13. †Cap. 30. 13.

6. Dela Domnul oştirilor va * veni pedeapsa, cu tunete, cutremure de pămînt şi pocnet puternic, cu vijelie şi furtună, şi cu flacăra unui foc mistuitor. *Cap. 28. 2; 30. 30.

7. Şi, ca un vis, ca o vedenie de noapte, aşa va fi mulţimea * neamurilor cari vor lupta împotriva lui Ariel, aşa vor fi cei ce se vor bate împotriva lui şi cetăţuiei lui, strîngîndu-l de aproape. *Cap. 37. 36.

8. După cum cel flămînd visează * că mănîncă, şi se trezeşte cu stomahul gol, şi, după cum cel însetat visează ** că bea, şi se trezeşte stors de puteri şi cu setea nestîmpărată: tot aşa va fi şi cu mulţimea neamurilor cari vor veni să lupte împotriva muntelui Sionului. *Iov 20. 8. **Ps. 73. 20.

9. „Rămîneţi încremeniţi şi uimiţi! Închideţi ochii şi fiţi orbi!“ „Ei sînt * beţi; dar ** nu de vin; se clatină, dar nu din pricina băuturilor tari. *Cap. 28. 7, 8. **Cap. 51. 21.

10. Ci pentrucă * Domnul a turnat peste voi un duh de adormire; v'a închis ** ochii, proorocilor, şi v'a acoperit capetele, văzătorilor †. *Rom. 11. 8. **Ps. 69. 23. Cap. 6. 10. †1 Sam. 9. 9.

11. De aceea toată descoperirea dumnezeiască a ajuns pentru voi ca vorbele unei cărţi * pecetluite. Dacă o dai

cuiva care ştie să citească, şi-i zici; „Ia citeşte!“ El** răspunde: „Nu pot, căci este pecetluită!“
* Cap. 8. 16. ** Dan. 12. 4, 9. Apoc. 5. 1—5, 9; 6. 1.

12. Sau dacă dai cartea unuia care nu ştie să citească şi-i zici: „Ia citeşte!“ El răspunde: „Nu ştiu să citesc.“

13. Domnul zice: „Cînd* se apropie de Mine poporul acesta, Mă cinsteşte cu gura şi cu buzele, dar inima lui este departe de Mine, şi frica pe care o are de Mine, nu este decît o învăţătură** de datină omenească.
* Ezec. 33. 31. Mat. 15. 8, 9. Marc. 7. 6, 7. ** Col. 2, 22.

14. De* aceea voi lovi iarăş pe poporul acesta cu semne şi minuni din ce în ce mai minunate, aşa că** înţelepciunea înţelepţilor lui va pieri, şi priceperea oamenilor lui pricepuţi se va face nevăzută.“
* Hab. 1. 5. ** Ier. 49. 7. Obad. 8. 1 Cor. 1. 19.

15. Vai* de ceice îşi ascund planurile dinaintea Domnului, cari îşi fac faptele în întunerec, şi zic**: „Cine ne vede şi cine ne ştie?“ * Cap. 30. 1. ** Ps. 94. 7.

16. Stricaţi ce sînteţi! Oare olarul trebuie privit ca lutul, sau poate lucrarea* să zică despre lucrător: „Nu m'a făcut el?“ Sau poate vasul să zică despre olar: „El nu se pricepe?“
* Cap. 45. 9. Rom. 9. 20.

17. Peste puţină vreme, Libanul* se va preface în pomăt, şi pomătul va fi socotit ca o pădure! * Cap. 32. 15.

18. In* ziua aceea, surzii vor auzi cuvintele cărţii, şi ochii orbilor, izbăviţi de negură şi întunerec, vor vedea.
* Cap. 35. 5.

19. Cei* nenorociţi se vor bucura tot mai mult în Domnul, şi săracii** se vor veseli de Sfîntul lui Israel.
* Cap. 61. 1. ** Iac. 2. 5.

20. Căci asupritorul nu va mai fi, batjocoritorul* va pieri, şi toţi ceice pîndeau** nelegiuirea vor fi nimiciţi:
* Cap. 28. 14, 22. ** Mic. 2. 1.

21. ceice osîndeau pe alţii la judecată, întindeau* curse cui îi înfruntau la poarta cetăţii, şi năpăstuiau** fără temei pe cel nevinovat.
* Amos 5. 10, 12. ** Prov. 28. 21.

22. De aceea aşa vorbeşte Domnul către casa lui Iacov, El, care* a răscumpărat pe Avraam: „Acum Iacov nu va mai roşi de ruşine, şi nu i se va mai îngălbeni faţa acum. * Ios. 24. 3.

23. Căci cînd vor vedea ei, cînd vor vedea copiii lor, în mijlocul lor, lucrarea* mînilor Mele, Îmi vor sfinţi Numele; vor sfinţi pe Sfîntul lui Iacov, şi se vor teme de Dumnezeul lui Israel. * Cap. 19. 25; 45. 11; 60. 21. Efes. 2. 10.

24. Cei rătăciţi* cu duhul vor căpăta pricepere, şi ceice cîrteau vor lua învăţătură.“ * Cap. 28. 7.

30 1. „Vai, — zice Domnul — de copiii răzvrătiţi, cari* iau hotărîri fără Mine, fac legăminte cari nu vin din Duhul Meu, şi** îngrămădesc astfel păcat peste păcat!
* Cap. 29. 15. ** Deut. 29. 19.

2. Ei* se pogoară în Egipt, fără** să Mă întrebe, ca să fugă supt ocrotirea lui Faraon, şi să caute un adăpost supt umbra Egiptenilor! * Cap. 31. 1.
** Num. 27. 21. Ios. 9. 14. 1 Reg. 22. 7. Ier. 21. 2; 42. 2, 20.

3. Dar*, ocrotirea lui Faraon vă va da de ruşine, şi adăpostul supt umbra Egiptului vă va da de ocară.
* Cap. 20. 5. Ier. 37. 5, 7.

4. Căci voivozii lui au şi ajuns la Ţoan*, şi trimeşii lui au şi atins Hanesul. * Cap. 19. 11.

5. Dar toţi* vor rămînea de ruşine, din pricina unui popor, care nu le va fi de folos, nici nu-i va ajuta, nici nu le va folosi, ci va fi spre ruşinea şi ocara lor.“ * Ier. 2. 36.

6. Proorocie asupra unor dobitoace* dela miazăzi: printr'un ţinut strîmtorat şi necăjit, de unde vine leoaica şi leul, năpîrca** şi şarpele sburător, îşi duc ei bogăţiile în spinarea măgarilor, şi vistieriile pe cocoaşa cămilelor, către un popor care nu le va fi de folos.
* Cap. 57. 9. Osea 8. 9; 12. 1. ** Deut. 8. 15.

7. Căci* ajutorul Egiptului nu este decît deşertăciune şi nimic; de aceea eu numesc lucrul acesta: „zarvă** fără nici o ispravă.“ * Ier. 37. 7. ** Vers. 15. Cap. 7. 4.

8. „Du-te acum — zice Domnul — de scrie* aceste lucruri înaintea lor pe o tăbliţă, şi sapă-le într'o carte, ca să rămînă pînă în ziua de apoi, ca mărturie pe vecie şi în veci de veci.
* Hab. 2. 2.

9. Scrie că: „Poporul acesta* este un popor răzvrătit, nişte copii mincinoşi, nişte copii cari nu vor să asculte Legea Domnului, * Deut. 32. 20. Cap. 1. 4. Vers. 1.

10. cari* zic văzătorilor: „Să nu vedeţi!“ şi proorocilor: „Să nu proorociţi adevăruri, ci spuneţi-ne** lucruri măgulitoare, proorociţi-ne lucruri închipuite! * Ier. 11. 21. Amos 2. 12; 7. 13. Mic. 2. 6.
** 1 Reg. 22. 13. Mic. 2. 11.

11. Abateţi-vă din drum, daţi-vă în lături de pe cărare, lăsaţi-ne în pace cu Sfîntul lui Israel!“

12. De aceea aşa vorbeşte Sfîntul lui Israel: „Fiindcă lepădaţi cuvîntul acesta, şi vă încredeţi în sîlnicie şi vicleşuguri, şi vă sprijiniţi pe ele,

13. de aceea nelegiuirea aceasta va fi pentru voi ca* spărtura unui zid înalt, care, spărgîndu-se, ameninţă să cadă, şi a cărui prăbuşire vine** deodată, într'o clipă: *Ps. 62. 3. **Cap. 29. 5.

14. îl sfărîmă cum se sfărîmă un vas de pămînt, care se* sfărîmă fără nicio milă, şi din ale cărui sfărîmături nu mai rămîne niciun ciob măcar, cu care să iei foc din vatră, sau să scoţi apă din fîntînă.“ *Ps. 2. 9. Ier. 19. 11.

15. Căci aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu, Sfîntul lui Israel: „In linişte* şi odihnă va fi mîntuirea voastră, în seninătate şi încredere va fi tăria voastră.“ Dar** n'aţi voit!

*Vers. 7. Cap. 7. 4. **Mat. 23. 37.

16. Ci aţi zis: „Nu! Ci vom fugi pe cai!“ — „De aceea veţi şi fugi!“ — „Vom călări pe cai iuţi!“ — „De aceea cei ce vă vor urmări vor fi şi mai iuţi!

17. O* mie vor fugi la ameninţarea unuia singur; şi cînd vă vor ameninţa cinci, toţi veţi fugi, pînă veţi rămînea ca un stîlp pe vîrful unui munte, şi ca un steag pe creştetul unui deal.“

*Lev. 26. 8. Deut. 28. 25; 32. 30. Ios. 23. 10.

18. „Totuş Domnul aşteaptă să Se milostivească de voi, şi Se va scula să vă dea îndurare, căci Domnul este un Dumnezeu drept: ferice* de toţi ceice nădăjduiesc în El!

*Ps. 2. 12; 34. 8. Prov. 16. 20. Ier. 17. 7.

19. Da, popor al Sionului, locuitor al* Ierusalimului, nu vei mai plînge! El Se va îndura de tine, cînd vei striga; cum va auzi, te va asculta. *Cap. 65. 9.

20. Domnul vă va da pîne* în necaz, şi apă în strîmtorare. Invăţătorii** tăi nu se vor mai ascunde, ci ochii tăi vor vedea pe învăţătorii tăi.

*1 Reg. 22. 27. Ps. 127. 2. **Ps. 74. 9. Amos 8. 11.

21. Urechile tale vor auzi după tine glasul care va zice: „Iată drumul, mergeţi pe el!“ cînd veţi voi să vă mai abateţi* la dreapta sau la stînga. *Ios. 1. 7.

22. Veţi* socoti ca spurcate argintul care vă acopere idolii şi aurul cu care sînt poleite chipurile turnate. Ca pe o necurăţie le vei arunca, şi le vei zice**: „Afară cu voi de aici!“

*2 Cron. 31. 1. Cap. 2. 20; 31. 7. **Osea 14. 8.

23. Atunci* El va da ploaie peste sămînţa pe care o vei pune în pămînt, şi pînea, pe care o va da pămîntul, va fi gustoasă şi hrănitoare; în acelaş timp, turmele tale vor paşte în păşuni întinse. *Mat. 6. 33; 1 Tim. 4. 8.

24. Boii şi măgarii, cari ară pămîntul, vor mînca un nutreţ sărat, vînturat cu lopata şi cu ciurul.

25. Pe* orice munte înalt şi pe orice deal înalt, vor izvorî rîuri, curgeri de apă, în ziua marelui măcel, cînd turnurile vor cădea. *Cap. 2. 14, 15; 44. 3.

26. Şi lumina* lunii va fi ca lumina soarelui, iar lumina soarelui va fi de şapte ori mai mare (ca lumina a şapte zile), cînd va lega Domnul vînătăile poporului Său, şi va tămădui rana loviturilor lui.“ *Cap. 60. 19, 20.

27. „Iată, Numele Domnului vine din depărtare! Mînia Lui este aprinsă, şi un pîrjol puternic; buzele Lui sînt pline de urgie, şi limba Lui este ca un foc mistuitor;

28. suflarea* Lui este ca un şivoi ieşit din albie, care ajunge** pînă la gît ca să ciuruiască neamurile cu ciurul nimicirii, şi să pună o zăbală† înşelătoare în fălcile popoarelor.

*Cap. 11. 4. 2 Tes. 2. 8. **Cap. 8. 8. †Cap. 37. 29.

29. Voi însă veţi cînta ca în noaptea cînd se prăznuieşte* sărbătoarea, veţi fi cu inima veselă, ca cel ce merge în sunetul flautului, ca să se ducă la muntele** Domnului, spre Stînca lui Israel. *Ps. 42. 4. **Cap. 2. 3.

30. Şi* Domnul va face să răsune glasul Lui măreţ, Işi va arăta braţul gata să lovească, în mînia Lui aprinsă, în mijlocul flacării unui foc mistuitor, în mijlocul înecului, furtunii şi pietrelor** de grindină.

*Cap. 29. 6. **Cap. 28. 2; 32. 19.

31. Atunci, Asirianul va tremura de* glasul Domnului, care** îl va lovi cu nuiaua Sa. *Cap. 37. 36. **Cap. 10. 5, 24.

32. La fiecare lovitură de nuia hotărîtă, pe care i-o va da Domnul, se vor auzi timpanele şi arfele, Domnul va lupta împotriva lui cu mîna* ridicată. *Cap. 11. 15; 19. 16.

33. Căci de multă vreme este pregătit un rug*, gătit şi pentru împărat: adînc şi lat este făcut, cu foc şi lemne din belşug. Suflarea Domnului îl aprinde ca un şivoi de pucioasă.“

*Ier. 7. 31; 19. 6, etc.

31 1. Vai de cei ce* se pogoară în Egipt după ajutor, se bizuiesc** pe cai şi se încred în mulţimea carălor şi în puterea călăreţilor, dar nu privesc spre Sfîntul lui Israel, şi nu† caută pe Domnul! *Cap. 30. 2; 36. 6. Ezec. 17. 15. **Ps. 20. 7. Cap. 36. 9. †Dan. 9. 13. Osea 7. 7.

2. Dar şi El, este înţelept şi aduce nenorocirea, şi nu* Îşi ia vorbele înapoi, ci Se ridică împotriva casei celor răi, şi împotriva ajutorului celor ce săvîrşesc nelegiuirea. *Num. 23. 19.

3. Căci Egipteanul este om* nu Dumnezeu, şi caii lui sînt carne nu duh. Doar mîna să-Şi întindă Domnul, şi ocrotitorul se va clătina, iar cel ocrotit va cădea, şi vor pieri cu toţii. *Ps. 146. 3, 5.

4. Căci aşa mi-a vorbit Domnul: „Cum* mugeşte leul şi puiul de leu asupra prăzii, în ciuda tuturor păstorilor strînşi împotriva lui, şi nu se înspăimîntă de glasul lor, nici nu se sperie de numărul lor, aşa** Se va pogorî şi Domnul oştirilor să lupte pe muntele Sionului şi pe dealul lui. *Osea 11. 10. Amos 3. 8. **Cap. 42. 13.

5. Cum* îşi întind păsările aripile peste puii lor, aşa va ocroti Domnul oştirilor Ierusalimul, îl va ocroti** şi-l va izbăvi, îl va cruţa şi-l va mîntui.“ *Deut. 32. 11. Ps. 91. 4. **Ps. 37. 40.

6. „Intoarceţi-vă la Acela de la care v'aţi abătut* mult, copii ai lui Israel.“ *Osea 9. 9.

7. „Căci în ziua aceea, fiecare îşi va lepăda* idolii de argint şi de aur, pe cari vi i-aţi făcut cu mînile voastre nelegiuite**. *Cap. 2. 20; 30. 22. **1 Reg. 12. 30.

8. Şi Asirianul va cădea* ucis de o sabie, dar nu a unui om: îl va nimici o sabie, dar nu este a unui om; va fugi de sabie, şi tinerii lui războinici vor fi robiţi. *2 Reg. 19. 35, 36. Cap. 37. 36.

9. Stînca lui se va topi de groază[1]*, şi căpeteniile lui vor tremura înaintea steagului, — zice Domnul, — care Îşi are focul în Sion şi cuptorul în Ierusalim.“ *Cap. 37. 37.

32 1. „Atunci împăratul* va împărăţi cu dreptate, şi voivozii vor cîrmui cu nepărtinire. *Ps. 45. 1, etc. Ier. 23. 5. Osea 3. 5. Zah. 9. 9.

2. Fiecare va fi ca un adăpost împotriva vîntului, şi ca un* loc de scăpare împotriva furtunii, ca nişte rîuri de apă într'un loc uscat, ca umbra unei stînci mari într'un pămînt ars de sete. *Cap. 4. 6; 25. 4.

3. Ochii* celor ce văd nu vor mai fi legaţi, şi urechile celor ce aud vor lua aminte. *Cap. 29. 18; 35. 5, 6.

4. Inima celor uşuratici va pricepe şi va înţelege, şi limba gîngavilor va vorbi iute şi desluşit.

5. Nebunul nu se va mai numi ales la suflet, nici mişelul nu se va mai numi cu inimă largă.

6. Căci nebunul spune nebunii, şi inima lui gîndeşte rău, ca să lucreze în chip nelegiuit, şi să spună neadevăruri împotriva Domnului, ca să lase lihnit sufletul celui flămînd, şi să ia băutura celui însetat.

7. Armele mişelului sînt nimicitoare; el face planuri vinovate, ca să piardă pe cel nenorocit prin cuvinte mincinoase, chiar cînd pricina săracului este dreaptă.

8. Dar cel ales la suflet face planuri alese, şi stăruie în planurile lui alese.“

9. „Femei fără grijă*, sculaţi-vă şi ascultaţi glasul meu! Fiice nepăsătoare, luaţi aminte la cuvîntul meu! *Amos. 6. 1.

10. Intr'un an şi cîteva zile, veţi tremura, nepăsătoarelor; căci se va duce culesul viilor, şi strîngerea poamelor nu va mai veni.

11. Ingroziţi-vă, voi cele fără grijă! Tremuraţi, nepăsătoarelor! Desbrăcaţi-vă, desgoliţi-vă şi încingeţi-vă coapsele cu haine de jale!

12. Bateţi-vă pieptul, aducîndu-vă aminte de frumuseţa cîmpiilor şi de rodnicia viilor.

13. Pe* pămîntul poporului meu cresc spini şi mărăcini, chiar şi în toate casele de plăcere ale cetăţii** celei vesele. *Cap. 34. 13. Osea 9. 6. **Cap. 22. 2.

14. Casa împărătească* este părăsită, cetatea gălăgioasă este lăsată; dealul şi turnul vor sluji pe vecie ca peşteri; măgarii sălbatici se vor juca în ele, şi turmele vor paşte, *Cap. 27. 10.

15. pînă cînd se va turna Duhul* de sus peste noi; atunci pustia** se va preface în pămînt, şi pomătul va fi privit ca o pădure. *Ps. 104. 30. Ioel 2. 28. **Cap. 29. 17; 35. 2.

16. Atunci nepărtinirea va locui în pustie, şi neprihănirea îşi va avea locuinţa în pomăt.

17. Lucrarea* neprihănirii va fi pa-

1. Sau: în groaza lui, va trece întăritura sa.

cea, roada neprihănirii: odihna şi liniştea pe vecie. *Iac. 3. 18.

18. Poporul meu va locui în locuinţa păcii, în case fără grijă şi în adăposturi liniştite.

19. Dar pădurea va fi prăbuşită supt grindină şi cetatea * plecată adînc **.
*Cap. 30. 30. **Zah. 11. 2.

20. Ferice de voi, cari sămănaţi pretutindeni dealungul apelor, şi cari daţi drumul pretutindeni boului * şi măgarului!" *Cap. 30. 24.

33 1. „Vai de tine, pustiitorule *, care totuş n'ai fost pustiit; care jăfuieşti, şi n'ai fost jăfuit încă! După ** ce vei sfîrşi de pustiit, vei fi pustiit şi tu, după ce vei isprăvi de jăfuit, vei fi jăfuit şi tu."
*Cap. 21. 2. Hab. 2. 8. **Apoc. 13. 10.

2. „Doamne, ai milă de noi! Noi nădăjduim în Tine *. Fii ajutorul nostru în fiecare dimineaţă şi izbăvirea noastră la vreme de nevoie! *Cap. 25. 9.

3. Cînd răsună glasul Tău, popoarele fug; cînd Te scoli Tu, neamurile se împrăştie."

4. „Şi prada voastră va fi strînsă cum strînge muşiţa: sar peste ea cum sar lăcustele."

5. Domnul * este înălţat, şi locuieşte în înălţime. El umple Sionul de nepărtinire şi dreptate. *Ps. 97. 9.

6. „Zilele tale sînt statornice, înţelepciunea şi priceperea sînt un izvor de mîntuire"; frica de Domnul, iată comoara Sionului.

7. Iată, vitejii strigă afară; solii * păcii plîng cu amar. *2 Reg. 18. 18, 37.

8. Drumurile * sînt pustii; nimeni nu mai umblă pe drumuri. Asur ** a rupt legămîntul, dispreţuieşte cetăţile, nu se uită la nimeni.
*Judc. 5. 6. **2 Reg. 18. 14, 15, 16, 17.

9. Ţara * jăleşte şi este întristată; Libanul este plin de ruşine, tînjeşte; Saronul este ca o pustie; Basanul şi Carmelul îşi scutură frunza. *Cap. 24. 4.

10. „Acum * Mă voi scula, — zice Domnul, — acum Mă voi înălţa, acum Mă voi ridica. *Ps. 12. 5.

11. Aţi * zămislit fîn, şi naşteţi paie de mirişte; suflarea voastră de mînie împotriva Ierusalimului este un foc, care pe voi înşivă vă va arde de tot.
*Ps. 7. 14. Cap. 59. 4.

12. Popoarele vor fi ca nişte cuptoare de var, ca * nişte spini tăiaţi cari ard în foc." *Cap. 9. 18.

13. „Voi, cei * de departe, ascultaţi ce am făcut! Şi voi, cei de aproape, vedeţi puterea mea!" *Cap. 49. 1.

14. Păcătoşii sînt îngroziţi, în Sion, un tremur a apucat pe cei nelegiuiţi, cari zic: „Cine din noi va putea să rămînă lîngă un foc mistuitor?" „Cine din noi va putea să rămînă lîngă nişte flacări vecinice?"

15. Celce umblă * în neprihănire, şi vorbeşte fără vicleşug, celce nesocoteşte un cîştig scos prin stoarcere, celce îşi trage mînile înapoi, ca să nu primească mită, cel ce îşi astupă urechea să n'audă cuvinte setoase de sînge, şi îşi ** leagă ochii ca să nu vadă răul, *Ps. 15. 2; 24. 4. **Ps. 119. 37.

16. acela va locui în locurile înalte; stînci întărite vor fi locul lui de scăpare; i se va da pîne, şi apa nu-i va lipsi."

17. „Ochii tăi vor vedea pe Împărat în strălucirea Lui, vor privi ţara în toată întinderea ei.

18. Inima ta îşi va aduce aminte de groaza trecută şi va zice: „Unde * este logofătul? Unde este vistiernicul? Unde este celce veghea asupra turnurilor?" *1 Cor. 1. 20.

19. Atunci nu vei mai vedea pe poporul * acela îndrăzneţ, pe poporul ** cu vorbirea încîlcită de n'o puteai înţelege, cu limba gîngavă, de n'o puteai pricepe. *2 Reg. 19. 32. **Deut. 28. 49, 50. Ier. 5. 15.

20. Priveşte * Sionul, cetatea sărbătorilor noastre! Ochii tăi vor vedea Ierusalimul **, ca locuinţă liniştită, ca un cort, care nu va mai fi mutat, ai cărui ţăruşi † nu †† vor mai fi scoşi niciodată, şi ale cărui funii nu vor mai fi deslegate. *Ps. 48. 12. **Ps. 46. 5; 125. 1, 2. †Cap. 37. 33. ††Cap. 54. 2.

21. Da, acolo cu adevărat Domnul este minunat pentru noi: El ne ţine loc de rîuri, de pîraie late, unde totuş nu pătrund corăbii cu lopeţi, şi nu trece niciun vas puternic.

22. Căci Domnul este Judecătorul nostru, Domnul este Legiuitorul * nostru, Domnul ** este Împăratul nostru: El ne mîntueşte! *Iac. 4. 12. **Ps. 89. 18.

23. Funiile tale s'au slăbit, aşa că nu mai pot strînge piciorul catargului, şi nu mai pot întinde pînzele. Atunci se împarte prada, care-i aşa de mare, că pînă şi ologii iau parte la ea.

24. Niciun locuitor nu zice: „Sînt

bolnav!“ Poporul * Ierusalimului capătă iertarea fărădelegilor lui.“

* Ier. 50. 20.

34 1. Apropiaţi-vă *, neamuri, să auziţi! Popoare, luaţi aminte!“ S'asculte ** pămîntul, el şi ce-l umple, lumea cu toate făpturile ei!

* Ps. 49. 1. ** Deut. 32. 1.

2. Căci Domnul este mîniat pe toate neamurile, şi plin de urgie pe toată oştirea lor: El le nimiceşte cu desăvîrşire, le măcelăreşte de tot.

3. Morţii lor sînt aruncaţi, trupurile lor moarte miroasă greu *, şi se topesc munţii de sîngele lor. * Ioel 2. 20.

4. Toată * oştirea cerurilor piere, cerurile sînt făcute sul ** ca o carte, şi † toată oştirea lor cade, cum cade frunza †† de viţă, cum cade frunza de smochin. * Ps. 102. 26. Ezec. 32. 7, 8. Ioel 2. 31; 3. 15. Mat. 24. 29. 2 Pet. 3. 10. ** Apoc. 6. 14. † Cap. 14. 12. †† Apoc. 6. 13.

5. „Căci sabia * Mea — zice Domnul — s'a îmbătat în ceruri; iată, se ** va pogorî asupra Edomului, asupra poporului, pe care l-am sortit nimicirii, ca să-l pedepsesc.“

* Ier. 46. 10. ** Ier. 49. 7, etc. Mal. 1. 4.

6. Sabia Domnului este plină de sînge, unsă cu grăsime, cu sîngele mieilor şi ţapilor, cu grăsimea rărunchilor berbecilor; căci Domnul * ţine un praznic de jertfe la Boţra, şi un mare măcel este în ţara Edomului.

* Cap. 63. 1. Ier. 49. 13. Ţef. 1. 7.

7. Bivolii cad împreună cu ei, şi boii împreună cu taurii; ţara lor se adapă cu sînge, şi ţărîna se umple de grăsime.

8. Căci este o zi de răzbunare * a Domnului, un an de răsplătire şi răzbunare pentru Sion. * Cap. 63. 4.

9. Pîraiele * Edomului se vor preface în smoală, şi pulberea lui în pucioasă; da, ţara lui va fi ca smoala care arde. * Deut. 29. 23.

10. Nu se va stinge nici zi nici noapte, şi fumul * lui se va înălţa în veci. Din ** veac în veac va fi pustiit, şi nimeni nu va trece prin el în veci de veci. * Apoc. 14. 11; 18. 18; 19. 3. ** Mal. 1. 4.

11. Ci * pelicanul şi ariciul îl vor stăpîni, bufniţa şi corbul îl vor locui. Se ** va întinde peste el funia pustiirii, şi cumpăna nimicirii. * Cap. 14. 23. Ţef. 2. 14. Apoc. 18. 2. ** 2 Reg. 21. 13. Plîn. 2. 8.

12. Nu vor mai fi în el fruntaşi, ca să aleagă un împărat, şi toţi voivozii lui vor fi nimiciţi.

13. In casele lui împărăteşti vor creşte spinii *, în cetăţuile lui mărăcini şi urzici. Acolo ** va fi locuinţa şacalilor şi vizuina struţilor.

* Cap. 32. 13. Osea 9. 6. ** Cap. 13. 21, etc.

14. Fiarele din pustie se vor întîlni acolo cu cînii sălbatici, şi ţapii păroşi se vor chema unii pe alţii. Acolo îşi va avea locuinţa năluca nopţii, şi îşi va găsi un loc de odihnă.

15. Acolo îşi va face cuibul şarpele de noapte, îşi va pune ouăle, le va cloci, şi îşi va strînge puii la umbra lui; acolo se vor strînge toţi ulii: fiecare la tovarăşul lui.

16. Căutaţi în cartea * Domnului, şi citiţi! Niciuna din toate acestea nu va lipsi, nici una nici alta nu vor da greş, căci gura Domnului a poruncit lucrul acesta: Duhul Lui va strînge acele sălbătăciuni. * Mal. 3. 16.

17. El a tras la sorţ pentru ele şi mîna Lui le-a împărţit cu funia de măsurat ţara aceasta: ele o vor stăpîni totdeauna şi o vor locui din veac în veac.

35 1. Pustia * şi ţara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli, şi va înflori ca trandafirul; * Cap. 55. 12.

2. se va acoperi * cu flori, şi va sări de bucurie, cu cîntece de veselie şi strigăte de biruinţă, căci i se va da slava Libanului, strălucirea Carmelului şi a Saronului. Vor vedea slava Domnului, măreţia Dumnezeului nostru. * Cap. 32. 15.

3. „Intăriţi * mîinile slăbănogite, şi întăriţi genunchii cari se clatină.

* Iov 4. 3, 4. Evr. 12. 12.

4. Spuneţi celor slabi de inimă: „Fiţi tari, şi nu vă temeţi! Iată Dumnezeul vostru, răzbunarea va veni, răsplătirea lui Dumnezeu; El însuş va veni, şi vă va mîntui.“

5. Atunci se vor deschide ochii * orbilor, se vor deschide urechile ** surzilor; * Cap. 20. 18; 32. 3, 4; 42. 7. Mat. 9. 27, etc.; 11. 5; 12. 22; 20. 30, etc.; 21. 14. Ioan 9. 6, 7. ** Mat. 11. 5. Marc. 7. 32, etc.

6. atunci şchiopul * va sări ca un cerb, şi limba ** mutului va cînta de bucurie; căci în pustie vor ţîşni ape, şi în pustietate pîraie; * Mat. 11. 5; 15. 30; 21. 14. Ioan 5. 8, 9. Fapt. 3. 2, etc.; 8. 7; 14. 8, etc. ** Cap. 32. 4. Mat. 9. 32, 33; 12. 22; 15. 30.

7. marea de nisip se va preface în iaz şi pămîntul uscat în izvoare * de ape. In vizuina care slujea ** de culcuş şacalilor, vor creşte trestii şi papură.

* Cap. 41. 18; 43. 19. Ioan 7. 38, 39. ** Cap. 34. 13.

8. Acolo se va croi o cale, un drum, care se va numi Calea cea sfîntă: niciun om necurat * nu va trece pe ea, ci va fi numai pentru cei sfinţi; ceice vor merge pe ea, chiar şi cei fără minte, nu vor putea să se rătăcească.
*Cap. 52. 1. Ioel 3. 17. Apoc. 21. 27.

9. Pe calea aceasta nu va fi niciun leu *, şi nici o fiară sălbatică nu va apuca pe ea, nici nu va fi întîlnită pe ea, ci cei** răscumpăraţi vor umbla pe ea. *Lev. 26. 6. Cap. 11. 9. Ezec. 34. 25. **Cap. 51. 11.

10. Cei izbăviţi de Domnul se vor întoarce, şi vor merge spre Sion cu cîntece de biruinţă. O bucurie vecinică le va încununa capul, veselia şi bucuria îi vor apuca, iar durerea * şi gemetele vor fugi! *Cap. 25. 8; 65. 19. Apoc. 7. 17; 21. 4.

36 1. In * al patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s'a suit împotriva tuturor cetăţilor întărite ale lui Iuda şi le-a luat. *2 Reg. 18. 13, 17. 2 Cron. 32. 1.

2. Şi împăratul Asiriei a trimes din Lachis la Ierusalim, la împăratul Ezechia, pe Rabşache, cu o puternică oştire. Rabşache s'a oprit la canalul de apă al iazului de sus, pe drumul ogorului nălbitorului.

3. Atunci Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, s'a dus la el, cu logofătul Şebna, şi cu Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul (arhivarul).

4. Rabşache * le-a zis: „Spuneţi lui Ezechia: „Aşa vorbeşte marele împărat, împăratul Asiriei: „Ce este încrederea aceasta, pe care te bizui?“
*2 Reg. 18. 19, etc.

5. Eu îţi spun că acestea sînt vorbe în vînt: pentru război trebuie chibzuinţă şi putere. In cine ţi-ai pus dar încrederea, de te-ai răsculat împotriva mea?

6. Iată, ai pus-o în Egipt, ai luat ca sprijin această trestie * ruptă, care înţeapă şi străpunge mîna ori cui se sprijineşte pe ea! Aşa este Faraon, împăratul Egiptului, pentru toţi ceice se încred în el. *Ezec. 29. 6, 7.

7. Dar poate că îmi vei spune: „Ne încredem în Domnul, Dumnezeul nostru!“ Dar nu este El acela ale cărui înălţimi şi altare le-a îndepărtat Ezechia, zicînd lui Iuda şi Ierusalimului: „Să vă închinaţi înaintea acestui altar?“

8. Acum fă o învoială cu stăpînul meu, împăratul Asiriei, şi-ţi voi da două mii de cai; să vedem dacă poţi face rost de călăreţi ca să încalece pe ei!

9. Cum ai putea să stai tu împotriva unei singure căpetenii, dintre cei mai neînsemnaţi slujitori ai stăpînului meu? Şi totuş tu îţi pui încrederea în Egipt pentru cară şi pentru călăreţi.

10. Şi apoi, fără voia Domnului m'am suit eu împotriva ţării acesteia s'o nimicesc? Domnul mi-a zis: „Suiete împotriva ţării acesteia, şi nimiceşte-o!“

11. Eliachim, Şebna şi Ioah au zis lui Rabşache: „Vorbeşte robilor tăi în limba aramaică, fiindcă o înţelegem; nu ne vorbi în limba evreiască, în auzul poporului care este pe zid.“

12. Rabşache a răspuns: „Oare stăpînului tău şi ţie m'a trimes stăpînul meu să spun aceste cuvinte? Nu m'a trimes el să le spun oamenilor acestora, cari şed pe zid ca să-şi mănînce balega şi să-şi bea udul împreună cu voi?“

13. Apoi Rabşache a înaintat şi a strigat cu toată puterea lui în limba evreiască: „Ascultaţi cuvintele marelui împărat, împăratul Asiriei!

14. Aşa vorbeşte împăratul: „Nu vă lăsaţi amăgiţi de Ezechia, căci nu va putea să vă izbăvească.

15. Nu vă lăsaţi mîngîiaţi de Ezechia cu încrederea în Domnul, cînd vă zice: „Domnul ne va izbăvi, şi cetatea aceasta nu va fi dată în mînile împăratului Asiriei.“

16. Nu ascultaţi pe Ezechia. Căci aşa vorbeşte împăratul Asiriei: „Faceţi pace cu mine, supuneţi-vă mie, şi * fiecare din voi va mînca din via lui şi din smochinul lui, şi va bea apă din fîntîna lui, *Zah. 3. 10.

17. pînă voi veni, şi vă voi lua într'o ţară ca a voastră, într'o ţară plină de grîu şi de vin, o ţară plină de pîne şi de vii.“

18. Nu vă lăsaţi amăgiţi de Ezechia, cînd vă zice: „Domnul ne va izbăvi.“ Oare dumnezeii neamurilor au izbăvit ei fiecare ţara lui din mîna împăratului Asiriei?

19. Unde sînt dumnezeii Hamatului şi Arpadului? Unde sînt dumnezeii din Sefarvaim? Şi unde sînt dumnezeii Samariei? Au izbăvit ei Samaria din mîna mea?

20. Dintre toţi dumnezeii acestor ţări, cari din ei şi-au izbăvit ţara din mî-

na mea, pentruca Domnul să izbăvească Ierusalimul din mîna mea?“

21. Dar ei au tăcut, şi nu i-au răspuns o vorbă; căci împăratul dăduse porunca aceasta: „Să nu-i răspundeţi!“

22. Şi Eliachim, fiul lui Hilchia, căpetenia casei împăratului, Şebna, logofătul, şi Ioah, fiul lui Asaf, scriitorul, au venit astfel la Ezechia, cu hainele sfîşiate, şi i-au spus cuvintele lui Rabşache.

37 1. Cînd a auzit împăratul * Ezechia cuvintele acestea, şi-a sfîşiat hainele, s'a acoperit cu un sac, şi s'a dus în Casa Domnului. *2 Reg. 19. 1, etc.

2. A trimes pe Eliachim, căpetenia casei împăratului, pe Şebna, logofătul, şi pe cei mai bătrîni dintre preoţi, acoperiţi cu saci, la proorocul Isaia, fiul lui Amoţ.

3. Şi i-au zis: „Aşa vorbeşte Ezechia: „Ziua aceasta este o zi de necaz, de pedeapsă şi de ocară; căci copiii sînt aproape să iasă din pîntecele mamei lor, şi totuş mamele n'au putere să nască.

4. Poate că Domnul Dumnezeul tău, a auzit cuvintele lui Rabşache, pe care l-a trimes împăratul Asiriei, stăpînul său, să batjocorească pe Dumnezeul cel viu, şi poate că Domnul Dumnezeul tău îl va pedepsi pentru cuvintele pe cari le-a auzit. Inalţă dar o rugăciune pentru rămăşiţa care a mai rămas.“

5. Slujitorii împăratului Ezechia s'au dus deci la Isaia.

6. Şi Isaia le-a zis: „Iată ce veţi spune stăpînului vostru: „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu te spăimînta de cuvintele pe cari le-ai auzit şi prin cari M'au batjocorit slujitorii împăratului Asiriei.

7. Căci voi pune în el un duh de aşa fel încît, la o veste pe care o va primi, se va întoarce în ţara lui; şi-l voi face să cadă ucis de sabie în ţara lui.“

8. Rabşache, la întoarcere, a găsit pe împăratul Asiriei luptînd împotriva Libnei, căci aflase de plecarea lui din Lachis.

9. Atunci împăratul Asiriei a primit o veste despre Tirhaca, împăratul Etiopiei, prin care i se spunea: „El a pornit să-ţi facă război.“ Cum a auzit lucrul acesta, a trimes soli la Ezechia, zicîndu-le:

10. „Aşa să vorbiţi lui Ezechia, împăratul lui Iuda: „Nu te lăsa amăgit de Dumnezeul tău, în care te încrezi, şi zici: „Ierusalimul nu va fi dat în mînile împăratului Asiriei.“

11. Căci ai auzit ce au făcut împăraţii Asiriei tuturor ţărilor, şi cum le-au nimicit cu desăvîrşire; şi tu, să fii izbăvit?

12. Oare dumnezeii neamurilor, pe cari le-au nimicit părinţii mei, le-au izbăvit ei, şi anume: Gozanul, Haranul, Reţef, şi fiii lui Eden cari sînt la Telasar?

13. Unde este împăratul Hamatului *, împăratul Arpadului, şi împăratul cetăţii Sefarvaim, Hena şi Iva?“ * Ier. 49. 23.

14. Ezechia a luat scrisoarea din mîna solilor, şi a citit-o. Apoi s'a suit la Casa Domnului, a întins-o înaintea Domnului,

15. şi i-a făcut următoarea rugăciune:

16. „Doamne al oştirilor, Dumnezeul lui Israel, care şezi pe heruvimi! Tu eşti singurul Dumnezeu al tuturor împărăţiilor pămîntului! Tu ai făcut cerurile şi pămîntul!

17. Doamne, pleacă-Ţi * urechea, şi ascultă! Doamne, deschide-Ţi ochii, şi priveşte! Auzi toate cuvintele pe cari le-a trimes Sanherib ca să batjocorească pe Dumnezeul cel viu! * Dan. 9. 18.

18. Este adevărat, Doamne, că împăraţii Asiriei au pustiit toate ţările şi ţările lor,

19. şi că au aruncat în foc pe dumnezeii lor; dar ei nu erau dumnezei, ci erau lucrări făcute de mînile omului, de lemn şi de piatră. De aceea i-au nimicit.

20. Acum, Doamne, Dumnezeul nostru, izbăveşte-ne din mîna lui Sanherib, ca toate împărăţiile pămîntului să ştie că numai Tu, Doamne, eşti Dumnezeu!“

21. Atunci Isaia, fiul lui Amoţ, a trimes să spună lui Ezechia: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Am auzit rugăciunea pe care Mi-ai făcut-o cu privire la Sanherib, împăratul Asiriei.

22. Iată cuvîntul pe care l-a rostit Domnul împotriva lui: „Fecioara, fiica Sionului, te dispreţuieşte şi îşi bate joc de tine; fata Ierusalimului dă din cap după tine.

23. Pe cine ai batjocorit şi ai ocărît tu? Impotriva cui ţi-ai ridicat glasul, şi ţi-ai îndreptat ochii? Impotriva Sfîntului lui Israel;

24. prin slujitorii tăi tu ai batjocorit pe Domnul, şi ai zis: „Cu mulţimea carălor mele, m'am suit pe vîrful munţilor, pe coastele Libanului, şi voi tăia cedrii lui cei mai înalţi, cei mai frumoşi chiparoşi ai lui, şi voi ajunge pe culmea cea mai înaltă, în pădurea lui care este ca un pomăt.

25. Am săpat izvoare, şi am băut din apele lor, şi cu talpa picioarelor mele voi seca toate rîurile Egiptului."

26. „Dar n'ai auzit că am pregătit aceste lucruri de demult, şi că le-am hotărît din vremuri străvechi? Acum însă am dat voie să se împlinească, pentru ca să prefaci cetăţi tari în nişte mormane de dărîmături.

27. Şi locuitorii lor sînt neputincioşi, spăimîntaţi şi uluiţi: sînt ca iarba de pe cîmp şi verdeaţa fragedă, ca iarba de pe acoperişuri, şi ca grîul care se usucă înainte de a da în spic.

28. Dar Eu ştiu cînd stai jos, cînd ieşi afară, cînd intri, şi cînd eşti mînios împotriva Mea.

29. Deci pentrucă eşti mînios împotriva Mea, şi mîndria ta a ajuns pînă la urechile Mele, voi pune veriga* Mea în nările tale şi zăbala Mea între buzele tale, şi te voi face să te întorci pe drumul pe care ai venit."

*Cap. 30. 28. Ezec. 38. 4.

30. „Şi acesta să-ţi fie semnul, Ezechia: anul acesta veţi mînca ce va creşte singur dela sine, şi în al doilea an ce va răsări din aceasta; dar în al treilea an, veţi sămăna, veţi secera, veţi sădi vii şi veţi mînca din rodul lor.

31. Şi ce va mai scăpa din casa lui Iuda, şi ce va mai rămînea iarăş va prinde rădăcini de desupt, şi va aduce rod deasupra.

32. Căci din Ierusalim va ieşi o rămăşiţă, şi din muntele Sionului cei izbăviţi. Iată ce va face rîvna* Domnului oştirilor. *2 Reg. 19. 31. Cap. 9. 7.

33. Deaceea aşa vorbeşte Domnul despre împăratul Asiriei:

„El nu va intra în cetatea aceasta, nu va arunca săgeţi în ea, nu-i va sta înainte cu scuturi, şi nu va ridica întărituri de şanţuri împotriva ei.

34. Ci se va întoarce pe drumul pe care a venit, şi nu va intra în cetatea aceasta, zice Domnul,

35. căci Eu voi ocroti* cetatea aceasta ca s'o scap, din pricina Mea, şi din pricina robului Meu David!"

*2 Reg. 20. 6. Cap. 38. 6.

36. Ingerul* Domnului a ieşit, şi a ucis în tabăra Asirienilor o sută optzeci şi cinci de mii de oameni. Şi cînd s'au sculat dimineaţa, iată că toţi aceştia erau nişte trupuri moarte. *2 Reg. 19. 35.

37. Atunci Sanherib, împăratul Asiriei, şi-a ridicat tabăra, a plecat şi s'a întors; şi a rămas la Ninive.

38. Şi, pe cînd stătea cu faţa la pămînt rugîndu-se în casa lui Nisroc, dumnezeul său, fiii săi Adramalec şi Şareţer l-au lovit cu sabia, şi au fugit în ţara Ararat. Şi în locul lui a domnit fiul său Esar-Hadon.

Boala şi însănătoşirea lui Ezechia.

38 1. In vremea* aceea, Ezechia a fost bolnav pe moarte. Proorocul Isaia, fiul lui Amoţ, a venit la el, şi i-a zis: „Aşa vorbeşte Domnul: „Pune-ţi în rînduială** casa, căci vei muri, şi nu vei mai trăi."

*2 Reg. 20. 1, etc. 2 Cron. 32. 24. **2 Sam. 17. 23.

2. Ezechia s'a întors cu faţa la părete, şi a făcut Domnului următoarea rugăciune:

3. „Doamne, adu-Ţi aminte* că am umblat înaintea Ta cu credincioşie şi inimă curată, şi am făcut ce este bine înaintea Ta!" Şi Ezechia a vărsat multe lacrămi. *Neem. 13. 14.

4. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit lui Isaia astfel:

5. „Du-te, şi spune lui Ezechia: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul tatălui tău David: „Am auzit rugăciunea ta şi am văzut lacrămile tale. Iată că voi mai adăuga încă cincisprezece ani la zilele vieţii tale.

6. Te voi izbăvi pe tine şi cetatea aceasta, din mîna împăratului Asiriei; voi ocroti* cetatea aceasta. *Cap. 37. 35.

7. Şi iată semnul* din partea Domnului după care vei cunoaşte că Domnul va împlini cuvîntul pe care l-a rostit: *2 Reg. 20. 8, etc. Cap. 7. 11.

8. voi întoarce înapoi cu zece trepte umbra treptelor cu care s'a pogorît soarele pe cadranul lui Ahaz." Şi soarele s'a dat înapoi cu zece trepte de pe treptele pe cari se pogorîse.

9. Cîntarea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, cu prilejul bolii şi însănătoşerii lui.

10. „Ziceam: „In cei mai buni ani ai vieţii mele trebuie să mă duc la porţile locuinţei morţilor!

Sînt pedepsit cu perderea celorlalţi ani ai mei, cari-mi mai rămîn!

11. Ziceam: „Nu voi mai vedea pe Domnul, pe Domnul, în * pământul celor vii;
nu voi mai vedea pe niciun om în locuința morților! *Ps. 27. 13; 116. 9.

12. Locuința * mea este luată și mutată dela mine, ca o colibă de păstori.
Imi simt firul vieții tăiat ca de un țesător, care m'ar rupe din țesătura lui.
Pînă deseară îmi vei pune capăt. *Iov 7. 6.

13. Am strigat pînă dimineața; ca un leu, îmi zdrobise toate oasele!
Pînă deseară îmi vei pune capăt.

14. Ciripeam ca o rîndunea, croncăneam ca un cocor,
și gemeam * ca o porumbiță. Ochiimi priveau topiți spre cer:
„Doamne, sînt în necaz, ajută-mă!“ *Cap. 59. 11.

15. Ce să mai spun? El mi-a răspuns și m'a ascultat.
Acum voi umbla smerit pînă la capătul anilor mei, dupăce * am fost întristat astfel. *Iov 7. 11; 10. 1.

16. Doamne, prin îndurarea Ta se bucură omul de viață,
prin ea mai am și eu suflare,
căci Tu mă faci sănătos și îmi dai iarăș viața.

17. Iată, chiar suferințele mele erau spre mîntuirea mea;
Tu ai găsit plăcere să-mi scoți sufletul din groapa putrezirii.
Căci ai aruncat înapoia Ta toate păcatele mele!

18. Căci nu locuința morților Te laudă, nu moartea Te mărește,
și cei * ce s'au pogorît în groapă nu mai nădăjduiesc în credincioșia Ta.
*Ps. 6. 5; 30. 9; 88. 11; 115. 17. Ecl. 9. 10.

19. Ci cel viu, da, cel viu Te laudă, ca mine astăzi.
Tatăl * face cunoscut copiilor săi credincioșia Ta. *Deut. 4. 9; 6. 7. Ps. 78. 3, 4.

20. Domnul m'a mîntuit!
De aceea, în toate zilele vieții noastre
vom suna din coardele instrumentelor noastre,
în Casa Domnului.“

21. Isaia zisese *: „Să se aducă o turtă de smochine, și s'o întindă peste bubă; și Ezechia va trăi.“ *2 Reg. 20. 7.

22. Și Ezechia zisese *: „După ce semn voi cunoaște că mă voi sui la Casa Domnului?“ *2 Reg. 20. 8.

Ezechia și trimeșii din Babilon.

39 1. In acelaș * timp, Merodac-Baladan, fiul lui Baladan, împăratul Babilonului, a trimes o scrisoare și un dar lui Ezechia, pentrucă aflase de boala și însănătoșarea lui. *2 Reg. 20. 12, etc.

2. Ezechia s'a * bucurat, și a arătat trimeșilor locul unde erau lucrurile lui de preț, argintul și aurul, mirezmele și untdelemnul de preț, toată casa lui de arme, și tot ce se afla în vistieriile lui: n'a rămas nimic în casa și în ținuturile lui, pe care să nu li-l fi arătat. *2 Cron. 32. 31.

3. Proorocul Isaia a venit apoi la împăratul Ezechia, și l-a întrebat: „Ce au spus oamenii aceia, și de unde au venit la tine?“ Ezechia a răspuns: „Au venit la mine dintr'o țară depărtată, din Babilon.“

4. Isaia a mai zis: „Ce au văzut în casa ta?“ Ezechia a răspuns: „Au văzut tot ce este în casa mea: n'a rămas nimic în vistieriile mele, pe care să nu li-l fi arătat.“

5. Atunci Isaia a zis lui Ezechia: „Ascultă cuvîntul Domnului oștirilor!

6. „Iată, vor veni vremurile cînd vor duce în Babilon tot ce * este în casa ta și tot ce au strîns părinții tăi pînă în ziua de azi; nimic nu va rămînea, zice Domnul. *Ier. 20. 5.

7. „Și vor lua din fiii tăi, ieșiți din tine, pe cari-i vei naște, ca să-i facă fameni în casa împăratului Babilonului.“

8. Ezechia a răspuns lui Isaia: „Cuvîntul Domnului, pe care l-ai rostit, este bun *. Căci, a adăugat el, măcar în timpul vieții mele va fi pace și liniște!“ *1 Sam. 3. 18.

40 1. „Mîngîiați, mîngîiați pe poporul Meu, zice Dumnezeul vostru.

2. „Vorbiți bine Ierusalimului, și strigați-i că robia lui s'a sfîrșit, că nelegiuirea lui este ispășită; căci * a primit din mîna Domnului de două ori cît toate păcatele lui. *Iov 42. 10. Cap. 61. 7.

3. Un * glas strigă: „Pregătiți ** în pustie calea Domnului, neteziți † în locurile uscate un drum pentru Dumnezeul nostru! *Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Ioan 1. 23. **Mal. 3. 1. †Ps. 68. 4. Cap. 49. 11.

4. Orice vale să fie înălțată, orice munte și orice deal să fie plecate, coa-

stele să se prefacă * în cîmpii, şi strîmtorile în vîlcele! * Cap. 45. 2.

5. Atunci se va descoperi slava Domnului, şi în clipa aceea orice făptură o va vedea; căci gura Domnului a vorbit.

6. Un glas zice: „Strigă!“ — Şi eu am răspuns: „Ce să strig?“ — „Orice * făptură este ca iarba, şi toată strălucirea ei ca floarea de pe cîmp. * Iov 14. 2. Ps. 90. 5; 102. 11; 103. 15. Iac. 1. 10. 1 Pet. 1. 24.

7. Iarba se usucă, floarea cade, cînd suflă vîntul * Domnului peste ea.“ — In adevăr, poporul este ca iarba: * Ps. 103. 16.

8. iarba se usucă, floarea cade; dar cuvîntul * Dumnezeului nostru rămîne în veac. * Ioan 12. 34. 1 Pet. 1. 25.

9. Suie-te pe un munte înalt, ca să vesteşti Sionului vestea cea bună; înalţă-ţi glasul cu putere, ca să vesteşti Ierusalimului vestea cea bună; înalţă-ţi glasul, nu te teme, şi spune cetăţilor lui Iuda: „Iată Dumnezeul vostru!

10. Iată, Domnul Dumnezeu vine cu putere, şi porunceşte cu braţul * Lui. Iată că plata ** este cu El, şi răsplătirile vin înaintea Lui. * Cap. 59. 16. ** Cap. 62. 11. Apoc. 22. 12.

11. El Işi va paşte * turma ca un Păstor, va lua mieii în braţe, îi va duce la sînul Lui, şi va călăuzi blînd oile cari alăptează.“ * Cap. 49. 10. Ezec. 34. 23; 37. 24. Ioan 10. 11. Evr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25; 5. 4. Apoc. 7. 17.

Puterea lui Dumnezeu.

12. „Cine * a măsurat apele cu mîna lui? Cine a măsurat cerurile cu palma, şi a strîns ţărîna pămîntului într'o treime de măsură? Cine a cîntărit munţii cu cîntarul, şi dealurile cu cumpăna? * Prov. 30. 4.

13. Cine * a cercetat Duhul Domnului, şi cine L-a luminat cu sfaturile lui? * Iov 21. 22; 36. 22, 23. Rom. 11. 34. 1 Cor. 2. 16.

14. Cu cine S'a sfătuit El, ca să ia învăţătură! Cine L-a învăţat cărarea dreptăţii? Cine L-a învăţat înţelepciunea, şi I-a făcut cunoscut calea priceperii!

15. Iată, neamurile sînt ca o picătură de apă din vadră, sînt ca praful pe o cumpănă; El ridică ostroavele ca un bob de nisip.

16. Libanul n'ajunge pentru foc, şi dobitoacele lui n'ajung pentru arderea de tot.

17. Toate neamurile sînt ca o nimica * înaintea Lui, nu sînt decît ** nimicnicie şi deşertăciune. * Dan. 4. 35. ** Ps. 62. 9.

18. Cu cine voiţi să asemănaţi * pe Dumnezeu? Şi cu ce asemănare îl veţi asemăna? * Vers. 25. Cap. 46. 5. Fapt. 17. 29.

19. Meşterul * toarnă idolul, şi argintarul îl îmbracă cu aur, şi-i toarnă lănţişoare de argint. * Cap. 41. 6. 7; 44. 12, etc. Ier. 10. 3, etc.

20. Iar cine este sărac, alege ca dar un lemn care nu putrezeşte; îşi caută un meşter iscusit, ca * să facă un idol, care să nu se clatine. * Cap. 41. 7. Ier. 10. 4.

21. „Nu * ştiţi? N'aţi auzit? Nu vi s'a făcut cunoscut de la început? Nu v'aţi gîndit niciodată la întemeierea pămîntului?“ * Ps. 19. 1. Fapt. 14. 17. Rom. 1. 19, 20.

22. El şade deasupra cercului pămîntului, şi locuitorii lui sînt ca nişte lăcuste înaintea Lui; El întinde * cerurile ca o mahramă supţire, şi le lăţeşte ca un cort, ca să locuiască în el. * Iov 9. 8. Ps. 104. 2. Cap. 42. 5; 44. 24; 51. 13. Ier. 10. 12.

23. El preface într'o nimica pe voivozi *, şi face o nimica din judecătorii pămîntului. * Iov 12. 21. Ps. 107. 40.

24. De abia sînt sădiţi, deabia sînt sămănaţi, de abia li s'a înrădăcinat tulpina în pămînt: şi El suflă peste ei, de se usucă, şi un vîrtej îi ia ca pe nişte paie.

25. „Cu * cine Mă veţi asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el?“ zice Cel Sfînt. * Vers. 18.

26. „Ridicaţi-vă ochii în sus, şi priviţi! Cine a făcut aceste lucruri? Cine a făcut să meargă după număr, în şir, oştirea lor? El le cheamă * pe toate pe nume; aşa de mare e puterea şi tăria Lui, că una nu lipseşte.“ * Deut. 4. 15, etc. Ps. 147. 4.

27. „Pentruce zici tu, Iacove, pentruce zici tu, Israele: „Soarta mea este ascunsă dinaintea Domnului, şi dreptul meu este trecut cu vederea înaintea Dumnezeului meu?“

28. Nu ştii? N'ai auzit? Dumnezeul cel vecinic, Domnul a făcut marginile pămîntului. El nu oboseşte, nici nu osteneşte; priceperea * Lui nu poate fi pătrunsă. * Ps. 147. 5. Rom. 11. 33.

29. El dă tărie celui obosit, şi măreşte puterea celui ce cade în leşin.

30. Flăcăii obosesc şi ostenesc, chiar tinerii se clatină;

31. dar ceice se încred în Domnul îşi înoiesc * puterea, ei sboară ca vulturii; aleargă şi nu obosesc, umblă, şi nu ostenesc.“ * Ps. 103. 5.

Israel să se încreadă în Domnul.

41 1. „Tăceţi *, ostroave, şi ascultaţi-Mă! Să-şi înviorеze popoarele puterea, să înainteze, şi să vorbească! Să ne apropiem şi să ne judecăm împreună. * Zah. 2. 13.

2. Cine a ridicat dela * răsărit pe acela pe care, în neprihănirea Lui, îl cheamă să calce pe urmele Lui? Cine îi supune ** neamuri şi împăraţi? Cine le face sabia praf, şi arcul o pleavă luată de vînt?

* Cap. 46. 11. ** Fac. 14. 14, etc. Vers. 25. Cap. 45. 1.

3. El îi urmăreşte, merge în pace pe un drum pe care n'a mai călcat nici odată cu piciorul lui.

4. Cine * a făcut şi a împlinit aceste lucruri? Acela care a chemat neamurile dela început, Eu, Domnul, cel ** dintîi şi Acelaş pînă în cele din urmă veacuri. * Vers. 26. Cap. 44. 7; 46. 10. ** Cap. 43. 10; 44. 6; 48. 12. Apoc. 1. 17; 22. 13.

5. Ostroavele văd lucrul acesta şi se tem, capetele pămîntului tremură: se apropie şi vin.

6. Se * ajută unul pe altul, şi fiecare zice fratelui său: „Fii cu inimă!“ * Cap. 40. 19; 44. 12.

7. Lemnarul * îmbărbătează pe argintar; celce lustruieşte cu ciocanul îmbărbătează pe celce bate pe nicovală, zicînd despre îmbinare: „Este bună!“ şi ţintuieşte idolul în cuie ca ** să nu se clatine.“ * Cap. 40. 19. ** Cap. 40. 20.

8. Dar tu, Israele, robul Meu, Iacove, pe care te-am ales *, sămînţa lui Avraam, prietenul ** Meu, * Deut. 7. 6; 10. 15; 14. 2. Ps. 135. 4. Cap. 43. 1; 44. 1. ** 2 Cron. 20. 7. Iac. 2. 23.

9. tu, pe care te-am luat dela marginile pămîntului, şi pe care te-am chemat dintr'o ţară depărtată, căruia ţi-am zis: „Tu eşti robul Meu, te aleg, şi nu te lepăd!“

10. nu * te teme, căci ** Eu sînt cu tine; nu te uita cu îngrijorare, căci Eu sînt Dumnezeul tău; Eu te întăresc, tot Eu îţi vin în ajutor. Eu te sprijinesc cu dreapta Mea biruitoare. * Vers. 13. 14. Cap. 43. 5. ** Deut. 31. 6, 8.

11. Iată, înfruntaţi, şi acoperiţi de ruşine *, vor fi toţi ceice sînt mîniaţi pe tine; vor fi nimiciţi şi vor pieri, ceice ţi se împotrivesc. * Exod. 23. 22. Cap. 45. 24; 60. 12. Zah. 12. 3.

12. Îi vei căuta, şi nu-i vei mai găsi, pe ceice se certau cu tine; vor fi nimiciţi, vor fi perduţi cei ce se războiau cu tine.

13. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul tău, care te iau de mîna dreaptă şi-ţi zic: „Nu * te teme de nimic, Eu îţi vin în ajutor! * Vers. 10.

14. Nu te teme de nimic, vermele lui Iacov, şi rămăşiţă slabă a lui Israel; căci Eu îţi vin în ajutor, — zice Domnul, — şi Sfîntul lui Israel este Mîntuitorul tău.

15. Iată, te fac * o sanie ascuţită, nouă de tot, cu mulţi dinţi; vei zdrobi, vei sfărîma munţii, şi vei face dealurile ca pleava. * Mic. 4. 13. 2 Cor. 10. 4, 5.

16. Le vei vîntura *, şi le va lua vîntul, şi un vîrtej le va risipi, dar tu, te vei bucura în Domnul, te ** vei făli cu Sfîntul lui Israel. * Ier. 51. 2. ** Cap. 45. 25.

17. Cei nenorociţi şi cei lipsiţi caută apă, şi nu este; li se usucă limba de sete. Eu, Domnul, îi voi asculta; Eu, Dumnezeul lui Israel, nu-i voi părăsi.

18. Voi face să izvorască rîuri * pe dealuri, şi izvoare în mijlocul văilor; voi preface pustia ** în iaz, şi pămîntul uscat în şivoaie de ape; * Cap. 35. 6, 7; 43. 19; 44. 3. ** Ps. 107. 35.

19. voi sădi cedri, salcîmi, mirţi şi măslini în pustie; voi pune chiparoşi, ulmi, şi merişori turceşti la un loc în pustie,

20. ca * să vadă cu toţii şi să ştie, să priceapă şi să înţeleagă că mîna Domnului a făcut aceste lucruri, şi Sfîntul lui Israel le-a zidit.“ * Iov 12. 9.

21. „Apăraţi-vă pricina, — zice Domnul — arătaţi-vă dovezile cele mai tari“, zice Împăratul lui Iacov.

22. „Să le arate *, şi să ne spună ce are să se întîmple; cari sînt proorociile pe cari le-aţi făcut vreodată? Spuneţi, ca să luăm seama la ele, şi să le vedem împlinirea; sau, vestiţi-ne viitorul. * Cap. 45. 21.

23. Spuneţi-ne * ce se va întîmpla mai tîrziu, ca să ştim că sînteţi dumnezei, faceţi ** măcar ceva bun sau rău, ca să vedem şi să privim cu toţii. * Cap. 42. 9; 44. 7, 8; 45. 3. Ioan 13. 19. ** Ier. 10. 5.

24. Iată că nu sînteţi * nimic şi lucrarea voastră este nimic; o scîrbă este cine vă alege pe voi. * Ps. 115. 5. Cap. 44. 9. 1 Cor. 8. 4.

25. Am sculat pe cineva dela miazănoapte, şi vine dela răsărit; el cheamă * Numele Meu; trece ** peste voivozi ca pe noroi şi-i calcă în picioare cum calcă olarul lutul. * Ezra 1. 2. ** Vers. 2.

26. Cine * a vestit lucrul acesta dela

început, ca să-l ştim, şi cu mult înainte, ca să zicem: „Are dreptate?“ Nimeni nu l-a vestit, nimeni nu l-a proorocit, şi nimeni n'a auzit cuvintele voastre. * Cap. 43. 9.

27. Eu*, Cel dintîi, am zis** Sionului: „Iată-i, iată-i!“ Şi Ierusalimului: „Îţi trimet un vestitor de veşti bune!“ * Vers. 4. ** Cap. 40. 9.

28. Căci* Mă uit, şi nu este nimeni, nimeni între ei care să prooroceaască şi care să poată răspunde, dacă-l voi întreba. * Cap. 63. 5.

29. Iată* că toţi sînt nimic, lucrările lor sînt zădarnice, idolii lor sînt o suflare goală!“ * Vers. 24.

Robul Domnului.

42 1. „Iată Robul* Meu, pe care-L sprijinesc, Alesul Meu, în care Îşi găseşte plăcere** sufletul Meu. Am pus† Duhul Meu peste El; El va vesti neamurilor judecata. * Cap. 43. 10; 49. 3, 6; 52. 13; 53. 11. Mat. 12. 18, 19, 20. Filip. 2. 7. ** Mat. 3. 17; 17. 5. Efes. 1. 6. † Cap. 11. 2. Ioan 3. 34.

2. El nu va striga, nu-Şi va ridica glasul, şi nu-l va face să se audă pe uliţe.

3. Trestia frîntă n'o va zdrobi, şi mucul care mai arde încă, nu-l va stinge. Va vesti judecata după adevăr.

4. El nu va slăbi, nici nu se va lăsa, pînă va aşeza dreptatea pe pămînt; şi ostroavele* vor nădăjdui în legea Lui.“ * Fac. 49. 10.

5. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu, care* a făcut cerurile şi le-a întins, care** a întins pămîntul şi cele de pe el, care† a dat suflare celor ce-l locuiesc, şi suflet celor ce merg pe el. * Cap. 44. 24. Zah. 12. 1. ** Ps. 136. 6. † Fapt. 17. 25.

6. „Eu*, Domnul, Te-am chemat ca să dai mîntuire, şi Te voi lua de mînă, Te voi păzi şi** Te voi pune ca legămînt al poporului, ca să fii Lumina† neamurilor, * Cap. 43. 1. ** Cap. 49. 8. † Cap. 49. 6. Luc. 2. 32. Fapt. 13. 47.

7. să deschizi* ochii orbilor, să scoţi** din temniţă pe cei legaţi, şi din prinsoare pe cei ce locuiesc în întunerec†. * Cap. 35. 5. ** Cap. 61. 1. Luc. 4. 18. 2 Tim. 2. 26. Evr. 2. 14, 15. † Cap. 9. 2.

8. Eu sînt Domnul, acesta este Numele Meu; şi slava* Mea n'o voi da altuia, nici cinstea Mea idolilor.“ * Cap. 48. 11.

9. „Iată că cele dintîi lucruri s'au împlinit, şi vă vestesc altele noi; vi le spun mai înainte ca să se întîmple.

10. Cîntaţi* Domnului o cîntare nouă, cîntaţi laudele Lui pînă la marginile pămîntului, voi** cari mergeţi pe mare şi cei ce locuiţi în ea, ostroave şi locuitorii lor! * Ps. 33. 3; 40. 3; 98. 1. ** Ps. 107. 23.

11. Pustia şi cetăţile ei să înalţe glasul! Satele locuite de Chedar, să-şi înalţe glasul! Locuitorii stîncilor să sară de veselie: să strige de bucurie din vîrful munţilor!

12. Să dea slavă Domnului, şi să vestească laudele Lui în ostroave!“

13. „Domnul înaintează ca un viteaz, Îşi stîrneşte rîvna ca un om de război; înalţă glasul*, strigă, Îşi arată puterea împotriva vrăjmaşilor Săi.— * Cap. 31. 4.

14. „Am tăcut multă vreme —, zice Domnul, — am tăcut, şi M'am ţinut. Dar acum voi striga ca o femeie în durerile naşterii, voi gîfăi şi voi răsufla.

15. Voi pustii munţi şi dealuri, le voi usca toată verdeaţa; voi preface rîurile în ostroave, şi iazurile le voi usca.

16. Voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, îi voi povăţui pe cărări neştiute de ei; voi preface întunerecul în lumină, înaintea lor, şi locurile strîmbe în locuri netede: iată ce voi face, şi nu-i voi părăsi.

17. Vor da înapoi*, vor fi acoperiţi de ruşine cei ce se încred în idoli ciopliţi şi zic idolilor turnaţi: „Voi sînteţi dumnezeii noştri!“ * Ps. 97. 7. Cap. 1. 29; 44. 11; 45. 16.

18. „Ascultaţi, surzilor, priviţi şi vedeţi, orbilor!

19. Cine* este orb, dacă nu robul Meu şi surd ca solul Meu, pe care îl trimet? Cine este orb ca prietenul lui Dumnezeu, şi orb ca robul Domnului? * Cap. 43. 8. Ezec. 12. 2. Ioan 9. 39, 41.

20. Ai văzut multe, dar* n'ai luat seama la ele; ai deschis urechile, dar n'ai auzit: * Rom. 2. 21.

21. Domnul a voit, pentru dreptatea Lui, să vestească o lege mare şi minunată.

22. Şi totuş poporul acesta este un popor prădat şi jăfuit! Toţi zac înlănţuiţi în peşteri, şi înfundaţi în temniţe. Sînt lăsaţi de pradă, şi nimeni nu-i scapă! Jăfuiţi, şi nimeni nu zice: „Dă înapoi!“

23. Cine dintre voi, însă, pleacă urechea la aceste lucruri? Cine vrea să ia aminte la ele şi să asculte pe viitor?

24. Cine a dat pe Iacov pradă jafu-

lui, şi pe Israel în mînile jăfuitorilor? Oare nu Domnul, împotriva căruia am păcătuit? Ei n'au voit să umble pe căile Lui, şi n'au ascultat Legea Lui.

25. De aceea a vărsat El peste Israel văpaia mîniei Lui, şi grozăviile războiului: războiul l-a aprins * din toate părţile şi** n'a înţeles; l-a ars, şi n'a luat seama." *2 Reg. 25. 9. **Osea 7. 9.

Numai Domnul răscumpără pe Israel.

43 1. „Acum, aşa vorbeşte Domnul, care te-a făcut *, Iacove, şi Cel ce te-a întocmit **, Israele!" Nu te teme de nimic, căci † Eu te izbăvesc, te chem †† pe nume: eşti al Meu." *Vers. 7. **Vers. 21. Cap. 44. 2, 21, 24. †Cap. 44. 6. ††Cap. 42. 6; 45. 4.

2. Dacă * vei trece prin ape, Eu voi fi cu** tine; şi rîurile nu te vor îneca; dacă vei merge † prin foc, nu te va arde, şi flacăra nu te va aprinde. *Ps. 66. 12; 91. 3, etc. **Deut. 31. 6, 8. †Dan. 3. 25, 27.

3. Căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul tău, Sfîntul lui Israel, Mîntuitorul tău! Eu dau Egiptul ca preţ pentru * răscumpărarea ta, Etiopia şi Saba în locul tău. *Prov. 11. 8; 21. 18.

4. De aceea, pentrucă ai preţ în ochii Mei, pentrucă eşti preţuit şi te iubesc, dau oameni pentru tine, şi popoare pentru viaţa ta.

5. Nu * te teme de nimic, căci Eu sînt cu tine, Eu voi aduce înapoi neamul tău dela răsărit, şi te voi strînge dela apus. *Cap. 41. 10, 14; 44. 2. Ier. 30. 10, 11; 46. 27, 28.

6. Voi zice miază noaptei: „Dă încoace!" şi miazăzilei: „Nu opri", ci adu-Mi fiii din ţările depărtate şi fiicele dela marginea pămîntului:

7. pe toţi ceice poartă * Numele Meu şi pe cari i-am făcut ** spre slava Mea, pe cari i-am întocmit † şi i-am alcătuit." *Cap. 63. 19. Iac. 2. 7. **Ps. 100. 3. Cap. 29. 23. Ioan 3. 3, 5. 2 Cor. 5. 17. Efes. 2. 10. †Vers. 1.

8. „Scoate * afară poporul cel orb, care totuş are ochi, şi surzii, cari totuş au urechi. *Cap. 6. 9; 42. 19. Ezec. 12. 2.

9. Să se strîngă toate neamurile şi să se adune popoarele! Cine * dintre ei a vestit aceste lucruri? Cari dintre ei ne-au făcut cele dintîi proorocii? Să-şi aducă martorii şi să-şi dovedească dreptatea, ca să asculte oamenii şi să zică: „Adevărat!" — *Cap. 41. 21, 22, 26.

10. „Voi * sînteţi martorii Mei —, zice Domnul, — voi şi** Robul Meu pe care L-am ales, ca să ştiţi, ca să Mă credeţi şi să înţelegeţi că Eu sînt: înainte † de Mine n'a fost făcut niciun Dumnezeu, şi după Mine nu va fi,

*Cap. 44. 8. **Cap. 42. 1; 55. 4. †Cap. 41. 4; 44. 6.

11. Eu, Eu sînt * Domnul, şi afară de Mine nu este niciun Mîntuitor!

*Cap. 45. 21. Osea 13. 4.

12. Eu am vestit, am mîntuit, am proorocit, nu sînt străin * între voi: voi** Îmi sînteţi martori —, zice Domnul, — că Eu sînt Dumnezeu.

*Deut. 32. 16. Ps. 81. 9. **Cap. 44. 8. Vers. 10.

13. Eu sînt dela * început, şi nimeni nu izbăveşte din mîna Mea; cînd lucrez Eu, cine se poate împotrivi **?"

*Ps. 90. 2. Ioan 8. 58. **Iov 9. 12. Cap. 14. 27.

14. „Aşa vorbeşte Domnul, Răscumpărătorul vostru, Sfîntul lui Israel: „Din pricina voastră, trimet pe vrăjmaş împotriva Babilonului, şi pogor pe toţi fugarii, chiar şi pe Haldei, pe corăbiile cu cari se făleau.

15. Eu sînt Domnul, Sfîntul vostru, Făcătorul lui Israel, Împăratul vostru."

16. Aşa vorbeşte Domnul, care a croit * un drum pe mare, şi o cărare ** pe apele cele puternice,

*Exod. 14. 16, 22. Ps. 77. 19. Cap. 51. 10. **Ios. 3. 13, 16.

17. care a * scos cară şi cai, o oştire şi războinici viteji, culcaţi deodată împreună, ca să nu se mai scoale, nimiciţi, şi stinşi ca un muc de lumînare:

*Exod. 14. 4—9, 25.

18. „Nu vă * mai gîndiţi la ce a fost mai înainte, şi nu vă mai uitaţi la cele vechi! *Ier. 16. 14; 23. 7.

19. Iată, voi face ceva * nou, şi-i gata să se întîmple: să nu-l cunoaşteţi voi oare? Voi face ** un drum prin pustie, şi rîuri în locuri secetoase. *2 Cor. 5. 17. Apoc. 21. 5. **Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Deut. 8. 15. Ps. 78. 16. Cap. 35. 6; 41. 18.

20. Fiarele cîmpului Mă vor slăvi, şacalii şi struţii, pentrucă voi da * ape în pustie, şi rîuri în locuri secetoase, ca să adăp pe poporul Meu, pe poporul Meu cel ales, *Cap. 48. 21.

21. poporul pe * care Mi l-am alcătuit, ca să vestească laudele Mele."

*Ps. 102. 18. Vers. 1. 7. Luc. 1. 74, 75. Efes. 1. 5, 6.

22. „Şi tu nu M'ai chemat, Iacove, căci te-ai obosit * de Mine, Israele!

*Mal. 1. 13.

23. Nu * Mi-ai adus oile tale ca arderi de tot, şi nu M'ai cinstit cu jertfele tale. Nu te-am chinuit cu daruri de mîncare, pe cari trebuia să Mi le aduci; şi nu te-am obosit cu jertfe de tămîie. *Amos 5. 25.

24. Nu Mi-ai cumpărat trestie mirositoare cu argint, şi nu M'ai săturat cu grăsimea jertfelor tale: dar tu M'ai chinuit cu păcatele tale, şi M'ai obosit* cu nelegiuirile tale. *Cap. 1. 14. Mal. 2. 17.

25. Eu, Eu îţi şterg* fărădelegile, pentru** Mine, şi† nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale. *Cap. 44. 22; 48. 9. Ier. 50. 20. Fapt. 3. 19. **Ezec. 36. 22, etc. †Cap. 1. 18. Ier. 31. 34.

26. Adu-Mi aminte, să ne judecăm împreună, vorbeşte tu însuţi, ca să-ţi scoţi dreptatea.

27. Cel dintîi tată al tău a păcătuit, şi învăţătorii tăi s'au răsvrătit împotriva Mea.

28. De aceea am socotit ca nişte pîngăriţi* pe căpeteniile sfîntului locaş, am** dat pierzării pe Iacov, şi batjocorii pe Israel." *Cap. 47. 6. Plîn. 2. 2, 6, 7. **Ps. 79. 4. Ier. 24. 9. Dan. 9. 11. Zah. 8. 13.

44 1. „Ascultă acum, Iacove*, robul Meu, Israele, pe care te-am ales!" *Vers. 21. Cap. 41. 8; 43. 1. Ier. 30. 10; 46. 27, 28.

2. Aşa vorbeşte Domnul, care* te-a făcut şi întocmit, şi care dela naşterea ta este sprijinul tău: „Nu te teme de nimic, robul Meu Iacov, Israelul** Meu, pe care l-am ales.
*Cap. 43. 1, 7. **Deut. 32. 15.

3. Căci voi turna* ape peste pămîntul însetat şi rîuri pe pămîntul uscat; voi turna Duhul Meu peste sămînţa ta, şi binecuvîntarea Mea peste odraslele tale, *Cap. 35. 7. Ioel 2. 28. Ioan 7. 38. Fapt. 2. 18.

4. şi vor răsări ca firele de iarbă între ape, ca sălciile lîngă pîraiele de apă.

5. Unul va zice: „Eu sînt al Domnului!" Altul se va numi cu numele lui Iacov; iar altul va scrie cu mîna lui: „Al Domnului sînt!" Şi va fi cinstit cu numele lui Israel."

6. „Aşa vorbeşte Domnul, Impăratul lui Israel şi* Răscumpărătorul lui, Domnul oştirilor: „Eu** sînt Cel dintîi şi Cel de pe urmă, şi afară de Mine, nu este alt Dumnezeu. *Vers. 24. Cap. 43. 1, 14. **Cap. 41. 4; 48. 12. Apoc. 1. 8, 17; 22. 13.

7. Cine* a făcut proorocii ca Mine (să spună şi să-Mi dovedească!), de cînd am făcut pe oameni din vremile străvechi? Să vestească viitorul şi ce are să se întîmple! *Cap. 41. 4, 22; 45. 21.

8. Nu vă temeţi, şi nu tremuraţi; căci* nu ţi-am vestit şi nu ţi-am spus Eu de mult lucrul acesta? Voi** Imi sînteţi martori! Este oare un alt Dumnezeu afară de Mine? Nu† este altă Stîncă, nu cunosc alta! *Cap. 41. 22. **Cap. 43. 10, 12. †Deut. 4. 35, 39; 32. 39. 1 Sam. 2. 2. 2 Sam. 22. 32. Cap. 45. 5.

9. Ceice* fac idoli, toţi sînt deşertăciune, şi cele mai frumoase lucrări ale lor nu slujesc la nimic. Ele însele mărturisesc lucrul acesta: n'au** nici vedere, nici pricepere, tocmai ca să rămînă de ruşine. *Cap. 41. 24, 29. **Ps. 115. 4, etc.

10. Cine este acela care să fi făcut un dumnezeu, sau să fi turnat un idol, şi să nu* fi tras niciun folos din el?
*Ier. 10. 5. Hab. 2. 18.

11. Iată, toţi închinătorii lor vor rămînea de ruşine*, căci înşişi meşterii lor nu sînt decît oameni; să se strîngă cu toţii, să se înfăţişeze, şi tot vor tremura cu toţii şi vor fi acoperiţi de ruşine. *Ps. 97. 7. Cap. 1. 29; 42. 17; 45. 16.

12. Ferarul* face o secure, lucrează cu cărbuni, şi o făţuieşte şi-i dă un chip cu lovituri de ciocan, şi o lucrează cu puterea braţului; dar dacă-i este foame, este fără vlagă; dacă nu bea apă, este sleit de puteri.
*Cap. 40. 19; 41. 6. Ier. 10. 3, etc.

13. Lemnarul întinde sfoara, face o trăsătură cu creionul, făţuieşte lemnul cu o rîndea, şi-i înseamnă mărimea cu compasul; face un chip de om, un frumos chip omenesc, ca să locuiască într'o casă.

14. Işi taie cedri, goruni şi stejari, pe cari şi-i alege dintre copacii din pădure. Sădeşte brazi, şi ploaia îi face să crească.

15. Copacii aceştia slujesc omului pentru ars, el îi ia şi se încălzeşte cu ei. Ii pune pe foc, ca să coacă pîne, şi tot din ei face şi un dumnezeu căruia i se închină, îşi face din ei un idol, şi îngenunche înaintea lui!

16. O parte din lemnul acesta o arde în foc, cu o parte fierbe carne, pregăteşte o friptură, şi se satură; se şi încălzeşte, şi zice: „Ha! ha!" m'am încălzit, simt focul!"

17. Cu ce mai rămîne însă, face un dumnezeu, idolul lui. Ingenunche înaintea lui, i se închină, îl cheamă, şi strigă: „Mîntuieşte-mă, căci tu eşti dumnezeul meu!"

18. Ei* nu pricep şi nu înţeleg, căci li s'au lipit** ochii, ca să nu vadă, şi inima, ca să nu înţeleagă.
*Cap. 45. 20. **2 Tes. 2. 11.

19. Niciunul nu intră în sine* însuş, şi n'are nici minte, nici pricepere să-şi

zică: „Am ars o parte din el în foc, am copt pîne pe cărbuni, am fript carne şi am mîncat-o: şi să fac din cealaltă parte o scîrbă? Să mă închin înaintea unei bucăţi de lemn?“ *Cap. 46. 8.

20. El se hrăneşte cu cenuşă, inima* lui amăgită îl duce în rătăcire, ca să nu-şi mîntuiască sufletul, şi să nu zică: „N'am oare o minciună în mînă?“
*Osea 4. 12. Rom. 1. 21. 2 Tes. 2. 11.

21. Ţine minte aceste lucruri, Iacove, şi tu, Israele, căci eşti robul* Meu. Eu te-am făcut, tu eşti robul Meu, Israele, nu Mă uita! *Vers. 1, 2.

22. Eu îţi şterg* fărădelegile ca un nor, şi păcatele ca o ceaţă: întoarce-te la Mine, căci Eu** te-am răscumpărat.“ *Cap. 43. 25. **Cap. 48. 1; 48. 20. 1 Cor. 6. 20. 1 Pet. 1. 18, 19.

23. Bucuraţi-vă*, ceruri! Căci Domnul a lucrat; răsunaţi de veselie, adîncimi ale pămîntului! Izbucniţi în strigăte de bucurie, munţilor! Şi voi, pădurilor, cu toţi copacii voştri! Căci Domnul a răscumpărat pe Iacov, Şi-a arătat slava în Israel. *Ps. 69. 34; 96. 11, 12. Cap. 42. 10; 49. 13. Ier. 51. 48. Apoc. 18. 20.

24. Aşa vorbeşte Domnul, Răscumpărătorul* tău, Celce** te-a întocmit din pîntecele mamei tale: „Eu, Domnul, am făcut toate aceste lucruri, Eu† singur am desfăşurat cerurile, Eu am întins pămîntul. Cine era cu Mine?
*Cap. 43. 14. Vers. 6. **Cap. 43. 1. †Iov 9. 8. Ps. 104. 2. Cap. 40. 22; 42. 5; 45. 12; 51. 13.

25. Eu zădărnicesc* semnele proorocilor** mincinoşi, şi arăt ca înşelători pe ghicitori; fac pe cei înţelepţi să dea înapoi, şi† le prefac ştiinţa în nebunie. *Cap. 47. 13. **Ier. 50. 36. †1 Cor. 1. 20.

26. Dar* întăresc cuvîntul robului Meu, şi împlinesc ce proorocesc trimeşii Mei; Eu zic despre Ierusalim: „Va fi locuit,“ şi despre cetăţile lui Iuda: „Vor fi zidite iarăş, şi le voi ridica dărîmăturile.“ *Zah. 1. 6.

27. Eu* zic adîncului: „Usucă-te, şi îţi voi seca rîurile.“ *Ier. 50. 38; 51. 32, 36.

28. Eu zic despre Cir: „El este păstorul Meu, şi el va împlini toată voia Mea; el va zice despre Ierusalim: „Să fie* zidit iarăş!“ Şi despre Templu: „Să i se pună temeliile!“
*2 Cron. 36. 22, 23. Ezra 1. 1, etc. Cap. 45. 13.

45 1. „Aşa vorbeşte Domnul către unsul Său, către Cir, pe care-l ţine de mînă*, ca să doboare neamurile înaintea lui, şi să deslege brîul împăraţilor, să-i deschidă porţile, ca** să nu se mai închidă:
*Cap. 41. 13. **Cap. 41. 2. Dan. 5. 30.

2. „Eu voi merge înaintea ta, voi* netezi drumurile muntoase, voi sfărîma** uşile de aramă, şi voi rupe zăvoarele de fer. *Cap. 40. 4. **Ps. 107. 16.

3. Iţi voi da vistierii ascunse, bogăţii îngropate, ca* să ştii că Eu sînt Domnul care te chem pe** nume, Dumnezeul lui Israel.
*Cap. 41. 23. **Exod. 33. 12, 17. Cap. 43. 1; 49. 1.

4. Din dragoste pentru robul Meu Iacov*, şi pentru Israel, alesul Meu, te-am chemat pe nume, ţi-am vorbit cu bună voinţă, înainte** ca tu să Mă cunoşti. *Cap. 44. 1. **1 Tes. 4. 5.

5. Eu sînt* Domnul, şi** nu mai este altul, afară de Mine nu este Dumnezeu. Eu† te-am încins, înainte ca tu să Mă cunoşti. *Deut. 4. 35, 39; 32. 39. Cap. 44. 8; 46. 9. **Vers. 14, 18. 21, 22. †Ps. 18. 32, 39.

6. Ca* să se ştie, dela răsăritul soarelui pînă la apusul soarelui, că afară de Mine nu este Dumnezeu: Eu sînt Domnul, şi nu este altul.
*Ps. 102. 15. Cap. 37. 20. Mal. 1. 11.

7. Eu întocmesc lumina, şi fac întunerecul, Eu dau propăşirea, şi aduc restriştea*, Eu, Domnul, fac toate aceste lucruri. *Amos 3. 6.

8. Să picure* cerurile de sus şi să ploaie norii neprihănirea! Să se deschidă pămîntul, să dea din el mîntuirea, şi să iasă totodată din el izbăvirea! Eu, Domnul, fac aceste lucruri.“
*Ps. 72. 3; 85. 11.

9. „Vai de cine se ceartă cu Făcătorul* său! — Un ciob dintre cioburile pămîntului! — Oare lutul** zice el celui ce-l făţuieşte: „Ce faci?“ Şi lucrarea ta zice ea despre tine: „El n'are mîni?“ *Cap. 64. 8. **Cap. 29. 16. Ier. 18. 6. Rom. 9. 20.

10. Vai de cine zice tatălui său: „Pentru ce m'ai născut?“ Şi mamei sale: „Pentru ce m'ai făcut?“

11. Aşa vorbeşte Domnul, Sfîntul lui Israel, şi Făcătorul său: „Vrea cineva să Mă întrebe asupra viitorului, să-Mi poruncească pentru copiii* Mei şi pentru lucrarea** mînilor Mele?
*Ier. 31. 9. **Isa. 29. 23.

12. Eu* am făcut pămîntul, şi am făcut** pe om pe el; Eu cu mînile Mele am întins cerurile, şi am aşezat toată† oştirea lor.
*Cap. 42. 5. Ier. 27. 5. **Fac. 1. 26, 27. †Fac. 2. 1.

13. Eu* am ridicat pe Cir, în dreptatea Mea, şi voi netezi toate cărările

lui. El Îmi va zidi** iarăş cetatea, şi va da drumul prinşilor Mei de război, fără† preţ de răscumpărare şi fără daruri, zice Domnul oştirilor."
*Cap. 41. 2. **2 Cron. 36. 22, 23. Ezra 1. 1, etc. Cap. 44. 28. †Cap. 52. 3. Rom. 3. 24.

14. „Aşa vorbeşte Domnul: „Cîştigurile* Egiptului şi negoţul Etiopiei şi ale Sabeenilor, oameni de statură înaltă, vor trece la tine şi vor fi ale tale. Popoarele acestea vor merge după tine, vor trece înlănţuite**, se vor închina înaintea ta, şi-ţi vor zice rugîndu-te: „Numai† la tine se află Dumnezeu, şi nu†† este alt Dumnezeu afară de El." *Ps. 68. 31; 72. 10, 11. Cap. 49. 23; 60. 9, 10, 14, 16. Zah. 8. 22, 23. **Ps. 149. 8. †1 Cor. 14. 25. ††Vers. 5.

15. Dar Tu eşti un Dumnezeu care* Te ascunzi, Tu, Dumnezeul lui Israel, Mîntuitorule! *Ps. 44. 24. Cap. 8. 17; 57. 17.

16. Toţi sînt ruşinaţi şi uluiţi, toţi pleacă plini de ocară, făuritorii* idolilor. *Cap. 44. 11.

17. Dar* Israel va fi mîntuit de Domnul, cu o mîntuire vecinică. Voi nu veţi fi nici ruşinaţi, nici înfruntaţi, în veci. *Cap. 26. 4. Vers. 25. Rom. 11. 26.

18. Căci aşa vorbeşte Domnul, Făcătorul cerurilor, singurul Dumnezeu, care* a întocmit pămîntul, l-a făcut şi l-a întărit, l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci l-a întocmit ca să fie locuit —: „Eu** sînt Domnul, şi nu este altul! *Cap. 42. 5. **Vers. 5.

19. Eu n'am vorbit în* ascuns, într'un colţ întunecos al pămîntului. Eu n'am zis seminţei lui Iacov: „Căutaţi-Mă în zădar!" Eu**, Domnul, spun ce este adevărat, vestesc ce este drept."
*Deut. 30. 11. Cap. 48. 16. **Ps. 19. 8; 119. 137, 138.

20. „Strîngeţi-vă, veniţi şi apropiaţi-vă împreună, voi cei scăpaţi dintre neamuri! N'au* nicio pricepere cei ce îşi duc idolul de lemn, şi cheamă pe un dumnezeu, care nu poate** să-i mîntuiască. *Cap. 44. 17, 18, 19; 46. 7; 48. 7. Rom. 1. 22, 23. **Cap. 41. 22; 43. 9; 44. 7; 46. 10; 48. 14.

21. Spuneţi-le, şi aduceţi-i încoace, ca să se sfătuiască unii cu alţii! Cine a proorocit aceste lucruri dela început, şi le-a vestit de mult? Oare nu Eu, Domnul? Nu* este alt Dumnezeu decît Mine, Eu sunt singurul Dumnezeu drept şi mîntuitor, alt Dumnezeu afară de Mine nu este.
*Vers. 5. 14, 18. Cap. 44. 8; 46. 9; 48. 3, etc.

22. Intoarceţi-vă* la Mine, şi veţi fi mîntuiţi toţi ceice sînteţi la marginile pămîntului! Căci Eu sînt Dumnezeu, şi nu altul. *Ps. 22. 27; 65. 5.

23. Pe* Mine Insumi Mă jur, adevărul iese din gura Mea şi cuvîntul Meu nu va fi luat înapoi: orice** genunchi se va pleca înaintea Mea, şi orice† limbă va jura pe Mine.
*Fac. 22. 16. Evr. 6. 13. **Rom. 14. 11. Filip. 2. 10. †Fac. 31. 53. Deut. 6. 13. Ps. 63. 11. Cap. 65. 16.

24. „Numai în Domnul", Mi se va zice, „locuieşte dreptatea* şi puterea; la El vor veni, şi vor fi înfruntaţi toţi** ceice erau mîniaţi împotriva Lui. *Ier. 23. 5. 1 Cor. 1. 30. **Cap. 41. 11.

25. In* Domnul vor fi făcuţi** neprihăniţi şi proslăviţi toţi urmaşii lui Israel." *Vers. 17. **1 Cor. 1. 31.

46 1. „Bel se prăbuşeşte*, Nebo cade; idolii lor sînt puşi pe vite şi dobitoace; idolii pe cari-i purtaţi voi au ajuns o sarcină, o povară** pentru vita obosită!
*Cap. 21. 9. Ier. 50. 2; 51. 44. **Ier. 10. 5.

2. Au căzut, s'au prăbuşit împreună, nu pot să scape povara; ei înşişi* se duc în robie. *Ier. 48. 7.

3. Ascultaţi-Mă, casa lui Iacov, şi toată rămăşiţa casei lui Israel, voi, pe cari v'am luat în spinare dela obîrşia voastră, pe* cari v'am purtat pe umăr dela naşterea voastră:
*Exod. 17. 4. Deut. 1. 31; 32. 11. Ps. 71. 6. Cap. 63. 9.

4. pînă la bătrîneţa voastră Eu* voi fi Acelaş, pînă la căruntelele voastre vă voi** sprijini. V'am purtat, şi tot vreau să vă mai port, să vă sprijinesc şi să vă mîntuiesc.
*Ps. 102. 27. Mal. 3. 6. **Ps. 48. 14; 71. 18.

5. Cu* cine Mă veţi pune alături, ca să Mă asemănaţi? Cu cine Mă veţi asemăna, şi mă veţi potrivi? *Cap. 40. 18, 25.

6. Ei* varsă aurul din pungă, şi cîntăresc argintul în cumpănă; tocmesc un argintar să facă un dumnezeu din ele, şi se închină şi îngenunche înaintea lui. *Cap. 40. 19; 41. 6; 44. 12, 19. Ier. 10. 3.

7. Il* poartă, îl iau pe umăr, îl pun la locul lui; acolo rămîne, şi nu se mişcă din locul lui. Apoi strigă** la el, dar nu răspunde, nici nu-i scapă din nevoie. *Ier. 10. 5. **Cap. 45. 20.

8. Ţineţi* minte aceste lucruri, şi fiţi oameni! Veniţi-vă în fire, păcătoşilor." *Cap. 44. 19; 47. 4.

9. „Aduceţi-vă* aminte de cele petrecute în vremile străbune; căci Eu sînt Dumnezeu, şi nu este altul**, Eu sînt

Dumnezeu, şi nu este niciunul ca Mine. *Deut. 32. 7. **Cap. 45. 5, 21.

10. Eu * am vestit dela început ce are să se întîmple şi cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: „Hotărîrile** Mele vor rămînea în picioare, şi Imi voi aduce la îndeplinire toată voia Mea. *Cap. 45. 21. **Ps. 33. 11. Prov. 19. 21; 21. 30. Fapt. 5. 39. Evr. 6. 17.

11. Eu chem dela * răsărit o pasăre de pradă, dintr'o ţară depărtată, un om ca să împlinească planurile** Mele: da, Eu am † spus, şi Eu voi împlini; Eu am plănuit şi Eu voi înfăptui. *Cap. 41. 2, 25. **Cap. 44. 28; 45. 13. †Num. 23. 19.

12. Ascultaţi-Mă, oameni * cu inima împietrită, vrăjmaşi** ai neprihănirii! *Ps. 76. 5. **Rom. 10. 3.

13. Eu Imi apropii * neprihănirea: nu este departe; şi mîntuirea Mea nu** va zăbovi. Eu voi pune mîntuirea † Mea în Sion şi slava Mea peste Israel.“ *Cap. 51. 5. Rom. 1. 17; 3. 21. **Hab. 2. 3. †Cap. 62. 11.

47 1. „Pogoară-te * şi şezi** în ţărînă, fecioară, fiica Babilonului; şezi pe pămînt, fără scaun de domnie, fiica Haldeilor; căci nu te vor mai numi supţirică şi plăcută. *Ier. 48. 18. **Cap. 3. 26.

2. Ia * pietrele de moară, şi macină făină; scoate-ţi măhrama, ridică-ţi poala rochiei, descopere-ţi picioarele, treci rîurile! *Exod. 11. 5. Judc. 16, 21. Mat. 24. 41.

3. Goliciunea * ţi se va descoperi, şi ţi se va vedea ruşinea. Imi voi răzbuna**, şi nu voi cruţa pe nimeni.“ — *Cap. 3. 17; 20. 4. Ier. 13. 22, 26. Nah. 3. 5. **Rom. 12. 19.

4. „Răscumpărătorul nostru se cheamă Domnul oştirilor *, Sfîntul lui Israel.“ — *Cap. 43. 3, 14. Ier. 50. 34.

5. „Şezi într'un colţ, şi taci *, fata Haldeilor! căci** nu te vor mai numi împărăteasa împărăţiilor. *1 Sam. 2. 9. **Vers. 7. Cap. 13. 19. Dan. 2. 37.

6. Mă * mîniasem pe poporul Meu, Imi pîngărisem** moştenirea, şi-i dădusem în mînile tale: dar tu n'ai avut milă de ei, ci ţi-ai apăsat greu † jugul asupra bătrînului. *2 Sam. 24. 14. 2 Cron. 28. 9. Zah. 1. 15. **Cap. 43. 28. †Deut. 28. 50.

7. Tu ziceai: „In veci voi fi împărăteasă*!“ şi nu te-ai gîndit**, nici † n'ai visat că lucrul acesta are să se sfîrşească. *Vers. 5. Apoc. 18. 7. **Cap. 46. 8. †Deut. 32. 29.

8. Ascultă însă acum, tu cea dedată plăcerilor, care stai fără grijă şi zici în inima ta: „Eu *, şi numai eu, nu voi fi niciodată văduvă, şi nu** voi fi niciodată lipsită de copii!“ *Vers. 10. Tef. 2. 15. **Apoc. 18. 7.

9. Şi totuş aceste două * lucruri ţi se vor întîmpla deodată**, în aceeaş zi: şi perderea copiilor şi văduvia; vor cădea asupra ta cu putere mare, în ciuda tuturor vrăjitoriilor tale şi multelor † tale descîntece. *Cap. 51. 19. **1 Tes. 5. 3. †Nah. 3. 4.

10. Căci * te încredeai în răutatea ta şi ziceai**: „Nimeni nu mă vede!“ Inţelepciunea şi ştiinţa ta te-au amăgit, de † ziceai în inima ta: „Eu şi numai eu.“ *Ps. 52. 7. **Cap. 29. 15. Ezec. 8. 12; 9. 9. †Vers. 8.

11. De aceea nenorocirea va veni peste tine, fără să-i vezi zorile; urgia va cădea peste tine, fără s'o poţi împăca; şi deodată va veni peste tine prăpădul *, pe neaşteptate. *1 Tes. 5. 3.

12. Vino dar cu descîntecele tale şi cu mulţimea vrăjitoriilor tale, cărora ţi-ai închinat munca din tinereţă; poate că vei putea să tragi vreun folos din ele, poate că vei izbuti.

13. Te-ai obosit * tot întrebînd: să se scoale dar şi să te scape cei** ce împart cerul, cari pîndesc stelele, cari vestesc, după lunile noi, ce are să ţi se întîmple! *Cap. 57. 10. **Cap. 44. 25. Dan. 2. 2.

14. Iată-i, au ajuns ca miriştea *, pe care o arde focul, şi nu-şi vor scăpa viaţa din flăcări: căci nu va fi ca un cărbune, la care se încălzeşte cineva, nici un foc, la care stă. *Nah. 1. 10. Mal. 4. 1.

15. Aşa va fi soarta acelora pe care te oboseai să-i întrebi. Şi cei cu * cari ai făcut negoţ din tinereţa ta se vor risipi fiecare într'o parte: şi nu va fi nimeni care să-ţi vină în ajutor.“ *Apoc. 18. 11.

Vechile şi noile proorocii.

48 1. „Ascultaţi lucrul acesta, casa lui Iacov, voi, cari purtaţi numele lui Israel, şi cari * aţi ieşit din apele lui Iuda; voi, cari** aţi jurat pe Numele Domnului, şi cari chemaţi pe Dumnezeul lui Israel, dar † nu în adevăr, nici cu neprihănire! *Ps. 68. 26. **Deut. 6. 13. Cap. 65. 16. Tef. 1. 5. †Ier. 4. 2; 5. 2.

2. Căci ei îşi trag numele dela * cetatea sfîntă, şi se** bizuiesc pe Dumnezeul lui Israel, al cărui Nume este Domnul oştirilor. *Cap. 52. 1. **Mic. 3. 11. Rom. 2. 17.

3. De multă vreme am făcut * cele dintîi proorocii, din gura Mea au ie-

şit, şi Eu le-am vestit: deodată am lucrat, şi** s'au împlinit. * Cap. 41. 22; 42. 9; 43. 9; 44. 7, 8; 45. 21; 46. 9, 10. ** Ios. 21. 45.

4. Ştiind că eşti împietrit, că grumazul * îţi este un drug de fier, şi că ai o frunte de aramă, * Exod. 32. 9. Deut. 31. 27.

5. ţi-am * vestit de mult aceste lucruri, ţi le-am spus mai înainte ca să se întîmple, ca să nu poţi să zici: „Idolul meu le-a făcut, chipul meu cioplit sau chipul meu turnat le-a poruncit!“ * Vers. 3.

6. Ai auzit toate aceste lucruri pe cari le vezi acum! Şi nu vreţi să le mărturisiţi acum?... De acum, îţi vestesc lucruri noi, ascunse, necunoscute de tine.

7. Ele se fac în timpul de faţă, şi nu fac parte din trecut; pînă în ziua de azi n'aveai nicio cunoştinţă despre ele, ca să nu poţi zice: „Iată, că le ştiam.“

8. Nici nu le-ai auzit, nici nu le-ai ştiut, şi nici nu-ţi era deschisă odinioară urechea la ele: căci ştiam că ai să fii necredincios, şi că din * naştere ai fost numit răzvrătit. * Ps. 58. 3.

9. Din * pricina Numelui Meu, sînt îndelung** răbdător, pentru slava Mea Mă opresc faţă de tine, ca să nu te nimicesc. * Ps. 79. 9; 106. 8. Cap. 43. 25. Vers. 11. Ezec. 20. 9, 14, 22, 44. ** Ps. 78. 38.

10. Iată, te-am pus în cuptor *, dar nu te-am găsit argint; te-am lămurit în cuptorul urgiei. * Ps. 66. 10.

11. Din * dragoste pentru Mine, din dragoste pentru Mine vreau să lucrez! Căci cum** ar putea fi hulit Numele Meu? Nu† voi da altuia slava Mea. * Vers. 9. ** Deut. 32. 26, 27. Ezec. 20. 9. † Cap. 42. 8.

12. „Ascultă-Mă, Iacove! Şi tu, Israele, pe care te-am chemat! Eu, Eu * sînt Cel dintîi, şi tot Eu sînt şi Cel** din urmă. * Deut. 32. 39. ** Cap. 41. 4; 44. 6. Apoc. 1. 17; 22. 13.

13. Mîna * Mea a întemeiat pămîntul, şi dreapta Mea a întins cerurile: cum le-am** chemat, s'au şi înfăţişat îndată. * Ps. 102. 25. ** Cap. 40. 26.

14. Strîngeţi-vă * cu toţii şi ascultaţi! Cine dintre ei a vestit aceste lucruri? Acela pe care-l iubeşte Domnul** va împlini voia† Lui împotriva Babilonului, şi braţul lui va apăsa asupra Haldeilor. * Cap. 41. 22; 43. 9; 44. 7; 45. 20, 21. ** Cap. 45. 1. † Cap. 44. 28.

15. Eu am vorbit, şi Eu * l-am şi chemat; Eu l-am adus, şi lucrarea lui va izbuti. * Cap. 45. 1, 2, etc.

16. Apropiaţi-vă de Mine, şi ascultaţi! Dela început, n'am * vorbit în ascuns, dela obîrşia acestor lucruri, am fost de faţă. Şi acum, Domnul** Dumnezeu m'a trimes cu Duhul Său. * Cap. 45. 19. ** Cap. 61. 1, 24. Zah. 2. 8, 9, 11.

17. Aşa vorbeşte Domnul *, Răscumpărătorul tău, Sfîntul lui Israel: „Eu, Domnul, Dumnezeul tău, te învăţ ce este de folos, şi te călăuzesc** pe calea pe care trebuie să mergi! * Cap. 43. 14; 44. 6, 24. Vers. 20. ** Ps. 32. 8.

18. O *! de ai fi luat aminte la poruncile Mele, atunci** pacea ta ar fi fost ca un rîu, şi fericirea ta ca valurile mării. * Deut. 32. 29. Ps. 81. 13. ** Ps. 119. 165.

19. Sămînţa * ta ar fi fost ca nisipul, şi roadele pîntecelui tău ca boabele de nisip; numele tău n'ar fi fost şters şi nimicit înaintea Mea. * Fac. 22. 17. Osea 1. 10.

20. Ieşiţi * din Babilon, fugiţi din mijlocul Haldeilor! Vestiţi, trîmbiţaţi cu glas de veselie, daţi de ştire pînă la capătul pămîntului, spuneţi: „Domnul a răscumpărat** pe robul Său Iacov! * Cap. 52. 11. Ier. 50. 8; 51. 6, 45. Zah. 2. 6, 7. Apoc. 18. 4. ** Exod. 19. 4, 5, 6. Cap. 44. 22, 23.

21. Şi nu vor suferi de sete * în pustiurile în cari-i va duce: ci va face** să curgă pentru ei apă din stîncă, va despica stînca, şi va curge apa. * Cap. 41. 17, 18. ** Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 105. 41.

22. Cei răi n'au pace *, zice Domnul. * Cap. 57. 21.

Lumina neamurilor.

49 1. „Ascultaţi-Mă *, ostroave! Luaţi aminte, popoare depărtate! Domnul** M'a chemat din sînul mamei şi M'a numit dela ieşirea din pîntecele mamei. * Cap. 41. 1. ** Vers. 5. Ier. 1. 5. Mat. 1. 20, 24. Luc. 1. 15, 31. Ioan 10. 36. Gal. 1. 15.

2. Mi-a făcut gura * ca o sabie ascuţită, M'a acoperit cu** umbra mînii Lui; şi M'a făcut o† săgeată ascuţită, M'a ascuns în tolba Lui cu săgeţi, * Cap. 11. 1; 51. 16. Osea 6. 5. Evr. 4. 12. Apoc. 1. 16. ** Cap. 51. 16. † Ps. 45. 5.

3. şi Mi-a zis: „Israele, Tu eşti Robul * Meu, în** care Mă voi slăvi.“ * Cap. 42. 1. Zah. 3. 8. ** Cap. 44. 23. Ioan 13. 31; 15. 8. Efes. 1. 6.

4. Şi * Eu Mă gîndeam: „Degeaba am muncit, în zădar şi fără folos Mi-am istovit puterea.“ Dar dreptul Meu este la Domnul, şi răsplata Mea la Dumnezeul Meu. * Ezec. 3. 19.

5. Şi acum, Domnul vorbeşte, El, ca-

re * M'a întocmit din pîntecele mamei ca să fiu Robul Lui, ca să aduc înapoi la El pe Iacov, şi pe Israel, care este încă ** împrăştiat; căci Eu sînt preţuit înaintea Domnului, şi Dumnezeul Meu este tăria Mea. *Vers. 1. **Mat. 23. 37.

6. El zice: „Este prea puţin lucru să fii Robul Meu ca să ridici seminţiile lui Iacov şi să aduci înapoi rămăşiţele lui Israel. De aceea, te pun să fii Lumina * neamurilor, ca să duci mîntuirea pînă la margînile pămîntului.

*Cap. 42. 6; 60. 3. Luc. 2. 32. Fapt. 13. 47; 26. 18.

7. Aşa vorbeşte Domnul, Răscumpărătorul, Sfîntul lui Israel, către * Cel disprețuit şi urît de popor, către Robul celor puternici: „Impăraţii ** vor vedea lucrul acesta, şi se vor scula, şi voivozii se vor arunca la pămînt şi se vor închina, din pricina Domnului, care este credincios, din pricina Sfîntului lui Israel, care Te-a ales."

*Cap. 53. 3. Mat. 26. 67. **Ps. 72. 10, 11. Vers. 23.

Aşezarea din nou a lui Israel.

8. „Aşa vorbeşte mai departe Domnul: „La * vremea îndurării Te voi asculta, şi în ziua mîntuirii Te voi ajuta; Te voi păzi şi Te voi pune ** să faci legămînt cu poporul, să ridici ţara, şi să împarţi moştenirile pustiite;

*Ps. 69. 13. 2 Cor. 6. 2. **Cap. 42. 6.

9. să spui prinşilor * de război: „Ieşiţi!" şi celor ce sînt în întunerec: „Arătaţi-vă." Ei vor paşte pe drumuri şi vor găsi locuri de păşune pe toate coastele. *Cap. 42. 7. Zah. 9. 12.

10. Nu le va fi foame *, nici nu le va fi sete; nu-i ** va bate arşiţa, nici soarele; căci Cel ce are milă de ei îi va călăuzi † şi-i va duce la izvoare de ape.

*Apoc. 7. 16. **Ps. 121. 6. †Ps. 23. 2.

11. Voi * preface toţi munţii Mei în drumuri, şi drumurile Mele vor fi bine croite. *Cap. 40. 4.

12. Iată-i * că vin de departe, unii dela miază noapte şi dela apus, iar alţii din ţara Sinim. *Cap. 43. 5, 6.

13. Bucuraţi-vă*, ceruri! Veseleşte-te, pămîntule! Izbucniţi în strigăte de bucurie, munţilor! Căci Domnul mîngîie pe poporul Său, şi are milă de nenorociţii Lui." *Cap. 44, 23.

14. Sionul zicea *: „M'a părăsit Domnul, şi m'a uitat Domnul!" *Cap. 40. 27.

15. Poate * o femeie să uite copilul pe care-l alăptează, şi să n'aibă milă de rodul pîntecelui ei? Dar ** chiar dacă l-ar uita, totuş Eu nu te voi uita cu niciun chip:

*Ps. 103. 13. Mal. 3. 17. Mat. 7. 11. **Rom. 11. 29.

16. Iată că te-am săpat pe * mînile Mele, şi zidurile tale sînt totdeauna înaintea ochilor Mei! *Exod. 13. 9. Cînt. 8. 6.

17. Fiii tăi aleargă; dar * ceice te dărîmaseră şi te pustiiseră vor ieşi din mijlocul tău. *Vers. 19.

18. Ridică-ţi * ochii de jur împrejur, şi priveşte: toţi aceştia se strîng, vin la tine." „Pe viaţa Mea, zice Domnul, că te vei îmbrăca cu toţi aceştia ca ** şi cu o podoabă, şi te vei încinge cu ei ca o mireasă. *Cap. 60. 4. **Prov. 17. 6.

19. Căci locurile tale pustiite şi pustii, ţara ta nimicită, vor * fi strîmte pentru locuitorii tăi; şi ceice voiau să te mănînce se vor depărta.

*Cap. 54. 1, 2. Zah. 2. 4; 10. 10.

20. Fiii * aceştia, de cari ai fost lipsit **, vor spune mereu la urechile tale: „Locul este prea strîmt pentru mine; fă-mi loc, ca să pot să mă aşez."

*Cap. 60. 4. **Mat. 3. 9. Rom. 11. 11, 12, etc.

21. Şi vei zice în inima ta: „Cine mi i-a născut? Căci eram fără copii, şi stearpă; eram roabă, izgonită: cine i-a crescut? Rămăsesem singură: unde erau aceştia?"

22. De aceea, aşa * vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi face neamurilor semn cu mîna, şi-Mi voi înălţa steagul spre popoare; ele vor aduce înapoi pe fiii tăi în braţele lor, şi vor duce pe fiicele tale pe umeri. *Cap. 60. 4; 66. 20.

23. Te vor hrăni împăraţi *, şi împărătesele lor te vor alăpta. Se vor închina cu faţa la pămînt înaintea ta, şi vor linge ** ţărîna de pe picioarele tale, ca să ştii că Eu sînt Domnul, şi că † ceice nădăjduiesc în Mine nu vor fi daţi de ruşine." *Ps. 72. 11. Vers. 7. Cap. 52. 15; 60. 16. **Ps. 72. 9. Mic. 7. 17. †Ps. 34. 22. Rom. 5. 5; 9. 33; 10. 11.

24. „Se poate * lua prada celui puternic? Şi poate să scape cel prins din prinsoare? — *Mat. 12. 29. Luc. 11. 21, 22.

25. „Da, zice Domnul, prada celui puternic îi va fi luată, şi cel prins de asupritor va scăpa; căci Eu voi lupta împotriva vrăjmaşilor tăi, şi voi scăpa pe fiii tăi.

26. Eu voi da * asupritorilor tăi să-şi mănînce carnea, şi se vor îmbăta ca de must de însuş sîngele ** lor. Şi va † şti orice făptură, că Eu sînt Domnul, Mîntuitorul tău, Răscumpărătorul tău, Puternicul lui Iacov."

*Cap. 9. 20. **Apoc. 14. 20; 16. 6. †Ps. 9. 16. Cap. 60. 16.

Robul Domnului batjocorit şi ajutat.

50 1. „Aşa vorbeşte Domnul: „Unde este cartea * de despărţire, prin care am izgonit pe mama voastră? Sau, căruia dintre ceice M'au împrumutat ** v'am vîndut? Vedeţi, din pricina fărădelegilor voastre aţi fost vînduţi †, şi din pricina păcatelor voastre a fost izgonită mama voastră.

* Deut. 24. 1. Ier. 3. 8. Osea 2. 2. ** 2 Reg. 4. 1. Mat. 18. 25. † Cap. 52. 3.

2. Pentru ce nu era nimeni cînd am venit? Pentruce n'a răspuns nimeni cînd * am strigat? Este mîna ** Mea prea scurtă ca să răscumpere? Sau n'am Eu destulă putere ca să izbăvesc? Cu † mustrarea Mea, Eu usuc †† marea, şi prefac rîurile *† în pustie; peştii †* lor se strică, din lipsă de apă, şi pier de sete! * Prov. 1. 24. Cap. 65. 12; 66. 4. Ier. 7. 13; 35. 15. ** Num. 11. 23. Cap. 59. 1. † Ps. 106. 9. Nah. 1. 4. †† Exod. 14. 21. *† Ios. 3. 16. †* Exod. 7. 18, 21.

3. Imbrac * cerurile cu negura de jale, şi ** le învelesc cu un sac.“

* Exod. 10. 21. ** Apoc. 6. 12.

4. „Domnul * Dumnezeu Mi-a dat o limbă iscusită, ca să ştiu să înviorez cu vorba pe cel ** doborît de întristare. El Imi trezeşte, în fiecare dimineaţă, El Imi trezeşte urechea, să ascult cum ascultă nişte ucenici. * Exod. 4. 11. ** Mat. 11. 28.

5. Domnul Dumnezeu Mi-a * deschis urechea, şi nu M'am împotrivit **, nici nu M'am tras înapoi. * Ps. 40. 6, 7, 8. ** Mat. 26. 39. Ioan 14. 31. Filp. 2. 8. Evr. 10. 5, etc.

6. Mi-am dat spatele * înaintea celor ce Mă loveau, şi obrajii ** înaintea celor ce-Mi smulgeau barba; nu Mi-am ascuns faţa de ocări şi de scuipări. * Mat. 26. 67; 27. 26. Ioan 18. 22. ** Plin. 3. 30.

7. Dar Domnul Dumnezeu M'a ajutat; de aceea nu M'am ruşinat, de aceea Mi-am făcut * faţa ca o cremene, ştiind că nu voi fi dat de ruşine.

* Ezec. 3. 8, 9.

8. Cel ce Mă îndreptăţeşte este aproape *: „Cine va vorbi împotriva Mea? Să ne înfăţişăm împreună!“ „Cine este protivnicul Meu? Să înainteze spre Mine!“ * Rom. 8. 32, 33, 34.

9. Iată *, Domnul Dumnezeu Mă ajută: cine Mă va osîndi? Intr'adevăr, se prefac cu toţii în zdrenţe ca o haină: molia ** îi va mînca.

* Iov 13. 28. Ps. 102. 26. Cap. 51. 6. ** Cap. 51. 8.

10. Cine dintre voi se teme de Domnul, să asculte glasul Robului Său! Cine umblă în * întunerec şi n'are lumină, să ** se încreadă în Numele Domnului, şi să se bizuie pe Dumnezeul lui! * Ps. 23. 4. ** 2 Cron. 20. 20. Ps. 20. 7.

11. Iar voi toţi, cari aprindeţi focul, şi puneţi tăciuni pe el, umblaţi în lumina focului vostru şi în tăciunii pe cari i-aţi aprins. Din * mîna Mea vi se întîmplă aceste lucruri, ca să zăceţi în dureri **.“ * Ioan 9. 39. ** Ps. 16. 4.

Izbăvirea şi întoarcerea.

51 1. „Ascultaţi-Mă *, voi **, cari umblaţi după neprihănire, cari căutaţi pe Domnul! Priviţi spre stînca din care aţi fost ciopliţi, spre gaura gropii din care aţi fost scoşi.

* Vers. 7. ** Rom. 9. 30, 31. 32.

2. Uitaţi-vă * la părintele vostru Avraam, şi spre Sara care v'a născut; căci ** l-am chemat, cînd era numai el singur, l-am † binecuvîntat şi înmulţit. * Rom. 4. 1, 16. Evr. 11. 11, 12. ** Fac. 12. 1, 2. † Fac. 24. 1, 35.

3. Tot astfel, Domnul are milă * de Sion, şi mîngîie toate dărîmăturile lui. El va face pustia lui ca ** un Rai, şi pămîntul lui uscat ca o grădină a Domnului. Bucuria şi veselia vor fi în mijlocul lui, mulţămiri şi cîntări de laudă. * Ps. 102. 13. Cap. 40. 1; 52. 9. Vers. 12. ** Fac. 13. 10. Ioel 2. 3.

4. Ia aminte spre Mine, dar, poporul Meu, pleacă urechea spre Mine, neamul Meu! Căci * din Mine va ieşi Legea, şi voi pune Legea Mea lumină ** popoarelor. * Cap. 2. 3; 42. 4. ** Cap. 42. 6.

5. Neprihănirea * Mea este aproape, mîntuirea Mea se va arăta, şi braţele ** Mele vor judeca popoarele, ostroavele † vor nădăjdui în Mine, şi se vor încrede în †† braţul Meu. * Cap. 46. 13; 56. 1. Rom. 1. 16, 17. ** Ps. 67. 4; 98. 9. † Cap. 60. 9. †† Rom. 1. 16.

6. Ridicaţi * ochii spre cer, şi priviţi în jos pe pămînt! Căci cerurile ** vor pieri ca un fum, pămîntul † se va preface în zdrenţe ca o haină, şi locuitorii lui vor muri ca nişte muşte; dar mîntuirea Mea va dăinui în veci, şi neprihănirea Mea nu va avea sfîrşit. * Cap. 40. 26. ** Ps. 102. 26. Mat. 24. 35. 2 Pet. 3. 10, 12. † Cap. 50. 9.

7. Ascultaţi-Mă *, voi cari cunoaşteţi neprihănirea, popor, care ai în ** inimă Legea Mea! Nu † te teme de ocara oamenilor, şi nu tremura de ocările lor.

* Vers. 1. ** Ps. 37. 31. † Mat. 10. 28. Fapt. 5. 41.

8. Căci * îi va mînca molia ca pe o haină, şi-i va roade vermele cum roade lîna; dar neprihănirea Mea va dăinui în veci, şi mîntuirea Mea se va întinde din veac în veac.“ * Cap. 50. 9.

9. Trezeşte-te *, trezeşte-te şi îmbracă-te ** cu putere, braţ al Domnului! Trezeşte-te, ca † în zilele de odinioară, şi în veacurile din vechime! Oare †† n'ai doborît Tu Egiptul *†, şi ai străpuns balaurul †*? *Ps. 44. 23. Cap. 52. 1. **Ps. 93. 1. Apoc. 11. 17. †Ps. 44. 1. ††Iov 26. 12. *†Ps. 87. 4; 89. 10. †*Ps. 74. 13, 14. Cap. 27. 1. Ezec. 29. 3.

10. Nu eşti Tu acela, care ai uscat * marea, apele adîncului celui mare, şi ai croit în adîncimile mării, un drum pentru trecerea celor răscumpăraţi?
*Exod. 14. 21. Cap. 43. 16.

11. Astfel cei * răscumpăraţi de Domnul se vor întoarce, vor veni în Sion cu cîntări de biruinţă, şi o bucurie vecinică le va încununa capul; îi va apuca veselia şi bucuria, iar durerea şi gemetele vor fugi. *Cap. 35. 10.

12. Eu, Eu vă mîngîi *. Dar cine eşti tu, ca să te temi de ** omul cel muritor, şi de fiul omului, care trece ca iarba †,
*Vers. 3. 2 Cor. 1. 3. **Ps. 118. 6. †Cap. 40. 6. 1 Pet. 1. 24.

13. şi să uiţi pe Domnul, care te-a făcut, care * a întins cerurile şi a întemeiat pămîntul? Dece să tremuri necontenit toată ziua, înaintea mîniei asupritorului, cînd umblă să te nimicească? Unde ** este mînia asupritorului?
*Iov 9. 8. Ps. 104. 2. Cap. 40. 22; 42. 5; 44. 24. **Iov 20. 7.

14. In curînd cel încovoiat supt fiare va fi deslegat; nu * va muri în groapă, şi nu va duce lipsă de pîne. *Zah. 9. 11.

15. Eu sînt Domnul, Dumnezeul tău, care * stîrnesc marea şi fac să-i urle valurile, şi al cărui Nume este Domnul oştirilor. *Iov 26. 12. Ps. 74. 13. Ier. 31. 35.

16. Eu pun * cuvintele Mele în gura ta, şi te acopăr ** cu umbra mînii Mele, ca să întind † ceruri noi şi să întemeiez un pămînt nou, şi să zic Sionului: „Tu eşti poporul Meu!“ *Deut. 18. 18. Cap. 59. 21. Ioan 3. 34. **Cap. 49. 2. †Cap. 65. 17; 66. 22.

17. Trezeşte-te *, trezeşte-te! Scoală-te, Ierusalime, care ai ** băut din mîna Domnului potirul mîniei Lui, care ai băut †, ai sorbit pînă în fund potirul ameţelii! *Cap. 52. 1. **Iov 21. 20. Ier. 25. 15, 16. †Deut. 28. 28, 34. Ps. 60. 3; 75. 8. Ezec. 23. 32, 33, 34. Zah. 12. 2. Apoc. 14. 10.

18. Căci nu este nici unul, care să-l călăuzească, din toţi copiii pe cari i-a născut, nu este niciunul, care să-l ia de mînă din toţi copiii pe cari i-a crescut.

19. Amîndouă aceste lucruri ţi s'au întîmplat *: — dar cine te va plînge? — pustiirea şi dărăpănarea, foametea şi sabia. — „Cum ** să te mîngîi Eu?“
*Cap. 47. 9. **Amos 7. 2.

20. Fiii * tăi, leşinaţi, zăceau în toate colţurile uliţelor, ca cerbul într'un laţ, plini de mînia Domnului, şi de mustrarea Dumnezeului tău. *Plîn. 2. 11, 12.

21. Deaceea, nenorocitule, beat ce eşti, dar * nu de vin, ascultă:
*Vers. 17. Plîn. 3. 15.

22. „Aşa vorbeşte Domnul tău, Domnul, Dumnezeul tău, care * apără pe poporul Lui: „Iatăcă îţi iau din mînă potirul ameţelii, potirul mîniei Mele, ca să nu mai bei din el! *Ier. 50. 34.

23. Şi îl * voi pune în mîna asupritorilor tăi, cari ** îţi ziceau: „Indoaie-te, ca să trecem peste tine!“ Iţi făceai atunci spinarea ca un pămînt, şi ca o uliţă pentru trecători.
*Ier. 25. 17, 26, 28. Zah. 12. 2. **Ps. 66. 11, 12.

52 1. „Trezeşte-te, trezeşte-te *! îmbracă-te în podoaba ta, Sioane! Pune-ţi hainele de sărbătoare, Ierusalime, cetate ** sfîntă! Căci † nu va mai intra în tine nici †† un om netăiat împrejur sau necurat. *Cap. 51. 9, 17. **Neem. 11. 1. Cap. 48. 2. Mat. 4. 5. Apoc. 21. 2. †Cap. 35. 8; 60. 21. Nah. 1. 15. ††Apoc. 21. 27.

2. Scutură-ţi * ţărîna de pe tine, scoală-te, şi şezi în capul oaselor, Ierusalime! Desleagă-ţi ** legăturile dela gît, fiică, roabă a Sionului!
*Cap. 3. 26; 51. 23. **Zah. 2. 7.

3. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Fără plată * aţi fost vînduţi, şi nu veţi fi răscumpăraţi cu preţ de argint.“
*Ps. 44. 12. Cap. 45. 13. Ier. 15. 13.

4. Căci aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Odinioară poporul Meu s'a pogorît să locuiască pentru o vreme în Egipt *; apoi Asirianul l-a asuprit fără temei. *Fac. 46. 6. Fapt. 7. 14.

5. Şi acum, ce am să fac aici — zice Domnul — cînd poporul Meu a fost luat pe nimic?“ „Asupritorii lui strigă de bucurie — zice Domnul — şi cît e ziulica de mare este batjocorit * Numele Meu. *Ezec. 36. 20, 23. Rom. 2. 24.

6. De aceea poporul Meu va cunoaşte Numele Meu; de aceea va şti, în ziua aceea, că Eu vorbesc şi zic: „Iată-Mă!“

7. Ce * frumoase sînt pe munţi, picioarele celui ce aduce veşti bune, care vesteşte pacea, picioarele celui ce aduce veşti bune, care vesteşte mîntui-

rea! Picioarele celui ce zice Sionului: „Dumnezeul** tău împărăţeşte!“
*Nah. 1. 15. Rom. 10. 15. **Ps. 93. 1; 96. 10; 97. 1.

8. „Iată, glasul străjerilor tăi răsună; ei înalţă glasul, şi strigă toţi de veselie; căci văd cu ochii lor cum Se întoarce Domnul în Sion.

9. Izbucniţi cu toate în strigăte de bucurie, dărămături ale Ierusalimului! Căci* Domnul mîngîie pe poporul Său, şi răscumpără** Ierusalimul.
*1 Cap. 51. 3. **Cap. 48. 20.

10. Domnul* Îşi descopere braţul Său cel sfînt, înaintea tuturor neamurilor; şi toate** marginile pămîntului vor vedea mîntuirea Dumnezeului nostru.“ *Ps. 98. 2, 3. **Luc. 3. 6.

11. „Plecaţi*, plecaţi, ieşiţi din Babilon! Nu vă atingeţi de nimic necurat! Ieşiţi din mijlocul lui! Curăţiţi-vă**, cei ce purtaţi vasele Domnului! *Cap. 48. 20. Ier. 50. 8; 51. 6, 45. Zah. 2. 6, 7. 2 Cor. 6. 17. Apoc. 18. 4. **Lev. 22. 2, etc.

12. Nu* ieşiţi cu grabă, nu plecaţi în fugă; căci** Domnul vă va ieşi înainte şi† Dumnezeul lui Israel vă va tăia calea.“ *Exod. 12. 33, 39. **Mic. 2. 13. †Num. 10. 25. Cap. 58. 8. Exod. 14. 19.

Fiinţa şi lucrarea Robului Domnului.

13. Iată, Robul* Meu va propăşi; Se** va sui, Se va ridica, Se va înălţa foarte sus. *Cap. 42. 1. **Filip. 2. 9.

14. După cum pentru mulţi a fost o pricină de groază — atît de schimonosită îi era faţa*, şi atît de mult se deosebea înfăţişarea Lui de a fiilor oamenilor — *Ps. 22. 6, 7. Cap. 53. 2, 3.

15. tot aşa*, pentru multe popoare va fi o pricină de bucurie; înaintea Lui împăraţii** vor închide gura, căci vor vedea ce† nu li se mai istorisise, şi vor auzi ce nu mai auziseră.
*Ezec. 36. 25. Fapt. 2. 33. Evr. 9. 13, 14. **Cap. 49. 7, 23. †Cap. 65. 5. Rom. 15. 21; 16. 25, 26. Efes. 3. 5, 9.

53 1. Cine a crezut* în ceeace ni se vestise? Cine a cunoscut braţul** Domnului? *Ioan 12. 38. Rom. 10. 16. **Cap. 51. 9. Rom. 1. 16. 1 Cor. 1. 18.

2. El a crescut* înaintea Lui ca o odraslă slabă, ca un Lăstar care iese dintr'un pămînt uscat. N'avea** nici frumuseţă, nici strălucire ca să ne atragă privirile, şi înfăţişarea Lui n'avea nimic care să ne placă.
*Cap. 11. 1. **Cap. 52. 14. Marc. 9. 12.

3. Dispreţuit* şi părăsit de oameni, om al durerii şi obicinuit** cu suferinţa, era aşa de dispreţuit că îţi întorceai faţa dela El, şi noi nu† L-am băgat în seamă.
*Ps. 22. 6. Cap. 49. 7. **Evr. 4. 15. †Ioan 1. 10, 11.

4. Totuş, El* suferinţele noastre le-a purtat, şi durerile noastre le-a luat asupra Lui, şi noi am crezut că este pedepsit, lovit de Dumnezeu, şi smerit.
*Mat. 8. 17. Evr. 9. 28. 1 Pet. 2. 24.

5. Dar El era străpuns* pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. Pedeapsa, care ne dă pacea, a căzut peste El, şi prin rănile** Lui sîntem tămăduiţi.
*Rom. 4. 25. 1 Cor. 15. 3. 1 Pet. 3. 18. **1 Pet. 2. 24.

6. Noi* rătăceam cu toţii ca nişte oi, fiecare îşi vedea de drumul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor.
*Ps. 119. 176. 1 Pet. 2. 25.

7. Cînd a fost chinuit şi asuprit, n'a* deschis gura deloc, ca un miel pe care-l duci** la măcelărie, şi ca o oaie mută înaintea celor ce o tund: n'a deschis gura. *Mat. 26. 63; 27. 12, 14. Marc. 14. 61; 15. 5. 1 Pet. 2. 23. **Fapt. 8. 32.

8. El a fost luat prin apăsare şi judecată; dar cine din cei de pe vremea Lui a crezut că El fusese şters* de pe pămîntul celor vii şi lovit de moarte pentru păcatele poporului meu? *Dan. 9. 26.

9. Groapa* Lui a fost pusă între cei răi, şi mormîntul Lui la un loc cu cel bogat, măcar că nu săvîrşise nicio nelegiuire şi nu se găsise niciun vicleşug** în gura Lui.
*Mat. 27. 57, 58, 60. **1 Pet. 2. 22. 1 Ioan 3. 5.

10. Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească prin suferinţă... Dar, dupăce Îşi va da viaţa ca jertfă* pentru păcat, va vedea o sămînţă de urmaşi, va trăi multe zile**, şi lucrarea† Domnului va propăşi în mînile Lui. *2 Cor. 5. 21. 1 Pet. 2. 24. **Rom. 6. 9. †Efes. 1. 5, 9. 2 Tes. 1. 11.

11. Va vedea rodul muncii sufletului Lui şi se va înviora. Prin* cunoştinţa Lui, Robul** Meu cel neprihănit† va pune[1] pe mulţi oameni într'o stare după voia lui Dumnezeu††, şi va lua*† asupra Lui povara nelegiuirilor lor.
*Ioan 17. 3. 2 Pet. 1. 3. **Cap. 42. 1; 49. 3. †1 Ioan 2. 1. ††Rom. 5. 18, 19. *†Vers. 4. 5.

12. De* aceea îi voi da partea Lui la un loc cu cei mari, şi** va împărţi prada cu cei puternici, pentrucă S'a dat pe Sine însuş la moarte, şi a fost pus în numărul† celor fărădelege, pentrucă a purtat păcatele multora şi S'a†† rugat pentru cei vinovaţi.
*Ps. 2. 8. Filip. 2. 9. **Col. 2. 15. †Marc. 15. 28. Luc. 22. 37. ††Luc. 23. 34. Rom. 8. 34. Evr. 7. 25; 9. 24. 1 Ioan 2. 1.

1. Sau: îndreptăţi.

Fericirea care aşteaptă pe Israel.

54 1. „Bucură-te, stearpo*, care nu mai naşti! Izbucneşte în strigăte de bucurie şi veselie, tu care nu mai ai durerile naşterii! Căci** fiii celei lăsate de bărbat vor fi mai mulţi de cît fiii celei măritate, zice Domnul.“
* Tef. 3. 14. Gal. 4. 27. ** 1 Sam. 2. 5.

2. „Lărgeşte* locul cortului tău; şi întinde învelitoarele locuinţei tale: nu te opri! Lungeşte-ţi funiile, şi întăreşte-ţi ţăruşii! * Cap. 49. 19, 20.

3. Căci te vei întinde la dreapta şi la stînga, sămînţa* ta va cotropi neamurile, şi va locui cetăţile pustii.
* Cap. 55. 5; 61. 9.

4. Nu te teme, căci nu vei rămînea de ruşine; nu roşi, căci nu vei fi acoperită de ruşine; ci vei uita şi ruşinea tinereţii tale, şi nu-ţi vei mai aduce aminte de văduvia ta,

5. căci* Făcătorul tău este bărbatul tău: Domnul** este Numele Lui, şi Răscumpărătorul tău este Sfîntul lui Israel. El se numeşte Dumnezeul † întregului pămînt,
* Ier. 3. 14. ** Luc. 1. 32. † Zah. 14. 9. Rom. 3. 29.

6. căci Domnul te* cheamă înapoi ca pe o femeie părăsită şi cu inima întristată, ca pe o nevastă din tinereţă, care a fost izgonită, zice Dumnezeul tău.“ * Cap. 62. 4.

7. „Cîteva* clipe te părăsisem, dar** te voi primi înapoi cu mare dragoste.
* Ps. 30. 5. Cap. 26. 20; 60. 10. 2 Cor. 4. 17. ** Cap. 55. 3. Ier. 31. 3.

8. Intr'o izbucnire de mînie, Imi ascunsesem o clipă Faţa de tine, dar Mă voi îndura de tine cu o dragoste vecinică, zice Domnul, Răscumpărătorul tău.

9. Şi lucrul acesta va fi pentru Mine ca şi cu apele lui Noe: după cum jurasem că apele lui Noe* nu vor mai veni pe pămînt, tot aşa jur cu nu Mă voi mai mînia pe tine şi nu te voi mai mustra.
* Fac. 8. 21; 9. 11. Cap. 55. 11. Ier. 31. 35, 36.

10. Pot să se mute* munţii, pot să se clatine dealurile, dar** dragostea Mea nu se va muta dela tine, şi legămîntul Meu de pace nu se va clătina, zice Domnul, care are milă de tine.“
* Ps. 46. 2. Cap. 51. 6. Mat. 5. 18. ** Ps. 89. 33, 34.

11. „Nenorocito, bătuto de furtună, şi nemîngîiato! Iată, îţi voi împodobi* pietrele scumpe cu antimoniu, şi-ţi voi da temelii de safir.
* 1 Cron. 29. 2. Apoc. 21. 18, etc.

12. Iţi voi face crestele zidurilor de rubin, porţile de pietre scumpe, şi tot ocolul de nestemate.

13. Toţi fiii tăi vor fi ucenici* ai Domnului, şi mare** va fi propăşirea fiilor tăi. * Cap. 11. 9. Ier. 31. 34. Ioan 6. 45. 1 Cor. 2. 10. 1 Tes. 4. 9. 1 Ioan 2. 20. ** Ps. 119. 165.

14. Vei fi întărită prin neprihănire. Izgoneşte neliniştea, căci n'ai nimic de temut, şi spaima, căci nu se va apropia de tine.

15. Dacă se urzesc uneltiri, nu vin dela Mine; oricine se va uni împotriva ta va cădea supt puterea ta.“

16. „Iată, Eu am făcut pe meşterul, care suflă cărbunii în foc, şi face o armă după meşteşugul lui. Dar tot Eu am făcut şi pe nimicitor ca s'o sfărîme.

17. Orice armă făurită împotriva ta va fi fără putere; şi pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o vei osîndi. Aceasta este moştenirea robilor Domnului, aşa* este mîntuirea care le vine dela Mine, zice Domnul.“ * Cap. 45. 24, 25.

Toate popoarele chemate.

55 1. „Voi* toţi cei însetaţi, veniţi la ape, chiar şi cel ce n'are bani! Veniţi** şi cumpăraţi bucate, veniţi şi cumpăraţi vin şi lapte, fără bani şi fără plată! * Ioan 4. 14; 7. 37. Apoc. 21. 6; 22. 17. ** Mat. 13. 44, 46. Apoc. 3. 18.

2. De ce cîntăriţi argint pentru un lucru care nu hrăneşte? De ce vă daţi cîştigul muncii pentru ceva care nu satură? Ascultaţi-Mă dar, şi veţi mînca ce este bun, şi sufletul vostru se va desfăta cu bucate gustoase.

3. Luaţi aminte, şi veniţi* la Mine, ascultaţi, şi sufletul vostru va trăi: căci** Eu voi încheia cu voi un legămînt vecinic, ca să întăresc îndurările† Mele faţă de David. * Mat. 11. 28. ** Cap. 54. 8; 61. 8. Ier. 32. 40. † 2 Sam. 7. 8, etc. Ps. 89. 28. Fapt. 13. 34.

4. Iată, l-am pus martor* pe lîngă popoare, cap şi stăpînitor** al popoarelor. * Ioan 18. 37. Apoc. 1. 5. ** Ier. 30. 9. Ezec. 34. 23. Dan. 9. 25. Osea 3. 5.

5. Intr'adevăr*, vei chema neamuri, pe cari nu le cunoşti, şi** popoare cari nu te cunosc vor alerga la tine, pentru Domnul, Dumnezeul tău, pentru Sfîntul lui Israel, care† te proslăveşte.“ * Cap. 52. 15. Efes. 2. 11, 12. ** Cap. 60. 5. † Cap. 60. 9. Fapt. 3. 13.

6. „Căutaţi* pe Domnul cîtă vreme

se poate găsi; chemați-L, cîtă vreme este aproape. *Ps. 32. 6. Mat. 5. 25; 25. 11. Ioan 7. 34; 8. 21. 2 Cor. 6. 1, 2. Evr. 3. 13.

7. Să se lase* cel rău de calea lui, și omul nelegiuit să se lase de gîndurile** lui, să se întoarcă la Domnul care† va avea milă de el, la Dumnezeul nostru, care nu obosește iertînd. *Cap. 1. 16. **Zah. 8. 17. †Ps. 130. 7. Ier. 3. 12.

8. „Căci* gîndurile Mele nu sînt gîndurile voastre, și căile voastre nu sînt căile Mele, zice Domnul. *2 Sam. 7. 19.

9. „Ci cît* sînt de sus cerurile față de pămînt, atît sînt de sus căile Mele față de căile voastre și gîndurile Mele față de gîndurile voastre. *Ps. 103. 11.

10. Căci dupăcum* ploaia și zăpada se pogoară din ceruri, și nu se mai întorc înapoi, ci udă pămîntul și-l fac să rodească și să odrăslească, pentruca să dea sămînță sămănătorului și pîne celui ce mănîncă, *Deut. 32. 2.

11. tot așa* și Cuvîntul Meu, care iese din gura Mea, nu se întoarce la Mine fără rod, ci va face voia Mea și va împlini planurile Mele. *Cap. 54. 9.

12. Da*, veți ieși cu bucurie, și veți fi călăuziți în pace. Munții și dealurile vor răsuna** de veselie înaintea voastră, și toți† copacii din cîmpie vor bate din palme. *Cap. 35. 10; 65. 13, 14. **Ps. 96. 12; 98. 8. Cap. 14. 8; 35. 1, 2; 42. 11. †1 Cron. 16. 33.

13. In* locul spinului** se va înălța chiparosul, în locul mărăcinilor va crește mirtul. Și lucrul acesta va fi o slavă† pentru Domnul, un semn vecinic, nepieritor.“ *Cap. 41. 19. **Mic. 7. 4. †Ier. 13. 11.

56 1. „Așa vorbește Domnul: „Păziți ce este drept, și faceți ce este bine; căci* mîntuirea Mea este aproape să vină, și neprihănirea Mea este aproape să se arate. *Cap. 46. 13. Mat. 3. 2; 4. 17. Rom. 13. 11, 12.

2. Ferice de omul care face lucrul acesta, și de fiul omului care rămîne statornic în el, păzind* Sabatul, ca să nu-l pîngărească, și stăpînindu-și mîna, ca să nu facă nici un rău! *Cap. 58. 13.

3. Străinul* care se alipește de Domnul, să nu zică: „Domnul mă va despărți de poporul Său!“ Și famenul să nu zică: „Iată, eu sînt un copac uscat!“ *Deut. 23. 1, 2, 3. Fapt. 8. 27; 10. 1, 2, 34; 17. 4; 18. 7. 1 Pet. 1. 1.

4. Căci așa vorbește Domnul: „Famenilor, cari vor păzi Sabatele Mele, cari vor alege ce-Mi este plăcut, și vor stărui în legămîntul Meu,

5. le voi da în Casa* Mea și înlăuntrul zidurilor Mele un loc** și un nume mai bune de cît fii și fiice; le voi da un nume vecinic, care nu se va stinge. *1 Tim. 3. 15. **Ioan 1. 12. 1 Ioan 3. 1.

6. Și pe străinii, cari se vor lipi de Domnul ca să-I slujească, și să iubească Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, și pe toți cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l pîngărească, și vor stărui în legămîntul Meu,

7. îi voi aduce* la muntele Meu cel sfînt, și-i voi umplea de veselie în Casa Mea de rugăciune. Arderile** lor de tot și jertfele lor vor fi primite pe altarul Meu, căci† Casa Mea se va numi o casă de rugăciune pentru†† toate popoarele.“ *Cap. 2. 2. 1 Pet. 1. 1, 2. **Rom. 12. 1. Evr. 13. 15. 1 Pet. 2. 5. †Mat. 21. 13. Marc. 11. 17. Luc. 19. 46. ††Mal. 1. 11.

8. Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care* strînge pe cei risipiți ai lui Israel: „Voi** mai strînge și alte popoare la cei strînși acum din el.“ *Ps. 147. 2. Cap. 11. 12. **Ioan 10. 16. Efes. 1. 10; 2. 14, 15, 16.

Mustrări și mîngîieri.

9. „Veniți toate fiarele de pe cîmp, veniți de mîncați, toate* fiarele din pădure! *Ier. 12. 9.

10. Toți păzitorii lui sînt orbi*, fără pricepere; toți** sînt niște cîini muți, cari nu pot să latre; aiurează, stau tolăniți, și le place să doarmă. *Mat. 15. 14; 23. 16. **Filip. 3. 2.

11. Totuș sînt niște cîini* lacomi, cari nu se mai satură**. Sînt niște păstori cari nu pot pricepe nimic; toți își văd de calea lor, fiecare umblă după folosul lui, fără abatere: — *Mic. 3. 11. **Ezec. 34. 2, 3.

12. „Veniți, — zic ei — am să caut vin, și ne vom îmbăta cu băuturi tari! Mîne* vom face tot ca azi, ba încă și mai rău!“ — *Ps. 10. 6. Prov. 23. 35. Cap. 22. 13. Luc. 12. 19. 1 Cor. 15. 32.

57 1. Piere cel neprihănit, și nimănui nu-i pasă; se duc oamenii* de bine și** nimeni nu ia aminte că din pricina[1] răutății este luat cel neprihănit. *Ps. 12. 1. Mic. 7. 2. **1 Reg. 14. 13. 2 Reg. 22. 20.

2. El intră în pace în groapa lui: cel ce umblă pe drumul cel drept, se odihnește în culcușul* lui. *2 Cron. 16. 14.

3. „Dar voi, apropiați-vă încoace fii* ai vrăjitoarei, sămînța preacurvarului și a curvei! *Mat. 16. 4.

1. Sau: înaintea nenorocirii.

4. De cine vă bateţi voi joc? Împotriva cui vă deschideţi voi gura larg, şi scoateţi limba? Nu sînteţi voi nişte copii ai păcatului, o sămînţă a minciunii,

5. care se încălzeşte pentru idoli supt* orice copac verde, care** junghie pe copii în văi, supt crăpăturile stîncilor? *2 Reg. 16. 4; 17. 10. Ier. 2. 20. **Lev. 18. 21; 20. 2. 2 Reg. 16. 3; 23. 10. Ier. 7. 31. Ezec. 16. 20; 20. 26.

6. In pietrele lustruite din pîraie este partea ta de moştenire, ele sînt soarta ta; lor le torni şi jertfe de băutură, şi le aduci daruri de mîncare: „Pot Eu să fiu nesimţitor la lucrul acesta?

7. Pe un munte* înalt şi ridicat îţi faci culcuşul**; tot acolo te sui să aduci jertfe. *Ezec. 23. 41. **Ezec. 16. 16, 25.

8. Îţi pui pomenirea în dosul uşii şi uşiorilor; căci, departe de Mine, îţi ridici învelitoarea şi te sui în pat, îţi lărgeşti culcuşul, şi faci legămînt cu ei, îţi place* legătura cu ei, şi iei seama la semnul lor. *Ezec. 16. 26, 28; 23. 2—20.

9. Te duci* la împărat cu untdelemn, îţi înmulţeşti miresmele, îţi trimeţi solii departe, şi te pleci pînă la locuinţa morţilor. *Cap. 30. 6. Ezec. 16. 33; 23. 16. Osea 7. 11; 12. 1.

10. Oboseşti mergînd, şi* nu zici: „Incetez!“ Tot mai găseşti putere în mîna ta: De aceea nu te doboară întristarea. *Ier. 2. 25.

11. Şi de* cine te sfiai, de cine te temeai, de nu Mi-ai fost credincioasă, de nu ţi-ai adus aminte, şi nu ţi-a păsat de Mine? Şi Eu** tac, şi încă de multă vreme: de aceea nu te temi tu de Mine. *Cap. 51. 12, 13. **Ps. 50. 21.

12. Dar acum îţi voi da pe faţă neprihănirea, şi faptele tale nu-ţi vor folosi!

13. Şi atunci să strigi, şi să te izbăvească mulţimea idolilor tăi! Căci îi va lua vîntul pe toţi, o suflare îi va ridica. Dar celce se încrede în Mine va moşteni ţara, şi va stăpîni muntele Meu cel sfînt.“ —

14. Şi El zice: „Croiţi*, croiţi drum, pregătiţi calea, luaţi orice piedică din calea poporului Meu! *Cap. 40. 3; 62. 10.

15. Căci aşa vorbeşte Cel Prea Inalt, a cărui locuinţă este vecinică şi al cărui Nume* este sfînt. „Eu** locuiesc în locuri înalte şi în sfinţenie; dar sînt cu† omul zdrobit şi smerit, ca†† să înviorez duhurile smerite, şi să îmbărbătez inimile zdrobite. *Iov 6. 10. Luc. 1. 49. **Ps. 68. 4. Zah. 2. 13. †Ps. 34. 18; 51. 17; 138. 6. Cap. 66. 2. ††Ps. 147. 3. Cap. 61. 1.

16. Nu* vreau să cert în veci, nici să ţin o mînie necurmată, cînd înaintea Mea cad în leşin duhurile, şi sufletele pe cari** le-am făcut. *Ps. 85. 5; 103. 9. Mic. 7. 18. **Num. 16. 22. Iov 34. 14. Evr. 12. 9.

17. Din pricina păcatului lăcomiei* lui, M'am** mîniat şi l-am lovit, M'am† ascuns, în supărarea Mea, şi cel răzvrătit a urmat şi mai mult pe căile inimii lui. *Ier. 6. 13. **Cap. 8. 17; 45. 15. †Cap. 9. 13.

18. I-am văzut căile, şi totuş îl voi* tămădui; îl voi călăuzi, şi-l voi mîngîia, pe el şi pe ceice plîng** împreună cu el. *Ier. 3. 22. **Cap. 61. 2.

19. Voi pune lauda* pe buze: „Pace, pace celui** de departe şi celui de aproape! — zice Domnul — Da† Eu îl voi tămădui! *Evr. 13. 15. **Fapt. 2. 39. Efes. 2. 17. †Iov 15. 20, etc. Prov. 4. 16.

20. Dar cei răi sînt ca marea înfuriată, care nu se poate linişti, şi ale cărei ape aruncă afară noroi şi mîl.“

21. „Cei răi n'au pace*“ zice Dumnezeul meu. — *Cap. 48. 22.

Adevăratul post.

58 1. „Strigă în gura mare, nu te opri! Inalţă-ţi glasul ca o trîmbiţă, şi vesteşte poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui Iacov păcatele ei!

2. In toate zilele Mă întreabă, şi vor să afle căile Mele, ca un neam, care ar fi înfăptuit neprihănirea, şi n'ar fi părăsit Legea Dumnezeului său. Imi cer hotărîri drepte, doresc să se apropie de Dumnezeu. —

3. „La* ce ne foloseşte să postim“ — zic ei — „dacă Tu nu vezi? „La ce să ne chinuim** sufletul, dacă Tu nu ţii seama de lucrul acesta?“ — „Pentrucă, zice Domnul, în ziua postului vostru, vă lăsaţi în voia pornirilor voastre, şi asupriţi pe simbriaşii voştri. *Mal. 3. 14. **Lev. 16. 29, 31; 23. 27.

4. Iată*, postiţi ca să vă ciorovăiţi şi să vă certaţi, ca să bateţi răutăcios cu pumnul; nu postiţi cum cere ziua aceea, ca să vi se audă strigătul sus. *1 Reg. 21. 9, 12, 13.

5. Oare acesta* este postul plăcut Mie: să-şi chinuiască omul sufletul o** zi? Să-şi plece capul ca un pipirig, şi să† se culce pe sac şi cenuşă? Aceasta numeşti tu post şi zi plăcută Domnului? *Zah. 7. 5. **Lev. 16. 29. †Est. 4. 3. Iov 2. 8. Dan. 9. 3. Iona 3. 6.

6. Iată postul plăcut Mie: desleagă

lanţurile răutăţii, desnoadă legăturile* robiei, dă** drumul celor asupriţi, şi rupe orice fel de jug;
*Neem. 5. 10, 11, 12. **Ier. 34. 9.

7. împarte-ţi pînea* cu cel flămînd, şi adu în casa ta pe nenorociţii fără adăpost; dacă** vezi pe un om gol, acopere-l, şi nu întoarce spatele semenului† tău. *Ezec. 18. 7, 17. Mat. 25. 35. **Iov 31. 19. †Fac. 29. 14. Neem. 5. 5.

8. Atunci* lumina ta va răsări ca zorile, şi vindecarea ta va încolţi repede; neprihănirea ta îţi va merge înainte, şi slava** Domnului te va însoţi. *Iov 11. 17. **Exod. 14. 19. Cap. 52. 12.

9. Atunci tu vei chema, şi Domnul va răspunde, vei striga, şi El va zice: „Iată-Mă!“ Dacă vei îndepărta jugul din mijlocul tău, ameninţările cu degetul şi vorbele* de ocară, *Ps. 12. 2.

10. dacă vei da mîncarea ta celui flămînd, dacă vei sătura sufletul lipsit, atunci lumina ta va răsări peste întunecime, şi întunerecul tău va fi ca ziua nămeaza mare!

11. Domnul te va călăuzi neîncetat, îţi va sătura sufletul chiar în locuri fără apă, şi va da din nou putere mădularelor tale; vei fi ca o grădină bine udată, ca un izvor ale cărui ape nu seacă.

12. Ai tăi vor* zidi iarăş pe dărîmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliile străbune; vei fi numit „Dregător de spărturi“, „Cel ce drege drumurile, şi face ţara cu putinţă de locuit.“ *Cap. 61. 4.

13. Dacă îţi vei* opri piciorul în ziua Sabatului, ca să nu-ţi faci gusturile tale în ziua Mea cea sfîntă; dacă Sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfinţeşti pe Domnul, slăvindu-L, şi dacă-l vei cinsti, neurmînd căile tale, neîndeletnicindu-te cu treburile tale şi nededîndu-te la flecării, *Cap. 56. 2.

14. atunci* te vei putea desfăta în Domnul, şi Eu te voi sui** pe înălţimile ţării, te voi face să te bucuri de moştenirea tatălui tău Iacov; căci† gura Domnului a vorbit.“ *Iov 22. 26. **Deut. 32. 13; 33. 29. †Cap. 1. 20; 40. 5. Mic. 4. 4.

Nelegiuirile poporului.

59 1. Nu, mîna Domnului nu este prea scurtă* ca să mîntuiască, nici urechea Lui prea tare ca să audă, *Num. 11. 23. Cap. 50. 2.

2. ci nelegiuirile voastre pun un zid de despărţire între voi şi Dumnezeul vostru; păcatele voastre vă ascund Faţa Lui şi-L împiedecă să v'asculte!

3. Căci mînile* vă sînt mînjite de sînge, şi degetele de nelegiuiri; buzele voastre spun minciuni, şi limba voastră vorbeşte nelegiuiri. *Cap. 1. 15.

4. Niciunuia nu-i place dreptatea, niciunul nu se judecă cu dreptate; ei se bizuiesc pe lucruri deşerte şi spun neadevăruri, zămislesc răul, şi nasc* nelegiuirea. *Iov 15. 35. Ps. 7. 14.

5. Clocesc ouă de basilic şi ţes pînze de păianjen. Cine mănîncă din ouăle lor, moare; şi dacă se sparge vreunul, iese o năpîrcă.

6. Pînzele* lor nu slujesc la facerea hainelor, şi nu pot să se acopere cu lucrarea lor; căci lucrările lor sînt nişte lucrări nelegiuite, şi în mînile lor sînt fapte de silnicie. *Iov 8. 14, 15.

7. Picioarele* lor aleargă spre rău, şi se grăbesc să verse sînge nevinovat; gîndurile lor sînt gînduri nelegiuite, prăpădul şi nimicirea sînt pe drumul lor. *Prov. 1. 16. Rom. 3. 15.

8. Ei nu cunosc calea păcii, şi în căile lor nu este dreptate; apucă pe cărări sucite*: oricine umblă pe ele, nu cunoaşte pacea. — *Ps. 125. 5. Prov. 2. 15.

9. Deaceea hotărîrea de izbăvire este departe de noi şi mîntuirea nu ne ajunge. Aşteptăm* lumina, şi iată întunerecul, lucirea, şi umblăm în negură! *Ier. 8. 15.

10. Bîjbăim* ca nişte orbi dealungul unui zid, bîjbăim ca ceice n'au ochi, ne poticnim ziua nameaza mare, ca noaptea, în mijlocul celor sănătoşi sîntem ca nişte morţi.
*Deut. 28. 29. Iov 5. 14. Amos 8. 9.

11. Mormăim cu toţii ca nişte urşi, ne* văităm ca nişte porumbei, aşteptăm izbăvirea, şi nu este, aşteptăm mîntuirea, şi ea este departe de noi.
*Cap. 38. 14. Ezec. 7. 16.

12. Căci fărădelegile noastre sînt multe înaintea Ta, şi păcatele noastre mărturisesc împotriva noastră; fărădelegile noastre sînt cu noi, şi ne cunoaştem nelegiuirile noastre.

13. Am fost vinovaţi şi necredincioşi faţă de Domnul, am părăsit pe Dumnezeul nostru; am vorbit cu apăsare şi răzvrătire, am cugetat* şi vorbit cuvinte mincinoase; *Mat. 12. 34.

14. şi astfel izbăvirea s'a întors îndărăt, şi mîntuirea a stat deoparte; căci adevărul s'a poticnit în piaţa de

obşte şi neprihănirea nu poate să se apropie.

15. Adevărul s'a făcut nevăzut, şi cel ce se depărtează de rău este jăfuit.

Domnul vede, cu privirea mînioasă, că nu mai este nicio neprihănire.

16. El vede * că nu este nici un om, şi Se miră ** că nimeni nu mijloceşte. Atunci † braţul Lui îi vine în ajutor, şi neprihănirea Lui Îl sprijineşte.

* Ezec. 22. 30. ** Marc. 6. 6. † Ps. 98. 1. Cap. 63. 5.

17. Se * îmbracă cu neprihănire ca şi cu o platoşă, Îşi pune pe cap coiful mîntuirii; ia răzbunarea ca o haină, şi Se acopere cu gelozia ca şi cu o manta.

* Efes. 6. 14, 17. 1 Tes. 5. 8.

18. El va răsplăti fiecăruia după * faptele lui, va da protivnicilor Săi mînia, va întoarce la fel vrăjmaşilor săi, şi va da ostroavelor plata cuvenită!

* Cap. 63. 6.

19. Atunci * se vor teme de Numele Domnului cei dela apus, şi de slava Lui cei dela răsăritul soarelui; cînd va năvăli vrăjmaşul ca ** un rîu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă.

* Ps. 113. 3. Mal. 1. 11. ** Apoc. 12. 15.

20. „Da, va veni un Răscumpărător * pentru Sion, pentru cei ai lui Iacov, cari se vor întoarce dela păcatele lor, zice Domnul.

* Rom. 11. 26.

21. „Şi iată * legămîntul Meu, cu ei, zice Domnul: „Duhul Meu, care Se odihneşte peste tine, şi cuvintele Mele, pe cari le-am pus în gura ta, nu se vor mai depărta din gura ta, nici din gura copiilor tăi, nici din gura copiilor copiilor tăi, de acum şi pînă'n veac, zice Domnul.“

* Evr. 8. 10; 10. 16.

Ierusalimul zidit din nou.

60 1. „Scoală-te, luminează-te *! Căci lumina ta vine, şi slava ** Domnului răsare peste tine.

* Efes. 5. 14. ** Mal. 4. 2.

2. Căci iată, întunerecul acopere pămîntul, şi negură mare popoarele; dar peste tine răsare Domnul, şi slava Lui se arată peste tine.

3. Neamuri * vor umbla în lumina ta, şi împăraţi în strălucirea razelor tale.

* Cap. 49. 6, 23. Apoc. 21. 24.

4. Ridică-ţi * ochii împrejur, şi priveşte: toţi se strîng şi vin ** spre tine! Fiii tăi vin de departe, şi fiicele tale sînt purtate pe braţe.

* Cap. 49. 18. ** Cap. 49. 20, 21, 22; 66. 12.

5. Cînd vei vedea aceste lucruri, vei tresări de bucurie, şi îţi va bate inima şi se va lărgi, căci bogăţiile * mării se vor întoarce spre tine, şi vistieriile neamurilor vor veni la tine.

* Rom. 11. 25.

6. Vei fi acoperit de o mulţime de cămile, de dromadere din Madian şi Efa *; vor veni toţi din Seba **, aducînd aur † şi tămîie, şi vor vesti laudele Domnului.

* Fac. 25. 4. ** Ps. 72. 10. † Cap. 61. 6. Mat. 2. 11.

7. Toate turmele Chedarului * se vor aduna la tine, berbecii din Nebaiot vor fi în slujba ta; se vor sui pe altarul Meu ca jertfă plăcută Mie, şi casa slavei Mele o voi face ** şi mai slăvită.

* Fac. 25. 13. ** Hag. 2. 7, 9.

8. Cine sînt aceia cari sboară ca nişte nori, ca nişte porumbei spre porumbarul lor?

9. Căci *, pe Mine Mă aşteaptă ostroavele, şi corăbiile din Tarsis sînt în frunte, ca ** să aducă înapoi de departe pe copiii tăi, cu argintul † şi aurul lor, pentru †† Numele Domnului, Dumnezeului tău, pentru Numele Sfîntului lui Israel, care *† te proslăveşte.

* Ps. 72. 10. Cap. 42. 4; 51. 5. ** Gal. 4. 26. † Ps. 68. 30. Zah. 14. 14. †† Ier. 3. 17. *† Cap. 55. 5.

10. Străinii * îţi vor zidi zidurile, şi împăraţii ** lor îţi vor sluji; căci te-am lovit în † mînia Mea, dar, în †† îndurarea Mea, am milă de tine.

* Zah. 6. 15. ** Cap. 49. 23. Apoc. 21. 24. † Cap. 57. 17. †† Cap. 54. 7, 8.

11. Porţile tale vor * sta vecinic deschise, nu vor fi închise nici zi nici noapte, ca să lase să intre la tine bogăţia neamurilor, şi împăraţii lor cu alaiul lor.

* Apoc. 21. 25.

12. Căci * neamul şi împărăţia cari nu-ţi vor sluji, vor pieri, şi neamurile acelea vor fi în totul nimicite.

* Zah. 14. 17, 19. Mat. 21. 44.

13. Slava * Libanului va veni la tine, chiparosul, ulmul şi merişorul (cimişirul), cu toţii laolaltă, ca să împodobească locul sfîntului Meu locaş, căci Eu voi proslăvi locul ** unde se odihnesc picioarele Mele.

* Cap. 35. 2; 41. 49. ** 1 Cron. 28. 2. Ps. 132. 7.

14. Fiii asupritorilor tăi vor veni plecaţi înaintea ta, şi toţi ceice te dispreţuiau se * vor închina la picioarele tale; şi te vor numi „Cetatea Domnului,“ „Sionul ** Sfîntului lui Israel.“

* Cap. 49. 23. Apoc. 3. 9. ** Evr. 12. 22. Apoc. 14. 1.

15. De unde erai părăsită şi urîtă, şi nimeni nu trecea prin tine, te voi face o podoabă vecinică, o pricină de bucurie pentru oameni din neam în neam.

16. Vei suge * laptele neamurilor, vei

suge ţiţa împăraţilor; şi vei şti astfel că Eu** sînt Domnul, Mîntuitorul tău, Răscumpărătorul tău, Puternicul lui Iacov. *Cap. 49. 23; 61. 6; 66. 11, 12. **Cap. 43. 3.

17. In loc de aramă voi aduce aur, în loc de fier voi aduce argint, în loc de lemn, aramă, şi în loc de pietre, fier. Voi face ca pacea să domnească peste tine, şi să stăpînească dreptatea.

18. Nu se va mai auzi vorbindu-se de sîlnicie în ţara ta, nici de pustiire şi prăpăd în ţinutul tău, ci vei numi zidurile* tale „Mîntuire", şi porţile tale „Laudă". *Cap. 26. 1.

19. Nu soarele îţi va* mai sluji ca lumină ziua, nici luna nu te va mai lumina cu lumina ei; ci Domnul va fi Lumina ta pe vecie, şi Dumnezeul** tău va fi slava ta. *Apoc. 21. 23; 22. 5. **Zah. 2. 5.

20. Soarele* tău nu va mai asfinţi, şi luna ta nu se va mai întuneca; căci Domnul va fi Lumina ta pe vecie, şi zilele suferinţei tale se vor sfîrşi. *Amos 8. 9.

21. Nu vor mai fi decît oameni neprihăniţi în poporul* tău: ei vor** stăpîni ţara pe vecie, ca o odraslă† sădită de Mine, lucrarea†† mînilor Mele, ca să slujească spre slava Mea. *Cap. 52. 1. Apoc. 21. 27. ** Ps. 37. 11, 22. Mat. 5. 5. †Cap. 61. 3. Mat. 15. 13. Ioan 15. 2. ††Cap. 29. 23; 45. 11. Efes. 2. 10.

22. Cel* mai mic se va face o mie, şi cel mai neînsemnat un neam puternic. Eu, Domnul, voi grăbi aceste lucruri, la vremea lor." *Mat. 13. 31, 32.

Vestirea mîntuirii.

61 1. „Duhul* Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M'a** uns să aduc veşti bune celor nenorociţi: El M'a trimes să vindec† pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia††, şi prinşilor de război izbăvirea; *Cap. 11. 2. Luc. 4. 18. Ioan 1. 32; 3. 34. **Ps. 45. 7. †Ps. 147. 3. Cap. 57. 15. ††Cap. 42. 7. Ier. 34. 8.

2. să* vestesc un an de îndurare al Domnului, şi o zi** de răzbunare a Dumnezeului nostru; să mîngîi† pe toţi cei întristaţi; *Lev. 25. 9. **Cap. 34. 8; 63. 4; 66. 14. Mal. 4. 1, 3. 2 Tes. 1. 7, 8, 9. †Cap. 57. 18. Mat. 5. 4.

3. să dau celor întristaţi din Sion, să le* dau o cunună împărătească în loc de cenuşă, un untdelemn de bucurie în locul plînsului, o haină de laudă în locul unui duh mîhnit, ca să fie numiţi „terebinţi ai neprihănirii," „un sad** al Domnului, ca† să slujească spre slava Lui." *Ps. 30. 11. **Cap. 60. 21. †Ioan 15. 8.

4. „Ei vor zidi iarăş* vechile dărămături, vor ridica iarăş năruirile din vechime, vor înoi cetăţi pustiite, rămase pustii din neam în neam. *Cap. 49. 8; 58. 12. Ezec. 36. 33—36.

5. Străinii* vor sta şi vă vor paşte turmele, şi fiii străinului vor fi plugarii şi vierii voştri. *Efes. 2. 12.

6. Dar* voi vă veţi numi preoţi ai Domnului, şi veţi fi numiţi slujitori ai Dumnezeului nostru, veţi** mînca bogăţiile neamurilor, şi vă veţi făli cu fala lor. *Exod. 19. 6. Cap. 60. 17; 66. 21. 1 Pet. 2. 5, 9. Apoc. 1. 6; 5. 10. **Cap. 60. 5, 11, 16.

7. In* locul ocării voastre, veţi avea îndoită cinste; în locul ruşinii, se vor veseli de partea lor, căci vor stăpîni îndoit în ţara lor, şi vor avea o bucurie vecinică. *Cap. 40. 2. Zah. 9. 12.

8. Căci Eu*, Domnul, iubesc dreptatea, urăsc** răpirea şi nelegiuirea; le voi da cu credincioşie răsplata lor, şi† voi încheia cu ei un legămînt vecinic. *Ps. 11. 7. **Cap. 1. 11, 13. †Cap. 55. 3.

9. Sămînţa lor va fi cunoscută între neamuri, şi urmaşii lor printre popoare; toţi ceice-i vor vedea, vor cunoaşte că* sînt o sămînţă binecuvîntată de Domnul." *Cap. 65. 23.

10. „Mă* bucur în Domnul, şi sufletul Meu este plin de veselie în Dumnezeul Meu; căci** M'a îmbrăcat cu hainele mîntuirii, M'a acoperit cu mantaua izbăvirii, ca† pe un mire împodobit cu o cunună împărătească, şi ca o mireasă, împodobită cu sculele ei. *Hab. 3. 18. **Ps. 132. 9, 16. †Cap. 49. 18. Apoc. 21. 2.

11. Căci, după cum pămîntul face să răsară lăstarul lui, şi după cum o grădină face să încolţească sămănăturile ei, aşa va face Domnul, Dumnezeu, să răsară mîntuirea* şi lauda**, în faţa tuturor neamurilor." *Ps. 72. 3; 85. 11. **Cap. 60. 18; 62. 7.

Venirea mîntuirii.

62 1. „De dragostea Sionului nu voi tăcea, de dragostea Ierusalimului nu voi înceta, pînă nu se va arăta mîntuirea lui, lumina soarelui şi izbăvirea lui, ca o făclie, care s'aprinde.

2. Atunci neamurile vor vedea* mîntuirea ta, şi toţi împăraţii slava ta; şi-ţi** vor pune un nume nou, pe care-l va hotărî gura Domnului. *Cap. 60. 3. **Vers. 4, 12. Cap. 65. 15.

3. Vei fi o cunună* strălucitoare în mîna Domnului, o legătură împărătească în mîna Dumnezeului tău. *Zah. 9. 16.

4. Nu* te vor mai numi Părăsită**,

şi nu-ţi vor mai numi pămîntul un pustiu †, ci te vor numi: „Plăcerea Mea este în ea,“ şi ţara ta o vor numi Beula: „Măritată“; căci Domnul Îşi pune plăcerea în tine, şi ţara ta se va mărita iarăş. * Osea 1.10. 1 Pet. 2.10. ** Cap. 49.14; 54.6, 7. † Cap. 54.1.

5. Cum se uneşte un tînăr cu o fecioară, aşa se vor uni fiii tăi cu tine; şi cum se bucură mirele de mireasa lui, aşa * se va bucura Dumnezeul tău de tine.“ * Cap. 65.19.

6. „Pe zidurile tale, Ierusalime, am * pus nişte străjeri, cari nu vor tăcea nici odată, nici zi nici noapte! Voi cari aduceţi aminte Domnului de el, nu vă odihniţi de loc! * Ezec. 3.17; 33.7.

7. Şi nu-l daţi răgaz, pînă nu va aşeza din nou Ierusalimul, şi-l va face o * laudă pe pămînt. * Cap. 61.11. Tef. 3.20.

8. Domnul a jurat pe dreapta Lui şi pe braţul Lui cel puternic, zicînd: „Nu voi mai da * grîul tău hrană vrăjmaşilor tăi, şi fiii străinului nu vor mai bea vinul tău, pentru care tu te-ai ostenit. * Deut. 28.31, etc. Ier. 5.17.

9. Ci cei ce vor strînge grîul, aceia îl vor mînca şi vor lăuda pe Domnul, şi ceice vor face vinul, aceia îl vor bea, în * curţile locaşului Meu celui sfînt.“ * Deut. 12.12; 14.23, 26; 16.11, 14.

10. „Treceţi, treceţi pe porţi! Pregătiţi * o cale poporului! Croiţi, croiţi drum, daţi pietrele la o parte! Ridicaţi ** un steag peste popoare! * Cap. 40.3; 57.14. ** Cap. 11.12.

11. Iată ce vesteşte Domnul pînă la marginile pămîntului: „Spuneţi * fiicei Sionului: „Iată **, Mîntuitorul tău vine; iată, plata este cu El, şi răsplătirile merg înaintea Lui. * Zah. 9.9. Mat. 21.5. Ioan 12.15. ** Cap. 40.10. Apoc. 22.12.

12. Ei vor fi numiţi „Popor sfînt, Răscumpăraţi ai Domnului.“ Iar pe tine, te vor numi „Cetate căutată şi nepărăsită *.“ * Vers. 4.

O zi de răzbunare.

63 1. „Cine este acesta, care vine din Edom, din Boţra, în haine roşii, în haine strălucitoare, şi calcă mîndru, în plinătatea puterii Lui? — „Eu sînt Cel care am făgăduit mîntuirea, şi am putere să izbăvesc!“ —

2. „Dar pentru ce Îţi sînt hainele roşii *, şi veşmintele Tale ca veşmintele celui ce calcă în teasc?“ — * Apoc. 19.13.

3. „Eu singur * am călcat în teasc, şi niciun om dintre popoare nu era cu Mine; i-am călcat astfel în mînia Mea, şi i-am zdrobit în urgia Mea; aşa că sîngele lor a ţîşnit pe veşmintele Mele, şi Mi-am mînjit toate hainele Mele cu el. * Plin. 1.35. Apoc. 14.19, 20; 19.15.

4. Căci în inima Mea era o zi de răzbunare *, şi venise anul celor răscumpăraţi ai Mei. * Cap. 34.8; 61.2.

5. Mă uitam împrejur *, şi nu era nimeni ** să M'ajute, şi Mă îngrozeam, dar nu era cine să Mă sprijinească; atunci braţul † Meu Mi-a fost într'ajutor, şi urgia Mea M'a sprijinit! * Cap. 41.28; 59.16. ** Ioan 16.32. † Ps. 98.1. Cap. 59.16.

6. Am călcat astfel în picioare popoare în mînia Mea, le-am * îmbătat în urgia Mea, şi le-am vărsat sîngele pe pămînt.“ * Apoc. 16.16.

Rugăciunea poporului.

7. Voi vesti îndurările Domnului, faptele Lui minunate, după tot ce a făcut Domnul pentru noi! Voi spune marea Lui bunătate faţă de casa lui Israel, căci i-a făcut după îndurările şi bogăţia dragostei Lui.

8. El a zis: „Negreşit, ei sînt poporul Meu, nişte copii cari nu vor fi necredincioşi!“ Şi astfel El s'a făcut Mîntuitorul lor.

9. In toate necazurile * lor n'au fost fără ajutor, şi Ingerul ** care este înaintea Feţei Lui i-a mîntuit; El Insuş i-a răscumpărat, în dragostea † şi îndurarea Lui, şi necurmat i-a sprijinit †† şi i-a purtat în zilele din vechime. * Judc. 10.16. Zah. 2.8. Fapt. 9.4. ** Exod. 14.19; 23.20, 21; 33.14. Mal. 3.1. Fapt. 12.11. † Deut. 7.7, 8. †† Exod. 19.4. Deut. 1.31; 32.11, 12. Cap. 46.3, 4.

10. Dar ei au fost neascultători * şi au întristat ** pe Duhul Lui cel sfînt; iar El li s'a făcut † vrăjmaş şi a luptat împotriva lor. * Exod, 15.24. Num. 14.11. Ps. 78.56; 95.9. ** Ps. 78.40. Fapt. 7.51. Efes. 4.30. † Exod. 23.21.

11. Atunci poporul Său şi-a adus aminte de zilele străvechi ale lui Moise, şi a zis: „Unde este Acela, care i-a scos din mare *, cu păstorul turmei Sale? Unde este Acela care punea ** în mijlocul lor Duhul Lui cel sfînt; * Exod. 14.30; 32.11, 12. Num. 14.13, 14, etc. Ier. 2.6. ** Num. 11.17, 25. Neem. 9.20. Dan. 4.8. Hag. 2.5.

12. care povăţuia dreapta lui Moise, cu braţul Său cel * slăvit; care despica ** apele înaintea lor, ca să-Şi facă un Nume vecinic; * Exod. 15.6. ** Exod. 14.21. Ios. 3.16.

13. care îi călăuzea * prin valuri, ca un cal pe loc neted, fără ca ei să se poticnească?“ * Ps. 106.9.

14. „Ca fiara, care se pogoară în vale, aşa i-a dus Duhul Domnului la odihnă. Aşa ai povăţuit Tu pe poporul Tău, ca * să-Ţi faci un Nume plin de slavă!“ *2 Sam. 7. 23.

15. „Priveşte * din cer şi vezi, din locuinţa ** Ta cea sfîntă şi slăvită: unde este rîvna şi puterea Ta? Fiorul inimii Tale † şi îndurările Tale nu se mai arată faţă de mine! *Deut. 26. 15. Ps. 80. 14. **Ps. 33. 14. †Ier. 31. 20. Osea 11. 8.

16. Totuş * Tu eşti Tatăl nostru! Căci Avraam nu ** ne cunoaşte, şi Israel nu ştie cine sîntem; dar Tu, Doamne, eşti Tatăl nostru, Tu, din vecinicie, Te numeşti „Mîntuitorul nostru.“ *Deut. 32. 6. 1 Cron. 29. 10. Cap. 64. 8. **Iov 14. 21. Ecl. 9. 5.

17. Pentruce, Doamne, ne laşi * să rătăcim dela căile Tale, şi ne împietreşti ** inima ca să nu ne temem de Tine? Intoarce-Te †, din dragoste pentru robii Tăi, pentru seminţiile moştenirii Tale! *Ps. 119. 10. **Cap. 6. 10. Ioan 12. 40. Rom. 9. 18. †Num. 10. 36. Ps. 90. 13.

18. Poporul Tău cel * sfînt n'a stăpînit ţara de cît puţină vreme; vrăjmaşii noştri ** au călcat în picioare locaşul Tău cel sfînt.
*Deut. 7. 6; 26. 19. Cap. 62. 12. Dan. 8. 24. **Ps. 74. 7.

19. Am ajuns ca un popor pe care niciodată nu l-ai cîrmuit Tu, şi peste care niciodată nu s'a chemat Numele Tău...

64 1. „O! de ai despica * cerurile, şi Te-ai pogorî, s'ar topi munţii ** înaintea Ta, *Ps. 144. 5. **Judc. 5. 5. Mic. 1. 4.

2. ca de un foc care aprinde vreascurile, ca de un foc care face apa să dea în clocot! Ţi-ar cunoaşte atunci vrăjmaşii Numele, şi ar tremura neamurile înaintea Ta!

3. Cînd ai făcut * minuni la cari nu ne aşteptam, Te-ai pogorît, şi munţii s'au zguduit înaintea Ta,
*Exod. 34. 10. Judc. 5. 4, 5. Ps. 68. 8. Hab. 3. 3, 6.

4. cum niciodată * nu s'a pomenit, nici nu s'a auzit vorbindu-se, şi cum nici n'a văzut vreodată ochiul aşa ceva: anume ca un alt dumnezeu afară de Tine să fi făcut asemenea lucruri pentru cei ce se încred în El. *Ps. 31. 19. 1 Cor. 2. 9.

5. Tu ieşi înaintea celor ce împlinesc cu bucurie dreptatea *, celor ce umblă în căile Tale, şi îşi aduc aminte ** de Tine. Dar Te-ai mîniat, pentrucă am † păcătuit: vom suferi noi vecinic, sau putem fi mîntuiţi?
*Fapt. 10. 35. **Cap. 26. 8. †Mal. 3. 6.

6. Toţi am ajuns ca nişte necuraţi, şi toate faptele noastre bune * sînt ca o haină mînjită. Toţi sîntem ofiliţi ** ca o frunză, şi nelegiurile noastre ne iau ca vîntul. *Filip. 3. 9. **Ps. 90. 5, 6.

7. Nu este nimeni * care să cheme Numele Tău, sau care să se trezească şi să se alipească de Tine: de aceea ne-ai ascuns Faţa Ta, şi ne laşi să pierim din pricina nelegiuirilor noastre.“ *Osea 7. 7.

8. Dar *, Doamne, Tu eşti Tatăl nostru; noi sîntem lutul, şi Tu olarul **, care ne-ai întocmit: sîntem cu toţii lucrarea † mînilor Tale. *Cap. 63. 16.
**Cap. 29. 16; 45. 9. Ier. 18. 6. Rom. 9. 20, 21. †Efes. 2. 10.

9. Nu Te mînia * prea mult, Doamne, şi nu-Ţi aduce aminte în veci de nelegiuire! Priveşte dar, spre noi, căci toţi sîntem ** poporul Tău.
*Ps. 74. 1, 2; 79. 8. **Ps. 79. 13.

10. Cetăţile Tale cele sfinte sînt pustii; Sionul este pustiu, Ierusalimul * o pustietate! *Ps. 79. 1.

11. Casa noastră * cea sfîntă şi slăvită, în care părinţii noştri cîntau laudele Tale, a ajuns pradă flacărilor, şi tot ce aveam mai scump ** a fost pustiit.
*2 Reg. 25. 9. 2 Cron. 36. 19. Ps. 74. 7. **Ezec. 24. 21, 25.

12. După toate acestea, Te vei opri * Tu, Doamne? Vei tăcea ** Tu oare şi ne vei întrista nespus de mult?“
*Cap. 42. 14. **Ps. 83. 1.

Răsplătirile Domnului.

65 1. Eram gata să răspund * celor ce nu întrebau de Mine, eram gata să fiu găsit de ceice nu Mă căutau; am zis: „Iată-Mă, iată-Mă!“ către un neam, care nu chema ** Numele Meu.
*Rom. 9. 24, 25, 26, 30; 10. 20. Efes. 2. 12, 13. **Cap. 63. 19.

2. Mi-am întins mînile * toată ziua spre un popor răzvrătit, care umblă pe o cale rea, în voia gîndurilor lui!
*Rom. 10. 21.

3. Spre un popor, care nu conteneşte să Mă * mînie în faţă, aducînd jertfe ** în grădini, şi arzînd tămîie pe cărămizile de pe acoperiş;
*Deut. 32. 21. **Cap. 1. 29; 66. 17. Lev. 17. 5.

4. care locuieşte * în morminte, şi petrece noaptea în peşteri, mîncînd ** carne de porc, şi avînd în străchini bucate necurate. *Deut. 18. 11. **Cap. 66. 17. Lev. 11. 7.

5. Şi care totuş * zice: „Dă-te înapoi, nu te apropia de mine, căci sînt sfînt!“... Asemenea lucruri sînt un

fum în nările Mele, un foc, care arde necontenit! *Mat. 9. 11. Luc. 5. 30; 18. 11. Iuda 19.

6. Iată ce am hotărît* în Mine: „Nici** gînd să tac, ci† îi voi pedepsi; da, îi voi pedepsi. *Deut. 32. 34. Mal. 3. 16. **Ps. 50. 3. †Ps. 79. 12. Ier. 16. 18. Ezec. 11. 21.

7. Pentru nelegiuirile voastre — zice Domnul — şi pentru nelegiuirile* părinţilor voştri, cari au ars tămîie** pe munţi, şi M'au batjocorit† pe înălţimi, de aceea, le voi măsura plata pentru faptele lor din trecut.“ *Exod. 20. 5. **Ezec. 18. 6. †Ezec. 20. 27, 28.

8. „Aşa vorbeşte Domnul: „După cum cînd se găseşte zeamă într'un strugure, se zice: „Nu-l nimici, căci este o binecuvîntare* în el!“ tot aşa, şi Eu voi face la fel, din dragoste pentru robii Mei, ca să nu nimicesc totul. *Ioel 2. 14.

9. Voi scoate o sămînţă din Iacov, şi din Iuda un moştenitor al munţilor Mei; aleşii Mei* vor stăpîni ţara, şi robii Mei vor locui în ea. *Vers. 15, 22. Mat. 24. 22. Rom. 11. 5, 7.

10. Saronul* va sluji ca loc de păşune oilor, şi valea Acor** va sluji de culcuş boilor, pentru poporul Meu care Mă va căuta. *Cap. 33. 9; 35. 2. **Ios. 7. 24, 26. Osea 2. 15.

11. Dar pe voi, cari părăsiţi pe Domnul, cari uitaţi muntele Meu cel sfînt*, cari puneţi o masă** „Norocului[1]“, şi umpleţi un pahar în cinstea „Soartei[2]“, *Cap. 56. 7; 57. 13. Vers. 25. **Ezec. 23. 41. 1 Cor. 10. 21.

12. vă sortesc săbiei, şi toţi veţi pleca genunchiul ca să fiţi junghiaţi; căci Eu am chemat*, şi n'aţi răspuns, am vorbit şi n'aţi ascultat, ci aţi făcut ce este rău înaintea Mea, şi aţi ales ce nu-Mi place.“ *2 Cron. 36. 15, 16. Prov. 1. 24, etc. Cap. 66. 4. Ier. 7. 13. Zah. 7. 7. Mat. 21. 34—43.

13. De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată că robii Mei vor mînca, iar voi veţi fi flămînzi; iată că robii Mei vor bea, iar voi vă veţi ruşina.

14. Iată că robii Mei vor cînta, de veselă ce le va fi inima, dar voi veţi striga, de durerea pe care o veţi avea în suflet, şi vă veţi boci*, de mîhnit ce vă va fi duhul. *Mat. 8. 12. Luc. 13. 28.

15. Veţi lăsa numele vostru ca blestem* aleşilor** Mei; şi anume: „Domnul, Dumnezeu vă va omorî“, şi va da† robilor Săi un alt nume. *Ier. 29. 22. Zah. 8. 13. **Vers. 9, 22. †Cap. 62. 2. Fapt. 11. 26.

1. Sau: Gad. 2. Sau: Meni.

16. Aşa că, cine* se va binecuvînta în ţară, se va binecuvînta în Dumnezeul adevărului, şi cine va jura** în ţară, va jura pe Dumnezeul adevărului, căci vechile suferinţe vor fi uitate, vor fi ascunse de ochii Mei.“ *Ps. 72. 17. Ier. 4. 2. **Deut. 6. 13. Ps. 63. 11. Cap. 19. 18; 45. 23. Ţef. 1. 5.

17. „Căci iată, Eu fac ceruri noi* şi un pămînt nou; aşa că nimeni nu-şi va mai aduce aminte de lucrurile trecute, şi nimănui nu-i vor mai veni în minte. *Cap. 51. 16; 66. 22. 2 Pet. 3. 13. Apoc. 21. 1.

18. Ci vă veţi bucura şi vă veţi veseli, pe vecie, pentru cele ce voi face. Căci voi preface Ierusalimul în veselie, şi pe poporul lui în bucurie.

19. Eu însumi Mă voi veseli* asupra Ierusalimului, şi mă voi bucura de poporul Meu; nu se va mai auzi** în el de acum nici glasul plînsetelor, nici glasul ţipetelor. *Cap. 62. 5. **Cap. 35. 10; 51. 11. Apoc. 7. 17; 21. 4.

20. Nu vor mai fi în el nici copii cu zile puţine, nici bătrîni cari să nu-şi împlinească zilele. Căci cine va muri la vîrsta de o sută de ani va fi încă tînăr, şi cel ce va muri în vîrstă de o sută de ani* va fi blestemat ca păcătos. *Ecl. 8. 12.

21. Vor zidi* case şi le vor locui; vor sădi vii, şi le vor mînca rodul. *Lev. 26. 16. Deut. 28. 30. Cap. 62. 8. Amos 9. 14.

22. Nu vor zidi case, ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii, pentruca altul să le mănînce rodul, căci zilele poporului* Meu vor fi ca zilele copacilor, şi aleşii** Mei se vor bucura de lucrul mînilor lor. *Ps. 92. 12. **Vers. 9, 15.

23. Nu vor munci degeaba, şi nu vor avea* copii ca să-i vadă pierind, căci vor alcătui o sămînţă** binecuvîntată de Domnul, şi copiii lor vor fi împreună cu ei. *Deut. 28. 41. Osea 9. 12. **Cap. 61. 9.

24. Inainte* ca să Mă cheme, le voi răspunde; înainte ca să isprăvească vorba, îi voi asculta! *Ps. 32. 5. Dan. 9. 21.

25. Lupul şi mielul* vor paşte împreună, leul va mînca paie ca boul, şi şarpele se va hrăni** cu ţărînă. Niciun rău, nici o vătămare nu se va face pe tot muntele Meu cel sfînt, zice Domnul.“ *Cap. 11. 6, 7, 9. **Fac. 3. 14.

66 1. „Aşa vorbeşte Domnul: „Cerul* este scaunul Meu de domnie, şi pămîntul este aşternutul picioarelor Mele! Ce casă aţi putea voi să-

Mi ziditi, şi ce loc Mi-aţi putea voi da ca locuinţă? *1 Reg. 8. 27. 2 Cron. 6. 18. Mat. 5. 34, 35. Fapt. 7. 48, 49; 17. 24.

2. Toate aceste lucruri, doar mîna Mea le-a făcut, şi toate şi-au căpătat astfel fiinţa, — zice Domnul. — „Iată* spre cine Imi voi îndrepta privirile: spre cel ce suferă** şi are duhul mîhnit, spre cel ce se teme† de cuvîntul Meu. *Cap. 57. 15; 61. 1. **Ps. 34. 18; 51. 17. †Ezra 9. 4; 10. 3. Prov. 28. 14. Vers. 5.

3. Cine junghie* un bou ca jertfă, nu este mai bun decît cel ce ucide un om; cine jertfeşte un miel este ca cel ce ar rupe gîtul unui cîne**, cine aduce un dar de mîncare, este ca cel ce ar vărsa sînge de porc, cine arde tămîie, este ca cel ce s'ar închina la idoli; toţi aceştia îşi aleg căile lor, şi sufletul lor găseşte plăcere în urîciunile lor. *Cap. 1. 11. **Deut. 23. 18.

4. De aceea şi Eu, voi alege ce este spre nefericirea lor, şi voi aduce peste ei lucrurile de cari se tem, căci* cînd am chemat Eu, n'au răspuns, şi cînd am vorbit Eu, n'au ascultat; ci au făcut ce este rău înaintea Mea, şi au ales ce nu-Mi place!“ *Prov. 1. 24. Cap. 65. 12. Ier. 7. 13.

5. „Ascultaţi Cuvîntul Domnului, voi, cari vă temeţi* de Cuvîntul Lui. Iată ce zic fraţii voştri, cari vă urăsc şi vă izgonesc din pricina Numelui Meu: „Să-Şi arate Domnul slava**, ca să vă vedem bucuria!“ — Dar ei vor rămînea† de ruşine!

*Vers. 2. **Cap. 5. 19. †2 Tes. 1. 10. Tit. 2. 13.

6. Un glas răsunător iese din cetate! Un glas iese din Templu! Este glasul Domnului, care dă vrăjmaşilor lui plata cuvenită!“

7. „Inainte ca să simtă dureri, a născut, şi înainte ca să-i vină suferinţele, a dat naştere unui fiu.

8. Cine a auzit vreodată aşa ceva? Cine a văzut vreodată aşa ceva? Se poate naşte oare o ţară într'o zi? Se naşte un neam aşa dintr'o dată? Abia au apucat-o muncile, şi fiica Sionului şi-a şi născut fiii!

9. „Aş putea să deschid pîntecele mamei, şi să nu las să nască? zice Domnul. — Eu care fac să nască, aş putea să împedec oare naşterea?“ zice Dumnezeul tău.

10. „Bucuraţi-vă împreună cu Ierusalimul, şi veseliţi-vă cu el, toţi cei ce-l iubiţi; împărtiţi şi bucuria cu el, acum, toţi ceice l-aţi plîns,

11. ca să fiţi săturaţi, bînd laptele mîngîierilor lui, ca să vă desfătaţi în totul de plinătatea slavei lui.

12. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Iată*, voi îndrepta spre el pacea ca un rîu, şi slava neamurilor ca un pîrîu ieşit din matcă, şi veţi fi alăptaţi**; veţi fi purtaţi† în braţe, şi desmerdaţi pe genunchi.

*Cap. 48. 18; 60. 5. **Cap. 60. 16. †Cap. 49. 22; 60. 4.

13. Cum mîngîie pe cineva mamă-sa, aşa vă voi mîngîia Eu; da, veţi fi mîngîiaţi în Ierusalim!

14. Şi cînd veţi vedea aceste lucruri, inima vi se va bucura, şi* oasele voastre vor prinde putere ca iarba.“ — Domnul Işi va arăta astfel puterea faţă de robii Săi, dar va face pe vrăjmaşii Lui să-I simtă mînia. *Ezec. 37. 1, etc.

15. „Căci iată*, Domnul vine într'un foc, şi carăle Lui sînt ca un vîrtej; Işi preface mînia într'un jăratic, şi ameninţările în flacări de foc.

*Cap. 9. 5. 2 Tes. 1. 8.

16. Căci cu foc Işi aduce Domnul la îndeplinire judecăţile, şi cu sabia* Lui pedepseşte pe oricine; şi cei ucişi de Domnul vor fi mulţi la număr. *Cap. 27. 1.

17. Ceice se sfinţesc* şi se curăţesc în grădini, mergînd unul cîte unul, în mijlocul celor ce mănîncă şi carne de porc, şi şoareci şi alte lucruri urîcioase, toţi aceia vor pieri, — zice Domnul. — *Cap. 65. 3, 4.

18. „Eu pedepsesc faptele şi gîndurile lor! Dar vine vremea cînd voi strînge toate neamurile şi toate limbile; ele vor veni şi vor vedea slava Mea.

19. Şi voi pune un semn* între ele, şi voi trimete la neamuri pe cei ce vor scăpa din Israel, la Tarsis, la Pul şi la Lud, cari trag cu arcul, la Tubal şi la Iavan, în ostroavele depărtate, cari n'au auzit vorbindu-se niciodată de Mine, şi n'au văzut slava Mea; ei vor vesti** slava Mea printre neamuri.

*Luc. 2. 34. **Mal. 1. 11.

20. Vor aduce pe toţi fraţii voştri din mijlocul tuturor neamurilor, ca dar* Domnului, pe cai, în cară şi pe tărgi, pe catîri şi pe dromadere, la muntele Meu cel sfînt, la Ierusalim — zice Domnul — cum îşi aduc copiii lui Israel darurile de mîncare, într'un vas curat, la Casa Domnului. *Rom. 15. 16.

21. Şi voi lua şi dintre ei, pe unii ca preoţi şi Leviţi*, — zice Domnul.

*Exod. 19. 6. Cap. 61. 6. 1 Pet. 2. 9. Apoc. 1. 6.

22. Căci după cum cerurile cele noi*, şi pămîntul cel nou, pe cari le voi face, vor dăinui înaintea Mea — zice Domnul — aşa va dăinui şi sămînţa voastră şi numele vostru.
* Cap. 65. 17. 2 Pet. 3. 13. Apoc. 21. 1.

23. In fiecare lună* nouă şi în fiecare Sabat, va veni** orice făptură să se închine înaintea Mea, — zice Domnul. —
* Zah. 14. 16. ** Ps. 65. 2.

24. „Şi cînd vor ieşi, vor vedea trupurile moarte* ale oamenilor cari s'au răzvrătit împotriva Mea; căci vermele** lor nu va muri, şi focul lor nu se va stinge; şi vor fi o pricină de groază pentru orice făptură.“
* Vers. 16. ** Marc. 9. 44, 46, 48.

IEREMIA

(Plîngerile 3. 1. Faptele 9. 16. Deut. 32. 15—43. 2 Cronici 36. 13, etc. Neemia 9. 29—31. Ţefania 3. 1—4. Zaharia 7. 11, etc.)

1 1. Cuvintele lui Ieremia, fiul lui Hilchia, unul din preoţii din Anatot*, din ţara lui Beniamin.
* Ios. 21. 18. 1 Cron. 6. 60. Cap. 32. 7, 8, 9.

2. Cuvîntul Domnului i-a vorbit pe vremea lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda, în al treisprezecelea an al domniei lui,

3. şi pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, pînă la sfîrşitul anului al unsprezecelea* al lui Zedechia, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, pînă** pe vremea cînd a fost dus Ierusalimul † în robie, în luna †† a cincea.
* Cap. 25. 3. ** Cap. 39. 2. † Cap. 52. 12, 15. †† 2 Reg. 25. 8.

4. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

5. „Mai înainte ca să te fi* întocmit în pîntecele mamei tale, te** cunoşteam, şi mai înainte ca să fi ieşit tu din pîntecele ei, Eu te pusesem deoparte †, şi te făcusem prooroc al neamurilor.“
* Isa. 49. 1, 5. ** Exod. 33. 12, 17. † Luc. 1. 15, 41. Gal. 1. 15, 16.

6. Eu am răspuns: „Ah! Doamne Dumnezeule*, vezi că eu nu ştiu să vorbesc, căci sînt un copil.“
* Exod. 4. 10; 6. 12, 30. Isa. 6. 5.

7. Dar Domnul mi-a zis: „Nu zice: „Sînt un copil,“ căci te vei duce la toţi aceia la cari te voi trimete, şi vei spune tot* ce-ţi voi porunci.
* Num. 22. 20, 38. Mat. 28. 20.

8. Nu te teme* de ei; căci Eu sînt cu tine** ca să te scap, — zice Domnul. —
* Ezec. 2. 6; 3. 9. Vers. 17. ** Exod. 3. 12. Deut. 31. 6, 8. Ios. 1. 5. Cap. 15. 20. Fapt. 26. 17. Evr. 13. 6.

9. Apoi Domnul Şi-a întins* mîna, şi mi-a atins gura. Şi Domnul mi-a zis: „Iată, pun cuvintele Mele** în gura ta.
* Isa. 6. 7. ** Isa. 51. 16. Cap. 5. 14.

10. Iată*, astăzi te pun peste neamuri şi peste împărăţii, ca să smulgi** şi să tai, să dărîmi şi să nimiceşti, să zideşti şi să sădeşti.
* 1 Reg. 19. 17. ** Cap. 18. 7. 2 Cor. 10. 4, 5.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel: „Ce vezi, Ieremio?“ Eu am răspuns: „Văd un veghetor.“

12. Şi Domnul mi-a zis: „Bine ai văzut; căci Eu veghez asupra Cuvîntului Meu, ca să-l împlinesc.“

13. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit a doua oară, astfel: „Ce vezi?“ Eu am răspuns: „Văd un cazan* clocotind, dinspre miază-noapte.“
* Ezec. 11. 3, 7; 24. 3.

14. „Şi Domnul mi-a zis: „Dela miazănoapte* va izbucni nenorocirea peste toţi locuitorii ţării.
* Cap. 4. 6; 6. 1.

15. Căci iată, voi chema* toate popoarele împărăţiilor dela miazănoapte, zice Domnul; ele vor veni, şi îşi vor aşeza fiecare scaunul de domnie** la intrarea porţilor Ierusalimului, împotriva tuturor zidurilor lui dejur împrejur, şi împotriva tuturor cetăţilor lui Iuda.
* Cap. 5. 15; 6. 22; 10. 22; 25. 9. ** Cap. 39. 3; 43. 10.

16. Imi voi rosti judecăţile împotriva lor, din pricina întregei lor răutăţi, pentrucă M'au părăsit* şi au adus tămîie altor dumnezei şi s'au închinat înaintea lucrării mînilor lor.
* Deut. 28. 20. Cap. 17. 13.

17. Dar tu, încinge-ţi coapsele*, scoală-te, şi spune-le tot ce-ţi voi porunci. Nu tremura** înaintea lor, ca nu cumva să te fac să tremuri înaintea lor.
* 1 Reg. 18. 46. 2 Reg. 4. 29; 9. 1. Iov 38. 3. Luc. 12. 35. 1 Pet. 1. 13. ** Exod. 3. 12. Vers. 8. Ezec. 2. 6.

18. Iată că în ziua aceasta te fac o cetate întărită*, un stîlp de fier şi un zid de aramă, împotriva întregei ţări,

împotriva împăraţilor lui Iuda, împotriva căpeteniilor lui, împotriva preoţilor lui şi împotriva poporului ţării.
* Isa. 50. 7. Cap. 6. 27; 15. 20.

19. Ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui; căci Eu* sînt cu tine, ca să te scap, zice Domnul." * Vers. 8.

Mustrarea poporului.

2 1. „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Du-te, şi strigă la urechile cetăţii Ierusalimului: „Aşa vorbeşte Domnul: „Mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai cînd erai tînără*, de iubirea ta, cînd erai logodită, cînd Mă urmai** în pustie, într'un pămînt nesămănat.
* Ezec. 16. 8, 22, 60; 23. 3, 8, 19. Osea 2. 15. ** Deut. 2. 7.

3. Atunci Israel* era închinat Domnului, era cele dintîi roade** ale lui; toţi cei ce mîncau† din ele se făceau vinovaţi şi venea nenorocirea peste ei, zice Domnul." * Exod. 19. 5, 6. ** Iac. 1. 18. Apoc. 14. 4. † Cap. 12. 14. Cap. 50. 7.

4. „Ascultaţi Cuvîntul Domnului, casa lui Iacov, şi voi, toate familiile casei lui Israel!

5. Aşa vorbeşte Domnul: „Ce nelegiuire* au găsit părinţii voştri în Mine, de s'au depărtat de Mine, şi au mers după nimicuri** şi au ajuns ei înşişi de nimic?
* Isa. 5. 4. Mic. 6. 3. ** 2 Reg. 17. 15. Iona 2. 8.

6. Ei n'au întrebat: „Unde este Domnul, care ne-a scos* din ţara Egiptului, care ne-a povăţuit prin pustie**, printr'un pămînt uscat şi plin de gropi, printr'un pămînt unde domneşte seceta şi umbra morţii, printr'un pămînt pe unde nimeni nu trece şi unde nu locuieşte nici un om?"
* Isa. 63. 9, 11, 13. Osea 13. 4. ** Deut. 8. 15; 32. 10.

7. „V'am adus într'o ţară ca o livadă de pomi*, ca să-i mîncaţi roadele şi bunătăţile; dar voi aţi venit, Mi-aţi spurcat** ţara şi Mi-aţi prefăcut moştenirea într'o urîciune. * Num. 13. 27; 14. 7, 8. Deut. 8. 7, 8, 9. ** Lev. 18. 25, 27, 28. Num. 35. 33, 34. Ps. 78. 58, 59; 106. 38. Cap. 3. 1; 16. 18.

8. Preoţii n'au întrebat: „Unde este Domnul?" Păzitorii Legii* nu M'au cunoscut, păstorii sufleteşti Mi-au fost necredincioşi, proorocii** au proorocit prin Baal, şi au alergat după cei ce nu sînt de niciun† ajutor." * Mal. 2. 6, 7. Rom. 2. 20. ** Cap. 23. 13. † Vers. 11. Hab. 2. 18.

9. De aceea, Mă voi mai certa* cu voi, zice Domnul, şi Mă voi certa cu copiii** copiilor voştri.
* Ezec. 20. 35, 36. Mic. 6. 2. ** Exod. 20. 5. Lev. 20. 5.

10. Treceţi în ostroavele Chitim, şi priviţi! Trimeteţi la Chedar, uitaţi-vă bine, şi vedeţi dacă s'a întîmplat acolo aşa ceva:

11. şi-a schimbat* vreodată un popor dumnezeii, măcarcă ei nu sînt** dumnezei? Dar poporul Meu şi-a† schimbat Slava, cu ceva†† care nu este de niciun ajutor! * Mic. 4. 5. ** Ps. 115. 4. Isa. 37. 19. Cap. 16. 20. † Ps. 106. 20. Rom. 1. 23. †† Vers. 8.

12. Miraţi-vă* de aşa ceva, ceruri, înfioraţi-vă de spaimă şi groază, zice Domnul." * Isa. 1. 2. Cap. 6. 19.

13. „Căci poporul Meu a săvîrşit un îndoit păcat: M'au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii*, şi şi-au săpat puţuri, puţuri crăpate, cari nu ţin apă."
* Ps. 36. 9. Cap. 17. 13; 18. 14. Ioan 4. 14.

14. „Este Israel un rob* cumpărat, sau fiu de rob născut în casă?" „Atunci pentru ce a ajuns de pradă?"
* Exod. 4. 22.

15. „Nişte pui* de lei mugesc şi strigă împotriva lui, şi-i pustiesc ţara; cetăţile îi sînt arse şi fără locuitori.
* Isa. 1. 7. Cap. 4. 7.

16. Chiar şi cei din Nof şi Tahpanes* îţi vor zdrobi creştetul capului.
* Cap. 43. 7, 8, 9.

17. Nu ţi-ai făcut* tu singur lucrul acesta pentru că ai părăsit pe Domnul, Dumnezeul tău, cînd te îndrepta** pe calea cea bună?
* Cap. 4. 18. ** Deut. 32. 10.

18. Şi acum, ce cauţi să te duci* în Egipt, să bei apa** Nilului? Ce cauţi să te duci în Asiria, să bei apa rîului?
* Isa. 30. 1, 2. ** Ios. 13. 3.

19. Tu singur te pedepseşti cu răutatea* ta şi tu singur te loveşti cu necredinciosia ta, şi vei şti şi vei vedea ce rău şi amar este să părăseşti pe Domnul, Dumnezeul tău, şi să n'ai nici o frică de Mine, zice Domnul, Dumnezeul oştirilor." * Isa. 3. 9. Osea 5. 5.

20. „De mult ţi-ai sfărîmat jugul, ţi-ai rupt legăturile, şi ai* zis: „Nu mai vreau să slujesc ca un rob!" Căci pe orice deal** înalt şi supt orice copac verde, te-ai întins ca o† curvă.
* Exod. 19. 8. Ios. 24. 18. Judc. 10. 16. 1 Sam. 12. 10. ** Deut. 12. 2. Isa. 57. 5, 7. Cap. 3. 6. † Exod. 34. 15, 16.

21. Te sădisem ca o vie minunată* şi de cel mai bun soi: cum te-ai schimbat şi te-ai prefăcut într'o coardă** de viţă sălbatică? * Exod. 15. 17. Ps. 44. 2; 80. 8. Isa. 5. 1, etc.; 60. 21. Mat. 21. 33. Marc. 12. 1. Luc. 20. 9. ** Deut. 32. 32. Isa. 1. 21; 5. 4.

22. Chiar dacă te-ai spăla cu silitră*, chiar dacă ai da cu multă sodă,

nelegiuirea** ta tot ar rămînea scrisă înaintea Mea, zice Domnul, Dumnezeu."
*Iov 9. 30. **Deut. 32. 34. Iov 14. 17. Osea 13. 12.

23. „Cum* poţi să zici: „Nu m'am spurcat, şi nu m'am dus după Baali?" Priveşte-ţi urma paşilor în vale**, şi vezi ce ai făcut, dromaderă† iute la mers şi care baţi drumurile şi le încrucişezi!
*Prov. 30. 12. **Cap. 7. 31. †Iov 39. 5—8. Cap. 14. 6.

24. Măgăriţă sălbatică, deprinsă cu pustia, care gîfăie în aprinderea patimei ei, cine o va împiedeca să-şi facă pofta? Toţi cei ce o caută n'au nevoie să se ostenească: o găsesc în luna ei.

25. Nu te lăsa cu picioarele goale, nu-ţi usca gîtlejul de sete! Dar* tu zici: „Degeaba, nu! Căci iubesc dumnezeii** străini, şi vreau să merg după ei." *Cap. 18. 12. **Deut. 32. 16. Cap. 8. 13.

26. Cum rămîne uluit un hoţ cînd este prins, aşa de uluiţi vor rămînea cei din casa lui Israel, ei, împăraţii lor, căpeteniile lor, preoţii lor şi proorocii lor.

27. Ei zic lemnului: „Tu eşti tatăl meu!" Şi pietrei: „Tu mi-ai dat viaţa!" Căci ei Îmi întorc spatele şi nu se uită la Mine. Dar cînd sînt în nenorocire*, zic: „Scoală-Te şi scapă-ne!" *Judc. 10. 10. Ps. 78. 34. Isa. 26. 16.

28. Unde sînt* dumnezeii tăi, pe cari ţi i-ai făcut? Să se scoale ei, dacă pot să te scape** în vremea nenorocirii! Căci cîte† cetăţi ai, atîţia dumnezei ai, Iuda!"
*Deut. 32. 37. Judc. 10. 14. **Isa. 45. 20. †Cap. 11. 13.

29. „Pentruce vă* certaţi cu Mine? Toţi Mi-aţi fost necredincioşi, zice Domnul." — *Vers. 23, 35.

30. „Degeaba v'am lovit* copiii; n'au luat seama la certare; sabia voastră a mîncat** pe proorocii voştri, ca un leu nimicitor. *Isa. 1. 5; 9. 13. Cap. 5. 3. **2 Cron. 36. 16. Neem. 9. 26. Mat. 23. 29, etc. Fapt. 7. 52. 1 Tes. 2. 15.

31. O, neam rău de oameni, uitaţi-vă bine la Cuvîntul Domnului, care zice: „Am fost Eu o pustie* pentru Israel, sau o ţară plină de întunerec besnă? Pentruce zice atunci poporul Meu: „Sîntem slobozi**, nu voim† să ne întoarcem la Tine?"
*Vers. 5. **Ps. 12. 4. †Deut. 32. 15.

32. Îşi uită fata podoabele, sau mireasa brîul? Dar poporul Meu M'a uitat* de zile fără număr.
*Ps. 106. 21. Cap. 13. 25. Osea 8. 14.

33. Ce bine ştii să-ţi întocmeşti căile cînd este vorba să cauţi ce iubeşti! Chiar şi la nelegiuire te deprinzi.

34. Pînă şi pe poalele hainei tale se află sîngele sărmanilor* nevinovaţi, pe cari nu i-ai prins făcînd nicio spargere. *Ps. 106. 38. Cap. 19. 4.

35. Şi cu toate acestea*, tu zici: „Da, sînt nevinovat! Să se întoarcă acum mînia Lui dela mine!" Iată**, Mă voi certa cu tine, pentrucă† zici: „N'am păcătuit!"
*Vers. 23, 29. **Vers. 9. †Prov. 28. 13. 1 Ioan 1. 8, 10.

36. Pentruce* atîta grabă ca să-ţi schimbi drumul? Din Egipt îţi va veni ruşinea**, cum† ţi-a venit şi din Asiria! *Vers. 18. Cap. 31. 22. Osea 5. 13; 12. 1. **Isa. 30. 3. Cap. 37. 7. †2 Cron. 28. 16, 20, 21.

37. Tot deacolo vei ieşi, cu mînile* pe cap; căci Domnul leapădă pe aceia în cari te încrezi, şi nu vei izbuti cu ei." *2 Sam. 13. 19.

3 1. „El zice: „Cînd se desparte un bărbat de nevastă-sa, pe care o părăseşte, şi ea ajunge nevasta altuia, se mai întoarce* bărbatul acesta la ea? N'ar fi chiar şi ţara** aceea spurcată? şi tu, ai curvit† cu mulţi ibovnici, şi să†† te întorci iarăş la Mine? — zice Domnul." —
*Deut. 24. 4. **Cap. 2. 7. †Cap. 2. 20. Ezec. 16. 26, 28, 29. ††Cap. 4. 1. Zah. 1. 3.

2. „Ridică-ţi ochii spre înălţimi*, şi priveşte: unde n'ai curvit? Te ţineai** la drumuri, ca Arabul în pustie, şi ai spurcat† ţara prin curviile tale şi cu răutatea ta! *Deut. 12. 2. Cap. 2. 20. **Fac. 38. 14. Prov. 23. 28. Ezec. 16. 24, 25. †Cap. 2. 7. Vers. 9.

3. Măcar că ploile au fost oprite*, şi ploaia de primăvară a lipsit, totuş tu ţi-ai păstrat fruntea de curvă**, şi n'ai vrut să ai ruşine! *Lev. 26. 19. Deut. 28. 23, 24. Cap. 9. 12; 14. 4. **Cap. 5. 3; 6. 15; 8. 12. Ezec. 3. 7. Tef. 3. 5.

4. Acum, nu-i aşa? strigi la Mine: „Tată! Tu ai fost* Prietenul tinereţii** mele!" *Prov. 2. 17. **Cap. 2. 2. Osea 2. 15.

5. Îşi va ţinea El mînia* pe vecie? „O va păstra El totdeauna?" Iată, aşa ai vorbit, şi totuş ai făcut lucruri nelegiuite, cît ai putut!"
*Ps. 77. 7, etc.; 103. 9. Isa. 57. 16. Vers. 12.

Îndemnuri la pocăinţă.

6. „Domnul mi-a zis, pe vremea împăratului Iosia: „Ai văzut ce a făcut necredincioasa* Israel? S'a dus** pe orice munte înalt şi supt orice copac verde, şi a curvit acolo.
*Vers. 11, 14. Cap. 7. 24. **Cap. 2. 20.

7. Eu ziceam că după ce a făcut* toate aceste lucruri, se va întoarce la Mi-

ne. Dar nu s'a întors. Şi sora** ei, vicleana Iuda, a fost martoră la aceasta.
*2 Reg. 17. 13. **Ezec. 16. 46; 23. 2, 4.

8. Şi cu toate că a* văzut că M'am despărţit** de necredincioasa Israel, din pricina tuturor preacurviilor ei, şi i-am dat cartea ei de despărţenie, totuş soru-sa, vicleana† Iuda, nu s'a temut, ci s'a dus să curvească la fel.
*Ezec. 23. 9. **2 Reg. 17. 6, 18. †Ezec. 23. 11, etc.

9. Şi astfel, prin necurăţia ei strigătoare, Israel a spurcat* ţara, a preacurvit cu piatra** şi lemnul.
*Cap. 2. 7. Vers. 2. **Cap. 2. 27.

10. Cu toate acestea, vicleana Iuda, sora ei, nu s'a întors la Mine din toată inima* ei, ci cu prefăcătorie, zice Domnul."
*2 Cron. 34. 33. Osea 7. 14.

11. Domnul mi-a zis: „Necredincioasa Israel pare nevinovată faţă de vicleana* Iuda.
*Ezec. 16. 51; 23. 11.

12. Du-te de strigă aceste cuvinte spre miazănoapte*, şi zi: „Intoarce-te, necredincioasa Israel, zice Domnul." „Nu voi arunca o privire întunecoasă împotriva voastră, căci sînt** milostiv, zice Domnul, şi nu ţin mînie pe vecie. *2 Reg. 17. 6. **Ps. 86. 15; 103. 8, 9. Vers. 5.

13. Recunoaşte-ţi* numai nelegiuirea, recunoaşte că ai fost necredincioasă Domnului, Dumnezeului tău, că ai alergat** încoace şi încolo la dumnezei străini†, supt orice copac†† verde, şi că n'ai ascultat glasul Meu, zice Domnul."
*Lev. 26. 40, etc. Deut. 30. 1, 2, etc. Prov. 28. 13. **Vers. 2. Ezec. 16. 15, 24, 25. †Cap. 2. 25. ††Deut. 12. 2.

14. „Intoarceţi-vă, copii răzvrătiţi, zice Domnul; căci* Eu sînt Stăpînul vostru, Eu vă voi lua, pe unul** dintr'o cetate, pe doi dintr'o familie, şi vă voi aduce înapoi în Sion.
*Cap. 31. 32. Osea 2. 19, 20. **Rom. 11. 5.

15. Vă voi da păstori* după inima Mea, şi vă vor paşte** cu pricepere şi cu înţelepciune.
*Cap. 23. 4. Ezec. 34. 23. Efes. 4. 11. **Fapt. 20. 28.

16. Cînd vă veţi înmulţi şi veţi creşte în ţară, în zilele acelea, zice Domnul, nu se va mai vorbi de chivotul legămîntului Domnului, şi nu-i va mai veni nimănui* în gînd, nu-şi vor mai aduce aminte de el, nu-i vor mai simţi lipsa, şi nici nu vor mai face altul.
*Isa. 65. 17.

17. In vremea aceea, Ierusalimul se va numi scaunul de domnie al Domnului; toate neamurile se vor strînge la Ierusalim, în* Numele Domnului, şi nu vor mai urma pornirile inimii** lor rele.
*Isa. 60. 9. **Cap. 11. 8.

18. In zilele acelea, casa* lui Iuda va umbla cu casa lui Israel şi vor veni împreună din ţara dela miazănoapte**, în ţara† pe care am dat-o în stăpînire părinţilor voştri.
*Isa. 11. 13. Ezec. 37. 16—22. Osea 1. 11. **Vers. 12. Cap. 31. 8. †Amos 9. 15.

19. Eu ziceam: „Cum să te pun printre copiii Mei, şi să-ţi dau o ţară plăcută*, o moştenire, podoabă între podoabele neamurilor? Mă gîndeam că Mă vei chema: „Tată!"** Şi nu te vei mai abate dela Mine.
*Ps. 106. 24. Ezec. 20. 6. Dan. 8. 9; 11. 16, 41, 45. **Isa. 63. 16.

20. Dar, cum este necredincioasă iubitului său o femeie, aşa Mi-aţi fost necredincioşi* voi, casa lui Israel, zice Domnul!"
*Isa. 48. 8. Cap. 5. 11.

21. „Un vuiet se aude pe înălţimi*: sînt plînsetele şi rugăminţile de iertare ale copiilor lui Israel; căci şi-au sucit calea, şi au uitat pe Domnul, Dumnezeul lor.
*Isa. 15. 2.

22. „Intoarceţi-vă*, copii răzvrătiţi, şi vă voi ierta** abaterile." — „Iată-ne, venim la Tine, căci Tu eşti Domnul, Dumnezeul nostru."
*Vers. 14. Osea 14. 1. **Osea 6. 1; 14. 4.

23. „In adevăr*, zădarnic se aşteaptă mîntuire dela dealuri şi dela mulţimea munţilor; în adevăr, în** Domnul, Dumnezeul nostru, este mîntuirea lui Israel.
*Ps. 121. 1, 2. **Ps. 3. 8.

24. Idolii, dimpotrivă*, au mîncat rodul muncii părinţilor noştri, din tinereţa noastră, oile şi boii lor, fiii şi fiicele lor.
*Cap. 11. 13. Osea 9. 10.

25. Să ne culcăm în ruşinea noastră, şi să ne învelim cu ocara noastră, căci am păcătuit* împotriva Domnului, Dumnezeului nostru, noi şi părinţii noştri, din tinereţa noastră şi pînă în ziua de azi, şi n'am ascultat** glasul Domnului, Dumnezeului nostru."
*Ezra 9. 7. **Cap. 22. 21.

4 1. „Israele, de te vei întoarce, dacă te vei întoarce* la Mine, zice Domnul, dacă vei scoate urîciunile tale dinaintea Mea, nu vei mai rătăci.
*Cap. 3. 1, 22. Joel 2. 12.

2. Dacă* vei jura: „Viu este Domnul!" cu adevăr**, cu neprihănire şi cu dreptate, atunci neamurile† vor fi binecuvîntate în El, şi se vor făli†† cu El
*Deut. 10. 20. Isa. 45. 23; 65. 16. Cap. 5. 2. **Isa. 48. 1. Zah. 8. 8. †Fac. 22. 18. Ps. 72. 17. Gal. 3, 8. ††Isa. 45. 25. 1 Cor. 1. 31.

3. „Căci aşa vorbeşte Domnul către

oamenii din Iuda şi din Ierusalim: „Desţeliniţi-vă * un ogor nou, şi nu sămănaţi între ** spini!
* Osea 10. 12. ** Mat. 13. 7, 22.

4. Tăiaţi-vă împrejur * pentru Domnul, tăiaţi-vă împrejur inimile, oamenii lui Iuda şi locuitori ai Ierusalimului, ca nu cumva să izbucnească mînia Mea ca un foc, şi să se aprindă, fără să se poată stinge, din pricina răutăţii faptelor voastre!“
* Deut. 10. 16; 30. 6. Cap. 9. 26. Rom. 2. 28, 29. Col. 2. 11.

O năvălire străină.

5. „Daţi de ştire în Iuda, vestiţi la Ierusalim, şi spuneţi: „Sunaţi din trîmbiţă în ţară!“ „Strigaţi în gura mare, şi ziceţi: „Strîngeţi-vă * şi haidem în cetăţile întărite!“ * Cap. 8. 14.

6. „Inălţaţi un steag spre Sion, fugiţi şi nu vă opriţi! Căci dela miazănoapte * aduc nenorocirea şi un mare prăpăd. * Cap. 1. 13, 14, 15; 6. 1, 22.

7. Leul se aruncă * din tufarul său, nimicitorul ** neamurilor a pornit, şi-a părăsit locul, ca să-ţi pustiiască † ţara, să-ţi dărîme cetăţile, şi nimeni să nu mai locuiască în ele. * 2 Reg. 24. 1. Cap. 5. 6. Dan. 7. 4. ** Cap. 25. 9. † Isa. 1. 7. Cap. 2. 15.

8. De aceea, acoperiţi-vă * cu saci, plîngeţi şi gemeţi; căci mînia aprinsă a Domnului nu se abate dela noi.
* Isa. 22. 12. Cap. 6. 26.

9. „In ziua aceea, zice Domnul, împăratul şi căpeteniile îşi vor pierde inima, preoţii vor rămînea încremeniţi, şi proorocii uimiţi.

10. „Eu am zis: „Ah! Doamne, Dumnezeule! Ai înşelat * în adevăr pe poporul acesta şi Ierusalimul, cînd ** ai zis: „Veţi avea pace!“ Şi totuş sabia le ameninţă viaţa.
* Ezec. 14. 9. 2 Tes. 2. 11. ** Cap. 5. 12; 14. 13.

11. In vremea aceea, se va zice poporului acestuia şi Ierusalimului: „Un vînt * arzător suflă din locurile înalte ale pustiei pe drumul fiicei poporului Meu, nu ca să vînture nici ca să cureţe grîul. * Cap. 51. 1. Ezec. 11. 17. Osea 13. 15.

12. Ci un vînt năpraznic vine de acolo pînă la Mine! Acum le voi * rosti hotărîrea!“ * Cap. 1. 16.

13. „Iată, nimicitorul înaintează ca norii; carăle lui * sînt ca un vîrtej, caii ** lui sînt mai uşori decît vulturii.“ „Vai de noi, căci sîntem prăpădiţi!“ —
* Isa. 5. 28. ** Deut. 28. 49. Plîn. 4. 19. Osea 8. 1. Hab. 1. 8.

14. „Curăţeşte-ţi inima * de rău, Ierusalime, ca să fii mîntuit! Pînă cînd vei păstra gînduri nelegiuite în inima ta?“ * Isa. 1. 16. Iac. 4. 8.

15. „Căci un glas care porneşte dela Dan * şi vesteşte nenorocirea, o vesteşte dela muntele lui Efraim. * Cap. 8. 16.

16. „Spuneţi lucrul acesta neamurilor, faceţi-l cunoscut Ierusalimului. „Vin nişte împresurători dintr'o ţară * depărtată, şi strigă împotriva cetăţilor lui Iuda. * Cap. 5. 15.

17. Ca cei ce păzesc un ogor *, ei înconjoară Ierusalimul, căci s'a răzvrătit împotriva Mea, zice Domnul.“ —
* 2 Reg. 25. 1, 4.

18. „Acesta este rodul căilor şi faptelor tale *, este vina răutăţii tale, dacă este aşa de amar, şi te pătrunde pînă la inimă.“ * Ps. 107. 17. Isa. 50. 1. Cap. 2. 17, 19.

19. „Măruntaiele * mele! Măruntaiele mele! Cum mă doare înlăuntrul inimii mele! Imi bate inima, nu pot să tac! Căci auzi, suflete, sunetul trîmbiţei, şi strigătul de război.
* Isa. 15. 5; 16. 11; 21. 3; 22. 4. Cap. 9. 1, 10. Luc. 19. 42.

20. Se vesteşte dărîmare * peste dărîmare, căci toată ţara este pustiită; colibele ** îmi sînt pustiite deodată, şi corturile într'o clipă!
* Ps. 42. 7. Ezec. 7. 26. ** Cap. 10. 20.

21. Pînă cînd voi vedea steagul fîlfăind, şi voi auzi sunetul trîmbiţei?“ —

22. „Căci poporul Meu este nebun, nu Mă cunoaşte; sînt nişte copii fără minte şi lipsiţi de pricepere; sînt meşteri * să facă răul, dar nu ştiu să facă binele.“ — * Rom. 16. 19.

23. „Mă uit la pămînt *, şi iată că este pustiu ** şi gol; mă uit la ceruri, şi lumina lor a pierit! * Isa. 24. 19. ** Fac. 1. 2.

24. Mă uit * la munţi, şi iată că sînt zguduiţi; şi toate dealurile se clatină!
* Isa. 5. 25. Ezec. 38. 20.

25. Mă uit, şi iată că nu este niciun om; şi toate păsările cerurilor * au fugit! * Tef. 1. 3.

26. Mă uit, şi iată, Carmelul este un pustiu; şi toate cetăţile sale sînt nimicite înaintea Domnului, şi înaintea mîniei Lui aprinse!“

27. „Căci aşa vorbeşte Domnul: „Toată ţara va fi pustiită; dar nu o voi nimici * de tot. * Cap. 5. 10, 18; 30. 11; 46. 28.

28. Din pricina aceasta, ţara * este în jale, şi cerurile ** sus sînt întunecate; căci Eu am zis, am hotărît lucrul acesta, şi nu-Mi pare rău † de el, nu Mă voi întoarce.“ —
* Osea 4. 3. ** Isa. 5. 30; 50. 3. † Num. 23. 19. Cap. 7. 16.

29. „La vuietul călăreţilor şi arcaşilor, toate cetăţile fug; se ascund în păduri şi se suie pe stînci; toate cetăţile sînt părăsite, nu mai au locuitori.
30. Şi tu, pustiito, ce vei face? Te vei îmbrăca în cîrmîz, te vei împodobi cu podoabe de aur, îţi vei sulimeni * ochii; dar degeaba te vei înfrumuseţa: iubvnicii tăi ** te dispreţuiesc, şi vor să-ţi ia viaţa.
* 2 Reg. 9. 30. Ezec. 23. 40. ** Cap. 22. 20, 22. Plîn. 1. 2, 19.
31. Căci Eu aud nişte ţipete ca ale unei femei în chinurile naşterii, ţipete de durere ca la cea dintîi facere. Este glasul fiicei Sionului, care suspină şi întinde * mînile, zicînd: „Nenorocita de mine! Mor din pricina ucigaşilor!“
* Isa. 1. 15. Plîn. 1. 17.

5 1. „Cutreieraţi uliţele Ierusalimului, uitaţi-vă, întrebaţi şi căutaţi * în pieţe, dacă se găseşte un om, dacă ** este vreunul care să înfăptuiască ce este drept, care să se ţină de adevăr, şi voi ierta † Ierusalimul.
* Ezec. 22. 30. ** Fac. 18. 23, etc. Ps. 12. 1. † Fac. 18. 26.
2. Chiar cînd * zic: „Viu ** este Domnul!“ ei jură † strîmb.“
* Tit. 1. 16. ** Cap. 4. 2. † Cap. 7. 9.
3. „Doamne, nu văd ochii Tăi * adevărul? Tu-i loveşti ** şi ei nu simt nimic; îi nimiceşti, şi nu vor să ia învăţătură; iau o înfăţişare mai tare de cît stînca, nu vor † să se întoarcă la Tine.“ * 2 Cron. 16. 9. ** Isa. 1. 5; 9. 13. Cap. 2. 30. † Cap. 7. 28. Ţef. 3. 2.
4. „Eu ziceam: „Numai cei mici sînt aşa; ei lucrează fără minte, pentru că nu cunosc * calea Domnului, Legea Dumnezeului lor! * Cap. 8. 7.
5. Mă voi duce deci la cei mari, şi le voi vorbi; căci ei * cunosc calea Domnului, Legea Dumnezeului lor!“ „Dar toţi au sfărîmat ** jugul, şi au rupt legăturile. * Mic. 3. 1. ** Ps. 2. 3.
6. De aceea îi omoară leul * din pădure, şi-i nimiceşte lupul ** din pustie. Stă la pîndă pardosul † înaintea cetăţilor lor: toţi cei ce vor ieşi din ele vor fi sfîşiaţi; căci fărădelegile lor sînt multe, abaterile lor s'au înmulţit!“ * Cap. 4. 7. ** Ps. 104. 20. Hab. 1. 8. Ţef. 3. 3. † Osea 13. 7.
7. „Cum să te iert? — zice Domnul — Copiii tăi M'au părăsit, şi jură * pe dumnezei cari ** n'au fiinţă. Şi după ce le-am primit † jurămintele, se dedau la preacuvie, şi aleargă cu grămada în casa curvei! * Ios. 23. 7. Ţef. 1. 5. ** Deut. 32. 21. Gal. 4. 8. † Deut. 32. 15.
8. Ca nişte cai * bine hrăniţi, cari aleargă încoace şi încolo, fiecare nechează ** după nevasta aproapelui său.“ * Ezec. 22. 11. ** Cap. 13. 27.
9. „Să * nu pedepsesc Eu aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu ** pe un asemenea popor?“
* Vers. 29. Cap. 9. 9. ** Cap. 44. 22.
10. „Suiţi-vă * pe zidurile ei şi dărîmaţi, dar ** nu nimiciţi de tot! Luaţi-i butucii aceştia, căci nu sînt ai Domnului! * Cap. 39. 8. ** Cap. 4. 27. Vers. 18.
11. Căci casa * lui Israel şi casa lui Iuda Mi-au fost necredincioase, zice Domnul.“ * Cap. 3. 20.
12. „Ei tăgăduiesc * pe Domnul şi zic: „Nu ** este El! Şi nu † va veni nenorocirea peste noi; nu vom vedea nici sabia nici foametea.
* 2 Cron. 36. 16. Cap. 4. 10. ** Isa. 28. 15. † Cap. 14. 13.
13. Proorocii sînt vînt, şi nu Dumnezeu vorbeşte în ei. Aşa să li se facă şi lor!“
14. „Deaceea aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor: „Pentrucă aţi zis lucrul acesta, iată *, Cuvîntul Meu îl fac foc în gura ta, şi poporul acesta lemne, ca să-i ardă focul acesta. * Cap. 1. 9.
15. Iată, aduc de departe un neam împotriva voastră, casă a lui Israel, — zice Domnul — un neam * tare, un neam ** străvechi, un neam a cărui limbă n'o cunoşti, şi ale cărui vorbe nu le pricepi. * Deut. 28. 49. Isa. 5. 26. Cap. 1. 15; 6. 22. ** Isa. 39. 3. Cap. 4. 16.
16. Tolba lui cu săgeţi este ca un mormînt deschis; toţi sînt nişte viteji.
17. El îţi va mînca secerişul * şi pînea, îţi va mînca fiii şi fiicele, îţi va mînca oile şi boii, îţi va mînca via şi smochinul; şi îţi va trece prin sabie cetăţile întărite, în cari te încrezi.
* Lev. 26. 16. Deut. 28. 31, 33.
18. Dar, şi în zilele acelea, zice Domnul, — nu vă voi nimici * de tot.
* Cap. 4. 27.
19. Dacă veţi întreba atunci: „Pentruce * ne-a făcut toate acestea Domnul, Dumnezeul nostru?“ „Aşa le vei răspunde: „După cum voi M'aţi părăsit ** şi aţi slujit unor dumnezei străini în ţara voastră, tot aşa, acum veţi sluji † unor străini într'o ţară care nu este a voastră!“ * Deut. 29. 24, etc. 1 Reg. 9. 8, 9. Cap. 23. 22; 16. 10. ** Cap. 2. 13. † Deut. 28. 48.
20. „Spuneţi lucrul acesta casei lui Iacov, vestiţi-l în Iuda, şi ziceţi:
21. „Ascultaţi lucrul acesta, popor *

fără minte, şi fără inimă, care are ochi şi nu vede, urechi şi n'aude! * Isa. 6. 9. Ezec. 12. 2. Mat. 13. 14. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26. Rom. 11. 8.

22. „Nu voiţi să vă temeţi * de Mine, zice Domnul, nu voiţi să tremuraţi înaintea Mea?“ Eu am pus mării ** ca hotar nisipul, hotar vecinic, pe care nu trebuie să-l treacă. Şi chiar dacă valurile ei se înfurie, totuş sînt neputincioase; urlă, dar nu-l trec. * Apoc. 15. 4. ** Iov 26. 10; 38. 10, 11. Ps. 104. 9. Prov. 8. 29.

23. Poporul acesta însă are o inimă dîrză şi răzvrătită; se răscoală, şi pleacă,

24. şi nu zic în inima lor: „Să ne temem de Domnul, Dumnezeul nostru, care dă ploaie * la vreme, ploaie timpurie ** şi tîrzie, şi ne păstrează † săptămînile hotărîte pentru seceriş. * Ps. 147. 8. Cap. 14. 22. Mat. 5. 45. Fapt. 14. 17. ** Deut. 11. 14. Ioel 2. 23. † Fac. 8. 22.

25. „Din pricina nelegiuirilor voastre * n'au loc aceste orînduiri, păcatele voastre vă lipsesc de aceste bunătăţi. * Cap. 3. 3.

26. Căci în poporul Meu sînt oameni răi; ei pîndesc * ca păsărarul care întinde laţuri, întind curse, şi prind oameni. * Prov. 1. 11, 17, 18. Hab. 1. 15.

27. Cum se umple o colivie de păsări, aşa se umplu casele lor prin vicleşug; aşa ajung ei puternici şi bogaţi.

28. Se îngraşă *, lucesc de grăsime; întrec orice măsură în rău, nu apără pricina **, pricina orfanului, ca să le meargă bine †, nu fac dreptate celor lipsiţi. * Deut. 32. 15. ** Isa. 1. 23. Zah. 7. 10. † Iov 12. 6. Ps. 73. 12. Cap. 12. 1.

29. „Să nu pedepsesc * Eu aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu pe un asemenea popor?“ * Vers. 9. Mal. 3. 5.

30. „Grozave lucruri, urîcioase * lucruri se fac în ţară. * Cap. 23. 14. Osea 6. 10.

31. Proorocii proorocesc neadevăruri *, preoţii stăpînesc cu ajutorul lor, şi poporului Meu îi plac ** aceste lucruri. Dar ce veţi face la urmă? * Cap. 14. 14; 23. 25, 26. Ezec. 13. 6. ** Mic. 2. 11.

6 1. „Fugiţi, copii ai lui Beniamin, fugiţi din mijlocul Ierusalimului, sunaţi din trîmbiţă la Tecoa, ridicaţi un semn la Bet-Hacherem *! Căci dela miază-noapte se vede venind o nenorocire ** şi un mare prăpăd. * Neem. 3. 14. ** Cap. 1. 14; 4. 6.

2. Pe frumoasa şi supţirica fiică a Sionului, o nimicesc!

3. La ea vin păstorii cu turmele lor, îşi întind corturile * în jurul ei, şi îşi pasc fiecare partea lui.“ — * 2 Reg. 25. 1, 4. Cap. 4. 17.

4. „Pregătiţi-vă * s'o bateţi! Haidem! Să ne suim ziua nameaza ** mare!“... Vai de noi, căci ziua scade, şi umbrele de seară se lungesc.“ * Cap. 51. 27. Ioel 3. 9. ** Cap. 15. 8.

5. Haidem să ne suim noaptea! Şi să-i dărîmăm casele împărăteşti!“ —

6. „Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Tăiaţi copaci, şi ridicaţi şanţuri împotriva Ierusalimului! Aceasta este cetatea care trebuie pedepsită; căci în mijlocul ei este numai apăsare.

7. Cum ţîşnesc apele dintr'o fîntînă *, aşa ţîşneşte răutatea ei din ea; nu se aude în ea decît sîlnicie ** şi prăpăd; durerea şi rănile Imi izbesc fără curmare privirile. * Isa. 57. 20. ** Ps. 55. 9, 10, 11. Cap. 20. 8. Ezec. 7. 11, 23.

8. Ia învăţătură, Ierusalime, ca nu cumva să Mă depărtez * de tine, şi să fac din tine un pustiu, o ţară nelocuită!“ * Ezec. 23. 18. Osea 9. 12.

9. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Vor culege rămăşiţele lui Israel cum se culeg ciorchinile rămase dintr'o vie. Puneţi din nou mîna pe ea, ca şi culegătorul pe mlădiţe.“ —

10. „Cui să vorbesc, şi pe cine să iau martor ca să m'asculte?“ Urechea lor * este netăiată împrejur, şi nu sînt în stare să ia aminte. Iată **, Cuvîntul Domnului este o ocară pentru ei, şi nu le place de el. * Cap. 7. 26. Fapt. 7. 51. Exod. 6. 12. ** Cap. 20. 8.

11. Eu sînt aşa de plin * de mînia Domnului, că n'o pot opri.“ — „Toarnă-o peste ** copilul de pe uliţă, şi peste adunările tinerilor. Căci şi bărbatul şi nevasta vor fi prinşi, şi bătrînul şi cel încărcat de zile. * Cap. 20. 9. ** Cap. 9. 21.

12. Casele * lor vor trece în stăpînirea altora, ogoarele şi nevestele lor deasemenea, cînd Imi voi întinde mîna asupra locuitorilor ţării, zice Domnul.“ * Deut. 28. 30. Cap. 8. 10.

13. „Căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toţi sînt lacomi de * cîştig; dela prooroc pînă la preot, toţi înşală. * Isa. 56. 11. Cap. 8. 10; 14. 18; 23. 11. Mic. 3. 5, 11.

14. Leagă în chip uşuratic * rana fiicei poporului Meu, zicînd **: „Pace! Pace!“ Şi totuş nu este pace! * Cap. 8. 11. Ezec. 13. 10. ** Cap. 4. 10; 14. 13; 23. 17.

15. Sînt daţi de ruşine *, căci săvîrşesc urîciuni; şi totuş nu roşesc, şi nu

ştiu de ruşine. De aceea vor cădea împreună cu ceice cad, vor fi răsturnaţi, cînd îi voi pedepsi, zice Domnul."
* Cap. 3. 3; 8. 12.

16. Aşa vorbeşte Domnul: „Staţi în drumuri, uitaţi-vă, şi întrebaţi cari sînt cărările cele vechi*, care este calea cea bună: umblaţi pe ea, şi veţi găsi** odihnă pentru sufletele voastre!" Dar ei răspund: „Nu vrem să umblăm pe ele!"
*Isa. 8. 20. Cap. 18. 15. Mal. 4. 4. Luc. 16. 29. **Mat. 11. 29.

17. „Am pus nişte străjeri peste voi: „Fiţi cu luare aminte la sunetul trîmbiţei!" Dar ei răspund: „Nu vrem să fim cu luare aminte*!"
* Isa. 21. 11; 58. 1. Cap. 25. 4. Ezec. 3. 17. Hab. 2. 1.

18. „Deaceea, ascultaţi, neamuri, şi luaţi seama la ce îi se va întîmpla, adunare a popoarelor!

19. Ascultă* şi tu, pămîntule! Iată, voi aduce peste poporul acesta o nenorocire, care va fi rodul** gîndurilor lui; căci n'au luat aminte la cuvintele Mele, şi au nesocotit Legea Mea.
* Isa. 1. 2. ** Prov. 1. 31.

20. Ce nevoie am* Eu de tămîia care vine din Seba**, de trestia mirositoare dintr'o ţară depărtată? Arderile † voastre de tot nu-Mi plac, şi jertfele voastre nu-Mi sînt plăcute." * Ps. 40. 6; 50. 7, 8, 9. Isa. 1. 11; 66. 3. Amos 5. 21. Mic. 6. 6, etc. ** Isa. 60. 6. † Cap. 7. 21.

21. Deaceea, aşa vorbeşte Domnul: „Iată, voi pune înaintea poporului acestuia nişte pietre de poticnire, de cari se vor lovi împreună părinţi şi fii, vecini şi prieteni, şi vor pieri."

22. „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată că vine un popor din ţara dela miazănoapte*, un neam mare se ridică dela marginile pămîntului.
* Cap. 1. 15; 5. 15; 10. 22; 50, 41, 42, 43.

23. Ei poartă arc şi suliţă; sînt cumpliţi şi fără milă; glasul lor urlă ca* marea; sînt călări pe cai, şi gata de luptă ca un om pregătit de război, împotriva ta, fiica Sionului!" * Isa. 5. 30.

24. La vuietul apropierii lor, mînile ni se slăbesc, ne apucă groaza*, ca durerea unei femei care naşte."
* Cap. 4. 31; 13. 21; 49. 24; 50. 43.

25. „Nu ieşiţi în ogoare, şi nu mergeţi pe drumuri! Căci acolo este sabia vrăjmaşului, răspîndind spaima de jur împrejur!

26. Fiica poporului meu, acopere-te cu un sac* şi tăvăleşte-te** în cenuşă, jăleşte-te † ca după singurul tău fiu, varsă lacrămi, lacrămi amare! Căci pe neaşteptate vine pustiitorul peste noi."
* Cap. 4. 8. ** Cap. 25. 34. Mic. 1. 10. † Zah. 12. 10.

27. „Te pusesem de pază* peste poporul Meu, ca o cetăţuie, ca să le cunoşti şi să le cercetezi calea.
* Cap. 1. 18; 15. 20.

28. Toţi sînt nişte* răzvrătiţi, nişte bîrfitori**, aramă † şi fer, toţi sînt nişte stricaţi. * Cap. 5. 23. ** Cap. 9. 4. † Ezec. 22. 18.

29. Foalele ard, plumbul este topit de foc; degeaba curăţesc, căci zgura nu se deslipeşte."

30. „De aceea se vor numi argint* lepădat, căci Domnul i-a lepădat."
* Isa. 1. 22.

Mustrări şi ameninţări.

7 1. Iată cuvîntul vorbit lui Ieremia din partea* Domnului: * Cap. 26. 2.

2. „Şezi la poarta Casei Domnului, vesteşte acolo cuvîntul acesta, şi spune: „Ascultaţi Cuvîntul Domnului, toţi bărbaţii lui Iuda, cari intraţi pe aceste porţi, ca să vă închinaţi înaintea Domnului!"

3. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Indreptaţi-vă căile* şi faptele, şi vă voi lăsa să locuiţi în locul acesta. * Cap. 18. 11; 26. 13.

4. Nu vă hrăniţi* cu nădejdi înşelătoare, zicînd: „Acesta este Templul Domnului, Templul Domnului, Templul Domnului!" * Mic. 3. 11.

5. „Căci numai dacă vă veţi îndrepta căile şi faptele, dacă veţi înfăptui dreptatea* unii faţă de alţii, * Cap. 22. 3.

6. dacă nu veţi asupri pe străin, pe orfan şi pe văduvă, dacă nu veţi vărsa sînge nevinovat în locul acesta, şi dacă nu veţi merge* după alţi dumnezei, spre nenorocirea voastră,
* Deut. 6. 14, 15; 8. 19; 11. 28. Cap. 13. 10.

7. numai aşa* vă voi lăsa să locuiţi în locul acesta, în ţara** pe care am dat-o părinţilor voştri, din vecinicie în vecinicie. * Deut. 4. 40. ** Cap. 3. 18.

8. Dar iată că voi vă hrăniţi* cu nădejdi înşelătoare**, cari nu slujesc la nimic. * Vers. 4. ** Cap. 5. 31; 14. 13, 14.

9. Cum? Furaţi*, ucideţi, preacurviţi, juraţi strîmb, aduceţi tămîie lui Baal, mergeţi după alţi dumnezei** pe cari nu-i cunoaşteţi!...
*1 Reg. 18. 21. Osea 4. 1, 2. Tef. 1. 5. **Exod. 20. 3. Vers. 6.

10. Şi apoi veniţi* să vă înfăţişaţi înaintea Mea, în Casa aceasta peste care este chemat Numele Meu** şi ziceţi: „Sîntem izbăviţi!"... ca iarăş să faceţi toate aceste urîciuni!
* Ezec. 23. 39. ** Vers. 11, 14, 30. Cap. 32. 34; 34. 15.

11. „Este Casa aceasta* peste care

este chemat Numele Meu, o peșteră** de tîlhari înaintea voastră?“ „Eu însumi văd lucrul acesta, zice Domnul!“

*Isa. 56. 7. **Mat. 21. 13. Marc. 11. 12. Luc. 19. 46.

12. „Duceți-vă dar la locul* care-Mi fusese închinat la Silo, unde** pusesem să locuiască odinioară Numele Meu, și vedeți ce i-am făcut †, din pricina răutății poporului Meu Israel!

*Ios. 18. 1. Judc. 18. 31. **Deut. 12. 11. †1 Sam. 4. 10, 11. Ps. 78. 60. Cap. 26. 6.

13. „Și acum, fiindcă ați făcut toate aceste fapte, zice Domnul, fiindcă v'am vorbit dis de dimineață*, și n'ați ascultat, fiindcă v'am chemat** și n'ați răspuns,

*2 Cron. 36. 15. Vers. 25. Cap. 11. 7. **Prov. 1. 24. Isa. 65. 12; 66. 4.

14. voi face Casei peste care este chemat Numele Meu, în care vă puneți încrederea, și locului pe care vi l-am dat vouă și părinților voștri, le voi face întocmai cum am făcut lui Silo*.

*1 Sam. 4. 10, 11. Ps. 78. 60. Cap. 26. 6.

15. Și vă voi lepăda dela Fața Mea, cum* am lepădat pe toți frații voștri, pe toată sămînța** lui Efraim!“

*2 Reg. 17. 23. **Ps. 78. 67, 68.

16. „Tu însă nu mijloci* pentru poporul acesta, nu înălța nici cereri, nici rugăciuni pentru ei, și nu stărui pe lîngă Mine; căci** nu te voi asculta!

*Exod. 32. 10. Cap. 11. 14; 14. 11. **Cap. 15. 1.

17. Nu vezi ce fac ei în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului?

18. Copiii* strîng lemne, părinții aprind focul, și femeile frămîntă plămădeala, ca să pregătească turte împărătesei cerului, și să toarne jertfe de băutură altor dumnezei**, ca să Mă mînie.“

*Cap. 44. 17, 19. **Cap. 19. 13.

19. „Pe Mine Mă mînie ei* oare? zice Domnul; nu pe ei înșiși, spre rușinea lor?“

*Deut. 32. 16, 21.

20. „De aceea, așa vorbește Domnul, Dumnezeu: „Iată, mînia și urgia Mea se vor vărsa peste locul acesta, peste oameni și dobitoace, peste copacii de pe cîmp și peste roadele pămîntului; și va arde, și nu se va stinge.“

21. „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Adăugați* arderile voastre de tot la jertfele voastre, și mîncați-le carnea!

*Isa. 1. 11. Cap. 6. 20. Amos 5. 21. Osea 8. 13.

22. Căci n'am vorbit* nimic cu părinții voștri și nu le-am dat nici o poruncă, cu privire la arderi de tot și jertfe, în ziua cînd i-am scos din țara Egiptului.

*1 Sam. 15. 22. Ps. 51. 16, 17. Osea 6. 6.

23. Ci iată porunca pe care le-am dat-o: „Ascultați glasul* Meu, și Eu voi fi** Dumnezeul vostru, iar voi veți fi poporul Meu; umblați pe toate căile pe cari vi le-am poruncit, ca să fiți fericiți.“

*Exod. 15. 26, Deut. 6. 3. Cap. 11. 4, 7. **Exod. 19. 5. Lev. 26. 12.

24. Dar* ei n'au ascultat, și n'au luat aminte, ci au urmat** sfaturile și pornirile inimii lor rele, au dat înapoi † și n'au mers înainte.

*Ps. 81. 11. Cap. 11. 8. **Deut. 29. 19. Ps. 81. 12. †Cap. 2. 27; 32. 33. Osea 4. 16.

25. Din ziua cînd au ieșit părinții voștri din Egipt, pînă în ziua de azi, v'am trimes* pe toți slujitorii Mei, proorocii, i-am trimes în fiecare zi, de** dimineață.

*2 Cron. 36. 15. Cap. 25. 4; 29. 19. **Vers. 13.

26. Dar ei nu M'au ascultat*, n'au luat aminte; și-au înțepenit** gîtul, și au făcut † mai rău de cît părinții lor.

*Vers. 24. Cap. 11. 8; 17. 23; 25. 3, 4. **Neem. 9. 17, 29. Cap. 19. 15. †Cap. 16. 12.

27. Și chiar dacă le vei spune* toate aceste lucruri, tot nu te vor asculta; și dacă vei striga la ei, nu-ți vor răspunde.

*Ezec. 2. 7.

28. De aceea, spune-le: „Acesta este poporul care n'ascultă glasul Domnului, Dumnezeului său, și care nu* vrea să ia învățătură; s'a dus adevărul**, a fugit din gura lor.“

*Cap. 5. 3; 32. 33. **Cap. 9. 3.

29. „Acum, tunde-ți* părul, Ierusalime, și aruncă-l departe; suie-te pe înălțimi, și fă o cîntare de jale! Căci Domnul lapădă și îndepărtează neamul de oameni, care l-a aținat urgia.

*Iov 1. 20. Isa. 15. 2. Cap. 16. 6; 48. 37. Mic. 1. 16.

30. Căci copiii lui Iuda au făcut ce este rău înaintea Mea, zice Domnul; și-au așezat urîciunile* lor în Casa peste care este chemat Numele Meu, ca s'o spurce.

*2 Reg. 21. 4, 7. 2 Cron. 33. 4, 5, 7. Cap. 23. 11; 32. 34. Ezec. 7. 20; 8. 5, 6, etc. Dan. 9. 27.

31. Au zidit și locuri înalte la Tofet*, în valea Ben-Hinom, ca să-și ardă** în foc pe fiii și fiicele lor: lucru pe care Eu nu-l poruncisem †, și nici nu-Mi trecuse prin minte.“

*2 Reg. 23. 10. Cap. 19. 5; 32. 35. **Ps. 106. 38. †Deut. 17. 3.

32. „De aceea iată*, vin zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice Tofet și valea Ben-Hinom, ci se va zice valea măcelului, și se vor îngropa** morții la Tofet, din lipsă de loc.

*Cap. 19. 6. **2 Reg. 23. 10. Cap. 19. 11. Ezec. 6. 5.

33. Trupurile moarte* ale acestui popor vor fi hrana păsărilor cerului și a

fiarelor pămîntului; şi nimeni nu le va speria. *Deut. 28. 26. Ps. 79. 2. Cap. 12. 9; 16. 4; 34. 20.

34. Voi face astfel să înceteze* în cetăţile lui Iuda şi pe uliţele Ierusalimului, strigătele de bucurie şi strigătele de veselie, cîntecele mirelui şi cîntecele miresei, căci ţara** va ajunge un pustiu!" *Isa. 24. 7, 8. Cap. 16. 9; 25. 10; 33. 11. Ezec. 26. 13. Osea 2. 11. Apoc. 18. 23. **Lev. 26. 23. Isa. 1. 7; 3. 26.

8 1. „In vremea aceea, zice Domnul, se vor scoate din mormintele lor oasele împăraţilor lui Iuda, oasele căpeteniilor lui, oasele preoţilor, oasele proorocilor, şi oasele locuitorilor Ierusalimului.

2. Le vor întinde în faţa soarelui, în faţa lunii, şi în faţa întregei oştiri a cerurilor, pe cari i-au iubit ei, cărora le-au slujit*, pe cari i-au urmat, pe cari i-au căutat şi înaintea cărora s'au închinat. Nu le vor mai strînge**, nici nu le vor mai îngropa, şi se vor face gunoi† pe pămînt. *2 Reg. 23. 5. Ezec. 8. 16. **Cap. 22. 19. †2 Reg. 9. 36. Ps. 83. 10. Cap. 9. 22; 16. 4.

3. Toţi ceice vor rămînea din acest neam rău, vor dori mai degrabă moartea* de cît viaţa, în toate locurile unde îi voi izgoni, zice Domnul oştirilor." *Iov 3. 21, 22; 7. 15, 16. Apoc. 9. 6.

4. „Spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul: „Cine cade şi nu se mai scoală?" „Sau cine se abate fără să se întoarcă iarăş?"

5. „Pentruce dar poporul acesta al Ierusalimului se lasă dus în necurmate rătăciri*, stăruiesc în înşelătorie**, şi nu vor să se întoarcă† la Dumnezeu? *Cap. 7. 24. **Cap. 9. 6. †Cap. 5. 3.

6. „Căci Eu* sînt cu luare aminte, şi aud că ei nu vorbesc cum ar trebui; niciunul nu se căieşte de răutatea lui, şi nu zice: „Ce am făcut?" Ci toţi îşi încep din nou alergarea, ca un cal care se aruncă la luptă. *2 Pet. 3. 9.

7. Chiar şi cocostîrcul* îşi cunoaşte vremea pe ceruri; turtureaua**, rîndunica şi cocorul îşi păzesc vremea venirii lor; dar poporul Meu† nu cunoaşte Legea Domnului!" *Isa. 1. 3. **Cînt. 2. 12. †Cap. 5. 4, 5.

8. Cum puteţi voi să ziceţi: „Sîntem înţelepţi, şi Legea* Domnului este cu noi?" „Cu adevărat, degeaba s'a pus la lucru pana mincinoasă a cărturarilor. *Rom. 2. 17.

9. Inţelepţii* sînt daţi de ruşine, sînt uimiţi, sînt prinşi; căci au nesocotit Cuvîntul Domnului, şi ce înţelepciune au ei? *Cap. 6. 15.

10. De aceea, pe nevestele* lor le voi da altora, şi ogoarele lor altor stăpîni. Căci dela cel mai mic pînă la cel mai mare, toţi sînt lacomi de cîştig** mîrşav, dela prooroc pînă la preot, toţi înşală! *Deut. 28. 30. Cap. 6. 12. Amos 5. 11. Tef. 1. 13. **Isa. 56. 11. Cap. 6. 13.

11. Leagă în chip uşuratic* rana fiicei poporului Meu, zicînd: „Pace**! Pace!" Şi totuş pace nu este. *Cap. 6. 14. **Ezec. 13. 10.

12. Vor fi daţi de ruşine*, căci săvîrşesc astfel de urîciuni; nu roşesc, şi nu ştiu de ruşine; de aceea, vor cădea împreună cu ceice cad, şi vor fi răsturnaţi, cînd îi voi pedepsi, zice Domnul." *Cap. 3. 3; 6. 15.

13. „Vreau să isprăvesc cu ei, zice Domnul. Nu vor mai fi struguri în vie*, nici smochine în smochin**, şi frunzele se vor vesteji. Le voi da celor ce vor trece peste ele." — *Isa. 5. 1, etc. Ioel 1. 7. **Mat. 21. 19. Luc. 13. 6, etc.

14. „Pentruce şedem jos?" „Strîngeţi-vă*, şi haidem în cetăţile întărite, ca să pierim acolo! Căci Domnul, Dumnezeul nostru, ne sorteşte la moarte, ne dă să bem ape otrăvite**, pentrucă am păcătuit împotriva Domnului. *Cap. 4. 5. **Cap. 9. 15; 23. 15.

15. Aşteptam* pacea, şi nu vine nimic mai bun; o vreme de vindecare, şi iată groaza!" — *Cap. 14. 19.

16. „Sforăitul cailor săi se aude dinspre Dan* şi de vuietul nechezatului lor** se cutremură toată ţara; vin, mănîncă ţara şi ce cuprinde ea, cetatea şi pe cei ce o locuiesc." *Cap. 4. 15. **Judc. 5. 22. Cap. 47. 3.

17. „Căci iată că trimet între voi nişte şerpi, nişte basilici, împotriva cărora nu* este niciun descîntec, şi vă vor muşca, zice Domnul." *Ps. 58. 4, 5. Ecl. 10. 11.

18. „Aş vrea să-mi alin durerea; dar mă doare inima în mine.

19. Iată, strigătele fiicei poporului meu răsună dintr'o ţară* depărtată." „Nu mai este Domnul în Sion?" „Nu mai este în ea împăratul ei?" — „Pentru ce M'au mîniat** ei cu chipurile lor cioplite, cu idoli străini?" — *Isa. 39. 3. **Deut. 32. 21. Isa. 1. 4.

20. „Secerişul a trecut, vara s'a isprăvit, şi noi tot nu sîntem mîntuiţi!" —

21. „Sînt zdrobit* de durerea fiicei poporului meu, mă doare**, m'apucă groaza. *Cap. 4. 19; 9. 1; 14. 17. **Ioel 2. 6. Nah. 2. 10.

22. Nu este nici un leac alinător * în Galaad? Nu este niciun doftor acolo? Pentruce nu se face dar vindecarea fiicei poporului meu?“ —

* Fac. 37. 25; 43. 11. Cap. 46. 11; 51. 8.

9 1. „O! de mi-ar fi capul plin * cu apă, de mi-ar fi ochii un izvor de lacrămi, aş plînge zi şi noapte pe morţii fiicei poporului meu!

* Isa. 22. 4. Cap. 4. 19; 13. 17; 14. 17. Plin. 2. 11; 3. 48.

2. O! dac'aş avea un han de călători în pustie, aş părăsi pe poporul meu, şi m'aş depărta de el! Căci toţi sînt nişte preacurvari * şi o ceată de mişei.“ —

* Cap. 5. 7, 8.

3. „Au limba întinsă * ca un arc şi aruncă minciuna; şi nu prin adevăr sînt ei puternici în ţară; căci merg din răutate în răutate, şi nu ** Mă cunosc, zice Domnul.“

* Ps. 64. 3. Isa. 59. 4, 13, 15. ** 1 Sam. 2. 12. Osea 4. 1.

4. „Fiecare să se păzească * de prietenul lui, şi să nu se încreadă în niciunul din fraţii săi; căci orice frate caută să înşele, şi orice prieten umblă cu ** bîrfeli. * Cap. 12. 6. Mic. 7. 5, 6. ** Cap. 6. 28.

5. Se trag pe sfoară unii pe alţii, şi nu spun adevărul; îşi deprind limba să mintă, şi se trudesc să facă rău.“ —

6. „Locuinţa ta este în mijlocul fătărniciei, şi, de fătarnici ce sînt, nu vor să Mă cunoască, — zice Domnul.“ —

7. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, îi voi topi * în cuptor, şi îi voi încerca. Căci cum aş putea ** să mă port altfel cu fiica poporului Meu? * Isa. 1. 25. Mal. 3. 3. ** Osea 11. 8.

8. Limba lor este o săgeată ucigătoare, nu spun de cît * minciuni; cu gura vorbesc ** aproapelui lor de pace, şi în fundul inimii îi întind curse.

* Ps. 12. 2; 120. 3. Vers. 3. ** Ps. 28. 3; 55. 21.

9. Să nu-i pedepsesc * Eu pentru aceste lucruri, zice Domnul, să nu-Mi răzbun Eu pe un asemenea popor?“

* Cap. 5. 9, 29.

10. „Munţii vreau să-i plîng şi să gem pentru ei, pentru cîmpiile pustiite * vreau să fac o jălanie; căci sînt arse de tot, şi nimeni nu mai trece prin ele; nu se mai aude în ele behăitul turmelor; păsările cerului şi dobitoacele ** au fugit şi au pierit. —

* Cap. 12. 4; 23. 10. Osea 4. 3. ** Cap. 4. 25.

11. Voi face şi Ierusalimul un morman * de pietre, o vizuină de şacali **, şi cetăţile lui Iuda le voi preface într'un pustiu fără locuitori.

* Isa. 25. 2. ** Isa. 13. 22; 34. 13. Cap. 10. 22.

12. Unde * este omul înţelept care să înţeleagă aceste lucruri? Să spună acela, căruia i-a vorbit gura Domnului, pentruce este nimicită ţara, arsă ca un pustiu pe unde nu mai trece nimeni?

* Ps. 107. 43. Osea 14. 9.

13. Domnul zice: „Pentrucă au părăsit Legea Mea, pe care le-o pusesem înainte; pentrucă n'au ascultat glasul Meu, şi nu l-au urmat;

14. ci au umblat * după aplecările inimii lor, şi au mers după Baali, cum i-au ** învăţat părinţii lor.“

* Cap. 3. 17; 7. 24. ** Gal. 1. 14.

15. „Deaceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi hrăni * poporul acesta cu pelin **, şi-i voi da să bea ape otrăvite.

* Ps. 80. 5. ** Cap. 8. 14; 23. 15. Plin. 3. 15, 19.

16. Îi voi risipi * printre nişte neamuri pe cari nu le-au cunoscut nici ei, nici părinţii lor, şi voi trimite ** sabia în urma lor, pînă-i voi nimici.“ * Lev. 26. 33. Deut. 28. 64. ** Lev. 26. 33. Cap. 44. 27. Ezec. 5. 2. 12.

17. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Căutaţi, şi chemaţi plîngătoarele * să vină! Trimeteţi la femeile iscusite, ca să vină!

* 2 Cron. 35. 25. Iov 3. 8. Ecl. 12. 5. Amos 5. 16. Mat. 9. 23.

18. Să se grăbească să facă o cîntare de jale asupra noastră ca să ne curgă lacrămile din * ochi, şi să curgă apa din pleoapele noastre! * Cap. 14. 17.

19. Căci strigăte de jale se aud din Sion: „Cît sîntem de prăpădiţi! Cît de jalnic * sîntem acoperiţi de ruşine! Trebuie să părăsim ţara, căci neau surpat locuinţele!“ — * Lev. 18. 28; 20. 22.

20. „Ascultaţi, femeilor, cuvîntul Domnului, şi să prindă urechea voastră ce spune gura Lui! Învăţaţi pe copiii voştri cîntece de jale, învăţaţi-vă plîngeri unele pe altele!

21. Căci moartea s'a suit pe ferestrele noastre, a pătruns în casele noastre împărăteşti; a nimicit pe copii * pe uliţă, şi pe tineri în pieţe.“ * Cap. 6. 11.

22. „Spune: „Aşa vorbeşte Domnul: „Trupurile moarte ale oamenilor vor cădea ca gunoiul * pe cîmpii, cum cade înapoia secerătorului un snop, pe care nu-l strînge nimeni!“ * Cap. 8. 2; 16. 4.

23. „Aşa vorbeşte Domnul: „Înţeleptul * să nu se laude cu înţelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tăria lui, bogatul să nu se laude cu bogăţia lui.

* Ecl. 9. 11.

24. Ci * cel ce se laudă să se laude că are pricepere şi că Mă cunoaşte, că

ştie că Eu sînt Domnul, care fac milă, judecată şi dreptate pe pămînt! Căci** în acestea găsesc plăcere Eu, zice Domnul." *1 Cor.1.31. 2 Cor.10.17. **Mic.6.8; 7.18.

25. „Iată, vin zilele, zice Domnul, cînd* voi pedepsi pe toţi cei tăiaţi împrejur, cari nu sînt tăiaţi împrejur cu inima, *Rom.2.8, 9.

26. pe Egipteni, pe Iudei, pe Edomiţi, pe Amoniţi, pe Moabiţi, pe toţi cei ce îşi rad* colţurile bărbii, pe cei ce locuiesc în pustie; căci toate neamurile sînt netăiate împrejur, şi toată casa lui Israel are inima** netăiată împrejur."
*Cap.25.23; 49.32. **Lev.26.41. Ezec.44.7. Rom.2.28, 29.

Idolii şi Domnul.

10 1. „Ascultaţi Cuvîntul pe care vi-l vorbeşte Domnul, casa lui Israel!
2. „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu* vă luaţi după felul de vieţuire al neamurilor, şi nu vă temeţi de semnele cerului, pentrucă neamurile se tem de ele. *Lev.18.3; 20.23.

3. Căci obiceiurile popoarelor sînt deşerte. Taie* un lemn din pădure; mîna meşterului îl lucrează cu securea;
*Isa.40.19, 20; 44.9, 10, etc.; 45.20.

4. îl împodobeşte cu argint şi aur, şi ei îl ţintuiesc* cu cuie şi ciocane, ca să nu se clatine. *Isa.41.7; 46.7.

5. Dumnezeii aceştia sînt ca o sperietoare de păsări într'un ogor de castraveţi[1], şi nu* vorbesc; sînt duşi** de alţii, pentrucă nu pot să meargă." „Nu vă temeţi de ei, căci nu pot să facă niciun† rău, şi nu sînt în stare să facă niciun bine." *Ps.115.5; 135.16. Hab.2.19. 1 Cor.12.2. **Ps.115.7. Isa.46.1, 7. †Isa.41.23.

6. „Niciunul nu este ca Tine*, Doamne! Mare eşti Tu, şi mare este Numele Tău prin puterea Ta.
*Exod.15.11. Ps.86.8, 10.

7. Cine* să nu se teamă de Tine, Împărate al neamurilor? Ţie se cuvine teama; căci între** toţi înţelepţii neamurilor şi în toate împărăţiile lor, niciunul nu este ca Tine. *Apoc.15.4. **Ps.89.6.

8. Toţi laolaltă, sînt proşti* şi fără minte, ştiinţa idolilor nu este decît deşertăciune, e lemn!
*Ps.115.8. Isa.41.29. Hab.2.18. Zah.10.2. Rom.1.21, 22.

9. Ei aduc din Tarsis foiţe de argint şi aur* din Ufaz; meşterul şi mîna argintarului le pun în lucru; hainele acestor dumnezei sînt de materii vărgate în albastru şi în purpură, toate sînt lucrate** de meşteri iscusiţi. —
*Dan.10.5. **Ps.115.4.

10. Dar Domnul este Dumnezeu cu adevărat, este un Dumnezeu* viu şi un Împărat** vecinic. Pămîntul tremură de mînia Lui, şi neamurile nu pot să sufere urgia Lui." *1 Tim.6.17. **Ps.10.16.

11. „Aşa să le vorbiţi: „Dumnezeii*, cari n'au făcut nici cerurile, nici pămîntul, vor pieri** depe pămînt şi de supt ceruri. *Ps.96.5. **Vers.15. Isa.2.18. Zah.13.2.

12. Dar El a făcut* pămîntul prin puterea Lui, a întemeiat** lumea prin înţelepciunea Lui, a întins† cerurile prin priceperea Lui. *Fac.1.1, 6, 9. Ps.136.5, 6. Cap.51.15, etc. **Ps.93.1. †Iov 9.8. Ps.104.2. Isa.40.22.

13. La tunetul* Lui, urlă apele în ceruri; El ridică** norii dela marginile pămîntului, dă naştere fulgerelor şi ploii, şi scoate vîntul din cămările Lui. *Iov 38.34. **Ps.135.7.

14. Atunci* se arată omul cît este de prost** cu ştiinţa lui, şi orice argintar† rămîne de ruşine cu chipul lui cioplit; căci idolii†† lui nu sînt decît minciună, şi nu este nicio suflare în ei;
*Cap.51.17, 18. **Prov.30.2. †Isa.42.17; 44.11; 45.16. ††Hab.2.18.

15. sînt un lucru de nimic, o lucrare înşelătoare, şi vor pieri*, cînd va veni pedeapsa. *Vers.11.

16. Dar Cel ce este partea* lui Iacov, nu este ca ei; căci El a întocmit totul, şi Israel** este seminţia moştenirii Lui: Domnul oştirilor este Numele† Lui." *Ps.16.5; 73.26; 119.57. Cap.51.19. Plîn.3.24. **Deut.32.9. Ps.74.2. †Isa.47.4; 51.15; 54.5. Cap.31.35; 32.18; 50.34.

Apropierea pedepsei.

17. „Ia din ţară legătura* cu ce este al tău, tu, care eşti în strîmtorare!"
*Cap.6.1. Ezec.12.3, etc.

18. „Căci aşa vorbeşte Domnul: „Iată, de data aceasta, voi arunca* departe pe locuitorii ţării. Îi voi strînge de aproape, ca** să simtă." —
*1 Sam.25.29. Cap.16.13. **Ezec.6.10.

19. „Vai de* mine! Sînt zdrobită! Mă doare rana!" „Dar eu zic: „O nenorocire** a dat peste mine† şi o voi suferi! *Cap.4.19; 8.21; 9.1. **Ps.77.10. †Mic.7.9.

20. Cortul* îmi este dărîmat, toate funiile îmi sînt rupte, fiii mei m'au părăsit, nu mai sînt; n'am pe nimeni, care să-mi întindă cortul din nou, sau să-mi ridice pînzele! *Cap.4.20.

21. Păstorii s'au prostit, n'au căutat

1. Sau: ca un stîlp tras la strung.

pe Domnul; pentru aceea n'au propăşit, şi li se risipesc toate turmele.
22. Iată, se aude un vuiet! O mare zarvă vine dela miazănoapte * să prefacă cetăţile lui Iuda într'un pustiu, într'o vizuină ** de şacali. —
* Cap. 1. 15; 4. 6; 5. 15; 6. 22. ** Cap. 9. 11.

23. „Ştiu, Doamne, că soarta omului * nu este în puterea lui; nici nu stă în puterea omului, cînd umblă, să-şi îndrepte paşii spre ţintă. * Prov. 16. 1; 20. 24.
24. Pedepseşte-mă, Doamne *, dar cu măsură, şi nu în mînia Ta, ca să nu mă nimiceşti! * Ps. 6. 1; 38. 1. Cap. 30. 11.
25. Varsă-Ţi * urgia peste neamurile cari ** nu Te cunosc, şi peste popoarele cari nu cheamă Numele Tău! Căci mănîncă † pe Iacov, îl înghit, îl topesc, şi-i pustiesc locuinţa."
* Ps. 79. 6. ** Iov 18. 21. 1 Tes. 4. 5. 2 Tes. 1. 8. † Cap. 8. 16.

Legămîntul călcat.

11 1. „Iată Cuvîntul Domnului care a vorbit lui Ieremia din partea Domnului, astfel:
2. „Ascultaţi cuvintele acestui legămînt, şi spuneţi-le oamenilor lui Iuda şi locuitorilor Ierusalimului!
3. „Zi-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Blestemat * să fie omul care n'ascultă cuvintele legămîntului acestuia, * Deut. 27. 26. Gal. 3. 10.
4. pe care l-am poruncit părinţilor voştri, în ziua cînd i-am scos din ţara Egiptului, din * cuptorul de fer, zicînd: „Ascultaţi ** glasul Meu, şi faceţi tot ce vă voi porunci; şi veţi fi poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul vostru;
* Deut. 4; 20. 1 Reg. 8. 51. ** Lev. 26. 3, 12. Cap. 7. 23.
5. atunci voi împlini jurămîntul * pe care l-am făcut părinţilor voştri, că le voi da o ţară în care curge lapte şi miere, cum vedeţi astăzi." — „Şi eu am răspuns: „Amin, Doamne!"
* Deut. 7. 12, 13. Ps. 105. 9, 10.
6. Domnul mi-a zis iarăş: „Vesteşte toate cuvintele acestea în cetăţile lui Iuda şi pe uliţele Ierusalimului, şi zi: „Ascultaţi cuvintele legămîntului acestuia, şi * împliniţi-le! * Rom 2. 13. Iac. 1. 22.
7. Căci am înştiinţat pe părinţii voştri, din ziua cînd i-am scos din ţara Egiptului şi pînă în ziua de azi; i-am înştiinţat în toate * dimineţile, zicînd: „Ascultaţi glasul Meu!" * Cap. 7. 13, 25; 35. 15.
8. „Dar ei n'au * ascultat, n'au luat aminte, ci au urmat ** fiecare pornirile inimii lor rele. De aceea am împlinit asupra lor toate cuvintele legămîntului acestuia, pe care le poruncisem să-l păzească şi pe care nu l-au păzit." * Cap. 7. 26. ** Cap. 8. 17; 7. 24; 9. 14.
9. „Domnul mi-a zis: „Este o uneltire * între bărbaţii lui Iuda şi între locuitorii Ierusalimului. * Ezec. 20. 25. Osea 6. 9.
10. S'au întors la * nelegiuirile celor dintîi părinţi ai lor, cari n'au vrut să asculte cuvintele Mele, şi s'au dus şi ei după alţi dumnezei ca să le slujească. Casa lui Israel şi casa lui Iuda au călcat legămîntul Meu, pe care-l făcusem cu părinţii lor." * Ezec. 20. 18.
11. „Deaceea, aşa vorbeşte Domnul: „Iată, voi aduce peste ei nişte nenorociri din cari nu vor putea să scape. Vor striga * la Mine, dar nu-i voi asculta! * Ps. 18. 41. Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Cap. 14. 12; Ezec. 8. 18. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13.
12. Cetăţile lui Iuda şi locuitorii Ierusalimului se vor duce să cheme * pe dumnezeii cărora le aduc tămîie, dar nu-i vor scăpa la vremea nenorocirii lor. * Deut. 32. 37, 38.
13. Căci cîte cetăţi * ai, atîţia dumnezei ai, Iuda! Şi cîte uliţi are Ierusalimul, atîtea altare aţi ridicat idolilor, altare ca să aduceţi tămîie lui Baal!..." * Cap. 2. 28.
14. „Tu însă, nu mijloci * pentru poporul acesta, nu înălţa nici cereri nici rugăciuni pentru ei; căci nu-i voi asculta nicidecum, cînd Mă vor chema din pricina nenorocirii lor.
* Exod. 32. 10. Cap. 7. 16; 14. 11. 1 Ioan 5. 16.
15. Ce ar putea * să facă prea iubitul Meu popor în Casa Mea? Să facă o mulţime de nelegiuiri ** în ea? Vor îndepărta juruinţele şi carnea sfîntă †, răutatea dinaintea ta? Atunci ai putea să te †† bucuri! * Ps. 50. 16. Isa. 1. 11, etc. ** Ezec. 16. 25, etc. † Hag. 2. 12, 13, 14. Tit 1. 15. †† Prov. 2. 14.
16. „Măslin * verde, gras şi cu roade frumoase şi plăcute" este numele pe care ţi-l dăduse Domnul, dar cu vuietul unei mari trozniturî, îl arde cu foc, şi ramurile lui sînt sfărîmate.
* Ps. 52. 8. Rom 11. 17.
17. Căci Domnul oştirilor, care te-a sădit *, cheamă nenorocirea peste tine, din pricina răutăţii casei lui Israel şi a casei lui Iuda, pe care au făcut-o ca să Mă mînie, aducînd tămîie lui Baal."
* Isa. 5. 2. Cap. 3. 21.
18. „Domnul mi-a dat de ştire, şi am ştiut; atunci Tu mi-ai arătat faptele lor.
19. Dar eu eram ca un miel blînd pe

care-l duci la măcelărie, şi nu ştiam planurile rele *, pe cari le urzeau ei împotriva mea, zicînd: „Să nimicim pomul cu rodul lui, să-l stîrpim ** din pămîntul † celor vii, ca să nu i se mai pomenească numele.“ —

* Cap. 18. 18. ** Ps. 83. 4. † Ps. 27. 13; 116. 9; 142. 5.

20. „O, Doamne, Dumnezeul oştirilor, Tu, care eşti un judecător drept, care cercetezi * rărunchii şi inimile: fă-mă să văd răzbunarea Ta împotriva lor, căci Ţie îţi încredinţez pricina mea!“ * 1 Sam. 16. 7. 1 Cron. 28. 9. Ps. 7. 9. Cap. 17. 10; 20. 12. Apoc. 2. 23.

21. „Deaceea aşa vorbeşte Domnul împotriva oamenilor din Anatot, cari vor să-ţi ia viaţa *, şi zic: „Nu prooroci ** în Numele Domnului, căci vei muri ucis de mîna noastră!“

* Cap. 12. 5, 6. ** Isa. 30 10. Amos 2. 12; 7. 13, 16. Mic. 2. 6.

22. „Deaceea aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, îi voi pedepsi; tinerii vor muri ucişi de sabie, iar fiii şi fiicele lor vor muri de foamete.

23. Şi niciunul din ei nu va scăpa, căci voi aduce nenorocirea peste oamenii din Anatot, în anul cînd îi voi * pedepsi.“ * Cap. 23. 12; 46. 21; 48. 44; 50. 27. Luc. 19. 44.

12 1. „Tu eşti prea drept *, Doamne, ca să mă cert cu Tine; vreau totuş să Te întreb asupra orînduirilor Tale. Pentruce propăşeşte ** calea celor răi, şi toţi mişeii trăiesc în pace?

* Ps. 51. 4. ** Iov 12, 6; 21. 7. Ps. 37. 1, 35; 73. 3, etc. Cap. 5. 28. Hab. 1. 4. Mal. 3. 15.

2. I-ai sădit, au prins rădăcină, cresc, fac rod. Ce-i drept, eşti aproape * de gura lor, dar departe de inima lor!

* Isa. 29. 13. Mat. 15. 8. Marc. 7. 6.

3. Totuş, Tu, Doamne, mă * cunoşti, mă vezi, îmi cercetezi ** inima şi vezi că este cu Tine. Ia-i ca pe nişte oi, cari trebuiesc tăiate, şi pregăteşte-i pentru ziua † măcelului!

* Ps 17. 3; 139. 1. ** Cap. 11. 20. † Iac. 5. 5.

4. Pînă cînd să se jălească * ţara, şi să se usuce iarba de pe toate cîmpiile? Pier vitele ** şi păsările din pricina răutăţii † locuitorilor. Căci ei zic: „El, (Ieremia) n'are să ne vadă sfîrşitul!“ —

* Cap. 23. 10. Osea 4. 3. ** Cap. 4. 25; 7. 20; 9. 10. Osea 4. 3. † Ps. 107. 34.

5. „Dacă alergînd cu cei ce aleargă pe picioare, ei te obosesc, cum vei putea să te iei la întrecere cu nişte cai? Şi dacă nu te crezi la adăpost decît într'o ţară liniştită, ce vei face pe malurile îngîmfate ale * Iordanului?

* Ios. 3. 15. 1 Cron. 12. 15. Cap. 48. 19; 50. 44.

6. Căci chiar fraţii * tăi şi casa tatălui tău te vînd, ei înşişi strigă în gura mare după tine. Nu-i crede **, cînd îţi vor spune vorbe prietenoase.“

* Cap. 9. 4; 11. 19. 21. ** Prov. 26. 25.

Ţara pustiită. Asupra pustiitorilor.

7. „Mi-am părăsit casa, şi Mi-am lăsat moştenirea, Mi-am dat pe iubita Mea în mînile vrăjmaşilor ei.

8. Moştenirea Mea a ajuns pentru Mine ca un leu în pădure, a mugit împotriva Mea; şi de aceea o urăsc.

9. A ajuns oare moştenirea Mea pentru Mine o pasăre de pradă pestriţă, în jurul căreia se strîng păsările de pradă?“ „Duceţi-vă *, şi strîngeţi toate fiarele cîmpului, aduceţi-le ca s'o mănînce!“ * Isa. 56. 9. Cap. 7. 33.

10. „Un mare * număr de păstori îmi pustiesc via **, îmi calcă † ogorul în picioare; ogorul meu cel plăcut îl prefac într'un pustiu părăsit.

* Cap. 6. 3. ** Isa. 5. 1. 5. † Isa. 63. 18.

11. Il pustiesc, şi el stă * trist şi pustiit înaintea mea. Toată ţara este pustiită, căci nimeni ** nu ia seama la ea.

* Vers. 4. ** Isa. 42. 25.

12. Peste toate înălţimile pustiei vin pustiitori, căci sabia Domnului mănîncă ţara dela un capăt la altul; şi nimeni nu-i lăsat în pace.

13. Au sămănat * grîu, şi seceră spini, s'au ostenit fără folos.“ „Să vă fie ruşine de ce culegeţi, în urma mîniei aprinse a Domnului!“

* Lev. 26. 16. Deut. 28. 38. Mic. 6. 15. Hag. 1. 6.

14. „Aşa vorbeşte Domnul despre toţi vecinii mei cei răi, cari se ating * de moştenirea pe care am dat-o poporului Meu Israel: „Iată, îi voi smulge ** din ţara lor, şi voi smulge casa lui Iuda din mijlocul lor.

* Zah. 2. 8. ** Deut. 30. 3. Cap. 32. 37.

15. Dar * după ce-i voi smulge, voi avea iarăş milă de ei, şi-i voi aduce înapoi ** pe fiecare în moştenirea lui, şi pe fiecare în ţara lui.

* Ezec. 28. 25. ** Amos 9. 14.

16. Şi dacă vor învăţa căile poporului Meu, dacă vor jura * pe Numele Meu, zicînd: „Viu este Domnul!“ cum au învăţat pe poporul Meu să jure pe Baal, atunci vor fi fericiţi ** în mijlocul poporului Meu.

* Cap. 4. 2. ** Efes. 2. 20, 21. 1 Pet. 2. 5.

17. Dar dacă nu vor asculta * nimic, voi nimici cu desăvîrşire pe un astfel de popor, îl voi nimici şi îl voi pierde, zice Domnul.“ * Isa. 60. 12.

Prezicerea robiei.

13 1. „Aşa mi-a vorbit Domnul: „Du-
te de cumpără-ţi un brîu de in,
şi pune-l în jurul coapselor tale; dar
să nu-l moi în apă!“
2. Am cumpărat brîul, după porunca
Domnului, şi l-am pus în jurul coap-
selor mele.
3. Apoi Cuvîntul Domnului mi-a vor-
bit a doua oară, astfel:
4. „Ia brîul, pe care l-ai cumpărat,
şi pe care l-ai pus în jurul coapselor
tale, scoală-te, du-te la Eufrat, şi as-
cunde-l acolo în crăpătura unei stînci.“
5. M'am dus, şi l-am ascuns la Eu-
frat, cum îmi poruncise Domnul.
6. După mai multe zile, Domnul mi-a
zis: „Scoală-te, du-te la Eufrat, şi ia
de acolo brîul, pe care-ţi poruncisem
să-l ascunzi acolo!“
7. M'am dus la Eufrat, am săpat,
şi am luat brîul din locul în care-l as-
cunsesem; dar iată că brîul era stri-
cat şi nu mai era bun de nimic.
8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit ast-
fel:
9. „Aşa vorbeşte Domnul: „Aşa voi *
nimici mîndria lui Iuda şi mîndria pe-
ste măsură de mare a Ierusalimului.
* Lev. 26. 19.

10. Poporul acesta este un popor
rău: nu vrea să asculte cuvintele Mele,
urmează * pornirile inimii lui, şi merge
după alţi dumnezei, ca să le slujească
şi să se închine înaintea lor; de aceea
va ajunge întocmai ca brîul acesta,
care nu mai este bun de nimic!
* Cap. 9. 14; 11. 8; 16. 12.

11. Căci, cum se lipeşte brîul de
coapsele unui om, aşa Îmi lipisem Eu
toată casa lui Israel şi toată casa lui
Iuda, zice Domnul, ca să fie * poporul
Meu, Numele ** Meu, lauda Mea şi sla-
va Mea; dar nu M'au ascultat.
* Exod. 19. 5. ** Cap. 33. 9.

12. De aceea spune-le cuvintele ace-
stea: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumne-
zeul lui Israel: „Toate vasele se vor
umplea cu vin!“ Şi ei îţi vor zice:
„Crezi că noi nu ştim, că toate vasele
se vor umplea cu vin?“
13. Atunci spune-le: „Aşa vorbeşte
Domnul: „Iată, voi umplea pe toţi
locuitorii ţării acesteia, pe împăraţii
cari stau pe scaunul de domnie al lui
David, pe preoţi, pe prooroci, şi pe
toţi locuitorii Ierusalimului, îi voi um-
plea de * beţie. * Isa. 51. 17, 51; 63. 6. Cap. 25. 27; 51. 7.

14. Îi voi sfărîma * pe unii de alţii,
pe părinţi şi pe fii laolaltă, zice
Domnul. „Nu-i voi cruţa, nu voi avea
milă de ei, nu Mă voi îndura de ei,
nimic nu Mă va împedeca să-i nimi-
cesc.“ * Ps. 2. 9.

15. „Ascultaţi şi luaţi aminte! Nu
fiţi mîndri, căci Domnul vorbeşte!
16. Daţi slavă * Domnului, Dumne-
zeului vostru, pînă nu vine întuneri-
cul **, pînă nu vi se lovesc picioarele
de munţii nopţii! Veţi aştepta lumi-
na †, dar El o va preface în umbra ††
morţii, şi o va preface în negură adîncă.
* Ios. 7. 19. ** Isa. 5. 30; 8. 22. Amos 8. 9. † Isa. 59. 9.
†† Ps. 44. 19.

17. Iar dacă nu vreţi să ascultaţi, voi
plînge în ascuns, pentru mîndria voa-
stră; mi se vor topi ochii în * lacrămi,
pentrucă turma Domnului va fi dusă
în robie. * Cap. 9. 1; 14. 17. Plîn. 1. 2, 16; 2. 18.

18. Spune împăratului * şi împărăte-
sei: „Şedeţi pe pămînt! Căci v'a căzut
de pe cap cununa împărătească ce
vă slujea ca podoabă.“ * 2 Reg. 24. 12. Cap. 22. 26.

19. „Cetăţile dela miazăzi sînt în-
chise, şi nu-i cine să deschidă. Tot
Iuda este dus în robie, da, în între-
gime este dus în robie.“
20. „Ridică-ţi ochii şi priveşte pe
ceice vin * dela miazănoapte. Unde
este turma care-ţi fusese dată, turma
de care erai aşa de mîndru? * Cap. 6. 22.

21. Ce vei zice cînd va pune mai mari
peste tine pe străinii aceia pe cari i-ai
obicinuit să-ţi fie prieteni de aproape?
Nu te vor apuca durerile *, cum apucă
pe o femeie la naştere? * Cap. 6. 24.

22. Şi dacă vei zice în inima ta:
„Pentruce * mi se întîmplă lucrul ace-
sta?“ — „Din pricina mulţimii nele-
giuirilor tale, ţi s'au ridicat poalele **
hainelor, şi ţi se desgolesc călcîile cu
sila. * Cap. 5. 19; 16. 10. ** Isa. 3. 17; 47. 2, 3. Vers. 26.
Ezec. 16. 37, 38, 39. Nah. 3. 5.

23. Poate un Etiopian să-şi schimbe
pielea, sau un pardos să-şi schimbe
petele? Tot aşa, aţi putea voi să fa-
ceţi binele, voi, cari sînteţi deprinşi să
faceţi răul?
24. De aceea, îi voi risipi, ca pleava *
luată de vîntul pustiei. * Ps. 1. 4. Osea 13. 3.

25. Iată-ţi soarta *, partea pe care ţi-o
măsor, zice Domnul, pentrucă M'ai ui-
tat, şi ţi-ai pus încrederea în ** min-
ciună. * Iov 20. 29. Ps. 11. 6. ** Cap. 10. 14.

26. De aceea îţi voi ridica * poalele şi
ţi le voi da peste cap, ca să ţi se vadă
ruşinea. * Vers. 22.

27. Am văzut preacurviile şi nechezăturile* tale, curviile nelegiuite pe dealuri** şi în ogoare, ţi-am văzut urîciunile! Vai de tine, Ierusalime! Nu vrei să te curăţi? Cît vei mai zăbovi?"
*Cap. 5. 8. **Isa. 65. 7. Cap. 2. 20; 3. 2, 6. Ezec. 6. 13.

14 1. Cuvîntul Domnului, spus lui Ieremia, cu prilejul secetei.
2. „Iuda jăleşte, cetăţile* lui sînt pustiite, triste, posomorîte**, şi strigătele Ierusalimului se† înalţă."
*Isa. 3. 26. **Cap. 8. 21. †1 Sam. 5. 12.
3. Cei mari trimet pe cei mici să aducă apă, dar cei mici, cînd se duc la fîntîni, nu găsesc apă, şi se întorc cu vasele goale: ruşinaţi* şi roşiţi, îşi** acopăr capul. *Ps. 40. 14. **2 Sam. 15. 30.
4. Pămîntul crapă, pentrucă nu cade ploaie în ţară, şi plugarii, înşelaţi în nădejdea lor, îşi acopăr capul.
5. Chiar şi cerboaica de pe cîmp naşte şi îşi părăseşte puii, pentrucă nu găseşte verdeaţă.
6. Măgarii sălbatici* stau pe locuri înalte şi pleşuve, trăgînd aier ca nişte şerpi; li se topesc ochii, pentrucă nu este iarbă." *Cap. 2. 24.
7. „Dacă nelegiuirile noastre mărturisesc împotriva noastră, lucrează, pentru* Numele Tău, Doamne! Căci abaterile noastre sînt multe, am păcătuit împotriva Ta. *Ps. 25. 11.
8. Tu, care eşti nădejdea* lui Israel, Mîntuitorul lui la vreme de nevoie: pentruce să fii ca un străin în ţară, ca un călător, care intră doar să petreacă noaptea în ea? *Cap. 17. 13.
9. De ce să fii ca un om încremenit, ca un viteaz, care* nu ne poate ajuta? Şi totuş, Tu eşti în mijlocul** nostru, Doamne, şi Numele Tău este chemat peste noi. De aceea nu ne părăsi!"
*Isa. 59. 1. **Exod. 29. 45, 46. Lev. 26. 11, 12.
10. Iată ce spune Domnul despre poporul acesta: „Le place* să alerge încoace şi încolo. Nu-şi cruţă picioarele; de aceea Domnul n'are plăcere de ei; acum îşi aduce** aminte de nelegiuirile lor, şi le pedepseşte păcatele!"
*Cap. 2. 23, 24, 25. **Osea 8. 13; 9. 9.
11. Şi Domnul mi-a zis: „Nu mijloci* pentru poporul acesta!
*Exod. 32. 10. Cap. 7. 16; 11. 14.
12. Căci, chiar dacă vor* posti, tot nu le voi asculta rugăciunile, şi chiar dacă vor aduce** arderi de tot şi jertfe de mîncare, nu le voi primi; ci vreau să-i nimicesc† cu sabia, cu foametea şi cu ciuma." *Prov. 1. 28. Isa. 1. 15; 58. 3. Cap. 11. 11. Ezec. 8. 18. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13. **Cap. 6. 20; 7. 21, 22. †Cap. 9. 16.
13. „Eu am* răspuns: „Ah! Doamne Dumnezeule! Iată că proorocii lor le zic: „Nu veţi vedea sabie, şi nu veţi avea foamete; ci Domnul vă va da în locul acesta o pace trainică." *Cap. 4. 10.
14. Dar Domnul mi-a răspuns: „Proorocii lor prooroceşc* minciuni în Numele Meu; Eu nu i-am** trimes, nu le-am dat poruncă, şi nu le-am vorbit; ci ei vă prooroceşc nişte vedenii mincinoase, proorociri deşerte, înşelătorii şi închipuiri scoase din inima lor. *Cap. 27. 10. **Cap. 23. 21; 27. 15; 29. 8, 9.
15. De aceea aşa vorbeşte Domnul despre proorocii cari măcar că nu i-am trimes Eu, prooroceşc totuş în Numele Meu, şi* zic: Nu va fi nici sabie, nici foamete în ţara aceasta." — „Proorocii aceştia vor pieri ucişi de sabie şi de foamete! *Cap. 5. 12, 13.
16. Iar aceia, cărora le prooroceşc ei, vor fi întinşi pe uliţele Ierusalimului, de foamete şi sabie; nu va avea cine să-i îngroape*, nici pe ei, nici pe nevestele lor, nici pe fiii lor, nici pe fiicele lor; voi turna astfel răutatea lor asupra lor." *Ps. 79. 3.
17. „Spune-le lucrul acesta: „Îmi varsă lacrămi* ochii zi şi noapte, şi nu se opresc. Căci fecioara**, fiica poporului meu este greu lovită cu o rană foarte usturătoare.
*Cap. 9. 1; 13. 17. Plîn. 1. 16; 2. 18. **Cap. 8. 21.
18. Dacă ies la cîmp*, dau peste oameni străpunşi de sabie. Dacă intru în cetate, dau peste nişte fiinţe sleite de foame; chiar şi proorocul şi preotul cutreieră ţara, fără să ştie unde merg." *Ezec. 7. 15.
19. „Ai lepădat* Tu de tot pe Iuda, şi a urît sufletul Tău atît de mult Sionul? Pentru ce ne loveşti aşa, că** nu mai este nici o vindecare pentru noi? Trăgeam† nădejde de pace, şi nu vine nimic bun, aşteptam o vreme de vindecare, şi nu-i de cît groază!"
*Plîn. 5. 22. **Cap. 15. 18. †Cap. 8. 15.
20. „Doamne, ne recunoaştem răutatea noastră, şi nelegiuirea părinţilor noştri; căci am păcătuit* împotriva Ta. *Ps. 106. 6. Dan. 9. 8.
21. Pentru Numele Tău, nu nesocoti, nu necinsti scaunul de domnie al slavei Tale! Nu uita*, nu rupe legămîntul Tău cu noi! *Ps. 74. 2, 20; 106. 45.

22. Este* oare printre idolii** neamurilor vreunul care să aducă ploaie? Sau poate cerul să dea ploaie? Nu dai† Tu ploaie, Doamne, Dumnezeul nostru? Noi nădăjduim în Tine, căci Tu ai făcut toate aceste lucruri!"

*Zah. 10. 1, 2. **Deut. 32. 21. †Ps. 135. 7; 147. 8. Isa. 30. 23. Cap. 5. 24; 10. 13.

15 1. „Domnul mi-a zis: „Chiar* dacă Moise** şi† Samuel s'ar înfăţişa înaintea Mea, tot n'aş fi binevoitor faţă de poporul acesta. Izgoneşte-l dinaintea Mea, ducă-se!

*Ezec. 14. 14, etc. **Exod. 32. 11, 12. Ps. 99. 6. †1 Sam. 7. 9.

2. Şi dacă-ţi vor zice: „Unde să ne ducem?" să le răspunzi: „Aşa vorbeşte Domnul: „La moarte* cei sortiţi la moarte, la sabie cei sortiţi sabiei, la foamete cei sortiţi foametei, la robie, cei sortiţi robiei!

*Cap. 43. 11. Ezec. 5. 2, 12. Zah. 11. 9.

3. Căci voi trimete* împotriva lor patru feluri de nenorociri, zice Domnul: sabia, ca să-i ucidă, cînii ca să-i sfîşie, păsările** cerului şi fiarele pămîntului, ca să-i mănînce şi să-i nimicească. *Lev. 26. 16, etc. **Deut. 28. 26. Cap. 7. 33.

4. Îi voi face de pomină* pentru toate împărăţiile pămîntului, din pricina lui Manase**, fiul lui Ezechia, împăratul lui Iuda, şi pentru tot ce a făcut el în Ierusalim. *Deut. 28. 25. Cap. 24. 9. Ezec. 23. 46. **2 Reg. 21. 11, etc.; 23. 26; 24. 3, 4.

5. Căci cine* să aibă milă de tine, Ierusalime, cine să te plîngă? Cine să meargă să te întrebe de sănătate?"

*Isa. 51. 19.

6. „M'ai* părăsit, zice Domnul, ai dat** înapoi; de aceea Imi întind mîna împotriva ta şi te nimicesc: sînt sătul† de milă.

*Cap. 2. 13. **Cap. 7. 24. †Osea 13. 14.

7. Îi vînturcu lopata, la porţile ţării; îi lipsesc de copii, pierd pe poporul Meu, căci nu s'au* abătut dela căile lor. *Isa. 9. 13. Cap. 5. 3. Amos 4. 10, 11.

8. Văduvele lor sînt mai multe de cît boabele de nisip din mare; peste mama tînărului, aduc un pustiitor ziua nameaza mare; fac să cadă deodată peste ea necazul şi groaza.

9. Cea* care născuse şapte fii tînjeşte, îşi dă sufletul; soarele ei apune** cînd este încă ziuă: este roşie, acoperită de ruşine. Pe cei ce mai rămîn, îi dau pradă sabiei înaintea vrăjmaşilor lor, zice Domnul."

*1 Sam. 2. 5. **Amos 8. 9.

10. „Vai de mine*, mamă, că m'ai născut, pe mine, om de ceartă şi de pricină pentru toată ţara! Nu iau cu împrumut, nici nu dau cu împrumut, şi totuş toţi mă blastămă!

*Iov 3. 1, etc. Cap. 20. 14.

11. Domnul a răspuns: „Da, vei avea un viitor fericit; da, voi sili pe vrăjmaş* să te roage, la vreme de nenorocire şi la vreme de necaz!

*Cap. 39. 11, 12; 40. 4, 5.

12. Poate ferul să frîngă ferul dela miază noapte şi arama?

13. Averile şi comorile tale le voi da pradă fără despăgubire*, din pricina tuturor păcatelor tale, pe tot ţinutul tău. *Ps. 44. 12. Cap. 17. 3.

14. Te voi duce rob la vrăjmaşul tău într'o ţară*, pe care n'o cunoşti, căci focul mîniei** Mele s'a aprins şi arde peste voi!" *Cap. 16. 13; 17. 4. **Deut. 32. 22.

15. „Tu ştii tot*, Doamne! Adu-ţi aminte de mine, nu mă uita, răzbună-mă** pe prigonitorii mei! Nu mă lua, după îndelunga Ta răbdare. Gîndeşte-Te că sufăr ocara† din pricina Ta! *Cap. 12. 3. **Cap. 11. 20; 20. 12. †Ps. 69. 7.

16. Cînd am primit cuvintele Tale, le-am* înghiţit; cuvintele** Tale au fost bucuria şi veselia inimii mele, căci după Numele Tău sînt numit, Doamne, Dumnezeul oştirilor!

*Ezec. 3. 1, 3. Apoc. 10. 9, 10. **Iov 23. 12. Ps. 119. 72, 111.

17. N'am şezut în adunarea* celor ce petrec, ca să mă veselesc cu ei: de frica puterii Tale, am stat singur la o parte, căci mă umplusei de mînie.

*Ps. 1. 1; 26. 4, 5.

18. Pentruce nu mai conteneşte suferinţa* mea? Pentruce mă ustură rana şi nu vrea să se vindece? Să fii Tu pentru mine ca** un izvor înşelător, ca o apă†, care seacă?"

*Cap. 30. 15. **Cap. 1. 18, 19. †Iov 6. 15, etc.

19. „Deaceea aşa vorbeşte Domnul: „Dacă te vei lipi* iarăş de Mine, îţi voi răspunde iarăş, şi vei sta înaintea** Mea; dacă vei despărţi† ce este de preţ de ce este fără preţ, vei fi ca gura Mea. Ei să se întoarcă la tine, nu tu să te întorci la ei!

*Zah. 3. 7. **Vers. 1. †Ezec. 22. 26; 44. 23.

20. Te voi face pentru poporul acesta ca un zid tare* de aramă; ei se vor război cu tine, dar nu** te vor birui; căci Eu voi fi cu tine, ca să te scap şi să te izbăvesc, zice Domnul."

*Cap. 1. 18; 6. 27. **Cap. 20. 11, 12.

21. „Te voi izbăvi din mîna celor răi, şi te voi scăpa din mîna asupritorilor."

Urgii şi robie.

16 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Să nu-ţi iei nevastă, şi să n'ai în locul acesta nici fii nici fiice!

3. Căci aşa vorbeşte Domnul despre fiii şi fiicele cari se vor naşte în locul acesta, despre mamele cari-i vor naşte, şi despre taţii lor cari le vor da naştere în ţara aceasta:

4. vor muri doborîţi de boala * rea. Nimeni nu-i va plînge **, nici nu-i va îngropa, ci vor fi ca un gunoi † pe pămînt; vor pieri de sabie şi de foamete; şi trupurile †† lor moarte vor sluji ca hrană păsărilor cerului şi fiarelor pămîntului." * Cap. 15. 2. ** Cap. 22. 18, 19; 25. 33. † Ps. 83. 10. Cap. 8. 2; 9. 22. †† Ps. 79. 2. Cap. 7. 33; 34. 20.

5. „Căci aşa vorbeşte Domnul: „Să nu intri în nici o casă * de jale, să nu plîngi în ea, şi nici să nu te boceşti cu ei, căci Mi-am luat înapoi dela poporul acesta pacea Mea, zice Domnul, bunătatea şi îndurarea Mea.

* Ezec. 24. 17, 22, 23.

6. Şi mari şi mici, toţi vor muri în ţara aceasta, şi nu vor fi îngropaţi: nimeni nu-i va plînge *, nimeni nu-şi va face tăieturi ** din pricina lor, şi nu se va † rade pentru ei. * Cap. 22. 18. ** Lev. 19. 28. Deut. 14. 1. Cap. 41. 5; 47. 5. † Isa. 22. 12. Cap. 7. 29.

7. Nimeni nu le va pune masa în timpul jălirii ca să-i mîngîie pentru cel mort; şi nimeni nu le va întinde paharul * mîngîierii pentru tatăl sau pentru mama lor. * Prov. 31. 6, 7.

8. Să nu intri nici într'o casă de petrecere, ca să te aşezi cu ei, să mănînci şi să bei."

9. „Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi face să înceteze * în locul acesta, supt ochii voştri şi în zilele voastre, strigătele de bucurie şi strigătele de veselie, cîntecele mirelui şi cîntecele miresei." * Isa. 24. 7, 8. Cap. 7. 34; 25. 10. Ezec. 26. 13. Osea 2. 11. Apoc. 18. 23.

10. „Cînd vei vesti poporului acestuia toate aceste lucruri, ei îţi vor zice: „Pentru ce * ne ameninţă Domnul cu toate aceste mari nenorociri? Ce nelegiuire şi ce păcat am făcut împotriva Domnului, Dumnezeului nostru?"

* Deut. 29. 24. Cap. 5. 19; 13. 22; 22. 8.

11. „Atunci să le răspunzi: „Părinţii voştri * M'au părăsit, zice Domnul, s'au dus după alţi dumnezei, le-au slujit şi s'au închinat înaintea lor; iar pe Mine M'au părăsit, şi n'au păzit Legea Mea! * Deut. 29. 25. Cap. 22. 9.

12. Şi voi aţi făcut şi mai rău * de cît părinţii voştri; căci iată că fiecare ** umblaţi după pornirile inimii voastre rele, şi nu M'ascultaţi.

* Cap. 7. 26. ** Cap. 13. 10.

13. De aceea *, vă voi muta din ţara aceasta într'o ţară **, pe care n'aţi cunoscut-o, nici voi, nici părinţii voştri; şi acolo, veţi sluji altor dumnezei, zi şi noapte, căci nu vă voi ierta!"

* Deut. 4. 26, 27, 28; 28. 36, 63, 64, 65. ** Cap. 15. 14.

14. „De aceea iată, vin * zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice: „Viu este Domnul, care a scos din ţara Egiptului pe copiii lui Israel!"

* Isa. 43. 18. Cap. 23. 7, 8.

15. Ci se va zice: „Viu este Domnul, care a scos pe copiii lui Israel din ţara de la miază-noapte şi din toate ţările unde-i izgonise!" Căci * îi voi aduce înapoi în ţara lor, pe care o dădusem părinţilor lor."

* Cap. 24. 6; 30. 3; 32. 37.

16. „Iată, trimet o mulţime * de pescari, zice Domnul, şi-i vor pescui; şi după aceea, voi trimete o mulţime de vînători, şi-i vor vîna pe toţi munţii şi pe toate dealurile, şi în crăpăturile stîncilor. * Amos 4. 2. Hab. 1. 15.

17. Căci ochii * Mei sînt cu luare aminte la toate căile lor; ele nu sînt ascunse înaintea Feţii Mele, şi nelegiuirea lor nu este ascunsă de privirile Mele. * Iov 34. 21. Prov. 5. 21; 15. 3. Cap. 32. 19.

18. De aceea le voi răsplăti mai întîi îndoit nelegiuirea * şi păcatul lor, pentrucă Mi-au spurcat ** ţara, pentrucă Mi-au umplut moştenirea cu trupurile moarte ale jertfelor aduse idolilor lor şi cu urîciunile lor.

* Isa. 40. 2. Cap. 17. 18. ** Ezec. 43. 7, 9.

19. Doamne, tăria *, cetăţuia şi scăparea ** mea în ziua necazului! Neamurile vor veni la Tine dela marginile pămîntului, şi vor zice: „Părinţii noştri n'au moştenit decît minciună, idoli deşerţi, cari nu sînt de niciun † ajutor!

* Ps. 18. 2. ** Cap. 17. 17. † Isa. 44. 10. Cap. 2. 11; 10. 5.

20. Cum poate omul să-şi facă dumnezei, cari nu sînt * dumnezei?" —

* Isa. 37. 19. Cap. 2. 11. Gal. 4. 8.

21. De aceea iată că le arăt, de data aceasta, şi-i fac să ştie puterea şi tăria Mea; şi vor cunoaşte că Numele Meu * este Domnul."

* Exod. 15. 3. Cap. 33. 2. Amos 5. 8.

17 1. Păcatul lui Iuda este scris cu un priboi* de fer, cu un vîrf de diamant; este săpat** pe tabla inimii lor, şi pe coarnele altarelor lor.
*Iov 19.24. **Prov. 3.3. 2 Cor. 3.3.

2. Cum se gîndesc la copiii lor, aşa se gîndesc la altarele lor, şi la idolii şi Astartele* lor lîngă copacii verzi, pe dealuri înalte. *Judc. 3.7. 2 Cron. 24.18; 33.3, 19. Isa. 1.29; 17.8. Cap. 2.20.

3. Eu dau la pradă* muntele Meu şi ogoarele lui, avuţiile tale, toate vistieriile şi înălţimile tale, din pricina păcatelor tale, pe tot ţinutul tău!
*Cap. 15.13.

4. Din vina ta vei perde moştenirea, pe care ţi-o dădusem; te voi face să slujeşti vrăjmaşului tău într'o ţară*, pe care n'o cunoşti, căci aţi aprins focul** mîniei Mele, care va arde totdeauna." *Cap. 16.13. **Cap. 15.14.

5. „Aşa vorbeşte Domnul: blestemat* să fie omul care se încrede în om, care se sprijineşte pe un muritor** şi îşi abate inima dela Domnul!
*Isa. 30.1, 2; 31.1. **Isa. 31.3.

6. Căci este ca un nenorocit* în pustie, şi nu** vede venind fericirea; locuieşte în locurile arse ale pustiei, într'un pămînt† sărat şi fără locuitori.
*Cap. 48.6. **Iov 20.17. †Deut. 29.23.

7. Binecuvîntat* să fie omul, care se încrede în Domnul, şi a cărui nădejde este Domnul!
*Ps. 2.12; 34.8; 125.1; 146.5. Prov. 16.20. Isa. 30.18.

8. Căci el este ca un pom* sădit lîngă ape care-şi întinde rădăcinile spre rîu; nu se teme de căldură, cînd vine, şi frunzişul lui rămîne verde; în anul secetei, nu se teme, şi nu încetează să aducă roadă." *Iov 8.16. Ps. 1.3.

9. „Inima este nespus de înşelătoare şi de desnădăjduit de rea; cine poate s'o cunoască?

10. „Eu, Domnul, cercetez* inima, şi cerc rărunchii, ca să** răsplătesc fiecăruia după purtarea lui, după rodul faptelor lui." *1 Sam. 16.7. 1 Cron. 28.9. Ps. 7.9; 139.23, 24. Prov. 17.3. Cap. 11.20; 20.12. Rom. 8.27. Apoc. 2.23. **Ps. 62.12. Cap. 32.19. Rom. 2.6.

11. Ca o potîrnichie, care clocește niște ouă pe cari nu le-a ouat ea, aşa este celce agoniseşte bogăţii pe nedrept; trebuie să le părăsească* în mijlocul zilelor sale, şi la urmă nu este decît un** nebun. *Ps. 55.23. **Luc. 12.20.

12. Scaun de domnie plin de slavă, înălţat dela început, loc al sfîntului nostru Locaş,

13. Doamne, nădejdea* lui Israel! Toţi ceice** Te părăsesc, vor fi acoperiţi de ruşine." — „Ceice se abat dela Mine vor fi scrişi† pe pămînt, căci părăsesc pe Domnul, izvorul†† de apă vie." — *Cap. 14.8. **Ps. 73.27. Isa. 1.28. †Luc. 10.20. ††Cap. 2.13.

14. Vindecă-mă, Tu, Doamne, şi voi fi vindecat; mîntuieşte-mă Tu, şi voi fi mîntuit; căci Tu* eşti slava mea!
*Deut. 10.21. Ps. 109.1; 148.14.

15. Iată, ei îmi zic: „Unde* este Cuvîntul Domnului? Să se împlinească dar!" *Isa. 5.19. Ezec. 12.22. Amos 5.18. 2 Pet. 3.4.

16. „Şi eu, ca să Te ascult, n'am* vrut să nu fiu păstor; nici n'am dorit ziua nenorocirii, ştii; şi ce a ieşit din buzele mele, este descoperit înaintea Ta. *Cap. 1.4, etc.

17. De aceea, nu fi o pricină de groază pentru mine, căci Tu eşti scăparea* mea în ziua nenorocirii! *Cap. 16.19.

18. Prigonitorii mei să fie acoperiţi de ruşine*, dar să nu fiu ruşinat** eu; să tremure ei, dar să nu tremur eu! Adu peste ei ziua nenorocirii, loveşte-i† cu o îndoită urgie!"
*Ps. 35.4; 40.14; 70.2. **Ps. 25.2. †Cap. 11.20.

Sfinţirea Sabatului.

19. „Aşa mi-a vorbit Domnul: „Du-te, şi stai la poarta copiilor poporului, pe care intră şi ies împăraţii lui Iuda, şi la toate porţile Ierusalimului,

20. şi spune-le: „Ascultaţi* Cuvîntul Domnului, împăraţi ai lui Iuda, tot Iuda, şi toţi locuitorii Ierusalimului, cari intraţi pe aceste porţi!"
*Cap. 19.3; 22.2.

21. „Aşa vorbeşte Domnul: „Luaţi seama*, în sufletele voastre, să nu purtaţi nici o povară în ziua Sabatului, şi să n'o aduceţi înlăuntru pe porţile Ierusalimului. *Num. 15.32, etc. Neem. 13.19.

22. Să nu scoateţi din casele voastre nici o povară în ziua Sabatului, şi să nu faceţi nici o lucrare, ci sfinţiţi ziua Sabatului, cum am poruncit* părinţilor voştri." *Exod. 20.8; 23.12; 31.13. Ezec. 20.12.

23. Dar* ei n'au ascultat şi n'au luat aminte; ci şi-au înţepenit gîtul, ca să n'asculte şi să nu ia învăţătură.
*Cap. 7.24, 26; 11.10.

24. Dacă Mă veţi asculta în adevăr, zice Domnul, şi nu veţi aduce nici o sarcină înlăuntru pe porţile acestei cetăţi, în ziua Sabatului, ci veţi sfinţi ziua Sabatului, şi nu veţi face nici o lucrare în ziua aceasta,

25. atunci pe porţile acestei cetăţi vor* intra împăraţi şi voivozi, cari

vor şedea pe scaunul de domnie al lui David; ei vor veni în cară şi călări pe cai, ei şi voivozii lor, oamenii lui Iuda şi locuitorii Ierusalimului, şi cetatea aceasta va fi locuită în veci.
* Cap. 22. 4.

26. Vor veni din cetăţile lui Iuda şi din împrejurimile* Ierusalimului, din ţara lui Beniamin, din vale, de pe munte şi dela miazăzi**, ca să aducă arderi de tot şi jertfe†, să aducă daruri de mîncare şi tămîie, şi să aducă jertfe de mulţămire†† în Casa Domnului. * Cap. 32. 44; 33. 13. ** Zah. 7. 7. † Zah. 7. 7. †† Ps. 107. 22; 116. 17.

27. Dar dacă nu veţi asculta cînd vă poruncesc să sfinţiţi ziua Sabatului, să nu duceţi nici o povară, şi să n'o aduceţi înlăuntru pe porţile Ierusalimului, în ziua Sabatului, atunci voi aprinde* un foc la porţile cetăţii, care** va arde casele cele mari ale Ierusalimului şi nu se va stinge."
* Cap. 21. 14; 49. 27. Plîn. 4. 11. Amos 1. 4, 7, 10, 12; 2. 2, 5. ** 2 Reg. 25. 9. Cap. 52. 13.

Vasul olarului şi nepocăinţa poporului.

18 1. Cuvîntul vorbit lui Ieremia din partea Domnului şi care sună astfel:

2. „Scoală-te şi pogoară-te în casa olarului; acolo te voi face să auzi cuvintele Mele!"

3. Cînd m'am pogorît în casa olarului, iată că el lucra pe roată.

4. Vasul pe care-l făcea n'a izbutit, — cum se întîmplă cu lutul în mîna olarului. Atunci el a făcut un alt vas, cum i-a plăcut lui să-l facă.

5. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

6. „Nu pot Eu să fac cu voi ca olarul acesta, casă* a lui Israel? zice Domnul. Iată, cum** este lutul în mîna olarului, aşa sînteţi voi în mîna Mea, casă a lui Israel!
* Isa. 45. 9. Rom. 9. 20, 21. ** Isa. 64. 8.

7. Deodată zic despre un neam, despre o împărăţie, că-l voi smulge*, că-l voi surpa, şi că-l voi nimici;
* Cap. 1. 10.

8. dar dacă neamul acesta*, despre care am vorbit astfel, se întoarce dela răutatea lui, atunci şi Mie Îmi pare rău** de răul pe care Îmi pusesem în gînd să i-l fac.
* Ezec. 18. 21; 33. 11. ** Cap. 26. 3. Iona 3. 10.

9. Tot aşa însă, deodată zic despre un neam, sau despre o împărăţie, că-l voi zidi sau că-l voi sădi.

10. Dar dacă neamul acesta face ce este rău înaintea Mea, şi n'ascultă glasul Meu, atunci Îmi pare rău şi de binele, pe care aveam de gînd să i-l fac."

11. „De aceea, vorbeşte acum oamenilor lui Iuda şi locuitorilor Ierusalimului, şi zi: „Aşa vorbeşte Domnul: Iată, pregătesc o nenorocire împotriva voastră, şi fac un plan împotriva voastră. De aceea, întoarceţi-vă* fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptaţi-vă umbletele şi faptele!"
* 2 Reg. 17. 13. Cap. 7. 3; 25. 5; 26. 13; 35. 15.

12. „Dar ei zic: „Degeaba*! Căci noi ne vom urma gîndurile noastre, şi vom lucra fiecare după pornirile inimii noastre rele!" * Cap. 2. 25.

13. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul: „Întrebaţi* pe neamuri! Cine a auzit vreodată asemenea lucruri? Fecioara lui Israel a făcut grozave** blestemăţii. * Cap. 2. 10. 1 Cor. 5. 1. ** Cap. 5. 30.

14. Părăseşte zăpada Libanului stînca ogoarelor? Sau se văd secînd apele cari vin de departe proaspete şi curgătoare?

15. Totuş poporul Meu M'a uitat* şi aduce tămîie idolilor**; s'a abătut din căile lui, a părăsit vechile cărări†, şi a apucat pe cărări şi drumuri nebătute, * Cap. 2. 13, 32; 3. 21; 13. 25; 17. 13. ** Cap. 10. 15; 16. 19. † Cap. 6. 16.

16. făcînd astfel din ţara lor, o pustietate*, o vecinică batjocură**; toţi ceice trec prin ea sînt uimiţi şi dau din cap. * Cap. 19. 8; 49. 13; 50, 13. ** 1 Reg. 9. 8. Plîn. 2. 15. Mic. 6. 16.

17. Ca* vîntul de la răsărit, îi voi risipi** înaintea vrajmaşului; iar în ziua necazului lor, le voi întoarce† spatele şi nu Mă voi uita la ei!"
* Ps. 48. 7. ** Cap. 13. 24. † Cap. 2. 27.

18. „Atunci ei au zis: „Veniţi*, să urzim rele împotriva lui Ieremia! Căci** doar nu va pieri Legea din lipsă de preoţi, nici sfatul din lipsă de înţelepţi, nici cuvîntul din lipsă de prooroci. Haidem să-l ucidem cu vorba, şi să nu luăm seama la toate vorbirile lui!" * Cap. 11. 19. ** Lev. 10. 11. Mal. 2. 7. Ioan 7. 48, 49.

19. „Ascultă-mă, Doamne, şi auzi glasul protivnicilor mei!

20. Cu rău* se răsplăteşte binele? Căci au săpat** o groapă ca să-mi ia viaţa. Adu-Ţi aminte că am stat înaintea Ta, ca să vorbesc bine pentru ei, şi să abat mînia Ta de la ei.
* Ps. 109. 4, 5. ** Ps. 35. 7; 57. 6. Vers. 22.

21. De aceea, dă* pe copiii lor pradă foametei, şi doboară-i cu sabia! Nevestele lor să fie lipsite de copii şi să rămînă văduve, şi bărbaţii lor să fie luaţi de ciumă; tinerii lor să fie ucişi de sabie în luptă! *Ps. 109. 9, 10.

22. Să se audă strigăte ieşind din casele lor, cînd cetele aduse de Tine vor cădea deodată peste ei! Căci au săpat* o groapă, ca să mă prindă, şi mi-au întins laţuri supt picioare. *Vers. 20.

23. Dar Tu, Doamne, cunoşti toate uneltirile lor făcute ca să mă omoare. Nu le ierta* nelegiuirea, şi nu le şterge păcatul dinaintea Ta: ci să fie doboriţi în Faţa Ta! Lucrează împotriva lor la vremea mîniei Tale!"

*Ps. 35. 4; 109. 14. Cap. 11. 20; 15. 15.

Vasul zdrobit şi dărîmarea Ierusalimului.

19 1. Aşa a vorbit Domnul: „Du-te de cumpără de la un olar un vas de pămînt, şi ia cu tine pe cîţiva din bătrînii poporului şi din bătrînii preoţilor.

2. Du-te în valea* Ben-Hinom, care este la intrarea porţii olăriei, şi acolo să vesteşti cuvintele pe cari ţi le voi spune. *Ios. 15. 8. 2 Reg. 23. 10. Cap. 7. 31.

3. Să spui*: „Ascultaţi Cuvîntul Domnului, împăraţi ai lui Iuda, şi locuitori ai Ierusalimului!

Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste locul acesta o nenorocire, care va face să ţiuie urechile** oricui va auzi vorbindu-se de ea.

*Cap. 17. 20. **1 Sam. 3. 11. 2 Reg. 21. 12.

4. Pentrucă M'au părăsit*, au spurcat locul acesta, au adus în el tămîie altor dumnezei, pe cari nu-i cunoşteau nici ei, nici părinţii lor, nici împăraţii lui Iuda, şi au umplut locul acesta cu sînge** nevinovat. *Deut. 28. 20. Isa. 65. 11. Cap. 2. 13, 17, 19; 15. 6; 17. 13. **2 Reg. 21. 16. Cap. 2. 34.

5. Au zidit* şi înălţimi lui Baal, ca să ardă pe copiii lor în foc ca arderi de tot lui Baal: lucru, pe care nici nu-l poruncisem**, nici nu-l rînduisem, şi nici nu-Mi trecuse prin minte."

*Cap. 7. 31, 32; 32. 35. ** Lev. 18. 21.

6. „De aceea, iată, vin zile, zice Domnul, cînd locul acesta nu se va mai numi Tofet, nici Valea* Ben-Hinom, ci se va numi Valea Măcelului! *Ios. 15. 8.

7. In locul acesta voi zădărnici sfatul lui Iuda şi al Ierusalimului; îi voi face* să cadă ucişi de sabie înaintea vrăjmaşilor lor, şi de mîna celor ce vor să le ia viaţa. Trupurile lor moarte** le voi da hrană păsărilor cerului şi fiarelor pămîntului.

*Lev. 26. 17. Deut. 28. 25. **Ps. 79. 2. Cap. 7. 33; 16. 4; 34. 20.

8. Voi face din cetatea aceasta o groază şi o batjocură*; aşa că toţi ceice vor trece pe lîngă ea, se vor îngrozi şi vor şuera, cînd vor vedea toate rănile ei. *Cap. 18. 16; 49. 13; 50. 13.

9. Îi voi face să mănînce carnea* fiilor şi fiicelor lor, aşa că îşi vor mînca unii carnea altora, în mijlocul necazului şi strîmtorării, în care-i vor aduce vrăjmaşii lor, şi ceice vor să le ia viaţa. *Lev. 26. 29. Deut. 28. 53. Isa. 9. 20. Plîn. 4. 10.

10. Să spargi* apoi vasul, supt ochii oamenilor cari vor merge cu tine.

*Cap. 51. 63, 64.

11. Şi să le spui: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Tocmai aşa voi zdrobi* pe poporul acesta şi cetatea aceasta, cum se sparge vasul unui olar, fără să poată fi făcut la loc. Şi morţii vor fi îngropaţi** în Tofet, din lipsă de loc pentru îngropare.

*Ps. 2. 9. Isa. 30. 14. Plîn. 4. 2. **Cap. 7. 32.

12. Aşa voi face locului acestuia — zice Domnul — şi locuitorilor lui, şi voi face cetatea aceasta ca Tofetul.

13. Casele Ierusalimului, şi casele împăraţilor lui Iuda vor fi necurate ca* Tofetul, toate casele pe acoperişul** cărora se aducea tămîie întregei oştiri a cerurilor, şi se turnau jertfe de băutură† altor dumnezei!" *2 Reg. 23. 10. **2 Reg. 23. 12. Cap. 32. 29. Ţef. 1. 5. †Cap. 7. 18.

Inchiderea lui Ieremia.

14. Ieremia s'a întors din Tofet, unde-l trimesese Domnul să prooroceaască. Apoi a stătut în curtea* Casei Domnului, şi a zis întregului popor:

*2 Cron. 20. 5.

15. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste cetatea aceasta şi peste toate cetăţile cari ţin de ea, toate nenorocirile pe cari i le-am vestit mai dinainte, pentrucă şi-au înţepenit gîtul* ca să n'asculte cuvintele Mele."

*Cap. 7. 26; 17. 23.

20 1. Paşhur, fiul lui Imer*, preot şi priveghetor de căpetenie în Casa Domnului, a auzit pe Ieremia proorocind aceste lucruri. *1 Cron. 24. 11.

2. Şi Paşhur a lovit pe proorocul Ieremia, şi l-a aruncat în temniţa cu

butuci, care era la poarta de sus a lui Beniamin, în Casa Domnului.

3. Dar a doua zi, Paşhur a scos pe Ieremia din temniţă. Şi Ieremia i-a zis: „Domnul nu te mai numeşte Paşhur“ *(Noroc din toate părţile)*, ci Magor-Misabib *(Spaimă din toate părţile)*.

4. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Iată, te voi face de groază, pe tine şi pe toţi prietenii tăi; ei vor cădea ucişi de sabia vrăjmaşilor lor, şi ochii tăi vor vedea lucrul acesta. Voi da de asemenea pe tot Iuda în mînile împăratului Babilonului, care-i va duce robi la Babilon şi-i va ucide cu sabia.

5. Toate bogăţiile cetăţii acesteia, tot rodul muncii ei, tot ce are ea mai scump, şi toate vistieriile împăraţilor lui Iuda le voi da * în mînile vrăjmaşilor lor; aceştia le vor jăfui, le vor lua şi le vor duce la Babilon.

* 2 Reg. 20. 17; 24. 12–16; 25. 13, etc. Cap. 3. 24.

6. Chiar şi tu, Paşhur, şi toţi ceice locuiesc în casa ta, veţi merge la Babilon în robie; acolo vei muri şi acolo vei fi îngropat, tu şi toţi prietenii tăi, cărora le-ai proorocit * minciuni.“

* Cap. 14. 13, 14; 28. 15; 29. 21.

Plîngerile proorocului.

7. M'ai înduplecat, Doamne, şi m'am lăsat înduplecat; ai * fost mai tare decît mine şi m'ai biruit! In fiecare zi sînt o pricină de rîs **, toată lumea îşi bate joc de mine. * Cap. 1. 6, 7. ** Plin. 3. 14.

8. Căci ori de cîte ori vorbesc, trebuie să * strig: „Sîlnicie şi apăsare!“ Aşa încît cuvîntul Domnului îmi aduce numai ocară şi batjocură toată ziua.

* Cap. 6. 7.

9. Dacă zic: „Nu voi mai pomeni de El, şi nu voi mai vorbi în Numele Lui!“ iată că în inima mea este ca un foc * mistuitor, închis în oasele mele. Caut să-l opresc, dar nu ** pot.

* Iov 32. 18, 19. Ps. 39. 3. ** Iov 32. 18. Fapt. 18. 5.

10. Căci aud * vorbele rele ale multora, spaima care domneşte împrejur. —„Invinuiţi-l“, strigă ei; „haidem să-l învinuim!“ Toţi ceice trăiau în pace ** cu mine, pîndesc să vadă dacă mă clatin, şi zic: „Poate că se va lăsa prins, vom pune mîna pe el, şi ne vom răzbuna pe el!“

* Ps. 31. 13. ** Iov 19. 19. Ps. 41: 9; 55. 13. 14. Luc. 11. 53, 54.

11. Dar Domnul * este cu mine ca un viteaz puternic; deaceea, prigonitorii mei se vor poticni şi nu vor ** birui. Se vor umplea de ruşine că n'au lucrat cu chibzuinţă: de o vecinică ruşine †, care nu se va uita!

* Cap. 1. 8, 19. ** Cap. 15. 20; 17. 18. † Cap. 23. 40.

12. Şi acum, Doamne, Dumnezeul oştirilor, care încerci pe cel * neprihănit, care pătrunzi rărunchii şi inimile, fă-mă ** să văd răzbunarea Ta împotriva lor! Căci Ţie îmi încredinţez pricina. * Cap. 11. 20; 17. 10. ** Ps. 54. 7; 59. 10.

13. Cîntaţi Domnului, lăudaţi pe Domnul! Căci El izbăveşte * sufletul celui nenorocit din mîna celor răi.“

* Ps. 35. 9. 10; 109. 30. 31.

14. Blestemată * să fie ziua cînd m'am născut! Ziua în care m'a născut mama, să nu fie binecuvîntată!

* Iov 3. 3. Cap. 15. 10.

15. Blestemat să fie omul care a adus vestea aceasta tatălui meu: „Ţi s'a născut un copil de parte bărbătească“, şi l-a umplut de bucurie cu ea!

16. Omul acela să ajungă ca cetăţile, pe cari le-a nimicit * Domnul fără milă! Să audă gemete dimineaţa **, şi strigăte de război la amiază!

* Fac. 19. 25. ** Cap. 18. 22.

17. De ce n'am fost * omorît în pîntecele mamei, ca să-mi fi fost ea mormîntul meu!“ De ce n'a rămas ea vecinic însărcinată cu mine? * Iov 3. 10. 11.

18. Pentruce am ieşit * din pîntecele mamei ca să văd ** numai suferinţă şi durere, şi să-mi isprăvesc zilele în ruşine? * Iov 3. 20. ** Plin. 3. 1.

Proorocie despre luarea Ierusalimului.

21 1. Cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, cînd i-a trimes împăratul Zedechia pe Paşhur *, fiul lui Malchia, şi pe Ţefania **, fiul lui Maaseia, preotul, ca să-i zică:

* Cap. 38. 1. ** 2 Reg. 25. 18. Cap. 29. 25; 37. 3.

2. „Intreabă pe Domnul * pentru noi; căci Nebucadneţar, împăratul Babilonului, este în război cu noi! Poate că Domnul va face pentru noi vreuna din minunile Lui, ca să-l depărteze dela noi.“ * Cap. 37. 3, 7.

3. Ieremia le-a răspuns: „Să spuneţi lui Zedechia:

4. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi întoarce armele de război cari sînt în mînile voastre, şi cu cari vă luptaţi în afară de ziduri, împotriva împăratului Babilonului şi împotriva Haldeilor cari vă împresoară, şi le voi strînge * în mijlocul cetăţii acesteia. * Isa. 13. 4.

5: Apoi Eu însumi voi lupta împotriva voastră, cu mîna întinsă* şi cu braţ tare, cu mînie, urgie, şi mare supărare.
*Exod. 6. 6.

6. Voi lovi pe locuitorii cetăţii acesteia, atît oameni cît şi dobitoace, şi vor muri de o ciumă grozavă."

7. După aceea — zice Domnul — voi* da pe Zedechia, împăratul lui Iuda, pe slujitorii lui, pe popor, şi pe ceice vor scăpa în cetatea aceasta de ciumă, de sabie şi de foamete, îi voi da în mînile lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, în mînile vrăjmaşilor lor, în mînile celor ce vor să le ia viaţa; şi Nebucadneţar îi va trece prin ascuţişul săbiei, nu-i va cruţa**, nu va avea nici o milă de ei, şi nu se va îndura de ei.
*Cap. 37. 17; 39. 5; 52. 9. **Deut. 28. 50. 2 Cron. 36. 17.

8. Iar poporului acestuia să-i spui: „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată că vă pun* înainte calea vieţii şi calea morţii.
*Deut. 30. 19.

9. Cine va* rămînea în cetatea aceasta, va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieşi să se ducă la Haldeii, cari vă împresoară, va scăpa cu viaţă, care va fi singura** lui pradă. *Cap. 38. 2, 17, 18. **Cap. 39. 18; 45. 5.

10. Căci Eu Imi îndrept privirile* împotriva cetăţii acesteia ca să-i fac rău, nu bine, zice Domnul; ea va fi dată în mînile** împăratului Babilonului, care o va arde† cu foc." *Lev. 17. 10. Cap. 44. 11. Amos 9. 4. **Cap. 38. 3. †Cap. 34. 2, 22; 37. 10; 38. 18, 23; 52. 13.

11. „Şi să spui casei împăratului lui Iuda: „Ascultaţi Cuvîntul Domnului,

12. casă a lui David! Aşa vorbeşte Domnul: „Faceţi dreptate* disdediminează**, şi scoateţi pe cel asuprit din mînile asupritorului, ca să nu izbucnească mînia Mea ca un foc, şi să se aprindă, fără să se poată stinge, din pricina răutăţii faptelor voastre!
*Cap. 22. 3. Zah. 7. 9. **Ps. 101. 8.

13. Iată, am necaz pe* tine, cetate aşezată în vale, pe stînca din cîmpie, zice Domnul, pe voi cari ziceţi: „Cine** se va pogorî împotriva noastră? Cine va intra în locuinţele noastre?"
*Exec. 13. 8. **Cap. 49. 4.

14. Vă voi pedepsi după rodul* faptelor voastre, zice Domnul; — voi pune foc pădurii voastre, şi-i va mînca toate** împrejurimile."
*Prov. 1. 31. Isa. 3. 10, 11. **2 Cron. 36. 19. Cap. 52. 13.

Impotriva casei împărăteşti a lui Iuda.

22 1. „Aşa vorbeşte Domnul: „Pogoară-te în casa împăratului lui Iuda, şi acolo rosteşte cuvintele acestea.

2. Să spui: „Ascultă Cuvîntul* Domnului, împărat al lui Iuda, care stai pe scaunul de domnie al lui David, tu, slujitorii tăi, şi tot poporul, cari intraţi pe porţile acestea! *Cap. 17. 20.

3. Aşa vorbeşte Domnul: „Faceţi dreptate* şi judecată; scoateţi pe cel asuprit din mînile asupritorului; nu chinuiţi** pe străin, pe orfan şi pe văduvă; nu apăsaţi, şi nu vărsaţi sînge nevinovat în locul acesta!
*Cap. 21. 12. **Vers. 17.

4. Căci dacă lucraţi după cuvîntul acesta, vor intra* pe porţile casei acesteia împăraţi cari stau pe scaunul de domnie al lui David, suiţi în cară şi călări pe cai, ei, slujitorii lor şi poporul lor. *Cap. 17. 25.

5. Dar dacă nu veţi asculta cuvintele acestea, pe Mine însumi* jur, zice Domnul, că această casă va ajunge o dărîmătură! *Evr. 6. 13, 17.

6. Căci aşa vorbeşte Domnul asupra casei împăratului lui Iuda: „Tu eşti pentru Mine ca Galaadul, ca vîrful Libanului; dar, cu adevărat, voi face din tine un pustiu, o cetate fără locuitori!

7. Pregătesc împotriva ta nişte nimicitori, fiecare cu armele lui: ei vor tăia cei mai frumoşi* cedri ai tăi, şi-i vor** arunca în foc. *Isa. 37. 24. **Cap. 21. 14.

8. Multe neamuri vor trece pe lîngă cetatea aceasta, şi vor zice unul altuia: „Pentruce a făcut Domnul* aşa acestei cetăţi mari?" *Deut. 29. 24, 25. 1 Reg. 9. 8, 9.

9. Şi se va răspunde: „Pentrucă* au părăsit legămîntul Domnului, Dumnezeului lor, pentrucă s'au închinat înaintea altor dumnezei şi le-au slujit!"
*2 Reg. 22. 17. 2 Cron. 34. 25.

10. „Nu plîngeţi pe cel* mort, şi nu vă bociţi pentru el; ci plîngeţi mai de grabă pe cel ce se duce**, care nu se va mai întoarce, şi nu-şi va mai vedea ţara de naştere! *2 Reg. 22. 20. **Vers. 11.

11. Căci aşa vorbeşte Domnul despre Şalum*, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, care domnea în locul tatălui său Iosia, şi care** a ieşit din locul acesta: „Nu se va mai întoarce în el;
*1 Cron. 3. 15. 2 Reg. 23. 30. **2 Reg. 23. 34.

12. ci va muri în locul unde este dus rob, şi nu va mai vedea ţara aceasta."

13. „Vai* de cel ce îşi zideşte casa cu

nedreptate, şi odăile cu nelegiuire; care pune** pe aproapele său să lucreze de geaba, fără să-i dea plata;
*2 Reg. 23. 35. Vers. 18. **Lev. 19. 13. Deut. 24. 14, 15. Mic. 3. 10. Hab. 2. 9. Iac. 5. 4.

14. care zice: „Îmi voi zidi o casă mare, şi odăi încăpătoare;“ şi-i face ferestre multe, o căptuşeşte cu cedru, şi o văpseşte cu roş!“

15. „Împărat eşti tu oare, de te întreci în cedri?“ Nu mînca tatăl* tău, şi nu bea şi el?“ Şi totuş el făcea dreptate şi judecată, şi era** fericit!
*2 Reg. 23. 25. **Ps. 128. 2. Isa. 3. 10.

16. Judeca pricina săracului şi a celui lipsit, şi era fericit. Nu înseamnă lucrul acesta a Mă cunoaşte? zice Domnul.

17. Dar tu n'ai ochi* şi inimă decît ca să te dedai la lăcomie, ca să verşi sînge nevinovat, şi să întrebuinţezi asuprire şi sîlnicie. *Ezec. 19. 6.

18. De aceea, aşa vorbeşte Domnul despre Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda: „Nu-l vor* plînge, zicînd: „Vai**, fratele meu! Vai, sora mea!“ Nici nu-l vor plînge, zicînd: „Vai, doamne! Vai, măria sa!“
*Cap. 16. 4, 6. **1 Reg. 13. 30.

19. Ci va* fi înmormîntat ca un măgar, va fi tîrît şi aruncat afară din porţile Ierusalimului!“
*2 Cron. 36. 6. Cap. 36. 30.

20. „Suie-te pe Liban, şi strigă! Inalţă-ţi glasul de pe Basan! Şi strigă de pe înălţimea Abarim! Căci toţi cei ce te iubeau sînt zdrobiţi!

21. „Ţi-am vorbit cînd îţi mergea bine; dar tu ziceai: „Nu pot s'ascult!“ Aşa ai lucrat* din tinereţa ta, şi n'ai ascultat glasul Meu.
*Cap. 3. 25; 7. 23, etc.

22. Pe toţi păstorii* tăi îi va paşte vîntul, şi cei ce te iubesc** vor merge în robie. Atunci vei fi acoperit de ruşine şi vei roşi, din pricina întregei tale răutăţi. *Cap. 23. 1. **Vers. 20.

23. Tu, care locuieşti pe Liban acum, care îţi ai cuibul în cedri, cum vei geme cînd te vor ajunge durerile, dureri* ca ale unei femei în munci.“ *Cap. 6. 24.

24. „Pe viaţa Mea, zice Domnul, că, şi chiar dacă* Ieconia[1] fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, ar fi un inel** de pecetluit în mîna Mea cea dreaptă, te-aş scoate şi de acolo. *2 Reg. 24. 6, 8. 1 Cron. 3. 16. Cap. 37. 1. **Cînt. 8. 6. Hag. 2. 23.

25. Te voi da* în mînile celor ce vor să-ţi ia viaţa, în mînile acelora înaintea cărora tremuri, în mînile lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, în mînile** Haldeilor.
*Cap. 34. 20. **2 Reg. 24. 15. 2 Cron. 36. 10.

26. Te voi arunca, pe tine şi pe mamă-ta care te-a născut, într'o altă ţară, unde nu v'aţi născut, şi acolo veţi muri!

27. Dar în ţara în care vor dori să se întoarcă, nu se vor mai întoarce!

28. Este un vas dispreţuit, sfărîmat, acest Ieconia? Este el un lucru*, căruia nu-i dai niciun preţ? Pentruce sînt aruncaţi, oare, el şi sămînţa lui, şi asvîrliţi într'o ţară, pe care n'o cunosc?“ — *Ps. 31. 12. Cap. 48. 38. Osea 8. 8.

29. Ţară*, ţară, ţară, ascultă glasul Domnului! *Deut. 32. 1. Isa. 1. 2; 34. 1. Mic. 1. 2.

30. Aşa vorbeşte Domnul: „Scrieţi pe omul acesta ca lipsit de* copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viaţa lui; căci niciunul din urmaşii lui nu va izbuti să şadă pe scaunul de domnie al lui David** şi să domnească peste Iuda.“
*1 Cron. 3. 16, 17. Mat. 1. 12. **Cap. 36. 30.

Păstorii lui Israel.

23 1. „Vai de păstorii* cari nimicesc şi risipesc turma păşunei Mele, zice Domnul.“
*Cap. 10. 21; 22. 22. Ezec. 34. 2.

2. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel, împotriva păstorilor cari pasc pe poporul meu: „Pentrucă Mi-aţi risipit oile, le-aţi izgonit, şi nu v'aţi îngrijit de ele, iată* că vă voi pedepsi din pricina răutăţii faptelor voastre, zice Domnul.“
*Exod. 32. 34.

3. „Şi Eu însumi voi strînge* rămăşiţa oilor Mele din toate ţările, în cari le-am izgonit; le voi aduce înapoi în păşunea lor, şi vor creşte şi se vor înmulţi. *Cap. 32. 37. Ezec. 34. 13, etc.

4. Voi pune peste ele păstori* cari le vor paşte; nu le va mai fi teamă, nici groază, şi nu va mai lipsi niciuna din ele, zice Domnul.“ *Cap. 3. 15. Ezec. 34. 23, etc.

5. „Iată* vin zile, zice Domnul, cînd voi ridica lui David o Odraslă neprihănită. El va împărăţi, va lucra cu înţelepciune, şi va face dreptate** şi judecată în ţară. *Isa. 4. 2; 11. 1; 40. 10, 11. Cap. 33, 14, 15, 16. Dan. 9. 24. Zah. 3. 8; 6. 12. Ioan 1. 45. **Ps. 72. 2. Isa. 9. 7; 32. 1, 18.

6. In vremea Lui, Iuda* va fi mîntuit, şi Israel va avea linişte** în locuinţa

1. Sau Ioiachin.

lui; şi iată Numele † pe care i-L vor da: „Domnul, Neprihănirea noastră!“
* Deut. 33. 28. Zah. 14. 11. ** Cap. 32. 37. † Cap. 33. 16. 1 Cor. 1. 30.

7. „De aceea iată, vin* zile, zice Domnul, cînd nu se va mai zice: „Viu este Domnul, care a scos din ţara Egiptului pe copiii lui Israel!“
* Cap. 16. 14, 15.

8. Ci se va zice: „Viu este Domnul, care a scos şi a adus înapoi sămînţa casei lui Israel din ţara dela miază noapte şi din toate ţările* în cari îi risipisem! „Şi vor locui în ţara lor.“
* Isa. 43. 5, 6. Vers. 3.

9. Asupra proorocilor.
„Inima îmi este zdrobită în mine, toate oasele* îmi tremură; sînt ca un om beat, ca un om ameţit de vin, din pricina Domnului şi din pricina sfintelor Lui cuvinte. * Hab. 3. 16.

10. Căci ţara* este plină de preacurvii, şi ţara se jăleşte din pricina jurămintelor**; cîmpiile† pustiei sînt uscate.“ Toată alergătura lor ţinteşte numai la rău, şi toată vitejia lor este pentru nelegiuire!
* Cap. 5. 7, 8; 9. 2. ** Osea 4. 2, 3. † Cap. 9. 10; 12. 4.

11. Proorocii* şi preoţii sînt stricaţi; „le-am găsit răutatea chiar şi în** Casa Mea, zice Domnul.“ * Cap. 6. 13; 8. 10. Tef. 3. 4. ** Cap. 7. 30; 11. 15; 32. 34. Ezec. 8. 11; 23. 39.

12. „De aceea, calea* lor va fi lunecoasă şi întunecoasă, vor fi împinşi şi vor cădea; căci voi aduce nenorocirea** peste ei în anul cînd îi voi pedepsi, zice Domnul.“
* Ps. 35. 6. Prov. 4. 19. Cap. 13. 16. ** Cap. 11. 23.

13. „In proorocii Samariei am văzut următoarea nebunie: au proorocit pe* Baal, şi au rătăcit** pe poporul Meu Israel! * Cap. 2. 8. ** Isa. 9. 16.

14. Dar în proorocii Ierusalimului am văzut lucruri grozave. Sînt preacurvari*, trăiesc în** minciună; întăresc† mînile celor răi, aşa că nici unul nu se mai întoarce dela răutatea lui; toţi sînt înaintea Mea ca Sodoma††, şi locuitorii Ierusalimului ca Gomora.“
* Cap. 29. 23. ** Vers. 26. † Ezec. 13. 22. †† Deut. 32. 32. Isa. 1. 9, 10.

15. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor despre prooroci: iată, îi voi hrăni cu* pelin, şi le voi da să bea ape otrăvite; căci prin proorocii Ierusalimului s'a răspîndit nelegiuirea în toată ţara.“ * Cap. 8. 14; 9. 15.

16. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „N'ascultaţi cuvintele proorocilor cari vă prooroceşc! Ei vă leagănă în închipuiri zădarnice; spun* vedenii ieşite din inima lor, nu ce vine din gura Domnului. * Cap. 14. 14. Vers. 21.

17. Ei spun celor ce Mă nesocotesc: „Domnul a zis: „Veţi avea* pace;“ şi zic tuturor celor ce trăiesc după aplecările inimii lor: „Nu** vi se va întîmpla niciun rău.“
* Cap. 6. 14; 8. 11. Ezec. 13. 10. Zah. 10. 2. ** Mic. 3. 11.

18. Cine* a fost de faţă la sfatul Domnului ca să vadă şi să asculte cuvîntul Lui? Cine a plecat urechea la cuvîntul Lui şi cine l-a auzit?
* Iov 15. 8. 1 Cor. 2. 16.

19. Iată că furtuna* Domnului, urgia izbucneşte, se năpusteşte vijelia şi cade peste capul celor răi!
* Cap. 25. 32; 30. 23.

20. Mînia* Domnului nu se va potoli, pînă nu va împlini şi va înfăptui planurile inimii Lui. Veţi înţelege în totul lucrul acesta în cursul** vremilor.
* Cap. 30. 24. ** Fac. 49. 1.

21. Eu n'am trimes* pe proorocii aceştia, şi totuş ei au alergat; nu le-am vorbit, şi totuş au proorocit.
* Cap. 14. 14; 27. 15; 29. 9.

22. Dacă ar fi fost* faţă la sfatul Meu, ar fi trebuit să spună cuvintele Mele poporului Meu, şi să-i întoarcă** dela calea lor rea, dela răutatea faptelor lor!“ * Vers. 18. ** Cap. 25. 5.

23. „Sînt Eu numai un Dumnezeu de aproape, zice Domnul, şi nu sînt Eu şi un Dumnezeu de departe?

24. Poate cineva să stea într'un loc ascuns* fără să-l văd Eu? zice Domnul. Nu umplu** Eu cerurile şi pămîntul? zice Domnul.
* Ps. 139. 7, etc. Amos 9. 2, 3. ** 1 Reg. 8. 27. Ps. 139. 7.

25. „Am auzit ce spun proorocii, cari prooroceşc minciuni în Numele Meu, zicînd: „Am avut un vis! Am visat un vis!“

26. Pînă cînd vor proorocii aceştia să prooroceaască minciuni, să prooroceaască înşelătoriile inimii lor?

27. Cred ei oare că pot face pe poporul Meu să uite Numele Meu prin visurile pe cari le istoriseşte fiecare din ei aproapelui său, cum* Mi-au uitat părinţii lor Numele din pricina lui Baal?
* Judc. 3. 7; 8. 33. 34.

28. Proorocul, care a avut un vis, să istorisească visul acesta, şi cine a auzit Cuvîntul Meu, să spună întocmai

Cuvîntul Meu! „Pentruce să amesteci paiele cu grîul? zice Domnul.“

29. „Nu este Cuvîntul Meu ca un foc, zice Domnul, şi ca un ciocan care sfărîmă stînca?“

30. „De aceea, iată, zice Domnul, am necaz * pe proorocii cari îşi ascund unul altuia cuvintele Mele.“

* Deut. 18. 20. Cap. 14. 14, 15.

31. „Iată, zice Domnul, am necaz pe proorocii cari iau cuvîntul lor şi-l dau drept cuvînt al Meu.“

32. „Iată, zice Domnul, am necaz pe cei ce proorocesc visuri neadevărate, cari le istorisesc şi rătăcesc pe poporul Meu, cu minciunile şi cu îndrăzneala * lor; nu i-am trimes Eu, nu Eu le-am dat poruncă, şi nu sînt de niciun folos poporului acestuia, zice Domnul.“

* Tef. 3. 4.

33. „Dacă poporul acesta, sau un prooroc, sau un preot te va întreba: „Care este ameninţarea * Domnului?“ să le spui care este această ameninţare: „Vă voi** lepăda, zice Domnul.“

* Mal. 1. 1. ** Vers. 39.

34. „Şi pe proorocul, pe preotul, sau pe acela din popor care va zice: „O ameninţare a Domnului,“ îl voi pedepsi, pe el şi casa lui!

35. Aşa să spuneţi însă, fiecare aproapelui său, fiecare fratelui său: „Ce a răspuns Domnul?“ Sau: „Ce a zis Domnul?“

36. Dar să nu mai ziceţi: „O ameninţare a Domnului,“ căci cuvîntul fiecăruia va fi o ameninţare pentru el, dacă veţi suci astfel cuvintele Dumnezeului Celui viu, cuvintele Domnului oştirilor, Dumnezeului nostru!

37. Aşa să zici proorocului: „Ce ţi-a răspuns Domnul?“ Sau: „Ce a zis Domnul?“

38. Dar dacă veţi mai zice: „O ameninţare a Domnului,“ atunci aşa vorbeşte Domnul: „Pentrucă spuneţi cuvintele acestea: „O ameninţare a Domnului,“ măcar că am trimes să vă spună: Să nu mai ziceţi: O ameninţare a Domnului,

39. din pricina aceasta *, iată, vă voi uita, şi vă voi lepăda **, pe voi şi cetatea, pe care v'o dădusem vouă şi părinţilor voştri, vă voi arunca dinaintea Mea; * Osea 4. 6. ** Vers. 33.

40. şi voi pune peste voi o * veşnică ocară, şi o veşnică necinste, care nu se va uita.“ * Cap. 20. 11.

Cele două coşuri cu smochine.

24 1. Domnul * mi-a arătat două coşuri cu smochine, puse înaintea Templului Domnului, după ce Nebucadneţar, împăratul** Babilonului, strămutase din Ierusalim şi dusese în Babilon, pe Ieconia †, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, pe căpeteniile lui Iuda, pe lemnari şi ferari. * Amos 7. 1, 4; 8. 1. **2 Reg. 24. 12, etc. 2 Cron. 36. 10. † Cap. 22. 24. etc.; 29. 2.

2. Unul din coşuri avea smochine foarte bune, ca smochinele cari se coc întîi, iar celalt coş avea smochine foarte rele, cari nu se puteau mînca de rele ce erau.

3. Domnul mi-a zis: „Ce vezi, Ieremio?“ Eu am răspuns: „Nişte smochine! Smochinele cele bune sînt foarte bune, iar cele rele sînt foarte rele şi, de rele ce sînt, nu se pot mînca.“

4. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

5. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Cum deosebeşti tu aceste smochine bune, aşa voi deosebi Eu, ca să le dau îndurare, pe prinşii de război ai lui Iuda, pe cari i-am trimes din locul acesta în ţara Haldeilor;

6. îi voi privi cu un ochi binevoitor, şi-i voi aduce * înapoi în ţara aceasta: îi voi aşeza ** şi nu-i voi mai nimici, îi voi sădi şi nu-i voi mai smulge.

* Cap. 12. 15; 29. 10. ** Cap. 32. 41; 33. 7; 42. 10.

7. Le voi da o inimă * ca să înţeleagă că Eu sînt Domnul. Ei vor fi poporul ** Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor, dacă se vor întoarce la Mine † cu toată inima lor. * Deut. 30. 6. Cap. 32. 39. Ezec. 11. 19; 36. 26, 27. ** Cap. 30. 22; 31. 33; 32. 38. † Cap. 29. 13.

8. „Şi ca smochinele cele rele * cari, de rele ce sînt, nu se pot mînca, zice Domnul, aşa voi face să ajungă Zedechia, împăratul lui Iuda, căpeteniile lui, şi rămăşiţa Ierusalimului, cei ce au rămas în ţara aceasta şi cei ce locuiesc ** în ţara Egiptului.

* Cap. 29. 17. ** Cap. 43; 44.

9. Îi voi face de pomină *, o pricină de nenorocire pentru toate împărăţiile pămîntului, de ocară **, de batjocură, de rîs, şi de blestem †, în toate locurile unde îi voi izgoni. * Deut. 28. 25, 37. 1 Reg. 9. 7. 2 Cron. 7. 20. Cap. 15. 4; 29. 18; 34. 17. ** Ps. 44. 13, 14. † Cap. 29. 18, 22.

10. Voi trimete în ei sabia, foametea şi ciuma, pînă vor pieri din ţara pe care le-o dădusem lor şi părinţilor lor.“

Cei şaptezeci ani de robie. Pedepsirea Babilonului şi tuturor neamurilor.

25 1. Cuvîntul, care a fost spus lui Ieremia despre tot poporul lui Iuda, în al patrulea * an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda — acesta era cel dintîi an al lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului—

* Cap. 36. 1.

2. cuvînt, pe care l-a rostit Ieremia înaintea întregului popor al lui Iuda şi înaintea tuturor locuitorilor Ierusalimului, zicînd:

3. „De la al treisprezecelea an * al lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda, sînt două zeci şi trei de ani de cînd mi-a vorbit Cuvîntul Domnului; v'am vorbit, v'am vorbit de dimineaţă, şi n'aţi ** ascultat. * Cap. 1. 2. ** Cap. 7. 13; 11. 7, 8, 10; 18. 10, 11; 16. 12; 17. 23; 18. 12; 19. 15; 22. 21.

4. Domnul v'a trimes pe toţi slujitorii Săi proorocii, i-a trimes disdedimineaţă *; şi n'aţi ascultat, n'aţi plecat urechea să ascultaţi.

* Cap. 7. 13, 25; 26. 5; 29. 19.

5. Ei au zis: „Intoarceţi-vă fiecare * dela calea voastră cea rea şi dela răutatea faptelor voastre, şi veţi rămînea în ţara pe care v'am dat-o vouă şi părinţilor voştri, din vecinicie în vecinicie; * 2 Reg. 17. 13. Cap. 18. 11; 35. 15. Iona 3. 8.

6. nu vă duceţi după alţi dumnezei, ca să le slujiţi şi să vă închinaţi înaintea lor, nu Mă mîniaţi prin lucrarea mînilor voastre, şi nu vă voi face niciun rău!“

7. Dar nu M'aţi ascultat, zice Domnul, ci M'aţi mîniat * prin lucrarea mînilor voastre, spre nenorocirea voastră.“ * Deut. 32. 21. Cap. 7. 19; 32. 30.

8. De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Pentru că n'aţi ascultat cuvintele Mele,

9. iată, voi trimete să aducă toate * popoarele dela miazănoapte, zice Domnul; şi voi trimete la robul ** Meu Nebucadneţar, împăratul Babilonului; îi voi aduce împotriva acestei ţări şi împotriva locuitorilor ei, şi împotriva tuturor acestor neamuri de jur împrejur, ca să le nimicească cu desăvîrşire şi să facă din ele un pustiu † şi o pricină de batjocură, nişte dărîmături vecinice. * Cap. 1. 15. ** Cap. 27. 1; 43. 10. Isa. 44. 28; 45. 1. Cap. 40. 2. † Cap. 18. 16.

10. Voi face să înceteze între ei strigătele de bucurie * şi strigătele de veselie, cîntecele mirelui şi cîntecele miresei, uruitul morii ** şi lumina lămpii.

* Isa. 24. 27. Cap. 2. 24; 15. 9. Ezec. 16. 18. Osea 2. 11. Apoc. 18. 23. ** Ecl. 12. 4.

11. Toată ţara aceasta va fi o paragină, un pustiu, şi neamurile acestea vor fi supuse împăratului Babilonului timp de şapte zeci de ani.

12. Dar cînd se vor împlini * aceşti şaptezeci de ani, voi pedepsi pe împăratul Babilonului şi pe neamul acela, zice Domnul, pentru nelegiuirile lor; voi pedepsi ţara Haldeilor, şi o voi preface în nişte dărămături ** vecinice.

* 2 Cron. 36. 21, 22. Ezra 1. 1. Cap. 29. 10. Dan. 9. 2. ** Isa. 13. 19; 14. 23; 21. 1, etc.; 47. 1. Cap. 50. 3, 13, 23, 39, 40, 45; 51. 25, 26.

13. Voi aduce peste ţara aceea toate lucrurile pe cari le-am vestit despre ea, tot ce este scris în cartea aceasta, tot ce a proorocit Ieremia despre toate neamurile.

14. Căci * neamuri puternice şi împăraţi ** mari le vor supune † şi pe ele, şi le voi răsplăti †† după faptele şi lucrarea mînilor lor.“ * Cap. 50. 9; 51. 27, 28. ** Cap. 50. 41; 51. 27. † Cap. 27. 7. †† Cap. 50. 29; 51. 6, 24;

15. Căci aşa mi-a vorbit Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Ia * din mîna Mea acest potir plin cu vinul mîniei Mele, şi dă-l să-l bea toate neamurile la cari te voi trimite.

* Iov 21. 20. Ps. 75. 8. Isa. 51. 17. Apoc. 14. 10.

16. Vor bea *, şi se vor ameţi şi vor fi ca nişte nebuni, la vederea săbiei, pe care o voi trimite în mijlocul lor!

* Cap. 51. 7. Ezec. 23. 34. Nah. 3. 11.

17. Eu am luat potirul din mîna Domnului, şi l-am dat să-l bea toate neamurile la cari mă trimetea Domnul:

18. Ierusalimului şi cetăţilor lui Iuda, împăraţilor şi căpeteniilor sale, ca să le prefacă în dărîmături *, într'un pustiu, să-i facă de batjocură şi de blestem **, cum se vede lucrul acesta astăzi; * Vers. 9, 11. ** Cap. 24. 9.

19. lui Faraon *, împăratul Egiptului, slujitorilor lui, căpeteniilor lui, şi tot poporului lui; * Cap. 46. 2, 25.

20. la toată Arabia *, tuturor împăraţilor ţării Uţ **, tuturor împăraţilor † ţării Filistenilor, Ascalonului, Gazei, Ecronului, şi celor ce au mai rămas †† din Asdod;

* Vers. 24. ** Iov 1. 1. † Cap. 47. 1, 5, 7. †† Isa. 20. 1.

21. Edomului *, Moabului **, şi copiilor lui Amon †;

* Cap. 49. 7, etc. ** Cap. 48. 1. † Cap. 49. 1.

22. tuturor împăraţilor Tirului *, tuturor împăraţilor Sidonului, şi împă-

raţilor ostroavelor cari sînt dincolo de mare**; * Cap. 47. 4. ** Cap. 49. 23.

23. Dedanului *, Temei, Buzului, şi tuturor celor ce îşi rad colţurile bărbii, * Cap. 49. 8.

24. tuturor împăraţilor Arabiei *, şi tuturor împăraţilor Arabilor** cari locuiesc în pustie;

* 2 Cron. 9. 11. ** Vers. 20. Cap. 49. 31; 50. 37. Ezec. 30. 5.

25. tuturor împăraţilor Zimrei, tuturor împăraţilor Elamului *, şi tuturor împăraţilor Mediei; * Cap. 49. 34.

26. tuturor împăraţilor * dela miazănoapte, de aproape sau de departe, şi unora şi altora, şi tuturor împărăţiilor lumii cari sînt pe faţa pămîntului. Iar împăratul Şeşacului** va bea după ei.

* Cap. 50. 9. ** Cap. 51. 41.

27. „Să le spui: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Beţi *, îmbătaţi-vă**, şi vărsaţi, şi cădeţi fără să vă mai ridicaţi, la vederea săbiei pe care o voi trimite în mijlocul vostru!“ * Hab. 2. 16. ** Isa. 51. 21; 63. 6.

28. „Şi dacă nu vor vrea să ia din mîna ta potirul ca să bea, spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor“: „Beţi!

29. Căci iată că în cetatea * peste care se cheamă Numele Meu, încep** să fac rău: şi voi să rămîneţi nepedepsiţi?“ „Nu veţi rămînea nepedepsiţi, căci voi chema† sabia peste toţi locuitorii pămîntului, zice Domnul oştirilor.“ * Dan. 9. 18. 19. ** Prov. 11. 31. Cap. 49. 12. Ezec. 9. 6. Obad. 16. Luc. 23. 31. 1 Pet. 4. 17. † Ezec. 38. 21.

30. „Şi tu, să le proroceşti toate aceste lucruri, şi să le spui: „Domnul va răcni* de sus; din Locaşul Lui** cel sfînt va face să-I răsune glasul; va răcni împotriva locului† locuinţei Lui; va striga††, ca cei ce calcă în teasc, împotriva tuturor locuitorilor pămîntului. * Isa. 42. 13. Ioel 3. 16. Amos 1. 2. ** Ps. 11. 4. Cap. 17. 12. † 1 Reg. 9. 3. Ps. 132. 14. †† Isa. 16. 9. Cap. 48. 33.

31. Vuietul ajunge pînă la marginea pămîntului; căci Domnul Se ceartă cu * neamurile, intră** la judecată împotriva oricărei făpturi, şi dă pe cei răi pradă săbiei, zice Domnul.“

* Osea 4. 1. Mic. 6. 2. ** Isa. 66. 16. Ioel 3. 2.

32. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, nenorocirea merge din popor în popor, şi o mare furtună * se ridică dela marginile pămîntului. * Cap. 23. 19; 30. 23.

33. Cei pe cari-i va ucide * Domnul în ziua aceea vor fi întinşi de la un capăt al pămîntului pînă la celalt; nu vor fi nici jăliţi**, nici adunaţi†, nici îngropaţi, ci vor fi un gunoi de pămînt. * Isa. 66. 16. ** Cap. 16. 4, 6. † Ps. 79. 3. Cap. 8. 2. Apoc. 11. 9.

34. Gemeţi *, păstori, şi strigaţi! Tăvăliţi-vă în cenuşă, povăţuitori ai turmelor! Căci au venit zilele junghierii voastre. Vă voi zdrobi, şi veţi cădea la pămînt ca un vas de preţ. * Cap. 4. 8; 6. 26.

35. Nu mai este niciun loc de adăpost pentru păstori! Nu mai este nici o scăpare pentru povăţuitorii turmelor!

36. Se aud strigătele păstorilor, şi gemetele povăţuitorilor turmelor, căci Domnul le pustieşte locul de păşune,

37. şi colibele cele liniştite sînt nimicite de mînia aprinsă a Domnului.

38. El Şi-a părăsit locuinţa *, ca un pui de leu vizuina; aşa că ţara le este prefăcută în pustie de urgia nimicitorului şi de mînia lui aprinsă.“ * Ps. 76. 2.

Proorocie despre dărîmarea Ierusalimului şi Templului.

26 1. La începutul domniei lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, a fost rostit următorul cuvînt din partea Domnului:

2. „Aşa vorbeşte Domnul: „Stai în curtea * Casei Domnului, şi spune acelora cari vin din toate cetăţile lui Iuda să se închine în Casa Domnului, toate cuvintele** pe cari-ţi poruncesc să li le spui; nu lăsa† niciun cuvînt din ele.

* Cap. 19. 14. ** Ezec. 3. 10. Mat. 28. 20. † Fapt. 20. 27.

3. Poate * că vor asculta, şi se vor întoarce fiecare dela calea lui cea rea; atunci Mă voi căi** de răul, pe care mă gîndisem să li-l fac din pricina răutăţii faptelor lor.“

* Cap. 36. 3. ** Cap. 18. 8. Iona 3. 8, 9.

4. „Să le spui: „Aşa vorbeşte Domnul: „Dacă nu * Mă ascultaţi cînd vă poruncesc să urmaţi Legea Mea, pe care v'am pus-o înainte;

* Lev. 26. 14, etc. Deut. 28. 15.

5. dacă nu ascultaţi cuvintele robilor Mei prooroci, pe cari vi-i trimet, pe cari vi i-am trimes * disde dimineaţă, şi pe cari nu i-aţi ascultat,

* Cap. 7. 13, 25; 11. 7; 25. 3, 4.

6. atunci voi face Casei acesteia ca lui Silo *, şi voi face din cetatea aceasta o pricină de blestem** pentru toate neamurile pămîntului.“ * 1 Sam. 4. 10, 11. Ps. 78. 60. Cap. 7. 12, 14. ** Isa. 65. 15. Cap. 24. 9.

7. Preoţii, proorocii, şi tot poporul, au auzit pe Ieremia rostind aceste cuvinte în Casa Domnului.

8. Şi cînd a isprăvit de spus Ieremia tot ce-i poruncise Domnul să spună întregului popor, preoţii, proorocii, şi tot poporul, au pus mîna pe el, şi au zis: „Trebuie să mori negreşit!“

9. Pentruce proroceşti în Numele Domnului, şi zici: „Casa aceasta va ajunge ca Silo, şi cetatea aceasta va fi pustiită şi lipsită de locuitori?“ Tot poporul s'a îngrămădit în jurul lui Ieremia în Casa Domnului.

10. Cînd au auzit căpeteniile lui Iuda aceste lucruri, s'au suit din casa împăratului la Casa Domnului, şi au şezut la intrarea porţii celei noi a Casei Domnului.

11. Atunci preoţii şi proorocii au vorbit astfel căpeteniilor şi întregului popor: „Omul acesta este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci * a proorocit împotriva cetăţii acesteia, cum aţi auzit voi înşivă cu urechile voastre!“

*Cap. 38. 4.

12. Ieremia a zis tuturor căpeteniilor şi întregului popor: „Domnul m'a trimes să proorocesc împotriva Casei acesteia şi împotriva cetăţii acesteia toate lucrurile pe cari le-aţi auzit voi.

13. Acum îndreptaţi-vă * căile şi faptele, ascultaţi glasul Domnului, Dumnezeului vostru, şi Domnul Se va căi ** de răul pe care l-a rostit împotriva voastră! *Cap. 7. 3. **Ver. 3, 19.

14. Cît despre mine, iată-mă * în mînile voastre; faceţi-mi ce vi se va părea că este bine şi drept! *Cap. 38. 5.

15. Numai să ştiţi că, dacă mă veţi omorî vă veţi face vinovaţi de sînge nevinovat, voi, cetatea aceasta şi locuitorii ei; căci Domnul m'a trimes în adevăr la voi să rostesc în auzul vostru toate aceste cuvinte!“

16. Căpeteniile şi tot poporul au zis preoţilor şi proorocilor: „Omul acesta nu este vinovat de pedeapsa cu moartea; căci ne-a vorbit în Numele Domnului, Dumnezeului nostru!“

17. Şi unii din bătrînii ţării s'au sculat *, şi au zis întregei adunări a poporului: *Fapt. 5. 34, etc.

18. „Mica * din Moreşet proorocea pe vremea lui Ezechia, împăratul lui Iuda, şi spunea întregului popor al lui Iuda: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Sionul ** va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre, şi muntele Casei Domnului o înălţime acoperită cu păduri.“

*Mic. 1. 1. **Mic. 3. 12.

19. L-a omorît însă oare Ezechia, împăratul lui Iuda, şi tot Iuda? Nu s'a temut * Ezechia de Domnul? Nu s'a rugat el Domnului? Şi atunci Domnul S'a căit ** de răul pe care-l rostise împotriva lor. Şi noi † să ne împovărăm sufletul cu o nelegiuire aşa de mare?“

*2 Cron. 32. 26. **Exod. 32. 14. 2 Sam. 24. 16. †Fapt. 5. 39.

20. (A mai fost însă un om care proorocea în Numele Domnului: Urie, fiul lui Şemaia, din Chiriat-Iearim. El a proorocit împotriva cetăţii acesteia şi împotriva ţării acesteia tocmai aceleaşi lucruri ca Ieremia.

21. Împăratul Ioiachim, toţi vitejii lui, şi toate căpeteniile lui, au auzit cuvintele lui, şi împăratul a căutat să-l omoare. Dar Urie, care a fost înştiinţat de lucrul acesta, s'a temut, a fugit, şi s'a dus în Egipt.

22. Împăratul Ioiachim a trimes nişte oameni în Egipt şi anume: pe Elnatan, fiul lui Acbor, şi pe alţii împreună cu el în Egipt.

23. Aceştia au scos din Egipt pe Urie şi l-au adus la împăratul Ioiachim, care l-a omorît cu sabia, şi i-a aruncat trupul mort în mormintele copiilor poporului.) —

24. Totuş mîna * lui Ahicam, fiul lui Şafan, a fost cu Ieremia, şi el n'a lăsat să fie dat pe mîna poporului ca să fie omorît. *2 Reg. 22. 12, 14. Cap. 39. 14.

Sfatul lui Ieremia.

27 1. La începutul domniei lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul * lui Iuda, a fost rostit către Ieremia din partea Domnului, următorul cuvînt: *Vers. 3. 12, 20. Cap. 28. 1.

2. „Aşa mi-a vorbit Domnul: „Fă-ţi nişte legături şi nişte juguri, şi puneţi-le * la gît.

*Cap. 28. 10, 12. Ezec. 4. 1; 12. 3; 24. 3, etc.

3. Trimete-le împăratului Edomului, împăratului Moabului, împăratului copiilor lui Amon, împăratului Tirului şi împăratului Sidonului, prin trimeşii cari au venit la Ierusalim la Zedechia, împăratul lui Iuda.

4. Şi spune-le să spună stăpînilor lor: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, împăratul lui Israel: „Iată ce să spuneţi stăpînilor voştri:

5. „Eu am * făcut pămîntul, pe oameni, şi dobitoacele cari sînt pe pămînt, cu puterea Mea cea mare şi cu braţul

Meu întins, şi dau** pământul cui Imi place.
*Ps. 115. 15; 146. 6. Isa. 45. 12. **Ps. 115. 16. Dan. 4. 17, 25. 32.

6. Acum* dau toate aceste ţări în mînile robului** Meu Nebucadneţar, împăratul Babilonului; îi dau chiar şi fiarele† cîmpului ca să-i fie supuse.
*Cap 28. 14. **Cap. 25. 9; 43. 10. Ezec. 29. 18, 20. †Cap. 28. 14. Dan. 2. 38.

7. Toate* neamurile vor fi supuse lui, fiului său, şi fiului fiului său, pînă va veni şi vremea** ţării lui, şi o vor supune† neamuri puternice şi împăraţi mari. *2 Cron. 36. 20. **Cap. 25. 12; 50. 27. Dan. 5. 26. †Cap. 25. 14.

8. Dar dacă un popor sau o împărăţie nu se va supune lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, şi nu-şi va pleca grumazul supt jugul împăratului Babilonului, voi pedepsi pe poporul acela cu sabie, cu foamete şi cu ciumă, zice Domnul, pînă îl voi nimici prin mîna lui.

9. De aceea, să n'ascultaţi pe proorocii voştri, pe ghicitorii voştri, pe visătorii voştri, pe cititorii voştri în stele, şi pe vrăjitorii voştri, cari vă zic: „Nu veţi fi supuşi împăratului Babilonului!“

10. Căci* ei vă prooroceşc minciuni, ca să fiţi depărtaţi din ţara voastră, ca să vă izgonesc şi să pieriţi. *Vers. 14.

11. Dar pe poporul care îşi va pleca grumazul supt jugul împăratului Babilonului, şi care-i va fi supus, îl voi lăsa în ţara lui, zice Domnul, ca s'o lucreze şi să locuiască în ea.“

12. „Am spus întocmai aceleaşi lucruri lui Zedechia*, împăratul lui Iuda: „Plecaţi-vă grumazul supt jugul împăratului Babilonului, supuneţi-vă lui şi poporului lui, şi veţi trăi.
*Cap. 28. 1; 38. 17.

13. Pentruce să muriţi*, tu şi poporul tău, de sabie, de foamete şi de ciumă, cum a hotărît Domnul asupra poporului care nu se va supune împăratului Babilonului? *Ezec. 18. 31.

14. N'ascultaţi de cuvintele proorocilor cari vă zic: „Nu veţi fi supuşi împăratului Babilonului!“ Căci ei vă prooroceşc* minciuni;
*Cap. 14. 14; 23. 21; 29. 8, 9.

15. „Nu i-am trimes Eu, zice Domnul, ci prooroceşc minciuni în Numele Meu, ca să vă izgonesc şi să pieriţi, voi şi proorocii cari vă prooroceşc!“

16. Am vorbit şi preoţilor şi întregului popor şi le-am spus: „Aşa vorbeşte Domnul: „N'ascultaţi de cuvintele proorocilor voştri, cari vă prooroceşc şi zic: „Iată că uneltele* Casei Domnului vor fi aduse în curînd din Babilon!“ Căci ei vă prooroceşc minciuni. *2 Cron. 36. 7, 10. Cap. 28. 3. Dan. 1. 2.

17. Nu-i ascultaţi; supuneţi-vă împăratului Babilonului, şi veţi trăi. Pentruce să ajungă cetatea aceasta o dărîmătură?

18. Dacă sînt ei prooroci şi dacă este cu ei Cuvîntul Domnului, să mijlocească la Domnul oştirilor, pentruca uneltele cari au mai rămas în Casa Domnului, în casa împăratului lui Iuda, şi în Ierusalim, să nu se ducă în Babilon.

19. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor cu privire la stîlpi*, la marea de aramă, la temelii şi la toate celelalte unelte cari au mai rămas în cetatea aceasta, *2 Reg. 25. 13, etc. Cap. 52. 17, 20, 21.

20. şi cari n'au fost ridicate de Nebucadneţar, împăratul Babilonului, cînd a luat robi din Ierusalim* în Babilon pe Ieconia, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, şi pe toţi mai marii lui Iuda şi Ierusalimului; *2 Reg. 24. 14, 15. Cap. 24. 1.

21. aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, despre uneltele, cari au mai rămas în Casa Domnului, în casa împăratului lui Iuda, şi în Ierusalim:

22. „Ele vor fi duse* în Babilon, şi vor rămînea acolo pînă în ziua, cînd le voi căuta** Eu — zice Domnul — cînd le voi ridica† iarăş şi le voi aduce înapoi în locul acesta.“
*2 Reg. 25. 13. 2 Cron. 36. 18. **2 Cron. 36. 21. Cap. 29. 10; 32. 5. †Ezra 1. 7; 7. 19.

Proorocia lui Ieremia împotriva lui Hanania.

28 1. In acelaş* an, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, în luna a cincea a anului al patrulea, Hanania, fiul lui Azur, prooroc din Gabaon, mi-a zis în Casa Domnului, în faţa preoţilor şi a întregului popor: *Cap. 27. 1.

2. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Eu sfărîm jugul* împăratului Babilonului! *Cap. 27. 12.

3. Peste doi* ani, voi aduce înapoi în locul acesta toate uneltele Casei Domnului, pe cari le-a ridicat Nebucadneţar, împăratul Babilonului, din locul acesta, şi le-a dus în Babilon. *Cap. 27. 16.

4. Şi voi aduce înapoi în locul acesta, zice Domnul, pe Ieconia, fiul lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, şi pe toţi prinşii de război ai lui Iuda, cari s'au dus în Babilon; căci voi sfărîma jugul împăratului Babilonului."

5. Proorocul Ieremia a răspuns proorocului Hanania, în faţa preoţilor şi a întregului popor, cari stăteau în Casa Domnului.

6. Ieremia, proorocul, a zis: „Amin* ! Aşa să facă Domnul! Să împlinească Domnul cuvintele, pe cari le-ai proorocit tu, şi să aducă înapoi din Babilon în locul acesta uneltele Casei Domnului şi pe toţi prinşii de război!

*1 Reg. 1. 36.

7. Numai ascultă cuvîntul pe care-l rostesc eu în auzul tău şi în auzul întregului popor:

8. Proorocii, cari au fost înaintea mea şi înaintea ta, din vremile străvechi, au proorocit război, foamete şi ciumă împotriva unor ţări puternice şi unor împărăţii mari.

9. Dar, dacă un prooroc * prooroceşte pacea, numai după împlinirea celor ce prooroceşte, se va cunoaşte că este cu adevărat trimes de Domnul." *Deut. 18. 22.

10. Atunci proorocul Hanania a ridicat jugul * de pe grumazul proorocului Ieremia şi l-a sfărîmat. *Cap. 27. 2.

11. Şi Hanania a zis în faţa întregului popor: „Aşa vorbeşte Domnul: „Aşa voi sfărîma, peste doi ani de pe * grumazul tuturor neamurilor jugul lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului!" Proorocul Ieremia a plecat. *Cap. 27. 7.

12. După ce a sfărîmat proorocul Hanania jugul de pe grumazul proorocului Ieremia, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

13. „Du-te, şi spune lui Hanania: „Aşa vorbeşte Domnul: „Ai sfărîmat un jug de lemn, dar cu aceasta ai făcut în locul lui un jug de fer!

14. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Pun un jug de fer * pe grumazul tuturor acestor neamuri, ca să fie subjugate de Nebucadneţar, împăratul Babilonului, şi-i vor sluji, şi-i dau chiar ** şi fiarele cîmpului!"

*Deut. 28. 48. Cap. 27. 7. **Cap. 27. 6.

15. Şi proorocul Ieremia a zis proorocului Hanania: „Ascultă, Hanania! Domnul nu te-a trimes, ci tu * însufli poporului o încredere mincinoasă.

*Cap. 29. 31. Ezec. 13. 22.

16. De aceea, aşa vorbeşte Domnul: „Iată, te izgonesc de pe pamînt, şi vei muri chiar în anul acesta; căci cuvintele tale sînt o răzvrătire * împotriva Domnului." *Deut. 13. 5. Cap. 29. 32.

17. Şi proorocul Hanania a murit chiar în anul acela, în luna a şaptea.

Scrisoare către prinşii de război.

29 1. Iată cuprinsul epistolei, pe care a trimis-o proorocul Ieremia, din Ierusalim, către rămăşiţa bătrînilor din robie, preoţilor, proorocilor, şi întregului popor, pe cari-i dusese în robie Nebucadneţar, din Ierusalim la Babilon,

2. după ce împăratul Ieconia *, împărăteasa, famenii dregători, căpeteniile lui Iuda şi ale Ierusalimului, lemnarii şi ferarii au părăsit Ierusalimul.

*2 Reg. 24. 12, etc. Cap. 22. 26; 28. 4.

3. Le-a trimes-o prin Eleasa, fiul lui Şafan, şi prin Ghemaria, fiul lui Hilchia, trimeşi la Babilon de Zedechia, împăratul lui Iuda, la Nebucadneţar, împăratul Babilonului. Ea cuprindea următoarele:

4. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, către toţi prinşii de război, pe cari i-am dus din Ierusalim la Babilon:

5. „Ziditi * case, şi locuiţi-le; sădiţi grădini şi mîncaţi din roadele lor!

*Vers. 28.

6. Luaţi-vă neveste, şi faceţi fii şi fiice; însuraţi-vă fiii, şi măritaţi-vă fetele, să facă fii şi fiice, ca să vă înmulţiţi acolo unde sînteţi, şi să nu vă împuţinaţi.

7. Urmăriţi binele cetăţii, în care v'am dus în robie, şi rugaţi-vă * Domnului pentru ea, pentrucă fericirea voastră atîrnă de fericirea ei!

*Ezra 6. 10. 1 Tim. 2. 2.

8. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Nu vă lăsaţi * amăgiţi de proorocii voştri, cari sînt în mijlocul vostru, nici de ghicitorii voştri; n'ascultaţi nici de visătorii voştri, ale căror visuri voi le pricinuiţi! *Cap. 14. 14; 23. 21; 27. 14, 15. Efes. 5. 6.

9. Căci ei * vă prorocesc minciuni în Numele Meu. Eu nu i-am trimes, zice Domnul." *Vers. 31.

10. Dar iată ce zice Domnul: „De îndată ce vor trece şaptezeci * de ani ai Babilonului, Imi voi aduce aminte de voi, şi voi împlini faţă de voi făgă-

duinţa Mea cea bună, aducîndu-vă înapoi în locul acesta.
*2 Cron. 36. 21, 22. Ezra 1. 1. Cap. 25. 12; 27. 22. Dan. 9. 2.

11. Căci Eu ştiu gîndurile, pe cari le am cu privire la voi, zice Domnul, gînduri de pace şi nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor şi o nădejde.

12. Voi Mă veţi chema*, şi veţi pleca; Mă veţi ruga, şi vă voi asculta.
* Dan. 9. 3, etc.

13. Mă veţi* căuta, şi Mă veţi găsi, dacă Mă veţi căuta cu toată** inima.
* Lev. 26. 39, 40, etc. Deut. 30. 1, etc. ** Cap. 24. 7.

14. Mă voi lăsa* să fiu găsit de voi, zice Domnul, şi voi aduce înapoi pe prinşii voştri de război; vă voi strînge** din toate neamurile şi din toate locurile, în cari v'am izgonit, zice Domnul, şi vă voi aduce înapoi în locul de unde v'am dus în robie." * Deut. 4. 7. Ps. 32. 6; 46. 1. Isa. 55. 6. ** Cap. 23. 3, 8; 30. 3; 32. 37.

15. „Totuş voi ziceţi: „Dumnezeu ne-a ridicat prooroci în Babilon!"

16. „Aşa vorbeşte Domnul asupra împăratului, care şade pe scaunul de domnie al lui David, asupra întregului popor, care locuieşte în cetatea aceasta, asupra fraţilor voştri, cari n'au mers cu voi în robie:

17. aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, voi trimete între ei sabie*, foamete şi ciumă, şi-i voi face ca nişte smochine** grozave cari, de rele ce sînt, nu se pot mînca. * Cap. 24. 10. ** Cap. 24. 8.

18. Îi voi urmări* cu sabie, cu foamete şi cu ciumă, îi voi face o pricină de spaimă pentru toate împărăţiile pămîntului, de blestem**, de pustiire, de batjocură şi de ocară, printre toate neamurile pe unde îi voi izgoni,
* Deut. 28. 25. 2 Cron. 29. 8. Cap. 15. 4; 24. 9; 34. 17. ** Cap. 26. 6. Cap. 42. 18.

19. pentru că n'au ascultat cuvintele Mele, zice Domnul, ei, cărora în nenumărate rînduri le-am trimes* pe robii Mei proorocii; dar n'aţi vrut să ascultaţi, zice Domnul." * Cap. 25. 4; 32. 33.

20. „Voi însă, ascultaţi Cuvîntul Domnului, voi toţi, prinşii de război, pe cari v'am trimes din Ierusalim în Babilon!

21. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, despre Ahab, fiul lui Colaia, şi despre Zedechia, fiul lui Maaseia, cari vă proorocesc minciuni în Numele Meu: „Iată, îi dau în mînile lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului; şi-i va omorî supt ochii voştri.

22. Vor sluji ca prilej de blestem*, între toţi prinşii de război ai lui Iuda cari sînt la Babilon. Şi se va zice: „Să-ţi facă Domnul ca lui Zedechia şi ca lui Ahab, pe cari** împăratul Babilonului i-a fript în foc!"
* Fac. 48. 20. Isa. 65. 15. ** Dan. 3. 6.

23. Şi lucrul acesta se va întîmpla pentru că au făcut o* mişelie în Israel, preacurvind cu nevestele aproapelui lor, şi pentru că au spus minciuni în Numele Meu, cînd Eu nu le dădusem nici o poruncă. Ştiu lucrul acesta, şi sînt martor, zice Domnul."
* Cap. 23. 14.

24. „Iar lui Şemaia, Nehelamitul, să-i spui:

25. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Tu ai trimes în numele tău întregului popor din Ierusalim, lui* Ţefania, fiul lui Maaseia, preotul, şi tuturor preoţilor, o scrisoare cu următorul cuprins:
* 2 Reg. 25. 18. Cap. 21. 1.

26. „Domnul te-a pus preot în locul preotului Iehoiada, ca să priveghezi* în Casa Domnului peste toţi nebunii** şi peste toţi cei ce se dau drept prooroci, ca să-i arunci în butuci† şi în fiare.
* Cap. 20. 1. ** 2 Reg. 9. 11. Fapt. 26. 24. † Cap. 20. 2.

27. Acum, pentruce nu pedepseşti pe Ieremia din Anatot, care proroceşte printre voi?

28. Ba încă a trimes chiar să ne spună în Babilon: „Robia va fi lungă; zidiţi* case, şi locuiţi-le; sădiţi grădini, şi mîncaţi din roadele lor!" —
* Vers. 5.

29. (Preotul Ţefania citise în adevăr scrisoarea aceasta în faţa proorocului Ieremia.) —

30. Şi Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia astfel:

31. „Trimete să spună tuturor celor din robie: „Aşa vorbeşte Domnul despre Şemaia, Nehelamitul: „Pentrucă Şemaia vă proroceşte, fără* să-l fi trimes Eu, şi vă însuflă o încredere mincinoasă, * Cap. 28. 15.

32. iată ce zice Domnul: „Voi pedepsi pe Şemaia, Nehelamitul, şi sămînţa lui: niciunul din ai lui nu va locui în mijlocul poporului acestuia, şi nu va vedea binele pe care-l voi face poporului Meu, zice Domnul; căci* el a propovăduit răzvrătire împotriva Domnului." * Cap. 28. 16.

Întoarcerea din robie.

30 1. Iată Cuvîntul rostit lui Ieremia din partea Domnului:
2. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Scrie într'o carte toate cuvintele pe cari ţi le-am spus.
3. Iată, vin zile, zice Domnul, cînd voi aduce înapoi* prinşii de război ai poporului Meu Israel şi Iuda, zice Domnul; îi voi aduce înapoi** în ţara, pe care am dat-o părinţilor lor, şi o vor stăpîni.“ *Vers. 18. Cap. 32. 44. Ezec. 39. 25. Amos 9. 14, 15. **Cap. 16. 15.
4. Iată însă cuvintele pe cari le-a rostit Domnul asupra lui Israel şi asupra lui Iuda.
5. „Aşa vorbeşte Domnul: „Auzim strigăte de groază; e spaimă, nu este pace!
6. Intrebaţi şi vedeţi dacă nu cumva naşte vreun bărbat! Pentru ce văd pe toţi bărbaţii cu mînile pe coapse, ca o femeie* la facere? Pentru ce s'au îngălbenit toate feţele? *Cap. 4. 31; 6. 24.
7. Vai! căci* ziua aceea este mare; nici una n'a fost** ca ea? Este o vreme de necaz pentru Iacov; dar Iacov va fi izbăvit din ea.
*Ioel 2. 11, 31. Amos 5. 18. Tef. 1. 14, etc. **Dan. 12. 1.
8. In ziua aceea, zice Domnul oştirilor, voi sfărîma jugul de pe grumazul lui, îi voi rupe legăturile, şi străinii nu-l vor mai supune.
9. Ci vor sluji Domnului, Dumnezeului lor, şi împăratului lor* David, pe care li-l voi scula**. *Isa. 55. 3, 4. Ezec. 34. 23; 37, 24. Osea 3. 5. **Luc. 1. 69. Fapt. 2. 30; 13. 23.
10. De aceea, nu* te teme, robul Meu Iacov, zice Domnul; şi nu te speria, Israele! Căci te voi izbăvi din** ţara cea depărtată, şi îţi voi izbăvi sămînţa din ţara în care este roabă; Iacov se va întoarce iarăş, va avea odihnă şi linişte; şi nu-l va mai turbura nimeni.
*Isa. 41. 13; 43. 5; 44. 2. Cap. 46. 27, 28. **Cap. 3. 18.
11. Căci Eu sînt cu tine, zice Domnul, ca să te izbăvesc; voi nimici* pe toate neamurile printre cari te-am risipit, dar pe tine** nu te voi nimici; te voi pedepsi cu dreptate †, nu pot să te las nepedepsit.“ *Amos 9. 8. **Cap. 4. 27. †Ps. 6. 1. Isa. 27. 8. Cap. 10. 24; 46. 28.
12. „Aşa vorbeşte Domnul: „Lovitura* ta este de nevindecat, şi rana ta este usturătoare. *2 Cron. 36. 16. Cap. 15. 18.
13. Niciunul nu-ţi apără pricina, ca să-ţi lege rana; nu-i niciun leac*, niciun mijloc de vindecare! *Cap. 8. 22.
14. Toţi cei ce te iubeau* te uită, niciunuia nu-i pasă de tine; căci te-am lovit cum lovesc pe un vrăjmaş**, te-am pedepsit cu putere †, din pricina mulţimii †† nelegiuirilor tale, şi al marelui număr al păcatelor tale. *Plîn. 1. 2. **Iov 13. 24; 16. 9; 19. 11. †Iov 30. 21. ††Cap. 5. 6.
15. De ce te* plîngi de rana ta, de durerea, pe care ţi-o pricinuieşte boala ta? Pentru mulţimea nelegiuirilor tale, pentru marele număr al păcatelor tale, te-am făcut să suferi aceste lucruri! *Cap. 15. 18.
16. Totuş, toţi cei ce te mănîncă* vor fi mîncaţi, şi toţi vrăjmaşii tăi, toţi, vor merge în robie; cei ce te jăfuiesc vor fi jăfuiţi, şi voi da pradă pe toţi cei ce te prădează.
*Exod. 23. 22. Isa. 33. 1; 41. 11. Cap. 10. 25.
17. Dar* te voi vindeca, şi îţi voi lega rănile, zice Domnul. Căci ei te numesc: „Cel izgonit,“ „Sionul acela de care nimănui nu-i pasă.“ *Cap. 33. 6.
18. „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, aduc înapoi* pe prinşii de război ai corturilor lui Iacov, şi Mi-e milă** de locaşurile lui; cetatea va fi zidită iarăş pe dealurile ei, şi casa împărătească va fi locuită iarăş cum era.
*Vers. 3. Cap. 33. 7, 11. **Ps. 102. 13.
19. Din mijlocul* lor se vor înălţa mulţămiri şi strigăte de bucurie; îi voi** înmulţi, şi nu se vor împuţina; îi voi cinsti, şi nu vor fi dispreţuiţi.
*Isa. 35. 10; 51. 11. Cap. 31. 4, 12, 13; 33. 10, 11. **Zah. 10. 8.
20. Fiii lui vor fi ca altădată*, adunarea lui va rămînea înaintea Mea, şi voi pedepsi pe toţi asupritorii lui.
*Isa. 1. 26.
21. Căpetenia lui va fi din mijlocul lui, şi* stăpînitorul lui va ieşi din mijlocul lui; îl voi apropia**, şi va veni la Mine; căci cine ar îndrăzni să se apropie din capul lui de Mine? zice Domnul.“ *Fac. 49. 10. **Num. 16. 5.
22. „Voi veţi fi poporul* Meu, şi Eu voi fi Dumnezeul vostru.“
*Cap. 24. 7; 31. 1, 33; 32. 38. Ezec. 11. 20; 36. 28; 37. 27.
23. „Iată, furtuna* Domnului, urgia izbucneşte, se năpusteşte vijelia şi cade peste capul celor răi! *Cap. 23. 19, 20; 25. 32.
24. Mînia aprinsă a Domnului nu se va potoli, pînă ce va împlini şi va înfăptui gîndurile inimii Lui. Veţi înţelege în totul lucrul acesta în* cursul vremilor.“ *Fac. 49. 1.

31 1. „In vremea* aceea, zice Domnul, Eu voi fi** Dumnezeul tuturor seminţiilor lui Israel, şi ei vor fi poporul Meu.“ *Cap. 30. 24. **Cap. 30. 22.

2. Aşa vorbeşte Domnul: „Poporul celor ce-au scăpat de sabie, a căpătat trecere în pustie: Israel merge* spre locul lui de odihnă.“

*Num. 10. 33. Deut. 1. 33. Ps. 95. 11. Isa. 63. 14.

3. „Domnul mi Se arată de departe: „Te iubesc* cu o iubire** veşnică; deaceea îţi păstrez† bunătatea Mea!

*Mal. 1. 2. **Rom. 11. 28, 29. †Osea 11. 4.

4. Te voi aşeza* din nou, şi vei fi aşezată din nou, fecioara lui Israel! Te vei împodobi iarăş cu timpanele** tale, şi vei ieşi în mijlocul jocurilor voioase.

*Cap. 33. 7. **Exod. 15. 20. Judc. 11. 34. Ps. 149. 3.

5. Vei sădi* iarăş vii pe înălţimile Samariei; ceice le vor sădi, le vor culege şi roadele. *Isa. 65. 21. Amos 9. 14.

6. Căci vine ziua, cînd străjerii vor striga pe muntele lui Efraim: „Sculaţi-vă*, să ne suim în Sion, la Domnul, Dumnezeul nostru! *Isa. 2. 3. Mic. 4. 2.

7. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Strigaţi* de bucurie asupra lui Iacov, chiuiţi de veselie în fruntea neamurilor! Inălţaţi-vă glasurile, cîntaţi laude, şi ziceţi: „Doamne, izbăveşte pe poporul Tău, pe rămăşiţa lui Israel!“

*Isa. 12. 5, 6.

8. „Iată, îi aduc înapoi din ţara* dela miazănoapte, îi adun** dela marginile pămîntului: între ei este şi orbul şi şchiopul, femeia însărcinată şi cea în durerile naşterii; o mare mulţime se întoarce înapoi aici!

*Cap. 3. 12, 18; 23. 8. **Ezec. 20. 34, 41; 34. 13.

9. Plîngînd vin*, şi îi duc în mijlocul rugăciunilor lor; îi duc la** rîuri de apă, pe un drum neted pe care nu se poticnesc. Căci Eu sînt Tatăl lui Israel, şi Efraim este întîiul Meu născut†. *Ps. 126. 5, 6. Cap. 50. 4. **Isa. 35. 8; 43. 19; 49. 10, 11. †Exod. 4. 22.

10. „Ascultaţi Cuvîntul Domnului, neamuri, şi vestiţi-l în ostroave depărtate! Spuneţi: „Celce a risipit pe Israel îl va aduna*, şi-l va păzi cum îşi păzeşte păstorul turma.

*Isa. 40. 11. Ezec. 34. 12, 13, 14.

11. Căci Domnul* răscumpără pe Iacov, şi-l izbăveşte din** mîna unuia mai tare decît el.

*Isa. 44. 23; 48. 20. **Isa. 49. 24, 25.

12. Ei vor veni, şi vor chiui de bucurie pe înălţimile* Sionului; vor alerga la bunătăţile** Domnului, la grîu, la must, la untuldelemn, la oi şi boi, sufletul le va fi ca o grădină bine† udată, şi nu vor mai†† tînji. *Ezec. 17. 23; 20. 40. **Osea 3. 5. †Isa. 58. 11. ††Isa. 35. 10; 65. 19. Apoc. 21. 4.

13. Atunci fetele se vor veseli la joc, tinerii şi bătrînii se vor bucura şi ei; le voi preface jalea în veselie, şi-i voi mîngîia, le voi da bucurie, după necazurile lor.

14. Voi sătura de grăsime sufletul preoţilor, şi poporul Meu se va sătura de bunătăţile Mele, zice Domnul.“

15. „Aşa vorbeşte Domnul: Un ţipăt* se aude la Rama**, plîngeri şi lacrămi amare: Rahela îşi plînge copiii; şi nu vrea să se mîngîie pentru copiii ei, căci nu mai† sînt!“

*Mat. 2. 17, 18. **Ios. 18. 25. †Fac. 42. 13.

16. „Aşa vorbeşte Domnul: „Opreşte-ţi plînsul, opreşte-ţi lacrămile din ochi; căci truda îţi va fi răsplătită, zice Domnul; ei se vor întoarce* iarăş din ţara vrăjmaşului.

*Vers. 4, 5. Ezra 1. 5. Osea 1. 11.

17. Este nădejde pentru urmaşii tăi, zice Domnul; copiii tăi se vor întoarce în ţinutul lor!“

18. Aud pe Efraim bocindu-se: „M'ai pedepsit, şi am fost pedepsit, ca un junc nedeprins la jug; întoarce-mă* Tu, şi mă voi întoarce, căci Tu eşti Domnul, Dumnezeul meu! *Plin. 5. 21.

19. După ce m'am întors,*, m'am căit; şi după ce mi-am recunoscut greşelele, mă bat pe pulpă; sînt ruşinat şi roş de ruşine, căci port ocara tinereţei mele.“ — *Deut. 30. 2.

20. „Imi este Efraim un fiu scump, un copil iubit de Mine?“ „Căci cînd vorbesc de el, Imi aduc aminte cu gingăşie de el, de aceea Imi arde* inima în Mine pentru el, şi voi avea milă** negreşit de el, zice Domnul. —

*Deut. 32. 36. Isa. 63. 15. Osea 11. 8. **Isa. 57. 18. Osea 14. 4.

21. „Ridică semne pe drum, pune stîlpi, ia* seama la calea, la drumul pe care l-ai urmat... Intoarce-te, fecioara lui Israel, întoarce-te în cetăţile acestea cari sînt ale tale! *Cap. 50. 5.

22. Pînă cînd* vei fi pribeagă, fiică rătăcită**? Căci Domnul face un lucru nou pe pămînt: femeia va peţi pe bărbat.

*Cap. 2. 18, 23, 26. **Cap. 3. 6, 8, 11, 12, 14, 22.

Israel şi Iuda vor propăşi împreună.

23. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată ce se va

zice iarăş în ţara lui Iuda şi în cetăţile sale, cînd voi aduce înapoi pe prinşii lor de război: „Domnul* să te binecuvinteze, locaş al neprihănirii, munte** sfînt!“

*Ps. 122. 5, 6, 7, 8. Isa. 1. 26. **Zah. 8. 3.

24. Iuda va locui acolo fără teamă în toate* cetăţile lui, plugarii şi cei ce umblă cu turmele la păşune. *Cap. 33. 12, 13.

25. Căci voi răcori sufletul însetat, şi voi sătura orice suflet lihnit de foame.“ —

26. La aceste lucruri m'am trezit, şi am privit; şi somnul îmi fusese dulce. —

27. „Iată, vin zile, zice Domnul, cînd voi însămînţa* casa lui Israel şi casa lui Iuda cu o sămînţă de oameni şi o sămînţă de dobitoace.

*Ezec. 36. 9, 10, 11. Osea 2. 23. Zah. 10. 9.

28. Şi cum am vegheat* asupra lor ca să-i smulg**, să-i tai, să-i dărîm, să-i nimicesc şi să le fac rău, tot aşa voi veghea asupra lor ca să-i † zidesc şi să-i sădesc, zice Domnul.“

*Cap. 44. 27. **Cap. 1. 10; 18. 7. †Cap. 24. 6

29. „In zilele* acelea, nu se va mai zice: „Părinţii au mîncat aguridă, şi copiilor li s'au sterpezit dinţii,“

*Ezec. 18. 2, 3.

30. ci fiecare* va muri pentru nelegiuirea lui; oricărui om, care va mînca aguridă, i se vor sterpezi dinţii!

*Gal. 6. 5, 7.

Legămîntul cel nou.

31. „Iată*, vin zile, zice Domnul, cînd voi face cu casa lui Israel şi cu casa lui Iuda un legămînt nou.

*Cap. 32. 40; 33. 14. Ezec. 37. 26. Evr. 8. 8—12; 10. 16, 17.

32. Nu ca legămîntul, pe care l-am încheiat cu părinţii lor, în ziua* cînd i-am apucat de mînă, să-i scot din ţara Egiptului, legămînt, pe care l-au călcat, măcarcă aveam drepturi de soţ asupra lor, zice Domnul.“ *Deut. 1. 31.

33. „Ci iată legămîntul*, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după zilele acelea, zice Domnul: Voi** pune Legea Mea înlăuntrul lor, o voi scrie în inima lor; şi Eu voi fi Dumnezeul † lor, iar ei vor fi poporul Meu. *Cap. 32. 40. **Ps. 40. 8. Ezec. 11. 19, 20; 36. 26, 27. 2 Cor. 3. 3. †Cap. 24. 7; 30. 22; 32. 38.

34. Niciunul nu va mai învăţa pe aproapele, sau pe fratele său, zicînd: „Cunoaşte pe Domnul!“ Ci toţi* Mă vor cunoaşte, dela cel mai mic pînă la cel mai mare, zice Domnul; căci le voi ierta** nelegiuirea, şi nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.

*Isa. 54. 13. Ioan 6. 45. 1 Cor. 2. 10. 1 Ioan 2. 20. **Cap. 33. 8; 50. 20. Mic. 7. 18. Fapt. 10. 43; 13. 39. Rom. 11. 27.

Primirea lui Israel tot atît de sigură ca legile firii.

35. „Aşa vorbeşte Domnul, care a făcut soarele* să lumineze ziua, care a rînduit luna şi stelele să lumineze noaptea, care întărîtă** marea şi face valurile ei să urle, El, al cărui Nume este Domnul † oştirilor: *Fac. 1. 16. Ps. 72. 5, 17; 89. 2, 36, 37; 119. 91. **Isa. 51. 15. †Cap. 10. 16.

36. Dacă vor înceta aceste legi* dinaintea Mea, zice Domnul, şi neamul lui Israel va înceta pe vecie să mai fie un neam înaintea Mea!“

*Ps. 148. 6. Isa. 54. 9, 10. Cap. 33. 20.

37. „Aşa vorbeşte Domnul: „Dacă cerurile sus* pot fi măsurate, şi dacă temeliile pămîntului jos pot fi cercetate, atunci voi lepăda şi Eu pe tot neamul lui Israel, pentru tot ce a făcut, zice Domnul.“ *Cap. 33. 22.

38. „Iată, vin zile, zice Domnul, cînd cetatea va fi zidită iarăş în cinstea Domnului, dela turnul lui Hananeel* pînă la poarta unghiului.

*Neem. 3. 1. Zah. 14. 10.

39. Frînghia* de măsurat va trece încă pe dinaintea ei, pînă la dealul Gareb, şi de acolo va face un ocol în spre Goat. *Ezec. 40. 8. Zah. 2. 1.

40. Toată valea unde se aruncă trupurile moarte şi cenuşa, şi toate ogoarele pînă la pîrîul Chedron, pînă la unghiul porţii* cailor la răsărit, vor fi închinate** Domnului şi nu vor mai fi niciodată nici surpate nici nimicite.“ *2 Cron. 23. 15. Neem. 3. 28. **Ioel 3. 17.

Inceputul istoriei celor doi ani dinaintea dărîmării Ierusalimului.

32 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, în al zecilea* an al lui Zedechia, împăratul lui Iuda. — Acesta era anul al optsprezecelea al lui Nebucadneţar.

*2 Reg. 25. 1, 2. Cap. 39. 1.

2. Oastea împăratului Babilonului împresura pe atunci Ierusalimul, şi proorocul Ieremia era închis în curtea* temniţei, care ţinea de casa împăratului lui Iuda.

*Neem. 3. 25. Cap. 33. 1; 37. 21; 38. 6; 39. 14.

3. Zedechia, împăratul lui Iuda, pusese să-l închidă, şi-i zisese: „Pentru ce proorocești, şi zici: „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată*, dau cetatea aceasta

în mînile împăratului Babilonului, şi o va lua; * Cap. 34. 2.

4. Zedechia, împăratul lui Iuda, nu va * scăpa de Haldei, ci va fi dat în mînile împăratului Babilonului, îi va vorbi gură către gură, şi se vor vedea faţă în faţă. * Cap. 34. 3; 38. 18, 23; 39. 5; 52. 9.

5. Împăratul Babilonului va duce pe Zedechia la Babilon, unde va rămînea pînă cînd * Îmi voi aduce Eu aminte de el, zice Domnul. Chiar dacă ** vă bateţi împotriva Haldeilor, nu veţi avea izbîndă." * Cap. 27. 22. ** Cap. 21. 4; 33. 5.

6. Ieremia a zis: „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

7. „Iată că Hanameel, fiul unchiului tău Şalum, va veni la tine să-ţi spună: „Cumpără ogorul meu care este la Anatot, căci tu ai drept * de răscumpărare ca să-l cumperi."

* Lev. 25. 24. 25. 32. Rut 4. 4.

8. Şi Hanameel, fiul unchiului meu, a venit la mine, după Cuvîntul Domnului, în curtea temniţei, şi mi-a zis: „Cumpără ogorul meu, care este la Anatot, în ţara lui Beniamin, căci tu ai drept de moştenire şi de răscumpărare, cumpără-l!" Am cunoscut că era cuvîntul Domnului.

9. Şi am cumpărat dela Hanameel, fiul unchiului meu, ogorul dela Anatot, şi i-am cîntărit * argintul, şaptesprezece sicli de argint. * Fac. 23. 16. Zah. 11. 12.

10. Am scris un zapis, pe care l-am pecetluit, am pus martori, şi am cîntărit argintul într'o cumpănă.

11. Am luat apoi zapisul de cumpărare, pe cel care era pecetluit după lege şi obiceiuri, şi pe cel ce era deschis;

12. şi am dat zapisul de cumpărare lui * Baruc, fiul lui Neriia, fiul lui Mahseia, în faţa lui Hanameel, fiul unchiului meu, în faţa martorilor **, cari iscăliseră zapisul de cumpărare, şi în faţa tuturor Iudeilor cari se aflau în curtea temniţei. * Cap. 36. 4. ** Isa. 8. 2.

13. Şi am dat lui Baruc înaintea lor următoarea poruncă:

14. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Ia zapisurile acestea de cumpărare, cel pecetluit şi cel deschis, şi pune-le într'un vas de pămînt, ca să se păstreze multă vreme!

15. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iarăş * se vor mai cumpăra case, ogoare şi vii, în ţara aceasta." * Vers. 37, 43.

16. Dupăce am dat zapisul de cumpărare lui Baruc, fiul lui Neriia, am făcut Domnului această rugăciune:

17. „Ah! Doamne Dumnezeule, iată, Tu ai făcut * cerurile şi pămîntul cu puterea Ta cea mare şi cu braţul Tău întins: nimic nu este de mirat ** din partea Ta! * 2 Reg. 19. 15. ** Fac. 18. 14. Vers. 27. Luc. 1. 37.

18. Tu dai îndurare pînă la al miilea * neam de oameni, şi pedepseşti nelegiuirea părinţilor în sînul copiilor lor după ei. Tu eşti Dumnezeul cel mare, cel puternic **, al cărui Nume este Domnul † oştirilor!

* Exod. 20. 6; 34. 7. Deut. 5. 9, 10. ** Isa. 9. 6. † Cap. 10, 16

19. Tu eşti mare * la sfat şi puternic la faptă, Tu ai ochii ** deschişi asupra tuturor căilor copiilor oamenilor, ca să † dai fiecăruia după căile lui, după rodul faptelor lui. * Isa. 28. 29. ** Iov 34. 21. Ps. 33. 13. Prov. 5. 21. Cap. 16. 17. † Cap. 17. 10.

20. Tu ai făcut minuni şi semne mari în ţara Egiptului şi pînă în ziua de azi, şi în Israel şi printre oameni, şi Ţi-ai făcut un Nume * aşa cum este astăzi. * Exod. 9. 16. 1 Cron. 17. 21. Isa. 63. 12. Dan. 9. 15.

21. Ai scos * din ţara Egiptului pe poporul tău Israel, cu minuni şi semne mari, cu mînă tare şi cu braţ întins, şi cu o mare groază.

* Exod. 6. 6. 2 Sam. 7. 23. 1 Cron. 17. 21. Ps. 136. 11, 12.

22. Tu le-ai dat ţara * aceasta, pe care jurasei părinţilor lor că le-o vei da, ţară în care curge lapte şi miere.

* Exod. 3. 8. 17. Cap. 11. 5.

23. Ei au venit, şi au luat-o în stăpînire. Dar n'au * ascultat de glasul Tău, n'au păzit Legea Ta, şi n'au făcut tot ce le poruncisei să facă. Şi atunci ai trimes peste ei toate aceste nenorociri! * Neem. 9. 26. Cap. 11. 8. Dan. 9. 10-14.

24. Iată, şanţurile de apărare se înalţă împotriva cetăţii şi o ameninţă; cetatea va fi * dată în mînile Haldeilor cari luptă împotriva ei, biruită de sabie **, de foamete şi de ciumă. Ce ai spus Tu s'a întîmplat: Tu însuţi vezi!

* Vers. 25. 36. ** Cap. 14. 12.

25. Şi totuş, Doamne, Dumnezeule, Tu mi-ai zis: „Cumpără-ţi un ogor cu argint, şi pune şi martori!"... cînd totuş cetatea este * dată în mînile Haldeilor!" * Vers. 24.

26. Cuvîntul Domnului a vorbit atunci lui Ieremia, astfel:

27. „Iată, Eu sînt Domnul, Dumnezeul * oricărei făpturi. Este ceva de mirat ** din partea Mea?"

* Num. 16. 22. ** Vers. 17.

28. Deaceea, aşa vorbeşte Domnul:

„Iată, dau * cetatea aceasta în mînile Haldeilor, şi în mînile lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, şi o va lua.
* Vers. 3.

29. Haldeii, cari luptă împotriva cetăţii acesteia vor întra, îi vor pune * foc, şi o vor arde, împreună cu casele pe acoperişul ** cărora au adus tămîie lui Baal şi au turnat jertfe de băutură altor dumnezei, ca să Mă mînie.
* Cap. 12. 10; 37. 8, 10; 52. 13. ** Cap. 19. 13.

30. Căci copiii lui Israel şi copiii lui Iuda n'au făcut din tinereţa lor, de cît ce este rău * înaintea Mea; copiii lui Israel numai M'au mîniat într'una cu lucrarea mînilor lor, zice Domnul."
* Cap. 2. 7; 3. 25; 7. 22, 26; 22. 21. Ezec. 20. 28.

31. „Căci cetatea aceasta Imi aţîţă mînia şi urgia, din ziua cînd s'a zidit şi pînă azi; de aceea, vreau s'o iau * dinaintea Feţei Mele, * 2 Reg. 23, 27; 24. 3.

32. din pricina tot răului pe care l-au făcut copiii lui Israel şi copiii lui Iuda ca să Mă mînie, ei *, împăraţii lor, căpeteniile lor, preoţii lor şi proorocii lor, oamenii lui Iuda şi locuitorii Ierusalimului. * Isa. 1. 4. 6. Dan. 9. 8.

33. Mi-au întors * spatele, nu s'au uitat la Mine; i-am învăţat, i-am învăţat ** într'una, dar n'au ascultat şi nu s'au învăţat. * Cap. 2. 27; 7. 24. ** Cap. 7. 13.

34. Ci şi-au pus urîciunile * idoleşti în Casa peste care este chemat Numele Meu, şi au spurcat-o.
* Cap. 7. 30, 31; 23. 11. Ezec. 8. 5, 6.

35. Au zidit înălţimi lui Baal în valea Ben-Hinom, ca să treacă prin * foc lui Moloc ** pe fiii şi fiicele lor: lucru pe care nu † li-l poruncisem; şi nici nu-Mi trecuse prin gînd, că au să facă asemenea grozăvii ca să ducă pe Iuda în păcat."
* Cap. 7. 31; 19. 5. ** Lev. 18. 21. 1 Reg. 11. 33. † Cap. 7. 31.

36. „Şi acum, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre cetatea aceasta, despre care ziceţi: „Va * fi dată în mînile împăratului Babilonului, biruită prin sabie, prin foamete şi prin ciumă": * Vers. 24.

37. Iată, îi voi strînge * din toate ţările unde i-am izgonit, în mînia Mea, în urgia Mea, şi în marea Mea supărare; îi voi aduce înapoi în locul acesta, şi-i voi face să locuiască în ** linişte acolo. * Deut. 30. 3. Cap. 23. 3; 29. 14. 31. 10. Ezec. 37. 21. ** Cap. 23. 6; 33. 16.

38. Ei vor * fi poporul Meu, şi Eu voi fi Dumnezeul lor. * Cap. 24. 7; 30. 22. 31. 33.

39. Le voi da o inimă * şi o cale, ca să se teamă de Mine totdeauna, spre fericirea lor şi a copiilor lor după ei.
* Cap. 24. 7. Ezec. 11. 19, 20.

40. Voi încheia * cu ei un legămînt vecinic, că nu Mă voi mai întoarce dela ei, ci le voi face bine, şi le voi pune în inimă frica ** de Mine, ca să nu se depărteze de Mine.
* Isa. 55. 3. Cap. 31. 31. ** Cap. 31. 33.

41. Mă voi * bucura să le fac bine, îi voi sădi ** cu adevărat în ţara aceasta, din toată inima şi din tot sufletul Meu."
* Deut. 30. 9. Ţef. 3. 17. ** Cap. 24. 6; 31. 28. Amos 9. 15.

42. Căci aşa vorbeşte Domnul: „După cum * am adus peste poporul acesta toate aceste mari nenorociri, tot aşa voi aduce peste ei tot binele, pe care li-l făgăduiesc. * Cap. 31. 28.

43. Se vor cumpăra * iarăş ogoare în ţara aceasta, despre ** care ziceţi că este o pustie fără oameni şi fără dobitoace, şi că este dată în mînile Haldeilor. * Vers. 15. ** Cap. 33. 10.

44. Se vor cumpăra iarăş ogoare pe argint, se vor scrie zapisuri, se vor pecetlui, se vor pune martori, în ţara * lui Beniamin şi în împrejurimile Ierusalimului, în cetăţile lui Iuda, în cetăţile dela munte, în cetăţile dela cîmpie şi în cetăţile dela miază-zi, căci voi aduce ** înapoi pe prinşii lor de război, zice Domnul."
* Cap. 17. 26. ** Cap. 33. 7, 11, 26.

33 1. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia a doua oară, pe cînd era încă închis * în curtea temniţei:
* Cap. 32. 2. 3.

2. „Aşa vorbeşte Domnul, care * face aceste lucruri, Domnul, care le urzeşte şi le înfăptuieşte, El, al cărui Nume este Domnul **:
* Isa. 37. 26. ** Esod. 15, 3. Amos 5. 8; 9. 6.

3. „Cheamă-Mă *, şi-ţi voi răspunde; şi îţi voi vesti lucruri mari, lucruri ascunse, pe cari nu le cunoşti.
* Ps. 91. 15. Cap. 29. 12.

4. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre casele cetăţii acesteia, şi despre casele împăraţilor lui Iuda, cari vor fi surpate ca să facă loc pentru şanţurile de întărire * şi pentru săbii, * Cap. 32. 24.

5. cînd vor înainta să lupte * împotriva Haldeilor, şi cînd se vor umplea cu trupurile moarte ale oamenilor, pe cari-i voi lovi în mînia Mea şi în urgia

Mea, şi din pricina răutăţii cărora Imi voi ascunde Faţa de această cetate:
* Cap. 32. 5.

6. Iată, îi voi da vindecare * şi sănătate, îi voi vindeca, şi le voi deschide un izvor bogat în pace şi credincioşie.
* Cap. 30. 17.

7. Voi aduce* înapoi pe prinşii de război ai lui Iuda şi pe prinşii de război ai lui Israel, şi-i voi aşeza iarăş ca odinioară **. * Cap. 30. 3; 32. 44. Vers. 11. ** Isa. 1. 26. Cap. 24. 6; 30. 20; 31. 4. 28; 42. 10.

8. Ii voi curăţi * de toate nelegiuirile, pe cari le-au săvîrşit împotriva Mea, le voi ierta** toate nelegiuirile prin cari M'au supărat, şi prin cari s'au răzvrătit împotriva Mea. * Ezec. 36. 25. Zah. 13. 1. Evr. 9. 13, 14. ** Cap. 31. 34. Mic. 7. 18.

9. Cetatea aceasta * va fi pentru Mine o pricină de laudă şi de slavă, printre toate neamurile pămîntului. Ele vor afla tot binele pe care li-l voi face, vor rămînea mirate ** şi uimite de toată fericirea, şi de toată propăşirea pe care le-o voi da."
* Isa. 62. 7. Cap. 13. 11. ** Isa. 60. 5.

10. Aşa vorbeşte Domnul: „Se vor mai auzi iarăş în locul acesta despre * care ziceţi că este pustiu, că nu mai are oameni nici dobitoace, se vor mai auzi iarăş în cetăţile lui Iuda şi pe uliţele Ierusalimului, pustiite, lipsite de oameni, de locuitori, de dobitoace,
* Cap. 32. 43.

11. strigătele * de bucurie şi strigătele de veselie, cîntecele mirelui şi cîntecele miresei, glasul celor ce zic: „Lăudaţi ** pe Domnul oştirilor, căci Domnul este bun, căci în veac ţine îndurarea Lui!" Glasul celor ce aduc jertfe † de mulţămire în Casa Domnului. Căci voi aduce înapoi †† pe prinşii de război ai ţării, şi îi voi aşeza iarăş ca odinioară, zice Domnul."
* Cap. 7. 34; 16. 9; 25. 10. Apoc. 18. 23. ** 1 Cron. 16. 8, 34. 2 Cron. 5. 13; 7. 3. Ezra 3. 11. Ps. 136. 1. Isa. 12. 4. † Lev. 7. 12. Ps. 107. 22; 116. 17. †† Vers. 7.

12. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „In locul * acesta pustiu, fără oameni şi fără dobitoace, şi în toate cetăţile lui, vor mai fi iarăş locuinţe de păstori, cari-şi vor odihni turmele. In cetăţile de la munte **,
* Isa. 65. 10. Cap. 31. 24; 50. 19. ** Cap. 17. 26; 32. 44.

13. în cetăţile din cîmpie, în cetăţile de la miază zi, în ţara lui Beniamin şi în împrejurimile Ierusalimului, şi în cetăţile lui Iuda, vor mai trece iarăş * oile pe supt mîna celui ce le numără, zice Domnul."
* Lev. 27. 32.

14. „Iată *, vin zile, zice Domnul", cînd voi împlini ** cuvîntul cel bun, pe care l-am spus despre casa lui Israel şi despre casa lui Iuda.
* Cap. 23. 5; 31. 27, 31. ** Cap. 29. 10.

15. In zilele acelea şi în vremile acelea voi face să răsară lui David o Odraslă * neprihănită, care va înfăptui dreptatea şi judecata în ţară.
* Isa. 4. 2; 11. 1. Cap. 23. 5.

16. In zilele * acelea, Iuda va fi mîntuit, şi Ierusalimul va locui în linişte. Şi iată cum Il vor numi: „Domnul, Neprihănirea[1] noastră."
* Cap. 23. 6.

17. Căci aşa vorbeşte Domnul: „David nu va * fi lipsit niciodată de un urmaş, care să stea pe scaunul de domnie al casei lui Israel.
* 2 Sam. 7. 16. 1 Reg. 2. 4. Ps. 89. 29, 36. Luc. 1. 32, 33.

18. Nici preoţii şi Leviţii, nu vor fi lipsiţi niciodată înaintea Mea de urmaşi cari să aducă arderidetot *, să ardă tămîie împreună cu darurile de mîncare, şi să aducă jertfe în toate zilele!"
* Rom. 12. 1; 15. 16. 1 Pet. 2. 5, 9. Apoc. 1. 6.

19 Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

20. „Aşa vorbeşte Domnul: „Dacă puteţi * să rupeţi legămîntul Meu cu ziua, şi legămîntul Meu cu noaptea, aşa încît ziua şi noaptea să nu mai fie la vremea lor,
* Ps. 89. 37. Isa. 54. 9. Cap. 31. 36. Vers. 25.

21. atunci se va putea rupe şi legămîntul * Meu cu robul Meu David, aşa încît să nu mai aibă fii, cari să domnească pe scaunul lui de domnie, şi legămîntul Meu cu Leviţii, preoţii, cari Imi fac slujba.
* Ps. 89. 34.

22. Ca * oştirea cerurilor, care nu se poate număra, şi ca nisipul mării, care nu se poate măsura, aşa voi înmulţi sămînţa robului Meu David, şi pe Leviţii, cari-Mi slujesc."
* Fac. 13. 16; 15. 5; 22. 17. Cap. 31. 37.

23. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

24. „N'ai băgat de seamă ce zic oamenii aceştia: „A lepădat Domnul cele * două familii, pe cari le alesese?" Atît de mult dispreţuiesc ei pe poporul Meu că nu-l mai privesc ca un popor.
* Vers. 21. 22.

25. Aşa vorbeşte Domnul: „Dacă n'am făcut legămîntul * Meu cu ziua şi cu noaptea, dacă n'am aşezat ** legile cerurilor şi ale pămîntului,
* Vers. 20. Fac. 8. 22. ** Ps. 74. 16, 17; 104. 19. Cap. 31. 35, 36.

1. Sau: Starea noastră după voia lui Dumnezeu.

26. atunci* voi lepăda şi sămînţa lui Iacov şi a robului Meu David, şi nu voi mai lua din sămînţa lui pe cei ce vor stăpîni peste urmaşii lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, căci voi aduce înapoi** pe prinşii lor de război, şi voi avea milă de ei!“

*Cap. 31. 37. **Vers. 7. 11. Ezra. 2. 1.

Proorocie asupra soartei lui Ezechia.

34 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, cînd* Nebucadneţar, împăratul Babilonului, cu toată oştirea sa, şi toate împărăţiile** pămîntului de supt stăpînirea lui, şi toate popoarele, făceau război împotriva Ierusalimului şi împotriva tuturor cetăţilor cari ţineau de el:

*2 Reg. 25. 1, etc. Cap. 39. 1; 52. 4. **Cap. 1. 15.

2. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Du-te de spune lui Zedechia, împăratul lui Iuda, şi zi-i: „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată*, dau cetatea aceasta în mînile împăratului Babilonului, şi o va** arde cu foc.

*Cap. 21. 10; 32. 3, 28. **Cap. 32. 29. Vers. 22.

3. Şi tu* nu vei scăpa din mînile lui, ci vei fi luat şi dat în mîna lui, vei da ochi cu împăratul Babilonului, el îţi va vorbi gură către gură, şi vei merge la Babilon. *Cap. 32. 4.

4. Numai, ascultă Cuvîntul Domnului, Zedechia, împăratul lui Iuda! Aşa vorbeşte Domnul despre tine: „Nu vei muri ucis de sabie,

5. ci vei muri în pace: şi cum au ars mirezme* pentru părinţii tăi, vechii împăraţi, cari au fost înaintea ta, tot aşa vor arde** şi pentru tine, şi te vor† jăli, zicînd: „Vai, doamne!“ Căci Eu am rostit cuvîntul acesta, zice Domnul.“

*2 Cron. 16. 14; 21. 19. **Dan. 2. 46. †Cap. 22. 18.

6. Proorocul Ieremia a spus toate aceste cuvinte lui Zedechia, împăratul lui Iuda, la Ierusalim,

7. pe cînd oastea împăratului Babilonului lupta împotriva Ierusalimului şi împotriva tuturor celorlalte cetăţi ale lui Iuda, împotriva Lachisului şi Azechei, căci acestea erau cetăţile*, cari mai rămăseseră din toate cetăţile întărite ale lui Iuda.

*2 Reg. 18. 13; 19. 8. 2 Cron. 11. 5, 9.

Ameninţări.

8. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce împăratul Zedechia făcuse o învoială cu tot poporul Ierusalimului, ca să vestească slobozenia* robilor,

*Exod. 21. 2. Lev. 25. 10. Vers. 14.

9. pentru ca* fiecare să lase slobozi pe robul şi roaba sa, pe Evreu şi pe Evreică, şi nimeni** să nu mai ţină în robie pe fratele său Iudeu.

*Neem. 5. 11. **Lev. 25. 39—46.

10. Toate căpeteniile şi tot poporul, cari făcuseră învoiala, s'au legat să lase slobozi fiecare pe robul şi roaba lui, şi să nu-i mai ţină în robie. Ei au ascultat, şi le-au dat drumul.

11. Dar mai pe urmă* s'au răsgîndit, au luat înapoi pe robii şi roabele, pe cari-i sloboziseră, şi i-au silit să le fie iarăş robi şi roabe. *Vers. 21. Cap. 37. 5.

12. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia din partea Domnului, astfel:

13. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Eu am făcut un legămînt cu părinţii voştri, în ziua cînd i-am scos din ţara Egiptului, din casa robiei şi le-am zis:

14. „După şapte* ani, fiecare din voi să lase slobod pe fratele său evreu care i se vinde lui; şase ani să-ţi slujească, şi apoi să-l laşi slobod dela tine. Dar părinţii voştri nu M'au ascultat şi n'au luat aminte la Mine.

*Exod. 21. 2; 23. 10. Deut. 15. 12.

15. Voi v'aţi întors astăzi în voi înşivă, aţi făcut ce este bine înaintea Mea, vestind fiecare slobozenia pentru aproapele său, şi aţi făcut o învoială* înaintea Mea, în Casa** peste care este chemat Numele Meu.

*2 Reg. 23. 3. Neem. 10. 29. **Cap. 7. 10.

16. Dar pe urmă v'aţi luat vorba îndărăt, şi Mi-aţi pîngărit* Numele, luînd iarăş înapoi fiecare pe robii şi roabele, pe cari-i sloboziserăţi, şi-i lăsaserăţi în voia lor, şi i-aţi silit să vă fie iarăş robi şi roabe.“ *Exod. 20. 7. Lev. 19. 12.

17. „De aceea aşa vorbeşte Domnul: „Nu M'aţi ascultat ca să vestiţi slobozenia* fiecare pentru fratele său, fiecare pentru aproapele său. Iată, Eu vestesc împotriva voastră, zice Domnul, slobozenia săbiei**, ciumii şi foametei, şi vă voi face de pomină printre toate împărăţiile† pămîntului. *Mat. 7. 2. Gal. 6. 7. Iac. 2. 13. **Cap. 32. 24, 36. †Deut. 28. 25, 64. Cap. 29. 18.

18. Şi pe oamenii, cari au călcat legămîntul Meu, cari n'au păzit îndatoririle învoielii pe care o făcuseră înaintea Mea, tăind* un viţel în două

şi trecînd printre cele două jumătăţi ale lui, *Fac. 15. 10, 17.

19. şi anume pe căpeteniile lui Iuda şi pe căpeteniile Ierusalimului, pe famenii dregători, pe preoţi, şi pe tot poporul ţării, cari au trecut printre bucăţile viţelului,

20. îi voi da în mînile vrăjmaşilor lor, în mînile celor ce vor să le ia viaţa, şi trupurile lor moarte* vor sluji ca hrană păsărilor cerului şi fiarelor cîmpului. *Cap. 7. 33; 16. 4.; 19. 7.

21. Dar pe Zedechia, împăratul lui Iuda, şi pe căpeteniile lui, îi voi da în mînile vrăjmaşilor lor, în mînile celor ce vor să le ia viaţa, în mînile oştirii împăratului Babilonului, care* a plecat dela voi! *Cap. 37. 5, 11.

22. Iată*, voi da poruncă, zice Domnul, şi-i voi aduce înapoi împotriva cetăţii acesteia; o vor** bate, o vor lua, şi o vor arde cu foc. Şi voi preface† cetăţile lui Iuda într'un pustiu fără locuitori." *Cap. 37. 8, 10. **Cap. 38. 3; 39. 1, 2, 8; 52. 7, 13. †Cap. 9. 11; 44. 2, 6.

Racabiţii.

35 1. Cuvîntul rostit către Ieremia din partea Domnului, pe vremea lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, sună astfel:

2. „Du-te la casa Recabiţilor*, vorbeşte cu ei şi adu-i în Casa Domnului, în una din chilii** şi dă-le să bea vin!" *2 Reg. 10. 15. 1 Cron. 2. 55. **1 Reg. 6. 5.

3. Am luat pe Iaazania, fiul lui Ieremia, fiul lui Habazinia, pe fraţii săi, pe toţi fiii săi, şi toată casa Recabiţilor,

4. şi i-am dus la Casa Domnului, în chilia fiilor lui Hanan, fiul lui Igdalia, omul lui Dumnezeu, lîngă chilia căpeteniilor, deasupra chiliei lui Maaseia, fiul lui Şalum, uşierul*.

*2 Reg. 12. 9; 25. 18. 1 Cron. 9. 18, 19.

5. Am pus înaintea fiilor casei Recabiţilor nişte vase pline cu vin, şi pahare, şi le-am zis: „Beţi vin!"

6. Dar ei au răspuns: „Noi nu bem vin! Căci Ionadab*, fiul lui Recab, tatăl nostru, ne-a dat următoarea poruncă: „Să nu beţi niciodată vin, nici voi, nici fiii voştri; *2 Reg. 10. 15.

7. şi nici să nu ziditi case, să nu semănaţi nicio sămînţă, să nu sădiţi vii, nici să nu stăpîniţi vii, ci toată viaţa voastră să locuiţi în corturi, ca să* trăiţi multă vreme în ţara, în care sînteţi străini." *Exod. 20. 12. Efes. 6. 2, 3.

8. Astfel, noi ascultăm tot ce ne-a poruncit Ionadab, fiul lui Recab, tatăl nostru; nu bem vin toată viaţa noastră, nici noi, nici nevestele noastre, nici fiii, nici fiicele noastre;

9. nu zidim nici case ca locuinţe pentru noi, şi nu stăpînim nici vii, nici ogoare, nici pămînturi însămînţate:

10. ci locuim în corturi, şi urmăm şi împlinim tot ce ne-a poruncit tatăl nostru Ionadab.

11. Cînd s'a suit însă Nebucadneţar, împăratul Babilonului, împotriva ţării acesteia, am zis: „Haidem, să fugim la Ierusalim, de oastea Haldeilor şi de oastea Siriei." Aşa se face că acum locuim la Ierusalim."

12. Atunci Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, astfel:

13. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Du-te şi spune oamenilor lui Iuda şi locuitorilor Ierusalimului: „Nu voiţi* să luaţi învăţătură ca să ascultaţi de cuvintele Mele? zice Domnul. *Cap. 32. 33.

14. „Cuvintele lui Ionadab, fiul lui Recab, care a poruncit fiilor săi să nu bea vin, sînt păzite; căci ei nu beau vin pînă în ziua de azi, şi ascultă astfel de porunca tatălui lor. Iar* Eu v'am vorbit, şi de vreme** şi tîrziu, şi nu M'aţi ascultat!

*2 Cron. 36. 15. **Cap. 7. 13; 25. 3.

15. V'am* trimes pe toţi slujitorii Mei proorocii, i-am trimes într'una la voi, să vă spună: „Intoarceţi-vă** fiecare dela calea voastră cea rea, îndreptaţi-vă faptele, nu mergeţi după alţi dumnezei, ca să le slujiţi, şi veţi rămînea în ţara, pe care v'am dat-o vouă şi părinţilor voştri! Dar voi n'aţi luat aminte şi nu M'aţi ascultat.

*Cap. 7. 25; 25. 4. **Cap. 18. 11; 25. 5, 6.

16. Da, fiii lui Ionadab, fiul lui Recab, păzesc porunca pe care le-a dat-o tatăl lor, însă poporul acesta nu M'ascultă!"

17. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce peste Iuda şi peste toţi locuitorii Ierusalimului toate nenorocirile, pe cari le-am vestit cu privire la ei, pentrucă* le-am vorbit şi nu M'au ascultat, pentrucă i-am chemat şi n'au răspuns!" —

*Prov. 1. 24. Isa. 65. 12; 66. 4. Cap. 7. 13.

18. Şi Ieremia a zis casei Recabiţilor: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: Pentrucă aţi as-

cultat de poruncile tatălui vostru Ionadab, pentrucă aţi păzit toate orînduirile lui şi aţi făcut tot ce v'a poruncit el;

19. pentru aceasta, aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Ionadab, fiul lui Recab, nu va fi lipsit niciodată de urmaşi cari să stea* înaintea Mea!“ * Cap. 15. 19.

Cartea lui Ieremia arsă.

36 1. In al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, următorul cuvînt a fost rostit către Ieremia din partea Domnului:

2. „Ia* un sul de carte, şi scrie** în ea toate cuvintele, pe cari ţi le-am spus cu privire la Israel şi cu privire la Iuda, şi cu privire la toate† neamurile, din ziua cînd ţi-am vorbit, pe vremea lui Iosia††, pînă în ziua de azi! * Isa. 8. 1. Ezec. 2. 9. Zah. 5. 1. ** Cap. 30. 2. † Cap. 25. 15, etc. †† Cap. 25. 3.

3. Poate* că dacă va auzi casa lui Iuda tot răul pe care am de gînd să i-l fac, se vor întoarce** fiecare dela calea lor cea rea, şi le voi ierta astfel nelegiuirea şi păcatul.“ * Vers. 7. Cap. 26. 3. ** Cap. 18. 8. Iona 3. 8.

4. Ieremia a chemat* pe Baruc, fiul lui Neriia; şi Baruc** a scris într'o carte, dupăcum spunea Ieremia, toate cuvintele pe cari le spusese lui Ieremia Domnul. * Cap. 32. 12. ** Cap. 45. 1.

5. Apoi Ieremia a dat următoarea poruncă lui Baruc: „Eu sînt închis, şi nu pot să merg la Casa Domnului.

6. De aceea, du-te tu însuţi, şi citeşte din carte ce ai scris în ea după spusele mele, şi anume, cuvintele Domnului, citeşte-le în auzul poporului, în Casa Domnului, în ziua* postului: să le citeşti şi în auzul tuturor acelora din Iuda, cari vor veni din cetăţile lor. * Lev. 16. 29; 23. 27—32. Fapt. 27. 9.

7. Poate* că se vor smeri cu rugăciuni înaintea Domnului, şi se vor întoarce fiecare dela calea sa cea rea. Căci mare este mînia şi urgia, cu care a ameninţat Domnul pe poporul acesta!“ * Vers. 3.

8. Baruc, fiul lui Neriia, a făcut tot ce-i poruncise proorocul Ieremia, şi a citit din carte cuvintele Domnului, în Casa Domnului.

9. In al cincilea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, în luna a noua, au chemat la un post înaintea Domnului pe tot poporul Ierusalimului şi pe tot poporul venit din cetăţile lui Iuda la Ierusalim.

10. Atunci Baruc a citit din carte cuvintele lui Ieremia, în auzul întregului popor, în Casa Domnului, în chilia lui Ghemaria, fiul lui Şafan, logofătul, în curtea de sus, la intrarea* porţii celei noi a Casei Domnului. * Cap. 26. 10.

11. Insă Mica, fiul lui Ghemaria, fiul lui Şafan, auzind toate cuvintele Domnului cuprinse în carte,

12. s'a pogorît la casa împăratului, în odaia de scris a logofătului, unde stăteau toate căpeteniile, logofătul Elişama, Delaia, fiul lui Şemaia, Elnatan, fiul lui Acbor, Ghemaria, fiul lui Şafan, Zedechia, fiul lui Hanania, şi toate celelalte căpetenii.

13. Şi Mica le-a spus toate cuvintele pe cari le auzise, cînd citea Baruc în carte, în auzul poporului.

14. Atunci toate căpeteniile au trimes la Baruc pe Iehudi, fiul lui Netania, fiul lui Şelemia, fiul lui Cuşi, să-i spună: „Ia în mînă cartea din care ai citit, în auzul poporului, şi vino!“ Baruc, fiul lui Neriia, a luat cartea în mînă, şi s'a dus la ei.

15. Ei i-au zis: „Şezi şi citeşte-o în auzul nostru.“ Astfel Baruc a citit-o în auzul lor.

16. Cînd au auzit ei toate cuvintele, s'au uitat cu groază unii la alţii, şi au zis lui Baruc: „Vom spune împăratului toate cuvintele acestea.“

17. Şi au mai pus lui Baruc următoarea întrebare: „Spune-ne cum ai scris toate cuvintele acestea după spusele lui!“

18. Baruc le-a răspuns: „El îmi spunea cu gura lui toate cuvintele acestea, şi eu le-am scris în cartea aceasta cu cerneală.“

19. Căpeteniile au zis lui Baruc: „Du-te de te ascunde, tu şi Ieremia, ca să nu ştie nimeni unde sînteţi.“

20. Ei s'au dus apoi la împăratul în curte, lăsînd cartea în odaia de scris a logofătului Elişama, şi au spus toate cuvintele din ea în auzul împăratului.

21. Impăratul a trimes pe Iehudi să ia cartea, Iehudi a luat-o din odaia logofătului Elişama, şi a citit-o în auzul împăratului şi în auzul tuturor căpeteniilor cari stăteau împrejurul împăratului.

22. Impăratul şedea în casa* de iarnă, — căci era în luna a noua — şi

înaintea lui era un foc de cărbuni aprinşi. * Amos 3. 15.

23. După ce Iehudi a citit trei sau patru foi, împăratul a tăiat cartea cu briceagul logofătului, şi a aruncat-o în jăratecul de cărbuni, unde a fost arsă de tot.

24. Impăratul şi toţi slujitorii lui, cari au auzit toate cuvintele acelea, nu s'au spăimîntat şi nu şi-au sfîşiat* hainele. *2 Reg. 22. 11. Isa. 36. 22; 37. 1.

25. Elnatan, Delaia şi Ghemaria stăruiseră de împărat să nu ardă cartea; dar el nu i-a ascultat.

26. Ci împăratul a poruncit lui Ierahmeel, fiul împăratului, lui Seraia, fiul lui Azriel, şi lui Şelemia, fiul lui Abdeel, să pună mîna pe logofătul Baruc şi pe proorocul Ieremia. Dar Domnul i-a ascuns.

27. Dupăce a ars împăratul cartea, care cuprindea cuvintele, pe cari le scrisese Baruc după spusele lui Ieremia, cuvîntul Domnului a vorbit astfel lui Ieremia:

28. „Ia din nou o altă carte, şi scrie în ea toate cuvintele, cari erau în cea dintîi carte, pe care a ars-o Ioiachim, împăratul lui Iuda.

29. Şi despre Ioiachim, împăratul lui Iuda, spune: „Aşa vorbeşte Domnul: „Tu ai ars cartea aceasta, zicînd: „Pentruce ai scris în ea cuvintele acestea: „Impăratul Babilonului va veni, va nimici ţara aceasta, şi va nimici din ea oamenii şi dobitoacele?“

30. Deaceea, aşa vorbeşte Domnul despre Ioiachim, împăratul lui Iuda: „Nici unul * din ai lui nu va şedea pe scaunul de domnie al lui David. Trupul lui mort va fi lăsat la căldură ** ziua şi la frig noaptea. * Cap. 22. 30. ** Cap. 22. 19.

31. Il voi pedepsi, pe el, sămînţa lui, şi pe slujitorii lui, pentru nelegiuirea lor, şi voi aduce peste ei, peste locuitorii Ierusalimului şi peste oamenii lui Iuda toate nenorocirile cu cari i-am ameninţat, fără ca ei să fi vrut să Mă asculte!“

32. Ieremia a luat o altă carte şi a dat-o lui Baruc, fiul lui Neriia, logofătul. Baruc a scris în ea, după spusele lui Ieremia, toate cuvintele din cartea pe care o arsese în foc Ioiachim, împăratul lui Iuda. Multe alte cuvinte de felul acesta au mai fost adăugate la ea.

Ieremia în temniţă.

37 1. In locul lui Ieconia, fiul lui Ioiachim, a început să domnească Zedechia *, fiul lui Iosia. El a fost pus împărat în ţara lui Iuda de Nebucadneţar, împăratul Babilonului. *2 Reg. 24. 17. 2 Cron. 36. 10. Cap. 22. 24.

2. Dar * nici el, nici slujitorii lui, nici poporul din ţară n'au ascultat cuvintele, pe cari le-a rostit Domnul prin proorocul Ieremia. *2 Cron. 36. 12, 14.

3. Impăratul Zedechia a trimes pe Iucal, fiul lui Şelemia, şi pe Ţefania *, fiul lui Maaseia, preotul, la proorocul Ieremia, să-i spună; „Mijloceşte pentru noi la Domnul, Dumnezeul nostru.“ * Cap. 21. 1, 2; 29. 25; 52. 24.

4. Pe atunci Ieremia umbla slobod prin popor: nu-l aruncaseră încă în temniţă.

5. Oastea * lui Faraon ieşise din Egipt; şi Haldeii **, cari împresurau Ierusalimul, cînd auziseră vestea aceasta, plecaseră din Ierusalim. *2 Reg. 24. 7. Ezec. 17. 15. ** Vers. 11. Cap. 34. 21.

6. Atunci cuvîntul Domnului a vorbit proorocului Ieremia astfel:

7. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Iată ce să spuneţi împăratului lui Iuda, care * v'a trimes la Mine să Mă întrebaţi: „Iată că oastea lui Faraon, care pornise să vă ajute, se întoarce în ţara ei, în Egipt; * Cap. 21. 2.

8. iar * Haldeii se vor întoarce, vor bate iarăş cetatea aceasta, o vor lua, şi o vor arde cu foc.“ * Cap. 34. 22.

9. „Aşa vorbeşte Domnul: „Nu vă înşelaţi, zicînd: „Haldeii se vor depărta dela noi!“ Căci nu se vor depărta!

10. Şi chiar dacă * aţi bate toată oastea Haldeilor, cari se războiesc cu voi, chiar dacă n'ar mai rămînea din ei decît vreo cîţiva oameni răniţi, tot s'ar ridica fiecare din cortul lui, şi ar arde cetatea aceasta cu foc.“ * Cap. 21. 4, 5.

11. Pe cînd se depărtase oastea * Haldeilor de Ierusalim, de frica oastei lui Faraon, * Vers. 5.

12. Ieremia a vrut să iasă din Ierusalim, ca să se ducă în ţara lui Beniamin şi să scape din mijlocul poporului.

13. Cînd a ajuns însă la poarta lui Beniamin, căpitanul străjerilor, numit Ireia, fiul lui Şelemia, fiul lui Hana-

nia, era acolo, şi a pus mîna pe proorocul Ieremia, zicînd: „Tu vrei să treci la Haldei!“

14. Ieremia a răspuns: „Nu este adevărat! Nu vreau să trec la Haldei!“ Dar Ireia n'a vrut să-l creadă, ci a apucat pe Ieremia şi l-a dus înaintea căpeteniilor.

15. Căpeteniile, mîniate pe Ieremia, l-au lovit, şi l-au aruncat în temniţă * în casa logofătului Ionatan, căci o prefăcuseră în temniţă. * Cap. 38. 26.

16. Aşa a intrat * Ieremia în temniţă şi în gherlă, unde a stat multă vreme. * Cap. 38. 6.

17. Impăratul Zedechia a trimes să-l aducă, şi l-a întrebat în taină la el acasă. El a zis: „Ai vreun cuvînt din partea Domnului?“ Ieremia a răspuns: „Da.“ Şi a adăugat: „Vei fi dat în mînile împăratului Babilonului!“

18. Ieremia a mai spus împăratului Zedechia: „Cu ce am păcătuit eu împotriva ta, împotriva slujitorilor tăi, şi împotriva poporului acestuia, de m'aţi aruncat în temniţă?

19. Şi unde sînt proorocii voştri, cari vă prooroceau, şi ziceau: „Impăratul Babilonului nu va veni împotriva voastră, nici împotriva ţării acesteia?“

20. Acum ascultă, te rog, împărate, domnul meu! Fie bine primite înaintea ta rugăminţile mele! Nu mă trimete iarăş în casa logofătului Ionatan, ca nu cumva să mor acolo!“

21. Impăratul Zedechia a poruncit să păzească pe Ieremia în curtea * temniţei, şi să-i dea în fiecare zi o pîne din uliţa brutarilor, pînă ** s'a sfîrşit toată pînea din cetate. Astfel Ieremia a rămas în curtea temniţei.

* Cap. 32. 2; 33. 13, 28. ** Cap. 38. 9; 52. 6.

Ieremia într'o groapă.

38 1. Şefatia, fiul lui Matan, Ghedalia, fiul lui Paşhur, Iucal *, fiul lui Şelemia, şi Paşhur **, fiul lui Malchia, au auzit † cuvintele, pe cari le spunea Ieremia întregului popor, zicînd: * Cap. 21. 1. ** Cap. 21. 8. † Cap. 37. 3.

2. „Aşa vorbeşte Domnul: „Cine * va rămînea în cetatea aceasta va muri ucis de sabie, de foamete sau de ciumă; dar cine va ieşi şi se va duce la Haldei, va scăpa cu viaţă, va avea ca pradă viaţa lui, şi va trăi. * Cap. 21. 9.

3. Aşa vorbeşte Domnul: „Cetatea * aceasta va fi dată în mîna oştirii împăratului Babilonului, şi o va lua!“ * Cap. 21. 10; 32. 3.

4. Atunci căpeteniile au zis împăratului: „Omul acesta ar trebui * omorît! Căci moaie inima oamenilor de război cari au mai rămas în cetatea aceasta, şi a întregului popor, ţinîndu-le asemenea cuvîntări; omul acesta nu urmăreşte binele poporului acestuia, şi nu-i vrea de cît nenorocirea.“ * Cap. 26. 11.

5. Impăratul Zedechia a răspuns: „Iată-l că este în mînile voastre; căci împăratul nu poate nimic împotriva voastră!“

6. Atunci * ei au luat pe Ieremia, şi l-au aruncat în groapa lui Malchia, fiul împăratului, care se afla în curtea temniţei, şi au pogorît în ea pe Ieremia cu funii. In groapă nu era apă, dar era noroi; şi Ieremia s'a afundat în noroi. * Cap. 37. 21.

7. Ebed-Melec, Etiopianul *, famendregător la curtea împăratului, a auzit că Ieremia fusese aruncat în groapă. Impăratul stătea la poarta lui Beniamin. * Cap. 39. 16.

8. Ebed-Melec a ieşit din casa împăratului, şi a vorbit împăratului astfel:

9. „Impărate, domnul meu, oamenii aceştia au făcut rău de s'au purtat aşa cu proorocul Ieremia, aruncîndu-l în groapă; are să moară de foame acolo unde este, căci în cetate nu este pîne!“

10. Impăratul a dat următoarea poruncă lui Ebed-Melec, Etiopianul: „Ia de aici treizeci de oameni cu tine, şi scoate din groapă pe proorocul Ieremia, pînă nu moare!“

11. Ebed-Melec a luat cu el pe oamenii aceia, şi s'a dus la casa împăratului, într'un loc dedesuptul vistieriei; a luat de acolo nişte petece de haine purtate şi nişte trenţe de haine vechi, şi le-a pogorît lui Ieremia în groapă, cu nişte funii.

12. Ebed-Melec, Etiopianul, a zis lui Ieremia: „Pune aceste petece purtate şi aceste trenţe supt subsiori, supt funii.“ Şi Ieremia a făcut aşa.

13. Au tras * astfel pe Ieremia cu funiile, şi l-au scos afară din groapă. Ieremia a rămas în curtea ** temniţei. * Vers. 6. ** Cap. 37. 21.

14. Impăratul Zedechia a trimes

după proorocul Ieremia, şi l-a adus la el la intrarea a treia a Casei Domnului. Şi împăratul a zis lui Ieremia: „Am să te întreb ceva, să nu-mi ascunzi nimic!“

15. Ieremia a răspuns lui Zedechia: „Dacă ţi-l voi spune, mă vei omorî; iar dacă-ţi voi da un sfat, nu mă vei asculta.“

16. Impăratul Zedechia a jurat în taină lui Ieremia, şi a zis: „Viu este Domnul, care ne-a dat viaţa*, că nu te voi omorî, şi nu te voi lăsa în mînile oamenilor acestora, cari vor să-ţi ia viaţa!“ *Isa. 57. 16.

17. Ieremia a zis atunci lui Zedechia: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Dacă te vei* supune căpeteniilor** împăratului Babilonului, vei scăpa cu viaţă, şi nici cetatea aceasta nu va fi arsă cu foc, iar tu vei trăi împreună cu casa ta. *2 Reg. 24. 12. **Cap. 39. 3.

18. Dar dacă nu te vei supune căpeteniilor împăratului Babilonului, cetatea aceasta va fi dată în mînile Haldeilor, cari o vor arde cu foc; iar tu nu* vei scăpa din mîniile lor!“ *Cap. 32. 4; 34. 3. Vers. 23.

19. Impăratul Zedechia a zis lui Ieremia: „Mă tem de Iudeii cari au trecut la Haldei; mă tem să nu mă dea în mînile lor, şi să mă* batjocorească.“ *1 Sam. 31. 4.

20. Ieremia a răspuns: „Nu te vor da.“ Ascultă glasul Domnului în ce-ţi spun, căci o vei duce bine, şi vei scăpa cu viaţă.

21. Dar dacă nu vrei să ieşi, iată ce mi-a descoperit Domnul:

22. „Toate nevestele cari au mai rămas în casa împăratului lui Iuda, vor fi luate de căpeteniile împăratului Babilonului, şi vor zice jălind: „Prietenii tăi cei buni te-au înşelat şi te-au înduplecat; dar cînd ţi s'au afundat picioarele în noroi, ei au fugit!“

23. Toate nevestele tale şi copiii* tăi vor fi luaţi de Haldei; şi nu** vei scăpa de mînile lor, ci vei fi prins de mîna împăratului Babilonului, şi cetatea aceasta va fi arsă cu foc.“ *Cap. 39. 6; 41. 10. **Vers. 18.

24. Zedechia a zis lui Ieremia: „Să nu ştie nimeni nimic din cuvintele acestea, şi nu vei muri!

25. Dar dacă vor auzi căpeteniile că ţi-am vorbit, şi dacă vor veni şi-ţi vor zice: „Spune-ne ce ai spus împăratului, şi ce ţi-a spus împăratul, nu ne ascunde nimic, şi nu te vom omorî“, —

26. să le răspunzi: „Am rugat* pe împărat să nu mă trimeată iarăş în casa lui Ionatan**, ca nu cumva să mor acolo!“ *Cap. 37. 20. **Cap. 37. 15.

27. Toate căpeteniile au venit la Ieremia şi l-au întrebat. El le-a răspuns întocmai cum poruncise împăratul. Ei au tăcut atunci, şi au plecat, căci nimeni n'auzise nimic.

28. Ieremia însă a rămas* în curtea temniţei pînă în ziua luării Ierusalimului.“ *Cap. 37. 21; 39. 14.

Luarea Ierusalimului.

39 1. Ierusalimul a fost luat. In al nouălea* an al lui Zedechia, împăratul lui Iuda, în luna a zecea, a venit Nebucadneţar, împăratul Babilonului, cu toată oştirea lui înaintea Ierusalimului, şi l-a împresurat; *2 Reg. 25. 1—4. Cap. 52. 4—7.

2. iar în anul al unsprezecelea al lui Zedechia, în ziua a noua a lunii a patra, au pătruns în cetate.

3. Atunci au înaintat toate căpeteniile* împăratului Babilonului, şi au cuprins poarta dela mijloc. Erau: Nergal-Şareţer, Samgar-Nebu, Sarsechim, căpetenia famenilor dregători, Nergal-Şareţer, căpetenia magilor, şi toate celelalte căpetenii ale împăratului Babilonului. *Cap. 38. 17.

4. Zedechia, împăratul lui Iuda, şi toţi oamenii de război, cum* i-au văzut, au fugit, şi au ieşit noaptea din cetate, pe drumul grădinii împăratului, pe poarta dintre cele două ziduri, şi au apucat pe drumul cîmpiei. *2 Reg. 25. 4, etc. Cap. 52, 7, etc.

5. Dar oastea Haldeilor i-a urmărit, şi a ajuns* pe Zedechia în cîmpiile Ierihonului. L-au luat, şi l-au dus la Nebucadneţar, împăratul Babilonului, la Ribla**, în ţara Hamatului; el a dat o hotărîre împotriva lui. *Cap. 32. 4; 38. 18, 23. **2 Reg. 23. 33.

6. Impăratul Babilonului a pus să junghie la Ribla pe fiii lui Zedechia înaintea lui, împreună cu toţi mai marii lui Iuda.

7. Apoi a pus să scoată* ochii lui Zedechia, şi a pus să-l lege cu lanţuri de aramă, ca să-l ducă la Babilon. *Ezec. 12. 13. Cap. 32. 4.

8. Haldeii* au ars cu foc casa împă-

ratului şi casele poporului, şi au dărîmat zidurile Ierusalimului.
*2 Reg. 25. 9. Cap. 38. 18; 52. 13.

9. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat robi la Babilon pe aceia din popor cari rămăseseră* în cetate, pe cei ce se supuseseră lui, şi pe rămăşiţa poporului. *2 Reg. 25. 11, etc. Cap. 52. 15, etc.

10. Dar Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat în ţara lui Iuda pe unii din cei mai săraci din popor, pe ceice n'aveau nimic; şi le-a dat atunci vii şi ogoare.

11. Nebucadneţar, împăratul Babilonului, dăduse porunca următoare cu privire la Ieremia, prin Nebuzaradan, căpetenia străjerilor:

12. „Ia-l, poartă grijă de el, şi nu-i face niciun rău, ci fă-i ce-ţi va cere!“

13. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, Nebuşazban, căpetenia famenilor-dregători, Nergal-Şareţer, căpetenia magilor, şi toate căpeteniile împăratului Babilonului,

14. au trimes să aducă* pe Ieremia din curtea temniţei, şi l-au încredinţat lui Ghedalia**, fiul lui Ahicam †, fiul lui Şafan, ca să-l ducă acasă. Şi a rămas în mijlocul poporului.
* Cap. 38. 28. ** Cap. 40. 5. † Cap. 26. 24.

15. Cuvîntul Domnului vorbise astfel lui Ieremia, pe cînd era închis în curtea temniţei:

16. „Du-te de vorbeşte lui Ebed-Melec*, Etiopianul, şi spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi aduce** peste cetatea aceasta lucrurile, pe cari le-am vestit în rău şi nu în bine; în ziua aceea ele se vor întîmpla înaintea ochilor tăi. * Cap. 38. 7, 12. ** Dan. 9. 12.

17. Dar pe tine te voi izbăvi în ziua aceea, zice Domnul, şi nu vei fi dat în mînile oamenilor de cari te temi.

18. Te voi scăpa, şi nu vei cădea supt sabie, ci viaţa* îţi va fi prada ta de război, pentrucă** ai avut încredere în Mine, zice Domnul.“
* Cap. 21. 9; 45. 5. ** 1 Cron. 5. 20. Ps. 37. 40.

Ieremia slobod.

40 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia din partea Domnului, după ce* Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a dat drumul din Rama. Cînd a trimes să-l aducă, Ieremia era încă legat cu lanţuri, împreună cu toţi prinşii de război din Ierusalim şi din Iuda, cari aveau să fie duşi în Babilon. * Cap. 39. 14.

2. Căpetenia străjerilor a trimes să aducă pe Ieremia, şi i-a* zis: „Domnul, Dumnezeul tău, a vestit mai dinainte aceste nenorociri împotriva locului acestuia; * Cap. 50. 7.

3. Domnul a adus şi a împlinit ce spusese; şi lucrurile acestea vi s'au întîmplat pentrucă* aţi păcătuit împotriva Domnului şi n'aţi ascultat glasul Lui. * Deut. 29. 24, 25. Dan. 9. 11.

4. Acum, iată, te izbăvesc astăzi din lanţurile, pe cari le ai la mîni; dacă vrei* să vii cu mine la Babilon, vino, şi voi îngriji de tine. Dar, dacă nu-ţi place să vii cu mine la Babilon, nu veni. Iată, toată ţara** este înaintea ta, du-te unde vei crede, şi unde-ţi place să te duci!“ * Cap. 39. 12. ** Fac. 20. 15.

5. Insă fiindcă el zăbovea să răspundă, „Intoarce-te,“ a adăugat el, „la Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Şafan, pe care* l-a pus împăratul Babilonului peste cetăţile lui Iuda, şi rămîi cu el în mijlocul poporului; sau, du-te ori unde vei vrea să te duci!“ Căpetenia străjerilor i-a dat merinde şi daruri, şi i-a dat drumul. *2 Reg. 25. 22, etc.

6. Ieremia* s'a dus la Ghedalia, fiul lui Ahicam, la Miţpa**, şi a rămas cu el în mijlocul poporului, care rămăsese în ţară. * Cap. 39. 14. ** Jude. 20. 1.

Ghedalia.

7. Cînd au aflat* toate căpeteniile oştirilor cari rămăseseră pe cîmp, cu oamenii lor, că împăratul Babilonului a pus ca dregător al ţării pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, şi că i-a încredinţat bărbaţii, femeile, copiii, şi pe aceia din săracii** ţării, cari nu fuseseră luaţi robi în Babilon,
* 2 Reg. 25. 23, etc. ** Cap. 39. 10.

8. s'au dus la Ghedalia la Miţpa; şi anume: Ismael*, fiul lui Netania, Iohanan şi Ionatan, fiul lui Careah, Seraia, fiul lui Tanhumet, fiii lui Efai din Netofa, şi Iezania, fiul unui Maacatit, ei şi oamenii lor. * Cap. 41. 1.

9. Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Şafan, le-a jurat, lor şi oamenilor lor, zicînd: „Nu vă temeţi să slujiţi Haldeilor; rămîneţi în ţară, slujiţi împăratului Babilonului, şi o veţi duce bine!

10. Iată că eu rămîn la Miţpa, ca să fiu la porunca Haldeilor, cari vor veni la noi. Voi strîngeţi deci vinul, poamele de vară şi untdelemnul, puneţi-le în vasele voastre, şi locuiţi în cetăţile, în cari vă aflaţi!“

11. Toţi Iudeii cari erau în ţara Moabului, la Amoniţi, în ţara Edomului, şi în toate ţările, au auzit că împăratul Babilonului lăsase o rămăşiţă în Iuda, şi că le dăduse ca dregător pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Şafan.

12. Şi toţi Iudeii aceştia s'au întors din toate locurile, pe unde erau împrăştiaţi, au venit în ţara lui Iuda la Ghedalia, la Miţpa, şi au avut un mare belşug de vin şi de poame de vară.

13. Iohanan, fiul lui Careah, şi toate căpeteniile oştilor cari mai erau pe cîmp, au venit la Ghedalia, la Miţpa,

14. şi i-au zis: „Ştii că Baalis*, împăratul Amoniţilor, a însărcinat pe Ismael, fiul lui Netania, să te omoare?“ Dar Ghedalia, fiul lui Ahicam, nu i-a crezut. * Cap. 41.10.

15. Şi Iohanan, fiul lui Careah, a spus în taină lui Ghedalia, la Miţpa: „Dă-mi voie să mă duc să omor pe Ismael, fiul lui Netania. Nimeni n'are să ştie. Pentruce să te omoare el, şi să se risipească toţi cei din Iuda, cari s'au strîns la tine, şi să piară rămăşiţa lui Iuda?“

16. Ghedalia, fiul lui Ahicam, a răspuns lui Iohanan, fiul lui Careah: „Nu face lucrul acesta: căci ce spui tu despre Ismael, nu este adevărat!“

Omorîrea lui Ghedalia.

41 1. In luna a şaptea*, Ismael, fiul lui Netania, fiul lui Elişama, din neamul împăratului, a venit cu mai marii împăratului şi cu zece oameni la Ghedalia, fiul lui Ahicam, la Miţpa. Şi au mîncat împreună acolo, la Miţpa. * 2 Reg. 25.25. Cap. 40.6, 8.

2. Atunci Ismael, fiul lui Netania, s'a sculat cu cei zece oameni de cari era însoţit, şi au lovit* cu sabia pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Şafan, şi au omorît astfel pe acela, pe care îl pusese împăratul Babilonului dregător peste ţară. * 2 Reg. 25.25.

3. Ismael a mai omorît pe toţi Iudeii, cari erau cu Ghedalia la Miţpa, şi pe Haldeii, cari se aflau acolo, oameni de război.

4. A doua zi, după omorîrea lui Ghedalia, pe cînd nimeni nu ştia nimic,

5. au venit din Sihem, din Silo şi din Samaria, optzeci de oameni, cu barba rasă* şi cu haine sfîşiate, cari îşi făcuseră tăieturi în piele; aveau daruri de mîncare şi tămîie, ca să le aducă la Casa** Domnului. * Lev. 19.27, 28. Deut. 14.1. Isa. 15.2. ** 1 Sam. 1.7. 2 Reg. 25.9.

6. Ismael, fiul lui Netania, le-a ieşit înainte din Miţpa, şi mergea plîngînd. Cînd i-a întîlnit, le-a zis: „Veniţi la Ghedalia, fiul lui Ahicam!“

7. Şi cînd au ajuns ei în mijlocul cetăţii, Ismael, fiul lui Netania, i-a junghiat şi i-a aruncat în groapă, cu ajutorul oamenilor, cari-l însoţeau.

8. Dar s'au găsit printre ei zece oameni cari au zis lui Ismael: „Nu ne omorî, căci mai avem merinde ascunse în cîmp: grîu, orz, untdelemn şi miere!“ Atunci el i-a cruţat, şi nu i-a omorît împreună cu fraţii lor.

9. Groapa în care a aruncat Ismael toate trupurile moarte ale oamenilor pe cari i-a ucis, afară de Ghedalia, este groapa aceea mare pe care o făcuse* împăratul Asa, cînd se temea de Baeşa, împăratul lui Israel; groapa aceasta a umplut-o Ismael, fiul lui Netania, cu cei ucişi. * 1 Reg. 15.22. 2 Cron. 16.6.

10. Ismael a luat prinşi de război pe toţi ceice mai rămăseseră la Miţpa din popor, pe fiicele* împăratului şi pe toţi aceia din popor, cari locuiau acolo, şi pe** cari-i încredinţase Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, lui Ghedalia, fiul lui Ahicam; Ismael fiul lui Netania, i-a luat prinşi de război, şi a plecat ca să treacă la † Amoniţi.
* Cap. 43.6. ** Cap. 40.7. † Cap. 40.14.

11. Dar Iohanan, fiul lui Careah, şi toate căpeteniile* oştilor, cari erau cu el, au fost înştiinţaţi de tot răul, pe care-l făcuse Ismael, fiul lui Netania. * Cap. 40.7, 8, 13.

12. Au luat pe toţi oamenii, şi au pornit să bată pe Ismael, fiul lui Netania, pe care l-au găsit lîngă apele cele mari* ale Gabaonului. * 2 Sam. 2.13.

13. Cînd a văzut tot poporul, care era cu Ismael, pe Iohanan, fiul lui Careah, şi pe toate căpeteniile oştilor, cari erau cu el, s'a bucurat;

14. şi tot poporul, pe care-l luase Ismael din Miţpa, s'a întors şi a venit de s'a unit cu Iohanan, fiul lui Careah.

15. Dar Ismael, fiul lui Netania, a scăpat de Iohanan cu opt oameni, şi s'a dus la Amoniţi.

16. Iohanan, fiul lui Careah, şi toate căpeteniile oştilor, cari erau cu el, au luat toată rămăşiţa poporului, pe care l-au izbăvit din mînile lui Ismael, fiul

lui Netania, cînd îl ducea din Mițpa, după ce ucisese pe Ghedalia, fiul lui Ahicam. Și anume pe oamenii de război, pe femei, pe copii, pe fameniidregători, pe cari i-a adus Iohanan înapoi din Gabaon.

17. Au pornit, și s'au oprit la hanul lui Chimham * lîngă Betleem, ca să plece apoi în Egipt, *2 Sam. 19. 37, 38.

18. departe de Haldei, de cari se temeau, pentrucă Ismael, fiul lui Netania, ucisese pe Ghedalia, fiul lui Ahicam, pe care-l * pusese împăratul Babilonului dregător peste țară. *Cap. 40. 5.

Impotriva lui Ieremia.

42 1. Toate căpeteniile oștilor, Iohanan *, fiul lui Careah, Iezania, fiul lui Hosea, și tot poporul dela cel mai mic pînă la cel mai mare, au înaintat, *Cap. 40. 8, 13; 41. 11.

2. și au zis proorocului Ieremia: „Fie bine primită înaintea ta rugămintea noastră! Mijlocește * pentru noi la Domnul, Dumnezeul tău, pentru toți cei ce au mai rămas, căci eram mulți **, dar am mai rămas numai un mic număr, cum bine vezi tu însuți cu ochii tăi. *1 Sam. 7. 8; 12. 19. Isa. 37. 4. Iac. 5. 16. **Lev. 26. 22.

3. Binevoiască Domnul, Dumnezeul tău, să ne arate drumul * pe care trebuie să mergem și să ne spună ce avem de făcut!“ *Ezra 8. 21.

4. Proorocul Ieremia le-a zis: „Am auzit! Iată că mă voi ruga Domnului Dumnezeului vostru, după cererea voastră, și vă voi face cunoscut, fără să vă ascund * ceva, tot ** ce vă va răspunde Domnul!“ *1 Sam. 3. 18. Fapt. 20. 20. **1 Reg. 22. 14.

5. Atunci ei au zis lui Ieremia: „Domnul * să fie un martor adevărat și credincios împotriva noastră, dacă nu vom face tot ce-ți va porunci Domnul, Dumnezeul tău, să ne spui! *Fac. 31. 50.

6. Fie bine, fie rău, noi vom asculta de glasul Domnului, Dumnezeului nostru, la care te trimetem, ca să fim fericiți *, ascultînd de glasul Domnului, Dumnezeului nostru!“ *Deut. 6. 3. Cap. 7. 23.

7. După zece zile, cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia.

8. Și Ieremia a chemat pe Iohanan, fiul lui Careah, pe toate căpeteniile oștilor, cari erau cu el, și pe tot poporul, dela cel mai mic pînă la cel mai mare,

9. și le-a zis: „Așa vorbește Domnul, Dumnezeul lui Israel, la care m'ați trimes, să-I aduc înainte rugăciunile voastre:

10. „Dacă veți rămînea în țara aceasta, vă voi face să propășiți * în ea, și nu vă voi nimici, vă voi sădi și nu vă voi smulge; căci Imi ** pare rău de răul, pe care vi l-am făcut! *Cap. 24. 6; 31. 28; 33. 7. **Deut. 32. 36. Cap. 18. 8.

11. Nu vă temeți de împăratul Babilonului, de care vă este frică; nu vă temeți de el, zice Domnul, căci * Eu sînt cu voi, ca să vă scap și să vă scot din mîna lui. *Isa. 43. 5. Rom. 8. 31.

12. Ii voi însufla milă * de voi, și se va îndura de voi, și vă va lăsa să locuiți în țara voastră.“ *Ps. 106. 45, 46.

13. Dar dacă nu veți asculta de glasul Domnului, Dumnezeului vostru, și dacă veți zice *: „Nu vrem să rămînem în țara aceasta, *Cap. 44. 16.

14. nu, ci vom merge în țara Egiptului, unde nu vom vedea nici războiul, nici nu vom auzi glasul trîmbiței, nici nu vom duce lipsă de pîne, și acolo vom locui!“ —

15. atunci, ascultați Cuvîntul Domnului, rămășițe ale lui Iuda: Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Dacă * vă veți îndrepta ** fața să mergeți în Egipt, dacă vă veți duce să locuiți pentru o vreme acolo, *Deut. 17. 16. Cap. 44. 12, 13, 14. **Luc. 9. 51.

16. sabia de care * vă temeți vă va ajunge acolo, în țara Egiptului, foametea de care vă este frică se va lipi de voi acolo în Egipt, și veți muri acolo. *Ezec. 11. 8.

17. Toți ceice își vor îndrepta fața să meargă în Egipt ca să locuiască pentru o vreme acolo, vor muri * de sabie, de foamete sau de ciumă; niciunul ** nu va rămînea, și nu va scăpa de nenorocirile, pe cari le voi aduce peste ei!“ *Cap. 24. 10. Vers. 22. **Cap. 44. 14, 28.

18. Căci așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: „Cum s'a vărsat * mînia și urgia Mea peste locuitorii Ierusalimului, așa se va vărsa urgia Mea și peste voi, dacă veți merge în Egipt; veți fi o pricină de afurisenie, de groază, de blestem ** și de ocară, și nu veți mai vedea niciodată locul acesta!“ *Cap. 7. 20. **Cap. 18. 16; 24. 9; 26. 6; 29. 18, 22; 44. 12. Zah. 8. 13.

19. Rămășițe ale lui Iuda, Domnul vă zice: „Nu * vă duceți în Egipt!“ „Băgați bine de seamă că vă opresc lucrul acesta astăzi. *Deut. 17. 16.

20. Căci vă înşelaţi singuri, dacă m'aţi trimes la Domnul, Dumnezeul vostru, zicînd: „Mijloceşte * pentru noi la Domnul, Dumnezeul nostru, fă-ne cunoscut tot ce va spune Domnul, Dumnezeul nostru, şi vom face!“
* Vers. 2.

21. Eu v'am spus astăzi; dar voi n'ascultaţi glasul Domnului, Dumnezeului vostru, nici tot ce m'a însarcinat El să vă spun.

22. De aceea să ştiţi că veţi * muri de sabie, de foamete sau de ciumă, în locul unde voiţi să vă duceţi să locuiţi!“
* Vers. 17. Ezec. 6. 11.

Ieremia tîrît în Egipt.

43 1. Cînd a isprăvit Ieremia de spus întregului popor toate cuvintele Domnului, Dumnezeului lor, toate cuvintele pe cari-l însărcinase Domnul, Dumnezeul lor, să le spună,

2. Azaria *, fiul lui Hosea, Iohanan, fiul lui Careah, şi toţi oamenii aceia îngîmfaţi, au zis lui Ieremia: „Minţi! Nu Domnul, Dumnezeul nostru, te-a însărcinat să ne spui: „Nu vă duceţi în Egipt ca să locuiţi acolo pentru o vreme!“ * Cap. 42. 1.

3. Ci Baruc, fiul lui Neriia, te aţîţă împotriva noastră, ca să ne dai în mînile Haldeilor, să ne omoare sau să ne ducă robi la Babilon!“

4. Astfel, Iohanan, fiul lui Careah, toate căpeteniile oştilor, şi tot poporul, n'au ascultat de glasul Domnului, care le poruncea să rămînă în ţara lui Iuda.

5. Şi Iohanan, fiul lui Careah, şi toate căpeteniile oştilor, au luat * pe toate rămăşiţele lui Iuda, cari din împrăştiaţi cum erau printre toate neamurile, se întorseseră să locuiască în ţara lui Iuda, * Cap. 40. 11, 12.

6. şi anume pe bărbaţii, femeile, copiii, fiicele * împăratului, şi pe toate ** sufletele, pe cari le lăsase Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, cu Ghedalia, fiul lui Ahicam, fiul lui Şafan, precum şi pe proorocul Ieremia, şi pe Baruc, fiul lui Neriia.
* Cap. 41. 10. ** Cap. 39. 10; 40. 7.

7. Au plecat dar în ţara Egiptului, — căci n'au ascultat de porunca Domnului, — şi au ajuns pînă la Tahpanes *.
* Cap. 2. 16; 44. 1.

Proorocie asupra çuceririi Egiptului.

8. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ieremia, la Tahpanes, astfel:

9. „Ia în mînă nişte pietre mari, şi ascunde-le, în faţa Iudeilor, în lutul cuptorului de cărămizi care este la intrarea casei lui Faraon din Tahpanes.

10. Şi spune Iudeilor: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi trimete să aducă pe robul Meu * Nebucadneţar, împăratul Babilonului, şi voi pune scaunul lui de domnie peste aceste pietre, pe cari le-am ascuns, şi îşi va întinde covorul peste ele. *Cap. 25. 9; 27. 6. Ezec. 29. 18, 20.

11. El * va veni, şi va lovi ţara Egiptului: va omorî pe cei sortiţi ** să moară, va duce în robie pe cei sortiţi robiei, şi va ucide cu sabia pe cei sortiţi la sabie! *Cap. 44. 13; 46. 13. **Cap. 15. 2. Zah. 11. 9.

12. Voi pune foc caselor dumnezeilor * Egiptului; Nebucadneţar le va arde, va duce robi pe idoli, se va înveli cu ţara Egiptului cum se înveleşte păstorul cu haina lui, şi va ieşi în pace din ea. * Cap. 46. 25.

13. Va sfărîma stîlpii din Bet-Şemeş, din ţara Egiptului, şi va arde cu foc casele dumnezeilor Egiptului.“

Mustrarea Iudeilor în Egipt.

44 1. Iată cuvîntul spus lui Ieremia cu privire la toţi Iudeii, cari locuiau în ţara Egiptului, la Migdol *, la Tahpanes **, la Nof † şi în ţara Patros:
* Exod. 14. 2. Cap. 46. 14. ** Cap. 43. 7. † Isa 19. 13.

2. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Aţi văzut toate nenorocirile, pe cari le-am adus asupra Ierusalimului şi asupra tuturor cetăţilor lui Iuda: iată că astăzi ele nu mai sînt decît nişte dărîmături *, şi nimeni nu mai locuieşte în ele, *Cap. 9. 11; 34. 22.

3. din pricina răutăţii, cu care au lucrat, ca să Mă mînie, ducîndu-se să tămîieze * şi să slujească ** altor dumnezei, cari nu erau cunoscuţi nici de ei, nici de voi, nici de părinţii voştri.
* Cap. 19. 4. ** Deut. 13. 6; 32. 17.

4. V'am * trimes într'una pe toţi slujitorii Mei proorocii, ca să vă spună: „Nu faceţi aceste urîciuni, pe cari le urăsc.“ * 2 Cron. 36. 15. Cap. 7. 25; 25. 4; 26. 5; 29. 19.

5. Dar ei n'au vrut s'asculte, n'au luat aminte, nu s'au întors dela răutatea lor, şi n'au încetat să aducă tămîie altor dumnezei.

6. De aceea s'a vărsat * urgia Mea şi a izbucnit mînia Mea, şi în cetăţile lui

Iuda şi în uliţele Ierusalimului, cari nu mai sînt decît nişte dărîmături şi un pustiu, cum se vede astăzi. *Cap. 42. 18.

7. „Acum, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Pentru ce vă faceţi voi singuri un rău* atît de mare, ca să se nimicească din mijlocul lui Iuda bărbaţi, femei, copii şi prunci, şi să nu mai rămînă nici o rămăşiţă din voi?

*Num. 16. 38. Cap. 7. 19.

8. Pentruce Mă mîniaţi* voi prin lucrările mînilor voastre, aducînd tămîie altor dumnezei ai ţării Egiptului, unde aţi venit să locuiţi pentru o vreme, ca să fiţi nimiciţi şi să ajungeţi o pricină de blestem** şi de ocară printre toate neamurile pămîntului?

*Cap. 25. 6, 7. **Cap. 42. 18. Vers. 12.

9. Aţi uitat nelegiuirile părinţilor voştri, nelegiuirile împăraţilor lui Iuda, nelegiuirile nevestelor lor, nelegiuirile voastre şi nelegiuirile nevestelor voastre, săvîrşite în ţara lui Iuda şi pe uliţele Ierusalimului?

10. Ei nu s'au smerit nici pînă în ziua de azi, n'au frică*, nu urmează Legea Mea şi poruncile Mele, pe cari le-am pus înaintea voastră şi înaintea părinţilor voştri. *Prov. 28. 14.

11. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, Îmi întorc* Faţa împotriva voastră, ca să vă fac rău, şi să nimicesc pe tot Iuda. *Lev. 17. 10; 20. 5, 6. Cap. 21. 10. Amos 9. 4.

12. Voi lua rămăşiţele lui Iuda, cari şi-au îndreptat faţa ca să meargă în ţara Egiptului, să locuiască acolo pentru o vreme: toţi vor fi nimiciţi*, şi vor cădea în ţara Egiptului; vor fi nimiciţi de sabie, de foamete, dela cel mai mic pînă la cel mai mare; vor pieri de sabie şi de foamete; şi vor fi o pricină de afurisenie, de spaimă, de blestem** şi de ocară.

*Cap. 42. 15, 16, 17. 22. **Cap. 42. 18.

13. Voi pedepsi* astfel pe ceice locuiesc în ţara Egiptului, cum am pedepsit Ierusalimul, cu sabie, cu foamete şi cu ciumă. *Cap. 43. 11.

14. Nu va rămînea şi nu va scăpa niciunul din rămăşiţele lui Iuda, cari au venit să locuiască pentru o vreme în ţara Egiptului, cu gînd să se întoarcă iarăş în ţara lui Iuda, unde doresc să se întoarcă iarăş să se aşeze: nu se vor mai întoarce* decît vreo cîţiva, cari vor scăpa!“ *Vers. 28.

15. Toţi bărbaţii, cari ştiau că nevestele lor aduceau tămîie altor dumnezei, toate femeile cari se aflau acolo în mare număr, şi tot poporul care locuia în ţara Egiptului, la Patros, au răspuns aşa lui Ieremia:

16. „Nu* te vom asculta în nimic din cele ce ne-ai spus în Numele Domnului. *Cap. 6. 16.

17. Ci voim să facem cum am spus cu gura noastră*, şi anume: să aducem tămîie împărătesei** cerului, şi să-i turnăm jertfe de băutură, cum am făcut, noi şi părinţii noştri, împăraţii noştri şi căpeteniile noastre, în cetăţile lui Iuda şi în uliţele Ierusalimului. Atunci aveam pîne de ne săturam, eram fericiţi, şi nu treceam prin nici o nenorocire! *Num. 30. 12. Deut. 23. 23. Judc. 11 36. Vers. 25. **Cap. 7. 18.

18. Dar, de cînd am încetat să aducem tămîie împărătesei cerului, şi să-i turnăm jertfe de băutură, am dus lipsă de toate, şi am fost nimiciţi de sabie şi de foamete...“

19. „De altfel, cînd* aducem tămîie împărătesei cerului şi-i turnăm jertfe de băutură, oare fără voia bărbaţilor noştri îi pregătim noi turte ca s'o cinstim făcîndu-i chipul, şi-i aducem jertfe de băutură?“ *Cap. 7. 18.

20. Ieremia a zis atunci întregului popor, bărbaţilor, femeilor şi tuturor celor ce-i dăduseră răspunsul acesta:

21. „Nu Şi-a adus aminte Domnul, şi nu I-a venit Lui în minte tămîia, pe care aţi ars-o în cetăţile lui Iuda şi în uliţele Ierusalimului, voi şi părinţii voştri, împăraţii voştri şi căpeteniile voastre, şi poporul din ţară?

22. Domnul n'a putut să mai sufere lucrul acesta, din pricina răutăţii faptelor voastre, din pricina urîciunilor pe cari le-aţi săvîrşit; şi de aceea ţara voastră a ajuns o paragină, un pustiu*, o pricină de blestem, cum vedeţi** astăzi. *Cap. 25. 11, 18, 38. **Vers. 6.

23. Tocmai pentru că aţi ars tămîie şi aţi păcătuit împotriva Domnului, pentru că n'aţi ascultat glasul Domnului, şi n'aţi păzit Legea, poruncile şi învăţăturile Lui, tocmai pentru aceea* vi s'au întîmplat aceste nenorociri, cum se vede astăzi.“ —

*Dan. 9. 11, 12.

24. Ieremia a mai zis întregului popor şi tuturor femeilor: „Ascultaţi

Cuvîntul Domnului, voi toţi cei din Iuda, cari sînteţi* în ţara Egiptului!
*Cap. 43. 7. Vers. 15.

25. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel: „Voi* şi nevestele voastre aţi mărturisit cu gurile voastre şi aţi împlinit cu mînile voastre ce spuneţi: „Vrem să împlinim juruinţele pe cari le-am făcut, să aducem tămîie împărătesei cerului, şi să-i turnăm jertfe de băutură!“ *Vers. 15, etc.

26. De aceea, acum, după ce v'aţi împlinit juruinţele, şi v'aţi înfăptuit făgăduinţele, ascultaţi Cuvîntul Domnului, voi toţi cei din Iuda, cari locuiţi în ţara Egiptului! „Iată, jur* pe Numele Meu cel mare, zice Domnul, — că Numele Meu** nu va mai fi chemat de gura niciunuia din oamenii lui Iuda, şi în toată ţara Egiptului niciunul nu va zice: „Viu este Domnul, Dumnezeu!“ *Fac. 22. 16. **Ezec. 20. 39.

27. Iată, voi veghea* asupra lor ca să le fac rău şi nu bine; şi toţi oamenii lui Iuda, cari sînt în ţara Egiptului, vor fi nimiciţi** de sabie şi de foamete pînă vor pieri de tot.
*Cap. 1. 10; 31. 28. Ezec. 7. 6. **Vers. 12.

28. Aceia, în mic număr, cari* vor scăpa de sabie, se vor întoarce din ţara Egiptului în ţara lui Iuda. Dar toată rămăşita lui Iuda, toţi cei ce au venit să locuiască în ţara Egiptului, vor vedea dacă se va împlini Cuvîntul** Meu sau al lor.“
*Vers. 14. Isa. 27. 13. **Vers. 17, 25, 26.

29. „Şi iată, zice Domnul, un semn, după care veţi cunoaşte că vă voi pedepsi în locul acesta, ca să ştiţi că vorbele Mele se vor împlini* peste voi, spre nenorocirea voastră.“ *Ps. 33. 11.

30. Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, voi* da pe Faraon Hofra, împăratul Egiptului, în mînile vrăjmaşilor lui, în mînile celor ce vor să-l omoare, cum am dat pe Zedechia**, împăratul lui Iuda, în mînile lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, vrăjmaşul său, care voia să-l omoare.“
*Cap. 46. 25, 26. Ezec. 29. 3, etc.; 30. 21, etc. **Cap. 39. 5.

Către Baruc.

45 1. Cuvîntul*, pe care l-a spus proorocul Ieremia către Baruc, fiul lui Neriia, cînd a scris într'o carte cuvintele acestea, după spusele lui Ieremia, în al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda, sună astfel: *Cap. 36. 1, 4, 32.

2. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul lui Israel, despre tine, Baruc:

3. „Tu zici: „Vai de mine! căci Domnul a adus întristare peste durerea mea; îmi sleiesc puterile suspinînd, şi nu găsesc odihnă!“

4. Spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată că ce am zidit*, voi dărîma; ce am sădit, voi smulge, şi anume ţara aceasta. *Isa. 5. 5.

5. Şi tu umbli după lucruri mari? Nu umbla după ele! Căci iată*, voi aduce nenorocirea peste orice făptură, zice Domnul, dar ţie îţi voi da ca pradă** de război viaţa ta, în toate locurile unde vei merge.“
*Cap. 25. 26. **Cap. 21. 9; 38. 2; 39. 18.

46 1. Cuvîntul Domnului spus proorocului Ieremia asupra* neamurilor: *Cap. 25. 15, etc.

2. asupra Egiptului, împotriva oastei* lui Faraon Neco, împăratul Egiptului, care era lîngă rîul Eufratului, la Carchemiş, şi care a fost bătută de Nebucadneţar, împăratul Babilonului, în al patrulea an al lui Ioiachim, fiul lui Iosia, împăratul lui Iuda:
*2 Reg. 23. 29. 2 Cron. 35. 20.

3. „Pregătiţi scutul* şi pavăza, şi mergeţi la luptă; *Cap. 51. 11, 12. Nah. 2. 1; 3. 14.

4. înhămaţi caii, şi încălecaţi, călăreţi; arătaţi-vă cu coifurile voastre, lustruiţi-vă sulifele, îmbrăcaţi-vă cu platoşa!...

5. Ce văd? Li-i frică, dau înapoi; vitejii lor sînt bătuţi: fug fără să se mai uite înapoi... Groaza* se răspîndeşte în toate părţile — zice Domnul. — *Cap. 6. 25; 49. 29.

6. Cel mai iute nu scapă prin fugă, cel mai viteaz nu poate scăpa! La miază-noapte, pe malurile Eufratului, se clatină* şi cad! *Dan. 11. 19.

7. Cine este acela care înaintează ca* Nilul, şi ale cărui ape se rostogolesc ca rîurile? *Isa. 8. 7, 8. Cap. 47. 2. Dan. 11. 22.

8. Este Egiptul. El se umflă ca Nilul, şi apele lui se rostogolesc ca rîurile. El zice: „Mă voi sui, voi acoperi ţara, voi nimici cetăţile şi pe locuitorii lor.

9. Suiţi-vă, cai! Năpustiţi-vă, care! Să iasă vitejii, cei din Etiopia şi din Put, cari mînuiesc scutul, şi cei din Lud, cari* mînuiesc şi întind arcul!
*Isa. 66. 19.

10. Această zi este a Domnului, Dumnezeului oştirilor; este o zi* de răzbunare, în care Se răzbună El pe vrăj-

maşii Săi. Sabia** mănîncă, se satură, şi se îmbată cu sîngele lor. Căci Domnul, Dumnezeul oştirilor, are o jertfă† în ţara dela miază-noapte, pe malurile Eufratului. *Isa. 13. 6. Ioel 1. 15; 2. 1. **Deut. 32. 42. Isa. 34. 6. †Tef. 1. 7. Ezec. 39. 17.

11. Suie-te în Galaad*, şi adu leac alinător, fecioară**, fiica Egiptului! Degeaba întrebuinţezi atîtea leacuri, căci nu este vindecare† pentru tine! *Cap. 8. 22; 51. 8. **Isa. 47. 1. †Ezec. 30. 21.

12. Neamurile aud de ruşinea ta, şi este plin pămîntul de strigătele tale; căci războinicii se poticnesc unul de altul, cad cu toţii laolaltă."

13. Iată cuvîntul spus de Domnul către proorocul Ieremia, despre venirea lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, ca să* lovească ţara Egiptului: *Isa. 19. 1. Cap. 43. 10, 11. Ezec. 29; 30; 32.

14. „Daţi de ştire în Egipt, daţi de veste la Migdol, şi vestiţi la Nof şi la Tahpanes! Ziceţi: „Scoală-te*, pregăteşte-te, căci sabia** mănîncă în jurul tău! *Vers. 3. 4. **Vers. 10.

15. Pentruce ţi-au căzut vitejii tăi? Nu pot să ţină piept, căci Domnul îi răstoarnă!

16. El face pe mulţi să se poticnească; cad* unul peste altul, şi zic: „Haidem să ne întoarcem la poporul nostru, în ţara noastră de naştere, departe de sabia nimicitorului!"
*Lev. 26. 27.

17. Acolo strigă: „Faraon, împăratul Egiptului, nu este decît un pustiu, căci a lăsat să treacă clipa potrivită."

18. „Pe viaţa Mea!" zice Împăratul, al* cărui Nume este Domnul oştirilor: „Ca Taborul printre munţi, cum înaintează Carmelul în mare, aşa va veni.
*Isa. 47. 4; 48. 2. Cap. 48. 15.

19. Fă-ţi calabalîcul pentru* robie, locuitoare**, fiica Egiptului! Căci Nofful va ajunge un pustiu, va fi pustiit şi nu va mai avea locuitori.
*Isa. 20. 4. **Cap. 48. 18.

20. Egiptul este o juncană* foarte frumoasă... Nimicitorul vine dela** miază noapte peste ea...
*Osea. 10. 11. **Cap. 1. 14; 47. 2. Vers. 6, 10.

21. Simbriaşii lui deasemenea sînt ca nişte viţei îngrăşaţi în mijlocul lui. Dar şi ei dau dosul, fug toţi fără să poată ţinea pept. Căci vine peste ei ziua* nenorocirii lor, ziua pedepsirii lor! *Ps. 37. 13. Cap. 50. 27.

22. I se aude glasul* ca fîşiitul unui şarpe! Căci ei înaintează cu o oştire, şi vin cu topoare împotriva lui, ca nişte tăietori de lemne." *Isa. 29. 4.

23. „Tăiaţi-i* pădurea, zice Domnul, măcar că este fără capăt! Căci sînt mai mulţi decît lăcustele**, şi nu-i poţi număra! *Isa. 10. 34. **Judc. 6. 5.

24. Fiica Egiptului este acoperită de ruşine, şi este dată în mînile poporului dela* mează-noapte. *Cap. 1. 15.

25. Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, zice: „Iată, voi pedepsi pe Amon din* No, pe Faraon şi Egiptul, pe dumnezeii** şi împăraţii lui, pe Faraon şi pe cei ce se încred în el.
*Ezec. 30. 14, 15, 16. Nah. 3. 8. **Cap. 43. 12, 13. Ezec. 30. 13.

26. Îi voi da* în mînile celor ce vor să-i omoare, în mînile lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, şi în mînile slujitorilor lui. După aceea, însă, Egiptul va fi** locuit ca în zilele de altă dată, zice Domnul."
*Cap. 44. 30. Ezec. 32. 11. **Ezec. 29. 11, 13, 14.

27. „Iar* tu, robul Meu Iacov, nu te teme, şi nu te spăimînta, Israele! Căci te voi izbăvi din pămîntul depărtat, şi-ţi voi izbăvi sămînţa din ţara în care este roabă. Iacov se va întoarce iarăş, va locui liniştit şi fără teamă; şi nu-l va mai turbura nimeni."
*Isa. 41. 13, 14; 43. 5; 44. 2. Cap. 30. 10, 11.

28. „Nu te teme, robul Meu Iacov, zice Domnul; căci Eu sînt cu tine. Voi nimici toate neamurile printre cari te-am împrăştiat, dar pe tine nu* te voi nimici; ci Te voi pedepsi cu dreptate, nu pot să te las nepedepsit."
*Cap. 10. 24; 30. 11.

47 1. Iată cuvîntul Domnului, spus proorocului Ieremia cu privire la* Filisteni, înainte ca** Faraon să bată Gaza.
*Cap. 25. 20. Ezec. 25. 15, 16. Tef. 2. 4, 5. **Amos 1. 6, 7, 8.

2. „Aşa vorbeşte Domnul: Iată, se ridică nişte ape* dela miază noapte**, cresc ca un rîu ieşit din matcă; îneacă ţara şi ce cuprinde ea, cetatea şi locuitorii ei. Ţipă oamenii, şi se bocesc toţi locuitorii ţării
*Isa. 8. 7. Cap. 46. 7, 8. **Cap. 1. 14; 46. 20.

3. de tropăitul* copitelor cailor lui puternici, de uruitul carălor lui şi de scîrţăitul roatelor; părinţii nu se mai întorc spre copiii lor, atît le sînt de slăbite mînile, *Cap. 8. 16. Hab. 3. 2.

4. pentrucă vine ziua cînd vor fi nimiciţi toţi Filistenii, şi stîrpiţi toţi ceice slujeau ca ajutoare Tirului* şi

Sidonului. Căci Domnul va nimici pe Filisteni, rămăşiţele** ostrovului† Caftor.

*Cap. 25. 22. **Ezec. 25. 16. Amos 1. 8; 9. 7. †Fac. 10. 14.

5. Gaza a ajuns* pleşuvă, Ascalonul** piere cu rămăşiţa văilor lui!" „Pînă cînd îţi vei face† tăieturi de jale în piele?" —

*Amos 1. 7. Mic. 1. 16. Tef. 2. 4, 7. Zah. 9. 5. **Cap. 25. 20. †Cap. 16. 6; 41. 5; 48. 37.

6. „Ah! Sabie* a Domnului, cînd te vei odihni odată? Intoarce-te în teacă, opreşte-te, şi fii liniştită!" —

*Deut. 32. 41. Ezec. 21. 3, 4, 5.

7. „Dar cum ar putea să se odihnească? Cînd Domnul* doar îi porunceşte, şi o îndreaptă** împotriva Ascalonului şi coastei mării."

*Ezec. 14. 17. **Mic. 6. 9.

48 1. Asupra Moabului*. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Vai de Nebo**, căci este pustiit! Chiriataimul† este acoperit de ruşine, este luat; cetăţuia este acoperită de ruşine şi zdrobită!

*Isa. 15; 16. Cap. 25. 21; 27. 3. Ezec. 25. 9. Amos 2. 1, 2. **Num. 32. 38; 33. 47. Isa. 15. 2. †Num. 32. 37.

2. S'a dus* fala Moabului, la Hesbon** i se pune la cale pieirea: „Haidem, să-l nimicim din mijlocul neamurilor!" „Şi tu vei fi nimicit Madmenule, sabia va merge după tine!"

*Isa. 16. 4. **Isa. 15. 4.

3. Se aud strigăte* din Horonaim: prăpăd şi nimicire! *Vers. 5.

4. Moabul este zdrobit! Chiar şi cei mici ai lui strigă.

5. Căci într'un plîns necurmat suie suişul* Luhitului, şi se aud strigăte de durere la pogorîşul Horonaimului, din pricina nimicirii!" *Isa. 15. 5.

6. „Fugiţi*, scăpaţi-vă viaţa, şi fiţi ca un nevoiaş** deşărat în pustie!

*Cap. 51. 6. **Cap. 17. 6.

7. Căci, pentrucă te-ai încrezut în faptele şi în vistieriile tale, vei fi luat şi tu, şi Chemoşul* va merge în robie, cu preoţii** şi căpeteniile lui. *Num. 21. 29. Judc. 11. 24. Isa. 46. 1, 2. Cap. 43. 12. **Cap. 49. 3.

8. Pustiitorul* va intra în fiecare cetate, şi nicio cetate nu va scăpa. Valea va pieri şi cîmpia va fi nimicită, cum a spus Domnul. *Cap. 6. 26. Vers. 18.

9. Daţi* aripi Moabului, să plece în sbor! Cetăţile lui sînt prefăcute în pustie, nu vor mai avea locuitori.

*Ps. 55. 6. Vers. 28.

10. Blestemat* să fie cel ce face cu nebăgare de seamă lucrarea Domnului, blestemat să fie celce îşi opreşte sabia dela măcel! *Judc. 5. 23. 1 Sam. 15. 3, 9. 1 Reg. 20. 42.

11. Moabul era neturburat din tinereţa lui, şi se odihnea* fără teamă pe drojdiile lui, nu era turnat dintr'un vas în altul, şi nu era dus în robie. De aceea i s'a păstrat gustul, şi nu i s'a schimbat mirosul." *Tef. 1. 12

12. „De aceea iată, vin zile, zice Domnul, cînd îi voi trimete oameni cari-l vor pritoci, îi vor goli vasele, şi vor face să-i plesnească burdufurile.

13. Moabul va fi dat de ruşine cu Chemoş*, cum a fost dat de ruşine** casa lui Israel cu Betel†, în care îşi punea încrederea.

*Judc. 11. 24. 1. Reg. 11. 7. **Osea 10. 6. †1 Reg. 12. 29.

14. Cum puteţi să ziceţi: „Sîntem viteji*, ostaşi gata de luptă?" *Isa. 16. 6.

15. „Moabul* este pustiit, cetăţile lui se înalţă în fum, floarea tinerimii lui este** jungheată, zice Impăratul†, al cărui Nume este Domnul oştirilor."

*Vers. 8, 9, 18. **Cap. 50. 27. †Cap. 46. 18; 51. 57.

16. „Peirea Moabului este aproape să vină, nenorocirea lui vine în graba mare.

17. Bociţi-l, toţi ceice-l înconjuraţi, toţi cari-i cunoaşteţi numele! Şi ziceţi: „Cum* a fost sfărîmat acest puternic toiag de cîrmuire, acest toiag măreţ!" *Isa. 9. 4; 14. 4, 5.

18. „Pogoară-te din locaşul slavei, şezi jos pe pămîntul uscat, locuitoare*, fiica Dibonului**! Căci pustiitorul† Moabului se suie împotriva ta, şi-ţi nimiceşte cetăţuile.

*Isa. 47. 1. Cap. 46. 19. **Num. 21. 30. Isa. 15. 2. †Vers. 8.

19. Stai* pe drum şi pîndeşte, locuitoarea Aroerului**! Intreabă pe fugar şi pe cel scăpat, şi zi: „Ce s'a întîmplat?" *Deut. 2. 36. **1 Sam. 4. 13, 16.

20. Moabul este acoperit de ruşine, căci este zdrobit. Gemeţi* şi strigaţi! Vestiţi în Arnon** că Moabul este pustiit! *Isa. 16. 7. **Num. 21. 13.

21. A venit pedeapsa şi peste ţara cîmpiei*, peste Holon, peste Iahaţ, peste Mefaat, *Vers. 8.

22. peste Dibon, peste Nebo, peste Bet-Diblataim,

23. peste Chiriataim, peste Bet-Gamul, peste Bet-Meon,

24. peste Cheriiot*, peste Boţra, peste toate cetăţile din ţara Moabului, fie depărtate, fie apropiate.

*Vers. 41. Amos 2. 2.

25. Tăria[1] * Moabului este frîntă, şi braţul ** lui zdrobit, zice Domnul."
* Ps. 75. 10. ** Ezec. 30. 21.

26. „Îmbătaţi-l *, căci s'a semeţit împotriva Domnului! De aceea, prăvălească-se Moabul în vărsătura lui, şi să ajungă de rîs şi el! * Cap. 25. 15, 27.

27. N'a fost Israel * de rîsul tău? A fost ** prins el oare printre hoţi, de dai din cap, ori de cîte ori vorbeşti de el? * Ţef. 2. 8. ** Cap. 2. 26.

28. Părăsiţi cetăţile, şi locuiţi în stînci *, locuitori ai Moabului! Şi fiţi ca porumbeii **, cari îşi fac cuibul pe marginea peşterilor!
* Ps. 55. 6, 7. Vers. 9. ** Cînt. 2. 14.

29. Am auzit de fudulia * mîndrului Moab, de înfumurarea lui, de trufia lui, de semeţirea lui, şi de inima lui îngîmfată." * Isa. 16. 6, etc.

30. „Cunosc, zice Domnul, înfumurarea lui, lăudăroşiile lui deşarte, şi faptele lui * de nimic." * Isa. 16. 6. Cap. 50. 36.

31. „De aceea gem * pentru Moab, şi mă jălesc pentru tot Moabul; oamenii suspină pentru cei din Chir-Heres.
* Isa. 15. 5; 16. 7, 11.

32. Vie * din Sibma, te plîng mai mult de cît Iaezerul; ramurile tale se întindeau dincolo de mare, se întindeau pînă la marea Iaezerului; dar pustiitorul s'a aruncat peste strîngerea roadelor tale şi peste culesul viilor tale. * Isa. 16. 8, 9.

33. Şi astfel, s'a dus bucuria * şi veselia din cîmpiile şi din ţara roditoare a Moabului." „Am secat vinul din teascuri — zice Domnul —; nimeni nu mai calcă teascul cu strigăte de bucurie; sînt strigăte de război, nu strigăte de bucurie. * Isa. 16. 10. Ioel. 1. 12.

34. Strigătele Hesbonului * răsună pînă la Eleale, şi glasul lor se aude pînă la Iahaţ, dela Ţoar ** pînă la Horonaim, pîna la Eglat-Şelişia; căci şi apele Nimrimului sînt prefăcute în pustiu. * Isa. 15. 4. 5, 6. ** Isa. 15. 5, 6. Vers. 5.

35. „Vreau s'o isprăvesc în Moab, zice Domnul, cu cel ce se * suie pe înălţimile de jertfă, şi aduce tămîie dumnezeului său. * Isa. 15. 2; 16. 12.

36. De aceea îmi jăleşte inima * ca un fluer pentru Moab, îmi jăleşte inima ca un fluer pentru oamenii din Chir-Heres, pentrucă toate avuţiile pe cari le-au strîns **, sînt perdute.
* Isa. 15. 5; 16. 11. ** Isa. 15. 7.

37. Căci toate capetele sînt rase *, toate bărbile sînt tăiate; pe toate mînile sînt tăieturi de jale, şi pe coapse ** saci." * Isa. 15. 2. 3. Cap. 47. 5. ** Fac. 37. 34.

38. „Pe toate acoperişurile Moabului şi în pieţe, sînt numai bocete, pentrucă am sfărîmat Moabul ca pe un vas * fără preţ, zice Domnul." * Cap. 22. 28.

39. „Cît este de sfărîmat Moabul! Gemeţi! Cît de ruşinos întoarce Moabul spatele! Moabul ajunge astfel de rîs şi de pomină pentru toţi cei ce-l înconjoară.

40. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Iată că vrăjmaşul sboară ca vulturul *, şi îşi întinde ** aripile asupra Moabului!
* Deut. 28. 49. Cap. 49. 22. Dan. 7. 4. Osea 8. 1. Hab. 1. 8. ** Isa. 8. 8.

41. Cheriiotul este luat, cetăţuile * sînt cucerite, şi în ziua aceea, inima ** vitejilor Moabului este ca inima unei femei în durerile naşterii. * Vers. 24. ** Isa. 13. 8; 21. 3. Cap. 30. 6; 49. 22, 24; 50. 43; 51. 30. Mic. 4. 9.

42. Astfel Moabul va fi nimicit de tot, şi nu * va mai fi un popor, căci s'a semeţit împotriva Domnului.
* Ps. 83. 4. Isa. 7. 8.

43. Groaza *, groapa şi laţul sînt peste tine, locuitor al Moabului, zice Domnul." * Isa. 24. 17, 18.

44. „Cel ce fuge de groază, cade în groapă, şi cel ce se ridică din groapă, se prinde în laţ; căci aduc * asupra lui, asupra Moabului, anul pedepsei lui, zice Domnul." * Cap. 11. 23.

45. „Fugarii se opresc sleiţi de puteri la umbra Hesbonului; dar din Hesbon iese * un foc, o flacără iese din mijlocul Sihonului, şi mistuie laturile ** Moabului şi creştetul capului celor ce se fălesc." * Num. 21. 28. ** Num. 24. 17.

46. „Vai de tine *, Moabule! Poporul din Chemoş este pierdut! Căci fiii tăi sînt luaţi prinşi de război, şi fiicele tale prinse de război. * Num. 21. 29.

47. Dar în vremile * de apoi, voi aduce înapoi pe prinşii de război ai Moabului, zice Domnul."
Aceasta este judecata asupra Moabului. * Cap. 49. 6, 39.

49 1. Asupra copiilor * lui Amon. Aşa vorbeşte Domnul: „N'are Israel fii? Şi n'are moştenitori? Atunci pentruce stăpîneşte Malcom Gadul **, şi locuieşte poporul lui în cetăţile lui?
* Ezec. 21. 28; 25. 2. Amos 1. 13. Ţef. 2. 8, 9. ** Amos 1. 13.

2. De aceea, iată că vin zile, zice Domnul, cînd voi face să răsune stri-

1. **Evreieşte:** cornul.

gătul de război împotriva Rabei * copiilor lui Amon. Ea va ajunge un morman de dărîmături, şi satele sale vor fi arse de foc. Atunci Israel va izgoni pe cei ce-l izgoniseră, zice Domnul."

* Ezec. 25. 5. Amos 1. 14.

3. „Gemi, Hesbonule, căci Ai este pustiit! Strigaţi, fiicele Rabei, îmbrăcaţi-vă * cu saci, şi bociţi-vă alergînd încoace şi încolo dealungul zidurilor! Căci Malcom se duce în robie, cu preoţii ** şi căpeteniile sale!

* Isa. 32. 11. Cap. 4. 8; 6. 26. ** Cap. 48. 7. Amos 1. 15.

4. „Ce te lauzi cu văile?" „Valea ta se scurge, fiică * răzvrătită, care te încredeai în vistieriile tale, şi ** ziceai: „Cine va veni împotriva mea?"

* Cap. 3. 14; 7. 24. ** Cap. 21. 13.

5. „Iată, voi aduce groaza peste tine, zice Domnul, Dumnezeul oştirilor; ea va veni din toate împrejurimile tale, fiecare din voi va fi izgonit drept înainte, şi nimeni nu va strînge pe fugari!

6. Dar după aceea *, voi aduce înapoi pe prinşii de război ai copiilor lui Amon, zice Domnul." * Vers. 39 Cap. 48. 47.

7. Asupra * Edomului.

Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Nu** mai este înţelepciune în Teman? A pierit † chibzuinţa dela oamenii pricepuţi? S'a dus înţelepciunea lor?"

* Ezec. 25. 12. Amos 1. 11. ** Obad. 8. † Isa. 19.

8. „Fugiţi *, daţi dosul, plecaţi în peşteri, locuitori ai ** Dedanului! Căci voi aduce nenorocirea peste Esau, la vremea cînd îl voi pedepsi."

* Vers. 30. ** Cap. 25. 23.

9. „Oare, dacă ar veni nişte * culegători de struguri la tine, nu ţi-ar lăsa nimic de cules pe urma culegătorilor?" „Dacă ar veni nişte hoţi noaptea, n'ar pustii decît pînă s'ar sătura!

* Obad. 5.

10. Dar * Eu însumi voi despoia pe Esau, îi voi descoperi ascunzătorile, şi ** nu va putea să se ascundă. Copiii lui, fraţii lui, vecinii lui, vor pieri, şi el nu va mai fi! * Mal. 1. 3. ** Isa. 17. 14.

11. Lasă pe orfanii tăi! Eu îi voi ţinea în viaţă, şi văduvele tale să se încreadă în Mine!"

12. Căci aşa vorbeşte Domnul: „Iată * că cei ce nu trebuiau să bea potirul totuş îl vor bea; şi tu să rămîi nepedepsit? Nu, nu vei rămînea nepedepsit, ci îl vei bea şi tu! * Cap. 25. 29. Obad. 16.

13. Căci pe Mine însumi jur *, zice Domnul, că Boţra ** va fi dată pradă pustiirii, ocării, nimicirii şi blestemului, şi toate cetăţile ei se vor preface în nişte dărîmături vecinice."

* Fac. 22. 16. Isa. 45. 23. Amos 6. 8. ** Isa. 34. 6; 63. 1.

14. Am auzit o veste * dela Domnul, şi un sol a fost trimes printre neamuri: „Strîngeţi-vă, şi porniţi împotriva ei! Sculaţi-vă pentru război!

* Obad. 1. 2, 3.

15. „Căci iată, te voi face mic printre neamuri, dispreţuit printre oameni.

16. Infumurarea ta, îngîmfarea inimii tale te-a rătăcit, pe tine care locuieşti în crăpăturile stîncilor, şi care stai pe vîrful dealurilor. Dar chiar * dacă ţi-ai aşeza cuibul ** tot atît de sus ca al vulturului, şi de acolo † te voi prăbuşi, zice Domnul."

* Obad. 4. ** Iov. 39. 27. † Amos 9. 2.

17. „Edomul va fi pustiit; toţi * cei ce vor trece pe lîngă el se vor mira şi vor fluera pentru toate rănile lui.

* Cap. 18. 16; 50. 13.

18. Ca * şi Sodoma şi Gomora şi cetăţile vecine, cari au fost nimicite, zice Domnul, nici el nu va mai fi locuit, şi nimeni nu se va mai aşeza acolo...

* Fac. 19. 25. Deut 29. 23. Cap. 50. 40. Amos 4. 11.

19. Iată *, vrăjmaşul se suie ca un leu de pe malurile ** îngîmfate ale Iordanului împotriva locuinţei tale tari; deodată voi face Edomul să fugă de acolo şi voi pune peste el pe acela pe care l-am ales. Căci cine † este ca Mine? Cine-Mi va porunci? Cine-Mi †† va sta împotrivă?"

* Cap. 50. 44, etc. ** Cap. 12. 5. † Exod. 15. 11. †† Iov. 41. 10.

20. „De aceea *, ascultaţi hotărîrea pe care a luat-o Domnul împotriva Edomului, şi planurile, pe cari le-a făcut împotriva locuitorilor din Teman: „Cu adevărat, îi vor tîrî ca pe nişte oi slabe, cu adevărat li se va pustii locuinţa! * Cap. 50. 45.

21. De vuietul căderii lor se cutremură * pămîntul; strigătul lor se aude pînă la marea Roşie... * Cap. 50. 46.

22. Iată *, ca vulturul înaintează vrăjmaşul şi sboară, îşi întinde aripile peste Boţra, şi în ziua aceea inima vitejilor Edomului este ca inima unei femei în durerile naşterii." * Cap. 4. 13; 48. 40, 41.

23. Asupra Damascului *.

Hamatul şi Arpadul sînt roşi de ruşine, căci au auzit o veste rea şi tremură; frica lor este ca ** o mare înfuriată, care nu se poate potoli.

* Isa. 17. 1; 37. 13. Amos 1. 3. Zah. 9. 1. 2. ** Isa. 57. 20.

24. Damascul este topit, se întoarce să fugă, îl ia groaza, îl apucă neli-

nistea * şi durerile, ca pe o femeie în durerile naşterii. —
* Isa. 13. 8. Cap. 4. 31; 6. 24; 30. 6; 48. 41. Vers. 22.

25. „Ah! cum nu este cruţată cetatea * slăvită, cetatea bucurici mele ** !“ —
* Cap. 33. 9; 51. 41. ** Cap. 50. 30; 51. 4.

26. „De aceea tinerii * ei vor cădea pe uliţe, şi toţi bărbaţii ei de război vor pieri în ziua aceea, zice Domnul oştirilor.“ * Amos 1. 4.

27. „Voi pune foc * zidurilor Damascului, şi va mistui casele împărăteşti din Ben-Hadad.“ * Isa. 21. 13.

28. Asupra Chedarului * şi împărăţiilor Haţorului, pe cari le-a bătut Nebucadneţar, împăratul Babilonului.

Aşa vorbeşte ** Domnul: „Sculaţi-vă, suiţi-vă împotriva Chedarului, şi nimiciţi pe fiii Răsăritului! * Judc. 6. 3. * Iov. 1. 3.

29. Le vor lua corturile * şi turmele, le vor ridica pînzele, tot calabalîcul şi cămilele, şi le vor striga: „Spaimă **, de jur împrejur!“
* Ps. 120. 5. ** Cap. 6. 25; 46. 5.

30. Fugiţi *, fugiţi din toate puterile voastre, căutaţi o locuinţă deoparte, locuitori ai Haţorului! zice Domnul: căci Nebucadneţar, împăratul Babilonului, a luat o hotărîre împotriva voastră, a făcut un plan împotriva voastră.“ * Vers. 8.

31. „Sculaţi-vă, suiţi-vă împotriva unui neam * liniştit, care locuieşte fără teamă, zice Domnul; n'are nici porţi, nici zăvoare, şi locuieşte ** singur. * Ezec. 38. 11. ** Num. 23. 9. Deut. 33. 28. Mic. 7. 14.

32. Cămilele lor vor fi de jaf, şi mulţimea turmelor lor vor fi o pradă. Voi risipi * în toate vînturile pe cei ce-şi rad ** colţurile bărbii, şi le voi aduce pieirea din toate părţile, — zice Domnul. — * Vers. 36. Ezec. 5. 10. ** Cap. 9. 26; 25. 23.

33. Haţorul * va fi astfel vizuina şacalilor, un pustiu pe vecie; nimeni ** nu va locui în el, şi niciun om nu va şedea în el.“ * Cap. 9. 21; 10. 22. Mal. 1. 3. ** Vers. 18.

34. Cuvîntul Domnului, care a fost spus proorocului Ieremia, asupra Elamului *, la începutul domniei lui Zedechia, împăratul lui Iuda, sună astfel: * Cap. 25. 25.

35. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, voi sfărîma arcul Elamului *, puterea lui de căpetenie. * Isa. 22. 6.

36. Voi aduce asupra Elamului cele patru vînturi dela cele patru margini ale cerului, îi voi risipi în toate vînturile * acestea, şi nu va fi niciun popor, la care să n'ajungă fugari din Elam.
* Vers. 32.

37. Voi face ca locuitorii Elamului să tremure înaintea vrăjmaşilor lor, şi înaintea celor ce vor să-i omoare. Voi aduce nenorociri peste ei, mînia Mea aprinsă, zice Domnul, şi-i voi urmări * cu sabia, pînă ce îi voi nimici.“
* Cap. 9. 16; 48. 2.

38. Imi voi aşeza scaunul de domnie în Elam *, şi-i voi nimici împăratul şi căpeteniile, zice Domnul.“ * Cap. 43. 10.

39. „Dar în zilele de apoi * voi aduce înapoi pe prinşii de război ai Elamului, zice Domnul.“ * Cap. 48. 47. Vers. 6.

50 1. „Iată cuvîntul rostit de Domnul asupra * Babilonului, asupra ţării Haldeilor, prin proorocul Ieremia: * Isa. 13. 1; 21. 1; 47. 1.

2. „Daţi de ştire printre neamuri, daţi de veste şi înălţaţi un steag! Vestiţi, n'ascundeţi nimic! Spuneţi: „Babilonul este luat! Bel * este acoperit de ruşine, Merodac este zdrobit! Idolii ** lui sînt acoperiţi de ruşine, idolii lui sînt sfărîmaţi!
* Isa. 46. 1. Cap. 51. 44. ** Cap. 43. 12. 13.

3. Căci împotriva lui se suie un neam * dela ** mează-noapte, care-i va preface ţara într'o pustie, şi nu va mai fi locuită: atît oamenii cît şi dobitoacele fug şi se duc.“
* Isa. 13. 17, 18, 20. Vers. 39. 40. ** Cap. 51. 48.

4. „In zilele acelea, în vremile acelea, zice Domnul, copiii lui Israel şi copiii lui Iuda * se vor întoarce împreună; vor merge ** plîngînd şi vor căuta † pe Domnul, Dumnezeul lor.
* Osea 1. 11. ** Ezra. 3. 12, 13. Ps. 126. 5, 6. Cap. 31. 9. Zah. 12. 10. † Osea 3. 5.

5. Vor întreba de drumul Sionului, îşi vor întoarce privirile spre el, şi vor zice: „Veniţi să ne alipim de Domnul, printr'un legămînt * vecinic care să nu fie uitat niciodată!“ * Cap. 31. 31, etc.; 32. 40.

6. „Poporul Meu era o turmă de oi * pierdute; păstorii lor îi rătăceau, îi făceau să cutreiere ** munţii; treceau de pe munţi pe dealuri, uitîndu-şi staulul.
* Isa. 53. 6. Vers. 17. 1 Pet. 2. 25. ** Cap. 2. 20; 3. 6. 23.

7. Toţi cei ce-i găseau îi mîncau *, şi vrăjmaşii lor ** ziceau: „Noi nu † sîntem vinovaţi, fiindcă au păcătuit împotriva Domnului, Locaşul neprihăniriii ††, împotriva Domnului, Nădejdea *† părinţilor lor.“ * Ps. 79. 7. ** Cap. 40. 2. 3. Zah. 11. 5. † Cap. 2. 3. Dan. 9. 16. †† Ps. 90. 1; 91. 1. *† Ps. 22. 4.

8. „Fugiţi * din Babilon, ieşiţi din

ţara Haldeilor, şi mergeţi ca nişte ţapi în fruntea turmii!
* Isa. 48. 20. Cap. 51. 6, 45. Zah. 2. 6, 7. Apoc. 18. 4.

9. Căci iată * că voi ridica şi voi aduce împotriva Babilonului o mulţime de neamuri mari din ţara dela miazănoapte; se vor înşirui ** în şiruri de bătaie împotriva lui, şi vor pune stăpînire pe el; săgeţile lor sînt ca ale unui războinic iscusit, care nu se întoarce cu mînile † goale. * Cap. 25. 14; 51. 27. Vers. 3. 41. ** Vers. 14. 29. † 2 Sam. 1. 22.

10. Astfel va fi dată pradă jafului, Haldea, şi toţi * ceice o vor jăfui se vor sătura de jaf, zice Domnul."
* Apoc. 17. 16.

11. „Căci voi v'aţi bucurat * şi v'aţi veselit, cînd Mi-aţi jăfuit moştenirea Mea! Da, săreaţi ca o juncană ** în iarbă, nechiezaţi ca nişte armăsari focoşi!" * Isa. 47. 6. ** Osea 10. 11.

12. „Mama voastră este acoperită de ruşine, cea care v'a născut roşeşte de ruşine; iată, ea este coada neamurilor, este un pustiu, un pămînt uscat şi fără apă!

13. Din pricina mîniei Domnului nu va mai fi locuită, şi va fi * o pustietate. Toţi ** ceice vor trece pe lîngă Babilon, se vor mira şi vor fluiera pentru toate rănile lui.
* Cap. 25. 12. ** Cap. 49. 17.

14. Înşiruiţi-vă * de bătaie împrejurul Babilonului, voi toţi **, arcaşii! Trageţi împotriva lui, nu faceţi economie de săgeţi! Căci a păcătuit împotriva Domnului.
* Vers. 9. Cap. 51. 2. ** Cap. 49. 35. Vers. 29.

15. Scoateţi din toate părţile un strigăt de război împotriva lui! El întinde * mînile; temeliile i se prăbuşesc; zidurile ** i se surpă. Căci este răzbunarea † Domnului. Răzbunaţi-vă pe el! Faceţi-i cum †† a făcut şi el!
* 1 Cron. 29. 24. 2 Cron. 30. 8. Plîn. 5. 6. Ezec. 17. 18. ** Cap. 51. 58. † Cap. 51. 6, 11. †† Ps. 137. 8. Vers. 29. Apoc. 18. 6.

16. Nimiciţi cu desăvîrşire din Babilon pe celce samănă, şi pe cel ce mînuieşte secerea la vremea secerişului! Înaintea săbiei nimicitorului, fiecare * să se întoarcă la poporul său, fiecare să fugă spre ţara lui.
* Isa. 13. 14. Cap. 51. 9.

17. Israel este o oaie rătăcită * pe care au gonit-o ** leii; împăratul † Asiriei a mîncat-o cel dintîi; şi acesta din urmă i-a zdrobit oasele, acest Nebucadneţar ††, împăratul Babilonului."
* Vers. 6. ** Cap. 2. 15. † 2 Reg. 17. 6. †† 2 Reg. 24. 10, 14.

18. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Iată, voi pedepsi pe împăratul Babilonului şi ţara lui, cum am pedepsit pe împăratul Asiriei.

19. Voi aduce înapoi * pe Israel în păşunea lui; va paşte pe Carmel şi pe Basan, şi îşi va potoli foamea pe muntele lui Efraim şi în Galaad.
* Isa. 65. 10. Cap. 33. 12. Ezec. 34. 13, 14.

20. In zilele acelea, în vremea aceea, — zice Domnul — se va căuta nelegiuirea * lui Israel, şi nu va mai fi, şi păcatul lui Iuda, şi nu se va mai găsi; căci voi ierta rămăşiţa **, pe care o voi lăsa." * Cap. 31. 34. ** Isa. 1. 9.

21. „Suie-te împotriva ţării de două ori răzvrătită *, împotriva locuitorilor ei, şi pedepseşte-i! Urmăreşte, măcelăreşte, nimiceşte-i! — zice Domnul — şi împlineşte în totul poruncile ** Mele! * Ezec. 23. 23. ** 2 Sam. 16. 11. 2 Reg. 18. 25. 2 Cron. 36. 23. Isa. 10. 6; 44. 28; 48. 14. Cap. 34. 22.

22. Strigăte de război * răsună în ţară, şi prăpădul este mare. * Cap. 51. 54.

23. Cum s'a rupt şi s'a sfărîmat ciocanul * întregului pămînt! Babilonul este nimicit în mijlocul neamurilor!
* Isa. 14. 6. Cap. 51. 20.

24. Ţi-am întins o cursă, şi ai fost prins, Babilonule, fără * să te aştepţi." „Ai fost ajuns, apucat, pentrucă ai luptat împotriva Domnului.
* Cap. 51. 8, 31, 39, 57. Dan. 5. 30, 31.

25. Domnul Şi-a deschis casa de arme, şi a scos din ea armele * mîniei Lui; căci aceasta este o lucrare a Domnului, Dumnezeului oştirilor, în ţara Haldeilor." * Isa. 13. 5.

26. „Pătrundeţi din toate părţile în Babilon, deschideţi-i grînarele, faceţile nişte mormane ca nişte grămezi de snopi, şi nimiciţi-le. Nimic să nu mai rămînă din el!

27. Ucideţi-i toţi taurii * şi junghiaţi-i! Vai de ei! Căci le-a venit ziua, vremea pedepsirii ** lor!
* Ps. 22. 12. Isa. 34. 7. Cap. 46. 21. ** Cap. 48. 44. Vers. 31.

28. Ascultaţi strigătele fugarilor, ale celorce scapă din ţara Babilonului, ca să vestească * în Sion răzbunarea Domnului, Dumnezeului nostru, răzbunarea pentru Templul Său! * Cap. 51. 10, 11.

29. Chemaţi împotriva Babilonului pe arcaşi, voi toţi * cari încordaţi arcul! Tăbăriţi în jurul lui, ca nimeni să nu scape, răsplătiţi-i ** după faptele lui, faceţi-i întocmai cum a făcut şi el!

Căci † s'a semeţit împotriva Domnului, împotriva Sfîntului lui Israel!"

*Vers. 14. **Vers. 15. Cap. 51. 56. Apoc. 18. 6. †Isa. 47. 10.

30. „De aceea*, tinerii lui vor cădea pe uliţe, şi toţi oamenii lui de război vor pieri în ziua aceea, zice Domnul."

* Cap. 49. 26; 51. 4.

31. „Iată, am necaz pe tine, îngîmfatule! zice Domnul, Dumnezeul oştirilor; căci ţi-a sosit ziua*, vremea pedepsirii tale! * Vers. 27.

32. Ingîmfatul acela se va poticni şi va cădea, şi nimeni nu-l va ridica, voi pune* foc cetăţilor lui, şi-i va mistui toate împrejurimile." * Cap. 21. 14.

33. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Copiii lui Israel şi copiii lui Iuda sînt apăsaţi împreună; toţi cei ce i-au dus robi îi opresc şi nu vor să le dea drumul.

34. Dar* puternic este Răzbunătorul lor, El, al cărui Nume** este Domnul oştirilor. El le va apăra pricina, ca să dea odihnă ţării, şi să facă pe locuitorii Babilonului să tremure."

* Apoc. 18. 8. ** Isa. 47. 4.

35. Sabia împotriva Haldeilor! — zice Domnul, — împotriva locuitorilor Babilonului, împotriva căpeteniilor* şi înţelepţilor** lui! * Dan. 5. 30. ** Isa. 47. 13.

36. Sabia împotriva proorocilor minciunii*, ca să ajungă ca nişte oameni fără minte! Sabia împotriva vitejilor lui, ca să rămînă încremeniţi!

* Isa. 44. 25. Cap. 48. 30.

37. Sabia împotriva cailor şi carălor lui, împotriva oamenilor* de tot felul cari sînt în mijlocul lui, ca să ajungă** ca femeile! Sabia împotriva vistieriilor lui, ca să fie jăfuite!

* Cap. 25. 20, 24. Ezec. 30. 5. ** Cap. 51. 30. Nah. 3. 13.

38. Seceta* peste apele lui, ca să sece! Căci este o ţară de idoli**, şi au înebunit cu idolii lor. * Isa. 44. 27. Cap. 51. 32, 36. Apoc. 16. 12. ** Vers. 2. Cap. 51. 44, 47, 52.

39. Deaceea* fiarele pustiei se vor aşeza acolo împreună cu şacalii, şi struţii vor locui acolo; nu va mai fi locuit niciodată, ci vecinic va rămînea nelocuit**. * Isa. 13. 21, 22; 34. 14. Cap. 51. 37. Apoc. 18. 2. ** Isa. 13. 20. Cap. 25. 12.

40. Ca* şi Sodoma şi Gomora şi cetăţile vecine, pe cari le-a nimicit Dumnezeu, zice Domnul, aşa nu va mai fi locuit nici el, şi nimeni nu se va mai aşeza acolo. —

* Fac. 19. 25. Isa. 13. 19. Cap. 49. 18; 51. 26.

41. Iată*, vine un popor dela miazănoapte, şi un neam mare şi nişte împăraţi puternici se ridică dela marginile pămîntului.

* Vers. 9. Cap. 6. 22; 25. 14; 51. 27. Apoc. 17. 16.

42. Poartă* arc şi suliţă, sînt** necruţători şi fără milă; glasul† le mugeşte ca marea; sînt călări pe cai, ca un om gata de luptă, împotriva ta, fiica Babilonului!

* Cap. 6. 23. ** Isa. 13. 18. † Isa. 5. 30.

43. Impăratul Babilonului aude vestea, mînile i se slăbesc, şi îl apucă groaza*, ca durerea pe o femeie care naşte... * Cap. 49. 24.

44. Iată, vrăjmaşul* se suie ca un leu, depe malurile îngîmfate ale Iordanului împotriva locuinţei tale tari; deodată îi voi izgoni de acolo, şi voi pune peste ei pe acela, pe care l-am ales. Căci cine** este ca Mine? Cine-Mi va porunci? Şi care căpetenie Imi va sta împotrivă?"

* Cap. 49. 19, etc. ** Iov 41. 10. Cap. 49. 19.

45. Deaceea, ascultaţi hotărîrea* pe care a luat-o Domnul împotriva Babilonului, şi planurile pe cari le-a făcut El împotriva ţării Haldeilor! „Cu adevărat, îi vor tîrî ca pe nişte oi slabe, cu adevărat, le vor pustii locuinţa.

* Isa. 14. 24, etc. Cap. 51. 11.

46. De strigătul* luării Babilonului se cutremură pămîntul, şi se aude un strigăt de durere printre neamuri."

* Apoc. 18. 9.

51 1. Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, ridic împotriva Babilonului şi împotriva locuitorilor Haldeii, un vînt* nimicitor. * 2 Reg. 19. 7. Cap. 4. 11.

2. Trimet împotriva Babilonului nişte vînturători* cari-l vor vîntura, şi-i vor goli ţara. Vor veni din toate părţile asupra lui, în ziua** nenorocirii.

* Cap. 15. 7. ** Cap. 50. 14.

3. Să se întindă arcul împotriva celui ce* îşi întinde arcul, împotriva celui ce se mîndreşte în platoşa lui!" „Nu cruţaţi pe tinerii lui! Nimiciţi cu desăvîrşire toată** oştirea lui!

* Cap. 50. 14. ** Cap. 50. 21.

4. Să cadă ucişi în ţara Haldeilor, străpunşi* de lovituri pe uliţele Babilonului! * Cap. 49. 26; 50. 30, 37.

5. Căci Israelul şi Iuda nu sînt părăsiţi de Dumnezeul lor, de Domnul oştirilor, şi ţara Haldeilor este plină de nelegiuiri împotriva Sfîntului lui Israel.

6. Fugiţi* din Babilon, şi fiecare să-şi scape viaţa, ca nu cumva să pieriţi

în pieirea lui! Căci aceasta este o vreme** de răzbunare pentru Domnul! El îi va † răsplăti după faptele lui.
* Cap. 50. 8. Apoc. 18. 4. ** Cap. 50. 15, 28. † Cap. 25. 14.

7. Babilonul* era în mîna Domnului un potir de aur, care îmbăta tot pămîntul; Neamurile au băut** din vinul lui; deaceea au fost neamurile ca într'o † nebunie.
* Apoc. 17. 4. ** Apoc. 14. 8. † Cap. 25. 16.

8. Deodată cade* Babilonul şi este zdrobit! Văitaţi-l**, aduceţi leac alinător † pentru rana lui; poate că se va vindeca!" —
* Isa. 21. 9. Apoc. 14. 8; 18. 2. ** Cap. 48. 20. Apoc. 18. 9, 11, 19. † Cap. 46. 11.

9. „Am voit să vindecăm Babilonul, dar nu s'a vindecat! Părăsiţi-l*, şi haidem fiecare în ţara noastră, căci pedeapsa** lui a ajuns pînă la ceruri, şi se înalţă pînă la nori." —
* Isa. 25. 14. Cap. 50. 16. ** Apoc. 18. 5.

10. „Domnul scoate* la lumină dreptatea pricinii noastre: veniţi să istorisim** în Sion lucrarea Domnului, Dumnezeului nostru." *Ps. 37. 6. **Cap. 50. 28.

11. „Ascuţiţi* săgeţile, prindeţi scuturile! Domnul** a aţîţat duhul împăraţilor Mediei, pentru că vrea † să nimicească Babilonul; căci aceasta este răzbunarea †† Domnului, răzbunarea pentru Templul Său. *Cap. 46. 4. ** Isa. 13. 17. Vers. 28. † Cap. 50. 45. †† Cap. 50. 28.

12. Inălţaţi* un steag împotriva zidurilor Babilonului! Întăriţi-i străjile, puneţi caraule, întindeţi curse! Căci Domnul a luat o hotărîre, şi aduce la îndeplinire ce a rostit împotriva locuitorilor Babilonului." *Nah. 2. 1; 3. 14.

13. „Tu*, care locuieşti lîngă ape mari, şi care ai vistierii nemărginite, ţi-a venit sfîrşitul, şi lăcomia ta a ajuns la capăt!" *Apoc. 17. 1, 15.

14. Domnul* oştirilor a jurat pe Sine însuş: „Da, te voi umplea de oameni ca** de nişte lăcuste, şi vor scoate † strigăte de război împotriva ta."
* Cap. 49. 13. Amos 6. 8. ** Nah. 3. 15. † Cap. 50. 15.

15. El a făcut* pămîntul cu puterea Lui, a întemeiat lumea cu înţelepciunea Lui, a întins** cerurile cu priceperea Lui. *Fac. 1. 1, 6. Cap. 10. 12, etc. ** Iov 9. 8. Ps. 104. 2. Isa. 40. 22.

16. De glasul* Lui, urlă apele în ceruri; El ridică** norii dela marginile pămîntului, dă naştere la fulgere şi ploaie, şi scoate vîntul din cămările lui. *Cap. 10. 13. ** Ps. 135. 7.

17. Atunci orice om* se vede cît este de prost cu ştiinţa lui, orice argintar rămîne ruşinat de chipurile lui cioplite; căci idolii** lui nu sînt decît minciună, şi n'au nicio suflare în ei!
* Cap. 10. 14. ** Cap. 50. 2.

18. Sînt o nimica* toată şi o lucrare de rîs: cînd le vine pedeapsa, pier cu desăvîrşire! Cap. 10. 15.

19. Dar Cel ce este* partea lui Iacov nu este ca ei; căci El a întocmit totul, şi Israel este seminţia moştenirii Lui: Domnul oştirilor, este Numele Lui.
* Cap. 10. 16.

20. „Tu* Mi-ai fost un ciocan şi o unealtă de război. Am zdrobit neamuri prin tine, am nimicit împărăţii prin tine. *Isa. 10. 5, 15. Cap. 50. 23.

21. Prin tine am sfărîmat pe cal şi pe călăreţul lui;

22. prin tine am sfărîmat carul şi pe cel ce şedea în el. Prin tine am sfărîmat pe bărbat şi pe femeie; prin tine am sfărîmat pe bătrîn* şi pe copil; prin tine am sfărîmat pe tînăr şi pe fată. *2 Cron. 36. 17.

23. Prin tine am sfărîmat pe păstor şi turma lui; prin tine am sfărîmat pe plugar şi boii lui; prin tine am sfărîmat pe cîrmuitori şi pe căpeteniile lui.

24. Dar acum, voi răsplăti* Babilonului şi tuturor locuitorilor Haldeii, tot răul, pe care l-au făcut Sionului, supt ochii voştri, zice Domnul."
* Cap. 50. 15, 29.

25. „Iată, am necaz pe tine, munte* nimicitor, zice Domnul, pe tine, care nimiceai tot pămîntul! Imi voi întinde mîna peste tine, te voi prăvăli dela înălţimea stîncilor, şi te voi preface** într'un munte aprins.
* Isa. 13. 2. Zah. 4. 7. ** Apoc. 8. 8.

26. Nu se vor mai scoate din tine nici pietre din capul unghiului clădirii, nici pietre pentru temelii; căci vei fi* o dărîmătură vecinică, zice Domnul... * Cap. 50. 40.

27. „Inălţaţi* un steag pe pămînt! Sunaţi din trîmbiţă printre neamuri! Pregătiţi** neamurile împotriva lui, chemaţi împotriva lui împărăţiile † Araratului, Miniului şi Aşchenazului! Puneţi căpetenii de oaste împotriva lui! Faceţi să înainteze caii ca nişte lăcuste sbîrlite!
* Isa. 13. 2. ** Cap. 25. 14. † Cap. 50. 41.

28. Pregătiţi împotriva lui pe neamuri, pe împăraţii* Mediei, pe cîrmuitorii lui şi pe toate căpeteniile lui, şi toată ţara de supt stăpînirea lor!
* Vers. 11.

29. Se clatină pămîntul, se cutremură; căci planul Domnului împotriva Babilonului se împlineşte; şi El va face * din ţara Babilonului un pustiu nelocuit. * Cap. 50. 13, 39, 40. Vers. 43.

30. Vitejii Babilonului nu mai luptă, ci stau în cetăţui; puterea le este sleită, şi au ajuns * ca nişte femei. Vrăjmaşii pun foc locuinţelor lor şi le sfărîmă ** zăvoarele! * Isa. 19. 16. Cap. 48. 41; 50. 37. ** Plin. 2. 9. Amos 1. 5. Nah. 3. 13.

31. Se întîlnesc alergătorii *, se încrucişează solii, ca să vestească împăratului Babilonului, că cetatea lui este luată din toate părţile, * Cap. 50. 24.

32. că trecătorile * sînt luate, bălţile cu trestie sînt uscate de foc, şi oamenii de război îngroziţi. * Cap. 50. 38.

33. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel: „Fiica Babilonului este ca * o arie pe vremea cînd este călcată cu picioarele **: încă o clipă, şi va † veni pentru ea vremea secerişului.“ * Isa. 21. 10. Amos 1. 3. Mic. 4. 13. ** Isa. 41. 15. Hab. 3. 12. †Isa. 17. 5, etc. Osea 6. 11. Ioel 3. 13. Apoc. 14. 15, 18.

34. „Nebucadneţar, împăratul Babilonului, m'a mîncat *, m'a nimicit; m'a făcut ca un vas gol; m'a înghiţit, ca un balaur, şi-a umplut pîntecele cu ce aveam mai scump, şi m'a izgonit. * Cap. 50. 17.

35. Sîlnicia făcută faţă de mine şi faţă de carnea mea sfîşiată să se întoarcă asupra Babilonului, zice locuitoarea Sionului. „Sîngele meu să cadă asupra locuitorilor Haldeii!“ zice Ierusalimul. —

36. De aceea, aşa vorbeşte Domnul: „Iată, îţi voi apăra pricina *, şi te voi răzbuna! Voi seca ** marea Babilonului, şi-i voi usca izvorul. * Cap. 50. 34. ** Cap. 50. 38.

37. Babilonul * va ajunge un morman de dărîmături, o vizuină de şacali, un pustiu ** şi o batjocură, şi nu va mai avea locuitori. * Isa. 13. 22. Cap. 50. 39. Apoc. 18. 2. ** Cap. 25. 9, 18.

38. Vor răcni împreună ca nişte lei, vor ţipa ca nişte pui de lei.

39. Cînd vor fi încălziţi de vin, le voi da să bea, şi-i voi îmbăta *, ca să se veselească, şi apoi să adoarmă somnul cel de veci, ca să nu se mai scoale, zice Domnul.“ * Vers. 57.

40. „Îi voi pogorî ca pe nişte miei la tăiere, ca pe nişte berbeci şi nişte ţapi.

41. Cum s'a luat Şeşacul *! Cum a fost cucerit acela a cărui slavă ** umplea tot pămîntul! Cum a fost nimicit Babilonul din mijlocul neamurilor! * Cap. 25. 26. ** Isa. 13. 19. Cap. 49. 25. Dan. 4. 30.

42. Marea s'a înălţat peste Babilon: Babilonul a fost acoperit de mulţimea * valurilor sale. * Isa. 8. 7, 8.

43. Cetăţile * lui au ajuns un pustiu; un pămînt fără apă şi pustiu, o ţară unde nimeni nu locuieşte, şi pe unde niciun om nu trece. * Cap. 50. 39, 40. Vers. 29.

44. Voi pedepsi * pe Bel în Babilon, îi voi smulge din gură ce a înghiţit, şi neamurile nu se vor mai îngrămădi în el: chiar şi zidul ** Babilonului va cădea! * Isa. 46. 1. Cap. 50. 2. ** Vers. 58.

45. Ieşiţi * din mijlocul lui, poporul Meu, şi fiecare să-şi scape viaţa, scăpînd de mînia aprinsă a Domnului! * Vers. 6. Cap. 50. 8. Apoc. 18. 4.

46. Să nu vi se turbure inima, şi nu vă spăimîntaţi de zvonurile * cari se răspîndesc în ţară; căci anul acesta va veni un zvon, iar anul următor un alt zvon; în ţară va domni sîlnicia, şi un stăpînitor se va ridica împotriva altui stăpînitor. * 2 Reg. 19. 7.

47. De aceea, iată, vin zile cînd voi pedepsi * idolii Babilonului: atunci toată ţara lui va fi acoperită de ruşine, şi toţi morţii lui vor cădea în mijlocul lui. * Cap. 50. 2. Vers. 52.

48. Cerurile şi pămîntul * cu tot ce cuprind ele, vor striga de bucurie asupra Babilonului, căci pustiitorii ** se vor arunca dela mează-noapte asupra lui, zice Domnul.“ * Isa. 44. 23; 49. 13. Apoc. 18. 20. ** Cap. 50. 3, 41.

49. „Chiar şi Babilonul va cădea, o morţi ai lui Israel, cum a făcut şi el să cadă morţii din toată ţara.

50. Cei cari aţi scăpat * de sabie, plecaţi, nu zăboviţi! Cei din pămîntul depărtat, gîndiţi-vă la Domnul, şi Ierusalimul să fie în inimile voastre!“ — * Cap. 44. 28.

51. „Ne ruşinam *, cînd auzeam ocara; ne ascundeam feţele de ruşine, cînd au venit nişte străini în sfîntul locaş al Casei Domnului.“ * Ps. 44. 15, 16. 79. 4.

52. „De aceea, iată, vin zile, zice Domnul, cînd * îi voi pedepsi idolii, şi în toată ţara lui vor geme răniţii. * Vers. 47.

53. Chiar dacă Babilonul * s'ar înălţa pînă la ceruri, chiar dacă ar face cu neputinţă de ajuns cetăţuile lui cele înalte, tot voi trimete pe pustiitori împotriva lui, zice Domnul“... * Cap. 49. 16. Amos 9. 2. Obad. 4.

54. Răsună strigăte * din Babilon, şi un mare prăpăd în ţara Haldeilor.
* Cap. 50. 22.

55. Căci Domnul pustieşte Babilonul, şi face să-i înceteze zarva cea mare. Valurile pustiitorilor urlă ca nişte ape mari, al căror vuiet tulburat se aude.
56. Da, pustiitorul se aruncă asupra lui, asupra Babilonului; vitejii Babilonului sînt prinşi, şi li se sfărîmă arcurile. Căci Domnul * este un Dumnezeu care răsplăteşte! El va da negreşit fiecăruia plata cuvenită lui!
* Ps. 94. 1. Cap. 50. 29. Vers. 24.

57. „Şi anume, voi îmbăta * pe voivozii şi înţelepţii lui, pe cîrmuitorii, pe căpeteniile şi vitejii lui; vor adormi somnul cel de veci, şi nu se vor mai trezi, zice Impăratul **, al cărui Nume este Domnul oştirilor."
* Vers. 39. ** Cap. 46. 18; 48. 15.

58. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Zidurile * cele largi ale Babilonului vor fi surpate, şi porţile lui cele înalte vor fi arse cu foc. Astfel popoarele muncesc degeaba **, şi Neamurile se trudesc pentru foc!" * Vers. 44. ** Hab. 2. 13.

59. Iată porunca, dată de proorocul Ieremia, lui Seraia, fiul lui Neriia, fiul lui Mahseia, cînd s'a dus la Babilon cu Zedechia, împăratul lui Iuda, în al patrulea an al domniei lui Zedechia. Seraia era cel mai mare cămăraş.
60. Ieremia a scris într'o carte toate nenorocirile, cari aveau să vină asupra Babilonului, toate cuvintele acestea scrise asupra Babilonului.
61. Ieremia a zis lui Seraia: „Cînd vei ajunge la Babilon, vezi să citeşti toate cuvintele acestea,
62. şi să zici: „Doamne, Tu ai spus că locul acesta are să fie nimicit, şi că n'are să mai * fie locuit nici de oameni nici de dobitoace, ci are să ajungă un pustiu pentru totdeauna."
* Cap. 50. 3, 39. Vers. 29.

63. Şi cînd vei isprăvi citirea cărţii acesteia, să * legi de ea o piatră, şi s'o arunci în Eufrat, * Apoc. 18. 21.
64. şi să zici: „Aşa va fi înecat Babilonul, şi nu se va mai ridica din nenorocirile, pe cari le voi aduce asupra lui; vor * cădea sleiţi de puteri!"
Pînă aici sînt cuvintele lui Ieremia.
* Vers. 58.

Impresurarea şi luarea Ierusalimului.

52 1. Zedechia avea douăzeci şi unu* de ani cînd a ajuns împărat, şi a domnit unsprezece ani la Ierusalim. Mamă-sa se chema Hamutal, fiica lui Ieremia, din Libna. * 2 Reg. 24. 18.
2. El a făcut ce este rău înaintea Domnului, întocmai cum făcuse Ioiachim.
3. Şi lucrul acesta s'a întîmplat din pricina mîniei Domnului împotriva Ierusalimului şi împotriva lui Iuda, pe cari voia să-i lepede dela Faţa Lui. Şi Zedechia s'a răsculat împotriva împăratului Babilonului.
4. In al nouălea an * al domniei lui Zedechia, în ziua a zecea a lunii a zecea, a venit Nebucadneţar, împăratul Babilonului, cu toată oştirea lui, împotriva Ierusalimului; au tăbărît înaintea lui, şi au ridicat şanţuri de apărare dejur împrejurul lui.
* 2 Reg. 25. 1—27. Cap. 39. 1. Zah. 8. 19.

5. Cetatea a stat împresurată pînă în anul al unsprezecelea al împăratului Zedechia.
6. In ziua a noua a lunii a patra, era mare foamete în cetate, aşa că poporul ţării nu mai avea pîne de loc.
7. Atunci s'a făcut o spărtură în cetate; şi toţi oamenii de război au fugit, şi au ieşit din cetate noaptea, pe drumul porţii dintre cele două ziduri de lîngă grădina împăratului, pe cînd înconjurau Haldeii cetatea. Fugarii au apucat pe drumul cîmpiei.
8. Dar oastea Haldeilor a urmărit pe împărat, şi au ajuns pe Zedechia în cîmpiile Ierihonului, după ce toată oştirea lui se risipise dela el.
9. Au pus mîna pe împărat *, şi l-au dus la împăratul Babilonului la Ribla, în ţara Hamatului; şi el a rostit o hotărîre împotriva lui. * Cap. 32. 4.
10. Impăratul Babilonului a pus să junghie * pe fiii lui Zedechia în faţa lui; a pus să taie la Ribla şi pe toate căpeteniile lui Iuda. * Ezec. 12. 13.
11. Apoi a pus să scoată ochii lui Zedechia, şi a pus să-l lege cu lanţuri de aramă. Apoi împăratul Babilonului l-a dus la Babilon, şi l-a ţinut în temniţă pînă în ziua morţii lui.
12. In * ziua a zecea a lunii a cincea, în al nouăsprezecelea an ** al domniei lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, — a venit † la Ierusalim Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, care era în slujba împăratului Babilonului.
* Zah. 7. 5; 8. 19. ** Vers. 29. † Cap. 39. 9.

13. El a ars Casa Domnului, casa împăratului, şi toate casele Ierusalimului; a dat foc tuturor caselor mai mari.

14. Toată oastea Haldeilor, care era cu căpetenia străjerilor, a dărîmat de asemenea toate zidurile dimprejurul Ierusalimului.

15. Nebuzaradan*, căpetenia străjerilor, a luat prinşi de război o parte din cei mai săraci din popor, pe aceia din popor cari rămăseseră în cetate, pe ceice se supuseseră împăratului Babilonului, cealaltă rămăşiţă a mulţimii.
* Cap. 39. 9.

16. Totuş Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a lăsat ca vieri şi ca plugari pe unii din cei mai săraci din ţară.

17. Haldeii au sfărîmat* stîlpii** de aramă cari erau în Casa Domnului, temeliile, marea de aramă care era în Casa Domnului, şi toată arama lor au dus-o în Babilon.
* Cap. 27. 19. ** 1 Reg. 7. 15. 23, 27. 50.

18. Au luat oalele*, lopeţile, cuţitele, potirele, ceştile şi toate uneltele de aramă cu cari se făcea slujba.
* Exod. 27. 3. 2 Reg. 25. 14, 15, 16.

19. Căpetenia străjerilor a mai luat şi lighenele, tămîietoarele, potirele, cenuşarele, sfeşnicele, ceştile şi paharele, tot ce era de aur şi ce era de argint.

20. Cei doi stîlpi, marea, şi cei doisprezece boi de aramă cari slujeau drept temelie, şi pe cari-i făcuse împăratul Solomon pentru Casa Domnului, toate aceste unelte de aramă* aveau o greutate care nu se putea cîntări.
* 1 Reg. 7. 47.

21. Înălţimea unuia din stîlpi* era de optsprezece coţi, şi un fir de doisprezece coţi îl cuprindea; era gol şi gros de patru degete;
* 1 Reg. 7. 15. 2 Reg. 25. 17. 2 Cron. 3. 15.

22. deasupra lui era un coperiş de aramă, şi înălţimea unui coperiş era de cinci coţi; împrejurul coperişului era o reţea şi rodii, toate de aramă; tot aşa era şi al doilea stîlp, şi avea şi el rodii.

23. Erau nouăzeci şi şase de rodii de fiecare parte, şi toate rodiile* dimprejurul reţelei erau în număr de o sută.
* 1 Reg. 7. 20.

24. Căpetenia* străjerilor a luat pe marele preot Seraia, pe** Ţefania, al doilea preot, şi pe cei trei uşieri.
* 2 Reg. 25. 18. ** Cap. 21. 1, 29. 25.

25. Şi din cetate a luat pe un famen, care avea supt porunca lui pe oamenii de război, şapte oameni din ceice făceau parte din sfetnicii împăratului şi cari au fost găsiţi în cetate, apoi pe logofătul căpeteniei oştirii, care era însărcinat să scrie la oaste poporul din ţară, şi şasezeci de oameni din poporul ţării, cari se aflau în cetate.

26. Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, i-a luat, şi i-a dus la împăratul Babilonului la Ribla,

27. Împăratul Babilonului i-a lovit şi i-a omorît la Ribla în ţara Hamatului.
Astfel a fost dus rob Iuda departe de ţara lui.

28. Iată poporul* pe care l-a dus Nebucadneţar în robie: în al şaptelea** an: trei mii douăzeci şi trei† de Iudei; * 2 Reg. 24. 2. ** 2 Reg. 24. 12. † 2 Reg. 24. 14.

29 în al optsprezecelea an* al lui Nebucadneţar, a luat din Ierusalim opt sute treizeci şi doi de inşi;
* Vers. 12. Cap. 39. 9.

30. în al douăzeci şi treilea an al lui Nebucadneţar, Nebuzaradan, căpetenia străjerilor, a luat şapte sute patruzeci şi cinci de Iudei; de toţi: patru mii şase sute de inşi.

31. In al treizeci şi şaptelea* an al robiei lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, în a douăzeci şi cincea zi a lunii a douăsprezecea, Evil-Merodac, împăratul Babilonului, în anul întîi** al domniei lui, a înălţat capul lui Ioiachin, împăratul lui Iuda, şi l-a scos din temniţă. * 2 Reg. 25. 27, 28, 29, 30. ** Fac. 40. 13. 20.

32. I-a vorbit cu bunătate, şi i-a aşezat scaunul lui de domnie mai pe sus de scaunul de domnie al împăraţilor cari erau cu el la Babilon.

33. A pus să-i schimbe hainele de temniţă, şi Ioiachin a mîncat* totdeauna la masa împăratului în tot timpul vieţii sale.
* 2 Sam. 9. 13.

34. Impăratul Babilonului a purtat grijă necotenit de hrana lui zilnică, pînă în ziua morţii lui, în tot timpul vieţii sale.

PLÎNGERILE LUI IEREMIA

(Ieremia 8. 21, 22; 9. 1. Psalmul 74; 79; 88; 137.)

Nenorocirile Ierusalimului.

1 1. Vai! Cum stă părăsită acum, cetatea aceasta atît de plină de popor altă dată!
A rămas * ca o văduvă!
Ea, care altă dată era mare între neamuri, fruntaşă** printre ţări,
a ajuns roabă astăzi!
* Isa. 47. 7, 8. ** Ezra 4. 20.

2. Plînge amarnic noaptea *, şi-i curg lacrămi** pe obraji.
Niciunul † din toţi †† cei ce o iubeau n'o mîngîie;
toţi prietenii ei au părăsit-o,
şi i s'au făcut vrăjmaşi. * Ier. 13. 17. ** Iov 7. 3. Ps. 6. 6. † Ier. 4. 30; 30. 14. Vers. 19. †† Vers. 9. 16, 17. 21.

3. Iuda a plecat * în pribegie, din pricina apăsării şi muncilor grele.
Locuieşte** în mijlocul neamurilor, şi nu găseşte odihnă!
Toţi prigonitorii lui l-au ajuns tocmai cînd îi era mai mare strîmtorarea.
* Ier. 52. 27. ** Deut. 28. 64, 65. Cap. 2. 9.

4. Drumurile Sionului sînt triste, căci nimeni nu se mai duce la sărbători,
toate porţile lui sînt pustii, preoţii lui oftează;
fecioarele lui sînt mîhnite, şi el însuş este plin de amărăciune.

5. Asupritorii * lui sar biruitori, vrăjmaşii lui sînt mulţămiţi.
Căci Domnul l-a smerit, din pricina mulţimii** păcatelor lui;
copiii † lui au mers în robie înaintea asupritorului. * Deut. 28. 43, 44. ** Ier. 30. 14, 15. Dan. 9. 7, 16. † Ier. 52. 28.

6. S'a dus dela fiica Sionului toată podoaba ei.
Căpeteniile ei au ajuns ca nişte cerbi cari nu găsesc păşune,
şi merg fără putere înaintea celui ce-i goneşte.

7. În zilele necazului şi ticăloşiei lui, Ierusalimul îşi aduce aminte
de toate bunătăţile de cari a avut parte din zilele străbune;
cînd a căzut poporul lui în mîna asupritorului, nimeni nu i-a venit în ajutor,
iar vrăjmaşii se uitau la el şi rîdeau de prăbuşirea lui.

8. Greu a păcătuit* Ierusalimul! De aceea a ajuns de scîrbă.
Toţi cei ce-l preţuiau îl disprețuiesc acum, văzîndu-i goliciunea**,
şi el însuş se întoarce în altă parte şi oftează. * 1 Reg. 8. 46. ** Ier. 13. 22, 26. Ezec. 16. 37; 23. 20. Osea 2 10.

9. Necurăţia sta lipită pe poala hainei lui,
şi nu se gîndea * la sfîrşitul său.
A căzut greu de tot. Nimeni** nu-l mîngîie. —
„Vezi-mi ticăloşia, Doamne, căci iată ce semeţ este vrăjmaşul!“ —
* Deut. 32. 29. Isa. 47. 7. ** Vers. 2. 17, 21.

10. Asupritorul a întins mîna la tot ce avea el mai * scump;
ba încă a văzut cum, în Locaşul lui cel sfînt, au intrat** neamurile
cărora Tu le poruncisei să nu intre † în adunarea Ta!
* Vers. 7. ** Ier. 51. 51. † Deut. 23. 3. Neem. 13. 1.

11. Tot poporul lui caută * pîne suspinînd;
şi-au dat lucrurile scumpe pe hrană, numai ca să-şi ţină viaţa.
„Uită-Te, Doamne, şi priveşte cît de înjosit sînt!“ * Ier. 38. 9; 52. 6. Cap. 2. 12; 4. 4.

12. O! voi, cari treceţi pe lîngă mine,
priviţi şi vedeţi dacă * este vre o durere ca durerea mea,
ca durerea cu care m'a lovit Domnul în ziua mîniei Lui aprinse! * Dan. 9. 12.

13. Mi-a asvîrlit de sus în oase un foc care le arde;
mi-a întins un * laţ supt picioare, şi m'a dat înapoi.
M'a lovit cu pustiire şi o lîncezeală de toate zilele! * Ezec. 12. 13; 17. 20.

14. Mîna Lui a legat jugul * nelegiuirilor mele,
cari stau împletite şi legate de gîtul meu. Mi-a frînt puterea.
Domnul m'a dat în mînile acelora, cărora nu pot să le stau împotrivă.
* Deut. 28. 48.

15. Domnul a trîntit la pămînt pe toţi vitejii din mijlocul meu;
a strîns o oştire împotriva mea, ca să-mi prăpădească tineretul;
ca în teasc a călcat * Domnul pe fecioara, fiica lui Iuda.
* Isa. 63. 3. Apoc. 14. 19, 20; 19. 15.

16. De aceea plîng, îmi varsă lacrămi * ochii,
căci s'a depărtat dela mine Cel ce trebuia să mă** mîngîie, Cel ce trebuia să-mi învioreze viaţa;

fiii mei sînt zdrobiţi, căci vrăjmaşul a biruit. — *Ier. 13. 17; 14. 17. Cap. 2. 18. **Vers. 2. 9.

17. Sionul * întinde mînile rugător, şi nimeni ** nu-l mîngîie.
Domnul a trimes împotriva lui Iacov dejur împrejur vrăjmaşi;
Ierusalimul a ajuns de batjocură în mijlocul lor. — *Ier. 4. 31. **Vers. 2. 9.

18. Domnul este drept *, căci m'am răzvrătit ** împotriva poruncilor Lui.
Ascultaţi, toate popoarele, şi vedeţi-mi durerea!
Fecioarele şi tinerii mei s'au dus în robie. *Neem. 9. 33. Dan. 9. 7, 14. **1 Sam. 12. 14, 15.

19. Mi-am chemat prietenii, dar m'au înşelat *,
preoţii şi bătrînii mei au murit în cetate,
căutînd ** hrană, ca să-şi ţină viaţa."
*Vers. 2. Ier. 30. 14. **Vers. 11.

20. „Doamne, uită-Te la necazul meu. Lăuntrul meu * fierbe,
mi s'a întors inima în mine, căci am fost neascultător.
Afară sabia m'a ** lăsat fără copii, în casă moartea. *Iov 30. 27. Isa. 16. 11. Ier. 4. 19; 48. 36. Cap. 2. 11. Osea 11. 8. **Deut. 32. 25. Ezec. 7. 15.

21. M'au auzit suspinînd, dar nimeni * nu m'a mîngîiat.
Toţi vrăjmaşii mei, cînd au aflat de nenorocirea mea, s'au bucurat că Tu ai adus-o;
dar vei aduce, vei vesti ** ziua cînd şi ei vor fi ca mine.
*Vers. 2. **Isa. 13, etc. Ier. 46, etc.

22. Adu toată răutatea lor înaintea * Ta,
şi fă-le cum mi-ai făcut mie, pentru toate fărădelegile mele!
Căci suspinurile mele sînt multe, şi inima îmi este ** bolnavă."
*Ps. 109. 15. **Cap. 5. 17.

Jalea Ierusalimului.

2 1. Vai! în ce întunecime a aruncat Domnul, în mînia Lui, pe fiica Sionului.
A * asvîrlit din cer pe pămînt podoaba ** lui Israel,
şi nu Şi-a mai adus aminte de scaunul † picioarelor Lui, în ziua mîniei Lui!
*Mat. 11. 23. **2 Sam. 1. 19. †1 Cron. 28. 2. Ps. 99. 5; 132. 7.

2. Domnul a nimicit, fără milă *, toate locuinţele lui Iacov.
In urgia Lui, a dărîmat întăriturile fiicei lui Iuda,
şi le-a prăvălit la pămînt;
a făcut de ocară ** împărăţia şi căpeteniile ei. *Vers. 17. 21. Cap. 3. 43. **Ps. 89. 39.

3. In mînia Lui aprinsă, a doborît toată puterea lui Israel;
Şi-a tras înapoi * dela el dreapta, înaintea vrăjmaşului,
şi a aprins ** în Iacov o văpaie de foc care mistuieşte toate dejurîmprejur.
*Ps. 74. 11. **Ps. 89. 46.

4. Şi-a încordat * arcul ca un vrăjmaş, Şi-a ridicat dreapta ca un asupritor,
şi a prăpădit tot ** ce era plăcut privirilor,
Şi-a vărsat ca un foc urgia peste cortul fiicei Sionului.
*Isa. 63. 10. Vers. 5. **Ezec. 24. 25.

5. Ca un vrăjmaş a ajuns * Domnul, a nimicit pe Israel,
i-a dărîmat ** toate palatele, i-a prăbuşit întăriturile,
şi a umplut pe fiica lui Iuda de jale şi suspin. *Vers. 4. Ier. 30. 14. **2 Reg. 25. 9. Ier. 52. 13.

6. I-a pustiit * cortul sfînt ca ** pe o grădină,
a nimicit locul adunării sale;
Domnul † a făcut să se uite în Sion sărbătorile şi Sabatul,
şi, în mînia Lui năpraznică a lepădat pe împărat şi pe preot. *Ps. 80. 12; 89. 40. Isa. 5. 5. **Isa. 1. 8. †Cap. 1. 4. Ţef. 3. 18.

7. Domnul Şi-a disprețuit altarul, Şi-a lepădat locaşul Său cel sfînt.
A dat în mînile vrăjmaşului zidurile palatelor Sionului;
au răsunat * strigătele în Casa Domnului, ca într'o zi de sărbătoare. *Ps. 74. 4.

8. Şi-a pus de gînd Domnul să dărîme zidurile fiicei Sionului;
a întins * sfoara de măsurat, şi nu Şi-a tras mîna pînă nu le-a nimicit.
A cufundat în jale întăritura şi zidurile, cari nu mai sînt, toate, decît nişte dărîmături triste. *2 Reg. 21. 13. Isa. 34. 11.

9. Porţile îi sînt cufundate în pămînt; i-a nimicit şi rupt * zăvoarele.
Impăratul ** şi căpeteniile sale sînt între neamuri. Lege † nu mai au,
şi chiar proorocii †† nu mai primesc nici o vedenie dela Domnul.
*Ier. 51. 30. **Deut. 28. 36. 2 Reg. 24. 15; 25. 7. Cap. 1. 3; 4. 20. †2 Cron. 15. 3. ††Ps. 74. 9. Ezec. 7. 26.

10. Bătrînii fiicei Sionului şed * pe pămînt şi tac;
şi-au presărat ** ţărînă pe cap, s'au încins † cu saci;
fecioarele Ierusalimului îşi pleacă la pămînt capul. *Iov 2. 13. Isa. 3. 26. Cap. 3. 28. **Iov 2. 12. †Isa. 15. 3. Ezec. 7. 18; 27. 31.

11. Mi s'au stors ochii * de lacrămi, îmi fierb măruntaiele **,

mi se varsă ficatul † pe pământ, din pricina prăpădului fiicei poporului meu,
din pricina copiilor †† şi pruncilor de ţiţă leşinaţi pe uliţele cetăţii.
* Ps. 6. 7. Cap. 3. 48, etc. ** Cap. 1. 20. † Iov 16. 13. Ps. 22. 14. †† Vers. 19. Cap. 4. 4.

12. Ei ziceau către mamele lor: „Unde este pîne şi vin?“
Şi cădeau leşinaţi ca nişte răniţi pe uliţele cetăţii,
îşi dădeau sufletul la pieptul mamelor lor.

13. „Cu ce să te îmbărbătez şi cu ce să te asemăn, fiica Ierusalimului?
Cu cine * să te pun alături, şi cu ce să te mîngîi, fecioară, fiica Sionului?
Căci rana ta este mare ca marea: cine va putea să te vindece?
* Cap. 1. 12. Dan. 9. 12.

14. Proorocii tăi * ţi-au proorocit vedenii deşarte şi amăgitoare,
nu ţi-au dat pe faţă ** nelegiuirea, ca să abată astfel robia dela tine,
ci ţi-au făcut proorocii mincinoase şi înşelătoare. * Ier. 2. 8; 5. 31; 14. 14; 23. 16; 27 14; 29. 8, 9. Ezec. 13. 2. ** Isa. 58. 1.

15. Toţi trecătorii * bat din palme ** asupra ta,
şuieră şi dau † din cap împotriva fiicei Ierusalimului, şi zic:
„Aceasta este cetatea despre care se zicea că este cea mai frumoasă ††, şi bucuria întregului pămînt?“ * 1 Reg. 9. 8. Ier. 18. 16. Nah. 3. 19. ** Ezec. 25. 6. † 2 Reg. 19. 21. Ps. 44. 14. †† Ps. 48. 2; 50. 2.

16. Toţi vrăjmaşii tăi deschid * gura împotriva ta,
fluieră, scrîşnesc din dinţi, şi zic:
„Am ** înghiţit-o!“
„Da, aceasta este ziua pe care o aşteptam, am ajuns-o şi o † vedem!“
* Iov 16. 9, 10. Ps. 22. 13. Cap. 3. 46. ** Ps. 56. 2. † Ps. 35. 21.

17. Domnul a înfăptuit ce * hotărîse,
a împlinit cuvîntul pe care-l sorocise de multă vreme,
a nimicit ** fără milă;
a făcut din tine † bucuria vrăjmaşului,
a înălţat tăria asupritorilor tăi!
* Lev. 26. 16, etc. Deut. 28. 15, etc. ** Vers. 2. † Ps. 38. 16; 89. 42.

18. Inima lor strigă către Domnul...
Zid * al fiicei Sionului, varsă ** zi şi noapte şiroaie de lacrămi!
Nu-ţi da niciun răgaz, şi ochiul tău să n'aibă odihnă!
* Vers. 8. ** Ier. 14. 17. Cap. 1. 16.

19. Scoală-te şi * gemi noaptea cînd încep străjile!
Varsă-ţi ** inima ca nişte apă, înaintea Domnului!
Ridică-ţi mînile spre El pentru viaţa copiilor tăi,
cari † mor de foame la toate †† colţurile uliţelor! * Ps. 119. 147. ** Ps. 62. 8. † Vers. 11. †† Isa. 51. 20. Cap. 4. 1. Nah. 3. 10.

20. Uită-Te, Doamne, şi priveşte: cui i-ai făcut Tu aşa?
Să mănînce * femeile rodul pîntecelui lor, pruncii desmierdaţi de mînile lor?
Să fie măcelăriţi ** preoţii şi proorocii în Locaşul cel sfînt al Domnului? * Lev. 26. 29. Deut. 28. 53. Ier. 19. 9. Cap. 4. 10. Ezec. 5. 10. ** Cap. 2. 13, 16.

21. Copiii şi bătrînii * stau culcaţi pe pămînt în uliţe;
fecioarele şi tinerii mei au căzut ucişi de sabie;
i-ai ** ucis, în ziua mîniei Tale, şi i-ai jungheat fără milă.
* 2 Cron. 36. 17. ** Cap. 3. 43.

22. Ai chemat groaza * din toate părţile peste mine, ca la o zi de sărbătoare.
In ziua mîniei Domnului, n'a scăpat unul şi n'a rămas cu viaţă.
Pe ** cei îngrijiţi şi crescuţi de mine, mi i-a nimicit vrăjmaşul!“
* Ps. 31. 13. Ier. 6. 25; 46. 5. ** Osea 9. 12, 13.

Suferinţe şi mîngîieri.

3 1. Eu sînt omul care a văzut suferinţa supt nuiaua urgiei Lui.
2. El m'a dus, m'a mînat în întunerec, şi nu în lumină.
3. Numai împotriva mea îşi întinde şi îşi întoarce mîna, toată ziua.
4. Mi-a prăpădit * carnea şi pielea, şi mi-a zdrobit ** oasele.
* Iov 16. 8. ** Ps. 51. 8. Isa. 38. 13. Ier. 50. 17.
5. A făcut zid împrejurul meu, şi m'a înconjurat cu otravă şi durere.
6. Mă aşează * în întunerec, ca pe cei morţi pentru totdeauna. * Ps. 88. 5, 6; 143. 3.
7. M'a înconjurat * cu un zid, ca să nu ies; m'a pus în lanţuri grele.
* Iov 3. 23; 19. 8. Osea 2. 6.
8. Să tot strig * şi să tot cer ajutor, căci El tot nu-mi primeşte rugăciunea.
* Iov 30. 20. Ps. 22. 2.
9. Mi-a astuptat calea cu pietre cioplite, şi mi-a strîmbat cărările.
10. Mă pîndeşte * ca un urs şi ca un leu într'un loc ascuns.
* Iov 10. 16. Isa. 38. 13. Osea 5. 14; 13. 7, 8.
11. Mi-a abătut căile, şi apoi s'a * aruncat pe mine, şi m'a pustiit. * Osea 6. 1.

12. Şi-a încordat arcul, şi m'a pus * ţintă săgeţii Lui. *Iov 7. 20; 16. 12. Ps. 38. 2.
13. In rărunchi mi-a înfipt săgeţile * din tolba Lui. *Iov 6. 4.
14. Am ajuns de rîsul * poporului meu, şi toată ziua sînt pus în cîntece ** de batjocură de ei.
*Ier. 20. 7. **Iov 30. 9. Ps. 69. 12. Vers. 63.
15. M'a săturat * de amărăciune, m'a îmbătat cu pelin. *Ier. 9. 15.
16. Mi-a sfărîmat dinţii cu pietre *, m'a acoperit cu cenuşă. *Prov. 20. 17.
17. Mi-ai luat pacea, şi nu mai cunosc fericirea.
18. Şi am * zis: „S'a dus puterea mea de viaţă, şi nu mai am nici o nădejde în Domnul.“ *Ps. 31. 22.
19. „Gîndeşte-Te la necazul şi suferinţa mea, la pelin * şi la otravă!“
*Ier. 9. 15.
20. Cînd îşi aduce aminte sufletul meu de ele, este mîhnit în mine.
21. Iată ce mai gîndesc în inima mea, şi iată ce mă face să mai trag nădejde:
22. Bunătăţile * Domnului nu s'au sfîrşit, îndurările Lui nu sînt la capăt,
*Mal. 3. 6.
23. ci se înoiesc în fiecare * dimineaţă. Şi credincioşia Ta este atît de mare!
*Isa. 33. 2.
24. „Domnul este partea mea * de moştenire,“ zice sufletul meu; de aceea nădăjduiesc în El.
*Ps. 16. 5; 73. 26; 119. 57. Ier. 10. 16.
25. Domnul este bun cu cine nădăjduieşte * în El, cu sufletul care-L caută. *Ps. 130. 6. Isa. 30. 18. Mic. 7. 7.
26. Bine este să aştepţi * în tăcere ajutorul Domnului. *Ps. 37. 7.
27. Este bine * pentru om să poarte un jug în tinereţa lui. *Ps. 94. 12; 119. 71.
28. Să stea * singur şi să tacă, pentrucă Domnul i l-a pus pe grumaz;
*Ier. 15. 17. Cap. 2. 10.
29. să-şi umple gura * cu ţărînă, şi să nu-şi peardă nădejdea; *Iov 42. 6.
30. să dea * obrazul celui ce-l loveşte, şi să se satură de ocări. *Isa. 50. 6. Mat. 5. 39.
31. Căci * Domnul nu leapădă pentru totdeauna. *Ps. 94. 14.
32. Ci, cînd mîhneşte pe cineva, Se îndură iarăş de el, după îndurarea Lui cea mare:
33. căci El nu necăjeşte * cu plăcere, nici nu mîhneşte bucuros pe copiii oamenilor. *Exec. 33. 11. Evr. 12. 13.
34. Cînd se calcă în picioare toţi prinşii de război ai unei ţări,
35. cînd se calcă dreptatea omenească în faţa Celui Prea Inalt,
36. cînd este nedreptăţit un om în pricina lui, nu vede * Domnul?
*Hab. 1. 13.
37. Cine a spus * şi s'a întîmplat ceva fără porunca Domnului? *Ps. 33. 9.
38. Nu iese din gura Celui Prea Inalt răul * şi binele? *Iov 2. 10. Isa. 45. 7. Amos. 3. 6.
39. De ce * să se plîngă omul cît trăieşte? Fiecare ** să se plîngă mai bine de păcatele lui! *Prov. 19. 3. **Mic. 7. 9.
40. Să luăm seama la umbletele noastre, să le cercetăm, şi să ne întoarcem la Domnul.
41. Să ne înălţăm * şi inimile cu mînile spre Dumnezeu din cer, zicînd:
*Ps. 86. 4.
42. „Am păcătuit *, am fost îndărătnici, şi nu ne-ai iertat!“ *Dan. 9. 5.
43. In mînia Ta, Te-ai ascuns, şi ne-ai urmărit, ai ucis * fără milă. *Cap. 2. 2, 17, 21.
44. Te-ai învăluit într'un nor, ca * să nu străbată la Tine rugăciunea noastră. *Vers. 8.
45. Ne-ai făcut de batjocură * şi de ocară printre popoare. *1 Cor. 4. 13.
46. Toţi vrăjmaşii * noştri deschid gura împotriva noastră. *Cap. 2. 16.
47. De groază * şi de groapă am avut parte, de prăpăd ** şi pustiire.
*Isa. 24. 17. Ier. 48. 43. **Isa. 51. 19.
48. Şivoaie * de apă îmi curg din ochi din pricina prăpădului fiicei poporului meu. *Ier. 4. 19; 9. 1; 14. 17. Cap. 2. 11.
49. Mi se topeşte ochiul * în lacrămi, necurmat şi fără răgaz, *Ps. 77. 2. Cap. 1. 16.
50. pînăce Domnul va privi din cer * şi va vedea. *Isa. 63. 15.
51. Mă doare ochiul de plîns pentru toate fiicele cetăţii mele.
52. Cei ce mă urăsc fără temei *, m'au gonit ca pe o pasăre.
*Ps. 35. 7, 19; 69. 4; 109. 3; 119. 161.
53. Voiau să-mi nimicească viaţa într'o groapă *, şi au aruncat ** cu pietre în mine. *Ier. 37. 16; 38. 6, 9, 10. **Dan. 6. 17.
54. Mi-au năvălit * apele peste cap şi ** ziceam: „Sînt perdut!“
*Ps. 69. 2; 124. 4, 5. **Ps. 31. 22. Isa. 38. 10, 11. Vers. 18.
55. Dar am chemat * Numele Tău, Doamne, din fundul gropii.
*Ps. 130. 1. Iona 2. 2.
56. Tu mi-ai auzit * glasul: „Nu-Ţi astupa urechea la suspinurile şi strigătele mele.“ *Ps. 3. 4; 6. 8; 18. 6; 60. 19; 116. 1.
57. In ziua cînd Te-am chemat, Te-ai apropiat *, şi ai zis: „Nu te teme!“
*Iac. 4. 8.

58. Doamne, Tu ai apărat * pricina sufletului meu, mi-ai răscumpărat ** viaţa! * Ps. 35. 1. Ier. 51. 36. ** Ps. 71. 23.

59. Doamne, ai văzut apăsarea mea: fă-mi * dreptate. * Ps. 9. 4; 35. 23.

60. Ai văzut toate răzbunările lor, toate uneltirile * lor împotriva mea. * Ier. 11. 19.

61. Doamne, le-ai auzit ocările, toate uneltirile împotriva mea,

62. cuvîntările protivnicilor mei, şi planurile pe cari le urzeau în fiecare zi împotriva mea.

63. Uită-Te cînd stau * ei jos sau cînd se scoală. Eu ** sînt cîntecul lor de batjocură. * Ps. 139. 2. ** Vers. 14.

64. Răsplăteşte-le *, Doamne, după faptele mînilor lor! * Ps. 28. 4. Ier. 11. 20. 2 Tim. 4. 14.

65. Impetreşte-le inima, şi aruncă blestemul Tău împotriva lor!

66. Urmăreşte-i, în mînia Ta, şi şterge-i de supt * ceruri **, Doamne!“ * Deut. 25. 19. Ier. 10. 11. ** Ps. 8. 3.

Plîngere asupra soartei poporului.

4 1. Vai! cum s'a înegrit aurul, şi cum s'a schimbat aurul cel curat! Cum s'au risipit pietrele sfîntului Locaş pela toate colţurile * uliţelor! * Cap. 2. 19.

2. Cum sînt priviţi acum fiii Sionului, cei aleşi şi preţuiţi ca aurul curat altă dată,

cum sînt priviţi acum, vai! Ca nişte vase * de pămînt, şi ca o lucrare făcută de mînile olarului! * Isa. 30. 14. Ier. 19. 11. 2 Cor. 4. 7.

3. Chiar şi şacalii îşi apleacă ţîţa, şi dau să sugă puilor lor;

dar fiica poporului meu a ajuns fără milă, ca struţii * din pustie. * Iov 39. 14. 16.

4. Limba * sugătorului i se lipeşte de cerul gurii, uscată de sete;

copiii cer ** pîne, dar nimeni nu le-o dă. * Ps. 22. 15. ** Cap. 2. 11, 12.

5. Ceice se hrăneau cu bucate alese, leşină pe uliţe.

Ceice fuseseră crescuţi în purpură se bucură * acum de o grămadă de gunoi! * Iov 24. 8.

6. Căci vina fiicei poporului meu este mai mare decît păcatul Sodomei,

care a fost nimicită * într'o clipă, fără să fi pus cineva mîna pe ea. * Fac. 19. 25.

7. Voivozii ei erau mai strălucitori decît zăpada, mai albi decît laptele;

trupul le era mai roş decît mărgeanul; faţa le era ca safirul.

8. Dar acum înfăţişarea le este mai negricioasă * decît funinginea; aşa că nu mai sînt cunoscuţi pe uliţe,

pielea le este ** lipită de oase, uscată ca lemnul. * Cap. 5. 10. Ioel 2. 6. Nah. 2. 10. ** Ps. 102. 5.

9. Ceice pier ucişi de sabie sînt mai fericiţi decît ceice pier de foame,

cari cad sleiţi de puteri, din lipsa roadelor cîmpului!

10. Femeile *, cu toată mila ** lor, îşi fierb copiii,

cari le slujesc ca † hrană, în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu. * Cap. 2. 20. ** Isa. 49. 50. † Deut. 28. 57. 2 Reg. 6, 29.

11. Domnul Şi-a sleit urgia, Şi-a vărsat * mînia aprinsă;

a aprins ** în Sion un foc, care-i mistuie temeliile. * Ier. 7. 20. ** Deut. 32. 22. Ier. 21. 14.

12. Impăraţii pămîntului n'ar fi crezut, şi nici unul din locuitorii lumii n'ar fi crezut

că protivnicul, care-l împresura, are să intre pe porţile Ierusalimului.

13. Iată roada păcatelor * proorocilor săi, a nelegiuirilor preoţilor săi,

cari ** au vărsat în mijlocul lui sîngele celor neprihăniţi! * Ier. 5. 31; 6. 13; 14. 14; 23. 11, 21. Ezec. 22. 26, 28. Tef. 3. 4. ** Mat. 23. 31. 37.

14. Rătăceau ca orbii pe uliţe, mînjiţi * de sînge,

aşa că nimeni nu putea ** să se atingă de hainele lor. * Ier. 2. 34. ** Num. 19. 16.

15. „Depărtaţi-vă, necuraţilor *!“ li se striga, „la o parte, la o parte, nu vă atingeţi de noi!“

Cînd fugeau pribegind încoace şi încolo, printre neamuri, se spunea: „Să nu mai locuiască aici!“ * Lev. 13. 45.

16. In mînia Lui Domnul i-a împrăştiat şi nu-Şi mai îndreaptă privirile spre ei!

Vrăjmaşul n'a căutat * la faţa preoţilor, nici n'a avut milă de cei bătrîni. * Cap. 5. 12.

17. Şi acolo ni se sfîrşeau ochii *, şi aşteptam zădarnic ajutor!

Privirile ni se îndreptau cu nădejde spre un neam, care totuş nu ne-a izbăvit. * 2 Reg. 24. 7. Isa. 20. 5; 30. 6. 7. Ier. 37. 7. Ezec. 29. 16.

18. Ne pîndeau paşii *, ca să ne împiedice să mergem pe uliţele noastre;

ni se apropia sfîrşitul **, ni se împliniseră zilele... Da, ne venise sfîrşitul! * 2 Reg. 25. 4. 5. ** Ezec. 7. 2, 3, 6. Amos 8. 2.

19. Prigonitorii noştri erau mai iuţi * de cît vulturii cerului.

Ne-au fugărit pe munţi, şi ne-au pîndit în pustie. * Deut. 28. 49. Ier. 4. 13.

20. Suflarea * vieţii noastre, unsul Domnului, a fost prins ** în gropile lor, el,
despre care ziceam: „Vom trăi supt umbra lui printre neamuri.“
* Fac. 2. 7. Cap. 2. 9. ** Ier. 52. 6. Ezec. 12. 13; 19. 4, 8.

21. „Bucură-te * şi saltă de bucurie, fiica Edomului, care locuieşte în ţara Uţ!
Dar şi la tine va trece potirul **, şi tu te vei îmbăta, şi te vei desgoli!
* Ecl. 11. 9. ** Ier. 25. 15, 16, 21. Obad. 10.

22. Fiica Sionului, nelegiuirea * îţi este ispăşită:
El nu te va mai trimete în robie.
Dar ţie, fiica Edomului, îţi va ** pedepsi nelegiuirea;
şi îţi va da pe faţă păcatele.“
* Isa. 40. 2. ** Ps. 137. 7.

Relele de acum şi aducerile aminte.

5 1. „Adu-Ţi * aminte, Doamne, de ce ni s'a întîmplat!
Uită-Te şi vezi-ne ocara **!
* Ps. 89. 50, 51. ** Ps. 79. 4. Cap. 2. 15.

2. Moştenirea * noastră a trecut la nişte străini,
casele noastre la cei din alte ţări!
* Ps. 79. 1.

3. Am rămas orfani, fără tată;
mamele noastre sînt ca nişte văduve.
4. Apa noastră o bem pe bani,
şi lemnele noastre trebuie să le plătim.
5. Prigonitorii ne urmăresc cu îndîrjire *,
şi cînd obosim, nu ne dau odihnă.
* Deut. 28. 48. Ier. 28. 14.

6. Am întins * mîna spre ** Egipt,
spre Asiria, ca să ne săturăm de pîne.
* Fac. 24. 2. Ier. 50. 15. ** Osea 12. 1.

7. Părinţii noştri, cari au păcătuit *, nu mai ** sînt,
iar noi le purtăm păcatele.
* Ier. 31. 29. Ezec. 18. 2. ** Fac. 42. 13. Zah. 1. 5.

8. Robii ne * stăpînesc,
şi nimeni nu ne izbăveşte din mînile lor.
* Nah. 5. 15.

9. Ne căutăm pîinea cu primejdia vieţii noastre,
căci ne ameninţă sabia în pustie.
10. Ne arde pielea * ca un cuptor,
de frigurile foamei.
* Iov 30. 30. Ps. 119. 83. Cap. 4. 8.

11. Au necinstit * pe femei în Sion,
pe fecioare în cetăţile lui Iuda.
* Isa. 13. 16. Zah. 14. 2.

12. Mai marii noştri au fost spînzuraţi de mînile lor;
Bătrînilor nu le-a dat nici o cinste *.
* Isa. 47. 6. Cap. 4. 16.

13. Tinerii au fost puşi să rîşnească *,
şi copiii cădeau supt poverile de lemn.
* Judc. 16. 21.

14. Bătrînii nu se mai duc la poartă,
şi tinerii au încetat să mai cînte.
15. S'a dus bucuria din inimile noastre,
şi jalea a luat locul jocurilor noastre.
16. A căzut cununa * de pe capul nostru!
Vai de noi, căci am păcătuit!
* Iov. 19. 9. Ps. 89. 39.

17. Dacă ne doare * inima,
dacă ni s'au întunecat ** ochii,
* Cap. 1. 22. ** Ps. 6. 7. Cap. 2. 11.

18. este din pricină că muntele Sionului este pustiit,
din pricină că se plimbă şacalii prin el.
19. Dar Tu, Doamne, împărăţeşti * pe vecie;
scaunul Tău de domnie ** dăinuieşte din neam în neam!
* Ps. 9. 7; 10. 16; 29. 10. 90. 2; 102. 12, 26, 27; 145. 13. Hab. 1. 12. ** Ps. 45. 6.

20. Pentruce * să ne uiţi pe vecie,
şi să ne părăseşti pentru multă vreme?
* Ps. 13. 1.

21. Intoarce-ne * la Tine, Doamne, şi ne vom întoarce!
Dă-ne iarăş zile ca cele de odinioară!
* Ps. 80. 3, 7, 19. Ier. 31. 18.

22. Să ne fi lepădat Tu de tot oare,
şi să Te fi mîniat Tu pe noi peste măsură de mult?

EZECHIEL

(Exod. 29. 43—46. Levitic. 20. 22—24, 26. Apocalipsa 21. 3.)

Chemarea lui Ezechiel.

1 1. In al treizecilea an, în a cincea zi a lunii a patra, pe cînd eram între prinşii de război dela * rîul Chebar, s'au deschis ** cerurile, şi am avut vedenii † dumnezeieşti. * Vers. 3. Cap. 3. 15, 23; 10. 15, 20, 22; 43. 3. ** Mat. 3. 16. Fapt. 7. 56; 10. 11. Apoc. 19. 11. † Cap. 8. 3.

2. In a cincea zi a lunii — era în anul al cincilea al robiei * împăratului Ioiachin, — * 2 Reg. 24. 12, 15.

3. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Ezechiel, fiul lui Buzi, preotul, în ţara Haldeilor, lîngă rîul Chebar; şi acolo a venit mîna * Domnului peste el. * 1 Reg. 18. 46. 2 Reg. 3. 15. Cap. 3. 14. 22; 8. 1; 40. 1.

4. M'am uitat, şi iată că a venit dela meazănoapte * un vînt ** năpraznic, un nor gros, şi un snop de foc, care răspîndea de jurîmprejur o lumină strălucitoare, în mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită, care ieşea din mijlocul focului. * Ier. 1. 14; 4. 6; 6. 1. ** Ier. 23. 19; 25. 32.

5. Tot în mijloc *, se mai vedeau patru făpturi vii, a căror înfăţişare ** avea o asemănare † omenească. * Apoc. 4. 6, etc. ** Cap. 10. 8, etc. † Vers. 10. Cap. 10. 14, 21.

6. Fiecare din ele avea patru feţe, şi fiecare avea patru aripi.

7. Picioarele lor erau drepte, şi talpa picioarelor lor era ca a piciorului unui viţel, şi scînteiau * ca nişte aramă lustruită. * Dan. 10. 6. Apoc. 1. 15.

8. Supt aripi, de cele patru părţi ale lor, aveau nişte mîni * de om; şi toate patru aveau feţe şi aripi. * Cap. 10. 8, 21.

9. Aripile * lor erau prinse una de alta. Şi cînd mergeau **, nu se întorceau în nicio parte, ci fiecare mergea drept înainte. * Vers. 11. ** Vers. 12. Cap. 10. 11.

10. Cît despre chipul * feţelor lor era aşa: înainte, toate ** aveau o faţă de om; la dreapta lor, toate patru aveau † cîte o faţă de leu, la stînga lor ††, toate patru aveau cîte o faţă de bou, iar înapoi, toate patru aveau cîte o *† faţă de vultur. * Apoc. 4. 7. ** Num. 2. 10. † Num. 2. 3. †† Num. 2. 18. *† Num. 2. 25.

11. Aripile fiecăreia erau întinse în sus, aşa că două din aripile lor ajungeau pînă la cele învecinate, iar două * le acopereau trupurile. * Isa. 6. 2.

12. Fiecare * mergea drept înainte, şi anume încotro le mîna ** duhul să meargă, într'acolo mergeau; iar în mersul lor nu se † întorceau în nici o parte. * Vers. 9. Cap. 10. 22. ** Vers. 20. † Vers. 9. 17.

13. In mijlocul acestor făpturi vii era ceva ca nişte cărbuni de foc aprinşi, cari ardeau; şi ceva ca nişte făclii * umbla încoace şi încolo printre aceste făpturi vii; focul acesta arunca o lumină strălucitoare, şi din el ieşeau fulgere. * Apoc. 4. 5.

14. Făpturile vii însă cînd alergau * şi se întorceau, erau ca fulgerul **. * Zah. 4. 10. ** Mat. 24. 27.

15. Mă uitam la aceste făpturi vii, şi iată că pe pămînt, afară de făpturile vii, era o roată * la fiecare din cele patru feţe ale lor. * Cap. 10. 9.

16. Infăţişarea * acestor roate şi materialul din care erau făcute, păreau de hrisolit **, şi toate patru aveau aceeaş întocmire. Infăţişarea şi alcătuirea lor erau de aşa fel încît fiecare roată părea că este în mijlocul unei alte roate. * Cap. 10. 9. 10. ** Dan. 10. 6.

17. Cînd mergeau *, alergau pe toate cele patru laturi ale lor, şi nu se întorceau deloc în mersul lor. * Vers. 12.

18. Aveau nişte obezi de o înălţime înspăimîntătoare, şi pe obezile lor cele patru roate erau pline cu ochi * de jur împrejur. * Cap. 10. 12. Zah. 4. 10.

19. Cînd mergeau * făpturile vii, mergeau şi roatele pe lîngă ele; şi cînd se ridicau făpturile vii dela pămînt, se ridicau şi roatele. * Cap. 10. 16, 17.

20. Unde * le mîna duhul să meargă, acolo mergeau, încotro voia duhul; şi împreună cu ele se ridicau şi roatele, căci ** duhul făpturilor vii era în roate. * Vers. 12. ** Cap. 10. 17.

21. Cînd * mergeau făpturile vii, mergeau şi roatele; cînd se opreau ele, se opreau şi roatele; cînd se ridicau depe pămînt, se ridicau şi roatele; căci duhul făpturilor vii era în roate. * Vers. 19. 20. Cap. 10. 71.

22. Deasupra capetelor făpturilor vii era ceva ca o întindere * a cerului, care semăna cu cristalul strălucitor, şi se întindea în aer sus peste capetele lor. * Cap. 10. 1.

23. Supt cerul acesta, aripele lor stăteau drepte, întinse una spre alta, şi mai aveau fiecare cîte două aripi, cari le acopereau trupurile.

24. Cînd * umblau, am auzit vîjiitul

aripilor lor, ca** vîjiitul unor ape mari, şi ca glasul† Celui Atotputernic. Cînd mergeau, era un vuiet gălăgios, ca al unei oştiri; iar cînd se opreau, îşi lăsau aripile în jos. *Cap.10.5. **Cap. 43.2. Dan.10.6. Apoc.1.15. †Iov 37.4, 5. Ps.29.3,4; 68.33.

25. Şi venea un vuiet care pornea de deasupra cerului întins peste capetele lor; iar cînd se opreau îşi lăsau aripile în jos.

26. Deasupra* cerului care era peste capetele lor, era ceva ca** o piatră de safir, în chipul unui scaun de domnie; pe acest chip de scaun de domnie se vedea ca un chip de om, care şedea pe el. *Cap.10.1. **Exod.24.10.

27. Am* mai văzut iarăş o lucire de aramă lustruită ca nişte foc, înlăuntrul căruia era omul acesta, şi care strălucea de jur împrejur; dela chipul rărunchilor lui pînă sus, şi dela chipul rărunchilor lui pînă jos, am văzut ca un fel de foc, şi de jur împrejur era înconjurat cu o lumină strălucitoare. *Cap.8.2.

28. Ca înfăţişarea curcubeului*, care stă în nor într'o zi de ploaie, aşa era şi înfăţişarea acestei lumini strălucitoare, care-l înconjura. Astfel** era arătarea slavei Domnului. Cînd am văzut-o, am† căzut cu faţa la pămînt, şi am auzit glasul Unuia care vorbea. *Apoc.4.3; 10.1. **Cap.3.23; 8.4. †Cap.3.23. Dan.8.17. Fapt.9.4. Apoc.1.17.

2 1. El mi-a zis: „Fiul omului, stai* în picioare, şi-ţi voi vorbi!“ *Dan.10.11.

2. Cum mi-a vorbit aceste cuvinte, a intrat* duh în mine, şi m'a făcut să stau pe picioare; şi am ascultat la Celce-mi vorbea. *Cap.3.24.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, te trimet la copiii lui Israel, la aceste „popoare îndărătnice,“ cari s'au răzvrătit împotriva Mea; ei şi părinţii lor* au păcătuit împotriva Mea, pînă în ziua de azi. *Ier.3.25. Cap.20.18,21,30.

4. Da, copiii aceştia la cari te trimet, sînt neruşinaţi* şi cu inima împietrită. Tu să le spui: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu!“ *Cap.3.7.

5. Fie* că vor asculta, fie că nu vor asculta, — căci sînt o casă de îndărătnici — vor şti** totuş că în mijlocul lor este un prooroc. *Cap.3.11,26,27. **Cap.33.33.

6. Tu, fiu al omului, să nu te* temi de ei, nici să nu te sperii de cuvintele lor; şi măcar că ei sînt nişte mărăcini** şi spini lîngă tine, şi măcar că locuieşti împreună cu nişte scorpii, totuş nu te teme† de cuvintele lor şi nu te spăimînta de feţele lor, căci sînt†† o casă de îndărătnici. *Ier.1.8,17. Luc.12.4. **Isa.9.18. Ier.6.28. Mic.7.4. †Cap.3.9. 1Pet.3.14. ††Cap.3.9,26,27.

7. Ci să le spui* cuvintele Mele, fie** că vor asculta, fie că nu vor asculta; căci sînt nişte îndărătnici! *Ier.1.7,17. **Vers.5.

8. Tu, însă, fiul omului, ascultă ce-ţi spun! Nu fi îndărătnic, ca această casă de îndărătnici! Deschide-ţi gura, şi mănîncă* ce-ţi voi da!“ *Apoc.10.9.

9. M'am uitat, şi iată că o mînă era întinsă* spre mine, şi ţinea o carte în chip** de sul. *Cap.8.3. Ier.1.9. **Cap.3.1.

10. A desfăşurat-o înaintea mea, şi era scrisă şi pe dinlăuntru şi pe din afară; în ea erau scrise bocete, plîngeri şi gemete.

3 1. El mi-a zis: „Fiul omului, mănîncă ce vei găsi înaintea ta, mănîncă* sulul acesta, şi du-te de vorbeşte casei lui Israel!“ *Cap.2.8,9.

2. Am deschis gura, şi mi-a dat să mănînc sulul acesta.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, hrăneşte-ţi trupul şi umple-ţi măruntaiele cu sulul acesta, pe care ţi-l dau!“ — L-am mîncat*, şi în gura mea a fost dulce ca mierea**. *Apoc.10.9. Ier.15.16. **Ps.19.10; 119.103.

4. El mi-a zis: „Fiul omului, du-te la casa lui Israel, şi spune-le cuvintele Mele!

5. Căci nu eşti trimes la un popor cu o vorbire încurcată şi cu o limbă greoaie, ci la casa lui Israel.

6. Nu la nişte popoare mari, cu o vorbire încurcată şi cu o limbă greoaie, ale căror cuvinte să nu le poţi pricepe. Negreşit* dacă te-aş trimete la ele, te-ar asculta! *Mat.11.21,23.

7. Dar casa lui Israel nu va voi să te asculte, pentrucă* nu vrea să M'asculte; căci** toată casa lui Israel are fruntea încruntată şi inima împietrită. *Ioan 15.20. **Cap.2.4.

8. Iată, îţi voi face faţa tot aşa de aspră ca şi feţele lor, şi fruntea tot aşa de aspră ca fruntea lor.

9. Îţi voi face fruntea ca un diamant*, mai aspră decît stînca. Nu te teme** şi nu te speria de ei, căci sînt o casă de îndărătnici!“ *Isa.50.7. Ier.1.18; 15.20. Mic.3.8. **Ier.1.8,17. Cap.2.6.

10. El mi-a zis: „Fiul omului, pri-

meşte în inima ta şi ascultă cu urechile tale toate cuvintele pe cari ţi le spun!

11. Du-te la prinşii de război, la copiii poporului tău: vorbeşte-le, şi, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta, să le spui: „Aşa* vorbeşte Domnul Dumnezeu!“ *Cap. 2. 5, 7. Vers. 27.

12. Şi Duhul m'a* răpit, şi am auzit înapoia mea dîrdăitul unui mare cutremur de pămînt: slava Domnului s'a ridicat din locul ei.

*Vers. 14. Cap. 8. 3. 1 Reg. 18. 12. 2 Reg. 2. 16. Fapt. 8. 39.

13. Am auzit şi vîjăitul aripilor făpturilor vii, cari se loveau una de alta, uruitul roatelor de lîngă ele, şi dîrdăitul unui mare cutremur de pămînt.

14. Cînd m'a răpit* Duhul şi m'a luat, mergeam amărît şi mînios, şi mîna** Domnului apăsa tare peste mine.

*Vers. 12. Cap. 8. 3. **2 Reg. 3. 15. Cap. 1. 3; 8. 1; 37. 1.

15. Am ajuns la Tel-Abib, la robii de război cari locuiau la rîul Chebar, în locul* unde se aflau; şi am rămas acolo, înmărmurit în mijlocul lor, şapte zile. *Iov 2. 13. Ps. 137. 1.

16. După şapte zile, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

17. „Fiul* omului, te pun păzitor** peste casa lui Israel. Cînd vei auzi un cuvînt, care va ieşi din gura Mea, să-i înştiinţezi din partea Mea!

*Cap. 33. 7, 8, 9. **Isa. 52. 8; 56. 10; 62. 6. Ier. 6. 17.

18. Cînd voi zice celui rău: „Vei muri negreşit!“, dacă nu-l vei înştiinţa, şi nu-i vei spune, ca să-l întorci dela calea lui cea rea şi să-i scapi viaţa, acel om rău va muri* prin nelegiuirea lui, dar îi voi cere sîngele din mîna ta!

*Cap. 33. 6. Ioan 8. 21, 24.

19. Dar dacă vei înştiinţa pe cel rău, şi el tot nu se va întoarce dela răutatea lui şi dela calea cea rea, va muri prin nelegiuirea lui, dar tu îţi vei mîntui* sufletul! *Isa. 49. 4. 5. Fapt. 20. 26.

20. Dacă un om neprihănit* se va abate de la neprihănirea lui şi va face ce este rău, îi voi pune un laţ înainte, şi va muri. Dacă nu l-ai înştiinţat, va muri prin păcatul lui şi nu i se va mai pomeni neprihănirea, în care a trăit, dar îi voi cere sîngele din mîna ta! *Cap. 18. 24; 33. 12, 13.

21. Dar dacă vei înştiinţa pe cel neprihănit să nu păcătuiască, şi nu va păcătui, va trăi, pentrucă a primit înştiinţarea, iar tu îţi vei mîntui sufletul!“

22. Şi mîna Domnului a venit* peste mine acolo, şi mi-a zis: „Scoală-te, du-te în vale**, şi acolo îţi voi vorbi!“

*Vers. 14. Cap. 1. 3. **Cap. 8. 4.

23. M'am sculat, şi m'am dus în vale; şi iată că slava* Domnului s'a arătat acolo, aşa cum o văzusem** la rîul Chebar. Atunci am căzut† cu faţa la pămînt. *Cap. 1. 28. **Cap. 1. 1. †Cap. 1. 28.

24. Duhul a intrat* în mine, şi m'a făcut să stau pe picioare. Şi Domnul mi-a vorbit şi mi-a zis: „Du-te şi închide-te în casă! *Cap. 2. 2.

25. Căci iată, fiul omului, vor pune peste* tine funii, cu cari te vor lega, ca să nu mai poţi ieşi în mijlocul lor.

*Cap. 4. 8.

26. Îţi voi lipi* limba de cerul gurii, ca să rămîi mut, şi să nu-i poţi mustra, căci sînt** o casă de îndărătnici!

*Cap. 24. 27. Luc. 1. 20, 22. **Cap. 2. 5, 6, 7.

27. Dar cînd* îţi voi vorbi, îţi voi deschide gura, ca să le spui: „Aşa** vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Cine vrea să asculte, să asculte; cine nu vrea, să n'asculte! Căci† sînt o casă de îndărătnici!“

*Cap. 24. 27; 33. 22. **Vers. 11. †Vers. 9, 26. Cap. 12. 2, 3.

Proorocie despre dărîmarea Ierusalimului.

4 1. „Şi tu, fiul omului, ia o cărămidă, pune-o înaintea ta, şi sapă pe ea cetatea Ierusalimului.

2. Înfăţişează-o împresurată, zideşte întărituri în jurul ei, înconjoară-o cu un şanţ de apărare, pune tabere de ostaşi împrejurul ei, şi ridică berbeci de fer împotriva ei de jur împrejur.

3. Ia o tigaie de fer, şi pune-o, ca un zid de fer, între tine şi cetate; îndreaptă-ţi faţa împotriva ei, ca să fie împresurată, şi s'o strîmtorezi. Aceasta* să fie un semn pentru casa lui Israel! *Cap. 12. 6, 11; 24. 24, 27.

4. Apoi culcă-te pe coasta stîngă, şi pune pe ea nelegiuirea casei lui Israel; cîte zile vei sta culcat pe coasta aceasta, le vei purta nelegiuirea lor.

5. Îţi voi socoti un număr de zile deopotrivă cu acela al anilor nelegiuirii lor, şi anume trei sute nouă zeci de zile, în cari* să porţi nelegiuirea casei lui Israel. *Num. 14. 34.

6. După ce vei isprăvi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă, şi poartă nelegiuirea casei lui Iuda patru zeci de zile; îţi pun cîte o zi pentru fiecare an.

7. Apoi întoarce-ţi faţa şi braţul des-

golit spre Ierusalimul împresurat, şi prooroceşte împotriva lui.

8. Şi iată, voi pune* funii peste tine, ca să nu poţi să te întorci de pe o coastă pe alta, pînă nu vei împlini zilele împresurării tale. *Cap. 3. 25.

9. Ia-ţi şi grîu, orz, bob, linte, mei şi alac, pune-le într'un vas, şi fă pîne din ele cîte zile vei sta culcat pe coastă: trei sute nouă zeci de zile să mănînci din ele.

10. Hrana pe care o vei mînca, s'o mănînci cu cîntarul şi anume cîte douăzeci de sicli pe zi: să mănînci din ea din cînd în cînd.

11. Apa pe care o vei bea, o vei bea cu măsură şi anume cîte o şesime de hin; vei bea din ea din cînd în cînd.

12. Hrana s'o mănînci ca turte de orz, pe cari le vei coace în faţa lor cu balegă de om."

13. Şi Domnul a zis: „Aşa* îşi vor mînca pînea spurcată copiii lui Israel printre neamurile printre cari îi voi izgoni." *Osea 9. 3.

14. Eu am zis: „Ah*! Doamne, Dumnezeule, iată, sufletul meu n'a fost pîngărit niciodată; din tinereţea mea şi pînă acum, niciodată n'am mîncat dintr'un dobitoc mort** sau sfîşiat, şi nicio carne necurată† n'a intrat în gura mea." *Fapt. 10. 14. **Exod. 22. 31. Lev. 11. 40; 17. 15. †Deut. 14. 3. Isa. 65. 4.

15. El mi-a răspuns: „Ei bine, iată că îţi dau balegă de bou în loc de balegă omenească, şi-ţi vei face pînea pe ea."

16. El mi-a mai zis: „Fiul omului, iată că voi sfărîma toiagul pînii* la Ierusalim, aşa că vor mînca pîne cu cîntarul**, şi cu necaz, şi vor bea apă† cu măsură şi cu groază. *Lev. 26. 26. Ps. 105. 16. Isa. 3. 1. Cap. 5. 16; 14. 13. **Vers. 10. Cap. 12. 19. †Vers. 11.

17. Vor duce lipsă de pîne şi de apă, se vor uimi unii de alţii, şi se vor sfîrşi* din pricina nelegiuirii lor." *Lev. 26. 39. Cap. 24. 23.

5 1. „Şi tu, fiul omului, ia o sabie ascuţită, ia-o ca brici de ras, şi trece-o* peste cap şi barbă. Ia apoi o cumpănă de cîntărit, şi împarte părul. *Lev. 21. 5. Isa. 7. 20. Cap. 44. 20.

2. O treime* din el arde-o în foc, în mijlocul cetăţii**, cînd se vor împlini zilele† împresurării; o treime ia-o şi taie-o cu sabia de jur împrejurul cetăţii; iar o treime risipeşte-o în vînt, căci voi trage sabia după ei. *Vers. 12. **Cap. 4. 1. †Cap. 4. 8, 9.

3. Totuş* ia vreo cîţiva peri din ei, şi strînge-i în poalele hainei tale. *Ier. 40. 6; 52. 16.

4. Din aceştia să mai iei iarăş vreo cîţiva, să-i arunci în foc şi să-i arzi* în foc. Din ei va ieşi un foc împotriva întregei case a lui Israel." *Ier. 41. 1, 2, etc.; 44. 14.

5. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Acesta este Ierusalimul! Eu îl pusesem în mijlocul neamurilor şi de jur împrejurul lui sînt ţări.

6. Dar el s'a răzvrătit împotriva legilor şi poruncilor Mele, şi s'a făcut mai vinovat decît neamurile şi ţările de primprejur; căci a nesocotit legile Mele, n'a urmat poruncile Mele.

7. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă aţi fost mai îndărătnici decît neamurile cari vă înconjoară; pentrucă n'aţi urmat poruncile Mele şi n'aţi împlinit legile Mele, şi n'aţi lucrat nici măcar după* legile neamurilor cari vă înconjoară; — *Ier. 2. 10, 11. Cap. 16. 47.

8. din pricina aceasta, aşa zice Domnul, Dumnezeu: „Iată am necaz pe tine, şi voi aduce la îndeplinire în mijlocul tău judecăţile Mele, supt ochii neamurilor.

9. Din pricina tuturor urîciunilor tale, îţi voi face* ce n'am mai făcut niciodată, şi nici nu voi mai face vreodată. *Plîn. 1. 6. Dan. 9. 12. Amos 3. 2.

10. De aceea părinţii vor mînca* pe copiii lor, în mijlocul tău, şi copiii vor mînca pe părinţii lor; Îmi voi împlini judecăţile împotriva ta, şi voi risipi** în toate vînturile pe toţi ceice vor mai rămînea din tine. *Lev. 26. 29. Deut. 28. 53. 2 Reg. 6. 29. Ier. 19. 9. Plîn. 2. 20; 4. 10. **Lev. 26. 33. Deut. 28. 64. Vers. 12. Cap. 12. 14. Zah. 2. 6.

11. De aceea, pe viaţa Mea! zice Domnul, Dumnezeu: pentrucă Mi-ai pîngărit* locaşul Meu cel sfînt cu toţi idolii şi toate urîciunile** tale, şi Eu Îmi voi întoarce ochii dela tine; ochiul Meu† va fi fără milă, şi nu Mă voi îndura. *2 Cron. 36. 14. Cap. 7. 20; 8. 5, etc.; 23. 38. **Cap. 11. 21. †Cap. 7. 4, 9; 8. 18; 9. 10.

12. O treime* din locuitorii tăi va muri de ciumă, şi va fi nimicită de foamete în mijlocul tău: o treime va cădea ucisă de sabie în jurul tău; şi o treime o voi risipi** în toate vînturile, şi voi scoate sabia† după ei. *Vers. 2. Ier. 15. 2; 21, 9. Cap. 6. 12. **Ier. 9. 16. Vers. 2. 10. Cap. 6. 8. †Lev. 26. 33. Vers. 2. Cap. 12. 14.

13. Îmi voi potoli* astfel mînia, Îmi voi domoli** astfel urgia cu ei, şi Mă† *Ier. 40. 6; 52. 16.

voi răzbuna, ca să ştie†† că Eu, Domnul, am vorbit în mînia Mea, vărsîndu-Mi urgia peste ei. *Plîn. 4. 11. Cap. 6. 12; 7. 8. **Cap. 21. 17. †Deut. 32. 36. Isa. 1. 24. ††Cap. 36. 6; 38. 19.

14. Te voi preface* într'un pustiu, te voi face de ocară printre neamurile cari te înconjoară, înaintea tuturor trecătorilor. *Lev. 26. 31, 32. Neem. 2. 17.

15. Vei ajunge de ocară* şi de ruşine, vei fi o pildă şi o groază pentru neamurile cari te înconjoară, cînd voi aduce la îndeplinire judecăţile Mele împotriva ta, cu mînie, cu urgie, şi cu** pedepse aspre, — Eu, Domnul, o spun, — cînd voi arunca† împotriva lor săgeţile nimicitoare ale foametei, cari dau moartea, şi pe cari le voi trimete să vă nimicească. *Deut. 28. 37. 1 Reg. 9. 7. Ps. 79. 4. Ier. 24. 9. Plîn. 2. 15. **Cap. 25. 17. †Deut. 32. 23, 24.

16. Căci la nenorocirile voastre voi mai adăuga şi foametea, şi vă voi sfărîma toiagul* pînii. *Lev. 26. 26. Cap. 4. 16; 14. 13.

17. Voi trimete împotriva voastră nu numai foametea, ci şi fiarele* sălbatice, cari vă vor lăsa fără copii. Ciuma** şi vărsarea de sînge vor trece prin mijlocul tău: voi aduce peste tine şi sabia. Eu, Domnul, vorbesc." *Lev. 26. 22. Deut. 32. 24. Cap. 14. 21; 33. 27; 34. 25. **Cap. 38. 22.

6 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului*, întoarce-ţi faţa spre munţii** lui Israel, prooroceşte împotriva lor, *Cap. 20. 46; 21. 2; 25. 2. **Cap. 36. 1.

3. şi zi: „Munţi ai lui Israel, ascultaţi cuvîntul Domnului, Dumnezeu! Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu către munţi şi dealuri, către văgăuni şi văi: „Iată, voi aduce sabia împotriva voastră, şi vă voi nimici* înălţimile. *Lev. 26. 30.

4. Altarele voastre vor fi pustiite, stîlpii voştri închinaţi soarelui vor fi sfărîmaţi, şi voi face* ca morţii voştri să cadă înaintea idolilor voştri. *Lev. 26. 30.

5. Voi pune trupurile moarte ale copiilor lui Israel înaintea idolilor lor, şi vă voi risipi oasele în jurul altarelor voastre.

6. Pretutindeni pe unde locuiţi, cetăţile vă vor fi nimicite, şi înălţimile pustiite; altarele voastre vor fi surpate şi părăsite, idolii voştri vor fi sfărîmaţi şi vor pieri, stîlpii voştri închinaţi soarelui vor fi tăiaţi, şi lucrările voastre nimicite.

7. Morţii vor cădea în mijlocul vostru, şi veţi şti* că Eu sînt Domnul. *Vers. 13. Cap. 7. 4, 9; 11. 10, 12; 12. 15.

8. Dar* voi lăsa cîteva rămăşite dintre voi, cari vor scăpa de sabie printre neamuri, cînd veţi fi risipiţi în feluritе ţări. *Ier. 44. 28. Cap. 5. 2, 12; 12. 16; 14. 22.

9. Şi cei ce vor scăpa din voi îşi vor aduce aminte de Mine printre neamurile unde vor fi robi, pentrucă le voi zdrobi* inima preacurvară şi necredincioasă, şi ochii** cari au curvit după idolii lor. Atunci le va fi scîrbă† de ei înşişi, din pricina mişeliilor pe cari le-au făcut, din pricina tuturor urîciunilor lor. *Ps. 78. 40. Isa. 7. 13; 43. 24; 63. 10. **Num. 15. 39. Cap. 20. 7, 24. †Lev. 26. 39. Iov 42. 6. Cap. 20. 43; 36. 31.

10. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, şi că nu degeaba i-am ameninţat că le voi trimete toate aceste rele.

11. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Bate din mîni*, dă din picioare, şi zi: „Vai!" pentru toate urîciunile cele rele ale casei lui Israel, care va** cădea lovită de sabie, de foamete şi de ciumă. *Cap. 21. 14. **Cap. 5. 12.

12. Cine va fi departe va muri de ciumă, şi cine va fi aproape va cădea ucis de sabie; iar cine va rămînea şi va fi împresurat, va pieri de foame. Aşa* Îmi voi potoli urgia asupra lor. *Cap. 5. 13.

13. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul, cînd morţii lor vor fi în mijlocul idolilor lor, împrejurul altarelor lor, pe orice deal înalt**, pe toate vîrfurile† munţilor, supt†† orice copac verde, supt orice stejar stufos, acolo unde aduceau tămîie cu miros plăcut tuturor idolilor lor. *Vers. 7. **Ier. 2. 20. †Osea 4. 13. ††Isa. 57. 5.

14. Îmi voi întinde* mîna împotriva lor, şi voi face ţara deşartă şi pustie, dela pustie pînă la Dibla**, pretutindeni unde locuiesc. Şi vor şti că Eu sînt Domnul." *Isa. 5. 25. **Num. 33. 46. Ier. 48. 22.

7 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, ascultă: aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu, despre ţara lui Israel: „Vine sfîrşitul*, vine sfîrşitul peste cele patru margini ale ţării! *Vers. 3, 6. Amos 8. 2. Mat. 24. 6, 13, 14.

3. Acum vine sfîrşitul peste tine; Îmi voi trimete mînia împotriva ta, te voi judeca* după faptele tale. Şi te voi pedepsi pentru toate urîciunile tale. *Vers. 8, 9.

4. Ochiul Meu va fi fără milă* pentru tine, şi nu Mă voi îndura, ci te voi

pedepsi după faptele tale, cu toate că urîciunile tale vor fi în mijlocul tău şi ar trebui să te ajute. Şi veţi şti** că Eu sînt Domnul.“ * Vers. 9. Cap. 5. 11; 8. 18; 9. 10. ** Vers. 27. Cap. 6. 7; 12. 20.

5. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, vine o nenorocire, o nenorocire nemaipomenită!

6. Vine sfîrşitul, vine sfîrşitul; se trezeşte împotriva ta! Iată că a şi venit!

7. Iţi vine rîndul*, locuitor al ţării! Vine vremea**, se apropie ziua de necaz, şi nu de bucurie pe munţi!

* Vers. 10. ** Vers. 12. Tef. 1. 14, 15.

8. Acum Îmi voi vărsa în curînd urgia* peste tine, Îmi voi potoli mînia peste tine; te voi judeca** după faptele tale, şi te voi pedepsi pentru toate minciunile tale. * Cap. 20. 8, 21. ** Vers. 3.

9. Ochiul Meu* va fi fără milă, şi nu Mă voi îndura; te voi pedepsi după faptele tale, măcar că urîciunile tale vor fi în mijlocul tău, şi ar trebui să te ajute. Şi veţi şti** că Eu sînt Domnul, cel ce loveşte! * Vers. 4. ** Vers. 4.

10. Iată ziua! Iată-o că vine! Iţi vine* rîndul! Înfloreşte toiagul, odrăsleşte mîndria! * Vers. 7.

11. Sîlnicia* s'a înălţat, ca să slujească de toiag răutăţii; nu mai rămîne nimic din ei, nici din gloata lor gălăgioasă, nici din bogăţia lor! Şi nimeni** nu-i boceşte!

* Ier. 6. 7. ** Ier. 16. 5, 6. Cap. 24. 16, 22.

12. Vine vremea*, se apropie ziua! Să nu se bucure cumpărătorul, să nu se mîhnească vînzătorul! Căci izbucneşte mînia împotriva întregei lor mulţimi. * Vers. 7.

13. Nu, vînzătorul nu va mai căpăta înapoi ce a vîndut, chiar dacă ar mai fi printre cei vii; căci proorocia împotriva întregei lor mulţimi nu va fi schimbată, şi din pricina nelegiuirii lui niciunul nu-şi va păstra viaţa.

14. Sună trîmbiţa, totul este gata, dar nimeni nu merge la luptă; căci urgia Mea izbucneşte împotriva întregei lor mulţimi.“

15. Afară* bîntuie sabia, în casă ciuma şi foametea! Cine este la cîmp va muri de sabie, iar cine este în cetate va fi mîncat de foamete şi ciumă.

* Deut. 32. 25. Plîn. 1. 20. Cap. 5. 12.

16. Fugarii* lor, cînd scapă, stau pe munţi, ca nişte porumbei ai văilor, văitîndu-se toţi, fiecare de nelegiuirea lui. * Cap. 6. 8.

17. Mînile* tuturor au slăbit, şi genunchii tuturor se topesc ca apa.

* Isa. 13. 7. Ier. 6. 24. Cap. 21. 7.

18. Se încing* cu saci, şi-i apucă** groaza. Toate feţele sînt acoperite de ruşine, şi toate capetele sînt rase.

* Isa. 3. 24; 15. 2, 3. Ier. 48. 37. Amos 8. 10. ** Ps. 55. 5.

19. Îşi vor arunca argintul pe uliţe, şi aurul lor le va fi o scîrbă. Argintul* sau aurul lor nu poate să-i scape, în ziua urgiei Domnului; nu poate nici să le sature sufletul, nici să le umple măruntaiele; căci el i-a aruncat** în nelegiuirea lor.

* Prov. 11. 4. Tef. 1. 18. ** Cap. 14. 3, 4; 44. 12.

20. Se făleau cu podoaba lor măreaţă, şi cu ea au făcut* icoanele urîciunilor lor, ale idolilor lor. De aceea le-o voi preface în scîrbă pentru ei.

* Ier. 7. 30.

21. O voi da de jaf în mînile străinilor, şi ca pradă nelegiuiţilor pămîntului ca s'o pîngărească.

22. Îmi voi întoarce faţa dela ei, şi Mi se va pîngări Locaşul Meu cel sfînt; da, prădătorii vor pătrunde în el, şi-l vor pîngări.

23. Pregătiţi lanţurile! Căci ţara* este plină de omoruri, şi cetatea este plină de sîlnicie. * 2 Reg. 21. 16. Cap. 9. 9; 11. 6.

24. Voi aduce popoarele cele mai rele, ca să pună mîna pe casele lor; voi pune capăt mîndriei celor puternici, şi sfintele lor locaşuri vor fi pîngărite.

25. Vine prăpădul! — Ei caută scăpare, dar scăpare nu-i!

26. Vine nenorocire peste* nenorocire, zvon după zvon. Ei cer** vedenii proorocilor; dar preoţii nu mai cunosc Legea, şi bătrînii nu mai pot da sfaturi.

* Deut. 32. 23. Ier. 4. 20. ** Ps. 74. 9. Plîn. 2. 9. Cap. 20. 1, 3.

27. Impăratul jăleşte, voivodul se înspăimîntă, şi mînile poporului ţării tremură. Le voi face după umbletele lor, îi voi judeca după cuviinţă, şi vor şti* că Eu sînt Domnul.“ * Vers. 4.

8 1. In al şaselea an, în ziua a cincea a lunii a şasea, pe cînd şedeam în casă, şi bătrînii* lui Iuda şedeau înaintea mea, mîna** Domnului Dumnezeu a căzut peste mine.

* Cap. 14. 1; 20. 1; 33. 31. ** Cap. 1. 3; 3. 22.

2. M'am uitat*, şi iată că era un chip care avea o înfăţişare de om; dela coapse în jos, era foc, şi dela coapse în sus era ceva strălucitor, ca nişte aramă** lustruită. * Cap. 1. 26, 27. ** Cap. 1. 4.

3. El a întins * ceva ca o mînă, şi m'a apucat de zulufii capului. Duhul m'a răpit ** între pămînt şi cer, şi m'a † dus, în vedenii dumnezeieşti, la Ierusalim, la uşa porţii dela curtea din lăuntru, care caută spre meazănoapte, unde era locul †† idolului geloziei, care stîrnea *† gelozia Domnului.

* Dan. 5. 5. ** Cap. 3. 15. † Cap. 11. 1, 24; 40. 2. †† Ier. 7. 30; 32. 34. Cap. 5. 11. *† Deut. 32. 16. 21.

4. Şi iată că slava Dumnezeului lui Israel era acolo, aşa cum o văzusem * în vale. * Cap. 1. 28; 3. 22, 23.

5. El mi-a zis: „Fiul omului, ia ridică ochii spre miazănoapte!" Am ridicat ochii spre miazănoapte; iată că idolul acesta al geloziei era la miazănoapte de poarta altarului, la intrare.

6. Şi El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac ei? Vezi tu marile urîciuni, pe cari le săvîrşeşte aici casa lui Israel, ca să Mă depărteze de sfîntul Meu locaş? Dar vei mai vedea şi alte urîciuni şi mai mari!"

7. Atunci m'a dus la poarta curţii. M'am uitat, şi iată că era o gaură în părete!

8. Şi mi-a zis: „Fiul omului, ia sapă în părete!" Am săpat în zid, şi iată că era o uşă.

9. Şi mi-a zis: „Intră, şi vezi urîciunile cele rele, pe cari le săvîrşesc ei aici!"

10. Am intrat şi m'am uitat; şi iată că erau tot felul de chipuri de tîrîtoare şi de dobitoace urîcioase, şi toţi idolii casei lui Israel, zugrăviţi pe perete de jur împrejur.

11. Inaintea acestor idoli stăteau şaptezeci de oameni din bătrînii casei lui Israel, în mijlocul cărora era Iaazania, fiul lui Şafan; fiecare din ei avea o cădelniţă în mînă şi se înălţa un nor gros de tămîie.

12. Şi El mi-a zis: „Fiul omului, vezi ce fac în întunerec bătrînii casei lui Israel, fiecare în odaia lui plină de chipuri? Căci ei zic: „Nu ne vede * Domnul; a părăsit Domnul ţara aceasta!" * Cap. 9. 9.

13. Şi mi-a zis: „Vei mai vedea şi alte urîciuni mari, pe cari le săvîrşesc ei!"

14. Şi m'a dus la intrarea porţii Casei Domnului din spre miazănoapte. Şi iată că acolo stăteau niste femei, cari plîngeau pe Tamuz.

15. Şi El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Vei mai vedea şi alte urîciuni mai mari decît acestea!"

16. Şi m'a dus în curtea dinlăuntru a Casei Domnului. Şi iată că la uşa Templului Domnului, între pridvor * şi altar, erau aproape douăzeci şi cinci ** de oameni, cu dosul † întors spre Templul Domnului şi cu faţa spre răsărit; şi se închinau înaintea soarelui †† spre răsărit.

* Ioel 2. 17. ** Cap. 11. 1. † Ier. 2. 27; 32. 33. †† Deut. 4. 19. 2 Reg. 23. 5, 11. Iov 31. 26. Ier. 44. 17.

17. Şi El mi-a zis: „Vezi, fiul omului? Este prea puţin oare pentru casa lui Iuda că săvîrşesc ei urîciunile pe cari le săvîrşesc aici? Trebuia să mai umple şi ţara cu sîlnicie * şi să nu înceteze să Mă mînie? Iată că ei îşi apropie ramura de nas! * Cap. 9. 9.

18. De aceea * şi Eu, voi lucra cu urgie; ochiul Meu ** va fi fără milă, şi nu Mă voi îndura; chiar dacă vor striga † în gura mare la urechile Mele, tot nu-i voi asculta." * Cap. 5. 13; 16. 42; 24. 13. ** Cap. 5. 11; 7. 4, 9; 9. 5, 10. † Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11; 14. 12. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13.

9 1. Apoi a strigat cu glas tare la urechile mele: „Apropiaţi-vă voi cari trebuie să pedepsiţi cetatea, fiecare cu unealta lui de nimicire în mînă!"

2. Şi iată că au venit şase oameni de pe drumul porţii de sus dinspre miază noapte, fiecare cu unealta lui de nimicire în mînă. In mijlocul lor era un * om îmbrăcat într'o haină de in, şi cu o călimară la brîu. Au venit şi s'au aşezat lîngă altarul de aramă.

* Lev. 16. 4. Cap. 10. 2, 6, 7. Apoc. 15. 6.

3. Slava * Dumnezeului lui Israel s'a ridicat de pe heruvimul pe care era, şi s'a îndreptat spre pragul casei; şi el a chemat pe omul acela care era îmbrăcat cu haina de in şi care avea călimara la brîu. * Cap. 8. 23; 8. 4; 10. 4, 18; 11. 22, 23.

4. Domnul i-a zis: „Treci prin mijlocul cetăţii, prin mijlocul Ierusalimului, şi fă un * semn pe fruntea oamenilor, cari suspină ** şi gem din pricina tuturor urîciunilor, cari se săvîrşesc acolo." * Exod. 12. 7. Apoc. 7. 3; 9. 4; 13. 16, 17; 20. 4. ** Ps. 119. 53, 136. Ier. 13. 17. 2 Cor. 12. 21. 2 Pet. 2. 8.

5. Iar celorlalţi le-a zis, în auzul meu: „Treceţi după el în cetate, şi loviţi; ochiul vostru * să fie fără milă, şi să nu vă îndurați! * Vers. 10. Cap. 5. 11.

6. Ucideţi *, şi nimiciţi pe bătrîni, pe tineri, pe fecioare, pe copii şi pe fe-

mei; dar să nu vă atingeţi** de nici unul din ceice au semnul pe frunte! Începeţi† însă cu Locaşul Meu cel sfînt!“ Ei †† au început cu bătrînii, cari erau înaintea Templului. *2 Cron. 36. 17. **Apoc. 9. 4. †Ier. 25. 28. 1 Pet. 4. 17. ††Cap. 8. 11, 12, 16.

7. Şi El le-a zis: „Spurcaţi casa, şi umpleţi curţile cu morţi!... Ieşiţi...“ Ei au ieşit, şi au început să ucidă în cetate.

8. Pe cînd ucideau ei astfel, şi eu stam încă singur acolo, am* căzut cu faţa la pămînt, şi am strigat: „Ah!** Doamne Dumnezeule, vrei să nimiceşti oare tot ce a mai rămas din Israel, vărsîndu-Ţi urgia asupra Ierusalimului?“ *Num. 14. 5; 16. 4, 22, 45. Ios. 7. 6. **Cap. 11. 13.

9. El mi-a răspuns: „Nelegiuirea casei lui Israel şi Iuda este mare, peste măsură de mare! Ţara este plină* de omoruri, şi cetatea este plină de nedreptate; căci ei zic: „Domnul** a părăsit ţara şi Domnul† nu vede nimic!“ *2 Reg. 21. 16. Cap. 8. 17. **Cap. 8. 12. †Ps. 10. 11. Isa. 29. 15.

10. De aceea şi Eu* voi fi fără milă, şi nu Mă voi îndura, ci voi face** să cadă asupra capului lor faptele lor.“ *Cap. 5. 11; 7. 4; 8. 18. **Cap. 11. 21.

11. Şi iată că omul cel îmbrăcat în haina de in, şi care avea călimara la brîu, a adus următorul răspuns: „Am făcut ce mi-ai poruncit!“

10 1. M'am uitat, şi iată că pe cerul* care era deasupra capului heruvimilor era ceva ca o piatră de safir; deasupra lor se vedea ceva asemănător cu un chip de scaun de domnie. *Cap. 1. 22, 26.

2. Şi Domnul a zis* omului aceluia îmbrăcat în haine de in: „Vîră-te între roatele de supt heruvimi, umple-ţi mînile cu** cărbunii aprinşi cari sînt între heruvimi, şi împrăştie-i† peste cetate!“ Şi el s'a vîrît între roate supt ochii mei. *Cap. 9. 2, 3. **Cap. 1. 13. †Apoc. 8. 5.

3. Heruvimii stăteau în partea dreaptă a casei, cînd s'a vîrît omul acela între roate, iar norul a umplut curtea din lăuntru.

4. Atunci slava* Domnului s'a ridicat de pe heruvimi, şi s'a îndreptat spre pragul casei, aşa în cît Templul s'a umplut** de nor, şi curtea s'a umplut de strălucirea slavei Domnului. *Vers. 18. Cap. 1. 28; 9. 3. **1 Reg. 8. 10, 11. Cap. 43. 5.

5. Vîjiitul* aripilor heruvimilor s'a auzit pînă la curtea de afară, ca glasul** Dumnezeului Celui Atotputernic, cînd vorbeşte. *Cap. 1. 24. **Ps. 29. 3, etc.

6. Cînd a poruncit deci omului aceluia îmbrăcat în haina de in să ia foc dintre roate, dintre heruvimi, omul acesta s'a dus şi s'a aşezat lîngă roate.

7. Atunci un heruvim a întins mîna între heruvimi spre focul care era între heruvimi; a luat foc, şi l-a pus în mînile omului aceluia îmbrăcat cu haina de in. Şi omul acesta l-a luat, şi a ieşit afară.

8. La heruvimi se vedea ceva* ca o mînă de om supt aripile lor. *Cap. 1. 8. Vers. 21.

9. M'am uitat, şi iată* că lîngă heruvimi erau patru roţi; o roată lîngă un heruvim şi o roată lîngă celalt heruvim; dar roatele acestea străluceau ca o piatră de** hrisolit. *Cap. 1. 15. **Cap. 1. 16.

10. După înfăţişare, toate cele patru roţi aveau acelaş chip; fiecare roată părea că este în mijlocul altei roţi.

11. Cînd* mergeau, mergeau de cele patru laturi ale lor, şi nu se învîrteau în mers, ci mergeau încotro mergea capul, fără să se învîrtească în mersul lor. *Cap. 1. 17.

12. Tot trupul heruvimilor, spatele lor, mînile lor şi aripile lor, erau pline de ochi, ca şi cele patru roti dimprejur.

13. Am auzit cu urechile mele că roatele* erau chemate: „Roate învîrtitoare.“ *Cap. 1. 18.

14. Fiecare* avea patru feţe; faţa celui dintîi era o faţă de heruvim, faţa celui de al doilea o faţă de om, a celui de al treilea o faţă de leu, şi a celui de al patrulea o faţă de vultur. *Cap. 1. 6, 10.

15. Şi heruvimii s'au ridicat. Erau făpturile vii* pe cari le văzusem lîngă rîul Chebar. *Cap. 1. 5.

16. Cînd* mergeau heruvimii, mergeau şi roatele cu ei, şi cînd îşi întindeau heruvimii aripile ca să se înalţe dela pămînt, nici roatele nu se depărtau de ei. *Cap. 1. 19.

17. Cînd* se opreau ei, se opreau şi ele, şi cînd se înălţau ei, se înălţau şi ele cu ei, căci duhul făpturilor vii era în ele. *Cap. 1. 12, 20, 21.

18. Slava* Domnului a plecat** din pragul Templului, şi s'a aşezat pe heruvimi. *Vers. 4. **Osea 9. 12.

19. Heruvimii* şi-au întins aripile, şi s'au înălţat de pe pămînt supt ochii

mei; cînd au plecat ei, au plecat şi roţile cu ei. S'au oprit la intrarea porţii Casei Domnului spre răsărit; şi slava Dumnezeului lui Israel era sus deasupra lor. * Cap. 11. 22.

20. Erau făpturile vii*, pe cari le văzusem supt Dumnezeul lui Israel lîngă** rîul Chebar, şi am băgat de seamă că erau heruvimi.

* Cap. 1. 22. Vers. 15. ** Cap. 1. 1.

21. Fiecare* avea patru feţe, fiecare avea patru aripi, şi supt aripile lor era ceva** ca o mînă de om.

* Cap. 1. 6. Vers. 14. ** Cap. 1. 8. Vers. 8.

22. Dar feţele lor erau ca* cele pe cari le văzusem la rîul Chebar, cu aceeaş înfăţişare: erau tot ei. Fiecare** mergea drept înainte. * Cap. 1. 10. ** Cap. 1. 12.

11 1. Duhul* m'a răpit, şi m'a dus la poarta de răsărit** a Casei Domnului, care caută spre răsărit. Şi iată că la intrarea porţii †, erau douăzeci şi cinci de oameni; şi în mijlocul lor am văzut pe Iaazania, fiul lui Azur, şi pe Pelatia, fiul lui Benaia, căpeteniile poporului.

* Cap. 3. 12, 14; 8. 3. Vers. 24. ** Cap. 10. 19. † Cap. 8. 16.

2. Şi Domnul mi-a zis: „Fiul omului, aceştia sînt oamenii cari fac planuri nelegiuite, şi dau sfaturi rele în cetatea aceasta!

3. Ei zic: „Nu este încă vremea* potrivită ca să zidim case! Cetatea** este cazanul, şi noi sîntem carnea.“

* Cap. 12. 22, 27. 2 Pet. 3. 4. ** Ier. 1. 13. Cap. 24. 3, etc.

4. De aceea prooroceşte împotriva lor, prooroceşte, fiul omului!“

5. Atunci Duhul Domnului* a căzut peste mine, şi mi-a zis: „Spune: „Aşa vorbeşte Domnul: „Astfel vorbiţi voi, casa lui Israel! Şi ce vă vine în gînd, ştiu foarte bine! * Cap. 2. 2; 3. 24.

6. Aţi făcut o mulţime* de omoruri în cetatea aceasta, şi aţi umplut uliţele cu cei ucişi. * Cap. 7. 23; 22. 3, 4.

7. De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Morţii voştri* pe cari i-aţi întins în mijlocul cetăţii acesteia, sînt carnea, şi ea este cazanul; dar voi** veţi fi scoşi afară din ea.

* Cap. 24. 3, 6, 10, 11. Mic. 3. 3. ** Vers. 9.

8. Vă temeţi de sabie, dar Eu voi aduce sabie peste voi, zice Domnul, Dumnezeu.“

9. „Vă voi scoate din cetatea aceasta, vă voi da în mînile străinilor, şi voi împlini* judecăţile Mele împotriva voastră! * Cap. 5. 8.

10. Veţi cădea* loviţi de sabie, vă voi judeca** la hotarul lui Israel, şi veţi şti † că Eu sînt Domnul.

* 2 Reg. 25. 19, 20, 21. Ier. 39. 6; 52. 10. ** 1 Reg. 8. 65. 2 Reg. 14. 25. † Ps. 9. 16. Cap. 6. 7; 13. 9, 14, 21, 23.

11. Cetatea aceasta* nu va fi cazanul vostru, şi voi nu veţi fi carnea din el: ci la hotarul lui Israel vă voi judeca! * Vers. 3.

12. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul, ale cărui porunci nu le-aţi urmat, şi ale cărui legi nu le-aţi împlinit, ci aţi** lucrat după obiceiurile neamurilor cari vă înconjoară.“ * Vers. 10.

** Lev. 18. 3, 24, etc. Deut. 12. 30, 31. Cap. 8. 10, 14, 16.

13. Pe cînd prooroceam eu, a murit Pelatia*, fiul lui Benaia. Eu am** căzut cu faţa la pămînt, şi am strigat cu glas tare: „Ah! Doamne Dumnezeule, vrei să nimiceşti Tu şi ce a mai rămas din Israel?“

* Vers. 1. Fapt. 5. 5. ** Cap. 9. 8.

14. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

15. „Fiul omului, fraţii tăi, da, fraţii tăi, cei din robie, şi toată casa lui Israel, sînt aceia despre cari zic locuitorii Ierusalimului: „Ei sînt departe de Domnul, ţara ne-a fost dată nouă în stăpînire!...“

16. De aceea spune despre ei: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Dacă-i ţin depărtaţi printre neamuri, dacă i-am risipit în felurite ţări, totuş le-am fost* un Templu pentru cîtăva vreme, în ţara în care au venit. * Ps. 90. 1; 91. 9. Isa. 8. 14.

17. De aceea să le spui: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Vă voi strînge* din mijlocul popoarelor, vă voi aduna iarăş din ţările în cari sînteţi risipiţi, şi vă voi da ţara lui Israel.

* Ier. 24. 5. Cap. 28. 25; 34. 13; 36. 24.

18. Şi cînd vor veni în ea, vor scoate* de acolo toţi idolii şi toate urîciunile.

* Cap. 37. 23.

19. Le voi* da o altă inimă, şi voi pune un duh nou** în voi. Voi lua din trupul lor inima † de piatră, şi le voi da o inimă de carne, * Ier. 32. 39. Cap. 36. 26, 27. Ţef. 3. 9. ** Ps. 51. 10. Ier. 31. 33; 32. 39. Cap. 18. 31. † Zah. 7. 12.

20. ca să urmeze* poruncile Mele, să păzească şi să împlinească legile Mele; şi ei vor fi poporul** Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor.

* Ps. 105. 45. ** Ier. 24. 7. Cap. 14. 11; 36. 28; 37. 27.

21. Dar acelora a căror inimă simte plăcere faţă de idolii şi urîciunile lor, le voi* întoarce faptele asupra capului lor, zice Domnul Dumnezeu.“

* Cap. 9. 10; 22. 31.

22. După aceea, heruvimii şi-au întins * aripile, însoţiţi de roţi, şi slava Dumnezeului lui Israel era sus deasupra lor. * Cap. 1. 19; 10. 19.

23. Slava * Domnului s'a înălţat din mijlocul cetăţii, şi s'a aşezat pe muntele ** de la răsăritul † cetăţii.
* Cap. 8. 4; 9. 3; 10. 4, 18; 43. 4. ** Zah. 14. 4. † Cap. 43. 2.

24. Pe mine însă m'a răpit * Duhul şi m'a dus iarăş, în vedenie, prin Duhul lui Dumnezeu, în Haldea, la prinşii de război. Şi astfel vedenia, pe care o avusesem, a pierit de la mine. * Cap. 8. 3.

25. Apoi am spus prinşilor de război toate lucrurile, pe cari mi le descoperise Domnul.

Robia lui Zedechia şi risipirea poporului.

12 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, tu locuieşti în mijlocul unei case de îndărătnici *, cari au ochi ** să vadă şi nu văd, urechi de auzit şi n'aud; căci † sînt o casă de răzvrătiţi. * Cap. 2. 8, 6, 7, 8; 3. 26, 27. ** Isa. 6. 9; 42. 20. Ier. 5. 21. Mat. 13. 13, 14. † Cap. 2. 5.

3. De aceea, fiul omului, pregăteşte-ţi lucrurile de călătorie, şi pleacă ziua, supt ochii lor! Pleacă, în faţa lor, din locul unde eşti şi du-te în alt loc: poate că vor vedea că sînt o casă de îndărătnici.

4. Scoate-ţi lucrurile ca nişte lucruri de călătorie, ziua, supt ochii lor; dar pleacă seara, în faţa lor, cum pleacă cei ce se duc în robie.

5. Să spargi zidul supt ochii lor, şi să-ţi scoţi lucrurile pe acolo.

6. Să le pui pe umăr supt ochii lor, să le scoţi afară pe negură, să-ţi acoperi faţa şi să nu te uiţi la pămînt; căci vreau să fii un semn * pentru casa lui Israel.“ * Isa. 8. 18. Cap. 4. 3; 24. 24. Vers. 11.

7. Am făcut cum mi se poruncise: mi-am scos lucrurile ziua ca pentru călătorie, seara am spart zidul cu mîna, şi le-am scos pe negură şi le-am pus pe umăr, în faţa lor.

8. Dimineaţa însă, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

9. „Fiul omului, nu ţi-a zis casa lui Israel, această casă * de îndărătnici: „Ce ** faci?“ * Cap. 2. 5. ** Cap. 17. 12; 24. 19.

10. Spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Proorocia * aceasta priveşte pe domnul care este la Ierusalim, şi pe toată casa lui Israel, care se află acolo.“ * Mal. 1. 1.

11. Spune: „Eu sînt un semn * pentru voi! Cum am făcut eu, aşa li se va face şi lor: se vor duce ** într'o ţară străină în robie. * Vers. 6. ** 2 Reg. 25. 4, 5, 7.

12. Domnitorul * care este în mijlocul lor îşi va pune lucrurile pe umăr şi va pleca pe negură; vor sparge zidul ca să-l scoată afară; îşi va acoperi faţa, ca să nu vadă pămîntul cu ochii. * Ier. 39. 4.

13. Îmi voi întinde mreaja * peste el, şi va fi prins în laţul Meu; îl voi duce ** la Babilon, în ţara Haldeilor; dar nu-i va vedea, şi va muri acolo.
* Iov 19. 6. Ier. 52. 9. Plîn. 1. 13. Cap. 17. 20. ** 2 Reg. 25. 7. Ier. 52. 11. Cap. 17. 16.

14. Pe toţi cei ce stau în jurul lui şi îi sînt de ajutor, şi pe toate oştile lui, îi voi risipi * în toate vînturile, şi voi scoate ** sabia după ei.
* 2 Reg. 25. 4, 5. Cap. 5. 10. ** Cap. 5. 2, 12.

15. Atunci vor şti * că Eu sînt Domnul, cînd îi voi împrăştia printre neamuri, şi îi voi risipi în felurite ţări.
* Ps. 9. 16. Cap. 6. 7, 14; 11. 10. Vers. 16, 20.

16. Dar voi lăsa * din ei vreo cîţiva oameni cari vor scăpa de sabie, de foamete şi de ciumă, ca să istorisească toate urîciunile lor printre neamurile la cari vor merge, şi să ştie că Eu sînt Domnul.“ * Cap. 6. 8, 9, 10.

17. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, îţi vei mînca * pînea tremurînd, şi îţi vei bea apa cu nelinişte şi groază. * Cap. 4. 16.

19. Spune poporului din ţară: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu, despre locuitorii Ierusalimului din ţara lui Israel: „Ei îşi vor mînca pînea cu nelinişte, şi îşi vor bea apa cu groază; căci ţara le va fi jăfuită * de tot ce are, din pricina silniciei ** tuturor celor ce o locuiesc. * Zah. 7. 14. ** Ps. 107. 34.

20. Cetăţile pline cu popor vor fi nimicite, şi ţara va fi pustiită, ca să ştiţi că Eu sînt Domnul.“

21. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

22. „Fiul omului, ce înseamnă acest cuvînt de batjocură, pe care-l întrebuinţaţi în ţara lui Israel: „Zilele se * lungesc, şi toate vedeniile rămîn neîmplinite?“ * Vers. 27. Cap. 11. 3. Amos 6. 3. 2 Pet. 3. 4.

23. De aceea spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Voi face să înceteze acest cuvînt de batjocură, şi nu se va mai întrebuinţa în Israel. Dea-

ceea spune-le: „Se apropie * zilele, şi toate vedeniile se vor împlini!“
* Ioel. 2. 1. Tef. 1. 14.

24. Căci nu* vor mai fi vedenii** mincinoase, nici proorociri înşelătoare, în mijlocul casei lui Israel!
* Cap. 13. 23. ** Plan. 2. 14.

25. Căci Eu, Domnul, voi vorbi; ce voi spune * se va împlini, şi nu va mai fi amînat; da, în zilele voastre, casă de îndărătnici, voi rosti un cuvînt şi-l voi împlini, zice Domnul, Dumnezeu.“
* Isa. 55. 11. Vers. 28. Dan. 9. 12. Luc. 21. 33.

26. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit apoi astfel:

27. „Fiul omului*, iată, casa lui Israel zice: „Vedeniile pe cari le are el nu sînt aproape să se împlinească, şi prooroceşte pentru vremuri** depărtate!“ * Vers. 22. ** 2 Pet. 3. 4.

28. Deaceea * spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Nu va mai fi zăbavă în împlinirea cuvintelor Mele; ci cuvîntul, pe care-l voi rosti, se va împlini, zice Domnul, Dumnezeu.“
* Vers. 23, 25.

Impotriva proorocilor mincinoşi.

13 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, prooroceşte împotriva proorocilor lui Israel, cari prorocesc, şi spune celor ce * prorocesc după gustul inimii** lor: „Ascultaţi cuvîntul Domnului!
* Vers. 17. ** Ier. 14. 14; 23. 16, 26.

3. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Vai de proorocii fără minte, cari umblă după duhul lor şi nu văd nimic!

4. Proorocii tăi, Israele, sînt ca nişte şacali * în mijlocul dărîmăturilor!
* Cînt. 2. 15.

5. Voi nu * v'aţi suit înaintea spărturilor, n'aţi înconjurat cu un zid casa lui Israel, ca să rămîneţi tari în luptă, în ziua Domnului. * Ps. 106. 23, 30. Cap. 22. 30.

6. Vedeniile * lor sînt înşelătoare, şi proorociile lor mincinoase. Ei zic: „Aşa vorbeşte Domnul!“ măcar că Domnul nu i-a trimes; şi fac pe oameni să tragă nădejde că se va împlini cuvîntul lor. * Vers. 23. Cap. 12. 24; 22. 28.

7. Nu sînt înşelătoare vedeniile, pe cari le aveţi, şi nu sînt mincinoase proorociile pe cari le rostiţi? Voi ziceţi: „Aşa vorbeşte Domnul!“ în timp ce Eu n'am vorbit.

8. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă spuneţi lucruri înşelătoare, şi vedeniile voastre sînt minciuni, iată, am necaz pe voi, zice Domnul, Dumnezeu.“

9. „Mîna Mea va fi împotriva proorocilor, ale căror vedenii sînt înşelătoare şi ale căror proorocii sînt mincinoase; ei nu vor rămînea în adunarea poporului Meu, nu vor fi scrişi în cartea * casei lui Israel, nici nu vor** intra în ţara lui Israel. Şi veţi şti† că Eu sînt Domnul Dumnezeu. * Ezra. 2. 59, 62. Neem. 7. 5. Ps. 69. 28. ** Cap. 20. 39. † Cap. 11. 12.

10. Lucrurile acestea se vor întîmpla pentrucă ei rătăcesc pe poporul Meu, zicînd: „Pace*!“ cînd nu este pace. Poporul Meu zideşte un zid, şi ei îl tencuiesc** cu ipsos.
* Ier. 6. 14; 8. 11. ** Cap. 22. 28.

11. De aceea, spune celor ce-l acopăr cu ipsos că se va prăbuşi, va veni o ploaie * cu vifor, pietrele de grindină vor cădea, şi se va deslănţui furtuna.
* Cap. 38. 22.

12. Iată, vi se prăbuşeşte zidul! Şi atunci vi se va zice: „Unde este ipsosul cu care l-aţi tencuit?“

13. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „In urgia Mea, voi porni furtuna; în mînia Mea, va veni o ploaie cu vifor; şi vor cădea pietre de grindină ca să nimicească.

14. Voi surpa zidul pe care l-aţi tencuit cu ipsos, îl voi doborî la pămînt, şi i se vor desgoli temeliile; se va prăbuşi, şi veţi pieri în mijlocul dărîmăturilor lui. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul. * Vers. 9, 21, 23. Cap. 14. 8.

15. Imi voi potoli astfel mînia împotriva zidului şi împotriva celor ce l-au tencuit cu ipsos; şi vă voi spune: „Nu mai este niciun zid! Şi s'a isprăvit cu cei ce l-au tencuit cu ipsos!

16. S'a isprăvit cu proorocii lui Israel, cari prorocesc asupra Ierusalimului, şi au vedenii * de pace asupra lui, cînd nu este pace, zice Domnul Dumnezeu.“ * Ier. 16. 14; 28. 9.

17. Iar tu, fiul omului, întoarce-ţi* privirile împotriva fiicelor poporului tău, cari prorocesc** după gustul inimii lor, şi prooroceşte împotriva lor!
* Cap. 20. 46; 21. 2. ** vers. 2.

18. Spune: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Vai de cele ce cos perinuţe pentru subsiori, şi fac măhrame pentru capetele oamenilor de orice mărime, ca să prindă suflete! Socotiţi că veţi prinde sufletele * poporu-

lui Meu, ca să vă păstraţi cu viaţă sufletele voastre? *2 Pet. 2. 14.

19. Voi Mă necinstiţi înaintea poporului Meu, pentru cîţiva* pumni de orz şi cîteva bucăţi de pîne, ucizînd nişte suflete, cari n'ar trebui să moară, şi făcînd să trăiască nişte suflete cari n'ar trebui să trăiască, înşelînd astfel pe poporul Meu care ascultă minciunile voastre. *Prov. 28. 21. Mic. 3. 5.

20. De aceea aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe perinuţele voastre prin cari prindeţi sufletele ca păsările; deaceea vi le voi smulge de la braţe şi voi da drumul sufletelor, şi anume sufletelor pe cari le prindeţi ca păsările!

21. Vă voi rupe măhramele, şi voi scoate pe poporul Meu din mînile voastre, ca să nu mai cadă pradă în mînile voastre; şi veţi şti* că Eu sînt Domnul. *Vers. 9.

22. Pentrucă întristaţi prin minciuni inima celui neprihănit, cînd Eu însumi nu l-am întristat, şi pentrucă întăriţi* mînile celui rău ca să-l împedecaţi să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu-i viaţa, — *Ier. 23. 14.

23. de aceea nu veţi* mai avea vedenii înşelătoare, şi nu veţi mai rosti proorocii. Voi scoate din mînile voastre pe poporul meu, şi veţi şti** că Eu sînt Domnul.“ *Vers. 6, etc. Cap. 12. 24. Mic. 3. 6. **Vers. 9. Cap. 14. 8; 15. 7.

Impotriva celor ce se alipesc de idoli.

14 1. Cîţiva din bătrînii lui Israel au venit* la mine şi au şezut înaintea mea. *Cap. 8. 1; 20. 1; 33. 31.

2. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

3. „Fiul omului, oamenii aceştia îşi poartă idolii în inimă, şi îşi pironesc privirile spre ceea ce i-a făcut să cadă* în nelegiuire! Să Mă** las Eu să fiu întrebat de ei?

*Cap. 7. 19. Vers. 4, 7. **2 Reg. 3. 13.

4. De aceea vorbeşte-le, şi spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Orice om din casa lui Israel, care îşi poartă idolii în inimă, şi care îşi pironeşte privirile spre ceeace l-a făcut să cadă în nelegiuirea lui — dacă va veni să vorbească proorocului, — Eu, Domnul, îi voi răspunde, în ciuda mulţimei idolilor lui,

5. ca să prind în chiar inima lor pe aceia din casa lui Israel, cari s'au depărtat de Mine din pricina tuturor idolilor.

6. De aceea, spune casei lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Întoarceţi-vă, şi abateţi-vă de la idolii voştri, întoarceţi-vă privirile dela toate urîciunile voastre!

7. Căci orice om din casa lui Israel, sau din străinii cari locuiesc pentru o vreme în Israel, care s'a depărtat de Mine, care îşi poartă idolii în inima lui, şi nu-şi ia privirile dela ceea ce l-a făcut să cadă în nelegiuirea lui, — dacă va veni să vorbească unui proroc, ca să Mă întrebe prin el, — Eu, Domnul, prin Mine însumi îi voi răspunde.

8. Îmi voi întoarce* Faţa împotriva omului acestuia, îl voi face un semn** şi de pomină, şi-l voi nimici cu desăvîrşire din mijlocul poporului Meu. Şi veţi şti† că Eu sînt Domnul! *Lev. 17. 10; 20. 3, 5, 6. Ier. 44. 11. Cap. 15. 7. **Num. 26. 10. Deut. 28. 37. Cap. 5. 15. †Cap. 6. 7.

9. Dacă proorocul se va lăsa amăgit* să rostească un cuvînt, Eu, Domnul, am amăgit pe proorocul acela; Îmi voi întinde mîna împotriva lui, şi-l voi nimici din mijlocul poporului Meu Israel. *1 Reg. 22. 23. Iov. 12. 16. Ier. 4. 10.

10. Îşi vor purta astfel păcatul lor, şi pedeapsa proorocului va fi la fel cu pedeapsa celuice întreabă,

11. ca să nu se mai rătăcească* dela Mine casa lui Israel, şi să nu se mai spurce cu toate fărădelegile ei. Atunci vor fi poporul** Meu, şi Eu voi fi Dumnezeul lor, zice Domnul, Dumnezeu!“ — *2 Pet. 2. 15. **Cap. 11. 20; 37. 27.

Dreptatea pedepselor Domnului.

12. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

13. „Fiul omului, cînd va păcătui o ţară împotriva Mea, dedîndu-se la fărădelege, şi Îmi voi întinde mîna împotriva ei, — dacă îi voi sfărîma toiagul* pînii, dacă îi voi trimete foametea, dacă îi voi nimici cu desăvîrşire oamenii şi vitele,

*Lev. 26. 26. Isa. 3. 1. Cap. 4. 16; 5. 16.

14. chiar de ar fi* în mijlocul ei aceşti trei oameni: Noe, Daniel şi Iov, ei nu şi-ar mîntui decît sufletul lor prin neprihănirea** lor, zice Domnul, Dumnezeu.“ *Ier. 15. 1. Vers. 16, 18, 20. Ier. 7. 16; 11. 14; 14. 11. **Prov. 11. 4.

15. „Dacă aş lăsa ca ţara să fie cutreierată de fiare sălbatice*, cari ar

lăsa-o fără popor, dacă ar ajunge un pustiu pe unde n'ar mai putea trece nimeni, din pricina acestor fiare,
*Lev. 26. 22.

16. şi ar fi în mijlocul ei aceşti* trei oameni, pe viaţa Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că n'ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei ar scăpa, şi ţara ar ajunge un pustiu. *Vers. 14. 18, 20.

17. Sau dacă aş* aduce sabie împotriva ţării acesteia, dacă aş zice să treacă sabia prin ţară, dacă i-aş nimici** cu desăvîrşire oamenii şi vitele, *Lev. 26. 25. Cap. 5. 12; 21. 3, 4; 29. 8; 38. 21. **Cap. 25. 13. Ţef. 1. 3.

18. şi* ar fi în mijlocul ei aceşti trei oameni, pe viaţa Mea, — zice Domnul Dumnezeu, — că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei singuri ar scăpa.
*Vers. 14.

19. Sau dacă aş trimete ciuma* în ţara aceasta, dacă Mi-aş vărsa** urgia împotriva ei prin molimă, ca să-i nimicesc cu desăvîrşire oamenii şi vitele, *2 Sam. 24. 15. Cap. 38. 22. **Cap. 7. 8.

20. şi ar fi* în mijlocul ei Noe, Daniel şi Iov, pe viaţa Mea — zice Domnul, Dumnezeu — că n'ar scăpa nici fii nici fiice, ci numai ei şi-ar mîntui sufletul prin neprihănirea lor." *Vers. 14.

21. Totuş, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Măcar că trimet* împotriva Ierusalimului cele patru pedepse grozave ale Mele: sabia, foametea, fiarele sălbatice şi ciuma, ca să nimicesc cu desăvîrşire din el oamenii şi vitele,
*Cap. 5. 17; 33. 27.

22. tot va fi o rămăşiţă* care va scăpa, care va ieşi din el, şi anume: fii şi fiice. Iată, aceştia vor veni la voi, le veţi vedea purtarea** şi faptele, şi vă veţi mîngîia de nenorocirea pe care o aduc asupra Ierusalimului, de tot ce aduc asupra lui. *Cap. 6. 8. **Cap. 20. 43.

23. Ei vă vor mîngîia, cînd le veţi vedea purtarea şi faptele, şi veţi cunoaşte că nu fără* temei fac Eu tot ce fac împotriva Ierusalimului, zice Domnul, Dumnezeu." *Ier. 22. 8, 9.

Locuitorii Ierusalimului asemănaţi cu lemnul de viţă.

15 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Fiul omului, ce are lemnul de viţă mai mult decît orice alt lemn, vreascurile de vie mai mult decît cele ce sînt printre copacii din pădure?

3. Ia oare cineva din lemnul acesta, ca să facă vreo lucrare? Face cineva din el vreun cîrlig de atîrnat ceva în el?

4. Iată că este pus pe foc* să ardă; dupăce îi arde focul cele două capete şi mijlocul, mai poate fi el bun de ceva? *Ioan 15. 6.

5. Iată, cînd era întreg, nu se putea face nimic din el; cu cît mai puţin acum, dupăce l-a mistuit şi l-a ars focul, s'ar mai putea face vreo lucrare din el?

6. Deaceea aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Ca lemnul de viţă dintre copacii din pădure, pe care-l pun pe foc să-l ard, aşa voi da şi pe locuitorii Ierusalimului.

7. Îmi voi întoarce Faţa* împotriva lor; au ieşit** din foc, dar focul îi va arde de tot. Şi veţi şti† că Eu sînt Domnul, cînd Îmi voi întoarce Faţa împotriva lor. *Lev. 17. 10. Cap. 14. 8. **Isa. 24. 18. †Cap. 6. 7; 7. 4; 11 10; 20. 38, 42, 44.

8. Voi preface ţara într'un pustiu, pentrucă au fost necredincioşi, zice Domnul Dumnezeu."

Ierusalimul închipuit printr'o curvă.

16 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, arată* Ierusalimului urîciunile lui! *Cap. 20. 4; 22. 2; 36. 7, 8, 9.

3. Şi spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu, către cetatea Ierusalimului: „Prin obîrşia şi naşterea* ta eşti din ţara Cananiţilor; tatăl** tău era Amorit, şi mama ta Hetită.
*Cap. 21. 30. **Vers. 45.

4. La naştere, în ziua* cînd te-ai născut, buricul nu ţi s'a tăiat, n'ai fost scăldată în apă, ca să fii curăţită, nici n'ai fost frecată cu sare, şi nici n'ai fost înfăşată în scutece. *Osea 2. 3.

5. Ochiul nimănui nu s'a îndurat de tine, ca să-ţi facă măcar unul din aceste lucruri, din milă pentru tine; ci ai fost aruncată pe cîmp, aşa de scîrbă le era de tine, în ziua naşterii tale.

6. Atunci Eu am trecut pe lîngă tine, te-am văzut tăvălită în sîngele tău, şi am zis: „Trăieşte chiar şi în sîngele tău!" Da, ţi-am zis: „Trăieşte chiar şi în sîngele tău!"

7. Te-am înmulţit* cu zecile de mii, ca iarba de pe cîmp. Şi ai crescut, te-ai făcut mare, ai ajuns de o frumuseţă desăvîrşită; ţi s'au rotunjit ţîţele, ţi-a crescut părul. Dar erai tot goală, goală de tot. *Exod. 1. 7.

8. Cînd am trecut Eu pe lîngă tine, M'am uitat la tine, şi iată că îţi venise vremea, vremea dragostelor. Atunci am întins peste tine poala * hainei Mele, ţi-am acoperit goliciunea, ţi-am jurat credinţă, am făcut legămînt cu tine, zice Domnul Dumnezeu, şi ai fost** a Mea! * Rut. 3. 9. ** Exod. 19. 5. Ier. 2. 2.

9. Te-am scăldat în apă, te-am spălat de sîngele de pe tine, şi te-am uns cu untdelemn.

10. Ţi-am dat haine cusute cu fir, şi o încălţăminte de piele de viţel de mare, te-am încins cu in supţire, şi te-am îmbrăcat în mătasă.

11. Te-am împodobit cu scule scumpe, ţi-am pus brăţări * la mînă, şi o salbă ** la gît; * Fac. 24. 22, 47. ** Prov. 1. 9.

12. ţi-am pus o verigă în nas, cercei în urechi, şi o cunună minunată pe cap.

13. Astfel, ai fost împodobită cu aur şi cu argint, şi ai fost îmbrăcată cu in supţire, cu mătasă şi cusături cu fir. Ai mîncat * floarea făinei, miere şi untdelemn. Erai de o frumuseţă desăvîrşită **, ba ajunsesei chiar împărăteasă. * Deut. 32. 13, 14. ** Ps. 48. 2.

14. Ţi s'a dus vestea * printre neamuri, pentru frumuseţa ta; căci era desăvîrşită de tot, datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice Domnul, Dumnezeu." * Plin. 2. 15.

15. „Dar te-ai încrezut * în frumuseţa ta, şi ai ** curvit, la adăpostul numelui tău celui mare; ţi-ai revărsat curviile înaintea tuturor trecătorilor, şi te-ai dat lor. * Deut. 32. 15. Ier. 7. 4. Mic. 3. 11. ** Isa. 1. 21; 57. 8. Ier. 2. 20; 3. 2, 6, 20. Cap. 23. 3, 8, 11, 12. Osea 1. 2.

16. Ai luat * şi din hainele tale, ţi-ai făcut înălţimi pe cari le-ai împodobit cu toate colorile, şi ai curvit pe ele: aşa cum nu s'a întîmplat şi nici nu se va mai întîmpla vreodată. * 2 Reg. 23. 7. Cap. 7. 20. Osea 2. 8.

17. Ţi-ai luat pînă şi minunatele tale podoabe de aur şi de argint, pe cari ţi le dădusem, şi ţi-ai făcut nişte chipuri de bărbaţi, cu cari ai curvit.

18. Ţi-ai luat şi hainele cusute la gherghef, le-ai îmbrăcat cu ele şi ai adus acestor chipuri untdelemnul Meu şi tămîia Mea.

19. Pînea * pe care ţi-o dădusem, floarea făinii, untdelemnul şi mierea, cu care te hrăneam, le-ai adus înaintea lor, ca nişte tămîie cu un miros plăcut. Iată ce s'a întîmplat, zice Domnul Dumnezeu!" * Osea 2. 8.

20. „Apoi ţi-ai * luat fiii şi fiicele, pe cari Mi-i născusei, şi i-ai jertfit lor, ca să le slujească de mîncare. Nu erau oare de ajuns curviile tale, * 2 Reg. 16. 3. Ps. 106. 37, 38. Isa. 57. 5. Ier. 7. 31; 32. 35. Cap. 20. 26; 23. 37.

21. de Mi-ai mai junghiat fiii, şi i-ai dat, trecîndu-i prin foc în cinstea lor?

22. Şi în mijlocul tuturor urîciunilor şi curviilor tale, nu ţi-ai adus aminte de vremea tinereţei * tale, cînd erai goală **, goală de tot, şi te zbăteai în sîngele tău! * Ier. 2. 2. Vers. 43. 60. Osea 11. 1. ** Vers. 4. 5, 6.

23. După toate aceste răutăţi ale tale, — (vai, vai de tine! zice Domnul Dumnezeu), —

24. ţi-ai zidit * case de curvie, ţi-ai făcut ** înălţimi în toate pieţele. * Vers. 31. ** Isa. 57. 5, 7, Ier. 2. 20; 3. 2.

25. La toate colţurile * uliţelor ţi-ai făcut înălţimi, ţi-ai necinstit frumuseţea, ţi-ai desfăcut picioarele înaintea tuturor trecătorilor, ai făcut tot mai multe curvii. * Prov. 9. 14.

26. Ai curvit cu Egiptenii *, vecinii tăi, cu trupul plin de vlagă, şi ţi-ai înmulţit curviile, ca să Mă mînii. * Cap. 8. 10, 14; 20. 7, 8; 23. 19, 20, 21.

27. Dar iată că Mi-am întins mîna împotriva ta, am micşorat partea de întreţinere pe care ţi-o rînduisem, te-am lăsat în voia vrăjmaşelor tale, fiicele Filistenilor *, cari au roşit de purtarea ta nelegiuită. * 2 Cron. 28. 18, 19. Vers. 57.

28. Apoi ai curvit * cu Asirienii, pentrucă erai fără saţ; ai curvit cu ei, şi tot nu te-ai săturat. * 2 Reg. 16. 7, 10. 2 Cron. 28. 23. Ier. 2. 18, 36. Cap. 23. 12, etc.

29. Ţi-ai înmulţit curviile cu ţara Canaanului şi pînă în Haldea *, dar nici acolo nu te-ai săturat. * Cap. 23. 14, etc.

30. Ce slăbiciune de inimă ai avut, zice Domnul, Dumnezeu, de ai făcut toate aceste lucruri, cari sînt fapta unei ibovnice dedate la curvie,

31. zidindu-ţi case de curvie * la toate colţurile uliţelor, şi făcîndu-ţi înălţimi în toate pieţele; n'ai fost nici măcar ca o curvă care-şi cere plata. * Vers. 24. 39.

32. Ai fost femeia prea curvă, care primeşte pe străini în locul bărbatului ei!

33. Tuturor curvelor li se plăteşte o plată; dar * tu ai dat daruri tuturor ibovnicilor tăi, i-ai cîştigat prin daruri, ca să-i tragi la tine din toate părţile şi să curveşti cu ei. * Isa. 30. 6. Osea 8. 9.

34. Ai fost cu totul altfel decît cele-

lalte curve, întrucît nimeni nu umbla după tine, ci tu plăteai celor ce veneau la tine, în loc ca tu să fii plătită de ei. De aceea ai fost cu totul altfel decît altele."

35. „De aceea, ascultă, curvo, Cuvîntul Domnului!

36. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Pentrucă ţi-ai risipit banii în felul acesta, şi ţi-ai descoperit goliciunea în curviile tale cu ibovnicii tăi şi cu toţi idolii tăi urîcioşi, şi din pricina sîngelui * copiilor tăi, pe cari li i-ai dat,

* Vers. 20. Ier. 2. 34.

37. de aceea, iată, voi strînge * pe toţi ibovnicii cu cari te desmierdai, pe toţi aceia pe cari i-ai iubit şi pe toţi aceia pe cari i-ai urît; da, îi voi strînge împotriva ta din toate părţile, îţi voi desveli goliciunea înaintea lor, şi îţi vor vedea toată goliciunea. * Ier. 13. 22, 26. Plîn. 1. 8. Cap. 23. 9, 10, 22, 29. Osea 2. 10; 8. 10. Nah. 3. 5.

38. Te voi judeca aşa cum se judecă femeile prea curve * şi ucigătoare de copii, şi voi face din tine o jertfă sîngeroasă ** a urgiei şi geloziei.

* Lev. 20. 10. Deut. 22. 22. Cap. 23. 45. ** Fac. 9. 6. Exod. 21. 12. Vers. 20. 36.

39. Te voi da în mînile lor; îţi vor surpa casele * de curvie, şi îţi vor nimici înălţimile; te vor desbrăca ** de hainele tale, îţi vor lua toată podoaba de pietre scumpe, şi te vor lăsa goală, goală de tot. * Vers. 24. 31. ** Cap. 23. 26. Osea 2. 3.

40. Vor aduce * gloata împotriva ta, te vor ** ucide cu pietre şi te vor străpunge cu lovituri de sabie.

* Cap. 23. 46, 47. ** Ioan. 8. 5, 7.

41. Îţi vor arde * casele cu foc, şi se vor răzbuna pe tine **, înaintea unei mulţimi de femei. Voi face să înceteze astfel curvia † ta, şi nu vei mai da plată de curvă. * Deut. 13. 16. 2 Reg. 25. 9. Ier. 39. 8; 52. 13. ** Cap. 5. 8; 23. 10, 48. † Cap. 23. 27.

42. Îmi voi potoli * mînia împotriva ta, şi nu voi mai fi gelos pe tine; Mă voi linişti, nu voi mai fi supărat. * Cap. 5. 13.

43. Pentru că nu ţi-ai adus aminte * de vremea tinereţei tale, ci M'ai aţîţat prin toate aceste lucruri, iată, voi face ** ca purtarea ta să cadă asupra capului tău, zice Domnul, Dumnezeu, ca să nu mai săvîrşeşti alte nelegiuiri cu toate urîciunile tale!"

* Ps. 78. 42. Vers. 22. ** Cap. 9. 10; 11. 21; 22. 31.

44. „Iată că toţi cei ce spun zicători, vor spune despre tine zicătoarea aceasta: „Cum este mama aşa şi fata!"

45. Tu eşti fata mamei tale, care s'a desgustat de bărbatul şi copiii ei. Tu eşti sora surorilor tale, cari s'au desgustat de bărbaţii şi copiii lor. Mama voastră era o Hetită * şi tatăl vostru un Amorit. * Vers. 3.

46. Sora ta * cea mai mare, care locuieşte la miază-noapte de tine, este Samaria, ea şi fiicele ei; şi sora ta cea mai mică este Sodoma şi fiicele ei, şi locuieşte la miază-zi de tine.

* Deut. 32. 32. Isa. 1. 10.

47. Tu nu numai că ai umblat pe căile lor, şi ai săvîrşit aceleaşi urîciuni, ci, ca şi cum atît ar fi fost prea puţin, ai fost mai stricată * decît ele în toate purtările tale. * 2 Reg. 21. 9. Cap. 5. 6, 7. Vers. 48.

48. Pe viaţa Mea, zice Domnul, Dumnezeu că sora ta Sodoma *, şi fiicele ei n'au făcut ce aţi făcut voi, tu şi fiicele tale. * Mat. 10. 15; 11. 24.

49. Iată care a fost nelegiuirea sorei tale Sodoma: era îngîmfată, trăia în belşug * şi într'o linişte nepăsătoare, ea şi fiicele ei, şi nu sprijinea mîna celui nenorocit şi celui lipsit. * Fac. 13. 10.

50. Ele s'au semeţit, şi au făcut urîciuni * blestemate înaintea Mea; de aceea le-am ** şi nimicit, cînd am văzut lucrul acesta.

* Fac. 13. 13; 18. 20; 19. 5. ** Fac. 19. 24.

51. Samaria n'a făcut nici jumătate din păcatele tale; urîciunile tale au fost mai multe decît ale ei, aşa că ai uşurat * vina surorilor tale prin toate urîciunile pe cari le-ai făcut acum.

* Ier. 3. 11. Mat. 12. 41, 42.

52. Tu, care uşurai vina surorilor tale, prin purtarea ta, sufere acum urmările răutăţii tale; prin păcatele tale, prin cari te-ai făcut mai urîcioasă decît ele, acum le faci mai uşoară vina decît a ta; deaceea acopere-te de ruşine, şi poartă-ţi ocara, fiindcă ai uşurat vina surorilor tale!

53. Voi aduce * înapoi pe prinşii lor de război, pe prinşii de război ai Sodomei ** şi ai fiicelor ei, pe prinşii de război ai Samariei şi ai fiicelor ei, şi pe prinşii tăi de război în mijlocul lor, * Isa. 1. 9; Vers. 60, 61. ** Ier. 20. 16.

54. ca să-ţi suferi ocara, şi să roşeşti pentru tot ce ai făcut, slujindu-le ca o pricină de mîngîiere *. * Cap. 14. 22. 23.

55. Astfel, surorile tale: Sodoma şi fiicele ei, se vor întoarce iarăş la starea lor de mai înainte, şi Samaria şi fiicele ei se vor întoarce iarăş la starea lor de mai înainte, şi tu şi fiicele tale

vă veţi întoarce iarăş la starea voastră de mai înainte.

56. Nu vorbeai deloc despre sora ta Sodoma, în vremea mîndriei tale,

57. mai înainte de vădirea răutăţii tale, cînd ai primit batjocurile * fiicelor Siriei, ale tuturor vecinilor tăi, şi ale fiicelor Filistenilor **, cari te dispreţuiesc de jur împrejur!

* 2 Reg. 16. 5. 2 Cron. 28. 18. Isa. 7. 1; 14. 28. ** Vers. 27.

58. Trebuie să-ţi porţi *, în adevăr, nelegiuirile şi urîciunile, zice Domnul." * Cap. 23. 49.

59. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iţi voi face întocmai cum ai făcut şi tu, care ai nesocotit * jurămîntul **, rupînd legămîntul!

* Cap. 17. 13, 16. ** Deut. 29. 12, 14.

60. Dar Îmi voi aduce aminte * de legămîntul Meu făcut cu tine în vremea tinereţii tale, şi voi face cu tine un legămînt ** vecinic.

* Ps. 106. 45. ** Ier. 32. 40; 50. 5.

61. Atunci îţi vei aduce aminte * de purtarea ta, te vei ruşina, cînd vei primi la tine pe surorile tale, mai mari şi mai mici, pe cari ţi le voi da ca fiice **, dar † nu pe temeiul legămîntului făcut cu tine. * Cap. 20. 43; 36. 31. ** Isa. 54. 1; 60. 4. Gal. 4. 26, etc. † Ier. 31. 31, etc.

62. Voi face * legămîntul Meu cu tine, şi vei şti că Eu sînt Domnul,

* Osea. 2. 19, 20.

63. ca să-ţi aduci aminte * de trecut şi să roşeşti, şi să nu mai deschizi ** gura de ruşine, cînd îţi voi ierta tot ce ai făcut, zice Domnul Dumnezeu."

* Vers. 61. ** Rom. 3. 19.

Pedepsirea lui Zedechia.

17 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, spune o vorbă cu tîlc, spune o pildă casei lui Israel,

3. şi zi; „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Un * vultur mare, cu aripi lungi, cu aripile întinse, acoperit cu pene pestriţe, a venit în Liban, şi a luat ** vîrful unui cedru.

* Vers. 12, etc. ** 2 Reg. 24. 12.

4. A rupt ramura cea mai înaltă a lui, a dus-o într'o ţară de negoţ, şi a pus-o într'o cetate de negustori;

5. a luat şi din sămînţa ţării şi a pus-o într'un pămînt roditor *; a pus-o lîngă o apă mare, şi a sădit-o ca pe ** o salcie. * Deut. 8. 7, 8, 9. ** Isa. 44. 4.

6. Lăstarul acesta a crescut, şi s'a făcut un butuc de viţă întins, dar nu prea * înalt; vreţele îi erau îndreptate spre vultur, şi rădăcinile erau supt el. Astfel s'a făcut un butuc de viţă, a dat lăstari, şi a făcut mlădiţe. * Vers. 14.

7. Mai era însă un alt vultur, mare, cu aripi lungi şi cu pene multe. Şi iată că din pămîntul unde era sădită, viţa * aceasta şi-a întins rădăcinile cu lăcomie spre el, şi şi-a îndreptat ramurile spre el, ca s'o ude mai mult decît pe stratul în care era sădită. * Vers. 15.

8. Viţa era sădită într'un pămînt bun, lîngă o apă mare, aşa ca să facă mlădiţe, să dea rod, şi să se facă o viţă minunată."

9. „Spune, zice Domnul, Dumnezeu, îi va merge bine ei oare? Nu-i * va smulge vulturul dintîi rădăcinile, şi-i va tăia rodul, şi i se vor usca toate frunzele odrăslite? Se va usca şi nu va trebui niciun braţ puternic, nici multă lume, ca s'o scoată din rădăcinile ei.

* 2 Reg. 25. 7.

10. Iată că este sădită: îi va merge bine? Dacă o va atinge vîntul de răsărit, nu se va usca * ea oare? Da, se va usca în straturile unde a odrăslit."

* Cap. 19. 12. Osea. 13. 15.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

12. „Spune casei acesteia * răzvrătite: „Nu ştiţi ce înseamnă aceasta?" Şi spune: „Iată, împăratul ** Babilonului a venit la Ierusalim, a luat pe împăratul şi pe căpeteniile lui, şi i-a dus cu el în Babilon.

* Cap. 2. 5; 12. 9. ** Vers. 3. 2 Reg. 24. 11—16.

13. A luat un * vlăstar de neam împărătesc, a făcut legămînt cu el, şi l-a pus ** să jure; dar pe mai marii ţării i-a luat cu el, * 2 Reg. 24. 17. ** 2 Cron. 36. 13.

14. ca împărăţia să rămînă * smerită, să nu se mai poată ridica, ci împăratul să-şi ţină legămîntul, rămînîndu-i credincios. * Vers. 6. Cap. 29. 14.

15. Dar el s'a răsculat * împotriva lui, şi a trimes soli în Egipt, ca să-i dea ** cai şi un mare număr de oameni. Celce a făcut asemenea lucruri va izbuti el oare, va scăpa † el oare? Cum să mai scape dacă a rupt legămîntul?"

* 2 Reg. 24. 20. 2 Cron. 36. 13. ** Deut. 17. 16. Isa. 31. 1, 3; 36. 6, 9. † Vers. 9.

16. „Pe viaţa Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că în ţara * împăratului care l-a pus să domnească, faţă de care şi-a călcat jurămîntul şi al cărui legă-

mînt l-a rupt, lîngă el, în mijlocul Babilonului va muri!
* Ier. 32. 5; 34. 3; 52. 11. Cap. 12. 13.

17. Aşa că nici Faraon* nu va veni cu o oaste mare şi popor mult să-l ajute în război, cînd se vor ridica întărituri** şi se vor face şanţuri pentru nimicirea multor suflete. * Ier. 37. 7. ** Ier. 52. 4. Cap. 4. 2.

18. El a nesocotit jurămîntul, pînă într'atît, că a rupt legămîntul, ba încă şi-a dat mîna*, şi a făcut toate aceste lucruri; nu va scăpa! * 1 Cron. 29. 24. Plîn. 5. 6.

19. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pe viaţa Mea că, întrucît a nesocotit jurămîntul făcut în Numele Meu, şi a rupt legămîntul Meu, voi face să se întoarcă asupra capului lui lucrul acesta.

20. Îmi voi* întinde mreaja peste el, şi va fi prins în laţul Meu. Îl voi duce în Babilon, şi acolo îl voi** judeca pentru abaterea săvîrşită de el faţă de Mine. * Cap. 12. 13; 32. 3. ** Cap. 20. 36.

21. Dar toţi fugarii* din toate oştile lui vor cădea loviţi de sabie, şi ceice vor mai rămînea vor fi risipiţi în toate vînturile. Şi veţi şti că Eu, Domnul, am spus aceste lucruri.“ * Cap. 12. 14.

22. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Eu însumi voi lua o rămurea* din vîrful unui cedru mare, şi o voi pune la pămînt. Voi rupe din vîrful ramurilor lui o mlădiţă fragedă**, şi o voi sădi † pe un munte înalt şi ridicat.
* Isa. 11. 1. Ier. 23. 5. Zah. 3. 8. ** Isa. 53. 2. † Ps. 2. 6.

23. Şi anume, o voi sădi pe un munte* înalt al lui Israel; ea va da lăstari, va aduce rod, şi se va face un cedru măreţ Păsări** de tot felul se vor odihni supt el, tot ce are aripi se va odihni supt umbra ramurilor lui. * Isa. 2. 2, 3. Cap. 20, 40. Mic. 4. 1. ** Cap. 31. 6. Dan. 4. 12.

24. Şi toţi copacii de pe cîmp vor şti că Eu, Domnul, am* pogorît copacul care se înălţa şi am înălţat copacul care era plecat; că Eu am uscat copacul cel verde şi am înverzit copacul cel uscat. Eu**, Domnul, am vorbit, şi voi şi face. * Luc. 1. 52. ** Cap. 22. 14; 24. 14.

Răsplătirile dumnezeieşti.

18 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Pentruce spuneţi voi zicătoarea aceasta în ţara lui Israel: „Părinţii* au mîncat aguridă, şi copiilor li s'au sterpezit dinţii?“ * Ier. 31. 29. Plîn. 5. 7.

3. „Pe viaţa Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că nu veţi mai avea prilej să spuneţi zicătoarea aceasta în Israel.

4. Iată că toate sufletele sînt ale Mele. După cum sufletul fiului este al Meu, tot aşa şi sufletul tatălui este al Meu. Sufletul* care păcătuieşte, acela va muri. * Vers. 20. Rom. 6. 23.

5. Omul care este drept, care face judecată şi dreptate,

6. care nu mănîncă pe munţi* carne jertfită idolilor, şi nu ridică ochii spre idolii casei lui Israel, care nu necinsteşte** nevasta aproapelui său, şi nu se apropie de nevastă-sa în timpul † necurăţeniei ei,
* Cap. 22. 9. ** Lev. 18. 20; 20. 10. † Lev. 18. 19; 20. 18.

7. care n'asupreşte* pe nimeni, care dă înapoi datornicului zălogul**, care nu răpeşte nimic, care dă † din pînea lui celui flămînd şi înveleşte cu o haină pe cel gol, * Exod. 22. 21. Lev. 19. 15; 25. 14. ** Exod. 22. 26. Deut. 24. 12, 13. † Deut. 15. 7, 8. Isa. 58. 7.

8. care nu împrumută cu dobîndă* şi nu ia camătă, care îşi abate mîna dela nelegiuire şi judecă** după adevăr între un om şi altul, * Exod. 22. 25. Lev. 25. 36, 37. Deut. 23. 19. Neem. 5. 7. Ps. 15. 5. ** Deut. 1. 16. Zah. 8. 16.

9. care urmează legile Mele şi păzeşte poruncile Mele, lucrînd cu credincioşie, — omul acela este drept, şi va trăi* negreşit, zice Domnul, Dumnezeu.“ * Cap. 20. 11. Amos 5. 4.

10. „Dacă acum omul acesta are un fiu iute la mînie, care varsă* sînge, sau care face ceva de felul acesta;
* Fac. 9. 6. Exod. 21. 12. Num. 35. 34.

11. dacă acest fiu nu se ia în nimic după purtarea tatălui său neprihănit, ci mănîncă pe munţi, necinsteşte pe nevasta aproapelui său,

12. asupreşte pe cel nenorocit şi pe cel lipsit, răpeşte, nu dă înapoi zălogul, ridică ochii spre idoli şi face* urîciuni, * Cap. 8. 6, 17.

13. împrumută cu dobîndă şi ia camătă, s'ar putea oare să trăiască un astfel de fiu? Nu va trăi; a săvîrşit toate aceste urîciuni, de aceea trebuie să moară. Sîngele* lui să cadă asupra capului lui!
* Lev. 20. 9, 11, 12, 13, 16, 27. Cap. 3. 18; 33. 4. Fapt. 18. 6.

14. Dar dacă un om are un fiu, care vede toate păcatele tatălui său, le vede, dar nu face la fel;

15. dacă fiul acela nu mănîncă* pe munţi şi nu ridică ochii spre idolii casei lui Israel, nu necinsteşte pe nevasta aproapelui său, * Vers. 6, etc.

16. nu asupreşte pe nimeni, nu ia ni-

ciun zălog, nu răpeşte, ci dă din pînea lui celui flămînd şi acopere cu o haină pe cel gol,

17. îşi abate mîna dela nelegiuire, nu ia nici dobîndă nici camătă, păzeşte poruncile Mele şi urmează legile Mele, acela nu va muri pentru nelegiuirea tatălui său, ci va trăi negreşit.

18. Dar tatăl său, care a fost un asupritor, a răpit dela alţii, a făcut în mijlocul poporului său ce nu este bine, el va * muri pentru nelegiuirea lui!"

* Cap. 3. 18.

19. „Voi însă ziceţi: „Pentruce * nu poartă fiul pedeapsa pentru nelegiuirea tatălui său?" Pentrucă fiul a lucrat după neprihănire şi dreptate, a păzit şi a împlinit toate legile Mele; el va trăi negreşit!

* Exod. 20. 5. Deut. 5. 9. 2 Reg. 23. 26; 24. 3, 4.

20. Sufletul * care păcătuieşte, acela va muri. Fiul ** nu va purta nelegiuirea tatălui său, şi tatăl nu va purta nelegiuirea fiului său! Neprihănirea † celui neprihănit va fi peste el, şi răutatea †† celui rău va fi peste el.

* Vers. 4. ** Deut. 24. 16. 2 Reg. 14. 6. 2 Cron. 25. 4. Ier. 31. 29, 30. † Isa. 3. 10, 11. †† Rom. 2. 9.

21. Dar dacă * cel rău se întoarce dela toate păcatele pe cari le-a săvîrşit, şi păzeşte toate legile Mele şi face ce este drept şi plăcut, va trăi negreşit, nu va muri.

* Vers. 27. Cap. 33. 12, 19.

22. Toate * fărădelegile pe cari le-a făcut, i se vor uita! El va trăi, din pricina neprihănirii în care a trăit.

* Cap. 33. 16.

23. Doresc * Eu moartea păcătosului? zice Domnul, Dumnezeu. Nu doresc Eu mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui şi să trăiască?

* Vers. 32. Cap. 33. 11. 1 Tim. 2. 4. 2 Pet. 3. 9.

24. Insă dacă * cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui şi săvîrşeşte nelegiuirea, dacă se ia după toate urîciunile celui rău, s'ar putea să trăiască el oare? Nu, ci toată neprihănirea ** lui va fi uitată, pentrucă s'a dat la nelegiuire şi la păcat; de aceea va muri în ele.

* Cap. 3. 20; 33. 12. 13, 18. ** 2 Pet. 2. 20.

25. Voi ziceţi: „Calea * Domnului nu este dreaptă!" Ascultaţi dar, casa lui Israel! Nu este calea Mea dreaptă? Oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte?

* Vers. 29. Cap. 33 17, 20.

26. Dacă * cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui şi săvîrşeşte nelegiuirea, şi moare pentru aceasta, moare din pricina nelegiurii pe care a săvîrşit-o.

* Vers. 24.

27. Dar dacă * cel rău se întoarce dela răutatea lui şi face ce este drept şi bine, îşi va păstra sufletul viu.

* Vers. 21.

28. Pentrucă * îşi deschide ochii şi se abate dela toate fărădelegile pe cari le-a săvîrşit, va trăi şi nu va muri."

* Vers. 14.

29. Casa * lui Israel zice: „Calea Domnului nu este dreaptă." Oare calea Mea nu este dreaptă, casa lui Israel? Oare nu mai degrabă căile voastre nu sînt drepte?

* Vers. 25.

30. De aceea * vă voi judeca pe fiecare după căile lui, casă a lui Israel, zice Domnul, Dumnezeu. Intoarceţi-vă ** şi abateţi-vă dela toate fărădelegile voastre, pentruca să nu vă ducă nelegiuirea la pieire.

* Cap. 7. 3; 33. 20. ** Mat. 3. 2. Apoc. 2. 5.

31. Lepădaţi * dela voi toate fărădelegile, prin cari aţi păcătuit, faceţi-vă rost de o inimă ** nouă şi un duh nou. Pentruce vreţi să muriţi, casă a lui Israel?

* Efes. 4. 22, 23. ** Ier. 32. 39. Cap. 11. 19; 36. 26.

32. Căci Eu nu doresc * moartea celuice moare, zice Domnul Dumnezeu. Intoarceţi-vă dar la Dumnezeu, şi veţi trăi."

* Plin. 3. 33. Vers. 23. Cap. 33. 11. 2 Pet. 3. 9.

Plîngeri asupra domnitorilor lui Israel.

19 1. „Tu însă, fă o plîngere * asupra domnului lui Israel,

* Cap. 26. 17; 27. 2.

2. şi zi: „Ce era mamă-ta? O leoaică. Stătea culcată cu leii, şi îşi creştea puii în mijlocul puilor de lei.

3. A crescut pe unul din puii ei, care s'a făcut un leuţ *, învăţat să sfîşie prada; şi a mîncat oameni.

* Vers. 6. 2 Reg. 23. 31, 32.

4. Neamurile au făcut o prinsoare împotriva lui, şi a fost prins în groapa lor; i-au pus un belciug în nări şi l-au dus în ţara Egiptului *.

* 2 Reg. 23. 33. 2 Cron. 36. 4. Ier. 22. 11, 12.

5. Leoaica, dacă a văzut că degeaba îl aştepta, şi că s'a înşelat în nădejdea ei, a luat un alt * pui, şi l-a făcut leuţ.

* 2 Reg. 23. 34.

6. El a * umblat cu leii, s'a făcut leuţ **, a învăţat să sfîşie prada, şi a mîncat oameni.

* Ier. 22. 13—17. ** Vers. 3.

7. A năvălit în palatele lor, şi le-a nimicit cetăţile; aşa că ţara, cu tot ce

se afla în ea, s'a îngrozit de mugetul răcnetelor lui.

8. Dar împotriva lui s'au înşiruit neamurile * din toate ţinuturile de prin prejur. I-au întins laţuri, şi a fost prins** în groapa lor. *2 Reg. 24. 2. **Vers. 4.

9. I-au pus un belciug în nări, l-au pus într'o cuşcă, şi l-au dus * la împăratul Babilonului, apoi l-au dus într'o cetăţuie, ca să nu i se mai audă glasul pe munţii ** lui Israel."

*2 Cron. 36. 6. Ier. 22. 18. **Cap. 6. 2.

10. „Mamă-ta, ca şi tine *, era ca o vie sădită lîngă ape. Era roditoare ** şi încărcată de mlădiţe, din pricina belşugului apelor. *Cap. 17. 6. **Deut. 8. 7, 8, 9.

11. Ramurile ei erau aşa de tari că se puteau face toiege de cîrmuitori din ele; prin înălţimea ei * întrecea ramurile stufoase, şi atrăgea privirile cu înălţimea ei, şi prin mulţimea mlădiţelor ei. *Cap. 31. 3. Dan. 4. 41.

12. Dar a fost smulsă cu mînie şi aruncată la pămînt; vîntul * de răsărit i-a uscat roada; mlădiţele ei cele puternice au fost rupte, s'au uscat, şi le-a mîncat focul. *Cap. 17. 10. Osea 13. 15.

13. Şi acum este sădită în pustie, într'un pămînt uscat şi fără apă.

14. Din mlădiţele ei a ieşit foc *, şi i-a mîncat roada; aşa că nu mai are ramuri tari, bune pentru un toiag de cîrmuitor. Aceasta-i o cîntare de jale ** şi va sluji drept cîntare de jale."

*Judc. 9. 15. 2 Reg. 24. 20. Cap. 17. 18. **Plîn. 4. 20.

Mustrări şi făgăduinţe.

20 1. In al şaptelea an, în ziua a zecea a lunii a cincea, unii din bătrînii * lui Israel au venit la mine să întrebe pe Domnul, şi au şezut jos înaintea mea. *Cap. 8. 1; 14. 1.

2. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

3. „Fiul omului, vorbeşte bătrînilor lui Israel, şi spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Să Mă întrebaţi aţi venit? Pe viaţa Mea, că nu * Mă voi lăsa să fiu întrebat de voi, zice Domnul, Dumnezeu." *Vers. 31. Cap. 14. 3.

4. „Vrei să-i judeci *, fiul omului? Dacă vrei să-i judeci, pune-le ** înainte urîciunile părinţilor lor!

*Cap. 22. 2; 23. 36. **Cap. 16. 2.

5. Spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „In ziua cînd am * ales pe Israel, Mi-am ridicat mîna spre sămînţa casei lui Iacov, şi M'am arătat ** lor în ţara Egiptului; Mi-am ridicat mîna spre ei, şi am zis: „Eu sînt † Domnul, Dumnezeul vostru!"

*Exod. 6. 7. Deut. 7. 6. **Exod. 3. 8; 4. 31. Deut. 4. 34. †Exod. 20. 2.

6. In ziua aceea, Mi-am ridicat mîna spre ei, ca să-i duc * din ţara Egiptului într'o ţară, pe care o căutasem pentru ei, ţară în care curge lapte şi miere, cea mai frumoasă ** dintre toate ţările.

*Exod. 3. 8, 17. Deut. 8. 7, 8, 9. Ier. 32. 22. **Ps. 48. 2. Vers. 15. Dan. 8. 9; 11. 16, 41. Zah. 7. 14.

7. Atunci le-am zis: „Lepădaţi * fiecare urîciunile ** cari vă atrag privirile, şi nu vă spurcaţi cu idolii † Egiptului! Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru!"

*Cap. 18. 31. **2 Cron. 15. 8. †Lev. 17. 7; 18. 3. Deut. 29. 16, 17, 18. Ios. 24. 14.

8. Dar ei s'au răzvrătit împotriva Mea, şi n'au vrut să Mă asculte. Niciunul n'a lepădat urîciunile, cari îi atrăgeau privirile, şi n'au părăsit idolii Egiptului. Atunci am pus de gînd să-Mi vărs mînia * peste ei, să-Mi sleiesc mînia împotriva lor, în mijlocul ţării Egiptului. *Cap. 7. 8. Vers. 13, 21.

9. Dar am avut în vedere * Numele Meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor printre cari se aflau, şi în faţa cărora Mă arătasem lor, ca să-i scot din ţara Egiptului. *Exod. 32. 12. Num. 14. 13, etc. Deut. 9. 28. Vers. 14, 22. Cap. 36. 21, 22.

10. Şi i-am scos * astfel din ţara Egiptului, şi i-am dus în pustie.

*Exod. 13. 18.

11. Le-am dat * legile Mele şi le-am făcut cunoscut poruncile Mele, pe cari ** trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele. *Deut. 4. 8. Neem. 9. 13, 14. Ps. 147. 19, 20. **Lev. 18. 5. Vers. 13, 21. Rom. 10. 5. Gal. 3. 12.

12. Le-am dat şi Sabatele Mele *, să fie ca un semn între Mine şi ei, pentruca să ştie că Eu sînt Domnul, care-i sfinţesc.

*Exod. 20. 8; 31. 13, etc.; 35. 2. Deut. 5. 12. Neem. 9. 14.

13. Dar casa lui Israel s'a răzvrătit împotriva Mea * în pustie. N'au urmat legile Mele, ci au lepădat poruncile ** Mele, pe cari trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, şi Mi-au pîngărit † peste măsură de mult Sabatele Mele. Atunci am avut de gînd să-Mi vărs mînia peste ei în pustie ††, ca să-i nimicesc. *Num. 14. 22. Ps. 78. 40; 95. 8, 9, 10. **Prov. 1. 25. Vers. 16, 24. †Exod. 16. 27. ††Num. 14. 29; 26. 65. Ps. 106. 23.

14. Dar am avut în vedere * Numele Meu, ca să nu fie pîngărit în ochii neamurilor în faţa cărora îi scosesem din Egipt. *Vers. 9, 22.

15. Chiar şi în pustie Mi-am ridicat* mîna spre ei şi le-am jurat că nu-i voi duce în ţara pe care le-o hotărîsem, ţară în care curge lapte şi miere, cea mai frumoasă** din toate ţările;
* Num. 14. 28. Ps. 95. 11; 106. 26. ** Vers. 6.

16. şi aceasta pentrucă* au lepădat poruncile Mele şi n'au urmat legile Mele, şi pentrucă au pîngărit Sabatele Mele, căci inima** nu li s'a depărtat dela idolii lor. * Vers. 13. 24. ** Num. 15. 39. Ps. 78. 37. Amos 5. 25, 26. Fapt. 7. 42, 43.

17. Dar m'am uitat cu milă* la ei, nu i-am nimicit, şi nu i-am stîrpit în pustie. * Ps. 78. 38.

18. Atunci am zis fiilor lor în pustie: „Nu vă luaţi după rînduielile părinţilor voştri, nu ţineţi obiceiurile lor, şi nu vă spurcaţi cu idolii lor!

19. Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru; umblaţi* întocmai după rînduielile Mele, păziţi poruncile Mele, şi împliniţi-le. * Deut. 5. 32, 33; 6; 7; 8; 10; 11; 12.

20. Sfinţiţi* Sabatele Mele, căci ele sînt un semn între Mine şi voi, ca să ştiţi că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru!“ * Ier. 17. 22. Vers. 12.

21. Dar fiii s'au răzvrătit* şi ei împotriva Mea. N'au umblat după rînduielile Mele, n'au păzit şi n'au împlinit poruncile Mele, pe cari** trebuie să le împlinească omul, ca să trăiască prin ele, şi au pîngărit Sabatele Mele. Atunci am avut de gînd să-Mi vărs† urgia peste ei, să-Mi sting mînia împotriva lor în pustie. * Num. 25. 1, 2. Deut. 9. 23, 24; 31. 27. ** Vers. 11. 13. † Vers. 8. 13.

22. Dar Mi-am tras mîna* înapoi, şi am avut în vedere** Numele Meu, ca să nu fie pîngărit înaintea neamurilor în faţa cărora îi scosesem din Egipt. * Ps. 78. 38. Vers. 17. ** Vers. 9, 14.

23. In pustie, Mi-am ridicat iarăş mîna spre ei, şi le-am jurat că am să-i împrăştii* printre neamuri, şi să-i risipesc în felurite ţări,
* Lev. 26. 33. Deut. 28. 64. Ps. 106. 27. Ier. 15. 4.

24. pentrucă n'au împlinit* poruncile Mele, şi au lepădat învăţăturile Mele, au pîngărit Sabatele Mele, şi şi-au întors ochii** spre idolii părinţilor lor. * Vers. 13. 16. ** Cap. 6. 9.

25. Ba încă le-am dat şi legi* cari nu erau bune, şi porunci prin cari nu puteau să trăiască.
* Ps. 81. 12. Vers. 39. Rom. 1. 24. 2 Tes. 2. 11.

26. I-am spurcat prin darurile lor de mîncare, cînd treceau prin foc* pe toţi întîii lor născuţi; am vrut să-i pedepsesc astfel, şi să le arăt** că Eu sînt Domnul.“ * 2 Reg. 17. 17; 21. 6. 2 Cron. 28. 3; 33. 6. Ier. 32. 35. Cap. 16. 20, 21. ** Cap. 6. 7.

27. „De aceea, fiul omului, vorbeşte casei lui Israel, şi spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Părinţii voştri M'au batjocorit* şi mai mult, arătîndu-se necredincioşi faţă de Mine.
* Rom. 2. 24.

28. Şi anume, cînd i-am dus în ţara pe care jurasem că le-o voi da, şi ei şi-au aruncat ochii* spre orice deal înalt şi spre orice copac stufos, acolo şi-au adus jertfele, acolo şi-au adus darurile de mîncare cari Mă mîniau, acolo şi-au ars mirezmele** de un miros plăcut, şi acolo şi-au turnat jertfele de băutură.
* Isa. 57. 5, etc. Cap. 6. 13. ** Cap. 16. 19.

29. Eu i-am întrebat: „Ce sînt aceste înălţimi, la cari vă duceţi?“ De aceea li s'a dat numele de „înălţimi“ pînă în ziua de azi!

30. Deaceea spune casei lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Voiţi voi să vă spurcaţi în felul părinţilor voştri şi să curviţi alergînd după urîciunile lor?

31. Da, aducîndu-vă darurile* de mîncare, trecîndu-vă copiii prin foc, vă spurcaţi şi azi prin idolii voştri. Şi Eu să Mă las** să fiu întrebat de voi, casa lui Israel! Pe viaţa Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că nu Mă voi lăsa întrebat de voi! * Vers. 26. ** Vers. 3.

32. Nu veţi vedea împlinindu-se ce vă* închipuiţi, cînd ziceţi: „Vrem să fim ca neamurile, ca familiile celorlalte ţări, vrem să slujim lemnului şi pietrei!“ * Cap. 11. 5.

33. Pe viaţa Mea, — zice Domnul Dumnezeu — că Eu însumi voi fi Impărat peste voi, cu mînă tare şi cu braţ întins*, şi vărsîndu-Mi urgia. * Ier. 21. 5.

34. Vă voi scoate din mijlocul popoarelor, şi vă voi strînge din ţările în cari v'am risipit, cu mînă tare şi cu braţ întins, şi vărsîndu-Mi urgia.

35. Vă voi aduce în pustia popoarelor, şi acolo* Mă voi judeca faţă în faţă cu voi. * Ier. 2. 9, 35. Cap. 17. 20.

36. Cum M'am judecat* cu părinţii voştri în pustia ţării Egiptului, aşa Mă voi judeca şi cu voi, — zice Domnul Dumnezeu. * Num. 14. 21, 22, 23, 28, 29.

37. Vă voi trece* pe supt toiag, şi vă voi pune supt mustrarea legămîntului. * Lev. 27. 32. Ier. 33. 13.

38. Voi deosebi* dintre voi pe cei în-

dărătnici şi pe ceice nu-Mi sînt credincioşi; îi voi scoate din ţara în care sînt străini, dar nu vor merge** iarăş în ţara lui Israel. Şi veţi şti† că Eu sînt Domnul.“ * Cap. 34. 17, 20. Mat. 25. 32, 33. ** Ier. 44. 14. † Cap. 6. 7; 15. 7; 23. 49.

39. Acum, casa lui Israel, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Duceţi-vă şi slujiţi* fiecare la idolii voştri! După aceea, Mă veţi asculta negreşit, şi nu veţi mai pîngări** Numele Meu cel sfînt cu darurile voastre de mîncare şi cu idolii voştri! * Judc. 10. 14. Ps. 81. 12. Amos 4. 4. ** Isa. 1. 13. Cap. 23. 38, 39.

40. Căci pe muntele Meu* cel sfînt, pe muntele cel înalt al lui Israel, — zice Domnul, Dumnezeu — acolo Îmi va sluji toată casa lui Israel, toţi cei ce vor fi în ţară; acolo îi** voi primi cu bunăvoinţă, voi cere darurile voastre de mîncare, cele dintîi roade din darurile voastre, şi tot ce-Mi veţi închina. * Isa. 2. 2, 3. Cap. 17. 23. Mic. 4. 1. ** Isa. 56. 7; 60. 7. Zah. 8. 20, etc. Mal. 3. 4. Rom. 12. 1.

41. Vă voi primi ca pe nişte miresme* cu miros plăcut, dupăce vă voi scoate din mijlocul popoarelor, şi vă voi strînge din ţările în cari sînteţi risipiţi; şi voi fi sfinţit de voi înaintea neamurilor. * Efes. 5. 2. Filip. 4. 18.

42. Şi* veţi şti că Eu sînt Domnul, cînd** vă voi aduce înapoi în ţara lui Israel, în ţara pe care jurasem că o voi da părinţilor voştri.

* Vers. 38. 44. Cap. 36. 23; 38. 23. ** Cap. 11. 17; 34. 13; 36. 24.

43. Acolo* vă veţi aduce aminte de purtarea voastră şi de toate faptele voastre cu cari v'aţi spurcat; şi vă va fi scîrbă** de voi înşivă, din pricina tuturor fărădelegilor pe cari le-aţi făcut.

* Cap. 16. 61. ** Lev. 26. 39. Cap. 6. 9. Osea 5. 15.

44. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul, cînd Mă voi purta cu voi avînd în vedere** Numele Meu, şi nicidecum după purtarea voastră rea, nici după faptele voastre stricate, casa lui Israel, zice Domnul, Dumnezeu.“

* Vers. 38. Cap. 24. 24. ** Cap. 36. 22.

Impotriva Ierusalimului şi Amoniţilor.

45. Cuvîntul Domnul mi-a vorbit astfel:

46. „Fiul omului*, întoarce-ţi faţa spre miazăzi, şi vorbeşte împotriva locurilor de miazăzi! Prooroceşte împotriva pădurii din cîmpiile de miazăzi! * Cap. 6. 2; 21. 2.

47. Spune pădurii de la miazăzi: „Ascultă cuvîntul Domnului! Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi aprinde* un foc în tine, care va mistui orice** copac verde şi orice copac uscat: nimeni nu va putea stinge flacăra aprinsă, şi totul va fi ars de ea, dela miazăzi† pînă la miazănoapte.

* Ier. 21. 14. ** Luc. 23. 31. † Cap. 21. 4.

48. Şi orice făptură va vedea că Eu, Domnul, l-am aprins, şi nu se va stinge nici de cum!“

49. Eu am zis: „Ah! Doamne, Dumnezeule! Ei zic despre mine: „Omul acesta face într'una la pilde!“

21 1. Şi Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului*, întoarce-ţi faţa spre Ierusalim, şi vorbeşte** împotriva locurilor sfinte, prooroceşte împotriva ţării lui Israel!

* Cap. 20. 46. ** Deut. 32. 2. Amos 7. 16. Mic. 2. 6, 11.

3. Spune ţării lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul: „Iată, am necaz pe tine, Îmi voi trage sabia din teacă şi voi nimici cu desăvîrşire din mijlocul tău pe cel neprihănit* şi pe cel rău. * Iov 9. 22.

4. Pentrucă vreau să nimicesc cu desăvîrşire din mijlocul tău pe cel neprihănit şi pe cel rău, sabia Mea va ieşi din teacă, pentruca să lovească orice făptură, dela* miazăzi pînă la miază noapte. * Cap. 20. 47.

5. Şi orice făptură va şti că Eu, Domnul, Mi-am scos sabia din teacă, şi nu* se va mai întoarce înapoi în ea.

* Isa. 45. 23; 55. 11.

6. Şi tu, fiul omului, gemi*! Cu rărunchii zdrobiţi, şi cu amărăciunea în suflet, gemi supt privirile lor! * Isa. 22. 4.

7. Şi dacă te vor întreba: „Pentru ce gemi?“ să răspunzi: „Pentru că vine o veste“... Cînd va veni, toate inimile se vor înspăimînta, toate mînile* vor slăbi, toate sufletele se vor mîhni, şi toţi genunchii se vor topi ca apa!.. Iată că vine, a sosit, — zice Domnul, Dumnezeu!“ — * Cap. 7. 17.

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel;

9. „Fiul omului, prooroceşte şi spune: „Aşa vorbeşte Domnul. Zi: „Sabia, da, sabia* este ascuţită, şi lustruită.

* Deut. 32. 41. Vers. 15. 28.

10. Este ascuţită pentru măcel, şi lustruită ca să lucească!... O, sabie, tu tai toiagul de cîrmuire al fiului meu, care nesocoteşte orice lemn...

11. A dat-o la lustruit, ca s'o apuce cu mîna; este ascuţită sabia, şi lustru-

ită, ca să înarmeze mîna celui ce* măcelăreşte. * Vers. 19.

12. Strigă şi vaită-te, fiul omului! Căci este scoasă împotriva poporului Meu, împotriva tuturor voivozilor lui Israel, cari sînt daţi pradă săbiei împreună cu poporul Meu; deaceea bate-te* pe coapsă! * Ier. 31. 19.

13. Da, încercarea* s'a făcut, şi ce va fi dacă toiagul acesta de cîrmuire, care nesocoteşte totul, va fi** nimicit? zice Domnul Dumnezeu!"

* Iov 9. 23. 2 Cor. 8. 2. ** Vers. 27.

14. „Şi tu, fiul omului, prooroceşte, şi bate* din mîni! Loviturile săbiei să fie îndoite, întreite! Este sabia de măcel, sabia măcelului celui mare, care îi urmăreşte** de toate părţile.

* Num. 24. 10. Vers. 17. Cap. 6. 11. ** 1 Reg. 20. 30; 22. 25.

15. Ca să arunc groaza în inimi, ca să înmulţesc pe cei loviţi, deaceea am tras sabia, ameninţîndu-i la toate porţile lor. Vai! e făcută* să fulgere, şi ascuţită pentru măcel! * Vers. 10. 28.

16. Strînge-ţi* puterile, sabie, întoarce-te la dreapta! Aşează-te, întoarce-te la stînga! Indreaptă-ţi ascuţişul în toate părţile! * Cap. 14. 17.

17. Şi Eu voi bate* din mîni de bucurie, şi Imi voi** potoli urgia. Eu, Domnul, vorbesc!"

* Vers. 14. Cap. 22. 13. ** Cap. 5. 13.

18. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

19. „Fiul omului, croieşte-ţi două drumuri pe unde să treacă sabia împăratului Babilonului! Amîndouă trebuie să iasă din aceeaş ţară. Fă un semn pe drum, fă-l la începutul drumului care duce într'o cetate.

20. Să faci unul din aceste drumuri aşa ca sabia să vină la Raba*, cetatea copiilor lui Amon, şi pe celalt, aşa ca sabia să vină în Iuda, la Ierusalim, cetatea întărită. * Ier. 49. 2. Cap. 25. 5. Amos 1. 14.

21. Căci împăratul Babilonului stă la răscruce, la capătul celor două drumuri, ca să dea cu bobii; el scutură săgeţile, întreabă terafimii, şi cercetează ficatul.

22. Sorţul, care este în dreapta lui, înseamnă Ierusalimul, unde vor trebui să ridice berbeci, să dea poruncă pentru măcel, şi să scoată strigăte* de război; vor ridica berbeci** împotriva porţilor, vor ridica întărituri şi vor face şanţuri de apărare. * Ier. 51. 14. ** Cap. 4. 2.

23. Copiii lui Israel nu văd în aceasta decît nişte vrăjitorii deşerte, ei cari au făcut jurăminte* mincinoase. Dar împăratul Babilonului îşi aduce aminte de nelegiuirea lor, aşa că vor fi prinşi.

* Cap. 17. 13, 15, 16, 18.

24. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă vă făliţi cu nelegiuirea voastră, vădindu-vă fărădelegile, arătîndu-vă păcatele în toate faptele voastre; pentrucă vă făliţi cu ele, veţi fi prinşi de mîna lui!

25. Şi tu, domn* nelegiuit, gata să fii ucis, domn al lui Israel, a cărui zi** vine tocmai cînd nelegiuirea este la culme! * 2 Cron. 36. 13. Ier. 52. 2. Cap. 17. 19. ** Vers. 29. Cap. 35. 5.

26. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „La o parte cu mitra, jos cununa împărătească! Nu mai este cum a fost. Ce este plecat va* fi înălţat, şi ce este înălţat va fi plecat! * Cap. 17. 24. Luc. 1. 52.

27. Voi da jos cununa, o voi da jos, o voi* da jos. Dar lucrul acesta nu va avea loc decît la venirea Aceluia care are drept la ea, şi în mîna căruia o voi încredinţa."

* Fac. 49. 10. Vers. 13. Luc. 1. 32, 33. Ioan 1. 49.

28. „Şi tu, fiul omului, prooroceşte, şi spune: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu, despre copiii lui Amon* şi despre ocara lor. Spune: „Sabia, da, sabia** este scoasă pentru măcel; este lustruită pentru nimicire, ca să lucească!

* Ier. 49. 1. Cap. 25. 2, 3, 6. Tef. 2. 8, 9, 10. ** Vers. 9. 10.

29. In mijlocul vedeniilor* cu cari te înşală ei şi în mijlocul proorociilor mincinoase pe cari ţi le fac ei, te vor face să cazi între trupurile moarte ale celor răi, a căror** zi vine tocmai cînd nelegiuirea lor este la culme.

* Cap. 12. 24; 22. 28. ** Vers. 25. Iov 18. 20. Ps. 37. 13.

30. Bagă-ţi sabia* înapoi în teacă. In locul în care ai fost făcut, în ţara ta** de naştere, te voi† judeca!

* Ier. 47. 6, 7. ** Fac. 15. 14. Cap. 16. 38. † Cap. 16. 3.

31. Imi voi vărsa* mînia peste tine, voi sufla** împotriva ta cu focul urgiei Mele, şi te voi da în mînile unor oameni cari sfîşie şi cari nu lucrează decît la nimicire.

* Cap. 7. 8; 14. 19; 22. 22. ** Cap. 22. 20, 21.

32. Vei fi ars de foc; sîngele tău va curge în mijlocul ţării! Nu-şi* vor mai aduce aminte de tine! Căci Eu, Domnul, am vorbit." * Cap. 25. 10.

22 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, vrei* să judeci? Vrei să judeci cetatea setoasă** de

sînge? Pune-i înainte toate urîciunile ei! * Cap. 20. 4; 23. 36. ** Cap. 24. 6, 9. Nah. 3. 1.

3. Spune: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Cetate, care verşi sînge în mijlocul tău, ca să-ţi vină ziua, şi care-ţi faci idoli ca să te spurci!

4. Te-ai făcut vinovată din pricina sîngelui pe care l-ai vărsat*, şi te-ai spurcat prin idolii pe cari i-ai făcut. Ţi-ai apropiat astfel zilele, şi ai ajuns la capătul anilor tăi! De aceea** te fac de ocară printre neamuri şi de batjocură printre toate ţările. * 2 Reg. 21. 16. ** Deut. 28. 37. 1 Reg. 9. 7. Cap. 5. 14. Dan. 9. 16.

5. Cei de aproape şi cei de departe îşi vor bate joc de tine, căci eşti vestită ca spurcată şi plină de turburări!

6. Iată că în tine, toţi voivozii* lui Israel îşi întrebuinţează puterea ca să verse sînge. * Isa. 1. 23. Mic. 3. 1, 2, 3. Tef. 3. 3.

7. In tine, tatăl şi mama sînt* dispreţuiţi, străinul** este chinuit, orfanul şi văduva sînt asupriţi. * Deut. 27. 16. ** Exod. 22. 21. 22.

8. Tu Imi nesocoteşti* locaşurile Mele cele sfinte, Imi spurci** Sabatele. * Vers. 26. ** Lev. 19. 30. Cap. 23. 38.

9. In tine sînt bîrfitori*, ca să verse sînge; în tine** se mănîncă jertfe idoleşti pe munţi; în mijlocul tău se fac desfrînări. * Exod. 23. 1. Lev. 19. 16. ** Cap. 18. 6, 11.

10. In mijlocul tău, se descopere* goliciunea tatălui; în mijlocul tău, este silită femeia în timpul** necurăţiei ei! * Lev. 18. 7, 8; 20. 11. 1 Cor. 5. 1. ** Lev. 18. 19; 20. 18. Cap. 18. 6.

11. In mijlocul tău, fiecare se dedă la uriciuni cu nevasta aproapelui său, fiecare se spurcă prin amestecare de sînge* cu noră-sa, fiecare necinsteşte** pe soru-sa, pe fiica tatălui său. * Lev. 18. 20; 20. 10. Deut. 22. 22. Ier. 5. 8. Cap. 18. 11. ** Lev. 18. 15; 20. 12. Lev. 18. 9; 20. 17.

12. In tine, se iau* daruri pentru vărsare de sînge. Tu iei dobîndă** şi camătă, jăfuieşti cu sila pe aproapele tău, şi pe Mine Mă† uiţi, zice Domnul, Dumnezeu.“ * Exod. 23. 8. Deut. 16. 19; 27. 25. ** Exod. 22. 25. Lev. 25. 36. Deut. 23. 19. Cap. 18. 13. † Deut. 32. 18. Ier. 3. 21. Cap. 23. 35.

13. „De aceea, iată că bat din mîni* din pricina lăcomiei pe care ai avut-o, şi din pricina sîngelui vărsat în mijlocul tău. * Cap. 21. 17.

14. Iţi va suferi inima*, şi Iţi vor fi mînile destul de tari în zilele cînd voi lucra împotriva ta? Eu, Domnul**, am vorbit, şi voi şi lucra. * Cap. 21. 7. ** Cap. 17. 24.

15. Te voi risipi* printre neamuri, te voi răspîndi în felurite ţări, şi îţi voi nimici** cu desăvîrşire necurăţia din mijlocul tău. * Deut. 4. 27; 28. 25, 64. Cap. 12. 14, 15. ** Cap. 23. 27. 48.

16. Vei fi spurcată astfel de tine însăţi înaintea neamurilor, şi vei şti* că Eu sînt Domnul.“ * Ps. 9. 16. Cap. 6. 7.

17. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, casa lui Israel a ajuns* pentru Mine ca nişte sgură; toţi sînt aramă, cositor, fer, plumb, în cuptorul de topit; au ajuns nişte sgură de argint. * Isa. 1. 22. Ier. 6. 28, etc. Ps. 119. 119.

19. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentru că toţi aţi ajuns nişte sgură, iată că vă voi strînge în mijlocul Ierusalimului.

20. Cum se strînge argintul, arama, ferul, plumbul şi cositorul, în cuptorul de topit şi se suflă în foc ca să se topească, aşa vă voi strînge şi Eu în mînia şi urgia Mea, vă voi pune acolo şi vă voi topi.

21. Da, vă voi strînge şi voi sufla* peste voi cu focul mîniei Mele şi vă veţi topi în el. * Cap. 21. 31.

22. Cum se topeşte argintul în topitoare, aşa veţi fi topiţi voi în mijlocul lui. Şi veţi şti că Eu Domnul, Mi-am vărsat* mînia peste voi.“ * Cap. 20. 8. 33. Vers. 31.

23. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

24. „Fiul omului, spune Ierusalimului: „Eşti o ţară necurăţită, şi neudată de ploaie în ziua mîniei.“

25. Mai marii lui uneltesc* în mijlocul lui, ca să înghită** sufletele, ca un leu care răcneşte şi îşi sfăşie prada; pun mîna† pe bogăţii şi lucruri scumpe, şi măresc numărul văduvelor în mijlocul lui. * Osea 6. 9. ** Mat. 23. 14. † Mic. 3. 11. Tef. 3. 3, 4.

26. Preoţii* lui calcă Legea Mea şi Imi pîngăresc** lucrurile Mele sfînte, nu fac nici o deosebire† între ce este sfînt şi ce nu este sfînt, nici nu învaţă pe oameni să facă deosebire între ce este necurat şi ce este curat, îşi întorc ochii de la Sabatele Mele, şi sînt pîngărit în mijlocul lor. * Mal. 2. 8. ** Lev. 22. 2, etc. 1 Sam. 2. 29. † Lev. 10. 10. Ier. 15. 19. Cap. 44. 23.

27. Căpeteniile* lui sînt în mijlocul lui ca nişte lupi cari îşi sfăşie prada; varsă sînge, pierd sufletele, numai ca să-şi potolească lăcomia de bani. * Isa. 1. 23. Cap. 22. 6. Mic. 3. 2, 3, 9, 10, 11. Tef. 3. 3.

28. Proorocii* lui au pentru ei ten-

cuieli de ipsos, vedenii** înşelătoare, proorocii mincinoase. Ei zic: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu!“ Şi Domnul nu le-a vorbit!
* Cap. 13. 10. ** Cap. 13. 6, 7; 21. 29.

29. Poporul* din ţară se dedă la sîlnicie, fură, asupreşte** pe cel nenorocit şi pe cel lipsit, calcă în picioare pe străin împotriva oricărei dreptăţi!
* Ier. 5. 26, 27, 28. Cap. 18. 12. ** Exod. 22. 21. 23. 9. Lev. 19. 33. Cap. 22. 7.

30. Caut* printre ei un om care să înalţe** un zid, şi să stea în mijlocul spărturii† înaintea Mea pentru ţară, ca să n'o nimicesc; dar nu găsesc niciunul!
* Ier. 5. 1. ** Cap. 13. 5. † Ps. 106. 23.

31. Îmi voi vărsa urgia* peste ei, îi voi nimici cu focul mîniei Mele, şi le voi întoarce faptele** asupra capului lor, zice Domnul, Dumnezeu.“
* Vers. 22. ** Cap. 9. 10; 11. 21. 16. 43.

Cele două surori curve, Samaria şi Ierusalimul.

23 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, erau două* femei, fiice ale aceleiaşi mame.
* Ier. 3. 7, 8, 10. Cap. 16. 46.

3. Ele au curvit* în Egipt, au curvit în tinereţa** lor; acolo le-au fost strînse ţîţele, acolo le-a fost atins sînul fecioresc.
* Lev. 17. 7. Ios. 24. 14. Cap. 20. 8. ** Cap. 16. 22.

4. Cea mai mare se chema Ohola, şi sora ei Oholiba. Erau* ale Mele, şi au născut fii şi fiice.“ Ohola este Samaria; Oholiba este Ierusalimul.
* Cap. 16. 8, 20.

5. Ohola nu Mi-a fost credincioasă; s'a aprins de dragoste pentru ibovnicii ei, după Asirieni*, vecinii ei,
* 2 Reg. 15. 19; 16. 7; 17. 3. Osea 8. 9.

6. îmbrăcaţi cu ştofe văpsite în albastru, dregători şi căpetenii, toţi tineri şi plăcuţi, călăreţi călări pe cai.

7. Ea a curvit cu ei, cu toată fruntea copiilor Asiriei; s'a spurcat cu toţi aceia pentru cari umbla nebună, s'a spurcat cu toţi idolii lor.

8. Nu s'a lăsat nici de curviile ei* din Egipt, căci aceştia se culcaseră cu ea în tinereţa ei, îi atinseseră sînul fecioresc, şi îşi vărsaseră curviile peste ea.
* Vers. 3.

9. De aceea, am dat-o în mînile ibovnicilor ei, în mînile copiilor Asiriei*, pentru cari se aprinsese de dragoste.
* 2 Reg. 17. 3, 4, 5, 6, 23; 18. 9, 10, 11.

10. Ei i-au descoperit* goliciunea, i-au luat fiii şi fiicele, şi pe ea au ucis-o cu sabia, de i s'a dus vestea printre femei, după judecăţile făcute de ei asupra ei.
* Cap. 16. 37, 41.

11. Sora* ei Oholiba a văzut lucrul acesta, şi a fost mai fără frîu**, de cît ea în patima ei; şi a întrecut pe sorusa în curvii.
* Ier. 3. 8. ** Ier. 3. 11. Cap. 16. 47, 51.

12. Ea s'a aprins de dragoste după copiii Asiriei*, după dregători** şi căpetenii, vecinii ei, îmbrăcaţi în chip strălucit, călăreţi călări pe cai, toţi tineri şi plăcuţi.
* 2 Reg. 16. 7, 10. 2 Cron. 28. 16—23. Cap. 16. 28. ** Vers. 6. 23.

13. Am văzut că se spurcase, întocmai ca cea dintîi din amîndouă.

14. Ea a mers chiar mai departe în curviile ei. A zărit pe ziduri nişte zugrăveli de bărbaţi, nişte icoane de Haldei zugrăviţi cu coloare roşie,

15. cu brîie împrejurul coapselor lor, cu turbane de felurite colori pe cap, toţi avînd înfăţişarea unor viteji, după felul Babilonenilor, a căror ţară de naştere este Haldea; şi s'a* aprins după ei,
* 2 Reg. 24. 1. Cap. 16. 29.

16. la cea dintîi privire, şi le-a trimes soli în Haldea.

17. Şi copiii Babilonului au venit la ea, în patul de dragoste, şi au spurcat-o cu curviile lor. Aşa că ea s'a spurcat cu ei, şi apoi inima i s'a înstrăinat* de ei.
* Vers. 22. 28.

18. Şi cînd şi-a desgolit ea necurăţia, şi-a descoperit goliciunea, şi inima* Mea s'a înstrăinat de ea, cum se înstrăinase şi de soru-sa.
* Ier. 6. 8.

19. Dar ea şi-a înmulţit curviile tot mai mult, gîndindu-se iarăş la zilele tinereţei ei, cînd curvea* în ţara Egiptului.
* Vers. 3.

20. Ea s'a aprins după nişte necuraţi, a căror carne* era ca a măgarilor, şi a căror apropiere era ca a armăsarilor.
* Cap. 16. 26.

21. Astfel, ţi-ai înoit iarăş nelegiuirile tinereţei tale, cînd Egiptenii îţi strîngeau ţîţele, din pricina sînului tău fecioresc.

22. Deaceea, Oholiba, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că aţîţ* împotriva ta pe ibovnicii tăi, de cari ţi-ai înstrăinat inima, şi-i aduc din toate părţile împotriva ta:
* Cap. 16. 37. Vers. 28.

23. pe Babiloneni şi pe toţi Haldeii, căpitani*, voivozi şi domni, şi pe toţi copiii Asiriei împreună cu ei, tineri** şi plăcuţi, toţi dregători şi căpetenii, oameni vestiţi, toţi călări pe cai.
* Ier. 50. 21. ** Vers. 12.

24. Ei vin împotriva ta cu arme, cară şi roţi, şi cu o mulţime de popoare. Cu scut, pavăză şi coifuri, înaintează de toate părţile împotriva ta. Lor le încredinţez judecata, şi te vor judeca după legile lor.

25. Te fac să-Mi simţi gelozia, şi se vor purta cu urgie cu tine. Iţi vor tăia nasul şi urechile, şi sămînţa ta va cădea lovită de sabie. Iţi vor lua fiii şi fiicele, şi ce-ţi va mai rămînea, va fi mîncat de foc.

26. Te* vor desbrăca de haine, şi vor lua podoabele scumpe cu cari te găteşti. *Cap. 16. 39.

27. Voi* pune astfel capăt nelegiuirilor tale şi curviilor** tale din ţara Egiptului. Aşa că nu-ţi vei mai îndrepta privirile spre ei, şi nu te vei mai gîndi la Egipt. *Cap. 16. 41; 22. 15. **Vers. 3, 19.

28. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, te dau în mînile acelora pe cari îi urăşti*, în mînile acelora de cari ţi s'a înstrăinat** inima. *Cap. 16. 37. **Vers. 17.

29. Se vor purta cu ură cu tine; îţi vor ridica toate bogăţiile, şi te vor lăsa goală*, goală de tot. Ruşinea necurăţiilor tale se va descoperi, ruşinea nelegiuirilor şi curviilor tale. *Cap. 16. 39. Vers. 26.

30. Lucrurile acestea ţi se vor întîmpla, pentrucă ai curvit* cu neamurile, pentrucă te-ai spurcat cu idolii lor. *Cap. 6. 9.

31. Ai mers pe calea sorei tale, deaceea, şi Eu îţi pun potirul* ei în mînă. *Ier. 25. 15, etc.

32. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Vei bea potirul sorei tale, cel larg şi adînc; vei ajunge de rîs* şi de batjocură. Incape mult în el! *Cap. 22. 4, 5.

33. Te vei umplea de beţie şi durere; căci potirul sorei tale Samaria este un potir de groază şi spaimă!

34. Il vei bea* şi îl vei goli, îi vei roade cioburile, şi-ţi vei sfîşia ţîţele. Căci Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu.“ *Ps. 75. 8. Isa. 51. 17.

35. Deaceea aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă M'ai uitat*, pentrucă M'ai aruncat** la spate-ţi, poartă-ţi şi tu acum pedeapsa nelegiuirilor şi curviilor tale.“ *Ier. 2. 32; 3. 21; 13. 25. Cap. 22. 12. **1 Reg. 14. 9. Neem. 9. 26.

36. Domnul mi-a zis: „Fiul omului, vrei să judeci* pe Ohola şi pe Oholiba? Pune-le înainte urîciunile** lor! *Cap. 20. 4; 22. 2. **Isa. 58. 1.

37. Ele s'au dedat la preacurvie, şi pe mînile lor este* sînge: au preacurvit cu idolii lor; şi copiii pe cari Mi-i** născuseră, i-au trecut prin foc în cinstea lor, ca să-i mănînce!
*Cap. 16. 38. Vers. 45. **Cap. 16. 20, 21, 36, 45; 20. 26, 31.

38. Afară de aceasta iată ce Mi-au mai făcut: Mi-au spurcat Locaşul cel sfînt în aceiaş zi, şi Mi-au pîngărit* Sabatele. *Cap. 22. 8.

39. Căci dupăcă şi-au jertfit copiii la idolii lor, tot în ziua aceea s'au dus şi în Locaşul Meu cel sfînt, ca să-l spurce. Iată* ce au făcut în Casa Mea.
*2 Reg. 21. 4.

40. Au umblat chiar după oamenii, cari veneau de departe, le-au trimes soli*, şi iată că ei au venit. Pentru ei te-ai scăldat tu**, te-ai sulemenit† la ochi, şi te-ai gătit cu podoabele tale;
*Isa. 57. 9. **Rut 3. 3. †2 Reg. 9. 30. Ier. 4. 30.

41. ai şezut pe un pat măreţ*, înaintea căruia era întinsă o masă, pe care ai pus** tămîia şi untdelemnul Meu.
*Est. 1. 6. Isa. 57. 7. Amos 2. 8; 6. 4. **Prov. 7. 17. Cap. 16. 18, 19. Osea 2. 8.

42. S'au auzit strigătele unei mulţimi vesele; şi cu mulţimea aceasta de oameni de rînd au adus nişte beţivi din pustie, cari au pus brăţări în mînile celor două surori şi mîndre cununi pe capetele lor.

43. Am zis atunci cu privire la curva cea bătrînă: „Şi acum îşi va urma ea oare curviile, şi tot vor mai veni la ea?“

44. Şi au venit la ea cum vin la o curvă; aşa s'au dus la Ohola şi Oholiba, la aceste femei nelegiuite.

45. De aceea oamenii fără prihană le vor osîndi*, cum se osîndesc femeile preacurve, cum se osîndesc cele ce varsă sînge; căci sînt prea curve, şi au sînge** pe mîni. *Cap. 16. 38. **Vers. 37.

46. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Voi aduce* împotriva lor o mulţime de gloată mare, şi le voi da pradă chinului şi jafului. *Cap. 16. 40.

47. Adunarea le va ucide* cu pietre, şi le va doborî cu lovituri de sabie; le vor ucide** fiii şi fiicele lor, şi le vor arde casele cu foc.
*Cap. 16. 40. **2 Cron. 36. 17, 19. Cap. 24. 21.

48. Voi face astfel să înceteze nelegiuirea* în ţară; ca** toate femeile să ia învăţătură, şi să nu mai facă o nelegiuire ca a voastră!
*Cap. 22. 15. Vers. 27. **Deut. 13. 11. 2 Pet. 2. 6.

49. Vi se va răsplăti astfel nelegiui-

rea, şi veţi purta păcatele* săvîrşite cu idolii voştri, şi veţi şti** că Eu sînt Domnul, Dumnezeu!“

*Vers. 35. **Cap. 20. 38, 42, 44; 25. 5.

Dărîmarea Ierusalimului.

24 1. În anul al nouălea, în ziua a zecea a lunii a zecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, scrie numele zilei acesteia, numele zilei de azi! Căci chiar în ziua aceasta* se apropie împăratul Babilonului de Ierusalim.

*2 Reg. 25. 1. Ier. 39. 1; 52. 4.

3. Spune o pildă acestei case* de îndărătnici, şi zi-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pune, pune cazanul**, şi toarnă apă în el!

*Cap. 17. 12. **Ier. 1. 13. Cap. 11. 3.

4. Pune bucăţi de carne în el, toate bucăţile cele bune, coapsa şi spata, şi umple-l cu cele mai bune oase.

5. Alege ce e mai bun din turmă, şi pune lemnele grămadă supt cazan; fă-l să fiarbă în clocot mare, şi să fiarbă şi oasele din el.“

6. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Vai de cetatea cea setoasă* de sînge, cazanul cel plin de rugină, şi de pe care nu se ia rugina! Scoateţi bucăţile din el unele după altele, fără să trageţi** la sorţi. *Cap. 22. 3; 28. 37. Vers. 9. **2 Sam. 8. 2. Ioel 3. 3. Obad. 11. Nah. 3. 10.

7. Căci sîngele pe care l-a vărsat ea este încă în mijlocul ei. L-a pus pe stînca goală, nu l-a vărsat* pe pămînt, ca să-l acopere apoi cu ţărînă.

*Lev. 17. 13. Deut. 12. 16, 24.

8. Ca să-Mi arăt urgia, ca să Mă răzbun, i-am vărsat* sîngele pe stînca goală, pentruca să nu fie acoperit.

*Mat. 7. 2.

9. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Vai* de cetatea cea setoasă de sînge! Vreau să fac un rug mare! *Vers. 6. Nah. 3. 1. Hab. 2. 12.

10. Ingrămădeşte multe lemne, aprinde focul, fierbe bine carnea, fă fertura groasă, ca să se ardă şi ciolanele.

11. Apoi pune cazanul gol pe jăratic, ca să se încălzească, să i se înferbînte arama, să i se topească* murdăria din lăuntru, şi să i se steargă rugina. *Cap. 22. 15.

12. Trudă de geaba! Căci rugina de care este plin nu se deslipeşte de el; rugina nu se va lua de pe el de cît prin foc,

13. şi tu doreşti iarăş nelegiuire în spurcăciunea ta! Pentrucă am vrut să te curăţ şi nu te-ai făcut curată, nu vei mai fi curăţită de spurcăciunea ta pînă* Imi voi potoli mînia asupra ta. *Cap. 5. 13; 8. 18; 16. 42.

14. Eu, Domnul*, am vorbit! Lucrul acesta se va întîmpla, şi Eu îl voi împlini! Nu Mă voi lăsa, nu** voi avea milă, nici nu Mă voi căi. Vei fi judecată după puterea ta şi după faptele tale, zice Domnul, Dumnezeu.“

*1 Sam. 15. 29. **Cap. 5. 11.

15. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, iată, îţi voi răpi printr'o lovitură ce ţi-e mai scump în ochi. Dar să nu te jăleşti, nici să nu plîngi, şi să nu-ţi curgă lacrămile pentru ea.

17. Suspină în tăcere, dar nu plînge* ca la morţi! Leagă-ţi turbanul**, pune-ţi încălţămintea† în picioare, nu-ţi acoperi†† barba, şi nu mînca pînea de jale!“ *Ier. 16. 5, 6, 7. **Lev. 10. 6; 21. 10. †2 Sam. 15. 30. ††Mic. 3. 7.

18. Vorbisem poporului dimineaţa, şi seara mi-a murit nevasta. A doua zi dimineaţa, am făcut cum mi se poruncise.

19 Poporul mi-a zis: „Nu vrei să ne lămureşti* ce înseamnă pentru noi ceeace faci?“ *Cap. 12. 9; 37. 18.

20. Eu le-am răspuns: „Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

21. „Spune casei lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi pîngări* Locaşul Meu cel sfînt, fala puterii voastre, ce vă e mai scump** în ochi, lucrul iubit de voi; şi fiii† voştri şi fiicele voastre, pe cari i-aţi lăsat după voi, vor cădea ucişi de sabie.

*Ier. 7. 14. Cap. 7. 20, 21, 22. **Ps. 27. 4. †Cap. 23. 47.

22. Şi atunci veţi face cum am făcut şi eu. Nu* vă veţi acoperi barba şi nu veţi mînca pînea de jale,

*Ier. 16. 6, 7. Vers. 17

23. veţi sta cu turbane pe cap şi cu încălţămintea în picioare, nu* vă veţi jăli şi nici nu veţi plînge; ci veţi tînji** pentru nelegiuirile voastre, şi vă veţi văita între voi.

*Iov 27. 15. Ps. 78. 64. **Lev. 26. 39. Cap. 33. 10.

24. Ezechiel* va fi un semn pentru voi. Veţi face întocmai cum a făcut el. Şi** cînd se vor întîmpla aceste lucruri, veţi şti† că Eu sînt Domnul, Dumnezeu. *Isa. 20. 3. Cap. 4. 3; 12. 6, 11. **Ier. 17. 15. Ioan 13. 19; 14. 29. †Cap. 6. 7; 25. 5.

25. Tu, însă, fiul omului, în ziua cînd le voi răpi ceeace face tăria * lor, bucuria şi fala lor, ce le este scump ochilor şi lucrul iubit de ei, pe fiii şi fiicele lor, * Vers. 21.

26. în ziua aceea, va veni un fugar * la tine, ca să-ţi dea de ştire şi să auzi cu urechile tale. * Cap. 33. 21, 22.

27. In* ziua aceea, ţi se va deschide gura odată cu a fugarului, vei vorbi, şi nu vei mai fi mut. Vei fi** un semn pentru ei, şi vor şti că Eu sînt Domnul." * Cap. 3. 26, 27; 29. 21; 33. 22. ** Vers. 24.

25 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-ţi* faţa spre copiii** lui Amon, şi prooroceşte împotriva lor! * Cap. 6. 2; 35. 2. ** Ier. 49. 1, etc. Cap. 21. 28. Amos 1. 13. Ţef. 2. 9.

3. Spune copiilor lui Amon: „Ascultaţi Cuvîntul Domnului, Dumnezeu! Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă* ai zis: „Ha! Ha!" sfîntului Meu Locaş, cînd era pîngărit, ţării lui Israel, cînd era pustiită, şi casei lui Iuda, cînd se ducea în robie, * Prov. 17. 5. Cap. 26. 2.

4. de aceea, iată, te dau în stăpînirea fiilor Răsăritului; ei îşi vor aşeza staulele în mijlocul tău şi îşi vor face locuinţele în tine; îţi vor mînca roadele, şi îţi vor bea laptele.

5. Voi face din Raba* un ocol** de cămile, şi din ţara copiilor lui Amon o stînă de oi, ca să ştiţi† că Eu sînt Domnul! * Cap. 21. 20. ** Isa. 17. 2; 32. 14. Ţef. 2. 14, 15. † Cap. 24. 24; 26. 6; 35. 9.

6. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă ai bătut din mîni*, şi ai dat din picior, pentrucă te-ai bucurat** în chip batjocuritor şi din adîncul sufletului de ţara lui Israel, * Iov. 27. 23. Plin. 2. 15. Ţef. 2. 15. ** Cap. 36. 5. Ţef. 2. 8, 10.

7. de aceea, iată că Imi întind* mîna peste tine, şi te dau pradă neamurilor; te şterg din mijlocul popoarelor, te scot din numărul ţărilor, şi te nimicesc. Şi vei şti că Eu sînt Domnul!" * Cap. 35. 3.

8. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă Moabul* şi Seirul** au zis: „Iată, casa lui Iuda a ajuns ca toate neamurile!" * Isa. 15; 16. Ier. 48. 1, etc. Amos 2. 1. ** Cap. 35. 2, 5. 12.

9. De aceea, deschid ţinutul Moabului din spre cetăţi, dinspre cetăţile lui dela hotare, cari sînt podoaba ţării şi anume: Bet-leşimotul, Baal-Meonul şi Chiriataim,

10. îl deschid şi-l dau în stăpînire fiilor* Răsăritului împreună cu ţara Amoniţilor, ca să nu mai fie pomeniţi** printre neamuri copiii lui Amon. * Vers. 4. ** Cap. 21. 32.

11. Imi voi împlini judecăţile împotriva Moabului! Şi vor şti că Eu sînt Domnul."

12. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă Edomul* s'a dedat la răzbunare faţă de casa lui Iuda, pentrucă s'a făcut vinovat şi s'a răzbunat pe ea, * 2 Cron. 28. 17. Ps. 137. 7. Ier. 49. 7, 8, etc. Cap. 35. 2, etc. Amos 1. 11. Obad. 10, etc.

13. de aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Imi întind mîna împotriva Edomului, îi voi nimici cu desăvîrşire oamenii şi vitele, îl voi preface într'un pustiu, dela Teman pînă la Dedan; vor cădea loviţi de sabie.

14. Imi voi răzbuna* pe Edom prin poporul Meu Israel. El va face Edomului după mînia şi urgia Mea; ca să vadă răzbunarea Mea, zice Domnul, Dumnezeu." * Isa. 11. 14. Ier. 49. 2.

15. „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă* Filistenii** s'au dedat la răzbunare, pentrucă s'au răzbunat în chip batjocoritor şi din adîncul sufletului, voind să nimicească totul, în ura lor străveche, * Ier. 25. 20; 47. 1, etc. Ioel 3. 4, etc. Amos 1. 6. ** 2 Cron. 28. 18.

16. aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că Imi întind mîna* împotriva Filistenilor, nimicesc cu desăvîrşire pe Cheretiţi**, şi prăpădesc tot ce a mai rămas† pe coasta mării, * Ţef. 2. 4, etc. ** 1 Sam. 30. 14. † Ier. 47. 4.

17. Mă voi năpusti* cu mare răzbunare asupra lor, pedepsindu-i cu urgie. Şi vor şti** că Eu sînt Domnul, cînd Imi voi răzbuna pe ei." * Cap. 5. 15. ** Ps. 9. 16.

Proorocie împotriva Tirului şi Sidonului.

26 1. In anul al unsprezecelea, în ziua întîi a lunii, cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, pentrucă* Tirul a zis despre Ierusalim: „Ha! Ha!** Este zdrobită poarta popoarelor! Şi se întoarce la mine! Mă voi îmbogăţi, căci el a rămas pustiu!" * Isa. 23. Ier. 25. 22; 47. 4. Amos 1. 9. Zah. 9. 2. ** Cap. 25. 3; 36. 2.

3. deaceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată că am necaz pe tine, Tirule, şi voi aduce împotriva ta multe neamuri, cum îşi ridică marea valurile!

4. Ele vor dărîma zidurile Tirului, îi vor surpa turnurile, îi voi răzui şi ţărîna, şi o voi face * o stîncă goală.
* Vers. 14.

5. Va rămînea în mare ca un loc unde se vor întinde mreji * de prins peşte; Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu. Va fi prada neamurilor!
* Cap. 27. 32.

6. Cetăţile din ţinutul lui vor fi trecute prin sabie. Şi vor şti * astfel că Eu sînt Domnul."
* Cap. 25. 5.

7. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că aduc dela miazănoapte împotriva Tirului pe Nebucadneţar, împăratul Babilonului, împăratul * tuturor împăraţilor, cu cai, cară, călăreţi, şi cu o mare mulţime de popoare.
* Ezra. 7. 12. Dan. 2. 37.

8. El va nimici cu sabia cetăţile din ţinutul tău; va face şanţuri * de apărare împotriva ta, va ridica întărituri, şi va ridica scutul împotriva ta.
* Cap. 21. 22.

9. Va îndrepta loviturile berbecilor săi împotriva zidurilor tale, şi îţi va surpa turnurile cu maşinile lui.

10. Mulţimea cailor lui te va acoperi de praf, zidurile tale se vor cutremura de vuietul călăreţilor, roţilor şi carălor, cînd va intra Nebucadneţar pe porţile tale cum se intră într'o cetate cucerită.

11. Va călca toate uliţele tale cu copitele cailor lui, şi-ţi va ucide poporul cu sabia, şi stîlpii mîndriei tale vor cădea la pămînt.

12. Îţi vor ridica bogăţiile, îţi vor prăda mărfurile, îţi vor surpa zidurile, îţi vor dărîma casele tale cele plăcute, şi vor arunca în ape pietrele, lemnele şi ţărîna ta.

13. Voi * face să înceteze astfel glasul ** cîntecelor tale, şi nu se va mai auzi sunetul arfelor tale. * Isa. 14. 11; 24. 8. Ier. 7. 34; 16. 9; 25. 10. ** Isa. 23. 16. Cap. 28. 13. Apoc. 18. 22.

14. Te * voi face o stîncă goală; vei fi ca un loc în mare unde se vor întinde mreji de prins peştii; şi nu vei mai fi zidit la loc. Căci Eu, Domnul, am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu."
* Vers. 4, 5.

15. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu despre Tir: „Se vor cutremura * ostroavele de vuietul căderii tale, de gemetele răniţilor şi de măcelul din mijlocul tău. * Ier. 49. 21. Vers. 18. Cap. 27. 28; 31. 16.

16. Toţi voivozii mării * se dau jos ** de pe scaunele lor de domnie, îşi scot mantalele, şi îşi lapădă hainele cusute la gherghef; se învelesc în spaimă, şi stau † pe pămînt; într'una tremură †† de groază, şi stau înmărmuriţi *† din pricina ta. * Isa. 23. 8. ** Iona 3. 6. † Iov 2. 13. †† Cap. 32. 10. *† Cap. 27. 35.

17. Ei fac o cîntare de jale * asupra ta, şi-ţi zic: „Vai, cum ai fost nimicit, tu, care erai locuit de ceice străbat mările, cetate vestită, care erai puternică ** pe mare! Cum a fost nimicită cetatea aceasta cu locuitorii ei, cari băgau groaza în toţi cei dimprejur!
* Cap. 27. 32. Apoc. 18. 9. ** Isa. 23. 4.

18. Acum tremură * ostroavele în ziua căderii tale, stau îngrozite ostroavele mării de sfîrşitul tău. * Vers. 15.

19. Căci aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Cînd te voi preface într'o cetate pustie, ca cetăţile cari n'au locuitori, cînd voi ridica împotriva ta adîncul, şi cînd te vor acoperi apele cele mari,

20. te voi pogorî împreună cu ceice * se pogoară în groapă, la poporul de odinioară, şi te voi aşeza în adîncimile pămîntului, în singurătăţi vecinice, lîngă ceice s'au pogorît în groapă, ca să nu mai fii locuită şi să nu te mai scoli în ţara ** celor vii.
* Cap. 32. 18, 24. ** Cap. 32. 23, 26, 27, 32.

21. Te voi nimici * cu desăvîrşire, şi nu vei mai fi; te vor căuta **, şi nu te vor mai găsi niciodată, zice Domnul, Dumnezeu." * Cap. 27. 36; 28. 19. ** Ps. 37. 36.

27 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Şi tu, fiul omului, rosteşte * această cîntare de jale asupra Tirului!
* Cap. 19. 1; 26. 17; 28. 12; 32. 2.

3. Spune Tirului: „Tu, care * stai pe malul mării, şi faci negoţ ** cu popoarele unui mare număr de ostroave, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Tirule, tu ziceai: „Eu † sînt de o desăvîrşită frumuseţă!"
* Cap. 28. 2. ** Isa. 23. 3. † Cap. 28. 12.

4. Ţinutul tău este în inima mărilor, şi cei ce te-au zidit te-au făcut desăvîrşit de frumos.

5. Cu chiparoşi din Senir * ţi-au făcut toate laturile corăbiilor. Au luat cedri din Liban, ca să-ţi ridice catargurile; * Deut. 3. 9.

6. lopeţile ţi le-au făcut din stejari de Basan, şi laviţele cu fildeş prins în cimişir, adus din ostroavele * Chitim. * Ier. 2. 10.

7. Pînzele cari-ţi slujeau ca steag erau de in subţire din Egipt, cusut la gherghef, iar învelitoarea ta era de purpură albastră şi roşie, din ostroavele Elişei.

8. Locuitorii Sidonului şi Arvadului îţi erau vîslaşi, şi cei mai înţelepţi din mijlocul tău, Tirule, îţi erau cîrmaci.

9. Bătrînii * Ghebalului şi lucrătorii lui iscusiţi erau la tine, şi-ţi dregeau crăpăturile. Toate corăbiile mării cu marinarii lor erau la tine, ca să facă schimb de mărfuri cu tine.
* 1 Reg. 5. 18. Ps. 83. 7.

10. Cei din Persia, din Lud şi din Put *, slujeau în oastea ta, ca oameni de război; ei îşi spînzurau în tine scutul şi coiful, şi-ţi dădeau strălucire.
* Ier. 46. 9. Cap. 30. 5; 38. 5.

11. Cei din Arvad îţi umpleau zidurile cu războinicii tăi, şi oamenii viteji erau în turnurile tale. Ei îşi atîrnau pavezele pe toate zidurile tale, şi-ţi desăvîrşeau astfel frumuseţa *. * Vers. 8.

12. Cei din Tars * făceau negoţ cu tine, cu tot felul de mărfuri pe cari le aveai din belşug. Veneau la tîrgul tău cu argint, cu fer, cu cositor şi cu plumb. * Fac. 10. 4. 2 Cron. 20. 36.

13. Iavanul *, Tubalul şi Meşecul făceau negoţ cu tine; dădeau robi şi unelte de aramă ** în schimbul mărfurilor tale. * Fac. 10. 2. ** Apoc. 18. 13.

14. Cei din casa Togarmei * aduceau la tîrgul tău cai, călăreţi şi catîri.
* Fac. 10. 3. Cap. 38. 6.

15. Cei din Dedan * făceau negoţ cu tine; negoţul multor ostroave trecea prin mînile tale; îţi aduceau ca bir coarne de fildeş şi de abanos. * Fac. 10. 7.

16. Siria făcea negoţ cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine; ei veneau la tîrgul tău cu smaragd, purpură, şi materii pestriţe cu in subţire, mărgean şi agat.

17. Iuda şi ţara lui Israel făceau negoţ cu tine; îţi dădeau grîu * de Minit **, turte, miere, untdelemn şi leac alinător †, în schimbul mărfurilor tale.
* 1 Reg. 5. 9, 11. Ezra 3. 7. Fapt. 12. 20. ** Judc. 11. 33. † Ier. 8. 22.

18. Damascul făcea negoţ cu tine, cu marele număr de lucruri făcute de tine, cu tot felul de mărfuri, pe cari le aveai din belşug; îţi dădea vin din Helbon şi lînă albă.

19. Vedanul şi Iavanul, dela Uzal, veneau la tîrgul tău; fer lucrat, casie şi trestie mirositoare, erau schimbate cu tine.

20. Dedanul * făcea negoţ cu tine cu învelitori de pus pe cal. * Fac. 25. 3.

21. Arabia şi toţi voivozii Chedarului * erau negustorii tăi, şi-ţi aduceau miei, berbeci şi ţapi. * Fac. 25. 13. Isa. 60. 7.

22. Negustorii din Seba * şi din Raema făceau negoţ cu tine; îţi plăteau cu cele mai bune mirezme, cu pietre scumpe şi aur, mărfurile tale.
* Fac. 10. 7. 1 Reg. 10. 1, 2. Ps. 72. 10, 15. Isa. 60. 6.

23. Haranul *, Canehul şi Edenul, negustorii din Seba **, din Asiria, din Chilmad, făceau negoţ cu tine;
* Fac. 11. 31. 2 Reg. 19. 12. ** Fac. 25. 3.

24. făceau negoţ cu tine de haine scumpe, de mantale de purpură albastră şi cusături la gherghef, de covoare scumpe puse în lăzi de funii, sucite şi bine împletite, aduse la tîrgul tău.

25. Corăbiile * din Tars îţi aduceau mărfurile pe mare; erai în culmea bogăţiei şi slavei, în inima ** mărilor! —
* Ps. 48. 7. Isa. 2. 16; 23. 14. ** Vers. 4.

26. Vîslaşii tăi te duceau pe ape mari: dar un vînt * dela răsărit te va sfărîma în inima mărilor! * Ps. 48. 7.

27. Bogăţiile tale *, tîrgurile tale şi mărfurile tale, marinarii şi cîrmacii tăi, ceice îţi dreg crăpăturile corăbiilor, şi ceice fac schimb de mărfuri cu tine, toţi oamenii de război cari sînt în tine, şi toată mulţimea, care este în mijlocul tău, se vor prăbuşi în inima mărilor, în ziua căderii tale.
* Prov. 11. 4. Vers. 34. Apoc. 18. 9, etc.

28. Toate valurile mării se vor cutremura * de ţipetele cîrmacilor tăi!
* Cap. 26. 15, 18.

29. Şi toţi vîslaşii *, marinarii, toţi cîrmacii de pe mare, se vor da jos din corăbii şi vor păşi pe uscat. * Apoc. 18. 17, etc.

30. Vor striga cu glas tare din pricina ta, şi vor scoate ţipete amarnice. Îşi vor arunca ţărînă * în cap şi se vor tăvăli ** în cenuşă.
* Iov 2. 12. Apoc. 18. 19. ** Est. 4. 1, 3. Ier. 6. 26.

31. Îşi vor rade * capul din pricina ta, şi se vor îmbrăca în saci, te vor plînge cu sufletul amărît, şi cu mîhnire mare.
* Ier. 16. 6; 47. 5. Mic. 1. 16.

32. In durerea lor, vor * face un cîntec de jale asupra ta, te vor boci, şi vor zice: „Cine era ** ca Tirul, cel nimicit în mijlocul mării?“
* Cap. 26. 17. Vers. 2. ** Apoc. 18. 18.

33. Cînd * ieşeau mărfurile tale pe mări, săturai un mare număr de popoare; cu belşugul avuţiilor şi măr-

furilor tale, îmbogăţeai pe împăraţii pămîntului. * Apoc. 18. 19.

34. Acum însă eşti sfărîmat * de mări, negoţul ** tău a pierit în adîncimea apelor, şi toată mulţimea ta de oameni s'a cufundat odată cu tine!

* Cap. 26. 19. ** Vers. 27.

35. Toţi locuitorii * ostroavelor stau înmărmuriţi din pricina ta, împăraţii lor stau cu părul vîlvoi de groază, şi le tremură faţa! * Cap. 26. 15, 16.

36. Negustorii popoarelor fluieră * asupra ta! Eşti nimicit ** de tot, şi te-ai dus pentru totdeauna!"

* Ier. 18. 16. ** Cap. 26. 21.

28 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, spune voivodului Tirului: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă ţi s'a îngîmfat inima şi ai zis *: „Eu sînt Dumnezeu, şi şed pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu în mijlocul ** mărilor", măcar că nu eşti decît om † şi nu eşti Dumnezeu, măcar că îţi dai ifose ca şi cînd ai fi Dumnezeu.

* Vers. 9. ** Cap. 27. 3, 4. † Isa. 31. 3.

3. Iată că eşti mai înţelept * decît Daniel, nicio taină nu este ascunsă de tine; * Zah. 9. 2.

4. prin înţelepciunea şi priceperea ta ţi-ai făcut avere, şi ţi-ai grămădit aur şi argint în vistieriile tale;

5. prin marea ta înţelepciune * şi prin negoţul tău ţi-ai mărit bogăţiile, şi prin bogăţiile tale inima ţi s'a îngîmfat foarte mult. * Ps. 62. 10. Zah. 9. 3.

6. Deaceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pentrucă îţi dai ifose ca şi cînd ai fi Dumnezeu,

7. iată că voi aduce împotriva ta nişte străini, pe cele mai * asupritoare dintre popoare, cari vor scoate sabia împotriva înţelepciunii tale strălucitoare, şi-ţi vor pîngări frumuseţa.

* Cap. 30. 11; 31. 12; 32. 12.

8. Te vor arunca în groapă, şi vei muri ca ceice cad străpunşi de lovituri, în mijlocul mărilor.

9. Vei mai * zice tu atunci în faţa ucigaşului tău: „Sînt Dumnezeu," măcar că eşti om şi nu Dumnezeu, supt mîna celui ce te va ucide? * Vers. 2.

10. Vei muri de moartea celor netăiaţi împrejur *, de mîna străinilor! Căci Eu am vorbit, zice Domnul, Dumnezeu." * Cap. 31. 18; 32. 19, 21, 25, 27.

11. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

12. „Fiul omului, fă un cîntec de jale * asupra împăratului Tirului, şi spune-i: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: ajunsesei la cea mai înaltă desăvîrşire, erai plin de înţelepciune **, şi desăvîrşit în frumuseţă.

* Cap. 27. 2. ** Cap. 27. 3. Vers. 3.

13. Stăteai în Eden *, grădina lui Dumnezeu, şi erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe: cu sardonic, cu topaz, cu diamant, cu hrisolit, cu onix, cu iaspis, cu safir, cu rubin, cu smaragd, şi cu aur; timpanele ** şi flautele erau în slujba ta, pregătite pentru ziua cînd ai fost făcut.

* Cap. 31. 8, 9. ** Cap. 26. 13.

14. Erai un heruvim * ocrotitor, cu aripile întinse; te pusesem pe muntele ** cel sfînt al lui Dumnezeu, şi umblai prin mijlocul pietrelor scînteietoare. * Exod. 25. 20. Vers. 16. ** Cap. 20. 40.

15. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, cînd ai fost făcut, pînă în ziua cînd s'a găsit nelegiuirea în tine.

16. Prin mărimea negoţului tău te-ai umplut de sîlnicie, şi ai păcătuit; de aceea te-am aruncat de pe muntele lui Dumnezeu, şi te nimicesc, heruvim ocrotitor *, din mijlocul pietrelor scînteietoare. * Vers. 14.

17. Ţi s'a îngîmfat * inima din pricina frumuseţii tale, ţi-ai stricat înţelepciunea cu strălucirea ta. De aceea, te arunc la pămînt, te dau privelişte împăraţilor. * Vers. 2, 5.

18. Prin mulţimea nelegiuirilor tale, prin nedreptatea negoţului tău, ţi-ai spurcat locaşurile sfinte; de aceea, scot din mijlocul tău un foc, care te mistuie, şi te prefac în cenuşă pe pămînt, înaintea tuturor celor ce te privesc.

19. Toţi cei ce te cunosc între popoare rămîn uimiţi din pricina ta; eşti nimicit *, şi nu vei mai fi niciodată!"

* Cap. 26. 21; 27. 36.

20. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Fiul omului, întoarce-ţi * faţa spre Sidon **, şi prooroceşte împotriva lui! * Cap. 6. 2; 25. 2; 29. 2. ** Isa. 23. 4, 12. Ier. 25. 22; 27. 3. Cap. 32. 30.

22. Spune: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată * că am necaz pe tine, Sidonule, şi voi fi proslăvit în mijlocul tău; ca să se ştie ** că Eu sînt Domnul, cînd Îmi voi împlini jude-

căţile împotriva lui, şi cînd Îmi voi arăta sfinţenia † în mijlocul lui.
* Exod. 14. 4, 17. Cap. 39. 13. ** Ps. 9. 16. † Cap. 20. 41; 36. 23. Vers. 25.

23. Voi trimete ciuma * în el, voi face să curgă sîngele pe uliţele lui; vor cădea morţii în mijlocul lui, ucişi de sabia care va veni din toate părţile să-i lovească, şi vor şti astfel că Eu sînt Domnul. * Cap. 38. 22.

24. Atunci el nu va mai fi pentru casa lui Israel un spin * care înţeapă, un mărăcine aducător de dureri, printre toţi ceice-l înconjoară şi-l dispreţuiesc. Şi vor şti astfel că Eu sînt Domnul, Dumnezeu." * Num. 33. 55. Ios. 23. 13.

25. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Cînd voi strînge * iarăş casa lui Israel din mijlocul popoarelor la cari este risipită, Îmi voi arăta în ea sfinţenia ** înaintea neamurilor, şi vor locui în ţara lor pe care am dat-o robului meu Iacov.
* Isa. 11. 12. Cap. 11. 17; 20. 41; 34. 13; 37. 21. ** Vers. 22.

26. Vor locui * liniştiţi în ea, vor zidi case ** şi vor sădi † vii; da, vor locui liniştiţi în ea, cînd Îmi voi împlini judecăţile împotriva tuturor celorce-i înconjoară şi-i dispreţuiesc. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor."
* Ier. 23. 6. Cap. 36. 28. ** Isa. 65. 21. Amos 9. 14. † Ier. 31. 5.

Împotriva Egiptului.

29 1. In anul al zecelea, în ziua a douăsprezecea a lunii a zecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-te cu faţa * spre Faraon, împăratul Egiptului, şi prooroceşte împotriva lui şi împotriva întregului ** Egipt!
* Cap. 28. 21. ** Isa. 19. 1. Ier. 25. 19; 46. 2, 25.

3. Vorbeşte, şi spune: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că * am necaz pe tine, Faraoane, împăratul Egiptului, crocodil ** mare, care te culci în mijlocul rîurilor tale, şi † zici: „Rîul meu Nilul este al meu, eu l-am făcut!"
* Ier. 44. 30. Cap. 28. 22. Vers. 10. ** Ps. 74. 13, 14. Isa. 27. 1; 51. 9. Cap. 32. 2. † Cap. 28. 2.

4. Iţi voi pune * însă un cîrlig în fălci, voi lipi peştii rîurilor tale de solzii tăi, şi te voi scoate din mijlocul rîurilor tale, cu toţi peştii cari se află în ele, şi cari se vor lipi de solzii tăi.
* Isa. 37. 29. Cap. 38. 4.

5. Te voi arunca în pustie, pe tine şi pe toţi peştii din rîurile tale. Vei cădea pe faţa ogoarelor, nu vei fi ridicat *, nici îngropat; ci te voi ** da de mîncare fiarelor pămîntului şi păsărilor cerului.
* Ier. 8. 2; 16. 4; 25. 33. ** Ier. 7. 33; 34. 20.

6. Şi toţi locuitorii Egiptului vor şti că Eu sînt Domnul, pentrucă au fost o proptea de trestie * pentru casa lui Israel. * 2 Reg. 18. 21. Isa. 36. 6.

7. Cînd au pus mîna * pe tine, te-ai rupt, şi le-ai străpuns tot umărul; cînd s'au proptit de tine, te-ai sfărîmat, şi le-ai scrintit şoldurile."
* Ier. 37. 5, 7, 11. Cap. 17. 17.

8. De aceea aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, voi aduce sabia * împotriva ta, şi voi nimici cu desăvîrşire din mijlocul tău oamenii şi vitele.
* Cap. 14. 17; 32. 11, 12, 13.

9. Ţara Egiptului va ajunge o pustietate şi un pustiu, şi vor şti că Eu sînt Domnul, pentru că a zis: „Nilul este al meu, eu l-am făcut!"

10. De aceea iată că am necaz pe tine şi pe rîurile tale,
şi voi * preface ţara Egiptului într'un pustiu şi într'o pustietate,
de la ** Migdol pînă la Siena şi pînă la hotarele Etiopiei.
* Cap. 30. 12. ** Cap. 30. 6.

11. Nici picior * de om nu va trece prin ea,
nici picior de vită nu va trece prin ea,
şi va rămînea patru zeci de ani fără să fie locuită. * Cap. 32. 13.

12. Voi preface * ţara Egiptului într'o pustietate
în mijlocul altor ţări pustiite,
şi cetăţile ei vor fi pustii între alte cetăţi pustii, timp de patruzeci de ani.
Iar pe Egipteni îi voi risipi printre neamuri, şi-i voi împrăştia în felurite ţări. * Cap. 30. 7, 26.

13. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu:
„După * patru zeci de ani, voi strînge pe Egipteni
din mijlocul popoarelor între cari îi voi risipi. * Isa. 19. 23. Ier. 46. 28.

14. Voi aduce înapoi pe prinşii de război ai Egiptului, îi voi aduce înapoi în ţara Patros, în ţara lor de baştină, şi vor alcătui acolo o împărăţie * slabă. * Cap. 17. 6, 14.

15. Da, va fi cea mai neînsemnată dintre împărăţii, şi nu se va mai înălţa peste neamuri; îi voi împuţina, ca să nu stăpînească peste neamuri.

16. Impărăţia aceasta nu va mai fi pentru casa lui Israel o pricină de încredere *; ci îi va aduce aminte de

nelegiuirea ei, cînd se întorcea spre ei. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, Dumnezeu." * Isa. 30. 2, 3; 36. 4, 6.

17. In al douăzeci şi şaptelea an, în ziua întîi a lunii întîi, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, Nebucadneţar*, împăratul Babilonului, şi-a pus oastea să facă o slujbă grea împotriva Tirului. Toate capetele au ajuns pleşuve, toţi umerii sînt jupuiţi, şi n'a luat dela Tir nicio plată, nici el, nici oastea lui, pentru slujba pe care a făcut-o împotriva lui. * Ier. 27. 6. Cap. 26. 7, 8.

19. De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată că dau lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului, ţara Egiptului; el îi va ridica bogăţiile, o va prăda, şi o va jăfui; aceasta va fi plata oastei lui!

20. Ca plată pentru slujba făcută împotriva Tirului, îi dau ţara Egiptului; căci pentru Mine s'au* ostenit, zice Domnul Dumnezeu." * Ier. 25. 9.

21. „In ziua aceea, voi da tărie* casei lui Israel, şi-ţi voi deschide** gura veselă în mijlocul lor; şi vor şti că Eu sînt Domnul." * Ps. 132. 17. ** Cap. 24. 27.

30 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. Fiul omului, prooroceşte, şi spune: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Văitaţi-vă*!... Nenorocită zi! * Isa. 13. 6.

3. Căci se apropie* ziua, se apropie ziua Domnului, zi întunecoasă: aceasta va fi vremea neamurilor. * Cap. 7. 7, 12. Ioel 2. 1. Ţef. 1. 7.

4. Sabia va pătrunde în Egipt, şi în Etiopia va fi groază, cînd vor cădea morţii în Egipt, cînd i se vor ridica* bogăţiile, şi i se vor răsturna** temeliile. * Cap. 29. 19. ** Ier. 50. 15.

5. Etiopia, Put, Lud, toată* Arabia, Cub, şi fiii ţării unite cu ele, vor cădea împreună cu ei loviţi de sabie." * Ier. 52. 20, 24.

6. Aşa vorbeşte Domnul: „Sprijinitorii Egiptului vor cădea, şi mîndria tăriei lui se va prăbuşi! Din Migdol* pînă la Siene vor cădea loviţi de sabie, zice Domnul Dumnezeu." * Cap. 29. 10.

7. „Vor* fi pustiiţi între alte ţări pustiite, şi cetăţile lui vor fi nimicite în mijlocul altor cetăţi nimicite. * Cap. 29. 12.

8. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, cînd voi pune foc în Egipt, şi cînd toţi sprijinitorii lui vor fi zdrobiţi.

9. In ziua aceea nişte soli* se vor duce din partea Mea cu corăbiile să turbure Etiopia în liniştea ei; şi-i va apuca spaimă mare în ziua Egiptului; căci iată că lucrurile acestea se întîmplă!" * Isa. 18. 1, 2

10. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Voi pierde* mulţimea Egiptului, prin mîna lui Nebucadneţar, împăratul Babilonului. * Cap. 29. 19.

11. El şi poporul lui cu el, cel mai grozav* dintre popoare, vor fi trimeşi să nimicească ţara. Vor scoate sabia împotriva Egiptului, şi vor umplea ţara de morţi. * Cap. 28. 7.

12. Canalurile le voi* seca, voi da ţara** în mînile celor răi; voi pustii ţara cu tot ce cuprinde ea, prin mîna străinilor. Eu, Domnul, am vorbit!" — * Isa. 19. 5, 6. ** Isa. 19. 4.

13. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Voi nimici* idolii, şi voi stîrpi din Nof chipurile deşerte. Nu** va mai fi niciun voivod din ţara Egiptului, şi voi răspîndi† groaza în ţara Egiptului. * Isa. 19. 1. Ier. 43. 12; 46. 25. Zah. 13. 2. ** Zah. 10. 11. † Isa. 19. 16.

14. Voi pustii Patrosul*, voi pune foc Ţoanului**, şi-Mi voi aduce la îndeplinire† judecăţile asupra Noului. * Cap. 29. 14. ** Ps. 78. 12, 43. † Nah. 3. 8, 9, 10.

15. Imi voi vărsa urgia asupra Sinului, cetăţuia Egiptului, şi voi nimici* cu desăvîrşire mulţimea din No. * Ier. 46. 25.

16. Voi pune foc* Egiptului; Sinul va fi cuprins de spaimă. No va fi deschis prin spărtură, şi Noful cucerit ziua nameaza mare de vrăjmaşi. * Vers. 8.

17. Tinerii din On şi din Pi-Beset vor cădea ucişi de sabie, şi cetăţile acestea se vor duce în robie.

18. La Tahpanes* se va întuneca ziua, cînd voi sfărîma jugul Egiptului, şi cînd se va sfîrşi mîndria tăriei lui; un nor va acoperi Tahpanesul, şi cetăţile lui vor merge în robie. * Ier. 2. 16.

19. Imi voi aduce astfel la îndeplinire judecăţile asupra Egiptului, şi vor şti că Eu sînt Domnul."

20. In anul al unsprezecelea, în ziua a şaptea a lunii întîi, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

21. „Fiul omului, am* frînt braţul lui Faraon, împăratul Egiptului; şi iată că nu-i vor lega** rana ca să se vindece, nu-l vor obloji cu legături, nu-l vor lega ca să se întremeze, şi să poată mînui sabia." * Ier. 48. 25. ** Ier. 46. 11.

22. De aceea aşa vorbeşte Domnul

Dumnezeu: Iată, am necaz pe Faraon, împăratul Egiptului, şi-i voi rupe * braţele, pe cel tare şi pe cel frînt, ca să-i cadă sabia din mînă. * Ps. 37. 17.

23. Iar pe Egipteni îi voi * împrăştia printre neamuri, şi-i voi risipi în felurite ţări. * Vers. 26. Cap. 29. 12.

24. In schimb, voi întări braţele împăratului Babilonului, şi-i voi pune o sabie în mînă; iar braţele lui Faraon le voi frînge, ca să geamă înaintea lui cum gem cei răniţi de moarte.

25. Dar voi întări braţele împăratului Babilonului, iar braţele lui Faraon vor cădea. Şi vor şti * că Eu sînt Domnul, cînd voi pune sabia Mea în mîna împăratului Babilonului, şi cînd o va întoarce împotriva ţării Egiptului. * Ps. 9. 16.

26. Voi împrăştia * pe Egipteni printre neamuri, îi voi risipi în felurite ţări, şi vor şti că Eu sînt Domnul.“ * Vers. 23. Cap. 29. 12.

31 1. In anul al unsprezecelea, în ziua întîi a lunii a treia, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit, astfel:

2. „Fiul omului, spune lui Faraon, împăratul Egiptului, şi mulţimii lui: „Cu cine * te asemeni tu în mărimea ta? * Vers. 18.

3. Iată * că Asirianul era un cedru falnic în Liban; ramurile lui erau stufoase, frunzişul umbros, tulpina înaltă, iar vîrful îi ajungea pînă la nori. * Dan. 4. 10.

4. Apele * îl făcuseră să crească, adîncul îl făcuse înalt, rîurile lui îi scăldau răsadniţa, şi îşi trimeteau pîraele la toţi copacii de pe cîmp. * Ier. 51. 36.

5. De aceea, tulpina * lui se înălţa deasupra tuturor copacilor de pe cîmp, crengile i se înmulţiseră şi ramurile i se întindeau, de mulţimea apelor, care-l făcuseră să dea lăstari. * Dan. 4. 11.

6. Toate păsările * cerului îşi făceau cuiburi în crengile lui, toate fiarele cîmpului fătau supt ramurile lui, şi tot felul de neamuri multe locuiau supt umbra lui. * Cap. 17. 23. Dan. 4. 12.

7. Era frumos prin mărimea lui, prin întinderea ramurilor lui; căci rădăcinile îi erau înfipte în ape mari.

8. Cedrii din grădina * lui Dumnezeu nu-l întreceau, chiparoşii nu erau de asemuit cu crengile lui, şi platanii nu erau ca ramurile lui; niciun copac din grădina lui Dumnezeu nu era ca el în frumuseţă. * Fac. 2. 8; 13. 10. Cap. 28. 13.

9. Il făcusem atît de frumos prin mulţimea crăcilor lui, că-l pismuiau toţi copacii Edenului, cari se aflau în grădina lui Dumnezeu.

10. De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Pentrucă avea o tulpină aşa de înaltă, pentrucă îşi înălţa * vîrful pînă la nori şi inima i se mîndrea cu înălţimea lui, * Dan. 5. 20.

11. l-am dat în mînile viteazului neamurilor, care-i va face după răutatea lui; căci l-am izgonit.

12. Străinii, cele mai grozave* popoare, l-au tăiat şi l-au lepădat. Crengile** i-au căzut în munţi şi în toate văile. Ramurile i s'au sfărîmat în toate puvoaiele ţării; şi toate popoarele pămîntului au plecat dela umbra lui, şi l-au părăsit. * Cap. 28. 7. ** Cap. 32. 5; 35. 8.

13. Pe sfărîmăturile lui * au venit şi s'au aşezat toate păsările cerului, şi toate fiarele cîmpului şi-au făcut culcuşul între ramurile lui, * Isa. 18. 6. Cap. 32. 4.

14. ca să nu se mai îngîmfe niciunul din copacii de lîngă ape cu înălţimea lor, şi să nu-şi mai ridice vîrful pînă în nori, ca să nu se mai fălească stejarii udaţi de apă cu înălţimea lor; căci toţi * sînt daţi pradă morţii, în ** adîncimile pămîntului, printre copiii oamenilor, împreună cu cei ce se pogoară în groapă. * Ps. 82. 7. ** Cap. 32. 18.

15. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „In ziua cînd s'a pogorît în locuinţa morţilor, am răspîndit jalea, am acoperit adîncul din pricina lui, şi i-am oprit rîurile; apele cele mari au fost oprite; am întristat Libanul pentru el, şi toţi copacii de pe cîmp s'au uscat.

16. De vuietul căderii lui am făcut să se cutremure * neamurile, cînd l-am aruncat ** în locuinţa morţilor, împreună cu cei ce se pogoară în groapă, şi s'au mîngîiat † în adîncimile pămîntului toţi †† copacii Edenului, cei mai frumoşi şi cei mai buni copaci din Liban, toţi cei udaţi de ape.

* Cap. 26. 15. ** Isa. 14. 15. † Cap. 32. 31. †† Isa. 14. 8.

17. S'au pogorît şi ei cu el în locuinţa morţilor, la cei ce au pierit ucişi de sabie, ei cari erau braţul lui şi locuiau * la umbra lui printre neamuri. * Plin. 4. 20.

18. Cu * cine poţi fi asemuit tu în slavă şi în mărime între copacii Edenului? Totuş vei fi aruncat împreună cu copacii Edenului în adîncimile pămîntului, şi vei fi ** culcat în mijlocul celor netăiaţi împrejur, împreună cu ceice au pierit ucişi de sabie.

Iată ce este Faraon şi toată mulţimea lui, zice Domnul, Dumnezeu."

* Vers. 2. Cap. 32. 19. ** Cap. 28. 10; 32. 19, 21, 24, etc.

32 1. In anul al doisprezecelea, în ziua întîi a lunii a douăsprezecea, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, fă un cîntec de jale* asupra lui Faraon, împăratul Egiptului, şi spune-i: „Semănai** cu un pui de leu între neamuri, erai † ca un crocodil în mări, te aruncai în rîurile tale, turburai †† apele cu picioarele tale, şi le întărîtai valurile. * Cap. 27. 2. Vers. 16. ** Cap. 19. 3, 6; 38. 13. † Cap. 29. 3. †† Cap. 34. 18.

3. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Imi voi întinde mreaja* peste tine, în mijlocul unei mari mulţimi de popoare, şi te vor trage în laţul Meu.

* Cap. 12. 13; 17. 20. Osea. 7. 12.

4. Te* voi arunca pe uscat, şi te voi întinde pe cîmpie, ca toate păsările cerului să şadă** pe tine; şi voi sătura fiarele întregului pămînt cu tine.

* Cap. 29. 5. ** Cap. 31. 13.

5. Iţi voi asvîrli carnea pe munţi*, şi voi umplea văile cu sfărîmăturile tale. * Cap. 31. 12.

6. Ţara în care înoţi, o voi uda cu sîngele tău, pînă la munţi, şi se vor umplea puvoaiele de tine.

7. Cînd te voi stinge, voi* acoperi cerurile, şi le voi întuneca stelele; voi acoperi soarele cu nori, şi luna nu-şi va mai da lumina ei. * Isa. 13. 10. Ioel 2. 31; 3. 15. Amos 8. 9. Mat. 24. 29. Apoc. 6. 12, 13.

8. Din pricina ta, voi întuneca pe toţi luminătorii cerurilor, şi voi răspîndi întunerecul peste ţara ta, zice Domnul, Dumnezeu."

9. „Voi mîhni şi inima multor popoare, cînd voi vesti pieirea ta printre neamuri, în ţările, pe cari nu le cunoşteai.

10. Voi face să se* îngrozească multe popoare de tine, şi împăraţilor lor li se va face părul măciucă din pricina ta, cînd Imi voi învîrti sabia înaintea lor; vor tremura** în orice clipă fie care pentru viaţa lui, în ziua căderii tale." * Cap. 27. 35. ** Cap. 26. 16.

11. Căci aşa* vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Sabia împăratului Babilonului va veni peste tine. * Ier. 46. 26. Cap. 30. 4.

12. Mulţimea ta o voi face să cadă lovită de sabia unor viteji, cei mai cumpliţi* dintre popoare. Ei vor nimici** mîndria Egiptului, şi toată mulţimea lui va fi prăpădită. * Cap. 28. 7. ** Cap. 29. 19.

13. Voi pierde şi toate vitele lui de lîngă apele cele mari; nici picior* de om nu le va mai turbura, nici copită de vite nu le va mai turbura. * Cap. 29. 11.

14. Atunci îi voi potoli apele, şi voi face să-i curgă rîurile lin ca untdelemnul, zice Domnul, Dumnezeu."

15. „Cînd voi preface ţara Egiptului într'o pustietate, şi ţara va fi jăfuită de tot ce are, cînd voi lovi pe toţi ceice o locuiesc, vor şti* că Eu sînt Domnul. * Exod. 7. 5; 14. 4, 18. Ps. 9. 16. Cap. 6. 7.

16. Acesta este cîntecul de jale*, pe care îl vor cînta. Fiicele neamurilor îl vor cînta: da, asupra Egiptului şi asupra întregei lui mulţimi îl vor cînta, zice Domnul, Dumnezeu."

* 2 Sam. 1. 17. 2 Cron. 35. 25. Cap. 26. 17. Vers. 2.

17. In anul al doisprezecelea, în ziua a cincisprezecea a lunii, Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

18. „Fiul omului, boceşte-te pentru mulţimea Egiptului, şi aruncă-o*, pe ea şi pe fiicele neamurilor puternice în adîncimile pămîntului, la cei pogorîţi în groapă! * Cap. 26. 20; 31. 14.

19. Pe cine* întreci tu în frumuseţă? Pogoară-te**, şi culcă-te lîngă cei netăiaţi împrejur!

* Cap. 31. 2; 18. ** Vers. 21, 24, etc. Cap. 28. 10.

20. Vor cădea astfel în mijlocul celor ucişi de sabie. Sabia vă este dată: doborîţi în mormînt Egiptul, şi toată mulţimea lui!

21. Atunci vitejii cei puternici* vor vorbi în locuinţa morţilor despre el şi cei ce-l sprijineau, şi vor zice: „S'au pogorît**, s'au culcat cei netăiaţi împrejur, ucişi de sabie!"

* Isa. 1. 31; 14. 9, 10. Vers. 27. ** Vers. 19. 25, etc.

22. Acolo este Asirianul*, cu toată mulţimea lui, şi mormintele lor stau împrejurul lui, — toţi au murit, şi au căzut ucişi de sabie. * Vers. 24, 26, 29, 30.

23. Mormintele* lor sînt în adîncimile gropii, şi mulţimea lui este împrejurul mormîntului lui; toţi au murit şi au căzut ucişi de sabie, ei, cari răspîndeau** groaza în ţara celor vii.

* Isa. 14. 15. ** Cap. 26. 17. Vers. 24, 25, 26, 27, 32.

24. Acolo este şi Elamul*, cu toată mulţimea lui, împrejurul mormîntului lui; toţi au murit şi au căzut ucişi de sabie, s'au pogorît** netăiaţi împrejur în adîncimile pămîntului, ei, cari răspîndeau † groaza în ţara celor vii, şi îşi poartă acum ocara cu cei ce se pogoară în groapă.

* Ier. 49. 34, etc. ** Vers. 21. † Vers. 23.

25. L-au culcat la un loc cu morţii, împreună cu toată mulţimea lui, şi mormintele lor sînt împrejurul lui; toţi aceşti netăiaţi împrejur au murit ucişi de sabie, căci răspîndeau groaza în ţara celor vii, şi îşi poartă acum ocara cu cei ce se pogoară în groapă; i-au culcat acum la un loc cu cei morţi.

26. Acolo sînt şi Meşec*, Tubal, şi toată mulţimea lor, şi mormintele lor sînt împrejurul lor; toţi aceşti netăiaţi împrejur** au murit ucişi de sabie, căci răspîndeau groaza în ţara celor vii. *Fac. 10. 2. Cap. 27. 13. 38. 2. **Vers. 19, 20, etc.

27. Ei sînt culcaţi* împreună cu vitejii, căzuţi din vechime dintre cei netăiaţi împrejur; sînt pogorîţi în locuinţa morţilor împreună cu armele lor de război, cu săbiile puse supt capetele lor, şi nelegiuirile lor lipite pe osămintele lor, căci vitejia lor era o groază în ţara celor vii. *Vers. 21. Isa 14. 18, 19.

28. Şi tu vei fi zdrobit în mijlocul celor netăiaţi împrejur, şi te vei culca împreună cu cei ucişi de sabie!

29. Acolo este şi Edomul*, cu împăraţii lui şi toţi voivozii lui, cari, cu toată vitejia lor, au fost aşezaţi la un loc cu cei ucişi de sabie: stau culcaţi împreună cu cei netăiaţi împrejur, cu cei pogorîţi în groapă. *Cap. 25. 12, etc.

30. Tot acolo* sînt toţi voivozii dela miază-noapte, şi toţi Sidonienii**, cari s'au pogorît la cei morţi, acoperiţi de ruşine, cu toată groaza pe care o arunca vitejia lor; aceşti netăiaţi împrejur stau culcaţi cu cei ucişi de sabie, şi-şi poartă ocara lîngă cei pogorîţi în groapă. *Cap. 38. 6, 15; 39. 2. **Cap. 28. 21.

31. Faraon îi va vedea, şi se va mîngîia* pentru toată mulţimea lui, pentru ai lui cari au murit ucişi de sabie şi pentru toată oastea lui, zice Domnul Dumnezeu." *Cap. 31. 16.

32. „Căci l-am lăsat să răspîndească groaza în ţara celor vii. De aceea Faraon şi toată mulţimea lui se vor culca împreună cu cei netăiaţi împrejur, cu ceice au murit ucişi de sabie, zice Domnul Dumnezeu."

Datoriile proorocilor.

33 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, vorbeşte copiilor* poporului tău, şi spune-le: „Cînd** voi aduce sabia peste vreo ţară, şi poporul ţării va lua din mijlocul lui pe un om oare care, şi-l va pune ca străjer†, — *Cap. 3. 11. **Cap. 14. 17. †2 Sam. 18. 24, 25. 2 Reg. 9. 17. Vers. 7. Osea 9. 8.

3. dacă omul acela va vedea venind sabia asupra ţării, va suna din trîmbiţă, şi va da de ştire poporului,

4. şi dacă cel ce va auzi sunetul trîmbiţei nu se va feri, şi va veni sabia şi-l va prinde, sîngele* lui să cadă asupra capului lui. *Cap. 18. 13.

5. Fiindcă a auzit sunetul trîmbiţei, şi nu s'a ferit, de aceea sîngele lui să cadă asupra lui; dar dacă se va feri, îşi va scăpa viaţa.

6. Dacă însă străjerul va vedea venind sabia, şi nu va suna din trîmbiţă, şi dacă poporul nu va fi înştiinţat, şi va veni sabia şi va răpi viaţa vreunui om, omul acela va pieri din pricina nelegiuirii* lui, dar voi cere sîngele lui din mîna străjerului." *Vers. 8.

7. Acum, fiul omului*, te-am pus străjer peste casa lui Israel. Tu trebuie să asculţi Cuvîntul care iese din gura Mea, şi să-i înştiinţezi din partea Mea. *Cap. 3. 17, etc.

8. Cînd zic celui rău: „Răule, vei muri negreşit!" şi tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar sîngele lui îl voi cere din mîna ta.

9. Dar dacă vei înştiinţa pe cel rău, ca să se întoarcă dela calea lui, şi el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îţi vei mîntui sufletul.

10. Spune dar, fiul omului, casei lui Israel: „Voi cu drept cuvînt ziceţi: „Fărădelegile şi păcatele noastre sînt asupra noastră, şi din pricina lor tînjim*; cum** am putea să trăim?"" *Cap. 24. 23. **Isa. 49. 14. Cap. 37. 11.

11. Spune-le: „Pe viaţa Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc* moartea păcătosului, ci să se întoarcă dela calea lui şi să trăiască. Întoarceţi-vă, întoarceţi-vă dela calea voastră cea rea! Pentruce** vreţi să muriţi voi, casa lui Israel?" — *2 Sam. 14. 14. Cap. 18. 23, 32. 2 Pet. 3. 9. **Cap. 18. 31.

12. Şi tu, fiul omului, spune copiilor poporului tău: „Neprihănirea* celui neprihănit nu-l va mîntui în ziua fărădelegii lui, şi cel rău nu va cădea** lovit de răutatea lui, în ziua cînd se va întoarce dela ea, după cum nici cel neprihănit nu va putea să trăiască prin neprihănirea lui în ziua cînd va săvîrşi o fărădelege. *Cap. 3. 20; 18. 24, 26, 27. **2 Cron. 7. 14.

13. Cînd zic celui neprihănit că va trăi negreşit, — dacă se încrede * în neprihănirea lui şi săvîrşeşte nelegiuirea, atunci toată neprihănirea lui se va uita, şi el va muri din pricina nelegiuirii pe care a săvîrşit-o.
* Cap. 3. 20; 18. 24.

14. Dimpotrivă cînd * zic celui rău: „Vei muri!“ — dacă se întoarce dela păcatul lui şi face ce este bine şi plăcut,
* Cap. 3. 18, 19; 18. 27.

15. dacă dă înapoi * zălogul, întoarce ** ce a răpit, urmează învăţăturile † cari dau viaţa, şi nu săvîrşeşte nicio nelegiuire, va trăi negreşit, şi nu va muri. * Cap. 18. 7. ** Exod. 22. 2. 4. Lev. 6. 2, 4, 5 Num. 5. 6, 7. Luc. 19. 8. † Lev. 18. 5. Cap. 20. 11, 13. 21.

16. Toate * păcatele pe cari le-a săvîrşit se vor uita; a făcut ce este bine şi plăcut, şi va trăi negreşit!“
* Cap. 18. 22.

17. Copiii * poporului tău zic: „Calea Domnului nu este dreaptă!“ Totuş, mai degrabă calea lor nu este dreaptă! * Vers. 20. Cap. 18. 25, 29.

18. Dacă * cel neprihănit se abate dela neprihănirea lui şi săvîrşeşte nelegiuirea, trebuie să moară din pricina aceasta. * Cap. 18. 26, 27.

19. Dar dacă cel rău se întoarce dela răutatea lui şi face ce este bine şi plăcut, va trăi tocmai din pricina aceasta!

20. Fiindcă ziceţi: „Calea * Domnului nu este dreaptă!“ vă voi judeca pe fiecare după umbletele lui, casa lui Israel!“ * Vers. 17. Cap. 18. 25, 29.

21. In al doisprezecelea an *, în ziua a cincea a lunii a zecea a robiei noastre, un om ** care scăpase din Ierusalim, a venit la mine şi a zis: „Cetatea † a fost luată!“
* Cap. 1. 2. ** Cap. 24. 26. † 2 Reg. 25. 4.

22. Dar mîna * Domnului venise peste mine seara, înainte de venirea fugarului la mine, şi Domnul îmi deschisese ** gura pînă a venit el la mine dimineaţa. Gura îmi era deschisă şi nu mai eram mut. * Cap. 1. 3. ** Cap. 24. 27.

23. Atunci Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

24. „Fiul omului, ceice * locuiesc în dărîmăturile ** acelea în ţara lui Israel zic: „Avraam † era singur, şi tot a moştenit ţara; dar noi †† sîntem mulţi şi ţara ne-a fost dată în stăpînire!“
* Cap. 34. 2. ** Vers. 27. Cap. 36. 4. † Isa. 51. 2. Fapt. 7. 5. †† Mic. 3. 11. Mat. 3. 9. 1 Ioan 8. 39.

25. „De aceea spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Voi mîncaţi * carne cu sînge, vă ridicaţi ** ochii spre idolii voştri şi vărsaţi † sînge. Şi voi să stăpîniţi ţara? * Fac. 9. 4. Lev. 3. 17; 7. 26. 17. 10; 19. 26. Deut. 12. 16. ** Cap. 18. 6. † Cap. 22. 6, 9.

26. Voi vă bizuiţi pe sabia voastră, săvîrşiţi urîciuni, fiecare din voi necinsteşte * pe nevasta aproapelui său. Şi voi să stăpîniţi ţara?“ * Cap. 18. 6; 22. 11.

27. De aceea spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Pe viaţa Mea, că ceice * locuiesc în aceste dărîmături vor cădea ucişi de sabie; pe ceice sînt pe cîmp îi voi da de mîncare fiarelor **; iar ceice sînt în întărituri şi în peşteri † vor muri de ciumă.
* Vers. 24. ** Cap. 39. 4. † Judc. 6. 2. 1 Sam. 13. 6.

28. Voi preface * ţara într'o pustietate şi într'un pustiu; mîndria ** tăriei ei se va sfîrşi, munţii † lui Israel vor fi pustiiţi, şi nimeni nu va mai trece prin ei. * Ier. 44. 2, 6. 22. Cap. 36. 34, 35. ** Cap. 7. 24; 24. 21; 30. 6, 7. † Cap. 6. 2, 3, 6.

29. Şi vor şti că Eu sînt Domnul, cînd voi preface ţara într'o pustietate şi într'un pustiu, din pricina tuturor urîciunilor pe cari le-au săvîrşit.“

30. Fiul omului! Copiii poporului tău vorbesc de tine pe lîngă ziduri şi pe la uşile caselor, şi zic * unul altula, fiecare fratelui său: „Veniţi dar, şi ascultaţi care este cuvîntul ieşit dela Domnul!“ * Isa. 29. 13.

31. Şi vin * cu grămada la tine, stau ** înaintea ta ca popor al meu, ascultă cuvintele tale, dar nu le împlinesc, căci cu gura † vorbesc dulce de tot, dar cu inima †† umblă tot după poftele lor. * Cap. 14. 1; 20. 1, etc. ** Cap. 8. 1. † Ps. 78. 36, 37. Isa. 29. 13. †† Mat. 13. 22.

32. Iată că tu eşti pentru ei ca un cîntăreţ plăcut, cu un glas frumos şi iscusit la cîntare pe coarde. Ei îţi ascultă cuvintele, dar nu le împlinesc de loc.

33. Cînd * se vor întîmpla însă aceste lucruri, — şi iată că se întîmplă! — vor şti ** că era un prooroc în mijlocul lor.“ * 1 Sam. 3. 20. ** Cap. 2. 5.

Impotriva căpeteniilor lui Israel. Făgăduinţe.

34 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, prooroceşte împotriva păstorilor * sufleteşti ai lui Israel! Prooroceşte, şi spune-le lor, păstorilor: „Aşa vorbeşte Domnul Dum-

nezeu: „Vai** de păstorii lui Israel, cari se pasc pe ei înşişi! Nu trebuie păstorii să pască turma?

*Cap. 33. 24. **Ier. 23. 1. Zah. 11. 17.

3. Voi mîncaţi* grăsimea, vă îmbrăcaţi cu lîna, tăiaţi** ce e gras, dar nu paşteţi oile. *Isa. 56. 11. Zah. 11. 16. **Cap. 33. 25, 26. Mic. 3. 1, 2, 3. Zah. 11. 5.

4. Nu întăriţi pe cele slabe*, nu vindecaţi pe cea bolnavă, nu legaţi pe cea rănită; n'aduceţi înapoi pe cea rătăcită, nu căutaţi** pe cea pierdută, ci le stăpîniţi† cu asuprire şi cu asprime!

*Vers. 16. Zah. 11. 16. **Luc. 15. 4. †1 Pet. 5. 3.

5. Astfel ele* s'au risipit**, pentrucă n'aveau păstor; au ajuns† prada tuturor fiarelor cîmpului, şi s'au risipit. *Cap. 33. 21, 28. **1 Reg. 22. 17. Mat. 9. 36. †Isa. 56. 9. Ier. 12. 9. Vers. 8.

6. Turma Mea rătăceşte pe toţi munţii şi pe toate dealurile înalte; oile Mele sînt risipite pe toată faţa ţării, şi nimeni nu îngrijeşte de ele, nici nu le caută!"

7. „De aceea, păstorilor, ascultaţi Cuvîntul Domnului!

8. „Pe viaţa Mea, zice Domnul Dumnezeu, pentrucă oile Mele au ajuns de jaf şi sînt* prada tuturor fiarelor cîmpului, din lipsă de păstor, pentru că păstorii Mei n'au nicio grijă de oile Mele, ci se păşteau** numai pe ei înşişi, şi nu păşteau oile Mele", —

*Vers. 5, 6. **Vers. 2, 10.

9. de aceea, păstorilor, ascultaţi Cuvîntul Domnului!

10. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe păstori! Îmi voi* lua înapoi oile din mînile lor, nu-i voi mai lăsa să-Mi pască oile, şi nu se vor mai paşte** nici pe ei înşişi; căci Îmi voi izbăvi oile din gura lor, şi nu le vor mai sluji ca hrană!"

*Cap. 3. 18. Evr. 13. 17. **Vers. 2, 8.

11. Căci aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, Mă voi îngriji Eu însumi de oile Mele, şi le voi cerceta!

12. Cum îşi cercetează un păstor turma cînd este în mijlocul oilor sale împrăştiate, aşa Îmi voi cerceta Eu oile, şi le voi strînge din toate locurile pe unde au fost risipite în ziua plină de nori* şi negură. *Cap. 30. 3. Ioel 2. 2.

13. Le voi* scoate dintre popoare, le voi strînge din felurite ţări, şi le voi aduce înapoi în ţara lor; le voi paşte pe munţii lui Israel, dealungul rîurilor, şi în toate locurile locuite ale ţării.

*Isa. 65. 9, 10. Ier. 23. 3. Cap. 28. 25; 36. 24; 37. 21, 22.

14. Le voi* paşte pe o păşune bună, şi stîna lor va fi pe munţii cei înalţi ai lui Israel; acolo** se vor odihni într'un staul plăcut, şi vor avea păşuni grase pe munţii lui Israel.

*Ps. 23. 2. **Ier. 33. 12.

15. Eu însumi Îmi voi paşte oile, Eu le voi duce la odihnă, zice Domnul Dumnezeu."

16. „Voi* căuta pe cea perdută, voi aduce înapoi pe cea rătăcită, voi lega pe cea rănită, şi voi întări pe cea slabă. Dar voi păzi pe cele grase** şi pline de vlagă: vreau să le pasc† cum se cade." *Vers. 4. Isa. 40. 11. Mic. 4. 6. Mat. 18. 11. Marc. 2. 17. Luc. 5. 32. **Isa. 10. 16. Amos 4. 1. †Ier. 10. 24.

17. „Şi voi, oile Mele, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, voi* judeca între oaie şi oaie, între berbeci şi ţapi.

*Cap. 20. 37, 38. Vers. 20. 22. Zah. 10. 3. Mat. 25. 32, 33.

18. Este prea puţin pentru voi că paşteţi în păşunea cea bună, de mai călcaţi în picioare şi cealaltă parte a păşunei voastre? Că beţi o apă limpede, de mai turburaţi şi pe cealaltă cu picioarele?

19. Şi oile Mele trebuie apoi să pască ce aţi călcat voi cu picioarele voastre, şi să bea ce aţi turburat voi cu picioarele voastre!"

20. Deaceea, aşa le vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată că voi* judeca între oaia grasă şi oaia slabă. *Vers. 17.

21. Pentrucă aţi izbit cu coasta şi cu umărul, şi aţi împuns cu coarnele voastre toate oile slabe, pînă le-aţi izgonit,

22. voi veni în ajutorul oilor Mele, ca să nu mai fie de jaf, şi voi judeca între oaie* şi oaie. *Vers. 17.

23. Voi pune peste ele un singur păstor*, care le va paşte, şi anume pe Robul** Meu David; El le va paşte, El va fi păstorul lor. *Isa. 40. 11. Ier. 23. 4, 5. Ioan 10. 11. Evr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25; 5. 4. **Ier. 30. 9. Cap. 37. 24, 25. Osea 3. 5.

24. Eu*, Domnul, voi fi Dumnezeul lor, şi Robul Meu David va fi voivod** în mijlocul lor. Eu, Domnul, am vorbit! *Exod. 29. 45. Vers. 30. Cap. 37. 27. **Cap. 37. 22. Luc. 1. 32, 33.

25. Voi încheia* cu ele un legămînt de pace, şi voi** îndepărta din ţară toate fiarele sălbatice; ele vor locui

în liniște † în pustie, și vor putea dormi în mijlocul pădurilor. *Cap.37.26. **Lev.26. 6. Isa.11.6—9; 35.9. Osea 2.18. †Ier.23.6. Vers.28.

26. Le voi face, pe ele și împrejurimile dealului * Meu, o pricină de binecuvîntare **; le voi trimete † ploaie la vreme, și aceasta va fi o ploaie †† binecuvîntată! *Isa.56.7. Cap.20.40. **Fac.12.2. Isa.19.24. Zah.8.13. †Lev.26.4. ††Ps.68.9. Mal.3.10.

27. Pomul * de pe cîmp își va da roada, și pămîntul își va da rodurile. Ele vor fi liniștite în țara lor și vor ști că Eu sînt Domnul, cînd voi ** rupe legăturile jugului lor, și cînd le voi izbăvi din mîna celorce † le asupresc. *Lev.26.4. Ps.85.12. Isa.4.2. **Lev.26.13. Ier.2.20. †Ier.25.14.

28. Nu vor * mai fi de jaf între neamuri, nu le vor mînca fiarele din țară, ci vor ** locui în liniște, și nu le va mai turbura nimeni.

*Vers.8. Cap.36.4. **Ier.30.10; 46.27. Vers.25.

29. Le voi pune un răsad * căruia i se va duce faima; nu vor mai fi mistuite de foame în țară, și nu vor mai purta ** ocara neamurilor.

*Isa.11.1. Ier.23.5. **Cap.36.3, 6, 15.

30. Și vor ști astfel că Eu *, Domnul, Dumnezeul lor, sînt cu ele, și că ele sînt poporul Meu, ele, casa lui Israel, zice Domnul Dumnezeu."

*Vers.24. Cap.37.27.

31. Voi sînteți oile * Mele, oile păşunei Mele, și Eu sînt Dumnezeul vostru, zice Domnul Dumnezeu."

*Ps.100.3. Ioan 10.11.

Proorocie împotriva Edomiților.

35 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul omului, întoarce-te * cu fața spre muntele ** Seir, prooroceşte † împotriva lui, *Cap.6.2. **Deut.2.5. †Ier.49.7, 8. Cap.25.12. Amos 1.11. Obad.10, etc.

3. și zi: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, muntele Seirului! Imi întind * mîna împotriva ta, și te prefac într'o pustietate și într'un pustiu! *Cap.6.14.

4. Iți voi preface cetățile * în dărîmături, vei ajunge o pustietate, ca să ştii că Eu sînt Domnul! *Vers.9.

5. Pentrucă aveai o ură * vecinică, și ai doborît cu sabia pe copiii lui Israel, în ziua necazului lor, în vremea cînd nelegiuirea ** era la culme, *Cap.25.12. Obad.10. **Ps.137.7. Cap.21.25, 29. Dan.9.24. Obad.11.

6. de aceea, pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că te voi face sînge, și te va urmări sîngele; fiindcă * n'ai urît sîngele, de aceea sîngele te va urmări. *Ps.109.17.

7. Voi preface muntele Seir într'o pustietate și într'un pustiu, și voi nimici cu desăvîrşire din el și pe ceice se duc * și pe ceice se întorc.

*Judc.5.6. Cap.29.11.

8. Ii voi umplea * munții cu morți; și cei uciși de sabie vor cădea pe dealurile tale, în văile tale și în toate puhoaiele tale. *Cap.31.12; 32.5.

9. Te voi preface * în niște pustietăți vecinice, cetățile nu-ți vor mai fi locuite, și veți ști ** că Eu sînt Domnul. *Ier.49.17, 18. Vers.4. Cap.25.13. Mal.1.3, 4. **Cap.6. 7; 7.4, 9; 36.11.

10. Pentrucă ai zis: „Aceste două neamuri, și aceste două țări vor fi ale mele, și le vom lua * în stăpînire!" măcar că Domnul ** era acolo, *Ps.83.4, 12. Cap.36.5. Obad.13. **Ps.48.1, 3; 132.13, 14. Cap.48.35.

11. de aceea pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că Mă voi purta cu tine după mînia * și urgia, pe cari le-ai arătat și tu, în ura ta, împotriva lor; și Mă voi face cunoscut în mijlocul lor, cînd te voi judeca. *Mat.7.2. Iac.2.13.

12. Vei ști * însă că Eu, Domnul, am auzit toate batjocurile, pe cari le-ai rostit împotriva munților lui Israel, cînd ai zis: „Sînt pustiiți, și ne sînt dați ca pradă!" *Ps.9.16. Cap.6.7.

13. V'ați fălit astfel împotriva Mea prin vorbirile * voastre, și v'ați înmulțit cuvintele împotriva Mea: am auzit!" *1Sam.2.3. Apoc.13.6.

14. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Cînd * toată țara se va bucura, pe tine te voi preface într'o pustietate! *Isa.65.13.14.

15. Din pricina bucuriei * pe care ai simțit-o că moștenirea casei lui Israel era pustiită, îți voi face și ție la fel. Vei ajunge ** o pustietate, munte al Seirului, tu și tot Edomul, și se va ști că Eu sînt Domnul.

*Obad.12, 15. **Vers.3 4.

Așezarea din nou a lui Israel.

36 1. Tu, fiul omului, prooroceşte asupra munților * lui Israel, și spune: „Munți ai lui Israel, ascultați Cuvîntul Domnului! *Cap.6.2, 3.

2. Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Pentrucă * vrăjmașul a zis despre voi:

„Ha! Ha! Aceste înălţimi** vecinice au ajuns moştenirea † noastră!“
* Cap. 25. 3; 26. 2. ** Deut. 32. 13. † Cap. 35. 10.

3. prooroceşte şi zi: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Da, pentrucă din toate părţile au voit să vă pustiiască şi să vă înghită, ca să ajungeţi moştenirea altor neamuri, şi pentrucă aţi fost* de batjocura şi de ocara popoarelor, * Deut. 28. 37. 1 Reg. 9. 7. Plîn. 2. 15. Dan. 9. 16.

4. de aceea, munţi ai lui Israel, ascultaţi Cuvîntul Domnului Dumnezeu! Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu munţilor şi dealurilor, rîurilor şi văilor, dărîmăturilor pustii şi cetăţilor părăsite, cari au ajuns* de prada şi de rîsul** celorlalte neamuri din prejur;
* Cap. 34. 28. ** Ps. 79. 4.

5. „aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Da, în* focul geloziei Mele, vorbesc împotriva celorlalte neamuri şi împotriva întregului Edom, cari şi-au însuşit** ţara Mea, şi s'au bucurat din toată inima lor şi cu tot dispreţul sufletului lor, ca să-i jăfuiască roadele.
* Deut. 4. 24. Cap. 38. 19. ** Cap. 35. 10, 12.

6. De aceea, prooroceşte despre ţara lui Israel, şi spune munţilor şi dealurilor, rîurilor şi văilor: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, vorbesc în gelozia şi urgia Mea, pentrucă suferiţi ocară* din partea neamurilor!“ * Ps. 123. 3, 4. Cap. 34. 29. Vers. 15.

7. De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Îmi ridic* mîna şi jur, că neamurile cari vă înconjoară, îşi vor purta ele însele ocara! * Cap. 20. 5.

8. Iar voi, munţi ai lui Israel, veţi da crengi, şi vă veţi purta roadele pentru poporul Meu Israel, căci lucrurile acestea sînt aproape să se întîmple.

9. Iată că vă voi fi binevoitor, Mă voi întoarce spre voi, şi veţi fi lucraţi şi sămănaţi.

10. Voi pune să locuiască pe voi oameni în mare număr, toată casa lui Israel, pe toţi! Cetăţile vor fi locuite, şi se vor zidi iarăş dărîmăturile*.
* Isa. 58. 12; 61. 4. Vers. 33. Amos 9. 14.

11. Voi înmulţi* pe voi oamenii şi vitele, cari vor creşte şi se vor înmulţi: voi face să fiţi locuiţi ca şi mai înainte, şi vă voi face mai mult bine decît odinioară; şi veţi şti** că Eu sînt Domnul.
* Ier. 31. 27; 33. 12. ** Cap. 35. 9; 37. 6, 13.

12. Voi face să umble pe voi oameni, şi anume poporul Meu Israel; ei te vor stăpîni*; şi tu vei fi moştenirea lor, şi nu-i vei mai** nimici.“
* Obad. 17, etc. ** Ier. 15. 7.

13. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Pentrucă ţi se zice: „Tu*, ţară, ai mîncat oameni, ţi-ai nimicit chiar neamul tău,“ * Num. 13. 32.

14. din pricina aceasta, de acum încolo nu vei mai mînca oameni, şi nu-ţi vei mai nimici neamul, zice Domnul Dumnezeu.

15. De acum, nu te voi mai face* să auzi batjocurile neamurilor, şi nu vei mai purta ocara popoarelor; nu-ţi vei mai nimici neamul, zice Domnul Dumnezeu.“ * Cap. 34. 29.

16. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

17. „Fiul omului, cei din casa lui Israel, cînd locuiau în ţara lor, au spurcat-o* prin purtarea lor şi prin faptele lor; aşa că purtarea lor a fost înaintea Mea ca spurcăciunea** unei femei în timpul necurăţiei ei.
* Lev. 18. 25, 27, 28. Ier. 2. 7. ** Lev. 15. 19, etc.

18. Atunci Mi-am vărsat urgia peste ei, din pricina sîngelui* pe care-l vărsaseră în ţară, şi din pricina idolilor cu cari o spurcaseră. * Cap. 16. 36. 38; 23. 37.

19. I-am risipit* printre neamuri, şi au fost împrăştiaţi în felurite ţări; i-am** judecat după purtarea şi faptele lor rele. * Cap. 22. 15. ** Cap. 7. 3; 18. 30; 39. 24.

20. Cînd au venit printre neamuri, ori încotro se duceau, pîngăreau* Numele Meu cel sfînt, aşa încît se zicea despre ei: „Acesta este poporul Domnului, ei au trebuit să iasă din ţara lor.“ * Isa. 52. 5. Rom. 2. 24.

21. Şi am vrut să scap cinstea Numelui* Meu celui sfînt, pe care-l pîngărea casa lui Israel printre neamurile la cari se dusese.“ * Cap. 20. 9, 14.

22. „De aceea, spune casei lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Nu din pricina voastră fac aceste lucruri, casa lui Israel, ci din pricina Numelui Meu* celui sfînt, pe care l-aţi pîngărit printre neamurile la cari aţi mers. * Ps. 106. 8.

23. De aceea voi sfinţi Numele Meu cel mare, care a fost pîngărit printre neamuri, pe care l-aţi pîngărit în mijlocul lor. Şi neamurile vor cunoaşte că Eu sînt Domnul, zice Domnul Dumnezeu, cînd voi fi sfinţit* în voi supt ochii lor. * Cap. 20. 41; 28. 22.

24. Căci vă voi scoate* dintre nea-

muri, vă voi strînge din toate ţările, şi vă voi aduce iarăş în ţara voastră.
* Cap. 34. 13; 37. 21.

25. Vă voi stropi* cu apă curată, şi veţi fi curăţiţi; vă voi curăţi** de toate spurcăciunile voastre şi de toţi idolii voştri. * Isa. 52. 15. Evr. 10. 22. ** Ier. 33. 8.

26. Vă voi* da o inimă nouă, şi voi pune în voi un duh nou; voi scoate din trupul vostru inima de piatră, şi vă voi da o inimă de carne.
* Ier. 32. 39. Cap. 11. 19.

27. Voi pune Duhul* Meu în voi, şi vă voi face să urmaţi poruncile Mele şi să păziţi şi să împliniţi legile Mele.
* Cap. 11. 19; 37. 14.

28. Veţi locui* în ţara, pe care am dat-o părinţilor voştri; voi veţi fi poporul Meu** şi Eu voi fi Dumnezeul vostru."
* Cap. 28. 25; 37. 25. ** Ier. 30. 22. Cap. 11. 20; 37. 27.

29. Vă voi* izbăvi de toate necurăţiile voastre. Voi chema** grîul, şi-l voi înmulţi; nu voiţ mai trimete foametea peste voi.
* Mat. 1. 21. Rom. 11. 26. ** Ps. 105. 16. † Cap. 34. 29.

30. Voi înmulţi* rodul pomilor şi venitul cîmpului, ca să nu mai purtaţi ocara foametei printre neamuri.
* Cap. 34. 27.

31. Atunci vă veţi* aduce aminte de purtarea voastră cea rea, şi de faptele voastre, cari nu erau bune; vă va fi scîrbă** de voi înşivă, din pricina nelegiuirilor şi urîciunilor voastre.
* Cap. 16. 61, 63. ** Lev. 26. 39. Cap. 6. 9; 20. 43.

32. Şi toate aceste lucruri nu* le fac din pricina voastră, zice Domnul Dumnezeu, să ştiţi! Ruşinaţi-vă şi roşiţi de purtarea voastră, casa lui Israel!"
* Deut. 9. 5. Vers. 22.

33. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „In ziua cînd vă voi curăţi de toate nelegiuirile voastre, voi face ca cetăţile voastre să fie locuite, şi dărîmăturile* vor fi zidite din nou; * Vers. 10.

34. ţara pustiită va fi lucrată iarăş, de unde pînă aici era pustie în ochii tuturor trecătorilor.

35. Şi se va spune atunci: „Ţara aceasta pustiită a ajuns ca o grădină a Edenului*; şi cetăţile acestea dărîmate, cari erau pustii şi surpate, sînt întărite şi locuite!"
* Isa. 51. 3. Cap. 28. 13. Ioel 2. 3.

36. Şi neamurile, cari vor mai rămînea în jurul vostru, vor şti că Eu, Domnul, am zidit din nou ce era surpat, şi am sădit ce era pustiit. Eu*, Domnul, am vorbit, şi voi şi face."
* Cap. 17. 24; 22. 14; 37. 14.

37. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată în ce privinţă Mă voi* lăsa înduplecat de casa lui Israel, şi iată ce voi face pentru ei: voi înmulţi** pe oameni ca pe o turmă de oi.
* Cap. 14. 3; 20. 3, 31. ** Vers. 10.

38. Cetăţile dărîmate se vor umplea cu turme de oameni, ca turmele închinate Domnului, ca turmele cari sînt aduse la Ierusalim în timpul sărbătorilor celor mari. Şi vor şti că Eu sînt Domnul."

Intoarcerea lui Israel şi unirea celor două împărăţii.

37 1. Mîna* Domnului a venit peste mine, şi m'a luat în Duhul** Domnului, şi m'a pus în mijlocul unei văi pline de oase.
* Cap. 1. 3. ** Cap. 3. 14; 8. 3; 11. 24. Luc. 4. 1.

2. M'a făcut să trec pe lîngă ele, de jur împrejur, şi iată că erau foarte multe pe faţa văiei, şi erau uscate de tot.

3. El mi-a zis: „Fiul omului, vor putea oare oasele acestea să învieze?" Eu am răspuns: „Doamne Dumnezeule, tu ştii* lucrul acesta!"
* Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. Ioan 5. 21. Rom. 4. 17. 2 Cor. 1. 9.

4. El mi-a zis: „Proroceşte despre oasele acestea, şi spune-le: „Oase uscate, ascultaţi cuvîntul Domnului!

5. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu către oasele acestea: „Iată că voi face* să intre în voi un duh, şi veţi învia!
* Ps. 104. 30. Vers. 9.

6. Vă voi da vine, voi face să crească pe voi carne, vă voi acoperi cu piele, voi pune un duh în voi, şi veţi învia. Şi veţi şti* că Eu sînt Domnul."
* Cap. 6. 7; 35. 12. Ioel 2. 27; 3. 17.

7. Am proorocit cum mi se poruncise. Şi pe cînd prooroceam, s'a făcut un vuiet, şi iată că s'a făcut o mişcare, şi oasele s'au apropiat unele de altele!

8. M'am uitat, şi iată că le-au venit vine, carnea a crescut, şi le-a acoperit pielea pe deasupra; dar nu era încă duh în ele.

9. El mi-a zis: „Proroceşte, şi vorbeşte duhului! Proroceşte, fiul omului, şi zi duhului: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Duhule, vino* din cele patru vînturi, suflă peste morţii aceştia, ca să învieze!" * Ps. 104. 30. Vers. 5.

10. Am proorocit, cum mi se poruncise. Şi a intrat* duhul în ei, şi au înviat, şi au stătut pe picioare: era o oaste mare, foarte mare la număr.
* Apoc. 11. 11.

11. El mi-a zis: „Fiul omului, oasele acestea sînt toată casa lui Israel. Iată că ei zic: „Ni s'au uscat oasele*, ni s'a dus nădejdea; sîntem pierduţi!“
* Ps. 141. 7. Isa. 49. 14.

12. Deaceea, proorocește, şi spune-le: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, vă voi deschide mormintele, vă voi scoate din mormintele voastre, poporul Meu*, şi vă voi aduce** iarăş în ţara lui Israel.
* Isa. 26. 19. Osea 13. 14. ** Cap. 36. 24. Vers. 25.

13. Şi veţi şti că Eu sînt Domnul, cînd vă voi deschide mormintele, şi vă voi scoate din mormintele voastre, poporul Meu!

14. Voi pune Duhul Meu* în voi, şi veţi trăi; vă voi aşeza iarăş în ţara voastră, şi veţi şti că Eu, Domnul, am vorbit şi am şi făcut, zice Domnul.“
* Cap. 36. 27.

15. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

16. „Fiul omului, ia* o bucată de lemn, şi scrie pe ea: „Pentru Iuda şi pentru copiii** lui Israel, cari sînt tovarăşii lui.“ Ia apoi o altă bucată de lemn, şi scrie pe ea: „Pentru Iosif, lemnul lui Efraim, şi pentru toată casa lui Israel, care este tovarăşa lui.“ *Num. 17. 2. ** 2 Cron. 11. 12, 13, 16; 15. 9; 30. 11, 18.

17. După aceea, împreună-le* una cu alta, într'o singură bucată, aşa încît să fie una în mîna ta.
* Vers. 22. 24.

18. Şi cînd îţi vor zice copiii poporului tău: „Nu vrei* să ne lămureşti ce înseamnă lucrul acesta?“ * Cap. 12. 9; 24. 19.

19. să le răspunzi*: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată că voi lua toiagul** de lemn al lui Iosif, care este în mîna lui Efraim, şi al semeniţiilor lui Israel cari-i sînt tovarăşe, le voi uni cu toiagul lui Iuda, şi voi face un singur lemn, aşa că vor fi una în mîna Mea.“
* Zah. 10. 6. ** Vers. 16. 17.

20. Toiegele de lemn, pe cari vei scrie, să le ţii astfel în mîna ta, supt ochii* lor.
* Cap. 12. 3.

21. Şi să le spui: „Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: „Iată, voi lua* pe copiii lui Israel din mijlocul neamurilor la cari s'au dus, îi voi strînge din toate părţile, şi-i voi aduce înapoi în ţara lor.
* Cap. 36. 24.

22. Voi face* din ei un singur neam în ţară, pe munţii lui Israel; toţi vor avea un singur** împărat, şi nu vor mai fi două neamuri, nici nu vor mai fi împărţiţi în două împărăţii.
* Isa. 11. 13. Ier. 3. 18; 50. 4. Osea 1. 11. ** Cap. 34. 23, 24. Ioan 10. 16.

23. Nici nu* se vor mai spurca, prin idolii lor, cu urîciunile lor, şi cu toate fărădelegile lor. Îi voi scoate** din toate abaterile cu cari au păcătuit, şi-i voi curăţi; ei vor fi poporul Meu, şi Eu voi fi Dumnezeul lor.
* Cap. 36. 25. ** Cap. 36. 25.

24. Robul* Meu David va fi împărat peste ei, şi toţi vor avea un singur** păstor. Vor urma† poruncile Mele, vor păzi legile Mele şi le vor împlini.
* Cap. 36. 28, 29. Isa. 40. 11. Ier. 23. 5; 30. 9. Cap. 34. 23, 24. Osea 3. 5. Luc. 1. 32. ** Vers. 22. Ioan 10. 16. † Cap. 36. 27.

25. Vor locui* iarăş în ţara, pe care am dat-o robului Meu Iacov, şi pe care au locuit-o şi părinţii voştri. Da, vor locui în ea, ei, copiii lor, şi copiii copiilor lor, pe vecie, şi Robul Meu** David va fi voivodul lor în veci†.
* Cap. 36. 28. ** Vers. 24. Ioan 12. 34. † Isa. 60. 21. Ioel 3. 20. Amos 9. 15.

26. Voi încheia cu ei un legămînt de pace*, care va fi un legămînt vecinic cu ei; îi voi sădi şi-i voi înmulţi**, şi voi pune locaşul† Meu cel sfînt în mijlocul lor pentru totdeauna.
* Ps. 89. 3. Isa. 55. 3. Ier. 32. 40. Cap. 34. 25. ** Cap. 36. 10. 37. † 2 Cor. 6. 16.

27. Locuinţa* Mea va fi între ei; Eu voi fi Dumnezeul** lor, şi ei vor fi poporul Meu.
* Lev. 26. 11, 12. Cap. 43. 7. Ioan 1. 14. ** Cap. 11. 20; 14. 11; 36. 28.

28. Şi neamurile vor şti* că Eu sînt Domnul, care sfinţeşte** pe Israel, cînd Locaşul Meu cel sfînt va fi pentru totdeauna în mijlocul lor.“
* Cap. 36. 23. ** Cap. 20. 12.

Proorocie împotriva lui Gog.

38 1. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

2. „Fiul* omului, întoarce-te** cu faţa spre Gog†, din ţara lui Magog, spre domnul Roşului, Meşecului†† şi Tubalului, şi proorocește împotriva lui!
* Cap. 39. 1. ** Cap. 35. 2, 3. † Apoc. 20. 8. †† Cap. 32. 26.

3. Şi spune: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată, am necaz pe tine, Gog, domnul Roşului, Meşecului şi Tubalului!

4. Te voi* tîrî, şi-ţi voi pune un cîrlig în fălci; te voi scoate, pe tine şi

toată oastea ta, cai şi călăreţi, toţi** îmbrăcaţi în chip strălucit, ceată mare de popor, care poartă scut şi pavăză, şi cari toţi mînuiesc sabia;
*2 Reg. 19. 28. Cap. 29. 4; 39. 2. **Cap. 23. 12.

5. împreună cu ei voi scoate pe cei din Persia, Etiopia şi Put, toţi cu scut şi coif:

6. Gomerul* cu toate oştile lui, ţara Togarmei**, din fundul miază-noaptei, cu toate oştile sale, popoare multe împreună cu tine! *Fac. 10. 2. **Cap. 27. 14.

7. Pregăteşte-te* dar, fii gata, tu, şi toată mulţimea adunată în jurul tău! Fii căpetenia lor! *Isa. 8. 9, 10. Ier. 46. 3, 4, 14; 51. 12.

8. După multe* zile, vei fi** în fruntea lor; în vremea de apoi, vei merge împotriva ţării, ai cărei locuitori, scăpaţi de sabie, vor fi strînşi† dintre mai multe popoare pe munţii†† lui Israel cari multă vreme fuseseră pustii; dar, fiind scoşi din mijlocul popoarelor, vor fi toţi liniştiţi în*† locuinţele lor. *Fac. 49. 1. Deut. 4. 30. Vers. 16. **Isa. 29. 6. †Vers. 12. Cap. 34. 13. ††Cap. 36. 1, 4, 8. *†Ier. 23. 6. Cap. 28. 26; 34. 25, 28. Vers. 11.

9. Iar tu te vei sui, vei înainta ca o furtună*, vei fi ca un nor** negru care va acoperi ţara, tu cu toate oştile tale, şi multe popoare cu tine.
*Isa. 28. 2. **Ier. 4. 13. Vers. 16.

10. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „In ziua aceea, multe gînduri îţi vor veni în minte, şi vei urzi planuri rele.

11. Vei zice: „Mă voi sui împotriva ţării acesteia deschise, voi năvăli* peste oamenii aceştia liniştiţi, cari stau** fără grijă în locuinţele lor, toţi în locuinţe fără ziduri, şi neavînd nici zăvoare, nici porţi! — *Ier. 49. 31. **Vers. 8.

12. Mă voi duce să iau pradă şi să mă dedau la jaf, să pun mîna pe aceste dărîmături* locuite din nou, pe poporul** acesta strîns din mijlocul neamurilor, care are turme şi moşii, şi locuieşte în mijlocul pămîntului.“
*Cap. 36. 34, 35. **Vers. 8.

13. Seba* şi Dedan**, negustorii din Tars† şi toţi puii lor†† de lei, îţi vor zice: „Vii să iei pradă? Pentru jaf ţi-ai adunat oare mulţimea ta, ca să iei argint şi aur, ca să iei turme şi avuţii, şi să faci o pradă mare?“ *Cap. 27. 22, 23. **Cap. 27. 15, 20. †Cap. 27. 12. ††Cap. 19. 3, 5.

14. De aceea prooroceşte, fiul omului, şi spune lui Gog: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Da, în ziua* cînd poporul Meu Israel va trăi** în linişte, vei porni din ţara ta, *Isa. 4. 1. **Vers. 8.

15. şi vei veni* din fundul miază-noaptei, tu** şi multe popoare cu tine, toţi călări pe cai, o mare mulţime şi o puternică oştire! *Cap. 39. 2. **Vers. 6.

16. Vei* înainta împotriva poporului Meu Israel, ca un nor, care va acoperi ţara. In zilele** de apoi, te voi aduce împotriva ţării Mele, ca să Mă cunoască† neamurile, cînd voi fi sfinţit în tine supt ochii lor, Gog!“
*Vers. 9. **Vers. 8. †Exod. 14. 4. Cap. 36. 23; 39. 21.

17. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Nu eşti tu acela despre care am vorbit odinioară, prin robii Mei proorocii lui Israel, cari au proorocit atunci ani de zile, că te voi aduce împotriva lor?

18. In ziua aceea, însă, în ziua cînd va porni Gog împotriva pămîntului lui Israel, zice Domnul Dumnezeu, Mi se va sui în nări mînia aprinsă.

19. O spun, în* gelozia şi în focul mîniei** Mele: In ziua aceea†, va fi un mare cutremur în ţara lui Israel.
*Cap. 36. 5, 6; 39. 25. **Ps. 89. 46. †Hag. 2. 6, 7. Apoc. 16. 18.

20. Peştii* mării şi păsările cerului vor tremura de Mine, şi fiarele cîmpului şi toate tîrîtoarele cari se tîrăsc pe pămînt, şi toţi oamenii cari sînt pe faţa pămîntului; munţii** se vor răsturna, pereţii stîncilor se vor prăbuşi, şi toate zidurile vor cădea la pămînt.
*Osea 4. 3. **Ier. 4. 24. Nah. 1. 5, 6.

21. Atunci voi chema* groaza** împotriva lui pe toţi munţii Mei, zice Domnul Dumnezeu; sabia† fiecăruia se va întoarce împotriva fratelui său.
*Ps. 105. 16. **Cap. 14. 17. †Judc. 7. 22. 1 Sam. 14. 20. 2 Cron. 20. 23.

22. Il voi judeca* prin ciumă** şi sînge, printr'o ploaie† năpraznică şi prin pietre de grindină††; voi ploua foc şi pucioasă peste el, peste oştile lui, şi peste popoarele cele multe, cari vor fi cu el. *Isa. 66. 16. Ier. 25. 31. **Cap. 5. 17. †Ps. 11. 6. Isa. 29. 6; 30. 30. ††Cap. 13. 11. Apoc. 16. 21.

23. Imi voi arăta astfel mărimea şi sfinţenia*, Mă voi face cunoscut** înaintea mulţimii neamurilor, şi vor şti că Eu sînt Domnul.“
*Cap. 36. 23. **Ps. 9. 16. Cap. 37. 28; 39. 7. Vers. 16.

39 1. „Fiul omului*, prooroceşte acum împotriva lui Gog, şi spune: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată că am necaz pe tine, Gog, domnul Roşului, Meşecului şi Tubalului! *Cap. 38. 2, 3.

2. Te voi* tîrî, te voi aduce, te voi

sui din fundul miazănoaptei, şi te voi aduce pe munţii lui Israel. * Cap. 38. 15.

3. Iţi voi doborî arcul din mîna stîngă, şi voi face să-ţi cadă săgeţile din mîna dreaptă.

4. Vei cădea pe munţii lui Israel, tu* şi toate oştile tale, şi popoarele cari vor fi cu tine; te** voi da de mîncare păsărilor de pradă, tuturor celor ce au aripi, şi fiarelor cîmpului.

* Cap. 38. 21. Vers. 17. ** Cap. 33. 27.

5. Vei cădea pe faţa cîmpului, căci Eu am vorbit, zice Domnul Dumnezeu."

6. „Voi pune* foc Magogului, şi celorce locuiesc liniştiţi în** ostroave, ca să ştie că Eu sînt Domnul.

* Cap. 38. 22. Amos 1. 4. ** Ps. 72. 10.

7. Imi voi face cunoscut* Numele Meu cel sfînt în mijlocul poporului Meu Israel, şi nu-i voi mai lăsa să-Mi pîngărească** Numele Meu cel sfînt; ci vor şti† neamurile că Eu sînt Domnul, Sfîntul lui Israel!"

* Vers. 22. ** Lev. 18. 21. Cap. 20. 39. † Cap. 38. 16, 23.

8. „Iată* că lucrurile acestea vin şi se întîmplă, zice Domnul Dumnezeu! Aceasta este ziua, despre care** am vorbit. * Apoc. 16. 17; 21. 6. ** Cap. 38. 17.

9. Atunci locuitorii cetăţilor lui Israel vor ieşi, vor arde şi vor da pradă flacărilor armele, pavezele şi scuturile, arcurile şi săgeţile, lăncile şi suliţele; şi şapte ani vor face focul cu ele.

10. Nu vor lua lemne de pe cîmp, şi nu vor tăia lemne din păduri, ci vor face focul cu armele. Vor jăfui* pe cei ce i-au jăfuit, şi vor prăda pe cei ce i-au prădat, zice Domnul Dumnezeu." * Isa. 14. 2.

11. „In ziua aceea, voi da lui Gog un loc de înmormîntare în Israel: valea călătorilor, la răsăritul mării moarte, şi mormîntul acesta va astupa trecerea călătorilor. Acolo vor îngropa pe Gog cu toată mulţimea lui, şi vor numi valea aceasta: „Valea mulţimii lui Gog."

12. Şapte luni îi va îngropa casa lui Israel, ca să curăţe* ţara.

* Deut. 21. 23. Vers. 14. 16.

13. Tot poporul ţării îi va îngropa, şi i se va duce vestea, în ziua cînd voi fi* proslăvit, zice Domnul Dumnezeu." * Cap. 28. 22.

14. Apoi vor alege nişte oameni cari vor cutreiera neîncetat ţara, şi cari vor îngropa trupurile rămase pe faţa pămîntului, ca să curăţe* ţara; după şapte luni vor începe să cerceteze.

* Vers. 12.

15. Cei ce vor străbate ţara, o vor cutreiera, şi cînd unul din ei va vedea oasele unui om, va pune un semn lîngă el, pînă îl vor îngropa groparii în „Valea mulţimii lui Gog."

16. Tot acolo va mai fi şi o cetate numită Hamona *(Mulţime)*. Aşa vor* curăţi ţara." * Vers. 12.

17. Fiul omului, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Spune* păsărilor de orice soi, şi tuturor fiarelor cîmpului: „Adunaţi-vă**, şi veniţi! Strîngeţi-vă din toate părţile, pentru jertfa Mea, pe care o junghii pentru voi; jertfă mare este† pe munţii lui Israel! Mîncaţi carne, şi beţi sînge,

* Apoc. 19. 17. ** Isa. 18. 6; 34. 6. Ier. 12. 9. Tef. 1. 7. † Vers. 4.

18. mîncaţi* carnea vitejilor, şi beţi sîngele voivozilor pămîntului, sînge de berbeci, de miei, de ţapi, de tauri îngrăşaţi** din Basan!

* Apoc. 19. 18. ** Deut. 32. 14. Ps. 22. 12.

19. Mîncaţi grăsime pînă vă veţi sătura, şi beţi sînge pînă vă veţi îmbăta, din jertfele mele, pe cari le voi junghia pentru voi.

20. Săturaţi-vă* la masa Mea de carnea cailor şi a călăreţilor, de carnea vitejilor** şi a tuturor oamenilor de război, zice Domnul Dumnezeu."

* Ps. 76. 6. Cap. 38. 4. ** Apoc. 19. 18.

21. „Imi voi* arăta slava între neamuri; şi toate neamurile vor vedea judecăţile pe cari le voi face, şi pedepsele cu cari îi va lovi mîna** Mea.

* Cap. 38. 16, 23. ** Exod. 7. 4.

22. Cei din casa lui Israel vor şti* că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, din ziua aceea şi de atunci înainte.

* Vers. 7. 28.

23. Şi neamurile* vor cunoaşte că din pricina nelegiuirilor ei, a fost dusă casa lui Israel în robie, din pricina fărădelegilor ei, săvîrşite de ea împotriva Mea; de aceea le-am ascuns** Faţa Mea, şi i-am dat† în mîinile vrăjmaşilor lor, ca să piară toţi ucişi de sabie. * Cap. 36. 18, 19, 20, 23. ** Deut. 31. 17. Isa. 59. 2. † Lev. 26. 25.

24. Le-am făcut după necurăţiile* lor şi după fărădelegile lor, şi le-am ascuns Faţa Mea." * Cap. 36. 19.

25. „De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Acum* voi aduce înapoi pe prinşii de război ai lui Iacov, voi

avea milă de toată** casa lui Israel, şi voi fi gelos de Numele Meu cel sfînt.
* Ier. 30. 3. 18. Cap. 34. 13; 36. 24. ** Cap. 20. 40. Osea 1. 11.

26. Atunci îşi vor uita* ocara, şi toate fărădelegile pe cari le-au săvîrşit împotriva Mea, cînd locuiau** liniştiţi în ţara lor, şi cînd nu-i turbura nimeni. * Dan. 9. 16. ** Lev. 26. 5, 6.

27. Cînd îi voi aduce* înapoi dintre popoare, şi îi voi strînge din ţara vrăjmaşilor lor, voi fi sfinţit** de ei înaintea multor neamuri.
* Cap. 28. 25, 26. ** Cap. 36. 23, 24; 38. 16.

28. Şi vor şti* că Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, care-i lăsasem să fie luaţi prinşi de război între neamuri, şi care-i strîng iarăş în ţara lor; nu voi mai lăsa pe nici unul din ei acolo
* Cap. 34. 30. Vers. 22.

29. şi nu le* voi mai ascunde Faţa Mea, căci voi turna** Duhul Meu peste casa lui Israel, zice Domnul Dumnezeu." *Isa. 54. 8. **Ioel. 2. 28. Zah. 12. 10. Fapt. 2. 17.

Vedenia noului Ierusalim.

40 1. In anul al douăzeci şi cincilea al robiei noastre, la începutul anului, în ziua a zecea a lunii, la patrusprezece ani după dărîmarea* cetăţii, tocmai în ziua aceea, a venit mîna** Domnului peste mine, şi m'a strămutat în ţara lui Israel. * Cap. 33. 21. ** Cap. 1. 3.

2. M'a dus acolo, în nişte vedenii* dumnezeieşti, şi m'a aşezat** pe un munte foarte înalt; spre miazăzi de acest munte era ceva ca o cetate zidită. * Cap. 8. 3. ** Apoc. 21. 10.

3. M'a dus acolo; şi iată că acolo era un om, a cărui înfăţişare era ca înfăţişarea* aramei; el avea în mînă o sfoară** de măsurat, de in, şi o prăjină† de măsurat, şi stătea la poartă.
* Cap. 1. 7. Dan. 10. 6. ** Cap. 47. 3. † Apoc. 11. 1; 21. 15.

4. Omul acela mi-a zis: „Fiul omului*, priveşte cu ochii tăi, ascultă cu urechile tale, şi ia aminte la toate lucrurile, pe cari ţi le voi arăta; căci ai fost adus aici ca să ţi le arăt. Fă cunoscut** casei lui Israel tot ce vei vedea." * Cap. 44. 5. ** Cap. 43. 10.

5. Un zid* înconjura Templul pe din afară de jur împrejur. In mîna omului aceluia era o prăjină de măsurat lungă de şase coţi, fiecare cot avînd o palmă mai mult decît cotul obicinuit. A măsurat lăţimea zidului, care era de o prăjină, şi înălţimea, care era tot de o prăjină. * Cap. 42. 20.

6. A mers la poarta de răsărit, şi i-a suit treptele. A măsurat pragul porţii, care era lat de o prăjină, şi celalt prag care era lat de o prăjină.

7. Fiecare odaie de pază era lungă de o prăjină, şi largă tot de o prăjină. Intre fiecare două odăi de pază era un loc gol de cinci coţi. Pragul porţii, de lîngă tinda porţii din lăuntru, era de o prăjină.

8. A măsurat şi tinda porţii dinlăuntru; era de o prăjină.

9. A măsurat apoi tinda porţii; era de opt coţi, şi stîlpii ei erau de doi coţi. Tinda porţii era spre partea dinlăuntru.

10. Odăile de pază ale porţii de răsărit erau în număr de trei de o parte şi trei de cealaltă; cîteşi trele aveau aceeaş măsură, şi stîlpii de fiecare parte aveau tot aceeaş măsură.

11. A măsurat apoi lărgimea deschizăturii porţii, care era de zece coţi, şi lungimea porţii, care era de treisprezece coţi.

12. Inaintea odăilor de pază era un loc gol de un cot de o parte şi de cealaltă; fiecare odaie de pază avea şase coţi de o parte, şi şase coţi de cealaltă.

13. A măsurat poarta dela acoperişul unei odăi de pază, pînă la acoperişul celeilalte; între cele două deschizături cari erau faţă în faţă era o lăţime de douăzeci şi cinci de coţi.

14. A măsurat tinda porţii curţii şi a găsit douăzeci de coţi; tinda da într'o curte, de jur împrejurul porţii.

15. Locul dintre poarta dela intrare şi tinda porţii dinlăuntru era lung de cincizeci de coţi.

16. La odăile de pază şi la stîlpii lor dinlăuntrul porţii de jur împrejur erau nişte ferestre* îngrădite; ferestre erau şi înlăuntru în tinzile porţii de jur împrejur; iar pe stîlpi erau săpate ramuri de finici. * 1 Reg. 6. 4.

17. M'a dus în curtea* de afară, unde se aflau odăi** şi un caldarîm de jur împrejur; pe caldarîmul acesta erau treizeci† de odăi.
* Apoc. 11. 2. ** 1 Reg. 6. 5. † Cap. 45. 5.

18. Caldarîmul era pe lîngă porţi, şi era dealungul porţilor: acesta era caldarîmul de jos.

19. A măsurat lăţimea dela poarta de jos pînă la partea de afară a curţii dinlăuntru, şi avea o sută de coţi, la răsărit şi la miazănoapte.

20. A măsurat lungimea şi lăţimea

porţii de miazănoapte a curţii de afară.
21. Odăile ei de pază, în număr de trei de o parte şi trei de alta, stîlpii şi tinda ei, aveau aceeaş măsură ca poarta dintîi, cincizeci de coţi în lungime şi douăzeci şi cinci de coţi în lăţime.
22. Ferestrele ei, tinda ei, finicii ei, aveau aceeaş măsură ca poarta de răsărit; te suiai la ea pe şapte trepte, iar tinda ei era în partea dinlăuntru.
23. La curtea dinlăuntru era o poartă, în faţa porţii de miazănoapte şi în faţa porţii de răsărit; a măsurat o sută de coţi dela o poartă pînă la cealaltă.
24. M'a dus în partea de miazăzi, unde se afla poarta dela miazăzi. I-a măsurat stîlpii şi tinda, cari aveau aceeaş măsură.
25. Poarta aceasta şi tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, ca şi celelalte ferestre, şi poarta era lungă de cincizeci de coţi şi lată de douăzeci şi cinci de coţi.
26. La ea te suiai pe o scară de şapte trepte, iar tinda ei era în partea din lăuntru; pe stîlpi era cîte un finic de fiecare parte.
27. Curtea dinlăuntru avea o poartă înspre miazăzi; a măsurat dela o poartă pînă la cealaltă spre miazăzi o sută de coţi.
28. M'a dus în curtea din lăuntru, pe poarta de miazăzi. A măsurat poarta de miazăzi, şi a găsit că avea aceeaş măsură.
29. Odăile ei de pază, stîlpii şi tinda ei, aveau aceeaş măsură. Poarta aceasta şi tinda ei aveau ferestre de jur împrejur, şi poarta era lungă de cincizeci de coţi şi lată de două zeci şi cinci de coţi.
30. (De jur împrejur erau tinzi lungi de două zeci şi cinci * de coţi şi late de cinci coţi.) * Vers. 21; 25; 33, 36.
31. Tinda porţii dădea în curtea de afară; pe stîlpii ei erau finici, şi opt trepte pentru suit la poartă.
32. M'a dus apoi în curtea dinlăuntru, pe intrarea de răsărit. A măsurat poarta, şi a găsit că avea aceeaş măsură.
33. Odăile ei de pază, stîlpii ei şi tinda ei, aveau aceeaş măsură. Poarta aceasta şi tinda ei aveau şi ele ferestre de jur împrejur, lungi de cinci zeci de coţi şi late de două zeci şi cinci.
34. Tinda ei dădea în curtea de afară; de fiecare parte erau finici pe stîlpi, şi opt trepte pentru suit la poartă.
35. M'a dus la poarta de miază-noapte. A măsurat-o, şi a găsit aceeaş măsură.
36. Şi ea avea odăi de pază, stîlpi, tindă şi ferestre de jur împrejur; era lungă de cinci zeci de coţi şi lată de două zeci şi cinci de coţi.
37. Tinda ei dădea în curtea de afară; de fiecare parte erau finici pe stîlpii ei, şi opt trepte pentru suit la poartă.
38. Era o odaie, care se deschidea spre tinda porţii; acolo trebuiau spălate arderile de tot.
39. In tinda porţii erau de fiecare parte două mese, pe cari trebuia junghiată arderea de tot, jertfa de ispăşire * şi jertfa pentru vină **.
* Lev. 4. 2, 3. ** Lev. 5. 6; 6. 6; 7. 1.
40. In una din părţile de afară, cum te sui la intrarea porţii de miază-noapte, erau două mese; şi în cealaltă parte, spre tinda porţii, erau iarăş două mese.
41. In cele două părţi ale porţii, se aflau astfel patru mese de o parte şi patru mese de cealaltă, de toate opt mese, pe cari trebuiau înjunghiate jertfele.
42. In faţa meselor pentru jertfe, mai erau pentru arderile de tot patru mese de pietre cioplite, lungi de un cot şi jumătate, late de un cot şi jumătate, şi înalte de un cot; pe mesele acestea trebuiau puse uneltele cu cari se jungheau vitele pentru arderi de tot şi pentru celelalte jertfe.
43. Pe din lăuntru casa avea de jur împrejur pervazuri de un lat de mînă, cari slujeau ca mese pentru carnea jertfelor.
44. Afară din poarta dinlăuntru erau două odăi pentru cîntăreţi * în curtea dinlăuntru: una era alături de poarta de miază noapte şi avea faţa spre miazăzi, cealaltă era alături de poarta de miazăzi şi avea faţa spre miazănoapte. * 1 Cron. 6. 31.
45. El mi-a zis: „Odaia aceasta, dinspre miazăzi, este pentru preoţii cari îngrijesc * de slujba Templului. * Lev. 8. 35. Num. 3. 27, 28, 32, 38; 18. 5. 1 Cron. 9. 23. 2 Cron. 13. 11. Ps. 134. 1.
46. Iar odaia dinspre miazănoapte este pentru preoţii cari îngrijesc * de slujba altarului. Fiii lui Ţadoc **

sînt aceia cari, din fiii lui Levi, se apropie de Domnul, ca să-I slujească.
*Num. 18. 5. Cap. 44. 15. **1 Reg. 2. 35. Cap. 43. 19; 44. 15, 16.

47. A măsurat curtea, care era în patru colțuri, lungă de o sută de coți. Altarul era înaintea casei.

48. M'a dus în tinda casei. A măsurat stîlpii tinzii, și a găsit cinci coți de o parte, și cinci coți de cealaltă. Lățimea porții era de patrusprezece coți, iar peretele de pe laturile porții era de trei coți deoparte și de trei coți de cealaltă.

49. Tinda avea o lungime* de douăzeci de coți și o lățime de doisprezece coți; te suiai la ea pe zece trepte. Lîngă stîlpi** mai erau și alți stîlpi, unul de oparte și altul de alta.
*1 Reg. 6. 3. **1 Reg. 7. 21.

41 1. M'a dus în Templu. A măsurat stîlpii; aveau o lățime de șase coți deoparte, și o lățime de șase coți de alta — aceasta este lățimea stîlpilor.

2. Lățimea ușii era de zece coți; iar canaturile ușii erau lați de cinci coți deoparte, și cinci coți de cealaltă parte. A măsurat și lungimea Templului: patruzeci de coți, și lățimea: douăzeci de coți.

3. Apoi a intrat înlăuntru. A măsurat ușiorii ușii: doi coți, ușa șase coți, și lățimea ușii, șapte coți.

4. Pe partea dinainte a Templului a măsurat* în lungime douăzeci de coți și în lățime douăzeci de coți; și mi-a zis: „Acesta este Locul prea sfînt!"
*1 Reg. 6. 20. 2 Cron. 3. 8.

5. A măsurat zidul casei: gros de șase coți, și lățimea odăilor lăturalnice de jur împrejurul casei, patru coți.

6. Odăile* lăturalnice erau unele peste altele, în număr de treizeci, așezate în trei caturi; ele dădeau în niște îmbucături de zid făcute anume pentru odăile acestea de jur împrejurul casei, așa că se sprijineau pe ele, și nu pe zidul casei. *1 Reg. 6, 5. 6.

7. Odăile, cu cît erau mai sus*, cu atît erau mai încăpătoare, și te suiai la ele ocolind; căci te suiai împrejurul casei pe o scară șerpuitoare. Astfel era mai mult loc, ca lărgime, în partea de sus a casei, și din catul de jos te suiai în catul de sus prin cel dela mijloc. *1 Reg. 6. 8.

8. De jur împrejurul casei se vedea o pardoseală ieșită în afară. Odăile lăturalnice aveau niște temelii, și erau de o prăjină* întreagă, adică șase coți la unghiu. *Cap. 40. 5.

9. Zidul de afară al odăilor lăturalnice avea o grosime de cinci coți.

10. Locul gol dintre odăile lăturalnice ale casei și odăile dimprejurul casei, avea o lățime de două zeci de coți, de jur împrejur.

11. Ușa odăilor lăturalnice dădea în locul gol: o ușă la miază noapte, și o ușă la miază zi; și lărgimea locului gol era de cinci coți de jur împrejur.

12. Clădirea din fața locului gol, din partea de apus, avea o lățime de șaptezeci de coți, un zid de cinci coți de gros de jur împrejur, și era lung de nouăzeci de coți.

13. A măsurat și casa, care avea o lungime de o sută de coți. Locul gol, clădirea și zidurile sale, aveau de asemenea o lungime de o sută de coți.

14. Lățimea feței casei și a locului gol, din spre răsărit, era de o sută de coți.

15. A măsurat lungimea clădirii dinaintea locului gol, pe partea dinapoi a casei, și pridvoarele ei de fiecare parte: erau o sută de coți.

16. Templul și casa dinlăuntru, tinda de afară, pragurile, ferestrele* îngrădite, pridvoarele din jurul celor trei caturi, din fața pragurilor, erau acoperite cu lemn de jurîmprejur. Dela pămînt pînă la ferestrele acoperite,
*Cap. 40. 16. Vers. 26.

17. pînă deasupra ușii, partea din lăuntrul casei, partea de afară, tot zidul de jur împrejurul casei din lăuntru și din afară, totul era după măsură,

18. și împodobit cu* heruvimi și finici. Între doi heruvimi era un finic. Fiecare heruvim avea două fețe,
*1 Reg. 6. 29.

19. o față de om* întoarsă spre un finic deoparte, și o față de leu întoarsă spre celalt finic, de cealaltă parte; așa era de jur împrejurul casei.
*Cap. 1. 10.

20. Dela pămînt pînă deasupra ușii, erau heruvimi și finici, și tot așa și pe zidul Templului.

21. Ușiorii Templului erau în patru muchi. Și în fața Locului prea sfînt era ceva care se vedea

22. ca un altar* de lemn, înalt de trei coți, lung de doi coți și lat de doi coți. Colțurile, temelia, și pereții lui erau de lemn. Omul acela mi-a zis:

„Aceasta este masa** care este înaintea† Domnului!
*Exod. 30. 1. **Cap. 44. 16. Mal. 1. 7, 12. †Exod. 30. 8.

23. Templul* şi Locul prea sfînt aveau două uşi. *1 Reg. 6. 31—35.

24. Fiecare uşă avea două canaturi, cari se întorceau amîndouă pe uşi, două canaturi pentru o uşă şi două pentru cealaltă.

25. Pe uşile Templului erau săpaţi heruvimi şi finici, ca şi pe ziduri. In faţa pridvorului de afară erau nişte grinzi de lemn îmbucate între ele.

26. Erau ferestre* îngrădite, şi deoparte şi de cealaltă erau finici, şi tot aşa era şi pe laturile pridvorului, pe odăile lăturalnice ale casei şi pe grinzile de sus. *Cap. 40. 16. Vers. 16.

42 1. Apoi m'a scos şi m'a dus în curtea deafară din spre miazănoapte, şi m'a dus în odăile* din faţa locului gol şi din faţa clădirii la miază noapte. *Cap. 41. 12, 15.

2. Faţa unde se afla uşa de miază noapte, avea o lungime de o sută de coţi; şi lăţimea era de cincizeci de coţi.

3. In dreptul celor douăzeci de coţi ai curţii dinlăuntru, şi în dreptul caldarîmului curţii de afară, se aflau pridvoare* lîngă pridvoare în catul al treilea. *Cap. 41. 16.

4. Pe dinaintea odăilor, era un loc de trecere lat de zece coţi, şi un drum de un cot; uşile lor erau spre miază noapte.

5. Odăile de sus erau mai strîmte decît cele de jos şi decît cele dela mijlocul clădirii, pentrucă le mai luau din loc şi pridvoarele.

6. Erau trei caturi, dar n'aveau stîlpi ca stîlpii curţilor; de aceea, începînd de jos, odăile de sus erau mai strîmte decît cele de jos şi cele dela mijloc.

7. Zidul de afară, care mergea alături cu odăile, dinspre curtea de afară, în faţa odăilor, avea o lungime de cincizeci de coţi;

8. căci lungimea odăilor din spre curtea de afară era de cincizeci de coţi. Dar faţa Templului avea o sută de coţi.

9. Dedesuptul acestor odăi era intrarea dela răsărit, cum veneai din curtea de afară.

10. Mai erau nişte odăi de grosimea zidului curţii dinspre răsărit, în dreptul locului gol şi în dreptul clădirii.

11. In faţa lor, era un loc de trecere*, ca şi înaintea odăilor dinspre miază noapte, de aceeaş lungime şi lăţime; ieşirile, întocmirea şi uşile lor erau la fel. *Vers. 4.

12. Tot aşa era şi cu uşile odăilor dinspre miazăzi. Era o uşă la capul locului de trecere, care se afla drept înaintea zidului dinspre răsărit, pe unde intrai.

13. El mi-a zis: „Odăile dela miază-noapte şi odăile dela miazăzi, cari sînt în faţa locului gol, sînt odăile sfinte, unde vor mînca* lucrurile prea sfinte preoţii, cari se apropie de Domnul; în ele vor pune lucrurile prea sfinte, darurile de mîncare**, vitele aduse ca jertfe de ispăşire şi de vină; căci locul acesta este sfînt. *Lev. 6. 16, 26; 24. 9. **Lev. 2. 3, 10; 6. 14, 17, 25, 29; 7. 1; 10. 13, 14. Num. 18. 9, 10.

14. Cînd* vor intra preoţii, nu vor ieşi din locul sfînt ca să se ducă în curtea de afară, ci îşi vor lăsa acolo hainele cu cari fac slujba, căci hainele acestea sînt sfinte; se vor îmbrăca în alte haine ca să se apropie de curtea care este pentru popor.“ *Cap. 44. 19.

15. După ce a isprăvit de măsurat casa dinlăuntru, m'a scos pe poarta dinspre răsărit, şi a măsurat-o pe partea de afară de jur împrejur.

16. A măsurat partea de răsărit cu prăjina de măsurat, şi de jur împrejur a găsit cinci sute de prăjini.

17. A măsurat partea de miazănoapte cu prăjina de măsurat, şi a găsit de jur împrejur cinci sute de prăjini.

18. A măsurat partea de miazăzi cu prăjina de măsurat, şi a găsit cinci sute de prăjini.

19. S'a întors apoi spre apus, şi a măsurat cinci sute de prăjini cu prăjina de măsurat.

20. A măsurat astfel în cele patru laturi zidul* de jur împrejurul casei; lungimea era de cinci sute** de prăjini, şi lăţimea de cinci sute de prăjini; zidul acesta despărţea locul sfînt de cel nesfînt. *Cap. 40. 5. **Cap. 45. 2.

43 1. M'a dus la poartă, la poarta dinspre* răsărit. *Cap. 10. 19; 44. 1; 46. 1.

2. Şi iată* că slava Dumnezeului lui Israel venea dela răsărit. Glasul** Său era ca urletul unor ape mari, şi pămîntul strălucea† de slava Sa. *Cap. 11. 23. **Cap. 1. 24. Apoc. 1. 15; 14. 2; 19. 1, 6. †Cap. 10. 4. Apoc. 18. 1.

3. Vedenia aceasta semăna* cu aceea

pe care o avusesem cînd veniseм să nimicesc** cetatea; şi vedeniile acestea semănau cu aceea pe care o avusesem lîngă rîul † Chebar. Şi am căzut cu faţa la pămînt.

* Cap. 1. 4, 28; 8. 4. ** Ier. 1. 10. † Cap. 1. 3; 3. 23.

4. Slava* Domnului a intrat în Casă pe poarta dinspre răsărit.

* Cap. 10. 19; 44. 2.

5. Atunci, Duhul* m'a răpit şi m'a dus în curtea dinlăuntru. Şi Casa** era plină de slava Domnului!

* Cap. 3. 12, 14; 8. 3. ** 1 Reg. 8. 10, 11. Cap. 44. 4.

6. Am auzit pe cineva vorbindu-mi din Casă, şi un om* stătea lîngă mine.

* Cap. 40. 3.

7. El mi-a zis: „Fiul omului, acesta este locul* scaunului Meu de domnie, locul** unde voi pune talpa picioarelor Mele; aici voi locui† vecinic în mijlocul copiilor lui Israel! Casa lui Israel şi împăraţii lor nu-Mi vor mai pîngări†† Numele Meu cel sfînt, prin curviile lor şi prin trupurile*† moarte ale împăraţilor lor la moartea lor,

*Ps. 99. 1. **1 Cron. 28. 2. Ps. 99. 5. †Exod. 29. 45. Ps. 68. 16; 132. 14. Ioel 3. 17. Ioan 1. 14. 3 Cor. 6. 16. †† Cap. 39. 7. *† Lev. 26. 30. Ier. 16. 18.

8. ca atunci cînd îşi puneau pragul* lor lîngă pragul Meu, stîlpii lor lîngă stîlpii Mei, şi nu era de cît un zid între Mine şi ei. Aşa au pîngărit ei Numele Meu cel sfînt cu urîciunile pe cari le-au săvîrşit; de aceea i-am mistuit în mînia Mea.

* 2 Reg. 16. 14; 21. 4, 5, 7. Cap. 8. 3; 23. 39; 44. 7.

9. Acum vor depărta de la Mine curviile lor şi trupurile moarte* ale împăraţilor lor, şi voi** locui vecinic în mijlocul lor.

* Vers. 7. ** Vers. 7.

10. Tu, însă, fiul omului, arată* Templul acesta casei lui Israel; ei să-i măsoare planul, şi să roşească de nelegiuirile lor.

* Cap. 40. 4.

11. Dacă vor roşi de toată purtarea lor, arată-le chipul casei acesteia, întocmirea ei, ieşirile şi intrările ei, toate planurile şi toate legile ei; zugrăveşte-le-o supt ochi, ca să păzească toate planurile ei, toate poruncile ei şi toate orînduirile ei, şi să facă întocmai după ele.

12. Aceasta este legea privitoare la Casă. Pe vîrful muntelui*, tot locul pe care-l va cuprinde ea, este prea sfînt. Iată, aceasta este legea asupra Casei.

* Cap. 40. 2.

13. Iată măsurile altarului, în coţi; fiecare cot* era cu o palmă mai lung decît cotul obicinuit. Temelia era înaltă de un cot, şi lată de un cot; şi pervazul dimprejur avea o lăţime de un lat de mînă; aceasta era propteaua altarului.

* Cap. 40. 5; 41. 8.

14. Dela temelia de pe pămînt pînă la pervazul de jos erau doi coţi, şi o lăţime de un cot; şi dela pervazul cel mic pînă la cel mare erau patru coţi, şi un cot lăţime.

15. Altarul avea o vatră de patru coţi; şi din vatra altarului se înălţau patru coarne.

16. Vatra altarului avea o lungime de doisprezece coţi, o lăţime de doisprezece coţi, şi cu cele patru laturi ale lui făcea un patrat.

17. Pervazul avea patrusprezece coţi lungime pe patrusprezece coţi lăţime, în cele patru laturi ale lui; marginea de sus era de o jumătate de cot; temelia era lată de un cot de jur împrejur, şi treptele* erau îndreptate spre răsărit.

* Exod. 20. 26.

18. El mi-a zis: „Fiul omului, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată legile cu privire la altar, pentru ziua cînd îl vor face, ca să aducă pe el arderi de tot şi să stropească* sîngele.

* Lev. 1. 5.

19. Să dai preoţilor*, Leviţilor, cari sînt din sămînţa lui Ţadoc şi cari se apropie de Mine ca să-Mi slujească, zice Domnul Dumnezeu, un viţel** pentru jertfa de ispăşire.

*Cap. 44. 15. **Exod. 29. 10, 12. Lev. 8. 14, 15. Cap. 15. 18, 19.

20. Să iei din sîngele lui, şi să ungi cele patru coarne ale altarului, cele patru colţuri ale pervazului, şi marginea care-l înconjoară; să curăţeşti astfel altarul şi să faci ispăşire pentru el.

21. Să iei viţelul pentru ispăşire, şi să-l ardă* într'un loc anume lîngă Casă, afară** din sfîntul Locaş.

* Exod. 29. 14. ** Evr. 13. 11.

22. In ziua a doua, să aduci ca jertfă de ispăşire un ţap fără cusur, ca să curăţe altarul, cum l-au curăţit cu viţelul.

23. După ce vei isprăvi de făcut ispăşirea, să aduci un viţel fără cusur, şi un berbece din turmă fără cusur.

24. Să-i aduci înaintea Domnului; preoţii* să-i presare cu sare, şi să-i aducă Domnului ca ardere de tot.

* Lev. 2. 13.

25. Timp de şapte* zile, să jertfeşti în fiecare zi un ţap ca jertfă de ispă-

şire; să jertfească şi un viţel şi un berbece din turmă, amîndoi fără cusur.
* Exod. 29. 35, 36. Lev. 8. 23.

26. Timp de şapte zile, vor face ispăşirea şi curăţirea altarului, şi-l vor sfinţi astfel.

27. După ce* se vor împlini aceste zile, dela ziua a opta înainte, preoţii să aducă pe altar arderile voastre de tot, şi jertfele voastre de mulţămire. Şi vă voi** fi binevoitor, zice Domnul Dumnezeu."
*Lev. 9. 1. **Iov 42. 8. Cap. 20. 40, 41. Rom. 12. 1. 1 Pet. 2. 5.

44 1. M'a adus înapoi la poarta de afară a sfîntului Locaş, dinspre* răsărit. Dar era închisă. * Cap. 43. 1.

2. Şi Domnul mi-a zis: „Poarta aceasta va sta închisă, nu se va deschide, şi nimeni nu va trece pe ea; căci* Domnul, Dumnezeul lui Israel, a intrat pe ea. De aceea va rămînea închisă! * Cap. 43. 4.

3. In ce priveşte pe voivod, voivodul va putea să şadă supt ea, ca să mănînce* pîinea de jertfă înaintea Domnului. El** va intra pe drumul care dă în tinda porţii, şi va ieşi pe acelaş drum." * Fac. 31. 54. 1 Cor. 10. 18. ** Cap. 46. 2, 8.

4. M'a dus apoi la poarta de miază noapte, înaintea casei Templului. M'am uitat şi iată* că slava Domnului umplea Casa Domnului! Şi am căzut** cu faţa la pămînt. * Cap. 3. 23; 43. 5. ** Cap. 1. 28.

5. Domnul mi-a zis: „Fiul omului*, fii cu luare aminte, uită-te cu ochii tăi şi ascultă cu urechile tale tot ce-ţi voi spune cu privire la toate rînduielile Casei Domnului şi cu privire la toate legile ei; priveşte cu băgare de seamă întrarea casei şi toate ieşirile sfîntului Locaş! * Cap. 40. 4.

6. Şi spune celor îndărătnici*, casei lui Israel: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Ajungă-vă** toate urîciunile voastre, casa lui Israel!
* Cap. 2. 5. ** Cap. 45. 9. 1 Pet. 4. 3.

7. Aţi băgat* în Locaşul Meu cel sfînt nişte străini** cu inima† netăiată împrejur, şi cu carnea netăiată împrejur, ca să-Mi spurce casa; aţi adus pîinea Mea††, grăsimea*† şi sîngele înaintea tuturor urîciunilor voastre, şi aţi rupt astfel legămîntul Meu. *Cap. 43. 8. Vers. 9. Fapt. 21. 28. ** Lev. 22. 25. † Lev. 26. 41. Deut. 10. 16. Fapt. 7. 51. †† Lev. 21. 6, 8, 17, 21. *† Lev. 3. 16; 17. 11.

8. N'aţi păzit* ce trebuia păzit cu privire la lucrurile Mele cele sfinte, ci i-aţi pus în locul vostru, ca să facă slujbă în Locaşul Meu cel sfînt.
* Lev. 22. 2, etc.

9. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Niciun străin*, netăiat împrejur cu inima şi netăiat împrejur cu trupul, să nu intre în Locaşul Meu cel sfînt, niciunul din străinii cari vor fi în mijlocul copiilor lui Israel. * Vers. 7.

10. Mai mult, Leviţii* cari s'au depărtat de Mine, cînd se rătăcea Israel şi se abătea dela Mine ca să-şi urmeze idolii, vor purta pedeapsa nelegiuirilor lor:
* 2 Reg. 23. 8, etc. 2 Cron. 29. 4, 5. Cap. 48. 11.

11. ei vor fi în Locaşul Meu cel sfînt ca slugi, vor păzi* porţile casei şi vor face slujbă în casă; vor junghia** pentru popor vitele rînduite pentru arderile de tot şi pentru celelalte jertfe, şi vor sta† înaintea lui ca să-i slujească. *1 Cron. 26. 1. **2 Cron. 29. 34. †Num. 16. 9.

12. Pentrucă i-au slujit înaintea idolilor lui, şi au făcut* să cadă în păcat casa lui Israel, deaceea Imi ridic mîna** asupra lor, zice Domnul Dumnezeu, ca să-şi poarte pedeapsa nelegiuirii lor. * Isa. 9. 16. Mal. 2. 8. ** Ps. 106. 26.

13. Nu se vor* apropia de Mine ca să fie în slujba Mea ca preoţi, nu se vor apropia de lucrurile Mele cele sfinte, nici de lucrurile Mele prea sfinte; ci vor purta** pedeapsa ruşinei lor şi urîciunilor pe cari le-au săvîrşit. * Num. 18. 3. 2 Reg. 23. 9. ** Cap. 32. 30; 36. 7.

14. Totuş le voi da paza* casei, îi voi întrebuinţa la toată slujba ei şi la tot ce trebuie făcut în ea.
* Num. 18. 4. 1 Cron. 23. 28, 32.

15. „Dar* preoţii, Leviţii, fiii** lui Ţadoc, cari au păzit slujba locaşului Meu celui sfînt cînd† se rătăceau copiii lui Israel dela Mine, aceia se vor apropia de Mine să-Mi slujească, şi vor sta†† înaintea Mea ca să-Mi aducă grăsime*† şi sînge, zice Domnul Dumnezeu." * Cap. 40. 46; 43. 19. ** 1 Sam. 2. 35. † Vers. 10. †† Deut. 10. 8. *† Vers. 7.

16. „Ei vor intra în Locaşul Meu cel sfînt, se vor apropia de masa* Mea ca să-Mi slujească, şi vor fi în slujba Mea. * Cap. 41. 22.

17. Cînd vor trece pe porţile curţii dinlăuntru, se vor îmbrăca* în haine de in; nu vor avea pe ei nimic de lînă, cînd vor face slujba în porţile curţii dinlăuntru şi în casă.
* Exod. 28. 39, 40, 43; 39. 27, 28.

18. Vor avea pe cap* şi scufii de in,

şi ismene de in pe coapsele lor; nu se vor încinge cu ceva care să aducă sudoarea; * Exod. 28. 40, 42; 39. 28.

19. iar cînd vor ieşi să se ducă în curtea de afară la popor, vor lepăda veşmintele* cu cari fac slujba, şi le vor pune în odăile sfîntului Locaş; se vor îmbrăca în altele ca să nu sfinţească poporul cu veşmintele lor. * Cap. 42. 14; 46. 20. Exod. 29. 37; 30. 29. Lev. 6. 27. Mat. 23. 17, 19.

20. Nu-şi* vor rade capul, dar nici nu vor lăsa părul să crească în voie; ci vor trebui să-şi taie părul. * Lev. 21. 5.

21. Niciun preot* nu va bea vin cînd va intra în curtea dinlăuntru. * Lev. 10. 9.

22. Nu vor lua de nevastă nici o văduvă*, nici o femeie lăsată de bărbat, ci vor lua numai fecioare din sămînţa casei lui Israel; totuş vor putea să ia şi pe văduva unui preot. * Lev. 21. 7, 13, 14.

23. Vor* învăţa pe poporul Meu să deosebească ce este sfînt de ce nu este sfînt, şi vor arăta deosebirea dintre ce este necurat şi ce este curat. * Lev. 10. 10, 11. Cap. 22. 26. Mal. 2. 7.

24. Vor judeca în neînţelegeri*, şi vor hotărî după legile Mele. Vor păzi deasemenea legile şi poruncile Mele, la toate sărbătorile Mele, şi vor sfinţi** Sabatele Mele. * Deut. 17. 8, etc. 2 Cron. 19. 8, 10. ** Cap. 22. 26.

25. Un preot nu se va duce la un* mort, ca să nu se facă necurat; nu va putea să se facă necurat decît pentru un tată, pentru o mamă, pentru un fiu, pentru o fiică, pentru un frate, şi pentru o soră, care nu era măritată. * Lev. 21. 1, etc.

26. După curăţire*, i se vor număra şapte zile. * Num. 6. 10; 19. 11, etc.

27. In ziua cînd va intra în Locaşul Meu cel sfînt, în curtea* dinlăuntru, ca să facă slujba în sfîntul Locaş, îşi va aduce** jertfa de ispăşire, zice Domnul Dumnezeu." * Vers. 17. ** Lev. 4. 3.

28. „Iată moştenirea pe care o vor avea: Eu voi fi* moştenirea lor. Să nu le daţi nici o moşie în Israel: Eu voi fi moşia lor!" * Num. 18. 20. Deut. 10. 9; 18. 1, 2. Ios. 13. 14, 33.

29. Dar se vor hrăni* cu darurile de mîncare, cu jertfele de ispăşire şi de vină; şi tot ce va fi închinat** Domnului prin făgăduinţă în Israel va fi al lor. * Lev. 6. 18, 29; 7. 6. ** Lev. 27. 21, 28. Num. 18. 14.

30. Cele mai bune* din cele dintîi roade de orice fel, şi partea ridicată din toate darurile de mîncare, pe cari le veţi aduce ca daruri ridicate, vor fi ale preoţilor; veţi da preoţilor şi pîrga** făinii voastre, pentru ca† binecuvîntarea să rămînă peste casa voastră. * Exod. 13. 2; 22. 29, 30; 23. 19. Num. 3. 13; 18. 12, 13. ** Num. 15. 20. Neem. 10. 37. † Prov. 3. 9, 10. Mal. 3. 10.

31. Preoţii însă nu vor mînca din nicio pasăre sau vită moartă* ori sfîşiată de fiară." * Exod. 22. 31. Lev. 22. 8.

45 1. „Cînd veţi împărţi* ţara ca moştenire prin sorţ, să ridicaţi** ca dar sfînt pentru Domnul o bucată din ţară, lungă de douăzeci şi cinci de mii de coţi şi lată de zece mii: aceasta va fi sfîntă în toată întinderea ei. * Cap. 47. 22. ** Cap. 48. 8.

2. Din bucata aceasta veţi lua pentru sfîntul Locaş cinci sute de coţi în lung şi cinci sute* de coţi în lat, în patru laturi; şi cinci zeci de coţi ca loc slobod de jur împrejur. * Cap. 42. 20.

3. Din această întindere să măsori o bucată lungă de douăzeci şi cinci de mii şi lată de zece mii, pentru* sfîntul Locaş, pentru Locul prea sfînt. * Cap. 48. 10.

4. Aceasta* este partea sfîntă din ţară: ea va fi a preoţilor cari fac slujba în sfîntul Locaş, cari se apropie de Domnul să-I slujească; acolo vor fi casele lor, şi acesta va fi un loc sfînt pentru Locaşul cel sfînt. * Vers. 1. Cap. 48. 10, etc.

5. Leviţilor, cari slujesc în casă, să li se dea în stăpînire un ţinut de douăzeci şi cinci de mii* de coţi în lung şi zece mii în lat, pentru cetăţile în cari vor locui împreună cu douăzeci de odăi**. * Cap. 48. 13. ** Cap. 40. 17.

6. Să daţi* şi cetăţii o moşie de cinci mii de coţi în lat şi douăzeci şi cinci de mii în lung, lîngă partea cea sfîntă luată pentru sfîntul Locaş; aceasta va fi pentru toată casa lui Israel. * Cap. 48. 15.

7. Pentru domnitor* veţi osebi un loc lîngă cele două laturi ale părţii sfinte şi ale moşiei cetăţii, dealungul părţii sfinte şi dealungul moşiei cetăţii, la apus de partea de apus şi la răsărit de partea de răsărit, pe o lungime cît una din părţi, dela hotarul de apus pînă la hotarul de răsărit. * Cap. 48. 21.

8. Acesta va fi pămîntul lui, moşia lui în Israel; şi domnitorii* Mei nu vor mai asupri poporul Meu, ci vor împărţi casei lui Israel cealaltă parte a ţării, după seminţiile ei. * Ier. 22. 17. Cap. 22. 27; 46. 18.

9. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu:

„Destul*, domnitori ai lui Israel! Încetaţi** cu sîlnicia şi răpirile, faceţi judecată şi dreptate! Înlăturaţi stoarcerile voastre dela poporul Meu, — zice Domnul Dumnezeu. —
*Cap. 44. 6. **Ier. 22. 3.

10. Să aveţi cumpene* drepte, o efă dreaptă, şi un bat drept.
*Lev. 19. 35, 36. Prov. 11. 1.

11. Efa şi batul să aibă aceeaş măsură: batul să cuprindă a zecea parte dintr'un omer, şi efa a zecea parte dintr'un omer; măsura lor se va potrivi după omer.

12. Siclul* să fie de douăzeci de ghere. Cinci sicli să fie cinci, zece sicli să fie zece, iar mina să fie de cincizeci de sicli! *Exod. 30. 13. Lev. 27. 25. Num. 3. 47.

13. Iată darul de mîncare pe care-l veţi ridica: a şasea parte dintr'o efă la un omer de grîu, şi a şasea parte din efă la un omer de orz.

14. Pentru untdelemn, la un bat de untdelemn, veţi datora a zecea parte dintr'un bat la un cor, care este tot una cu un omer de zece baţi, căci zece baţi fac un omer.

15. O oaie dintr'o turmă de două sute de oi din toate seminţiile lui Israel, să fie dată ca dar de mîncare, arderе de tot şi jertfă de mulţămire, pentru ca să slujească drept jertfă* de ispăşire, — zice Domnul Dumnezeu. —
*Lev. 1. 4.

16. Tot poporul din ţară va trebui să dea darul acesta de mîncare pentru domnitorul lui Israel.

17. Domnitorul va fi dator să dea arderile de tot, darurile de mîncare şi jertfele de băutură la sărbători, la lunile noi, la Sabate, la toate adunările de sărbătoare ale casei lui Israel. El va îngriji de jertfa ispăşitoare, de darul de mîncare, de arderea de tot, şi de jertfa de mulţămire, ca să se facă ispăşire pentru casa lui Israel."

18. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „In cea dintîi zi a lunii întîi, vei lua un viţel fără cusur, şi vei face ispăşire* pentru sfîntul Locaş. *Lev. 16. 16.

19. Preotul* va lua din sîngele jertfei ispăşitoare, şi va pune pe uşiorii casei, pe cele patru colţuri ale pervazului altarului, şi pe uşiorii porţii curţii dinlăuntru. *Cap. 43. 20.

20. Tot aşa vei face şi în ziua întîi a lunii* a şaptea, în ziua întîi a lunii noi, pentru cei din popor cari păcătuiesc fără voie sau din nechibzuinţă; şi astfel veţi curăţi casa. *Lev. 4. 27.

21. In ziua a patrusprezecea a lunii întîi*, veţi prăznui Paştele. Sărbătoarea va ţinea şapte zile, în care timp se vor mînca azimi. *Exod. 12. 18. Lev. 23. 5, 6. Num. 9. 2, 3; 28. 16, 17. Deut. 16. 1, etc.

22. Domnitorul va aduce în ziua aceea, pentru el şi pentru tot poporul ţării, un viţel* ca jertfă de ispăşire.
*Lev. 4. 14.

23. In timpul celor şapte* zile ale sărbătorii, va aduce ca ardere de tot Domnului, şapte viţei şi şapte berbeci fără cusur, în fiecare** din cele şapte zile, şi un ţap ca jertfă de ispăşire, în fiecare zi.
*Lev. 23. 8. **Num. 28. 15, 22, 30; 29. 5, 11, 16, 19, etc.

24. Va adăuga* şi darul de mîncare: cîte o efă de fiecare viţel, şi o efă de fiecare berbece, cu cîte un hin de untdelemn de efă. *Cap. 46. 5, 7.

25. In ziua a cincisprezecea a lunii a şaptea, la sărbătoare*, va aduce timp de şapte zile aceleaşi jertfe de ispăşire, aceleaşi arderi de tot şi acelaş dar de mîncare împreună cu untdelemnul." *Lev. 23. 34. Num. 29. 12. Deut. 16. 13.

46 1. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Poarta curţii dinlăuntru: dinspre răsărit, va rămînea închisă în cele şase zile de lucru; dar se va deschide în ziua Sabatului, şi va fi deschisă şi în ziua lunii noi.

2. Domnitorul* va intra pe drumul care dă în tinda porţii de afară, şi va sta lîngă uşiorii porţii. Apoi preoţii vor aduce arderea lui de tot şi jertfele lui de mulţămire. El se va închina pe pragul porţii, apoi va ieşi iarăş afară, şi poarta nu se va închide pînă seara.
*Cap. 44. 3. Vers. 8.

3. Poporul ţării se va închina şi el înaintea Domnului la intrarea acestei porţi, în zilele de Sabat şi la lunile noi.

4. Arderea de tot pe care o va aduce Domnului domnitorul*, în ziua Sabatului, va fi de şase miei fără cusur şi un berbece fără cusur; *Cap. 45. 17.

5. iar darul* lui de mîncare va fi o efă de berbece, şi un dar de bună voie pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efă. *Cap. 45. 24. Vers. 7, 11.

6. In ziua lunii noi, va da un viţel fără cusur, şase miei şi un berbece, toţi fără cusur.

7. Şi darul lui de mîncare va fi de o

efă pentru viţel, o efă pentru berbece, şi cît va voi pentru miei, cu un hin de untdelemn de fiecare efă.

8. Cînd va intra domnitorul *, va intra pe drumul din tinda porţii, şi va ieşi pe acelaş drum. * Vers. 2.

9. Dar cînd va veni poporul ţării înaintea * Domnului, la sărbători, celce va intra pe poarta de miazănoapte, ca să se închine, va ieşi pe poarta de miazăzi; iar celce va intra pe poarta de miazăzi, va ieşi pe poarta de miazănoapte; nu trebuie să se întoarcă pe aceeaş poartă pe care vor intra, ci vor ieşi drept înainte pe cealaltă.

* Exod. 23. 14—17. Deut. 16. 16.

10. Domnitorul va intra cu ei cînd vor intra, şi vor ieşi împreună cînd vor ieşi.

11. La sărbători şi la praznice, darul * de mîncare va fi de o efă pentru viţel, o efă pentru berbece, şi cît va voi pentru miei, împreună cu un hin de untdelemn de fiecare efă. * Vers. 5.

12. Dacă însă domnitorul aduce Domnului o ardere de tot de bunăvoie sau o jertfă de mulţămire de bună voie, îi vor deschide * poarta dinspre răsărit, şi el îşi va aduce arderea de tot şi jertfa de mulţămire aşa cum o aduce în ziua Sabatului; apoi va ieşi afară, şi după ce va ieşi, vor închide iarăş poarta. * Cap. 44. 3. Vers. 2.

13. In fiecare zi vei aduce * Domnului ca ardere de tot un miel de un an, fără cusur; pe acesta îl vei aduce în fiecare dimineaţă. * Exod. 29. 38. Num. 28. 3.

14. Vei mai adăuga la el ca dar de mîncare, în fiecare dimineaţă, a şasea parte dintr'o efă, şi a treia parte dintr'un hin de untdelemn, pentru stropirea floarei de făină. Acesta este darul de mîncare de adus Domnului; aceasta este o lege vecinică, pentru totdeauna!

15. In fiecare dimineaţă, vor aduce astfel mielul şi darul de mîncare împreună cu untdelemnul, ca o ardere de tot vecinică."

16. „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Dacă domnitorul dă unuia din fiii săi un dar luat din moştenirea sa, darul acesta va rămînea al fiilor săi, ca moşia lor prin drept de moştenire.

17. Dar dacă dă unuia din slujitorii lui un dar luat din moştenirea lui, darul acela va fi al lui pînă în anul slobozeniei *, apoi se va întoarce înapoi domnitorului; numai fiii lui vor stăpîni ce le va da din moştenirea lui.

* Lev. 25. 10.

18. Domnitorul * nu va lua nimic din moştenirea poporului, nu-l va despuia de moşiile lui. Ci, ce va da de moştenire fiilor săi, va lua din ce are el, pentru ca niciunul din poporul Meu să nu fie îndepărtat din moşia lui!"

* Cap. 45. 8.

19. M'a dus, pe intrarea de lîngă poartă, în odăile sfinte, rînduite preoţilor, şi cari se află spre miază-noapte. Şi iată că în fund, era un loc, în spre apus.

20. El mi-a zis: „Acesta este locul unde vor fierbe * preoţii carnea dela jertfele pentru vină şi pentru ispăşire, şi unde vor coace ** darurile de mîncare, ca să se ferească să le ducă în curtea de afară şi să sfinţească † astfel poporul prin ele.

* 2 Cron. 35. 13. ** Lev. 2. 4, 5, 7. † Cap. 44. 19.

21. M'a dus apoi în curtea de afară, şi m'a făcut să trec pe lîngă cele patru colţuri ale curţii. Şi iată că era o curte la fiecare colţ al curţii.

22. Şi în cele patru colţuri ale curţii erau nişte curţi despărţite, lungi de patru zeci de coţi şi late de treizeci; cîteşi patru aveau aceeaş măsură, şi erau în colţuri.

23. Cîteşi patru erau înconjurate cu un zid, şi la picioarele zidului de jur împrejur erau nişte vetre pentru gătit.

24. El mi-a zis: „Acestea sînt bucătăriile, unde vor fierbe * slujitorii casei carnea de la jertfele aduse de popor. * Vers. 20.

47 1. M'a adus înapoi la uşa casei. Şi iată că ieşea apă * de supt pragul casei, dinspre răsărit; căci faţa casei era spre răsărit. Apa se pogora de supt partea dreaptă a casei în spre partea de miază-zi a altarului.

* Ioel. 3. 18. Zah. 13. 1. 14. 8. Apoc. 22. 1.

2. M'a scos pe poarta de miază noapte, şi m'a făcut să ocolesc pe din afară pînă la poarta de răsărit. Şi iată că apa curgea din partea dreaptă.

3. Cînd a înaintat omul * acela spre răsărit, cu măsura în mînă, a măsurat o mie de coţi, şi m'a trecut prin apă; apa îmi venea pînă la glesne. * Cap. 40. 3.

4. A mai măsurat iarăş o mie de coţi, şi m'a pus să trec prin apă, şi apa îmi venea pînă la genunchi. A mă-

surat iarăş o mie de coţi, şi m'a trecut prin ea, şi apa îmi venea pînă la şolduri.

5. A măsurat iarăş o mie de coţi, şi atunci era un rîu pe care nu-l puteam trece, căci apa era atît de adîncă încît trebuia să înot — un rîu, care nu se putea trece.

6. El mi-a zis: „Ai văzut, fiul omului?“ Şi m'a luat şi m'a adus înapoi pe malul rîului.

7. Cînd m'a adus înapoi, iată că pe malul rîului erau o mulţime de copaci * pe amîndouă părţile.

* Vers. 12. Apoc. 22. 2.

8. El mi-a zis: „Apa aceasta curge spre ţinutul de răsărit, se pogoară în cîmpie, şi se varsă în marea şi vărsîndu-se în mare, apele mării se vor vindeca.

9. Orice făptură vie, care se mişcă, va trăi pretutindeni pe unde va curge rîul, şi vor fi o mulţime de peşti; căci ori pe unde va ajunge apa aceasta, apele se vor face sănătoase, şi pretutindeni pe unde va ajunge rîul acesta va fi viaţă.

10. Pescarii vor sta pe malurile lui, dela En-Ghedi pînă la En-Eglaim, şi vor întinde mrejile; vor fi peşti de felurite soiuri, ca peştii mării * celei mari, şi vor fi foarte mulţi.

* Num. 34. 6. Ios. 23. 4. Cap. 48. 28.

11. Mlaştinile şi gropile ei nu se vor vindeca, ci vor fi lăsate pradă sării.

12. Dar lîngă * rîul acesta, pe malurile lui de amîndouă părţile, vor creşte tot felul de pomi roditori. Frunza ** lor nu se va vesteji, şi roadele lor nu se vor sfîrşi; în fiecare lună vor face roade noi, pentru că apele vor ieşi din sfîntul Locaş. Roadele lor vor sluji ca hrană, şi frunzele lor ca leac †.“

* Vers. 7. ** Iov 8. 16. Ps. 1. 3. Ier. 17. 8. † Apoc. 22. 2.

13. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Iată hotarele ţării, pe care o veţi împărţi ca moştenire celor douăsprezece seminţii ale lui Israel. Iosif * va avea două părţi.

* Fac. 48. 5. 1 Cron. 5. 1. Cap. 48. 4, 5.

14. O veţi stăpîni unul ca şi altul, cum am jurat, cu mîna * ridicată, că o voi da părinţilor voştri. Ţara aceasta vă va cădea deci la împărţeală ca moştenire **.

* Fac. 12. 7; 13. 15; 15. 7; 17. 8; 26. 3; 28. 13. Cap. 20. 5, 6. 28, 42. ** Cap. 48. 29.

15. Iată hotarele ţării: în spre miază noapte, dela marea cea mare, drumul * Hetlonului pînă la Ţedad **,

* Cap. 48. 1. ** Num. 34. 8.

16. Hamat *, Berota **, Sibraim, între hotarul Damascului şi hotarul Hamatului, Haţer-Haticon, spre hotarul Havranului.

* Num. 34. 8. ** 2 Sam. 8. 8.

17. Astfel hotarul va fi, dela mare pînă la Haţar-Enon *, şi la miază noapte de el hotarul Damascului, Ţafonului, şi hotarul Hamatului. Acesta va fi hotarul dinspre miază-noapte.

* Num. 34. 9. Cap. 48. 1.

18. In partea de răsărit, dintre Havran şi Damasc, între Galaad şi ţara lui Israel, hotarul va fi Iordanul, dela hotarul de miază noapte pînă la marea de răsărit şi anume pînă la Tamar. Acesta va fi hotarul de răsărit.

19. Hotarul de miază zi, în spre miazăzi, va merge dela Tamar pînă la apele Meriba * dela Cades, pînă la pîrîul Egiptului, şi pînă la marea cea mare. Acesta va fi hotarul de miază zi.

* Num. 20. 13. Deut. 32. 51. Ps. 81. 7. Cap. 48, 28.

20. Hotarul de apus va fi marea cea mare, pînă la locul unde apucă spre Hamat: acesta va fi hotarul de apus.

21. Ţara aceasta o veţi împărţi între voi, după seminţiile lui Israel.

22. O veţi împărţi însă ca moştenire prin sorţ între voi şi între străinii cari vor locui în mijlocul vostru, acei străini * cari vor naşte copii în mijlocul vostru. Pe aceştia îi veţi privi ca pe nişte băştinaşi ** între copiii lui Israel. Ei să aibă moştenirea prin sorţ împreună cu voi între seminţiile lui Israel.

* Efes. 3. 6. Apoc. 7. 9, 10. ** Rom. 10. 12. Gal. 3. 28. Col. 3. 11.

23. Străinului îi veţi da moştenirea lui în seminţia în care va locui, zice Domnul Dumnezeu.“

48 1. Iată numele seminţiilor. La marginea de * miază noapte, dealungul drumului dela Hetlon, cum mergi spre Hamat şi Haţar-Enon, la hotarul Damascului dela miază noapte spre Hamat, dela răsărit pînă la apus: partea lui Dan.

* Cap. 47. 15, etc.

2. Lîngă hotarul lui Dan, dela răsărit pînă la apus, partea lui Aşer.

3. Lîngă hotarul lui Aşer, dela răsărit pînă la apus partea lui Neftali.

4. Lîngă hotarul lui Neftali, dela răsărit pînă la apus, partea lui Manase.

5. Lîngă hotarul lui Manase, dela răsărit pînă la apus, partea lui Efraim.

6. Lîngă hotarul lui Efraim, dela răsărit pînă la apus, partea lui Ruben.

7. Lîngă hotarul lui Ruben, dela răsărit pînă la apus, partea lui Iuda.
8. Lîngă hotarul lui Iuda, dela răsărit pînă la apus, va fi partea * sfîntă pe care o veţi despărţi, lată de douăzeci şi cinci de mii de coţi şi lungă cît una din părţile dela răsărit pînă la apus; în mijlocul ei va fi sfîntul Locaş.
* Cap. 45. 1—6.
9. Partea pe care o veţi despărţi pentru Domnul, va avea douăzeci şi cinci de mii de coţi în lungime şi zece mii în lăţime.
10. Această parte sfîntă va fi a preoţilor: douăzeci şi cinci de mii de coţi la miază noapte, zece mii în lat la apus, zece mii în lat la răsărit, şi douăzeci şi cinci de mii în lung la miazăzi. In mijloc însă va fi sfîntul Locaş al Domnului.
11. Ea * va fi a preoţilor sfinţiţi, a fiilor lui Ţadoc, cari au făcut slujba sfîntului Meu Locaş, cari nu s'au rătăcit ** ca Leviţii, cînd se rătăceau copiii lui Israel. * Cap. 44. 15. ** Cap. 44. 10.
12. Ea va fi a lor, ca parte prea sfîntă, luată din partea ţării, care va fi osebită Domnului, lîngă hotarul Leviţilor.
13. Leviţii vor avea, alăturea cu hotarul preoţilor, douăzeci şi cinci de mii de coţi în lung şi zece mii în lat, douăzeci şi cinci de mii în toată lungimea şi zece mii în lăţime.
14. Nu * vor putea să vîndă nimic din ea nici să schimbe; şi această pîrgă a ţării nu va putea fi înstrăinată, căci este închinată Domnului.
* Exod. 22. 29. Lev. 27. 10, 28, 33.
15. Ceilalţi cinci mii * de coţi însă, cari mai rămîn în lat înaintea celor douăzeci şi cinci de mii, vor fi daţi cetăţii ca loc ** obicinuit, pentru locuinţe şi păşune; şi cetatea va fi la mijloc.
* Cap. 45. 6. ** Cap. 42. 20.
16. Iată-i măsurile: în spre miază noapte patru mii cinci sute de coţi, în spre miazăzi patru mii cinci sute, în spre răsărit patru mii cinci sute, în spre apus patru mii cinci sute.
17. Cetatea va avea o împrejurime de două sute cincizeci de coţi la miază noapte, două sute cincizeci la miazăzi, două sute cinci zeci la răsărit, şi două sute cinci zeci la apus.
18. Rămăşiţa din lungime, de lîngă partea sfîntă, zece mii la răsărit şi zece mii la apus, alături de partea sfîntă, va da veniturile rînduite pentru întreţinerea lucrătorilor cetăţii.
19. Lucrătorii * cetăţii vor fi luaţi din toate seminţiile lui Israel. * Cap. 45. 6.
20. Toată partea sfîntă va fi de douăzeci şi cinci de mii de coţi în lung şi douăzeci şi cinci de mii în lat; şi va alcătui un patrat împreună cu partea pe care o veţi deosebi din ea ca moşie a cetăţii.
21. Partea care va rămînea * va fi a domnitorului, de amîndouă laturile părţii sfinte şi moşiei cetăţii, în dreptul celor douăzeci şi cinci de mii de coţi ai părţii sfinte lîngă hotarul de răsărit, şi la apus în dreptul celor două zeci şi cinci de mii de coţi lîngă hotarul de apus, în dreptul părţilor seminţiilor. Aceasta va fi partea domnitorului. Partea sfîntă însă şi sfîntul Locaş ** al casei vor fi la mijloc.
* Cap. 45. 7. ** Vers. 8. 10.
22. Astfel moşia Leviţilor şi moşia cetăţii vor fi în locul părţii cuvenite domnitorului, în mijloc; adică ce va fi între hotarul lui Iuda şi hotarul lui Beniamin va fi al domnitorului.
23. Iată celelalte seminţii. Dela răsărit pînă la apus va fi partea lui Beniamin.
24. Lîngă hotarul lui Beniamin, dela răsărit pînă la apus, partea lui Simeon.
25. Lîngă hotarul lui Simeon, dela răsărit pînă la apus, partea lui Isahar.
26. Lîngă hotarul lui Isahar, dela răsărit pînă la apus, partea lui Zabulon.
27. Lîngă hotarul lui Zabulon, dela răsărit pînă la apus, partea lui Gad.
28. Lîngă hotarul lui Gad însă, pe partea de miazăzi, la miazăzi, hotarul va merge dela Tamar pînă la apele Meriba * dela Cades, pînă la pîrîul Egiptului, şi pînă la marea cea mare.
* Cap. 47. 19.
29. Aceasta * este ţara pe care o veţi împărţi ca moştenire prin sorţ seminţiilor lui Israel, şi acestea sînt părţile lor, zice Domnul Dumnezeu."
* Cap. 47. 14, 21, 22.
30. „Iată ieşirile cetăţii. In partea de miază noapte, care are o întindere de patru mii cinci sute de coţi, —
31. şi porţile * cetăţii se vor numi după numele seminţiilor lui Israel — trei porţi la miază noapte: o poartă a lui Ruben, o poartă a lui Iuda, şi o poartă a lui Levi. * Apoc. 21. 12, etc.
32. In partea de răsărit care are o

întindere de patru mii cinci sute de coți, cu trei porți: o poartă a lui Iosif, o poartă a lui Beniamin, și o poartă a lui Dan.

33. In partea de miazăzi, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui Simeon, o poartă a lui Isahar, și o poartă a lui Zabulon.

34. In partea de apus, cu o întindere de patru mii cinci sute de coți și trei porți: o poartă a lui Gad, o poartă a lui Așer, și o poartă a lui Neftali.

35. De jur împrejurul cetății: opt sprezece mii de coți. Și din ziua aceea, numele * cetății va fi: „Domnul ** este aici!“ * Ier. 33. 16. ** Ier. 3. 17. Ioel. 3. 21. Zah. 2. 10. Apoc. 21. 3; 22. 3.

DANIEL

(Psalmul 25. 14. 1 Corinteni 4. 2. Evrei 11. 2. Ieremia 33. 3.)

Daniel la Babilon.

1 1. In al treilea an al domniei lui Ioiachim, împăratul lui Iuda, Nebucadnețar, împăratul Babilonului, a venit * împotriva Ierusalimului, și l-a împresurat. * 2 Reg. 24. 1. 2 Cron. 36. 6.

2. Domnul a dat în mînile lui pe Ioiachim, împăratul lui Iuda, și o parte * din vasele Casei lui Dumnezeu. Nebucadnețar a dus vasele în țara Șinear **, în casa dumnezeului său, le-a pus † în casa vistieriei dumnezeului său. * Ier. 27. 19, 20. ** Fac. 10. 10; 11. 2. Isa. 11. 11. Zah. 5. 11. † 2 Cron. 36. 7.

3. Impăratul a dat poruncă lui Așpenaz, căpetenia famenilor săi dregători, să-i aducă vreo cîțiva din copiii lui Israel de neam împărătesc și de viță boierească,

4. niște tineri fără * vreun cusur trupesc, frumoși la chip, înzestrați cu înțelepciune ** în orice ramură a științei, cu minte ageră și pricepere, în stare să slujească în casa împăratului, și pe cari să-i învețe scrierea și limba Haldeilor. * Lev. 24. 19, 20. ** Fapt. 7. 22.

5. Impăratul le-a rînduit pe fiecare zi o parte din bucatele dela masa lui și din vinul de care bea el, vrînd să-i crească timp de trei ani, după cari aveau să fie în slujba * împăratului. * Fac. 41. 46. 1 Reg. 10. 8. Vers. 19.

6. Printre ei erau, dintre copiii lui Iuda: Daniel, Hanania, Mișael și Azaria.

7. Căpetenia * famenilor dregători le-a pus însă alte nume, și anume: lui Daniel ** i-a pus numele Beltșațar, lui Hanania Șadrac, lui Mișael Meșac, și lui Azaria Abed-Nego. * Fac. 41. 45. 2 Reg. 24. 17. ** Cap. 4. 8; 5. 12.

8. Daniel s'a hotărît să nu se spurce cu bucatele * alese ale împăratului și cu vinul pe care-l bea împăratul, și a rugat pe căpetenia famenilor dregători să nu-l silească să se spurce. * Deut. 32. 38. Ezec. 4. 13. Osea 9. 3.

9. Dumnezeu a făcut * ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea căpeteniei famenilor dregători. * Fac. 39. 21. Ps. 106. 46. Prov. 16. 7.

10. Căpetenia famenilor a zis lui Daniel: „Mă tem numai de domnul meu împăratul, care a hotărît ce trebuie să mîncați și să beți, ca nu cumva să vadă fețele voastre mai triste decît ale celorlalți tineri de vîrsta voastră, și să-mi puneți astfel capul în primejdie înaintea împăratului.“

11. Atunci Daniel a zis îngrijitorului, căruia îi încredințase căpetenia famenilor privegherea asupra lui Daniel, Hanania, Mișael și Azaria:

12. „Incearcă pe robii tăi zece zile, și să ni se dea de mîncat zarzavaturi și apă de băut;

13. să te uiți apoi la fața noastră și la a celorlalți tineri cari mănîncă din bucatele împăratului, și să faci cu robii tăi după cele ce vei vedea!“

14. El i-a ascultat în privința aceasta, și i-a încercat zece zile.

15. După cele zece zile, ei erau mai bine la față și mai grași decît toți tinerii cari mîncau din bucatele împăratului.

16. Ingrijitorul lua bucatele și vinul cari le erau rînduite, și le dădea zarzavaturi.

17. Dumnezeu a dat * acestor patru tineri știință și pricepere ** pentru tot felul de scrieri, și înțelepciune; mai ales însă a făcut pe Daniel priceput † în toate vedeniile și în toate visele. * 1 Reg. 3. 12. Iac. 1. 5, 17. ** Fapt. 7. 22. † Num. 12. 6. 2 Cron. 26. 5. Cap. 5. 11, 12, 14; 10. 1.

18. La vremea sorocită de împărat ca să-i aducă la el, căpetenia famenilor i-a adus înaintea lui Nebucadneţar.

19. Impăratul a stat de vorbă cu ei: dar între toţi tinerii aceia, nu s'a găsit niciunul ca Daniel, Hanania, Mişael şi Azaria. De aceea ei au fost primiţi în slujba* împăratului. *Fac. 41. 46. Vers. 5.

20. In toate* lucrurile cari cereau înţelepciune şi pricepere, şi despre cari îi întreba împăratul, îi găsea de zece ori mai destoinici decît toţi vrăjitorii şi cititorii în stele, cari erau în toată împărăţia lui. *1 Reg. 10. 1.

21. Aşa a dus-o* Daniel pînă în anul dintîi al împăratului Cir. *Cap. 6. 28; 10. 1.

Visul lui Nebucadneţar.

2 1. In al doilea an al domniei lui Nebucadneţar, Nebucadneţar a avut nişte visuri. Duhul îi era* turburat, şi i-a perit somnul**.

*Fac. 41. 8. Cap. 4. 5. **Est. 6. 1. Cap. 6. 18.

2. Impăratul* a poruncit să cheme pe vrăjitori, pe cititorii în stele, pe descîntători şi pe Haldei, ca să-i spună visurile. Ei au venit, şi s'au înfăţişat înaintea împăratului.

*Fac. 41. 8. Exod. 7. 11. Cap. 5. 7.

3. Impăratul le-a zis: „Am visat un vis; duhul îmi este turburat, şi aş vrea să ştiu visul acela.“

4. Haldeii au răspuns împăratului în limba aramaică: „Vecinic să trăieşti, împărate*! Spune robilor tăi visul, şi-ţi vom arăta tîlcuirea lui!“

*1 Reg. 1. 31. Cap. 3. 9; 5. 10; 6. 6, 21.

5. Impăratul a luat iarăş cuvîntul şi a zis Haldeilor: „Mi-a scăpat din minte lucrul acela: dacă nu-mi veţi face cunoscut visul şi tîlcuirea lui, veţi fi făcuţi* bucăţi, şi casele voastre vor fi prefăcute într'un morman de murdării. *2 Reg. 10. 27. Ezra 6. 11. Cap. 3. 29.

6. Dar* dacă-mi veţi spune visul şi tîlcuirea lui, veţi primi dela mine daruri şi răsplătiri, şi mare cinste. Deaceea, spuneţi-mi visul şi tălmăcirea lui!“ *Cap. 5. 16.

7. Ei au răspuns a doua oară: „Să spună împăratul robilor săi visul, şi i-l vom tălmăci!“

8. Impăratul a luat iarăş cuvîntul şi a zis: „Văd, cu adevărat, că voiţi să cîştigaţi vreme, pentru că vedeţi că lucrul mi-a scăpat din minte.

9. Dacă deci nu-mi veţi spune visul, vă aşteaptă pe toţi aceeaş* soartă, fiindcă vreţi să vă înţelegeţi ca să-mi spuneţi minciuni şi neadevăruri, pînă se vor schimba vremurile. De aceea, spuneţi-mi visul, ca să ştiu dacă sînteţi în stare să mi-l şi tîlcuiţi!“ *Est. 4. 11.

10. Haldeii au răspuns împăratului: „Nu este nimeni pe pămînt, care să poată spune ce cere împăratul; deaceea niciodată niciun împărat, oricît de mare şi puternic ar fi fost, n'a cerut aşa ceva dela niciun vrăjitor, cititor în stele sau Haldeu!

11. Ce cere împăratul este greu; nu este nimeni care să spună lucrul acesta împăratului, afară de zei*, a căror locuinţă nu este printre muritori!“

*Vers. 28. Cap. 5. 11.

12. La auzul acestor cuvinte, împăratul s'a mîniat, şi s'a supărat foarte tare. A poruncit să piardă pe toţi înţelepţii Babilonului.

13. Hotărîrea ieşise, înţelepţii începuseră să fie omoriţi, şi căutau şi pe Daniel şi pe tovarăşii lui, ca să-i piardă.

14. Atunci Daniel a vorbit cu minte şi cu judecată lui Arioc, căpetenia străjerilor împăratului, care ieşise să omoare pe înţelepţii Babilonului.

15. A luat cuvîntul şi a zis lui Arioc, căpitanul împăratului: „Pentruce a dat împăratul o poruncă atît de aspră?“ Arioc a spus lui Daniel cum stau lucrurile.

16. Şi Daniel s'a dus la împărat, şi l-a rugat să-i dea vreme ca să dea împăratului tîlcuirea.

17. Apoi Daniel s'a dus în casa lui, şi a spus despre lucrul acesta tovarăşilor săi Hanania, Mişael şi Azaria,

18. rugîndu-i să ceară* îndurarea Dumnezeului cerurilor pentru această taină, ca să nu piară Daniel şi tovarăşii săi odată cu ceilalţi înţelepţi ai Babilonului. *Mat. 18. 19.

19. După aceea i s'a descoperit lui Daniel taina într'o vedenie* în timpul nopţii. Şi Daniel a binecuvîntat pe Dumnezeul cerurilor.

*Num. 12. 6. Iov 33. 15, 16.

20. Daniel a luat cuvîntul şi a zis: „Binecuvîntat* să fie Numele lui Dumnezeu, din vecinicie în vecinicie! A Lui** este înţelepciunea şi puterea.

*Ps. 113. 2; 115. 18. **Ier. 32. 19.

21. El schimbă vremurile* şi împrejurările; El răstoarnă** şi pune pe

împăraţi; El dă înţelepciune † înţelepţilor şi pricepere celor pricepuţi!
* 1 Cron. 29. 30. Est. 1. 13. Cap. 7. 25; 11. 6. ** Iov 12. 18. Ps. 75. 6, 7. Ier. 27. 5. Cap. 4. 17. † Iac. 1. 5.

22. El descopere* ce este adînc şi ascuns; El ştie** ce este în întunerec, şi la El locuieşte lumina †. * Iov 12. 22. Ps. 25. 14. Vers. 28, 29. ** Ps. 139. 11, 12. Evr. 4. 13. † Cap. 5. 11, 14. Iac. 1. 17.

23. Pe Tine, Dumnezeul părinţilor mei, Te slăvesc şi Te laud că mi-ai dat înţelepciune şi putere, şi mi-ai făcut cunoscut ce Ţi-am cerut* noi; căci ne-ai descoperit taina împăratului!"
* Vers. 18.

24. După aceea, Daniel s'a dus la Arioc, căruia îi poruncise împăratul să piardă pe înţelepţii Babilonului; s'a dus, şi i-a vorbit aşa: „Nu pierde pe înţelepţii Babilonului! Du-mă înaintea împăratului, şi voi da împăratului tîlcuirea!"

25. Arioc a dus degrabă pe Daniel înaintea împăratului, şi i-a vorbit aşa: „Am găsit între prinşii de război ai lui Iuda un om care va da împăratului tîlcuirea!"

26. Împăratul a luat cuvîntul şi a zis lui Daniel, care se numea Beltşaţar: „Eşti tu în stare să-mi spui visul pe care l-am visat şi tîlcuirea lui?"

27. Daniel a răspuns înaintea împăratului, şi a zis: „Ce cere împăratul este o taină pe care înţelepţii, cititorii în stele, vrăjitorii şi ghicitorii nu sînt în stare s'o descopere împăratului.

28. Dar* este în ceruri un Dumnezeu, care descopere tainele, şi care face cunoscut împăratului Nebucadneţar ce se va întîmpla** în vremurile de pe urmă. Iată visul tău şi vedeniile pe cari le-ai avut în patul tău.
* Fac. 40. 8; 41. 16. Vers. 18, 47. Amos 4. 13. ** Fac. 49. 1.

29. In patul tău, împărate, ţi-au venit în minte gînduri cu privire la cele ce vor fi după aceste vremuri; şi Celce* descopere tainele ţi-a făcut cunoscut ce se va întîmpla. * Vers. 22; 28.

30. Insă dacă* mi s'a descoperit taina aceasta, nu înseamnă că este în mine o înţelepciune mai mare decît a tuturor celor vii, ci pentru ca să se dea împăratului tîlcuirea ei, şi să afli ce-ţi doreşte** inima să ştii.
* Fac. 41. 16. Fapt. 3. 12. ** Vers. 47.

31. Tu, împărate, te uitai, şi iată că ai văzut un chip mare. Chipul acesta era foarte mare, şi de o strălucire nemai pomenită. Stătea în picioare înaintea ta, şi înfăţişarea lui era înfricoşătoare.

32. Capul chipului acestuia era de aur* curat; pieptul şi braţele îi erau de argint; pîntecele şi coapsele îi erau de aramă; * Vers. 38, etc.

33. fluierele picioarelor, de fer; picioarele, parte de fer, şi parte de lut.

34. Tu te uitai la el, şi s'a deslipit o piatră, fără ajutorul vreunei mîni*, a izbit picioarele de fer şi de lut ale chipului, şi le-a făcut bucăţi.
* Cap. 8. 25. Zah. 4. 6. 2 Cor. 5. 1. Evr. 9. 24.

35. Atunci ferul, lutul, arama, argintul şi aurul s'au sfărîmat împreună, şi s'au făcut ca pleava* din arie vara; le-a luat vîntul, şi nici urmă** nu s'a mai găsit din ele. Dar piatra, care sfărîmase chipul, s'a făcut un munte† mare, şi a umplut†† tot pămîntul. * Ps. 1. 4. Osea 13. 3. ** Ps. 37. 10, 36. † Isa. 2. 2, 3. †† Ps. 80. 9.

36. Iată visul. Acum îi vom spune şi tîlcuirea înaintea împăratului.

37. Tu, împărate*, eşti împăratul împăraţilor, căci** Dumnezeul cerurilor ţi-a dat împărăţie, putere, bogăţie şi slavă. * Ezra 7. 12. Isa. 47. 5. Ier. 27. 6, 7. Ezec. 26. 7. Osea 8. 10. ** Ezra 1. 2.

38. El ţi-a dat în mîni, ori* unde locuiesc ei, pe copiii oamenilor, fiarele cîmpului şi păsările cerului, şi te-a făcut stăpîn peste toate acestea: tu** eşti capul de aur! * Cap. 4. 21, 22. Ier. 27. 6. ** Vers. 32.

39. După tine, se va ridica o altă* împărăţie, mai** neînsemnată decît a ta; apoi o a treia împărăţie, care va fi de aramă, şi care va stăpîni peste tot pămîntul. * Cap. 5. 28, 31. ** Vers. 32.

40. Va fi o a patra* împărăţie, tare ca ferul; după cum ferul sfărîmă şi rupe totul, şi ea va sfărîma şi va rupe totul, ca ferul care face totul bucăţi.
* Cap. 7. 7, 23.

41. Şi după cum ai văzut picioarele* şi degetele picioarelor parte de lut de olar şi parte de fer, tot aşa şi împărăţia aceasta va fi împărţită; dar va rămînea în ea ceva din tăria ferului, tocmai aşa cum ai văzut ferul amestecat cu lutul. * Vers. 33.

42. Şi după cum degetele dela picioare erau parte de fer şi parte de lut, tot aşa şi împărăţia aceasta va fi în parte tare şi în parte plăpîndă.

43. Dacă ai văzut ferul amestecat cu lutul, înseamnă că se vor amesteca prin legături omeneşti de căsătorie, dar nu vor fi lipiţi unul de altul, după cum ferul nu se poate uni cu lutul.

44. Dar în vremea acestor împărați, Dumnezeul * cerurilor va ridica o împărăție, care nu va fi nimicită niciodată **, și care nu va trece supt stăpînirea unui alt popor. Ea va sfărîma † și va nimici toate acele împărății, și ea însăș va dăinui vecinic. * Vers. 28. ** Cap. 4. 3, 34; 6. 26; 7. 14, 27. Mic. 4. 7. Luc. 1. 32, 33. † Ps. 2. 9. Isa. 60. 12. 1 Cor. 15. 24.

45. Aceasta înseamnă piatra, pe * care ai văzut-o deslipindu-se din munte, fără ajutorul vreunei mîni, și care a sfărîmat ferul, arama, lutul, argintul și aurul. Dumnezeul cel mare a făcut deci cunoscut împăratului ce are să se întîmple după aceasta. Visul este adevărat, și tîlcuirea lui este temeinică.“ * Isa. 28. 16. Vers. 35.

46. Atunci împăratul * Nebucadnețar a căzut cu fața la pămînt și s'a închinat înaintea lui Daniel, și a poruncit să i se aducă jertfe de mîncare și miresme **. * Fapt. 10. 25; 14. 13; 28. 6. ** Ezra 6. 10.

47. Impăratul a vorbit lui Daniel și a zis: „Cu adevărat, Dumnezeul vostru este Dumnezeul dumnezeilor și Domnul împăraților, și El descopere * tainele, fiindcă ai putut să descoperi taina aceasta !“ * Vers. 28.

48. Apoi împăratul a înălțat pe Daniel, și i-a dat daruri * multe și bogate; i-a dat stăpînire peste tot ținutul Babilonului, și l-a pus ca cea mai înaltă căpetenie ** a tuturor înțelepților Babilonului. * Vers. 6. ** Cap. 4. 9; 5. 11.

49. Daniel a rugat pe împărat să dea grija trebilor ținutului Babilonului în mîna * lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego. Daniel însă a rămas ** la curtea împăratului. * Cap. 3. 12. ** Est. 2. 19, 21; 3. 2.

Cei trei tovarăși ai lui Daniel în cuptor.

3 1. Impăratul Nebucadnețar a făcut un chip de aur, înalt de șase zeci de coți și lat de șase coți. L-a ridicat în valea Dura, în ținutul Babilonului.

2. Impăratul Nebucadnețar a poruncit să cheme pe dregători, pe îngrijitori și pe cîrmuitori, pe judecătorii cei mari, pe vistiernici, pe legiuitori, pe judecători, și pe toate căpeteniile ținuturilor, ca să vină la sfințirea chipului, pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar.

3. Atunci dregătorii, îngrijitorii și cîrmuitorii, judecătorii cei mari, vistiernicii, legiuitorii, judecătorii, și toate căpeteniile ținuturilor, s'au strîns la sfințirea chipului pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar. S'au așezat înaintea chipului pe care-l înălțase Nebucadnețar.

4. Iar un crainic a strigat cu glas tare: „Iată ce vi se poruncește, popoare *, neamuri, oameni de toate limbile ! * Cap. 4. 1; 6. 25.

5. In clipa cînd veți auzi sunetul trîmbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului, și a tot felul de instrumente de muzică, să vă aruncați cu fața la pămînt, și să vă închinați chipului de aur, pe care l-a înălțat împăratul Nebucadnețar.

6. Oricine nu se va arunca cu fața la pămînt și nu se va închina, va fi aruncat * chiar în clipa aceea în mijlocul unui cuptor aprins.“ — * Ier. 29. 22. Apoc. 13. 15.

7. De aceea, în clipa cînd au auzit toate popoarele sunetul trîmbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, și a tot felul de instrumente de muzică, toate popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile s'au aruncat cu fața la pămînt și s'au închinat chipului de aur pe care-l înălțase împăratul Nebucadnețar.

8. Cu prilejul acesta, și în aceeaș vreme, cîțiva Haldei s'au apropiat * și au pîrît pe Iudei. * Cap. 6. 12.

9. Ei au luat cuvîntul și au zis împăratului Nebucadnețar: „Să trăiești vecinic împărate * ! * Cap. 2. 4; 5. 10; 6. 6, 21.

10. Ai dat o poruncă, după care toți cei ce vor auzi sunetul trîmbiței, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente de muzică, vor trebui să se arunce cu fața la pămînt, și să se închine chipului de aur;

11. și după care, oricine nu se va arunca cu fața la pămînt, și nu se va închina, va fi aruncat în mijlocul unui cuptor aprins.

12. Dar, sînt niște * Iudei, cărora le-ai dat în grijă trebile ținutului Babilonului, și anume Șadrac, Meșac și Abed-Nego, oameni cari nu țin seama deloc de tine, împărate. Ei nu slujesc dumnezeilor tăi, și nu se închină chipului de aur pe care l-ai înălțat tu !“ * Cap. 2. 49.

13. Atunci Nebucadnețar, mîniat și plin de urgie, a dat poruncă să aducă pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego. Și oamenii aceștia au fost aduși îndată înaintea împăratului.

14. Nebucadneţar a luat cuvîntul, şi le-a zis: „Inadins oare, Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, nu slujiţi voi dumnezeilor mei, şi nu vă închinaţi chipului de aur, pe care l-am înălţat?

15. Acum fiţi gata, şi în clipa cînd veţi auzi sunetul trîmbiţei, cavalului, chitarei, alăutei, psaltirii, cimpoiului şi a tot felul de instrumente, să vă aruncaţi cu faţa la pămînt, şi să vă închinaţi chipului pe care l-am făcut *; dacă nu vă veţi închina lui, veţi fi aruncaţi pe dată în mijlocul unui cuptor aprins! Şi care** este dumnezeul acela, care vă va scoate din mîna mea?“

* Exod. 32. 32. Luc. 13. 9. ** Exod. 5. 2. 2 Reg. 18. 35.

16. Şadrac, Meşac şi Abed-Nego au răspuns împăratului Nebucadneţar: „Noi * n'avem nevoie să-ţi răspundem la cele de mai sus. * Mat. 10. 19.

17. Iată, Dumnezeul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul aprins, şi ne va scoate din mîna ta, împărate.

18. Şi chiar de nu ne va scoate, să ştii, împărate, că nu vom sluji dumnezeilor tăi, şi nici nu ne vom închina chipului de aur, pe care l-ai înălţat!“

19. La auzul acestor cuvinte, Nebucadneţar s'a umplut de mînie, şi şi-a schimbat faţa, întorcîndu-şi privirile împotriva lui Şadrac, Meşac şi Abed-Nego. A luat din nou cuvîntul şi a poruncit să încălzească de şapte ori mai mult cuptorul, de cum se cădea să-l încălzească.

20. Apoi a poruncit unora din cei mai voinici ostaşi din oştirea lui să lege pe Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, şi să-i arunce în cuptorul aprins.

21. Oamenii aceştia au fost legaţi cu ismenele, cămăşile, mantalele şi celelalte haine ale lor, şi aruncaţi în mijlocul cuptorului aprins.

22. Fiindcă porunca împăratului era aspră şi cuptorul era neobicinuit de încălzit, flacăra a ucis pe toţi oamenii, cari aruncaseră în el pe Şadrac, Meşac şi Abed-Nego.

23. Dar aceşti trei oameni: Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, au căzut legaţi în mijlocul cuptorului aprins.

24. Atunci împăratul Nebucadneţar s'a înspăimîntat, şi s'a sculat repede. A luat cuvîntul, şi a zis sfetnicilor săi: „N'am aruncat noi în mijlocul focului trei oameni legaţi?“ Ei au răspuns împăratului: „Negreşit, împărate!“

25. El a luat iarăş cuvîntul şi a zis: „Ei bine, eu văd patru oameni umblînd * slobozi în mijlocul focului, şi nevătămaţi; şi chipul celui de al patrulea seamănă cu al unui fiu** de dumnezei!“

* Isa. 43. 2. ** Iov 1. 6; 38. 7. Ps. 34. 7. Vers. 28.

26. Apoi Nebucadneţar s'a apropiat de gura cuptorului aprins, şi, luînd cuvîntul, a zis: „Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, slujitorii Dumnezeului celui Prea Inalt, ieşiţi afară şi veniţi încoace!“ Şi Şadrac, Meşac şi Abed-Nego au ieşit din mijlocul focului.

27. Dregătorii, îngrijitorii, cîrmuitorii, şi sfetnicii împăratului s'au strîns şi au văzut că focul n'avusese nici o putere asupra * trupului acestor oameni, că nici perii capului lor nu se pîrliseră, hainele le rămăseseră neschimbate, şi nici măcar miros de foc nu se prinsese de ei. * Evr. 11. 34.

28. Nebucadneţar a luat cuvîntul, şi a zis: „Binecuvîntat să fie Dumnezeul lui Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, care a trimes pe îngerul Său şi a izbăvit pe slujitorii Săi cari s'au încrezut * în El, au călcat porunca împăratului şi şi-au dat mai degrabă trupurile lor de cît să slujească şi să se închine altui dumnezeu de cît Dumnezeului lor!

* Ps. 34. 7, 8. Ier. 17. 7. Cap. 6. 22, 23.

29. Iată acum * porunca pe care o dau: orice om, din orice popor, neam sau limbă ar fi, care va vorbi rău de Dumnezeul lui Şadrac, Meşac şi Abed-Nego, va fi** făcut bucăţi, şi casa lui va fi prefăcută într'un morman de murdării, pentrucă † nu este niciun alt dumnezeu, care să poată izbăvi ca El.“

* Cap. 6. 26. ** Cap. 2. 5. † Cap. 6. 27.

30. După aceea, împăratul a înălţat pe Şadrac, Meşac şi Abed-Nego la mare cinste, în ţinutul Babilonului.

Copacul cel mare.

4 1. „Nebucadneţar, împăratul, către toate * popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile, cari locuiesc pe tot pămîntul: Să aveţi multă pace!

* Cap. 3. 4; 6. 25.

2. Am găsit cu cale să fac cunoscut semnele şi minunile, pe cari * le-a făcut Dumnezeul cel Prea Inalt faţă de mine. * Cap. 3. 26.

3. Cît * de mari sînt semnele Lui şi cît de puternice sînt minunile Lui! Impărăţia Lui este o împărăţie** vecinică,

şi stăpînirea Lui dăinuieşte din neam în neam! *Cap. 6.27. **Vers. 34. Cap. 2.44; 6.26.

4. Eu, Nebucadneţar, trăiam liniştit în casa mea, şi fericit în palatul meu.

5. Am visat un vis, care m'a înspăimîntat; gîndurile de cari eram urmărit în patul meu şi vedeniile * duhului meu mă umpleau ** de groază.

* Cap. 2. 28, 29. ** Cap 2. 1.

6. Am poruncit atunci să aducă înaintea mea pe toţi înţelepţii Babilonului, ca să-mi tîlcuiască visul.

7. Indată au venit * vrăjitorii, cititorii în stele, Haldeii şi ghicitorii. Le-am spus visul, şi nu mi l-au putut tîlcui. * Cap. 2. 2.

8. La urmă de tot, s'a înfăţişat înaintea mea Daniel, numit * Beltşaţar, după numele dumnezeului meu, şi care ** are în el duhul dumnezeilor celor sfinţi. I-am spus visul, şi am zis:

* Cap. 1. 7. ** Isa. 63. 11. Vers. 18. Cap. 2. 11; 5. 11, 14.

9. — „Beltşaţare, căpetenia * vrăjitorilor, ştiu că ai în tine duhul dumnezeilor sfinţi, şi că pentru tine nici o taină nu este grea; deci tîlcuieşte-mi vedeniile, pe cari le-am avut în vis. * Cap. 2. 48; 5. 11.

10. Iată vedeniile cari mi-au trecut prin cap, cînd eram în pat. Mă uitam, şi iată că în mijlocul pămîntului era un * copac foarte înalt. *Ezec. 31. 3, etc. Vers. 20.

11. Copacul acesta s'a făcut mare şi puternic, vîrful lui se înălţa pînă la ceruri, şi se vedea dela marginile întregului pămînt.

12. Frunza lui era frumoasă, şi avea roade multe; în el se găsea hrană pentru toţi; fiarele * cîmpului se adăposteau supt umbra lui, păsările cerului îşi făceau cuibul în ramurile lui, şi orice făptură vie se hrănea din el.

* Ezec. 17. 23; 31. 6. Plin. 4. 20.

13. In vedeniile cari-mi treceau prin cap, în patul meu, mă uitam, şi iată că s'a pogorît din ceruri un străjer * sfînt **. * Ps. 103. 20. Vers. 17, 23. ** Deut. 33. 2. Cap. 8. 13. Zah. 14. 5. Iuda 14.

14. El a strigat cu putere şi a vorbit aşa: „Tăiaţi * copacul, şi rupeţi ramurile; scuturaţi-i frunza, şi risipiţi roadele; fugăriţi fiarele ** de supt el, şi păsările din ramurile lui!

* Mat. 3. 10. ** Ezec. 31. 12.

15. Dar trunchiul cu rădăcinile lui, lăsaţi-l în pămînt, şi legaţi-l cu lanţuri de fer şi de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, şi să fie la un loc cu fiarele în iarba pămîntului.

16. Inima lui de om i se va preface într'o inimă de fiară, şi vor trece şapte vremuri * peste el. * Cap. 11. 13; 12. 7.

17. Hotărîrea aceasta a fost luată în sfatul străjerilor, şi pusă la cale înaintea sfinţilor, ca să ştie * cei vii că ** Cel Prea Inalt stăpîneşte peste împărăţia oamenilor, că o dă cui îi place, şi înalţă pe ea pe cel mai de jos dintre oameni!“ *Ps. 9. 16. **Cap. 2. 21; 5. 21. Vers. 25, 32.

18. Iată visul pe care l-am visat, eu, împăratul Nebucadneţar. Tu, Beltşaţar, tîlcuieşte-l, fiindcă * toţi înţelepţii din împărăţia mea nu pot să mi-l tîlcuiască; tu însă poţi, căci ai în tine duhul ** dumnezeilor sfinţi.“

* Fac. 41. 8, 15. Cap. 5. 8, 15. ** Vers. 8.

19. Atunci Daniel, numit * Beltşaţar, a rămas uimit o clipă, şi gîndurile lui îl tulburau. Impăratul a luat din nou cuvîntul, şi a zis: „Beltşaţare, să nu te turbure visul şi tîlcuirea!“ Şi Beltşaţar a răspuns: „Domnul meu, visul acesta ** să fie pentru vrăjmaşii tăi, şi tîlcuirea lui pentru protivnicii tăi!

* Vers. 8. ** 2 Sam. 18. 32. Ier. 29. 7.

20. Copacul * pe care l-ai văzut, care se făcuse atît de mare şi puternic, încît i se înălţa vîrful pînă la ceruri şi se vedea dela toate capetele pămîntului; * Vers. 10, 11, 12.

21. copacul acesta, a cărui frunză era aşa de frumoasă şi care avea roade atît de multe şi în care era hrană pentru toţi, supt care se adăposteau fiarele cîmpului, şi în ramurile căruia îşi făceau-cuibul păsările cerului,

22. eşti tu *, împărate, care ai ajuns mare şi puternic, a cărui mărime a crescut şi s'a înălţat pînă la ceruri, şi a cărui stăpînire ** se întinde pînă la marginile pămîntului.

* Cap. 2. 38. ** Ier. 27. 6, 7, 8.

23. Impăratul * a văzut pe un străjer sfînt pogorîndu-se şi zicînd: „Tăiaţi copacul, şi nimiciţi-l; dar trunchiul cu rădăcinile lui lăsaţi-l în pămînt, şi legaţi-l cu lanţuri de fer şi de aramă, în iarba de pe cîmp, ca să fie udat de roua cerului, şi să stea la un loc cu fiarele ** cîmpului, pînă vor trece şapte vremuri peste el.“ * Vers. 13. ** Cap. 5. 21.

24. Iată tîlcuirea acestui fapt, împărate, iată hotărîrea Celui Prea Inalt, care se va împlini asupra domnului meu împăratul.

25. Te vor izgoni * din mijlocul oamenilor, vei locui la un loc cu fiarele cîmpului, şi îţi vor da să mănînci iar-

bă** ca la boi; vei fi udat de roua cerului şi şapte vremi vor trece peste tine, pînă vei† cunoaşte că Cel Prea Inalt stăpîneşte peste împărăţia oamenilor şi o dă†† cui vrea. *Vers. 32. Cap. 5. 21, etc. **Ps. 106. 20. †Ps. 83. 18. Vers. 17, 32. ††Ier. 27. 5.

26. Porunca să lase trunchiul cu rădăcinile copacului, înseamnă că împărăţia ta îţi va rămînea ţie îndată ce vei recunoaşte stăpînirea Celui ce este în* ceruri. *Mat. 21. 25. Luc. 15. 18, 21.

27. Deaceea, împărate, placă-ţi sfatul meu! Pune capăt* păcatelor tale, şi trăieşte în neprihănire, rupe-o cu nelegiuirile tale, şi ai milă de cei nenorociţi, şi poate** că ţi se va prelungi† fericirea! *1 Pet. 4. 8. **Ps. 41. 1, etc. †1 Reg. 21. 29.

28. Toate aceste lucruri s'au împlinit asupra împăratului Nebucadneţar.

29. După douăsprezece luni, pe cînd se plimba pe acoperişul palatului împărătesc din Babilon,

30. împăratul* a luat cuvîntul, şi a zis: „Oare nu este acesta Babilonul cel mare, pe care mi l-am zidit eu, ca loc de şedere împărătească, prin puterea bogăţiei mele şi spre slava măreţiei mele?“ *Prov. 16. 18. Cap. 5. 20.

31. Nu se sfîrşise încă vorba* aceasta a împăratului, şi un glas** s'a pogorît din cer şi a zis: „Află, împărate Nebucadneţar, că ţi s'a luat împărăţia! *Cap. 5. 5. Luc. 12. 20. **Vers. 24.

32. Te vor izgoni* din mijlocul oamenilor, şi vei locui la un loc cu fiarele cîmpului; îţi vor da să mănînci iarbă ca la boi, şi vor trece peste tine şapte vremi, pînă vei recunoaşte că Cel Prea Inalt stăpîneşte peste împărăţia oamenilor şi că o dă cui vrea!“ — *Vers. 25.

33. Chiar în clipa aceea, s'a împlinit cuvîntul acela asupra lui Nebucadneţar. A fost izgonit din mijlocul oamenilor, a mîncat iarbă ca boii, trupul i-a fost udat de roua cerului, pînă i-a crescut părul ca penele vulturului, şi unghiile ca ghiarele păsărilor.“

34. După trecerea* vremii sorocite, eu, Nebucadneţar, am ridicat ochii spre cer, şi mi-a venit iarăş mintea la loc. Am binecuvîntat pe Cel Prea Inalt, am lăudat şi slăvit pe Cel ce trăieşte** vecinic, Acela a cărui stăpînire† este vecinică, şi a cărui împărăţie dăinuieşte din neam în neam. *Vers. 26. **Cap. 12. 7. Apoc. 4. 10. †Ps. 10. 16. Cap. 2. 44; 7. 14. Mic. 4. 7. Luc. 1.

35. Toţi* locuitorii pămîntului sînt o nimica înaintea Lui; El face ce vrea** cu oastea cerurilor şi cu locuitorii pămîntului, şi nimeni† nu poate să stea împotriva mîniei Lui, nici să-I zică: „Ce†† faci?“ *Isa. 40. 15, 17. **Ps. 115. 3; 135. 6. †Iov 34. 29. ††Iov 9. 12. Isa. 45. 9. Rom. 9. 20.

36. In vremea aceea, mi-a venit mintea înapoi; slava* împărăţiei mele, măreţia şi strălucirea mea mi s'au dat înapoi; sfetnicii şi mai marii mei din nou m'au căutat; am fost pus iarăş peste împărăţia mea, şi puterea mea a crescut**. *Vers. 26. **Iov 42. 12. 12. Prov. 22. 4. Mat. 6. 33.

37. Acum, eu, Nebucadneţar, laud, înalţ şi slăvesc pe Impăratul cerurilor, căci toate* lucrările Lui sînt adevărate, toate căile Lui sînt drepte, şi El poate** să smerească pe ceice umblă cu mîndrie!“ *Ps. 33. 4. Apoc. 15. 3; 16. 7. **Exod. 18. 11. Cap. 5. 20.

Ospăţul lui Belşaţar şi luarea Babilonului.

5 1. Impăratul Belşaţar a făcut* un mare ospăţ celor o mie de mai mari ai lui, şi a băut vin înaintea lor. *Est. 1. 3.

2. Şi în cheful vinului, a poruncit să aducă vasele de aur şi de argint, pe cari* le luase tatăl său Nebucadneţar din Templul dela Ierusalim, ca să bea cu ele împăratul şi mai marii lui, nevestele şi ţiitoarele lui. *Cap. 1. 2. Ier. 52. 19.

3. Au adus îndată vasele de aur, cari fuseseră luate din Templu, din casa lui Dumnezeu din Ierusalim, şi au băut din ele împăratul şi mai marii lui, nevestele şi ţiitoarele lui.

4. Au băut vin, şi au lăudat* pe dumnezeii de aur, de argint, de aramă şi de fer, de lemn şi de piatră. *Apoc. 9. 20.

5. In clipa* aceea, s'au arătat degetele unei mîni de om, şi au scris, în faţa sfeşnicului, pe tencuiala zidului palatului împărătesc. Impăratul a văzut această bucată de mînă, care a scris. *Cap. 4. 31.

6. Atunci împăratul a îngălbenit, şi gîndurile atît l-au tulburat că i s'au desfăcut încheieturile şoldurilor, şi genunchii* i s'au izbit unul de altul. *Nah. 2. 10.

7. Impăratul a strigat* în gura mare să i se aducă cetitorii** în stele, Haldeii şi ghicitorii. Apoi împăratul a luat cuvîntul şi a zis înţelepţilor Babilonului: „Oricine va putea citi scrisoarea aceasta şi mi-o va tîlcui, va fi îmbrăcat cu purpură, va purta un lănţişor de

aur la gît, şi va avea locul al treilea † în cîrmuirea împărăţiei."
* Cap. 2. 2; 4. 6. ** Isa. 47. 13. † Cap. 6. 2.

8. Toţi înţelepţii împăratului au intrat, dar n'au putut* nici să citească scrisoarea şi nici s'o tîlcuiască împăratului. * Cap. 2. 27; 4. 7.

9. Din pricina aceasta împăratul Belşaţar s'a spăimîntat* foarte tare, faţa i s'a îngălbenit, şi mai marii lui au rămas încremeniţi. * Cap. 2. 1.

10. Impărăteasa, la auzul cuvintelor împăratului şi mai marilor lui, a intrat în odaia ospăţului, a luat cuvîntul şi a vorbit astfel: „Să trăieşti vecinic, împărate*! Să nu te turbure gîndurile tale, şi să nu ţi se îngălbenească faţa!
* Cap. 2. 4; 3. 9.

11. In împărăţia ta este* un om, care are în el duhul dumnezeilor celor sfinţi; şi pe vremea tatălui tău, s'au găsit la el lumini, pricepere şi o înţelepciune dumnezeiască. De aceea împăratul Nebucadneţar, tatăl tău, da, tatăl tău, împărate, l-a pus mai mare** peste vrăjitori, cititori în stele, Haldei, ghicitori, * Cap. 2. 48; 4. 8, 9, 18. ** Cap. 4. 9.

12. şi anume, pentrucă* s'a găsit la el, la Daniel, numit de împărat** Beltşaţar, un duh înalt, ştiinţă şi pricepere, putinţa să tîlcuiască visele, să lămurească întrebările grele, şi să deslege lucrurile încîlcite. Să fie chemat dar Daniel, şi el îţi va da tîlcuirea!"
* Cap. 6. 3. ** Cap. 1. 7.

13. Atunci Daniel a fost adus înaintea împăratului. Impăratul a luat cuvîntul, şi a zis lui Daniel: „Tu eşti Daniel acela, unul din prinşii de război ai lui Iuda, pe cari i-a adus aici din Iuda, tatăl meu împăratul?

14. Am aflat despre tine că ai în tine duhul* dumnezeilor, şi că la tine se găsesc lumini, pricepere, şi o înţelepciune nemaipomenită. * Vers. 11. 12.

15. Au adus înaintea mea pe înţelepţi* şi pe cititorii în stele, ca să citească scrierea aceasta şi să mi-o tîlcuiască; dar n'au putut să tîlcuiască aceste cuvinte. * Vers. 7. 8.

16. Am aflat că tu poţi să tîlcuieşti şi să deslegi întrebări grele; acum*, dacă vei putea să citeşti scrierea aceasta şi să mi-o tîlcuieşti, vei fi îmbrăcat cu purpură, vei purta un lănţişor de aur la gît, şi vei avea locul al treilea în cîrmuirea împărăţiei!" * Vers. 7.

17. Daniel a răspuns îndată înaintea împăratului: „Ţine-ţi darurile, şi dă altuia răsplătirile tale! Totuş voi citi împăratului scrierea, şi i-o voi tîlcui.

18. Impărate, Dumnezeul* cel Prea Inalt dăduse tatălui tău Nebucadneţar: împărăţie, mărime, slavă şi strălucire; * Cap. 2. 37, 38; 4. 17, 22, 25.

19. şi din pricina mărimii pe care i-o dăduse, toate* popoarele, neamurile, oamenii de toate limbile se temeau şi tremurau înaintea lui. Căci împăratul omora pe cine voia, şi lăsa cu viaţă pe cine voia; înălţa pe cine voia, şi scobora pe cine voia. * Ier. 27. 7. Cap. 3. 4

20. Dar cînd* i s'a îngîmfat inima şi i s'a împietrit duhul pînă la mîndrie, a fost aruncat de pe scaunul lui împărătesc şi a fost despuiat de slava lui;
* Cap. 4. 30, 37.

21. a fost* izgonit din mijlocul copiilor oamenilor, inima i s'a făcut ca a fiarelor, şi a locuit la un loc cu măgarii sălbatici; i-au dat să mănînce iarbă ca la boi, şi trupul i-a fost udat cu roua cerului, pînă cînd a recunoscut** că Dumnezeul cel Prea Inalt stăpîneşte peste împărăţia oamenilor şi că o dă cui vrea. * Cap. 4. 32, etc. ** Cap. 4. 17, 25.

22. Dar tu, Belşaţar, fiul lui, nu ţi-ai* smerit inima, măcarcă ai ştiut toate aceste lucruri. * 2 Cron. 33. 23; 36. 12.

23. Ci te-ai* înălţat împotriva Domnului cerurilor; vasele din casa Lui au fost aduse înaintea ta, şi aţi băut vin cu ele, tu şi mai marii tăi, nevestele şi ţiitoarele tale; ai lăudat pe dumnezeii de argint, de aur, de aramă, de fer, de lemn şi de piatră, cari** nici nu văd, nici n'aud, şi nici nu pricep nimic, şi n'ai slăvit pe Dumnezeul în mîna † căruia este suflarea ta şi toate căile tale! * Vers. 3. 4. ** Ps. 115. 5, 6. † Ier. 10. 23.

24. De aceea a trimes El acest cap de mînă, care a scris scrierea aceasta.

25. Iată însă scrierea care a fost scrisă: „Numărat, numărat, cîntărit, şi împărţit[1]!"

26. Şi iată tîlcuirea acestor cuvinte. Numărat, înseamnă că Dumnezeu ţi-a numărat zilele domniei, şi i-a pus capăt.

27. Cîntărit*, înseamnă că ai fost cîntărit în cumpănă şi ai fost găsit uşor!
* Iov 31. 6. Ps. 62. 2. Ier. 6. 30.

28. Impărţit, înseamnă că împărăţia ta va fi împărţită, şi dată Mezilor* şi Perşilor** !"
* Isa. 21. 2. Vers. 31. Cap. 9. 1. ** Cap. 6. 28.

1. Haldeieşte: mene mene techel upfarsin.

29. Indată, Belşaţar a dat poruncă, şi au îmbrăcat pe Daniel cu purpură, i-au pus un lănţişor de aur la gît, şi au dat de ştire că va avea locul al treilea* în cîrmuirea împărăţiei. *Vers. 7.

30. Dar chiar în noaptea* aceea, Belşaţar, împăratul Haldeilor, a fost omorît. *Ier. 51. 31, 39. 57.

31. Şi a pus mîna pe împărăţie Dariu*, Medul, care era în vîrstă de şasezeci şi doi de ani. *Cap. 9. 1.

Daniel în groapa leilor.

6 1. Dariu a găsit cu cale să pună* peste împărăţie o sută două zeci de dregători, cari trebuiau să fie răspîndiţi în toată împărăţia; *Est. 1. 1.

2. a pus în fruntea lor trei căpetenii, în numărul cărora era şi Daniel. Dregătorii aceştia aveau să le dea socoteală, ca împăratul să nu sufere nici o pagubă.

3. Daniel însă întrecea pe toate aceste căpetenii şi pe dregători, pentru că în el era un duh* înalt; şi împăratul se gîndea să-l pună peste toată împărăţia. *Cap. 5. 12.

4. Atunci* căpeteniile şi dregătorii au căutat să afle ceva asupra lui Daniel, ca să-l pîrască în ce privea treburile împărăţiei. Dar n'au putut să găsească nimic, niciun lucru vrednic de mustrare, pentrucă el era credincios, şi nu se găsea niei o greşală la el şi niciun lucru rău. *Ecl. 4. 4.

5. Atunci oamenii aceştia au zis: „Nu vom găsi niciun cuvînt de plîngere împotriva acestui Daniel, afară numai dacă am găsi vreunul în Legea Dumnezeului lui!“

6. Apoi aceste căpetenii şi dregătorii aceştia s'au dus cu mare zarvă la împărat, şi i-au vorbit aşa: „Să trăieşti vecinic, împărate* Dariu!

*Neem. 2. 3. Vers. 21. Cap. 2. 4.

7. Toate căpeteniile împărăţiei, îngrijitorii, dregătorii, sfetnicii, şi cîrmuitorii sînt de părere să se dea o poruncă împărătească, însoţită de o aspră oprire, care să spună că oricine va înălţa, în timp de trei zeci de zile, rugăciuni către vreun dumnezeu sau către vreun om, afară de tine, împărate, va fi aruncat în groapa cu lei.

8. Acum, împărate, întăreşte oprirea, şi iscăleşte porunca aceasta, pentru ca să nu se poată schimba, după legea* Mezilor şi Perşilor, care, odată dată, rămîne neschimbată.“ *Est. 1. 19; 8. 8. Vers. 12. 15.

9. In urma celor de mai sus, împăratul Dariu a scris porunca şi oprirea.

10. Cînd a aflat Daniel că s'a iscălit porunca, a intrat în casa lui, unde ferestrele odăii de sus erau deschise în spre* Ierusalim, şi de trei** ori pe zi îngenunchea, se ruga şi lăuda pe Dumnezeul lui, cum făcea şi mai înainte.

*1 Reg. 8. 44, 48. Ps. 5. 7. Iona 2. 4. **Ps. 55. 17. Fapt. 2. 1, 2, 15; 3. 1; 10. 9.

11. Atunci oamenii aceştia au dat năvală în casă, şi au găsit pe Daniel rugîndu-se şi chemînd pe Dumnezeul lui.

12. Apoi s'au înfăţişat* înaintea împăratului, şi i-au zis cu privire la oprirea împărătească: „N'ai scris tu o oprire, care spune că oricine va înălţa, timp de trei zeci de zile, rugăciuni vreunui dumnezeu sau vreunui om, afară de tine, împărate, să fie aruncat în groapa cu lei?“ Impăratul a răspuns: „Lucrul acesta este adevărat, după legea** Mezilor şi Perşilor, care nu se poate schimba!“

*Cap. 3. 8. **Vers. 8.

13. Ei au luat din nou cuvîntul şi au zis împăratului: „Daniel, unul* din prinşii de război ai lui Iuda, nu** ţine deloc seama de tine, împărate, nici de oprirea pe care ai scris-o, şi îşi face rugăciunea de trei ori pe zi!“

*Cap. 1. 6; 5. 13. **Cap. 3. 12.

14. Impăratul s'a mîhnit* foarte mult cînd a auzit lucrul acesta; s'a gîndit cum ar putea să scape pe Daniel, şi pînă la asfinţitul soarelui s'a trudit să-l scape. *Marc. 6. 26.

15. Dar oamenii aceia au stăruit de împărat, şi i-au zis: „Să ştii, împărate, că, după legea* Mezilor şi Perşilor, orice oprire sau orice poruncă, întărită de împărat, nu se poate schimba!“ *Vers. 8.

16. Atunci împăratul a poruncit să aducă pe Daniel, şi să-l arunce în groapa cu lei. Impăratul a luat cuvîntul şi a zis lui Daniel: „Dumnezeul tău, căruia necurmat îi slujeşti, să te scape!“

17. Au adus* o piatră, şi au pus-o la gura gropii. Impăratul** a pecetluit-o cu inelul lui şi cu inelul mai marilor lui, ca să nu se schimbe nimic cu privire la Daniel. *Plin. 3. 53. **Mat. 27, 66.

18. Impăratul s'a întors apoi în palatul său, a petrecut noaptea fără să mănînce, nu i s'a adus nicio ţiitoare, şi n'a putut* să doarmă. *Cap. 2. 1.

19. In revărsatul zorilor, însă, îm-

păratul s'a sculat şi s'a dus în grabă la groapa cu lei.

20. Şi apropiindu-se de groapă, a chemat pe Daniel cu un glas plîngător. Impăratul a luat cuvîntul, şi a zis lui Daniel: „Daniele, robul Dumnezeului celui viu, a putut Dumnezeul* tău, căruia îi slujeşti necurmat, să te scape de lei?“ *Cap. 3. 15.

21. Şi Daniel a zis împăratului: „Vecinic să trăieşti*, împărate! *Cap. 2. 4.

22. Dumnezeul* meu a trimes pe îngerul Său şi a închis** gura leilor, cari nu mi-au făcut niciun rău, pentrucă am fost găsit nevinovat înaintea Lui. Şi nici înaintea ta, împărate, n'am făcut nimic rău!“ *Cap. 3. 28. **Evr. 11. 33.

23. Atunci împăratul s'a bucurat foarte mult, şi a poruncit să scoată pe Daniel din groapă. Daniel a fost scos din groapă, şi nu s'a găsit nicio rană pe el, pentrucă avusese încredere* în Dumnezeul său. *Evr. 11. 33.

24. Impăratul a poruncit să aducă* pe oamenii aceia cari pîrîseră pe Daniel. Şi au fost aruncaţi în groapa cu lei, ei, copiii** lor şi nevestele lor; şi, pînă să ajungă în fundul gropii, leii i-au şi apucat şi le-au fărămiţat oasele.

*Deut. 19. 19. **Est. 9. 10. Deut. 24. 16. 2 Reg. 14. 6.

25. După aceea*, împăratul Dariu a scris o scrisoare către toate popoarele, către toate neamurile, către oamenii de toate limbile, cari locuiau în toată împărăţia: „Pacea să vă fie dată din belşug! *Cap. 4. 1.

26. Poruncesc* ca, în toată întinderea împărăţiei mele, oamenii să se teamă** şi să se înfricoşeze de Dumnezeul lui Daniel. Căci† El este Dumnezeul cel viu, şi El dăinuieşte vecinic; împărăţia Lui nu se va nimici†† niciodată, şi stăpînirea Lui nu va avea sfîrşit. *Cap. 3. 29. **Ps. 99. 1. †Cap. 4. 34. ††Cap. 2. 44; 4. 3, 34; 7. 14, 27. Luc. 1. 33.

27. El izbăveşte şi mîntuieşte, El face semne* şi minuni în ceruri şi pe pămînt. El a izbăvit pe Daniel din ghiarele leilor!“ *Cap. 4. 3.

28. Daniel a dus-o bine supt domnia* lui Dariu şi supt domnia lui Cir**, Persanul. *Cap. 1. 21. **Ezra. 1. 1, 2.

Vedeniile lui Daniel.

7 1. In anul dintîi al lui Belşaţar, împăratul Babilonului, Daniel a visat* un vis şi a avut vedenii** în mintea lui, pe cînd era în pat. In urmă a scris visul şi a istorisit lucrurile de căpetenie. *Num. 12. 6. Amos 3. 7. **Cap. 2. 28.

2. Daniel a început şi a zis: „In vedenia mea de noapte am văzut cum cele patru vînturi ale cerurilor au izbucnit pe marea cea mare.

3. Şi patru fiare mari au ieşit* din mare, deosebite una de alta. *Apoc. 13. 1.

4. Cea dintîi semăna cu un* leu, şi avea aripi de vultur. M'am uitat la ea, pînă în clipa cînd i s'au smuls aripile; şi, sculîndu-se de pe pămînt, a stat drept în picioare ca un om, şi i s'a dat o inimă de om. *Deut. 28. 49. 2 Sam. 1. 23. Ier. 4. 7, 13; 48. 40. Ezec. 17. 3. Hab. 1. 8.

5. Şi iată* că o a doua fiară era ca un urs şi stătea într'o rînă; avea trei coaste în gură între dinţi; şi i s'a zis: „Scoală-te, şi mănîncă multă carne!“ *Cap. 2. 39.

6. După aceea m'am uitat mai departe, şi iată o alta ca un pardos, care avea pe spate patru aripi ca o pasăre; fiara aceasta avea şi patru capete*, şi i s'a dat stăpînire. *Cap. 8. 8, 22.

7. După aceea m'am uitat în vedeniile mele de noapte, şi iată că era o a patra* fiară, nespus de grozav de înspăimîntătoare şi de puternică; avea nişte dinţi mari de fer, mînca, sfărîma, şi călca în picioare ce mai rămînea; era cu totul deosebită de toate fiarele de mai înainte, şi avea zece** coarne. *Cap. 2. 40. Vers. 19, 23. **Cap. 2. 41. Apoc. 13. 1.

8. M'am uitat cu băgare de seamă la coarne, şi iată că un alt* corn mic a ieşit din mijlocul lor, şi dinaintea acestui corn au fost smulse trei din cele dintîi coarne. Şi cornul acesta avea nişte ochi ca ochii de om**, şi o gură†, care vorbea cu trufie. *Vers. 20, 21, 24. Cap. 8. 9. **Apoc. 9. 7. †Ps. 12. 3. Vers. 25. Apoc. 13. 5.

9. Mă uitam* la aceste lucruri, pînă cînd s'au aşezat nişte scaune de domnie. Şi un Imbătrînit** de zile a şezut jos. Haina† Lui era albă ca zăpada, şi părul capului Lui era ca nişte lînă curată; scaunul Lui de domnie era ca nişte flacări de foc, şi roatele†† Lui ca un foc aprins. *Apoc. 20. 4. **Ps. 90. 2. Vers. 13, 22. †Ps. 104. 2. Apoc. 1. 14. ††Ezec. 1. 15, 16.

10. Un rîu* de foc curgea şi ieşea dinaintea Lui. Mii de mii** de slujitori îi slujeau, şi de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui. S'a ţinut judecata† şi s'au deschis cărţile.

*Ps. 50. 3; 97. 3. Isa. 30. 33; 66. 15. **1 Reg. 22. 19. Ps. 68. 17. Evr. 12. 22. Apoc. 5. 11. †Apoc. 20. 4, 12.

11. Eu mă uitam* mereu, din pri-

cina cuvintelor pline de trufie, pe cari le rostea cornul acela: m'am uitat pînă cînd fiara a fost ucisă, şi trupul ei a fost nimicit şi aruncat în foc, ca să fie ars. * Apoc. 19. 20.

12. Şi celelalte fiare au fost desbrăcate de puterea lor, dar li s'a îngăduit o lungire a vieţii pînă la o vreme şi un ceas anumit.

13. M'am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, şi iată că pe norii cerurilor a venit unul* ca un fiu al omului; a înaintat spre Cel îmbătrînit** de zile şi a fost adus înaintea Lui. * Ezec. 1. 26. Mat. 24. 30; 26. 64. Apoc. 1. 7, 13; 14. 14. ** Vers. 9.

14. I S'a* dat stăpînire, slavă şi putere împărătească, pentru ca să-i slujească toate popoarele**, neamurile, şi oamenii de toate limbile. Stăpînirea Lui este o stăpînire† vecinică, şi nu va trece nicidecum, şi împărăţia Lui nu va fi nimicită niciodată. * Ps. 2. 6, 7, 8; 8. 6; 110. 1, 2. Mat. 11. 27; 28. 18. Ioan 3. 35. 1 Cor. 15. 27. Efes. 1. 22. ** Cap. 3. 4. † Ps. 145. 13. Cap. 2. 44. Vers. 27. Mic. 4. 7. Luc. 1. 33. Ioan 12. 34. Evr. 12. 28.

15. Eu, Daniel, m'am turburat* cu duhul, şi vedeniile din capul meu m'au înspăimîntat. * Vers. 28.

16. M'am apropiat de unul din cei ce stăteau acolo, şi l-am rugat să-mi dea lămuriri temeinice cu privire la toate aceste lucruri. El mi-a vorbit şi mi le-a tîlcuit astfel:

17. „Aceste* patru fiare mari, sînt patru împăraţi, cari se vor ridica pe pămînt. * Vers. 3.

18. Dar* sfinţii Celui Prea Inalt vor primi împărăţia şi vor stăpîni împărăţia în veci, din vecinicie în vecinicie. * Isa. 60. 12, 13, 14. Vers. 22, 27. 2 Tim. 2. 11, 12. Apoc. 2. 26, 27; 3. 21; 20. 4.

19. In urmă am dorit să ştiu adevărul asupra fiarei a patra*, care se deosebea de toate celelalte, şi era nespus de grozavă: avea dinţi de fer şi ghiare de aramă, mînca, sfărîma şi călca în picioare ce rămînea; * Vers. 7.

20. şi asupra celor zece coarne pe cari le avea în cap, şi asupra celuilalt corn care ieşise, şi înaintea căruia căzuseră trei; asupra cornului acestuia, care avea ochi, o gură, care vorbea cu trufie, şi avea o înfăţişare mai mare decît celelalte coarne.

21. Am văzut deasemenea cum cornul* acesta a făcut război sfinţilor, şi i-a biruit, * Cap. 8. 12, 24; 11. 31. Apoc. 11. 7; 13. 7; 17. 14; 19. 19.

22. pînă* cînd a venit Cel Imbătrînit de zile şi a făcut** dreptate sfinţilor Celui Prea Inalt, şi a venit vremea, cînd sfinţii au luat în stăpînire împărăţia. * Vers. 9. ** Vers. 18. 1 Cor. 6. 2. Apoc. 1. 6; 5. 10; 20. 4.

23. El mi-a vorbit aşa: „Fiara a patra, este o a patra împărăţie*, care va fi pe pămînt. Ea se va deosebi de toate celelalte, va sfîşia tot pămîntul, îl va călca în picioare şi-l va zdrobi. * Cap. 2. 40.

24. Cele zece coarne*, înseamnă că din împărăţia aceasta se vor ridica zece împăraţi. Iar după ei se va ridica un altul, care se va deosebi de înaintaşii lui, şi va doborî trei împăraţi. * Vers. 7, 8, 20. Apoc. 17. 12.

25. El va rosti* vorbe de hulă împotriva Celui Prea Inalt, va asupri** pe sfinţii Celui Prea Inalt, şi se va încumeta† să schimbe vremile şi legea; şi sfinţii†† vor fi daţi în mînile lui timp*† de o vreme, două vremi, şi o jumătate de vreme. * Isa. 37. 23. Cap. 8. 24, 25; 11. 28, 30, 31, 36. Apoc. 13. 5, 6. ** Apoc. 17. 6; 18. 24. † Cap. 2. 21. †† Apoc. 13. 7. *† Cap. 12. 7. Apoc. 12. 14.

26. Apoi va veni judecata*, şi i se va lua stăpînirea, care va fi prăbuşită şi nimicită pentru totdeauna. * Vers. 10. 22.

27. Dar domnia*, stăpînirea şi puterea tuturor împărăţiilor cari sînt pretutindeni supt ceruri, se vor da poporului sfinţilor Celui Prea Inalt. Impărăţia Lui** este o împărăţie vecinică, şi toate puterile† Îi vor sluji şi-L vor asculta! * Vers. 14, 18, 22. ** Cap. 2. 44. Luc. 1. 33. Ioan 12. 34. Apoc. 11. 15. † Isa. 60. 12.

28. Aici s'au sfîrşit cuvintele. Pe mine, Daniel, m'au turburat nespus de mult gîndurile* mele, şi mi s'a schimbat coloarea feţii; dar am păstrat** cuvintele acestea în inima mea. * Vers. 15. Cap. 8. 27; 10. 8, 16. ** Luc. 2. 19, 51.

8 1. In anul al treilea al domniei împăratului Belşaţar, eu, Daniel, am avut o vedenie, afară de cea pe care o avusesem mai înainte*. * Cap. 7. 1.

2. Cînd am avut vedenia aceasta, mi s'a părut că eram la capitala Susa*, în ţinutul Elam; şi în timpul vedeniei mele, mă aflam lîngă rîul Ulai. * Est. 1. 2.

3. Am ridicat ochii, m'am uitat, şi iată că într'un rîu stătea un berbece, şi avea două coarne; coarnele acestea erau înalte, dar unul era mai înalt decît celalt, şi cel mai înalt a crescut cel din urmă.

4. Am văzut cum berbecele împungea cu coarnele spre apus, spre miazănoapte şi spre miazăzi; nici o fiară

nu putea să-i stea împotrivă, şi nimeni nu putea să scape pe cine-i cădea în mînă; ci el făcea ce voia*, şi a ajuns puternic. *Cap. 5. 19; 11. 3, 16.

5. Pe cînd mă uitam cu băgare de seamă, iată că a venit un ţap dela apus, şi a cutreierat toată faţa pămîntului, fără să se atingă de el; ţapul acesta însă avea un corn* mare între ochi. *Vers. 21.

6. A venit pînă la berbecele care avea coarne, şi pe care-l văzusem stînd în rîu, şi s'a repezit asupra lui cu toată puterea lui.

7. L-am văzut cum s'a apropiat de berbece, s'a aruncat încruntat asupra lui, a izbit pe berbece, şi i-a frînt amîndouă coarnele, fără ca berbecele să i se fi putut împotrivi; l-a trîntit la pămînt, şi l-a călcat în picioare, şi nimeni n'a scăpat pe berbece din mîna lui.

8. Ţapul însă a ajuns foarte puternic; dar cînd a fost puternic de tot, i s'a frînt cornul cel mare. In locul lui au crescut patru coarne mari*, în cele patru vînturi ale cerurilor. *Cap. 7. 6; 11. 4. Vers. 22.

9. Dintr'unul* din ele a crescut un corn mic, care s'a mărit nespus de mult spre miazăzi**, spre răsărit, şi spre ţara† cea minunată. *Cap. 7. 8; 11. 21. **Cap. 11. 25. †Ps. 48. 2. Ezec. 20. 6, 15. Cap. 11. 16, 51. 45.

10. S'a înălţat* pînă la oştirea cerurilor**, a doborît† la pămînt o parte din oştirea aceasta şi din stele, şi le-a călcat în picioare. *Cap. 11. 28. **Isa. 14. 13. †Apoc. 12. 4.

11. S'a înălţat* pînă la căpetenia** oştirii, i-a smuls† jertfa necurmată††, şi i-a surpat locul locaşului său celui sfînt. *Ier. 48. 26. 42. Cap. 11. 36. Vers. 25. **Cap. 11. 31; 12. 11. †Ios. 5. 14. ††Exod. 29. 38. Num. 28. 3. Ezec. 46. 13.

12. Oastea* a fost pedepsită din pricina păcatului săvîrşit împotriva jertfei necurmate; cornul a aruncat adevărul** la pămînt, şi a izbutit† în ce a început. *Cap. 11. 31. **Ps. 119. 43. 142. Isa. 59. 14. †Vers. 4. Cap. 11. 28, 36.

13. Am auzit pe un sfînt* vorbind; şi un alt sfînt a întrebat pe celce vorbea: „In cîtă vreme se va împlini vedenia despre desfiinţarea jertfei necurmate şi despre urîciunea pustiirii? Pînă cînd va fi călcat în picioare sfîntul Locaş şi oştirea?“ *Cap. 4. 13; 12. 6. 1 Pet. 1. 12.

14. Şi el mi-a zis: „Pînă vor trece două mii trei sute de seri şi dimineţi; apoi sfîntul Locaş va fi curăţit!“

15. Pe cînd eu, Daniel, aveam vedenia aceasta, şi căutam* s'o pricep, iată că înaintea mea stătea cineva, care avea înfăţişarea unui om**. *Cap. 12. 8. 1 Pet. 1. 10, 11. **Ezec. 1. 26.

16. Şi am auzit un glas de om în mijlocul rîului* Ulai, care a strigat şi a zis: „Gavrile**, tîlcuieşte-i vedenia aceasta.“ *Cap. 12. 6, 7. **Cap. 9. 21. Luc. 1. 19, 26.

17. El a venit atunci lîngă locul unde eram; şi la apropierea lui, m'am înspăimîntat, şi am căzut* cu faţa la pămînt. El mi-a zis: „Fii cu luare aminte, fiul omului, căci vedenia priveşte vremea sfîrşitului!“ *Ezec. 1. 28. Apoc. 1. 17.

18. Pe cînd* îmi vorbea el, am căzut cu faţa la pămînt leşinat. El m'a atins**, şi m'a aşezat iarăş în picioare în locul în care mă aflam. *Cap. 10. 9, 10. Luc. 9. 32. **Ezec. 2. 2.

19. Apoi mi-a zis: „Iată, îţi arăt ce se va întîmpla la vremea de apoi a mîniei, căci vedenia aceasta priveşte* vremea sfîrşitului. *Cap. 9. 27; 11. 27, 35, 36; 12. 7. Hab. 2. 3.

20. Berbecele*, pe care l-ai văzut, cu cele două coarne, sînt împăraţii Mezilor şi Perşilor. *Vers. 3.

21. Ţapul* însă este împărăţia Greciei, şi cornul cel mare dintre ochii lui, este cel dintîi împărat**. *Vers. 5. **Cap. 11. 3.

22. Cele patru coarne cari au crescut în locul acestui corn frînt*, sînt patru împărăţii, cari se vor ridica din neamul acesta, dar cari nu vor avea atîta putere. *Vers. 8. Cap. 11. 4.

23. La sfîrşitul stăpînirii lor, cînd păcătoşii vor fi umplut măsura nelegiuirilor, se va ridica un împărat* fără ruşine** şi viclean. *Vers. 6. **Deut. 28. 50.

24. El va fi tare, dar* nu prin puterea lui însuş; el va face pustiiri de necrezut, va izbuti** în tot ce va începe, va nimici† pe cei puternici şi chiar pe poporul sfinţilor. *Apoc. 17. 13, 17. **Vers. 12. Cap. 11. 36. †Vers. 10. Cap. 7. 25.

25. Din pricina propăşirii* lui şi izbîndirii vicleniilor lui, inima i se va îngîmfa**, va pierde pe mulţi oameni cari trăiau liniştiţi, şi se va ridica† împotriva Domnului domnilor, dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei mîni†† omeneşti. *Cap. 11. 21, 23, 24. **Vers. 11. Cap. 11. 36. †Vers. 11. Cap. 11. 36. ††Iov 34. 20. Plîn. 4. 6. Cap. 2. 34, 45.

26. Iar vedenia* cu serile şi dimineţile, de cari a fost vorba, este adevărată. Tu, pecetluieşte** vedenia acea-

sta, căci este cu privire la nişte vremi îndepărtate."
*Cap. 10. 1. **Ezec. 12. 27. Cap. 10. 14; 12. 4, 9. Apoc. 22. 10.

27. Eu *, Daniel, am stat leşinat şi bolnav mai multe zile; apoi m'am sculat, şi mi-am văzut de treburile ** împăratului. Eram uimit de vedenia aceasta, şi † nimeni nu ştia.
* Cap. 7. 28; 10. 8, 16. ** Cap. 6. 2, 3. † Vers. 6.

9 1. In anul dintîi * al lui Dariu, fiul lui Aḥaşveros, din neamul Mezilor, care ajunsese împărat peste împărăţia Haldeilor, * Cap. 1. 21; 5. 31; 6. 28.

2. în anul dintîi al domniei lui, eu, Daniel, am văzut din cărţi că trebuiau să treacă şaptezeci de ani pentru dărîmăturile Ierusalimului, după numărul anilor, despre cari vorbise Domnul către proorocul * Ieremia.
* 2 Cron. 36. 21. Ier. 25. 11, 12; 29. 10.

3. Şi mi-am întors * faţa spre Domnul Dumnezeu, ca să-L caut cu rugăciune şi cereri, postind în sac şi cenuşă.
* Neem. 1. 4. Ier. 29. 12, 13. Cap. 6. 10. Iac. 4. 8, 9, 10.

4. M'am rugat Domnului, Dumnezeului meu, şi I-am făcut următoarea mărturisire:

„Doamne *, Dumnezeule mare şi înfricoşate, Tu, care ţii legămîntul şi dai îndurare celorce Te iubesc şi păzesc poruncile Tale!
* Exod. 20. 6. Deut. 7. 9. Neem. 1. 5; 9. 32.

5. Noi * am păcătuit, am săvîrşit nelegiuire, am fost răi şi îndărătnici, ne-am abătut dela poruncile şi orînduirile Tale. * 1 Reg. 8. 47, 48. Neem. 1. 6, 7; 9. 33, 34. Ps. 106. 6. Isa. 64. 5, 6, 7. Ier. 14. 7. Vers. 15.

6. N'am ascultat * pe robii Tăi proorocii, cari au vorbit, în Numele Tău, împăraţilor noştri, căpeteniilor noastre, părinţilor noştri, şi către tot poporul ţării. * 2 Cron. 36. 15, 16. Vers. 10.

7. Tu, Doamne, eşti * drept, iar nouă ni se cuvine astăzi să ni se umple faţa de ruşine, nouă tuturor oamenilor lui Iuda, locuitorilor Ierusalimului şi întregului Israel, fie ei aproape, fie departe, în toate ţările în cari i-ai izgonit, din pricina fărădelegilor de cari s'au făcut vinovaţi faţă de Tine!
* Neem. 9. 33.

8. Doamne, nouă ni se cuvine să ni se umple faţa de ruşine *, da, nouă, împăraţilor noştri, căpeteniilor noastre, şi părinţilor noştri, pentrucă am păcătuit împotriva Ta! * Vers. 7.

9. La Domnul, Dumnezeul nostru *, însă, este îndurarea şi iertarea, căci împotriva Lui ne-am răzvrătit!
* Neem. 9. 17. Ps. 130. 4, 7.

10. N'am ascultat * glasul Domnului, Dumnezeului nostru, ca să urmăm legile Lui, pe cari ni le pusese înainte prin robii Săi proorocii; * Vers. 6.

11. ci tot Israelul * a călcat Legea Ta, şi s'a abătut astfel ca să n'asculte de glasul Tău. De aceea, ne-au şi lovit blestemurile şi jurămintele scrise în Legea ** lui Moise, robul lui Dumnezeu, pentrucă am păcătuit împotriva lui Dumnezeu. * Isa. 1. 4, 5, 6. Ier. 8. 5, 10. ** Lev. 26. 14, etc. Deut. 27. 15, etc.; 28. 15, etc.; 29. 20, etc.; 30. 17, 18; 31. 17, etc.; 32. 19, etc. Plîn. 2. 17.

12. El a împlinit * astfel cuvintele pe cari le rostise împotriva noastră şi împotriva căpeteniilor noastre, cari ne-au cîrmuit, şi a adus peste noi o mare nenorocire, aşa cum nici odată şi nicăieri supt cer nu s'a mai întîmplat ** o nenorocire ca aceea care a venit acum asupra Ierusalimului.
* Zah. 1. 6. ** Plîn. 1. 12; 2. 13. Ezec. 5. 9. Amos 3. 2.

13. După cum * este scris în Legea lui Moise, toată nenorocirea aceasta a venit peste noi; şi noi n'am rugat ** pe Domnul, Dumnezeul nostru, nu ne-am întors de la nelegiuirile noastre, şi n'am luat aminte la adevărul Tău.
* Lev. 26. 14, etc. Deut. 28. 15. Plîn. 2. 17. ** Isa. 9. 13. Ier. 2. 30; 5. 3. Osea. 7. 7, 10.

14. De aceea şi Domnul a îngrijit * ca nenorocirea aceasta să vină peste noi; căci Domnul, Dumnezeul nostru **, este drept în toate lucrurile pe cari le-a făcut, dar noi n'am ascultat † glasul Lui.
* Ier. 31. 28; 44. 27. ** Neem. 9. 33. Vers. 7. † Vers. 10.

15. Şi acum, Doamne Dumnezeul nostru, Tu care ai scos * pe poporul Tău din ţara Egiptului prin mîna Ta cea puternică, şi Ţi-ai făcut un Nume **, aşa cum este şi astăzi: noi am păcătuit †, am săvîrşit nelegiuire.
* Exod. 6. 1, 6; 32. 11. 1 Reg. 8. 51. Neem. 1. 10. Ier. 32. 21. ** Exod. 14. 18. Neem. 9. 10. Ier. 32. 20. † Vers. 5.

16. Dar, Doamne, după toată îndurarea Ta *, abate mînia şi urgia Ta de la cetatea ta Ierusalimul, dela muntele ** Tău cel sfînt; căci din pricina păcatelor noastre şi din pricina nelegiuirilor † părinţilor noştri este Ierusalimul †† şi poporul Tău de ocara *† tuturor celor ce ne înconjoară.
* 1 Sam. 12. 7. Ps. 31. 1; 71. 2. Mic. 6. 4, 5. ** Vers. 20. Zah. 8. 3. † Exod. 20. 5. †† Plîn. 2. 15, 16. *† Ps. 44. 13, 14; 79. 4.

17. Ascultă dar, acum, Dumnezeul nostru, rugăciunea şi cererile robului

Tău, şi, pentru dragostea* Domnului, fă** să strălucească Faţa Ta peste sfîntul Tău locaş pustiit†!
*Plîn. 5. 18. **Vers. 19. †Num. 6. 25. Ps. 67. 1; 80. 3, 7, 19. Ioan 16. 24.

18. Pleacă* urechea, Dumnezeule, şi ascultă! Deschide ochii, şi priveşte** la dărîmăturile noastre, şi la cetatea peste care este chemat Numele† Tău! Căci nu pentru neprihănirea noastră Îţi aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările Tale cele mari.
*Isa. 37. 17. **Exod. 3. 7. Ps. 80. 14, etc. †Ier. 25. 29.

19. Ascultă, Doamne! Iartă, Doamne! Ia aminte, Doamne! Lucrează şi nu zăbovi, din dragoste pentru Tine*, Dumnezeul meu! Căci Numele Tău este chemat peste cetatea Ta şi peste poporul Tău!“
*Ps. 79. 9, 10; 102. 15, 16.

20. Pe cînd* încă vorbeam eu, mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu şi păcatul poporului meu Israel, şi îmi aduceam cererile înaintea Domnului, Dumnezeului meu, pentru muntele cel sfînt al Dumnezeului meu;
*Ps. 32. 5. Isa. 65. 24.

21. pe cînd vorbeam eu încă în rugăciunea mea, a venit repede în zbor iute, omul Gavriil*, pe care-l văzusem mai înainte într'o vedenie, şi m'a atins** în clipa† cînd se aducea jertfa de seară.
*Cap. 8. 16. **Cap. 8. 18; 10. 10, 16. †1 Reg. 18. 36.

22. El m'a învăţat, a stat de vorbă cu mine, şi mi-a zis: „Daniele, am venit acum să-ţi luminez mintea.

23. Cînd ai început tu să te rogi, a ieşit cuvîntul, şi eu* vin să ţi-l vestesc; căci tu eşti prea iubit** şi scump. Ia aminte† dar la cuvîntul acesta, şi înţelege vedenia!
*Cap. 10. 12. **Cap. 10. 11, 19. †Mat. 24. 15.

24. Şaptezeci de săptămîni au fost hotărîte asupra poporului tău şi asupra cetăţii tale celei sfinte, pînă la încetarea fărădelegilor, pînă la ispăşirea păcatelor*, pînă la ispăşirea nelegiuirii, pînă la aducerea neprihănirii** vecinice, pînă la pecetluirea vedeniei şi proorociei, şi pînă la ungerea† Sfîntului sfinţilor.
*Isa. 53. 10. **Isa. 53. 11. Ier. 23. 5, 6. Evr. 9. 12. Apoc. 14. 6. †Ps. 45. 7. Luc. 1. 35. Ioan 1. 41. Evr. 9. 11.

25. Să ştii* dar, şi să înţelegi, că dela** darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului, pînă la Unsul *(Mesia)*†, la Cîrmuitorul††, vor trece şapte săptămîni; apoi timp de şasezeci şi două de săptămîni, pieţele şi gropile vor fi zidite din nou, şi anume*† în vremuri de strîmtorare.
*Vers. 23. Mat. 24. 15. **Ezra. 4. 24; 6. 1, 15; 7. 1, etc. Neem. 2. 1, 3, 5, 6, 8. †Ioan 1. 41; 4. 25. ††Isa. 55. 4. *†Neem. 4. 8, 16, 17, 18; 6. 15.

26. După aceste şasezeci şi două de săptămîni, unsul* va fi stîrpit, şi nu** va avea nimic. Poporul† unui domn care va veni, va nimici†† cetatea şi sfîntul Locaş*†, şi sfîrşitul†* lui va fi ca printr'un potop**†; este hotărît că războiul va ţinea pînă la sfîrşit şi împreună cu el şi pustiirile.
*Isa. 53. 8. Marc. 9. 12. Luc. 24, 46. **1 Pet. 2. 21; 3. 18. †Mat. 22. 7. ††Luc. 19. 44. *†Mat. 24. 2. †*Mat. 24. 6, 14. **†Isa. 8. 7, 8. Cap. 11. 10, 22. Nah. 1. 8.

27. El va face un legămînt* trainic cu mulţi, timp de o săptămînă**, dar la jumătatea săptămînii va face să înceteze jertfa şi darul de mîncare, şi pe aripa urîciunilor idoleşti† va veni unul care pustieşte, pînă va cădea asupra celui pustiit prăpădul†† hotărît.“
*Isa. 42. 6; 55. 3. Ier. 31. 31. Ezec. 16. 60, 61, 62. **Isa. 53. 11. Mat. 26. 28. Rom. 5. 15, 19. Evr. 9. 28. †Mat. 24. 15. Marc. 13. 14. Luc. 21. 20. ††Isa. 10. 22, 23; 28. 22. Cap. 11. 36. Luc. 21. 24. Rom. 11. 26.

10 1. In anul al treilea al lui Cir, împăratul Persiei, s'a descoperit un cuvînt lui Daniel, numit* Beltşaţar. Cuvîntul** acesta, care este adevărat, vesteşte o mare nenorocire†. El a fost cu luare aminte la cuvîntul acesta, şi a priceput†† vedenia.
*Cap. 1. 7. **Cap. 8. 26. Apoc. 19. 9. †Vers. 14. ††Cap. 1. 17; 8. 16.

2. „In vremea aceea, eu, Daniel, trei săptămîni am fost în jale.

3. N'am mîncat deloc bucate alese, nu mi-a intrat în gură nici carne, nici vin, şi nici nu m'am uns* deloc, pînă s'au împlinit cele trei săptămîni.
*Mat. 6. 17.

4. In a douăzeci şi patra zi a lunii întîi, eram pe malul rîului celui mare, care este Hidechel* (Tigru).
*Fac. 2. 14.

5. Am ridicat* ochii, m'am uitat, şi iată că acolo stătea un om** îmbrăcat în haine de in, şi încins† la mijloc cu un brîu de aur†† din Ufaz.
*Ios. 5. 13. **Cap. 12. 6, 7. †Apoc. 1. 13, 14, 15; 15. 6. ††Ier. 10. 9.

6. Trupul lui era ca o piatră de hrisolit*, faţa îi strălucea ca fulgerul** şi ochii† îi erau nişte flacări ca de foc; dar braţele şi picioarele†† semănau cu nişte aramă lustruită, şi glasul*† lui tuna ca vuietul unei mari mulţimi.
*Ezec. 1. 16. **Ezec. 1. 14. †Apoc. 1. 14; 19. 12. ††Ezec. 1. 7. Apoc. 1. 15. *†Ezec. 1. 24. Apoc. 1. 15.

7. Eu, Daniel, am văzut singur * vedenia; dar oamenii cari erau cu mine n'au văzut-o; totuş au fost apucaţi de o mare spaimă, şi au luat-o la fugă ca să se ascundă! *2 Reg. 6. 17. Fapt. 9. 7.

8. Eu am rămas singur, şi am văzut această mare vedenie. Puterile m'au lăsat *, coloarea mi s'a schimbat **, faţa mi s'a sluţit, şi am pierdut orice vlagă. * Cap. 8. 27. ** Cap. 7. 28.

9. Am auzit glasul cuvintelor lui; şi pe cînd * auzeam glasul cuvintelor lui, am căzut leşinat cu faţa la pămînt. * Cap. 8. 18.

10. Şi iată că o mînă * m'a atins, şi m'a aşezat tremurînd pe genunchii şi mînile mele. * Ier. 1. 9. Cap. 9. 21. Apoc. 1. 17.

11. Apoi mi-a zis: „Daniele, om prea iubit * şi scump, fii cu luare aminte la cuvintele, pe cari ţi le voi spune acum, şi stai în picioare în locul unde eşti; căci acum sînt trimes la tine!“ După ce mi-a vorbit astfel, am stătut în picioare tremurînd. * Cap. 9. 23.

12. El mi-a zis: „Daniele, nu te teme * de nimic! Căci cuvintele tale au fost ascultate ** din cea dintîi zi, cînd ţi-ai pus inima ca să înţelegi, şi să te smereşti înaintea Dumnezeului tău, şi tocmai din pricina cuvintelor tale vin eu acum!

* Apoc. 1. 17. ** Cap. 9. 3, 4, 22, 23. Fapt. 10. 4.

13. Dar căpetenia * împărăţiei Persiei mi-a stat împotrivă douăzeci şi una de zile; însă iată că Mihail **, una din căpeteniile cele mai de seamă, mi-a venit în ajutor, şi am ieşit biruitor acolo lîngă împăraţii Persiei.

* Vers. 20. ** Vers. 21. Cap. 12. 1. Iuda 9. Apoc. 12. 7

14. Acum vin să-ţi fac cunoscut ce are să se întîmple poporului tău în vremurile de apoi *, căci ** vedenia este cu privire tot la acele vremuri îndepărtate.“

* Fac. 49. 1. Cap. 2. 28. ** Cap. 8. 26. Vers. 1. Hab. 2. 3.

15. Pe cînd îmi spunea el aceste lucruri, eu mi-am plecat ochii * în pămînt, şi am tăcut. * Vers. 9. Cap. 8. 18.

16. Şi iată că cineva * care avea înfăţişarea copiilor oamenilor, s'a atins ** de buzele mele. Eu am deschis gura, am vorbit, şi am zis celui ce stătea înaintea mea: „Domnul meu, vedenia aceasta m'a umplut de groază †, şi am pierdut orice putere!

* Cap. 8. 15. ** Vers. 10. Ier. 1. 9. † Vers. 8.

17. Cum ar putea robul domnului meu să vorbească domnului meu? Acum puterile m'au părăsit, şi nu mai am nici suflare!“

18. Atunci cel ce avea înfăţişarea unui om m'a atins din nou, şi m'a întărit.

19. Apoi mi-a zis *: „Nu te teme ** de nimic, om prea iubit! Pace ţie! Fii tare şi cu inimă!“ Şi pe cînd îmi vorbea el, am prins iar puteri, şi am zis: „Vorbeşte, domnul meu, căci m'ai întărit.“ * Vers. 11. ** Judc. 6. 23.

20. El mi-a zis: „Ştii pentru ce am venit la tine? Acum mă întorc să mă lupt împotriva căpeteniei * Persiei; şi cînd voi pleca, iată că va veni căpetenia Greciei! * Vers. 13.

21. Dar vreau să-ţi fac cunoscut ce este scris în cartea adevărului. Nimeni nu mă ajută împotriva acestora, afară de voivodul vostru Mihail *.

* Vers. 13. Iuda 9. Apoc. 12. 7.

11 1. In anul * dintîi al lui Dariu **, Medul, eram şi eu la el, ca să-l ajut şi să-l sprijinesc. * Cap. 9. 1. ** Cap. 5. 31.

2. Acum, îţi voi face cunoscut adevărul:

Iată că vor mai fi încă trei împăraţi în Persia. Cel de al patrulea va strînge mai multă bogăţie decît toţi ceilalţi; şi cînd se va simţi puternic prin bogăţiile lui, va răscula totul împotriva împărăţiei Greciei.

3. Dar se va ridica un împărat viteaz *, care va stăpîni cu o mare putere, şi va face ** ce va voi.

* Cap 7. 6; 8. 5. ** Cap. 8. 4. Vers. 16, 36.

4. Şi cum se va întări, aşa se va şi sfărîma împărăţia * lui, şi va fi împărţită în cele patru vînturi ale cerurilor, dar nu între urmaşii lui, şi nici nu va fi tot atît de puternică ** pe cît era supt el, căci va fi făcută bucăţele, şi va trece la alţii afară de aceştia.

* Cap. 8. 8. ** Cap. 8. 22.

5. Impăratul dela miază zi va ajunge tare. Dar unul din mai marii lui va fi şi mai tare decît el, şi va domni întemeind o mare împărăţie.

6. După cîţiva ani, se vor uni, şi fata împăratului dela miază zi va veni ca nevastă la împăratul dela miază noapte, ca să facă o învoială. Dar aceste mijloace de ajutorare nu vor avea nici o putere, şi nici celelalte mijloace ale ei nu vor putea ţinea pept, ci ea va fi dată la moarte împreună cu alaiul ei, cu tatăl ei şi cu cel ce s'a legat cu ea.

7. In vremea aceea însă se va ridica în locul ei un lăstar din aceeaş rădă-

cină cu ea, şi va veni împotriva oştirii Siriei, da, va intra în cetăţuia împăratului dela miază noapte, va face ce va voi cu ea, şi va fi biruitor.

8. Va ridica şi va strămuta în Egipt, odată cu prinşii de război, chiar şi pe dumnezeii şi chipurile lor turnate, împreună cu vasele lor scumpe de argint şi de aur. Apoi va lăsa cîţiva ani în pace pe împăratul dela miază noapte.

9. Acesta va porni împotriva împărăţiei împăratului dela miază zi, dar se va întoarce iarăş în ţara sa.

10. Totuş fiii săi vor începe iarăş războiul, şi vor strînge o mare mulţime de oşti, care va înainta, se va revărsa * ca un rîu, care iese din matcă, şi-l vor împinge iarăş înapoi pînă ** la cetăţuie.

* Isa. 8. 8. Cap. 9. 26. ** Vers. 7.

11. Impăratul dela miază-zi, mîniat de aceasta, va ieşi şi se va lupta cu împăratul dela miază-noapte; va ridica o mare oştire, dar oştile împăratului dela miază-noapte vor fi date în mînile lui şi nimicite.

12. Atunci inima împăratului se va îngîmfa, va doborî zece mii, dar tot nu va birui.

13. Căci împăratul dela miază-noapte se va întoarce şi va strînge o oştire mai mare de cît cea dintîi; şi după cîtăva vreme, după cîţiva ani, va porni în fruntea unei mari oştiri bine înarmate.

14. In vremea aceea, se vor ridica mulţi împotriva împăratului dela miază-zi, şi o ceată de derbedei din poporul tău se vor răscula, ca să împlinească vedenia; dar vor cădea.

15. Impăratul dela miază-noapte va înainta, va ridica întărituri, şi va pune mîna pe cetăţile întărite. Oştile dela miază-zi, nici chiar floarea oamenilor împăratului, nu vor putea să ţină piept, nu vor avea putere să se împotrivească.

16. Cel ce va merge împotriva lui, va face * ce va voi, şi nimeni ** nu i se va împotrivi; el se va opri în ţara minunată, nimicind cu desăvîrşire tot ce-i va cădea în mînă.

* Cap. 8. 4. 7. Vers. 3. 36. ** Ios. 1. 15.

17. Işi va pune de gînd * să ia în stăpînire toată împărăţia lui, şi, făcîndu-se că are gînduri curate cu el, îi va da pe fiică-sa de nevastă, cu gînd să-l piardă; dar lucrul acesta nu se va întîmpla, şi nu-i va ** izbîndi.

* 2 Cron. 20. 3. ** Cap. 9. 26.

18. Apoi îşi va întoarce privirile înspre ostroave, şi va lua pe multe din ele; dar o căpetenie va pune capăt ruşinii pe care voia el să i-o aducă, şi o va întoarce asupra lui.

19. Apoi se va îndrepta spre cetăţuile ţării lui; dar se va poticni, va cădea, şi nu-l * vor mai găsi.

* Iov 20. 8. Ps. 37. 36. Ezec. 26. 21.

20. Cel ce-i va lua locul, va aduce un asupritor, în cea mai frumoasă parte a împărăţiei; dar în cîteva zile va fi zdrobit, şi anume nu prin mînie, nici prin război.

21. In locul lui se va ridica * un om dispreţuit, fără să aibă putere împărătească; dar se va ridica deodată, şi va pune mîna pe împărăţie prin uneltire.

* Cap. 7. 8; 8. 9, 23, 25.

22. „Oştile * se vor revărsa ca un rîu înaintea lui dar vor fi nimicite, împreună cu o căpetenie ** a legămîntului.

* Vers. 10. ** Cap. 8. 10, 11, 25.

23. După ce se vor uni cu el, el va întrebuinţa * o viclenie; va porni, şi va birui cu puţină lume.

* Cap. 8. 25.

24. Va intra, pe neaşteptate, în locurile cele mai roditoare ale ţinutului; va face ce nu făcuseră nici părinţii lui, nici părinţii părinţilor lui: va împărţi prada, jafurile şi bogăţiile; va urzi la planuri împotriva cetăţuilor, şi aceasta va ţinea o vreme.

25. Apoi, va porni în fruntea unei mari oştiri, cu puterea şi mînia lui, împotriva împăratului dela miazăzi. Şi împăratul dela miazăzi se va prinde la război cu o oaste mare şi foarte puternică; dar nu va putea să ţină piept, căci se vor urzi planuri rele împotriva lui.

26. Ceice vor mînca bucate dela masa lui îi vor aduce pieirea; oştile lui se vor împrăştia ca un rîu *, şi morţii vor cădea în mare număr.

* Vers. 10. 22.

27. Cei doi împăraţi nu vor căuta decît să-şi facă rău unul altuia, vor sta la aceeaş masă şi vor vorbi cu viclenie. Dar nu vor izbuti, căci sfîrşitul * nu va veni decît la vremea hotărîtă.

* Vers. 29, 35, 42. Cap. 8. 19.

28. Cînd se va întoarce în ţara lui cu mari bogăţii, în inima * lui va fi vrăjmaş legămîntului sfînt, va lucra împotriva lui, şi apoi se va întoarce în ţara lui.

* Vers. 22.

29. La o vreme hotărîtă, va porni din nou împotriva împăratului de mia-

ză-zi; dar de data aceasta* lucrurile nu vor mai merge ca mai înainte**.
* Vers. 25. ** Vers. 23.

30. Ci niște corăbii* din Chitim vor înainta împotriva lui; iar el, desnădăjduit, se va întoarce înapoi. Apoi, mînios împotriva legămîntului sfînt**, nu va sta cu mînile în sîn; ci, la întoarcere, se va înțelege cu ceice vor părăsi legămîntul sfînt.
* Num. 24. 24. Ier. 2. 10. ** Vers. 28.

31. Niște oști trimese de el, vor veni și vor spurca* sfîntul Locaș, cetățuia, vor face să înceteze jertfa necurmată, și vor așeza urîciunea pustiitorului. Va ademeni prin lingușiri pe ceice rup legămîntul. * Cap. 8. 11; 12. 11.

32. Dar aceia din popor, cari vor cunoaște pe Dumnezeul lor, vor rămînea tari, și vor face mari isprăvi.

33. Înțelepții* poporului vor învăța pe mulți. Unii vor cădea, pentru o vreme, loviți de sabie** și de flacără, de robie și de jaf. * Mal. 2. 7. ** Evr. 11. 35, etc.

34. Cînd vor cădea, vor fi ajutați puțin, și mulți se vor uni cu ei din fățărnicie.

35. Chiar și din cei înțelepți, mulți vor cădea, ca să fie încercați*, curățiți și albiți, pînă la vremea sfîrșitului**, căci sfîrșitul† nu va fi decît la vremea hotărîtă. * Cap. 12. 10. 1 Pet. 1. 7. ** Cap. 8. 17, 19. Vers. 40. † Vers. 29.

36. Impăratul va face* ce va voi; se va înălța**, se va slăvi mai pe sus de toți dumnezeii, și va spune lucruri nemai auzite împotriva† Dumnezeului dumnezeilor; și va propăși pînă va trece mînia, căci ce este hotărît se va†† împlini. * Vers. 16. ** Cap. 7. 8, 25; 8. 25. 2 Tes. 2. 4. Apoc. 13. 5, 6. † Cap. 8. 11, 24, 25. †† Cap. 9. 27.

37. Nu va ține seamă nici de dumnezeii părinților săi, nici de dorința* femeilor; cu un cuvînt, nu va ține seamă** de niciun dumnezeu, ci se va slăvi pe sine mai pe sus de toți.
* 1 Tim. 14. 3. ** Isa. 14. 13. 2 Tes. 2. 4.

38. In schimb, va cinsti pe dumnezeul cetățuilor; acestui dumnezeu, pe care nu-l cunoșteau părinții săi, îi va aduce cinste cu aur și argint, cu pietre scumpe și lucruri de preț.

39. Cu ajutorul acestui dumnezeu străin va lucra împotriva locurilor întărite; cui îl va recunoaște, îi va da mare cinste, îl va face să domnească peste mulți, și le va împărți moșii ca răsplată.

40. La vremea sfîrșitului*, împăratul dela miazăzi se va împunge cu el. Și împăratul dela miazănoapte se va năpusti ca o furtună** peste el, cu care și călăreți†, și cu multe corăbii; va înainta asupra țărilor lui, se va revărsa ca un rîu†† și le va îneca.
* Vers. 35. ** Isa. 21. 1. Zah. 9. 14. † Ezec. 38. 4, 15. Apoc. 9. 16. †† Vers. 10, 22.

41. Va intra și în țara cea minunată, și zeci de mii vor cădea. Dar Edomul*, Moabul, și fruntașii copiilor lui Amon vor scăpa din mîna lui. * Isa. 11. 14.

42. Își va întinde mîna peste felurite țări, și nici țara Egiptului nu va scăpa.

43. Ci se va face stăpîn pe vistieriile de aur și de argint, și pe toate lucrurile scumpe ale Egiptului. Libienii și Etiopienii vor veni în alai după el*.
* Exod. 11. 8. Judc. 4. 10.

44. Dar niște zvonuri, venite dela răsărit și dela miazănoapte, îl vor înspăimînta, și atunci va porni cu o mare mînie, ca să prăpădească și să nimicească cu desăvîrșire pe mulți.

45. Își va întinde corturile palatului său între mare și muntele* cel slăvit și sfînt. Apoi își va ajunge** sfîrșitul, și nimeni nu-i va fi într'ajutor. * Ps. 48. 2. Vers. 16. 41. 2 Tes. 2. 4. ** 2 Tes. 2. 8. Apoc. 19. 20.

12 1. In vremea aceea se va scula marele voivod Mihail*, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strîmtorare**, cum n'a mai fost de cînd sînt neamurile și pînă la vremea aceasta. Dar în vremea aceea, poporul tău† va fi mîntuit, și anume oricine va fi găsit scris†† în carte. * Cap. 10. 13, 21. ** Isa. 26. 20, 21. Ier. 30. 7. Mat. 24. 21. Apoc. 16. 18. † Rom. 11. 26. †† Exod. 32. 32. Ps. 56. 8; 69. 28. Ezec. 13. 9. Luc. 10. 20. Filp. 4. 3. Apoc. 3. 5; 13. 8.

2. Mulți din cei ce dorm în țărîna pămîntului se vor scula: unii pentru viața vecinică*, și alții pentru ocară** și rușine vecinică. * Mat. 25. 46. Ioan 5. 28, 29. Fapt. 24. 15. ** Isa. 66. 24. Rom. 9. 21.

3. Cei înțelepți* vor străluci** ca strălucirea cerului, și cei† ce vor învăța pe mulți să umble în neprihănire vor străluci ca stelele††, în veac și în veci de veci. * Cap. 11. 33, 35. ** Prov. 4. 18. Mat. 13. 43. † Iac. 5. 20. †† 1 Cor. 15. 41, 42.

4. Tu*, însă, Daniele, ține ascunse** aceste cuvinte, și pecetluiește cartea, pînă la vremea sfîrșitului†. Atunci mulți o vor citi, și cunoștința va crește.“ * Cap. 8. 26. Vers. 9. ** Apoc. 10. 4; 22. 10. † Cap. 10. 1. Vers. 9.

5. Și eu, Daniel, m'am uitat, și iată că alți doi oameni stăteau în picioare,

unul dincoace de rîu, şi altul dincolo de malul rîului*. *Cap. 10. 4.

6. Unul din ei a zis omului* aceluia îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor rîului: „Cît** va mai fi pînă la sfîrşitul acestor minuni?“ *Cap. 10. 5. **Cap. 8. 13.

7. Şi am auzit pe omul acela îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor rîului; el şi-a ridicat spre ceruri mîna dreaptă* şi mîna stîngă, şi a jurat pe Cel ce trăieşte vecinic**, că va mai fi† o vreme, două vremuri, şi o jumătate de vreme, şi că toate aceste lucruri se vor sfîrşi cînd puterea†† poporului sfînt*† va fi zdrobită de tot.“ *Deut. 32. 40. Apoc. 10. 5, 6. **Cap. 4. 34. †Cap. 7. 25; 11. 13. Apoc. 12. 14. ††Luc. 21. 24. Apoc. 10. 7. *†Cap. 8. 24.

8. Eu am auzit, dar n'am înţeles; şi am zis: „Domnul meu, care va fi sfîrşitul acestor lucruri?“

9. El a răspuns: „Du-te Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse şi pecetluite pînă* la vremea sfîrşitului. *Vers. 4.

10. Mulţi* vor fi curăţiţi, albiţi şi lămuriţi; cei răi vor face răul**, şi niciunul din cei răi nu va înţelege, dar cei pricepuţi† vor înţelege. *Cap. 11. 35. Zah. 13. 9. **Osea 14. 9. Apoc. 9. 20; 22. 11. †Cap. 11. 33, 35. Ioan 7. 17; 8. 47; 18. 37.

11. Dela vremea cînd* va înceta jertfa necurmată, şi de cînd se va aşeza urîciunea pustiitorului, vor mai fi o mie două sute nouăzeci de zile. *Cap. 8. 11; 11. 31.

12. Ferice de cine va aştepta, şi va ajunge pînă la o mie trei sute treizeci şi cinci de zile!

13. Iar tu, du-te*, pînă va veni sfîrşitul; tu te vei odihni**, şi te vei scula iarăş† odată în partea ta de moştenire, la sfîrşitul zilelor.“ *Vers. 9. **Isa. 57. 2. Apoc. 14. 13. †Ps. 1. 5.

OSEA

(Pildele 21. 3. Isaia 1. 3. Ioan 17. 3. 1 Corin. 15. 34. Tit. 1. 16. 2 Tim. 2. 13.)

Inchinarea la idoli.

1 1. Cuvîntul Domnului, spus lui Osea, fiul lui Beeri, pe vremea lui Ozia, Iotam, Ahaz, Ezechia, împăraţii lui Iuda, şi pe vremea lui Ieroboam, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel.

2. Intîia dată cînd a vorbit Domnul către Osea, Domnul a zis lui Osea: „Du-te*, şi ia-ţi o nevastă curvă şi copii din curvie; căci ţara** a săvîrşit o mare curvie, părăsind pe Domnul!“ *Cap. 3. 1. **Deut. 31. 16. Ps. 73. 27. Ier. 2. 13. Ezec. 23. 3, etc.

3. El s'a dus, şi a luat pe Gomera, fiica lui Diblaim. Ea a zămislit şi i-a născut un fiu.

4. Şi Domnul i-a zis: „Pune-i numele Izreel; căci peste puţină vreme, voi pedepsi* casa lui Iehu, pentru sîngele vărsat la Izreel, şi voi pune capăt** domniei lui peste casa lui Israel. *2 Reg. 10. 11. **2 Reg. 15. 10, 12.

5. In ziua aceea*, voi sfărîma arcul lui Israel în valea Izreel.“ *2 Reg. 15. 29.

6. Ea a zămislit din nou, şi a născut o fată. Şi Domnul a zis lui Osea: „Pune-i numele Lo-Ruhama *(Cea fără îndurare);* căci* nu voi mai avea milă de casa lui Israel, n'o voi mai ierta! *2 Reg. 17. 6, 23.

7. Dar voi avea milă* de casa lui Iuda, şi-i voi izbăvi prin Domnul, Dumnezeul lor; dar nu-i voi izbăvi** nici prin arc, nici prin sabie, nici prin lupte, nici prin cai, nici prin călăreţi.“ *2 Reg. 19. 35. **Zah. 4. 6; 9. 10.

8. Ea a întercat pe Lo-Ruhama; apoi iar a zămislit şi a născut un fiu.

9. Şi Domnul a zis: „Pune-i numele Lo-Ami *(Nu-i poporul meu);* căci voi nu sînteţi poporul Meu, şi Eu nu voi fi Dumnezeul vostru.“

10. „Totuş numărul* copiilor lui Israel va fi ca nisipul mării, care nu se poate nici măsura, nici număra; şi de unde** li se zicea: „Nu† sînteţi poporul Meu,“ li se va zice: „Copiii†† Dumnezeului Celui viu!“ *Fac. 32. 12. Rom. 9. 27. 28. **Rom. 9. 25, 26. 1 Pet. 2. 10. †Cap. 2. 23. ††Ioan 1. 12. Ioan 3. 1.

11. Atunci* copiii lui Iuda şi copiii lui Israel se vor strînge la un loc, îşi vor pune o singură căpetenie, şi vor ieşi din ţară; căci mare va fi ziua lui Izreel. *Isa. 11. 12, 13. Ier. 3. 18. Ezec. 34. 23; 37. 16–24.

2 1. Ziceţi fraţilor voştri: „Ami“ *(Poporul meu),* şi surorilor voastre Ruhama *(Cea îndurată)*!“

2. „Plîngeţi-vă, plîngeţi-vă împotriva mamei voastre! Căci* nu este nevasta Mea, şi Eu nu sînt bărbatul ei! Să-şi

depărteze** curviile dinaintea ei, şi preacurviile dela ţîţele ei!
*Isa. 50. 1. **Ezec. 16. 25.

3. Altfel, o desbrac* în pielea goală, cum era în ziua naşterii ei**, o fac ca o pustie, ca un pămînt uscat†, şi o las să moară de sete††! *Ier. 13. 22, 26. Ezec. 16. 37, 39. **Ezec. 16. 4. †Ezec. 19. 13. ††Amos 8. 11, 13.

4. Nu voi avea milă de copiii ei, căci sînt copii din curvie*. *Ioan 8. 41.

5. Mama* lor a curvit; cea care i-a născut s'a necinstit; căci a zis: „Voi alerga după ibovnicii mei, cari îmi dau pînea** şi apa mea, lîna şi inul meu, untdelemnul şi băuturile mele!“
*Isa. 1. 21. Ier. 3. 1, 6, 8, 9. Ezec. 16. 15, 16, etc. **Ier. 44. 17. Vers. 8, 12.

6. Deaceea iată, îi voi astupa* drumul cu spini, i-l voi astupa cu un zid, ca să nu-şi mai afle cărările.
*Iov 3. 23; 19. 8. Plîn. 3. 7, 9.

7. Va alerga după ibovnicii ei, dar nu-i va ajunge; îi va căuta, dar nu-i va găsi. Apoi va zice: „Hai să mă* întorc iarăş la bărbatul** meu cel dintîi, căci eram mai fericită atunci decît acum!“ *Cap. 5. 15. Luc. 15. 18. **Ezec. 16. 8.

8. N'a cunoscut* că Eu** îi dădeam grîul, mustul şi untdelemnul, şi au închinat slujbei lui Baal argintul şi aurul cel mult pe care i-l dădeam.
*Isa. 1. 3. **Ezec. 16. 17, 18, 19.

9. Deaceea Imi voi lua iarăş înapoi* grîul la vremea lui, şi mustul la vremea lui, şi îmi voi ridica iarăş dela ea lîna şi inul pe cari i le dădusem ca să-i acopere goliciunea. *Vers. 3.

10. Şi acum îi voi descoperi* ruşinea înaintea ibovnicilor ei, şi niciunul n'o va scoate din mîna Mea. *Ezec. 16. 37; 23. 29.

11. Voi face* să înceteze toată bucuria ei, sărbătorile** ei, lunile ei cele noi, Sabatele ei, şi toate praznicile ei.
*Amos 8. 10. **1 Reg. 12. 32. Amos 8. 5.

12. Ii voi pustii şi viile şi smochinii, despre cari* zicea: „Aceasta este plata pe care mi-au dat-o ibovnicii mei!“ Le voi preface** într'o pădure, şi le vor mînca fiarele cîmpului.
*Vers. 5. **Ps. 80. 12, 13. Isa. 5. 5.

13. O voi pedepsi pentru zilele cînd tămîia Baalilor, cînd se gătea* cu veriga de nas, cu salba ei, şi alerga după ibovnicii ei, uitînd de Mine, zice Domnul.“ *Ezec. 23. 40, 42.

14. „Deaceea iată, o voi ademeni şi o voi duce* în pustie, şi-i voi vorbi pe placul inimii ei. *Ezec. 20. 35.

15. Acolo, îi voi da iarăş viile, şi valea Acor* i-o voi preface într'o uşă de nădejde, şi acolo, va cînta ca în vremea tinereţii ei**, şi ca în ziua cînd s'a suit† din ţara Egiptului. *Ios. 7. 26. Isa. 65. 10. **Ier. 2. 2. Ezec. 16. 8, 22, 60. †Exod. 15. 1.

16. In ziua aceea, zice Domnul, Imi vei zice: „Bărbatul meu!“ şi nu-Mi vei mai zice: „Stăpînul meu!“

17. Voi scoate* din gura ei numele Baalilor, ca să nu mai fie pomeniţi pe nume. *Exod. 23. 13. Ios. 23. 7. Ps. 16. 4. Zah. 13. 2.

18. In ziua aceea, voi încheia pentru ei un legămînt* cu fiarele cîmpului, cu păsările cerului şi cu tîrîtoarele pămîntului, voi sfărîma din ţară arcul**, sabia şi orice unealtă de război, şi-i voi face să locuiască† în linişte. *Iov 5. 23. Isa. 11. 6—9. Ezec. 34. 25. **Ps. 46. 9. Isa. 2. 4. Ezec. 39. 9, 10. Zah. 9. 10. †Lev. 26. 5. Ier. 23, 6.

19. Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate şi îndurare;

20. te voi logodi cu Mine prin credincioşie, şi vei cunoaşte* pe Domnul!
*Ier. 31. 33, 34. Ioan 17. 3.

21. In ziua aceea, voi* asculta, zice Domnul, voi asculta cerurile, şi ele vor asculta pămîntul; *Zah. 8. 12.

22. pămîntul va asculta grîul, mustul şi untdelemnul, şi acestea* vor asculta pe Izreel[1]. *Cap. 1. 4.

23. Imi voi sădi* pe Lo-Ruhama în ţară, şi-i voi da îndurare**; voi zice† lui Lo-Ami: „Tu eşti poporul Meu!“ Şi el va răspunde: „Dumnezeul meu!“
*Ier. 31. 27. Zah. 10. 9. **Cap. 1. 6. †Cap. 1. 10. Zah. 13. 9. Rom. 9. 26. 1 Pet. 2. 10.

3 1. Domnul mi-a zis: „Du-te* iarăş, şi iubeşte o femeie iubită de un ibovnic**, şi preacurvă; iubeşte-o cum iubeşte Domnul pe copiii lui Israel, cari se îndreaptă spre alţi dumnezei şi cari iubesc turtele de stafide!“
*Cap. 1. 2. **Ier. 3. 20.

2. Mi-am cumpărat-o cu cincisprezece sicli de argint, un omer de orz şi un letec de orz.

3. Şi i-am zis: „Rămîi* multă vreme numai a mea, nu te deda la curvie, nu mai fi a nici unui alt bărbat, şi voi fi şi eu la fel cu tine!“ *Deut. 21. 13.

4. Căci copiii lui Israel vor rămînea multă vreme fără împărat*, fără căpetenie, fără jertfă, fără chip de idol, fără efod**, şi fără terafimi†.
*Cap. 10. 3. **Exod. 28. 6. †Judc. 17. 5.

1. Adica: Pe care o sădeşte Dumnezeu.

5. După aceea, copiii lui Israel se vor întoarce, şi vor căuta * pe Domnul, Dumnezeul lor, şi pe împăratul lor David **; şi vor tresări la vederea Domnului şi a bunătăţii Lui, în vremurile de pe urmă. * Ier. 50. 4, 5. Cap. 5. 6. ** Ier. 30. 9. Ezec. 34. 23, 24; 37. 22, 24. Isa. 2. 2. Ier. 30. 24. Ezec. 38. 8, 16. Dan. 2. 28. Mic. 4. 1.

Nelegiuirea lui Israel şi Iuda. Mustrări şi făgăduinţe.

4 1. Ascultaţi Cuvîntul Domnului, copiii lui Israel! Căci Domnul are o judecată * cu locuitorii ţării, pentru că nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoştinţă ** de Dumnezeu în ţară. * Isa. 1. 18; 3. 13, 14. Ier. 25. 31. Cap. 12. 2. Mic. 6. 2. ** Ier. 4. 22; 5. 4.

2. Fiecare jură strîmb şi minte, ucide, fură, şi prea curveşte; năpăstuieşte şi face omoruri după omoruri.

3. De aceea, ţara se va jăli *, toţi ceice o locuiesc vor tînji **, împreună cu fiarele cîmpului şi păsările cerului; chiar şi peştii mării vor pieri. * Ier. 4. 28; 12. 4. Amos 5. 16; 8. 8. ** Ţef. 1. 3.

4. Dar nimeni să nu certe pe altul, nimeni să nu mustre pe altul, căci poporul tău este ca ceice se ceartă * cu preoţii. * Deut. 17. 12.

5. Te vei poticni ziua *, proorocul se va poticni şi el împreună cu tine noaptea, şi pe mama ta o voi nimici. * Ier. 6. 4, 5; 15. 8.

6. Poporul Meu * piere din lipsă de cunoştinţă. Fiindcă ai lepădat cunoştinţa, şi Eu te voi lepăda, şi nu-Mi vei mai fi preot. Fiindcă ai uitat Legea Dumnezeului tău, voi uita şi Eu pe copiii tăi! * Isa. 5. 13.

7. Cu cît * s'au înmulţit, cu atît au păcătuit împotriva Mea. De aceea, le voi preface slava ** în ocară. * Cap. 13. 6. ** 1 Sam. 2. 30. Mal. 2. 9. Filip. 3. 19.

8. Ei se hrănesc din jertfele pentru păcatele poporului Meu, şi sînt lacomi de nelegiuirile lui.

9. Dar şi preotului * i se va întîmpla ca şi poporului; îl voi pedepsi după umbletele lui, şi-i voi răsplăti după faptele lui. * Isa. 24. 2. Ier. 5. 31.

10. Vor mînca * şi tot nu se vor sătura, vor curvi şi tot nu se vor înmulţi, pentrucă au părăsit pe Domnul şi poruncile Lui. * Lev. 26. 26. Mic. 6. 14. Hag. 1. 6.

11. Curvia, vinul şi mustul iau mintile * omului. * Isa. 28. 7. Ecl. 7. 7.

12. Poporul Meu îşi întreabă lemnul * lui, şi toiagul lui îi prooroceşte; căci duhul curviei ** îi duce în rătăcire, şi sînt necredincioşi Dumnezeului lor. * Ier. 2. 27. Hab. 2. 19. ** Isa. 44. 20. Cap. 4. 5.

13. Aduc jertfe * pe vîrful munţilor, ard tămîie pe dealuri, supt stejari, plopi şi terebinţi, a căror umbră este plăcută. De aceea **, fetele voastre curvesc, şi nurorile voastre sînt prea curve. * Isa. 1. 29; 57. 5, 7. Ezec. 6. 13; 20. 28. ** Amos 7. 17. Rom. 1. 28.

14. Nu pot pedepsi pe fetele voastre pentrucă sînt curve, nici pe nurorile voastre pentrucă sînt preacurve, căci ei înşişi se duc la oparte cu nişte curve, şi jertfesc împreună cu desfrînatele din temple. Poporul fără minte * aleargă spre pieire. * Vers. 1, 6.

15. Dacă tu curveşti, Israele, măcar Iuda să nu se facă vinovat. Nu vă duceţi * măcar la Ghilgal, nu vă suiţi la Bet-Aven **, şi nu juraţi † zicînd: „Viu este Domnul!" * Cap. 9. 15; 12. 11. Amos 4. 4; 5. 5. ** 1 Reg. 12. 29. Cap. 10. 5. † Amos. 8. 14. Ţef. 1. 5.

16. Pentrucă Israel dă din picioare * ca o mînzată neîmblînzită; şi să-l mai pască Domnul acum ca pe un miel în imaşuri întinse! * Ier. 3. 6; 7. 24; 8. 5. Zah. 7. 11.

17. Efraim s'a lipit de idoli: lasă-l * în pace! * Mat. 15. 14.

18. Abea au încetat să bea, şi se dedau la curvie; cîrmuitorii lor * sînt lacomi, da, sînt lacomi după ruşine! * Mic. 3. 11; 7. 3.

19. Vîntul * îi va strînge cu aripile lui, şi vor fi daţi de ruşine ** cu altarele lor! * Ier. 4. 11, 12; 51. 1. ** Isa. 1. 29. Ier. 2. 26.

5 1. Ascultaţi lucrul acesta, preoţi! la aminte, casa lui Israel! Şi pleacă urechea, casa împăratului! Căci pe voi vă ameninţă judecata, pentrucă aţi fost o cursă * la Mitpa, şi un laţ întins pe Tabor! * Cap. 6. 9.

2. Necredincioşii se afundă * în nelegiuire, dar voi avea Eu pedepse pentru toţi! * Isa. 29. 15.

3. Cunosc * Eu doar pe Efraim, şi Israel nu-Mi este ascuns; ştiu că tu, Efraime, ai curvit **, şi că Israel s'a spurcat. * Amos 3. 2. ** Ezec. 23. 5, etc. Cap. 4. 17.

4. Faptele lor nu le îngăduiesc să se întoarcă la Dumnezeul lor, căci un duh de curvie * este în inima lor, şi nu cunosc pe Domnul! * Cap. 4. 12.

5. Dar mîndria * lui Israel va fi martoră împotriva lui, şi Israel şi Efraim

vor cădea prin nelegiuirea lor, şi Iuda va cădea şi el cu ei. *Cap. 7. 10.

6. Vor merge* cu oile şi boii lor să caute pe Domnul, dar nu-L vor găsi nicidecum: căci S'a depărtat din mijlocul lor. *Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11. Ezec. 8. 18. Mic. 3. 4. Ioan 7. 34.

7. Au fost necredincioşi* Domnului, căci au născut copii din curvie; acum îi va înghiţi o lună** nouă cu avuţiile lor. *Isa. 48. 8. Ier. 3. 20; 5. 11. Cap. 6. 7. Mal. 2. 11. **Zah. 11. 8.

8. Sunaţi* din trîmbiţă la Ghibea, sunaţi din trîmbiţă la Rama! Strigaţi** la Bet-Aven†! Iacă-i pe urma ta††, Beniamine! *Cap. 8. 1. Ioel 2. 1. **Isa. 10. 30. †Ios. 7. 2. Cap. 4. 15. ††Judc. 5. 14.

9. Efraim va fi pustiit în ziua pedepsei: ce vestesc Eu împotriva semnţiilor lui Israel, va veni negreşit!

10. Căpeteniile lui Iuda sînt ca cei ce mută* semnul dela hotare; ca apa Imi voi vărsa mînia peste ei! *Deut. 19. 14; 27. 17.

11. Efraim este asuprit*, zdrobit în judecată, căci a urmat învăţăturile cari-i plăceau**. *Deut. 28. 33. **1 Reg. 12. 28. Mic. 6. 16.

12. Voi fi ca o molie pentru Efraim, ca o putreziciune* (a dinţilor) pentru casa lui Iuda. *Prov. 12. 4.

13. Cînd îşi vede Efraim boala, şi Iuda rănile*, Efraim aleargă în Asiria**, şi trimete la împăratul† Iareb, măcar că împăratul acesta nu poate nici să vă facă sănătoşi, nici să vă lecuiască rănile. *Ier. 30. 12. **2 Reg. 15. 19. Cap. 7. 11; 12. 1. †Cap. 10. 6.

14. Voi fi* ca un leu pentru Efraim, şi ca un pui de leu pentru casa lui Iuda; Eu, da, Eu voi sfîşia**, şi apoi voi pleca, voi lua, şi nimeni nu-Mi va răpi prada. *Plin. 3. 10. Cap. 13. 7, 8. **Ps. 50. 22.

15. Voi pleca, Mă voi întoarce în locuinţa Mea, pînă cînd vor mărturisi* că sînt vinovaţi şi vor căuta Faţa Mea. Cînd vor fi în necaz**, vor alerga la Mine. *Lev. 26. 40, 41. Ier. 29. 12, 13. Ezec. 6. 9; 20. 43; 36. 31. **Ps. 78. 34.

6 1. „Veniţi, să ne întoarcem la Domnul! Căci El ne-a sfîşiat*, dar tot El** ne va vindeca; El ne-a lovit, dar tot El ne va lega rănile. *Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. Iov 5. 18. Cap. 5. 14. **Ier. 30. 17.

2. El* ne va da iarăş viaţa în două zile; a treia zi ne va scula, şi vom trăi înaintea Lui. *1 Cor. 15. 4.

3. Să cunoaştem*, să căutăm să cunoaştem pe Domnul! Căci El se iveşte ca zorile dimineţei**, şi va veni† la noi ca o ploaie††, ca ploaia de primăvară, care udă pămîntul!“ — *Isa. 54. 13. **2 Sam. 23. 4. †Ps. 72. 6. ††Iov 29. 23.

4. Ce* să-ţi fac, Efraime? Ce să-ţi fac, Iudo? Evlavia voastră este ca norul** de dimineaţă, şi ca roua care trece curînd. *Cap. 11. 8. **Cap. 13. 3.

5. Deaceea îi voi biciui prin proroci*, îi voi ucide prin cuvintele** gurii Mele, şi judecăţile Mele vor străluci ca lumina! *Ier. 1. 10; 5. 14. **Ier. 23. 29. Evr. 4. 12.

6. Căci bunătate* voiesc, nu jertfe**, şi cunoştinţă† de Dumnezeu mai mult decît arderi de tot! *1 Sam. 15. 22. Ecl. 5. 1. Mic. 6. 8. Mat. 9. 13; 12. 7. **Ps. 50. 8, 9. Prov. 21. 3. Isa. 1. 11. †Ier. 22. 16. Ioan 17. 3.

7. Dar ei au călcat* legămîntul, ca oricare om de rînd; şi nu Mi-au fost credincioşi** atunci. *Cap. 8. 1. **Cap. 5. 7.

8. Galaadul* este o cetate de nelegiuiţi, plină de urme de sînge! *Cap. 12. 11.

9. Ceata preoţilor* este ca o ceată de tîlhari, care stă la pîndă, săvîrşînd omoruri pe drumul Sihemului; da, se dedau la mişelii. *Ier. 11. 9. Ezec. 22. 25. Cap. 5. 1, 2.

10. In casa lui Israel am văzut lucruri* grozave: acolo Efraim curveşte**, Israel se spurcă. *Ier. 5. 30. **Cap. 4. 12, 13, 17.

11. Şi ţie, Iudo, îţi este pregătit* un seceriş, cînd voi aduce** înapoi pe robii de război ai poporului Meu! *Ier. 51. 33. Ioel 3. 13. Apoc. 14. 15. **Ps. 126. 1.

7 1. Cînd vreau să vindec pe Israel, atunci se descopere nelegiuirea lui Efraim şi răutatea Samariei, căci lucrează cu vicleşug*. Inlăuntru vine hoţul, şi ceata de tîlhari jăfuieşte afară. *Cap. 5. 1; 6. 10.

2. Şi nu se gîndesc în inima lor că Eu îmi aduc aminte* de toată răutatea lor; faptele lor** îi şi înconjoară, şi stau înaintea† Mea! *Ier. 17. 1. **Ps. 9. 16. Prov. 5. 22. †Ps. 90. 8.

3. Ei veselesc pe împărat cu răutatea lor, şi pe căpetenii cu minciunile* lor. *Rom. 1. 32.

4. Toţi* sînt preacurvari, ca un cuptor încălzit de brutar: şi brutarul încetează să mai aţîţe focul, de cînd a frămîntat plămădeala pînă s'a ridicat. *Ier. 9. 2.

5. In ziua împăratului nostru, căpeteniile se îmbolnăvesc de prea mult vin, împăratul dă mîna cu batjocoritorii.

6. Le arde inima după curse ca un cuptor; toată noaptea le fumegă mînia, iar dimineaţa arde ca un foc aprins.
7. Toţi ard ca un cuptor, şi îşi mănîncă judecătorii; toţi împăraţii* lor cad**; niciunul† din ei nu Mă cheamă. *Cap. 8. 4. **2 Reg. 15. 10, 14, 25, 30. †Isa. 64. 7.
8. Efraim se amestecă* printre popoare, Efraim este o turtă, care n'a fost întoarsă. *Ps. 106. 35.
9. Nişte străini* îi mănîncă puterea, şi el nu-şi dă seama, îl apucă bătrîneţa, şi el nu-şi dă seama. *Cap. 8. 7.
10. Măcar că mîndria* lui Israel mărturiseşte împotriva lui, tot nu se întorc** la Domnul, Dumnezeul lor, şi tot nu-L caută, cu toate aceste pedepse! *Cap. 5. 5. **Isa. 9. 13.
11. Ci Efraim* a ajuns ca o turturică proastă, fără pricepere; ei cheamă Egiptul**, şi aleargă în Asiria.
*Cap. 11. 11. **2 Reg. 15. 19; 17. 4. Cap. 5. 13; 9. 3; 12. 1.
12. Dar oridecîteori se duc, Îmi voi întinde* laţul peste ei, îi voi doborî ca pe păsările cerului; şi-i voi pedepsi cum le-am spus** în adunarea lor. *Ezec. 12. 13. **Lev. 26. 14, etc. Deut. 28. 15, etc. 2 Reg. 17. 13, 18.
13. Vai de ei, pentrucă fug de Mine! Pieirea vine peste ei, pentrucă nu-Mi sînt credincioşi! Aş vrea să-i scap*, dar ei spun minciuni împotriva Mea! *Mic. 6. 4.
14. Nu strigă* către Mine din inimă, ci se bocesc în aşternutul lor; turbează după grîu şi must, şi se răzvrătesc împotriva Mea.
*Iov 35. 9, 10. Ps. 78. 36. Ier. 3. 10. Zah. 7. 5.
15. I-am pedepsit, le-am întărit braţele, dar ei gîndesc rău împotriva Mea.
16. Se întorc*, dar nu la Cel Prea Inalt; sînt** ca un arc înşelător. Mai marii lor vor cădea ucişi de sabie, din pricina vorbirii lor îndrăzneţe†, care-i va face de rîs în ţara Egiptului††.
*Cap. 11. 7. **Ps. 78. 57. †Ps. 78. 9. ††Cap. 9. 3, 6.

8 1. Pune trîmbiţa* în gură! Vrăjmaşul vine ca un vultur** peste Casa Domnului! Căci au călcat† legămîntul Meu, şi au păcătuit împotriva Legii Mele. *Cap. 5. 8. **Deut. 28. 49. Ier. 4. 13. Hab. 1. 8. †Cap. 6. 7.
2. Atunci vor striga* către Mine: „Dumnezeule, noi Te cunoaştem**, noi, Israel!“ — *Ps. 78. 34. Cap. 5. 15. **Tit. 1. 16.
3. Israel a lepădat binele cu scîrbă; de aceea vrăjmaşul îi va urmări.
4. Au pus* împăraţi fără porunca Mea, şi căpetenii fără ştirea Mea; au făcut idoli din argintul** şi aurul lor: deaceea vor fi nimiciţi.
*2 Reg. 15. 13, 17, 25. **Cap. 2. 8; 13. 2.
5. Viţelul tău este o scîrbă, Samario! Mînia Mea s'a aprins împotriva lor! Pînă cînd* nu vor voi ei să se ţină curaţi? *Ier. 13. 27.
6. Idolul acesta vine din Israel, un lucrător l-a făcut, şi nu este Dumnezeu. Deaceea, viţelul Samariei va fi făcut bucăţi!
7. Fiindcă au sămănat* vînt, vor secera furtună. Nu le va creşte un spic de grîu; ce va răsări, nu va da făină, şi dacă ar da, ar mînca-o străinii**.
*Prov. 22. 8. Cap. 10. 12, 13. **Cap. 7. 9.
8. Israel este nimicit*! Acum ei au ajuns printre neamuri ca un vas** fără preţ. *3 Reg. 17. 6. **Ier. 22. 28; 48. 38.
9. Căci s'au dus* în Asiria, ca un măgar sălbatic** care umblă răsleţ. Efraim a dat† daruri ca să aibă prieteni! *2 Reg. 15. 19. **Ier. 2. 24. †Isa. 30. 6.
10. Chiar dacă ei dau daruri neamurilor, tot îi voi apăsa*, ca să înceteze pentru puţină vreme să mai ungă vreun împărat şi domni**. *Ezec. 16. 37. Cap. 10. 10. **Isa. 10. 8. Ezec. 26. 7. Dan. 2. 37.
11. Căci Efraim a zidit multe altare* ca să păcătuiască, şi altarele acestea l-au făcut să cadă în păcat. *Cap. 12. 11.
12. Chiar dacă-i scriu toate poruncile* Legii Mele, totuş ele sînt privite ca ceva străin. *Deut. 4. 6, 8. Ps. 119. 18; 147. 19. 20.
13. Ei junghie* vitele pe cari Mi le aduc, şi carnea le-o mînîncă: deaceea** Domnul nu le primeşte! Acum† Domnul Îşi aduce aminte de nelegiuirea lor, şi le va pedepsi păcatele: se†† vor întoarce în Egipt! *Ier. 7. 21. Zah. 7. 6. **Ier. 14. 10, 12. Cap. 5. 6; 9. 4. Amos 5. 22. †Cap. 9. 9. Amos 8. 7. ††Deut. 28. 68. Cap. 9. 3, 6; 11. 5.
14. Căci* Israel a uitat pe Cel ce l-a făcut**, şi-a zidit† palate, şi Iuda a înmulţit cetăţile întărite; deaceea voi†† trimete foc în cetăţile lor, şi le va mistui palatele. *Deut. 32. 18. **Isa. 29. 23. Efes. 2. 10. †1 Reg. 12. 31. ††Ier. 17. 27. Amos 2. 5.

9 1. Nu te bucura Israele, nu te veseli, ca popoarele, pentrucă ai curvit*, părăsind pe Domnul, pentru că ai iubit o plată necurată** în toate ariile cu grîu! *Cap. 4. 12; 5. 4, 7. **Ier. 44. 17. Cap. 2. 12.
2. Aria* şi teascul nu-i vor hrăni, şi mustul le va lipsi. *Cap. 2. 9, 12.
3. Nu vor rămînea în ţara* Domnului; ci** Efraim se va întoarce în E-

gipt, şi vor † mînca în Asiria †† mîncări necurate. *Lev. 25. 23. Ier. 2. 7; 16. 18. **Cap. 8. 13; 11. 5. †Ezec. 4. 13. Dan. 1. 8. ††2 Reg. 17. 6. Cap. 11. 11.

4. Nu* vor aduce Domnului vin ca jertfă de băutură: căci** nu-I vor fi plăcute. Pînea † lor le va fi ca o pîne de jale; toţi ceice vor mînca din ea, se vor face necuraţi; căci pînea lor va fi numai pentru †† ei, nu va intra în Casa Domnului! *Cap. 3. 4. **Ier. 6. 20. Cap. 8. 13. †Deut. 26. 14. ††Lev. 17. 11.

5. Ce veţi face în zilele de praznic*, la sărbătorile Domnului? *Cap. 2. 11.

6. Căci iată că ei pleacă din pricina pustiirii; Egiptul* îi va aduna, Moful le va da morminte; ce au mai scump, argintul** lor, va fi prada mărăcinilor, şi vor creşte spinii în corturile lor.
*Cap. 7. 16. Vers. 3. **Isa. 5. 6; 32. 13; 34. 13. Cap. 10. 8.

7. Vin zilele pedepsei, vin zilele răsplătirii: Israel va vedea singur dacă proorocul este nebun, sau dacă omul însuflat* aiurează. Şi aceasta din pricina mărimii nelegiuirilor şi răzvrătirilor tale. *Ezec. 13. 3, etc. Mic. 2. 11. Ţef. 3. 4.

8. Efraim stă la pîndă* împotriva Dumnezeului meu, proorocului i se întind laţuri de păsări pe toate căile lui, îl vrăjmăşesc în Casa Dumnezeului său. *Ier. 6. 17; 31. 6. Ezec. 3. 17; 33. 7.

9. S'au afundat în stricăciune*, ca în zilele Ghibei**; Domnul † Îşi va aduce aminte de nelegiuirea lor, le va pedepsi păcatele.
*Isa. 31. 6. Cap. 10. 9. **Judc. 19. 22. †Cap. 8. 13.

10. Am găsit pe Israel ca pe nişte struguri în pustie, am văzut pe părinţii voştri ca pe cele dintîi roade* ale unui smochin, în primăvară**; dar ei s'au dus la Baal-Peor †, s'au pus în slujba †† idolului scîrbos *†, şi au ajuns †* urîcioşi ca şi acela pe care îl iubeau. *Isa. 28. 4. Mic. 7. 1. **Cap. 2. 15. †Num. 25. 3. Ps. 106. 28. ††Cap. 4. 14. *†Ier. 11. 13. Judc. 6. 32. †*Ps. 81. 12. Ezec. 20. 8. Amos 4. 5.

11. Slava lui Efraim va sbura ca o pasăre: nu mai este nicio naştere, nicio însărcinare, şi nicio zămislire!

12. Chiar* dacă îşi vor creşte copiii, îi voi lipsi** de ei înainte ca să ajungă oameni mari; şi vai † de ei, cînd îmi voi întoarce †† privirile dela ei!
*Iov 27. 14. **Deut. 28. 41, 62. †Deut. 31. 17. 2 Reg. 17. 18. Cap. 5. 6. ††1 Sam. 28. 15, 16.

13. Efraim, după cum văd, îşi dă* copiii la pradă; şi Efraim** îşi va duce singur copiii la celce-i va ucide! — *Ezec. 26; 27; 28. **Vers. 16. Cap. 13. 16.

14. Dă-le, Doamne!... Ce să le dai?... Dă-le un pîntece*, care să nască înainte de vreme şi ţîţe seci!...
*Luc. 23. 29.

15. Toată răutatea lor este la Ghilgal*; acolo M'am scîrbit de ei. Din pricina răutăţii** faptelor lor, îi voi izgoni din Casa Mea. Nu-i mai pot iubi, toate căpeteniile † lor sînt nişte îndărătnici. *Cap. 4. 15; 12. 11. **Cap. 1. 6. †Isa. 1. 23.

16. Efraim este lovit, rădăcina i s'a uscat; nu mai dau rod; şi chiar dacă au copii*, le voi omorî rodul iubit de ei. — *Vers. 13.

17. Dumnezeul meu îi va lepăda, pentru că nu L-au ascultat: de aceea vor rătăci* printre neamuri. — *Deut. 28. 64, 65.

10 1. Israel era o vie mănoasă*, care făcea multe roade. Cu cît roadele sale erau mai multe, cu atît mai multe altare** a zidit; cu cît îi propăşea ţara, cu atît înfrumuseţa stîlpii † idoleşti. *Nah. 2. 2. **Cap. 8. 11; 12. 11. †Cap. 8. 4.

2. Inima lor este împărţită*: de aceea vor fi pedepsiţi. Domnul le va surpa altarele, le va nimici stîlpii idoleşti. *1 Reg. 18. 21. Mat. 6. 24.

3. Şi curînd* vor zice: „N'avem un adevărat împărat, căci nu ne-am temut de Domnul; şi împăratul, pe care-l avem, ce ar putea face el pentru noi?“ *Cap. 3. 4; 11. 5. Mic. 4. 9. Vers. 7.

4. Ei rostesc vorbe deşerte, jurăminte mincinoase, cînd încheie un legămînt: de aceea, pedeapsa va încolţi* ca o buruiană otrăvitoare din brazdele cîmpiei!
*Deut. 29. 18. Amos 5. 7; 6. 12. Fapt. 8. 23. Evr. 12. 15

5. Locuitorii Samariei, se vor uimi de viţeii* din Bet-Aven**; poporul va jăli pe idol, şi preoţii lui vor tremura pentru el, pentru slava † lui, care va pieri din mijlocul lor. *1 Reg. 12. 28, 29. Cap. 8. 5, 6. **Cap. 4. 15. †1 Sam. 4. 21, 22. Cap. 8. 11.

6. Da, el însuş va fi dus în Asiria, ca dar împăratului* Iareb. Ruşinea va cuprinde pe Efraim, şi lui Israel îi va fi ruşine de planurile** sale.
*Cap. 5. 13. **Cap. 11. 6.

7. S'a dus Samaria* şi împăratul ei, ca o ţăpligă pe faţa apelor. *Vers. 3, 15.

8. Înălţimile* din Bet-Aven, unde a păcătuit** Israel, vor fi nimicite; spini † şi mărăcini vor creşte pe altarele lor. Şi †† vor zice munţilor: „Acoperiţi-ne!“ Şi dealurilor: „Cădeţi peste noi!“ *Cap. 4. 15. **Deut. 9. 21. 1 Reg. 12. 30. †Cap. 9. 6. ††Isa. 2. 19. Luc. 23. 30. Apoc. 6. 16; 9. 6.

9. Din zilele Ghibei ai păcătuit, Israele*! Acolo au stătut ei, ca războiul** făcut împotriva celor răi să nu-i apuce la Ghibea. *Cap. 9. 9. **Judc. 20.

10. Îi voi pedepsi cînd voi vrea*, şi se vor strînge** popoare împotriva lor, cînd îi voi pedepsi pentru îndoita lor nelegiuire!

*Deut. 28. 63. **Ier. 16. 16. Ezec. 23. 46, 47. Cap. 8. 10.

11. Efraim este o mînzată* învăţată la jug, căreia îi place să treiere grîul, şi i-am cruţat gîtul său cel frumos; dar acum voi înjuga pe Efraim, Iuda va ara şi Iacov îi va grăpa.

*Ier. 50. 11. Mic. 4. 13.

12. Sămănaţi* potrivit cu neprihănirea şi veţi secera potrivit cu îndurarea. Desţeleniţi-vă** un ogor nou! Este vremea să căutaţi pe Domnul, ca să vină şi să vă ploaie mîntuire.

*Prov. 11. 18. **Ier. 4. 3.

13. Aţi* arat răul, aţi secerat nelegiuirea, şi aţi mîncat rodul minciunii. Căci te-ai încrezut în carăle tale de luptă, în numărul oamenilor tăi viteji.

*Iov 4. 8. Prov. 22. 8. Cap. 8. 7. Gal. 6. 7, 8.

14. Deaceea* se va stîrni o zarvă împotriva poporului tău, şi toate cetăţuile tale vor fi nimicite, cum a nimicit în luptă Şalman-Bet-Arbel**, cînd mama† a fost zdrobită împreună cu copiii ei.

*Cap. 13. 16. **2 Reg. 13. 34; 19. 13. †Cap. 13. 16.

15. Iată ce vă va aduce Betel, din pricina răutăţii voastre peste măsură de mare. În revărsatul zorilor, se va isprăvi* cu împăratul lui Israel! *Vers. 7.

11 1. Cînd era tînăr Israel*, îl iubeam, şi am chemat** pe fiul Meu† din Egipt. *Cap. 2. 15. **Mat. 2. 15. †Exod. 4. 22, 23.

2. Dar cu cît proorocii îi chemau, cu atît ei se depărtau: au adus jertfe* Baalilor, şi tămîie chipurilor idoleşti.

*2 Reg. 17. 16. Cap. 2. 13; 13. 2.

3. Şi totuş Eu am învăţat* pe Efraim să meargă, şi l-am ridicat în braţe; dar n'au văzut că Eu** îi vindecam.

*Deut. 1. 31; 32. 10, 11, 12. Isa. 46. 3. **Exod. 15. 26.

4. I-am tras cu legături omeneşti, cu funii de dragoste, am fost pentru ei ca cel ce le ridică jugul* de lîngă gură. M'am plecat spre ei şi le-am dat de mîncare**. *Lev. 26. 13. **Ps. 78. 25. Cap. 2. 8.

5. Nu se vor mai întoarce în ţara* Egiptului; dar Asirianul va fi împăratul lor, pentrucă n'au voit să se întoarcă** la Mine. *Cap. 8. 13; 9. 3. **2 Reg. 17. 13, 14.

6. Sabia va năvăli peste cetăţile lor, va nimici, va mînca pe sprijinitorii lor, din pricina planurilor* pe cari le-au făcut. *Cap. 10. 6.

7. Poporul Meu este pornit să se depărteze* de Mine; şi dacă sînt chemaţi** înapoi la Cel Prea Inalt, niciunul din ei nu caută să se ridice.

*Ier. 3. 6, etc.; 8. 5. Cap. 4. 16. **Cap. 7. 16.

8. „Cum* să te dau Efraime? Cum să te predau Israele? Cum să-ţi fac ca Admei**? Cum să te fac ca Ţeboimul? Mi se sbate inima† în Mine, şi tot lăuntrul Mi se mişcă de milă! *Ier. 9. 7. Cap. 6. 4. **Fac. 14. 8; 19. 24, 25. Deut. 29. 23. Amos 4. 11. †Deut. 32. 36. Isa. 63. 15. Ier. 31. 20.

9. Nu voi lucra după mînia Mea aprinsă, nu voi mai nimici pe Efraim; căci Eu sînt Dumnezeu*, nu un om. Eu sînt Sfîntul în mijlocul tău, şi nu voi veni să prăpădesc.

*Num. 23. 19. Isa. 55. 8, 9. Mal. 3. 6.

10. Ei vor urma pe Domnul, ca pe un leu care va răcni*; căci El însuş va răcni, şi copiii vor alerga tremurînd dela apus**. *Isa. 31. 4. Ioel 3. 16. Amos 1. 2. **Zah. 8. 7.

11. Vor alerga tremurînd din Egipt, ca o pasăre, şi din ţara Asiriei, ca o porumbiţă*. Şi-i** voi face să locuiască în casele lor, zice Domnul.“

*Isa. 60. 8. Cap. 7. 11. **Ezec. 28. 25, 26; 37. 21, 25.

12. Efraim* mă înconjoară cu minciuni, şi casa lui Israel cu înşelătorii. Iuda este tot hoinar faţă de Dumnezeu, faţă de Cel Sfînt şi credincios.

*Cap. 12. 1.

12 1. Lui Efraim* îi place vîntul şi aleargă după vîntul de răsărit; zilnic măreşte minciuna şi înşelătoria; face legămînt** cu Asiria, şi duc untdelemn† în Egipt.

*Cap. 8. 7. **2 Reg. 17. 4. Cap. 5. 13; 7. 11. †Isa. 30. 6; 57. 9.

2. Domnul* este în ceartă şi cu Iuda, şi va pedepsi pe Iacov după purtarea lui: îi va răsplăti după faptele lui.

*Cap. 4. 1. Mic. 6. 2.

3. Încă din pîntecele mamei, a apucat Iacov pe frate-său de călcîi*, şi în puterea lui, s'a luptat** cu Dumnezeu.

*Fac. 25. 26. **Fac. 32. 24, etc.

4. S'a luptat cu îngerul, şi a fost biruitor, a plîns şi s'a rugat de el. Iacov l-a întîlnit la Betel*, şi acolo ne-a vorbit Dumnezeu. *Fac. 28. 12, 19; 35. 9, 10, 15.

5. Domnul este Dumnezeul oştirilor; Numele Lui* este Domnul. *Exod. 3. 15.

6. Tu* dar, întoarce-te la Dumnezeul tău, păstrează bunătatea şi iubirea, şi nădăjduieşte** totdeauna în Dumnezeul tău. *Cap. 14. 1. Mic. 6. 8. **Ps. 37. 7

7. Efraim este un negustor care are în mînă o cumpănă* mincinoasă. Îi place să înşele. *Prov. 11. 1. Amos 8. 5.

8. Şi Efraim zice: „Cu adevărat*, m'am îmbogăţit, am făcut avere; şi în toată munca mea nu mi s'ar putea găsi nici o nelegiuire care să fie un păcat.“ *Zah. 11. 5. Apoc. 3. 17.

9. Şi totuş, Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, din ţara Egiptului, şi pînă acum; Eu te voi face să locuieşti iarăş** în corturi, ca în zilele de sărbătoare!

*Cap. 13. 4. **Lev. 23. 42, 43. Neem. 8. 17. Zah. 14. 16.

10. Eu am vorbit* prooroci lor, am dat o mulţime de vedenii, şi am spus pilde prin prooroci. *2 Reg. 17. 13.

11. Dacă Galaadul* s'a dedat la slujba idolilor, Galaadiţii vor fi nimiciţi negreşit. Ei jertfesc boi în Ghilgal**: de aceea, altarele† lor vor ajunge nişte mormane de pietre, pe brazdele cîmpiilor. *Cap. 5. 1; 6. 8. **Cap. 4. 15; 9. 15. Amos 4. 4; 5. 5. †Cap. 8. 11; 10. 1.

12. Iacov a fugit* odinioară în cîmpia Aram, Israel a slujit pentru o femeie, şi pentru o femeie** a păzit turmele.

*Fac. 28. 5. Deut. 26. 5. **Fac. 29. 20, 28.

13. Dar, printr'un prooroc* a scos Domnul pe Israel din Egipt, şi printr'un prooroc a fost păzit Israel.

*Exod. 12. 50, 51; 13. 3. Ps. 77. 20. Isa. 63. 11. Mic. 6. 4.

14. Efraim* a mîniat rău pe Domnul: dar Domnul său va arunca asupra lui sîngele pe care l-a vărsat, şi-i** va răsplăti ocara†, pe care I-a făcut-o.

*2 Reg. 17. 11—18. **Dan. 11. 18. †Deut. 28. 37.

13 1. Cînd vorbea Efraim, răspîndea groaza în Israel. Dar cum* a păcătuit cu Baal, a murit.

*2 Reg. 17. 16, 18. Cap. 11. 2.

2. Şi acum ei păcătuiesc într'una, îşi fac chipuri turnate din argintul lor*, idoli născociţi de ei, lucrare făcută de meşteri. Acestora le vorbesc ei, şi jertfind oameni, sărută viţei**!

*Cap. 2. 8; 8. 4. **1 Reg. 19. 18.

3. De aceea, vor fi ca norul de dimineaţă*, ca roua care trece repede, ca pleava** suflată de vînt din arie, ca fumul, care iese din horn.

*Cap. 6. 4. **Dan. 2. 35.

4. Dar Eu* sînt Domnul, Dumnezeul tău, din ţara Egiptului încoace. Tu cunoşti că nu este alt Dumnezeu** afară de Mine, şi nu este alt Mîntuitor afară de Mine.

*Isa. 43. 11. Cap. 12. 9. **Isa. 43. 11; 45. 21.

5. Eu* te-am cunoscut în pustie, într'un pămînt** fără apă.

*Deut. 2. 7; 32. 10. **Deut. 8. 15; 32. 10.

6. Dar cînd au dat de păşune*, s'au săturat, şi cînd s'au săturat, inima li s'a umflat de mîndrie; de aceea M'au uitat**. *Deut. 8. 12, 14; 32. 15. **Cap. 8. 14.

7. Eu M'am făcut ca un leu* pentru ei, şi-i pîndesc ca un pardos** pe drum. *Plîn. 3. 10. Cap. 5. 14. **Ier. 5. 6.

8. Mă năpustesc asupra lor, ca o ursoaică* lipsită de puii ei, le sfîşii învelişul inimii; îi înghit pe dată ca un leu, şi fiarele cîmpului îi vor face bucăţi.

*2 Sam. 17. 8. Prov. 17. 12.

9. Pieirea* ta, Israele, este că ai fost împotriva Mea, împotriva Celui ce te putea ajuta**.

*Prov. 6. 32. Cap. 14. 1. Mal. 1. 9. **Vers. 4.

10. Unde este împăratul tău, ca să te scape* în toate cetăţile tale? Unde sînt judecătorii tăi, despre cari ziceai**: „Dă-mi un împărat şi domni?“

*Deut. 32. 38. Cap. 10. 3. Vers. 4. **1 Sam. 8. 5, 19.

11. Ţi-am dat un împărat* în mînia Mea, şi ţi-l iau în urgia Mea!

*1 Sam. 8. 7; 10. 19; 15. 22, 23; 16. 1. Cap. 10. 3.

12. Nelegiuirea* lui Efraim este strînsă, păcatul lui este păstrat.

*Deut. 32. 34. Iov 14. 17.

13. Îl vor apuca durerile naşterii*; este un copil** neînţelept, căci nu poate să nască la vremea sorocită†!

*Isa. 13. 8. Ier. 30. 6. **Prov. 22. 3. †2 Reg. 19. 3.

14. Îi voi răscumpăra din mîna locuinţei morţilor*, îi voi izbăvi dela moarte. Moarte, unde** îţi este ciuma? Locuinţă a morţilor, unde îţi este nimicirea? Căinţa† este ascunsă de privirile Mele! *Isa. 25. 8. Ezec. 37. 12. **1 Cor. 15. 54, 55. †Ier. 15. 6. Rom. 11. 29.

15. Oricît de roditor* ar fi Efraim în mijlocul fraţilor săi, tot va veni vîntul de răsărit**, se va stîrni din pustie un vînt al Domnului, îi va usca izvoarele, şi-i va seca fîntînile: va jăfui vistieria de toate vasele ei de preţ. *Fac. 41. 52; 48. 19. **Ier. 4. 11. Ezec. 17. 10; 19. 12. Cap. 4. 19.

16. Samaria este pedepsită, pentrucă s'a răzvrătit* împotriva Dumnezeului ei. Vor cădea ucişi de sabie**; pruncii lor vor fi zdrobiţi, şi vor spinteca pîntecele femeilor lor însărcinate.

*2 Reg. 18. 12. **2 Reg. 8. 12; 15. 16. Isa. 13. 16. Cap. 10. 14, 15. Amos 1. 13. Nah. 3. 10.

14 1. Intoarce-te*, Israele, la Domnul, Dumnezeul tău! Căci** ai căzut prin nelegiuirea ta.

*Cap. 12. 6. Ioel 2. 13. **Cap. 13. 9.

2. Aduceţi cu voi cuvinte de căinţă, şi întoarceţi-vă la Domnul. Spuneţi-I: „Iartă toate nelegiuirile, primeşte-ne cu bunăvoinţă, şi Îţi vom aduce, în loc de tauri, lauda buzelor noastre*.
*Evr. 13. 15.

3. Asirianul* nu ne va scăpa, nu vrem** să mai încălecăm pe cai, şi nu vrem† să mai zicem lucrării mîinilor noastre: „Dumnezeul nostru!“ Căci†† la Tine găseşte milă orfanul.“
*Ier. 31. 18, etc. Cap. 5. 13; 12. 1. **Deut. 17. 16. Ps. 33. 17. Isa. 30. 2, 16; 31. 1. †Cap. 2. 17. Vers. 8. ††Ps. 10. 14; 68. 5.

4. Le voi vindeca vătămarea adusă de neascultarea lor*, îi voi iubi cu adevărat**! Căci mînia Mea s'a abătut dela ei! *Ier. 5. 6; 14. 7. Cap. 11. 7. **Efes. 1. 6.

5. Voi fi ca roua* pentru Israel; el va înflori ca crinul, şi va da rădăcini ca Libanul. *Iov 29. 19. Prov. 19. 12.

6. Ramurile lui se vor întinde; măreţia lui va fi ca a măslinului*, şi miresmele** lui ca ale Libanului.
*Ps. 52. 8; 128. 3. **Fac. 27. 27. Cînt. 4. 11.

7. Iarăş vor locui* la umbra lui, iarăş vor da viaţă grîului, vor înflori ca via, şi vor avea faima vinului din Liban. *Ps. 91. 1.

8. Ce mai* are Efraim a face cu idolii? Îl voi asculta** şi-l voi privi, voi fi pentru el ca un chiparos verde: dela Mine îţi vei primi rodul†. —
*Vers. 3. **Ier. 31. 18. †Isa. 1. 17.

9. Cine este înţelept*, să ia seama la aceste lucruri! Cine este priceput, să le înţeleagă! Căci căile Domnului sînt drepte**; şi cei drepţi umblă pe ele, dar cei răzvrătiţi cad pe ele. *Ps. 107. 43. Ier. 9. 12. Dan. 12. 10. Ioan 8. 47; 18. 37. **Prov. 10. 29. Luc. 2. 34. 2 Cor. 2. 16. 1 Pet. 2. 7, 8.

IOEL

(Osea 6. 1—3. Evrei 12. 10, 11. Apocalipsa 21. 3—6.)

Năvală de lăcuste.

1 1. Cuvîntul Domnului care a fost spus lui Ioel, fiul lui Petuel.

2. Ascultaţi lucrul acesta, bătrîni! Şi luaţi seama, toţi locuitorii ţării! S'a întîmplat aşa ceva* pe vremea voastră, sau pe vremea părinţilor voştri?
*Cap. 2. 2.

3. Povestiţi* copiilor voştri despre lucrul acesta, şi copiii voştri să povestească la copiii lor, iar copiii lor să povestească neamului de oameni care va urma! *Ps. 78. 4.

4. Ce a lăsat nemîncat lăcusta* Gazam, a mîncat lăcusta Arbeh, ce a lăsat lăcusta Arbeh, a mîncat lăcusta Ielec, ce a lăsat lăcusta Ielec, a mîncat lăcusta Hasil. *Deut. 28. 38. Cap. 2. 25.

5. Treziţi-vă, beţivilor, şi plîngeţi! Văitaţi-vă toţi cei ce beţi vin, căci vi s'a luat* mustul dela gură! *Isa. 32. 10.

6. Căci în ţara mea a năvălit un popor* puternic şi fără număr, cu dinţi** de leu, şi măsele de leoaică.
*Prov. 30. 25, 26, 27. Cap. 2. 2, 11, 25. **Apoc. 9. 8.

7. Mi-a pustiit* via; mi-a făcut bucăţi smochinul, l-a jupuit de coajă şi l-a trîntit jos; mlădiţele de viţă au ajuns albe! *Isa. 5. 6.

8. Boceşte-te*, ca fecioara încinsă cu un sac după bărbatul** tinereţei ei!
*Isa. 22. 12. **Prov. 2. 17. Ier. 3. 4.

9. Au încetat darurile de mîncare* şi jertfele de băutură din Casa Domnului; preoţii, slujitorii Domnului, jălesc.
*Vers. 13. Cap. 2. 14.

10. Cîmpia este pustiită, pămîntul* întristat, căci grîul este nimicit, mustul** a secat, untdelemnul nu mai este.
*Ier. 12. 11; 14. 2. **Isa. 24. 7. Vers. 12.

11. Inmărmuriţi*, plugari, văitaţi-vă, vieri, din pricina grîului şi orzului, căci bucatele de pe cîmp sînt pierdute.
*Ier. 14. 3, 4.

12. Via* este prăpădită, smochinul este veştejit, rodiul, finicul, mărul, toţi pomii de pe cîmp, s'au uscat... Şi s'a dus bucuria** dela copiii oamenilor!
*Vers. 10. **Isa. 24. 11. Ier. 48. 33. Ps. 4. 7. Isa. 9. 3.

13. Incingeţi-vă*, preoţi, şi plîngeţi! Bociţi-vă, slujitori ai altarului; veniţi şi petreceţi noaptea îmbrăcaţi cu saci, slujitori ai Dumnezeului meu! Căci au încetat darurile de mîncare** şi jertfele de băutură din Casa Dumnezeului vostru. *Ier. 4. 8. Vers. 8. **Vers. 9.

14. Vestiţi* un post, chemaţi o adunare de sărbătoare**; strîngeţi pe bătrîni, pe toţi† locuitorii ţării, în Casa

Domnului, Dumnezeului vostru, şi strigaţi către Domnul. *2 Cron. 20. 3, 4. Cap. 2. 15, 16. **Lev. 23. 36. †2 Cron. 20. 13.

15. „Vai! ce* zi!“ Da, ziua** Domnului este aproape, vine ca o pustiire dela Cel Atotputernic.

*Ier. 30. 7. **Isa. 13. 6, 9. Cap. 2. 1.

16. Nu s'a prăpădit hrana supt ochii noştri? Şi n'a perit bucuria* şi veselia din Casa Dumnezeului nostru?

*Deut. 12. 6, 7; 16. 11, 14, 15.

17. S'au uscat seminţele supt bulgări; grînarele stau goale, hambarele sînt stricate, căci s'a stricat sămănătura!

18. Cum gem* vitele! Cirezile de boi umblă buimace, căci nu mai au păşune; chiar şi turmele de oi sufăr!

*Osea 4. 3.

19. Către* Tine, Doamne, strig, căci a mîncat focul** islazurile pustiei, şi para focului a pîrlit toţi copacii de pe cîmp! *Ps. 50. 15. **Ier. 9. 10. Cap. 2. 3.

20. Chiar şi fiarele cîmpului se îndreaptă doritoare* către tine, căci au secat** pîraiele, şi a mîncat focul islazurile pustiei.

*Iov 38. 41. Ps. 104. 21; 145. 15. **1 Reg. 17. 7; 18. 5.

Îndemn la pocăinţă.

2 1. Sunaţi* din trîmbiţă în Sion! Sunaţi** în gura mare pe muntele Meu cel sfînt, ca să tremure toţi locuitorii ţării. Căci vine ziua Domnului†, este aproape! — *Ier. 4. 5. Vers. 15. **Num. 10. 5, 9. †Cap. 1. 15. Obad. 15. Ţef. 1. 14, 15.

2. O zi de întunerec* şi negură mare, o zi de nori şi de întunecime. Ca zorile dimineţii se întinde peste munţi un popor mare** şi puternic, cum† n'a mai fost din veac, şi nici în vremurile viitoare nu va mai fi.

*Amos 5. 18, 20. **Cap. 1. 6. Vers. 5, 11, 25. †Exod. 10. 14.

3. Arde focul* înaintea lui şi pîlpăie flacăra după el. Înaintea lui, ţara era ca o grădină a Edenului**, şi după el† este un pustiu sterp: nimic nu-i scapă.

*Cap. 1. 19, 20. **Fac. 2. 8; 13. 10. Isa. 51. 3. †Zah. 7. 14.

4. Parcă* sînt nişte cai, şi aleargă ca nişte călăreţi. *Apoc. 9. 7.

5. Vin uruind* ca nişte cară pe munţi, şi pîrăe ca o flacără de foc, cînd mistuie miriştea; par o puternică oştire**, gata de luptă. *Apoc. 9. 9. **Vers. 2.

6. Tremură popoarele înaintea lor, şi toate feţele îngălbenesc*.

*Ier. 8. 21. Plîn. 4. 8. Nah. 2. 10.

7. Aleargă ca nişte războinici, se suie pe ziduri ca nişte războinici, fiecare îşi vede de drumul lui, şi nu se abate din cărarea lui.

8. Nu se împing unii pe alţii, fiecare ţine şirul, se năpustesc prin săgeţi şi nu se opresc din mers.

9. Se răspîndesc în cetate, aleargă pe ziduri, se suie pe case, şi intră* pe ferestre ca un hoţ**. *Ier. 9. 21. **Ioan 10. 1.

10. Înaintea lor se cutremură pămîntul*, se zguduie cerurile, soarele** şi luna se întunecă, şi stelele îşi pierd lumina. *Ps. 18. 7. **Isa. 13. 10. Ezec. 32. 7. Vers. 31. Cap. 3. 15. Mat. 24. 29.

11. Domnul* face să tune glasul Lui înaintea oştirii Sale**, căci tabăra Lui este foarte mare, şi celce împlineşte cuvîntul este puternic†. Dar mare este ziua Domnului†† şi foarte înfricoşată: cine*† o poate suferi? *Ier. 25. 30. Cap. 3. 16. Amos 1. 2. **Vers. 25. †Ier. 50. 34. Apoc. 18. 8. ††Ier. 30. 7. Amos 5. 18. Ţef. 1. 15. *†Num. 24. 23. Mal. 3. 2.

12. „Dar chiar acuma, zice Domnul, întoarceţi-vă* la Mine cu toată inima, cu post, cu plînset şi bocet!

*Ier. 4. 1. Osea 12. 6; 14. 1.

13. Sfîşiaţi-vă inimile* nu hainele**, şi întoarceţi-vă la Domnul, Dumnezeul vostru. Căci El este milostiv† şi plin de îndurare, îndelung răbdător şi bogat în bunătate, şi-I pare rău de relele pe cari le trimete. *Ps. 34. 18; 51. 17. **Fac. 37. 34. 2 Sam. 1. 11. Iov 1. 20. †Exod. 34. 6. Ps. 86. 5. 15. Iona 4. 2.

14. Cine ştie* dacă nu Se va întoarce şi nu Se va căi? Cine ştie dacă nu va lăsa după El o binecuvîntare**, daruri de mîncare† şi jertfe de băutură pentru Domnul, Dumnezeul vostru?

*Ios. 14. 12. 2 Sam. 12. 22. 2 Reg. 19. 4. Amos 5. 15. Iona 3. 9. Ţef. 2. 3. **Isa. 65. 8. Hag. 2. 19. †Cap. 1. 9, 13.

15. Sunaţi* cu trîmbiţa în Sion! Vestiţi** un post, chemaţi o adunare de sărbătoare!“ *Num. 10. 3. Vers. 1. **Cap. 1. 14.

16. Strîngeţi poporul, ţineţi o adunare sfîntă*! Aduceţi** pe bătrîni, strîngeţi† copiii, şi chiar pruncii dela ţîţă! Să iasă†† mirele din cămara lui, şi mireasa din odaia ei! *Exod. 19. 10, 22. **Cap. 1. 14. †2 Cron. 20. 13. ††1 Cor. 7. 5.

17. Preoţii, slujitorii Domnului, să plîngă între tindă* şi altar, şi să zică: „Doamne, îndură-Te** de poporul Tău! Nu da de ocară moştenirea Ta, n'o face de batjocura popoarelor! Pentru ce† să se zică printre neamuri: „Unde este Dumnezeul lor?“ *Ezec. 8. 16. Mat. 23. 35. **Exod. 32. 11, 12. Deut. 9. 26—29. †Ps. 42. 10; 79. 10; 115. 2. Mic. 7. 10.

Făgăduinţe.

18. Domnul a fost plin de rîvnă* pentru ţara Lui, şi S'a îndurat** de poporul Său.

* Zah. 1. 14; 8. 2. ** Deut. 32. 36. Isa. 60. 10.

19. Domnul a răspuns, şi a zis poporului Său: „Iată, vă trimet grîu*, must şi untdelemn proaspăt, ca să vă săturaţi de ele, şi nu vă voi mai face de ocară între neamuri.

* Cap. 1. 10. Mal. 3. 10, 11, 12.

20. Voi* depărta dela voi pe vrăjmaşul dela miază-noapte**, îl voi izgoni spre un pământ fără apă şi pustiu, îi voi împinge partea dinainte a oştirii lui în† marea de răsărit, şi coada oştirii în marea de apus††; iar duhoarea lui se va ridica în sus, şi mirosul lui de putregai se va înălţa în văzduh, căci s'a crezut grozav. * Exod. 10. 19. ** Ier. 1. 14. † Ezec. 47. 18. Zah. 14. 8. †† Deut. 11. 24.

21. Nu te teme, pământule, ci bucură-te şi veseleşte-te, căci Domnul face lucruri mari!

22. Nu vă temeţi, fiare de pe cîmp*, căci islazurile** pustiei iarăş vor înverzi, pomii îşi vor da roadele, smochinul şi viţa îşi vor da rodul lor.

* Cap. 1. 18, 20. ** Zah. 8. 12. Cap. 1. 19.

23. Şi voi, copii ai Sionului, bucuraţi-vă şi veseliţi-vă* în Domnul, Dumnezeul vostru, căci El vă va da** ploaie la vreme†, vă va trimete ploaie timpurie şi tîrzie, ca odinioară.

* Isa. 41. 16; 61. 10. Hab. 3. 18. Zah. 10. 7. ** Lev. 26. 4. Deut. 11. 14; 28. 12. † Iac. 5. 7.

24. Ariile se vor umplea de grîu, vor geme tocitoarele şi teascurile de must şi de untdelemn,

25. vă voi răsplăti astfel anii, pe cari* i-au mîncat lăcustele Arbeh, Ielec, Hasil şi Gazam, oştirea Mea cea mare**, pe care am trimes-o împotriva voastră. * Cap. 1. 4. ** Vers. 11.

26. Veţi mînca* şi vă veţi sătura, şi veţi lăuda Numele Domnului, Dumnezeului vostru, care va face minuni cu voi, şi poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară!

* Lev. 26. 5. Ps. 22. 26. Lev. 26. 26. Mic. 6. 14.

27. Şi veţi şti* că Eu sînt în mijlocul** lui Israel, că Eu sînt† Domnul, Dumnezeul vostru, şi nu este altul afară de Mine. Şi poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară. * Cap. 3. 17. ** Lev. 26. 11, 12. Ezec. 37. 26, 27, 28. † Isa. 45. 5, 21, 22. Ezec. 39. 22, 28.

28. După aceea*, voi turna** Duhul Meu peste orice făptură; fiii† şi fiicele†† voastre vor prooroci, bătrînii voştri vor visa visuri, şi tinerii voştri vor avea vedenii. * Isa. 44. 3. Ezec. 39. 29. Fapt. 2. 17. ** Zah. 12. 10. Ioan 7. 39. † Isa. 54. 13. †† Fapt. 21. 9.

29. Chiar şi peste robi şi peste roabe*, voi turna Duhul Meu, în zilele acelea.

* 1 Cor. 12. 13. Gal. 3. 28. Col. 3. 11.

30. Voi face să se vadă semne* în ceruri şi pe pământ: sînge, foc, şi stîlpi de fum; * Mat. 24. 29. Marc. 13. 24. Luc. 21. 11, 25.

31. soarele* se va preface în întunerec, şi luna în sînge, înainte** de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare şi înfricoşată. * Isa. 13. 9, 10. Cap. 3. 1, 15. Vers. 10. Mat. 24. 29. Marc. 13. 24. Luc. 21. 25. Apoc. 6. 12. ** Mal. 4. 5.

32. Atunci oricine* va chema Numele Domnului va fi mîntuit. Căci mîntuirea va fi pe muntele Sionului** şi la Ierusalim, cum a făgăduit Domnul, şi între cei rămaşi†, pe cari-i va chema Domnul. * Rom. 10. 13. ** Isa. 46. 13; 59. 20. Obad. 17. Rom. 11. 26. † Isa. 11. 11, 16. Ier. 31. 7. Mic. 4. 7; 5. 3, 7, 8. Rom. 9. 27; 11. 5, 7.

3 1. Căci iată că în zilele acelea* şi în vremile acelea, cînd voi aduce înapoi pe prinşii de război ai lui Iuda şi ai Ierusalimului, * Ier. 30. 3. Ezec. 38. 14.

2. voi strînge* pe toate neamurile, şi le voi pogorî în valea lui Iosafat**. Acolo, Mă† voi judeca cu ele, pentru poporul Meu, pentru Israel, moştenirea Mea, pe care l-au risipit printre neamuri, împărţind între ele ţara Mea. * Zah. 14. 2, 3, 4. ** 2 Cron. 20. 26. Vers. 12. † Isa. 66. 16. Ezec. 38. 22.

3. Au tras la sorţ* pentru poporul Meu; au dat un flăcău pe o curvă, şi au vîndut fata pe vin, şi l-au băut.

* Obad. 11. Nah. 3. 10.

4. Ce vreţi voi cu Mine, Tirule* şi Sidonule, şi toate ţinuturile Filistenilor? Vreţi să-Mi răsplătiţi** vreo faptă, sau să faceţi ceva împotriva Mea? Iute, fără zăbavă, voi întoarce faptele voastre asupra capului vostru.

* Amos 1. 6, 9. ** Ezec. 25. 15, 16, 17.

5. Mi-aţi luat argintul şi aurul, şi cele mai bune odoare ale Mele, şi le-aţi dus în templele voastre.

6. Aţi vîndut pe copiii lui Iuda şi ai Ierusalimului copiilor Grecilor, ca să-i depărtaţi din ţara lor.

7. Iată că îi scol* în locul în care i-aţi vîndut, şi voi întoarce fapta voastră asupra capului vostru.

* Isa. 43. 5, 6; 49. 12. Ier. 23. 8.

8. Voi vinde copiilor lui Iuda pe fiii şi fiicele voastre, şi ei îi vor vinde

Sabeenilor *, un neam depărtat**; căci Domnul a vorbit. *Ezec. 28. 42. **Ier. 6. 20.

9. Vestiţi * aceste lucruri printre neamuri: pregătiţi războiul! Treziţi pe viteji! Să se apropie şi să se suie, toţi oamenii de război!

*Isa 8. 9, 10. Ier. 46. 3, 4. Ezec. 38. 7.

10. Fiarele * plugurilor voastre prefaceţi-le în săbii, şi cosoarele în sulițe! Cel slab** să zică: „Sînt tare!“

*Isa. 2. 4. Mic. 4. 3. **Zah. 12. 8.

11. Grăbiţi-vă * şi veniţi, toate neamurile de primprejur, şi strîngeţi-vă! Acolo pogoară, Doamne, pe vitejii Tăi**! *Vers. 2. **Ps. 103. 20. Isa. 13. 3.

12. Să se scoale neamurile, şi să se suie * în valea lui Iosafat! Căci acolo voi şedea să judec** toate neamurile de primprejur.

*Vers. 2. **Ps. 96. 13; 98. 9; 110. 6. Isa. 2. 4; 3. 13. Mic. 4. 3.

13. Puneţi * mîna pe secere, căci secerişul** este copt! Veniţi şi călcaţi cu picioarele, căci linurile† sînt pline, şi tocitorile dau peste ele! Căci mare este răutatea lor! *Mat. 13. 39. Apoc. 14. 15, 18. **Ier. 51. 33. Osea 6. 11. †Isa. 63. 3. Plîn. 1. 15. Apoc. 14. 19, 20.

14. Vin grămezi-grămezi în valea judecăţii *, căci ziua Domnului** este aproape, în valea judecăţii.

*Vers. 2. **Cap. 2. 1.

15. Soarele * şi luna se întunecă, şi stelele îşi pierd strălucirea. *Cap. 2. 10, 31.

16. Domnul răcneşte * din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim, de se zguduie cerurile** şi pămîntul. Dar† Domnul este scăparea poporului Său, şi ocrotirea copiilor lui Israel. *Ier. 25. 30. Cap. 2. 11. Amos 1. 2. **Hag. 2. 6. †Isa. 51. 5, 6.

17. Şi veţi şti * că Eu sînt Domnul, Dumnezeul vostru, care locuieşte în Sion, muntele Meu cel sfînt**. Ierusalimul însă va fi sfînt, şi nu vor mai trece străinii† prin el. *Cap. 2. 27. **Dan. 11. 45. Obad. 16. Zah. 8. 3. †Isa. 35. 8; 52. 1. Nah. 1. 15. Zah. 14. 21. Apoc. 21. 27.

18. In vremea aceea, va picura must * din munţi, şi va curge lapte din dealuri, toate pîraiele** lui Iuda vor fi pline de apă. Un izvor† va ieşi deasemenea din Casa Domnului, şi va uda valea Sitim††. *Amos 9. 13. **Isa. 30. 25. †Ps. 46. 4. Ezec. 47. 1. Zah. 14. 8. Apoc. 22. 1. ††Num. 25. 1.

19. Egiptul * va ajunge pustiu, Edomul** va ajunge o pustie stearpă, din pricina sîlniciei făcute împotriva copiilor lui Iuda, al căror sînge nevinovat l-au vărsat în ţara lor. *Isa. 19. 1, etc. **Ier. 49. 17. Ezec. 25. 12, 13. Amos 1. 11. Obad. 10.

20. Dar Iuda va fi vecinic * locuit, şi Ierusalimul din neam în neam. *Amos 9. 15.

21. Le voi răzbuna * sîngele pe care nu l-am răzbunat încă, dar Domnul** va locui în Sion.

*Isa. 4. 4. **Ezec. 48. 35. Vers. 17. Apoc. 21. 3.

AMOS

(Isaia 58. 1. Mica 3. 8.)

1 1. Cuvintele lui Amos, unul * din păstorii din Tecoa**, vedeniile pe cari le-a avut el despre Israel, pe vremea† lui Ozia, împăratul lui Iuda, şi pe vremea lui Ieroboam††, fiul lui Ioas, împăratul lui Israel, cu doi ani înaintea cutremurului *† de pămînt. *Cap. 7. 14. **2 Sam. 14. 2. 2 Cron. 20. 20. †Osea 1. 1. ††Cap. 7. 10. *†Zah. 14. 5.

2. El a zis: „Domnul răcneşte * din Sion, glasul Lui răsună din Ierusalim. Păşunele păstorilor jălesc, şi vîrful Carmelului** este uscat.

*Ier. 25. 30. Ioel 3. 16. **1 Sam. 25. 2. Isa. 33. 9.

Impotriva Damascului.

3. Aşa vorbeşte Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Damascului *, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru că au treierat** Galaadul cu treierătoarea de fer.

*Isa. 8. 4; 17. 1. Ier. 49. 23. Zah. 9. 1. **Reg. 10. 33; 13. 7.

4. De aceea * voi trimete foc în casa lui Hazael, care va mistui palatele lui Ben-Hadad.

*Ier. 17. 27; 49. 27. Vers. 7, 10, 12. Cap. 2. 2, 5.

5. Voi sfărîma zăvoarele Damascului *, şi voi nimici cu desăvîrşire pe locuitorii din Bicat-Aven, împreună cu cel ce ţine toiagul de cîrmuire în Bet-Eden; şi poporul Siriei** va fi dus rob la† Chir, zice Domnul.“

*Ier. 51. 30. Plîn. 2. 9. **2 Reg. 16. 9. †Cap. 9. 7.

Impotriva Gazei.

6. Aşa vorbeşte Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Gazei *, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentru

că au luat pe toți oamenii prinși de război și i-au dat Edomului **:
*2 Cron. 28. 18. Isa. 14. 29. Ier. 47. 4, 5. Țef. 2. 4. **Vers. 9.

7. de aceea *, voi trimete foc în zidurile Gazei, și-i va mistui palatele.
*Ier. 47. 1.

8. Voi nimici cu desăvîrșire pe locuitorii din Asdod *, și pe cel ce ține toiagul împărătesc în Ascalon; Îmi voi întoarce mîna împotriva Ecronului **, și ce va mai rămînea † din Filisteni va pieri, zice Domnul Dumnezeu." *Țef. 2. 4. Zah. 9. 5; 6. **Ps. 81. 14. †Ier. 47. 4. Ezec. 25. 16.

Impotriva Tirului.

9. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Tirului *, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentrucă au luat pe toți oamenii prinși de război, și i-au dat ** Edomului, și nu s'au gîndit la legămîntul frățesc.
*Isa. 23. 1. Ier. 47. 4. Ezec. 26; 27; 28. Ioel. 3. 4, 5. **Vers. 6.

10. De aceea *, voi trimete foc în zidurile Tirului, și-i va mistui palatele."
*Vers. 4. 7, etc.

Impotriva Edomului

11. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Edomului *, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentrucă a urmărit pe frații ** săi cu sabia †, înăbușindu-și mila, a dat drumul mîniei ††, și își ținea într'una urgia. *Isa. 21. 11; 34. 5. Ier. 49. 8, etc. Ezec. 25. 12, 13, 14; 35. 2, etc. Ioel 3. 19. Obad. 1, etc. Mal. 1. 4. **Fac. 27. 41. Deut. 23. 7. Mal. 1. 2. †2 Cron. 28. 17. ††Ezec. 35. 5.

12. De aceea, voi trimete * foc peste Teman, și va mistui palatele Boțrei."
*Obad. 9. 10.

Impotriva lui Amon.

13. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale copiilor lui Amon *, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentrucă au spintecat ** pîntecele femeilor însărcinate ale Galaadului, ca † să-și mărească ținutul: *Ier. 49. 1, 2. Ezec. 15. 2. Țef. 2. 9. **Osea 13. 16. †Ier. 49: 1.

14. de aceea, voi aprinde focul în zidurile Rabei *, și-i va mistui palatele, în mijlocul strigătelor de război ** în ziua luptei, și în mijlocul vijeliei în ziua furtunii. *Deut. 3. 11. 2 Sam. 12. 26. Ier. 49. 2. Ezec. 25. 5. **Cap. 2. 2.

15. Și împăratul * lor va merge în robie, el, și căpeteniile lui împreună cu el, zice Domnul." *Ier. 49. 3.

Impotriva Moabului.

2 1. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale Moabului *, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea: pentrucă a ars, a ars ** pînă le-a făcut var, oasele împăratului Edomului,
*Isa. 15; 16. Ier. 48. Ezec. 25. 8. Țef. 2. 8. **2 Reg. 3. 27.

2. de aceea voi trimete foc în Moab, și va mistui palatele Cheriotului *; și Moabul va pieri în mijlocul zarvei, în mijlocul strigătelor ** de război și sunetului trîmbiței: *Ier. 48. 41. **Cap. 1. 14.

3. Voi nimici cu desăvîrșire pe judecător * din mijlocul lui, și voi ucide pe toate căpeteniile lui împreună cu el, zice Domnul." *Num. 24. 17. Ier. 48. 7.

Impotriva lui Iuda.

4. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale lui Iuda, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentrucă * au nesocotit Legea Domnului și n'au păzit poruncile Lui, ci s'au lăsat duși în rătăcire de idolii ** cei mincinoși după cari † au umblat și părinții lor; *Lev. 26. 14, 15. Neem. 1. 7. Dan. 9. 11. **Isa. 28. 15. Ier. 16. 19, 20. Rom. 1. 25. †Ezec. 20. 13, 16, 18, 24, 30.

5. de aceea *, voi trimete foc în Iuda, și va mistui palatele Ierusalimului."
*Ier. 17. 27. Osea 8. 14.

Impotriva lui Israel.

6. Așa vorbește Domnul: „Pentru trei nelegiuiri ale lui Israel, ba pentru patru, nu-Mi schimb hotărîrea, pentrucă au vîndut * pe cel neprihănit pe bani, și pe sărac pe o pereche de încălțăminte. *Isa. 29. 21. Cap. 8. 6.

7. Ei doresc să vadă țărîna pămîntului pe capul celor sărmani, și calcă în picioare * dreptul celor nenorociți. Fiul ** și tatăl se duc la aceeași fată, ca să pîngărească † Numele Meu cel sfînt. *Isa. 10. 2. Cap. 5. 12. **Ezec. 22. 11. †Lev. 20. 3. Ezec. 36. 20. Rom. 2. 24.

8. Se întind lîngă fiecare altar * pe haine luate ca zălog **, și beau în casa dumnezeilor lor amenda celor osîndiți de ei.
*Ezec. 23. 41. 1 Cor. 8. 10; 10. 21. **Exod. 22. 26.

9. Și totuș Eu am nimicit * dinaintea lor pe Amoriți, cari erau cît cedrii de înalți **, și tari ca stejarii; le-am nimicit roadele † din vîrf pînă în rădăcini. *Num. 21. 24. Deut. 2. 31. Ios. 24. 8. **Num. 13. 28, 32, 33. †Isa. 5. 24. Mal. 4. 1.

10. Și Eu v'am scos * din țara Egiptului, și v'am povățuit ** patruzeci de ani în pustie, ca să vă dau în stăpînire țara Amoriților.
*Exod. 12. 51. Mic. 6. 4. **Deut. 2. 7; 8. 2.

11. Am ridicat prooroci dintre fiii voștri, și Nazirei * dintre tinerii voștri.

Nu este aşa, copii ai lui Israel? zice Domnul . . . *Num. 6. 2. Judc. 13. 5.

12. Iar voi aţi dat Nazireilor să bea vin, şi proorocilor le-aţi poruncit*: „Nu proorociţi!“ *Isa. 30. 10. Ier. 11. 21. Cap. 7. 12, 13. Mic. 2. 6.

13. Iată*, vă voi stropşi cum stropşeşte pămîntul carul încărcat cu snopi, *Isa. 1. 14.

14. aşa că cel iute nu va putea să fugă*, iar cel tare** nu se va putea sluji de tăria lui, şi omul viteaz nu-şi va scăpa viaţa. *Ier. 9. 23. Cap. 9. 1, etc. **Ps. 33. 16.

15. Cel ce mînuieşte arcul nu va putea să ţină piept, cel iute de picioare nu va scăpa, şi călăreţul* nu-şi va scăpa viaţa; *Ps. 33. 17.

16. iar cel mai inimos dintre războinici, va fugi în pielea goală în ziua aceea, zice Domnul.“

Mustrări şi ameninţări.

3 1. Ascultaţi cuvîntul acesta, pe care-l rosteşte Domnul împotriva voastră, copii ai lui Israel, împotriva întregei familii pe care am scos-o din ţara Egiptului!

2. „Eu v'am ales numai* pe voi dintre toate familiile pămîntului: de aceea** vă voi şi pedepsi pentru toate nelegiuirile voastre. *Deut. 7. 6; 10. 15. Ps. 147. 19. **Dan. 9. 12. Mat. 11. 22. Luc. 12. 47. Rom. 2. 9. 1 Pet. 4. 17.

3. Merg oare doi oameni împreună, fără să fie învoiţi?

4. Răcneşte leul în pădure, dacă n'are pradă? Sbiară puiul de leu din fundul vizuinei lui, dacă n'a prins nimic?

5. Cade pasărea în laţul de pe pămînt, dacă nu i s'a întins o cursă? Se ridică laţul dela pămînt, fără să se fi prins ceva în el?

6. Sau sună cineva cu trîmbiţa într'o cetate, fără să se spăimînte poporul? Sau se întîmplă o nenorocire* într'o cetate, fără s'o fi făcut Domnul? *Isa. 45. 7.

7. Nu, Domnul Dumnezeu nu face nimic fără să-Şi descopere* taina Sa slujitorilor Săi prooroci. *Fac. 6. 13; 18. 17. Ps. 25. 14. Ioan 15. 15.

8. Leul* răcneşte: cine** nu se va speria? Domnul Dumnezeu vorbeşte: cine nu va prooroci?“ *Cap. 1. 2. **Fapt. 4. 20; 5. 20, 29. 1 Cor. 9. 16.

9. Strigaţi de pe acoperişul palatelor Asdodului şi de pe palatele ţării Egiptului, şi spuneţi: „Strîngeţi-vă pe muntii Samariei, şi vedeţi ce neorînduială mare este în mijlocul ei, ce asupriri sînt în ea!

10. Nu* sînt în stare să lucreze cu neprihănire, zice Domnul, ci îşi grămădesc în palate comori cîştigate prin sîlnicie şi răpire.“ *Ier. 4. 22.

11. De aceea, aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: „Vrăjmaşul* va împresura ţara, îţi va doborî tăria, şi palatele tale vor fi jăfuite!“ *2 Reg. 17. 3, 6; 18. 9, 10, 11.

12. Aşa vorbeşte Domnul: „După cum păstorul scapă din gura leului numai două bucăţi de picioare sau un vîrf de ureche, aşa vor scăpa copiii lui Israel cari stau în Samaria în colţul unui pat şi pe covoare de Damasc!

13. Ascultaţi, şi spuneţi lucrul acesta casei lui Iacov, zice Domnul Dumnezeu, Dumnezeul oştirilor:

14. „In ziua cînd voi pedepsi pe Israel pentru fărădelegile lui, voi pedepsi şi altarele din Betel; coarnele altarului vor fi sfărîmate, şi vor cădea la pămînt.

15. Voi surpa casele de iarnă* şi casele de vară**; palatele de fildeş se vor duce, şi casele† cele multe se vor nimici, zice Domnul.“ *Ier. 36. 22. **Judc. 3. 20. †1 Reg. 22. 39.

4 1. „Ascultaţi cuvîntul acesta, juncane* din Basan, de pe muntele Samariei, voi cari asupriţi pe cei sărmani, zdrobiţi pe cei lipsiţi, şi ziceţi bărbaţilor voştri: „Daţi-ne să bem!“ *Ps. 22. 12. Ezec. 39. 18.

2. Domnul Dumnezeu* a jurat pe sfinţenia Lui, şi a zis: „Iată, vin zile pentru voi, cînd vă vor prinde cu cîrligele**, şi rămăşiţa voastră cu undiţi de pescari; *Ps. 89. 35. **Ier. 16. 16. Hab. 1. 15.

3. „veţi ieşi* prin spărturi, fiecare drept înainte, şi veţi fi lepădate în Harmon, zice Domnul.“ *Ezec. 12. 5, 12.

4. Duceţi-vă* numai la Betel, şi păcătuiţi! Duceţi-vă la Ghilgal**, şi păcătuiţi şi mai mult! Aduceţi-vă† jertfele în fiecare dimineaţă, şi zeciuielile†† la fiecare trei zile! *Ezec. 20. 39. **Osea 4. 15; 12. 11. Cap. 5. 5. †Num. 28. 3, 4. ††Deut. 14. 28.

5. Faceţi să fumege jertfe de mulţămire* făcute cu aluat! Trîmbiţaţi-vă, vestiţi-vă darurile de mîncare de bună voie**! Căci aşa† vă place, copii ai lui Israel, zice Domnul Dumnezeu.“ *Lev. 7. 13; 23. 17. **Lev. 22. 18, 21. Deut. 12. 6. †Ps. 81. 12.

6. Şi Eu, de partea Mea, v'am trimes foametea în toate cetăţile voastre, şi lipsa de pîne în toate locuinţele voastre. Cu toate acestea tot* nu v'aţi întors la Mine, zice Domnul." —

*Isa. 26. 11. Ier. 5. 3. Vers. 8, 9. Hag. 2. 17.

7. „N'am vrut să vă dau nici ploaie, cînd mai erau încă trei luni pînă la secerat; am dat ploaie peste o cetate, dar n'am dat ploaie peste o altă cetate; într'un ogor a plouat, şi altul, în care n'a plouat, s'a uscat.

8. Două, trei cetăţi s'au dus la alta ca să bea apă, şi tot nu şi-au potolit setea. Cu toate acestea, tot* nu v'aţi întors la Mine, zice Domnul." —

*Vers. 6, 10, 11.

9. V'am* lovit cu rugină în grîu şi cu tăciune; grădinile voastre cele multe, viile, smochinii şi măslinii voştri i-au mîncat deseori lăcustele**. Cu toate acestea, tot nu v'aţi întors la Mine, zice Domnul."

*Deut. 28. 22. Hag. 2. 17. **Ioel 1. 4; 2. 25.

10. Am trimes în voi ciuma, ca* în Egipt; v'am ucis tinerii cu sabia, şi am lăsat să vi se ia caii, am făcut să vi se suie în nări duhoarea taberii voastre. Şi cu toate acestea, tot** nu v'aţi întors la Mine, zice Domnul." —

*Exod. 9. 3, 6; 12. 29. Deut. 28. 27, 60. Ps. 78. 50. **Vers. 6.

11. „V'am nimicit ca pe Sodoma şi Gomora*, pe cari le-a nimicit Dumnezeu; şi aţi fost** ca un tăciune scos din foc. Cu toate acestea, tot† nu v'aţi întors la Mine, zice Domnul...

*Fac. 19. 24, 25. Isa. 13. 19. Ier. 49. 18. **Zah. 3. 2. Iuda 23. †Vers. 6.

12. „De aceea îţi voi face astfel, Israele, — şi fiindcă îţi voi face astfel, pregăteşte-te* să întîlneşti pe Dumnezeul tău, Israele!

*Ezec. 13. 5; 22. 30. Luc. 14. 31, 32.

13. Căci iată că El a întocmit munţii, a făcut vîntul, şi spune omului* pînă şi gîndurile lui. El preface zorile** în întunerec, şi umblă† pe înălţimile pămîntului: Domnul††, Dumnezeul oştirilor, este Numele Lui. *Ps. 139. 2. Dan. 2. 28. **Cap. 5. 8; 8. 9. †Deut. 32. 13; 33. 29. Mic. 1. 3. ††Isa. 47. 4. Ier. 10. 16. Cap. 5. 8; 9. 6.

5 1. Ascultaţi cuvîntul acesta, cîntecul acesta de jale, pe care-l fac* pentru voi, casa lui Israel!

*Ier. 7. 29. Ezec. 19. 1; 27. 2.

2. „A căzut şi nu se va mai scula, fecioara lui Israel; stă trîntită la pămînt, şi nimeni n'o ridică.

3. Căci aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: cetatea care scotea la luptă o mie de oameni, nu va rămînea decît cu o sută, şi cea care scotea o sută de oameni, nu va mai rămînea decît cu zece, din casa lui Israel.

4. Căci aşa vorbeşte Domnul către casa lui Israel: „Căutaţi-Mă*, şi** veţi trăi! *2 Cron. 15. 2. Ier. 29. 13. Vers. 6. **Isa. 55. 3.

5. Nu căutaţi Betelul*, nu vă duceţi la Ghilgal, şi nu treceţi la Beer-Şeba**. Căci Ghilgalul va fi dus în robie, şi Betelul† va fi nimicit.

*Cap. 4. 4. **Cap. 8. 14. †Osea 4. 15; 10. 8.

6. Căutaţi* pe Domnul, şi veţi trăi! Temeţi-vă ca nu cumva să apuce ca un foc casa lui Iosif, şi focul acesta s'o mistuie, fără să fie cineva la Betel ca să-l stingă, *Vers. 4.

7. voi cari prefaceţi* dreptul în pelin, şi călcaţi dreptatea în picioare!

*Cap. 6. 12.

8. El a făcut Cloşca cu pui* şi Orionul, El preface întunerecul în zori, iar ziua în noapte neagră**; El cheamă† apele mării, şi le varsă pe faţa pămîntului: Domnul†† este Numele Lui. *Iov 9. 9; 38. 31. **Ps. 104. 20. †Iov 38. 34. Cap. 9. 6. ††Cap. 4. 13.

9. El aduce ca fulgerul prăpădul peste cei puternici, aşa că nimicirea vine peste cetăţui."

10. Ei urăsc* pe cel ce-i mustră la poarta cetăţii, şi le este scîrbă** de cel ce vorbeşte din inimă.

*Isa. 29. 21. **1 Reg. 22. 8.

11. Deaceea, pentrucă pe sărac îl călcaţi în picioare, şi luaţi daruri de grîu dela el: măcar că aţi zidit* case de piatră cioplită, nu le veţi locui; măcarcă aţi sădit vii foarte bune, nu veţi bea din vinul lor!

*Deut. 28. 30, 38, 39. Mic. 6. 15. Ţef. 1. 13. Hag. 1. 6.

12. Căci Eu ştiu că nelegiuirile voastre sînt multe, şi că păcatele voastre sînt fără număr: asupriţi* pe cel drept, luaţi mită, şi călcaţi în picioare** la poarta cetăţii dreptul săracilor. *Cap. 2. 6. **Isa. 29. 21. Cap. 2. 7.

13. De aceea, în vremuri ca acestea, înţeleptul* trebuie să tacă; căci sînt vremuri rele. *Cap. 6. 10.

14. Căutaţi binele şi nu răul, ca să trăiţi, şi ca astfel, Domnul, Dumnezeul oştirilor, să fie cu voi, cum* spuneţi voi! *Mic. 3. 11.

15. Urîţi* răul şi iubiţi binele, faceţi să domnească dreptatea la poarta cetăţii; şi poate** că Domnul, Dum-

nezeul oştirilor, va avea milă de rămăşiţele lui Iosif. *Ps. 34. 14; 97. 10. Rom. 12. 9. **Exod. 32. 30. 2 Reg. 19. 4. Ioel 2. 14.

16. De aceea, aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul oştirilor, Cel Atotputernic: „In toate pieţele se vor boci, şi pe toate uliţile vor zice: „Vai! Vai!“ Vor chema pe plugar la jale, şi la bocire pe ceice fac jălanii* pentru morţi. *Ier. 9. 17.

17. In toate viile va fi bocet, cînd voi* trece prin mijlocul tău, zice Domnul. *Exod. 12. 12. Nah. 1. 12.

18. „Vai* de cei ce doresc „ziua Domnului!“ Ce aşteptaţi voi dela ziua Domnului? Ea va fi** întunerec şi nu lumină. *Isa. 5. 19. Ier. 17. 15. Ezec. 12. 22, 27. 2 Pet. 3. 4. **Ier. 30. 7. Ioel 2. 2. Ţef. 1. 15.

19. Veţi fi ca un om* care fuge dinaintea unui leu pe care-l întîlneşte un urs, şi care, cînd ajunge acasă, îşi reazimă mîna pe zid, şi-l muşcă un şarpe! *Ier. 48. 44.

20. Nu va fi oare ziua Domnului întunerec, în loc de lumină? Nu va fi ea întunecoasă şi fără strălucire?

21. Eu urăsc*, dispreţuiesc sărbătorile voastre, şi nu pot să vă sufăr** adunările de sărbătoare! *Prov. 21. 27. Isa. 1. 11—16. Ier. 6. 20. Osea 8. 13. **Lev. 26. 31.

22. Cînd Imi aduceţi* arderi de tot şi daruri de mîncare, n'am nicio plăcere de ele; şi viţeii îngrăşaţi pe cari-i aduceţi ca jertfe de mulţămire, nici nu Mă uit la ei. *Isa. 66. 3. Mic. 6. 6, 7.

23. Depărtează de Mine vuietul cîntecelor tale; nu pot asculta sunetul alăutelor tale!

24. Ci dreptatea* să curgă ca o apă curgătoare, şi neprihănirea ca un pîrîu care nu seacă niciodată! *Osea 6. 6. Mic. 6. 8.

25. Mi-aţi adus* voi jertfe şi daruri de mîncare, în timpul celor patruzeci de ani din pustie, casa lui Israel?... *Deut. 32. 17. Ios. 24. 14. Ezec. 20. 8, 16, 24. Fapt. 7. 42, 43. Isa. 43. 23.

26. Veţi ridica dar pe Sacut, împăratul* vostru, şi pe Caivan, chipurile voastre idoleşti, steaua dumnezeului vostru, pe care vi l-aţi făcut, *1 Reg. 11. 33.

27. şi vă voi duce în robie dincolo* de Damasc, zice Domnul, al cărui Nume** este Dumnezeul oştirilor!“ *2 Reg. 17. 6. **Cap. 4. 13.

6 1. Vai de ceice trăiesc* fără grijă în Sion, şi la adăpost pe muntele Samariei, vai de mai marii** aceştia ai celui dintîi dintre neamuri, la cari aleargă casa lui Israel!... *Luc. 6. 24. **Exod. 19. 4.

2. Treceţi* la Calne** şi vedeţi, duceţi-vă de acolo pînă la Hamatul† cel mare, şi pogorîţi-vă în Gat†† la Filisteni; sînt oare cetăţile acestea mai înfloritoare*† decît cele două împărăţii ale voastre, şi este ţinutul lor mai întins decît al vostru?... *Ier. 2. 10. **Isa. 10. 9. †2 Reg. 18. 34. ††2 Cron. 26. 6. *†Nah. 3. 8.

3. Credeţi* că ziua nenorocirii** este departe, şi faceţi să se apropie† domnia silniciei††. *Ezec. 12. 27. **Cap. 5. 18; 9. 10. †Cap. 5. 12. Vers. 12. ††Ps. 94. 20.

4. Ei se culcă pe paturi de fildeş, şi stau întinşi a lene pe aşternuturile lor; mănîncă miei din turmă, şi viţei puşi la îngrăşat.

5. Aiurează* în sunetul alăutei, se cred iscusiţi ca David** în instrumentele de muzică. *Isa. 5. 12. **1 Cron. 23. 5.

6. Beau vin cu pahare largi, se ung cu cel mai bun untdelemn, şi nu se întristează de prăpădul* lui Iosif! *Fac. 37. 25.

7. De aceea vor merge în robie, în fruntea prinşilor de război; şi vor înceta strigătele de veselie ale acestor desfătaţi.

8. Domnul* Dumnezeu a jurat pe Sine însuş, şi Domnul, Dumnezeul oştirilor, a zis: „Mi-e scîrbă de mîndria** lui Iacov, şi-i urăsc palatele; de aceea, voi da în mîna vrăjmaşului cetatea cu tot ce este în ea. *Ier. 51. 14. Evr. 6. 13, 17. **Ps. 47. 4. Ezec. 24. 12. Cap. 8. 7.

9. Şi dacă vor mai rămînea zece oameni într'o casă vor muri.

10. Cînd unchiu-său va lua pe cel mort să-l ardă, ridicîndu-i oasele din casă, şi va întreba pe cel din fundul casei: „Mai este cineva cu tine?“ Acela va răspunde: „Nimeni“... Iar celalt va zice: „Tăcere!* Căci** nu trebuie să pomenim acum Numele Domnului!“ *Cap. 5. 13. **Cap. 8. 3.

11. Căci iată că Domnul* porunceşte să se dărîme casa cea mare**, şi să se facă bucăţi casa cea mică. *Isa. 55. 11. **Cap. 3. 15.

12. Pot caii să alerge pe o stîncă? Sau poate cineva să are marea cu boii, de aţi prefăcut judecata în otravă*, şi roada dreptăţii în pelin? *Osea 10. 4. Cap. 5. 7.

13. Vă bucuraţi de lucruri de nimic, şi ziceţi: „Oare nu prin tăria noastră am cîştigat noi putere?“

14. De aceea, iată, voi ridica* împotriva voastră, casa lui Israel, zice Dom-

nul, Dumnezeul oştirilor, un neam, care vă va asupri dela intrarea Hamatului** pînă la pîrîul pustiei."
*Ier. 5. 15. **Num. 34. 8. 1 Reg. 8. 65.

Vedenii asupra prăbuşirii lui Israel.

7 1. Domnul Dumnezeu mi-a trimes vedenia aceasta. Iată, făcea nişte lăcuste, în clipa cînd începea să crească otava; era otava după cositul împăratului.
2. Şi după ce au mîncat ele cu desăvîrşire toată iarba din ţară, am zis: „Doamne Dumnezeule, iartă! Cum ar putea să stea Iacov în picioare*? Căci este aşa de slab!" *Isa. 51. 19. Vers. 5.
3. Atunci Domnul S'a căit de lucrul acesta: „Nu se va întîmpla una ca aceasta, a zis Domnul."
4. Domnul* Dumnezeu mi-a trimes vedenia aceasta: Iată, Domnul Dumnezeu vestea pedeapsa prin foc; şi focul mînca Adîncul cel mare şi apucase şi cîmpia. *Deut. 32. 36. Vers. 6. Iona 3. 10. Iac. 5. 16.
5. Eu am zis: „Doamne Dumnezeule, opreşte! Cum ar putea să stea în picioare* Iacov? Căci este aşa de slab!" *Vers. 2, 3.
6. Atunci Domnul S'a căit şi de lucrul acesta. „Nici una ca aceasta nu se va întîmpla, a zis Domnul Dumnezeu."
7. El mi-a trimes vedenia aceasta: Iată, Domnul stătea pe un zid făcut la cumpănă, şi avea o cumpănă în mînă.
8. Domnul mi-a zis: „Ce vezi, Amos?" Eu am răspuns: „O cumpănă." Şi Domnul a zis: „Iată, voi* pune cumpăna în mijlocul poporului Meu Israel, şi nu-l** voi mai ierta; *2 Reg. 21. 13. Isa. 28. 17; 34. 11. Plîn. 2. 8. **Cap. 8. 2. Mic. 7. 18.
9. ci înălţimile* lui Isaac vor fi pustiite; sfintele locaşuri ale lui Israel vor fi dărîmate, şi Mă voi ridica** împotriva casei lui Ieroboam cu sabia." *Fac. 26. 23; 46. 1. Cap. 5. 5; 8. 14. **2 Reg. 15. 10.
10. Atunci Amaţia, preotul din Betel*, a trimes să spună lui Ieroboam**, împăratul lui Israel: „Amos unelteşte împotriva ta în mijlocul casei lui Israel; ţara nu poate să sufere toate cuvintele lui! *1 Reg. 12. 32. **2 Reg. 14. 23.
11. Căci iată ce zice Amos: „Ieroboam va fi ucis de sabie, şi Israel va fi dus în robie departe de ţara sa!"
12. Şi Amaţia a zis lui Amos: „Pleacă, văzătorule, şi fugi în ţara lui Iuda! Mănîncă-ţi pîinea acolo, şi acolo prooroceşte.
13. Dar nu mai prooroci la Betel*, căci este** un locaş sfînt al împăratului, şi este un templu al împărăţiei!" *Cap. 2. 12. **1 Reg. 12. 32; 13. 1.
14. Amos a răspuns lui Amaţia: „Eu nu sînt nici prooroc, nici fiu* de prooroc; ci sînt** păstor, şi strîngător de smochine de Egipt. *1 Reg. 20. 35. 2 Reg. 2. 5; 4. 38; 6. 1. **Cap. 1. 1. Zah. 13. 5.
15. Dar Domnul m'a luat dela oi, şi Domnul mi-a zis: „Du-te şi prooroceşte poporului Meu Israel!"
16. Ascultă acum Cuvîntul Domnului, tu care zici: „Nu prooroci* împotriva lui Israel, nu vorbi împotriva casei lui Isaac!" *Ezec. 21. 2. Mic. 2. 6.
17. Din pricina aceasta*, iată ce zice Domnul: „Nevastă-ta** va curvi în cetate, fiii şi fiicele tale vor cădea loviţi de sabie, ogorul tău va fi împărţit cu frînghia de măsurat; tu însă vei muri într'un pămînt necurat, şi Israel va fi dus în robie departe de ţara lui!" *Ier. 28. 12; 29. 21, 25, 31, 32. **Isa. 13. 16. Plîn. 5. 11. Osea 4. 13. Zah. 14. 2.

8 1. Domnul Dumnezeu mi-a trimes următoarea vedenie. Iată, era un coş cu poame coapte.
2. El a zis: „Ce vezi, Amos?" Eu am răspuns: „Un coş cu poame coapte." Şi Domnul mi-a zis: „A venit sfîrşitul* poporului Meu Israel; nu-l mai pot ierta**! *Ezec. 7. 2. **Cap. 7. 8.
3. In ziua aceea, cîntecele Templului* se vor preface în gemete, zice Domnul Dumnezeu, pretutindeni vor arunca** în tăcere o mulţime de trupuri moarte." *Cap. 5. 23. **Cap. 6. 9, 10.
4. Ascultaţi lucrul acesta, voi cari mîncaţi* pe cel lipsit, şi prăpădiţi pe cei nenorociţi din ţară! *Ps. 14. 4. Prov. 30. 14.
5. Voi, cari ziceţi: „Cînd va trece luna nouă, ca să vindem grîul, şi Sabatul* ca să deschidem grînarele, să micşorăm efa** şi să mărim siclul, şi să strîmbăm cumpăna ca să înşelăm? *Neem. 13. 15, 16. **Mic. 6. 10, 11.
6. Apoi vom cumpăra pe cei nevoiaşi pe argint*, şi pe sărac pe o pereche de încălţăminte, şi vom vinde codina în loc de grîu." — *Cap. 2. 6.
7. Domnul a jurat pe slava* lui Iacov: „Niciodată** nu voi uita niciuna din faptele lor! *Cap. 6. 8. **Osea 8. 13; 9. 9.
8. Nu se va cutremura ţara* din pricina acestor mişelii, şi nu se vor

jăli toţi locuitorii ei? Nu se va umfla toată ţara ca rîul, ridicîndu-se şi pogorîndu-se iarăş ca rîul** Egiptului?
*Osea 4.3. **Cap. 9.5.

9. In ziua aceea, zice Domnul Dumnezeu, voi face să asfinţească soarele* la amiază, şi voi întuneca pămîntul ziua nămeaza mare.
*Iov 5.14. Isa. 13.10; 59.9, 10. Ier. 15.9. Mic. 3.6.

10. Vă voi preface sărbătorile în jale, şi toate cîntările în bociri pentru morţi, voi acoperi toate coapsele cu saci* şi voi face toate capetele pleşuve; voi arunca ţara într'o jale** ca pentru un singur fiu, şi sfîrşitul ei va fi ca o zi amară." *Isa. 15.2, 3. Ier. 48.37. Ezec. 7.18; 27.31. **Ier. 6.26. Zah. 12.10.

11. „Iată, vin zile, zice Domnul Dumnezeu, cînd voi trimete foamete în ţară, nu foamete de pîne, nici sete de apă, ci foame şi sete după auzirea* cuvintelor Domnului.
*1 Sam. 3.1. Ps. 74.9. Ezec. 7.26.

12. Vor pribegi atunci dela o mare la alta, dela miază — noapte la răsărit, vor umbla istoviţi încoace şi încolo, ca să caute Cuvîntul Domnului, şi tot nu-l vor găsi.

13. In ziua aceea se vor topi de sete fetele frumoase şi flăcăii.

14. Ei, cari jură* acum pe păcatul** Samariei, şi zic: „Pe Dumnezeul tău cel viu, Dane!" Şi: „Pe drumul† Beer-Şebei!" Vor cădea, şi nu se vor mai scula." *Osea 4.15. **Deut. 9.21. †Cap. 5.5.

9 1. Am văzut pe Domnul stînd pe altar. Şi a zis: „Loveşte pragul de sus al porţii, ca să se cutremure uşiorii, şi sfărîmă-i* peste capetele lor ale tuturora. Rămăşiţa lor însă o voi pierde cu sabia, aşa că niciunul** din ei nu va putea să scape fugind, şi niciunul din cei ce vor scăpa, nu va scăpa. *Ps. 68.21. Hab. 3.13. **Cap. 2.14.

2. De ar pătrunde chiar pînă în locuinţa morţilor*, şi de acolo îi va smulge mîna Mea; de s'ar sui chiar în ceruri**, şi de acolo îi voi pogorî.
*Ps. 139.8, etc. **Iov 20.6. Ier. 51.53. Obad. 4.

3. De s'ar ascunde chiar pe vîrful Carmelului, şi acolo îi voi căuta şi-i voi lua; de s'ar ascunde de privirile Mele chiar în fundul mării, şi acolo* voi porunci şarpelui să-i muşte.
*Lev. 26.33. Deut. 28.65. Ezec. 5.12.

4. De ar merge în robie chiar înaintea vrăjmaşilor lor, şi acolo voi porunci săbiei să-i peardă; voi pune astfel ochii* pe ei ca să le fac rău, nu bine.
*Lev. 17.10. Ier. 44.11.

5. Domnul, Dumnezeul oştirilor, atinge pămîntul, şi se topeşte*, şi toţi locuitorii lui jălesc**. Se înalţă ca rîul Nil, şi se pogoară ca rîul Egiptului.
*Mic. 1.4. **Cap. 8.8.

6. El Şi-a zidit cămara* în ceruri, Şi-a întemeiat bolta deasupra pămîntului; cheamă apele** mării, şi le varsă pe faţa pămîntului. Domnul† este Numele Lui! *Ps. 104.3, 13. **Cap. 5.8. †Cap. 4.13.

7. „Nu sînteţi voi oare pentru Mine ca şi copiii Etiopienilor, copii ai lui Israel? zice Domnul. N'am scos Eu pe Israel din ţara Egiptului, ca şi pe Filisteni* din Caftor** şi pe Sirieni din Chir†?"
*Ier. 47.4. **Deut. 2.23. Ier. 47.4. †Cap. 1.5.

8. „Iată, Domnul Dumnezeu are ochii* pironiţi peste împărăţia aceasta vinovată, ca s'o nimicesc** de pe faţa pămîntului; totuş nu voi nimici de tot casa lui Iacov, zice Domnul."
*Vers. 4. **Ier. 30.11; 31.35, 36. Obad. 16, 17.

9. „Căci iată, voi porunci, şi voi vîntura casa lui Israel între toate neamurile, cum se vîntură cu ciurul, fără să cadă un singur bob la pămînt!

10. Toţi păcătoşii poporului Meu vor muri de sabie, cei ce zic*: „Nu ne va ajunge nenorocirea, şi nu va veni peste noi." *Cap. 6.3.

11. „In vremea aceea* voi ridica din căderea lui cortul lui David, îi voi drege spărturile, îi voi ridica dărîmăturile, şi-l voi zidi iarăş cum era odinioară, *Fapt. 15.16, 17.

12. ca să stăpînească* rămăşiţa Edomului** şi toate neamurile peste cari a fost chemat Numele Meu, zice Domnul, care va împlini aceste lucruri. *Obad. 19. **Num. 24.18.

13. „Iată, vin* zile, zice Domnul, cînd plugarul va ajunge pe secerător, şi cel ce calcă strugurii pe cel ce împrăştie sămînţa, cînd mustul va picura din** munţi şi va curge de pe toate dealurile. *Lev. 26.5. **Ioel 3.18.

14. Voi aduce înapoi* pe prinşii de război ai poporului Meu Israel; ei vor zidi iarăş** cetăţile pustiite şi le vor locui, vor sădi vii şi le vor bea vinul, vor face grădini şi le vor mînca roadele. *Ier. 30.3. **Isa. 61.4; 65.21. Ezec. 36.33—36.

15. Ii voi sădi în ţara lor, şi nu vor mai fi smulşi* din ţara pe care le-am dat-o, zice Domnul, Dumnezeul tău!"
*Isa. 60.21. Ier. 32.41. Ezec. 34.28. Ioel 3.20

OBADIA

SAU AVDIE[1]

(Psal. 137. 7. Plîng. 4. 21, 22. Ioel 3. 18, 19. Ţef. 2. 10, 11. Zah. 14. 9.)

1 1. Proorocia lui Obadia. Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu despre Edom*: — „Noi am auzit o veste** din partea Domnului, şi un sol a fost trimes cu ea printre neamuri, zicînd: „Sculaţi-vă, să mergem împotriva Edomului ca să ne războim cu el!“ —
*Isa. 21. 11; 34. 5. Ezec. 25. 12, 13, 14. Ioel 3. 19. Mal. 1. 3. **Ier. 49. 14, etc.

2. „Iată, te voi face mic printre neamuri, vei fi cel mai dispreţuit.

3. Căci mîndria inimii tale te-a dus în rătăcire, pe tine, care locuieşti în crăpăturile stîncilor*, şi domneşti în înălţime; de aceea, tu zici** în tine însuţi: „Cine mă va arunca la pămînt?“ *2 Reg. 14. 7. **Isa. 14. 13, 14, 15. Apoc. 18. 7.

4. Dar chiar dacă ai locui tot atît de sus* ca vulturul, chiar dacă ţi-ai aşeza cuibul** între stele, tot te voi arunca jos şi de acolo, zice Domnul.“
*Iov 20. 6. Ier. 49. 16; 51. 53. Amos 9. 2. **Hab. 2. 9

5. Dacă ar fi intrat* la tine nişte hoţi, sau nişte tîlhari de noapte, — cum eşti de pustiit! — ar fi luat ei oare mai mult decît ar fi putut? Dacă ar fi venit nişte culegători de vie la tine, n'ar fi lăsat** ei niciun strugure pe urmă?* Ier. 49. 9. **Deut. 24. 21. Isa. 17. 6; 24. 13.

6. Vai! Ce scormonit este Esau! Cum i s'au descoperit comorile!

7. Toţi cei uniţi* cu tine te-au izgonit înapoi pînă la hotar, prietenii tăi te-au înşelat şi te-au stăpînit. Cei ce mîncau din pîinea ta ţi-au întins curse, pe cari nu le-ai băgat de seamă**!
*Ier. 38. 22. **Isa. 19. 11, 12.

8. „Oare, zice Domnul, nu* voi pierde Eu în ziua aceea pe cei înţelepţi din Edom, şi priceperea din muntele lui Esau? *Iov 5. 12, 13. Isa. 29. 14. Ier. 49. 7.

9. Vitejii* tăi, Temane**, se vor spăimînta, pentruca toţi cei din muntele lui Esau să piară în măcel.
*Ps. 76. 5. Amos 2. 16. **Ier. 49. 7.

10. Din pricina silniciei* făcute împotriva fratelui tău Iacov, vei fi acoperit de ruşine, şi vei fi nimicit cu desăvîrşire** pentru totdeauna.
*Fac. 27. 41. Ps. 137. 7. Ezec. 25. 12; 35. 5. Amos 1. 11. **Ezec. 35. 9. Mal. 1. 4.

11. Căci în ziua cînd stăteai în faţa lui, în ziua cînd străinii îi luau averea, cînd străinii intrau pe porţile lui, şi aruncau sorţul* asupra Ierusalimului, şi tu erai atunci ca unul din ei!
*Ioel 3. 3. Nah. 3. 10.

12. Nu trebuiai să te uiţi mulţămit* la ziua fratelui tău, în ziua** nenorocirii lui, nu trebuiai să te bucuri† de copiii lui Iuda în ziua pieirii lor, şi nu trebuiai să vorbeşti cu semeţie în ziua strîmtorării! *Ps. 22. 17; 54. 7; 59. 10. Mic. 4. 11; 7. 10. **Ps. 37. 13; 137. 7. †Iov 31. 29. Prov. 17. 5; 24. 17, 18. Mic. 7. 8.

13. Nici nu trebuiai să intri pe porţile poporului Meu în ziua nenorocirii lui, nici nu trebuiai să te bucuri de nenorocirea lui în ziua prăpădului lui, şi nu trebuiai să pui mîna pe bogăţiile lui în ziua prăpădului lui!

14. Nu trebuiai să stai la răspîntii, ca să nimiceşti pe fugarii lui, şi nici nu trebuiai să dai în mîna vrăjmaşului pe cei ce scăpaseră din el în ziua necazului!

15. Căci ziua Domnului este aproape* pentru toate neamurile. Cum** ai făcut, aşa ţi se va face; faptele tale se vor întoarce asupra capului tău.
*Ezec. 30. 3. Ioel 3. 14. **Ezec. 35. 15. Hab. 2, 8.

16. Căci, după cum aţi băut* paharul mîniei, voi cei de pe muntele Meu cel sfînt, tot aşa, toate neamurile îl vor bea necurmat; vor bea, vor sorbi din el, şi vor fi ca şi cînd n'ar fi fost niciodată.“
*Ier. 25. 28, 29; 49. 12. Ioel 3. 17. 1 Pet. 4. 17.

17. „Dar* mîntuirea** va fi pe muntele Sionului, el va fi sfînt, şi casa lui Iacov îşi va lua înapoi moşiile.
*Ioel 2. 32. **Amos 9. 8.

18. Casa lui Iacov va fi* un foc, şi casa lui Iosif, o flacără; dar casa lui Esau va fi miriştea, pe care o vor aprinde şi o vor mistui; şi nu va mai rămînea niciunul din casa lui Esau, căci Domnul a vorbit! *Isa. 10. 17. Zah. 12. 6.

19. Cei dela miazăzi vor stăpîni* muntele lui Esau, şi cei din cîmpie** ţara Filistenilor; vor stăpîni şi ţinutul lui Efraim şi al Samariei; şi Beniamin va stăpîni Galaadul.
*Amos 9. 12. **Ţef. 2. 7.

20. Dar prinşii de război ai acestei

1. Aşa se numeşte în Septuaginta.

oştiri a copiilor lui Israel, vor stăpîni ţara Cananiţilor pînă la* Sarepta, şi prinşii de război ai Ierusalimului, cari sînt la Sefarad, vor stăpîni** cetăţile de miază-zi. *1 Reg. 17. 9, 10. **Ier. 32. 44.

21. Izbăvitorii* se vor sui pe muntele Sionului, ca să judece muntele lui Esau. Dar împărăţia** va fi a Domnului." *1 Tim. 4. 16. Iac. 5. 20. **Ps. 22. 28. Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Zah. 14. 9. Luc. 1. 33. Apoc. 11. 15; 19. 6.

IONA

(Isaia 42. 19; 55. 7, 11. Ieremia 18. 7, 8. Ezechiel 18. 23. Matei 12. 40, 41.)

1 1. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Iona*, fiul lui Amitai, astfel: *2 Reg. 14. 25.

2. „Scoală-te, du-te la Ninive, cetatea cea mare*, şi strigă împotriva ei. Căci răutatea** ei s'a suit pînă la Mine!" *Fac. 10. 11, 12. Cap. 3. 2, 3; 4. 11. **Fac. 18. 20, 21. Ezra. 9. 6. Iac. 5. 4. Apoc. 18. 5.

3. Şi Iona s'a sculat* să fugă la Tars, departe de Faţa Domnului. S'a pogorît la Iafo**, şi a găsit acolo o corabie care mergea la Tars. A plătit preţul călătoriei, şi s'a suit în corabie ca să meargă împreună cu călătorii la Tars, departe† de Faţa Domnului. *Cap. 4. 2. **Ios. 19. 46. 2 Cron. 2. 16. Fapt. 9. 36. †Fac. 4. 16. Iov 1. 12; 2. 7.

4. Dar Domnul* a făcut să sufle pe mare un vînt năpraznic, şi a stîrnit o mare furtună. Corabia ameninţa să se sfărîme. *Ps. 107. 25.

5. Corăbierii s'au temut, au strigat fiecare la dumnezeul lui, şi au aruncat* în mare uneltele din corabie, ca s'o facă mai uşoară. Iona s'a pogorît în fundul** corăbiei, s'a culcat şi a adormit dus. *Fapt. 27. 18, 19, 38. **1 Sam. 24. 3.

6. Cîrmaciul s'a apropiat de el, şi i-a zis: „Ce dormi? Scoală-te şi cheamă* pe Dumnezeul tău! Poate că** Dumnezeu va voi să se gîndească la noi, şi nu vom pieri!" *Ps. 107. 28. **Ioel. 2. 14.

7. Şi au zis unul către altul: „Veniţi să tragem la sorţ*, ca să ştim din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta!" Au tras la sorţ, şi sorţul a căzut pe Iona. *Ios. 7. 14, 16. 1 Sam. 10. 20, 21; 14. 41, 42. Prov. 16. 33. Fapt. 1. 26.

8. Atunci ei i-au zis: „Spune-ne* din pricina cui a venit peste noi nenorocirea aceasta? Ce meserie ai, şi de unde vii? Care îţi este ţara, şi din ce popor eşti?" *Ios. 7. 19. 1 Sam. 14. 43.

9. El le-a răspuns: „Sînt Evreu, şi mă tem de Domnul, Dumnezeul cerurilor, care* a făcut marea şi uscatul!" *Ps. 146. 6. Fapt. 17. 24.

10. Oamenii aceia au avut o mare teamă, şi i-au zis: „Pentruce ai făcut lucrul acesta?" Căci oamenii aceia ştiau că fugea de Faţa Domnului, pentrucă le spusese el.

11. Ei i-au zis: „Ce să-ţi facem, ca să se potolească marea faţă de noi?" Căci marea era din ce în ce mai înfuriată.

12. El le-a răspuns: „Luaţi-mă*, şi aruncaţi-mă în mare, şi marea se va linişti faţă de voi! Căci ştiu că din vina mea vine peste voi această mare furtună!" *Ioan 11. 50.

13. Oamenii aceştia vîsleau ca să ajungă la uscat, dar nu puteau*, pentrucă marea se întărîta tot mai mult împotriva lor. *Prov. 21. 30.

14. Atunci au strigat către Domnul, şi au zis: „Doamne, nu ne pierde din pricina vieţii omului acestuia, şi nu ne împovăra* cu sînge nevinovat! Căci, Tu, Doamne, faci** ce vrei!" *Deut. 21. 8. **Ps. 115. 3.

15. Apoi au luat pe Iona, şi l-au aruncat în mare. Şi furia mării* s'a potolit. *Ps. 89. 9. Luc. 8. 24.

16. Pe oamenii aceia i-a apucat o mare frică* de Domnul, şi au adus Domnului o jertfă, şi I-au făcut juruinţe. *Marc. 4. 41. Fapt. 5. 11.

17. Domnul a trimes un peşte mare să înghită pe Iona, şi* Iona a stat în pîntecele peştelui trei zile şi trei nopţi. *Mat. 12. 40; 16. 4. Luc. 11. 30.

2 1. Iona s'a rugat Domnului, Dumnezeului său, din pîntecele peştelui,
2. şi a zis: „In strîmtorarea mea, am chemat* pe Domnul, şi** m'a ascultat; din mijlocul locuinţei morţilor am strigat, şi mi-ai auzit glasul. *Ps. 120. 1; 130. 1; 142. 1. Plin. 3. 55, 56. **Ps. 65. 2.

3. Şi totuş mă aruncasei* în adînc, în inima mării, şi rîurile de apă mă înconjuraseră; toate valurile** şi toate talazurile Tale au trecut peste mine. *Ps. 88. 6. **Ps. 42. 7.

4. Ziceam*: „Sînt lepădat dinaintea ochilor Tăi! Dar iarăş voi vedea Templul** Tău cel sfînt.“ *Ps. 31. 22. **1 Reg. 8. 38.

5. Apele m'au acoperit* pînă aproape să-mi ia viaţa, adîncul m'a învăluit, papura s'a împletit în jurul capului meu. *Ps. 69. 1. Plîn. 3. 54.

6. M'am pogorît pînă la temeliile munţilor, zăvoarele pămîntului mă încuiau pe vecie; dar Tu m'ai scos viu* din groapă, Doamne, Dumnezeul meu! *Ps. 16. 10.

7. Cînd îmi tînjea sufletul în mine, mi-am adus aminte de Domnul, şi rugăciunea mea* a ajuns pînă la Tine, în Templul Tău cel sfînt. *Ps. 18. 6.

8. Ceice se lipesc de idoli deşerţi* îndepărtează îndurarea dela ei. *2 Reg. 17. 15. Ps. 31. 6. Ier. 10. 8; 16. 19.

9. Eu însă Îţi voi aduce jertfe* cu un strigăt de mulţămire, voi împlini juruinţele pe cari le-am făcut. Mîntuirea** vine dela Domnul.“ *Ps. 50. 14, 23; 116. 17, 18. Osea 14. 2. Evr. 13. 15. **Ps. 3. 8.

10. Domnul a vorbit peştelui, şi peştele a vărsat pe Iona pe pămînt.

3 1. Cuvîntul Domnului a vorbit a doua oară lui Iona, astfel:

2. „Scoală-te, du-te la Ninive, cetatea cea mare, şi vesteşte acolo strigarea pe care ţi-o voi da!“

3. Şi Iona s'a sculat, şi s'a dus la Ninive, după Cuvîntul Domnului. Şi Ninive era o cetate foarte mare, cît o călătorie de trei zile.

4. Iona a început să pătrundă în oraş, cale de o zi, strigînd şi zicînd*: „Încă patruzeci de zile, şi Ninive va fi nimicită!“ *Deut. 18. 22.

5. Oamenii din Ninive au crezut* în Dumnezeu, au vestit un post, şi s'au îmbrăcat cu saci, dela cei mai mari pînă la cei mai mici. *Mat. 12. 41. Luc. 11. 32.

6. Lucrul a ajuns la urechea împăratului din Ninive; el s'a sculat de pe scaunul lui de domnie, şi-a scos mantia de pe el, s'a acoperit cu un sac, şi a şezut în* cenuşă. *Iov 2. 8.

7. Şi a trimes să se dea de ştire* în Ninive, din porunca împăratului şi mai marilor lui, următoarele: „Oamenii şi vitele, boii şi oile, să nu guste nimic, să nu pască, şi nici să nu bea apă deloc! *2 Cron. 20. 3. Ioel 2. 15.

8. Ci oamenii şi vitele să se acopere cu saci, să strige cu putere către Dumnezeu, şi să se întoarcă* dela calea lor cea rea şi dela faptele de asuprire**, de cari le sînt pline mînile! *Isa. 58. 6. **Isa. 59. 6.

9. Cine* ştie dacă nu Se va întoarce Dumnezeu şi Se va căi, şi dacă nu-Şi va opri mînia Lui aprinsă, ca să nu pierim!“ *2 Sam. 12. 22. Ioel 2. 14.

10. Dumnezeu a văzut* ce făceau ei şi că se întorceau dela calea lor cea rea. Atunci Dumnezeu S'a căit de răul pe care se hotărîse să li-l facă, şi nu l-a făcut. *Ier. 18. 8. Amos 7. 3, 6.

Nemulţămirea lui Iona, şi mustrările Domnului.

4 1. Lucrul acesta n'a plăcut deloc lui Iona, şi s'a mîniat.

2. S'a rugat Domnului, şi a zis: „Ah! Doamne, nu este aceasta tocmai ce ziceam eu cînd eram încă în ţara mea? Tocmai lucrul acesta voiam să-l înlătur fugînd la Tars*. Căci ştiam că eşti un Dumnezeu milos** şi plin de îndurare, îndelung răbdător, şi bogat în bunătate, şi că Te căieşti de rău! *Cap. 1. 3. **Exod. 34. 6. Ps. 86. 5. Ioel 2. 13.

3. Acum*, Doamne, ia-mi viaţa, căci vreau mai bine să mor** decît să trăiesc!“ *1 Reg. 19. 4. **Vers. 8.

4. Domnul a răspuns: „Bine faci Tu de te mînii?“

5. Şi Iona a ieşit din cetate, şi s'a aşezat la răsărit de cetate. Acolo şi-a făcut un umbrar, şi a stătut supt el, pînă va vedea ce are să se întîmple cu cetatea.

6. Domnul Dumnezeu a făcut să crească un curcubete, care s'a ridicat peste Iona, ca să facă umbră capului lui şi să-l facă să-i treacă mînia. Iona s'a bucurat foarte mult de curcubetele acesta.

7. Dar a doua zi, la răsăritul soarelui, Dumnezeu a adus un vierme, care a înţepat curcubetele, şi curcubetele s'a uscat.

8. Cînd a răsărit soarele, Dumnezeu a făcut să sufle un vînt uscat dela răsărit, şi soarele a bătut peste capul lui Iona, şi Iona a leşinat. Atunci a dorit să moară, şi a zis: „Mai bine să mor* decît să trăiesc!“ *Vers. 3.

9. Dar Dumnezeu a zis lui Iona: „Bine faci tu de te mînii din pricina curcubetelui?“ El a răspuns: „Da, bine fac că mă mînii pînă la moarte!“

10. Atunci şi Domnul a zis: „Ţie îţi este milă de curcubetele acesta, care nu te-a costat nici o trudă şi pe care

nu tu l-ai făcut să crească, ci într'o noapte s'a născut şi într'o noapte a pierit.

11. Şi Mie să nu-Mi fie milă de Ninive, cetatea* cea mare, în care se află mai mult de o sută douăzeci de mii de oameni, cari nu ştiu** să deosebească dreapta de stînga lor, afară de o mulţime† de vite!"

*Cap. 1. 2; 3. 2, 3. **Deut. 1. 39. †Ps. 36. 6; 145. 9.

MICA

SAU MICHEA

(Psalmul 85. 11. Pildele 21. 3. Isaia 32. 17, 18.)

Ameninţările.

1 1. Cuvîntul Domnului, spus lui Mica*, din Moreşet, pe vremea lui Iotam, Ahaz, Ezechia, împăraţii lui Iuda, proorocie asupra Samariei** şi Ierusalimului. *Ier. 26. 18. **Amos 1. 1.

2. Ascultaţi, voi popoare toate! Ia aminte, pămîntule*, şi ce este pe el! Domnul Dumnezeu** să fie martor împotriva voastră, Domnul care este în Templul Lui cel sfînt†! *Deut. 32. 2. Isa. 1. 2. 1. **Ps. 50. 7. Mal. 3. 5. †Ps. 11. 4. Iona 2. 7. Hab. 2. 20.

3. Căci iată că Domnul* iese din locuinţa** Lui, Se pogoară, şi umblă pe înălţimile† pămîntului! *Isa. 26. 21. **Ps. 115. 3. †Deut. 32. 13; 33. 29. Amos 4. 13.

4. Supt El se topesc munţii*, văile crapă, ca ceara înaintea focului, ca apa care curge prin rîpi. *Judc. 5. 5. Ps. 97. 5. Isa. 64. 1, 2, 3. Amos 9. 5. Hab. 3. 6, 10.

5. Şi toate acestea din pricina nelegiuirii lui Iacov, din pricina păcatelor casei lui Israel! Dar care este nelegiuirea lui Iacov? Nu este oare Samaria? Şi care este păcatul lui Iuda? Nu este Ierusalimul?...

6. De aceea, voi preface Samaria într'un morman de pietre* pe cîmp, într'un loc de sădit vie; îi voi prăvăli pietrele în vale, şi-i voi desgoli temeliile**. *2 Reg. 19. 25. Cap. 3. 12. **Ezec. 13. 14.

7. Toate chipurile ei cioplite vor fi sfărîmate, toate plăţile* ei de curvă vor fi arse în foc, şi-i voi pustii toţi idolii: căci din plăţi de curvă i-a adunat, şi în plăţi de curvă se vor preface... *Osea 2. 5, 12.

8. Deaceea plîng*, mă bocesc, umblu** desculţ şi gol, strig† ca şacalul, şi gem ca struţul. *Isa. 21. 3; 22. 4. Ier. 4. 19. **Isa. 20. 2, 3, 4. †Iov 30. 29. Ps. 102. 6.

9. Căci rana ei este fără leac; se întinde* pînă la Iuda, pătrunde pînă la poarta poporului meu, pînă la Ierusalim. *2 Reg. 18. 13. Isa. 8. 7, 8.

10. Nu spuneţi* lucrul acesta în Gat, şi nu plîngeţi în Aco; tăvăliţi-vă în ţărînă** la Bet-Leafra. *2 Sam. 1. 20. **Ier. 6. 26.

11. Treci, locuitoare din Şafir, cu ruşinea* descoperită; locuitoarea din Ţaanan nu îndrăzneşte să iasă, jalea Bet-Haeţelului, vă ia gustul să vă opriţi în el. *Isa. 20. 4; 47. 2, 3. Ier. 13. 22. Nah. 3. 5.

12. Căci locuitoarea din Marot tremură pentru perderea fericirii ei, fiindcă s'a pogorît* nenorocirea din partea Domnului pînă la poarta Ierusalimului. *Amos 3. 6.

13. Inhamă-ţi caii cei iuţi la car, locuitoare din Lachis*; tu ai fost cea dintîi pricină de păcat pentru fiica Sionului, căci în tine s'au găsit nelegiuirile lui Israel. *2 Reg. 18. 14, 17.

14. Deaceea te vei despărţi* de Moreşet-Gat, casele din Aczib** vor fi o amăgire pentru împăraţii lui Israel. *2 Sam. 8. 2. 2 Reg. 18. 14, 15, 16. **Ios. 15. 44.

15. Iţi voi aduce un nou stăpîn, locuitoare din* Mareşa; slava lui Israel va merge la Adulam**. *Ios. 15. 44. **2 Cron. 11. 7.

16. Rade-ţi, taie-ţi părul*, din pricina copiilor** tăi iubiţi; lărgeşte-ţi pleşuvia ca vulturul, căci ei se duc în robie departe de tine! *Iov 1. 20. Isa. 15. 2; 22. 12. Ier. 7. 29; 16. 6; 47. 5; 48. 37. **Plîn. 4. 5.

2 1. Vai de ceice cugetă* nelegiuirea şi făuresc** rele în aşternutul lor; cînd se crapă de ziuă o înfăptuiesc, dacă† le stă în putere. *Osea 7. 6. **Ps. 36. 4. †Fac. 31. 29.

2. Dacă poftesc* ogoare, pun mîna pe ele, dacă doresc case, le răpesc; asupresc pe om şi casa lui, pe om şi moştenirea lui. *Isa. 5. 8.

3. Deaceea, aşa vorbeşte Domnul: „Iată, Eu am de gînd să aduc o nenorocire împotriva acestui leat de oa-

meni*, de care nu vă veţi feri grumazii, şi nu veţi mai umbla cu capul atît de sus, căci vremile** vor fi rele.
*Ier. 8. 3. **Amos 5. 13. Efes. 5. 16.

4. In ziua aceea, veţi ajunge de pomină*, veţi boci**, şi veţi zice: „S'a isprăvit! Sîntem pustiiţi cu desăvîrşire! Partea de moştenire a poporului meu trece† în mîna altuia! Vai! cum mi-o ia! Ogoarele noastre le împarte vrăjmaşului...!“
*Hab. 2. 6. **2 Sam. 1. 17. †Cap. 1. 15.

5. Deaceea nu vei avea pe nimeni care să întindă* frînghia de măsurat pentru sorţul tău, în adunarea Domnului.“ *Deut. 32. 8, 9.

6. „Nu* prooroci!“ zic ei. „Să nu se prooroceasc㠄 asemenea lucruri. Căci altminteri ocările nu mai încetează!“ — *Isa. 30. 10. Amos 2. 12; 7. 16.

7. „Este Domnul atît de grabnic la mînie, casa lui Iacov? Acesta este felul Lui de a lucra?“ „Da, cuvintele Mele sînt prielnice celui ce umblă cu neprihănire!

8. De multă vreme poporul Meu este socotit de Mine ca vrăjmaş; voi răpiţi mantaua de pe hainele celor ce trec liniştiţi şi n'au gust de război.

9. Voi izgoniţi din casele lor iubite pe femeile poporului Meu, luaţi pentru totdeauna podoaba Mea dela copiii lor.

10. Sculaţi-vă, şi plecaţi, căci aici nu este odihnă* pentru voi; căci, din pricina spurcăciunii**, vor fi dureri, dureri puternice. *Deut. 12. 9. **Lev. 18. 25, 28. Ier. 8. 2.

11. Da, dacă ar veni un om cu vînt* şi minciuni, şi ar zice: „Iţi voi prooroci despre vin, şi despre băuturi tari!“ acela ar fi un prooroc pentru poporul acesta! *Ezec. 13. 3.

12. „Te voi strînge* în întregime, Iacove! Voi strînge ramăşiţa lui Israel, îi voi aduna ca pe nişte oi dintr'un staul**, ca pe o turmă în păşunea ei, aşa că va fi o mare zarvă† de oameni.
*Cap. 4. 6, 7. **Ier. 31. 10. †Ezec. 36. 37.

13. Cel ce va face spărtura se va sui înaintea lor; vor face spărtura, vor trece pe poartă şi vor ieşi pe ea; împăratul lor* va merge înaintea lor, şi Domnul** va fi în fruntea lor.“
*Osea 3. 5. **Isa. 52. 12.

Mustrări.

3 1. Am zis: „Ascultaţi, căpetenii ale lui Iacov, şi mai mari ai casei lui Israel! Nu* este datoria voastră să cunoaşteţi dreptatea? *Ier. 5. 4, 5.

2. Şi totuş voi urîţi binele şi iubiţi răul, le jupuiţi pielea şi carnea de pe oase!

3. După ce au mîncat* carnea poporului Meu, după ce-i jupoaie pielea, şi-i sfărîmă oasele; îl fac bucăţi, ca ceeace se fierbe într'o oală, ca şi carnea dintr'un cazan**, *Ps. 14. 4. **Ezec. 11. 3, 7.

4. apoi strigă* către Domnul. Dar El nu le răspunde, ci Îşi ascunde Faţa de ei în vremea aceea, pentru că au făcut fapte rele.
*Ps. 18. 41. Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Ezec. 8. 18. Zah. 7. 13.

5. „Aşa vorbeşte Domnul despre proorocii* cari rătăcesc pe poporul meu, cari, dacă au de muşcat** ceva cu dinţii, vestesc pacea, iar dacă nu li se pune nimic în gură†, vestesc războiul sfînt: *Isa. 56. 10, 11. Ezec. 13. 10; 22. 25. **Cap. 2. 11. Mat. 7. 15. †Ezec. 13. 18, 19.

6. „Din pricina aceasta, va veni noaptea* peste voi... fără nici o vedenie! Şi întunerecul... fără nici o proorocie! Soarele va asfinţi** peste aceşti prooroci, şi ziua se va întuneca peste ei! *Isa. 8. 20, 22. Ezec. 13. 23. Zah. 13. 4. **Amos 8. 9.

7. Văzătorii vor fi daţi de ruşine, ghicitorii vor roşi, toţi îşi vor acoperi barba; căci Dumnezeu nu va* răspunde. *Ps. 74. 8. Amos 8. 11.

8. Dar eu sînt plin de putere, plin de Duhul Domnului, sînt plin de cunoştinţa dreptăţii şi de vlagă, ca să fac cunoscut lui Iacov nelegiuirea* lui, şi lui Israel păcatul lui.“ *Isa. 58. 1.

9. „Ascultaţi dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui Iacov, şi mai mari ai casei lui Israel, voi, cărora vă este scîrbă de dreptate, şi cari suciţi tot ce este drept;

10. voi cari ziditi Sionul* cu sînge**, şi Ierusalimul cu nelegiuire!
*Ier. 22. 13. **Ezec. 22. 27. Hab. 2. 12. Ţef. 3. 3.

11. Căpeteniile* cetăţii judecă pentru daruri, preoţii** lui învaţă pe popor pentru plată, şi proorocii lui prooroceşc pe bani; şi mai îndrăznesc apoi să se bizuie† pe Domnul şi zic: „Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nici o nenorocire!“ *Isa. 1. 23. Ezec. 22. 12. Osea 4. 18. Cap. 7. 3. **Ier. 6. 13. †Isa. 48. 2. Ier. 7. 4. Rom. 2. 17.

12. De aceea, din pricina voastră, Sionul va fi arat* ca un ogor, Ierusalimul** va ajunge un morman de pietre, şi muntele† Templului o înălţime acoperită de păduri.
*Ier. 26. 18. Cap. 1. 6. **Ps. 79. 1. †Cap. 4. 2.

4 1. In vremile * de pe urmă, muntele Casei Domnului va fi întemeiat tare ca cel mai înalt munte, se va înălța deasupra dealurilor, și popoarele vor veni grămadă la el. *Isa. 2. 2, etc. Ezec. 17. 22, 23.

2. Neamurile se vor duce cu grămada la el, și vor zice: „Veniți, haidem să ne suim la muntele Domnului, la Casa Dumnezeului lui Iacov, ca să ne învețe căile Lui, și să umblăm pe cărările Lui! Căci din Sion va ieși Legea, și din Ierusalim Cuvîntul Domnului.

3. El va judeca între multe popoare, va hotărî între neamuri puternice, depărtate. Din săbiile lor își vor făuri fiare de plug *, și din sulițele lor cosoare; niciun neam nu va mai trage sabia împotriva altuia, și nu vor mai învăța** să facă război;

* Isa. 2. 4. Ioel 3. 10. ** Ps. 72. 7.

4. ci fiecare * va locui supt vița lui și supt smochinul lui, și nimeni nu-l va mai turbura. Căci gura Domnului oștirilor a vorbit. * 1 Reg. 4. 25. Zah. 3. 10.

5. Pe cînd toate popoarele umblă fiecare în numele dumnezeului său *, noi vom umbla** în Numele Domnului, Dumnezeului nostru, totdeauna și în veci de veci!“ * Ier. 2. 11. ** Zah. 10. 12.

6. „In ziua aceea, zice Domnul, voi aduna pe cei șchiopi *, voi strînge grămadă pe** cei izgoniți, și pe aceia pe cari-i chinuisem.

* Ezec. 34. 16. Țef. 3. 19. ** Ps. 147. 2. Ezec. 34. 13; 37. 21.

7. Din cei șchiopi voi face o rămășiță *, din cei ce erau risipiți, un neam puternic; și Domnul va împărăți** peste ei, pe muntele Sionului, de acum și pînă'n veac! * Cap. 2. 12; 5. 3, 7, 8; 7. 18. ** Isa. 9. 6; 24. 23. Dan. 7. 14, 27. Luc. 1. 33. Apoc. 11. 15.

8. Iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni, și la tine va ajunge vechea stăpînire, împărăția fiicei Ierusalimului!“

9. „Pentruce strigi tu însă acum așa de tare? N'ai împărat*? Nu mai ai sfetnic, de te apucă** durerea ca pe o femeie la naștere?

* Ier. 8. 19. ** Isa. 13. 8; 21. 3. Ier. 30. 6; 50. 43.

10. Sufere, fiica Sionului, și gemi ca o femeie la naștere! Căci acum vei ieși din cetate și vei locui în cîmp, și te vei duce pînă la Babilon! Acolo vei fi izbăvită, acolo te va răscumpăra Domnul din mîna vrăjmașilor tăi.

11. Căci acum * multe neamuri s'au strîns împotriva ta, și zic: „Să fie pîngărită, ca să ne vadă** ochii împlininduni-se dorința față de Sion!“

* Plîn. 2. 16. ** Obad. 12. Cap. 7. 10.

12. Dar ei nu cunosc gîndurile * Domnului, nu-I înțeleg planurile, nu știu că i-a strîns ca** pe niște snopi în arie. * Isa. 55. 8. Rom. 11. 33. ** Isa. 21. 10.

13. Scoală-te *, fiica Sionului, și treeră! Căci îți fac un corn de fer și o copită de aramă, ca să sfărîmi** multe popoare, și† să închini Domnului†† prada lor, să închini Domnului întregului pămînt averile lor! * Isa. 41. 15, 16. Ier. 51. 33. ** Dan. 2. 44. † Isa. 18. 7; 23. 18; 60. 6, 9. †† Zah. 4. 14; 6. 5.

5 1. Acum, strînge-ți rîndurile în cetate, ceata Sionului, căci sîntem împresurați! Judecătorul lui Israel este lovit * cu nuiaua pe obraz!

* Plîn. 3. 30. Mat. 5. 39; 27. 30.

2. Și tu, Betleeme * Efrata, măcar că ești prea mic între** cetățile de căpetenie† ale lui Iuda, totuș din tine îmi va ieși Cel ce va stăpîni†† peste Israel, și a cărui obîrșie*† se suie pînă în vremuri străvechi, pînă în zilele veciniciei. *Mat. 2. 6. Ioan. 7. 42. **1 Sam. 23. 23. †Exod. 18. 25. †† Fac. 49. 10. Isa. 9. 6. *† Ps. 90. 2. Prov. 8. 22, 23. Ioan. 1. 1.

3. De aceea îi va lăsa, pînă la vremea cînd va naște cea care are să nască *, și rămășița** fraților Săi se va întoarce la copiii lui Israel.

* Cap. 4. 10. ** Cap. 4. 7.

4. El se va înfățișa, și va cîrmui * cu puterea Domnului, și cu măreția Numelui Domnului, Dumnezeului Său: vor locui liniștiți, căci El va fi proslăvit** pînă la marginile pămîntului. * Isa. 40. 11; 49. 10. Ezec. 34. 23. Cap. 7. 14. ** Ps. 72. 8. Isa. 52. 13. Zah. 9. 10. Luc. 1. 32.

5. El va fi pacea * noastră! Cînd va veni Asirianul în țara noastră, și va pătrunde în palatele noastre, vom ridica împotriva lui șapte păstori și opt căpetenii ale poporului.

* Ps. 72. 7. Isa. 9. 6. Zah. 9. 10. Luc. 2. 14. Efes. 2. 14.

6. Ei vor pustii țara Asiriei cu sabia, și țara lui * Nimrod cu sabia scoasă din teacă. Ne va izbăvi** astfel de Asirian, cînd va veni în țara noastră, și va pătrunde în ținutul nostru.

* Fac. 10. 8, 10, 11. ** Luc. 1. 71.

7. Rămășița * lui Iacov va fi în mijlocul multor popoare, ca o rouă** care vine dela Domnul, ca ploaia măruntă pe iarbă, care nu se bizuie pe nimeni, și nu atîrnă de copiii oamenilor.

* Vers. 3. ** Deut. 32. 2. Ps. 72. 6; 110. 3.

8. Rămășița lui Iacov va fi între neamuri, în mijlocul multor popoare, ca un leu între fiarele pădurii, ca un pui

de leu între turmele de oi: care, cînd trece, calcă în picioare şi sfîşie, şi nimeni nu poate scăpa pe altul.

9. Ţi se va ridica mîna peste protivnicii tăi, şi toţi vrăjmaşii tăi vor fi nimiciţi!

10. „In* ziua aceea, zice Domnul, îţi voi nimici cu desăvîrşire caii din mijlocul tău, şi-ţi voi sfărîma carăle;
*Zah. 9. 10.

11. voi nimici cu desăvîrşire cetăţile din ţara ta, şi-ţi voi surpa toate cetăţuile.

12. Voi nimici cu desăvîrşire descîntecele din mijlocul tău, şi nu vei mai avea vrăjitori*; *Isa. 2. 6.

13. voi nimici cu desăvîrşire* idolii tăi şi stîlpii tăi idoleşti din mijlocul tău, şi nu te vei mai închina** la lucrarea mînilor tale; *Zah. 13. 2. **Isa. 2. 8.

14. voi nimici cu desăvîrşire din mijlocul tău Astarteele tale, şi-ţi voi dărîma idolii.

15. Imi voi răzbuna* cu mînie, cu urgie, pe neamurile, cari n'au vrut s'asculte.“ *Ps. 149. 7. Vers. 8. 2 Tes. 1. 8.

Judecata Domnului cu poporul Său. Indurarea Domnului. Pricina.

6 1. Ascultaţi dar ce zice Domnul: „Scoală-te, judecă-te înaintea munţilor, şi dealurile să-ţi audă glasul!...

2. Ascultaţi*, munţi, pricina** Domnului, şi luaţi aminte, temelii tari ale pămîntului! Căci† Domnul are o judecată cu poporul Său, şi vrea să Se judece cu Israel. — *Deut. 32. 1. Ps. 50. 1, 4. Isa. 1. 2. **Osea 12. 2. †Isa. 1. 18; 5. 3, 4; 43. 26. Osea 4. 1.

3. „Poporul Meu, ce* ţi-am făcut şi cu ce te-am ostenit? Răspunde-Mi!
*Ier. 2. 5, 31.

4. Căci te-am* scos din ţara Egiptului, te-am izbăvit din casa robiei, şi am trimes înaintea ta pe Moise, Aaron şi Maria!
*Exod. 12. 51; 14. 30; 20. 2. Deut. 4. 20. Amos 2. 10.

5. Poporul Meu, adu-ţi aminte ce plănuia Balac* împăratul Moabului, şi ce i-a răspuns Balaam, fiul lui Beor, şi ce s'a întîmplat din Sitim** pînă la Ghilgal, ca să cunoşti binefacerile† Domnului!“ *Num. 22. 5; 23. 7; 24. 10, 11. Deut. 23. 4, 5. Ios. 24. 9, 10. Apoc. 2. 14. **Num. 25. 1; 33. 49. Ios. 4. 19; 5. 10. †Judc. 5. 11.

6. „Cu ce voi întîmpina pe Domnul, şi cu ce mă voi pleca înaintea Dumnezeului Celui Prea Inalt? Il voi întîmpina oare cu arderi de tot, cu viţei de un an?

7. Dar primeşte* Domnul oare mii de berbeci, sau zeci de mii de rîuri** de untdelemn? Să dau eu pentru fărădelegile mele pe întîiul meu născut†, rodul trupului meu pentru păcatul sufletului meu?“ — *Ps. 50. 9; 51. 16. Isa. 1. 11. **Iov 29. 6. †2 Reg. 16. 8; 21. 6; 23. 10. Ier. 7. 31; 19. 5. Ezec. 23. 37.

8. „Ţi s'a arătat*, omule, ce este bine, şi ce alta cere Domnul dela tine, decît să faci dreptate**, să iubeşti mila, şi să umbli smerit cu Dumnezeul tău?“ *Deut. 10. 12. 1 Sam. 15. 22. Osea 6. 6; 12. 6. **Fac. 18. 19. Isa. 1. 17.

9. Glasul Domnului strigă cetăţii, şi omul înţelept se teme de Numele Tău. Ascultaţi pedeapsa şi pe Celce o trimete!

10. Mai sînt în casa celui rău comori nelegiuite, şi blestemata* efă mică?
*Deut. 25. 13.—16. Prov. 11. 1; 20. 10, 23.

11. Pot socoti Eu curat pe celce are o cumpănă* nedreaptă şi greutăţi strîmbe în sac? *Osea 12. 7.

12. Pentrucă bogaţii lui sînt plini de sîlnicie, locuitorii lui spun minciuni, şi limba lor* este numai înşelătorie în gura lor, *Ier. 9. 3, 5, 6, 8.

13. de aceea, şi Eu te voi lovi* cu suferinţa, te voi pustii pentru păcatele tale. *Lev. 26. 16. Ps. 107. 17, 18.

14. Vei mînca* şi tot nu te vei sătura, ci foamea va rămînea în tine; ce vei lua dinaintea vrăjmaşului nu vei scăpa, căci ce vei scăpa, voi da pradă săbiei.
*Lev. 26. 26. Osea 4. 10.

15. Vei sămăna*, dar nu vei secera, vei stoarce măsline dar nu te vei unge cu untdelemnul lor, vei face must, dar nu vei bea vin!
*Deut. 28. 38, 39, 40. Amos 5. 11. Ţef. 1. 13. Hag. 1. 6.

16. Căci ei păzesc* toate orînduirile lui Omri**, şi lucrează întocmai cum a lucrat casa lui Ahab†, şi umblă după sfaturile lor, de aceea te voi face de pomină††, îţi voi face locuitorii de batjocură, şi veţi purta ocara*† poporului Meu. *1 Reg. 16. 25, 26. **Osea 5. 11. †1 Reg. 16. 30, etc.; 21. 25, 26. 2 Reg. 21. 3. ††1 Reg. 9. 8. Ier. 19. 8. *†Isa. 25. 8. Ier. 51. 51. Plin. 5. 1.

7 1. Vai de mine! Căci parcă sînt la strîngerea poamelor, şi la strîngerea bobiţelor* după culesul strugurilor: nu mai este niciun strugure de mîncare, nici cea dintîi smochină**, dorită de sufletul meu!
*Isa. 17. 6; 24. 13. **Isa. 28. 4. Osea 9. 10.

2. S'a dus omul de bine* din ţară, şi nu mai este niciun om cinstit prin-

tre oameni; toţi stau la pîndă ca să verse sînge, fiecare** întinde o cursă fratelui său. *Ps.12.1;14.1,3. Isa.57.1. **Hab.1.15.

3. Mînile lor sînt îndreptate să facă rău: cîrmuitorul* cere daruri, judecătorul** cere plată, cel mare îşi arată pe faţă ce doreşte cu lăcomie, şi astfel merg mînă'n mînă.
*Osea 4.18. **Isa.1.23. Cap.3.11.

4. Cel mai bun dintre ei este* ca un mărăcine, cel mai cinstit este mai rău decît un tufiş de spini. Ziua vestită de toţi proorocii Tăi, pedeapsa Ta se apropie! Atunci va fi uluiala lor.
*2 Sam.23.6,7. Ezec.2.6. Isa.55.13.

5. Nu crede* pe un prieten, nu te încrede în ruda cea mai de aproape; păzeşte-ţi uşa gurii de cea care îţi stă în braţe! *Ier.9.4.

6. Căci fiul* batjocoreşte pe tatăl, fata se scoală împotriva mamei ei, nora împotriva soacrei sale; vrăjmaşii omului sînt cei din casa lui! — *Ezec.22.7. Mat.10.21,35,36. Luc.12.53;21.16. 2 Tim.3.2,3.

7. Eu însă voi privi* spre Domnul, îmi voi pune nădejdea în Dumnezeul mîntuirii mele, Dumnezeul meu mă va asculta. *Isa.8.17.

8. Nu te bucura* de mine, vrăjmaşă, căci chiar dacă am căzut**, mă voi scula iarăş, chiar dacă stau în întunerec, totuş Domnul† este Lumina mea!
*Prov.24.17. Plîn.4.21. **Ps.37.24. Prov.24.16. †Ps.27.1.

9. Voi suferi* mînia Domnului, căci am păcătuit împotriva Lui, — pînă ce El îmi va apăra pricina şi-mi va face dreptate; El mă va scoate la lumină**, şi voi privi dreptatea Lui.
*Plîn.3.39. **Ps.37.6.

10. Cînd va vedea vrăjmaşa mea lucrul acesta, va fi acoperită de ruşine*, ea, care-mi zicea: „Unde** este Domnul, Dumnezeul tău?“ Ochii mei† îşi vor vedea dorinţa împlinită faţă de ea. Atunci ea va fi călcată în picioare ca noroiul†† de pe uliţă. *Ps.35.26. **Ps.42.3,10;79.10;115.2. Ioel 2.17. †Cap.4.11. ††2 Sam.22.43. Zah.10.5.

11. In ziua*, cînd îţi vor zidi iarăş zidurile, în ziua** aceea ţi se vor lărgi hotarele. *Amos 9.11, etc. **Isa.11.16; 19.23, etc. 27.13. Osea 11.11.

12. In ziua aceea, vor veni la tine, din Asiria pînă în Egipt, din Egipt pînă la rîul, dela o mare la alta, şi dela un munte la altul.

13. Dar mai întîi ţara va fi pustiită din pricina locuitorilor ei, în urma faptelor lor* rele. *Ier.21.14. Cap.3.12.

14. Paşte-Ţi poporul cu toiagul Tău, paşte turma moştenirii Tale, care locuieşte singură în pădurea* din mijlocul Carmelului; ca să pască pe Basan şi în Galaad, ca în zilele de altă dată.“ — *Isa.37.24.

15. „Iţi voi arăta lucruri minunate, — zice Domnul, ca în ziua* cînd ai ieşit din ţara Egiptului.“ — *Ps.68.22;78.12.

16. Neamurile vor vedea* lucrul acesta, şi se vor ruşina, cu toată puterea lor; vor pune mîna** la gură, şi îşi vor astupa urechile.
*Isa.26.11. **Iov 21.5;29.9.

17. Vor linge pulberea*, ca şarpele; vor ieşi tremurînd** ca tîrîtoarele pămîntului, afară din cetăţuile lor, vor veni† pline de frică înaintea Domnului, Dumnezeului nostru, şi se vor teme de Tine. *Ps.72.9. Isa.49.23. **Ps.18.45. †Ier.33.9.

18. Care* Dumnezeu este ca Tine, care ierţi** nelegiuirea, şi treci† cu vederea păcatele rămăşiţei moştenirii Tale? El nu-Şi ţine†† mînia pe vecie, ci îi place îndurarea! *Exod.15.11. **Exod.34.6,7. Ier.50.20. †Cap.4.7;5.8,7,8. ††Ps.103.9. Isa.57.16. Ier.3.5.

19. El va avea iarăş milă de noi, va călca în picioare nelegiuirile noastre, şi vei arunca în fundul mării toate păcatele lor.

20. Vei da* cu credincioşie lui Iacov, şi vei ţinea cu îndurare faţă de Avraam, ce ai jurat** părinţilor noştri în zilele de odinioară.“
*Luc.1.72,73. **Ps.105.9,10.

NAUM SAU NAHUM

(Numeri 10. 35. Ps. 68. Isaia 10. 5, etc.; 33. 1—5; 29. 5, 8. Ţefania 2. 13.)

1 1. Proorocie despre* Ninive. Cartea proorociei lui Naum, din Elcoş.
*Ţef.2.13.

2. Domnul este un Dumnezeu gelos* şi răzbunător**; Domnul Se răzbună şi este plin de mînie; Domnul Se răzbună pe protivnicii Lui, şi ţine mînie pe vrăjmaşii Lui. *Exod.20.5;34.14. Deut.4.24. Ios.24.19. **Deut.32.35. Ps.94.1. Isa.59.18.

3. Domnul este îndelung răbdător*, dar de o mare** tărie; şi nu lasă nepedepsit pe cel rău. Domnul umblă†

în furtună şi în vîrtej, şi norii sînt praful picioarelor Lui. *Exod. 34. 6, 7. Neem. 9. 17. Ps. 103. 8. Iona 4. 2. **Iov 9. 4. †Ps. 118. 7, etc.; 97. 2. Hab. 3. 5, 11, 12.

4. El mustră* marea şi o usucă, face să sece toate rîurile; Basanul** şi Carmelul tînjesc, şi floarea Libanului se vestejeşte.
*Ps. 106. 9. Isa. 50. 2. Mat. 8. 26. **Isa. 33. 9.

5. Se clatină* munţii înaintea Lui, şi dealurile** se topesc; se cutremură pămîntul† înaintea Lui, lumea şi toţi locuitorii ei.
*Ps. 68. 8. **Judc. 5. 5. Ps. 97. 5. Mic. 1. 4. †2 Pet. 3. 10.

6. Cine poate sta înaintea urgiei* Lui? Şi cine poate ţinea piept mîniei Lui aprinse? Urgia Lui se varsă** ca focul, şi se prăbuşesc stîncile înaintea Lui. *Mal. 3. 2. **Apoc. 16. 1.

7. Domnul este bun*, El este un loc de scăpare în ziua necazului; şi cunoaşte** pe cei ce se încred în El.
*1 Cron. 16. 34. Ps. 100. 5. Ier. 33. 11. Plîn. 3. 25. **Ps. 1. 6. 2 Tim. 2. 19.

8. Dar* cu nişte valuri ce se varsă peste mal, va nimici cetatea Ninive, şi va urmări pe vrăjmaşii Lui pînă în întunerec. *Dan. 9. 26; 11. 10, 22, 40.

9. Ce planuri* faceţi voi împotriva Domnului? El le** zădărniceşte! Nenorocirea nu va veni de două ori.
*Ps. 2. 1. **1 Sam. 3. 12.

10. Căci vor fi ca nişte mănunchiuri de spini* încîlciţi, şi tocmai cînd vor fi beţi** de vinul lor, vor fi mistuiţi† de foc, ca o mirişte de tot uscată.
*2 Sam. 23. 6, 7. **Cap. 3. 11. †Mal. 4. 1.

11. Din tine, Ninive, a ieşit cel ce urzea* rele împotriva Domnului, celce făcea planuri răutăcioase. *2 Reg. 19. 22, 23.

12. Aşa vorbeşte Domnul: „Oricît de mulţi şi puternici vor fi, toţi vor fi seceraţi* şi vor pieri**. Chiar dacă te-am întristat, Ierusalime, nu te voi mai întrista...
*2 Reg. 19. 35, 37. **Isa. 8. 8. Dan. 11. 10.

13. Ci îi voi sfărîma* jugul acum de pe tine, şi-ţi voi rupe legăturile...“
*Ier. 2. 20; 30. 8.

14. Iată ce a poruncit însă Domnul împotriva ta, Asur: „Nu vei mai avea urmaşi cari să-ţi poarte numele; voi ridica din casa dumnezeului tău chipurile cioplite sau turnate; îţi voi pregăti* mormîntul, căci te-ai aflat prea uşor.“ *2 Reg. 19. 37.

15. Iată* pe munţi picioarele solului care vesteşte pacea! Prăznuieşte-ţi sărbătorile, Iudo, împlineşte-ţi juruinţele! Căci cel rău** nu va mai trece prin mijlocul tău, este† nimicit cu desăvîrşire...
*Isa. 52. 7. Rom. 10. 15. **Vers. 11, 12. †Vers. 14.

2 1. Nimicitorul* porneşte împotriva ta, Ninive; păzeşte** cetăţuia! Ia seama la drum! Întăreşte-ţi coapsele! Adună-ţi toată puterea!...
*Ier. 50. 23. **Ier. 51. 11, 12. Cap. 3. 14.

2. Căci* Domnul aşează iarăş slava lui Iacov şi o face iarăş ca slava de odinioară a lui Israel, pentru că i-au jăfuit** jăfuitorii şi le-au stricat butucii de vie...
*Isa. 10. 12. Ier. 25. 29. **Ps. 80. 12. Osea 10. 1.

3. Scuturile vitejilor săi* sînt roşi, războinicii sînt îmbrăcaţi cu purpură; fulgeră carăle de focul oţelului în ziua sorocită pregătirii de luptă, şi sulităle se învîrtesc. *Isa. 63. 2, 3.

4. Duruiesc carăle pe uliţe, se năpustesc unele peste altele în pieţe; parcă sînt nişte făclii la vedere, şi aleargă ca fulgerele...

5. El, împăratul Ninivei, cheamă pe oamenii lui cei viteji, dar ei se poticnesc în mersul lor; aleargă spre ziduri, şi se gătesc de apărare...

6. Porţile dela rîuri sînt deschise, şi palatul se prăbuşeşte!...

7. S'a isprăvit cu ea: este desgolită, este luată; slujnicele ei se vaită ca nişte* turturele, şi se bat în piept.
*Isa. 38. 14; 59. 11.

8. Ninive era odinioară ca un iaz plin de apă... Dar iată-i că fug!... „Staţi! Staţi! Opriţi-vă!... Dar nici unul nu se întoarce...“

9. Jăfuiţi argintul! Jăfuiţi aurul! Acolo sînt comori nesfîrşite, tot felul de bogăţii de lucruri scumpe!

10. Este jăfuită, pustiită, şi stoarsă de tot! Inima* îi e mîhnită, îi tremură genunchii**, toate coapsele† sufăr, şi toate feţele au†† îngălbenit.
*Isa. 13. 7, 8. **Dan. 5. 6. †Ier. 30. 6. ††Ioel. 2. 6.

11. Unde este acum culcuşul* acela de lei, păşunea aceea pentru puii de lei, pe unde umbla leul, leoaica şi puiul de leu, fără să-i turbure nimeni?
*Iov 4. 10, 11. Ezec. 19. 2—7.

12. Leul sfîşia cît îi trebuia pentru puii săi, zugruma pentru leoaicele sale; îşi umplea vizuinile de pradă, şi culcuşurile cu ce răpise.

13. „Iată* că am necaz pe tine, zice Domnul oştirilor; în fum îţi voi preface carăle de război, sabia va mi-

stui pe puii tăi de lei, îţi voi nimici prada din ţară, şi nu se va mai auzi glasul soliilor tăi**. *Ezec. 29. 3; 38. 3; 39. 1. Cap. 3. 5. **2 Reg. 18. 17, 19; 19. 9, 23.

3 1. Vai de cetatea* vărsătoare de sînge, plină de minciună, plină de sîlnicie, şi care nu încetează să se dedea la răpire!...*Ezec. 22. 3. 3; 24. 6. 9. Hab. 2. 12.

2. Auziţi pocnetul biciului, uruitul* roţilor, tropăitul cailor, şi durduitul carălor! *Ier. 47. 3.

3. Se aruncă năvalnici călăreţii, scînteiază sabia, fulgeră sulita ... O mulţime de răniţi!... Grămezi de trupuri moarte! ... Morţi fără număr! ... Cei vii se împiedecă de cei morţi!...

4. Din pricina multelor curvii ale curvei, plină de farmec, fermecătoare iscusită*, care vindea neamurile prin curviile ei şi popoarele prin vrăjitoriile ei. — *Isa. 47. 9, 12. Apoc. 18. 2, 3.

5. „Iată*, am necaz pe tine, zice Domnul oştirilor, îţi voi ridica poalele** peste cap, ca să-ţi vadă† neamurile goliciunea, şi împărăţiile, ruşinea. *Cap. 2. 13. **Isa 47. 2. 3. Ier. 13. 22, 26. Ezec. 26. 37. Mic. 1. 11. †Hab. 2. 16.

6. Voi asvîrli cu murdării peste tine, te voi înjosi*, şi te voi face de ocară**. *Mal. 2. 9. **Evr. 10. 33.

7. Toţi cei ce te vor vedea* vor fugi de tine, şi vor zice: „Ninive este nimicită! Cine o va** plînge? Unde săţi caut mîngîietori? *Apoc. 18. 10. **Ier. 15. 5.

8. Eşti* tu mai bună de cît No-Amon**, cetatea care şedea între rîuri, înconjurată de ape, avînd ca zid de apărare marea, ca ziduri marea? *Amos 6. 2. **Ier. 46. 25, 26. Ezec. 30. 14—16.

9. Etiopia şi Egiptenii fără număr erau tăria ei, Put şi Libienii erau ajutoarele ei.

10. Şi totuş a trebuit să plece şi ea în surghiun, s'a dus în robie; şi pruncii ei* au fost zdrobiţi în toate colţurile** uliţelor; au aruncat sorţul† asupra fruntaşilor ei, şi toţi mai marii ei au fost aruncaţi în lanţuri. *Ps. 137. 9. Isa. 13. 16. Osea 13. 16. **Plîn. 2. 19. †Ioel 3. 3. Obad. 11.

11. Şi* tu te vei îmbăta, te vei ascunde; şi tu vei căuta un loc de adăpost împotriva vrăjmaşului! *Ier. 25. 17, 27. Cap. 1. 10.

12. Toate cetăţuile tale sînt nişte smochini* cu cele dintîi roade; cînd îi scuturi, smochinele cad în gura cui vrea să le mănînce. *Apoc. 6. 13.

13. Iată, poporul* tău este ca femeile în mijlocul tău; porţile ţării tale se deschid înaintea vrăjmaşilor tăi; focul îţi mistuie zăvoarele**! *Ier. 50. 37; 51. 30. **Ps. 147. 13. Ier. 51. 20.

14. Scoate-ţi apă pentru împresurare! Drege-ţi întăriturile*! Calcă pămîntul, frămîntă lutul, şi găteşte cuptorul de cărămidă! *Cap. 2. 1.

15. Acolo te va mînca focul, te va nimici sabia cu desăvîrşire, te va mistui ca nişte* lăcuste, căci te-ai înmulţit ca forfăcarul, te-ai îngrămădit ca lăcustele! *Ioel 1. 4.

16. Negustorii tăi sînt mai mulţi de cît stelele cerului, s'au îngrămădit ca puii de lăcustă cari îşi întind aripile şi sboară.

17. Voivozii tăi* sînt ca lăcustele, mai marii tăi ca o ceată de lăcuste, cari tăbărăsc în dumbrăvi pe răcoarea zilei: cînd răsare soarele, sboară, şi nu se mai cunoaşte locul unde erau. *Apoc. 9. 7.

18. In timp ce păstorii* tăi dorm, împărate** al Asiriei, şi vitejii tăi se odihnesc, poporul tău este risipit† pe munţi, şi nimeni nu-l mai strînge. *Exod. 15. 16. Ps. 76. 6. **Ier. 50, 18. Ezec. 31. 3, etc. †1 Reg. 22. 17.

19. Rana ta nu se alină prin nimic, rana* ta este fără leac! Toţi ceice** vor auzi de tine vor bate din palme, căci cine este acela, pe care să nu-l fi atins răutatea ta? *Mic. 1. 9. **Plîn. 2. 15. Ţef. 2. 15. Isa. 14. 8, etc.

HABACUC

SAU AVACUM

(Mica 4. 10; 7. 7—10. Luca 18. 7.)

1 1. Proorocia descoperită proorocului Habacuc.

2. Pînă cînd voi striga către Tine, Doamne, fără* s'asculţi? Pînă cînd mă voi tîngui Ţie, fără să dai ajutor? *Plîn. 3. 8.

3. Pentru ce mă laşi să văd nelegiuirea, şi Te uiţi la nedreptate? Asuprirea şi sîlnicia se fac supt ochii mei, se nasc certuri, şi se stîrneşte gîlceavă.

4. Deaceea legea este fără putere, şi dreptatea nu se vede, căci cel rău*

biruieşte pe cel neprihănit, de aceea se fac judecăţi nedrepte. —
*Iov 21.7. Ps.94.3, etc. Ier.12.1.

5. Aruncaţi-vă ochii* printre neamuri, şi priviţi, uimiţi-vă, şi îngroziţi-vă! Căci în zilele voastre voi face o lucrare, pe care n'aţi crede-o dacă v'ar povesti-o cineva! *Isa.29.14. Fapt.13.41.

6. Iată, voi ridica pe Haldei*, popor turbat şi iute, care străbate întinderi mari de ţări, ca să pună mîna pe locuinţe cari nu sînt ale lui.
*Deut.28.49, 50. Ier.5.16.

7. El este grozav şi înfricoşat; numai din el însuş îi iese dreptul şi mărirea lui.

8. Caii lui sînt mai iuţi decît leoparzii, mai sprinteni decît lupii de seară*, şi călăreţii lui înaintează în galop de departe, sboară** ca vulturul care se repede asupra prăzii.
*Ier.5.6. Ţef.3.3. **Ier.4.13.

9. Tot poporul acesta vine numai ca să jăfuiască; privirile lui lacome caută înainte, şi strînge prinşi de război ca nisipul.

10. Işi bate joc de împăraţi, şi voivozii sînt o nimica pentru el, rîde de toate întăriturile, căci grămădeşte pămînt, şi le ia.

11. Apoi aprinderea i se îndoieşte, întrece măsura şi se face vinovat, căci puterea* lui o ia ca dumnezeu al lui!
*Dan.5.4.

12. Doamne, nu eşti Tu* din vecinicie, Dumnezeul meu, Sfîntul meu? Nu vom muri! Doamne, Tu ai ridicat pe poporul acesta ca să-Ţi împlineşti judecăţile Tale**; Tu, Stînca mea, l-ai ridicat ca să dai prin el pedepsele Tale! *Ps.90.2; 93.2. Plîn.5.19. **2 Reg.19.25. Ps.17.13. Isa.10.5, 6, 7. Ezec.30.25.

13. Ochii Tăi sînt aşa de curaţi* că nu pot să vadă răul, şi nu poţi să priveşti nelegiuirea! Cum** ai putea privi Tu pe cei mişei, şi să taci, cînd cel rău mănîncă pe cel mai neprihănit decît el? *Ps.5.5. **Ier.12.1.

14. Vei face Tu omului ca peştilor mării, ca tîrîtoarei, care n'are stăpîn?

15. El îi scoate* pe toţi cu undiţa, îi trage în mreaja sa, îi strînge în năvodul său. Deaceea se bucură şi se veseleşte. *Ier.16.16. Amos 4.2.

16. De aceea aduce jertfe* mrejei sale, aduce tămîie năvodului său; căci lor le datoreşte partea lui cea grasă şi bucatele lui gustoase!
*Deut.8.17. Isa.10.13; 37.24, 25.

17. Pentru aceasta îşi va goli el într'una mreaja, şi va înjunghia fără milă pe neamuri?

2 1. M'am dus la locul meu de strajă, şi stam pe turn ca să veghez* şi să văd** ce are să-mi spună Domnul, şi ce-mi va răspunde la plîngerea mea. *Isa.21.8, 11. **Ps.85.8.

2. Domnul mi-a răspuns, şi a zis: „Scrie* proorocia, şi sapă-o pe table, ca să se poată citi uşor! *Isa.8.1; 30.8.

3. Căci este o proorocie, a cărei vreme este hotărîtă*, se apropie de împlinire, şi nu va minţi; dacă zăboveşte, aşteaptă-o, căci va veni şi se va împlini negreşit**.
*Dan.10.14; 11.27, 35. **Evr.10.37.

4. Iată, i s'a îngîmfat sufletul, nu este fără prihană în el; dar cel neprihănit* va trăi prin credinţa lui.
*Ioan 3.36. Rom.1.17. Gal.3.11. Evr.10.38.

5. Ca şi cel beat şi semeţ, cel mîndru nu stă liniştit; ci îşi lărgeşte gura ca locuinţa morţilor*, este nesăţios ca moartea aşa că pe toate neamurile vrea să le strîngă la el, şi toate popoarele le trage la el. *Prov.27.20; 30.16.

6. Nu va fi el de bajocura tuturor acestora, de rîs şi de* pomină? Se va zice: „Vai de cel ce adună ce nu este al lui! Pînă cînd se va împovăra cu datorii? *Mic.2.4.

7. Nu se vor ridica deodată ceice te-au împrumutat? Nu se vor trezi asupritorii tăi, şi vei ajunge prada lor?

8. Fiindcă* ai jăfuit multe neamuri, toată rămăşiţa popoarelor te va jăfui, din pricina vărsării sîngelui** oamenilor, din pricina sîlniciilor făcute în ţară împotriva cetăţii şi împotriva tuturor locuitorilor ei.“ *Isa.33.1. **Vers.17.

9. Vai de cel ce strînge cîştiguri* nelegiuite pentru casa lui, ca să-şi aşeze apoi cuibul** într'un loc înalt, şi să scape din mîna nenorocirii!
*Ier.22.13. **Ier.49.16. Obad.4.

10. Ruşinea casei tale ţi-ai croit, nimicind o mulţime de popoare, şi împotriva ta însuţi ai păcătuit.

11. Căci piatra din mijlocul zidului strigă, şi lemnul care leagă grinda îi răspunde.

12. Vai de cel ce zideşte o cetate cu sînge*, care întemeiază o cetate cu nelegiuire!
*Ier.22.13. Ezec.24.9. Mic.3.10. Nah.3.1.

13. Iată, cînd Domnul oştirilor a hotărît lucrul acesta, popoarele se ostenesc* pentru foc, şi neamurile se trudesc degeaba. *Ier. 51. 58.

14. Căci pămîntul va fi plin de cunoştinţa slavei* Domnului, ca fundul mării de apele cari-l acopăr. *Isa. 11. 9.

15. Vai de cel ce dă aproapelui său să bea, vai de tine care îi torni* băutură spumoasă şi-l ameţeşti, ca să-i vezi goliciunea**! *Osea 7. 5. **Fac. 9. 22.

16. Te vei sătura de ruşine în loc de slavă; bea* şi tu, şi desveleşte-te! Iţi va veni şi ţie rîndul să iei paharul din dreapta Domnului, şi va veni ruşinea peste slava ta. *Ier. 25. 26, 27; 51. 57.

17. Căci silniciile făcute împotriva Libanului vor cădea asupra ta, şi pustiirile fiarelor te vor îngrozi, pentru vărsarea sîngelui* oamenilor, şi silniciile făcute în ţară, împotriva cetăţii şi împotriva tuturor locuitorilor ei. *Vers. 8.

18. La ce ar putea folosi* un chip cioplit, pe care-l cioplеşte lucrătorul? La ce ar putea folosi un chip turnat, care** învaţă pe oameni minciuni, pentru ca lucrătorul care l-a făcut să-şi pună încrederea în el, pe cînd el făureşte numai nişte idoli muţi†? *Isa. 44. 9, 10; 46. 2. **Ier. 10. 8, 14. Zah. 10. 2. †Ps. 115. 5. 1 Cor. 12. 2.

19. Vai de celce zice lemnului: „Scoală-te", şi unei pietre mute: „Trezeşte-te"! Poate ea să dea învăţătură? Iată că este împodobită cu aur şi argint, dar în ea nu este un duh* care s'o însufleţească. *Ps. 135. 17.

20. Domnul* însă este în Templul Lui cel sfînt. Tot pămîntul să tacă** înaintea Lui! *Ps. 11. 4. **Ţef. 1. 7. Zah. 2. 13.

3 1. Rugăciunea proorocului Habacuc. (De cîntat în felul cîntecelor* de jale.) *Ps. 7, titlu.

2. Cînd am auzit, Doamne, ce ai vestit, m'am îngrozit. Insufleţeşte-Ţi* lucrarea în cursul anilor, Doamne! Fă-Te cunoscut în trecerea anilor! Dar, în mînia Ta, adu-Ţi aminte de îndurările Tale! *Ps. 85. 6.

3. Dumnezeu vine din Teman, şi Cel Sfînt* vine din muntele Paran... — (Oprire.) — Măreţia Lui acopere cerurile, şi slava Lui umple pămîntul. *Deut. 33. 2. Judc. 5. 4. Ps. 68. 7.

4. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui, din mîna Lui pornesc raze, şi acolo este ascunsă tăria Lui.

5. Inaintea Lui merge* ciuma, şi molima** calcă pe urmele lui. *Nah. 1. 3. **Ps. 18 8.

6. Se opreşte, şi măsoară pămîntul cu ochiul; priveşte, şi face pe neamuri să tremure; munţii* cei vecinici** se sfărîmă, dealurile cele vechi se pleacă; El umblă pe cărări vecinice. *Nah. 1. 5. **Fac. 49. 26.

7. Văd corturile Etiopiei, pline de groază, şi se cutremură colibele din ţara Madianului.

8. S'a mîniat oare Domnul pe rîuri? Impotriva rîurilor se aprinde mînia Ta, sau împotriva mării se varsă urgia Ta, de ai încălecat* pe caii Tăi, şi Te-ai suit în carul Tău de biruinţă? *Deut. 33. 26, 27. Ps. 68. 4; 104. 3. Vers. 15.

9. Arcul Tău este desvelit; blestemele sînt săgeţile Cuvîntului Tău... — (Oprire.) — Tu despici pămîntul ca să dai drumul* rîurilor. *Ps. 78. 15, 16; 105. 41.

10. La vederea Ta, se cutremură* munţii; se năpustesc rîuri de apă; adîncul îşi ridică glasul, şi îşi înalţă valurile în sus**. *Exod. 19. 16, 18. Judc. 5. 4, 5. Ps. 68. 8; 77. 18; 114. 4. **Exod. 14. 22. Ios. 3. 16.

11. Soarele* şi luna se opresc în locuinţa lor, de lumina săgeţilor** Tale cari pornesc, de strălucirea suliţei Tale care luceşte. *Ios. 10. 12, 13. **Ios. 10. 11. Ps. 18. 14; 77. 17, 18.

12. Tu cutreieri pămîntul în urgia Ta, zdrobeşti neamurile în mînia Ta*. *Ier. 51. 33. Amos 1. 3. Mic. 4. 13.

13. Ieşi ca să izbăveşti pe poporul Tău, să izbăveşti pe unsul Tău; sfărîmi* acoperişul casei celui rău, o nimiceşti din temelii pînă în vîrf. — (Oprire.) — *Ios. 10. 24; 11. 8, 12. Ps. 68. 21.

14. Străpungi cu săgeţile Tale capul căpeteniilor lui, cari se năpustesc peste mine ca furtuna, să mă pună pe fugă, scoţînd strigăte de bucurie, ca şi cum ar fi şi mîncat pe cel nenorocit în culcuş.

15. Cu caii Tăi mergi* pe mare, pe spuma apelor mari. *Ps. 77. 19. Vers. 8.

16. Cînd am auzit... lucrul acesta, mi s'a cutremurat trupul*; la vestea aceasta, mi se înfioară buzele, îmi intră putrezirea în oase, şi-mi tremură genunchii. Căci aş putea oare aştepta în tăcere ziua necazului, ziua cînd asupritorul va merge împotriva poporului? *Ps. 119. 120. Ier. 23. 9.

17. Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, viţa nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi, şi cîmpiile nu vor

da hrană, oile vor pieri din staule, şi nu vor mai fi boi în grajduri,

18. eu * tot mă voi bucura ** în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeul mîntuirii mele! *Iov 13.15. **Isa.41.16; 61.10.

19. Domnul Dumnezeu este tăria * mea; El îmi face picioarele ca ale cerbilor **, şi mă face să merg pe înălţimile mele†. — Către mai marele cîntăreţilor. De cîntat cu instrumente cu coarde.
*Ps.27.1. **2Sam.22.34. Ps.18.33. †Deut.32.13; 33.29.

ŢEFANIA

SAU SOFONIE

(Luca 19.41–44. Deuteronom 30.1–10. Habacuc 3.18.)

Ameninţări
împotriva lui Iuda şi Ierusalimului.

1 1. Cuvîntul Domnului, care a fost spus lui Ţefania, fiul lui Cuşi, fiul lui Ghedalia, fiul lui Amaria, fiul lui Ezechia, pe vremea lui Iosia, fiul lui Amon, împăratul lui Iuda.

2. „Voi nimici totul de pe faţa pămîntului, zice Domnul.“

3. „Voi * nimici oamenii şi vitele, păsările cerului şi peştii mării, pietrele de poticnire **, şi pe cei răi împreună cu ele; voi nimici cu desăvîrşire pe oameni de pe faţa pămîntului, zice Domnul.“
* Osea 4.3. ** Ezec. 7.19; 14.3, 4, 7. Mat. 13.41

4. „Imi voi întinde mîna împotriva lui Iuda, şi împotriva tuturor locuitorilor Ierusalimului; voi nimici cu desăvîrşire din locul acesta rămăşiţele lui * Baal, numele slujitorilor săi ** şi preoţii împreună cu ei, *2Reg.23.4,5. **Osea 10.5.

5. pe ceice se închină * pe acoperişuri înaintea oştirii cerurilor, pe cei ce se închină ** jurînd † pe Domnul, dar cari jură şi pe împăratul lor Malcam ††,
*2Reg 23.12. Ier.19.13. **1Reg.18.21. 2Reg.17.33, 41. †Isa.48.1. Osea 4.15. ††Ios.23.7. 1Reg.11.33.

6. pe cei ce * s'au abătut dela Domnul, şi pe cei ce nu caută ** pe Domnul, nici nu întreabă de El.“
* Isa. 1.4. Ier. 2.13, 17; 15.6. ** Osea 7.7.

7. „Tăcere * înaintea Domnului Dumnezeu! Căci ** ziua Domnului este aproape, căci Domnul † a pregătit jertfa, Şi-a sfinţit oaspeţii. *Hab.2.20. Zah.2.13. **Isa.13.6. †Isa.34.6. Ier.46.10. Ezec.39.17. Apoc.19.17.

8. In ziua jertfei Domnului voi pedepsi pe voivozii * şi fiii împăratului, şi pe toţi cei ce poartă haine străine. * Ier. 39.6.

9. In ziua aceea, voi pedepsi şi pe toţi cei ce sar peste prag, pe cei ce umplu de silnicie şi de înşelăciune casa stăpînului lor.

10. In ziua aceea, zice Domnul, se vor auzi strigăte de jale la poarta peştilor *, urlete în cealaltă mahala a cetăţii, şi un mare prăpăd pe dealuri.
* 2 Cron. 33.14.

11. Văitaţi-vă locuitori din * Macteş. Căci toţi cei ce fac negoţ sînt nimiciţi, toţi cei încărcaţi cu argint sînt nimiciţi cu desăvîrşire. * Iac. 5.1.

12. In vremea aceea, voi scormoni Ierusalimul cu felinare, şi voi pedepsi pe toţi oamenii cari se bizuiesc pe drojdiile * lor, şi zic ** în inima lor: „Domnul nu va face nici bine nici rău!“ * Ier. 48.11. Amos 6.1. ** Ps. 94.7.

13. Averile lor vor fi de jaf, şi casele lor vor fi pustiite; vor zidi case şi nu * le vor locui, vor sădi vii, şi nu vor bea vin ** din ele.“
* Deut. 28.30, 39. Amos 5.11. ** Mic. 6.15.

14. Ziua cea mare a Domnului este aproape *, este aproape şi vine în graba mare! Da, este aproape ziua cea amarnică a Domnului, şi viteazul ţipă cu amar. * Ioel 2.1, 11.

15. Ziua * aceea este o zi de mînie, o zi de necaz şi de groază, o zi de pustiire şi nimicire, o zi de întunerec şi negură, o zi de nori şi de întunecime,
* Isa. 22.5. Ier. 30.7. Ioel 2.2, 11. Amos 5.18. Vers. 18.

16. o zi în care va răsuna trîmbiţa * şi strigătele de război împotriva cetăţilor întărite şi turnurilor înalte. *Ier.4.19.

17. Atunci voi pune pe oameni la strîmtoare, şi vor bîjbăi ca nişte orbi *, pentru că au păcătuit împotriva Domnului; de aceea le voi vărsa sîngele ** ca praful, şi carnea ca gunoiul† ! *Deut.28. 29. Isa. 59.10. ** Ps. 79.3. †Ps. 83.10. Ier. 9.22; 16.4.

18. Nici argintul *, nici aurul lor nu vor putea să-i izbăvească, în ziua mîniei Domnului; ci toată ţara va fi mistuită ** de focul geloziei Lui, căci va nimici deodată pe toţi † locuitorii ţării. *Prov.11.4. Ezec.7.19. ** Cap.3.8. †Vers.2.3

Ameninţări
împotriva popoarelor străine.

2 1. „Veniţi-vă* în fire şi cercetaţi-vă, neam fără ruşine, *Ioel 2. 16.
2. pînă nu se împlineşte hotărîrea — ca pleava* trece vremea — pînă nu vine peste voi mînia aprinsă** a Domnului, pînă nu vine peste voi ziua mîniei Domnului!
*Iov 21. 18. Ps. 1. 4. Isa. 17. 13. Osea 13. 3. **2 Reg. 23. 26.
3. Căutaţi* pe Domnul, toţi cei smeriţi** din ţară, cari împliniţi poruncile Lui! Căutaţi dreptatea, căutaţi smerenia! Poate că† veţi fi cruţaţi în ziua mîniei Domnului.“ *Ps. 105. 4. Amos 5. 6. **Ps. 76. 9. †Ioel 2. 14. Amos 5. 15. Iona 3. 9.
4. „Căci Gaza* va fi părăsită, Ascalonul va fi pustiit, poporul din Asdod va fi izgonit ziua namiaza** mare, şi Ecronul va fi smuls din rădăcini.
*Ier. 47. 4. 5. Ezec. 25. 15. Amos 1. 6, 7, 8. Zah. 9. 5, 6. **Ier. 6. 4; 15. 8.
5. Vai de locuitorii de pe malurile mării*, vai de neamul Cheretiţilor! Aşa a vorbit Domnul împotriva ta, Canaane**, ţara Filistenilor: „Te voi nimici şi nu vei mai avea locuitori!
*Ezec. 25. 16. **Ios. 13. 3.
6. Malurile mării vor ajunge izlazuri de păşunat, locuinţe pentru păstori, şi tîrle* de oi. *Isa. 17. 2. Vers. 14.
7. Malurile acestea vor fi pentru rămăşiţele* casei lui Iuda; acolo vor paşte; se vor odihni seara în casele Ascalonului; căci Domnul, Dumnezeul lor, nu-i va uita**, şi va aduce înapoi† pe prinşii lor de război.“ *Isa. 11. 11. Mic. 4. 7; 5. 7, 8. Hag. 1. 12; 2. 2. Vers. 9. **Exod. 4. 31. Luc. 1. 68. †Ps. 126. 1. Ier. 29. 14. Cap. 3. 20.
8. „Am auzit* ocările Moabului şi batjocurile** copiilor lui Amon, cînd defăimau pe poporul Meu, şi se ridicau† cu trufie împotriva hotarelor lor.
*Ier. 48. 27. Ezec. 25. 8. **Ezec. 25. 3, 6. †Ier. 49. 1.
9. De aceea, pe viaţa Mea, zice Domnul oştirilor, Dumnezeul lui Israel, că Moabul* va fi ca Sodoma, şi copiii lui Amon** ca Gomora: un loc acoperit† cu mărăcini, o groapă de sare, un pustiu vecinic; rămăşiţa†† poporului Meu îi va jăfui, rămăşiţa neamului Meu îi va stăpîni. *Isa. 15. Ier. 48. Ezec. 25. 9. Amos 2. 1. **Amos 1. 13. †Fac. 19. 25. Deut. 29. 23. Isa. 13. 19; 34. 13. Ier. 49. 18; 50. 40. ††Vers. 7.
10. Lucrul acesta li se va întîmpla pentru mîndria* lor, pentru că au batjocorit şi au fost semeţi cu poporul Domnului oştirilor. *Isa. 16. 6. Ier. 48. 29.
11. Domnul va fi grozav împotriva lor, căci va nimici pe toţi dumnezeii pămîntului; şi fiecare se va închina* înaintea Lui în ţara lui, în toate ostroavele** neamurilor.“
*Mal. 1. 11. Ioan 4. 21. **Fac. 10. 5.
12. „Chiar şi voi, Etiopienilor*, veţi fi străpunşi cu sabia** Mea.
*Isa. 18. 1; 20. 4. Ier. 46. 9. Ezec. 30. 9. **Ps. 17. 13.
13. El Îşi va întinde mîna şi spre miazănoapte, va nimici Asiria*, şi va preface Ninive într'o pustietate, în tr'un pămînt fără apă ca pustia.
*Isa. 10. 12. Ezec. 31. 3. Nah. 1. 1; 2. 10; 3. 15, 18.
14. In mijlocul cetăţii se vor culca* turme de vite** de tot felul; pelicanul† şi ariciul vor rămînea noaptea pe coperişurile stîlpilor ei. La ferestre se vor auzi ţipetele lor, pustiirea va fi în prag, căci căptuşala†† de cedru va fi scoasă.
*Vers. 6. **Isa. 13. 21, 22. †Isa. 34. 11, 14. ††Ier. 22. 14.
15. Iată dar cetatea aceea veselă, care stătea* plină de încredere, şi** zicea în inima ei: „Eu şi niciuna afară de mine!“ Vai! Cum s'a prefăcut în pustiu şi în culcuş de fiare! Toţi cei ce trec pe lîngă ea fluieră† şi arată†† cu mîna!“ *Isa. 47. 8. **Apoc. 18. 7. †Iov. 27. 23. Plîn. 2. 15. Ezec. 27. 36. ††Nah. 3. 19.

Pedeapsa Ierusalimului. Făgăduinţe.

3 1. „Vai de cetatea îndărătnică şi spurcată, vai de cetatea plină de asuprire!
2. Ea n'ascultă* de nici un glas, nu** ţine seama de mustrare, nu se încrede în Domnul, nu se apropie de Dumnezeul său. *Ier. 22. 21. **Ier. 5. 3.
3. Căpeteniile* ei în mijlocul ei sînt nişte lei cari răcnesc; judecătorii ei sînt nişte lupi de seară** cari nu mai lasă nici un os pînă dimineaţa.
*Ezec. 22. 27. Mic. 3. 9, 10, 11. **Hab. 1. 8.
4. Proorocii ei sînt uşuratici* şi înşelători; preoţii ei pîngăresc lucrurile sfinte, calcă** Legea.
*Ier. 23. 11, 32. Plîn. 2. 14. Osea 9. 7. **Ezec. 22. 26.
5. Domnul* este fără prihană în mijlocul** ei. El nu face nici o nelegiuire; în fiecare dimineaţă El Îşi scoate la lumină judecăţile, fără să înceteze vreodată; dar cine este nelegiuit† nu ştie de ruşine!
*Deut. 32. 4. **Vers. 15, 17. Mic. 3. 11. †Ier. 3. 3; 6. 15; 8. 12.
6. Am nimicit neamuri, le-am dărîmat turnurile, le-am pustiit uliţele şi nu mai trece nimeni pe ele! Cetăţile lor sînt pustiite, nu mai au nici un om în ele, şi nimeni nu mai locuieşte în ele!

7. Ziceam*: „Dacă ai voi măcar să te temi de Mine, şi să ţii seama de mustrare! Nu ţi-ar fi nimicită locuinţa, şi n'ar veni peste tine toate pedepsele cu cari te-am ameninţat.“ Dar ei s'au grăbit să-şi** strice toate faptele.
*Ier. 8. 6. **Fac. 6. 12.

8. „De aceea aşteptaţi* numai, zice Domnul, pînă în ziua cînd Mă voi scula la pradă: căci am hotărît să strîng** neamurile, să adun împărăţiile, ca să-Mi vărs urgia peste ele, toată aprinderea mîniei Mele; căci toată ţara va fi mistuită† de focul geloziei Mele.“
*Ps. 27. 14; 37. 34. Prov. 20. 22. **Ioel 3. 2. †Cap. 1. 18.

9. „Atunci voi da popoarelor buze curate*, ca toţi să cheme Numele Domnului, ca să-l slujească într'un gînd.
*Isa. 19. 18.

10. Dincolo* de rîurile Etiopiei, Îmi vor aduce daruri de mîncare închinătorii Mei, obştea Mea cea risipită.
*Ps. 68. 31. Isa. 18. 1, 7; 60. 4, etc. Mal. 1. 11. Fapt. 8. 27.

11. In ziua aceea, nu vei mai avea nevoie să roşeşti de toate faptele tale prin cari ai păcătuit împotriva Mea; căci atunci voi scoate din mijlocul tău pe cei trufaşi*, şi nu te vei mai îngîmfa pe muntele Meu cel sfînt!
*Ier. 7. 4. Mic. 3. 11. Mat. 3. 9.

12. Voi lăsa în mijlocul tău un popor* smerit şi mic, care se va încrede în Numele Domnului.
*Isa. 14. 32. Zah. 11. 11. Mat. 5. 3. 1 Cor. 1. 27, 28. Iac. 2. 5.

13. Rămăşiţele* lui Israel nu** vor mai săvîrşi nelegiuire, nu vor mai spune minciuni†, şi nici în gura lor nu se va mai găsi o limbă înşelătoare. Ci vor paşte††, şi se vor odihni, şi nimeni nu-i va tulbura. *Mic. 4. 7. Cap. 2. 7. **Isa. 60. 21. †Isa. 63. 8. Apoc. 14. 5. ††Ezec. 34. 28. Mic. 4. 4; 7. 14.

14. Strigă* de bucurie, fiica Sionului! Strigă de veselie, Israele! Bucură-te şi saltă de veselie din toată inima ta, fiica Ierusalimului!
*Isa. 12. 6; 54. 1. Zah. 2. 10; 9. 9.

15. Domnul a abătut dela tine pedepsele tale, a îndepărtat pe vrăjmaşul tău; Domnul, Împăratul* lui Israel, este în** mijlocul tău; nu trebuie să te mai temi de nicio nenorocire!
*Ioan 1. 49. **Ezec. 48. 35. Vers. 5, 17. Apoc. 7. 15; 21. 3, 4.

16. In ziua aceea, se va zice* Ierusalimului: „Nu te teme de nimic! Sioane, să nu-ţi** slăbească mînile!
*Isa. 35. 3, 4. **Evr. 12. 12.

17. Domnul Dumnezeul tău este în mijlocul tău*, ca un viteaz care poate ajuta; se va bucura** de tine cu mare bucurie, va tăcea în dragostea Lui, şi nu va mai putea de veselie pentru tine. *Vers. 15. **Deut. 30. 9. Isa. 62. 5; 65. 19. Ier. 32. 41.

18. „Voi strînge pe cei întristaţi*, cari sînt departe de adunarea sfîntă, pe cei ieşiţi din sînul tău, asupra cărora acum apasă ocara. *Plîn. 2. 6.

19. Iată, în vremea aceea, voi lucra împotriva tuturor asupritorilor tăi; voi izbăvi pe cei şchiopi* şi voi strînge pe cei ce au fost izgoniţi, şi îi voi face o pricină de laudă şi de slavă în toate ţările unde sînt de ocară acum.
*Ezec. 34. 16. Mic. 4. 6, 7.

20. In vremea aceea, vă voi aduce* înapoi; în vremea aceea, vă voi strînge; căci vă voi face o pricină de slavă şi de laudă între toate popoarele pămîntului, cînd voi aduce înapoi pe prinşii voştri de război supt ochii voştri, zice Domnul.“ *Isa. 11. 12; 27. 12; 56. 8. Ezec. 28. 25; 34. 13; 37. 21. Amos 9. 14.

HAGAI

SAU AGHEU

(Matei 6. 33. Maleahi 3. 10.)

1 1. In anul* al doilea al împăratului Dariu, în ziua întîi a lunii a şasea, Cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai către Zorobabel**, fiul lui Şealtiel, dregătorul lui Iuda, şi către Iosua†, fiul lui Ioţadac††, marele preot, astfel: *Ezra 4. 24; 5. 1. Zah. 1. 1. **1 Cron. 3. 17, 19. Ezra 3. 2. Mat. 1. 12. Luc. 3. 27. †Ezra 3. 2; 5. 2. ††1 Cron. 6. 15.

2. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Poporul acesta zice: „N'a venit încă vremea pentru zidirea din nou a Casei Domnului!“

3. De aceea Cuvîntul Domnului le-a vorbit prin proorocul Hagai* astfel:
*Ezra 5. 1.

4. „Dar* pentru voi a venit oare vremea să locuiţi în case căptuşite cu tavan, cînd Casa aceasta este dărîmată?“ *2 Sam. 7. 2. Ps. 132. 3, etc.

5. Aşa vorbeşte acum Domnul oştiri-

lor: „Uitați-vă* cu băgare de seamă la căile voastre! *Plîn. 3. 40. Vers. 7.

6. Sămănați* mult, și strîngeți puțin, mîncați, și tot nu vă săturați, beți, și tot nu vă potoliți setea, vă îmbrăcați, și tot nu vă este cald; și cine cîștigă** o simbrie, o pune într'o pungă spartă! *Deut. 28. 38. Osea 4. 10. Mic. 6. 14, 15. Cap. 2. 16. **Zah. 8. 10.

7. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Uitați-vă cu băgare de seamă la căile voastre!

8. Suiți-vă pe munte, aduceți lemne, și ziditi Casa! Eu Mă voi bucura de lucrul acesta, și voi fi proslăvit, zice Domnul.“

9. „Vă așteptați* la mult, și iată că ați avut puțin; l-ați adus acasă, dar Eu l-am suflat**. Pentruce? zice Domnul oștirilor. Din pricina Casei Mele, care stă dărîmată, pe cînd fiecare din voi aleargă pentru casa lui.

*Cap. 2. 16. **Cap. 2. 17.

10. De aceea cerurile* nu v'au dat roua, și pămîntul nu și-a dat roadele.

*Lev. 26. 19. Deut. 28. 23. 1 Reg. 8. 35.

11. Am chemat* seceta peste țară, peste munți, peste grîu, peste must, peste untdelemn, peste tot ce poate aduce pămîntul, peste oameni și peste vite, și peste tot** lucrul mînilor voastre.“ *1 Reg. 17. 1. 2 Reg. 8. 1. **Cap. 2. 17.

12. Zorobabel*, fiul lui Șealtiel, Iosua, fiul lui Iotadac, marele preot, și toată rămășița poporului, au ascultat glasul Domnului, Dumnezeului lor, și cuvintele proorocului Hagai, fiindcă Domnul, Dumnezeul lor, îl trimesese. Și poporul s'a temut de Domnul.

*Ezra 5. 2.

13. Hagai, trimesul Domnului, a zis poporului, după porunca Domnului: „Eu sînt* cu voi, zice Domnul.“

*Mat. 28. 20. Rom. 8. 31.

14. Domnul* a trezit duhul lui Zorobabel, fiul lui Șealtiel, dregătorul** lui Iuda, și duhul lui Iosua, fiul lui Iotadac, marele preot, și duhul întregei rămășițe a poporului. Așa că ei au venit†, și s'au pus pe lucru în Casa Domnului oștirilor, Dumnezeul lor,

*2 Cron. 36. 22. Ezra 1. 1. **Cap. 2. 21. †Ezra 5. 2, 8.

15. în ziua a douăzeci și patra a lunii a șasea, în anul al doilea al împăratului Dariu.

Slava celui de al doilea Templu.

2 1. In a douăzeci și una zi a lunii a șaptea, Cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai, astfel:

2. „Vorbește lui Zorobabel, fiul lui Șealtiel, dregătorul lui Iuda, lui Iosua, fiul lui Iotadac, marele preot, și rămășiței poporului, și spune-le:

3. „Cine* a mai rămas între voi din ceice au văzut Casa aceasta în slava ei dintîi? Și cum o vedeți acum? Așa cum este, nu pare ea** ca o nimica în ochii voștri? *Ezra 3. 12. **Zah. 4. 10.

4. Acum fii tare*, Zorobabel! zice Domnul. Fii tare și tu, Iosua, fiul lui Iotadac, marele preot! Fii tare și tu, tot poporul din țară, zice Domnul, și lucrați! Căci Eu sînt cu voi, zice Domnul oștirilor. *Zah. 8. 9.

5. Eu rămîn* credincios legămîntului pe care l-am făcut cu voi, cînd ați ieșit din Egipt, și Duhul Meu** este în mijlocul vostru; nu vă temeți!

*Exod. 29. 45, 46. **Neem. 9. 20. Isa. 63. 11.

6. Căci așa vorbește Domnul oștirilor: „Incă* puțină vreme, și voi clătina încă odată** cerurile și pămîntul, marea și uscatul;

*Vers. 21. Evr. 12. 26. **Ioel 3. 16.

7. voi clătina toate neamurile; comorile* tuturor neamurilor vor veni, și voi umplea de slavă Casa aceasta, zice Domnul oștirilor.“ *Fac. 49. 10. Mal. 3. 1.

8. „Al Meu este argintul, și al Meu este aurul, zice Domnul oștirilor.“

9. „Slava acestei Case din urmă va fi mai mare* decît a celei dintîi, zice Domnul oștirilor; și în locul acesta voi da** pacea, zice Domnul oștirilor.“ *Ioan 1. 14. **Ps. 85. 8, 9. Luc. 2. 14. Efes. 2. 14.

Binecuvîntarea făgăduită.

10. In a douăzeci și patra zi a lunii a noua, în anul al doilea al lui Dariu, cuvîntul Domnului a vorbit prin proorocul Hagai, astfel:

11. „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Pune preoților următoarea întrebare* asupra Legii: *Lev. 10. 10, 11. Deut. 33. 10. Mal. 2. 7.

12. „Dacă poartă cineva în poala hainei sale carne sfințită, și atinge cu haina lui pîne, bucate ferte, vin, untdelemn, sau o mîncare oarecare, lucrurile acestea vor fi sfințite?“ Preoții au răspuns: „Nu!“

13. Și Hagai a zis: „Dacă se atinge cineva, spurcat prin atingerea de un trup mort*, de toate aceste lucruri, vor fi ele spurcate oare?“ Preoții au răspuns: „Vor fi spurcate.“ *Num. 19. 11.

14. Atunci Hagai, luînd iarăș cuvîntul, a zis: „Tot așa* este și poporul

acesta, tot aşa este şi neamul acesta înaintea Mea, zice Domnul, aşa sînt toate lucrările mînilor lor: ce-Mi aduc ei acolo ca jertfă, este spurcat!
*Tit. 1. 15.

15. Uitaţi-vă dar, cu băgare de seamă*, la celece s'au întîmplat pînă în ziua de azi, pînă să se fi pus piatră pe piatră la Templul Domnului!
*Cap. 1. 5.

16. Atunci, cînd veneau la o grămadă* de douăzeci de măsuri, nu erau în ea decît zece; cînd veneau la teasc să scoată cincizeci de măsuri, nu erau în el decît douăzeci! *Cap. 1. 6, 9. Zah. 8. 10.

17. V'am lovit* cu rugină în grîu şi cu tăciune, şi cu grindină; am lovit tot lucrul mînilor** voastre. Şi cu toate acestea†, tot nu v'aţi întors la Mine, zice Domnul." *Deut. 28. 22. 1 Reg. 8. 37. Amos 4. 9. Cap. 1. 9. ** Cap. 1. 11. † Ier. 5. 3. Amos 4, 6, 8, 9, 10, 11.

18. „Uitaţi-vă cu băgare de seamă, la cele ce s'au petrecut pînă în ziua de azi, pînă în a douăzeci şi patra zi a lunii a noua, din ziua* cînd a fost întemeiat Templul Domnului, uitaţi-vă cu băgare de seamă la ele. *Zah. 8. 9.

19. Mai* era sămînţă în grînare? Nici via, nici smochinul, nici rodiul, şi nici măslinul, n'au mai adus nimic. Dar din ziua aceasta, îmi voi da binecuvîntarea Mea. *Zah. 8. 12

Nimicirea vrăjmaşilor şi înălţarea lui Zorobabel.

20. Cuvîntul Domnului a vorbit a doua oară lui Hagai, în a douăzeci şi patra zi a lunii, astfel:

21. „Vorbeşte lui Zorobabel, dregătorul* lui Iuda, şi spune: „Voi** clătina cerurile şi pămîntul;
*Cap. 1. 14. ** Vers. 6, 7. Evr. 12. 26.

22. voi răsturna scaunul de domnie al împărăţiilor, voi nimici puterea împărăţiilor neamurilor, voi răsturna* şi carăle de război şi pe ceice se suie în ele; caii şi călăreţii lor vor fi** trîntiţi la pămînt, şi unul va peri ucis de sabia altuia.
*Dan. 2. 44. Mat. 24. 7. **Mic. 5. 10. Zah. 4. 6; 9. 10.

23. In ziua aceea, zice Domnul oştirilor, pe tine, Zorobabele, fiul lui Şealtiel, robul Meu, — zice Domnul, — te voi lua şi te voi păstra* ca pe o pecete; căci** Eu te-am ales, zice Domnul oştirilor."
*Cînt. 8. 6. Ier. 22. 24. ** Isa. 42. 1; 43. 10.

ZAHARIA

(1 Samuel 12. 22. Hagai 2. 5—9. Romani 11. 11, 26—29.)

Indemn la pocăinţă.

1 1. In luna a opta, în* anul al doilea al lui Dariu, Cuvîntul Domnului a vorbit proorocului Zaharia**, fiul lui Berechia, fiul lui Ido, astfel:
*Ezra 4. 24. Hag. 1. 1. ** Ezra 5. 1. Mat. 23. 35.

2. „Domnul S'a mîniat foarte tare pe părinţii voştri.

3. Spune-le dar: Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Intoarceţi-vă* la Mine, zice Domnul oştirilor: şi Mă voi întoarce şi Eu la voi, zice Domnul oştirilor."
*Ier. 25. 5; 35. 15. Mic. 7. 19. Mal. 3. 7. Luc. 15. 20. Iac. 4. 8.

4. Nu fiţi ca părinţii voştri, cărora le vorbeau* proorocii de mai înainte, zicînd: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Intoarceţi-vă** dela căile voastre cele rele, dela faptele voastre cele rele!" Dar n'au ascultat şi n'au luat aminte la Mine, zice Domnul." *2 Cron. 36. 15, 16. ** Isa. 31. 6. Ier. 3. 12; 18. 11. Ezec. 18. 30. Osea 14. 1.

5. „Unde sînt acum părinţii voştri? Şi puteau proorocii să trăiască vecinic?

6. Totuş cuvintele* Mele şi poruncile pe cari le dădusem slujitorilor Mei proorocii, ca să le vestească, n'au atins ele pe părinţii voştri? Şi atunci ei s'au întors, şi au zis: „Domnul oştirilor ne-a făcut cum** hotărîse să ne facă, după căile şi faptele noastre!"
*Isa. 55. 1. ** Plîn. 1. 18; 2. 17

Vedenii.

7. In a două zeci şi patra zi a lunii a unsprezecea, care este luna Şebat, în anul al doilea al lui Dariu, Cuvîntul Domnului a vorbit proorocului Zaharia, fiul lui Berechia, fiul lui Ido, astfel:

8. M'am uitat noaptea, şi iată că un om* era călare pe un cal roş, şi stătea între mirţi într'un umbrar; în urma lui erau nişte cai roşi**, murgi şi albi. *Ios. 5. 13. Apoc. 6. 4. ** Cap. 6. 2—7.

9. Am întrebat: „Ce înseamnă caii aceştia, domnul meu?" Şi îngerul care vorbea cu mine mi-a zis: „Iţi voi arăta ce înseamnă caii aceştia!

10. Omul care stătea între mirţi a

luat cuvîntul şi a zis: „Aceştia * sînt aceia pe cari i-a trimes Domnul să cutreiere pămîntul!“ *Evr. 1. 14.

11. Şi * ei au vorbit Ingerului Domnului, care stătea între mirţi, şi au zis: „Am cutreierat pămîntul, şi iată că tot pămîntul este în pace şi liniştit!“ *Ps. 103. 20, 21.

12. Atunci Ingerul Domnului a luat cuvîntul, şi a zis: „Doamne * al oştirilor, pînă cînd nu vei avea milă de Ierusalim şi de cetăţile lui Iuda, pe cari Te-ai mîniat în aceşti şapte zeci de ani **?“ *Ps. 102. 13. Apoc. 6. 10. **Ier. 25. 11, 12. Dan. 9. 2. Cap. 7. 5.

13. Domnul a răspuns cu vorbe bune *, cu vorbe de mîngîiere, îngerului care vorbea cu mine. *Ier. 29. 10.

14. Şi îngerul, care vorbea cu mine, mi-a zis: „Strigă, şi zi: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Sînt plin de o mare gelozie * pentru Ierusalim şi pentru Sion, *Ioel 2. 18. Cap. 8. 2.

15. şi sînt plin de o mare mînie împotriva neamurilor îngîmfate; căci Mă mîniasem numai puţin *, dar ele au ajutat spre nenorocire. *Isa. 47. 6.

16. Deaceea aşa vorbeşte Domnul: „Mă întorc * cu îndurarea către Ierusalim; Casa Mea va fi zidită iarăş în el, şi funia ** de măsurat se va întinde asupra Ierusalimului. *Isa. 12. 1; 54. 8. Cap. 2. 10. 8. 3. **Cap. 2. 1, 2.

17. Strigă din nou, şi zi: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Cetăţile Mele vor avea iarăş belşug de bunătăţi, Domnul va mîngîia iarăş Sionul *, va alege iarăş ** Ierusalimul.“ *Isa. 51. 3. **Isa. 14. 1. Cap. 2. 12; 3. 2.

18. Am ridicat ochii şi m'am uitat, şi iată că erau patru coarne!

19. Am întrebat îngerul, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă coarnele acestea?“ Şi el mi-a zis: „Acestea * sînt coarnele, cari au risipit pe Iuda, pe Israel şi Ierusalimul.“ *Ezra 4. 1, 4, 7; 5. 3.

20. Domnul mi-a arătat patru fierari.

21. Eu am întrebat: „Ce vor să facă aceştia?“ Şi el a zis: „Aceştia vin să sperie coarnele cari au risipit pe Iuda, de n'a mai putut ridica nimeni capul; ferarii aceştia au venit să sperie, şi să taie coarnele neamurilor cari au ridicat cornul * împotriva ţării lui Iuda, ca să-i risipească locuitorii.“ *Ps. 75. 4, 5.

2 1. Am ridicat ochii şi m'am uitat, şi iată că era un om * care ţinea în mînă o funie de măsurat. *Ezec. 40. 3.

2. L-am întrebat: „Unde te duci?“ Şi el mi-a zis: „Mă duc să măsor * Ierusalimul, ca să văd ce lăţime şi ce lungime are.“ *Apoc. 11. 1; 21. 15, 16.

3. Şi îngerul, care vorbea cu mine, a înaintat, şi un alt înger i-a ieşit înainte.

4. El i-a zis: „Aleargă de vorbeşte tînărului acestuia, şi spune-i: „Ierusalimul * va fi o cetate deschisă, din pricina mulţimii oamenilor şi vitelor cari vor fi în mijlocul lui; *Ier. 31. 27. Dzec. 36. 10, 11.

5. Eu Insumi — zice Domnul — voi fi un zid * de foc de jur împrejurul lui, şi voi fi slava ** lui în mijlocul lui!“ *Isa. 26. 1. Cap. 9. 8. **Isa. 60. 19. Apoc. 21. 23.

6. „Fugiţi *, fugiţi din ţara dela miază noapte! zice Domnul. Căci v'am împrăştiat ** în cele patru vînturi ale cerurilor, zice Domnul.“ *Isa. 48. 20; 52. 11. Ier. 1. 14; 50. 8. 51. 6, 45. **Deut. 28. 64. Ezec. 17. 21.

7. Scapă *, Sioane, tu care locuieşti la fiica Babilonului! *Apoc. 18. 4.

8. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „După slavă m'a trimes El la neamurile cari v'au jăfuit; căci celce se atinge * de voi se atinge de lumina ochilor Lui. *Deut. 32. 10. Ps. 17. 8. 2 Tes. 1. 6.

9. Iată *, Imi ridic mîna împotriva lor, — zice Domnul — şi ele vor fi prada celorce le erau supuşi, ca să ştiţi ** că Domnul oştirilor m'a trimes. *Isa. 11. 15; 19. 16. **Cap. 4. 9.

10. Strigă de veselie * şi bucură-te, fiica Sionului! Căci iată, Eu vin, şi ** voi locui în mijlocul tău, zice Domnul.“ *Isa. 12. 6; 54. 1. Tef. 3. 14. **Lev. 26. 12. Ezec. 37. 27. Cap. 8. 3. Ioan 1. 14. 2 Cor. 6. 16.

11. „Multe neamuri * se vor alipi de Domnul, în ziua aceea **, şi vor fi poporul † Meu. Eu voi locui în mijlocul tău, şi vei şti †† că Domnul oştirilor m'a trimes la tine. *Isa. 2. 2, 3; 49. 22; 60. 3, etc. Cap. 8. 22, 23. **Cap. 3. 10. †Exod. 12. 49. ††Ezec. 38. 33. Vers. 9.

12. Domnul va lua * în stăpînire pe Iuda, ca partea Lui de moştenire în pămîntul sfînt, şi va alege ** iarăş Ierusalimul. *Deut. 32. 9. **Cap. 1. 17.

13. Orice făptură să tacă * înaintea Domnului, căci El S'a şi sculat din locaşul Lui ** cel sfînt! *Hab. 2. 20. Tef. 1. 7. **Ps. 68. 5. Isa. 57. 5.

3 1. El (îngerul) mi-a arătat pe marele preot Iosua *, stînd în picioare înaintea Ingerului Domnului, şi pe Satana ** stînd la dreapta lui, ca să-l pîrască. *Hag. 1. 1. **Ps. 109. 6. Apoc. 12. 10.

2. Domnul a zis Satanei: „Domnul
să te mustre*, Satano! Domnul să te
mustre, El care a ales** Ierusalimul!
Nu este el, Iosua, un tăciune scos din
foc?“ *Iuda 9. **Cap. 1. 17. Rom. 8. 33.
Amos 4. 11. Rom. 11. 5. Iuda 23.

3. Dar Iosua era* îmbrăcat cu haine
murdare, şi totuş stătea în picioare
înaintea Ingerului. *Isa 64. 6.

4. Iar Ingerul, luînd cuvîntul, a zis
celor ce erau înaintea Lui: „Desbră-
caţi-l de hainele murdare de pe el!“
Apoi a zis lui Iosua: „Iată că înde-
părtez dela tine nelegiuirea, şi te îm-
brac* cu haine de sărbătoare!“
*Isa. 61. 10. Luc. 15. 22. Apoc 19. 8.

5. Eu am zis: „Să i se pună pe cap
o mitră* curată!“ Şi i-au pus o mitră
curată pe cap, şi l-au îmbrăcat în
haine, în timp ce Ingerul Domnului
stătea acolo. *Exod. 29. 6. Cap. 6. 11.

6. Ingerul Domnului a făcut lui Iosua
următoarea mărturisire:

7. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor:
„Dacă vei umbla pe căile Mele şi dacă
vei păzi* poruncile Mele, vei judeca
şi Casa Mea** şi vei priveghea asupra
curţilor Mele, şi te voi lăsa să intri
împreună cu ceice sînt aici†. *Lev. 8. 35.
1 Reg. 2. 3. Ezec. 44. 16. **Deut. 17. 9. Mal. 2. 7. †Cap. 4.
14; 6. 5.

8. Ascultă dar, Iosua, mare preot,
tu şi tovarăşii tăi de slujbă, cari stau
înaintea ta — căci aceştia sînt nişte
oameni cari vor sluji ca semne*. —
Iată, voi aduce pe Robul Meu**, O-
drasla†. *Ps. 71. 7. Isa. 8. 18; 20. 13. **Isa. 42. 1; 49.
3. 5; 52. 13; 53. 11. Ezec. 34. 23, 24. †Isa. 4. 2; 11. 1. Ier. 23.
5; 33. 15. Cap. 6. 12. Luc. 1. 78.

9. Căci iată că numai spre piatra
aceasta* pe care am pus-o înaintea
lui Iosua, sînt îndreptaţi şapte ochi**;
iată, Eu Insumi voi săpa ce trebuie
săpat pe ea, zice Domnul oştirilor;
şi într'o singură zi†, voi înlătura ne-
legiuirea ţării acesteia. *Ps. 118. 22. Isa. 28. 16.
**Cap. 4. 10. Apoc. 5. 6. †Ier. 31. 34; 50. 20. Mic. 7. 18, 19.
Cap. 13. 1.

10. In ziua aceea*, — zice Domnul
oştirilor, — vă veţi pofti unii pe alţii
supt viţă** şi supt smochin.“
*Cap. 2. 11. **1 Reg. 4. 25. Isa. 36. 1 Mic. 4. 4. 6.

4 1. Ingerul*, care vorbea cu mine,
s'a întors şi m'a trezit ca pe un**
om, pe care-l trezeşti din somnul lui.
*Cap. 2. 3. **Dan. 8. 18.

2. El m'a întrebat: „Ce vezi?“ Eu
am răspuns: „M'am uitat şi iată că
este un sfeşnic* cu totul de aur, şi
deasupra lui un vas cu untdelemn şi
pe el şapte** candele, cu şapte ţevi
pentru candelele cari sînt în vîrful
sfeşnicului.
*Exod. 25. 31. Apoc. 1. 12. **Exod. 25. 37. Apoc. 4. 5.

3. Şi lîngă el sînt doi măslini*, unul
la dreapta vasului, şi altul la stînga
lui. *Vers. 11, 12. Apoc. 11. 4.

4. Şi, luînd iarăş cuvîntul, am zis înge-
rului, care vorbea cu mine: „Ce înseam-
nă lucrurile acestea, domnul meu?“

5. Ingerul, care vorbea cu mine, mi-a
răspuns: „Nu ştii ce înseamnă aceste
lucruri?“ Eu am zis: „Nu, domnul
meu.“

6. Atunci el a luat din nou cuvîntul,
şi mi-a zis: „Acesta este cuvîntul
Domnului către Zorobabel, şi sună
astfel: „Lucrul acesta nu se va face
nici prin putere*, nici prin tărie, ci
prin Duhul Meu, — zice Domnul oşti-
rilor! — *Osea 1. 7.

7. Cine eşti tu, munte mare*, înain-
tea lui Zorobabel? Te vei preface în-
tr'un loc şes. El va pune piatra cea
mai însemnată** în vîrful Templului,
în mijlocul strigătelor† de: „Indu-
rare, îndurare cu ea!“
*Ier. 51. 25. Mat. 21. 21. **Ps. 118. 22. †Ezra 3. 11, 13.

8. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit ast-
fel:

9. „Mînile lui Zorobabel au înte-
meiat* Casa aceasta, şi tot mînile lui
o vor şi isprăvi**; şi veţi† şti că
Domnul†† oştirilor m'a trimes la voi.
*Ezra 3. 10. **Ezra 6. 15. †Cap. 2. 9, 11; 6. 15. ††Isa. 48.
16. Cap. 2. 8.

10. Căci cine dispreţuieşte ziua înce-
puturilor slabe*? Aceşti şapte vor pri-
vi cu bucurie cumpăna în mîna lui Zo-
robabel. Aceşti şapte sînt ochii** Dom-
nului, cari cutreieră tot pămîntul.“
*Hag. 2. 3. **2 Cron. 16. 9. Prov. 15. 3. Cap. 3. 9.

11. Eu am luat cuvîntul, şi i-am zis:
„Ce însemnează aceşti doi măslini, la
dreapta sfeşnicului şi la stînga lui?“

12. Am luat a doua oară cuvîntul, şi
i-am zis: „Ce înseamnă cele două ra-
muri* de măslin, cari sînt lîngă cele
două ţevi de aur, prin cari curge ule-
iul auriu din el?“ *Vers. 3.

13. El mi-a răspuns: „Nu ştii ce în-
seamnă?“ Eu am zis: „Nu, domnul
meu.“ Şi el a zis:

14. „Aceştia sînt cei doi unşi*, cari
stau** înaintea Domnului† întregului
pămînt.“ *Apoc. 11. 4. **Cap. 3. 7. Luc. 1. 19.
†Ios. 3. 11, 13. Cap. 6. 5.

5 1. Am ridicat din nou ochii, şi m'am uitat, şi iată că era un sul * de carte, care sbura. *Ezec. 2. 9.

2. El m'a întrebat: „Ce vezi?" Eu am răspuns: „Văd un sul de carte sburînd; are o lungime de douăzeci de coţi, şi o lăţime de zece coţi."

3. Şi el mi-a zis: „Acesta este blestemul * care este peste toată ţara; căci, după cum este scris pe el, orice hoţ, şi oricine jură strîmb va fi nimicit cu desăvîrşire de aici. *Mal. 4. 6.

4. Il trimet — zice Domnul oştirilor, — ca să intre în casa hoţului şi a celui ce jură strîmb * în Numele Meu, ca să rămînă în casa aceea, şi s'o mistuie ** împreună cu lemnele şi pietrele ei."
*Lev. 19. 12. Cap. 8. 17. Mal. 3. 5. **Lev. 14. 45.

5. Ingerul, care vorbea cu mine, a înaintat, şi mi-a zis: „Ridică ochii, şi priveşte ce iese de acolo."

6. Eu am răspuns: „Ce este aceasta?" Şi el a zis: „Iese efa." Şi a adăugat: „Aceasta este nelegiuirea lor în toată ţara.

7. Şi iată că se ridica un talant de plumb, şi în mijlocul efei, şedea o femeie.

8. El a zis: „Aceasta este nelegiuirea!" Şi i-a dat brînci în efă, şi a aruncat bucata de plumb peste gura efei.

9. Am ridicat ochii şi m'am uitat, şi iată că s'au arătat două femei. In aripile lor sufla vîntul: ele aveau aripi ca ale cocostîrcului. Au ridicat efa între pămînt şi cer.

10. Atunci am întrebat pe îngerul, care vorbea cu mine: „Unde duc ele efa?"

11. El mi-a răspuns: „Se duc să-i * zidească o casă în ţara ** Şinear, ca să fie aşezată acolo şi să rămînă pe locul ei." *Ier. 29. 5, 28. **Fac. 10. 10.

6 1. Am ridicat din nou ochii şi m'am uitat, şi iată că patru cară ieşeau dintre doi munţi; şi munţii erau de aramă.

2. La carul dintîi erau nişte cai roşi *, la al doilea car cai ** negri,
*Cap. 1. 8. Apoc. 6. 4. **Apoc. 6. 2.

3. la al treilea car cai albi *, şi la al patrulea car cai bălţaţi şi roşi. *Apoc. 6. 5.

4. Am luat cuvîntul, şi am zis * îngerului, care vorbea cu mine: „Ce înseamnă aceştia, domnul meu?" *Cap. 5. 10.

5. Ingerul mi-a răspuns: „Aceştia * sînt cele patru vînturi ale cerurilor, cari ies din locul în care stăteau ** înaintea Domnului întregului pămînt."
*Ps. 104. 4. Evr. 1. 7, 14. **1 Reg. 22. 19. Dan. 7. 10. Cap. 4. 14. Luc. 1. 19.

6. Caii cei negri, înhămaţi la unul din cară, s'au îndreptat spre ţara dela miază-noapte *, şi cei albi au mers după ei; cei bălţaţi s'au îndreptat spre ţara de miază-zi. *Ier. 1. 14.

7. Cei roşi au ieşit şi ei şi au cerut să meargă să cutreiere pămîntul. Ingerul le-a zis: „Duceţi-vă de cutreieraţi pămîntul!" Şi au cutreierat * pămîntul. *Fac. 13. 17. Cap. 1. 10.

8. El m'a chemat, şi mi-a zis: „Iată că cei ce se îndreaptă spre ţara de miază-noapte fac să se mai potolească mînia * Mea în ţara dela miază-noapte."
*Judc. 8. 3. Ecl. 10. 4.

9. Cuvîntul Domnului mi-a vorbit astfel:

10. „Să primeşti daruri dela prinşii de război din Babilon: Heldai, Tobia, şi Iedaia, — şi anume să te duci tu însuţi în ziua aceea în casa lui Iosia, fiul lui Ţefania, unde s'au dus ei cînd au venit din Babilon.

11. Să iei dela ei argint şi aur, şi să faci din el o cunună *, şi s'o pui pe capul lui Iosua, fiul lui Ioţadac, marele preot. *Exod. 28. 36; 29. 6. Lev. 8. 9. Cap. 3. 5.

12. Şi să-i spui: „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată că un om *, al cărui nume este Odrasla **, va odrăsli din locul lui, şi va zidi Templul Domnului. *Luc. 1. 78. Ioan 1. 45. **Cap. 3. 8.

13. Da, El va zidi * Templul Domnului, va purta podoabă ** împărătească, va şedea şi va stăpîni pe scaunul Lui de domnie, va fi preot † pe scaunul Lui de domnie, şi o desăvîrşită unire va domni între ei amîndoi." *Cap. 4. 9. Mat. 16. 18. Efes. 2. 20, 21, 22. Evr. 3. 3. **Isa. 22. 24. †Ps. 110. 4. Evr. 3. 1.

14. Cununa va fi pentru Helem, Tobia şi Iedaia, şi pentru Hen, fiul lui Ţefania, ca o aducere aminte * în Templul Domnului. *Exod. 12. 14. Marc. 14. 9.

15. Ceice sînt departe * vor veni şi vor lucra la Templul Domnului; şi veţi şti ** astfel că Domnul oştirilor m'a trimes la voi. Lucrul acesta se va întîmpla, dacă veţi asculta glasul Domnului, Dumnezeului vostru."
*Isa. 57. 19; 60. 10. Efes. 2. 13. 19. **Cap. 2. 9; 4. 9.

Posturi şi binecuvîntări.

7 1. In anul al patrulea al împăratului Dariu, Cuvîntul Domnului a vorbit lui Zaharia, în ziua a patra a lunii a noua, care este luna Chisleu.

2. Cei din Betel trimeseseră pe Şareţer şi pe Reghem-Melec cu oamenii săi, să se roage Domnului,

3. şi să întrebe* pe preoţii din Casa Domnului oştirilor şi pe prooroci: „Trebuie să plîng şi în luna a** cincea şi să mă înfrînez, cum am făcut atîţia ani?“ *Deut. 17. 9, 10, 11; 33. 10. Mal. 2. 7. **Ier. 52. 12. Cap. 8. 19.

4. Atunci Cuvîntul Domnului oştirilor mi-a vorbit astfel:

5. „Spune la tot poporul ţării şi preoţilor: „Cînd aţi postit* şi aţi plîns în luna a cincea şi a şaptea**, în aceşti† şaptezeci de ani, oare pentru Mine†† aţi postit voi? *Isa. 58. 5. **Ier. 41. 1. Cap. 8. 19. †Cap. 1. 12. ††Rom. 14. 6.

6. Şi cînd mîncaţi şi beţi, nu sînteţi voi ceice mîncaţi şi beţi?

7. Nu cunoaşteţi cuvintele, pe cari le-a vestit Domnul prin proorocii de mai înainte, cînd Ierusalimul era încă locuit şi liniştit împreună cu cetăţile lui de primprejur, şi cînd şi partea de miază-zi* şi cîmpia erau locuite?“ *Ier. 17. 26.

8. Cuvîntul Domnului a vorbit lui Zaharia astfel:

9. „Aşa a vorbit Domnul oştirilor: „Faceţi* cu adevărat dreptate, şi purtaţi-vă cu bunătate şi îndurare unul faţă de altul. *Isa. 58. 6, 7. Ier. 7. 23. Mic. 6. 8. Cap. 8. 16. Mat. 23. 23.

10. Nu asupriţi pe văduvă şi pe orfan*, nici pe străin şi pe sărac, şi niciunul să nu gîndească rău în inima** lui împotriva fratelui său.“ *Exod. 22. 21, 22. Deut. 24. 17. Isa. 1. 17. Ier. 5. 28. **Ps. 36. 4. Mic. 2. 1. Cap. 8. 17.

11. Dar ei n'au vrut să ia aminte, ci au întors spatele*, şi şi-au astupat urechile** ca să n'audă. *Neem. 9. 29. Ier. 7. 24. Osea 4. 16. **Fapt. 7. 57.

12. Şi-au făcut inima* ca diamantul de tare, ca să n'asculte** Legea, nici cuvintele pe cari li le spunea Domnul oştirilor, prin Duhul Său, prin proorocii de mai înainte. Din pricina aceasta Domnul oştirilor S'a aprins de o mare mînie†. *Ezec. 11. 19; 36. 26. **Neem. 9. 29, 30. †2 Cron. 36. 16. Dan. 9. 11.

13. Cînd chema El, ei n'au vrut s'asculte: „De aceea nici Eu n'am vrut s'ascult*, cînd au chemat ei, zice Domnul oştirilor.“ *Prov. 1. 24—28. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11; 14. 12. Mic. 3. 4.

14. „Ci i-am împrăştiat* printre toate neamurile pe cari** nu le cunoşteau; ţara† a fost pustiită în urma lor, aşa că nimeni nu mai venea şi nu mai pleca din ea; şi dintr'o ţară plăcută†† cum era, au făcut o pustie!“ *Deut. 4. 27; 28. 64. Ezec. 36. 19. Cap. 2. 6. **Deut. 28. 33. †Lev. 26. 22. ††Dan. 8. 9.

8 1. Cuvîntul Domnului oştirilor a vorbit astfel:

2. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Am o mare rîvnă* pentru Sion, şi sînt stăpînit de o rîvnă plină de mînie pentru el.“ *Nah. 1. 2. Cap. 1. 14.

3. Aşa vorbeşte Domnul: „Mă întorc iarăş în Sion*, şi vreau să locuiesc** în mijlocul Ierusalimului. Ierusalimul† se va chema: „Cetatea cea credincioasă,“ şi muntele†† Domnului oştirilor se va chema: „Muntele*† cel sfînt.“ *Cap. 1. 16. **Cap. 2. 10. †Isa. 1. 21, 26. ††Isa. 2. 2, 3. *†Ier. 31. 23.

4. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iarăş, vor şedea pe uliţele Ierusalimului bătrîni şi femei în vîrstă*, fiecare cu toiagul în mînă, din pricina marelui lor număr de zile. *1 Sam. 2. 31. Isa. 65. 20, 22. Plin. 2. 20, etc.; 5. 11—14.

5. Uliţele cetăţii vor fi pline de băieţi şi fete, cari se vor juca pe uliţe.“

6. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Dacă lucrul acesta va părea de mirat în ochii rămăşiţei poporului acestuia în zilele acelea, va fi de mirat* oare şi în ochii Mei? zice Domnul oştirilor.“ *Fac. 18. 14. Luc. 1. 37; 18. 27. Rom. 4. 21.

7. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Iată, Eu izbăvesc* pe poporul Meu din ţara dela răsărit şi din ţara dela asfinţitul soarelui. *Isa. 11. 11. 12; 43. 5, 6. Ezec. 27. 21. Amos 9. 14, 15.

8. Îi voi aduce înapoi, şi vor locui în mijlocul Ierusalimului; ei vor fi poporul Meu*, şi Eu voi fi Dumnezeul lor cu adevăr şi dreptate**. *Ier. 30. 22; 31. 1, 33. Cap. 13. 9. **Ier. 4. 2.

9. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Întăriţi-vă mînile*, ceice auziţi astăzi aceste cuvinte din gura proorocilor**, cari au vorbit în ziua† cînd s'a pus temelia Casei Domnului oştirilor, cînd s'a început să se zidească Templul! *Hag. 2. 4. Vers. 18. **Ezra 5. 1, 2. †Hag. 2. 18.

10. Căci înainte de aceste zile, nu era răsplată* nici pentru lucrul omului nici pentru vite. Cei ce intrau şi

ieşeau** n'aveau nici ei pace, din pricina vrăjmaşului, şi Eu desbinam pe toţi oamenii unii împotriva altora.
*Hag. 1. 6, 9. 10; 2. 16. **2 Cron. 15. 5.

11. Acum nu voi mai face rămăşiţei poporului acestuia ca în trecut, zice Domnul oştirilor.

12. „Ci sămănăturile* vor merge bine, viţa îşi va da rodul, pămîntul** îşi va da roadele, şi cerurile† îşi vor trimete roua; şi toate aceste lucruri le voi da în stăpînirea rămăşiţei poporului acestuia. *Osea 2. 21, 22. Ioel 2. 22. Hag. 2. 19. **Ps. 67. 6. †Hag. 1. 10.

13. După cum aţi fost un blestem* între neamuri, casa lui Iuda şi casa lui Israel, tot astfel vă voi mîntui, şi veţi fi o binecuvîntare**. Nu vă temeţi, ci întăriţi-vă† mînile!" *Ier. 42. 18. **Fac. 12. 2. Rut. 4. 11, 12. Isa. 19. 24, 25. Ţef. 3. 20. Hag. 2. 19. †Vers. 9.

14. Căci aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „După cum* am căutat să vă fac rău cînd Mă mîniau părinţii voştri, zice Domnul oştirilor, şi nu M'am** căit de lucrul acesta,
*Ier. 31. 28. **2 Cron. 36. 16. Cap. 1. 6.

15. tot aşa acum Mă întorc în aceste zile şi hotărăsc să fac bine Ierusalimului şi casei lui Iuda. Nu vă temeţi!

16. Iată ce trebuie să faceţi: Fiecare să spună aproapelui său adevărul*; judecaţi în porţile voastre după adevăr şi în vederea păcii;
*Cap. 7. 9. Vers. 19. Efes. 4. 25.

17. niciunul să nu gîndească* în inima lui rău împotriva aproapelui său, şi nici să nu iubiţi** jurămîntul strîmb! Căci toate lucrurile acestea Eu le urăsc, zice Domnul."
*Prov. 3. 29. Cap. 7. 10. **Cap. 5. 3, 4.

18. Cuvîntul Domnului oştirilor mi-a vorbit astfel:

19. „Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Postul* din luna a patra, postul** din luna a cincea, postul din luna a şaptea† şi postul din luna†† a zecea se vor preface pentru casa lui Iuda în zile de veselie*† şi de bucurie, în sărbători de voioşie. Dar iubiţi adevărul†* şi pacea!" *Ier. 52. 6, 7. **Ier. 52. 12, 13. Cap. 7. 3, 5. †2 Reg. 25. 25. Ier. 41. 1, 2. ††Ier. 52. 4. *†Est. 8. 17. Isa. 35. 10. †*Vers. 16.

20. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Vor mai veni iarăş popoare şi locuitori dintr'un mare număr de cetăţi.

21. Locuitorii unei cetăţi vor merge la cealaltă, şi vor zice: „Haidem să ne rugăm* Domnului şi să căutăm pe Domnul oştirilor! Vrem să mergem şi noi!" *Isa. 2. 3. Mic. 4. 1, 2.

22. Şi multe* popoare şi multe neamuri vor veni astfel să caute pe Domnul oştirilor la Ierusalim, şi să se roage Domnului." *Isa. 60. 3, etc.; 66. 23.

23. Aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „In zilele acelea, zece oameni* din toate limbile neamurilor vor apuca pe un Iudeu de poala hainei, şi-i vor zice: „Vrem să mergem cu voi; căci am auzit că Dumnezeu** este cu voi!"
*Isa. 3. 6; 4. 1. **1 Cor. 14. 25.

Neamurile biruite. Ierusalimul izbăvit.

9 1. Iată proorocia*, Cuvîntul Domnului despre ţara Hadrac; şi va începe din Damasc**. Căci Domnul are ochiul† îndreptat asupra oamenilor şi peste toate seminţiile lui Israel.
*Ier. 23. 33. **Amos 1. 3. †2 Cron. 20. 12. Ps. 145. 15.

2. El se opreşte şi peste Hamat*, care se mărgineşte cu Damascul, peste Tir** şi Sidon†, cu toată înţelepciunea lor††! *Ier. 49. 23. **Isa. 23. Ezec. 26; 27; 28. Amos 1. 9. †1 Reg. 17. 9. Ezec. 28. 21. Obad. 20. ††Ezec. 28. 3, etc.

3. Tirul şi-a zidit o întăritură; a îngrămădit* argint ca pulberea, şi aur ca noroiul de pe uliţe.
*Iov 27. 16. Ezec. 28. 4, 5.

4. Iată că Domnul* va pune mîna pe el, îi va năpusti puterea** în mare, şi el însuş va fi ars cu foc.
*Isa. 23. 1. **Ezec. 26. 17.

5. Ascalonul* va vedea lucrul acesta, şi se va teme; Gaza de asemenea, şi o va apuca un puternic cutremur; Ecronul deasemenea, căci nădejdea lui va fi dată de ruşine; va pieri împăratul din Gaza, şi Ascalonul nu va mai fi locuit. *Ier. 47. 1, 5. Ţef. 2. 4.

6. Străinul se va aşeza în Asdod*, şi voi frînge mîndria Filistenilor.
*Amos 1. 8.

7. Ii voi scoate sîngele din gură, şi urîciunile idoleşti dintre dinţi, ca să fie şi el o rămăşiţă pentru Dumnezeul nostru, şi să fie ca o căpetenie din Iuda, şi Ecronul ca Iebusiţii.

8, Voi tăbărî* în jurul Casei Mele, ca s'o apăr împotriva unei oştiri, împotriva celor ce se duc şi vin, şi** nu va mai trece asupritorul peste ei, căci acum Mă uit† cu ochii Mei. *Ps. 34. 7. Cap. 2. 5. **Isa. 60. 18. Ezec. 28. 24. †Exod. 3. 7.

9. Saltă* de veselie, fiica Sionului! Strigă de bucurie, fiica Ierusalimului! Iată** că Impăratul tău vine la tine;

El este neprihănit şi biruitor, smerit şi călare pe un măgar, pe un mînz, pe mînzul unei măgăriţe. *Isa. 62. 11. Cap. 2. 10. Mat. 21. 5. Ioan 12. 15. **Ier. 23. 5; 30. 9. Luc. 19. 38. Ioan 1. 49.

10. Voi nimici* carăle de război din Efraim, şi caii din Ierusalim, şi arcurile de război vor fi nimicite. El va vesti neamurilor pacea**, şi va stăpîni dela o mare † la cealaltă, şi dela rîu pînă la marginile pămîntului.
*Osea 1. 7; 2. 18. Mic. 5. 10. Hag. 2. 22. **Efes. 2. 14, 17. †Ps. 72. 8.

11. Insă, cît pentru tine, Sioane, din pricina legămîntului tău pecetluit cu sînge, voi scoate pe prinşii* tăi de război din groapa în care nu este apă.
*Isa. 42. 7; 51. 14; 61. 1.

12. Intoarceţi-vă la cetăţuie, prinşi de* război plini de nădejde! O spun şi astăzi, că îţi voi întoarce îndoit**!
*Isa. 49. 9. **Isa. 61. 7.

13. Căci Imi încordez pe Iuda ca arc, şi iau pe Efraim ca săgeată şi voi scula pe copiii tăi, Sioane, împotriva copiilor tăi, Grecio! Te voi face ca sabia unui viteaz!

14. Dar Domnul Se va arăta deasupra lor, şi săgeata Lui* va porni ca fulgerul; Domnul Dumnezeu va suna din trîmbiţă, şi va înainta în vijelia** dela miază-zi. *Ps. 18. 14; 77. 17; 144. 6. **Isa. 21. 1.

15. Domnul oştirilor îi va ocroti, şi vor mînca, şi vor zdrobi pietrele de praştie, vor bea, vor face gălăgie ca ameţiţi de vin; vor fi plini ca un pahar de jertfă, ca şi colţurile* altarului.
*Lev. 4. 18, 25. Deut. 12. 27.

16. Domnul, Dumnezeul lor, îi va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului Său; căci ei sînt pietrele* cununii împărăteşti, cari vor străluci** în ţara Sa!
*Isa. 62. 3. Mal. 3. 17. **Isa. 11. 12.

17. O! Cît* sînt de înfloritori! Cît sînt de frumoşi! Grîul** va veseli pe tineri, şi mustul pe fete.
*Ps. 31. 19. **Ioel 3. 18. Amos 9. 14.

10 1. Cereţi dela Domnul* ploaie**, ploaie de primăvară†! Domnul scoate fulgerile, şi vă trimete o ploaie îmbelşugată, pentru toată verdeaţa de pe cîmp.
*Ier. 14. 22. **Deut. 11. 14. †Iov 29. 23. Ioel 2. 23.

2. Căci terafimii* vorbesc nimicuri**, ghicitorii proorocesc minciuni, visurile mint şi mîngîie cu deşertăciuni. Deaceea, ei rătăcesc ca o turmă, sînt nenorociţi, pentrucă n'au păstor.
*Ier. 10. 8. Hab. 2. 18. **Iov 13. 14.

3. Mînia Mea s'a aprins împotriva păstorilor, şi voi pedepsi* pe ţapi. Căci Domnul oştirilor Işi cercetează** turma, casa lui Iuda, şi o† va face ca pe calul Său de slavă în luptă.
*Ezec. 34. 17. **Luc. 1. 68. †Cînt. 1. 9.

4. Din el va ieşi Piatra din capul unghiului*, din el va ieşi** ţăruşul, din el va ieşi arcul de război; din el vor ieşi toate căpeteniile laolaltă.
*Num. 24. 17. 1 Sam. 14. 38. Isa. 19. 13. **Isa. 22. 23.

5. Ei vor fi ca nişte viteji cari calcă* în picioare noroiul de pe uliţe; în luptă, se vor lupta, pentrucă Domnul va fi cu ei; iar călăreţii vor fi acoperiţi de ruşine.
*Ps. 18. 42.

6. Voi întări casa lui Iuda, şi voi izbăvi casa lui Iosif; îi voi aduce* înapoi, căci Mi-este** milă de ei, şi vor fi ca şi cînd niciodată nu i-aş fi lepădat; căci Eu sînt Domnul, Dumnezeul lor, şi-i voi asculta†.
*Ier. 3. 18. Ezec. 37. 21. **Osea 1. 7. †Cap. 13. 9.

7. Efraim va fi ca un viteaz; inima* lor se va bucura ca de vin; fiii lor vor vedea lucrul acesta şi se vor veseli, inima lor se va bucura în Domnul.
*Ps. 104. 15. Cap. 9. 15.

8. Le voi fluiera* şi-i voi aduna, căci i-am răscumpărat, şi se** vor înmulţi cum se înmulţeau odinioară.
*Isa. 5. 26. **Isa. 49. 19. Ezec. 36. 37.

9. Ii voi risipi* printre popoare, şi îşi vor aduce aminte** de Mine în ţări depărtate; vor trăi împreună cu copiii lor, şi se vor întoarce.
*Osea 2. 23. **Deut. 30. 1.

10. Ii voi* aduce înapoi din ţara Egiptului, şi-i voi aduna din Asiria; îi voi aduce în ţara Galaadului şi în Liban, şi nu le va ajunge** locul.
*Isa. 11. 11, 16. Osea 11. 11. **Isa. 49. 20.

11. Israel* va trece prin strîmtorile mării, va lovi valurile mării şi toate adîncimile rîului Nil se vor usca; mîndria Asiriei** va fi frîntă, şi toiagul de cîrmuire† al Egiptului va pieri.
*Isa. 11. 15, 16. **Isa. 14. 25. †Ezec. 30. 13.

12. Ii voi întări în Domnul, şi vor umbla în* Numele Lui, zice Domnul!
*Mic. 4. 5.

11 1. Deschide-ţi porţile*, Libanule, ca să-ţi mănînce focul cedrii!
*Cap. 10. 10.

2. Vaită-te, chiparosule, căci cedrul a căzut, şi cei falnici sînt nimiciţi! Văitaţi-vă, stejari din Basan, căci pă-

durea cea nepătrunsă a fost* dată jos! *Isa. 32. 19.

3. Păstorii scot strigăte de jale, pentrucă li s'a nimicit fala; puii de lei mugesc, căci desişul Iordanului este nimicit.

4. Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeul meu: „Paşte oile* de tăiat! *Vers. 7.

5. Căci cei ce le cumpără le taie şi nu* se simt vinovaţi. Şi cel ce le vinde zice**: „Binecuvîntat să fie Domnul, căci mă îmbogăţesc!" Şi păstorii lor nu le cruţă. *Ier. 2. 3; 50. 7. **Deut. 29. 19. Osea 12. 8.

6. Căci nu mai am milă de locuitorii ţării, — zice Domnul: „Ci iată, dau pe oameni, pe unii în mînile altora şi în mînile împăratului lor; ei vor pustii ţara, şi n'o voi izbăvi din mînile lor.

7. Atunci M'am apucat să pasc* oile de tăiat, în adevăr cele mai ticăloase** din turmă. Am luat două toiege: pe unul l-am numit „Indurare," iar pe celalt l-am numit „Legămînt." Şi am păscut oile. *Vers. 4. **Ţef. 3. 12. Mat. 12. 8.

8. Am nimicit cu desăvîrşire pe cei trei păstori într'o* lună: sufletul Meu nu-i mai răbda, şi se scîrbise şi sufletul lor de Mine. *Osea 5. 7.

9. Şi am zis: „Nu vă mai pot paşte! Cea care are să moară*, să moară, cea care are să piară să piară, şi cele ce mai rămîn, să se mănînce unele pe altele! *Ier. 15. 2; 43. 11.

10. Mi-am luat toiagul „Indurare," şi l-am rupt, ca să rup legămîntul Meu, pe care-l încheiasem cu toate popoarele.

11. Şi cînd s'a rupt în ziua aceea, nenorocitele* acelea de oi, cari au luat seama la Mine, au cunoscut astfel că acesta era Cuvîntul Domnului. *Ţef. 3. 12. Vers. 7.

12. Eu le-am zis: „Dacă găsiţi cu cale, daţi-Mi plata; dacă nu, nu Mi-o daţi!" Şi Mi-au cîntărit, ca plată*, trei zeci de arginţi. *Mat. 26. 15. Exod. 21. 32.

13. Dar Domnul Mi-a zis: „Aruncă* olarului preţul acesta scump, cu care M'au preţuit!" Şi am luat cei trei zeci de arginţi, şi i-am aruncat în casa Domnului, pentru olar. *Mat. 27. 9, 10.

14. Apoi Mi-am rupt al doilea toiag „Legămînt," ca să rup frăţia dintre Iuda şi Israel.

15. Domnul mi-a zis: „Ia* şi uneltele unui păstor nebun! *Ezec. 34. 2—4.

16. Căci iată că voi ridica în ţară un păstor, căruia nu-i va păsa de oile cari pier; nu se va duce să caute pe cele mai tinere, nu va vindeca pe cele rănite, nu va îngriji de cele sănătoase; ci va mînca din carnea celor mai grase, şi nu le va mai lăsa decît copitele!

17. Vai* de păstorul de nimic, care îşi părăseşte oile! Să cadă sabia pe braţul lui şi pe ochiul lui cel drept! Să i se usuce braţul de tot, şi să i se stingă ochiul drept! *Ier. 23. 1. Ezec. 34. 2. Ioan 10. 12, 13.

12 1. Proorocia, Cuvîntul Domnului despre Israel. Aşa vorbeşte Domnul, care a întins* cerurile şi a întemeiat pămîntul, şi a întocmit** duhul omului din el: *Isa. 42. 5; 44. 24; 45. 12, 18; 48. 13. **Num. 16. 22. Ecel. 7. 12. Isa. 57. 16. Evr. 12. 9.

2. „Iată, voi preface Ierusalimul într'un potir* de ameţire pentru toate popoarele de primprejur, şi chiar pentru Iuda, la împresurarea Ierusalimului. *Isa. 51. 17, 22, 23.

3. In ziua aceea*, voi face din Ierusalim o piatră grea** pentru toate popoarele. Toţi cei ce o vor ridica, vor fi vătămaţi, şi toate neamurile pămîntului se vor strînge împotriva lui. *Vers. 4, 6, 8, 9, 11; Cap. 13. 1; 14. 4, 6, 8, 9, 13. **Mat. 21. 44.

4. In ziua aceea, zice Domnul, voi lovi* cu ameţeală pe toţi caii, şi cu turbare pe cei ce vor călări pe ei; dar voi avea ochii deschişi asupra casei lui Iuda, şi voi orbi toţi caii popoarelor. *Ps. 76. 6. Ezec. 38. 4.

5. Căpeteniile lui Iuda vor zice în inima lor: „Locuitorii Ierusalimului sînt tăria noastră, prin Domnul oştirilor, Dumnezeul lor.

6. In ziua aceea, voi face pe căpeteniile lui Iuda ca* o vatră de foc supt lemn, ca o făclie aprinsă supt snopi; vor mistui în dreapta şi în stînga pe toate popoarele de jur împrejur, iar Ierusalimul va fi locuit iarăş la locul lui cel vechi. *Obad. 18.

7. Domnul va mîntui mai întîi corturile lui Iuda, pentru ca slava casei lui David şi fala locuitorilor Ierusalimului să nu se înalţe peste Iuda.

8. In ziua aceea, Domnul va ocroti pe locuitorii Ierusalimului, aşa că cel mai slab* dintre ei va fi în ziua aceea ca David; şi casa lui David va fi ca Dumnezeu, ca Ingerul Domnului înaintea lor. *Ioel 3. 10.

9. In ziua aceea, voi căuta să nimicesc* toate neamurile cari vor veni împotriva Ierusalimului. *Hag. 2. 22. Vers. 3.

10. Atunci voi turna peste casa* lui David şi peste locuitorii Ierusalimului, un duh de îndurare şi de rugăciune, şi îşi vor întoarce** privirile spre Mine, pe care L-au străpuns. Il vor plînge cum† plînge cineva pe singurul lui fiu, şi-L vor plînge amarnic, cum plînge cineva pe un întîi născut.
*Ier. 31. 9; 50. 4. Ezec. 39. 29. Ioel 2. 28. **Ioan 19. 34, 37. Apoc. 1. 7. †Ier. 6. 26. Amos 8. 10.

11. In ziua aceea, va fi jale mare* în Ierusalim, ca jalea din Hadadrimon** în valea Meghidonului.
*Fapt. 2. 37. **2 Reg. 23. 29. 2. Cron. 35. 24.

12. Ţara se va jăli, fiecare familie deosebit*: familia casei lui David deosebit, şi femeile ei deosebit; familia casei lui Natan** deosebit, şi femeile ei deosebit;
*Mat. 24. 30. Apoc. 1. 7. **2 Sam. 5. 14. Luc. 3. 31.

13. familia casei lui Levi deosebit, şi femeile ei deosebit; familia lui Şimei deosebit, şi femeile ei deosebit;

14. toate celelalte familii, fiecare familie deosebit, şi femeile ei deosebit.

13 1. In ziua aceea*, se va deschide** casei lui David şi locuitorilor Ierusalimului un izvor, pentru păcat şi necurăţie.
*Cap. 12. 8. **Evr. 9. 14. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 1. 5.

2. In ziua aceea — zice Domnul oştirilor — voi stîrpi* din ţară numele idolilor, ca nimeni să nu-şi mai aducă aminte de ei; voi scoate de asemenea din ţară pe proorocii** mincinoşi şi duhul necurat. *Exod. 23. 13. Ios. 23. 7. Ps. 16. 4. Ezec. 30. 13. Osea 2. 17. Mic. 5. 12, 13. **2 Pet. 2. 1.

3. Şi dacă va mai prooroci cineva, atunci, tatăl său şi mama sa, înşişi părinţii lui, îi vor zice: „Tu nu vei trăi, căci ai spus minciuni în Numele Domnului“; şi tatăl său şi mama sa, cei cari l-au născut, îl vor străpunge*, cînd va prooroci. *Deut. 13. 6, 8; 18. 20.

4. In ziua aceea, proorocii se vor ruşina* fiecare de vedeniile lor, cînd vor prooroci, şi nu se vor mai îmbrăca într'o manta de păr** ca să mintă pe oameni.
*Mic. 3. 6, 7. **2 Reg. 1. 8. Isa. 20. 2. Mat. 3. 4.

5. Ci fiecare* din ei va zice: „Eu nu sînt prooroc, ci sînt plugar, căci am fost cumpărat din tinereţa mea!“
*Amos 7. 14.

6. Şi dacă-l va întreba cineva: „De unde vin aceste răni pe cari le ai la mîni?“ el va răspunde: „In casa celor ce mă iubeau le-am primit.“

7. „Scoală-te, sabie, asupra păstorului* Meu, şi asupra omului care îmi este** tovarăş! zice Domnul oştirilor. Loveşte† pe păstor, şi se vor risipi oile! Şi Imi voi întoarce mîna spre cei†† mici. *Isa. 40. 11. Ezec. 34. 23; **Ioan 10. 30; 14. 10, 11. Filp. 2. 6. †Mat. 26. 31. Marc. 14. 27. ††Mat. 18. 10, 14. Luc. 12. 32.

8. In toată ţara, zice Domnul, două treimi vor fi nimicite, vor pieri, iar cealaltă* treime va rămînea. *Rom. 11. 5.

9. Dar treimea aceasta din urmă o voi pune în foc*, şi o voi curăţi cum se curăţeşte argintul, o voi lămuri** cum se lămureşte aurul. Ei vor chema† Numele Meu, şi îi voi asculta; Eu voi†† zice: „Acesta este poporul Meu!“ Şi ei vor zice: „Domnul este Dumnezeul meu!“ *Isa. 48. 10. **1 Pet. 1. 6, 7. †Ps. 50. 15. 91. 15. Cap. 10. 6. ††Ps. 144. 15. Ier. 30. 22. Ezec. 11. 20. Osea 2. 23. Cap. 8. 8.

14 1. Iată, vine ziua* Domnului, cînd prăzile tale vor fi împărţite în mijlocul tău. *Isa. 13. 9. Ioel 2. 31. Fapt. 2. 20

2. Atunci voi strînge* toate neamurile la război împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi luată, casele** vor fi jăfuite, şi femeile batjocorite; jumătate din cetate va merge în robie, dar rămăşiţa poporului nu va fi nimicită cu desăvîrşire din cetate.
*Ioel 3. 2. **Isa. 13. 16.

3. Ci Domnul Se va arăta, şi va lupta împotriva acestor neamuri, cum S'a luptat în ziua bătăliei.

4. Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele* Măslinilor, care este în faţa Ierusalimului, spre răsărit; muntele Măslinilor se va despica la mijloc, spre răsărit şi spre apus, şi se va face o vale foarte** mare: jumătate din munte se va trage înapoi spre miază noapte, iar jumătate spre miazăzi.
*Ezec. 11. 23. **Ioel 3. 12, 14.

5. Veţi fugi atunci în valea munţilor Mei, căci valea dintre munţi se va întinde pînă la Aţel; şi veţi fugi cum aţi fugit de cutremurul* de pămînt de pe vremea lui Ozia, împăratul lui Iuda. Şi atunci va veni** Domnul, Dumnezeul meu, şi toţi sfinţii† împreună cu El! *Amos 1. 1. **Mat. 16. 27; 24. 30, 31; 25. 31. Iuda 14. †Ioel 3. 11.

6. In ziua aceea, nu va mai fi lumină; stelele strălucitoare se vor ascunde.

7. Va fi o zi deosebită*, cunoscută** de Domnul, nu va fi nici zi, nici noap-

te; dar spre seară† se va arăta lumina. *Apoc. 22. 5. **Mat. 24. 36. †Isa. 30. 26; 60. 19, 20. Apoc. 21. 23.

8. In ziua aceea, vor izvorî ape vii* din Ierusalim, şi vor curge jumătate spre marea de răsărit, jumătate spre marea de apus; aşa va fi şi vara şi iarna. *Ezec. 47. 1. Ioel 3. 18. Apoc. 22. 1.

9. Şi Domnul va fi împărat* peste tot pământul. In ziua aceea, Domnul va fi singurul Domn**, şi Numele Lui va fi singurul Nume.
*Dan. 2. 44. Apoc. 11. 15. **Efes. 4. 5, 6.

10. Toată ţara va ajunge ca şesul* Iordanului, dela Gheba pînă la Rimon, la miazăzi de Ierusalim; iar Ierusalimul va fi înălţat, şi va rămînea liniştit la** locul lui, dela poarta lui Beniamin pînă la locul porţii dintîi, pînă la poarta unghiurilor, şi dela turnul lui† Hananeel pînă la teascurile împăratului.
*Isa. 40. 4. **Cap. 12. 6. †Neem. 3. 1; 12. 39. Ier. 31. 38.

11. Ei vor locui în el, şi nu va mai fi niciun blestem* în el; Ierusalimul va fi liniştit**. *Ier. 31. 40. **Ier. 23. 6.

12. Dar iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele, cari vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stînd încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor, şi le va putrezi limba în gură.

13. In ziua aceea, Domnul va trimete o mare învălmăşală* în ei; unul va apuca mîna** altuia, şi vor ridica mîna unii asupra altora. *1Sam. 14. 15, 20. **Judc. 7. 22. 2Cron. 20. 23. Ezec. 38. 21.

14. Iuda va lupta şi el în Ierusalim, şi vor strînge* bogăţiile tuturor neamurilor de primprejur, aurul, argintul şi haine foarte multe. *Ezec. 39. 10, 17.

15. Aceeaş* urgie va lovi şi caii, catîrii, cămilele, măgarii, şi toate vitele cari vor fi în taberile acelea. *Vers. 12.

16. Toţi ceice vor mai rămînea din toate neamurile venite împotriva Ierusalimului, se vor sui* în fiecare an să se închine înaintea Impăratului, Domnul oştirilor, şi să prăznuiască sărbătoarea** corturilor. *Isa. 60. 6, 7, 9; 66. 23. **Lev. 23. 34, 43. Neem. 8. 14. Osea 12. 9. Ioan 7. 2.

17. Dacă unele din familiile pământului* nu vor voi să se suie la Ierusalim ca să se închine înaintea Impăratului, Domnul oştirilor, nu va cădea ploaie peste ele. *Isa. 60. 12.

18. Dacă familia Egiptului nu se va sui, dacă nu va veni, nu va cădea ploaie nici* peste ea; va fi lovită cu aceeaş urgie cu care va lovi Domnul neamurile cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor. *Deut. 11. 10.

19. Aceasta va fi pedeapsa Egiptului, şi pedeapsa tuturor neamurilor cari nu se vor sui să prăznuiască sărbătoarea corturilor.

20. In ziua aceea, va sta scris pînă şi pe zurgălăii cailor: „Sfinţi* Domnului!“ Şi oalele din Casa Domnului vor fi ca potirele de jertfă înaintea altarului. *Isa. 23. 18.

21. Orice oală din Ierusalim şi din Iuda va fi închinată Domnului oştirilor; toţi ceice vor aduce jertfe vor veni şi se vor sluji de ele ca să-şi fiarbă carnea; şi nu vor mai fi* Canaaniţi[1] în Casa** Domnului oştirilor, în ziua aceea. *Isa. 35. 8. Ioel 3. 17. Apoc. 21. 27; 22. 15. **Efes. 2. 19, 20, 21, 22.

MALEAHI

(Mica 6. 2. Isaia 40. 10. Romani 10. 21.)

1 1. Proorocia, Cuvîntul Domnului către Israel, prin Maleahi:

2. „V'am* iubit, zice Domnul! Şi voi ziceţi: „Cu ce ne-ai iubit?“ Nu este Esau frate cu Iacov? zice Domnul; totuş am iubit pe Iacov**,
*Deut. 7. 8; 10. 15. **Rom. 9. 13.

3. şi am urît pe Esau, i-am prefăcut munţii* într'o pustietate, şi moştenirea lui am dat-o şacalilor din pustie.
*Ier. 49. 18. Ezec. 35. 3, 4, 7, 9, 14, 15. Obad. 10, etc.

4. Iar dacă ar zice Edomul: „Sîntem nimiciţi, dar vom ridica iarăş dărîmăturile!“ aşa vorbeşte Domnul oştirilor: „Să zidească ei, căci Eu voi surpa, şi se vor numi: „Ţara răutăţii“, şi „Poporul pe care S'a mîniat Domnul pentru totdeauna!“

5. Veţi vedea cu ochii voştri lucrul acesta, şi veţi zice: „Mare* este Domnul dincolo de hotarele lui Israel!“ *Ps. 35. 27.

6. Un fiu cinsteşte* pe tatăl său, şi o slugă pe stăpînul său. Dacă sînt Tată**, unde este cinstea care Mi se cuvine? Dacă sînt Stăpîn, unde este tea-

1. Sau: negustori.

ma de Mine? zice Domnul oştirilor către voi, preoţilor, cari nesocotiţi Numele Meu, şi cari ziceţi †: „Cu ce am nesocotit noi Numele Tău?“

* Exod. 20. 12. ** Luc. 6. 46. † Cap. 2. 14, 17; 3. 7, 8, 13.

7. — „Prin faptul că aduceţi pe altarul Meu bucate * necurate!“ Şi dacă ziceţi: „Cu ce Te-am spurcat?“ — „Prin faptul că aţi zis: „Masa Domnului este de** dispreţuit!“

* Deut. 15. 21. ** Ezec. 41. 22. Vers. 12.

8. Cînd aduceţi * ca jertfă o vită oarbă, nu este rău lucrul acesta? Cînd aduceţi una şchioapă sau beteagă, nu este rău lucrul acesta oare? Ia adu-o dregătorului tău! Te va primi el bine pentru ea, va ţinea el seama** de ea? zice Domnul oştirilor.

* Lev. 22. 22. Deut. 15. 21. Vers. 14. ** Iov 42. 8.

9. Şi acum, vă rog, rugaţi-vă lui Dumnezeu să aibă milă de noi! Vă va primi El cu bunăvoinţă, cînd mînile voastre fac* astfel de lucruri? zice Domnul oştirilor.

* Osea 13. 9.

10. „Cine din voi va închide porţile, ca să n'aprindeţi * degeaba focul pe altarul Meu? N'am nici o plăcere de voi, zice Domnul oştirilor, şi darurile de mîncare** din mîna voastră nu-Mi sînt plăcute!

* 1 Cor. 9. 13. ** Isa. 1. 11. Ier. 6. 20. Amos 5. 21.

11. Căci dela răsăritul * soarelui pînă la asfinţit, Numele Meu este mare** între neamuri, şi pretutindeni † se arde tămîie†† în cinstea Numelui Meu şi se aduc daruri de mîncare curate; căci mare *† este Numele Meu între neamuri, zice Domnul oştirilor.

* Ps. 113. 3. Isa. 59. 19. ** Isa. 60. 3, 5. † Ioan. 4. 21. 23. 1 Tim. 2. 8. †† Apoc. 8. 3. *† Isa. 66. 19, 20.

12. „Dar voi îl pîngăriţi, prin faptul că ziceţi: „Masa Domnului * este spurcată, şi ce aduce ea este o mîncare de dispreţuit!“

* Vers. 7.

13. Voi ziceţi: „Ce mai osteneală!“ şi o dispreţuiţi, zice Domnul oştirilor; şi aduceţi ce este furat, şchiop sau beteag: „Iată darurile de mîncare pe cari le aduceţi! Pot Eu * să le primesc din mînile voastre? zice Domnul.

* Lev. 22. 20, etc.

14. „Nu! blestemat * să fie înşelătorul, care are în turma lui o vită de parte bărbătească, şi totuş juruieşte şi jertfeşte Domnului o vită beteagă! Căci Eu sînt** un Impărat mare, zice Domnul oştirilor, şi Numele Meu este înfricoşat printre neamuri.

* Vers. 8. ** Ps. 47. 2. 1 Tim. 6. 15.

2 1. „Acum, către voi se îndreaptă porunca aceasta, preoţilor!

2. Dacă * nu veţi asculta, dacă nu vă veţi pune inima ca să daţi slavă Numelui Meu, zice Domnul oştirilor, voi arunca în voi blestemul, şi voi blestema binecuvîntările voastre; da, le-am şi blestemat, pentrucă n'aveţi pe inimă porunca Mea.

* Lev. 26. 14, etc. Deut. 28. 15.

3. Iată, vă voi nimici sămînţa, şi vă voi arunca balega în faţă, balega vitelor pe cari le jertfiţi, şi veţi fi luaţi * împreună cu ele.

* 1 Reg. 14. 10.

4. Veţi şti atunci că Eu v'am dat porunca aceasta, pentruca legămîntul Meu cu Levi să rămînă în picioare, zice Domnul oştirilor.

5. Legămîntul * Meu cu el era un legămînt de viaţă şi de pace. I l-am dat ca să se teamă** de Mine; şi el s'a temut de Mine, a tremurat de Numele Meu.

* Num. 25. 12. Ezec. 34. 25; 37. 26. ** Deut. 33. 8, 9.

6. Legea * adevărului era în gura lui, şi nu s'a găsit nimic nelegiuit pe buzele lui; a umblat cu Mine în pace şi în neprihănire, şi pe mulţi** i-a abătut dela rău.

* Deut. 33. 10. ** Ier. 23. 22. Iac. 5. 20.

7. Căci buzele * preotului trebuie să păzească ştiinţa, şi din gura lui se aşteaptă învăţătură, pentru că el** este un sol al Domnului oştirilor.

* Lev. 10. 11. Deut. 17. 9, 10; 24. 8. Ezra. 7. 10. Ier. 18. 8. Hag. 2. 11, 12. ** Gal. 4. 14.

8. Dar voi v'aţi abătut din cale, aţi făcut din Lege un prilej de cădere pentru mulţi *, şi aţi călcat** legămîntul lui Levi, zice Domnul oştirilor.

* 1 Sam. 2. 17. Ier. 18. 15. ** Neem. 13. 29.

9. De aceea şi Eu vă voi face * să fiţi dispreţuiţi şi înjosiţi înaintea întregului popor, pentrucă n'aţi păzit căile Mele, ci căutaţi la faţa oamenilor, cînd tîlmăciţi Legea.

* 1 Sam. 2. 30.

Impotriva căsătoriilor cu femei străine.

10. N'avem toţi * un singur Tată? Nu ne-a făcut** un singur Dumnezeu? Pentruce dar sîntem aşa de necredincioşi unul faţă de altul, pîngărind astfel legămîntul părinţilor noştri?

* 1 Cor. 8. 6. Efes. 4. 6. ** Iov. 31. 15.

11. Iuda s'a arătat necredincios, şi în Iuda şi la Ierusalim s'a săvîrşit o urîciune; fiindcă Iuda a spurcat ce este închinat Domnului, ce iubeşte Domnul, şi s'a unit * cu fiica unui dumnezeu străin.

* Ezra. 9. 1; 10. 2. Neem. 13. 23.

12. Domnul va nimici pe omul care a făcut lucrul acesta, pe cel ce veghează şi răspunde, îl va nimici din corturile lui Iacov, şi va nimici pe cel ce aduce un dar * de mîncare Domnului oştirilor. * Neem. 13. 28, 29.

13. Iată acum ce mai faceţi: Acoperiţi cu lacrămi altarul Domnului, cu plînsete şi gemete, aşa încît El nu mai caută la darurile de mîncare, şi nu mai poate primi nimic din mînile voastre.

14. Şi dacă întrebaţi: „Pentruce?“... Pentrucă Domnul a fost martor între tine şi nevasta din tinereţa ta *, căreia acum nu-i eşti credincios, măcar că este tovarăşa şi nevasta **, cu care ai încheiat legămînt! * Prov 5. 18. ** Prov. 2. 17.

15. Nu ne-a dat Unul * singur Dumnezeu suflarea de viaţă şi ne-a păstrat-o? Şi ce cere acel Unul singur? Sămînţă ** dumnezeiască! Luaţi seama dar în mintea voastră, şi niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinereţa lui! * Mat. 19. 4, 5. ** Ezra. 9. 2. 1 Cor. 7. 14.

16. „Căci Eu * urăsc despărţirea în căsătorie, — zice Domnul, Dumnezeul lui Israel, — şi pe cel ce îşi acopere haina cu sîlnicie, — zice Domnul oştirilor. — De aceea, luaţi seama în mintea voastră, şi nu fiţi necredincioşi!“ * Deut. 24. 1. Mat. 5. 32; 19. 8.

Răsplata dumnezeiască.

17. Voi * obosiţi pe Domnul prin cuvintele voastre, şi mai întrebaţi: „Cu ce L-am obosit?“ — „Prin faptul că ziceţi: „Oricine face rău este bun înaintea Domnului, şi de el are plăcere!“ Sau: „Unde este Dumnezeul dreptăţii?“ * Isa. 43. 24. Amos. 2. 13. Cap. 3. 13, 14, 15.

3 1. Iată, voi * trimete pe solul Meu; el va pregăti ** calea înaintea Mea. Şi deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutaţi: Solul † legămîntului, pe care-L doriţi; iată că vine ††, — zice Domnul oştirilor. — * Mat. 11. 10. Marc. 1. 2. Luc. 1. 76; 7. 27. ** Isa. 40. 3. † Isa. 63. 9. †† Hag. 2. 7.

2. Cine va putea să sufere însă ziua venirii * Lui? Cine ** va rămînea în picioare cînd Se va arăta El? Căci El † va fi ca focul topitorului, şi ca leşia nălbitorului.

* Cap. 4. 1. ** Apoc. 6. 17. † Isa. 4. 4. Mat. 3. 10, 11, 12.

3. El va şedea *, va topi şi va curăţi argintul; va curăţi pe fiii lui Levi, îi va lămuri cum se lămureşte aurul şi argintul, şi vor aduce ** Domnului daruri neprihănite.

* Isa. 1. 25. Zah. 13. 9. ** 1 Pet. 2. 5.

4. Atunci darul lui Iuda şi al Ierusalimului va fi * plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară. * Cap. 1. 11.

5. Mă voi apropia de voi pentru judecată, şi Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descîntătorilor şi preacurvarilor, împotriva celor ce jură strîmb *, împotriva celor ce opresc plata simbriaşului, cari asupresc pe văduvă şi pe orfan, nedreptăţesc pe străin, şi nu se tem de Mine, zice Domnul oştirilor. * Zah. 5. 4. Iac. 5. 4, 12.

6. „Căci Eu sînt Domnul, Eu nu Mă * schimb; de aceea **, voi, copii ai lui Iacov, n'aţi fost nimiciţi. * Num. 23. 19. Rom. 11. 29. Iac. 1. 17. ** Plîn. 3. 22.

7. Din vremea părinţilor voştri * voi v'aţi abătut dela poruncile Mele, şi nu le-aţi păzit. Intoarceţi-vă ** la Mine, şi Mă voi întoarce şi Eu la voi, zice Domnul oştirilor. Dar voi întrebaţi †: „In ce trebuie să ne întoarcem?“ * Fapt. 7. 51. ** Zah. 1. 3. † Cap. 1. 6.

8. Se cade să înşele un om pe Dumnezeu, cum Mă înşelaţi voi?“ Dar voi întrebaţi: „Cu ce Te-am înşelat?“ Cu zeciuielile şi darurile de * mîncare.

* Neem. 13. 10. 12.

9. Sînteţi blestemaţi, cîtă vreme căutaţi să Mă înşelaţi, tot poporul în întregime!

10. Aduceţi * însă la casa vistieriei ** toate zeciuielile, ca să fie hrană în Casa Mea; puneţi-Mă astfel la încercare, zice Domnul oştirilor, şi veţi vedea dacă nu vă voi deschide zăgazurile † cerurilor, şi dacă nu voi turna †† peste voi belşug de binecuvîntare. * Prov. 3. 9. 10. ** 1 Cron. 26. 20. 2 Cron. 31. 11. Neem. 10. 38; 13. 13. † Fac. 7. 11. 2 Reg. 7. 2. †† 2 Cron. 31. 10.

11. Şi voi mustra pentru voi pe cel ce mănîncă *, (lăcusta) şi nu vă va nimici roadele pămîntului, şi viţa nu va fi neroditoare în cîmpiile voastre, zice Domnul oştirilor. * Amos 4. 9.

12. „Toate neamurile vă vor ferici atunci, căci veţi fi o ţară * plăcută, zice Domnul oştirilor. * Dan. 8. 9.

13. „Cuvintele * voastre sînt aspre împotriva Mea, zice Domnul. Şi mai întrebaţi **: „Ce-am spus noi împotriva Ta?“

* Cap. 2. 17. ** Iov 21. 14, 15; 22. 17. Ps. 73. 13. Tef. 1. 12.

14. „Aţi zis: „Degeaba slujim lui

Dumnezeu; şi ce am cîştigat dacă am păzit poruncile Lui, şi am umblat trişti înaintea Domnului oştirilor?

15. Acum * fericim pe cei trufaşi; da, celor răi le merge bine; da, ei ispitesc pe Dumnezeu **, şi scapă!" —

* Ps. 73. 12. Cap. 2. 17. ** Ps. 95. 9.

16. Atunci şi cei ce se tem * de Domnul au vorbit adesea unul cu altul; Domnul a luat aminte ** la lucrul acesta, şi a ascultat; şi o carte † de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui, pentru cei ce se tem de Domnul, şi cinstesc Numele Lui. * Ps. 66. 16. Cap. 4. 2. ** Evr. 3. 13. † Ps. 56. 8. Isa. 65. 6. Apoc. 20. 12.

17. „Ei vor * fi ai Mei, zice Domnul oştirilor, Imi vor fi o comoară ** deosebită, în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea † milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care-i slujeşte.

* Exod. 19. 5. Deut. 7. 6. Ps. 135. 4. Tit. 2. 14. 1 Pet. 2. 9. ** Isa. 62. 3. † Ps. 103. 13.

18. Şi veţi vedea * din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit şi cel rău, dintre cel ce slujeşte lui Dumnezeu şi cel ce nu-l slujeşte." * Ps. 58. 11.

4 1. „Căci iată, vine ziua *, care va arde ca un cuptor! Toţi cei trufaşi ** şi toţi cei răi, vor fi ca mirişte a †; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oştirilor, şi nu le va lăsa †† nici rădăcină nici ramură. * Ioel 2. 31. Cap. 3. 2. Pet. 3. 7. ** Cap. 3. 18. † Obad. 18. †† Amos 2. 9.

2. Dar pentru voi, cari vă temeţi * de Numele Meu, va răsări Soarele neprihănirii **, şi tămăduirea va fi supt aripile Lui; veţi ieşi †, şi veţi sări ca viţeii din grajd. * Cap. 3. 16. ** Luc. 1. 78. Efes. 5. 14. 2 Pet. 1. 19. Apoc. 2. 28. † 2 Sam. 22. 43. Mic. 7. 10. Zah. 10. 5.

3. Şi veţi călca în picioare pe cei răi, căci ei vor fi ca cenuşa supt talpa picioarelor voastre, în ziua pe care o pregătesc Eu, zice Domnul oştirilor.

4. Aduceţi-vă aminte de Legea lui Moise *, robul Meu, căruia i-am dat în Horeb **, rînduieli † şi porunci, pentru tot Israelul!

* Exod. 20. 3. etc. ** Deut. 4. 10. † Ps. 174. 19.

5. Iată, vă voi trimete pe proorocul Ilie *, înainte ** de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare şi înfricoşată.

* Mat. 11. 14; 17. 11. Marc. 9. 11. Luc. 1. 17. ** Ioel 2. 31.

6. El va întoarce inima părinţilor spre copii, şi inima copiilor spre părinţii lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc * ţara cu blestem **!

* Zah. 14. 12. ** Zah. 3. 8.

NOUL TESTAMENT

AL DOMNULUI NOSTRU ISUS HRISTOS

*

Cartea neamului lui Isus Hristos.

1 1. Cartea neamului* lui Isus Hristos, fiul** lui David, fiul† lui Avraam. *Luc. 3. 23. **Ps. 132. 11. Isa. 11. 1. Ier. 23. 5. Cap. 22. 42. Ioan 7. 42. Fapt. 2. 30; 13. 23. Rom. 1. 3. †Fac. 12. 3; 22. 18. Gal. 3. 16.

2. Avraam* a născut pe Isaac; Isaac** a născut pe Iacov; Iacov† a născut pe Iuda şi fraţii lui;
*Fac. 21. 2, 3. **Fac. 25. 26. †Fac. 29. 35.

3. Iuda* a născut pe Fares şi Zara, din Tamar; Fares** a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;
*Fac. 38. 27, etc. **Rut. 4. 18, etc. 1 Cron. 2. 5, 9, etc.

4. Aram a născut pe Aminadab; Aminadab a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon;

5. Salmon a născut pe Boaz, din Rahab; Boaz a născut pe Obed, din Rut; Obed a născut pe Iese;

6. Iese* a născut pe împăratul David. Impăratul David** a născut pe Solomon, din văduva lui Urie;
*1 Sam. 16. 1; 17. 12. **2 Sam. 12. 24.

7. Solomon* a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa; *1 Cron. 3. 3, 10, etc.

8. Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Ezechia;

10. Ezechia* a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia; *2 Reg. 20. 21. 1 Cron. 13.

11. Iosia* a născut pe Iehonia şi fraţii lui, pe vremea strămutării** în Babilon. *1 Cron. 3. 15, 16. **2 Reg. 24. 14, 15, 16; 25. 11. 2 Cron. 36. 10, 20. Ier. 27. 20; 39. 9; 52. 11, 15, 28, 29, 30. Dan. 1. 2.

12. După strămutarea în Babilon, Iehonia* a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel**;
*1 Cron. 3. 17, 19 **Ezra 3. 2; 5. 2. Neem. 12. 1. Hag. 1. 1.

13. Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov;

16. Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din care S'a născut Isus, care Se cheamă Hristos.

17. Deci, dela Avraam pînă la David, sînt patrusprezece neamuri de toate; dela David pînă la strămutarea în Babilon sînt patrusprezece neamuri; şi dela strămutarea în Babilon pînă la Hristos, sînt patrusprezece neamuri.

Naşterea lui Isus Hristos.

18. Iar naşterea* lui Isus Hristos a fost aşa:

Maria, mama Lui, era logodită cu Iosif; şi înainte ca să locuiască ei împreună, ea s'a aflat însărcinată dela Duhul Sfînt**. *Luc. 1. 27. **Luc. 1. 35.

19. Iosif, bărbatul ei, era un om neprihănit, şi nu voia s'o facă de ruşine* înaintea lumii; de aceea şi-a pus de gînd s'o lase pe ascuns. *Deut. 24. 1.

20. Dar pe cînd se gîndea el la aceste lucruri, i s'a arătat în vis un înger al Domnului, şi i-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme să iei la tine pe Maria, nevastă-ta, căci ce s'a zămislit* în ea, este dela Duhul Sfînt. *Luc. 1. 35.

21. Ea va naşte* un Fiu, şi-i vei pune numele *Isus*, pentru că El** va mîntui pe poporul Lui de păcatele sale."
*Luc. 1. 31. **Fapt. 4. 12; 5. 31; 13. 23, 38.

22. Toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească ce vestise Domnul prin proorocul, care zice:

23. „Iată*, fecioara va fi însărcinată, va naşte un fiu,

şi-i vor pune numele Emanuil", care, tîlmăcit, înseamnă: „Dumnezeu este cu noi." * Isa. 7. 14.

24. Cînd s'a trezit Iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului; şi a luat la el pe nevastă-sa.

25. Dar n'a cunoscut-o, pînă ce ea a născut un fiu*. Şi el i-a pus numele Isus. * Exod. 13. 2. Luc. 2. 7, 21.

Magii la Ierusalim. — Irod.

2 1. După ce S'a născut* Isus în Betleemul din Iudea, în zilele împăratului Irod, iată că au venit nişte magi din Răsărit** la Ierusalim,
* Luc. 2. 4, 6, 7. ** Fac. 10. 30; 25. 6. 1 Reg. 4. 30.

2. şi au întrebat: „Unde* este Împăratul de curînd născut al Iudeilor? Fiindcă I-am văzut steaua** în Răsărit, şi am venit să ne închinăm Lui."
* Luc. 2. 11. ** Num. 24. 17. Isa. 60. 3.

3. Cînd a auzit împăratul Irod acest lucru, s'a turburat mult; şi tot Ierusalimul s'a turburat împreună cu el.

4. A adunat pe toţi preoţii* cei mai de seamă şi pe** cărturarii norodului, şi a căutat să afle† dela ei unde trebuia să Se nască Hristosul.
* 2 Cron. 36. 14. ** 2 Cron. 34. 13. † Mal. 2. 7.

5. „In Betleemul din Iudea", i-au răspuns ei, „căci iată ce a fost scris prin proorocul:

6. „Şi tu, Betleeme*, ţara lui Iuda,
nu eşti nici de cum cea mai neînsemnată dintre căpeteniile lui Iuda;
căci din tine va ieşi o Căpetenie,
care va fi Păstorul** poporului Meu Israel." * Mic. 5. 2. Ioan 7. 42. ** Apoc. 2. 27.

7. Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi, şi a aflat întocmai dela ei vremea în care se arătase steaua.

8. Apoi i-a trimes la Betleem, şi le-a zis: „Duceţi-vă de cercetaţi cu deamăruntul despre Prunc: şi cînd Il veţi găsi, daţi-mi şi mie de ştire, ca să vin şi eu să mă închin Lui."

9. După ce au ascultat pe împăratul, magii au plecat. Şi iată că steaua, pe care o văzuseră în Răsărit, mergea înaintea lor, pînă ce a venit şi s'a oprit deasupra locului unde era Pruncul.

10. Cînd au văzut ei steaua, n'au mai putut de bucurie.

11. Au intrat în casă, au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s'au aruncat cu faţa la pămînt, şi I s'au închinat; apoi şi-au deschis vistieriile, şi I-au adus* daruri: aur, tămîie şi smirnă.
* Ps. 72. 10. Isa. 60. 6.

12. In urmă, au fost înştiinţaţi de Dumnezeu în vis* să nu mai dea pe la Irod, şi s'au întors în ţara lor pe un alt drum. * Cap. 1. 20.

Fuga în Egipt. Omorîrea pruncilor.

13. După ce au plecat magii, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, şi-i zice: „Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui, fugi în Egipt, şi rămîi acolo pînă îţi voi spune eu; căci Irod are să caute Pruncul, ca să-L omoare."

14. Iosif s'a sculat, a luat Pruncul şi pe mama lui, noaptea, şi a plecat în Egipt.

15. Acolo a rămas pînă la moartea lui Irod, ca să se împlinească ce fusese vestit de Domnul prin proorocul care zice: „Am chemat pe Fiul Meu din* Egipt." * Osea 11. 1.

16. Atunci Irod, cînd a văzut că fusese înşelat de magi, s'a mîniat foarte tare, şi a trimes să omoare pe toţi pruncii de parte bărbătească, dela doi ani în jos, cari erau în Betleem şi în toate împrejurimile lui, potrivit cu vremea, pe care o aflase întocmai dela magi.

17. Atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin proorocul Ieremia*, care zice:
* Ier. 31. 15.

18. „Un ţipăt s'a auzit în Rama,
plîngere, şi bocet mult:
Rahela îşi jălea copiii,
şi nu voia să fie mîngîiată, pentrucă nu mai erau."

Moartea
lui Irod. Intoarcerea din Egipt.

19. După ce a murit Irod, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, în Egipt,

20. şi-i zice: „Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui, şi du-te în ţara lui Israel, căci au murit ceice căutau să ia viaţa Pruncului."

21. Iosif s'a sculat, a luat Pruncul şi pe mama Lui, şi a venit în ţara lui Israel.

22. Dar cînd a auzit că în Iudea împărăţeşte Arhelau, în locul tatălui său Irod, s'a temut să se ducă acolo; şi, fiind înştiinţat de Dumnezeu în vis, a plecat în părţile* Galileii.
* Cap. 3. 13. Luc. 2. 39.

23. A venit acolo, şi a locuit într'o cetate, numită* Nazaret, ca să se împlinească ce fusese vestit** prin prooroci: că El va fi chemat Nazarinean.
* Ioan 1. 45. ** Judc. 13. 5. 1 Sam. 1. 11.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

3 1. In vremea aceea a venit Ioan* Botezătorul, şi propovăduia în** pustia Iudeii.

* Marc. 1. 4. 15. Luc. 3. 2, 3. Ioan 1. 28. ** Ios. 14. 10.

2. El zicea: „Pocăiţi-vă, căci Impărăţia cerurilor* este aproape.“

* Dan. 2. 44. Cap. 4. 17; 10. 7.

3. Ioan acesta este acela care fusese vestit prin proorocul Isaia, cînd zice:

„Iată glasul* celui ce strigă în pustie:

„Pregătiţi** calea Domnului,

neteziţi-I cărările.“

* Isa. 40. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Ioan 1. 23. ** Luc. 1. 76.

4. Ioan* purta** o haină de păr de cămilă, şi la mijloc era încins cu un brîu de curea. El se hrănea cu lăcuste† şi miere sălbatică††. * Marc. 1. 6. ** 2 Reg. 1. 8. Zah. 13. 4. † Lev. 11. 22. †† 1 Sam. 14. 25, 26.

5. Locuitorii* din Ierusalim, din toată Iudea şi din toate împrejurimile Iordanului, au început să iasă la el;

* Marc. 1. 5. Luc. 3. 7.

6. şi, mărturisindu-şi păcatele, erau botezaţi* de el în rîul Iordan.

* Fapt. 19. 4, 18.

7. Dar cînd a văzut pe mulţi din Farisei şi din Saduchei că vin să primească botezul lui, le-a zis: „Pui de năpîrci*, cine v'a învăţat să fugiţi de mînia** viitoare? * Cap. 12. 34; 23. 33. Luc. 3. 7, 8, 9. ** Rom. 5. 9. 1 Tes. 1. 10.

8. Faceţi dar roade vrednice de pocăinţa voastră.

9. Şi să nu credeţi că puteţi zice în voi înşivă: „Avem ca tată* pe Avraam!“ Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

* Ioan 8. 33, 39. Fapt. 13. 26. Rom. 4. 1, 11, 16.

10. Iată că securea a şi fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci, orice pom*, care nu face roadă bună, va fi tăiat şi aruncat în foc. * Cap. 7. 19. Luc. 13. 7, 9. Ioan 15. 6.

11. Cît despre mine, eu vă* botez cu apă, spre pocăinţă; dar Celce vine după mine, este mai puternic decît mine, şi eu nu sînt vrednic să-I duc încălţămintele. El** vă va boteza cu Duhul Sfînt şi cu foc. * Marc. 1. 8. Luc. 3. 16. Ioan 1. 15, 26, 33. Fapt. 1. 5; 11. 16; 19. 4. ** Isa. 4. 4; 44. 3. Mal. 3. 2. Fapt. 2. 3, 4. 1 Cor. 12. 13.

12. Acela* Işi are lopata în mînă, Işi va curăţi cu desăvîrşire aria, şi Işi va strînge grîul în grînar; dar pleava o va arde** într'un foc care nu se stinge.“ * Mal. 3. 3. ** Mal. 4. 1. Cap. 13. 30.

Botezul lui Isus Hristos.

13. Atunci* a venit Isus din Galilea** la Iordan, la Ioan, ca să fie botezat de el. * Marc. 1. 9. Luc. 3. 21. ** Cap. 2. 22.

14. Dar Ioan căuta să-l oprească. „Eu“, zicea el, „am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine?“

15. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Lasă-Mă acum, căci aşa se cade să împlinim tot ce trebuie împlinit.“ Atunci Ioan L-a lăsat.

16. De îndată ce a fost botezat*, Isus a ieşit afară din apă. Şi în clipa aceea cerurile s'au deschis, şi a văzut pe Duhul** lui Dumnezeu pogorîndu-Se în chip de porumbel şi venind peste El. * Marc. 1. 10. ** Isa. 11. 2; 42. 1. Luc. 3. 22. Ioan 1. 32, 33.

17. Şi din ceruri* s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta** este Fiul Meu prea iubit, în care Imi găsesc plăcerea.“ * Ioan 12. 28. ** Ps. 2. 7. Isa. 42. 1. Cap. 12. 18; 17. 5. Marc. 1. 11. Luc. 9. 35. Efes. 1. 6. Col. 1 13. 2 Pet. 1. 17.

Ispitirea lui Isus Hristos.

4 1. Atunci Isus* a fost dus de Duhul** în pustie, ca să fie ispitit de diavolul. * Marc. 1. 12, etc. Luc. 4. 1, etc. ** 1 Reg. 18. 12. Ezec. 3. 14; 8. 3; 11. 1, 24; 40. 2; 43. 5. Fapt. 8. 39.

2. Acolo a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi; la urmă a flămînzit.

3. Ispititorul s'a apropiat de El, şi i-a zis: „Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, porunceşte ca pietrele acestea să se facă pîini.“

4. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Este scris: „Omul nu trăieşte numai* cu pîne, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu.“ * Deut. 8. 3.

5. Atunci diavolul L-a dus în sfînta cetate*, L-a pus pe streşina Templului,

* Neem. 11. 1, 18. Isa. 48. 2; 52. 1. Cap. 27. 53. Apoc. 11. 2.

6. şi I-a zis: „Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos; căci este scris:

„El va porunci îngerilor Săi* să vegheze asupra Ta;

şi ei Te vor lua pe mîni,

ca nu cumva să Te loveşti cu piciorul de vreo piatră.“ * Ps. 91. 11, 12.

7. „De asemenea este scris“, a zis Isus: „Să nu ispiteşti* pe Domnul, Dumnezeul tău.“ * Deut. 6. 16.

8. Diavolul L-a dus apoi pe un munte foarte înalt, I-a arătat toate împărăţiile lumii şi strălucirea lor, şi I-a zis:

9. „Toate aceste lucruri Ţi le voi da Ţie, dacă Te vei arunca cu faţa la pămînt şi Te vei închina mie.“

10. „Pleacă, Satano“, i-a răspuns Isus. „Căci este scris: „Domnului, Dumnezeului tău* să te închini şi numai Lui să-I slujeşti.“
*Deut. 6. 13; 10. 20. Ios. 24. 14. 1 Sam. 7. 3.

11. Atunci diavolul L-a lăsat. Şi deodată au venit la Isus nişte îngeri*, şi au început să-I slujească. *Evr. 1. 14.

Isus la Capernaum.

12. Cînd a auzit* Isus că Ioan fusese închis, a plecat în Galilea.
*Marc. 1. 14. Luc. 3. 20; 4. 14, 31. Ioan 4. 43.

13. A părăsit Nazaretul, şi a venit de a locuit în Capernaum, lîngă mare, în ţinutul lui Zabulon şi Neftali,

14. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice:

15. „Ţara* lui Zabulon şi ţara lui Neftali,
înspre mare, dincolo de Iordan,
Galilea Neamurilor, *Isa. 9. 1, 2.

16. Norodul* acesta, care zăcea în întunerec,
a văzut o mare lumină;
şi peste cei ce zăceau în ţinutul şi în umbra morţii,
a răsărit lumina.“ *Isa. 42. 7. Luc. 2. 32.

17. De atunci* încolo, Isus a început să propovăduiască, şi să zică: „Pocăiţi-vă**, căci Impărăţia cerurilor este aproape.“ *Marc. 1. 14, 15. **Cap. 3. 2; 10. 7.

Isus cheamă patru ucenici.

18. Pe cînd trecea pe lîngă marea Galileii, Isus* a văzut doi fraţi: pe Simon, zis** Petru, şi pe fratele său Andrei, cari aruncau o mreajă în mare; căci erau pescari.
*Marc. 1. 16—18. Luc. 5. 2. **Ioan 1. 42.

19. El le-a zis: „Veniţi* după Mine, şi vă voi face pescari de oameni.“
*Luc. 5. 10, 11.

20. Indată*, ei au lăsat mrejile, şi au mers după El. *Marc. 10. 28. Luc. 18. 28.

21. Deacolo* a mers mai departe, şi a văzut pe alţi doi fraţi: pe Iacov, fiul lui Zebedei, şi pe Ioan, fratele lui, cari erau într'o corabie cu tatăl lor Zebedei, şi îşi cîrpeau mrejile. El i-a chemat. *Marc. 1. 19, 20. Luc. 5. 10.

22. Şi îndată, ei au lăsat corabia şi pe tatăl lor, şi au mers după El.

Isus învaţă
pe popor şi tămăduieşte pe bolnavi.

23. Isus străbătea toată Galilea, învăţînd* pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia** Impărăţiei, şi tămăduind† orice boală şi orice neputinţă care era în norod. *Cap. 9. 35. Marc. 1. 21, 39. Luc. 4. 15, 44. **Cap. 24. 14. Marc. 1. 14. †Marc. 1. 34.

24. I s'a dus vestea în toată Siria; şi aduceau la El pe toţi ceice sufereau de felurite boale şi chinuri: pe cei îndrăciţi, pe cei lunatici şi pe cei slăbănogi; şi El îi vindeca.

25. După El au mers* multe noroade din Galilea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudea şi de dincolo de Iordan. *Marc. 3. 7.

Cuvîntarea de pe munte. — Fericirile.

5 1. Cînd a văzut Isus noroadele, S'a suit* pe munte; şi dupăce a şezut jos, ucenicii Lui s'au apropiat de El.
*Marc. 3. 13.

2. Apoi a început să vorbească şi să-i înveţe astfel:

3. Ferice* de cei săraci în duh, căci a lor este Impărăţia cerurilor!
*Luc. 6. 20. Ps. 51. 17. Prov. 16. 19; 29. 23. Isa. 57. 15; 66. 2.

4. Ferice* de ceice plîng, căci ei vor fi mîngîiaţi!
*Isa. 61. 2, 3. Luc. 6. 21. Ioan 16. 20. 2 Cor. 1. 7. Apoc. 21. 4.

5. Ferice* de cei blînzi, căci ei** vor moşteni pămîntul! *Ps. 37. 11. **Rom. 4. 13.

6. Ferice de cei flămînzi şi însetaţi după neprihănire, căci* ei vor fi săturaţi! *Isa. 55. 1; 65. 13.

7. Ferice de cei milostivi, căci* ei vor avea parte de milă! *Ps. 41. 1. Cap. 6. 14. Marc. 11. 25. 2 Tim. 1. 16. Evr. 6. 10. Iac. 2. 13.

8. Ferice* de cei cu inima curată, căci** ei vor vedea pe Dumnezeu!
*Ps. 15. 2; 24. 4. Evr. 12. 14. **1 Cor. 13. 12. 1 Ioan 3. 2, 3.

9. Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemaţi fii ai lui Dumnezeu!

10. Ferice* de cei prigoniţi din pricina neprihănirii, căci a lor este Impărăţia cerurilor! *2 Cor. 4. 17. 2 Tim. 2. 12. 1 Pet. 3. 14.

11. Ferice* va fi de voi cînd, din pricina Mea, oamenii vă vor ocărî, vă vor prigoni, şi vor spune tot felul de lucruri rele** şi neadevărate împotriva voastră! *Luc. 6. 12. **1 Pet. 4. 14.

12. Bucuraţi-vă* şi veseliţi-vă, pentrucă răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot aşa** au prigonit pe proorocii, cari au fost înainte de voi.
*Luc. 6. 23. Fapt. 5. 41. Rom. 5. 3. Iac. 1. 2. 1 Pet. 4. 13. **2 Cron. 36. 16. Neem. 9. 26. Cap. 23. 34, 37. Fapt. 7. 52. 1 Tes. 2. 15.

Ucenicii sînt sarea pămîntului şi lumina lumii.

13. Voi sînteţi sarea pămîntului. Dar dacă sarea* îşi pierde gustul, prin ce

îşi va căpăta iarăş puterea de a săra? Atunci nu mai este bună la nimic decît să fie lepădată afară, şi călcată în picioare de oameni.

* Marc. 9. 50. Luc. 14. 34, 35.

14. Voi * sînteţi lumina lumii. O cetate aşezată pe un munte, nu poate să rămînă ascunsă. * Prov. 4. 18. Filp. 2. 15.

15. Şi oamenii n'aprind * lumina ca s'o pună supt obroc, ci o pun în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă. * Marc. 4. 21. Luc. 8. 16; 11. 33.

16. Tot aşa să lumineze şi lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei * să vadă faptele voastre bune, şi să slăvească ** pe Tatăl vostru, care este în ceruri. * 1 Pet. 2. 12. ** Ioan 15. 8. 1 Cor. 14. 25.

Împlinirea Legii şi Proorocilor.

17. Să * nu credeţi că am venit să stric Legea sau Proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc.

* Rom. 3. 31; 10. 4. Gal. 3. 24.

18. Căci adevărat vă spun, cîtă vreme * nu va trece cerul şi pămîntul, nu va trece o iotă sau o frîntură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întîmplat toate lucrurile. * Luc. 16. 17.

19. Aşa că, ori cine * va strica una din cele mai mici din aceste porunci, şi va învăţa pe oameni aşa, va fi chemat cel mai mic în Impărăţia cerurilor; dar oricine le va păzi, şi va învăţa pe alţii să le păzească, va fi chemat mare în Impărăţia cerurilor.

* Iac. 2. 10.

20. Căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece * neprihănirea cărturarilor şi a Fariseilor, cu niciun chip nu veţi intra în Impărăţia cerurilor. * Rom. 9. 31; 10. 3.

Despre ucidere.

21. Aţi auzit că s'a zis celor din vechime: „Să * nu ucizi; oricine ** va ucide, va cădea supt pedeapsa judecăţii.“ * Exod. 20. 13. Deut. 5. 17. ** 1 Ioan 3. 15.

22. Dar Eu vă spun că ori şi cine se mînie pe fratele său, va cădea supt pedeapsa judecăţii; şi oricine va zice fratelui său: „Prostule!“ va * cădea supt pedeapsa Soborului; iar oricine-i va zice: „Nebunule“, va cădea supt pedeapsa focului gheenei. * Iac. 2. 20.

23. Aşa că, dacă * îţi aduci darul la altar, şi acolo îţi aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

* Cap. 8. 4, 23. 19.

24. lasă-ţi * darul acolo înaintea altarului, şi du-te întîi de împacă-te cu fratele tău; apoi vino de adu-ţi darul.

* Iov 42. 8. Cap. 18. 19. 1 Tim. 2. 8. 1 Pet. 3. 7.

25. Caută * de te împacă de grab cu pîrîşul tău, cîtă ** vreme eşti cu el pe drum; ca nu cumva pîrîşul să te dea pe mîna judecătorului, judecătorul să te dea pe mîna temnicerului, şi să fii aruncat în temniţă.

* Prov. 25. 8. Luc. 12. 58, 59. ** Ps. 32. 6. Isa. 55. 6.

26. Adevărat îţi spun că nu vei ieşi deacolo pînă nu vei plăti cel din urmă bănuţ.“

Despre preacurvie şi despărţire.

27. Aţi auzit că s'a zis celor din vechime: „Să * nu preacurveşti.“

* Exod. 20. 14. Deut. 5. 18.

28. Dar Eu vă spun că ori şi cine se uită * la o femeie, ca s'o poftească, a şi preacurvit cu ea în inima lui.

* Iov 31. 1. Prov. 6. 25. Fac. 34. 2. 2 Sam. 11. 2.

29. Dacă * deci ochiul tău cel drept te face să cazi în păcat, scoate-l ** şi leapădă-l dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, şi să nu-ţi fie aruncat tot trupul în gheenă. * Cap. 18. 8, 9. Marc. 9. 43—47. ** Cap. 19. 12. Rom. 8. 13. 1 Cor. 9. 27. Col. 3. 5.

30. Dacă mîna ta cea dreaptă te face să cazi în păcat, taie-o şi leapădă-o dela tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădularele tale, şi să nu-ţi fie aruncat tot trupul în gheenă.

31. S'a zis iarăş: „Oricine * îşi va lăsa nevasta, să-i dea o carte de despărţire.“

* Deut. 24. 11. Ier. 3. 1. Cap. 19. 3, etc. Marc. 10. 2, etc.

32. Dar Eu vă spun că ori şi cine * îşi va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilej să preacurvească; şi cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurveşte.

* Cap. 19. 9. Luc. 16. 18. Rom. 7. 3. 1 Cor. 7. 10, 11.

Despre jurămînt.

33. Aţi mai auzit iarăş că * s'a zis celor din vechime: „Să nu ** juri strîmb; ci să † împlineşti faţă de Domnul jurămintele tale.“ * Cap. 23. 16. ** Exod. 20. 7. Lev. 19. 12. Num. 30. 2. Deut. 5. 11. † Deut. 23. 23.

34. Dar Eu vă spun: Să nu juraţi * nicidecum; nici pe cer, pentru că este scaunul ** de domnie al lui Dumnezeu; * Cap. 23. 16, 18, 22. Iac. 5. 12. ** Isa. 66. 1.

35. nici pe pămînt, pentru că este aşternutul picioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentrucă este cetatea * marelui Impărat. * Ps. 48. 2; 87. 3.

36. Să nu juri nici pe capul tău, căci nu

poţi face un singur păr alb sau negru.

37. Felul * vostru de vorbire să fie: „Da, da; nu, nu“; ce trece peste aceste cuvinte, vine dela cel rău.
* Col. 4. 6. Iac. 5. 12.

Suferirea răului şi iubirea vrăjmaşilor.

38. Aţi auzit că s'a zis: „Ochi * pentru ochi, şi dinte pentru dinte.“
* Exod. 21. 24. Lev. 24. 20. Deut. 19. 21.

39. Dar Eu vă spun: Să * nu vă împotriviţi celui ce vă face rău. Ci, oricui** te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i şi pe celalt. * Prov. 20. 22; 24. 29. Luc. 9. 29. Rom. 12. 17, 19. 1 Cor. 6. 7. 1 Tes. 5. 15. 1 Pet. 3. 9. ** Isa. 50. 6. Plîn. 3. 30.

40. Orişicui vrea să se judece cu tine, şi să-ţi ia haina, lasă-i şi cămaşa.

41. Dacă te sileşte * cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu el două.
* Cap. 27. 32. Marc. 15. 21.

42. Celui ce-ţi cere, dă-i; şi nu * întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute dela tine. * Deut. 15. 8, 10. Luc. 6. 30, 35.

43. Aţi auzit că s'a zis: „Să * iubeşti pe aproapele tău, şi să ** urăşti pe vrăjmaşul tău.“
* Lev. 19. 18. ** Deut. 23. 6. Ps. 41. 10.

44. Dar Eu vă spun: Iubiţi * pe vrăjmaşii voştri, binecuvîntaţi pe cei ce vă blastămă, faceţi bine celorce vă urăsc, şi rugaţi-vă pentru ceice vă asupresc ** şi vă prigonesc, * Luc. 6. 27, 35. Rom. 12. 14, 20. ** Luc. 23. 34. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 4. 12, 13. 1 Pet. 2. 23; 3. 9.

45. ca să fiţi fii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsară * soarele Său peste cei răi şi peste cei buni, şi dă ploaie peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi. * Iov 25. 3.

46. Dacă iubiţi * numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai aşteptaţi? Nu fac aşa şi vameşii? * Luc. 6. 32.

47. Şi dacă îmbrăţişaţi cu dragoste numai pe fraţii voştri, ce lucru neobicinuit faceţi? Oare păgînii nu fac la fel?

48. Voi fiţi * dar desăvîrşiţi, după cum ** şi Tatăl vostru cel ceresc este desăvîrşit. * Fac. 17. 1. Lev. 11. 44; 19. 2. Luc. 6. 36. Col. 1. 28; 4. 12. Iac. 1. 4. 1 Pet. 1. 15, 16. ** Efes. 5. 1.

Despre milostenie şi rugăciune.

6 1. Luaţi seama să nu vă îndepliniţi neprihănirea voastră înaintea oamenilor, ca să fiţi văzuţi de ei; altminteri, nu veţi avea răsplată dela Tatăl vostru care este în ceruri.

2. Tu, dar, cînd faci * milostenie, nu suna cu trîmbiţa înaintea ta, cum fac făţarnicii, în sinagogi şi în uliţe, pentru ca să fie slăviţi de oameni. Adevărat vă spun, că şi-au luat răsplata.
* Rom. 12. 8.

3. Ci tu, cînd faci milostenie, să nu ştie stînga ta ce face dreapta,

4. pentruca milostenia ta să fie făcută în ascuns; şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti *. * Luc. 14. 14.

5. Cînd vă rugaţi, să nu fiţi ca făţarnicii, cărora le place să se roage stînd în picioare în sinagogi şi la colţurile uliţelor, pentruca să fie văzuţi de oameni. Adevărat vă spun, că şi-au luat răsplata.

6. Ci tu, cînd te rogi, intră * în odăiţa ta, încuie-ţi uşa, şi roagă-te Tatălui tău, care este în ascuns; şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti.
* 2 Reg. 4. 33.

Tatăl nostru. — Iertarea greşelilor.

7. Cînd vă rugaţi, să nu bolborosiţi * aceleaşi vorbe, ca păgînii, cărora ** li se pare că, dacă spun o mulţime de vorbe, vor fi ascultaţi.
* Ecl. 5. 2. ** 1 Reg. 18. 26, 29.

8. Să nu vă asemănaţi cu ei; căci Tatăl vostru ştie de ce aveţi trebuinţă, mai înainte ca să-I cereţi voi.

9. Iată dar cum trebuie să vă rugaţi:

„Tatăl * nostru care eşti în ceruri! Sfinţească-se Numele Tău; * Luc. 11. 2, etc.

10. vie împărăţia Ta; facă-se * voia Ta, precum ** în cer şi pe pămînt.
* Cap. 26. 39, 42. Fapt. 21. 14. ** Ps. 103. 20, 21.

11. Pînea noastră * cea de toate zilele[1] dă-ne-o nouă astăzi; * Iov 23. 12. Prov. 30. 8.

12. şi ne * iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri[2]; * Cap. 18. 21, etc.

13. şi * nu ne duce în ispită, ci izbăveşte-ne ** de cel rău. Căci † a Ta este împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin! * Cap. 26. 41. Luc. 22. 40, 46. 1 Cor. 10. 13. 2 Pet. 2. 9. Apoc. 3. 10. ** Ioan 17. 15. † 1 Cron. 29. 11.

14. Dacă * iertaţi oamenilor greşelile lor, şi Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greşelile voastre.
* Marc. 11. 25, 26. Efes. 4. 32. Col. 3. 13.

15. Dar dacă nu * iertaţi oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşelile voastre.
* Cap. 18. 35. Iac. 2. 13.

Despre post.

16. Cînd postiţi *, să nu vă luaţi o înfăţişare posomorîtă, ca făţarnicii, ca-

1. Sau: pentru mîne.
2. Greceşte: Lasă-ne datoriile noastre, cum şi noi am lăsat pe ale datornicilor noştri.

ri îşi slutesc feţele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat vă spun, că şi-au luat răsplata. *Isa. 58. 5.

17. Ci tu, cînd posteşti, unge-ţi * capul, şi spală-ţi faţa, *Rut. 3. 3. Dan. 10. 3.

18. ca să te arăţi că posteşti nu oamenilor, ci Tatălui tău, care este în ascuns; şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti.

Adevăratele comori. — Neputinţa de a sluji la doi stăpîni. — Grijile şi îngrijorările.

19. Nu vă strîngeţi * comori pe pămînt, unde le mănîncă moliile şi rugina, şi unde le sapă şi le fură hoţii; *Prov. 23. 4. 1 Tim. 6. 17. Evr. 13. 5. Iac. 5. 1, etc.

20. ci * strîngeţi-vă comori în cer, unde nu le mănîncă moliile şi rugina, şi unde hoţii nu le sapă, nici nu le fură. *Cap. 19. 21. Luc. 12. 33, 34; 18. 22. 1 Tim. 6. 19. 1 Pet. 1. 4.

21. Pentrucă unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră.

22. Ochiul este lumina * trupului. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău va fi plin de lumină; *Luc. 11. 34, 36.

23. dar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întunerec. Aşa că, dacă lumina care este în tine este întunerec, cît de mare trebuie să fie întunerecul acesta!

24. Nimeni * nu poate sluji la doi stăpîni. Căci sau va urî pe unul şi va iubi pe celalt; sau va ţinea la unul, şi va nesocoti pe celalt: Nu** puteţi sluji lui Dumnezeu şi lui Mamona. *Luc. 16. 13. **Gal. 1. 10. 1 Tim. 6. 17. Iac. 4. 4. 1 Ioan 2. 15.

25. Deaceea vă spun: Nu * vă îngrijoraţi de viaţa voastră, gîndindu-vă ce veţi mînca, sau ce veţi bea; nici de trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veţi îmbrăca. Oare nu este viaţa mai mult decît hrana, şi trupul mai mult decît îmbrăcămintea?

*Ps. 55. 22. Luc. 12. 22, 23. Filp. 4. 6. 1 Pet. 5. 7.

26. Uitaţi-vă * la păsările cerului: ele nici nu samănă, nici nu seceră, şi nici nu strîng nimic în grînare; şi totuş Tatăl vostru cel ceresc le hrăneşte. Oare nu sînteţi voi cu mult mai de preţ decît ele?

*Iov 38. 41. Ps. 147. 9. Luc. 12. 24, etc.

27. Şi apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge măcar un cot la înălţimea lui?

28. Şi de ce vă îngrijoraţi de îmbrăcăminte? Uitaţi-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii de pe cîmp: ei nici nu torc, nici nu ţes;

29. totuş vă spun că nici chiar Solomon, în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei.

30. Aşa că, dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba de pe cîmp, care astăzi este, dar mîne va fi aruncată în cuptor, nu vă va îmbrăca El cu mult mai mult pe voi, puţin credincioşilor?

31. Nu vă îngrijoraţi dar, zicînd: „Ce vom mînca?“ Sau: „Ce vom bea?“ Sau: „Cu ce ne vom îmbrăca?“

32. Fiindcă toate aceste lucruri Neamurile le caută. Tatăl vostru cel ceresc ştie că aveţi trebuinţă de ele.

33. Căutaţi * mai întîi Impărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. *1 Reg. 3. 13. Ps. 37. 25. Marc. 10. 30. Luc. 12. 31. 1 Tim. 4. 8.

34. Nu vă îngrijoraţi dar de ziua de mîne; căci ziua de mîne se va îngrijora de ea însaş. Ajunge zilei necazul ei.

Despre judecăţile aspre. — Bîrna şi paiul. — Lucrurile sfinte.

7 1. Nu * judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi. *Luc. 6. 37. Rom. 2. 1; 14. 3, 4, 10, 13. 1 Cor. 4. 3, 5. Iac. 4. 11, 12.

2. Căci cu ce judecată judecaţi, veţi fi judecaţi; şi * cu ce măsură măsuraţi, vi se va măsura. *Marc. 4. 24. Luc. 6. 38.

3. De * ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, şi nu te uiţi cu băgare de seamă la bîrna din ochiul tău?

*Luc. 6. 41, 42.

4. Sau, cum poţi zice fratelui tău: „Lasă-mă să scot paiul din ochiul tău“, şi, cînd colo, tu ai o bîrnă într'al tău?...

5. Făţarnicule, scoate întîi bîrna din ochiul tău, şi atunci vei vedea deslusit să scoţi paiul din ochiul fratelui tău.

6. Să nu * daţi cînilor lucrurile sfinte, şi să nu aruncaţi mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare, şi să se întoarcă să vă rupă. *Prov. 9. 7, 8; 23. 9. Fapt. 13. 45, 46.

Stăruinţa în rugăciune.

7. Cereţi *, şi vi se va da; căutaţi şi veţi găsi; bateţi, şi vi se va deschide. *Cap. 21. 22. Marc. 11. 24. Luc. 11. 9, 10; 13. 1. Ioan 14. 13; 15. 7; 16. 23, 24. Iac. 1. 5, 6. 1 Ioan 3. 22; 5. 14, 15.

8. Căci ori * şi cine cere, capătă; cine

caută, găseşte; şi celui ce bate, i se deschide. *Prov. 8. 17. Ier. 29. 12, 13.

9. Cine* este omul acela dintre voi, care, dacă-i cere fiul său o pîne, să-i dea o piatră? *Luc. 11. 11, 12, 13.

10. Sau, dacă-i cere un peşte, să-i dea un şarpe?

11. Deci, dacă voi, cari* sînteţi răi, ştiţi să daţi daruri bune copiilor voştri, cu cît mai mult Tatăl vostru, care este în ceruri, va da lucruri bune celor ce I le cer! *Fac. 6. 5; 8. 21.

12. Tot ce* voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel; căci în aceasta** este cuprinsă Legea şi Proorocii. *Luc. 6. 31. **Lev. 19. 18. Cap. 22. 40. Rom. 13. 8—10. Gal. 5 14. 1 Tim. 1. 5.

Poarta cea strîmtă.

13. Intraţi* pe poarta cea strîmtă. Căci largă este poarta, lată este calea care duce la pierzare, şi mulţi sînt ceice intră pe ea. *Luc. 13. 24.

14. Dar strîmtă este poarta, îngustă este calea care duce la viaţă, şi puţini sînt ceice o află.

Proorocii mincinoşi.

15. Păziţi-vă* de prooroci mincinoşi. Ei** vin la voi îmbrăcaţi în haine de oi, dar pe dinlăuntru sînt nişte lupi† răpitori. *Deut. 13. 3. Ier. 23. 16. Cap. 24. 4, 5, 11, 24. Marc. 13. 22. Rom. 16. 17, 18. Efes. 5. 6. Col. 2. 8. 2 Pet. 2. 1—3. 1 Ioan 4. 1. **Mic. 3. 5. 2 Tim. 3. 5. †Fapt. 20. 29, 30.

16. Îi veţi cunoaşte după* roadele lor. Culeg** oamenii struguri din spini, sau smochine din mărăcini? *Vers. 20. Cap. 12. 33. **Luc. 6. 43, 44.

17. Tot aşa, orice* pom bun face roade bune, dar pomul rău face roade rele. *Ier. 11. 19. Cap. 12. 33.

18. Pomul bun nu poate face roade rele, nici pomul rău nu poate face roade bune.

19. Orice* pom, care nu face roade bune, este tăiat şi aruncat în foc. *Cap. 3. 10. Luc. 3. 9. Ioan 15. 2, 6.

20. Aşa că după roadele lor îi veţi cunoaşte.

Casa zidită pe stîncă.

21. Nu orişicine-Mi zice: „Doamne*, Doamne!“ va intra în Impărăţia cerurilor, ci celce face voia Tatălui Meu care este în ceruri. *Osea 8. 2. Cap. 25. 11, 12. Luc. 6. 46; 13. 25. Fapt. 19. 13. Rom. 2. 13. Iac. 1. 22.

22. Mulţi Îmi vor zice în ziua aceea: „Doamne, Doamne! N'am* proorocit noi în Numele Tău? N'am scos noi draci în Numele Tău? Şi n'am făcut noi multe minuni în Numele Tău?“ *Num. 24. 4. Ioan 11. 51. 1 Cor. 13. 2.

23. Atunci* le voi spune curat: „Niciodată nu v'am cunoscut; depărtaţi-vă** dela Mine, voi toţi cari lucraţi fărădelege.“ *Cap. 25. 12. Luc. 13. 25, 27. 2 Tim. 2. 19. **Ps. 5. 5; 6. 8. Cap. 25. 41.

24. De aceea, pe orişicine* aude aceste cuvinte ale Mele, şi le face, îl voi asemăna cu un om cu judecată, care şi-a zidit casa pe stîncă. *Luc. 6. 47, etc.

25. A dat ploaia, au venit şivoaele, au suflat vînturile şi au bătut în casa aceea, dar ea nu s'a prăbuşit, pentrucă avea temelia zidită pe stîncă.

26. Insă ori şi cine aude aceste cuvinte ale Mele, şi nu le face, va fi asemănat cu un om nechibzuit, care şi-a zidit casa pe nisip.

27. A dat ploaia, au venit şivoaiele, au suflat vînturile şi au izbit în casa aceea: ea s'a prăbuşit, şi prăbuşirea i-a fost mare.“

28. După ce a sfîrşit Isus cuvîntările acestea, noroadele au rămas uimite* de învăţătura Lui; *Cap. 13. 54. Marc. 1. 22; 6. 2. Luc. 4. 32.

29. căci* El îi învăţa ca unul care avea putere, nu cum îi învăţau cărturarii lor. *Ioan 7. 46.

Vindecarea unui lepros.

8 1. Cînd S'a coborît Isus de pe munte, multe noroade au mers după El.

2. Şi* un lepros s'a apropiat de El, I s'a închinat, şi I-a zis: „Doamne, dacă vrei, poţi să mă curăţeşti.“ *Marc. 1. 40, etc.

3. Isus a întins mîna, S'a atins de el, şi a zis: „Da, vreau, fii curăţit!“ Indată a fost curăţită lepra lui.

4. Apoi Isus i-a zis: „Vezi* să nu spui la nimeni; ci du-te de te arată preotului, şi adu darul, pe care l-a rînduit** Moise, ca mărturie pentru ei.“ *Cap. 9. 30. Marc. 5. 43. **Lev. 14. 3, 4, 10. Luc. 4. 14.

Vindecarea robului unui sutaş.

5. Pe cînd* intra Isus în Capernaum, s'a apropiat de El un sutaş, care-L ruga *Luc. 7. 1, etc.

6. şi-I zicea: „Doamne, robul meu zace în casă slăbănog, şi se chinuieşte cumplit.“

7. Isus i-a zis: „Am să vin şi să-l tămăduiesc.“

8. „Doamne“, a răspuns sutaşul, „nu* sînt vrednic să intri supt acoperemîn-

tul meu; ci zi** numai un cuvînt, şi robul meu va fi tămăduit.
* Luc. 15. 19, etc. ** Ps. 107. 20.

9. Căci şi eu sînt om supt stăpînire; am supt mine ostaşi, şi zic unuia: „Du-te!“ şi se duce; altuia: „Vino!“ şi vine; şi robului meu: „Fă cutare lucru!“ şi-l face.

10. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, S'a mirat, şi a zis celor ce veneau după El: „Adevărat vă spun că nici în Israel n'am găsit o credinţă aşa de mare.

11. Dar vă spun că vor veni mulţi* dela răsărit şi dela apus, şi vor sta la masă cu Avraam, Isaac şi Iacov în Impărăţia cerurilor. * Fac. 12. 3. Isa. 2. 2, 3; 11. 10. Mal. 1. 11. Luc. 13. 29. Fapt. 10. 45; 11. 18; 14. 27. Rom. 15. 9. etc. Efes. 3. 6.

12. Iar* fiii Impărăţiei vor** fi aruncaţi în întunerecul de afară, unde va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor.“ * Cap. 21. 43. ** Cap. 13. 42, 50; 22. 13; 24. 51; 25. 30. Luc. 13. 28. 2 Pet. 2. 17. Juda. 13.

13. Apoi a zis sutaşului: „Du-te, şi facă-ţi-se după credinţa ta.“ Şi robul lui s'a tămăduit chiar în ceasul acela.

Vindecarea soacrei
lui Petru şi mai multor bolnavi.

14. Isus S'a dus apoi* în casa lui Petru, şi a văzut pe soacra** acestuia zăcînd în pat, prinsă de friguri.
* Marc. 1. 29—31. Luc. 4. 38. 39. ** 1 Cor. 9. 5.

15. S'a atins de mîna ei, şi au lăsat-o frigurile; apoi ea s'a sculat, şi a început să-I slujească.

16. Seara*, au adus la Isus pe mulţi îndrăciţi. El, prin cuvîntul Lui, a scos din ei duhurile necurate, şi a tămăduit pe toţi bolnavii, * Marc. 1. 32, etc. Luc. 4. 40, 41.

17. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice: „El* a luat asupra Lui neputinţele noastre şi a purtat boalele noastre.“
* Isa. 53. 4. 1 Pet. 2. 24.

Cum să urmăm pe Isus.

18. Isus a văzut multe noroade împrejurul Său, şi a poruncit să treacă de cealaltă parte.

19. Atunci* s'a apropiat de El un cărturar, şi I-a zis: „Invăţătorule, vreau să Te urmez ori unde vei merge.“
* Luc. 9. 57. 58.

20. Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuini, şi păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n'are unde-Şi odihni capul.“

21. Un* altul, care era dintre ucenici, I-a zis: „Doamne, dă-mi** voie să mă duc mai întîi să îngrop pe tatăl meu.“
* Luc. 9. 59. 60. ** 1 Reg. 19. 20.

22. „Vino după Mine“, i-a răspuns Isus, „şi lasă morţii să-şi îngroape morţii.“

Potolirea furtunii.

23. Isus S'a suit într'o corabie, şi ucenicii Lui au mers după El.

24. Şi* deodată s'a stîrnit pe mare o furtună atît de straşnică, încît corabia era acoperită de valuri. Şi El dormea. * Marc. 4. 37, etc. Luc. 8. 23, etc.

25. Ucenicii s'au apropiat de El, şi L-au deşteptat, strigînd: „Doamne, scapă-ne, că pierim!“

26. El le-a zis: „De ce vă este frică, puţin credincioşilor?“ Apoi S'a sculat*, a certat vînturile şi marea, şi s'a făcut o linişte mare.
* Ps. 65. 7; 89. 9; 107. 29.

27. Oamenii aceia se mirau, şi ziceau: „Ce fel de om este acesta, de-L ascultă pînă şi vînturile şi marea?“

Doi îndrăciţi sînt tămăduiţi.

28. Cînd* a ajuns Isus de partea cealaltă, în ţinutul Gadarenilor, L-au întîmpinat doi îndrăciţi, cari ieşeau din morminte. Erau aşa de cumpliţi, că nimeni nu putea trece pe drumul acela.
* Marc. 5. 1, etc. Luc. 8. 26, etc.

29. Şi iată că au început să strige: „Ce legătură este între noi şi Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chinuieşti înainte de vreme?“

30. Departe de ei era o turmă mare de porci, cari păşteau.

31. Dracii rugau pe Isus şi ziceau: „Dacă ne scoţi afară din ei, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.“

32. „Duceţi-vă“, le-a zis El. Ei au ieşit, şi au intrat în porci. Şi deodată toată turma s'a repezit de pe rîpă în mare, şi a pierit în ape.

33. Porcarii au fugit, şi s'au dus în cetate de au povestit tot ce se petrecuse şi cele întîmplate cu îndrăciţii.

34. Şi iată că toată cetatea a ieşit în întîmpinarea lui Isus; şi, cum L-au văzut, L-au* rugat să plece din ţinutul lor. * Deut. 5. 25. 1 Reg. 17. 18. Luc. 5. 8. Fapt. 16. 39.

Vindecarea unui slăbănog.

9 1. Isus S'a suit într'o corabie, a trecut marea, şi* a venit în cetatea Sa. * Cap. 4. 13.

2. Şi* iată că I-au adus un slăbănog,

care zăcea într'un pat. Isus le-a văzut** credinţa, şi a zis slăbănogului: „Îndrăzneşte, fiule! Păcatele îţi sînt iertate!“ *Marc. 2. 3. Luc. 5. 18. **Cap. 8. 10.

3. Şi iată că, unii din cărturari au zis în ei înşişi: „Omul acesta huleşte!“

4. Isus, care le cunoştea* gîndurile, a zis: „Pentruce aveţi gînduri rele în inimile voastre? *Ps. 139. 2. Cap. 12. 25. Marc. 12. 15. Luc. 5. 22; 6. 8; 9. 47; 11. 17.

5. Căci ce este mai lesne? A zice: „Iertate îţi sînt păcatele“, sau a zice: „Scoală-te şi umblă?“

6. Dar, ca să ştiţi că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele, — „Scoală-te“, a zis El slăbănogului, „ridică-ţi patul, şi du-te acasă.“

7. Slăbănogul s'a sculat, şi s'a dus acasă.

8. Cînd au văzut noroadele lucrul acesta, s'au spăimîntat, şi au slăvit pe Dumnezeu, care a dat oamenilor o astfel de putere.

Chemarea lui Matei.

9. De acolo, Isus a mers* mai departe, şi a văzut pe un om, numit Matei, şezînd la vamă. Şi i-a zis: „Vino după Mine“. Omul acela s'a sculat, şi a mers după El. *Marc. 2. 14. Luc. 5. 27.

10. Pe* cînd şedea Isus la masă, în casă, iată că au venit o mulţime de vameşi şi păcătoşi, şi au şezut la masă cu El şi cu ucenicii Lui.

*Marc. 2. 15, etc. Luc. 5. 29. etc.

11. Fariseii au văzut lucrul acesta, şi au zis ucenicilor Lui: „Pentruce mănîncă Învăţătorul vostru cu vameşii* şi cu păcătoşii**?“

*Cap. 11. 19. Luc. 5. 30; 15. 2. **Gal. 2. 15.

12. Isus i-a auzit, şi le-a zis: „Nu cei sănătoşi au trebuinţă de doftor, ci cei bolnavi.

13. Duceţi-vă de învăţaţi ce înseamnă: „Milă* voiesc, iar nu jertfă!“ Căci n'am venit să chem la pocăinţă pe cei neprihăniţi, ci** pe cei păcătoşi.“

*Osea. 6. 6. Mic. 6. 6—8. Cap. 12. 7. **1 Tim. 1. 15.

Intrebarea
ucenicilor lui Ioan despre post.

14. Atunci ucenicii lui Ioan au venit la Isus, şi I-au zis: „De* ce noi şi Fariseii postim des, iar ucenicii Tăi nu postesc de loc?“

*Marc. 2. 18, etc. Luc. 5. 33, etc. 18. 12.

15. Isus le-a răspuns: „Se pot jăli nuntaşii* cîtă vreme este mirele cu ei? Vor veni zile, cînd mirele va fi luat dela ei, şi atunci** vor posti.

*Ioan 3. 29. **Fapt. 13. 2, 3; 14. 23. 1 Cor. 7. 5.

16. Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche; pentrucă şi-ar lua umplutura din haină, şi ruptura ar fi mai rea.

17. Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi; altfel, burdufurile plesnesc, vinul se varsă, şi burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou îl pun în burdufuri noi, şi se păstrează amîndouă.“

Invierea fiicei
lui Iair şi vindecarea unei femei.

18. Pe cînd* le spunea Isus aceste vorbe, iată că a venit unul din fruntaşii sinagogii, I s'a închinat, şi I-a zis: „Fiica mea adineaori a murit; dar vino de pune-Ţi mînile peste ea, şi va învia.“ *Marc. 5. 22, etc. Luc. 8. 41, etc.

19. Isus S'a sculat, şi a plecat după el împreună cu ucenicii Lui.

20. Şi* iată o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge, a venit pe dinapoi, şi s'a atins de poala hainei Lui. *Marc. 5. 25. Luc. 8. 43.

21. Căci îşi zicea ea: „Numai să mă pot atinge de haina Lui, şi mă voi tămădui.“

22. Isus S'a întors, a văzut-o, şi i-a zis: „Indrăzneşte, fiică! Credinţa* ta te-a tămăduit.“ Şi s'a tămăduit femeia chiar în ceasul acela.

*Luc. 7. 50; 8. 48; 17. 19; 18. 42.

23. Cînd* a ajuns Isus în casa fruntaşului sinagogii**, şi cînd a văzut pe ceice cîntau din fluier, şi gloata bocind, *Marc. 5. 38. Luc. 8. 51. **2 Cron. 35. 25.

24. le-a zis: „Daţi-vă la o parte*; căci fetiţa n'a murit, ci doarme!“ Ei îşi băteau joc de El. *Fapt. 20. 10.

25. Dar, după-ce a fost scoasă gloata afară, Isus a intrat înlăuntru, a luat pe fetiţă de mînă, şi fetiţa s'a sculat.

26. Şi s'a dus vestea despre această minune în tot ţinutul acela.

Vindecarea a doi orbi.

27. Cînd a plecat de acolo, s'au luat după Isus doi orbi, cari strigau şi ziceau: „Ai milă de noi, Fiul* lui David!“

*Cap. 15. 22; 20. 30. 31. Marc. 10. 47, 48. Luc. 18. 38, 39.

28. După ce a intrat în casă, orbii au venit la El. Şi Isus le-a zis: „Credeţi că pot face lucrul acesta?“ „Da, Doamne“, I-au răspuns ei.

29. Atunci S'a atins de ochii lor, şi a zis: „Facă-vi-se după credinţa voastră!“

30. Şi li s'au deschis ochii. Isus le-a poruncit cu tot dinadinsul şi le-a zis: „Vedeţi*, să nu ştie nimeni.“

*Cap. 8. 4; 12. 16; 17. 9. Luc. 5. 14.

31. Dar* ei, cum au ieşit afară, au răspîndit vestea despre El în tot ţinutul acela. *Marc. 7. 36.

Vindecarea unui mut îndrăcit.

32. Pe* cînd plecau orbii aceştia, iată că au adus la Isus un mut îndrăcit.

*Cap. 12. 22. Luc. 11. 14.

33. După ce a fost scos dracul din el, mutul a vorbit. Şi noroadele, mirate, ziceau: „Niciodată nu s'a văzut aşa ceva în Israel!“

34. Dar Fariseii ziceau: „Cu ajutorul domnului dracilor scoate El* dracii!“ *Cap. 12. 24. Marc. 3. 22. Luc. 11. 15.

Lui Isus îi este milă de gloate.

35. Isus străbătea* toate cetăţile şi satele, învăţînd** pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia Impărăţiei, şi vindecînd orice fel de boală şi orice fel de neputinţă, care era în norod. *Marc. 6. 6. Luc. 13. 22. **Cap. 4. 23.

36. Cînd* a văzut gloatele, I s'a făcut milă de ele, pentru că erau necăjite şi risipite, ca** nişte oi cari n'au păstor. *Marc. 6. 34. **Num. 27. 17. 1 Reg. 22. 17. Ezec. 34. 5. Zah. 10. 2.

37. Atunci a zis ucenicilor Săi: „Mare este secerişul*, dar puţini sînt lucrătorii! *Luc. 10. 2. Ioan 4. 35.

38. Rugaţi dar* pe Domnul secerişului să scoată lucrători la secerişul Lui.“ *2 Tes. 3. 1.

Trimeterea celor doisprezece apostoli.

10 1. Apoi Isus a chemat* pe cei doisprezece ucenici ai Săi, şi le-a dat putere să scoată afară duhurile necurate, şi să tămăduiască orice fel de boală şi orice fel de neputinţă.

*Marc. 3. 13. 14; 6. 7. Luc. 6. 13; 9. 1.

2. Iată numele celor doisprezece apostoli:

Cel dintîi, Simon, zis* Petru, şi Andrei, fratele lui; Iacov, fiul lui Zebedei, şi Ioan, fratele lui; *Ioan 1. 42.

3. Filip şi Bartolomeu; Toma şi Matei, vameşul; Iacov, fiul lui Alfeu, şi Levi, zis şi Tadeu;

4. Simon* Cananitul, şi Iuda Iscarioteanul**, cel care a vîndut pe Isus.

*Luc. 6. 15. Fapt. 1. 13. **Ioan 13. 26.

5. Aceştia sînt cei doisprezece, pe cari i-a trimes Isus, după ce le-a dat învăţăturile următoare:

Să* nu mergeţi pe calea păgînilor, şi să nu intraţi în vreo cetate a Samaritenilor**; *Cap. 4. 15. **2 Reg. 17. 24. Ioan 4. 9, 20.

6. ci* să mergeţi mai de grabă la oile** pierdute ale casei lui Israel.

*Cap. 15. 24. Fapt. 13. 46. **Isa. 53. 6. Ier. 50. 6, 17. Ezec. 34. 5, 6, 16. 1 Pet. 2. 25.

7. Şi* pe drum, propovăduiţi, şi ziceţi: „Impărăţia** cerurilor este aproape!“ *Luc. 9. 2. **Cap. 3. 2; 4. 17. Luc. 10. 9.

8. Vindecaţi pe bolnavi, înviaţi pe morţi, curăţiţi pe leproşi, scoateţi afară dracii. Fără* plată aţi primit, fără plată să daţi. *Fapt. 8. 18, 20.

9. Să nu* luaţi nici aur, nici argint, nici aramă** în brîele voastre,

*1 Sam. 9. 7. Marc. 6. 8. Luc. 9. 3; 10. 4; 22. 35. **Marc. 6. 8.

10. nici traistă pentru drum, nici două haine, nici încălţăminte, nici toiag, căci* vrednic este lucrătorul de hrana lui. *Luc. 10. 7. 1 Cor. 9. 7, etc. 1 Tim. 5. 18.

11. In* orice cetate sau sat veţi intra, să cercetati cine este acolo vrednic şi să rămîneţi la el pînă veţi pleca.

*Luc. 10. 8.

12. La intrarea voastră în casă, uraţi-i de bine;

13. şi* dacă este casa aceea vrednică, pacea voastră să vină peste ea; dar** dacă nu este vrednică, pacea voastră să se întoarcă la voi.

*Luc. 10. 5. **Ps. 35. 13.

14. Dacă* nu vă va primi cineva, nici nu va asculta cuvintele voastre, să ieşiţi din casa sau din cetatea aceea, şi să scuturaţi** praful de pe picioarele voastre.“ *Marc. 6. 11. Luc. 9. 5; 10. 10, 11. **Neem. 5. 13. Fapt. 13. 51; 18. 6.

15. Adevărat vă spun că, în ziua judecăţii, va fi mai* uşor pentru ţinutul Sodomei şi Gomorei, decît pentru cetatea aceea. *Cap. 11. 22, 24.

Primirea apostolilor de lume.

16. Iată*, Eu vă trimet ca pe nişte oi în mijlocul lupilor. Fiţi dar** înţelepţi ca şerpii, şi fără răutate† ca porumbeii. *Luc. 10. 3. **Rom. 16. 19. Efes. 5. 15. †1 Cor. 14. 20. Filp. 2. 15.

17. Păziţi-vă de oameni; căci vă* vor da în judecata soboarelor, şi vă** vor bate în sinagogile lor.

*Cap. 24. 9. Marc. 13. 9. Luc. 12. 11; 21. 12. **Fapt. 5. 40;

18. Din pricina Mea, veţi * fi duşi înaintea dregatorilor şi înaintea împăraţilor, ca să slujiţi ca mărturie înaintea lor şi înaintea Neamurilor.
* Fapt. 12. 1; 24. 10; 25. 7, 23. 2 Tim. 4. 16.

19. Dar *, cînd vă vor da în mîna lor, să nu vă îngrijoraţi, gîndindu-vă cum sau ce veţi spune; căci ce veţi avea de spus, vă ** va fi dat chiar în ceasul acela; * Marc. 13. 11—13. Luc. 12. 11; 21. 14, 15. ** Exod. 4. 12. Ier. 1. 7.

20. fiindcă * nu voi veţi vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi.
* 2 Sam. 23. 2. Fapt. 4. 8; 6. 10. 2 Tim. 4. 17.

21. Fratele * va da la moarte pe frate-său, şi tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinţilor lor, şi-i vor omorî. * Mic. 7. 6. Vers. 35. 36. Luc. 21. 16.

22. Veţi * fi urîţi de toţi, din pricina Numelui Meu; dar ** cine va răbda pînă la sfîrşit, va fi mîntuit.
* Luc. 21. 17. ** Dan. 12. 12, 13. Cap. 24. 13. Marc. 13. 13.

23. Cînd * vă vor prigoni într'o cetate, să fugiţi într'alta. Adevărat vă spun că nu veţi isprăvi de străbătut cetăţile lui Israel pînă ** va veni Fiul omului. * Cap. 2. 13; 4. 12; 12. 15. Fapt. 8. 1; 9. 25; 14. 6. ** Cap. 16. 28.

24. Ucenicul nu * este mai pe sus de învăţătorul său, nici robul mai pe sus de domnul său. * Luc. 6. 40. Ioan 13. 16; 15. 30.

25. Ajunge ucenicului să fie ca învăţătorul lui, şi robului să fie ca domnul lui. Dacă pe * Stăpînul casei L-au numit Beelzebul, cu cît mai mult vor numi aşa, pe cei din casa lui?
* Cap. 12. 24. Marc. 3. 22. Luc. 11. 15. Ioan 8. 48, 52.

26. Aşa că să nu vă temeţi de ei. Căci * nu este nimic ascuns care nu va fi descoperit, şi nimic tăinuit care nu va fi cunoscut. * Marc. 4. 22. Luc. 8. 17; 12. 2, 3.

27. Ce vă spun Eu la întunerec, voi să spuneţi la lumină; şi ce auziţi şoptindu-se la ureche, să propovăduiţi de pe acoperişul caselor.

28. Nu * vă temeţi de cei ce ucid trupul, dar cari nu pot ucide sufletul; ci temeţi-vă mai degrabă de Celce poate să piardă şi sufletul şi trupul în gheenă. * Isa. 8. 12, 13. Luc. 12. 4. 1 Pet. 3. 14.

29. Nu se vînd oare două vrăbii la un ban? Totuş, nici una din ele nu cade pe pămînt fără voia Tatălui vostru.

30. Cît * despre voi, pînă şi perii din cap, toţi vă sînt număraţi.
* 1 Sam. 14. 45. 2 Sam. 14. 11. Luc. 21. 18. Fapt. 27. 34.

31. Deci să nu vă temeţi; voi sînteţi mai de preţ decît multe vrăbii.

32. Deaceea *, pe orişicine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi ** Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri;
* Luc. 12. 8. Rom. 10. 9, 10. ** Apoc. 3. 5.

33. dar * de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda şi Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri. * Marc. 8. 38. Luc. 9. 26. 2 Tim. 2. 12.

34. Să nu * credeţi că am venit s'aduc pacea pe pămînt; n'am venit să aduc pacea, ci sabia. * Luc. 12. 49, 51—53.

35. Căci am venit să despart pe fiu de * tatăl său, pe fiică de mamă-sa, şi pe noră de soacră-sa. * Mic. 7. 6.

36. Şi omul va avea de vrăjmaşi * chiar pe cei din casa lui.
* Ps. 41. 9; 55. 13. Mic. 7. 6. Ioan 13. 18.

37. Cine * iubeşte pe tată, ori pe mamă, mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine; şi cine iubeşte pe fiu ori pe fiică mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine. * Luc. 14. 26.

38. Cine * nu-şi ia crucea lui, şi nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine. * Cap. 16. 24. Marc. 8. 34. Luc. 9. 23; 14. 27.

39. Cine * îşi va păstra viaţa, o va pierde; şi cine îşi va pierde viaţa, pentru Mine, o va cîştiga.
* Cap. 16. 25. Luc. 17. 33. Ioan 12. 25.

Primirea ucenicilor.

40. Cine * vă primeşte pe voi, Mă primeşte pe Mine; şi cine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Cel ce M'a trimes pe Mine.
* Cap. 18. 5. Luc. 9. 48; 10. 16. Ioan 12. 44; 13. 20. Gal. 4. 14.

41. Cine * primeşte un prooroc, în numele unui prooroc, va primi răsplata unui prooroc; şi cine primeşte pe un om neprihănit, în numele unui om neprihănit, va primi răsplata unui om neprihănit. * 1 Reg. 17. 10; 18. 4. 2 Reg. 4. 8.

42. Şi * oricine va da de băut numai un pahar de apă rece unuia din aceşti micuţi, în numele unui ucenic, adevărat vă spun că nu-şi va pierde răsplata." * Cap. 18. 5, 6; 25. 40. Marc. 9. 41. Evr. 6. 10.

11 1. Dupăce a isprăvit de dat învăţături la cei doisprezece ucenici ai Săi, Isus a plecat de acolo, ca să înveţe pe oameni, şi să propovăduiască în cetăţile lor.

Trimeşii lui Ioan Botezătorul.

2. Ioan * a auzit din ** temniţă despre lucrările lui Hristos,
* Luc. 7. 18, 19, etc. ** Cap. 14. 3.

3. şi a trimes să-L întrebe prin ucenicii săi: „Tu eşti Acela* care are să vină sau să aşteptăm pe altul?“
* Fac. 49. 10. Num. 24. 17. Dan. 9. 24. Ioan 6. 14

4. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Duceţi-vă de spuneţi lui Ioan ce auziţi şi ce vedeţi:

5. Orbii* îşi capătă vederea, şchiopii umblă, leproşii sînt curăţiţi, surzii aud, morţii înviază, şi săracilor** li se propovăduieşte Evanghelia. * Isa. 29. 18; 35. 4—6; 42. 7. Ioan 2. 23; 3. 2; 5. 36; 10. 25, 38; 14. 11. ** Ps. 22. 26. Isa. 61. 1. Luc. 4. 18. Iac. 2. 5.

6. Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi* un prilej de poticnire.“
* Isa. 8. 14, 15. Cap. 13. 57; 24. 10; 26. 31. Rom. 9. 32, 33. 1 Cor. 1. 23; 2. 14. Gal. 5. 11. 1 Pet. 2. 8.

Mărturia lui Isus despre Ioan.

7. Pe cînd* se duceau ei, Isus a început să vorbească noroadelor despre Ioan: „Ce aţi ieşit să vedeţi în pustie? O trestie** clătinată de vînt?
* Luc. 7. 24. ** Efes. 4. 14.

8. Dacă nu, atunci ce aţi ieşit să vedeţi? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că ceice poartă haine moi sînt în casele împăraţilor.

9. Atunci ce aţi ieşit să vedeţi? Un prooroc? Da, vă spun, şi* mai mult decît un prooroc;
* Cap. 14. 5; 21. 26. Luc. 1. 76; 7. 26.

10. căci el este acela despre care s'a scris:
„Iată*, trimet înaintea feţei Tale pe solul Meu, care Iţi va pregăti calea înaintea Ta.“
* Mal. 3. 1. Marc. 1. 2. Luc. 1. 76; 7. 27.

11. Adevărat vă spun că, dintre cei născuţi din femei, nu s'a sculat nici unul mai mare decît Ioan Botezătorul. Totuş, cel mai mic în Impărăţia cerurilor este mai mare decît el.

12. Din* zilele lui Ioan Botezătorul pînă acum, Impărăţia cerurilor se ia cu năvală, şi ceice dau năvală, pun mîna pe ea. * Luc. 16. 16.

13. Căci pînă la Ioan au proorocit toţi* proorocii şi Legea. * Mal. 4. 6.

14. Şi, dacă vreţi să înţelegeţi, el este Ilie*, care trebuia să vină.
* Mal. 4. 5. Cap. 17. 12. Luc. 1. 17.

15. Cine* are urechi de auzit, să audă. * Cap. 13. 9. Luc. 8. 8. Apoc. 2. 7, 11, 17, 29; 3. 6, 13, 22.

16. Cu* cine voi asemăna neamul acesta de oameni? Seamănă cu nişte copilaşi, cari şed în pieţe, şi strigă la tovarăşii lor: * Luc. 7. 31.

17. „V'am cîntat din fluier, şi n'aţi jucat; v'am cîntat de jale, şi nu v'aţi tînguit.“

18. Căci a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, şi ei zic: „Are drac!“

19. A venit Fiul omului mîncînd şi bînd, şi ei zic: „Iată un om mîncăcios şi băutor de vin, un prieten* al vameşilor şi al păcătoşilor!“ Totuş**, Inţelepciunea a fost îndreptăţită din lucrările ei.“ * Cap. 9. 10. ** Luc. 7. 35.

Mustrarea cetăţilor nepocăite.

20. Atunci* Isus a început să mustre cetăţile în cari fuseseră făcute cele mai multe din minunile Lui, pentrucă nu se pocăiseră. * Luc. 10. 13, etc.

21. „Vai de tine, Horazine!“ a zis El. „Vai de tine, Betsaido!“ Căci, dacă ar fi fost făcute în Tir şi Sidon minunile cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit, cu* sac şi cenuşă. * Ioan 3. 7, 8.

22. De aceea vă spun că, în ziua judecăţii, va* fi mai uşor pentru Tir şi Sidon decît pentru voi.
* Cap. 10. 15. Vers. 24.

23. Şi tu, Capernaume, vei fi înălţat* oare pînă la cer? Vei fi pogorît pînă la Locuinţa morţilor; căci dacă ar fi fost făcute în Sodoma minunile, cari au fost făcute în tine, ea ar fi rămas în picioare pînă în ziua de astăzi.
* Isa. 14. 13. Plîn. 2. 1.

24. De aceea, vă spun, că în ziua judecăţii, va fi mai uşor pentru* ţinutul Sodomei decît pentru tine.“
* Cap. 10. 15.

Lucrurile descoperite pruncilor. Jugul lui Hristos.

25. In* vremea aceea, Isus a luat cuvîntul şi a zis: „Te laud, Tată, Doamne al cerului şi al pămîntului, pentrucă ai** ascuns aceste lucruri de cei înţelepţi şi pricepuţi, şi† le-ai descoperit pruncilor. * Luc. 10. 21. ** Ps. 8. 2. 1 Cor. 1. 19, 27; 2. 8. 2 Cor. 3. 14. † Cap. 16. 17.

26. Da, Tată, Te laud, pentrucă aşa ai găsit Tu cu cale!“

27. Toate* lucrurile Mi-au fost date în mîni de Tatăl Meu; şi** nimeni nu cunoaşte deplin pe Fiul, afară de Tatăl; tot astfel nimeni nu cunoaşte deplin pe Tatăl, afară de Fiul, şi acela căruia vrea Fiul să i-L descopere. * Cap. 28. 18. Luc. 10. 22. Ioan 3. 35; 13. 3; 17. 2. 1 Cor. 15. 27. ** Ioan 1. 18; 6. 46; 10. 15.

28. Veniţi la Mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă.

29. Luaţi jugul Meu asupra voastră, şi* învăţaţi dela Mine, căci Eu sînt blînd şi smerit** cu inima; şi† veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre.
*Ioan 13.15. Filip. 2.5. 1 Pet. 2.21. 1 Ioan 2.6. **Zah. 9.9. Filip. 2.7,8. †Ier. 6.16.

30. Căci* jugul Meu este bun, şi sarcina Mea este uşoară." *1 Ioan 5.3.

Spicele şi ziua Sabatului.

12 1. In vremea aceea, Isus trecea* prin lanurile de grîu, într'o zi de Sabat. Ucenicii Lui, cari erau flămînzi, au început să smulgă spice de grîu şi să le mănînce. *Deut. 23.25. Marc. 2.23. Luc. 6.1.

2. Fariseii, cînd au văzut lucrul acesta, I-au zis: „Uite că ucenicii Tăi fac ce nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului."

3. Dar Isus le-a răspuns: „Oare n'aţi citit ce* a făcut David, cînd a flămînzit, el şi ceice erau împreună cu el? *1 Sam. 21.6.

4. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, şi a mîncat pînile* pentru punerea înaintea Domnului, pe cari nu-i era îngăduit să le mănînce nici lui, nici celor ce erau cu el, ci** numai preoţilor? *Exod. 25.30. Lev. 24.5. **Exod. 29.32, 33. Lev. 8.31; 24.9.

5. Sau n'aţi citit în Lege* că, în zilele de Sabat, preoţii calcă Sabatul în Templu, şi totuş sînt nevinovaţi?
*Num. 28.9. Ioan. 7.22.

6. Dar Eu vă spun că aici este Unul* mai mare decît Templul.
*2 Cron. 6.18. Mal. 3.1.

7. Dacă aţi fi ştiut ce însemnează: „Milă* voiesc, iar nu jertfe," n'aţi fi osîndit pe nişte nevinovaţi.
*Osea 6.6. Mic. 6.6—8. Cap. 9.13.

8. Căci Fiul omului este Domn şi al Sabatului."

Omul cu mîna uscată.

9. Isus* a plecat de acolo, şi a intrat în sinagogă. *Marc. 3.1. Luc. 6.6.

10. Şi iată că în sinagogă era un om care avea o mînă uscată. Ei, ca să poată învinui pe Isus, L-au întrebat: „Este îngăduit* a vindeca în zilele de Sabat?" *Luc. 13.14; 14.3. Ioan 9.16.

11. El le-a răspuns: „Cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie, şi-i* cade într'o groapă, în ziua Sabatului, să n'o apuce şi s'o scoată afară? *Exod. 23.4, 5. Deut. 22.4.

12. Cu cît mai de preţ este deci un om decît o oaie? De aceea este îngăduit a face bine în zilele de Sabat."

13. Atunci a zis omului aceluia: „Intinde-ţi mîna!" El a întins-o, şi mîna s'a făcut sănătoasă ca şi cealaltă.

14. Fariseii* au ieşit afară, şi s'au sfătuit cum să omoare pe Isus.
*Cap. 27.1. Marc. 3.6. Luc. 6.11. Ioan 5.18; 10.39; 11.53.

Isus Robul Domnului.

15. Dar Isus, ca unul care ştia lucrul acesta, a* plecat de acolo. După** El au mers multe noroade. El a tămăduit pe toţi bolnavii,
*Cap. 10.23. Marc. 3.7. **Cap. 19.2.

16. şi le-a poruncit* cu totdinadinsul să nu-L facă cunoscut; *Cap. 9.30.

17. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul Isaia, care zice:

18. „Iată* Robul Meu, pe care L-am ales, Prea iubitul Meu, în** care sufletul Meu îşi găseşte plăcerea. Voi pune Duhul Meu peste El, şi va vesti Neamurilor judecata.
*Isa. 42.1. **Cap. 3.17; 17.5.

19. El nu Se va lua la ceartă, nici nu va striga. Şi nimeni nu-I va auzi glasul pe uliţe.

20. Nu va frînge o trestie ruptă, şi nici nu va stinge un fitil care fumegă, pînă va face să biruie judecata.

21. Şi Neamurile vor nădăjdui în Numele Lui."

Indrăcitul mut şi orb. — Păcatul împotriva Duhului Sfînt.

22. Atunci* I-au adus un îndrăcit orb şi mut; şi Isus l-a tămăduit, aşa că mutul vorbea şi vedea.
*Cap. 9.32. Marc. 3.11. Luc. 11.14.

23. Toate noroadele, mirate, ziceau: „Nu cumva este acesta Fiul lui David?"

24. Cînd* au auzit Fariseii lucrul acesta, au zis: „Omul acesta nu scoate dracii decît cu Beelzebul, domnul dracilor!" *Cap. 9.34. Marc. 3.22. Luc. 11.15.

25. Isus, care le cunoştea* gîndurile, le-a zis: „Orice împărăţie desbinată împotriva ei însăş, este pustiită; şi orice cetate sau casă, desbinată împotriva ei însăş, nu poate dăinui.
*Cap. 9.4. Ioan 2.25. Apoc. 2.23.

26. Dacă Satana scoate afară pe Satana, este desbinat; deci, cum poate dăinui împărăţia lui?

27. Şi dacă Eu scot afară dracii cu ajutorul lui Beelzebul, fiii voştri cu cine-i scot? De aceea ei vor fi judecătorii voştri.

28. Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci Impărăţia* lui Dumnezeu a venit peste voi.
*Dan. 2. 44; 7. 14. Luc. 1. 33; 11. 20; 17. 20, 21.

29. Sau*, cum poate cineva să intre în casa celui tare, şi să-i jăfuiască gospodăria, dacă n'a legat mai întîi pe cel tare? Numai atunci îi va jăfui casa.
*Isa. 49. 24. Luc. 11. 21—23.

30. Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea, şi cine nu strînge cu Mine, risipeşte.

31. De aceea vă spun: Orice* păcat şi orice hulă vor fi iertate oamenilor; dar** hula împotriva Duhului Sfînt nu le va fi iertată. *Marc. 3. 28. Luc. 12. 10. Evr. 6. 4, etc.; 10. 26, 29. 1 Ioan 5. 16. **Fapt. 7. 51.

32. Oricine va vorbi* împotriva Fiului omului, va fi iertat**; dar oricine va vorbi împotriva Duhului Sfînt, nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel viitor.
*Cap. 11. 19; 13. 55. Ioan. 7. 12, 52. **1 Tim. 1. 13.

33. Ori faceţi pomul bun şi rodul* lui bun, ori faceţi pomul rău şi rodul lui rău: căci pomul se cunoaşte după rodul lui. *Cap. 7. 17. Luc. 6. 43, 44.

34. Pui* de năpîrci, cum aţi putea voi să spuneţi lucruri bune, cînd voi sînteţi răi? Căci** din prisosul inimii vorbeşte gura. *Cap. 3. 7; 23. 33. **Luc. 6. 45.

35. Omul bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui; dar omul rău scoate lucruri rele din visteria rea a inimii lui.

36. Vă spun că, în ziua judecăţii, oamenii vor da socoteală de orice cuvînt nefolositor, pe care-l vor fi rostit.

37. Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, şi din cuvintele tale vei fi osîndit."

Minunea cu proorocul Iona.

38. Atunci* unii din cărturari şi din Farisei au luat cuvîntul, şi I-au zis: „Invăţătorule, am vrea să vedem un semn dela Tine!" *Cap. 16. 1. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16, 29. Ioan 2. 18. 1 Cor. 1. 22.

39. Drept răspuns, El le-a zis: „Un neam viclean şi preacurvar* cere un semn; dar nu i se va da alt semn, decît semnul proorocului Iona.
*Isa. 57. 3. Cap. 16. 4. Marc. 8. 38. Ioan 4. 48.

40. Căci*, după cum Iona a stat trei zile şi trei nopţi în pîntecele chitului, tot aşa şi Fiul omului va sta trei zile şi trei nopţi în inima pămîntului. *Iona 1. 17.

41. Bărbaţii* din Ninive se vor scula alături de neamul acesta, în ziua judecăţii, şi-l** vor osîndi, pentru că† ei s'au pocăit la propovăduirea lui Iona; şi iată că aici este Unul mai mare decît Iona. *Luc. 11. 32. **Ier. 3. 11. Ezec. 16. 51, 52. Rom. 2. 27. †Iona 3. 5.

42. Impărăteasa* dela Miazăzi se va scula alături de neamul acesta, în ziua judecăţii, şi-l va osîndi, pentru că ea a venit dela marginile pămîntului, ca să audă înţelepciunea lui Solomon; şi iată că aici este Unul mai mare decît Solomon. *1 Reg. 10. 1. 2. Cron. 9. 1. Luc. 11. 31.

43. Duhul* necurat, cînd a ieşit dintr'un om, umblă** prin locuri fără apă, căutînd odihnă, şi n'o găseşte.
*Luc. 11. 24. **Iov. 1. 7. 1 Pet. 5. 8.

44. Atunci zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit. Şi, cînd vine în ea, o găseşte goală, măturată şi împodobită.

45. Atunci se duce şi ia cu el alte şapte duhuri mai rele decît el: intră în casă, locuiesc acolo, şi* starea din urmă a omului acestuia ajunge mai rea decît cea dintîi. Tocmai aşa se va întîmpla şi cu acest neam viclean."
*Evr. 6. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20—22.

Mama şi fraţii lui Isus.

46. Pe cînd vorbea încă Isus noroadelor, iată* că mama şi fraţii Lui stăteau afară şi căutau să vorbească cu El. *Marc. 3. 31. Luc. 8. 19—21.

47. Atunci cineva I-a zis: „Iată, mama Ta şi fraţii* Tăi stau afară, şi caută să vorbească cu Tine." *Cap. 13. 55. Marc. 6. 3. Ioan 2. 12; 7. 3, 5. Fapt. 1. 14. 1 Cor. 9. 5. Gal. 1. 19.

48. Dar Isus a răspuns celui ce-I adusese ştirea aceasta: „Cine este mama Mea, şi cari sînt fraţii Mei?"

49. Apoi Şi-a întins mîna spre ucenicii Săi, şi a zis: „Iată mama Mea şi fraţii Mei!

50. Căci oricine* face voia Tatălui Meu care este în ceruri, acela Imi este frate, soră şi mamă."
*Ioan 15. 14. Gal. 5. 6; 6. 15. Col. 3. 11. Evr. 2. 11.

Pilda semănătorului.

13 1. In aceeaş zi, Isus a ieşit din casă, şi şedea* lîngă mare.
*Marc. 4. 1.

2. O mulţime de noroade s'au* strîns la El, aşa că a trebuit să Se** suie să şadă într'o corabie; iar tot norodul stătea pe ţărm. *Luc. 8. 4. **Luc. 5. 3.

3. El le-a vorbit despre multe lucruri în pilde, şi le-a zis: „Iată, sămănătorul a ieşit să samene.
4. Pe cînd sămăna el, o parte din sămînţă a căzut lîngă drum, şi au venit păsările şi au mîncat-o.
5. O altă parte a căzut pe locuri stîncoase, unde n'avea pămînt mult: a răsărit îndată, pentrucă n'a găsit un pămînt adînc.
6. Dar, cînd a răsărit soarele, s'a pălit; şi, pentrucă n'avea rădăcini, s'a uscat.
7. O altă * parte a căzut între spini: spinii au crescut, şi au înecat-o.
* Luc. 8. 5.
8. O altă parte a căzut în pămînt bun, şi a dat roadă: un grăunte a dat o sută *, altul şaizeci, şi altul treizeci.
* Fac. 26. 12.
9. Cine * are urechi de auzit, să audă.“
* Cap. 11. 15. Marc. 4. 9.
10. Ucenicii s'au apropiat de El, şi I-au zis: „De ce le vorbeşti în pilde?“
11. Isus le-a răspuns: „Pentrucă vouă * v'a fost dat să cunoaşteţi tainele Impărăţiei cerurilor, iar lor nu le-a fost dat.
* Cap. 11. 25; 16. 17. Marc. 4. 11. 1 Cor. 2. 10. 1 Ioan 2. 27.
12. Căci * celui ce are, i se va da, şi va avea de prisos; iar dela cel ce n'are, se va lua chiar şi ce are.
* Cap. 25. 29. Marc. 4. 25. Luc. 8. 18; 19. 26.
13. De aceea le vorbesc în pilde, pentrucă ei, măcar că văd, nu văd, şi măcar că aud, nu aud, nici nu înţeleg.
14. Şi cu privire la ei se împlineşte proorocia lui Isaia, care zice:
„Veţi * auzi cu urechile voastre, şi nu veţi înţelege; veţi privi cu ochii voştri, şi nu veţi vedea. * Isa 6. 9. Ezec. 12. 2. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26, 27. Rom. 11. 8. 2 Cor. 3. 14. 15.
15. Căci inima acestui popor s'a împietrit; au ajuns * tari de urechi, şi-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înţeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu, şi să-i vindec.“
* Evr. 5. 11.
16. Dar ferice * de ochii voştri că văd; şi de urechile voastre că aud!
* Cap. 16. 17. Luc. 10. 23, 24. Ioan 20. 29.
17. Adevărat vă spun că, mulţi * proroci şi oameni neprihăniţi au dorit să vadă lucrurile pe cari le vedeţi voi, şi nu le-au văzut; şi să audă lucrurile pe cari le auziţi voi, şi nu le-au auzit.
* Evr. 11. 13. 1 Pet. 1. 10, 11.
18. Ascultaţi * dar ce înseamnă pilda sămănătorului.
* Marc. 4. 14. Luc. 8. 11.
19. Cînd un om aude Cuvîntul privitor la Impărăţie *, şi nu-l înţelege, vine Cel rău şi răpeşte ce a fost sămănat în inima lui. Acesta este sămînţa căzută lîngă drum.
* Cap. 4. 23.
20. Sămînţa căzută în locuri stîncoase, este cel ce aude Cuvîntul, şi-l primeşte îndată cu * bucurie;
* Isa 58. 2. Ezec. 33. 31, 32. Ioan 5. 35.
21. dar n'are rădăcină în el, ci ţine pînă la o vreme; şi, cum vine un necaz sau o prigonire din pricina Cuvîntului, se * leapădă îndată de el.
* Cap. 11. 6. 2 Tim. 1. 15.
22. Sămînţa * căzută între ** spini, este cel ce aude Cuvîntul; dar îngrijorările veacului acestuia şi înşelăciunea bogăţiilor înecă acest Cuvînt, şi ajunge neroditor.
* Cap. 19. 23. Marc. 10. 23. Luc. 18. 24. 1 Tim. 6. 9. 2 Tim. 4. 10. ** Ier. 4. 3.
23. Iar sămînţa căzută în pămînt bun, este cel ce aude Cuvîntul şi-l înţelege; el aduce roadă: un grăunte dă o sută, altul şaizeci, altul treizeci.“

Pilda neghinei.

24. Isus le-a pus înainte o altă pildă, şi le-a zis: „Impărăţia cerurilor se aseamănă cu un om care a sămănat o sămînţă bună în ţarina lui.
25. Dar, pe cînd dormeau oamenii, a venit vrăjmaşul lui, a sămănat neghină între grîu, şi a plecat.
26. Cînd au răsărit firele de grîu şi au făcut rod, a ieşit la iveală şi neghina.
27. Robii stăpînului casei au venit, şi i-au zis: „Doamne, n'ai sămănat sămînţă bună în ţarina ta? De unde are dar neghină?“
28. El le-a răspuns: „Un vrăjmaş a făcut lucrul acesta.“ Şi robii i-au zis: „Vrei dar să mergem s'o smulgem?“
29. „Nu“, le-a zis el, „ca nu cumva, smulgînd neghina, să smulgeţi şi grîul * împreună cu ea.
* Cap. 3. 12.
30. Lăsaţi-le să crească amîndouă împreună pînă la seceriş; şi, la vremea secerişului, voi spune secerătorilor: „Smulgeţi întîi neghina, şi legaţi-o în snopi, ca s'o ardem, iar grîul strîngeţi-l în grînarul meu.“

Pilda grăuntelui de muştar şi aluatului.

31. Isus le-a pus înainte o altă pildă, şi le-a zis: „Impărăţia * cerurilor se aseamănă cu un grăunte de muştar,

pe care l-a luat un om şi l-a sămănat în ţarina sa.
* Isa. 2. 2, 3. Mic. 4. 1. Marc. 4. 30, etc. Luc. 13. 18, 19.

32. Grăuntele acesta, în adevăr, este cea mai mică dintre toate seminţele; dar, după ce a crescut, este mai mare decît zarzavaturile şi se face un copac, aşa că păsările cerului vin şi îşi fac cuiburi în ramurile lui."

33. Le-a spus * o altă pildă, şi anume: „Impărăţia cerurilor se aseamănă cu un aluat, pe care l-a luat o femeie şi l-a pus în trei măsuri de făină de grîu, pînă s'a dospit toată plămădeala."
* Luc. 13. 20, etc.

34. Isus a spus noroadelor toate aceste * lucruri în pilde; şi nu le vorbea de loc fără pildă, * Marc. 4. 33, 34.

35. ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „Voi * vorbi în pilde, voi ** spune lucruri ascunse dela facerea lumii."
*Ps. 78. 2. **Rom. 16. 25, 26. 1 Cor. 2. 7. Efes. 3. 9. Col. 1. 26.

Tîlcuirea pildei neghinei.

36. Atunci Isus a dat drumul noroadelor, şi a intrat în casă. Ucenicii Lui s'au apropiat de El, şi I-au zis: „Tîlcuieşte-ne pilda cu neghina din ţarină."

37. El le-a răspuns: „Cel ce samănă sămînţa bună, este Fiul omului.

38. Ţarina *, este lumea; sămînţa bună, sînt fiii Impărăţiei; neghina, sînt fiii ** Celui rău. * Cap. 24. 14; 28. 19. Marc. 16. 15, 20. Luc. 24. 47. Rom. 10. 18. Col. 1. 6. ** Fac. 3. 15. Ioan 8. 44. Fapt. 13. 10. 1 Ioan 3. 8.

39. Vrăjmaşul, care a sămănat-o, este Diavolul; secerişul *, este sfîrşitul veacului; secerătorii, sînt îngerii.
* Ioel 3. 13. Apoc. 14. 15.

40. Deci, cum se smulge neghina şi se arde în foc, aşa va fi şi la sfîrşitul veacului.

41. Fiul omului va trimete pe îngerii Săi, şi * ei vor smulge din Impărăţia Lui toate lucrurile, cari sînt pricină de păcătuire şi pe ceice săvîrşesc fărădelegea, * Cap. 18. 7. 2 Pet. 2. 12.

42. şi-i * vor arunca în cuptorul aprins; acolo ** va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor.
* Cap. 3. 12. Apoc. 19. 20; 20. 10. ** Cap. 8. 12. Vers. 50.

43. Atunci * cei neprihăniţi vor străluci ca soarele în Impărăţia Tatălui lor. Cine ** are urechi de auzit, să audă. * Dan. 12. 3. 1 Cor. 15. 42, 43, 58. ** Vers. 9.

Pilda comorii ascunse şi a mărgăritarului.

44. Impărăţia cerurilor se mai aseamănă cu o comoară ascunsă într'o ţarină. Omul care o găseşte, o ascunde; şi, de bucuria ei, se duce şi vinde * tot ce are, şi cumpără ** ţarina aceea.
* Filip. 3. 7, 8. ** Isa. 55. 1. Apoc. 3. 18.

45. Impărăţia cerurîlor se mai aseamănă cu un negustor care caută mărgăritare frumoase.

46. Şi, cînd găseşte un * mărgăritar de mare preţ, se duce de vinde tot ce are, şi-l cumpără. * Prov. 2. 4; 3. 14, 15; 8. 10, 19.

Pilda năvodului.

47. Impărăţia cerurilor se mai aseamănă cu un năvod aruncat în mare, care prinde * tot felul de peşti.
* Cap. 22. 10.

48. Dupăce s'a umplut, pescarii îl scot la mal, şed jos, aleg în vase ce este bun, şi aruncă afară ce este rău.

49. Tot aşa va fi şi la sfîrşitul veacului. Ingerii vor ieşi, vor despărţi * pe cei răi din mijlocul celor buni,
* Cap. 25. 32.

50. şi-i * vor arunca în cuptorul aprins; acolo va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor." * Vers. 42.

51. „Aţi înţeles voi toate aceste lucruri?" i-a întrebat Isus. — „Da, Doamne", I-au răspuns ei.

52. Şi El le-a zis: „De aceea orice cărturar, care a învăţat ce trebuie despre Impărăţia cerurilor, se aseamănă cu un gospodar, care scoate din vistieria lui lucruri noi * şi lucruri vechi." * Cînt. 7. 13.

Isus la Nazaret. — Necredinţa locuitorilor.

53. După ce a isprăvit Isus pildele acestea, a plecat de acolo.

54. A * venit în patria Sa, şi a început să înveţe pe oameni în sinagogă; aşa că cei ce-L auzeau, se mirau şi ziceau: „De unde are El înţelepciunea şi minunile acestea?
* Cap. 2. 23. Marc. 6. 1. Luc. 4. 16, 23.

55. Oare * nu este El fiul tîmplarului? Nu este Maria mama Lui? Şi Iacov **, Iosif, Simon şi Iuda, nu sînt ei fraţii † Lui? * Isa. 49. 7. Marc. 6. 3. Luc. 3. 23. Ioan 6. 42. ** Marc. 15. 40. † Cap. 12. 46.

56. Şi surorile Lui nu sînt toate printre noi? Atunci de unde are El toate lucrurile acestea?"

57. Şi găseau astfel în El o pricină de poticnire *.

Dar Isus le-a zis: „Nicăieri nu ** este preţuit un prooroc mai puţin decît în patria şi în casa Lui.“

* Cap. 11. 6. Marc. 6. 3, 4. ** Luc. 4. 24. Ioan 4. 44.

58. Şi n'a * făcut multe minuni în locul acela ,din pricina necredinţei lor.

* Marc. 6. 5, 6.

Moartea lui Ioan Botezătorul.

14 1. In vremea aceea, cîrmuitorul Irod*, a auzit vorbindu-se despre Isus; * Marc. 6. 14. Luc. 9. 7.

2. şi a zis slujitorilor săi: „Acesta este Ioan Botezătorul! A înviat din morţi, şi deaceea se fac minuni prin el.“

3. Căci * Irod prinsese pe Ioan, îl legase şi-l pusese în temniţă, din pricina Irodiadei, nevasta fratelui său Filip; * Marc. 6. 17. Luc. 3. 19, 20.

4. pentrucă Ioan îi zicea: „Nu-ţi * este îngăduit s'o ai de nevastă.“

* Lev. 18. 16; 20. 21.

5. Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temea de norod, pentrucă * norodul privea pe Ioan ca pe un prooroc.

* Cap. 21. 26. Luc. 20. 6.

6. Dar, cînd se prăznuia ziua naşterii lui Irod, fata Irodiadei a jucat înaintea oaspeţilor, şi a plăcut lui Irod.

7. Deaceea i-a făgăduit cu jurămînt că îi va da orice va cere.

8. Indemnată de mamă-sa, ea a zis: „Dă-mi aici, într'o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul!“

9. Impăratul s'a întristat; dar din pricina jurămintelor sale, şi de ochii celor ce şedeau la masă împreună cu el, a poruncit să i-l dea.

10. Şi a trimes să taie capul lui Ioan în temniţă.

11. Capul a fost adus într'o farfurie, şi dat fetei, care l-a dus la mamă-sa.

12. Ucenicii lui Ioan au venit de i-au luat trupul, l-au îngropat, şi s'au dus de au dat de ştire lui Isus.

Inmulţirea pînilor.

13. Isus, cînd a auzit * vestea aceasta, a plecat de acolo într'o corabie, ca să Se ducă singur la o parte, într'un loc pustiu. Noroadele, cînd au auzit lucrul acesta, au ieşit din cetăţi şi s'au luat după El pe jos.

* Cap. 10. 23; 12. 15. Marc. 6. 32. Luc. 9. 10. Ioan 6. 1, 2.

14. Cînd a ieşit din corabie, Isus a văzut o gloată mare, I * s'a făcut milă de ea, şi a vindecat pe cei bolnavi.

* Cap. 9. 36. Marc. 6. 34.

15. Cînd * s'a înserat, ucenicii s'au apropiat de El, şi I-au zis: „Locul acesta este pustiu, şi vremea iată că a trecut; dă drumul noroadelor să se ducă prin sate să-şi cumpere de mîncare.“ * Marc. 6. 35. Luc. 9. 12. Ioan 6. 5.

16. „N'au nevoie să plece“, le-a răspuns Isus; „daţi-le voi să mănînce.“

17. Dar ei I-au zis: „N'avem aici decît cinci pîini şi doi peşti.“

18. Şi El le-a zis: „Aduceţi-i aici la Mine.“

19. Apoi a poruncit noroadelor să şadă pe iarbă, a luat cele cinci pîini şi cei doi peşti, Şi-a ridicat ochii spre cer, a binecuvîntat *, a frînt pînile şi le-a dat ucenicilor, iar ei le-au împărţit noroadelor. * Cap. 15. 36.

20. Toţi au mîncat şi s'au săturat; şi s'au ridicat douăsprezece coşuri pline cu rămăşiţele de fărămituri.

21. Ceice mîncaseră, erau ca la cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi de copii.

Umblarea pe mare.

22. Indată după aceea, Isus a silit pe ucenicii Săi să intre în corabie, şi să treacă înaintea Lui de partea cealaltă, pînă va da drumul noroadelor.

23. După * ce a dat drumul noroadelor, S'a suit pe munte să Se roage, singur la o parte. Se înoptase **, şi El era singur acolo. * Marc. 6. 46. ** Ioan 6. 16.

24. In timpul acesta, corabia era învăluită de valuri în mijlocul mării; căci vîntul era împotrivă.

25. Cînd se îngîna ziua cu noaptea [1], Isus a venit la ei, umblînd * pe mare.

* Iov 9. 8.

26. Cînd L-au văzut ucenicii umblînd pe mare, s'au spăimîntat, şi au zis: „Este o nălucă!“ Şi de frică au ţipat.

27. Isus le-a zis îndată: „Indrăzniţi, Eu sînt; nu vă temeţi!“

28. „Doamne“, I-a răspuns Petru, „dacă eşti Tu, porunceşte-mi să vin la Tine pe ape.“

29. „Vino!“ i-a zis Isus. Petru s'a coborît din corabie, şi a început să umble pe ape ca să meargă la Isus.

30. Dar, cînd a văzut că vîntul era tare, s'a temut; şi fiindcă începea să se afunde, a strigat: „Doamne, scapă-mă!“

1. Greceşte: In a patra strajă.

31. Indată, Isus a întins mîna, l-a apucat, şi i-a zis: „Puţin credinciosule, pentruce te-ai îndoit?“

32. Şi după ce au intrat în corabie, a stat vîntul.

33. Ceice erau în corabie, au venit de s'au * închinat înaintea lui Isus, şi I-au zis: „Cu adevărat, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu!“ *Ps.2.7. Cap.16.16; 26.63. Marc.1.1. Luc.4.41. Ioan 1.49; 6.69; 11.27. Fapt.8.37. Rom.1.2.

34. După * ce au trecut marea, au venit în ţinutul Ghenezaretului. *Marc.6.53.

35. Oamenii din locul acela, cari cunoşteau pe Isus, au trimes să dea de ştire în toate împrejurimile, şi au adus la El pe toţi bolnavii.

36. Bolnavii îl rugau să le dea voie numai să se atingă de poala hainei Lui. Şi toţi cîţi * s'au atins, s'au vindecat. *Cap.9.20. Marc.3.10. Luc.6.19. Fapt.19.12.

Fariseii şi datina bătrînilor.

15 1. Atunci nişte Farisei şi nişte cărturi din Ierusalim au * venit la Isus, şi I-au zis: *Marc.7.1.

2. „Pentru * ce calcă ucenicii Tăi datina ** bătrînilor? Căci nu-şi spală mînile cînd mănîncă.“ *Marc.7.5. **Col.2.8.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Dar voi de ce călcaţi porunca lui Dumnezeu în folosul datinei voastre?

4. Căci Dumnezeu a zis: „Cinsteşte * pe tatăl tău şi pe mama ta;“ şi: „Cine ** va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit negreşit cu moartea.“ *Exod.20.12. Lev.19.3. Deut.5.16. Prov.23.22. Efes.6.2. **Exod.21.17. Lev.20.9. Deut.27.16. Prov.20.20; 30.17.

5. Dar * voi ziceţi: „Cine va zice tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-aş putea ajuta, l-am închinat lui Dumnezeu,“ *Marc.7.11, 12.

6. nu mai este ţinut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. Şi aţi desfiinţat astfel cuvîntul lui Dumnezeu în folosul datinei voastre.

7. Făţărnicilor *, bine a proorocit Isaia despre voi, cînd a zis: *Marc.7.6.

8. „Norodul acesta * se apropie de Mine cu gura şi mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. *Isa.29.13. Ezec.33.31.

9. De geaba Mă cinstesc ei, învăţînd * ca învăţături nişte porunci omeneşti.“ *Isa.29.13. Col.2 18.22. Tit.1.14.

Lucrurile cari spurcă pe om.

10. Isus a chemat * mulţimea la Sine, şi a zis: „Ascultaţi, şi înţelegeţi: *Marc.7.14.

11. Nu * ce intră în gură spurcă pe om; ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om.“ *Fapt.10.15. Rom.14.14, 17, 20. 1 Tim.4.4. Tit.1.15.

12. Atunci ucenicii Lui s'au apropiat, şi I-au zis: „Ştii că Fariseii au găsit pricină de poticnire în cuvintele, pe cari le-au auzit?“

13. Drept răspuns, El le-a zis: „Orice * răsad, pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, va fi smuls din rădăcină. *Ioan 15.2. 1 Cor.3.12, etc.

14. Lăsaţi-i: sînt * nişte călăuze oarbe; şi cînd un orb călăuzeşte pe un alt orb, vor cădea amîndoi în groapă.“ *Isa.9.16. Mal.2.8. Cap.23.16. Luc.6.39.

15. Petru * a luat cuvîntul, şi I-a zis: „Desluşeşte-ne pilda aceasta.“ *Marc.7.17

16. Isus a zis: „Şi * voi tot fără pricepere sînteţi? *Cap.16.9. Marc.7.18

17. Nu înţelegeţi că orice * intră în gură merge în pîntece, şi apoi este aruncat afară în hazna? *1 Cor.6.13.

18. Dar, ce * iese din gură, vine din inimă, şi aceea spurcă pe om. *Iac.3.6.

19. Căci * din inimă ies gîndurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtişagurile, mărturiile mincinoase, hulele. *Fac.6.5; 8.21. Prov.6.14. Ier.17.9. Marc.7.21.

20. Iată lucrurile cari spurcă pe om; dar a mînca cu mînile nespălate nu spurcă pe om.“

Femeea Cananeancă.

21. Isus *, după ce a plecat de acolo, S'a dus în părţile Tirului şi ale Sidonului. *Marc.7.24.

22. Şi iată că o femeie cananeancă, a venit din ţinuturile acelea, şi a început să strige către El: „Ai milă de mine, Doamne, Fiul lui David! Fiică-mea este muncită rău de un drac.“

23. El nu i-a răspuns nici un cuvînt. Şi ucenicii Lui s'au apropiat şi L-au rugat stăruitor: „Dă-i drumul, căci strigă după noi.“

24. Drept răspuns, El a zis: „Eu * nu sînt trimes decît la oile pierdute ale casei lui Israel.“ *Cap.10.5, 6. Fapt.3.25, 26; 13.46. Rom.15.8.

25. Dar ea a venit şi I s'a închinat, zicînd: „Doamne, ajută-mi!“

26. Drept răspuns, El i-a zis: „Nu este bine să iei pîinea copiilor, şi s'o arunci la căţei *!“ *Cap.7.6. Filp.3.2.

27. „Da, Doamne“, a zis ea, „dar şi căţeii mănîncă fărămiturile cari cad de la masa stăpînilor lor.“

28. Atunci Isus i-a zis: „O, femeie,

mare este credinţa Ta; facă-ţi-se cum voieşti." Şi fiica ei s'a tămăduit chiar în ceasul acela."

A doua înmulţire a pînilor.

29. Isus* a plecat din locurile acelea, şi a venit lîngă** marea Galileii. S'a suit pe munte, şi a şezut jos acolo.
*Marc. 7. 31. **Cap. 4. 18.

30. Atunci* au venit la El multe noroade, avînd cu ele şchiopi, orbi, muţi, ciungi, şi mulţi alţi bolnavi. I-au pus la picioarele Lui, şi El i-a tămăduit;
*Isa. 35. 5, 6. Cap. 11. 5. Luc. 7. 22.

31. aşa că noroadele se mirau, cînd au văzut că muţii vorbesc, ciungii se însănătoşează, şchopii umblă şi orbii văd; şi slăveau pe Dumnezeul lui Israel.

32. Isus* a chemat pe ucenicii Săi, şi le-a zis: „Mi-este milă de gloata aceasta; căci iată că de trei zile aşteaptă lîngă Mine, şi n'au ce mînca. Nu vreau să le dau drumul flămînzi, ca nu cumva să leşine de foame pe drum."
*Marc. 8. 1.

33. Ucenicii* I-au zis: „De unde să luăm în pustia aceasta atîtea pîni ca să săturăm atîta gloată?" *2 Reg. 4. 43.

34. „Cîte pîni aveţi?" i-a întrebat Isus. „Şapte", I-au răspuns ei, „şi puţini peştişori."

35. Atunci Isus a poruncit norodului să şadă pe pămînt.

36. A luat* cele şapte pîni şi peştişorii, şi, dupăce a mulţămit** lui Dumnezeu, a frînt, şi a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărţit norodului.
*Cap. 14. 19. **1 Sam. 9. 13. Luc. 22. 19.

37. Au mîncat toţi şi s'au săturat; şi s'au ridicat şapte coşniţe pline cu rămăşiţele de fărămituri.

38. Cei ce mîncaseră erau patru mii de bărbaţi, afară de femei şi de copii.

39. In urmă* Isus a dat drumul noroadelor, S'a suit în corabie, şi a trecut în ţinutul Magdalei. *Marc. 8. 10.

Aluatul Fariseilor.

16 1. Fariseii* şi Saducheii s'au apropiat de Isus, şi, ca să-L ispitească, I-au cerut să le arate un semn din cer.
*Cap. 12. 38. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16; 12. 54—56. 1 Cor. 1. 22.

2. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Cînd se înserează, voi ziceţi: „Are să fie vreme frumoasă, căci cerul este roş."

3. Şi dimineaţa, ziceţi: „Astăzi are să fie furtună, căci cerul este roş-posomorît." Făţarnicilor, faţa cerului ştiţi s'o deosebiţi, şi semnele vremurilor nu le puteţi deosebi?

4. Un neam* viclean şi prea curvar cere un semn; nu i se va da alt semn decît semnul proorocului Iona."

Apoi i-a lăsat şi a plecat. *Cap. 12. 39.

5. Ucenicii trecuseră* de cealaltă parte, şi uitaseră să ia pîni. *Marc. 8. 14.

6. Isus le-a zis: „Luaţi seama* şi păziţi-vă de aluatul Fariseilor şi al Saducheilor." *Luc. 12. 1.

7. Ucenicii se gîndeau în ei, şi ziceau: „Ne zice aşa pentrucă n'am luat pîni!"

8. Isus, care cunoştea lucrul acesta, le-a zis: „Puţin credincioşilor, pentruce vă gîndiţi că n'aţi luat pîni?

9. Tot* nu înţelegeţi? Şi nici nu vă mai aduceţi aminte de cele cinci pîni pentru cei cinci mii de oameni, şi cîte coşuri aţi ridicat? *Cap. 14. 17. Ioan. 6. 9.

10. Nici* de cele şapte pîni pentru cei patru mii de oameni, şi cîte coşniţe aţi ridicat? *Cap. 15. 34.

11. Cum nu înţelegeţi că nu v'am spus de pîni? Ci v'am spus să vă păziţi de aluatul Fariseilor şi al Saducheilor?"

12. Atunci au înţeles ei că nu le zisese să se păzească de aluatul pînii, ci de învăţătura Fariseilor şi a Saducheilor.

Isus în ţinutul Cezareii lui Filip.

13. Isus a venit în părţile Cezareii lui Filip, şi a întrebat pe ucenicii Săi: „Cine* zic oamenii că sînt Eu, Fiul omului?" *Marc. 8. 27. Luc. 9. 18.

14. Ei* au răspuns: „Unii zic că eşti Ioan Botezătorul; alţii: Ilie; alţii: Ieremia, sau unul din prooroci."
*Cap. 14. 2. Luc. 9. 7—9.

15. „Dar voi", le-a zis El, „cine ziceţi că sînt?"

16. Simon Petru, drept răspuns, I-a zis: „Tu* eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!" *Cap. 14. 33. Marc. 8. 29. Luc. 9. 20. Ioan 6. 69; 11. 27. Fapt. 8. 37; 9. 20. Evr. 1. 2, 5. 1 Ioan 4. 15; 5. 5.

17. Isus a luat din nou cuvîntul, şi i-a zis: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă* nu carnea şi sîngele ţi-a descoperit lucrul acesta, ci Tatăl** Meu care este în ceruri.
*Efes. 2. 8. **1 Cor. 2. 10. Gal. 1. 16.

18. Şi Eu îţi spun: tu* eşti Petru[1], şi pe** această piatră[2] voi zidi Biserica

1. Greceşte: Petros. 2. Greceşte: petra.

Mea, şi† porţile Locuinţei morţilor nu o vor birui. *Ioan 1.42. **Efes.2.20. Apoc. 21.14. †Iov 38.17. Ps.9.13; 107.18. Isa.38.10.

19. Iţi* voi da cheile Impărăţiei cerurilor, şi orice vei lega pe pămînt, va fi legat în ceruri, şi orice vei deslega pe pămînt, va fi deslegat în ceruri."
*Cap.18.18. Ioan 20.23.

20. Atunci* a poruncit ucenicilor Săi să nu spună nimănui că El este Hristosul. *Cap.17.9. Marc.8.30. Luc.9.21.

Isus vesteşte patimile şi moartea Sa.

21. De atunci încolo, Isus a început să spună* ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim, să pătimească mult din partea bătrînilor, din partea preoţilor celor mai de seamă şi din partea cărturarilor; că are să fie omorît, şi că a treia zi are să învieze.
*Cap.20.17. Marc.8.31; 9.31; 10.33. Luc.9.22; 18.31. 24.6,7.

22. Petru L-a luat de oparte, şi a început să-L mustre, zicînd: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ţi se întîmple aşa ceva!"

23. Dar Isus S'a întors, şi a zis lui Petru: „Inapoia Mea, Satano*: tu** eşti o piatră de poticnire pentru Mine! Căci gîndurile tale nu sînt gîndurile lui Dumnezeu, ci gînduri de ale oamenilor." *2Sam.19.22. **Rom.8.7.

24. Atunci* Isus a zis ucenicilor Săi: „Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea, şi să Mă urmeze. *Cap.10.38. Marc.8.34; Luc.9.23; 14.27. Fapt.14.22. 1Tes.3.3. 2Tim.3.12.

25. Pentrucă oricine* va vrea să-şi scape viaţa, o va pierde; dar oricine îşi va pierde viaţa pentru Mine, o va cîştiga. *Luc.17.33. Ioan 12.25.

26. Şi ce ar folosi unui om să cîştige toată lumea, dacă şi-ar pierde sufletul? Sau, ce* ar da un om în schimb pentru sufletul său? *Ps.49.7,8.

27. Căci Fiul* omului are să vină în slava Tatălui Său, cu** îngerii Săi; şi† atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui. *Cap.26.64. Marc.8.38. Luc.9.26. **Dan.7.10. Zah.14.5. Cap.25.31. Juda.14. †Iov 34.11. Ps. 62.12. Prov.24.12. Ier.17.10; 32.19. Rom.2.6. 1Cor.3.8. 2Cor.5.10. 1Pet.1.17. Apoc.2.23; 22.12.

28. Adevărat vă spun că* unii din cei ee stau aici nu vor gusta moartea pînă nu vor vedea pe Fiul omului venind în Impărăţia Sa." *Marc.9.1. Luc.9.27.

Schimbarea la faţă.

17 1. După* şase zile, Isus a luat cu El pe Petru, Iacov şi Ioan, fratele lui, şi i-a dus la o parte pe un munte înalt. *Marc.9.2. Luc.9.28.

2. El S'a schimbat la faţă înaintea lor; faţa Lui a strălucit ca soarele, şi hainele I s'au făcut albe ca lumina.

3. Şi iatăcă li s'a arătat Moise şi Ilie, stînd de vorbă cu El.

4. Petru a luat cuvîntul, şi a zis lui Isus: „Doamne, este bine să fim aici; dacă vrei, am să fac aici trei colibi: una pentru Tine, una pentru Moise şi una pentru Ilie."

5. Pe cînd* vorbea el încă, iată că i-a acoperit un nor luminos cu umbra lui. Şi din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta** este Fiul Meu prea iubit, în† care Imi găsesc plăcerea Mea: de†† El să ascultaţi!" *2Pet.1.17. **Cap.3.17. Marc.1.11. Luc.3.22. †Isa.42.1. ††Deut. 18.15,19. Fapt.3.22,23.

6. Cînd* au auzit, ucenicii au căzut cu feţele la pămînt, şi s'au înspăimîntat foarte tare. *2Pet.1.18.

7. Dar Isus S'a apropiat, S'a* atins de ei, şi le-a zis: „Sculaţi-vă, nu vă temeţi!" *Dan.8.18; 9.21; 10.10,18.

8. Ei au ridicat ochii, şi n'au văzut pe nimeni, decît pe Isus singur.

9. Pe cînd se coborau din munte, Isus* le-a dat porunca următoare: „Să nu spuneţi nimărui de vedenia aceasta, pînă va învia Fiul omului din morţi."
*Cap.16.20. Marc.8.30; 9.9.

10. Ucenicii I-au pus întrebarea următoare: „Oare* de ce zic cărturarii că întîi trebuie să vină Ilie?"
*Mal.4.5. Cap.11.14. Marc.9.11.

11. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Este adevărat că trebuie să vină întîi Ilie, şi să aşeze* din nou toate lucrurile. *Mal.4.6. Luc.1.16,17. Fapt.3.21.

12. Dar* vă spun că Ilie a şi venit, şi ei nu l-au cunoscut, ci au** făcut cu el ce au vrut. Tot aşa are să sufere şi† Fiul omului din partea lor."
*Cap.11.14. Marc.9.12,13. **Cap.15.3,10. †Cap.16.21.

13. Ucenicii au înţeles atunci* că le vorbise despre Ioan Botezătorul.
*Cap.11.14.

Vindecarea unui lunatic.

14. Cînd* au ajuns la norod, a venit un om, care a căzut în genunchi înaintea lui Isus, şi I-a zis: *Marc.9.14. Luc.9.37.

15. „Doamne, ai milă de fiul meu,

căci este lunatic, şi pătimeşte rău: de multe ori cade în foc, şi de multe ori cade în apă.

16. L-am adus la ucenicii Tăi, şi n'au putut să-l vindece."

17. „O, neam necredincios şi pornit la rău!" a răspuns Isus. „Pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi? Aduceţi-l aici la Mine."

18. Isus a certat dracul, care a ieşit afară din el. Şi băiatul s'a tămăduit chiar în ceasul acela.

19. Atunci ucenicii au venit la Isus, şi I-au zis, deoparte: „Noi de ce n'am putut să-l scoatem?"

20. „Din pricina puţinei voastre credinţe", le-a zis Isus. „Adevărat vă spun că, dacă* aţi avea credinţă cît un grăunte de muştar, aţi zice muntelui acestuia: „Mută-te de aici colo", şi s'ar muta; nimic nu v'ar fi cu neputinţă.

*Cap. 21. 21. Marc. 11. 23. Luc. 17. 6. 1 Cor. 12. 9; 13. 2.

21. Dar acest soi de draci nu iese afară decît cu rugăciune şi cu post."

Isus vesteşte moartea şi învierea Sa.

22. Pe* cînd stăteau în Galilea, Isus le-a zis: „Fiul omului trebuie să fie dat în mînile oamenilor. *Cap. 16. 21; 20. 17. Marc. 8. 31; 9. 30, 31; 10. 33. Luc. 9. 22, 44; 18. 31; 24. 6, 7.

23. Ei îl vor omorî, dar a treia zi va învia." Ucenicii s'au întristat foarte mult.

Isus plăteşte darea pentru Templu.

24. Cînd au ajuns* în Capernaum, ceice strîngeau darea pentru Templu[1] au venit la Petru, şi i-au zis: „Învăţătorul vostru nu plăteşte darea?"

*Marc. 9. 33.

25. „Ba da", a zis Petru. Şi cînd a intrat în casă, Isus i-a luat înainte, şi i-a zis: „Ce crezi, Simone? Împăraţii pămîntului dela cine iau dări sau biruri? Dela fiii lor sau dela străini?"

26. Petru I-a răspuns: „Dela străini." Şi Isus i-a zis: „Aşa dar fiii sînt scutiţi.

27. Dar, ca să nu-i facem să păcătuiască, du-te la mare, aruncă undiţa, şi trage afară peştele care va veni întîi; deschide-i gura, şi vei găsi în ea o rublă[2] pe care ia-o şi dă-le-o lor, pentru Mine şi pentru tine."

1. Greceşte: Cele două drahme.
2. Greceşte: Un statir.

Cel mai mare în Împărăţia Cerurilor.

18 1. In clipa aceea*, ucenicii s'au apropiat de Isus, şi L-au întrebat: „Cine este mai mare în Împărăţia cerurilor?" *Marc. 9. 33. Luc. 9. 46; 22. 24.

2. Isus a chemat la El un copilaş, l-a pus în mijlocul lor,

3. şi le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă* nu vă veţi întoarce la Dumnezeu şi nu vă veţi face ca nişte copilaşi, cu nici un chip nu veţi intra în Împărăţia cerurilor. *Ps. 131. 2. Cap. 19. 14. Marc. 10. 14. Luc. 18. 16. 1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

4. Deaceea, oricine* se va smeri ca acest copilaş, va fi cel mai mare în Împărăţia cerurilor. *Cap. 20. 27; 23. 11.

5. Şi oricine* va primi un copilaş ca acesta în Numele Meu, Mă primeşte pe Mine. *Cap. 10. 42. Luc. 9. 48.

6. Dar* pentru oricine va face să păcătuiască pe unul din aceşti micuţi, cari cred în Mine, ar fi mai de folos să i se atîrne de gît o piatră mare de moară, şi să fie înecat în adîncul mării.

*Marc. 9. 42. Luc. 17. 1, 2.

7. Vai de lume, din pricina prilejurilor de păcătuire! Fiindcă nu se poate să nu vină prilejuri* de păcătuire; dar vai** de omul acela prin care vine prilejul de păcătuire!

*Luc. 17. 1. 1 Cor. 11. 19. **Cap. 26. 24.

8. Acum, dacă* mîna ta sau piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-le şi leapădă-le dela tine. Este mai bine pentru tine să intri în viaţă şchiop sau ciung, decît să ai două mîni sau două picioare, şi să fii aruncat în focul vecinic. *Cap. 5. 29, 30. Marc. 9. 43, 45.

9. Şi dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l şi leapădă-l dela tine. Este mai bine pentru tine să intri în viaţă numai cu un ochi, decît să ai amîndoi ochii, şi să fii aruncat în focul gheenei.

Pilda cu oaia rătăcită.

10. Feriţi-vă să nu defăimaţi nici măcar pe unul din aceşti micuţi; căci vă spun că îngerii* lor în ceruri văd** pururea faţa Tatălui Meu care este în ceruri.

*Ps. 34. 7. Zah. 13. 7. Evr. 1. 14. **Est. 1. 14. Luc. 1. 19.

11. Fiindcă* Fiul omului a venit să mîntuiască ce era pierdut.

*Luc. 9. 56; 19. 10. Ioan 8. 17; 12. 47.

12. Ce* credeţi? Dacă un om are o sută de oi, şi se rătăceşte una din ele, nu lasă el pe cele nouăzeci şi nouă pe

munți, și se duce să caute pe cea rătăcită? *Luc. 15. 4.

13. Și*, dacă i se întîmplă s'o găsească, adevărat vă spun, că are mai multă bucurie de ea, decît de cele nouăzeci și nouă, cari nu se rătăciseră.
*Lev. 19. 17. Luc. 17. 3.

14. Tot așa, nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri să piară unul măcar din acești micuți.

Iertarea greșelilor.

15. Dacă fratele tău a păcătuit împotriva ta, du-te și mustră-l între tine și el singur. Dacă te ascultă, ai* cîștigat pe fratele tău. *Iac. 5. 20. 1 Pet. 3. 1.

16. Dar, dacă nu te ascultă, mai ia cu tine unul sau doi inși, pentruca orice vorbă* să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori.
*Deut. 17. 6; 19. 15. Ioan 8. 17. 2 Cor. 13. 1. Evr. 10. 28.

17. Dacă nu vrea să asculte de ei, spune-l Bisericii; și, dacă nu vrea să asculte nici de Biserică, să fie pentru tine ca un păgîn* și ca un vameș.
*Rom. 16. 17. 1 Cor. 5. 9. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Ioan 10.

18. Adevărat vă spun, că orice* veți lega pe pămînt, va fi legat în cer; și orice veți deslega pe pămînt, va fi deslegat în cer. *Cap. 16. 19. Ioan 20. 23. 1 Cor. 5. 4.

19. Vă* mai spun iarăș, că, dacă doi dintre voi se învoiesc pe pămînt să ceară un lucru oarecare, le va fi** dat de Tatăl Meu care este în ceruri.
*Cap. 5. 24. **1 Ioan 3. 22; 5. 14.

20. Căci acolo unde sînt doi sau trei adunați în[1] Numele Meu, sînt și Eu în mijlocul lor."

Pilda robului nemilostiv.

21. Atunci Petru s'a apropiat de El, și I-a zis: „Doamne de cîte ori să iert pe fratele Meu cînd va păcătui împotriva mea? Pînă* la șapte ori?"
*Luc. 17. 4.

22. Isus i-a zis: „Eu nu-ți zic pînă la șapte ori, ci* pînă la șaptezeci de ori cîte șapte. *Cap. 6. 14. Marc. 11. 25. Col. 3. 13.

23. Deaceea, Impărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a vrut să se socotească cu robii săi.

24. A început să facă socoteala, și i-au adus pe unul, care îi datora zece mii de galbeni[2].

25. Fiindcă el n'avea cu ce plăti, stăpînul lui a poruncit să-l* vîndă pe el, pe nevasta lui, pe copiii lui, și tot ce avea, și să se plătească datoria.
*2 Reg. 4. 1. Neem. 5. 8.

26. Robul s'a aruncat la pămînt, i s'a închinat, și a zis: „Doamne, mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti tot."

27. Stăpînul robului aceluia, făcîndu-i-se milă de el, i-a dat drumul, și i-a iertat datoria.

28. Robul acela, cînd a ieșit afară, a întîlnit pe unul din tovarășii lui de slujbă, care-i era dator o sută de lei. A pus mîna pe el, și-l strîngea de gît, zicînd: „Plătește-mi ce-mi ești dator."

29. Tovarășul lui s'a aruncat la pămînt, îl ruga, și zicea: „Mai îngăduiește-mă, și-ți voi plăti."

30. Dar el n'a vrut, ci s'a dus și l-a aruncat în temniță, pînă va plăti datoria.

31. Cînd au văzut tovarășii lui cele întîmplate, s'au întristat foarte mult, și s'au dus de au spus stăpînului lor toate cele petrecute.

32. Atunci stăpînul a chemat la el pe robul acesta, și i-a zis: „Rob viclean! Eu ți-am iertat toată datoria, fiindcă m'ai rugat.

33. Oare nu se cădea să ai și tu milă de tovarășul tău, cum am avut eu milă de tine?"

34. Și stăpînul s'a mîniat și l-a dat pe mîna chinuitorilor, pînă va plăti tot ce datora.

35. Tot așa* vă va face și Tatăl Meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său."
*Prov. 21. 13. Cap. 6. 12. Marc. 11. 26. Iac. 2. 13.

Despărțirea bărbatului de nevastă.

19 1. După* ce a sfîrșit Isus cuvîntările acestea, a plecat din Galilea, și a venit în ținutul Iudeii, dincolo de Iordan. *Marc. 10. 1. Ioan 10. 40.

2. După* El au mers multe gloate; și acolo a vindecat pe cei bolnavi.
*Cap. 12. 15.

3. Fariseii au venit la El, și, ca să-L ispitească, I-au zis: „Oare este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta pentru orice pricină?"

4. Drept răspuns, El le-a zis: „Oare n'ați citit că* Ziditorul, dela început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască, *Fac. 1. 27; 5. 2. Mal. 2. 15.

5. și a zis: „De aceea* v'a lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va

1. Grecește: Pentru Numele Meu.
2. Grecește: Talanți.

lipi de nevastă-sa, şi cei doi vor** fi un singur trup?"
*Fac. 2. 24. Marc. 10. 5–9. Efes. 5. 31. **1 Cor. 6. 16; 7. 2.

6. Aşa că nu mai sînt doi, ci un singur trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă."

7. „Pentru* ce dar", I-au zis ei, „a poruncit Moise ca bărbatul să dea nevestei o carte de despărţire, şi s'o lase?" *Deut. 24. 1. Cap. 5. 31.

8. Isus le-a răspuns: „Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsaţi nevestele; dar dela început n'a fost aşa.

9. Eu* însă vă spun că oricine îşi lasă nevasta, afară de pricină de curvie, şi ia pe alta de nevastă, preacurveşte; şi cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurveşte."
*Cap. 5. 32. Marc. 10. 11. Luc. 16. 18. 1 Cor. 7. 10, 11.

10. Ucenicii Lui I-au zis: „Dacă* astfel stă lucrul cu bărbatul şi nevasta lui, nu este de folos să se însoare."
*Prov. 21. 19.

11. El le-a răspuns: „Nu* toţi pot primi cuvîntul acesta, ci numai aceia cărora le este dat. *1 Cor. 7. 2, 7, 9, 17.

12. Fiindcă sînt fameni, cari s'au născut aşa din pîntecele maicii lor; sînt fameni, cari au fost făcuţi fameni* de oameni; şi sînt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru Impărăţia cerurilor. Cine poate să primească lucrul acesta, să-l primească." *1 Cor. 7. 32, 34; 9. 5, 15.

Isus şi copilaşii.

13. Atunci* I-au adus nişte copilaşi, ca să-Şi pună mînile peste ei, şi să Se roage pentru ei. Dar ucenicii îi certau. *Marc. 10. 13. Luc. 18. 15.

14. Şi Isus le-a zis: „Lăsaţi copilaşii să vină la Mine, şi nu-i opriţi, căci Impărăţia cerurilor este a* celor ca ei." *Cap. 18. 3.

15. După ce Şi-a pus mînile peste ei, a plecat de acolo.

Tînărul bogat.

16. Atunci* s'a apropiat de Isus un om, şi I-a zis: „Invăţătorule**, ce bine să fac, ca să am viaţa vecinică?"
*Marc. 10. 17. Luc. 18. 18. **Luc. 10. 25.

17. El i-a răspuns: „Dece mă întrebi: „Ce bine?" Binele este Unul singur. Dar dacă vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile."

18. „Cari?" I-a zis el. Şi Isus i-a răspuns: „Să* nu ucizi: să nu preacurveşti; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; *Exod. 20. 13. Deut. 5. 17.

19. să cinsteşti* pe tatăl tău şi pe mama ta"; şi: „Să** iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi." *Cap. 15. 4. **Lev. 19. 18. Cap. 22. 39. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. Iac. 2. 8.

20. Tînărul I-a zis: „Toate aceste porunci le-am păzit cu grijă din tinereţa mea; ce-mi mai lipseşte?"

21. „Dacă vrei să fii desăvîrşit", i-a zis Isus, „du-te* de vinde ce ai, dă la săraci, şi vei avea o comoară în cer! Apoi vino, şi urmează-Mă." *Cap. 6. 20. Luc. 12. 33; 16. 9. Fapt. 2. 45; 4. 34, 35. 1 Tim. 6. 18, 19.

22. Cînd a auzit tînărul vorba aceasta, a plecat foarte întristat; pentrucă avea multe avuţii.

23. Isus a zis ucenicilor Săi: „Adevărat vă spun că greu* va intra un bogat în Impărăţia cerurilor.
*Cap. 13. 22. Marc. 10. 24. 1 Cor. 1. 26. 1 Tim. 6. 9. 10.

24. Vă mai spun iarăş că este mai uşor să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu."

25. Ucenicii, cînd au auzit lucrul acesta, au rămas uimiţi de tot, şi au zis: „Cine poate atunci să fie mîntuit?"

26. Isus S'a uitat ţintă la ei, şi le-a zis: „La oameni lucrul acesta este cu neputinţă, dar la* Dumnezeu toate lucrurile sînt cu putinţă."
*Fac. 18. 14. Iov 42. 2. Ier. 32. 17. Zah. 8, 6. Luc. 1. 37; 18. 27.

Moştenirea vieţii vecinice.

27. Atunci* Petru a luat cuvîntul, şi I-a zis: „Iată că noi** am lăsat tot, şi Te-am urmat; ce răsplată vom avea?" *Marc. 10. 28. Luc. 18. 28. **Deut. 33. 9. Cap. 4. 20. Luc. 5. 11.

28. Isus le-a răspuns: „Adevărat vă spun că, atunci cînd va sta Fiul omului pe scaunul de domnie al măririi Sale, la înoirea tuturor lucrurilor, voi, cari M'aţi urmat, veţi* şedea şi voi pe douăsprezece scaune de domnie, şi veţi judeca pe cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.
*Cap. 20. 21. Luc. 22. 28–30. 1 Cor. 6. 2, 3. Apoc. 2. 26.

29. Şi ori* şi cine a lăsat case, sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde, pentru Numele Meu, va primi însutit, şi va moşteni viaţa vecinică.
Marc. 10. 29, 30. Luc. 18, 29. 30.

30. Dar* mulţi din cei dintîi vor fi cei din urmă, şi mulţi din cei din urmă vor fi cei dintîi.
*Cap. 20. 16; 21. 31, 32. Marc. 10. 31. Luc. 13. 30.

Pilda lucrătorilor viei.

20 1. Fiindcă Impărăţia cerurilor se
aseamănă cu un gospodar, care
a ieşit dis de dimineaţă, să-şi tocmească lucrători la vie.
2. S'a învoit cu lucrătorii cu cîte un leu pe zi, şi i-a trimes la vie.
3. A ieşit pela ceasul al treilea, şi a văzut pe alţii stînd în piaţă fără lucru.
4. „Duceţi-vă şi voi în via mea", le-a zis el, „şi vă voi da ce va fi cu dreptul." Şi s'au dus.
5. A ieşit iarăş pe la ceasul al şaselea şi al nouălea, şi a făcut la fel.
6. Cînd a ieşit pela ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alţii stînd în piaţă, şi le-a zis: „De ce staţi aici toată ziua fără lucru?"
7. Ei i-au răspuns: „Pentru că nu ne-a tocmit nimeni." „Duceţi-vă şi voi în via mea", le-a zis el, „şi veţi primi ce va fi cu dreptul."
8. Seara, stăpînul viei a zis ispravnicului său: „Cheamă pe lucrători, şi dă-le plata, începînd dela cei de pe urmă, pînă la cei dintîi.
9. Cei din ceasul al unsprezecelea au venit, şi au luat fiecare cîte un leu.
10. Cînd au venit cei dintîi, socoteau că vor primi mai mult; dar au primit şi ei tot cîte un leu de fiecare.
11. Dupăce au primit banii, cîrteau împotriva gospodarului,
12. şi ziceau: „Aceştia de pe urmă n'au lucrat decît un ceas, şi la plată i-ai făcut deopotrivă cu noi, cari am suferit greul şi zăduful zilei."
13. Drept răspuns, el a zis unuia dintre ei: „Prietene, ţie nu-ţi fac nicio nedreptate; nu te-ai tocmit cu mine cu un leu?
14. Ia-ţi ce ţi se cuvine, şi pleacă. Eu vreau să plătesc şi acestuia din urmă ca şi ţie.
15. Nu pot* să fac ce vreau cu ce-i al meu? Ori** este ochiul tău rău, fiindcă eu sînt bun?"

* Rom. 9. 2. ** Deut. 15. 9. Prov. 23. 6. Cap. 6. 23.

16. Tot aşa*, cei din urmă vor fi cei dintîi, şi cei dintîi vor fi cei din urmă; pentrucă** mulţi sînt chemaţi, dar puţini sînt aleşi." * Cap. 19. 30. ** Cap. 22. 14.

Isus vesteşte moartea şi învierea Sa.

17. Pe cînd* Se suia Isus la Ierusalim, pe drum, a luat deoparte pe cei doisprezece ucenici, şi le-a zis:

* Marc. 10. 32. Luc. 18. 31. Ioan 12. 12.

18. „Iată* că ne suim la Ierusalim, şi Fiul omului va fi dat în mînile preoţilor celor mai de seamă şi cărturarilor. Ei Il vor osîndi la moarte,

* Cap. 16. 21.

19. şi-L* vor da în mînile Neamurilor, ca să-L batjocorească, să-L bată şi să-L răstignească; dar a treia zi va învia." * Cap. 27. 2. Marc. 15. 1, 16, etc. Luc. 23. 1. Ioan 18. 28, etc. Fapt. 3. 13.

Cererea fiilor lui Zebedei.

20. Atunci* mama fiilor** lui Zebedei s'a apropiat de Isus împreună cu fiii ei, şi I s'a închinat, vrînd să-I facă o cerere. * Marc. 10. 35. ** Cap. 4. 21.

21. El a întrebat-o: „Ce vrei?" „Porunceşte", I-a zis ea, „ca, în Impărăţia Ta, aceşti doi fii ai mei să şadă* unul la dreapta şi altul la stînga Ta."

* Cap. 19. 28

22. Drept răspuns Isus a zis: „Nu ştiţi ce cereţi. Puteţi voi să beţi paharul* pe care am să-l beau Eu, şi să fiţi botezaţi cu botezul** cu care am să fiu botezat Eu?" „Putem", I-au zis ei. * Cap. 26. 39, 42. Marc. 14. 36. Luc. 22. 42. Ioan 18. 16. ** Luc. 12. 50.

23. Şi El le-a răspuns: „Este adevărat* că veţi bea paharul Meu, şi veţi fi botezaţi cu botezul cu care am să fiu botezat Eu: dar a şedea la dreapta şi la stînga Mea, nu atîrnă de Mine s'o** dau, ci este păstrată pentru aceia pentru cari a fost pregătită de Tatăl Meu." * Fapt. 12. 2. Rom. 8. 17. 2 Cor. 1. 7. Apoc. 1. 9. ** Cap. 25. 34.

24. Cei zece, cînd* au auzit, s'au mîniat pe cei doi fraţi. * Marc. 10. 41. Luc. 22. 24, 25.

25. Isus i-a chemat, şi le-a zis: „Ştiţi că domnitorii Neamurilor domnesc peste ele, şi mai marii lor le poruncesc cu stăpînire.

26. Intre* voi să nu fie aşa. Ci oricare** va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru;

* 1 Pet. 5. 3. ** Cap. 23. 11. Marc. 9. 35; 10. 43.

27. şi* oricare va vrea să fie cel dintîi între voi, să vă fie rob. * Cap. 18. 4.

28. Pentru* că nici Fiul** omului n'a venit să I se slujească, ci† El să slujească şi să-Şi†† dea viaţa ca răscumpărare pentru*† mulţi." * Ioan 13. 4. ** Filip. 2. 7. † Luc. 22. 27. Ioan 13. 14. †† Isa. 53. 10, 11. Dan. 9. 24, 26. Ioan 11. 51, 52. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14. 1 Pet. 1. 19. *† Cap. 26. 28. Rom. 5. 15, 19. Evr. 9. 28.

Doi orbi vindecaţi la Ierihon.

29. Cînd* au ieşit din Ierihon, o mare gloată a mers după Isus.

* Marc. 10. 46. Luc. 18. 35.

30. Şi doi * orbi şedeau lîngă drum. Ei au auzit că trece Isus, şi au început să strige: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David!“ *Cap.9.27.

31. Gloata îi certa să tacă. Dar ei mai tare strigau: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David!“

32. Isus S'a oprit, i-a chemat, şi le-a zis: „Ce vreţi să vă fac?“

33. „Doamne“, I-au zis ei, „să ni se deschidă ochii!“

34. Lui Isus I s'a făcut milă de ei, S'a atins de ochii lor, şi îndată orbii şi-au căpătat vederea, şi au mers după El.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

21 1. Cînd * s'au apropiat de Ierusalim şi au ajuns la Betfaghe, în spre muntele ** Măslinilor, Isus a trimes doi ucenici, *Marc.11.1. Luc.19.29. **Zah.14.14.

2. şi le-a zis: „Duceţi-vă în satul dinaintea voastră: în el veţi găsi îndată o măgăriţă legată, şi un măgăruş împreună cu ea; deslegaţi-i şi aduceţi-i la Mine.

3. Dacă vă va zice cineva ceva, să spuneţi că Domnul are trebuinţă de ei. Şi îndată îi va trimete.“

4. Dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice:

5. „Spuneţi * fiicei Sionului: „Iată, Impăratul tău vine la tine, blînd şi călare pe un măgar, pe un măgăruş, mînzul unei măgăriţe.“ *Isa.62.11. Zah.9.9. Ioan 12.15.

6. Ucenicii * s'au dus, şi au făcut cum le poruncise Isus. *Marc.11.4.

7. Au adus măgăriţa şi măgăruşul, şi-au * pus hainele peste ei, şi El a şezut deasupra. *2 Reg.9.13.

8. Cei mai mulţi din norod îşi aşterneau hainele pe drum; alţii * tăiau ramuri din copaci, şi le presărau pe drum. *Lev.23.40. Ioan 12.13.

9. Noroadele cari mergeau înaintea lui Isus şi cele ce veneau în urmă, strigau: „Osana * Fiul lui David! Binecuvîntat ** este Cel ce vine în Numele Domnului! Osana în cerurile prea înalte!“ *Ps.118.25. **Ps.118.26. Cap.23.39.

Gonirea vînzătorilor din Templu.

10. Cînd * a intrat în Ierusalim, toată cetatea s'a pus în mişcare, şi fiecare zicea: „Cine este acesta?“ *Marc.11.15. Luc.19.45. Ioan 2.13.15.

11. „Este Isus, Proorocul *, din Nazaretul Galileii“, răspundeau noroadele. *Cap.2.23. Luc.7.16. Ioan 6.14; 7.40; 9.17.

12. Isus a intrat * în Templul lui Dumnezeu. A dat afară pe toţi cei ce vindeau şi cumpărau în Templu, a răsturnat mesele schimbătorilor ** de bani şi scaunele celor ce vindeau porumbei, *Marc.11.11. Luc.19.45. Ioan 2.15. **Deut.14.25.

13. şi le-a zis: „Este scris: „Casa * Mea se va chema o casă de rugăciune.“ Dar ** voi aţi făcut din ea o peşteră de tîlhari.“ *Isa.56.7. **Ier.7.11. Marc.11.17. Luc.19.46.

14. Nişte orbi şi şchiopi au venit la El în Templu, şi El i-a vindecat.

15. Dar preoţii cei mai de seamă şi cărturarii, cînd au văzut minunile pe cari le făcea, şi pe copii strigînd în Templu şi zicînd: „Osana, Fiul lui David!“ s'au umplut de mînie.

16. Şi I-au zis: „Auzi ce zic aceştia?“ „Da,“ le-a răspuns Isus. „Oare n'aţi citit niciodată cuvintele acestea: „Tu ai scos laude din * gura pruncilor şi din gura celor ce sug?“ *Ps.8.2.

17. Şi, lăsîndu-i, a ieşit afară din cetate, şi S'a îndreptat spre Betania *, şi a mas acolo. *Marc.11.11. Ioan 11.18.

Blestemarea smochinului.

18. Dimineaţa *, pe cînd Se întorcea în cetate, I-a fost foame. *Marc.11.12.

19. A văzut * un smochin lîngă drum, şi S'a apropiat de el; dar n'a găsit decît frunze, şi i-a zis: „Deacum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!“ Şi pe dată smochinul s'a uscat. *Marc.11.13.

20. Ucenicii, cînd * au văzut acest lucru, s'au mirat, şi au zis: „Cum de s'a uscat smochinul acesta într'o clipă?“ *Marc.11.20.

21. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă * veţi avea credinţă şi nu ** vă veţi îndoi, veţi face nu numai ce s'a făcut smochinului acestuia; ci † chiar dacă aţi zice muntelui acestuia: „Ridică-te de aici, şi aruncă-te în mare,“ se va face. *Cap.17.20. Luc.17.6. **Iac.1.6. †1 Cor.13.2.

22. Tot * ce veţi cere cu credinţă, prin rugăciune, veţi primi. *Cap.7.7. Marc.11.24. Luc.11.9. Iac.5.16. Ioan 3.22; 5.15.

Puterea lui Isus. — Pilda celor doi fii.

23. Isus * S'a dus în Templu; şi, pe cînd învăţa norodul, au venit la El preoţii cei mai de seamă şi bătrînii

norodului, şi I-au zis**: „Cu ce putere faci Tu lucrurile acestea, şi cine Ţi-a dat puterea aceasta?“
*Marc. 11. 27. Luc. 20. 1. **Exod. 2. 14. Fapt. 4. 7; 7. 27.

24. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Vă voi pune şi Eu o întrebare; şi dacă-Mi veţi răspunde la ea, vă voi spune şi Eu cu ce putere fac aceste lucruri.
25. Botezul lui Ioan de unde venea? Din cer, sau dela oameni?“ Dar ei vorbeau între ei şi ziceau: „Dacă vom răspunde: „Din cer,“ ne va spune: „Atunci de ce nu l-aţi crezut?“
26. Şi dacă vom răspunde: „Dela oameni,“ ne temem de norod, pentrucă* toţi socotesc pe Ioan drept prooroc.“ *Cap. 14. 5. Marc. 6. 20. Luc. 20. 6.
27. Atunci au răspuns lui Isus: „Nu ştim!“ Şi El, la rîndul Lui, le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri.
28. Ce credeţi? Un om avea doi feciori; şi s'a dus la cel dintîi, şi i-a zis: „Fiule, du-te astăzi de lucrează în via mea!“
29. „Nu vreau,“ i-a răspuns el. In urmă, i-a părut rău, şi s'a dus.
30. S'a dus şi la celălalt, şi i-a spus tot aşa. Şi fiul acesta a răspuns: „Mă duc, doamne!“ Şi nu s'a dus.
31. Care din amîndoi a făcut voia tatălui său?“ „Cel dintîi,“ au răspuns ei. Şi Isus le-a zis: „Adevărat* vă spun că vameşii şi curvele merg înaintea voastră în Impărăţia lui Dumnezeu.
*Luc. 7. 29, 50.
32. Fiindcă Ioan* a venit la voi umblînd în calea neprihănirii, şi nu l-aţi crezut. Dar** vameşii şi curvele l-au crezut: şi, măcar că aţi văzut lucrul acesta, nu v'aţi căit în urmă ca să-l credeţi. *Cap. 3. 1, etc. **Luc. 3. 12, 13.

Pilda vierilor.

33. Ascultaţi o altă pildă. Era un om, un gospodar, care* a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teasc în ea, şi a zidit un turn. Apoi a dat-o unor vieri, şi a plecat** în altă ţară. *Ps. 80. 9. Cînt. 8. 11. Isa. 5. 1. Ier. 2. 21. Marc. 12. 1. Luc. 20. 9. **Cap. 25. 14, 15.
34. Cînd a venit vremea roadelor, a trimes pe robii săi la vieri, ca* să ia partea lui de rod. *Cînt. 8. 11, 12.
35. Vierii* au pus mîna pe robii lui, şi pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorît, iar pe altul l-au ucis cu pietre.
*2 Cron. 24. 21; 36. 16. Neem. 9. 26. Cap. 5. 12; 23. 34, 37. Fapt. 7. 52. 1 Tes. 2. 15. Evr. 11. 36, 37.
36. A mai trimes alţi robi, mai mulţi decît cei dintîi; şi vierii i-au primit la fel.
37. La urmă, a trimes la ei pe fiul său, zicînd: „Vor primi cu cinste pe fiul meu!“
38. Dar vierii, cînd au văzut pe fiul, au zis între ei: „Iată* moştenitorul; veniţi** să-l omorîm şi să punem stăpînire pe moştenirea lui.“ *Ps. 2. 8. Evr. 1. 2. **Ps. 2. 2. Cap. 26. 3; 27. 1. Ioan 11. 53. Fapt. 4. 27.
39. Şi* au pus mîna pe el, l-au scos afară din vie şi l-au omorît. *Cap. 26. 50, etc. Marc. 14. 46, etc. Luc. 22. 54, etc. Ioan 18. 12, etc. Fapt. 2. 23.
40. Acum, cînd va veni stăpînul viei, ce va face el vierilor acelora?
41. Ei I-au răspuns*: „Pe ticăloşii aceia ticălos îi va pierde**, şi † via o va da altor vieri, cari-i vor da rodurile la vremea lor.“ *Luc. 20. 16. **Luc. 21. 24. Evr. 2. 3. †Fapt. 13. 46; 15. 7; 18. 6; 28. 28. Rom. 9; 10; 11.
42. Isus le-a zis: „N'aţi* citit nici odată în Scripturi că: „Piatra, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, şi este minunat în ochii noştri?“ *Ps. 118. 22. Isa. 28. 16. Marc. 12. 10. Luc. 20. 17. Fapt. 4. 11. Efes. 2. 20. I Pet. 2. 6, 7.
43. Deaceea, vă spun că* Impărăţia lui Dumnezeu va fi luată dela voi, şi va fi dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite. *Cap. 8. 12.
44. Cine va* cădea peste piatra aceasta, va** fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera.“ *Isa. 8. 14, 15. Zah. 12. 3. Luc. 20. 18. Rom. 9. 33. 1 Pet. 2. 8. **Isa. 60. 12. Dan. 2. 44.
45. După ce au auzit pildele Lui, preoţii cei mai de seamă şi Fariseii au înţeles că Isus vorbeşte despre ei,
46. şi căutau să-L prindă; dar se temeau de noroade, pentrucă ele* îl socoteau drept prooroc.
*Vers. 11. Luc. 7. 16. Ioan 7. 40.

Pilda nunţii fiului de împărat.

22 1. Isus a* luat cuvîntul, şi le-a vorbit iarăş în pilde. Şi a zis:
*Luc. 14. 16. Apoc. 19. 7, 9.
2. „Impărăţia cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său.
3. A trimes pe robii săi să cheme pe cei poftiţi la nuntă; dar ei n'au vrut să vină.
4. A trimes iarăş alţi robi, şi le-a zis: „Spuneţi celor poftiţi: „Iată că am gătit ospăţul meu; juncii* şi vi-

tele mele cele îngrăşate au fost tăiate; toate sînt gata, veniţi la nuntă."
*Prov. 9.

5. Dar ei, fără să le pese de poftirea lui, au plecat: unul la holda lui, şi altul la negustoria lui.
6. Ceilalţi au pus mîna pe robi, şi-au bătut joc de ei, şi i-au omorît.
7. Cînd a auzit împăratul s'a mîniat; a trimes oştile * sale, a nimicit pe ucigaşii aceia, şi le-a ars cetatea.
*Dan. 9. 26. Luc. 19. 27.

8. Atunci a zis robilor săi: „Nunta este gata; dar cei poftiţi n'au fost vrednici * de ea. *Cap. 10. 11, 13. Fapt. 13. 46.
9. Duceţi-vă dar la răspîntiile drumurilor, şi chemaţi la nuntă pe toţi aceia pe cari-i veţi găsi."
10. Robii au ieşit la răspîntii, au * strîns pe toţi pe cari i-au găsit, şi buni şi răi, şi odaia ospăţului de nuntă s'a umplut de oaspeţi. *Cap. 13. 38, 47.
11. Împăratul a intrat să-şi vadă oaspeţii; şi a zărit acolo pe un om, care * nu era îmbrăcat în haina de nuntă.
*2 Cor. 5. 3. Efes. 4. 24. Col. 3. 10, 12. Apoc. 3. 4; 16. 15; 19. 8.
12. „Prietene," i-a zis el, „cum ai intrat aici fără să ai haină de nuntă?" Omul acela a amuţit.
13. Atunci împăratul a zis slujitorilor săi: „Legaţi-i mîinile şi picioarele, şi luaţi-l şi aruncaţi-l în * întunerecul de afară; acolo va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor. *Cap. 8. 12.
14. Căci * mulţi sînt chemaţi, dar puţini sînt aleşi." *Cap. 20. 16.

Birul.

15. Atunci * Fariseii s'au dus şi s'au sfătuit cum să prindă pe Isus cu vorba.
*Marc. 12. 13. Luc. 20. 20.
16. Au trimes la El pe ucenicii lor împreună cu Irodianii, cari I-au zis: „Învăţătorule, ştim că eşti adevărat, şi că înveţi pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr, fără să-Ţi pese de nimeni, pentrucă nu cauţi la faţa oamenilor.
17. Spune-ne dar, ce crezi? Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?"
18. Isus, care le cunoştea vicleşugul, a răspuns: „Pentruce Mă ispitiţi, făţarnicilor?
19. Arătaţi-Mi banul birului." Şi ei I-au adus un ban[1].
20. El i-a întrebat: „Chipul acesta şi slovele scrise pe el, ale cui sînt?"
21. „Ale Cezarului," I-au răspuns ei. Atunci El le-a zis: „Daţi * dar Cezarului ce este al Cezarului, şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!"
*Cap. 17. 25. Rom. 13. 7.
22. Miraţi de cuvintele acestea, ei L-au lăsat, şi au plecat."

1. Greceşte: dinar.

Despre înviere.

23. In aceeaş * zi, au venit la Isus Saducheii, cari ** zic că nu este înviere. Ei I-au pus următoarea întrebare:
*Marc. 12. 18. Luc. 20. 27. **Fapt. 23. 8.
24. „Învăţătorule, Moise * a zis: „Dacă moare cineva fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta fratelui său, şi să-i ridice urmaş." *Deut. 25. 5.
25. Erau dar la noi şapte fraţi. Cel dintîi s'a însurat, şi a murit; şi, fiindcă n'avea copii, a lăsat fratelui său pe nevasta lui.
26. Tot aşa şi al doilea, şi al treilea, pînă la al şaptelea.
27. La urmă, după ei toţi, a murit şi femeia.
28. La înviere, nevasta căruia din cei şapte va fi ea? Fiindcă toţi au avut-o de nevastă.
29. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Vă rătăciţi! Pentru că nu cunoaşteţi * nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. *Ioan 20. 9.
30. Căci la înviere, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi * ca îngerii lui Dumnezeu în cer.
*1 Ioan 3. 2.
31. Cît priveşte învierea morţilor, oare n'aţi citit ce vi s'a spus de Dumnezeu, cînd zice:
32. „Eu * sînt Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, şi Dumnezeul lui Iacov?" Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morţi ci al celor vii." *Exod. 3. 6, 16. Marc. 12. 26. Luc. 20. 37. Fapt. 7. 32. Evr. 11. 16.
33. Noroadele, cari ascultau, au * rămas uimite de învăţătura lui Isus.
*Cap. 7. 28.

Porunca cea mai mare.

34. Cînd * au auzit Fariseii că Isus a astupat gura Saducheilor, s'au strîns la un loc. *Marc. 12. 28.
35. Şi unul din ei, un învăţător al Legii *, ca să-L ispitească, I-a pus întrebarea următoare: *Luc. 10. 25.
36. „Învăţătorule, care este cea mai mare poruncă din Lege?"
37. Isus i-a răspuns: „Să * iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată ini-

ma ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot cugetul tău.“ Deut. 6.5; 10.12; 30.6. Luc. 10.27.

38. „Aceasta este cea dintîi, şi cea mai mare poruncă.

39. Iar a doua, asemenea ei, este: „Să * iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.“ *Lev. 19.18. Cap. 19.19. Marc. 12.31. Luc. 10.27. Rom. 13.9. Gal. 5.14. Iac. 2.8.

40. In aceste * două porunci se cuprinde toată Legea şi Proorocii.“ *Cap. 7.12. 1 Tim. 1.5.

Al cui fiu este Hristosul?

41. Pe * cînd erau strînşi la un loc Fariseii, Isus i-a întrebat: *Marc. 12.35. Luc. 20.41.

42. Ce credeţi voi despre Hristos? Al cui fiu este?“ „Al lui David“, I-au răspuns ei.

43. Şi Isus le-a zis: „Cum atunci David, fiind însuflat de Duhul, Il numeşte Domn, cînd zice:

44. „Domnul * a zis Domnului Meu: „Şezi la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmaşii Tăi supt picioarele Tale? *Ps. 110.1. Fapt. 2.34. 1 Cor. 15.25. Evr. 1.13; 10.12, 13.

45. Deci, dacă David Il numeşte Domn, cum este El fiul lui?“

46. Nimeni * nu I-a putut răspunde un cuvînt. Şi, din ziua aceea, n'a ** îndrăznit nimeni să-I mai pună întrebări. *Luc. 14.6. **Marc. 12.34. Luc. 20.40.

Isus mustră pe Cărturari şi Fariseii.

23 1. Atunci Isus, pe cînd cuvînta gloatelor şi ucenicilor Săi,

2. a zis: „Cărturarii * şi Fariseii şed pe scaunul lui Moise. *Neem. 8.4, 8. Mal. 2.7. Marc. 12.38. Luc. 20.45.

3. Deci toate lucrurile, pe cari vă spun ei să le păziţi, păziţi-le şi faceţile; dar după faptele lor să nu faceţi. Căci ei * zic, dar nu fac. *Rom. 2.19, etc.

4. Ei * leagă sarcini grele şi cu anevoie de purtat, şi le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le mişte. *Luc. 11.46. Fapt. 15.10. Gal. 6.13.

5. Toate faptele lor le fac * pentru ca să fie văzuţi de oameni. Astfel, îşi fac filacteriile late, îşi ** fac poalele veştmintelor cu ciucuri lungi; *Cap. 6. 1, 2, 5, 16. **Num. 15.38. Deut. 6.8; 22.12. Prov. 3.3.

6. umblă * după locurile dintîi la ospeţe, şi după scaunele dintîi în sinagogi; *Marc. 12.38, 39. Luc. 11.43; 20.46. 3 Ioan. 9.

7. le place să le facă oamenii plecăciuni prin pieţe, şi să le zică: „Rabi! Rabi!“

8. Voi * să nu vă numiţi Rabi! Fiindcă ** Unul singur este Invăţătorul vostru: Hristos, şi voi toţi sînteţi fraţi. *Iac. 3.1. 2 Cor. 1.24. 1 Pet. 5.3. **Mal. 1.6.

9. Şi „Tată“ să nu numiţi pe nimeni pe pămînt; pentrucă Unul singur este Tatăl vostru: Acela care este în ceruri.

10. Să nu vă numiţi „Dascăli“; căci Unul singur este Dascălul vostru: Hristosul.

11. Cel * mai mare dintre voi să fie slujitorul vostru. *Cap. 20.26, 27.

12. Oricine * se va înălţa, va fi smerit; şi oricine se va smeri, va fi înălţat. *Iov. 22.29. Prov. 15.33; 29.23. Luc. 14.11; 18.14. Iac. 4.6. 1 Pet. 5.5.

Nelegiuirile Cărturarilor şi Fariseilor.

13. Vai * de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă voi închideţi oamenilor Impărăţia cerurilor: nici voi nu intraţi în ea, şi nici pe cei ce vor să intre, nu-i lăsaţi să intre. *Luc. 11.52.

14. Vai de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă * voi mîncaţi casele văduvelor, în timp ce, de ochii lumii, faceţi rugăciuni lungi; de aceea veţi lua o mai mare osîndă. *Marc. 12.40. Luc. 20.47. 2 Tim. 3.6. Tit. 1.11.

15. Vai de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă voi înconjuraţi marea şi pămîntul, ca să faceţi un tovarăş de credinţă; şi, după ce a ajuns tovarăş de credinţă, faceţi din el un fiu al gheenei, de două ori mai rău decît sînteţi voi înşivă.

16. Vai de voi, povăţuitori * orbi, cari ziceţi: „Dacă jură cineva ** pe Templu, nu este nimic; dar dacă jură pe aurul Templului, este legat de jurămîntul lui.“ *Cap. 15.14. Vers. 24. **Cap. 5.33, 34.

17. Nebuni şi orbi! Care este mai mare: aurul sau * Templul, care sfinţeşte aurul? *Exod. 30.29.

18. „Dacă jură cineva pe altar, nu este nimic“, „dar dacă jură pe darul de pe altar, este legat de jurămîntul lui.“

19. Nebuni şi orbi! Care este mai mare: darul, sau altarul *, care sfinţeşte darul? *Exod. 29.37.

20. Deci, cine jură pe altar, jură pe el şi pe tot ce este deasupra lui;

21. cine jură pe Templu, jură pe el şi pe Celce * locuieşte în el; *1 Reg. 8.13. 2 Cron. 6.2. Ps. 26.8; 132.14.

22. şi cine jură pe cer, jură pe scaunul de domnie * al lui Dumnezeu şi pe Celce şade pe el.“ *Ps. 11.4. Cap. 5.34. Fapt. 7.49.

23. Vai de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă * voi daţi zeciuială

din izmă, din mărar şi din chimen, şi lăsaţi nefăcute** cele mai însemnate lucruri din Lege: dreptatea, mila şi credincioşia; pe acestea trebuia să le faceţi, şi pe acelea să nu le lăsaţi nefăcute. *Luc. 11. 42. **1 Sam. 15. 22. Osea 6. 6. Mic. 6. 8. Cap. 9. 13; 12. 7.

24. Povăţuitori orbi, cari strecuraţi ţînţarul şi înghiţiţi cămila!

25. Vai de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentru că* voi curăţiţi partea de afară a paharului şi a blidului, dar înlăuntru sînt pline de răpire şi de necumpătare. *Marc. 7. 4. Luc. 11. 39.

26. Fariseu orb! Curăţă întîi partea din lăuntru a paharului şi a blidului, pentruca şi partea de afară să fie curată.

27. Vai de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă* voi sînteţi ca mormintele văruite, cari, pe dinafară se arată frumoase, iar pe dinlăuntru sînt pline de oasele morţilor şi de orice fel de necurăţenie.

*Luc. 11. 44. Fapt. 23. 3.

28. Tot aşa şi voi, pe dinafară vă arătaţi neprihăniţi oamenilor, dar pe dinlăuntru sînteţi plini de făţărnicie şi de fărădelege.

29. Vai* de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă voi ziditi mormintele proorocilor, împodobiţi gropile celor neprihăniţi, *Luc. 11. 47.

30. şi ziceţi: Dacă am fi trăit noi în zilele părinţilor noştri, nu ne-am fi unit cu ei la vărsarea sîngelui proorocilor.

31. Prin aceasta mărturisiţi despre voi înşivă că sînteţi* fiii celor ce au omorît pe prooroci. *Fapt. 7. 51, 52. 1 Tes. 2. 16.

32. Voi* dar umpleţi măsura părinţilor voştri! *Fac. 15. 16. 1 Tes. 2. 16.

33. Şerpi, pui* de năpîrci! Cum veţi scăpa de pedeapsa gheenei?

*Cap. 3. 7; 12. 34.

34. De aceea*, iată, vă trimet prooroci, înţelepţi şi cărturari. Pe** unii din ei îi veţi omorî şi răstigni, pe† alţii îi veţi bate în sinagogile voastre, şi-i veţi prigoni din cetate în cetate;

*Cap. 21. 34, 35. Luc. 11. 49. **Fapt. 5. 40; 7. 58, 59; 22. 19. †Cap. 10. 17. 2 Cor. 11. 24, 25.

35. ca* să vină asupra voastră tot sîngele nevinovat, care a fost vărsat pe pămînt, dela** sîngele neprihănitului Abel pînă la sîngele† lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care l-aţi omorît între Templu şi altar.

*Apoc. 18. 24. **Fac. 4. 8. 1 Ioan 3. 12. †2 Cron. 24. 20, 21.

36. Adevărat vă spun, că toate acestea vor veni peste neamul acesta.

Pedeapsa Ierusalimului.

37. Ierusalime*, Ierusalime, care omori pe prooroci şi** ucizi cu pietre pe cei trimeşi la tine! De cîte ori am vrut să† strîng pe copiii tăi cum îşi strînge găina puii supt†† aripi, şi n'aţi vrut! *Luc. 13. 34. **2 Cron. 24. 21. †Deut. 32. 11, 12. ††Ps. 17. 8; 91. 4.

38. Iată că vi se lasă casa pustie;

39. căci vă spun că deacum încolo nu Mă veţi mai vedea pînă cînd veţi zice: „Binecuvîntat* este Celce vine în Numele Domnului!“ *Ps. 118. 26. Cap. 21. 9.

Dărîmarea Ierusalimului.

24 1. La ieşirea* din Templu, pe cînd mergea Isus, ucenicii Lui s'au apropiat de El ca să-I arate clădirile Templului. *Marc. 13. 1. Luc. 21. 5.

2. Dar Isus le-a zis: „Vedeţi voi toate aceste lucruri? Adevărat vă spun că nu* va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.“

*1 Reg. 9. 7. Ier. 26. 18. Mic. 3. 12. Luc. 19. 44.

3. El a şezut jos pe muntele Măslinilor. Şi ucenicii* Lui au venit la El la o parte, şi I-au zis: „Spune-ne**, cînd se vor întîmpla aceste lucruri? Şi care va fi semnul venirii Tale şi al sfîrşitului veacului acestuia?“

*Marc. 13. 3. **1 Tes. 5. 1.

4. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Băgaţi de seamă* să nu vă înşele cineva.

*Efes. 5. 6. Col. 2. 8, 18. 2 Tes. 2. 3. 1 Ioan 4. 1.

5. Fiindcă* vor veni mulţi în Numele Meu, şi vor zice: „Eu sînt Hristosul!“ Şi** vor înşela pe mulţi.

*Ier. 14. 14; 23. 21, 25. Vers. 24. Ioan 5. 43. **Vers. 11.

6. Veţi auzi de războaie şi veşti de războaie: vedeţi să nu vă spăimîntaţi, căci toate aceste lucruri trebuie să se întîmple. Dar sfîrşitul tot nu va fi atunci.

7. Un* neam se va scula împotriva altui neam, şi o împărăţie împotriva altei împărăţii; şi, pe alocurea, vor fi cutremure de pămînt, foamete şi ciumi. *2 Cron. 15. 6. Isa. 19. 2. Hag. 2. 22. Zah. 14. 13.

8. Dar toate aceste lucruri nu vor fi decît începutul durerilor.

9. Atunci* vă vor da să fiţi chinuiţi, şi vă vor omorî; şi veţi fi urîţi de toate neamurile pentru Numele Meu.

*Cap. 10. 17. Marc. 13. 9. Luc. 21. 12. Ioan 15. 20; 16. 2. Fapt. 4. 2, 3; 7. 59; 12. 1, etc. 1 Pet. 4. 16. Apoc. 2. 10, 13.

10. Atunci mulţi vor * cădea, se vor vinde unii pe alţii, şi se vor urî unii pe alţii. *Cap. 11. 6; 13. 57. 2 Tim. 1. 15; 4. 10, 16.

11. Se vor scula mulţi * prooroci mincinoşi, şi vor** înşela pe mulţi. *Cap. 7. 15. Fapt. 20. 29. 2 Pet. 2. 1. **1 Tim. 4. 1. Vers. 5, 24.

12. Şi, din pricina înmulţirii fărădelegii, dragostea celor mai mulţi se va răci.

13. Dar * cine va răbda pînă la sfîrşit, va fi mîntuit.

*Cap. 10. 22. Marc. 13. 13. Evr. 3. 6, 14. Apoc. 2. 10.

14. Evanghelia * aceasta a Impărăţiei va** fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfîrşitul.

*Cap. 4. 23; 9. 35. **Rom. 10. 18. Col. 1. 6, 23.

Pustiirea Ierusalimului şi venirea Fiului omului.

15. De aceea *, cînd veţi vedea „urîciunea pustiirii", despre care a vorbit proorocul Daniel **, „aşezată în locul sfînt" — cine † citeşte să înţeleagă! — *Marc. 13. 14. Luc. 21. 20. **Dan. 9. 27; 12. 11. †Dan. 9. 23, 25.

16. atunci, cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munţi;

17. cine va fi pe acoperişul casei, să nu se pogoare să-şi ia lucrurile din casă;

18. şi cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă să-şi ia haina.

19. Vai * de femeile, cari vor fi însărcinate şi de cele ce vor da ţîţă în zilele acelea! *Luc. 23. 29.

20. Rugaţi-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într'o zi de Sabat.

21. Pentrucă * atunci va fi un necaz aşa de mare, cum n'a fost niciodată dela începutul lumii pînă acum, şi nici nu va mai fi. *Dan. 9. 26; 12. 1. Ioel 2. 2.

22. Şi dacă zilele acelea n'ar fi fost scurtate, nimeni n'ar scăpa; dar *, din pricina celor aleşi, zilele acelea vor fi scurtate. *Isa. 65. 8, 9. Zah. 14. 2, 3.

23. Atunci * dacă vă va spune cineva: „Iată, Hristosul este aici, sau acolo", să nu-l credeţi.

*Marc. 13. 21. Luc. 17. 23; 21. 8.

24. Căci se * vor scula Hristoşi mincinoşi şi prooroci mincinoşi; vor face semne mari şi minuni, pînă acolo încît să înşele, dacă ** va fi cu putinţă, chiar şi pe cei aleşi. *Deut. 13. 1. Vers. 5, 11. 2 Tes. 2. 9—11. Apoc. 13. 13. **Iona 6. 37; 10. 28, 29. Rom. 8. 28—30. 2 Tim. 2. 19.

25. Iată, că v'am spus mai dinainte.

26. Deci, dacă vă vor zice: „Iată-L în pustie", să nu vă duceţi acolo! „Iată-L în odăiţe ascunse", să nu credeţi.

27. Căci *, cum iese fulgerul dela răsărit şi se vede pînă la apus, aşa va fi şi venirea Fiului omului. *Luc. 17. 24.

28. Oriunde * va fi stîrvul [1], acolo se vor aduna vulturii. *Iov 39. 30. Luc. 17. 37.

29. Indată * după acele zile de necaz, „soarele se** va întuneca, luna nu-şi va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, şi puterile cerurilor vor fi clătinate." *Dan. 7. 11, 12. **Isa. 13. 10. Ezec. 32. 7. Ioel 2. 10, 31; 3. 15. Amos 5. 20; 8. 9. Marc. 13. 24. Luc. 21. 25. Fapt. 2. 20. Apoc. 6. 12.

30. Atunci * se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate** seminţiile pămîntului se vor boci, şi † vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere şi cu o mare slavă. *Dan. 7. 13. **Zah. 12. 12. †Cap. 16. 27. Marc. 13. 26. Apoc. 1. 7.

31. El * va trimete pe îngerii Săi cu trîmbiţa răsunătoare, şi vor aduna pe aleşii Lui din cele patru vînturi, dela o margine a cerurilor pînă la cealaltă.

*Cap. 13. 41. 1 Cor. 15. 52. 1 Tes. 4. 16.

32. Dela smochin învăţaţi pilda * lui: Cînd îi frăgezeşte şi înfrunzeşte mlădiţa, ştiţi că** vara este aproape.

*Luc. 21. 29. **Iac. 5. 9.

33. Tot aşa, şi voi, cînd veţi vedea toate aceste lucruri, să ştiţi că Fiul omului este aproape, este chiar la uşi.

34. Adevărat vă spun că, nu * va trece neamul acesta pînă se vor întîmpla toate aceste lucruri.

*Cap. 16, 28; 23. 36. Marc. 13. 30. Luc. 21. 32.

35. Cerul * şi pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece. *Ps. 102. 26. Isa. 51. 6. Ier. 31. 35, 36. Cap. 5. 18. Marc. 13. 31. Luc. 21. 33. Evr. 1. 11.

Indemn la veghiere.

36. Despre * ziua aceea şi despre ceasul acela, nu ştie nimeni: nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai** Tatăl. *Marc. 13. 32. Fapt. 1. 7. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. **Zah. 14. 7.

37. Cum s'a întîmplat în zilele lui Noe, aidoma se va întîmpla şi la venirea Fiului omului.

38. In adevăr, cum * era în zilele dinainte de potop, cînd mîncau şi beau, se însurau şi se măritau, pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie,

*Fac. 6. 3—5; 7. 5. Luc. 17. 26. 1 Pet. 3. 20.

39. şi n'au ştiut nimic, pînă cînd a venit potopul şi i-a luat pe toţi, tot aşa va fi şi la venirea Fiului omului.

40. Atunci *, din doi bărbaţi cari vor

1. Sau: hoit, mortăciune.

fi la cîmp, unul va fi luat şi altul va fi lăsat. *Luc. 17. 34, etc.

41. Din două femei cari vor măcina la moară, una va fi luată şi alta va fi lăsată.

42. Vegheaţi dar *, pentru că nu ştiţi în ce zi va veni Domnul vostru.
*Cap. 25. 13. Marc. 13. 33, etc. Luc. 21. 36.

43. Să ştiţi * că, dacă ar şti stăpînul casei la ce strajă din noapte va veni hoţul, ar veghea şi n'ar lăsa să-i spargă casa.
*Luc. 12. 39. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3; 16. 15.

44. Deaceea *, şi voi fiţi gata; căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gîndiţi. *Cap. 25. 13. 1 Tes. 5. 6.

45. Care este deci * robul credincios şi înţelept, pe care l-a pus stăpînul său peste ceata slugilor sale, ca să le dea hrana la vremea hotărîtă?
*Luc. 12. 42. Fapt. 20. 28. 1 Cor. 4. 2. Evr. 3. 5.

46. Ferice * de robul acela, pe care stăpînul său, la venirea lui, îl va găsi făcînd aşa! *Apoc. 16. 15.

47. Adevărat vă spun că * îl va pune peste toate averile sale.
*Cap. 25. 21, 23. Luc. 22. 29.

48. Dar dacă este un rob rău, care zice în inima lui: „Stăpînul meu zăboveşte să vină!“

49. Dacă va începe să bată pe tovarăşii lui de slujbă, şi să mănînce şi să bea cu beţivii,

50. stăpînul robului aceluia va veni în ziua în care el nu se aşteaptă, şi în ceasul pe care nu-l ştie,

51. îl va tăia în două, şi soarta lui va fi soarta făţarnicilor; acolo * va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor.
*Cap. 8. 12; 25. 30.

Pilda celor zece fecioare.

25 1. Atunci Impărăţia cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, cari şi-au luat candelele, şi au ieşit în întîmpinarea mirelui *.
*Efes. 5. 29, 30. Apoc. 19. 7; 21. 2, 9.

2. Cinci * din ele erau nechibzuite, şi cinci înţelepte. *Cap. 13. 47; 22. 10.

3. Cele nechibzuite, cînd şi-au luat candelele, n'au luat cu ele untdelemn;

4. dar cele înţelepte, împreună cu candelele, au luat cu ele şi untdelemn în vase.

5. Fiindcă mirele zăbovea, au * aţipit toate, şi au adormit. *1 Tes. 5. 6.

6. La miezul nopţii, s'a * auzit o strigare: „Iată mirele, ieşiţi-i în întîmpinare!“ *Cap. 24. 31. 1 Tes. 4. 16.

7. Atunci toate fecioarele acelea s'au sculat şi şi-au * pregătit candelele.
*Luc. 12. 35.

8. Cele nechibzuite au zis celor înţelepte: „Daţi-ne din untdelemnul vostru, căci ni se sting candelele.“

9. Cele înţelepte le-au răspuns: „Nu; ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă nici vouă; ci mai bine duceţi-vă la cei ce vînd untdelemn şi cumpăraţi-vă.“

10. Pe cînd se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele: cele ce erau gata, au intrat cu el în odaia de nuntă, şi s'a * încuiat uşa. *Luc. 13. 25.

11. Mai pe urmă, au venit şi celelalte fecioare, şi au zis: „Doamne *, Doamne, deschide-ne!“ *Cap. 7. 21—23.

12. Dar el, drept răspuns, le-a zis: „Adevărat vă spun, că nu * vă cunosc!“ *Ps. 5. 5. Hab. 1. 13. Ioan 9. 31.

13. Veghiaţi dar *, căci nu ştiţi ziua, nici ceasul în care va veni Fiul omului.
*Cap. 24. 42, 44. Marc. 13. 33, 35. Luc. 21. 36. 1 Cor. 16. 13. 1 Tes. 5. 6. 1 Pet. 5. 8. Apoc. 16. 15.

Pilda talanţilor.

14. Atunci * Impărăţia cerurilor se va asemăna cu ** un om, care, cînd era să plece într'o altă ţară, a chemat pe robii săi, şi le-a încredinţat avuţia sa.
*Luc. 19. 12. **Cap. 21. 33.

15. Unuia i-a dat cinci talanţi, altuia doi, şi altuia unul: fiecăruia * după puterea lui; şi a plecat.
*Rom. 12. 6. 1 Cor. 12. 7, 11, 29. Efes. 4. 11.

16. Indată, cel ce primise cei cinci talanţi, s'a dus, i-a pus în negoţ, şi a cîştigat cu ei alţi cinci talanţi.

17. Tot aşa, cel ce primise cei doi talanţi, a cîştigat şi el alţi doi cu ei.

18. Cel ce nu primise decît un talant, s'a dus de a făcut o groapă în pămînt şi a ascuns acolo banii stăpînului său.

19. După multă vreme, stăpînul robilor acelora s'a întors şi le-a cerut socoteala.

20. Cel ce primise cei cinci talanţi, a venit, a adus alţi cinci talanţi, şi a zis: „Doamne, mi-ai încredinţat cinci talanţi; iată că am cîştigat cu ei alţi cinci talanţi.“

21. Stăpînul său i-a zis: „Bine, rob bun şi credincios; ai fost credincios în puţine lucruri, te voi pune peste * multe lucruri; intră în bucuria ** stăpînului tău.“ *Cap. 24. 47. Vers. 34, 46. Luc. 12. 44; 22. 29, 30. **2 Tim. 2. 12. Evr. 12. 2. 1 Pet. 1. 8.

22. Cel ce primise cei doi talanţi, a venit şi el, şi a zis: „Doamne, mi-ai

încredinţat doi talanţi; iată că am cîştigat cu ei alţi doi talanţi."

23. Stăpînul său i-a zis: „Bine *, rob bun şi credincios; ai fost credincios în puţine lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpînului tău!" * Vers. 21.

24. Cel ce nu primise decît un talant, a venit şi el, şi a zis: „Doamne, am ştiut că eşti om aspru, care seceri de unde n'ai sămănat, şi strîngi de unde n'ai vînturat:

25. mi-a fost teamă, şi m'am dus de ţi-am ascuns talantul în pămînt; iată-ţi ce este al tău!"

26. Stăpînul său i-a răspuns: „Rob viclean şi leneş! Ai ştiut că secer de unde n'am sămănat, şi că strîng de unde n'am vînturat;

27. prin urmare se cădea ca tu să-mi fi dat banii la zarafi, şi, la venirea mea, eu mi-aş fi luat înapoi cu dobîndă ce este al meu!

28. Luaţi-i dar talantul, şi daţi-l celui ce are zece talanţi.

29. Pentrucă * celui ce are, i se va da, şi va avea de prisos; dar dela cel ce n'are, se va lua şi ce are!

* Cap. 13. 12. Marc. 4. 25. Luc. 8. 18; 19. 26. Ioan 15. 2.

30. Iar pe robul acela netrebnic, aruncaţi-l în * întunerecul de afară: acolo va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor. * Cap. 8. 12; 24. 51.

Judecata viitoare.

31. „Cînd * va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri, va şedea pe scaunul de domnie al slavei Sale. * Zah. 14. 5. Cap. 16. 27; 19. 28. Marc. 8. 38. Fapt. 1. 11. 1 Tes. 4. 16. 2 Tes. 1. 7. Iuda 14. Apoc. 1. 7.

32. Toate neamurile vor * fi adunate înaintea Lui. El ** îi va despărţi pe unii de alţii cum desparte păstorul oile de capre; * Rom. 14. 10. 2 Cor. 5. 10. Apoc. 20. 12. ** Ezec. 20. 38; 34. 17, 20. Cap. 13. 49.

33. şi va pune oile la dreapta, iar caprele la stînga Lui.

34. Atunci Impăratul va zice celor dela dreapta Lui: „Veniţi binecuvîntaţii Tatălui Meu de moşteniţi * Impărăţia, care ** v'a fost pregătită dela întemeierea lumii. * Rom. 8. 17. 1 Pet. 1. 4, 9; 3. 9. Apoc. 21. 7. ** Cap. 20. 23. Marc. 10. 40. 1 Cor. 2. 9. Evr. 11. 16.

35. Căci * am fost flămînd, şi Mi-aţi dat de mîncat; Mi-a fost sete, şi Miaţi dat de băut; am fost străin **, şi M'aţi primit;

* Isa. 58. 7. Ezec. 18. 7. Iac. 1. 27. ** Evr. 13. 2. 3 Ioan 5.

36. am fost gol *, şi M'aţi îmbrăcat; am fost bolnav, şi aţi venit să Mă vedeţi; am fost în ** temniţă, şi aţi venit pe la Mine." * Iac. 2. 15, 16. ** 2 Tim. 1. 16.

37. Atunci cei neprihăniţi Îi vor răspunde: „Doamne, cînd Te-am văzut noi flămînd, şi Ţi-am dat să mănînci? Sau fiindu-Ţi sete, şi Ţi-am dat de ai băut?

38. Cînd Te-am văzut noi străin, şi Te-am primit? Sau gol, şi Te-am îmbrăcat?

39. Cînd Te-am văzut noi bolnav sau în temniţă, şi am venit pe la Tine?"

40. Drept răspuns, Impăratul le va zice: „Adevărat vă spun că, oridecîteori * aţi făcut aceste lucruri unuia din aceşti foarte neînsemnaţi fraţi ai Mei, Mie mi le-aţi făcut."

* Prov. 14. 31; 19. 17. Cap. 10. 42. Marc. 9. 41. Evr. 6. 10.

41. Apoi va zice celor dela stînga Lui: „Duceţi-vă * dela Mine, blestemaţilor, în ** focul cel vecinic, care a fost pregătit diavolului † şi îngerilor lui! * Ps. 6. 8. Cap. 7. 23. Luc. 13. 27. ** Cap. 13. 40, 42. † 2 Pet. 2. 4. Iuda 6.

42. Căci am fost flămînd, şi nu Miaţi dat să mănînc; Mi-a fost sete, şi nu Mi-aţi dat să beau;

43. am fost străin, şi nu M'aţi primit; am fost gol, şi nu M'aţi îmbrăcat; am fost bolnav şi în temniţă, şi n'aţi venit pela Mine."

44. Atunci Îi vor răspunde şi ei: „Doamne, cînd Te-am văzut noi flămînd sau fiindu-Ţi sete, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniţă, şi nu Ţi-am slujit?"

45. Şi El, drept răspuns, le va zice: „Adevărat vă spun că, oridecîteori * n'aţi făcut aceste lucruri unuia dintr'aceşti foarte neînsemnaţi fraţi ai Mei, Mie nu Mi le-aţi făcut."

* Prov. 14. 31; 17. 5. Zah. 2. 8. Fapt. 9. 5.

46. Şi aceştia vor * merge în pedeapsa vecinică, iar cei neprihăniţi vor merge în viaţa vecinică."

* Dan. 12. 2. Ioan 5. 29. Rom. 2. 7, etc.

Sfătuirea împotriva lui Isus.

26 1. După ce a isprăvit Isus toate cuvîntările acestea, a zis ucenicilor Săi:

2. „Ştiţi * că după două zile vor fi Paştele; şi Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit!"

* Marc. 14. 1. Luc. 22. 1. Ioan 13. 1.

3. Atunci * preoţii cei mai de seamă, cărturarii şi bătrînii norodului s'au

strîns în curtea marelui preot care se numea Caiafa;
*Ps. 2. 2. Ioan 11. 47. Fapt. 4. 25, etc.

4. şi s'au sfătuit împreună, cum să prindă pe Isus cu vicleşug, şi să-L omoare.

5. Dar ziceau: „Nu în timpul praznicului, ca să nu se facă turburare în norod.“

Mirul turnat pe capul lui Isus.

6. Cînd* era Isus în Betania **, în casa lui Simon leprosul,
*Marc. 14. 3. Ioan 11. 1, 2; 12. 3. **Cap. 21. 17.

7. s'a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; şi, pe cînd sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui.

8. Ucenicilor* le-a fost necaz, cînd au văzut lucrul acesta, şi au zis: „Ce rost are risipa aceasta? *Ioan 12. 4.

9. Mirul acesta s'ar fi putut vinde foarte scump, şi banii să se dea săracilor.“

10. Cînd a auzit Isus, le-a zis: „De ce faceţi supărare femeii? Ea a făcut un lucru frumos faţă de Mine.

11. Pentrucă* pe săraci îi aveţi totdeaunea cu voi, dar pe** Mine nu Mă aveţi totdeauna. *Deut. 15. 11. Ioan 12. 8. **Cap. 18. 20; 28. 20. Ioan 13. 33; 14. 19; 16. 5, 28; 17. 11.

12. Dacă a turnat acest mir pe trupul Meu, ea a făcut lucrul acesta în vederea pregătirii Mele pentru îngropare.

13. Adevărat vă spun că ori unde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune şi ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.“

Vînzarea lui Isus.

14. Atunci* unul din cei doisprezece, numit Iuda** Iscarioteanul, s'a dus la preoţii cei mai de seamă,
*Marc. 14. 10. Luc. 22. 3. Ioan 13. 2, 30. **Cap. 10. 4.

15. şi le-a zis: „Ce* vreţi să-mi daţi, şi-L voi da în mînile voastre?“ Ei i-au cîntărit treizeci de arginţi.
*Zah. 11. 12. Cap. 27. 3.

16. Din clipa aceea, Iuda căuta un prilej nimerit, ca să dea pe Isus în mînile lor.

Descoperirea vînzătorului.

17. In* ziua dintîi a praznicului Azimilor, ucenicii au venit la Isus, şi I-au zis: „Unde vrei să-Ţi pregătim să mănînci Paştele?“
*Exod. 12. 6, 18. Marc. 14. 12. Luc. 22. 7.

18. El le-a răspuns: „Duceţi-vă în cetate la cutare om, şi spuneţi-i: „Invăţătorul zice: „Vremea Mea este aproape; voi face Paştele cu ucenicii Mei în casa ta.“

19. Ucenicii au făcut cum le poruncise Isus, şi au pregătit Paştele.

20. Seara*, Isus a şezut la masă cu cei doisprezece ucenici ai Săi.
*Marc. 14. 17—21. Luc. 22. 14. Ioan 13. 21.

21. Pe cînd mîncau, El a zis: „Adevărat vă spun că unul din voi Mă va vinde.“

22. Ei s'au întristat foarte mult, şi au început să-I zică unul după altul: „Nu cumva sînt eu, Doamne?“

23. Drept răspuns, El le-a zis: „Cel* ce a întins cu Mine mîna în blid, acela Mă va vinde. *Ps. 41. 9. Luc. 22. 21. Ioan 13. 18.

24. Negreşit, Fiul omului Se duce după cum* este scris despre El. Dar vai** de omul acela prin care este vîndut Fiul omului! Mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născut!“ *Ps. 22. Isa. 53. Dan. 9. 26. Marc. 9. 12. Luc. 24. 25, 26, 46. Fapt. 17. 2, 3; 26. 22, 23. 1 Cor. 15. 3. **Ioan 17. 12.

25. Iuda, vînzătorul, a luat cuvîntul, şi I-a zis: „Nu cumva sînt eu, Invăţătorule?“ „Da“, i-a răspuns Isus, „tu eşti!“

Cina cea de taină.

26. Pe cînd* mîncau ei, Isus a** luat o pîne; şi, după ce a binecuvîntat, a frînt-o, şi a dat-o ucenicilor, zicînd: „Luaţi, mîncaţi; acesta† este trupul Meu.“
*Marc. 14. 22. Luc. 22. 19. **1 Cor. 11. 23—25. †1 Cor. 10. 16.

27. Apoi a luat un pahar, şi, după ce a mulţămit lui Dumnezeu, li l-a dat, zicînd: „Beţi* toţi din el; *Marc. 14. 23.

28. căci acesta* este sîngele Meu, sîngele legămîntului celui** nou, care se varsă pentru† mulţi, spre iertarea păcatelor. *Exod. 24. 8. Lev. 17. 11. **Ier. 31. 31. †Cap. 20. 28. Rom. 3. 15. Evr. 9. 22.

29. Vă spun* că, de acum încolo nu voi mai bea din acest rod al viţei, pînă** în ziua cînd îl voi bea cu voi nou în Impărăţia Tatălui Meu.“
*Marc. 14. 25. Luc. 22. 18. **Fapt. 10. 41.

Isus înştiinţează pe ucenicii Săi.

30. După ce* au cîntat cîntarea, au ieşit în muntele Măslinilor. *Marc. 14. 26.

31. Atunci Isus le-a zis: „In noaptea aceasta, toţi* veţi** găsi în Mine o pricină de poticnire; căci este scris:

„Voi bate† Păstorul, şi oile turmei vor fi risipite.“

*Marc. 14. 27. Ioan 16. 32. **Cap. 11. 6. †Zah. 13. 7.

32. Dar, după ce voi învia, voi* merge înaintea voastră în Galilea.“

*Cap. 28. 7. 10, 16. Marc. 14. 28; 16. 7.

33. Petru a luat cuvîntul, şi I-a zis: „Chiar dacă toţi ar găsi în Tine o pricină de poticnire, eu niciodată nu voi găsi în Tine o pricină de poticnire.“

34. „Adevărat* îţi spun“, i-a zis Isus, „că tu, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoşul, te vei lepăda de Mine de trei ori.“

*Marc. 14. 30. Luc. 22. 34. Ioan. 13. 38.

35. Petru I-a răspuns: „Chiar dacă ar trebui să mor cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine.“ Şi toţi ucenicii au spus acelaş lucru.

Ghetsimani.

36. Atunci* Isus a venit cu ei într'un loc îngrădit, numit Ghetsimani, şi a zis ucenicilor: „Şedeţi aici pînă Mă voi duce colo să Mă rog.“

*Marc. 14. 32—35. Luc. 22. 39. Ioan 18. 1.

37. A luat cu El pe Petru şi pe* cei doi fii ai lui Zebedei, şi a început să Se întristeze şi să se mîhnească foarte tare. *Cap. 4. 21.

38. Isus le-a zis atunci: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare* de moarte; rămîneţi aici, şi vegheaţi împreună cu Mine.“ *Ioan 12. 27.

39. Apoi a mers puţin mai înainte, a căzut cu faţa la pămînt, şi S'a rugat*, zicînd: „Tată**, dacă este cu putinţă, depărtează† dela Mine paharul acesta! Totuş nu†† cum voiesc Eu, ci cum voieşti Tu.“ *Marc. 14. 36. Luc. 22. 42. Evr. 5. 7. **Ioan 12. 27. †Cap. 20. 22. ††Ioan 5. 30; 6. 38. Filip. 2. 8.

40. Apoi a venit la ucenici, i-a găsit dormind, şi a zis lui Petru: „Ce, un ceas n'aţi putut să vegheaţi împreună cu Mine!

41. Vegheaţi* şi rugaţi-vă, ca să nu căderi în ispită; duhul, în adevăr, este plin de rîvnă, dar carnea este neputincioasă.“

*Marc. 13. 33; 14. 38. Luc. 22. 40, 46. Efes. 6. 18.

42. S'a depărtat a doua oară, şi S'a rugat, zicînd: „Tată, dacă nu se poate să se îndepărteze de Mine paharul acesta, fără să-l beau, facă-se voia Ta!“

43. S'a întors iarăş la ucenici, şi i-a găsit dormind; pentrucă li se îngreuiaseră ochii de somn.

44. I-a lăsat din nou, S'a depărtat, şi S'a rugat a treia oară, zicînd aceleaşi cuvinte.

45. Apoi a venit la ucenici, şi le-a zis: „Dormiţi de acum şi odihniţi-vă!.. Iată că a venit ceasul ca Fiul omului să fie dat în mînile păcătoşilor.

46. Sculaţi-vă, haidem să mergem; iată că se apropie vînzătorul.“

Prinderea lui Isus.

47. Pe cînd* vorbea El încă, iată că vine Iuda, unul din cei doisprezece, cu o gloată mare, cu săbii şi cu ciomege, trimeşi de preoţii cei mai de seamă şi de bătrînii norodului.“

*Marc. 14. 43. Luc. 22. 47. Ioan 18. 3. Fapt. 1. 16.

48. Vînzătorul le dăduse semnul acesta: „Pe care-l voi săruta eu, acela este; să puneţi mîna pe el!“

49. Indată, Iuda s'a apropiat de Isus, şi I-a zis: „Plecăciune, Învăţătorule!“ Şi L-a* sărutat. *2 Sam. 20. 9.

50. Isus i-a zis: „Prietene*, ce ai venit să faci, fă!“ Atunci oamenii aceia s'au apropiat, au pus mînile pe Isus, şi L-au prins. *Ps. 41. 9; 55. 13.

51. Şi unul* din ceice erau cu Isus, a întins mîna, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, şi i-a tăiat urechea. *Ioan 18. 10.

52. Atunci Isus i-a zis: „Pune-ţi sabia la locul ei; căci* toţi ceice scot sabia, de sabie vor pieri. *Fac. 9. 6. Apoc. 13. 10.

53. Crezi că n'aş putea să rog pe Tatăl Meu, care Mi-ar pune îndată la îndemînă mai* mult de douăsprezece legiuni de îngeri? *2 Reg. 6. 17. Dan. 7. 10.

54. Dar cum se vor împlini Scripturile, cari zic că* aşa trebuie să se întîmple?“ *Isa. 53. 7, etc. Vers. 24. Luc. 24. 25, 44, 46.

55. In clipa aceea, Isus a zis gloatelor: „Aţi ieşit ca după un tîlhar, cu săbii şi cu ciomege, ca să Mă prindeţi. In toate zilele şedeam în mijlocul vostru, şi învăţam norodul în Templu, şi n'aţi pus mîna pe Mine.

56. Dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să se împlinească cele scrise* prin prooroci.“

Atunci** toţi ucenicii L-au părăsit şi au fugit. *Plîn. 4. 20. Vers. 54. **Ioan 18. 15.

Isus înaintea Sinedriului.

57. Ceice* au prins pe Isus, L-au dus la marele preot Caiafa, unde erau adunaţi cărturarii şi bătrînii.

*Marc. 14. 53. Luc. 22. 54. Ioan 18. 12, 13, 24.

58. Petru L-a urmat de departe, pînă la curtea marelui preot; apoi a intrat

înlăuntru, şi a şezut jos cu aprozii, ca să vadă sfîrşitul.

59. Preoţii cei mai de seamă, bătrînii şi tot Soborul căutau vre-o mărturie mincinoasă împotriva lui Isus, ca să-L poată omorî.

60. Dar n'au găsit niciuna, măcar că s'au înfăţişat mulţi* martori mincinoşi. La urmă au venit doi**,

* Ps. 27. 12; 35. 11. Marc. 14. 15. Fapt. 6. 13. ** Deut. 19. 15.

61. şi au spus: „Acesta a zis: „Eu pot* să stric Templul lui Dumnezeu şi să-l zidesc iarăş în trei zile.“

* Cap. 27. 40. Ioan 2. 19.

62. Marele preot s'a sculat* în picioare, şi I-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc aceştia împotriva Ta?“ * Marc. 14. 60.

63. Isus* tăcea. Şi marele preot a luat cuvîntul, şi I-a zis: „Te** jur, pe Dumnezeul cel viu, să ne spui dacă eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.“

* Isa. 53. 7. Cap. 27. 12, 14. ** Lev. 5. 1. 1 Sam. 14. 24, 26.

64. „Da“, i-a răspuns Isus, „sînt! „Ba mai mult, vă spun că de* acum încolo veţi vedea pe Fiul omului şezînd** la dreapta puterii lui Dumnezeu, şi venind pe norii cerului.“

* Dan. 7. 13. Cap. 16. 27; 24. 30; 25. 31. Luc. 21. 27. Ioan 1. 51. Rom. 14. 10. 1 Tes. 4. 16. Apoc. 1. 7. ** Ps. 110. 1. Fapt. 7. 55.

65. Atunci* marele preot şi-a rupt hainele, şi a zis: „A hulit! Ce nevoie mai avem de martori? Iată că acum aţi auzit hula Lui. * 2 Reg. 18. 37; 19. 1.

66. Ce credeţi?“ Ei au răspuns: „Este vinovat* să fie pedepsit cu moartea.“

* Lev. 24. 16 Ioan 19. 7.

67. Atunci* L-au scuipat în faţă, L-au bătut cu pumnii, şi L-au** pălmuit,

* Isa. 50. 6; 53. 3. Cap. 27. 30. ** Luc. 22. 63. Ioan 19. 3.

68. zicînd: „Hristoase, prooroceşte-ne* — cine Te-a lovit?“

* Marc. 14. 65. Luc. 22. 64.

Tăgăduirea lui Petru.

69. Petru* însă şedea afară în curte. O slujnică a venit la el, şi i-a zis: „Şi tu erai cu Isus Galileanul!“

* Marc. 14. 66. Luc. 22. 55. Ioan 18. 16. 17. 25.

70. Dar el s'a lepădat înaintea tuturor, şi i-a zis: „Nu ştiu ce vrei să zici.“

71. Cînd a ieşit în pridvor, l-a văzut o altă slujnică, şi a zis celor de acolo: „Şi acesta era cu Isus din Nazaret.“

72. El s'a lepădat iarăş, cu un jurămînt, şi a zis: „Nu cunosc pe omul acesta!“

73. Peste puţin, cei ce stăteau acolo, s'au apropiat, şi au zis lui Petru: „Nu mai încape îndoială că şi tu eşti unul din oamenii aceia, căci şi vorba* te dă de gol.“ * Luc. 22. 59.

74. Atunci el a* început să se blastăme şi să se jure, zicînd: „Nu cunosc pe omul acesta!“ In clipa aceea a cîntat cocoşul. * Marc. 14. 71.

75. Şi Petru şi-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Isus: „Înainte* ca să cînte cocoşul, te vei lepăda de Mine de trei ori.“ Şi a ieşit afară şi a plîns cu amar.

* Vers. 34. Marc. 14. 30. Luc. 22. 61, 62. Ioan 13. 38.

Isus este dus la Pilat.

27 1. Cînd s'a făcut ziuă, toţi* preoţii cei mai de seamă şi bătrînii norodului au ţinut sfat împotriva lui Isus, ca să-L omoare.

* Ps. 2. 2. Marc. 15. 1. Luc. 22. 66; 23. 1. Ioan 18. 28.

2. După ce L-au legat, L-au dus şi L-au dat în mîna dregătorului* Pilat din Pont. * Cap. 20. 19. Fapt. 3. 13.

Căinţa şi moartea lui Iuda.

3. Atunci* Iuda, vînzătorul, cînd a văzut că Isus a fost osîndit la moarte, s'a căit, a dus înapoi cei treizeci de arginţi, i-a dat preoţilor celor mai de seamă şi bătrînilor, * Cap. 26. 14, 15.

4. şi a zis: „Am păcătuit, căci am vîndut sînge nevinovat.“ „Ce ne pasă nouă?“ i-au răspuns ei. „Treaba ta.“

5. Iuda a aruncat arginţii în Templu, şi s'a* dus de s'a spînzurat.

* 2 Sam. 17. 23. Fapt. 1. 18.

6. Preoţii cei mai de seamă au strîns arginţii, şi au zis: „Nu este îngăduit să-i punem în vistieria Templului, fiindcă sînt preţ de sînge.“

7. Şi dupăce s'au sfătuit, au cumpărat cu banii aceia „Ţarina olarului,“ ca loc pentru îngroparea străinilor.

8. Iată de ce ţarina* aceea a fost numită pînă în ziua de azi: „Ţarina sîngelui.“ * Fapt. 1. 19.

9. Atunci s'a împlinit ce fusese vestit prin proorocul Ieremia, care zice: „Au* luat cei treizeci de arginţi, preţul celui preţuit, pe care l-au preţuit unii din fiii lui Israel; * Zah. 11. 12, 13.

10. şi i-au dat pe Ţarina olarului, după cum îmi poruncise Domnul.“

Isus înaintea lui Pilat.

11. Isus S'a înfăţişat înaintea dregătorului. Dregătorul L-a* întrebat:

„Eşti Tu „Impăratul Iudeilor?“ „Da“ **, i-a răspuns Isus, „sînt.“
* Marc. 15. 2. Luc. 23. 3. Ioan 18. 33. ** Ioan 18. 37. 1 Tim. 6. 13.

12. Dar n'a răspuns nimic * la învinuirile preoţilor celor mai de seamă şi bătrînilor. * Cap. 26. 63. Ioan 19. 9.

13. Atunci Pilat I-a zis: „N'auzi * de cîte lucruri Te învinuiesc ei?“
* Cap. 26. 62. Ioan 19. 10.

14. Isus nu i-a răspuns la niciun cuvînt, aşa că se mira foarte mult dregătorul.

Intărirea hotărîrii de moarte.

15. La * fiecare praznic al Paştelor, dregătorul avea obicei să sloboadă norodului un întemniţat, pe care-l voiau ei.
* Marc. 15. 6. Luc. 23. 17. Ioan 18. 39.

16. Pe atunci aveau un întemniţat vestit, numit Baraba.

17. Cînd erau adunaţi la un loc, Pilat le-a zis: „Pe care voiţi să vi-l slobozesc? Pe Baraba sau pe Isus, care se numeşte Hristos?“

18. Căci ştia că din pizmă dăduseră pe Isus în mînile lui.

19. Pe cînd sta Pilat pe scaun la judecată, nevastă-sa a trimis să-i spună: „Să n'ai nimic a face cu neprihănitul acesta; căci azi am suferit mult în vis din pricina lui.“

20. Preoţii * cei mai de seamă şi bătrînii au înduplecat noroadele să ceară pe Baraba, iar pe Isus să-L omoare.
* Marc. 15. 11. Luc. 23. 18. Ioan 18. 40. Fapt. 3. 14.

21. Dregătorul a luat cuvîntul, şi le-a zis: „Pe care din amîndoi voiţi să vi-l slobozesc?“ „Pe Baraba“, au răspuns ei.

22. Pilat le-a zis: „Dar ce să fac cu Isus, care se numeşte Hristos?“ „Să fie răstignit“, i-au răspuns cu toţii.

23. Dregătorul a zis: „Dar ce rău a făcut?“ Ei au început să strige şi mai tare: „Să fie răstignit!“

24. Cînd a văzut Pilat că n'ajunge la nimic, ci că se face mai multă zarvă, a luat * apă, şi-a spălat mînile înaintea norodului, şi a zis: „Eu sînt nevinovat de sîngele neprihănitului acestuia. Treaba voastră!“ * Deut. 21. 6.

25. Şi tot norodul a răspuns: „Sîngele * Lui să fie asupra noastră şi asupra copiilor noştri.“
* Deut. 19. 10. Ios. 2. 19. 2 Sam. 1. 16. 1 Reg. 2. 32. Fapt. 5. 28.

Batjocurile ostaşilor.

26. Atunci Pilat le-a slobozit pe Baraba; iar pe Isus, după ce a pus să-L bată cu nuiele *, L-a dat în mînile lor, ca să fie răstignit.
* Isa. 53. 5. Marc. 15. 15. Luc. 23. 16, 24, 25. Ioan 19. 1. 16.

27. Ostaşii * dregătorului au dus pe Isus în pretoriu, şi au adunat în jurul Lui toată ceata ostaşilor.
* Marc. 15. 16. Ioan 19. 2.

28. L-au desbrăcat de hainele Lui, şi L-au * îmbrăcat cu o haină stacojie.
* Luc. 23. 11.

29. Au * împletit o cunună de spini, pe care I-au pus-o pe cap, şi I-au pus o trestie în mîna dreaptă. Apoi îngenuncheau înaintea Lui, îşi băteau joc de El, şi ziceau: „Plecăciune, Impăratul Iudeilor!“ * Ps. 69. 19. Isa. 53. 3.

30. Şi scuipau * asupra Lui, şi luau trestia şi-L băteau în cap.
* Isa. 50. 6. Cap. 26. 67.

31. După ce şi-au bătut astfel joc de El, L-au desbrăcat de haina stacojie, L-au îmbrăcat cu hainele Lui, şi * L-au dus să-L răstignească. * Isa. 53. 7.

Răstignirea.

32. Pe * cînd ieşeau afară din cetate, au ** întîlnit pe un om din Cirene numit Simon, şi l-au silit să ducă crucea lui Isus. * Num. 15. 35. 1 Reg. 21. 13. Fapt. 7. 58. Evr. 13. 12. ** Marc. 15. 21. Luc. 23. 26.

33. Cînd * au ajuns la un loc numit Golgota, care înseamnă: „Locul căpăţinii“, * Marc. 15. 22. Luc. 23. 33. Ioan 19. 17.

34. I-au * dat să bea vin amestecat cu fiere; dar, cînd l-a gustat, n'a vrut să bea. * Ps. 69. 21. Vers. 48.

35. După ce * L-au răstignit, I-au împărţit hainele între ei, trăgînd la sorţi, pentru ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: „Şi-au împărţit ** hainele Mele între ei, şi pentru cămaşa Mea au tras la sorţi.“
* Marc. 15. 24. Luc. 23. 34. Ioan 19. 24. ** Ps. 22. 18.

36. Apoi * au şezut jos, şi-L păzeau.
* Vers. 54.

37. Şi * I-au scris deasupra capului vina: „Acesta este Isus, Impăratul Iudeilor.“ * Marc. 15. 26. Luc. 23. 38. Ioan. 19. 19.

38. Impreună * cu El, au fost răstigniţi doi tîlhari: unul la dreapta şi celalt la stînga Lui.
* Isa. 53. 12. Marc. 15. 27. Luc. 23. 32, 33. Ioan 19. 18.

Batjocurile trecătorilor.

39. Trecătorii * îşi băteau joc de El, dădeau din cap,
* Ps. 22. 7; 109. 25. Marc. 15. 29. Luc. 23. 35.

40. şi ziceau: „Tu *, care strici Templul, şi-l zideşti la loc în trei zile,

mîntuieşte-Te pe Tine însuţi! Dacă** eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce!"

*Cap. 26. 61. Ioan 2. 19. **Cap. 26. 63.

41. Preoţii cei mai de seamă, împreună cu cărturarii şi bătrînii, îşi băteau şi ei joc de El, şi ziceau:

42. „Pe alţii i-a mîntuit iar pe Sine nu Se poate mîntui! Dacă este El Împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, şi vom crede în El!

43. S'a* încrezut în Dumnezeu: să-l scape acum Dumnezeu, dacă-L iubeşte. Căci a zis: „Eu sînt Fiul lui Dumnezeu!" *Ps. 22. 8.

44. Tîlharii cari erau răstigniţi împreună cu El, Îi aruncau aceleaşi* cuvinte de batjocură. *Marc. 15. 32. Luc. 23. 39.

Întunerecul.

45. Dela* ceasul al şaselea pînă la ceasul al nouălea s'a făcut întunerec peste toată ţara.

*Amos. 8. 9. Marc. 15. 33. Luc. 23. 44.

46. Şi pe la ceasul al nouălea, Isus a* strigat cu glas tare: „Eli**, Eli, Lama Sabactani?" adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai părăsit?" *Evr. 5. 7. **Ps. 22. 1.

47. Unii din ceice stăteau acolo, cînd au auzit aceste vorbe, au zis: „Strigă pe Ilie!"

48. Şi îndată, unul din ei a alergat de a luat un burete, l-a umplut* cu oţet, l-a pus într'o trestie, şi I-a dat să bea.

*Ps. 69. 21. Marc. 15. 36. Luc. 23. 36. Ioan 19. 29.

49. Dar ceilalţi ziceau: „Lasă, să vedem dacă va veni Ilie să-L mîntuiască."

50. Isus* a strigat iarăş cu glas tare, şi Şi-a dat duhul. *Marc. 15. 37. Luc. 23. 46.

Perdeaua dinlăuntrul Templului se rupe.

51. Şi îndată perdeaua dinlăuntrul* Templului s'a rupt în două, de sus pînă jos, pămîntul s'a cutremurat, stîncile s'au despicat,

*Exod. 26. 31. 2 Cron. 3. 14. Marc. 15. 38. Luc. 23. 45.

52. mormintele s'au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor cari muriseră, au înviat.

53. Ei au ieşit din morminte, după învierea lui, au intrat în sfînta cetate, şi s'au arătat multora.

54. Sutaşul*, şi ceice păzeau pe Isus împreună cu el, cînd au văzut cutremurul de pămînt şi cele întîmplate, s'au înfricoşat foarte tare, şi au zis: „Cu adevărat, acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!" *Vers. 36. Marc. 15. 39. Luc. 23. 47.

55. Acolo erau şi multe femei, cari priveau de departe; ele* urmaseră pe Isus din Galilea, ca să-I slujească.

*Luc. 8. 2, 3.

56. Între* ele era Maria Magdalina, Maria, mama lui Iacov şi a lui Iose, şi mama fiilor lui Zebedei.

*Marc. 15. 40.

Înmormîntarea lui Isus.

57. Spre* seară, a venit un om bogat din Arimatea, numit Iosif, care era şi el ucenic al lui Isus.

*Marc. 15. 42. Luc. 23. 50. Ioan 19. 38.

58. El s'a dus la Pilat, şi a cerut trupul lui Isus. Pilat a poruncit să i-l dea.

59. Iosif a luat trupul, l-a înfăşurat într'o pînză curată de in,

60. şi l-a* pus într'un mormînt nou al lui însuş, pe care-l săpase în stîncă. Apoi a prăvălit o piatră mare la uşa mormîntului, şi a plecat. *Isa. 53. 9.

61. Maria Magdalina şi cealaltă Marie erau acolo, şi şedeau în faţa mormîntului.

Pecetluirea mormîntului.

62. A doua zi care vine după ziua Pregătirii, preoţii cei mai de seamă şi Fariseii, s'au dus împreună la Pilat,

63. şi i-au zis: „Doamne, ne-am adus aminte că înşelătorul acela, pe cînd era încă în viaţă, a zis: „După* trei zile voi învia." *Cap. 16. 21; 17. 23; 20. 19; 26. 61. Marc. 8. 31; 10. 34. Luc. 9. 22; 18. 33; 24. 6, 7. Ioan 2. 19.

64. Dă poruncă dar ca mormîntul să fie păzit bine pînă a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii Lui noaptea să-I fure trupul, şi să spună norodului: „A înviat din morţi!" Atunci înşelăciunea aceasta din urmă ar fi mai rea decît cea dintîi."

65. Pilat le-a zis: „Aveţi o strajă; duceţi-vă de păziţi cum puteţi."

66. Ei au plecat, şi au întărit* mormîntul, pecetluind piatra şi punînd strajă." *Dan. 6. 17.

Învierea lui Isus.

28 1. La sfîrşitul zilei Sabatului*, cînd începea să se lumineze în spre ziua dintîi a săptămînii, Maria Magdalina şi** cealaltă Marie au venit să vadă mormîntul.

*Marc. 16. 1. Luc. 24. 1. Ioan 20. 1. **Cap. 27. 56.

2. Şi iată că s'a făcut un mare cutremur de pămînt; căci un înger* al Domnului s'a pogorît din cer, a venit

şi a prăvălit piatra dela uşa mormîntului, şi a şezut pe ea.
*Marc. 16. 5. Luc. 24. 4. Ioan 20. 12.

3. Înfăţişarea* lui era ca fulgerul, şi îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.
*Dan. 10. 6.

4. Străjerii au tremurat de frica lui, şi au rămas ca nişte morţi.

5. Dar îngerul a luat cuvîntul, şi a zis femeilor: „Nu vă temeţi; căci ştiu că voi căutaţi pe Isus, care a fost răstignit.

6. Nu este aici; a înviat, după cum* zisese. Veniţi de vedeţi locul unde zăcea Domnul; *Cap. 12. 40; 16. 21; 17. 23; 20. 19.

7. şi duceţi-vă repede de spuneţi ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morţi. Iată că El merge* înaintea voastră în Galilea; acolo Îl veţi vedea. Iată că v'am spus lucrul acesta."
*Cap. 26. 32. Marc. 16. 7.

Isus Se arată femeilor.

8. Ele au plecat repede de la mormînt, cu frică şi cu mare bucurie, şi au alergat să dea de veste ucenicilor Lui.

9. Dar iată că le-a întîmpinat Isus*, şi le-a zis: „Bucuraţi-vă!" Ele s'au apropiat să-I cuprindă picioarele, şi I s'au închinat. *Marc. 16. 9. Ioan 20. 14.

10. Atunci Isus le-a zis: „Nu vă temeţi; duceţi-vă de spuneţi fraţilor* Mei să meargă în Galilea: acolo Mă vor vedea." *Ioan 20. 17. Rom. 8. 29. Evr. 2. 11.

Ademenirea străjerilor.

11. Pe cînd se duceau ele, au intrat în cetate unii din străjeri, şi au dat de veste preoţilor celor mai de seamă despre toate cele întîmplate.

12. Aceştia s'au adunat împreună cu bătrînii, au ţinut sfat, au dat ostaşilor mulţi bani,

13. şi le-au zis: „Spuneţi aşa: „Ucenicii Lui au venit noaptea, pe cînd dormeam noi, şi L-au furat."

14. Şi dacă va ajunge lucrul acesta la urechile dregătorului, îl vom potoli noi, şi vă vom scăpa de grijă."

15. Ostaşii au luat banii, şi au făcut cum i-au învăţat. Şi s'a răspîndit zvonul acesta printre Iudei pînă în ziua de astăzi.

Arătarea lui Isus în Galilea.

16. Cei unsprezece ucenici s'au dus în Galilea, în muntele unde* le poruncise Isus să meargă. *Cap. 26. 32. Vers. 7.

17. Cînd L-au văzut ei, I s'au închinat, dar unii s'au îndoit.

18. Isus S'a apropiat de ei, a vorbit cu ei, şi le-a zis: „Toată puterea Mi-a fost dată* în cer şi pe pămînt.
*Dan. 7. 13, 14. Cap. 11. 27; 16. 28. Luc. 1. 32; 10. 22. Ioan 3. 35; 5. 22; 13. 3; 17. 2. Fapt. 2. 36. Rom. 14. 9. 1 Cor. 15. 27. Efes. 1. 10, 21. Filip. 2. 9, 10. Evr. 1. 2; 2. 8. 1 Pet. 3. 22. Apoc. 17. 14.

19. Duceţi-vă* şi faceţi ucenici** din toate neamurile, botezîndu-i în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh. *Marc. 16. 15. **Isa. 52. 10. Luc. 24. 47. Fapt. 2. 38, 39. Rom. 10. 18. Col. 1. 23.

20. Şi învăţaţi-i* să păzească tot ce v'am poruncit. Şi iată că Eu sînt cu voi în toate zilele, pînă la sfîrşitul veacului. Amin. *Fapt. 2. 42.

EVANGHELIA DUPĂ MARCU

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

1 1. Începutul Evangheliei lui Isus Hristos, Fiul* lui Dumnezeu.
*Marc. 14. 33. Luc. 1. 35. Ioan 1. 34.

2. Dupăcum este scris în proorocul Isaia: „Iată*, trimet înaintea Ta pe solul Meu, care Îţi va pregăti calea...
*Mal. 3. 1. Mat. 11. 10. Luc. 7. 27.

3. Glasul* celui ce strigă în pustie: „Pregătiţi calea Domnului, neteziţi-I cărările," *Isa. 40. 3. Mat. 3. 3. Luc. 3. 4. Ioan 1. 15, 23.

4. a venit Ioan* care boteza în pustie, propovăduind botezul pocăinţei spre iertarea păcatelor.
*Mat. 3. 1. Luc. 3. 3. Ioan 3. 23.

5. Tot* ţinutul Iudeii şi toţi locuitorii Ierusalimului au început să iasă la el; şi, mărturisindu-şi păcatele, erau botezaţi de el în rîul Iordan. *Mat. 3. 5.

6. Ioan era îmbrăcat* cu o haină de păr de cămilă, şi împrejurul mijlocului era încins cu un brîu de curea. El se hrănea cu lăcuste** şi miere sălbatică. *Mat. 3. 4. **Lev. 11. 22.

7. Ioan propovăduia, şi zicea: „După mine vine* Cel ce este mai puternic decît mine, căruia eu nu sînt vrednic să mă plec să-I desleg curelele încălţămintelor. *Mat. 3. 11. Ioan 1 27. Fapt. 13. 25

8. Eu *, da, v'am botezat cu apă; dar El vă va boteza cu ** Duhul Sfînt."
* Fapt. 1. 5; 11. 16; 19. 4. ** Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Fapt. 2. 4; 10. 45; 11. 15, 16. 1 Cor. 12. 13.

Botezul şi ispitirea lui Isus.

9. In * vremea aceea, a venit Isus din Nazaretul Galileii, şi a fost botezat de Ioan în Iordan. * Mat. 3. 13. Luc. 3. 21.

10. Şi îndată, cînd ieşea * Isus din apă, el a văzut cerurile deschise, şi Duhul pogorîndu-Se peste El ca un porumbel. * Mat. 3. 16. Ioan 1. 32.

11. Şi din ceruri s'a auzit un glas, care zicea: „Tu * eşti Fiul Meu prea iubit, în Tine Imi găsesc toată plăcerea Mea." * Ps. 2. 7. Mat. 3. 17. Cap. 9. 7.

12. Indată * Duhul a mînat pe Isus în pustie, * Mat. 4. 1. Luc. 4. 1.

13. unde a stat patruzeci de zile, fiind ispitit de Satana. Acolo stătea împreună cu fiarele sălbatice şi-I * slujeau îngerii. * Mat. 4. 11.

Inceputul propovăduirii lui Isus.

14. După * ce a fost închis Ioan, Isus a venit în Galilea, şi propovăduia ** Evanghelia lui Dumnezeu.
* Mat. 4. 12. ** Mat. 4. 23.

15. El zicea: „S'a * împlinit vremea, şi Impărăţia lui Dumnezeu este aproape **. Pocăiţi-vă, şi credeţi în Evanghelie."
* Dan. 9. 25. Gal. 4. 4. Efes. 1. 10. ** Mat. 3. 2; 4. 17.

Chemarea celor dintîi ucenici.

16. Pe * cînd trecea Isus pe lîngă marea Galileii, a văzut pe Simon şi pe Andrei, fratele lui Simon, aruncînd o mreajă în mare, căci erau pescari.
* Mat. 4. 18. Luc. 5. 4.

17. Isus le-a zis: „Veniţi după Mine, şi vă voi face pescari de oameni."

18. Indată, ei şi-au lăsat * mrejile, şi au mers după El. * Mat. 19. 27. Luc. 5. 11.

19. A * mers puţin mai departe, şi a văzut pe Iacov, fiul lui Zebedei, şi pe Ioan, fratele lui, cari, şi ei, erau într'o corabie, şi îşi dregeau mrejile. * Mat. 4. 21.

20. Indată i-a chemat; şi ei au lăsat pe tatăl lor Zebedei în corabie cu cei ce lucrau pe plată, şi au mers după El.

Isus
vindecă pe un îndrăcit în Capernaum.

21. S'au * dus la Capernaum. Şi în ziua Sabatului, Isus a intrat îndată în sinagogă, şi a început să înveţe pe norod. * Mat. 4. 13. Luc. 4. 31.

22. Oamenii * erau uimiţi de învăţătura Lui; căci îi învăţa ca unul care are putere, nu cum îi învăţau cărturarii. * Mat. 7. 28.

23. In * sinagoga lor era un om, care avea un duh necurat. El a început să strige: * Luc. 4. 33.

24. „Ce * avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne pierzi? Te ştiu cine eşti: Eşti Sfîntul lui Dumnezeu!" * Mat. 8. 29.

25. Isus l-a * certat, şi i-a zis: „Taci, şi ieşi afară din omul acesta!"
* Vers. 34.

26. Şi duhul necurat a ieşit din el, scuturîndu-l * cu putere, şi scoţînd un strigăt mare. * Cap. 9. 20.

27. Toţi au rămas înmărmuriţi, aşa că se întrebau unii pe alţii: „Ce este aceasta? O învăţătură nouă! El porunceşte ca un stăpîn chiar şi duhurilor necurate, şi ele Il ascultă!"

28. Şi îndată I s'a dus vestea în toate împrejurimile Galileii.

Tămăduirea soacrei lui Petru.

29. Dupăce * a ieşit din sinagogă, a intrat împreună cu Iacov şi Ioan, în casa lui Simon şi a lui Andrei.
* Mat. 8. 14. Luc. 4. 38.

30. Soacra lui Simon zăcea în pat, prinsă de friguri: şi îndată au vorbit lui Isus despre ea.

31. El a venit, a apucat-o de mînă, a ridicat-o în sus, şi au lăsat-o frigurile. Apoi ea a început să le slujească.

Tămăduirea altor bolnavi.

32. Seara *, după asfinţitul soarelui, au adus la El pe toţi bolnavii şi îndrăciţii. * Mat. 8. 16. Luc. 4. 40.

33. Şi toată cetatea era adunată la uşă.

34. El a vindecat pe mulţi cari pătimeau de felurite boale; de asemenea, a scos mulţi draci, şi nu * lăsa pe draci să vorbească, pentrucă-L cunoşteau.
* Cap. 3. 12. Luc. 4. 41. Fapt. 16. 17, 18.

35. A * doua zi dimineaţa, pe cînd era încă întunerec de tot, Isus S'a sculat, a ieşit, şi S'a dus într'un loc pustiu. Şi Se ruga acolo. * Luc. 4. 42.

36. Simon şi ceilalţi cari erau cu El s'au dus să-L caute;

37. şi cînd L-au găsit, I-au zis: „Toţi Te caută."

38. El le-a răspuns: „Haidem să * mergem în altă parte, prin tîrgurile

şi satele vecine, ca să propovăduiesc şi acolo; căci pentru** aceasta am ieşit."
*Luc. 4. 43. **Isa. 61. 1. Ioan 16. 28; 17. 4.

39. Şi s'a dus să propovăduiască* în sinagogi, prin toată Galilea; şi scotea dracii. *Mat. 4. 23. Luc. 4. 44.

Tămăduirea unui lepros.

40. A* venit la El un lepros, care s'a aruncat în genunchi înaintea Lui, Il ruga, şi-I zicea: „Dacă vrei, poţi să mă curăţeşti." *Mat. 8. 2. Luc. 5. 12.

41. Lui Isus I s'a făcut milă de el, a întins mîna, S'a atins de el, şi i-a zis: „Da, voiesc, fii curăţit!"

42. Indată l-a lăsat lepra, şi s'a curăţit.

43. Isus i-a poruncit cu tot dinadinsul, i-a spus să plece numai decît,

44. şi i-a zis: „Vezi să nu spui nimănui nimic; ci du-te de te arată preotului, şi adu pentru curăţirea ta ce* a poruncit Moise, ca mărturie pentru ei."
*Lev. 14. 3, 4. 10. Luc. 5. 14.

45. Dar* omul acela, după ce a plecat, a început să vestească şi să spună în gura mare lucrul acesta, aşa că Isus nu mai putea să intre pe faţă în nicio cetate; ci stătea afară, în locuri pustii, şi** veneau la El din toate părţile.
*Luc. 5. 15. **Cap. 2. 13.

Vindecarea slăbănogului.

2 1. După cîteva zile, Isus S'a întors* în Capernaum. S'a auzit că este în casă, *Mat. 9. 1. Luc. 5. 18.

2. şi s'au adunat îndată aşa de mulţi că nu putea să-i mai încapă locul dinaintea uşii. El le vestea Cuvîntul.

3. Au venit la el nişte oameni, cari I-au adus un slăbănog, purtat de patru inşi.

4. Fiindcă nu puteau să ajungă pînă la El, din pricina norodului, au desfăcut acoperişul casei unde era Isus, şi, după ce l-au spart, au pogorît pe acolo patul în care zăcea slăbănogul.

5. Cînd le-a văzut Isus credinţa, a zis slăbănogului: „Fiule, păcatele îţi sînt iertate!"

6. Unii din cărturari, cari erau de faţă, se gîndeau în inimile lor:

7. „Cum vorbeşte omul acesta astfel? Huleşte! Cine* poate să ierte păcatele decît numai Dumnezeu?"
*Iov. 14. 4. Isa. 43. 25.

8. Indată, Isus a cunoscut*, prin duhul Său, că ei gîndeau astfel în ei, şi le-a zis: „Pentru ce aveţi astfel de gînduri în inimile voastre? *Mat. 9. 4.

9. Ce* este mai lesne: a zice slăbănogului: „Păcatele îţi sînt iertate", ori a zice: „Scoală-te, ridică-ţi patul, şi umblă?" *Mat. 9. 5.

10. Dar, ca să ştiţi că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele,

11. „Ţie îţi poruncesc", a zis El slăbănogului, — „scoală-te, ridică-ţi patul, şi du-te acasă."

12. Şi îndată, slăbănogul s'a sculat, şi-a ridicat patul, şi a ieşit afară în faţa tuturor; aşa că toţi au rămas uimiţi, şi slăveau pe Dumnezeu, şi ziceau: „Niciodată n'am văzut aşa ceva!"

Chemarea lui Levi.

13. Isus* a ieşit iarăş la mare. Toată mulţimea venea la El; şi El învăţa pe toţi. *Mat. 9. 9.

14. Cînd* trecea pe acolo, a văzut pe Levi, fiul lui Alfeu, şezînd la vamă. Şi i-a zis: „Vino după Mine!" Levi s'a sculat, şi a mers după El.
*Mat. 9. 9. Luc. 5. 27.

Isus stă la masă cu vameşii şi păcătoşii.

15. Pe* cînd şedea Isus la masă în casa lui Levi, mulţi vameşi şi păcătoşi au şezut şi ei la masă cu El şi cu ucenicii Lui; căci erau mulţi cari mergeau de obicei după El. *Mat. 9. 10.

16. Cărturarii şi Fariseii, cînd L-au văzut mîncînd cu vameşii şi cu păcătoşii, au zis ucenicilor Lui: „De ce mănîncă El şi bea cu vameşii şi cu păcătoşii?"

17. Isus, cînd a auzit acest lucru, le-a zis: „Nu* cei sănătoşi au trebuinţă de doftor, ci cei bolnavi. Eu am venit să chem la pocăinţă nu pe cei neprihăniţi, ci pe cei păcătoşi."
*Mat. 9. 12, 13; 18. 11. Luc. 5. 31, 32; 19. 10. 1 Tim. 1. 15.

Despre post.

18. Ucenicii* lui Ioan şi Fariseii obicinuiau să postească. Ei au venit şi au zis lui Isus: „Pentruce ucenicii lui Ioan şi ai Fariseilor postesc, iar ucenicii Tăi nu postesc?" *Mat. 9. 14. Luc. 5. 33.

19. Isus le-a răspuns: „Oare pot posti nuntaşii cîtă vreme este mirele cu ei? Cîtă vreme au pe mire cu ei, nu pot posti.

20. Vor veni zile, cînd va fi luat mirele dela ei, şi atunci vor posti în ziua aceea.

21. Nimeni nu coase un petec de postav nou la o haină veche; altfel, petecul de postav nou rupe o parte din cel vechi, şi mai rea ruptură se face.
22. Şi nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; altfel, vinul cel nou sparge burdufurile, şi vinul se varsă, iar burdufurile se prăpădesc; ci vinul nou este pus în burdufuri noi."

Spicele de grîu şi Sabatul.

23. S'a întîmplat că într'o zi de Sabat, Isus trecea * prin lanurile de grîu. Ucenicii Lui, pe cînd mergeau, au început să smulgă ** spice de grîu.
* Mat. 12. 1. Luc. 6. 1. ** Deut. 23. 25.
24. Fariseii I-au zis: „Vezi, de ce fac ei ce nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului?"
25. Isus le-a răspuns: „Oare n'aţi citit niciodată ce * a făcut David, cînd a fost în nevoie, şi cînd a flămînzit el şi cei ce erau împreună cu el?
* 1 Sam. 21. 6.
26. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, în zilele marelui preot Abiatar, şi a mîncat pînile pentru punerea înaintea Domnului, pe cari * nu este îngăduit să le mănînce decît preoţii? Şi cum a dat din ele chiar şi celor ce erau cu el? * Exod. 29. 32, 33. Lev. 24. 9.
27. Apoi le-a zis: „Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat;
28. aşa că Fiul omului este Domn * chiar şi al Sabatului." * Mat. 12. 8.

Omul cu mîna uscată.

3 1. Isus a * intrat din nou în sinagogă. Acolo se afla un om cu mîna uscată. * Mat. 12. 9. Luc. 6. 6.
2. Ei pîndeau pe Isus să vadă dacă-l va vindeca în ziua Sabatului, ca să-L poată învinui.
3. Şi Isus a zis omului, care avea mîna uscată: „Scoală-te, şi stai la mijloc!"
4. Apoi le-a zis: „Este îngăduit în ziua Sabatului să faci bine sau să faci rău? Să scapi viaţa cuiva sau s'o pierzi?" Dar ei tăceau.
5. Atunci, rotindu-Şi privirile cu mînie peste ei, şi mîhnit de împietrirea inimii lor, a zis omului: „Intinde-ţi mîna!" El a întins-o, şi mîna i s'a făcut sănătoasă.
6. Fariseii * au ieşit afară, şi s'au sfătuit îndată cu Irodianii ** cum să-L piardă. * Mat. 12. 14. ** Mat. 22. 16.

Isus vindecă pe bolnavi.

7. Isus S'a dus cu ucenicii Săi la mare. După El a mers o mare mulţime de oameni din Galileia; şi * o mare mulţime de oameni din Iudea,
* Luc. 6. 17.
8. din Ierusalim, din Idumea, de dincolo de Iordan, şi dimprejurul Tirului şi Sidonului, cînd a auzit tot ce făcea, a venit la El.
9. Isus a poruncit ucenicilor să-I ţină la îndemînă o corăbioară, ca să nu fie îmbulzit de norod.
10. Căci El vindeca pe mulţi şi de aceea toţi cei ce aveau boli, se înghesuiau spre El ca să se atingă de El.
11. Duhurile * necurate, cînd Il vedeau, căzeau la pămînt înaintea Lui, şi strigau: „Tu ** eşti Fiul lui Dumnezeu."
* Cap. 1. 23, 24. Luc. 4. 41. ** Mat. 14. 33. Cap. 1. 1.
12. Dar El le * poruncea îndată cu totdinadinsul să nu-L facă cunoscut.
* Mat. 12. 16. Cap. 1. 25, 34.

Alegerea celor doisprezece apostoli.

13. In urmă *, Isus S'a suit pe munte; a chemat la El pe cine a vrut, şi ei au venit la El. * Mat. 10. 1. Luc. 6. 12; 9. 1.
14. A rînduit dintre ei doisprezece, ca să-i aibă cu Sine, şi să-i trimeată să propovăduiască.
15. Le-a dat şi putere să vindece boalele şi să scoată dracii.
16. Iată cei doisprezece, pe cari i-a rînduit: Simon, căruia i-a * pus numele Petru; * Ioan 1. 42.
17. Iacov, fiul lui Zebedei, şi Ioan, fratele lui Iacov, cărora le-a pus numele Boanerghes, care, tîlmăcit, înseamnă: „Fiii tunetului;"
18. Andrei; Filip; Bartolomeu; Matei; Toma; Iacov, fiul lui Alfeu; Tadeu; Simon Cananitul,
19. şi Iuda Iscarioteanul, care L-a şi vîndut.

Păcatul împotriva Duhului Sfînt.

20. Au venit în casă, şi s'a adunat din nou norodul, aşa că * nu puteau nici măcar să prînzească. * Cap. 6. 31.
21. Rudele lui Isus, cînd au auzit cele ce se petreceau, au venit să pună mîna pe El. Căci * ziceau: „Şi-a ieşit din minţi." * Ioan 7. 5; 10. 20.
22. Şi cărturarii, cari se pogorîseră din Ierusalim, ziceau: „Este * stăpînit de Beelzebul; scoate dracii cu ajutorul domnului dracilor."
* Mat. 9. 34; 10. 25. Luc. 11. 15. Ioan 7. 20; 8. 48, 52; 10. 20.

23. Isus* i-a chemat la El, şi le-a zis, în pilde: „Cum poate Satana să scoată afară pe Satana? *Mat. 12. 25.
24. Dacă o împărăţie este desbinată împotriva ei însăş, împărăţia aceea nu poate dăinui.
25. Şi dacă o casă este desbinată împotriva ei însăş, casa aceea nu poate dăinui.
26. Tot astfel, dacă Satana se răscoală împotriva lui însuş, este desbinat, şi nu poate dăinui, ci s'a isprăvit cu el.
27. Nimeni* nu poate să intre în casa unui om tare şi să-i jăfuiască gospodăria, decît dacă a legat mai întîi pe omul acela tare; numai atunci îi va jăfui casa. *Isa. 49. 24. Mat. 12. 29.
28. Adevărat* vă spun că toate păcatele şi toate hulele, pe cari le vor rosti oamenii, li se vor ierta; *Mat. 12. 31. Luc. 12. 10. 1 Ioan 5. 16.
29. dar oricine va huli împotriva Duhului Sfînt, nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat vecinic.“
30. Aceasta, pentrucă ei ziceau: „Are un duh necurat.“

Mama şi fraţii lui Isus.

31. Atunci* au venit mama şi fraţii Lui, şi, stînd afară, au trimes să-L cheme. *Mat. 12. 46. Luc. 8. 19.
32. Mulţimea şedea în jurul Lui, cînd I-au spus: „Iată că mama Ta şi fraţii Tăi sînt afară şi Te caută.“
33. El a răspuns: „Cine este mama Mea, şi fraţii Mei?“
34. Apoi, aruncîndu-Şi privirile peste cei ce şedeau împrejurul Lui: „Iată,“ a zis El, „mama Mea şi fraţii Mei!
35. Căci oricine face voia lui Dumnezeu, acela Îmi este frate, soră şi mamă.“

Pilda sămănătorului.

4 1. Isus a început iarăş* să înveţe pe norod lîngă mare. Fiindcă se adunase foarte mult norod la El, S'a suit şi a şezut într'o corabie, pe mare; iar tot norodul stătea pe ţărm lîngă mare. *Mat. 13. 1. Luc. 8. 4.
2. Apoi a început să-i înveţe multe lucruri în pilde; şi*, în învăţătura pe care le-o dădea, le spunea: *Cap. 12. 38.
3. Ascultaţi! Iată, sămănătorul a ieşit să samene.
4. Pe cînd sămăna, o parte din sămînţă a căzut lîngă drum: au venit păsările şi au mîncat-o.
5. O altă parte a căzut pe un loc stîncos, unde n'avea mult pămînt: a răsărit îndată, pentrucă n'a dat de un pămînt adînc;
6. dar, cînd a răsărit soarele, s'a pălit; şi, pentrucă n'avea rădăcină, s'a uscat.
7. O altă parte a căzut între spini; spinii au crescut, au înecat-o, şi n'a dat roadă.
8. O altă parte a căzut în pămînt bun: a dat* roadă, care se înălţa şi creştea; şi a adus: una treizeci, alta şaizeci, şi alta o sută.“ *Ioan 15. 5. Col. 1. 6.
9. Apoi a zis: cine are urechi de auzit, să audă.“
10. Cînd* a fost singur, ceice erau în jurul Lui împreună cu cei doisprezece, L-au întrebat despre pilde. *Mat. 13. 10. Luc. 8. 9, etc.
11. „Vouă,“ le-a zis El, „v'a fost dat să cunoaşteţi taina Impărăţiei lui Dumnezeu; dar pentru ceice* sînt afară din numărul vostru, toate lucrurile sînt înfăţişate în pilde; *1 Cor. 5. 12. Col. 4. 5. 1 Tes. 4. 12. 1 Tim. 3. 7.
12. pentruca*, „măcar că privesc, să privească şi să nu vadă, şi măcar că aud, să audă şi să nu înţeleagă, ca nu cumva să se întoarcă la Dumnezeu, şi să li se ierte păcatele.“ *Isa. 6. 9. Mat. 13. 14. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26. Rom. 11. 8.
13. El le-a mai zis: „Nu înţelegeţi pilda aceasta? Cum veţi înţelege atunci toate celelalte pilde?“
14. Sămănătorul* samănă Cuvîntul. *Mat. 13. 19.
15. Cei înfăţişaţi prin sămînţa căzută lîngă drum, sînt aceia în cari este sămănat Cuvîntul; dar dupăce l-au auzit, vine Satana îndată, şi ia Cuvîntul sămănat în ei.
16. Tot aşa, cei înfăţişaţi prin sămînţa căzută în locurile stîncoase, sînt aceia cari, cînd aud Cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie;
17. dar n'au rădăcină în ei, ci ţin pînă la o vreme; şi cum vine un necaz sau o prigonire din pricina Cuvîntului, se leapădă îndată de el.
18. Alţii sînt cei înfăţişaţi prin sămînţa căzută între spini; aceştia sînt cei ce aud Cuvîntul;
19. dar năvălesc în ei grijile lumii, înşelăciunea* bogăţiilor şi poftele altor lucruri, cari îneacă Cuvîntul, şi-l fac astfel neroditor. *1 Tim. 6. 9, 17.
20. Alţii apoi sînt înfăţişaţi prin sămînţa căzută în pămînt bun. Aceştia

sînt cei ce aud Cuvîntul, îl primesc, şi fac roadă: unul treizeci, altul şaizeci şi altul o sută."

Lumina.

21. El* le-a mai zis: „Oare lumina este adusă ca să fie pusă supt baniţă, sau supt pat? Nu este adusă ca să fie pusă în sfeşnic? *Mat. 5. 15. Luc. 8. 16; 11. 33.

22. Căci* nu este nimic ascuns, care nu va fi descoperit, şi nimic tăinuit, care nu va ieşi la lumină.
*Mat. 10. 26. Luc. 12. 2.

23. Dacă* are cineva urechi de auzit, să audă." *Mat. 11. 15. Vers. 9.

24. El le-a mai zis: „Luaţi seama la ce auziţi. Cu* ce măsură veţi măsura, vi se va măsura: şi vi se va da şi mai mult. *Mat. 7. 2. Luc. 6. 38.

25. Căci* celui ce are, i se va da; dar dela celce n'are, se va lua şi ce are." *Mat. 13. 12; 25. 29. Luc. 8. 18; 19. 26.

Pilda cu sămînţa.

26. El a mai zis: „Cu* Impărăţia lui Dumnezeu este ca atunci cînd aruncă un om sămînţa în pămînt; *Mat. 13. 24.

27. fie că doarme noaptea, fie că stă treaz ziua: sămînţa încolţeşte şi creşte fără să ştie el cum.

28. Pămîntul rodeşte singur: întîi un fir verde, apoi spic, după aceea grîu deplin în spic;

29. şi cînd este coaptă roada, pune* îndată secerea în ea, pentrucă a venit secerişul." *Apoc. 14. 15.

Pilda grăuntelui de muştar.

30. El a mai zis: „Cu* ce vom asemăna Impărăţia lui Dumnezeu, sau prin ce pildă o vom înfăţişa?
*Mat. 13. 31. Luc. 13. 18. Fapt. 2. 41; 4. 4; 5. 14; 19. 20.

31. Se aseamănă cu un grăunte de muştar, care, cînd este sămănat în pămînt, este cea mai mică dintre toate seminţele de pe pămînt;

32. dar, după ce a fost sămănat, creşte şi se face mai mare decît toate zarzavaturile, şi face ramuri mari, aşa că păsările cerului îşi pot face cuiburi la umbra lui."

33. Isus* le vestea Cuvîntul prin multe pilde de felul acesta, după cum erau ei în stare să-L priceapă.
*Mat. 13. 34. Ioan 16. 12.

34. Nu le vorbea de loc fără pildă; dar, cînd era singur la o parte, lămurea ucenicilor Săi toate lucrurile.

Potolirea furtunii.

35. In* aceeaş zi, seara, Isus le-a zis: „Să trecem în partea cealaltă."
*Mat. 8. 18, 23. Luc. 8. 22.

36. Dupăce au dat drumul norodului, ucenicii L-au luat în corabia în care se afla, şi aşa cum era. Impreună cu El mai erau şi alte corăbii.

37. S'a stîrnit o mare furtună de vînt, care arunca valurile în corabie, aşa că mai că se umplea corabia.

38. Şi El dormea la cîrmă pe căpătîi. Ucenicii L-au deşteptat, şi I-au zis: „Invăţătorule, nu-Ţi pasă că pierim?"

39. El S'a sculat, a certat vîntul, şi a zis mării: „Taci! Fără gură!" Vîntul a stat, şi s'a făcut o linişte mare.

40. Apoi le-a zis: „Pentruce sînteţi aşa de fricoşi? Tot n'aveţi credinţă?"

41. I-a apucat o mare frică, şi ziceau unii către alţii: „Cine este acesta de Il ascultă chiar şi vîntul şi marea?"

Vindecarea unui îndrăcit.

5 1. Au* ajuns pe celălalt ţărm al mării, în ţinutul Gadarenilor.
*Mat. 8. 28. Luc. 8. 26.

2. Cînd a ieşit Isus din corabie, L-a întîmpinat îndată un om care ieşea din morminte, stăpînit de un duh necurat.

3. Omul acesta îşi avea locuinţa în morminte, şi nimeni nu mai putea să-l ţină legat, nici chiar cu un lanţ.

4. Căci de multe ori fusese legat cu picioarele în obezi şi cu cătuşe la mîni, dar rupsese cătuşele şi sfărîmase obezile, şi nimeni nu-l putea domoli.

5. Totdeauna, zi şi noapte, stătea în morminte şi pe munţi, ţipînd şi tăindu-se cu pietre.

6. Cînd a văzut pe Isus de departe, a alergat, I s'a închinat,

7. şi a strigat cu glas tare: „Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Prea Inalt? Te jur în Numele lui Dumnezeu, să nu mă chinuieşti!"

8. Căci Isus îi zicea: „Duh necurat, ieşi afară din omul acesta!"

9. „Care-ţi este numele?" l-a întrebat Isus. „Numele meu este „Legiune," a răspuns el, „pentrucă sîntem mulţi."

10. Şi Il ruga stăruitor să nu-i trimeată afară din ţinutul acela.

11. Acolo, lîngă munte, era o turmă mare de porci, cari păşteau.

12. Şi dracii L-au rugat, şi au zis: „Trimete-ne în porcii aceia, ca să intrăm în ei.“
13. Isus le-a dat voie. Şi duhurile necurate au ieşit şi au intrat în porci; şi turma s'a repezit de pe rîpă în mare: erau aproape două mii, şi s'au înecat în mare.
14. Porcarii au fugit, şi au dat de ştire în cetate şi prin satele vecine. Oamenii au ieşit să vadă ce s'a întîmplat.
15. Au venit la Isus, şi iată pe cel ce fusese îndrăcit şi avusese legiunea de draci, şezînd jos îmbrăcat şi întreg la minte; şi s'au spăimîntat.
16. Cei ce văzuseră cele întîmplate, le-au povestit tot ce se petrecuse cu cel îndrăcit şi cu porcii.
17. Atunci au* început să roage pe Isus să plece din ţinutul lor.

*Mat. 8. 34. Fapt. 16. 39.

18. Pe cînd Se suia El în corabie, omul* care fusese îndrăcit îl ruga să-l lase să rămînă cu El. *Luc. 8. 38.
19. Isus nu i-a dat voie, ci i-a zis: „Du-te acasă la ai tăi, şi povesteşte-le tot ce ţi-a făcut Domnul, şi cum a avut milă de tine.“
20. El a plecat, şi a început să vestească prin Decapole tot ce-i făcuse Isus. Şi toţi se minunau.

Invierea fiicei lui Iair şi vindecarea unei femei bolnave de doisprezece ani.

21. După* ce a trecut Isus iarăş de cealaltă parte, cu corabia, s'a adunat mult norod în jurul Lui. El stătea lîngă mare. *Mat. 9. 1. Luc. 8. 40.
22. Atunci* a venit unul din fruntaşii sinagogii, numit Iair. Cum L-a văzut, fruntaşul s'a aruncat la picioarele Lui,

*Mat. 9. 18. Luc. 8. 41.

23. şi I-a făcut următoarea rugăminte stăruitoare: „Fetiţa mea trage să moară; rogu-Te, vino de-Ţi pune mînile peste ea, ca să se facă sănătoasă şi să trăiască.“
24. Isus a plecat împreună cu el. Şi după El mergea mult norod şi-L îmbulzea.
25. Şi era o femeie, care de doisprezece ani avea* o scurgere de sînge.

*Lev. 15. 25. Mat. 9. 20.

26. Ea suferise mult dela mulţi doftori; cheltuise tot ce avea, şi nu simţise nici o uşurare; ba încă îi era mai rău.
27. A auzit vorbindu-se despre Isus, a venit pe dinapoi prin mulţime, şi s'a atins de haina Lui.
28. Căci îşi zicea ea: „Dacă aş putea doar să mă ating de haina Lui, mă voi tămădui.“
29. Şi îndată, a secat izvorul sîngelui ei. Şi a simţit în tot trupul ei că s'a tămăduit de boală.
30. Isus a cunoscut îndată că o putere* ieşise din El; şi, întorcîndu-Se spre mulţime, a zis: „Cine s'a atins de hainele Mele?“ *Luc. 6. 19; 8. 46.
31. Ucenicii I-au zis: „Vezi că mulţimea Te îmbulzeşte, şi mai zici: „Cine s'a atins de Mine?“
32. El se uita de jur împrejur să vadă pe cea care făcuse lucrul acesta.
33. Femeea, înfricoşată şi tremurînd, căci ştia ce se petrecuse în ea, a venit de s'a aruncat la picioarele Lui, şi I-a spus tot adevărul.
34. Dar Isus i-a zis: „Fiică, credinţa* ta te-a mîntuit; du-te în pace, şi fii tămăduită de boala ta.“

*Mat. 9. 22. Cap. 10. 52. Fapt. 14. 9.

35. Pe cînd vorbea El încă*, iată că vin nişte oameni dela fruntaşul sinagogii, cari-i spun: „Fiica ta a murit; pentruce mai superi pe Învăţătorul?“

*Luc. 8. 49.

36. Dar Isus, fără să ţină seamă de cuvintele acestea, a zis fruntaşului sinagogii: „Nu te teme, crede numai!“
37. Şi n'a îngăduit nimănui să-L însoţească, afară de Petru, Iacov şi Ioan, fratele lui Iacov.
38. Au ajuns la casa fruntaşului sinagogii. Acolo Isus a văzut o zarvă, şi pe unii cari plîngeau şi se tînguiau mult.
39. A intrat înlăuntru, şi le-a zis: „Pentruce faceţi atîta zarvă, şi pentruce plîngeţi? Copila n'a murit, ci doarme*.“ *Ioan 11. 11.
40. Ei îşi băteau joc de El. Atunci*, după ce i-a scos afară pe toţi, a luat cu El pe tatăl copilei, pe mama ei, şi pe cei ce-L însoţiseră, şi a intrat acolo unde zăcea copila. *Fapt. 9. 40.
41. A apucat-o de mînă, şi i-a zis: „Talita cumi“, care, tîlmăcit, înseamnă: „Fetiţo, scoală-te, îţi zic!“
42. Indată fetiţa s'a sculat, şi a început să umble; căci era de doisprezece ani. Ei au rămas încremeniţi.
43. Isus le-a* poruncit cu tărie să nu ştie nimeni lucrul acesta; şi a zis să dea de mîncare fetiţei.

*Mat. 8. 4; 9. 30; 12. 16; 17. 9. Cap. 3. 12. Luc. 5. 14.

Isus la Nazaret. — Necredința locuitorilor.

6 1. Isus a* plecat de acolo, și S'a dus în patria Lui. Ucenicii Lui au mers după El. *Mat. 13. 54. Luc. 4. 16.

2. Cînd a venit ziua Sabatului, a început să învețe pe norod în sinagogă. Mulți, cînd Îl auzeau, se mirau și ziceau: „De* unde are El aceste lucruri? Ce fel de înțelepciune este aceasta, care I-a fost dată? Și cum se fac astfel de minuni prin mînile Lui? *Ioan 6. 42.

3. Nu este acesta tîmplarul, feciorul Mariei, fratele* lui Iacov, al lui Iose, al lui Iuda și al lui Simon? Și nu sînt surorile Lui aici între noi?“ Și găseau** o pricină de poticnire în El. *Mat. 12. 46. Gal. 1. 19. **Mat. 11. 6.

4. Dar Isus le-a zis: „Un prooroc nu* este disprețuit decît în patria Lui, între rudele Lui și în casa Lui.“ *Mat. 13. 57. Ioan 4. 44.

5. N'a* putut să facă nici o minune acolo, ci doar Și-a pus mînile peste cîțiva bolnavi, și i-a vindecat. *Fac. 19. 22; 32. 25. Mat. 13. 58. Cap. 9. 23.

6. Și se* mira de necredința lor. *Isa. 59. 16.

Trimeterea celor doisprezece.

Isus străbătea* satele de primprejur și învăța pe norod. *Mat. 9. 35. Luc. 13. 22.

7. Atunci* a chemat la Sine pe cei doisprezece, și a început să-i trimeată doi cîte doi, dîndu-le putere asupra duhurilor necurate. *Mat. 10. 1. Cap. 8. 13, 14. Luc. 9. 1.

8. Le-a poruncit să nu ia nimic cu ei pe drum decît un toiag; să n'aibă nici pîne, nici traistă, nici bani de aramă la brîu;

9. să* se încalțe cu sandale, și să nu se îmbrace cu două haine. *Fapt. 12. 8.

10. Apoi* le-a zis: „In orice casă veți intra, să rămîneți acolo pînă veți pleca din locul acela. *Mat. 10. 11. Luc. 9. 4; 10. 7, 8.

11. Și*, dacă în vreun loc nu vă vor primi, și nu vă vor asculta, să plecați de acolo, și să scuturați** îndată praful de supt picioarele voastre, ca mărturie pentru ei. Adevărat vă spun că, în ziua judecății, va fi mai ușor pentru pămîntul Sodomei și Gomorei decît pentru cetatea aceea.“ *Mat. 10. 14. Luc. 10. 10. **Fapt. 13. 51; 18. 6.

12. Ucenicii au plecat, și au propovăduit pocăința.

13. Scoteau mulți draci, și* ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi, și-i vindecau. *Iac. 5. 14.

Moartea lui Ioan Botezătorul.

14. Impăratul Irod a auzit* vorbindu-se despre Isus, al cărui Nume ajunsese vestit; și a zis: „Ioan Botezătorul a înviat din morți, și de aceea lucrează aceste puteri prin el.“ *Mat. 14. 1. Luc. 9. 7.

15. Alții* ziceau: „Este Ilie.“ Iar alții ziceau: „Este un prooroc ca unul din prooroci.“ *Mat. 16. 14. Cap. 8. 28.

16. Dar* Irod, cînd a auzit lucrul acesta, zicea: „Ioan acela, căruia i-am tăiat capul, a înviat din morți.“ *Mat. 14. 2. Luc. 3. 19.

17. Căci Irod însuș trimesese să prindă pe Ioan, și-l legase în temniță, din pricina Irodiadei, nevasta fratelui său Filip, pentrucă o luase de nevastă.

18. Și Ioan zicea lui Irod: „Nu-ți* este îngăduit să ții pe nevasta fratelui tău!“ *Lev. 18. 16; 20. 21.

19. Irodiada avea necaz pe Ioan, și voia să-l omoare. Dar nu putea,

20. căci Irod se temea* de Ioan, fiindcă îl știa om neprihănit și sfînt; îl ocrotea, și, cînd îl auzea, de multe ori sta în cumpănă, neștiind ce să facă; și-l asculta cu plăcere. *Mat. 14. 5; 21. 26.

21. Totuș* a venit o zi cu bun prilej, cînd Irod își prăznuia ziua** nașterii, și a dat un ospăț boierilor săi, mai marilor oastei și fruntașilor Galileii. *Mat. 14. 6. **Fac. 40. 20.

22. Fata Irodiadei a intrat la ospăț, a jucat, și a plăcut lui Irod și oaspeților lui. Impăratul a zis fetei: „Cere-mi orice vrei, și-ți voi da.“

23. Apoi a adăugat cu jurămînt: „Ori* ce-mi vei cere, îți voi da, fie și jumătate din împărăția mea.“ *Est. 5. 3, 6; 7. 2.

24. Fata a ieșit afară, și a zis mamei sale: „Ce să cer? Și mamă-sa i-a răspuns: „Capul lui Ioan Botezătorul.“

25. Ea s'a grăbit să vină îndată la Impărat, și i-a făcut următoarea cerere: „Vreau să-mi dai îndată, într'o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul.“

26. Impăratul* s'a întristat foarte mult; dar, din pricina jurămintelor sale și din pricina oaspeților, n'a vrut să zică nu. *Mat. 14. 9.

27. A trimes îndată un ostaș de pază,

cu porunca de a aduce capul lui Ioan Botezătorul. Ostaşul de pază s'a dus şi a tăiat capul lui Ioan în temniţă,
28. l-a adus pe o farfurie, l-a dat fetei, şi fata l-a dat mamei sale.
29. Ucenicii lui Ioan, cînd au auzit acest lucru, au venit de i-au ridicat trupul, şi l-au pus într'un mormînt.

Inmulţirea pînilor.

30. Apostolii* s'au adunat la Isus, şi I-au spus tot ce făcuseră şi tot ce învăţaseră pe oameni. *Luc. 9. 10.
31. Isus* le-a zis: „Veniţi singuri la o parte, într'un loc pustiu, şi odihniţivă puţin.“ Căci erau** mulţi cari veneau şi se duceau, şi ei n'aveau vreme nici să mănînce. *Mat. 14. 13. **Cap. 3. 20.
32. Au* plecat dar cu corabia, ca să se ducă într'un loc pustiu, la o parte. *Mat. 14. 13.
33. Oamenii i-au văzut plecînd, şi i-au cunoscut; au alergat pe jos din toate cetăţile, şi au venit înaintea lor în locul în care se duceau ei.
34. Cînd* a ieşit din corabie, Isus a văzut mult norod; şi I s'a făcut milă de ei, pentrucă erau ca nişte oi cari n'aveau păstor; şi a** început să-i înveţe multe lucruri. *Mat. 9. 36; 14. 14. **Luc. 9. 11.
35. Fiindcă* ziua era pe sfîrşite, ucenicii s'au apropiat de El, şi I-au zis: „Locul acesta este pustiu şi ziua este pe sfîrşite. *Mat. 14. 15. Luc. 9. 12.
36. Dă-le drumul să se ducă în cătunele şi satele de primprejur, ca să-şi cumpere pîne, fiindcă n'au ce mînca.“
37. „Daţi-le voi să mănînce“, le-a răspuns Isus. Dar ei I-au zis: „Oare* să ne ducem să cumpărăm pîni de două sute de lei, şi să le dăm să mănînce?“ *Num. 11. 13, 22. 2 Reg. 4. 43.
38. Şi El i-a întrebat: „Cîte pîni aveţi? Duceţi-vă de vedeţi.“ S'au dus de au văzut cîte pîni au, şi au răspuns: „Cinci*, şi doi peşti.“ *Mat. 14. 17. Luc. 9. 13. Ioan 6. 9. Mat. 15. 34. Cap. 8. 5.
39. Atunci le-a poruncit să-i aşeze pe toţi, cete-cete, pe iarba verde.
40. Şi au şezut jos în cete de cîte o sută şi de cîte cincizeci.
41. El a luat cele cinci pîni şi cei doi peşti. Şi-a ridicat ochii spre cer, şi a rostit binecuvîntarea*. Apoi a frînt pînile şi le-a dat ucenicilor, ca ei să le împartă norodului. Asemenea şi cei doi peşti, i-a împărţit la toţi. *1 Sam. 9. 13. Mat. 26. 26.
42. Au mîncat toţi şi s'au săturat;
43. şi au ridicat douăsprezece coşuri pline cu fărămituri de pîne şi cu ce mai rămăsese din peşti.
44. Cei ce mîncaseră pînile, erau cinci mii de bărbaţi.

Isus umblă pe mare.

45. Indată*, Isus a silit pe ucenicii Săi să intre în corabie, şi să treacă înaintea Lui de cealaltă parte, spre Betsaida. In timpul acesta, El avea să dea drumul norodului. *Mat. 14. 22. Ioan 6. 17.
46. Dupăce Şi-a luat rămas bun dela norod, S'a dus în munte, ca să Se roage.
47. Cînd* s'a înserat, corabia era în mijlocul mării, iar Isus era singur pe ţărm. *Mat. 14. 23. Ioan 6. 16, 17.
48. A văzut pe ucenici că se necăjesc cu vîslirea, căci vîntul le era împotrivă. Şi într'a patra strajă din noapte, a mers la ei, umblînd pe mare, şi voia* să treacă pe lîngă ei. *Luc. 24. 28.
49. Cînd L-au văzut ei umblînd pe mare, li s'a părut că este o nălucă, şi au ţipat;
50. pentrucă toţi L-au văzut, şi s'au spăimîntat. Isus a vorbit îndată cu ei, şi le-a zis: „Indrăzniţi, Eu sînt, nu vă temeţi!“
51. Apoi S'a suit la ei în corabie, şi a stat vîntul. Ei au rămas uimiţi şi înmărmuriţi,
52. căci nu* înţeleseseră minunea cu pînile, fiindcă le era inima** împietrită. *Cap. 8. 17, 18. **Cap. 3. 5; 16. 14.

Vindecări la Ghenezaret.

53. După* ce au trecut marea, au venit în ţinutul Ghenezaretului, şi au tras la mal. *Mat. 14. 34.
54. Cînd au ieşit din corabie, oamenii au cunoscut îndată pe Isus,
55. au alergat prin toate împrejurimile, şi au început să aducă pe bolnavi în paturi, pretutindeni pe unde se auzea că era El.
56. Oriunde intra El, în sate, în cetăţi sau în cătune, puneau pe bolnavi pe pieţe, şi-L rugau să le dea voie doar* să se atingă de poalele hainei Lui. Şi toţi cîţi se atingeau de El, erau tămăduiţi. *Mat. 9. 20. Cap. 5. 27, 28. Fapt. 19, 12.

Fariseii şi datina bătrînilor.

7 1. Fariseii şi cîţiva cărturari, veniţi din Ierusalim, s'au * adunat la Isus. *Mat. 15. 1.

2. Ei au văzut pe unii din ucenicii Lui prînzînd cu mînile necurate, adică nespălate. —

3. Fariseii, însă, şi toţi Iudeii nu mănîncă fără să-şi spele cu mare băgare de seamă mînile, după datina bătrînilor.

4. Şi cînd se întorc din piaţă, nu mănîncă decît dupăce s'au scăldat. Sînt multe alte obiceiuri pe cari au apucat ei să le ţină, precum: spălarea paharelor, a ulcioarelor, a căldărilor şi a paturilor. —

5. Şi * Fariseii şi cărturarii L-au întrebat: „Pentruce nu se ţin ucenicii Tăi de datina bătrînilor, ci prînzesc cu mînile nespălate?“ *Mat. 15. 2.

6. Isus le-a răspuns: „Făţarnicilor, bine a proorocit Isaia despre voi, după cum este scris: „Norodul * acesta Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. *Isa. 29. 13. Mat. 15. 8.

7. Degeaba Mă cinstesc ei, dînd învăţături cari nu sînt decît nişte porunci omeneşti.“

8. Voi lăsaţi porunca lui Dumnezeu, şi ţineţi datina aşezată de oameni, precum: spălarea ulcioarelor şi a paharelor, şi faceţi multe alte lucruri de acestea.“

9. El le-a mai zis: „Aţi desfiinţat frumos porunca lui Dumnezeu, ca să ţineţi datina voastră.

10. Căci Moise a zis: „Să cinsteşti * pe tatăl tău şi pe mama ta;“ şi: „Cine ** va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit cu moartea.“ *Exod. 20. 12. Deut. 5. 16. Mat. 15. 4. **Exod. 21. 17. Lev. 20. 9. Prov. 20. 20.

11. Voi, dimpotrivă, ziceţi: „Dacă un om va spune tatălui său sau mamei sale: „Ori cu ce te-aş putea ajuta, este „Corban *“, adică dat lui Dumnezeu, face bine; *Mat. 15. 5; 23. 18.

12. şi nu-l mai lăsaţi să facă nimic pentru tatăl sau pentru mama sa.

13. Şi aşa, aţi desfiinţat Cuvîntul lui Dumnezeu, prin datina voastră. Şi faceţi multe alte lucruri de felul acesta!“

Ce spurcă pe om.

14. In urmă *, a chemat din nou noroadele la Sine, şi le-a zis: „Ascultaţi-Mă toţi şi înţelegeţi. *Mat. 15. 10.

15. Afară din om nu este nimic care, intrînd în el, să-l poată spurca; dar ce iese din om, aceea-l spurcă.

16. Dacă * are cineva urechi de auzit, să audă.“ *Mat. 11. 15.

17. Dupăce * a intrat în casă, pe cînd era departe de norod, ucenicii Lui L-au întrebat despre pilda aceasta. *Mat. 15. 15.

18. El le-a zis: „Şi voi sînteţi aşa de nepricepuţi? Nu înţelegeţi că nimic din ce intră în om de afară, nu-l poate spurca?

19. Fiindcă nu intră în inima lui, ci în pîntece, şi apoi este dat afară în hazna?“ A zis astfel, făcînd toate bucatele curate.

20. El le-a mai zis: „Ce iese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci * dinlăuntru, din inima oamenilor, ies gîndurile rele, preacurviile, curviile, uciderile, *Fac. 6. 5; 8. 21. Mat. 15. 19.

22. furtişagurile, lăcomiile, vicleşugurile, înşelăciunile, faptele de ruşine, ochiul rău, hula, trufia, nebunia.

23. Toate aceste lucruri rele ies dinlăuntru, şi spurcă pe om.“

Femeia Cananeancă.

24. Isus * a plecat de acolo, şi S'a dus în ţinutul Tirului şi al Sidonului. A intrat într'o casă, dorind să nu ştie nimeni că este acolo; dar n'a putut să rămînă ascuns. *Mat. 15. 21.

25. Căci îndată, o femeie, a cărei fetiţă era stăpînită de un duh necurat, a auzit vorbindu-se despre El, şi a venit de s'a aruncat la picioarele Lui.

26. Femeia aceasta era o grecoaică, de obîrşie Siro-feniciană. Ea îl ruga să scoată pe dracul din fiica ei.

27. Isus i-a zis: „Lasă să se sature mai întîi copiii; căci nu este bine să iei pînea copiilor, şi s'o arunci la căţei.“

28. „Da, Doamne“, I-a răspuns ea; „dar şi căţeii de supt masă mănîncă din fărămiturile copiilor.“

29. Atunci Isus i-a zis: „Pentru vorba aceasta, du-te; a ieşit dracul din fiică-tă.“

30. Şi cînd a intrat femeia în casa ei, a găsit pe copilă culcată în pat; şi ieşise dracul din ea.

Vindecarea unui surd-mut.

31. Isus * a părăsit ţinutul Tirului, şi a venit iarăş prin Sidon la marea Galileii, trecînd prin ţinutul Decapole. *Mat. 15. 29.

32. I-au * adus un surd, care vorbea cu anevoie, şi L-au rugat să-Şi pună mînile peste el. *Mat. 9. 32. Luc. 11. 14.

33. El l-a luat la o parte din norod, i-a pus degetele în urechi, şi i-a atins limba cu scuipatul * Lui.
*Cap. 8. 23. Ioan 9. 6.

34. Apoi, Şi-a ridicat * ochii spre cer, a suspinat **, şi a zis: „Efata", adică: „Deschide-te!"
*Cap. 6. 41. Ioan 11. 41; 17. 1. **Ioan 11. 33, 38.

35. Indată *, i s'au deschis urechile, i s'a deslegat limba, şi a vorbit foarte desluşit. *Isa. 35. 5, 6. Mat. 11. 5.

36. Isus le-a * poruncit să nu spună nimănui; dar cu cît le poruncea mai mult, cu atît Il vesteau mai mult.
*Cap. 5. 43.

37. Ei erau uimiţi peste măsură de mult, şi ziceau: „Toate le face de minune; chiar şi pe surzi îi face să audă, şi pe muţi să vorbească."

A doua înmulţire a pînilor.

8 1. In zilele acelea, fiindcă * se strînsese din nou mult norod, şi n'avea ce mînca, Isus a chemat pe ucenicii Săi, şi le-a zis: *Mat. 15. 32.

2. „Mi-e milă de norodul acesta; căci iată că de trei zile stau lîngă Mine, şi n'au ce mînca.

3. Dacă le voi da drumul acasă flămînzi, au să leşine de foame pe drum, fiindcă unii din ei au venit de departe."

4. Ucenicii I-au răspuns: „Cum ar putea cineva să sature cu pîne pe oamenii aceştia, aici într'un loc pustiu?"

5. „Cîte pîni aveţi?" i-a întrebat * Isus. „Şapte", I-au răspuns ei.
*Mat. 15. 34. Cap. 6. 38.

6. Atunci a poruncit norodului să şadă pe pămînt; a luat cele şapte pîni; şi, după ce a mulţămit lui Dumnezeu, le-a frînt şi le-a dat ucenicilor Săi ca să le împartă; şi ei le-au împărţit norodului.

7. Mai aveau şi cîţiva peştişori: şi Isus, după ce i-a binecuvîntat *, a poruncit să-i împartă şi pe aceia.
*Mat. 14. 19. Cap. 6. 41.

8. Au mîncat şi s'au săturat; şi au ridicat şapte coşniţe, pline cu rămăşiţele de fărămituri.

9. Erau aproape patru mii de inşi. In urmă Isus le-a dat drumul.

Aluatul Fariseilor.

10. Isus a intrat îndată * în corabie cu ucenicii Săi, şi a venit în părţile Dalmanutei. *Mat. 15. 39.

11. Fariseii au venit deodată *, şi au început o ceartă de vorbe cu Isus; şi, ca să-L pună la încercare, I-au cerut un semn din cer. *Mat. 12. 38; 16. 1. Ioan 6. 30.

12. Isus a suspinat adînc în duhul Său, şi a zis: „Pentru ce cere neamul acesta un semn? Adevărat vă spun că neamului acestuia nu i se va da deloc un semn."

13. Apoi i-a lăsat, şi a intrat iarăş în corabie, ca să treacă de cealaltă parte.

14. Ucenicii * uitaseră să ia pîni; cu ei în corabie n'aveau decît o pîne.
*Mat. 16. 5.

15. Isus le dădea în grijă *, şi le zicea: „Luaţi seama, să vă păziţi bine de aluatul Fariseilor şi de aluatul lui Irod!" *Mat. 16. 6. Luc. 12. 1.

16. Ucenicii se gîndeau şi ziceau între ei: „Fiindcă n'avem pîni *."
*Mat. 16. 7.

17. Isus a înţeles lucrul acesta, şi le-a zis: „Pentruce vă gîndiţi că n'aveţi pîni? Tot * nu pricepeţi şi tot nu înţelegeţi? Aveţi inima împietrită?
*Cap. 6. 52.

18. Aveţi ochi, şi nu vedeţi? Aveţi urechi, şi nu auziţi? Şi nu vă aduceţi aminte deloc?

19. Cînd * am frînt cele cinci pîni la cei cinci mii de bărbaţi, cîte coşuri pline cu fărămituri aţi ridicat?" „Douăsprezece", I-au răspuns ei.
*Mat. 14. 20. Cap. 6. 43. Luc. 9. 17. Ioan 6. 13.

20. „Şi cînd * am frînt cele şapte pîni la cei patru mii de bărbaţi, cîte coşniţe pline cu fărămituri aţi ridicat?" „Şapte", I-au răspuns ei.
*Mat. 15. 37. Vers. 8.

21. Şi El le-a zis: „Tot nu * înţelegeţi?" *Cap. 6. 52. Vers. 17.

Vindecarea unui orb la Betsaida.

22. Au venit la Betsaida; au adus la Isus un orb, şi L-au rugat să Se atingă de el.

23. Isus a luat pe orb de mînă, şi l-a scos afară din sat; apoi i-a pus scuipat * pe ochi, Şi-a pus mînile peste el, şi l-a întrebat: „Vezi ceva?"
*Cap. 7. 33.

24. El s'a uitat, şi a zis: „Văd nişte oameni umblînd, dar mi se par ca nişte copaci."

25. Isus i-a pus din nou mînile pe ochi; i-a spus să se uite ţintă; şi cînd s'a uitat, a fost tămăduit, şi a văzut toate lucrurile desluşit.

26. Atunci Isus l-a trimes acasă, şi i-a zis: „Să nu intri în sat, şi nici * să nu spui cuiva în sat.“ *Mat. 8. 4. Cap. 5. 43.

Mărturisirea lui Petru.

27. Isus * a plecat cu ucenicii Săi în satele Cezareii lui Filip. Pe drum le-a pus următoarea întrebare: „Cine zic oamenii că sînt Eu?“ *Mat. 16. 13. Luc. 9. 18.

28. Ei I-au răspuns: „Ioan * Botezătorul; alţii: Ilie; alţii: Unul din prooroci.“ *Mat. 14. 2.

29. „Dar voi“, i-a întrebat El, „cine ziceţi că sînt Eu?“ „Tu * eşti Hristosul!“ I-a răspuns Petru.
*Mat. 16. 16; 6. 69; 11. 27.

30. Isus * le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta despre El.
*Mat. 16. 20.

Isus vesteşte patimile şi moartea Sa.

31. Atunci a * început să-i înveţe că Fiul omului trebuie să pătimească mult, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoţii cei mai de seamă şi de cărturari, să fie omorît, şi după trei zile să învieze. *Mat. 16. 21; 17. 22. Luc. 9. 22.

32. Le spunea lucrurile acestea pe faţă. Petru însă L-a luat de o parte, şi a început să-L mustre.

33. Dar Isus S'a întors şi S'a uitat la ucenicii Săi, a mustrat pe Petru, şi i-a zis: „Inapoia Mea, Satano! Fiindcă tu nu te gîndeşti la lucrurile lui Dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor.“

34. Apoi a chemat la El norodul împreună cu ucenicii Săi, şi le-a zis: „Dacă voieşte cineva * să vină după Mine, să se lepede de sine însuş, să-şi ia crucea, şi să Mă urmeze.
*Mat. 10. 38; 16. 24. Luc. 9. 23; 14. 27.

35. Căci oricine * va vrea să-şi scape viaţa, o va pierde; dar oricine îşi va pierde viaţa din pricina Mea şi din pricina Evangheliei, o va mîntui. *Ioan 12. 25.

36. Şi ce foloseşte unui om să cîştige toată lumea, dacă îşi pierde sufletul?

37. Sau ce va da un om în schimb pentru sufletul său?

38. Pentrucă * de oricine se ** va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în acest neam preacurvar şi păcătos, Se va ruşina şi Fiul omului, cînd va veni în slava Tatălui Său împreună cu sfinţii îngeri.“ *Mat. 10. 33. Luc. 9. 26; 12. 9. **Rom. 1. 16. 2 Tim. 1. 8; 2. 12.

9 1. El le-a mai zis: „Adevărat * vă spun, că sînt unii din ceice stau aici, cari nu vor muri pînă nu vor vedea împărăţia ** lui Dumnezeu venind cu putere.“
*Mat. 16. 28. Luc. 9. 27. **Mat. 24. 30; 25. 31. Luc. 22. 18.

Schimbarea la faţă.

2. După * şase zile, Isus a luat cu El pe Petru, pe Iacov şi pe Ioan, şi i-a dus singuri de o parte pe un munte înalt. Acolo S'a schimbat la faţă înaintea lor. *Mat. 17. 1. Luc. 9. 28.

3. Hainele Lui s'au făcut strălucitoare şi foarte albe *, de o albeaţă pe care nici un nălbitor de pe pămînt n'o poate da. *Dan. 7. 9. Mat. 28. 3.

4. Ilie li s'a arătat împreună cu Moise, şi sta de vorbă cu Isus.

5. Petru a luat cuvîntul, şi a zis lui Isus: „Invăţătorule, este bine să stăm aici; să facem trei colibi: una pentru Tine, una pentru Moise, şi una pentru Ilie.“

6. Căci nu ştia ce să zică, atît de mare spaimă îi apucase.

7. A venit un nor şi i-a acoperit cu umbra lui; şi din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit: de El să ascultaţi!“

8. Indată, ucenicii s'au uitat împrejur, şi n'au mai văzut pe nimeni decît pe Isus singur cu ei.

9. Pe * cînd se pogorau de pe munte, Isus le-a poruncit să nu spună nimănui ce au văzut, pînă va învia Fiul omului dintre cei morţi. *Mat. 17. 9.

10. Ei au păstrat în ei lucrul acesta, şi se întrebau între ei ce să însemne învierea aceea dintre cei morţi,

11. Ucenicii I-au pus următoarea întrebare: „Pentruce zic cărturarii că * trebuie să vină întîi Ilie?“
*Mat. 4. 5. Mat. 17. 10.

12. El le-a răspuns: „Ilie va veni întîi; şi va aşeza din nou toate lucrurile; tot aşa după cum * este scris despre Fiul omului că trebuie să pătimească mult şi să ** fie defăimat. *Ps. 22. 6. Isa. 53. 2, etc. Dan. 9. 26. **Luc. 23. 11. Filip. 2. 7.

13. Dar Eu vă spun că Ilie * a şi venit, şi ei i-au făcut ce au vrut, după cum este scris despre el.“
*Mat. 11. 14; 17. 12. Luc. 1. 17.

Vindecarea unui îndrăcit.

14. Cînd * au ajuns la ucenici, au văzut mult norod împrejurul lor şi pe cărturari întrebîndu-se cu ei.
*Mat. 17. 14. Luc. 9. 37.

15. De îndată ce a văzut norodul pe Isus, s'a mirat, şi a alergat la El să I se închine.
16. El i-a întrebat: „Despre ce vă întrebaţi cu ei?“
17. Şi un om din norod I-a răspuns*: „Învăţătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care este stăpînit de un duh mut.
*Mat. 17. 14. Luc. 9. 38.
18. Oriunde îl apucă, îl trînteşte la pămînt. Copilul face spumă la gură, scrîşneşte din dinţi, şi rămîne ţapăn. M'am rugat de ucenicii Tăi să scoată duhul, şi n'au putut.“
19. „O neam necredincios!“ le-a zis Isus. „Pînă cînd voi fi cu voi? Pînă cînd vă voi suferi? Aduceţi-l la Mine.“
20. L-au adus la El. Şi, cum a văzut* copilul pe Isus, duhul l-a scuturat cu putere; copilul a căzut la pămînt, şi se svîrcolea făcînd spumă la gură.
*Cap. 1. 26. Luc. 9. 42.
21. Isus a întrebat pe tatăl lui: „Cîtă vreme este de cînd îi vine aşa?“ „Din copilărie“, a răspuns el.
22. „Şi de multe ori duhul l-a aruncat cînd în foc, cînd în apă, ca să-l omoare. Dar dacă poţi face ceva, fie-Ţi milă de noi şi ajută-ne.“
23. Isus a răspuns: „Tu zici: „Dacă* poţi!“ ... Toate lucrurile sînt cu putinţă celui ce crede!“
*Mat. 17. 20. Cap. 11. 23. Luc. 17. 6. Ioan 11. 40.
24. Indată tatăl copilului a strigat cu lacrămi: „Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!“
25. Cînd a văzut Isus că norodul vine în fuga mare spre El, a mustrat duhul necurat, şi i-a zis: „Duh mut şi surd, îţi poruncesc să ieşi afară din copilul acesta, şi să nu mai intri în el.“
26. Şi duhul a ieşit, ţipînd şi scuturîndu-l cu mare putere. Copilul a rămas ca mort, aşa că mulţi ziceau: „A murit!“
27. Dar Isus l-a apucat de mînă, şi l-a ridicat. Şi el s'a sculat în picioare.
28. Cînd* a intrat Isus în casă, ucenicii Lui L-au întrebat deoparte: „Noi de ce n'am putut să scoatem duhul acesta?“ *Mat. 17. 19.
29. „Acest soi de draci“, le-a zis El, „nu poate ieşi decît prin rugăciune şi post.“

Isus vesteşte moartea şi învierea Sa.

30. Au plecat de acolo, şi au trecut prin Galilea. Isus nu voia să ştie nimeni că trece.
31. Căci* învăţa pe ucenicii Săi, şi zicea: „Fiul omului va fi dat în mînile oamenilor; ei Il vor omorî, şi a treia zi după ce-L vor omorî, va învia.“
*Mat. 17. 22. Luc. 9. 44.
32. Dar ucenicii nu înţelegeau cuvintele acestea, şi se temeau să-L întrebe.

Cine este cel mai mare?

33. Apoi* au venit la Capernaum. Cînd era în casă, Isus i-a întrebat: „Despre ce vorbeaţi unul cu altul pe drum?“ *Mat. 18. 1. Luc. 9. 46; 22. 24.
34. Dar ei tăceau, pentrucă pe drum se certaseră între ei, ca să ştie cine este cel mai mare.
35. Atunci Isus a şezut jos, a chemat pe cei doisprezece, şi le-a zis: „Dacă vrea cineva* să fie cel dintîi, trebuie să fie cel mai de pe urmă din toţi şi slujitorul tuturor!“
*Mat. 20. 26, 27. Cap. 10. 43.
36. Şi a luat* un copilaş, şi l-a aşezat în mijlocul lor; apoi l-a luat în braţe, şi le-a zis: *Mat. 18. 2. Cap. 10. 16.
37. „Oricine primeşte pe unul din aceşti copilaşi, în Numele Meu, Mă primeşte pe Mine; şi oricine* Mă primeşte pe Mine, nu Mă primeşte pe Mine, ci pe Cel ce M'a trimes pe Mine.“ *Mat. 10. 40. Luc. 9. 48.

Pricinile de păcătuire.

38. Ioan* I-a zis: „Învăţătorule, noi am văzut pe un om scoţînd draci în Numele Tău; şi l-am oprit, pentrucă nu venea după noi.“ *Num. 11. 28. Luc. 9. 49.
39. „Nu-l opriţi“, a răspuns Isus, „căci* nu este nimeni, care să facă minuni în Numele Meu, şi să Mă poată grăi de rău îndată după aceea. *1 Cor. 12. 3.
40. Cine* nu este împotriva noastră, este pentru noi. *Mat. 12. 30.
41. Şi* oricine vă va da de băut un pahar cu apă, în Numele Meu, pentrucă sînteţi ucenici ai lui Hristos, adevărat vă spun că nu-şi va pierde răsplata. *Mat. 10. 42.
42. Dar*, dacă va face cineva să păcătuiască pe unul din aceşti micuţi, cari cred în Mine, ar fi mai bine pentru el să i se lege de gît o piatră mare de moară şi să fie aruncat în mare.
*Mat. 18. 6. Luc. 17. 1.
43. Dacă* mîna ta te face să cazi în păcat, taie-o; este mai bine pentru tine să intri ciung în viaţă, decît să ai două mîni, şi să mergi în gheenă, în focul care nu se stinge, *Deut. 13. 6. Mat. 5. 29; 18. 8.

44. unde* viermele lor nu moare, şi focul nu se stinge. *Isa. 66. 24.

45. Dacă piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-l; este mai bine pentru tine să intri în viaţă şchiop, decît să ai două picioare, şi să fii aruncat în gheenă, în focul care nu se stinge,

46. unde viermele lor nu moare, şi focul nu se stinge.

47. Şi dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l; este mai bine pentru tine să intri în Impărăţia lui Dumnezeu numai cu un ochi, decît să ai doi ochi şi să fii aruncat în focul gheenei,

48. unde viermele lor nu moare şi focul nu se stinge.

49. Pentrucă fiecare om va fi sărat cu foc, şi orice* jertfă va fi sărată cu sare. *Lev. 2. 13. Ezec. 43. 24.

50. Sarea este bună*; dar dacă sarea îşi pierde puterea de a săra, cu ce îi veţi da înapoi puterea aceasta? Să aveţi** sare în voi înşivă, şi să trăiţi† în pace unii cu alţii." *Mat. 5. 13. Luc. 14. 34. **Efes. 4. 29. Col. 4. 6. †Rom. 12. 18; 14. 19. 2 Cor. 13. 11. Evr. 12. 14.

Desfacerea căsătoriei.

10 1. Isus a plecat* de acolo, şi a venit în ţinutul Iudeii, dincolo de Iordan. Gloatele s'au adunat din nou la El; şi, după obiceiul Său, a început iarăş să-i înveţe. *Mat. 19. 1. Ioan 10. 40; 11. 7.

2. Au* venit la El Fariseii; şi, ca să-L ispitească, L-au întrebat dacă este îngăduit unui bărbat să-şi lase nevasta. *Mat. 13. 3.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Ce v'a poruncit Moise?"

4. „Moise*", au zis ei, „a dat voie ca bărbatul să scrie o carte de despărţire, şi s'o lase." *Deut. 24. 1. Mat. 5. 31; 19. 7.

5. Isus le-a zis: „Din pricina împietririi inimii voastre v'a scris Moise porunca aceasta.

6. Dar dela începutul lumii, „Dumnezeu i-a* făcut parte bărbătească şi parte femeiască. *Fac. 1. 27; 5. 2.

7. De aceea* va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevastă-sa. *Fac. 2. 24. 1 Cor. 5. 16. Efes. 5. 31.

8. Şi cei doi vor fi un singur trup." Aşa că nu mai sînt doi, ci sînt un singur trup.

9. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă."

10. In casă, ucenicii L-au întrebat iarăş asupra celor de mai sus.

11. El le-a zis: „Oricine* îşi lasă nevasta, şi ia pe alta de nevastă, preacurveşte faţă de ea;

*Mat. 5. 32; 19. 9. Luc. 16. 18. Rom. 7. 3. 1 Cor. 7. 10, 11.

12. şi dacă o nevastă îşi lasă bărbatul, şi ia pe altul de bărbat, preacurveşte."

Copilaşii.

13. I-au* adus nişte copilaşi, ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii au certat pe ceice îi aduceau. *Mat. 19. 13. Luc. 18. 15.

14. Cînd a văzut Isus acest lucru, S'a mîniat, şi le-a zis: „Lăsaţi copilaşii să vină la Mine, şi nu-i opriţi; căci Impărăţia lui Dumnezeu este a celor* ca ei. *1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

15. Adevărat vă spun că, oricine* nu va primi Impărăţia lui Dumnezeu ca un copilaş, cu nici un chip nu va intra în ea!" *Mat. 18. 3.

16. Apoi i-a luat în braţe, şi i-a binecuvîntat, punîndu-Şi mînile peste ei.

Tînărul bogat.

17. Tocmai* cînd era gata să pornească la drum, a alergat la El un om, care a îngenuncheat înaintea Lui, şi L-a întrebat: „Bunule Invăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa vecinică?" *Mat. 19. 16. Luc. 18. 18.

18. „Pentruce Mă numeşti bun?" i-a zis Isus. „Nimeni nu este bun decît Unul singur: Dumnezeu.

19. Cunoşti poruncile: „Să* nu preacurveşti; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să nu înşeli; să cinsteşti pe tatăl tău şi pe mama ta." *Exod. 20. Rom. 13. 9.

20. El I-a răspuns: „Invăţătorule, toate aceste lucruri le-am păzit cu grijă din tinereţea mea."

21. Isus S'a uitat ţintă la el, l-a iubit, şi i-a zis: „Iţi lipseşte un lucru; du-te de vinde tot ce ai, dă la săraci, şi vei avea o comoară* în cer. Apoi vino, ia-ţi crucea, şi urmează-Mă." *Mat. 6. 19, 20; 19. 21. Luc. 12. 33; 16. 9.

22. Mîhnit de aceste cuvinte, omul acesta a plecat întristat de tot; căci avea multe avuţii.

23. Isus S'a uitat* împrejurul Lui, şi a zis ucenicilor Săi: „Cît de anevoie vor intra în Impărăţia lui Dumnezeu ceice au avuţii!" *Mat. 19. 23. Luc. 18. 24.

24. Ucenicii au rămas uimiţi de cuvintele Lui. Isus a luat din nou cuvîntul, şi le-a zis: „Fiilor, cît de anevoie este pentru ceice* se încred în bogă-

ţii, să intre în Impărăţia lui Dumnezeu! *Iov. 31. 24. Ps. 52. 7; 62. 10. 1 Tim. 6. 17.

25. Mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea unui ac, decît să intre un om bogat în Impărăţia lui Dumnezeu!"

26. Ucenicii au rămas şi mai uimiţi, şi au zis unii către alţii: „Cine poate atunci să fie mîntuit?"

27. Isus S'a uitat ţintă la ei, şi le-a zis: „Lucrul acesta este cu neputinţă la oameni, dar nu la Dumnezeu; pentrucă toate lucrurile sînt cu putinţă la* Dumnezeu." *Ier. 32. 17. Mat. 19. 26. Luc. 1. 37.

Moştenirea vieţii vecinice.

28. Petru* a început să-I zică: „Iată că noi am lăsat totul, şi Te-am urmat."
*Mat. 19. 27. Luc. 18. 28.

29. Isus a răspuns: „Adevărat vă spun că nu este nimeni, care să fi lăsat casă, sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau copii, sau holde, pentru Mine şi pentru Evanghelie,

30. şi să* nu primească acum, în veacul acesta, de o sută de ori mai mult: case, fraţi, surori, mame, copii şi holde, împreună cu prigoniri; iar în veacul viitor, viaţa vecinică.
*2 Cron. 9. 25. 9. Luc. 18. 30.

31. Mulţi* din cei dintîi vor fi cei de pe urmă, şi mulţi din cei de pe urmă vor fi cei dintîi."
*Mat. 19. 30; 20. 16. Luc. 13. 30.

Isus vesteşte moartea şi învierea Sa.

32. Ei* erau pe drum şi se suiau la Ierusalim; şi Isus mergea înaintea lor. Ucenicii erau turburaţi, şi mergeau îngroziţi după El. Isus a luat** iarăş la El pe cei doisprezece, şi a început să le vorbească despre lucrurile cari aveau să I se întîmple. *Mat. 20. 17. Luc. 18. 31. **Cap. 8. 31; 9. 31. Luc. 9. 22; 18. 31.

33. „Iată", a zis El, „ne suim la Ierusalim, şi Fiul omului va fi dat în mînile preoţilor celor mai de seamă şi cărturarilor. Ei Il vor osîndi la moarte, şi-L vor da în mînile Neamurilor,

34. cari îşi vor bate joc de El, Il vor bate cu nuiele, Il vor scuipa şi-L vor omorî; dar, după trei zile, va învia."

Cererea fiilor lui Zebedei.

35. Fiii lui Zebedei, Iacov şi Ioan, au venit* la Isus, şi I-au zis: „Invăţătorule, am vrea să ne faci ce-Ţi vom cere." *Mat. 20. 20.

36. El le-a zis: „Ce voiţi să vă fac?"

37. „Dă-ne," I-au zis ei, „să şedem unul la dreapta Ta şi altul la stînga Ta, cînd vei fi îmbrăcat în slava Ta."

38. Isus le-a răspuns: „Nu ştiţi ce cereţi. Puteţi voi să beţi paharul, pe care am să-l beau Eu, sau să fiţi botezaţi cu botezul cu care am să fiu botezat Eu?"

39. „Putem," au zis ei. Şi Isus le-a răspuns: „Este adevărat că paharul pe care-l voi bea Eu, îl veţi bea, şi cu botezul cu care voi fi botezat Eu, veţi fi botezaţi;

40. dar cinstea de a şedea la dreapta sau la stînga Mea, nu atîrnă de Mine s'o dau, ci ea este numai pentru aceia pentru cari a fost pregătită."

41. Cei zece, cînd au auzit* lucrul acesta, au început să se mînie pe Iacov şi pe Ioan. *Mat. 20. 24.

42. Isus i-a chemat la El, şi le-a zis: „Ştiţi* că cei priviţi drept cîrmuitori ai neamurilor, domnesc peste ele, şi mai marii lor le poruncesc cu stăpînire. *Luc. 22. 25.

43. Dar* între voi să nu fie aşa. Ci oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru;
*Mat. 20. 26, 28. Cap. 9. 35. Luc. 9. 48.

44. şi oricare va vrea să fie cel dintîi între voi, să fie robul tuturor.

45. Căci Fiul* omului n'a venit să I se slujească, ci El să slujească, şi să-Şi** dea viaţa răscumpărare pentru mulţi!" *Ioan 13. 14. Filip. 2. 7. **Mat. 20. 28. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14.

Orbul Bartimeu.

46. Au* ajuns la Ierihon. Şi pe cînd ieşea Isus din Ierihon cu ucenicii Săi şi cu o mare mulţime de oameni, fiul lui Timeu, Bartimeu, un cerşetor orb, şedea jos lîngă drum, şi cerea de milă.
*Mat. 20. 29. Luc. 18. 35.

47. El a auzit că trece Isus din Nazaret, şi a început să strige: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!"

48. Mulţi îl certau să tacă; dar el şi mai tare striga: „Fiul lui David, ai milă de mine!"

49. Isus S'a oprit, şi a zis: „Chemaţi-l!" Au chemat pe orb, şi i-au zis: „Indrăzneşte, scoală-te, căci te cheamă."

50. Orbul şi-a aruncat haina; a sărit, şi a venit la Isus.

51. Isus a luat cuvîntul, şi i-a zis: „Ce vrei să-ţi fac?" „Rabuni," I-a răspuns orbul, „să capăt vederea."

52. Şi Isus i-a zis: „Du-te, credinţa* ta te-a mîntuit.“ Îndată orbul şi-a căpătat vederea, şi a mers pe drum după Isus. *Mat. 9. 22.

Intrarea în Ierusalim.

11 1. Cînd s'au apropiat* de Ierusalim, şi au fost lîngă Betfaghe şi Betania, înspre muntele Măslinilor, Isus a trimes pe doi din ucenicii Săi, *Mat. 21. 1. Luc. 19. 29. Ioan 12. 14.

2. şi le-a zis: „Duceţi-vă în satul dinaintea voastră: îndată ce veţi intra în el, veţi găsi un măgăruş legat, pe care n'a încălecat încă nici un om; deslegaţi-l şi aduceţi-Mi-l.

3. Dacă vă va întreba cineva: „Pentruce faceţi lucrul acesta?“ să răspundeţi: „Domnul are trebuinţă de el. Şi îndată îl va trimete înapoi aici.“

4. Ucenicii s'au dus, au găsit măgăruşul legat afară lîngă o uşă, la cotitura drumului, şi l-au deslegat.

5. Unii din cei ce stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceţi? De ce deslegaţi măgăruşul acesta?“

6. Ei au răspuns cum le poruncise Isus. Şi i-au lăsat să plece.

7. Au adus măgăruşul la Isus, şi-au aruncat hainele pe el, şi Isus a încălecat pe el.

8. Mulţi* oameni îşi aşterneau hainele pe drum, iar alţii presărau ramuri, pe cari le tăiaseră depe cîmp. *Mat. 21. 8.

9. Cei ce mergeau înainte şi cei ce veneau după Isus, strigau: „Osana*! Binecuvîntat este cel ce vine în Numele Domnului! *Ps. 118. 29.

10. Binecuvîntată este Impărăţia care vine, Impărăţia părintelui nostru David! Osana* în cerurile prea înalte!“ *Ps. 148. 1.

11. Isus* a intrat în Ierusalim, şi S'a dus în Templu. Dupăce S'a uitat la toate lucrurile de jur împrejur, fiindcă era pe înserate, a plecat la Betania, cu cei doisprezece. *Mat. 21. 12.

Smochinul blestemat.

12. A* doua zi, după ce au ieşit din Betania, Isus a flămînzit. *Mat. 21. 18.

13. A zărit* de departe un smochin, care avea frunze, şi a venit să vadă poate va găsi ceva în el. S'a apropiat de smochin, dar n'a găsit decît frunze, căci nu era încă vremea smochinelor. *Mat. 21. 19.

14. Atunci a luat cuvîntul, şi a zis smochinului: „In veac să nu mai mănînce nimeni rod din tine!“ Şi ucenicii au auzit aceste vorbe.

15. Au* ajuns în Ierusalim; şi Isus a intrat în Templu. A început să scoată afară pe cei ce vindeau şi cumpărau în Templu; a răsturnat mesele schimbătorilor de bani, şi scaunele celor ce vindeau porumbei. *Mat. 21. 12. Luc. 19. 45. Ioan 2. 14.

16. Şi nu lăsa pe nimeni să poarte vreun vas prin Templu.

17. Şi-i învăţa şi zicea: „Oare nu este scris: „Casa* Mea se va chema o casă de rugăciune pentru toate neamurile?“ Dar voi** aţi făcut din ea o peşteră de tîlhari.“ *Isa. 56. 7. **Ier. 7. 11.

18. Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii, cînd au* auzit cuvintele acestea, căutau cum să-L omoare; căci se temeau de El, pentrucă tot** norodul era uimit de învăţătura Lui. *Mat. 21. 45, 46. Luc. 19. 47. **Mat. 7. 28. Cap. 1. 22. Luc. 4. 32.

19. Oridecîte ori se însera, Isus ieşea afară din cetate.

Puterea credinţei.

20. Dimineaţa*, cînd treceau pe lîngă smochin, ucenicii l-au văzut uscat din rădăcini. *Mat. 21. 19.

21. Petru şi-a adus aminte de cele petrecute, şi a zis lui Isus: „Învăţătorule, uite că smochinul, pe care l-ai blestemat, s'a uscat.“

22. Isus a luat cuvîntul, şi le-a zis: „Aveţi credinţă în Dumnezeu!

23. Adevărat* vă spun că, dacă va zice cineva muntelui acestuia: „Ridică-te şi aruncă-te în mare“, şi dacă nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ce zice se va face, va avea lucrul cerut. *Mat. 17. 20; 21. 21. Luc. 17. 6.

24. De aceea vă spun că, orice* lucru veţi cere, cînd vă rugaţi, să credeţi că l-aţi şi primit, şi-l veţi avea. *Mat. 7. 7. Luc. 11. 9. Ioan 14. 13; 15. 7; 16. 24. Iac. 1. 5, 6.

25. Şi, cînd staţi în picioare de vă rugaţi, să iertaţi* orice aveţi împotriva cuiva, pentruca şi Tatăl vostru care este în ceruri, să vă ierte greşelile voastre. *Mat. 6. 14. Col. 3. 13.

26. Dar dacă* nu iertaţi, nici Tatăl vostru care este în ceruri nu vă va ierta greşelile voastre. *Mat. 18. 35.

Puterea lui Isus.

27. S'au dus din nou în Ierusalim. Şi*, pe cînd Se plimba Isus prin Templu, au venit la El preoţii cei mai de seamă, cărturarii şi bătrînii, *Mat. 21. 23. Luc. 20. 1.

28. şi I-au zis: „Cu ce putere faci Tu aceste lucruri? Şi cine Ţi-a dat puterea aceasta ca să le faci?“
29. Isus le-a răspuns: „Am să vă pun şi Eu o întrebare; răspundeţi-Mi la ea, şi apoi vă voi spune şi Eu cu ce putere fac aceste lucruri.
30. Botezul lui Ioan venea din cer ori dela oameni? Răspundeţi-Mi!“
31. Ei însă vorbeau astfel între ei: „Dacă răspundem: „Din cer“, va zice: „Dar de ce nu l-aţi crezut?“
32. Şi dacă vom răspunde: „Dela oameni...“ se temeau de norod, căci toţi* socoteau că Ioan a fost în adevăr un prooroc. *Mat. 3. 5; 14. 5. Cap. 6. 20.
33. Atunci au răspuns lui Isus: „Nu ştim.“ Şi Isus le-a zis: „Nici Eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.“

Pilda vierilor.

12 1. Isus a* început pe urmă să le vorbească în pilde.
„Un om a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teasc în ea, şi a zidit un turn; apoi a arendat-o unor vieri şi a plecat din ţară. *Mat. 21. 33. Luc. 20. 9.
2. La vremea roadelor, a trimes la vieri un rob, ca să ia dela ei din roadele viei.
3. Vierii au pus mîna pe el, l-au bătut, şi l-au trimes înapoi cu mînile goale.
4. A trimes iarăş la ei un alt rob; ei l-au rănit la cap, şi l-au batjocorit.
5. A mai trimes un altul, pe care l-au omorît; apoi a trimes mulţi alţii, dintre cari, pe unii i-au bătut, iar pe alţii i-au omorît.
6. Mai avea un singur fiu prea iubit; la urmă, l-a trimes şi pe el la ei. „Vor primi cu cinste pe fiul meu!“ zicea el.
7. Dar vierii aceia au zis între ei: „Iată moştenitorul; veniţi să-l omorîm, şi moştenirea va fi a noastră.“
8. Şi au pus mîna pe el, l-au omorît, şi i-au aruncat trupul afară din vie.
9. Acum, ce va face stăpînul viei? Va veni, va nimici pe vierii aceia, şi via o va da altora.
10. Oare n'aţi citit locul acesta din Scriptură: „Piatra* pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului; *Ps. 118. 22.
11. Domnul a făcut acest lucru, şi este minunat în ochii noştri?“
12. Ei* căutau să-L prindă, dar se temeau de norod. Pricepuseră că împotriva lor spusese Isus pilda aceasta. Şi L-au lăsat, şi au plecat. *Mat. 21. 45, 46. Cap. 11. 18. Ioan 7. 25, 30, 44.

Birul Cezarului.

13. Apoi* au trimes la Isus pe unii din Farisei şi din Irodiani, ca să-L prindă cu vorba. *Mat. 22. 15. Luc. 20. 20.
14. Aceştia au venit, şi I-au zis: „Învăţătorule, ştim că spui adevărul, şi nu-Ţi pasă de nimeni; căci nu cauţi la faţa oamenilor, şi înveţi pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr. Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?
15. Să plătim sau să nu plătim?“ Isus le-a cunoscut făţărnicia, şi le-a răspuns: „Pentruce Mă ispitiţi? Aduceţi-Mi un ban[1] ca să-l văd.“
16. I-au adus un ban; şi Isus i-a întrebat: „Chipul acesta şi slovele scrise pe el, ale cui sînt?“ „Ale Cezarului“, I-au răspuns ei.
17. Atunci Isus le-a zis: „Daţi dar Cezarului ce este al Cezarului, şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.“ Şi se mirau foarte mult de El.

Despre înviere.

18. Saducheii*, cari** zic că nu este înviere, au venit la Isus şi I-au pus următoarea întrebare: *Mat. 22. 23. Luc. 20. 27. **Fapt. 23. 8.
19. „Învăţătorule, iată ce ne-a scris Moise*: „Dacă moare fratele cuiva, şi-i rămîne nevasta fără să aibă copii, fratele său să ia pe nevasta lui, şi să ridice urmaş fratelui său. *Deut. 25. 5.
20. Erau dar şapte fraţi. Cel dintîi s'a însurat, şi a murit fără să lase urmaş.
21. Al doilea a luat de nevastă pe văduvă, şi a murit fără să lase urmaş. Tot aşa şi al treilea.
22. Şi nici unul din cei şapte n'a lăsat urmaş. După ei toţi, a murit şi femeia.
23. La înviere, nevasta căruia dintre ei va fi ea? Căci toţi şapte au avut-o de nevastă.“
24. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Oare nu vă rătăciţi voi, din pricină că nu pricepeţi nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?
25. Căci după ce vor învia din morţi, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor* fi ca îngerii în ceruri. *1 Cor. 15. 42, 49, 52.

1. Greceşte: dinar.

26. In ce priveşte învierea morţilor, oare n'aţi citit în cartea lui Moise, în locul unde se vorbeşte despre „Rug“, ce i-a spus Dumnezeu, cînd a zis: „Eu * sînt Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov?“ * Exod. 3. 6.

27. Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morţi, ci al celor vii. Tare vă mai rătăciţi!“

Cea mai mare poruncă.

28. Unul * din cărturari, care-i auzise vorbind, fiindcă ştia că Isus răspunsese bine Saducheilor, a venit la El, şi L-a întrebat: „Care este cea dintîi dintre toate poruncile?“ * Mat. 22. 35.

29. Isus i-a răspuns: „Cea dintîi este aceasta: „Ascultă * Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este un singur Domn;“ * Deut. 6. 4. Luc. 10. 27.

30. şi: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău, şi cu toată puterea ta“; iată porunca dintîi.

31. Iar a doua este următoarea: „Să * iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.“ Nu este altă poruncă mai mare decît acestea.“

* Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. Iac. 2. 8.

32. Cărturarul I-a zis: „Bine, Învăţătorule. Adevărat ai zis că Dumnezeu este unul singur, că * nu este altul afară de El, * Deut. 4. 39. Isa. 45. 6, 14; 46. 9.

33. şi că a-L iubi cu toată inima, cu tot cugetul, cu tot sufletul, şi cu toată puterea, şi a iubi pe aproapele ca pe sine, este * mai mult decît toate arderile de tot şi decît toate jertfele.“ * 1 Sam. 15. 22. Osea 6. 6. Mic. 6. 6, 7, 8.

34. Isus a văzut că a răspuns cu pricepere, şi i-a zis: „Tu nu eşti departe de Impărăţia lui Dumnezeu.“ Şi * nimeni nu îndrăznea să-I mai pună întrebări. * Mat. 22. 46.

Al cui fiu este Hristosul?

35. Pe cînd * învăţa pe norod în Templu, Isus a zis: „Cum zic cărturarii că Hristosul este fiul lui David? * Mat. 22. 41. Luc. 20. 41.

36. Insuş David, fiind însuflat de * Duhul Sfînt, a zis:

„Domnul a zis ** Domnului meu: „Şezi la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmaşii Tăi supt picioarele Tale.“ * 2 Sam. 23. 2. ** Ps. 110. 1.

37. Deci chiar David Il numeşte Domn; atunci cum este El fiul lui?“ Şi gloata cea mare Il asculta cu plăcere.

Mustrarea Cărturarilor.

38. In învăţătura, pe care le-o dădea, Isus le * zicea: „Păziţi-vă ** de cărturari, cărora le place să umble în haine lungi, şi să le facă † lumea plecăciuni prin pieţe.

* Cap. 4. 2. ** Mat. 23. 1, etc. Luc. 20. 46. † Luc. 11. 43.

39. Ei umblă după scaunele dintîi în sinagogi, şi după locurile dintîi la ospeţe;

40. casele văduvelor le mănîncă *, şi fac rugăciuni lungi de ochii lumii. O mai mare osîndă va veni peste ei.“ * Mat. 23. 14.

Văduva săracă.

41. Isus * şedea jos în faţa vistieriei Templului, şi Se uita cum arunca norodul bani în ** vistierie. Mulţi, cari erau bogaţi, aruncau mult. * Luc. 21. 1. ** 2 Reg. 12. 9.

42. A venit şi o văduvă săracă, şi a aruncat doi bănuţi, cari fac un gologan.

43. Atunci Isus a chemat pe ucenicii Săi, şi le-a zis: „Adevărat vă spun că această * văduvă săracă a dat mai mult decît toţi cei ce au aruncat în vistierie; * 2 Cor. 8. 12.

44. căci toţi ceilalţi au aruncat din prisosul lor, dar ea, din sărăcia ei, a aruncat tot ce avea, tot * ce-i mai rămăsese ca să trăiască.“ * Deut. 24. 6. 1 Ioan 3. 17.

Dărîmarea
Ierusalimului şi venirea Fiului omului.

13 1. Cînd a ieşit * Isus din Templu, unul din ucenicii Lui i-a zis: „Invăţătorule, uită-Te ce pietre şi ce zidiri!“ * Mat. 24. 1. Luc. 21. 2.

2. Isus i-a răspuns: „Vezi tu aceste zidiri mari? Nu * va rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată.“ * Luc. 19. 44.

3. Apoi a şezut pe muntele Măslinilor în faţa Templului. Şi Petru, Iacov, Ioan şi Andrei, L-au întrebat deoparte:

4. „Spune-ne * cînd se vor întîmpla aceste lucruri, şi care va fi semnul cînd se vor împlini toate aceste lucruri?“ * Mat. 24. 3. Luc. 21. 7.

5. Isus a început atunci să le spună: „Băgaţi de seamă * să nu vă înşele cineva. * Ier. 29. 8. Efes. 5. 6. 1 Tes. 2. 3

6. Fiindcă vor veni mulţi în Numele Meu, şi vor zice: „Eu sînt Hristosul!“ Şi vor înşela pe mulţi.

7. Cînd veţi auzi despre războaie şi veşti de războaie, să nu vă spăimîntaţi, căci lucrurile acestea trebuie să se întîmple. Dar încă nu va fi sfîrşitul.

8. Un neam se va scula împotriva altui neam, şi o împărăţie împotriva altei împărăţii; pe alocurea vor fi cutremure de pămînt, foamete şi turburări. Aceste * lucruri vor fi începutul durerilor. *Mat. 24. 8.

9. Luaţi seama * la voi înşivă. Au să vă dea pe mîna soboarelor judecătoreşti, şi veţi fi bătuţi în sinagogi; din pricina Mea veţi fi duşi înaintea dregătorilor şi înaintea împăraţilor, pentruca să le slujiţi de mărturie.
*Mat. 10. 17, 18; 24. 9. Apoc. 2. 10.

10. Mai * întîi trebuie ca Evanghelia să fie propovăduită tuturor neamurilor. *Mat. 24. 14.

11. Cînd * vă vor duce să vă dea în mînile lor, să nu vă îngrijoraţi mai dinainte cu privire la celece veţi vorbi, ci să vorbiţi orice vi se va da să vorbiţi în ceasul acela; căci nu voi veţi vorbi, ci** Duhul Sfînt.
*Mat. 10. 19. Luc. 12. 11; 21. 14. **Fapt. 2. 4; 4. 8, 31.

12. Fratele va * da la moarte pe frate-său, şi tatăl pe copilul lui; copiii se vor scula împotriva părinţilor lor, şi-i vor omorî.
*Mic. 7. 6. Mat. 10. 21; 24. 10. Luc. 21. 16.

13. Veţi * fi urîţi de toţi pentru Numele Meu; dar cine** va răbda pînă la sfîrşit, va fi mîntuit. *Mat. 24. 9. Luc. 21. 17. **Dan. 12. 12. Mat. 10. 22; 24. 13. Apoc. 2. 10.

Indemn la veghere.

14. Cînd * veţi vedea „urîciunea pustiirii“ stînd** acolo unde nu se cade să fie, — cine citeşte să înţeleagă — atunci cei† ce vor fi în Iudea, să fugă la munţi.
*Mat. 24. 15. **Dan. 9. 27. †Luc. 21. 21.

15. Cine va fi pe acoperişul casei, să nu se pogoare, şi să nu intre în casă, ca să-şi ia ceva din ea.

16. Şi cine va fi la cîmp, să nu se întoarcă înapoi ca să-şi ia haina.

17. Vai * de femeile cari vor fi însărcinate, şi de cele ce vor da ţîţă în zilele acelea! *Luc. 21. 23; 23. 29.

18. Rugaţi-vă ca lucrurile acestea să nu se întîmple iarna.

19. Pentrucă * în zilele acelea va fi un necaz aşa de mare, cum n'a fost de la începutul lumii, pe care a făcut-o Dumnezeu, pînă azi, şi cum nici nu va mai fi vreodată.
*Dan. 9. 26; 12. 1. Ioel 2. 2. Mat. 24. 21.

20. Şi dacă n'ar fi scurtat Domnul zilele acelea, nimeni n'ar scăpa; dar le-a scurtat din pricina celor aleşi.

21. Dacă vă va zice cineva atunci *: „Iată, Hristosul este aici“ sau: „Iată-L, acolo“, să nu-l credeţi.
*Mat. 24. 23. Luc. 17. 23; 21. 8.

22. Căci se vor scula Hristoşi mincinoşi şi prooroci mincinoşi. Ei vor face semne şi minuni, ca să înşele, dacă ar fi cu putinţă, şi pe cei aleşi.

23. Păziţi-vă *; iată că vi le-am spus toate dinainte. *2 Pet. 3. 17.

24. Dar, în * zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întuneca, luna nu-şi va mai da lumina ei,
*Dan. 7. 10. Tef. 1. 15. Mat. 24. 29, etc. Luc. 21. 25.

25. stelele vor cădea din cer, şi puterile cari sînt în ceruri vor fi clătinate.

26. Atunci * se va vedea Fiul omului venind pe nori cu mare putere şi cu slavă. *Dan. 7. 13, 14. Mat. 16. 27; 24. 30. Cap. 14. 62. Fapt. 1. 11. 1 Tes. 4. 16. 2 Tes. 1. 7, 10. Apoc. 1. 7.

27. Atunci va trimete pe îngerii Săi, şi va aduna pe cei aleşi din cele patru vînturi, dela marginea pămîntului pînă la marginea cerului.

28. Luaţi * învăţătură dela smochin prin pilda lui. Cînd mlădiţa lui se face fragedă şi înfrunzeşte, ştiţi că vara este aproape. *Mat. 24. 32. Luc. 21. 29, etc.

29. Tot aşa, cînd veţi vedea aceste lucruri împlinindu-se, să ştiţi că Fiul omului este aproape, este chiar la uşi.

30. Adevărat vă spun, că nu va trece neamul acesta pînă nu se vor împlini toate aceste lucruri.

31. Cerul şi pămîntul vor trece, dar cuvintele * Mele nu vor trece. *Isa. 40. 8.

32. Cît despre ziua aceea, sau ceasul acela, nu ştie nimeni, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.

33. Luaţi seama *, vegheaţi şi rugaţi-vă; căci nu ştiţi cînd va veni vremea aceea. *Mat. 24. 42; 25. 13. Luc. 12. 40; 21. 34. Rom. 13. 11. 1 Tes. 5. 6.

34. Se * va întîmpla ca şi cu un om plecat într'altă ţară, care îşi lasă casa, dă robilor săi putere, arată fiecăruia care este datoria lui, şi porunceşte portarului să vegheze.
*Mat. 24. 45; 25. 14.

35. Vegheaţi * dar, pentrucă nu ştiţi

cînd va veni stăpînul casei: sau seara, sau la miezul nopţii, sau la cîntarea cocoşilor, sau dimineaţa. *Mat. 24. 42, 44.

36. Temeţi-vă ca nu cumva, venind fără veste, să vă găsească dormind.

37. Ce vă zic vouă, zic tuturor: Vegheaţi!“

Sfatul împotriva lui Isus.

14 1. După două* zile era praznicul Paştelor şi al Azimilor. Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii căutau cum să prindă pe Isus cu vicleşug, şi să-L omoare.

*Mat. 26. 2. Luc. 22. 1. Ioan 11. 55; 13. 1.

2. Căci ziceau: „Nu în timpul praznicului, ca nu cumva să se facă turburare în norod.“

Mirul turnat pe capul lui Isus.

3. Pe* cînd şedea Isus la masă, în Betania, în casa lui Simon leprosul, a venit o femeie, care avea un vas de alabastru cu mir de nard curat, foarte scump: şi, după ce a spart vasul, a turnat mirul pe capul lui Isus.

*Mat. 26. 6. Ioan 12. 1, 3. Luc. 7. 37.

4. Unora dintre ei le-a fost necaz, şi ziceau: „Ce rost are risipa aceasta de mir?

5. Mirul acesta s'ar fi putut vinde cu mai mult de trei sute de lei[1], şi să se dea săracilor.“ Şi le era foarte necaz pe femeia aceea.

6. Dar Isus le-a zis: „Lăsaţi-o în pace; de ce-i faceţi supărare? Ea a făcut un lucru frumos faţă de Mine;

7. căci pe* săraci îi aveţi totdeauna cu voi, şi le puteţi face bine oricînd voiţi: dar pe Mine nu Mă aveţi totdeauna. *Deut. 15. 11.

8. Ea a făcut ce a putut; Mi-a uns trupul mai dinainte, pentru îngropare.

9. Adevărat vă spun că, oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va istorisi şi ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.“

10. Iuda* Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la preoţii cei mai de seamă, ca să le vîndă pe Isus.

*Mat. 26. 14. Luc. 22. 3, 4.

11. Cînd au auzit ei lucrul acesta, s'au bucurat, şi i-au făgăduit bani. Şi Iuda căuta un prilej nimerit, ca să-L dea în mînile lor.

1. Greceşte: dinari.

Prăznuirea Paştelor.

12. In* ziua dintîi a praznicului Azimilor, cînd jertfeau Paştele, ucenicii lui Isus I-au zis: *Mat. 26. 17. Luc. 22. 7.

„Unde voieşti să ne ducem să-Ţi pregătim ca să mănînci Paştele?“

13. El a trimes pe doi din ucenicii Săi, şi le-a zis: „Duceţi-vă în cetate; acolo aveţi să întîlniţi un om ducînd un ulcior cu apă: mergeţi după el.

14. Unde va intra el, spuneţi stăpînului casei: „Invăţătorul zice: „Unde este odaia pentru oaspeţi, în care să mănînc Paştele cu ucenicii Mei?“

15. Şi are să vă arate o odaie mare de sus, aşternută gata: acolo să pregătiţi pentru noi.“

16. Ucenicii au plecat, au ajuns în cetate, şi au găsit aşa cum le spusese El; şi au pregătit Paştele.

17. Seara*, Isus a venit cu cei doisprezece. *Mat. 26. 20, etc.

18. Pe cînd şedeau la masă şi mîncau, Isus a zis: „Adevărat vă spun că unul din voi, care mănîncă cu Mine, Mă va vinde.“

19. Ei au început să se întristeze, şi să-I zică unul după altul: „Nu cumva sînt eu?“

20. „Este unul din cei doisprezece,“ le-a răspuns El; „şi anume, cel ce întinge mîna cu Mine în blid.

21. Fiul omului*, negreşit, Se duce după cum este scris despre El. Dar vai de omul acela, prin care este vîndut Fiul omului! Mai bine ar fi fost pentru el, să nu se fi născut.“

*Mat. 26. 24. Luc. 22. 22.

Cina cea de taină.

22. Pe cînd* mîncau, Isus a luat o pîne; şi, după ce a binecuvîntat, a frînt-o, şi le-a dat, zicînd: „Luaţi, mîncaţi, acesta este trupul Meu.“

*Mat. 26. 26. Luc. 22. 19. 1 Cor. 11. 23.

23. Apoi a luat un pahar, şi, după ce a mulţămit lui Dumnezeu, li l-a dat, şi au băut toţi din el.

24. Şi le-a zis: „Acesta este sîngele Meu, sîngele legămîntului celui nou, care se varsă pentru mulţi.

25. Adevărat vă spun că, de acum încolo, nu voi mai bea din rodul viţei, pînă în ziua cînd îl voi bea nou în Impărăţia lui Dumnezeu.“

Inştiinţarea lui Petru.

26. După ce* au cîntat cîntările de laudă, au ieşit în muntele Măslinilor

*Mat. 26. 30.

27. Isus* le-a zis: „In noaptea aceasta toţi veţi avea un prilej de poticnire; pentrucă este scris: „Voi bate** Păstorul, şi oile vor fi risipite.“
*Mat. 26. 31. **Zah. 13. 7.

28. Dar, după* ce voi învia, voi merge înaintea voastră în Galilea.“ *Cap. 16. 7.

29. Petru* i-a zis: „Chiar dacă toţi ar avea un prilej de poticnire, eu nu voi avea.“
*Mat. 26. 33, 34. Luc. 22. 34. Ioan 13. 37, 38.

30. Şi Isus i-a zis: „Adevărat îţi spun că astăzi, chiar în noaptea aceasta, înainte ca să cînte cocoşul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori.“

31. Dar Petru I-a zis cu şi mai multă tărie: „Chiar dacă ar trebui să mor împreună cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine.“ Şi toţi ceilalţi au spus acelaş lucru.

Ghetsimani.

32. S'au* dus apoi într'un loc îngrădit, numit Ghetsimani. Şi Isus a zis ucenicilor Săi: „Şedeţi aici pînă Mă voi ruga.“ *Mat. 26. 36. Luc. 22. 39. Ioan 18. 1.

33. A luat cu El pe Petru, pe Iacov şi pe Ioan, şi a început să Se spăimînte şi să Se mîhnească foarte tare.

34. El le-a zis: „Sufletul Meu este cuprins de o întristare* de moarte; rămîneţi aici, şi vegheaţi!“ *Ioan 12. 27.

35. Apoi a mers puţin mai înainte, S'a aruncat la pămînt, şi Se ruga ca, dacă este cu putinţă, să treacă de la El ceasul acela.

36. El zicea: „Ava*, adică: Tată, — Ţie toate** lucrurile Îţi sînt cu putinţă; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuş†, facă-se nu ce voiesc Eu, ci ce voieşti Tu.“
*Rom. 8. 15. Gal. 4. 6. **Evr. 5. 7. †Ioan 5. 30; 6. 38.

37. Şi a venit la ucenici, pe cari i-a găsit dormind. Şi a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Un ceas n'ai fost în stare să veghezi?

38. Vegheaţi şi rugaţi-vă, ca să nu cădeţi în ispită; duhul* este plin de rîvnă, dar trupul este neputincios.“
*Rom. 7. 23. Gal. 5. 17.

39. S'a dus iarăş, şi S'a rugat, zicînd aceleaşi cuvinte.

40. Apoi S'a întors din nou şi i-a găsit dormind; pentrucă li se îngreuiaseră ochii de somn. Ei nu ştiau ce să-I răspundă.

41. In sfîrşit, a venit a treia oară, şi le-a zis: „Dormiţi de acum, şi odihniţi-vă! Destul! A* venit ceasul! Iată că Fiul omului este dat în mînile păcătoşilor. *Ioan 13. 1.

42. Sculaţi-vă*; haidem să mergem; iată că se apropie vînzătorul!“
*Mat. 26. 46. Ioan 18. 1, 2.

Prinderea lui Isus.

43. Şi* îndată, pe cînd vorbea El încă, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, şi împreună cu el a venit o mulţime de oameni cu săbii şi cu ciomege, trimeşi de preoţii cei mai de seamă, de cărturari şi de bătrîni.
*Mat. 26. 47. Luc. 22. 47. Ioan 18. 3.

44. Vînzătorul le dăduse semnul acesta: „Pe care-L voi săruta, acela este; să-L prindeţi şi să-L duceţi supt pază.“

45. Cînd a venit Iuda, s'a apropiat îndată de Isus, şi I-a zis: „Învăţătorule!“ Şi L-a sărutat mult.

46. Atunci oamenii aceia au pus mîna pe Isus, şi L-au prins.

47. Unul din cei ce stăteau lîngă El, a scos sabia, a lovit pe robul marelui preot, şi i-a tăiat urechea.

48. Isus* a luat cuvîntul, şi le-a zis: „Aţi ieşit ca după un tîlhar, cu săbii şi cu ciomege, ca să Mă prindeţi.
*Mat. 26. 55. Luc. 22. 52.

49. In toate zilele am fost la voi, şi învăţam pe oameni în Templu, şi nu M'aţi prins. Dar toate aceste lucruri s'au întîmplat ca să* se împlinească Scripturile.“
*Ps. 22. 6. Isa. 53. 7, etc. Luc. 22. 37; 24. 44.

50. Atunci* toţi ucenicii L-au părăsit şi au fugit. *Ps. 88. 8. Vers. 27.

51. După El mergea un tînăr, care n'avea pe trup decît o învelitoare de pînză de in. Au pus mîna pe el;

52. dar el şi-a lăsat învelitoarea, şi a fugit în pielea goală.

Isus osîndit de Sinedriu.

53. Pe* Isus L-au dus la marele preot, unde s'au adunat toţi preoţii cei mai de seamă, bătrînii şi cărturarii.
*Mat. 26. 57. Luc. 22. 54. Ioan 18. 13.

54. Petru L-a urmat de departe pînă în curtea marelui preot; a şezut jos împreună cu aprozii, şi se încălzea la para focului.

55. Preoţii* cei mai de seamă şi tot soborul căutau vreo mărturie împotriva lui Isus, ca să-L omoare; dar nu găseau nici una. *Mat. 26. 59.

56. Pentrucă mulţi făceau mărturisiri mincinoase împotriva Lui, dar mărturisirile lor nu se potriveau.

57. Unii s'au sculat şi au făcut o

mărturisire mincinoasă împotriva Lui, şi au zis:

58. „Noi L-am auzit zicînd: „Eu* voi strica Templul acesta, făcut de mîni omeneşti, şi în trei zile voi ridica un altul, care nu va fi făcut de mîni omeneşti.“ *Cap. 15. 29. Ioan 2. 19.

59. Nici chiar în privinţa aceasta nu se potrivea mărturisirea lor.

60. Atunci* marele preot s'a sculat în picioare în mijlocul adunării, a întrebat pe Isus, şi I-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc oamenii aceştia împotriva Ta?“ *Mat. 26. 62.

61. Isus* tăcea, şi nu răspundea nimic. Marele** preot L-a întrebat iarăş, şi I-a zis: „Eşti Tu, Hristosul, Fiul Celui binecuvîntat?“ *Isa. 53. 7. **Mat. 26. 63.

62. „Da, sînt,“ i-a răspuns Isus. „Şi* veţi vedea pe Fiul omului şezînd la dreapta puterii şi venind pe norii cerului.“ *Mat. 24. 30; 26. 64. Luc. 22. 69.

63. Atunci marele preot şi-a rupt hainele, şi a zis: „Ce nevoie mai avem de martori?

64. Aţi auzit hula. Ce vi se pare?“ Toţi L-au osîndit să fie pedepsit cu moartea.

65. Şi unii au început să-L scuipe, să-I acopere faţa, să-L bată cu pumnii, şi să-I zică: „Prooroceşte!“ Iar aprozii L-au primit în palme.

Tăgăduirea lui Petru.

66. Pe* cînd stătea Petru jos în curte, a venit una din slujnicile marelui preot. *Mat. 26. 58, 69. Luc. 22. 55. Ioan 18. 16.

67. Cînd a văzut pe Petru încălzindu-se, s'a uitat ţintă la el, şi i-a zis: „Şi tu erai cu Isus din Nazaret!“

68. El s'a lepădat, şi a zis: „Nu ştiu, nici nu înţeleg ce vrei să zici.“ Apoi a ieşit în pridvor. Şi a cîntat cocoşul.

69. Cînd* l-a văzut slujnica, a început iarăş să spună celor ce stăteau acolo: „Acesta este unul dintre oamenii aceia.“ *Mat. 26. 71. Luc. 22. 58. Ioan 18. 25.

70. Şi el s'a lepădat din nou. După* puţină vreme, ceice stăteau acolo, au zis iarăş lui Petru: „Nu mai încape îndoială că eşti unul din oamenii aceia; căci** eşti Galilean, şi graiul tău seamănă cu al lor.“ *Mat. 26. 73. Luc. 22. 59. Ioan 18. 26. **Fapt. 2. 7.

71. Atunci el a început să se blesteme şi să se jure: „Nu cunosc pe omul acesta, despre care vorbiţi!“

72. Indată* a cîntat cocoşul a doua oară. Şi Petru şi-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Isus: „Inainte ca să cînte cocoşul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori.“ Şi gîndindu-se la acest lucru, a început să plîngă. *Mat. 26. 75.

Isus înaintea lui Pilat.

15 1. Dimineaţa*, preoţii cei mai de seamă au făcut îndată sfat cu bătrînii, cărturarii şi tot Soborul. După ce au legat pe Isus, L-au dus şi L-au dat în mînile lui Pilat. *Ps. 2. 2. Mat. 27. 1. Luc. 22. 66; 23. 1. Ioan 18. 28. Fapt. 3. 13; 4. 26.

2. Pilat* L-a întrebat: „Eşti Tu Impăratul Iudeilor?“ „Da, sînt“, i-a răspuns Isus. *Mat. 27. 11.

3. Preoţii cei mai de seamă Il învinuiau de multe lucruri.

4. Pilat* L-a întrebat din nou: „Nu răspunzi nimic? Uite de cîte lucruri Te învinuiesc ei!“ *Mat. 27. 13.

5. Isus* n'a mai dat nici un răspuns, lucru care a mirat pe Pilat. *Isa. 53. 7. Ioan 19. 9.

Hotărîrea de moarte întărită.

6. La* fiecare praznic al Paştelor, Pilat le slobozea un întemniţat, pe care-l cereau ei. *Mat. 27. 15. Luc. 23. 17. Ioan 18. 39.

7. In temniţă era unul numit Baraba, închis împreună cu tovarăşii lui, din pricina unui omor, pe care-l săvîrşiseră într'o răscoală.

8. Norodul s'a suit, şi a început să ceară lui Pilat să le dea ce avea obicei să le dea totdeauna.

9. Pilat le-a răspuns: „Voiţi să vă slobozesc pe Impăratul Iudeilor?“

10. Căci pricepuse că preoţii cei mai de seamă din pizmă Il dăduseră în mîna lui.

11. Dar preoţii* cei mai de seamă au aţîţat norodul să ceară lui Pilat să le slobozească mai bine pe Baraba. *Mat. 27. 20. Fapt. 3. 14.

12. Pilat a luat din nou cuvîntul, şi le-a zis: „Dar ce voiţi să fac cu Acela, pe care-L numiţi Impăratul Iudeilor?“

13. Ei au strigat din nou: „Răstigneşte-L!“

14. „Dar ce rău a făcut?“ le-a zis Pilat. Insă ei au început să strige şi mai tare: „Răstigneşte-L!“

15. Pilat* a vrut să facă pe placul norodului, şi le-a slobozit pe Baraba; iar pe Isus, după ce a pus să-L bată cu nuiele, L-a dat să fie răstignit. *Mat. 27. 26. Ioan 19. 1, 16.

16. Ostaşii * au adus pe Isus în curte, adică în palat, şi au adunat toată ceata ostaşilor. *Mat. 27. 27.

17. L-au îmbrăcat într'o haină de purpură, au împletit o cunună de spini, şi I-au pus-o pe cap.

18. Apoi au început să-I ureze, şi să zică: „Plecăciune, Impăratul Iudeilor!“

19. Şi-L loveau în cap cu o trestie, Il scuipau, îngenuncheau şi I se închinau.

20. Dupăce şi-au bătut astfel joc de El, L-au desbrăcat de haina de purpură, L-au îmbrăcat în hainele Lui, şi L-au dus să-L răstignească.

Răstignirea.

21. Au * silit să ducă crucea lui Isus pe un trecător, care se întorcea dela cîmp, numit Simon din Cirena, tatăl lui Alexandru şi al lui Ruf. *Mat. 27. 32. Luc. 23. 26.

22. Şi * au adus pe Isus la locul numit Golgota, care, tîlmăcit, însemnează: „Locul căpăţînii.“ *Mat. 27. 33. Luc. 23. 33. Ioan 19. 17.

23. I-au * dat să bea vin amestecat cu smirnă, dar El nu l-a luat. *Mat. 27. 34.

24. Dupăce L-au răstignit, I-au * împărţit hainele între ei, trăgînd la sorţi, ca să ştie ce să ia fiecare. *Ps. 22. 18. Luc. 23. 34. Ioan 19. 23.

25. Cînd L-au răstignit, era * ceasul al treilea. *Mat. 27. 45. Luc. 23. 34. Ioan 2. 19.

26. Deasupra Lui era scrisă * vina Lui: „Impăratul Iudeilor.“ *Mat. 27. 37. Ioan 19. 19.

27. Impreună * cu El au răstignit doi tîlhari, unul la dreapta şi altul la stînga Lui. *Mat. 27. 38.

28. Astfel s'a împlinit Scriptura, care zice: „A * fost pus în numărul celor fărădelege.“ *Isa. 53. 12. Luc. 22. 37.

Batjocurile trecătorilor.

29. Trecătorii * îşi băteau joc de El, dădeau din cap, şi ziceau: „Uă! Tu **, care strici Templul, şi-l zideşti la loc în trei zile, *Ps. 22. 7. ** Cap. 14. 58. Ioan 2. 19.

30. mîntuieşte-Te pe Tine însuţi, şi pogoară-Te de pe cruce!“

31. Tot astfel şi preoţii cei mai de seamă, împreună cu cărturarii îşi băteau joc de El între ei, şi ziceau: „Pe alţii i-a mîntuit, şi pe Sine însuş nu Se poate mîntui!

32. Hristosul, Impăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, ca să vedem şi să credem!“ Cei * răstigniţi împreună cu El, deasemenea îşi băteau joc de El. *Mat. 27. 44. Luc. 23. 39.

Moartea lui Isus.

33. La ceasul * al şaselea, s'a făcut întunerec peste toată ţara, pînă la ceasul al nouălea. *Mat. 27. 45. Luc. 23. 44.

34. Şi în ceasul al nouălea, Isus a strigat cu glas tare: „Eloi *, Eloi, lama sabactani“ care, tîlmăcit, înseamnă: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentruce M'ai părăsit?“ *Ps. 22. 1. Mat. 27. 46.

35. Unii din cei ce stăteau acolo, cînd L-au auzit, ziceau: „Iată, cheamă pe Ilie!“

36. Şi unul din ei a alergat * de a umplut un burete cu oţet, l-a pus într'o trestie, şi I-a ** dat să bea, zicînd: „Lăsaţi să vedem dacă va veni Ilie să-L pogoare de pe cruce!“ *Mat. 27. 48. Ioan 19. 29. ** Ps. 69. 21.

37. Dar * Isus a scos un strigăt tare, şi Şi-a dat duhul. *Mat. 27. 50. Luc. 23. 46. Ioan 19. 30.

38. Perdeaua * dinlăuntrul Templului s'a rupt în două de sus pînă jos. *Mat. 27. 50. Ioan 19. 30. Luc. 23. 41.

39. Sutaşul, care sta în faţa lui Isus, cînd a văzut * că Şi-a dat astfel duhul, a zis: „Cu adevărat, omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!“ *Mat. 27. 55. Luc. 23. 46.

40. Acolo * erau şi nişte femei, cari priveau de ** departe. Printre ele erau Maria Magdalina, Maria, mama lui Iacov cel mic şi a lui Iose, şi Salome, *Mat. 27. 55. Luc. 23. 49. ** Ps. 38. 11.

41. cari, pe cînd era El în Galilea, mergeau * după El şi-I slujeau; şi multe alte femei, cari se suiseră împreună cu El în Ierusalim. *Luc. 8. 2. 3.

Ingroparea lui Isus.

42. Cînd * s'a înserat — fiindcă era ziua Pregătirii, adică, ziua dinaintea Sabatului. — *Mat. 27. 57. Luc. 23. 50. Ioan 19. 38.

43. a venit Iosif din Arimatea, un sfetnic cu vază al soborului, care şi el aştepta * Impărăţia lui Dumnezeu. El a îndrăznit să se ducă la Pilat ca să ceară trupul lui Isus. *Luc. 2. 25, 38.

44. Pilat s'a mirat că murise aşa de curînd; a chemat pe sutaş, şi l-a întrebat dacă a murit de mult.

45. După ce s'a încredinţat de la sutaş că a murit, a dăruit lui Iosif trupul.

46. Şi * Iosif a cumpărat o pînză subţire de in, a dat jos pe Isus de pe cruce, L-a înfăşurat în pînza de in, şi L-a

pus într'un mormînt săpat în stîncă. Apoi a prăvălit o piatră la uşa mormîntului. *Mat. 27.59,60. Luc. 23.53. Ioan 19.40.

47. Maria Magdalina şi Maria, mama lui Iose, se uitau unde-L puneau.

Invierea lui Isus.

16 1. După ce a trecut* ziua Sabatului, Maria Magdalina, Maria, mama lui Iacov, şi Salome, au** cumpărat miresme, ca să se ducă să ungă trupul lui Isus.
*Mat. 28. 1. Luc. 24. 1. Ioan 20. 1. **Luc. 23. 56.

2. In* ziua dintîi a săptămînii, s'au dus la mormînt dis de dimineaţă, pe cînd răsărea soarele. *Luc. 24. 1. Ioan 20. 1.

3. Femeile ziceau una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra de la uşa mormîntului?“

4. Şi cînd şi-au ridicat ochii, au văzut că piatra, care era foarte mare, fusese prăvălită.

5. Au* întrat în mormînt, au văzut pe un tinerel şezînd la dreapta, îmbrăcat într'un veşmînt alb, şi s'au spăimîntat. *Luc. 24. 3. Ioan 20. 11. 12.

6. El* le-a zis: „Nu vă spă[illegible]ţi! Căutaţi pe Isus din Nazaret, care a fost răstignit: a înviat, nu este aici; iată locul unde îl puseseră. *Mat. 28. 5, 6, 7.

7. Dar duceţi-vă de spuneţi ucenicilor Lui, şi lui Petru, că merge înaintea voastră în Galilea: acolo Il veţi vedea, cum* v'a spus.“ *Mat. 26. 32. Cap. 14. 28.

8. Ele au ieşit afară din mormînt, şi au luat-o la fugă, pentrucă erau cuprinse de cutremur şi de spaimă. Şi* n'au spus nimănui nimic, căci se temeau. *Mat. 28. 8. Luc. 24. 9.

Arătările lui Isus după înviere.

9. (Isus, dupăce a înviat, în dimineaţa zilei dintîi a săptămînii, S'a* arătat mai întîi Mariei Magdalinei, din** care scosese şapte draci. *Ioan 20, 14. **Luc. 8. 2.

10. Ea* s'a dus şi a dat de ştire celor ce fuseseră împreună cu El, cari plîngeau şi se tînguiau. *Luc. 24. 10. Ioan 20. 18.

11. Cînd au auzit ei* că este viu şi că a fost văzut de ea, n'au crezut-o.
*Luc. 24. 11.

12. După aceea, S'a arătat, într'alt chip, la* doi dintre ei, pe drum, cînd se duceau la ţară. *Luc. 24. 13.

13. Aceştia s'au dus de au spus lucrul acesta celorlalţi, dar nici pe ei nu i-au crezut.

14. In sfîrşit*, S'a arătat celor unsprezece, cînd şedeau la masă; şi i-a mustrat pentru necredinţa şi împietrirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviat.
*Luc. 24. 36. Ioan 20. 19. 1 Cor. 15. 5.

Trimiterea celor unsprezece.

15. Apoi* le-a zis: „Duceţi-vă în toată lumea, şi** propovăduiţi Evanghelia la orice făptură.
*Mat. 28. 19. Ioan 15. 16. **Col. 1. 23.

16. Cine* va crede şi se va boteza, va fi mîntuit; dar** cine nu va crede, va fi osîndit. *Ioan 3. 18, 36. Fapt. 2. 38; 16. 30—32. Rom. 10. 9. 1 Pet. 3. 21. **Ioan 12. 48.

17. Iată semnele cari vor însoţi pe cei ce vor crede: în* Numele Meu vor scoate draci; vor vorbi în** limbi noi; *Luc. 10. 17. Fapt. 5. 16; 8. 7; 16. 18; 19. 12. **Fapt. 2. 4; 10. 46; 19. 6. 1 Cor. 12. 10, 28.

18. vor lua în mînă şerpi*; dacă vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma; îşi** vor pune mînile peste bolnavi, şi bolnavii se vor însănătoşa.“ *Luc. 10. 19. Fapt. 28. 5. **Fapt. 5. 15, 16; 9. 17; 28. 8. Iac. 5. 14, 15.

19. Domnul Isus, după* ce a vorbit cu ei, S'a** înălţat la cer, şi a† şezut la dreapta lui Dumnezeu.
*Fapt. 1. 2, 3. **Luc. 24. 51. †Ps. 110. 1. Fapt. 7. 55.

20. Iar ei au plecat şi au propovăduit pretutindeni. Domnul lucra împreună cu ei, şi* întărea Cuvîntul prin semnele, cari-l însoţeau. Amin.)
*Fapt. 5. 12; 14. 3. 1 Cor. 2. 4, 5. Evr. 2. 4.

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

Cuvînt înainte.

1 1. Fiindcă mulţi s'au apucat să alcătuiască o istorisire amănunţită despre lucrurile cari s'au petrecut printre noi,

2. după cum* ni le-au încredinţat ceice le-au văzut cu ochii lor dela** început, şi au ajuns slujitori ai Cuvîntului, *Evr. 2. 3. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16. 1 Ioan 1. 1. **Marc. 1. 1. Ioan 15. 27.

3. am găsit* şi eu cu cale, prea alesule** Teofile, după ce am făcut cercetări cu deamăruntul asupra tuturor acestor lucruri dela obîrşia lor,

să ţi le scriu în şir † unele după altele, *Fapt. 15. 19, 25, 28. 1 Cor. 7. 40. **Fapt. 11. 4. †Fapt. 1. 1.

4. ca* să poţi cunoaşte astfel temeinicia învăţăturilor, pe cari le-ai primit prin viu grai. *Ioan 20. 31.

Vestirea naşterii lui Ioan Botezătorul.

5. In* zilele lui Irod, împăratul Iudeii, era un preot, numit Zaharia, din** ceata lui Abia. Nevasta lui era din fetele lui Aaron, şi se chema Elisaveta. *Mat. 2. 1. **1 Cron. 24. 10, 19. Neem. 12. 4, 17.

6. Amîndoi erau neprihăniţi* înaintea lui Dumnezeu, şi păzeau fără pată toate poruncile şi toate rînduielile Domnului. *Fapt. 7. 1; 17. 1. 1 Reg. 9. 4. 2 Reg. 20. 3. Iov. 1. 1. Fapt. 23. 1; 24. 16. Filip. 3. 6.

7. N'aveau copii, pentrucă Elisaveta era stearpă; şi amîndoi erau înaintaţi în vîrstă.

8. Dar, pe cînd slujea Zaharia înaintea lui Dumnezeu, la rîndul cetei lui,

9. după obiceiul preoţiei, a ieşit la* sorţi să intre să tămîieze** în Templul Domnului. *1 Cron. 24. 19. 2 Cron. 8. 14; 31. 2. **Exod. 30. 7, 8. 1 Sam. 2. 28. 1 Cron. 23. 13. 2 Cron. 29. 11.

10. In* ceasul tămîierii, toată mulţimea norodului se ruga afară. *Lev. 16. 17. Apoc. 8. 3, 4.

11. Atunci un înger al Domnului s'a arătat lui Zaharia, şi a stătut în picioare la dreapta altarului* pentru tămîiere. *Exod. 30. 1.

12. Zaharia s'a* spăimîntat, cînd l-a văzut; şi l-a apucat frica. *Judc. 6. 22; 13. 22. Dan. 10. 8. Vers. 29. Cap. 2. 9. Fapt. 10. 4. Apoc. 1. 17.

13. Dar îngerul i-a zis: „Nu te teme Zahario; fiindcă rugăciunea ta a fost ascultată. Nevastă-ta Elisaveta îţi va naşte un fiu, căruia îi vei* pune numele Ioan. *Vers. 60, 63.

14. El va fi pentru tine o pricină de bucurie şi veselie, şi mulţi* se vor bucura de naşterea lui. *Vers. 58.

15. Căci va fi mare înaintea Domnului. Nu* va bea nici vin, nici băutură ameţitoare, şi se va umplea de Duhul Sfînt încă** din pîntecele maicii sale. *Num. 6. 3. Judc. 13. 4. Cap. 7. 33. **Ier. 1. 5. Gal. 1. 15.

16. El* va întoarce pe mulţi din fiii lui Israel la Domnul, Dumnezeul lor. *Mal. 4. 5, 6.

17. Va* merge înaintea lui Dumnezeu, în duhul şi puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinţilor la copii, şi pe cei neascultători la umblarea în înţelepciunea celor neprihăniţi, ca să gătească Domnului un norod bine pregătit pentru El. *Mal. 4. 5. Mat. 11. 14. Marc. 9. 12.

18. Zaharia a zis îngerului: „Din* ce voi cunoaşte lucrul acesta? Fiindcă eu sînt bătrîn, şi nevastă-mea este înaintată în vîrstă.“ *Fac. 17. 17.

19. Drept răspuns, îngerul i-a zis: „Eu sînt Gavril*, care stau înaintea lui Dumnezeu; am fost trimes să-ţi vorbesc, şi să-ţi aduc această veste bună. *Dan. 8. 16; 9. 21—23. Mat. 18. 10. Evr. 1. 14.

20. Iată că vei* fi mut, şi nu vei putea vorbi, pînă în ziua cînd se vor întîmpla aceste lucruri, pentrucă n'ai crezut cuvintele mele, cari se vor împlini la vremea lor.“ *Ezec. 3. 26; 24. 27.

21. Norodul însă aştepta pe Zaharia, şi se mira de zăbovirea lui în Templu.

22. Cînd a ieşit afară, nu putea să le vorbească; şi au înţeles că avusese o vedenie în Templu. El le făcea semne într'una, şi a rămas mut.

23. După ce i s'au împlinit zilele* de slujbă, Zaharia s'a dus acasă. *2 Reg. 11. 5. 1 Cron. 9. 25.

24. Peste cîtva timp, Elisaveta, nevasta lui, a rămas însărcinată, şi s'a ţinut ascunsă de tot cinci luni. „Căci“, zicea ea,

25. „iată ce mi-a făcut Domnul, cînd Şi-a aruncat ochii spre mine, ca să-mi* ia ocara dintre oameni.“ *Fac. 30. 23. Isa. 4. 1; 54. 1, 4.

Vestirea naşterii lui Isus Hristos.

26. In luna a şasea, îngerul Gavril a fost trimes de Dumnezeu într'o cetate din Galilea, numită Nazaret,

27. la o fecioară logodită* cu un bărbat, numit Iosif, din casa lui David. Numele fecioarei era Maria. *Mat. 1. 18. Cap. 2. 4, 5.

28. Ingerul a intrat la ea, şi a zis: „Plecăciune*, ţie, căreia ţi s'a făcut mare har; Domnul** este cu tine, binecuvîntată eşti tu între femei!“ *Dan. 9. 23; 10. 19. **Judc. 6. 12.

29. Turburată* foarte mult de cuvintele acestea, Maria se întreba singură ce putea să însemneze urarea aceasta. *Vers. 12.

30. Ingerul i-a zis: „Nu te teme, Marie; căci ai căpătat îndurare înaintea lui Dumnezeu.

31. Şi* iată că vei rămînea însărcinată, şi vei naşte un fiu, căruia îi vei pune** numele Isus. *Isa. 7. 14. Mat. 1. 21. **Cap. 2. 21.

32. El va fi mare, şi* va fi chemat Fiul Celui Prea Inalt; şi** Domnul Dumnezeu îi va da scaunul de domnie al tatălui Său David. *Marc. 5. 7. **2 Sam. 7. 11, 12. Ps. 132. 11. Isa. 9. 6, 7; 16. 5. Ier. 23. 5. Apoc. 3. 7.

33. Va* împărăţi peste casa lui Iacov în veci, şi Impărăţia Lui nu va avea sfîrşit." *Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Obad. 21. Mic. 4. 7. Ioan 12. 34. Evr. 1. 8.

34. Maria a zis îngerului: „Cum se va face lucrul acesta, fiindcă eu nu ştiu de bărbat?"

35. Ingerul i-a răspuns: „Duhul Sfînt* Se va pogorî peste tine, şi puterea Celui Prea Inalt te va umbri. De aceea Sfîntul care Se va naşte din tine, va fi chemat Fiul** lui Dumnezeu. *Mat. 1. 20. **Mat. 14. 33; 26. 63, 64. Marc. 1. 1. Ioan 1. 34; 20. 31. Fapt. 8. 37. Rom. 1. 4.

36. Iată că Elisaveta, rudenia ta, a zămislit, şi ea, un fiu la bătrîneţe; şi ea, căreia i se zicea stearpă, este acum în a şasea lună.

37. Căci* niciun cuvînt dela Dumnezeu nu este lipsit de putere. *Fac. 18. 14. Ier. 32. 17. Zah. 8. 6. Mat. 19. 26. Marc. 10. 27. Cap. 18. 27. Rom. 4. 21.

38. Maria a zis: „Iată, roaba Domnului; facă-mi-se după cuvintele tale!" Şi îngerul a plecat dela ea.

Cîntarea Mariei.

39. Maria s'a sculat chiar în* zilele acelea, şi a plecat în grabă spre munţi, într'o cetate a lui Iuda. *Ios. 21. 9, 10, 11.

40. A intrat în casa lui Zaharia, şi a urat de bine Elisavetei.

41. Cum a auzit Elisaveta urarea Mariei, i-a săltat pruncul în pîntece, şi Elisaveta s'a umplut de Duhul Sfînt.

42. Ea a strigat cu glas tare: „Binecuvîntată* eşti tu între femei, şi binecuvîntat este rodul pîntecelui tău. *Judc. 5. 24. Vers. 28.

43. Cum mi-a fost dat mie să vină la mine maica Domnului meu?

44. Fiindcă iată, cum mi-a ajuns la urechi glasul urării tale, mi-a săltat pruncul în pîntece de bucurie.

45. Ferice de aceea care a crezut; pentrucă lucrurile, cari i-au fost spuse din partea Domnului, se vor împlini."

46. Şi Maria a zis: „Sufletul meu măreşte* pe Domnul, *1 Sam. 2. 1. Ps. 34. 2, 3; 35. 9. Hab. 3. 18.

47. şi mi se bucură duhul în Dumnezeu, Mîntuitorul meu,

48. pentrucă a privit* spre starea smerită a roabei Sale. Căci iată că dela cum încolo, toate neamurile îmi** vor zice fericită, *1 Sam. 1. 11. Ps. 138. 6. **Mal. 3. 12. Cap. 11. 27.

49. pentrucă Cel Atot Puternic a făcut lucruri mari pentru mine*. Numele Lui este sfînt**, *Ps. 71. 19; 126. 2, 3. **Ps. 111. 9.

50. şi îndurarea* Lui se întinde din neam în neam peste cei ce se tem de El. *Fac. 17. 7. Exod. 20. 6. Ps. 103. 17, 18.

51. El a arătat putere* cu braţul Lui; a risipit** gîndurile, pe cari le aveau cei mîndri în inima lor. *Ps. 98. 1; 118. 15. Isa. 40. 10; 51. 9; 52. 10. **Ps. 33. 10. 1 Pet. 5. 5.

52. A răsturnat* pe cei puternici de pe scaunele lor de domnie, şi a înălţat pe cei smeriţi. *1 Sam. 2. 6, etc. Iov. 5. 11. Ps. 113. 6.

53. Pe* cei flămînzi i-a săturat de bunătăţi, şi pe cei bogaţi i-a scos afară cu mînile goale. *1 Cam. 2. 5. Ps. 34. 10.

54. A venit în ajutorul robului său Israel, căci Şi-a adus aminte* de îndurarea Sa, — *Ps. 98. 3. Ier. 31. 3, 20.

55. cum* făgăduise părinţilor noştri, — faţă de Avraam şi sămînţa lui în veac." *Fac. 17. 19. Ps. 132. 11. Rom. 11. 28. Gal. 3. 16.

56. Maria a rămas împreună cu Elisaveta cam trei luni. Apoi s'a întors acasă.

Naşterea lui Ioan Botezătorul.

57. Elisavetei i s'a împlinit vremea să nască; şi a născut un fiu.

58. Vecinii şi rudele ei au auzit că Domnul a arătat mare îndurare faţă de ea, şi se* bucurau împreună cu ea. *Vers. 14.

59. In* ziua a opta, au venit să taie pruncul împrejur, şi voiau să-i pună numele Zaharia, după numele tatălui său. *Fac. 17. 12. Lev. 12. 3.

60. Dar mama lui a luat cuvîntul, şi a zis: „Nu*. Ci are să se cheme Ioan." *Vers. 13.

61. Ei i-au zis: „Nimeni din rudeniile tale nu poartă numele acesta."

62. Şi au început să facă semne tatălui său, ca să ştie cum ar vrea să-i pună numele.

63. Zaharia a cerut o tăbliţă de scris, şi a scris, zicînd: „Numele lui este Ioan*." Şi toţi s'au minunat. *Vers. 13.

64. In clipa aceea*, i s'a deschis gura, i s'a deslegat limba, şi el vorbea şi binecuvînta pe Dumnezeu. *Vers. 20.

65. Pe toţi vecinii i-a apucat frica, şi în tot ţinutul acela muntos* al Iudeii, se vorbea despre toate aceste lucruri. *Vers. 39.

66. Toţi ceice le auzeau, le păstrau* în inima lor, şi ziceau: „Oare ce va fi pruncul acesta?“ Şi mîna** Domnului era într'adevăr cu el.
*Cap. 2. 19, 51. **Fac. 39. 2, Ps. 80. 17; 89. 21. Fapt. 11. 21.

Cîntarea lui Zaharia.

67. Zaharia, tatăl lui, s'a* umplut de Duhul Sfînt, a proorocit, şi a zis:
*Ioel 2. 28.

68. „Binecuvîntat* este Domnul, Dumnezeul lui Israel, pentrucă** a cercetat şi a răscumpărat pe poporul Său.
*1 Reg. 1. 48. Ps. 41. 13; 72. 18; 106. 48. **Exod. 3. 16; 4. 31. Ps. 111. 9. Cap. 7. 16.

69. Şi* ne-a ridicat o mîntuire puternică[1] în casa robului Său David,
*Ps. 132. 17.

70. cum* vestise prin gura sfinţilor Săi prooroci, cari au fost din vechime; —
*Ier. 23. 5, 6; 30. 10. Dan. 9. 24. Fapt. 3. 21. Rom. 1. 2.

71. mîntuire de vrăjmaşii noştri şi din mîna tuturor celor ce ne urăsc!

72. Astfel* Işi arată El îndurarea faţă de părinţii noştri, şi Işi aduce aminte de legămîntul Lui cel sfînt,
*Lev. 26. 42. Ps. 98. 3; 105. 8, 9; 106. 45. Ezec. 16. 60. Vers. 54.

73. potrivit jurămîntului* prin care Se jurase părintelui nostru Avraam,
*Fac. 12. 3; 17. 4; 22. 16, 17. Evr. 6. 13, 17.

74. că, dupăce ne va izbăvi din mîna vrăjmaşilor noştri, ne va îngădui să-I slujim* fără frică, *Rom. 6. 18, 22. Evr. 9. 14.

75. trăind înaintea Lui în* sfinţenie şi neprihănire, în toate zilele vieţii noastre. *Ier. 32. 39, 40. Efes. 4. 24. 2 Tes. 2. 13. 2 Tim. 1. 9. Tit. 2. 12. 1 Pet. 1. 15. 2 Pet. 1. 4.

76. Şi tu, pruncule, vei fi chemat prooroc al Celui Prea Inalt. Căci* vei merge înaintea Domnului, ca să pregăteşti căile Lui,
*Isa. 40. 3. Mal. 3. 1; 4. 5. Mat. 11. 10. Vers. 17.

77. şi să dai poporului Său cunoştinţa mîntuirii, care stă în* iertarea păcatelor lui; — *Marc. 1. 4. Cap. 3. 3.

78. datorită marei îndurări a Dumnezeului nostru, în urma căreia ne-a cercetat Soarele care răsare din înălţime,

79. ca să* lumineze pe ceice zac în întunerecul şi în umbra morţii, şi să ne îndrepte picioarele pe calea păcii!“
*Isa. 9. 2; 42. 7; 49. 9. Mat. 4. 16. Fapt. 26. 18.

80. Iar pruncul* creştea şi se întărea în duh. Şi a** stat în locuri pustii pînă în ziua arătării lui înaintea lui Israel. *Cap. 2. 40. **Mat. 3. 1; 11. 7.

1. Greceşte: un corn de mîntuire.

Naşterea lui Isus Hristos.

2 1. In vremea aceea a ieşit o poruncă de la Cezar August să se înscrie toată lumea.

2. Inscrierea aceasta* s'a făcut întîia dată pe cînd era dregător în Siria Quirinius. *Fapt. 5. 37.

3. Toţi se duceau să se înscrie, fiecare în cetatea lui.

4. Iosif s'a suit şi el din Galilea, din cetatea Nazaret, ca să se ducă în Iudea, în cetatea* lui David, numită Betleem, — pentrucă** era din casa şi din seminţia lui David, —
*1 Sam. 16. 1, 4. Ioan 7. 42. **Mat. 1. 16. Cap. 1. 27.

5. să se înscrie împreună cu Maria, logodnica* lui, care era însărcinată.
*Mat. 1. 18. Cap. 1. 27.

6. Pe cînd erau ei acolo, s'a împlinit vremea cînd trebuia să nască Maria.

7. Şi a* născut pe Fiul ei cel întîi născut, L-a înfăşat în scutece, şi L-a culcat într'o iesle, pentrucă în casa de poposire nu era loc pentru ei.
*Mat. 1. 25.

Păstorii din Betleem.

8. In ţinutul acela erau nişte păstori, cari stăteau afară în cîmp, şi făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor.

9. Şi iată că un înger al Domnului s'a înfăţişat înaintea lor, şi slava Domnului a strălucit împrejurul lor. Ei* s'au înfricoşat foarte tare. *Cap. 1. 12.

10. Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeţi: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru* tot norodul: *Fac. 12. 3. Mat. 28. 19. Marc. 1. 15. Vers. 31, 32. Cap. 24. 47. Col. 1. 23.

11. astăzi* în cetatea lui David, vi s'a născut un Mîntuitor**, care† este Hristos, Domnul. *Isa. 9. 6. **Mat. 1. 21. †Mat. 1. 16; 16. 16. Cap. 1. 43. Fapt. 2. 36; 10. 36. Filip. 2. 11.

12. Iată semnul, după care-L veţi cunoaşte: veţi găsi un prunc înfăşat în scutece şi culcat într'o iesle.“

13. Şi* deodată, împreună cu îngerul s'a unit o mulţime de oaste cerească, lăudînd pe Dumnezeu, şi zicînd:
*Fac. 28. 12; 32. 1, 2. Ps. 103. 20, 21; 148. 2. Dan. 7. 10. Evr. 1. 14. Apoc. 5. 11.

14. „Slavă* lui Dumnezeu în locurile prea înalte, şi pace** pe pămînt între oamenii plăcuţi† Lui.“ *Cap. 19. 38. Efes. 1. 6; 3. 10, 21. Apoc. 5. 13. **Isa. 57. 19. Cap. 1. 79. Rom. 5. 1. Efes. 2. 17. Col. 1. 20. †Ioan 3. 16. Efes. 2. 4, 7. 2 Tes. 2. 16. 1 Ioan 4. 9, 10.

15. După ce au plecat îngerii de la

ei, ca să se întoacă în cer, păstorii au zis unii către alţii: „Haidem să mergem pînă la Betleem, şi să vedem ce ni s'a spus şi ce ne-a făcut cunoscut Domnul.

16. S'au dus în grabă, şi au găsit pe Maria, pe Iosif, şi pruncul culcat în iesle.

17. După ce L-au văzut, au istorisit ce li se spusese despre Prunc.

18. Toţi ceice i-au auzit, s'au mirat de cele ce le spuneau păstorii.

19. Maria* păstra toate cuvintele acelea, şi se gîndea la ele în inima ei.
*Fac. 37. 11. Cap. 1. 66. Vers. 51.

20. Şi păstorii s'au întors, slăvind şi lăudînd pe Dumnezeu, pentru toate cele ce auziseră şi văzuseră, şi cari erau întocmai cum li se spusese.

Isus adus în Templu.

21. Cînd* a venit ziua a opta, în care trebuia tăiat împrejur Pruncul, I-au pus numele ISUS**, nume, care fusese spus de înger înainte ca să fi fost El zămislit în pîntece. *Fac. 17. 12. Lev. 12. 3. Cap. 1. 59. **Mat. 1. 21, 25. Cap. 1. 31.

22. Şi, cînd s'au împlinit zilele* pentru curăţirea lor, după Legea lui Moise, Iosif şi Maria au adus Pruncul la Ierusalim, ca să-L înfăţişeze înaintea Domnului, — *Lev. 12. 2—4, 6.

23. după cum este scris în Legea Domnului: „Orice* întîi născut de partea bărbătească va fi închinat Domnului“,
*Exod. 13. 2; 22. 29; 34. 19. Num. 3. 13; 8. 17; 18. 15.

24. şi ca să aducă jertfă: o pereche de turturele sau doi pui de porumbei, după cum* este poruncit în Legea Domnului. *Lev. 12. 2, 6, 8.

Cîntarea lui Simeon.

25. Şi iată că în Ierusalim era un om numit Simeon. Omul acesta ducea o viaţă sfîntă, şi era cu frica lui Dumnezeu. El aştepta* mîngîierea lui Israel, şi Duhul Sfînt era peste el.
*Isa. 40. 1. Marc. 15. 43. Vers. 38.

26. Duhul Sfînt îl înştiinţase că nu va muri înainte ca să vadă* pe Hristosul Domnului. *Ps. 89. 48. Evr. 11. 5.

27. El a venit în Templu, mînat de* Duhul. Şi, cînd au adus părinţii înlăuntru pe Pruncul Isus, ca să împlinească cu privire la El ce poruncea Legea, *Mat. 4. 1.

28. Simeon L-a luat în braţe, a binecuvîntat pe Dumnezeu, şi a zis:

29. „Acum*, slobozeşte în pace pe robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău. *Fac. 46. 30. Filip. 1. 23.

30. Căci au văzut* ochii mei mîntuirea Ta, *Isa. 52. 10. Cap. 3. 6.

31. pe care ai pregătit-o să fie, înaintea tuturor popoarelor,

32. lumina* care să lumineze neamurile, şi slava poporului Tău Israel.“
*Isa. 9. 2; 42. 6; 49. 6; 60. 1, 2, 3. Mat. 4. 16. Fapt. 13. 47; 28. 28.

33. Tatăl şi mama Lui se mirau de lucrurile cari se spuneau despre El.

34. Simeon i-a binecuvîntat, şi a zis Mariei, mama Lui: „Iată, Copilul acesta este rînduit spre prăbuşirea* şi ridicarea multora în Israel, şi să fie un semn**, care va stîrni împotrivire.
*Isa. 8. 14. Osea 14. 9. Mat. 21. 44. Rom. 9. 32, 33. 1 Cor. 1. 23, 24. 2 Cor. 2. 16. 1 Pet. 2. 7, 8. **Fapt. 28. 22.

35. Chiar* sufletul tău va fi străpuns de o sabie, ca să se descopere gîndurile multor inimi.“ *Ps. 42. 10. Ioan 19. 25.

36. Mai era acolo şi o proorociţă, Ana, fata lui Fanuel, din seminţia lui Aşer. Ea era foarte înaintată în vîrstă, şi trăise cu bărbatul ei şapte ani după fecioria ei.

37. Rămasă văduvă, şi fiind în vîrstă de optzeci şi patru de ani, Ana nu se depărta de Templu, şi zi* şi noapte slujea lui Dumnezeu cu post şi cu rugăciuni. *Fapt. 26. 7. 1 Tim. 5. 5.

38. A venit şi ea în acelaş ceas, şi a început să laude pe Dumnezeu, şi să vorbească despre Isus tuturor celor ce aşteptau* mîntuirea Ierusalimului.
*Marc. 15. 43. Vers. 25. Cap. 24. 21.

Intoarcerea la Nazaret.

39. După ce au împlinit tot ce poruncea Legea Domnului, Iosif şi Maria s'au întors în Galilea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar* Pruncul creştea şi se întărea; era plin de înţelepciune, şi harul lui Dumnezeu era peste El.
*Cap. 1. 80. Vers. 52.

Isus în Templu la vîrsta de doispreceze ani.

41. Părinţii lui Isus se duceau la Ierusalim în* fiecare an, la praznicul Paştelor. *Exod. 23. 15, 17; 34. 23. Deut. 16. 1. 16.

42. Cînd a fost El de doisprezece ani, s'au suit la Ierusalim, după obiceiul praznicului.

43. Apoi, dupăce au trecut zilele praznicului, pe cînd se întorceau acasă, băiatul Isus a rămas în Ierusalim. Părinţii Lui n'au băgat de seamă lucrul acesta.

44. Au crezut că este cu tovarăşii lor de călătorie, şi au mers cale de o zi, şi L-au căutat printre rudele şi cunoscuţii lor.

45. Dar nu L-au găsit, şi s'au întors la Ierusalim să-L caute.

46. După trei zile, L-au găsit în Templu, şezînd în mijlocul învăţătorilor, ascultîndu-i şi punîndu-le întrebări.

47. Toţi cari-L auzeau, rămîneau uimiţi* de priceperea şi răspunsurile Lui. *Mat.7.28. Marc.1.22. Cap.4.22, 32. Ioan 7.15,46.

48. Cînd L-au văzut părinţii Lui, au rămas înmărmuriţi; şi mama Lui I-a zis: „Fiule, pentru ce Te-ai purtat aşa cu noi? Iată că tatăl Tău şi eu Te-am căutat cu îngrijorare.“

49. El le-a zis: „Dece M'aţi căutat? Oare nu ştiaţi că trebuie să fiu în* casa Tatălui Meu?“ *Ioan 2.16.

50. Dar ei* n'au înţeles spusele Lui. *Cap.9.45; 18.34.

51. Apoi S'a pogorît împreună cu ei, a venit la Nazaret, şi le era supus. Mamă-Sa păstra* toate cuvintele acestea în inima ei. *Dan.7.28. Vers.19.

52. Şi Isus creştea* în înţelepciune, în statură, şi era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor. *1 Sam.2.26. Vers.40.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul.

3 1. In anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberiu Cezar, — pe cînd Pilat din Pont era dregător în Iudea, Irod, cîrmuitor al Galileii, Filip, fratele lui, cîrmuitor al Ituriei şi al Trahonitei, Lisania, cîrmuitor al Abilenei,

2. şi în* zilele marilor preoţi Ana şi Caiafa, — Cuvîntul lui Dumnezeu a vorbit lui Ioan, fiul lui Zaharia în pustie. *Ioan 11.49,51; 18.13. Fapt.4.6.

3. Şi* Ioan a venit prin tot ţinutul din împrejurimile Iordanului, şi propovăduia botezul pocăinţei, pentru** iertarea păcatelor, *Mat.3.1. Marc.1.4. **Cap.1.77.

4. după cum este scris în cartea cuvintelor proorocului Isaia: „Iată glasul* celui ce strigă în pustie: „Pregătiţi calea Domnului, neteziţi-I cărările. *Isa.40.3. Mat.3.3. Marc.1.3. Ioan 1.23.

5. Orice vale va fi astupată, orice munte şi orice deal va fi prefăcut în loc neted; căile strîmbe vor fi îndreptate, şi drumurile zgronţuroase vor fi netezite.

6. Şi orice* făptură va vedea mîntuirea lui Dumnezeu.“ *Ps.98.2. Isa.52.10. Cap.2.10.

7. Ioan zicea dar noroadelor, cari veneau să fie botezate de el: „Pui* de năpîrci, cine v'a învăţat să fugiţi de mînia viitoare? *Mat.3.7.

8. Faceţi dar roduri vrednice de pocăinţa voastră, şi nu vă apucaţi să ziceţi în voi înşivă: „Avem pe Avraam ca tată!“ Căci vă spun că Dumnezeu din pietrele acestea poate să ridice fii lui Avraam.

9. Securea a şi fost înfiptă la rădăcina pomilor: deci*, orice pom care nu face roadă bună, este tăiat şi aruncat în foc.“ *Mat.7.19.

10. Noroadele îl întrebau, şi ziceau: „Atunci* ce trebuie să facem?“ *Fapt.2.37.

11. Drept răspuns, el le zicea: „Cine* are două haine, să împartă cu cine n'are nici una; şi cine are de mîncare, să facă la fel.“ *Cap.11.41. 2 Cor.8.14. Iac.2.15, 16. 1 Ioan 3.17; 4.20.

12. Au* venit şi nişte vameşi să fie botezaţi, şi i-au zis: „Învăţătorule, noi ce trebuie să facem?“ *Mat.21.32. Cap.7.29.

13. El le-a răspuns: „Să nu* cereţi nimic mai mult peste ce v'a fost poruncit să luaţi.“ *Cap.19.8.

14. Nişte ostaşi îl întrebau şi ei, şi ziceau: „Dar noi ce trebuie să facem?“ El le-a răspuns: „Să nu stoarceţi nimic dela nimeni prin ameninţări, nici* să nu învinuiţi pe nimeni pe nedrept, ci să vă mulţămiţi cu lefurile voastre.“ *Exod.23.1. Lev.19.11.

15. Fiindcă norodul era în aşteptare, şi toţi se gîndeau în inimile lor cu privire la Ioan, dacă nu cumva este el Hristosul,

16. Ioan, drept răspuns, a zis tuturor: „Cît despre mine, eu* vă botez cu apă; dar vine Acela care este mai puternic decît mine, şi căruia eu nu sînt vrednic să-I desleg cureaua încălţămintelor. El vă va boteza cu Duhul Sfînt şi cu foc. *Mat.3.11.

17. Acela are lopata în mînă; Îşi va curăţi aria cu desăvîrşire, şi* Îşi va strînge grîul în grînar, iar pleava o va arde într'un foc care nu se stinge.“ *Mic.4.12.

Inchiderea lui Ioan.

18. Astfel propovăduia Ioan norodului Evanghelia, şi-i dădea încă multe alte îndemnuri.

19. Dar* cîrmuitorul Irod, care era

mustrat de Ioan pentru Irodiada, nevasta fratelui său Filip, şi pentru toate relele pe cari le făcuse,
*Mat. 14. 3. Marc. 6. 17.

20. a mai adăugat la toate celelalte rele şi pe acela că a închis pe Ioan în temniţă.

Botezul lui Isus.

21. După ce a fost botezat tot norodul, a fost botezat şi Isus*; şi pe cînd Se ruga, s'a deschis cerul,
*Mat. 3. 13. Ioan 1. 32.

22. şi Duhul Sfînt S'a pogorît peste El în chip trupesc, ca un porumbel. Şi din cer s'a auzit un glas, care zicea: „Tu eşti Fiul Meu prea iubit: în Tine îmi găsesc toată plăcerea Mea!"

Cartea neamului lui Isus Hristos.

23. Isus avea aproape* treizeci de ani, cînd a început să înveţe pe norod; şi era, cum se credea, fiul** lui Iosif, fiul lui Eli,
*Num. 4. 3, 35, 39, 43, 47. **Mat. 13. 55. Ioan 6. 42.

24. fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi, fiul lui Ianai, fiul lui Iosif,

25. fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum, fiul lui Esli, fiul lui Nagai,

26. fiul lui Maat, fiul lui Matatia, fiul lui Semei, fiul lui Ioseh, fiul lui Ioda,

27. fiul lui Ioanan, fiul lui Resa, fiul lui Zorobabel, fiul lui Salatiel, fiul lui Neri,

28. fiul lui Melhi, fiul lui Adi, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er,

29. fiul lui Isus, fiul lui Eliezer, fiul lui Iorim, fiul lui Matat, fiul lui Levi,

30. fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam, fiul lui Eliachim,

31. fiul lui Melea, fiul lui Mena, fiul lui Matata, fiul lui Natan*, fiul lui** David,
*Zah. 12. 12. **2 Sam. 5. 14. 1 Cron. 3. 5.

32. fiul* lui Iese, fiul lui Iobed, fiul lui Booz, fiul lui Salmon, fiul lui Naason,
*Rut 4. 18, etc. 1 Cron. 2. 10, etc.

33. fiul lui Aminadab, fiul lui Admin, fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Fares, fiul lui Iuda,

34. fiul lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam, fiul* lui Tara, fiul lui Nahor,
*Fac. 11. 24, 26.

35. fiul lui Seruh, fiul lui Ragau, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,

36. fiul* lui Cainam, fiul lui Arfaxad, fiul** lui Sem, fiul lui Noe, fiul lui Lameh,
*Fac. 11. 12. **Fac. 5. 6, etc.; 11. 10, etc.

37. fiul lui Matusala, fiul lui Enoh, fiul lui Iared, fiul lui Maleleel, fiul lui Cainan,

38. fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, fiul* lui Dumnezeu.
*Fac. 5. 1, 2.

Ispitirea lui Isus Hristos.

4 1. Isus*, plin de Duhul Sfînt, S'a întors dela Iordan, şi a fost dus** de Duhul în pustie,
*Mat. 4. 1. Marc. 1. 12. **Cap. 2. 27. Vers. 14.

2. unde a fost ispitit de diavolul timp de patruzeci de zile. N'a mîncat nimic* în zilele acelea; şi, după ce au trecut acele zile, a flămînzit.
*Exod. 34. 28. 1 Reg. 19. 8.

3. Diavolul I-a zis: „Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, porunceşte pietrei acesteia să se facă pîne."

4. Isus i-a răspuns: „Este scris*: „Omul nu va trăi numai cu pîne, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu."
*Deut. 8. 3.

5. Diavolul L-a suit pe un munte înalt, i-a arătat într'o clipă, toate împărăţiile pămîntului,

6. şi I-a zis: „Ţie Iţi voi da toată stăpînirea şi slava acestor împărăţii; căci mie îmi este dată*, şi o dau oricui voiesc.
*Ioan 12. 31; 14. 30. Apoc. 13. 2, 7.

7. Dacă dar, Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta."

8. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Inapoia Mea, Satano! Este scris*: „Să te închini Domnului, Dumnezeului tău, şi numai Lui să-I slujeşti."
*Deut. 6. 13; 10. 20.

9. Diavolul* L-a dus apoi în Ierusalim, L-a aşezat pe streaşina acoperişului Templului, şi I-a zis: „Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos de aici;
*Mat. 4. 5.

10. căci este scris*: „El va porunci îngerilor Lui să Te păzească;"
*Ps. 91. 11.

11. şi: „Ei Te vor lua pe mîni, ca nu cumva să Te loveşti cu piciorul de vreo piatră."

12. Isus i-a răspuns: „S'a* spus: „Să nu ispiteşti pe Domnul, Dumnezeul tău."
*Deut. 6. 16.

13. După ce L-a ispitit în toate felurile, diavolul a plecat dela El, pînă* la o vreme.
*Ioan 14. 30. Evr. 4. 15.

Isus în Galilea.

14. Isus*, plin de** puterea Duhului, S'a întors în Galilea †, şi I s'a dus vestea în tot ţinutul deprimprejur.
*Mat. 4. 12. Ioan 4. 43. **Vers. 1. †Fapt. 10. 37.

15. El învăța pe oameni în sinagogile lor, și era slăvit de toți.

Isus propovăduiește la Nazaret.

16. A venit în Nazaret*, unde fusese crescut; și**, după obiceiul Său, în ziua Sabatului, a intrat în sinagogă. S'a sculat să citească,

*Mat. 2. 23; 13. 54. Marc. 6. 1. **Fapt. 13. 14; 17. 2.

17. și I s'a dat cartea proorocului Isaia. Cînd a deschis-o, a dat peste locul unde era scris:

18. „Duhul* Domnului este peste Mine, pentrucă M'a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M'a trimes să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea, și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul celor apăsați, *Isa. 61. 1.

19. și să vestesc anul de îndurare al Domnului."

20. In urmă, a închis cartea, a dat-o înapoi îngrijitorului, și a șezut jos. Toți ceice se aflau în sinagogă, aveau privirile pironite spre El.

21. Atunci a început să le spună: „Astăzi s'au împlinit cuvintele acestea din Scriptură, pe cari le-ați auzit."

22. Și toți Il vorbeau de bine, se* mirau de cuvintele pline de har, cari ieșiau din gura Lui, și ziceau: „Oare** nu este acesta feciorul lui Iosif?"

*Ps. 45. 2. Mat. 13. 54. Marc. 6. 2. Cap. 2. 47. **Ioan 6. 42.

23. Isus le-a zis: „Fără îndoială, Imi veți spune zicala aceea: „Doftore, vindecă-te pe tine însuți"; și Imi veți zice: „Fă și aici, în patria* Ta, tot ce am auzit că ai făcut în Capernaum**."

*Mat. 4. 13; 11. 23. **Mat. 13. 54. Marc. 6. 1.

24. „Dar", a adăugat El „adevărat vă spun că, niciun prooroc* nu este primit bine în patria lui.

*Mat. 13. 57. Marc. 6. 4. Ioan 4. 44.

25. Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, cînd a fost încuiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și cînd a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe* văduve în Israel; *1 Reg. 17. 9; 18. 1. Iac. 5. 17.

26. și totuș Ilie n'a fost trimes la niciuna din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului.

27. Și* mulți leproși erau în Israel, pe vremea proorocului Elisei; și totuș niciunul din ei n'a fost curățit, afară de Naaman, Sirianul." *2 Reg. 5. 14.

28. Toți cei din sinagogă, cînd au auzit aceste lucruri, s'au umplut de mînie.

29. Și s'au sculat, L-au scos afară din cetate, și L-au dus pînă în sprînceana muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos în prăpastie.

30. Dar Isus a trecut* prin mijlocul lor, și a plecat de acolo. *Ioan 8. 59; 10. 39.

Vindecarea unui îndrăcit în Capernaum.

31. S'a* pogorît în Capernaum, cetate din Galilea, și acolo învăța pe oameni în ziua Sabatului.

*Mat. 4. 13. Marc. 1. 21.

32. Ei erau uimiți de învățătura Lui, pentrucă* vorbea cu putere.

*Mat. 7. 28, 29. Tit. 2. 15.

33. In * sinagogă se afla un om, care avea un duh de drac necurat, și care a strigat cu glas tare: *Marc. 1. 23.

34. „Ah! Ce avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne prăpădești? Te* știu cine ești: Sfîntul** lui Dumnezeu."

*Vers. 41. **Ps. 16. 10. Dan. 9. 24. Cap. 1. 53.

35. Isus l-a certat, și i-a zis: „Taci, și ieși afară din omul acesta!" Și dracul, dupăce l-a trîntit jos, în mijlocul adunării, a ieșit afară din el, fără să-i facă vreun rău.

36. Toți au fost cuprinși de spaimă, și ziceau unii către alții: „Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpînire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!"

37. Și I s'a dus vestea în toate împrejurimile.

Vindecarea soacrei lui Simon.

38. Dupăce* a ieșit din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și L-au rugat pentru ea. *Mat. 8. 14. Marc. 1. 29.

39. El S'a plecat spre ea, a certat frigurile, și au lăsat-o frigurile. Ea s'a sculat îndată, și a început să le slujească.

Vindecarea mai multor bolnavi.

40. La* asfințitul soarelui, toți cei ce aveau bolnavi atinși de felurite boale, îi aduceau la El. El Își punea mînile peste fiecare din ei, și-i vindeca.

*Mat. 8. 16. Marc. 1. 32.

41. Din* mulți ieșeau și draci, cari strigau și ziceau: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu." Dar El** îi mustra, și nu-i lăsa să vorbească, pentrucă știau că El este Hristosul."

*Marc. 1. 34; 3. 11. **Marc. 1. 25, 34. Vers. 34, 35.

42. Cînd * s'a crăpat de ziuă, Isus a ieşit şi S'a dus într'un loc pustiu. Noroadele au început să-L caute în toate părţile, şi au ajuns pînă la El: voiau să-L oprească să nu plece dela ei.
* Marc. 1. 35.

43. Dar El le-a zis: „Trebuie să vestesc Evanghelia Impărăţiei lui Dumnezeu şi în alte cetăţi; fiindcă pentru aceasta am fost trimes."

44. Şi * propovăduia în sinagogile Galileii. * Marc. 1. 39.

Pescuirea minunată.

5 1. Pe cînd * Se afla lîngă lacul Ghenezaret şi Il îmbulzea norodul ca să audă Cuvîntul lui Dumnezeu,
* Mat. 4. 18. Marc. 1. 16.

2. Isus a văzut două corăbii la marginea lacului; pescarii ieşiseră din ele să-şi spele mrejile.

3. S'a suit într'una din aceste corăbii, care era a lui Simon: şi l-a rugat s'o depărteze puţin de la ţărm. Apoi a şezut jos, şi învăţa pe noroade din corabie.

4. Cînd a încetat să vorbească, a zis lui Simon: „Depărtează-o * la adînc, şi aruncaţi-vă mrejile pentru pescuire."
* Ioan 21. 6.

5. Drept răspuns, Simon I-a zis: „Învăţătorule, toată noaptea ne-am trudit, şi n'am prins nimic; dar, la cuvîntul Tău, voi arunca mrejile!"

6. Dupăce le-au aruncat, au prins o aşa de mare mulţime de peşti că începeau să li se rupă mrejile.

7. Au făcut semn tovarăşilor lor, cari erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Aceia au venit şi au umplut amîndouă corăbiile, aşa că au început să se afunde corăbiile.

8. Cînd a văzut Simon Petru lucrul acesta, s'a aruncat la genunchii lui Isus, şi I-a zis: „Doamne, pleacă * dela mine, căci sînt un om păcătos."
* 2 Sam. 6. 9. 1 Reg. 17. 18.

9. Fiindcă îl apucase spaima, pe el şi pe toţi ceice erau cu el, din pricina pescuirii, pe care o făcuseră.

10. Tot aşa şi pe Iacov şi pe Ioan, fiii lui Zebedei, tovarăşii lui Simon. Atunci Isus a zis lui Simon: „Nu te teme; de acum * încolo vei fi pescar de oameni." * Mat. 4. 19. Marc. 1. 17.

11. Ei au scos corăbiile la mal, au lăsat * totul, şi au mers după El.
* Mat. 4. 20; 19. 27. Marc. 1. 18. Cap. 18. 28.

Vindecarea unui lepros.

12. Isus * era într'una din cetăţi. Şi iată că un om plin de lepră, cum L-a văzut, s'a aruncat cu faţa la pămînt, L-a rugat, şi I-a zis: „Doamne dacă vrei, poţi să mă curăţeşti."
* Mat. 8. 2. Marc. 1. 40.

13. Isus a întins mîna, S'a atins de el, şi i-a zis: „Da, voiesc, fii curăţit!" Indată, l-a lăsat lepra.

14. Apoi * i-a poruncit să nu spună nimănui. „Ci du-te", i-a zis El, „de te arată preotului, şi adu pentru curăţirea ta ce ** a rînduit Moise, ca mărturie pentru ei."
* Mat. 8. 4. ** Lev. 14. 4, 10, 21, 22.

15. Se răspîndea tot mai mult vestea despre El, şi oamenii se * strîngeau cu grămada, ca să-L asculte şi să fie vindecaţi de boalele lor.
* Mat. 4. 25. Marc. 3. 7. Ioan 6. 2.

16. Iar * El se ducea în locuri pustii, şi Se ruga. * Mat. 14. 23. Marc. 6. 46.

Vindecarea unui slăbănog.

17. Intr'una din zile, Isus învăţa pe noroade. Nişte Farisei şi învăţători ai Legii, cari veniseră din toate satele Galileii şi Iudeii şi din Ierusalim, stăteau acolo; iar puterea Domnului era cu El, ca să vindece.

18. Şi * iată că nişte oameni purtau într'un pat pe un slăbănog, şi căutau să-l ducă înlăuntru, ca să-l pună înaintea Lui. * Mat. 9. 2. Marc. 2. 3.

19. Fiindcă n'aveau pe unde să-l ducă înlăuntru, din pricina norodului, s'au suit pe acoperişul casei, şi l-au coborît cu patul printre cărămizi, în mijlocul adunării, înaintea lui Isus.

20. Cînd le-a văzut credinţa, Isus a zis: „Omule, păcatele îţi sînt iertate!"

21. Cărturarii şi Fariseii au * început să cîrtească, şi să zică în ei înşişi: „Cine ** este acesta, de rosteşte hule? Cine poate să ierte păcatele decît singur Dumnezeu?"
* Mat. 9. 3. Marc. 2. 6, 7. ** Ps. 32. 5. Isa. 43. 25.

22. Isus, care le-a cunoscut gîndurile, a luat cuvîntul şi le-a zis: „Pentruce cîrtiţi în inimile voastre?

23. Ce este mai lesne: a zice: „Păcatele îţi sînt iertate", sau a zice: „Scoală-te, şi umblă?"

24. Dar, ca să ştiţi că Fiul omului are putere pe pămînt să ierte păcatele: — „Ţie îţi poruncesc", a zis El slăbănogului, „scoală-te, ridică-ţi patul, şi du-te acasă."

25. Şi numaidecît, slăbănogul s'a sculat, în faţa lor, a ridicat patul pe care zăcea şi s'a dus acasă, slăvind pe Dumnezeu.

26. Toţi au rămas uimiţi, şi slăveau pe Dumnezeu; plini de frică, ziceau: „Azi am văzut lucruri nemaipomenite.“

Chemarea lui Levi.

27. După * aceea Isus a ieşit afară, şi a văzut pe un vameş, numit Levi, şezînd la vamă. Şi i-a zis: „Vino după Mine!“ *Mat. 9. 9. Marc. 2. 13, 14.

28. Vameşul a lăsat totul, s'a sculat, şi a mers după El.

29. Levi I-a făcut * un ospăţ mare la el în casă; şi o mulţime de vameşi şi de alţi oaspeţi şedeau ** la masă cu ei. *Mat. 9. 10. Marc. 2. 15. **Cap. 15. 1.

30. Fariseii şi cărturarii cîrteau şi ziceau ucenicilor Lui: „Pentruce mîncaţi şi beţi împreună cu vameşii şi cu păcătoşii?

31. Isus a luat cuvîntul şi le-a zis: „Nu cei sănătoşi au trebuinţă de doftor, ci cei bolnavi.

32. N'am * venit să chem la pocăinţă pe cei neprihăniţi ci pe cei păcătoşi.“ *Mat. 9. 13. 1 Tim. 1. 15.

Intrebarea despre post.

33. Ei I-au zis: „Ucenicii * lui Ioan, ca şi ai Fariseilor, postesc des, şi fac rugăciuni, pe cînd ai Tăi mănîncă şi beau.“ *Mat. 9. 14. Marc. 2. 18.

34. El le-a răspuns: „Oare puteţi face pe nuntaşi să postească în timpul cînd mirele este cu ei?

35. Vor veni zile cînd va fi luat mirele dela ei; atunci vor posti în acele zile.“

36. Le-a spus * şi o pildă: „Nimeni nu rupe dintr'o haină nouă un petec, ca să-l pună la o haină veche; altmintrelea, rupe şi haina cea nouă, şi nici petecul luat dela ea, nu se potriveşte la cea veche. *Mat. 9. 16, 17. Marc. 2. 21, 22.

37. Şi nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi; altmintrelea, vinul cel nou sparge burdufurile, se varsă, şi burdufurile se prăpădesc;

38. ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi, şi amîndouă se păstrează.

39. Şi nimeni, după ce a băut vin vechi, nu voieşte vin nou, căci zice: „Este mai bun cel vechi.“

Spicele de grîu şi Sabatul.

6 1. Intr'o * zi de Sabat, s'a întîmplat că Isus trecea prin lanurile de grîu. Ucenicii Lui smulgeau spice de grîu, le frecau cu mînile, şi le mîncau. *Mat. 12. 1. Marc. 2. 23.

2. Unii dintre Farisei le-au zis: „Pentruce faceţi ce * nu este îngăduit să faceţi în ziua Sabatului?“ *Exod. 20. 10.

3. Isus le-a răspuns: „Oare n'aţi citit ce * a făcut David, cînd a flămînzit, el, şi cei ce erau împreună cu el? *1 Sam. 21. 6.

4. Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu, a luat pînile pentru punerea înaintea Domnului, a mîncat din ele, şi a dat şi celor ce erau cu el, măcar că * nu era îngăduit să le mănînce decît preoţii?“ *Lev. 24. 9.

5. Şi le zicea: „Fiul omului este Domn chiar şi al Sabatului.“

Omul cu mîna uscată.

6. In * altă zi de Sabat, s'a întîmplat că Isus a intrat în sinagogă, şi învăţa pe norod. Acolo era un om, care avea mîna dreaptă uscată. *Mat. 12. 9. Marc. 3. 1. Cap. 13. 14; 14. 3. Ioan 9. 16.

7. Cărturarii şi Fariseii pîndeau pe Isus, să vadă dacă-l va vindeca în ziua Sabatului, ca să aibă de ce să-L învinuiască.

8. Dar El le ştia gîndurile; şi a zis omului, care avea mîna uscată: „Scoală-te, şi stăi în mijloc.“ El s'a sculat, şi a stătut în picioare.

9. Şi Isus le-a zis: „Vă întreb: Este îngăduit în ziua Sabatului a face bine ori a face rău? A scăpa o viaţă sau a o pierde?“

10. Atunci, Şi-a rotit privirile peste toţi, şi a zis omului: „Intinde-ţi mîna!“ El a întins-o, şi mîna i s'a făcut sănătoasă ca şi cealaltă.

11. Ei turbau de mînie, şi s'au sfătuit ce ar putea să facă lui Isus.

Alegerea celor doisprezece.

12. In * zilele acelea, Isus S'a dus în munte să Se roage, şi a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu. *Mat. 14. 23.

13. Cînd s'a făcut ziuă, a chemat pe ucenicii Săi, şi * a ales dintre ei doisprezece, pe cari i-a numit apostoli, şi anume: *Mat. 10. 1.

14. Pe Simon, pe * care l-a numit şi Petru; pe Andrei, fratele lui; pe Ia-

cov; pe Ioan; pe Filip; pe Bartolomeu; * Ioan 1. 42.
15. pe Matei; pe Toma; pe Iacov, fiul lui Alfeu; pe Simon, numit Zilotul;
16. pe Iuda, fiul * lui Iacov; şi pe Iuda Iscarioteanul, care s'a făcut vînzător. * Iuda. 1.

Felurite vindecări.

17. S'a pogorît împreună cu ei, şi S'a oprit într'un podiş unde se aflau mulţi ucenici de ai Lui, şi * o mare mulţime de oameni, cari veniseră din toată Iudea, din Ierusalim, şi de pe lîngă marea Tirului şi a Sidonului, ca să-L asculte şi să fie vindecaţi de boalele lor. * Mat. 4. 25. Marc. 3. 7.
18. Cei chinuiţi de duhuri necurate, erau vindecaţi.
19. Şi tot norodul căuta * să se atingă de El, pentrucă din El ieşea ** o putere, care-i vindeca pe toţi.
* Mat. 14. 36. ** Marc. 5. 30. Cap. 8. 46.

Fericirile.

20. Atunci Isus Şi-a ridicat ochii spre ucenicii Săi, şi a zis:
„Ferice * de voi, cari sînteţi săraci, pentrucă Impărăţia lui Dumnezeu este a voastră! * Mat. 5. 3; 11. 5. Iac. 2. 5.
21. Ferice * de voi, cari sînteţi flămînzi acum, pentrucă voi veţi fi săturaţi!
Ferice ** de voi cari plîngeţi acum, pentrucă voi veţi rîde!
* Isa. 55. 1; 65. 13. Mat. 5. 6. ** Isa. 61. 3. Mat. 5. 4.
22. Ferice * de voi, cînd oamenii vă vor urî, vă ** vor izgoni dintre ei, vă vor ocărî, şi vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din pricina Fiului omului!
* Mat. 5. 11. 1 Pet. 2. 19; 3. 14; 4. 14. ** Ioan 16. 2.
23. Bucuraţi-vă * în ziua aceea, şi săltaţi de veselie; pentrucă răsplata voastră este mare în cer; căci tot aşa ** făceau părinţii lor cu proorocii.
* Mat. 5. 12. Fapt. 5. 41. Col. 1. 24. Iac. 1. 2 ** Fapt. 7. 51.
24. Dar *, vai de voi, bogaţilor **, pentrucă voi v'aţi † primit aici mîngîerea! * Amos 6. 1. Iac. 5. 1. ** Cap. 12. 21. † Mat. 6. 2, 5, 16. Cap. 16. 25.
25. Vai * de voi, cari sînteţi sătui acum! Pentrucă voi veţi flămînzi!
Vai ** de voi, cari rîdeţi acum, pentrucă voi veţi plînge şi vă veţi tîngui! * Isa. 65. 13. ** Prov. 14. 13.
26. Vai * de voi, cînd toţi oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot aşa făceau părinţii lor cu proorocii mincinoşi! * Ioan 15. 19. 1 Ioan 4. 5.

Iubirea vrăjmaşilor.

27. Dar * Eu vă spun vouă, cari Mă ascultaţi: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc,
* Exod. 23. 4. Prov. 25. 21. Mat. 5. 44. Vers. 35. Rom. 12. 20.
28. binecuvîntaţi pe cei ce vă blastămă, rugaţi-vă * pentru cei ce se poartă rău cu voi. * Cap. 23. 34. Fapt. 7. 60.
29. Dacă * te bate cineva peste o falcă, întoarce-i şi pe cealaltă. Dacă ** îţi ia cineva haina cu sila, nu-l opri să-ţi ia şi cămaşa. * Mat. 5. 39. ** 1 Cor. 6. 7.
30. Oricui * îţi cere, dă-i; şi celuice-ţi ia cu sila ale tale, nu i le cere înapoi.
* Deut. 15. 7, 8, 10. Prov. 21. 26. Mat. 5. 42.
31. Ce * voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel. * Mat. 7. 12.
32. Dacă * iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei. * Mat. 5 46.
33. Dacă faceţi bine celor ce vă fac bine, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii fac aşa.
34. Şi * dacă daţi cu împrumut acelora dela cari nădăjduiţi să luaţi înapoi, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii dau cu împrumut păcătoşilor, ca să ia înapoi întocmai. * Mat. 5. 42.
35. Voi însă, iubiţi * pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine şi daţi ** cu împrumut, fără să nădăjduiţi ceva în schimb. Şi răsplata voastră va fi mare, şi veţi † fi fiii Celui Prea Inalt; căci El este bun şi cu cei nemulţămitori şi cu cei răi. * Vers. 27. ** Ps. 37. 26. Vers. 30. † Mat. 5. 45.
36. Fiţi * dar milostivi, cum şi Tatăl vostru este milostiv. * Mat. 5. 48.

Paiul şi bîrna, pomul şi roada.

37. Nu * judecaţi, şi nu veţi fi judecaţi; nu osîndiţi, şi nu veţi fi osîndiţi; iertaţi, şi vi se va ierta. * Mat. 7. 1.
38. Daţi *, şi vi se va da; ba încă, vi se va turna în sîn ** o măsură bună, îndesată, clătinată, care se va vărsa pe deasupra. Căci cu † ce măsură veţi măsura, cu aceea vi se va măsura."
* Prov. 19. 17. ** Ps. 79. 12. † Mat. 7. 2. Marc. 4. 24. Iac. 2. 13.
39. Le-a spus şi pilda următoare: „Oare * poate un orb să călăuzească pe un alt orb? Nu vor cădea amîndoi în groapă? * Mat. 15. 14.
40. Ucenicul nu * este mai pe sus de învăţătorul lui; dar orice ucenic desăvîrşit va fi ca învăţătorul lui.
* Mat. 10. 24. Ioan 13. 16; 15. 20.

41. De* ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, şi nu te uiţi cu băgare de seamă la bîrna din ochiul tău? *Mat. 7. 3.

42. Sau cum poţi să zici fratelui tău: „Frate, lasă-mă să-ţi scot paiul din ochi“ şi, cînd colo, tu nu vezi bîrna din ochiul tău? Făţarnicule, scoate* întîi bîrna din ochiul tău, şi atunci vei vedea deslușit să scoţi paiul din ochiul fratelui tău. *Prov. 18. 17.

43. Nu* este niciun pom bun, care să facă roadă rea, şi niciun pom rău care să facă roadă bună. *Mat. 7. 16, 17.

44. Căci orice* pom se cunoaşte după roada lui. Nu se strîng smochine din spini, nici nu se culeg struguri din mărăcini. *Mat. 12. 33.

45. Omul* bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui, iar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui; căci din** prisosul inimii vorbeşte gura. *Mat. 12. 35. **Mat. 12. 34.

Casa zidită pe stîncă.

46. De* ce-Mi ziceţi: „Doamne, Doamne!“ şi nu faceţi ce spun Eu? *Mal. 1. 6. Mat. 7. 21; 25. 11. Cap. 13. 25.

47. Vă voi arăta cu cine se aseamănă orice* om care vine la Mine, aude cuvintele Mele, şi le face. *Mat. 7. 24.

48. Se aseamănă cu un om care, cînd a zidit o casă, a săpat adînc înainte, şi a aşezat temelia pe stîncă. A venit o vărsare de ape, şi s'a năpustit şivoiul peste casa aceea, dar n'a putut s'o clatine, pentrucă era zidită pe stîncă.

49. Dar cine aude şi nu face, se aseamănă cu un om, care a zidit o casă pe pămînt, fără temelie. Şi s'a năpustit şivoiul asupra ei, ea s'a prăbuşit îndată, şi prăbuşirea acestei case a fost mare.“

Vindecarea robului unui sutaş.

7 1. Dupăce a sfîrşit de rostit toate aceste cuvîntări înaintea norodului, care-L asculta, Isus a* intrat în Capernaum. *Mat. 8. 5.

2. Un sutaş avea un rob la care ţinea foarte mult, şi care era bolnav pe moarte.

3. Fiindcă auzise vorbindu-se despre Isus, sutaşul a trimes la El pe niște bătrîni ai Iudeilor, ca să-L roage să vină să vindece pe robul lui.

4. Aceştia au venit la Isus, L-au rugat cu tot dinadinsul, şi au zis: „Face să-i faci acest bine;

5. căci iubeşte neamul nostru, şi el ne-a zidit sinagoga.“

6. Isus a plecat cu ei; dar nu era departe de casă, cînd sutaşul a trimes la El pe niște prieteni să-I spună: „Doamne, nu Te mai osteni atîta, pentrucă nu sînt vrednic să intri supt acoperemîntul meu.

7. De aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin eu însumi la Tine. Ci, zi o vorbă, şi robul meu va fi tămăduit.

8. Căci şi eu, care sînt supt stăpînirea altuia, am supt mine ostaşi. Şi zic unuia: „Du-te!“ şi se duce; altuia: „Vino!“ şi vine; şi robului meu: „Fă cutare lucru!“ şi-l face.“

9. Cînd a auzit Isus acestе vorbe, S'a minunat de sutaş, S'a întors spre norodul, care mergea după El, şi a zis: „Vă spun că nici chiar în Israel n'am găsit o credinţă atît de mare.“

10. Cînd s'au întors acasă, trimeşii au găsit sănătos pe robul care fusese bolnav.

Invierea fiului văduvei din Nain.

11. In ziua următoare, Isus Se ducea într'o cetate numită Nain. Impreună cu El mergeau ucenicii Lui şi norod mult.

12. Cînd S'a apropiat de poarta cetăţii, iată că duceau la groapă pe un mort, singurul fiu al maicii lui, care era văduvă; şi cu ea erau o mulţime de oameni din cetate.

13. Domnul, cînd a văzut-o, I s'a făcut milă de ea, şi i-a zis: „Nu plînge!“

14. Apoi S'a apropiat, şi S'a atins de raclă. Ceice o duceau, s'au oprit. El a zis: „Tinerelule, scoală-te*, îţi spun!“ *Cap. 8. 54. Ioan 11. 43. Fapt. 9. 40. Rom. 4. 17.

15. Mortul a şezut în capul oaselor, şi a început să vorbească. Isus l-a dat înapoi maicii lui.

16. Toţi* au fost cuprinşi de frică, slăveau pe Dumnezeu, şi ziceau: „Un mare prooroc s'a** ridicat între noi; şi Dumnezeu† a cercetat pe poporul Său.“ *Cap. 1. 65. **Cap. 24. 19. Ioan 4. 19; 6. 14; 9. 17. †Cap. 1. 68.

17. Vestea aceasta despre Isus s'a răspîndit în toată Iudea şi prin toate împrejurimile.

Trimeşii lui Ioan Botezătorul.

18. Ucenicii* lui Ioan au dat de ştire învăţătorului lor despre toate aceste lucruri. *Mat. 11. 2.

19. Ioan a chemat pe doi dintre ucenicii săi, şi i-a trimes la Isus să-L întrebe: „Tu eşti Acela care are să vină, sau să aşteptăm pe altul?“

20. Aceştia, cînd s'au înfăţişat înaintea lui Isus, I-au zis: „Ioan Botezătorul ne-a trimes la Tine să Te întrebăm: „Tu eşti Acela care are să vină sau să aşteptăm pe altul?“

21. Chiar în clipa aceea, Isus a vindecat pe mulţi de boale, de chinuri, de duhuri rele, şi multor orbi le-a dăruit vederea.

22. Şi*, drept răspuns, le-a zis: „Duceţi-vă de spuneţi lui Ioan ce aţi văzut şi auzit: orbii** văd, şchiopii umblă, leproşii sînt curăţiţi, surzii aud, morţii înviază, şi săracilor† li se propovăduieşte Evanghelia.

*Mat. 11. 4. **Isa. 35. 5. †Cap. 4. 18.

23. Ferice de acela pentru care nu voi fi un prilej de poticnire.“

Mărturia lui Isus despre Ioan.

24. Dupăce* au plecat trimeşii lui Ioan, Isus a început să spună noroadelor despre Ioan: „Ce aţi ieşit să vedeţi în pustie? O trestie clătinată de vînt? *Mat. 11. 7.

25. Atunci ce aţi ieşit să vedeţi? Un om îmbrăcat în haine moi? Iată că ceice poartă haine moi şi ceice trăiesc în desfătări, sînt în casele împăraţilor.

26. Atunci ce aţi ieşit să vedeţi? Un prooroc? Da, vă spun, şi mai mult decît un prooroc.

27. El* este acela despre care este scris: „Iată, trimet pe solul Meu înaintea Feţei Tale, care Iţi va pregăti calea înaintea Ta.“ *Mal. 3. 1.

28. Vă spun că dintre cei născuţi din femei, nu este nici unul mai mare decît Ioan Botezătorul. Totuş, cel mai mic în Impărăţia lui Dumnezeu, este mai mare decît el.

29. Şi tot norodul care l-a auzit, şi chiar vameşii au dat dreptate lui Dumnezeu, primind* botezul lui Ioan;

*Mat. 3. 5. Cap. 3. 12.

30. dar Fariseii şi învăţătorii Legii au zădărnicit planul* lui Dumnezeu pentru ei, neprimind botezul lui.

*Fapt. 20. 27.

31. Cu* cine voi asemăna dar pe oamenii din neamul acesta? Şi cu cine seamănă ei? *Mat. 11. 16.

32. Seamănă cu nişte copii, cari stau în piaţa, şi strigă unii către alţii: „V'am cîntat din fluier, şi n'aţi jucat; v'am cîntat de jale, şi n'aţi plîns.“

33. In adevăr, a venit Ioan* Botezătorul, nici mîncînd pîne, nici bînd vin, şi ziceţi: „Are drac.“

*Mat. 34. Marc. 1. 6. Cap. 1. 15.

34. A venit Fiul omului, mîncînd şi bînd, şi ziceţi: „Iată un om mîncăcios şi băutor de vin, un prieten al vameşilor şi al păcătoşilor.“

35. Totuş* Inţelepciunea a fost găsită dreaptă de toţi copiii ei.“

*Mat. 11. 19.

Femeia păcătoasă.

36. Un* Fariseu a rugat pe Isus să mănînce la el. Isus a intrat în casa Fariseului, şi a şezut la masă.

*Mat. 26. 6. Marc. 14. 3. Ioan 11. 2.

37. Şi iată că o femeie păcătoasă din cetate a aflat că El era la masă în casa Fariseului: a adus un vas de alabastru cu mir mirositor,

38. şi stătea înapoi lîngă picioarele lui Isus şi plîngea. Apoi a început să-I stropească picioarele cu lacrămile ei, şi să le şteargă cu părul capului ei; le săruta mult, şi le ungea cu mir.

39. Cînd a văzut lucrul acesta, Fariseul, care-L poftise, şi-a zis: „Omul acesta*, dacă ar fi un prooroc, ar şti cine şi ce fel de femeie este cea care se atinge de el: că este o păcătoasă.“

*Cap. 15. 2.

40. Isus a luat cuvîntul, şi i-a zis: „Simone, am să-ţi spun ceva.“ — „Spune, Invăţătorule“, I-a răspuns el. —

41. „Un cămătar avea doi datornici: unul îi era dator cu cinci sute de lei, iar celălalt cu cincizeci.

42. Fiindcă n'aveau cu ce plăti, i-a iertat pe amîndoi. Spune-Mi dar, care din ei îl va iubi mai mult?“

43. Simon I-a răspuns: „Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult.“ Isus i-a zis: „Drept ai judecat.“

44. Apoi S'a întors spre femeie, şi a zis lui Simon: „Vezi tu pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta, şi nu Mi-ai dat apă pentru spălat picioarele; dar ea Mi-a stropit picioarele cu lacrămile ei, şi Mi le-a şters cu părul capului ei.

45. Tu nu Mi-ai dat sărutare; dar ea, de cînd am intrat, n'a încetat să-Mi sărute picioarele.

46. Capul nu Mi l-ai uns cu* untdelemn; dar ea Mi-a uns picioarele cu mir. *Ps. 23. 5.

47. De aceea* îţi spun: Păcatele ei, cari sînt multe, sînt iertate; căci a iu-

bit mult. Dar cui i se iartă puţin, iubeşte puţin." *1 Tim. 1. 14.

48. Apoi a zis femeii: „Iertate* îţi sînt păcatele!" *Mat. 9. 2. Marc. 2. 5.

49. Ceice şedeau cu El la masă, au început să zică între ei: „Cine* este acesta de iartă chiar şi păcatele?" *Mat. 9. 3. Marc. 2. 7.

50. Dar Isus a zis femeii: „Credinţa* ta te-a mîntuit; du-te în pace." *Mat. 9. 22. Marc. 5. 34; 10. 52. Cap. 8. 48; 18. 42.

Isus propovăduieşte Evanghelia.

8 1. Curînd după aceea, Isus umbla din cetate în cetate şi din sat în sat şi propovăduia şi vestea Evanghelia Impărăţiei lui Dumnezeu. Cei doisprezece erau cu El;

2. şi mai erau şi nişte* femei, cari fuseseră tămăduite de duhuri rele şi de boale: Maria, zisă Magdalina, din** care ieşiseră şapte draci,

*Mat. 27. 55, 56. **Marc. 16. 9.

3. Ioana, nevasta lui Cuza, ispravnicul lui Irod, Susana, şi multe altele, cari-L ajutau cu ce aveau.

Pilda sămănătorului.

4. Cînd* s'a strîns o gloată mare, şi a venit la El norod din felurite cetăţi, Isus a spus pilda aceasta:

*Mat. 13. 2. Marc. 4. 1.

5. „Sămănătorul a ieşit să-şi samene sămînţa. Pe cînd sămăna el, o parte din sămînţă a căzut lîngă drum: a fost călcată în picioare, şi au mîncat-o păsările cerului.

6. O altă parte a căzut pe stîncă; şi, cum a răsărit, s'a uscat, pentrucă n'avea umezeală.

7. O altă parte a căzut în mijlocul spinilor: spinii au crescut împreună cu ea şi au înecat-o.

8. O altă parte a căzut pe pămînt bun, şi a crescut, şi a făcut rod însutit." După ce a spus aceste lucruri, Isus a strigat: „Cine are urechi de auzit, să audă."

9. Ucenicii* Lui L-au întrebat ce înţeles are pilda aceasta. *Mat. 13. 10. Marc. 4. 10.

10. El le-a răspuns: „Vouă v'a fost dat să cunoaşteţi tainele Impărăţiei lui Dumnezeu, dar celorlalţi li se vorbeşte în pilde, ca „măcar că* văd, să nu vadă, şi măcar că aud, să nu înţeleagă." *Isa. 6. 9. Marc. 4. 12.

11. Iată ce înţeles are pilda* aceasta: „Sămînţa, este Cuvîntul lui Dumnezeu.

*Mat. 13. 18. Marc. 4. 14.

12. Cei închipuiţi în sămînţa căzută lîngă drum, sînt ceice aud; apoi vine diavolul şi ia Cuvîntul din inima lor, ca nu cumva să creadă, şi să fie mîntuiţi.

13. Cei închipuiţi în sămînţa căzută pe stîncă, sînt aceia cari, cînd aud Cuvîntul, îl primesc cu bucurie; dar n'au rădăcină, ci cred pînă la o vreme, iar cînd vine ispita, cad.

14. Sămînţa, care a căzut între spini, închipuieşte pe aceia cari, după ce au auzit Cuvîntul, îşi văd de drum, şi-l lasă să fie înăbuşit de grijile, bogăţiile şi plăcerile vieţii acesteia, şi n'aduc rod care să ajungă la coacere.

15. Sămînţa, care a căzut pe pămînt bun, sînt aceia cari, după ce au auzit Cuvîntul, îl ţin într'o inimă bună şi curată, şi fac roadă în răbdare.

16. Nimeni*, dupăce a aprins o lumină, n'o acopere cu un vas, nici n'o pune supt pat, ci o pune într'un sfeşnic, pentruca ceice intră, să vadă lumina. *Mat. 5. 15. Marc. 4. 21. Cap. 11. 33.

17. Fiindcă* nu este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nimic tăinuit, care nu va fi cunoscut şi nu va veni la lumină. *Mat. 10. 26. Cap. 12. 2.

18. Luaţi seama dar la felul cum ascultaţi; căci* celui ce are, i se va da; dar celui ce n'are, i se va lua şi ce i se pare că are."

*Mat. 13. 12; 25. 29. Cap. 19. 26.

Mama şi fraţii lui Isus.

19. Mama* şi fraţii lui Isus au venit la El; dar nu puteau să-I vorbească, din pricina norodului. *Mat. 12. 46. Marc. 3. 31.

20. Cineva I-a spus: „Mamă-Ta şi fraţii Tăi stau afară, şi vor să Te vadă."

21. Dar El, drept răspuns, a zis: „Mama Mea şi fraţii Mei sînt ceice ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu, şi-l împlinesc."

Potolirea furtunii.

22. Intr'una* din zile, Isus S'a suit într'o corabie împreună cu ucenicii Lui. El le-a zis: „Haidem să trecem dincolo de lac." Şi au plecat.

*Mat. 8. 23. Marc. 4. 35.

23. Pe cînd vîsleau ei, Isus a adormit. Pe lac s'a stîrnit un aşa vîrtej de vînt, că se umplea corabia cu apă; şi erau în primejdie.

24. Au* venit la El, L-au deşteptat, şi au zis: „Invăţătorule, Invăţătorule, perim." Isus S'a sculat, a certat vîntul şi valurile înfuriate, cari s'au potolit: şi s'a făcut linişte.

*Mat. 8. 26. Marc. 5. 1.

25. Apoi a zis ucenicilor Săi: „Unde vă este credința?“ Plini de spaimă și de mirare, ei au zis unii către alții: „Cine este acesta de poruncește chiar și vînturilor și apei și-L ascultă?“

Vindecarea unui îndrăcit.

26. Au venit cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în dreptul Galileii.

27. Cînd a ieșit Isus la țărm, L-a întîmpinat un om din cetate, stăpînit de mai mulți draci. De multă vreme nu se îmbrăca în haină, și nu-și avea locuința într'o casă, ci în morminte.

28. Cînd a văzut pe Isus, a scos un strigăt ascuțit, a căzut jos înaintea Lui, și a zis cu glas tare: „Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Prea Înalt? Te rog nu mă chinui.“

29. Căci Isus poruncise duhului necurat să iasă din omul acela, pe care pusese stăpînire de multă vreme; era păzit legat cu cătușe la mîini și cu obezi la picioare, dar rupea legăturile, și era gonit de dracul prin pustii.

30. Isus l-a întrebat: „Cum îți este numele?“ „Legiune,“ a răspuns el; pentrucă intraseră mulți draci în el.

31. Și dracii rugau stăruitor pe Isus să nu le poruncească să se ducă în * Adînc. * Apoc. 20. 3.

32. Acolo pe munte, era o turmă mare de porci, cari pășteau. Și dracii au rugat pe Isus să le dea voie să intre în ei. El le-a dat voie.

33. Dracii au ieșit din omul acela, au intrat în porci, și turma s'a repezit de pe rîpă în lac, și s'a înecat.

34. Porcarii, cînd au văzut ce se întîmplase, au fugit și au dat de veste în cetate și prin sate.

35. Oamenii au ieșit să vadă cele întîmplate. Au venit la Isus, și au găsit pe omul din care ieșiseră dracii, șezînd la picioarele lui Isus, îmbrăcat, și în toate mințile; și i-a apucat frica.

36. Ceice văzuseră cele petrecute, le-au povestit cum fusese vindecat cel stăpînit de draci.

37. Tot * norodul din ținutul Gherghesenilor a ** rugat pe Isus să plece dela ei, pentrucă îi apucase o mare frică.

Isus S'a suit într'o corabie, și S'a întors. * Mat. 8. 34. ** Fapt. 16. 39.

38. Omul * din care ieșiseră dracii, Îl ruga să-i dea voie să rămînă cu El. Dar Isus l-a trimes acasă, și i-a zis:

* Marc. 5. 18.

39. „Intoarce-te acasă, și povestește tot ce ți-a făcut Dumnezeu.“ El a plecat, și a vestit prin toată cetatea tot ce-i făcuse Isus.

Invierea fiicei lui Iair. — Femeia cu scurgere de sînge.

40. La întoarcere, Isus a fost primit cu bucurie de mulțime, căci toți Îl așteptau.

41. Și * iată că a venit un om, numit Iair, care era fruntaș al sinagogii. El s'a aruncat la picioarele lui Isus, și L-a rugat să vină pînă la el acasă;

* Mat. 9. 18. Marc. 5. 22.

42. pentrucă avea o singură copilă de vreo doisprezece ani, care trăgea să moară. Pe drum, Isus era îmbulzit de noroade.

43. Și * era o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sînge; ea își cheltuise toată averea cu doftorii, fără s'o fi putut vindeca vreunul.

* Mat. 9. 20.

44. Ea s'a apropiat pe dinapoi, și s'a atins de poala hainei lui Isus. Indată, scurgerea de sînge s'a oprit.

45. Și Isus a zis: „Cine s'a atins de Mine?“ Fiindcă toți tăgăduiau, Petru și ceice erau cu El, au zis: „Invățătorule, noroadele Te împresoară și Te îmbulzesc, și mai întrebi: „Cine s'a atins de Mine?“

46. Dar Isus a răspuns: „S'a atins cineva de Mine, căci am simțit că a ieșit din Mine o putere *.“ * Marc. 5. 30. Cap. 6. 19.

47. Femeia, cînd s'a văzut dată de gol, a venit tremurînd, s'a aruncat jos înaintea Lui, și a spus în fața întregului norod, din ce pricină se atinsese de El, și cum fusese vindecată numai decît.

48. Isus i-a zis: „Indrăznește, fiică; credința ta te-a mîntuit, du-te în pace.“

49. Pe * cînd vorbea El încă, vine unul din casa fruntașului sinagogii, și-i spune: „Fiica ta a murit, nu mai supăra pe Invățătorul.“ * Marc. 5. 35.

50. Dar Isus, cînd a auzit lucrul acesta, a zis fruntașului sinagogii: „Nu te teme; crede numai, și va fi tămăduită.“

51. Cînd a ajuns la casa fruntașului, n'a lăsat pe nici unul să intre împreună cu El, decît pe Petru, pe Iacov, pe Ioan, pe tatăl și mama fetei.

52. Toţi plîngeau şi o boceau. Atunci Isus a zis: „Nu plîngeţi; fetiţa n'a murit, ci * doarme.“ *Ioan 11. 11, 13.

53. Ei îşi băteau joc de El, căci ştiau că murise.

54. Dar El, după ce i-a scos pe toţi afară, a apucat-o de mînă, şi a strigat cu glas tare: „Fetiţo, scoală-te *!“ *Cap. 7. 14. Ioan 11. 43.

55. Şi duhul ei s'a întors în ea, iar fata s'a sculat numaidecît. Isus a poruncit să-i dea să mănînce.

56. Părinţii ei au rămas uimiţi. Isus* le-a poruncit să nu spună nimănui cele întîmplate. *Mat. 8. 4; 9. 30. Marc. 5. 43.

Trimeterea celor doisprezece.

9 1. Isus* a chemat pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere şi stăpînire peste toţi dracii, şi să vindece boalele. *Mat. 10. 1. Marc. 3. 13; 6. 7.

2. Apoi i-a* trimes să propovăduiască Impărăţia lui Dumnezeu, şi să tămăduiască pe cei bolnavi. *Mat. 10. 7, 8. Marc. 6. 12. Cap. 10. 1, 9.

3. „Să nu luaţi nimic cu voi pe drum,“ le-a* zis El; „nici toiag, nici traistă, nici pîne, nici bani, nici două haine. *Mat. 10. 9. Marc. 6. 8. Cap. 10. 4; 22. 35.

4. In* orice casă veţi intra, să rămîneţi acolo, pînă veţi pleca din locul acela. *Mat. 10. 11. Marc. 6. 10.

5. Şi* dacă nu vă vor primi oamenii, să ieşiţi din cetatea aceea, şi să scuturaţi** praful de pe picioarele voastre, ca mărturie împotriva lor.“ *Mat. 10. 14. **Fapt. 13. 51.

6. Ei* au plecat, şi au mers din sat în sat, propovăduind Evanghelia, şi săvîrşind pretutindeni tămăduiri. *Marc. 6. 12.

Irod nu ştie ce să creadă despre Isus.

7. Cîrmuitorul* Irod a auzit vorbindu-se despre toate lucrurile săvîrşite de Isus, şi sta în cumpănă, neştiind ce să creadă. Căci unii ziceau că a înviat Ioan din morţi; *Mat. 14. 1. Marc. 6. 14.

8. alţii ziceau că s'a arătat Ilie; şi alţii ziceau că a înviat vreun prooroc din cei din vechime.

9. Dar Irod zicea: „Lui Ioan i-am tăiat capul; cine este oare acesta, despre care aud astfel de lucruri?“ Şi* căuta să-L vadă. *Cap. 23. 8.

Inmulţirea pînilor.

10. Apostolii, cînd* s'au întors, au istorisit lui Isus tot ce făcuseră. El** i-a luat cu Sine, şi S'a dus la o parte, lîngă o cetate, numită Betsaida. *Marc. 6. 30. **Mat. 14. 13.

11. Noroadele au priceput lucrul acesta, şi au mers după El. Isus le-a primit bine, le vorbea despre Impărăţia lui Dumnezeu, şi vindeca pe cei ce aveau trebuinţă de vindecare.

12. Fiindcă* ziua se pleca spre seară, cei doisprezece s'au apropiat, şi I-au zis: „Dă drumul noroadelor, ca să se ducă în satele şi cătunele de primprejur să găzduiască şi să-şi caute de ale mîncării; pentrucă aici sîntem într'un loc pustiu.“ *Mat. 14. 15. Marc. 6. 35. Ioan 6. 1, 5.

13. Isus le-a zis: „Daţi-le voi să mănînce!“ Dar ei au răspuns: „N'avem decît cinci pîni şi doi peşti; afară numai dacă ne vom duce noi înşine să cumpărăm merinde pentru tot norodul acesta.“

14. Şi erau aproape cinci mii de bărbaţi. Isus a zis ucenicilor Săi: „Puneţi-i să şadă jos în cete de cîte cincizeci.“

15. Aşa au şi făcut: i-au pus pe toţi să şadă jos.

16. Isus a luat cele cinci pîni şi cei doi peşti, Şi-a ridicat ochii spre cer, şi le-a binecuvîntat. Apoi le-a frînt, şi le-a dat ucenicilor să le împartă norodului.

17. Au mîncat toţi, şi s'au săturat; şi au ridicat douăsprezece coşuri pline cu fărămiturile rămase.

Mărturisirea lui Petru.

18. Intr'o* zi, pe cînd Se ruga Isus singur deoparte, avînd cu El pe ucenicii Lui, le-a pus întrebarea următoare: „Cine zic oamenii că sînt Eu?“ *Mat. 16. 13. Marc. 8. 27.

19. Ei I-au răspuns: „Unii zic că eşti Ioan* Botezătorul; alţii zic că eşti Ilie; alţii zic că a înviat un prooroc din cei din vechime.“ *Mat. 14. 2. Vers. 7, 8.

20. „Dar voi“, i-a întrebat El, „cine ziceţi că sînt?“ „Hristosul lui Dumnezeu!“ I-a răspuns Petru*. *Mat. 16. 16. Ioan 6. 69.

21. Isus* le-a poruncit cu tărie să nu spună nimănui lucrul acesta. *Mat. 16. 20.

22. Apoi a adăugat că Fiul* omului trebuie să pătimească multe, să fie tăgăduit de bătrîni, de preoţii cei mai de seamă şi de cărturari, să fie omorît, şi a treia zi să învieze. *Mat. 16. 21; 17. 22.

Cum să urmăm pe Isus.

23. Apoi* a zis tuturor: „Dacă voeşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea în fiecare zi, şi să Mă urmeze.
*Mat. 10. 38; 16. 24. Marc. 8. 34. Cap. 14. 27.

24. Fiindcă oricine va voi să-şi scape viaţa, o va pierde; dar oricine îşi va pierde viaţa pentru Mine, o va mîntui.

25. Şi* ce ar folosi un om să cîştige toată lumea, dacă s'ar prăpădi sau s'ar pierde pe sine însuş?
*Mat. 16. 26. Marc. 8. 36.

26. Căci* de oricine se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, se va ruşina şi Fiul omului de el, cînd va veni în slava Sa şi a Tatălui şi a sfinţilor îngeri. *Mat. 20. 33. Marc. 8. 38. 2 Tim. 2. 12.

27. Adevărat* vă spun, că sînt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta moartea, pînă nu vor vedea Impărăţia lui Dumnezeu. *Mat. 16. 28. Marc. 9. 1.

Schimbarea la faţă.

28. Cam* la opt zile după cuvintele acestea, Isus a luat cu El pe Petru, pe Ioan şi pe Iacov, şi S'a suit pe munte să Se roage. *Mat. 17. 1. Marc. 9. 2.

29. Pe cînd Se ruga, I s'a schimbat înfăţişarea feţei, şi îmbrăcămintea I s'a făcut albă strălucitoare.

30. Şi iatăcă stăteau de vorbă cu El doi bărbaţi: erau Moise şi Ilie,

31. cari se arătaseră în slavă, şi vorbeau despre sfîrşitul Lui, pe care avea să-l aibă în Ierusalim.

32. Petru şi tovarăşii lui erau* îngreuiaţi de somn; dar, cînd s'au deşteptat bine, au văzut slava lui Isus, şi pe cei doi bărbaţi cari stăteau împreună cu El. *Dan. 8. 18; 10. 9.

33. In clipa cînd se despărţeau bărbaţii aceştia de Isus, Petru a zis lui Isus: „Invăţătorule, este bine să fim aici; să facem trei colibe: una pentru Tine, una pentru Moise şi una pentru Ilie.“ Nu ştia ce spune.

34. Pe cînd vorbea el astfel, a venit un nor, şi i-a acoperit cu umbra lui; ucenicii s'au spăimîntat, cînd i-au văzut intrînd în nor.

35. Şi din nor s'a auzit un glas, care zicea: „Acesta* este Fiul Meu prea iubit: de El să ascultaţi**.“
*Mat. 3. 17. **Fapt. 3. 22.

36. Cînd s'a auzit glasul acela, Isus a rămas singur. Ucenicii* au tăcut, şi n'au spus, în zilele acelea, nimănui nimic din cele ce văzuseră. *Mat. 17. 9.

Vindecarea unui îndrăcit.

37. A* doua zi, cînd s'au pogorît de pe munte, o gloată mare a întîmpinat pe Isus. *Mat. 17. 14. Marc. 9. 14, 17.

38. Şi un om din mijlocul mulţimii a strigat: „Invăţătorule, rogu-Te, uită-Te cu îndurare la fiul meu, fiindcă îl am numai pe el.

39. Il apucă un duh, şi deodată răcneşte; şi duhul îl scutură cu putere, aşa că băiatul face spumă la gură, şi cu anevoie se duce duhul dela el, după ce l-a stropşit de tot.

40. Am rugat pe ucenicii Tăi să-l scoată, şi n'au putut.

41. „O neam necredincios şi pornit la rău“, a răspuns Isus; „pînă cînd voi fi cu voi şi vă voi suferi? Adu aici pe fiul tău.“

42. Pe cînd venea băiatul, dracul l-a trîntit la pămînt, şi l-a scuturat cu putere. Dar Isus a certat duhul necurat, a vindecat pe băiat, şi l-a dat înapoi tatălui său.

43. Şi toţi au rămas uimiţi de mărirea lui Dumnezeu.

Isus vesteşte moartea şi învierea Sa.

Pe cînd toţi se minunau de tot ce făcea Isus, El a zis ucenicilor Săi:

44. „Voi ascultaţi* bine ce vă spun: Fiul omului va fi dat în mînile oamenilor!“ *Mat. 17. 22.

45. Dar* ucenicii nu înţelegeau cuvintele acestea, căci erau acoperite pentru ei, ca să nu le priceapă; şi se temeau să-L întrebe în privinţa aceasta.
*Marc. 9. 32. Cap. 2. 50; 18. 34.

Cine este cel mai mare?

46. Apoi* le-a venit în gînd să ştie cine dintre ei ar fi cel mai mare.
*Mat. 18. 1. Marc. 9. 34.

47. Isus le-a cunoscut gîndul inimii, a luat un copilaş, l-a pus lîngă El,

48. şi le-a zis: „Oricine* primeşte pe acest copilaş, în Numele Meu, pe Mine Mă primeşte; şi oricine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Cel ce M'a trimes pe Mine. Fiindcă** cine este cel mai mic între voi toţi, acela este mare.“ *Mat. 10. 40; 18. 5. Marc. 9. 37. Ioan 12. 44; 13. 20. **Mat. 23. 11, 12.

49. Ioan* a luat cuvîntul, şi a zis: „Invăţătorule, noi am văzut pe un om scoţînd draci în Numele tău; şi l-am oprit, pentrucă nu merge după noi.“
*Marc. 9. 38. Num. 11. 28.

50. „Nu-l opriți“, i-a răspuns Isus, „fiindcă cine* nu este împotriva voastră, este pentru voi.“ *Mat. 12. 30. Cap. 11. 23.

„Foc din cer.“

51. Cînd s'a apropiat vremea în care avea să fie luat în cer*, Isus Și-a îndreptat fața hotărît să meargă la Ierusalim. *Marc. 16. 19. Fapt. 1. 2.

52. A trimes înainte niște soli, cari s'au dus și au intrat într'un sat al Samaritenilor, ca să-I pregătească un loc de găzduit.

53. Dar* ei nu L-au primit, pentrucă Isus Se îndrepta să meargă spre Ierusalim. *Ioan 4. 4, 9.

54. Ucenicii Săi, Iacov și Ioan, cînd au văzut lucrul acesta, au zis: „Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut Ilie*?“ *2 Reg. 1. 10, 12.

55. Isus S'a întors spre ei, i-a certat, și le-a zis: „Nu știți de ce duh sînteți însuflețiți!

56. Căci Fiul* omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mîntuiască.“ Și au plecat într'alt sat. *Ioan. 3. 17; 12. 47.

Cum să urmăm pe Isus.

57. Pe* cînd erau pe drum, un om i-a zis: „Doamne, Te voi urma oriunde vei merge.“ *Mat. 8. 10.

58. Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuini, și păsările cerului au cuiburi; dar Fiul omului n'are unde-Și odihni capul.“

59. Altuia* i-a zis: „Vino după Mine!“ „Doamne“, I-a răspuns el, „lasă-mă să mă duc întîi să îngrop pe tatăl meu.“ *Mat. 8. 21.

60. Dar Isus i-a zis: „Lasă morții să-și îngroape morții, și tu du-te de vestește Impărăția lui Dumnezeu.“

61. Un altul a zis: „Doamne, Te* voi urma, dar lasă-mă întîi să mă duc să-mi iau rămas bun dela ai mei.“ *1 Reg. 19. 20.

62. Isus i-a răspuns: „Oricine pune mîna pe plug, și se uită înapoi, nu este destoinic pentru Impărăția lui Dumnezeu.“

Trimeterea celor șaptezeci de ucenici.

10 1. După aceea Domnul a mai rînduit alți șaptezeci de ucenici, și i-a trimes* doi cîte doi înaintea Lui, în toate cetățile și în toate locurile, pe unde avea să treacă El. *Mat. 10. 1. Marc. 6. 7.

2. Și le-a zis: „Mare este secerișul*, dar puțini sînt lucrătorii! Rugați dar** pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Său.
*Mat. 9. 37, 38. Ioan. 4. 35. **2 Tes. 3. 1.

3. Duceți-vă; iată*, vă trimet ca pe niște miei în mijlocul lupilor. *Mat. 10. 16.

4. Să* nu luați cu voi nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și să nu întrebați pe nimeni** de sănătate pe drum.
*Mat. 10. 9, 10. Marc. 6. 8. Cap. 9. 3. **2 Reg. 4. 29.

5. In* orice casă veți intra, să ziceți întîi: „Pacea să fie peste casa aceasta!“
*Mat. 10. 12.

6. Și dacă va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră va rămînea peste el; altminteri ea se va întoarce la voi.

7. Să* rămîneți în casa aceea, și să mîncați** și să beți ce vi se va da; căci vrednic este lucrătorul † de plata sa. Să nu umblați din casă în casă. *Mat. 10. 11. **1 Cor. 10. 27. † Mat. 10. 10. 1 Cor. 9. 4, etc. 1 Tim. 5. 18.

8. In oricare cetate veți intra și unde vă vor primi oamenii, să mîncați ce vi se va pune înainte;

9. să* vindecați pe bolnavii cari vor fi acolo, și să le ziceți: „Impărăția lui Dumnezeu s'a** apropiat de voi.“
*Cap. 9. 2. **Mat. 3. 2; 4. 17; 10. 7. Vers. 11.

10. Dar în oricare cetate veți intra, și nu vă vor primi, să vă duceți pe ulițele ei, și să ziceți:

11. „Scuturăm împotriva voastră, chiar și* praful din cetatea voastră, care s'a lipit de picioarele noastre; totuș să știți că Impărăția lui Dumnezeu s'a apropiat de voi.“
*Mat. 10. 14. Cap. 9. 5. Fapt. 13. 51; 18. 6.

12. Eu vă spun că, în ziua judecății va fi mai* ușor pentru Sodoma decît pentru cetatea aceea. *Mat. 10. 15. Marc. 6. 11.

13. Vai* de tine, Horazine! Vai de tine, Betsaido! Căci** dacă ar fi fost făcute în Tir și Sidon lucrările puternice cari au fost făcute în voi, de mult s'ar fi pocăit stînd în sac și cenușă. *Mat. 11. 21. **Ezec. 3. 6.

14. De aceea, în ziua judecății, va fi mai ușor pentru Tir și Sidon decît pentru voi.

15. Și* tu, Capernaume, vei fi înălțat** oare pînă la cer? Vei fi pogorît pînă † în Locuința morților.
*Mat. 11. 23. **Fac. 11. 4. Deut. 1. 28. Isa. 14. 13. Ier. 51. 53. †Ezec. 26. 20; 32. 18.

16. Cine* vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; și** cine vă nesocotește

pe voi, pe Mine Mă nesocoteşte; iar † cine Mă nesocoteşte pe Mine, nesocoteşte pe Cel ce M'a trimes pe Mine."
*Mat. 10. 40. Marc. 9. 37. Ioan 13. 20. **1 Tes. 4. 8. † Ioan 5. 23.

Intoarcerea celor şaptezeci.

17. Cei şaptezeci s'au* întors plini de bucurie, şi au zis: „Doamne, chiar şi dracii ne sînt supuşi în Numele Tău." *Vers. 1.

18. Isus le-a zis: „Am* văzut pe Satana căzînd ca un fulger din cer."
*Ioan 12. 31; 16. 11. Apoc. 9. 1; 12. 8, 9.

19. Iată că v'am* dat putere să călcaţi peste şerpi şi peste scorpii, şi peste toată puterea vrăjmaşului: şi nimic nu vă va putea vătăma.
*Marc. 16. Fapt. 28. 5.

20. Totuş, să nu vă bucuraţi de faptul că duhurile vă sînt supuse; ci bucuraţi-vă că numele* voastre sînt scrise în ceruri." *Exod. 32. 32. Ps. 69. 28. Isa. 4. 3. Dan. 12. 1. Filip. 4. 3. Evr. 12. 23. Apoc. 13. 8; 20. 12; 21. 27.

21. In* ceasul acela, Isus S'a bucurat în Duhul Sfînt, şi a zis: „Tată, Doamne al cerului şi al pămîntului; Te laud pentrucă ai ascuns aceste lucruri de cei înţelepţi şi pricepuţi, şi le-ai descoperit pruncilor. Da, Tată, fiindcă aşa ai găsit cu cale Tu." *Mat. 11. 25.

22. Toate* lucrurile Mi-au fost date în mîni de Tatăl Meu; şi** nimeni nu ştie cine este Fiul, afară de Tatăl, nici cine este Tatăl, afară de Fiul şi acela căruia vrea Fiul să i-L descopere."
*Mat. 28. 18. Ioan 3. 35; 5. 27; 17. 2. **Ioan 1. 18; 6. 44, 46.

23. Apoi S'a întors spre ucenici, şi le-a spus de o parte: „Ferice* de ochii cari văd lucrurile, pe cari le vedeţi voi! *Mat. 13. 16.

24. Căci vă spun că* mulţi prooroci şi împăraţi au voit să vadă ce vedeţi voi, şi n'au văzut, să audă ce auziţi voi, şi n'au auzit." *1 Pet. 1. 10.

Pilda Samariteanului.

25. Un învăţător* al Legii s'a sculat să ispitească pe Isus şi I-a zis: „Învăţătorule, ce să fac ca să moştenesc viaţa vecinică?" *Mat. 19. 16; 22. 35.

26. Isus i-a zis: „Ce este scris în Lege? Cum citeşti în ea?"

27. El a răspuns: „Să* iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta şi cu tot cugetul tău; şi** pe aproapele tău ca pe tine însuţi."
*Deut. 6. 5. **Lev. 19. 18.

28. „Bine ai răspuns", i-a zis Isus; „fă aşa, şi vei* avea viaţa vecinică."
*Lev. 18. 5. Neem. 9. 29. Ezec. 20. 11, 13, 21. Rom. 10. 5.

29. Dar el, care vroia să* se îndreptăţească, a zis lui Isus: „Şi cine este aproapele meu?" *Cap. 16. 15.

30. Isus a luat din nou cuvîntul, şi a zis: „Un om se cobora din Ierusalim la Ierihon. A căzut între nişte tîlhari, cari l-au desbrăcat, l-au jăfuit de tot, l-au bătut zdravăn, au plecat, şi l-au lăsat aproape mort.

31. Din întîmplare, se cobora pe acelaş drum un preot; şi, cînd a văzut pe omul acesta, a* trecut înainte pe alături. *Ps. 38. 11.

32. Un Levit trecea şi el prin locul acela; şi cînd l-a văzut, a trecut înainte pe alături.

33. Dar un Samaritean*, care era în călătorie, a venit în locul unde era el, şi cînd l-a văzut, i s'a făcut milă de el.
*Ioan 4. 9.

34. S'a apropiat de i-a legat rănile, şi a turnat peste ele untdelemn şi vin; apoi l-a pus pe dobitocul lui, l-a dus la un han, şi a îngrijit de el.

35. A doua zi, cînd a pornit la drum, a scos doi lei, i-a dat hangiului, şi i-a zis: „Ai grijă de el, şi orice vei mai cheltui, îţi voi da înapoi la întoarcere."

36. Care dintr'aceşti trei ţi se pare că a dat dovadă că este aproapele celui ce căzuse între tîlhari?"

37. „Celce şi-a făcut milă cu el", a răspuns învăţătorul Legii. „Du-te de fă şi tu la fel", i-a zis Isus.

Marta şi Maria.

38. Pe cînd era pe drum, cu ucenicii Săi, Isus a intrat într'un sat. Şi o femeie, numită Marta*, L-a primit în casa ei. *Ioan 11. 1; 12. 2, 3.

39. Ea avea o soră numită Maria, care* s'a aşezat jos** la picioarele Domnului, şi asculta cuvintele Lui.
*1 Cor. 7. 32, etc. **Cap. 3. 35. Fapt. 22. 3.

40. Marta era împărţită cu multă slujire, a venit repede la El, şi I-a zis: „Doamne, nu-Ţi pasă că soru-mea m'a lăsat să slujesc singură? Zi-i dar să-mi ajute."

41. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Marto, Marto, pentru multe lucruri te îngrijorezi şi te frămînţi tu,

42. dar un* singur lucru trebuieşte. Maria şi-a ales partea cea bună, care nu i se va lua." *Ps. 27. 4.

Tatăl nostru.

11 1. Într'o zi, Isus Se ruga într'un loc anumit. Cînd a isprăvit rugăciunea, unul din ucenicii Lui I-a zis: „Doamne, învaţă-ne să ne rugăm, cum a învăţat şi Ioan pe ucenicii lui.“

2. El le-a zis: „Cînd vă rugaţi, să ziceţi:

Tatăl * nostru care eşti în ceruri! Sfinţească-se Numele Tău; vie Împărăţia Ta; facă-se voia Ta, precum în cer, aşa şi pe pămînt. *Mat. 6. 9.

3. Pînea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă în fiecare zi;

4. şi ne iartă nouă păcatele noastre, fiindcă şi noi iertăm oricui ne este dator; şi nu ne duce în ispită, ci izbăveşte-ne de cel rău.“

Stăruinţa în rugăciune.

5. Apoi le-a mai zis: „Dacă unul dintre voi are un prieten, şi se duce la el la miezul nopţii, şi-i zice: „Prietene, împrumută-mi trei pîni,

6. căci a venit la mine de pe drum un prieten al meu, şi n'am ce-i pune înainte;“

7. şi dacă dinlăuntrul casei lui, prietenul acesta îi răspunde: „Nu mă turbura; acum uşa este încuiată, copiii mei sînt cu mine în pat, nu pot să mă scol să-ţi dau pîni“, —

8. vă spun: chiar * dacă nu s'ar scula să i le dea, pentrucă-i este prieten, totuş, măcar pentru stăruinţa lui supărătoare, tot se va scula şi-i va da tot ce-i trebuie. *Cap. 18. 1, etc.

9. Deaceea şi * Eu vă spun: Cereţi, şi vi se va da: căutaţi, şi veţi găsi; bateţi şi vi se va deschide. *Mat. 7. 7; 21. 22. Marc. 11. 24. Ioan 15. 7. Iac. 1. 6. 1 Ioan 3. 22.

10. Fiindcă oricine cere, capătă; cine caută găseşte; şi celui ce bate, i se deschide.

11. Cine este tatăl acela dintre voi, care, dacă-i * cere fiul său pîne, să-i dea o piatră? Ori, dacă cere un peşte, să-i dea un şarpe în loc de peşte? *Mat. 7. 9.

12. Sau, dacă cere un ou, să-i dea o scorpie?

13. Deci, dacă voi, cari sînteţi răi, ştiţi să daţi daruri bune copiilor voştri, cu cît mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da Duhul Sfînt celor ce I-L cer!“

Vindecarea unui îndrăcit mut.

14. Isus * a scos dintr'un bolnav un drac, care era mut. Dupăce a ieşit dracul, mutul a grăit, şi noroadele s'au mirat. *Mat. 9. 32; 12. 22.

15. Dar unii ziceau: „El * scoate dracii cu Beelzebul, domnul dracilor.“ *Mat. 9. 34; 12. 24.

16. Alţii, ca să-L ispitească, îi cereau * un semn, din cer. *Mat. 12. 38; 16. 1.

17. Isus * le-a ** cunoscut gîndurile, şi le-a zis: „Orice împărăţie desbinată împotriva ei, este pustiită; şi o casă desbinată împotriva ei, se prăbuşeşte peste alta. *Mat. 12. 25. Marc. 3. 24. **Ioan 2. 25.

18. Deci, dacă Satana este desbinat împotriva lui însuş, cum va dăinui împărăţia lui, fiindcă ziceţi că Eu scot dracii cu Beelzebul?

19. Şi dacă eu scot dracii cu Beelzebul, fiii voştri cu cine îi scot? De aceea ei înşişi vor fi judecătorii voştri.

20. Dar, dacă Eu scot dracii cu * degetul lui Dumnezeu, Împărăţia lui Dumnezeu a ajuns pînă la voi. *Exod. 8. 19.

21. Cînd * omul cel tare şi bine înarmat îşi păzeşte casa, averile îi sînt la adăpost. *Mat. 12. 29. Marc. 3. 27.

22. Dar * dacă vine peste el unul mai tare decît el şi-l biruieşte, atunci îi ia cu sila toate armele în care se încredea, şi împarte prăzile luate de la el. *Isa. 53. 12. Col. 2. 15.

23. Cine * nu este cu Mine este împotriva Mea; şi cine nu adună cu Mine, risipeşte. *Mat. 12. 30.

Duhul necurat ieşit din om.

24. Duhul necurat, cînd * iese afară dintr'un om, umblă prin locuri fără apă, şi caută odihnă. Fiindcă n'o găseşte, zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit.“ *Mat. 12. 43.

25. Şi cînd vine, o găseşte măturată şi împodobită.

26. Atunci se duce de mai ia cu el alte şapte duhuri, mai rele decît el; intră împreună în casă, se aşează în ea, şi starea de pe urmă * a omului aceluia ajunge mai rea decît cea dintîi.“ *Ioan 5. 14. Evr. 6. 4; 10. 26. 2 Pet. 2. 20.

Ferice de ceice ascultă Cuvîntul.

27. Pe cînd spunea Isus aceste vorbe, o femeie din norod şi-a ridicat glasul şi a zis: „Ferice * de pîntecele care Te-a purtat, şi de ţîţele pe cari le-ai supt!“ *Cap. 1. 28, 48.

28. Şi El a răspuns: „Ferice * mai

degrabă de ceice ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu, şi-L păzesc!“
*Mat. 7. 21. Cap. 8. 21. Iac. 1. 25.

Minunea cu Iona.

29. Pe cînd * noroadele se strîngeau cu grămada, El a început să spună: „Neamul acesta este un neam viclean; el cere un semn; dar nu i se va da alt semn decît semnul proorocului Iona. *Mat. 12. 38, 39.

30. Căci după cum Iona * a fost un semn pentru Niniviteni, tot aşa şi Fiul omului va fi un semn pentru neamul acesta. *Iona 1. 17; 2. 10.

31. Impărăteasa * de la miazăzi se va scula, în ziua judecăţii, alături de bărbaţii acestui neam, şi-i va osîndi; pentrucă ea a venit dela capătul pămîntului ca să audă înţelepciunea lui Solomon; şi iată că aici este Unul mai mare decît Solomon. *1 Reg. 10. 1.

32. Bărbaţii din Ninive se vor scula, în ziua judecăţii, alături de neamul acesta, şi-l vor osîndi, pentrucă ei * s'au pocăit la propovăduirea lui Iona; şi iată că aici este Unul mai mare decît Iona. *Iona 3. 5.

Lumina.

33. Nimeni * n'aprinde o lumină, ca s'o pună într'un loc ascuns sau supt baniţă; ci o pune într'un sfeşnic, pentru ca cei ce intră, să vadă lumina.
*Mat. 5. 15. Marc. 4. 21. Cap. 8. 16.

34. Ochiul este lumina * trupului tău. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău este plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, trupul tău este plin de întunerec. *Mat. 6. 22.

35. Ia seama dar, ca lumina care este în tine, să nu fie întunerec.

36. Aşa că, dacă tot trupul tău este plin de lumină, fără să aibă vreo parte întunecată, va fi în totul plin de lumină, întocmai ca atunci cînd te-ar lumina o lampă cu lumina ei mare.“

Mustrarea cărturarilor şi Fariseilor.

37. Pe cînd vorbea Isus, un Fariseu L-a rugat să prînzească la el. El a intrat şi a şezut la masă.

38. Fariseul * a văzut cu mirare că Isus nu Se spălase înainte de prînz.
*Marc. 7. 3.

39. Dar * Domnul i-a zis: „Voi, Fariseii, curăţiţi partea de afară a paharului şi a blidului, dar lăuntrul ** vostru este plin de jăfuire şi de răutate.
*Mat. 23. 25. **Tit. 1. 15.

40. Nebunilor, oare Acela care a făcut partea de afară, n'a făcut şi pe cea dinlăuntru?

41. Daţi * mai bine milostenie din lucrurile dinlăuntru, şi atunci toate vă vor fi curate. *Isa. 58. 7. Dan. 4. 27. Cap. 12. 33.

42. Dar * vai de voi, Fariseilor! Pentrucă voi daţi zeciuială din izmă, din rută şi din toate zarzavaturile, şi daţi uitării dreptatea şi dragostea de Dumnezeu: pe acestea trebuia să le faceţi, şi pe celelalte să nu le lăsaţi nefăcute!
*Mat. 23. 23.

43. Vai * de voi, Fariseilor! Pentrucă voi umblaţi după scaunele dintîi la sinagogi, şi vă place să vă facă lumea plecăciuni prin pieţe!
*Mat. 23. 6. Marc. 12. 38, 39.

44. Vai * de voi, cărturari şi Farisei făţarnici! Pentrucă ** voi sînteţi ca mormintele, cari nu se văd, şi peste cari oamenii umblă fără să ştie.“
*Mat. 23. 27. **Ps. 5. 9.

45. Unul din învăţătorii Legii a luat cuvîntul, şi I-a zis: „Invăţătorule, spunînd aceste lucruri ne ocărăşti şi pe noi.“

46. „Vai şi de voi, învăţători ai Legii“, a răspuns Isus. „Pentrucă * voi puneţi pe spinarea oamenilor sarcini grele de purtat, iar voi nici măcar cu unul din degetele voastre nu vă atingeţi de ele. *Mat. 23. 4.

47. Vai * de voi! Pentrucă voi zidiţi mormintele proorocilor, pe cari i-au ucis părinţii voştri. *Mat. 23. 29.

48. Prin aceasta mărturisiţi că încuviinţaţi faptele părinţilor voştri; căci ei au ucis pe prooroci, iar voi le zidiţi mormintele.

49. De aceea Inţelepciunea lui Dumnezeu a zis: „Le voi trimete * prooroci şi apostoli; pe unii din ei îi vor ucide, iar pe alţii îi vor prigoni,
*Mat. 23. 34.

50. ca să se ceară dela acest neam sîngele tuturor proorocilor, care a fost vărsat dela întemeierea lumii:

51. dela * sîngele lui Abel pînă la sîngele ** lui Zaharia, ucis între altar şi Templu; da, vă spun, se va cere dela neamul acesta! *Fac. 4. 8. **2 Cron. 24. 20, 21.

52. Vai * de voi, învăţători ai Legii! Pentrucă voi aţi pus mîna pe cheia cunoştinţei: nici voi n'aţi intrat, iar pe ceice voiau să intre, i-aţi împedecat să intre.“ *Mat. 23. 13.

53. După ce a ieşit de acolo, cărturarii şi Fariseii au început să-L pună

la strîmtoare, şi să-L facă să vorbească despre multe lucruri;
54. I-au întins astfel laţuri, ca* să prindă vreo vorbă din gura Lui, pentru care să-L poată învinui. *Marc. 12. 13.

Despre făţărnicie, frica de oameni, hula împotriva Duhului Sfînt.

12 1. In vremea aceea*, cînd se strînseseră noroadele cu miile, aşa că se călcau unii pe alţii, Isus a început să spună ucenicilor Săi: „Mai întîi de toate, păziţi-vă** de aluatul Fariseilor, care este făţărnicia.
*Mat. 16. 6. Marc. 8. 15. **Mat. 16. 12.

2. Nu* este nimic acoperit, care nu va fi descoperit, nici ascuns, care nu va fi cunoscut. *Mat. 10. 26. Marc. 4. 22. Cap. 8. 17.
3. De aceea, orice aţi spus la întunerec, va fi auzit la lumină; şi orice aţi grăit la ureche, în odăiţe, va fi vestit de pe acoperişul caselor.
4. Vă* spun vouă, prietenii** Mei: Să nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, şi după aceea nu mai pot face nimic.
*Isa. 51. 7, 8, 12, 13. Ier. 1. 8. Mat. 10. 28. **Ioan 15. 14, 15.

5. Am să vă arăt de cine să vă temeţi. Temeţi-vă de Acela care, după ce a ucis, are puterea să arunce în gheenă; da, vă spun, de El să vă temeţi.
6. Nu se vînd oare cinci vrăbii cu doi bani? Totuş, niciuna din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.
7. Şi chiar perii din cap, toţi vă sînt număraţi. Deci să nu vă temeţi: voi sînteţi mai de preţ decît multe vrăbii.
8. Eu* vă spun: pe orişicine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl va mărturisi şi Fiul omului înaintea îngerilor lui Dumnezeu;
*Mat. 10. 32. Marc. 8. 38. 2 Tim. 2. 12. 1 Ioan 2. 23.

9. dar cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, va fi lepădat şi el înaintea îngerilor lui Dumnezeu.
10. Şi* orişicui va vorbi împotriva Fiului omului, i se va ierta; dar oricui va huli împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta.
*Mat. 12. 31, 32. Marc. 3. 28. 1 Ioan 5. 16.

11. Cînd* vă vor duce înaintea sinagogilor, înaintea dregătorilor, şi înaintea stăpînirilor, să nu vă îngrijoraţi, cum veţi răspunde pentru apărarea voastră, nici ce veţi vorbi;
*Mat. 10. 19. Marc. 13. 11. Cap. 21. 14.

12. căci Duhul Sfînt vă va învăţa chiar în ceasul acela ce va trebui să vorbiţi."

Pilda bogatului căruia i-a rodit ţarina.

13. Unul din mulţime a zis lui Isus: „Învăţătorule, spune fratelui meu să împartă cu mine moştenirea noastră."
14. „Omule"*, i-a răspuns Isus, „cine M'a pus pe Mine judecător sau împărţitor peste voi?" *Ioan 18. 36.
15. Apoi le-a zis: „Vedeţi* şi păziţi-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viaţa cuiva nu stă în belşugul avuţiei lui." *1 Tim. 6. 7, etc.
16. Şi le-a spus pilda aceasta: „Ţarina unui om bogat rodise mult.
17. Şi el se gîndea în sine, şi zicea: „Ce voi face? Fiindcă nu mai am loc unde să-mi strîng rodurile."
18. „Iată", a zis el, „ce voi face: îmi voi strica grînarele, şi voi zidi altele mai mari; acolo voi strînge toate rodurile şi toate bunătăţile mele;
19. şi voi zice sufletului meu: „Suflete*, ai multe bunătăţi strînse pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănîncă, bea şi veseleşte-te!"
*Ecl. 11. 9. 1 Cor. 15. 32. Iac. 5. 5.

20. Dar Dumnezeu i-a zis: „Nebunule! Chiar în noaptea aceasta ţi se va* cere înapoi sufletul; şi** lucrurile, pe cari le-ai pregătit, ale cui vor fi?"
*Iov 20. 22; 27. 8. Ps. 52. 7. Iac. 4. 14. **Ps. 39. 6. Ier. 17. 11.

21. Tot aşa este şi cu cel ce îşi adună comori pentru el, şi* nu se îmbogăţeşte faţă de Dumnezeu."
*Mat. 6. 20. Vers. 33. 1 Tim. 6. 18, 19. Iac. 2. 5.

Ingrijorările.

22. Isus a zis apoi ucenicilor săi: „De aceea vă spun: Nu* vă îngrijoraţi, cu privire la viaţa voastră, gîndindu-vă ce veţi mînca, nici cu privire la trupul vostru, gîndindu-vă cu ce vă veţi îmbrăca. *Mat. 6. 25.
23. Viaţa este mai mult de cît hrana, şi trupul mai mult de cît îmbrăcămintea.
24. Uitaţi-vă cu băgare de seamă la corbi: ei nu samănă, nici nu seceră, n'au nici cămară, nici grînar: şi totuş Dumnezeu* îi hrăneşte. Cu cît mai de preţ sînteţi voi decît păsările!
*Iov 38. 41. Ps. 147. 9.

25. Şi apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge un cot la lungimea vieţii lui?
26. Deci, dacă nu puteţi face nici cel mai mic lucru, pentruce vă mai îngrijoraţi de celelalte?

27. Uitaţi-vă cu băgare de seamă cum cresc crinii: ei nu torc, nici nu ţes: totuş vă spun că nici Solomon, în toată slava lui, n'a fost îmbrăcat ca unul din ei.

28. Dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba, care astăzi este pe cîmp, iar mîne va fi aruncată în cuptor, cu cît mai mult vă va îmbrăca El pe voi, puţin credincioşilor?

29. Să nu căutaţi ce veţi mînca sau ce veţi bea, şi nu vă frămîntaţi mintea.

30. Căci toate aceste lucruri Neamurile lumii le caută. Tatăl vostru ştie că aveţi trebuinţă de ele.

31. Căutaţi* mai întîi Impărăţia lui Dumnezeu, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. *Mat. 6. 33.

32. Nu te teme, turmă mică; pentrucă* Tatăl vostru vă dă cu plăcere Impărăţia. *Mat. 11. 25, 26.

33. Vindeţi* ce aveţi şi daţi milostenie. Faceţi-vă** rost de pungi, cari nu se învechesc, o comoară nesecată în ceruri, unde nu se apropie hoţul, şi unde nu roade molia. *Mat. 19. 21. Fapt. 2. 45; 4. 34. **Mat. 6. 20. Cap. 16. 9. 1 Tim. 6. 19.

34. Căci unde este comoara voastră, acolo este şi inima voastră.

Indemn la veghere.

35. Mijlocul* să vă fie încins, şi făcliile** aprinse.

* Efes. 6. 14. 1 Pet. 1. 13. ** Mat. 25. 1, etc.

36. Şi să fiţi ca nişte oameni, cari aşteaptă pe stăpînul lor să se întoarcă dela nuntă, ca să-i deschidă îndată, cînd va veni şi va bate la uşă.

37. Ferice* de robii aceia, pe cari stăpînul îi va găsi veghind la venirea lui! Adevărat vă spun, că el se va încinge, îi va pune să şadă la masă, şi se va apropia să le slujească. *Mat. 24. 46.

38. Fie că vine la a doua strajă din noapte, fie că vine la a treia strajă, ferice de robii aceia, dacă-i va găsi veghind!

39. Să* ştiţi bine că, dacă ar şti stăpînul casei la ce ceas va veni hoţul, ar veghea, şi n'ar lăsa să-i spargă casa. * Mat. 24. 43. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3; 16. 15.

40. Şi* voi dar fiţi gata, căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gîndiţi." * Mat. 24. 44; 25. 13. Marc. 13. 33. Cap. 21. 34, 36. 1 Tes. 5. 6. 2 Pet. 3. 12.

Ispravnicul credincios.

41. „Doamne", I-a zis Petru, „pentru noi spui pilda aceasta sau pentru toţi?"

42. Şi Domnul a zis: „Cine* este ispravnicul credincios şi înţelept, pe care-l va pune stăpînul său peste slugile sale, ca să le dea partea lor de hrană la vremea potrivită?

* Mat. 24. 25; 25. 21. 1 Cor. 4. 2.

43. Ferice de robul acela, pe care stăpînul, la venirea lui, îl va găsi făcînd aşa!

44. Adevărat* vă spun, că îl va pune peste toată avuţia sa. * Mat. 24. 47.

45. Dar* dacă robul acela zice în inima lui: „Stăpînul meu zăboveşte să vină"; dacă va începe să bată pe slugi şi pe slujnice, să mănînce, să bea şi să se îmbete, * Mat. 24. 48.

46. stăpînul robului aceluia va veni în ziua în care el nu se aşteaptă, şi în ceasul în care nu ştie, şi-l va tăia în bucăţi; şi soarta lui va fi soarta celor necredincioşi în lucrul încredinţat lor.

47. Robul* acela, care a ştiut voia stăpînului său, şi nu s'a pregătit deloc, şi n'a lucrat după voia lui, va fi bătut cu multe lovituri. * Num. 15. 30. Deut. 25. 2. Ioan 9. 41; 15. 22. Fapt. 17. 30. Iac. 4. 17.

48. Dar* cine n'a ştiut-o, şi a făcut lucruri vrednice de lovituri, va fi bătut cu puţine lovituri. Cui i s'a dat mult, i se va cere mult; şi cui i s'a încredinţat mult, i se va cere mai mult. * Lev. 5. 17. 1 Tim. 1. 13.

Foc pe pămînt.

49. Eu am venit să arunc un foc* pe pămînt. Şi ce vreau decît să fie aprins chiar acum! * Vers. 51.

50. Am un botez cu* care trebuie să fiu botezat, şi cît de mult doresc să se îndeplinească! * Mat. 20. 22. Marc. 10. 38.

51. Credeţi* că am venit să aduc pace pe pămînt? Eu vă spun: nu; ci** mai degrabă desbinare.

* Mat. 10. 34. Vers. 49. ** Mic. 7. 6. Ioan 7. 43; 9. 16; 10. 19.

52. Căci*, de acum înainte, din cinci, cari vor fi într'o casă, trei vor fi desbinaţi împotriva a doi, şi doi împotriva a trei. * Mat. 10. 35.

53. Tatăl va fi desbinat împotriva fiului, şi fiul împotriva tatălui; mama împotriva fiicei, şi fiica împotriva mamei; soacra împotriva norei, şi nora împotriva soacrei."

Semnele vremurilor.

54. El a mai zis noroadelor: „Cînd* vedeţi un nor ridicîndu-se la apus, îndată ziceţi: „Vine ploaia." Şi aşa se întîmplă. * Mat. 16. 2.

55. Şi cînd vedeţi suflînd vîntul dela miazăzi, ziceţi: „Are să fie zăduf.“ Şi aşa se întîmplă.
56. Făţarnicilor, faţa pămîntului şi a cerului ştiţi s'o deosebiţi: vremea aceasta cum de n'o deosebiţi?
57. Şi pentruce nu judecaţi şi voi singuri ce este drept?
58. Cînd* te duci cu pîrîşul tău înaintea judecătorului, pe drum** caută să scapi de el; ca nu cumva să te tîrască înaintea judecătorului, judecătorul să te dea pe mîna temnicerului, şi temnicerul să te arunce în temniţă.
*Prov. 25. 8. Mat. 5. 25. **Ps. 32. 6. Isa. 55. 6.
59. Iţi spun că nu vei ieşi de acolo, pînă nu vei plăti şi cel mai de pe urmă bănuţ.“

Galileenii măcelăriţi de Pilat.

13 1. In vremea aceea au venit unii, şi au istorisit lui Isus ce se întîmplase unor Galileeni, al căror sînge îl amestecase Pilat cu jertfele lor.
2. „Credeţi voi“, le-a răspuns Isus, „că aceşti Galileeni au fost mai păcătoşi decît toţi ceilalţi Galileeni, pentrucă au păţit astfel?
3. Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiţi, toţi veţi peri la fel.
4. Sau acei optsprezece inşi, peste cari a căzut turnul din Siloam, şi i-a omorît, credeţi că au fost mai păcătoşi decît toţi ceilalţi oameni, cari locuiau în Ierusalim?
5. Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiţi, toţi veţi pieri la fel.

Pilda smochinului neroditor.

6. El a spus şi pilda aceasta: „Un* om avea un smochin sădit în via sa. A venit să caute rod în el, şi n'a găsit.
*Isa. 5. 2. Mat. 21. 19.
7. Atunci a zis vierului: „Iată că sînt trei ani, decînd vin şi caut rod în smochinul acesta, şi nu găsesc. Taie-l. La ce să mai cuprindă şi pămîntul degeaba?“
8. „Doamne“, i-a răspuns vierul, „mai lasă-l şi anul acesta; am să-l sap de jur împrejur, şi am să-i pun gunoi la rădăcină.
9. Poate că deacum înainte va face roadă; dacă nu, îl vei tăia.“

Vindecarea unei femei gîrbove.

10. Isus învăţa pe norod într'o sinagogă în ziua Sabatului.
11. Şi acolo era o femeie stăpînită de optsprezece ani de un duh de neputinţă; era gîrbovă, şi nu putea nicidecum să-şi îndrepte spatele.
12. Cînd a văzut-o Isus, a chemat-o, şi i-a zis: „Femeie, eşti deslegată de neputinţa ta.“
13. Şi-a* întins mînile peste ea: îndată s'a îndreptat, şi slăvea pe Dumnezeu.
*Marc. 16. 18. Fapt. 9. 17.
14. Dar fruntaşul sinagogii, mîniat că Isus săvîrşise vindecarea aceasta în ziua Sabatului, a luat cuvîntul, şi a zis norodului: „Sînt şase* zile în cari trebuie să lucreze omul; veniţi dar în aceste zile să vă vindecaţi, şi nu** în ziua Sabatului!“
*Exod. 20. 9. **Mat. 12. 10. Marc. 3. 2. Cap. 6. 7; 14. 3.
15. „Făţarnicilor“, i-a răspuns Domnul; „oare în ziua Sabatului nu-şi desleagă fiecare* din voi boul sau măgarul dela iesle, şi-l duce de-l adapă?
*Cap. 14. 5.
16. Dar femeia aceasta, care* este o fiică a lui Avraam, şi pe care Satana o ţinea legată de optsprezece ani, nu trebuia oare să fie deslegată de legătura aceasta în ziua Sabatului?“
*Cap. 19. 9.
17. Pe cînd vorbea El astfel, toţi protivnicii Lui au rămas ruşinaţi; şi norodul se bucura de toate lucrurile minunate, pe cari le făcea El.

Pilda
grăuntelui de muştar şi a aluatului.

18. El* a mai zis: „Cu ce se aseamănă Impărăţia lui Dumnezeu, şi cu ce o voi asemăna?
*Mat. 13. 31. Marc. 4. 30.
19. Se aseamănă cu un grăunte de muştar, pe care l-a luat un om, şi l-a aruncat în grădina sa; el a crescut, s'a făcut copac mare, şi păsările cerului şi-au făcut cuiburi în ramurile lui.“
20. El a zis iarăş: „Cu ce voi asemăna Impărăţia lui Dumnezeu?
21. Se aseamănă cu aluatul, pe care l-a luat o femeie şi l-a pus în trei măsuri de făină, pînă s'a dospit toată.“

Uşa cea strîmtă.

22. Isus* umbla prin cetăţi şi prin sate, învăţînd pe norod, şi călătorind spre Ierusalim.
*Mat. 9. 35. Marc. 6. 6.
23. Cineva I-a zis: „Doamne, oare puţini sînt ceice sînt pe calea mîntuirii?“ El le-a răspuns:
24. „Nevoiţi-vă* să intraţi pe uşa cea

strîmtă. Căci vă spun, că mulţi** vor căuta să intre, şi nu vor putea.
*Mat. 7. 13. **Ioan 7. 34; 8. 21; 13. 33. Rom. 9. 31.

25. Odată* ce Stăpînul casei Se va scula şi va** încuia uşa, şi voi veţi fi afară, şi veţi începe să bateţi la uşă, şi să ziceţi: „Doamne †, Doamne, deschide-ne!“ drept răspuns, El vă va zice: „Nu †† ştiu de unde sînteţi.“
*Ps. 32. 6. Isa. 55. 6. **Mat. 25. 10. †Cap. 6. 46. ††Mat. 7. 23; 25. 12.

26. Atunci veţi începe să ziceţi: „Noi am mîncat şi am băut în faţa Ta, şi în uliţele noastre ai învăţat pe norod.“

27. Şi* El va răspunde: „Vă spun că nu ştiu de unde sînteţi; depărtaţi-vă** dela Mine, voi toţi lucrătorii fărădelegii.“
*Mat. 7. 23; 25. 41. Vers. 25. **Ps. 6. 8. Mat. 25. 41.

28. Va* fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor, cînd** veţi vedea pe Avraam, pe Isaac şi pe Iacov, şi pe toţi proorocii în Impărăţia lui Dumnezeu, iar pe voi scoşi afară. *Mat. 8. 12; 13. 42; 24. 51. **Mat. 8. 11.

29. Vor veni dela răsărit şi dela apus, dela miazănoapte şi dela miază-zi, şi vor şedea la masă în Impărăţia lui Dumnezeu.

30. Şi iată* că sînt unii din cei de pe urmă, cari vor fi cei dintîi, şi sînt unii din cei dintîi, cari vor fi cei de pe urmă.“ *Mat. 19. 30; 20. 16. Marc. 10. 31.

Nelegiuirile şi pedeapsa Ierusalimului.

31. In aceeaş zi, au venit cîţiva Farisei, şi I-au zis: „Pleacă, şi du-Te de aici, căci Irod vrea să Te omoare.“

32. „Duceţi-vă“, le-a răspuns El, „şi spuneţi vulpii aceleia: „Iată că scot dracii, şi săvîrşesc vindecări astăzi şi mîne, iar a treia zi voi* isprăvi.
*Evr. 2. 10.

33. Dar trebuie să umblu astăzi, mîne şi poimîne, fiindcă nu se poate ca un prooroc să piară afară din Ierusalim.

34. Ierusalime*, Ierusalime, care omori pe proorocі şi ucizi cu pietre pe cei trimeşi la tine; de cîte ori am vrut să strîng pe fiii tăi, cum îşi strînge găina puii supt aripi, şi n'aţi vrut!
*Mat. 23. 37.

35. Iată că vi* se va lăsa casa pustie; dar vă spun că nu Mă veţi mai vedea, pînă veţi zice: „Binecuvîntat** este Celce vine în Numele Domnului!“
*Lev. 26. 31, 32. Ps. 69. 25. Isa. 1. 7. Dan. 9. 27. Mic. 3. 12. **Ps. 118. 26. Mat. 21. 9. Marc. 11. 10. Cap. 19. 38. Ioan 12. 13.

Vindecarea unui bolnav de dropică.

14 1. Intr'o zi de Sabat, Isus a intrat în casa unuia din fruntaşii Fariseilor, ca să prînzească. Fariseii Il pîndeau de aproape.

2. Şi înaintea Lui era un om bolnav de dropică.

3. Isus a luat cuvîntul, şi a zis învăţătorilor Legii şi Fariseilor: „Oare* este îngăduit a vindeca în ziua Sabatului sau nu?“ *Mat. 12. 10.

4. Ei tăceau. Atunci Isus a luat de mînă pe omul acela, l-a vindecat, şi i-a dat drumul.

5. Pe urmă, le-a zis: „Cine* dintre voi, dacă-i cade copilul sau boul în fîntînă, nu-l va scoate îndată afară, în ziua Sabatului?“
*Exod. 23. 5. Deut. 22. 4. Cap. 13. 15.

6. Şi n'au putut să-I răspundă nimic la aceste vorbe.

Despre smerenia la ospeţe.

7. Apoi, cînd a văzut că cei poftiţi la masă alegeau locurile dintîi, le-a spus o pildă. Şi le-a zis:

8. „Cînd eşti poftit de cineva la nuntă, să nu te aşezi la masă în locul dintîi; ca nu cumva, printre cei poftiţi de el, să fie altul mai cu vază decît tine,

9. şi cel ce te-a poftit şi pe tine şi pe el, să vină să-ţi zică: „Dă locul tău omului acestuia.“ Atunci, cu ruşine, va trebui să iei locul de pe urmă.

10. Ci*, cînd eşti poftit, du-te şi aşează-te în locul cel mai depe urmă; pentruca, atunci cînd va veni cel ce te-a poftit, să-ţi zică: „Prietene, mută-te mai sus.“ Lucrul acesta îţi va face cinste înaintea tuturor celor ce vor fi la masă împreună cu tine.
*Prov. 25. 6. 7.

11. Căci* oricine se înalţă, va fi smerit; şi cine se smereşte, va fi înălţat. *Iov. 22. 29. Ps. 18. 27. Prov. 29. 23. Mat. 23. 12. Cap. 18. 14. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5

Despre binefacere.

12. A zis şi celui ce-L poftise: „Cînd dai un prînz sau o cină, să nu chemi pe prietenii tăi, nici pe fraţii tăi, nici pe neamurile tale, nici pe vecinii bogaţi, ca nu cumva să te cheme şi ei la rîndul lor pe tine, şi să iei astfel o răsplată pentru ce ai făcut.

13. Ci, cînd dai o masă, cheamă pe săraci*, pe schilozi, pe şchiopi, pe orbi. *Neem. 8. 10, 12.

14. Şi va fi ferice de tine, pentrucă ei n'au cu ce să-ţi răsplătească; dar ţi se va răsplăti la învierea celor neprihăniţi."

Pilda celor poftiţi la cină.

15. Unul din ceice şedeau la masă cu El, cînd a auzit aceste vorbe, I-a zis; „Ferice * de acela care va prînzi în Împărăţia lui Dumnezeu!" *Apoc. 19. 9.

16. Şi * Isus i-a răspuns: „Un om a dat o cină mare, şi a poftit pe mulţi. *Mat. 22. 2.

17. La ceasul cinei, a * trimes pe robul său să spună celor poftiţi: „Veniţi, căci iată că toate sînt gata." *Prov. 9. 2, 5.

18. Dar toţi, parcă fuseseră vorbiţi, au început să se desvinovăţească. Cel dintîi i-a zis: „Am cumpărat un ogor, şi trebuie să mă duc să-l văd; rogu-te să mă ierţi."

19. Un altul a zis: „Am cumpărat cinci perechi de boi şi mă duc să-i încerc: iartă-mă, te rog."

20. Un altul a zis: „Tocmai acum m'am însurat, şi de aceea nu pot veni."

21. Cînd s'a întors robul, a spus stăpînului său aceste lucruri. Atunci stăpînul casei s'a mîniat, şi a zis robului său: „Du-te degrab în pieţele şi uliţele cetăţii, şi adu aici pe cei săraci, ciungi, orbi şi şchiopi."

22. La urmă, robul a zis: „Stăpîne, s'a făcut cum ai poruncit, şi tot mai este loc."

23. Şi stăpînul a zis robului: „Ieşi la drumuri şi la garduri, şi pe cei ce-i vei găsi, sileşte-i să intre, ca să mi se umple casa.

24. Căci vă spun că niciunul * din cei poftiţi, nu va gusta din cina mea." *Mat. 21. 43; 22. 8. Fapt. 13. 46.

Cum să fie ucenicul lui Isus.

25. Împreună cu Isus mergeau multe noroade. El S'a întors, şi le-a zis:

26. „Dacă * vine cineva la Mine, şi ** nu urăşte pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe fraţii săi, pe surorile sale, ba † chiar însăş viaţa sa, nu poate fi ucenicul Meu. *Deut. 13. 6; 33. 9. Mat. 10. 37. **Rom. 9. 13. †Apoc. 12. 11.

27. Şi oricine * nu-şi poartă crucea, şi nu vine după Mine, nu poate fi ucenicul Meu. *Mat. 16. 24. Marc. 8. 34. Cap. 9. 23. 2 Tim. 3. 12.

28. Căci, cine * dintre voi, dacă vrea să zidească un turn, nu stă mai întîi să-şi facă socoteala cheltuielilor, ca să vadă dacă are cu ce să-l sfîrşească? *Prov. 24. 27.

29. Pentruca nu cumva, după ce i-a pus temelia, să nu-l poată sfîrşi, şi toţi ceice-l vor vedea, să înceapă să rîdă de el,

30. şi să zică: „Omul acesta a început să zidească, şi n'a putut isprăvi."

31. Sau care împărat, cînd merge să se bată în război cu un alt împărat, nu stă mai întîi să se sfătuiască dacă va putea merge cu zece mii de oameni înaintea celuice vine împotriva lui cu douăzeci de mii?

32. Altfel, pe cînd celalt împărat este încă departe, îi trimete o solie să ceară pace.

33. Tot aşa, oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate fi ucenicul Meu.

34. Sarea este bună *; dar dacă sarea îşi pierde gustul ei de sare, prin ce i se va da înapoi gustul acesta? *Mat. 5. 13. Marc. 9. 50.

35. Atunci nu mai este bună nici pentru pămînt, nici pentru gunoi, ci este aruncată afară. Cine are urechi de auzit, să audă."

Pilda cu oaia rătăcită şi leul.

15 1. Toţi vameşii şi păcătoşii se apropiau * de Isus ca să-L asculte. *Mat. 9. 10.

2. Şi Fariseii şi cărturarii cîrteau şi ziceau: „Omul acesta primeşte pe păcătoşi, şi * mănîncă cu ei." *Fapt. 11. 3. Gal. 2. 12.

3. Dar El le-a spus pilda aceasta:

4. „Care * om dintre voi, dacă are o sută de oi, şi pierde pe una din ele, nu lasă pe celelalte nouăzeci şi nouă pe islaz, şi se duce după cea ** pierdută, pînă cînd o găseşte? *Mat. 18. 12. **1 Pet. 2. 10, 25.

5. După ce a găsit-o, o pune cu bucurie pe umeri;

6. şi, cînd se întoarce acasă, cheamă pe prietenii şi vecinii săi, şi le zice: „Bucuraţi-vă împreună cu mine, căci mi-am găsit oaia care era pierdută."

7. Tot aşa, vă spun că va fi mai * multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decît pentru nouă zeci şi nouă de oameni neprihăniţi cari n'au nevoie de pocăinţă. *Cap. 5. 32.

8. Sau care femeie, dacă are zece

lei[1] de argint, şi pierde unul din ei, nu aprinde o lumină, nu mătură casa, şi nu caută cu băgare de seamă pînă cînd îl găseşte?

9. După ce l-a găsit, cheamă pe prietenele şi vecinele ei, şi zice: „Bucuraţi-vă împreună cu mine, căci am găsit leul, pe care-l pierdusem.“

10. Tot aşa, vă spun că este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăieşte.“

Pilda fiului risipitor.

11. El a mai zis: „Un om avea doi fii.

12. Cel mai tînăr din ei a zis tatălui său: „Tată, dă-mi partea de avere, ce mi se cuvine.“ Şi tatăl le-a împărţit averea.

13. Nu după multe zile, fiul cel mai tînăr a strîns totul, şi a plecat într'o ţară depărtată, unde şi-a risipit averea *, ducînd o viaţă destrăbălată.

* Marc. 12. 44.

14. După ce a cheltuit totul, a venit o foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă.

15. Atunci s'a dus şi s'a lipit de unul din locuitorii ţării aceleia, care l-a trimes pe ogoarele lui să-i păzească porcii.

16. Mult ar fi dorit el să se sature cu roşcovele, pe cari le mîncau porcii, dar nu i le da nimeni.

17. Şi-a venit în fire, şi a zis: „Cîţi argaţi ai tatălui meu au belşug de pîne, iar eu mor de foame aici!

18. Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu, şi-i voi zice: „Tată, am păcătuit împotriva cerului şi împotriva ta,

19. şi nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argaţii tăi.“

20. Şi s'a sculat, şi a plecat la tatăl său. Cînd era încă * departe, tatăl său l-a văzut, şi i s'a făcut milă de el, a alergat de a căzut pe grumazul lui, şi l-a sărutat mult. * Fapt. 2. 39. Efes. 2. 13, 17.

21. Fiul i-a zis: „Tată, am păcătuit împotriva cerului şi * împotriva ta, nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău.“

* Ps. 51. 4.

22. Dar tatăl a zis robilor săi: „Aduceţi repede haina cea mai bună, şi îmbrăcaţi-l cu ea; puneţi-i un inel în deget, şi încălţăminte în picioare.

23. Aduceţi viţelul cel îngrăşat, şi tăiaţi-l. Să mîncăm şi să ne veselim;

24. căci * acest fiu al meu era mort, şi a înviat; era pierdut, şi a fost găsit.“ Şi au început să se veselească.

* Vers. 32. Efes. 2. 1; 5. 14. Apoc. 3. 1.

25. Fiul cel mai mare era la ogor. Cînd a venit şi s'a apropiat de casă, a auzit muzică şi jocuri.

26. A chemat pe unul din robi, şi a început să-l întrebe ce este.

27. Robul acela i-a răspuns: „Fratele tău a venit înapoi, şi tatăl tău a tăiat viţelul cel îngrăşat, pentrucă l-a găsit iarăş sănătos şi bine.“

28. El s'a întărîtat de mînie, şi nu voia să intre în casă. Tatăl său a ieşit afară, şi l-a rugat să intre.

29. Dar el, drept răspuns, a zis tatălui său: „Iată, eu îţi slujesc ca un rob de atîţia ani, şi niciodată nu ţi-am călcat porunca; şi mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied să mă veselesc cu prietenii mei;

30. iar cînd a venit acest fiu al tău, care ţi-a mîncat averea cu femeile desfrînate, i-ai tăiat viţelul cel îngrăşat.“

31. „Fiule“, i-a zis tatăl, „tu întotdeauna eşti cu mine, şi tot ce am eu este al tău.

32. Dar trebuia să ne veselim şi să ne bucurăm, pentrucă * acest frate al tău era mort, şi a înviat, era pierdut şi a fost găsit.“ * Vers. 24.

Pilda ispravnicului necredincios.

16 1. Isus a mai spus ucenicilor Săi: „Un om bogat avea un ispravnic, care a fost pîrît la el că-i risipeşte averea.

2. El l-a chemat, şi i-a zis: „Ce aud eu vorbindu-se despre tine? Dă-ţi socoteala de isprăvnicia ta, pentrucă nu mai poţi fi ispravnic.“

3. Ispravnicul şi-a zis: „Ce am să fac, dacă îmi ia stăpînul isprăvnicia? Să sap, nu pot; să cerşesc, mi-e ruşine.

4. Ştiu ce am să fac, pentruca, atunci cînd voi fi scos din isprăvnicie, ei să mă primească în casele lor.“

5. A chemat pe fiecare din datornicii stăpînului său, şi a zis celui dintîi: „Cît eşti dator stăpînului meu?“

6. „O sută de măsuri de untdelemn“, a răspuns el. Şi i-a zis: „Ia-ţi zapisul, şi şezi degrabă de scrie cincizeci.“

1. Greceşte: drahme.

7. Apoi a zis altuia: „Dar tu, cît eşti dator?“ „O sută de măsuri de grîu“, a răspuns el. Şi i-a zis: „Ia-ţi zapisul, şi scrie optzeci.“

8. Stăpînul lui a lăudat pe ispravnicul nedrept, pentrucă lucrase înţelepţeşte. Căci fiii veacului acestuia, faţă de semenii lor, sînt mai înţelepţi decît fiii* luminii. *Ioan 12. 36. Efes. 5. 8. 1 Tes. 5. 5.

9. Şi Eu vă zic: Faceţi-vă* prieteni cu ajutorul bogăţiilor nedrepte, pentruca atunci cînd veţi muri, să vă primească în corturile vecinice. *Dan. 4. 27. Mat. 6. 19; 19. 21. Cap. 11. 41. 1 Tim. 6. 17, 18, 19.

10. Cine* este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios şi în cele mari; şi cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept şi în cele mari. *Mat. 25. 21. Cap. 19. 17.

11. Deci, dacă n'aţi fost credincioşi în bogăţiile[1] nedrepte, cine vă va încredinţa adevăratele bogăţii?

12. Şi dacă n'aţi fost credincioşi în lucrul altuia, cine vă va da ce este al vostru?

13. Nici* o slugă nu poate sluji la doi stăpîni; căci sau va urî pe unul şi va iubi pe celalt, sau va ţinea numai la unul şi va nesocoti pe celalt. Nu puteţi sluji lui Dumnezeu şi lui Mamona.“ *Mat. 6. 24.

Mustrări făcute Fariseilor.

14. Fariseii, cari* erau iubitori de bani, ascultau şi ei toate lucrurile acestea, şi îşi băteau joc de El. *Mat. 23. 14.

15. Isus le-a zis: „Voi căutaţi să vă arătaţi* neprihăniţi înaintea oamenilor, dar Dumnezeu** vă cunoaşte inimile; pentrucă ce† este înălţat între oameni, este o urîciune înaintea lui Dumnezeu. *Cap. 10. 29. **Ps. 7. 9. †1 Sam. 16. 7.

16. Legea* şi proorocii au ţinut pînă la Ioan; de atunci încoace, Evanghelia Impărăţiei lui Dumnezeu se propovăduieşte: şi fiecare, ca să intre în ea, dă năvală. *Mat. 4. 17; 11. 12, 13. Cap. 7. 29.

17. Este* mai lesne să treacă cerul şi pămîntul decît să cadă o singură frîntură de slovă din Lege. *Ps. 102. 26, 27. Isa. 40. 8; 51. 6. Mat. 5. 18. 1 Pet. 1. 25.

18. Oricine* îşi lasă nevasta şi ia pe alta de nevastă, preacurveşte; şi cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbatul ei, preacurveşte. *Mat. 5. 32; 19. 9. Marc. 10. 11. 1 Cor. 7. 10, 11.

Pilda bogatului nemilostiv.

19. „Era un om bogat, care se îmbrăca în porfiră şi in supţire; şi în fiecare zi ducea o viaţă plină de veselie şi strălucire.

20. La uşa lui, zăcea un sărac, numit Lazăr, plin de bube.

21. Şi dorea mult să se sature cu fărămiturile, cari căzeau de la masa bogatului; pînă şi cînii veneau şi-i lingeau bubele.

22. Cu vremea săracul a murit; şi a fost dus de îngeri în sînul lui Avraam. A murit şi bogatul, şi l-au îngropat.

23. Pe cînd era el în Locuinţa morţilor, în chinuri, şi-a ridicat ochii în sus, a văzut de departe pe Avraam, şi pe Lazăr în sînul lui,

24. şi a strigat: „Părinte Avraame, fie-ţi milă de mine, şi trimete pe Lazăr să-şi moaie vîrful degetului în apă, şi să-mi răcorească* limba; căci grozav sînt** chinuit în văpaia aceasta.“ *Zah. 14. 12. **Isa. 66. 24. Marc. 9. 44, etc.

25. „Fiule“, i-a răspuns Avraam, „adu-ţi* aminte că, în viaţa ta, tu ţi-ai luat lucrurile bune, şi Lazăr şi-a luat pe cele rele; acum aici, el este mîngîiat, iar tu eşti chinuit. *Iov 21. 13. Cap. 6. 24.

26. Pe lîngă toate acestea, între noi şi între voi este o prăpastie mare, aşa ca cei ce ar vrea să treacă de aici la voi, sau de acolo la noi, să nu poată.“

27. Bogatul a zis: „Rogu-te dar, părinte Avraame, să trimeţi pe Lazăr în casa tatălui meu;

28. căci am cinci fraţi, şi să le adeverească aceste lucruri, ca să nu vină şi ei în acest loc de chin.“

29. Avraam a răspuns: „Au* pe Moise şi pe prooroci; să asculte de ei.“ *Isa. 8. 20; 34. 16. Ioan 5. 39, 45. Fapt. 15. 21; 17, 11.

30. „Nu, părinte Avraame“, a zis el; „ci dacă se va duce la ei cineva din morţi, se vor pocăi.“

31. Şi Avraam i-a răspuns: „Dacă nu ascultă pe Moise şi pe prooroci, nu vor crede nici chiar* dacă ar învia cineva din morţi.“ *Ioan 12. 10, 11.

Prilejurile de păcătuire.

17 1. Isus a zis ucenicilor Săi: „Este* cu neputinţă să nu vină prilejuri de păcătuire; dar vai de acela prin care vin! *Mat. 18. 6, 7. Marc. 9. 42. 1 Cor. 11. 19.

2. Ar fi mai de folos pentru el să i se lege o piatră de moară de gît, şi să fie aruncat în mare, decît să facă pe unul din aceşti micuţi să păcătuiască.

3. Luaţi seama la voi înşivă!

Dacă* fratele tău păcătuieşte îm-

1. Greceşte: Mamona.

potriva ta, mustră-l!** Şi dacă-i pare rău, iartă-l!
*Mat. 18. 15, 21. **Lev. 19. 17. Prov. 17. 10. Iac. 5. 19.

4. Şi chiar dacă păcătuieşte împotriva ta de şapte ori pe zi, şi de şapte ori pe zi se întoarce la tine şi zice: „Imi pare rău!“ — să-l ierţi.

5. Apostolii au zis Domnului: „Măreşte-ne credinţa!“

6. Şi* Domnul a zis: „Dacă aţi avea credinţă cît un grăunte de muştar, aţi zice dudului acestuia: „Desrădăcinează-te şi sădeşte-te în mare“, şi v'ar asculta. *Mat. 17. 20; 21. 21. Marc. 9. 23; 11. 23.

„Robi netrebnici.“

7. Cine dintre voi, dacă are un rob, care ară sau paşte oile, îi va zice, cînd vine dela cîmp: „Vino îndată, şi şezi la masă?“

8. Nu-i va zice mai degrabă: „Găteşte-mi* să mănînc, încinge-te, şi slujeşte-mi pînă voi mînca şi voi bea eu; după aceea, vei mînca şi vei bea şi tu?“ *Cap. 12. 37.

9. Va rămînea el îndatorat faţă de robul acela, pentrucă robul a făcut ce-i fusese poruncit? Nu cred.

10. Tot aşa şi voi, dupăce veţi face tot ce vi s'a poruncit, să ziceţi: „Sîntem nişte robi* netrebnici; am făcut ce eram datori să facem.“ *Iov 22. 3; 35. 7. Ps. 16. 2. Mat. 25. 30. Rom. 3. 12; 11. 35. 1 Cor. 9. 16, 17. Filim. 11.

Cei zece leproşi.

11. Isus mergea* spre Ierusalim, şi a trecut printre Samaria şi Galilea. *Luc. 9. 51, 52. Ioan 4. 4.

12. Pe cînd intra într'un sat, L-au întîmpinat zece leproşi. Ei* au stătut departe, *Lev. 13. 46.

13. şi-au ridicat glasul, şi au zis: „Isuse, Invăţătorule, ai milă de noi!“

14. Cînd i-a văzut Isus, le-a zis: „Duceţi-vă* şi arătaţi-vă preoţilor!“ Şi pe cînd se duceau, au fost curăţiţi. *Lev. 13. 2; 14. 2. Mat. 8. 4. Cap. 5. 14.

15. Unul din ei, cînd s'a văzut vindecat, s'a întors, slăvind pe Dumnezeu cu glas tare.

16. S'a aruncat cu faţa la pămînt la picioarele lui Isus, şi I-a mulţămit. Era Samaritean.

17. Isus a luat cuvîntul, şi a zis: „Oare n'au fost curăţiţi toţi cei zece? Dar ceilalţi nouă, unde sînt?

18. Nu s'a găsit decît străinul acesta să se întoarcă şi să dea slavă lui Dumnezeu?“

19. Apoi* i-a zis: „Scoală-te şi pleacă; credinţa ta te-a mîntuit.“ *Mat. 9. 22. Marc. 5. 34; 10. 52. Cap. 7. 50; 8. 48; 18. 42.

Venirea Impărăţiei lui Dumnezeu.

20. Fariseii au întrebat pe Isus cînd va veni Impărăţia lui Dumnezeu. Drept răspuns, El le-a zis: „Impărăţia lui Dumnezeu nu vine în aşa fel ca să izbească privirile.

21. Nu* se va zice: „Uite-o aici, sau: „Uite-o acolo!“ Căci iată că Impărăţia** lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru.“ *Vers. 23. **Rom. 14. 17.

Venirea Fiului omului.

22. Şi a zis ucenicilor: „Vor* veni zile cînd veţi dori să vedeţi una din zilele Fiului omului, şi n'o veţi vedea. *Mat. 9. 15. Ioan 17. 12.

23. Vi* se va zice: „Iată-L aici, iată-L acolo!“ Să nu vă duceţi, nici să nu-i urmaţi. *Mat. 24. 23. Marc. 13. 21. Cap. 21. 8.

24. Căci*, cum iese fulgerul şi luminează dela o margine a cerului pînă la cealaltă, aşa va fi şi Fiul omului în ziua Sa. *Mal. 24. 27.

25. Dar* mai întîi trebuie să sufere multe, şi să fie lepădat de neamul acesta. *Marc. 8. 31; 9. 31; 10. 33. Cap. 9. 22.

26. Ce* s'a întîmplat în zilele lui Noe, se va întîmpla la fel şi în zilele Fiului omului: *Fac. 7. Mat. 24. 37.

27. mîncau, beau, se însurau şi se măritau pînă în ziua cînd a intrat Noe în corabie; şi a venit potopul şi i-a prăpădit pe toţi.

28. Ce* s'a întîmplat în zilele lui Lot, se va întîmpla aidoma: oamenii mîncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, zideau; *Fac. 19.

29. dar*, în ziua cînd a ieşit Lot din Sodoma, a plouat foc şi pucioasă din cer, şi i-a pierdut pe toţi. *Fac. 19. 16, 24.

30. Tot aşa va fi şi în ziua cînd Se* va arăta Fiul omului. *2 Tes. 1. 7.

31. In ziua aceea, cine* va fi pe acoperişul casei, şi îşi va avea vasele în casă, să nu se pogoare să le ia; şi cine va fi pe cîmp, de asemenea, să nu se mai întoarcă. *Mat. 24. 17. Marc. 13. 15.

32. Aduceţi-vă* aminte de nevasta lui Lot. *Fac 19. 26.

33. Oricine* va căuta să-şi scape viaţa, o va pierde; şi oricine o va pierde, o va găsi. *Mat. 10. 39; 16. 25. Marc. 8. 35. Cap. 9. 24. Ioan 12. 25.

34. Vă spun* că, în noaptea aceea,

doi inşi vor fi în acelaş pat, unul va fi luat şi altul va fi lăsat;
*Mat. 24. 40, 41. 1 Tes. 4. 17.

35. două femei vor măcina împreună: una va fi luată, şi alta va fi lăsată.

36. Doi bărbaţi vor fi la cîmp: unul va fi luat şi altul va fi lăsat."

37. Ucenicii L-au întrebat: „Unde, Doamne?" Iar El a răspuns: „Unde* va fi trupul acolo se vor strînge vulturii." *Iov 39. 30. Mat. 24. 28.

Pilda judecătorului nedrept.

18 1. Isus le-a spus o pildă, ca să le arate că trebuie să se roage* necurmat, şi să nu se lase. *Cap. 11. 5; 21. 36. Rom. 12. 12. Efes. 6. 18. Col. 4. 2. 1 Tes. 5. 17.

2. El le-a zis: „Intr'o cetate era un judecător, care de Dumnezeu nu se temea şi de oameni nu se ruşina.

3. In cetatea aceea era şi o văduvă, care venea des la el, şi-i zicea: „Fă-mi dreptate în cearta cu pîrîşul meu."

4. Multă vreme n'a voit să-i facă dreptate. Dar în urmă, şi-a zis: „Măcar că de Dumnezeu nu mă tem şi de oameni nu mă ruşinez,

5. totuş, pentru că* văduva aceasta mă tot necăjeşte, îi voi face dreptate, ca să nu tot vină să-mi bată capul."
*Cap. 11. 8.

6. Domnul a adăogat: „Auziţi ce zice judecătorul nedrept?

7. Şi Dumnezeu* nu va face dreptate aleşilor Lui, cari strigă zi şi noapte către El, măcar că zăboveşte faţă de ei? *Apoc. 6. 10.

8. Vă spun că* le va face dreptate în curînd. Dar cînd va veni Fiul omului, va găsi El credinţă pe pămînt?"
*Evr. 10. 37. 2 Pet. 3. 8, 9.

Pilda vameşului şi a Fariseului.

9. A mai spus şi pilda aceasta pentru unii cari* se încredeau în ei înşişi că sînt neprihăniţi, şi disprefuiau pe ceilalţi. *Cap. 10. 29; 16. 15.

10. „Doi oameni s'au suit la Templu să se roage; unul era Fariseu, şi altul vameş.

11. Fariseul sta* în picioare, şi a început să se roage în sine astfel: „Dumnezeule**, Iţi mulţămesc că nu sînt ca ceilalţi oameni, hrăpăreţi, nedrepţi, preacurvari sau chiar ca vameşul acesta.
*Ps. 135. 2. **Isa. 1. 15; 58. 2. Apoc. 3. 17.

12. Eu postesc de două ori pe săptămînă, dau zeciuială din toate veniturile mele."

13. Vameşul sta departe, şi nu îndrăznea nici ochii să şi-i ridice spre cer; ci se bătea în piept, şi zicea: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!"

14. Eu vă spun că mai degrabă omul acesta s'a pogorît acasă socotit neprihănit decît celalt. Căci* oricine se înalţă, va fi smerit; şi oricine se smereşte, va fi înălţat."
*Iov. 22. 29. Mat. 23. 12. Cap. 14. 11. Iac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5, 6.

Copilaşii.

15. I-au* adus şi nişte copilaşi, ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii, cînd au văzut lucrul acesta, au certat pe aceia cari-i aduceau. *Mat. 19. 13. Marc. 10. 13.

16. Isus a chemat la Sine pe copilaşi, şi a zis: „Lăsaţi copilaşii să vină la Mine, şi nu-i opriţi; căci Impărăţia lui Dumnezeu este a* unora ca ei.
*1 Cor. 14. 20. 1 Pet. 2. 2.

17. Adevărat* vă spun că, oricine nu va primi Impărăţia lui Dumnezeu ca un copilaş, cu niciun chip nu va intra în ea." *Marc. 10. 15.

Tînărul bogat.

18. Un* fruntaş a întrebat pe Isus: „Bunule Invăţător, ce trebuie să fac ca să moştenesc viaţa vecinică?"
*Mat. 19. 16. Marc. 10. 17.

19. „Pentruce Mă numeşti bun?" i-a răspuns Isus. „Nimeni nu este bun decît Unul singur: Dumnezeu.

20. Ştii poruncile: „Să* nu preacurveşti; să nu ucizi; să nu furi; să nu faci o mărturisire mincinoasă; să cinsteşti** pe tatăl tău şi pe mama ta."
*Exod. 20. 12, 16. Deut. 5. 16, 20. Rom. 13. 9. **Efes. 6. 2. Col. 3. 20.

21. „Toate aceste lucruri," I-a zis el, „le-am păzit din tinereţea mea."

22. Cînd a auzit Isus aceste vorbe, i-a zis: „Iţi mai lipseşte un lucru: vinde* tot ce ai, împarte la săraci, şi vei avea o comoară în ceruri. Apoi, vino şi urmează-Mă." *Mat. 6. 19, 20; 19. 21. 1 Tim. 6. 19.

23. Cînd a auzit el aceste cuvinte, s'a întristat de tot; căci era foarte bogat.

24. Isus a văzut că s'a întristat de tot, şi a zis: „Cît* de anevoie vor intra în Impărăţia lui Dumnezeu cei ce au avuţii! *Prov. 11. 28. Mat. 19. 23. Marc. 10. 23.

25. Fiindcă mai lesne este să treacă o cămilă prin urechea acului, decît să intre un om bogat în Impărăţia lui Dumnezeu."

26. Cei ce-L ascultau, au zis: „Atunci cine poate fi mîntuit?“
27. Isus a răspuns: „Ce* este cu neputinţă la oameni, este cu putinţă la Dumnezeu.“ *Ier. 32. 17.
28. Atunci* Petru a zis: „Iată că noi am lăsat totul, şi Te-am urmat.“
*Mat. 19. 27. Zah. 8. 6. Mat. 19. 26. Cap. 1. 37.
29. Şi Isus le-a zis: „Adevărat vă spun că nu este nimeni*, care să-şi fi lăsat casa, sau nevasta, sau fraţii, sau părinţii, sau copiii, pentru Impărăţia lui Dumnezeu, *Deut. 33. 9.
30. şi să* nu primească mult mai mult în veacul acesta de acum, iar în veacul viitor, viaţa vecinică.“ *Iov 42. 10.

Isus vesteşte moartea şi învierea Sa.

31. Isus* a luat cu Sine pe cei doisprezece, şi le-a zis: „Iată că ne suim la Ierusalim, şi tot ce** a fost scris prin prooroci despre Fiul omului, se va împlini.
*Mat. 16. 21; 17. 22; 10. 17. Marc. 10. 32. **Ps. 22. Isa. 53.
32. Căci va* fi dat în mîna Neamurilor; Il vor batjocori, Il vor ocărî, Il vor scuipa;
*Mat. 27. 2. Cap. 23. 1. Ioan 18, 28. Fapt. 3. 13.
33. şi, după ce-L vor bate cu nuiele, Il vor omorî, dar a treia zi va învia.“
34. Ei* n'au înţeles nimic din aceste lucruri: căci vorbirea aceasta era ascunsă pentru ei, şi nu pricepeau ce le spunea Isus.
*Marc. 9. 32. Cap. 2. 50; 9. 45. Ioan 10. 6; 12. 16.

Vindecarea unui orb la Ierihon.

35. Pe* cînd Se apropia Isus de Ierihon, un orb şedea lîngă drum şi cerşea. *Mat. 20. 29. Marc. 10. 46.
36. Cînd a auzit norodul trecînd, a întrebat ce este.
37. I-au spus: „Trece Isus din Nazaret.“
38. Şi el a strigat: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!“
39. Ceice mergeau înainte, îl certau să tacă; dar el ţipa şi mai tare: „Fiul lui David, ai milă de mine!“
40. Isus S'a oprit, şi a poruncit să-l aducă la El; şi, după ce s'a apropiat, l-a întrebat:
41. „Ce vrei să-ţi fac?“ „Doamne,“ a răspuns el, „să-mi capăt vederea.“
42. Şi Isus i-a zis: „Capătă-ţi vederea. Credinţa* ta te-a mîntuit.“ *Cap. 17. 19.
43. Numaidecît, orbul şi-a căpătat vederea, şi a mers* după Isus, slăvind pe Dumnezeu. Tot norodul, cînd a văzut cele întîmplate, a dat laudă lui Dumnezeu. *Cap. 5. 26. Fapt. 4. 21; 11. 18.

Zacheu.

19 1. Isus a intrat în Ierihon, şi trecea prin cetate.
2. Şi un om bogat, numit Zacheu, mai marele vameşilor,
3. căuta să vadă care este Isus; dar nu putea din pricina norodului, căci era mic de statură.
4. A alergat înainte, şi s'a suit într'un dud ca să-L vadă; pentrucă pe drumul acela avea să treacă.
5. Isus, cînd a ajuns la locul acela, Şi-a ridicat ochii în sus, şi i-a zis: „Zachee, dă-te jos de grabă, căci astăzi trebuie să rămîn în casa ta.“
6. Zacheu s'a dat jos în grabă, şi L-a primit cu bucurie.
7. Cînd au văzut lucrul acesta, toţi cîrteau şi ziceau: „A* intrat să găzduiască la un om păcătos!“
*Mat. 9. 11. Cap. 5. 30.
8. Dar Zacheu a stătut înaintea Domnului, şi I-a zis: „Iată, Doamne, jumătate din avuţia mea o dau săracilor; şi, dacă am năpăstuit* pe cineva cu ceva, îi dau înapoi** împătrit.“
*Cap. 3. 14. **Exod. 22. 1. 1 Sam. 12. 3. 2 Sam. 12. 6.
9. Isus i-a zis: „Astăzi a intrat mîntuirea în casa aceasta, căci şi* el este fiul** lui Avraam.
*Rom. 4. 11, 12, 16. Gal. 3. 7. **Cap. 13. 16.
10. Pentrucă* Fiul omului a venit să caute şi să mîntuiască ce era pierdut.“
*Mat. 18. 11. Mat. 10. 6; 15. 24.

Pilda polilor.

11. Pe cînd ascultau ei aceste lucruri, Isus a mai spus o pildă, pentrucă era aproape de Ierusalim, şi ei* credeau că Impărăţia lui Dumnezeu are să se arate îndată. *Fapt. 1. 6.
12. Deci* a zis: „Un om de neam mare s'a dus într'o ţară depărtată, ca să-şi ia o împărăţie, şi apoi să se întoarcă. *Mat. 25. 14. Marc. 13. 34.
13. A chemat zece din robii săi, le-a dat zece poli[1], şi le-a zis: „Puneţi-i în negoţ pînă mă voi întoarce.“
14. Dar* cetăţenii lui îl urau; şi au trimes după el o solie să-i spună: „Nu vrem ca omul acesta să împărăţească peste noi.“ *Ioan 1. 11.
15. Cînd s'a întors înapoi, după ce îşi luase împărăţia, a spus să cheme pe robii aceia, cărora le dăduse banii, ca să vadă cît cîştigase fiecare cu ei din negoţ.

1. Greceşte: mine.

16. Cel dintîi a venit, şi i-a zis: „Doamne, polul tău a mai adus zece poli.“

17. El i-a zis: „Bine, rob bun; fiindcă ai fost credincios * în puţine lucruri, primeşte cîrmuirea a zece cetăţi.“

*Mat. 25. 21. Cap. 16. 10.

18. A venit al doilea, şi i-a zis: „Doamne, polul tău a mai adus cinci poli.“

19. El i-a zis şi lui: „Primeşte şi tu cîrmuirea a cinci cetăţi.“

20. A venit un altul, şi i-a zis: „Doamne, iată-ţi polul, pe care l-am păstrat învelit într'un ştergar;

21. căci * m'am temut de tine, fiindcă eşti un om aspru; iei ce n'ai pus, şi seceri ce n'ai sămănat.“ *Mat. 25. 24.

22. Stăpînul i-a zis: „Rob rău; te voi judeca după * cuvintele tale. Ştiai ** că sînt un om aspru, care iau ce n'am pus şi secer ce n'am sămănat;

*2 Sam. 1. 16. Iov 15. 6. Mat. 12. 37. **Mat. 25. 26.

23. atunci de ce nu mi-ai pus banii la zarafi, pentruca, la întoarcerea mea, să-i fi luat înapoi cu dobîndă?“

24. Apoi a zis celor ce erau de faţă: „Luaţi-i polul, şi daţi-l celui ce are zece poli.“

25. „Doamne“, i-au zis ei, „el are zece poli.“

26. Iar el le-a zis: „Vă spun că * celui ce are, i se va da; dar dela cel ce n'are, se va lua chiar şi ce are.

*Mat. 13. 12; 25. 29. Marc. 4. 25 Cap. 8. 18.

27. Cît despre vrăjmaşii mei, cari n'au vrut să împărăţesc eu peste ei, aduceţi-i încoace, şi tăiaţi-i înaintea mea.“

28. După ce a vorbit astfel, Isus a pornit * în frunte şi Se suia spre Ierusalim. *Marc. 10. 32.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

29. Cînd * S'a apropiat de Betfaghe şi de Betania, înspre muntele numit al Măslinilor, Isus a trimes pe doi din ucenicii Săi, *Mat. 21. Marc. 11. 1.

30. şi le-a zis: „Duceţi-vă în satul dinaintea voastră. Cînd veţi intra în el, veţi găsi un măgăruş legat, pe care n'a încălecat nimeni niciodată: deslegaţi-l, şi aduceţi-Mi-l.

31. Dacă vă va întreba cineva: „Pentruce-l deslegaţi?“ să-i spuneţi aşa: „Pentrucă Domnul are trebuinţă de el.“

32. Ceice fuseseră trimeşi, s'au dus şi au găsit aşa cum le spusese Isus.

33. Pe cînd deslegau măgăruşul, stăpînii lui le-au zis: „Pentruce deslegaţi măgăruşul?“

34. Ei au răspuns: „Domnul are trebuinţă de el.“

35. Şi au adus măgăruşul la Isus. Apoi * şi-au aruncat hainele pe el, şi au aşezat pe Isus, călare deasupra.

*2 Reg. 9. 13. Mat. 21. 7. Marc. 11. 7. Ioan 12. 14.

36. Pe cînd * mergea Isus, oamenii îşi aşterneau hainele pe drum. *Mat. 21. 8.

37. Şi cînd S'a apropiat de Ierusalim, spre pogorîşul muntelui Măslinilor, toată mulţimea ucenicilor, plină de bucurie, a început să laude pe Dumnezeu cu glas tare pentru toate minunile, pe cari le văzuseră.

38. Ei ziceau: „Binecuvîntat * este Împăratul care vine în Numele Domnului! Pace ** în cer, şi slavă în locurile prea înalte!“

*Ps. 118. 26. Cap. 13. 35. **Cap. 2. 14. Efes. 2. 14.

39. Unii Farisei, din norod, au zis lui Isus: „Învăţătorule, ceartă-Ţi ucenicii!“

40. Şi El a răspuns: „Vă spun că, dacă vor tăcea ei, pietrele * vor striga.“

*Mab. 2. 11.

Isus plînge pentru cetate.

41. Cînd S'a apropiat de cetate şi a văzut-o, Isus a * plîns pentru ea,

*Ioan 11. 35.

42. şi a zis: „Dacă ai fi cunoscut şi tu, măcar în această zi, lucrurile, cari puteau să-ţi dea pacea! Dar acum, ele sînt ascunse de ochii tăi.

43. Vor veni peste tine zile, cînd vrăjmaşii tăi te vor înconjura * cu şanţuri, te vor împresura, şi te vor strînge din toate părţile:

*Isa. 29. 3, 4. Ier. 6. 3, 6. Cap. 21. 20.

44. te * vor face una cu pămîntul, pe tine şi pe copiii tăi din mijlocul tău; şi nu ** vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentrucă † n'ai cunoscut vremea cînd ai fost cercetată.“ *1 Reg. 9. 7, 8. Mic. 3. 12. **Mat. 24. 2. Marc. 13. 2. Cap. 21. 6. †Dan. 9. 24. Cap. 1. 68, 78. 1 Pet. 2. 12.

Izgonirea vînzătorilor din Templu.

45. In * urmă a intrat în Templu, şi a început să scoată afară pe ceice vindeau şi cumpărau în el.

*Mat. 21. 12. Marc. 11. 11, 15. Ioan 2. 14, 15.

46. Şi le-a zis: „Este scris *: „Casa Mea va fi o casă de rugăciune. Dar voi ** aţi făcut din ea o peşteră de tîlhari.“ *Isa. 56. 7. **Ier. 7. 11.

47. Isus învăţa în toate zilele pe no-

rod în Templu. Şi preoţii cei mai de seamă *, cărturarii şi bătrînii norodului căutau să-L omoare;

* Marc. 11. 18. Ioan 7. 19; 8. 37.

48. dar nu ştiau cum să facă, pentrucă tot norodul Îi sorbea vorbele de pe buze.

Puterea lui Isus.

20 1. Intr'una * din acele zile, cînd învăţa Isus norodul în Templu şi propovăduia Evanghelia, au venit deodată la El preoţii cei mai de seamă şi cărturarii, cu bătrînii, * Mat. 21. 23.

2. şi I-au zis: „Spune-ne, cu * ce putere faci Tu aceste lucruri, sau cine Ţi-a dat puterea aceasta?“ * Fapt. 4. 7; 7. 27.

3. Drept răspuns, El le-a zis: „Am să vă pun şi Eu o întrebare. Spuneţi-Mi:

4. Botezul lui Ioan venea din cer sau dela oameni?“

5. Dar ei cugetau astfel între ei: „Dacă răspundem: „Din cer“, va zice: „Atunci dece nu l-aţi crezut?“

6. Şi dacă răspundem: „Dela oameni“, tot norodul ne va ucide cu pietre; căci * este încredinţat că Ioan era un prooroc.“ * Mat. 14. 5; 21. 26. Cap. 7. 29.

7. Atunci au răspuns că nu ştiu de unde venea botezul lui Ioan.

8. Şi Isus le-a zis: „Nici Eu n'am să vă spun cu ce putere fac aceste lucruri.“

Pilda vierilor.

9. Apoi a început să spună norodului pilda aceasta: „Un * om a sădit o vie, a arendat-o unor vieri şi a plecat într'o altă ţară, pentru o vreme îndelungată. * Mat. 21. 33. Marc. 12. 1.

10. La vremea rodurilor, a trimes la vieri un rob, ca să-i dea partea lui din rodul viei. Vierii l-au bătut, şi l-au trimes înapoi cu mînile goale.

11. A mai trimes un alt rob; ei l-au bătut şi pe acela, l-au batjocorit, şi l-au trimes înapoi cu mînile goale.

12. A mai trimes un al treilea rob; ei l-au rănit şi pe acela, şi l-au scos afară.

13. Stăpînul viei a zis: „Ce să fac? Am să trimet pe fiul meu prea iubit; poate că îl vor primi cu cinste.“

14. Dar vierii, cînd l-au văzut, s'au sfătuit între ei, şi au zis: „Iată moştenitorul; veniţi să-l ucidem, ca moştenirea să fie a noastră.“

15. Şi l-au scos afară din vie, şi l-au omorît. Acum, ce le va face stăpînul viei?

16. Va veni, va pierde pe vierii aceia, şi via o va da altora.“ Cînd au auzit ei cuvintele acestea, au zis: „Nicidecum!“

17. Dar Isus i-a privit drept în faţă, şi a zis: „Ce însemnează cuvintele acestea, cari au fost scrise: „Piatra *, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului?

* Ps. 118. 22. Mat. 21. 42.

18. Oricine va cădea peste piatra aceasta, va fi zdrobit de ea: şi * pe acela peste care va cădea ea, îl va spulbera?“

* Dan. 2. 34, 35. Mat. 21. 44.

19. Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii căutau să pună mîna pe El, chiar în ceasul acela, dar se temeau de norod. Pricepuseră că Isus spusese pilda aceasta împotriva lor.

Birul Cezarului.

20. Au * început să pîndească pe Isus; şi au trimes nişte iscoditori, cari se prefăceau că sînt neprihăniţi, ca să-L prindă cu vorba şi să-L dea pe mîna stăpînirii şi pe mîna puterii dregătorului. * Mat. 22. 15.

21. Iscoditorii aceştia L-au întrebat: „Învăţătorule *, ştim că vorbeşti şi înveţi pe oameni drept, şi că nu cauţi la faţa oamenilor, ci-i înveţi calea lui Dumnezeu în adevăr. * Mat. 22. 16. Marc. 12. 14.

22. Se cuvine să plătim bir Cezarului sau nu?“

23. Isus le-a priceput viclenia, şi le-a răspuns: „Pentru ce Mă ispitiţi?

24. Arătaţi-Mi un ban[1]. Al cui chip, şi ale cui slove sînt scrise pe el?“ „Ale Cezarului“ au răspuns ei.

25. Atunci El le-a zis: „Daţi dar Cezarului ce este al Cezarului, şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.“

26. Nu L-au putut prinde cu vorba înaintea norodului; ci, miraţi de răspunsul Lui, au tăcut.

Despre înviere.

27. Unii * din Saduchei, cari ** zic că nu este înviere, s'au apropiat şi au întrebat pe Isus: * Mat. 22. 23. Marc. 12. 18. ** Fapt. 23. 6, 8.

28. „Învăţătorule, iată ce ne-a scris Moise *: „Dacă moare fratele cuiva, avînd nevastă, dar fără să aibă copii, fratele lui să ia pe nevasta lui, şi să ridice urmaş fratelui său.“ * Deut. 25. 5.

29. Au fost dar şapte fraţi. Cel dintîi s'a însurat, şi a murit fără copii.

1. Greceşte: dinar.

30. Pe nevasta lui, a luat-o al doilea; şi a murit şi el fără copii.
31. A luat-o şi al treilea, şi tot aşa toţi şapte; şi au murit fără să lase copii.
32. La urma tuturor, a murit şi femeia.
33. Deci, la înviere, nevasta căruia dintre ei va fi femeia? Fiindcă toţi şapte au avut-o de nevastă."
34. Isus le-a răspuns: „Fiii veacului acestuia se însoară şi se mărită;
35. dar cei ce vor fi găsiţi vrednici să aibă parte de veacul viitor şi de învierea dintre cei morţi, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita.
36. Pentrucă nici nu vor putea muri, căci vor fi* ca îngerii. Şi vor fi fiii lui Dumnezeu, fiind** fii ai învierii.
*1 Cor. 15. 42, 49, 52. 1 Ioan 3. 2. **Rom. 8. 23.
37. Dar că morţii înviază, a* arătat însuş Moise, în locul unde este vorba despre „Rug", cînd numeşte pe Domnul: „Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov."
*Exod. 3. 6.
38. Dar Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morţi, ci al celor vii, căci pentru El toţi* sînt vii."
*Rom. 6. 10, 11.
39. Unii din cărturari au luat cuvîntul, şi au zis: „Învăţătorule, bine ai zis."
40. Şi nu mai îndrăzneau să-I mai pună nici o întrebare.

Al cui fiu este Hristosul?

41. Isus le-a zis: „Cum* se zice că Hristosul este fiul lui David?
*Mat. 22. 42. Marc. 12. 35.
42. Căci însuş David zice în Cartea Psalmilor: „Domnul a zis* Domnului meu: „Şezi la dreapta Mea,
*Ps. 110. 1. Fapt. 2. 34.
43. pînă voi pune pe vrăjmaşii Tăi supt picioarele Tale."
44. Deci David Îl numeşte Domn; atunci cum este El fiul lui?"

Cărturarii mustraţi de Isus.

45. Atunci* a zis ucenicilor Săi, în auzul întregului norod:
*Mat. 23. 1. Marc. 12. 38.
46. „Păziţi-vă* de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, şi să le facă** lumea plecăciuni prin pieţe; ei umblă după scaunele dintîi în sinagogi, şi după locurile dintîi la ospeţe;
*Mat. 23. 5. **Cap. 11. 43.
47. şi* casele văduvelor le mănîncă, în timp ce, de ochii lumii, fac rugăciuni lungi. De aceea vor lua o mai mare osîndă."
*Mat. 23. 14.

Văduva săracă.

21 1. Isus Şi-a ridicat ochii, şi a* văzut pe nişte bogaţi cari îşi aruncau darurile în vistierie.
*Marc. 12. 41.
2. A văzut şi pe o văduvă săracă, aruncînd acolo doi bănuţi.
3. Şi a zis: „Adevărat vă spun, că* această văduvă săracă a aruncat mai mult decît toţi ceilalţi;
*2 Cor. 8. 12.
4. căci toţi aceştia au aruncat la daruri din prisosul lor; dar ea a aruncat din sărăcia ei, tot ce avea ca să trăiască."

Nimicirea Ierusalimului şi venirea Fiului omului.

5. Pe cînd vorbeau unii* despre Templu, că era împodobit cu pietre frumoase şi daruri, Isus a zis:
*Mat. 24. 1. Marc. 13. 1.
6. „Vor veni zile cînd, nu va* rămînea aici piatră pe piatră, care să nu fie dărîmată."
*Cap. 19. 44.
7. „Învăţătorule", L-au întrebat ei, „cînd se vor întîmpla toate aceste lucruri? Şi care va fi semnul cînd se vor întîmpla aceste lucruri?"
8. Isus a răspuns: „Băgaţi de seamă* să nu vă amăgească cineva. Căci vor veni mulţi în Numele Meu, şi vor zice: „Eu sînt Hristosul", şi „Vremea se apropie." Să nu mergeţi după ei.
*Mat. 24. 4. Marc. 13. 5. Efes. 5. 6. 2 Tes. 2. 8.
9. Cînd veţi auzi de războaie şi de răscoale, să nu vă spăimîntaţi; pentrucă întîi trebuie să se întîmple aceste lucruri. Dar sfîrşitul nu va fi îndată.
10. „Apoi"*, le-a zis El, „un neam se va scula împotriva altui neam, şi o împărăţie împotriva altei împărăţii.
*Mat. 24. 7.
11. Pe alocurea vor fi mari cutremure de pămînt, foamete şi ciumi; vor fi arătări înspăimîntătoare, şi semne mari în cer.
12. Dar* înainte de toate acestea, vor pune mînile pe voi, şi vă vor prigoni: vă vor da pe mîna sinagogelor, vă vor arunca în** temniţe, vă vor tîrî† înaintea împăraţilor şi înaintea dregătorilor, din†† pricina Numelui Meu.
*Marc. 13. 9. Apoc. 2. 10. **Fapt. 4. 3; 5. 18; 12. 4; 16. 24. †Fapt. 25. 23. ††1 Pet. 2. 13.
13. Aceste lucruri vi* se vor întîmpla ca să fiţi mărturie.
*Filip. 1. 28. 2 Tes. 1. 5

14. Ţineţi bine minte *, să nu vă gîndiţi mai dinainte ce veţi răspunde;
* Mat. 10. 19. Marc. 13. 11. Cap. 12. 11.

15. căci vă voi da o gură şi o înţelepciune, căreia nu-i vor putea răspunde, nici sta împotrivă * toţi protivnicii voştri. * Fapt. 6. 10.

16. Veţi * fi daţi în mînile lor pînă şi de părinţii, fraţii, rudele şi prietenii voştri; şi vor omorî pe mulţi ** dintre voi. * Mic. 7. 6. Marc. 13. 12. ** Fapt. 7. 59; 12. 2.

17. Veţi * fi urîţi de toţi din pricina Numelui Meu. * Mat. 10. 22.

18. Dar * niciun păr din cap nu vi se va pierde. * Mat. 10. 30.

19. Prin răbdarea voastră, vă veţi cîştiga sufletele voastre.

Indemn la veghere.

20. Cînd * veţi vedea Ierusalimul înconjurat de oşti, să ştiţi că atunci pustiirea lui este aproape.
* Mat. 24. 15. Marc. 13. 14.

21. Atunci, cei din Iudea să fugă la munţi, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară din el, şi cei de prin ogoare să nu intre în el.

22. Căci zilele acelea vor fi zile de răzbunare, ca să * se împlinească tot ce este scris. * Dan. 9. 26, 27. Zah. 11. 1.

23. Vai * de femeile cari vor fi însărcinate, şi de cele ce vor da ţîţă în acele zile! Pentrucă va fi o strîmtorare mare în ţară, şi mînie împotriva norodului acestuia. * Mat. 24. 19.

24. Vor cădea supt ascuţişul săbiei, vor fi luaţi robi printre toate neamurile; şi Ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, pînă * se vor împlini vremurile neamurilor.
* Dan. 9. 27; 12. 7. Rom. 11. 25.

25. Vor * fi semne în soare, în lună şi în stele. Şi pe pămînt va fi strîmtorare printre neamuri, cari nu vor şti ce să facă la auzul urletului mării şi al valurilor;
* Mat. 24. 29. Marc. 13. 24. 2 Pet. 3. 10, 12.

26. oamenii îşi vor da sufletul de groază, în aşteptarea lucrurilor cari se vor întîmpla pe pămînt; căci * puterile cerurilor vor fi clătinate.
* Mat. 24. 29.

27. Atunci vor vedea pe Fiul omului venind * pe un nor cu putere şi slavă mare. * Mat. 24. 30. Apoc. 1. 7; 14. 14.

28. Cînd vor începe să se întîmple aceste lucruri, să vă uitaţi în sus, şi să vă ridicaţi capetele, pentru că izbăvirea voastră se * apropie."
* Rom. 8. 19, 23.

29. Şi * le-a spus o pildă: „Vedeţi smochinul şi toţi copacii.
* Mat. 24. 32. Marc. 13. 28.

30. Cînd înfrunzesc, şi-i vedeţi, voi singuri cunoaşteţi că de acum vara este aproape.

31. Tot aşa, cînd veţi vedea întîmplîndu-se aceste lucruri, să ştiţi că Împărăţia lui Dumnezeu este aproape.

32. Adevărat vă spun că nu va trece neamul acesta, pînă cînd se vor împlini toate aceste lucruri.

33. Cerul * şi pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece. * Mat. 24. 35.

34. Luaţi seama * la voi înşivă, ca nu cumva să vi se îngreuieze inimile cu îmbuibare de mîncare şi băutură, şi cu îngrijorările vieţii acesteia, şi astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră. * Rom. 13. 13. 1 Tes. 5. 6. 1 Pet. 4. 7.

35. Căci ziua aceea va veni ca * un laţ peste toţi ceice locuiesc pe toată faţa pămîntului.
* 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3; 16. 15.

36. Vegheaţi dar în tot timpul *, şi rugaţi-vă **, ca să aveţi putere să scăpaţi de toate lucrurile acestea, cari se vor întîmpla, şi să staţi † în picioare înaintea Fiului omului." * Mat. 24. 42; 25. 13. Marc. 13. 33. ** Cap. 18. 1. † Ps. 1. 5. Efes. 6. 13.

37. Ziua, Isus învăţa * pe norod în Templu, iar ** noaptea Se ducea de o petrecea în muntele care se cheamă muntele Măslinilor. * Ioan 8. 1, 2. ** Cap. 22. 39.

38. Şi tot norodul venea dis de dimineaţă la El în Templu, ca să-L asculte.

Sfat împotriva lui Isus.

22 1. Praznicul azimilor, numit Paştele, se * apropia.
* Mat. 26. 2. Marc. 14. 1.

2. Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii căutau * un mijloc cum să omoare pe Isus; căci se temeau de norod.
* Ps. 2. 2. Ioan 11. 47. Fapt. 4. 27.

3. Dar * Satana a intrat în Iuda, zis şi Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.
* Mat. 26. 14. Marc. 14. 10. Ioan 13. 2, 27.

4. Iuda s'a dus să se înţeleagă cu preoţii cei mai de seamă şi cu căpeteniile străjerilor Templului cum să-L dea în mînile lor.

5. Ei s'au bucurat, şi au căzut * la învoială să-i dea bani. * Zah. 11. 12.

6. După ce le-a făgăduit că li-L va da în mîni, Iuda căuta un prilej nime-

rit să dea pe Isus în mînile lor, fără ştirea norodului.

Prăznuirea Paştelor.

7. Ziua * praznicului Azimilor, în care trebuiau jertfite Paştele, a venit.
* Mat. 26. 17. Marc. 14. 12.

8. Şi Isus a trimes pe Petru şi pe Ioan, şi le-a zis: „Duceţi-vă de pregătiţi-ne Paştele, ca să mîncăm.“
9. „Unde voieşti să pregătim?“ L-au întrebat ei.
10. El le-a răspuns: „Iată, cînd veţi intra în cetate, vă va ieşi înainte un om, ducînd un ulcior cu apă; mergeţi după el în casa în care va intra,
11. şi spuneţi stăpînului casei: „Învăţătorul îţi zice: „Unde este odaia pentru oaspeţi, în care să mănînc Paştele cu ucenicii Mei?“
12. Şi are să vă arate o odae mare de sus, aşternută gata: acolo să pregătiţi Paştele.“
13. Ei au plecat, şi au găsit aşa cum le spusese El. Şi au pregătit Paştele.
14. Cînd * a sosit ceasul, Isus a şezut la masă cu cei doisprezece apostoli. * Mat. 26. 20. Marc. 14. 17.
15. El le-a zis: „Am dorit mult să mănînc Paştele acestea cu voi înainte de patima Mea;
16. căci vă spun, că de acum încolo, nu le voi mai mînca, pînă * la împlinirea lor în Impărăţia lui Dumnezeu.“
* Cap. 14. 15. Fapt. 10. 41. Apoc. 19. 9.
17. Şi a luat un pahar, a mulţămit lui Dumnezeu, şi a zis: „Luaţi paharul acesta, şi împărţiţi-l între voi;
18. pentrucă vă spun * că nu voi mai bea de acum încolo din rodul viţei, pînă cînd va veni Impărăţia lui Dumnezeu.“ * Mat. 26. 29. Marc. 14. 25.
19. Apoi * a luat pîne; şi, după ce a mulţămit lui Dumnezeu, a frînt-o, şi le-a dat-o, zicînd: „Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; să faceţi lucrul acesta ** spre pomenirea Mea.“ * Mat. 26. 26. Marc. 14. 22. ** 1 Cor. 11. 24.
20. Tot astfel, dupăce au mîncat, a luat paharul, şi li l-a dat, zicînd: „Acest * pahar este legămîntul cel nou, făcut în sîngele Meu, care se varsă pentru voi.“ * 1 Cor. 10. 16.

Descoperirea vînzătorului.

21. „Dar * iată că mîna vînzătorului Meu este cu Mine la masa aceasta.
* Ps. 41. 9. Mat. 26. 21, 23. Marc. 14. 18. Ioan 13. 21, 26.
22. Negreşit *, Fiul omului Se duce, după cum ** este rînduit. Dar vai de omul acela prin care este vîndut El!“
* Mat. 26. 24. ** Fapt. 2. 23; 4. 28.
23. Şi * au început să se întrebe unii pe alţii cine din ei să fie acela care va face lucrul acesta.
* Mat. 26. 22. Ioan 13. 22, 35.

Care este cel mai mare?

24. Intre apostoli s'a * iscat şi o ceartă, ca să ştie care din ei avea să fie socotit ca cel mai mare?
* Marc. 9. 34. Cap. 9. 46.
25. Isus le-a * zis: „Impăraţii Neamurilor domnesc peste ele; şi celorce le stăpînesc, li se dă numele de binefăcători. * Mat. 20. 25. Marc. 10. 42.
26. Voi * să nu fiţi aşa. Ci ** cel mai mare dintre voi, să fie ca cel mai mic; şi celce cîrmuieşte, ca celce slujeşte.
* Mat. 20. 26. 1 Pet. 5. 3. ** Cap. 9. 48.
27. Căci * care este mai mare: cine stă la masă, sau cine slujeşte la masă? Nu cine stă la masă? Şi Eu ** totuş, sînt în mijlocul vostru ca celce slujeşte la masă.
* Cap. 12. 37. ** Mat. 20. 28. Ioan 13. 13, 14. Filip. 2. 7.
28. Voi sînteţi aceia, cari aţi rămas necontenit cu Mine în încercările * Mele. * Evr. 4. 15.
29. De aceea vă * pregătesc Impărăţia, după cum Tatăl Meu Mi-a pregătit-o Mie,
* Mat. 24. 47. Cap. 12. 32. 2 Cor. 1. 7. 2 Tim. 2. 12.
30. ca * să mîncaţi şi să beţi la masa Mea în Impărăţia Mea, şi să ** şedeţi pe scaune de domnie, ca să judecaţi pe cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.“ * Mat. 8. 11. Cap. 14. 15. Apoc. 19. 9.
** Ps. 49. 14. Mat. 19. 28. 1 Cor. 6. 2. Apoc. 3. 21.

Inştiinţarea lui Petru.

31. Domnul a zis: „Simone, Simone, Satana * v'a cerut să vă cearnă ** ca grîul. * 1 Pet. 5. 8. ** Amos 9. 9.
32. Dar Eu * M'am rugat pentru tine, ca să nu se piardă credinţa ta; şi, dupăce te ** vei întoarce la Dumnezeu, să întăreşti pe fraţii tăi.“
* Ioan 17. 9, 11, 15. ** Ps. 51. 13. Ioan 21. 15—17.
33. „Doamne“, I-a zis Petru, „cu Tine sînt gata să merg chiar şi în temniţă şi la moarte.“
34. Şi * Isus i-a zis: „Petre, îţi spun că nu va cînta astăzi cocoşul, pînă te vei lepăda de trei ori că nu Mă cunoşti.“ * Mat. 26. 34. Marc. 14. 30. Ioan 13. 38.
35. Apoi * le-a mai zis: „Cînd v'am trimes fără pungă, fără traistă, şi fără

încălţăminte, aţi dus voi lipsă de ceva? „De nimic“, I-au răspuns ei.
*Mat. 10. 9. Cap. 9. 3; 10. 4.

36. Şi El le-a zis: „Acum, dimpotrivă, cine are o pungă, s'o ia; cine are o traistă, deasemenea s'o ia; şi cine n'are sabie, să-şi vîndă haina, şi să-şi cumpere o sabie.

37. Căci vă spun că trebuie să se împlinească cu Mine aceste cuvinte scrise: „El* a fost pus în numărul celor fărădelege.“ Şi lucrurile privitoare la Mine, sînt gata să se împlinească.“
*Isa. 53. 12. Marc. 15. 28.

38. „Doamne“, I-au zis ei, „iată aici două săbii.“ Şi El le-a zis: „Destul!“

Ghetsimani.

39. Dupăce* a ieşit afară, S'a** dus, ca de obicei, în muntele Măslinilor. Ucenicii Lui au mers după El.
*Mat. 26. 36. Marc. 14. 32. Ioan 18. 1. **Cap. 21. 37.

40. Cînd* a ajuns la locul acela, le-a zis: „Rugaţi-vă, ca să nu cădeţi în ispită.“ *Mat. 6. 13; 26. 41. Marc. 14. 38. Vers. 46.

41. Apoi* S'a depărtat de ei ca la o aruncătură de piatră, a îngenuncheat, şi a început să Se roage,
*Mat. 26. 39. Marc. 14. 35.

42. zicînd: „Tată, dacă voieşti, depărtează paharul acesta dela Mine! Totuş, facă-se nu* voia Mea, ci a Ta.“
*Ioan 5. 30; 6. 38.

43. Atunci I s'a arătat un înger* din cer, ca să-L întărească. *Mat. 4. 11.

44. A* ajuns într'un chin ca de moarte, şi a început să Se roage şi mai ferbinte; şi sudoarea I se făcuse ca nişte picături mari de sînge, cari cădeau pe pămînt. *Ioan 12. 27. Evr. 5. 7.

45. După ce S'a rugat, S'a sculat, şi a venit la ucenici; i-a găsit adormiţi de întristare,

46. şi le-a zis: „Pentruce dormiţi? Sculaţi-vă şi rugaţi-vă*, ca să nu cădeţi în ispită.“ *Vers. 40.

Prinderea lui Isus.

47. Pe cînd grăia El încă, iată* că a venit o gloată. Şi cel ce se chema Iuda, unul din cei doisprezece, mergea în fruntea lor. El s'a apropiat de Isus, ca să-L sărute. *Mat. 26. 47. Marc. 14. 43. Ioan 18. 3.

48. Şi Isus i-a zis: „Iudo, cu o sărutare vinzi tu pe Fiul omului?“

49. Ceice erau cu Isus, au văzut ce avea să se întîmple, şi au zis: „Doamne, să lovim cu sabia?“

50. Şi unul* din ei a lovit pe robul marelui preot, şi i-a tăiat urechea dreaptă. *Mat. 26. 51. Marc. 14. 47. Ioan 18. 10.

51. Dar Isus a luat cuvîntul, şi a zis: „Lăsaţi-i! Pînă aici!“ Şi S'a atins de urechea omului aceluia, şi l-a vindecat.

52. Isus* a zis apoi preoţilor celor mai de seamă, căpeteniilor străjerilor Templului şi bătrînilor, cari veniseră împotriva Lui: „Aţi ieşit după Mine ca după un tîlhar, cu săbii şi cu ciomege? *Mat. 26. 55. Marc. 14. 48.

53. In toate zilele eram cu voi în Templu, şi n'aţi pus mîna pe Mine. Dar* acesta este ceasul vostru şi puterea întunerecului.“ *Ioan 12. 27.

Tăgăduirea lui Petru.

54. Dupăce* au pus mîna pe Isus, L-au dus şi L-au băgat în casa marelui preot. Petru mergea** după. El de departe. *Mat. 26. 57. **Mat. 26. 58. Ioan 18. 15.

55. Au* aprins un foc în mijlocul curţii şi au şezut jos. Petru s'a aşezat şi el printre ei.
*Mat. 26. 69. Marc. 14. 66. Ioan 18. 17, 18.

56. O slujnică l-a văzut cum şedea la para focului, s'a uitat ţintă la el, şi a zis: „Şi omul acesta era cu El.“

57. Dar Petru s'a lepădat, şi a zis: „Femeie, nu-L cunosc.“

58. Peste* puţin, l-a văzut un altul şi a zis: „Şi tu eşti unul din oamenii aceia.“ Iar Petru a zis: „Omule, nu sînt dintre ei.“ *Mat. 26. 71. Marc. 14. 69. Ioan 18. 25.

59. Cam* după un ceas, un altul întărea acelaş lucru, şi zicea: „Nu mai încape îndoială că şi omul acesta era cu El, căci este Galilean.“
*Mat. 26. 73. Marc. 14. 70. Ioan 18. 26.

60. Petru a răspuns: „Omule, nu ştiu ce zici.“ Chiar în clipa aceea, pe cînd vorbea el încă, a cîntat cocoşul.

61. Domnul S'a întors, şi S'a uitat ţintă la Petru. Şi* Petru şi-a adus aminte de vorba, pe care i-o spusese Domnul: „Inainte** ca să cînte cocoşul te vei lepăda de Mine de trei ori.“
*Mat. 26. 75. Marc. 14. 72. **Mat. 26. 34, 75. Ioan 13. 38.

62. Şi a ieşit afară, şi a plîns cu amar.

Isus înaintea Sinedriului. Osîndirea.

63. Oamenii*, cari păzeau pe Isus, Il batjocureau şi-L băteau.
*Mat. 26. 67, 68. Marc. 14. 65.

64. L-au legat la ochi, Il loveau peste faţă, şi-L întrebau, zicînd: „Proroceşte, cine Te-a lovit?“

65. Şi rosteau împotriva Lui multe alte batjocori.

66. Cînd* s'a făcut ziuă, bătrînii norodului, preoţii cei mai de seamă şi cărturarii s'au** adunat împreună, şi au adus pe Isus în Soborul lor. Ei I-au zis: *Mat. 27. 1. **Fapt. 4. 26; 22. 5.

67. „Dacă* eşti Tu Hristosul, spune-ne!“ Isus le-a răspuns: „Dacă vă voi spune, nu veţi crede; *Mat. 26. 63. Marc. 14. 61.

68. şi dacă vă voi întreba, nu-Mi veţi răspunde, nici nu-Mi veţi da drumul.

69. Deacum* încolo, Fiul omului va şedea la dreapta puterii lui Dumnezeu.“ *Mat. 26. 64. Marc. 14. 62. Evr. 1. 3; 8. 1.

70. Toţi au zis: „Eşti Tu dar Fiul lui Dumnezeu?“ Şi El le-a răspuns: „Aşa cum o spuneţi*; da, sînt.“ *Mat. 26. 64. Marc. 14. 62.

71. Atunci* ei au zis: „Ce nevoie mai avem de mărturie? Noi înşine am auzit-o din gura Lui.“ *Mat. 26. 65. Marc. 14. 63.

Isus înaintea lui Pilat.

23 1. S'au sculat* toţi, şi au dus pe Isus înaintea lui Pilat. *Mat. 27. 2. Marc. 15. 1. Ioan 18. 28.

2. Şi au început să-L pîrască, şi să zică: „Pe omul acesta l-am găsit aţîţînd* neamul nostru la răscoală, oprind** a plăti bir Cezarului, şi zicînd că† el este Hristosul, Impăratul.“ *Fapt. 17. 7. **Mat. 17. 27; 22. 21. Marc. 12. 17. †Ioan 19. 12.

3. Pilat* L-a întrebat: „Eşti Tu Impăratul Iudeilor? „Da“, i-a răspuns Isus, „sînt.“ *Mat. 27. 11. 1 Tim. 6. 13.

4. Pilat a zis preoţilor celor mai de seamă şi noroadelor: „Eu nu găsesc nicio* vină în omul acesta.“ *1 Pet. 2. 22.

5. Dar ei stăruiau şi mai mult, şi ziceau: „Intărîtă norodul, şi învaţă pe oameni prin toată Iudea, din Galilea, unde a început, pînă aici.“

Isus înaintea lui Irod.

6. Cînd a auzit Pilat de Galilea, a întrebat dacă omul acesta este Galilean.

7. Şi cînd a aflat că este de supt stăpînirea* lui Irod, L-a trimes la Irod, care se afla şi el în Ierusalim în zilele acelea. *Cap. 3. 1.

8. Irod, cînd a văzut pe Isus, s'a bucurat foarte mult; căci de mult dorea* să-L vadă, din pricina celor auzite** despre El; şi nădăjduia să-L vadă făcînd vreo minune. *Cap. 9. 9. **Mat. 14. 1. Marc. 6. 14.

9. I-a pus multe întrebări; dar Isus nu i-a răspuns nimic.

10. Preoţii cei mai de seamă şi cărturarii stăteau acolo, şi-L pîrau cu înferbîntare.

11. Irod*, cu ostaşii lui de pază, se purtau cu El cu dispreţ; şi, dupăce şi-a bătut joc de El, şi L-a îmbrăcat cu o haină strălucitoare, L-a trimes înapoi la Pilat. *Isa. 53. 3.

12. In ziua aceea, Irod şi Pilat* s'au împrietenit unul cu altul, căci erau învrăjbiţi între ei mai înainte. *Fapt. 4. 27.

Hotărîrea de moarte întărită.

13. Pilat* a strîns pe preoţii cei mai de seamă, pe fruntaşi şi pe norod, *Mat. 27. 23. Marc. 15. 14. Ioan 18. 38; 19. 4.

14. şi le-a zis: „Mi-aţi* adus înainte pe omul acesta ca pe unul care aţîţă norodul la răscoală. Şi iată că, dupăce l-am cercetat cu deamăruntul**, înaintea voastră, nu l-am găsit vinovat de niciunul din lucrurile de cari-l pîriţi. *Vers. 1. 2. **Vers. 4.

15. Nici Irod nu i-a găsit nici o vină, căci ni l-a trimes înapoi; şi iată că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte.

16. Eu deci*, după ce voi pune să-l bată, îi voi da drumul.“ *Mat. 27. 26. Ioan 19. 1.

17. La fiecare praznic al Paştelor, Pilat trebuia* să le slobozească un întemniţat. *Mat. 27. 15. Marc. 15. 6. Ioan 18. 39.

18. Ei au* strigat cu toţii într'un glas: „La moarte cu omul acesta, şi slobozeşte-ne pe Baraba!“ *Fapt. 3. 14.

19. Baraba fusese aruncat în temniţă pentru o răscoală, care avusese loc în cetate, şi pentru un omor.

20. Pilat le-a vorbit din nou, cu gînd să dea drumul lui Isus.

21. Dar ei au strigat: „Răstigneşte-L, răstigneşte-L!“

22. Pilat le-a zis pentru a treia oară: „Dar ce rău a făcut? Eu n'am găsit nici o vină de moarte în El. Aşa că, dupăce voi pune să-L bată, îi voi da drumul.“

23. Dar ei strigau în gura mare, şi cereau de zor să fie răstignit. Şi strigătele lor şi ale preoţilor celor mai de seamă au biruit.

24. Pilat* a hotărît să li se împlinească cererea. *Mat. 27. 26. Marc. 15. 15. Ioan 19. 16.

25. Le-a slobozit pe celce fusese aruncat în temniţă pentru răscoală şi omor, şi pe care-l cereau ei; iar pe Isus L-a dat în mînile lor, ca să-şi facă voia cu El.

Răstignirea.

26. Pe* cînd Il duceau să-L răstignească, au pus mîna pe un anume Simon din Cirena, care se întorcea dela cîmp; şi i-au pus crucea în spinare, ca s'o ducă după Isus.
*Mat. 27. 32. Marc. 15. 21. Ioan 19. 17.

27. In urma lui Isus mergea o mare mulţime de norod şi femei, cari se boceau, îşi băteau pieptul, şi se tînguiau după El.

28. Isus S'a întors spre ele, şi a zis: „Fiice ale Ierusalimului, nu Mă plîngeţi pe Mine; ci plîngeţi-vă pe voi înşivă şi pe copiii voştri.

29. Căci* iată vor veni zile, cînd se va zice: „Ferice de cele sterpe, ferice de pîntecele cari n'au născut, şi de ţîţele cari n'au alăptat!“
*Mat. 24. 19. Cap. 21. 23.

30. Atunci* vor începe să zică munţilor: „Căderi peste noi!“ Şi dealurilor: „Acoperiţi-ne!“
*Isa. 2. 19. Osea 10. 8. Apoc. 6. 16; 9. 6.

31. Căci* dacă se fac aceste lucruri copacului verde, ce se va face celui uscat?“
*Prov. 11. 31. Ier. 25. 29. Ezec. 20. 47; 21. 3, 4. 1 Pet. 4. 17.

32. Impreună* cu El duceau şi pe doi făcători de rele, cari trebuiau omoriţi împreună cu Isus. *Isa. 53. 12. Mat. 27. 38.

33. Cînd* au ajuns la locul, numit „Căpăţîna“, L-au răstignit acolo, pe El şi pe făcătorii de rele: unul la dreapta şi altul la stînga.
*Mat. 27. 33. Marc. 15. 22. Ioan 19. 17, 18.

34. Isus zicea: „Tată, iartă-i*, căci nu** ştiu ce fac!“ Ei şi-au împărţit † hainele Lui între ei, trăgînd la sorţi.
*Mat. 5. 44. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 4. 12. ** Fapt. 3. 17.
†Mat. 27. 35. Marc. 15. 24. Ioan 19. 23.

Batjocurile.

35. Norodul* stătea acolo şi privea. Fruntaşii** îşi băteau joc de Isus, şi ziceau: „Pe alţii i-a mîntuit; să Se mîntuiască pe Sine însuş, dacă este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu.“
*Ps. 22. 17. Zah. 12. 10. **Mat. 27. 39. Marc. 15. 29.

36. Ostaşii de asemenea îşi băteau joc de El; se apropiau, Ii dădeau oţet,

37. şi-I ziceau: „Dacă eşti Tu Impăratul Iudeilor, mîntuieşte-Te pe Tine însuţi!“

38. Deasupra* Lui era scris cu slove greceşti, latineşti şi evreeşti: „Acesta este Impăratul Iudeilor.“
*Mat. 27. 37. Marc. 15. 26. Ioan 19. 19.

39. Unul* din tîlharii răstigniţi Il batjocorea, şi zicea: „Nu eşti Tu Hristosul? Mîntuieşte-Te pe Tine însuţi, şi mîntuieşte-ne şi pe noi!“
*Mat. 27. 44. Marc. 15. 32.

40. Dar celalt l-a înfruntat, şi i-a zis: „Nu te temi tu de Dumnezeu, tu, care eşti supt aceeaş osîndă?

41. Pentru noi este drept, căci primim răsplata cuvenită pentru fărădelegile noastre; dar omul acesta n'a făcut nici un rău.“

42. Şi a zis lui Isus: „Doamne, adu-Ţi aminte de mine, cînd vei veni în Impărăţia Ta!“

43. Isus a răspuns: „Adevărat îţi spun că astăzi vei fi cu Mine în rai.“

Moartea lui Isus.

44. Era* cam pe la ceasul al şaselea. Şi s'a făcut întunerec peste toată ţara, pînă la ceasul al nouălea.
*Mat. 27. 45. Marc. 15. 33.

45. Soarele s'a întunecat, şi perdeaua* dinlăuntrul Templului s'a rupt prin mijloc. *Mat. 27. 51. Marc. 15. 38.

46. Isus a strigat cu glas tare: „Tată*, în mînile Tale Imi încredinţez duhul!“ Şi** cînd a zis aceste vorbe, Şi-a dat duhul. *Ps. 31. 5. 1 Pet. 2. 23.
**Mat. 27. 50. Marc. 15. 37. Ioan 19. 30.

47. Sutaşul*, cînd a văzut ce se întîmplase, a slăvit pe Dumnezeu, şi a zis: „Cu adevărat, omul acesta era neprihănit!“ *Mat. 27. 54. Marc. 15. 39.

48. Şi tot norodul, care venise la priveliştea aceea, cînd a văzut cele întîmplate, s'a întors, bătîndu-se în piept.

49. Toţi* cunoscuţii lui Isus şi femeile, cari-L însoţiseră din Galilea, stăteau departe, şi se uitau la cele ce se petreceau.
*Ps. 38. 11. Mat. 27. 55. Marc. 15. 40. Ioan 19. 25.

Ingroparea lui Isus.

50. Era* un sfetnic al Soborului, numit Iosif, om bun şi evlavios,
*Mat. 27. 57. Marc. 15. 42. Ioan 19. 38.

51. care nu luase parte la sfatul şi hotărîrea celorlalţi. El era din Arimatea, o cetate a Iudeilor, şi* aştepta şi el Impărăţia lui Dumnezeu.
*Marc. 15. 43. Cap. 2. 25. 38.

52. Omul acesta s'a dus la Pilat, şi a cerut trupul lui Isus.

53. L-a* dat jos de pe cruce, L-a înfăşurat într'o pînză de in, şi L-a pus într'un mormînt nou, săpat în piatră, în care nu mai fusese pus nimeni.
*Mat. 27. 59. Marc. 15. 46.

54. Era ziua* Pregătirii, şi începea ziua Sabatului. *Mat. 27. 62.

55. Femeile, cari * veniseră cu Isus din Galilea, au însoţit pe Iosif; au văzut ** mormîntul şi felul cum a fost pus trupul lui Isus în el,

* Cap. 8. 2. ** Marc. 15. 47.

56. s'au întors, şi au * pregătit miresme şi miruri. Apoi, în ziua Sabatului, s'au odihnit, după ** Lege.

* Marc. 16. 1. ** Exod. 20. 10.

Invierea lui Isus.

24 1. In ziua întîi * a săptămînii, femeile acestea, şi altele împreună cu ele, au venit la mormînt dis de dimineaţă, şi au adus ** miresmele, pe cari le pregătiseră.

* Mat. 28. 1. Marc. 16. 1. Ioan. 20. 1. ** Cap. 23. 56.

2. Au * găsit piatra răsturnată de pe mormînt, * Mat. 28. 2. Marc. 16. 4.

3. au intrat * înlăuntru, şi n'au găsit trupul Domnului Isus. * Marc. 16. 5. Vers. 23.

4. Fiindcă nu ştiau ce să creadă, iată * că li s'au arătat doi bărbaţi, îmbrăcaţi în haine strălucitoare.

* Ioan 20. 12. Fapt. 1. 10.

5. Ingrozite, femeile şi-au plecat feţele la pămînt. Dar ei le-au zis: „Pentruce căutaţi între cei morţi pe Cel ce este viu?

6. Nu este aici, ci a înviat. Aduceţi-vă * aminte ce v'a spus pe cînd era încă în Galilea,

* Mat. 16. 21; 17. 23. Marc. 8. 31; 9. 31. Cap. 9. 22.

7. cînd zicea că Fiul omului trebuie să fie dat în mînile păcătoşilor, să fie răstignit, şi a treia zi să învieze."

8. Şi ele şi-au * adus aminte de cuvintele lui Isus. * Ioan 2. 22.

Petru se duce la mormînt.

9. La * întoarcerea lor dela mormînt, au povestit toate aceste lucruri celor unsprezece şi tuturor celorlalţi.

* Mat. 28. 8. Marc. 16. 10.

10. Cele ce au spus aceste lucruri apostolilor, erau: Maria Magdalina, Ioana *, Maria, mama lui Iacov, şi celelalte, cari erau împreună cu ele.

* Cap. 8. 3.

11. Cuvintele acestea li * se păreau apostolilor basme, şi nu le credeau.

* Marc. 16. 11. Vers. 25.

12. Dar * Petru s'a sculat, şi a dat fuga la mormînt. S'a plecat, şi s'a uitat înlăuntru, dar n'a văzut decît făşiile de pînză, cari stăteau pe pămînt; apoi a plecat acasă, mirat de cele întîmplate. * Ioan 20. 3, 6.

Isus Se arată la doi ucenici.

13. In aceeaş zi, iată, doi * ucenici se duceau la un sat, numit Emaus, care era la o depărtare de şaizeci de stadii de Ierusalim; * Marc. 16. 12.

14. şi vorbeau între ei despre tot ce se întîmplase.

15. Pe cînd vorbeau ei şi se întrebau, Isus * S'a apropiat, şi mergea pe drum împreună cu ei. * Mat. 18. 20. Vers. 36.

16. Dar ochii * lor erau împiedicaţi să-L cunoască. * Ioan 20. 14; 21. 4.

17. El le-a zis: „Ce vorbe sînt acestea pe cari le schimbaţi între voi pe drum?" Şi ei s'au oprit, uitîndu-se trişti.

18. Drept răspuns, unul din ei, numit * Cleopa, I-a zis: „Tu eşti singurul străin aici în Ierusalim, de nu ştii ce s'a întîmplat în el zilele acestea?" —

* Ioan 19. 25.

19. „Ce?" le-a zis El. — Şi ei I-au răspuns: „Ce s'a întîmplat cu Isus din Nazaret, care * era un prooroc puternic ** în fapte şi în cuvinte, înaintea lui Dumnezeu şi înaintea întregului norod. * Mat. 21. 11. Cap. 7. 16. Ioan 3. 2; 4. 19; 6. 14. Fapt. 2. 22. ** Fapt. 7. 22.

20. Cum * preoţii cei mai de seamă şi mai marii noştri L-au dat să fie osîndit la moarte, şi L-au răstignit?"

* Cap. 23. 1. Fapt. 13. 27. 28.

21. Noi trăgeam nădejde că El este Acela *, care va izbăvi pe Israel; dar cu toate acestea, iată că astăzi este a treia zi decînd s'au întîmplat aceste lucruri. * Cap. 1. 68; 2. 38. Fapt. 1. 6.

22. Ba încă nişte * femei de ale noastre ne-au pus în uimire: ele s'au dus disdedimineaţă la mormînt,

* Mat. 28. 8. Marc. 16. 10. Vers. 9. 10. Ioan 20. 18.

23. nu I-au găsit trupul, şi au venit şi au spus că ar fi văzut şi o vedenie de îngeri, cari ziceau că El este viu.

24. Unii din cei ce erau cu noi, s'au * dus la mormînt, şi au găsit aşa cum spuseseră femeile, dar pe El nu L-au văzut." * Vers. 12.

25. Atunci Isus le-a zis: „O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima, cînd este vorba să credeţi tot ce au spus proorocii!

26. Nu * trebuia să sufere Hristosul aceste lucruri, şi să intre în slava Sa?"

* Vers. 46. Fapt. 17. 3. 1 Pet. 1. 11.

27. Şi * a început dela Moise **, şi dela toţi † proorocii, şi le-a tîlcuit, în

toate Scripturile, ce era cu privire la El. *Vers. 45. **Fac. 3. 15; 22. 18; 26. 4; 49. 10. Num. 21. 9. Deut. 18. 15. †Ps. 16. 9, 10; 22; 132. 11. Isa. 7. 14; 9. 6; 40. 10, 11; 50. 6; 53. Ier. 23. 5; 33. 14, 15. Ezec. 34. 23; 37. 25. Dan. 9. 24. Mic. 7. 20. Mal. 3. 1; 4. 2.

28. Cînd s'au apropiat de satul la care mergeau, El* S'a făcut că vrea să meargă mai departe. *Fac. 32. 26; 42. 7. Marc. 6. 48.

29. Dar ei* au stăruit de El, şi au zis: „Rămîi cu noi, căci este spre seară, şi ziua aproape a trecut.“ Şi a intrat să rămînă cu ei. *Fac. 19. 3. Fapt. 16. 15.

30. Pe cînd şedea la masă cu ei, a* luat pînea; şi, după ce a rostit binecuvîntarea, a frînt-o, şi le-a dat-o. *Mat. 14. 19.

31. Atunci li s'au deschis ochii, şi L-au cunoscut; dar El S'a făcut nevăzut dinaintea lor.

32. Şi au zis unul către altul: „Nu ne ardea inima în noi, cînd ne vorbea pe drum, şi ne deschidea Scripturile?“

33. S'au sculat chiar în ceasul acela, s'au întors în Ierusalim, şi au găsit pe cei unsprezece şi pe cei ce erau cu ei, adunaţi la un loc,

34. şi zicînd: „A înviat Domnul cu adevărat, şi S'a arătat lui Simon*.“ *1 Cor. 15. 5.

35. Şi au istorisit ce li se întîmplase pe drum, şi cum L-au cunoscut la frîngerea pînii.

Isus

Se arată celor unsprezece şi celorlalţi.

36. Pe* cînd vorbeau ei astfel, însuş Isus a stătut în mijlocul lor, şi le-a zis: „Pace vouă!“ *Marc. 16. 14. Ioan 20. 19. 1 Cor. 15. 5.

37. Plini de frică şi de spaimă, ei credeau că văd un duh*. *Marc. 6. 49.

38. Dar El le-a zis: „Pentru ce sînteţi turburaţi? Şi dece vi se ridică astfel de gînduri în inimă?

39. Uitaţi-vă la mînile şi picioarele Mele, Eu sînt; pipăiţi-Mă* şi vedeţi: un duh n'are nici carne, nici oase, cum vedeţi că am Eu.“ *Ioan 20. 20, 27.

40. (Şi după ce a zis aceste vorbe, le-a arătat mînile şi picioarele Sale.)

41. Fiindcă ei, de* bucurie, încă nu credeau, şi se mirau, El le-a zis: „Aveţi** aici ceva de mîncare?“ *Fac. 45. 26. **Ioan 21. 5.

42. I-au dat o bucată de peşte fript şi un fagur de miere.

43. El* le-a luat, şi a mîncat înaintea lor. *Fapt. 10. 41.

44. Apoi le-a zis: „Iată* ce vă spuneam cînd încă eram cu voi, că trebuie să se împlinească tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în Prooroci şi în Psalmi.“ *Mat. 16. 21; 17. 22; 20. 18. Marc. 8. 31. Ca. 9. 22; 18. 31. Vers. 6.

45. Atunci le-a* deschis mintea, ca să înţeleagă Scripturile. *Fapt. 16. 14.

46. Şi le-a zis: „Aşa* este scris, şi aşa trebuia să pătimească Hristos, şi să învieze a treia zi dintre cei morţi. *Vers. 26. Ps. 22. Isa. 50. 6; 53. 2, etc. Fapt. 17. 3.

47. Şi să se propovăduiască tuturor neamurilor*, în Numele Lui, pocăinţa şi iertarea** păcatelor, începînd din Ierusalim. *Dan. 9. 24. Fac. 13. 38, 46. 1 Ioan 2. 12. **Fapt. 12. 3. Ps. 22. 27. Isa. 48. 6, 22. Ier. 31. 34. Osea 2. 23. Mic. 4. 2. Mal. 1. 11.

48. Voi* sînteţi martori ai acestor lucruri. *Ioan 15. 27. Fapt. 1. 8, 22; 2. 32; 3. 15.

49. Şi iată* că voi trimete peste voi făgăduinţa Tatălui Meu; dar rămîneţi în cetate pînă veţi fi îmbrăcaţi cu putere de sus.“ *Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Ioan 14. 16, 26; 15. 26; 16. 7. Fapt. 1. 4; 2. 1, etc.

Înălţarea.

50. El i-a dus afară pînă* spre Betania. Şi-a ridicat mînile, şi i-a binecuvîntat. *Fapt. 1. 12.

51. Pe cînd îi binecuvînta, S'a despărţit de ei, şi a fost înălţat la cer.

52. Dupăce* I s'au închinat, ei** s'au întors în Ierusalim cu o mare bucurie. *2 Reg. 2. 11. Marc. 16. 19. Ioan 20. 17. Fapt. 1. 9. Efes. 4. 8. **Mat. 9, 17.

53. Şi tot timpul stăteau în Templu*, şi lăudau şi binecuvîntau pe Dumnezeu. Amin. *Fapt. 2. 46; 5. 42.

Intruparea Cuvîntului.

1 1. La început era * Cuvîntul, şi Cuvîntul era cu ** Dumnezeu, şi † Cuvîntul era Dumnezeu††. * Prov. 8. 22, 23, etc. Col. 1. 17. 1 Ioan 1. 1. Apoc. 1. 2; 19. 13. ** Prov. 8. 30. Cap. 17. 5. 1 Ioan 1. 2. †Filip. 2. 6. 1 Ioan 5. 7. ††Fac. 1. 1.

2. El * era la început cu Dumnezeu. * Ps. 33. 6. Vers. 10. Efes. 3. 9. Col. 1. 16. Evr. 1. 2. Apoc. 4. 11.

3. Toate lucrurile au fost făcute prin El; şi nimic din ce a fost făcut, n'a fost făcut fără El.

4. In El * era viaţa, şi ** viaţa era lumina oamenilor. * Cap. 5. 26. 1 Ioan 5. 11. ** Cap. 8. 12; 9. 5; 12. 35, 46.

5. Lumina * luminează în întunerec, şi întunerecul n'a biruit-o. * Cap. 3. 19.

6. A * venit un om trimes de Dumnezeu: numele lui era Ioan. * Mal. 3. 1. Mat. 3. 1. Luc. 3. 2. Vers. 33.

7. El * a venit ca martor, ca să mărturisească despre Lumină, pentruca toţi să creadă prin el. * Fapt. 19. 4.

8. Nu era el Lumina, ci el a venit ca să mărturisească despre Lumină.

9. Lumina * aceasta era adevărata Lumină, care luminează pe orice om, venind în lume **. * Vers. 4. Isa. 49. 6. 1 Ioan 2. 8. ** Vers. 8. Evr. 1. 2; 11. 3.

10. El era în lume, şi lumea a fost făcută prin El, dar lumea nu L-a cunoscut.

11. A venit la ai * Săi, şi ai Săi nu L-au primit. * Luc. 19. 14. Fapt. 3. 26; 13. 46.

12. Dar tuturor * celor ce L-au primit, adică celorce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu; * Isa. 56. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3. 26. 2 Pet. 1. 4. 1 Ioan 3. 1.

13. născuţi * nu din sînge, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu. * Cap. 3. 5. Iac. 1. 18. 1 Pet. 1. 23.

14. Şi * Cuvîntul S'a făcut trup **, şi a † locuit printre noi, plin de har ††, şi de adevăr. Şi noi am *† privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl. — * Mat. 1. 16, 20. Luc. 1. 31, 35; 2. 7. 1 Tim. 3. 16. ** Evr. 2. 11, 14, 16, 17. † Rom. 1. 3. Gal. 4. 4. †† Isa. 40. 5. Mat. 17. 2. Cap. 2. 11; 11. 40. 2 Pet. 1. 17. *† Col. 1. 19; 2. 3, 9.

15. Ioan * a mărturisit despre El, cînd a strigat: „El este Acela despre care ziceam eu: „Celce ** vine după mine, este înaintea mea, pentrucă † era înainte de mine.“ — * Vers. 32. Cap. 3. 32; 5. 33. ** Mat. 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 3. 16. Vers. 27, 30. Cap. 3. 13. † Cap. 8. 58. Col. 1. 17.

16. Şi noi toţi am primit din plinătatea * Lui, şi har după har; * Cap. 3. 34. Efes. 1. 6—8. Col. 1. 19; 2. 9, 10.

17. căci Legea * a fost dată prin Moise, dar harul ** şi adevărul † au venit prin Isus Hristos. * Exod. 20. 1, etc. Deut. 4. 44; 5. 1; 33. 4. ** Rom. 3. 24; 5. 21; 6. 14. † Cap. 8. 32; 14. 6.

18. Nimeni * n'a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul ** Lui Fiu, care este în sînul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.“ * Exod. 33. 20. Deut. 4. 12. Mat. 11. 27. Luc. 10. 22. Cap. 6. 46. 1 Tim. 1. 17; 6. 16. 1 Ioan 4. 12, 20. ** Vers. 14. Cap. 3. 16, 18. 1 Ioan 4. 9.

Mărturia lui Ioan Botezătorul.

19. Iată mărturisirea * făcută de Ioan, cînd Iudeii au trimes din Ierusalim pe nişte preoţi şi Leviţi să-l întrebe: „Tu cine eşti?“ * Cap. 5. 33.

20. El a mărturisit * şi n'a tăgăduit: a mărturisit că nu este el Hristosul. * Luc. 3. 15. Cap. 3. 28. Fapt. 13. 25.

21. Şi ei l-au întrebat: „Dar cine eşti? Eşti Ilie *?“ Şi el a zis: „Nu sînt!“ „Eşti proorocul **?“ Şi el a răspuns: „Nu!“ * Mal. 4. 5. Mat. 17. 10. ** Deut. 18. 15, 18.

22. Atunci i-au zis: „Dar cine eşti? Ca să dăm un răspuns celorce ne-au trimes. Ce zici tu despre tine însuţi?“

23. „Eu“, a zis * el, „sînt glasul celuice strigă în pustie: „Neteziţi calea Domnului“, cum a ** zis proorocul Isaia.“ * Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Cap. 3. 28. ** Isa. 40. 3.

24. Trimeşii erau din partea Fariseilor.

25. Ei i-au mai pus următoarea întrebare: „Atunci de ce botezi, dacă nu eşti Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?“

26. Drept răspuns, Ioan le-a zis: „Eu * botez cu apă; dar ** în mijlocul vostru stă Unul, pe care voi nu-L cunoaşteţi. * Mat. 3. 11. ** Mat. 3. 1.

27. El * este Acela care vine după mine, — şi care este înaintea mea; eu nu sînt vrednic să-I desleg cureaua încălţămintelor Lui.“ * Vers. 15. 30. Fapt. 19. 4.

28. Aceste lucruri s'au petrecut în Be-

tabara *[1], dincolo de Iordan, unde boteza Ioan. *Judc. 7. 24. Cap. 10. 40.

Mielul lui Dumnezeu.

29. A doua zi, Ioan a văzut pe Isus venind la el, şi a zis: „Iată Mielul * lui Dumnezeu, care ** ridică păcatul lumii! *Exod. 12. 3. Isa. 53. 7. Vers. 36. Fapt. 8. 32. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 5. 6, etc. **Isa. 53. 11. 1 Cor. 15. 3. Gal. 1. 4. Evr. 1. 3; 2. 17; 9. 28. 1 Pet. 2. 24; 3. 18. 1 Ioan 2. 2; 3. 5; 4. 10. Apoc. 1. 5.

30. El * este Acela despre care ziceam: „După mine vine un om, care este înaintea mea, căci era înainte de mine. *Vers. 15, 27.

31. Eu nu-L cunoşteam, dar tocmai pentru * aceasta am venit să botez cu apă: ca El să fie făcut cunoscut lui Israel.“ *Mal. 3. 1. Mat. 3. 6. Luc. 1. 17, 76, 77; 3. 3, 4.

32. Ioan * a făcut următoarea mărturisire: „Am văzut Duhul pogorîndu-Se din cer ca un porumbel şi oprindu-Se peste El. *Mat. 3. 16. Marc. 1. 10. Luc. 3. 22. Cap. 5. 32.

33. Eu nu-L cunoşteam; dar Celce m'a trimes să botez cu apă, mi-a zis: „Acela peste care vei vedea Duhul pogorîndu-Se şi oprindu-Se, este Celce * botează cu Duhul Sfînt.“ *Mat. 3. 11. Fapt. 1. 5; 2. 4; 10. 44; 19. 6.

34. Şi eu am văzut lucrul acesta, şi am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu.“

Cei dintîi ucenici.

35. A doua zi, Ioan stătea iarăş cu doi din ucenicii lui.

36. Şi, pe cînd privea pe Isus umblînd, a zis: „Iată * Mielul lui Dumnezeu!“ *Vers. 29.

37. Cei doi ucenici l-au auzit rostind aceste vorbe, şi au mers după Isus.

38. Isus S'a întors; şi, cînd i-a văzut că merg după El, le-a zis: „Ce căutaţi?“ Ei I-au răspuns: „Rabi (care, tîlmăcit, înseamnă: „Învăţătorule), unde locuieşti?“

39. „Veniţi de vedeţi“, le-a zis El. S'au dus şi au văzut unde locuia; şi în ziua aceea au rămas la El. Era cam pela ceasul al zecelea.

40. Unul din cei doi, cari auziseră cuvintele lui Ioan şi merseseră după Isus, era Andrei *, fratele lui Simon Petru. *Mat. 4. 18.

41. El, cel dintîi, a găsit pe fratele său Simon, şi i-a zis: „Noi am găsit pe Mesia“ (care, tîlmăcit înseamnă Hristos).

42. Şi l-a adus la Isus. Isus l-a privit, şi i-a zis: „Tu eşti Simon, fiul lui Iona; tu * te vei chema Chifa“, (care, tîlmăcit, înseamnă Petru). *Mat. 16. 18.

43. A doua zi Isus a vrut să Se ducă în Galilea, şi a găsit pe Filip *. Şi i-a zis: „Vino după Mine.“ *Cap. 12. 21.

44. Filip era din Betsaida, cetatea lui Andrei şi a lui Petru.

45. Filip a găsit pe Natanael *, şi i-a zis: „Noi am găsit pe Acela, despre care a scris Moise ** în Lege, şi proorocii †: pe Isus din Nazaret ††, fiul lui Iosif. *Cap. 21. 2. **Fac. 3. 15; 49. 10. Deut. 18. 18. Luc. 24. 27. †Isa. 4. 2; 7. 14; 9. 6; 53. 2. Mic. 5. 2. Zah. 6. 12; 9. 9. Luc. 24. 27. ††Mat. 2. 23. Luc. 2. 4.

46. Natanael i-a zis: „Poate ieşi ceva bun din Nazaret *?“ „Vino şi vezi!“ i-a răspuns Filip. *Cap. 7. 41, 42, 52.

47. Isus a văzut pe Natanael venind la El, şi a zis despre el: „Iată cu * adevărat un Israelit, în care nu este vicleşug.“ *Ps. 32. 2; 73. 1. Cap. 8. 39. Rom. 2. 28, 29; 9. 6.

48. „De unde mă cunoşti?“ I-a zis Natanael. Drept răspuns Isus i-a zis: „Te-am văzut mai înainte ca să te chieme Filip, cînd erai supt smochin.“

49. Natanael I-a răspuns: „Rabi, Tu eşti * Fiul lui Dumnezeu, Tu eşti Împăratul ** lui Israel!“ *Mat. 14. 33. **Mat. 21. 5; 27. 11, 42. Cap. 18. 37; 19. 3.

50. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Pentrucă ţi-am spus că te-am văzut supt smochin, crezi? Lucruri mai mari decît acestea vei vedea.“

51. Apoi i-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun, că, deacum * încolo, veţi vedea cerul deschis şi pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se şi pogorîndu-se peste Fiul omului.“ *Fac. 28. 12. Mat. 4. 11. Luc. 2. 9, 13; 22. 43; 24. 4. Fapt. 1. 10.

Nunta din Cana.

2 1. A treia zi s'a facut o nuntă în Cana * din Galilea. Mama lui Isus era acolo. *Ios. 19. 28.

2. Şi la nuntă a fost chemat şi Isus cu ucenicii Lui.

3. Cînd s'a isprăvit vinul, mama lui Isus I-a zis: „Nu mai au vin.“

4. Isus i-a răspuns: „Femeie *, ce ** am a face Eu cu tine? Nu Mi-a venit încă ceasul †.“ *Cap. 19. 26. **2 Sam. 16. 10; 19. 22. †Cap. 7. 6.

5. Mama lui a zis slugilor: „Să faceţi orice vă va zice.“

6. Şi acolo erau şase vase de piatră, puse după * obiceiul de curăţire al

1. Sau: Betania.

Iudeilor; şi în fiecare vas încăpeau cîte două sau trei vedre. *Marc. 7. 3.

7. Isus le-a zis: „Umpleţi vasele acestea cu apă.“ Şi le-au umplut pînă sus.

8. „Scoateţi acum“, le-a zis El, şi „aduceţi nunului.“ Şi i-au adus:

9. Nunul, dupăce a gustat apa * făcută vin, — el nu ştia de unde vine vinul acesta (slugile însă, cari scoseseră apa, ştiau), — a chemat pe mire, *Cap. 4. 46.

10. şi i-a zis: „Orice om pune la masă întîi vinul cel bun; şi, după ce oamenii au băut bine, atunci pune pe cel mai puţin bun; dar tu ai ţinut vinul cel bun pînă acum.“

11. Acest început al semnelor Lui l-a făcut Isus în Cana din Galilea. El Şi-a * arătat slava Sa, şi ucenicii Lui au crezut în El. *Cap. 1. 14.

12. După aceea, S'a pogorît la Capernaum, împreună cu mama, fraţii * şi ucenicii Lui; şi acolo n'au rămas multe zile. *Mat. 12. 46.

Izgonirea vînzătorilor din Templu.

13. Paştele * Iudeilor erau aproape; şi Isus S'a suit la Ierusalim.
*Exod. 12. 14. Deut. 16. 1, 16. Vers. 23. Cap. 5. 1; 6. 4; 11. 55.

14. In Templu a găsit * pe cei ce vindeau boi, oi şi porumbei, şi pe schimbătorii de bani şezînd jos.
*Mat. 21. 12. Marc. 11. 15. Luc. 19. 45.

15. A făcut un bici de ştreanguri, şi i-a scos pe toţi afară din Templu, împreună cu oile şi boii; a vărsat banii schimbătorilor, şi le-a răsturnat mesele.

16. Şi a zis celor ce vindeau porumbei: „Ridicaţi acestea de aici, şi nu faceţi din casa * Tatălui Meu o casă de negustorie.“ *Luc. 2. 49.

17. Ucenicii Lui şi-au adus aminte că este scris: „Rîvna * pentru casa Ta Mă mănîncă pe Mine.“ *Ps. 69. 9.

18. Iudeii au luat cuvîntul, şi I-au zis: „Prin ce * semn ne arăţi că ai putere să faci astfel de lucruri?“
*Mat. 12. 38. Cap. 6. 30.

19. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Stricaţi * Templul acesta, şi în trei zile îl voi ridica.“
*Mat. 26. 61; 27. 40. Marc. 14. 58; 15. 29.

20. Iudeii au zis: „Au trebuit patruzeci şi şase de ani, ca să se zidească Templul acesta, şi Tu îl vei ridica în trei zile?“

21. Dar El le vorbea despre * Templul trupului Său.
*Col. 2. 9. Evr. 8. 2. 1 Cor. 3. 16; 6. 19. 2 Cor. 6. 16.

22. Tocmai de aceea, cînd a înviat din morţi, ucenicii Lui şi-au * adus aminte că le spusese vorbele acestea; şi au crezut Scriptura şi cuvintele pe cari le spusese Isus. *Luc. 24. 8.

Isus şi ceice cred în Numele Lui.

23. Pe cînd era Isus în Ierusalim, la praznicul Paştelor, mulţi au crezut în Numele Lui; căci vedeau semnele pe cari le făcea.

24. Dar Isus nu Se încredea în ei, pentrucă îi cunoştea pe toţi.

25. Şi n'avea trebuinţă să-I facă cineva mărturisiri despre niciun om, fiindcă El * însuş ştia ce este în om.
*1 Sam. 16. 7. 1 Cron. 28. 9. Mat. 9. 4. Marc. 2. 8. Cap. 6. 54; 16. 30. Fapt. 1. 24. Apoc. 2. 23.

Isus şi Nicodim.

3 1. Intre Farisei era un om cu numele Nicodim, un fruntaş al Iudeilor.

2. Acesta * a venit la Isus, noaptea, şi I-a zis: „Invăţătorule, ştim că eşti un Invăţător, venit dela Dumnezeu; căci nimeni ** nu poate face semnele pe cari le faci Tu, dacă nu este † Dumnezeu cu el.“ *Cap. 7. 50; 19. 39. **Cap. 9. 16, 33. Fapt. 2. 22. †Fapt. 10. 38.

3. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Adevărat, adevărat îţi spun că, dacă * un om nu se naşte din nou, nu poate vedea Impărăţia lui Dumnezeu.“ *Cap. 1. 13. Gal. 6. 15. Tit. 3. 5. Iac. 1. 18. 1 Pet. 1. 23. 1 Ioan 3. 9.

4. Nicodim I-a zis: „Cum se poate naşte un om bătrîn? Poate el să intre a doua oară în pîntecele maicii sale, şi să se nască?“

5. Isus i-a răspuns: „Adevărat, adevărat îţi spun, că, dacă * nu se naşte cineva din apă şi din Duh, nu poate să intre în Impărăţia lui Dumnezeu.
*Marc. 16. 16. Fapt. 2. 38.

6. Ce este născut din carne, este carne, şi ce este născut din Duh, este duh.

7. Nu te mira că ţi-am zis: „Trebuie să vă naşteţi din nou.

8. Vîntul * suflă încotro vrea, şi-i auzi vuietul; dar nu ştii de unde vine, nici încotro merge. Tot aşa este cu oricine este născut din Duhul.“
*Ecl. 11. 5. 1 Cor. 2. 11.

9. Nicodim I-a zis: „Cum * se poate face aşa ceva?“ *Cap. 6. 52, 60.

10. Isus I-a răspuns: „Tu eşti învăţătorul lui Israel, şi nu pricepi aceste lucruri?

11. Adevărat *, adevărat îţi spun, că

noi vorbim ce ştim, şi mărturisim ce am văzut; şi voi** nu primiţi mărturia noastră. *Mat. 11. 27. Cap. 1. 18; 7. 16; 8. 28; 12. 49; 14. 24. **Vers. 32.

12. Dacă v'am vorbit despre lucruri pămînteşti şi nu credeţi, cum veţi crede cînd vă voi vorbi despre lucrurile cereşti?

13. Nimeni* nu s'a suit în cer, afară de Cel ce S'a pogorît din cer, adică Fiul omului, care este în cer. *Prov. 30. 4. Cap. 6. 33, 38, 51, 62; 16. 28. Fapt. 2. 34. 1 Cor. 15. 47. Efes. 4. 9, 10.

Şarpele de aramă.

14. Şi*, după cum a înălţat Moise şarpele în pustie, tot aşa trebuie** să fie înălţat şi Fiul omului,

*Num. 21. 9. **Cap. 8. 28; 12. 32.

15. pentruca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa* vecinică.

*Vers. 36. Cap. 6. 47.

16. Fiindcă* atît de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentruca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa vecinică.

*Rom. 5. 8. 1 Ioan 4. 9.

17. Dumnezeu, în adevăr, n'a* trimes pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mîntuită prin El.

*Luc. 9. 56. Cap. 5. 45; 8. 15; 12. 47. 1 Ioan 4. 14.

18. Oricine* crede în El, nu este judecat; dar cine nu crede, a şi fost judecat, pentrucă n'a crezut în Numele singurului Fiu al lui Dumnezeu.

*Cap. 5. 14; 6. 40, 47; 20. 31.

19. Şi judecata aceasta stă în faptul că*, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunerecul decît lumina, pentrucă faptele lor erau rele. *Cap. 1. 4, 9—11; 8. 12.

20. Căci oricine* face răul, urăşte lumina, şi nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele. *Iov. 24. 13, 17. Efes. 5. 13.

21. Dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentruca să i se arate faptele, fiindcă sînt făcute în Dumnezeu."

O nouă mărturie a lui Ioan Botezătorul.

22. După aceea Isus, şi ucenicii Lui, a venit în ţinutul Iudeii; şi stătea acolo cu ei şi* boteza. *Cap. 4. 2.

23. Ioan boteza şi el în Enon, aproape de Salim*, pentrucă acolo erau multe ape; şi** oamenii veneau ca să fie botezaţi. *1 Sam. 9. 4. **Mat. 3. 5, 6.

24. Căci* Ioan încă nu fusese aruncat în temniţă. *Mat. 14. 3.

25. Intre ucenicii lui Ioan şi între un Iudeu, s'a iscat o neînţelegere cu privire la curăţire.

26. Au venit deci la Ioan şi i-au zis: „Învăţătorule, Celce era cu tine dincolo de Iordan, şi despre* care ai mărturisit tu, iată că botează, şi toţi oamenii se duc la El." *Cap. 1. 7, 15, 27, 34.

27. Drept răspuns, Ioan i-a zis: „Omul nu poate primi* decît ce-i este dat din cer. *1 Cor. 4. 7. Evr. 5. 4. Iac. 1. 17.

28. Voi înşivă îmi sînteţi martori că am zis: „Nu* sînt eu Hristosul, ci sînt** trimes înaintea Lui.

*Cap. 1. 20, 27. **Mal. 3. 1. Marc. 1. 2. Luc. 1. 17.

29. Cine* are mireasă, este mire; dar prietenul** mirelui, care stă şi-l ascultă, se bucură foarte mult cînd aude glasul mirelui: şi această bucurie, care este a mea, este deplină. *Mat. 22. 2. 2 Cor. 11. 2. Efes. 5. 25, 27. Apoc. 21. 9. **Cînt. 5. 1.

30. Trebuie ca El să crească, iar eu să mă micşorez.

31. Celce* vine din cer, este** mai pe sus de toţi; celce† este depe pămînt, este pămîntesc, şi vorbeşte ca de pe pămînt. Celce†† vine din cer, este mai pe sus de toţi. *Vers. 13. Cap. 8. 23. **Mat. 28. 18. Cap. 1. 15, 27. Rom. 9. 5. †1 Cor. 15. 27. ††Cap. 6. 33. 1 Cor. 15. 47. Efes. 1. 21. Filip. 2. 9.

32. El mărturiseşte ce* a văzut şi a auzit, şi totuş nimeni nu primeşte mărturia Lui. *Vers. 11. Cap. 8. 26. 15. 15.

33. Cine primeşte mărturia Lui, adevereşte* prin aceasta că Dumnezeu spune adevărul. *Rom. 3. 4. 1 Ioan 5. 10.

34. Căci* Acela, pe care L-a trimes Dumnezeu, vorbeşte cuvintele lui Dumnezeu, pentrucă Dumnezeu nu-I dă Duhul cu** măsură. *Cap. 7. 16. **Cap. 1. 16.

35. Tatăl* iubeşte pe Fiul, şi a dat toate lucrurile în mîna Lui. *Mat. 11. 27; 28. 18. Luc. 10. 22. Cap. 5. 20. 22; 13, 3; 17. 2. Evr. 2. 8.

36. Cine* crede în Fiul, are viaţa vecinică; dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viaţa, ci mînia lui Dumnezeu rămîne peste el." *Hab. 2. 4. Cap. 1. 12; 6. 47. Vers. 15. 16. Rom. 1. 17. 1 Ioan 5. 10.

Samariteanca.

4 1. Domnul a aflat că Fariseii au auzit că El face şi botează* mai mulţi ucenici decît Ioan. *Cap. 3. 22, 26.

2. Insă Isus nu boteza El însuş, ci ucenicii Lui.

3. Atunci a părăsit Iudea, şi S'a întors în Galilea.

4. Fiindcă trebuia să treacă prin Samaria,

5. a ajuns lîngă o cetate din ţinutul Samariei, numită Sihar, aproape de ogorul, pe* care-l dăduse Iacov fiului său Iosif. *Fac. 33. 19; 48. 22. Ios. 24. 32.

6. Acolo se afla fîntîna lui Iacov. Isus, ostenit de călătorie, şedea lîngă fîntînă. Era cam pe la ceasul al şaselea.

7. A venit o femeie din Samaria să scoată apă. „Dă-Mi să beau", i-a zis Isus.

8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate să cumpere de ale mîncării.

9. Femeia Samariteancă I-a zis: „Cum Tu, Iudeu, ceri să bei dela mine, femeie Samariteancă?" — Iudeii*, în adevăr, n'au legături cu Samaritenii.

*2 Reg. 17. 24. Luc. 9. 52, 53. Fapt. 10. 28.

10. — Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu, şi Cine este Cel ce-ţi zice: „Dă-Mi să beau!" tu singură ai fi cerut să bei, şi El ţi-ar fi dat apă* vie."

*Isa. 12. 3; 44. 3. Ier. 2. 13. Zah. 13. 1; 14. 8.

11. „Doamne", I-a zis femeia, „n'ai cu ce să scoţi apă, şi fîntîna este adîncă; de unde ai putea să ai dar această apă vie?

12. Eşti Tu oare mai mare decît părintele nostru Iacov, care ne-a dat fîntîna aceasta, şi a băut din ea el însuş şi feciorii lui şi vitele lui?"

13. Isus i-a răspuns: „Oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăş sete.

14. Dar oricui* va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, în veac nu-i va fi sete; ba încă apa, pe care i-o voi da Eu, se** va preface în el într'un izvor de apă, care va ţîşni în viaţa vecinică." *Cap. 6. 35. 58. **Cap. 7. 38.

15. „Doamne", I-a zis* femeia, „dămi această apă, ca să nu-mi mai fie sete, şi să nu mai vin pînă aici să scot." *Cap. 6. 34; 17. 2, 3. Rom. 6. 23. 1 Ioan 5. 20.

16. „Du-te", i-a zis Isus, „de cheamă pe bărbatul tău, şi vino aici."

17. Femeia I-a răspuns: „N'am bărbat." Isus i-a zis: „Bine ai zis că n'ai bărbat.

18. Pentrucă cinci bărbaţi ai avut; şi acela, pe care-l ai acum, nu-ţi este bărbat. Aici ai spus adevărul."

19. „Doamne", I-a zis femeia, „văd* că eşti prooroc.

*Luc. 7. 16; 24. 19. Cap. 6. 14; 7. 40.

20. Părinţii noştri s'au închinat pe muntele acesta*; şi voi ziceţi că în Ierusalim** este locul unde trebuie să se închine oamenii."

*Iudc. 9. 7. **Deut. 12. 5, 11. 1 Reg. 9. 3. 2 Cron. 7. 12.

21. „Femeie", i-a zis Isus, „crede-Mă că vine ceasul cînd* nu vă veţi închina Tatălui, nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim. *Mal. 1. 11. 1 Tim. 2. 8.

22. Voi vă închinaţi la ce* nu cunoaşteţi; noi ne închinăm la ce cunoaştem, căci** Mîntuirea vine dela Iudei.

*2 Reg. 17. 29. **Isa. 2. 3. Luc. 24. 47. Rom. 9. 4, 5.

23. Dar vine ceasul, şi acum a şi venit, cînd închinătorii adevăraţi se vor închina Tatălui în duh* şi** în adevăr; fiindcă astfel de închinători doreşte şi Tatăl. *Filip. 3. 3. **Cap. 1. 17.

24. Dumnezeu* este Duh; şi cine se închină Lui, trebuie să I se închine în duh şi în adevăr." *2 Cor. 3. 17.

25. „Ştiu", i-a zis femeia, „că are să vină Mesia, (căruia I se zice Hristos); cînd va veni El, are să ne* spună toate lucrurile." *Vers. 29. 29.

26. Isus i-a zis: „Eu*, cel care vorbesc cu tine, sînt Acela."

*Mat. 26. 63, 64. Marc. 14. 61, 62. Cap. 9. 37.

Trezirea din Samaria.

27. Atunci au venit ucenicii Lui, şi se mirau că vorbea cu o femeie. Totuş nici unul nu I-a zis: „Ce cauţi?" sau: „Despre ce vorbeşti cu ea?"

28. Atunci femeia şi-a lăsat găleata, s'a dus în cetate, şi a zis oamenilor:

29. „Veniţi de vedeţi un om, care* mi-a spus tot ce am făcut; nu cumva este acesta Hristosul?" *Vers. 25.

30. Ei au ieşit din cetate, şi veneau spre El.

31. In timpul acesta, ucenicii Îl rugau să mănînce, şi ziceau: „Învăţătorule, mănîncă!"

32. Dar El le-a zis: „Eu am de mîncat o mîncare, pe care voi n'o cunoaşteţi."

33. Ucenicii au început să-şi zică deci unii altora: „Nu cumva I-a adus cineva să mănînce?"

34. Isus le-a zis: „Mîncarea* Mea este să fac voia Celui ce M'a trimes, şi să împlinesc lucrarea Lui.

*Iov. 23. 12. Cap. 6. 38; 17. 4; 19. 30.

35. Nu ziceţi voi că mai sînt patru luni pînă la seceriş? Iată, Eu vă spun: Ridicaţi-vă ochii, şi priviţi holdele, cari* sînt albe acum, gata pentru seceriş.

*Mat. 9. 37. Luc. 10. 2.

36. Cine* seceră, primeşte o plată, şi strînge roadă pentru viaţa vecinică; pentruca şi cel ce samănă şi celce seceră să se bucure în acelaş timp.

*Dan. 12. 3.

37. Căci în această privinţă, este adevărată zicerea: „Unul samănă, iar altul seceră.“
38. Eu v'am trimes să seceraţi acolo unde nu voi v'aţi ostenit; alţii s'au ostenit, şi voi aţi intrat în osteneala lor.“
39. Mulţi Samariteni din cetatea aceea au crezut în Isus din pricina* mărturiei femeii, care zicea: „Mi-a spus tot ce am făcut.“ *Vers. 29.
40. Cînd au venit Samaritenii la El, L-au rugat să rămînă la ei. Şi El a rămas acolo două zile.
41. Mult mai mulţi au crezut în El din pricina cuvintelor Lui.
42. Şi ziceau femeii: „Acum nu mai credem din pricina spuselor tale, ci din pricină că L-am auzit noi înşine*, şi ştim că acesta este în adevăr Hristosul, Mîntuitorul lumii.“
*Cap. 17. 8. 1 Ioan 4. 14.

Vindecarea
fiului unui slujbaş împărătesc.

43. După aceste două zile, Isus a plecat de acolo, ca să se ducă în Galilea.
44. Căci* El însuş spusese că un prooroc nu este preţuit în patria** sa.
*Mat. 13. 57. Marc. 6. 1. Luc. 4. 24. **Cap. 2. 23; 3. 2.
45. Cînd a ajuns în Galilea, a fost primit bine de Galileeni, cari văzuseră tot ce făcuse la Ierusalim în timpul praznicului; căci* fuseseră şi ei la praznic. *Deut. 16. 16.
46. Isus S'a întors deci în Cana din Galilea, unde* prefăcuse apa în vin.
In Capernaum era un slujbaş împărătesc, al cărui fiu era bolnav.
*Cap. 2. 1, 11.
47. Slujbaşul acesta a aflat că Isus venise din Iudea în Galilea, s'a dus la El, şi L-a rugat să vină şi să tămăduiască pe fiul lui, care era pe moarte.
48. Isus i-a zis: „Dacă* nu vedeţi semne şi minuni, cu niciun chip nu credeţi!“ *1 Cor. 1. 22.
49. Slujbaşul împărătesc I-a zis: „Doamne, vino pînă nu moare micuţul meu.“
50. „Du-te“, i-a zis Isus, „fiul tău trăieşte.“ Şi omul acela a crezut cuvintele, pe cari i le spusese Isus, şi a pornit la drum.
51. Pe cînd se pogora el, l-au întîmpinat robii lui, şi i-au adus vestea că fiul lui trăieşte.
52. El i-a întrebat de ceasul în care a început să-i fie mai bine. Şi ei i-au zis: „Ieri, în ceasul al şaptelea, l-au lăsat frigurile.“
53. Tatăl a cunoscut că tocmai în ceasul acela îi zisese Isus: „Fiul tău trăieşte.“ Şi a crezut el şi toată casa lui.
54. Acesta este iarăş al doilea semn, făcut de Isus, după ce S'a întors din Iudea în Galilea.

Vindecarea slăbănogului de 38 de ani.

5 1. După aceea* era un praznic al Iudeilor; şi Isus S'a suit la Ierusalim. *Lev. 23. 2. Deut. 16. 1. Cap. 2. 13.
2. In Ierusalim, lîngă Poarta Oilor, este o scăldătoare*, numită în evreieşte Betesda, care are cinci pridvoare.
*Neem. 3. 1; 12. 39.
3. In pridvoarele acestea zăceau o mulţime de bolnavi, orbi, şchiopi, uscaţi, cari aşteptau mişcarea apei.
4. Căci un înger al Domnului se pogora, din cînd în cînd, în scăldătoare, şi turbura apa. Şi cel dintîi, care se pogora în ea, după turburarea apei, se făcea sănătos, orice boală ar fi avut.
5. Acolo se afla un om bolnav de treizeci şi opt de ani.
6. Isus, cînd l-a văzut zăcînd, şi, fiindcă ştia că este bolnav de multă vreme, i-a zis: „Vrei să te faci sănătos?“
7. „Doamne“, I-a răspuns bolnavul, „n'am pe nimeni să mă bage în scăldătoare cînd se turbură apa; şi, pînă să mă duc eu, se pogoară altul înaintea mea.
8. „Scoală-te*“, i-a zis Isus, „ridică-ţi patul şi umblă.“
*Mat. 9. 6. Marc. 2. 11. Luc. 5. 24.
9. Indată omul acela s'a făcut sănătos, şi-a luat patul, şi umbla. Ziua aceea era* o zi de Sabat. *Cap. 9. 14.
10. Iudeii ziceau deci celui ce fusese vindecat: „Este ziua Sabatului; nu-ţi* este îngăduit să-ţi ridici patul.“
*Exod. 20. 10. Neem. 13. 19. Ier. 17. 21, etc. Mat. 12. 2. Marc. 2. 24; 3. 4. Luc. 6. 2; 13. 14.
11. El le-a răspuns: „Celce m'a făcut sănătos, mi-a zis: „Ridică-ţi patul, şi umblă.“
12. Ei l-au întrebat: „Cine este omul acela, care ţi-a zis: „Ridică-ţi patul, şi umblă?“
13. Dar cel vindecat nu ştia cine este: căci Isus se făcuse nevăzut din norodul care era în locul acela.
14. După aceea, Isus l-a găsit în Templu, şi i-a zis: „Iată că te-ai făcut să-

nătos; de acum să nu * mai păcătuieşti, ca să nu ţi se întîmple ceva mai rău."
* Mat. 12. 45. Cap. 8. 11.

15. Omul acela s'a dus, şi a spus Iudeilor că Isus este Acela care-l făcuse sănătos.

16. Din pricina aceasta, Iudeii au început să urmărească pe Isus, şi căutau să-L omoare, fiindcă făcea aceste lucruri în ziua Sabatului.

Lucrarea Fiului.

17. Dar Isus le-a răspuns: „Tatăl * Meu lucrează pînă acum; şi Eu de asemenea lucrez." * Cap. 9. 4; 14. 10.

18. Tocmai de aceea căutau * şi mai mult Iudeii să-L omoare, nu numai fiindcă deslega ziua Sabatului, dar şi pentrucă zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, şi Se făcea ** astfel deopotrivă cu Dumnezeu.
* Cap. 7. 19. ** Cap. 10. 30, 33. Filip. 2. 6.

19. Isus a luat din nou cuvîntul, şi le-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun, că, Fiul * nu poate face nimic dela Sine; El nu face decît ce vede pe Tatăl făcînd; şi tot ce face Tatăl, face şi Fiul întocmai. * Vers. 30. Cap. 8. 28; 9. 4; 12. 49; 14. 10.

20. Căci * Tatăl iubeşte pe Fiul, şi-I arată tot ce face; şi-I va arăta lucrări mai mari decît acestea, ca voi să vă minunaţi. * Mat. 3. 17. Cap. 3. 35. 2 Pet. 1. 17.

21. In adevăr, după cum Tatăl învie morţii, şi le dă viaţă, tot aşa * şi Fiul dă viaţă cui vrea.
* Luc. 7. 14; 8. 54. Cap. 11. 25, 43.

22. Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a * dat-o Fiului, * Mat. 11. 27; 28. 18. Vers. 27. Cap. 3. 35; 17. 2. Fapt. 17. 31. 1 Pet. 4. 5.

23. pentru ca toţi să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl. Cine * nu cinsteşte pe Fiul, nu cinsteşte pe Tatăl, care L-a trimes. * 1 Ioan 2. 23.

24. Adevărat, adevărat vă spun, că cine * ascultă cuvintele Mele, şi crede în Celce M'a trimes, are viaţa vecinică, şi nu vine la judecată, ci ** a trecut din moarte la viaţă.
* Cap. 3. 16, 18; 6. 40, 47; 8. 51; 20. 31. ** 1 Ioan 3. 14.

25. Adevărat, adevărat vă spun, că vine ceasul, şi acum a şi venit, cînd cei morţi * vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, şi ceice-l vor asculta, vor învia. * Vers. 28. Efes. 2. 1, 5; 5. 14. Col. 2. 13.

26. Căci, dupăcum Tatăl are viaţa în Sine, tot aşa a dat şi Fiului să aibă viaţa în Sine.

27. Şi l-a * dat putere să judece, întrucît ** este Fiu al omului.
* Vers. 22. Fapt. 10. 42; 17. 31. ** Dan. 7. 13, 14.

28. Nu vă miraţi de lucrul acesta; pentrucă vine ceasul cînd toţi cei din morminte vor auzi glasul Lui,

29. şi * vor ieşi afară din ele. Ceice au făcut binele, vor învia pentru viaţă; iar ceice ** au făcut răul, vor învia pentru judecată. Isa. 26. 19. 1 Cor. 15. 52. 1 Tes. 4. 16.
** Dan. 12. 2. Mat. 25. 32, 33, 46.

30. Eu * nu pot face nimic dela Mine însumi: judec după cum aud; şi judecata Mea este dreaptă, pentru că nu ** caut să fac voia Mea, ci voia Tatălui, care M'a trimes.
* Vers. 19. ** Mat. 26. 39. Cap. 4. 34; 6. 38.

Mărturia Tatălui şi a lui Ioan.

31. Dacă * Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea nu este adevărată. * Cap. 8. 14. Apoc. 3. 14.

32. Este un Altul *, care mărturiseşte despre mine; şi ştiu că mărturisirea, pe care o face El despre Mine, este adevărată.
* Mat. 3. 17; 17. 5. Cap. 8. 18. 1 Ioan 5. 6, 7, 9.

33. Voi aţi trimes la Ioan, şi * el a mărturisit pentru adevăr.
* Cap. 1. 15, 19, 27, 32.

34. Nu că mărturia, pe care o primesc Eu, vine dela un om; dar spun lucrurile acestea pentru ca să fiţi mîntuiţi.

35. Ioan era lumina, care este aprinsă şi * luminează, şi voi ** aţi vrut să vă veseliţi cîtăva vreme la lumina lui.
* 2 Pet. 1. 19. ** Mat. 13. 20; 21. 26. Marc. 6. 20.

36. Dar Eu * am o mărturie mai mare decît a lui Ioan; căci lucrările, pe cari Mi le-a dat Tatăl să le săvîrşesc, tocmai lucrările ** acestea, pe cari le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M'a trimes.
* 1 Ioan 5. 9. ** Cap. 3. 2; 10. 25; 15. 24.

37. Şi Tatăl, care M'a trimes, a * mărturisit El însuş despre Mine. Voi nu I-aţi auzit niciodată glasul, nu ** I-aţi văzut deloc faţa; * Mat. 3. 17; 17. 5. Cap. 6. 27; 8. 18. ** Deut. 4. 12. Cap. 1. 18. 1 Tim. 1. 17. 1 Ioan 4. 12.

38. şi Cuvîntul Lui nu rămîne în voi, pentrucă nu credeţi în Acela, pe care L-a trimes El.

39. Cercetaţi * Scripturile, pentru că socotiţi că în ele aveţi viaţa vecinică, dar tocmai ele ** mărturisesc despre Mine. * Isa. 8. 20; 34. 16. Luc. 16. 29. Vers. 46. Fapt. 17. 11. ** Deut. 18. 15, 18. Luc. 24. 27. Cap. 1. 45.

40. Şi * nu vreţi să veniţi la Mine, ca să aveţi viaţa! * Cap. 1. 11; 3. 19.

41. Eu * nu umblu după slava care vine dela oameni. * Vers. 34. 1 Tes. 2. 6.

42. Dar ştiu că n'aveţi în voi dragoste de Dumnezeu.
43. Eu am venit în Numele Tatălui Meu, şi nu Mă primiţi; dacă va veni un altul, în numele lui însuş, pe acela îl veţi primi.
44. Cum * puteţi crede voi, cari umblaţi după slava, pe care v'o daţi unii altora, şi nu căutaţi slava ** care vine dela singurul Dumnezeu?
* Cap. 12. 43. ** Rom. 2. 29.
45. Să nu credeţi că vă voi învinui înaintea Tatălui; este * cine să vă învinuiască: Moise, în care v'aţi pus nădejdea. * Rom. 2. 12.
46. Căci, dacă aţi crede pe Moise, M'aţi crede şi pe Mine, pentrucă * el a scris despre Mine. * Fac. 3. 15; 12. 3; 18. 18; 22. 18; 49. 10. Deut. 18. 15, 18. Cap. 1. 45. Fapt. 26. 22.
47. Dar dacă nu credeţi cele scrise de el, cum veţi crede cuvintele Mele?"

Inmulţirea pînilor.

6 1. După aceea *, Isus S'a dus dincolo de marea Galileii, numită marea Tiberiadei. * Mat. 14. 13. Marc. 6. 35. Luc. 9. 10, 12.
2. O mare gloată mergea după El, pentrucă vedea semnele pe cari le făcea cu cei bolnavi.
3. Isus S'a suit pe munte, şi şedea acolo cu ucenicii Săi.
4. Paştele, praznicul Iudeilor, erau * aproape. * Lev. 23. 5, 7. Deut. 16. 1. Cap. 2. 13; 5. 1.
5. Isus * Şi-a ridicat ochii, şi a văzut că o mare gloată vine spre El. Şi a zis lui Filip: „De unde avem să cumpărăm pîini ca să mănînce oamenii aceştia?" * Mat. 14. 14. Marc. 6. 35. Luc. 9. 12.
6. Spunea lucrul acesta ca să-l încerce, pentrucă ştia ce are de gînd să facă.
7. Filip i-a răspuns: „Pînile, pe cari le-am putea cumpăra cu * două sute de lei[1], n'ar ajunge ca fiecare să capete puţintel din ele." * Num. 11. 21, 22.
8. Unul din ucenicii Săi, Andrei, fratele lui Simon Petru, I-a zis:
9. „Este aici un băieţel, care are cinci pîini de orz şi doi peşti; dar * ce sînt acestea la atîţia?" * 2 Reg. 4. 43.
10. Isus a zis: „Spuneţi oamenilor să şadă jos." In locul acela era multă iarbă. Oamenii au şezut jos, în număr de aproape cinci mii.
11. Isus a luat pînile, a mulţămit lui Dumnezeu, le-a împărţit ucenicilor, iar ucenicii le-au împărţit celorce şedeau jos; de asemenea, le-a dat şi din peşti cît au voit.
12. Dupăce s'au săturat, Isus a zis ucenicilor Săi: „Strîngeţi fărămiturile cari au rămas, ca să nu se piardă nimic."
13. Le-au adunat deci, şi au umplut douăsprezece coşuri cu fărămiturile cari rămăseseră din cele cinci pîini de orz, după ce mîncaseră toţi.
14. Oamenii aceia, cînd au văzut minunea, pe care o făcuse Isus, ziceau: „Cu adevărat, acesta este proorocul * cel aşteptat în lume." * Fac. 49. 10. Deut. 18. 15, 18. Mat. 11. 3. Cap. 1. 21; 4. 19, 25; 7. 40.
15. Isus, fiindcă ştia că au de gînd să vină să-L ia cu sila ca să-L facă împărat, S'a dus iarăş la munte, numai El singur.

Isus umblă pe mare.

16. Cînd * s'a înserat, ucenicii Lui s'au coborît la marginea mării.
* Mat. 14. 23. Marc. 6. 47.
17. S'au suit într'o corabie, şi treceau marea, ca să se ducă în Capernaum. Se întunecase, şi Isus tot nu venise la ei.
18. Sufla un vînt puternic şi marea era întărîtată.
19. După ce au vîslit cam douăzeci şi cinci sau treizeci de stadii, văd pe Isus umblînd pe mare şi apropiindu-Se de corabie. Şi s'au înfricoşat.
20. Dar Isus le-a zis: „Eu sînt, nu vă temeţi!"
21. Voiau deci să-L ia în corabie. Şi corabia a sosit îndată la locul spre care mergeau.

Pînea vieţii.

22. Norodul, care rămăsese de cealaltă parte a mării, băgase de seamă că acolo nu era decît o corabie, şi că Isus nu Se suise în corabia aceasta cu ucenicii Lui, ci ucenicii plecaseră singuri cu ea.
23. A doua zi sosiseră alte corăbii din Tiberiada, aproape de locul unde mîncaseră ei pînea, dupăce Domnul mulţămise lui Dumnezeu.
24. Cînd au văzut noroadele că nici Isus, nici ucenicii Lui nu erau acolo, s'au suit şi ele în corăbiile acestea, şi s'au dus la Capernaum să caute pe Isus.
25. Cînd L-au găsit, dincolo de mare, I-au zis: „Învăţătorule, cînd ai venit aici?"

1. Grecește: dinari.

26. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Mă căutaţi nu pentrucă aţi văzut semne, ci pentrucă aţi mîncat din pînile acelea, şi v'aţi săturat.

27. Lucraţi nu pentru mîncarea peritoare, ci pentru * mîncarea, care rămîne pentru viaţa vecinică, şi pe care v'o va da Fiul omului; căci Tatăl, adică, însuş Dumnezeu, pe ** El L-a însemnat cu pecetea Lui.“ * Vers. 51. Cap. 4. 14. ** Mat. 3. 17; 17. 5. Marc. 1. 11; 9. 7. Luc. 3. 22; 9. 35. Cap. 1. 33; 5. 37; 8. 18. Fapt. 2. 22. 2 Pet. 1. 17.

28. Ei I-au zis: „Ce să facem ca să săvîrşim lucrările lui Dumnezeu?“

29. Isus le-a răspuns: „Lucrarea pe care o cere Dumnezeu este aceasta *: să credeţi în Acela, pe care L-a trimes El.“ * 1 Ioan 3. 23.

30. „Ce * semn faci Tu, deci“, I-au zis ei, „ca să-l vedem, şi să credem în Tine? Ce lucrezi Tu?

* Mat. 12. 38; 16. 1. Marc. 8. 11. 1 Cor. 1. 22.

31. Părinţii * noştri au mîncat mană în pustie, după cum este scris: „Le-a dat să mănînce pîne ** din cer.“ * Exod. 16. 15. Num. 11. 7. Neem. 9. 15. 1 Cor. 10. 3. ** Ps. 78. 24, 25.

32. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Moise nu v'a dat pînea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pîne din cer;

33. căci Pînea lui Dumnezeu este aceea care se pogoară din cer, şi dă lumii viaţa.“

34. „Doamne *“, I-au zis ei, „dă-ne totdeauna această pîne.“ * Cap. 4. 5.

35. Isus le-a zis: „Eu * sînt Pînea vieţii. Cine ** vine la Mine, nu va flămînzi niciodată; şi cine crede în Mine, nu va înseta niciodată.

* Vers. 48, 58. ** Cap. 4. 14; 7. 37.

36. Dar * v'am spus că M'aţi şi văzut, şi tot nu credeţi. * Vers. 26. 64.

37. Tot * ce-Mi dă Tatăl, va ajunge la Mine; şi pe ** cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afară: * Vers. 45. ** Mat. 24. 24. Cap. 10. 28, 29. 2 Tim. 2. 19. 1 Ioan 2. 19.

38. căci M'am pogorît din cer ca să fac nu * voia Mea, ci ** voia Celui ce M'a trimes. * Mat. 26. 39. Cap. 5. 30. ** Cap. 4. 34.

39. Şi voia Celuice M'a trimes, este să * nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-l înviez în ziua de apoi.

* Cap. 10. 28; 17. 12; 18. 9.

40. Voia Tatălui Meu este ca * oricine vede pe Fiul, şi crede în El, să aibă viaţa vecinică; şi Eu îl voi învia în ziua de apoi.“

* Vers. 27. 47, 54. Cap. 3. 15, 16; 4. 14.

41. Iudeii cîrteau împotriva Lui, pentrucă zisese: „Eu sînt pînea care s'a pogorît din cer.“

42. Şi ziceau: „Oare * nu este acesta Isus, fiul lui Iosif, pe al cărui tată şi mamă îi cunoaştem? Cum dar zice El: „Eu M'am pogorît din cer?“

* Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 4. 22.

43. Isus le-a răspuns: „Nu cîrtiţi între voi.

44. Nimeni * nu poate veni la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl, care M'a trimes; şi Eu îl voi învia în ziua de apoi.

* Cînt. 1. 4. Vers. 65.

45. In * prooroci este scris: „Toţi vor fi învăţaţi de Dumnezeu.“ Aşa că ** oricine a ascultat pe Tatăl, şi a primit învăţătura Lui, vine la Mine. * Isa. 54. 13. Ier. 31. 34. Mic. 4. 2. Evr. 8. 10; 10. 16. ** Vers. 37.

46. Nu * că cineva a văzut pe Tatăl, afară de ** Acela care vine dela Dumnezeu; da, Acela a văzut pe Tatăl.

* Cap. 1. 18; 5. 37. ** Mat. 11. 27. Luc. 10. 22. Cap. 1. 18; 7. 29; 8. 19.

47. Adevărat, adevărat, vă spun, că cine * crede în Mine, are viaţa vecinică.

* Cap. 3. 16, 18, 36. Vers. 40.

48. Eu * sînt Pînea vieţii. * Vers. 33. 35.

49. Părinţii * voştri au mîncat mană în pustie, şi au murit. * Vers. 31.

50. Pînea *, care se pogoară din cer, este de aşa fel, ca cineva să mănînce din ea, şi să nu moară. * Vers. 51. 58.

51. Eu sînt Pînea * vie, care ** s'a pogorît din cer. Dacă mănîncă cineva din pînea aceasta, va trăi în veac; şi pînea, pe care o voi da Eu, este trupul Meu, pe care îl voi da pentru viaţa lumii.“ * Evr. 10. 5. 10. ** Cap. 3. 13.

52. La auzul acestor cuvinte, Iudeii se certau * între ei, şi ziceau: „Cum ** poate omul acesta să ne dea trupul Lui să-l mîncăm?“ * Cap. 7. 43; 9. 16; 10. 19. ** Cap. 3. 9.

53. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă nu mîncaţi * trupul Fiului omului, şi dacă nu beţi sîngele Lui, n'aveţi viaţa în voi înşivă.

* Mat. 26. 26, 28.

54. Cine * mănîncă trupul Meu, şi bea sîngele Meu, are viaţa vecinică; şi Eu îl voi învia în ziua de apoi.

* Vers. 27. 40, 63. Cap. 4. 14.

55. Căci trupul Meu este cu adevărat o hrană, şi sîngele Meu este cu adevărat o băutură.

56. Cine mănîncă trupul Meu, şi bea sîngele Meu, rămîne * în Mine, şi Eu rămîn în el. * 1 Ioan 3. 24; 4. 15, 16.

57. După cum Tatăl, care este viu,

M'a trimes pe Mine, şi Eu trăiesc prin Tatăl, tot aşa, cine Mă mănîncă pe Mine, va trăi şi el prin Mine.

58. Astfel * este pîneă, care s'a pogorît din cer, nu ca mana, pe care au mîncat-o părinţii voştri, şi totuş au murit: cine mănîncă pînea aceasta, va trăi în veac." * Vers. 49. 50, 51.

59. Isus a spus aceste lucruri în sinagogă, cînd învăţa pe oameni în Capernaum.

Unii ucenici
îl părăsesc. — Mărturisirea lui Petru.

60. Mulţi * din ucenicii Lui, după ce au auzit aceste cuvinte, au zis: „Vorbirea aceasta este prea de tot: cine poate s'o sufere?" * Mat. 11. 6. Vers. 66.

61. Isus, care ştia în Sine că ucenicii Săi cîrteau împotriva vorbirii acesteia, le-a zis: „Vorbirea aceasta este pentru voi o pricină de poticnire?

62. Dar * dacă aţi vedea pe Fiul omului suindu-Se unde era mai înainte?...
* Marc. 16. 19. Cap. 3. 13. Fapt. 1. 9. Efes. 4. 8.

63. Duhul * este acela care dă viaţă, carnea nu foloseşte la nimic; cuvintele, pe cari vi le-am spus Eu, sînt duh şi viaţă. * 2 Cor. 3. 6.

64. Dar sînt * unii din voi cari nu cred." Căci Isus ** ştia dela început cine erau ceice nu cred, şi cine era celce avea să-L vîndă.
* Vers. 36. ** Cap. 2. 24, 25; 13. 11.

65. Şi a adăogat: „Tocmai de aceea v'am * spus că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu i-a fost dat de Tatăl Meu." * Vers. 44. 45.

66. Din * clipa aceea, mulţi din ucenicii Lui s'au întors înapoi, şi nu mai umblau cu El. * Vers. 60.

67. Atunci Isus a zis celor doisprezece: „Voi nu vreţi să vă duceţi?"

68. „Doamne", I-a răspuns Simon Petru, „la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele * vieţii vecinice. * Fapt. 5. 20.

69. Şi * noi am crezut, şi am ajuns la cunoştinţa că Tu eşti Hristosul, Sfîntul lui Dumnezeu."
* Mat. 16. 16. Marc. 8. 29. Luc. 9. 20. Cap. 1. 49; 11. 27.

70. Isus le-a răspuns: „Nu * v'am ales Eu pe voi cei doisprezece? Şi totuş unul ** din voi este un drac."
* Luc. 6. 13. ** Cap. 13. 27.

71. Vorbea despre Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul; căci el avea să-L vîndă: el, unul din cei doisprezece.

Necredinţa fraţilor lui Isus.

7 1. După aceea, Isus străbătea Galilea; nu voia să stea în Iudea, pentrucă * Iudeii căutau să-L omoare.
* Cap. 5. 16, 18.

2. Şi * praznicul Iudeilor, praznicul zis al Corturilor, era aproape. * Lev. 23. 34.

3. Fraţii * Lui I-au zis: „Pleacă de aici, şi du-Te în Iudea, ca să vadă şi ucenicii Tăi lucrările, pe cari le faci.
* Mat. 12. 46. Marc. 3. 31. Fapt. 1. 14.

4. Nimeni nu face ceva în ascuns, cînd caută să se facă cunoscut: dacă faci aceste lucruri, arată-Te lumii."

5. Căci nici * fraţii Lui nu credeau în El. * Marc. 3. 21.

6. Isus le-a zis: „Vremea * Mea n'a sosit încă, dar voua vremea totdeauna vă este prielnică. * Cap. 2. 4; 8. 20. Vers. 8. 30.

7. Pe voi lumea nu * vă poate urî; pe Mine Mă urăşte, pentrucă ** mărturisesc despre ea că lucrările ei sînt rele.
* Cap. 15. 19. ** Cap. 3. 19.

8. Suiţi-vă voi la praznicul acesta; Eu încă nu Mă sui la praznicul acesta, fiindcă * nu Mi s'a împlinit încă vremea." * Cap. 8. 20. Vers. 6.

9. Dupăce le-a spus aceste lucruri, a rămas în Galilea.

Isus în
Ierusalim la praznicul Corturilor.

10. După ce s'au suit fraţii Lui la praznic, S'a suit şi El, dar nu pe faţă, ci cam pe ascuns.

11. Iudeii * Îl căutau în timpul praznicului, şi ziceau: „Unde este?"
* Cap. 11. 56.

12. Noroadele vorbeau mult în şoaptă * despre El. Unii ** ziceau: „Este un om bun." Alţii ziceau: „Nu, ci duce norodul în rătăcire." * Cap. 9. 16; 10. 19.
** Mat. 21. 46. Luc. 7. 16. Cap. 6. 14. Vers. 40.

13. Totuş, de * frica Iudeilor, nimeni nu vorbea de El pe faţă.
* Cap. 9. 22; 12. 42; 19. 38.

14. Pela jumătatea praznicului, Isus S'a suit la Templu. Şi învăţa norodul.

15. Iudeii * se mirau, şi ziceau: „Cum are omul acesta învăţătură, căci n'a învăţat niciodată?"
* Mat. 13. 54. Marc. 6. 2. Luc. 4. 22. Fapt. 2. 7.

16. Isus le-a răspuns: „Învăţătura Mea * nu este a Mea, ci a Celuice M'a trimes pe Mine.
* Cap. 3. 11; 8. 28; 12. 49; 14. 10, 24.

17. Dacă * vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască dacă în-

vățătura este de la Dumnezeu, sau dacă Eu vorbesc dela Mine. * Cap. 8. 43.

18. Cine* vorbește dela sine, caută slava lui însuș; dar cine caută slava Celuice l-a trimes, acela este adevărat, și în el nu este strîmbătate.

* Cap. 5. 41. 8. 50.

19. Oare* nu v'a dat Moise Legea? Totuș nimeni din voi nu ține Legea. De** ce căutați să Mă omorîți?"

*Exod. 24. 3. Deut. 33. 4. Cap. 1. 17. Fapt. 7. 38. **Mat. 12. 14. Marc. 3. 6. Cap. 5. 16, 18; 10. 31, 39; 11. 53.

20. Norodul I-a răspuns: „Ai drac*. Cine caută să Te omoare?"

* Cap. 8. 48, 52; 10. 20.

21. Drept răspuns, Isus le-a zis: „O lucrare am făcut, și toți vă mirați de ea.

22. Moise* v'a dat porunca privitoare la tăierea împrejur — nu că ea vine dela Moise, ci** dela patriarhi — și voi tăiați împrejur pe om în ziua Sabatului. * Lev. 12. 3. ** Fac. 17. 10.

23. Dacă un om primește tăierea împrejur în ziua Sabatului, ca să nu se calce Legea lui Moise, de ce turbați de mînie împotriva Mea, pentrucă am* însănătoșat un om întreg în ziua Sabatului? * Cap. 5. 8, 9, 16.

24. Nu* judecați după înfățișare, ci judecați după dreptate."

* Deut. 1. 16, 17. Prov. 24. 23. Cap. 8. 15. Iac. 2. 1.

25. Niște locuitori din Ierusalim ziceau: „Nu este El acela, pe care caută ei să-L omoare?

26. Și totuș, iată că vorbește pe față, și ei nu-I zic nimic! Nu cumva, în adevăr, cei mai mari vor fi cunoscut* că El este Hristosul? * Vers. 48.

27. Dar* noi știm de unde este omul acesta; însă, cînd va veni Hristosul, nimeni nu va ști de unde este."

* Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 4. 22.

28. Și Isus, pe cînd învăța pe norod în Templu, striga: „Mă* cunoașteți și Mă știți de unde sînt! Eu** n'am venit dela Mine însumi, ci Cel ce M'a trimes, este† adevărat, și voi†† nu-L cunoașteți. * Cap. 8. 14. ** Cap. 5. 43; 8. 42. † Cap. 5. 32; 8. 26. Rom. 3. 4. †† Cap. 1. 18; 8. 55.

29. Eu* Il cunosc, căci vin dela El, și El M'a trimes." * Mat. 11. 27. Cap. 10. 15.

30. Ei căutau* deci să-L prindă; și nimeni** n'a pus mîna pe El, căci încă nu-I sosise ceasul. * Marc. 11. 18. Luc. 19. 47; 20. 19. Vers. 19. Cap. 8. 37. ** Vers. 41. Cap. 8. 20.

31. Mulți* din norod au crezut în El, și ziceau: „Cînd va veni Hristosul, va face mai multe semne decît a făcut omul acesta?" * Mat. 12. 23. Cap. 3. 2; 8. 30.

32. Fariseii au auzit pe norod spunînd în șoaptă aceste lucruri despre El. Atunci preoții cei mai de seamă și Fariseii au trimes niște aprozi să-L prindă.

33. Isus a zis: „Mai sînt cu voi puțină* vreme, și apoi Mă duc la Cel ce M'a trimes. * Cap. 13. 33; 16. 16.

34. Voi Mă* veți căuta, și nu Mă veți găsi; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni." * Osea 5. 6. Cap. 8. 21; 13. 33.

35. Iudeii au zis între ei: „Unde are de gînd să se ducă omul acesta, ca să nu-I putem găsi? Doar n'o avea de gînd să se ducă la cei* împrăștiați printre Greci, și să învețe pe Greci?

* Isa. 11. 12. Iac. 1. 1. 1 Pet. 1. 1.

36. Ce însemnează cuvintele acestea, pe cari le-a spus: „Mă veți căuta, și nu Mă veți găsi; și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni?"

Isus, apa vieții.

37. In* ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a prazmicului, Isus a stătut în picioare, și a strigat: „Dacă** însetează cineva, să vină la Mine, și să bea. * Lev. 23. 36. ** Isa. 55. 1. Cap. 6. 35.

38. Cine* crede în Mine, din** inima lui vor curge rîuri de apă vie, cum zice Scriptura." * Apoc. 22. 17. Deut. 18. 15. ** Prov. 18. 4. Isa. 12. 3; 44. 3. Cap. 4. 14.

39. Spunea* cuvintele acestea despre Duhul, pe care aveau să-L primească ceice vor crede în El. Căci Duhul Sfînt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit**. * Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Cap. 16. 7. Fapt. 2. 17, 33, 38. ** Cap. 12. 16; 16. 7.

Incercări pentru prinderea lui Isus.

40. Unii din norod, cînd au auzit aceste cuvinte, ziceau: „Acesta este cu adevărat Proorocul*."

* Deut. 18. 15, 18. Cap. 1. 21; 6. 14.

41. Alții ziceau: „Acesta* este Hristosul." Și alții ziceau: „Cum, din Galilea** are să vină Hristosul?

* Cap. 4. 42; 6. 69. ** Cap. 1. 46. Vers. 52.

42. Nu zice* Scriptura că Hristosul are să vină din sămînța lui David, și din satul Betleem, unde** era David?" * Ps. 132. 11. Ier. 23. 5. Mic. 5. 2. Mat. 2. 5. Luc. 2. 4. ** 1 Sam. 16. 1, 4.

43. S'a* făcut deci desbinare în norod din pricina Lui. * Vers. 12. Cap. 9. 16; 10. 19.

44. Unii* din ei voiau să-L prindă; dar nimeni n'a pus mîna pe El.
* Vers. 30.

45. Aprozii s'au întors deci la preoţii cei mai de seamă şi la Farisei. Şi aceştia le-au zis: „De ce nu L-aţi adus?“

46. Aprozii au răspuns: „Niciodată* n'a vorbit vreun om ca omul acesta.“
* Mat. 7. 29.

47. Fariseii le-au răspuns: „Doar n'aţi fi fost duşi şi voi în rătăcire?

48. A* crezut în El vreunul din mai marii noştri sau din Farisei?
* Cap. 12. 42. Fapt. 6. 7. 1 Cor. 1. 20, 26; 2. 8.

49. Dar norodul acesta, care nu ştie Legea, este blestemat!“

50. Nicodim, cel care* venise la Isus noaptea, şi care era unul din ei, le-a zis:
* Cap. 3. 2.

51. „Legea* noastră osîndeşte ea pe un om înainte ca să-l asculte şi să ştie ce face?“
* Deut. 1. 17; 17. 8, etc.; 19. 15.

52. Drept răspuns, ei i-au zis: „Şi tu eşti din Galilea? Cercetează bine, şi vei vedea că din* Galilea nu s'a ridicat niciun prooroc.“
* Isa. 9. 1, 2. Mat. 4. 15. Cap. 1. 46. Vers. 41.

53. (Şi s'a întors fiecare acasă.

Femeia prinsă în preacurvie.

8 1. Isus S'a dus la muntele Măslinilor.

2. Dar disdedimineaţă, a venit din nou în Templu; şi tot norodul a venit la El. El a şezut jos, şi-i învăţa.

3. Atunci cărturarii şi Fariseii I-au adus o femeie prinsă în preacurvie. Au pus-o în mijlocul norodului,

4. şi au zis lui Isus: „Învăţătorule, femeia aceasta a fost prinsă chiar cînd săvîrşea preacurvia.

5. Moise*, în Lege, ne-a poruncit să ucidem cu pietre pe astfel de femei: Tu dar ce zici?“
* Lev. 20. 10. Deut. 22. 22.

6. Spuneau lucrul acesta ca să-L ispitească şi să-L poată învinui. Dar Isus S'a plecat în jos, şi scria cu degetul pe pămînt.

7. Fiindcă ei nu încetau să-L întrebe, El S'a ridicat în sus, şi le-a zis: „Cine* dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintîi cu piatra în ea.“
* Deut. 17. 7. Rom. 2. 1.

8. Apoi S'a plecat iarăş, şi scria cu degetul pe pămînt.

9. Cînd au auzit ei cuvintele acestea, s'au simţit mustraţi* de cugetul lor, şi au ieşit afară, unul cîte unul, începînd dela cei mai bătrîni, pînă la cei din urmă. Şi Isus a rămas singur cu femeia, care stătea în mijloc.
* Rom. 2. 22.

10. Atunci S'a ridicat în sus; şi, cînd n'a mai văzut pe nimeni decît pe femeie, Isus i-a zis: „Femeie, unde sînt pîrîşii tăi? Nimeni nu te-a osîndit?“

11. „Nimeni, Doamne“, I-a răspuns ea. Şi Isus i-a zis: „Nici* Eu nu te osîndesc. Du-te, şi să** nu mai păcătuieşti.“) * Luc. 9. 56; 12. 14. Cap. 3. 17. ** Cap. 5. 14.

Isus, Lumina lumii.

12. Isus le-a vorbit din nou, şi a zis: „Eu* sînt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întunerec, ci va avea lumina vieţii.“
* Cap. 1. 4, 5, 9; 3. 19; 9. 5; 12. 35, 36, 46.

13. La auzul acestor vorbe, Fariseii I-au zis: „Tu* mărturiseşti despre Tine însuţi: deci mărturia Ta nu este adevărată.“
* Cap. 5. 31.

14. Drept răspuns, Isus le-a zis: „Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, totuş mărturia Mea este adevărată; căci Eu ştiu de unde am venit şi unde Mă duc, dar voi* nu ştiţi nici de unde vin nici unde Mă duc.
* Cap. 7. 28; 9. 29.

15. Voi* judecaţi după înfăţişare; Eu** nu judec pe nimeni.
* Cap. 7. 24. ** Cap. 3. 17; 12. 47; 18. 36.

16. Şi chiar dacă judec, judecata Mea este adevărată, pentrucă nu* sînt singur, ci Tatăl, care M'a trimes, este cu Mine.
* Vers. 29. Cap. 16. 32.

17. In* Legea voastră este scris că mărturia a doi oameni este adevărată:
* Deut. 17. 6; 19. 15. Mat. 18. 16. 2 Cor. 13. 1. Evr. 10. 28.

18. deci despre Mine însumi, mărturisesc Eu, şi despre Mine mărturiseşte* şi Tatăl, care M'a trimes.“
* Cap. 5. 37.

19. Ei I-au zis deci: „Unde este Tatăl Tău?“ Isus a răspuns: „Voi* nu Mă cunoaşteţi nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu. Dacă** M'aţi cunoaşte pe Mine, aţi cunoaşte şi pe Tatăl Meu.“
* Vers. 55. Cap. 16. 3. ** Cap. 14. 7.

20. Isus a spus aceste cuvinte, pe cînd învăţa pe norod în Templu, în locul unde era vistieria*; şi nimeni** n'a pus mîna pe El, pentrucă încă† nu-I sosise ceasul.
* Marc. 12. 41. ** Cap. 7. 30. † Cap. 7. 8.

21. Isus le-a mai spus: „Eu Mă duc, şi Mă* veţi căuta, şi veţi** muri în păcatul vostru; acolo unde Mă duc Eu, voi nu puteţi veni.“
* Cap. 7. 34; 13. 33. ** Vers. 24.

22. Atunci Iudeii au zis: „Doar n'o avea de gînd să se omoare, de zice: „Unde Mă duc Eu, voi nu puteţi veni!“

23. „Voi* sînteţi de jos“, le-a zis El; „Eu sînt de sus: voi** sînteţi din lumea aceasta, Eu nu sînt din lumea aceasta.

*Cap. 8. 31. **Cap. 15. 19; 17. 16. 1 Ioan 4. 5.

24. De aceea* v'am spus că veţi muri în păcatele voastre; căci**, dacă nu credeţi că Eu sînt, veţi muri în păcatele voastre.“ *Vers. 21. **Marc. 16. 16.

25. „Cine eşti Tu?“ I-au zis ei. Isus le-a răspuns: „Ceeace dela început vă spun că sînt.“

26. Am multe de zis despre voi şi de osîndit în voi; dar Celce* M'a trimes, este adevărat; şi Eu**, ce am auzit de la El, aceea spun lumii.“

*Cap. 7. 28. **Cap. 3. 32; 15. 15.

27. Ei n'au înţeles că le vorbea despre Tatăl.

28. Isus deci le-a zis: „Cînd veţi înălţa* pe Fiul omului, atunci** veţi cunoaşte că Eu sînt, şi că† nu fac nimic dela Mine însumi, ci vorbesc după cum†† M'a învăţat Tatăl Meu.

*Cap. 3. 14; 12. 32. **Rom. 1. 4. †Cap. 5. 19, 30. ††Cap. 3. 11.

29. Cel* ce M'a trimes, este cu Mine; Tatăl** nu M'a lăsat singur, pentrucă† totdeauna fac ce-I este plăcut.“

*Cap. 14. 10, 11. **Vers. 16. †Cap. 4. 34; 5. 30; 6. 38.

Adevărata slobozenie.

30. Pe cînd vorbea Isus astfel, mulţi* au crezut în El. *Cap. 7. 31; 10. 42; 11. 45.

31. Şi a zis Iudeilor, cari crezuseră în El: „Dacă rămîneţi în cuvîntul Meu, sînteţi în adevăr ucenicii Mei;

32. veţi cunoaşte adevărul*, şi adevărul vă va face slobozi.“

*Rom. 6. 14, 18, 22; 8. 2. Iac. 1. 25; 2. 12.

33. Ei I-au răspuns: „Noi* sîntem sămînţa lui Avraam, şi n'am fost niciodată robii nimănui; cum zici Tu: „Veţi fi slobozi!“ *Lev. 25. 42. Mat. 3. 9. Vers. 39.

34. Adevărat, adevărat, vă spun“, le-a răspuns Isus, „că, oricine* trăieşte în păcat, este rob al păcatului.

*Rom. 6. 16, 20. 2 Pet. 2. 19.

35. Şi robul* nu rămîne pururea în casă; fiul însă rămîne pururea.

*Gal. 4. 30.

36. Deci, dacă* Fiul vă face slobozi, veţi fi cu adevărat slobozi.

*Rom. 8. 2. Gal. 5. 1.

37. Ştiu că sînteţi sămînţa lui Avraam; dar căutaţi* să Mă omorîţi, pentrucă nu pătrunde în voi cuvîntul Meu.

*Cap. 7. 19. Vers. 40.

38. Eu* spun ce am văzut la Tatăl Meu; şi voi faceţi ce aţi auzit dela tatăl vostru.“ *Cap. 3. 32; 5. 19, 30; 14. 10, 24.

39. „Tatăl nostru“, I-au răspuns ei, „este Avraam*.“ Isus le-a zis: „Dacă** aţi fi copii ai lui Avraam, aţi face faptele lui Avraam.

*Mat. 3. 9. Vers. 33. **Rom. 2. 28; 9. 7. Gal. 3. 7, 29.

40. Dar* acum căutaţi să Mă omorîţi, pe Mine, un om, care v'am spus adevărul, pe** care l-am auzit dela Dumnezeu. Aşa ceva Avraam n'a făcut.

*Vers. 37. **Vers. 26.

41. Voi faceţi faptele tatălui vostru.“ Ei I-au zis: „Noi nu sîntem copii născuţi din curvie; avem un* singur Tată: pe Dumnezeu.“ *Isa. 63. 16; 64. 8. Mal. 1. 6.

42. Isus le-a zis: „Dacă* ar fi Dumnezeu Tatăl vostru, M'aţi iubi şi pe Mine, căci** Eu am ieşit şi vin dela Dumnezeu: n'am† venit dela Mine însumi, ci El M'a trimes.

*1 Ioan 5. 1. **Cap. 16. 27; 17. 8, 25. †Cap. 5. 43; 7. 28, 29.

43. Pentru* ce nu înţelegeţi vorbirea Mea? Pentru că nu puteţi asculta Cuvîntul Meu. *Cap. 7. 17.

44. Voi* aveţi de tată pe diavolul; şi vreţi să împliniţi poftele tatălui vostru. El dela început a fost ucigaş; şi nu** stă în adevăr, pentrucă în el nu este adevăr. Oridecîteori spune o minciună, vorbeşte din ale lui, căci este mincinos şi tatăl minciunii.

*Mat. 13. 38. 1 Ioan 3. 8. **Iuda 6.

45. Iar pe Mine, pentrucă spun adevărul, nu Mă credeţi.

46. Cine din voi Mă poate dovedi că am păcat? Dacă spun adevărul, pentru ce nu Mă credeţi?

47. Cine* este din Dumnezeu, ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi de aceea n'ascultaţi, pentrucă nu sînteţi din Dumnezeu.“ *Cap. 10. 26, 27. 1 Ioan 4. 6.

Isus este înainte de Avraam.

48. Iudeii I-au răspuns: „Nu zicem noi bine că eşti Samaritean, şi că ai* drac?“ *Cap. 7. 20; 10. 20. Vers. 52.

49. „N'am drac“ le-a răspuns Isus; „ci Eu cinstesc pe Tatăl Meu, dar voi nu Mă cinstiţi.

50. Eu* nu caut slava Mea; este Unul care o caută şi care judecă.

*Cap. 5. 41; 7. 18.

51. Adevărat, adevărat, vă spun, că,

dacă * păzeşte cineva cuvîntul Meu, în veac nu va vedea moartea."
* Cap. 5. 24; 11. 26.

52. „Acum", I-au zis Iudeii, „vedem bine că ai drac; Avraam * a murit, proorocii de asemenea au murit, şi Tu zici: „Dacă păzeşte cineva cuvîntul Meu, în veac nu va gusta moartea."
* Zah. 1. 5. Evr. 11. 13.

53. Doar n'ai fi Tu mai mare decît părintele nostru Avraam, care a murit? Şi decît proorocii, cari de asemenea au murit? Cine te crezi Tu că eşti?"

54. Isus a răspuns: „Dacă * Mă slăvesc Eu însumi, slava Mea nu este nimic; Tatăl ** Meu Mă slăveşte, El, despre care voi ziceţi că este Dumnezeul vostru;
* Cap. 5. 31. ** Cap. 5. 41; 16. 14; 17. 1. Fapt. 3. 13.

55. şi totuş nu-L * cunoaşteţi. Eu Îl cunosc bine; şi dacă aş zice că nu-L cunosc, aş fi şi Eu un mincinos ca voi. Dar îl cunosc şi păzesc Cuvîntul Lui.
* Cap. 7. 28, 29.

56. Tatăl vostru Avraam a * săltat de bucurie că are să vadă ziua Mea: a ** văzut-o şi s'a bucurat."
* Luc. 10. 24. ** Evr. 11. 13.

57. „N'ai nici cincizeci de ani", I-au zis Iudeii, „şi ai văzut pe Avraam!"

58. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că, mai înainte ca să se nască Avraam, sînt * Eu."
* Exod. 3. 14. Isa. 43. 13. Cap. 17. 5, 24. Col. 1. 17. Apoc. 1. 8.

59. La auzul acestor vorbe, au * luat pietre ca să arunce în El. Dar Isus S'a ascuns, şi a ieşit din Templu, trecînd ** prin mijlocul lor. Şi aşa a plecat din Templu.
* Cap. 10. 31, 39; 11. 8. ** Luc. 4. 30.

Vindecarea unui orb din naştere.

9 1. Cînd trecea, Isus a văzut pe un orb din naştere.

2. Ucenicii Lui L-au întrebat: „Învăţătorule, cine * a păcătuit: omul acesta sau părinţii lui, de s'a născut orb?"
* Vers. 34.

3. Isus a răspuns: „N'a păcătuit nici omul acesta, nici părinţii lui; ci * s'a născut aşa, ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.
* Cap. 11. 4.

4. Cît este ziuă, trebuie * să lucrez lucrările Celuice M'a trimes; vine noaptea, cînd nimeni nu mai poate să lucreze.
* Cap. 4. 34; 5. 19, 36; 11. 9; 12. 35; 17. 4.

5. Cît sînt în lume, sînt * Lumina lumii."
* Cap. 1. 5, 9; 8. 19; 8. 12; 12. 35, 46.

6. După ce a zis aceste vorbe, a * scuipat pe pămînt şi a făcut tină din scuipat. Apoi a uns ochii orbului cu tina aceasta,
* Marc. 7. 33; 8. 23.

7. şi i-a zis: „Du-te de te spală în * scăldătoarea Siloamului" (care, tîlmăcit, înseamnă: Trimes). El ** s'a dus, s'a spălat, şi s'a întors văzînd bine.
* Neem. 3. 15. ** 2 Reg. 5. 14.

8. Vecinii şi ceice-l cunoscuseră mai înainte ca cerşetor, ziceau: „Nu este acesta celce şedea şi cerşea?"

9. Unii ziceau: „El este." Alţii ziceau: „Nu; dar seamănă cu el." Şi el însuş zicea: „Eu sînt."

10. Deci i-au zis: „Cum ţi s'au deschis ochii?"

11. El a răspuns: „Omul * acela, căruia i se zice Isus, a făcut tină, mi-a uns ochii, şi mi-a zis: „Du-te la scăldătoarea Siloamului, şi spală-te." M'am dus, m'am spălat, şi mi-am căpătat vederea."
* Vers. 6, 7.

12. „Unde este omul acela", I-au întrebat ei. El a răspuns: „Nu ştiu."

Cercetarea orbului de Farisei.

13. Au adus la Farisei pe cel ce fusese orb mai înainte.

14. Şi era o zi de Sabat cînd făcuse Isus tină, şi-i deschisese ochii.

15. Din nou, Fariseii l-au întrebat şi ei cum şi-a căpătat vederea. Şi el le-a zis: „Mi-a pus tină pe ochi, m'am spălat, şi văd."

16. Atunci unii din Farisei au început să zică: „Omul acesta nu vine de la Dumnezeu, pentrucă nu ţine Sabatul." Alţii ziceau: „Cum * poate un om păcătos să facă asemenea semne?" Şi ** era desbinare între ei.
* Vers. 33. Cap. 3. 2. ** Cap. 7. 12, 43; 10. 19.

17. Iarăş au întrebat pe orb: „Tu ce zici despre El, în privinţa faptului că ţi-a deschis ochii?" „Este * un prooroc", le-a răspuns el.
* Cap. 4. 19; 6. 14.

18. Iudeii n'au crezut că fusese orb şi că îşi căpătase vederea, pînă n'au chemat pe părinţii lui.

19. Şi cînd i-au venit părinţii, i-au întrebat: „Acesta este fiul vostru, care spuneţi că s'a născut orb? Cum dar vede acum?"

20. Drept răspuns, părinţii lui au zis: „Ştim că acesta este fiul nostru, şi că s'a născut orb.

21. Dar cum vede acum, sau cine i-a deschis ochii, nu ştim. Întrebaţi-l pe

el; este în vîrstă, el singur poate vorbi despre ce-l priveşte."

22. Părinţii lui au zis aceste lucruri, pentrucă se* temeau de Iudei; căci Iudeii hotărîseră acum că, dacă va mărturisi cineva că Isus este Hristosul, să** fie dat afară din sinagogă.
*Cap. 7. 13; 12. 42; 19. 38. Fapt. 5. 13. **Vers. 34. Cap. 16. 2.

23. De aceea au zis părinţii lui: „Este în vîrstă, întrebaţi-l pe el."

24. Fariseii au chemat a doua oară pe omul care fusese orb, şi i-au zis: „Dă* slavă lui Dumnezeu: noi** ştim că omul acesta este un păcătos."
* Ios. 7. 19. 1 Sam. 6. 5. ** Vers. 16.

25. El a răspuns: „Dacă este un păcătos, nu ştiu; eu una ştiu: că eram orb, şi acum văd."

26. Iarăş l-au întrebat: „Ce ţi-a făcut? Cum ţi-a deschis ochii?"

27. „Acum v'am spus", le-a răspuns el, „şi n'aţi ascultat. Pentruce voiţi să mai auziţi încăodată? Doar n'aţi vrea să vă faceţi şi voi ucenicii Lui!"

28. Ei l-au ocărît, şi i-au zis: „Tu eşti ucenicul Lui; noi sîntem ucenicii lui Moise.

29. Ştim că Dumnezeu a vorbit lui Moise, dar acesta nu* ştim de unde este."
*Cap. 8. 14.

30. „Aici* este mirarea", le-a răspuns omul acela, „că voi nu ştiţi de unde este, şi totuş El mi-a deschis ochii.
*Cap. 3. 10.

31. Ştim că Dumnezeu* n'ascultă pe păcătoşi; ci, dacă este cineva temător de Dumnezeu şi face voia Lui, pe acela îl ascultă. *Iov 27. 9; 35. 12. Ps. 18. 41; 34. 15; 66. 18. Prov. 1. 28; 15. 29; 29. 9. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11; 14. 12. Ezec. 8. 18. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13.

32. De cînd este lumea, nu s'a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naştere.

33. Dacă* omul acesta n'ar veni dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic."
*Vers. 16.

34. „Tu eşti născut cu totul în* păcat", i-au răspuns ei, „şi vrei să ne înveţi pe noi?" Şi l-au dat afară.
*Vers. 2.

Isus întîlneşte pe orb în Templu.

35. Isus a auzit că l-au dat afară; şi, cînd l-a găsit, i-a zis: „Crezi tu în Fiul* lui Dumnezeu?"
*Mat. 14. 33; 16. 16. Marc. 1. 1. Cap. 10. 36. 1 Ioan 5. 13.

36. El a răspuns: „Şi cine este, Doamne, ca să cred în El?"

37. „L-ai şi văzut", i-a zis Isus, „şi cel* care vorbeşte cu tine, Acela este."
*Cap. 4. 26.

38. „Cred, Doamne", I-a zis el; şi I s'a închinat.

39. Apoi Isus a zis: „Eu am venit în lumea aceasta pentru* judecată: ca** ceice nu văd, să vadă, şi ceice văd, să ajungă orbi."
*Cap. 5. 22, 27. Cap. 3. 17; 12. 47. **Mat. 13. 13.

40. Unii din Fariseii cari erau lîngă El, cînd au auzit aceste vorbe, l-au* zis: „Doar n'om fi şi noi orbi!"
*Rom. 2. 19.

41. „Dacă* aţi fi orbi", le-a răspuns Isus, „n'aţi avea păcat; dar acum ziceţi: „Vedem." Tocmai de aceea, păcatul vostru rămîne."
*Cap. 15. 22, 24.

Păstorul cel bun.

10 1. „Adevărat, adevărat, vă spun că, cine nu intră pe uşă în staulul oilor, ci sare pe altă parte, este un hoţ şi un tîlhar.

2. Dar cine intră pe uşă, este păstorul oilor.

3. Portarul îi deschide, şi oile aud glasul lui; el îşi cheamă oile pe nume, şi le scoate afară din staul.

4. După ce şi-a scos toate oile, merge înaintea lor; şi oile merg după el, pentrucă îi cunosc glasul.

5. Nu merg deloc după un străin; ci fug de el, pentrucă nu cunosc glasul străinilor."

6. Isus le-a spus această pildă, dar ei n'au înţeles despre ce le vorbea.

Isus, uşa oilor.

7. Isus le-a mai zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că Eu sînt uşa oilor.

8. Toţi ceice au venit înainte de Mine, sînt hoţi şi tîlhari; dar oile n'au ascultat de ei.

9. Eu* sînt Uşa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mîntuit; va intra şi va ieşi, şi va găsi păşune.
*Cap. 14. 6. Efes. 2. 18.

10. Hoţul nu vine decît să fure, să junghie şi să prăpădească. Eu am venit ca oile să aibă viaţă, şi s'o aibă din belşug.

11. Eu* sînt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun îşi dă viaţa pentru oi. *Ezec. 40. 11. Isa. 34. 12, 23; 37. 24. Evr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25; 5. 4.

12. Dar cel plătit, care nu este păstor, şi ale cărui oi nu sînt ale lui, cînd

vede lupul venind, lasă * oile şi fuge; şi lupul le răpeşte şi le împrăştie.
* Zah. 11. 16, 17.

13. Cel plătit fuge, pentrucă este plătit, şi nu-i pasă de oi.

14. Eu sînt Păstorul cel bun. Eu Imi cunosc oile * Mele, şi ele Mă cunosc pe Mine, * 2 Tim. 2. 19.

15. aşa cum * Mă cunoaşte pe Mine Tatăl, şi cum cunosc Eu pe Tatăl; şi ** Eu Imi dau viaţa pentru oile Mele.
* Mat. 11. 27. ** Cap. 15. 13.

16. Mai am şi alte * oi, cari nu sînt din staulul acesta; şi pe acelea trebuie să le aduc. Ele vor asculta de glasul Meu, şi** va fi o turmă şi un Păstor. * Isa. 56. 8. ** Ezec. 37. 22. Efes. 2. 14. 1 Pet. 2. 25.

17. Tatăl Mă iubeşte, pentrucă * Imi dau viaţa, ca iarăş s'o iau.
* Isa. 53. 7, 8, 12. Evr. 2. 9.

18. Nimeni nu Mi-o ia cu sila, ci o dau Eu dela Mine. Am * putere s'o dau, şi am putere s'o iau iarăş: aceasta** este porunca, pe care am primit-o dela Tatăl Meu."
* Cap. 2. 19. ** Cap. 6. 38; 15. 10. Fapt. 2. 24, 32.

19. Din pricina acestor cuvinte, iarăş * s'a făcut desbinare între Iudei.
* Cap. 7. 43; 9. 16.

20. Mulţi dintre ei ziceau: „Are * drac, este nebun; de ce-L ascultaţi?"
* Cap. 7. 20; 8. 48, 52.

21. Alţii ziceau; „Cuvintele acestea nu sînt cuvinte de îndrăcit; poate * un drac să** deschidă ochii orbilor."
* Exod. 4. 11. Ps. 94. 9; 146. 8. ** Cap. 9, 6, 7, 32, 33.

Isus la praznicul Inoirii.

22. In Ierusalim se prăznuia atunci praznicul Inoirii Templului. Era iarna.

23. Şi Isus Se plimba prin Templu, pe supt * pridvorul lui Solomon.
* Fapt. 3. 11; 5, 12.

24. Iudeii L-au înconjurat, şi I-au zis: „Pînă cînd ne tot ţii sufletele în încordare? Dacă eşti Hristosul, spune-ne-o desluşit."

25. „V'am spus", le-a răspuns Isus, „şi nu credeţi. Lucrările *, pe cari le fac Eu, în Numele Tatălui Meu, ele mărturisesc despre Mine.
* Cap. 3. 2; 5. 36. Vers. 38.

26. Dar * voi nu credeţi, pentrucă, după cum v'am spus, nu sînteţi din oile Mele. * Cap. 8. 47. 1 Ioan 4. 6.

27. Oile * Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, şi ele vin după Mine.
* Vers. 4. 14.

28. Eu le dau viaţa vecinică, în veac nu * vor pieri, şi nimeni nu le va smulge din mîna Mea. * Cap. 6. 37; 17. 11, 12; 18. 9.

29. Tatăl * Meu, care** Mi le-a dat, este mai mare decît toţi; şi nimeni nu le poate smulge din mîna Tatălui Meu.
* Cap. 14. 28. ** Cap. 17. 2, 6, etc.

30. Eu * şi Tatăl una sîntem."
* Cap. 17. 11, 22.

31. Atunci Iudeii * iarăş au luat pietre ca să-L ucidă. * Cap. 8. 59.

32. Isus le-a zis: „V'am arătat multe lucrări bune, cari vin dela Tatăl Meu: pentru care din aceste lucrări aruncaţi cu pietre în Mine?"

33. Iudeii I-au răspuns: „Nu pentru o lucrare bună aruncăm noi cu pietre în Tine, ci pentru o hulă, şi pentrucă Tu, care eşti un om, Te * faci Dumnezeu." * Cap. 5. 18.

34. Isus le-a răspuns: „Nu * este scris în Legea voastră: „Eu am zis: „Sînteţi dumnezei?" * Ps. 82. 6.

35. Dacă Legea a numit „dumnezei", pe * aceia, cărora le-a vorbit Cuvîntul lui Dumnezeu, — şi Scriptura nu poate fi desfiinţată, — * Rom. 13. 1.

36. cum ziceţi voi că hulesc Eu, pe care * Tatăl M'a sfinţit şi M'a trimes** în lume? Şi aceasta, pentrucă † am zis: „Sînt Fiul †† lui Dumnezeu!"
* Cap. 6. 27. ** Cap. 3. 17; 5. 36, 37; 8. 42. † Cap. 5. 17, 18. Vers. 30. †† Luc. 1. 35. Cap. 9. 35, 37.

37. Dacă * nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu Mă credeţi. * Cap. 15. 24.

38. Dar dacă le fac, chiar dacă nu Mă credeţi * pe Mine, credeţi măcar lucrările acestea, ca să ajungeţi să cunoaşteţi şi să ştiţi că** Tatăl este în Mine şi Eu sînt în Tatăl."
* Cap. 5. 36; 14. 10, 11. ** Cap. 14. 10, 11; 17. 21.

39. La * auzul acestor vorbe, căutau iarăş să-L prindă; dar El a scăpat din mînile lor. * Cap. 7. 30, 44; 8. 59.

Plecarea lui Isus în Perea.

40. Isus S'a dus iarăş dincolo de Iordan, în locul unde * botezase Ioan la început. Şi a rămas acolo. * Cap. 1. 28.

41. Mulţi veneau la El, şi ziceau: „Ioan n'a făcut nici un semn; dar * tot ce a spus Ioan despre omul acesta, era adevărat." * Cap. 3. 30.

42. Şi * mulţi au crezut în El în locul acela. * Cap. 8. 31; 11. 45.

Invierea lui Lazăr.

11 1. Un oarecare Lazăr din Betania, satul Mariei * şi al Martei, sora ei, era bolnav. — * Luc. 10. 38, 39.

2. Maria era * aceea care a uns pe

Domnul cu mir, şi I-a şters picioarele cu părul ei, şi Lazăr cel bolnav era fratele ei. — *Mat. 26. 7. Marc. 14. 3. Cap. 12. 3.

3. Surorile au trimes la Isus să-i spună: „Doamne, iată că acela pe care-l iubeşti, este bolnav.“

4. Dar Isus, cînd a auzit vestea aceasta, a zis: „Boala aceasta nu este spre moarte, ci* spre slava lui Dumnezeu, pentru ca Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit prin ea.“ *Cap. 9. 3. Vers. 40.

5. Şi Isus iubea pe Marta, şi pe sora ei, şi pe Lazăr.

6. Deci, cînd a auzit că Lazăr este bolnav, a* mai zăbovit două zile în locul în care era; *Cap. 10. 40.

7. şi în urmă a zis ucenicilor: „Haidem să ne întoarcem în Iudea.“

8. „Învăţătorule“, I-au zis ucenicii, „acum* de curînd căutau Iudeii să Te ucidă cu pietre, şi Te întorci în Iudea?“ *Cap. 10. 31.

9. Isus a răspuns: „Nu sînt douăsprezece ceasuri în zi? Dacă* umblă cineva ziua nu se poticneşte, pentrucă vede lumina lumii acesteia; *Cap. 9. 4.

10. dar dacă* umblă noaptea, se poticneşte, pentrucă n'are lumina în el.“ *Cap. 12. 35.

11. După aceste vorbe, le-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, doarme*: dar Mă duc să-l trezesc din somn.“ *Deut. 31. 16. Dan. 12. 2. Mat. 9. 24. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 15. 18, 51.

12. Ucenicii I-au zis: „Doamne, dacă doarme, are să se facă bine.“

13. Isus vorbise despre moartea lui, dar ei credeau că vorbeşte despre odihna căpătată prin somn.

14. Atunci Isus le-a spus pe faţă: „Lazăr a murit.“

15. „Şi Mă bucur că n'am fost acolo, pentru voi, ca să credeţi. Dar acum, haidem să mergem la el.“

16. Atunci Toma, zis Geamăn, a zis celorlalţi ucenici: „Haidem să mergem şi noi să murim cu El!“

17. Cînd a venit Isus, a aflat că Lazăr era de patru zile în mormînt.

18. Şi, fiindcă Betania era aproape de Ierusalim, cam la cincisprezece stadii,

19. Mulţi din Iudei veniseră la Marta şi Maria, ca să le mîngîie pentru moartea fratelui lor.

20. Cînd a auzit Marta că vine Isus, I-a ieşit înainte; iar Maria şedea în casă.

21. Marta a zis lui Isus: „Doamne, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu!

22. Dar şi acum, ştiu că orice* vei cere dela Dumnezeu, Iţi va da Dumnezeu.“ *Cap. 9. 31.

23. Isus i-a zis: „Fratele tău va învia.“

24. „Ştiu*,“ I-a răspuns Marta, „că va învia la înviere, în ziua de apoi.“ *Luc. 14. 14. Cap. 5. 29.

25. Isus i-a zis: „Eu sînt învierea* şi viaţa**. Cine † crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. *Cap. 5. 21; 6. 39, 40, 44. **Cap. 1. 4; 6. 35; 14. 6. Col. 3. 4. 1 Ioan 1. 1, 2; 5. 11. †Cap. 3. 36. 1 Ioan 5. 10, etc.

26. Şi oricine trăieşte, şi crede în Mine, nu va muri niciodată. Crezi lucrul acesta?“

27. „Da, Doamne,“ I-a zis ea, „cred* că Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume.“ *Mat. 16. 16. Cap. 4. 42; 6. 14, 69.

28. Dupăce a spus aceste vorbe, s'a dus şi a chemat în taină pe soru-sa Maria, şi i-a zis: „A venit Învăţătorul şi te cheamă.“

29. Maria, cum a auzit, s'a sculat iute, şi s'a dus la El.

30. Căci Isus nu intrase încă în sat, ci era tot în locul unde Il întîmpinase Marta.

31. Iudeii*, cari erau cu Maria în casă şi o mîngîiau, cînd au văzut-o sculîndu-se iute şi ieşind afară, au mers după ea, căci ziceau: „Se duce la mormînt, ca să plîngă acolo.“ *Vers. 19.

32. Maria, cînd a ajuns unde era Isus, şi L-a văzut, s'a aruncat la picioarele Lui, şi I-a zis: „Doamne*, dacă ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu.“ *Vers. 21.

33. Isus, cînd a văzut-o plîngînd, pe ea şi pe Iudeii cari veniseră cu ea, S'a înfiorat în duhul Lui, şi S'a tulburat.

34. Şi a zis: „Unde l-aţi pus?“ „Doamne,“ I-au răspuns ei, „vino şi vezi.“

35. Isus plîngea*. *Luc. 19. 41.

36. Atunci Iudeii au zis: „Iată cît îl iubea de mult!“

37. Şi unii din ei au zis: „El, care* a deschis ochii orbului, nu putea face ca nici omul acesta să nu moară?“ *Cap. 9. 6.

38. Isus S'a înfiorat din nou în Sine, şi S'a dus la mormînt. Mormîntul era

o peşteră, la intrarea căreia era aşezată o piatră.

39. „Daţi piatra la o parte," a zis Isus. Marta, sora mortului, I-a zis: „Doamne, miroase greu, căci este mort de patru zile."

40. Isus i-a zis: „Nu ţi-am spus că, dacă vei crede, vei vedea* slava lui Dumnezeu?" *Vers. 4, 23.

41. Au luat dar piatra din locul unde zăcea mortul. Şi Isus a ridicat ochii în sus, şi a zis: „Tată, Iţi mulţămesc că M'ai ascultat.

42. Ştiam că totdeauna Mă asculţi; dar vorbesc astfel pentru* norodul care stă împrejur, ca să creadă că Tu M'ai trimes." *Cap. 12. 30.

43. După ce a zis aceste vorbe, a strigat cu glas tare: „Lazăre, vino afară!"

44. Şi mortul a ieşit cu mînile şi picioarele legate cu fâşii de pînză, şi cu faţa* înfăşurată cu un ştergar. Isus le-a zis: „Deslegaţi-l, şi lăsaţi-l să meargă." *Cap. 20. 7.

45. Mulţi din Iudeii, cari veniseră la Maria, cînd* au văzut ce a făcut Isus, au crezut în El. *Cap. 2. 23; 10. 42; 12. 11, 18.

46. Dar unii din ei s'au dus la Farisei, şi le-au spus ce făcuse Isus.

Sinedriul hotărăşte să-L omoare.

47. Atunci* preoţii cei mai de seamă şi Fariseii au adunat Soborul, şi au zis: „Ce** vom face? Omul acesta face multe minuni. *Ps. 2. 2. Mat. 26. 3. Marc. 14. 1. Luc. 22. 2. **Cap. 12. 19. Fapt. 4. 16.

48. Dacă-L lăsăm aşa, toţi vor crede în El, şi vor veni Romanii şi ne vor nimici şi locul nostru şi neamul."

49. Unul din ei, Caiafa*, care era mare preot în anul acela, le-a zis: „Voi nu ştiţi nimic; *Luc. 3. 2. Cap. 18. 14. Fapt. 4. 6.

50. oare nu* vă gîndiţi că este în folosul vostru să moară un singur om pentru norod, şi să nu piară tot neamul?" *Cap. 18. 14.

51. Dar lucrul acesta nu l-a spus dela el; ci, fiindcă era mare preot în anul acela, a proorocit că Isus avea să moară pentru neam.

52. Şi* nu numai pentru neamul acela, ci** şi ca să adune într'un singur trup pe copiii lui Dumnezeu cei risipiţi. *Isa. 49. 6. 1 Ioan 2. 2. **Cap. 10. 16. Efes. 2. 14—17.

53. Din ziua aceea, au hotărît să-L omoare.

54. De aceea* Isus nu mai umbla pe faţă printre Iudei; ci a plecat de acolo în ţinutul de lîngă pustie, într'o cetate numită Efraim**; şi a rămas acolo împreună cu ucenicii Săi. *Cap. 4. 1, 3; 7. 1. **2 Cron. 13. 19.

Isus aşteptat la Ierusalim.

55. Paştele Iudeilor erau* aproape. Şi mulţi oameni din ţinutul acela s'au suit la Ierusalim, înainte de Paşte, ca să se curăţească. *Cap. 2. 13; 5. 1; 6. 4.

56. Ei* căutau pe Isus, şi vorbeau unii cu alţii în Templu: „Ce credeţi? N'are să vină la praznic?" *Cap. 7. 11. Vers. 8.

57. Iar preoţii cei mai de seamă şi Fariseii porunciseră că, dacă va şti cineva unde este, să le dea de ştire ca să-L prindă.

Maria îi toarnă mir pe picioare.

12 1. Cu şase zile înainte de Paşte, Isus a venit în Betania, unde* era Lazăr, care fusese mort, şi pe care îl înviase din morţi. *Cap. 11. 1, 43.

2. Acolo I-au* pregătit o cină. Marta slujea, iar Lazăr era unul din ceice şedeau la masă cu El. *Mat. 26. 6. Marc. 14. 3.

3. Maria* a luat un litru cu mir de nard curat, de mare preţ, a uns picioarele lui Isus, şi I-a şters picioarele cu părul ei; şi s'a umplut casa de mirosul mirului. *Luc. 10. 38, 39. Cap. 11. 2.

4. Unul din ucenicii Săi, Iuda Iscarioteanul, fiul lui Simon, care avea să-L vîndă, a zis:

5. „De ce nu s'a vîndut acest mir cu trei sute de lei, şi să se fi dat săracilor?"

6. Zicea lucrul acesta nu pentrucă purta grijă de săraci, ci pentrucă era un hoţ, şi, ca unul care ţinea* punga, lua el ce se punea în ea. *Cap. 13. 29.

7. Dar Isus a zis: „Lasă-o în pace; căci ea l-a păstrat pentru ziua îngropării Mele.

8. Pe* săraci îi aveţi totdeauna cu voi, dar pe Mine nu Mă aveţi totdeauna." *Mat. 26. 11. Marc. 14. 7.

9. O mare mulţime de Iudei au aflat că Isus era în Betania; şi au venit acolo, nu numai pentru Isus, ci ca să vadă şi pe Lazăr, pe* care-l înviase din morţi. *Cap. 11. 43. 44.

10. Preoţii cei mai de seamă* au hotărît să omoare şi pe Lazăr, *Luc. 16. 31.

11. căci* din pricina lui mulţi Iudei plecau dela ei şi credeau în Isus. *Cap. 11. 45. Vers. 18.

Intrarea lui Isus în Ierusalim.

12. A doua zi*, o gloată mare, care venise la praznic, cum a auzit că vine Isus în Ierusalim,
* Mat. 21. 8. Marc. 11. 8. Luc. 19. 35. 36, etc.

13. a luat ramuri de finic, şi I-a ieşit în întîmpinare, strigînd: „Osana*! Binecuvîntat este Celce vine în Numele Domnului, Împăratul lui Israel!“
* Ps. 118. 25, 26.

14. Isus a găsit* un măgăruş, şi a încălecat pe el, dupăcum este scris:
* Mat. 21. 7.

15. „Nu* te teme, fiica Sionului; iată că Împăratul tău vine călare pe mînzul unei măgăriţe.“ * Zah. 9. 9.

16. Ucenicii Lui n'au* înţeles aceste lucruri dela început; dar**, dupăce a fost proslăvit Isus, şi-au† adus aminte că aceste lucruri erau scrise despre El, şi că ei le împliniseră cu privire la El. * Luc. 18. 34. ** Cap. 7. 39. † Cap. 14. 26.

17. Toţi ceice fuseseră împreună cu Isus, cînd chemase pe Lazăr din mormînt şi-l înviase din morţi, mărturiseau despre El.

18. Şi* norodul I-a ieşit în întîmpinare, pentrucă aflase că făcuse semnul acesta. * Vers. 11.

19. Fariseii au zis deci între ei: „Vedeţi* că nu cîştigaţi nimic: iată că lumea se duce după El!“ * Cap. 11. 47, 48.

Isus vorbeşte de moartea Sa.

20. Nişte* Greci dintre ceice** se suiseră să se închine la praznic,
* Fapt. 17. 4. ** 1 Reg. 8. 41, 42. Fapt. 8. 27.

21. s'au apropiat de Filip, care* era din Betsaida Galileii, l-au rugat, şi au zis: „Domnule, am vrea să vedem pe Isus.“ * Cap. 1. 44.

22. Filip s'a dus şi a spus lui Andrei; apoi Andrei şi Filip au spus lui Isus.

23. Drept răspuns, Isus le-a zis: „A* sosit ceasul să fie proslăvit Fiul omului. * Cap. 13. 32; 17. 1.

24. Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă grăuntele* de grîu, care a căzut pe pămînt, nu moare, rămîne singur; dar dacă moare, aduce multă roadă.
* 1 Cor. 15. 36.

25. Cine* îşi iubeşte viaţa, o va pierde; şi cine îşi urăşte viaţa în lumea aceasta, o va păstra pentru viaţa veşnică. * Mat. 10. 39; 16. 25. Marc. 8. 35. Luc. 9. 24; 17. 33.

26. Dacă Imi slujeşte cineva, să Mă urmeze; şi unde* sînt Eu, acolo va fi şi slujitorul Meu. Dacă Imi slujeşte cineva, Tatăl îl va cinsti.
* Cap. 14. 3; 17. 24. 1 Tes. 4. 17.

27. Acum* sufletul Meu este tulburat. Şi ce voi zice?... Tată, izbăveşte-Mă din ceasul acesta?... Dar** tocmai pentru aceasta am venit pînă la ceasul acesta! * Mat. 26. 38, 39. Luc. 12. 50. Cap. 13. 21. ** Luc. 22. 53. Cap. 18. 37.

28. Tată, proslăveşte Numele Tău!“ Şi* din cer, s'a auzit un glas, care zicea: „L-am proslăvit, şi-L voi mai proslăvi!“ * Mat. 3. 17.

29. Norodul, care stătea acolo, şi care auzise glasul, a zis că a fost un tunet. Alţii ziceau: „Un înger a vorbit cu El!“

30. Isus a răspuns: „Nu pentru Mine s'a auzit glasul acesta*, ci pentru voi.
* Cap. 11. 42.

31. Acum are loc judecata lumii acesteia, acum stăpînitorul* lumii acesteia va fi aruncat afară. * Mat. 12. 29. Luc. 10. 18. Cap. 14. 30; 16. 11. Fapt. 26. 18. 2 Cor. 4. 4. Efes. 2. 2; 6. 12.

32. Şi după ce* voi fi înălţat de pe pămînt, voi atrage la Mine pe** toţi oamenii.“ —
* Cap. 8. 14; 8. 28. ** Rom. 5. 18. Evr. 2. 9.

33. Vorbind* astfel, arăta cu ce moarte avea să moară. — * Cap. 18. 32.

34. Norodul I-a răspuns: „Noi* am auzit din Lege că Hristosul rămîne în veac; cum dar zici Tu că Fiul omului trebuie să fie înălţat? Cine este acest Fiu al omului?“ * Ps. 89. 36, 37; 110. 4. Isa. 9. 7; 35. 8. Ezec. 37. 25. Dan. 2. 44; 7. 14, 27. Mic. 4. 7.

35. Isus le-a zis: „Lumina mai este* puţină vreme în mijlocul vostru. Umblaţi** ca unii cari aveţi lumina, ca să nu vă cuprindă întunerecul: cine† umblă în întunerec, nu ştie unde merge.
* Cap. 1. 9; 8. 12; 9. 5. Vers. 46. ** Ier. 13. 16. Efes. 5. 8. † Cap. 11. 10. 1 Ioan 2. 11.

36. Cîtă vreme aveţi lumina printre voi, credeţi în lumină, ca să fiţi fii* ai luminii.“ Isus le-a spus aceste lucruri: apoi a plecat şi S'a** ascuns de ei.
* Luc. 16. 8. Efes. 5. 8. 1 Tes. 5. 5. 1 Ioan 2. 9—11.
** Cap. 8. 59; 11. 54.

Necredinţa Iudeilor.

37. Măcar că făcuse atîtea semne înaintea lor, tot nu credeau în El,

38. ca să se împlinească vorba, pe care o spusese proorocul Isaia: „Doamne*, cine a dat crezare propovăduirii noastre? Şi cui a fost descoperită puterea braţului Domnului?“
* Isa. 53. 1. Rom. 10. 16.

39. De aceea nu puteau crede, pentru că Isaia a mai zis:

40. „Le-a* orbit ochii, şi le-a împietrit inima, ca să nu vadă cu ochii, să

nu înțeleagă cu inima, să nu se întoarcă la Dumnezeu, și să-i vindec."
*Isa. 6. 9, 10. Mat. 13. 14.

41. Isaia a spus aceste * lucruri cînd a văzut slava Lui, și a vorbit despre El. *Isa. 6. 1.

42. Totuș, chiar dintre fruntași, mulți au crezut în El; dar de frica Farseilor *, nu-L mărturiseau pe față, ca să nu fie dați afară din sinagogă.
*Cap. 7. 13; 9. 22.

43. Căci * au iubit mai mult slava oamenilor decît slava lui Dumnezeu.
*Cap. 5. 44.

44. Iar Isus a strigat: „Cine * crede în Mine, nu crede în Mine, ci în Cel ce M'a trimes pe Mine. *Cap. 5. 44.

45. Și cine * Mă vede pe Mine, vede pe Cel ce M'a trimes pe Mine. *Cap. 14. 9.

46. Eu * am venit ca să fiu o lumină în lume, pentru ca oricine crede în Mine, să nu rămînă în întunerec.
*Cap. 3. 19; 8. 12; 9. 5, 39. Vers. 35. 36.

47. Dacă aude cineva cuvintele Mele și nu le păzește, nu Eu * îl judec; căci Eu n'am ** venit să judec lumea, ci să mîntuiesc lumea.
*Cap. 5. 45; 8. 15, 26. **Cap. 3. 17.

48. Pe cine * Mă nesocotește și nu primește cuvintele Mele, are cine-l osîndi: Cuvîntul **, pe care l-am vestit Eu, acela îl va osîndi în ziua de apoi.
*Luc. 10. 16. **Deut. 18. 19. Marc. 16. 16.

49. Căci Eu * n'am vorbit dela Mine însumi, ci Tatăl, care M'a trimes, El însuș Mi-a poruncit ce ** trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc.
*Cap. 8. 38; 14. 10. **Deut. 18. 18.

50. Și știu că porunca Lui este viața vecinică. De aceea lucrurile, pe cari le spun, le spun așa cum Mi le-a spus Tatăl."

Isus spală picioarele ucenicilor Săi.

13 1. Inainte * de praznicul Paștelor, Isus, ca Cel care știa că I-a ** sosit ceasul să plece din lumea aceasta la Tatăl, și fiindcă iubea pe ai Săi, cari erau în lume, i-a iubit pînă la capăt.
*Mat. 26. 2. **Cap. 12. 23; 17. 1, 11.

2. In timpul cinei, după ce diavolul * pusese în inima lui Iuda Iscarioteanul, fiul lui Simon, gîndul să-L vîndă,
*Luc. 22. 3. Vers. 27.

3. Isus, fiindcă știa că Tatăl * Ii dăduse toate lucrurile în mîni, că ** dela Dumnezeu a venit și la Dumnezeu Se duce, *Mat. 11. 27; 28. 18. Cap. 3. 35; 17. 2. Fapt. 2. 36. 1 Cor. 15. 27. Evr. 2. 8. **Cap. 8. 42; 16. 28.

4. S'a * sculat dela masă, S'a desbrăcat de hainele Lui, a luat un ștergar, și S'a încins cu el. *Luc. 22. 27. Filip. 2. 7, 8.

5. Apoi a turnat apă într'un lighean, și a început să spele picioarele ucenicilor, și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins.

6. A venit deci la Simon Petru. Și Petru I-a zis: „Doamne, Tu * să-mi speli mie picioarele?" *Mat. 3. 14.

7. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Ce fac Eu, tu nu pricepi acum, dar * vei pricepe după aceea." *Vers. 12.

8. Petru I-a zis: „Niciodată nu-mi vei spăla picioarele!" Isus i-a răspuns: „Dacă * nu te spăl Eu, nu vei avea parte deloc cu Mine."
*Cap. 3. 5. 1 Cor. 6. 11. Efes. 5. 26. Tit. 3. 5. Evr. 10. 22.

9. „Doamne," I-a zis Simon Petru, „nu numai picioarele, dar și mînile și capul!"

10. Isus i-a zis: „Cine s'a scăldat, n'are trebuință să-și spele decît picioarele, ca să fie curat de tot; și voi * sînteți curați, dar nu toți." *Cap. 15. 3.

11. Căci * știa pe cel ce avea să-L vîndă; de aceea a zis: „Nu sînteți toți curați." *Cap. 6. 64.

12. După ce le-a spălat picioarele, Și-a luat hainele, S'a așezat iarăș la masă, și le-a zis: „Înțelegeți voi ce v'am făcut Eu?

13. Voi * Mă numiți: „Invățătorul și Domnul", și bine ziceți, căci sînt.
*Mat. 23. 8, 10. Luc. 6. 46. 1 Cor. 8. 6; 12. 3. Filip. 2. 11.

14. Deci *, dacă Eu, Domnul și Invățătorul vostru, v'am spălat picioarele, și voi sînteți ** datori să vă spălați picioarele unii altora.
*Luc. 22. 27. **Rom. 12. 10. Gal. 6. 1, 2. 1 Pet. 5. 5.

15. Pentrucă Eu v'am * dat o pildă, ca și voi să faceți cum am făcut Eu.
*Mat. 11. 29. Filip. 2. 5. 1 Pet. 2. 21. 1 Ioan 2. 6.

16. Adevărat *, adevărat, vă spun, că robul nu este mai mare decît domnul său, nici apostolul mai mare decît cel ce l-a trimes. *Mat. 10. 24. Luc. 6. 40. Cap. 15. 20.

17. Dacă * știți aceste lucruri, ferice de voi, dacă le faceți. *Iac. 1. 25.

Descoperirea vînzătorului.

18. Nu vorbesc despre voi toți; cunosc pe aceia pe cari i-am ales. Dar trebuie să se împlinească Scriptura, care zice: „Celce * mănîncă pîne cu Mine a ridicat călcîiul împotriva Mea." *Ps. 41. 9. Mat. 26. 23. Vers. 21.

19 Vă spun lucrul acesta depe acum *, înainte ca să se întîmple, pen-

truca, atunci cînd se va întîmpla, să credeţi că Eu sînt. *Cap. 14. 29; 16. 4.

20. Adevărat *, adevărat, vă spun că, cine primeşte pe acela pe care-l trimet Eu, pe Mine Mă primeşte; şi cine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Celce M'a trimes pe Mine."
*Mat. 10. 40; 25. 40. Luc. 10. 16.

21. După ce a spus aceste * cuvinte, Isus S'a** tulburat în duhul Lui, a mărturisit, şi a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că unul † din voi Mă va vinde." *Mat. 26. 21. Marc. 14. 18. Luc. 22. 21. **Cap. 12. 27. †Fapt. 1. 17. 1 Ioan 2. 19.

22. Ucenicii se uitau unii la alţii, şi nu înţelegeau despre cine vorbeşte.

23. Unul din ucenici, acela pe care-l iubea Isus, stătea la masă culcat * pe sînul lui Isus. *Cap. 19. 26; 20. 2; 21. 7, 20, 24.

24. Simon Petru i-a făcut semn să întrebe cine este acela despre care vorbea Isus.

25. Şi ucenicul acela s'a răzemat pe pieptul lui Isus, şi I-a zis: „Doamne, cine este?"

26. Isus a răspuns: „Acela, căruia îi voi întinge bucăţica, şi i-o voi da." Şi a întins o bucăţică, şi a dat-o lui Iuda, fiul lui Simon, Iscarioteanul.

27. Cum * a fost dată bucăţica, a intrat Satana în Iuda. Isus i-a zis: „Ce ai să faci, fă repede." *Luc. 22. 3. Cap. 6. 70.

28. Dar nimeni din cei ce şedeau la masă, n'a înţeles pentruce îi zisese aceste vorbe.

29. Unii credeau că, de vreme ce Iuda * avea punga, Isus voia să-i spună: „Cumpără ce ne trebuie pentru praznic;" sau îi poruncea să dea ceva săracilor. *Cap. 12. 6.

30. Iuda, după ce a luat bucăţica, a ieşit afară în grabă. Era noapte.

Iubirea frăţească.

31. După ce a ieşit Iuda, Isus a zis: „Acum *, Fiul omului a fost proslăvit, şi Dumnezeu** a fost proslăvit în El. *Cap. 12. 23. **Cap. 14. 13. 1 Pet. 4. 11.

32. Dacă * Dumnezeu a fost proslăvit în El, şi Dumnezeu Il va proslăvi în El însuş, şi-L va proslăvi îndată**. *Cap. 17. 1, 4—6. **Cap. 12. 23.

33. Copilaşilor, mai sînt puţin cu voi. Mă veţi căuta, şi *, cum am spus Iudeilor că, unde Mă duc Eu, ei nu pot veni, tot aşa vă spun şi vouă acum. *Cap. 7. 34; 8. 21.

34. Vă dau o poruncă * nouă: Să vă iubiţi unii pe alţii; cum v'am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii. *Lev. 19. 18. Cap. 15. 12, 17. Efes. 5. 2. 1 Tes. 4. 9. Iac. 2. 8. 1 Pet. 1. 22. 1 Ioan 2. 7, 8; 3. 11, 23; 4. 21.

35. Prin aceasta * vor cunoaşte toţi că sînteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii."
*1 Ioan 2. 5; 4. 20.

Înştiinţarea lui Petru.

36. „Doamne", I-a zis Simon Petru, „unde Te duci?" Isus i-a răspuns: „Tu nu poţi veni acum după Mine, unde Mă duc Eu; dar mai * tîrziu vei veni."
*Cap. 21. 18. 2 Pet. 1. 14.

37. „Doamne", I-a zis Petru, „de ce nu pot veni după Tine acum? Eu îmi voi da viaţa * pentru Tine."
*Mat. 26. 33—35. Marc. 14. 29—31. Luc. 22. 33, 34.

38. Isus i-a răspuns: „Îţi vei da viaţa pentru Mine? Adevărat, adevărat, îţi spun, că nu va cînta cocoşul, pînă te vei lepăda de Mine de trei ori.

Imbărbătarea ucenicilor.

14 1. Să nu * vi se tulbure inima. Aveţi credinţă în Dumnezeu, şi aveţi credinţă în Mine. *Vers. 27. Cap. 16. 22, 23.

2. In casa Tatălui Meu sînt multe locaşuri. Dacă n'ar fi aşa, v'aş fi spus. Eu * Mă duc să vă pregătesc un loc.
*Cap. 13. 33, 36.

3. Şi după ce Mă voi duce şi vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce * şi vă voi lua cu Mine, ca** acolo unde sînt Eu, să fiţi şi voi.
*Vers. 18. 28. Fapt. 1. 11. **Cap. 12. 26; 17. 24. 1 Tes. 4. 17.

4. Ştiţi unde Mă duc, şi ştiţi şi calea într'acolo."

5. „Doamne", I-a zis Toma, „nu ştim unde Te duci; cum putem să ştim calea într'acolo?"

6. Isus i-a zis: „Eu sînt calea *, adevărul** şi viaţa †. Nimeni †† nu vine la Tatăl decît prin Mine. *Evr. 9. 8. **Cap. 1. 14; 8. 32. †Cap. 1. 4; 11. 25. ††Cap. 10. 9.

7. Dacă * m'aţi fi cunoscut pe Mine, aţi fi cunoscut şi pe Tatăl Meu. Şi deacum încolo Il veţi cunoaşte; şi L-aţi şi văzut." *Cap. 8. 19.

8. „Doamne", i-a zis Filip, „arată-ne pe Tatăl, şi ne este de ajuns."

9. Isus i-a zis: „De atîta vreme sînt cu voi, şi nu M'ai cunoscut, Filipe? Cine * M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl. Cum zici tu dar: „Arată-ne pe Tatăl?" *Cap. 12. 45. Col. 1. 15. Evr. 1. 3.

10. Nu crezi că Eu * sînt în Tatăl, şi Tatăl este în Mine? Cuvintele, pe ca-

ri vi le spun Eu, nu** le spun dela Mine; ci Tatăl, care locuieşte în Mine, El face aceste lucrări ale Lui.
*Cap. 10. 38; 17. 21, 23. Vers. 20. **Cap. 5. 19; 7. 16; 8. 28; 12. 49.

11. Credeţi-Mă că Eu sînt în Tatăl, şi Tatăl este în Mine; credeţi * cel puţin pentru lucrările acestea.
*Cap. 4. 36; 10. 38.

12. Adevărat *, adevărat, vă spun, că, cine crede în Mine, va face şi el lucrările pe cari le fac Eu; ba încă va face altele şi mai mari decît acestea; pentrucă Eu mă duc la Tatăl:
*Mat. 21. 21. Marc. 16. 17. Luc. 10. 17.

13. şi * ori ce veţi cere în Numele Meu, voi face, pentruca Tatăl să fie proslăvit în Fiul. *Mat. 7. 7; 21. 22. Marc. 11. 24. Luc. 11. 9. Cap. 15. 7, 16; 16. 23, 24. Iac. 1. 5. 1 Ioan 3. 22; 5. 14.

14. Dacă veţi cere ceva în Numele Meu, voi face.

Păzirea poruncilor.

15. Dacă * Mă iubiţi, veţi păzi poruncile Mele.
*Vers. 21, 23. Cap. 15. 10, 14. 1 Ioan 5. 3.

16. Şi Eu voi ruga pe Tatăl, şi El vă va da un alt * Mîngîietor[1], care să rămînă cu voi în veac;
*Cap. 15. 26; 16. 7. Rom. 8. 15, 26.

17. şi anume, Duhul * adevărului, pe** care lumea nu-L poate primi, pentrucă nu-L vede şi nu-L cunoaşte; dar voi Îl cunoaşteţi, căci rămîne cu voi, şi† va fi în voi. *Cap. 15. 26; 16. 13. 1 Ioan 4. 6. **1 Cor. 2. 14. †1 Ioan 2. 27.

18. Nu * vă voi lăsa orfani, Mă voi** întoarce la voi. *Mat. 28. 20. **Vers. 3. 28.

19. Peste puţină vreme, lumea nu Mă va mai vedea, dar voi * Mă veţi vedea; pentrucă** Eu trăiesc, şi voi veţi trăi. *Cap. 16. 16. **1 Cor. 15. 20.

20. In ziua aceea, veţi cunoaşte că Eu * sînt în Tatăl Meu, că voi sînteţi în Mine, şi că Eu sînt în voi.
*Cap. 10. 38; 17. 21, 23, 26. Vers. 10.

21. Cine * are poruncile Mele şi le păzeşte, acela Mă iubeşte; şi cine Mă iubeşte, va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi, şi Mă voi arăta lui."
*Vers. 15. 23. 1 Ioan 2. 5; 5. 3.

22. Iuda, nu Iscarioteanul, I-a zis *: „Doamne, cum se face că Te vei arăta nouă şi nu lumii?" *Luc. 6. 16.

23. Drept răspuns, Isus i-a zis: „Dacă * Mă iubeşte cineva, va păzi cuvîntul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi. Noi vom veni la el, şi ** vom locui împreună cu el. *Vers. 15. **1 Ioan 2. 24. Apoc. 3. 20.

24. Cine nu Mă iubeşte, nu păzeşte cuvintele Mele. Şi cuvîntul *, pe care-l auziţi, nu este al Meu, ci al Tatălui, care M'a trimes.
*Cap. 5. 19, 38; 7. 16; 8. 28; 12. 49. Vers. 10.

25. V'am spus aceste lucruri cît mai sînt cu voi.

26. Dar Mîngîietorul *, adică Duhul Sfînt, pe care-L va trimete Tatăl, în Numele Meu, vă** va învăţa toate lucrurile, şi vă va aduce aminte de tot ce v'am spus Eu. *Luc. 24. 49. Vers. 16. Cap. 15. 26; 16. 7. **Cap. 2. 22; 12. 16; 16. 13. 1 Ioan 2. 20, 27.

27. Vă las pacea *, vă dau pacea Mea. Nu v'o dau cum o dă lumea. Să** nu vi se tulbure inima, nici să nu se înspăimînte. *Filip. 4. 7. Col. 3. 15. **Vers. 1.

28. Aţi auzit că v'am * spus: „Mă duc**, şi Mă voi întoarce la voi." Dacă M'aţi iubi, v'aţi fi bucurat că v'am zis: „Mă duc la Tatăl;" căci Tatăl † este mai mare decît Mine. *Vers. 3. 18. **Vers. 12. Cap. 16. 13; 20. 17. †Cap. 5. 18; 10. 30. Filip. 2. 6.

29. Şi v'am spus aceste lucruri acum *, înainte ca să se întîmple, pentruca atunci cînd se vor întîmpla, să credeţi. *Cap. 13. 19; 16. 4.

30. Nu voi mai vorbi mult cu voi; căci * vine stăpînitorul lumii acesteia. El n'are nimic în Mine; *Cap. 12. 31; 16. 11.

31. dar vine, pentruca să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl, şi că fac aşa cum * Mi-a poruncit Tatăl. Sculaţi-vă, haidem să plecăm de aici!
*Cap. 10. 18. Filip. 2. 8. Evr. 5. 18.

Isus, viţa.

15 1. Eu sînt adevărata viţă, şi Tatăl Meu este vierul.

2. Pe orice * mlădiţă, care este în Mine şi n'aduce roadă, El o taie; şi pe orice mlădiţă care aduce roadă, o curăţeşte, ca să aducă şi mai multă roadă. *Mat. 15. 3.

3. Acum voi * sînteţi curaţi, din pricina cuvîntului, pe care vi l-am spus.
*Cap. 13. 10; 17. 17. Efes. 5. 26. 1 Pet. 1. 22.

4. Rămîneţi * în Mine, şi Eu voi rămînea în voi. Dupăcum mlădiţa nu poate aduce roadă dela sine, dacă nu rămîne în viţă, tot aşa, nici voi nu puteţi aduce roadă, dacă nu rămîneţi în Mine. *Col. 1. 23. 1 Ioan 2. 6.

5. Eu sînt Viţa, voi sînteţi mlădiţele. Cine rămîne în Mine, şi în cine rămîn

1. Greceşte: Paraclet, apărător, ajutor.

Eu, aduce multă roadă*; căci, despărţiţi de Mine, nu puteţi face nimic.
*Osea. 14. 8. Filip. 1. 11; 4. 13.

6. Dacă nu rămîne cineva în Mine, este* aruncat afară, ca mlădiţa neroditoare, şi se usucă; apoi mlădiţele uscate sînt strînse, aruncate în foc, şi ard. *Mat. 3. 10; 7. 19.

7. Dacă rămîneţi în Mine, şi dacă rămîn în voi cuvintele Mele, cereţi orice* veţi vrea, şi vi se va da.
*Cap. 14. 13, 14; 16. 23. Vers. 16.

8. Dacă aduceţi multă roadă, prin aceasta* Tatăl Meu va fi proslăvit; şi voi** veţi fi astfel ucenicii Mei.
*Mat. 5. 16. Filip. 1. 11. **Cap. 8. 31; 13. 35.

9. Cum M'a iubit pe Mine Tatăl, aşa v'am iubit şi Eu pe voi. Rămîneţi în dragostea Mea.

10. Dacă* păziţi poruncile Mele, veţi rămînea în dragostea Mea, după cum şi Eu am păzit poruncile Tatălui Meu, şi rămîn în dragostea Lui.
*Cap. 14. 15, 21, 23.

11. V'am spus aceste lucruri, pentruca bucuria Mea să rămînă în voi, şi bucuria* voastră să fie deplină.
*Cap. 16. 24; 17. 13. 1 Ioan 1. 4.

Dragostea frăţească.

12. Aceasta* este porunca Mea: să vă iubiţi unii pe alţii, cum v'am iubit Eu.
*Cap. 13. 34. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. 1 Ioan 3. 11; 4. 21.

13. Nu este mai* mare dragoste decît să-şi dea cineva viaţa pentru prietenii săi. *Cap. 10. 11, 15. Rom. 5. 7, 8. Efes. 5. 2. 1 Ioan 3. 16. Cap. 14. 15, 23.

14. Voi* sînteţi prietenii Mei, dacă faceţi ce vă poruncesc Eu.
*Mat. 20. 50. Cap. 14. 15, 23.

15. Nu vă mai numesc robi, pentrucă robul nu ştie ce face stăpînul său; ci v'am numit prieteni, pentrucă* v'am făcut cunoscut tot ce am auzit dela Tatăl Meu. *Fac. 18 17. Cap. 17. 26. Fapt. 20. 27.

16. Nu* voi M'aţi ales pe Mine; ci Eu v'am ales pe voi; şi v'am** rînduit să mergeţi şi să aduceţi roadă, şi roada voastră să rămînă, pentru ca oricet veţi cere dela Tatăl, în Numele Meu, să vă dea. *Cap. 6. 70; 13. 18. 1 Ioan 4. 10, 19. **Mat. 28. 19. Marc. 16. 15. Col. 1. 6. †Cap. 4. 13. Vers. 7.

17. Vă poruncesc* aceste lucruri, ca să vă iubiţi unii pe alţii. *Vers. 12.

Ura din partea lumii.

18. Dacă* vă urăşte lumea, ştiţi că pe Mine M'a urît înaintea voastră.
*1 Ioan 3. 1, 13.

19. Dacă* aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar, pentrucă** nu sînteţi din lume, şi pentrucă Eu v'am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăşte lumea. *1 Ioan 4. 5. **Cap. 17. 14.

20. Aduceţi-vă aminte de vorba, pe care v'am spus-o: „Robul* nu este mai mare decît stăpînul său.“ Dacă** m'au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvîntul Meu, şi pe al vostru îl vor păzi.
*Mat. 10. 24, Luc. 6. 40. Cap. 13. 16. **Ezec. 3. 7.

21. Dar* vă vor face toate aceste lucruri pentru Numele Meu, pentrucă ei nu cunosc pe Celce M'a trimes.
*Mat. 10. 22; 24. 9. Cap. 16. 3.

22. Dacă* n'aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, n'ar avea păcat; dar** acum n'au nicio desvinovăţire pentru păcatul lor. *Cap. 9. 41. **Rom. 1. 20. Iac. 4. 17.

23. Cine* Mă urăşte pe Mine, urăşte şi pe Tatăl Meu. *1 Ioan 2. 23.

24. Dacă n'aş fi făcut între ei lucrări*, pe cari nimeni altul nu le-a făcut, n'ar avea păcat; dar acum le-au şi văzut, şi M'au urît şi pe Mine şi pe Tatăl Meu. *Cap. 3. 2; 7. 31; 9. 32.

25. Dar lucrul acesta s'a întîmplat ca să se împlinească vorba scrisă în Legea lor: „M'au* urît fără temei.“
*Ps. 35. 19; 69. 4.

26. Cînd* va veni Mîngîietorul, pe care-L voi trimete dela Tatăl, adică Duhul adevărului, care purcede dela Tatăl, El** va mărturisi despre Mine.
*Luc. 24. 49. Cap. 14. 17, 26; 16. 7, 13. Fapt. 2. 23. **1 Ioan 5. 6.

27. Şi voi* deasemenea veţi mărturisi, pentrucă aţi** fost cu Mine dela început. *Luc. 24. 48. Fapt. 1. 8; 21. 22; 2. 32; 3. 15; 4. 20, 33; 5. 32; 10. 39; 13. 31. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16. **Luc. 1, 2. 1 Ioan 1. 1, 2.

Prigonirea ucenicilor.

16 1. V'am spus aceste lucruri, pentruca ele să* nu fie pentru voi un prilej de cădere. *Mat. 11. 6; 24. 10; 26. 31.

2. Au* să vă dea afară din sinagogi: ba încă, va veni vremea cînd, oricine** vă va ucide, să creadă că aduce o slujbă lui Dumnezeu.
*Cap. 9. 22, 34; 12. 42. **Fapt. 8. 1; 9. 1; 26. 9, 10, 11.

3. Şi se vor purta astfel* cu voi, pentrucă n'au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine.
*Cap. 15. 21. Rom. 10. 2. 1 Cor. 2. 8. 1 Tim. 1. 13.

4. V'am spus aceste* lucruri, pentruca, atunci cînd le va veni ceasul să se împlinească, să vă aduceţi aminte

că vi le-am spus. Nu** vi le-am spus dela început, pentrucă eram cu voi.
*Cap. 13. 19; 14. 29. **Mat. 9. 15.

Lucrarea Mîngîietorului.

5. Acum Mă duc* la Cel ce M'a trimes; şi nimeni din voi nu Mă întreabă: „Unde Te duci?“
*Cap. 7. 33; 13. 3; 14. 28. Vers. 10. 16.

6. Dar, pentrucă v'am spus aceste lucruri, întristarea* v'a umplut inima.
*Cap. 14. 1. Vers. 22.

7. Totuş, vă spun adevărul: Vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu, Mîngîietorul* nu va veni la voi; dar dacă** Mă duc, vi-L voi trimete.
*Cap. 7. 39; 14. 16; 26; 15. 26. **Fapt. 2. 33. Efes. 4. 8.

8. Şi cînd va veni El, va dovedi lumea vinovată în ce priveşte păcatul, neprihănirea şi judecata.

9. In ce priveşte* păcatul: fiindcă ei nu cred în Mine; *Fapt. 2. 22—37.

10. în ce priveşte neprihănirea*: fiindcă** Mă duc la Tatăl, şi nu Mă veţi mai vedea; *Fapt. 2. 32. **Cap. 3. 14; 5. 32.

11. în ce priveşte* judecata: fiindcă stăpînitorul** lumii acesteia este judecat. *Fapt. 26. 18. **Luc. 10. 18. Cap. 12. 31. Efes. 2. 2. Col. 2. 15. Evr. 2. 14.

12. Mai am să vă spun multe lucruri, dar* acum nu le puteţi purta.
*Marc. 4. 33. 1 Cor. 3. 2. Evr. 5. 12.

13. Cînd va veni Mîngîietorul, Duhul* adevărului, are să vă** călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi dela El, ci va vorbi tot ce va fi auzit, şi vă va descoperi lucrurile viitoare.
*Cap. 4. 17; 15. 26. **Cap. 14. 26. 1 Ioan 2. 20, 27.

14. El Mă va proslăvi, pentrucă va lua din ce este al Meu, şi vă va descoperi.

15. Tot* ce are Tatăl, este al Meu; deaceea am zis că va lua din ce este al Meu, şi vă va descoperi.
*Mat. 11. 27. Cap. 3. 35; 13. 3; 17. 10.

Intristarea prefăcută în bucurie.

16. Peste puţină* vreme, nu Mă veţi mai vedea; apoi iarăş peste puţină vreme, Mă veţi vedea, pentrucă** Mă duc la Tatăl.“ *Cap. 7. 33; 13. 33; 14. 19. Vers. 10. **Cap. 13. 3. Vers. 28.

17. La auzul acestor vorbe, unii din ucenicii Lui au zis între ei: „Ce înseamnă cuvintele acestea: „Peste puţină vreme, nu Mă veţi mai vedea; şi: „Apoi iarăş peste puţină vreme, Mă veţi vedea?“ Şi: „Pentrucă Mă duc la Tatăl?“

18. Ei ziceau deci: „Ce înseamnă aceasta: „Peste puţină vreme?“ Nu ştim ce vrea să spună.“

19. Isus a cunoscut că voiau să-L întrebe, şi le-a zis: „Vă întrebaţi între voi ce înseamnă cuvintele: „Peste puţină vreme, nu Mă veţi mai vedea;“ şi: „Apoi iarăş peste puţină vreme, Mă veţi vedea?“

20. Adevărat, adevărat vă spun că, voi veţi plînge şi vă veţi tîngui, iar lumea se va bucura; vă veţi întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie.

21. Femeia*, cînd este în durerile naşterii, se întristează, pentrucă i-a sosit ceasul; dar dupăce a născut pruncul, nu-şi mai aduce aminte de suferinţă, de bucurie că s'a născut un om pe lume. *Isa. 26. 17.

22. Tot aşa* şi voi: acum sînteţi plini de întristare; dar Eu vă voi vedea iarăş, inima vi se** va bucura, şi nimeni nu vă va răpi bucuria voastră.
*Vers. 6. **Luc. 24. 41, 52. Cap. 14. 1, 27; 20. 20. Fapt. 2. 46; 13. 52. 1 Pet. 1. 8.

23. In ziua aceea, nu Mă veţi mai întreba de nimic. Adevărat*, adevărat, vă spun că, orice veţi cere dela Tatăl, în Numele Meu, vă va da.
*Mat. 7. 7. Cap. 14. 13; 15. 16.

24. Pînă acum n'aţi cerut nimic în Numele Meu: cereţi, şi veţi căpăta, pentruca* bucuria voastră să fie deplină. *Cap. 15. 11.

Cuvinte de rămas bun.

25. V'am spus aceste lucruri în pilde. Vine ceasul cînd nu vă voi mai vorbi în pilde, ci vă voi vorbi deslușit despre Tatăl.

26. In ziua aceea*, veţi cere în Numele Meu, şi nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi. *Vers. 23.

27. Căci* Tatăl însuş vă iubeşte, pentrucă M'aţi iubit, şi aţi** crezut că am ieşit dela Dumnezeu.
*Cap. 14. 21, 23. **Cap. 3. 13; 17. 8. Vers. 30.

28. Am ieşit* dela Tatăl, şi am venit în lume; acum las lumea, şi Mă duc la Tatăl.“ *Cap. 13. 3.

29. Ucenicii Săi I-au zis: „Iată că acum vorbeşti deslușit, şi nu spui nicio pildă.

30. Acum cunoaştem că* ştii toate lucrurile, şi n'ai nevoie să Te întrebe cineva; de aceea credem** că ai ieşit dela Dumnezeu.“
*Cap. 21. 17. **Vers. 27. Cap. 17. 8.

31. „Acum credeţi?“ le-a răspuns Isus.

32. „Iată* că vine ceasul, şi a şi venit, cînd veţi fi risipiţi fiecare** la ale lui; şi pe Mine Mă veţi lăsa singur; dar† nu sînt singur, căci Tatăl este cu Mine. *Mat. 26. 31. Marc. 14. 27. **Cap. 20. 10. †Cap. 8. 29; 11. 10, 11.

33. V'am spus aceste lucruri ca să aveţi pace în* Mine. In** lume veţi avea necazuri; dar† îndrăzniţi, Eu am biruit†† lumea.“ *Isa. 9. 6. Cap. 14. 27. Rom. 5. 1. Efes. 2. 14. Col. 1. 20. **Cap. 15. 19—21. 2 Tim. 3. 12. †Cap. 14. 1. ††Rom. 8. 37. 1 Ioan 4. 4; 5. 4.

Rugăciunea lui Isus.

17 1. După ce a vorbit astfel, Isus a ridicat ochii spre cer, şi a zis:

„Tată, a* sosit ceasul! Proslăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul Tău să Te proslăvească pe Tine, *Cap. 12. 23; 13. 32.

2. după cum* I-ai dat putere peste orice făptură, ca să dea viaţa vecinică tuturor acelora, pe** cari I i-ai dat Tu. *Dan. 7. 14. Mat. 11. 27; 28. 18. Cap. 3. 35; 5. 27. 1 Cor. 15. 25, 27. Filip. 2. 10. Evr. 2. 8. **Cap. 6. 37. Vers. 6, 9, 24.

3. Şi viaţa* vecinică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul** Dumnezeu adevărat, şi pe Isus Hristos, pe care† L-ai trimes Tu. *Isa. 53. 11. Ier. 9. 24. **1 Cor. 8. 4. 1 Tes. 1. 9. †Cap. 3. 34; 5. 36, 37; 6. 29, 57; 7. 29; 10. 36; 11. 42.

4. Eu* Te-am proslăvit pe pământ, am** sfîrşit lucrarea, pe care† Mi-ai dat-o s'o fac. *Cap. 13. 31; 14. 13. **Cap. 4. 34; 5. 36; 9. 3; 19. 30. †Cap. 14. 31; 15. 10.

5. Şi acum, Tată, proslăveşte-Mă la Tine însuţi cu slava, pe* care o aveam la Tine, înainte de a fi lumea. *Cap. 1. 1, 2; 10. 30; 14. 9. Filip. 2. 6. Col. 1. 15. 17. Evr. 1. 3, 10.

6. Am* făcut cunoscut Numele Tău oamenilor, pe cari** Mi i-ai dat din lume. Ai Tăi erau, şi Tu Mi i-ai dat; şi ei au păzit Cuvîntul Tău. *Ps. 22. 22. Vers. 26. **Vers. 2, 9, 11. Cap. 6. 37, 39; 10. 29; 15. 19.

7. Acum au cunoscut că tot ce Mi-ai dat Tu, vine dela Tine.

8. Căci le-am dat cuvintele, pe cari* Mi le-ai dat Tu. Ei le-au primit, şi au cunoscut cu adevărat că dela Tine am ieşit, şi** au crezut că Tu M'ai trimes. *Cap. 8. 28; 12. 49; 14. 10. **Cap. 16. 27. Vers. 25. 30.

9. Pentru ei Mă rog. Nu* Mă rog pentru lume, ci pentru aceia, pe cari Mi i-ai dat Tu; pentrucă sînt ai Tăi: — *1 Ioan 5. 19.

10. tot ce este al Meu, este al Tău, şi ce este al* Tău, este al Meu, — şi Eu sînt proslăvit în ei. *Cap. 16. 15.

11. Eu* nu mai sînt în lume, dar ei sînt în lume, şi Eu vin la Tine. Sfinte Tată, păzeşte**, în Numele Tău, pe aceia pe cari Mi i-ai dat, pentruca† ei să fie una, cum†† sîntem şi noi. *Cap. 13. 1; 16. 28. **1 Pet. 1. 5. Iuda 1. †Vers. 21, etc. ††Cap. 10. 30.

12. Cînd eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în Numele Tău. Eu* am păzit pe aceia, pe cari Mi i-ai dat; şi** niciunul din ei n'a perit, afară† de fiul pierzării, ca†† să se împlinească Scriptura. *Cap. 6. 39; 10. 28. Evr. 2. 13; **Cap. 18. 9. 1 Ioan 2. 19. †Cap. 6. 70; 13. 18. ††Ps. 109. 8. Fapt. 1. 20.

13. Dar acum, Eu vin la Tine; şi spun aceste lucruri, pe cînd sînt încă în lume, pentruca să aibă în ei bucuria Mea deplină.

14. Le-am* dat Cuvîntul Tău; şi** lumea i-a urît, pentrucă ei nu sînt din lume, dupăcum† Eu nu sînt din lume. *Vers. 8. **Cap. 15. 18, 19. 1 Ioan 3. 13. †Cap. 8. 23. Vers. 16.

15. Nu Te rog să-i iei din lume, ci să-i* păzeşti de cel rău. *Mat. 6. 13. Gal. 1. 4. 2 Tes. 3. 3. 1 Ioan 5. 18.

16. Ei* nu sînt din lume, dupăcum nici Eu nu sînt din lume. *Vers. 14.

17. Sfinţeşte-i* prin adevărul Tău: Cuvîntul** Tău este adevărul. *Cap. 15. 3. Fapt. 15. 9. Efes. 5. 26. 1 Pet. 1. 22. **2 Sam. 7. 28. Ps. 119. 142, 151.

18. Cum* M'ai trimes Tu pe Mine în lume, aşa i-am trimes şi Eu pe ei în lume. *Cap. 20. 21.

19. Şi* Eu însumi Mă sfinţesc pentru ei, ca şi ei să fie sfinţiţi prin adevăr. *1 Cor. 1. 2, 30. 1 Tes. 4. 7. Evr. 10. 10.

20. Şi Mă rog nu numai pentru ei, ci şi pentru cei ce vor crede în Mine prin cuvîntul lor.

21. Mă rog ca* toţi să fie una, cum Tu**, Tată, eşti în Mine, şi Eu în Tine; ca, şi ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M'ai trimes. *Cap. 10. 16. Vers. 11. 22, 23. Rom. 12. 5. Gal. 3. 28. **Cap. 10. 38; 14. 11.

22. Eu le-am dat slava, pe care Mi-ai dat-o Tu, pentruca* ei să fie una, cum şi noi sîntem una, — *Cap. 14. 20. 1 Ioan 1. 3; 3. 24.

23. Eu în ei, şi Tu în Mine; — pentruca* ei să fie în chip desăvîrşit una, ca să cunoască lumea că Tu M'ai trimes, şi că i-ai iubit, cum M'ai iubit pe Mine. *Col. 3. 14.

24. Tată*, vreau ca acolo unde sînt Eu, să fie împreună cu Mine şi aceia, pe cari Mi i-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă, pe care Mi-ai dat-o Tu; fiindcă** Tu M'ai iubit înainte de întemeierea lumii. *Cap. 12. 26; 14. 3. 1 Tes. 4. 17. **Vers. 5.

25. Neprihănitule Tată, lumea* nu Te-a cunoscut; dar Eu** Te-am cunoscut, şi aceştia† au cunoscut că Tu M'ai trimes. *Cap. 15. 21; 16. 3. **Cap. 7. 29; 8. 55; 10. 15. †Cap. 16. 27. Vers. 8.

26. Eu* le-am făcut cunoscut Numele Tău, şi li-L voi mai face cunoscut, pentruca dragostea cu** care M'ai iubit Tu, să fie în ei, şi Eu să fiu în ei."
*Cap. 15. 15. Vers. 6. **Cap. 15. 9.

Prinderea lui Isus.

18 1. După ce a rostit aceste vorbe, Isus a* plecat cu ucenicii Săi dincolo de pîrîul** Chedron, unde era o grădină, în care a intrat El şi ucenicii Lui.
*Mat. 26. 36. Marc. 14. 32. Luc. 22. 39. **2 Sam. 15. 23.

2. Iuda, vînzătorul, ştia şi el locul acela, pentrucă* Isus de multe ori Se adunase acolo cu ucenicii Lui.
*Luc. 21. 37; 22. 39.

3. Iuda, deci*, a luat ceata ostaşilor şi pe aprozii trimeşi de preoţii cei mai de seamă şi de Farisei, şi a venit acolo cu felinare, cu făclii şi cu arme.
*Mat. 26. 47. Marc. 14. 43. Luc. 22. 47. Fapt. 1. 16.

4. Isus, care ştia tot ce avea să I se întîmple, a mers spre ei, şi le-a zis: „Pe cine căutaţi?"

5. Ei I-au răspuns: „Pe Isus din Nazaret!" Isus le-a zis: „Eu sînt!" Iuda, vînzătorul, era şi el cu ei.

6. Cînd le-a zis Isus: „Eu sînt", ei s'au dat înapoi, şi au căzut jos la pămînt.

7. El i-a întrebat din nou: „Pe cine căutaţi?" „Pe Isus din Nazaret", I-au zis ei.

8. Isus a răspuns: „V'am spus că Eu sînt. Deci, dacă Mă căutaţi pe Mine, lăsaţi pe aceştia să se ducă."

9. A zis lucrul acesta ca să se împlinească vorba, pe care o spusese: „N'am pierdut pe* niciunul din aceia, pe cari Mi i-ai dat." *Cap. 17. 12.

10. Simon Petru*, care avea o sabie, a scos-o, a lovit pe robul marelui preot, şi i-a tăiat urechea dreaptă. Robul acela se numea Malhu.
*Mat. 26. 51. Marc. 14. 47. Luc. 22. 49, 50.

11. Isus a zis lui Petru: „Bagă-ţi sabia în teacă. Nu voi bea paharul*, pe care Mi l-a dat Tatăl să-l beau?"
*Mat. 20. 22; 26. 39, 42.

Isus înaintea lui Ana şi Caiafa.

12. Ceata ostaşilor, căpitanul lor, şi aprozii Iudeilor, au prins deci pe Isus, şi L-au legat.

13. L-au* dus întîi la Ana**; căci el era socrul lui Caiafa, care era mare preot în anul acela. *Mat. 26. 57. **Luc. 3. 2.

14. Şi* Caiafa era celce dăduse Iudeilor sfatul acesta: „Este de folos să moară un singur om pentru norod."
*Cap. 11. 50.

15. Simon Petru* mergea după Isus; tot aşa a făcut şi un alt ucenic. Ucenicul acesta era cunoscut de marele preot, şi a intrat cu Isus în curtea marelui preot.
*Mat. 26. 58. Marc. 14. 54. Luc. 22. 54.

16. Petru* însă a rămas afară la uşă. Celalt ucenic, care era cunoscut marelui preot, a ieşit afară, a vorbit cu portăriţa, şi a băgat pe Petru înlăuntru. *Mat. 26. 69. Marc. 14. 66. Luc. 22. 54.

17. Atunci slujnica, portăriţa, a zis lui Petru: „Nu cumva şi tu eşti unul din ucenicii omului acestuia?" „Nu sînt", a răspuns el.

18. Robii şi aprozii cari erau acolo, făcuseră un foc de cărbuni, căci era frig: şi se încălzeau. Petru stătea şi el cu ei, şi se încălzea.

19. Marele preot a întrebat pe Isus despre ucenicii Lui şi despre învăţătura Lui.

20. Isus i-a răspuns: „Eu* am vorbit lumii pe faţă; totdeauna am învăţat pe norod în sinagogă şi în Templu, unde se adună toţi Iudeii, şi n'am spus nimic în ascuns.
*Mat. 26. 55. Luc. 4. 15. Cap. 7. 14. 26, 28; 8. 2.

21. Pentruce Mă întrebi pe Mine? Intreabă pe ceice M'au auzit despre ce le-am vorbit; iată, aceia ştiu ce am spus."

22. La auzul acestor cuvinte, unul din aprozii, cari stăteau acolo, a* dat o palmă lui Isus, şi a zis: „Aşa răspunzi marelui preot?" *Ier. 20. 2. Fapt. 23. 2.

23. Isus i-a răspuns: „Dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău; dar dacă am vorbit bine, dece mă baţi?"

24. Ana* L-a trimes legat la marele preot Caiafa. *Mat. 26. 57.

25. Simon Petru stătea acolo, şi se încălzea. Ei* i-au zis: „Nu cumva eşti şi tu unul din ucenicii Lui?" El s'a lepădat, şi a zis: „Nu sînt."
*Mat. 26. 69, 71. Marc. 14. 69. Luc. 22. 58.

26. Unul din robii marelui preot, rudă cu acela căruia îi tăiase Petru urechea, a zis: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?"

27. Petru iar s'a lepădat. Şi îndată * a cîntat cocoşul.
* Mat. 26. 74. Marc. 14. 72. Luc. 22. 60. Cap. 13. 38.

Isus înaintea lui Pilat.

28. Au adus * pe Isus dela Caiafa în odaia de judecată: era dimineaţa. Ei ** n'au intrat în odaia de judecată, ca să nu se spurce şi să poată mînca Paştele. * Mat. 27. 2. Marc. 15. 1. Luc. 23. 1. Fapt. 3. 13. ** Fapt 10. 28; 11. 3.

29. Pilat deci a ieşit afară la ei, şi le-a zis: „Ce pîră aduceţi împotriva omului acestuia?“

30. Drept răspuns, ei i-au zis: „Dacă n'ar fi fost un făcător de rele, nu L-am fi dat noi în mînile tale.“

31. Atunci Pilat le-a zis: „Luaţi-L voi, şi judecaţi-L după legea voastră.“ „Nouă nu ne este îngăduit de Lege să omorîm pe nimeni,“ i-au zis Iudeii.

32. Aceasta s'a întîmplat ca * să se împlinească vorba, prin care arătase Isus cu ce moarte avea să moară.
* Mat. 20. 19. Cap. 12. 32, 33.

33. Pilat * a intrat iarăş în odaia de judecată, a chemat pe Isus şi I-a zis: „Eşti Tu Impăratul Iudeilor?“ * Mat. 27. 11.

34. Isus i-a răspuns: „Dela tine însuţi zici lucrul acesta, sau ţi l-au spus alţii despre Mine!“

35. Pilat a răspuns: „Eu sînt Iudeu? Neamul Tău şi preoţii cei mai de seamă Te-au dat în mîna mea: ce ai făcut?“

36. „Impărăţia * Mea nu este din lumea aceasta“, a răspuns ** Isus. „Dacă ar fi Impărăţia Mea din lumea aceasta, slujitorii Mei s'ar fi luptat ca să nu fiu dat în mînile Iudeilor; dar acum, Impărăţia Mea nu este † de aici.“ * 1 Tim. 6. 13. ** Dan. 2. 44; 7. 14. Luc. 12. 14. Cap. 6. 15; 8. 15. † Cap. 8. 47. 1 Ioan 3. 19; 4. 6.

37. „Atunci un Impărat tot eşti!“ I-a zis Pilat. „Da“, a răspuns Isus. „Eu sînt Impărat. Eu pentru aceasta M'am născut şi am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.“

38. Pilat I-a zis: „Ce este adevărul?“

Isus şi Baraba.

Dupăce a spus aceste vorbe, a ieşit iarăş afară la Iudei, şi le-a zis: „Eu * nu găsesc nici o vină în El.
* Mat. 27. 24. Luc. 23. 4. Cap. 19. 4, 6.

39. Dar *, fiindcă voi aveţi obicei să vă slobozesc pe cineva de Paşte, vreţi să vă slobozesc pe „Impăratul Iudeilor?“ * Mat. 27. 15. Marc. 15. 6. Luc. 23. 17.

40. Atunci * toţi au strigat din nou: „Nu pe El, ci pe Baraba!“ Şi Baraba ** era un tîlhar. * Fapt. 3. 14. ** Luc. 23. 19.

Isus este dat în mînile Iudeilor.

19 1. Atunci * Pilat a luat pe Isus, şi a pus să-L bată.
* Mat. 20. 19; 27. 26. Marc. 15. 15. Luc. 18. 33.

2. Ostaşii au împletit o cunună de spini, I-au pus-o pe cap, şi L-au îmbrăcat cu o haină de purpură.

3. Apoi, s'au apropiat de El, şi ziceau: „Plecăciune, Impăratul Iudeilor!“ Şi-I dădeau palme.

4. Pilat a ieşit iarăş afară, şi a zis Iudeilor: „Iată că vi-L aduc afară, ca * să ştiţi că nu găsesc nicio vină în El.“
* Cap. 18. 38. Vers. 6.

5. Isus a ieşit deci afară, purtînd cununa de spini şi haina de purpură. „Iată omul!“ le-a zis Pilat.

6. Cînd L-au zărit preoţii cei mai de seamă şi aprozii, au început să strige: „Răstigneşte-l! Răstigneşte-l!“ „Luaţi-L voi şi răstigniţi-L“, le-a zis * Pilat, „căci eu nu găsesc nicio vină în El.“ * Fapt. 3. 13.

7. Iudeii i-au răspuns: „Noi avem o Lege *, şi după Legea aceasta, El trebuie să moară, pentrucă S'a ** făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu.“
* Lev. 24. 16. ** Mat. 26. 65. Cap. 5. 18; 10. 33.

8. Cînd a auzit Pilat aceste cuvinte, i-a fost şi mai mare frică.

9. A intrat iarăş în odaia de judecată, şi a zis lui Isus: „De unde eşti Tu?“ Dar * Isus nu i-a dat niciun răspuns.
* Isa. 53. 7. Mat. 27. 12, 14.

10. Pilat I-a zis: „Mie nu-mi vorbeşti? Nu ştii că am putere să Te răstignesc, şi am putere să-Ţi dau drumul!“

11. „N'ai * avea nicio putere asupra Mea“, i-a răspuns Isus, „dacă nu ţi-ar fi fost dată de sus. De aceea, cine Mă dă în mînile tale, are un mai mare păcat.“ * Luc. 22. 53. Cap. 7. 30.

12. De atunci Pilat căuta să-I dea drumul. Dar Iudeii strigau: „Dacă * dai drumul omului acestuia, nu eşti prieten cu Cezarul. Oricine ** se face pe sine împărat, este împotriva Cezarului.“ * Luc. 23. 2. ** Fapt. 17. 7.

13. Cînd a auzit Pilat aceste vorbe, a scos pe Isus afară; şi a şezut pe scaunul de judecător, în locul numit „Pardosit cu pietre“, iar evreieşte: „Gabata.“

14. Era* ziua Pregătirii Paştelor, cam pela ceasul al şaselea. Pilat a zis Iudeilor: „Iată Impăratul vostru!“
*Mat. 27. 62.

15. Dar ei au strigat: „Ia-L, ia-L, răstigneşte-L!“ „Să răstignesc pe Impăratul vostru?“ le-a zis Pilat. Preoţii cei mai de seamă au răspuns: „Noi n'avem* alt împărat decît pe Cezarul!“ *Fac. 49. 10.

16. Altunci* L-a dat în mînile lor, ca să fie răstignit. Au luat deci pe Isus, şi L-au dus să-L răstignească.
*Mat. 27. 26, 31. Marc. 15. 15. Luc. 23. 25.

Răstignirea.

17. Isus, ducîndu-Şi* crucea, a** ajuns la locul, zis al „Căpăţînii“, care în evreieşte se cheamă „Golgota.“
*Mat. 27. 31, 33. Marc. 15. 21, 22. Luc. 23. 26, 33. **Num. 15. 36. Evr. 13. 12.

18. Acolo a fost răstignit; şi împreună cu El au fost răstigniţi alţi doi, unul deoparte şi altul de alta, iar Isus la mijloc.

19. Pilat* a scris o însemnare, pe care a pus-o deasupra crucii, şi era scris: „Isus din Nazaret, Impăratul Iudeilor.“ *Mat. 27. 37. Marc. 15. 26. Luc. 23. 38.

20. Mulţi din Iudei au citit această însemnare, pentrucă locul unde fusese răstignit Isus era aproape de cetate: era scrisă în evreieşte, latineşte şi greceşte.

21. Preoţii cei mai de seamă ai Iudeilor au zis lui Pilat: „Nu scrie: „Impăratul Iudeilor“. Ci scrie că El a zis: „Eu sînt Impăratul Iudeilor.“

22. „Ce am scris, am scris“, a răspuns Pilat.

23. Ostaşii*, dupăce au răstignit pe Isus, I-au luat hainele, şi le-au făcut patru părţi, cîte o parte pentru fiecare ostaş. I-au luat şi cămaşa, care n'avea nici o cusătură, ci era dintr'o singură ţesătură de sus pînă jos.
*Mat. 27. 35. Marc. 15. 24. Luc. 23. 34.

24. Şi au zis între ei: „Să n'o sfîşiem, ci să tragem la sorţi a cui să fie.“ Aceasta s'a întîmplat ca să se împlinească Scriptura, care zice: „Şi-au împărţit* hainele Mele între ei, şi pentru cămaşa Mea au tras la sorţi.“ Iată ce au făcut ostaşii. *Ps. 22. 18.

25. Lîngă* crucea lui Isus, stătea mama Lui şi sora mamei Lui, Maria, nevasta lui Clopa**, şi Maria Magdalina. *Mat. 27. 55. Marc. 15. 40. Luc. 23. 49. **Luc. 24. 18.

26. Cînd a văzut Isus pe mamă-Sa, şi lîngă ea pe* ucenicul, pe care-l iubea, a zis mamei Sale: „Femeie**, iată fiul tău!“
*Cap. 13. 23; 20. 2; 21. 7, 20, 24. **Cap. 2. 4.

27. Apoi, a zis ucenicului: „Iată mama ta!“ Şi, din ceasul acela ucenicul a luat-o la el acasă*. *Cap. 1. 11; 16. 32.

28. După aceea, Isus, care ştia că acum totul s'a sfîrşit, ca* să împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete.“
*Ps. 69. 21.

29. Acolo era un vas plin cu oţet. Ostaşii au pus* într'o ramură de isop un burete plin cu oţet, şi I l-au dus la gură. *Mat. 27. 48.

30. Cînd a luat Isus oţetul, a zis: „S'a* isprăvit!“ Apoi Şi-a plecat capul, şi Şi-a dat duhul. *Cap. 17. 4.

Moartea lui Isus dovedită.

31. De frică să* nu rămînă trupurile pe cruce în timpul Sabatului, — căci** era ziua Pregătirii, şi ziua aceea de Sabat era o zi mare — Iudeii au rugat pe Pilat să zdrobească fluierile picioarelor celor răstigniţi, şi să fie luaţi de pe cruce.
*Marc. 15. 42. Deut. 21. 23. **Vers. 42.

32. Ostaşii au venit deci, şi au zdrobit fluierele picioarelor celui dintîi, apoi pe ale celuilalt, care fusese răstignit împreună cu El.

33. Cînd au venit la Isus, şi au văzut că murise, nu I-au zdrobit fluierile picioarelor;

34. ci unul din ostaşi I-a străpuns coasta cu o suliţă; şi îndată a* ieşit din ea sînge şi apă. *1 Ioan 5. 6, 8.

35. Faptul acesta este adeverit de celce l-a văzut: mărturia lui este adevărată, şi el ştie că spune adevărul, pentru ca şi voi să credeţi.

36. Aceste lucruri s'au întîmplat, ca* să se împlinească Scriptura: „Niciunul din oasele Lui nu va fi sfărîmat.“
*Exod. 12. 46. Num. 9. 12. Ps. 34. 20.

37. Şi în altă parte, Scriptura mai zice: „Vor* vedea pe cine au străpuns.“ *Ps. 22. 16, 17. Zah. 12. 10. Apoc. 1. 7.

Ingroparea lui Isus.

38. După* aceea, Iosif din Arimatea, care era ucenic al lui Isus, dar pe ascuns, de** frica Iudeilor, a rugat pe Pilat să-i dea voie să ia trupul lui Isus de pe cruce. Pilat i-a dat voie. El a venit deci, şi a luat trupul lui Isus.
*Mat. 27. 57. Marc. 15. 42. Luc. 23. 50. **Cap. 9. 22; 12. 42.

39. Nicodim*, care la început se dusese la Isus, noaptea, a venit şi el, şi a adus o amestecătură de aproape o sută de litri de smirnă şi de aloe.
*Cap. 3. 1, 2; 7. 50.

40. Au luat deci trupul lui Isus şi l-au* înfăşurat în făşii de pînză de in, cu miresme, dupăcum au obicei Iudeii să îngroape. *Fapt. 5. 6.

41. In locul unde fusese răstignit Isus, era o grădină; şi în grădină era un mormînt nou, în care nu mai fusese pus nimeni.

42. Din* pricină că era ziua Pregătirii Iudeilor, pentrucă** mormîntul era aproape, au pus acolo pe Isus.
*Isa. 53. 9. **Vers. 31.

Invierea lui Isus Hristos.

20 1. In ziua* dintîi a săptămînii, Maria Magdalina s'a dus disdedimineaţă la mormînt, pe cînd era încă întunerec; şi a văzut că piatra fusese luată de pe mormînt.
*Mat. 28. 1. Marc. 16. 1. Luc. 24. 1.

2. A alergat la Simon Petru şi la celalt* ucenic, pe care-l iubea Isus, şi le-a zis: „Au luat pe Domnul din mormînt, şi nu ştiu unde L-au pus.“
*Cap. 13. 23; 19. 26; 21. 7, 20, 24.

3. Petru* şi celalt ucenic au ieşit, şi au plecat spre mormînt. *Luc. 24. 12.

4. Au început să alerge amîndoi împreună. Dar celalt ucenic alerga mai repede decît Petru, şi a ajuns cel dintîi la mormînt.

5. S'a plecat, şi s'a uitat înlăuntru, a văzut făşiile* de pînză jos, dar n'a intrat. *Cap. 19. 40.

6. Simon Petru, care venea după el, a ajuns şi el, a intrat în mormînt, şi a văzut făşiile de pînză jos.

7. Iar ştergarul*, care fusese pus pe capul lui Isus, nu era cu făşiile de pînză, ci făcut sul şi pus într'un alt loc singur. *Cap. 11. 44.

8. Atunci celalt ucenic, care ajunsese cel dintîi la mormînt, a intrat şi el; şi a văzut, şi a crezut.

9. Căci tot nu pricepeau că, după Scriptură*, Isus trebuia să învieze din morţi. *Ps. 16. 10. Fapt. 2. 25—31; 13. 34, 35.

10. Apoi ucenicii s'au întors acasă.

Isus Se arată Mariei.

11. Dar* Maria şedea afară lîngă mormînt, şi plîngea. Pe cînd plîngea, s'a plecat să se uite în mormînt.
*Marc. 16. 5.

12. Şi a văzut doi îngeri în alb, şezînd în locul unde fusese culcat trupul lui Isus: unul la cap şi altul la picioare.

13. „Femeie“, i-au zis ei, „pentruce plîngi?“ Ea le-a răspuns: „Pentrucă au luat pe Domnul meu, şi nu ştiu unde L-au pus.“

14. Dupăce* a zis aceste vorbe, s'a întors, şi a văzut pe Isus stînd acolo în picioare; dar nu ştia că este Isus.
*Mat. 28. 9. Marc. 16. 9.

15. „Femeie“, i-a zis Isus, „de ce plîngi? Pe cine cauţi?“ Ea a crezut că este grădinarul, şi I-a zis: „Domnule, dacă L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus, şi mă voi duce să-L iau.“

16. Isus i-a zis: „Marie!“ Ea s'a întors, şi I-a zis în evreieşte: „Rabuni!“ adică: „Invăţătorule!“

17. „Nu mă ţinea“, i-a zis Isus; „căci încă nu M'am suit la Tatăl Meu. Ci, du-te la fraţii* Mei, şi spune-le că Mă** sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, la Dumnezeul† Meu şi Dumnezeul vostru.“ *Luc. 24. 16, 31. Cap. 21. 4. **Ps. 22. 22. Mat. 28. 10. Rom. 8. 29. Evr. 2. 11. †Cap. 16. 28.

18. Maria Magdalina s'a* dus, şi a vestit ucenicilor că a văzut pe Domnul, şi ca i-a spus aceste lucruri. *Efes. 1. 17.

Isus Se arată ucenicilor.

19. In* seara aceleiaş zile, cea dintîi a săptămînii, pe cînd uşile locului unde erau adunaţi ucenicii erau încuiate, de frica Iudeilor, a venit Isus, a stătut în mijlocul lor, şi le-a zis: „Pace vouă!“ *Mat. 28. 10. Luc. 24. 10.

20. Şi după ce a zis aceste vorbe, le-a arătat mînile şi coasta Sa. Ucenicii* s'au bucurat, cînd au văzut pe Domnul. *Marc. 16. 14. Luc. 24. 36. 1 Cor. 15. 5.

21. Isus* le-a zis din nou: „Pace vouă! Cum** M'a trimes pe Mine Tatăl, aşa vă trimet şi Eu pe voi.“ *Cap. 16. 22. **Mat. 28. 18. Cap. 17. 18, 19. 2 Tim. 2. 2. Evr. 3. 1.

22. După aceste vorbe, a suflat peste ei, şi le-a zis: „Luaţi Duh Sfînt!

23. Celorce* le veţi ierta păcatele, vor fi iertate; şi celor ce le veţi ţinea, vor fi ţinute.“ *Mat. 16. 19; 18. 18.

Isus Se arată şi lui Toma.

24. Toma, zis* Geamăn, unul din cei doisprezece, nu era cu ei cînd a venit Isus. *Cap. 11. 16.

25. Ceilalţi ucenici i-au zis deci: „Am văzut pe Domnul!“ Dar el le-a răspuns: „Dacă nu voi vedea în mînile

Lui semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede."

26. După opt zile, ucenicii lui Isus erau iarăş în casă; şi era şi Toma împreună cu ei. Pe cînd erau uşile încuiate, a venit Isus, a stătut în mijloc, şi le-a zis: „Pace vouă!"

27. Apoi a zis lui Toma: „Adu-ţi* degetul încoace, şi uită-te la mînile Mele; şi adu-ţi mîna, şi pune-o în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios." *1 Ioan 1. 1.

28. Drept răspuns, Toma I-a zis: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!"

29. „Tomo" i-a zis Isus, „pentrucă M'ai văzut, ai crezut. Ferice* de ceice n'au văzut, şi au crezut." *2 Cor. 5. 7. 1 Pet. 1. 8.

Rostul celor scrise aici.

30. Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe* alte semne cari nu sînt scrise în cartea aceasta. *Cap. 21. 25.

31. Dar* lucrurile acestea au fost scrise, pentruca voi să credeţi că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; şi** crezînd, să aveţi viaţa în Numele Lui. *Luc. 1. 4. **Cap. 8. 15, 16; 5. 24. 1 Pet. 1. 8, 9.

Arătarea la marea Tiberiadei.

21 1. După aceea Isus S'a mai arătat ucenicilor Săi la marea Tiberiadei. Iată cum S'a arătat:

2. Simon Petru, Toma, zis Geamăn, Natanael* din Cana Galileii, fiii** lui Zebedei, şi alţi doi din ucenicii lui Isus, erau împreună. *Cap. 1. 45. **Mat. 4. 21.

3. Simon Petru le-a zis: „Mă duc să prind peşte." „Mergem şi noi cu tine," i-au zis ei. Au ieşit, şi au intrat într'o corabie; şi n'au prins nimic în noaptea aceea.

4. Dimineaţa, Isus stătea pe ţărm; dar ucenicii nu* ştiau că este Isus. *Cap. 20. 14.

5. „Copii," le-a zis Isus*, „aveţi ceva de mîncare?" Ei I-au răspuns: „Nu." *Luc. 24. 41.

6. El le-a zis*: „Aruncaţi mreaja în partea dreaptă a corăbiei, şi veţi găsi." Au aruncat-o deci, şi n'o mai puteau trage de mulţimea peştilor. *Luc. 5. 4, 6, 7.

7. Atunci ucenicul*, pe care-l iubea Isus, a zis lui Petru: „Este Domnul!" Cînd a auzit Simon Petru că este Domnul şi-a pus haina pe el, şi s'a încins, căci era desbrăcat, şi s'a aruncat în mare. *Cap. 13. 23; 20. 2.

8. Ceilalţi ucenici au venit cu corăbioara, trăgînd mreaja cu peşti, pentrucă nu erau departe de ţărm decît ca la două sute de coţi.

9. Cînd s'au pogorît pe ţărm au văzut acolo jăratic de cărbuni, peşte pus deasupra şi pîne.

10. Isus le-a zis: „Aduceţi din peştii, pe cari i-aţi prins acum."

11. Simon Petru s'a suit în corăbioară, şi a tras mreaja la ţărm, plină cu o sută cincizeci şi trei de peşti mari; şi, măcar că erau atîţia, nu s'a rupt mreaja.

12. „Veniţi* de prînziţi," le-a zis Isus. Şi nici unul din ucenici nu cuteza să-L întrebe: „Cine eşti?" căci ştiau că este Domnul. *Fapt. 10. 41.

13. Isus S'a apropiat, a luat pînea, şi le-a dat; tot aşa a făcut şi cu peştele.

14. Aceasta era a* treia oară cînd Se arăta Isus ucenicilor Săi, după ce înviase din morţi. *Cap. 20. 19, 26.

Isus vesteşte moartea lui Petru.

15. După ce au prînzit, Isus a zis lui Simon Petru: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti tu mai mult decît aceştia?" „Da, Doamne," I-a răspuns Petru, „ştii ca Te iubesc." Isus i-a zis: „Paşte mieluşeii Mei."

16. I-a zis a doua oară: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? „Da Doamne," I-a răspuns Petru, „ştii că Te iubesc." Isus i-a zis*: „Paşte oiţele Mele." *Fapt. 20. 28. Evr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25; 5. 2, 4.

17. A treia oară i-a zis Isus: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti?" Petru s'a întristat că-i zisese a treia oară: „Mă iubeşti?" Şi I-a răspuns: „Doamne, Tu toate* le ştii; ştii că Te iubesc." Isus i-a zis: „Paşte oile Mele! *Cap. 2. 24, 25; 16. 30.

18. Adevărat*, adevărat, îţi spun că, atunci cînd erai mai tînăr, singur te încingeai şi te duceai unde voiai; dar cînd vei îmbătrîni, îţi vei întinde mînile, şi altul te va încinge, şi te va duce unde nu vei voi." *Cap. 13. 36. Fapt. 12. 8, 4.

19. A zis lucrul acesta ca să arate cu* ce fel de moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Şi, după ce a vorbit astfel, i-a zis: „Vino după Mine." *2 Pet. 1. 14.

20. Petru s'a întors, şi a văzut ve-

nind după ei pe ucenicul pe* care-l iubea Isus, acela care, la cină, se rezemase pe pieptul lui Isus, şi zisese: „Doamne, cine este celce Te vinde?“
* Cap. 13. 23, 25; 20. 2.

21. Petru s'a uitat la el, şi a zis lui Isus: „Doamne, dar cu acesta ce va fi?“

22. Isus i-a răspuns: „Dacă vreau ca el să rămînă pînă* voi veni Eu, ce-ţi pasă ţie? Tu vino după Mine!“ * Mat. 16. 27, 28; 25. 31. 1 Cor. 4. 5; 11. 26. Apoc. 2. 25; 3. 11; 22. 7, 20.

23. Din pricina aceasta, a ieşit svonul printre fraţi că ucenicul acela nu va muri deloc. Insă Isus nu zisese lui Petru că nu va muri deloc, ci: „Dacă vreau ca el să rămînă pînă voi veni Eu, ce-ţi pasă ţie?“

24. Ucenicul acesta este celce adevereşte aceste lucruri, şi care le-a scris. Şi ştim* că mărturia lui este adevărată. * Cap. 19. 35. 3 Ioan 12.

25. Mai* sînt multe alte lucruri, pe cari le-a făcut Isus, cari, dacă s'ar fi scris cu deamăruntul, cred** că nici chiar în lumea aceasta n'ar fi putut încăpea cărţile cari s'ar fi scris. Amin.
* Cap. 20. 30. ** Amos 7. 10.

FAPTELE APOSTOLILOR

Înălţarea lui Isus.

1 1. Teofile*, în cea dintîi carte a mea, am vorbit despre tot ce a început Isus să facă şi să înveţe pe oameni,
* Luc. 1. 3.

2. dela început pînă* în ziua în care S'a înălţat la cer, după ce, prin Duhul Sfînt, dăduse** poruncile Sale apostolilor, pe cari-i alesese. * Marc. 16. 19. Luc. 9. 51; 24. 51. Vers. 9. 1 Tim. 3. 16. ** Mat. 28. 19. Marc. 16. 15. Ioan 20. 21. Cap. 10. 41, 42.

3. După patima Lui, li S'a înfăţişat viu*, prin multe dovezi, arătîndu-li-Se deseori timp de patruzeci de zile, şi vorbind cu ei despre lucrurile privitoare la Impărăţia lui Dumnezeu.
* Marc. 16. 14. Luc. 24. 36. Ioan 20. 19, 26; 21. 1, 14. 1 Cor. 15. 5.

4. Pe* cînd Se afla cu ei, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aştepte acolo făgăduinţa Tatălui, „pe care**,“ le-a zis El, „aţi auzit-o dela Mine. * Luc. 24. 43, 49.
** Luc. 24. 49. Ioan 14. 16, 26, 27; 15. 26; 16. 7. Cap. 2. 33.

5. Căci* Ioan a botezat cu apă, dar voi, nu după multe zile, veţi** fi botezaţi cu Duhul Sfînt.“
* Mat. 3. 11. Cap. 11. 16; 19. 4. ** Ioel 3. 18. Cap. 2. 4; 11. 15.

6. Deci apostolii, pe cînd erau strînşi laolaltă, L-au întrebat: „Doamne*, în vremea aceasta ai de gînd să aşezi** din nou Impărăţia lui Israel?“
* Mat. 24. 3. ** Isa. 1. 26. Dan. 7. 27. Amos 9. 11.

7. El le-a răspuns: „Nu* este treaba voastră să ştiţi vremurile sau soroacele; pe acestea Tatăl le-a păstrat supt stăpînirea Sa. * Mat. 24. 36. Marc. 13. 32. 1 Tes. 5. 1.

8. Ci* voi veţi primi o putere, cînd Se va pogorî** Duhul Sfînt peste voi, şi-Mi veţi† fi martori în Ierusalim, în toată Iudea, în Samaria, şi pînă la marginile pămîntului.“ * Cap. 2. 1, 4. ** Luc. 24. 49. † Luc. 24. 48. Ioan 15. 27. Vers. 22. Cap. 2. 32.

9. După* ce a spus aceste lucruri, pe cînd se uitau ei la El, S'a înălţat** la cer, şi un nor L-a ascuns din ochii lor. * Luc. 24. 51. Ioan 6. 62. ** Vers. 2.

10. Şi cum stăteau ei cu ochii pironiţi spre cer, pe cînd Se suia El, iată că li s'au arătat doi bărbaţi îmbrăcaţi în* alb,
* Mat. 28. 3. Marc. 16. 5. Luc. 24. 4. Ioan 20. 12. Cap. 10. 3, 30.

11. şi au zis: „Bărbaţi Galileeni*, de ce staţi şi vă uitaţi spre cer? Acest Isus, care S'a înălţat la cer din mijlocul vostru, va** veni în acelaş fel cum L-aţi văzut mergînd la cer.“ * Cap. 2. 7; 13. 31. ** Dan. 7. 13. Mat. 24. 30. Marc. 13. 26. Luc. 21. 27. Ioan 14. 3. 1 Tes. 1. 10; 4. 16. 2 Tes. 1. 10. Apoc. 1. 7.

Intoarcerea apostolilor.

12. Atunci* ei s'au întors în Ierusalim din muntele numit al Măslinilor, care este lîngă Ierusalim, departe cît un drum în ziua Sabatului. * Luc. 24. 52.

13. Cînd au ajuns acasă, s'au suit în* odaia de sus, unde stăteau de obicei. Erau: Petru**, Iacov, Ioan, Andrei, Filip, Toma, Bartolomeu, Matei, Iacov, fiul lui Alfeu, Simon † Zilotul, şi Iuda††, fiul lui Iacov.
* Cap. 9. 37, 39; 20. 8. ** Mat. 10. 2—4. † Luc. 6. 15. †† Iuda 1.

14. Toţi aceştia* stăruiau cu un cuget în rugăciune şi în cereri, împreună cu femeile**, şi cu Maria, mama lui Isus, şi cu fraţii† Lui.
* Cap. 2. 1, 46. ** Luc. 23. 49, 55; 24. 10. † Mat. 13. 55.

Alegerea lui Matia.

15. In zilele acelea, Petru s'a sculat în mijlocul fraţilor, — numărul* celor

adunaţi laolaltă era de aproape o sută douăzeci, — şi a zis: *Apoc. 3. 4.

16. „Fraţilor, trebuia să se împlinească Scriptura* spusă de Duhul Sfînt mai înainte, prin gura lui David, despre Iuda, care** a fost călăuza celor ce au prins pe Isus.

*Ps. 41. 9. Ioan 13. 18. **Luc. 22. 47. Ioan 18. 3.

17. El* era din numărul nostru, şi era părtaş al aceleiaşi slujbe**.

*Mat. 10. 4. Luc. 6. 16. **Vers. 25. Cap. 12. 25; 20. 24; 21. 19.

18. Omul* acesta a dobîndit un ogor cu plata** nelegiuirii lui, a căzut cu capul în jos, a plesnit în două prin mijloc, şi i s'au vărsat toate mărunţaiele. *Mat. 27. 5. 7, 8. **Mat. 26. 15. 2 Pet. 2. 15.

19. Lucrul acesta a ajuns aşa de cunoscut de toţi locuitorii din Ierusalim, încît ogorul acela a fost numit în limba lor: „Acheldama“, adică: „Ogorul sîngelui.“ —

20. In adevăr, în cartea Psalmilor este scris: „Locuinţa lui să rămînă* pustie, şi nimeni să nu locuiască în ea!“ Şi: „Slujba** lui s'o ia altul!“

*Ps. 69. 25. **Ps. 109. 8.

21. Trebuie deci ca, dintre ceice ne-au însoţit în toată vremea în care a trăit Domnul Isus între noi,

22. cu începere* dela botezul lui Ioan pînă în ziua cînd S'a înălţat** El dela noi, să fie rînduit, unul care să ne însoţească drept † martor al învierii Lui.

*Marc. 1. 1. **Vers. 9. †Ioan 15. 27. Vers. 8. Cap. 4. 33.

23. Ei au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba*, zis şi Iust, şi pe Matia. *Cap. 15. 22.

24. Apoi au făcut următoarea rugăciune: „Doamne, Tu, care* cunoşti inimile tuturor oamenilor, arată-ne pe care din aceşti doi l-ai ales, *1 Sam. 16. 7. 1 Cron. 28. 9; 29. 17. Ier. 11. 20; 17. 10. Cap. 15. 8. Apoc. 2. 23.

25. ca* să ia loc în slujba şi apostolia aceasta, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul lui.“ *Vers. 17.

26. Au tras la sorţi, şi sorţul a căzut pe Matia, care a fost numărat împreună cu cei unsprezece apostoli.

Pogorîrea Duhului Sfînt.

2 1. In ziua* Cincizecimii, erau** toţi împreună în acelaş loc.

*Lev. 23. 15. Deut. 16. 9. Cap. 20. 16. **Cap. 1. 14.

2. Deodată a venit din cer un sunet ca vîjiitul unui vînt puternic, şi a* umplut toată casa unde şedeau ei. *Cap. 4. 31.

3. Nişte limbi ca de foc au fost văzute împărţindu-se printre ei, şi s'au aşezat cîte una pe fiecare din ei.

4. Şi toţi s'au* umplut de Duh Sfînt, şi au început să vorbească** în alte limbi, după cum le da Duhul să vorbească. *Cap. 1. 5. **Marc. 16. 17. Cap. 10. 46; 19. 6. 1 Cor. 12. 10, 20, 30; 13. 1; 14. 2, etc.

5. Şi se aflau atunci în Ierusalim Iudei, oameni cucernici din toate neamurile cari sînt supt cer.

6. Cînd s'a auzit sunetul acela, mulţimea s'a adunat şi a rămas încremenită; pentrucă fiecare îi auzea vorbind în limba lui.

7. Toţi se mirau, se minunau, şi ziceau unii către alţii: „Toţi aceştia cari vorbesc, nu sînt Galileeni*? *Cap. 1. 11.

8. Cum dar îi auzim vorbind fiecăruia din noi în limba noastră, în care neam născut?

9. Parţi, Mezi, Elamiţi, locuitori din Mesopotamia, Iudea, Capadocia, Pont, Asia,

10. Frigia, Pamfilia, Egipt, părţile Libiei dinspre Cirena, oaspeţi din Roma, Iudei sau prozeliţi,

11. Cretani şi Arabi, îi auzim vorbind în limbile noastre lucrurile minunate ale lui Dumnezeu!“

12. Toţi erau uimiţi, nu ştiau ce să creadă, şi ziceau unii către alţii: „Ce vrea să zică aceasta?“

13. Dar alţii îşi băteau joc, şi ziceau: „Sînt plini de must!“

14. Atunci Petru s'a sculat în picioare cu cei unsprezece, a ridicat glasul, şi le-a zis: „Bărbaţi Iudei şi voi toţi cei cari locuiţi în Ierusalim, să ştiţi lucrul acesta, şi ascultaţi cuvintele mele!

15. Oamenii aceştia nu sînt beţi, cum vă închipuiţi voi, căci* nu este decît al treilea ceas din zi. *1 Tes. 5. 7.

16. Ci aceasta este ce a fost spus prin proorocul Ioel:

17. „In* zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi** turna din Duhul Meu peste orice făptură; feciorii voştri şi fetele† voastre vor prooroci, tinerii voştri vor avea vedenii, şi bătrînii voştri vor visa visuri!

*Isa. 44. 3. Ezec. 11. 19; 36. 27. Ioel 2. 28, 29. Zah. 12. 10. Ioan 7. 38. **Cap. 10. 45. †Cap. 21. 9.

18. Da, chiar şi peste robii Mei şi peste roabele Mele voi turna, în zilele acelea, din Duhul Meu, şi* vor prooroci. *Cap. 21. 4, 9, 10. 1 Cor. 12. 10, 28; 14. 1, etc.

19. Voi* face să se arate semne sus

în cer şi minuni jos pe pămînt, sînge, foc şi un vîrtej de fum; *Ioel 2.30,31.

20. soarele * se va preface în întunerec, şi luna în sînge, înainte ca să vină ziua Domnului, ziua aceea mare şi strălucită. *Mat. 24. 29. Marc. 13. 24. Luc. 21. 25.

21. Atunci oricine * va chema Numele Domnului, va fi mîntuit." *Rom. 10. 13.

Cuvîntarea lui Petru.

22. Bărbaţi Israeliţi, ascultaţi cuvintele acestea! Pe Isus din Nazaret, om adeverit de Dumnezeu înaintea voastră prin * minunile, semnele şi lucrările pline de putere, pe cari le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine ştiţi;

*Ioan 3. 2; 14. 10, 11. Cap. 10. 38. Evr. 2. 4.

23. pe Omul acesta, dat * în mînile ** voastre, după sfatul hotărît şi după ştiinţa mai dinainte a lui Dumnezeu, voi L-aţi răstignit, şi L-aţi omorît prin mîna celor fărădelege. *Mat. 26. 24. Luc. 22. 22; 24. 44. Cap. 3. 18; 4. 28. **Cap. 5. 30.

24. Dar * Dumnezeu L-a înviat, deslegîndu-I legăturile morţii, pentrucă nu era cu putinţă să fie ţinut de ea.

*Vers. 32. Cap. 3. 15; 4. 10; 10. 40; 13. 30, 34; 17. 31. Rom. 4. 24; 8. 11. 1 Cor. 6. 14; 15. 15. 2 Cor. 4. 14. Gal. 1. 1. Efes. 1. 20. Col. 2. 12. 1 Tes. 1. 10. Evr. 13. 20. 1 Pet. 1. 24.

25. Căci David zice despre El:

„Eu aveam * totdeauna pe Domnul înaintea mea, pentrucă El este la dreapta mea, ca să nu mă clatin. *Ps. 16. 8.

26. De aceea, mi se bucură inima, şi mi se veseleşte limba; chiar şi trupul mi se va odihni în nădejde:

27. căci nu-mi vei lăsa sufletul în Locuinţa morţilor, şi nu vei îngădui ca Sfîntul Tău să vadă putrezirea.

28. Mi-ai făcut cunoscut căile vieţii, şi Mă vei umplea de bucurie cu starea Ta de faţă."

29. Cît despre * patriarhul David, să-mi fie îngăduit, fraţilor, să vă spun fără sfială că a murit şi a fost îngropat; şi mormîntul lui este în mijlocul nostru pînă în ziua de azi.

*1 Reg. 2. 10. Cap. 13. 36.

30. Fiindcă David era prooroc, şi * ştia că Dumnezeu îi făgăduise cu jurămînt că va ridica pe unul din urmaşii săi pe scaunul lui de domnie,

*2 Sam. 7. 12, 13. Ps. 132. 11. Luc. 1. 32, 69. Rom. 1. 3. 2 Tim. 2. 8.

31. despre învierea lui Hristos a proorocit şi a vorbit el, cînd a zis că * sufletul lui nu va fi lăsat în Locuinţa morţilor, şi trupul lui nu va vedea putrezirea. *Ps. 16. 10. Cap. 13. 35.

32. Dumnezeu a înviat pe * acest Isus, şi noi ** toţi sîntem martori ai lui.

*Vers. 24. **Cap. 1. 8.

33. Şi acum, odată ce S'a înălţat * prin dreapta lui Dumnezeu, şi a primit ** dela Tatăl făgăduinţa Duhului Sfînt †, a turnat ce vedeţi şi auziţi.

*Cap. 5. 31. Filip. 2. 9. Evr. 10. 12. **Ioan 14. 26; 15. 26; 16. 7, 13. Cap. 1. 4. †Cap. 10. 45. Efes. 4. 8.

34. Căci David nu s'a suit în ceruri, ci el singur zice: „Domnul a zis * Domnului meu: „Şezi la dreapta Mea,

*Ps. 110. 1. Mat. 22. 44. 1 Cor. 15. 25. Efes. 1. 20. Evr. 1. 13.

35. pînăce voi pune pe vrăjmaşii Tăi supt picioarele Tale."

36. Să ştie bine dar, toată casa lui Israel, că Dumnezeu a * făcut Domn şi Hristos pe acest Isus, pe care L-aţi răstignit voi." *Cap. 5. 31.

Cei dintîi creştini.

37. După ce au auzit aceste cuvinte, ei au * rămas străpunşi în inimă, şi au zis lui Petru şi celorlalţi apostoli: „Fraţilor, ce să facem?"

*Zah. 12. 10. Luc. 3. 10. Cap. 9. 6; 16. 30.

38. „Pocăiţi-vă" *, le-a zis Petru, „şi fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veţi primi darul Sfîntului Duh. *Luc. 24. 47. Cap. 3. 19.

39. Căci făgăduinţa aceasta este pentru voi, pentru * copiii voştri, şi pentru ** toţi cei ce sînt departe acum, în oricît de mare număr îi va chema Domnul, Dumnezeul nostru." *Ioel 2. 28. Cap. 3. 25. **Cap. 10. 45; 11. 15; 18; 14. 27; 15. 3, 8, 14. Efes. 2. 13, 17.

40. Şi, cu multe alte cuvinte, mărturisea, îi îndemna, şi zicea: „Mîntuiţi-vă din mijlocul acestui neam ticălos."

41. Cei ce au primit propovăduirea lui, au fost botezaţi; şi în ziua aceea, la numărul ucenicilor s'au adaus aproape trei mii de suflete.

42. Ei * stăruiau în învăţătura apostolilor, în legătura frăţească, în frîngerea pîinii, şi în rugăciuni. *Cap. 1. 14. Vers. 46. Rom. 12. 12. Efes. 6. 18. Col. 4. 2. Evr. 10. 25.

43. Fiecare era plin de frică, şi prin apostoli se făceau multe * minuni şi semne. *Marc. 16. 17. Cap. 4. 33; 5. 12.

44 Toţi cei ce credeau, erau împreună la un loc, şi aveau * toate de obşte.

*Cap. 4. 32, 34.

45. Işi vindeau ogoarele şi averile, şi banii îi împărţeau * între toţi, după nevoile fiecăruia. *Isa. 58. 7.

46. Toţi * împreună erau nelipsiţi dela Templu în** fiecare zi, frîngeau † pînea acasă, şi luau hrana, cu bucurie şi curăţie de inimă.

*Cap. 1. 14. **Luc. 24. 53. Cap. 5. 42. †Cap. 20. 7.

47. Ei lăudau pe Dumnezeu, şi erau plăcuţi * înaintea întregului norod. Şi Domnul ** adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mîntuiţi.

*Luc. 2. 52. Cap. 4. 33. Rom. 14. 18. **Cap. 5. 14; 11. 24.

Vindecarea ologului din naştere.

3 1. Petru şi Ioan se suiau împreună la * Templu, la ceasul rugăciunii: era ** ceasul al nouălea.

*Cap. 2. 46. **Ps. 55. 17.

2. Acolo era * un om olog din naştere, care era dus şi pus în toate zilele la poarta Templului, numită „Frumoasă", ca să** ceară de milă dela cei ce intrau în Templu. *Cap. 14. 8. **Ioan 9. 8.

3. Omul acesta, cînd a văzut pe Petru şi pe Ioan că voiau să intre în Templu, le-a cerut milostenie.

4. Petru, ca şi Ioan, s'a uitat ţintă la el, şi a zis: „Uită-te la noi!"

5. Şi el se uita la ei cu luare aminte, şi aştepta să capete ceva dela ei.

6. Atunci Petru i-a zis: „Argint şi aur, n'am; dar ce am, îţi dau: In * Numele lui Isus Hristos din Nazaret, scoală-te şi umblă!" *Cap. 4. 10.

7. L-a apucat de mîna dreaptă, şi l-a ridicat în sus. Indată i s'au întărit tălpile şi glesnele;

8. dintr'o săritură * a fost în picioare, şi a început să umble. A intrat cu ei în Templu, umblînd, sărind, şi lăudînd pe Dumnezeu. *Isa. 35. 6.

9. Tot norodul l-a * văzut umblînd şi lăudînd pe Dumnezeu. *Cap. 4. 16, 21.

10. Il cunoşteau că era cel ce şedea * la poarta „Frumoasă" a Templului, ca să ceară de pomană, şi s'au umplut de uimire şi de mirare pentru cele ce i se întîmplaseră. *Ioan 9. 8.

11. Fiindcă el se ţinea de Petru şi de Ioan, tot norodul, mirat, a alergat la ei în pridvorul zis * al lui Solomon.

*Ioan 10. 23. Cap. 5. 12.

Cuvîntarea lui Petru către norod.

12. Petru, cînd a văzut lucrul acesta, a luat cuvîntul, şi a zis norodului: „Bărbaţi Israeliţi, pentruce vă miraţi de lucrul acesta? Dece vă uitaţi cu ochii ţintă la noi, ca şi cum prin puterea noastră sau prin cucernicia noastră am fi făcut pe omul acesta să umble?

13. Dumnezeul * lui Avraam, Isaac şi Iacov, Dumnezeul părinţilor noştri, a proslăvit ** pe Robul Său Isus, pe care voi L-aţi dat† în mîna lui Pilat; şi v'aţi lepădat de El înaintea lui, măcar că el era de părere să-I dea drumul.

*Cap. 5. 30. **Ioan 7. 39; 12. 16. 17; 1. †Mat. 27. 2.

14. Voi v'aţi * lepădat de Cel ** Sfînt şi Neprihănit †, şi aţi cerut să vi se dăruiască un ucigaş. *Mat. 27. 20. Marc. 15. 11. Luc. 23. 18, 20, 21. Ioan 18. 40; 19. 15, Cap. 13. 28. **Ps. 16. 10. Marc. 1. 24. Luc. 1. 35. Cap. 2. 27; 4. 27. †Cap. 7. 52; 22. 14

15. Aţi omorît pe Domnul vieţii, pe * care Dumnezeu L-a înviat din morţi; noi ** sîntem martori ai Lui.

*Cap. 2. 24. **Cap. 2. 32.

16. Prin credinţa în * Numele lui Isus, a întărit Numele Lui pe omul acesta, pe care-l vedeţi şi-l cunoaşteţi; credinţa în El a dat omului acestuia o tămăduire deplină, cum vedeţi cu toţii.

*Mat. 9. 22. Cap. 4. 10; 14. 9.

17. Şi acum, fraţilor, ştiu că din * neştiinţă aţi făcut aşa, ca şi mai marii voştri. *Luc. 23. 34. Ioan 16. 3. Cap. 13. 27. 1 Cor. 2. 8. 1 Tim. 1. 13.

18. Dar Dumnezeu a împlinit astfel ce vestise mai înainte * prin ** gura tuturor proorocilor Lui: că, adică, Hristosul Său va pătimi. *Luc. 24. 44. Cap. 26. 22. **Ps. 22. Isa. 50. 6; 53. 5, etc. Dan. 9. 26. 1 Petr. 1. 10, 11.

19. Pocăiţi-vă dar*, şi întoarceţi-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se şteargă păcatele, ca să vină dela Domnul vremile de înviorare, *Cap. 2. 38.

20. şi să trimeată pe Cel ce a fost rînduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos,

21. pe * care cerul trebuie să-L primească, pînă la vremile aşezării ** din nou a tuturor lucrurilor: despre aceste vremi a † vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sfinţilor Săi prooroci din vechime. *Cap. 1. 11. **Mat. 17. 11. †Luc. 1. 70.

22. In adevăr, Moise a zis părinţilor noştri: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă va ridica dintre fraţii voştri un prooroc * ca mine; pe El să-L ascultaţi în tot ce vă va spune.

*Deut. 18. 15, 18, 19. Cap. 7. 37.

23. Şi oricine nu va asculta de Proorocul acela, va fi nimicit cu desăvîrşire din mijlocul norodului."

24. Deasemenea toţi proorocii, dela Samuel şi ceilalţi, cari au urmat după el, şi au vorbit, au vestit zilele acestea.

25. Voi * sînteţi fiii proorocilor şi ai legămîntului, pe care l-a făcut Dumnezeu cu părinţii noştri, cînd a zis lui Avraam: „Toate neamurile pămîntului vor fi binecuvîntate în sămînţa** ta.“ *Cap. 2. 39. Rom. 9. 4, 8; 15. 8. Gal. 3. 26. **Fac. 12. 3; 18. 18; 22. 18; 26. 4; 28. 14. Gal. 3. 8.

26. Dumnezeu, după ce a ridicat pe Robul Său Isus, L-a trimes * mai întîi vouă**, ca să vă binecuvînteze, întorcînd † pe fiecare din voi dela fărădelegile sale.“ *Mat. 10. 5; 15. 24. Luc. 24. 47. Cap. 13. 32, 33, 46. **Vers. 22. †Mat. 1. 21.

Petru şi Ioan la Sinedriu.

4 1. Pe cînd vorbeau Petru şi Ioan norodului, au venit la ei pe neaşteptate preoţii, căpitanul Templului şi Saducheii,

2. foarte necăjiţi * că învăţau pe norod, şi vesteau în Isus învierea din morţi. *Mat. 22. 23. Fapt. 23. 8.

3. Au pus mînile pe ei, şi i-au aruncat în temniţă pînă a doua zi; căci se înserase.

4. Insă mulţi din ceice auziseră cuvîntarea, au crezut; şi numărul bărbaţilor credincioşi s'a ridicat aproape la cinci mii.

5. A doua zi, mai marii norodului, bătrînii şi cărturarii s'au adunat împreună la Ierusalim,

6. cu marele preot Ana *, Caiafa, Ioan, Alexandru, şi toţi cei ce se trăgeau din neamul marilor preoţi. *Luc. 3. 2. Ioan 11. 49; 18. 13.

7. Au pus pe Petru şi pe Ioan în mijlocul lor, şi i-au întrebat: „Cu * ce putere, sau în numele cui aţi făcut voi lucrul acesta?“ *Exod. 2. 14. Mat. 21. 23. Cap. 7. 27.

8. Atunci * Petru, plin de Duhul Sfînt, le-a zis: „Mai mari ai norodului şi bătrîni ai lui Israel! *Luc. 12. 11, 12.

9. Fiindcă sîntem traşi astăzi la răspundere pentru o facere de bine, făcută unui om bolnav, şi sîntem întrebaţi cum a fost vindecat,

10. s'o ştiţi toţi, şi s'o ştie tot norodul lui Israel! Omul acesta se înfăţişează înaintea voastră pe deplin sănătos, în * Numele lui Isus Hristos din Nazaret, pe** care voi L-aţi răstignit, dar pe care Dumnezeu L-a înviat din morţi. *Cap. 3. 6, 16. **Cap. 2. 4.

11. El * este „piatra lepădată de voi, zidarii, care a ajuns să fie pusă în capul unghiului.“ *Ps. 118. 22. Isa. 28. 16. Mat. 21. 42.

12. In nimeni altul nu este mîntuire: căci nu * este supt cer nici un alt Nume dat oamenilor, în care trebuie să fim mîntuiţi.“ *Mat. 1. 21. Cap. 10. 43. 1 Tim. 2. 5, 6.

13. Cînd au văzut ei îndrăzneala lui Petru şi a lui Ioan, s'au mirat, întrucît * ştiau că erau oameni necărturari şi de rînd; şi au priceput că fuseseră cu Isus. *Mat. 11. 25. 1 Cor. 1. 27.

14. Dar fiindcă vedeau lîngă * ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotrivă. *Cap. 3. 11.

15. Le-au poruncit doar să iasă afară din sobor, s'au sfătuit între ei,

16. şi au zis: „Ce * vom face oamenilor acestora? Căci este ştiut** de toţi locuitorii Ierusalimului că prin ei s'a făcut o minune vădită, pe care n'o putem tăgădui. *Ioan 11. 47. **Cap. 3. 9, 10.

17. Dar, ca să nu se lăţească vestea aceasta mai departe în norod, să-i ameninţăm, şi să le poruncim ca de acum încolo să nu mai vorbească nimănui în Numele acesta.“

18. Şi dupăce i-au chemat *, le-au poruncit să nu mai vorbească cu nici un chip, nici să mai înveţe pe oameni în Numele lui Isus. *Cap. 5. 40.

19. Drept răspuns, Petru şi Ioan le-au zis: „Judecaţi voi singuri dacă * este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decît de Dumnezeu; *Cap. 5. 29.

20. căci * noi nu putem să nu vorbim despre ce am** văzut şi am auzit.“ *Cap. 1. 8; 2. 32. **Cap. 22. 15. 1 Ioan 1. 1, 3.

21. I-au ameninţat din nou, şi i-au lăsat să plece, căci nu ştiau cum să-i pedepsească, din pricina * norodului; fiindcă** toţi slăveau pe Dumnezeu pentru cele întîmplate. *Mat. 21. 26. Luc. 20. 6, 19; 22. 2. Cap. 5. 26. **Cap. 3. 7, 8.

22. Căci omul cu care se făcuse această minune de vindecare, avea mai bine de patruzeci de ani.

Petru şi Ioan la ai lor.

23. După * ce li s'a dat drumul, ei s'au dus la ai lor, şi le-au istorisit tot ce le spuseseră preoţii cei mai de seamă şi bătrînii. *Cap. 12. 12.

24. Cînd au auzit ei aceste lucruri, şi-au ridicat glasul toţi împreună către Dumnezeu, şi au zis: „Stăpîne,

Doamne, care* ai făcut cerul, pămîntul, marea şi tot ce este în ele!
*2 Reg. 19. 15.

25. Tu ai zis prin Duhul Sfînt, prin gura părintelui nostru David, robul Tău: „Pentruce* se întărîtă neamurile, şi pentruce cugetă noroadele lucruri deşerte? *Ps. 2. 1.

26. Impăraţii pămîntului s'au răsculat, şi domnitorii s'au unit împotriva Domnului şi împotriva Unsului Său.“

27. In* adevăr, împotriva Robului Tău celui sfînt**, Isus, pe † care L-ai uns Tu, s'au însoţit în cetatea aceasta Irod şi Pilat din Pont cu Neamurile şi cu noroadele lui Israel, *Mat. 26. 3. Luc. 22. 2; 23. 1, 8. **Luc. 1. 35. †Luc. 4. 18. Ioan 10. 36.

28. ca* să facă tot ce hotărîse mai dinainte mîna Ta şi sfatul Tău.
*Cap. 2. 23; 3. 18.

29. Şi acum, Doamne, uită-Te la ameninţările lor, dă putere robilor Tăi să* vestească Cuvîntul Tău cu toată îndrăzneala, *Vers. 13. 31. Cap. 9. 27; 13. 46; 14. 3; 19. 8; 26. 26; 28. 31. Efes. 6. 19.

30. şi întinde-Ţi mîna, ca* să se facă tămăduiri, minuni şi semne prin** Numele Robului† Tău celui Sfînt, Isus.“
*Cap. 2. 43; 5. 12. **Cap. 3. 6, 16. †Vers. 27.

31. După ce s'au rugat ei, s'a* cutremurat locul unde erau adunaţi; toţi s'au umplut de Duhul Sfînt, şi** vesteau Cuvîntul lui Dumnezeu cu îndrăzneală. *Cap. 2. 2, 4; 16. 26. **Vers. 29.

Unirea şi dragostea credincioşilor.

32. Mulţimea celor ce crezuseră, era* o inimă şi un suflet. Niciunul** nu zicea că averile lui sînt ale lui, ci aveau toate de obşte. *Cap. 5. 12. Rom. 15. 5, 6. 2 Cor. 13. 11. Filip. 1. 27; 2. 2. 1 Pet. 3. 8. **Cap. 2. 44.

33. Apostolii mărturiseau cu multă* putere despre** învierea Domnului Isus. Şi un mare† har era peste toţi.
*Cap. 1. 8. **Cap. 1. 22. †Cap. 2. 47.

34. Căci nu era niciunul printre ei, care să ducă lipsă: toţi* cei ce aveau ogoare sau case, le vindeau, aduceau preţul lucrurilor vîndute, *Cap. 2. 45.

35. şi-l* puneau la picioarele apostolilor; apoi** se împărţea fiecăruia după cum avea nevoie.
*Vers. 37. Cap. 5. 2. **Cap. 2. 45; 6. 1.

36. Iosif, numit de apostoli şi Barnaba, adică, în tîlmăcire, fiul mîngîierii, un Levit, de neam din Cipru,

37. a vîndut un ogor, pe care-l avea*, a adus banii, şi i-a pus la picioarele apostolilor. *Vers. 34, 35. Cap. 5. 1, 2.

Anania şi Safira.

5 1. Dar un om, numit Anania, a vîndut o moşioară, cu nevastă-sa Safira,

2. şi* a oprit o parte din preţ, cu ştirea nevestei lui; apoi a adus partea cealaltă, şi a pus-o la picioarele apostolilor. *Cap. 4. 37.

3. Petru* i-a zis: „Anania, pentruce ţi-a** umplut Satana inima ca să minţi pe Duhul Sfînt, şi să ascunzi o parte din preţul moşioarei?
*Num. 30. 2. Deut. 23. 21. Eccl. 5. 4. **Luc. 22. 3.

4. Dacă n'o vindeai, nu rămînea ea a ta? Şi, după ce ai vîndut-o, nu puteai să faci ce vrei cu preţul ei? Cum s'a putut naşte un astfel de gînd în inima ta? N'ai minţit pe oameni, ci pe Dumnezeu.“

5. Anania, cînd a auzit cuvintele acestea, a căzut* jos, şi şi-a dat sufletul. O mare frică a apucat pe toţi ceice ascultau aceste lucruri. *Vers. 10. 11.

6. Flăcăii s'au sculat, l-au* învelit, l-au scos afară, şi l-au îngropat.
*Ioan. 19. 40.

7. Cam după trei ceasuri, a intrat şi nevastă-sa, fără să ştie ce se întîmplase.

8. Petru i-a zis: „Spune-mi, cu atît aţi vîndut moşioara?“ „Da“, a răspuns ea, „cu atîta.“

9. Atunci Petru i-a zis: „Cum de v'aţi înţeles între voi să* ispitiţi pe Duhul Domnului? Iată picioarele celorce au îngropat pe bărbatul tău, sînt la uşă, şi te vor lua şi pe tine.“ *Mat. 4. 7. Vers. 8.

10. Ea* a căzut îndată la picioarele lui, şi şi-a dat sufletul. Cînd au intrat flăcăii, au găsit-o moartă; au scos-o afară, şi au îngropat-o lîngă bărbatul ei. *Vers. 5.

11. O* mare frică a cuprins toată adunarea şi pe toţi cei ce au auzit aceste lucruri. *Vers. 5. Cap. 2. 43; 19. 17.

Izbînda apostolilor.

12. Prin* mînile apostolilor se făceau multe semne şi minuni în norod. Toţi** stăteau împreună în pridvorul lui Solomon, *Cap. 2. 43; 14. 3; 19. 11. Rom. 15. 19. 2 Cor. 12. 12. Evr. 2. 4. **Cap. 3. 11; 4. 32.

13. şi* niciunul din ceilalţi nu cuteza să se lipească de ei; dar** norodul îi lăuda în gura mare.
*Ioan 9. 22; 12. 42; 19. 38. **Cap. 2. 47; 4. 21.

14. Numărul celor ce credeau în Domnul, bărbaţi şi femei, se mărea tot mai mult;

15. pînă acolo că scoteau pe bolnavi chiar pe uliţe, şi îi puneau pe paturi şi pe aşternuturi, pentru ca, atunci cînd* va trece Petru, măcar umbra lui să treacă peste vreunul din ei.

*Mat. 9. 21; 14. 36. Cap. 19. 12.

16. Mulţimea, deasemenea, alerga la Ierusalim, din cetăţile vecine, şi aducea pe cei bolnavi şi pe cei* chinuiţi de duhuri necurate: şi toţi se vindecau.

*Marc. 16. 17, 18. Ioan. 14. 12.

Apostolii închişi şi izbăviţi.

17. Insă* marele preot şi toţi cei ce erau împreună cu el, adică partida Saducheilor, s'au sculat plini de pizmă,

*Cap. 4. 1, 2, 6.

18. au* pus mînile pe apostoli, şi i-au aruncat în temniţa de obşte.

*Luc. 21. 12.

19. Dar un înger* al Domnului a deschis uşile temniţei, noaptea, i-a scos afară, şi le-a zis: *Cap. 12. 7, 16, 26.

20. „Duceţi-vă, staţi în Templu, şi vestiţi norodului toate* cuvintele vieţii acesteia.“ *Ioan 6. 68; 17. 3. 1 Ioan 5. 11.

21. Cînd au auzit ei aceste vorbe, au intrat dis de dimineaţă în Templu, şi au început să înveţe pe norod. Marele* preot şi cei ce erau cu el, au venit pe neaşteptate, au adunat Soborul şi pe toată bătrînimea fiilor lui Israel, şi au trimes la temniţă să aducă pe apostoli. *Cap. 4. 5, 6. Luc. 22. 4.

22. Aprozii, la venirea lor, nu i-au găsit în temniţă. S'au întors şi au spus astfel:

23. „Temniţa am găsit-o încuiată cu toată grija, şi pe păzitori stînd în picioare la uşi; dar, cînd am deschis, n'am găsit pe nimeni înlăuntru.“

24. Cînd au auzit aceste vorbe, căpitanul* Templului şi preoţii cei mai de seamă au rămas înmărmuriţi, şi nu ştiau ce să creadă despre apostoli şi despre urmările acestei întîmplări.

*Cap. 4. 1.

25. Cineva a venit şi le-a spus: „Iată că oamenii, pe cari i-aţi băgat în temniţă, stau în Templu, şi învaţă pe norod.“

26. Atunci căpitanul Templului a plecat cu aprozii, şi i-au adus; dar nu cu sila, căci* se temeau să nu fie ucişi cu pietre de norod. *Mat. 21. 26.

27. După ce i-au adus, i-au pus înaintea Soborului. Şi marele preot i-a întrebat astfel:

28. „Nu* v'am poruncit noi cu tot dinadinsul să nu învăţaţi pe norod în Numele acesta? Şi voi iată că aţi umplut Ierusalimul cu învăţătura voastră, şi căutaţi** să aruncaţi asupra noastră sîngele† acelui om.“

*Cap. 4. 18. **Cap. 2. 23, 36; 3. 15; 7. 52. †Mat. 23. 35; 27. 25.

29. Petru şi apostolii ceilalţi, drept răspuns, i-au zis: „Trebuie* să ascultăm mai mult de Dumnezeu decît de oameni! *Cap. 4. 19.

30. Dumnezeul* părinţilor noştri a înviat pe Isus, pe care voi L-aţi omorît, atîrnîndu-L** pe lemn. *Cap. 3. 13, 15; 22. 14. **Cap. 10. 39; 13. 29. Gal. 3. 13. 1 Pet. 2. 24.

31. Pe acest* Isus, Dumnezeu L-a înălţat cu puterea Lui, şi L-a făcut Domn** şi Mîntuitor†, ca să†† dea lui Israel pocăinţa şi iertarea păcatelor. *Cap. 2. 33, 36. Filip. 2. 9. Evr. 2. 10; 12. 2. **Cap. 3. 15. †Mat. 1. 21. ††Luc. 24. 47. Cap. 3. 26; 13. 38. Efes. 1. 7. Col. 1. 14.

32. Noi* sîntem martori ai acestor lucruri, ca şi Duhul Sfînt, pe** care L-a dat Dumnezeu celor ce ascultă de El.“ *Ioan 15. 26, 27. **Cap. 2. 4; 10. 44.

Apostolilor li se dă drumul.

33. Cînd* au auzit ei aceste vorbe, îi tăia la inimă şi s'au sfătuit să-i omoare. *Cap. 2. 37; 7. 54.

34. Dar un Fariseu numit Gamaliel*, un învăţător al Legii, preţuit de tot norodul, s'a sculat în picioare în Sobor şi a poruncit să scoată puţin afară pe apostoli. *Cap. 22. 3.

35. Apoi le-a zis: „Bărbaţi Israeliţi, luaţi seama bine ce aveţi de gînd să faceţi oamenilor acestora.

36. Căci nu de mult s'a ivit Teuda, care zicea că el este ceva, şi la care s'au alipit aproape patru sute de bărbaţi. El a fost omorît, şi toţi cei ce îl urmaseră, au fost risipiţi şi nimiciţi.

37. După el s'a ivit Iuda Galileanul, pe vremea înscrierii, şi a tras mult norod de partea lui: a perit şi el, şi toţi cei ce-l urmaseră, au fost risipiţi.

38. Şi acum, eu vă spun: „Nu mai necăjiţi pe oamenii aceştia, şi lăsaţi-i în pace! Dacă* încercarea sau lucrarea aceasta este dela oameni, se va nimici; *Prov. 21. 30. Isa. 8. 10. Mat. 15. 13.

39. dar* dacă este dela Dumnezeu, n'o veţi putea nimici. Să nu vă pomeniţi că luptaţi** împotriva lui Dumnezeu.“ *Luc. 21. 15. 1 Cor. 1. 25. **Cap. 7. 51; 9. 5; 23. 9

40. Ei au ascultat de el. Şi, după ce au chemat * pe apostoli, au pus să-i bată ** cu nuiele, i-au oprit să vorbească în Numele lui Isus, şi le-au dat drumul.
* Cap. 4. 18. ** Mat. 10. 17; 23. 34. Marc. 13. 9.

41. Ei au plecat dinaintea Soborului, şi s'au bucurat * că au fost învredniciţi să fie batjocoriţi, pentru Numele Lui.
* Mat. 5. 12. Rom. 5. 3. 2 Cor. 12. 10. Filip. 1. 29. Evr. 10. 34. Iac. 1. 2. 1 Pet. 4. 13, 16.

42. Şi în fiecare zi, în * Templu şi acasă, nu încetau ** să înveţe pe oameni, şi să vestească Evanghelia lui Isus Hristos.
* Cap. 2. 46. ** Cap. 4. 20, 29.

Cei şapte diaconi.

6 1. In zilele acelea, cînd s'a * înmulţit numărul ucenicilor, Evreii cari vorbeau greceşte **, cîrteau împotriva Evreilor, pentrucă văduvele lor erau trecute cu vederea la împărţeala † ajutoarelor de toate zilele.
* Cap. 2. 41; 4. 4; 5. 14; Vers. 7. ** Cap. 9. 29; 11. 20. † Cap. 4. 35.

2. Cei doisprezece au adunat mulţimea ucenicilor, şi au zis: „Nu * este potrivit pentru noi să lăsăm Cuvîntul lui Dumnezeu ca să slujim la mese.
* Exod. 18. 17.

3. Deaceea, fraţilor, alegeţi * dintre voi şapte bărbaţi, vorbiţi de bine, plini de Duhul Sfînt şi înţelepciune, pe cari îi vom pune la slujba aceasta.
* Deut. 1. 13. Cap. 1. 21; 16. 2. 1 Tim. 3. 7.

4. Iar noi vom * stărui necurmat în rugăciune şi în propovăduirea Cuvîntului.“
* Cap. 2. 42.

5. Vorbirea aceasta a plăcut întregei adunări. Au ales pe Ştefan, bărbat * plin de credinţă şi de Duhul Sfînt, pe Filip **, pe Prohor, pe Nicanor, pe Timon, pe Parmena şi pe Nicolae †, un prozelit din Antiohia.
* Cap. 11. 24. ** Cap. 8. 5, 26; 21. 8. † Apoc. 2. 6, 15.

6. I-au adus înaintea apostolilor, cari *, după ce s'au rugat, şi-au ** pus mînile peste ei.
* Cap. 1. 24. ** Cap. 8. 17; 9. 17; 13. 3. 1 Tim. 4. 14; 5. 22. 2 Tim. 1. 6.

Ştefan învinuit de hulă.

7. Cuvîntul * lui Dumnezeu se răspîndea tot mai mult, numărul ucenicilor se înmulţea mult în Ierusalim, şi o mare mulţime de ** preoţi veneau la credinţă.
* Cap. 12. 24; 19. 20. Col. 1. 6. ** Ioan 12. 42.

8. Ştefan era plin de har şi de putere, şi făcea minuni şi semne mari în norod.

9. Unii din sinagoga, numită a Izbăviţilor, a Cirinenilor, şi a Alexandrinilor, împreună cu nişte Iudei din Cilicia şi din Asia, au început o ceartă de vorbe cu Ştefan;

10. dar * nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi Duhului cu care vorbea el.
* Luc. 21. 15. Cap. 5. 39. Exod. 4. 12. Isa. 54. 17.

11. Atunci * au pus la cale pe nişte oameni să zică: „Noi l-am auzit rostind cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi împotriva lui Dumnezeu.“
* 1 Reg. 21. 10, 13. Mat. 26. 59, 60.

12. Au întărîtat norodul, pe bătrîni şi pe cărturari, au năvălit asupra lui, au pus mîna pe el, şi l-au dus în Sobor.

13. Au scos nişte martori mincinoşi, cari au zis: „Omul acesta nu încetează să spună cuvinte de hulă împotriva acestui locaş sfînt şi împotriva Legii.

14. In adevăr *, l-am auzit zicînd că acest Isus din Nazaret va dărîma ** locaşul acesta, şi va schimba obiceiurile, pe cari ni le-a dat Moise.“
* Cap. 25. 8. ** Dan. 9. 26.

15. Toţi cei ce şedeau în Sobor, s'au uitat ţintă la Ştefan, şi faţa lui li s'a arătat ca o faţă de înger.

Cuvîntarea de apărare a lui Ştefan.

7 1. Marele preot a zis: „Aşa stau lucrurile?“

2. Ştefan a răspuns: „Fraţilor * şi părinţilor, ascultaţi! Dumnezeul slavei S'a arătat părintelui nostru Avraam, cînd era în Mesopotamia, înainte ca să se aşeze în Haran.
* Cap. 22. 1.

3. Şi i-a zis: „Ieşi * din ţara ta şi din familia ta, şi du-te în ţara, pe care ţi-o voi arăta.“
* Fac. 12. 1.

4. El a ieşit atunci * din ţara Haldeilor, şi s'a aşezat în Haran. De acolo, după moartea tatălui său, Dumnezeu l-a strămutat în ţara aceasta, în care locuiţi voi acum.
* Fac. 11. 31; 12. 4, 5.

5. Din ţara aceea nu i-a dat nimic în stăpînire, nici măcar o palmă de loc, ci i-a făgăduit * că i-o va da în stăpînire lui, şi seminţei lui după el, măcar că n'avea niciun copil.
* Fac. 12. 7; 13. 15; 15. 3, 8; 17. 8; 26. 3.

6. Dumnezeu i-a spus că sămînţa * lui va locui într'o ţară străină, va fi robită, şi va fi chinuită patru ** sute de ani.
* Fac. 15. 13, 16. ** Exod. 12. 40. Gal. 3. 17.

7. „Dar neamul, căruia îi vor fi robi, îl voi judeca Eu“, a zis Dumnezeu. „După aceea, vor ieşi, şi-Mi vor * sluji în locul acesta.“
* Exod. 3. 12.

8. Apoi i-a dat * legămîntul tăierii

împrejur; şi astfel** Avraam, cînd a născut pe Isaac, l-a tăiat împrejur în ziua a opta; Isaac† a născut şi a tăiat împrejur pe Iacov, şi Iacov†† pe cei doisprezece patriarhi. *Fac. 17. 9—11. **Fac. 21. 2-4. †Fac. 25. 26. ††Fac. 29. 31, etc.; 30. 5, etc.; 35. 18, 23.

9. Iar* patriarhii, cari pizmuiau pe Iosif, l-au vîndut, ca să fie dus în Egipt. Dar** Dumnezeu a fost cu el,
*Fac. 37. 4, 11, 28. Ps. 105. 17. **Fac. 39. 2, 21, 23.

10. şi l-a izbăvit din toate necazurile lui; i-a dat înţelepciune şi trecere* înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului, care l-a pus dregător peste Egipt şi peste toată casa lui. *Fac. 41. 37; 42. 6.

11. A venit* o foamete în tot Egiptul şi Canaanul. Nevoia era mare, şi părinţii noştri nu găseau merinde.
*Fac. 41. 54.

12. Iacov* a auzit că în Egipt era grîu, şi a trimes pe părinţii noştri întîiaş dată acolo. *Fac. 42. 1.

13. Şi* cînd au venit a doua oară, Iosif a fost cunoscut de fraţii săi, şi Faraon a aflat din ce neam era Iosif.
*Fac. 45. 4, 16

14. Apoi* Iosif a trimes să cheme pe tatăl său Iacov şi pe toată** familia lui, şaptezeci şi cinci de suflete.
*Fac. 45. 9, 27; **Fac. 46. 27. Deut. 10. 22.

15. Iacov* s'a pogorît în Egipt, unde a murit** el şi părinţii noştri.
*Fac. 46. 5. **Fac. 49. 33. Exod. 1. 6.

16. Şi* au fost strămutaţi la Sihem, şi puşi în mormîntul**, pe care îl cumpărase Avraam cu o sumă de bani dela fiii lui Emor, în Sihem.
*Exod. 13. 19. Ios. 24. 32. **Fac. 23. 16; 33. 19.

17. Se apropia vremea* cînd trebuia să se împlinească făgăduinţa, pe care o făcuse Dumnezeu lui Avraam. Norodul a** crescut şi s'a înmulţit în Egipt,
*Fac. 15. 13. Vers. 6. **Exod. 1. 7—9. Ps. 105. 24, 25.

18. pînă cînd s'a ridicat un alt împărat, care nu cunoştea pe Iosif.

19. Împăratul acesta a uneltit împotriva neamului nostru, şi a chinuit pe părinţii noştri, pînă acolo că să-şi* lepede pruncii, ca să nu trăiască.
*Exod. 1. 22.

Vremea lui Moise.

20. Pe* vremea aceasta s'a născut Moise, care era** frumos înaintea lui Dumnezeu. El a fost hrănit trei luni în casa tatălui său. *Exod. 2. 2. **Evr. 11. 23.

21. Şi cînd a fost* lepădat, l-a luat fiica lui Faraon, şi l-a crescut ca pe copilul ei. *Exod. 2. 3—10.

22. Moise a învăţat toată înţelepciunea Egiptenilor, şi era puternic* în cuvinte şi în fapte. *Luc. 24. 19.

23. El* avea patruzeci de ani, cînd i-a venit în inimă dorinţa să cerceteze pe fraţii săi, pe fiii lui Israel. *Exod. 2. 11, 12.

24. A văzut pe unul din ei suferind nedreptate; i-a luat apărarea, a răzbunat pe cel asuprit, şi a omorît pe Egiptean.

25. Credea că fraţii lui vor pricepe că Dumnezeu prin mîna lui le va da izbăvirea; dar n'au priceput.

26. A* doua zi, cînd se băteau ei, Moise a venit în mijlocul lor, şi i-a îndemnat la pace. „Oamenilor", a zis el, „voi sînteţi fraţi; de ce vă nedreptăţiţi unul pe altul?" *Exod. 2. 13.

27. Dar cel ce nedreptăţea pe aproapele său, l-a îmbrîncit, şi i-a zis: „Cine* te-a pus pe tine stăpînitor şi judecător peste noi? *Luc. 12. 14. Cap. 4. 7.

28. Vrei să mă omori şi pe mine cum ai omorît ieri pe Egiptean?"

29. La* auzul acestor vorbe, Moise a fugit, şi s'a dus de a locuit ca străin în pămîntul Madian, unde a născut doi fii. *Exod. 2. 15, 22; 4. 20; 18. 3, 4.

30. Peste* patruzeci de ani, i s'a arătat un înger în pustia muntelui Sinai, în para focului unui rug. *Exod. 3. 2.

31. Moise, cînd l-a văzut, s'a mirat de arătarea aceasta; şi, pe cînd se apropia să vadă ce este, a auzit glasul Domnului,

32. care i-a zis: „Eu* sînt Dumnezeul părinţilor tăi, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, şi Dumnezeul lui Iacov." Şi Moise, tremurînd, n'a îndrăznit să se uite.
*Mat. 22. 32. Evr. 11. 16.

33. Domnul* i-a zis: „Scoate-ţi încălţămintea din picioare, căci locul pe care stai, este un pămînt sfînt.
*Exod. 3. 5. Ios. 5. 15.

34. Am* văzut suferinţa poporului Meu, care este în Egipt, le-am auzit gemetele, şi M'am pogorît să-i izbăvesc. Acum, du-te, te voi trimete în Egipt." *Exod. 3. 7.

35. Pe acest Moise, de care se lepădaseră ei, cînd au zis: „Cine te-a pus pe tine stăpînitor şi judecător?" Dumnezeu l-a trimes ca stăpînitor şi izbăvitor, cu ajutorul* îngerului, care i se arătase în rug. *Exod. 14. 19. Num. 20. 16.

36. El * i-a scos din Egipt, şi a făcut ** minuni şi semne în Egipt, la † Marea Roşie, şi †† în pustie, patruzeci de ani. * Exod. 12. 41; 33. 1. ** Exod. 7—11, 14. Ps. 105. 27. † Exod. 14. 21, 27—29. †† Exod. 16. 1, 35.

37. Acest Moise a zis fiilor lui Israel: „Domnul, Dumnezeul vostru, vă va ridica dintre fraţii voştri un prooroc * ca mine: de el ** să ascultaţi.“ * Deut. 18. 15, 18. Cap. 3. 22. ** Mat. 17. 5.

38. El * este acela care, în adunarea Israeliţilor din pustie, cu îngerul **, care i-a vorbit pe muntele Sinai, şi cu părinţii noştri, a † primit cuvinte †† vii, ca să ni le dea nouă. * Exod. 19. 3, 17. ** Isa. 63. 9. Gal. 3. 19. Evr. 2. 2. † Exod. 21. 1. Deut. 5. 27, 31; 33 4. Ioan 1. 17. †† Rom. 3. 2.

39. Părinţii noştri n'au vrut să-l asculte, ci l-au nesocotit: şi, în inimile lor, s'au întors spre Egipt,

40. şi * au zis lui Aaron: „Fă-ne nişte dumnezei, cari să meargă înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a scos din ţara Egiptului, nu ştim ce s'a făcut.“ * Exod. 32. 1.

41. Şi * în zilele acelea, au făcut un viţel, au adus jertfă idolului, şi s'au bucurat de lucrul mînilor lor. * Deut. 9. 16. Ps. 106. 19.

42. Atunci Dumnezeu S'a * întors dela ei, şi i-a dat să se închine oştirii ** cerului, după cum este scris în cartea proorocilor: „Mi-aţi adus voi vite junghiate şi jertfe timp de patruzeci de ani în pustie, casă † a lui Israel?.. * Ps. 81. 12. Ezec. 20. 25, 39. Rom. 1. 24. 2 Tes. 2. 11. ** Deut. 4. 19; 17. 3. 2 Reg. 17. 16; 21. 3. Ier. 19. 13. † Amos 5. 25, 26.

43. Aţi purtat cortul lui Moloh şi chipul stelei zeului Remfan, chipurile acelea, pe cari le-aţi făcut ca să vă închinaţi lor! De aceea vă voi strămuta dincolo de Babilon.“

44. Părinţii noştri aveau în pustie cortul întîlnirii, aşa cum îl rînduise Celce a spus lui Moise să-l * facă după chipul, pe care-l văzuse. * Exod. 25. 40; 26. 30. Evr. 8. 5.

45. Şi * părinţii noştri l-au adus, la rîndul lor, supt povăţuirea lui Iosua, cînd au intrat în ţara stăpînită de Neamurile, pe ** cari Dumnezeu le-a izgonit dinaintea părinţilor noştri; şi a rămas acolo pînă în zilele lui David. * Ios. 3. 14. ** Neem. 9. 24. Ps. 44. 2; 78. 55. Cap. 13. 19.

46. David * a căpătat milă înaintea lui Dumnezeu, şi a ** cerut să ridice o locuinţă pentru Dumnezeul lui Iacov. * 1 Sam. 16. 1. 2 Sam. 7. 1. Ps. 89. 19. Cap. 13. 22. ** 1 Reg. 8. 17. 1 Cron. 22. 7. Ps. 132. 4, 5.

47. Şi * Solomon a fost acela care I-a zidit o casă. * 1 Reg. 6. 1; 8. 20. 1 Cron. 17. 12. 2 Cron. 3. 1.

48. Dar * Cel Prea Inalt nu locuieşte în lăcaşuri făcute de mîni omeneşti, cum zice proorocul: * 1 Reg. 8. 27. 2 Cron. 2. 6; 6. 18. Cap. 17. 24.

49. „Cerul * este scaunul Meu de domnie, şi pămîntul este aşternutul picioarelor Mele. Ce fel de casă Imi veţi zidi voi Mie, zice Domnul, sau care va fi locul Meu de odihnă? * Isa. 66. 1, 2. Mat. 5. 34, 35. 23. 22.

50. N'a făcut mîna Mea toate aceste lucruri?...“

Uciderea lui Ştefan cu pietre.

51. ...„Oameni tari * la cerbice, netăiaţi împrejur ** cu inima şi cu urechile! Voi totdeauna vă împotriviţi Duhului Sfînt. Cum au făcut părinţii voştri, aşa faceţi şi voi. * Exod. 32. 9; 33. 3. Isa. 48. 4. ** Lev. 26. 41. Deut. 10. 16. Ier. 4. 4; 6. 10; 9. 26. Ezec. 44. 9.

52. Pe * cari din prooroci nu i-au prigonit părinţii voştri? Au omorît pe ceice vesteau mai dinainte venirea Celui ** Neprihănit, pe care L-aţi vîndut acum, şi L-aţi omorît. * 2 Cron. 36. 16. Mat. 21. 35; 23. 34, 37. 1 Tes. 2. 15. ** Cap. 3. 14.

53. voi, cari * aţi primit Legea dată prin îngeri, şi n'aţi păzit-o!...“ * Exod. 20. 1. Gal. 3. 19. Evr. 2. 2.

54. Cînd * au auzit ei aceste vorbe, îi tăia pe inimă, şi scrîşneau din dinţi împotriva lui. * Cap. 5. 33.

55. Dar Ştefan, plin * de Duhul Sfînt, şi-a pironit ochii spre cer, a văzut slava lui Dumnezeu, şi pe Isus stînd în picioare la dreapta lui Dumnezeu; * Cap. 6. 5.

56. şi a zis: „Iată, văd * cerurile deschise, şi pe Fiul ** omului stînd în picioare la dreapta lui Dumnezeu.“ * Ezec. 1. 1. Mat. 3, 16. Cap. 10. 11. ** Dan. 7. 13.

57. Ei au început atunci să răcnească, şi-au astupat urechile, şi s'au năpustit toţi într'un gînd asupra lui.

58. L-au tîrît * afară din cetate, şi l-au ** ucis cu pietre. Marturii † şi-au pus hainele la picioarele unui tînăr, numit Saul. * 1 Reg. 21. 13. Luc. 4. 29. Evr. 13. 12. ** Lev. 24. 16. † Deut. 13. 9, 10; 17. 7. Cap. 8. 1; 22. 20.

59. Şi aruncau cu pietre în Ştefan, care * se ruga şi zicea: „Doamne Isuse, primeşte ** duhul meu!“ * Cap. 9. 14. ** Ps. 31. 5. Luc. 23. 46.

60. Apoi a îngenuncheat *, şi a strigat cu glas tare: „Doamne **, nu le ţinea

în seamă păcatul acesta!" Şi după aceste vorbe, a adormit.
* Cap. 9. 40; 20. 36; 21. 5. ** Mat. 5. 44. Luc. 6. 28; 23. 34.

Prigonirea creştinilor.

8 1. Saul * se învoise la uciderea lui Ştefan. In ziua aceea, s'a pornit o mare prigonire împotriva Bisericii din Ierusalim. Şi toţi **, afară de apostoli, s'au împrăştiat prin părţile Iudeii şi ale Samariei. * Cap. 7. 58; 22. 20. ** Cap. 11. 19.

2. Nişte oameni temători de Dumnezeu au îngropat pe Ştefan, şi l-au * jălit cu mare tînguire.
* Fac. 23. 3; 50. 10. 2 Sam. 3. 31.

3. Saul de partea lui, făcea prăpăd * în Biserică; intra prin case, lua cu sila pe bărbaţi şi pe femei, şi-i arunca în temniţă. * Cap. 7. 58; 9. 1, 13. 21; 22. 4; 26. 10, 11. 1 Cor. 15. 9. Gal. 1. 13. Filip. 3. 6. 1 Tim. 1. 13.

4. Ceice se împrăştiaseră *, mergeau din loc în loc, şi propovăduiau Cuvîntul. * Mat. 10. 23. Cap. 11. 19.

5. Filip * s'a coborît în cetatea Samariei, şi le-a propovăduit pe Hristos.
* Cap. 6. 5.

6. Noroadele luau aminte cu un gînd la cele spuse de Filip, cînd au auzit şi au văzut semnele, pe cari le făcea.

7. Căci din mulţi îndrăciţi ieşeau duhuri * necurate, şi scoteau mari ţipete; mulţi slăbănogi şi şchiopi erau tămăduiţi. * Marc. 16. 17.

8. Şi a fost o mare bucurie în cetatea aceasta.

9. In cetate era un om, numit Simon, care zicea că este un om însemnat; el vrăjea * şi punea în uimire ** pe poporul Samariei. * Cap. 13. 6. ** Cap. 5. 36.

10. Toţi, dela mic pînă la mare, îl ascultau cu luare aminte, şi ziceau: „Acesta este puterea lui Dumnezeu, cea care se numeşte „mare".

11. Il ascultau cu luare aminte, pentrucă multă vreme îi uimise cu vrăjitoriile lui.

12. Dar cînd au crezut pe Filip, care propovăduia Evanghelia * Impărăţiei lui Dumnezeu şi a Numelui lui Isus Hristos, au fost botezaţi, atît bărbaţi cît şi femei. * Cap. 1. 3.

13. Chiar Simon a crezut; şi dupăce a fost botezat, nu se mai despărţea de Filip, şi privea cu uimire minunile şi semnele mari cari se făceau.

Petru şi Ioan în Samaria.

14. Apostolii, cari erau în Ierusalim, cînd au auzit că Samaria a primit Cuvîntul lui Dumnezeu, au trimes la ei pe Petru şi pe Ioan.

15. Aceştia au venit la Samariteni, şi s'au rugat pentru ei, ca să * primească Duhul Sfînt. * Cap. 2. 38.

16. Căci nu Se pogorîse încă * peste niciunul din ei, ci fuseseră numai ** botezaţi în Numele † Domnului Isus.
* Cap. 19. 2. ** Mat. 28. 19. Cap. 2. 38. † Cap. 10. 48; 19. 5.

17. Atunci Petru şi Ioan au pus * mînile peste ei, şi aceia au primit Duhul Sfînt. * Cap. 6. 6; 19. 6. Evr. 6. 2.

18. Cînd a văzut Simon că Duhul Sfînt era dat prin punerea mînilor apostolilor, le-a dat bani,

19. şi a zis: „Daţi-mi şi mie puterea aceasta, pentruca peste oricine-mi voi pune mînile, să primească Duhul Sfînt."

20. Dar Petru i-a zis: „Banii tăi să piară împreună cu tine, pentrucă ai * crezut că darul ** lui Dumnezeu s'ar putea căpăta cu bani!
* Mat. 10. 8. 2 Reg. 5. 16. ** Cap. 2. 38; 10. 45; 11. 17.

21. Tu n'ai nici parte, nici sorţ în toată treaba aceasta, căci inima ta nu este curată înaintea lui Dumnezeu.

22. Pocăieşte-te dar de această răutate a ta, şi roagă-te Domnului să * ţi se ierte gîndul acesta al inimii tale, dacă este cu putinţă; * Dan. 4. 27. 2 Tim. 2. 25.

23. căci văd că eşti plin de fiere amară *, şi în lanţurile fărădelegii."
* Evr. 12. 15.

24. Simon a răspuns: „Rugaţi-vă * voi Domnului pentru mine, ca să nu mi se întîmple nimic din ce aţi zis."
* Fac. 20. 7, 17. Exod. 8. 8. Num. 21. 7. 1 Reg. 13. 6. Iov 42. 8. Iac. 5. 16.

25. După ce au mărturisit despre Cuvîntul Domnului, şi după ce l-au propovăduit, Petru şi Ioan s'au întors la Ierusalim, vestind Evanghelia în multe sate de ale Samaritenilor.

Filip şi famenul Etiopian.

26. Un înger al Domnului a vorbit lui Filip, şi i-a zis: „Scoală-te, şi du-te spre miazăzi, pe drumul care pogoară spre Ierusalim la Gaza, şi care este pustiu."

27. Filip s'a sculat şi a plecat. Şi iată că un * Etiopian, un famen cu mare putere la împărăteasa Candace a Etiopienilor, şi îngrijitorul tuturor vistieriilor ei, venit ** la Ierusalim ca să se închine, * Ţef. 3. 10. ** Ioan 12. 20.

28. se întorcea de acolo, şi şedea în carul lui, şi citea pe proorocul Isaia.
29. Duhul a zis lui Filip: „Du-te, şi ajunge carul acesta!“
30. Filip a alergat, şi a auzit pe Etiopian citind pe proorocul Isaia. El i-a zis: „Înţelegi tu ce citeşti?“
31. Famenul a răspuns: „Cum aş putea să înţeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?“ Şi a rugat pe Filip să se suie în car, şi să şadă împreună cu el.
32. Locul din Scriptură, pe care-l citea, era acesta: „El* a fost dus ca o oaie la tăiere; şi, ca un miel fără glas înaintea celui ce-l tunde, aşa nu Şi-a deschis gura; *Isa. 53. 7, 8.
33. în smerenia Lui, judecata I-a fost luată. Şi cine va zugrăvi pe cei din timpul Lui? Căci viaţa I-a fost luată de pe pământ.“
34. Famenul a zis lui Filip: „Rogu-te, despre cine vorbeşte proorocul astfel? Despre sine sau despre vreun altul?“
35. Atunci Filip a luat cuvîntul, a început* dela Scriptura aceasta, şi i-a propovăduit pe Isus. *Luc. 24. 27. Cap. 18. 28.
36. Pe cînd îşi urmau ei drumul, au dat peste o apă. Şi famenul a zis: „Uite apă; ce* mă împiedică să fiu botezat?“ *Cap. 10. 47.
37. Filip a zis: „Dacă* crezi din toată inima, se poate.“ Famenul a răspuns: „Cred** că Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu.“ *Mat. 28. 19. Marc. 16. 16. **Mat. 16. 16. Ioan 6. 69; 9. 35, 38; 11. 27. Cap. 9. 20. 1 Ioan 4. 15; 5. 5, 13.
38. A poruncit să stea carul, s'au pogorît amîndoi în apă, şi Filip a botezat pe famen.
39. Cînd au ieşit afară din apă, Duhul* Domnului a răpit pe Filip, şi famenul nu l-a mai văzut. In timp ce famenul îşi vedea de drum, plin de bucurie, *1 Reg. 18. 12. 2 Reg. 2. 16. Ezec. 3. 12. 14.
40. Filip se afla la Azot, de unde s'a dus pînă la Cezarea. Şi propovăduia Evanghelia în toate cetăţile prin cari trecea.

Intoarcerea lui Saul.

9 1. Dar Saul* sufla încă ameninţarea şi uciderea împotriva ucenicilor Domnului. S'a dus la marele preot, *Cap. 8. 3. Gal. 1. 13. 1 Tim. 1. 13.
2. şi i-a cerut scrisori către sinagogile din Damasc, ca, dacă va găsi pe unii umblînd pe Calea credinţei, atît bărbaţi cît şi femei, să-i aducă legaţi la Ierusalim.
3. Pe drum, cînd* s'a apropiat de Damasc, de odată a strălucit o lumină din cer în jurul lui. *Cap. 22. 6; 26. 12. 1 Cor. 15. 8.
4. El a căzut la pământ, şi a auzit un glas, care-i zicea: „Saule, Saule, pentruce* Mă prigoneşti?“ *Mat. 25. 40, etc.
5. „Cine eşti Tu, Doamne?“ a răspuns el. Şi Domnul a zis: „Eu sînt Isus, pe care-L prigoneşti. „Ţi-ar fi greu* să arunci înapoi cu piciorul într'un ţepuş.“ *Cap. 5. 39.
6. Tremurînd şi plin de frică, el a zis: „Doamne, ce* vrei să fac?“ „Scoală-te,“ i-a zis Domnul, „intră în cetate, şi ţi se va spune ce trebuie să faci.“ *Luc. 3. 10. Cap. 2. 37; 16. 30.
7. Oamenii* cari-l însoţeau, au rămas încremeniţi; auzeau în adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni. *Dan. 10. 7. Cap. 22. 9; 26. 13.
8. Saul s'a sculat dela pământ; şi măcar că ochii îi erau deschişi, nu vedea nimic. L-au luat de mîni, şi l-au dus în Damasc.
9. Trei zile n'a văzut, şi n'a mîncat, nici n'a băut nimic.
10. In Damasc era un ucenic numit* Anania. Domnul i-a zis într'o vedenie: „Anania!“ „Iată-mă Doamne,“ a răspuns el. *Cap. 22. 12.
11. Şi Domnul i-a zis: „Scoală-te, du-te pe uliţa care se cheamă „Dreaptă,“ şi caută în casa lui Iuda pe unul zis Saul, un om din Tars*. Căci iată, el se roagă; *Cap. 21. 39; 22. 3.
12. şi a văzut în vedenie pe un om, numit Anania, intrînd la el, şi punîndu-şi mînile peste el, ca să-şi capete iarăş vederea.“
13. „Doamne,“ a răspuns Anania, „am auzit dela mulţi despre toate* relele, pe cari le-a făcut omul acesta sfinţilor Tăi în Ierusalim; *Vers. 1.
14. ba şi aici are puteri din partea preoţilor celor mai de seamă, ca să lege pe toţi cari* cheamă Numele Tău. *Vers. 21. Cap. 7. 59; 22. 16. 1 Cor. 1. 2. 2 Tim. 2. 22.
15. Dar Domnul i-a zis: „Du-te, căci el* este un vas, pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea Neamurilor**, înaintea împăraţilor†, şi înaintea fiilor lui Israel; *Cap. 13. 2; 22. 21; 26. 17. Rom. 1. 1. 1 Cor. 15. 10. Gal. 1. 15. Efes. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. **Rom. 1. 5; 11. 13. Gal. 2. 7, 8. †Cap. 25. 22, 23; 26. 1, etc.
16. şi îi* voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu.“ *Cap. 20. 23; 21. 11. 2 Cor. 11. 23.

17. Anania* a plecat; şi, după ce a intrat în casă, a pus** mînile peste Saul, şi a zis: „Frate Saule, Domnul Isus, care ţi S'a arătat pe drumul pe care veneai, m'a trimes ca să capeţi vederea, şi să † te umpli de Duhul Sfînt."

* Cap. 22. 12, 13. ** Cap. 8. 17. † Cap. 2. 4; 4. 31; 8. 17; 13. 52.

18. Chiar în clipa aceea, au căzut de pe ochii lui un fel de solzi; şi el şi-a căpătat iarăş vederea. Apoi s'a sculat, şi a fost botezat.

19. După ce a mîncat, a prins iarăş putere.

Saul* a rămas cîteva zile cu ucenicii, cari erau în Damasc. * Cap. 26. 20.

20. Şi îndată a început să propovăduiască în sinagogi că* Isus este Fiul lui Dumnezeu. * Cap. 8. 37.

21. Toţi ceice-l ascultau, rămîneau uimiţi, şi ziceau: „Nu este el* acela care făcea prăpăd în Ierusalim, printre ceice chemau Numele acesta? Şi n'a venit el aici ca să-i ducă legaţi înaintea preoţilor celor mai de seamă?"

* Cap. 8. 3. Vers. 1. Gal. 1. 13, 23.

22. Totuş Saul se întărea din ce în ce mai mult, şi făcea de ruşine* pe Iudeii, cari locuiau în Damasc, dovedind că Isus este Hristosul. * Cap. 18. 28.

Iudeii caută să omoare pe Saul.

23. După cîtva timp, Iudeii s'au* sfătuit să-l omoare;

* Cap. 23. 12; 25. 3. 2 Cor. 11. 26.

24. şi uneltirea* lor a ajuns la cunoştinţa lui Saul. Porţile erau păzite zi şi noapte, ca să-l omoare. * 2 Cor. 11. 32.

25. Dar într'o noapte, ucenicii l-au luat şi l-au* coborît prin zid, dîndu-l jos într'o coşniţă. * Ios. 2. 15. 1 Sam. 19. 12.

26. Cînd a ajuns* în Ierusalim, Saul a căutat să se lipească de ucenici; dar toţi se temeau de el, căci nu puteau să creadă că este ucenic.

* Cap. 22. 17. Gal. 1. 17, 18.

27. Atunci* Barnaba l-a luat cu el, l-a dus la apostoli, şi le-a istorisit cum, pe drum, Saul văzuse pe Domnul, care i-a vorbit, şi cum** în Damasc propovăduise cu îndrăzneală în Numele lui Isus. * Cap. 4. 36; 13. 2. ** Vers. 20, 22.

28. De atunci se ducea* şi venea împreună cu ei în Ierusalim, * Gal. 1. 18.

29. şi propovăduia cu îndrăzneală în Numele Domnului. Vorbea şi se întreba şi cu Evreii cari vorbeau greceşte*, dar** ei căutau să-l omoare.

* Cap. 6. 1; 11. 20. ** Vers. 23. 2 Cor. 11. 26.

30. Cînd au aflat fraţii de lucrul acesta, l-au dus la Cezarea, şi l-au pornit la Tars.

Vindecarea lui Enea.

31. Biserica* se bucura de pace în toată Iudea, Galilea şi Samaria, se întărea sufleteşte, şi umbla în frica Domnului; şi, cu ajutorul Duhului Sfînt, se înmulţea. * Cap. 8. 1.

32. Pe cînd cerceta Petru pe* toţi sfinţii, s'a pogorît şi la ceice locuiau în Lida. * Cap. 8. 14.

33. Acolo a găsit un om, anume Enea, care zăcea de opt ani olog în pat.

34. „Enea," i-a zis Petru, „Isus Hristos te* vindecă; scoală-te, şi fă-ţi patul." Şi Enea s'a sculat îndată.

* Cap. 3. 6, 16; 4. 10.

35. Toţi locuitorii din Lida şi din Sarona*, l-au văzut, şi s'au** întors la Domnul. * 1 Cron. 5. 16. ** Cap. 11. 21.

Invierea Tabitei.

36. In Iope, era o ucenită numită Tabita, nume, care în tîlmăcire se zice Dorca. Ea făcea o mulţime de* fapte bune şi milostenii. * 1 Tim. 2. 10. Tit. 3. 8.

37. In vremea aceea, s'a îmbolnăvit, şi a murit. Dupăce au scăldat-o, au pus-o într'o odaie de sus*. * Cap. 1. 13.

38. Fiindcă Lida este aproape de Iope, ucenicii, cînd au auzit că Petru este acolo, au trimes doi oameni la el, să-l roage: Nu pregeta să vii pînă la noi.

39. Petru s'a sculat, şi a plecat împreună cu ei. Cînd a sosit, l-au dus în odaia de sus. Toate văduvele l-au înconjurat plîngînd, şi i-au arătat hainele şi cămăşile, pe cari le făcea Dorca, pe cînd era cu ele.

40. Petru a scos* pe toată lumea afară, a îngenuncheat**, şi s'a rugat; apoi, s'a întors spre trup, şi a † zis: „Tabita, scoală-te!" Ea a deschis ochii, şi, cînd a văzut pe Petru, a stătut în capul oaselor.

* Mat. 9. 25. ** Cap. 7. 60. † Marc. 5. 41, 42. Ioan 11. 43.

41. El i-a dat mîna, şi a ridicat-o în sus. A chemat îndată pe sfinţi şi pe văduve, şi le-a pus-o înainte vie.

42. Minunea aceasta a fost cunoscută în toată cetatea Iope, şi* mulţi au crezut în Domnul. * Ioan 11. 45; 12. 11.

43. Petru a rămas multe zile în Iope la un tăbăcar, numit Simon*. * Cap. 10. 6.

Sutaşul Corneliu.

10 1. In Cezarea era un om cu numele Corneliu, sutaş din ceata de ostaşi numită „Italiana“.
2. Omul acesta era cucernic* şi temător** de Dumnezeu, împreună cu toată casa lui. El făcea multe milostenii norodului, şi se ruga totdeauna lui Dumnezeu. *Vers. 22. Cap. 8. 2; 22. 12. **Vers. 35.
3. Pela ceasul al nouălea din zi, a văzut* lămurit într'o vedenie pe un înger al lui Dumnezeu că a intrat la el, şi i-a zis: „Cornelie!“ *Vers. 30. Cap. 11. 13.
4. Corneliu s'a uitat ţintă la el, s'a înfricoşat, şi a răspuns: „Ce este, Doamne?“ Şi îngerul i-a zis: „Rugăciunile şi milosteniile tale s'au suit înaintea lui Dumnezeu, şi El Şi-a adus aminte de ele.
5. Trimete acum nişte oameni la Iope, şi chiamă pe Simon, zis şi Petru.
6. El găzduieşte la un om, numit Simon* tăbăcarul, a cărui casă este lîngă mare: acela** îţi va spune ce trebuie să faci.“ *Cap. 9. 43. **Cap. 11. 14.
7. Cum a plecat îngerul, care vorbise cu el, Corneliu a chemat două din slugile sale, şi un ostaş cucernic din aceia cari-i slujeau în tot timpul;
8. şi, după ce le-a istorisit totul, i-a trimes la Iope.

Corneliu întors la Dumnezeu.

9. A doua zi, cînd erau pe drum şi se apropiau de cetate, Petru s'a* suit să se roage pe acoperişul casei, pela ceasul al şaselea. *Cap. 11. 5, etc.
10. L-a ajuns foamea, şi a vrut să mănînce. Pe cînd îi pregăteau mîncarea, a căzut într'o răpire sufletească.
11. A* văzut cerul deschis, şi un vas ca o faţă de masă mare, legată cu cele patru colţuri, coborîndu-se şi slobozindu-se în jos pe pămînt.
*Cap. 7. 56. Apoc. 19. 11.
12. In ea se aflau tot felul de dobitoace cu patru picioare şi tîrîtoare de pe pămînt şi păsările cerului.
13. Şi un glas i-a zis: „Petre, scoală-te, taie şi mănîncă.“
14. „Nicidecum, Doamne“, a răspuns Petru. „Căci* niciodată n'am mîncat ceva spurcat sau necurat.“
*Lev. 11. 4; 20. 25. Deut. 14. 3, 7. Ezec. 4. 14.
15. Şi glasul i-a zis iarăş a doua oară: „Ce* a curăţit Dumnezeu, să nu numeşti spurcat.“ *Mat. 15. 11. Vers. 28. Rom. 14. 14, 17, 20. 1 Cor. 10. 25. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 15.
16. Lucrul acesta s'a făcut de trei ori, şi îndată după aceea vasul a fost ridicat iarăş la cer.
17. Pe cînd Petru nu ştia ce să creadă despre înţelesul vedeniei, pe care o avusese, iată că, oamenii trimeşi de Corneliu, întrebînd de casa lui Simon, au stătut la poartă,
18. şi au întrebat cu glas tare dacă Simon, zis şi Petru, găzduieşte acolo.
19. Şi pe cînd se gîndea Petru la vedenia aceea, Duhul i-a* zis: „Iată că te caută trei oameni; *Cap. 11. 12.
20. scoală-te*, pogoară-te, şi du-te cu ei, fără şovăire, căci Eu i-am trimes.“
*Cap. 15. 7.
21. Petru deci s'a pogorît, şi a zis oamenilor acelora: „Eu sînt acela, pe care-l căutaţi; ce pricină vă aduce?“
22. Ei au răspuns: „Sutaşul Corneliu*, om drept şi temător de Dumnezeu şi vorbit de bine** de tot neamul Iudeilor, a fost înştiinţat de Dumnezeu, printr'un înger sfînt, să te cheme în casa lui, şi să audă cuvintele, pe cari i le vei spune.“ *Vers. 1. 2, etc. **Cap. 22. 12.
23. Petru deci i-a chemat înlăuntru, şi i-a găzduit.
24. A doua zi, s'a sculat, şi a plecat cu ei. L-au* însoţit şi cîţiva fraţi din Iope.
In cealaltă zi au ajuns la Cezarea. Corneliu îi aştepta cu rudele şi prietenii de aproape, pe cari-i chemase.
*Vers. 45. Cap. 11. 12.
25. Cînd era să intre Petru, Corneliu, care-i ieşise înainte, s'a aruncat la picioarele lui, şi i s'a închinat.
26. Dar Petru l-a ridicat, şi a zis: „Scoală-te*, şi eu sînt om!“
*Cap. 14. 14, 15. Apoc. 19. 10; 22. 9.
27. Şi vorbind cu el, a intrat în casă, şi a găsit adunaţi pe mulţi.
28. „Ştiţi“, le-a zis el, „că* nu este îngăduit de Lege unui Iudeu să se însoţească împreună cu unul de alt neam, sau să vină la el; dar Dumnezeu** mi-a arătat să nu numesc pe niciun om spurcat sau necurat. *Ioan 4. 9; 18. 28. Cap. 11. 3. Gal. 2. 12, 14. **Cap. 15. 8, 9. Efes. 3. 6.
29. Deaceea am venit fără cîrtire cînd m'aţi chemat; vă întreb dar, cu ce gînd aţi trimes după mine?“
30. Corneliu a răspuns: „Acum patru zile, chiar în clipa aceasta, mă rugam în casa mea la ceasul al nouălea; şi iată că a stătut înaintea mea un* om cu** o haină strălucitoare,
*Cap. 1. 10. **Mat. 28. 3. Marc. 16. 5. Luc. 24. 4.

31. şi a zis: „Cornelie, rugăciunea * ta a fost ascultată, şi ** Dumnezeu Şi-a adus aminte de milosteniile tale.
* Dan. 10. 12. Vers. 4, etc. ** Evr. 6. 10.

32. Trimete dar la Iope, şi cheamă pe Simon, zis şi Petru; el găzduieşte în casa lui Simon tăbăcarul, lîngă mare; cînd va veni el, îţi va vorbi.“

33. Am trimes îndată la tine, şi bine ai făcut că ai venit. Acum dar, toţi sîntem aici înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm tot ce ţi-a poruncit Domnul să ne spui.“

34. Atunci Petru a început să vorbească, şi a zis: „In * adevăr, văd că Dumnezeu nu este părtinitor, * Deut. 10. 17. 2 Cron. 19. 7. Iov 34. 19. Rom. 2. 11. Gal. 2. 6. Efes. 6. 9. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17.

35. ci că în * orice neam, cine se teme de El, şi lucrează neprihănire este primit de El. * Cap. 15. 9. Rom. 2. 13, 27; 3. 22, 29; 10, 12, 13. 1 Cor. 12. 13. Gal. 3 28. Efes. 2. 13, 18; 3. 6.

36. El a trimes Cuvîntul Său fiilor lui Israel, şi le-a vestit * Evanghelia păcii, prin Isus Hristos, care este ** Domnul tuturor. * Isa. 57. 19. Efes. 2. 14, 16, 17. Col. 1. 20. ** Mat. 28. 18. Rom. 10. 12. 1 Cor. 15. 27. Efes. 1. 20, 22. 1 Pet. 3. 22. Apoc. 17. 14; 19. 16.

37. Ştiţi vorba făcută prin toată Iudea, începînd * din Galilea, în urma botezului propovăduit de Ioan;
* Luc. 4. 14.

38. cum Dumnezeu * a uns cu Duhul Sfînt şi cu putere pe Isus din Nazaret, care umbla din loc în loc, făcea bine, şi vindeca pe toţi cei ce erau apăsaţi de diavolul; căci ** Dumnezeu era cu El.
* Luc. 4. 18. Cap. 2. 22; 4. 27. Evr. 1. 9. ** Ioan 3. 2.

39. Noi * sîntem martori a tot ce a făcut El în ţara Iudeilor şi în Ierusalim. Ei L-au ** omorît, atîrnîndu-L pe lemn. * Cap. 2. 20. ** Cap. 5. 30.

40. Dar Dumnezeu L-a înviat * a treia zi, şi a îngăduit să Se arate, * Cap. 2. 24.

41. nu * la tot norodul, ci nouă, martorilor aleşi mai dinainte de Dumnezeu, nouă, cari ** am mîncat şi am băut împreună cu El, după ce a înviat din morţi.
* Ioan 14. 17, 22. Cap. 13. 31. ** Luc. 24. 30, 43. Ioan 21. 13.

42. Isus ne-a * poruncit să propovăduim norodului, şi să mărturisim că ** El a fost rînduit de Dumnezeu Judecătorul celor vii † şi al celor morţi.
* Mat. 28. 19, 20. Cap. 1. 8. ** Ioan 5. 22, 27. Cap. 17. 31. † Rom. 14. 9, 10. 2 Cor. 5. 10. 2 Tim. 4. 1. 1 Pet. 4. 5.

43. Toţi proorocii mărturisesc despre El * că oricine ** crede în El, capătă, prin Numele Lui, iertarea păcatelor.“
* Isa. 53. 11. Ier. 31. 34. Dan. 9. 24. Mic. 7. 18. Zah. 13. 1. Mal. 4. 2. Cap. 26. 22. ** Cap. 15. 9; 26. 18. Rom. 10. 11. Gal. 3. 22.

44. Pe cînd rostea Petru cuvintele acestea, S'a * pogorît Duhul Sfînt peste toţi cei ce ascultau Cuvîntul.
* Cap. 4. 31; 8. 15—17; 11. 15.

45. Toţi credincioşii tăiaţi împrejur, cari veniseră cu Petru, au rămas uimiţi * cînd au văzut că ** darul Duhului Sfînt s'a vărsat şi peste Neamuri.
* Vers. 23. ** Cap. 11. 18. Gal. 3. 14.

46. Căci îi auzeau vorbind în limbi şi mărind pe Dumnezeu. Atunci Petru a zis:

47. „Se poate opri apa ca să nu fie botezaţi aceştia, cari au primit Duhul Sfînt ca * şi noi?“
* Cap. 11. 17; 15. 8, 9. Rom. 10. 12.

48. Şi a * poruncit să fie botezaţi în ** Numele Domnului Isus Hristos. Atunci l-au rugat să mai rămînă cîteva zile la ei. * 1 Cron. 1. 17. ** Cap. 2. 38; 8. 16.

Petru îşi îndreptăţeşte purtarea.

11 1. Apostolii şi fraţii, cari erau în Iudea, au auzit că şi Neamurile au primit Cuvîntul lui Dumnezeu.

2. Şi cînd s'a suit Petru la Ierusalim, îl * mustrau cei tăiaţi împrejur,
* Cap. 10. 45. Gal. 2. 12.

3. şi ziceau: „Ai * intrat în casă la nişte oameni netăiaţi împrejur, şi ** ai mîncat cu ei.“ * Cap. 10. 28. ** Gal. 2. 12.

4. Petru a început să le spună pe * rînd cele întîmplate. El a zis: * Luc. 1. 3.

5. „Eram * în cetatea Iope; şi, pe cînd mă rugam, am căzut într'o răpire sufletească, şi am avut o vedenie: un vas ca o faţă de masă mare, legată cu cele patru colţuri, se cobora din cer, şi a venit pînă la mine. * Cap. 10. 9, etc.

6. Cînd m'am uitat în ea, am văzut dobitoacele cu patru picioare de pe pămînt, fiarele, tîrîtoarele şi păsările cerului.

7. Şi am auzit un glas, care mi-a zis: „Petre, scoală-te, taie şi mănîncă.“

8. Dar eu am răspuns: „Nicidecum, Doamne, căci nimic spurcat sau necurat n'a intrat vreodată în gura mea.“

9. Şi glasul mi-a zis a doua oară din cer: „Ce a curăţit Dumnezeu, să nu numeşti spurcat.“

10. Lucrul acesta s'a făcut de trei

ori; apoi toate au fost ridicate iarăş în cer.

11. Şi iată că îndată, trei oameni trimeşi din Cezarea la mine, au stătut la poarta casei, în care eram.

12. Duhul mi-a* spus să plec cu ei, fără să fac vreo deosebire. Aceşti** şase fraţi m'au însoţit şi ei, şi am intrat în casa omului.

* Ioan 16. 13. Cap. 10. 19; 15. 7. ** Cap. 10. 23.

13. El* ne-a istorisit cum a văzut în casa lui pe înger stînd înaintea lui, şi zicîndu-i: „Trimete la Iope, şi cheamă pe Simon, zis şi Petru, * Cap. 10. 30.

14. care-ţi va spune cuvinte prin cari vei fi mîntuit tu şi toată casa ta.“

15. Şi, cum am început să vorbesc, Duhul Sfînt S'a pogorît peste ei ca* şi peste noi la început. * Cap. 2. 4.

16. Şi mi-am adus aminte de vorba Domnului, cum a zis: „Ioan* a botezat cu apă, dar voi** veţi fi botezaţi cu Duhul Sfînt.“ * Mat. 3. 11. Ioan 1. 26, 33. Cap. 1. 5; 19. 4. ** Isa. 44. 3. Ioel 2. 28; 3. 18.

17. Deci*, dacă Dumnezeu le-a dat acelaş dar, ca şi nouă, cari am crezut în Domnul Isus Hristos, cine** eram eu să mă împotrivesc lui Dumnezeu?“ * Cap. 15. 8, 9. ** Cap. 10. 47.

18. Dupăce au auzit aceste lucruri, s'au potolit, au slăvit pe Dumnezeu, şi au zis: „Dumnezeu a dat deci* şi Neamurilor pocăinţă, ca să aibă viaţa.“ * Rom. 10. 12, 13; 15. 9, 16.

Barnaba şi Saul la Antiohia.

19. Ceice* se împrăştiaseră, din pricina prigonirii întîmplate cu prilejul lui Ştefan, au ajuns pînă în Fenicia, în Cipru şi în Antiohia, şi propovăduiau Cuvîntul numai Iudeilor. * Cap. 8. 1.

20. Totuş printre ei au fost cîţiva oameni din Cipru şi din Cirena, cari au venit în Antiohia, au vorbit şi Grecilor*, şi le-au propovăduit Evanghelia Domnului Isus. * Cap. 6. 1; 9. 29.

21. Mîna* Domnului era cu ei, şi un mare număr de oameni au crezut şi s'au** întors la Domnul. * Luc. 1. 66. Cap. 2. 47. ** Cap. 9. 35.

22. Vestea despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim, şi au trimes pe Barnaba* pînă la Antiohia. * Cap. 9. 27.

23. Cînd a ajuns el, şi a văzut harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, şi i-a îndemnat* pe toţi să rămînă cu inimă hotărîtă alipiţi de Domnul. * Cap. 13. 43; 14. 22.

24. Căci Barnaba era un om de bine, plin* de Duhul Sfînt şi de credinţă. Şi** destul de mult norod s'a adaos la Domnul. * Cap. 6. 5. ** Vers. 21. Cap. 5. 14.

25. Barnaba s'a dus apoi la Tars*, ca să caute pe Saul; * Cap. 9. 30.

26. şi, cînd l-a găsit, l-a adus la Antiohia. Un an întreg, au luat parte la adunările Bisericii, şi au învăţat pe mulţi oameni. Pentru întîiaş dată, ucenicilor li s'a dat numele de creştini în Antiohia.

O foamete proorocită de Agab.

27. In vremea aceea, s'au pogorît nişte prooroci* din Ierusalim la Antiohia. * Cap. 2. 17; 13. 1; 15. 32; 21. 9. 1 Cor. 12. 28. Efes. 4. 11.

28. Unul din ei, numit Agab*, s'a sculat şi a vestit, prin Duhul, că va fi o foamete mare în toată lumea. Şi a şi fost, în adevăr, în zilele împăratului Claudiu. * Cap. 21. 10.

29. Ucenicii au hotărît să trimeată, fiecare după puterea lui, un ajutor* fraţilor, cari locuiau în Iudea, * Rom. 15. 26. 1 Cor. 16. 1. 2 Cor. 9. 1.

30. ceeace* au şi făcut; şi au trimes acest ajutor la presbiteri[1] prin mîna lui Barnaba şi a lui Saul. * Cap. 12. 25.

Petru izbăvit din temniţă.

12 1. Cam pe aceeaş vreme, împăratul Irod a pus mînile pe unii din Biserică, pentruca să-i chinuiască;

2. şi a ucis cu sabia pe Iacov, fratele* lui Ioan. * Mat. 4. 21; 20. 23.

3. Cînd a văzut că lucrul acesta place Iudeilor, a mai pus mîna şi pe Petru. — Erau zilele* praznicului Azimilor. — * Exod. 12. 14, 15; 23. 15.

4. După ce l-a prins*, şi l-a băgat în temniţă, l-a pus supt paza a patru cete de cîte patru ostaşi, cu gînd ca după Paşte să-l scoată înaintea norodului. * Ioan 21. 18.

5. Deci Petru era păzit în temniţă, şi Biserica nu înceta să înalţe rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

6. In noaptea zilei cînd avea de gînd Irod să-l înfăţişeze la judecată, Petru dormea între doi ostaşi, legat de mîni cu două lanţuri; şi nişte păzitori păzeau temniţa la uşă.

7. Şi iată, un înger al Domnului a stătut lîngă el pe neaşteptate, şi o lumină a strălucit în temniţă. Ingerul* a deşteptat pe Petru, lovindu-l în coastă, şi i-a zis: „Scoală-te, iute!“ Lanţurile i-au căzut jos de pe mîni. * Cap. 5. 19.

1. Sau: batrîni.

8. Apoi îngerul i-a zis: „Incinge-te, şi leagă-ţi încălţămintele.“ Şi el a făcut aşa. Ingerul i-a mai zis: „Imbracă-te în haină, şi vino după mine.“

9. Petru a ieşit afară, şi a mers după el, fără * să ştie dacă ce făcea îngerul este adevărat. I se părea că are ** o vedenie. *Ps. 126. 1. **Cap. 10. 3, 17; 11. 5.

10. După ce au trecut de straja întîia şi a doua, au ajuns la poarta de fer, care dă în cetate, şi ea* li s'a deschis singură; au ieşit, şi au trecut într'o uliţă. Indată, îngerul a plecat de lîngă el. *Cap. 16. 26.

11. Cînd şi-a venit Petru în fire, a zis: „Acum văd cu adevărat că Domnul a * trimes pe îngerul Său, şi m'a ** scăpat din mîna lui Irod şi dela tot ce aştepta poporul Iudeu.“ *Ps. 34. 7. Dan. 3. 28; 6. 22. Evr. 1. 14. **Iov 5. 19. Ps. 33. 18, 19; 34. 22; 41. 2; 97. 10. 2 Cor. 1. 10. 2 Pet. 2. 9.

12. După ce şi-a dat bine seama de cele întîmplate, s'a * îndreptat spre casa Mariei, mama lui ** Ioan, zis şi Marcu, unde erau adunaţi mulţi laolaltă, şi se rugau †. *Cap. 4. 23. **Cap. 15. 37. †Vers. 5.

13. A bătut la uşa care dădea în pridvor; şi o slujnică, numită Roda, a venit să vadă cine e.

14. A cunoscut glasul lui Petru; şi, de bucurie, în loc să deschidă, a alergat înlăuntru să dea de veste că Petru stă înaintea porţii.

15. „Eşti nebună!“ i-au zis ei. Dar ea stăruia şi spunea că el este. Ei, dimpotrivă, ziceau: „Este * îngerul lui.“ *Fac. 48. 16. Mat. 18. 10.

16. Petru însă bătea mereu. Au deschis, şi au rămas încremeniţi cînd l-au văzut.

17. Petru le-a făcut * semn cu mîna să tacă, le-a istorisit cum îl scosese Domnul din temniţă, şi a zis: „Spuneţi lucrul acesta lui Iacov şi fraţilor.“ Apoi a ieşit, şi s'a dus într'alt loc. *Cap. 13. 16; 19. 33; 21. 40.

18. Cînd s'a făcut ziuă, ostaşii au fost într'o mare fierbere, ca să ştie ce s'a făcut Petru.

19. Irod, după ce l-a căutat în toate părţile, şi nu l-a aflat, a luat la cercetare pe păzitori, şi a poruncit să-i omoare. In urmă s'a pogorît din Iudea la Cezarea, ca să rămînă acolo.

Moartea lui Irod.

20. Irod era foarte mîniat pe cei din Tir şi din Sidon. Dar aceştia au venit toţi într'un gînd la el; şi după ce au cîştigat de partea lor pe Blast, care era mai mare peste odaia de dormit a împăratului, au cerut pace, pentrucă ţara * lor se hrănea din ţara împăratului. *1 Reg. 5. 9, 11. Ezec. 27. 17.

21. Intr'o zi anumită, Irod s'a îmbrăcat cu hainele lui împărăteşti, a şezut pe scaunul lui împărătesc, şi le vorbea.

22. Norodul a strigat: „Glas de Dumnezeu, nu de om!“

23. Indată l-a * lovit un înger al Domnului, pentrucă nu ** dăduse slavă lui Dumnezeu. Şi a murit mîncat de viermi. *1 Sam. 25. 38. 2 Sam. 24. 17. **Ps. 115. 1.

24. Insă Cuvîntul * lui Dumnezeu se răspîndea tot mai mult, şi numărul ucenicilor se mărea. *Isa. 55. 11. Cap. 6. 7; 19. 20. Col. 1. 6.

25. Barnaba şi Saul, după ce şi-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim, luînd * cu ei pe Ioan **, zis şi Marcu. *Cap. 13. 5, 13; 15. 37. **Vers. 12.

Barnaba şi Saul. Elima.

13 1. In * Biserica din Antiohia erau nişte prooroci şi învăţători: Barnaba **, Simon, numit Niger, Luciu † din Cirena, Manaen, care fusese crescut împreună cu cîrmuitorul Irod, şi Saul. *Cap. 11. 27; 14. 26; 15. 35. **Cap. 11. 22—26. †Rom. 16. 21.

2. Pe cînd slujeau Domnului şi posteau, Duhul Sfînt a zis: „Puneţi-Mi deoparte * pe Barnaba şi pe Saul pentru lucrarea la ** care i-am chemat.“ *Num. 8. 14. Cap. 9. 15; 22. 21. Rom. 1. 1. Gal. 1. 15; 2. 9. **Mat. 9. 38. Cap. 14. 26. Rom. 10. 15. Efes. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. Evr. 5. 4.

3. Atunci, după ce au postit * şi s'au rugat, şi-au pus mînile peste ei, şi i-au lăsat să plece. *Cap. 6. 6.

4. Barnaba şi Saul, trimeşi de Duhul Sfînt, s'au coborît la Seleucia, şi de acolo au plecat cu corabia la Cipru *. *Cap. 4. 36.

5. Ajunşi la Salamina, au vestit * Cuvîntul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor. Aveau de slujitor pe Ioan **. *Vers. 46. **Cap. 12. 25; 15. 37.

6. Dupăce au străbătut toată insula pînă la Pafos, au întîlnit pe un * vrăjitor, prooroc mincinos, un Iudeu, cu numele Bar-Isus, *Cap. 8. 9.

7. care era cu dregătorul Sergius Paulus, un om înţelept. Acesta din urmă a chemat pe Barnaba şi pe Saul, şi şi-a arătat dorinţa să audă Cuvîntul lui Dumnezeu.

8. Dar Elima*, vrăjitorul, — căci aşa se tîlcuieşte numele lui — le stătea împotrivă, şi căuta să abată pe dregător dela credinţă. *Exod. 7, 11. 2 Tim. 3. 8.

9. Atunci Saul, care se mai numeşte şi Pavel, fiind plin* de Duhul Sfînt, s'a uitat ţintă la el, *Cap. 4. 8.

10. şi a zis: „Om plin de toată viclenia şi de toată răutatea, fiul* diavolului, vrăjmaş al oricărei neprihăniri, nu mai încetezi tu să strîmbi căile drepte ale Domnului?

*Mat. 13. 38. Ioan 8. 44. 1 Ioan 3. 8.

11. Acum, iată că mîna* Domnului este împotriva ta: vei fi orb, şi nu vei vedea soarele pînă la o vreme.“ Indată a căzut peste el ceaţă şi întuneric, şi căuta bîjbîind nişte oameni, cari să-l ducă de mînă. *Exod. 9. 3. 1 Sam. 5. 6.

12. Atunci dregătorul, cînd a văzut ce se întîmplase, a crezut, şi a rămas uimit de învăţătura Domnului.

Pavel în Perga şi în Antiohia Pisidiei.

13. Pavel şi tovarăşii lui au pornit cu corabia din Pafos, şi s'au dus la Perga în Pamfilia. Ioan* s'a despărţit de ei, şi s'a întors la Ierusalim.

*Cap. 15. 38.

14. Din Perga şi-au urmat drumul înainte, şi au ajuns la Antiohia din Pisidia.

In ziua Sabatului, au intrat* în sinagogă şi au şezut jos. *Cap. 16. 13; 17. 2; 18. 4.

15. După* citirea Legii şi a Proorocilor, fruntaşii sinagogii au trimes să le zică: „Fraţilor, dacă aveţi un cuvînt** de îndemn pentru norod, vorbiţi“. *Luc. 4. 16. Vers. 27. **Evr. 13. 22.

16. Pavel s'a sculat, a făcut* semn cu mîna, şi a zis: „Bărbaţi Israeliţi şi voi cari** vă temeţi de Dumnezeu, ascultaţi! *Cap. 12. 17. **Vers. 26, 42, 43. Cap. 10. 35.

17. Dumnezeul acestui popor Israel a* ales pe părinţii noştri. A ridicat la cinste pe norodul acesta**, în timpul şederii lui în ţara Egiptului, şi† l-a scos din Egipt cu braţul Său cel puternic. *Deut. 7. 6, 7. **Exod. 1. 1. Ps. 105. 23, 24. Cap. 7. 17. †Exod. 6. 6; 13. 14, 16.

18. Timp* de aproape patruzeci de ani, le-a suferit purtarea în pustie.

*Exod. 16. 35. Num. 14. 33, 34. Ps. 95. 9, 10. Cap. 7. 36.

19. Şi, după ce a nimicit* şapte popoare în ţara Canaanului, le-a** dat de moştenire pămîntul lor, pentru aproape patrusute cincizeci de ani.

*Deut. 7. 1. **Ios. 14. 1, 2. Ps. 78. 55.

20. După aceste lucruri le-a* dat judecători, pînă** la proorocul Samuel.

*Iudc. 2. 16. **1 Sam. 3. 20.

21. Ei au cerut atunci* un împărat. Şi, timp de aproape patruzeci de ani, Dumnezeu le-a dat pe Saul, fiul lui Chis, din seminţia lui Beniamin;

*1 Sam. 8. 5; 10. 1.

22. apoi l-a înlăturat*, şi le-a** ridicat împărat pe David, despre care a mărturisit astfel: „Am† găsit pe David, fiul lui Iese, om†† după inima Mea, care va împlini toate voile Mele.“ *1 Sam. 15. 23, 26, 28; 16. 1. Osea 13. 11. **1 Sam. 16. 13. 2 Sam. 2. 4; 5. 3. †Ps. 89. 20. ††1 Sam. 13. 14. Cap. 7. 46.

23. Din* sămînţa lui David, Dumnezeu, după făgăduinţa** Sa, a ridicat lui Israel un Mîntuitor†, care este Isus. *Isa. 11. 1. Luc. 1. 32, 69. Cap. 2. 30. Rom. 1. 3. **2 Sam. 7. 12. Ps. 132. 11. †Mat. 1. 21. Rom. 11. 26.

24. Inainte* de venirea Lui, Ioan propovăduise botezul pocăinţei la tot norodul lui Israel. *Mat. 3. 1. Luc. 3. 3.

25. Şi Ioan, cînd era la sfîrşitul însărcinării lui, zicea: „Cine* credeţi că sînt eu? Nu sînt Acela; ci iată că după mine vine Unul, căruia eu nu sînt vrednic să-i desleg încălţămintea picioarelor.“

*Mat. 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 3. 16. Ioan 1. 20, 27.

26. Fraţilor, fii ai neamului lui Avraam, şi ceice vă temeţi de Dumnezeu, vouă* v'a fost trimes Cuvîntul acestei mîntuiri.

*Mat. 10. 6. Luc. 24. 47. Cap. 3. 26. Vers. 46.

27. Căci locuitorii din Ierusalim şi mai marii lor n'au cunoscut* pe Isus; şi prin faptul că L-au osîndit, au împlinit** cuvintele proorocilor, cari† se citesc în fiecare Sabat. *Luc. 23. 34. Cap. 3. 17. 1 Cor. 2. 8. **Vers. 14, 15. Cap. 15. 21. †Luc. 24. 20, 44. Cap. 26. 22; 28. 23.

28. Măcarcă* n'au găsit în El nicio vină de moarte, totuş** ei au cerut lui Pilat să-L omoare. *Mat. 27. 22. Marc. 15. 13, 14. Luc. 23. 21, 22. Ioan 19. 6, 15. **Cap. 3. 13, 14.

29. Şi*, după ce au împlinit tot ce este scris despre El, L-au dat jos** depe lemn, şi L-au pus într'un mormînt.

*Luc. 18. 31; 24. 44. Ioan 19. 28, 30, 36, 37. **Mat. 27. 59. Marc. 15. 46. Luc. 23. 53. Ioan 19. 38.

30. Dar* Dumnezeu L-a înviat din morţi. *Mat. 28. 6. Cap. 2. 24; 3. 13, 15, 26; 5. 30.

31. El* S'a arătat, timp de mai multe zile celorce se suiseră cu El din** Galilea la Ierusalim, şi cari† acum sînt martorii Lui înaintea norodului.

*Mat. 28. 16. Cap. 1. 3. 1 Cor. 15. 5—7. **Cap. 1. 11. †Cap. 1. 8; 2. 32; 3. 15; 5. 32.

32. Şi noi vă aducem vestea aceasta

bună că făgăduința* făcută părinților noștri,
*Fac. 3. 15; 12. 3; 22. 18. Cap. 26. 6. Rom. 4. 13. Gal. 3. 16.

33. Dumnezeu a împlinit-o pentru noi, copiii lor, înviind pe Isus; după cum este scris în psalmul al doilea: „Tu* ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut.“ *Ps. 2. 7. Evr. 1. 5; 5. 5.

34. Că L-a înviat din morți, așa că nu Se va mai întoarce în putrezire, a spus-o cînd a zis: „Vă voi* împlini cu toată credincioșia făgăduințele sfinte, pe cari le-am făcut lui David.“ *Isa. 55. 3.

35. De aceea mai zice și în alt psalm: „Nu* vei îngădui ca Sfîntul Tău să vadă putrezirea.“ *Ps. 16. 10. Cap. 2. 31.

36. Și David, după ce a slujit celor din vremea lui, după planul lui Dumnezeu, a murit*, a fost îngropat lîngă părinții săi, și a văzut putrezirea.
*1 Reg. 2. 10. Cap. 2. 29.

37. Dar Acela, pe care L-a înviat Dumnezeu, n'a văzut putrezirea.

38. Să știți dar, fraților, că în El* vi se vestește iertarea păcatelor;
*Ier. 31. 34. Dan. 9. 24. Luc. 24. 47. 1 Ioan 2. 12.

39. și oricine crede, este iertat prin El* de toate lucrurile de cari n'ați putut fi iertați prin Legea lui Moise.
*Isa. 53. 11. Rom. 3. 28; 8. 3. Evr. 7. 19.

40. Astfel, luați seama să nu vi se întîmple ce se spune în prooroci*:
*Isa. 29. 14. Hab. 1. 5.

41. „Uitați-vă, disprețuitorilor, mirați-vă și pieriți; căci în zilele voastre, am să fac o lucrare, pe care n'o veți crede nicidecum, dacă v'ar istorisi-o cineva.“

Prigonirile Iudeilor.

42. Cînd au ieșit afară, Neamurile i-au rugat să le vorbească și în Sabatul viitor despre aceleași lucruri.

43. Și după ce s'a împrăștiat adunarea, mulți din Iudei și din prozeliții evlavioși au mers după Pavel și Barnaba, cari stăteau de vorbă cu ei, și-i* îndemnau să stăruiască în harul** lui Dumnezeu.
*Cap. 11. 23; 14. 22. **Tit. 2. 11. Evr. 12. 15. 1 Pet. 5. 12.

44. In Sabatul viitor, aproape toată cetatea s'a adunat ca să audă Cuvîntul lui Dumnezeu.

45. Iudeii, cînd au văzut noroadele, s'au umplut de pizmă, vorbeau împotriva celor spuse* de Pavel, și-l batjocoreau. *Cap. 18. 6. 1 Pet. 4. 4. Iuda 10.

46. Dar Pavel și Barnaba le-au zis cu îndrăzneală: „Cuvîntul lui Dumnezeu trebuia* vestit mai întîi vouă; dar** fiindcă voi nu-l primiți, și singuri vă judecați nevrednici de viața vecinică, iată că ne întoarcem† spre Neamuri.
*Mat. 10. 6. Cap. 3. 26. Vers. 26. Rom. 1. 16. **Exod. 32. 10. Deut. 32. 21. Isa. 55. 5. Mat. 21. 43. Rom. 10. 19. †Cap. 18. 6; 28. 28.

47. Căci așa ne-a poruncit Domnul: „Te-am* pus ca să fii Lumina Neamurilor, ca să duci mîntuirea pînă la marginile pămîntului.“ *Isa. 42. 6; 49. 6. Luc. 2. 32.

48. Neamurile se bucurau cînd au auzit lucrul acesta și preamăreau Cuvîntul Domnului. Și* toți cei ce erau rînduiți să capete viața vecinică, au crezut. *Cap. 2. 47.

49. Cuvîntul Domnului se răspîndea în toată țara.

50. Dar Iudeii au întărîtat pe femeile cucernice cu vază și pe fruntașii cetății, au stîrnit* o prigonire împotriva lui Pavel și Barnaba, și i-au izgonit din hotarele lor. *2 Tim. 3. 11.

51. Pavel* și Barnaba au scuturat praful de pe picioare împotriva lor, și s'au dus în Iconia,
*Mat. 10. 14. Marc. 6. 11. Luc. 9. 5. Cap. 18. 6.

52. în timp ce ucenicii erau plini* de bucurie și de Duhul Sfînt.
*Mat. 5. 12. Ioan 16. 22. Cap. 2. 46.

Pavel în Iconia.

14 1. In Iconia, Pavel și Barnaba au intrat în sinagoga Iudeilor, și au vorbit în așa fel că o mare mulțime de Iudei și de Greci au crezut.

2. Dar Iudeii cari n'au crezut, au întărîtat și au răzvrătit sufletele Neamurilor împotriva fraților.

3. Totuș au rămas destul de multă vreme în Iconia și vorbeau cu îndrăzneală în Domnul, care* adeverea Cuvîntul privitor la harul Său, și îngăduia să se facă semne și minuni prin mînile lor. *Marc. 16. 20. Evr. 2. 4.

4. Mulțimea din cetate s'a desbinat: unii erau cu Iudeii, alții cu apostolii*.
*Cap. 13. 3.

5. Neamurile și Iudeii, în învoire cu mai marii lor, s'au pus în mișcare, ca să-i* batjocorească și să-i ucidă cu pietre. *2 Tim. 3. 11.

6. Pavel și Barnaba au înțeles lucrul acesta, și au fugit* în cetățile Licaoniei: Listra și Derbe, și în ținutul de primprejur. *Mat. 10. 23.

7. Și au propovăduit Evanghelia acolo.

Vindecarea unui olog.

8. In* Listra era un om neputincios de picioare, olog din naştere, care nu umblase niciodată. *Cap. 3. 2.

9. El şedea jos şi asculta pe Pavel cînd vorbea. Pavel s'a uitat ţintă la el, şi fiindcă a văzut* că are credinţă ca să fie tămăduit, *Mat. 8. 10; 9. 28, 29.

10. a zis cu glas tare: „Scoală-te* drept în picioare.“ Şi el s'a sculat dintr'o săritură, şi a început să umble. *Isa. 35. 6.

11. La vederea celor făcute de Pavel, noroadele şi-au ridicat glasul, şi au zis în limba licaoneană: „Zeii* s'au pogorît la noi în chip omenesc.“ *Cap. 8. 10; 28. 6.

12. Pe Barnaba îl numeau Jupiter, iar pe Pavel Mercur, pentrucă mînuia cuvîntul.

13. Preotul lui Jupiter, al cărui templu era la intrarea cetăţii, a adus tauri şi cununi înaintea porţilor, şi voia* să le aducă jertfă, împreună cu noroadele. *Dan. 2. 46.

14. Apostolii Barnaba şi Pavel, cînd au auzit lucrul acesta, şi-au* rupt hainele, au sărit în mijlocul norodului, şi au strigat: *Mat. 26. 65.

15. „Oamenilor, de* ce faceţi lucrul acesta? Şi noi sîntem** oameni de aceeaş fire cu voi; noi vă aducem o veste bună, ca să vă întoarceţi dela aceste lucruri deşerte† la†† Dumnezeul cel viu, care*† a făcut cerul, pămîntul şi marea, şi tot ce este în ele. *Cap. 10. 26. **Iac. 5. 17. Apoc. 19. 10. †1 Sam. 12. 21. 1 Reg. 16. 13. Ier. 14. 22. Amos 2. 4. 1 Cor. 8. 4. ††1 Tes. 1. 9. *†Fac. 1. 1. Ps. 33. 6; 146. 6. Apoc. 14. 7.

16. El*, în veacurile trecute, a lăsat pe toate Neamurile să umble pe căile lor, *Ps. 81. 12. Cap. 17. 30. 1 Pet. 4. 3.

17. măcar că*, drept vorbind, nu s'a lăsat fără mărturie, întrucît v'a făcut bine, v'a trimes** ploi din cer, şi timpuri roditoare, v'a dat hrană din belşug, şi v'a umplut inimile de bucurie.“ *Cap. 17. 27. Rom. 1. 20. **Lev. 26. 4. Deut. 11. 14; 28. 12. Iov 5. 10. Ps. 65. 10; 68. 9; 147. 8. Ier. 14. 22. Mat. 5. 45.

18. Abia au putut să împiedice, cu vorbele acestea, pe noroade, să le aducă jertfă.

Pavel în Derbe şi Antiohia.

19. Atunci au venit pe neaşteptate din* Antiohia şi Iconia nişte Iudei, cari au aţîţat pe noroade. Aceştia, după ce au împroşcat** pe Pavel cu pietre, l-au tîrît afară din cetate, crezînd că a murit. *Cap. 13. 45. **2 Cor. 11. 25. 2 Tim. 3. 11.

20. Cînd l-au înconjurat însă ucenicii, Pavel s'a sculat şi a intrat în cetate.

A doua zi, a plecat cu Barnaba la Derbe.

21. După ce au propăvăduit Evanghelia în cetatea aceasta, şi* au făcut mulţi ucenici, s'au întors la Listra, la Iconia şi la Antiohia, *Mat. 28. 19.

22. întărind sufletele ucenicilor. El îi îndemna* să stăruie în credinţă, şi spunea că în Impărăţia lui Dumnezeu trebuie** să intrăm prin multe necazuri. *Cap. 11. 23; 13. 43. **Mat. 10. 38; 16. 24. Luc. 22. 28, 29. Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 11, 12; 3. 12.

23. Au* rînduit presbiteri în fiecare Biserică, şi după ce s'au rugat şi au postit, i-au încredinţat în mîna Domnului, în care crezuseră. *Tit. 1. 5.

24. Au trecut apoi prin Pisidia, au venit în Pamfilia,

25. au vestit Cuvîntul în Perga, şi s'au pogorît la Atalia.

26. De* acolo au mers cu corabia la Antiohia, de unde fuseseră încredinţaţi** în grija harului lui Dumnezeu, pentru lucrarea, pe care o săvîrşiseră. *Cap. 13. 1, 3. **Cap. 15. 40.

27. După venirea lor, au adunat Biserica, şi au* istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei, şi cum deschisese** Neamurilor uşa credinţei. *Cap. 15. 4, 12; 21. 19. **1 Cor. 16. 9. 2 Cor. 2. 12. Col. 4. 3. Apoc. 3. 8.

28. Şi au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii.

Adunarea Bisericii din Ierusalim.

15 1. Cîţiva* oameni, veniţi din Iudea, învăţau pe fraţi şi ziceau: Dacă** nu sînteţi tăiaţi împrejur după† obiceiul lui Moise, nu puteţi fi mîntuiţi.“ *Gal. 2. 12. **Ioan 7. 22. Vers. 5. Gal. 5. 2. Filip. 3. 2. Col. 2. 8, 11, 16. †Fac. 17. 10. Lev. 12. 3.

2. Pavel şi Barnaba au avut cu ei un viu schimb de vorbe şi păreri deosebite; şi fraţii au hotărît ca Pavel şi Barnaba, şi cîţiva dintre ei, să* se suie la Ierusalim la apostoli şi presbiteri, ca să-i întrebe asupra acestei neînţelegeri. *Gal. 2. 1.

3. După ce au fost petrecuţi* de Biserică pînă afară din cetate, şi-au urmat drumul prin Fenicia şi Samaria, istorisind** întoarcerea Neamurilor la Dumnezeu; şi au făcut o mare bucurie tuturor fraţilor. *Rom. 15. 24. 1 Cor. 16. 6, 11. **Cap. 14. 27.

4. Cînd au ajuns la Ierusalim, au fost primiţi de Biserică, de apostoli

şi de presbiteri, şi au * istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei.
* Vers. 12. Cap. 14. 27; 21. 19.

5. Atunci unii din partida Fariseilor, cari crezuseră, s'au ridicat, şi au zis că * Neamurile trebuie să fie tăiate împrejur, şi să li se ceară să păzească Legea lui Moise. * Vers. 1.

6. Apostolii şi presbiterii s'au adunat laolaltă, ca să vadă ce este de făcut.

7. După ce s'a făcut multă vorbă, s'a sculat Petru şi le-a zis:

„Fraţilor *, ştiţi că Dumnezeu, de o bună bucată de vreme, a făcut o alegere între voi, ca, prin gura mea, Neamurile să audă cuvîntul Evangheliei, şi să creadă. * Cap. 10. 20; 11. 12.

8. Şi Dumnezeu, care cunoaşte * inimile, a mărturisit pentru ei, şi le-a dat ** Duhul Sfînt ca şi nouă.
* 1 Cron. 28. 9. Cap. 1. 24. ** Cap. 10. 44.

9. N'a făcut nici * o deosebire între noi şi ei, întrucît le-a curăţit ** inimile prin credinţă.
* Rom. 10. 11. ** Cap. 10. 15, 28, 43. 1 Cor. 1. 2. 1 Pet. 1. 22.

10. Acum dar, de ce ispitiţi pe Dumnezeu, şi * puneţi pe grumazul ucenicilor un jug, pe care nici părinţii noştri, nici noi nu l-am putut purta?
* Mat. 23. 4. Gal. 5. 1.

11. Ci credem * că noi, ca şi ei, sîntem mîntuiţi prin harul Domnului Isus."
* Rom. 3. 24. Efes. 2. 8. Tit. 2. 11; 3. 4, 5.

12. Toată adunarea a tăcut *, şi a ascultat pe Barnaba şi pe Pavel, cari au istorisit toate semnele şi minunile, pe cari le făcuse Dumnezeu prin ei în mijlocul Neamurilor. * Cap. 14. 27.

Hotărîrea Bisericii.

13. Cînd au încetat ei de vorbit, Iacov a * luat cuvîntul, şi a zis:

„Fraţilor, ascultaţi-mă! * Cap. 12. 17.

14. Simon * a spus cum mai întîi Dumnezeu Şi-a aruncat privirile peste Neamuri, ca să aleagă din mijlocul lor un popor, care să-I poarte Numele.
* Vers. 7.

15. Şi cu faptul acesta se potrivesc cuvintele proorocilor, după cum este scris:

16. „După * aceea, Mă voi întoarce, şi voi ridica din nou cortul lui David din prăbuşirea lui, îi voi zidi dărîmăturile, şi-l voi înălţa din nou:
* Amos 9. 11, 12.

17. pentruca rămăşiţa de oameni să caute pe Domnul, ca şi toate Neamurile peste cari este chemat Numele Meu,

18. zice Domnul, care face aceste lucruri, şi căruia Ii sînt cunoscute din vecinicie."

19. De aceea, eu * sînt de părere să nu se pună greutăţi acelora dintre Neamuri cari se ** întorc la Dumnezeu; * Vers. 28. ** 1 Tes. 1. 9.

20. ci să li se scrie doar să se ferească de * pîngăririle idolilor, de ** curvie, de dobitoace zugrumate şi † de sînge. * Fac. 35. 2. Exod. 20. 3, 23. Ezec. 20. 30. 1 Cor. 8. 1; 10. 20, 28. Apoc. 2. 14, 20. ** 1 Cor. 6. 9, 18. Gal. 5. 19. Efes. 5. 3. Col. 3. 5. 1 Tes. 4. 3. 1 Pet. 4. 3. † Fac. 9. 4. Lev. 3. 17. Deut. 12. 16, 23.

21. Căci încă din vechime, Moise are în fiecare cetate oameni, cari-l propovăduiesc, fiindcă este citit * în sinagogi în toate zilele de Sabat." * Cap. 13. 15, 27.

22. Atunci apostolii şi presbiterii [1] şi întreaga Biserică au găsit cu cale să aleagă vreo cîţiva dintre ei, şi să-i trimeată la Antiohia, împreună cu Pavel şi Barnaba. Şi au ales pe Iuda, zis şi Barsaba *, şi pe Sila, oameni cu vază între fraţi. * Cap. 1. 26.

23. Şi au scris astfel prin ei:

„Apostolii, presbiterii [1] şi fraţii: către fraţii dintre Neamuri, cari sînt în Antiohia, în Siria şi în Cilicia, plecăciune!

24. Fiindcă am auzit că unii *, plecaţi dintre noi, fără vreo însărcinare din partea noastră, v'au turburat prin vorbirile lor, şi v'au zdruncinat sufletele, zicînd să vă tăiaţi împrejur şi să păziţi Legea; * Vers. 1. Gal. 2. 4; 5. 12. Tit. 1. 10, 11.

25. noi, după ce ne-am adunat cu toţii laolaltă, cu un gînd, am găsit cu cale să alegem nişte oameni, şi să-i trimetem la voi, împreună cu prea iubiţii noştri Barnaba şi Pavel,

26. oamenii * aceştia, cari şi-au pus în joc viaţa pentru Numele Domnului nostru Isus Hristos.
* Cap. 13. 50; 14. 19. 1 Cor. 15. 30. 2 Cor. 11, 23, 26.

27. Am trimes dar pe Iuda şi pe Sila, cari vă vor spune prin viu grai aceleaşi lucruri.

28. Căci s'a părut nimerit Duhului Sfînt şi nouă, să nu mai punem peste voi nicio altă greutate decît ceeace trebuie,

29. adică: să * vă feriţi de lucrurile jertfite idolilor, de sînge **, de dobitoace zugrumate, şi de curvie, lucruri de cari, dacă vă veţi păzi, va fi bine de voi. Fiţi sănătoşi."
* Vers. 20. Cap. 21. 25. Apoc. 2. 14, 20. ** Lev. 17. 14.

1. Sau: bătrîni.

Hotărîrea adusă în Antiohia.

30. Ei deci, şi-au luat rămas bun dela Biserică, şi s'au dus la Antiohia, unde au dat epistola mulţimii adunate.

31. După ce au citit-o, fraţii s'au bucurat de îmbărbătarea, pe care le-o aducea.

32. Iuda şi Sila, cari şi ei erau prooroci, au * îndemnat pe fraţi, şi i-au întărit cu multe cuvinte. *Cap. 14. 22; 18. 23.

33. După cîtăva vreme, fraţii i-au * lăsat să se întoarcă în pace la aceia de cari fuseseră trimeşi. *1 Cor. 16. 11. Evr. 11. 31.

34. Totuş Sila a găsit cu cale să rămînă acolo.

35. Pavel * şi Barnaba au rămas în Antiohia, şi învăţau pe norod şi propovăduiau, cu mulţi alţii, Cuvîntul Domnului. *Cap. 13. 1.

Pavel cercetează Bisericile.

36. După cîteva zile, Pavel a zis lui Barnaba: „Să ne întoarcem, şi să mergem pela fraţii din * toate cetăţile, în cari am vestit Cuvîntul Domnului, ca să vedem ce mai fac.“ *Cap. 13. 4, 13, 14, 51; 14. 1, 6, 24, 25.

37. Barnaba voia să ia cu el şi pe Ioan *, numit Marcu;
*Cap. 12. 12, 25; 13. 5. Col. 4. 10. 2 Tim. 4. 11. Filim. 24.

38. dar Pavel socotea că nu este bine să ia cu ei pe acela, cari îi * părăsise din Pamfilia, şi nu-i însoţise în lucrarea lor. *Cap. 13. 13.

39. Neînţelegerea aceasta a fost destul de mare, ca să-i facă să se despartă unul de altul. Barnaba a luat cu el pe Marcu, şi a plecat cu corabia la Cipru.

40. Pavel şi-a ales pe Sila, şi a plecat, după ce a fost încredinţat * de fraţi în grija harului Domnului. *Cap. 14. 26.

41. El a străbătut Siria şi Cilicia, întărind * Bisericile. *Cap. 16. 5.

Timotei. — Vedenia lui Pavel.

16 1. In urmă, Pavel s'a dus la Derbe * şi la Listra. Şi iată că acolo era un ucenic, numit ** Timotei, fiul † unei iudeice credincioase şi al unui tată Grec. *Cap. 14. 6. **Cap. 19. 22. Rom. 16. 21. 1 Cor. 4. 17. Filip. 2. 19. 1 Tes. 3. 2. 1 Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2. †2 Tim. 1. 5.

2. Fraţii * din Listra şi Iconia îl vorbeau de bine. *Cap. 6. 3.

3. Pavel a vrut să-l ia cu el; şi, după ce l-a luat *, l-a tăiat împrejur, din pricina Iudeilor, cari erau în acele locuri; căci toţi ştiau că tatăl lui era Grec. *1 Cor. 9. 20. Gal. 2. 3. Gal. 5. 2.

4. Pe cînd trecea prin cetăţi, învăţa pe fraţi să păzească hotărîrile * apostolilor şi presbiterilor din Ierusalim. *Cap. 15. 28, 29.

5. Bisericile * se întăreau în credinţă, şi sporeau la număr din zi în zi. *Cap. 15. 41.

6. Fiindcă au fost opriţi de Duhul Sfînt să vestească Cuvîntul în Asia, au trecut prin ţinutul Frigiei şi Galatiei.

7. Ajunşi lîngă Misia, se pregăteau să intre în Bitinia; dar Duhul lui Isus nu le-a dat voie.

8. Au trecut atunci prin Misia, şi s'au * pogorît la Troa. *2 Cor. 2. 12. 2 Tim. 4. 13.

9. Noaptea, Pavel a avut o vedenie: un om * din ** Macedonia sta în picioare şi i-a făcut următoarea rugăminte: „Treci în Macedonia, şi ajută-ne!“ *Cap. 10. 30. **2 Cor. 2. 13.

10. După vedenia aceasta a lui Pavel, am căutat îndată să ne ducem în Macedonia, căci înţelegeam că Domnul ne cheamă să le vestim Evanghelia.

Pavel la Filipi. — Lidia.

11. După ce am pornit din Troa, am mers cu corabia drept la Samotracia, şi a doua zi ne-am oprit la Neapolis.

12. De acolo ne-am dus la Filipi *, care este cea dintîi cetate dintr'un ţinut al Macedoniei, şi o colonie romană. In cetatea aceasta am stat cîteva zile. *Filip. 1. 1.

13. In ziua Sabatului am ieşit afară pe poarta cetăţii, lîngă un rîu, unde credeam că se află un loc de rugăciune. Am şezut jos, şi am vorbit femeilor, cari erau adunate laolaltă.

14. Una din ele, numită Lidia, vînzătoare de purpură, din cetatea Tiatira, era o femeie temătoare de Dumnezeu, şi asculta. Domnul i-a * deschis inima, ca să ia aminte la cele ce spunea Pavel. *Luc. 24. 45.

15. După ce a fost botezată, ea şi casa ei, ne-a rugat şi ne-a zis: „Dacă mă socotiţi credincioasă Domnului, intraţi şi rămîneţi în casa mea.“ Şi ne-a * silit să intrăm. *Fac. 19. 3; 33. 11. Judc. 19. 21. Luc. 24. 29. 13. 2.

O slujnică ghicitoare — Temnicerul din Filipi.

16. Pe cînd ne duceam la locul de rugăciune, ne-a ieşit înainte o roabă, care * avea un duh de ghicire[1]. Prin ghicire, ea aducea mult cîştig ** stăpînilor ei. *1 Sam. 28. 7. **Cap. 19. 24.

17. Roaba aceasta s'a luat după Pavel şi după noi, şi striga: „Oamenii aceştia sînt robii Dumnezeului Celui Prea Inalt şi ei vă vestesc calea mîntuirii.“

18. Aşa a făcut ea timp de mai multe zile. Pavel, necăjit *, s'a întors, şi a zis duhului: „In Numele lui Isus Hristos îţi poruncesc să ieşi din ea.“ Şi ** a ieşit chiar în ceasul acela. *Marc. 1. 25, 34. **Marc. 16. 17.

19. Cînd au văzut * stăpînii roabei că s'a dus nădejdea cîştigului lor, au pus mîna ** pe Pavel şi pe Sila şi i-au † tîrît în piaţă înaintea fruntaşilor. *Cap. 19. 25, 26. **2 Cor. 6. 5. †Mat. 10. 18.

20. I-au dat pe mîna dregătorilor, şi au zis: „Oamenii aceştia ne tulbură * cetatea; sînt nişte ludei, *1 Reg. 18. 17. Cap. 17. 6.

21. cari vestesc nişte obiceiuri, pe cari noi, Romanii nu trebuie nici să le primim, nici să le urmăm.“

22. Norodul s'a ridicat şi el împotriva lor, şi dregătorii au pus să le smulgă hainele de pe ei, şi au * poruncit să-i bată cu nuiele. *2 Cor. 6. 5; 11. 23, 25; 1 Tes. 2. 2.

23. După ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniţă, şi au dat în grijă temnicerului să-i păzească bine.

24. Temnicerul, ca unul care primise o astfel de poruncă, i-a aruncat în temniţa din lăuntru, şi le-a băgat picioarele în butuci.

25. Pe la miezul nopţii, Pavel şi Sila se rugau, şi cîntau cîntări de laudă lui Dumnezeu; iar cei închişi îi ascultau.

26. Deodată *, s'a făcut un mare cutremur de pămînt, aşa că s'au clătinat temeliile temniţei. Indată, s'au deschis toate uşile, şi s'au ** deslegat legăturile fiecăruia. *Cap. 4. 31. **Cap. 5. 19; 12. 7, 10.

27. Temnicerul s'a deşteptat; şi, cînd a văzut uşile temniţei deschise, a scos sabia, şi era să se omoare, căci credea că cei închişi au fugit.

28. Dar Pavel a strigat cu glas tare: „Să nu-ţi faci nici un rău, căci toţi sîntem aici.“

29. Atunci temnicerul a cerut o lumină, a sărit înlăuntru, şi, tremurînd de frică, s'a aruncat la picioarele lui Pavel şi ale lui Sila;

30. i-a scos afară, şi le-a zis: „Domnilor*, ce trebuie să fac ca să fiu mîntuit?“ *Luc. 3. 10. Cap. 2. 37; 9. 6.

31. Pavel şi Sila i-au răspuns: „Crede * în Domnul Isus, şi vei fi mîntuit tu şi casa ta.“ *Ioan 3. 16, 36; 6. 47. 1 Ioan 5. 10.

32. Şi i-au vestit Cuvîntul Domnului, atît lui cît şi tuturor celor din casa lui.

33. Temnicerul i-a luat cu el, chiar în ceasul acela din noapte, le-a spălat rănile, şi a fost botezat îndată, el şi toţi ai lui.

34. După ce i-a dus în casă, le-a * pus masa, şi s'a bucurat cu toată casa lui că a crezut în Dumnezeu. *Luc. 5. 29; 19. 6.

Pavel şi Sila slobozi.

35. Cînd s'a făcut ziuă, dregătorii au trimes pe ceice purtau nuielele[1], să spună temnicerului: „Dă drumul oamenilor acelora.“

36. Şi temnicerul a spus lui Pavel aceste cuvinte: „Dregătorii au trimes să vi se dea drumul; acum dar, ieşiţi afară, şi duceţi-vă în pace.“

37. Dar Pavel le-a zis: „După ce ne-au bătut cu nuiele în faţa tuturor, fără să fim judecaţi, pe noi, cari * sîntem romani, ne-au aruncat în temniţă, şi acum ne scot afară pe ascuns! Nu merge aşa! Să vină ei singuri să ne scoată afară!“ *Cap. 22. 25.

38. Ceice purtau nuielele, au spus aceste cuvinte dregătorilor. Aceştia s'au temut, cînd au auzit că sînt romani.

39. Dregătorii au venit să-i potolească, i-au scos afară din temniţă, şi i-au * rugat să părăsească cetatea. *Mat. 8. 34.

40. Ei au ieşit din temniţă, şi au * intrat în casa Lidiei; şi, după-ce au văzut şi mîngîiat pe fraţi, au plecat. *Vers. 14.

Pavel la Tesalonic.

17 1. Pavel şi Sila au trecut prin Amfipoli şi Apolonia, şi au venit în Tesalonic, unde era o sinagogă a ludeilor.

2. Pavel, după obiceiul său, a * intrat

1. Greceşte: Un duh al lui Piton.

1. Greceşte: lictori.

în sinagogă. Trei zile de Sabat a vorbit cu ei din Scripturi,
*Luc. 4. 16. Cap. 9. 20; 13. 5, 14; 14. 1; 16. 13; 19. 8.

3. dovedind şi lămurind, că* Hristosul trebuia să pătimească şi să învieze din morţi. „Şi acest Isus, pe care vi-L vestesc eu", zicea el, „este Hristosul."
*Luc. 24. 26, 46. Cap. 18. 28. Gal. 3. 1.

4. Unii* din ei, şi o mare mulţime de Greci temători de Dumnezeu, şi multe femei de frunte au crezut, şi au trecut de partea lui Pavel şi a lui Sila**. *Cap. 28. 24. **Cap. 15. 22, 27, 32, 40.

5. Dar Iudeii cari nu crezuseră, de pizmă, au luat cu ei nişte oameni fără căpătîi din mulţime, au făcut gloată, şi au întărîtat cetatea. S'au năpustit asupra casei lui Iason, şi căutau pe Pavel şi pe Sila, ca să-i aducă afară la norod.

6. Fiindcă nu i-au găsit, au tîrît pe Iason* şi pe vreo cîţiva fraţi înaintea dregătorilor cetăţii, şi strigau: „Oamenii aceştia**, cari au răscolit lumea, au venit şi aici, *Rom. 16. 21. **Cap. 16. 20.

7. şi Iason i-a găzduit. Ei toţi lucrează împotriva poruncilor Cezarului, şi spun* că este un alt Impărat: Isus."
*Luc. 23. 2. Ioan 19. 12. 1 Pet. 2. 13.

8. Prin aceste vorbe, Iudeii au turburat norodul şi pe dregătorii cetăţii,

9. cari au dat drumul lui Iason şi celorlalţi, numai după ce au căpătat dela ei un zălog.

Pavel la Berea.

10. Fraţii* au trimes îndată, noaptea, pe Pavel şi pe Sila la Berea. Cînd au sosit, au intrat în sinagoga Iudeilor.
*Cap. 9. 25. Vers. 14.

11. Iudeii aceştia aveau o inimă mai aleasă decît cei din Tesalonic. Au primit Cuvîntul cu toată rîvna, şi cercetau* Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este aşa.
*Isa. 34. 16. Luc. 16. 29. Ioan 5. 39.

12. Mulţi dintre ei şi din femeile cu vază ale Grecilor, şi mulţi bărbaţi au crezut.

13. Dar Iudeii din Tesalonic, cînd au aflat că Pavel vestea Cuvîntul lui Dumnezeu şi în Berea, au venit acolo, ca să turbure şi să aţîţe noroadele.

14. Atunci fraţii au pornit îndată* pe Pavel spre mare; Sila şi Timotei au rămas în Berea. *Mat. 10. 23.

Pavel la Atena. — Cuvîntarea.

15. Cei ce însoţeau pe Pavel, l-au dus pînă la Atena. Apoi s'au întors, cu însărcinarea* să ducă lui Sila şi lui Timotei porunca să vină cît mai curînd la el. *Cap. 18. 5.

16. Pe cînd îi aştepta Pavel în Atena, i se* întărîta duhul la vederea acestei cetăţi pline de idoli. *2 Pet. 2. 8.

17. In sinagogă stătea deci de vorbă cu Iudeii şi cu oamenii temători de Dumnezeu, iar în piaţă stătea de vorbă în fiecare zi cu aceia pe cari-i întîlnea.

18. Unii din filosofii epicurieni şi stoici au intrat în vorbă cu el. Şi unii ziceau: „Ce vrea să spună palavragiul acesta?" Alţii, cînd l-au auzit că vesteşte pe Isus şi învierea, ziceau: „Pare că vesteşte nişte dumnezei străini."

19. Atunci l-au luat, l-au dus la Areopag, şi au zis: „Putem să ştim care este această învăţătură nouă, pe care o vesteşti tu?

20. Fiindcă tu ne aduci ceva ciudat la auz. Am vrea dar să ştim ce vrea să zică aceasta."

21. Căci toţi Atenienii şi străinii, cari stăteau în Atena, nu-şi petreceau vremea cu nimic altceva decît să spună sau să asculte ceva nou.

22. Pavel a stat în picioare în mijlocul Areopagului, şi a zis:

„Bărbaţi Atenieni! In toate privinţele vă găsesc foarte religioşi.

23. Căci, pe cînd străbăteam cetatea voastră şi mă uitam de aproape la lucrurile la cari vă închinaţi voi, am descoperit chiar şi un altar, pe care este scris: „Unui Dumnezeu necunoscut!" Ei bine, ceeace voi cinstiţi, fără să cunoaşteţi, aceea vă vestesc eu.

24. Dumnezeu*, care a făcut lumea şi tot ce este în ea, este Domnul** cerului şi al pămîntului, şi nu† locuieşte în temple făcute de mîni.
*Cap. 14. 15. **Mat. 11. 25. †Cap. 7. 48.

25. El nu este slujit de mîni omeneşti, ca* şi cînd ar avea trebuinţă de ceva, El**, care dă tuturor viaţa, suflarea şi toate lucrurile. *Ps. 50. 8.
**Fac. 2. 7. Num. 16. 22. Iov. 12. 10; 27. 3; 33. 4. Isa. 42. 5; 57. 16. Zah. 12. 1.

26. El a făcut ca toţi oamenii, ieşiţi dintr'unul singur, să locuiască pe toată faţa pămîntului; le-a aşezat anumite vremi şi a pus anumite hotare* locuinţei lor, *Deut. 32. 8.

27. ca* ei să caute pe Dumnezeu, şi să se silească să-L găsească bîjbăind,

măcar** că nu este departe de fiecare din noi. *Rom. 1. 20. **Cap. 14. 47.

28. Căci în* El avem viaţa, mişcarea şi fiinţa, după cum** au zis şi unii din poeţii voştri: „Sîntem din neamul lui . . .“ *Col. 1. 17. Evr. 1. 3. **Tit. 1. 12.

29. Astfel dar, fiindcă sîntem de neam din Dumnezeu, nu* trebuie să credem că Dumnezeirea este asemenea aurului sau argintului sau pietrei cioplite cu meşteşugirea şi iscusinţa omului. *Isa. 40. 18.

30. Dumnezeu nu ţine seama de vremurile* de neştiinţă, şi porunceşte acum** tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască; *Cap. 14. 16. Rom. 3. 25. **Luc. 24. 47. Tit. 2. 11, 12. 1 Pet. 1. 14; 4. 3.

31. pentrucă a rînduit o zi, în care va* judeca lumea după dreptate, prin Omul, pe care L-a rînduit pentru aceasta şi despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin** faptul că L-a înviat din morţi . . .“ *Cap. 10. 42. Rom. 2. 16; 14. 10. **Cap. 2. 24.

32. Cînd au auzit ei de învierea morţilor, unii îşi băteau joc, iar alţii au zis: „Asupra acestor lucruri te vom asculta altădată.“

33. Astfel, Pavel a ieşit din mijlocul lor.

34. Totuş unii au trecut de partea lui, şi au crezut; între aceştia era Dionisie Areopagitul, o femeie numită Damaris, şi alţii împreună cu ei.

Pavel la Corint.

18 1. După aceea, Pavel a plecat din Atena, şi s'a dus la Corint.

2. Acolo a găsit pe un Iudeu, numit Acuila*, de neam din Pont, venit de curînd din Italia, cu nevastă-sa Priscila, de oarece Claudiu poruncise ca toţi Iudeii să plece din Roma. A venit la ei. *Rom. 16. 3. 1 Cor. 16. 19. 2 Tim. 4. 19.

3. Şi, fiindcă avea acelaş meşteşug, a rămas la ei, şi* lucrau: meseria lor era facerea corturilor. *Cap. 20. 34. 1 Cor. 4. 12. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8.

4. Pavel* vorbea în sinagogă în fiecare zi de Sabat, şi îndupleca pe Iudei şi pe Greci. *Cap. 17. 2.

5. Dar cînd au venit* Sila şi Timotei din Macedonia, Pavel s'a** dedat în totul propovăduirii, şi dovedea Iudeilor că Isus este Hristosul. *Cap. 17. 14, 15. **Iov. 32. 18. Cap. 17. 3. Vers. 28.

6. Fiindcă Iudeii i se împotriveau* şi-l batjocoreau, Pavel şi-a scuturat** hainele, şi le-a zis: „Sîngele† vostru să cadă asupra capului vostru; eu†† sînt curat. Deacum*† încolo, mă voi duce la Neamuri.“ *Cap. 13. 45. 1 Pet. 4. 4. **Neem. 5. 13. Mat. 10. 14. Cap. 13. 51. †Lev. 20. 9, 11, 12. 2 Sam. 1. 16. Ezec. 18. 13; 33. 4. ††Ezec. 3. 18, 19; 33. 9. Cap. 20. 26. *†Cap. 13. 46; 28. 28.

7. Şi după ce a ieşit de acolo, a intrat în casa unui om temător de Dumnezeu, numit Iust, a cărui casă era vecină cu sinagoga.

8. Dar* Crisp, fruntaşul sinagogii, a crezut în Domnul împreună cu toată casa lui. Şi mulţi dintre Corinteni, cari auziseră pe Pavel, au crezut şi ei, şi au fost botezaţi. *1 Cor. 1. 14.

9. Noaptea, Domnul* a zis lui Pavel într'o vedenie: „Nu te teme; ci vorbeşte şi nu tăcea, *Cap. 23. 11.

10. căci* Eu sînt cu tine; şi nimeni nu va pune mîna pe tine, ca să-ţi facă rău: vorbeşte, fiindcă am mult norod în această cetate.“ *Ier. 1. 18, 19. Mat. 28. 20.

11. Aici a rămas un an şi şase luni, şi învăţa printre Corinteni Cuvîntul lui Dumnezeu.

Răscoala Iudeilor.

12. Pe cînd era Galion cîrmuitor al Ahaiei, Iudeii s'au ridicat cu un gînd împotriva lui Pavel, l-au dus înaintea scaunului de judecată,

13. şi au zis: „Omul acesta aţîţă pe oameni să se închine lui Dumnezeu într'un fel care este împotriva Legii.“

14. Pavel voia să înceapă vorba, cînd Galion a zis Iudeilor:

„Dacă* ar fi vorba de vreo faptă rea sau de vreo blestemăţie, v'aş asculta după cuviinţă, Iudeilor! *Cap. 23. 29; 25. 11, 19.

15. Dar dacă este vorba de neînţelegeri asupra unui cuvînt, asupra unor nume şi asupra Legii voastre, treaba voastră: eu nu vreau să fiu judecător peste aceste lucruri.“

16. Şi i-a alungat dela scaunul de judecată.

17. Atunci au pus toţi mîna pe Sosten*, fruntaşul sinagogii, şi-l băteau înaintea scaunului de judecată, fără ca lui Galion să-i pese. *1 Cor. 1. 1.

Pavel la Ierusalim şi Antiohia.

18. Pavel a mai rămas destul de multă vreme în Corint. In urmă, şi-a luat ziua bună dela fraţi, şi a plecat cu corabia spre Siria, împreună cu Priscila şi Acuila, după ce şi-a tuns* capul în Chencrea**, căci făcuse o juruinţă. *Num. 6. 18. Cap. 21. 24. **Rom. 16. 1.

19. Au ajuns în Efes; şi Pavel a lăsat acolo pe însoţitorii lui. A intrat în sinagogă, şi a stat de vorbă cu Iudeii,
20. cari l-au rugat să rămînă la ei mai multă vreme. El însă n'a voit,
21. ci şi-a luat rămas bun dela ei, şi a zis: „Trebuie* numaidecît ca sărbătoarea care vine, s'o fac în Ierusalim. Dacă** va voi Dumnezeu, mă voi întoarce iarăş la voi.“ Şi a plecat din Efes.
* Cap. 19. 21; 20. 16. ** 1 Cor. 4. 19. Evr. 6. 3. Iac. 4. 15.
22. S'a dat jos din corabie în Cezarea, s'a suit la Ierusalim, şi, după ce a urat de bine Bisericii, s'a pogorît în Antiohia.

A treia călătorie — Apolo.

23. După ce a petrecut cîtăva vreme în Antiohia, Pavel a plecat, şi a străbătut din loc în loc ţinutul Galatiei* şi Frigiei, întărind** pe toţi ucenicii.
* Gal. 1. 2; 4. 14. ** Cap. 14. 22; 15. 32, 41.
24. La Efes, a venit un* Iudeu numit Apolo, de neam din Alexandria. Omul acesta avea darul vorbirii şi era tare în Scripturi.
* 1 Cor. 1. 12; 3. 5, 6; 4. 6. Tit. 3. 13.
25. El era învăţat în ce priveşte Calea Domnului, avea un duh înfocat*, şi vorbea şi învăţa amănunţit pe oameni despre Isus, măcar că nu cunoştea** decît botezul lui Ioan.
* Rom. 12. 11. ** Cap. 19. 3.
26. A început a vorbi cu îndrăzneală în sinagogă. Acuila şi Priscila, cînd l-au auzit, l-au luat la ei, şi i-au arătat mai cu deamăruntul Calea lui Dumnezeu.
27. Fiindcă el voia să treacă în Ahaia, fraţii l-au îmbărbătat să se ducă, şi au scris ucenicilor să-l primească bine. Cînd a ajuns, a* ajutat mult, prin harul lui Dumnezeu, pe ceice crezuseră;
* 1 Cor. 3. 6.
28. căci înfrunta cu putere pe Iudei înaintea norodului, şi le dovedea* din Scripturi că Isus este Hristosul.
* Cap. 9. 22; 17. 3. Vers. 5.

Ucenicii lui Ioan se fac creştini.

19 1. Pe cînd era Apolo* în Corint, Pavel, după ce a trecut prin ţinuturile de sus ale Asiei, a ajuns la Efes. Aici a întîlnit pe cîţiva ucenici,
* 1 Cor. 1. 12; 3. 5, 6.
2. şi le-a zis: „Aţi primit voi Duhul Sfînt cînd aţi crezut?“ Ei i-au răspuns: „Nici n'am* auzit măcar că a fost dat un Duh Sfînt.“
* 1 Sam. 3. 7. Cap. 8. 16.
3. Dar cu ce botez aţi fost botezaţi?“ le-a zis el. Şi ei au răspuns: „Cu* botezul lui Ioan.“
* Cap. 18. 25.
4. Atunci Pavel a zis: „Ioan* a botezat cu botezul pocăinţei, şi spunea norodului să creadă în Celce venea după el, adică în Isus.“
* Mat. 3. 11. Ioan 1. 15, 27, 30. Cap. 1. 5; 11. 16; 13. 24, 25.
5. Cînd au auzit ei aceste vorbe, au fost botezaţi în* Numele Domnului Isus.
* Cap. 8. 16.
6. Cînd* şi-a pus Pavel mînile peste ei, Duhul Sfînt S'a pogorît peste ei, şi vorbeau** în alte limbi, şi prooroceau.
* Cap. 6. 6; 8. 17. ** Cap. 2. 4; 10. 46.
7. Erau cam doisprezece bărbaţi de toţi.

Pavel învaţă pe norod la Efes.

8. In urmă*, Pavel a intrat în sinagogă, unde vorbea cu îndrăzneală. Timp de trei luni a vorbit cu ei despre lucrurile privitoare la** Impărăţia lui Dumnezeu, şi căuta să înduplece pe cei ce-l ascultau.
* Cap. 17. 2; 18. 4. ** Cap. 1. 3; 28. 23.
9. Dar, fiindcă* unii rămîneau împietriţi şi necredincioşi, şi vorbeau de rău** Calea Domnului înaintea norodului, Pavel a plecat dela ei, a despărţit pe ucenici de ei, şi a învăţat în fiecare zi pe norod în şcoala unuia numit Tiran.
* 2 Tim. 1. 15. 2 Pet. 2. 2. Iuda 10. ** Cap. 9. 2; 22. 4; 24. 14. Vers. 23.
10. Lucrul acesta* a ţinut doi ani, aşa că toţi ceice locuiau în Asia, Iudei şi Greci, au auzit Cuvîntul Domnului.
* Cap. 20. 31.
11. Şi Dumnezeu făcea* minuni nemaipomenite prin mînile lui Pavel;
* Marc. 16. 20. Cap. 14. 3.
12. pînă acolo* că peste cei bolnavi se puneau basmale sau şorţuri, cari fuseseră atinse de trupul lui, şi-i lăsau boalele, şi ieşeau afară din ei duhurile rele.
* 2 Reg. 4. 29. Cap. 5. 15.

Exorciştii Iudei.

13. Nişte* exorcişti Iudei, cari umblau din loc în loc, au** încercat să cheme Numele Domnului Isus peste ceice aveau duhuri rele, zicînd: „Vă jur pe Isus, pe care-L propovăduieşte Pavel, să ieşiţi afară!“
* Mat. 12. 27. ** Marc. 9. 38. Luc. 9. 49.
14. Ceice făceau lucrul acesta, erau şapte feciori ai lui Sceva, un preot Iudeu din cei mai de seamă.
15. Duhul cel rău le-a răspuns: „Pe Isus Il cunosc, şi pe Pavel îl ştiu; dar voi, cine sînteţi?“

16. Şi omul, în care era duhul cel rău, a sărit asupra lor, i-a biruit pe amîndoi, şi i-a schingiuit în aşa fel, că au fugit goi şi răniţi din casa aceea.

17. Lucrul acesta a fost cunoscut de toţi Iudeii, de toţi Grecii cari locuiau în Efes, şi * i-a apucat frica pe toţi: şi Numele Domnului Isus era proslăvit. *Luc. 1. 65; 7. 16. Cap. 2. 43; 5. 5, 11.

18. Mulţi din cei ce crezuseră, veneau să mărturisească * şi să spună ce făcuseră. *Mat. 3. 6.

19. Şi unii din cei ce făcuseră vrăjitorii, şi-au adus cărţile, şi le-au ars, înaintea tuturor: preţul lor s'a socotit la cincizeci mii de arginţi.

20. Cu atîta * putere se răspîndea şi se întărea Cuvîntul Domnului. *Cap. 6. 7; 12. 24.

Răscoala argintarului Dimitrie.

21. După ce * s'au petrecut aceste lucruri, Pavel şi-a ** pus de gînd să se ducă la Ierusalim, trecînd prin Macedonia şi Ahaia. „După ce voi merge acolo", îşi zicea el, „trebuie † să văd şi Roma." *Rom. 15. 25. Gal. 2. 1. **Cap. 20. 22. †Cap. 18. 21; 23. 11. Rom. 15. 24—28.

22. A trimes în Macedonia pe doi din * ajutoarele lui, pe Timotei şi Erast **, iar el a mai rămas cîtăva vreme în Asia. *Cap. 13. 5. **Rom. 16. 23. 2 Tim. 4. 20.

23. Pe vremea aceea *, s'a făcut o mare turburare cu privire la Calea ** Domnului. *2 Cor. 1. 8. **Cap. 9. 2.

24. Un argintar, numit Dimitrie, făcea temple de argint de ale Dianei, şi aducea lucrătorilor săi nu puţin * cîştig cu ele. *Cap. 16. 16, 19.

25. I-a adunat la un loc, împreună cu cei de aceeaş meserie, şi le-a zis: „Oamenilor, ştiţi că bogăţia noastră atîrnă de meseria aceasta;

26. şi vedeţi şi auziţi că Pavel acesta, nu numai în Efes, dar aproape în toată Asia, a înduplecat şi a abătut mult norod, şi zice că zeii făcuţi de mîni nu * sînt dumnezei. *Ps. 115. 4. Isa. 44. 10—20. Ier. 10. 3.

27. Primejdia, care vine din acest fapt, nu este numai că meseria noastră cade în dispreţ; dar şi că templul marei zeiţe Diana este socotit ca o nimica, şi chiar măreţia aceleia, care este cinstită în toată Asia şi în toată lumea, este nimicită."

28. Cuvintele acestea i-au umplut de mînie, şi au început să strige: „Mare este Diana Efesenilor!"

29. Toată cetatea s'a tulburat. Au năvălit cu toţii într'un gînd în teatru, şi au luat cu ei pe Macedonenii Gaiu * şi Aristarh **, tovarăşii de călătorie ai lui Pavel. *Rom. 16. 23. 1 Cor. 1. 14. **Cap. 20. 4; 27. 2. Col. 4. 10. Filim. 24.

30. Pavel voia să vină înaintea norodului, dar nu l-au lăsat ucenicii.

31. Chiar şi unii din mai marii Asiei, cari-i erau prieteni, au trimes la el să-l roage să nu se ducă la teatru.

32. Unii strigau una, alţii alta, căci adunarea era în învălmăşală, şi cei mai mulţi nici nu ştiau pentruce se adunaseră.

33. Atunci au scos din norod pe Alexandru, pe care Iudeii îl împingeau înainte. Alexandru * a făcut ** semn cu mîna, şi voia să se apere înaintea norodului. *1 Tim. 1. 20. 2 Tim. 4. 14. **Cap. 12. 17.

34. Dar cînd l-au cunoscut că este Iudeu, au strigat toţi într'un glas, timp de aproape două ceasuri: „Mare este Diana Efesenilor!"

35. Totuş logofătul a potolit norodul, şi a zis: „Bărbaţi Efeseni, cine este acela care nu ştie că cetatea Efesenilor este păzitoarea templului marei Diane şi a chipului ei căzut din cer?

36. Fiindcă nimeni nu poate să tăgăduiască lucrul acesta, trebuie să vă potoliţi, şi să nu faceţi nimic cu pornire nechibzuită.

37. Căci aţi adus aici pe oamenii aceştia, cari nu sînt vinovaţi nici de jăfuirea templului, nici de hulă împotriva zeiţei noastre.

38. Deci, dacă în adevăr, Dimitrie şi meşterii lui au să se plîngă împotriva cuiva, sînt zile de judecată, şi sînt dregători; să se pîrască unii pe alţii.

39. Dar dacă umblaţi după altceva, se va hotărî într'o adunare legiuită.

40. Noi, de fapt, sîntem în primejdie să fim învinuiţi de răscoală pentru cele întîmplate astăzi, căci n'avem nici un temei, ca să putem îndreptăţi zarva aceasta."

41. După aceste cuvinte, a dat drumul adunării.

Pavel în Macedonia.

20 1. Cînd a încetat zarva, Pavel a chemat pe ucenici, şi, după ce le-a dat sfaturi, şi-a luat ziua bună dela ei, şi a * plecat în Macedonia. *1 Cor. 16. 5. 1 Tim. 1. 3.

2. A străbătut ţinutul acesta, şi a dat

ucenicilor o mulţime de sfaturi. Apoi a venit în Grecia,

3. unde a rămas trei luni. Era gata să plece cu corabia în Siria, dar * iudeii i-au întins curse. Atunci s'a hotărît să se întoarcă prin Macedonia.

* Cap. 9. 23; 23. 12; 25. 3. 2 Cor. 11. 26.

4. Avea ca tovarăşi pînă în Asia pe: Sopater din Berea, fiul lui Pir, Aristarh * şi Secund din Tesalonic, Gaiu** din Derbe, Timotei †, precum şi Tihic †† şi Trofim *† cari erau din Asia.

* Cap. 19. 29; 27. 2. Col. 4. 10. ** Cap. 19. 29. † Cap. 16. 1. †† Efes. 6. 21. Col. 4. 7. 2 Tim. 4. 12. Tit. 3. 12. *† Cap. 21. 29. 2 Tim. 4. 20.

5. Aceştia au luat-o înainte, şi ne-au aşteptat la Troa.

6. Iar noi, după zilele * praznicului Azimilor, am plecat cu corabia din Filipi, şi, în cinci zile, am ajuns la ei în** Troa, unde am stat şapte zile.

* Exod. 12. 14, 15; 23. 15. ** Cap. 16. 8. 2 Cor. 2. 12. 2 Tim. 4. 13.

Invierea lui Eutih.

7. In ziua dintîi * a săptămînii, eram adunaţi la olaltă ca să** frîngem pîinea. Pavel, care trebuia să plece a doua zi, vorbea ucenicilor, şi şi-a lungit vorbirea pînă la miezul nopţii.

* 1 Cor. 16. 2. Apoc. 1. 10. ** Cap. 2. 42, 46. 1 Cor. 10. 16; 11. 20, etc.

8. In * odaia de sus, unde eram adunaţi, erau multe lumini. * Cap. 1. 13.

9. Şi un tînăr, numit Eutih, care şedea pe fereastră, a adormit deabinelea în timpul lungei vorbiri a lui Pavel; biruit de somn, a căzut jos din catul al treilea, şi a fost ridicat mort.

10. Dar Pavel s'a pogorît, s'a * repezit spre el, l-a luat în braţe, şi a zis: „Nu** vă tulburaţi, căci sufletul lui este în el.“ * 1 Reg. 17. 21. 2 Reg. 4. 34. ** Mat. 9. 24.

11. După ce s'a suit iarăş, a frînt pîinea, a cinat, şi a mai vorbit multă vreme pînă la ziuă. Apoi a plecat.

12. Flăcăul a fost adus viu, şi lucrul acesta a fost pricina unei mari mîngîieri.

Pavel la Milet.

13. Noi am venit înaintea lui Pavel la corabie, şi am plecat cu corabia la Asos, unde ne învoiserăm să ne întîlnim din nou; pentrucă el trebuia să facă drumul pe jos.

14. Cînd s'a întîlnit cu noi în Asos, l-am luat în corabie, şi ne-am dus la Mitilene.

15. De aici am mers pe mare, şi a doua zi am ajuns în faţa insulei Chios. In ziua următoare, deabea am atins Samos, ne-am oprit în Troghilion, şi a doua zi am venit la Milet.

16. Pavel se hotărîse să treacă pe lîngă Efes, fără să se oprească aici, ca să nu peardă vremea în Asia; căci * se grăbea ca, dacă-i va fi cu putinţă, să** fie în Ierusalim de ziua † Cincizecimii.

* Cap. 18. 21; 19. 21; 21. 4, 12. ** Cap. 24. 17. † Cap. 2. 1. 1 Cor. 16. 8.

Cuvîntarea de rămas bun.

17. Insă din Milet, Pavel a trimes la Efes, şi a chemat pe presbiterii Bisericii.

18. Cînd au venit la el, le-a zis:
„Ştiţi cum m'am purtat cu voi în toată vremea, din * ziua dintîi, în care am pus piciorul pe pămîntul Asiei.

* Cap. 18. 19; 19. 1, 10.

19. Am slujit Domnului cu toată smerenia, cu multe lacrămi, şi în mijlocul încercărilor, pe * cari mi le ridicau uneltirile Iudeilor. * Vers. 3.

20. Ştiţi că n'am * ascuns nimic din ce vă era de folos, şi nu m'am temut să vă propovăduiesc şi să vă învăţ înaintea norodului şi în case, * Vers. 27.

21. şi să vestesc * Iudeilor şi Grecilor: pocăinţa** faţă de Dumnezeu şi credinţa în Domnul nostru Isus Hristos. * Cap. 18. 5. ** Marc. 1. 15. Luc. 24. 47. Cap. 2. 38.

22. Şi acum, iată că, împins * de duhul, mă duc la Ierusalim, fără să ştiu ce mi se va întîmpla acolo. * Cap. 19. 21.

23. Numai, Duhul Sfînt * mă înştiinţează din cetate în cetate că mă aşteaptă lanţuri şi necazuri. * Cap. 21. 4, 11. 1 Tes. 3. 3.

24. Dar eu nu * ţin numai decît la viaţa mea, ca şi cum mi-ar fi scumpă, ci** vreau numai să-mi sfîrşesc cu bucurie calea şi † slujba, pe †† care am primit-o dela Domnul Isus, ca să vestesc Evanghelia harului lui Dumnezeu. * Cap. 21. 13. Rom. 8. 35. 2 Cor. 4. 16. ** 2 Tim. 4. 7. † Cap. 1. 17. 2 Cor. 4. 1. †† Gal. 1. 1. Tit. 1. 3.

25. Şi acum, ştiu * că nu-mi veţi mai vedea faţa, voi toţi aceia, în mijlocul cărora am umblat propovăduind Impărăţia lui Dumnezeu. * Vers. 38. Rom. 15. 23.

26. De aceea vă mărturisesc astăzi, că sînt curat de sîngele * tuturor.

* Cap. 18. 6. 2 Cor. 7. 2.

27. Căci * nu m'am ferit să vă vestesc tot planul** lui Dumnezeu.

* Vers. 20. ** Luc. 7. 30. Ioan 15. 15. Efes. 1. 11.

28. Luaţi seama * dar la voi înşivă şi la toată turma peste care v'a** pus Duhul Sfînt episcopi[1], ca să păstoriţi

1. Sau: priveghetori.

Biserica Domnului, pe care† a cîştigat-o cu†† însuş sîngele Său. *1 Tim. 4. 16. 1 Pet. 5. 2. **1 Cor. 12. 28. †Efes. 1. 7, 14. Col. 1. 14. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 5. 9. ††Evr. 9. 14.

29. Ştiu bine că, după plecarea mea, se vor* vîrî între voi lupi răpitori, cari nu vor cruţa turma;
*Mat. 7. 15. 2 Pet. 2. 1.

30. şi se vor scula din* mijlocul vostru oameni, cari vor învăţa lucruri stricăcioase, ca să tragă pe ucenici de partea lor. *1 Tim. 1. 20. 1 Ioan 2. 19.

31. De aceea vegheaţi, şi aduceţi-vă aminte că, timp de trei* ani, zi şi noapte, n'am încetat să sfătuiesc cu lacrămi pe fiecare din voi. *Cap. 19. 10.

32. Şi acum, fraţilor, vă încredinţez în mîna lui Dumnezeu şi a Cuvîntului* harului Său, care vă** poate zidi sufleteşte, şi vă poate da moştenirea† împreună cu toţi cei sfinţiţi. *Evr. 13. 9. **Cap. 9. 31. †Cap. 26. 18. Efes. 1. 18. Col. 1. 12; 3. 24. Evr. 9. 15. 1 Pet. 1. 4.

33. N'am rîvnit nici la argintul*, nici la aurul, nici la hainele cuiva.
*1 Sam. 12. 3. 1 Cor. 9. 12. 2 Cor. 7. 2; 11. 9; 12. 17.

34. Singuri ştiţi că* mînile acestea au lucrat pentru trebuinţele mele şi ale celor ce erau cu mine.
*Cap. 18. 3. 1 Cor. 4. 12. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8.

35. In toate privinţele v'am dat o pildă, şi v'am arătat că*, lucrînd astfel, trebuie să ajutaţi pe cei slabi, şi să vă aduceţi aminte de cuvintele Domnului Isus, care însuş a zis: „Este mai ferice să dai decît să primeşti.“
*Rom. 15. 1. 1 Cor. 9. 12. 2 Cor. 11. 9, 12; 12. 13. Efes. 4. 28. 1 Tes. 4. 11; 5. 14. 2 Tes. 3. 8.

36. După ce a vorbit asfel, a îngenuncheat*, şi s'a rugat împreună cu ei toţi. *Cap. 7. 60; 21. 5.

37. Şi au izbucnit cu toţii în lacrămi, au căzut* pe grumazul lui Pavel, şi l-au sărutat. *Fac. 45. 14; 46. 29.

38. Căci erau întristaţi mai ales de vorba, pe care* le-o spusese el, că nu-i vor mai vedea faţa. Şi l-au petrecut pînă la corabie. *Vers. 25.

Pavel îşi ia rămas bun dela ucenicii din Tir.

21 1. După ce ne-am smuls din braţele lor, am plecat pe apă, şi neam dus drept la Cos, a doua zi la Rodos, şi deacolo la Patara.

2. Am găsit o corabie, care avea să treacă în Fenicia, ne-am suit în ea, şi am plecat.

3. Am trecut prin faţa insulei Cipru, am lăsat-o la stînga, şi ne-am urmat drumul spre Siria; apoi ne-am dat jos în Tir, unde avea să se descarce corabia.

4. Acolo am găsit pe ucenici, şi am rămas şapte zile. Ucenicii*, prin Duhul, ziceau lui Pavel să nu se suie la Ierusalim. *Cap. 20. 23. Vers. 12.

5. Dar cînd s'au împlinit zilele, am plecat, şi ne-am văzut de drum; şi ne-au petrecut toţi, cu nevestele şi copiii, pînă afară din cetate. Am îngenuncheat* pe mal, şi ne-am rugat.
*Cap. 20. 36.

6. Apoi ne-am luat ziua bună unii dela alţii, şi noi ne-am suit în corabie, iar ei s'au întors acasă*. *Ioan 1. 11.

Pavel la Ptolemaida şi la Cezarea. — Proorocia lui Agab.

7. După ce ne-am isprăvit călătoria pe mare, din Tir am plecat la Ptolemaida, unde am urat de bine fraţilor, şi am stat la ei o zi.

8. A doua zi, am plecat şi am ajuns la Cezarea. Am intrat în casa lui Filip evanghelistul*, care** era unul din cei şapte, şi am găzduit la el.
*Efes. 4. 11. 2 Tim. 4. 5. **Cap. 6. 5; 8. 26, 40.

9. El avea patru fete fecioare cari* prooroceau. *Ioel 2. 28. Cap. 2. 17.

10. Fiindcă stăteam de mai multe zile acolo, un prooroc, numit Agab*, s'a pogorît din Iudea, *Cap. 11. 28.

11. şi a venit la noi. A luat brîul lui Pavel, şi-a legat picioarele şi mînile, şi a zis: „Iată ce zice Duhul Sfînt: „Aşa* vor lega Iudeii în Ierusalim pe omul acela al cui este brîul acesta, şi-l vor da în mînile Neamurilor.“
*Cap. 20. 23. Vers. 33.

12. Cînd am auzit lucrul acesta, atît noi cît şi cei de acolo am rugat pe Pavel să nu se suie la Ierusalim.

13. Atunci Pavel a răspuns: „Ce* faceţi de plîngeţi aşa, şi-mi rupeţi inima? Eu sînt gata nu numai să fiu legat, dar chiar să şi mor în Ierusalim pentru Numele Domnului Isus.“
*Cap. 20. 24.

14. Dacă am văzut că nu-l putem îndupleca, n'am mai stăruit, şi am zis: „Facă-se voia* Domnului!“
*Mat. 6. 10; 26. 42. Luc. 11. 2; 22. 42.

15. După zilele acelea, ne-am pregătit de plecare, şi ne-am suit la Ierusalim.

16. Cîţiva ucenici din Cezarea au ve-

nit şi ei cu noi, şi ne-au dus la unul numit Mnason, din Cipru, vechi ucenic, la care aveam să găzduim.

Pavel la Ierusalim în Templu.

17. Cînd * am ajuns la Ierusalim, fraţii ne-au primit cu bucurie. *Cap. 15. 4.

18. A doua zi, Pavel a mers cu noi la Iacov *, şi toţi presbiterii s'au adunat acolo. *Cap. 15. 13. Gal. 1. 19; 2. 9.

19. După ce le-a dat ziua bună, le-a istorisit * cu deamăruntul ce făcuse Dumnezeu în mijlocul Neamurilor prin ** slujba lui.
*Cap. 15. 4, 12. Rom. 15. 18, 19. **Cap. 1. 17; 20. 24.

20. Cînd l-au auzit, au proslăvit pe Dumnezeu. Apoi i-au zis: „Vezi, frate, cîte mii de Iudei au crezut, şi toţi sînt plini de rîvnă * pentru Lege.
*Cap. 22. 3. Rom. 10. 2. Gal. 1. 14.

21. Dar ei au auzit despre tine că înveţi pe toţi Iudeii, cari trăiesc printre Neamuri, să se lepede de Moise, că le zici să nu-şi taie copiii împrejur, şi să nu trăiască potrivit cu obiceiurile.

22. Ce este de făcut? Negreşit, mulţimea are să se adune, căci vor auzi că ai venit.

23. Deci, fă ce-ţi vom spune noi. Avem aici patru bărbaţi, cari au făcut o juruinţă.

24. Ia-i cu tine, curăţeşte-te împreună cu ei, şi cheltuieşte tu pentru ei, ca să-şi radă * capul. Şi astfel vor cunoaşte toţi că nu este nimic adevărat din celece au auzit despre tine, ci că şi tu umbli întocmai după rînduială, şi păzeşti Legea. *Num. 6. 2, 13, 18. Cap. 18. 18.

25. Cu privire la Neamurile, cari au crezut, noi * am hotărît şi le-am scris că trebuie să se ferească de lucrurile jertfite idolilor, de sînge, de dobitoace zugrumate şi de curvie." *Cap. 15. 20, 29.

26. Atunci Pavel a luat pe oamenii aceia, s'a curăţit, şi a * intrat cu ei a doua zi în Templu, ca să vestească ** sfîrşitul zilelor curăţirii cînd se va aduce jertfă pentru fiecare din ei.
*Cap. 24. 18. **Num. 6. 13.

Prinderea lui Pavel.

27. Către sfîrşitul celor şapte zile, Iudeii * din Asia, cînd au văzut pe Pavel în Templu, au întărîtat tot norodul, au ** pus mînile pe el,
*Cap. 24. 18. **Cap. 26. 21.

28. şi au început să strige: „Bărbaţi Israeliţi, daţi ajutor! Iată omul, care *propovăduieşte pretutindeni şi în toată lumea împotriva norodului, împotriva Legii şi împotriva locaşului acestuia; ba, încă a vîrît şi pe nişte Greci în Templu, şi a spurcat acest locaş sfînt." *Cap. 24. 5, 6.

29. In adevăr, văzuseră mai înainte pe Trofim * Efeseanul, împreună cu el în cetate, şi credeau că Pavel îl băgase în Templu. *Cap. 20. 4.

30. Toată cetatea s'a pus în mişcare *, şi s'a strîns norodul din toate părţile. Au pus mîna pe Pavel, şi l-au scos afară din Templu, ale cărui uşi au fost încuiate îndată. *Cap. 26. 21.

31. Pe cînd cercau să-l omoare, s'a dus vestea la căpitanul oastei că tot Ierusalimul s'a turburat.

32. Acesta * a luat îndată ostaşi şi sutaşi, şi a alergat la ei. Cînd au văzut pe căpitan şi pe ostaşi, au încetat să mai bată pe Pavel. *Cap. 23. 27; 24. 7.

33. Atunci căpitanul s'a apropiat, a* pus mîna pe el, şi a poruncit să-l lege cu două lanţuri. Apoi a întrebat cine este şi ce a făcut. *Cap. 20. 23. Vers. 11.

34. Dar unii strigau într'un fel, alţii într'alt fel prin mulţime; fiindcă nu putea deci să înţeleagă adevărul, din pricina zarvei, a poruncit să-l ducă în cetăţuie.

35. Cînd a ajuns pe trepte, Pavel a trebuit să fie dus de ostaşi, din pricina îmbulzelii norodului întărîtat;

36. căci mulţimea norodului se ţinea după el, şi striga: „La moarte * cu el!"
*Luc. 23. 18. Ioan 19. 15. Cap. 22. 22.

Pavel cere voie să vorbească.

37. Tocmai cînd era să fie băgat în cetăţuie, Pavel a zis căpitanului: „Îmi este îngăduit să-ţi spun ceva?" Căpitanul a răspuns: „Ştii greceşte?

38. Nu cumva * eşti Egipteanul acela, care s'a răsculat acum în urmă, şi a dus în pustie pe cei patru mii de tîlhari?" *Cap. 5. 36.

39. „Eu * sînt Iudeu", a spus Pavel, „din Tarsul din Cilicia, cetăţean al unei cetăţi nu fără însemnătate. Te rog, dă-mi voie să vorbesc norodului."
*Cap. 9. 11; 22. 3.

40. După ce i-a dat voie căpitanul, Pavel a stat în picioare pe trepte, şi a * făcut semn norodului cu mîna. S'a făcut o mare tăcere, şi Pavel le-a vorbit în limba evreiască astfel: *Cap. 12. 17.

Cuvîntarea lui Pavel.

22 1. „Fraţilor* şi părinţilor, ascultaţi acum cuvîntul meu de apărare faţă de voi!“ *Cap. 7. 2.

2. Cînd au auzit ei că le vorbeşte în limba evreiască, au ţinut şi mai multă linişte. Şi Pavel a zis:

3. „Eu* sînt Iudeu, născut în Tarsul Ciliciei; dar am fost crescut în cetatea aceasta, am învăţat la** picioarele lui Gamaliel† să cunosc cu†† deamăruntul Legea părinţilor noştri, şi am fost*† tot atît de plin de rîvnă pentru Dumnezeu, cum†* sînteţi şi voi toţi azi. *Cap. 21. 39. 2 Cor. 11. 22. Filip. 3. 5. **Deut. 33. 3. 2 Reg. 4. 38. Luc. 10. 39. †Cap. 5. 34. ††Cap. 26. 5. *†Cap. 21. 20. Gal. 1. 14. †*Rom. 10. 2.

4. Am* prigonit pînă la moarte această Cale, am legat şi am pus în temniţă bărbaţi şi femei:

*Cap. 8. 3; 26. 9—11. Filip. 3. 6. 1 Tim. 1. 13.

5. Marele preot şi tot* soborul bătrînilor îmi sînt martori. Am luat chiar şi scrisori dela** ei către fraţii din Damasc, unde m'am dus să aduc legaţi la Ierusalim pe ceice se aflau acolo, ca să fie pedepsiţi.

*Luc. 22. 66. Cap. 4. 5. **Cap. 9. 2; 26. 10, 12.

6. Cînd eram* pe drum şi mă apropiam de Damasc, deodată, pela amiază, a strălucit împrejurul meu o mare lumină din cer. *Cap. 9. 3; 26. 12, 13.

7. Am căzut la pămînt, şi am auzit un glas, care-mi zicea: „Saule, Saule, pentru ce Mă prigoneşti?“

8. „Cine eşti, Doamne?“ am răspuns eu. Şi El mi-a zis: „Eu sînt Isus din Nazaret, pe care-L prigoneşti.“

9. Cei* ce erau cu mine, au văzut bine lumina, şi s'au înfricoşat; dar n'au auzit glasul Celui ce vorbea.

*Dan. 10. 7. Cap. 9. 7.

10. Atunci am zis: „Ce să fac, Doamne?“ „Scoală-te“, mi-a răspuns Domnul, „du-te în Damasc, şi acolo ţi se va spune ce trebuie să faci.“

11. „Fiindcă nu puteam să văd nimic, din pricina strălucirii luminii aceleia, ceice erau cu mine, m'au luat de mînă, şi aşa am ajuns în Damasc.

12. Şi a venit la mine un* om, numit Anania, bărbat temător de Dumnezeu, după Lege, şi pe care toţi Iudeii**, cari locuiesc în Damasc, îl vorbeau† de bine.

*Cap. 9. 17. **Cap. 10. 22. †1 Tim. 3. 7.

13. El mi-a zis: „Frate Saule, capătă-ţi din nou vederea!“ Chiar în clipa aceea, mi-am căpătat vederea, şi m'am uitat la el.

14. El mi-a zis: „Dumnezeul* părinţilor noştri te-a** ales să cunoşti voia Lui, să† vezi pe†† Cel Neprihănit, şi să*† auzi cuvinte din gura Lui; *Cap. 3. 13; 5. 30. **Cap. 9. 15; 26. 16. †1 Cor. 9. 1; 15. 8. ††Cap. 3. 14; 7. 52. *†1 Cor. 11. 23. Gal. 1. 12.

15. căci* îi vei fi martur, faţă de toţi oamenii, pentru lucrurile, pe cari** le-ai văzut şi auzit.

*Cap. 23. 11. **Cap. 4. 20; 26. 16.

16. Şi acum, ce zăbovești? Scoală-te, primeşte botezul, şi fii spălat* de păcatele tale, chemînd** Numele Domnului.“

*Cap. 2. 38. Evr. 10. 22. **Cap. 9. 14. Rom. 10. 13.

17. Şi mi s'a* întîmplat că, după ce m'am întors la Ierusalim, pe cînd mă rugam în Templu, am căzut într'o răpire sufletească; *Cap. 9. 26. 2 Cor. 12. 2.

18. şi am* văzut pe Domnul caremi zicea: „Grăbeşte-te**, ieşi iute din Ierusalim, căci nu vor primi mărturisirea ta despre Mine.“

*Vers. 14. **Mat. 10. 14.

19. Şi am zis: „Doamne, ei* ştiu că eu băgam în temniţă şi băteam** prin sinagogi pe ceice cred în Tine:

*Cap. 8. 3. Vers. 4. **Mat. 10. 17.

20. şi că*, atunci cînd se vărsa sîngele lui Ştefan, marturul Tău, eram şi eu de faţă, îmi uneam** încuviinţarea mea cu a celorlalţi, şi păzeam hainele celor ce-l omorau.“

*Cap. 7. 58. Luc. 11. 48. **Cap. 8. 1. Rom. 1. 32.

21. Atunci El mi-a zis: „Du-te, căci* te voi trimite departe la Neamuri..“

*Cap. 9. 15; 13. 2, 46, 47; 18. 6; 26. 17. Rom. 1. 5; 11. 13; 15. 16. Gal. 1. 15, 16; 2. 7, 8. Efes. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11.

Pavel: cetăţean roman.

22. Ei l-au ascultat pînă la cuvîntul acesta. Dar atunci şi-au ridicat glasul, şi au zis: „Ia* de pe pămînt pe un astfel de om! Nu este vrednic să** trăiască!“ *Cap. 21. 36. **Cap. 25. 24.

23. Şi scoteau strigăte, îşi aruncau hainele, şi asvîrleau cu ţărînă în văzduh.

24. Căpitanul a poruncit să ducă pe Pavel în cetăţuie şi să-l cerceteze, bătîndu-l cu biciul, ca să afle din ce pricină strigau aşa împotriva lui.

25. Pe cînd îl legau cu curele, Pavel a zis sutaşului, care era de faţă: „Vă* este îngăduit să bateţi pe un Roman, care nu este osîndit?“ *Cap. 16. 37.

26. La auzul acestor cuvinte, sutaşul

s'a dus să dea de ştire căpitanului, şi a zis: „Ce ai de gînd să faci? Omul acesta este cetăţean roman.“

27. Şi cînd a venit căpitanul, a zis lui Pavel: „Spune-mi, eşti roman?“ „Da“, i-a răspuns el.

28. Căpitanul a zis: „Eu cu o mare sumă de bani am dobîndit cetăţenia aceasta.“ „Şi eu“, a zis Pavel, „sînt chiar născut Roman.“

29. Numaidecît, cei ce aveau să-l cerceteze prin bătaie, au încetat să-l mai necăjească: ba căpitanul, cînd a aflat că Pavel este roman, s'a temut, pentrucă-l legase.

Pavel înaintea Sinedriului.

30. A doua zi, fiindcă voia să ştie bine pentruce este pîrît de Iudei, l-a deslegat, şi a poruncit să se adune laolaltă preoţii cei mai de seamă şi tot Soborul; apoi, a adus pe Pavel jos, şi l-a pus înaintea lor.

23 1. Pavel s'a uitat ţintă la Sobor, şi a zis: „Fraţilor, eu * am vieţuit cu toată curăţia cugetului meu înaintea lui Dumnezeu, pînă în ziua aceasta . . .“ * Cap. 24. 16. 1 Cor. 4. 4. 2 Cor. 1. 12; 4. 2. 2 Tim. 1. 3. Evr. 13. 18.

2. Marele preot Anania a poruncit celor ce stăteau lîngă el să-l * lovească peste gură. * 1 Reg. 22. 24. Ier. 20. 2. Ioan 18. 22.

3. Atunci Pavel i-a zis: „Te va bate Dumnezeu, părete văruit! Tu şezi să mă judeci după Lege, şi poruncesti * să mă lovească, împotriva Legii!“ * Lev. 19. 35. Deut. 25. 1, 2. Ioan 7. 51.

4. Cei ce stăteau lîngă el, i-au zis: „Iţi baţi joc de marele preot al lui Dumnezeu?“

5. Şi Pavel a zis: „N'am * ştiut, fraţilor, că este marele preot; căci este scris: „Pe ** mai marele norodului tău să nu-l grăieşti de rău.“ * Cap. 24. 17. ** Exod. 22. 28. Ecl. 10. 20. 2 Pet. 2. 10. Iuda 8.

6. Pavel, ca unul care ştia că o parte din adunare erau Saduchei, iar alta Farisei, a strigat în plin Sobor: „Fraţilor, eu * sînt Fariseu, fiu de Fariseu; din pricina nădejdii ** în învierea morţilor sînt dat în judecată.“ * Cap. 26. 5. Filip. 3. 5. ** Cap. 24. 15, 21; 26. 6; 28. 20.

7. Cînd a zis vorbele acestea, s'a stîrnit o neînţelegere între Farisei şi Saduchei, şi adunarea s'a desbinat.

8. Căci * Saducheii zic că nu este înviere, nici înger, nici duh, pe cînd Fariseii le mărturisesc pe amîndouă. * Mat. 22. 23. Marc. 12. 18. Luc. 20. 27.

9. S'a făcut o mare zarvă; şi cîţiva cărturari din partida Fariseilor, s'au sculat în picioare, au început o ceartă aprinsă, şi au zis: „Noi nu găsim nici * o vină în omul acesta; dar dacă ** i-a vorbit un duh sau un înger †?“ . . . * Cap. 25. 25; 26. 31. ** Cap. 22. 7, 17, 18. † Cap. 5. 39.

10. Fiindcă gîlceava creştea, căpitanul, se temea ca Pavel să nu fie rupt în bucăţi de ei. De aceea a poruncit ostaşilor să se pogoare să-l smulgă din mijlocul lor, şi să-l ducă în cetăţuie.

11. In * noaptea următoare, Domnul S'a arătat lui Pavel, şi i-a zis: „Indrăzneşte, Pavele; căci, după cum ai mărturisit despre Mine în Ierusalim, tot aşa trebuie să mărturiseşti şi în Roma.“ * Cap. 18. 9; 27. 23, 24.

Pavel este dus la Cezarea.

12. La ziuă, Iudeii au * uneltit şi s'au legat cu blestem că nu vor mînca, nici nu vor bea, pînă nu vor omorî pe Pavel. * Vers. 21, 30. Cap. 25. 3.

13. Cei ce făcuseră legămîntul acesta, erau mai mulţi de patruzeci.

14. Ei s'au dus la preoţii cei mai de seamă şi la bătrîni, şi le-au zis: „Noi ne-am legat cu mare blestem să nu gustăm nimic pînă nu vom omorî pe Pavel.

15. Acum dar, voi, împreună cu Soborul, daţi de ştire căpitanului, şi rugaţi-l să-l aducă mîne jos înaintea voastră, ca şi cum aţi vrea să-i cercetaţi pricina mai cu deamăruntul; şi pînă să ajungă el, noi sîntem gata să-l omorîm.“

16. Fiul sorei lui Pavel a auzit de această cursă, s'a dus în cetăţuie, şi a spus lui Pavel.

17. Pavel a chemat pe unul din sutaşi, şi a zis: „Du pe tinerelul acesta la căpitan, căci are să-i spună ceva.“

18. Sutaşul a luat pe tînăr cu el, l-a dus la căpitan, şi a zis: „Pavel cel întemniţat m'a chemat şi m'a rugat să aduc la tine pe acest tinerel, care are să-ţi spună ceva.“

19. Căpitanul l-a apucat de mînă, l-a luat deoparte, şi l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?“

20. El a răspuns: „Iudeii * s'au sfătuit să te roage să aduci mîne pe Pavel înaintea Soborului, ca şi cum ai avea să-l cercetezi mai cu deamăruntul. * Vers. 12.

21. Tu să nu-i asculţi, pentrucă mai mulţi de patruzeci dintre ei îl pîndesc, şi s'au legat cu blestem să nu mănînce şi să nu bea nimic pînă nu-l vor omorî; acum stau gata, şi n'aşteaptă decît făgăduiala ta."

22. Căpitanul a lăsat pe tinerel să plece, şi i-a poruncit să nu spună nimănui că i-a descoperit aceste lucruri.

23. In urmă, a chemat pe doi sutaşi, şi le-a zis: „La ceasul al treilea din noapte, să aveţi gata două sute de ostaşi, şaptezeci de călăreţi şi două sute de sulitari, ca să meargă pînă la Cezarea."

24. Le-a poruncit să aducă şi dobitoace pentru Pavel, ca să-l pună călare, şi să-l ducă sănătos şi teafăr la dregătorul Felix.

25. Lui Felix i-a scris o scrisoare cu următorul cuprins:

26. „Claudius Lisias către prea alesul dregător Felix: plecăciune!

27. Acest * om, pe care l-au prins Iudeii, era să fie omorît de ei; şi eu m'am dus repede cu ostaşi, şi l-am scos din mîna lor, căci am aflat că este Roman. * Cap. 21. 33; 24. 7.

28. Am * vrut să aflu pricina pentru care-l pîrau, şi l-am adus înaintea Soborului lor. * Cap. 22. 30.

29. Am găsit că era pîrît pentru * lucruri privitoare la Legea lor, dar ** că nu săvîrşise nicio nelegiuire, care să fie vrednică de moarte sau de lanţuri. * Cap. 18. 15; 25. 19. ** Cap. 26. 31.

30. Mi s'a dat * însă de ştire că Iudeii îl pîndesc ca să-l omoare; l-am trimes îndată la tine, şi am făcut cunoscut ** şi celor ce-l învinuiesc, să-ţi spună ţie ce au împotriva lui. Fii sănătos." * Vers. 20. ** Cap. 24. 8; 25. 6.

31. Ostaşii, după porunca, pe care o primiseră, au luat pe Pavel, şi l-au dus noaptea pînă la Antipatrida.

32. A doua zi au lăsat pe călăreţi să-şi urmeze drumul înainte cu el, iar ei s'au întors în cetăţuie.

33. Ajunşi în Cezarea, călăreţii au dat scrisoarea în mîna dregătorului, şi au adus pe Pavel înaintea lui.

34. Dregătorul, dupăce a citit scrisoarea, a întrebat din ce ţinut este Pavel. Cînd a aflat că este din Cilicia *,

* Cap. 21. 39.

35. „te * voi asculta", a zis el, „cînd vor veni pîrîşii tăi." Şi a poruncit să fie păzit în palatul ** lui Irod.

* Cap. 24. 1, 10; 25. 16. ** Mat. 27. 27.

Pavel la Cezarea.

24 1. După cinci * zile, a venit marele preot ** Anania cu unii din bătrîni şi cu un vorbitor, numit Tertul. Au adus înaintea dregătorului plîngere împotriva lui Pavel.

* Cap. 21. 27. ** Cap. 23. 2, 30, 35; 25. 2.

2. Pavel a fost chemat, şi Tertul a început să-l pîrască astfel:

„Prea alesule Felix, tu ne faci să ne bucurăm de o pace mare; şi neamul acesta a căpătat îmbunătăţiri sănătoase prin îngrijirile tale.

3. Lucrul acesta îl mărturisim cu toată mulţămita, în toată vremea şi în tot locul.

4. Dar, ca să nu te ţin prea mult, te rog să asculţi, în bunătatea ta, cîteva cuvinte.

5. Am * găsit pe omul acesta, care este o ciumă: pune la cale răzvrătiri printre toţi Iudeii de pe tot pămîntul, este mai marele partidei Nazarinenilor,

* Luc. 23. 2. Cap. 6. 13; 16. 20; 17. 6; 21. 28. 1 Pet. 2. 12, 15.

6. şi * a cercat să spurce chiar şi Templul. Şi am pus mîna pe el. Am vrut să-l judecăm ** după Legea noastră: * Cap. 21. 28. ** Ioan 18. 31.

7. dar * a venit căpitanul Lisias, l-a smuls din mînile noastre cu mare silă,

* Cap. 21. 33.

8. şi a poruncit * pîrîşilor lui să vină înaintea ta. Dacă-l vei cerceta, tu însuţi vei putea afla de la el toate lucrurile de cari îl pîrîm noi." * Cap. 23. 30.

9. Iudeii s'au unit la învinuirea aceasta, şi au spus că aşa stau lucrurile.

Apărarea lui Pavel.

10. După ce i-a făcut dregătorul semn să vorbească, Pavel a răspuns:

„Fiindcă ştiu că de mulţi ani eşti judecătorul neamului acestuia, voi răspunde cu încredere pentru apărarea mea.

11. Nu sînt mai mult de douăsprezece zile, — te poţi încredinţa de lucrul acesta — de cînd m'am suit să * mă închin la Ierusalim. * Cap. 21. 26. Vers. 17.

12. Nu * m'au găsit nici în Templu, nici în sinagogi, nici în cetate, stînd de vorbă cu cineva, sau făcînd răscoală de norod. * Cap. 25. 8; 28. 17.

13. Aşa că n'ar putea dovedi lucrurile de cari mă pîrăsc acum.

14. Iţi mărturisesc că slujesc Dumnezeului * părinţilor mei după Calea **, pe care ei o numesc partidă;

eu cred tot ce este scris în Lege † şi în Prooroci,
* Amos 8. 14. Cap. 9. 2. ** 2 Tim. 1. 3. † Cap. 26. 22; 28. 23.

15. şi am* în Dumnezeu nădejdea aceasta, pe care o au şi ei înşişi, că** va fi o înviere a celor drepţi şi a celor nedrepţi.
* Cap. 23. 6; 26. 6, 7; 28. 20. ** Dan. 12. 2. Ioan 5. 28, 29.

16. De aceea mă* silesc să am totdeauna un cuget curat înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor.
* Cap. 23. 1.

17. După o lipsă de mai mulţi ani, am* venit să aduc milostenii neamului meu, şi să aduc daruri la Templu.
* Cap. 11. 29, 30; 20. 16. Rom. 15. 25. 2 Cor. 8. 4. Gal. 2. 10.

18. Tocmai atunci* nişte Iudei din Asia m'au găsit curăţit în Templu, nu cu gloată, nici cu zarvă. * Cap. 21. 26, 27; 26. 21.

19. Ei înşişi* ar trebui să se înfăţişeze înaintea ta, şi să mă pîrască, dacă au ceva împotriva mea. * Cap. 23. 30; 25. 16.

20. Sau să spună aceştia singuri de ce nelegiuire m'au găsit vinovat, cînd am stat înaintea Soborului,

21. afară numai doar de strigătul acesta, pe care l-am scos în mijlocul lor: „Pentru* învierea morţilor sînt dat eu în judecată astăzi înaintea voastră.“ * Cap. 23. 6; 28. 20.

22. Felix, care ştia destul de bine despre „Calea“ aceasta, i-a amînat zicînd: „Am să cercetez pricina voastră cînd ca veni căpitanul* Lisias.“
* Vers. 7.

23. Şi a poruncit sutaşului să păzească pe Pavel, dar să-l lase puţin mai slobod, şi să nu oprească pe* nimeni din ai lui să-i slujească sau să vină la el. * Cap. 27. 3; 28. 16.

Pavel stă de vorbă cu Felix.

24. După cîteva zile, a venit Felix cu nevastă-sa Drusila, care era Iudeică; a chemat pe Pavel, şi l-a ascultat despre credinţa în Hristos Isus.

25. Dar, pe cînd vorbea Pavel despre neprihănire, despre înfrînare şi despre judecata viitoare, Felix, îngrozit, a zis: „De astădată, du-te; cînd voi mai avea prilej, te voi chema.“

26. Totodată el trăgea nădejde că Pavel are să-i* dea bani; de aceea trimetea şi mai des să-l cheme, ca să stea de vorbă cu el. * Exod. 23. 8.

Pavel înaintea lui Festus.

27. Doi ani au trecut astfel; şi în locul lui Felix, a venit Porcius Festus. Felix a vrut* să facă pe placul Iudeilor, şi a lăsat pe Pavel în temniţă.
* Exod. 23. 2. Cap. 12. 3; 25. 9, 14

25 1. Festus, cînd a venit în ţinutul său, după trei zile s'a suit dela Cezarea în Ierusalim.

2. Preoţii cei mai de seamă* şi fruntaşii Iudeilor i-au adus plîngere împotriva lui Pavel. L-au rugat cu stăruinţă, * Cap. 24. 1. Vers. 15.

3. şi i-au ceruţ, ca un hatîr pentru ei, să trimeată să-l aducă la Ierusalim. Prin aceasta îi întindeau* o cursă, ca să-l omoare pe drum. * Cap. 23. 12, 15.

4. Festus a răspuns că Pavel este păzit în Cezarea, şi că el însuş are să plece în curînd acolo.

5. „Deci“, a zis el, „cei mai de frunte dintre voi să se coboare împreună cu mine, şi, dacă* este ceva vinovat în omul acesta, să-l pîrască.“
* Cap. 18. 14. Vers. 18.

6. Festus n'a zăbovit între ei decît opt sau zece zile; apoi s'a coborît la Cezarea.

A doua zi, a şezut pe scaunul de judecător, şi a poruncit să fie adus Pavel.

7. Cînd a sosit Pavel, Iudeii, cari veniseră dela Ierusalim, l-au înconjurat, şi au adus împotriva lui multe* şi grele învinuiri, pe cari nu le puteau dovedi. * Marc. 15. 3. Luc. 23. 2, 10. Cap. 24. 5, 13.

8. Pavel a început să se apere, şi a zis: „N'am păcătuit cu nimic, nici* împotriva Legii Iudeilor, nici împotriva Templului, nici împotriva Cezarului.“ * Cap. 6. 13; 24. 12; 28. 17.

9. Festus, care voia* să capete bunăvoinţa Iudeilor, drept răspuns, a zis lui Pavel: „Vrei** să te sui la Ierusalim, şi să fii judecat pentru aceste lucruri înaintea mea?“
* Cap. 24. 27. ** Vers. 20.

10. Pavel a zis: „Eu stau înaintea scaunului de judecată al Cezarului; acolo trebuie să fiu judecat. Pe Iudei nu i-am nedreptăţit cu nimic, după cum ştii şi tu foarte bine.

11. Dacă* am făcut vreo nedreptate sau vreo nelegiuire vrednică de moarte, nu mă dau înlături dela moarte; dar, dacă nu este nimic adevărat din lucrurile de cari mă pîrăsc ei, nimeni n'are dreptul să mă dea în mînile lor. Cer** să fiu judecat de Cezar.“
* Vers. 25. Cap. 18. 14; 23. 29; 26. 31. ** Cap. 26. 32; 28. 19.

12. Atunci Festus, după ce s'a chibzuit cu sfetnicii lui, a răspuns: „De

Cezar ai cerut să fii judecat, înaintea Cezarului te vei duce."

Impăratul Agripa la Cezarea.

13. După cîteva zile, împăratul Agripa şi Berenice au sosit la Cezarea, ca să ureze de bine lui Festus.

14. Fiindcă au stat acolo mai multe zile, Festus a spus împăratului cum stau lucrurile cu Pavel; şi a zis: „Felix a lăsat în temniţă pe un * om,

* Cap. 24. 27.

15. împotriva * căruia, cînd eram eu în Ierusalim, mi s'au plîns preoţii cei mai de seamă şi bătrînii Iudeilor, şi i-au cerut osîndirea. * Vers. 2. 3.

16. Le-am * răspuns că la Romani nu este obiceiul să se dea niciun om, înainte ca cel pîrît să fi fost pus faţă cu pîrîşii lui, şi să fi avut putinţa să se apere de lucrurile de cari este pîrît.

* Vers. 4. 5.

17. Ei au venit deci aici; şi, fără întîrziere *, am şezut a doua zi pe scaunul meu de judecător, şi am poruncit să aducă pe omul acesta. * Vers. 6.

18. Pîrîşii, cînd s'au înfăţişat, nu l-au învinuit de nici unul din lucrurile rele, pe cari mi le închipuiam eu.

19. Aveau împotriva lui numai * nişte neînţelegeri, cu privire la religia lor şi la un oarecare Isus, care a murit, şi despre care Pavel spunea că este viu.

* Cap. 18. 15; 23, 29.

20. Fiindcă nu ştiam ce hotărîre să iau în neînţelegerea aceasta, l-am întrebat dacă vrea să meargă la Ierusalim, şi să fie judecat acolo pentru aceste lucruri.

21. Dar Pavel a cerut ca pricina lui să fie ţinută ca să fie supusă hotărîrii împăratului, şi am poruncit să fie păzit pînă ce-l voi trimite la Cezar."

22. Agripa * a zis lui Festus: „Aş vrea să aud şi eu pe omul acela." „Mîne", a răspuns Festus, „îl vei auzi." * Cap. 9. 15.

23. A doua zi, deci, Agripa şi Berenice au venit cu multă fală, şi au intrat în locul de ascultare împreună cu căpitanii şi cu oamenii cei mai de frunte ai cetăţii. La porunca lui Festus, Pavel a fost adus acolo.

24. Atunci Festus a zis: „Impărate Agripa, şi voi toţi cari sînteţi de faţă cu noi; uitaţi-vă la omul acesta, despre care toată * mulţimea Iudeilor m'a rugat în Ierusalim şi aici, strigînd că nu trebuie să ** mai trăiască.

* Vers. 2, 3, 7. ** Cap. 22. 22.

25. Fiindcă am înţeles că n'a făcut * nimic vrednic de moarte, şi fiindcă singur ** a cerut să fie judecat de Cezar, am hotărît să-l trimet.

* Cap. 23. 9, 29; 26. 31. ** Vers. 11, 12.

26. Eu n'am nimic temeinic de scris domnului meu cu privire la el; de aceea l-am adus înaintea voastră, şi mai ales înaintea ta, împărate Agripa, ca, după ce se va face cercetarea, să am ce scrie.

27. Căci mi se pare fără noimă să trimet pe un întemniţat, fără să arăt de ce este pîrît."

Pavel înaintea lui Agripa.

26 1. Agripa a zis lui Pavel: „Ai voie să te aperi!"

Pavel a întins mîna, şi a început să se apere astfel:

2. „Mă socotesc fericit, împărate Agripa, că am să mă apăr astăzi înaintea ta, pentru toate lucrurile de cari sînt pîrît de Iudei;

3. căci tu cunoşti foarte bine toate obiceiurile şi neînţelegerile lor. De aceea, te rog să mă asculţi cu îngăduinţă.

4. Viaţa mea, din cele dintîi zile ale tinereţii mele, este cunoscută de toţi Iudeii, pentrucă am petrecut-o în Ierusalim, în mijlocul neamului meu.

5. Dacă vor să mărturisească, ei ştiu dela început că am trăit, ca Fariseu, după cea mai îngustă partidă * a religiunii noastre.

* Cap. 22. 3; 23. 6; 24. 15, 21. Filip. 3. 5.

6. Şi * acum, sînt dat în judecată, pentru nădejdea făgăduinţei **, pe care a făcut-o Dumnezeu părinţilor noştri,

* Cap. 23. 6. ** Fac. 3. 15; 22. 18; 26. 4; 49. 10. Deut. 18. 15. 2Sam. 7. 12. Ps. 132. 11. Isa. 4. 2; 7. 14; 9. 6; 40. 10. Ier. 23. 5. 33. 14—16. Ezec. 34. 23; 37. 24. Dan. 9. 24. Mic. 7. 20. Cap. 13. 32. Rom. 15. 8. Tit. 2. 13.

7. şi a cărei împlinire o aşteaptă cele douăsprezece* seminţii ale noastre, cari slujesc necurmat lui Dumnezeu, zi ** şi noapte. Pentru această nădejde † împărate, sînt pîrît eu de Iudei! * Iac. 1. 1. ** Luc. 2. 37. 1 Tes. 3. 10. 1 Tim. 5. 5. † Filip. 3. 11.

8. Ce? Vi se pare de necrezut că Dumnezeu învie morţii?

9. Şi * eu, ce-i drept, credeam că trebuie să fac multe lucruri împotriva Numelui lui Isus din Nazaret,

* Ioan 16. 2. 1 Tim. 1. 13.

10. şi aşa * am şi făcut în Ierusalim. Am aruncat în temniţă pe mulţi sfinţi, căci am primit puterea aceasta dela ** preoţii cei mai de seamă; şi, cînd erau osîndiţi la moarte, îmi dădeam şi eu votul împotriva lor.
* Cap. 8. 3. Gal. 1. 13. ** Cap. 9. 14, 21; 22. 5.

11. I-am pedepsit adesea în toate sinagogile * şi îmi dădeam toată silinţa ca să-i fac să hulească. In pornirea mea nebună împotriva lor, îi prigoneam pînă şi în cetăţile străine. * Cap. 22. 19.

12. In * acest scop, m'am dus la Damasc, cu putere şi învoire dela preoţii cei mai de seamă. * Cap. 9. 3; 22. 6.

13. Pela amiază, împărate, pe drum, am văzut strălucind împrejurul meu şi împrejurul tovarăşilor mei o lumină din cer, a cărei strălucire întrecea pe a soarelui.

14. Am căzut cu toţii la pămînt; şi eu am auzit un glas, care-mi zicea în limba evreiască: „Saule, Saule, pentruce Mă prigoneşti? Iţi este greu să arunci cu piciorul înapoi în vîrful unui ţepuş.“

15. „Cine eşti, Doamne?“ am răspuns eu. Şi Domnul a zis: „Eu sînt Isus, pe care-L prigoneşti.

16. Dar scoală-te, şi stai în picioare; căci M'am arătat ţie, ca * să te pun slujitor şi martor atît al lucrurilor, pe cari le-ai văzut, cît şi al lucrurilor, pe cari mă vei vedea făcîndu-le. * Cap. 22. 15.

17. Te-am ales din mijlocul norodului acestuia şi din mijlocul Neamurilor, la * cari te trimet, * Cap. 22. 21.

18. ca să * le deschizi ochii, să ** se întoarcă dela întunerec la lumină, şi de supt puterea Satanei la Dumnezeu; şi să † primească, prin credinţa în Mine, iertare de păcate şi moştenirea †† împreună cu cei *† sfinţiţi.“ * Isa. 35. 5; 42. 7. Luc. 1. 79. Ioan 8. 12. 2 Cor. 4. 4. Efes. 1. 18. 1 Tes. 5. 5. ** 2 Cor. 6. 14. Efes. 4. 18; 5. 8. Col. 1. 13. 1 Pet. 2. 9, 25. † Luc. 1. 77. †† Efes. 1. 11. Col. 1. 12. *† Cap. 20. 32.

19. De aceea, împărate Agripa, n'am vrut să mă împotrivesc vedeniei cereşti.

20. Ci am * propovăduit întîi celor din Damasc, apoi în Ierusalim, în toată Iudea, şi la Neamuri, să se pocăiască şi să se întoarcă la Dumnezeu, şi să facă fapte ** vrednice de pocăinţa lor. * Cap. 9. 20, 22, 29; 11. 26; 13. 14, 16—21. ** Mat. 3. 8.

21. Iată de ce au pus Iudeii * mîna pe mine în Templu, şi au căutat să mă omoare. * Cap. 21. 30, 31.

22. Dar, mulţămită ajutorului lui Dumnezeu, am rămas în viaţă pînă în ziua aceasta; şi am mărturisit înaintea celor mici şi celor mari, fără să mă depărtez cu nimic dela ce * au spus proorocii şi Moise ** că are să se întîmple;
* Luc. 24. 27, 44. Cap. 24. 14; 28. 23. Rom. 3. 21. ** Ioan 5. 46.

23. şi anume, că * Hristosul trebuie să pătimească, şi că **, după ce va fi cel dintîi din învierea morţilor, va † vesti lumină norodului şi Neamurilor.“
* Luc. 24. 26, 46. ** 1 Cor. 15. 20. Col. 1. 18. Apoc. 1. 5. † Luc. 2. 32.

24. Pe cînd vorbea el astfel ca să se apere, Festus a zis cu glas tare: „Pavele, eşti * nebun! Invăţătura ta cea multă te face să dai în nebunie.“
* 2 Reg. 9. 11. Ioan 10. 20. 1 Cor. 1. 23; 2. 13, 14; 4. 10.

25. „Nu sînt nebun, prea alesule Festus,“ a răspuns Pavel; „dimpotrivă, rostesc cuvinte adevărate şi chibzuite.

26. Impăratul ştie aceste lucruri, şi de aceea îi vorbesc cu îndrăzneală; căci sînt încredinţat că nu-i este nimic necunoscut din ele, fiindcă nu s'au petrecut într'un colţ!

27. Crezi tu în Prooroci, împărate Agripa? ... Ştiu că crezi.“

28. Şi Agripa a zis lui Pavel: „Curînd mai vrei tu să mă îndupleci să mă fac creştin!“

29. „Fie curînd *, fie tîrziu“, a răspuns Pavel, „să dea Dumnezeu ca nu numai tu, ci toţi ceice mă ascultă astă zi, să fiţi aşa cum sînt eu, afară de lanţurile acestea.“ * 1 Cor. 7. 7.

Nevinovăţia lui Pavel recunoscută.

30. Impăratul, dregătorul, Berenice, şi toţi cei ce şedeau împreună cu ei, s'au sculat.

31. Şi cînd au plecat, ziceau * unii către alţii: „Omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte sau de închisoare.“ * Cap. 23. 9, 29; 25. 25.

32. Şi Agripa a zis lui Festus: „Omului acestuia i s'ar fi putut da drumul, dacă * n'ar fi cerut să fie judecat de Cezar.“ * Cap. 25. 11.

Plecarea lui Pavel la Roma.

27 1. După ce s'a hotărît * să plecăm cu corabia în Italia, pe Pavel şi pe alţi cîţiva întemniţaţi i-au dat pe mîna unui sutaş al cetei de ostaşi Augusta, numit Iuliu. * Cap. 25. 12, 25.

2. Ne-am suit într'o corabie dela Adramit, care avea să meargă pe coasta Asiei, şi am pornit. Aveam cu noi

pe Aristarh* Macedoneanul din Tesalonic. * Cap. 19. 29.

3. A doua zi, am ajuns la Sidon; şi Iuliu, care se purta* omenos cu Pavel, i-a dat voie să meargă pe la prietenii săi, şi să fie îngrijit de ei. * Cap. 24. 23; 28. 16.

4. După ce am plecat de acolo, am plutit pe lîngă Cipru, pentrucă vînturile erau potrivnice.

5. După ce am trecut marea care scaldă Cilicia şi Pamfilia, am ajuns la Mira în Licia.

6. Acolo sutaşul a găsit o corabie din Alexandria, care mergea în Italia, şi ne-a suit în ea.

7. Timp de mai multe zile, am mers încet cu corabia, şi nu fără greutate am atins înălţimea Cnid, unde nu ne-a lăsat vîntul să ne oprim. Am trecut pe la capătul Cretei, alături de Salmona.

8. De abia am mers cu corabia pe marginea insulei, şi am ajuns la un loc numit „Limanuri bune", de care era aproape cetatea Lasea.

9. Trecuse destul de multă vreme, şi călătoria pe mare se făcea primejdioasă, pentrucă* trecuse chiar şi vremea „postului". De aceea Pavel a înştiinţat pe ceilalţi, * Lev. 23. 27, 29.

10. şi le-a zis: „Oamenilor, călătoria văd că nu se va face fără primejdie şi fără multă pagubă, nu numai pentru încărcătură şi pentru corabie, dar chiar şi pentru vieţile noastre.

11. Sutaşul a ascultat mai mult de cîrmaci şi de stăpînul corăbiei de cît de vorbele lui Pavel.

12. Şi fiindcă limanul nu era bun de iernat, cei mai mulţi au fost de părere să plece cu corabia de acolo, ca să încerce să ajungă la Fenix, liman din Creta, aşezat spre miazăzi-apus şi spre miazănoapte-apus, ca să ierneze acolo.

13. Începuse să sufle un vînt uşor de miazăzi; şi, ca unii cari se credeau stăpîni pe ţintă, au ridicat ancorele, şi au pornit cu corabia pe marginea Cretei.

14. Dar nu după multă vreme, s'a deslănţuit asupra insulei un vînt furtunos, numit Eurachilon.

15. Corabia a fost luată de el, fără să poată lupta împotriva vîntului, şi neam lăsat duşi în voia lui.

16. Am trecut repede pela partea de jos a unui ostrov, numit Clauda, şi abia am putut să punem mîna pe luntre.

17. După ce au ridicat-o în sus, au întrebuinţat mijloace de ajutor, au încins corabia cu frînghii; şi, de teamă să nu cadă peste Sirta, au lăsat pînzele în jos. Astfel s'au lăsat mînaţi de vînt.

18. Fiindcă eram bătuţi foarte tare de furtună, a doua zi au început să arunce în mare încărătura din corabie,

19. şi a treia zi, noi, cu mînile noastre, am * lepădat uneltele corăbiei. * Iona 1. 5.

20. Soarele şi stelele nu s'au văzut mai multe zile, şi furtuna era aşa de puternică în cît la urmă pierdusem orice nădejde de scăpare.

21. Oamenii nu mîncaseră de multă vreme. Atunci Pavel s'a sculat în mijlocul lor, şi a zis: „Oamenilor, trebuia să mă ascultaţi, şi să nu fi pornit cu corabia din Creta, ca să fi scăpat de această primejdie şi de această pagubă.

22. Acum vă sfătuiesc să fiţi cu voie bună; pentrucă nici unul din voi nu va pieri; şi nu va fi altă pierdere decît a corăbiei.

23. Un înger * al Dumnezeului, al căruia** sînt eu, şi căruia îi slujesc, mi s'a arătat azi noapte, * Cap. 23. 11. ** Dan. 6. 16. Rom. 1. 9. 2 Tim. 1. 3.

24. şi mi-a zis: „Nu te teme, Pavele; tu trebuie să stai înaintea Cezarului; şi iată că Dumnezeu ţi-a dăruit pe toţi cei ce merg cu corabia împreună cu tine."

25. De aceea, oamenilor, liniştiţi-vă, căci* am încredere în Dumnezeu că se va întîmpla aşa cum mi s'a spus. * Luc. 1. 45. Rom. 4. 20, 21. 2 Tim. 1. 12.

26. Dar trebuie să dăm peste* un ostrov." * Cap. 28. 1.

27. In noaptea a patrusprezecea, pe cînd eram împinşi încoace şi încolo cu corabia pe marea Adriatică, pela miezul nopţii, marinarii au bănuit că se apropie de pămînt.

28. Au măsurat adîncimea apei, şi au găsit douăzeci de stînjeni; au mers puţin mai departe, au măsurat-o din nou, şi au găsit cincisprezece stînjeni.

29. De teamă să nu se lovească de stînci, au aruncat patru ancore înspre cîrma corăbiei, şi doreau să se facă ziuă.

30. Dar deoarece corăbierii căutau să fugă din corabie, şi slobozeau luntrea în mare, supt cuvînt că ar vrea să arunce ancorele în spre partea dinainte a corăbiei,

31. Pavel a zis sutaşului şi ostaşilor:

„Dacă oamenii aceştia nu vor rămînea în corabie, nu puteţi fi scăpaţi.“
32. Atunci ostaşii au tăiat funiile luntrii, şi au lăsat-o să cadă jos.
33. Inainte de ziuă, Pavel a rugat pe toţi să mănînce, şi a zis: „Astăzi sînt patrusprezece zile, decînd staţi mereu de veghe, şi n'aţi luat nimic de mîncare în gură.
34. Deaceea vă rog să mîncaţi, căci lucrul acesta este pentru scăparea voastră; şi nu vi se va pierde nici* un păr din cap.“ *1 Reg. 1. 52. Mat. 10. 30. Luc. 12. 7; 21. 18.
35. După ce a spus aceste vorbe, a luat pîne, a * mulţămit lui Dumnezeu, înaintea tuturor, a frînt-o, şi a început să mănînce.
*1 Sam. 9. 13. Mat. 15. 36. Marc. 8. 6. Ioan 6. 11. 1 Tim. 4. 3; 4.
36. Toţi s'au îmbărbătat atunci, şi au luat şi ei de au mîncat.
37. In corabie eram de toţi: două sute şaptezeci şi şase de suflete*.
* Cap. 2. 41; 7. 14. Rom. 13. 1. 1 Pet. 3. 20.
38. După ce s'au săturat, au uşurat corabia, aruncînd grîul în mare.
39. Cînd s'a făcut ziuă, n'au cunoscut pămîntul; dar au văzut de departe un golf, care avea maluri nisipoase, şi au hotărît să împingă corabia într'acolo, dacă va fi cu putinţă.
40. Au tăiat ancorele, ca să le sloboadă în mare, şi au slăbit în acelaş timp funiile cîrmelor; apoi au ridicat ventrila cea mică după suflarea vîntului, şi s'au îndreptat spre mal.
41. Dar au dat peste o limbă de pămînt, unde s'a * înfipt corabia; şi partea dinainte a corăbiei s'a împlîntat şi stătea neclintită, pe cînd partea dinapoi a început să se rupă de izbitura valurilor. * 2 Cor. 11. 25.
42. Ostaşii au fost de părere să omoare pe cei întemniţaţi, ca să nu scape vreunul prin înot.
43. Sutaşul însă, care voia să scape pe Pavel, i-a oprit dela gîndul acesta. A poruncit ca cei ce pot înota, să se arunce de pe corabie în apă, şi să iasă cei dintîi la pămînt;
44. iar ceilalţi să se aşeze unii pe scînduri, iar alţii pe frînturi de corabie, şi aşa s'a făcut că au * ajuns toţi teferi la uscat. * Vers. 22.

Trei luni în insula Malta.

28 1. Dupăce am scăpat de primejdie, am aflat că ostrovul * se chema Malta. * Cap. 27. 26.
2. Barbarii * ne-au arătat o bunăvoinţă puţin obicinuită; ne-au primit pe toţi la un foc mare, pe care-l aprinseseră din pricină că ploua, şi se lăsase un frig mare. * Rom. 1. 14. 1 Cor. 14. 11. Col. 3. 11.
3. Pavel strînsese o grămadă de mărăcini, şi-i pusese pe foc; o năpîrcă a ieşit afară din pricina căldurii, şi s'a lipit de mîna lui.
4. Barbarii, cînd au văzut năpîrca spînzurată de mîna lui, au zis unii către alţii: „Cu adevărat omul acesta este un ucigaş, căci „Dreptatea“ nu vrea să-l lase să trăiască, măcar că a fost scăpat din mare.“
5. Pavel a scuturat năpîrca în foc, şi n'a simţit niciun rău.
6. Oamenii aceia se aşteptau să-l vadă umflîndu-se sau căzînd deodată mort; dar, dupăce au aşteptat mult, şi au văzut că nu i se întîmplă niciun * rău, şi-au schimbat părerea, şi ziceau ** că este un zeu.
* Marc. 16. 18. Luc. 10. 19. ** Cap. 14. 11.

Vindecarea tatălui lui Publius.

7. In împrejurimi erau moşiile mai marelui ostrovului, numit Publius. El ne-a primit şi ne-a ospătat cu cea mai mare bunăvoinţă trei zile.
8. Tatăl lui Publius zăcea atunci în pat, bolnav de friguri şi de urdinare. Pavel s'a dus la el, s'a rugat *, a pus** mînile peste el, şi l-a vindecat.
* Iac. 5. 14, 15. ** Marc. 6. 5; 7. 32; 16. 18. Luc. 4. 40. Cap. 19. 11, 12. 1 Cor. 12. 9, 28.
9. Atunci au venit şi ceilalţi bolnavi din ostrovul acela, şi au fost vindecaţi.
10. Ni s'a dat mare cinste *; şi, la plecarea noastră cu corabia, ne-au dat tot ce ne trebuia pentru drum.“
* Mat. 15. 6. 1 Tim. 5. 17.

Sosirea la Roma.

11. După o şedere de trei luni, am pornit cu o corabie din Alexandria, care iernase în ostrov şi care purta semnul Dioscurilor.
12. Am ajuns la Siracusa, şi am rămas acolo trei zile.
13. De acolo, am mers înainte pe lîngă coastă, şi am venit la Regio; iar a doua zi, fiindcă sufla vîntul de miazăzi, după două zile, am venit la Puzole,
14. unde am dat peste nişte fraţi, cari ne-au rugat să mai rămînem şapte zile cu ei. Şi aşa am ajuns la Roma.
15. Din Roma ne-au ieşit înainte, pînă în „Forul lui Apiu“, şi pînă la „Cele trei Cîrciumi“, fraţii, cari au-

ziseră despre noi. Cînd i-a văzut Pavel, a mulţămit lui Dumnezeu, şi s'a îmbărbătat.

16. Cînd am ajuns la Roma, sutaşul a dat pe cei întemniţaţi căpitanului străjerilor palatului, iar lui* Pavel i s'a îngăduit să rămînă într'un loc deosebit cu un ostaş care-l păzea.

*Cap. 24. 25; 27. 3.

Pavel propovăduieşte la Roma.

17. După trei zile, Pavel a chemat pe mai marii Iudeilor; şi, cînd s'au adunat, le-a zis: „Fraţilor, fără să fi făcut* ceva împotriva norodului sau obiceiurilor părinţilor noştri, am** fost băgat la închisoare în Ierusalim, şi de acolo am fost dat în mînile Romanilor. *Cap. 24. 12, 13; 25. 8. **Cap. 21. 33.

18. Dupăce m'au supus la cercetare*, ei aveau de gînd să-mi dea drumul, pentrucă nu era în mine nici o vină vrednică de moarte.

*Cap. 22. 24; 24. 10; 25. 8; 26. 31.

19. Dar Iudeii s'au împotrivit, şi am* fost silit să cer să fiu judecat de Cezar, fără să am dealtfel niciun gînd să pîrăsc neamul meu. *Cap. 25. 11.

20. De aceea, v'am chemat să vă văd, şi să vorbesc cu voi; căci din pricina* nădejdii lui Israel port eu acest** lanţ." *Cap. 26. 6, 7. **Cap. 26. 29. Efes. 3. 1; 4. 1; 6. 20. 2 Tim. 1. 16; 2. 9. Filim. 10, 13.

21. Ei i-au răspuns: „Noi n'am primit din Iudea nici o scrisoare cu privire la tine, şi n'a venit aici nici un frate, care să fi spus sau să fi vorbit ceva rău despre tine.

22. Dar am vrea să auzim părerea ta, pentrucă ştim că partida aceasta pretutindeni stîrneşte* împotrivire."

*Luc. 2. 34. Cap. 24. 5, 14. 1 Pet. 2. 12; 4. 14.

23. I-au hotărît o zi, şi au venit mai mulţi la locuinţa lui. Pavel le-a vestit* Impărăţia lui Dumnezeu, le-a adus dovezi, şi a căutat să-i încredinţeze, prin** Legea lui Moise şi prin Proorocii, despre lucrurile privitoare la Isus. Vorbirea ţinea de dimineaţă pînă seara. *Luc. 24. 27. Cap. 17. 3; 19. 8. **Cap. 26. 6, 22.

24. Unii* au crezut ce le spunea el, iar alţii n'au crezut. *Cap. 14. 4; 17. 4; 19. 9.

25. Fiindcă ei au plecat acasă în neînţelegere unii cu alţii, Pavel n'a adăugat decît aceste vorbe: „Bine a spus Duhul Sfînt prin proorocul Isaia către părinţii voştri,

26. cînd a zis: „Du-te* la poporul acesta, şi zi-i: „Veţi auzi cu urechile voastre, şi nu veţi înţelege; cu ochii voştri veţi privi, şi nu veţi vedea.

*Isa. 6. 9. Ier. 5. 21. Ezec. 12. 2. Mat. 13. 14, 15. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Rom. 11. 8.

27. Căci inima acestui norod s'a împietrit; ei aud greu cu urechile, şi-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înţeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu, şi să-i vindec."

28. Să ştiţi dar că mîntuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimeasă Neamurilor*, şi o vor asculta." *Mat. 21. 41, 43. Cap. 13. 46, 47; 18. 6; 22. 21; 26. 17, 18. Rom. 11. 11.

29. Cînd a zis aceste vorbe, Iudeii au plecat, vorbind cu aprindere între ei.

Pavel stă şi propovăduieşte doi ani la Roma.

30. Pavel a rămas doi ani întregi într'o casă, pe care o luase cu chirie. Primea pe toţi cari veneau să-l vadă,

31. propovăduia* Impărăţia lui Dumnezeu, şi învăţa pe oameni, cu toată îndrăzneala şi fără nicio pedică, cele privitoare la Domnul Isus Hristos.

*Cap. 4. 31. Efes. 6. 19.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE ROMANI

Urarea.

1 1. Pavel, rob al lui Isus Hristos, chemat* să fie apostol, pus deoparte** ca să vestească Evanghelia lui Dumnezeu, *Fapt. 22. 21. 1 Cor. 1. 1. Gal. 1. 1. 1 Tim. 1. 11; 2. 7. 2 Tim. 1. 11. **Fapt. 9. 15; 13. 2. Gal. 1. 15.

2. pe care o* făgăduise mai înainte prin** proorocii Săi în Sfintele Scripturi. *Fapt. 26. 6. Tit. 1. 2. **Cap. 3. 21; 16. 26. Gal. 3. 8.

3. Ea priveşte pe Fiul Său, născut* din sămînţa lui David, în ce priveşte trupul, *Mat. 1. 6, 16. Luc. 1. 32. Fapt. 2. 30. 2 Tim. 2. 8.

4. iar în ce priveşte* duhul** sfinţeniei dovedit cu putere† că este Fiul lui Dumnezeu, prin învierea morţilor; adică pe Isus Hristos, Domnul nostru,

*Ioan 1. 14. Gal. 4. 4. **Fapt. 13. 33. †Evr. 9. 14.

5. prin care am* primit harul şi a-

postolia, ca să aducem, pentru** Numele Lui, la ascultarea† credinţei pe toate Neamurile,

*Cap. 12. 3; 15. 15. 1 Cor. 15. 10. Gal. 1. 15; 2. 9. Efes. 3. 8. **Fapt. 6. 7. Cap. 16. 26. †Fapt. 9. 15.

6. între cari sînteţi şi voi, cei chemaţi să fiţi ai lui Isus Hristos.

7. Deci, vouă tuturor, cari sînteţi prea iubiţi ai lui Dumnezeu în Roma, chemaţi* să fiţi sfinţi: Har** şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos!

*Cap. 9. 24. 1 Cor. 1. 2. 1 Tes. 4. 7. **1 Cor. 1. 3. 2 Cor. 1. 2. Gal. 1. 3.

Pavel şi creştinii din Roma.

8. Mai întîi mulţămesc* Dumnezeului meu, prin Isus Hristos, pentru voi toţi, căci credinţa** voastră este vestită în toată lumea. *1 Cor. 1. 4. Filip. 1. 3. Col. 1. 3, 4. 1 Tes. 1. 2. Filim. 4. **Cap. 16. 19. 1 Tes. 1. 8.

9. Dumnezeu*, căruia îi slujesc** în duhul meu, în Evanghelia Fiului Său, îmi este martor că vă pomenesc neîncetat† în rugăciunile mele,

*Cap. 9. 1. 2 Cor. 1. 23. Filip. 1. 8. 1 Tes. 2. 5. **Fapt. 27. 23. 2 Tim. 1. 3. †1 Tes. 3. 10.

10. şi cer totdeauna* ca, prin voia** lui Dumnezeu, să am însfîrşit fericirea să vin la voi.

*Cap. 15. 23, 32. 1 Tes. 3. 10. **Iac. 4. 15.

11. Căci doresc să vă văd, ca să* vă dau vreun dar duhovnicesc pentru întărirea voastră, *Cap. 15. 29.

12. sau mai degrabă, ca să ne îmbărbătăm laolaltă în mijlocul vostru, prin credinţa*, pe care o avem împreună, şi voi şi eu. *Tit. 1. 4. 2 Pet. 1. 1.

13. Nu vreau să nu ştiţi, fraţilor, că, de* multeori am avut de gînd să vin la voi, ca să culeg vreun rod** printre voi, ca printre celelalte neamuri, dar† am fost împedicat pînă acum.

*Cap. 15. 23. **Filip. 4. 17. Fapt. 16. 7. †1 Tes. 2. 18.

14. Eu* sînt dator şi Grecilor şi Barbarilor, şi celor învăţaţi şi celor neînvăţaţi. *1 Cor. 9. 16.

15. Astfel, în ce mă priveşte pe mine, am o vie dorinţă să vă vestesc Evanghelia vouă celor din Roma.

Neprihănirea se capătă prin credinţă.

16. Căci* mie nu mi-e ruşine de Evanghelia lui Hristos; fiindcă** ea este puterea lui Dumnezeu pentru mîntuirea fiecăruia care crede: întîi a† Iudeului, apoi a Grecului; *Ps. 40. 9, 10. Marc. 8. 38. 2 Tim. 1. 8. **1 Cor. 1. 18; 15. 2. †Luc. 2. 30—32; 24. 47. Fapt. 3. 26; 13. 26, 46. Cap. 2. 9.

17. deoarece în* ea este descoperită o neprihănire, pe care o dă Dumnezeu, prin credinţă şi care duce la credinţă, după cum este scris: „Cel neprihănit** va trăi prin credinţă.“ *Cap. 3. 21. **Hab. 2. 4. Ioan 3. 36. Gal. 3. 11. Filip. 3. 9. Evr. 10. 38.

Starea de păcat a omenirii.

18. Mînia* lui Dumnezeu se descopere din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu şi împotriva oricărei nelegiuiri a oamenilor, cari înăduşe adevărul în nelegiuirea lor.

*Fapt. 17. 30. Efes. 5. 6. Col. 3. 6.

19. Fiindcă* ce se poate cunoaşte despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu**. *Fapt. 14. 17. **Ioan 1. 9.

20. In adevăr, însuşirile nevăzute* ale Lui, puterea Lui vecinică şi dumnezeirea Lui, se văd lămurit, dela facerea lumii, cînd te uiţi cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Aşa că nu se pot desvinovăţi;

*Ps. 19. 1, etc. Fapt. 14. 17; 17. 27.

21. fiindcă, măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu l-au mulţămit; ci s'au dedat la gîndiri deşarte*, şi inima lor fără pricepere s'a întunecat.

*2 Reg. 17. 15. Ier. 2. 5. Efes. 4. 17, 18.

22. S'au* făcut că sînt înţelepţi, şi au înebunit; *Ier. 10. 14.

23. şi au schimbat slava Dumnezeului* nemuritor într'o icoană care seamănă cu omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare şi tîrîtoare.

*Deut. 4. 16, etc. Ps. 106. 20. Isa. 40. 18, 25. Ier. 2. 11. Ezec. 8. 10. Fapt. 17. 29.

24. De aceea*, Dumnezeu i-a lăsat pradă necurăţiei, să urmeze poftele inimilor lor; aşa că** îşi necinstesc singuri† trupurile; *Ps. 81. 12. Fapt. 7. 42. Efes. 4. 18, 19. 2 Tes. 2. 11, 12. **1 Cor. 6. 18. 1 Tes. 4. 4. 1 Pet. 4. 3. †Lev. 18. 22.

25. căci au schimbat în minciună adevărul* lui Dumnezeu, şi au slujit şi s'au închinat făpturii în** locul Făcătorului, care este binecuvîntat în veci! Amin. *1 Tes. 1. 9. 1 Ioan 5. 20. **Isa. 44. 20. Ier. 10. 14; 13. 25. Amos 2. 4.

26. Din pricina aceasta, Dumnezeu i-a lăsat în voia unor patimi* scîrboase; căci femeile lor au schimbat întrebuinţarea firească a lor într'una care este împotriva firii;

*Lev. 18. 22, 23. Efes. 5. 12. Iuda 10.

27. tot astfel şi bărbaţii, au părăsit întrebuinţarea firească a femeii, s'au aprins în poftele lor unii pentru alţii,

au săvîrşit parte bărbătească cu parte bărbătească lucruri scîrboase, şi au primit în ei înşişi plata cuvenită pentru rătăcirea lor.

28. Fiindcă n'au căutat să păstreze pe Dumnezeu în cunoştinţa lor, Dumnezeu i-a lăsat în voia minţii lor blestemate, ca să facă lucruri neîngăduite *. * Efes. 5. 4.

29. Astfel au ajuns plini de ori ce fel de nelegiuire, de curvie, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pizmă, de ucidere, de ceartă, de înşelăciune, de porniri răutăcioase; sînt şoptitori,

30. bîrfitori, urîtori de Dumnezeu, obraznici, trufaşi, lăudăroşi, născocitori de rele, neascultători de părinţi,

31. fără pricepere, călcători de cuvînt, fără dragoste firească, neînduplecaţi, fără milă.

32. Şi, măcar că ştiu * hotărîrea lui Dumnezeu, că cei ce fac asemenea lucruri, sînt ** vrednici de moarte, totuş, ei nu numai că le fac, dar şi găsesc de buni † pe cei ce le fac.

* Cap. 2. 2. ** Cap. 6. 21. † Ps. 50. 18. Osea 7. 3.

Nepocăinţa Iudeilor.

2 1. Aşa dar, omule, oricine ai fi tu, care, judeci pe altul, nu te poţi desvinovăţi *; căci ** prin faptul că judeci pe altul, te osîndeşti singur; fiindcă tu, care judeci pe altul, faci aceleaşi lucruri.

* Cap. 1. 20. ** 2 Sam. 12. 5—7. Mat. 7. 1, 2. Ioan 8. 9.

2. Ştim, în adevăr, că judecata lui Dumnezeu împotriva celor ce săvîrşesc astfel de lucruri, este potrivită cu adevărul.

3. Şi crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvîrşesc astfel de lucruri, şi pe cari le faci şi tu, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Sau dispreţuieşti tu bogăţiile * bunătăţii, îngăduinţei ** şi îndelungei † Lui răbdări? Nu vezi †† tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăinţă? * Cap. 9. 23. Efes. 1. 7; 2. 4, 7. ** Cap. 3. 25. † Exod. 34. 6. †† Isa. 30. 18. 2 Pet. 3. 9, 15.

5. Dar, cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îţi * aduni o comoară de mînie pentru ziua mîniei şi a arătării dreptei judecăţi a lui Dumnezeu, * Deut. 32. 34. Iac. 5. 3.

6. care * va răsplăti fiecăruia după faptele lui. * Iov 34. 11. Ps. 62. 12. Prov. 24. 12. Ier. 17. 10; 32. 19. Mat. 16. 27. Cap. 14. 12. 1 Cor. 3. 8. 2 Cor. 5. 10. Apoc. 2. 23; 20. 12; 22. 12.

7. Şi anume, va da viaţa vecinică celor ce, prin stăruinţa în bine, caută slava, cinstea şi nemurirea;

8. şi va da mînie şi urgie celor ce, din duh de gîlceavă, se împotrivesc * adevărului şi ascultă de nelegiuire. * Iov 24. 13. Cap. 1. 18. 2 Tes. 1. 8.

9. Necaz şi strîmtorare va veni peste orice suflet omenesc care face răul: întîi * peste Iudeu, apoi peste Grec. * Amos. 3. 2. Luc. 12. 47, 48. 1 Pet. 4. 17.

10. Slavă *, cinste şi pace va veni însă peste oricine face binele: întîi peste Iudeu, apoi peste Grec. * 1 Pet. 1. 7.

11. Căci * înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere faţa omului. * Deut. 10. 17. 2 Cron. 19. 7. Iov 34. 19. Fapt. 10. 34. Gal. 2. 6. Efes. 6. 9. Col. 3. 25. 1 Pet. 1. 17.

12. Toţi ceice au păcătuit fără lege, vor pieri fără lege; şi toţi ceice au păcătuit avînd lege, vor fi judecaţi după lege.

13. Pentrucă nu * cei ce aud Legea, sînt neprihăniţi înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta, vor fi socotiţi neprihăniţi. * Mat. 7. 21. Iac. 1. 22, 23, 25. 1 Ioan 3. 7.

14. Cînd Neamurile, măcar că n'au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, cari n'au o lege, îşi sînt singuri lege;

15. şi ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturiseşte cugetul lor şi gîndurile lor, cari sau se învinovăţesc sau se desvinovăţesc între ele.

16. Şi faptul acesta se va vedea în * ziua cînd, după Evanghelia ** mea, Dumnezeu va judeca, prin † Isus Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor. * Ecl. 12. 14. Mat. 25. 31. Ioan 12. 48. Cap. 3. 6. 1 Cor. 4. 5. Apoc. 20. 12. ** Ioan 5. 22. Fapt. 10. 42; 17. 31. 2 Tim. 4. 1, 8. 1 Pet. 4. 5. † Cap. 16. 25. 1 Tim. 1. 11. 2 Tim. 2. 8.

Iudeii nu se pot desvinovăţi.

17. Tu *, care te numeşti Iudeu, care te ** reazimi pe o Lege, care † te lauzi cu Dumnezeul tău, * Mat. 3. 9. Ioan 8. 33. Cap. 9. 6, 7. 2 Cor. 11. 22. ** Mic. 3. 11. Cap. 9. 4. † Isa. 45. 25; 48. 2. Ioan 8. 41.

18. care cunoşti * voia Lui, care ştii să faci deosebire ** între lucruri, pentrucă eşti învăţat de Lege; * Deut. 4. 8. Ps. 147. 19, 20. ** Filip. 1. 10.

19. tu, care te * măguleşti că eşti călăuza orbilor, lumina celor ce sînt în întunerec, * Mat. 15. 14; 23. 16, 17, 19, 24. Ioan 9. 34, 40, 41.

20. povăţuitorul celor fără minte, învăţătorul celor neştiutori, pentrucă în Lege ai * dreptarul cunoştinţei depline şi al adevărului; — * Cap. 6. 17. 2 Tim. 1. 13; 3. 5.

21. tu deci, care înveţi pe alţii, pe tine însuţi nu te înveţi? Tu, care propovăduieşti: „Să nu furi,“ furi?

22. Tu* care zici: „Să nu preacurveşti,“ preacurveşti?** Tu, căruia ţi-e scîrbă de idoli, le jăfuieşti templele?
*Ps. 50. 16, etc. Mat. 23. 3, etc. **Mal. 3. 8.

23. Tu*, care te făleşti cu Legea, necinsteşti pe Dumnezeu prin călcarea acestei Legi? *Vers. 17.

24. Căci „din pricina voastră este hulit Numele lui Dumnezeu între Neamuri“, după cum este* scris.
*2 Sam. 12. 14. Isa. 52. 5. Ezec. 36. 20, 23.

Adevărata tăiere împrejur.

25. Tăierea împrejur*, negreşit, este de folos, dacă împlineşti Legea; dar dacă tu calci Legea, tăierea ta împrejur ajunge netăiere împrejur. *Gal. 5. 3.

26. Dacă* deci, cel netăiat împrejur păzeşte poruncile Legii, netăierea lui împrejur nu i se va socoti ea ca o tăiere împrejur? *Fapt. 10. 34, 35.

27. Cel netăiat împrejur din naştere, care împlineşte Legea, nu te* va osîndi el pe tine, care o calci, măcar că ai slova Legii şi tăierea împrejur?
*Mat. 12. 41, 42.

28. Iudeu nu* este acela care se arată pe dinafară că este Iudeu; şi tăiere împrejur nu este aceea care este pe dinafară, în carne.
*Mat. 3. 9. Ioan 8. 39. Cap. 9. 6, 7. Gal. 6. 15. Apoc. 2. 9.

29. Ci Iudeu este acela* care este Iudeu înlăuntru; şi tăiere împrejur** este aceea a inimii, în duh †, nu în slovă; un astfel de Iudeu îşi scoate lauda †† nu dela oameni, ci dela Dumnezeu. *1 Pet. 3. 4. **Filip. 3. 3. Col. 2. 11. †Cap. 7. 6. 2 Cor. 3. 6. ††1 Cor. 4. 5. 2 Cor. 10. 18. 1 Tes. 2. 4.

Întîietatea Iudeului.

3 1. Care este deci întîietatea Iudeului, sau care este folosul tăierii împrejur?

2. Oricum, sînt mari. Şi mai întîi de toate, prin faptul că* lor le-au fost încredinţate cuvintele lui Dumnezeu.
*Deut. 4. 7, 8. Ps. 147. 19, 20. Cap. 2. 18; 9. 4.

3. Şi ce are a face dacă unii* n'au crezut? Necredinţa** lor va nimici ea credincioşia lui Dumnezeu? *Cap. 10. 16. Evr. 4. 2. **Num. 23. 19. Cap. 9. 6; 11. 29. 2 Tim. 2. 13.

4. Nicidecum*! Dimpotrivă, Dumnezeu** să fie găsit adevărat şi toţi† oamenii să fie găsiţi mincinoşi, după cum este scris: „Ca †† să fii găsit neprihănit în cuvintele Tale, şi să ieşi biruitor cînd vei fi judecat.“
*Iov 40. 8. **Ioan 3. 33. †Ps. 62. 9; 116. 11. ††Ps. 51. 4.

5. Dar, dacă nelegiuirea noastră pune în lumină neprihănirea lui Dumnezeu, ce vom zice? Nu cumva Dumnezeu este nedrept cînd Işi deslănţuieşte mînia? (Vorbesc* în felul oamenilor.)
*Cap. 6. 19. Gal. 3. 15.

6. Nicidecum! Pentrucă, altfel, cum* va judeca Dumnezeu lumea?
*Fac. 18. 25. Iov 8. 3; 34. 17.

7. Şi dacă, prin minciuna mea, adevărul lui Dumnezeu străluceşte şi mai mult spre slava Lui, dece mai sînt eu însumi judecat ca păcătos?

8. Şi de ce să* nu facem răul ca să vină bine din el, cum pretind unii, cari ne vorbesc de rău, că spunem noi? Osînda acestor oameni este dreaptă.
*Cap. 5. 20; 6. 1, 15.

Iudeii şi Neamurile sînt la fel.

9. Ce urmează atunci? Sîntem noi mai buni decît ei? Nicidecum. Fiindcă am dovedit că toţi*, fie Iudei, fie Greci, sînt supt păcat, *Vers. 23. Gal. 3. 22.

10. după cum este scris: „Nu este nici un om neprihănit, niciunul măcar.

11. Nu* este nici unul care să aibă pricepere. Nu este nici unul care să caute cu tot dinadinsul pe Dumnezeu.
*Ps. 14. 1—3; 53. 1.

12. Toţi s'au abătut, şi au ajuns nişte netrebnici. Nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar.

13. Gîtlejul* lor este un mormînt deschis; se slujesc de limbile lor ca să înşele; supt buze au venin** de aspidă; *Ps. 5. 9. Ier. 5. 16. **Ps. 140. 3.

14. gura* le este plină de blestem şi de amărăciune; *Ps. 10. 7.

15. au picioarele grabnice* să verse sînge; *Prov. 1. 16. Isa. 59. 7, 8.

16. prăpădul şi pustiirea sînt pe drumul lor;

17. nu cunosc calea păcii;

18. frica de Dumnezeu nu* este înaintea ochilor lor.“ *Ps. 36. 1.

19. Ştim însă că tot ce* spune Legea, spune celor ce sînt supt Lege, pentruca orice** gură să fie astupată, şi toată † lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu. *Ioan 10. 34; 15. 25. **Iov 5. 16. Ps. 107. 42. Ezec. 16. 63. Cap. 1. 20; 2. 1. †Cap. 2. 2. Vers. 9, 23.

20. Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui, prin* faptele Le-

gii, deoarece prin** Lege vine cunoştinţa deplină a păcatului.
* Ps. 143. 2. Fapt. 13. 39. Gal. 2. 16; 3. 11. Efes. 2. 8, 9. Tit. 3. 5. ** Cap. 7. 7.

Iertarea prin credinţă.

21. Dar acum s'a arătat o neprihănire*[1], pe care o dă Dumnezeu, fără lege — despre ea mărturisesc** Legea şi† proorocii — * Fapt. 15. 11. Cap. 1. 17. Filip. 3. 9. Evr. 11. 4, etc. ** Ioan 5. 46. Fapt. 26. 22. † Cap. 1. 2. 1 Pet. 1. 10.

22. şi anume, neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin* credinţa în Isus Hristos, pentru toţi şi peste toţi cei ce cred în El. Nu** este nici o deosebire. * Cap. 4. ** Cap. 10. 12. Gal. 3. 28. Col. 3. 11.

23. Căci toţi* au păcătuit, şi sînt lipsiţi de slava lui Dumnezeu.
* Vers. 9. Cap. 11. 32. Gal. 3. 22.

24. Şi sînt socotiţi neprihăniţi, fără plată, prin* harul Său, prin** răscumpărarea, care este în Hristos Isus.
* Cap. 4. 16. Efes. 2. 8. Tit. 3. 5, 7. ** Mat. 20. 28. Efes. 1. 7. Col. 1. 11. 1 Tim. 2. 6. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19.

25. Pe El Dumnezeu L-a rînduit mai dinainte să fie*, prin credinţa în sîngele** Lui, o jertfă de ispăşire, ca să-Şi arate neprihănirea Lui; căci† trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea în delungei răbdări a lui Dumnezeu; * Lev. 16. 15. 1 Ioan 2. 2; 4. 10. ** Col. 1. 20. † Fapt. 13. 38, 39. 1 Tim. 1. 15. Fapt. 17. 30. Evr. 9. 15.

26. pentruca, în vremea de acum, să-Şi arate neprihănirea Lui în aşa fel în cît, să fie neprihănit, şi totuş să socotească neprihănit pe cel ce crede în Isus.

27. Unde este dar* pricina de laudă? S'a dus. Prin ce fel de lege? A faptelor? Nu; ci prin legea credinţei.
* Cap. 2. 17, 23; 4. 2. 1 Cor. 1. 29, 31. Efes. 2. 9.

28. Pentrucă noi credem că omul este socotit neprihănit prin* credinţă, fără faptele Legii.
* Fapt. 13. 38, 39. Vers. 20—22. Cap. 8. 3. Gal. 2. 16.

29. Sau, poate, Dumnezeu este numai Dumnezeul Iudeilor? Nu este şi al Neamurilor? Da, este şi al Neamurilor;

30. deoarece Dumnezeu este unul* singur şi El va socoti neprihăniţi, prin credinţă, pe cei tăiaţi împrejur, şi tot prin credinţă şi pe cei netăiaţi împrejur. * Cap. 10. 12, 13. Gal. 3. 8, 20, 28.

Pilda lui Avraam.

31. Deci, prin credinţă desfiinţăm noi Legea? Nicidecum. Dimpotrivă, noi întărim Legea.

1. Grecește: dreptate.

4 1. Ce vom zice dar că a căpătat, prin puterea lui, strămoşul nostru Avraam*?
* Isa. 51. 2. Mat. 3. 9. Ioan 8. 33, 39. 2 Cor. 11. 22.

2. Dacă Avraam a fost socotit neprihănit* prin fapte, are cu ce să se laude, dar nu înaintea lui Dumnezeu.
* Cap. 3. 20, 27, 28.

3. Căci ce zice Scriptura? „Avraam* a crezut pe Dumnezeu, şi aceasta i s'a socotit ca neprihănire.“
* Fac. 15. 6. Gal. 3. 6. Iac. 2. 23.

4. Insă, celui* ce lucrează, plata cuvenită lui i se socoteşte nu ca un har, ci ca ceva datorat; * Cap. 11. 6.

5. pe cînd, celui ce nu lucrează, ci crede în Cel ce socoteşte pe păcătos neprihănit*, credinţa pe care o are el, îi este socotită ca neprihănire. * Ios. 24. 2.

6. Tot astfel, şi David numeşte fericit pe omul acela, pe care Dumnezeu, fără fapte, îl socoteşte neprihănit.

7. „Ferice*“, zice el, „de aceia ale căror fără de legi sînt iertate, şi ale căror păcate sînt acoperite! * Ps. 32. 1, 2.

8. Ferice de omul, căruia nu-i ţine Domnul în seamă păcatul!“

9. Fericirea aceasta este numai pentru cei tăiaţi împrejur sau şi pentru cei netăiaţi împrejur? Căci zicem că lui Avraam credinţa „i-a fost socotită ca neprihănire.“

10. Dar cum i-a fost socotită? După, sau înainte de tăierea lui împrejur? Nu cînd era tăiat împrejur, ci cînd era netăiat împrejur.

11. Apoi a* primit ca semn tăierea împrejur, ca o pecete a acelei neprihăniri, pe care o căpătase prin credinţă, cînd era netăiat împrejur. Şi aceasta, pentru ca să** fie tatăl tuturor celor cari cred, măcar că nu sînt tăiaţi împrejur; ca, adică, să li se socotească şi lor neprihănirea aceasta;
* Fac. 17. 10. ** Luc. 19. 9. Vers. 12. 16. Gal. 3. 7.

12. şi pentru ca să fie şi tatăl celor tăiaţi împrejur, adică al acelora cari, nu numai că sînt tăiaţi împrejur, dar şi calcă pe urmele credinţei aceleia, pe care o avea tatăl nostru Avraam, cînd nu era tăiat împrejur.

Moştenirea vine prin credinţă.

13. In adevăr, făgăduinţa făcută lui Avraam sau seminţei lui, că va moşteni* lumea, n'a fost făcută pe temeiul Legii, ci pe temeiul acelei neprihăniri, care se capătă prin credinţă.
* Fac. 17. 4, etc. Gal. 3. 29.

14. Căci*, dacă moştenitori sînt ceice se ţin de Lege, credinţa este zădarnică, şi făgăduinţa este nimicită; *Gal. 3. 18.

15. pentrucă Legea* aduce mînie; şi unde nu este o lege, acolo nu este nici călcare de lege. *Cap. 3. 20; 5. 13, 20; 7. 8, 10, 11. 1 Cor. 15. 56. 2 Cor. 3. 7, 9. Gal. 3. 10, 19. 1 Ioan 3. 4.

16. Deaceea moştenitori sînt ceice se fac prin credinţă, pentruca să fie prin har*, şi pentruca** făgăduinţa să fie chezăşuită pentru toată sămînţa lui Avraam: nu numai pentru sămînţa aceea care este supt Lege, ci şi pentru sămînţa aceea care† are credinţa lui Avraam, tatăl nostru al tuturor,

*Cap. 3. 24. **Gal. 3. 22. †Isa. 51. 2. Cap. 9. 8.

17. dupăcum este scris: „Te-am* rînduit să fii tatăl multor neamuri.“ El, adică, este tatăl nostru înaintea lui Dumnezeu, în care a crezut, care** învia morţii, şi care cheamă lucrurile† cari nu sînt, ca şi cum ar fi. *Fac. 17. 5. **Cap. 8. 11. Efes. 2. 1, 5. †Cap. 9. 26. 1 Cor. 1. 28. 1 Pet. 2. 10.

18. Nădăjduind împotriva oricărei nădejdi, el a crezut, şi astfel a ajuns tatăl multor neamuri, dupăcum i se spusese: „Aşa* va fi sămînţa ta.“ *Fac. 15. 5.

19. Şi, fiindcă n'a fost slab în credinţă, el nu s'a* uitat la trupul său, care era îmbătrînit, — avea aproape o sută de ani, — nici la faptul că Sara nu mai putea să aibă copii.

*Fac. 17. 17; 18. 11. Evr. 11. 11, 12.

20. El nu s'a îndoit de făgăduinţa lui Dumnezeu, prin necredinţă, ci, întărit prin credinţa lui, a dat slavă lui Dumnezeu,

21. deplin încredinţat că El ce făgăduieşte, poate* să şi împlinească.

*Ps. 115. 3. Luc. 1. 37, 45. Evr. 11. 19.

22. De aceea credinţa aceasta „i-a fost socotită ca neprihănire.“

23. Dar nu* numai pentru el este scris că „i-a fost socotită ca neprihănire“; *Cap. 15. 4. 1 Cor. 10. 6, 11.

24. ci este scris şi pentru noi, cărora de asemenea ne va fi socotită, nouă celor ce credem în Cel* ce a înviat din morţi pe Isus Hristos, Domnul nostru, *Fapt. 2. 24; 13. 30.

25. care* a fost dat din pricina fărădelegilor noastre, şi a înviat** din pricină că am fost socotiţi neprihăniţi.

*Isa. 53. 5, 6. Cap. 3. 25; 5. 6; 8. 32. 2 Cor. 5. 21. Gal. 1. 4. Evr. 9. 28. 1 Pet. 2. 24; 3. 18. **1 Cor. 15. 17. 1 Pet. 1. 21.

Roadele acestui fapt.

5 1. Deci, fiindcă sîntem socotiţi neprihăniţi, prin credinţă*, avem[1] pace** cu Dumnezeu, prin† Domnul nostru Isus Hristos. *Isa. 32. 17. Ioan 16. 33. Cap. 3. 28, 30. **Efes. 2. 14. Col. 1. 20. †Ioan 10. 9; 14. 6. Efes. 2. 18; 3. 12. Evr. 10. 19.

2. Lui Îi datorăm faptul că, prin credinţă, am intrat în această stare de har, în* care sîntem; şi ne bucurăm** în nădejdea slavei lui Dumnezeu.

*1 Cor. 15. 1. **Evr. 3. 6.

3. Ba mai mult, ne* bucurăm chiar şi în necazurile noastre; căci ştim** că necazul aduce răbdare, *Mat. 5. 11, 12. Fapt. 5. 41. 2 Cor. 12. 10. Filp. 2. 17. Iac. 1. 2, 12. 1 Pet. 3. 14. **Iac. 1. 3.

4. răbdarea* aduce biruinţă în încercare, iar biruinţa aceasta aduce nădejdea. *Iac. 1. 12.

5. Insă nădejdea* aceasta nu înşală, pentrucă** dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin Duhul Sfînt, care ne-a fost dat.

*Filip. 1. 20. **2 Cor. 1. 22. Gal. 4. 6. Efes. 1. 13, 14.

6. Căci, pe cînd eram noi încă fără putere, Hristos, la vremea cuvenită a* murit pentru cei nelegiuiţi.

*Cap. 4. 25. Vers. 8.

7. Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s'ar găsi cineva să moară.

8. Dar Dumnezeu* Îşi arată dragostea faţă de noi prin faptul că, pe cînd eram noi încă păcătoşi, Hristos a murit pentru noi.

*Ioan 15. 13. 1 Pet. 3. 18. 1 Ioan 3. 16; 4. 9, 10.

9. Deci, cu atît mai mult acum, cînd sîntem socotiţi neprihăniţi, prin* sîngele Lui, vom fi mîntuiţi prin El de mînia lui Dumnezeu**. *Cap. 8. 25. Efes. 2. 13. Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7. **Cap. 1. 18. 1 Tes. 1. 10.

10. Căci, dacă* atunci cînd eram vrăjmaşi, am fost împăcaţi** cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu mult mai mult acum, cînd sîntem împăcaţi cu El, vom fi mîntuiţi prin† viaţa Lui. *Cap. 8. 32. **2 Cor. 5. 18, 19. Efes. 2. 16. Col. 1. 20, 21. †Ioan 5. 26; 14. 19. 2 Cor. 4. 10, 11.

11. Şi nu numai atît, dar ne* şi bucurăm în Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Hristos, prin care am căpătat împăcarea. *Cap. 2. 17; 3. 29, 30. Gal. 4. 9.

Păcatul şi harul.

12. De aceea, după cum printr'un* singur om a intrat păcatul în lume, şi

1. Sau: Să avem.

prin ** păcat a intrat moartea, şi astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toţi au păcătuit...
*Fac. 3. 6. 1 Cor. 15. 21. **Fac. 2. 17. Cap. 6. 23. 1 Cor. 15. 21.

13. (Căci înainte de Lege păcatul era în lume. Dar păcatul * nu este ţinut în seamă cîtă vreme nu este o lege.
* Cap. 4. 15. 1 Ioan 3. 4.

14. Totuş moartea a domnit, dela Adam pînă la Moise, chiar peste ceice nu păcătuiseră printr'o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam, care * este o icoană preînchipuitoare a Celuice avea să vină. * 1 Cor. 15. 21, 22, 45.

15. Dar cu darul fără plată nu este ca şi cu greşala; căci, dacă prin greşala unuia singur, cei mulţi au fost loviţi cu moartea, apoi cu mult mai mult harul lui Dumnezeu şi darul, pe care ni l-a făcut harul acesta într'un singur om, adică în Isus Hristos, s'au dat din belşug celor * mulţi.
* Isa. 53. 11. Mat. 20. 28; 26. 28.

16. Şi darul fără plată nu vine ca printr'acel unul care a păcătuit; căci judecata venită dela unul, a adus osînda; dar darul fără plată venit în urma multor greşeli a adus o hotărîre de iertare.

17. Dacă deci, prin greşala unuia singur, moartea a domnit prin el singur, cu mult mai mult ceice primesc, în toată plinătatea, harul şi darul neprihănirii, vor domni în viaţă prin acel unul singur, care este Isus Hristos!)

18. ... Astfel dar, după cum printr'o singură greşală, a venit o osîndă, care a lovit pe * toţi oamenii, tot aşa, printr'o singură hotărîre de iertare a venit pentru toţi oamenii o hotărîre de neprihănire care dă viaţa.
* Ioan 12. 32. Evr. 2. 9.

19. Căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulţi au fost făcuţi păcătoşi, tot aşa, prin ascultarea unui singur om, cei mulţi vor fi făcuţi neprihăniţi.

20. Ba încă şi Legea * a venit pentruca să se înmulţească greşala; dar unde s'a înmulţit păcatul, acolo harul s'a înmulţit ** şi mai mult; * Ioan 15. 22. Cap. 3. 20; 4. 15; 7. 8. Gal. 3. 19, 23. ** Luc. 7. 47. 1 Tim. 1. 14.

21. pentruca, după cum păcatul a stăpînit dînd moartea, tot aşa şi harul să stăpînească dînd neprihănirea, ca să dea viaţa vecinică, prin Isus Hristos, Domnul nostru.

Harul
ne izbăveşte de stăpînirea păcatului.

6 1. Ce vom zice dar? Să păcătuim * mereu, ca să se înmulţească harul?
* Cap. 3. 8. Vers. 15.

2. Nicidecum! Noi, cari am * murit faţă de păcat, cum să mai trăim în păcat?
* Vers. 11. Cap. 7. 4. Gal. 2. 19; 6. 14. Col. 3. 3. 1 Pet. 2. 24.

3. Nu ştiţi că toţi cîţi * am fost botezaţi în Isus Hristos, am fost botezaţi în ** moartea Lui? * Gal. 3. 27. ** 1 Cor. 15. 29.

4. Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropaţi * împreună cu El, pentruca, după cum ** Hristos a înviat din morţi, prin slava † Tatălui, tot aşa †† şi noi să trăim o viaţă nouă.
* Col. 2. 12. ** Cap. 8. 11. 1 Cor. 6. 14. 2 Cor. 13. 4. † Ioan 2. 11; 11. 40. †† Gal. 6. 15. Efes. 4. 22—24. Col. 3. 10.

5. In adevăr, dacă * ne-am făcut una cu El, printr'o moarte asemănătoare cu a Lui, vom fi una cu El şi printr'o înviere asemănătoare cu a Lui.
* Filip. 3. 10, 11.

6. Ştim bine că omul * nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, pentrucă trupul ** păcatului să fie desbrăcat de puterea lui, în aşa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului;
* Gal. 2. 20; 5. 24; 6. 14. Efes. 4. 22. Col. 3. 5, 9. ** Col. 2. 11.

7. căci cine * a murit, de drept, este izbăvit de păcat. * 1 Pet. 4. 1.

8. Acum, dacă * am murit împreună cu Hristos, credem că vom şi trăi împreună cu El, * 2 Tim. 2. 11.

9. întrucît ştim că Hristosul * înviat din morţi, nu mai moare: moartea nu mai are nici o stăpînire asupra Lui.
* Apoc. 1. 18.

10. Fiindcă prin moartea de care a murit, El a * murit pentru păcat, odată pentru totdeauna; iar prin viaţa pe care o trăieşte, trăieşte ** pentru Dumnezeu. * Evr. 9. 27, 28. ** Luc. 20. 38.

11. Tot aşa şi voi înşivă, socotiţi-vă morţi * faţă de păcat, şi vii ** pentru Dumnezeu, în Isus Hristos, Domnul nostru. * Vers. 2. ** Gal. 2. 19.

12. Deci *, păcatul să nu mai domnească în trupul vostru muritor, şi să nu mai ascultaţi de poftele lui.
* Ps. 19. 13; 119. 133.

13. Să nu mai daţi în stăpînirea păcatului mădulările * voastre, ca nişte unelte ale nelegiuirii; ci daţi-vă ** pe voi înşivă lui Dumnezeu, ca vii, din morţi cum eraţi; şi daţi lui Dumnezeu

mădulările voastre, ca pe niște unelte ale neprihănirii.
*Cap. 7. 5. Col. 3. 5. Iac. 4. 1. **Cap. 12. 1. 1 Pet. 2. 24; 4. 2.

14. Căci* păcatul nu va mai stăpîni asupra voastră, pentrucă nu sînteți supt Lege, ci supt har. *Cap. 7. 4, 6; 8. 2. Gal. 5. 18.

Harul nu îndreptățește păcatul.

15. Ce urmează de aici? Să păcătuim pentrucă* nu mai sîntem supt Lege ci supt har? Nicidecum. *1 Cor. 9. 21.

16. Nu știți că, dacă* vă dați robi cuiva, ca să-l ascultați, sînteți robii aceluia de care ascultați, fie că este vorba de păcat, care duce la moarte, fie că este vorba de ascultare, care duce la neprihănire?
*Mat. 6. 24. Ioan 8. 34. 2 Pet. 2. 19.

17. Dar mulțămiri fie aduse lui Dumnezeu, pentrucă, după ce ați fost robi ai păcatului, ați ascultat acum din inimă de dreptarul* învățăturii, pe care ați primit-o. *2 Tim. 1. 13.

18. Și prin chiar faptul că ați fost izbăviți* de subt păcat, v'ați făcut robi ai neprihănirii. —
*Ioan 8. 32. 1 Cor. 7. 22. Gal. 5. 1. 1 Pet. 2. 16.

19. Vorbesc omenește, din pricina neputinței firii voastre pămîntești: dupăcum odinioară v'ați făcut mădulările voastre roabe ale necurăției și fărădelegii, așa că săvîrșeați fărădelegea, tot așa, acum trebuie să vă faceți mădulările voastre roabe ale neprihănirii, ca să ajungeți la sfințirea voastră!

20. Căci, atunci cînd erați robi* ai păcatului, erați slobozi față de neprihănire. *Ioan 8. 34.

21. Și ce* roade aduceați atunci? Roade, de cari acum vă este rușine: pentrucă sfîrșitul** acestor lucruri este moartea. *Cap. 7. 5. **Cap. 1. 32.

22. Dar acum, odată ce ați fost izbăviți* de păcat și v'ați făcut robi ai lui Dumnezeu, aveți ca rod sfințirea, iar ca sfîrșit: viața vecinică. *Ioan 8. 32.

23. Fiindcă plata* păcatului este moartea: dar darul** fără plată al lui Dumnezeu este viața vecinică în Isus Hristos, Domnul nostru. *Fac. 2. 17. Cap. 5. 12. Iac. 1. 15. **Cap. 2. 7; 5. 17, 21. 1 Pet. 1. 4.

Creștinul izbăvit de Lege.

7 1. Nu știți, fraților, — căci vorbesc unor oameni cari cunosc Legea — că Legea are stăpînire asupra omului cîtă vreme trăiește el?

2. Căci femeia* măritată este legată prin Lege de bărbatul ei cîtă vreme trăiește el;

dar dacă-i** moare bărbatul, este deslegată de legea bărbatului ei.
*1 Cor. 7. 39. **Mat. 5. 32.

3. Dacă deci, cînd îi trăiește bărbatul, ea se mărită după altul, se va chema preacurvă; dar dacă-i moare bărbatul, este deslegată de Lege, așa că nu mai este preacurvă, dacă se mărită după altul.

4. Tot astfel, frații mei, prin trupul lui Hristos, și voi ați* murit în ce privește Legea, ca să fiți ai altuia, adică ai Celuice a înviat din morți; și aceasta, ca să aducem roadă pentru Dumnezeu.
*Cap. 8. 2. Gal. 2. 19; 5. 18. Efes. 2. 15. Col. 2. 14. Gal. 5. 22.

5. Căci, cînd trăiam supt firea noastră pămîntească, patimile păcatelor, ațîțate de Lege, lucrau* în mădularele noastre, și ne făceau să** aducem roade pentru moarte.
*Cap. 6. 13. **Cap. 6. 21. Gal. 5. 19. Iac. 1. 15.

6. Dar acum, am fost izbăviți de Lege, și sîntem morți față de Legea aceasta, care ne ținea robi, pentruca să slujim lui Dumnezeu într'un* duh nou, iar nu după vechea slovă. *Cap. 2. 29. 2 Cor. 3. 6.

Legea dă cunoștința păcatului.

7. Deci ce vom zice? Legea este ceva păcătos?

Nici de cum! Dimpotrivă, păcatul nu l-am* cunoscut decît prin Lege. De pildă, n'aș fi cunoscut pofta, dacă Legea nu mi-ar fi spus: „Să** nu poftești!“ *Cap. 3. 20. **Exod. 20. 17. Deut. 5. 21. Fapt. 20. 33. Cap. 13. 9.

8. Apoi păcatul* a luat prilejul, și a făcut să se nască în mine prin porunca tot felul de pofte; căci fără Lege, păcatul este mort. *Cap. 4. 15; 5. 20.

9. Odinioară, fiindcă eram fără* Lege, trăiam; dar cînd a venit porunca, păcatul a înviat, și eu am murit.
*1 Cor. 15. 56.

10. Și porunca, ea, care* trebuia să-mi dea viața, mi-a pricinuit moartea.
*Lev. 18. 5. Ezec. 20. 11, 13, 21. 2 Cor. 3. 7.

11. Pentrucă păcatul a luat prilejul prin ea m'a amăgit, și prin însăș, porunca aceasta m'a lovit cu moartea.

12. Așa că Legea*, negreșit, este sfîntă, și porunca este sfîntă, dreaptă și bună. *Ps. 19. 8; 119. 38, 137. 1 Tim. 1. 8.

13. Atunci, un lucru bun mi-a dat moartea? Nicidecum. Dar păcatul, tocmai ca să iasă la iveală ca păcat, mi-a dat moartea printr'un lucru bun, pen-

truca păcatul să se arate afară din cale de păcătos, prin faptul că se slujea de aceeaş poruncă.

Lupta firii pământeşti împotriva Duhului.

14. Ştim, în adevăr, că Legea este duhovnicească: dar eu sînt pământesc, vîndut* rob păcatului.
*1 Reg. 21. 20, 25. 2 Reg. 17. 17.

15. Căci nu ştiu ce fac: nu* fac ce vreau, ci fac ce urăsc. *Gal. 5. 17.

16. Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună.

17. Şi atunci, nu mai sînt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul, care locuieşte în mine.

18. Ştiu, în adevăr, că nimic bun nu locuieşte în* mine, adică în firea mea pământească, pentrucă, ce-i drept, am voinţa să fac binele, dar n'am puterea să-l fac. *Fac. 6. 5; 8. 21.

19. Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iacă ce fac!

20. Şi dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sînt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuieşte în mine.

21. Găsesc dar în mine legea aceasta: cînd vreau să fac binele, răul este lipit de mine.

22. Fiindcă, după omul din lăuntru îmi* place Legea** lui Dumnezeu;
*Ps. 1. 2. **2 Cor. 4. 16. Efes. 3. 16. Col. 3. 9, 10.

23. dar văd în* mădularele mele o altă** lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea, şi mă ţine rob legii păcatului, care este în mădularele mele. *Gal. 5. 17. **Cap. 6. 13. 19.

24. O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?..

25. Mulţămiri* fie aduse lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, Domnul nostru!... Astfel dar, cu mintea, eu slujesc legii lui Dumnezeu; dar cu firea pământească, slujesc legii păcatului. *1 Cor. 15. 57.

Creştinul trăieşte după Duh.

8 1. Acum dar nu este nici o osîndire pentru ceice sînt în Hristos Isus, cari nu* trăiesc după îndemnurile firii pământeşti, ci după îndemnurile Duhului. *Vers. 4. Gal. 5. 16, 25.

2. In adevăr, legea* Duhului** de viaţă în Hristos Isus, m'a izbăvit de Legea† păcatului şi a morţii. *Ioan 8. 36. Cap. 6. 18, 22. Gal. 2. 19; 5. 1. **1 Cor. 15. 45. 2 Cor. 3. 6. †Cap. 7. 24, 25.

3. Căci—lucru* cu neputinţă Legii, întrucît firea pământească[1] o făcea fără putere — Dumnezeu** a osîndit păcatul în firea pământească, trimeţînd, din pricina păcatului, pe însuş Fiul Său într'o fire asemănătoare cu a păcatului, *Fapt. 13. 39. Cap. 3. 20. Evr. 7. 18, 19; 10. 1, 2, 10, 14. **2 Cor. 5. 21. Gal. 3. 13.

4. pentruca porunca Legii să fie împlinită în noi, cari* trăim nu după îndemnurile firii pământeşti, ci după îndemnurile Duhului. *Vers. 1.

5. In adevăr, ceice* trăiesc după îndemnurile firii pământeşti, umblă după lucrurile firii pământeşti; pe cînd cei** ce trăiesc după îndemnurile Duhului, umblă după lucrurile Duhului. *Ioan 3. 6. 1 Cor. 2. 14. **Gal. 5. 22, 25.

6. Şi umblarea* după lucrurile firii pământeşti, este moarte, pe cînd umblarea după lucrurile Duhului este viaţă şi pace. *Cap. 6. 21. Vers. 13. Gal. 6. 8.

7. Fiindcă umblarea* după lucrurile firii pământeşti este vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu, căci, ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, şi nici** nu poate să se supună. *Iac. 4. 4. **1 Cor. 2. 14.

8. Deci, ceice sînt pământeşti, nu pot să placă lui Dumnezeu.

9. Voi însă nu mai sînteţi pământeşti, ci duhovniceşti, dacă Duhul* lui Dumnezeu locuieşte în adevăr în voi. Dacă n'are cineva Duhul** lui Hristos, nu este al Lui. *1 Cor. 3. 16; 6. 19. **Ioan 3. 34. Gal. 4. 6. Filip. 1. 19. 1 Pet. 1. 11.

10. Şi dacă Hristos este în voi, trupul vostru, da, este supus morţii, din pricina păcatului; dar duhul vostru este viu, din pricina neprihănirii.

11. Şi dacă Duhul Celui* ce a înviat pe Isus dintre cei morţi locuieşte în voi, Cel** ce a înviat pe Hristos Isus din morţi, va învia şi trupurile voastre muritoare, din pricina Duhului Său, care locuieşte în voi. *Fapt. 2. 24. **Cap. 6. 4, 5. 1 Cor. 6. 14. 2 Cor. 4. 14. Efes. 2. 5.

Creştinul trăieşte în aşteptarea mîntuirii.

12. Aşa dar*, fraţilor, noi nu mai datorăm nimic firii pământeşti, ca să trăim după îndemnurile ei. *Cap. 6. 7, 14.

13. Dacă trăiţi* după îndemnurile ei, veţi muri; dar dacă, prin Duhul, faceţi să moară** faptele trupului, veţi trăi. *Vers. 6. Gal. 6. 8. **Efes. 4. 22. Col. 3. 5.

1. Greceşte: carnea, aici şi peste tot unde e „firea pământească".

14. Căci toţi ceice sînt călăuziţi* de Duhul lui Dumnezeu sînt fii ai lui Dumnezeu. *Gal. 5. 18.

15. Şi voi n'aţi* primit un duh de robie, ca să mai aveţi frică**; ci aţi primit un duh† de înfiere, care ne face să strigăm: „Ava††! adică: Tată!“ *1 Cor. 2. 12. Evr. 2. 15. **2 Tim. 1. 7. 1 Ioan 4. 18. †Isa. 56. 6. Gal. 4. 5, 6. ††Marc. 14. 36.

16. Insuş* Duhul adevereşte împreună cu duhul nostru că sîntem copii ai lui Dumnezeu. *2 Cor. 1. 22; 5. 5. Efes. 1. 13; 4. 30.

17. Şi, dacă sîntem copii, sîntem şi moştenitori*: moştenitori ai lui Dumnezeu, şi împreună moştenitori cu Hristos, dacă suferim** cu adevărat împreună cu El, ca să fim şi proslăviţi împreună cu El. *Fapt. 26. 18. Gal. 4. 7. **Fapt. 14. 22. Filip. 1. 29. 2 Tim. 2. 11, 12.

18. Eu socotesc că suferinţele* din vremea de acum nu sînt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită faţă de noi. *2 Cor. 4. 17. 1 Pet. 1. 6, 7; 4. 13.

19. De asemenea, şi firea* aşteaptă cu o dorinţă înfocată descoperirea** fiilor lui Dumnezeu. *2 Pet. 3. 13. **1 Ioan 3. 2. Fac. 3. 19.

20. Căci firea* a fost supusă deşertăciunii — nu de voie, ci din pricina celui ce a supus-o — cu nădejdea însă, *Vers. 22.

21. că şi ea va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu.

22. Dar ştim că pînă în ziua de azi, toată firea suspină* şi sufere durerile naşterii. *Ier. 12. 11.

23. Şi nu numai ea, dar şi noi, cari avem cele dintîi roade* ale Duhului, suspinăm** în noi, şi aşteptăm† înfierea, adică răscumpărarea trupului†† nostru. *2 Cor. 5. 5. Efes. 1. 14. **2 Cor. 5. 2, 4. †Luc. 20. 36. ††Luc. 21. 28. Efes. 4. 30.

24. Căci în nădejdea* aceasta am fost mîntuiţi. Dar o nădejde care se vede, nu mai este nădejde: pentrucă ce se vede, se mai poate nădăjdui? *2 Cor. 5. 7. Evr. 11. 1.

25. Pe cînd, dacă nădăjduim ce nu vedem, aşteptăm cu răbdare.

26. Şi tot astfel şi Duhul ne ajută în slăbiciunea noastră: căci nu* ştim cum trebuie să ne rugăm. Dar însuş** Duhul mijloceşte pentru noi cu suspine negrăite. *Mat. 20. 22. Iac. 4. 3. **Zah. 12. 10. Efes. 6. 18.

27. Şi Cel* ce cercetează inimile, ştie care este năzuinţa Duhului; pentrucă El mijloceşte pentru sfinţi după** voia lui Dumnezeu. *1 Cron. 28. 9. Ps. 7. 9. Prov. 17. 3. Ier. 11. 20; 17. 10; 20. 12. Fapt. 1. 24. 1 Tes. 2. 4. Apoc. 2. 23. **1 Ioan 5. 14.

Pe creştin nimic nu-l poate despărţi de dragostea lui Dumnezeu.

28. De altă parte, ştim că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celorce iubesc pe Dumnezeu, şi anume, spre binele celorce* sînt chemaţi după planul Său. *Cap. 9. 11, 23, 24. 2 Tim. 1. 9.

29. Căci pe aceia, pe cari i-a cunoscut mai* dinainte, i-a şi hotărît mai** dinainte să† fie asemenea chipului Fiului Său, pentruca†† El să fie cel întîi născut dintre mai mulţi fraţi. *Exod. 33. 12. 17. Ps. 1. 6. Ier. 1. 5. Mat. 7. 23. Cap. 11. 2. 2 Tim. 2. 19. 1 Pet. 1. 2. **Efes. 1. 5, 11. †Ioan 17. 22. 2 Cor. 3. 18. Filip. 3. 21. 1 Ioan 3. 2 ††Col. 1. 15, 18. Evr. 1. 6. Apoc. 1. 5.

30. Şi pe aceia pe cari i-a hotărît mai dinainte, i-a şi chemat*; şi pe aceia pe cari i-a chemat, i-a şi socotit neprihăniţi**; iar pe aceia pe cari i-a socotit neprihăniţi, i-a şi proslăvit†. *Cap. 1. 6; 9. 24. Efes. 4. 4. Evr. 9. 15. 1 Pet. 2. 9. **1 Cor. 6. 11. †Ioan 17. 22. Efes. 2. 6.

31. Deci, ce vom zice noi în faţa tuturor acestor lucruri? Dacă* Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră?

32. El*, care n'a cruţat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a** dat pentru noi toţi, cum nu ne va da fără plată, împreună cu El, toate lucrurile? *Cap. 5. 6, 10. **Cap. 4. 25.

33. Cine va ridica pîră împotriva aleşilor lui Dumnezeu? Dumnezeu* este Acela, care-i socoteşte neprihăniţi! *Isa. 50. 8, 9. Apoc. 12. 10, 11.

34. Cine-i* va osîndi? Hristos a murit! Ba mai mult, El a şi înviat, stă** la dreapta lui Dumnezeu, şi† mijloceşte pentru noi! *Iov. 34. 29. **Marc. 16. 19. Col. 3. 1. Evr. 1. 3; 8. 1; 12. 2. 1 Pet. 3. 22. †Evr. 7. 25; 9. 24. 1 Ioan 2. 1.

35. Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul, sau strîmtorarea, sau prigonirea, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia sau sabia?

36. După cum este scris: „Din* pricina Ta sîntem daţi morţii toată ziua; sîntem socotiţi ca nişte oi de tăiat.“ *Ps. 44. 22. 1 Cor. 15. 30, 31. 2 Cor. 4. 11.

37. Totuş* în toate aceste lucruri noi sîntem mai mult decît biruitori, prin Acela care ne-a iubit. *1 Cor. 15. 57. 2 Cor. 2. 14. 1 Ioan 4. 4; 5. 4, 5. Apoc. 12. 11.

38. Căci sînt bine încredinţat că nici

moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpînirile*, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare,
*Efes. 1. 21; 6. 12. Col. 1. 16; 2. 25. 1 Pet. 3. 22.

39. nici înălţimea, nici adîncimea, nici o altă făptură[1], nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru.

Pavel şi mîntuirea Israeliţilor.

9 1. Spun* adevărul în Hristos, nu mint; cugetul meu, luminat de Duhul Sfînt, îmi este martor, *Cap. 1. 9. 2 Cor. 1. 23; 11. 31; 12. 19. Gal. 1. 20. Filip. 1. 8. 1 Tim. 2. 7.

2. că* simt o mare întristare, şi am o durere necurmată în inimă. *Cap. 10. 1.

3. Căci aproape să* doresc să fiu eu însumi anatema, despărţit de Hristos, pentru fraţii mei, rudele mele trupeşti.
*Exod. 32. 32.

4. Ei* sînt Israeliţi, au** înfierea, slava †, legămintele ††, darea Legii *†, slujba dumnezeiască †*, făgăduinţele **†, *Deut. 7. 6. **Exod. 4. 22. Deut. 14. 1. Ier. 31. 9. †1 Sam. 4. 21. 1 Reg. 8. 11. Ps. 63. 2; 78. 61. ††Fapt. 3. 25. Evr. 8. 8—10. *†Ps. 147. 19. †*Evr. 9. 1. **†Fapt. 13. 32. Cap. 3. 2. Efes. 2. 12.

5. patriarhii*, şi din** ei a ieşit, după trup, Hristosul, care † este mai pe sus de toate lucrurile, Dumnezeu binecuvîntat în veci. Amin! *Deut. 10. 15. Cap. 11. 28. **Luc. 3. 23. Cap. 1. 3. †Ier. 23. 6. Ioan 1. 1. Fapt. 20. 28. Evr. 1. 8. 1 Ioan 5. 20.

Dumnezeu este stăpîn să aleagă.

6. Dar aceasta nu* înseamnă că a rămas fără putere Cuvîntul lui Dumnezeu. Căci nu** toţi cei ce se coboară din Israel, sînt Israel; *Num. 23. 19. Cap. 3. 3. **Ioan 8. 39. Cap. 2. 28; 29; 4. 12, 16. Gal. 6. 16.

7. şi, măcar că sînt sămînţa lui Avraam, nu* toţi sînt copiii lui Avraam; ci este scris: „In Isaac** vei avea o sămînţă, care-ţi va purta numele.“
*Gal. 4. 23. **Fac. 21. 12. Evr. 11. 18.

8. Aceasta înseamnă că nu copiii trupeşti sînt copii ai lui Dumnezeu; ci copiii* făgăduinţei sînt socotiţi ca sămînţă. *Gal. 4. 28.

9. Căci cuvîntul acesta este o făgăduinţă: „Pe vremea aceasta* Mă voi întoarce, şi Sara va avea un fiu.“
*Fac. 18. 10, 14.

10. Ba mai mult; tot aşa a fost cu Rebeca*. Ea a zămislit doi gemeni numai dela părintele nostru Isaac.
*Fac. 25. 21.

11. Căci, măcar că cei doi gemeni nu se născuseră încă, şi nu făcuseră nici bine nici rău, — ca să rămînă în picioare hotărîrea mai dinainte a lui Dumnezeu, prin care se făcea o alegere, nu prin fapte, ci prin* Cel ce cheamă, — *Cap. 4. 17; 8. 28.

12. s'a zis Rebecii: „Cel* mai mare va fi rob celui mai mic“, *Fac. 25. 23.

13. după cum este scris: „Pe Iacov* l-am iubit, iar pe Esau l-am urît.“
*Deut. 21. 15. Prov. 13. 24. Mal. 1. 2, 3. Mat. 10. 37. Luc. 14. 26. Ioan. 12. 25.

Dumnezeu se îndură de cine-l place.

14. Deci ce vom zice? Nu cumva* este nedreptate în Dumnezeu? Nici de cum!
*Deut. 32. 4. 2 Cron. 19. 7. Iov. 8. 3; 34. 10. Ps. 92. 15.

15. Căci El a zis lui Moise: „Voi avea* milă de oricine-Mi va plăcea să am milă; şi Mă voi îndura de oricine-Mi va plăcea să Mă îndur.“ *Exod. 33. 19.

16. Aşa dar, nu atîrnă nici de cine vrea, nici de cine aleargă, ci de Dumnezeu care are milă.

17. Fiindcă Scriptura* zice lui Faraon: „Te-am ridicat înadins**, ca să-Mi arăt în tine puterea Mea, şi pentruca Numele Meu să fie vestit în tot pămîntul.“ *Gal. 3. 8, 22. **Exod. 9. 16.

18. Astfel, El are milă de cine vrea şi împietreşte pe cine vrea.

19. Dar îmi vei zice: „Atunci de ce mai bagă vină? Căci* cine poate sta împotriva voiei Lui?“
*2 Cron. 20. 6. Iov. 9. 12; 23. 13. Dan. 4. 35.

20. Dar, mai de grabă, cine eşti tu, omule, ca să răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Nu cumva vasul de lut va* zice celui ce l-a făcut: „Pentru ce m'ai făcut aşa?“ *Isa. 29. 16; 45. 6; 64. 8.

21. Nu este olarul* stăpîn pe lutul lui, ca din aceeaş frămîntătură de lut să facă un** vas pentru o întrebuinţare de cinste, şi un alt vas pentru o întrebuinţare de ocară?
*Prov. 16. 4. Ier. 18. 6. **2 Tim. 2. 20.

22. Şi ce putem spune, dacă Dumnezeu, fiindcă voia să-Şi arate mînia şi să-Şi descopere puterea, a suferit cu multă răbdare nişte vase* ale mîniei, făcute** pentru peire;
*1 Tes. 5. 9. **1 Pet. 2. 8. Iuda 4.

23. şi să-Şi arate bogăţia* slavei Lui faţă de nişte vase ale îndurării, pe cari le-a pregătit** mai dinainte pentru slavă (despre noi vorbesc)?
*Cap. 2. 4. Efes. 1. 7. Col. 1. 27. **Cap. 8. 28—30.

1. Sau: zidire.

24. Astfel, El ne-a chemat nu * numai dintre Iudei, ci şi dintre Neamuri,
* Cap. 3. 29.

25. după cum zice în Osea: „Voi * numi „popor al Meu“, pe cel ce nu era poporul Meu, şi „prea iubită“, pe cea care nu era prea iubită.
* Osea 2. 23. 1 Pet. 2. 10.

26. Şi * acolo unde li se zicea: „Voi nu sînteţi poporul Meu“, vor fi numiţi fii ai Dumnezeului celui viu.“ * Osea 1. 10.

27. Isaia, de altă parte, strigă cu privire la Israel:
„Chiar * dacă numărul fiilor lui Israel ar fi ca nisipul mării, numai rămăşiţa ** va fi mîntuită.
* Isa. 10. 22, 23. ** Cap. 11. 5.

28. Căci Domnul va împlini pe deplin * şi repede pe pămînt cuvîntul Lui.
* Isa. 28. 22.

29. Şi, cum zisese Isaia mai înainte: „Dacă * nu ne-ar fi lăsat Domnul Savaot o sămînţă, am fi ajuns ca ** Sodoma, şi ne-am fi asemănat cu Gomora.“
* Isa. 1. 9. Plîn. 3. 22. ** Isa. 13. 19. Ier. 50. 40.

Neamurile au căpătat mîntuirea.

30. Deci ce vom zice? Neamurile *, cari nu umblau după neprihănire, au căpătat neprihănirea şi anume neprihănirea care ** se capătă prin credinţă;
* Cap. 4. 11; 10. 20. ** Cap. 1. 17.

31. pe cînd Israel, care umbla * după o Lege, care să dea neprihănirea, n'a ** ajuns la Legea aceasta.
* Cap. 10. 2; 11. 7. ** Gal. 5. 4.

32. Pentruce? Pentru că Israel n'a căutat-o prin credinţă, ci prin fapte. Ei s'au * lovit de piatra de poticnire,
* Luc. 2. 34, 1 Cor. 1. 23.

33. după cum este scris: „Iată * că pun în Sion o Piatră de poticnire, şi o stîncă de cădere: şi ** cine crede în El, nu va fi dat de ruşine.“ * Ps. 118. 22. Isa. 8. 14; 28. 16. Mat. 21. 42. 1 Pet. 2. 6—8. ** Cap. 10. 11.

Mîntuirea este aproape.

10 1. Fraţilor, dorinţa inimii mele şi rugăciunea mea către Dumnezeu pentru Israeliţi, este să fie mîntuiţi.

2. Le mărturisesc că * ei au rîvnă pentru Dumnezeu, dar fără pricepere:
* Fapt. 21. 20; 22. 3. Gal. 1. 14; 4. 17. Cap. 9. 31.

3. pentrucă, întrucît n'au cunoscut neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu*, au căutat să-şi pună înainte o neprihănire a lor înşişi **, şi nu s'au supus astfel neprihănirii, pe care o dă Dumnezeu.
* Cap. 1. 17; 9. 30. ** Filip. 3. 9.

4. Căci Hristos * este sfîrşitul Legii, pentruca oricine crede în El, să poată căpăta neprihănirea.
* Mat. 5. 17. Gal. 3. 24.

5. In adevăr, Moise scrie că omul * care împlineşte neprihănirea, pe care o dă Legea, va trăi prin ea.
* Lev. 18. 5. Neem. 9. 29. Ezec. 20. 11, 13, 21. Gal. 3. 12.

6. Pe cînd iată cum vorbeşte neprihănirea, pe care o dă credinţa: „Să * nu zici în inima ta: „Cine se va sui în cer?“ (Să pogoare adică pe Hristos din cer).
* Deut. 30. 12, 13.

7. Sau: „Cine se va pogorî în Adînc?“ (Să scoale adică pe Hristos din morţi).

8. Ce zice ea deci? „Cuvîntul este aproape * de tine: în gura ta şi în inima ta.“ Şi cuvîntul acesta este cuvîntul credinţei, pe care-l propovăduim noi.
* Deut. 30. 14.

9. Dacă * mărturiseşti deci cu gura ta pe Isus ca Domn, şi dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morţi, vei fi mîntuit.
* Mat. 10. 32. Luc. 12. 8. Fapt. 8. 37.

10. Căci prin credinţa din inimă se capătă neprihănirea, şi prin mărturisirea cu gura se ajunge la mîntuire,

11. după cum zice Scriptura: „Oricine * crede în el, nu va fi dat de ruşine.“ * Isa. 28. 16; 49. 23. Ier. 17. 7. Cap. 9. 33.

12. In adevăr, nu * este nici o deosebire între Iudeu şi Grec; căci toţi au acelaş ** Domn, care † este bogat în îndurare pentru toţi cei ce-L cheamă.
* Fapt. 15. 9. Cap. 3. 22. Gal. 3. 28. ** Fapt. 10. 36. Cap. 3. 29. 1 Tim. 2. 5. † Efes. 1. 7; 2. 4, 7.

13. Fiindcă * „oricine va chema Numele ** Domnului, va fi mîntuit.“
* Ioel. 2. 32. Fapt. 2. 21. ** Fapt. 9. 14.

Lucrul acesta a fost vestit.

14. Dar cum vor chema pe Acela în care n'au crezut? Şi cum vor crede în Acela, despre care n'au auzit? Şi cum vor auzi despre El fără propovăduitor?

15. Şi cum vor propovădui, dacă nu sînt trimeşi? După cum este scris: „Cît * de frumoase sînt picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc Evanghelia!“ * Isa. 52. 7. Nah. 1. 15.

16. Dar nu * toţi au ascultat de Evanghelie. Căci Isaia zice: „Doamne **, cine a crezut propovăduirea noastră?“
* Cap. 3. 3. Evr. 4. 2. ** Isa. 53. 1. Ioan 12. 38.

17. Astfel, credinţa vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvîntul lui Hristos.

18. Dar eu întreb: „N'au auzit ei?“ Ba da; căci „glasul lor a răsunat prin * tot pămîntul, şi ** cuvintele lor au ajuns pînă la marginile lumii.“
* Ps. 19. 4. Mat. 24. 14; 28. 19. Marc. 16. 15. Col. 1. 6, 23. ** 1 Reg. 18. 10. Mat. 4. 8.

19. Dar întreb iarăş: „N'a ştiut Israel lucrul acesta?“ Ba da; căci Moise, cel dintîi, zice: „Vă * voi întărîta la pizmă prin ceeace nu este neam, vă voi aţîţa mînia printr'un neam ** fără pricepere.“ * Deut. 32. 21. Cap. 11. 11. ** Tit. 3. 3.

20. Şi Isaia merge cu îndrăzneala pînă acolo că zice: „Am fost * găsit de ceice nu Mă căutau; M'am făcut cunoscut celor ce nu întrebau de Mine.“
* Isa. 65. 1. Cap. 9. 30.

21. Pe cînd, despre Israel zice: „Toată * ziua Mi-am întins mînile spre un norod răzvrătit şi împotrivitor la vorbă.“ * Isa. 65. 2.

Orbirea lui Israel.

11 1. Intreb dar: „A lepădat Dumnezeu pe poporul Său?“ Nicidecum! Căci şi * eu sînt Israelit, din sămînţa lui Avraam, din seminţia lui Beniamin.
* 1 Sam. 12. 22. Ier. 31. 37. 2 Cor. 11. 22. Filip. 3. 5.

2. Dumnezeu n'a lepădat pe poporul Său, pe care l-a * cunoscut mai dinainte. Nu ştiţi ce zice Scriptura, în locul unde vorbeşte despre Ilie? Cum se plînge el lui Dumnezeu împotriva lui Israel, cînd zice: * Cap. 8. 29.

3. „Doamne *, pe proorocii Tăi i-au omorît, altarele Tale le-au surpat; am rămas eu singur, şi caută să-mi ia viaţa?“ * 1 Reg. 19. 10, 14.

4. Dar ce-i răspunde Dumnezeu? „Mi-am * păstrat şapte mii de bărbaţi, cari nu şi-au plecat genunchiul înaintea lui Baal.“ * 1 Reg. 19. 18.

5. Tot aşa *, şi în vremea de faţă, este o rămăşiţă datorită unei alegeri, prin har. * Cap. 9. 27.

6. Şi dacă * este prin har, atunci nu mai este prin fapte; altmintrelea, harul n'ar mai fi har. Şi dacă este prin fapte, nu mai este prin har; altmintrelea, fapta n'ar mai fi faptă.
* Cap. 4. 4, 5. Gal. 5. 4. Deut. 9. 4, 5.

7. Deci, ce urmează? Că Israel * n'a căpătat ce căuta, iar rămăşiţa aleasă a căpătat; pe cînd ceilalţi au fost împietriţi, * Cap. 9. 31; 10. 9.

8. după cum este scris: „Dumnezeu * le-a dat un duh de adormire, ochi ** ca să nu vadă, şi urechi ca să n'audă, pînă în ziua de astăzi.“ * Isa. 29. 10. ** Deut. 29. 4. Isa. 6. 9. Ier. 5. 21. Ezec. 12. 2. Mat. 13. 14. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26, 27.

9. Şi David zice: „Masa lor să * li se prefacă într'o cursă, într'un laţ, într'un prilej de cădere şi într'o dreaptă răsplătire. * Ps. 69. 22.

10. Să * li se întunece ochii ca să nu vadă, şi spinarea să le-o ţii mereu gîrbovită.“ * Ps. 69. 23.

Înştiinţarea Neamurilor.

11. Intreb dar: „S'au poticnit ei ca să cadă? Nicidecum! Ci, prin * alunecarea lor, s'a făcut cu putinţă mîntuirea Neamurilor, ca să facă pe Israel gelos;
* Fapt. 13. 46; 18. 6; 22. 18, 21; 28, 24, 28. Cap. 10. 19.

12. dacă, deci, alunecarea lor a fost o bogăţie pentru lume, şi paguba lor a fost o bogăţie pentru Neamuri, ce va fi plinătatea întoarcerii lor?

13. V'o spun vouă, Neamurilor: „Intrucît sînt * apostol al Neamurilor, îmi slăvesc slujba mea, * Fapt. 9. 15; 13. 2; 22. 21. Cap. 15. 16. Gal. 1. 16; 2. 2, 7—9. Efes. 3. 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11.

14. şi caut, ca, dacă este cu putinţă, să stîrnesc gelozia celor din neamul meu, şi să * mîntuiesc pe unii din ei.
* 1 Cor. 7. 16; 9. 22. 1 Tim. 4. 16. Iac. 5. 20.

15. Căci, dacă lepădarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi primirea lor din nou, decît viaţă din morţi?

16. Iar dacă cele dintîi roade * sînt sfinte, şi plămădeala este sfîntă; şi dacă rădăcina este sfîntă, şi ramurile sînt sfinte. * Lev. 23. 10. Num. 15. 18—21.

17. Iar dacă unele * din ramuri au fost tăiate, şi dacă tu **, care erai dintr'un măslin sălbatic, ai fost altoit în locul lor, şi ai fost făcut părtaş rădăcinii şi grăsimii măslinului,
* Ier. 11. 16. ** Fapt. 2. 39. Efes. 2. 12, 13.

18. nu * te făli faţă de ramuri. Dacă te făleşti, să ştii că nu tu ţii rădăcina, ci rădăcina te ţine pe tine. * 1 Cor. 10. 12.

19. Dar vei zice: „Ramurile au fost tăiate, ca să fiu altoit eu.“

20. Adevărat: au fost tăiate din pricina necredinţei lor, şi tu stai în picioare prin credinţă: Nu * te îngîmfa dar, ci teme-te **!
* Cap. 12. 16. ** Prov. 28. 14. Isa. 66. 2. Filip. 2. 12.

21. Căci dacă n'a cruţat Dumnezeu ramurile fireşti, nu te va cruţa nici pe tine.

22. Uită-te dar la bunătatea şi asprimea lui Dumnezeu: asprime faţă de ceice au căzut, şi bunătate faţă de tine, dacă * nu încetezi să rămîi în bunătatea aceasta; altmintrelea, vei fi tăiat şi ** tu. * 1 Cor. 15. 2. Evr. 3. 6, 14. ** Ioan 15. 2.

23. Şi chiar ei: dacă * nu stăruiesc în necredinţă, vor fi altoiţi; căci Dumnezeu poate să-i altoiască iarăş. *2 Cor. 3. 16.

24. Fiindcă, dacă tu, care ai fost tăiat dintr'un măslin, care din fire era sălbatec, ai fost altoit, împotriva firii tale, într'un măslin bun, cu cît mai mult vor fi altoiţi ei, cari sînt ramuri fireşti, în măslinul lor?

Tot Israelul va fi mîntuit.

25. Fraţilor, pentruca să nu vă socotiţi singuri înţelepţi *, nu vreau să nu ştiţi taina aceasta: o parte din Israel a căzut într'o împietrire **, care va ţinea pînă † va intra numărul deplin al Neamurilor.

*Cap. 12. 16. **Vers. 7. 2 Cor. 3. 14. †Luc. 21. 24. Apoc. 7. 9

26. Şi atunci tot Israelul va fi mîntuit, dupăcum este scris: „Izbăvitorul va veni * din Sion, şi va îndepărta toate nelegiuirile dela Iacov. *Isa. 59. 20. Ps. 14. 7.

27. Acesta * va fi legămîntul, pe care-l voi face cu ei, cînd le voi şterge păcatele."

*Isa. 27. 9. Ier. 31. 31, etc. Evr. 8. 8; 10. 16.

28. In ce priveşte Evanghelia, ei sînt vrăjmaşi, şi aceasta spre binele vostru; dar în ce priveşte alegerea, sînt iubiţi *, din pricina părinţilor lor.

*Deut. 7. 8; 9. 5; 10. 15.

29. Căci lui Dumnezeu nu-I pare rău de darurile şi de chemarea făcută *.

*Num. 23. 19.

30. Dupăcum voi odinioară * n'aţi ascultat de Dumnezeu, şi dupăcum prin neascultarea lor aţi căpătat îndurare acum, *Efes. 2. 2. Col. 3. 7.

31. tot aşa, ei acum n'au ascultat, pentruca, prin îndurarea arătată vouă, să capete şi ei îndurare.

32. Fiindcă Dumnezeu * a închis pe toţi oamenii în neascultare, ca să aibă îndurare de toţi. *Cap. 3. 9. Gal. 3. 22.

33. O, adîncul bogăţiei, înţelepciunii şi ştiinţei lui Dumnezeu! Cît * de nepătrunse sînt judecăţile Lui, şi cît de neînţelese ** sînt căile Lui!

*Ps. 36. 6. **Iov 11. 7. Ps. 92. 5.

34. Şi în adevăr *, „cine a cunoscut gîndul Domnului? Sau cine ** a fost sfetnicul Lui?

*Iov 15. 8. Isa. 40. 13. Ier. 23. 18. 1 Cor. 2. 16. **Iov 36. 22.

35. Cine * I-a dat ceva întîi, ca să aibă de primit înapoi?" *Iov 35. 7; 41. 11.

36. Din El *, prin El, şi pentru El sînt toate lucrurile. A Lui ** să fie slava în veci! Amin. *1 Cor. 8. 6. Col. 1. 16. **Gal. 1. 5. 1 Tim. 1. 17. 2 Tim. 4. 18. Evr. 13. 21. 1 Pet. 5. 11. 2 Pet. 3. 18. Iuda 25. Apoc. 1. 6.

Predarea în slujba lui Dumnezeu.

12 1. Vă îndemn * dar, fraţilor, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să ** aduceţi † trupurile voastre ca o jertfă †† vie, sfîntă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească. *2 Cor. 10. 1. **1 Pet. 2. 5. †Ps. 50. 13, 14. Cap. 6. 13, 16, 19. 1 Cor. 6. 13, 20. ††Evr. 10. 20.

2. Să * nu vă potriviţi chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceţi **, prin înoirea minţii voastre, ca să puteţi deosebi † bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută şi desăvîrşită. *1 Pet. 1. 14. 1 Ioan 2. 15. **Efes. 1. 18; 4. 23. Col. 1. 21, 22; 3. 10. †Efes. 5. 10, 17. 1 Tes. 4. 3.

3. Prin harul *, care mi-a fost dat, eu spun fiecăruia dintre voi, să ** nu aibă despre sine o părere mai înaltă decît se cuvine; ci să aibă simţiri cumpătate despre sine, potrivit cu măsura de credinţă, pe care a împărţit-o Dumnezeu fiecăruia †. *Cap. 1. 5; 15. 15. 1 Cor. 3. 10; 15. 10. Gal. 2. 9. Efes. 3. 2, 7, 8. **Prov. 25. 27. Ecl. 7. 16. Cap. 11. 20. †1 Cor. 12. 7, 11. Efes. 4. 7.

4. Căci, dupăcum * într'un trup avem mai multe mădulare, şi mădularele n'au toate aceeaş slujbă, *1 Cor. 12. 12. Efes. 4. 16.

5. tot aşa, şi noi *, cari sîntem mulţi, alcătuim un singur trup în Hristos; dar, fiecare în parte, sîntem mădulare unii altora. *1 Cor. 10. 17; 12. 20, 27. Efes. 1. 23; 4. 25.

6. Deoarece avem * felurite daruri, după ** harul care ne-a fost dat: cine are darul proorociei †, să-l întrebuinţeze după măsura credinţei lui. *1 Cor. 12. 4. Pet. 4. 10, 11. **Vers. 3. †Fapt. 11. 27. 1 Cor. 12. 10, 28; 13. 2; 14. 1, 6, 29, 31.

7. Cine este chemat la o slujbă, să se ţină de slujba lui. Cine * învaţă pe alţii, să se ţină de învăţătură.

*Fapt. 13. 1. Gal. 6. 6. Efes. 4. 11. 1 Tim. 5. 17.

8. Cine * îmbărbătează pe alţii, să se ţină de îmbărbătare. Cine ** dă, să dea cu inimă largă. Cine † cîrmuieşte, să cîrmuiască cu rîvnă. Cine face milostenie, s'o facă cu †† bucurie. *Fapt. 15. 32. 1 Cor. 14. 3. **Mat. 6. 1—3. †Fapt. 20. 28. 1 Tim. 5. 17. Evr. 13. 7, 24. 1 Pet. 5. 2. ††2 Cor. 9. 7.

Dragostea să se arate în toate.

9. Dragostea * să fie fără prefăcătorie. Fie-vă groază ** de rău, şi lipiţi-vă tare de bine. *1 Tim. 1. 5. 1 Pet. 1. 22. **Ps. 34. 14; 36. 4; 97. 10. Amos 5. 15.

10. Iubiţi-vă unii pe alţii cu * o dragoste frăţească. In cinste **, fiecare să dea întîietate altuia. *Evr. 13. 1. 1 Pet. 1. 22; 2. 17; 3. 8. 2 Pet. 1. 7. **Filip. 2. 3. 1 Pet. 5. 5.

11. In sîrguinţă, fiţi fără preget. Fiti

plini de rîvnă cu duhul. Slujiţi Domnului.

12. Bucuraţi-vă * în nădejde. Fiţi răbdători ** în necaz. Stăruiţi † în rugăciune. * Luc. 10. 20. Cap. 5. 2; 15. 13. Filip. 3. 1; 4. 4. 1 Tes. 5. 16. Evr. 3. 6. 1 Pet. 4. 13. ** Luc. 21. 19. 1 Tim. 6. 11. Evr. 10. 36; 12. 1. Iac. 1. 4; 5. 7. 1 Pet. 2. 19, 20. † Luc. 18. 1. Fapt. 2. 42; 12. 5. Efes. 6. 18. Col. 4. 2. 1 Tes. 5. 17.

13. Ajutaţi * pe sfinţi, cînd sînt în nevoie. Fiţi primitori ** de oaspeţi. * 1 Cor. 16. 1. 2 Cor. 9. 1, 12. Evr. 6. 10; 13. 16. 1 Ioan 3. 17. ** 1 Tim. 3. 2. Tit. 1. 8. Evr. 13. 2. 1 Pet. 4. 9.

14. Binecuvîntaţi * pe cei ce vă prigonesc: binecuvîntaţi şi nu blestemaţi. * Mat. 5. 44. Luc. 6. 28; 23. 34. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 4. 12. 1 Pet. 2. 23; 3. 9.

15. Bucuraţi-vă * cu cei ce se bucură; plîngeţi cu ceice plîng. * 1 Cor. 12. 26.

16. Aveţi * aceleaşi simţiminte unii faţă de alţii. Nu ** umblaţi după lucrurile înalte, ci rămîneţi la cele smerite. Să nu † vă socotiţi singuri înţelepţi. * Cap. 15. 5. 1 Cor. 1. 10. Filip. 2. 2; 3. 16. 1 Pet. 3. 8. ** Ps. 131. 1, 2. Ier. 45. 5. † Prov. 3. 7; 26. 12. Isa. 5. 21. Cap. 11. 25.

Răzbunarea este a Domnului

17. Nu * întoarceţi nimănui rău pentru rău. Urmăriţi ** ce este bine, înaintea tuturor oamenilor. * Prov. 20. 22. Mat. 5. 39. 1 Tes. 5. 15. 1 Pet. 3. 9. ** Cap. 14. 16. 2 Cor. 8. 21.

18. Dacă este cu putinţă, întrucît atîrnă de voi, trăiţi * în pace cu toţi oamenii. * Marc. 9. 50. Cap. 14. 19. Evr. 12. 14.

19. Prea iubiţilor, nu * vă răsbunaţi singuri; ci lăsaţi să se răzbune mînia lui Dumnezeu; căci este scris: „Răzbunarea ** este a Mea; Eu voi răsplăti“, zice Domnul. * Lev. 19. 18. Prov. 24. 29. Vers. 17. ** Deut. 32. 35. Evr. 10. 30.

20. Dimpotrivă *: dacă îi este foame vrăjmaşului tău, dă-i să mănînce; dacă-i este sete, dă-i să bea; căci dacă vei face astfel, vei grămădi cărbuni aprinşi pe capul lui.“ * Exod. 23. 4, 5. Prov. 25. 21, 22. Mat. 5. 44.

21. Nu te lăsa biruit de rău, ci biruieşte răul prin bine.

Supunerea faţă de stăpînire.

13 1. Oricine să * fie supus stăpînirilor celor mai înalte; căci nu este stăpînire care să nu vină dela Dumnezeu. Şi ** stăpînirile cari sînt, au fost rînduite de Dumnezeu. * Tit. 3. 1. 1 Pet. 2. 13. ** Prov. 8. 15, 16. Dan. 2. 21; 4. 32. Ioan 19. 11.

2. Deaceea, cine se împotriveşte stăpînirii *, se împotriveşte rînduielii puse de Dumnezeu; şi ceice se împotrivesc, îşi vor lua osînda. * Tit. 3. 1.

3. Dregătorii nu sînt de temut pentru o faptă bună, ci pentru una rea. Vrei dar să nu-ţi fie frică de stăpînire? Fă * binele, şi vei avea laudă dela ea. * 1 Pet. 2. 14; 3. 13.

4. El este slujitorul lui Dumnezeu pentru binele tău. Dar, dacă faci răul, teme-te, căci nu degeaba poartă sabia. El este în slujba lui Dumnezeu, ca să-L răzbune şi să pedepsească pe cel ce face rău.

5. Deaceea trebuie * să fiţi supuşi nu numai de frica pedepsei, ci ** şi din îndemnul cugetului. * Ecl. 8. 2. ** 1 Pet. 2. 19.

6. Tot pentru aceasta să plătiţi şi birurile. Căci dregătorii sînt nişte slujitori ai lui Dumnezeu, făcînd necurmat tocmai slujba aceasta.

7. Daţi * tuturor ce sînteţi datori să daţi: cui datoraţi birul, daţi-i birul; cui datoraţi vama, daţi-i vama; cui datoraţi frica, daţi-i frica; cui datoraţi cinstea, daţi-i cinstea. * Mat. 22. 21. Marc. 12. 17. Luc. 20. 25.

Dragostea este împlinirea Legii.

8. Să nu datoraţi nimănui nimic, decît să vă iubiţi unii pe alţii: căci cine * iubeşte pe alţii, a împlinit Legea. * Vers. 10. Gal. 5. 14. Col. 3. 14. 1 Tim. 1. 5. Iac. 2.

9. De fapt: „Să * nu preacurveşti, să nu furi, să nu faci nici o mărturisire mincinoasă, să nu pofteşti“, şi orice altă poruncă mai poate fi, se cuprind în porunca aceasta: „Să ** iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.“ * Exod. 20. 13, etc. Deut. 5. 17, etc. Mat. 19. 18. ** Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Marc. 12. 31. Gal. 5. 14. Iac. 2. 8.

10. Dragostea nu face rău aproapelui: dragostea * deci este împlinirea Legii. * Mat. 22. 40. Vers. 8.

Veghere şi curăţie.

11. Şi aceasta cu atît mai mult, cu cît ştiţi în ce împrejurări ne aflăm: este ceasul să vă * treziţi în sfîrşit din somn; căci acum mîntuirea este mai aproape de noi decît atunci cînd am crezut. * 1 Cor. 15. 34. Efes. 5. 14. 1 Tes. 5. 5, 6.

12. Noaptea aproape a trecut, se apropie ziua. Să * ne desbrăcăm dar de faptele întunerecului, şi să ** ne îmbrăcăm cu armele luminii. * Efes. 5. 11. Col. 3. 8. ** Efes. 6. 13. 1 Tes. 5. 8.

13. Să * trăim frumos, ca în timpul zilei, nu ** în chefuri şi în beţii; nu † în curvii şi în fapte de ruşine; nu †† în certuri şi în pizmă; * Filip. 4. 8. 1 Tes. 4. 12. 1 Pet. 2. 12. ** Prov. 23. 20. Luc. 21. 34. 1 Pet. 4. 3. † 1 Cor. 6. 9. Efes. 5. 5. †† Iac. 3. 14.

14. ci îmbrăcaţi-vă * în Domnul Isus Hristos, şi nu purtaţi grijă ** de firea pămîntească, pentruca să-i treziţi poftele.

*Gal. 3. 27. Efes. 4. 24. Col. 3. 10. **Gal. 5. 16. 1 Pet. 2. 11.

Ingăduinţa creştinească.

14 1. Primiţi bine pe cel slab * în credinţă, şi nu vă apucaţi la vorbă asupra părerilor îndoelnice.

* Cap. 15. 1, 7. 1 Cor. 8. 9, 11; 9. 22.

2. Unul crede că poate * să mănînce de toate; pe cînd altul, care este slab, nu mănîncă decît verdeţuri.

* Vers. 14. 1 Cor. 10. 25. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 15.

3. Cine mănîncă să nu dispreţuiască pe cine * nu mănîncă; şi cine nu mănîncă, să nu judece pe cine mănîncă, fiindcă Dumnezeu l-a primit. * Col. 2. 16.

4. Cine eşti tu *, care judeci pe robul altuia? Dacă stă în picioare sau cade, este treaba stăpînului său; totuş, va sta în picioare, căci Domnul are putere să-l întărească pentru ca să stea.

* Iac. 4. 12.

5. Unul * socoteşte o zi mai pe sus decît alta; pentru altul, toate zilele sînt la fel. Fiecare să fie deplin încredinţat în mintea lui. * Gal. 4. 10. Col. 2. 16.

6. Cine * face deosebire între zile, pentru Domnul o face. Cine nu face deosebire între zile, pentru Domnul n'o face. Cine mănîncă, pentru Domnul mănîncă; pentrucă aduce mulţămiri ** lui Dumnezeu. Cine nu mănîncă, pentru Domnul nu mănîncă; şi aduce şi el mulţămiri lui Dumnezeu.

* Gal. 4. 10. **1 Cor. 10. 31. 1 Tim. 4. 3.

7. In adevăr, niciunul * din noi nu trăieşte pentru sine, şi nici unul din noi nu moare pentru sine.

* 1 Cor. 6. 19, 20. Gal. 2. 20. 1 Tes. 5. 10. 1 Pet. 4. 2.

8. Căci dacă trăim, pentru Domnul trăim; şi dacă murim, pentru Domnul murim. Deci, fie că trăim, fie că murim, noi sîntem ai Domnului.

9. Căci Hristos * pentru aceasta a murit şi a înviat ca să aibă stăpînire ** şi peste cei morţi şi peste cei vii.

* 2 Cor. 5. 15. ** Fapt. 10. 36.

10. Dar pentruce judeci tu pe fratele tău? Sau pentruce dispreţuieşti tu pe fratele tău? Căci toţi * ne vom înfăţişa înaintea scaunului de judecată al lui Hristos.

* Mat. 25. 31, 32. Fapt. 10. 42; 17. 31. 2 Cor. 5. 10. Iuda 14, 15.

11. Fiindcă este scris: „Pe viaţa * Mea Mă jur, zice Domnul, că orice genunchi se va pleca înaintea Mea, şi orice limbă va da slavă lui Dumnezeu.“ * Isa. 45. 23. Filip. 2. 10.

12. Aşa că fiecare * din noi are să dea socoteală despre sine însuş lui Dumnezeu. * Mat. 12. 36. Gal. 6. 5. 1 Pet. 4. 5.

Să nu jignim pe fratele nostru.

13. Să nu ne mai judecăm dar unii pe alţii. Ci mai bine judecaţi să * nu faceţi nimic, care să fie pentru fratele vostru o piatră de poticnire sau un prilej de păcătuire. * 1 Cor. 8. 9, 13; 10. 32.

14. Eu ştiu şi sînt încredinţat în Domnul Isus, că * nimic nu este necurat în sine, şi că un lucru nu este necurat de cît pentru cel ** ce crede că este necurat. * Fapt. 10. 15. Vers. 2. 20. 1 Cor. 10. 25. 1 Tim. 4. 4. Tit. 1. 15. **1 Cor. 8. 7, 10.

15. Dar dacă faci ca fratele tău să se mîhnească din pricina unei mîncări, nu mai umbli în dragoste! Nu * nimici, prin mîncarea ta, pe acela pentru care a murit Hristos! * 1 Cor. 8. 11.

16. Nu * faceţi ca binele vostru să fie grăit de rău. * Cap. 12. 17.

17. Căci * Impărăţia lui Dumnezeu nu este mîncare şi băutură, ci neprihănire, pace şi bucurie în Duhul Sfînt.

* 1 Cor. 8. 8.

18. Cine slujeşte lui Hristos în felul acesta, este plăcut * lui Dumnezeu şi cinstit de oameni. * 2 Cor. 8. 21.

19. Aşa dar *, să urmărim lucrurile, cari duc la pacea şi zidirea noastră **.

* Ps. 34. 14. Cap. 12. 18. ** Cap. 15. 2. 1 Cor. 14. 12. 1 Tes. 5. 11.

20. Să nu nimiceşti, pentru * o mîncare, lucrul lui Dumnezeu. Drept vorbind, toate ** lucrurile sînt curate. Totuş †, a mînca din ele, cînd faptul acesta ajunge pentru altul un prilej de cădere, este rău. * Vers. 15. ** Mat. 15. 11. Fapt. 10. 15. Vers. 14. Tit. 1. 15. †1 Cor. 8. 9—12.

21. Bine este să nu mănînci carne *, să nu bei vin şi să te fereşti de orice lucru, care poate fi pentru fratele tău un prilej de cădere, de păcătuire sau de slăbire. * 1 Cor. 8. 13.

22. Incredinţarea pe care o ai, păstreaz-o pentru tine, înaintea lui Dumnezeu. Ferice * de cel ce nu se osîndeşte singur în ce găseşte bine.

* 1 Ioan 3. 21.

23. Dar cine se îndoieşte şi mănîncă, este osîndit, pentrucă nu mănîncă din încredinţare. Tot * ce nu vine din încredinţare, e păcat. * Tit. 1. 15.

Cei tari să îngăduie pe cei slabi.

15 1. Noi*, cari sîntem tari, sîntem datori să răbdăm slăbiciunile** celor slabi, şi să nu ne plăcem nouă înşine. *Gal. 6. 1. **Cap. 14. 1.

2. Fiecare* din noi să placă aproapelui, în ce este bine, în vederea zidirii** altora.

*1 Cor. 9. 19, 22; 10. 24, 33; 13. 5. Filip. 2. 4, 5. **Cap. 14. 19.

3. Căci* şi Hristos nu Şi-a plăcut Lui însuş; ci, după cum este scris: „Ocările** celor ce Te ocărăsc pe Tine, au căzut peste Mine.“

*Mat. 26. 39. Ioan 5. 30; 6. 38. **Ps. 69. 9.

4. Şi tot ce a fost* scris mai înainte, a fost scris pentru învăţătura noastră, pentruca, prin răbdarea şi prin mîngîierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde.

*Cap. 4. 23, 24. 1 Cor. 9. 9, 10; 10. 11. 2 Tim. 3. 16, 17.

5. Dumnezeul* răbdării şi al mîngîierii să vă facă să aveţi aceleaşi simţiminte, unii faţă de alţii, după pilda lui Hristos Isus;

*Cap. 12. 16. 1 Cor. 1. 10. Filip. 3. 16.

6. pentruca toţi împreună, cu* o inimă şi cu o gură, să slăviţi pe Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos. *Fapt. 4. 24, 32.

7. Aşa dar, primiţi-vă* unii pe alţii, cum** v'a primit şi pe voi Hristos, spre slava lui Dumnezeu.

*Cap. 14. 1, 3. **Cap. 5. 2.

Hristos a întărit făgăduinţele.

8. Hristos* a fost, în adevăr, un slujitor al tăierii împrejur, ca să dovedească credincioşia lui Dumnezeu, şi să** întărească făgăduinţele date părinţilor; *Mat. 15. 24. Ioan 1. 11. Fapt. 3. 25, 26; 13. 46. **Cap. 3. 3. 2 Cor. 1. 20.

9. şi ca Neamurile să slăvească* pe Dumnezeu, pentru îndurarea Lui, după cum este scris: „De aceea** Te voi lăuda printre Neamuri, şi voi cînta Numelui Tău.“

*Ioan 10. 16. Cap. 9. 23. **Ps. 18. 49.

10. Este zis iarăş: „Veseliţi-vă*, Neamuri, împreună cu poporul Lui.“

*Deut. 32. 43.

11. Şi iarăş: „Lăudaţi* pe Domnul, toate Neamurile; slăviţi-L, toate noroadele.“ *Ps. 117. 1.

12. Tot astfel şi Isaia zice: „Din Iese va* ieşi o Rădăcină, care se va scula să domnească peste Neamuri; şi Neamurile vor nădăjdui în El.“

*Isa. 11. 1, 10. Apoc. 5. 5; 22. 16.

13. Dumnezeul nădejdii să vă umple de toată bucuria* şi pacea, pe care o dă credinţa, pentruca, prin puterea Duhului Sfînt, să fiţi tari în nădejde!

*Cap. 12. 12; 14. 17.

Pavel despre slujba lui.

14. In ce vă priveşte pe voi, fraţilor, eu însumi sînt* încredinţat că sînteţi plini de bunătate, plini** şi de orice fel de cunoştinţă, şi astfel sînteţi în stare să vă sfătuiţi unii pe alţii.

*2 Pet. 1. 12. 1 Ioan 2. 21. **1 Cor. 8. 1, 7, 10.

15. Totuş, ici colea v'am scris mai cu îndrăzneală, ca să vă aduc din nou aminte de lucrurile acestea, în puterea harului*, pe care mi l-a dat Dumnezeu, *Cap. 1. 5; 12. 3. Gal. 1. 15. Efes. 3. 7, 8.

16. ca să* fiu slujitorul lui Isus Hristos între Neamuri. Eu îmi împlinesc cu scumpătate slujba Evangheliei lui Dumnezeu, pentruca Neamurile să-I fie o jertfă** bine primită, sfinţită de Duhul Sfînt. *Cap. 11. 13. Gal. 2. 7—9. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. **Isa. 66. 20. Filip. 2. 17.

17. Eu dar mă pot lăuda în* Isus Hristos, în slujirea lui Dumnezeu.

*Evr. 5. 1.

18. Căci n'aş îndrăzni să pomenesc nici un lucru, pe* care să nu-l fi făcut Hristos prin mine, ca** să aducă Neamurile la ascultarea de El: fie prin cuvîntul meu, fie prin faptele mele,

*Fapt. 21. 19. Gal. 2. 8. **Cap. 1. 5; 16. 26.

19. fie prin* puterea semnelor şi a minunilor, fie prin puterea Duhului Sfînt. Aşa că, de la Ierusalim şi ţările de primprejur, pînă la Iliric, am răspîndit cu prisosinţă Evanghelia lui Hristos. *Fapt. 19. 11. 2 Cor. 12. 12.

20. Şi am căutat să vestesc Evanghelia acolo unde Hristos nu fusese vestit, ca* să nu zidesc pe temelia pusă de altul, *2 Cor. 10. 13, 15, 16.

21. după cum este scris: „Aceia, cărora* nu li se propovăduise despre El, Il vor vedea, şi cei ce n'auziseră de El, Il vor cunoaşte.“ *Isa. 52. 15.

Planurile apostolului.

22. Iată ce m'a* împedecat de multe ori să vin la voi. *Cap. 1. 13. 1 Tes. 2. 17, 18.

23. Dar acum, fiindcă nu mai am nimic care să mă ţină pe aceste meleaguri, şi* fiindcă de ani de zile doresc fierbinte să vin la voi,

*Fapt. 19. 21. Cap. 1. 11. Vers. 32.

24. nădăjduiesc să vă văd în treacăt, cînd mă voi duce în Spania, şi* să fiu însoţit de voi pînă acolo, după ce

îmi voi împlini, măcar în parte, dorința de a fi stat la voi. *Fapt. 15. 3.

25. Acum mă duc* la Ierusalim să duc niște ajutoare sfinților.
*Fapt. 19. 21; 20. 22; 24. 17.

26. Căci cei din Macedonia și Ahaia au* avut bunătatea să facă o strîngere de ajutoare pentru săracii dintre sfinții, cari sînt în Ierusalim.
*1 Cor. 16. 1, 2. 2 Cor. 8. 1.

27. Negreșit, au avut bunătatea; dar era și o datorie față de ei; pentrucă, dacă* Neamurile au avut parte de binecuvîntările lor duhovnicești, este** de datoria lor să-i ajute și ele cu bunurile lor pămîntești.
*2 Cor. 9. 2, 12. Cap. 11. 17. **1 Cor. 9. 41. Gal. 6. 6.

28. După ce-mi voi împlini dar însărcinarea aceasta, și le voi încredința aceste daruri*, voi pleca în Spania, și voi trece pe la voi. *Filip. 4. 17.

29. Știu* că dacă vin la voi, voi veni cu o deplină binecuvîntare dela Hristos. *Cap. 1. 11.

30. Vă îndemn dar, frații lor, pentru Domnul nostru Isus Hristos, și pentru* dragostea Duhului, să** vă luptați împreună cu mine, în rugăciunile voastre către Dumnezeu pentru mine,
*Filip. 2. 1. **2 Cor. 1. 11. Col. 4. 12.

31. ca să* fiu izbăvit de răzvrătiții din Iudea, și pentruca slujba**, pe care o am pentru Ierusalim, să fie bine primită de sfinți; *2 Tes. 3. 2. **2 Cor. 8. 4.

32. și astfel să ajung la voi cu bucurie, cu voia* lui Dumnezeu, și să** mă răcoresc † puțin în mijlocul vostru.
*Cap. 1. 10. **Fapt. 18. 21. 1 Cor. 4. 19. Iac. 4. 15. †1 Cor. 16. 18. 2 Cor. 7. 13. 2 Tim. 1. 16. Filim. 7. 20.

33. Dumnezeul* păcii să fie cu voi cu toți! Amin. *Cap. 16. 20. 1 Cor. 14. 33. 2 Cor. 13. 11. Filip. 4. 9. 1 Tes. 5. 23. 2 Tes. 3. 16. Evr. 13. 20.

Urări de sănătate.

16 1. Vă dau în grijă pe Fivi, sora noastră, care este diaconiță[1] a Bisericii din Chencrea*; *Fapt. 18. 18.

2. s'o* primiți în Domnul, într'un chip vrednic de sfinți, și s'o ajutați în orice ar avea trebuință de voi; căci și ea s'a arătat de ajutor multora și îndeosebi mie. *Filip. 2. 29. 3 Ioan 5, 6.

3. Spuneți sănătate Priscilei* și lui Acuila, tovarășii mei de lucru în Hristos Isus, *Fapt. 13. 2, 18, 26. 2 Tim. 4. 19.

4. cari și-au pus capul în joc, ca să-mi scape viața. Le mulțămesc nu numai eu, dar și toate Bisericile ieșite dintre Neamuri. —

1. Sau: slujitoare.

5. Spuneți sănătate și Bisericii* care se adună în casa lor. — Spuneți sănătate lui Epenet, prea iubitul meu, care a fost cel dintîi rod** al Asiei pentru Hristos. *1 Cor. 16. 19. Col. 4. 15. Filim. 2. **1 Cor. 16. 15.

6. Spuneți sănătate Mariei, care s'a ostenit mult pentru voi. —

7. Spuneți sănătate lui Andronic și lui Iunia, rudele mele și tovarășii mei de temniță, cari sînt cu vază între apostoli. Ei au* venit la Hristos mai înainte de mine chiar. — *Gal. 1. 22.

8. Spuneți sănătate lui Ampliat, prea iubitul meu în Domnul. —

9. Spuneți sănătate lui Urban, tovarășul nostru de lucru în Hristos, și lui Stache, prea iubitul meu. —

10. Spuneți sănătate lui Apele, încercatul slujitor al lui Hristos. — Spuneți sănătate celor din casa lui Aristobul. —

11. Spuneți sănătate lui Ierodion, ruda mea. — Spuneți sănătate celor din casa lui Narcis, cari sînt ai Domnului. —

12. Spuneți sănătate Trifenei și Trifosei, cari se ostenesc pentru Domnul. — Spuneți sănătate Persidei prea iubite, care s'a ostenit mult pentru Domnul. —

13. Spuneți sănătate lui Ruf, cel ales* în Domnul, și mamei lui, care s'a arătat și mama mea. — *2 Ioan 1.

14. Spuneți sănătate lui Asincrit, lui Flegon, lui Hermes, lui Patroba, lui Herma, și frații lor cari sînt împreună cu ei. —

15. Spuneți sănătate lui Filolog și Iuliei, lui Nereu și surorii lui, lui Olimpa, și tuturor sfinților cari sînt împreună cu ei. —

16. Spuneți-vă* sănătate unii altora cu o sărutare sfîntă.

Toate Bisericile lui Hristos vă trimet sănătate.
*1 Cor. 16. 20. 2 Cor. 13. 12. 1 Tes. 5. 26. 1 Pet. 5. 14.

Ferirea de desbinări.

17. Vă îndemn, frații lor, să vă feriți de ceice* fac desbinări și tulburare împotriva învățăturii, pe care ați primit-o. Depărtați-vă** de ei. *Fapt. 15. 1, 5, 24. 1 Tim. 6. 3. **1 Cor. 5. 9, 11. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Tim. 3. 5. Tit. 3. 10. 2 Ioan 10.

18. Căci astfel de oameni nu slujesc lui Hristos, Domnul nostru, ci pîntecelui* lor; și, prin** vorbiri dulci și amăgitoare, ei înșală inimile celor lesne crezători. *Filip. 3. 19. 1 Tim. 6. 5. **Col. 2. 4. 2 Tim. 3. 6. Tit. 1. 10. 2 Pet. 2. 3.

19. Cît despre voi, ascultarea* voastră este cunoscută de toţi. Mă bucur dar de voi, şi doresc să fiţi înţelepţi** în ce priveşte binele, şi proşti în ce priveşte răul. *Cap. 1. 8. **Mat. 10. 16. 1 Cor. 14. 20.

20. Dumnezeul* păcii va** zdrobi în curînd pe Satana supt picioarele voastre. Harul † Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi! Amin. *Cap. 15. 33. **Fac. 3. 15. †Vers. 24. 1 Cor. 16. 23. 2 Cor. 13. 14. Filip. 4. 23. 1 Tes. 5. 28. 2 Tes. 3. 18. Apoc. 22. 21.

Incheiere.

21. Timotei*, tovarăşul meu de lucru, vă trimete sănătate; tot aşa şi Luciu**, Iason † şi Sosipater ††, rudele mele. — *Fapt. 16. 1. Filip. 2. 19. Col. 1. 1. 1 Tes. 3. 2. 1 Tim. 1. 2. Evr. 13. 23. **Fapt. 13. 1. †Fapt. 17. 5. ††Fapt. 20. 2.

22. Vă trimet sănătate în Domnul eu, Terţiu, care am scris epistola aceasta. —

23. Gaiu*, gazda mea şi a întregei Biserici, vă trimete sănătate. — Erast**, vistiernicul cetăţii, vă trimete sănătate; tot aşa şi fratele Cuart. *1 Cor. 1. 14. **Fapt. 19. 22. 2 Tim. 4. 20.

24. Harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin. *Vers. 20. 1 Tes. 5. 28.

25. Iar Aceluia* care poate să vă întărească, după** Evanghelia mea şi propovăduirea lui Isus Hristos, — potrivit cu† descoperirea tainei, care †† a fost ţinută ascunsă timp de veacuri, *Efes. 3. 20. 1 Tes. 3. 13. 2 Tes. 2. 17; 3. 3. Iuda 24. **Cap. 2. 16. †Efes. 1. 9; 3. 3—5. Col. 1. 27. ††1 Cor. 2. 7. Efes. 3. 5, 9. Col. 1. 26.

26. dar* a fost arătată acum prin scrierile proorocilor, şi, prin porunca Dumnezeului celui vecinic, a fost adusă la cunoştinţa tuturor Neamurilor, ca să asculte** de credinţă, — *Efes. 1. 9. 2 Tim. 1. 10. Tit. 1. 2, 3. 1 Pet. 1. 20. **Fapt. 6. 7. Cap. 1. 5; 15. 18.

27. a lui Dumnezeu, care singur* este înţelept, să fie slava, prin Isus Hristos, în vecii vecilor! Amin. *1 Tim. 1. 17; 6. 16. Iuda 25.

ÎNTÎIA EPISTOLĂ
A LUI PAVEL CĂTRE CORINTENI

Urare.

1 1. Pavel, chemat* să fie apostol al lui Isus Hristos, prin** voia lui Dumnezeu, şi fratele Sosten †, *Rom. 1. 1. **2 Cor. 1. 1. Efes. 1. 1. Col. 1. 1. †Fapt. 18. 17.

2. către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, către cei* ce au fost sfinţiţi** în Hristos Isus, chemaţi † să fie sfinţi, şi către toţi cei ce cheamă †† în vreun loc Numele lui Isus Hristos, Domnul*† lor şi †* al nostru: *Iuda 1. **Ioan 17. 19. Fapt. 15. 9. †Rom. 1. 7. 2 Tim. 1. 9. ††Fapt. 9. 14, 21; 22. 16. 2 Tim. 2. 22. *†Cap. 8. 6. †*Rom. 3. 22; 10. 12.

3. Har* şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos! *Rom. 1. 7. 2 Cor. 1. 2. Efes. 1. 2. 1 Pet. 1. 2.

Mulţămiri şi îndemn la unire.

4. Mulţămesc* Dumnezeului meu totdeauna, cu privire la voi, pentru harul lui Dumnezeu, care v'a fost dat în Isus Hristos. *Rom. 1. 8.

5. Căci în El aţi fost îmbogăţiţi în* toate privinţele, cu orice vorbire şi cu orice cunoştinţă. *Cap. 12. 8. 2 Cor. 8. 7.

6. In felul acesta mărturia* despre Hristos a fost bine întărită în mijlocul vostru; *Cap. 2. 1. 2 Tim. 1. 8. Apoc. 1. 2.

7. aşa că nu duceţi lipsă de niciun fel de dar, în aşteptarea* arătării Domnului nostru Isus Hristos. *Filip. 3. 20. Tit. 2. 13. 2 Pet. 3. 12.

8. El* vă va întări pînă la sfîrşit, în aşa fel ca** să fiţi fără vină în ziua venirii Domnului nostru Isus Hristos. *1 Tes. 3. 13. **Col. 1. 22. 1 Tes. 5. 23.

9. Credincios* este Dumnezeu, care v'a chemat la părtăşia** cu Fiul Său Isus Hristos, Domnul nostru. *Isa. 49. 7. Cap. 10. 13. 1 Tes. 5. 24. 2 Tes. 3. 3. Evr. 10. 23. **Ioan 15. 4; 17. 21. 1 Ioan 1. 3; 4. 13.

10. Vă îndemn, fraţilor, pentru Numele Domnului nostru Isus Hristos, să* aveţi toţi acelaş fel de vorbire, să n'aveţi desbinări între voi, ci să fiţi uniţi în chip desăvîrşit într'un gînd şi o simţire. *Rom. 12. 16; 15. 5. 2 Cor. 13. 11. Filip. 2. 2; 3. 16. 1 Pet. 3. 8.

11. Căci, fraţilor, am aflat despre voi dela ai Cloei, că între voi sînt certuri.

12. Vreau să spun că fiecare* din voi zice: „Eu sînt al lui Pavel!“ — „Şi

eu, al lui Apolo!“** — „Şi eu, al lui Chifa!“† — „Şi eu, al lui Hristos!“—
*Cap. 3. 4. **Fapt. 18. 24; 19. 1. Cap. 16. 12. †Ioan 1. 42.

13. Hristos* a fost împărţit? Pavel a fost răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel aţi fost voi botezaţi?
*2 Cor. 11. 4. Efes. 4. 5.

14. Mulţămesc lui Dumnezeu că n'am botezat pe niciunul din voi, afară de Crisp* şi Gaiu**, *Fapt. 18. 8. **Rom. 16. 23.

15. pentruca nimeni să nu poată spune că aţi fost botezaţi în numele meu.

16. Da, am mai botezat şi casa lui Stefana*; încolo, nu ştiu să mai fi botezat pe altcineva. *Cap. 16. 15, 17.

Înţelepciunea lumii şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

17. De fapt, Hristos m'a trimes nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia: nu* cu înţelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zadarnică. *Cap. 2. 1, 4, 13. 2 Pet. 1. 16.

18. Fiindcă propovăduirea crucii este o nebunie* pentru cei** ce sînt pe calea pierzării: dar pentru noi, cari† sîntem pe calea mîntuirii, este puterea†† lui Dumnezeu. *2 Cor. 2. 15. **Fapt. 17. 18. Cap. 2. 14. †Cap. 15. 26. ††Rom. 1. 16. Vers. 24.

19. Căci este scris: „Voi prăpădi* înţelepciunea celor înţelepţi, şi voi nimici priceperea celor pricepuţi.“
*Iov 5. 12, 13. Isa. 29. 14. Ier. 8. 9.

20. Unde* este înţeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbăreţul veacului acestuia? N'a** prostit Dumnezeu înţelepciunea lumii acesteia?
*Isa. 33. 18. **Iov 12. 17, 20, 24. Isa. 44. 25. Rom. 1. 22.

21. Căci* întrucît lumea, cu înţelepciunea ei, n'a cunoscut pe Dumnezeu în înţelepciunea lui Dumnezeu, Dumnezeu a găsit cu cale să mîntuiască pe credincioşi prin nebunia propovăduirii crucii. *Mat. 11. 25. Luc. 10. 21. Rom. 1. 20, 21, 28.

22. Iudeii*, într'adevăr, cer minuni, şi Grecii caută înţelepciune;
*Mat. 12. 38; 16. 1. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16. Ioan 4. 48.

23. dar noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, care pentru Iudei* este o pricină de poticnire, şi pentru Neamuri o nebunie**; *Isa. 8. 14. Mat. 11. 6; 13. 57. Luc. 2. 34. Ioan 6. 60, 66. Rom. 9. 32. Gal. 5. 11. 1 Pet. 2. 8. **Vers. 18. Cap. 2. 14.

24. dar pentru cei chemaţi, fie Iudei, fie Greci, este puterea* şi înţelepciunea** lui Dumnezeu.
*Rom. 1. 4, 16. Vers. 18. **Col. 2. 3.

25. Căci nebunia lui Dumnezeu, este mai înţeleaptă decît oamenii; şi slăbiciunea lui Dumnezeu, este mai tare decît oamenii.

26. De pildă, fraţilor, uitaţi-vă la voi cari aţi fost chemaţi: printre voi nu* sînt mulţi înţelepţi în felul lumii, nici mulţi puternici, nici mulţi de neam ales. *Ioan 7. 48.

27. Dar Dumnezeu a ales lucrurile* nebune ale lumii, ca să facă de ruşine pe cele înţelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de ruşine pe cele tari. *Mat. 11. 25. Luc. 2. 5. Ps. 8. 2.

28. Şi Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, şi lucrurile dispreţuite, ba încă lucrurile cari* nu sînt, ca** să nimicească pe cele ce sînt;
*Rom. 4. 17. **Cap. 2. 6.

29. pentruca* nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. *Rom. 3. 27. Efes. 2. 9.

30. Şi voi, prin El, sînteţi în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înţelepciune*, neprihănire**, sfinţire† şi răscumpărare††, *Vers. 24. **Ier. 23. 5, 6. Rom. 4. 25. 2 Cor. 5. 21. Filip. 3. 9. †Ioan 17. 19. ††Efes. 1. 7.

31. pentruca, după cum este scris: „Cine* se laudă, să se laude în Domnul.“
*Ier. 9. 23, 24. 2 Cor. 10. 17.

Propovăduirea lui Pavel.

2 1. Cît despre mine, fraţilor, cînd am venit la voi, n'am* venit să vă vestesc taina** lui Dumnezeu cu o vorbire sau înţelepciune strălucită.
*Cap. 1. 17. Vers. 4. 13. 2 Cor. 10. 10; 11. 6. **Cap. 1. 6.

2. Căci n'am avut de gînd să ştiu între voi altceva decît* pe Isus Hristos şi pe El răstignit. *Gal. 6. 14. Filip. 3. 8.

3. Eu însumi, cînd am* venit în mijlocul vostru, am** fost slab, fricos şi plin de cutremur. *Fapt. 18. 1, 6, 12. **2 Cor. 4. 7; 10. 1, 10; 11. 30; 12. 5, 9. Gal. 4. 13.

4. Şi învăţătura şi propovăduirea mea nu* stăteau în vorbirile înduplecătoare ale înţelepciunii, ci** într'o dovadă dată de Duhul şi de putere,
*Vers. 1. Cap. 1. 17. 2 Pet. 1. 16. **Rom. 15. 19. 1 Tes. 1. 5.

5. pentruca credinţa voastră să fie întemeiată nu pe înţelepciunea oamenilor, ci pe puterea* lui Dumnezeu.
*2 Cor. 4. 7; 6. 7.

Înţelepciunea creştină.

6. Totuş ceeace propovăduim noi printre cei* desăvîrşiţi, este o înţelepciune**; dar nu a veacului acestuia, nici a fruntaşilor veacului acestuia, cariţ vor fi nimiciţi. *Cap. 14. 20. Efes. 4. 13. Filip. 3. 15. Evr. 5. 14. **Cap. 1. 20; 3. 19. Vers. 1, 13. 2 Cor. 1. 12. Iac. 3. 15. †Cap. 1. 28.

7. Noi propovăduim înţelepciunea lui Dumnezeu, cea tainică şi ţinută ascunsă, pe care* o rînduise Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci, *Rom.16.25,26. Efes.3.5,9. Col.1.26. 2Tim.1.9.

8. şi pe care* n'a cunoscut-o niciunul din fruntaşii veacului acestuia; căci, dacă** ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstignit pe Domnul slavei. *Mat. 11. 25. Ioan 7. 48. Fapt. 13. 27. 2 Cor. 3. 14. **Luc. 23. 34. Fapt. 3. 17. Ioan 16. 3.

9. Dar, după cum este scris: „Lucruri*, pe cari ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, şi la inima omului nu s'au suit, aşa sînt lucrurile, pe cari le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc.“ *Isa. 64. 4.

10. Nouă însă Dumnezeu ni* le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar şi lucrurile adînci ale lui Dumnezeu.
*Mat. 13. 11; 16. 17. Ioan 14. 26; 16. 13. 1 Ioan 2. 27.

11. In adevăr, cine dintre oameni cunoaşte lucrurile omului, afară* de duhul omului, care este în el? Tot aşa**: nimeni nu cunoaşte lucrurile lui Dumnezeu afară de Duhul lui Dumnezeu.
*Prov. 20. 27; 27. 19. Ier. 17. 9. **Rom. 11. 33, 34.

12. Şi noi n'am primit duhul lumii, ci Duhul* care vine dela Dumnezeu, ca să putem cunoaşte lucrurile, pe cari ni le-a dat Dumnezeu prin harul Său.
*Rom. 8. 15.

13. Şi vorbim* despre ele nu cu vorbiri învăţate dela înţelepciunea omenească, ci cu vorbiri învăţate dela Duhul Sfînt, întrebuinţînd o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovniceşti. *2 Pet. 1. 16. Cap. 1. 17. Vers. 4.

14. Dar* omul firesc nu primeşte lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci**, pentru el, sînt o nebunie; şi† nici nu le poate înţelege, pentrucă trebuiesc judecate duhovniceşte.
*Mat. 16. 23. **Cap. 1. 18, 23. †Rom. 8. 5—7. Iuda 19.

15. Omul duhovnicesc*, dimpotrivă, poate să judece totul, şi el însuş nu poate fi judecat de nimeni.
*Prov. 28. 5. 1 Tes. 5. 21. 1 Ioan 4. 1.

16. Căci* „cine a cunoscut gîndul Domnului, ca să-I poată da învăţătură?“ Noi** însă avem gîndul lui Hristos.
*Iov 15. 8. Isa. 40. 13. Ier. 23. 18. Rom. 11. 34. **Ioan 15. 15.

Desbinările din Corint.

3 1. Cît despre mine, fraţilor, nu v'am putut vorbi ca unor oameni duhovniceşti*, ci a trebuit să vă vorbesc ca unor oameni lumeşti**, ca unor prunci† în Hristos. *Cap. 2. 15. **Cap. 2. 14 †Evr. 5. 13.

2. V'am hrănit cu lapte*, nu cu bucate tari, căci** nu le puteaţi suferi; şi nici acum chiar nu le puteţi suferi,
*Evr. 5. 12, 13. 1 Pet. 2. 2. **Ioan 16. 12.

3. pentrucă tot lumeşti sînteţi. In adevăr, cînd* între voi sînt zavistii, certuri şi desbinări, nu sînteţi voi lumeşti şi nu trăiţi voi în felul celorlalţi oameni? *Cap. 1. 11; 11. 18. Gal. 5. 20, 21. Iac. 3. 16.

4. Cînd unul zice: „Eu* sînt al lui Pavel!“ Şi altul: „Eu sînt al lui Apolo“: nu sînteţi voi oameni de lume?
*Cap. 1. 12.

5. Cine este Pavel? Şi cine este Apolo? Nişte slujitori* ai lui Dumnezeu, prin cari aţi crezut; şi fiecare după puterea** dată lui de Domnul.
*Cap. 4. 1. 2 Cor. 3. 3. **Rom. 12. 3, 6. 1 Pet. 4. 11.

6. Eu* am sădit, Apolo** a udat, dar† Dumnezeu a făcut să crească:
*Fapt. 18. 4, 8, 11. Cap. 4. 15; 9. 1; 15. 1. 2 Cor. 10. 14, 15. **Fapt. 18. 24, 27; 19. 1. †Cap. 1. 30; 15. 10. 2 Cor. 3. 5.

7. aşa că nici* cel ce sădeşte, nici cel ce udă nu sînt nimic; ci Dumnezeu, care face să crească. *2 Cor. 12. 11. Gal. 6. 3.

8. Cel ce sădeşte şi cel ce udă, sînt tot una; şi* fiecare îşi va lua răsplata după osteneala lui. *Ps. 62. 12. Rom. 2. 6. Cap. 4. 5. Gal. 6. 4, 5. Apoc. 2. 23; 22. 12.

9. Căci noi* sîntem împreună lucrători cu Dumnezeu. Voi sînteţi ogorul lui Dumnezeu, clădirea** lui Dumnezeu. *Fapt. 15. 4. 2 Cor. 6. 1. **Efes. 2. 20. Col. 2. 7. Evr. 3. 3, 4. 1 Pet. 2. 5.

Incercarea focului.

10. După* harul lui Dumnezeu, care mi-a fost dat, eu, ca un meşter-zidar înţelept, am pus temelia**, şi un altul clădeşte deasupra. Dar fiecare† să ia bine seama cum clădeşte deasupra.
*Rom. 1. 5; 12. 3. **Rom. 15. 20. Vers. 6. Cap. 4. 15. Apoc. 21. 14. †1 Pet. 4. 11.

11. Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea* care a fost pusă, şi care** este Isus Hristos.
*Isa. 28. 16. Mat. 16. 18. 2 Cor. 11. 4. Gal. 1. 7. **Efes. 2. 20.

12. Iar dacă clădeşte cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fîn, trestie,

13. lucrarea fiecăruia* va fi dată pe faţă: ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi** în foc†. Şi focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. *Cap. 4. 5. **1 Pet. 1. 7; 4. 12. †Luc. 2. 35.

14. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămîne în picioare, el va* primi o răsplată. *Cap. 4. 5.

15. Dacă lucrarea lui va fi arsă, îşi

va pierde răsplata. Cît despre el, va fi mîntuit, dar * ca prin foc. *Iuda. 23.

Templul lui Dumnezeu.

16. Nu * ştiţi că voi sînteţi Templul lui Dumnezeu, şi că Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi? *Cap. 6. 19. 2 Cor. 6. 16. Efes. 2. 21, 22. Evr. 3. 6. 1 Pet. 2. 5.

17. Dacă nimiceşte cineva Templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu; căci Templul lui Dumnezeu este sfînt: şi aşa sînteţi voi.

18. Nimeni * să nu se înşele: Dacă cineva dintre voi se crede înţelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun, ca să ajungă înţelept. *Prov. 3. 7. Isa. 5. 21.

19. Căci * înţelepciunea lumii acesteia este o nebunie înaintea lui Dumnezeu. De aceea este scris: „El** prinde pe cei înţelepţi în viclenia lor.“ *Cap. 1. 20; 2. 6. **Iov. 5. 13.

20. Şi iarăş: „Domnul * cunoaşte gîndurile celor înţelepţi. Ştie că sînt deşarte.“ *Ps. 94. 11.

21. Nimeni * să nu se fălească dar cu oameni, căci toate lucrurile sînt ale voastre: *Cap. 1. 12; 4. 6. Vers. 4—6.

22. fie Pavel, fie Apolo, fie Chifa, fie lumea, fie viaţa, fie moartea, fie lucrurile de acum, fie cele viitoare; toate * sînt ale voastre, *2 Cor. 4. 5, 15.

23. şi * voi sînteţi ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu. *Rom. 11. 8. Cap. 11. 3. 2 Cor. 10. 7. Gal. 3. 29.

Ce sînt apostolii.

4 1. Iată cum trebuie să fim priviţi noi: ca nişte * slujitori ai lui Hristos, şi ca nişte ispravnici** ai tainelor lui Dumnezeu. *Mat. 24. 45. Cap. 3. 5; 9. 17. 2 Col. 6. 4. Cor. 1. 25. **Luc. 12. 42. Tit. 1. 7. 1 Pet. 4. 10.

2. Incolo, ce se cere dela ispravnici, este ca fiecare să fie găsit credincios în lucrul încredinţat lui.

3. Cît despre mine, prea puţin îmi pasă dacă sînt judecat de voi sau de un scaun omenesc de judecată. Ba încă, nici eu însumi nu mă mai judec pe mine.

4. Căci n'am nimic împotriva mea; totuş * nu pentru aceasta sînt socotit neprihănit: Cel ce mă judecă, este Domnul. *Iov 9. 2. Ps. 130. 3; 143. 2. Prov. 21. 2. Rom. 3. 20; 4. 2.

5. De aceea * să nu judecaţi nimic înainte de vreme, pînă va veni Domnul, care** va scoate la lumină lucrurile ascunse în întunerec, şi va descoperi gîndurile inimilor. Atunci †, fiecare îşi va căpăta lauda dela Dumnezeu. *Mat. 7. 1. Rom. 2. 1, 16; 14. 4, 10, 13. Apoc. 20. 12. **Cap. 3. 13. †Rom. 2. 29.

6. Fraţilor, pentru voi am spus aceste lucruri *, în icoană de vorbire, cu privire la mine şi la Apolo, ca**† prin noi înşine, să învăţaţi să nu treceţi peste „ce este scris“: şi nici unul din voi să† nu se fălească de loc cu unul împotriva celuilalt. *Ioan 1. 12; 3. 4. **Rom. 12. 3. †Cap. 3. 21; 5. 2, 6.

7. Căci cine te face deosebit? Ce * lucru ai, pe care să nu-l fi primit? Şi dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca şi cum nu l-ai fi primit? *Ioan 3. 27. Iac. 1. 17. 1 Pet. 4. 10.

Privelişte apostolilor.

8. O, iată-vă sătui! Iată-vă * ajunşi bogaţi! Iată-vă împărăţind fără noi! Şi măcar de aţi împărăţi cu adevărat ca să putem împărăţi şi noi împreună cu voi! *Apoc. 3. 17.

9. Căci parcă Dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, nişte * osîndiţi la moarte; fiindcă** am ajuns o privelişte pentru lume, îngeri şi oameni. *Ps. 44. 22. Rom. 8. 36. Cap. 15. 30, 31. 2 Cor. 4. 11; 6. 6. **Evr. 10. 33.

10. Noi * sîntem nebuni** pentru Hristos: voi, înţelepţi în Hristos! Noi†, slabi: voi, tari! Voi, puşi în cinste: noi, disprețuiţi! *Cap. 2. 3. **Fapt. 17. 18; 26. 24. Cap. 1. 18, etc; 2. 14; 3. 18. 2 Reg. 9. 11. †2 Cor. 13. 9.

11. Pînă * în clipa aceasta suferim de foame şi de sete, sîntem goi**, chinuiţi†, umblăm din loc în loc, *2 Cor. 4. 8; 11. 23—27. Filip. 4. 12. **Iov 22. 6. Rom. 8. 35. †Fapt. 23. 2.

12. ne * ostenim şi lucrăm cu mînile noastre; cînd sîntem ocărîţi**, binecuvîntăm; cînd sîntem prigoniţi, răbdăm; *Fapt. 18. 3; 20. 34. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8. 1 Tim. 4. 10. **Mat. 5. 44. Luc. 6. 28; 23. 34. Fapt. 7. 60. Rom. 12. 14, 20. 1 Pet. 2. 23; 3. 9.

13. cînd sîntem vorbiţi de rău, ne rugăm. Pînă în ziua de azi am ajuns ca* gunoiul lumii acesteia, ca lepădătura tuturor. *Plin. 3. 45.

14. Nu vă scriu aceste lucruri, ca să vă fac ruşine; ci ca să vă sfătuiesc ca* pe nişte copii prea iubiţi ai mei. *1 Tes. 2. 11.

15. Căci chiar dacă aţi avea zece mii de învăţători în * Hristos, totuş n'aveţi mai mulţi părinţi; pentrucă eu v'am născut în Hristos Isus, prin Evanghelie. *Fapt. 18. 11. Rom. 15. 20. Cap. 3. 6. Gal. 4. 19. Filim. 10. Iac. 1. 18.

16. Deaceea vă rog să călcaţi pe urmele * mele.
* Cap. 11. 1. Filip. 3. 17. 1 Tes. 1. 6. 2 Tes. 3. 9.

17. Pentru aceasta v'am trimes pe Timotei *, care ** este copilul meu prea iubit şi credincios în Domnul. El vă va aduce aminte † de felul meu de purtare în Hristos şi de felul cum învăţ †† eu pe oameni pretutindeni în *† toate Bisericile. * Fapt. 19. 22. Cap. 16. 10. Filip. 2. 19. 1 Tes. 3. 2. ** 1 Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2. † Cap. 11. 2. †† Cap. 7. 17. *† Cap. 14. 33.

Impărăţia lui Dumnezeu.

18. Unii * s'au îngîmfat, şi şi-au închipuit că n'am să mai vin la voi. * Cap. 5. 2.

19. Dar * dacă va voi Domnul **, voi veni în curînd la voi, şi atunci voi vedea nu vorbele, ci puterea celorce s'au îngîmfat. * Fapt. 19. 21. Cap. 16. 5. 2 Cor. 1. 15, 23. ** Fapt. 18. 21. Rom. 15. 32. Evr. 6. 3. Iac. 4. 15.

20. Căci Impărăţia * lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere.
* Cap. 2. 4. 1 Tes. 1. 5.

21. Ce voiţi? Să vin la voi cu * nuiaua, sau cu dragoste şi cu duhul blîndeţei?
* 2 Cor. 10. 2; 13. 10.

Curvarul din Corint.

5 1. Din toate părţile se spune că între voi este curvie; şi încă o curvie de acelea, cari nici chiar la * păgîni nu se pomenesc; pînă acolo că ** unul din voi trăieşte cu nevasta † tatălui său.
* Efes. 5. 3. ** Lev. 18. 8. Deut. 22. 30; 27. 20. † 2 Cor. 7. 12.

2. Şi * voi v'aţi făli! Şi nu v'aţi ** mîhnit mai degrabă, pentruca cel ce a săvîrşit fapta aceasta, să fi fost dat afară din mijlocul vostru!
* Cap. 4. 18. ** 2 Cor. 7. 7, 10.

3. Cît despre mine *, măcar că n'am fost la voi cu trupul, dar fiind de faţă cu duhul, am şi judecat, ca şi cînd aş fi fost de faţă, pe celce a făcut o astfel de faptă. * Col. 2. 5.

4. In Numele Domnului Isus, voi şi duhul meu, fiind adunaţi la olaltă, prin * puterea Domnului nostru Isus,
* Mat. 16. 19; 18. 18. Ioan 20. 23. 2 Cor. 2. 10; 13. 3, 10.

5. am hotărît ca un astfel de om să * fie dat pe mîna Satanei **, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mîntuit în ziua Domnului Isus.
* Iov 2. 6. Ps. 109. 6. 1 Tim. 1. 20. ** Fapt. 26. 18.

Hristos — Mielul nostru de Paşte.

6. Nu vă lăudaţi * bine. Nu ştiţi că puţin ** aluat dospeşte toată plămădeala?
* Vers. 2. Cap. 3. 21; 4. 19. Iac. 4. 16. ** Cap. 15. 33. Gal. 5. 9. 2 Tim. 2. 17.

7. Măturaţi aluatul cel vechi, ca să fiţi o plămădeală nouă, cum şi sînteţi, fără aluat; căci Hristos *, Paştele ** noastre, a fost jertfit. * Isa. 53. 7. Ioan 1. 29. Cap. 15. 3. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 5. 6, 12. ** Ioan 19. 14.

8. Să * prăznuim dar praznicul nu ** cu un aluat vechi, nici cu † un aluat de răutate şi viclenie, ci cu azimele curăţiei şi adevărului. * Exod. 12. 15; 13. 6. ** Deut. 16. 3. † Mat. 16. 6, 12. Marc. 8. 15. Luc. 12. 1.

Creştinii şi curvarii.

9. V'am scris în epistola mea să * n'aveţi nicio legătură cu curvarii. —
* Vers. 2. 7. 2 Cor. 6. 14. Efes. 5. 11. 2 Tes. 3. 14.

10. Insă * n'am înţeles cu curvarii lumii ** acesteia, sau cu cei lacomi de bani, sau cu cei răpăreţi, sau cu cei ce se închină la idoli, fiindcă atunci ar trebui să ieşiţi din † lume.
* Cap. 10. 27. ** Cap. 1. 20. † Ioan 17. 15. 1 Ioan 5. 19.

11. Ci v'am scris să n'aveţi niciun fel de legături cu * vreunul care, măcarcă îşi zice „frate", totuş este curvar, sau lacom de bani, sau închinător la idoli, sau defăimător, sau beţiv, sau răpăreţ; cu un astfel de om nu trebuie nici ** să mîncaţi. * Mat. 18. 17. Rom. 16. 17. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Ioan 10. ** Gal. 2. 12.

12. In adevăr, ce am eu să judec pe cei * de afară? Nu este datoria voastră să judecaţi pe cei ** dinăuntru?
* Marc. 4. 11. Col. 4. 5. 1 Tes. 4. 12. 1 Tim. 3. 7. ** Cap. 6. 1—4.

13. Cît despre cei de afară, îi judecă Dumnezeu. Daţi afară dar * din mijlocul vostru pe răul acela.
* Deut. 13. 5; 17. 7; 21. 21; 22. 21, 22, 24.

Judecăţile în Biserica din Corint.

6 1. Cum! Cînd vreunul din voi are vreo neînţelegere cu altul, îndrăzneşte el să se judece cu el la cei nelegiuiţi şi nu la sfinţi?

2. Nu ştiţi că sfinţii * vor judeca lumea? Şi dacă lumea va fi judecată de voi, sînteţi voi nevrednici să judecaţi lucruri de foarte mică însemnătate?
* Ps. 49. 14. Dan. 7. 22. Mat. 19. 28. Luc. 22. 30. Apoc. 2. 26; 3. 21; 20. 4.

3. Nu ştiţi că noi vom judeca * pe îngeri? Cu cît mai mult lucrurile vieţii acesteia?
* 2 Pet. 2. 4. Iuda. 6.

4. Deci *, cînd aveţi neînţelegeri pentru lucrurile vieţii acesteia, voi puneţi judecători pe aceia pe cari Biserica nu-i bagă în seamă?
* Cap. 5. 12.

5. Spre ruşinea voastră zic lucrul acesta. Astfel, nu este între voi nici măcar un singur om înţelept, care să fie în stare să judece între frate şi frate?

6. Dar un frate se duce la judecată cu alt frate, şi încă înaintea necredincioşilor!

7. Chiar faptul că aveţi judecăţi între voi, este un cusur pe care-l aveţi. Pentruce * nu suferiţi mai bine să fiţi nedreptăţiţi? Dece nu răbdaţi mai bine paguba? * Prov. 20. 22. Mat. 5. 39, 40. Luc. 6. 29. Rom. 12. 17, 19. 1 Tes. 5. 15.

8. Dar voi singuri sînteţi aceia cari nedreptăţiţi şi păgubiţi, şi * încă pe fraţi! * 1 Tes. 4. 6.

9. Nu ştiţi că cei nedrepţi nu vor moşteni Impărăţia lui Dumnezeu?

Nu vă înşelaţi în privinţa aceasta: nici * curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiţii, * Cap. 15. 50. Gal. 5. 21. Efes. 5. 5. 1 Tim. 1. 9. Evr. 12. 14; 13. 4. Apoc. 22. 15.

10. nici hoţii, nici cei lacomi, nici beţivii, nici defăimătorii, nici răpăreţii nu vor moşteni Impărăţia lui Dumnezeu.

11. Şi aşa eraţi unii * din voi! Dar ** aţi fost spălaţi, aţi fost sfinţiţi, aţi fost socotiţi neprihăniţi, în Numele Domnului Isus Hristos, şi prin Duhul Dumnezeului nostru. * Cap. 12. 2. Efes. 2. 2; 4. 22; 5. 8. Col. 3. 7. Tit. 3. 3. ** Cap. 1. 30. Evr. 10. 22.

Despre curvie.

12. Toate * lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos; toate lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpînire pe mine. * Cap. 10. 23.

13. Mîncările * sînt pentru pîntece, şi pîntecele este pentru mîncări. Şi Dumnezeu va nimici şi pe unul şi pe celelalte. Dar trupul nu este pentru curvie: el este pentru ** Domnnul, şi † Domnul este pentru trup. * Mat. 15. 17. Rom. 14. 17. Col. 2. 22, 23. ** Vers. 15. 19. 20. 1 Tes. 4. 3, 7. † Efes. 5. 23.

14. Şi Dumnezeu *, care a înviat pe Domnul, ne va învia şi pe noi cu ** puterea Sa. * Rom. 6. 5, 8; 8. 11. 2 Cor. 4. 14. ** Efes. 1. 19, 20.

15. Nu ştiţi că trupurile * voastre sînt mădulare ale lui Hristos? Voi lua eu mădularele lui Hristos, şi voi face din ele mădulare ale unei curve? Nicidecum! * Rom. 12. 5. Cap. 12. 27. Efes. 4. 12, 15, 16; 5. 30.

16. Nu ştiţi că cine se lipeşte de o curvă, este un singur trup cu ea? Căci este zis: „Cei doi se vor * face un singur trup“. * Fac. 2. 24. Mat. 19. 5. Efes. 5. 31.

17. Dar * cine se lipeşte de Domnul, este un singur duh cu El. * Ioan 17. 21—23. Efes. 4. 4; 5. 30.

18. Fugiţi * de curvie! Orice alt păcat, pe care-l face omul, este un păcat săvîrşit afară din trup; dar cine curveşte, păcătuieşte ** împotriva trupului său. * Rom. 6. 12, 13. Evr. 13. 4. ** Rom. 1. 24. 1 Tes. 4. 4.

19. Nu * ştiţi că trupul vostru este Templul Duhului Sfînt, care locuieşte în voi, şi pe care L-aţi primit dela Dumnezeu? Şi ** că voi nu sînteţi ai voştri? * Cap. 3. 16. 2 Cor. 6. 16. ** Rom. 14. 7, 8.

20. Căci * aţi fost cumpăraţi cu un preţ. Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, cari sînt ale lui Dumnezeu. * Fapt. 20. 28. Cap. 7. 23. Gal. 3. 13. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 19, 19. 2 Pet. 2. 1. Apoc. 5. 9.

Despre căsătorie.

7 1. Cu privire la lucrurile despre cari mi-aţi scris, eu cred că este bine * ca omul să nu se atingă de femeie. * Vers 8. 26.

2. Totuş, din pricina curviei, fiecare bărbat să-şi aibă nevasta lui, şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul ei.

3. Bărbatul * să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat. * Exod. 21. 10. 1 Pet. 3. 7.

4. Nevasta nu este stăpînă pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpîn peste trupul lui, ci nevasta.

5. Să * nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decît doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea; apoi să vă împreunaţi iarăş, ca să ** nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpînirii voastre. * Ioel 2. 16, Zah. 7. 3. Exod. 19. 15. 1 Sam. 21. 4, 5. ** 1 Tes. 3. 5.

6. Lucrul acesta îl spun ca o îngăduinţă; nu * fac din el o poruncă. * Vers. 12, 25. 2 Cor. 8. 8; 11. 17.

7. Eu aş * vrea ca toţi oamenii să fie ca ** mine; dar † fiecare are dela Dumnezeu darul lui: unul într'un fel, altul într'altul. * Fapt. 26. 29. ** Cap. 9. 5. † Mat. 19. 12. Cap. 12. 11.

8. Celor neînsuraţi şi văduvelor, le spun că este bine * pentru ei să rămînă ca mine. * Vers. 1, 26.

9. Dar dacă * nu se pot înfrîna, să se căsătorească; pentrucă este mai bine să se căsătorească decît să ardă.
* 1 Tim. 5 14.

10. Celor căsătoriţi, le poruncesc nu * eu, ci Domnul, ca nevasta ** să nu se despartă de bărbat. * Vers. 12, 25, 40. ** Mal. 2. 14, 16. Mat. 5. 32; 19. 6, 9. Marc. 10. 11, 12. Luc. 16. 18.

11. (Dacă este despărţită, să rămînă nemăritată, sau să se împace cu bărbatul ei.) Şi nici bărbatul să nu-şi lase nevasta.

Despărţirea între
soţii credincioşi şi cei necredincioşi.

12. Celorlalţi le zic eu, nu * Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, şi ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea.
* Vers. 6.

13. Şi dacă o femeie are un bărbat necredincios, şi el voieşte să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei.

14. Căci bărbatul necredincios este sfinţit prin nevasta credincioasă şi nevasta necredincioasă este sfinţită prin fratele; altmintrelea, copiii voştri ar * fi necuraţi, pe cînd acum sînt sfinţi. * Mal. 2. 15.

15. Dacă cel necredincios vrea să se despartă, să se despartă; în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sînt legaţi: Dumnezeu ne-a chemat să trăim în * pace. * Rom. 12. 18; 14. 19. Cap. 14. 33. Evr. 12. 14.

16. Căci ce ştii tu, nevastă, dacă îţi vei mîntui * bărbatul? Sau ce ştii tu, bărbate, dacă îţi vei mîntui nevasta?
* 1 Pet. 3. 1.

Fiecare la locul lui.

17. Incolo, fiecare să rămînă în starea în care l-a aşezat Domnul, şi în care l-a chemat Dumnezeu. Aceasta * este rînduiala pe care am aşezat-o în toate Bisericile. * Cap. 4. 17. 2 Cor. 11. 28.

18. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era tăiat împrejur, să rămînă tăiat împrejur. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era netăiat împrejur, să nu se taie împrejur *. * Fapt. 15. 1, 5, 19, 24, 28. Gal. 5. 2.

19. Tăierea împrejur * nu este nimic, şi netăierea împrejur nu este nimic, ci ** păzirea poruncilor lui Dumnezeu.
* Gal. 5. 6; 6. 15. ** Ioan 15. 14. 1 Ioan 2. 3; 3. 24.

20. Fiecare să rămînă în chemarea pe care o avea cînd a fost chemat.

21. Ai fost chemat cînd erai rob? Să nu te neliniştească de lucrul acesta; dar dacă poţi să ajungi slobod, foloseşte-te.

22. Căci robul chemat în Domnul, este un * slobozit al Domnului. Tot aşa, cel slobod, care a fost chemat, este un rob ** al lui Hristos. * Ioan 8. 36. Rom. 6. 18, 22. Filim. 16. ** Cap. 9. 21. Gal. 5. 13. Efes. 6. 6. 1 Pet. 2. 16.

23. Voi aţi fost cumpăraţi cu * un preţ. Nu vă faceţi dar robi oamenilor.
* Cap. 6. 20. 1 Pet. 1. 18, 19. Lev. 25. 42.

24. Fiecare *, fraţilor, să rămînă cu Dumnezeu în starea în care era cînd a fost chemat. * Vers. 20.

Despre fetele fecioare.

25. Cît despre fecioare, n'am * o poruncă din partea Domnului. Le dau însă un sfat, ca unul care ** am căpătat dela Domnul harul să fiu † vrednic de crezare. * Vers. 6, 10, 40. 2 Cor. 8. 8, 10. ** 1 Tim. 1. 16. † Cap. 4. 2. 1 Tim. 1. 12.

26. Iată dar ce cred eu că este bine, avînd în vedere strîmtorarea de acum: este * bine pentru fiecare să rămînă aşa cum este. * Vers. 1, 8.

27. Eşti legat de o nevastă? Nu căuta să fii deslegat. Nu eşti legat de o nevastă? Nu căuta nevastă.

28 Insă, dacă te însori, nu păcătuieşti. Dacă fecioara se mărită, nu păcătuieşte. Dar fiinţele acestea vor avea necazuri pămînteşti, şi eu aş vrea să vi le cruţ.

29. Iată ce vreau să spun, fraţilor: de acum vremea s'a scurtat. Spun lucrul acesta *, pentruca ceice au neveste, să fie ca şi cum n'ar avea;
* Rom. 13. 11. 1 Pet. 4. 7. 2 Pet. 3. 8, 9.

30. cei ce plîng, ca şi cum n'ar plînge; cei ce se bucură ca şi cum nu s'ar bucura; cei ce cumpără, ca şi cum n'ar stăpîni;

31. cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca şi cum nu s'ar * folosi de ea; căci ** chipul lumii acesteia trece. * Cap. 9. 18. ** Ps. 39. 6. Iac. 1. 10; 4. 14. 1 Pet. 1. 24; 1. 7. Ioan 2. 17.

32. Dar eu aş vrea ca voi să fiţi fără griji. Cine * nu este însurat, se îngrijeşte de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului. * 1 Tim. 5. 5.

33. Dar cine este însurat, se îngrijeşte de lucrurile lumii, cum să placă nevestei.

34. Tot aşa, între femeia măritată şi fecioară este o deosebire: cea nemăritată se * îngrijeşte de lucrurile Domnului, ca să fie sfîntă şi cu trupul şi cu duhul; iar cea măritată se îngri-

jeşte de lucrurile lumii, cum să placă bărbatului ei. * Luc. 10. 40, etc.

35. Vă spun lucrul acesta pentru binele vostru, nu ca să vă prind într'un laţ, ci pentru ceeace este frumos, şi ca să puteţi sluji Domnului fără piedici.

36. Dacă crede cineva că este ruşinos pentru fata lui să treacă de floarea vîrstei, şi nevoia cere aşa, să facă ce vrea: nu păcătuieşte; să se mărite.

37. Dar cine a luat o hotărîre tare, şi nu este nevoit ci este slobod să lucreze cum vrea, şi a hotărît în inima lui să-şi păstreze pe fiică-sa fecioară, face bine.

38. Astfel *, cine îşi mărită fata, bine face, şi cine n'o mărită, mai bine face. * Evr. 13. 4.

39. O femeie * măritată este legată de lege cîtă vreme îi trăieşte bărbatul; dar dacă-i moare bărbatul, este slobodă să se mărite cu cine vrea; numai în ** Domnul. * Rom. 7. 2. ** 2 Cor. 6. 14.

40. Dar, după * părerea mea, va fi mai fericită dacă rămîne aşa cum este. Şi cred ** că şi eu am Duhul lui Dumnezeu. * Vers. 25. ** 1 Tes. 4. 8.

Carnea rămasă dela jertfe.

8 1. In ce priveşte * lucrurile jertfite idolilor, ştim că toţi avem cunoştinţă **.

Dar cunoştinţa † îngîmfă pe cînd dragostea zideşte. * Fapt. 15. 20, 29. Cap. 10. 19. ** Rom. 14. 14, 22. † Rom. 14. 3, 10.

2. Dacă * crede cineva că ştie ceva, încă n'a cunoscut cum trebuie să cunoască. * Cap. 13. 8, 9, 12. Gal. 6. 3. 1 Tim. 6. 4.

3. Dar dacă iubeşte cineva pe Dumnezeu, este * cunoscut de Dumnezeu. * Exod. 33. 12, 17. Nah. 1. 7. Mat. 7. 23. Gal. 4. 9. 2 Tim. 2. 19.

4. Deci, cît despre mîncarea lucrurilor jertfite idolilor, ştim că în lume un idol * este tot una cu nimic, şi ** că nu este decît un singur Dumnezeu. * Isa. 41. 24. Cap. 10. 19. ** Deut. 4. 39; 6. 4. Isa. 44. 8. Marc. 12. 29. Vers. 6. Efes. 4. 6. 1 Tim. 2. 5.

5. Căci chiar dacă ar fi aşa numiţi * „dumnezei", fie în cer, fie pe pămînt (cum şi sînt în adevăr mulţi „dumnezei" şi mulţi „domni"), * Ioan 10. 34.

6. totuş pentru noi * nu este decît un singur Dumnezeu: Tatăl, dela ** care vin toate lucrurile şi pentru care trăim şi noi, şi un † singur Domn: Isus Hristos, prin †† care sînt toate lucrurile şi prin El şi noi. * Mal. 2. 10. Efes. 4. 6. ** Fapt. 17. 28. Rom. 11. 36. † Ioan 13. 13. Fapt. 2. 36. Cap. 12. 3. Efes. 4. 5. Filip. 2. 11. †† Ioan 1. 3. Col. 1. 16. Evr. 1. 2.

7. Dar nu toţi au cunoştinţa aceasta. Ci unii, fiind obicinuiţi pînă acum cu idolul, mănîncă un lucru ca fiind jertfit unui idol; şi cugetul lor, care este slab, este întinat *. * Cap. 10. 28, 29. Rom. 14. 14, 23.

8. Dar nu carnea * ne face pe noi plăcuţi lui Dumnezeu: nu cîştigăm nimic dacă mîncăm din ea, şi nu perdem nimic dacă nu mîncăm. * Rom. 14. 17.

9. Luaţi seama * însă ca nu cumva această slobozenie a voastră să ajungă o piatră de poticnire ** pentru cei slabi. * Gal. 5. 13. ** Rom. 14. 13. 20.

10. Căci dacă te vede cineva pe tine, care ai cunoştinţă, că şezi la masă într'un templu de idoli, cugetul * lui, care este slab, nu-l va împinge pe el să mănînce din lucrurile jertfite idolilor? * Cap. 10. 28, 32.

11. Şi astfel, el, care este slab, va pieri din * pricina acestei cunoştinţe a ta: el, fratele, pentru care a murit Hristos! * Rom. 14. 15, 20.

12. Dacă păcătuiţi astfel * împotriva fraţilor, şi le răniţi cugetul lor slab, păcătuiţi împotriva lui Hristos. * Mat. 25. 40, 45.

13. De aceea, dacă * o mîncare face pe fratele meu să păcătuiască, nu voi mînca niciodată carne, ca să nu fac pe fratele meu să păcătuiască. * Rom. 14. 21. 2 Cor. 11. 29.

Dreptul lucrătorului creştin.

9 1. Nu * sînt eu slobod? Nu ** sînt eu apostol? N'am văzut eu pe Isus, Domnul nostru? Nu † sînteţi voi lucrul meu în Domnul? * Fapt. 9. 11; 13. 2; 26. 7. 2 Cor. 12. 12. Gal. 2. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. ** Fapt. 9. 3, 17; 18. 9; 22. 14, 18; 23. 11. Cap. 15. 8. † Cap. 3. 6; 4. 15.

2. Dacă nu sînt apostol pentru alţii, sînt măcar pentru voi; căci voi sînteţi pecetea * apostoliei mele în Domnul. * 2 Cor. 3. 2; 12. 12.

3. Iată răspunsul meu de apărare împotriva celor ce mă cercetează.

4. N'avem * dreptul să mîncăm şi să bem? * Vers. 14. 1 Tes. 2. 6. 2 Tes. 3. 9.

5. N'avem dreptul să ducem cu noi o soră, care să fie nevasta noastră, cum fac ceilalţi apostoli, şi fraţii * Domnului, şi Chifa? ** * Mat. 13. 55. Marc. 6. 3. Luc. 6. 15. Gal. 1. 19. ** Mat. 8. 14.

6. Ori numai eu şi Barnaba n'avem * dreptul să nu lucrăm? * 2 Tes. 3. 8, 9.

7. Cine merge * la război pe cheltuiala sa? Cine sădeşte ** o vie, şi nu mănîncă din rodul ei? Cine paşte † o

turmă, şi nu mănîncă din laptele turmei? *2 Cor. 10. 4. 1 Tim. 1. 18; 6. 12. 2 Tim. 2. 3; 4. 7. ** Deut. 20. 6. Prov. 27. 18. Cap. 3. 6—8. † Ioan 21. 15. 1 Pet. 5. 2.

8. Lucrurile acestea le spun după felul oamenilor? Nu le spune şi Legea?

9. In adevăr, în Legea lui Moise este scris: „Să* nu legi gura boului care treieră grîul!“ Pe boi îi are în vedere Dumnezeu aici? *Deut. 25. 4. 1 Tim. 5. 18.

10. Sau vorbeşte El înadins pentru noi? Da, pentru noi a fost scris astfel; căci cine* ară, trebuie să are cu nădejde, şi cine treieră grîul, trebuie să-l treiere cu nădejdea că va avea parte de el. *2 Tim. 2. 6.

11. Dacă* am sămănat printre voi bunurile duhovniceşti, mare lucru este dacă vom secera bunurile voastre vremelnice? *Rom. 15. 27. Gal. 6. 6.

12. Dacă se bucură alţii de acest drept asupra voastră, nu ni se cade cu mult mai mult nouă? Dar* noi nu ne-am folosit de dreptul acesta; ci răbdăm totul, ca** să nu punem vreo piedică Evangheliei lui Hristos. *Fapt. 20. 33. Vers. 15, 18. 2 Cor. 11. 7, 9; 12. 13. 1 Tes. 2. 6. **2 Cor. 11. 12.

13. Nu* ştiţi că cei ce îndeplinesc slujbele sfinte, sînt hrăniţi din lucrurile dela Templu, şi că cei ce slujesc altarului, au parte dela altar? *Lev. 6. 16, 26; 7. 6, etc. Num. 5. 9, 10; 18. 8—20. Deut. 10. 9; 18. 1.

14. Tot aşa, Domnul* a rînduit ca** cei ce propovăduiesc Evanghelia, să trăiască din Evanghelie.
*Mat. 10. 10. Luc. 10. 7. **Gal. 6. 6. 1 Tim. 5. 17.

Pavel nu s'a folosit de dreptul lui.

15. Dar eu nu m'am* folosit de niciunul din aceste drepturi. Şi nu vă scriu aceste lucruri ca să cer să se facă aşa cu mine; căci aş vrea** mai bine să mor decît să-mi ia cineva pricina mea de laudă. *Vers. 12. Fapt. 18. 3; 20. 34. Cap. 4. 12. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8. **2 Cor. 11. 10.

16. Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie* s'o vestesc; şi vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia! *Rom. 1. 14.

17. Dacă fac lucrul acesta de bună voie, am* o răsplată. Chiar dacă-l fac de silă, este o isprăvnicie care mi-a** fost încredinţată.
*Cap. 3. 8, 14. **Cap. 4. 1. Gal. 2. 7. Filip. 1. 17. Col. 1. 25.

18. Care este atunci răsplata mea? Este* să vestesc fără plată Evanghelia, pe care o vestesc, şi să nu** mă folosesc de dreptul meu în Evanghelie. *Cap. 10. 33. 2 Cor. 4. 5; 11. 7. **Cap. 7. 3.

19. Căci, măcar că sînt slobod* faţă de toţi, m'am făcut robul tuturor**, ca† să cîştig pe cei mai mulţi.
*Vers. 1. **Gal. 5. 13. †Mat. 18. 15. 1 Pet. 3. 1.

20. Cu Iudeii*, m'am făcut ca un Iudeu, ca să cîştig pe Iudei; cu ceice sînt supt Lege, m'am făcut ca şi cînd aş fi fost supt Lege (măcar că nu sînt supt Lege), ca să cîştig pe ceice sînt supt Lege; *Fapt. 16. 3; 18. 18; 21. 23, etc.

21. cu ceice* sînt fără Lege**, m'am făcut ca şi cum aş fi fost fără lege (măcar că nu sînt fără† o lege a lui Dumnezeu, ci sînt supt legea lui Hristos), ca să cîştig pe cei fără lege.
*Gal. 3. 2. **Rom. 2. 12, 14. †Cap. 7. 22.

22. Am fost slab cu cei* slabi, ca să cîştig pe cei slabi. M'am făcut tuturor** totul, ca†, oricum, să mîntuiesc pe unii din ei. *Rom. 1. 1. 2 Cor. 11. 29. **Cap. 10. 33. †Rom. 15. 14. Cap. 7. 16.

23. Fac totul pentru Evanghelie, ca să am şi eu parte de ea.

Felul de luptă al lui Pavel.

24. Nu ştiţi că ceice aleargă în locul de alergare, toţi aleargă, dar numai unul capătă premiul? Alergaţi dar în aşa* fel ca să căpătaţi premiul!
*Gal. 2. 2; 5. 7. Filip. 2. 16; 3. 14. 2 Tim. 4. 7. Evr. 12. 1.

25. Toţi ceice se luptă* la jocurile de obşte, se supun la tot felul de înfrînări. Şi ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji**.
*Efes. 6. 12. 1 Tim. 6. 12. 2 Tim. 2. 5; 4. 7. **2 Tim. 4. 8. Iac. 1. 12. 1 Pet. 1. 4; 5. 4. Apoc. 2. 10; 3. 11.

26. Eu, deci, alerg, dar nu ca şi cum n'aş* şti încotro alerg. Mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care loveşte în vînt. *2 Tim. 2. 5.

27. Ci* mă port aspru cu trupul meu, şi-l ţin în stăpînire**, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat†. *Rom. 8. 13. Col. 3. 5 **Rom. 6. 18, 19. †Ier. 6. 30. 2 Cor. 13. 5, 6.

Pilde din Vechiul Testament.

10 1. Fraţilor, nu vreau să nu ştiţi că părinţii noştri toţi au fost supt nor*, toţi au trecut prin mare**,
*Exod. 13. 21; 40. 34. Num. 9. 18; 14. 14. Deut. 1. 33. Neem. 9. 12, 19. Ps. 78. 14; 105. 39. **Exod. 14. 22. Num. 33. 8. Ios. 4. 23. Ps. 78. 13.

2. toţi au fost botezaţi în nor şi în mare, pentru Moise;

3. toţi au mîncat aceeaş mîncare * duhovnicească,
* Exod. 16. 15, 35. Neem. 9. 15, 20. Ps. 78. 24.

4. şi toţi au băut aceeaş băutură * duhovnicească, pentrucă beau dintr'o stîncă duhovnicească ce venea după ei; şi stînca era Hristos.
* Exod. 17. 6. Num. 20. 11. Ps. 78. 15.

5. Totuş cei mai mulţi dintre ei, n'au fost plăcuţi lui Dumnezeu, căci au * pierit în pustie.
* Num. 14. 29, 32, 35; 26. 64, 65. Ps. 106. 26. Evr. 3. 17. Juda 5.

6. Şi aceste lucruri s'au întîmplat ca să ne slujească nouă drept pilde, pentruca să nu poftim după lucruri rele, cum * au poftit ei.
* Num. 11. 4, 33, 34. Ps. 106. 14.

7. Să * nu fiţi închinători la idoli, ca unii dintre ei, după cum este scris: „Poporul ** a şezut să mănînce şi să bea; şi s'au sculat să joace.“
* Vers. 14. ** Exod. 32. 6.

8. Să * nu curvim, cum au făcut unii din ei, aşa că într'o singură zi au ** căzut douăzeci şi trei de mii.
* Cap. 6. 18. Apoc. 2. 14. ** Num. 25. 1, 9. Ps. 106. 29.

9. Să nu ispitim pe Domnul, cum L-au ispitit unii * din ei, cari au ** pierit prin şerpi. * Exod. 17. 2, 7. Num. 21. 5. Deut. 6. 16. Ps. 78. 18, 56; 95. 9; 106. 14. ** Num. 21. 6.

10. Să nu cîrtiţi, cum au cîrtit unii * din ei, cari au ** fost nimiciţi de Nimicitorul †. * Exod. 16. 2; 17. 2. Num. 14. 2, 29; 16. 41. ** Num. 14. 37; 16. 49. † Exod. 12. 23. 2 Sam. 24. 16. 1 Cron. 21. 15.

11. Aceste lucruri li s'au întîmplat ca să ne slujească drept pilde, şi au * fost scrise pentru învăţătura noastră, peste cari ** au venit sfîrşiturile veacurilor. * Rom. 15. 4. Cap. 9. 10. ** Cap. 7. 29. Filip. 4. 5. Evr. 10. 25, 37. 1 Ioan 2. 18.

12. Astfel dar, cine * crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă.
* Rom. 11. 20.

13. Nu v'a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Şi Dumnezeu *, care este credincios, nu ** va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit † şi mijlocul să ieşiţi din ea, ca s'o puteţi răbda. * Cap. 1. 9. ** Ps. 125. 3. 2 Pet. 2. 9. † Ier. 29. 11.

Despre cina Domnului.

14. De aceea, prea iubiţii mei, fugiţi * de închinarea la idoli.
* Vers. 7. 2. Cor. 6. 17. 1 Ioan 5. 21.

15. Vă vorbesc ca unor oameni cu judecată *: judecaţi voi singuri ce spun. * Cap. 8. 1.

16. Paharul * binecuvîntat, pe care-l binecuvîntăm, nu este el împărtăşirea cu sîngele lui Hristos? Pînea **, pe care o frîngem, nu este ea împărtăşirea cu trupul lui Hristos?
* Mat. 26. 26—28. ** Fapt. 2. 42, 46. Cap. 11. 23, 24.

17. Avînd în vedere că este o pîne, noi *, cari sîntem mulţi, sîntem un trup; căci toţi luăm o parte din aceeaş pîne. * Rom. 12. 5. Cap. 12. 27.

18. Uitaţi-vă la Israelul * după trup **: cei ce mănîncă jertfele, nu sînt ei † în împărtăşire cu altarul?
* Rom. 4. 12. Gal. 6. 16. ** Rom. 4. 1; 9. 3, 5. 2 Cor. 11. 18. † Lev. 3. 3; 7. 15.

19. Deci ce zic eu? Că * un lucru jertfit idolilor, este ceva? Sau că un idol este ceva? * Cap. 8. 4.

20. Dimpotrivă, eu zic că ce jertfesc * Neamurile, jertfesc dracilor, şi nu lui Dumnezeu. Şi eu nu vreau ca voi să fiţi în împărtăşire cu dracii.
* Lev. 17. 7. Deut. 32. 17. Ps. 106. 37. Apoc. 9. 20.

21. Nu * puteţi bea paharul Domnului şi paharul ** dracilor; nu puteţi lua parte la masa Domnului şi la masa dracilor. * 2 Cor. 6. 15, 16. ** Deut. 32. 38.

22. Sau * vrem să întărîtăm pe Domnul la gelozie? Sîntem ** noi mai tari decît El? * Deut. 32. 21. ** Ezec. 22. 14.

Cugetul nostru şi al altuia.

23. Toate * lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos. Toate lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate zidesc. * Cap. 6. 12.

24. Nimeni * să nu-şi caute folosul lui, ci fiecare să caute folosul altuia.
* Rom. 15. 1, 2. Vers. 33. Cap. 13. 5. Filip. 2. 4, 21.

25. Să mîncaţi din tot ce * se vinde pe piaţă, fără să cercetaţi ceva din pricina cugetului. * 1 Tim. 4. 4.

26. Căci „al * Domnului este pămîntul şi tot ce cuprinde el.“
* Exod. 19. 5. Deut. 10. 14. Ps. 24. 1; 50. 12. Vers. 28.

27. Dacă vă poftеşte un necredincios la o masă, şi voiţi să vă duceţi, să mîncaţi din tot ce * vă pune înainte, fără să cercetaţi ceva din pricina cugetului. * Luc. 10. 7.

28. Dar dacă vă spune cineva: „Lucrul acesta a fost jertfit idolilor“, să nu mîncaţi, din pricina * celui ce v'a înştiinţat şi din pricina cugetului; căci „al ** Domnului este pămîntul şi tot ce cuprinde el.“
* Cap. 8. 10, 12. ** Deut. 10. 14. Ps. 24. 1. Vers. 26.

29. Vorbesc aici nu de cugetul vostru, ci de cugetul altuia. Căci dece * să fie

judecată slobozenia mea de cugetul altuia? *Rom. 14. 16.

30. Dacă mănînc, aducînd mulţămiri, de ce să fiu vorbit de rău pentru un lucru, pentru* care mulţămesc?
*Rom. 14. 6. † Tim. 4. 3, 4.

31. Deci*, fie că mîncaţi, fie că beţi, fie că faceţi altceva: să faceţi totul pentru slava lui Dumnezeu.
*Col. 3. 17. 1 Pet. 4. 11. 1 Pet. 14. 1.

32. Să nu* fiţi pricină de păcătuire nici pentru Iudei, nici pentru Greci, nici pentru Biserica** lui Dumnezeu.
*Rom. 14. 13. Cap. 8. 13. 2 Cor. 6. 3. **Fapt. 20. 28. Cap. 11. 22. Tim. 3. 5.

33. După cum mă silesc şi eu* în toate lucrurile să plac tuturor, căutînd nu** folosul meu, ci al celor mai mulţi, ca să fie mîntuiţi.
*Rom. 15. 2. Cap. 9. 9, 22. **Vers. 24.

Ţinuta femeii în adunări.

11 1. Călcaţi pe urmele* mele, întrucît şi eu calc pe urmele lui Hristos.
*Cap. 4. 16. Efes. 5. 1. Filip. 3. 17. 1 Tes. 1. 6. 2 Tes. 3. 9.

2. Vă laud că* în toate privinţele vă aduceţi aminte de mine, şi că ţineţi** învăţăturile întocmai cum vi le-am dat.
*Cap. 4. 17. **Cap. 7. 17.

3. Dar vreau să ştiţi că Hristos* este Capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul** femeii, şi că Dumnezeu este capul† lui Hristos. *Efes. 5. 23.
**Fac. 3. 16. 1 Tim. 2. 11, 12. 1 Pet. 3. 1, 5, 6. †Ioan 14. 28. 8. 23; 15. 27, 28. Filip. 2. 7—9.

4. Orice bărbat, care se roagă sau prooroceşte* cu capul acoperit, îşi necinsteşte Capul său. *Cap. 12. 10, 28; 14. 1, etc.

5. Dimpotrivă, orice femeie*, care se roagă sau prooroceşte cu capul desvălit, îşi necinsteşte capul ei, pentrucă este ca una care ar fi rasă**.
*Fapt. 21. 9. **Deut. 21. 12.

6. Dacă o femeie nu se învăleşte, să se şi tundă! Iar, dacă este ruşine* pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se învălească. *Num. 5. 18. Deut. 22. 5.

7. Bărbatul nu este dator să-şi acopere capul, pentrucă el este* chipul şi slava lui Dumnezeu, pe cînd femeia este slava bărbatului. *Fac. 1. 26, 27; 5. 1; 9. 6.

8. In adevăr, nu* bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat;
*Fac. 2. 21, 22.

9. şi nu* bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat.
*Fac. 2. 18, 21, 23.

10. De aceea femeia, din pricina îngerilor*, trebuie să** aibă pe cap un semn al stăpînirii ei. *Fac. 24. 65. **Ecl. 5. 6.

11. Totuş*, în Domnul, femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie. *Gal. 3. 28.

12. Căci dacă femeia este din bărbat, tot aşa şi bărbatul prin femeie, şi toate* sînt dela Dumnezeu. *Rom. 11. 36.

13. Judecaţi voi singuri: este cuviincios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu desvălită?

14. Nu vă învaţă chiar şi firea că este ruşine pentru un bărbat să poarte părul lung,

15. pe cînd pentru o femeie este o podoabă să poarte părul lung? Pentrucă părul i-a fost dat ca învălitoare a capului.

16. Dacă* iubeşte cineva cearta de vorbe, noi n'avem un astfel de obicei şi nici** Bisericile lui Dumnezeu.
*1 Tim. 6. 4. **Cap. 7. 17; 14. 33.

Despre cina Domnului.

17. Vă dau aceste învăţături, dar nu vă laud pentrucă vă adunaţi laolaltă nu ca să vă faceţi mai buni, ci ca să vă faceţi mai răi.

18. Mai întîi de toate, aud* că atunci cînd veniţi la adunare, între voi sînt desbinări. Şi în parte o cred,
*Cap. 1. 10—12; 3. 3.

19. căci trebuie* să fie şi partide între voi, ca** să iasă la lumină cei găsiţi buni. *Mat. 18. 7. Luc. 17. 1. Fapt. 20. 30. 1 Tim. 4. 1. 2 Pet. 2. 1, 2. **Luc. 2. 35. 1 Ioan 2. 19. Deut. 13. 3.

20. Cînd vă adunaţi dar în acelaş loc, nu este cu putinţă să mîncaţi cina Domnului.

21. Fiindcă atunci cînd staţi la masă, fiecare se grăbeşte să-şi ia cina adusă de el, înaintea altuia; aşa că unul este flămînd, iar altul* este beat.
*2 Pet. 2. 13. Iuda 12.

22. Ce? N'aveţi case pentruca să mîncaţi şi să beţi acolo? Sau disprețuiţi Biserica* lui Dumnezeu, şi vreţi să faceţi de ruşine** pe cei ce n'au nimic? Ce să vă zic? Să vă laud? In privinţa aceasta nu vă laud.
*Cap. 10. 32. **Iac. 2. 6.

23. Căci am* primit dela Domnul ce v'am învăţat; şi anume că**, Domnul Isus, în noaptea în care a fost vîndut, a luat o pîne. *Cap. 15. 3. Gal. 1. 1, 11, 12.
**Mat. 26. 26. Marc. 14. 22. Luc. 22. 19.

24. Şi, după ce a mulţămit lui Dumnezeu, a frînt-o, şi a zis: „Luaţi, mîncaţi; acesta este trupul Meu, care se frînge pentru voi; să faceţi lucrul acesta spre pomenirea Mea.“

25. Tot astfel, după cină, a luat paharul, şi a zis: „Acest pahar este legămîntul cel nou în sîngele Meu; să faceţi lucrul acesta spre pomenirea Mea, oridecîte ori veţi bea din el.“

26. Pentrucă, oridecîteori mîncaţi din pînea aceasta şi beţi din paharul acesta, vestiţi moartea Domnului, pînă* va veni El. *Ioan 14. 3; 21. 22. Fapt. 1. 11. Cap. 4. 5; 15. 23. 1 Tes. 4. 16. 2 Tes. 1. 10. Iuda 14. Apoc. 1. 7.

27. De aceea*, oricine mănîncă pînea aceasta sau bea paharul Domnului în chip nevrednic, va fi vinovat de trupul şi sîngele Domnului.
*Num. 9. 10, 13. Ioan 6. 51, 63, 64; 13. 27. Cap. 10. 21.

28. Fiecare* să se cerceteze dar pe sine însuş, şi aşa să mănînce din pînea aceasta şi să bea din paharul acesta.
*2 Cor. 13. 5. Cal. 6. 4.

29. Căci cine mănîncă şi bea, îşi mănîncă şi bea osînda lui însuş, dacă nu deosebeşte trupul Domnului.

30. Din pricina aceasta sînt între voi mulţi neputincioşi şi bolnavi, şi nu puţini dorm.

31. Dacă* ne-am judeca singuri, n'am fi judecaţi. *Ps. 32. 5. 1 Ioan 1. 9.

32. Dar cînd sîntem judecaţi, sîntem* pedepsiţi de Domnul, ca să nu fim osîndiţi odată cu lumea.
*Ps. 94. 12, 13. Evr. 12. 5—11.

33. Astfel, fraţii mei, cînd vă adunaţi să mîncaţi, aşteptaţi-vă unii pe alţii.

34. Dacă-i este foame* cuiva, să mănînce acasă**, pentruca să nu vă adunaţi spre osîndă.

Celelalte lucruri le voi† rîndui cînd voi†† veni.
*Vers. 21. **Vers. 22. †Cap. 7. 17. Tit. 1. 5. ††Cap. 4. 19.

Darurile duhovniceşti.

12 1. In ce priveşte* darurile duhovniceşti, fraţilor, nu voiesc să fiţi în necunoştinţă. *Cap. 14. 1, 37.

2. Cînd eraţi păgîni, ştiţi că* vă duceaţi la idolii** cei muţi, după cum eraţi călăuziţi. *Cap. 6. 11. Efes. 2. 11, 12. 1 Tes. 1. 9. Tit. 3. 3. 1 Pet. 4. 3. **Ps. 115. 5.

3. De aceea vă spun că* nimeni, dacă vorbeşte prin Duhul lui Dumnezeu, nu zice: „Isus să fie anatema!“ Şi nimeni** nu poate zice: „Isus este Domnul“, decît prin Duhul Sfînt.
*Mat. 9. 39. 1 Ioan 4. 2, 3. **Mat. 16. 17. Ioan 15. 26. 2 Cor. 3. 5.

4. Sînt* felurite daruri, dar este acelaş** Duh;
*Rom. 12. 4, etc. Evr. 2. 4. 1 Pet. 4. 10. **Efes. 4. 4.

5. sînt* felurite slujbe, dar este acelaş Domn; *Rom. 12. 6—8. Efes. 4. 11.

6. sînt felurite lucrări, dar este acelaş Dumnezeu, care* lucrează totul în toţi. *Efes. 1. 23.

7. Şi* fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folosul altora.
*Rom. 12. 6—8. Cap. 14. 26. Efes. 4. 7. 1 Pet. 4. 10, 11.

8. De pildă, unuia îi este dat, prin Duhul, să vorbească* despre înţelepciune; altuia, să vorbească** despre cunoştinţă, datorită aceluiaş Duh;
*Cap. 2. 6, 7. **Cap. 1. 5; 13. 2. 2 Cor. 8. 7.

9. altuia* credinţa, prin acelaş Duh; altuia, darul** tămăduirilor, prin acelaş Duh; *Mat. 17. 19, 20. Cap. 13. 2. 2 Cor. 4. 13. **Marc. 16. 18. Iac. 5. 14.

10. altuia*, puterea să facă minuni; altuia, proorocia**; altuia†, deosebirea duhurilor; altuia, felurite†† limbi; şi altuia, tîlmăcirea limbilor.
*Vers. 28, 29. Marc. 16. 17. Gal. 3. 5. **Rom. 12. 6. Cap. 13. 2; 14. 1, etc. †Cap. 14. 29. 1 Ioan 4. 1. ††Fapt. 2. 4; 10. 46. Cap. 13. 1.

11. Dar toate aceste lucruri le face unul şi acelaş Duh, care dă* fiecăruia în parte, cum** voieşte. *Rom. 12. 6. Cap. 7. 7. 2 Cor. 10. 13. Efes. 4. 7. **Ioan 3. 8. Evr. 2. 4.

Mădularele trupului.

12. Căci, după cum* trupul este unul şi are multe mădulare, şi după cum toate mădularele trupului, măcar că sînt mai multe, sînt un singur trup, — tot aşa** este şi Hristos.
*Rom. 12. 4, 5. Efes. 4. 4, 16. **Vers. 27. Gal. 3. 16.

13. Noi toţi, în adevăr, am fost botezaţi de un* singur Duh, ca să alcătuim un singur trup, fie** Iudei, fie Greci, fie robi, fie slobozi; şi toţi† am fost adăpaţi dintr'un singur Duh. *Rom. 6. 5. **Gal. 3. 28. Efes. 2. 13, 14, 16. Col. 3. 11. †Ioan 6. 63; 7. 37—39.

14. Astfel, trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.

15. Dacă piciorul ar zice: „Fiindcă nu sînt mînă, nu sînt din trup“, — nu este pentru aceasta din trup?

16. Şi dacă urechea ar zice: „Fiindcă nu sînt ochi, nu sînt din trup“ — nu este pentru aceasta din trup?

17. Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul?

18. Acum dar Dumnezeu a pus* mă-

dularele în trup, pe fiecare aşa cum** a voit El. *Vers. 28. **Rom. 12. 3. Cap. 3. 5. Vers. 11.

19. Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul?

20. Fapt este că sînt mai multe mădulare, dar un singur trup.

21. Ochiul nu poate zice mînii: „N'am trebuinţă de tine"; nici capul nu poate zice picioarelor: „N'am trebuinţă de voi."

22. Ba mai mult, mădularele trupului, cari par mai slabe, sînt de neapărată trebuinţă.

23. Şi părţile trupului, cari par vrednice de mai puţină cinste, le îmbrăcăm cu mai multă podoabă. Aşa că părţile mai puţin frumoase ale trupului nostru capătă mai multă frumuseţă,

24. pe cînd cele frumoase n'au nevoie să fie împodobite. Dumnezeu a întocmit trupul în aşa fel ca să dea mai multă cinste mădularelor lipsite de cinste:

25. pentru ca să nu fie nici o desbinare în trup: ci mădularele să îngrijească deopotrivă unele de altele.

26. Şi dacă sufere un mădular, toate mădularele sufăr împreună cu el; dacă este preţuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el.

27. Voi* sînteţi trupul lui Hristos, şi fiecare, în parte, mădularele** lui.
*Rom. 12. 5. Efes. 1. 23; 4. 12; 5. 23, 30. Col. 1. 24. **Efes. 5. 30.

28. Şi Dumnezeu* a rînduit în Biserică, întîi, apostoli**; al doilea, prooroci†; al treilea, învăţători; apoi, pe ceice au darul minunilor††; apoi pe cei ce au darul*† tămăduirilor, ajutorărilor†*, cîrmuirilor**†, şi vorbirii în felurite limbi. *Efes. 4. 11.
**Efes. 2. 20; 3. 5. †Fapt. 13. 1. Rom. 12. 6. ††Vers. 10. *†Vers. 9. †*Num. 11. 17. **†Rom. 12. 8. 1 Tim. 5. 17. Evr. 13. 17, 24.

29. Oare toţi sînt apostoli? Toţi sînt prooroci? Toţi sînt învăţători? Toţi sînt făcători de minuni?

30. Toţi au darul tămăduirilor? Toţi vorbesc în alte limbi? Toţi tălmăcesc?

31. Umblaţi dar* după darurile cele mai bune. Şi vă voi arăta o cale nespus mai bună. *Cap. 14. 1, 39.

Dragostea.

13 1. Chiar dacă aş vorbi în limbi omeneşti şi îngereşti, şi n'aş avea dragoste, sînt o aramă sunătoare sau un chimval zîngănitor.

2. Şi chiar dacă aş avea darul proorociei*, şi aş cunoaşte toate tainele şi toată ştiinţa; chiar dacă aş avea toată credinţa aşa încît** să mut şi munţii, şi n'aş avea dragoste, nu sînt nimic. *Cap. 12. 8—10, 28; 14. 1, etc. Mat. 7. 22. **Mat. 17. 20. Marc. 11. 23. Luc. 17. 6.

3. Şi chiar dacă* mi-aş împărţi toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă mi-aş da trupul să fie ars, şi n'aş avea dragoste, nu-mi foloseşte la nimic. *Mat. 6. 1, 2.

4. Dragostea* este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu pizmuieşte; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mîndrie,
*Prov. 10. 12. 1 Pet. 4. 8.

5. nu se poartă necuviincios, nu* caută folosul său, nu se mînie, nu se gîndeşte la rău, *Cap. 10. 24. Filip. 2. 4.

6. nu* se bucură de nelegiuire, ci se** bucură de adevăr,
*Ps. 10. 3. Rom. 1. 32. **2 Ioan 4.

7. acopere totul, crede totul, nădăjduieşte totul, sufere totul*.
*Rom. 15. 1. Gal. 6. 2. 2 Tim. 2. 24.

8. Dragostea nu va pieri niciodată. Proorociile se vor sfîrşi; limbile vor înceta; cunoştinţa va avea sfîrşit.

9. Căci* cunoaştem în parte, şi proorocim în parte; *Cap. 8. 2.

10. dar cînd va veni ce este desăvîrşit, acest „în parte" se va sfîrşi.

11. Cînd eram copil, vorbeam ca un copil, simţeam ca un copil, gîndeam ca un copil; cînd m'am făcut om mare, am lepădat ce era copilăresc.

12. Acum, vedem* ca într'o oglindă, în chip întunecos; dar atunci, vom vedea faţă** în faţă. Acum, cunosc în parte; dar atunci, voi cunoaşte deplin, aşa cum am fost şi eu cunoscut pe deplin.
*2 Cor. 3. 18; 5. 7. Filip. 3. 12. **Mat. 18. 10. 1 Ioan 3. 2.

13. Acum dar rămîn aceste trei: credinţa, nădejdea şi dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea.

Darul limbilor şi al proorociei.

14 1. Urmăriţi* dragostea. Umblaţi şi după darurile duhovniceşti, dar** mai ales să proorociţi.
*Cap. 12. 31. **Num. 11. 25, 29.

2. In adevăr, cine vorbeşte* în altă limbă, nu vorbeşte oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimeni nu-l înţelege, şi, cu duhul, el spune taine.
*Fapt. 2. 4; 10. 46.

3. Cine proroceşte, dimpotrivă, vor-

beşte oamenilor, spre zidire, sfătuire şi mîngîiere.

4. Cine vorbeşte în altă limbă, se zideşte pe sine însuş; dar cine prooroceşte, zideşte sufleteşte Biserica.

5. Aş dori ca toţi să vorbiţi în alte limbi, dar mai ales să proorociţi. Cine prooroceşte, este mai mare decît cine vorbeşte în alte limbi; afară numai dacă tîlmăceşte aceste limbi, pentruca să capete Biserica zidire sufletească.

6. In adevăr, fraţilor, de ce folos v'aş fi eu, dacă aş veni la voi vorbind în alte limbi, şi dacă cuvîntul meu nu v'ar aduce nici descoperire*, nici cunoştinţă, nici proorocie, nici învăţătură? * Vers. 26.

7. Chiar şi lucrurile neînsufleţite, cari dau un sunet, fie un fluier sau o alăută: dacă nu dau sunete deslușite, cine va cunoaşte ce se cîntă cu fluierul sau cu alăuta?

8. Şi dacă trîmbiţa dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă?

9. Tot aşa şi voi, dacă nu rostiţi cu limba o vorbă înţeleasă, cum se va pricepe ce spuneţi? Atunci parcă aţi vorbi în vînt.

10. Sînt multe feluri de limbi în lume, totuş niciuna din ele nu este fără sunete înţelese.

11. Dar dacă nu cunosc înţelesul sunetului, voi fi un străin pentru cel ce vorbeşte, şi cel ce vorbeşte, va fi un străin pentru mine.

12. Tot aşa şi voi, fiindcă rîvniţi după daruri duhovniceşti, să căutaţi să le aveţi din belşug, în vederea zidirii sufleteşti a Bisericii.

13. De aceea, cine vorbeşte în altă limbă, să se roage să aibă şi darul s'o tălmăcească.

14. Fiindcă, dacă mă rog în altă limbă, duhul meu se roagă, dar mintea mea este fără rod.

15. Ce este de făcut atunci? Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga şi cu mintea; voi* cînta cu duhul, dar voi cînta şi cu** mintea.

* Efes. 5. 19. Col. 3. 16. ** Ps. 47. 7.

16. Altmintrelea, dacă aduci mulţămiri cu duhul, cum va răspunde „Amin" la* mulţămirile, pe cari le aduci tu, cel lipsit de daruri, cînd el nu ştie ce spui? * Cap. 11. 24.

17. Negreşit, tu mulţămeşti lui Dumnezeu foarte frumos, dar celălalt nu rămîne zidit sufleteşte.

18. Mulţămesc lui Dumnezeu că eu vorbesc în alte limbi mai mult decît voi toţi.

19. Dar în Biserică, voiesc mai bine să spun cinci cuvinte înţelese, ca să învăţ şi pe alţii, decît să spun zece mii de cuvinte în altă limbă.

20. Fraţilor*, nu fiţi copii la minte; ci, la răutate, fiţi prunci**; iar la minte, fiţi oameni mari. * Ps. 131. 2. Mat. 11. 25; 18. 3; 19. 14. Rom. 61. 19. Cap. 3. 1. Efes. 4. 14. Evr. 5. 12, 13. ** Mat. 18. 3. 1 Pet. 2. 2.

21. In* Lege este scris**: „Voi vorbi norodului acestuia prin altă limbă şi prin buze străine; şi nici aşa nu Mă vor asculta, zice Domnul."

* Ioan 10. 34. ** Isa. 28. 11, 12.

22. Prin urmare, limbile sînt un semn nu pentru cei credincioşi, ci pentru cei necredincioşi. Proorocia, dimpotrivă, este un semn nu pentru cei necredincioşi, ci pentru cei credincioşi.

23. Deci, dacă s'ar aduna toată Biserica la un loc, şi toţi ar vorbi în alte limbi, şi ar intra şi de cei fără daruri, sau necredincioşi, n'ar* zice ei că sînteţi nebuni? * Fapt. 2. 13

24. Dar dacă toţi proorocesc, şi intră vreun necredincios sau vreunul fără daruri, el este încredinţat de toţi, este judecat de toţi.

25. Tainele inimii lui sînt descoperite, aşa că va cădea cu faţa la pămînt, se va închina lui Dumnezeu, şi va mărturisi că*, în adevăr, Dumnezeu este în mijlocul vostru. * Isa. 45. 14. Zah. 8. 23.

26. Ce este de făcut atunci, fraţilor? Cînd vă adunaţi laolaltă, dacă unul din voi are o cîntare, altul o învăţătură*, altul o descoperire, altul o vorbă în altă limbă, altul o tălmăcire, toate** să se facă spre zidirea sufletească.

* Vers. 6. Cap. 12. 8—10. ** Cap. 12. 7. 2 Cor. 12. 19. Efes. 4. 12.

27. Dacă sînt unii, cari vorbesc în altă limbă, să vorbească numai cîte doi sau cel mult trei, fiecare la rînd: şi unul să tălmăcească.

28. Dacă nu este cine să tălmăcească, să tacă în Biserică, şi să-şi vorbească numai lui însuş şi lui Dumnezeu.

29. Cît despre prooroci, să vorbească doi sau trei, şi* ceilalţi să judece.

* Cap. 12. 10.

30. Şi dacă este făcută o descoperire unuia care şade jos, cel* dintîi să tacă.

* 1 Tes. 5. 19, 20.

31. Fiindcă puteţi să proorociţi toţi, dar unul după altul, pentruca toţi să

capete învăţătură şi toţi să fie îmbărbătaţi.

32. Duhurile* proorocilor sînt supuse proorocilor; *1 Ioan 4.1.

33. căci Dumnezeu nu este un Dumnezeu al neorînduielii, ci al păcii, ca* în toate Bisericile sfinţilor. *Cap.11.16.

34. Femeile* să tacă în adunări, căci lor nu le este îngăduit să ia cuvîntul în ele, ci să** fie supuse, cum zice şi Legea †. *1 Tim.2.11,12. **Cap.11.3. Efes.5.22. Col.3.18. Tit.2.5. 1 Pet.3.1. †Fac.3.16.

35. Dacă voiesc să capete învăţătură asupra unui lucru, să întrebe pe bărbaţii lor acasă; căci este ruşine pentru o femeie să vorbească în Biserică.

36. Ce? Dela voi a pornit Cuvîntul lui Dumnezeu? Sau numai pînă la voi a ajuns el?

37. Dacă* crede cineva că este prooroc sau însuflat de Dumnezeu, să înţeleagă că ce vă scriu eu, este o poruncă a Domnului. *2 Cor.10.7. 1 Ioan 4.6.

38. Şi dacă cineva nu înţelege, să nu înţeleagă!

39. Astfel, deci, fraţilor, rîvniţi* după proorocire, fără să împedecaţi vorbirea în alte limbi. *Cap.12.31. 1 Tes.5.20.

40. Dar toate* să se facă în chip cuviincios şi cu rînduială. *Vers.33.

Invierea şi arătările lui Hristos.

15 1. Vă fac cunoscut, fraţilor Evanghelia, pe care* v'am propovăduit-o, pe care aţi primit-o**, în care aţi rămas, *Gal.1.11. **Rom.5.2.

2. şi prin* care sînteţi mîntuiţi, dacă o ţineţi aşa după cum v'am propovăduit-o; altfel, degeaba aţi** crezut. *Rom.1.16. Cap.1.21. **Gal.3.4.

3. V'am* învăţat înainte de toate, aşa cum** am primit şi eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după † Scripturi; *Cap.11.2.23. **Gal.1.12. †Ps.22.15,etc. Isa.53.5,6,etc. Dan.9.26. Zah.13.7. Luc.24.26,46. Fapt.3.18; 26.23. 1 Pet.1.11; 2.24.

4. că a fost îngropat şi a înviat a treia zi, după Scripturi*; *Ps.2.7; 16.10. Isa.53.10. Osea 6.2. Luc.24.26,46. Fapt.2.25—31; 13.33—35; 26.22,23. 1 Pet.1.11.

5. şi* că S'a arătat lui Chifa, apoi celor** doisprezece. *Luc.24.34. **Mat.28.17. Marc.16.14. Luc.24.36. Ioan 20.19,26. Fapt.10.41.

6. După aceea S'a arătat la peste cinci sute de fraţi deodată, dintre cari cei mai mulţi sînt încă în viaţă, iar unii au adormit.

7. In urmă s'a arătat lui Iacov, apoi tuturor* apostolilor. *Luc.24.50. Fapt.1.3,4.

8. După* ei toţi, ca unei stîrpituri, mi s'a arătat şi mie. *Fapt.9.4,17; 22.14,18. Cap.9.1.

9. Căci eu sînt cel mai* neînsemnat dintre apostoli; nu sînt vrednic să port numele de apostol, fiindcă am** prigonit Biserica lui Dumnezeu. *Efes.3.8. **Fapt.8.3; 9.1. Gal.1.13. Filip.3.6. 1 Tim.1.13.

10. Prin* harul lui Dumnezeu sînt ce sînt. Şi harul Lui faţă de mine n'a fost zădarnic; ba încă am** lucrat mai mult decît toţi: totuş† nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine. *Efes.3.7,8. **2 Cor.11.23; 12.11. †Mat.10.20. Rom.15.18,19. 2 Cor.3.5. Gal.2.8. Efes.3.7. Filip.2.13.

11. Astfel dar, ori eu, ori ei, noi aşa propovăduim, şi voi aşa aţi crezut.

Insemnătatea învierii lui Hristos.

12. Iar dacă se propovăduieşte că Hristos a înviat din morţi, cum zic unii dintre voi, că nu este o înviere a morţilor?

13. Dacă nu este o înviere a morţilor, nici* Hristos n'a înviat. *1 Tes.4.14.

14. Şi dacă n'a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zădarnică, şi zădarnică este şi credinţa voastră.

15. Ba încă noi sîntem descoperiţi şi ca martori mincinoşi ai lui Dumnezeu; fiindcă, am mărturisit* despre Dumnezeu că El a înviat pe Hristos, cînd nu L-a înviat, dacă este adevărat că morţii nu înviază. *Fapt.2.24,32; 4.10,33; 13.30.

16. Căci, dacă nu înviază morţii, nici Hristos n'a înviat.

17. Şi dacă n'a înviat Hristos, credinţa voastră este zădarnică, voi sînteţi încă* în păcatele voastre, *Rom.4.25.

18. şi prin urmare şi cei ce au adormit în Hristos, sînt pierduţi.

19. Dacă* numai pentru viaţa aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci sîntem cei mai nenorociţi dintre toţi oamenii! *2 Tim.3.12.

20. Dar acum, Hristos* a înviat din morţi, pîrga** celor adormiţi. *1 Pet.1.3. **Fapt.26.23. Vers.23. Col.1.18. Apoc.1.5.

21. Căci dacă* moartea a venit prin om, tot prin** om a venit şi învierea morţilor. *Rom.5.12,17. **Ioan 11.25. Rom.6.23.

22. Şi după cum toţi mor în Adam, tot aşa, toţi vor învia în Hristos;

23. dar fiecare* la rîndul cetei lui. Hristos este cel dintîi rod; apoi, la venirea Lui, cei ce sînt ai lui Hristos. *Vers.20. 1 Tes.4.15—17.

24. In urmă, va veni sfîrşitul, cînd

El va da Impărăţia * în mînile lui Dumnezeu Tatăl, după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpînire şi orice putere. *Dan. 7. 14, 27.

25. Căci trebuie ca El să împărăţească pînă * va pune pe toţi vrăjmaşii supt picioarele Sale.

*Ps. 110. 1. Fapt. 2. 34, 35. Efes. 1. 22. Evr. 1. 13; 10. 13.

26. Vrăjmaşul * cel din urmă, care va fi nimicit, va fi moartea.

*2 Tim. 1. 10. Apoc. 20. 14.

27. Dumnezeu, în adevăr, „a * pus totul supt picioarele Lui". Dar cînd zice că totul I-a fost supus, se înţelege că afară de Cel ce I-a supus totul.

*Ps. 8. 6. Mat. 28. 18. Evr. 2. 8. 1 Pet. 3. 22.

28. Şi cînd * toate lucrurile îi vor fi supuse, atunci chiar ** şi Fiul Se va supune Celui ce I-a supus toate lucrurile, pentruca Dumnezeu să fie totul în toţi. *Filip. 3. 21. **Cap. 3. 23; 11, 3.

29. Altfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morţi? Dacă nu înviază morţii nicidecum, de ce se mai botează ei pentru cei morţi?

30. Şi de ce * sîntem noi în primejdie în orice clipă? *2 Cor. 11. 26. Gal. 5. 11.

31. In fiecare zi eu * sînt în primejdie de moarte; atît este de adevărat lucrul acesta, fraţilor, cît este de adevărat că am de ce să mă laud ** cu voi în Hristos Isus, Domnul nostru.

*1 Tes. 2. 19. **Rom. 8. 36. Cap. 4. 9. 2 Cor. 4. 10, 11; 11. 23.

32. Dacă, vorbind în felul oamenilor, m'am * luptat cu fiarele în Efes, caremi este folosul? Dacă nu înviază morţii, atunci „să ** mîncăm şi să bem, căci mîne vom muri".

*2 Cor. 1. 8. **Ecl. 2. 24. Isa. 22. 13; 56. 12. Luc. 12. 19.

33. Nu vă înşelaţi: „Tovărăşiile * rele strică obiceiurile bune". *Cap. 5. 6.

34. Veniţi-vă * în fire, cum se cuvine, şi nu păcătuiţi! Căci ** sînt între voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu: spre † ruşinea voastră o spun.

*Rom. 13. 11. Efes. 5. 14. **1 Tes. 4. 5. †Cap. 6. 5.

Cum vor învia morţii.

35. Dar va zice cineva: „Cum * înviază morţii? Şi cu ce trup se vor întoarce?" *Ezec. 37. 3.

36. Nebun ce eşti! Ce * sameni tu, nu înviază, dacă nu moare mai întîi.

*Ioan 12. 24.

37. Şi cînd sameni, sameni nu trupul care va fi, ci doar un grăunte, cum se întîmplă: fie de grîu, fie de altă sămînţă.

38. Apoi Dumnezeu îi dă un trup, după cum voieşte; şi fiecărei seminţe îi dă un trup al ei.

39. Nu orice trup este la fel; ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul este trupul păsărilor, altul al peştilor.

40. Tot aşa, sînt trupuri cereşti şi trupuri pămînteşti; dar alta este strălucirea trupurilor cereşti, şi alta a trupurilor pămînteşti.

41. Alta este strălucirea soarelui, alta strălucirea lunii, şi alta este strălucirea stelelor; chiar o stea se deosebeşte în strălucire de altă stea.

42. Aşa * este şi învierea morţilor. Trupul este sămănat în putrezire, şi înviază în neputrezire; *Dan. 12. 3. Mat. 13. 43.

43. este * sămănat în ocară, şi înviază în slavă; este sămănat în neputinţă, şi înviază în putere. *Filip. 3. 21.

44. Este sămănat trup firesc, şi înviază trup duhovnicesc. Dacă este un trup firesc, este şi un trup duhovnicesc.

45. De aceea este scris: „Omul dintîi Adam a fost * făcut un suflet viu." Al doilea Adam ** a fost făcut un duh † dătător de viaţă. *Fac. 2. 7. **Rom. 5. 14. †Ioan 5. 21; 6. 33, 39, 40, 54, 57. Filip. 3. 21. Col. 3. 4.

46. Dar întîi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este firesc; ce este duhovnicesc, vine pe urmă.

47. Omul * dintîi este din pămînt **, pămîntesc; omul al doilea este din † cer. *Ioan 3. 31. **Fac. 2. 7; 3. 19. †Ioan 3. 13, 31.

48. Cum este cel pămîntesc, aşa sînt şi cei pămînteşti; cum * este Cel ceresc, aşa sînt şi cei cereşti. *Filip. 3. 20, 21.

49. Şi după cum * am purtat chipul celui pămîntesc, tot aşa vom ** purta şi chipul Celui ceresc. *Fac. 5. 3. **Rom. 8. 29. 2 Cor. 3. 18; 4. 11. Filip. 3. 21. 1 Ioan 3. 2.

50. Ce spun eu, fraţilor, este că nu poate carnea * şi sîngele să moştenească Impărăţia lui Dumnezeu; şi că, putrezirea nu poate moşteni neputrezirea. *Mat. 16, 11. Ioan 3. 3, 5.

51. Iată, vă spun o taină: nu * vom adormi toţi, dar ** toţi vom fi schimbaţi, *1 Tes. 4. 15—17. **Filip. 3. 21.

52. într'o clipă, într'o clipeală din ochi, la cea din urmă trîmbiţă. Trîmbiţa * va suna, morţii vor învia nesupuşi putrezirii, şi noi vom fi schimbaţi. *Zah. 9. 14. Mat. 24. 31. Ioan 5. 25. 1 Tes. 4. 16.

53. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, şi trupul * acesta muritor să se îmbrace în nemurire. *2 Cor. 5. 4.

54. Cînd trupul acesta supus putre-

zirii, se va îmbrăca în neputrezire, şi trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul care este scris: „Moartea * a fost înghiţită de biruinţă.

* Isa. 25. 8. Evr. 2. 14, 15. Apoc. 20. 14.

55. Unde îţi este biruinţa, moarte *? Unde îţi este boldul, moarte?“

* Osea 13. 14.

56. Boldul morţii este păcatul; şi puterea * păcatului este Legea.

* Rom. 4. 15; 5. 13; 7. 5, 13.

57. Dar * mulţămiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţa ** prin Domnul nostru Isus Hristos!

* Rom. 7. 25. ** 1 Ioan 5. 4, 5.

58. De aceea *, prea iubiţii mei fraţi, fiţi tari, neclintiţi, sporiţi totdeauna în lucrul Domnului, căci ştiţi că ** osteneala voastră în Domnul nu este zădarnică. * 2 Pet. 3. 14. ** Cap. 3. 8.

Strîngerea de ajutoare.

16 1. Cît priveşte strîngerea * de ajutoare pentru sfinţi, să faceţi şi voi cum am rînduit Bisericilor Galatiei. * Fapt. 11. 29; 24. 17. Rom. 15. 26. 2 Cor. 8. 4; 9. 1, 12. Gal. 2. 10.

2. In * ziua dintîi a săptămînii, fiecare din voi să pună deoparte acasă ce va putea, după cîştigul lui, ca să nu se strîngă ajutoarele cînd voi veni eu. * Fapt. 20 7. Apoc. 1. 10.

3. Şi cînd voi veni, voi trimite cu epistole pe * cei ce îi veţi socoti vrednici, ca să ducă darurile voastre la Ierusalim. * 2 Cor. 8. 19.

4. Dacă * va face să mă duc şi eu, vor merge cu mine. * 2 Cor. 8. 4, 19.

5. La voi am să vin după ce * voi trece prin Macedonia, căci prin Macedonia voi trece. * Fapt. 19. 21. 2 Cor. 1. 16.

6. Poate mă voi opri pe la voi, sau poate chiar voi ierna la voi, ca apoi să mă însoţiţi * acolo unde voi avea să mă duc.

* Fapt. 15. 3; 17. 15; 21. 5. Rom. 15. 24. 2 Cor. 1. 16.

7. De data aceasta nu vreau să vă văd în treacăt, ci trag nădejde să mai rămîn cu voi cîtăva vreme, dacă * va îngădui Domnul. * Fapt. 18. 21. Cap. 4. 19. Iac. 4. 15.

8. Voi mai rămînea totuş în Efes pînă la Cincizecime,

9. căci mi * s'a deschis aici o uşă mare şi largă, şi sînt ** mulţi protivnici.

* Fapt. 14. 27. 2 Cor. 2. 12. Col. 4. 3. Apoc. 3. 8. ** Fapt. 19. 9.

10. Dacă * soseşte Timotei, aveţi grijă să fie fără frică la voi; căci el este prins ca şi mine la lucrul ** Domnului.

* Fapt. 19. 22. Cap. 4. 17. ** Rom. 16. 21. Filip. 2. 20. 22. 1 Tes. 3. 2.

11. Nimeni * dar să nu-l dispreţuiască. Să-l petreceţi în ** pace, ca să vină la mine, pentrucă îl aştept cu fraţii.

* 1 Tim. 4. 12. ** Fapt. 15. 33

12. Cît pentru fratele Apolo *, l-am rugat mult să vină la voi cu fraţii, dar n'a voit nicidecum să vină acum; va veni însă cînd va avea înlesnire.

* Cap. 1. 12; 3. 5.

Indemnuri.

13. Vegheaţi *, fiţi tari în credinţă, fiţi ** oameni, întăriţi-vă †! * Mat. 24. 42; 25. 13. 1 Tes. 5. 6. 1 Pet. 5. 8. ** Cap. 15. 1. Filip. 1. 27; 4. 1. 1 Tes. 3. 8. 2 Tes. 2. 15. † Efes. 6. 10. Col. 1. 11.

14. Tot ce * faceţi, să fie făcut cu dragoste! * Cap. 14. 1. 1 Pet. 4. 8.

15. Incă un îndemn, fraţilor. Cunoaşteţi casa * lui Stefana; ştiţi că ea este cel dintîi rod ** al Ahaiei, şi că s'a pus cu totul în slujba sfinţilor †.

* Cap. 1. 16. ** Rom. 16. 5. † 2 Cor. 8. 4; 9. 1. Evr. 6. 10.

16. Fiţi şi voi supuşi * unor astfel de oameni şi fiecăruia care ajută la lucru şi se ** osteneşte.

* Evr. 13. 17. ** Evr. 6. 10.

17. Mă bucur de venirea lui Stefana, lui Fortunat şi lui Ahaic; ei * au împlinit ce lipsea din partea voastră,

* 2 Cor. 11. 9. Filip. 2. 30. Filim. 13.

18. căci * mi-au răcorit duhul meu şi al vostru. Să ** ştiţi dar să preţuiţi pe astfel de oameni.

* Col. 4. 8. ** Filip. 2. 29. 1 Tes. 5. 12.

Urări de sănătate.

19. Bisericile din Asia vă trimet sănătate. Acuila şi Priscila, împreună * cu Biserica din casa lor, vă trimet multă sănătate în Domnul. * Rom. 16. 5, 15. Filim. 2.

20. Toţi fraţii vă trimet sănătate. Spuneţi-vă sănătate * unii altora cu o sărutare sfîntă. * Rom. 16. 16.

21. Urările * de sănătate sînt scrise cu însăş mîna mea: Pavel. * Col. 4. 18. 2 Tes. 3. 17.

22. Dacă nu * iubeşte cineva pe Domnul nostru Isus Hristos, să ** fie anatema! „Maranata †“ (Domnul nostru vine!). * Efes. 6. 24. ** Gal. 1. 8, 9. † Iuda 14. 15.

23. Harul * Domnului Isus Hristos să fie cu voi. * Rom. 16. 20.

24. Dragostea mea este cu voi cu toţi în Hristos Isus. Amin.

A DOUA EPISTOLĂ
A LUI PAVEL CĂTRE CORINTENI

Urare.

1 1. Pavel, apostol * al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, şi fratele Timotei, către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, şi ** către toţi sfinţii, cari sînt în toată Ahaia:

* 1 Cor. 1. 1. Efes. 1. 1. Col. 1. 1. 1 Tim. 1. 1. 2 Tim. 1. 1. ** Filip. 1. 1. Col. 1. 2.

2. Har * şi pace vouă dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos! * Rom. 1. 7. 1 Cor. 1. 3. Gal. 1. 3. Filip. 1. 2. Col. 1. 2. 1 Tes. 1. 1. 2 Tes. 1. 2. Filim. 3.

Mîngîierile apostolului.

3. Binecuvîntat * să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, Părintele îndurărilor şi Dumnezeul oricărei mîngîieri, * Efes. 1. 3. 1 Pet. 1. 3.

4. care ne mîngîie în toate necazurile noastre, pentruca, prin mîngîierea cu care noi înşine sîntem mîngîiaţi de Dumnezeu, să putem mîngîia pe ceice se află în vreun necaz!

5. Căci, după cum avem parte din belşug de suferinţele * lui Hristos, tot aşa, prin Hristos avem parte din belşug şi de mîngîiere. * Fapt. 9. 4. Cap. 4. 10. Col. 1. 24.

6. Aşa că, dacă sîntem în necaz, sîntem pentru mîngîierea şi mîntuirea voastră; dacă sîntem mîngîiaţi, sîntem pentru mîngîierea voastră, care se arată prin faptul că răbdaţi aceleaşi suferinţe * ca şi noi. * Cap. 4. 15.

7. Şi nădejdea noastră pentru voi, este neclintită, pentrucă ştim că, dacă * aveţi parte de suferinţe, aveţi parte şi de mîngîiere. * Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 12.

8. In adevăr, fraţilor, nu voim să vă lăsăm în necunoştinţă despre necazul * care ne-a lovit în Asia, de care am fost apăsaţi peste măsură de mult, mai pe sus de puterile noastre, aşa că nici nu mai trăgeam nădejde de viaţă. * Fapt. 19. 23. 1 Cor. 15. 32; 16. 9.

9. Ba încă ne spunea gîndul că trebuie să murim; pentruca să ne punem încrederea nu * în noi înşine, ci în Dumnezeu care învie morţii. * Ier. 17. 5, 7.

10. El * ne-a izbăvit şi ne izbăveşte dintr'o astfel de moarte, şi avem nădejde că ne va mai izbăvi încă. * 2 Pet. 2. 9.

11. Voi înşivă ne veţi * ajuta cu rugăciunile voastre, pentruca binefacerea ** făcută nouă prin rugăciunile multora să fie pentru mulţi un prilej de mulţămiri lui Dumnezeu pentru noi. * Rom. 15. 30. Filip. 1. 19. Filim. 22. ** Cap. 4. 15.

Mărturia cugetului apostolului.

12. Lauda noastră este mărturia, pe care ne-o dă cugetul nostru că ne-am purtat în lume, şi mai ales faţă de voi, cu o sfinţenie şi curăţie * de inimă date de Dumnezeu, bizuindu-ne nu ** pe o înţelepciune lumească, ci pe harul lui Dumnezeu. * Cap. 2. 17; 4. 2. ** 1 Cor. 2. 4, 13.

13. Nu vă scriem altceva decît ce citiţi şi cunoaşteţi. Şi trag nădejde că pînă la sfîrşit veţi cunoaşte,

14. cum aţi şi cunoscut în parte, că * noi sîntem lauda voastră, după cum şi voi ** veţi fi lauda noastră în ziua Domnului Isus. * Cap. 5. 12. ** Filip. 2. 16; 4. 1. 1 Tes 2. 19, 20.

15. In această încredinţare, voiam * să vin mai înainte la voi, ca să aveţi un ** al doilea har. * 1 Cor. 4. 19. ** Rom. 1. 11.

16. Voiam să trec pe la voi ca să mă duc în Macedonia; apoi * din Macedonia să mă întorc la voi, şi să fiu petrecut de voi în Iudea. * 1 Cor. 16. 5, 6.

17. In luarea hotărîrii acesteia, am lucrat eu în chip uşuratic? Sau hotărîrile mele sînt nişte hotărîri, pe cari le iau în felul lumii *, ca să fie în mine „Da, da" şi „Nu, nu"? * Cap. 10. 2.

18. Credincios este Dumnezeu că vorbirea noastră faţă de voi n'a fost şi „Da", şi „Nu".

19. Căci Fiul * lui Dumnezeu, Isus Hristos, care a fost propovăduit de noi în mijlocul vostru, prin mine, prin Silvan, şi prin Timotei, n'a fost „da" şi „nu", ci ** în El nu este decît „da". * Marc. 1. 1. Luc. 1. 35. Fapt. 9. 20. ** Evr. 13. 8

20. In adevăr *, făgăduinţele lui Dumnezeu, oricîte ar fi ele, toate în El sînt „da"; de aceea şi „Amin", pe care-l spunem noi, prin El, este spre slava lui Dumnezeu. * Rom. 15. 8. 9.

21. Şi Cel ce ne întăreşte împreună cu voi, în Hristos, şi care ne-a * uns, este Dumnezeu. * 1 Ioan 2. 20, 27.

22. El ne-a* şi pecetluit, şi ne-a** pus în inimă arvuna Duhului.
* Efes. 1. 13; 4. 30. 2 Tim. 2. 19. Apoc. 2. 17. ** Cap. 5. 5. Efes. 1. 14.

Pricina amînării venirii.

23. Iau* pe Dumnezeu martor faţă de sufletul meu, că n'am mai venit pînă acum la Corint tocmai ca** să vă cruţ. * Rom. 1. 9. Cap. 11. 31. Gal. 1. 20. Filip. 1. 8. ** 1 Cor. 4. 21. Cap. 2. 3; 12. 20; 13. 2, 10.

24. Nu doar că* am avea stăpînire peste credinţa voastră; dar vrem să lucrăm şi noi împreună la bucuria voastră; căci staţi tari în** credinţă.
* 1 Cor. 3. 5. 1 Pet. 5. 3. ** Rom. 11. 20. 1 Cor. 15. 1.

2 1. Am hotărît dar în mine, să* nu mă întorc la voi cu întristare.
* Cap. 1. 23; 12. 20, 21; 13. 10.

2. Căci, dacă vă întristez, dela cine să mă aştept la bucurie, dacă nu dela cel întristat de mine?

3. Şi v'am scris cum v'am scris, ca, la venirea mea, să* n'am întristare din partea celor ce trebuiau să-mi facă bucurie; şi sînt** încredinţat, cu privire la voi toţi, că bucuria mea este bucuria voastră a tuturor.
* Cap. 12. 21. ** Cap. 7. 16; 8. 22. Gal. 5. 10.

4. V'am scris cu multă mîhnire, şi strîngere de inimă, cu ochii scăldaţi în lacrămi, nu* ca să vă întristaţi, ci ca să vedeţi dragostea nespus de mare, pe care o am faţă de voi. * Cap. 7. 8, 9, 12.

Iertarea celui pedepsit.

5. Dacă* a fost cineva o pricină de întristare, nu m'a** întristat numai pe mine, ci pe voi toţi; cel puţin în parte, ca să nu spun prea mult.
* 1 Cor. 5. 1. ** Gal. 4. 12.

6. Este destul pentru omul acesta pedeapsa, care i-a fost dată de* cei mai mulţi; * 1 Cor. 5. 4, 5. 1 Tim. 5. 20.

7. aşa că acum*, este mai bine să-l iertaţi, şi să-l mîngăiaţi, ca să nu fie doborît de prea multă mîhnire. * Gal. 1. 6.

8. De aceea, vă rog, să vă arătaţi iarăş dragostea faţă de el;

9. căci v'am scris şi cu gîndul ca să vă pun la încercare şi să văd dacă sînteţi* ascultători în totul. * Cap. 7. 15; 10. 6.

10. Dar pe cine iertaţi voi, îl iert şi eu. In adevăr, ce am iertat eu, — dacă am iertat ceva — am iertat pentru voi, în faţa lui Hristos,

11. ca să nu lăsăm pe Satana să aibă un cîştig dela noi; căci nu sîntem în neştiinţă despre planurile lui.

12. Cînd am ajuns* la Troa pentru Evanghelia lui Hristos, măcar că mi se deschisese acolo o uşă** în Domnul,
* Fapt 16. 8; 20. 6. ** 1 Cor. 16. 9

13. n'am* avut linişte în duhul meu, fiindcă n'am găsit pe fratele meu Tit; de aceea, mi-am luat ziua bună dela fraţi, şi am plecat în Macedonia.
* Cap. 7. 5, 6.

Slujba apostolului.

14. Mulţămiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne poartă totdeauna cu carul Lui de biruinţă în Hristos, şi care răspîndeşte prin noi în orice loc mireasma* cunoştinţei Lui. * Cînt. 1. 3.

15. In adevăr, noi sîntem, înaintea lui Dumnezeu, o mireasmă a lui Hristos printre* cei ce sînt pe calea mîntuirii şi printre** cei ce sînt pe calea pierzării: * 1 Cor. 1. 18. ** Cap. 4. 3.

16. pentru aceştia*, o mireasmă dela moarte spre moarte; pentru aceia, o mireasmă dela viaţă spre viaţă. Şi cine** este deajuns pentru aceste lucruri? *Luc. 2. 34. Ioan 9. 39. 1 Pet. 2. 7, 8. **1 Cor. 15. 10. Cap. 3. 5, 6.

17. Căci noi nu stricăm* Cuvîntul lui Dumnezeu, cum fac cei mai mulţi; ci vorbim cu inimă curată, din partea lui Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu, în Hristos. * Cap. 4. 2; 11. 13. 2 Pet. 2. 3.

Destoinicia Apostolului.

3 1. Incepem* noi iarăş să ne lăudăm singuri? Sau nu cumva avem trebuinţă, ca unii, de epistole** de laudă, către voi sau dela voi?
* Cap. 5. 12; 10. 8, 12; 12. 11. ** Fapt. 18. 27.

2. Voi* sînteţi epistola noastră, scrisă în inimile noastre, cunoscută şi citită de toţi oamenii. * 1 Cor. 9. 2.

3. Voi sînteţi arătaţi ca fiind epistola lui Hristos, scrisă* de noi, ca slujitori ai Lui, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu; nu pe nişte** table de piatră, ci pe nişte † table cari sînt inimi de carne. * 1 Cor. 3. 5. ** Exod. 24. 12; 34. 1. † Ps. 40. 8. Ier. 31. 33. Ezec. 11. 19; 36. 26. Evr. 8. 10.

4. Avem încrederea aceasta tare în Dumnezeu, prin Hristos.

5. Nu* că noi prin noi înşine sîntem în stare să gîndim ceva ca venind dela noi. Destoinicia** noastră, dimpotrivă, vine dela Dumnezeu,
* Ioan 15. 5. Cap. 2. 16. ** 1 Cor. 15. 10. Filip. 2. 13.

6. care ne-a şi făcut în stare să fim slujitori* ai unui legămînt** nou, nu

al slovei †, ci al Duhului; căci slova †† omoară, dar *† Duhul dă viaţa.
*1 Cor. 3. 5; 15. 10. Cap. 5. 18. Efes. 3. 7. Col. 1. 25, 29. 1 Tim. 1. 11, 12. 2 Tim. 1. 11. **Ier. 31. 31. Mat. 26. 28. Evr. 8. 6, 8. †Rom. 2. 27, 29; 7. 6. ††Rom. 3. 20; 4. 15; 7. 9—11. Gal. 3. 10. *†Ioan 6. 63. Rom. 8. 2.

Legămîntul cel nou şi cel vechi.

7. Acum, dacă slujba* aducătoare de moarte, scrisă** şi săpată în pietre, era cu atîta slavă încît † fiii lui Israel nu puteau să-şi pironească ochii asupra feţei lui Moise, din pricina strălucirii feţei lui, măcar că strălucirea aceasta era trecătoare, *Rom. 7. 10. **Exod. 34. 1, 28. Deut. 10. 1, etc. †Exod. 34. 29, 30, 35.

8. cum n'ar fi cu slavă mai degrabă slujba* Duhului? *Gal. 3. 5.

9. Dacă slujba aducătoare de osîndă, a fost slăvită, cu cît mai mult o întrece în slavă slujba* aducătoare de neprihănire? *Rom. 1. 17; 3. 21.

10. Şi în privinţa aceasta, ce a fost slăvit nici n'a fost slăvit, din pricina slavei care o întrece cu mult.

11. In adevăr, dacă ce era trecător, era cu slavă, cu cît mai mult va rămînea în slavă ce este netrecător!

12. Fiindcă avem dar o astfel de nădejde, noi lucrăm* cu multă îndrăzneală; *Cap. 7. 4. Efes. 6. 19.

13. şi nu facem ca Moise, care* îşi punea o măhramă peste faţă, pentruca fiii lui Israel să nu-şi pironească ochii asupra sfîrşitului a ceeace era trecător**. *Exod. 34. 33, 35. **Rom. 10. 4. Gal. 3. 23.

14. Dar ei au rămas greoi la minte*: căci pînă în ziua de astăzi, la citirea Vechiului Testament, această măhramă rămîne neridicată, fiindcă măhrama este dată la o parte în Hristos.
*Isa. 6. 10. Mat. 13. 11, 14. Ioan 12. 40. Fapt. 28. 26. Rom. 11. 7, 8, 25. Cap. 4. 4.

15. Da, pînă astăzi, cînd se citeşte Moise, rămîne o măhramă peste inimile lor.

16. Dar oridecîteori* vreunul se întoarce la Domnul, măhrama este luată**. *Exod. 34. 34. Rom. 11. 23, 26. **Isa. 25. 7.

17. Căci Domnul* este Duhul; şi unde este Duhul Domnului, acolo este slobozenia. *1 Cor. 15. 45. Vers. 6.

18. Noi toţi privim cu faţa descoperită, ca* într'o oglindă, slava** Domnului, şi sîntem schimbaţi † în acelaş chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului. *1 Cor. 13. 12. **Cap. 4. 4, 6. 1 Tim. 1. 11. †Rom. 8. 29. 1 Cor. 15. 49. Col. 3. 10.

Propovăduirea Evangheliei.

4 1. Deaceea, fiindcă avem slujba aceasta*, după îndurarea** pe care am căpătat-o, noi nu cădem de oboseală. *Cap. 3. 6. **1 Cor. 7. 25. 1 Tim. 1. 13.

2. Ca unii, cari am lepădat meşteşugirile ruşinoase şi ascunse, nu umblăm cu vicleşug şi nu stricăm* Cuvîntul lui Dumnezeu. Ci**, prin arătarea adevărului, ne† facem vrednici să fim primiţi de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu.
*Cap. 2. 17. 1 Tes. 2. 3, 5. **Cap. 6. 4, 7; 7. 14. †Cap. 5. 11.

3. Şi dacă Evanghelia noastră este acoperită*, este acoperită pentru cei ce sînt pe calea pierzării,
*1 Cor. 1. 18. Cap. 2. 15. 2 Tes. 2. 10.

4. a căror* minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul** veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina† Evangheliei slavei lui Hristos, care †† este chipul lui Dumnezeu. *Ioan 12. 31; 14. 30; 16. 11. Efes. 6. 12. **Isa. 6. 10. Ioan 12. 40. Cap. 3. 14. †Cap. 3. 8, 9, 11, 18. Vers. 6. ††Ioan 1. 18; 12. 45; 14. 9. Filip. 2. 6. Col. 1. 15. Evr. 1. 3.

5. Căci* noi nu ne propovăduim pe noi înşine, ci pe Domnul Hristos Isus. Noi** sîntem robii voştri, pentru Isus.
*1 Cor. 1. 13, 23; 10. 33. **1 Cor. 9. 19. Cap. 1. 24.

6. Căci Dumnezeu, care* a zis: „Să lumineze lumina din întunerec", ne-a** luminat inimile, pentruca să facem † să strălucească lumina cunoştinţei slavei lui Dumnezeu pe faţa lui Isus Hristos. *Fac. 1. 3. **2 Pet. 1. 19. †Vers. 4. 1 Pet. 2. 9.

Greutăţile slujbei.

7. Comoara aceasta o purtăm în nişte vase* de lut, pentruca** această putere nemai pomenită să fie dela Dumnezeu şi nu dela noi.
*Cap. 5. 1. **1 Cor. 2. 3. Cap. 12. 9.

8. Sîntem încolţiţi* în toate chipurile, dar nu la strîmtoare; în grea cumpănă, dar nu desnădăjduiţi; *Cap. 7. 5.

9. prigoniţi, dar nu părăsiţi; trîntiţi jos*, dar nu omoriţi. *Ps. 37. 24.

10. Purtăm întotdeauna* cu noi, în trupul nostru, omorîrea Domnului Isus, pentruca** şi viaţa lui Isus să se arate în trupul nostru. *1 Cor. 15. 31. Cap. 1. 5, 9. Gal. 6. 17. Filip. 3. 10. **Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 11, 12. 1 Pet. 4. 13.

11. Căci noi cei vii, totdeauna* sîntem daţi la moarte din pricina lui Isus, pentruca şi viaţa lui Isus să se arate în trupul nostru muritor.
*Ps. 44. 22. Rom. 8. 36. 1 Cor. 15. 31, 49.

12. Astfel că, în noi lucrează moartea*, iar în voi viaţa. *Cap. 13. 9.

13. Insă fiindcă avem acelaş * duh de credinţă, potrivit cu ceea ce este scris: „Am crezut **, de aceea am vorbit!“ şi noi credem, şi de aceea vorbim.
* Rom. 1. 12. 2 Pet. 1. 1. ** Ps. 116. 10.

14. Şi ştim că Cel * ce a înviat pe Domnul Isus, ne va învia şi pe noi împreună cu Isus, şi ne va face să ne înfăţişăm împreună cu voi.
* Rom. 8. 11. 1 Cor. 6. 14.

15. Căci toate * aceste lucruri se petrec în folosul vostru, pentruca harul ** mare, căpătat prin mulţi, să facă să sporească mulţămirile spre slava lui Dumnezeu. * 1 Cor. 3. 21. Cap. 1. 6. Col. 1. 24. 2 Tim. 2. 10. ** Cap. 1. 11; 8. 19; 9. 11, 12.

Pricinile de încredere.

16. De aceea, noi nu cădem de oboseală. Ci chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuş omul nostru din lăuntru * se înoieşte din zi în zi.
* Rom. 7. 22. Efes. 3. 16. Col. 3. 10. 1 Pet. 3. 4.

17. Căci întristările noastre uşoare * de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate vecinică de slavă.
* Mat. 5. 12. Rom. 8. 18. 1 Pet. 1. 6; 5. 10.

18. Pentrucă noi nu ne uităm * la lucrurile cari se văd, ci la cele ce nu se văd; căci lucrurile cari se văd, sînt trecătoare, pe cînd cele ce nu se văd, sînt vecinice. * Rom. 8. 24. Cap. 5. 7. Evr. 11. 1.

5 1. Ştim, în adevăr, că, dacă se desface casa pămîntească a cortului nostru * trupesc, avem o clădire în cer dela Dumnezeu, o casă, care nu este făcută de mînă ci este vecinică.
* Iov 4. 19. Cap. 4. 7. 2 Pet. 1. 13, 14.

2. Şi gemem * în cortul acesta, plini de dorinţa să ne îmbrăcăm peste el cu locaşul nostru ceresc, * Rom. 8, 23.

3. negreşit dacă atunci cînd vom fi îmbrăcaţi * nu vom fi găsiţi desbrăcaţi de el. * Apoc. 3. 18; 16. 15.

4. Chiar în cortul acesta deci, gemem apăsaţi; nu că dorim să fim desbrăcaţi de trupul acesta, ci să fim îmbrăcaţi * cu trupul celalt peste acesta, pentruca ce este muritor în noi, să fie înghiţit de viaţă. * 1 Cor. 15. 53, 54.

5. Şi Cel * ce ne-a făcut pentru aceasta, este Dumnezeu, care ne-a ** dat arvuna Duhului. * Isa. 29. 23. Efes. 2. 10. ** Rom. 8. 23. Cap. 1. 22. Efes. 1. 14; 4. 30.

6. Aşa dar, noi întotdeauna sîntem plini de încredere; căci ştim că, dacă sîntem acasă în trup, pribegim departe de Domnul, —

7. pentrucă umblăm * prin credinţă, nu prin vedere. —
* Rom. 8. 24, 25. 1 Cor. 13. 12. Cap. 4. 18. Evr. 11. 1.

8. Da, sîntem plini de încredere, şi ne place * mult mai mult să părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la Domnul. * Filip. 1. 23.

9. Deaceea ne şi silim să-I fim plăcuţi, fie că rămînem acasă fie că sîntem departe de casă.

10. Căci * toţi trebuie să ne înfăţişăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca ** fiecare să-şi primească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut cînd trăia în trup.
* Mat. 25. 31, 32. Rom. 14. 10. ** Rom. 2. 6. Gal. 6. 7. Efes. 6. 8. Col. 3. 24, 25. Apoc. 22. 12.

Făptura cea nouă.

11. Ca unii cari cunoaştem deci frica * de Domnul, pe oameni, căutăm să-i încredinţăm; dar Dumnezeu ** ne cunoaşte bine, şi nădăjduiesc că şi voi ne cunoaşteţi bine în cugetele voastre.
* Iov 31. 23. Evr. 10. 31. Iuda 23. ** Cap. 4. 2.

12. Cu aceasta nu * ne lăudăm singuri iarăş înaintea voastră, ci vă dăm un temei de laudă ** cu privire la noi, ca să aveţi cu ce răspunde acelora cari se laudă cu ce este în înfăţişare şi nu cu ce este în inimă. * Cap. 3. 1. ** Cap. 1. 14.

13. In adevăr, dacă * ne-am ieşit din minţi, pentru Dumnezeu ne-am ieşit; dacă sîntem întregi la minte, pentru voi sîntem. * Cap. 11. 1, 16, 17; 12. 6, 11.

14. Căci dragostea lui Hristos ne strînge; fiindcă socotim că, dacă Unul singur a murit * pentru toţi, toţi deci au murit. * Rom. 5. 15.

15. Şi El a murit pentru toţi, pentruca * cei ce trăiesc, să nu mai trăiască pentru ei înşişi, ci pentru Cel ce a murit şi a înviat pentru ei. * Rom. 6. 11, 12; 14. 7, 8. 1 Cor. 6. 19. Gal. 2. 20. 1 Tes. 5. 10. 1 Pet. 4. 2.

16. Aşa că *, de acum încolo, nu mai cunoaştem pe nimeni în felul lumii; şi chiar dacă am cunoscut pe Hristos în felul lumii, totuş ** acum nu-L mai cunoaştem în felul acesta. * Mat. 12. 50. Ioan 15. 14. Gal. 5. 6. Filip. 3. 7, 8. Col. 3. 11. ** Ioan 6. 63.

17. Căci, dacă este * cineva în Hristos, este o făptură [1] ** nouă. Cele † vechi s'au dus: iată că toate lucrurile s'au făcut noi. * Rom. 8. 9; 16. 7. Gal. 6. 15. ** Gal. 5. 6; 6. 15. † Isa. 43. 18, 19; 65. 17. Efes. 2. 15. Apoc. 21. 5.

18. Şi toate lucrurile acestea sînt dela

1. Sau: zidire.

Dumnezeu, care* ne-a împăcat cu El prin Isus Hristos, şi ne-a încredinţat slujba împăcării;
*Rom. 5. 10. Efes. 2. 16. Col. 1. 20. 1 Ioan 2. 2; 4. 10.

19. că adică, Dumnezeu* era în Hristos, împăcînd lumea cu Sine, neţinîndu-le în socoteală păcatele lor, şi ne-a încredinţat nouă propovăduirea acestei împăcări. *Rom. 3. 24, 25.

20. Noi dar, sîntem trimeşi* împuterniciţi ai lui Hristos; şi, ca şi cum** Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm fierbinte, în Numele lui Hristos: Împăcaţi-vă cu Dumnezeu!
*Iov 33. 23. Mal. 2. 7. Cap. 3. 6. Efes. 6. 20. **Cap. 6. 1.

21. Pe* Cel ce n'a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El**. *Isa. 53. 6, 9, 12. Gal. 3. 13. 1 Pet. 2. 22, 24. 1 Ioan 3. 5. **Rom. 1. 17; 5. 19; 10. 3.

Rîvna lui Pavel pentru slujba lui.

6 1. Ca unii cari lucrăm împreună cu Dumnezeu*, vă** sfătuim să† faceţi aşa ca să nu fi primit în zădar harul lui Dumnezeu.
*1 Cor. 3. 9. **Cap. 5. 20. †Evr. 12. 15.

2. Căci El zice: „La* vremea potrivită, te-am ascultat, în ziua mîntuirii, te-am ajutat. Iată că acum este vremea potrivită; iată că acum este ziua mîntuirii.“ *Isa. 49. 8.

3. Noi* nu dăm nimănui nici un prilej de poticnire, pentruca slujba noastră să nu fie defăimată.
*Rom. 14. 13. 1 Cor. 9. 12; 10. 32.

4. Ci, în toate privinţele, arătăm că sîntem nişte vrednici slujitori* ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strîmtorări,
*1 Cor. 4. 1.

5. în* bătăi, în temniţe, în răscoale, în osteneli, în vegheri, în posturi;
*Cap. 11. 23, etc.

6. prin curăţie, prin înţelepciune, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, prin Duhul Sfînt, printr'o dragoste neprefăcută,

7. prin* cuvîntul adevărului, prin puterea** lui Dumnezeu, prin armele† de lovire şi de apărare, pe cari le dă neprihănirea; *Cap. 4. 2; 7. 14. **1 Cor. 2. 4. †Cap. 10. 4. Efes. 6. 11, 13. 2 Tim. 4. 7.

8. în slavă şi în ocară, în vorbire de rău şi în vorbire de bine. Sîntem priviţi ca nişte înşelători, măcar* că spunem adevărul; *Cap. 4. 2; 5. 11; 11. 6.

9. ca nişte necunoscuţi, măcar că sîntem bine cunoscuţi; ca* unii cari murim, şi iată că trăim; ca** nişte pedepsiţi, măcarcă nu sîntem omoriţi;
*1 Cor. 4. 9. Cap. 1. 9; 4. 10, 11. **Ps. 118. 18.

10. ca nişte întristaţi, şi totdeauna sîntem veseli; ca nişte săraci, şi totuş îmbogăţim pe mulţi; ca neavînd nimic, şi totuş stăpînind toate lucrurile.

Dragostea apostolului pentru ei.

11. Am dat drumul gurii faţă de voi, Corintenilor! Ni s'a lărgit inima*.
*Cap. 7. 3.

12. Voi nu sînteţi la strîmtoare în noi; dar inima* voastră s'a strîns pentru noi. *Cap. 12. 15.

13. Faceţi-ne şi voi la fel: vă vorbesc* ca unor copii ai mei — lărgiţivă şi voi! *1 Cor. 4. 14.

Credincioşii şi necredincioşii.

14. Nu* vă înjugaţi la un jug nepotrivit cu cei necredincioşi. Căci ce** legătură este între neprihănire şi fărădelege? Sau cum poate sta împreună lumina cu întunerecul? *Deut. 7. 2, 3. 1 Cor. 5, 9; 7. 39. **1 Sam. 5. 2, 3. 1 Reg. 18. 21. 1 Cor. 10. 21. Efes. 5. 7, 11.

15. Ce înţelegere poate fi între Hristos şi Belial? Sau ce legătură are cel credincios cu cel necredincios?

16. Cum se împacă Templul lui Dumnezeu cu idolii? Căci noi* sîntem Templul Dumnezeului celui viu, cum a zis Dumnezeu: „Eu voi** locui şi voi umbla în mijlocul lor; Eu voi fi Dumnezeul lor, şi ei vor fi poporul Meu.“
*1 Cor. 3. 16; 6. 19. Efes. 2. 21, 22. Evr. 3. 6. **Exod. 29. 45. Lev. 26. 12. Ier. 31. 33; 32. 38. Ezec. 11. 20; 36. 28; 37. 26, etc. Zah, 8. 8; 13. 9.

17. Deaceea*: „Ieşiţi din mijlocul lor, şi despărţiţi-vă de ei, zice Domnul; nu vă atingeţi de ce este necurat, şi vă voi primi. *Isa. 52. 11. Cap. 7. 1. Apoc. 18. 4.

18. Eu vă* voi fi Tată, şi voi Imi veţi fi fii şi fiice, zice Domnul Cel Atotputernic.“ *Ier. 31. 1, 9. Apoc, 21. 7.

7 1. Deci*, fiindcă avem astfel de făgăduinţe, prea iubiţilor, să ne curăţim de orice întinăciune a cărnii şi a duhului, şi să ne ducem sfinţirea pînă la capăt, în frica de Dumnezeu.
*Cap. 6. 17, 18. 1 Ioan 3. 3.

Bucuria lui Pavel.

2. Înţelegeţi-ne bine! N'am nedreptăţit pe* nimeni, n'am vătămat pe nimeni, n'am înşelat pe nimeni.
*Fapt. 20. 33. Cap. 12. 17.

3. Nu spun aceste lucruri ca să vă osîndesc, căci* am spus mai înainte că sînteţi în inimile noastre pe viaţă şi pe moarte. *Cap. 6. 11, 12.

4. Am o mare* încredere în voi. Am tot dreptul să mă laud cu voi. Sînt plin** de mîngîiere †, îmi saltă inima de bucurie în toate necazurile noastre. *Cap. 3. 12. **1 Cor. 1. 4. Cap. 1. 14. †Cap. 1. 4. Filip. 2. 17. Col. 1. 24.

5. Căci şi după venirea* noastră în Macedonia, trupul nostru n'a avut nicio odihnă. Am** fost necăjiţi în toate chipurile: de† afară lupte, dinlăuntru temeri. *Cap. 2. 13. **Cap. 4. 8. †Deut. 32. 25.

6. Dar Dumnezeu*, care mîngîie pe cei smeriţi, ne-a mîngîiat prin venirea lui Tit. *Cap. 1. 4.

7. Şi nu numai prin venirea* lui, ci şi prin mîngîierea cu care a fost mîngîiat şi el de voi. El ne-a istorisit despre dorinţa voastră arzătoare, despre lacrămile voastre, despre rîvna voastră pentru mine, aşa că bucuria mea a fost şi mai mare. *Cap. 2. 13.

8. Măcar* că v'am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; şi chiar dacă mi-ar fi părut rău — căci văd că epistola aceea v'a întristat (măcarcă pentru puţină vreme) — *Cap. 2. 4.

9. totuş, acum mă bucur, nu pentrucă aţi fost întristaţi, ci pentrucă întristarea voastră v'a adus la pocăinţă. Căci aţi fost întristaţi* după voia lui Dumnezeu, ca să n'aveţi nicio pagubă din partea noastră. *2 Sam. 12. 13. Mat. 26. 75.

10. In adevăr, cînd întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocăinţă care duce la mîntuire, şi de care cineva nu se căieşte niciodată; pe cînd* întristarea lumii aduce moartea. *Prov. 17. 22.

11. Căci uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui Dumnezeu, ce frămîntare a trezit în voi! Şi ce cuvinte de desvinovăţire! Ce mînie! Ce frică! Ce dorinţă aprinsă! Ce rîvnă! Ce pedeapsă! In toate voi aţi arătat că sînteţi curaţi în privinţa aceasta.

12. Aşa că, dacă v'am scris nu v'am scris nici din pricina celuice a făcut ocara, nici din pricina celui ce-a suferit ocara, ci* ca să se arate marea noastră purtare de grijă pentru voi înaintea lui Dumnezeu. *Cap. 2. 4.

13. De aceea am fost mîngîiaţi. Dar, pe lîngă mîngîierea aceasta a noastră, ne-am bucurat şi mai mult de bucuria lui Tit, al cărui duh a* fost răcorit de voi toţi. *Rom. 5. 32.

14. Şi dacă m'am lăudat puţin cu voi înaintea lui, n'am fost dat de ruşine. Ci, după cum în orice lucru v'am spus adevărul, tot aşa şi lauda noastră cu voi înaintea lui Tit, s'a adeverit.

15. El are o şi mai mare dragoste pentru voi, cînd îşi aduce aminte de ascultarea* voastră a tuturor, şi de primirea pe care i-aţi făcut-o, cu frică şi cu cutremur. *Cap. 2. 9. Filip. 2. 12.

16. Mă bucur că mă pot încrede în voi în* toate privinţele. *2 Tes. 3. 4. Filim. 8. 21.

Dărnicia Macedonenilor.

8 1. Fraţilor, voim să vă aducem la cunoştinţă harul, pe care l-a dat Dumnezeu în Bisericile Macedoniei.

2. In mijlocul multelor necazuri prin cari au trecut, bucuria lor peste măsură de mare şi sărăcia lor lucie*, au dat naştere la un belşug de dărnicie din partea lor. *Marc. 12. 44.

3. Vă mărturisesc că au dat de bună voie, după puterea lor, şi chiar peste puterile lor.

4. Si ne-au rugat cu mari stăruinţe pentru harul şi părtăşia la această strîngere* de ajutoare pentru sfinţi. *Fapt. 11. 29; 24. 17. Rom. 15. 25, 26. 1 Cor. 16. 1, 3, 4. Cap. 9, 1.

5. Şi au făcut aceasta nu numai cum nădăjduisem, dar s'au dat mai întîi pe ei înşişi Domnului, şi apoi nouă, prin voia lui Dumnezeu.

6. Noi dar*, am rugat pe Tit să isprăvească această strîngere de ajutoare, pe care o începuse. *Vers. 17. Cap. 12. 18.

7. După cum sporiţi în* toate lucrurile: în credinţă, în cuvînt, în cunoştinţă, în orice rîvnă, şi în dragostea voastră pentru noi, căutaţi să** sporiţi şi în această binefacere. *1 Cor. 1. 5; 12. 13. **Cap. 9. 8.

8. Nu* spun lucrul acesta ca să vă dau o poruncă; ci pentru rîvna altora, şi ca să pun la încercare curăţia dragostei voastre. *1 Cor. 7. 6.

9. Căci cunoaşteţi harul Domnului nostru Isus Hristos. El*, măcar că era bogat, s'a făcut sărac pentru voi, pentruca prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogăţiţi. *Mat. 8. 20. Luc. 9. 58. Filip. 2. 6, 7.

10. In această privinţă vă dau* un sfat. Şi sfatul** acesta vă este de folos vouă, cari, de acum un an, cei dintîi aţi

început nu numai să faceţi, ci să şi † voiţi. *1 Cor. 7. 25. **Pvov. 19. 17. Mat. 10. 42. 1 Tim. 6. 18, 19. Evr. 13. 16. †Cap. 9. 2.

11. Isprăviţi dar acum de făcut; pentruca, după graba voinţei să fie şi înfăptuirea, potrivit cu mijloacele voastre.

12. Pentrucă *, dacă este bunăvoinţă, darul este primit, avîndu-se în vedere ce are cineva, nu ce n'are.

*Marc. 12. 43, 44. Luc. 21. 3.

13. Aici nu este vorba ca alţii să fie uşuraţi, iar voi strîmtoraţi;

14. ci este vorba de o potrivire: în împrejurarea de acum, prisosul vostru să acopere nevoile lor, pentruca şi prisosul lor să acopere, la rîndul lui, nevoile voastre, aşa ca să fie o potrivire;

15. după cum este scris: „Cel * ce strînsese mult, n'avea nimic de prisos, şi cel ce strînsese puţin, nu ducea lipsă." *Exod. 16. 18.

A doua trimitere a lui Tit.

16. Mulţămiri fie aduse lui Dumnezeu, care a pus în inima lui Tit aceeaş rîvnă pentru voi.

17. Căci el a primit îndemnul * nostru; ba încă, stăpînit de o rîvnă arzătoare, a pornit de bună voie spre voi. *Vers. 6.

18. Am trimes cu el şi pe fratele * a cărui laudă în Evanghelie este răspîndită prin toate Bisericile. *Cap. 12. 18.

19. Mai mult, el a fost ales * de Biserici să meargă împreună cu noi în această lucrare de binefacere, pe care o săvîrşim spre ** slava Domnului şi ca o dovadă de bunăvoinţa noastră.

*1 Cor. 16. 3, 4. **Cap. 4. 15.

20. In chipul acesta, vrem ca nimeni să nu ne defaime cu privire la acest belşug de ajutoare, de care îngrijim.

21. Căci căutăm * să lucrăm cinstit nu numai înaintea Domnului, ci şi înaintea oamenilor.

*Rom. 12. 17. Filip. 4. 8. 1 Pet. 2. 12.

22. Am trimes cu ei pe fratele nostru, a cărui rîvnă am încercat-o de atîtea ori în multe împrejurări, şi care, de data aceasta, arată mult mai multă rîvnă, din pricina marei lui încrederi în voi.

23. Astfel, fie avînd în vedere pe Tit, care este părtaşul şi tovarăşul meu de lucru în mijlocul vostru; fie avînd în vedere pe fraţii noştri, cari sînt trimeşii * Bisericilor şi fala lui Hristos:

*Filip. 2. 25.

24. daţi-le înaintea Bisericilor dovadă de dragostea voastră, şi arătaţi-le că avem dreptul să ne lăudăm * cu voi.

*Cap. 7. 14; 9. 2.

Răsplata dărniciei creştine.

9 1. Este de prisos să vă mai scriu cu privire la strîngerea * de ajutoare pentru sfinţi. *Fapt. 11. 29. Rom. 15. 26. 1 Cor. 16. 1. Cap. 8. 4. Gal. 2. 10.

2. Cunosc, în adevăr, bunăvoinţa * voastră, cu care mă laud cu ** privire la voi către Macedoneni, şi le spun că Ahaia † este gata de acum un an. Şi rîvna voastră a îmbărbătat pe foarte mulţi din ei.

*Cap. 8. 19. **Cap. 8. 24. †Cap. 8. 10.

3. Am * trimes totuş pe fraţi, pentruca lauda noastră cu voi să nu fie nimicită cu prilejul acesta, ci să fiţi gata, cum am spus. *Cap. 8. 6, 17, 18, 22.

4. Dacă vor veni vreunii din Macedonia cu mine, şi nu vă vor găsi gata, n'aş vrea ca noi (ca să nu zicem voi) să fim daţi de ruşine în încrederea aceasta.

5. De aceea, am socotit de trebuinţă, să rog pe fraţi să vină mai înainte la voi, şi să pregătească strîngerea darurilor făgăduite de voi, ca ele să fie gata, făcute cu dărnicie nu cu zgîrcenie.

6. Să * ştiţi: cine samănă puţin, puţin va secera; iar cine samănă mult, mult va secera.

*Prov. 11. 24; 19. 17; 22. 9. Gal. 6. 7, 9.

7. Fiecare să dea după cum a hotărît în inima lui: nu * cu părere de rău, sau de silă, căci „pe cine dă cu bucurie, îl iubeşte Dumnezeu **." *Deut. 15. 7. **Exod. 25. 2; 35. 5. Prov. 11. 25. Rom. 12. 8. Cap. 8. 12.

8. Şi Dumnezeu poate * să vă umple cu orice har, pentruca, avînd totdeauna în toate lucrurile din destul, să prisosiţi în orice faptă bună,

*Prov. 11. 24, 25; 28. 27. Filip. 4. 19.

9. după cum este scris: „A împrăştiat *, a dat săracilor, neprihănirea lui rămîne în veac." *Ps. 112. 9.

10. „Cel ce dă * sămînţă sămănătorului şi pîne pentru hrană", vă va da şi vă va înmulţi şi vouă sămînţa de sămănat şi va face să crească roadele neprihănirii ** voastre.

*Isa. 55. 10. **Osea 10. 12. Mat. 6. 1.

11. In chipul acesta veţi fi îmbogăţiţi în toate privinţele, pentru orice dărnicie, care *, prin noi, va face să se aducă mulţămiri lui Dumnezeu.

*Cap. 1. 11; 4. 15.

12. Căci ajutorul dat de darurile acestea, nu numai că acopere* nevoile sfinţilor, dar este şi o pricină de multe mulţămiri către Dumnezeu. *Cap. 8. 14.

13. Aşa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească* pe Dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturisiţi că o aveţi faţă de Evanghelia lui Hristos, şi pentru dărnicia ajutorului vostru** faţă de ei şi faţă de toţi; *Mat. 5. 16. **Evr. 13. 16.

14. şi-i face să se roage pentru voi, şi să vă iubească din inimă, pentru harul* nespus de mare al lui Dumnezeu faţă de voi. *Cap. 8. 1.

15. Mulţămiri fie aduse lui Dumnezeu pentru* darul Lui nespus de mare! *Iac. 17. 1.

Pavel îşi apără slujba lui.

10 1. Eu*, Pavel, vă rog, prin blîndeţa şi bunătatea lui Hristos, — eu, cel** „smerit cînd sînt de faţă în mijlocul vostru, şi plin de îndrăzneală împotriva voastră, cînd sînt departe“, *Rom. 12. 1. **Vers. 10. Cap. 12. 5, 7, 9.

2. — vă rog, dar, să nu mă faceţi ca, atunci cînd voi fi de faţă, să* alerg cu hotărîre la îndrăzneala aceea, pe care am de gînd s'o întrebuinţez împotriva unora, cari îşi închipuiesc că noi sîntem mînaţi de firea pămîntească. *1 Cor. 4. 21. Cap. 13. 2, 10.

3. Măcar că trăim în firea pămîntească, totuş nu ne luptăm călăuziţi de firea pămîntească.

4. Căci* armele cu cari ne luptăm** noi, nu sînt supuse firii pămînteşti, ci† sînt puternice, întărite de Dumnezeu ca să†† surpe întăriturile. *Efes. 6. 13. 1 Tes. 5. 8. **1 Tim. 1. 18. 2 Tim. 2. 3. †Fapt. 7. 22. 1 Cor. 2. 5. Cap. 6. 7; 13. 3, 4. ††Ier. 1. 10.

5. Noi răsturnăm* izvodirile minţii şi orice înălţime, cari se ridică împotriva cunoştinţei lui Dumnezeu; şi orice gînd îl facem rob ascultării de Hristos. *1 Cor. 1. 19; 3. 19.

6. Indată* ce se va săvîrşi** ascultarea aceasta din partea voastră, sîntem gata să pedepsim orice neascultare. *Cap. 13. 2, 10. **Cap. 2. 9; 7. 15.

7. La* înfăţişare vă uitaţi? Dacă** cineva crede că „este al lui Hristos“, să aibă în vedere că, după cum el este al lui Hristos, tot aşa sîntem şi noi†. *Ioan 7. 24. Cap. 5. 12; 11. 18. **1 Cor. 14. 37. Ioan 4. 6. †1 Cor. 3. 23; 9. 1. Cap. 11. 23.

8. Şi chiar dacă m'aş lăuda ceva mai mult cu* stăpînirea, pe care mi-a dat-o Domnul pentru zidirea voastră, iar nu pentru dărîmarea voastră, tot nu** mi-ar fi ruşine. *Cap. 13. 10. **Cap. 7. 14; 12. 6.

9. Zic aşa, ca să nu se pară că vreau să vă înfricoşez prin epistolele mele.

10. „De fapt“, zic ei, „epistolele lui sînt cu greutate şi pline de putere; dar* cînd este de faţă el însuş, este moale, şi cuvîntul** lui n'are nici o greutate.“ *1 Cor. 2. 3, 4. Vers. 1. Cap. 12. 5, 7, 9. Gal. 4. 13. **1 Cor. 1. 17; 2. 1, 4. Cap. 11. 6.

11. Cine judecă aşa, să fie încredinţat că, aşa cum sîntem în vorbă, în epistolele noastre, cînd nu sîntem de faţă, tot aşa vom fi şi în faptă, cînd vom fi de faţă!

Pavel şi protivnicii lui.

12. Negreşit*, n'avem îndrăzneala să ne punem alături sau în rîndul unora din aceia cari se laudă singuri. Dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înşişi şi se pun alături ei cu ei înşişi, sînt fără pricepere. *Cap. 3. 1; 5. 12.

13. Noi*, însă, nu ne lăudăm dincolo de măsura noastră, ci în măsura marginilor, pe cari le-a însemnat Dumnezeu cîmpului nostru ca să ajungem pînă la voi. *Vers. 15.

14. Nu ne întindem prea mult, ca şi cînd n'am fi ajuns pînă la voi, căci*, în adevăr, pînă la voi am ajuns în Evanghelia lui Hristos. *1 Cor. 3. 5, 10; 4. 15; 9. 1.

15. Nu ne lăudăm peste măsura noastră, adică, nu ne lăudăm cu* ostenelile altuia; ci avem nădejdea că, dacă credinţa voastră creşte, va creşte şi cîmpul nostru de lucru între voi, nespus de mult, după măsura noastră. *Rom. 15. 20.

16. Aşa că vom putea propovădui Evanghelia şi în ţinuturile cari sînt dincolo de al vostru, fără să intrăm în cîmpul de lucru al altuia, ca să ne lăudăm cu lucrări făcute deagata.

17. Ci, „oricine* se laudă, să se laude în Domnul.“ *Isa. 65. 16. Ier. 9. 24. 1 Cor. 1. 31.

18. Pentrucă nu* cine se laudă singur, va fi primit, ci acela pe** care Domnul îl laudă. *Prov. 27. 2. **Rom. 2. 29. 1 Cor. 4. 5.

Apostolii mincinoşi.

11 1. O, de aţi putea suferi puţintică nebunie* din partea mea! Ei, haide, suferiţi-mă! *Vers. 16. Cap. 5. 13.

2. Căci sînt gelos de voi* cu o gelozie după voia lui Dumnezeu, pentrucă v'am** logodit cu un bărbat, ca să vă

înfăţişez înaintea† lui Hristos ca pe o fecioară curată††. *Gal. 4. 17, 18. **Osea 2. 19, 20. 1 Cor. 4. 15. †Col. 1. 28. ††Lev. 21. 13.

3. Dar mă tem ca, după cum şarpele* a amăgit pe Eva cu şiretlicul lui, tot aşa şi gîndurile voastre să nu se strice** dela curăţia şi credincioşia care este faţă de Hristos. *Fac. 3. 4 Ioan 8. 44. **Efes. 6. 24. Col. 2. 4, 8, 18. 1 Tim. 1. 3; 4. 1. Evr. 13. 9. 2 Pet. 3. 17.

4. In adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Isus pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primiţi un alt duh pe care nu l-aţi primit, sau o altă Evanghelie*, pe care n'aţi primit-o, oh, cum îl îngăduiţi de bine! *Gal. 1. 7, 8.

5. Dar socotesc că nici eu nu sînt cu* nimic mai pe jos de apostolii aceştia „nespus de aleşi!“ *1 Cor. 15. 10. Cap. 12. 11. Gal. 2. 6.

6. Chiar dacă sînt* un necioplit în vorbire, nu sînt însă şi în** cunoştinţă; şi am arătat lucrul acesta printre voi, în tot felul şi în toate† privinţele. *1 Cor. 1. 17; 2. 1, 13. Cap. 10. 10. **Efes. 3. 4. †Cap. 4. 2; 5. 11; 12. 12.

7. Sau, am făcut un păcat, cînd m'am smerit pe mine însumi*, ca să fiţi înălţaţi voi, şi v'am vestit fără plată Evanghelia lui Dumnezeu? *Fapt. 18. 3. 1 Cor. 9. 6, 12. Cap. 10. 1.

8. Am despoiat alte Biserici, primind dela ele o plată, ca să vă pot sluji voua.

9. Şi cînd eram la voi, şi m'am găsit în nevoie, n'am* fost sarcină nimănui; căci de nevoile mele au îngrijit fraţii**, cînd veniseră din Macedonia. In toate m'am ferit, şi mă voi feri să† vă îngreuiez cu ceva. *Fapt. 20. 33. Cap. 12. 13. 1 Tes. 2. 9. 2 Tes. 3. 8, 9. **Filip. 4. 10, 15, 16. †Cap. 12. 14, 16.

10. Pe adevărul lui Hristos care este în* mine, nimeni** nu-mi va răpi această pricină de laudă în ţinuturile Ahaiei! *Rom. 9. 1. **1 Cor. 9. 15.

11. Pentruce*?... Pentrucă nu vă iubesc?... Ştie Dumnezeu! *Cap. 6. 11; 7. 3; 12. 15.

12. Dar lucrez şi voi lucra astfel, pentru ca* să tai orice prilej celor ce caută un prilej, ca să poată fi găsiţi deopotrivă cu mine în lucrurile cu cari se laudă. *1 Cor. 9. 12.

13. Oamenii aceştia sînt* nişte apostoli mincinoşi, nişte lucrători** înşelători, cari se prefac în apostoli ai lui Hristos. *Fapt. 15. 24. Rom. 16. 18. Gal. 1. 7; 6. 12. Filip. 1. 15. 2 Pet. 2. 1. 1Ioan 4. 1. Apoc. 2. 2. **Cap. 2. 17. Filip. 3. 2. Tit. 1. 10, 11.

14. Şi nu este de mirare, căci chiar Satana se preface într'un înger* de lumină. *Gal. 1. 8.

15. Nu este mare lucru dar, dacă şi slujitorii lui se prefac în slujitori* ai neprihănirii. Sfîrşitul lor** va fi după faptele lor. *Cap. 3. 9. **Filip. 3. 19.

Necazurile apostolului.

16. Iarăş* spun: să nu mă creadă nimeni nebun. Sau altmintrelea, suferiţi-mă măcar ca nebun, ca să mă laud şi eu puţintel. *Vers. 1. Cap. 12. 6, 11.

17. Ce spun în* această îndrăsneală, ca să mă laud, nu** spun după Domnul, ci ca şi cum aş spune din nebunie. *1 Cor. 7. 6, 12. **Cap. 9. 4.

18. De vreme ce* mulţi se laudă după firea pămîntească, mă voi lăuda şi eu. *Filip. 3. 3, 4.

19. Doar voi suferiţi cu plăcere pe nebuni, voi*, cari sînteţi înţelepţi! *1 Cor. 4. 10.

20. Dacă* vă robeşte cineva, dacă vă mănîncă cineva, dacă pune cineva mîna pe voi, dacă vă priveşte cineva de sus, dacă vă bate cineva peste obraz, suferiţi! *Gal. 2. 4; 4. 9.

21. Spre ruşinea mea o spun, că am* fost slabi! Totuş, orice** poate să pună înainte cineva — vorbesc în nebunie — pot pune şi eu înainte. *Cap. 10. 10. **Filip. 3. 4.

22. Sînt ei Evrei? Şi eu sînt! — Sînt ei Israeliţi? Şi eu sînt! — Sînt ei sămînţă a lui Avraam? Şi* eu sînt! — *Fapt. 22. 3. Rom. 1. 11. Filip. 3. 5.

23. Sînt ei slujitori ai lui Hristos? — vorbesc ca un ieşit din minţi — eu sînt şi mai mult. In osteneli* şi mai mult; în temniţe, şi mai mult; în lovituri**, fără număr; de multe ori în primejdii de moarte†! *1 Cor. 15. 10. **Fapt. 9. 16; 20. 23; 21. 11. Cap. 6. 4, 5. †1 Cor. 15. 30—32. Cap. 1. 9, 10; 4. 11; 6. 9.

24. De cinci ori am căpătat dela Iudei patruzeci* de lovituri fără una; *Deut. 25. 3.

25. de trei ori am fost bătut* cu nuiele; odată am fost împroşcat** cu pietre; de trei ori s'a sfărîmat† corabia cu mine; o noapte şi o zi am fost în adîncul mării. *Fapt. 16. 22. **Fapt. 14. 19. †Fapt. 27. 41.

26. Deseori am fost în călătorii, în primejdii pe rîuri, în primejdii din partea tîlharilor, în* primejdii din partea celor din neamul meu, în** primejdii din partea păgînilor, în primej-

dii în cetăţi, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între fraţii mincinoşi. *Fapt. 9. 23; 13. 50; 14. 5; 17. 5; 20. 3; 21. 31; 23. 10, 11; 25. 3. **Fapt. 14, 5; 19. 23.

27. In osteneli şi necazuri, în priveghiuiri* adesea, în foame** şi sete, în posturi adesea, în frig şi lipsă de îmbrăcăminte!
*Fapt. 20. 31. Cap. 6. 5. **1 Cor. 4. 11.

28. Şi, pe lîngă lucrurile de afară, în fiecare zi mă apasă grija* pentru toate Bisericile. *Fapt. 20. 18, etc. Rom. 1. 14.

29. Cine* este slab, şi să nu fiu şi eu slab? Cine cade în păcat, şi eu să nu ard? 1 Cor. 8. 13; 9. 22.

30. Dacă e vorba să mă laud, mă* voi lăuda numai cu lucrurile privitoare la slăbiciunea mea. *Cap. 12. 5, 9, 10.

31. Dumnezeu* şi Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care** este binecuvîntat în veci, ştie că nu mint!...
*Rom. 1—9; 9. 1. Cap. 1. 23. Gal. 1. 20. 1 Tes. 2. 5. **Rom. 9. 5.

32. In* Damasc, dregătorul împăratului Areta păzea cetatea Damascenilor, ca să mă prindă. *Fapt. 9. 24, 25.

33. Dar am fost dat jos pe o fereastră, într'o coşniţă, prin zid, şi am scăpat din mînile lor.

Descoperirile lui Pavel.

12 1. E nevoe să mă laud, măcarcă nu este de folos. Voi veni totuş la vedeniile şi descoperirile Domnului.

2. Cunosc un om în* Hristos, care, acum patrusprezece ani, a fost** răpit pînă în al treilea cer (dacă a fost în trup nu ştiu; dacă a fost fără trup, nu ştiu: Dumnezeu ştie).
*Rom. 16. 7. Cap. 5. 17. Gal. 1. 22. **Fapt. 22. 17.

3. Şi ştiu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu ştiu: Dumnezeu ştie),

4. a fost răpit în rai*, şi a auzit cuvinte, cari nu se pot spune, şi pe cari nu-i este îngăduit unui om să le rostească. *Luc. 23. 43.

5. Cu un astfel de om mă voi lăuda; dar* întrucît mă priveşte pe mine însumi, nu mă voi lăuda decît cu slăbiciunile mele. *Cap. 11. 30.

6. Chiar dacă aş vrea* să mă laud, n'aş fi nebun, căci aş spune adevărul; dar mă feresc, ca să n'aibă nimeni despre mine o părere mai înaltă decît ce vede în mine, sau ce aude dela mine.
*Cap. 10. 8; 11. 16.

7. Şi ca să nu mă umflu de mîndrie, din pricina strălucirii acestor descoperiri, mi-a fost pus un ţepuş* în carne, un sol** al Satanei, ca să mă pălmuiască, şi să mă împedece să mă îngîmf.
*Ezec. 28. 24. Gal. 4. 13, 14. **Iov 2, 7. Luc. 13. 16.

8. De trei* ori am rugat pe Domnul să mi-l ia. *Deut. 3. 23—27. Mat. 26. 44.

9. Şi El mi-a zis: „Harul Meu îţi este de ajuns; căci puterea Mea în slăbiciune este făcută desăvîrşită.“ Deci mă* voi lăuda mult mai bucuros cu slăbiciunile mele, pentruca** puterea lui Hristos să rămînă în mine.
*Cap. 11. 30. **1 Pet. 4. 14.

10. De aceea simt plăcere* în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strîmtorări, pentru Hristos; căci** cînd sînt slab, atunci sînt tare.
*Rom. 5. 3. Cap. 7. 4. **Cap. 13. 4.

Slujba lui Pavel.

11. Am ajuns nebun*: voi m'aţi silit. Dar voi trebuia să mă lăudaţi; căci, măcar că nu sînt nimic**, totuş cu nimic† n'am fost mai pe jos de aceşti apostoli aşa de minunaţi. *Cap. 11. 1, 16, 17. **Cap. 11. 5. Gal. 2. 6—8. †1 Cor. 3. 7; 15. 8, 9. Efes. 3. 8.

12. Semnele* unui apostol le-aţi avut printre voi în toată răbdarea, prin semne, puteri şi minuni cari au fost făcute între voi.
*Rom. 15. 18, 19. 1 Cor. 9. 2. Cap. 4. 2; 6. 4; 11. 6.

13. In adevăr*, în ce aţi fost voi puşi mai pe jos decît celelalte Biserici, afară doar că numai eu** singur nu v'am fost o sarcină? O, iertaţi-mi nedreptatea aceasta†!...
*1 Cor. 1. 7. **1 Cor. 9. 12. Cap. 11. 9. †Cap. 11. 7.

14. Iată* că sînt gata să vin a treia oară la voi; şi tot nu** vă voi fi o sarcină; căci nu caut bunurile voastre, ci pe voi înşivă. Ce-i drept, nu† copiii sînt datori să agonisească pentru părinţii lor, ci părinţii pentru copiii lor.
*Cap. 13. 1. **Fapt. 20. 33. 1 Cor. 4. 14, 15. †1 Cor. 4. 14.

15. Şi eu, voi* cheltui prea bucuros din ale mele, şi mă voi cheltui în totul şi pe mine însumi pentru** sufletele voastre. Dacă vă iubesc mai mult, sînt iubit cu atît mai puţin†? *Filip. 2. 17. 1 Tes. 2. 8. **Ioan 10. 11. Cap. 1. 6. Col. 1. 24. 2 Tim. 2. 10. †Cap. 6. 12, 13.

16. Fie şi-aşa! Nu* v'am fost sarcină de loc. „Dar“, zic ei, „ca un om isteţ ce sînt, v'am prins prin şiretlic.“ — *Cap. 11. 9.

17. Dar*, am tras eu oare vreun fo-

los dela voi prin vreunul din aceia, pe cari i-am trimes la voi? *Cap. 7. 2.

18. Am * rugat pe Tit să vină să vă vadă; şi împreună cu el am trimes şi pe** fratele: a cerut Tit ceva dela voi? N'am fost noi călăuziţi de acelaş Duh, şi n'am călcat noi pe aceleaşi urme? *Cap. 8. 6, 16, 22. **Cap. 8. 18.

19. De multă vreme * voi vă închipuiţi că, vrem să ne apărăm înaintea voastră! Noi vorbim înaintea** lui Dumnezeu în Hristos; şi toate † aceste lucruri, le spunem, prea iubiţilor, pentru zidirea voastră.

*Cap. 5. 12. **Rom. 9. 1. Cap. 11. 31. †1 Cor. 10. 33.

20. Fiindcă mă tem ca nu cumva, la venirea mea, să vă găsesc aşa cum n'aş vrea să vă găsesc, şi eu * însumi să fiu găsit de voi aşa cum n'aţi vrea. Mă tem să nu găsesc gîlceavă, pizmă, mînii, desbinări, vorbiri de rău, bîrfeli, îngîmfări, tulburări.

*1 Cor. 4. 21. Cap. 10. 2; 13. 2, 10.

21. Mă tem ca, la venirea mea la voi, să * nu mă smerească din nou Dumnezeul meu cu privire la voi, şi să trebuiască să plîng pe mulţi din cei ce** au păcătuit mai înainte, şi nu s'au pocăit de necurăţia, curvia † şi spurcăciunile, pe cari le-au făcut.

*Cap. 2. 1, 4. **Cap. 13. 2. †1 Cor. 5. 1.

Cele din urmă înştiinţări.

13 1. Vin la voi pentru a * treia oară. „Orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi** sau trei martori.“

*Cap. 12. 14. **Num. 35. 30. Deut. 17. 6; 19. 15. Mat. 18. 16. Ioan 8. 17. Evr. 10. 28.

2. Cum am spus *, cînd am fost de faţă a doua oară, tot aşa şi azi, cînd nu sînt de faţă, spun iarăş mai dinainte** celor ce au păcătuit mai înainte, şi tuturor celorlalţi, că, dacă mă voi întoarce la voi, n'am † să cruţ deloc;

*Cap. 10. 2. **Cap. 12. 21. †Cap. 1. 23.

3. căci căutaţi o dovadă că Hristos vorbeşte * în mine: El care nu este slab faţă de** voi, ci este plin de putere între voi.

*Mat. 10. 20. 1 Cor. 5. 4. Cap. 2. 10. **1 Cor. 9. 2.

4. In adevăr * El a fost răstignit prin slăbiciune; dar trăieşte** prin puterea lui Dumnezeu. Tot astfel şi noi † sîntem slabi în El, dar, prin puterea lui Dumnezeu, vom fi plini de viaţă cu El faţă de voi.

*Filip. 2. 7, 8. 1 Pet. 3. 8. **Rom. 6. 4. †Cap. 10. 3, 4.

5. Pe voi înşivă încercaţi-vă * dacă sînteţi în credinţă. Pe voi înşivă cercaţi-vă. Nu recunoaşteţi voi că** Isus Hristos este în voi? Afară numai dacă sînteţi lepădaţi †.

*1 Cor. 11. 28. **Rom. 8. 10. Gal. 4. 19. †1 Cor. 9. 27.

6. Dar trag nădejde că veţi recunoaşte că noi nu sîntem lepădaţi.

7. Totuş ne rugăm lui Dumnezeu să nu faceţi nimic rău; nu pentru ca să ne * putem arăta noi înşine primiţi, ci ca să faceţi ce este bine, chiar dacă noi am trece drept lepădaţi. *Cap. 6. 9.

8. Căci n'avem nici o putere împotriva adevărului ci pentru adevăr.

9. In adevăr, ne bucurăm cînd * noi sîntem slabi, iar voi sînteţi tari; şi ne rugăm pentru desăvîrşirea** voastră.

*1 Cor. 4. 10. Cap. 11. 30; 12. 5, 9, 10. **1 Tes. 3. 10.

10. Tocmai de aceea * vă scriu aceste lucruri, cînd nu sînt de faţă, pentruca, atunci cînd voi fi de faţă, să** nu mă port cu asprime, potrivit cu † puterea pe care mi-a dat-o Domnul pentru zidire, iar nu pentru dărîmare. *1 Cor. 4. 21. Cap. 2. 3; 10. 2; 12. 20, 21. **Tit. 1. 13. †Cap. 10. 8.

Urări de sănătate.

11. Incolo, fraţilor, fiţi * sănătoşi, desăvîrşiţi-vă, îmbărbătaţi-vă, fiţi cu un cuget, trăiţi în** pace, şi Dumnezeul dragostei şi al păcii va fi cu voi.

*Rom. 12. 16, 18; 15. 5. 1 Cor. 1. 10. Filip. 2. 2; 3. 16. 1 Pet. 3. 8. **Rom. 15. 33.

12. Spuneţi-vă unii altora sănătate *, cu o sărutare sfîntă.

*Rom. 16. 16. 1 Cor. 16. 20. 1 Tes. 5. 26. 1 Pet. 5. 14.

13. Toţi sfinţii vă trimet sănătate.

14. Harul * Domnului Isus Hristos, şi dragostea lui Dumnezeu, şi împărtăşirea** Sfîntului Duh, să fie cu voi cu toţi! Amin. *Rom. 16. 24. **Filip. 2. 1.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE GALATENI

Urare.

1 1. Pavel, apostol nu dela oameni, nici * printr'un om, ci prin ** Isus Hristos, şi prin Dumnezeu Tatăl, care† L-a înviat din morţi, *Vers.11,12. **Fapt.9. 6; 22. 10, 15, 21; 26. 16. Tit. 1. 3. †Fapt. 2. 24.

2. şi toţi fraţii cari * sînt împreună cu mine, către Bisericile ** Galatiei:
*Filip. 2. 22; 4. 21. **1 Cor. 16. 1.

3. Har * şi pace vouă dela Dumnezeu Tatăl, şi dela Domnul nostru Isus Hristos! *Rom. 1. 7. 1 Cor. 1. 3. 2 Cor. 1. 2. Efes. 1. 2. Filip. 1. 2. Col. 1. 2. 1 Tes. 1. 1. 2 Tes. 1. 2. 2 Ioan 3.

4. El * S'a dat pe Sine însuş pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest ** veac rău, după voia Dumnezeului nostru şi Tatăl. *Mat. 20. 28. Rom. 4. 25. Cap. 2. 20. Tit. 2. 14. **Isa. 65. 17. Ioan 15. 19; 17. 14. Evr. 2. 5; 6. 5. 1 Ioan 5. 19.

5. A Lui să fie slava în vecii vecilor! Amin.

Nestatornicia Galatenilor.

6. Mă mir că treceţi aşa de repede dela Cel ce v'a chemat prin harul lui Hristos, la o altă Evanghelie *.
*Cap. 5. 8.

7. Nu doar că * este o altă Evanghelie; dar sînt unii oameni cari ** vă tulbură, şi voiesc să răstoarne Evanghelia lui Hristos.
*2 Cor. 11. 4. **Fapt. 15. 1, 24. 2 Cor. 2. 17; 11. 13. Cap. 5. 10, 12.

8. Dar chiar dacă noi * înşine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o Evanghelie, deosebită de aceea pe care v'am propovăduit-o noi, să fie anatema! *1 Cor. 16. 22.

9. Cum am mai spus, o spun şi acum: dacă vă propovăduieşte cineva o Evanghelie, deosebită * de aceea pe care aţi primit-o, să fie anatema!
*Deut. 4. 2; 12. 32. Prov. 30. 6. Apoc. 22. 18.

10. Caut * eu oare **, în clipa aceasta, să capăt bunăvoinţa oamenilor, sau bunăvoinţa lui Dumnezeu? Sau caut † să plac oamenilor? Dacă aş mai căuta să plac oamenilor, n'aş fi robul lui Hristos. *1 Tes. 2. 4. **1 Sam. 24. 7. Mat. 28. 14. 1 Ioan 3. 19. †1 Tes. 2. 4. Iac. 4. 4.

Evanghelia lui Pavel.

11. Fraţilor *, vă mărturisesc că Evanghelia propovăduită de mine, nu este de obîrşie omenească; *1 Cor. 15. 1.

12. pentrucă, n'am primit-o, nici * n'am învăţat-o dela vreun om, ci prin ** descoperirea lui Isus Hristos.
*1 Cor. 15. 1, 3. Vers. 1. **Efes. 3. 3. Fapt. 9. 1; 22. 4; 26. 11.

13. Aţi auzit, în adevăr, care era purtarea mea de altădată, în religiunea Iudeilor. Cum, adică, prigoneam peste * măsură de mult Biserica lui Dumnezeu, şi făceam prăpăd ** în ea;
*1 Tim. 1. 13. **Fapt. 8. 3.

14. şi cum eram mai înaintat în religiunea Iudeilor de cît mulţi din neamul meu, de o vîrstă cu mine. Eram însufleţit de o rîvnă * nespus de mare pentru datinile strămoşeşti **. *Fapt. 22. 3; 26. 9. Filip. 3. 6. **Ier. 9. 14. Mat. 15. 2. Marc. 7. 5.

15. Dar cînd Dumnezeu — care * m'a pus deoparte din pîntecele maicii mele, şi m'a chemat prin harul Său, — a găsit cu cale
*Isa. 49. 1, 5. Ier. 1. 5. Fapt. 9. 15; 13. 2; 22. 14, 15. Rom. 1. 1.

16. să * descopere în mine pe Fiul Său, ca să-L vestesc ** între Neamuri, îndată, n'am întrebat pe niciun om †,
*2 Cor. 4. 6. **Fapt. 9. 15; 22. 21; 26. 17, 18. Rom. 11. 13. Efes. 3. 8. †Mat. 16. 17. 1 Cor. 15. 50. Efes. 6. 12.

17. nici nu m'am suit la Ierusalim la cei ce au fost apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia. Apoi m'am întors din nou la Damasc.

18. După trei ani, m'am suit * la Ierusalim să fac cunoştinţă cu Chifa, şi am rămas la el cincisprezece zile. *Fapt. 9. 26.

19. Dar n'am văzut pe * niciunul altul dintre apostoli, decît pe ** Iacov, fratele Domnului.
*1 Cor. 9. 5. **Mat. 13. 55. Marc. 6. 3.

20. In cele ce vă scriu, iată *, înaintea lui Dumnezeu, nu mint. *Rom. 9. 1.

21. După aceea * m'am dus în ţinuturile Siriei şi Ciliciei. *Fapt. 9. 30.

22. Şi eram încă necunoscut la faţă Bisericilor * lui Hristos **, cari sînt în Iudea. *1 Tes. 2. 14. **Rom. 16. 7.

23. Ele auzeau doar spunîndu-se: „Cel ce ne prigonea odinioară, acum propovăduieşte credinţa, pe care căuta s'o nimicească odinioară.“

24. Şi slăveau pe Dumnezeu din pricina mea.

Incuviinţarea apostolilor.

2 1. După patrusprezece ani, m'am * suit din nou la Ierusalim împreună cu Barnaba; şi am luat cu mine şi pe Tit. *Fapt. 15. 2.

2. M'am suit, în urma unei desco-

periri, şi le-am * arătat Evanghelia, pe care o propovăduiesc eu între Neamuri, în deosebi celor mai cu vază, ca nu cumva să alerg ** sau să fi alergat în zădar. * Fapt. 15. 12. ** Filip. 2. 16. 1 Tes. 3. 5.

3. Nici chiar Tit, care era cu mine, măcar că era Grec, n'a fost silit să se taie împrejur,

4. din pricina fraţilor * mincinoşi, furişaţi şi strecuraţi printre noi, ca să pîndească slobozenia **, pe care o avem în Hristos Isus, cu gînd să † ne aducă la robie; * Fapt. 15. 1, 24. 2 Cor. 11. 26. ** Cap. 3. 25; 5. 1, 13. † 2 Cor. 11. 20. Cap. 4. 3, 9.

5. noi nu ne-am supus şi nu ne-am potrivit lor nicio clipă măcar, pentruca adevărul * Evangheliei să rămînă cu voi. * Vers. 14. Cap. 3. 1; 4. 16.

6. Cei * ce sînt socotiţi ca fiind ceva — orice ar fi fost ei, nu-mi pasă: Dumnezeu ** nu caută la faţa oamenilor — aceştia, zic, ei cei cu vază nu † mi-au adaus nimic.
* Cap. 6. 3. ** Fapt. 10. 34. Rom. 2. 11. † 2 Cor. 12. 11.

7. Ba dimpotrivă, cînd au văzut * că mie îmi ** fusese încredinţată Evanghelia pentru cei netăiaţi împrejur, după-cum lui Petru îi fusese încredinţată Evanghelia pentru cei tăiaţi împrejur, — * Fapt. 13. 46. Rom. 1. 5; 11. 13. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. ** 1 Tes. 2. 4.

8. căci Cel ce făcuse din Petru apostolul celor tăiaţi împrejur, făcuse * şi din mine apostolul Neamurilor ** —
* Fapt. 9. 15; 13. 2; 22. 21; 26. 17, 18. 1 Cor. 15. 10. Cap. 1. 16. Col. 1. 29. ** Cap. 3. 5.

9. şi cînd au cunoscut harul *, care-mi fusese dat, Iacov, Chifa şi Ioan, cari sînt priviţi ca stîlpi **, mi-au dat mie şi lui Barnaba, mîna dreaptă de însoţire, ca să mergem să propovăduim: noi la Neamuri, iar ei la cei tăiaţi împrejur. * Mat. 16. 18. Efes. 2. 20. Apoc. 21. 14. ** Rom. 1. 5; 12. 3, 6; 15. 15. 1 Cor. 15. 10. Efes. 3. 8.

10. Ne-au spus numai să ne aducem aminte de cei săraci, şi chiar aşa * am şi căutat să fac. * Fapt. 11. 30; 24. 17. Rom. 15. 25. 1 Cor. 16. 1. 2 Cor. 8; 9 Capite.

Pavel înfruntă pe Petru.

11. Dar * cînd a venit Chifa în Antiohia, i-am stătut împotrivă în faţă, căci era de osîndit. * Fapt. 15. 35.

12. In adevăr, înainte de venirea unora dela Iacov, el * mînca împreună cu Neamurile; dar cînd au venit ei, s'a ferit şi a stat deoparte, de teama celor tăiaţi împrejur. * Fapt. 10. 28; 11. 3.

13. Impreună cu el au început să se prefacă şi ceilalţi Iudei, aşa că pînă şi Barnaba a fost prins în laţul făţărniciei lor.

14. Cînd i-am văzut eu că nu umblă drept după adevărul * Evangheliei, am spus lui Chifa în faţa ** tuturor: „Dacă † tu, care eşti Iudeu, trăieşti ca Neamurile, şi nu ca Iudeii, cum sileşti pe Neamuri să trăiască în felul Iudeilor?“ * Vers. 5. ** 1 Tim. 5. 20. † Fapt. 10. 28; 11. 3.

15. Noi * sîntem Iudei din fire, iar nu păcătoşi ** dintre Neamuri.
* Fapt. 15. 10, 11. ** Mat. 9. 11. Efes. 2. 3, 12.

16. Totuş, fiindcă ştim * că omul nu este socotit neprihănit, prin faptele Legii, ci ** numai prin credinţa în Isus Hristos, am crezut şi noi în Hristos Isus, ca să fim socotiţi neprihăniţi prin credinţa în Hristos, iar nu prin † faptele Legii; pentrucă nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii.
* Fapt. 13. 38, 39. ** Rom. 1. 17; 3. 22, 28; 8. 3. Cap. 3. 24. Evr. 7. 18, 19. † Ps. 143. 2. Rom. 3. 20. Cap. 3. 11.

17. Dar dacă, în timp ce căutăm să fim socotiţi neprihăniţi în Hristos, şi noi înşine am fi găsiţi ca păcătoşi *, este oare Hristos un slujitor al păcatului? Nicidecum! * 1 Ioan 3. 8, 9.

18. Căci, dacă zidesc iarăş lucrurile, pe cari le-am stricat, mă arăt ca un călcător de lege.

19. Căci eu, prin * Lege, am ** murit faţă de Lege, ca să trăiesc † pentru Dumnezeu. * Rom. 8. 2. ** Rom. 6. 14; 7. 4, 6. † Rom. 6. 11. 2 Cor. 5. 15. 1 Tes. 5. 10. Evr. 9. 14. 1 Pet. 4. 2.

20. Am fost răstignit * împreună cu Hristos, şi trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine. Şi viaţa, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc ** în credinţa în Fiul lui Dumnezeu, care m'a iubit † şi S'a dat pe Sine însuş pentru mine. * Rom. 6. 6. Cap. 5. 24; 6. 14. ** 2 Cor. 5. 15. 1 Tes. 5. 10. 1 Pet. 4. 2. † Cap. 1. 4. Efes. 5. 2. Tit. 2. 14.

21. Nu vreau să fac zădarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă * neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos. * Cap. 3. 21. Evr. 7. 11. Rom. 11. 6. Cap. 5. 4.

Legea şi credinţa.

3 1. O, Galateni nechibzuiţi! Cine * v'a fermecat **, pe voi, înaintea ochilor cărora a fost zugrăvit Isus Hristos ca răstignit?
* Cap. 5. 7. ** Cap. 2. 14; 5. 7.

2. Iată numai ce voiesc să ştiu dela voi: prin faptele Legii aţi primit voi Duhul *, ori ** prin auzirea credinţei?
* Fapt. 2. 38; 8. 15; 10. 47; 15. 8. Vers. 14. Efes. 1. 13. Evr. 6. 4. ** Rom. 10. 16, 17.

3. Sînteţi aşa de nechibzuiţi? După ce aţi început * prin Duhul, vreţi acum să sfîrşiţi prin firea pămînteasc㠕*?
* Cap. 4. 9. ** Evr. 7. 16; 9. 10.

4. In zădar * aţi suferit voi atît de mult? Dacă, în adevăr, e în zădar!
* Evr. 10. 35, 36. 2 Ioan 8.

5. Cel ce * vă dă Duhul şi face minuni printre voi, le face oare prin faptele Legii sau prin auzirea credinţei?
* Cor. 3. 8.

6. Tot aşa şi „Avraam * a crezut pe Dumnezeu, şi credinţa aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.“
* Fac. 15. 6. Rom. 4. 3, 9, 21, 22. Iac. 2. 23.

7. Înţelegeţi şi voi dar, că fii ai lui Avraam sînt cei * ce au credinţă.
* Ioan 8. 39. Rom. 4. 11, 12, 16.

8. Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea * că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credinţă, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „Toate neamurile vor fi binecuvîntate în ** tine.“ * Rom. 9. 17. Vers. 22. ** Fac. 12. 3; 18. 18; 22. 18. Fapt. 3. 25.

9. Aşa că cei ce se bizuiesc pe credinţă, sînt binecuvîntaţi împreună cu Avraam cel credincios.

10. Căci toţi cei ce se bizuiesc pe faptele Legii, sînt supt blestem; pentrucă este scris: „Blestemat * este oricine nu stăruieşte în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă.“
* Deut. 27. 26. Ier. 11. 3.

11. Şi că * nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci „cel ** neprihănit prin credinţă va trăi.“
* Cap. 2. 16. ** Hab. 2. 4. Rom. 1. 17. Evr. 10. 38.

12. Insă * Legea nu se întemeiază pe credinţă; ci ea zice: „Cine ** va face aceste lucruri, va trăi prin ele“. * Rom. 4. 4, 5; 10. 5, 6; 11. 6. ** Lev. 18. 5. Neem. 9. 29. Ezec. 20. 11. Rom. 10. 5.

13. Hristos * ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcîndu-Se blestem pentru noi, — fiindcă este scris: „Blestemat ** e oricine este atîrnat pe lemn“ —
* Rom. 8-3. 2 Cor. 5. 21. Cap. 4. 5. ** Deut. 21. 23.

14. pentruca * binecuvîntarea vestită lui Avraam să vină peste Neamuri, în Hristos Isus, aşa ca, prin credinţă, noi să primim Duhul ** făgăduit. * Rom. 4. 9. 16. ** Isa. 32. 15; 44. 3. Ier. 31. 33; 32. 40. Ezec. 11. 19; 36. 27. Ioel 2. 28. 29. Zah. 12. 10. Ioan 7. 39. Fapt. 2. 33.

Făgăduinţa şi Legea.

15. Fraţilor, (vorbesc în felul oamenilor), un testament *, chiar al unui om, odată întărit, totuş nimeni nu-l desfiinţează, nici nu-i mai adaugă ceva.
* Evr. 9. 17.

16. Acum, făgăduinţele au fost făcute „lui * Avraam şi seminţei lui“. Nu zice: „Şi semin㠕lor“ (ca şi cum ar fi vorba de mai multe), ci ca şi cum ar fi vorba numai de una: „Şi seminţei tale“, adică Hristos **.
* Fac. 12. 3, 7; 17. 7. Vers. 8. ** 1 Cor. 12. 12.

17. Iată ce vreau să zic: un testament, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desfiinţat *, aşa ca făgăduinţa să fie nimicită, de Legea venită ** după patru sute trei zeci de ani. * Exod. 12. 40. 41. ** Rom. 4. 13, 14. Vers. 21.

18. Căci dacă moştenirea * ar veni din Lege, nu ** mai vine din făgăduinţă; şi Dumnezeu printr'o făgăduinţă a dat-o lui Avraam.
* Rom. 8. 17. ** Rom. 4. 14.

19. Atunci pentruce este Legea? Ea * a fost adăugată din pricina călcărilor de lege, pînă cînd avea să vină „Sămînţa **“, căreia îi fusese făcută făgăduinţa; şi a fost dată † prin îngeri, prin mîna unui mijlocitor ††. * Ioan 15. 22. Rom. 4. 15; 5. 20; 7. 8, 13. 1 Tim. 1. 9. ** Vers. 16. † Fapt. 7. 53. Evr. 2. 2. †† Exod. 20. 19, 21, 22. Leut. 5. 5, 22, 23, 27, 31. Ioan 1. 17. Fapt. 7. 38. 1 Tim. 2. 5.

20. Dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părţi, pe cînd * Dumnezeu, este unul singur.
* Rom. 3. 29, 30.

21. Atunci oare Legea este împotriva făgăduinţelor lui Dumnezeu? Nicidecum! Dacă * s'ar fi dat o Lege care să poată da viaţa, într'adevăr, neprihănirea ar veni din Lege. * Cap. 2. 21.

22. Dar Scriptura a * închis totul ** supt păcat, pentruca † făgăduinţa să fie dată celor ce cred, prin credinţa în Isus Hristos.
* Vers. 8. ** Rom. 3. 9, 19, 23; 11. 32. † Rom. 4. 11, 12, 16.

23. Inainte de venirea credinţei, noi eram supt paza Legii, închişi pentru credinţa care trebuia să fie descoperită.

24. Astfel, Legea * ne-a fost un îndrumător [1] spre Hristos, ca ** să fim socotiţi neprihăniţi prin credinţă. * Mat. 5. 17. Rom. 10. 4. Col. 2. 17. Evr. 9. 9, 10. ** Fapt. 13. 39. Cap. 2. 16. Mat. 5. 17.

25. După ce a venit credinţa, nu mai sîntem supt îndrumătorul acesta.

26. Căci toţi * sînteţi fii ai lui Dumnezeu, prin credinţa în Hristos Isus.
* Ioan 1. 12. Rom. 8. 14—16. Cap. 4. 5. 1 Ioan 3. 1, 2.

1. Grecește: pedagog.

27. Toţi * cari aţi fost botezaţi pentru Hristos, v'aţi îmbrăcat cu ** Hristos.
* Rom. 6. 3. ** Rom. 13. 14.

28. Nu * mai este nici Iudeu, nici Grec; nu mai este nici rob nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toţi sînteţi una ** în Hristos Isus. * Rom. 10. 12. 1 Cor. 12. 13. Cap. 5. 6. Col. 3. 11. ** Ioan 10. 16; 17. 20, 21. Efes. 2. 14—16; 4. 4, 15.

29. Şi dacă * sînteţi ai lui Hristos, sînteţi „sămînţa" lui Avraam, moştenitori ** prin făgăduinţă. * Fac. 21. 10, 12. Rom. 9. 7. Evr. 11. 18. ** Rom. 8. 17. Cap. 4. 7, 28. Efes. 3. 6.

Moştenitorul şi credinţa.

4 1. Dar cîtă vreme moştenitorul este nevrîstnic, eu spun că nu se deosebeşte cu nimic de un rob, măcar că este stăpîn pe tot.

2. Ci este supt epitropi şi îngrijitori, pînă la vremea rînduită de tatăl său.

3. Tot aşa şi noi, cînd eram nevrîstnici, eram * supt robia învăţăturilor începătoare ale lumii.
* Vers. 9. Cap. 2. 4; 5. 1. Col. 2. 8, 20. Evr. 9. 10.

4. Dar cînd * a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimes pe Fiul Său, născut ** din femeie †, născut supt †† Lege, * Fac. 49. 10. Dan. 9. 24. Marc. 1. 15. Efes. 1. 10. ** Ioan 1. 14. Rom. 1. 3. Filip. 2. 7. Evr. 2. 14. † Fac. 3. 15. Isa. 7. 14. Mic. 5. 3. Mat. 1. 23. Luc. 1. 31; 2. 7. †† Mat. 5. 17. Luc. 2. 27.

5. ca să * răscumpere pe cei ce erau supt Lege, pentru ca ** să căpătăm înfierea. * Mat. 20. 28. Cap. 3. 13. Efes. 1. 7. Tit. 2. 14. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. ** Ioan 1. 12. Cap. 3. 26. Efes. 1. 5.

6. Şi pentru că sînteţi fii, Dumnezeu ne-a trimes în inimă Duhul * Fiului Său, care strigă: „Ava", adică: „Tată!"
* Rom. 5. 5; 8. 15.

7. Aşa că nu mai eşti rob, ci fiu; şi dacă * eşti fiu, eşti şi moştenitor, prin Dumnezeu. * Rom. 8. 16. 17. Cap. 3. 29.

Galatenii şi învăţătorii mincinoşi.

8. Odinioară, cînd nu cunoşteaţi * pe Dumnezeu, eraţi robiţi ** celor ce din firea lor, nu sînt dumnezei. * Efes. 2. 12. 1 Tes. 4. 5. ** Rom. 1. 25. 1 Cor. 12. 2. Efes. 2. 11, 12. 1 Tes. 1. 9.

9. Dar acum, dupăce * aţi cunoscut pe Dumnezeu, sau mai bine zis, dupăce aţi fost cunoscuţi de Dumnezeu, cum ** vă mai întoarceţi iarăş la acele învăţături † începătoare, slabe şi sărăcăcioase, cărora vreţi să vă supuneţi din nou? * 1 Cor. 8. 3; 13. 12. 2 Tim. 2. 19. ** Cap. 3. 3. Col. 2. 20. † Rom. 8. 3.

10. Voi păziţi zile *, luni, vremi şi ani. * Rom. 14. 5. Col. 2. 16.

11. Mă tem să * nu mă fi ostenit degeaba pentru voi. * Cap. 2. 2; 5. 2, 4. 1 Tes. 3. 5.

12. Fraţilor, vă rog să fiţi ca mine, căci şi eu sînt ca voi. Nu * mi-aţi făcut nicio nedreptate. * 2 Cor. 2. 5.

13. Dimpotrivă, ştiţi că *, în neputinţa trupului v'am propovăduit Evanghelia pentru întîia ** dată.
* 1 Cor. 2. 3. 2 Cor. 11. 30; 12. 7, 9. ** Cap. 1. 6.

14. Şi, n'aţi arătat nici dispreţ, nici desgust faţă de ceeace era o ispită pentru voi în trupul meu; dimpotrivă, m'aţi primit ca * pe un înger al lui Dumnezeu, ca ** pe însuş Hristos Isus. * 2 Sam. 19. 27. Zah. 12. 8. Mal. 2. 7. ** Mat. 10. 40. Luc. 10. 16. Ioan 13. 20. 1 Tes. 2. 13.

15. Unde este dar fericirea voastră? Căci vă mărturisesc că, dacă ar fi fost cu putinţă, v'aţi fi scos pînă şi ochii şi mi i-aţi fi dat.

16. M'am făcut oare vrăjmaşul vostru, pentrucă * v'am spus adevărul?
* Cap. 2. 5, 14.

17. Nu cu gînd bun * sînt plini de rîvnă ei pentru voi, ci vor să vă deslipească de noi, ca să fiţi plini de rîvnă faţă de ei. * Rom. 10. 2. 2 Cor. 11. 2.

18. Este bine să fii plin de rîvnă totdeauna pentru bine, nu numai cînd sînt de faţă la voi.

19. Copilaşii mei *, pentru cari iarăş simt durerile naşterii, pînăce va lua Hristos chip în voi!
* 1 Cor. 4. 15. Filim. 10. Iac. 1. 18.

20. O, cum aş vrea să fiu acum de faţă la voi, şi să-mi schimb glasul; căci nu ştiu ce să mai cred!

Pilda Agarei şi a Sarei.

21. Spuneţi-mi voi, cari voiţi să fiţi supt Lege, n'ascultaţi voi Legea?

22. Căci este scris că Avraam a avut doi fii: unul * din roabă, şi unul ** din femeia slobodă. * Fac. 16. 15. ** Fac. 21. 2.

23. Dar cel din roabă s'a * născut în chip firesc, iar ** cel din femeia slobodă s'a născut prin făgăduinţă.
* Rom. 9. 7, 8. ** Fac. 18. 10, 14; 21. 1, 2. Evr. 11. 11.

24. Lucrurile acestea trebuiesc luate într'alt înţeles: acestea sînt două legăminte: unul depe muntele Sinai * naşte pentru robie şi este Agar, — * Deut. 33. 2.

25. căci Agar este muntele Sinai din Arabia; — şi răspunde Ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi.

26. Dar Ierusalimul * cel de sus este slobod, şi el este mama noastră.
* Isa. 2. 2. Evr. 12. 22. Apoc. 3. 12; 21. 2, 10.

27. Fiindcă este scris: „Bucură-te*, stearpo, care nu naşti de loc! Izbucneşte de bucurie şi strigă, tu, care nu eşti în durerile naşterii! Căci copiii celei părăsite vor fi în număr mai mare decît copiii celei cu bărbat.“ *Isa. 54. 1.

28. Şi voi, fraţilor, ca şi Isaac, voi sînteţi copii* ai făgăduinţei.
*Fapt. 3. 25. Rom. 9. 8. Cap. 3. 29.

29. Şi cum s'a întîmplat atunci, că cel* ce se născuse în chip firesc prigonea pe cel ce se născuse prin Duhul tot aşa** se întîmplă şi acum.
*Fac. 21. 9. **Cap. 5. 11; 6. 12.

30. Dar ce zice Scriptura*? „Izgoneşte** pe roabă şi pe fiul ei; căci fiul† roabei nu va moşteni împreună cu fiul femeii slobode.“
*Cap. 3. 8, 22. **Fac. 21. 10, 12. †Ioan 8. 35.

31. De aceea, fraţilor, noi nu sîntem copiii celei roabe, ci* ai femeii slobode. Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobozi. *Ioan 8. 36. Cap. 5. 1, 13.

5 1. Rămîneţi dar tari*, şi nu vă plecaţi iarăş supt** jugul robiei.
*Ioan 8. 32. Rom. 6. 18. 1 Pet. 2. 16. **Fapt. 15. 10. Cap. 2. 4; 4. 9.

Slobozenia creştină.

2. Iată, eu, Pavel, vă spun că, dacă* vă veţi tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic. *Fapt. 15. 1; 16. 3.

3. Şi mărturisesc iarăş încă odată oricărui om care primeşte tăierea împrejur, că* este dator să împlinească toată Legea. *Cap. 3. 10.

4. Voi, cari voiţi să fiţi socotiţi neprihăniţi prin Lege, v'aţi* despărţit de Hristos; aţi căzut din** har.
*Rom. 9. 31, 32. Cap. 2. 21. **Evr. 12. 15.

5. Căci noi, prin Duhul, aşteptăm* prin credinţă nădejdea neprihănirii.
*Rom. 8. 24, 25. 2 Tim. 4. 8.

6. Căci* în Isus Hristos, nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur n'au vreun preţ, ci credinţa** care lucrează prin dragoste. *1 Cor. 7. 19. Cap. 3. 28; 6. 15. Col. 3. 11. **1 Tes. 1. 3. Iac. 2. 18, 20, 22.

7. Voi alergaţi* bine: cine** v'a tăiat calea ca să n'ascultaţi de adevăr?
*1 Cor. 9. 24. **Cap 3. 1.

8. Induplecarea aceasta nu vine dela Cel ce* v'a chemat. *Cap. 1. 6.

9. Puţin* aluat face să se dospească toată plămădeala. *1 Cor. 5. 6; 15. 33.

10. Eu*, cu privire la voi, am, în Domnul, încrederea că nu gîndiţi altfel. Dar cel** ce vă tulbură, va† purta osînda, oricine ar fi el.
*2 Cor. 2. 3; 8. 22. **Cap. 1. 7. †2 Cor. 10. 6.

11. Cît despre mine*, fraţilor, dacă mai propovăduiesc tăierea împrejur, de ce** mai sînt prigonit? Atunci pricina de poticnire a crucii s'a dus†.
*Cap. 6. 12. **1 Cor. 15. 30. Cap. 4. 29; 6. 17. †1 Cor. 1. 23.

12. Şi*, schilodească-se odată cei ce** vă tulbură!
*Ios. 7. 25. 1 Cor. 5. 13. Cap. 1. 8, 9. **Fapt. 15. 1, 2, 24.

Indemn să trăiască în dragoste.

13. Fraţilor, voi aţi fost chemaţi la slobozenie. Numai, nu faceţi din slobozenie* o pricină ca să trăiţi pentru firea pămîntească, ci** slujiţi-vă unii altora în dragoste. *1 Cor. 8. 9. 1 Pet. 2. 16. 2 Pet. 2. 19. Iuda 4. **1 Cor. 9. 19. Cap. 6. 2.

14. Căci toată* Legea se cuprinde într'o singură poruncă: „Să** iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.“
*Mat. 7. 12; 22. 40. Iac. 2. 8. **Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Rom. 13. 8, 9.

15. Dar dacă vă muşcaţi şi vă mîncaţi unii pe alţii, luaţi seama să nu fiţi nimiciţi unii de alţii.

Faptele firii pămînteşti şi Duhul.

16. Zic dar: umblaţi* cîrmuiţi de Duhul, şi nu împliniţi poftele firii pămînteşti.
*Rom. 6. 12; 8. 1, 4, 12; 13. 14. Vers. 25. 1 Pet. 2. 11.

17. Căci firea* pămînteasă pofteşte împotriva Duhului, şi Duhul împotriva firii pămînteşti: sînt lucruri protivnice unele altora, aşa că** nu puteţi face tot ce voiţi. *Rom. 7. 23; 8. 6, 7. **Rom. 7. 15, 19.

18. Dacă* sînteţi călăuziţi de Duhul, nu sînteţi supt Lege. *Rom. 6. 14; 8. 2.

19. Şi faptele* firii pămînteşti sînt cunoscute, şi sînt acestea: preacurvia, curvia, necurăţia, desfrînarea,
*1 Cor. 3. 3. Efes. 5. 3. Col. 3. 5. Iac. 3. 14, 15.

20. închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjbile, certurile, zavistiile, mîniile, neînţelegerile, desbinările, certurile de partide,

21. pizmele, uciderile, beţiile, îmbuibările, şi alte lucruri asemănătoare cu acestea. Vă spun mai dinainte, cum am mai spus, că cei* ce fac astfel de lucruri, nu vor moşteni Impărăţia lui Dumnezeu.
*1 Cor. 6. 9. Efes. 5. 5. Col. 3. 6. Apoc. 22. 15.

22. Roada* Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea**, facerea de bine†, credincioşia††, *Ioan 15. 2. Efes. 5. 9. **Col. 3. 12. Iac. 3. 17. †Rom. 15. 14. ††1 Cor. 13. 7.

23. blîndeţa, înfrînarea poftelor. Impotriva* acestor lucruri nu este lege.
*1 Tim. 1. 9.

24. Cei ce sînt ai lui Hristos Isus, şi-au răstignit* firea pămînteasc㠠împreună cu patimile şi poftele ei.
*Rom. 6. 6; 13. 14. Cap. 2. 20. 1 Pet. 2. 11.

25. Dacă* trăim prin Duhul, să şi umblăm prin Duhul. *Rom. 8. 4, 5. Vers. 16.

26. Să* nu umblăm după o slavă deşartă, întărîtîndu-ne unii pe alţii, şi pizmuindu-ne unii pe alţii. *Filip. 2. 3.

6 1. Fraţilor, chiar dacă* un om ar cădea deodată în vreo greşală, voi, cari sînteţi duhovniceşti**, să-l ridicaţi cu † duhul blîndeţei. Şi ia seama la tine însuţi, ca †† să nu fii ispitit şi tu.
*Rom. 14. 1; 15. 1. Evr. 12. 13. Iac. 5. 19. **1 Cor. 2. 15; 3. 1. †1 Cor. 4. 21. 2 Tes. 3. 15. 2 Tim. 2. 25. ††1 Cor. 7. 5, 10; 12.

2. Purtaţi-vă* sarcinile unii altora, şi veţi împlini astfel legea** lui Hristos. *Rom. 15. 1. Cap. 5. 13. 1 Tes. 5. 14.
**Ioan 13. 14, 15, 34; 15. 12. Iac. 2. 8. 1 Ioan 4. 21.

3. Dacă* vreunul crede că este ceva, măcar că nu este nimic**, se înşală singur.
*Rom. 12. 3. 1 Cor. 8. 2. Cap. 2. 6. **2 Cor. 3. 5; 22. 11.

4. Fiecare* să-şi cerceteze fapta lui, şi atunci va avea cu ce să se laude numai în ce-l priveşte pe el, şi nu** cu privire la alţii;
*1 Cor. 11. 28. 2 Cor. 13. 5. **Luc. 18. 11.

5. căci fiecare* îşi va purta sarcina lui însuş. *Rom. 2. 6. 1 Cor. 3. 8.

6. Cine* primeşte învăţătura în Cuvînt, să facă parte din toate bunurile lui şi celui ce-l învaţă.
*Rom. 15. 27. 1 Cor. 9, 11, 14.

7. Nu* vă înşelaţi: „Dumnezeu** nu Se lasă să fie batjocorit.“ Ce † samănă omul, aceea va şi secera. *1 Cor. 6. 9; 15. 33. **Iov. 13. 9. †Luc. 16. 25. Rom. 2. 6. 2 Cor. 9. 6.

8. Cine* samănă în firea lui pămînteasc㠠va secera din firea pămînteasc㠠putrezirea; dar cine samănă în Duhul, va secera din Duhul viaţa vecinică.
*Iov. 4. 8. Prov. 11. 18; 22. 8. Osea 8. 7; 10. 12. Rom. 8. 13. Iac. 3. 18.

9. Să* nu obosim în facerea binelui; căci la vremea potrivită, vom secera, dacă** nu vom cădea de oboseală.
*1 Cor. 15. 58. 2 Tes. 3. 13. **Mat. 24. 13. Evr. 3. 6, 14; 10. 36; 12. 3, 5. Apoc. 2. 10.

10. Aşa* dar, cît avem prilej, să** facem bine la toţi, şi mai ales fraţilor † în credinţă. *Ioan 9. 4; 12. 35.
**1 Tes. 5. 15. 1 Tim. 6. 18. Tit. 3. 8. †Efes. 2. 19. Evr. 36.

11. Uitaţi-vă cu ce slove mari v'am scris, cu însăş mîna mea!

12. Toţi ceice umblă după plăcerea oamenilor, vă* silesc să primiţi tăierea împrejur, numai** ca să nu sufere † ei prigonire pentru crucea lui Hristos. *Cap. 2. 3, 14. **Filip. 3. 18. †Cap. 5. 11.

13. Căci nici ei, cari au primit tăierea împrejur, nu păzesc Legea; ci voiesc doar ca voi să primiţi tăierea împrejur, pentruca să se laude ei cu trupul vostru.

14. In ce mă priveşte*, departe de mine gîndul să mă laud cu altceva decît cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită** faţă de mine, şi eu faţă de lume!
*Filip. 3. 3, 7, 8. **Rom. 6. 6. Cap. 2. 20.

15. Căci în* Hristos Isus nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sînt nimic, ci a fi o făptură** nouă.
*1 Cor. 7. 19. Cap. 5. 6. Col. 3. 11. **2 Cor. 5. 17.

16. Şi* peste toţi ceice vor umbla după** dreptarul acesta şi peste Israelul † lui Dumnezeu să fie pace şi îndurare! *Ps. 125. 5. **Filip. 3. 16. †Rom. 2. 29; 4. 12; 9. 6—8. Cap. 3. 7, 9, 29. Filip. 3. 3.

17. De acum încolo nimeni să nu mă mai necăjească, pentrucă port* semnele Domnului Isus pe trupul meu.
*2 Cor. 1. 5; 4. 10; 11. 23. Cap. 5. 11. Col. 1. 24.

18. Fraţilor, harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu duhul vostru! Amin. *2 Tim. 4. 22. Filim. 25.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EFESENI

1 1. Pavel, apostol al lui Isus Hristos, prin* voia lui Dumnezeu, către sfinţii** cari sînt în Efes şi † credincioşii în Hristos Isus: *2 Cor. 1. 1.
**Rom. 1. 7. 2 Cor. 1. 1. †1 Cor. 4. 17. Cap. 6. 21. Col. 1. 2.

2. Har* şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos. *Gal. 1. 3. Tit. 1. 4.

3. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care ne-a binecuvîntat cu tot felul de binecuvîntări duhovniceşti, în locurile cereşti, în Hristos. *2 Cor. 1. 3. 1 Pet. 1. 3.

4. In El, Dumnezeu ne-a* ales înainte** de întemeierea lumii, ca să fim †

sfinţi şi fără prihană înaintea Lui, dupăce, în dragostea Lui,
*Rom. 8. 28. 2 Tes. 2. 13. 2 Tim. 1. 9. Iac. 2. 5. 1 Pet. 1. 2; 2. 9. **1 Pet. 1. 2, 20. †Luc. 1. 75. Cap. 2. 10; 5. 27. Col. 1. 22. 1 Tes. 4. 7. Tit. 2. 12.

5. ne-a rînduit mai* dinainte să fim înfiaţi** prin Isus Hristos, după† buna plăcere a voiei Sale,
*Rom. 8. 29, 30. Vers. 11. **Ioan 1. 12. Rom. 8. 15. 2 Cor. 6. 18. Gal. 4. 5. 1 Ioan 3. 1. †Mat. 11. 26. Luc. 12. 32. 1 Cor. 1. 21. Vers. 9.

6. spre lauda slavei harului Său, pe* care ni l-a dat în Prea Iubitul Lui**.
*Rom. 3. 24; 5. 15. **Mat. 3. 17; 17. 5. Ioan 3. 35; 10. 17.

7. In* El avem răscumpărarea, prin sîngele Lui, iertarea păcatelor, după bogăţiile** harului Său,
*Fapt. 20. 28. Rom. 3. 24. Col. 1. 14. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. Apoc. 5. 9. **Rom. 2. 4; 3. 24; 9. 23. Cap. 2. 7; 3. 8, 16. Filip. 4. 19.

8. pe care l-a răspîndit din belşug peste noi, prin orice fel de înţelepciune şi de pricepere;

9. căci a binevoit să ne descopere* taina voiei Sale, după planul pe care-l** alcătuise în Sine însuş,
*Rom. 16. 25. Cap. 3. 4, 9. Col. 1. 26. **Cap. 3. 11. 2 Tim. 1. 9.

10. ca să-l aducă la îndeplinire la plinirea* vremilor, spre** a-Şi uni iarăş într'unul în Hristos, toate† lucrurile: cele din ceruri, şi cele de pe pămînt.
*Gal. 4. 4. Evr. 1. 2; 9. 10. 1 Pet. 1. 20. **1 Cor. 8. 22, 23; 11. 3. Cap. 2. 15; 3. 15. †Filip. 2. 9, 10. Col. 1. 20.

11. In El* am fost făcuţi şi moştenitori, fiind rînduiţi mai** dinainte, după† hotărîrea Aceluia, care face toate după sfatul voiei Sale,
*Fapt. 20. 32; 26. 18. Rom. 8. 17. Col. 1. 12; 3. 24. Tit. 3. 7. Iac. 2. 5. 1 Pet. 1. 4. **Vers. 5. †Isa. 46. 10, 11.

12. ca* să slujim de laudă slavei Sale, noi, cari** mai dinainte am nădăjduit în Hristos.
*Vers. 6, 14. 2 Tes. 2. 13. **Iac. 1. 18.

13. Şi voi, după ce aţi auzit cuvîntul* adevărului (Evanghelia mîntuirii voastre), aţi crezut în El, şi aţi fost pecetluiţi cu** Duhul Sfînt, care fusese făgăduit,
*Ioan 1. 17. 2 Cor. 6. 7. **2 Cor. 1. 22. Cap. 4. 30.

14. şi care* este o arvună a moştenirii noastre, pentru** răscumpărarea celor† cîştigaţi de Dumnezeu, spre†† lauda slavei Lui.
*2 Cor. 1. 22; 5. 5. **Luc. 21. 28. Rom. 8. 32. Cap. 4. 30. †Fapt. 20. 28. ††Vers. 6. 12. 1 Pet. 2. 9.

15. De aceea şi eu, de cînd am auzit* despre credinţa în Domnul Isus care este în voi, şi despre dragostea voastră pentru toţi sfinţii,
*Col. 1. 4. Filim. 5.

16. nu* încetez să aduc mulţămiri pentru voi, cînd vă pomenesc în rugăciunile mele.
*Rom. 1. 9. Filip. 1. 3, 4. Col. 1. 3. 1 Tes. 1. 2. 2 Tes. 1. 3.

17. Şi mă rog ca Dumnezeul* Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să** vă dea un duh de înţelepciune şi de descoperire, în cunoaşterea Lui,
*Ioan 20. 17. **Col. 1. 9.

18. şi să vă lumineze ochii* inimii, ca să pricepeţi care este nădejdea** chemării Lui, care este bogăţia slavei moştenirii† Lui în sfinţi,
*Fapt. 26. 18. **Cap. 2. 12; 4. 4. †Vers. 11.

19. şi care este faţă de noi, credincioşii, nemărginita mărime a puterii Sale, după* lucrarea puterii tăriei Lui,
*Cap. 3. 7. Col. 1. 29; 2. 12.

20. pe care a desfăşurat-o în Hristos, prin faptul că L-a înviat* din morţi, şi L-a pus** să şadă la dreapta Sa, în locurile cereşti,
*Fapt. 2. 24, 33. **Ps. 110. 1. Fapt. 7. 55, 56. Col. 3. 1. Evr. 1. 3; 10. 12.

21. mai* pe sus de orice domnie**, de orice stăpînire, de orice putere, de orice dregătorie şi de orice nume, care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci şi în cel viitor.
*Filip. 2. 9, 10. Col. 2. 10. Evr. 1. 4. **Rom. 8. 38. Col. 1. 16; 2. 15.

22. El I-a pus totul* supt picioare, şi L-a dat căpetenie** peste toate lucrurile, Bisericii,
*Ps. 8. 6. Mat. 28. 18. 1 Cor. 15. 27. Evr. 2. 8. **Cap. 4. 15, 16. Col. 1. 18. Evr. 2. 7

23. care* este trupul Lui, plinătatea** Celui ce† plineşte totul în toţi.
*Rom. 12. 5. **1 Cor. 12. 12, 27. †Cap. 4. 12; 5. 23, 30. Col. 1. 18, 24.

2 1. Voi* eraţi** morţi în greşelile şi în păcatele voastre,
*Ioan 5. 24. Col. 2. 13. **Vers. 5. Cap. 4. 18.

2. în* cari trăiaţi odinioară, după mersul lumii acesteia, după domnul** puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării†.
*1 Cor. 6. 11. Cap. 4. 22. Col. 1. 21; 3. 7. 1 Ioan 5. 19. **Cap. 6. 12. †Cap. 5. 6. Col. 3. 6.

3. Intre* ei eram şi noi toţi odinioară, cînd trăiam în poftele** firii noastre pămînteşti, cînd făceam voile firii pămînteşti şi ale gîndurilor noastre, şi eram† din fire copii ai mîniei, ca şi ceilalţi.
*Tit. 3. 3. 1 Pet. 4. 3. **Gal. 5. 16. †Ps. 51. 5. Rom. 5. 12, 14.

4. Dar Dumnezeu, care este bogat* în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit,
*Rom. 10. 12. Cap. 1. 7. Vers. 7.

5. măcar* că eram morţi în greşelile noastre, ne-a** adus la viaţă împreună cu Hristos (prin har sînteţi mîntuiţi).
*Rom. 5. 6, 8, 10. Vers. 1. **Rom. 6. 4, 5. Col. 2. 12, 13; 3. 1.

6. El ne-a înviat împreună, şi ne-a pus să şedem împreună în locurile cereşti*, în Hristos Isus,
*Cap. 1. 20.

7. ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăţie a harului Său, în bunătatea* Lui faţă de noi în Hristos Isus. *Tit. 3. 4. Rom. 3. 24.

8. Căci* prin har aţi fost mîntuiţi, prin** credinţă. Şi aceasta nu vine dela voi; ci este darul† lui Dumnezeu. *Vers. 5. **Rom. 4. 16. 2 Tim. 1. 9. †Mat. 16. 17. Ioan 6. 44, 65. Rom. 10. 14, 15, 17. Cap. 1. 19. Filip. 1. 29.

9. Nu* prin fapte, ca să nu se laude nimeni. *Rom. 3. 20, 27, 28; 4. 2; 9. 11; 11. 6. 1 Cor. 1. 29—31. 2 Tim. 1. 9. Tit. 3. 5.

10. Căci noi sîntem lucrarea* Lui, şi am fost ziditi în Hristos Isus pentru faptele bune, pe cari le-a** pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele. *Deut. 32. 6. Ps. 100. 3. Isa. 19. 25; 29. 23; 44. 21. Ioan 3. 3, 5. 1 Cor. 3. 9. 2 Cor. 5. 5, 17. Cap. 4. 24. Tit. 2. 14. **Cap. 1. 4.

11. De aceea voi, cari altădată eraţi Neamuri din naştere, numiţi netăiaţi împrejur de către aceia cari se cheamă tăiaţi împrejur, şi cari sînt tăiaţi împrejur în trup* de mîna omului: *1 Cor. 12. 2. Cap. 5. 8. Col. 2. 21; 2. 13.

12. aduceţi-vă aminte* că în vremea aceea** eraţi fără Hristos, fără† drept de cetăţenie în Israel, străini de legămintele†† făgăduinţei, fără*† nădejde şi fără†* Dumnezeu în lume. *Rom. 2. 28, 29. Col. 2. 11. **Cap. 4. 18. Col. 1. 21. †Ezec. 13. 9. Ioan 10. 16. ††Rom. 9. 4, 8. *†1 Tes. 4. 13. †*Gal. 4. 8. 1 Tes. 4. 5.

13. Dar acum*, în Hristos Isus, voi, cari odinioară eraţi depărtaţi**, aţi fost apropiaţi prin sîngele lui Hristos. *Gal. 3. 28. **Fapt. 2. 39. Vers. 17.

14. Căci El* este pacea noastră, care din doi a** făcut unul, şi a surpat zidul dela mijloc care-i despărţea, *Mic. 5. 5. Ioan 16. 33. Fapt. 10. 36. Rom. 5. 1. Col. 1. 20. **Ioan 10. 16. Gal. 3. 28.

15. şi, în trupul Lui, a înlăturat* vrăjmăşia** dintre ei, Legea poruncilor, în orînduirile ei, ca să facă pe cei doi să fie în El însuş un singur om† nou, făcînd astfel pace; *Col. 2. 14, 20. **Col. 1. 22. †2 Cor. 5. 17. Gal. 6. 15. Cap. 4. 24.

16. şi a împăcat* pe cei doi cu Dumnezeu într'un singur trup, prin cruce, prin care a nimicit** vrăjmăşia. *Col. 1. 20—22. **Rom. 6. 6; 8. 3. Col. 2. 14.

17. El a venit astfel* să aducă vestea bună a păcii vouă celor ce eraţi departe, şi pace celor** ce erau aproape. *Isa. 57. 19. Zah. 9. 10. Fapt. 2. 39; 10. 36. Rom. 5. 1. Vers. 13, 14. **Ps. 148. 14.

18. Căci prin* El şi unii şi alţii avem intrare la Tatăl, într'un** Duh. *Ioan 10. 9; 14. 6. Rom. 5. 2. Cap. 3. 12. Evr. 4. 16; 10. 19, 20. 1 Pet. 3. 18 **1 Cor 12. 13. Cap. 4. 4.

19. Aşa dar, voi nu mai sînteţi nici străini, nici oaspeţi ai casei, ci sînteţi împreună cetăţeni* cu sfinţii, oameni din casa** lui Dumnezeu, *Filip. 3. 20. Evr. 12. 22, 23. **Gal. 6. 10. Cap. 3. 15.

20. fiind ziditi* pe** temelia apostolilor† şi proorocilor, piatra†† din capul unghiului fiind Isus Hristos. *1 Cor. 3. 9, 10. Cap. 4. 12. 1 Pet. 2. 4, 5. **Mat. 16. 18. Gal. 2. 9. Apoc. 21. 14. †1 Cor. 12. 28. Cap. 4. 11. ††Ps. 118. 22. Isa. 28. 16. Mat. 21. 42.

21. In El* toată clădirea, bine închegată, creşte ca să fie un Templu** sfînt în Domnul. *Cap. 4. 15, 16. **1 Cor. 3. 17; 6. 19. 2 Cor. 6. 16.

22. Şi prin* El şi voi sînteţi ziditi împreună, ca să fiţi un lăcaş al lui Dumnezeu, prin Duhul. *1 Pet. 2. 5.

3 1. Iată de ce eu, Pavel, întemniţatul* lui Isus Hristos pentru** voi, Neamurilor... *Fapt. 21. 33; 28. 17, 20. Cap. 4. 1; 6. 20. Filip. 1. 7, 13, 14, 16. Col. 4. 3, 18. 2 Tim. 1. 8; 2. 9. Filim. 1, 11. **Gal. 5. 9. Col. 1. 24. 2 Tim. 2. 10.

2. (Dacă cel puţin aţi auzit de isprăvnicia* harului lui** Dumnezeu, care mi-a fost dată faţă de voi. *Rom. 1. 5; 11. 13. 1 Cor. 4. 1. Cap. 4. 7. Col. 1. 25. **Fapt. 9. 15; 13. 2. Rom. 12. 3. Gal. 1. 16. Vers. 8.

3. Prin* descoperire** dumnezeiască am† luat cunoştinţă de taina aceasta, despre care†† vă scrisei în puţine cuvinte. *Fapt. 22. 17, 21; 26. 17, 18. **Gal. 1. 12. †Rom. 16. 25. Col. 1. 26, 27. ††Cap. 1. 9, 10.

4. Citindu-le, vă puteţi închipui priceperea pe care o am eu despre* taina lui Hristos, *1 Cor. 4. 1. Cap. 6. 19.

5. care* n'a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor în celelalte veacuri, în felul cum** a fost descoperită acum sfinţilor apostoli şi prooroci ai lui Hristos, prin Duhul. *Fapt. 10. 28. Rom. 16. 25. Vers. 9. **Cap. 2. 20.

6. Că adică Neamurile sînt* împreună moştenitoare cu noi, alcătuiesc** un singur trup cu noi şi iau parte† cu noi la aceeaş făgăduinţă în Hristos Isus, prin Evanghelia aceea, *Gal. 3. 28, 29. Cap. 2. 14. **Cap. 2. 15, 16. †Gal. 3. 14.

7. al cărei* slujitor am fost făcut eu, după** darul harului lui Dumnezeu, dat mie prin lucrarea† puterii Lui. *Rom. 15. 16. Col. 1. 23, 25. **Rom. 1. 5. †Rom. 15. 18. Cap. 1. 19. Col. 1. 29.

8. Da, mie*, care sînt cel mai neînsemnat dintre toţi sfinţii, mi-a fost dat harul acesta să** vestesc Neamurilor bogăţiile† nepătrunse ale lui Hristos, *1 Cor. 15. 9. 1 Tim. 1. 13, 15. **Gal. 1. 16; 2. 8. 1 Tim. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. †Cap. 1. 7. Col. 1. 27.

9. şi să pun în lumină înaintea tuturor care este isprăvnicia acestei taine *, ascunse ** din veacuri în Dumnezeu, care † a făcut toate lucrurile ; * Vers. 3. Cap. 1. 9. ** Rom. 16. 25. Vers. 5. 1 Cor. 2. 7. Col. 1. 26. † Ps. 33. 6. Ioan 1. 3. Col. 1. 16. Evr. 1. 2.

10. pentruca * domniile şi stăpînirile ** din locurile cereşti să † cunoască azi, prin Biserică, înţelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu,
* 1 Pet. 1. 12. ** Rom. 8. 38. Cap. 1. 21. Col. 1. 6. 1 Pet. 3. 22. † 1 Cor. 2. 7. 1 Tim. 3. 16.

11. după * planul vecinic, pe care l-a făcut în Hristos Isus, Domnul nostru.
* Cap. 1. 9.

12. In El avem, prin credinţa în El, slobozenia şi apropierea * de Dumnezeu cu ** încredere. * Cap. 2. 18. ** Evr. 4. 16.

13. Vă rog iarăş * să nu vă pierdeţi cumpătul din pricina necazurilor mele pentru ** voi: aceasta este † slava voastră). * Fapt. 14. 22. Filip. 1. 14. 1 Tes. 3. 3. ** Vers. 1. † 2 Cor. 1. 6.

14. ... Iată dece, zic, îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Isus Hristos,

15. din care îşi trage numele orice * familie, în ceruri şi pe pămînt,
* Cap. 1. 10. Filip. 2. 9—11.

16. şi-L rog ca, potrivit cu * bogăţia slavei Sale, să ** vă facă să vă întăriţi în putere, prin Duhul Lui, în omul † din lăuntru, * Rom. 9. 23. Cap. 1. 7. Filip. 4. 19. Col. 1. 27. ** Cap. 6. 10. Col. 1. 11. † Rom. 7. 22. 2 Cor. 4. 16.

17. aşa încît * Hristos să locuiască în inimile voastre prin credinţă ; pentruca **, avînd rădăcina şi temelia pusă în dragoste,
* Ioan 14. 23. Cap. 2. 22. ** Col. 1. 23; 2. 7.

18. să * puteţi pricepe împreună cu toţi sfinţii, care ** este lărgimea, lungimea, adîncimea şi înălţimea ;
* Cap. 1. 18. ** Rom. 10. 3, 11, 12.

19. şi să cunoaşteţi dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoştinţă, ca să ajungeţi plini de * toată plinătatea lui Dumnezeu. * Ioan 1. 16. Cap. 1. 23. Col. 2. 9, 10.

20. Iar a Celui * ce, prin ** puterea care lucrează în noi, poate să facă nespus † mai mult decît cerem sau gîndim noi,
* Rom. 16. 25. Iuda 24. ** 1 Cor. 2. 9. † Vers. 7. Col. 1. 29.

21. a Lui * să fie slava în Biserică şi în Hristos Isus, din neam în neam, în vecii vecilor ! Amin.
* Rom. 11. 36; 16. 27. Evr. 13. 21.

4 1. Vă sfătuiesc dar eu *, cel întemniţat pentru Domnul, să vă purtaţi ** într'un chip vrednic de chemarea, pe care aţi primit-o,
* Cap. 3. 1. Film. 1, 9. ** Filip. 1. 27. Col. 1. 10. 1 Tes. 1. 12.

2. cu * toată smerenia şi blîndeţa, cu îndelungă răbdare ; îngăduiţi-vă unii pe alţii în dragoste,
* Fapt. 20. 19. Gal. 5. 22, 23. Col. 3. 12, 13.

3. şi căutaţi să păstraţi unirea Duhului, prin legătura păcii *. * Col. 3. 14.

4. Este un * singur trup, un ** singur Duh, după cum şi voi aţi fost chemaţi la o singură nădejde † a chemării voastre. * Rom. 12. 5. 1 Cor. 12. 12, 13. Cap. 2. 16. ** 1 Cor. 12. 4, 11. † Cap. 1. 18.

5. Este un * singur Domn, o ** singură credinţă, un singur botez †. * 1 Cor. 1. 13; 8. 6; 12. 5. 2 Cor. 11. 4. ** Vers. 13. Judc. 3. † Gal. 3. 27, 28. Evr. 6. 6.

6. Este un * singur Dumnezeu şi Tată al tuturor **, care este mai pe sus de toţi, care lucrează prin toţi şi care este în toţi. * Mal. 2. 10. 1. Cor. 8. 6; 12. 6. ** Rom. 11. 36.

7. Dar fiecăruia * din noi harul i-a fost dat după măsura darului lui Hristos. * Rom. 12. 3, 6. 1 Cor. 12. 11.

8. De aceea este zis: „S'a suit * sus, a ** luat robia roabă, şi a dat daruri oamenilor.“ * Ps. 68. 18. Iuda 5. 12. Col. 2. 15.

9. Şi * acest: „S'a suit“, ce însemnează decît că înainte Se pogorîse în părţile mai de jos ale pămîntului ? * Ioan 3. 13; 6. 33, 62.

10. Cel se S'a pogorît, este acelaş cu cel ce s'a * suit mai pe sus de toate cerurile, ca ** să umple toate lucrurile. * Fapt. 1. 9, 11. 1 Tim. 3. 16. Evr. 4. 14; 7. 26; 8. 1; 9. 24. ** Fapt. 2. 33.

11. Şi El * a dat pe unii apostoli ; pe alţii, prooroci ; pe alţii, evanghelişti ** ; pe alţii, păstori † şi învăţători ††,
* 1 Cor. 12. 28. Cap. 2. 20. ** Fapt. 21. 8. 2 Tim. 4. 5. † Fapt. 20. 28. †† Rom. 12. 7.

12. pentru * desăvîrşirea sfinţilor, în vederea lucrării de slujire, pentru ** zidirea trupului † lui Hristos,
* 1 Cor. 12. 7. ** 1 Cor. 14. 26. † Cap. 1. 23. Col. 1. 24.

13. pînă vom ajunge toţi la unirea credinţei şi * a cunoştinţei Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare **, la înălţimea staturii plinătăţii lui Hristos ; * Col. 2. 2. ** 1 Cor. 14. 20. Col. 1. 28.

14. ca să nu mai fim copii *, plutind ** încoace şi încolo, purtaţi de orice vînt † de învăţătură, prin viclenia oamenilor şi prin şiretenia lor în †† mijloacele de amăgire ; * Isa. 28. 9. 1 Cor. 14. 20. ** Evr. 13. 9. † Mat. 11. 7. †† Rom. 16. 18. 2 Cor. 2. 17.

15. ci, credincioşi * adevărului, în dragoste, să ** creştem în toate privinţele, ca să ajungem la Cel † ce este Capul, Hristos. * Zah. 8. 16. 2 Cor. 4. 2. Vers. 25. 1 Ioan 3. 18. ** Cap. 1. 22; 2. 21. † Col. 1. 18.

16. Din * El tot trupul, bine închegat şi strîns legat, prin ceiace dă fie-

care încheitură, își primește creșterea, potrivit cu lucrarea fiecărei părți în măsura ei, și se zidește în dragoste.
*Col. 2. 19.

17. Iată dar ce vă spun și mărturisesc eu în Domnul: să* nu mai trăiți cum trăiesc păgînii, în** deșertăciunea gîndurilor lor,
*Cap. 2. 1—3. Vers. 22. Col. 3. 7. 1 Pet. 4. 3. **Rom. 1. 21.

18. avînd mintea întunecată*, fiind străini** de viața lui Dumnezeu, din pricina neștiinței în care se află în urma împietririi† inimii lor. *Fapt. 26. 18. **Cap. 2. 12. Gal. 4. 8. 1 Tes. 4. 5. †Rom. 1. 21.

19. Ei* și-au perdut orice pic de simțire, s'au** dedat la desfrînare, și săvîrșesc cu lăcomie orice fel de necurăție. *1 Tim. 4. 2. **Rom. 1. 24, 26. 1 Pet. 4. 3.

20. Dar voi n'ați învățat așa pe Hristos;

21. dacă*, cel puțin, L-ați ascultat, și dacă, potrivit adevărului care este în Isus, ați fost învățați, *Cap. 1. 13.

22. cu privire la felul vostru de viață din trecut, să* vă desbrăcați de omul** cel vechi care se strică după† poftele înșelătoare; *Col. 2. 11; 3. 8, 9. Evr. 12. 1. 1 Pet. 2. 1. **Rom. 6. 6. Cap. 2. 2, 3. Vers. 17. Col. 3. 7. †1 Pet. 4. 3.

23. și să vă înoiți* în duhul minții voastre, *Rom. 12. 2. Col. 3. 10.

24. și să* vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut** după chipul lui Dumnezeu, de o neprihănire și sfințenie pe care o dă adevărul. *Rom. 6. 4. 2 Cor. 5. 17. Gal. 6. 15. Cap. 6. 11. Col. 3. 10. **Cap. 2. 10.

25. De aceea, lăsați-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună* aproapelui său adevărul", pentrucă sîntem** mădulare unii altora.
*Zah. 8. 16. Vers. 15. Col. 3. 9. **Rom. 12. 5.

26. „Mîniați-vă* și nu păcătuiți". Să n'apună soarele peste mînia voastră,
*Ps. 4. 4; 37. 8.

27. și să nu* dați prilej diavolului.
*2 Cor. 2. 10, 11. Iac. 4, 7. 1 Pet. 5. 9.

28. Cine fura, să nu mai fure; ci mai de grabă să lucreze* cu mînile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui** lipsit.
*Fapt. 20. 35. 1 Tes. 4. 11. 2 Tes. 3. 8, 11, 12. **Luc. 3. 11.

29. Niciun* cuvînt stricat să nu vă iasă din gură; ci unul** bun, pentru† zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud. *Mat. 12. 36. Cap. 5. 4. Col. 3. 8. **Col. 4. 6. 1 Tes. 5. 11. †Col. 3. 16.

30. Să* nu întristați pe Duhul Sfînt al lui Dumnezeu, prin** care ați fost pecetluiți pentru ziua răscumpărării†.
*Isa. 7. 13; 63. 10. Ezec. 16. 43. 1 Tes. 5. 19. **Cap. 1. 13. †Luc. 21. 28. Rom. 8. 23. Cap. 1. 14.

31. Orice* amărăciune, orice iuțime, orice mînie, orice strigare, orice clevetire** și orice fel† de răutate să piară din mijlocul vostru.
*Col. 3. 8, 19. **Tit 3. 2. Iac. 4. 11. 1 Pet. 2. 1. †Tit 3. 3.

32. Dimpotrivă, fiți* buni unii cu alții, milоși, și iertați-vă** unul pe altul, cum v'a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.
*2 Cor. 2. 10. Col. 3. 12, 13. **Mat. 6. 14. Marc. 11. 25.

5 1. Urmați* dar pilda lui Dumnezeu ca niște copii prea iubiți.
*Mat. 5. 45, 48. Luc. 6. 36. Cap. 4. 32.

2. Trăiți* în dragoste, după cum** și Hristos ne-a iubit, și S'a dat pe Sine pentru noi „ca un prinos și ca o jertfă de bun miros"†, lui Dumnezeu.
*Ioan 13. 34; 15. 12. 1 Tes. 4. 9. 1 Ioan 3. 11, 23; 4. 21. **Gal. 1. 4; 2. 20. Evr. 7. 27; 9. 14, 26; 10. 10, 12. 1 Ioan 3. 16. †Fac. 8. 21. Lev. 1. 9. 2 Cor. 2. 15.

3. Curvia*, sau orice altfel de necurăție, sau lăcomia de avere, nici** să nu fie pomenite între voi, așa cum se cuvine unor sfinți. *Rom. 6. 13. 1 Cor. 6. 18. 2 Cor. 12. 21. Cap. 4. 19, 20. Col. 3. 5. 1 Tes. 4. 3, etc. **1 Cor. 5. 1.

4. Să nu se audă nici* cuvinte porcoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste, cari** nu sînt cuviincioase†; ci mai de grabă cuvinte de mulțămire. *Mat. 12. 35. Cap. 4. 29. **Rom. 1. 28. †1 Cor. 6. 9. Gal. 5. 19, 21.

5. Căci știți bine că niciun curvar, niciun stricat, niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli*, n'are** parte de moștenire în Impărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.
*Col. 3. 5. 1 Tim. 6. 17. **Gal. 5. 21. Apoc. 22. 15.

6. Nimeni* să nu vă înșele cu vorbe deșerte; căci din pricina acestor lucruri vine** mînia lui Dumnezeu peste† oamenii neascultători. *Ier. 29. 8. Mat. 24. 4. Col. 2. 4, 8, 18. 2 Tes. 2. 3. **Rom. 1. 18. †Cap. 2. 2.

7. Să nu vă întovărășiți dar deloc cu ei.

8. Odinioară erați* întunerec; dar acum sînteți** lumină în Domnul. Umblați deci ca niște copii† ai luminii.
*Isa. 9. 2. Mat. 4. 16. Fapt. 26. 18. Rom. 1. 21. Cap. 2. 11, 12; 4. 18. Tit 3. 3. 1 Pet. 2. 9. **Ioan 8. 12; 12. 46. 2 Cor. 3. 18; 4. 6. 1 Tes. 5. 5. 1 Ioan 2. 9. †Luc. 16. 8. Ioan 12. 36.

9. Căci roada* luminii stă în orice bunătate, în neprihănire și în adevăr.
*Gal. 5. 22.

10. Cercetați* ce este plăcut înaintea Domnului,
*Rom. 12. 2. Filip. 1. 10. 1 Tes. 5. 21. Tim. 2. 3.

11. și nu* luați deloc parte la lucră-

rile** neroditoare ale întunerecului, ba încă mai de grabă osîndiţi-le †.
*1 Cor. 5. 9, 11; 10. 20. 2 Cor. 6. 14. 2 Tes. 3. 6, 14. **Rom. 6. 21; 13. 12. Gal. 6. 8. †Lev. 19. 17. 1 Tim. 5. 20.

12. Căci* e ruşine numai să spunem ce fac ei în ascuns. *Rom. 1. 24, 26. Vers. 3.

13. Dar toate* aceste lucruri, cînd sînt osîndite de lumină, sînt date la iveală; pentrucă ceiace scoate totul la iveală, este lumina. *Ioan 3. 20, 21. Evr. 4. 13.

14. De aceea zice: „Deşteaptă-te* tu, care dormi, scoală-te** din morţi, şi Hristos te va lumina.“ *Isa. 60. 1. Rom. 13. 11, 12. 1 Cor. 15. 34. 1 Tes. 5. 6. **Ioan 5. 25. Rom. 6. 4, 5. Cap. 2. 5. Col. 3. 1.

15. Luaţi seama* deci să umblaţi cu băgare de seamă, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca nişte înţelepţi. *Col. 4. 5.

16. Răscumpăraţi* vremea, căci** zilele sînt rele. *Gal. 6. 10. Col. 4. 5. **Ecl. 11. 2; 12. 1. Ioan 12. 35. Cap. 6. 13.

17. De aceea* nu fiţi nepricepuţi, ci înţelegeţi** care† este voia Domnului. *Col. 4. 5. **Rom. 12. 2. †1 Tes. 4. 3; 5. 18.

18. Nu* vă îmbătaţi de vin, aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă, fiţi plini de Duh.
*Prov. 20. 1; 23. 20, 30. Isa. 5. 11, 22. Luc. 21. 34.

19. Vorbiţi între voi cu* psalmi, cu cîntări de laudă şi cu cîntări duhovniceşti, şi cîntaţi şi aduceţi din toată inima laudă Domnului.
*Fapt. 16. 25. 1 Cor. 14. 26. Col. 3. 16. Iac. 5. 13.

20. Mulţămiţi* totdeauna lui Dumnezeu Tatăl, pentru toate lucrurile, în** Numele Domnului nostru Isus Hristos.
*Ps. 34. 1. Isa. 63. 7. Col. 3. 17. 1 Tes. 5. 18. 2 Tes. 1. 3. **Evr. 13. 15. 1 Pet. 2. 5; 4. 11.

21. Supuneţi-vă* unii altora în frica lui Hristos. *Filip. 2. 3. 1 Pet. 5. 5.

22. Nevestelor*, fiţi supuse bărbaţilor voştri ca** Domnului; *Fac. 3. 16. 1 Cor. 14. 34. Col. 3. 18. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1. **Cap. 6. 5.

23. căci bărbatul* este capul nevestei, după cum şi Hristos** este capul Bisericii, El, Mîntuitorul trupului.
*1 Cor. 11. 3. **Cap. 1. 22; 4. 15. Col. 1. 18.

24. Şi după cum Biserica este supusă lui Hristos, tot aşa şi nevestele să fie supuse bărbaţilor lor în* toate lucrurile. *Col. 3. 20, 22. Tit 2. 9.

25. Bărbaţilor*, iubiţi-vă nevestele cum a iubit şi Hristos Biserica şi S'a** dat pe Sine pentru ea, *Col. 3. 19. 1 Pet. 3. 7. **Fapt. 20. 28. Gal. 1. 4; 2. 20. Vers. 2.

26. ca s'o sfinţească, după ce a curăţit-o prin* botezul cu apă prin Cuvînt**, *Ioan 3. 5. Tit 3. 5. Evr. 10. 22. 1 Ioan 5. 6. **Ioan 15. 3; 17. 17.

27. ca* să înfăţişeze înaintea Lui această Biserică, slăvită, fără pată** fără sbîrcitură sau altceva de felul acesta, ci† sfîntă şi fără prihană.
*2 Cor. 11. 2. Col. 1. 22. **Cînt. 4. 7. †Cap. 1. 4.

28. Tot aşa trebuie să-şi iubească şi bărbaţii nevestele, ca pe trupurile lor. Cine îşi iubeşte nevasta, se iubeşte pe sine însuş.

29. Căci nimeni nu şi-a urît vreodată trupul lui, ci îl hrăneşte, îl îngrijeşte cu drag, ca şi Hristos Biserica;

30. pentrucă noi* sîntem mădulare ale trupului Lui, carne din carnea Lui şi os din oasele Lui.
*Fac. 2. 23. Rom. 12. 5. 1 Cor. 6. 15; 12. 27.

31. De aceea* va lăsa omul pe tatăl său şi pe mamă-sa, şi se va lipi de nevastă-sa, şi cei doi** vor fi un singur trup“.
*Fac. 2. 24. Mat. 19. 5. Marc. 10. 7, 8. **1 Cor. 6. 16.

32. Taina aceasta este mare — (vorbesc despre Hristos şi despre Biserică). —

33. Incolo fiecare din* voi să-şi iubească nevasta ca pe sine; şi nevasta să** se teamă de bărbat.
*Vers. 25. Col. 3. 19. **1 Pet. 3. 6.

6 1. Copii, ascultaţi* în Domnul de părinţii voştri, căci este drept.
*Prov. 23. 22. Col. 3. 20

2. „Să cinsteşti* pe tatăl tău şi pe mama ta“ — este cea dintîi poruncă însoţită de o făgăduinţă — *Exod. 20. 12. Deut. 5. 16; 27. 16. Ier. 35. 18. Ezec. 22. 7. Mal. 1. 6. Mat. 15. 4. Marc. 7. 10.

3. „ca să fii fericit, şi să trăieşti multă vreme pe pămînt.“

4. Şi voi, părinţilor*, nu întărîtaţi la mînie pe copiii voştri, ci creşteţi-i**, în mustrarea şi învăţătura Domnului.
*Col. 3. 21. **Fac. 18. 19. Deut. 4. 9; 6. 7, 20; 11. 19. Ps. 78. 4. Prov. 19. 18; 22. 6; 29. 17.

5. Robilor*, ascultaţi de stăpînii voştri pămînteşti, cu** frică şi cutremur, în† curăţie de inimă, ca de Hristos.
*Col. 3. 22. 1 Tim. 6. 1. Tit 2. 9. 1 Pet. 2. 18. **2 Cor. 7. 15. Filip. 2. 12. †1 Cron. 29. 17. Col. 3. 22.

6. Slujiţi-le nu* numai cînd sînteţi sub ochii lor, ca şi cum aţi vrea să plăceţi oamenilor, ci ca nişte robi ai lui Hristos, cari fac din inimă voia lui Dumnezeu. *Col. 3. 22, 23.

7. Slujiţi-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor,

8. căci ştiţi* că fiecare, fie** rob, fie slobod, va primi răsplată dela Domnul, după binele pe care-l va fi făcut.
*Rom. 2. 6. 2 Cor. 5. 10. Col. 3. 24. **Gal. 3. 28. Col. 3. 11.

9. Şi voi, stăpînilor*, purtaţi-vă la

fel cu ei; feriţi-vă de ameninţări**, ca unii cari ştiţi că Stăpînul lor şi al† vostru este în cer, şi†† că înaintea Lui nu se are în vedere faţa omului. *Col. 4. 1. **Lev. 25. 43. †Ioan 13. 13. 1 Cor. 7. 22. ††Rom. 2. 11. Col. 3. 25.

10. Incolo, fraţilor, întăriţi-vă în Domnul şi în* puterea tăriei Lui. *Cap. 1. 19; 3. 16. Col. 1. 11.

11. Imbrăcaţi-vă* cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteţi ţinea pept împotriva uneltirilor diavolului. *Rom. 13. 12. 2 Cor. 6. 7. Vers. 13. 1 Tes. 5. 8.

12. Căci noi n'avem de luptat împotriva cărnii* şi sîngelui, ci împotriva căpeteniilor**, împotriva domniilor, împotriva stăpînitorilor† întunerecului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii cari sînt în locurile cereşti. * Mat. 16. 17. 1 Cor. 15. 50. ** Rom. 8. 38. Cap. 1. 21. Col. 2. 15. † Luc. 22. 53. Ioan 12. 31; 14. 30. Cap. 2. 2. Col. 1. 13.

13. De aceea*, luaţi toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteţi împotrivi în** ziua cea rea, şi să rămîneţi în picioare, după ce veţi fi biruit totul. *2 Cor. 10. 4. Vers. 11. **Cap. 5. 16.

14. Staţi gata dar, avînd mijlocul încins* cu adevărul, îmbrăcaţi** cu platoşa neprihănirii, *Isa. 11. 5. Luc. 12. 35. 1 Pet. 1. 13. **Isa. 59. 17. 2 Cor. 6. 7. 1 Tes. 5. 8.

15. avînd picioarele încălţate* cu rîvna Evangheliei păcii. *Isa. 52. 7. Rom. 10. 15.

16. Pe deasupra tuturor acestora, luaţi scutul* credinţei, cu care veţi putea stinge toate săgeţile arzătoare ale celui rău. *1 Ioan 5. 4.

17. Luaţi* şi coiful mîntuirii şi sabia** Duhului, care este Cuvîntul lui Dumnezeu. *Isa. 59. 17. 1 Tes. 5. 8. **Evr. 4. 12. Apoc. 1. 16; 2. 16; 19. 15.

18. Faceţi în toată vremea, prin Duhul, tot felul de rugăciuni* şi cereri. Vegheaţi** la aceasta, cu toată stăruinţa, şi rugăciune† pentru toţi sfinţii, *Luc. 18. 1. Rom. 12. 12. Col. 4. 2. 1 Tes. 5. 17. **Mat. 26. 41. Marc. 13. 33. †Cap. 1. 16. Filip. 1. 4. 1 Tim. 2. 1.

19. şi pentru* mine, ca, oridecîteori îmi deschid gura, să mi se dea cuvînt, ca să fac cunoscut cu** îndrăzneală taina Evangheliei, *Fapt. 4. 29. Col. 4. 3. 2 Tes. 3. 1. **2 Cor. 3. 12.

20. al cărei sol în* lanţuri sînt**; pentruca, zic, să vorbesc cu† îndrăzneală, cum trebuie să vorbesc. *2 Cor. 5. 20. **Fapt. 26. 29; 28. 20. Cap. 3. 1. Filip. 1. 7, 13, 14. 2 Tim. 1. 16; 2. 9. Film. 10. †Fapt. 28. 31. Filip. 1. 20. 1 Tes. 2. 2.

21. Acum, ca* să ştiţi şi voi despre mine, Tihic**, prea iubitul frate şi slujitor credincios în Domnul, vă va face cunoscut totul. *Col. 4. 7. **Fapt. 20. 4. 2 Tim. 4. 12. Tit 3. 12.

22. Vi l-am* trimes înadins, ca să luaţi cunoştinţă despre starea noastră, şi să vă îmbărbăteze inimile. *Col. 4. 8.

23. Pace* fraţilor, şi dragoste împreună cu credinţa, din partea lui Dumnezeu Tatăl, şi din partea Domnului Isus Hristos! *1 Pet. 5. 14.

24. Harul să fie cu toţi cei ce iubesc pe Domnul nostru Isus Hristos* în curăţie. Amin. *Tit 2. 7.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIPENI

1 1. Pavel şi Timotei, robi ai lui Isus Hristos, către toţi sfinţii în* Hristos Isus, cari sînt în Filipi, împreună cu episcopii[1] şi diaconii: *1 Cor. 1. 2.

2. Har* vouă şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos! *Rom. 1. 7. 2 Cor. 1. 2. 1 Pet. 1. 2.

3. Mulţămesc* Dumnezeului meu pentru toată aducerea aminte, pe care o păstrez despre voi. *Rom. 1. 8, 9. 1 Cor. 1. 4. Efes. 1. 15, 16. Col. 1. 3. 1 Tes. 1. 2. 2 Tes. 1. 3.

4. In toate rugăciunile mele mă rog pentru voi toţi, cu bucurie

5. pentru* partea, pe care o luaţi la Evanghelie, din cea dintîi zi pînă acum. *Rom. 12. 13; 15. 26. 2 Cor. 8. 1. Cap. 4. 14, 15.

6. Sînt încredinţat că Acela care a început în voi această bună lucrare*, o va isprăvi pînă** în ziua lui Isus Hristos. *Ioan 6. 29. 1 Tes. 1. 3. **Vers. 10.

7. Este drept să gîndesc astfel despre voi toţi, fiindcă vă port în inima mea, întrucît, atît în lanţurile* mele cît şi în apărarea** şi întărirea Evangheliei†, voi†† sînteţi toţi părtaşi aceluiaş har. *Vers. 17. **2 Cor. 3. 2; 7. 3. †Efes. 3. 1; 6. 20. Col. 4. 3, 18. 2 Tim. 1. 8. ††Cap. 4. 14.

8. Căci martor îmi este Dumnezeu* că** vă iubesc pe toţi cu o dragoste nespusă în Isus Hristos. *Rom. 1. 9; 9. 1. Gal. 1. 20. 1 Tes. 2. 5. **Cap. 2. 26; 4. 1.

9. Şi mă rog ca* dragostea voastră

[1] Sau: priveghetori.

să crească tot mai mult în cunoştinţă şi orice pricepere, *1 Tes. 3. 12. Filn. 6.

10. ca să* deosebiţi lucrurile alese, pentruca** să fiţi curaţi şi să nu vă poticniţi pînă în† ziua venirii lui Hristos, *Rom. 2. 18; 12. 2. Efes. 5. 10. **Fapt. 24. 16. 1 Tes. 3. 13; 5. 23. †1 Cor. 1. 8.

11. plini de roada neprihănirii, prin* Isus Hristos, spre slava** şi lauda lui Dumnezeu. *Ioan 15. 4, 5. Efes. 2. 10. Col. 1. 6. **Ioan 15. 8. Efes. 1. 12, 14.

12. Vreau să ştiţi, fraţilor, că împrejurările în cari mă găsesc, mai degrabă au lucrat la înaintarea Evangheliei.

13. In adevăr, în* toată curtea împărătească, şi pretutindeni aiurea, toţi ştiu că sînt pus în lanţuri din pricina lui Isus Hristos. *Cap. 4. 22.

14. Şi cei mai mulţi din fraţi, îmbărbătaţi de lanţurile mele, au şi mai multă îndrăzneală să vestească fără teamă Cuvîntul lui Dumnezeu.

15. Unii, este adevărat, propovăduiesc pe Hristos din pizmă şi din duh de ceartă*; dar alţii din bunăvoinţă. *Cap. 2. 3.

16. Aceştia din urmă lucrează din dragoste, ca unii cari ştiu că eu sînt însărcinat* cu apărarea Evangheliei; *Vers. 7.

17. cei dintîi, din duh de ceartă vestesc pe Hristos nu cu gînd curat, ci ca să mai adauge un necaz la lanţurile mele.

18. Ce ne pasă? Oricum: fie de ochii lumii, fie din toată inima, Hristos este propovăduit. Eu mă bucur de lucrul acesta şi mă voi bucura.

19. Căci ştiu că lucrul acesta se va întoarce spre mîntuirea mea prin rugăciunile voastre* şi prin ajutorul Duhului** lui Isus Hristos. *2 Cor. 1. 11. **Rom. 8. 9.

20. Mă aştept şi nădăjduiesc cu tărie* că nu voi fi dat de ruşine** cu nimic; ci că† acum, ca totdeauna, Hristos va fi proslăvit cu îndrăsneală în trupul meu, fie prin viaţa mea, fie prin moartea mea. *Rom. 8. 19. **Rom. 5. 5. †Efes. 6. 19, 20.

21. Căci pentru mine a trăi este Hristos şi a muri este un cîştig.

22. Dar dacă trebuie să mai trăiesc în trup, face să trăiesc; şi nu ştiu ce trebuie să aleg.

23. Sînt strîns* din două părţi: aş dori să mă mut** şi să fiu împreună cu Hristos, căci ar fi cu mult mai bine; *2 Cor. 5. 8. **2 Tim. 4. 6.

24. dar, pentru voi, este mai de trebuinţă să rămîn în trup.

25. Şi sînt încredinţat* şi ştiu că voi rămînea şi voi trăi cu voi toţi, pentru înaintarea şi bucuria credinţei voastre; *Cap. 2. 24.

26. pentruca, prin întoarcerea mea la voi, să aveţi în mine o mare pricină de laudă* în Isus Hristos. *2 Cor. 1. 14; 5. 12.

27. Numai, purtaţi-vă* într'un chip vrednic de Evanghelia lui Hristos, pentruca, fie că voi veni să vă văd, fie că voi rămînea departe de voi, să aud despre voi că** rămîneţi tari în acelaş duh, şi că luptaţi cu† un suflet†† pentru credinţa Evangheliei, *Efes. 4. 1. Col. 1. 10. 1 Tes. 2. 12; 4. 1. **Cap. 4. 1. †1 Cor. 1. 10. ††Iuda 3.

28. fără să vă lăsaţi înspăimîntaţi de protivnici; lucrul acesta* este pentru ei o dovadă de perzare, şi** de mîntuirea voastră, şi aceasta dela Dumnezeu. *2 Tes. 1. 5. **Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 11.

29. Căci cu privire la Hristos, vouă* vi s'a dat harul nu** numai să credeţi în El, ci să şi pătimiţi pentru El, *Fapt. 5. 41. Rom. 5. 3. **Efes. 2. 8.

30. şi să şi duceţi*, cum şi faceţi, aceeaş luptă, pe care** aţi văzut-o la mine, şi pe care auziţi că o duc şi acum. *Col. 2. 1. **Fapt. 16. 19, etc. 1 Tes. 2. 2.

2 1. Deci, dacă este vreo îndemnare în Hristos, dacă este vreo mîngîiere în dragoste, dacă este vreo legătură* a Duhului, dacă este vreo milostivire şi vreo îndurare**, *2 Cor. 13. 14. **Col. 3. 12.

2. faceţi-mi* bucuria deplină, şi aveţi o simţire, o dragoste, un suflet şi un gînd**. *Ioan 3. 29. **Rom. 12. 16; 15. 5. 1 Cor. 1. 10. 2 Cor. 13. 11. Cap. 1. 27; 3. 16; 4. 2. 1 Pet. 3. 8.

3. Nu faceţi nimic* din duh de ceartă sau din slavă deşartă; ci în smerenie** fiecare să privească pe altul mai pe sus de el însuş. *Gal. 5. 26. Cap. 1. 15, 16. Iac. 3. 14. **Rom. 12. 10. Efes. 5. 21. 1 Pet. 5. 5.

4. Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci* şi la foloasele altora. *1 Cor. 10. 24, 33; 13. 5.

5. Să* aveţi în voi gîndul acesta, care era şi în Hristos Isus: *Mat. 11. 29. Ioan 13. 15. 1 Pet. 2. 21. 1 Ioan 2. 6.

6. El, măcar că* avea chipul lui Dumnezeu, totuş n'a** crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, *Ioan 1. 1, 2; 17. 5. 2 Cor. 4. 4. Col. 1. 15. Evr. 1. 3. **Ioan 5. 18; 10. 33.

7. ci * S'a desbrăcat pe sine însuş şi a luat un chip de rob **, făcîndu-Se † asemenea oamenilor. * Ps. 22. 6. Isa. 53. 3. Dan. 9. 26. Marc. 9. 12. Rom. 15. 3. ** Isa. 42. 1; 49. 3, 6; 52. 13; 53. 11. Ezec. 34. 23, 24. Zah. 3. 8. Mat. 20. 28. Luc. 22. 27. † Ioan 1. 14. Rom. 1. 3; 8. 3. Gal. 4. 4. Evr. 2. 14, 17.

8. La înfăţişare a fost găsit ca un om, S'a smerit şi S'a făcut * ascultător pînă la moarte, şi încă moarte de cruce. * Mat. 26. 29, 42. Ioan 10. 18. Evr. 5. 8; 12. 2.

9. Deaceea şi Dumnezeu L-a * înălţat nespus de mult, şi I-a ** dat Numele, care este mai pe sus de orice nume; * Ioan 17. 1, 2, 5. Fapt. 2. 33. Evr. 2. 9. ** Efes. 1. 20, 21. Evr. 1. 4.

10. pentruca *, în Numele lui Isus, să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pămînt şi de supt pămînt, * Isa. 45. 23. Mat. 28. 18. Rom. 14. 11. Apoc. 5. 13.

11. şi orice * limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul. * Ioan 13. 13. Fapt. 2. 36. Rom. 14. 9. 1 Cor. 8. 6; 12. 3.

12. Astfel dar, prea iubiţilor, după cum * totdeauna aţi fost ascultători, duceţi pînă la capăt mîntuirea voastră, cu frică ** şi cutremur, nu numai cînd sînt eu de faţă, ci cu mult mai mult acum, în lipsa mea. * Cap. 1. 5. ** Efes. 6. 5.

13. Căci Dumnezeu * este Acela care lucrează în voi, şi vă dă, după plăcerea Lui, şi voinţa şi înfăptuirea. * 2 Cor. 3. 5. Evr. 13. 21.

14. Faceţi toate lucrurile fără * cîrtiri şi fără şovăieli **, * 1 Cor. 10. 10. 1 Pet. 4. 9. ** Rom. 14. 1.

15. ca să fiţi fără prihană şi curaţi, copii * ai lui Dumnezeu, fără vină, în ** mijlocul unui † neam ticălos şi stricat, în care străluciţi †† ca nişte lumini în lume, * Mat. 5. 45. Efes. 5. 1. ** 1 Pet. 2. 12. † Deut. 32. 5. †† Mat. 5. 14. 16. Efes. 5. 8.

16. ţinînd sus Cuvîntul vieţii; aşa ca, în ziua lui Hristos, să mă pot lăuda * că n'am ** alergat, nici nu m'am ostenit în zădar. * 2 Cor. 1. 14. 1 Tes. 2. 19. ** Gal. 2. 2. 1 Tes. 3. 5.

17. Şi chiar dacă va * trebui să fiu turnat ca o jertfă de băutură peste jertfa şi ** slujba credinţei voastre, eu mă † bucur şi mă bucur cu voi toţi. * 2 Tim. 4. 6. ** Rom. 15. 16. † 2 Cor. 7. 14. Col. 1, 24.

18. Tot aşa şi voi, bucuraţi-vă, şi bucuraţi-vă împreună cu mine.

19. Nădăjduiesc, în Domnul Isus, să vă trimet în curînd pe Timotei *, ca să fiu şi eu cu inimă bună cînd o să am ştiri despre voi. * Rom. 16. 21. 1 Tes. 3. 2.

20. Căci n'am pe nimeni *, care să-mi împărtăşească simţirile ca el, şi să se îngrijească într'adevăr de starea voastră. * Ps. 55. 13.

21. Ce-i drept, toţi umblă * după foloasele lor, şi nu după ale lui Isus Hristos. * 1 Cor. 10. 24, 33; 13. 5. 2 Tim. 4. 10, 16.

22. Ştiţi rîvna lui încercată; cum, ca * un copil cu tatăl lui, a lucrat ca un rob împreună cu mine pentru înaintarea Evangheliei. * 1 Cor. 4. 17. 1 Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2.

23. Pe el dar, nădăjduiesc să vi-l trimet, de îndată ce voi vedea ce întorsătură vor lua lucrurile cu privire la mine.

24. Şi am * încredere în Domnul că în curînd voi veni şi eu. * Cap. 1. 25. Filim. 22.

25. Am socotit de trebuinţă să vă trimet pe Epafrodit *, fratele şi tovarăşul meu de lucru ** şi de luptă, trimesul şi slujitorul † vostru pentru †† nevoile mele. * Cap. 4. 18. ** Filim. 2. † 2 Cor. 8. 23. †† 2 Cor. 11. 9. Cap. 4. 18.

26. Căci * dorea ferbinte să vă vadă pe toţi; şi era foarte mîhnit, pentrucă aflaserăţi că a fost bolnav. * Cap. 1. 8.

27. Ce-i drept, a fost bolnav, şi foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el. Şi nu numai de el, ci şi de mine, ca să n'am întristare peste întristare.

28. L-am trimes dar cu atît mai în grabă, ca să-l vedeţi şi să vă bucuraţi iarăş, şi să fiu şi eu mai puţin mîhnit.

29. Primiţi-l deci în Domnul, cu toată bucuria; şi preţuiţi * pe astfel de oameni. * 1 Cor. 16. 18. 1 Tes. 5. 12. 1 Tim. 5. 17.

30. Căci pentru lucrul lui Hristos a fost el aproape de moarte, şi şi-a pus viaţa în joc, ca * să împlinească ce lipsea slujbei voastre pentru mine. * 1 Cor. 16. 17. Cap. 4. 10.

3 1. Incolo, fraţii mei, bucuraţi-vă * în Domnul. * 2 Cor. 13. 11. Cap. 4. 4. 1 Tes. 5. 16.
Mie nu-mi este greu să vă scriu mereu aceleaşi lucruri, iar vouă vă este de folos.

2. Păziţi-vă * de cînii aceia; păziţi-vă de lucrătorii ** aceia răi; păziţi-vă † de scrîjilaţii aceia! * Isa. 56. 10. Gal. 5. 15. ** 2 Cor. 11. 13. † Rom. 2. 28. Gal. 5. 2.

3. Căci cei tăiaţi împrejur * sîntem noi, cari ** slujim lui Dumnezeu, prin Duhul lui Dumnezeu, cari ne † lăudăm în Hristos Isus, şi cari nu ne punem încrederea în lucrurile pămînteşti. * Deut. 10. 16; 30. 6. Ier. 4. 4. Rom. 2. 29; 4. 11, 12. Col. 2. 11. ** Ioan 4. 23, 24. Rom. 7. 6. † Gal. 6. 14.

4. Măcar că eu * aş avea pricină de încredere chiar în lucrurile pămînteşti. Dacă altul crede că se poate încrede în lucrurile pămînteşti, eu şi mai mult;
*2 Cor. 11. 18, 21.

5. eu, care sînt tăiat împrejur * a opta zi, din ** neamul lui Israel, din † seminţia lui Beniamin, Evreu †† din Evrei; în ce priveşte Legea, Fariseu *†; *Fac. 17. 12. **2 Cor. 11. 22. †Rom. 11. 1. ††2 Cor. 11. 22. *† Fapt. 23. 6; 26. 4, 5.

6. în ce priveşte * rîvna, prigonitor ** al Bisericii; cu privire la neprihănirea †, pe care o dă Legea, fără †† prihană. *Fapt. 22. 3. Gal. 1. 13, 14. **Fapt. 8. 3; 9. 1. †Rom. 10. 5. ††Luc. 1. 6.

7. Dar lucrurile *, cari pentru mine erau cîştiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos. *Mat. 13. 44.

8. Ba încă, şi acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, faţă de preţul nespus de mare al * cunoaşterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am perdut toate şi le socotesc ca un gunoi, ca să cîştig pe Hristos,
*Isa. 53. 11. Ier. 9. 23, 24. Ioan 17. 3. 1 Cor. 2. 2. Col. 2. 2.

9. şi să fiu găsit în El, nu avînd o neprihănire a mea *, pe care mi-o dă Legea, ci aceea ** care se capătă prin credinţa în Hristos, neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, prin credinţă.
* Rom. 10. 3, 5. ** Rom. 1. 17; 3. 21, 22; 9. 30; 10. 3, 6. Gal. 2. 16.

10. Şi să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi părtăşia * suferinţelor Lui, şi să mă fac asemenea cu moartea Lui; *Rom. 6. 3, 4, 5; 8. 17. 2 Cor. 4. 10, 11. 2 Tim. 2. 11, 12. 1 Pet. 4. 13.

11. ca să ajung * cu orice chip, dacă voi putea, la învierea din morţi.
*Fapt. 26. 7.

12. Nu că am şi cîştigat premiul, sau că am şi ajuns * desăvîrşit **; dar alerg înainte, căutînd să-l apuc, întrucît şi eu am fost apucat de Hristos Isus. *1 Tim. 6. 12. **Evr. 12. 23.

13. Fraţilor, eu nu cred că l-am apucat încă; dar fac un singur lucru: uitînd * ce este în urma mea, şi aruncîndu-mă ** spre ce este înainte, *Ps. 45. 10. Luc. 9. 62. 2 Cor. 5. 16. **1 Cor. 9. 24, 26. Evr. 6. 1.

14. alerg * spre ţintă, pentru premiul chemării ** cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Isus. *2 Tim. 4. 7, 8. Evr. 12. 1. **Evr. 3. 1.

15. Gîndul acesta dar să ne însufleţească pe toţi, cari sîntem desăvîrşiţi *; şi dacă în vreo privinţă sînteţi de altă părere **, Dumnezeu vă va lumina şi în această privinţă.
*1 Cor. 2. 6; 14. 20. **Gal. 5. 10.

16. Dar în lucrurile * în cari am ajuns de aceeaş ** părere, să umblăm la fel †. *Rom. 12. 16; 15. 5. **Gal. 6. 16. †Cap. 2. 2.

17. Urmaţi-mă pe mine *, fraţilor, şi uitaţi-vă bine la cei ce se poartă după pilda, pe care o aveţi ** în noi.
*1 Cor. 4. 16; 11. 1. Cap. 4. 9. 1 Tes. 1. 6. **1 Pet. 5. 3.

18. Căci v'am spus de multe ori, şi vă mai spun şi acum, plîngînd: sînt mulţi, cari se poartă ca vrăjmaşi * ai crucii lui Hristos.
*Gal. 1. 7; 2. 21; 6. 12. Cap. 1. 15, 16.

19. Sfîrşitul lor * va fi pierzarea. Dumnezeul lor ** este pîntecele şi † slava lor este în ruşinea lor, şi se gîndesc †† la lucrurile de pe pămînt.
* 2 Cor. 11. 15. 2 Pet. 2. 1. ** Rom. 16. 18. 1 Tim. 6. 5. Tit. 1. 11. †Osea 4. 7. 2 Cor. 11. 12. Gal. 6. 13. ††Rom. 8. 5.

20. Dar cetăţenia * noastră este în ceruri, de ** unde şi aşteptăm † ca Mîntuitor pe Domnul Isus Hristos.
*Efes. 2. 6, 19. Col. 3. 1, 3. **Fapt. 1. 11. †1 Cor. 3. 7. 1 Tes. 1. 10. Tit. 2. 13.

21. El * va schimba trupul stării noastre smerite, şi-l va face asemenea trupului slavei Sale, prin lucrarea puterii ** pe care o are de a-Şi † supune toate lucrurile. *1 Cor. 15. 43. 48, 49. Col. 3. 4. 1 Ioan 3. 2. **Efes. 1. 19. †1 Cor. 15. 26, 27.

4 1. De aceea, prea iubiţii şi mult doriţii * mei fraţi, bucuria ** şi cununa mea, rămîneţi † astfel tari în Domnul, prea iubiţilor! *Cap. 1. 8. **2 Cor. 1. 14. Cap. 2. 16. 1 Tes. 2. 19, 20. †Cap. 1. 27.

2. Indemn pe Evodia şi îndemn pe Sintichia să fie cu un gînd * în Domnul. *Cap. 2. 2; 3. 16.

3. Şi pe tine, adevărat tovarăş de jug, te rog să vii în ajutorul femeilor acestora, cari au lucrat * împreună cu mine pentru Evanghelie, cu Clement şi cu ceilalţi tovarăşi de lucru ai mei, ale căror nume sînt scrise în cartea ** vieţii. *Rom. 16. 3. Cap. 1. 27. **Exod. 32. 32. Ps. 69. 28. Dan. 12. 1. Luc. 10. 20. Apoc. 3. 5; 13. 8; 20. 12; 21. 27.

4. Bucuraţi-vă * totdeauna în Domnul! Iarăş zic: Bucuraţi-vă!
*Rom. 12. 12. Cap. 3. 1. 1 Tes. 5. 16. 1 Pet. 4. 13.

5. Blîndeţa voastră să fie cunoscută de toţi oamenii. Domnul este aproape *.
*Evr. 10. 25. Iac. 5. 8, 9. 1 Pet. 4. 7. 2 Pet. 3. 8, 9. 2 Tes. 2. 2.

6. Nu * vă îngrijoraţi de nimic; ci în orice lucru, aduceţi cererile voastre la cunoştinţa lui Dumnezeu, prin rugăciuni şi cereri, cu mulţămiri.
*Ps. 55. 22. Prov. 16. 2. Mat. 6. 25. Luc. 12. 22. 1 Pet. 5. 7.

7. Şi pacea * lui Dumnezeu, care în-

trece orice pricepere, vă va păzi inimile şi gîndurile în Hristos Isus.
*Ioan 14.27. Rom.5.1. Col.3.15.

8. Incolo, fraţii mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot* ce este vrednic de primit, orice faptă bună, şi orice laudă, aceea să vă însufleţească.
*1 Tes.5.22.

9. Ce* aţi învăţat, ce aţi primit şi auzit dela mine, şi ce aţi văzut în mine, faceţi. Şi Dumnezeul** păcii va fi cu voi. *Cap.3.17. **Rom.15.33; 16.20. 1 Cor.14.33. 2 Cor.13.11. 1 Tes.5.23. Evr.13.20.

10. Am avut o mare bucurie în Domnul, că, însfîrşit, aţi putut să vă înoiţi iarăş simţimintele* voastre faţă de mine. Vă gîndeaţi voi la aşa ceva, dar vă lipsea prilejul. *2 Cor.12.9.

11. Nu zic lucrul acesta avînd în vedere nevoile mele; căci m'am deprins să fiu* mulţămit cu starea în care mă găsesc. *1 Tim.6.6.9.

12. Ştiu* să trăiesc smerit, şi ştiu să trăiesc în belşug. In totul şi pretutindeni m'am deprins să fiu sătul şi flămînd, să fiu în belşug şi să fiu în lipsă. *1 Cor.4.11. 2 Cor.6.10; 11.27.

13. Pot totul* în Hristos, care mă întăreşte. *Ioan 15.5. 2 Cor.12.9.

14. Dar bine aţi făcut că aţi* luat parte la strîmtorarea mea. *Cap.1.7.

15. Ştiţi voi înşivă, Filipenilor, că, la începutul Evangheliei, cînd am plecat din Macedonia, nicio* Biserică n'a avut legătură cu mine în ce priveşte „darea" şi „primirea" afară de voi.
*2 Cor.11.8,9.

16. Căci mi-aţi trimes în Tesalonic, odată, şi chiar de două ori, ceva pentru nevoile mele.

17. Nu că umblu după daruri. Dimpotrivă, umblu după cîştigul* care prisoseşte în folosul vostru.
*Rom.15.28. Tit.3.14.

18. Am de toate, şi sînt în belşug. Sînt bogat, de cînd am primit prin Epafrodit* ce mi-aţi trimes, ... un miros** de bună mireasmă, o jertfă† bine primită şi plăcută lui Dumnezeu.
*Cap.2.25. **Evr.13.16. †2 Cor.9.12.

19. Şi Dumnezeul meu să îngrijească* de toate trebuinţele voastre, după** bogăţia Sa, în slavă, în Isus Hristos.
*Ps.23.1. 2 Cor.9.8. **Efes.1.7; 3.16.

20. A lui* Dumnezeu şi Tatăl nostru să fie slava în vecii vecilor! Amin.
*Rom.16.27. Gal.1.5.

21. Spuneţi sănătate fiecărui sfînt în Hristos Isus.

Fraţii, cari* sînt cu mine, vă trimet sănătate. *Gal.1.2.

22. Toţi sfinţii vă trimet sănătate, mai* ales cei din casa Cezarului.
*Cap.1.13.

23. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin. *Rom.16.24.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE COLOSENI

1 1. Pavel, apostol* al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, şi fratele Timotei, *Efes.1.1.

2. către sfinţii şi fraţii credincioşi în* Hristos, cari sînt în Colose: Har şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos.
*1 Cor.4.17. Efes.6.21. Gal.1.3.

3. Mulţămim* lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, căci ne rugăm neîncetat pentru voi,
*1 Cor.1.4. Efes.1.16. Filip.1.3; 4.6.

4. şi am auzit despre credinţa voastră în Hristos Isus, şi despre dragostea*, pe care o aveţi faţă de toţi sfinţii, *Efes.1.15. Vers.9. Film.5. Evr.6.10.

5. din pricina nădejdii care vă aşteaptă* în ceruri şi despre care aţi auzit mai înainte în cuvîntul adevărului Evangheliei, *2 Tim.4.8. 1 Pet.1.4.

6. care a ajuns pînă la voi şi* este în toată lumea, unde dă** roade şi merge crescînd, ca şi între voi. Şi aceasta, din ziua în care aţi auzit şi aţi cunoscut harul† lui Dumnezeu, în adevăr, *Mat.24.14. Marc.16.15. Rom.10.18. Vers.23. **Marc.4.8. Ioan 15.16. Filip.1.11. †2 Cor.8.1. Efes.3.2. Tit.2.11. 1 Pet.5.12.

7. cum aţi învăţat dela Epafras*, prea iubitul nostru tovarăş de slujbă. El este un credincios slujitor** al lui Hristos pentru voi,
*Cap.4.12. Film.23. **2 Cor.11.23. 1 Tim.4.6.

8. şi ne-a vorbit despre dragostea* voastră în Duhul. *Rom.15.30.

9. De aceea* şi noi, din ziua cînd am auzit aceste lucruri, nu încetăm să ne rugăm pentru voi, şi să cerem să** vă umpleţi de cunoştinţa† voiei Lui, în

orice fel de înţelepciune †† şi pricepere duhovnicească; * Efes. 1. 15. 16. Vers. 3, 4. ** 1 Cor. 1. 5. † Rom. 12. 2. Efes. 10. 17. †† Efes. 1. 8.

10. pentruca * astfel să vă purtaţi într'un chip vrednic de Domnul, ca ** să-I fiţi plăcuţi în orice lucru: aducînd roade † în tot felul de fapte bune, şi crescînd în cunoştinţa lui Dumnezeu: * Efes. 4. 1. Filip. 1. 27. 1 Tes. 2. 12. ** 1 Tes. 4. 1. † Ioan 15. 16. 2 Cor. 9. 8. Filip. 1. 11. Tit. 3. 1. Evr. 13. 21.

11. întăriţi *, cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei Lui, pentru orice răbdare ** şi îndelungă răbdare, cu bucurie †,
* Efes. 3. 16; 6. 10. ** Efes. 4. 2. † Fapt. 5. 41. Rom. 5. 3.

12. mulţămind * Tatălui, care v'a învrednicit să aveţi parte de moştenirea sfinţilor, în lumină.
* Efes. 5. 20. Cap. 3. 15. Fapt. 26. 18. Efes. 1. 11.

13. El ne-a izbăvit de supt puterea * întunerecului, şi ** ne-a strămutat în Impărăţia Fiului dragostei Lui,
* Efes. 6. 12. Evr. 2. 14. 1 Pet. 2. 9. ** 1 Tes. 2. 12. 2 Pet. 1. 11.

14. în * care avem răscumpărarea, prin sîngele Lui, iertarea păcatelor.
* Efes. 1. 7.

15. El este chipul * Dumnezeului celui nevăzut, cel întîi născut ** din toată zidirea. * 2 Cor. 4. 4. Evr. 1. 3. ** Apoc. 3. 14.

16. Pentrucă prin El * au fost făcute toate lucrurile cari sînt în ceruri şi pe pămînt, cele văzute şi cele nevăzute: fie scaune de domnii **, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpîniri. Toate au fost făcute prin El † şi pentru El.
* Ioan 1. 3. 1 Cor. 8. 6. Efes. 3. 6. Evr. 1. 2. ** Rom. 8. 38. Efes. 1. 21. Cap. 2. 10. 15. 1 Pet. 3. 22. † Rom. 11. 36. Evr. 2. 10.

17. El * este mai înainte de toate lucrurile, şi toate se ţin prin El.
* Ioan 1. 1, 3; 17. 5. 1 Cor. 8. 6.

18. El * este Capul trupului, al Bisericii. El este începutul, cel întîi născut ** dintre cei morţi, pentruca în toate lucrurile să aibă întîietatea.
* 1 Cor. 11. 3. Efes. 1. 10, 22; 4. 15; 5. 23. ** Fapt. 26. 23. 1 Cor. 15. 20, 23. Apoc. 1. 5.

19. Căci Dumnezeu a vrut ca toată plinătatea să locuiască în * El,
* Ioan 1. 16; 3. 34. Cap. 2. 9; 3. 11.

20. şi să împace totul * cu Sine ** prin El, atît † ce este pe pămînt cît şi ce este în ceruri, făcînd pace, prin sîngele crucii Lui.
* Efes. 2. 14—16. ** 2 Cor. 5. 18. † Efes. 1. 10.

21. Şi pe voi, cari * odinioară eraţi străini şi vrăjmaşi prin gîndurile şi prin faptele voastre rele **, El v'a împăcat acum * Efes. 2. 1, 2, 12, 19; 4. 18. ** Tit. 1. 15, 16.

22. prin * trupul Lui de carne, prin moarte, ca ** să vă facă să vă înfăţişaţi înaintea Lui sfinţi, fără prihană şi fără vină; * Efes. 2. 15, 16. ** Luc. 1. 75. Efes. 1. 41; 5. 27. 1 Tes. 4. 7. Tit. 2. 14. Iuda 24.

23. negreşit, dacă rămîneţi şi mai departe întemeiaţi * şi neclintiţi în credinţă, fără să vă abateţi ** dela nădejdea Evangheliei, pe care aţi † auzit-o, care a fost propovăduită oricărei †† făpturi de supt cer, şi al cărei *† slujitor am fost făcut eu, Pavel. * Efes. 3. 17. Cap. 2. 7. ** Ioan 15. 6. † Rom. 10. 18. †† Vers. 6. *† Fapt. 1. 17. 2 Cor. 3. 6; 4. 1; 5. 18. Efes. 3. 7. Vers. 25. 1 Tim. 2. 7.

24. Mă bucur acum * în suferinţele mele pentru ** voi; şi în trupul meu, împlinesc ce lipseşte † suferinţelor lui Hristos, pentru †† trupul Lui, care este Biserica. * Rom. 5. 3. 2 Cor. 7. 4. ** Efes. 3. 1, 13. † 2 Cor. 1. 5, 6. Filip. 3. 10. 2 Tim. 1. 8; 2. 10. †† Efes. 1. 23.

25. Slujitorul ei am fost făcut eu, după isprăvnicia *, pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi ca să întregesc Cuvîntul lui Dumnezeu.
* 1 Cor. 9. 17. Gal. 2. 7. Efes. 3. 2. Vers. 23.

26. Vreau să zic: taina * ţinută ascunsă din vecinicii şi în toate veacurile, dar ** descoperită acum sfinţilor Lui,
* Rom. 16. 25. 1 Cor. 2. 7. Efes. 3. 9. ** Mat. 13. 11. 2 Tim. 1. 10.

27. cărora * Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăţia ** slavei tainei acesteia între Neamuri, şi anume: Hristos în voi, nădejdea † slavei.
* 2 Cor. 2. 14. ** Rom. 9. 23. Efes. 1. 7; 3. 8. † 1 Tim. 1. 1.

28. Pe El îl propovăduim noi, şi sfătuim * pe orice om, şi învăţăm pe orice om în toată înţelepciunea, ca ** să înfăţişăm pe orice om, desăvîrşit în Hristos Isus.
* Fapt. 20. 20, 27, 31. ** 2 Cor. 11. 2. Efes. 5. 27. Vers. 22.

29. Iată la * ce lucrez eu, şi mă lupt ** după lucrarea puterii † Lui, care lucrează cu tărie în mine.
* 1 Cor. 15. 10. ** Cap. 2. 1. † Efes. 1. 19; 3. 7, 20.

2 1. Vreau, în adevăr, să ştiţi cît de mare luptă * duc pentru voi, pentru cei din Laodicea şi pentru toţi ceice nu mi-au văzut faţa în trup;
* Filip. 1. 30. Cap. 1. 29. 1 Tes. 2. 2.

2. pentruca * să li se îmbărbăteze inimile, să fie uniţi ** în dragoste, şi să capete toate bogăţiile plinătăţii de pricepere, ca să cunoască † taina lui Dumnezeu Tatăl, adică pe Hristos,
* 2 Cor. 1. 6. ** Cap. 3. 14. † Filip. 3. 8. Cap. 1. 9.

3. în * care sînt ascunse toate comorile înţelepciunii şi ale ştiinţei.
* 1 Cor. 1. 24; 2. 6, 7. Efes. 1. 8. Cap. 1. 9.

4. Spun lucrul acesta, pentruca * ni-

meni să nu vă înşele prin vorbiri amăgitoare.
*Rom. 16. 18. 2 Cor. 11. 13. Efes. 4. 14; 5. 6. Vers. 8, 18.

5. Căci măcarcă* sînt departe cu trupul, totuş cu duhul sînt cu voi, şi privesc cu bucurie la buna rînduială** care domneşte între voi şi la tăria† credinţei voastre în Hristos.
*1 Cor. 5. 3. 1 Tes. 2. 17. **1 Cor. 14. 40. †1 Pet. 5. 9.

6. Astfel dar, după cum* aţi primit pe Hristos Isus, Domnul, aşa să şi umblaţi în El,
*1 Tes. 4. 1. Iuda 3.

7. fiind înrădăcinaţi şi zidiţi în El, întăriţi prin credinţă, după învăţăturile cari v'au fost date, şi sporind în ea cu mulţămiri către Dumnezeu.

8. Luaţi seama* ca nimeni să nu vă fure cu filosofia şi cu o amăgire deşartă, după datina** oamenilor, după învăţăturile începătoare ale lumii†, şi nu după Hristos.
*Ier. 29. 8. Rom. 16. 17. Efes. 5. 6. Vers. 18. Evr. 13. 9. **Mat. 15. 2. Gal. 1. 14. Vers. 22. †Gal. 4. 3, 9. Vers. 20.

9. Căci în El* locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii.
*Ioan 1. 14. Cap. 1. 19.

10. Voi aveţi totul deplin* în El, care** este Capul oricărei domnii† şi stăpîniri.
*Ioan 1. 16. **Efes. 1. 20, 21. 1 Pet. 3. 22. †Cap. 1. 16.

11. In El aţi fost tăiaţi împrejur*, nu cu o tăiere împrejur, făcută de mînă, ci cu tăierea împrejur a lui Hristos, în desbrăcarea** de trupul poftelor firii noastre pămînteşti,
*Deut. 10. 16; 30. 6. Ier. 4. 4. Rom. 2. 29. Filip. 3. 3. **Rom. 6. 6. Efes. 4. 22. Cap. 3. 8, 9.

12. fiind îngropaţi* împreună cu El, prin botez, şi înviaţi** în El şi împreună cu El, prin credinţa† în puterea lui Dumnezeu, care†† L-a înviat din morţi.
*Rom. 6. 4. **Cap. 3. 1. †Efes. 1. 19; 3. 7. ††Fapt. 2. 24.

13. Pe voi*, cari eraţi morţi în greşelile voastre şi în firea voastră pămîntească netăiată împrejur, Dumnezeu v'a adus la viaţă împreună cu El, după ce ne-a iertat toate greşalele.
*Efes. 2. 1, 5, 6, 11.

14. A şters* zapisul cu poruncile lui, care stătea împotriva noastră şi ne era protivnic, şi l-a nimicit, pironindu-l pe cruce.
*Efes. 2. 15, 16.

15. A desbrăcat* domniile şi stăpînirile**, şi le-a făcut de ocară înaintea lumii, după ce a ieşit biruitor asupra lor prin cruce.
*Fac. 3. 15. Ps. 68. 18. Isa. 53. 12. Mat. 12. 29. Luc. 10. 18; 11. 22. Ioan 12. 31; 16. 11. Efes. 4. 8. Evr. 2. 14. **Efes. 6. 12.

16. Nimeni dar să* nu vă judece cu privire la mîncare** sau băutură, sau cu† privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă, sau cu privire la o zi de Sabat,
*Rom. 14. 3. 10, 13. **Rom. 14. 2, 17. 1 Cor. 8. 8. †Rom. 14. 5. Gal. 4. 10.

17. cari* sînt umbra lucrurîlor viitoare, dar trupul este al lui Hristos.
*Evr. 8. 5; 9. 9; 10. 1.

18. Nimeni* să nu vă răpească premiul alergării, făcîndu-şi voia lui însuş printr'o smerenie şi închinare la îngeri, amestecîndu-se în** lucruri pe cari nu le-a văzut, umflat de o mîndrie deşartă, prin gîndurile firii lui pămînteşti,
*Vers. 4. **Ezec. 13. 3. 1 Tim. 1. 7.

19. şi nu se ţine strîns de Capul*, din care tot trupul, hrănit şi bine închegat, cu ajutorul încheieturilor şi legăturilor, îşi primeşte creşterea pe care i-o dă Dumnezeu.
*Efes. 4. 15, 16.

20. Dacă aţi murit* împreună cu Hristos faţă de învăţăturile începătoare** ale lumii, de ce, ca şi cum aţi trăi încă în lume, vă supuneţi la porunci ca acestea:
*Rom. 6. 3, 5; 7. 4, 6. Gal. 2. 19. Efes. 2. 15. **Vers. 8.

21. „Nu* lua, nu gusta, nu** atinge cutare lucru!“
*Gal. 4. 3, 9. **1 Tim. 4. 3.

22. Toate aceste lucruri, cari pier odată cu întrebuinţarea lor, şi sînt întemeiate pe* porunci şi învăţături omeneşti,
*Isa. 29. 13. Mat. 15. 9. Tit. 1. 14.

23. au*, în adevăr, o înfăţişare de înţelepciune, într'o închinare** voită, o smerenie şi asprime faţă de trup, dar nu sînt de nici un preţ împotriva gîdilării firii pămînteşti.
*1 Tim. 4. 8. **Vers. 18.

3 1. Dacă deci aţi* înviat împreună cu Hristos, să umblaţi după lucrurile de sus, unde Hristos şade** la dreapta lui Dumnezeu.
*Rom. 6. 5. Efes. 2. 6. Cap. 2. 12. **Rom. 8. 34. Efes. 1. 20.

2. Gîndiţi-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pămînt.

3. Căci* voi aţi murit, şi** viaţa voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu.
*Rom. 6. 2. Gal. 2. 20. Cap. 2. 20. **2 Cor. 5. 7. Cap. 1. 5.

4. Cînd* Se va arăta Hristos, viaţa** voastră, atunci vă veţi arăta şi voi împreună cu El în† slavă.
*1 Ioan 3. 2. **Ioan 11. 25; 14. 6. †1 Cor. 15. 43. Filip. 3. 21.

5. Deaceea, omorîţi* mădularele** voastre cari sînt pe pămînt: curvia†.

necurăţia, patima, pofta rea ††, şi lăcomia, care *† este o închinare la idoli.
*Rom. 8. 13. Gal. 24. ** Rom. 6. 13. †Efes. 5. 3. ††1 Tes. 4. 5. *† Efes. 5. 5.

6. Din pricina* acestor lucruri vine mînia lui Dumnezeu peste fiii neascultării**.
* Rom. 1. 18. Efes. 5. 6. Apoc. 22. 15. ** Efes. 2. 2.

7. Din* numărul lor eraţi şi voi odinioară, cînd trăiaţi în aceste păcate.
* Rom. 6. 19, 20; 7. 5. 1 Cor. 6. 11. Efes. 2. 2. Tit. 3. 3.

8. Dar* acum lăsaţi-vă de toate aceste lucruri: de mînie, de vrăjmăşie, de răutate, de clevetire, de vorbele ruşinoase**, cari v'ar putea ieşi din gură.
*Efes. 4. 22. Evr. 12. 1. Iac. 1. 21. 1 Pet. 2. 1. **Efes. 4. 29; 5. 4.

9. Nu* vă minţiţi unii pe alţii, întrucît** v'aţi desbrăcat de omul cel vechi, cu faptele lui,
* Lev. 19. 11. Efes. 4. 25. ** Efes. 4. 22, 24.

10. şi v'aţi îmbrăcat cu omul cel nou, care se* înoieşte spre cunoştinţă, după** chipul Celui ce l-a† făcut.
* Rom. 12. 2. ** Efes. 4. 23, 24. †Efes. 2. 10.

11. Aici nu mai este nici Grec*, nici Iudeu, nici tăiere împrejur, nici netăiere împrejur, nici Barbar, nici Schit, nici rob, nici slobod, ci** Hristos este totul şi în toţi.
* Rom. 10. 12. 1 Cor. 12. 13. Gal. 3, 28; 5. 6. Efes. 6. 8. ** Efes. 1. 23.

12. Astfel dar*, ca** nişte aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi prea iubiţi, îmbrăcaţi-vă cu o inimă† plină de îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndeţă, cu îndelungă răbdare.
*Efes. 4. 24. **1 Tes. 1. 4. 1 Pet. 1. 2. 2 Pet. 4. 10. †Gal. 5. 22. Efes. 4. 2, 32. Filip. 2. 1.

13. Ingăduiţi-vă* unii pe alţii, şi, dacă unul are pricină să se plîngă de altul, iertaţi-vă unul pe altul. Cum v'a iertat Hristos, aşa iertaţi-vă şi voi.
* Marc. 11. 25. Efes. 4. 2, 32.

14. Dar* mai pe sus de toate acestea, îmbrăcaţi-vă** cu dragostea, care este legătura† desăvîrşirii.
* 1 Pet. 4. 8. ** Ioan 13. 34. Rom. 13. 8. 1 Cor. 13. Efes. 5. 2. Cap. 2. 2. 1 Tes. 4. 9. 1 Tim. 1. 5. 1 Ioan 3. 23; 4. 21. †Efes. 4. 3.

15. Pacea* lui Hristos, la** care aţi fost chemaţi, ca să alcătuiţi un singur trup†, să stăpînească în inimile voastre, şi†† fiţi recunoscători.
* Rom. 14. 17. Filip. 4. 7. **1 Cor. 7. 15. †Efes. 2. 16, 17; 4. 4. ††Cap. 2. 7. Vers. 17.

16. Cuvîntul lui Hristos să locuiască din belşug în voi în toată înţelepciunea. Învăţaţi-vă şi sfătuiţi-vă unii pe alţii cu psalmi, cu cîntări de laudă* şi cu cîntări duhovniceşti**, cîntînd lui Dumnezeu cu mulţămire în inima voastră.
*1 Cor. 14. 26. Efes. 5. 19. ** Cap. 4. 6.

17. Şi orice* faceţi, cu cuvîntul sau cu fapta, să faceţi totul în Numele Domnului Isus, şi mulţămiţi**, prin El, lui Dumnezeu Tatăl.
*1 Cor. 10. 31. ** Rom. 1. 8. Efes. 5. 20. Cap. 1. 12; 2. 7. 1 Tes. 5. 18. Evr. 13. 15.

18. Nevestelor*, fiţi supuse bărbaţilor voştri, cum** se cuvine în Domnul.
* Efes. 5. 22. Tit. 2. 5. 1 Pet. 3. 1. ** Efes. 5. 3.

19. Bărbaţilor*, iubiţi-vă nevestele, şi nu ţineţi necaz** pe ele.
* Efes. 5. 25, 28, 33. 1 Pet. 3. 7. ** Efes. 4. 31.

20. Copii*, ascultaţi de părinţii voştri în** toate lucrurile, căci lucrul acesta place Domnului.
* Efes. 6. 1. ** Efes. 5. 24. Tit. 2. 9.

21. Părinţilor*, nu întărîtaţi pe copiii voştri, ca să nu-şi piardă nădejdea.
* Efes. 6. 4.

22. Robilor*, ascultaţi în** toate lucrurile pe stăpînii voştri pămînteşti†; nu numai cînd sînteţi supt ochii lor, ca cei ce caută să placă oamenilor, ci cu curăţie de inimă, ca unii cari vă temeţi de Domnul.
*Efes. 6. 5, etc. 1 Tim. 6. 1. Tit. 2. 9. 1 Pet. 2. 18. ** Vers. 20. †Filim. 16.

23. Orice* faceţi, să faceţi din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni,
* Efes. 6. 6, 7.

24. ca unii cari ştiţi că* veţi primi dela Domnul răsplata moştenirii. Voi slujiţi** Domnului Hristos.
* Efes. 6. 8. ** 1 Cor. 7. 22.

25. Căci cine umblă cu strîmbătate, îşi va primi plata după strîmbătatea, pe care a făcut-o; şi nu* se are în vedere faţa omului.
* Rom. 2. 11. Efes. 6. 9. 1 Pet. 1. 17. Deut. 10. 17.

4 1. Stăpînilor, daţi* robilor voştri ce le datoraţi, şi ce li se cuvine, căci ştiţi că şi voi aveţi un Stăpîn în cer.
* Efes. 6. 9.

2. Stăruiţi* în rugăciune, vegheaţi în ea cu** mulţămiri.
* Luc. 18. 1. Rom. 12. 12. Efes. 6. 18. 1 Tes. 5. 17, 18. ** Cap. 2. 7; 3. 15.

3. Rugaţi-vă* tot odată şi pentru noi, ca Dumnezeu să ne deschidă** o uşă pentru Cuvînt, ca să putem vesti taina† lui Hristos, pentru†† care iată, mă găsesc în lanţuri:
* Efes. 6. 19. 2 Tes. 3. 1. ** 1 Cor. 16. 9. 2 Cor. 2. 12. † Mat. 13. 11. 1 Cor. 4. 1. Efes. 6. 19. Cap. 1. 26; 2. 2. ††Efes. 6. 20. Filip. 1. 7.

4. ca s'o fac cunoscut aşa cum trebuie să vorbesc despre ea.

5. Purtaţi-vă* cu înţelepciune faţă de cei de afară; răscumpăraţi** vremea.
* Efes. 5. 15. 1 Tes. 4. 12. ** Efes. 5. 16.

6. Vorbirea voastră să fie totdeauna

cu har*, dreasă** cu sare, ca† să ştiţi cum trebuie să răspundeţi fiecăruia.
*Cap. 3. 16. **Marc. 9. 50. †1 Pet. 3. 15.

7. Tot* ce este cu privire la mine, vă va spune Tihic, fratele prea iubit şi slujitorul credincios, tovarăşul meu de slujbă în Domnul. *Efes. 6. 21.

8. Vi l-am* trimes înadins, ca să luaţi cunoştinţă despre starea noastră, şi să vă mîngîie inimile. *Efes. 6. 22.

9. L-am trimes împreună cu Onisim*, fratele credincios şi prea iubit, care este dintr'ai voştri. Ei vă vor spune tot ce se petrece pe aici. *Film. 10.

10. Aristarh*, tovarăşul meu de temniţă, vă trimete sănătate; tot aşa şi Marcu**, vărul lui Barnaba (cu privire la care aţi primit porunci... dacă vine la voi, să-l primiţi bine), *Fapt. 19. 29; 20. 4; 27. 2. Film. 24. **Fapt. 15. 37. 2 Tim. 4. 11.

11. şi Isus, zis Iust: ei sînt din numărul celor tăiaţi împrejur, şi singurii cari au lucrat împreună cu mine pentru Impărăţia lui Dumnezeu, oameni cari mi-au fost de mîngăiere.

12. Epafra*, care este dintr'ai voştri, vă trimete sănătate. El, rob al lui Hristos, totdeauna se** luptă pentru voi în rugăciunile sale, pentruca, desăvîrşiţi† şi deplin încredinţaţi, să stăruiţi în voia lui Dumnezeu. *Cap. 1. 7. Film. 23. **Rom. 15. 30. †Mat. 5. 48. 1 Cor. 2. 6; 14. 20. Filip. 3. 15. Evr. 5. 14.

13. Căci vă mărturisesc că are o mare rîvnă pentru voi, pentru cei din Laodicea şi pentru cei din Ierapole.

14. Luca*, doftorul prea iubit, şi Dima**, vă trimet sănătate.
*2 Tim. 4. 11. **2 Tim. 4. 10. Film. 24.

15. Spuneţi sănătate fraţilor din Laodicea, şi lui Nimfa, şi Bisericii* din casa lui. *Rom. 16. 5. 1 Cor. 16. 19.

16. După ce va fi citită această* epistolă la voi, faceţi aşa ca să fie citită şi în Biserica Laodicenilor; şi voi, la rîndul vostru, să citiţi epistola care vă va veni din Laodicea. *1 Tes. 5. 27.

17. Şi spuneţi lui Arhip*: „Ia seama să împlineşti bine slujba** pe care ai primit-o în Domnul.“
*Film. 2. **1 Tim. 4. 6.

18. Urarea de sănătate* este cu mîna mea: Pavel. Aduceţi-vă** aminte de lanţurile mele. Harul† să fie cu voi! Amin.
*1 Cor. 16. 21. 2 Tes. 3. 17. **Evr. 13. 3. †Evr. 13. 25.

EPISTOLA ÎNTÎI A LUI PAVEL CĂTRE TESALONICENI

1 1. Pavel, Silvan* şi Timotei, către Biserica Tesalonicenilor, care este în Dumnezeu Tatăl şi în Domnul Isus Hristos: Har** şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos.
*2 Cor. 1. 19. 2 Tes. 1. 1. 1 Pet. 5. 12. **Efes. 1. 2.

2. Mulţămim* totdeauna lui Dumnezeu pentru voi toţi, pe cari vă pomenim necurmat în rugăciunile noastre;
*Rom. 1. 8. Efes. 1. 16. Film. 4.

3. căci ne aducem aminte fără încetare*, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de lucrarea** credinţei voastre, de† osteneala dragostei voastre şi de tăria nădejdii în Domnul nostru Isus Hristos! *Cap. 2. 13. **Ioan 6. 29. Gal. 5. 6. Cap. 3. 6. 2 Tes. 1. 3, 11. Iac. 2. 17. †Rom. 16. 6. Evr. 6. 10.

4. Ştim, fraţi prea iubiţi de Dumnezeu alegerea* voastră. *Col. 3. 12. 2 Tes. 2. 13.

5. In adevăr, Evanghelia* noastră v'a fost propovăduită nu numai cu vorbe, ci cu putere, cu Duhul Sfînt** şi cu o mare îndrăsneală†. Căci ştiţi†† că, din dragoste pentru voi am fost aşa printre voi. *Marc. 16. 20. 1 Cor. 2. 4; 4. 20. **2 Cor. 6. 6. †Col. 2. 2. Evr. 2. 3. ††Cap. 2. 1, 5, 10, 11. 2 Tes. 3. 7.

6. Şi voi* înşivă aţi călcat pe urmele mele şi pe urmele Domnului, întrucît aţi primit Cuvîntul în multe necazuri, cu** bucuria care vine dela Duhul Sfînt; *1 Cor. 4. 16; 11. 1. Filip. 3. 17. Cap. 2. 14. 2 Tes. 3. 9. **Fapt. 5. 41. Evr. 10. 34.

7. aşa că aţi ajuns o pildă pentru toţi credincioşii din Macedonia şi din Ahaia.

8. In adevăr, nu numai că dela voi Cuvîntul Domnului a* răsunat prin** Macedonia şi Ahaia, dar vestea despre credinţa voastră în Dumnezeu s'a răspîndit pretutindeni, aşa că n'avem nevoie să mai vorbim de ea.
*Rom. 10. 18. **Rom. 1. 8. 2 Tes. 1. 4.

9. Căci ei înşişi istorisesc ce* primire ne-aţi făcut, şi** cum dela idoli v'aţi

întors la Dumnezeu, ca să slujiți Dumnezeului celui viu și adevărat,
*Cap. 2. 1. **1 Cor. 12. 2. Gal. 4. 8.

10. și să* așteptați din** ceruri pe Fiul Său, pe † care L-a înviat din morți: pe Isus, care ne izbăvește de †† mînia viitoare. *Rom. 2. 7. Filip. 3. 20. Tit. 2. 13. 2 Pet. 3. 12. Apoc. 1. 7. **Fapt. 1. 11. Cap. 4. 16. 2 Tes. 1. 7. †Fapt. 2. 24. ††Mat. 3. 7. Rom. 5. 9. Cap. 5. 9.

2 1. Voi* înșivă știți, fraților, că venirea noastră la voi n'a fost zadarnică. *Cap. 1. 5, 9.

2. Dupăce am suferit și am fost batjocoriți în Filipi*, cum știți, am** venit plini de încredere în Dumnezeul nostru, să vă vestim † Evanghelia lui Dumnezeu în mijlocul multor †† lupte. *Fapt. 16. 22. **Cap. 1. 5. †Fapt. 17. 2. ††Filip. 1. 30. Col. 2. 1.

3. Căci* propovăduirea noastră nu se întemeiază nici pe rătăcire, nici pe necurăție, nici pe viclenie.
*2 Cor. 7. 2. Vers. 5. 2 Pet. 1. 16.

4. Ci, fiindcă* Dumnezeu ne-a găsit vrednici să** ne încredințeze Evanghelia, căutăm să vorbim așa ca să placem † nu oamenilor, ci lui Dumnezeu, care †† ne cercetează inima. *1 Cor. 7. 25. 1 Tim. 1. 11, 12. **1 Cor. 9. 17. Gal. 2. 7. Tit. 1. 3. †Gal. 1. 10. ††Prov. 17. 3. Rom. 8. 27.

5. In adevăr, cum bine știți, niciodată n'am* întrebuințat vorbe măgulitoare, nici haina lăcomiei: martor este Dumnezeu**.
*Fapt. 20. 33. 2 Cor. 2. 17; 4. 2; 7. 2; 12. 17. **Rom. 1. 9.

6. N'am* căutat slavă dela oameni: nici dela voi, nici dela alții, deși, ca apostoli** ai lui Hristos, am fi † putut să cerem cinste. *Ioan 5. 41, 44; 12. 43. 1 Tim. 5. 17. **1 Cor. 9. 4, 6, 12, 18. 2 Cor. 10. 1, 2, 10, 11; 13. 10. 2 Tes. 3. 9. Filim. 8. 9. †2 Cor. 11. 9; 12. 13. 14. 2 Tes. 3. 8.

7. Dimpotrivă*, ne-am arătat blînzi** în mijlocul vostru, ca o doică ce-și crește cu drag copiii. *1 Cor. 9. 1, 2, 5. **1 Cor. 2. 3; 9. 22. 2 Cor. 13. 4. 2 Tim. 2. 24.

8. Astfel, în dragostea noastră fierbinte pentru voi, eram gata să vă dăm* nu numai Evanghelia lui Dumnezeu, dar chiar și viața** noastră, atît de scumpi ne ajunseserăți.
*Rom. 1. 11; 15. 29. **2 Cor. 12. 15.

9. Vă aduceți aminte, fraților, de osteneala și munca noastră. Cum lucram zi* și noapte, ca** să nu fim sarcină niciunuia din voi, și vă propovăduiam Evanghelia lui Dumnezeu.
*Fapt. 20. 34. 1 Cor. 4. 12. 2 Cor. 11. 9. 2 Tes. 3. 8. **2 Cor. 12. 13, 14.

10. Voi* sînteți martori, și Dumnezeu deasemenea, că** am avut o purtare sfîntă, dreaptă și fără prihană față de voi, cari credeți.
*Cap. 1. 5. **2 Cor. 7. 2. 2 Tes. 3. 7.

11. Știți iarăș că am fost pentru fiecare din voi, ca un tată cu copiii lui: vă sfătuiam, vă mîngîiam și vă adeveream,

12. să* vă purtați într'un chip vrednic de Dumnezeu, care** vă cheamă la Impărăția și slava Sa. *Efes. 4. 1. Filip. 1. 27. Col. 1. 10. Cap. 4. 1. **1 Cor. 1. 9. Cap. 5. 24. 2 Tes. 2. 14. 2 Tim. 1. 9.

13. Deaceea mulțămim fără încetare* lui Dumnezeu că, atunci cînd ați primit Cuvîntul lui Dumnezeu, auzit dela noi, l-ați primit nu** ca pe cuvîntul oamenilor, ci, așa cum și este în adevăr, ca pe Cuvîntul lui Dumnezeu, care lucrează și în voi cari credeți.
*Cap. 1. 3. **Mat. 10. 40. Gal. 4. 14. 2 Pet. 3. 2.

14. Căci, fraților, voi ați călcat pe urmele Bisericilor* lui Dumnezeu, cari sînt în Hristos Isus, în Iudea; pentrucă și voi ați suferit din partea celor de un neam cu voi aceleași** rele, pe cari le-au suferit ele din partea † Iudeilor. *Gal. 1. 22. **Fapt. 17. 5, 13. †Evr. 10. 33, 34.

15. Iudeii* aceștia au omorît pe Domnul Isus și pe prooroci**, pe noi ne-au prigonit, nu plac lui Dumnezeu, și † sînt vrăjmași tuturor oamenilor,
*Fapt. 2. 23; 3. 15; 5. 30; 7. 52. **Mat. 5. 12; 23. 34, 37. Luc. 13. 33, 34. Fapt. 7. 52. †Est. 3. 8.

16. căci* ne opresc să vorbim Neamurilor, ca** să fie mîntuite. Astfel, ei totdeauna pun vîrf păcatelor lor. Dar, la urmă, i-a † ajuns mînia lui Dumnezeu! *Luc. 11. 52. Fapt. 13. 50; 14. 5, 19; 17. 5, 13; 18. 12; 19. 9; 22. 21, 22. **Fac. 15. 16. Mat. 23. 32. †Mat. 24. 6, 14.

17. Noi, fraților, după ce am fost despărțiți cîtăva vreme de voi, cu fața* dar nu cu inima, am avut cu atît mai mult dorința să vă vedem**.
*1 Cor. 5. 3. Col. 2. 5. **Cap. 3. 10.

18. Astfel, odată, și chiar de două ori, am voit (eu, Pavel, cel puțin) să venim la voi; dar ne-a împedecat Satana*.
*Rom. 1. 13; 15. 22.

19. Căci cine* este, în adevăr, nădejdea, sau bucuria, sau cununa** noastră de slavă? Nu sînteți voi, înaintea Domnului nostru Isus Hristos, la † venirea Lui? *2 Cor. 1. 14. Filip. 2. 16; 4. 1. **Prov. 16. 31. †1 Cor. 15. 23. Cap. 3. 13. Apoc. 1. 7; 22. 12.

20. Da, voi sînteți slava și bucuria noastră.

3 1. Deaceea, fiindcă nu mai puteam* răbda, am** socotit mai bine să fim lăsaţi singuri în Atena,
* Vers. 5. ** Fapt. 17. 15.

2. şi v'am trimes pe Timotei*, fratele nostru şi slujitorul lui Dumnezeu în Evanghelia lui Hristos, ca să vă întărească şi să vă îmbărbăteze în credinţa voastră, * Rom. 16. 21. 1 Cor. 16. 10. 2 Cor. 1. 19.

3. pentruca* nimeni din voi să nu se clatine în aceste necazuri; căci ştiţi singuri că la** aceasta sîntem rînduiţi.
* Efes. 3. 13. ** Fapt. 9. 16; 14. 22; 20. 23; 21. 11. 1 Cor. 4. 9. 2 Tim. 3. 12. 1 Pet. 2. 21.

4. Şi* cînd eram la voi, v'am spus mai dinainte că vom avea să suferim necazuri, ceeace s'a şi întîmplat, cum bine ştiţi. * Fapt. 20. 24.

5. Astfel, în nerăbdarea* mea, am trimes să-mi aducă ştiri despre credinţa voastră, de teamă ca** nu cumva să vă fi ispitit Ispititorul, şi osteneala† noastră să fi fost degeaba. * Vers. 1.
** 1 Cor. 7. 5. 2 Cor. 11. 3. † Gal. 2. 2; 4. 11. Filip. 2. 16.

6. Dar* chiar acum a venit Timotei dela voi la noi, şi ne-a adus veşti bune despre credinţa şi dragostea voastră, că totdeauna păstraţi o plăcută aducere aminte despre noi, şi că doriţi să ne vedeţi, cum dorim** şi noi să vă vedem pe voi. * Fapt. 18. 1, 5. ** Filip. 1. 8.

7. Deaceea, fraţilor, în toate strîmtorările şi necazurile noastre, am* fost mîngîiaţi cu privire la voi, prin credinţa voastră. * 2 Cor. 1. 4; 7. 6, 7, 13.

8. Acum, da, trăim, fiindcă voi staţi* tari în Domnul. * Filip. 4. 1.

9. Cum* putem noi oare să mulţămim în deajuns lui Dumnezeu cu privire la voi, pentru toată bucuria, pe care o avem din pricina voastră, înaintea Dumnezeului nostru? * Cap. 1. 2.

10. Zi şi noapte* Il rugăm** nespus să† vă putem vedea faţa, şi†† să putem împlini ce mai lipseşte credinţei voastre. * Fapt. 26. 7. 2 Tim. 1. 3. ** Rom. 1. 10, 11; 15. 32. † Cap. 2. 17. †† 2 Cor. 13. 9, 11.

11. Insuş Dumnezeu, Tatăl nostru, şi Domnul nostru Isus Hristos să* ne netezească drumul la voi! * Marc. 1. 3.

12. Domnul să* vă facă să creşteţi tot mai mult în dragoste unii faţă de alţii** şi faţă de toţi, cum facem şi noi înşine pentru voi,
* Cap. 4. 10. ** Cap. 4. 9; 5. 15. 2 Pet. 1. 7.

13. ca* să vi se întărească inimile, şi să fie fără prihană în sfinţenie, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, la venirea Domnului nostru Isus Hristos împreună cu** toţi sfinţii Săi. * 1 Cor. 1. 8. Filip. 1. 10. Cap. 5. 23. 2 Tes. 2. 17. 1 Ioan 3. 20, 21. ** Zah. 14. 5. Iuda 14.

4 1. Incolo, fraţilor, fiindcă aţi* învăţat dela noi cum să vă purtaţi şi să fiţi plăcuţi** lui Dumnezeu, şi aşa şi faceţi, vă rugăm, şi vă îndemnăm în Numele Domnului Isus, să sporiţi tot mai mult în privinţa† aceasta.
* Filip. 1. 27. Col. 2. 6. ** Cap. 2. 12. † Col. 1. 10.

2. Ştiţi, în adevăr, ce învăţături v'am dat prin Domnul Isus.

3. Voia* lui Dumnezeu este sfinţirea** voastră: să vă feriţi de curvie†;
* Rom. 12. 2. Efes. 5. 17. ** Efes. 5. 27. † 1 Cor. 6. 15, 18. Efes. 5. 3. Col. 3. 5.

4. fiecare din voi să ştie* să-şi stăpînească vasul în sfinţenie şi cinste,
* Rom. 6. 19. 1 Cor. 6. 15, 18.

5. nu* în aprinderea poftei, ca** Neamurile, cari† nu cunosc pe Dumnezeu.
* Rom. 1. 24, 26. Col. 3. 5. ** Efes. 4. 17, 18. † 1 Cor. 15. 34. Gal. 4. 8. Efes. 2. 12; 4. 18. 2 Tes. 1. 8.

6. Nimeni* să nu fie cu vicleşug şi cu nedreptate în treburi faţă de fratele său; pentrucă Domnul pedepseşte** toate aceste lucruri, după cum v'am spus şi v'am adeverit.
* Lev. 19. 11, 13. 1 Cor. 6. 8. ** 2 Tes. 1. 8.

7. Căci Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăţie, ci* la sfinţire.
* Lev. 11. 44; 19. 2. 1 Cor. 1. 2. Evr. 12. 14. 1 Pet. 1. 14. 15.

8. De aceea*, cine nesocoteşte aceste învăţături, nesocoteşte nu pe un om, ci pe Dumnezeu, care** v'a dat şi Duhul Său cel sfînt.
* Luc. 10. 16. ** 1 Cor. 2. 10; 7. 40. 1 Ioan 3. 24.

9. Cît despre dragostea frăţească, n'aveţi* nevoie să vă scriem; căci voi singuri** aţi fost învăţaţi de Dumnezeu să† vă iubiţi unii pe alţii,
* Cap. 5. 1. ** Ier. 31. 34. Ioan 6. 45; 14. 26. Evr. 8. 11. 1 Ioan 2. 20, 27. † Mat. 22. 39. Ioan 13. 34; 15. 12. Efes. 5. 2. 1 Pet. 4. 8. 1 Ioan 3. 11, 23; 4. 21.

10. şi* iubiţi în adevăr pe toţi fraţii, cari sînt în toată Macedonia. Dar vă îndemnăm, fraţilor, să** sporiţi tot mai mult în ea. * Cap. 1. 7. ** Cap. 3. 12.

11. Să căutaţi să trăiţi liniştiţi, să* vă vedeţi de treburi, şi să** lucraţi cu mînile voastre, cum v'am sfătuit.
* 2 Tes. 3. 11. 1 Pet. 4. 15. ** Fapt. 20. 35. Efes. 4. 28. 2 Tes. 3. 7, 8, 12.

12. Şi astfel* să vă purtaţi cuviincios cu cei de afară, şi să n'aveţi trebuinţă de nimeni.
* Rom. 13. 13. 2 Cor. 8. 21. Col. 4. 5. 1 Pet. 2. 12.

13. Nu voim, fraţilor, să fiţi în ne-

cunoştinţă despre cei ce au adormit, ca* să nu vă întristaţi ca ceilalţi, cari** n'au nădejde.
*Lev. 19. 28. Deut. 14. 1, 2. 2 Sam. 12. 20. **Efes. 2. 12.

14. Căci dacă* credem că Isus a murit şi a înviat, credem şi că Dumnezeu va aduce înapoi împreună cu Isus pe** cei ce au adormit în El.
*1 Cor. 15. 13. **1 Cor. 15. 18, 23. Cap. 3. 13.

15. Iată, în adevăr, ce vă spunem, prin* Cuvîntul Domnului: noi cei** vii, cari vom rămînea pînă la venirea Domnului, nu vom lua-o înaintea celor adormiţi. *1 Reg. 13. 17, 18; 20. 35. **1 Cor. 15. 51.

16. Căci însuş Domnul*, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trîmbiţa** lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer, şi întîi vor învia cei morţi† în Hristos. *Mat. 24. 30, 31. Fapt. 1. 11. 2 Tes. 1. 7. **1 Cor. 15. 52. †1 Cor. 15. 23, 52.

17. Apoi*, noi cei vii, cari vom fi rămas, vom fi răpiţi toţi împreună cu ei, în** nori, ca să întîmpinăm pe Domnul în văzduh; şi astfel vom† fi totdeauna cu Domnul. *1 Cor. 15. 51. **Fapt. 1. 9. Apoc. 11. 12. †Ioan 12. 26; 14. 3; 17. 24.

18. Mîngîiaţi-vă dar* unii pe alţii cu aceste cuvinte. *Cap. 5. 11.

5 1. Cît despre vremi* şi soroace, n'aveţi** trebuinţă să vi se scrie, fraţilor. *Mat. 24. 3, 36. Fapt. 1. 7. **Cap. 4. 9.

2. Pentrucă voi înşivă ştiţi foarte bine că ziua* Domnului va veni ca un hoţ noaptea. *Mat. 24. 43, 44; 25. 13. Luc. 12. 39, 40. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 3. 3; 16. 15.

3. Cînd vor zice: „Pace şi linişte!" atunci o prăpădenie* neaşteptată va veni peste ei, ca** durerile naşterii peste femeia însărcinată; şi nu va fi chip de scăpare. *Isa. 13. 6—9. Luc. 17. 27—29; 21. 34, 35. 2 Tes. 1. 9. **Ier. 13. 21. Osea 13. 13.

4. Dar* voi, fraţilor, nu sînteţi în întunerec, pentruca ziua aceea să vă prindă ca un hoţ. *Rom. 13. 12, 13. 1 Ioan 2. 8.

5. Voi toţi sînteţi fii* ai luminii şi fii ai zilei. Noi nu sîntem ai nopţii, nici ai întunerecului. *Efes. 5. 8.

6. De aceea* să nu dormim ca ceilalţi, ci să** veghem şi să fim treji. *Mat. 25. 5. **Mat. 24. 42; 25. 13. Rom. 13. 11—13. 1 Pet. 5 8.

7. Căci ceice* dorm, dorm noaptea**; şi ceice se îmbată, se îmbată noaptea. *Luc. 21. 34, 36. Rom. 13. 13. 1 Cor. 15. 34. Efes. 5. 14. **Fapt. 2. 15.

8. Dar noi, cari sîntem fii ai zilei, să fim treji, să ne îmbrăcăm* cu platoşa credinţei şi a dragostei, şi să avem drept coif nădejdea mîntuirii.
*Isa. 59. 17. Efes. 6. 14, 16, 17.

9. Fiindcă Dumnezeu* nu ne-a rînduit la mînie, ci** ca să căpătăm mîntuirea, prin Domnul nostru Isus Hristos, *Rom. 9. 22. Cap. 1. 10. 1 Pet. 2. 8. Iuda 4. **2 Tes. 2. 13, 14.

10. care* a murit pentru noi, pentruca, fie că veghem, fie că dormim, să trăim împreună cu El.
*Rom. 14. 8, 9. 2 Cor. 5. 15.

11. Deaceea*, mîngăiaţi-vă şi întăriţi-vă unii pe alţii, cum şi faceţi în adevăr. *Cap. 4. 18.

12. Vă rugăm, fraţilor, să* priviţi bine pe ceice se ostenesc între voi, cari vă cîrmuiesc în Domnul, şi cari vă sfătuiesc.
*1 Cor. 16. 18. Filip. 2. 29. 1 Tim. 5. 17. Evr. 13. 7, 17.

13. Să-i preţuiţi foarte mult, în dragoste, din pricina lucrării lor.
Trăiţi în pace* între voi. *Marc. 9. 50.

14. Vă rugăm, de asemenea, fraţilor, să mustraţi* pe ceice trăiesc în neorînduială; să îmbărbătaţi** pe cei desnădăjduiţi; să sprijiniţi† pe cei slabi, să fiţi†† răbdători cu toţi.
*2 Tes. 3. 11, 12. **Evr. 12. 12. †Rom. 14. 1; 15. 1. Gal. 6. 1, 2. ††Gal. 5. 22. Efes. 4. 2. Col. 3. 12. 2 Tim. 4. 2.

15. Luaţi seama* ca nimeni să nu întoarcă altuia rău pentru rău; ci căutaţi totdeauna să** faceţi ce este bine atît între voi, cît şi faţă de toţi.
*Lev. 19. 18. Prov. 20. 22; 24. 29. Mat. 5. 39, 44. Rom. 12. 17. 1 Cor. 6. 7. 1 Pet. 3. 9. **Gal. 6. 10. Cap. 3. 12.

16. Bucuraţi-vă* întotdeauna.
*2 Cor. 6. 10. Filip. 4. 4.

17. Rugaţi-vă* neîncetat. *Luc. 18. 1; 21. 36. Rom. 12. 12. Efes. 6. 18. Col. 4. 2. 1 Pet. 4. 7.

18. Mulţămiţi lui Dumnezeu pentru* toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, cu privire la voi. *Efes. 5. 20. Col. 3. 17.

19. Nu* stingeţi Duhul.
*Efes. 4. 30. 1 Tim. 4. 14. 2 Tim. 1. 6. 1 Cor. 14. 30.

20. Nu* disprețuiţi proorociile.
*1 Cor. 14. 1, 39.

21. Ci cercetaţi* toate lucrurile, şi păstraţi** ce este bun.
*1 Cor. 2. 11, 15. 1 Ioan 4. 1. **Filip. 4. 8.

22. Feriţi-vă* de orice se pare rău.
*Cap. 4. 12.

23. Dumnezeul păcii* să** vă sfinţească El însuş pe deplin; şi: duhul vostru, sufletul vostru şi trupul vostru, să† fie păzite întregi, fără prihană la venirea Domnului nostru Isus Hristos.
*Filip. 4. 9. **Cap. 3. 13. †1 Cor. 1. 8.

24. Celce v'a chemat este credincios*, şi va face lucrul acesta.
*1 Cor. 1. 9; 10. 13. 2 Tes. 3. 3.

25. Fraţilor, rugaţi-vă* pentru noi.
*Col. 4. 3. 2 Tes. 3. 1.

26. Spuneţi sănătate* tuturor fraţilor cu o sărutare sfîntă. *Rom. 16. 16.

27. In Domnul vă rog fierbinte ca* epistola aceasta să fie citită tuturor fraţilor. *Col. 4. 16. 2 Tes. 3. 4.

28. Harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin.
*Rom. 16. 20, 24. 2 Tes. 3. 18.

EPISTOLA A DOUA
A LUI PAVEL CĂTRE TESALONICENI

1 1. Pavel, Silvan şi* Timotei, către Biserica Tesalonicenilor, care este în** Dumnezeu, Tatăl nostru, şi în Domnul Isus Hristos:
*2 Cor. 1. 19. **1 Tes. 1. 1.

2. Har* şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Isus Hristos! *1 Cor. 1. 3.

3. Trebuie* să mulţămim totdeauna lui Dumnezeu pentru voi, fraţilor, cum se şi cuvine, pentrucă credinţa voastră merge mereu crescînd, şi dragostea fiecăruia din voi toţi faţă de ceilalţi se măreşte tot mai mult.
*1 Tes. 1. 2, 3; 3. 6, 9. Cap. 2. 13.

4. De aceea ne* lăudăm cu voi în Bisericile lui Dumnezeu, pentru** statornicia şi credinţa voastră în† toate prigonirile şi necazurile, pe cari le suferiţi.
*2 Cor. 7. 14; 9. 2. 1 Tes. 2. 19, 20. **1 Tes. 1. 3. †1 Tes. 2. 14.

5. Aceasta este o* dovadă lămurită despre dreapta judecată a lui Dumnezeu, întrucît veţi fi găsiţi vrednici de Impărăţia lui Dumnezeu, pentru** care şi suferiţi. *Filip. 1. 28. **1 Tes. 2. 14.

6. Fiindcă* Dumnezeu găseşte că este drept să dea întristare celorce vă întristează, *Apoc. 6. 10.

7. şi să vă dea odihnă* atît vouă, cari sînteţi întristaţi, cît şi nouă, la descoperirea Domnului** Isus din cer, cu îngerii puterii Lui,
*Apoc. 14. 13. **1 Tes. 4. 16. Iuda 14.

8. într'o* flacără de foc, ca să pedepsească pe cei ce** nu cunosc pe Dumnezeu şi pe cei ce nu† ascultă de Evanghelia Domnului nostru Isus Hristos. *Evr. 10. 27; 12. 29. 2 Pet. 3. 7. Apoc. 21. 8. **Ps. 79. 6. 1 Tes. 4. 5. †Rom. 2. 8.

9. Ei* vor avea ca pedeapsă o perzare vecinică, dela faţa Domnului şi dela** slava puterii Lui, *Filip. 3. 19. 2 Pet. 3. 7. **Deut. 33. 2. Isa. 2. 19. Cap. 2. 8.

10. cînd* va veni, în ziua aceea, ca să fie proslăvit în sfinţii Săi, şi** privit cu uimire în toţi ceice vor fi crezut; căci voi aţi crezut mărturisirea făcută de noi înaintea voastră.
*Ps. 89. 7. **Ps. 68. 35.

11. De aceea ne rugăm necurmat pentru voi, ca Dumnezeul nostru să* vă găsească vrednici de chemarea Lui, şi să împlinească în voi, cu putere, orice dorinţă de bunătate**, şi orice lucrare izvorîtă din credinţă, *Vers. 5. **1 Tes. 1. 3.

12. pentruca* Numele Domnului nostru Isus Hristos să fie proslăvit în voi, şi voi în El, potrivit cu harul Dumnezeului nostru şi al Domnului Isus Hristos. *1 Pet. 1. 7; 4. 14.

2 1. Cît* priveşte venirea Domnului nostru Isus Hristos şi** strîngerea noastră laolaltă cu El, vă rugăm, fraţilor,
*1 Tes. 4. 16. **Mat. 24. 31. Marc. 13. 27. 1 Tes. 4. 17.

2. să* nu vă lăsaţi clătinaţi aşa de repede în mintea voastră, şi să nu vă tulburaţi de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind dela noi, ca şi cum ziua Domnului ar fi şi venit chiar.
*Mat. 24. 4. Efes. 5. 6. 1 Ioan 4. 1.

3. Nimeni să* nu vă amăgească în vreun chip; căci nu** va veni înainte ca să fi venit lepădarea de credinţă, şi de a se descoperi omul† fărădelegii[1], fiul†† pierzării, *Mat. 24. 4. Efes. 5. 6. **1 Tim. 4. 1. †Dan. 7. 25. 1 Ioan 2. 18. Apoc. 13. 11, etc. †† Ioan 17. 12.

4. protivnicul, care se* înalţă mai** pe sus de tot ce se numeşte „Dumnezeu", sau de ce este vrednic de închinare. Aşa că se va aşeza în Templul lui Dumnezeu, dîndu-se drept Dumnezeu. *Isa. 14. 13. Ezec. 28. 2, 6, 9. Dan. 7. 25; 11. 36. Apoc. 13. 6. **1 Cor. 8. 5.

5. Nu vă aduceţi aminte cum vă spuneam lucrurile acestea, cînd eram încă la voi?

6. Şi acum ştiţi bine ce-l opreşte ca

1. Sau: omul păcatului.

să nu se descopere decît la vremea lui.

7. Căci taina * fărădelegii a şi început să lucreze; trebuie numai ca cel ce o opreşte acum, să fie luat din drumul ei.
* 1 Ioan 2. 18; 4. 3.

8. Şi atunci se va arăta acel Nelegiuit, pe * care Domnul Isus îl va nimici cu ** suflarea gurii Sale, şi-l va prăpădi cu arătarea † venirii Sale.
* Dan. 7. 10, 11. ** Iov 4. 9. Isa. 11. 4. Osea 6. 5. Apoc. 2. 16; 19. 15, 20, 21. † Cap. 1. 8, 9. Evr. 10. 27.

9. Arătarea lui se va face prin * puterea Satanei, cu tot felul de minuni, de semne ** şi puteri mincinoase,
* Ioan 8. 41. Efes. 2. 2. Apoc. 18. 23. ** Deut. 13. 1. Mat. 24. 24. Apoc. 13. 13; 19. 20.

10. şi cu toate amăgirile nelegiuirii pentru ceice sînt pe calea pierzării *, pentrucă n'au primit dragostea adevărului ca să fie mîntuiţi. * 2 Cor. 2. 15; 4. 3.

11. Din această * pricină, Dumnezeu le trimete o lucrare de rătăcire, ca să ** creadă o minciună: * Rom. 1. 24, etc. 1 Reg. 22. 22. Ezec. 14. 9. ** Mat. 24. 5, 11. 1 Tim. 4. 1.

12. pentruca toţi cei ce n'au crezut adevărul, ci au * găsit plăcere în nelegiuire, să fie osîndiţi. * Rom. 32.

13. Noi * însă, fraţi prea iubiţi de Domnul, trebuie să mulţămim totdeauna lui Dumnezeu pentru voi, căci dela început ** Dumnezeu † v'a ales pentru mîntuire, în †† sfinţirea Duhului şi credinţa adevărului. * Cap. 1. 3. ** 1 Tes. 1. 4. † Efes. 1. 4. †† Luc. 1. 75. 1 Pet. 1. 2.

14. Iată la ce v'a chemat El, prin Evanghelia noastră, ca să căpătaţi * slava Domnului nostru Isus Hristos.
* Ioan 17. 22. 1 Tes. 2. 12. 1 Pet. 5. 10.

15. Aşa dar, fraţilor, rămîneţi * tari, şi ţineţi învăţăturile **, pe cari le-aţi primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră.
* 1 Cor. 16. 13. Filip. 4. 1. ** 1 Cor. 11. 2. Cap. 3. 6.

16. Şi însuş * Domnul nostru Isus Hristos, şi Dumnezeu, Tatăl nostru, care ** ne-a iubit şi ne-a dat, prin harul Său, o mîngîiere vecinică şi o bună nădejde †,
* Cap. 1. 1, 2. ** 1 Ioan 4. 10. Apoc. 1. 5. † 1 Pet. 1. 3.

17. să vă mîngîie inimile, şi să * vă întărească în orice lucru şi cuvînt bun!
* 1 Cor. 1. 8. 1 Tes. 3. 13. 1 Pet. 5. 10.

3 1. Incolo, fraţilor, rugaţivă * pentru noi ca, Cuvîntul Domnului să se răspîndească şi să fie proslăvit cum este la voi, * Efes. 6. 19. Col. 4. 3. 1 Tes. 5. 25.

2. şi să * fim izbăviţi de oamenii nechibzuiţi şi răi; căci nu toţi au credinţa **. * Rom. 15. 31. ** Fapt. 28. 24. Rom. 10. 16.

3. Credincîos * este Domnul: El vă va întări şi vă va ** păzi de cel rău.
* 1 Cor. 1. 9. 1 Tes. 5. 24. ** Ioan 17. 15. 2 Pet. 2. 9.

4. Cu privire la voi, avem * încredere în Domnul că faceţi şi veţi face ce vă poruncim. * 2 Cor. 7. 16. Gal. 5. 10.

5. Domnul * să vă îndrepte inimile spre dragostea lui Dumnezeu şi spre răbdarea lui Hristos! * 1 Cron. 29. 18.

6. In Numele Domnului nostru Isus Hristos, vă poruncim, fraţilor, să * vă depărtaţi de ** orice frate, care trăieşte în † neorînduială, şi nu după învăţăturile ††, pe cari le-aţi primit dela noi. * Rom. 16. 17. Vers. 14. 1 Tim. 6. 5. 2 Ioan 10. ** 1 Cor. 5. 11, 13. † 1 Tes. 4. 11; 5. 14. Vers. 11, 12, 14. †† Cap. 2. 15.

7. Voi înşivă ştiţi ce * trebuie să faceţi ca să ne urmaţi; căci noi ** n'am trăit în neorînduială, între voi.
* 1 Cor. 4. 16; 11. 1. 1 Tes. 1. 6, 7. ** 1 Tes. 2. 10.

8. N'am mîncat de pomană pînea nimănui; ci, lucrînd şi ostenindu-ne *, am muncit zi şi noapte, ca să nu fim povară nimănui dintre voi.
* Fapt. 18. 3; 20. 34. 2 Cor. 11. 9. 1 Tes. 2. 9.

9. Nu * că n'am fi avut dreptul acesta, dar am vrut să vă dăm în ** noi înşine o pildă vrednică de urmat.
* 1 Cor. 9. 6. 1 Tes. 2. 6. ** Vers. 7.

10. Căci, cînd eram la voi, vă spuneam lămurit: „Cine * nu vrea să lucreze, nici să nu mănînce.“
* Fac. 3. 19. 1 Tes. 4. 11.

11. Auzim însă că unii dintre voi trăiesc * în neorînduială, nu lucrează nimic **, ci se ţin de nimicuri.
* Vers. 6. ** 1 Tes. 4. 11. 1 Tim. 5. 13. 1 Pet. 4. 15.

12. Indemnăm * pe oamenii aceştia şi-i sfătuim, în Domnul nostru Isus Hristos, să-şi ** mănînce pînea lucrînd în linişte. * 1 Tes. 4. 11. ** Efes. 4. 28.

13. Voi, fraţilor, să * nu osteniţi în facerea binelui. * Gal. 6. 9.

14. Şi dacă n'ascultă cineva ce spunem noi în această epistolă, însemnaţi-vi-l, şi să * n'aveţi nici un fel de legături cu el, ca să-i fie ruşine.
* Mat. 18. 17. 1 Cor. 5. 9. Vers. 6.

15. Să * nu-l socotiţi ca pe un vrăjmaş, ci ** să-l mustraţi ca pe un frate.
* Lev. 19. 17. 1 Tes. 5. 14. ** Tit. 3. 10.

16. Insuş Domnul * păcii să vă dea totdeauna pacea în orice fel. Domnul să fie cu voi cu toţi!
* Rom. 15. 33; 16. 20. 1 Cor. 14. 33. 2 Cor. 13. 11. 1 Tes. 5. 23.

17. Urarea de sănătate * este scrisă

cu mîna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; aşa scriu eu.
*1 Cor. 16. 21. Col. 4. 18.

18. Harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin.
*Rom. 16. 24.

EPISTOLA ÎNTÎI A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI

1 1. Pavel, apostol al lui Isus Hristos, prin* porunca lui** Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, şi a Domnului Isus Hristos, nădejdea† noastră, *Fapt. 9. 15. Gal. 1. 1, 11. **Cap. 2. 3; 4. 10. Tit. 1. 3; 2. 10; 13. 4. Iuda 25. †Col. 1. 27.

2. către Timotei*, adevăratul** meu copil în credinţă: Har†, îndurare şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Hristos Isus, Domnul nostru!
*Fapt. 16. 1. 1 Cor. 4. 17. Filip. 2. 19. 1 Tes. 3. 2. **Tit. 1. 4. †Gal. 1. 3. 2 Tim. 1. 2. 1 Pet. 1. 2.

3. Dupăcum te-am rugat la plecarea* mea în Macedonia, să rămîi în Efes, ca** să porunceşti unora să nu înveţe pe alţii altă învăţătură,
*Fapt. 20. 1, 3. Filip. 2. 24. **Gal. 1. 6, 7. Cap. 6. 3, 10.

4. şi să nu* se ţină de basme şi de înşirări de neamuri fără sfîrşit, cari dau** naştere mai mult la certuri de vorbe, decît fac să înainteze lucrul lui Dumnezeu prin credinţă, aşa fac şi acum. *Cap. 4. 7; 6. 4, 20. 2 Tim. 2. 14; 16. 23. Tit. 1. 14; 3. 9. **Cap. 6. 4.

5. Ţinta* poruncii este dragostea, care** vine dintr'o inimă curată, dintr'un cuget bun, şi dintr'o credinţă neprefăcută.
*Rom. 13. 8, 10. Gal. 5. 14. **2 Tim. 2. 22.

6. Unii, fiindcă s'au depărtat de aceste lucruri, au rătăcit şi s'au apucat de flecării*. *Cap. 6. 4, 20.

7. Ei vor să fie învăţători ai Legii, şi nu ştiu nici măcar ce spun*, nici ce urmăresc. *Cap. 6. 4.

8. Noi ştim că Legea* este bună dacă cineva o întrebuinţează bine, *Rom. 7. 12.

9. căci ştim* că Legea nu este făcută pentru cel neprihănit, ci pentru cei fărădelege şi nesupuşi, pentru cei nelegiuiţi şi păcătoşi, pentru cei fără evlavie, necuraţi, pentru ucigătorii de tată şi ucigătorii de mamă, pentru ucigătorii de oameni, *Gal. 3. 19; 5. 23.

10. pentru curvari, pentru sodomiţi, pentru vînzătorii de oameni, pentru cei mincinoşi, pentru cei ce jură strîmb, şi pentru orice este împotriva învăţăturii* sănătoase: —
*Cap. 6. 3. 2 Tim. 4. 3. Tit. 4. 9; 2. 1.

11. potrivit cu Evanghelia slavei fericitului* Dumnezeu care** mi-a fost încredinţată mie. *Cap. 6. 15. **1 Cor. 9. 17. Gal. 2. 7. Col. 1. 25. 1 Tes. 2. 4. Cap. 2. 7. 2 Tim. 1. 11. Tit. 1. 3.

12. Mulţămesc lui Hristos Isus, Domnul nostru, care* m'a întărit, că** m'a socotit vrednic de încredere, şi m'a pus† în slujba Lui,
*2 Cor. 12. 9. **1 Cor. 7. 25. †2 Cor. 3. 5, 6; 4. 1. Col. 1. 25.

13. măcarcă* mai înainte eram un hulitor, un prigonitor şi batjocoritor. Dar am căpătat îndurare, pentrucă lucram din neştiinţă**, în necredinţă!
*Fapt. 8. 3; 9. 1. 1 Cor. 9. 19. Filip. 3. 6. **Luc. 23. 34. Ioan 9. 39, 41. Fapt. 3. 17; 26. 9.

14. Şi harul* Domnului nostru s'a înmulţit peste măsură de mult împreună cu** credinţa şi† cu dragostea care este în Hristos Isus.
*Rom. 5. 20. 1 Cor. 15. 10. **2 Tim. 1. 13. †Luc. 7. 47.

15. O, adevărat* şi cu totul vrednic de primit este cuvîntul, care zice: „Hristos** Isus a venit în lume ca să mîntuiască pe cei păcătoşi", dintre cari cel dintîi sînt eu. *Cap. 3. 1; 4. 9. 2 Tim. 2. 11. Tit. 3. 8. **Mat. 9. 13. Marc. 2. 17. Luc. 5. 32; 19. 10. Rom. 5. 8. 1 Ioan 3. 5.

16. Dar am căpătat* îndurare, pentruca Isus Hristos să-Şi arate în mine, cel dintîi, toată îndelunga Lui răbdare, ca** o pildă celor ce ar crede în El, în urmă, ca să capete viaţa veşnică. *2 Cor. 4. 1. **Fapt. 13. 39.

17. A Impăratului* veciniciilor, a nemuritorului**, nevăzutului† şi singurului†† Dumnezeu, să fie*† cinstea şi slava în vecii vecilor! Amin. *Ps. 10. 16; 145. 13. Dan. 7. 14. Cap. 6. 15, 16. **Rom. 1. 23. †Ioan 1. 18. Evr. 11. 27. 1 Ioan 14. 12. ††Rom. 16. 27. Iuda 25. *†1 Cron. 29. 11.

18. Porunca pe care ţi-o* dau, fiule Timotei, după** proorociile făcute mai înainte despre tine, este ca, prin ele să te† lupţi lupta cea bună, *Cap. 6. 13, 14, 20. 2 Tim. 2. 2. **Cap. 4. 14. †Cap. 6. 12. 2 Tim. 2. 3; 4. 7.

19. şi să păstrezi* credinţa şi un cuget curat, pe care unii l-au pierdut, şi au căzut** din credinţă.
*Cap. 3. 9. **Cap. 6. 9.

20. Din numărul lor sînt Imeneu* şi

Alexandru **, pe cari i-am † dat pe mîna Satanei, ca să se învețe să nu hulească ††.
*2 Tim. 2. 17. **2 Tim. 4. 14. †1 Cor. 5. 5. ††Fapt. 13. 45.

2 1. Vă îndemn dar, înainte de toate, să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri, mulțămiri pentru toți oamenii,
2. pentru * împărați și pentru ** toți cei ce sînt înălțați în dregătorii, ca să putem duce astfel o viață pacinică și liniștită, cu toată evlavia și cu toată cinstea. *Ezra 6. 10. Ier. 29. 7. **Rom. 13. 1.
3. Lucrul acesta este bun * și bine primit înaintea lui ** Dumnezeu, Mîntuitorul nostru,
*Rom. 12. 2. Cap. 5. 4. **Cap. 1. 1. 2 Tim. 1. 9.
4. care * voiește ca toți oamenii să fie mîntuiți și ** să vină la cunoștința adevărului. *Ezec. 18. 23. Ioan 3. 16, 17. Tit 2. 11. 2 Pet. 3. 9. **Ioan 17. 3. 2 Tim. 2. 25.
5. Căci * este un singur Dumnezeu, și este un ** singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Isus Hristos,
*Rom. 3. 29, 30; 10. 12. Gal. 3. 20. **Evr. 8. 6; 9. 15.
6. care * S'a dat pe Sine însuș, ca preț de răscumpărare pentru toți: faptul acesta trebuia adeverit ** la vremea cuvenită †, *Mat. 20. 28. Marc. 10. 45. Efes. 1. 7. Tit 2. 14. **1 Cor. 1. 6. 2 Tim. 1. 10. 2 Tim. 1. 8. †Rom. 5. 5. Gal. 4. 4. Efes. 1. 9; 3. 5. Tit 1. 3.
7. și * propovăduitorul și apostolul lui am fost pus eu — spun ** adevărul în Hristos, nu mint — ca să învăț † pe Neamuri credința și adevărul.
*Efes. 3. 7, 8. 2 Tim. 1. 11. **Rom. 9. 1. †Rom. 11. 13; 15. 16. Gal. 1. 16.
8. Vreau dar ca bărbații să se roage în * orice loc, și să ridice ** spre cer mîni curate, fără mînie și fără îndoieli.
*Mal. 1. 11. Ioan 4. 21. **Ps. 134. 2. Isa. 1. 15.
9. Vreau, deasemenea, ca femeile * să se roage îmbrăcate în chip cuviincios, cu rușine și sfială; nu cu împletituri de păr, nici cu aur, nici cu mărgăritare, nici cu haine scumpe, *1 Pet. 3. 3.
10. ci * cu fapte bune, cum se cuvine femeilor cari spun că sînt evlavioase.
*1 Pet. 3. 4.
11. Femeia să învețe în tăcere, cu toată supunerea.
12. Femeii * nu-i dau voie să învețe pe alții, nici ** să se ridice mai pe sus de bărbat, ci să stea în tăcere.
*1 Cor. 14. 34. **Efes. 5. 24.
13. Căci întîi a fost întocmit Adam *, și apoi Eva. *Fac. 1. 27; 2. 18, 22. 1 Cor. 11. 8, 9.
14. Și nu Adam * a fost amăgit; ci femeia, fiind amăgită, s'a făcut vinovată de călcarea poruncii. *Fac. 3. 6. 2 Cor. 11. 3.
15. Totuș ea va fi mîntuită prin nașterea de fii, dacă stăruiesc cu smerenie în credință, în dragoste și în sfințenie.

3 1. Adevărat este * cuvîntul acesta: „Dacă rîvnește cineva să fie episcop [1] **, dorește un lucru † bun."
*Cap. 1. 15. **Fapt. 20. 28. Filip. 1. 1. †Efes. 4. 12.
2. Dar trebuie ca episcopul [1] * să fie fără prihană, bărbatul ** unei singure neveste, cumpătat, înțelept, vrednic de cinste, primitor de oaspeți, în stare † să învețe pe alții.
*Tit 1. 6, etc. **Cap. 5. 9. †2 Tim. 2. 24.
3. Să nu fie nici bețiv *, nici bătăuș **, nici † doritor de cîștig mîrșav, ci să fie blînd ††, nu gîlcevitor, nu iubitor de bani; *Vers. 8. Tit 1. 7. **2 Tim. 2. 24. †1 Pet. 5. 2. ††2 Tim. 2. 24.
4. să-și chivernisească bine casa, și să-și țină * copiii în supunere cu toată cuviința. *Tit 1. 6.
5. Căci dacă cineva nu știe să-și cîrmuiască bine casa lui, cum va îngriji de Biserica lui Dumnezeu?
6. Să nu fie întors la Dumnezeu de curînd, ca nu cumva să se îngîmfe și să * cadă în osînda diavolului. *Isa. 14. 12.
7. Trebuie să aibă și o bună mărturie din * partea celor de afară, pentruca să nu ajungă de ocară, și ** să cadă în cursa diavolului. *Fapt. 22. 12. 1 Cor. 5. 12. 1 Tes. 4. 12. **Cap. 6. 9. 2 Tim. 2. 26.
8. Diaconii *, deasemenea, trebuie să fie cinstiți, nu cu două fețe, nu ** băutori de mult vin, nu doritori de cîștig mîrșav:
*Fapt. 6. 3. **Lev. 10. 9. Ezec. 44. 21. Vers. 3.
9. ci să păstreze * taina credinței într'un cuget curat. *Cap. 1. 19.
10. Trebuiesc cercetați întîi, și numai dacă sînt fără prihană, să fie diaconi.
11. Femeile, de asemenea *, trebuie să fie cinstite, neclevetitoare, cumpătate, credincioase în toate lucrurile.
*Tit 2. 3.
12. Diaconii să fie bărbați ai unei singure neveste, și să știe să-și cîrmuiască bine copiii și casele lor.
13. Pentrucă ceice * slujesc bine ca diaconi, dobîndesc un loc de cinste și o mare îndrăzneală în credința care este în Hristos Isus. *Mat. 25. 21.

1. Sau priveghetor.

14. Îţi scriu aceste lucruri cu nădejdea că voi veni în curînd la tine.

15. Dar dacă voi zăbovi, să ştii cum trebuie să te porţi în* casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stîlpul şi temelia adevărului. *Efes. 2. 21, 22. 2 Tim. 2. 20.

16. Şi fără îndoială, mare este taina evlaviei... „Celce* a fost arătat în trup, a fost dovedit** neprihănit în Duhul, a fost văzut † de îngeri, a fost propovăduit †† printre Neamuri, a fost *† crezut în lume, a fost înălţat †* în slavă.“ *Ioan 1. 14. 1 Ioan 1. 2. ** Mat. 3. 16. Ioan 1. 32, 33; 15. 26; 16. 8, 9. Rom. 1. 4. 1 Pet. 3. 18. 1 Ioan 5. 6. etc. †Mat. 28. 2. Marc. 16. 5. Luc. 2. 13; 24. 4. Ioan 20. 12. Efes. 3. 10. 1 Pet. 1. 12. †† Fapt. 10. 34; 13. 46, 48. Rom. 10. 18. Gal. 2. 8. Efes. 3. 5, 6, 8. Col. 1. 27, 28. Cap. 2. 7. *† Col. 1. 6, 23. †* Luc. 24. 51. Fapt. 1. 9. 1 Pet. 3. 22.

4 1. Dar Duhul spune lămurit* că**, în vremile din urmă, unii se vor lepăda de credinţă, ca să se alipească de † duhuri înşelătoare şi †† de învăţăturile dracilor, *Ioan 16. 13. 2 Tes. 2. 3. 2 Tim. 3. 1, etc. 2 Pet. 3. 3. 1 Ioan 2. 18. Iuda 4, 18. **1 Pet. 1. 20. †2 Tim. 3. 13. 2 Pet. 2. 1. Apoc. 16. 14. †† Dan. 11. 35, 37, 38. Apoc. 9. 20.

2. abătuţi* de făţărnicia unor oameni cari vorbesc minciuni, însemnaţi cu ferul** roş în însuş cugetul lor. *Mat. 7. 15. Rom. 16. 18. 2 Pet. 2. 3. **Efes. 4. 19.

3. Ei opresc* căsătoria şi întrebuinţarea bucatelor**, pe cari Dumnezeu le-a făcut ca să fie luate † cu mulţămiri †† de către ceice cred şi cunosc adevărul. *1 Cor. 7. 28, 36, 38. Col. 2. 20, 21. Evr. 13. 4. **Rom. 14. 3, 17. 1 Cor. 8. 8. †Fac. 1. 29; 9. 3. ††Rom. 14. 6. 1 Cor. 10. 30.

4. Căci orice făptură a lui Dumnezeu este bună: şi nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulţămiri;

5. pentrucă este sfinţit prin Cuvîntul lui Dumnezeu şi prin rugăciune.

6. Dacă vei pune în mintea fraţilor aceste lucruri, vei fi un bun slujitor al lui Hristos Isus, fiindcă te hrăneşti* cu cuvintele credinţei şi ale bunei învăţături, pe care ai urmat-o pînă acum. *2 Tim. 3. 14, 15.

7. Fereşte-te de basmele* lumeşti şi băbeşti. Caută** să fii evlavios. *Cap. 1. 4; 6. 20. 2 Tim. 2. 16, 23; 4. 4. Tit 1. 14. **Evr. 5. 14.

8. Căci deprinderea* trupească este de puţin folos, pe cînd** evlavia este folositoare în orice privinţă, întrucît ea are † făgăduinţa vieţii de acum şi a celei viitoare. *1 Cor. 8. 8. Col. 2. 23. **Cap. 6. 6. † Ps. 37. 4; 84. 11; 112. 2, 3; 145. 19. Mat. 6. 33; 19. 29. Marc. 10. 30. Rom. 8. 28.

9. Iată un cuvînt adevărat* şi cu totul vrednic de primit! *Cap. 1. 15.

10. Noi muncim*, în adevăr, şi ne luptăm, pentrucă ne-am** pus nădejdea în Dumnezeul cel viu, care † este Mîntuitorul tuturor oamenilor, şi mai ales al celor credincioşi. *1 Cor. 4. 11, 12. **Cap. 6. 17. † Ps. 36. 6; 107. 2, 6, etc.

11. Porunceşte*, şi învaţă aceste lucruri. *Cap. 6. 2.

12. Nimeni* să nu-ţi dispreţuiască tinereţea; ci fii** o pildă pentru credincioşi: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credinţă, în curăţie. *1 Cor. 16. 11. Tit 2. 15. **Tit 2. 7. 1 Pet. 5. 3.

13. Pînă voi veni, ia seama bine la citire, la îndemnare, şi la învăţătura pe care o dai altora.

14. Nu* fi nepăsător de darul care este în tine, care ţi-a fost dat prin** proorocie, cu † punerea mînilor de către ceata presbiterilor[1]. *2 Tim. 1. 6. ** Cap. 1. 18. † Fapt. 6. 6; 8. 17; 13. 3; 9. 6. Cap. 5. 22. 2 Tim. 1. 6.

15. Pune-ţi pe inimă aceste lucruri, îndeletniceşte-te în totul cu ele, pentruca înaintarea ta să fie văzută de toţi.

16. Fii cu luare aminte* asupra ta însuţi şi asupra învăţăturii, pe care o dai altora: stăruieşte în aceste lucruri, căci dacă vei face aşa, te** vei mîntui pe tine însuţi şi pe † cei ce te ascultă. *Fapt. 20. 28. **Ezec. 33. 9. †Rom. 11. 14. 1 Cor. 9. 22. Iac. 5. 20.

5 1. Nu* mustra cu asprime pe un bătrîn, ci sfătuieşte-l ca pe un tată; pe tineri sfătuieşte-i ca pe nişte fraţi; *Lev. 19. 32.

2. pe femeile bătrîne, ca pe nişte mame; pe cele tinere, ca pe nişte surori, cu toată curăţia.

3. Cinsteşte pe văduvele cari sînt* cu adevărat văduve. *Vers. 5, 16.

4. Dacă o văduvă are copii sau nepoţi dela copii, aceştia să se deprindă să fie evlavioşi întîi faţă de cei din casa lor, şi să* răsplătească ostenelile părinţilor, căci** lucrul acesta este plăcut înaintea lui Dumnezeu. *Fac. 45. 10, 11. Mat. 15. 4. Efes. 6. 1, 2. **Cap. 2. 3.

5. Cea* cu adevărat văduvă, care a rămas singură, şi-a pus nădejdea în Dumnezeu, şi stăruieşte**, zi şi noapte †, în cereri şi rugăciuni. *1 Cor. 7. 32. **Luc. 2. 39; 18. 1. †Fapt. 26. 7.

1. Sau: bătrîni.

6. Dar * cea dedată la plăceri, măcar că trăieşte, este moartă. *Iac. 5. 5.

7. Porunceşte şi aceste * lucruri, ca să fie fără vină. *Cap. 1. 3; 4. 11; 6. 17.

8. Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, şi * mai ales de cei din casa lui, s'a ** lepădat de credinţă, şi † este mai rău decît un necredincios. *Isa. 58. 7. Gal. 6. 10. **2 Tim. 3. 5. Tit 1. 16. †Mat. 18. 17.

9. O văduvă, ca să fie înscrisă în lista văduvelor, trebuie să n'aibă mai puţin de şaizeci de ani, să nu fi avut * de cît un singur bărbat; *Luc. 2. 36. Cap. 3. 2.

10. să fie cunoscută pentru faptele ei bune; să fi crescut copii, să fi fost primitoare * de oaspeţi, să fi spălat ** picioarele sfinţilor, să fi ajutat pe cei nenorociţi, să fi dat ajutor la orice faptă bună. *Fapt. 16. 15. Evr. 13. 2. 1 Pet. 4. 9. **Fac. 18. 4; 19. 2. Luc. 7. 38, 43. Ioan 13. 5, 14.

11. Dar pe văduvele tinere să nu le primeşti: pentrucă atunci cînd le desparte pofta de Hristos, vor să se mărite din nou,

12. şi se fac vinovate de faptul că îşi calcă credinţa dintîi.

13. Totodată *, se deprind să umble fără nici o treabă din casă în casă; şi nu numai că sînt leneşe, dar sînt şi limbute şi iscoditoare, şi vorbesc ce nu trebuie vorbit. *2 Tes. 3. 11.

14. Vreau * dar ca văduvele tinere să se mărite şi să aibă copii, să fie gospodine la casa lor, ca să ** nu dea protivnicului niciun prilej de ocară, *1 Cor. 7. 9. **Cap. 6. 1. Tit 2. 8.

15. căci unele s'au şi întors să urmeze pe Satana.

16. Dacă vreun credincios, fie bărbat, fie femeie, are văduve în familie, să le ajute, şi să nu fie împovărată cu ele Biserica, pentru ca să poată veni în ajutor celor * cu adevărat văduve. *Vers. 3, 5.

17. Presbiterii *[1] cari cîrmuiesc bine, să ** fie învredniciţi de îndoită cinste, mai ales ceice se ostenesc cu propovăduirea şi cu învăţătura, pe care o dau altora. *Rom. 12. 8. 1 Cor. 9. 10, 14. Gal. 6. 6. Filip. 2. 29. 1 Tes. 5. 12, 13. Evr. 13. 7, 17. **Fapt. 28. 10.

18. Căci Scriptura zice: „Să nu legi gura boului * cînd treieră bucate"; şi: „Vrednic ** este lucrătorul de plata lui." *Deut. 25. 4. 1 Cor. 9. 9. **Lev. 19. 13. Deut. 24. 14, 15. Mat. 10. 10. Luc. 10. 7.

19. Impotriva unui presbiter[1] să nu primeşti învinuire de cît din gura a doi * sau trei martori. *Deut. 19. 15.

20. Pe * cei ce păcătuiesc, mustră-i înaintea tuturor, ca ** şi ceilalţi să aibă frică. *Gal. 2. 11, 14. Tit 1. 13. **Deut. 13. 11.

21. Te * rog ferbinte, înaintea lui Dumnezeu, înaintea lui Hristos Isus şi înaintea îngerilor aleşi, să păzeşti aceste lucruri, fără vreun gînd mai dinainte, şi să nu faci nimic cu părtinire. *Cap. 6. 13. 2 Tim. 2. 14; 4. 1.

22. Să nu-ţi pui mînile * peste nimeni cu grabă: şi să nu ** te faci părtaş păcatelor altora: pe tine însuţi păzeşte-te curat. *Fapt. 6. 6; 13. 3. Cap. 4. 14. 2 Tim. 1. 6. **2 Ioan 11.

23. Să nu mai bei numai apă, ci să iei şi cîte puţin vin, din pricina * stomahului tău, şi din pricina deselor tale îmbolnăviri. *Ps. 104. 15.

24. Păcatele * unor oameni sînt cunoscute şi merg înainte la judecată, iar ale altora vin pe urmă. *Gal. 5. 19.

25. Tot aşa şi faptele bune sînt cunoscute: şi cele ce nu sînt cunoscute, nu pot să rămînă ascunse.

6 1. Toţi cei ce sînt supt jugul robiei *, să socotească pe stăpînii lor vrednici de toată cinstea, ca ** Numele lui Dumnezeu şi învăţătura să nu fie vorbite de rău. *Efes. 6. 5. Col. 3. 22. Tit. 2. 9. 1 Pet. 2. 18. **Isa. 52. 5. Rom. 2. 24. Tit. 2. 5, 8.

2. Iar cei ce au stăpîni credincioşi, să nu-i dispreţuiască, supt cuvînt * că sînt „fraţi", ci să le slujească şi mai bine, tocmai fiindcă cei ce se bucură de binefacerile slujbei lor, sînt credincioşi şi prea iubiţi. Invaţă pe oameni aceste ** lucruri, şi spune-le apăsat. *Col. 4. 1. **Cap. 4. 11.

3. Dacă învaţă * cineva pe oameni învăţătură deosebită, şi nu ** se ţine de cuvintele sănătoase ale Domnului nostru Isus Hristos şi † de învăţătura care duce la evlavie, *Cap. 1. 3. **Cap. 1. 10. 2 Tim. 1. 13; 4. 3. Tit. 1. 9. †Tit. 1. 1.

4. este plin de mîndrie, şi nu ştie nimic *: ba încă are boala cercetărilor fără rost ** şi a certurilor de cuvinte, din cari se naşte pizma, certurile, clevetirile, bănuielile rele, *1 Cor. 8. 2. Cap. 1. 7. **Cap. 1. 4. 2 Tim. 2. 23. Tit. 3. 9.

5. zădarnicile ciocniri de vorbe * ale oamenilor ** stricaţi la minte, lipsiţi de adevăr şi cari † cred că evlavia este un izvor de cîştig. Fereşte-te †† de astfel de oameni. *1 Cor. 11. 16. Cap. 1. 6. **2 Tim. 3. 8. †Tit. 1. 11. ††2 Pet. 2. 3.

1. Sau: bătrîni.

6. Negreşit, evlavia * însoţită de mulţămire este un mare cîştig.
* Rom. 16. 17. 2 Tim. 3. 5.

7. Căci noi n'am adus nimic* în lume, şi nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea. * Ps. 37. 16. Prov. 15. 16; 16. 8. Evr. 13. 5.

8. Dacă avem *, dar, cu ce să ne hrănim şi cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns. * Iov 1. 21. Ps. 49. 17. Prov. 27. 24. Ecl. 5. 15.

9. Cei * ce vor să se îmbogăţească, dimpotrivă, cad în ispită, în laţ ** şi în multe pofte nesăbuite şi vătămătoare, cari † cufundă pe oameni în prăpăd, şi pierzare. * Fac. 28. 20. Evr. 13. 5. ** Prov. 15. 27; 20. 12; 28. 20. Mat. 13. 22. Iac. 5. 1. † Cap. 3. 7.

10. Căci * iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; şi unii, cari au umblat după ea, au rătăcit dela credinţă, şi s'au străpuns singuri cu o mulţime de chinuri. * Cap. 1. 19.

11. Iar * tu, om ** al lui Dumnezeu, fugi de aceste lucruri, şi caută neprihănirea, evlavia, credinţa, dragostea, răbdarea, blîndeţa.
* Exod. 23. 8. Deut. 16. 19. ** 2 Tim. 2. 22.

12. Luptă-te * lupta cea bună a credinţei; apucă ** viaţa vecinică la care ai fost chemat, şi pentru care ai † făcut aceea frumoasă mărturisire înaintea multor marturi. * Deut. 33. 1. 2 Tim. 3. 17. ** 1 Cor. 9. 25, 26. Cap. 1. 18. 2 Tim. 4. 7. † Filip. 3. 12, 14. Vers. 19.

13. Te îndemn *, înaintea lui Dumnezeu, care ** dă viaţă tuturor lucrurilor, şi înaintea lui Hristos Isus, care † a făcut acea frumoasă mărturisire înaintea lui Pilat din Pont, * Evr. 10. 23. ** Cap. 5. 21. † Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. Ioan. 5. 21.

14. să păzeşti porunca, fără prihană şi fără vină pînă * la arătarea Domnului nostru Isus Hristos,
* Mat. 27. 11. Ioan 18. 37. Apoc. 1. 5; 3. 14.

15. care va fi făcută la vremea ei de fericitul * şi singurul Stăpînitor, Impăratul ** împăraţilor şi Domnul domnilor,
* Filip. 1. 6, 10. 1 Tes. 3. 13; 5. 23. ** Cap. 1. 11, 17.

16. singurul care * are nemurirea, care locuieşte într'o lumină, de care ** nu poţi să te apropii, pe care niciun om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea, şi care † are cinstea şi puterea vecinică! Amin. * Apoc. 17. 14; 19. 16. ** Cap. 1. 17. † Exod. 33. 20. Ioan 6 :46.

17. Indeamnă pe bogaţii veacului acestuia să nu se îngîmfe, şi să nu-şi * pună nădejdea în nişte bogăţii ** nestatornice, ci în † Dumnezeu, care †† ne dă toate lucrurile din belşug, ca să ne bucurăm de ele. * Efes. 3. 21. Filip. 4. 20. Iuda 25. Apoc. 1. 6; 4. 11; 7. 12. ** Iov 31. 24. Ps. 52. 7; 62. 10. Marc. 10. 24. Luc. 12. 21. † Prov. 23. 5. †† 1 Tes. 1. 9. Cap. 3. 15; 4. 10.

18. Indeamnă-i să facă bine, să fie bogaţi * în fapte bune, să fie darnici **, gata să simtă † împreună cu alţii,
* Fapt. 14. 17; 17. 25. ** Luc. 12. 21. Cap. 5. 10. Tit. 3. 8. Iac. 2. 5. † Rom. 12. 13.

19. aşa ca să-şi strîngă * pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie pentru ca să apuce ** adevărata viaţă. * Gal. 6. 6. Evr. 13. 16. ** Mat. 6. 20; 19. 21. Luc. 12. 33; 16. 9.

20. Timotee, păzeşte * ce ţi s'a încredinţat; fereşte-te ** de flecăriile lumeşti şi de împotrivirile ştiinţei, pe nedrept numite astfel,
* Vers. 12. ** 2 Tim. 1. 14. Tit. 1. 9. Apoc. 3. 3.

21. pe care au mărturisit-o unii şi au rătăcit * cu privire la credinţă.
Harul ** să fie cu voi! Amin.
* Cap. 1. 4, 6; 4. 7. 2 Tim. 2. 14. 16 23. Tit. 1. 14; 3. 9. ** Cap. 1. 6, 19. 2 Tim. 2. 18.

EPISTOLA A DOUA
A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI

1 1. Pavel, apostol * al lui Hristos Isus, prin voia lui Dumnezeu, după făgăduinţa vieţii ** care este în Hristos Isus,
* 2 Cor. 1. 1. ** Efes. 3. 6. Tit. 1. 2. Evr. 9. 15.

2. către * Timotei, copilul meu prea iubit: Har, îndurare şi pace dela Dumnezeu Tatăl, şi dela Hristos Isus, Domnul nostru! * 1 Tim. 1. 2.

3. Mulţămesc * lui Dumnezeu, căruia ** îi slujesc cu un cuget curat, din moşi strămoşi, că neîntrerupt † te pomenesc în rugăciunile mele, zi şi noapte. * Rom. 1. 8. Efes. 1. 16. ** Fapt. 22. 3; 23. 1; 24. 14; 27. 23. Rom. 1. 9. Gal. 1. 14. † 1 Tes. 1. 2; 3. 10.

4. Căci mi-aduc aminte * de lacrămile tale, şi doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie. * Cap. 4. 9, 21.

5. Imi aduc aminte de credinţa * ta neprefăcută, care s'a sălăşluit întîi în

bunica ta Lois şi în mama** ta Eunice, şi sînt încredinţat că şi în tine.
*1 Tim. 1. 5; 4. 6. **Fapt. 16. 1.

6. De aceea îţi aduc aminte să înflăcărezi* darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea mînilor mele.
*1 Tes. 5. 19. 1 Tim. 4. 14.

7. Căci Dumnezeu* nu ne-a dat un duh de frică, ci** de putere, de dragoste şi de chibzuinţă.
*Rom. 8. 15. **Luc. 24. 49. Fapt. 1. 8.

8. Să nu-ţi fie ruşine dar* de mărturisirea** Domnului nostru, nici de mine, întemniţatul† Lui. Ci†† sufere împreună cu Evanghelia, prin puterea lui Dumnezeu.
*Rom. 1. 16. **1 Tim. 2. 6. Apoc. 1. 2. †Efes. 3. 1. Filip. 1. 7. ††Col. 1. 24. Cap. 4. 5.

9. El* ne-a mîntuit şi ne-a** dat o chemare sfîntă, nu† pentru faptele noastre, ci†† după hotărîrea Lui şi după harul care ne-a fost dat în Hristos Isus, înainte*† de vecinicii,
*1 Tim. 1. 1. Tit. 3. 4. **1 Tes. 4. 7. Evr. 3. 1. †Rom. 3. 20; 9. 11. Tit. 3. 5. ††Rom. 8. 28. *†Rom. 16. 25. Efes. 1. 4; 3. 11. Tit. 1. 2. 1 Pet. 1. 20.

10. dar care a fost* descoperit acum prin arătarea Mîntuitorului nostru Hristos Isus, care** a nimicit moartea şi a adus la lumină viaţa şi neputrezirea, prin Evanghelie.
*Rom. 16. 26. Efes. 1. 9. Col. 1. 26. Tit. 1. 3. 1 Pet. 1. 20. **1 Cor. 15. 54, 55. Evr. 2. 14.

11. Propovăduitorul şi apostolul ei* am fost pus eu şi învăţător al Neamurilor.
*Fapt. 9. 15. Efes. 3. 7, 8. 1 Tim. 2. 7. Cap. 4. 17.

12. Şi din pricina aceasta* sufăr aceste lucruri; dar nu mi-e ruşine, căci** ştiu în cine am crezut. Şi sînt încredinţat că El are putere să păzească† ce I-am încredinţat pînă în†† ziua aceea.
*Efes. 3. 1. Cap. 2. 9. **1 Pert. 4. 19. †1 Tim. 6. 20. ††Vers. 18. Cap. 4. 8.

13. Dreptarul învăţăturilor* sănătoase, pe cari le-ai auzit dela mine, ţine-l** cu† credinţa†† şi dragostea care este în Hristos Isus.
*Cap. 3. 14. Tit. 1. 9. Evr. 10. 23. Apoc. 2. 25. **Rom. 2. 20; 6. 17. †Cap. 2. 2. ††1 Tim. 1. 14.

14. Lucrul acela bun* care ţi s'a încredinţat, păzeşte-l prin Duhul Sfînt, care** locuieşte în noi.
*1 Tim. 6. 20. **Rom. 8. 11.

15. Ştii că cei ce sînt în Asia toţi* m'au părăsit**; între alţii şi Figel şi Ermogen.
*Fapt. 19. 10. **Cap. 4. 10, 16.

16. Domnul să-şi verse* îndurarea peste casa** lui Onisifor; căci† de multe ori m'a mîngîiat, şi nu†† i-a fost ruşine de lanţul*† meu.
*Mat. 5. 7. **Cap. 4. 19. †Film. 7. ††Vers. 8. *†Fapt. 28. 20. Efes. 6. 20.

17. Nu numai atît, dar, cînd a fost în Roma, m'a căutat cu multă grijă şi m'a găsit.

18. Dea Domnul să* capete îndurare dela Domnul „în** ziua aceea". Tu ştii foarte bine cît ajutor† mi-a dat el în Efes.
*Mat. 25. 34—40. **2 Tes. 1. 10. Vers. 12. †Evr. 6. 10.

2 1. Tu dar, copilul* meu, întăreşte-te** în harul care este în Hristos Isus.
*1 Tim. 1. 2. Cap. 1. 2. **Efes. 6. 10.

2. Şi* ce-ai auzit dela mine, în faţa multor marturi, încredinţează** la oameni de încredere, cari să fie în stare† să înveţe şi pe alţii.
*Cap. 1. 13; 3. 10, 14. **1 Tim. 1. 18. †1 Tim. 3. 2. Tit. 1. 9.

3. Sufere* împreună cu mine, ca** un bun ostaş al lui Hristos.
*Cap. 1. 8; 4. 5. **1 Tim. 1. 18.

4. Niciun* ostaş nu se încurcă cu treburile vieţii, dacă vrea să placă celui ce l-a scris la oaste.
*1 Cor. 9. 25.

5. Şi* cine luptă la jocuri, nu este încununat, dacă nu s'a luptat după rînduieli.
*1 Cor. 9. 25, 26.

6. Plugarul* trebue să muncească înainte ca să strîngă rodurile.
*1 Cor. 9. 10.

7. Înţelege ce-ţi spun; Domnul îţi va da pricepere în toate lucrurile.

8. Adu-ţi aminte de Domnul Isus Hristos, din* sămînţa lui David, înviat** din morţi, după† Evanghelia mea,
*Fapt. 2. 30; 13. 23. Rom. 1. 3, 4. **1 Cor. 15. 1, 4, 20. †Rom. 2. 16.

9. pentru* care sufăr pînă** acolo că sînt legat ca un făcător de rele. Dar† Cuvîntul lui Dumnezeu nu este legat.
*Fapt. 9. 16. Cap. 1. 12. **Efes. 3. 1. Filip. 1. 7. Col. 4. 3, 18. †Fapt. 28. 31. Efes. 6. 19, 20. Filip. 1. 13, 14.

10. De aceea rabd totul* pentru cei aleşi, pentruca** şi ei să capete mîntuirea care este în Hristos Isus, împreună cu slava vecinică.
*Efes. 3. 13. Col. 1. 24. **2 Cor. 1. 6.

11. Adevărat* este cuvîntul acesta: dacă** am murit împreună cu El, vom şi trăi împreună cu El.
*1 Tim. 1. 15. **Rom. 6. 5, 8. 2 Cor. 4. 10.

12. Dacă* răbdăm, vom şi împărăţi împreună cu El. Dacă** ne lepădăm de El, şi El Se va lepăda de noi.
*Rom. 8. 17. 1 Pet. 4. 13. **Mat. 10. 33. Marc. 8. 38. Luc. 12. 9.

13. Dacă* sîntem necredincioşi, totuş El rămîne credincios, căci nu Se** poate tăgădui singur.
*Rom. 3. 3; 9. 6. **Num. 23. 19.

14. Adu-le aminte de aceste lucruri, şi roagă-i fierbinte* înaintea lui Dum-

nezeu, să** se ferească de certurile de cuvinte, cari nu duc la alt folos decît la pieirea celor ce le ascultă. *1 Tim. 5. 21; 6. 13. Cap. 4. 1. **1 Tim. 1. 4; 6. 4. Tit. 3. 9, 11.

15. Caută să te înfăţişezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n'are de ce să-i fie ruşine, şi care împarte drept Cuvîntul adevărului.

16. Fereşte-te de* vorbăriile goale şi lumeşti; căci cei ce le ţin, vor înainta tot mai mult în necinstirea lui Dumnezeu. *1 Tim. 4. 7; 6. 20. Tit 1. 14.

17. Şi cuvîntul lor va roade ca gangrena. Din numărul acestora sînt Imeneu* şi Filet, *1 Tim. 1. 20.

18. cari s'au abătut dela* adevăr. Ei zic** că a şi venit învierea, şi răstoarnă credinţa unora. *1 Tim. 6. 21. **1 Cor. 15. 12.

19. Totuş temelia* tare a lui Dumnezeu stă nezguduită, avînd pecetea aceasta: „Domnul cunoaşte** pe ceice sînt ai Lui"; şi: „Oricine rosteşte Numele Domnului, să se depărteze de fărădelege!" *Mat. 24. 24. Rom. 8. 35. 1 Ioan 2. 19. **Naum 1. 7. Ioan 10. 14, 27. Num. 16. 5.

20. Intr'o* casă mare nu sînt numai vase de aur şi de argint, ci şi de lemn şi de pămînt. Unele** sînt pentru o întrebuinţare de cinste, iar altele pentru o întrebuinţare de ocară. *1 Tim. 3. 15. **Rom. 9. 21.

21. Deci* dacă cineva se curăţeşte de acestea, va fi un vas de cinste, sfinţit, folositor stăpînului său, destoinic** pentru orice lucrare bună. *Isa. 52. 11. **Cap. 3. 17. Tit 3. 1.

22. Fugi de poftele tinereţii, şi urmăreşte* neprihănirea, credinţa, dragostea, pacea, împreună cu cei ce cheamă** pe Domnul dintr'o† inimă curată. *1 Tim. 6. 11. **Fapt. 9. 14. 1 Cor. 1. 2. †1 Tim. 1. 5; 4. 12.

23. Fereşte-te de întrebările* nebune şi nefolositoare, căci ştii că dau naştere la certuri. *1 Tim. 1. 4; 4. 7; 6. 4. Vers. 16. Tit 3. 9.

24. Şi robul* Domnului nu trebuie să se certe; ci să fie blînd cu toţi, în stare să înveţe pe toţi**, plin de îngăduinţă răbdătoare, *Tit 3. 2. **Tim. 3. 2, 3. Tit 1. 9.

25. să îndrepte cu* blîndeţă pe protivnici, în nădejdea** că Dumnezeu le va da pocăinţa, ca să ajungă† la cunoştinţa adevărului; *Gal. 6. 1. 1 Tim. 6. 11. 1 Pet. 3. 15. **Fapt. 8. 22. †1 Tim. 2. 4. Cap. 3. 7. Tit 1. 1.

26. şi, venindu-şi în fire, să se desprindă din* cursa diavolului, de care au fost prinşi ca să-i facă voia. *1 Tim. 3. 7.

3 1. Să ştii că în* zilele din urmă vor fi vremuri grele. *1 Tim. 4. 1. Cap. 4. 3. 2 Pet. 3. 3. 1 Ioan 2. 18. Iuda 18.

2. Căci oamenii vor fi iubitori de sine*, iubitori de bani**, lăudăroşi†, trufaşi††, hulitori*†, neascultători de părinţi†*, nemulţămitori, fără evlavie, *Filip. 2. 21. **2 Pet. 2. 3. †Iuda 16. ††1 Tim. 6. 4. *†1 Tim. 1. 20. 2 Pet. 2. 12. Iuda 10. †*Rom. 1. 30.

3. fără* dragoste firească, neînduplecaţi, clevetitori**, neînfrînaţi†, neîmblînziţi, neiubitori de bine, *Rom. 1. 31. **Rom. 1. 31. †2 Pet. 3. 3.

4. vînzători*, obraznici, îngîmfaţi; iubitori** mai mult de plăceri decît iubitori de Dumnezeu; *2 Pet. 2. 10. **Filip. 3. 19. 2 Pet. 2. 13, etc. Iuda 4, 19.

5. avînd doar o formă de evlavie dar tăgăduindu-i puterea*. Depărtează-te de oamenii aceştia**. *1 Tim. 5. 8. Tit 1. 16. **2 Tes. 3. 6. 1 Tim. 6. 5.

6. Sînt* printre ei unii, cari se vîră prin case, şi momesc pe femeile uşuratice îngreuiate de păcate şi frămîntate de felurite pofte, *Mat. 23. 14. Tit 1. 11.

7. cari învaţă întotdeauna şi nu pot ajunge* niciodată la deplina cunoştinţă a adevărului. *1 Tim. 2. 4.

8. După cum* Iane şi Iambre s'au împotrivit lui Moise, tot aşa şi oamenii** aceştia se împotrivesc adevărului, ca unii cari sînt stricaţi la minte şi osîndiţi† în ce priveşte credinţa. *Exod. 7. 11. **1 Tim. 6. 5. †Rom. 1. 28. 2 Cor. 13. 5. Tit 1. 16.

9. Dar nu vor mai înainta; căci nebunia lor va fi arătată tuturor, cum* a fost arătată şi a celor doi oameni. *Exod. 7. 12; 8. 18; 9. 11.

10. Tu, însă*, ai urmărit de aproape învăţătura mea, purtarea mea, hotărîrea mea, credinţa mea, îndelunga mea răbdare, dragostea mea, răbdarea mea, *Filip. 2. 22. 1 Tim. 4. 6.

11. prigonirile şi suferinţele cari au venit peste mine în* Antiohia, în** Iconia şi în† Listra. Ştii ce prigoniri am răbdat; şi totuş Domnul m'a izbăvit din†† toate. *Fapt. 13. 45, 50. **Fapt. 14. 2, 5. †Fapt. 14. 19, etc. ††Ps. 34. 19. 2 Cor. 1. 10. Cap. 4. 17.

12. De altfel, toţi* ceice voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prigoniţi. *Ps. 34. 19. Mat. 16. 24. Ioan 17. 14. Fapt. 14. 22. 1 Cor. 15. 19. 1 Tes. 3. 3.

13. Dar* oamenii răi şi înşelători vor merge din rău în mai rău, vor amăgi pe alţii, şi se vor amăgi şi pe ei înşişi. *2 Tes. 2. 11. 1 Tim. 4. 1. Cap. 2. 16.

14. Tu* să rămîi în lucrurile, pe cari

le-ai învăţat şi de cari eşti deplin încredinţat, căci ştii dela cine le-ai învăţat: *Cap. 1. 13; 2. 2.

15. din pruncie cunoşti Sfintele* Scripturi, cari pot să-ţi dea înţelepciunea care duce la mîntuire, prin credinţa în Hristos Isus. *Ioan 5. 39.

16. Toată* Scriptura este însuflată de Dumnezeu şi de folos** ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire,
*2 Pet. 1. 20, 21. **Rom. 15. 4.

17. pentruca* omul lui Dumnezeu să fie desăvîrşit şi cu totul destoinic** pentru orice lucrare bună.
*1 Tim. 6. 11. **Cap. 2. 21.

4 1. Te rog ferbinte*, înaintea lui Dumnezeu şi înaintea lui Hristos Isus, care** are să judece viii şi morţii, şi pentru arătarea şi Impărăţia Sa:
*1 Tim. 5. 21; 6. 13. Cap. 2. 14. **Fapt. 10. 42.

2. propovăduieşte Cuvîntul, stărueşte asupra lui la timp şi ne la timp, mustră*, ceartă, îndeamnă** cu toată blîndeţea şi învăţătura.
*1 Tim. 5. 20. Tit 1. 13; 2. 15. **1 Tim. 4. 13.

3. Căci* va veni vremea cînd oamenii nu vor putea să sufere învăţătura** sănătoasă; ci îi vor gîdila urechile să audă lucruri plăcute, şi îşi vor da învăţători după† poftele lor.
*Cap. 3. 1. **1 Tim. 1. 10. †Cap. 3. 6.

4. Işi vor întoarce urechea dela adevăr, şi se vor îndrepta* spre istorisiri închipuite. *1 Tim. 1. 4; 4. 7. Tit 1. 14.

5. Dar tu fii treaz în toate lucrurile, răbdă* suferinţele, fă lucrul unui evanghelist**, şi împlineşte-ţi bine slujba.
*Cap. 1. 8; 2. 3. **Fapt. 21. 8. Efes. 4. 11.

6. Căci eu* sînt gata să fiu turnat ca o jertfă de băutură şi clipa plecării** mele este aproape.
*Filip. 2. 17. **Filip. 1. 23. 2 Pet. 1. 14.

7. M'am luptat* lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credinţa.
*1 Cor. 9. 24, 25. Filip. 3. 14. 1 Tim. 6. 12. Evr. 12. 1.

8. Deacum mă aşteaptă cununa* neprihănirii, pe care mi-o va da, în** „ziua aceea", Domnul, Judecătorul cel drept. Şi nu numai mie, ci şi tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui.
*1 Cor. 9. 25. Iac. 1. 12. 1 Pet. 5. 4. Apoc. 2. 10. **Cap. 1. 12.

9. Caută de vino curînd la mine.

10. Căci* Dima, din dragoste** pentru lumea de acum, m'a părăsit, şi a plecat la Tesalonic. Crescens s'a dus în Galatia, Tit în Dalmatia.
*Col. 4. 14. Film. 24. **1 Ioan 2. 15.

11. Numai* Luca** este cu mine. Ia pe Marcu†, şi adu-l cu tine; căci el îmi este de folos pentru slujbă.
*Cap. 1. 15. **Col. 4. 14. Film. 24. †Fapt. 12. 25; 15. 37. Col. 4. 10.

12. Pe Tihic* l-am trimes la Efes.
*Fapt. 20. 4. Efes. 6. 21. Col. 4. 7. Tit 3. 12.

13. Cînd vei veni, adu-mi mantaua, pe care am lăsat-o în Troa la Carp, şi cărţile, mai ales pe cele de piele.

14. Alexandru*, căldărarul, mi-a făcut mult rău. Domnul îi va răsplăti** după faptele lui. *Fapt. 19. 33. 1 Tim. 1. 20. **2 Sam. 3. 39. Ps. 28. 4. Apoc. 18. 6.

15. Păzeşte-te şi tu de el, pentrucă este cu totul împotriva cuvintelor noastre.

16. La întîiul meu răspuns de apărare, nimeni n'a fost cu mine, ci* toţi m'au părăsit. Să** nu li se ţină în socoteală lucrul acesta!
*Cap. 1. 15. **Fapt. 7. 60.

17. Insă* Domnul a stat lîngă mine, şi m'a întărit, pentru ca** propovăduirea să fie vestită pe deplin prin mine, şi s'o audă toate Neamurile. Şi am fost izbăvit din† gura leului. *Mat. 10. 19. Fapt. 23. 11; 27. 23. **Fapt. 9. 15; 26. 17, 18. Efes. 3. 8. †Ps. 22. 21. 2 Pet. 2. 9.

18. Domnul* mă va izbăvi de orice lucru rău, şi mă va mîntui, ca să intru în Impărăţia Lui cerească. A Lui** să fie slava în vecii vecilor! Amin.
*Ps. 121. 7. **Rom. 11. 36. Gal. 1. 5. Evr. 13. 21.

19. Spune sănătate Priscilei* şi lui Acuila, şi casei** lui Onisifor.
*Fapt. 18. 2. Rom. 16. 3. **2 Tim. 1. 16.

20. Erast* a rămas în Corint, iar pe Trofim** l-am lăsat bolnav în Milet.
*Fapt. 19. 22. Rom. 16. 23. **Fapt. 20. 4; 21. 29.

21. Caută* de vino înainte de iarnă. Eubul şi Pudens, Linus, Claudia şi toţi fraţii îţi trimet sănătate. *Vers. 9.

22. Domnul* Isus Hristos să fie cu duhul tău! Harul să fie cu voi! Amin.
*Gal. 6. 18. Film. 25.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE TIT

1 1. Pavel, rob al lui Dumnezeu, şi apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credinţa aleşilor lui Dumnezeu şi cunoştinţa* adevărului, care este potrivit cu evlavia**,

*2 Tim. 2. 25. **1 Tim. 3. 16; 6. 3.

2. în nădejdea* vieţii vecinice, făgăduite mai înainte de vecinicii** de Dumnezeu, care nu poate să mintă †,

*2 Tim. 1. 1. Cap. 3. 7. **Num. 23. 19. 2 Tim. 2. 13. †Rom. 16. 25. 2 Tim. 1. 9. 1 Pet. 1. 20.

3. ci* Şi-a descoperit Cuvîntul la vremea Lui, prin propovăduirea care** mi-a fost încredinţată, după † porunca lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru; —

*2 Tim. 1. 10. **1 Tes. 2. 4. 1 Tim. 1. 11. †1 Tim. 1. 1; 2. 3; 4. 10.

4. către Tit*, adevăratul** meu copil în credinţa† noastră a amîndorora: Har†† şi pace dela Dumnezeu Tatăl, şi dela Isus Hristos, Mîntuitorul nostru!

*2 Cor. 2. 13; 7. 13; 8. 6, 16, 23; 12. 18. Gal. 2. 3. **1 Tim. 1. 2. †Rom. 1. 12. 2 Cor. 4. 13. 2 Pet. 1. 1. ††Efes. 1. 2. Col. 1. 2. 1 Tim. 1. 2. 2 Tim. 1. 2.

5. Te-am lăsat în Creta, ca să pui în rînduială* ce mai rămîne de rînduit, şi să aşezi** presbiteri[1] în fiecare cetate, după cum ţi-am poruncit:

*1 Cor. 11. 34. **Fapt. 14. 23. 2 Tim. 2. 2.

6. Dacă* este cineva fără prihană, bărbat** al unei singure neveste, avînd † copii credincioşi, cari să nu fie învinuiţi de destrăbălare sau neascultare.

*1 Tim. 3. 2, etc. **1 Tim. 3. 12. †1 Tim. 3. 4, 12.

7. Căci episcopul[2], ca* econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie fără prihană; nu încăpăţînat, nici mînios, nici dedat** la vin, nici bătăuş, nici lacom de cîştig mîrşav †;

*Mat. 24. 45. 1 Cor. 4. 1, 2. **Lev. 10. 9. Efes. 5. 18. 1 Tim. 3. 3, 8. †1 Tim. 3. 3, 8. 1 Pet. 5. 2.

8. ci* să fie primitor de oaspeţi, iubitor de bine, cumpătat, drept, sfînt, înfrînat;

*1 Tim. 3. 2.

9. să se ţină* de Cuvîntul** adevărat, care este potrivit cu învăţătura, pentruca să fie în stare să sfătuiască în învăţătura sănătoasă †, şi să înfrunte pe protivnici.

*2 Tes. 2. 15. 2 Tim. 1. 13. **1 Tim. 1. 15. 2; 4. 9; 6. 3. 2 Tim. 2. 2. †1 Tim. 1. 10; 6. 3. 2 Tim. 4. 3. Cap. 2. 1.

10. In adevăr, mai ales printre cei tăiaţi împrejur, sînt* mulţi nesupuşi, flecari şi amăgitori**,

*1 Tim. 1. 6. **Rom. 16. 18.

11. cărora* trebuie să li se astupe gura. Ei buimăcesc** familii întregi, învăţînd pe oameni, pentru † un cîştig urît, lucruri, pe cari nu trebuie să le înveţe.

*Fapt. 15. 1. **Mat. 23. 14. 2 Tim. 3. 6. †1 Tim. 6. 5.

12. Unul* dintre ei, chiar prooroc al lor, a zis: „Cretanii sînt totdeauna nişte mincinoşi, nişte fiare rele, nişte pîntece leneşe.“

*Fapt. 17. 28.

13. Mărturia aceasta este adevărată. De aceea* mustră-i aspru, ca să fie sănătoşi în credinţă**,

*2 Cor. 13. 10. 2 Tim. 4. 2. **Cap. 2. 2.

14. şi să nu* se ţină de basme evreeşti, şi de porunci** date de oameni, cari se întorc dela adevăr.

*1 Tim. 1. 4; 4. 7. 2 Tim. 4. 4. **Isa. 29. 13. Mat. 15. 9. Col. 2. 22.

15. Totul* este curat pentru cei curaţi: dar pentru cei** necuraţi şi necredincioşi, nimic nu este curat: pînă şi mintea şi cugetul le sînt spurcate.

*Luc. 11. 39—41. Rom. 14. 14. 20. 1 Cor. 6. 12; 10. 23, 25. 1 Tim. 4. 3, 4. **Rom. 14. 33.

16. Ei se laudă că cunosc pe Dumnezeu, dar cu* faptele Il tăgăduiesc, căci sînt o scîrbă: nesupuşi, şi netrebnici pentru** orice faptă bună.

*2 Tim. 3. 5. Iuda 4. **Rom. 1. 28. 2 Tim. 3. 8.

2 1. Tu însă, vorbeşte lucruri cari se potrivesc cu învăţătura* sănătoasă.

*1 Tim. 1. 10; 6. 3. 2 Tim. 1. 13. Cap. 1. 9.

2. Spune că cei bătrîni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătaţi, sănătoşi în credinţă*, în dragoste, în răbdare.

*Cap. 1. 13.

3. Spune* că femeile în vîrstă trebuie să aibă o purtare cuvincioasă, să nu fie nici clevetitoare, nici dedate la vin; să înveţe pe alţii ce este bine,

*1 Tim. 2. 9, 10; 3. 11. 1 Pet. 3. 3, 4.

4. ca să înveţe pe femeile mai tinere să-şi* iubească bărbaţii şi copiii;

*1 Tim. 5. 14.

5. să fie cumpătate, cu viaţa curată, să-şi vadă de treburile casei, să fie bune, supuse* bărbaţilor lor, pentruca** să nu se vorbească de rău Cuvîntul lui Dumnezeu.

*1 Cor. 14. 34. Efes. 5. 22. Col. 3. 18. 1 Tim. 2. 11. 1 Pet. 3. 1, 5. **Rom 2. 24. 1 Tim. 6. 1.

6. Sfătuieşte de asemenea pe tineri să fie cumpătaţi,

7. şi dă-te pe tine însuţi pildă de fapte bune, în* toate privinţele. Iar în

1. Sau: bătrîni. 2. Sau: priveghetor.

învăţătură, dă dovadă de curăţie, de vrednicie**, *1 Tim. 4. 12. 1 Pet. 5. 3. **Efes. 6. 24.

8. de vorbire* sănătoasă şi fără cusur, ca** protivnicul să† rămînă de ruşine, şi să nu poată să spună nimic rău de noi. *1 Tim. 6. 3. **Neem. 5. 9. 1 Tim. 5. 14. 1 Pet. 2. 12. 15; 3. 16. †2 Tes. 3. 14.

9. Sfătuieşte pe robi* să fie supuşi stăpînilor lor, să le fie pe plac în** toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, *Efes. 6. 5. Col. 3. 22. 1 Tim. 6. 1, 2. 1 Pet. 2. 18. **Efes. 5. 24.

10. să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă de o desăvîrşită credincioşie, ca* să facă în totul cinste învăţăturii lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru. *Mat. 5. 16. Filip. 2. 15.

11. Căci harul* lui Dumnezeu, care aduce mîntuire pentru toţi oamenii, a fost** arătat, *Rom. 5. 15. Cap. 3. 4, 5. 1 Pet. 5. 12. **Luc. 3. 6. Ioan 1. 9. 1 Tim. 2. 4.

12. şi* ne învaţă s'o rupem cu păgînătatea şi** cu poftele lumeşti, şi să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate şi evlavie, *Luc. 1. 75. Rom. 6. 19. Efes. 1. 4. Col. 1. 22. 1 Tes. 4. 7. **1 Pet. 4. 2. 1 Ioan 2. 16.

13. aşteptînd* fericita noastră nădejde** şi arătarea† slavei marelui nostru Dumnezeu şi Mîntuitor Isus Hristos. *1 Cor. 1. 7. Filip. 3. 20. 2 Pet. 3. 12. **Fapt. 24. 15. Col. 1. 5, 23. Cap. 1. 2; 3. 7. †Col. 3. 4. 2 Tim. 4. 1, 8. Evr. 9. 28. 1 Pet. 1. 7. 1 Ioan 3. 2.

14. El S'a* dat pe Sine însuş pentru noi, ca să ne răscumpere din orice fărădelege, şi să-Şi curăţească** un norod† care să fie al Lui, plin de rîvnă†† pentru fapte bune. *Gal. 1. 4; 2. 20. Efes. 5. 2. 1 Tim. 2. 6. **Evr. 9. 14. †Exod. 15. 16; 19. 5. Deut. 7. 6; 14. 2; 26. 18. 1 Pet. 2. 9. ††Efes. 2. 10. Cap. 3. 8.

15. Spune lucrurile acestea, sfătuieşte şi mustră* cu deplină putere. Nimeni** să nu te dispreţuiască. *2 Tim. 4. 2. **1 Tim. 4. 12.

3 1. Adu-le aminte să* fie supuşi stăpînirilor şi dregătorilor, să-i asculte, să** fie gata să facă orice lucru bun, *Rom. 13. 1. 1 Pet. 2. 13. **Col. 1. 10. 2 Tim. 2. 21. Evr. 13. 21.

2. să nu vorbească de rău pe* nimeni, să nu fie gata de ceartă**, ci cumpătaţi†, plini de blîndeţă†† faţă de toţi oamenii. *Efes. 4. 31. **2 Tim. 2. 24, 25. †Filip. 4. 5. ††Efes. 4. 2. Col. 3. 12.

3. Căci şi noi eram* altă dată fără minte, neascultători, rătăciţi, robiţi de tot felul de pofte şi de plăceri, trăind în răutate şi în pizmă, vrednici să fim urîţi şi urîndu-ne unii pe alţii. *1 Cor. 6. 11. Efes. 2. 1. Col. 1. 21; 3. 7. 1 Pet. 4. 3.

4. Dar, cînd s'a arătat bunătatea* lui Dumnezeu**, Mîntuitorul nostru, şi dragostea Lui de oameni, *Cap. 2. 11. **1 Tim. 2. 3.

5. El ne-a mîntuit, nu* pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea naşterii** din nou şi prin înoirea făcută de Duhul Sfînt, *Rom. 3. 20; 9. 11; 11. 6. Gal. 2. 16. Efes. 2. 4, 8, 9. 2 Tim. 1. 9. **Ioan 3. 3, 5. Efes. 5. 26. 1 Pet. 3. 21.

6. pe care L-a* vărsat din belşug peste noi, prin Isus Hristos, Mîntuitorul nostru; *Ezec. 36. 25. Ioel 2. 18. Ioan 1. 16. Fapt. 2. 23; 10. 45. Rom. 5. 5.

7. pentruca*, odată socotiţi neprihăniţi prin harul Lui, să ne facem**, în nădejde†, moştenitori ai vieţii veci-nice. *Rom. 3. 24. Gal. 2. 16. Cap. 2. 11. **Rom. 8. 23, 24. †Cap. 1. 2.

8. Adevărat* este cuvîntul acesta, şi vreau să spui apăsat aceste lucruri, pentruca cei ce au crezut în Dumnezeu, să caute să fie cei dintîi** în fapte bune. Iată ce este bine şi de folos pentru oameni! *1 Tim. 1. 15. Cap. 1. 9. **Vers. 1. 14. Cap. 2. 14.

9. Dar de* întrebările nebune, de înşirările de neamuri, de certuri şi ciorovăieli privitoare la Lege, fereşte-te, căci** sînt nefolositoare şi zădarnice. *1 Tim. 1. 4. 2 Tim. 2. 23. Cap. 1. 14. **2 Tim. 2. 14.

10. După* întîia şi a doua mustrare, depărtează-te** de cel ce aduce dezbinări, *2 Cor. 13. 2. **Mat. 18. 17. Rom. 16. 17. 2 Tes. 3. 6, 14. 2 Tim. 3. 5. 2 Ioan 10.

11. căci ştim că un astfel de om este un stricat şi păcătuieşte, dela sine fiind osîndit*. *Fapt. 13. 46.

12. Cînd voi trimite la tine pe Artema sau pe Tihic*, grăbeşte-te să vii la mine în Nicopoli, căci acolo m'am hotărît să iernez. *Fapt. 20. 4. 2 Tim. 4. 12.

13. Ai grijă de legiuitorul Zena şi Apolo* să nu ducă lipsă de nimic din ce le trebuie pentru călătoria lor. *Fapt. 8. 24.

14. Trebuie ca şi ai noştri să se deprindă să* fie cei dintîi în fapte bune, pentru nevoile grabnice, şi să nu** stea neroditori. *Vers. 8. **Rom. 15. 28. Filip. 1. 11; 4. 17. Col. 1. 10. 2 Pet. 1. 8.

15. Toţi cei ce sînt cu mine îţi trimet sănătate. Spune sănătate celorce ne iubesc în credinţă.

Harul să fie cu voi cu toţi! Amin.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE FILIMON

1. Pavel, întemnițat* al lui Isus Hristos, și fratele Timotei, către prea iubitul Filimon, tovarășul** nostru de lucru,
*Efes. 3. 1; 4. 1. 2 Tim. 1. 8. Vers. 9. **Filip. 2. 25.

2. către sora Apfia și către Arhip*, tovarășul nostru** de luptă, și către Biserica† din casa ta:
*Col. 4. 17. **Filip. 2. 25. †Rom. 16. 5. 1. Cor. 16. 19.

3. Har* și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Isus Hristos!
*Efes. 1. 2.

4. Mulțămesc* totdeauna Dumnezeului meu, oride cîte ori îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele,
*Efes. 1. 16. 1 Tes. 1. 2. 2 Tes. 1. 3.

5. pentrucă am auzit* despre credința pe care o ai în Domnul Isus și dragostea față de toți sfinții.
*Efes. 1. 15. Col. 1. 4.

6. Il rog ca această părtășie a ta la credință să se arate prin fapte, cari să dea la iveală* tot binele ce se face între noi în Hristos.
*Filip. 1. 9, 11.

7. In adevăr, am avut o mare bucurie și mîngîiere, pentru dragostea ta, fiindcă, frate, inimile sfinților au fost înviorate* prin tine.
*2 Cor. 7. 15. 2 Tim. 1. 16. Vers. 20.

8. De aceea, măcar că* am toată slobozenia în Hristos să-ți poruncesc ce trebuie să faci,
*1 Tes. 2. 6.

9. vreau mai de grabă să-ți fac o rugăminte în numele dragostei, eu, așa cum sînt, bătrînul Pavel; iar* acum întemnițat pentru Hristos Isus.
*Vers. 1.

10. Te rog pentru copilul meu, pe care l-am născut* în lanțurile mele: pentru Onisim[1] **,
*Col. 4. 9. **1 Cor. 4. 15. Gal. 4. 19.

11. care altă dată ți-a fost nefolositor, dar care acum îți va fi folositor și ție și mie.

12 Ți-l trimet înapoi, pe el, inima mea.

13. Aș fi dorit să-l țin la mine, ca* să-mi slujească în locul tău cît sînt în lanțuri pentru Evanghelie.
*1 Cor. 16. 17. Filip. 2. 30.

14. Dar n'am vrut să fac nimic fără învoirea ta, pentruca* binele, pe care mi-l faci, să nu fie silit, ci de bună voie.
*2 Cor. 9. 7.

15. Poate* că el a fost despărțit de tine, pentru o vreme, tocmai ca să-l ai pentru vecinicie,
*Fac. 45. 5, 8.

16. dar nu ca pe un rob, ci mult mai pe sus de cît pe un rob: ca pe un frate* prea iubit, mai ales de mine, și** cu atît mai mult de tine, fie în chip firesc, fie în Domnul!
*Mat. 23. 8. 1 Tim. 6. 2. **Col. 3. 22.

17. Dacă mă socotești dar ca prieten* al tău, primește-l ca pe mine însumi.
*2 Cor. 8. 23.

18. Și dacă ți-a adus vreo vătămare sau îți este dator cu ceva, pune aceasta în socoteala mea.

19. Eu, Pavel, „voi plăti" — scriu cu mîna mea — ca să nu-ți zic că tu însuți te datorezi mie.

20. Da, frate, fă-mi binele acesta în Domnul, și înviorează-mi* inima în Hristos!
*Vers. 7.

21. Ți-am scris bizuit* pe ascultarea ta, și știu că vei face chiar mai mult de cît îți zic.
*2 Cor. 7. 16.

22. Tot odată, pregătește-mi un loc de găzduire, căci trag nădejde* să vă fiu dăruit, datorită** rugăciunilor voastre.
*Filip. 1. 25; 2. 24. **2 Cor. 1. 11.

23. Epafra*, tovarășul meu de temniță în Hristos Isus, îți trimete sănătate;
*Col. 1. 7; 4. 12.

24. tot așa și Marcu*, Aristarh**, Dima†, Luca††, tovarășii mei de lucru.
*Fapt. 12. 12, 25. **Fapt. 19. 29; 27. 2. Col. 4. 10. †2 Tim. 4. 11. ††2 Tim. 4. 11.

25. Harul* Domnului nostru Isus Hristos să fie cu duhul vostru! Amin.
*2 Tim. 4. 22.

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EVREI

1 1. După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rînduri* și în multe chipuri, Dumnezeu,
*Num. 12. 6, 8.

2. la sfîrșitul* acestor zile, ne-a vorbit** prin Fiul, pe† care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin†† care a făcut și veacurile.
*Deut. 4. 30. Gal. 4. 4. Efes. 1. 10. **Ioan 1. 17; 15. 15. Cap. 2. 3. †Ps. 2. 8. Mat. 21. 38; 28. 18. Ioan 3. 35. Rom. 8. 17. ††Ioan 1. 3. 1 Cor. 8. 6. Col. 1. 16.

3. El, care* este oglindirea slavei

1. Adică: Folositor.

Lui şi întipărirea Fiinţei Lui, şi care ţine** toate lucrurile cu Cuvîntul puterii Lui, a făcut† curăţirea păcatelor, şi a şezut†† la dreapta Măririi în locurile prea înalte, *Ioan 1.14; 14.9. 2 Cor. 4.4. Col. 1.15. **Ioan 1.4. Col. 1.17. Apoc. 4.11. †Cap. 7.27; 9.12,14,26. ††Ps. 110.1. Efes. 1.20. Cap. 8.1; 10.12; 12.2. 1 Pet. 3.22.

4. ajungînd cu atît mai pe sus de îngeri, cu cît a* moştenit un Nume mult mai minunat decît al lor.

*Efes. 1.21. Filip. 2.9,10.

5. Căci, căruia dintre îngeri a zis El vreodată: „Tu eşti Fiul* Meu; astăzi Te-am născut?“ Şi iarăş: „Eu** Îi voi fi Tată, şi El Îmi va fi Fiu?“

*Ps. 2.7. Fapt. 13.33. Cap. 5.5. **2 Sam. 7.14. 1 Cron. 22.10; 28.6. Ps. 89.26,27.

6. Şi, cînd duce iarăş în lume pe Cel întîi născut*, zice: „Toţi** îngerii lui Dumnezeu să I se închine!“ *Rom. 8.29. Col. 1.18. Apoc. 1.5. **Deut. 32.43. Ps. 97.7. 1 Pet. 3.22.

7. Şi despre îngeri zice: „Din vînturi face* îngeri ai Lui; şi dintr'o flacără de foc, slujitori ai Lui“; *Ps. 104.4.

8. pe cînd Fiului I-a zis: „Scaunul* Tău de domnie, Dumnezeule, este în veci de veci; toiagul domniei Tale este un toiag de dreptate: *Ps. 45.6,7.

9. Tu ai iubit neprihănirea şi ai urît nelegiuirea: de aceea, Dumnezeule, Dumnezeul Tău Te-a* uns cu un untdelemn de bucurie mai pe sus decît pe tovarăşii Tăi.“ *Isa. 61.1. Fapt. 4.27; 10.38.

10. Şi iarăş: „La* început, Tu, Doamne, ai întemeiat pămîntul; şi cerurile sînt lucrarea mînilor Tale. *Ps. 102.25, etc.

11. Ele* vor pieri, dar Tu rămîi; toate se vor învechi ca o haină;

*Isa. 34.4; 51.6. Mat. 24.35. 2 Pet. 3.7,10. Apoc. 21.1.

12. le vei face sul ca pe o manta, şi vor fi schimbate; dar Tu eşti acelaş; şi anii Tăi nu se vor sfîrşi.“

13. Şi căruia din îngeri i-a zis El vreodată: „Şezi* la dreapta Mea, pînă voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut al picioarelor Tale?“ *Ps. 110.1. Mat. 22.44. Marc. 12.36. Luc. 20.42. Vers. 3. Cap. 10.12.

14. Nu sînt oare* toţi duhuri slujitoare trimese să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moşteni** mîntuirea?

*Fac. 19.16; 32.1,2,24. Ps. 34.7; 91.11; 103.20,21. Dan. 3.8,28; 7.10; 10.11. Mat. 18.10. Luc. 1.19; 2.9,13. Fapt. 12.7, etc.; 27.23. **Rom. 8.17. Tit 3.7. Iac. 2.5. 1 Pet. 3.7.

2 1. De aceea, cu atît mai mult trebuie să ne ţinem de lucrurile, pe cari le-am auzit, ca să nu fim depărtaţi de ele.

2. Căci, dacă Cuvîntul vestit* prin îngeri s'a dovedit nezguduit, şi dacă orice** abatere şi orice neascultare şi-a primit o dreaptă răsplătire, *Deut. 33.2. Ps. 68.17. Fapt. 7.53. Gal. 3.19. **Num. 15.30,31. Deut. 4.3; 17.2,5,12; 27.26.

3. cum* vom scăpa noi, dacă stăm nepăsători faţă de o mîntuire aşa de mare, care**, după ce a fost vestită întîi de Domnul, ne-a† fost adeverită de cei ce au auzit-o, *Cap. 10.28,29; 12.25. **Mat. 4.17. Marc. 1.14. Cap. 1.2. †Luc. 1.2.

4. în timp ce Dumnezeu întărea* mărturia lor cu** semne, puteri şi felurite minuni, şi cu darurile Duhului Sfînt, împărţite† după†† voia Sa! *Marc. 16.20. Fapt. 14.3; 19.11. Rom. 15.18,19. 1 Cor. 2.4. **Fapt. 2.22,43. †1 Cor. 12.4,7,11. ††Efes. 1.5,9.

5. In adevăr, nu unor îngeri a supus El lumea* viitoare, despre care vorbim. *Cap. 6.5. 2 Pet. 3.13.

6. Ba încă, cineva a făcut undeva următoarea mărturisire: „Ce* este omul, ca să-Ţi aduci aminte de el, sau fiul omului, ca să-l cercetezi?

*Iov 7.17. Ps. 8.4. etc.; 144.3.

7. L-ai făcut pentru puţină vreme mai pe jos de îngeri, l-ai încununat cu slavă şi cu cinste, l-ai pus peste lucrările mînilor Tale:

8. toate* le-ai supus supt picioarele lui.“

In adevăr, dacă i-a supus toate, nu i-a lăsat nimic nesupus. Totuş, acum, încă nu** vedem că toate îi sînt supuse. *Mat. 28.18. 1 Cor. 15.27. Efes. 1.22. Cap. 1.13. **1 Cor. 15.25.

9. Dar pe Acela*, care a fost făcut „pentru puţină vreme mai pe jos decît îngerii“, adică pe Isus, Îl vedem „încununat** cu slavă şi cu cinste“; din pricina morţii, pe care a suferit-o; pentruca, prin harul lui Dumnezeu, El să guste moartea pentru† toţi.

*Filip. 2.7—9. **Fapt. 2.33. †Ioan 3.16; 12.32. Rom. 5.18; 8.32. 2 Cor. 5.15. 1 Tim. 2.6. 1 Ioan 2.2. Apoc. 5.9.

10. Se cuvenea, în adevăr*, ca Acela pentru** care şi prin care sînt toate, şi care voia să ducă pe mulţi fii la slavă, să desăvîrşească†, prin suferinţe, pe Căpetenia mîntuirii†† lor.

*Luc. 24.46. **Rom. 11.36. †Fapt. 3.15; 5.31. Cap. 12.2. ††Luc. 13.32. Cap. 5.9.

11. Căci Cel* ce sfinţeşte şi cei ce sînt** sfinţiţi, sînt dintr'unul. De aceea, Lui nu-I† este ruşine să-i numească „fraţi“, *Cap. 10.10,14. **Fapt. 17.26. †Mat. 28.10. Ioan 20.17. Rom. 8.29.

12. cînd zice: „Voi vesti* Numele Tău fraţilor Mei; Îţi voi cînta lauda** în mijlocul adunării.“

*Ps. 22.22,25. **Ps. 18.2. Isa. 12.2.

13. Şi iarăş: „Imi voi pune încrederea în El.“ Şi în alt loc: „Iată-Mă *, Eu şi copiii, pe cari ** Mi i-a dat Dumnezeu !“ * Isa. 8. 18. ** Ioan 10. 29; 17. 6, 9, 11, 12.

14. Astfel dar, deoarece copiii sînt părtaşi sîngelui şi cărnii, tot aşa şi * El însuş a fost deopotrivă părtaş la ele, pentruca **, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morţii, adică pe diavolul, * Ioan 1. 14. Rom. 8. 3. Filip. 2. 7. ** 1 Cor. 15. 54, 55. Col. 2. 15. 2 Tim. 1. 10.

15. şi să izbăvească pe toţi aceia, cari prin frica morţii * erau supuşi robiei toată viaţa lor.

* Luc. 1. 74. Rom. 8. 15. 2 Tim. 1. 7.

16. Căci negreşit, nu în ajutorul îngerilor vine El, ci în ajutorul seminţei lui Avraam.

17. Prin urmare, a trebuit să Se asemene * fraţilor Săi în toate lucrurile, ca să poată fi, în ce priveşte legăturile cu Dumnezeu, un mare preot milos ** şi vrednic de încredere, ca să facă ispăşire pentru păcatele norodului.

* Filip. 2. 7. ** Cap. 4. 15; 5. 1, 2.

18. Şi * prin faptul că El însuş a fost ispitit în ceeace a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sînt ispitiţi.

* Cap. 4. 15, 16; 5. 2; 7. 25.

3 1. Deaceea, fraţi sfinţi, cari aveţi parte de chemarea * cerească, aţintiţi-vă privirile la Apostolul ** şi Marele Preot al mărturisirii noastre, adică Isus, * Rom. 1. 7. 1 Cor. 1. 2. Efes. 4. 1. Filip. 3. 14. 2 Tes. 1. 11. 2 Tim. 1. 9. 2 Pet. 1. 10. ** Rom. 15. 8. Cap. 2. 17; 4. 14; 5. 5; 6. 20; 8. 1; 9; 11. 10. 21.

2. care a fost credincios Celuice L-a rînduit, cum şi Moise * a fost „credincios în toată casa lui Dumnezeu.“

* Num. 12. 7. Vers. 5.

3. Căci El a fost găsit vrednic să aibă o slavă cu atît mai mare decît a lui Moise, cu cît celce * a zidit o casă are mai multă cinste decît casa însăş. — * Zah. 6. 12. Mat. 16. 18.

4. Orice casă este zidită de cineva, dar Celce * a zidit toate lucrurile, este Dumnezeu. — * Efes. 2. 10; 3. 9. Cap. 1. 2.

5. Cît despre Moise *, el a fost „credincios în toată casa lui Dumnezeu“, ca slugă **, ca să mărturisească † despre lucrurile, cari aveau să fie vestite mai tîrziu. * Vers. 2. ** Exod. 14. 31. Num. 12. 7. Deut. 3. 24. Ios. 1. 2; 8. 31. † Deut. 18. 15, 18. 19.

6. Dar Hristos este credincios ca Fiu *, peste ** casa lui Dumnezeu. Şi casa Lui sîntem noi, dacă † păstrăm pînă la sfîrşit încrederea nezguduită şi nădejdea cu care ne lăudăm. * Cap. 1. 2. ** 1 Cor. 3. 16; 6. 19. 2 Cor. 6. 16. Efes. 2. 21, 22. 1 Tim. 3. 15. 1 Pet. 2. 5. † Mat. 10. 22; 24. 13. Rom. 5. 2. Col. 1. 23. Vers. 14. Cap. 6. 11; 10. 35.

7. Deaceea, cum zice Duhul * Sfînt: „Astăzi **, dacă auziţi glasul Lui,

* 2 Sam. 23. 2. Fapt. 1. 16. ** Ps. 95. 7. Vers. 15.

8. nu vă împietriţi inimile, ca în ziua răzvrătirii, ca în ziua ispitirii în pustie,

9. unde părinţii voştri M'au ispitit, şi M'au pus la încercare, şi au văzut lucrările Mele patruzeci de ani !

10. De aceea M'am desgustat de neamul acesta, şi am zis: „Ei totdeauna se rătăcesc în inima lor. N'au cunoscut căile Mele !

11. Am jurat dar în mînia Mea că nu vor intra în odihna Mea !“

12. Luaţi seama dar, fraţilor, ca niciunul dintre voi să n'aibă o inimă rea şi necredincioasă, care să vă despartă de Dumnezeul cel viu.

13. Ci îndemnaţi-vă unii pe alţii în fiecare zi, cîtă vreme se zice: „Astăzi,“ pentruca niciunul din voi să nu se împietrească prin înşelăciunea păcatului.

14. Căci ne-am făcut părtaşi ai lui Hristos, dacă * păstrăm pînă la sfîrşit încrederea nezguduită dela început,

* Vers. 6.

15. cîtă vreme se zice: „Astăzi *, dacă auziţi glasul Lui, nu vă împietriţi inimile, ca în ziua răzvrătirii.“ * Vers. 7.

16. Cine * au fost, în adevăr, ceice s'au răzvrătit după ce auziseră? N'au fost oare toţi aceia, cari ieşiseră din Egipt prin Moise?

* Num. 14. 2, 4, 11, 24, 30. Deut. 1. 34, 36, 38.

17. Şi cine au fost aceia de cari S'a desgustat El patruzeci de ani? N'au fost oare ceice păcătuiseră, şi ale * căror trupuri moarte au căzut în pustie?

* Num. 14. 22, 29, etc.; 26. 65. Ps. 106. 26. 1 Cor. 10. 5. Iuda 5.

18. Şi cui * S'a jurat El că n'au să intre în odihna Lui? Nu S'a jurat oare celorce nu ascultaseră?

* Num. 14. 30. Deut. 1. 34, 35.

19. Vedem * dar că n'au putut să intre din pricina necredinţei lor. * Cap. 4. 6.

4 1. Să * luăm dar bine seama, ca, atîta vreme cît rămîne în picioare făgăduinţa intrării în odihna Lui, niciunul din voi să nu se pomenească venit prea tîrziu. * Cap. 12. 15.

2. Căci şi nouă ni s'a adus o veste bună ca şi lor; dar lor cuvîntul care le-a fost propovăduit, nu le-a ajutat la nimic, pentrucă n'a găsit credinţă la ceice l-au auzit.

3. Pe cînd noi *, fiindcă am crezut, intrăm în „odihna", despre care a vorbit El, cînd a zis: „Am ** jurat în mînia Mea, că nu vor întra în odihna Mea!" Măcarcă lucrările Lui fuseseră isprăvite încă dela întemeierea lumii.
* Cap. 3. 14. ** Ps. 95. 11. Cap. 3. 11.

4. Căci într'un loc a vorbit astfel despre ziua a şaptea: „Dumnezeu S'a * odihnit în ziua a şaptea de toate lucrările Lui." * Fac. 2. 2. Exod. 20. 1; 31. 17.

5. Şi aici este zis iarăş: „Nu vor intra în odihna Mea!"

6. Deci, fiindcă rămîne ca să intre unii în odihna aceasta, şi pentrucă aceia * cărora li s'a vestit întîi vestea buna n'au intrat în ea, din pricina neascultării lor, * Cap. 3. 19.

7. El hotărăşte din nou o zi: „Astăzi *," — zicînd, în David, după atîta vreme, cum s'a spus mai sus: „Astăzi, dacă auziţi glasul Lui, nu vă împietriţi inimile!" * Ps. 95. 7. Cap. 3. 7.

8. Căci, dacă le-ar fi dat Iosua odihna, n'ar mai vorbi Dumnezeu după aceea de o altă zi.

9. Rămîne dar o odihnă ca cea de Sabat pentru poporul lui Dumnezeu.

10. Fiindcă cine intră în odihna Lui, se odihneşte şi el de lucrările lui, cum S'a odihnit Dumnezeu de lucrările Sale.

11. Să ne grăbim dar să intrăm în odihna aceasta, pentruca nimeni să nu cadă în aceeaş * pildă de neascultare.
* Cap. 3. 12, 18, 19.

12. Căci Cuvîntul lui Dumnezeu este viu * şi lucrător, mai ** tăietor decît orice sabie † cu două tăişuri: pătrunde †† pînă acolo că desparte sufletul şi duhul, încheieturile şi măduva, judecă simţirile şi gîndurile inimii.
* Isa. 49. 2. Ier. 23. 29. 2 Cor. 10. 4, 5. 1 Pet. 1. 23. ** Prov. 5. 4. † Efes. 6. 17. Apoc. 1. 16; 2. 16. †† 1 Cor. 14. 24, 25.

13. Nicio * făptură nu este ascunsă de El, ci totul este gol şi descoperit ** înaintea ochilor Aceluia, cu care avem a face. * Ps. 33. 13, 14; 90. 8; 139. 11, 12. ** Iov 26. 6; 34. 21. Prov. 15. 11.

14. Astfel, fiindcă avem un Mare Preot * însemnat, care ** a străbătut cerurile — pe Isus, Fiul lui Dumnezeu — să † rămînem tari în mărturisirea noastră.
* Cap. 3. 1. ** Cap. 7. 26; 9. 12, 24. † Cap. 10. 23.

15. Căci n'avem * un Mare Preot, care să n'aibă milă de slăbiciunile noastre; ci unul care în toate lucrurile a fost ispitit ** ca şi noi, dar † fără păcat. * Isa. 53. 3. Cap. 2. 18. ** Luc. 22. 28. † 2 Cor. 5. 21. Cap. 7. 26. 1 Pet. 2. 22. 1 Ioan 3. 5.

16. Să * ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare şi să găsim har, pentruca să fim ajutaţi la vreme de nevoie. * Efes. 2. 18; 3. 12. Cap. 10. 19, 21, 22.

5 1. In adevăr, orice mare preot, luat din mijlocul oamenilor, este pus * pentru oameni în ** lucrurile privitoare la Dumnezeu, ca † să aducă daruri şi jertfe pentru păcate.
* Cap. 8. 3. ** Cap. 2. 17. † Cap. 8. 3, 4; 9. 9; 10. 11; 11. 4.

2. El * poate fi îngăduitor cu cei neştiutori şi rătăciţi, fiindcă şi ** el este cuprins de slăbiciune.
* Cap. 2. 18; 4. 15. ** Cap. 7. 28.

3. Şi, din pricina * acestei slăbiciuni, trebuie să aducă jertfe atît pentru păcatele lui, cît şi pentru ale norodului.
* Lev. 4. 3; 9. 7; 16. 6; 15—17. Cap. 7. 27; 9. 7.

4. Nimeni * nu-şi ia cinstea aceasta singur, ci o ia dacă este chemat de Dumnezeu, cum a fost Aaron **.
* 2 Cron. 26. 18. Ioan 3. 27. ** Exod. 28. 1. Num. 16. 5, 40. 1 Cron. 23. 13.

5. Tot aşa * şi Hristos, nu Şi-a luat singur slava de a fi Mare Preot, ci o are dela Cel ce l-a zis: „Tu eşti Fiul ** Meu, astăzi Te-am născut."
* Ioan 8. 54. ** Ps. 2. 7. Cap. 1. 5.

6. Şi, cum zice iarăş într'alt loc: „Tu * eşti preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec."
* Ps. 110. 4 Cap. 7. 17, 21.

7. El este Acela care, în zilele vieţii Sale pămînteşti, aducînd * rugăciuni şi cereri cu ** strigăte mari şi cu lacrămi către Cel ce † putea să-L izbăvească dela †† moarte, şi fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui, * Mat. 26. 39, 42, 44. Marc. 14. 36, 39. Ioan 17. 1. ** Ps. 22. 1. Mat. 27. 46, 50. Marc. 15. 34, 37. † Mat. 26. 53. Marc. 14. 36. †† Mat. 26. 37. Marc. 14. 33. Luc. 22. 43. Ioan 12. 27.

8. măcar * că era Fiu, a învăţat să asculte ** prin lucrurile pe cari le-a suferit. * Cap. 3. 6. ** Filip. 2. 8.

9. Şi după ce a fost făcut desăvîrşit *, S'a făcut pentru toţi cei ce-L ascultă, urzitorul unei mîntuiri veşnice, * Cap. 2. 10; 11. 40.

10. căci a fost numit de Dumnezeu: Mare Preot „după* rînduiala lui Melhisedec.“ *Vers.6. Cap.6.20.

11. Asupra celor de mai sus avem multe* de zis, şi lucruri grele de tîlcuit; fiindcă v'aţi făcut greoi** la pricepere. *Ioan 16.12. 2 Pet.3.16. **Mat.13.15.

12. In adevăr, voi cari de mult trebuia să fiţi învăţători, aveţi iarăş trebuinţă de cineva să vă înveţe cele* dintîi adevăruri ale cuvintelor lui Dumnezeu, şi aţi ajuns să aveţi nevoie de lapte**, nu de hrană tare.
*Cap.6.1. **1 Cor.3.1—3.

13. Şi oricine nu se hrăneşte decît cu lapte, nu este obicinuit cu cuvîntul despre neprihănire, căci este un prunc*.
*1 Cor.13.11; 14.20. Efes.4.14. 1 Pet.2.2.

14. Dar hrana tare este pentru oamenii mari, pentru aceia a căror judecată s'a deprins, prin întrebuinţare, să deosebească* binele şi răul.
*Isa.7.15. 1 Cor.2.14, 15.

6 1. De aceea, să lăsăm* adevărurile începătoare ale lui Hristos, şi să mergem spre cele desăvîrşite, fără să mai punem din nou temelia pocăinţei de faptele moarte**, şi a credinţei în Dumnezeu,
*Filip.3.12—14. Cap.5.12. **Cap.9.14.

2. învăţătura despre* botezuri, despre** punerea mînilor, despre învierea morţilor† şi despre†† judecata vecinică. *Fapt.19.4,5. **Fapt.8.14—17; 19.6. †Fapt.17.31,32. ††Fapt.24.25. Rom.2.16.

3. Şi vom face lucrul acesta, dacă* va voi Dumnezeu. *Fapt.18.21. 1 Cor.4.19.

4. Căci cei ce au fost luminaţi* odată, şi au gustat darul** ceresc, şi s'au făcut părtaşi† Duhului Sfînt,
*Mat.12.31, 32. Cap.10.26. 2 Pet.2.20, 21. 1 Ioan 5.16. **Cap.10.32. †Ioan 4.10; 6.32. Efes.2.8.

5. şi au gustat Cuvîntul cel bun al lui Dumnezeu şi puterile veacului viitor* — *Gal.3.2, 5. Cap.2.4.

6. şi cari totuş au căzut, este cu neputinţă să fie înoiţi iarăş*, şi aduşi la pocăinţă, fiindcă** ei răstignesc din nou pentru ei, pe Fiul lui Dumnezeu, şi-L dau să fie batjocorit.
*Cap.2.5. **Cap.10.29.

7. Cînd un pămînt este adăpat de ploaia care cade adesea pe el, şi rodeşte o iarbă folositoare celor pentru cari este lucrat, capătă binecuvîntare* dela Dumnezeu. *Ps.65.10.

8. Dar* dacă aduce spini şi mărăcini, este lepădat şi aproape să fie blestemat, şi sfîrşeşte prin a i se pune foc. *Isa.5.6.

9. Măcar că vorbim astfel, prea iubiţilor, totuş dela voi aşteptăm lucruri mai bune şi cari însoţesc mîntuirea.

10. Căci* Dumnezeu** nu este nedrept ca să uite osteneala† voastră şi dragostea, pe care aţi arătat-o pentru Numele Lui, voi, cari aţi ajutorat†† şi ajutoraţi pe sfinţi. *Prov.14.31. Mat.10.42; 25.40. Ioan 13.20. **Rom.3.4. 2 Tes.1.6, 7. †1 Tes.1.3. ††Rom.15.25. 2 Cor.8.4; 9.1, 12. 2 Tim.1.18.

11. Dorim însă ca fiecare* din voi să arate aceeaş rîvnă, ca să păstreze pînă la sfîrşit o** deplină nădejde,
*Cap.3.6, 14. **Col.2.2.

12. aşa încît să nu vă leneviţi, ci să călcaţi pe urmele celor ce, prin credinţă şi răbdare, moştenesc* făgăduinţele. *Cap.10.36.

13. Dumnezeu, cînd a dat lui Avraam făgăduinţa, fiindcă nu putea să Se jure pe unul mai mare decît El, s'a* jurat pe Sine însuş, *Fac.22.16, 17. Ps.105.9. Luc.1.73.

14. şi a zis: „Cu adevărat te voi binecuvînta, şi îţi voi înmulţi foarte mult sămînţa.“

15. Şi astfel, fiindcă a aşteptat cu răbdare, a dobîndit făgăduinţa.

16. Oamenii, ce-i drept, obicinuiesc să jure pe cineva mai mare; jurămîntul* este o chezăşie, care pune capăt orişicărei neînţelegeri dintre ei.
*Exod.22.11.

17. Deaceea şi Dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu mai multă tărie moştenitorilor* făgăduinţei nestrămutarea** hotărîrii Lui, a venit cu un jurămînt; *Cap.11.9. **Rom.11.29.

18. pentruca, prin două lucruri cari nu se pot schimba, şi în cari este cu neputinţă ca Dumnezeu să mintă, să găsim o puternică îmbărbătare noi, a căror scăpare a fost să apucăm nădejdea care ne era pusă* înainte, *Cap.12.1.

19. pe care o avem ca o ancoră a sufletului; o nădejde tare şi neclintită, care* pătrunde dincolo de perdeaua dinlăuntrul Templului, *Lev.16.15. Cap.9.7.

20. unde* Isus a intrat pentru noi ca înainte mergător, cînd a fost făcut** „Mare Preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec“.
*Cap.4.14; 8.1; 9.24. **Cap.3.1; 5.6, 10; 7.17.

7 1. In adevăr, Melhisedec* acesta, împăratul Salemului, preot al Dumnezeului Prea Inalt, — care a întîmpinat pe Avraam cînd acesta se întor-

cea dela măcelul împăraţilor, care l-a binecuvîntat, *Fac. 14. 18, etc.

2. care a primit dela Avraam zeciuială din tot, — care, după însemnarea numelui său, este întîi, „Impărat al neprihănirii“, apoi şi „Impărat al Salemului“, adică „Impărat al păcii“;

3. fără tată, fără mamă, fără spiţă de neam, neavînd nici început al zilelor, nici sfîrşit al vieţii, — dar care a fost asemănat cu Fiul lui Dumnezeu, — rămîne preot în veac.

4. Vedeţi bine dar cît de mare a fost el, dacă* pînă şi patriarhul Avraam i-a dat zeciuială din prada de război!

*Fac. 14. 20.

5. Aceia* dintre fiii lui Levi, cari îndeplinesc slujba de preoţi, după Lege, au poruncă să ia zeciuială dela norod, adică dela fraţii lor, cu toate că şi ei se coboară din Avraam.

*Num. 18. 21, 26.

6. Iar el, care nu se cobora din familia lor, a luat zeciuială dela Avraam, şi* a binecuvîntat pe** cel ce avea făgăduinţele.

*Fac. 14. 19. **Rom. 4. 13. Gal. 3. 16.

7. Dar fără îndoială că cel mai mic este binecuvîntat de cel mai mare.

8. Şi apoi aici, cei ce iau zeciuială, sînt nişte oameni muritori; pe cînd acolo, o ia cineva, despre* care se mărturiseşte că este viu. *Cap. 5. 6; 6. 20.

9. Mai mult, însuş Levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem aşa, prin Avraam;

10. căci era încă în coapsele strămoşului său, cînd a întîmpinat Melhisedec pe Avraam.

11. Dacă*, dar, desăvîrşirea ar fi fost cu putinţă prin preoţia Leviţilor, — căci supt preoţia aceasta a primit poporul Legea — ce nevoie mai era să se ridice un alt preot „după rînduiala lui Melhisedec“, şi nu după rînduiala lui Aaron? *Gal. 2. 21. Vers. 18, 19. Cap. 8. 7.

12. Pentrucă, odată schimbată preoţia, trebuia numaidecît să aibă loc şi o schimbare a Legii.

13. In adevăr, Acela despre care sînt zise aceste lucruri, face parte dintr'o altă seminţie, din care nimeni n'a slujit altarului.

14. Căci este vădit că Domnul nostru a ieşit din* Iuda, seminţie, despre care Moise n'a zis nimic cu privire la preoţie.

*Isa. 11. 1. Mat. 1. 3. Luc. 3. 33. Rom. 1. 3. Apoc. 5. 5.

15. Lucrul acesta se face şi mai luminos cînd vedem ridicîndu-se, după asemănarea lui Melhisedec, un alt preot,

16. pus nu prin legea unei porunci pămînteşti, ci prin puterea unei vieţi neperitoare.

17. Fiindcă iată ce se mărturiseşte despre El: „Tu* eşti preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec“.

*Ps. 110. 4. Cap. 5. 6, 10; 6. 20.

18. Astfel, pe deoparte, se desfiinţează aici o poruncă de mai înainte, din pricina neputinţei* şi zădărniciei ei — *Rom. 8. 3. Gal. 4. 9.

19. căci Legea* n'a făcut nimic desăvîrşit — şi pe de alta, se pune în loc o nădejde** mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu. *Fapt. 13. 39. Rom. 3. 20, 21, 28; 8. 3. Gal. 2. 16. Cap. 9. 9. **Cap. 6. 18; 8. 6.

20. Şi fiindcă lucrul acesta nu s'a făcut fără jurămînt, —

21. căci, pe cînd Leviţii se făceau preoţi fără jurămînt, Isus S'a făcut preot prin jurămîntul Celui ce I-a zis: „Domnul a jurat*, şi nu Se va căi: „Tu eşti preot în veac, după rînduiala lui Melhisedec“, — *Ps. 110. 4.

22. prin chiar faptul acesta, El s'a făcut* chezăşul unui legămînt mai bun.

*Cap. 8. 6; 9. 15; 12. 24.

23. Mai mult, acolo au fost preoţi în mare număr, pentrucă moartea îi împiedeca să rămînă pururea.

24. Dar El, fiindcă rămîne „în veac“, are o preoţie, care nu poate trece dela unul la altul.

25. De aceea şi poate să mîntuiască în chip desăvîrşit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentrucă trăieşte pururea ca să mijlocească* pentru ei.

*Rom. 8. 34. 1 Tim. 2. 5. Cap. 9. 24. 1 Ioan 2. 1.

26. Şi tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia: sfînt*, nevinovat, fără pată, despărţit de păcătoşi, şi** înălţat mai pe sus de ceruri,

*Cap. 4. 15. **Efes. 1. 20; 4. 10. Cap. 8. 1.

27. care n'are nevoie, ca ceilalţi mari preoţi, să aducă jertfe în fiecare zi, întîi* pentru păcatele sale, şi** apoi pentru păcatele norodului, căci lucrul acesta† l-a făcut odată pentru totdeauna, cînd S'a adus jertfă pe Sine însuş. *Lev. 9. 7; 16. 6, 11. Cap. 5. 3; 9. 7. **Lev. 16. 15. †Rom. 6. 10. Cap. 9. 12, 28; 10. 12.

28. In adevăr, Legea pune mari preoţi pe nişte oameni* supuşi slăbiciunii; dar cuvîntul jurămîntului, făcut după ce a fost dată Legea, pune pe Fiul, care** este desăvîrşit pentru vecinicie.

*Cap. 5. 1, 2. **Cap. 2. 10; 5. 9.

8 1. Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare Preot, care* S'a așezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi, în ceruri,
*Efes. 1. 20. Col. 3. 1. Cap. 1. 3; 10. 12; 12. 2.

2. ca slujitor al Locului prea sfînt* și al adevăratului cort**, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul.
*Cap. 9. 8, 12, 24. **Cap. 9. 11.

3. Orice mare preot* este pus să aducă lui Dumnezeu daruri și jertfe. De aceea era** de trebuință ca și celalt Mare Preot să aibă ceva de adus.
*Cap. 5. 1. **Efes. 5. 2. Cap. 9. 14.

4. Dacă ar fi pe pămînt, nici n'ar mai fi preot, fiindcă sînt ceice aduc darurile după Lege.

5. Ei fac o slujbă, care este chipul și umbra* lucrurilor cerești, după poruncile primite de Moise dela Dumnezeu, cînd avea să facă cortul: „Ia seama“**, i s'a zis, „să faci totul după chipul care ți-a fost arătat pe munte“.
*Col. 2. 17. Cap. 9. 23; 10. 1. **Exod. 25. 40; 26. 30; 27. 8; Num. 8. 4. Fapt. 7. 44.

6. Dar acum Hristos a căpătat* o slujbă cu atît mai înaltă cu cît legămîntul al cărui mijlocitor este El, e mai bun, căci este așezat pe făgăduințe mai bune.
*2 Cor. 3. 6, 8, 9. Cap. 7. 22.

7. In* adevăr, dacă legămîntul dintîi ar fi fost fără cusur, n'ar mai fi fost vorba să fie înlocuit cu un al doilea.
*Cap. 7. 11, 18.

8. Căci ca o mustrare a zis Dumnezeu lui Israel: „Iată*, vin zile, zice Domnul, cînd voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legămînt nou;
*Ier. 31. 31—34.

9. nu ca legămîntul, pe care l-am făcut cu părinții lor, în ziua cînd i-am apucat de mînă, ca să-i scot din țara Egiptului. Pentrucă n'au rămas în legămîntul Meu, și nici Mie nu Mi-a păsat de ei, zice Domnul.

10. Dar iată* legămîntul, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în mintea lor și le voi scrie în inimile lor; Eu** voi fi Dumnezeul lor, și ei vor fi poporul Meu.
*Cap. 10. 16. **Zah. 8. 8.

11. Și nu* vor mai învăța fiecare pe vecinul sau pe fratele său, zicînd: „Cunoaște pe Domnul!“ Căci toți Mă vor cunoaște, dela cel mai mic pînă la cel mai mare dintre ei.
*Isa 54. 13. Ioan 6. 45. 1 Ioan 2. 27.

12. Pentrucă le voi ierta nelegiuirile, și* nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele și fărădelegile lor“.
*Rom. 11. 27. Cap. 10. 17.

13. Prin faptul că zice*: „Un nou legămînt“, a mărturisit că cel dintîi este vechi; iar ce este vechi, ce a îmbătrînit, este aproape de peire.
*2 Cor. 5. 17.

9 1. Legămîntul dintîi avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș* pămîntesc de închinare.
*Exod. 25. 8.

2. In adevăr*, s'a făcut un cort. In** partea dinainte, numită „Locul Sfînt“, era sfeșnicul†, masa†† și pînile pentru punerea înaintea Domnului;
*Exod. 26. 1. **Exod. 26. 35; 40. 4. †Exod. 25. 31. ††Exod. 25. 23, 30. Lev. 24. 5, 6.

3. după* perdeaua a doua se afla partea cortului care se chema „Locul prea sfînt“ [1]. *Exod. 26. 31, 33; 40. 3, 21. Cap. 6. 19.

4. El avea un altar de aur pentru tămîie, și* chivotul legămîntului, ferecat peste tot cu aur. In chivot era un vas** de aur cu mană, toiagul lui Aaron†, care înfrunzise, și tablele†† legămîntului. *Exod. 25. 10; 26. 36; 40. 3, 21. **Exod. 16. 33, 34. †Num. 17. 10. ††Exod. 25. 16, 21; 34. 29; 40, 20. Deut. 10. 2, 5. 1 Reg. 8. 9, 21. 2 Cron. 5. 10.

5. Deasupra* erau heruvimii slavei, cari acopereau capacul ispășirii [2] cu umbra lor. Nu este vremea să vorbim acum cu deamăruntul despre aceste lucruri.
*Exod. 25. 18, 22. Lev. 16. 2. 1 Reg. 8. 6, 7.

6. Și după ce au fost întocmite astfel lucrurile acestea, preoții* cari fac slujbele, intră totdeauna în partea dintîi a cortului.
*Num. 28. 3. Dan. 8. 11.

7. Dar în partea a doua intră numai marele preot, odată* pe an, și nu fără sînge, pe** care îl aduce pentru sine însuș și pentru păcatele din neștiință ale norodului.
*Exod. 30. 10. Lev. 16. 2, 11, 12, 15, 34. Vers. 25. **Cap. 5. 3; 7. 27.

8. Prin aceasta, Duhul Sfînt* arăta că** drumul în Locul prea sfînt, nu era încă deschis cîtă vreme sta în picioare cortul dintîi.
*Cap. 10. 19, 20. **Ioan 14. 6.

9. Aceasta era o asemănare pentru vremurile de acum, cînd se aduc daruri și jertfe, cari* nu pot duce pe cel ce se închină în felul acesta, la desăvîrșirea cerută de cugetul lui.
*Gal. 3. 21. Cap. 7. 18, 19; 10. 1, 11.

10. Ele sînt doar niște porunci pămîntești, date, ca toate cele privitoare

1. Sau Sfînta Sfintelor. 2. Sau scaunul îndurării.

la mîncări*, băuturi şi felurite** spălături, pînă† la o vreme de îndreptare.
*Lev. 11. 2. Col. 2. 16. **Num. 19. 7, etc. †Efes. 2. 15. Col. 2. 20. Cap. 7. 16.

11. Dar Hristos a venit ca Mare Preot* al bunurilor** viitoare, a trecut prin† cortul acela mai mare şi mai desăvîrşit, care nu este făcut de mîni, adică nu este din zidirea aceasta;
*Cap. 3. 1. **Cap. 10. 1. †Cap. 8. 2.

12. şi a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfînt, nu cu* sînge de ţapi şi de viţei, ci** cu însuş sîngele Său, după ce a căpătat† o răscumpărare vecinică††. *Cap. 10. 4. **Fapt. 20. 28. Efes. 1. 7. Col. 1. 14. 1 Pet. 1. 19. Apoc. 1. 5; 5. 9. †Zah. 3. 9. Vers. 26. 28. Cap. 10. 10. ††Dan. 9. 24.

13. Căci dacă sîngele* taurilor şi al ţapilor şi** cenuşa unei vaci, stropită peste cei întinaţi, îi sfinţeşte şi le aduce curăţirea trupului,
*Lev. 16. 14, 16. **Num. 19. 2, 17, etc.

14. cu cît mai mult sîngele* lui Hristos, care**, prin Duhul cel vecinic, S'a adus pe Sine† însuş jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va†† curăţi cugetul vostru de faptele*† moarte, ca să slujiţi†* Dumnezeului celui viu! *1 Pet. 1. 19. 1 Ioan 1. 7. Apoc. 1. 5. **Rom. 1. 4. 1 Pet. 3. 18. †Efes. 5. 2. Tit 2. 14. Cap. 7. 27. ††Cap. 1. 3; 10. 22. *†Cap. 6. 1. †*Luc. 1. 74. Rom. 6. 13, 22. 1 Pet. 4. 2.

15. Şi tocmai* de aceea este El mijlocitorul** unui legămînt nou, pentru ca†, prin moartea Lui pentru răscumpărarea din abaterile făptuite supt legămîntul dintîi, cei†† ce au fost chemaţi, să capete vecinica moştenire, care le-a fost făgăduită. *1 Tim. 2. 5. **Cap. 7. 22; 8. 6; 12. 24. †Rom. 3. 25; 5. 6. 1 Pet. 3. 18. ††Cap. 3. 1.

16. In adevăr, acolo unde este un testament, trebuie neapărat să aibă loc moartea celui ce l-a făcut.

17. Pentrucă un testament* nu capătă putere decît după moarte. N'are nici o putere cîtă vreme trăieşte cel ce l-a făcut. *Gal. 3. 15.

18. De aceea* şi întîiul legămînt n'a fost sfinţit fără sînge. *Exod. 24. 6, etc.

19. Şi într'adevăr, Moise, după ce a rostit înaintea întregului norod toate poruncile Legii, a luat* sînge de viţei şi de ţapi, cu** apă, lînă stacojie şi isop, a stropit cartea şi tot norodul,
*Exod. 24. 5, 6, 8. Lev. 16. 14, 15, 18. **Lev. 14. 4, 6, 7, 49, 51, 52.

20. şi a zis: „Acesta* este sîngele legămîntului, care a poruncit Dumnezeu să fie făcut cu voi." *Exod. 24. 8. Mat. 26. 28.

21. De asemenenea, a stropit cu sînge cortul* şi toate vasele pentru slujbă.
*Exod. 29. 12, 36. Lev. 8. 15, 19; 16. 14, 15, 16, 18, 19.

22. Şi, după Lege, aproape totul este curăţit cu sînge; şi* fără vărsare de sînge, nu este iertare. *Lev. 17. 11.

23. Dar, deoarece chipurile* lucrurilor cari sînt în ceruri, au trebuit curăţite în felul acesta, trebuia ca înseşi lucrurile cereşti să fie curăţite cu jertfe mai bune decît acestea. *Cap. 8. 5.

24. Căci* Hristos n'a intrat într'un locaş de închinare făcut de mînă omenească, după chipul** adevăratului locaş de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se† înfăţişeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu.
*Cap. 6. 20. **Cap. 8. 2. †Rom. 8. 34. Cap. 7. 25. 1 Ioan 2. 1.

25. Şi nu ca să Se aducă de mai multe ori jertfă pe Sine însuş, ca marele preot*, care intră în fiecare an în Locul prea sfînt cu un sînge, care nu este al lui; *Vers. 7.

26. fiindcă atunci ar fi trebuit să pătimească de mai multe ori dela întemeierea lumii; pe cînd acum, la sfîrşitul* veacurilor, S'a arătat o singură dată**, ca să şteargă păcatul prin jertfa Sa. *Vers. 12. Cap. 7. 27; 10. 10. 1 Pet. 3. 18. **1 Cor. 10. 11. Gal. 4. 4. Efes. 1. 10.

27. Şi*, după cum oamenilor le este rînduit să moară o singură dată, iar** după aceea vine judecata,
*Fac. 3. 19. Ecl. 3. 20. **2 Cor. 5. 10. Apoc. 20. 12, 13.

28. tot aşa, Hristos*, după ce S'a adus** jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora†, Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ca să aducă mîntuirea celor†† ce-L aşteaptă. *Rom. 6. 10. 1 Pet. 3. 18. **1 Pet. 2. 24. 1 Ioan 3. 5. †Mat. 26. 28. Rom. 5. 15. ††Tit. 2. 13. 2 Pet. 3. 12.

10 1. In adevăr, Legea, care are umbra* bunurilor** viitoare, nu înfăţişarea adevărată a lucrurilor, nu† poate niciodată, prin aceleaşi jertfe, cari se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvîrşiţi†† pe cei ce se apropie.
*Col. 2. 17. Cap. 8. 5; 9. 23. **Cap. 9. 11. †Cap. 9. 9. ††Vers. 14.

2. Altfel, n'ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce le aduceau, fiind curăţiţi odată, n'ar mai fi trebuit să mai aibă cunoştinţă de păcate?

3. Dar* aducerea aminte a păcatelor este înoită din an în an, tocmai prin aceste jertfe; *Lev. 16. 21. Cap. 9. 7.

4. căci este cu neputinţă* ca sîngele taurilor şi al ţapilor să şteargă păcatele. *Mic. 6. 6, 7. Cap. 9. 13. Vers. 11.

5. De aceea, cînd intră în lume, El zi-

ce: „Tu n'ai voit nici jertfă, nici prinos; ci Mi-ai pregătit un trup;
6. n'ai primit nici arderi de tot*, nici jertfe pentru păcat. *Ps. 40. 6, etc.; 50. 8, etc. Isa. 1. 11. Ier. 6. 20. Amos 5. 21, 22.
7. Atunci am zis: „Iată-Mă (în sulul cărţii este scris despre Mine), vin să fac voia Ta, Dumnezeule!"
8. După ce a zis întîi: „Tu n'ai voit şi n'ai primit nici jertfe, nici prinoase, nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat", (lucruri aduse toate după Lege),
9. apoi zice: „Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule." El desfiinţează astfel pe cele dintîi, ca să pună în loc pe a doua.
10. Prin* această „voie" am fost sfinţiţi noi, şi anume prin** jertfirea trupului lui Isus Hristos, odată pentru totdeauna. *Ioan 17. 19. Cap. 13. 12. **Cap. 9. 12.
11. Şi, pe cînd orice preot face slujba în fiecare* zi, şi aduce de multe ori aceleaşi jertfe, cari** niciodată nu pot şterge păcatele, *Num. 28. 3. Cap. 7. 27. **Vers. 4.
12. El*, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S'a aşezat pentru totdeauna la dreapta lui Dumnezeu, *Col. 3. 1. Cap. 1. 3.
13. şi aşteaptă de acum ca vrăjmaşii* Lui să-I fie făcuţi aşternut al picioarelor Lui. *Ps. 110. 1. Fapt. 2. 35. 1 Cor. 15. 25. Cap. 1. 13.
14. Căci printr'o singură jertfă El a făcut* desăvîrşiţi pentru totdeauna pe cei ce sînt sfinţiţi. *Vers. 1.
15. Lucrul acesta ni-l adevereşte şi Duhul sfînt. Căci, după ce a zis:
16. „Iată legămîntul* pe care-l voi face cu ei după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în inimile lor, şi le voi scrie în mintea lor",
*Ier. 31. 33, 34. Cap. 8. 10, 12.
17. adaugă: „Şi nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor, nici de fărădelegile lor."
18. Dar acolo unde este iertare de păcate, nu mai este nevoie de jertfă pentru păcat.
19. Astfel dar, fraţilor, fiindcă prin sîngele* lui Isus avem o intrare slobodă** în Locul prea sfînt,
*Rom. 5. 2. Efes. 2. 18; 3. 12. **Cap. 9. 8, 12.
20. pe calea* cea nouă şi vie, pe care ne-a deschis-o El, prin** perdeaua din lăuntru, adică trupul Său: —
*Ioan 10. 9; 14. 6. Cap. 9. 8. **Cap. 9. 3.
21. şi fiindcă avem un Mare preot* pus peste casa** lui Dumnezeu,
*Cap. 4. 14. **1 Tim. 3. 15.
22. să* ne apropiem cu o inimă curată, cu credinţă deplină**, cu inimile stropite şi curăţite de† un cuget rău, şi cu trupul spălat†† cu o apă curată.
*Cap. 4. 16. **Efes. 3. 12. Iac. 1. 6. 1 Ioan 3. 21. †Cap. 9. 14. ††Ezec. 36. 25. 2 Cor. 7. 1.
23. Să* ţinem fără şovăire la mărturisirea nădejdii noastre, căci credincios** este Cel ce a făcut făgăduinţa.
*Cap. 4. 14. **1 Cor. 1. 9; 10. 13. 1 Tes. 5. 24. 2 Tes. 3. 3. Cap. 11. 11.
24. Să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste şi la fapte bune.
25. Să nu părăsim* adunarea noastră, cum au unii obicei; ci să ne îndemnăm unii pe alţii, şi cu** atît mai mult, cu cît vedeţi că ziua se apropie†. *Fapt. 2. 42. Iuda 19. **Rom. 13. 11. †Filip. 4. 5. 2 Pet. 3. 9, 11, 14.
26. Căci, dacă* păcătuim cu voia, după** ce am primit cunoştinţa adevărului, nu mai rămîne nici o jertfă pentru păcate,
*Num. 15. 30. Cap. 6. 4. **2 Pet. 2. 20, 21.
27. ci doar o aşteptare înfricoşată a judecăţii, şi văpaia* unui foc, care va mistui pe cei răzvrătiţi.
*Ezec. 36. 5. Ţef. 1. 18; 3. 8. 2 Tes. 1. 8. Cap. 12. 29.
28. Cine* a călcat Legea lui Moise, este omorît fără milă, pe mărturia** a doi sau trei martori. *Cap. 2. 2.
**Deut. 17. 2, 6; 19. 15. Mat. 18. 16. Ioan 8. 17. 2 Cor. 13. 1.
29. Cu cît* mai aspră pedeapsă credeţi că va lua cel ce va călca în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, va pîngări** sîngele legămîntului, cu care a fost sfinţit, şi va batjocori† pe Duhul harului? *Cap. 2. 3; 12. 25. **1 Cor. 11. 29. Cap. 13. 20. †Mat. 12. 31, 32. Efes. 4. 30.
30. Căci ştim cine este Cel ce a zis: „A* Mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti!" Şi în altă parte: „Domnul** va judeca pe poporul Său."
*Deut. 32. 35. Rom. 12. 19. **Deut. 32. 36. Ps. 50. 4; 135. 14.
31. Grozav* lucru este să cazi în mînile Dumnezeului celui viu! *Luc. 12. 5.
32. Aduceţi-vă* aminte de zilele dela început, cînd, după ce aţi fost luminaţi**, aţi dus o mare† luptă de suferinţe:
*Gal. 3. 4. 2 Ioan 8. **Cap. 6. 4. †Filip. 1. 29, 30. Col. 2. 1.
33. pe de o parte, eraţi puşi ca privelişte* în mijlocul ocărilor şi necazurilor, şi pe de alta, v'aţi făcut părtaşi** cu aceia cari aveau aceeaş soartă ca voi. *1 Cor. 4. 9. **Filip. 1. 7; 4. 14. 1 Tes. 2. 14.
34. In adevăr, aţi avut milă de cei din temniţă* şi aţi primit cu bucurie răpirea** averilor voastre, ca unii ca-

ri ştiţi că aveţi † în ceruri o avuţie mai bună, care †† dăinuieşte.
*Filip. 1. 7. 2 Tim. 1. 16. **Mat. 5. 12. Fapt. 5. 41. Iac. 1. 2. † Mat. 6. 20; 19. 21. Luc. 12. 33. 1 Tim. 6. 19. †† Mat. 5. 12; 10. 32.

35. Să nu vă părăsiţi dar încrederea voastră, pe care o aşteaptă o mare răsplătire!

36. Căci * aveţi nevoie de răbdare, ca, după ce aţi împlinit voia lui Dumnezeu, să puteţi căpăta ** ce v'a fost făgăduit. *Luc. 21. 19. Gal. 6. 9. Cap. 12. 1. **Col. 3. 24. Cap. 9. 15. 1 Pet. 1. 9.

37. „Incă * puţină, foarte puţină vreme", şi „Cel ** ce vine va veni, şi nu va zăbovi. *Luc. 18. 8. 2 Pet. 3. 9. **Hab. 2. 3, 4.

38. Şi cel neprihănit * va trăi prin credinţă: dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găseşte plăcere în el."
*Rom. 1. 17. Gal. 3. 11.

39. Noi însă nu sîntem din aceia cari * dau înapoi ca să se peardă, ci din aceia cari au credinţă ** pentru mîntuirea sufletului.
*2 Pet. 2. 20, 21. **Fapt. 16. 30, 31. 1 Tes. 5. 9. 2 Tes. 2. 14.

11 1. Şi credinţa este o încredere neclintită în lucrurile * nădăjduite, o puternică încredinţare despre lucrurile cari nu se văd. *Rom. 8. 24, 25. 2 Cor. 4. 18; 5. 7.

2. Pentrucă * prin aceasta, cei din vechime au căpătat o bună mărturie.
*Vers. 39.

3. Prin credinţă pricepem că lumea * a fost făcută prin Cuvîntul lui Dumnezeu, aşa că tot ce se vede n'a fost făcut din lucruri cari se văd.
*Fac. 1. 1. Ps. 33. 6. Ioan 1. 3. Cap. 1. 2. 2 Pet. 3. 5.

4. Prin credinţă a adus Abel * lui Dumnezeu o jertfă mai bună decît Cain. Prin ea a căpătat el mărturia că este neprihănit, căci Dumnezeu a primit darurile lui. Şi prin ea vorbeşte el încă **, măcar că este mort.
*Fac. 4. 4. 1 Ioan. 3. 12. **Fac. 4. 10.

5. Prin credinţă a fost mutat Enoh * de pe pămînt, ca să nu vadă moartea. Şi n'a mai fost găsit, pentrucă Dumnezeu îl mutase. Căci înainte de mutarea lui, primise mărturia că este plăcut lui Dumnezeu.
*Mat. 23. 35. Cap. 12. 24. Fac. 5. 22, 24.

6. Şi fără credinţă este cu neputinţă să fim plăcuţi Lui! Căci cine se apropie de Dumnezeu, trebuie să creadă că El este, şi că răsplăteşte pe cei ce-L caută.

7. Prin credinţă Noe *, cînd a fost înştiinţat de Dumnezeu despre lucruri cari încă nu se vedeau, şi, plin de o teamă sfîntă, a ** făcut un chivot ca să-şi scape casa; prin ea, el a osîndit lumea, şi a ajuns moştenitor al neprihănirii † care se capătă prin credinţă.
*Fac. 6. 13, 22. **1 Pet. 3. 20. †Rom. 3. 22; 4. 13. Filip. 3. 9.

8. Prin credinţă Avraam *, cînd a fost chemat să plece într'un loc, pe care avea să-L ia ca moştenire, a ascultat, şi a plecat fără să ştie unde se duce.
*Fac. 12. 1, 4. Fapt. 7. 2—4.

9. Prin credinţă a venit şi s'a aşezat el în ţara făgăduinţei, ca într'o ţară care nu era a lui, şi a locuit în * corturi, ca şi Isaac şi Iacov, cari erau împreună moştenitori ** cu el ai aceleiaş făgăduinţe.
*Fac. 12. 8; 13. 3, 18; 18. 1, 9. **Cap. 6. 17.

10. Căci el aştepta cetatea * care are temelii tari, al ** cărei meşter şi ziditor este Dumnezeu.
*Cap. 12. 22; 13. 14. **Cap. 3. 4. Apoc. 21. 2, 10.

11. Prin credinţă şi Sara *, cu toată vîrsta ei trecută, a ** primit putere să zămislească, fiindcă a crezut în credincioşia † Celui ce-i făgăduise. *Fac. 17. 19; 18. 11, 14; 21. 2. **Luc. 1. 36. †Rom. 4. 21. Cap. 10. 23.

12. De aceea, dintr'un singur om, şi încă un om * aproape mort, s'a născut o sămînţă în mare număr, ca ** stelele cerului, ca nisipul de pe malul mării, care nu se poate număra.
*Rom. 4. 19. **Fac. 22. 17. Rom. 4. 18.

13. In credinţă au murit toţi aceştia, fără să fi căpătat * lucrurile făgăduite: ci ** doar le-au văzut şi le-au urat de bine de departe, mărturisind † că sînt străini şi călători pe pămînt. *Vers. 39. **Vers. 27. Ioan 8. 56. †Fac. 23. 4; 47. 9. 1 Cron. 29. 15. Ps. 39. 12; 119. 19. 1 Pet. 1. 17; 2. 11.

14. Cei ce vorbesc în felul acesta, arată * desluşit că sînt în căutarea unei patrii.
*Cap. 13. 14.

15. Dacă ar fi avut în vedere pe aceea din care ieşiseră, negreşit că ar fi avut vreme să se întoarcă în ea.

16. Dar doreau o patrie mai bună, adică o patrie cerească. De aceea lui Dumnezeu nu-I este ruşine să * Se numească Dumnezeul lor, căci le-a ** pregătit o cetate. *Exod. 3. 6, 15. Mat. 22. 32. Fapt. 7. 32. **Filip. 3. 20. Cap. 13. 14.

17. Prin credinţă a adus Avraam * jertfă pe Isaac, cînd a fost pus la încercare: el, care primise făgăduinţele ** cu bucurie, a adus jertfă pe singurul lui fiu! *Fac. 22. 1, 9. **Iac. 2. 21.

18. El căruia i se spusese: „In * Isaac

vei avea o sămînță care-ți va purta numele!“ *Fac. 21. 12. Rom. 9. 7.

19. Căci se gîndea că Dumnezeu poate* să învieze chiar și din morți: și, drept vorbind, ca înviat din morți l-a primit înapoi. *Rom. 4. 17, 19, 21.

20. Prin credință a dat Isaac* lui Iacov și Esau o binecuvîntare, care avea în vedere lucrurile viitoare. *Fac. 27. 27, 39.

21. Prin credință Iacov, cînd a murit, a binecuvîntat* pe fiecare din fiii lui Iosif, și „s'a** închinat, rezemat pe vîrful toiagului său.“ *Fac. 48. 5, 16, 20. **Fac. 47. 31.

22. Prin credință a pomenit Iosif*, cînd i s'a apropiat sfîrșitul, de ieșirea fiilor lui Israel din Egipt, și a dat porunci cu privire la oasele sale. *Fac. 50. 24. 25. Exod. 13. 19.

23. Prin credință a fost ascuns Moise* trei luni de părinții lui, cînd s'a născut: pentrucă vedeau că era frumos copilul, și nu s'au lăsat înspăimîntați de porunca** împăratului. *Exod. 2. 2. Fapt. 7. 20. **Exod. 1. 16, 22.

24. Prin credință Moise*, cînd s'a făcut mare, n'a vrut să fie numit fiul fiicei lui Faraon, *Exod. 2. 10, 11.

25. ci a vrut* mai bine să sufere împreună cu poporul lui Dumnezeu decît să se bucure de plăcerile de o clipă ale păcatului. *Ps. 84. 10.

26. El socotea ocara* lui Hristos ca o mai mare bogăție decît comorile Egiptului, pentrucă avea ochii pironiți spre răsplătire**. *Cap. 13. 13. **Cap. 10. 35.

27. Prin credință a* părăsit el Egiptul, fără să se teamă de mînia împăratului; pentrucă a rămas neclintit, ca și cum ar** fi văzut pe Cel ce este nevăzut. *Exod. 10. 28, 29; 12. 37; 13. 17, 18. **Vers. 13.

28. Prin credință a* prăznuit el Paștele și a făcut stropirea sîngelui, pentruca Nimicitorul celor întîi născuți să nu se atingă de ei. *Exod. 12. 21, etc.

29. Prin credință au* trecut ei marea Roșie ca pe uscat, pe cînd Egiptenii, cari au încercat s'o treacă, au fost înghițiți. *Exod. 14. 22, 29.

30. Prin credință au căzut zidurile* Ierihonului, după ce au fost ocolite șapte zile. *Ios. 6. 20.

31. Prin credință n'a perit curva Rahav* împreună cu cei răzvrătiți, pentrucă găzduise** iscoadele cu bunăvoință. *Ios. 6. 23. Iac. 2. 25. **Ios. 2. 1.

32. Și ce voi mai zice? Căci nu mi-ar ajunge vremea, dacă aș vrea să vorbesc de Ghedeon*, de Barac**, de Samson†, de Ieftaie††, de David*†, de Samuel†* și de prooroci!
*Judc. 6. 11. **Judc. 4. 6. †Judc. 13. 24. ††Judc. 11. 1; 12. 7. *†1 Sam. 16. 1, 13; 17. 45. †*1 Sam. 1. 20; 12. 20.

33. Prin credință au cucerit ei împărății, au făcut dreptate, au* căpătat făgăduințe, au** astupat gurile leilor, *2 Sam. 7. 11, etc. **Judc. 14. 5, 6. 1 Sam. 17. 34, 35. Dan. 6. 22.

34. au* stins puterea focului, au** scăpat de ascuțișul săbiei, s'au vindecat de boli†, au fost viteji în războaie, au pus†† pe fugă oștirile vrăjmașe.
*Dan. 3. 25. **1 Sam. 20. 1. 1 Reg. 19. 3. 2 Reg. 6. 16. †2 Reg. 20. 7, etc. Iov 42. 10. Ps. 6. 8. ††Judc. 15. 8, 15. 1 Sam. 14. 13, etc.; 17. 51, 52. 2 Sam. 8. 1, etc.

35. Femeile* și-au primit înapoi pe morții lor înviați; unii, ca să dobîndească o înviere mai bună, n'au vrut să primească izbăvirea, care li se dădea, și au fost chinuiți**. *1 Reg. 17. 22. 2 Reg. 4. 35. **Fapt. 22. 25.

36. Alții au suferit batjocuri, bătăi, lanțuri* și închisoare; *Fac. 39. 20. Ier. 20. 2; 37. 15.

37. au* fost uciși cu pietre, tăiați în două cu ferestrăul, chinuiți; au murit uciși de sabie, au pribegit** îmbrăcați cu† cojoace și în piei de capre, lipsiți de toate, prigoniți, munciți, —
*1 Reg. 21. 13. 2 Cron. 24. 21. Fapt. 7. 58; 14. 19. **2 Reg. 1. 8. Mat. 3. 4. †Zah. 13. 4.

38. ei, de cari lumea nu era vrednică — au rătăcit prin pustiuri, prin munți, prin* peșteri și prin crăpăturile pămîntului. *1 Reg. 18. 4; 19. 9.

39. Toți aceștia, măcarcă au fost lăudați* pentru credința lor, totuș n'au primit ce le fusese făgăduit; *Vers. 2. 13.

40. pentrucă Dumnezeu avea în vedere ceva* mai bun pentru noi, ca să n'ajungă ei la** desăvîrșire fără noi. *Cap. 7. 22; 8. 6. **Cap. 5. 9; 12. 28. Apoc. 6. 11.

12 1. Și noi, dar, fiindcă sîntem înconjurați cu un nor așa de mare de martori, să* dăm la o parte orice pedică, și păcatul care ne înfășoară așa de lesne, și să** alergăm cu stăruință† în alergarea care ne stă înainte. *Col. 3. 8. 1 Pet. 2. 1. **1 Cor. 9. 24. Filip. 3. 13, 14. †Rom. 12. 12. Cap. 10. 36.

2. Să ne uităm țintă la Căpetenia și Desăvîrșirea credinței noastre, adică la Isus, care*, pentru bucuria care-I era pusă înainte, a suferit crucea, a disprețuit rușinea, și șade** la dreapta scaunului de domnie al lui Dumnezeu. *Luc. 24. 26. Filip. 2. 8, etc. 1 Pet. 1. 11. **Ps. 110. 1. Cap. 1. 3, 13; 8. 1. 1 Pet. 3. 22.

3. Uitaţi-vă dar * cu luare aminte la Cel ce a suferit din partea păcătoşilor o împotrivire aşa de mare faţă de Sine, pentruca ** nu cumva să vă pierdeţi inima, şi să cădeţi de oboseală în sufletele voastre.

* Mat. 10. 24, 25. Ioan 15. 20. ** Gal. 6. 9.

4. Voi nu v'aţi împotrivit încă * pînă la sînge, în lupta împotriva păcatului.

* 1 Cor. 10. 13. Cap. 10. 32—34.

5. Şi aţi uitat sfatul, pe care vi-l dă ca unor fii: „Fiule, nu * dispreţui pedeapsa Domnului, şi nu-ţi pierde inima cînd eşti mustrat de El.

* Iov 5. 17. Prov. 3. 11.

6. Căci Domnul pedepseşte pe * cine-l iubeşte, şi bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primeşte."

* Ps. 94. 12; 119. 75. Prov. 3. 12. Iac. 1. 12. Apoc. 3. 19.

7. Suferiţi * pedeapsa: Dumnezeu Se poartă cu voi ca şi cu nişte fii. Căci care este fiul pe care nu-l pedepseşte tatăl? * Deut. 8. 5. 2 Sam. 7. 14. Prov. 13. 24; 19. 18; 23. 13.

8. Dar dacă sînteţi scutiţi de pedeapsă, de care * toţi au parte, sînteţi nişte feciori din curvie, iar nu fii.

* Ps. 73. 14. 1 Pet. 5. 9.

9. Şi apoi, dacă părinţii noştri trupeşti ne-au pedepsit, şi tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atît mai mult să ne supunem Tatălui * duhurilor, şi să trăim? * Num. 16. 22; 27. 16. Iov 12. 10. Ecl. 12. 7. Isa. 42. 5; 57. 16. Zah. 12. 1.

10. Căci ei în adevăr ne pedepseau pentru puţine zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepseşte pentru binele nostru, ca * să ne facă părtaşi sfinţeniei Lui.

* Lev. 11. 44; 19. 2. 1 Pet. 1. 15, 16.

11. Este adevărat că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare, şi nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin şcoala ei, roada * dătătoare de pace a neprihănirii. * Iac. 3. 18.

12. Întăriţi-vă * dar mîinile obosite şi genunchii slăbănogiţi; * Iov 4. 3, 4. Isa. 35. 3.

13. croiţi * cărări drepte cu picioarele voastre, pentruca cel ce şchiopătează să nu se abată din cale, ci ** mai de grabă să fie vindecat.

* Prov. 4. 26, 27. ** Gal. 6. 1.

14. Urmăriţi * pacea cu toţi şi sfinţirea, fără ** care nimeni nu va vedea pe Domnul. * Ps. 34. 14. Rom. 12. 18; 14. 19. 2 Tim. 2. 22. ** Mat. 5. 8. 2 Cor. 7. 1. Efes. 5. 5.

15. Luaţi seama * bine ca ** nimeni să nu se abată dela harul lui Dumnezeu, pentruca † nu cumva să dea lăstari vreo rădăcină de amărăciune, să vă aducă turburare, şi mulţi să fie întinaţi de ea.

* 2 Cor. 6. 1. ** Gal. 5. 4. † Deut. 29. 18. Cap. 3. 12.

16. Vegheaţi să * nu fie între voi nimeni curvar sau lumesc ca Esau, care ** pentru o mîncare şi-a vîndut dreptul de întîi născut.

* Efes. 5. 3. Col. 3. 5. 1 Tes. 4. 3. ** Fac. 25. 33.

17. Ştiţi că mai pe urmă, cînd a vrut * să capete binecuvîntarea n'a ** fost primit; pentrucă, măcar că o cerea cu lacrămi, n'a putut s'o schimbe.

* Fac. 27. 34, 36, 38. ** Cap. 6. 6.

18. Voi nu v'aţi apropiat de un munte * care se putea atinge şi care era cuprins de foc, nici de negură, nici de întunerec, nici de furtună, * Exod. 19. 12, 18, 19; 20. 18. Deut. 4. 11; 5. 22. Rom. 6. 14; 8. 15. 2 Tim. 1. 7.

19. nici de sunetul de trîmbiţă, nici de glasul, care vorbea în aşa fel că ceice l-au auzit, au cerut * să nu li se mai vorbească, * Exod. 20. 19. Deut. 5. 5, 25; 18. 16.

20. (pentrucă nu puteau suferi porunca aceasta: „Chiar * un dobitoc dacă se va atinge de munte, să fie ucis cu pietre, sau străpuns cu săgeata".

* Exod. 19. 13.

21. Şi * privelişte aceea era aşa de înfricoşătoare încît Moise a zis: „Sînt îngrozit şi tremur!"). * Exod. 19. 16.

22. Ci v'aţi apropiat de * muntele Sionului, de ** cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc, de † zecile de mii, de adunarea în sărbătoare a îngerilor, * Gal. 4. 26. Apoc. 3. 12; 21. 2, 10. ** Filip. 3. 20. † Deut. 3. 32. Ps. 68. 17. Iuda 14.

23. de Biserica celor întîi născuţi *, cari ** sînt scrişi în ceruri, de Dumnezeu, Judecătorul † tuturor, de duhurile celor neprihăniţi, făcuţi †† desăvîrşiţi, * Exod. 4. 22. Iac. 1. 18. Apoc. 14. 4. ** Luc. 10. 20. Filip. 4. 3. Apoc. 13. 8. † Fac. 8. 25. Ps. 94. 2. †† Filip. 3. 12. Cap. 11. 40.

24. de Isus, Mijlocitorul * legămîntului celui nou, şi de sîngele ** stropirii, care vorbeşte mai bine decît † sîngele lui Abel. * Cap. 8. 6; 9. 15. ** Exod. 24. 8. Cap. 10. 22. 1 Pet. 1. 2. † Fac. 4. 10. Cap. 11. 4.

25. Luaţi seama ca nu cumva să nu voiţi să ascultaţi pe Cel ce vă vorbeşte! Căci dacă * n'au scăpat ceice n'au vrut să asculte pe Cel ce vorbea pe pămînt, cu atît mai mult nu vom scăpa noi, dacă ne întoarcem dela Cel ce vorbeşte din ceruri,

* Cap. 2. 2, 3; 3. 17; 10. 28, 29.

26. al * cărui glas a clătinat atunci pămîntul, şi care acum a făcut făgăduinţa aceasta: „Voi mai clătina în-

căodată** nu numai pământul, ci şi cerul". *Exod. 19. 18. **Hag. 2. 6.

27. Cuvintele acestea „încă odată" arată că schimbarea* lucrurilor clătinate, adică a lucrurilor făcute, este făcută tocmai ca să rămînă lucrurile cari nu se clatină.

*Ps. 102. 26. Mat. 24. 35. 2 Pet. 3. 10. Apoc. 21. 1.

28. Fiindcă am primit dar o împărăţie, care nu se poate clătina, să ne arătăm mulţămitori, şi să aducem astfel lui Dumnezeu o închinare plăcută, cu evlavie şi cu frică;

29. fiindcă Dumnezeul* nostru este „un foc mistuitor". *Exod. 24. 17. Deut. 4. 24; 9. 3. Ps. 50. 3; 97. 3. Isa. 66. 15. 2 Tes. 1. 8. Cap. 10. 27.

13 1. Stăruiţi în dragostea* frăţească. *Rom. 12. 10. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 1. 22; 2. 17; 3. 8; 4. 8. 2 Pet. 1. 7. 1 Ioan 3. 11, etc.; 4. 7, 20, 21.

2. Să nu daţi uitării* primirea de oaspeţi, căci unii**, prin ea au găzduit, fără să ştie, pe îngeri. *Mat. 25. 35. Rom. 12. 13. 1 Tim. 3. 2. 1 Pet. 4. 9. **Fac. 18. 3; 19. 2.

3. Aduceţi-vă* aminte de cei ce sînt în lanţuri, ca şi cum aţi fi şi voi legaţi cu ei; de cei chinuiţi, ca unii cari şi voi sînteţi în trup.

*Mat. 25. 36. Rom. 12. 15. 1 Cor. 12. 26. Col. 4. 18. 1 Pet. 3. 8.

4. Căsătoria să fie ţinută în toată cinstea, şi patul să fie nespurcat, căci* Dumnezeu va judeca pe curvari şi pe preacurvari.

*1 Cor. 6. 9. Gal. 5. 19, 21. Efes. 5. 5. Col. 3. 5, 6. Apoc. 22. 15.

5. Să nu fiţi iubitori de bani. Mulţămiţi-vă* cu ce aveţi, căci El însuş a zis: „Nicidecum n'am** să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi."

*Mat. 6. 25, 34. Filip. 4. 11, 12. 1 Tim. 6. 6, 8. **Fac. 28. 15. Deut. 31. 6, 8. Ios. 1. 5. 1 Gron. 28. 20. Ps. 37. 25.

6. Aşa că putem zice plini de încredere: „Domnul* este ajutorul meu, nu mă voi teme: ce mi-ar putea face omul?" *Ps. 27. 1; 56. 4, 11, 12; 118. 6.

7. Aduceţi-vă* aminte de mai marii voştri, cari v'au vestit Cuvîntul lui Dumnezue; uitaţi-vă cu băgare de seamă la sfîrşitul felului lor de vieţuire, şi urmaţi-le** credinţa! *Vers. 17. **Cap. 6. 12.

8. Isus Hristos este acelaş* ieri şi azi şi în veci! *Ioan 8. 58. Cap. 1. 12. Apoc. 1. 4.

9. Să* nu vă lăsaţi amăgiţi de orice fel de învăţături străine; căci este bine ca inima să fie întărită prin har, nu** prin mîncări, cari n'au slujit la nimic celorce le-au păzit. — *Efes. 4. 14; 5. 6. Col. 2. 4, 8. 1 Ioan 4. 1. **Rom. 14. 17. Col. 2. 16. 1 Tim. 4. 3.

10. Noi avem* un altar, din care n'au drept să mănînce ceice fac slujbă în cort. *1 Cor. 9. 13; 10. 18.

11. In adevăr, trupurile dobitoacelor, al* căror sînge este adus de marele preot în Locul prea sfînt, pentru păcat, „sînt arse de tot afară din tabără."

*Exod. 29. 14. Lev. 4. 11, 12, 21; 6. 30; 9. 11; 16. 27. Num. 19. 3.

12. De aceea şi Isus, ca să sfinţească norodul cu însuş sîngele Său, a* pătimit dincolo de poartă.

*Ioan 19. 17, 18. Fapt. 7. 58.

13. Să ieşim dar afară din tabără la El, şi să suferim ocara* Lui.

*Cap. 11. 26. 1. Pet. 4. 14.

14. Căci* noi n'avem aici o cetate stătătoare, ci sîntem în căutarea celei viitoare. *Mic. 2. 10. Filip. 3. 20. Cap. 11. 10, 16; 12. 22.

15. Prin* El, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă** de laudă, adică, rodul† buzelor cari mărturisesc Numele Lui. *Efes. 5. 20. 1 Pet. 2. 5. **Lev. 7. 12. Ps. 50. 14, 23; 69. 30, 31; 107. 22; 116. 17. †Osea 14. 2.

16. Şi să* nu daţi uitării binefacerea şi dărnicia; căci lui Dumnezeu jertfe** ca acestea îi plac.

*Rom. 12. 13. **2 Cor. 9. 12. Filip. 4. 18. Cap. 6. 10.

17. Ascultaţi* de mai marii voştri, şi fiţi-le supuşi, căci ei** priveghează asupra sufletelor voastre, ca unii cari au să dea socoteală de ele; pentruca să poată face lucrul acesta cu bucurie, nu suspinînd, căci aşa ceva nu v'ar fi de niciun folos. *Filip. 2. 29. 1 Tes. 5. 12. 1 Tim. 5. 17. Vers. 7. **Ezec. 3. 17; 33. 2, 7. Fapt. 20. 26, 28.

18. Rugaţi-vă* pentru noi; căci sîntem încredinţaţi că avem un cuget bun**, dorind să ne purtăm bine în toate lucrurile. *Rom 15. 30. Efes. 6. 19. Col. 4. 3. 1 Tes. 5. 25. 2 Tes. 3. 1. **Fapt. 23. 1; 24. 16. 2 Cor. 1. 12.

19. Mai ales* vă rog cu stăruinţă să faceţi lucrul acesta, ca să vă fiu înapoiat mai curînd. *Film. 22.

20. Dumnezeul* păcii, care**, prin sîngele† legămîntului celui vecinic, a sculat din morţi pe Domnul nostru Isus, marele Păstor al oilor††,

*Rom. 15. 33. 1 Tes. 5. 23. **Fapt. 2. 24, 32. Rom. 4. 24; 8. 11. 1 Cor. 6. 14; 15. 15. 2 Cor. 4. 14. Gal. 1. 1. Col. 2. 12. 1 Tes. 1. 10. 1 Pet. 1. 21. †Isa 40. 11. Ezec. 34. 23; 37. 24. Ioan 10. 11, 14. 1 Pet. 2. 25; 5. 4. ††Zah. 9. 11. Cap. 10. 29.

21. să* vă facă desăvîrşiţi în orice lucru bun, ca să faceţi voia Lui, şi să lucreze** în noi ce-I este plăcut, prin Isus Hristos. A Lui† să fie slava în vecii vecilor! Amin. *2 Tes. 2. 17. 1 Pet. 5. 10. **Filip. 2. 13. †Gal. 1. 5. 2 Tim. 4. 18. Apoc. 1. 6.

22. Vă rog, fraţilor, să primiţi bine acest cuvînt de sfătuire, căci* v'am scris pe scurt. *1 Pet. 5. 12.

23. Să ştiţi că fratelui* Timotei i s'a

dat drumul**. Dacă vine curînd, voi veni împreună cu el să vă văd.
*1 Tes. 3. 2. **1 Tim. 6. 12.

24. Spuneţi sănătate tuturor mai marilor* voştri şi tuturor sfinţilor. Cei din Italia vă trimet sănătate. *Vers. 7. 17.

25. Harul* să fie cu voi cu toţi! Amin. *Tit. 3. 15.

EPISTOLA SOBORNICEASCĂ A LUI IACOV

1 1. Iacov*, rob** al lui Dumnezeu şi al Domnului Isus Hristos, către cele† douăsprezece seminţii cari†† sînt împrăştiate: sănătate! *Fapt. 12. 17; 15. 13. Gal. 1. 19; 2. 9. Iuda 1. **Tit. 1. 1. †Fapt. 26. 7. ††Deut. 32. 26. Ioan 7. 35. Fapt. 2. 5; 8. 1. 1 Pet. 1. 1.

2. Fraţii mei, să* priviţi ca o mare bucurie cînd treceţi prin felurite** încercări, *Mat. 5. 12. Fapt. 5. 41. Evr. 10. 34. 1 Pet. 4. 13, 16. **1 Pet. 1. 6.

3. ca unii cari ştiţi* că încercarea credinţei voastre lucrează răbdare.
*Rom. 5. 3.

4. Dar răbdarea trebuie să-şi facă desăvîrşit lucrarea, pentruca să fiţi desăvîrşiţi, întregi, şi să nu duceţi lipsă de nimic.

5. Dacă* vreunuia dintre voi îi lipseşte înţelepciunea, s'o** ceară dela Dumnezeu, care dă tuturor cu mînă largă şi fără mustrare, şi ea îi† va fi dată. *1 Reg. 3. 9, 11, 12. Prov. 2. 3. **Mat. 7. 7; 21. 22. Marc. 11. 24. Luc. 11. 9. Ioan 14. 13; 15. 7; 16. 23. †Ier. 29. 12. 1 Ioan 5. 14, 15.

6. Dar* s'o ceară cu credinţă, fără să se îndoiască deloc: pentrucă cine se îndoieşte, seamănă cu valul mării, turburat şi împins de vînt încoace şi încolo. *Marc. 11. 24. 1 Tim. 2. 8.

7. Un astfel de om să nu se aştepte să primească ceva dela Domnul,

8. căci este un om* nehotărît şi nestatornic în toate căile sale. *Cap. 4. 8.

9. Fratele dintr'o stare de jos să se laude cu înălţarea lui.

10. Bogatul, dimpotrivă, să se laude cu smerirea lui: căci* va trece ca floarea ierbii. *Iov 14. 2. Ps. 37. 2; 90. 5, 6; 102. 11; 103. 15. Isa. 40. 6. 1 Cor. 7. 31. Cap. 4. 14. 1 Pet. 1. 24. 1 Ioan 2. 17.

11. Răsare soarele cu căldura lui arzătoare, şi usucă iarba: floarea ei cade jos, şi frumuseţea înfăţişării ei piere: aşa se va vesteji bogatul în umbletele lui.

12. Ferice* de cel ce rabdă ispita. Căci dupăce a fost găsit bun, va primi cununa** vieţii, pe care† a făgăduit-o Dumnezeu celor ce-L iubesc. *Iov 5. 17. Prov. 3. 11, 12. Evr. 12. 5. Apoc. 3. 19. **1 Cor. 9. 25. 2 Tim. 4. 8. Cap. 2. 5. 1 Pet. 5. 4. Apoc. 2. 10. †Mat. 10. 22; 19. 28, 29. Cap. 2. 5.

13. Nimeni, cînd este ispitit, să nu zică: „Sînt ispitit de Dumnezeu". Căci Dumnezeu nu poate fi ispitit ca să facă rău, şi El însuş nu ispiteşte pe nimeni.

14. Ci fiecare este ispitit, cînd este atras de pofta lui însuş şi momit.

15. Apoi pofta*, cînd a zămislit, dă naştere păcatului; şi păcatul odată făptuit, aduce** moartea.
*Iov 15. 35. Ps. 7. 44. **Rom. 6. 21, 23.

16. Nu vă înşelaţi prea iubiţii mei fraţi:

17. orice* ni se dă bun şi orice dar desăvîrşit este de sus, pogorîndu-se dela Tatăl luminilor, în** care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare. *Ioan 3. 27. 1 Cor. 4. 7. **Num. 23. 19. 1 Sam. 15. 29 Mal. 3. 6. Rom. 11. 29.

18. El*, de bună voia Lui, ne-a născut prin Cuvîntul adevărului, ca** să fim un fel de pîrgă† a făpturilor Lui.
*Ioan 1. 13; 3. 3. 1 Cor. 4. 15. 1 Pet. 1. 23. **Efes. 1. 12. †Ier. 2. 3. Apoc. 14. 4.

19. Ştiţi bine lucrul acesta, prea iubiţii mei fraţi! Orice om să* fie grabnic la ascultare, încet** la vorbire, zăbavnic la mînie†; *Ecl. 5. 1. **Prov. 10. 19; 17. 27. Ecl. 5. 2. †Prov. 14. 17; 16. 32. Ecl. 7. 9.

20. căci mînia omului nu lucrează neprihănirea lui Dumnezeu.

21. De aceea lepădaţi* orice necurăţie şi orice revărsare de răutate şi primiţi cu blîndeţă Cuvîntul sădit în voi, care** vă poate mîntui sufletele.
*Col. 3. 8. 1 Pet. 2. 1. **Fapt. 13. 26. Rom. 1. 16. 1 Cor. 15. 2. Efes. 1. 13. Tit. 2. 11. Evr. 2. 3. 1 Pet. 1. 9.

22. Fiţi împlinitori* ai Cuvîntului, nu numai ascultători, înşelîndu-vă singuri.
*Mat. 7. 21. Luc. 6. 46; 11. 28. Rom. 2. 13. 1 Ioan 3. 7.

23. Căci dacă* ascultă cineva Cuvîntul, şi nu-l împlineşte cu fapta, seamănă cu un om, care îşi priveşte faţa firească într'o oglindă;
*Luc. 6. 47, etc. Cap. 2. 14, etc.

24. şi, dupăce s'a privit, pleacă şi uită îndată cum era.

25. Dar cine* îşi va adînci privirile în legea** desăvîrşită, care este legea slobozeniei, şi va stărui în ea, nu ca un

ascultător uituc, ci ca un împlinitor cu fapta, va fi † fericit în lucrarea lui.
*2 Cor. 3. 18. **Cap. 2. 12. †Ioan 13. 17.

26. Dacă crede cineva că este religios, şi nu-şi* înfrînează limba, ci îşi înşeală inima, religiunea unui astfel de om este zădarnică. *Ps. 34. 13; 39. 1. 1 Pet. 3. 10.

27. Religiunea curată şi neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să* cercetăm pe orfani şi pe văduve în necazurile lor, şi** să ne păzim neîntinaţi de lume. *Isa. 1. 16, 17; 58. 6, 7. Mat. 25. 36. **Rom. 12. 2. Cap. 4. 4. 1 Ioan 5. 18.

2 1. Fraţii mei, să nu ţineţi credinţa Domnului nostru Isus Hristos, Domnul slavei, căutînd* la faţa omului**. *1 Cor. 2. 8. **Lev. 19. 15. Deut. 1. 17; 16. 19. Prov. 24. 23; 28. 21. Mat. 22. 16. Vers. 9. Iuda 16.

2. Căci, de pildă, dacă intră în adunarea voastră un om cu un inel de aur şi cu o haină strălucitoare, şi intră şi un sărac îmbrăcat prost;

3. şi voi puneţi ochii pe celce poartă haina strălucitoare, şi-i ziceţi: „Tu şezi în locul acesta bun!“ Şi apoi ziceţi săracului: „Tu stai colo în picioare!“ Sau: „Şezi jos la picioarele mele!“

4. Nu faceţi voi oare o deosebire în voi înşivă, şi nu vă faceţi voi judecători cu gînduri rele?

5. Ascultaţi, prea iubiţii mei fraţi: n'a* ales Dumnezeu pe cei ce sînt săraci în ochii lumii acesteia, ca să-i facă bogaţi** în credinţă şi moştenitori ai împărăţiei, pe care † a făgăduit-o celor ce-L iubesc? *Ioan 7. 48. 1 Cor. 1. 26, 28. **Luc. 12. 21. 1 Tim. 6. 18. Apoc. 2. 9. †Exod. 20. 6. 1 Sam. 2. 30. Prov. 8. 17. Mat. 5. 3. Luc. 6. 20; 12. 32. 1 Cor. 2. 9. 2 Tim. 4. 8. Cap. 1. 12.

6. Şi voi* înjosiţi pe cel sărac! Oare nu bogaţii vă asupresc şi vă** tîrăsc înaintea judecătoriilor?
*1 Cor. 11. 22. **Fapt. 13. 50; 17. 6; 18. 12. Cap. 5. 6.

7. Nu batjocoresc ei frumosul nume pe care-l purtaţi?

8. Dacă împliniţi Legea împărătească, potrivit Scripturii: „Să* iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi“, bine faceţi.
*Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Rom. 13. 8, 9. Gal. 5. 14; 6. 2.

9. Dar dacă aveţi* în vedere faţa omului, faceţi un păcat, şi sînteţi osîndiţi de Lege ca nişte călcători de lege. *Vers. 1.

10. Căci, cine păzeşte toată Legea, şi greşeşte într'o singură poruncă, se face* vinovat de toate.
*Deut. 27. 26. Mat. 5. 19. Gal. 3. 10.

11. Căci, Cel ce a zis: „Să* nu preacurveşti“, a zis şi: „Să nu ucizi“. Acum, dacă nu preacurveşti, dar ucizi, te faci călcător al Legii. *Exod. 20. 13, 14.

12. Să vorbiţi şi să lucraţi ca nişte oameni cari au să fie judecaţi de o lege* a slobozeniei: *Cap. 1. 25.

13. căci judecata* este fără milă pentru celce n'a avut milă; dar mila** biruieşte judecata. *Iov 22. 6, etc. Prov. 21. 13. Mat. 6. 15; 18. 35; 25. 41, 42. **Ioan 4. 17, 18.

14. Fraţii mei, ce-i* foloseşte cuiva să spună că are credinţă, dacă n'are fapte? Poate oare credinţa aceasta să-l mîntuiască? *Mat. 7. 26. Cap. 1. 23.

15. Dacă* un frate sau o soră sînt goi şi lipsiţi de hrana de toate zilele,
*Iov 31. 19, 20. Luc. 3. 11.

16. şi unul dintre voi le* zice: „Duceţi-vă în pace, încălziţi-vă şi săturaţi-vă!“ fără să le dea cele trebuincioase trupului, la ce i-ar folosi?
*1 Ioan 3. 18.

17. Tot aşa şi credinţa: dacă n'are fapte, este moartă în ea însaş.

18. Dar va zice cineva: „Tu ai credinţa, şi eu am faptele.“ „Arată-mi credinţa ta fără fapte, şi* eu îţi voi arăta credinţa mea din faptele mele.“
*Cap. 3. 13.

19. Tu crezi că Dumnezeu este unul, şi bine faci; dar şi* dracii cred... şi se înfioară!
*Mat. 8. 29. Marc. 1. 24; 5. 7. Luc. 4. 34. Fapt. 16. 17, 19. 15.

20. Vrei dar să înţelegi, om nesocotit, că credinţa fără fapte este zădarnică?

21. Avraam, părintele nostru, n'a fost el socotit neprihănit prin fapte, cînd* a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar? *Fac. 22. 9, 12.

22. Vezi că* credinţa lucra împreună cu faptele lui, şi, prin fapte, credinţa a ajuns desăvîrşită. *Evr. 11. 12.

23. Astfel s'a împlinit Scriptura care zice: „Avraam a* crezut pe Dumnezeu, şi i s'a socotit ca neprihănire“; şi el a fost numit „prietenul** lui Dumnezeu.“
*Fac. 15. 6. Rom. 4. 3. Gal. 3. 6. **2 Cron. 20. 7. Isa. 41. 8.

24. Vedeţi dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, şi nu numai prin credinţă.

25. Tot aşa, curva Rahav*: n'a fost socotită şi ea neprihănită prin fapte, cînd a găzduit pe soli şi i-a scos afară pe altă cale? *Ios. 2. 1. Evr. 11. 31.

26. După cum trupul fără duh este mort, tot aşa şi credinţa fără fapte este moartă.

3 1. Fraţii mei, să nu * fiţi mulţi învăţători, căci ştiţi ** că vom primi o judecată mai aspră.
* Mat. 23. 8. 10. Rom. 2. 20, 21. 1 Pet. 5. 3. ** Luc. 6. 37.

2. Toţi greşim în * multe feluri. Dacă ** nu greşeşte cineva în vorbire, este † un om desăvîrşit, şi poate să-şi ţină în frîu tot trupul. * 1 Reg. 8. 46, 2 Cron. 6. 36. Prov. 20. 9. Ecl. 7. 20. 1 Ioan 1. 8. ** Ps. 34. 13. Cap. 1. 26. 1 Pet. 3. 10. † Mat. 12. 37.

3. De pildă, dacă punem cailor * frîul în gură, ca să ne asculte, le cîrmuim tot trupul. * Ps. 32. 9.

4. Iată, şi corăbiile, cît de mari sînt, şi, măcar că sînt mînate de vînturi iuţi, totuş sînt cîrmuite de o cîrmă foarte mică, după gustul cîrmaciului.

5. Tot aşa şi limba *, este un mic mădular, şi se făleşte cu lucruri mari **. Iată, un foc mic ce pădure mare aprinde! * Prov. 12. 18; 15. 2. ** Ps. 12. 3; 73. 8, 9.

6. Limba * este şi ea un foc, este o lume de nelegiuiri. Ea este aceea dintre mădularele noastre, care întinează ** tot trupul şi aprinde roata vieţii, cînd este aprinsă de focul gheenei.
* Prov. 16. 27. ** Mat. 15. 11, 18. 19, 20. Marc. 7. 15, 20, 23.

7. Toate soiurile de fiare, de păsări, de tîrîtoare, de vieţuitoare de mare se îmblînzesc, şi au fost îmblînzite de neamul omenesc,

8. dar limba niciun om n'o poate îmblînzi. Ea este un rău, care nu se poate înfrîna, este plină * de o otravă de moarte. * Ps. 140. 3.

9. Cu ea binecuvîntăm pe Domnul, şi Tatăl nostru, şi tot cu ea blestemăm pe oameni cari * sînt făcuţi după asemănarea lui Dumnezeu. * Fac. 1. 26; 5. 1; 9. 6.

10. Din aceeaş gură iese şi binecuvîntarea şi blestemul! Nu trebuie să fie aşa, fraţii mei!

11. Oare din aceeaş vînă a izvorului ţîşneşte şi apă dulce şi apă amară?

12. Fraţii mei, poate oare un smochin să facă măsline, sau o viţă să facă smochine? Nici apa sărată nu poate da apă dulce.

13. Cine * dintre voi este înţelept şi priceput? Să-şi arate, prin purtarea lui bună, faptele ** făcute cu blîndeţa † înţelepciunii! * Gal. 6. 4. ** Cap. 2. 18. † Cap. 1. 21.

14. Dar dacă aveţi în inima voastră pizmă * amară şi un duh de ceartă, să nu ** vă lăudaţi şi să nu minţiţi împotriva adevărului. * Rom. 13. 13. ** Rom. 2. 17, 23.

15. Înţelepciunea aceasta * nu vine de sus, ci este pămîntească, firească [1], drăcească. * Filip. 3. 19. Cap. 1. 17.

16. Căci acolo unde * este pizmă şi duh de ceartă, este tulburare şi tot felul de fapte rele. * 1 Cor. 3. 3. Gal. 5. 20.

17. Înţelepciunea * care vine de sus, este, întîi, curată, apoi pacinică, blîndă, uşor de îndouplecat, plină de îndurare şi de roduri bune, fără părtinire, nefăţarnică **.
* 1 Cor. 2. 6, 7. ** Rom. 12, 9. 1 Pet. 1. 22; 2. 1. 1 Ioan 3. 18.

18. Şi * roada neprihănirii este sămănată în pace pentru cei ce fac pace.
* Prov. 11. 18. Osea 10. 12. Mat. 5. 9. Filip. 1. 11. Evr. 12. 11.

4 1. De unde vin luptele şi certurile între voi? Nu vin oare din poftele voastre, cari * se luptă în mădularele voastre? * Rom. 7. 23. Gal. 5. 17. 1 Pet. 2. 11.

2. Voi poftiţi, şi nu aveţi; ucideţi, pizmuiţi, şi nu izbutiţi să căpătaţi; vă certaţi, şi vă luptaţi; şi nu aveţi, pentrucă nu cereţi.

3. Sau cereţi * şi nu căpătaţi, pentrucă ** cereţi rău, cu gînd să risipiţi în plăcerile voastre. * Iov 27. 9; 35. 12. Ps. 18. 41. Prov. 1. 28. Isa. 1. 15. Ier. 11. 11. Mic. 3. 4. Zah. 7. 13. ** Ps. 66. 18. 1 Ioan 3. 22· 5. 14.

4. Suflete prea curvare! * Nu ştiţi că prietenia ** lumii este vrăjmăşie cu Dumnezeu? Aşa că cine † vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaş cu Dumnezeu.
* Ps. 73. 27. ** 1 Ioan 2. 15. † Ioan 15. 19; 17. 14. Gal. 1. 10.

5. Credeţi că degeaba vorbeşte Scriptura? Duhul *, pe care L-a pus Dumnezeu să locuiască în noi, ne vrea cu gelozie pentru Sine.
* Fac. 6. 5; 8. 21. Num. 11. 29. Prov. 21. 10.

6. Dar, în schimb, ne dă un har şi mai mare. De aceea zice Scriptura: „Dumnezeu * stă împotriva celor mîndri, dar dă har celor smeriţi.“ * Ioy 22. 29. Ps. 138. 6. Prov. 3. 34; 29. 23. Mat. 23. 12. Luc. 1. 52; 14. 11; 18. 14. 1 Pet. 5. 5.

7. Supuneţi-vă dar lui Dumnezeu. Împotriviţi-vă * diavolului, şi el va fugi dela voi. * Efes. 4. 27; 6. 11. 1 Pet. 5, 9.

8. Apropiaţi-vă * de Dumnezeu, şi El Se va apropia de voi. Curăţiţi-vă ** mînile, păcătoşilor; curăţiţi-vă † inima, oameni †† cu inima împărţită! * 2 Cron. 15. 2. ** Isa. 1. 16. † 1 Pet. 1. 22. 1 Ioan 3. 3. †† Cap. 1. 8.

9. Simţiţi-vă * ticăloşia; tînguiţi-vă şi plîngeţi! Rîsul vostru să se prefacă în tînguire, şi bucuria voastră în întristare: * Mat. 5. 4.

10. Smeriţi-vă * înaintea Domnului, şi El vă va înălţa.
* Iov 22, 29. Mat. 13. 12. Luc. 14. 11; 18. 14. 1 Pet. 5. 6.

11. Nu * vă vorbiţi de rău unii pe alţii, fraţilor! Cine vorbeşte de rău pe

1. Greceşte: sufletească.

un frate, sau** judecă pe fratele său, vorbeşte de rău Legea sau judecă Legea. Şi dacă judeci Legea, nu eşti împlinitor al Legii, ci judecător.
* Efes. 4. 31. 1 Pet. 2. 1. ** Mat. 7. 1. Luc. 6. 37. Rom. 2. 1. 1 Cor. 4. 5.

12. Unul singur este dătătorul şi judecătorul Legii: Acela care* are putere să mîntuiască şi să piardă. Dar tu** cine eşti de judeci pe aproapele tău? * Mat. 10. 28. ** Rom. 14. 4, 13.

13. Ascultaţi*, acum, voi cari ziceţi: „Astăzi sau mîne ne vom duce în cutare cetate, vom sta acolo un an, vom face negustorie, şi vom cîştiga!“
* Prov. 27. 1. Luc. 12. 18, etc.

14. Şi nu ştiţi ce va aduce ziua de mîne! Căci ce este viaţa voastră? Nu sînteţi decît un abur*, care se arată puţintel, şi apoi piere. —
* Iov 7. 7. Ps. 102. 3. Cap. 1. 10. 1 Pet. 1. 24. 1 Ioan 2. 17.

15. Voi, dimpotrivă, ar trebui să ziceţi: „Dacă va* vrea Domnul, vom trăi şi vom face cutare sau cutare lucru.“ * Fapt. 18. 21. 1 Cor. 4. 19; 16. 7. Evr. 6. 3.

16. Pe cînd acum vă făliţi cu lăudăroşiile voastre! Orice* laudă de felul acesta este rea. * 1 Cor. 5. 6.

17. Deci, cine* ştie să facă bine şi nu face, săvîrşeşte un păcat!
* Luc. 12. 47. Ioan 9. 41; 15. 22. Rom. 1. 20, 21, 32; 2. 17, 18, 23.

5 1. Ascultaţi acum* voi, bogaţilor! Plîngeţi şi tînguiţi-vă, din pricina nenorocirilor, cari au să vină peste voi.
* Prov. 11. 28. Luc. 6. 24. 1 Tim. 6. 9.

2. Bogăţiile voastre au putrezit, şi hainele* voastre sînt roase de molii.
* Iov 13. 28. Mat. 6. 20. Cap. 2. 2.

3. Aurul şi argintul vostru au ruginit; şi rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră: ca focul are să vă mănînce carnea! V'aţi* strîns comori în zilele din urmă! * Rom. 2. 5.

4. Iată că plata* lucrătorilor, cari v'au secerat cîmpiile, şi pe care le-aţi oprit-o, prin înşelăciune, strigă! Şi strigătele** secerătorilor au ajuns la urechile Domnului oştirilor. * Luc. 19. 13. Iov 24. 10, 11. Ier. 22. 13. Mal. 3. 5. ** Deut. 24. 15.

5. Aţi* trăit pe pămînt în plăceri şi în desfătări. V'aţi săturat inimile chiar într'o zi de măcel.
* Iov 21. 13. Amos 6. 1, 4. Luc. 16. 19, 25. 1 Tim. 5. 6.

6. Aţi* osîndit, aţi omorît pe cel neprihănit, care nu vi se împotrivea!
* Cap. 2. 6.

7. Fiţi dar îndelung răbdători, fraţilor, pînă la venirea Domnului. Iată că plugarul aşteaptă roada scumpă a pămîntului, şi o aşteaptă cu răbdare, pînă primeşte ploaie* timpurie şi tîrzie.
* Deut. 11. 14. Ier. 5. 24. Osea 6. 3. Ioel 2. 23. Zah. 10. 1.

8. Fiţi şi voi îndelung răbdători, întăriţi-vă inimile, căci* venirea Domnului este aproape.
* Filip. 4. 5. Evr. 10. 25, 37. 1 Pet. 4. 7.

9. Nu* vă plîngeţi unii împotriva altora, fraţilor, ca să nu fiţi judecaţi: iată că Judecătorul este** chiar la uşă.
* Cap. 4. 11. ** Mat. 24. 33. 1 Cor. 4. 5.

10. Fraţii mei, luaţi* ca pildă de suferinţă şi de răbdare pe proorocii, cari au vorbit în Numele Domnului.
* Mat. 5. 12. Evr. 11. 35, etc.

11. Iată, noi numim fericiţi* pe cei ce au răbdat. Aţi auzit vorbindu-se despre răbdarea** lui Iov, şi aţi văzut ce sfîrşit i-a dat Domnul†, şi cum Domnul†† este plin de milă şi de îndurare. * Ps. 94. 12. Mat. 5. 10, 11; 10. 22. ** Iov 1. 21, 22; 2. 10. † Iov 42. 10, etc. †† Num. 14. 18. Ps. 103. 8.

12. Mai pe sus de toate, fraţii mei, să* nu vă juraţi nici pe cer, nici pe pămînt, nici cu vreun altfel de jurămînt. Ci „da“ al vostru să fie „da“; şi „nu“ să fie „nu“, ca să nu căderi supt judecată. * Mat. 5. 34, etc.

13. Este vreunul printre voi în suferinţă? Să se roage! Este vreunul cu inimă bună? Să cînte cîntări de laudă*! * Efes. 5. 19. Col. 3. 16.

14. Este vreunul printre voi bolnav? Să cheme pe presbiterii[1] Bisericii; şi să se roage pentru el, după ce-l vor unge* cu untdelemn în Numele Domnului. * Marc. 6. 13; 16. 18.

15. Rugăciunea făcută cu credinţă va mîntui pe cel bolnav, şi Domnul îl va însănătoşa; şi* dacă a făcut păcate, îi vor fi iertate. * Isa. 33. 24. Mat. 9. 2.

16. Mărturisiţi-vă unii altora păcatele, şi rugaţi-vă unii pentru alţii, ca să fiţi vindecaţi. Mare* putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit.
* Fac. 20. 17. Num. 11. 2. Deut. 9. 18—20. Ios. 10. 12. 1 Sam. 12. 18. 1 Reg. 13. 6. 2 Reg. 4. 33; 19. 15, 20; 20. 2, 4, etc. Ps. 10. 17; 34. 15; 145. 18. Prov. 15. 29; 28. 9. Ioan 9. 31. 1 Ioan 3. 22.

17. Ilie era un om supus aceloraşi* slăbiciuni ca şi noi; şi** s'a rugat cu stăruinţă să nu ploaie, şi† n'a plouat deloc în ţară trei ani şi şase luni.
* Fapt. 14. 15. ** 1 Reg. 17. 1. † Luc. 4. 25.

18. Apoi s'a rugat din nou*, şi cerul a dat ploaie, şi pămîntul şi-a dat rodul. * 1 Reg. 18. 42, 45.

---

[1] Sau: bătrîni.

19. Fraţilor, dacă* s'a rătăcit vreunul dintre voi dela adevăr, şi-l întoarce un altul, *Mat.18.15.
20. să ştiţi că cine întoarce pe un păcătos dela rătăcirea căii lui, va* mîntui un suflet dela moarte, şi va** acoperi o sumedenie de păcate. *Rom.11. 14. 1Cor.9.22. 1Tim.4.16. **Prov.10.12. 1Pet.4.8.

ÎNTÎIA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI PETRU

1 1. Petru, apostol al lui Isus Hristos, către aleşii cari trăiesc ca străini, împrăştiaţi prin* Pont, Galatia, Capadocia, Asia şi Bitinia,
*Ioan 7.35. Fapt.2.5, 9, 10. Iac.1.1.
2. după* ştiinţa mai dinainte a lui Dumnezeu Tatăl, prin** sfinţirea lucrată de Duhul, spre ascultarea şi stropirea † cu sîngele lui Isus Hristos: Harul †† şi pacea*† să vă fie înmulţite!
*Efes.1.4. Cap.2.9. **Rom.8.29; 11.2. †2 Tes.2.13. ††Evr.10.22; 12.24 *†Rom.1.7. 2Pet.1.2. Iuda 2.
3. Binecuvîntat* să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, după** îndurarea Sa cea mare, ne-a† născut din nou prin †† învierea lui Isus Hristos din morţi, la o nădejde vie, *2Cor.1.3. Efes.1.3. **Tit 3.5. †Ioan 3.3,5. Iac.1.18. ††1Cor.15.20. 1Tes.4.14. Cap.3.21.
4. şi la o moştenire nestricăcioasă*, şi neîntinată, şi care nu se poate veşteji, păstrată** în ceruri pentru voi.
*Cap.5.4. **Col.1.5. 2Tim.4.8.
5. Voi* sînteţi păziţi de puterea lui Dumnezeu, prin credinţă, pentru mîntuirea gata să fie descoperită în vremurile de apoi!
*Ioan 10.28, 29; 17.11, 12, 15. Iuda 1.
6. In* ea voi vă bucuraţi mult, măcar că acum, dacă trebuie, sînteţi întristaţi pentru** puţină vreme, prin felurite încercări, *Mat. 5.12. Rom. 12.12. 2Cor.6.10. Cap. 4.13. **2Cor. 4.17. Cap.5.10.
7. pentruca încercarea* credinţei voastre, cu mult mai scumpă decît aurul care piere şi care totuş este cercat** prin foc †, să aibă ca urmare lauda ††, slava şi cinstea, la arătarea lui Isus Hristos, *Iac.1.2. **Iac.1.3,12. Cap.4.12. †Iov 23.10. Ps.66.10. Prov.17.3. Isa.48.10. Zah.13.9. 1Cor.3.13. ††Rom.2.7,10. 1Cor.4.5. 2Tes.1.7—12.
8. pe* care voi Il iubiţi fără să-L fi văzut, credeţi în** El, fără să-L vedeţi, şi vă bucuraţi cu o bucurie negrăită şi strălucită,
*1Ioan 4.20. **Ioan 20.29. 2Cor.5.7. Evr.11.1, 27.
9. pentrucă veţi dobîndi, ca sfîrşit* al credinţei voastre, mîntuirea sufletelor voastre. *Rom.6.22.
10. Proorocii, cari au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din* mîntuirea aceasta ţinta cercetărilor şi căutării lor stăruitoare.
*Fac.49.10. Dan.2.44. Hag.2.7. Zah.6.12. Mat.13.17. Luc.10.24. 2Pet.1.19—21.
11. Ei cercetau să vadă ce vreme şi ce împrejurări avea în vedere Duhul* lui Hristos, care era în ei, cînd vestea mai dinainte patimile** lui Hristos şi slava de care aveau să fie urmate. *Cap.3.19. 2Pet.1.21. **Ps.22.6. Isa.53.3, etc. Dan.9.26. Luc.24.25, 26, 44, 46. Ioan 12.41. Fapt.26.22, 23.
12. Lor* le-a fost descoperit că nu** pentru ei înşişi, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe cari vi le-au vestit acum cei ce v'au propovăduit Evanghelia, prin Duhul † Sfînt trimes din cer şi în cari †† chiar îngerii doresc să privească. *Dan.9.24; 12.9, 13. **Evr.11.13, 39, 40. †Fapt.2.4. ††Exod.25.20. Dan.8.13; 15.5, 6. Efes.3.10.
13. De aceea, încingeţi-vă* coapsele minţii voastre, fiţi** treji, şi puneţi-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus, la arătarea † lui Isus Hristos.
*Luc. 12.35. Efes. 6.14. **Luc. 21.34. Rom. 13.13. 1Tes. 5.6, 8. Cap. 4.7; 5.8. †Luc. 17.30. 1Cor.1.7. 2Tes.1.7.
14. Ca nişte copii ascultători, nu* vă lăsaţi tîrîţi în poftele, pe cari le aveaţi altădată, cînd eraţi în** neştiinţă. *Rom.12.2. Cap.4.2. **Fapt.17.30. 1Tes.4.5.
15. Ci*, după cum Cel ce v'a chemat este sfînt, fiţi şi voi sfinţi în toată purtarea voastră. *Luc.1.74, 75. 2Cor.7.1. 1Tes.4. 3, 4, 7. Evr.12.14. 2Pet.3.11.
16. Căci este scris: „Fiţi* sfinţi, căci Eu sînt sfînt". *Lev.11.44; 19.2; 20.7.
17. Şi dacă chemaţi ca Tată pe Cel ce* judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui, purtaţi-vă** cu frică în timpul pribegiei † voastre;
*Deut.10.17. Fapt.10.34. Rom.2.11. **2Cor.7.1. Filip.2.12. Evr.12.28. †2Cor.5.6. Evr.11.13. Cap.2.11.
18. căci ştiţi că* nu cu lucruri peritoare, cu argint sau cu aur, aţi fost

răscumpăraţi din felul deşert de vieţuire, pe care-l moşteniserăţi** dela părinţii voştri,
*1 Cor. 6. 20; 7. 23. **Exod. 20. 18. Cap. 4. 3.

19. ci cu* sîngele scump al lui Hristos, Mielul** fără cusur şi fără prihană. *Fapt. 20. 28. Efes. 1. 7. Evr. 9. 12, 14. Apoc. 5. 9. **Ezec. 12. 5. Isa. 53. 7. Ioan 1. 29, 36. 1 Cor. 5. 7.

20. El* a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, şi a fost arătat la** sfîrşitul vremurilor pentru voi,
*Rom. 3. 25; 16. 25, 26. Efes. 3. 9, 11. Col. 1. 26. 2 Tim. 1. 9, 10. Tit. 1. 2, 3. Apoc. 13. 8. **Gal. 4. 4. Efes. 1. 10. Evr. 1. 2; 9. 26.

21. cari, prin El, sînteţi credincioşi în Dumnezeu, care L-a* înviat din morţi, şi I-a** dat slavă, pentruca, credinţa şi nădejdea voastră să fie în Dumnezeu. *Fapt. 2. 24. **Mat. 28. 18. Fapt. 2. 33; 3. 13. Efes. 1. 20. Filip. 2. 9. Evr. 2. 9. Cap. 3. 22.

22. Deci*, ca unii cari, prin ascultarea de adevăr, v'aţi curăţit sufletele prin Duhul, ca să aveţi o dragoste** de fraţi neprefăcută, iubiţi-vă cu căldură unii pe alţii, din toată inima;
*Fapt. 15. 9. **Rom. 12. 9, 10. 1 Tes. 4. 9. 1 Tim. 1. 5. Evr. 13. 1. Cap. 2. 17; 3. 8; 4. 8. 2 Pet. 1. 7. 1 Ioan 3. 18; 4. 7, 21.

23. fiindcă* aţi fost născuţi din nou nu dintr'o sămînţă, care poate putrezi, ci dintr'una care nu poate putrezi, prin** Cuvîntul lui Dumnezeu, care este viu şi care rămîne în veac.
*Ioan 1. 13; 3. 5. **Iac. 1. 18. 1 Ioan 3. 9.

24. Căci* orice făptură este ca iarba, şi toată slava ei, ca floarea ierbii. Iarba se usucă şi floarea cade jos,
*Ps. 103. 15. Isa. 40. 6; 51. 12. Iac. 1. 10.

25. dar* Cuvîntul Domnului rămîne în veac. Şi** acesta este Cuvîntul, care v'a fost propovăduit prin Evanghelie.
*Ps. 102. 12, 26. Isa. 40. 8. Luc. 16. 17. **Ioan 1. 1, 14. 1 Ioan 1. 1, 3.

2 1. Lepădaţi* dar orice răutate, orice vicleşug, orice fel de prefăcătorie, de pizmă şi de clevetire; *Efes. 4. 22, 25, 31. Col. 3. 8. Evr. 12. 1. Iac. 1. 21; 5. 9. Cap. 4. 2.

2. şi, ca* nişte prunci născuţi de curînd, să doriţi laptele** duhovnicesc şi curat, pentruca prin el să creşteţi spre mîntuire, *Mat. 18. 3. Marc. 10. 15. Rom. 6. 4. 1 Cor. 14. 20. Cap. 1. 23. **1 Cor. 3. 2. Evr. 5. 12, 13.

3. dacă aţi gustat* în adevăr că bun este Domnul. *Ps. 34. 8. Evr. 6. 5.

4. Apropiaţi-vă de El, piatra vie, lepădată* de oameni, dar aleasă şi scumpă înaintea lui Dumnezeu.
*Ps. 108. 22. Mat. 21. 42. Fapt. 4. 11.

5. Şi* voi, ca nişte pietre vii, sînteţi zidiţi ca să fiţi o casă** duhovnicească, o preoţie† sfîntă, şi să aduceţi jertfe†† duhovniceşti, plăcute*† lui Dumnezeu, prin Isus Hristos.
*Efes. 2. 21, 22. **Evr. 3. 6. †Isa. 61. 6; 66. 21. Vers. 9. ††Osea 14. 2. Mal. 1. 11. Rom. 12. 11. Evr. 13. 15, 16. *†Filip. 4. 18. Cap. 4. 11.

6. Căci este scris în Scriptură: „Iată* că pun în Sion o piatră din capul unghiului, aleasă, scumpă; şi cine se încrede în El, nu va fi dat de ruşine.“
*Isa. 28. 16. Rom. 9. 32.

7. Cinstea aceasta este dar pentru voi cari aţi crezut! Dar pentru cei necredincioşi, „piatra*, pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului“; *Ps. 118. 22. Mat. 21. 42. Fapt. 4. 11.

8. şi „o piatră* de poticnire, şi o stîncă de cădere“. Ei** se lovesc de ea, pentrucă n'au crezut Cuvîntul, şi la† aceasta sînt rînduiţi. *Isa. 8. 14. Luc. 2. 34. Rom. 9. 33. **1 Cor. 1. 23. †Exod. 9. 16. Rom. 9. 22. 1 Tes. 5. 9. Iuda 4.

9. Voi însă sînteţi o seminţie* aleasă, o preoţie** împărătească, un neam† sfînt, un popor††, pe care Dumnezeu Şi l-a cîştigat ca să fie al Lui, ca să vestiţi puterile minunate ale Celui ce v'a chemat din întunerec*† la lumina Sa minunată; *Deut. 10. 15. Cap. 1. 2. **Exod. 19. 5, 6. Apoc. 1. 6; 5. 10. †Ioan 17. 19. 1 Cor. 3. 17. 2 Tim. 1. 9. ††Deut. 4. 20; 7. 6; 14. 2; 26. 18. 19. Fapt. 20. 28. Efes. 1. 14. Tit. 2. 14. *†Fapt. 26. 18. Efes. 5. 8. Col. 1. 13. 1 Tes. 5. 4, 5.

10. pe voi, cari* odinioară nu eraţi un popor, dar acum sînteţi poporul lui Dumnezeu; pe voi, cari nu căpătaserăţi îndurare, dar acum aţi căpătat îndurare. *Osea 1. 9, 10; 2. 23. Rom. 9. 25.

11. Prea iubiţilor, vă sfătuiesc ca* pe nişte străini şi călători, să** vă feriţi de poftele firii pămînteşti cari† se războiesc cu sufletul. *1 Cron. 29. 15. Ps. 39. 12; 119. 19. Evr. 11. 13. Cap. 1. 17. **Rom. 13. 14. Gal. 5. 16. †Iac. 4. 1.

12. Să aveţi* o purtare bună în mijlocul Neamurilor, pentruca în ceiace vă vorbesc de rău ca pe nişte făcători de rele, prin** faptele voastre bune, pe cari le văd, să slăvească pe Dumnezeu în† ziua cercetării. *Rom. 12. 17. 2 Cor. 8. 21. Filip. 2. 15. Tit. 2. 8. Cap. 3. 16. **Mat. 5. 16. †Luc. 19. 44.

13. Fiţi supuşi* oricărei stăpîniri omeneşti, pentru Domnul: atît împăratului, ca înalt stăpînitor,
*Mat. 22. 21. Rom. 13. 1. Tit. 3. 1.

14. cît şi dregătorilor, ca unii cari sînt trimeşi de el să* pedepsească pe făcătorii de rele şi să** laude pe ceice fac bine. *Rom. 13. 4. **Rom. 13. 3.

15. Căci voia lui Dumnezeu este, ca*,

făcînd ce este bine, să astupaţi gura oamenilor neştiutori şi proşti.
*Tit. 2. 8. Vers. 12.

16. Purtaţi-vă ca* nişte oameni slobozi, fără să faceţi din slobozenia aceasta o haină a răutăţii, ci ca nişte robi** ai lui Dumnezeu.
*Gal. 5. 1, 13. **1 Cor. 7. 22.

17. Cinstiţi* pe toţi oamenii, iubiţi** pe fraţi; temeţi-vă† de Dumnezeu; daţi cinste împăratului! *Rom. 12. 10. Filip. 2. 23. **Evr. 13. 1. Cap. 1, 22. †Prov. 24. 21. Mat. 22. 21. Rom. 13. 7.

18. Slugilor*, fiţi supuse stăpînilor voştri cu toată frica, nu numai celorce sînt buni şi blînzi, ci şi celor greu de mulţămit. *Efes. 6. 5. Col. 3. 22. 1 Tim. 6. 1. Tit. 2. 9.

19. Căci este un lucru plăcut*, dacă cineva, pentru cugetul lui faţă de Dumnezeu, sufere întristare, şi sufere pe nedrept. *Mat. 5. 10. Rom. 13. 5.

20. In adevăr, ce* faptă este să suferiţi cu răbdare să fiţi pălmuiţi, cînd aţi făcut rău? Dar dacă suferiţi cu răbdare, cînd aţi făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu. *Cap. 3. 14. Cap. 3. 14; 4. 14, 15.

21. Şi la* aceasta aţi fost chemaţi; fiindcă şi Hristos** a suferit pentru voi, şi v'a lăsat o pildă†, ca să călcaţi pe urmele Lui. *Mat. 16. 24. Fapt. 14. 22. 1 Tes. 3. 3. 2 Tim. 3. 12. **Cap. 3. 18. †Ioan 13. 15. Filip. 2. 5. 1 Ioan 2. 6.

22. „El* n'a făcut păcat, şi în gura Lui nu s'a găsit vicleşug".
*Isa. 53. 9. Luc. 23. 41. Ioan 8. 46. 2 Cor. 5. 21. Evr. 4. 15.

23. Cînd* era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; şi, cînd era chinuit, nu ameninţa, ci Se** supunea dreptului Judecător.
*Isa. 53. 7. Mat. 27. 39. Ioan 8. 48, 49. Evr. 12. 3. **Luc. 23. 46.

24. El* a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentruca** noi, fiind morţi faţă de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin† rănile Lui aţi fost vindecaţi. *Isa. 53. 4, 5, 6, 11. Mat. 8. 17. Evr. 9. 28. **Rom. 6. 2, 11; 7. 6. †Isa. 53. 5.

25. Căci eraţi* ca nişte oi rătăcite. Dar acum v'aţi întors la** Păstorul şi Episcopul[1] sufletelor voastre.
*Isa. 53. 6. Ezec. 34. 6. **Ezec. 34. 23; 37. 24. Ioan 10. 11, 14, 16. Evr. 13. 20. Cap. 5. 4.

3 1. Tot astfel, nevestelor*, fiţi supuse şi voi bărbaţilor voştri; pentruca, dacă unii nu ascultă Cuvîntul, să fie cîştigaţi fără cuvînt**, prin purtarea† nevestelor lor, *1 Cor. 14. 34. Efes. 5. 22. Col. 3. 18. Tit. 2. 5. **1 Cor. 7. 16. †Mat. 18. 15. 1 Cor. 9. 19–22.

1. Sau: priveghetorul.

2. cînd vă vor vedea* felul vostru de trai: curat şi în temere. *Cap. 2. 12.

3. Podoaba* voastră să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor,
*1 Tim. 2. 9. Tit. 2. 3, etc.

4. ci să fie omul* ascuns al inimii, în curăţia neperitoare a unui duh blînd şi liniştit, care este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu.
*Ps. 45. 13. Rom. 2. 29; 7. 22. 2 Cor. 4. 16.

5. Astfel se împodobeau odinioară sfintele femei, cari nădăjduiau în Dumnezeu, şi erau supuse bărbaţilor lor;

6. ca Sara, care asculta pe Avraam, şi-l numea* „domnul ei". Fiicele ei v'aţi făcut voi, dacă faceţi binele fără să vă temeţi de ceva. *Fac. 18. 12.

7. Bărbaţilor, purtaţi-vă şi voi*, la rîndul vostru, cu înţelepciune cu nevestele voastre, dînd cinste femeii ca** unui vas mai slab, ca† unele cari vor moşteni împreună cu voi harul vieţii, ca să nu fie împiedecate rugăciunile voastre. *1 Cor. 7. 3. Efes. 5. 25. Col. 3. 19. **1 Cor. 12. 23. 1 Tes. 4. 4. †Iov 42. 8. Mat. 5. 23, 24; 18. 19.

8. Incolo, toţi* să fiţi cu aceleaşi gînduri, simţind cu alţii, iubind ca fraţii**, miloşi†, smeriţi. *Rom. 12. 16; 15. 5. Filip. 3. 16. **Rom. 12. 10. Evr. 13. 1. Cap. 2. 17. †Efes. 4. 32. Col. 3. 12.

9. Nu întoarceţi* rău pentru rău, nici ocară pentru ocară; dimpotrivă, binecuvîntaţi, căci la aceasta aţi fost chemaţi: să** moşteniţi binecuvîntarea. *Prov. 17. 13; 20. 22. Mat. 5. 39. Rom. 12. 14, 17. 1 Cor. 4. 12. 1 Tes. 5. 15. **Mat. 25. 34.

10. „Căci cine* iubeşte viaţa, şi vrea să vadă zile bune, să-şi** înfrîneze limba dela rău, şi buzele dela cuvinte înşelătoare.
*Ps. 34. 12, etc. **Iac. 1. 26. Cap. 2. 1, 22. Apoc. 14. 5.

11. Să se depărteze* de rău şi să facă binele, să** caute pacea, şi s'o urmărească. *Ps. 37. 27. Isa. 1. 16, 17. 3 Ioan 11. **Rom. 12. 18; 14. 19. Evr. 12. 14.

12. Căci ochii Domnului sînt peste cei neprihăniţi, şi* urechile Lui iau aminte la rugăciunile lor. Dar Faţa Domnului este împotriva celor ce fac răul." *Ioan 9. 31. Iac. 5. 16.

13. Şi* cine vă va face rău, dacă sînteţi plini de rîvnă pentru bine?
*Prov. 16. 7. Rom. 8. 28.

14. Chiar* dacă aveţi de suferit pentru neprihănire, ferice de voi! „N'aveţi** nicio teamă de ei, şi nu vă tulburaţi! *Mat. 5. 10–12. Iac. 1. 12. Cap. 2. 19; 4. 14. **Isa. 8. 12, 13. Ier. 1. 8. Ioan 14. 1, 27.

15. Ci sfinţiţi în inimile voastre pe Hristos ca Domn.“ Fiţi totdeauna gata * să răspundeţi oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blîndeţă şi teamă,
* Ps. 119.46. Fapt. 4.8. Col. 4.6. 2 Tim. 2.25.

16. avînd * un cuget curat; pentruca ** cei ce bîrfesc purtarea voastră bună în Hristos, să rămînă de ruşine tocmai în lucrurile în cari vă vorbesc de rău. * Evr. 13.18. ** Tit. 2.8. Cap. 2.12.

17. Căci este mai bine, dacă aşa este voia lui Dumnezeu, să suferiţi pentrucă faceţi binele decît pentrucă faceţi răul!

18. Hristos, de asemenea, a suferit odată * pentru păcate, El, Cel neprihănit, pentru cei nelegiuiţi, ca să ne aducă la Dumnezeu. El a fost omorît ** în trup †, dar a fost înviat †† în duh,
* Rom. 5.6. Evr. 9.26, 28. Cap. 2.21; 4.1. ** 2 Cor. 13.4. † Col. 1.21, 22. †† Rom. 1.4; 8.11.

19. în care S'a dus să propovăduiască * duhurilor din ** închisoare,
* Cap. 1.12; 4.6. ** Isa. 42.7; 49.9; 61.1.

20. cari fuseseră răzvrătite odinioară, cînd îndelunga răbdare a lui Dumnezeu era în aşteptare *, în zilele lui Noe, cînd se făcea corabia **, în † care au fost scăpate prin apă un mic număr de suflete, şi anume opt.
* Fac. 6.3, 5, 13. ** Evr. 11.7. † Fac. 7.7; 8.18. 2 Pet. 2.5.

21. Icoana * aceasta închipuitoare vă mîntuieşte acum pe voi, şi anume botezul, care nu este o curăţire de întinăciunile ** trupeşti, ci † mărturia unui cuget curat înaintea lui Dumnezeu, prin învierea †† lui Isus Hristos,
* Efes. 5.26. ** Tit. 3.5. † Rom. 10.10. †† Cap. 1.3.

22. care * stă la dreapta lui Dumnezeu, după ce S'a înălţat la cer, şi Şi-a supus ** îngerii, stăpînirile şi puterile.
* Ps. 110.1. Rom. 8.34. Efes. 1.20. Col. 3.1. Evr. 1.3. ** Rom. 8.38. 1 Cor. 15.24. Efes. 1.21.

4 1. Astfel dar, fiindcă Hristos * a pătimit în trup, înarmaţi-vă şi voi cu acelaş fel de gîndire. Căci Cel ** ce a pătimit în trup, a sfîrşit-o cu păcatul; * Cap. 3.18. ** Rom. 6.2, 7. Gal. 5.24. Col. 3.3, 5.

2. pentruca *, în vremea care-i mai rămîne de trăit în trup, să nu mai trăiască ** după poftele oamenilor, ci † după voia lui Dumnezeu. * Rom. 14.7. Cap. 2.1. ** Gal. 2.20. Cap. 1.14. † Ioan 1.13. Rom. 6.11. 2 Cor. 5.15. Iac. 1.18.

3. Ajunge *, în adevăr, că în trecut aţi ** făcut voia Neamurilor, şi aţi trăit în desfrînări, în pofte, în beţii, în ospeţe, în chefuri şi în slujiri idoleşti neîngăduite. * Ezec. 44.6; 45.9. Fapt. 17.30. ** Efes. 2.2; 4.17. 1 Tes. 4.5. Tit 3.3. Cap. 1.14.

4. Deaceea se miră ei că nu alergaţi împreună cu ei la acelaş potop de desfrîu, şi vă batjocoresc *.
* Fapt. 13.45; 18.6. Cap. 3.16.

5. Dar au să dea socoteală înaintea Celuice este gata să * judece viii şi morţii. * Fapt. 10.42; 17.31. Rom. 14.10, 12. 1 Cor. 15.51, 52. 2 Tim. 4.1. Iac. 5.9.

6. Căci tocmai în vederea aceasta a fost vestită * Evanghelia şi celor morţi, pentruca să fie judecaţi ca oameni în trup, dar să trăiască după Dumnezeu, în duh. * Cap. 3.19.

7. Sfîrşitul * tuturor lucrurilor este aproape. Fiţi ** înţelepţi dar, şi vegheaţi în vederea rugăciunii.
* Mat. 24.13, 14. Rom. 13.12. Filip. 4.5. Evr. 10.25. Iac. 5.8. 2 Pet. 3.9, 11. 1 Ioan 2.18. ** Mat. 26.41. Luc. 21.34. Col. 4.2. Cap. 1.13; 5.8.

8. Mai * pe sus de toate, să aveţi o dragoste ferbinte unii pentru alţii, căci ** dragostea acopere o sumedenie de păcate.
Col. 3.14. Evr. 13.1. ** Prov. 10.12. 1 Cor. 13.6. Iac. 5.20.

9. Fiţi * primitori de oaspeţi între voi, fără ** cîrtire.
* Rom. 12.13. Evr. 13.2. ** 2 Cor. 9.7. Filip. 2.14, Filim. 14.

10. Ca nişte * buni ispravnici ai harului felurit al lui Dumnezeu, fiecare din voi ** să slujească altora după darul †, pe care l-a primit. * Rom. 12.6. 1 Cor. 4.7. ** Mat. 24.45; 25.14, 21. Luc. 12.42. 1 Cor. 4.1, 2. Tit. 1.7. † 1 Cor. 12.4. Efes 4.11.

11. Dacă * vorbeşte cineva, să vorbească cuvintele lui Dumnezeu. Dacă ** slujeşte cineva, să slujească după puterea, pe care i-o dă Dumnezeu: pentruca în † toate lucrurile să fie slăvit Dumnezeu prin Isus Hristos, a căruia †† este slava şi puterea în vecii vecilor! Amin. * Ier. 23.22. ** Rom. 12.6—8. 1 Cor. 3.10. † Efes 5.20. Cap. 2.5. †† 1 Tim. 6.16. Cap. 5.11. Apoc. 1.6.

12. Prea iubiţilor, nu vă miraţi de încercarea * de foc din mijlocul vostru, care a venit peste voi ca să vă încerce, ca de ceva ciudat, care a dat peste voi:
* 1 Cor. 3.13. Cap. 1.7.

13. dimpotrivă *, bucuraţi-vă, întrucît aveţi parte ** de patimile lui Hristos, ca † să vă bucuraţi şi să vă veseliţi şi la arătarea slavei Lui. * Fapt. 5.41. Iac. 1.2. ** Rom. 8.17. 2 Cor. 1.7; 4.10. Filip. 3.10. Col. 1.24. 2 Tim. 2.12. Cap. 5.1, 10. Apoc. 1.9. † Cap. 1.5, 6.

14. Dacă * sînteţi batjocoriţi pentru Numele lui Hristos, ferice de voi!

Fiindcă Duhul slavei, Duhul lui Dumnezeu, Se odihneşte peste voi**.
*Mat. 5. 11. 2 Cor. 12. 10. Iac. 1. 12. Cap. 2. 19, 20; 3. 14. **Cap. 2. 12; 3. 16.

15. Nimeni* din voi să nu sufere ca ucigaş, sau ca hoţ, sau ca făcător de rele, sau** ca unul care se amestecă în treburile altuia.
*Cap. 2. 20. **Tes. 4. 11. 1 Tim. 5. 13.

16. Dimpotrivă, dacă sufere pentrucă este creştin, să nu-i fie ruşine, ci* să proslăvească pe Dumnezeu pentru numele acesta. *Fapt. 5. 41.

17. Căci sîntem în clipa cînd* judecata stă să înceapă dela casa lui Dumnezeu. Şi dacă** începe cu noi, care† va fi sfîrşitul celorce nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu? *Isa. 10. 12. Ier. 25. 29; 49. 12. Ezec. 9. 6. Mal. 3. 5. **Luc. 23. 31. †Luc. 10. 12, 14.

18. Şi* dacă cel neprihănit scapă cu greu, ce se va face cel nelegiuit şi cel păcătos? *Prov. 11. 13. Luc. 23. 31.

19. Aşa că cei ce sufăr după voia lui Dumnezeu, să-şi* încredinţeze sufletele credinciosului Ziditor, şi să facă ce este bine. *Ps. 31. 5. Luc. 23. 46. 2 Tim. 1. 12.

5 1. Sfătuiesc pe presbiterii*[1] dintre voi, eu, care sînt un presbiter[1] ca şi ei, un martur** al patimilor lui Hristos, şi părtaş† al slavei care va fi descoperită: *Film. 9. **Luc. 24. 48. Fapt. 1. 8, 22; 5. 32; 10. 39. †Rom. 8. 17, 18. Apoc. 1. 9.

2. Păstoriţi* turma lui Dumnezeu, care este supt paza voastră, nu** de silă, ci de bună voie, după voia lui Dumnezeu; nu† pentru un cîştig mîrşav, ci cu lepădare de sine. *Ioan 21. 15—17. Fapt. 20. 28. **1 Cor. 9. 17. †1 Tim. 3. 3, 8. Tit. 1. 7.

3. Nu ca şi cum aţi* stăpîni peste cei ce v'au căzut la împărţeală**, ci făcîndu-vă† pilde turmei. *Ezec 34. 4. Mat. 20. 25, 26. 1 Cor. 3. 9. 2 Cor. 1. 24. **Ps. 33. 12; 74. 2. †Filip. 3. 17. 2 Tes. 3. 9. 1 Tim. 4. 12. Tit. 2. 7.

4. Şi cînd Se va arăta Păstorul* cel mare, veţi căpăta cununa**, care† nu se poate vesteji, a slavei.
*Evr. 13. 20. **1 Cor. 9. 25. 2 Tim. 4. 8. Iac. 1. 12. †Cap. 1. 4.

1. Sau: bătrîn.

5. Tot aşa şi voi, tinerilor, fiţi supuşi celor bătrîni. Şi toţi* în legăturile voastre, să fiţi împodobiţi cu smerenie. Căci, „Dumnezeu** stă împotriva celor mîndri, dar celor smeriţi le dă† har.“ *Rom. 12. 10. Efes. 5. 21. Filip. 2. 3. **Iac. 4. 6. †Isa. 57. 15; 66. 2.

6. Smeriţi-vă* dar supt mîna tare a lui Dumnezeu, pentru ca, la vremea Lui, El să vă înalţe. *Iac. 4. 10.

7. Şi aruncaţi asupra Lui toate* îngrijorările voastre, căci El însuş îngrijeşte de voi. *Ps. 37. 5; 55. 22. Mat. 6. 25. Luc. 12. 11, 22. Filip. 4. 6. Evr. 13. 5.

8. Fiţi* treji, şi vegheaţi! Pentrucă** protivnicul vostru, diavolul, dă tîrcoale ca un leu care răcneşte, şi caută pe cine să înghită. *Luc. 21. 34, 36. 1 Tes. 5. 6. Cap. 4. 7. **Iov. 1. 7; 2. 2. Luc 22. 31. Apoc. 12. 12.

9. Impotriviţi-vă* lui tari în credinţă, ştiind** că şi fraţii voştri în lume trec prin aceleaşi suferinţe ca voi. *Efes. 6. 11, 13. Iac. 4. 7. **Fapt. 14. 22. 1 Tes. 3. 3. 2 Tim. 3. 12. Cap. 2. 21.

10. Dumnezeul oricărui har, care* v'a chemat în Hristos Isus la slava Sa vecinică, după ce veţi suferi puţină** vreme, vă va desăvîrşi†, vă va întări††, vă va da putere şi vă va face neclintiţi. *1 Cor. 1. 9. 1 Tim. 6. 12. **2 Cor. 4. 17. Cap. 1. 6. †Evr. 13. 21. Iuda 24. ††2 Tes. 2. 17; 3. 3.

11. A Lui* să fie slava şi puterea în vecii vecilor! Amin. *Cap. 4. 11. Apoc. 1. 6.

12. V'am scris* aceste puţine rînduri prin Silvan**, care cred că† este un frate credincios, ca să vă sfătuiesc şi să vă adeveresc că adevăratul har al lui Dumnezeu este harul acesta, de care v'aţi alipit. *2 Cor. 1. 19. **Evr. 13. 22. †Fapt. 20. 24. 1 Cor. 15. 1. 2 Pet. 1. 12.

13. Biserica aleasă cu voi, care este în Babilon, vă trimete sănătate. Tot aşa şi Marcu*, fiul meu. *Fapt. 12. 12, 25.

14. Spuneţi-vă sănătate* unii altora cu o sărutare de dragoste.
*Rom. 16. 16. 1 Cor. 16. 20. 2 Cor. 13. 12. 1 Tes. 5. 26.

Pacea* să fie cu voi cu toţi cari sînteţi în Hristos Isus! Amin. *Efes. 6. 23.

A DOUA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI PETRU

1 1. Simon[1] Petru, rob şi apostol al lui Isus Hristos, către ceice au căpătat o credinţă de acelaş * preţ cu a noastră, prin dreptatea Dumnezeului şi Mîntuitorului nostru Isus Hristos:
* Rom. 1. 12. 2 Cor. 4. 13. Efes. 4. 5. Tit. 1. 4.

2. Harul * şi pacea să vă fie înmulţite prin cunoaşterea lui Dumnezeu şi a Domnului nostru Isus Hristos!
* Dan. 4. 1; 6. 25. 1. Pet. 1. 2. Iuda 2.

3. Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce priveşte viaţa şi evlavia, prin * cunoaşterea Celuice ** ne-a chemat prin slava şi puterea Lui,
* Ioan 17. 3. ** 1 Tes. 2. 12; 4. 7. 2 Tes. 2. 14. 2 Tim. 1. 9. 1 Pet. 2. 9; 3. 9.

4. prin * cari El ne-a dat făgăduinţele Lui nespus de mari şi scumpe, ca prin ele să vă faceţi părtaşi ** firii dumnezeieşti, după ce aţi fugit † de stricăciunea, care este în lume prin pofte.
* 2 Cor. 7. 1. ** 2 Cor. 3, 18. Efes. 4. 24. Ev. 12. 10. 1 Ioan 3. 2. † Cap. 2. 18, 20.

5. De aceea, daţi-vă * şi voi toate silinţele ca să uniţi cu credinţa voastră fapta; cu fapta, cunoştinţa **;
* Cap. 3. 18. ** 1 Pet. 3. 7.

6. cu cunoştinţa, înfrînarea; cu înfrînarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia;

7. cu evlavia, dragostea de fraţi; cu dragostea de fraţi *, iubirea de oameni.
* Gal. 6. 10. 1 Tes. 3. 12; 5. 15. 1 Ioan 4. 21.

8. Căci, dacă aveţi din belşug aceste lucruri în voi, ele nu vă vor lăsa să fiţi nici leneşi, nici * neroditori în ce priveşte deplina cunoştinţă a Domnului nostru Isus Hristos. * Ioan 15. 2. Tit. 3. 14.

9. Dar cine nu are aceste lucruri, este * orb, umblă cu ochii închişi, şi a uitat că a fost curăţit ** de vechile lui păcate.
* 1 Ioan 2. 9, 11. ** Efes. 5. 26. Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7.

10. De aceea, fraţilor, căutaţi cu atît mai mult să * vă întăriţi chemarea şi alegerea voastră; căci, dacă faceţi lucrul acesta, nu veţi ** aluneca niciodată. * 1 Ioan 3. 19. ** Cap. 3. 17.

11. In adevăr, în chipul acesta vi se va da din belşug intrare în Impărăţia vecinică a Domnului şi Mîntuitorului nostru Isus Hristos.

12. De aceea voi * fi gata să vă aduc totdeauna aminte de lucrurile acestea, măcar ** că le ştiţi, şi sînteţi tari în adevărul pe care-l aveţi. * Rom. 15. 14, 15. Filip. 3. 1. Cap. 3. 1. 1 Ioan 2. 21. Iuda 5. ** 1 Pet. 5. 12. Cap. 3. 17.

13. Dar socotesc că este drept, cît * voi mai fi în cortul acesta, să ** vă ţin treji aducîndu-vă aminte;
* 2 Cor. 5. 1, 4. ** Cap. 3. 1.

14. căci ştiu * că desbrăcarea de cortul meu va veni deodată, după cum mi-a arătat Domnul ** nostru Isus Hristos.
* Deut. 4. 21, 22; 31. 14. 2 Tim. 4. 6. ** Ioan 21. 18, 19.

15. Imi voi da osteneala dar, ca, şi după moartea mea, să vă puteţi aduce totdeauna aminte de aceste lucruri.

16. In adevăr, v'am făcut cunoscut puterea şi venirea Domnului nostru Isus Hristos, nu întemeindu-ne pe nişte basme * meşteşugit alcătuite, ci ca unii cari am văzut ** noi înşine cu ochii noştri mărirea Lui. * 1 Cor. 1. 17; 2. 1, 5. 2 Cor. 2. 17; 4. 2. ** Mat. 17. 1, 2. Marc. 9. 2. Ioan 1. 14. 1 Ioan 1. 1; 4. 14.

17. Căci El * a primit dela Dumnezeu Tatăl cinste şi slavă, atunci cînd, din slava minunată, s'a auzit deasupra Lui un glas, care zicea: „Acesta este Fiul Meu prea iubit, în care Imi găsesc plăcerea.“
* Mat. 3. 17; 17. 5. Marc. 1. 11; 9. 7. Luc. 3. 22; 9. 35.

18. Şi noi înşine am auzit acest glas venind din cer, cînd eram cu El pe muntele * cel sfînt.
* Exod. 3. 5. Ios. 5. 15. Mat. 17. 6.

19. Şi avem cuvîntul proorociei făcut şi mai tare; la care bine faceţi că luaţi aminte, ca la o * lumină care străluceşte într'un loc întunecos, pînă se va crăpa de ziuă şi va răsări luceafărul ** de dimineaţă în inimile voastre.
* Ps. 119. 105. Ioan 5. 35. ** 2 Cor. 4. 4, 6. Apoc. 2. 28; 22. 16.

20. Fiindcă mai întîi de toate, să ştiţi că nicio * proorocie din Scriptură nu se tîlcuieşte singură. * Rom. 12. 6.

21. Căci nici * o proorocie n'a fost adusă prin voia omului; ci ** oamenii au vorbit dela Dumnezeu, mînaţi de Duhul Sfînt. * 2 Tim. 3. 16. 1 Pet. 1. 11. ** 2 Sam. 23. 2. Luc. 1. 70. Fapt. 1. 16; 3. 18

2 1. In norod s'au ridicat * şi prooroci mincinoşi, cum şi ** între voi vor fi învăţători mincinoşi, cari vor strecura pe furiş erezii nimicitoare, se vor lepăda † de Stăpînul, care ††

1. Sau: Simeon.

i-a răscumpărat, şi vor face *† să cadă asupra lor o pierzare năpraznică.
* Deut. 13. 1. ** Mat. 24. 41. Fapt. 20. 30. 1 Cor. 11. 19. 1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1—5. 1 Ioan 4. 1. Iuda 18. † Iuda 4. †† 1 Cor. 6. 20. Col. 3. 13. Efes. 1. 7. Evr. 10. 29. 1 Pet. 1. 18. Apoc. 5. 9. *† Filip. 3. 19.

2. Mulţi îi vor urma în destrăbălările lor. Şi, din pricina lor, calea adevărului va fi vorbită de rău.

3. In* lăcomia lor vor căuta ca, prin cuvîntări înşelătoare, să aibă un cîştig** dela voi. Dar osînda† îi paşte de multă vreme, şi pierzarea lor nu dormitează. *Rom. 16. 18. 2 Cor. 12. 17, 18. 1 Tim. 6. 5. Tit 1. 11. **2 Cor. 2. 17. Cap. 1. 16. †Deut. 32. 35. Iuda 4. 15.

4. Căci dacă n'a cruţat Dumnezeu pe* îngerii cari** au păcătuit, ci i-a aruncat în Adînc†, unde stau înconjuraţi de întunerec, legaţi cu lanţuri şi păstraţi pentru judecată; * Iov 4. 18. Iuda 6. ** Ioan 8. 44. 1 Ioan 3. 8. † Luc. 8. 31. Apoc. 20. 2, 3.

5. dacă n'a cruţat El lumea veche, ci a scăpat pe Noe*, acest propovăduitor** al neprihănirii, împreună cu alţi şapte inşi, cînd a trimes† potopul peste o lume de nelegiuiţi; * Fac. 7. 1, 7, 23. Evr. 11. 7. 1 Pet. 3. 20. ** 1 Pet. 3. 19. † Cap. 3. 6.

6. dacă a osîndit El la peire şi a prefăcut în cenuşă cetăţile* Sodoma şi Gomora, ca să slujească** de pildă celor ce vor trăi în nelegiuire,
* Fac. 19. 24. Deut. 29. 23. Iuda 7. ** Num. 26. 10.

7. şi* dacă a scăpat pe neprihănitul Lot, care era foarte întristat de viaţa destrăbălată a acestor stricaţi;
* Fac. 19. 16.

8. (căci neprihănitul acesta, care locuia în mijlocul lor, îşi chinuia în toate zilele sufletul lui neprihănit, din pricina celor ce vedea* şi auzea din faptele lor nelegiuite;) — * Ps. 119. 139, 158. Ezec. 9. 4.

9. însemnează că Domnul ştie* să izbăvească din încercare pe oamenii cucernici, şi să păstreze pe cei nelegiuiţi, ca să fie pedepsiţi în ziua judecăţii: * Ps. 34. 17, 19. 1 Cor. 10. 13.

10. mai ales pe* ceice, în pofta lor necurată, umblă poftind trupul altuia, şi dispreţuiesc stăpînirea.
* Iuda 4, 7, 8, 10, 16.

Ca nişte îndrăzneţi* şi încăpăţînaţi ce sînt, ei nu se tem să batjocorească dregătoriile, * Iuda 8.

11. pe cînd îngerii*, cari sînt mai mari în tărie şi putere, nu aduc înaintea Domnului nicio judecată batjocoritoare împotriva lor. * Iuda 9.

12. Dar aceştia, ca* nişte dobitoace fără minte, din fire sortite să fie prinse şi nimicite, batjocorind ce nu cunosc, vor pieri în însăş stricăciunea lor, * Ier. 12. 3. Iuda 10.

13. şi* îşi vor lua astfel plata cuvenită pentru nelegiuirea lor. Fericirea lor este să trăiască în plăceri** ziua nameaza mare. Ca nişte întinaţi† şi spurcaţi, se pun pe chefuit la mesele lor de dragoste, cînd ospătează†† împreună cu voi.
* Filip. 3. 19. **Rom. 13. 13. †Iuda 12. ††1 Cor. 11. 20, 21.

14. Le scapără ochii de preacurvie, şi nu se satură de păcătuit. Momesc sufletele nestatornice, au* inima deprinsă la lăcomie, sînt nişte blestemaţi! * Iuda 11.

15. După ce au părăsit calea cea dreaptă, au rătăcit, şi au urmat calea lui Balaam*, fiul lui Bosor, care a iubit plata fărădelegii.
* Num. 22. 5, 7, 21, 23, 28. Iuda 11.

16. Dar a fost mustrat aspru pentru călcarea lui de lege: o măgăriţă necuvîntătoare, care a început să vorbească cu glas omenesc, a pus frîu nebuniei proorocului.

17. Oamenii aceştia* sînt nişte fîntîni fără apă, nişte nori, alungaţi de furtună: lor le este păstrată negura întunerecului. * Iuda 12, 13.

18. Ei vorbesc* cu trufie lucruri de nimic, momesc, cu poftele cărnii şi cu desfrînări, pe cei ce de abia** au scăpat de cei ce trăiesc în rătăcire.
* Iuda 16. Fapt. 2. 40. ** Cap. 1. 4. Vers. 20.

19. Le făgăduiesc slobozenia*, în timp ce ei înşişi sînt robi** ai stricăciunii. Căci fiecare este robul lucrului de care este biruit.
* Gal. 5. 13. 1 Pet. 2. 16. **Ioan 8. 34. Rom. 6. 16.

20. In adevăr, dacă*, după ce au** scăpat de întinăciunile lumii, prin† cunoaşterea Domnului şi Mîntuitorului nostru Isus Hristos, se încurcă iarăş şi sînt biruiţi de ele, starea lor de pe urmă se face mai rea decît cea dintîi.
* Mat. 12. 45. Luc. 71. 26. Evr. 6. 4, etc.; 10. 26, 27. ** Cap. 1. 4. Vers. 18. † Cap. 1. 2.

21. Ar fi fost mai* bine pentru ei să nu fi cunoscut calea neprihănirii, decît, după ce au cunoscut-o, să se întoarcă dela porunca sfîntă, care le fusese dată. * Luc. 12. 47, 48. Ioan 9. 41; 15. 22.

22. Cu ei s'a întîmplat ce spune zicala adevărată: „Cînele* s'a întors la ce vărsase", şi „scroafa spălată s'a întors să se tăvălească iarăş în mocirlă."
* Prov. 26. 11.

3 1. Prea iubiților, aceasta este a doua epistolă, pe care v'o scriu. In amîndouă, caut să vă trezesc* mintea sănătoasă, prin înștiințări, *Cap. 1. 13.

2. ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai dinainte de sfinții prooroci, și* de porunca Domnului și Mîntuitorului nostru, dată prin apostolii voștri. *Iuda 17.

3. Inainte* de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, cari vor trăi** după poftele lor,
*1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1. Iuda 18. **Cap. 2. 10.

4. și vor zice: „Unde* este făgăduința venirii Lui? Căci de cînd au adormit părinții noștri, toate rămîn așa cum erau dela începutul zidirii!“
*Isa. 5. 19. Ier. 17. 15. Ezec. 12. 22, 27. Mat. 24. 48. Luc. 12. 45.

5. Căci înadins se fac că nu știu că odinioară erau ceruri și un pămînt scos* prin** Cuvîntul lui Dumnezeu din apă și cu ajutorul apei, *Fac. 1. 6, 9. Ps. 33. 6. Evr. 11. 3. **Ps. 24. 2; 136. 6. Col. 1. 17.

6. și că* lumea de atunci a perit tot prin ele, înecată de apă.
*Fac. 7. 11; 21—23. Cap. 2. 5.

7. Iar cerurile* și pămîntul de acum sînt păzite și păstrate, prin același Cuvînt, pentru focul** din ziua de judecată și de peire a oamenilor nelegiuiți.
*Vers. 10. **Mat. 25. 41. 2 Tes. 1. 8.

8. Dar, prea iubiților, să nu uitați un lucru: că, pentru Domnul, o zi este ca o* mie de ani, și o mie de ani sînt ca o zi. *Ps. 90. 4.

9. Domnul nu* întîrzie în împlinirea făgăduinței Lui, cum cred unii; ci are o îndelungă** răbdare pentru voi, și dorește† ca nici unul să nu piară, ci†† toți să vină la pocăință. *Hab. 2. 3. Evr. 10. 37. **Isa. 30. 18. 1 Pet. 3. 20. Vers. 15. †Ezec. 18. 23, 32; 33. 11. ††Rom. 2. 4. 1 Tim. 2. 4.

10. Ziua Domnului însă va* veni ca un hoț. In ziua aceea, cerurile** vor trece cu troznet, trupurile cerești se vor topi de mare căldură, și pămîntul, cu tot ce este pe el, va arde.
*Mat. 24. 43. Luc. 12. 39. 1 Tes. 5. 2. Apoc. 3. 3; 16. 15 **Ps. 102. 26. Isa. 51. 6. Mat. 24. 35. Marc. 13. 31. Rom. 8. 12. Evr. 1. 11. Apoc. 20. 11; 21. 1.

11. Deci, fiindcă toate aceste lucruri au să se strice, ce fel de oameni ar trebui să fiți voi, printr'o* purtare sfîntă și evlavioasă, *1 Pet. 1. 15.

12. așteptînd* și grăbind venirea zilei lui Dumnezeu, în care cerurile aprinse vor** pieri, și trupurile cerești se† vor topi de căldura focului?
*1 Cor. 1. 7. Tit 2. 13. **Ps. 50. 3. Isa. 34. 4. †Mic. 1. 4. Vers. 10.

13. Dar noi, după făgăduința Lui, așteptăm ceruri* noi și un pămînt nou, în care va locui neprihănirea.
*Isa. 65. 17; 66. 22. Apoc. 21. 1, 27.

14. De aceea, prea iubiților, fiindcă așteptați aceste lucruri, siliți-vă să* fiți găsiți înaintea Lui fără prihană, fără vină, și în pace.
*1 Cor. 1. 8; 15. 58. Filip. 1. 10. 1 Tes. 3. 13; 5. 23.

15. Să credeți că îndelunga* răbdare a Domnului nostru este mîntuire, cum v'a scris și prea iubitul nostru frate Pavel, după înțelepciunea dată lui,
*Rom. 2. 4. 1 Pet. 3. 20. Vers. 9.

16. ca și în toate epistolele lui, cînd vorbește* despre lucrurile acestea. In ele sînt unele lucruri grele de înțeles, pe cari cei neștiutori și nestatornici le răstîlmăcesc ca și pe celelalte Scripturi, spre pierzarea lor.
*Rom. 8. 19. 1 Cor. 15. 24. 1 Tes. 4. 15.

17. Voi deci, prea iubiților, știind mai dinainte aceste* lucruri, păziți-vă** ca nu cumva să vă lăsați tîrîți de rătăcirea acestor nelegiuiți, și să vă pierdeți tăria;
*Marc. 13. 23. Cap. 1. 12. **Efes. 4. 14. Cap. 1. 10. 11; 2. 18.

18. ci* creșteți în harul și în cunoștința Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Hristos. A Lui** să fie slava, acum și în ziua veciniciei. Amin.
*Efes. 4. 15. 1 Pet. 2. 2. **2 Tim. 4. 18. Apoc. 1. 6.

ÎNTÎIA EPISTOLĂ SOBORNICEASCĂ A LUI IOAN

1 1. Ce* era dela început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce** am privit și ce am pipăit cu mînile† noastre, cu privire la Cuvîntul vieții, —
*Ioan 1. 1. Cap. 2. 13. **Ioan 1. 14. 2 Pet. 1. 16. Cap. 4. 14. †Luc. 24. 39. Ioan 20, 27.

2. pentrucă viața* a fost arătată**, și noi am văzut-o, și† mărturisim despre ea, și†† vă vestim viața vecinică, viață care*† era la Tatăl, și care ne-a fost arătată; — *Ioan 1. 4; 11. 25; 14. 6. **Rom. 16, 26. 1 Tim. 3. 16. Cap. 3. 5. †Ioan 21. 24. Fapt. 2. 32. ††Cap. 5. 20. *†Ioan 1. 1, 2.

3. deci, ce* am văzut și am auzit, a-

ceea vă vestim şi vouă, ca şi voi să aveţi părtăşie cu noi. Şi părtăşia** noastră este cu Tatăl şi cu Fiul Său, Isus Hristos.

*Fapt. 4. 20. **Ioan 17. 21. 1 Cor. 1. 9. Cap. 2. 24.

4. Şi vă scriem aceste lucruri pentru ca bucuria* voastră să fie deplină.

*Ioan 15. 11; 16. 24. 2 Ioan 12.

5. Vestea*, pe care am auzit-o dela El şi pe care v'o propovăduim, este că Dumnezeu** e lumină, şi în El nu este întunerec.

*Cap. 3. 11. **Ioan 1. 9; 8. 12; 9. 5; 12. 35, 36.

6. Dacă* zicem că avem părtăşie cu El, şi umblăm în întunerec, minţim, şi nu trăim adevărul. *2 Cor. 6. 14. Cap. 2. 4.

7. Dar dacă umblăm în lumină, după cum El însuş este în lumină, avem părtăşie unii cu alţii; şi sîngele* lui Isus Hristos, Fiul Lui, ne curăţeşte de orice păcat. *7 Cor. 6. 11. Efes. 1. 7. Evr. 9. 14. 1 Pet. 1. 19. Cap. 2. 2. Apoc. 1. 5.

8. Dacă* zicem că n'avem păcat, ne înşelăm singuri, şi** adevărul nu este în noi. *1 Reg. 8. 46. 2 Cron. 6. 36. Iov 9. 2; 15. 14; 25. 4. Prov. 20. 9. Ecl. 7. 20. Iac. 3. 2. **Cap. 2. 4.

9. Dacă* ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să** ne curăţească de orice nelegiuire.

*Ps. 32. 5. Prov. 28. 13. **Ps. 5. 2. Vers. 7.

10. Dacă zicem că n'am păcătuit, Îl facem mincinos, şi Cuvîntul Lui nu este în noi.

2 1. Copilaşilor, vă scriu aceste lucruri, ca să nu păcătuiţi. Dar dacă cineva a păcătuit, avem* la Tatăl un Mijlocitor[1], pe Isus Hristos, Cel neprihănit. *Rom. 8. 31. 1 Tim. 2. 5. Evr. 7. 25; 9. 24.

2. El este* jertfa de ispăşire pentru păcatele noastre; şi nu numai pentru ale noastre, ci** pentru ale întregei lumi. *Rom. 3. 25. 2 Cor. 5. 18. Cap. 1. 7; 4. 10. **Ioan 1. 29; 4. 42; 11. 51, 52. Cap. 4. 14.

3. Şi prin aceasta ştim că Îl cunoaştem, dacă păzim poruncile Lui.

4. Cine* zice: „Îl cunosc", şi nu păzeşte poruncile Lui, este** un mincinos, şi adevărul nu este în el.

*Cap. 1. 6; 4. 20. **Cap. 1. 8.

5. Dar cine* păzeşte Cuvîntul Lui, în el** dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvîrşită; prin† aceasta ştim că sîntem în El.

*Ioan 14. 21, 23. **Cap. 4. 12. †Cap. 4. 13.

6. Cine* zice că rămîne în El, trebuie să trăiască** şi el cum a trăit Isus.

*Ioan 15. 4, 5. **Mat. 11. 29. Ioan 13. 15. 1 Pet. 2. 21.

7. Prea iubiţilor nu* vă scriu o poruncă nouă, ci o poruncă veche, pe care** aţi avut-o dela început. Porunca aceasta veche este Cuvîntul, pe care l-aţi auzit. *2 Ioan 5. **Cap. 3. 11. 2 Ioan 5.

8. Totuş vă scriu o poruncă* nouă, lucru care este adevărat atît cu privire la El, cît şi cu privire la voi; căci** întunerecul se împrăştie, şi lumina† adevărată şi răsare chiar.

*Ioan 13. 34; 15. 12. **Rom. 13. 12. Efes. 5. 8. 1 Tes. 5. 5, 8. †Ioan 1. 9; 8. 12; 12. 35.

9. Cine* zice că este în lumină, şi urăşte pe fratele său, este încă în întunerec pînă acum.

*1 Cor. 13. 2. 2 Pet. 1. 9. Cap. 3. 14, 15.

10. Cine* iubeşte pe fratele său, rămîne în lumină, şi în el** nu este niciun prilej de poticnire.

*Cap. 3. 14. **2 Pet. 1. 10.

11. Dar cine urăşte pe fratele său, este în întunerec, umblă* în întunerec, şi nu ştie încotro merge, pentrucă întunerecul i-a orbit ochii. *Ioan 12. 35.

12. Vă scriu, copilaşilor, fiindcă păcatele* vă sînt iertate pentru Numele Lui. *Luc. 24. 47. Fapt. 4. 12; 10. 43; 13. 38. Cap. 1. 7.

13. Vă scriu, părinţilor, fiindcă aţi cunoscut pe Cel ce este dela* început. Vă scriu, tinerilor, fiindcă aţi biruit pe cel rău. V'am scris, copilaşilor, fiindcă aţi cunoscut pe Tatăl. *Cap. 1. 1.

14. V'am scris, părinţilor, fiindcă aţi cunoscut pe Cel ce este dela început. V'am scris, tinerilor, fiindcă sînteţi* tari, şi Cuvîntul lui Dumnezeu rămîne în voi, şi aţi biruit pe cel rău. *Efes. 6. 10.

15. Nu* iubiţi lumea, nici lucrurile din lume. Dacă** iubeşte cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în El.

*Rom. 12. 2. **Mat. 6. 24. Gal. 1. 10. Iac. 4. 4.

16. Căci tot ce este în lume: pofta firii pămînteşti, pofta ochilor* şi lăudăroşia vieţii, nu este dela Tatăl, ci din lume. *Ecl. 5. 11.

17. Şi lumea* şi pofta ei trece; dar cine face voia lui Dumnezeu, rămîne în veac. *1 Cor. 7. 31. Iac. 1. 10; 4. 14. 1 Pet. 1. 24.

18. Copilaşilor*, este** ceasul cel de pe urmă. Şi, după cum aţi auzit că are să vină anticrist†, să ştiţi că acum†† s'au ridicat mulţi anticrişti: prin aceasta cunoaştem că*† este ceasul de pe urmă. *Ioan 21. 5. **Evr. 1. 2. †2 Tes. 2. 3, etc. 2 Pet. 2. 1. Cap. 4. 3. ††Mat. 24. 5, 24. 2 Ioan 7. *†1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1.

1. Sau Advocat. Grecește: Paraclet, adică apărător, ajutor.

19. Ei au ieşit din* mijlocul nostru, dar nu erau dintre ai noştri. Căci dacă** ar fi fost dintre ai noştri, ar fi rămas cu noi; ci au ieşit, ca† să se arate că nu toţi sînt dintre ai noştri. *Deut. 13. 13. Ps. 41. 9. Fapt. 20. 30. **Mat. 24. 21, Ioan 6. 37; 10. 28, 29. 2 Tim. 2. 19. †1 Cor. 11. 19.

20. Dar voi* aţi primit ungerea din partea** Celui sfînt, şi ştiţi† orice lucru. *2 Cor. 1. 21. Evr. 1. 9. Vers. 27. **Marc. 1. 24. Fapt. 3. 14. †Ioan 10. 4, 5; 14. 26; 16. 13. Vers. 27.

21. V'am scris nu că n'aţi cunoaşte adevărul, ci pentrucă îl cunoaşteţi, şi ştiţi că nicio minciună nu vine din adevăr.

22. Cine* este mincinosul, dacă nu cel ce tăgăduieşte că Isus este Hristosul? Acela este Anticristul, care tăgăduieşte pe Tatăl şi pe Fiul. *Cap. 4. 3. 2 Ioan 7.

23. Oricine* tăgăduieşte pe Fiul, n'are pe Tatăl. Oricine** mărturiseşte pe Fiul, are şi pe Tatăl. *Ioan 15. 23. 2 Ioan 9. **Ioan 14. 7, 9, 10. Cap. 4. 15.

24. Ce* aţi auzit dela început, aceea să rămînă în voi. Dacă rămîne în voi ce aţi auzit dela început, şi voi veţi** rămînea în Fiul şi în Tatăl. *2 Ioan 6. **Ioan 14. 23. Cap. 1. 3.

25. Şi* făgăduinţa, pe care ne-a făcut-o El, este aceasta: viaţa vecinică. *Ioan 17. 3. Cap. 1. 2; 5. 11.

26. V'am scris aceste lucruri în* vederea celor ce caută să vă rătăcească. *Cap. 3. 7. 2 Ioan 7.

27. Cît despre voi, ungerea*, pe care aţi primit-o dela El, rămîne în voi, şi n'aveţi** trebuinţă să vă înveţe cineva; ci, după cum ungerea Lui vă† învaţă despre toate lucrurile şi este adevărată, şi nu este o minciună, rămîneţi în El, după cum v'a învăţat ea. *Vers. 20. **Ier. 31. 33, 34. Evr. 8. 10. 11. †Ioan 14. 26; 16. 13. Vers. 20.

28. Şi acum, copilaşilor, rămîneţi în El, pentruca atunci cînd* Se va arăta El, să** avem îndrăsneală, şi, la venirea Lui, să nu rămînem de ruşine şi depărtaţi de El. *Cap. 3. 2. **Cap. 4. 17.

29. Dacă* ştiţi că El este neprihănit, să ştiţi şi că oricine** trăieşte în neprihănire este născut din El. *Fapt. 14. 22. **Cap. 3. 7, 10.

3 1. Vedeţi ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să* ne numim copii ai lui Dumnezeu! Şi sîntem. Lumea nu ne cunoaşte, pentrucă** nu L-a cunoscut nici pe El. *Ioan 1. 12. **Ioan 15. 18, 19; 16. 3; 17. 25.

2. Prea iubiţilor, acum* sîntem copii ai lui Dumnezeu. Şi ce vom fi, nu s'a arătat încă**. Dar ştim că atunci cînd Se va arăta El, vom† fi ca El; pentrucă Îl†† vom vedea aşa cum este. *Isa. 56. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3. 26; 4. 6. Cap. 5. 1. **Rom. 8. 18. 2 Cor. 4. 17. †Rom. 8. 29. 8 Cor. 15. 49. Filip. 3. 21. Col. 3. 4. 2 Pet. 1. 4. ††Iov 19. 26. Ps. 16. 11. Mat. 5. 8. 1 Cor. 13. 12. 2 Cor. 5. 7.

3. Oricine* are nădejdea aceasta în El, se curăţeşte, după cum El este curat. *Cap. 4. 17.

4. Oricine face păcat, face şi fărădelege*; şi păcatul este fărădelege. *Rom. 4. 15. Cap. 5. 17.

5. Şi ştiţi că* El S'a arătat ca să** ia păcatele; şi în El† nu este păcat. *Cap. 1. 2. **Isa. 53. 5, 6, 11. 1 Tim. 1. 15. Evr. 1. 3; 9. 26. 1 Pet. 2. 24. †2 Cor. 5. 21. Evr. 4. 15; 9. 18. 1 Pet. 2. 24.

6. Oricine rămîne în El, nu păcătuieşte; oricine* păcătuieşte, nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut. *Cap. 2. 4; 4. 8. 3 Ioan 11.

7. Copilaşilor, nimeni* să nu vă înşele! Cine** trăieşte în neprihănire, este neprihănit, cum El însuş este neprihănit. *Cap. 2. 26. **Ezec. 18. 5—9. Rom. 2. 13. Cap. 2. 29.

8. Cine* păcătuieşte, este dela diavolul, căci diavolul păcătuieşte dela început. Fiul lui Dumnezeu S'a arătat ca** să nimicească lucrările diavolului. *Mat. 13. 38. Ioan 8. 44. **Fac. 3. 15. Luc. 10. 18. Ioan 16. 11. Evr. 2. 14.

9. Oricine* este născut din Dumnezeu, nu păcătuieşte, pentrucă sămînţa** Lui rămîne în el; şi nu poate păcătui, fiindcă este născut din Dumnezeu. *Cap. 5. 18. **1 Pet. 1. 23.

10. Prin aceasta se cunosc copiii lui Dumnezeu şi copiii diavolului. Oricine* nu trăieşte în neprihănire, nu este dela Dumnezeu; nici** cine nu iubeşte pe fratele său. *Cap. 2. 29. **Cap. 4. 8.

11. Căci vestirea, pe care aţi auzit-o dela început, este aceasta*: să ne iubim** unii pe alţii; *Cap. 1. 5; 2. 4. **Ioan 13. 34; 15. 12. Vers. 23. Cap. 4. 7, 21. 2 Ioan 5.

12. nu cum a fost Cain*, care era dela cel rău, şi a ucis pe fratele său. Şi pentruce l-a ucis? Pentrucă faptele lui erau rele, iar ale fratelui său erau neprihănite. *Fac. 4. 4, 8. Evr. 11. 4. Iuda. 11.

13. Nu vă miraţi, fraţilor, dacă vă* urăşte lumea. *Ioan 15. 18, 19; 17. 14. 2 Tim. 3. 12.

14. Noi* ştim că am trecut din moarte la viaţă, pentrucă iubim pe fraţi. Cine** nu iubeşte pe fratele său, rămîne în moarte. *Cap. 2. 10. **Cap. 2. 9, 11.

15. Oricine* urăşte pe fratele său, este un ucigaş; şi ştiţi că niciun uci-

gaş** n'are viaţa vecinică rămînînd în el.
*Mat. 5. 21, 22. Cap. 4. 20. **Gal. 5. 21. Apoc. 21. 8.

16. Noi am cunoscut* dragostea Lui prin aceea că El Şi-a dat viaţa pentru noi; şi noi deci trebuie să ne dăm viaţa pentru fraţi.
*Ioan 3. 16; 5. 113. Rom. 5. 8. Efes. 5. 2, 25. Cap. 4. 9, 11.

17. Dar cine* are bogăţiile lumii acesteia, şi vede pe fratele său în nevoie, şi îşi închide inima faţă de el, cum rămîne** în el dragostea de Dumnezeu? *Deut. 15. 7. Luc. 3. 11. **Cap. 4. 20.

18. Copilaşilor, să* nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta şi cu adevărul. *Ezec. 33. 31. Rom. 12. 9. Efes. 14. 5. Iac. 2. 15, 16. 1 Pet. 3. 22.

19. Prin aceasta vom cunoaşte că* sîntem din adevăr, şi ne vom linişti inimile înaintea Lui, *Ioan 18. 37. Cap. 1. 8.

20 ori în ce* ne osîndeşte inima noastră; căci Dumnezeu este mai mare decît inima noastră, şi cunoaşte toate lucrurile. *1 Cor. 4. 4.

21. Prea iubiţilor*, dacă nu ne osîndeşte inima noastră, avem** îndrăzneală la Dumnezeu.
*Iov 22. 26. **Evr. 10. 22. Cap. 2. 28; 4. 17.

22. Şi orice* vom cere, vom căpăta dela El, fiindcă păzim poruncile Lui, şi** facem ce este plăcut înaintea Lui.
*Ps. 34. 15; 145. 18, 19. Prov. 15. 29. Ier. 29. 12. Mat. 7. 8; 21. 22. Marc. 11. 24. Ioan 14. 13; 15. 7; 16. 23, 24. Iac. 5. 16. Cap. 5. 14. **Ioan 8. 29; 9. 31.

23. Şi* porunca Lui este să credem în Numele Fiului Său Isus Hristos, şi să** ne iubim unii pe alţii, cum † ne-a poruncit El. *Ioan 6. 29; 17. 3. **Mat. 22. 39. Ioan 31. 34; 5. 12. Efes. 5. 2. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. Vers. 11. Cap. 4. 21. †Cap. 2. 8, 10.

24. Cine* păzeşte poruncile Lui, rămîne în El, şi El în el**. Şi† cunoaştem că El rămîne în noi prin Duhul, pe care ni L-a dat. *Ioan 14. 23; 75. 10. Cap. 4. 12. **Ioan 17. 21, etc. †Rom. 8. 9. Cap. 4. 13.

4 1. Prea iubiţilor, să* nu daţi crezare oricărui duh; ci să** cercetaţi duhurile, dacă sînt dela Dumnezeu; căci în lume au ieşit mulţi† prooroci mincinoşi. *Ier. 29. 8. Mat. 24. 4. **1 Cor. 14. 29. 1 Tes. 5. 21. Apoc. 2. 2. †Mat. 24. 5, 24. Fapt. 20. 30. 1 Tim. 4. 1. 2 Pet. 2. 1. Cap. 2. 18. 2 Ioan 7.

2. Duhul lui Dumnezeu să-L cunoaşteţi după aceasta: Orice* duh, care mărturiseşte că Isus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu;
*1 Cor. 12. 3. Cap. 5. 1.

3. şi orice* duh, care nu mărturiseşte pe Isus, nu este dela Dumnezeu, ci este duhul lui Antihrist, de a cărui venire aţi auzit. El chiar** este în lume acum.
*Cap. 2. 22. 2 Ioan 7. **2 Tes. 2. 7. Cap. 2. 18, 22.

4. Voi*, copilaşilor, sînteţi din Dumnezeu; şi i-aţi biruit, pentrucă Cel** ce este în voi, este mai mare decît cel ce este în lume. *Cap. 5. 4. **Ioan 12. 31; 14. 30; 16. 11. 1 Cor. 2. 12. Efes. 2. 2; 6. 12.

5. Ei* sînt din lume; deaceea vorbesc ca din lume, şi lumea** îi ascultă.
*Ioan 3. 31. **Ioan 15. 19; 17. 14.

6. Noi însă sîntem din Dumnezeu; cine* cunoaşte pe Dumnezeu, ne ascultă; cine nu este din Dumnezeu, nu ne ascultă. Prin aceasta cunoaştem duhul** adevărului şi duhul rătăcirii.
*Ioan 8. 47; 10, 27. 1 Cor. 14. 37. 2 Cor. 10. 7. **Isa. 8. 20. Ioan 14. 17.

7. Prea iubiţilor*, să ne iubim unii pe alţii; căci dragostea este dela Dumnezeu. Şi oricine iubeşte, este născut din Dumnezeu, şi cunoaşte pe Dumnezeu. *Cap. 3. 10, 11, 23.

8. Cine nu iubeşte, n'a* cunoscut pe Dumnezeu**; pentrucă Dumnezeu este dragoste. *Cap. 2. 4; 3. 6. **Vers. 16.

9. Dragostea lui Dumnezeu faţă de noi s'a arătat prin faptul* că Dumnezeu a trimes în lume pe singurul Său Fiu, ca** noi să trăim prin El.
*Ioan 3. 16. Rom. 5. 8; 8. 32. Cap. 3. 16. **Cap. 5. 11.

10. Şi dragostea stă nu* în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi, şi a trimes pe Fiul Său ca jertfă de ispăşire** pentru păcatele noastre.
*Ioan 15. 16. Rom. 5. 8, 10. Tit. 3. 4. **Cap. 2. 2.

11. Prea iubiţilor, dacă* astfel ne-a iubit Dumnezeu pe noi, trebuie să ne iubim şi noi unii pe alţii.
*Mat. 18. 33. Ioan 15. 12, 13. Cap. 3. 16.

12. Nimeni* n'a văzut vreodată pe Dumnezeu; dacă ne iubim unii pe alţii, Dumnezeu rămîne în noi, şi dragostea** Lui a ajuns desăvîrşită în noi.
*Ioan 1. 18. 1 Tim. 6. 16. Vers. 20. **Cap. 2. 5. Vers. 18.

13. Cunoaştem* că rămînem în El şi că El rămîne în noi prin faptul că ne-a dat din Duhul Său. *Ioan 14. 20. Cap. 3. 24.

14. Şi noi* am văzut şi mărturisim că Tatăl** a trimes pe Fiul ca să fie Mîntuitorul lumii.
*Ioan 1. 14. Cap. 1. 1, 2. **Ioan 3. 17.

15. Cine* va mărturisi că Isus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămîne în el, şi el în Dumnezeu.
*Rom. 10. 9. Cap. 5. 1, 5.

16. Şi noi am cunoscut şi am crezut dragostea pe care o are Dumnezeu faţă de noi. Dumnezeu* este dragoste;

şi cine** rămîne în dragoste, rămîne în Dumnezeu, şi Dumnezeu rămîne în el. *Vers. 8. **Cap. 3. 24, Vers. 12.

17. Cum este El, aşa sîntem şi noi în lumea aceasta: astfel se face că dragostea este desăvîrşită în noi, pentru ca* să avem deplină încredere în ziua judecăţii. *Iac. 2. 13. Cap. 2. 26; 19, 21.

18. In dragoste nu este frică; ci dragostea desăvîrşită izgoneşte frica; pentrucă* frica are cu ea pedeapsa; şi cine se teme, n'a** ajuns desăvîrşit în dragoste. *Cap. 3. 3. **Vers. 12.

19. Noi Il iubim pentrucă El ne-a iubit întîi.

20. Dacă* zice cineva: „Eu iubesc pe Dumnezeu", şi urăşte pe fratele său, este un mincinos; căci cine nu iubeşte pe fratele său, pe care-l vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu, pe** care nu-L vede? *Cap. 2. 4; 3. 17. **Vers. 12.

21. Şi aceasta este porunca*, pe care o avem dela El: cine iubeşte pe Dumnezeu, iubeşte şi pe fratele său. *Mat. 22. 37, 39. Ioan 13. 31; 15. 12. Cap. 3. 23.

5 1. Oricine crede* că Isus** este Hristosul, este născut† din Dumnezeu; şi†† oricine iubeşte pe Celce L-a născut, iubeşte şi pe cel născut din El. *Ioan 1. 12. **Cap. 2. 22, 23; 4. 2, 15. †Ioan 1. 13. ††Ioan 15. 23.

2. Cunoaştem că iubim pe copiii lui Dumnezeu prin aceea că iubim pe Dumnezeu şi păzim poruncile Lui.

3. Căci* dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Şi** poruncile Lui nu sînt grele; *Ioan 14. 15, 21, 23; 15. 10. 2 Ioan 6. **Mic. 6. 8. Mat. 11. 30.

4. pentrucă oricine* este născut din Dumnezeu, biruieşte lumea; şi ceeace cîştigă biruinţa asupra lumii, este credinţa noastră. *Ioan 16. 33. Cap. 3. 9; 4. 4.

5. Cine este celce a biruit lumea, dacă nu celce* crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu? *1 Cor. 15. 57. Cap. 4. 15.

6. El, Isus Hristos, este Celce a venit cu* apă şi cu sînge; nu numai cu apă, ci cu apă şi cu sînge; şi Duhul** este Celce mărturiseşte despre lucrul acesta, fiindcă Duhul este adevărul. *Ioan 19. 34. **Ioan 14. 17; 15. 26; 16. 13. 1 Tim. 3. 16.

7. (Căci trei sînt cari mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvîntul* şi Duhul Sfînt, şi** aceşti trei una sînt.) *Ioan 1. 1. Apoc. 19. 13. **Ioan 10. 13.

8. Şi trei sînt cari mărturisesc (pe pămînt): Duhul, apa şi sîngele, şi aceşti trei sînt una în mărturisirea lor.

9. Dacă primim mărturisirea* oamenilor, mărturisirea lui Dumnezeu este mai mare; şi** mărturisirea lui Dumnezeu este mărturisirea, pe care a făcut-o El despre Fiul Său. *Ioan 8. 17, 18. **Mat. 3. 16, 17; 17. 5.

10. Cine* crede în Fiul lui Dumnezeu, are mărturisirea aceasta în el; cine nu crede pe Dumnezeu, Il** face mincinos, fiindcă nu crede mărturisirea, pe care a făcut-o Dumnezeu despre Fiul Său. *Rom. 8. 16. Gal. 4. 6. **Ioan 3. 33; 5. 38.

11. Şi* mărturisirea este aceasta: Dumnezeu ne-a dat viaţa vecinică, şi** această viaţă este în Fiul Său. *Cap. 2. 25. **Ioan 1. 4. Cap. 4. 9.

12. Cine* are pe Fiul, are viaţa; cine n'are pe Fiul lui Dumnezeu, n'are viaţa. *Ioan 3. 36; 5. 24.

13. V'am scris aceste* lucruri ca** să ştiţi că voi, cari credeţi în Numele Fiului lui Dumnezeu, aveţi viaţa vecinică. *Ioan 20. 31. **Cap. 1. 1, 2.

14. Indrăzneala, pe care o avem la El, este că, dacă* cerem ceva după voia Lui, ne ascultă. *Cap. 3. 22.

15. Şi dacă ştim că ne ascultă, orice i-am cere, ştim că sîntem stăpîni pe lucrurile pe cari I le-am cerut.

16. Dacă vede cineva pe fratele său săvîrşind un păcat care nu duce la moarte, să se roage; şi Dumnezeu* îi va da viaţa, pentru ceice n'au săvîrşit un păcat care duce la moarte. Este** un păcat care duce la moarte; nu-i† zic să se roage pentru păcatul acela. *Iov 42. 8. Iac. 5. 14, 15. **Mat. 12. 31, 32. Marc. 3. 29. Luc. 12. 10. Evr. 6. 4, 6; 10. 26. †Ier. 7. 16; 14. 11. Ioan 17. 9.

17. Orice* nelegiuire este păcat; dar este un păcat, care nu duce la moarte. *Cap. 3. 4.

18. Ştim că oricine* este născut din Dumnezeu, nu păcătuieşte, ci Cel născut din Dumnezeu îl păzeşte**, şi cel rău nu se atinge de el. *1 Pet. 1. 23. Cap. 3. 9. **Iac. 1. 27.

19. Ştim că sîntem din Dumnezeu şi că toată* lumea zace în cel rău. *Gal. 1. 4.

20. Ştim că Fiul lui Dumnezeu a venit, şi ne-a* dat pricepere să** cunoaştem pe Celce este adevărat. Şi noi sîntem în Celce este adevărat, adică în Isus Hristos, Fiul Lui. El† este Dumnezeul adevărat şi†† viaţa vecinică. *Luc. 24. 45. **Ioan 17. 3. †Isa. 9. 6; 44. 6; 54. 5. Ioan 20. 28. Fapt. 20. 28. Rom. 9. 5. 1 Tim. 3. 16. Tit. 2. 13. Evr. 1. 8. ††Vers. 11-13.

21. Copilaşilor, păziţi-vă* de idoli. Amin. *1 Cor. 10. 14.

A DOUA EPISTOLĂ A LUI IOAN

1. Presbiterul[1] către aleasa Doamnă
şi către copiii ei, pe* cari-i iubesc în
adevăr — şi nu numai eu, ci toţi cei-
ce cunosc adevărul**, — *Vers. 3.
1 Ioan 3. 18. 3 Ioan 1. **Ioan 8. 32. Gal. 2. 5, 14; 3. 1; 5. 7.
Col. 1. 5. 2 Tes. 2. 13. 1 Tim. 2. 4. Evr. 10. 26.

2. pentru adevărul acesta care rămîne
în noi, şi care va fi cu noi în veac:

3. Harul, îndurarea şi pacea să fie*
cu voi din partea lui Dumnezeu Ta-
tăl, şi din partea Domnului Isus Hri-
stos, Fiul Tatălui, în adevăr** şi în
dragoste! *1 Tim. 1. 2. **Vers. 1.

4. M'am bucurat foarte mult cînd am
aflat pe unii din copiii tăi umblînd*
în adevăr, după porunca pe care am
primit-o dela Tatăl. *3 Ioan 3.

5. Şi acum, te rog, Doamnă, nu* ca
şi cum ţi-aş scrie o poruncă nouă, ci
cea, pe care am avut-o dela început:
să** ne iubim unii pe alţii! *1 Ioan 2.
7, 8; 3. 11. **Ioan 13. 34; 1. 15. 12. Efes. 5. 2. 1 Pet. 4. 8.
1 Ioan 3. 23.

6. Şi dragostea stă* în vieţuirea după
poruncile Lui. Aceasta este porunca
în care trebuie să umblaţi, după cum**
aţi auzit dela început.
*Ioan 14. 15, 21; 15. 10. Ioan 2. 5; 5. 3. **1 Ioan 2. 24.

7. Căci în lume s'au răspîndit mulţi*
amăgitori, cari** nu mărturisesc că
Isus Hristos vine în trup. Iată† amă-
gitorul, iată Antihristul!
*1 Ioan 4. 1. **1 Ioan 4. 2, 3. †1 Ioan 2. 22; 4. 3.

8. Păziţi-vă* bine să** nu perdeţi
rodul muncii voastre, ci să primiţi o
răsplată deplină.
*Marc. 13. 9. **Gal. 3. 4. Evr. 10. 32, 35.

9. Oricine* o ia înainte, şi nu rămîne
în învăţătura lui Hristos, n'are pe
Dumnezeu. Cine rămîne în învăţătu-
ra aceasta, are pe Tatăl şi pe Fiul.
*1 Ioan 2. 23.

10. Dacă vine cineva la voi, şi nu
vă aduce învăţătura aceasta, să nu-l
primiţi în casă, şi să nu-i* ziceţi:
„Bun venit!“ *Rom. 16. 17. 1 Cor. 5. 11; 16. 22.
Gal. 1. 8, 9. 2 Tim. 3. 5. Tit. 3. 10.

11. Căci cine-i zice: „Bun venit!“ se
face părtaş faptelor lui rele.

12. Aş avea să vă spun multe* lu-
cruri; dar nu voiesc să vi le scriu pe
hîrtie şi cu cerneală; ci nădejduiesc
să vin la voi, şi să vă vorbesc gură că-
tre gură, pentruca** bucuria noastră
să fie deplină.
*3 Ioan 13. **Ioan 17. 13. 1 Ioan 1. 4.

13. Copiii surorei tale alese îţi* tri-
met sănătate. Amin. *1 Pet. 5. 13.

A TREIA EPISTOLĂ A LUI IOAN

1. Presbiterul[1] către prea iubitul Gaiu,
pe* care-l iubesc în adevăr. *2 Ioan 1.

2. Prea iubitule, doresc ca toate lu-
crurile tale să-ţi meargă bine, şi sănă-
tatea ta să sporească tot aşa cum spo-
reşte sufletul tău.

3. A fost o mare bucurie pentru mi-
ne, cînd au venit fraţii şi au mărturi-
sit că eşti credincios adevărului şi că
umbli* în adevăr. *2 Ioan 4.

4. Eu n'am bucurie mai mare decît
să aud despre copiii* mei că umblă în
adevăr. *1 Cor. 4. 15. Filim. 10.

5. Prea iubitule, tu lucrezi cu credin-
cioşie în tot ce faci pentru fraţi; şi
pentru străini totodată.

6. Ei au mărturisit despre dragostea
ta înaintea Bisericii. Vei face bine să
îngrijeşti de călătoria lor, într'un chip
vrednic de Dumnezeu;

7. căci au plecat pentru dragostea
Numelui Lui, fără să primească ceva*
dela Neamuri. *1 Cor. 9. 12, 15.

8. Este datoria noastră dar, să pri-
mim bine pe astfel de oameni, ca să
lucrăm împreună cu adevărul.

9. Am scris ceva Bisericii, dar Dio-
tref, căruia îi place să aibă întîietatea
între ei, nu vrea să ştie de noi.

10. De aceea, cînd voi veni, îi voi a-
duce aminte de faptele pe cari le face,
căci ne cleveteşte cu vorbe rele. Nu se
mulţămeşte cu atît; dar nici el nu pri-
meşte pe fraţi, şi împiedecă şi pe cei ce
voiesc să-i primească, şi-i dă afară din
Biserică.

11. Prea iubitule, nu* urma răul, ci
binele. Cine** face binele, este din
Dumnezeu: cine face răul, n'a văzut
pe Dumnezeu. *Ps. 37. 27. Isa. 1. 16, 17. 1 Pet. 3. 11.
**1 Ioan 2. 29; 3. 6, 9.

12. Toţi, chiar şi Adevărul, mărtu-
risesc bine despre* Dimitrie; şi noi

1. Sau: bătrînul.

mărturisim despre el: şi** ştii că mărturisirea noastră este adevărată.
*1 Tim. 3. 7. **Ioan 21. 24.

13. Aş avea să-ţi spun multe* lucruri, dar nu voiesc să ţi le scriu cu cerneală şi condei. *2 Ioan 12.

14. Nădăjduiesc să te văd în curînd, şi atunci vom vorbi gură către gură. Pacea să fie cu tine.

Prietenii îţi trimet sănătate. Spune sănătate prietenilor, fiecăruia pe nume. Amin.

EPISTOLA SOBORNICEASCĂ A LUI IUDA

1. Iuda, rob al lui Isus Hristos, şi fratele* lui Iacov, către cei** chemaţi, cari sînt iubiţi în Dumnezeu Tatăl, şi păstraţi† pentru Isus Hristos: *Luc. 6. 6. Fapt. 1. 13. **Rom. 1. 7. †Ioan 17. 11, 12, 15. 1 Pet. 1. 5.

2. îndurarea, pacea* şi dragostea să vă fie înmulţite. *1 Pet. 1. 2. 2 Pet. 1. 2.

3. Prea iubiţilor, pe cînd căutam cutot dinadinsul să vă scriu despre mîntuirea* noastră de obşte, m'am văzut silit să vă scriu ca** să vă îndemn să luptaţi pentru credinţa, care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna.
*Tit 1. 4. **Filip. 1. 27. 1 Tim. 1, 18; 6. 12. 2 Tim. 1. 13; 4. 7.

4. Căci* s'au strecurat printre voi unii oameni, scrişi** de mult pentru osînda aceasta, oameni neevlavioşi, cari schimbă† în desfrînare harul†† Dumnezeului nostru, şi tăgăduiesc*† pe singurul nostru Stăpîn şi Domn Isus Hristos. *Gal. 2. 4. 2 Pet. 2. 1. **Rom. 9. 21, 22. 1 Pet. 2. 8. †2 Pet. 2. 10. ††Tit 2. 11. Evr. 12. 15. *†Tit 1. 16. 2 Pet. 2. 1. 1 Ioan 2. 22.

5. Vreau să vă aduc aminte, măcar că ştiţi odată pentru totdeauna toate aceste lucruri, că Domnul*, după ce a izbăvit pe poporul Său din ţara Egiptului, în urmă a** nimicit pe cei ce† n'au crezut. *1 Cor. 10. 9. **Num. 14. 29, 37; 26. 64. Ps. 106. 26. Evr. 3. 17, 19. †Ioan 8. 44.

6. El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puşi în lanţuri vecinice, în întunerec, pe* îngerii cari nu şi-au** păstrat vrednicia, ci şi-au părăsit locuinţa. *2 Pet. 2. 4. **Apoc. 20. 10.

7. Tot aşa, Sodoma* şi Gomora şi cetăţile dimprejurul lor, cari se dăduseră ca şi ele la curvie şi au poftit după trupul altuia, ne stau înainte ca o pildă, suferind pedeapsa unui foc vecinic. *Fac. 19. 24. Deut. 29. 23. 2 Pet. 2. 6.

8. Totuş* oamenii aceştia, tîrîţi de visările lor, îşi pîngăresc la fel trupul, nesocotesc stăpînirea şi batjocoresc** dregătoriile. *2 Pet. 2. 10. **Exod. 22. 28.

9. Arhanghelul Mihail*, cînd se împotrivea diavolului şi se certa cu el pentru trupul lui Moise, n'a îndrăznit** să rostească împotriva lui o judecată de ocară, ci doar a zis: „Domnul să te mustre†!“
*Dan. 10. 13; 12. 1. Apoc. 12. 7. **2 Pet. 2. 11. †Zah. 3. 2.

10. Aceştia*, dimpotrivă, batjocoresc ce nu cunosc, şi se pierd singuri în ceeace ştiu din fire, ca dobitoacele fără minte. *2 Pet. 2. 12.

11. Vai de ei! Căci au urmat pe calea lui* Cain! S'au aruncat** în rătăcirea lui Balaam, din dorinţa de cîştig! Au pierit într'o răscoală ca† a lui Core! *Fac. 4. 5. 1 Ioan 3. 12. **Num. 22. 7, [illegible] 2 Pet. 2. 15. †Num. 16. 1, etc.

12. Sînt* nişte stînci ascunse la mesele** voastre de dragoste, unde se ospătează fără ruşine împreună cu voi, şi se îndoapă deabinele; nişte nori† fără apă, mînaţi†† încoace şi încolo de vînturi, nişte pomi tomnatici fără rod, de două ori morţi, desrădăcinaţi*†; *2 Pet. 2. 13. **1 Cor. 11. 21. †Prov. 25. 14. 2 Pet. 2. 17. ††Efes. 4. 14. *†Mat. 15. 13.

13. nişte valuri* înfuriate ale mării, cari îşi spumegă** ruşinile lor, nişte stele rătăcitoare, cărora† le este păstrată negura întunerecului pentru vecie. *Isa. 57. 20. **Filip. 3. 19. †2 Pet. 2. 17.

14. Şi pentru ei a proorocit Enoh, al* şaptelea patriarh dela Adam, cînd a zis: „Iată că a venit** Domnul cu zecile de mii de sfinţi ai Săi, *Fac. 5. 8. 1. **Deut. 33. 2. Dan. 7. 10. Zah. 14. 5. Mat. 25. 31. 2 Tes. 1. 7. Apoc. 1. 7.

15. ca să facă o judecată împotriva tuturor, şi să încredinţeze pe toţi cei nelegiuiţi, de toate faptele* nelegiuite, pe cari le-au făcut în chip nelegiuit, şi de toate cuvintele de ocară, pe cari le-au rostit împotriva Lui aceşti păcătoşi nelegiuiţi.“
*1 Sam. 2. 3. Ps. 31. 18; 94. 4. Mal. 3. 13.

16. Ei sînt nişte cîrtitori, nemulţămiţi cu soarta lor; trăiesc după poftele lor; gura* le este plină de vorbe trufaşe, şi slăvesc** pe oameni pentru cîştig. *2 Pet. 2. 18. **Prov. 28. 21. Iac. 2. 1, 9.

17. Dar* voi, prea iubiţilor, aduce-

ţi-vă aminte de vorbele vestite mai dinainte de apostolii Domnului nostru Isus Hristos. *2 Pet. 3. 2.

18. Cum vă spuneau că în vremurile din urmă vor* fi batjocoritori, cari vor trăi după poftele lor nelegiuite.
*1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3. 1; 4. 3. 2 Pet. 2. 1; 3. 3.

19. Ei sînt aceia cari* dau naştere la dezbinări, oameni supuşi poftelor firii**, cari n'au Duhul. *Prov. 18. 1. Ezec. 14. 7. Osea 4. 14; 9. 10. Evr. 10. 25. **1 Cor. 2. 14. Iac. 3. 15.

20. Dar voi, prea iubiţilor, ziditi-vă* sufleteşte pe credinţa voastră prea sfîntă, rugaţi-vă** prin Duhul Sfînt,
*Col. 2. 7. 1 Tim. 1. 4. **Rom. 8. 26. Efes. 6. 18.

21. ţineţi-vă în dragostea lui Dumnezeu, şi aşteptaţi* îndurarea Domnului nostru Isus Hristos pentru viaţa vecinică. *Tit 2. 13. 2 Pet. 3. 12.

22. Mustraţi pe cei ce se despart de voi;

23. căutaţi să mîntuiţi* pe unii, smulgîndu-i** din foc; de alţii iarăş fie-vă milă cu frică, urînd pînă şi cămaşa† mînjită de carne. *Rom. 11. 14. 1 Tim. 4. 16. **Amos 4. 11. Zah. 3. 2. 1 Cor. 3. 15. †Zah. 3. 4,5. Apoc. 3. 4.

24. Iar* a Aceluia, care poate să vă păzească de orice cădere, şi să vă facă să** vă înfăţişaţi fără prihană şi plini de bucurie înaintea slavei Sale,
*Rom. 16. 25. Efes. 3. 20. **Col. 1. 22.

25. singurului* Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, prin Isus Hristos, Domnul nostru, să fie slavă, măreţie, putere şi stăpînire, mai înainte de toţi vecii, şi acum şi în veci. Amin.
*Rom. 16. 27. 1 Tim. 1. 17; 2. 3.

APOCALIPSA LUI IOAN

1 1. Descoperirea lui Isus Hristos, pe care* I-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi lucrurile cari au să se întîmple** în curînd. Şi le-a făcut-o cunoscut, trimeţînd† prin îngerul Său la robul Său Ioan, —
*Ioan 3. 32; 8. 26; 12. 49. **Vers. 3. Cap. 4. 1. †Cap. 22. 16.

2. care* a mărturisit despre Cuvîntul lui Dumnezeu şi despre mărturia lui Isus Hristos, şi a spus tot** ce a văzut.
*1 Cor. 1. 6. Vers. 9. Cap. 6. 9; 12. 17. **1 Ioan 1. 1.

3. Ferice* de cine citeşte, şi de cei ce ascultă cuvintele acestei proorocii, şi păzesc lucrurile scrise în ea! Căci vremea** este aproape! *Luc. 11. 28. Cap. 22. 7. **Rom. 13. 11. Iac. 5. 8. 1 Pet. 4. 7. Cap. 22. 10.

4. Ioan, către cele şapte Biserici, cari sînt în Asia: Har şi pace vouă din partea Celui* ce este, Celui ce era** şi Celui ce vine, şi† din partea celor şapte duhuri, cari stau înaintea scaunului Său de domnie, *Exod. 3. 14. Vers. 8. **Ioan 1. 1. †Zah. 3. 9; 4. 10. Cap. 3. 1; 4. 5; 5. 6.

5. şi din partea lui Isus Hristos, martorul* credincios, cel** întîi născut din morţi, Domnul† împăraţilor pămîntului!

A Lui, care ne iubeşte††, care ne-a*† spălat de păcatele noastre cu sîngele Său, *Ioan 8. 14. 1 Tim. 6. 13. Cap. 3. 14. **1 Cor. 15. 20. Col. 1. 18. †Efes. 1. 20. Cap. 17. 14; 19. 16. ††Ioan 13. 34; 15. 9. Gal. 2. 20. *†Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7.

6. şi a făcut* din noi o împărăţie şi preoţi pentru Dumnezeu, Tatăl Său: a Lui** să fie slava şi puterea în vecii vecilor! Amin. *1 Pet. 2. 5,9. Cap. 5. 10; 20. 6. **1 Tim. 6. 16. Evr. 13. 21. 1 Pet. 4. 11; 5. 11.

7. Iată* că El vine pe nori. Şi orice ochi Îl va vedea; şi cei** ce L-au străpuns. Şi toate seminţiile pămîntului se vor boci din pricina Lui! Da, Amin.
*Dan. 7. 13. Mat. 24. 30; 26. 64. Fapt. 1. 11. **Zah. 12. 10. Ioan 19. 37.

8. „Eu* sînt Alfa şi Omega, Începutul şi Sfîrşitul", zice Domnul Dumnezeu, Cel ce** este, Cel ce era şi Cel ce vine, Cel Atotputernic. *Isa. 41. 4; 44. 6; 48. 12. Vers. 11. 17. Cap. 2. 8; 21. 6; 22. 13. **Vers. 4. Cap. 4. 8; 11. 17; 16. 5.

9. Eu, Ioan, fratele vostru, care sînt părtaş* cu voi la necaz, la** Împărăţie şi la răbdarea în Isus Hristos, mă aflam în ostrovul care se cheamă Patmos, din pricina† Cuvîntului lui Dumnezeu şi din pricina mărturiei lui Isus Hristos. *Filip. 1. 7; 4. 14. 2 Tim. 1. 18. **Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 12. †Vers. 2

10. In ziua* Domnului eram în Duhul**. Şi am auzit înapoia mea un glas† puternic, ca sunetul unei trîmbiţe,
*Fapt. 10. 10. 2 Cor. 12. 2. Cap. 4. 2; 17. 3; 21. 10. **Ioan 20. 26. Fapt. 20. 7. 1 Cor. 16. 2. †Cap. 4. 1; 10. 8.

11. care zicea: „Eu* sînt Alfa şi Omega, Cel** dintîi şi Cel de pe urmă. Ce vezi, scrie într'o carte, şi trimete-o celor şapte Biserici: la Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia şi Laodicea." *Vers. 8. **Vers. 17.

12. M'am întors să văd glasul care-

mi vorbea. Şi cînd m'am întors, am * văzut şapte sfeşnice de aur.
* Exod. 25. 37. Zah. 4. 2. Vers. 20.

13. Şi * în mijlocul celor şapte sfeşnice pe cineva, care semăna cu Fiul ** omului, îmbrăcat † cu o haină lungă pînă la picioare, şi încins †† la piept cu un brîu de aur. * Cap. 2. 1. ** Ezec. 1. 26. Dan. 7. 13; 10. 16. Cap. 14. 14. † Dan. 10. 5. †† Cap. 15. 6.

14. Capul şi părul * Lui erau albe ca lîna albă, ca zăpada; ochii ** Lui erau ca para focului;
* Dan. 7. 9. ** Dan. 10. 6. Cap. 2. 18; 19. 12.

15. picioarele * Lui erau ca arama aprinsă, şi arsă într'un cuptor; şi glasul ** Lui era ca vuietul unor ape mari.
* Ezec. 1. 7. Dan. 10. 6. Cap. 2. 18. ** Ezec. 43. 2. Dan. 10. 6. Cap. 14. 2; 19. 6.

16. In * mîna dreaptă ţinea şapte stele. Din ** gura Lui ieşea o sabie ascuţită cu două tăişuri, şi † faţa Lui era ca soarele, cînd străluceşte în toată puterea lui. * Vers. 20. Cap. 2. 1; 3. 1. ** Isa. 49. 2. Efes. 6. 17. Evr. 4. 12. Cap. 2. 12, 16; 19. 15, 21. † Fapt. 26. 13. Cap. 10. 1.

17. Cînd L-am văzut *, am căzut la picioarele Lui ca mort. El Şi-a pus ** mîna dreaptă peste mine, şi a zis: „Nu te teme! Eu † sînt Cel dintîi şi Cel de pe urmă, * Ezec. 1. 28. ** Dan. 8. 18; 10. 10. † Isa. 41. 4; 44. 6; 48. 12. Cap. 2. 8; 22. 13. Vers. 11.

18. Cel * viu. Am fost mort, şi iată că sînt viu ** în vecii vecilor. Eu ţin † cheile morţii şi ale Locuinţei morţilor.
* Rom. 6. 9. ** Cap. 4. 9; 5. 14. † Ps. 68. 20. Cap. 20. 1.

19. Scrie dar lucrurile *, pe cari le-ai văzut, lucrurile ** cari sînt şi cele cari † au să fie după ele.
* Vers. 12, etc. ** Cap. 2. 1, etc. † Cap. 4. 1, etc.

20. Taina celor * şapte stele, pe cari le-ai văzut în mîna dreaptă a Mea şi a celor ** şapte sfeşnice de aur: cele şapte stele sînt îngerii † celor şapte Biserici; şi cele †† şapte sfeşnice, sînt şapte Biserici. * Vers. 16. ** Vers. 12. † Mal. 2. 7. Cap. 2. 1, etc. †† Zah. 4. 2. Mat. 5. 15. Filip. 2. 15.

2 1. Ingerului Bisericii din Efes scrie-i: „Iată ce zice Cel * ce ţine cele şapte stele în mîna dreaptă, şi Cel ce umblă ** prin mijlocul celor şapte sfeşnice de aur: * Cap. 1. 16, 20. ** Cap. 1. 13.

2. „Ştiu * faptele tale, osteneala ta şi răbdarea ta, şi că nu poţi suferi pe cei răi; că ai ** pus la încercare pe cei ce † zic că sînt apostoli şi nu sînt, şi i-ai găsit mincinoşi. * Ps. 1. 6. Vers. 9, 13, 19. Cap. 3. 1, 8, 15. ** 1 Ioan 4. 1. † 2 Cor. 71. 13. 2 Pet. 2. 1.

3. Ştiu că ai răbdare, că ai suferit din pricina Numelui Meu, şi că n'ai * obosit. * Gal. 6. 9. Evr. 12. 3, 5.

4. Dar ce am împotriva ta, este că ţi-ai părăsit dragostea dintîi.

5. Adu-ţi dar aminte de unde ai căzut; pocăieşte-te, şi întoarce-te la faptele tale dintîi. Altfel *, voi veni la tine, şi-ţi voi lua sfeşnicul din locul lui, dacă nu te pocăieşti. * Mat. 21. 41, 43.

6. Ai însă lucrul acesta bun: că urăşti faptele Nicolaiţilor *, pe cari şi Eu le urăsc. * Vers. 15.

7. Cine * are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul: „Celui ce va birui, îi voi da să ** mănînce din † pomul vieţii, care este în raiul lui Dumnezeu.“ * Mat. 11. 15; 13. 9, 43. Vers. 11. 17, 29. Cap. 3. 6, 13, 22; 13. 9. ** Cap. 22. 2, 14. † Fac. 2. 9.

8. Ingerului Bisericii din Smirna scrie-i:
„Iată ce zice Cel * dintîi şi Cel de pe urmă, Cel ce a murit şi a înviat:
* Cap. 1. 8, 17. 18.

9. „Ştiu * necazul tău şi sărăcia ta (dar eşti bogat) **, şi batjocurile, din partea celor † ce zic că sînt Iudei şi nu sînt, ci †† sînt o sinagogă a Satanei.
* Vers. 2. ** Luc. 12. 21. 1 Tim. 6. 18. Iac. 2. 5. † Rom. 2. 17, 28, 29; 9. 6. †† Cap. 3. 9.

10. Nu te teme nicidecum * de ce ai să suferi. Iată că diavolul are să arunce în temniţă pe unii din voi, ca să vă încerce. Şi veţi avea un necaz de zece zile. Fii ** credincios pînă la moarte, şi-ţi voi da cununa † vieţii.
* Mat. 10. 22. ** Mat. 24. 13. † Iac. 1. 12. Cap. 3. 11.

11. Cine * are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul: „Cel ce va birui, nicidecum nu va fi vătămat de a ** doua moarte.“
* Vers. 7. Cap. 13. 9. ** Cap. 20. 14; 21. 8.

12. Ingerului Bisericii din Pergam scrie-i:
„Iată ce zice Cel * ce are sabia ascuţită cu două tăişuri: * Cap. 1. 16.

13. „Ştiu * unde ** locuieşti: acolo unde este scaunul de domnie al Satanei. Tu ţii Numele Meu, şi n'ai lepădat credinţa Mea nici chiar în zilele acelea cînd Antipa, marturul Meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuieşte Satana. * Vers. 2. ** Vers. 9.

14. Dar am ceva împotriva ta. Tu ai acolo nişte oameni cari ţin de învăţătura lui Balaam *, care a învăţat pe Balac să pună o piatră de poticnire înaintea copiilor lui Israel, ca să **

mănînce din lucrurile jertfite idolilor, şi † să se dedea la curvie. *Num.24.14; 25.1; 31.16. 2 Pet.2.15. Iuda 11. **Fapt.15.29. 1 Cor.8.9,10; 10.19,20. Vers.20. †1 Cor.6.13, etc.

15. Tot aşa, şi tu ai cîţiva cari, deasemenea, ţin învăţătura Nicolaiţilor*, pe care Eu o urăsc. *Vers.6.

16. Pocăieşte-te dar. Altfel, voi veni la tine curînd, şi* Mă voi război cu ei cu sabia gurii Mele."
*Isa.11.4. 2 Tes.2.8. Cap.1.16; 19.15, 21.

17. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul: „Celuice va birui, îi voi da să mănînce din mana ascunsă, şi-i voi da o piatră albă; şi pe piatra aceasta este scris un nume** nou, pe care nu-l ştie nimeni decît acela care-l primeşte."
*Vers.7.11. **Cap.3.12; 19.12.

18. Ingerului Bisericii din Tiatira, scrie-i:

„Iată ce zice Fiul lui Dumnezeu, care* are ochii ca para focului, şi ale cărui picioare sînt ca arama aprinsă:
*Cap.1.14, 15.

19. „Ştiu* faptele tale, dragostea ta, credinţa ta, slujba ta, răbdarea ta şi faptele tale depe urmă, că sînt mai multe decît cele dintîi. *Vers.2.

20. Dar iată ce am împotriva ta: tu laşi ca Iezabela*, femeia aceea, care se zice proorociţă, să înveţe şi să amăgească pe robii Mei să** se dedea la curvie, şi să mănînce din lucrurile jertfite idolilor. *1 Reg.16.31; 21.25. 2 Reg.9.7. **Exod.34.15. Fapt.15.20,29. 1 Cor.10.19,20. Vers.14.

21. I-am dat vreme să* se pocăiască, dar nu vrea să se pocăiască de curvia ei! *Rom.2.4. Cap.9.20.

22. Iată că am s'o arunc bolnavă în pat; şi celor ce preacurvesc cu ea, am să le trimet un necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor.

23. Voi lovi cu moartea pe copiii ei. Şi toate Bisericile vor cunoaşte că „Eu* sînt Cel ce cercetez rărunchii şi inima": şi voi** răsplăti fiecăruia din voi după faptele lui. *1 Sam.16.7. 1 Cron.28.9; 29.17. 2 Cron.6.30. Ps.7.9. Ier 11.20; 17.10; 20.12. Ioan 2.24, 25. Fapt.1.24. Rom.8.27. **Ps.63.12. Mat.16.27. Rom.2.6; 14.12. 2 Cor.5.10. Gal.6.5. Cap.20.12.

24. Vouă, însă, tuturor celorlalţi din Tiatira, cari nu aveţi învăţătura aceasta, şi n'aţi cunoscut „adîncimile Satanei", cum le numesc ei, vă zic: „Nu* pun peste voi altă greutate.
*Fapt.15.28.

25. Numai ţineţi cu tărie ce* aveţi, pînă voi veni! *Cap.3.11.

26. Celui ce va birui şi celui ce va păzi pînă la sfîrşit lucrările* Mele, îi voi da** stăpînire peste Neamuri.
*Ioan 6.29. 1 Ioan 3.23. **Mat. 19.28. Luc. 22.29, 30. 1 Cor.6.3. Cap.3.21; 20.4.

27. Le* va cîrmui cu un toiag de fer, şi le va zdrobi ca pe nişte vase de lut, cum am primit şi Eu putere dela Tatăl Meu.
*Ps.2.8, 9; 49.14. Dan.7.22. Cap.12.5; 19.15.

28. Şi-i voi da luceafărul* de dimineaţă." *2 Pet.1.19. Cap.22.16.

29. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul. *Vers.7.

3 1. „Ingerului Bisericii din Sardes, scrie-i:

„Iată ce zice Cel ce* are cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu şi cele şapte stele:

„Ştiu** faptele tale: că îţi merge numele că trăieşti, dar † eşti mort.
*Cap.1.4,16; 4.5; 5.6. **Cap.2.2. †Efes.2.1,5. 1 Tim.5.6.

2. Veghează, şi întăreşte ce rămîne, care e pe moarte, căci n'am găsit faptele tale desăvîrşite înaintea Dumnezeului Meu.

3. Adu-ţi* aminte dar cum ai primit şi auzit! Ţine, şi pocăieşte-te**! Dacă† nu veghezi, voi veni ca un hoţ, şi nu vei şti în care ceas voi veni peste tine. *1 Tim.6.20. 2 Tim.1.13. Vers.11. **Vers.19. †Mat. 24.42, 43; 25.13. Marc. 13.33. Luc. 12.39, 40. 1 Tes.5.2.6. 2 Pet.3.10. Cap.16.15.

4. Totuş ai în Sardes cîteva* nume, cari nu şi-au mînjit hainele**. Ei vor umbla împreună cu Mine, îmbrăcaţi în † alb, fiindcă sînt vrednici.
*Fapt.1.15. **Iuda 23. †Cap.4.4; 6.1; 7.9, 13.

5. Cel ce va birui, va fi* îmbrăcat astfel în haine albe. Nu-i voi şterge** nicidecum numele din cartea† vieţii, şi voi †† mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu şi înaintea îngerilor Lui."
*Cap.19.8. **Exod.32.32. Ps.36.28. †Filip.4.3. Cap.13.8; 17.8; 20.12; 21.27. ††Mat.10.32. Luc.12.8.

6. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul. *Cap.2.7.

7. Ingerului Bisericii din Filadelfia scrie-i:

„Iată ce zice Cel* Sfînt, Cel** Adevărat, Celce ţine cheia† lui David, Celce †† deschide, şi nimeni nu va închide, Celce închide*†, şi nimeni nu va deschide: *Fapt.3.14. **1 Ioan 5.20. Vers.14. Cap.1.5; 1.10; 19.61. †Isa.22.22. Luc.1.32. Cap.1.18. ††Mat.16.19. *†Iov 12.14.

8. „Ştiu* faptele tale: iată ţi-am pus înainte o uşă** deschisă, pe care nimeni n'o poate închide, căci ai puţină

putere, şi ai păzit Cuvîntul Meu, şi n'ai tăgăduit Numele Meu.
* Vers. 1. ** 1 Cor. 16. 9. 2 Cor. 2. 13.

9. Iată că îţi dau* din ceice sînt în sinagoga Satanei, cari zic că sînt ludei şi nu sînt, ci mint; iată că îi** voi face să vină să se închine la picioarele tale, şi să ştie că te-am iubit.
* Cap. 2. 9. ** Isa. 49. 23; 60. 14.

10. Fiindcă ai păzit cuvîntul răbdării Mele, te* voi păzi şi Eu de ceasul încercării, care are să vină peste lumea întreagă**, ca să încerce pe locuitorii pămîntului †.
* 2 Pet. 2. 9. ** Luc. 2. 1. † Isa. 24. 17.

11. Eu vin* curînd. Păstrează** ce ai, ca nimeni să nu-ţi ia cununa†. * Filip. 4. 5. Cap. 1. 3; 22. 7, 12, 20. ** Vers. 3. Cap. 2. 25. † Cap. 2. 10.

12. Pe celce va birui, îl voi face un stîlp* în Templul Dumnezeului Meu, şi nu va mai ieşi afară din el. Voi** scrie pe el Numele Dumnezeului Meu şi numele cetăţii Dumnezeului Meu, noul Ierusalim †, care are să se pogoare din cer dela Dumnezeul Meu, şi†† Numele Meu cel nou. * 1 Reg. 7. 21. Gal. 2. 9. ** Cap. 2. 17; 14. 1; 22. 4. † Gal. 1. 26. Evr. 12. 22. Cap. 21. 2, 10. †† Cap. 22. 4.

13. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul.“ * Cap. 2. 7.

14. Ingerului Bisericii din Laodicea scrie-i:

„Iată* ce zice Celce este Amin, Marturul** credincios şi adevărat, începutul † zidirii lui Dumnezeu:
* Isa. 65. 16. ** Cap. 1. 5; 19. 11; 22. 6. Vers. 7. † Hol. 1. 15.

15. „Ştiu* faptele tale: că nu eşti nici rece, nici în clocot. O, dacă ai fi rece sau în clocot! * Vers. 1.

16. Dar, fiindcă eşti căldicel, nici rece, nici în clocot, am să te vărs din gura Mea.

17. Pentrucă zici: „Sînt bogat*, m'am îmbogăţit, şi nu duc lipsă de nimic“, şi nu ştii că eşti ticălos, nenorocit, sărac, orb şi gol, * Osea. 12. 8. 1 Cor. 4. 8.

18. te sfătuiesc să* cumperi dela Mine aur curăţit prin foc, ca să te îmbogăţeşti; şi haine** albe, ca să te îmbraci cu ele, şi să nu ţi se vadă ruşinea goliciunii tale; şi doftorie pentru ochi, ca să-ţi ungi ochii, şi să vezi.
* Isa. 55. 1. Mat. 13. 44; 25. 9. ** 2 Cor. 5. 3. Cap. 7. 13; 16. 15; 19. 8.

19. Eu mustru* şi pedepsesc pe toţi aceia, pe cari-i iubesc. Fii plin de rîvnă dar, şi pocăieşte-te!
* Iov 5. 17. Prov. 3. 11, 12. Evr. 12. 5, 6. Iac. 1. 12.

20. Iată Eu stau* la uşă, şi bat. Dacă** aude cineva glasul Meu şi deschide uşa, voi† intra la el, voi cina cu el, şi el cu Mine.
* Cînt. 5. 2. ** Luc. 12. 37. † Ioan 14. 23

21. Celui ce va birui, îi* voi da să şadă cu Mine pe scaunul Meu de domnie, după cum şi Eu am biruit şi am şezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui de domnie.
* Mat. 19. 28. Luc. 22. 30. 1 Cor. 6. 2. 2 Tim. 2. 12. Cap. 2. 26, 27.

22. Cine* are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul. * Cap. 2. 7.

4 1. După aceste lucruri, m'am uitat, şi iată că o uşă era deschisă în cer. Glasul* cel dintîi, pe care-l auzisem ca sunetul unei trîmbiţe, şi care vorbea cu mine, mi-a zis: „Suie-te** aici, şi-ţi† voi arăta ce are să se întîmple după aceste lucruri!“
* Cap. 1. 10. ** Cap. 11. 12. † Cap. 1. 19; 22. 6.

2. Numaidecît am* fost răpit în Duhul. Şi iată că în cer era pus un scaun** de domnie, şi pe scaunul acesta de domnie şedea Cineva.
* Cap. 1. 10; 17. 3; 21. 10. ** Isa. 6. 1. Ier. 17. 12. Ezec. 1. 26; 10. 1. Dan. 7. 9.

3. Cel ce şedea pe el, avea înfăţişarea unei pietre de iaspis şi de sardiu; şi scaunul de domnie era înconjurat cu un curcubeu* ca o piatră de smaragd la vedere. * Ezec. 1. 28.

4. Imprejurul* scaunului de domnie stăteau douăzeci şi patru de scaune de domnie; şi pe aceste scaune de domnie stăteau douăzeci şi patru de bătrîni, îmbrăcaţi** în haine albe; şi† pe capete aveau cununi de aur.
* Cap. 11. 16. ** Cap. 3. 4, 5; 6. 11; 7. 9, 13, 14; 19. 14. † Vers. 10.

5. Din scaunul de domnie ieşeau fulgere*, glasuri şi tunete.

Inaintea scaunului de domnie ardeau** şapte lămpi de foc, cari sînt celet şapte Duhuri ale lui Dumnezeu. * Cap. 8. 5; 16. 18. ** Exod. 37. 23. 2 Cron. 4. 20. Ezec. 1. 31. Zah. 4. 2. † Cap. 1. 4; 3. 1; 5. 6.

6. In faţa scaunului de domnie, mai este un fel de mare* de sticlă, asemenea cu cristalul. In** mijlocul scaunului de domnie şi împrejurul scaunului de domnie stau patru făpturi vii, pline cu ochi pe dinainte şi† pe dinapoi.
* Exod. 38. 8. Cap. 15. 2. ** Ezec. 1. 5. † Vers. 8.

7. Cea* dintîi făptură vie seamănă cu un leu; a doua seamănă cu un viţel; a treia are faţa ca a unui om; şi a patra seamănă cu un vultur care sboară. * Num. 2. 2, etc. Ezec. 1. 10; 10. 14.

8. Fiecare din aceste patru făpturi vii avea cîte şase* aripi, şi erau pline cu

ochi de jur împrejur şi pe dinlăuntru**. Zi şi noapte, ziceau fără încetare: „Sfînt†, Sfînt, Sfînt, este Domnul†† Dumnezeu, Cel*† Atotputernic, care era, care este, care vine!“
*Isa. 6. 2. **Vers. 6. †Isa. 6. 3. ††Cap. 1. 8. *†Cap. 1. 4.

9. Cînd aceste făpturi vii aduceau slavă, cinste şi mulţămiri Celui ce şedea pe scaunul de domnie, şi care* este viu în vecii vecilor, *Cap. 1. 18; 5. 14; 15. 7.

10. cei* douăzeci şi patru de bătrîni cădeau înaintea Celui ce şedea pe scaunul de domnie, şi** se închinau Celui ce este viu în vecii vecilor, îşi† aruncau cununile înaintea scaunului de domnie, şi ziceau:
*Cap. 5. 8, 14. **Vers. 9. †Vers. 4.

11. „Vrednic* eşti Doamne şi Dumnezeul nostru, să primeşti slava, cinstea şi puterea, căci** Tu ai făcut toate lucrurile, şi prin voia Ta stau în fiinţă şi au fost făcute!“ *Cap. 5. 12.
**Fac. 1. 1. Fapt. 17. 24. Efes. 3. 9. Col. 1. 11. Cap. 10. 6.

5 1. Apoi am văzut în mîna dreaptă a Celuice şedea pe scaunul de domnie o* carte, scrisă pe dinlăuntru şi pe dinafară, pecetluită** cu şapte peceţi.
*Ezec. 2. 9, 10. **Isa. 29. 11. 1 Dan. 2. 4.

2. Şi am văzut un înger puternic, care striga cu glas tare: „Cine este vrednic să deschidă cartea şi să-i rupă peceţile?“

3. Şi nu se găsea nimeni nici în cer*, nici pe pămînt, nici supt pămînt, care să poată deschide cartea, nici să se uite în ea. *Vers. 13.

4. Şi am plîns mult, pentrucă nimeni nu fusese găsit vrednic să deschidă cartea şi să se uite în ea.

5. Şi unul din bătrîni mi-a zis: „Nu plînge: Iată că Leul* din seminţia lui Iuda, Rădăcina** lui David, a biruit ca să deschidă cartea, şi† cele şapte peceţi ale ei. *Fac. 49. 9, 10. Evr. 7. 14. **Isa. 11. 1, 10. Rom. 15. 12. Cap. 22. 16. †Vers. 1. Cap. 6. 1.

6. Şi la mijloc, între scaunul de domnie şi cele patru făpturi vii, şi între bătrîni, am văzut stînd în picioare un* Miel. Părea jungheat, şi avea şapte coarne şi şapte** ochi, cari sînt cele† şapte Duhuri ale lui Dumnezeu, trimese în tot pămîntul. *Isa. 53. 7. Ioan 1. 29, 36. 1 Pet. 1. 19. Cap. 13. 8. Vers. 9, 12. **Zah. 3. 9; 4. 10. †Cap. 4. 5.

7. El a venit, şi a luat cartea din mîna dreaptă a Celuice* şedea pe scaunul de domnie. *Cap. 4. 2.

8. Cînd a luat cartea, cele patru făpturi vii şi cei* douăzeci şi patru de bătrîni s'au aruncat la pămînt înaintea Mielului, avînd fiecare cîte o alăută** şi potire de aur, pline cu tămîie, cari† sînt rugăciunile sfinţilor.
*Cap. 4. 8, 10. **Cap. 14. 2; 15. 2. †Ps. 141. 2. Cap. 8. 3, 4.

9. Şi cîntau* o cîntare nouă, şi ziceau: „Vrednic** eşti tu să iei cartea şi să-i rupi peceţile: căci† ai fost jungheat, şi ai††răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sîngele Tău, oameni din*† orice seminţie, de orice limbă, din orice norod şi de orice neam.
*Ps. 40. 3. Cap. 14. 3. **Cap. 4. 11. †Vers. 6. ††Fapt. 20. 28. Rom. 3. 24. 1 Cor. 6. 20; 7. 23. Efes. 1. 7. Col. 1. 14. Evr. 9. 12. 1 Pet. 1. 18, 19. 2 Pet. 2. 1. 1 Ioan 1. 7. Cap. 14. 4. *†Dan. 4. 1; 6. 25. Cap. 7. 9; 11. 9; 14. 6.

10. Ai* făcut din ei o împărăţie şi preoţi pentru Dumnezeul nostru, şi ei vor împărăţi pe pămînt!“
*Exod. 19. 6. 1 Pet. 2. 5, 9. Cap. 1. 6; 20. 6; 22. 5.

11. M'am uitat, şi împrejurul* scaunului de domnie, în jurul făpturilor vii şi în jurul bătrînilor am auzit glasul multor îngeri. Numărul lor era de zece mii** de ori zece mii şi mii de mii.
*Cap. 4. 4, 6. **Ps. 68. 17. Dan. 7. 10. Evr. 12. 22.

12. Ei ziceau cu glas tare: „Vrednic* este Mielul, care a fost jungheat, să primească puterea, bogăţia, înţelepciunea, tăria, cinstea, slava şi lauda!“
*Cap. 4, 11.

13. Şi pe toate* făpturile, cari sînt în cer, pe pămînt, supt pămînt, pe mare, şi tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicînd: „A Celui ce** şade pe scaunul de domnie, şi a Mielului să fie lauda†, cinstea, slava şi stăpînirea în vecii vecilor!“ *Filip. 2. 10. Vers. 8.
**Cron. 29. 11. Rom. 9. 5; 16. 27. 1 Tim. 6. 16. 2 Pet. 4. 11; 5. 11. Cap. 1. 6. †Cap. 6. 16; 7. 10.

14. Şi* cele patru făpturi vii ziceau: „Amin!“

Şi cei douăzeci şi patru de bătrîni s'au aruncat la pămînt, şi s'au închinat Celui ce** este viu în vecii vecilor! *Cap. 19. 4. **Cap. 4. 9, 10.

6 1. Cînd a rupt Mielul cea dintîi din cele şapte peceţi, m'am* uitat, şi am auzit pe una** din cele patru făpturi vii zicînd cu un glas ca de tunet: „Vino şi vezi!“
*Cap. 5. 5—7. **Cap. 4. 7.

2. M'am uitat, şi iată că s'a arătat un* cal alb. Cel ce** sta pe el, avea un arc; i† s'a dat o cunună, şi a pornit biruitor, şi ca să biruiască.
*Zah. 6. 3. Cap. 9. 11. **Ps. 45. 4, 5. †Zah. 6. 11. Cap. 14. 14.

3. Cînd a rupt Mielul a doua pecete, am* auzit pe a doua făptură vie zicînd: „Vino şi vezi.“ *Cap. 4. 7.

4. Şi* s'a arătat un alt cal, un cal roş. Cel ce sta pe el a primit puterea să ia pacea depe pămînt, pentru ca oamenii să se junghie unii pe alţii, şi i s'a dat o sabie mare. *Zah. 6. 2.

5. Cînd a rupt Mielul pecetea a treia, am* auzit pe a treia făptură vie zicînd: „Vino şi vezi!“ M'am uitat, şi iată că s'a arătat un** cal negru. Cel ce sta pe el, avea în mînă o cumpănă.
*Cap. 4. 7. **Zah. 6. 2.

6. Şi în mijlocul celor patru făpturi vii, am auzit un glas care zicea: „O măsură de grîu pentru un leu[1]. Trei măsuri de orz pentru un leu! Dar să nu vatămi untdelemnul* şi vinul!“
*Cap. 9. 4.

7. Cînd a rupt Mielul pecetea a patra, am* auzit glasul făpturii a patra zicînd: „Vino şi vezi!“ *Cap. 4. 7.

8. M'am uitat*, şi iată că s'a arătat un cal gălbui. Cel ce sta pe el, se numea Moartea, şi împreună cu el venea după el Locuinţa morţilor. Li s'a dat putere peste a patra parte a pămîntului, ca să** ucidă cu sabia, cu foamete, cu molimă şi† cu fiarele pămîntului.
*Zah. 6. 3. **Ezec. 14. 21. †Lev. 26. 22.

9. Cînd a rupt Mielul pecetea a cincea, am văzut supt altar* sufletele** celor ce fuseseră junghiaţi din pricina† Cuvîntului lui Dumnezeu, şi din pricina mărturisirii††, pe care o ţinuseră. *Cap. 8. 3; 9. 13; 14. 18. **Cap. 20. 4. †Cap. 1. 9. ††2 Tim. 1. 8. Cap. 12. 17; 19. 10.

10. Ei strigau cu glas tare, şi ziceau: „Pînă* cînd, Stăpîne, Tu, care** eşti sfînt şi adevărat, zăboveşti să† judeci şi să răzbuni sîngele nostru asupra locuitorilor pămîntului?“
*Zah. 1. 12. **Cap. 3. 7. †Cap. 11. 18; 9. 2.

11. Fiecăruia din ei i s'a dat o haină* albă, şi li s'a spus să** se mai odihnească puţină vreme, pînă se va împlini numărul tovarăşilor lor de slujbă şi al fraţilor lor, cari aveau să fie omorîţi ca şi ei.
*Cap. 3. 4, 5; 7. 9, 14. **Evr. 11. 40. Cap. 14. 13.

12. Cînd a rupt Mielul pecetea a şasea, m'am uitat, şi iată* că s'a făcut un mare cutremur de pămînt. Soarele** s'a făcut negru ca un sac de păr, luna s'a făcut toată ca sîngele,
*Cap. 16. 18. **Ioel 2. 10, 31; 3. 15. Mat. 24. 29. Fapt. 2. 20.

13. şi* stelele au căzut din cer pe pămînt, cum cad smochinele verzi din pom, cînd este scuturat de un vînt puternic. *Cap. 8. 10; 9. 1.

14. Cerul* s'a strîns ca o carte de piele, pe care o faci sul. Şi toţi** munţii şi toate ostroavele s'au mutat din locurile lor. *Ps. 102. 26. Isa. 34. 4. Evr. 1. 12, 13. **Ier. 3. 23; 4. 24. Cap. 16. 20.

15. Impăraţii pămîntului, domnitorii, căpitanii oştilor, cei bogaţi şi cei puternici, toţi robii şi toţi oamenii slobozi s'au* ascuns în peşteri şi în stîncile munţilor. *Isa. 2. 19.

16. Şi* ziceau munţilor şi stîncilor: „Cădeţi peste noi, şi ascundeţi-ne de Faţa Celui ce şade pe scaunul de domnie şi de mînia Mielului;
*Osea 10. 8. Luc. 23. 30. Cap. 9. 6.

17. căci* a venit ziua cea mare a mîniei Lui, şi** cine poate sta în picioare?“
*Isa. 13. 6, etc. Ţef. 1. 14, etc. Cap. 16. 14. **Ps. 76. 7.

7 1. După aceea am văzut patru îngeri, cari stăteau în picioare în cele patru colţuri ale pămîntului. Ei ţineau* cele patru vînturi ale pămîntului, ca** să nu sufle vînt pe pămînt, nici pe mare, nici peste vreun copac.
*Dan. 7. 2. **Cap. 9. 4.

2. Şi am văzut un alt înger, care se suia dinspre răsăritul soarelui, şi care avea pecetea Dumnezeului celui viu. El a strigat cu glas tare la cei patru îngeri, cărora le fusese dat să vatăme pămîntul şi marea,

3. zicînd: „Nu* vătămaţi pămîntul, nici marea, nici copacii, pînă nu vom pune pecetea** pe fruntea† slujitorilor Dumnezeului nostru!“
*Cap. 6. 6; 9. 4. **Ezec. 9. 4. Cap. 14. 1. †Cap. 22. 4.

4. Şi* am auzit numărul celor ce fuseseră pecetluiţi: o** sută patru zeci şi patru de mii, din toate seminţiile fiilor lui Israel. *Cap. 9. 16. **Cap. 114. 1.

5. Din seminţia lui Iuda, douăsprezece mii erau pecetluiţi; din seminţia lui Ruben, douăsprezece mii; din seminţia lui Gad, douăsprezece mii;

6. din seminţia lui Aşer, douăsprezece mii; din seminţia lui Neftali, douăsprezece mii; din seminţia lui Manase, douăsprezece mii;

7. din seminţia lui Simeon, douăsprezece mii; din seminţia lui Levi, douăsprezece mii; din seminţia lui Isahar, douăsprezece mii;

8. din seminţia lui Zabulon, douăsprezece mii; din seminţia lui Iosif, douăsprezece mii; din seminţia lui Beniamin, douăsprezece mii, au fost pecetluiţi.

1. Greceşte: dinar.

9. După aceea m'am uitat, şi iată că era o mare* gloată, pe care nu putea s'o numere nimeni, din** orice neam, din orice seminţie, din orice norod şi de orice limbă, care stătea în picioare înaintea scaunului de domnie şi înaintea Mielului, îmbrăcaţi † în haine albe, cu ramuri de finic în mîni;

*Rom. 11. 25. **Cap. 5. 9. †Cap. 3. 5, 18; 4. 4; 6. 11. Vers. 14.

10. şi strigau cu glas tare, şi ziceau: „Mîntuirea* este a Dumnezeului nostru, care** şade pe scaunul de domnie, şi a Mielului!“ *Ps. 3. 8. Isa. 43. 21. Ier. 3. 23. Osea 13. 14. Cap. 19. 1. **Cap. 5. 13.

11. Şi* toţi îngerii stăteau împrejurul scaunului de domnie, împrejurul bătrînilor şi împrejurul celor patru făpturi vii. Şi s'au aruncat cu feţele la pămînt în faţa scaunului de domnie, şi s'au închinat lui Dumnezeu, *Cap. 4. 6.

12. şi au zis*: „Amin.“ „A Dumnezeului nostru, să fie lauda, slava, înţelepciunea, mulţămirile, cinstea, puterea şi tăria, în vecii vecilor! Amin.“

*Cap. 5. 13, 14.

13. Şi unul din bătrîni a luat cuvîntul, şi mi-a zis: „Aceştia, cari sînt îmbrăcaţi în haine* albe, cine sînt oare? Şi de unde au venit?“ *Vers. 9.

14. „Doamne“, i-am răspuns eu, „Tu ştii“. Şi el mi-a zis: „Aceştia* vin din necazul cel mare; ei şi-au spălat** hainele, şi le-au albit în sîngele Mielului. *Cap. 6. 9; 17. 6. **Isa. 1. 18. Evr. 9. 14. 1 Ioan 1. 7. Cap. 1. 5. Zah. 3. 3—5.

15. Pentru aceasta stau ei înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu, şi-I slujesc zi şi noapte în Templul Lui. Cel ce şade pe scaunul de domnie, îşi va întinde* peste ei cortul Lui.

*Isa. 4. 5, 6. Cap. 21. 3.

16. Nu* le va mai fi foame, nu le va mai fi sete; nu-i va mai dogori nici** soarele, nici vreo altă arşiţă.

*Isa. 49. 10. **Ps. 121. 6. Cap. 21. 4.

17. Căci Mielul, care stă în mijlocul scaunului de domnie, va fi Păstorul lor*, îi va duce la izvoarele apelor vieţii, şi** Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor.“

*Ps. 23. 1; 36. 8. Ioan 10. 11, 14. **Isa. 25. 8. Cap. 21. 4.

8 1. Cînd a rupt* Mielul pecetea a şaptea, s'a făcut în cer o tăcere de aproape o jumătate de ceas. *Cap. 6. 1.

2. Şi* am văzut pe cei şapte îngeri, cari stau înaintea lui Dumnezeu; şi** li s'au dat şapte trîmbiţe.

*Mat. 18. 10. Luc. 1. 19. **2 Cron. 29. 25, 28.

3. Apoi a venit un alt înger, care s'a oprit în faţa altarului, cu o cădelniţă de aur. I s'a dat tămîie multă, ca s'o aducă, împreună cu rugăciunile* tuturor sfinţilor, pe altarul** de aur, care este înaintea scaunului de domnie.

*Cap. 5. 8. **Exod. 30. 1. Cap. 6. 9.

4. Fumul* de tămîie s'a ridicat din mîna îngerului înaintea lui Dumnezeu, împreună cu rugăciunile sfinţilor.

*Ps. 148. 2. Luc. 1. 10.

5. Apoi îngerul a luat cădelniţa, a umplut-o din focul de pe altar, şi l-a aruncat pe pămînt. Şi s'au* stîrnit tunete, glasuri, fulgere şi un cutremur** de pămînt.

*Cap. 16. 18. **2 Sam. 22. 8. 1 Reg. 19. 11. Fapt. 4. 31.

6. Şi cei şapte îngeri, cari aveau cele şapte trîmbiţe, s'au pregătit să sune din ele.

7. Ingerul dintîi a sunat din trîmbiţă. Şi* a venit grindină şi foc amestecat cu sînge, cari au fost aruncate pe** pămînt: şi a treia parte a pămîntului a fost ars, şi a treia parte din † copaci au fost arşi, şi toată iarba verde a fost arsă.

*Ezec. 38. 22. **Cap. 6. 2. †Ezec. 2. 13. Cap. 9. 4.

8. Al doilea înger a sunat din trîmbiţă. Şi* ceva ca un munte mare de foc aprins a fost aruncat în mare; şi** a treia parte din mare s'a † făcut sînge;

*Ier. 51. 25. Amos 7. 4. **Cap. 16. 3. †Ezec. 14. 19.

9. şi* a treia parte din făpturile, cari erau în mare şi aveau viaţă, au murit; şi a treia parte din corăbii au pierit.

*Cap. 16. 3.

10. Al treilea înger a sunat din trîmbiţă. Şi* a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; a** căzut peste a treia parte din rîuri şi peste izvoarele apelor. *Isa. 14. 12. Cap. 9. 1. **Cap. 16. 4.

11. Steaua* se chema „Pelin“; şi** a treia parte din ape s'au prefăcut în pelin. Şi mulţi oameni au murit din pricina apelor, pentrucă fuseseră făcute amare.

*Rut. 1. 20. **Exod. 15. 23. Ier. 9. 15; 23. 15.

12. Al* patrulea înger a sunat din trîmbiţă. Şi a fost lovită a treia parte din soare, şi a treia parte din lună, şi a treia parte din stele, pentruca a treia parte din ele să fie întunecată, ziua să-şi piardă a treia parte din lumina ei, şi noaptea de asemenea.

*Isa. 13. 10. Amos 8. 9.

13. M'am uitat, şi am* auzit un vul-

tur, care zbura prin mijlocul cerului, şi zicea cu glas tare: „Vai**, vai, vai de locuitorii pământului, din pricina celorlalte sunete de trîmbiţă ale celor trei îngeri, cari au să mai sune.“
*Cap. 14. 6; 19. 17. **Cap. 9. 12; 11. 14.

9 1. Ingerul al cincelea a sunat din trîmbiţă. Şi* am văzut o stea care căzuse din cer pe pământ. I s'a dat cheia fîntînii** Adîncului, *Luc. 10. 18. Cap. 8. 10. **Luc. 8. 31. Vers. 2. 11. Cap. 17. 8; 20. 1.

2. şi a deschis fîntîna Adîncului. Din fîntînă s'a* ridicat un fum, ca fumul unui cuptor mare. Şi soarele şi văzduhul s'au întunecat de fumul fîntînii.
*Ioel 2. 2, 10.

3. Din fum au ieşit nişte lăcuste* pe pământ. Şi li s'a dat o putere, ca** puterea pe care o au scorpiile pămîntului. *Exod. 10. 4. Judc. 7. 12. **Vers. 10.

4. Li s'a zis să* nu vatăme iarba** pământului, nici vreo verdeaţă, nici vreun copac, ci numai pe oamenii, cari n'aveau pe frunte pecetea† lui Dumnezeu. *Cap. 6. 6; 7. 3. **Cap. 8. 7. Exod. 12. 23. Ezec. 9. 4. †Cap. 7. 3.

5. Li s'a dat putere nu să-i omoare, ci* să-i chinuiască cinci luni; şi chinul lor era cum e chinul scorpiei, cînd înţeapă pe un om. *Vers. 10. Cap. 11. 7.

6. In acele zile, oamenii vor căuta* moartea, şi n'o vor găsi; vor dori să moară, şi moartea va fugi de ei.
*Iov 3. 21. Isa. 12. 9. Ier. 8. 3. Cap. 6. 16.

7. Lăcustele acelea semănau* cu nişte cai pregătiţi de luptă. Pe** capete aveau un fel de cununi, cari păreau de aur. Feţele† lor semănau cu nişte feţe de oameni. *Ioel 2. 4. **Naum. 3. 17. †Dan. 7. 8.

8. Aveau părul ca părul de femeie, şi dinţii* lor erau ca dinţii de lei. *Ioel 1. 6.

9. Aveau nişte platoşe ca nişte platoşe de fer; şi vuietul, pe care-l făceau aripile lor, era ca* vuietul unor care trase de mulţi cai, cari se aruncă la luptă. *Ioel 2. 5—7.

10. Aveau* nişte cozi ca de scorpii, cu bolduri. Şi în cozile lor stătea puterea, pe care o aveau ca să vatăme pe oameni cinci luni. *Vers. 5.

11. Peste ele aveau ca împărat* pe îngerul** Adîncului, care pe evreieşte se cheamă Abadon iar pe greceşte Apolion. *Efes. 2. 2. **Vers. 1.

12. Cea dintîi* nenorocire a trecut. Iată că mai vin încă două nenorociri după ea. *Cap. 8. 13.

13. Ingerul al şaselea a sunat din trîmbiţă. Şi am auzit un glas din cele patru coarne ale altarului de aur, care este înaintea lui Dumnezeu,

14. şi zicînd îngerului al şaselea, care avea trîmbiţa: „Desleagă pe cei patru îngeri, cari sînt legaţi la* rîul cel mare Eufrat!“ *Cap. 16. 12.

15. Şi cei patru îngeri, cari stăteau gata pentru ceasul, ziua, luna şi anul acela, au fost deslegaţi, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Oştirea* lor era în număr de douăzeci de mii de ori zece mii de călăreţi**; le-am† auzit numărul.
*Ps. 68. 17. Dan. 7. 10. **Ezec. 38. 4. †Cap. 7. 4.

17. Şi iată cum mi s'au arătat în vedenie caii şi călăreţii: aveau platoşe ca focul, iacintul şi pucioasa. Capetele* cailor erau ca nişte capete de lei, şi din gurile lor ieşea foc, fum şi pucioasă. *1 Cron. 12. 8. Isa. 5. 28, 29.

18. A treia parte din oameni au fost ucişi de aceste trei urgii: de focul, de fumul şi de pucioasa, cari ieşeau din gurile lor.

19. Căci puterea cailor stătea în gurile şi în cozile lor. Cozile* lor erau ca nişte şerpi cu capete, şi cu ele vătămau. *Isa. 9. 15.

20. Ceilalţi oameni, cari n'au fost ucişi de aceste urgii, nu* s'au pocăit de faptele mînilor lor, ca să nu se închine dracilor** şi idolilor† de aur, de argint, de aramă, de piatră şi de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble. *Deut. 31. 29. **Lev. 17. 7. Deut. 32. 17. Ps. 106. 37. 1 Cor. 10. 20. †Ps. 115. 4; 135. 15. Dan. 5. 23.

21. Şi nu s'au pocăit de uciderile lor, nici de vrăjitoriile* lor, nici de curvia lor, nici de furtişagurile lor. *Cap. 22. 15.

10 1. Apoi am văzut un alt înger puternic, care se pogora din cer, învăluit într'un nor. Deasupra capului lui era curcubeul*; faţa** lui era ca soarele, şi picioarele† lui erau ca nişte stîlpi de foc.
*Ezec. 1. 28. **Mat. 17. 2. Cap. 1. 16. †Cap. 1. 15.

2. In mînă ţinea o cărticică deschisă. A pus piciorul* drept pe mare, şi piciorul stîng pe pământ, *Mat. 28. 18.

3. şi a strigat cu glas tare, cum răcneşte un leu. Cînd a strigat el, cele şapte* tunete au făcut să se audă glasurile lor. *Cap. 8. 5.

4. Şi cînd au făcut cele şapte tunete să se audă glasurile lor, eram gata să mă apuc să scriu; şi am auzit din cer

un glas, care zicea: „Pecetluieşte* ce au spus cele şapte tunete, şi nu scrie ce au spus!“ *Dan. 8. 26; 12. 4. 9.

5. Şi îngerul, pe care-l văzusem stînd în picioare pe mare şi pe pămînt, şi-a* ridicat mîna dreaptă spre cer,

*Exod. 6. 8. Dan. 12. 7.

6. şi a jurat pe Cel ce este viu în vecii vecilor, care* a făcut cerul şi lucrurile din el, pămîntul şi lucrurile de pe el, marea şi lucrurile din ea, că nu va mai fi nicio zăbavă**,

*Neem. 9. 6. Cap. 4. 11. 14. 7. **Dan. 12. 7. Cap. 16. 17.

7. ci că în* zilele în cari îngerul al şaptelea va suna din trîmbiţa lui, se va sfîrşi taina lui Dumnezeu, după vestea bună vestită de El robilor Săi proorocilor. *Cap. 11. 15.

8. Şi glasul*, pe care-l auzisem din cer, mi-a vorbit din nou, şi mi-a zis: „Du-te de ia cărticica deschisă din mîna îngerului, care stă în picioare pe mare şi pe pămînt!“ *Vers. 4.

9. M'am dus la înger, şi i-am cerut să-mi dea cărticica. „Ia-o*“, mi-a zis el, „şi mănîncă-o; ea îţi va amărî pîntecele, dar în gura ta va fi dulce ca mierea.“ *Ier. 15. 16. Ezec. 2. 8; 3. 1—3.

10. Am luat cărticica din mîna îngerului, şi am mîncat-o: în gura* mea a fost dulce ca mierea; dar, după ce am mîncat-o, mi s'a umplut pîntecele de amărăciune**. *Ezec. 3. 3. **Ezec. 2. 10.

11. Apoi mi-au zis: „Trebuie să prooroceşti din nou cu privire la multe noroade, neamuri, limbi şi împăraţi.“

11 1. Apoi mi s'a dat o trestie* asemenea unei prăjini, şi mi s'a zis: „Scoală-te** şi măsoară Templul lui Dumnezeu, altarul şi pe cei ce se închină în el.

*Ezec. 40. 3. Zah. 2. 1. Cap. 21. 15. **Num. 23. 18.

2. Dar curtea* de afară a Templului lasă-o la o parte nemăsurată; căci** a fost dată Neamurilor, cari vor călca † în picioare sfînta cetate patruzeci †† şi două de luni. *Ezec. 40, 17, 20. **Ps. 79. 1. Luc. 21. 24. † Dan. 8. 10. †† Cap. 13. 5.

3. Voi da celor doi marturi* ai mei să proorocească**, îmbrăcaţi în saci, o† mie două sute şase zeci de zile.

*Cap. 20. 4. **Cap. 19. 10. †Cap. 12. 6.

4. Aceştia sînt cei doi* măslini şi cele două sfeşnice, cari stau înaintea Domnului pămîntului.

*Ps. 52. 8. Ier. 11. 16. Zah. 4. 3, 11, 14.

5. Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc*, care mistuie pe vrăjmaşii lor; şi dacă** vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta. *2 Reg. 1. 10, 12. Ier. 1. 10. 5. 14. Ezec. 43. 3. Osea 6. 5. **Num. 16. 29.

6. Ei au* putere să închidă cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele proorociei lor; şi au** putere să prefacă apele în sînge, şi să lovească pămîntul cu orice fel de urgie, oridecîteori vor voi.

*1 Reg. 17. 1. Iac. 5. 16, 17. **Exod. 7. 19.

7. Cînd îşi vor* isprăvi mărturisirea lor, fiara**, care se ridică din † Adînc, va †† face război cu ei, îi va birui şi-i va omorî. *Luc. 13. 32. **Cap. 13. 1, 11; 17. 8. † Cap. 9, 2. †† Dan. 7. 21. Zah. 14. 2.

8. Şi trupurile lor moarte vor zăcea în piaţa cetăţii* celei mari, care, în înţeles duhovnicesc, se cheamă „Sodoma“ şi „Egipt“, unde** a fost răstignit şi Domnul lor.

*Cap. 14. 8; 17. 1, 5; 18, 10. **Evr. 13. 12. Cap. 18. 24.

9. Şi* oameni din orice norod, din orice seminţie, de orice limbă şi de orice neam, vor sta trei zile şi jumătate, şi vor privi trupurile lor moarte, şi** nu vor da voie ca trupurile lor moarte să fie puse în mormînt.

*Cap. 17. 15. **Ps. 79. 2. 3.

10. Şi* locuitorii de pe pămînt se vor bucura şi se vor veseli de ei; şi îşi vor trimete daruri** unii altora, pentrucă† aceşti doi prooroci chinuiseră pe locuitorii pămîntului.

*Cap. 12. 12; 13. 8. **Est. 9. 19, 22. †Cap. 16. 10.

11. Dar* după cele trei zile şi jumătate, duhul** de viaţă dela Dumnezeu a intrat în ei, şi s'au ridicat în picioare, şi o mare frică a apucat pe ceice i-au văzut. *Vers. 9. **Ezec. 37. 5. 9, 10, 14.

12. Şi au auzit din cer un glas tare, care le zicea: „Suiţi-vă aici!“ Şi* s'au suit într'un nor** spre cer; iar † vrăjmaşii lor i-au văzut. *Isa. 14. 13. Cap. 12. 5. **Isa. 60. 8. Fapt. 1. 9. †2 Reg. 2. 1, 5, 7.

13. In clipa aceea s'a* făcut un mare cutremur de pămînt, şi s'a prăbuşit a** zecea parte din cetate. Şapte mii de oameni au fost ucişi în cutremurul acesta de pămînt. Şi cei rămaşi, s'au îngrozit şi au † dat slavă Dumnezeului cerului.

*Cap. 6. 12. **Cap. 16. 19. †Ios. 7. 19. Cap. 14. 7; 15. 4.

14. A doua* nenorocire a trecut. Iată că a treia nenorocire vine curînd.

*Cap. 8. 13; 9. 12; 15. 1.

15. Ingerul*, al şaptelea a sunat din trîmbiţă. Şi** în cer s'au auzit glasuri puternice, cari ziceau: „Impărăţia † lumii a trecut în mînile Domnului no-

stru şi ale Hristosului Său. Şi †† El va împărăţi în vecii vecilor." *Cap. 10. 7. **Isa. 27. 13. Cap. 16. 17; 19. 6. †Cap. 12. 10. ††Dan. 2. 44; 7. 14, 18, 27.

16. Şi cei* douăzeci şi patru de bătrîni, cari stăteau înaintea lui Dumnezeu pe scaunele lor de domnie, s'au aruncat cu feţele la pămînt, şi s'au închinat lui Dumnezeu, *Cap. 4. 4; 5. 8; 19. 4.

17. şi au zis: „Îţi mulţămim Doamne, Dumnezeule, Atotputernice, care* eşti şi care erai şi care vii, că ai pus mîna pe puterea Ta cea mare, şi** ai început să împărăţeşti.

*Cap. 1. 4, 8; 4. 8; 16. 5. **Cap. 19. 6.

18. Neamurile* se mîniaseră, dar a venit mînia Ta; a venit** vremea să judeci pe cei morţi, să răsplăteşti pe robii Tăi prooroci, pe sfinţi şi pe cei ce se tem de Numele Tău, mici† şi mari, şi să †† prăpădeşti pe cei ce prăpădesc pămîntul!" *Vers. 2, 9. **Dan. 7. 9, 10. Cap. 6. 10. †Cap. 19. 5. ††Cap. 13. 10; 18. 6.

19. Şi Templul* lui Dumnezeu, care este în cer, a fost deschis: şi s'a văzut chivotul legămîntului Său, în Templul Său. Şi au** fost fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pămînt, şi† o grindină mare.

*Cap. 15. 5, 8. **Cap. 8. 5; 16. 18. †Cap. 16. 21.

12 1. In cer s'a arătat un semn mare: o femeie învăluită în soare, cu luna supt picioare, şi cu o cunună de douăsprezece stele pe cap.

2. Ea era însărcinată, ţipa în durerile naşterii, şi avea un mare chin* ca să nască. *Isa. 66. 7. Gal. 4. 19.

3. In cer s'a mai arătat un alt semn: iată, s'a văzut un* mare balaur roş, cu** şapte capete, zece coarne, şi† şapte cununi împărăteşti pe capete.

*Cap. 17. 3. **Cap. 17. 9, 10. †Cap. 13. 1.

4. Cu coada* trăgea după el a treia parte din** stelele cerului, şi† le arunca pe pămînt.

Balaurul a stătut înaintea †† femeii, care sta să nască, pentruca*† să-i mănînce copilul, cînd îl va naşte. *Cap. 9. 10, 19. **Cap. 17. 18. †Dan. 8. 10. ††Vers. 2. *†Exod. 1. 16.

5. Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. El* are să cîrmuiască toate neamurile cu un toiag de fer. Copilul a fost răpit la Dumnezeu şi la scaunul Lui de domnie.

*Ps. 2. 9. Cap. 2. 27; 19. 15.

6. Şi femeia* a fugit în pustie, într'un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o** mie două sute şase zeci de zile. *Vers. 4. **Cap. 11. 3.

7. Şi în cer s'a făcut un război. Mihail* şi îngerii lui s'au luptat cu** balaurul. Şi balaurul cu îngerii lui s'au luptat şi ei,

*Dan. 10. 13, 21; 12. 1. **Vers. 3. Cap. 20. 2.

8. dar n'au putut birui; şi locul lor nu li s'a mai găsit în cer.

9. Şi balaurul cel mare, şarpele cel vechi*, numit Diavolul şi Satana, acela care** înşeală întreaga lume, a fost† aruncat pe pămînt; şi împreună cu el au fost †† aruncaţi şi îngerii lui.

* Luc. 10. 18. Ioan 12. 31. ** Fac. 3. 1, 4. Cap. 20. 2. † Cap. 20. 3. †† Cap. 9. 1.

10. Şi am auzit în cer un glas tare, care zicea: „Acum* a venit mîntuirea, puterea şi împărăţia Dumnezeului nostru, şi stăpînirea Hristosului Lui; pentrucă pîrîşul fraţilor noştri, care zi şi noapte îi** pîra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos.

*Cap. 11. 15; 19. 1. **Iov 1. 9; 2. 5. Zah. 3. 1.

11. Ei* l-au biruit, prin sîngele Mielului şi prin cuvîntul mărturisirii lor, şi nu** şi-au iubit viaţa chiar pînăla moarte. *Rom. 8. 33, 34, 37; 16. 20. **Luc. 14. 26.

12. De aceea bucuraţi-vă*, ceruri, şi voi cari locuiţi în ceruri! Vai** de voi, pămînt şi mare! Căci diavolul s'a pogorît la voi, cuprins de o mînie mare, fiindcă† ştie că are puţină vreme.

*Ps. 96. 11. Isa. 49. 13. Cap. 18. 20. **Cap. 8. 13; 11. 10. †Cap. 10. 6.

13. Cînd s'a văzut balaurul aruncat pe pămînt, a început să urmărească pe* femeia, care născuse copilul de parte bărbătească. *Vers. 5.

14. Şi* cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii, ca** să zboare cu ele în† pustie, în locul ei unde este hrănită o †† vreme, vremi, şi jumătatea unei vremei, departe de faţa şarpelui.

*Exod. 19. 4. **Vers. 6. †Cap. 17. 3. ††Dan. 7. 25; 12. 7.

15. Atunci şarpele a* aruncat din gură apă, ca un rîu, după femeie, ca s'o ia rîul. *Isa. 59. 19.

16. Dar pămîntul a dat ajutor femeii. Pămîntul şi-a deschis gura, şi a înghiţit rîul, pe care-l aruncase balaurul din gură.

17. Şi balaurul, mîniat pe femeie, s'a* dus să facă război cu rămăşiţa seminţei ei, cari** păzesc poruncile lui Dumnezeu, şi ţin mărturia† lui Isus Hristos. *Fac. 3. 15. Cap. 11. 7; 13. 7. **Cap. 14. 12. †1 Cor. 2. 1. 1 Ioan 5. 10. Cap. 1. 2, 9; 6. 9; 20. 4.

13 1. Apoi am stătut pe nisipul mării. Şi am văzut ridicîndu-se din mare o * fiară cu ** zece coarne şi şapte capete; pe coarne avea zece cununi împărăteşti, şi pe capete avea nume de hulă. *Dan. 7. 2, 7. **Cap. 12. 3; 7. 3, 9, 12.

2. Fiara *, pe care am văzut-o, semăna cu un leopard; avea labe ** ca de urs, şi gură ca o gură † de leu. Balaurul i-a †† dat puterea lui, scaunul *† lui de domnie †* şi o stăpînire mare. *Dan. 7. 6. **Dan. 7. 5. †Dan. 7. 4. ††Cap. 12. 9. *†Cap. 16. 10. †* Cap. 12. 14.

3. Unul din capetele ei părea rănit * de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Şi tot ** pămîntul se mira după fiară. *Vers. 12, 14. **Cap. 17. 8.

4. Şi au început să se închine balaurului, pentrucă dăduse puterea lui fiarei. Şi au început să se închine fiarei, zicînd: „Cine * se poate asemăna cu fiara, şi cine se poate lupta cu ea?“ *Cap. 18. 18.

5. I s'a dat o gură *, care rostea vorbe mari şi hule. Şi i s'a dat putere să lucreze patruzeci ** şi două de luni. *Dan. 7. 8; 11. 25; 11. 36. **Cap. 11. 2; 12. 6.

6. Ea şi-a deschis gura, şi a început să rostească hule împotriva lui Dumnezeu, să-I hulească Numele, cortul * şi pe ceice locuiesc în cer. *Ioan 1. 14. Col. 2. 9.

7. I s'a dat să facă * război cu sfinţii, şi ** să-i biruiască. Şi i s'a dat stăpînire peste orice seminţie, peste orice norod, peste orice limbă şi peste orice neam. *Dan. 7. 21. Cap. 11. 7; 12. 17. **Cap. 11. 18; 17. 15.

8. Şi toţi locuitorii pămîntului i * se vor închina, toţi aceia al căror nume n'a fost scris, dela ** întemeierea lumii, în cartea vieţii Mielului, care a fost jungheat. *Exod. 32. 32. Dan. 12. 1. Filip. 4. 2. Cap. 3. 5; 20. 12, 15; 21. 27. **Cap. 17. 8.

9. Cine * are urechi, să audă! *Cap. 2. 7.

10. Cine * duce pe alţii în robie, va merge şi el în robie. Cine ** ucide cu sabia, trebuie să fie ucis cu sabie. Aici † este răbdarea şi credinţa sfinţilor. *Isa. 33. 1. **Fac. 9. 6. Mat. 26. 52. †Cap. 14. 12.

11. Apoi am văzut ridicîndu-se * din pămînt o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel, şi vorbea ca un balaur. **Cap. 11. 7.

12. Ea lucra cu toată puterea fiarei dintîi înaintea ei; şi făcea ca pămîntul şi locuitorii lui să se închine fiarei dintîi, a * cărei rană de moarte fusese vindecată. *Vers. 3.

13. Săvîrşea * semne mari, pînă acolo ** că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pămînt, în faţa oamenilor. *Deut. 13. 1—3. Mat. 24. 24. 2 Tes. 2. 9. Cap. 16. 14. **1 Reg. 18. 38. 2 Reg. 1. 10, 12.

14. Şi amăgea * pe locuitorii pămîntului prin ** semnele, pe cari i se dăduse să le facă în faţa fiarei. Ea a zis locuitorilor pămîntului să facă o icoană fiarei, care avea rana de sabie şi † trăia. *Cap. 12. 9; 19. 20. **2 Tes. 2. 9, 10. †2 Reg. 20. 7.

15. I s'a dat putere să dea suflare icoanei fiarei, ca icoana fiarei să vorbească, şi * să facă să fie omorîţi toţi cei ce nu se vor închina icoanei fiarei. *Cap. 16. 2; 19. 20; 20. 4.

16. Şi a făcut ca toţi: mici şi mari, bogaţi şi săraci, slobozi şi robi, să * primească un semn pe mîna dreaptă sau pe frunte, *Cap. 14. 9; 19. 20; 20. 4.

17. şi nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără să aibă semnul acesta, adică numele * fiarei, sau ** numărul numelui ei. *Cap. 14. 12. **Cap. 15. 2.

18. Aici * e înţelepciunea. Cine are pricepere, să socotească numărul ** fiarei. Căci † este un număr de om. Şi numărul ei este: şase sute şase zeci şi şase. *Cap. 17. 9. **Cap. 15. 2. †Cap. 21. 17.

14 1. Apoi m'am uitat, şi iată că Mielul * stătea pe muntele Sionului; şi împreună cu El stăteau o ** sută patruzeci şi patru de mii, cari † aveau scris pe frunte Numele Său şi Numele Tatălui Său. *Cap. 5. 6. **Cap. 7. 4. †Cap. 7. 3; 13. 16.

2. Şi am auzit venind din cer un glas ca * un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic; şi glasul, pe care l-am auzit, era ca al celorce cîntă cu alăuta **, şi cîntau † din alăutele lor. *Cap. 1. 15; 19. 6. **Cap. 5. 8. †Cap. 5. 9; 15. 3.

3. Cîntau o cîntare * nouă înaintea scaunului de domnie, înaintea celor patru făpturi vii şi înaintea bătrînilor. Şi nimeni nu putea să înveţe cîntarea, afară de cei o sută patruzeci şi patru de mii, cari fuseseră răscumpăraţi de pe pămînt. *Vers. 1.

4. Ei nu s'au întinat cu femei, căci * sînt verguri şi ** urmează pe Miel oriunde merge El. Au fost † răscumpăraţi dintre oameni, ca cel dintîi rod †† pentru Dumnezeu şi pentru Miel. *2 Cor. 11. 2. **Cap. 3. 4; 7. 15, 17; 17. 14. †Cap. 5. 9. ††Iac. 1. 18.

5. Şi în * gura lor nu s'a găsit min-

ciună, căci sînt** fără vină înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu.
*Ps. 32. 2. Tef. 3. 13. **Efes. 5. 26. Iuda 24.

6. Şi am văzut un alt înger care sbura* prin mijlocul cerului, cu o** Evanghelie vecinică, pentruca s'o vestească locuitorilor pământului, oricărui† neam, oricărei seminţii, oricărei limbi şi ori cărui norod.
*Cap. 8. 13. **Efes. 3. 3—11. Tit. 1. 2. †Cap. 13. 7.

7. El zicea cu glas tare: „Temeţi-vă* de Dumnezeu, şi daţi-I slavă, căci a venit ceasul judecăţii Lui; şi închinaţi-vă** Celui ce a făcut cerul şi pământul, marea şi izvoarele apelor!“
*Cap. 1. 18; 15. 4. **Neem. 9. 6. Ps. 33. 6; 124. 8; 146. 5, 6. Fapt. 14. 15; 17. 24.

8. Apoi a urmat un alt înger, al doilea, şi a zis: „A* căzut, a căzut Babilonul, cetatea** cea mare, care a adăpat toate neamurile din vinul mîniei curviei ei!“ *Isa. 21. 9. Ier. 51. 8. Cap. 18. 2.
**Ier. 51. 7. Cap. 11. 8; 16. 19; 17. 2, 5; 18. 3, 10, 18, 12; 19, 2.

9. Apoi a urmat un alt înger, al treilea, şi a zis cu glas tare: „Dacă se închină cineva* fiarei şi icoanei ei, şi primeşte semnul ei pe frunte sau pe mînă, *Cap. 13. 14—16.

10. va bea* şi el din vinul mîniei lui Dumnezeu, turnat** neamestecat în† paharul mîniei Lui; şi va fi chinuit†† în foc*† şi în pucioasă, înaintea sfinţilor îngeri şi înaintea Mielului. *Ps. 75. 8. Isa. 51. 17. Ier. 25. 15. **Cap. 18. 6. †Cap. 16. 19. ††Cap. 20. 10. *†Cap. 19. 20.

11. Şi fumul* chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. Şi nici ziua, nici noaptea n'au odihnă cei ce se închină fiarei şi icoanei ei, şi oricine primeşte semnul numelui ei! *Isa. 34. 10. Cap. 19. 3.

12. Aici* este răbdarea sfinţilor, cari** păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus. *Cap. 13. 10. **Cap. 12. 17.

13. Şi am auzit un glas din cer, care zicea: „Scrie: Ferice* de acum încolo de morţii, cari** mor în Domnul!“ — „Da“, zice Duhul; „ei† se vor odihni de ostenelile lor, căci faptele lor îi urmează!“ *Ecl. 4. 1, 2. Cap. 20. 6. **1 Cor. 15. 18. 1 Tes. 4. 16. †2 Tes. 1. 7. Evr. 4. 9, 10. Cap. 6. 11.

14. Apoi m'am uitat, şi iată un nor alb; şi pe nor şedea cineva care semăna* cu un fiu al omului; pe cap avea** o cunună de aur; iar în mînă, o secere ascuţită.
*Ezec. 1. 26. Dan. 7. 13. Cap. 1. 13. **Cap. 6. 2.

15. Şi un alt înger a* ieşit din Templu, şi strîga cu glas tare Celuice şedea pe nor: „Pune secerea** Ta şi seceră: pentrucă a venit ceasul să seceri, şi secerişul pămîntului† este copt.“
*Cap. 16. 17. **Ioel 3. 13. Mat. 13. 39. †Ier. 51. 33. Cap. 13. 13.

16. Atunci Celce şedea pe nor, Şi-a aruncat secerea pe pămînt. Şi pămîntul a fost secerat.

17. Şi din Templul, care este în cer, a ieşit un alt înger, care avea şi el un cosor ascuţit.

18. Şi un alt înger, care avea stăpînire asupra focului, a ieşit* din altar, şi a strigat cu glas tare către cel ce avea cosorul cel ascuţit: „Pune** cosorul tău cel ascuţit, şi culege strugurii viei pămîntului, căci strugurii ei sînt copţi.“ *Cap. 16. 8. **Ioel 3. 13.

19. Şi îngerul şi-a aruncat cosorul pe pămînt, a culeş via pămîntului, şi a aruncat strugurii în teascul* cel mare al mîniei lui Dumnezeu. *Cap. 19. 15.

20. Şi teascul* a fost călcat în picioare afară** din cetate; şi din teasc a ieşit sînge, pînă† la zăbalele cailor, pe o întindere de o mie şase sute de stadii.
*Isa. 63. 3. Plîn. 1, 15. **Evr. 13. 12. Cap. 11. 8. †Cap. 19. 14.

15 1. Apoi am* văzut în cer un alt semn mare şi minunat: şapte** îngeri, cari aveau şapte urgii, cele din urmă, căci† cu ele s'a isprăvit mînia lui Dumnezeu.
*Cap. 12. 1, 3. **Cap. 16. 1; 21. 9. †Cap. 14. 10.

2. Şi am văzut ca o* mare de sticlă amestecată** cu foc; şi† pe marea de sticlă, cu†† alăutele lui Dumnezeu în mînă, stăteau biruitorii fiarei, ai icoanei ei, şi ai numărului numelui ei.
*Cap. 4. 6; 21. 18. **Mat. 3. 11. †Cap. 13. 15-17. ††Cap. 5. 8; 14. 2.

3. Ei cîntau cîntarea* lui Moise, robul lui Dumnezeu, şi cîntarea Mielului. Şi ziceau: „Mari** şi minunate sînt lucrările tale, Doamne Dumnezeule, Atotputernice! Drepte† şi adevărate sînt căile Tale, Impărate al Neamurilor! *Exod. 15. 1. Deut. 31. 30. Cap. 14. 3.
**Deut. 32. 4. Ps. 111. 2; 139. 14. †Ps. 145. 17. Osea 14. 9. Cap. 16. 7.

4. Cine* nu se va teme, Doamne, şi cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu eşti Sfînt, şi toate** Neamurile vor veni şi se vor închina înaintea Ta, pentrucă judecăţile Tale au fost arătate!“
*Exod. 15. 14—16. Ier. 10. 7. **Isa. 66. 23.

5. După aceea, am văzut deschizîndu-se în cer Templul* cortului mărturiei. *Num. 1. 50. Cap. 11. 19.

6. Şi* din Templu au ieşit cei şapte

îngeri, cari ţineau cele şapte urgii. Erau îmbrăcaţi** în in curat, strălucitor, şi erau încinşi împrejurul pieptului cu brîie de aur.

*Vers. 1. **Exod. 28. 6, 8. Ezec. 44. 17, 18. Cap. 1. 13.

7. Şi* una din cele patru făpturi vii a dat celor şapte îngeri şapte potire de aur, pline de mînia lui Dumnezeu, care** este viu în vecii vecilor.

*Cap. 4. 6. **1 Tes. 1. 9. Cap. 4. 9; 10. 6.

8. Şi Templul* s'a umplut de fum, din** slava lui Dumnezeu şi a puterii Lui. Şi nimeni nu putea să intre în Templu, pînă se vor sfîrşi cele şapte urgii ale celor şapte îngeri. *Exod. 40. 34. 1 Reg. 8. 10. 2 Cron. 5. 14. Isa. 6. 4. **2 Tes. 1. 9.

16 1. Şi am auzit un glas tare, care venea din Templu, şi care zicea celor* şapte îngeri: „Duceţi-vă, şi vărsaţi pe pămînt cele şapte potire ale mîniei** lui Dumnezeu!“

*Cap. 15. 1. **Cap. 14. 10; 15. 7.

2. Cel dintîi s'a dus şi a vărsat potirul lui pe* pămînt. Şi o rană rea şi dureroasă a lovit** pe oamenii, cari† aveau semnul fiarei şi cari†† se închinau icoanei ei.

*Cap. 8. 7. **Exod. 9. 9—11. †Cap. 13. 16, 17. ††Cap. 13. 14.

3. Al doilea a vărsat potirul lui în* mare. Şi marea s'a** făcut sînge, ca sîngele unui om mort. Şi† a murit orice făptură vie, chiar şi tot ce era în mare. *Cap. 8. 8. **Exod. 7. 17, 20. †Cap. 8. 9.

4. Al treilea a vărsat potirul lui în* rîuri şi în izvoarele apelor. Şi apele s'au** făcut sînge. *Cap. 8. 10. **Exod. 7. 20.

5. Şi am auzit pe îngerul apelor zicînd: „Drept* eşti Tu, Doamne, care** eşti şi care erai! Tu eşti Sfînt, pentrucă ai judecat în felul acesta.

*Cap. 15. 3. **Cap. 1. 4, 8; 4. 8; 11. 17.

6. Fiindcă aceştia au* vărsat sîngele sfinţilor** şi al proorocilor, le-ai dat şi Tu să bea sînge†. Şi sînt vrednici.“

*Mat. 23. 34, 35. Cap. 13. 15. **Cap. 11. 18; 18. 20. †Isa. 49. 26.

7. Şi am auzit altarul zicînd: „Da, Doamne* Dumnezeule, Atotputernice, adevărate** şi drepte sînt judecăţile Tale!“ *Cap. 15. 3. **Cap. 13. 10; 14. 10; 19. 2.

8. Al patrulea a vărsat potirul lui peste* soare. Şi** soarelui i s'a dat să dogorească pe oameni cu focul lui.

*Cap. 8. 12. **Cap. 9. 17, 18; 14. 18.

9. Şi oamenii au fost dogoriţi de o arşiţă mare, şi au* hulit Numele Dumnezeului care are stăpînire peste aceste urgii, şi** nu s'au pocăit ca să-I† dea slavă. *Vers. 11. 21. **Dan. 5. 22, 23. Cap. 9. 20. †Cap. 11. 13; 14. 7.

10. Al cincilea a vărsat potirul lui peste* scaunul de domnie al fiarei. Şi** împărăţia fiarei a fost acoperită de întunerec. Oamenii îşi† muşcau limbile de durere.

*Cap. 13. 2. **Cap. 9. 2. †Cap. 11. 10.

11. Şi au* hulit pe Dumnezeul cerului, din pricina durerilor lor şi din pricina rănilor** lor rele, şi† nu s'au pocăit de faptele lor.

*Vers. 9, 21. **Vers. 2. †Vers. 9.

12. Al şaselea a vărsat potirul lui peste* rîul cel mare, Eufrat. Şi** apa lui a secat, ca† să fie pregătită calea împăraţilor, cari au să vină din Răsărit. *Cap. 9. 14. **Ier. 50. 38; 51. 36. †Isa. 41. 2, 25.

13. Apoi am văzut ieşind din gura balaurului*, şi din gura fiarei, şi din gura proorocului mincinos** trei duhuri necurate†, cari semănau cu nişte broaşte.

*1 Ioan 4. 1—3. **Cap. 12. 3, 9. †Cap. 19. 20; 20. 10.

14. Acestea sînt* duhuri de draci, cari fac** semne nemaipomenite, şi cari se duc la împăraţii pămîntului întreg†, ca să-i strîngă pentru războiul†† zilei celei mari a Dumnezeului Celui Atotputernic. — *1 Tim. 4. 1. Iac. 3. 15. **2 Tes. 2. 9. Cap. 13. 13, 14; 19. 20. †Luc. 2. 1. ††Cap. 17. 14; 19. 19; 20. 8.

15. „Iată*, Eu vin ca un hoţ. Ferice de cel ce veghează şi îşi păzeşte hainele, ca** să nu umble gol şi să i se vadă ruşinea!“ — *Mat. 24. 43. 1 Tes. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Cap. 3. 3. **2 Cor. 5. 3. Cap. 3. 4, 18.

16. Duhurile* cele rele i-au strîns în locul care pe evreieşte se cheamă Armaghedon. *Cap. 19. 19.

17. Al şaptelea a vărsat potirul lui în văzduh. Şi din Templu, din scaunul de domnie, a ieşit un glas tare, care zicea: „S'a* isprăvit!“ *Cap. 21. 6.

18. Şi au urmat* fulgere, glasuri, tunete, şi s'a** făcut un mare cutremur de pămînt, aşa de tare, cum†, de cînd este omul pe pămînt, n'a fost un cutremur aşa de mare.

*Cap. 4. 5; 8. 5; 11. 19. **Cap. 11. 13. †Dan. 12. 1.

19. Cetatea* cea mare a fost împărţită în trei părţi, şi cetăţile Neamurilor s'au prăbuşit. Şi Dumnezeu Şi-a** adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-i† dea potirul de vin al furiei mîniei Lui.

*Cap. 14. 8; 17. 18. **Cap. 18. 5. †Isa. 51. 17, 22. Ier. 25. 15, 16. Cap. 14. 10.

20. Toate* ostroavele au fugit, şi munţii nu s'au mai găsit. *Cap. 6. 14.

21. O* grindină mare, ale cărei boabe cîntăreau aproape un talant, a căzut din cer peste oameni. Şi oamenii**

au hulit pe Dumnezeu din pricina urgiei † grindinii, pentrucă această urgie era foarte mare.
* Cap. 11. 19. ** Vers. 9. 11. † Exod. 9. 23—25.

17 1. Apoi unul * din cei şapte îngeri, cari ţineau cele şapte potire, a venit de a vorbit cu mine, şi mi-a zis: „Vino să-ţi ** arăt judecata curvei † celei mari, care †† şade pe ape mari.
* Cap. 21, 9. ** Cap. 16. 19; 18. 16, 17, 19. † Naum. 3. 4. Cap. 19. 2. †† Ier. 51. 13. Vers. 15.

2. Cu * ea au curvit împăraţii pământului; şi locuitorii pământului s'au ** îmbătat de vinul curviei ei!“
* Cap. 18. 3. ** Ier. 51. 7. Cap. 14. 8; 18. 3.

3. Şi m'a dus, în Duhul, într'o * pustie. Şi am văzut o femeie, şezînd pe ** o fiară de coloare stacojie, plină cu nume † de hulă, şi †† avea şapte capete şi zece *† coarne. * Cap. 12. 6, 14. ** Cap. 12. 3. † Cap. 13. 1. †† Vers. 9. *† Vers. 12.

4. Femeia aceasta era * îmbrăcată cu purpură şi stacojiu; era împodobită ** cu aur, cu pietre scumpe şi cu mărgăritare. Ţinea † în mînă un potir de aur, plin †† de spurcăciuni şi de necurăţiile curviei ei. * Cap. 18. 12, 16. ** Dan. 11. 38. † Ier. 51. 7. Cap. 18. 6. †† Cap. 14. 8.

5. Pe frunte purta scris un nume, o taină *: „Babilonul cel ** mare, mama † curvelor şi spurcăciunilor pământului.“
* 2 Tes. 2. 7. ** Cap. 11. 8; 14. 8; 16. 10; 18. 2, 10, 21. † Cap. 18. 9; 19. 2.

6. Şi am văzut pe * femeia aceasta, îmbătată de ** sîngele sfinţilor şi de sîngele mucenicilor † lui Isus. Cînd am văzut-o, m'am mirat minune mare.
* Cap. 18. 24. ** Cap. 13. 15; 16. 6. † Cap. 6. 9, 10; 12. 11.

7. Şi îngerul mi-a zis: „De ce te miri?“ Iţi voi spune taina acestei femei şi a fiarei care o poartă, şi care are cele şapte capete şi cele zece coarne.

8. Fiara, pe care ai văzut-o, era, şi nu mai este. Ea are * să se ridice din Adînc, şi are să ** se ducă la perzare. Şi locuitorii pământului, ale † căror nume n'au fost scrise dela întemeierea lumii în cartea vieţii, se †† vor mira cînd vor vedea că fiara era, nu mai este, şi va veni. — * Cap. 11. 7; 13. 1. ** Cap. 13. 10. Vers. 11. † Cap. 13. 3. †† Cap. 13. 8.

9. Aici * este mintea plină de înţelepciune. — Cele ** şapte capete sînt şapte munţi, pe cari şade femeia.
* Cap. 13. 18. ** Cap. 13. 1.

10. Sînt şi şapte împăraţi: cinci au căzut, unul este, celalt n'a venit încă, şi cînd va veni, el va rămînea puţină vreme.

11. Şi fiara, care era, şi nu mai este, ea însăş este al optulea împărat: este din numărul celor şapte, şi * merge la perzare. * Vers. 8.

12. Cele * zece coarne, pe cari le-ai văzut, sînt zece împăraţi, cari n'au primit încă împărăţia, ci vor primi putere împărătească timp de un ceas împreună cu fiara.
* Dan. 7. 20. Zah. 1. 18, 19, 21. Cap. 13. 1.

13. Toţi au acelaş gînd, şi dau fiarei puterea şi stăpînirea lor.

14. Ei * se vor război cu Mielul; dar Mielul îi va birui, pentrucă ** El este Domnul domnilor şi Impăratul împăraţilor. Şi † cei chemaţi, aleşi şi credincioşi, cari sînt cu El, de asemenea îi vor birui. * Cap. 16. 14; 19. 19. ** Deut. 10. 17. 1 Tim. 6. 15. Cap. 19. 16. † Ier. 50. 44, 45. Cap. 14. 4.

15. Apoi mi-a zis: „Apele *, pe cari le-ai văzut, pe cari şade curva, sînt ** noroade, gloate, neamuri şi limbi.
* Isa. 8. 7. Vers. 1. ** Cap. 13. 7.

16. Cele zece coarne, pe cari le-ai văzut, şi fiara, vor * urî pe curvă, o vor pustii, şi o vor lăsa goală **. Carnea i-o vor mînca, şi o † vor arde cu foc.
* Ier. 50. 41, 42. Cap. 16. 12. ** Ezec. 16. 37—44. Cap. 18. 16. † Cap. 18. 8.

17. Căci * Dumnezeu le-a pus în inimă să-I aducă la îndeplinire planul Lui: să se învoiască pe deplin şi să dea fiarei stăpînirea lor împărătească, pînă ** se vor îndeplini cuvintele lui Dumnezeu. * 2 Tes. 2. 11. ** Cap. 10. 7.

18. Şi femeia, pe care ai văzut-o, este * cetatea cea mare, care ** are stăpînire peste împăraţii pământului.“
* Cap. 16. 19. ** Cap. 12. 4.

18 1. După * aceea, am văzut pogorîndu-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; şi ** pământul s'a luminat de slava lui.
* Cap. 17. 1. ** Ezec. 43. 2.

2. El a strigat cu glas tare, şi a zis: „A * căzut, a căzut, Babilonul cel mare! A ** ajuns un locaş al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare † a oricărei păsări necurate şi urîte; * Isa. 13. 19; 21. 9. Ier. 51. 8. Cap. 14. 8. ** Isa. 13. 21; 21. 8; 34. 14. Ier. 50. 39; 51. 37. † Isa. 14. 23; 34. 11. Marc. 5. 2, 3.

3. pentrucă toate neamurile au * băut din vinul mîniei curviei ei, şi împăraţii pământului au curvit cu ea, şi negustorii ** pământului s'au îmbogăţit prin risipa desfătării ei.“
* Cap. 14. 8; 17. 2. ** Vers. 11. 15. Isa. 47. 15.

4. Apoi am auzit din cer un alt glas, care zicea: „Ieşiţi * din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiţi părtaşi la păcatele ei, şi să nu fiţi loviţi cu urgiile ei!
* Isa. 48. 20; 52. 11. Ier. 50. 8; 51. 6, 45. 2 Cor. 6. 17.

5. Pentrucă * păcatele ei s'au îngrămădit, şi au ajuns pînă în cer; şi Dumnezeu ** Şi-a adus aminte de nelegiuirile ei.
* Fac. 18. 20, 21. Ier. 51. 9. Iona 1. 2. ** Cap. 16. 19.

6. Răsplătiţi-i * cum v'a răsplătit ea, şi întoarceţi-i de două ori cît faptele ei. Turnaţi-i ** îndoit în potirul în care a amestecat † ea! * Ps. 137. 8. Ier. 50. 15, 19; 51. 24, 49. 2 Tim. 4. 14. Cap. 13. 10. ** Cap. 14. 10. † Cap. 16. 19.

7. Pe cît * s'a slăvit pe sine însăş, şi s'a desfătat în risipă, pe atît daţi-i chin şi tînguire! Pentrucă zice în inima ei: „Şed ca împărătească **, nu sînt văduvă, şi nu voi şti ce este tînguirea!“ * Ezec. 28. 2, etc. ** Isa. 47. 7, 8. Tef. 2. 15.

8. Tocmai pentru aceea, într'o * singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tînguirea şi foametea. Şi va fi arsă de tot în ** foc, pentrucă † Domnul Dumnezeu, care a judecat-o, este tare.
* Isa. 47. 9. Vers. 10. ** Cap. 17. 16. † Ier. 50. 34. Cap. 11. 17.

9. Şi împăraţii * pămîntului, cari au curvit şi s'au dezmierdat în risipă cu ea, cînd ** vor vedea fumul arderii ei, o † vor plînge şi o vor boci. * Ezec. 26. 16, 17. Cap. 17. 2. Vers. 3. ** Ier. 50. 46. † Vers. 18. Cap. 19. 3.

10. Ei vor sta departe, de frică să nu cadă în chinul ei, şi vor zice: „Vai! * vai! Babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! Intr'o ** clipă ţi-a venit judecata!“ —
* Isa. 21. 9. Cap. 14. 8. ** Vers. 17. 19.

11. Negustorii * pămîntului o plîng şi o jălesc, pentrucă nimeni nu le mai cumpără marfa:
* Ezec. 27. 27—36. Vers. 3.

12. marfă * de aur, de argint, de pietre scumpe, de mărgăritare, de in supţire, de purpură, de mătasă şi de stacojiu; nici feluritele lor soiuri de lemn de tiin, tot felul de vase de fildeş, tot felul de vase de lemn foarte scump, de aramă, de fer şi de marmoră;
* Cap. 17. 4.

13. nici scorţişoara, nici mirodeniile, nici miroznele, nici mirul, nici tămîia, nici vinul, nici untdelemnul, nici făina bună de tot, nici grîul, nici boii, nici oile, nici caii, nici căruţele, nici robii, nici sufletele * oamenilor. * Ezec. 27. 13.

14. Şi roadele atît de dorite sufletului tău s'au dus dela tine. Toate lucrurile alese, strălucite, sînt pierdute pentru tine, şi nu le vei mai găsi.

15. Ceice fac negoţ * cu aceste lucruri, cari s'au îmbogăţit de pe urma ei, vor sta departe de ea, de frica chinului ei. Vor plînge, se vor tîngui, * Vers. 3. 11.

16. şi vor zice: „Vai! vai! Cetatea cea mare, care * era îmbrăcată cu in foarte supţire, cu purpură şi cu stacojiu, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe şi cu mărgăritare!
* Cap. 17. 4.

17. Atîtea bogăţii într'un * ceas s'au prăpădit!“ — Şi ** toţi cîrmacii, toţi ceice merg cu corabia pe mare, marinarii, şi toţi ceice cîştigă din mare, stăteau departe;
* Vers. 10. ** Isa. 23. 14. Ezec. 27. 29.

18. şi *, cînd au văzut fumul arderii ei, strigau: „Care ** cetate era ca cetatea cea mare?“
* Ezec. 27. 30, 31. Vers. 9. ** Cap. 13. 4.

19. Şi îşi aruncau * ţărînă în cap, plîngeau, se tînguiau, ţipau şi ziceau: „Vai! Vai! Cetatea cea mare, al cărei belşug de scumpeturi a îmbogăţit pe toţi ceice aveau corăbii pe mare, într'o clipă ** a fost prefăcută într'un pustiu!“
* Ios. 7. 6. 1 Sam. 4. 12. Iov 2. 12. Ezec. 27. 30. ** Vers. 8.

20. „Bucură-te de ea, cerule! * Bucuraţi-vă şi voi, sfinţilor, apostolilor şi proorocilor! Pentrucă ** Dumnezeu v'a făcut dreptate, şi a judecat-o.“
* Isa. 44. 23; 49. 13. Ier. 51. 48. ** Luc. 11. 49, 50. Cap. 19. 2.

21. Atunci un înger puternic a ridicat de jos o piatră ca o mare piatră de moară, a aruncat-o în mare, şi a zis: „Cu * aşa repeziciune va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, şi nu ** va mai fi găsit! * Ier. 51. 64. ** Cap. 12. 8; 16. 20.

22. Şi * nu se va mai auzi în tine nici sunet de alăute, nici cîntece din instrumente, nici cîntători din fluiere, nici cîntători din trîmbiţe; nu se va mai găsi la tine niciun meşter în vreun meşteşug oarecare. Nu se va mai auzi în tine vuietul morii.
* Isa. 24. 8. Ier. 7. 34. 16. 9; 25. 10. Ezec. 26. 13.

23. Lumina * lămpii nu va mai lumina în tine, şi nu se va mai auzi în tine glasul mirelui ** şi al miresei, — pentrucă negustorii † tăi erau mai marii pămîntului, pentrucă †† toate neamurile au fost amăgite de vrăjitoria ta, * Ier. 25. 10. ** Ier. 7. 34; 16. 9; 25. 10; 33. 11. † Isa. 23. 8. †† 2 Reg. 9. 22. Naum 3. 4. Cap. 17. 2, 5.

24. şi pentrucă * acolo a fost găsit sîngele proorocilor şi al sfinţilor şi al

tuturor celor ce au fost jungheaţi** pe pămînt.“ *Cap. 17. 6. **Ier. 51. 49.

19 1. După aceea, am auzit* în cer ca un glas puternic de gloată multă, care zicea: „Aliluia! A Domnului, Dumnezeului nostru, este mîntuirea**, slava, cinstea şi puterea!

*Cap. 11. 15. **Cap. 4. 11; 7. 10, 12; 12. 10.

2. Pentrucă judecăţile Lui sînt adevărate* şi drepte. El a judecat pe curva cea mare, care strica pămîntul cu curvia ei, şi a răzbunat** sîngele robilor Săi, din mîna ei.“

*Cap. 15. 3; 16. 7. **Deut. 32. 43. Cap. 6. 10; 18. 20.

3. Şi au zis a doua oară: „Aliluia!.. Fumul* ei se ridică în sus în vecii vecilor!“ *Isa. 34. 10. Cap. 14. 11; 8. 9, 18.

4. Şi cei* douăzeci şi patru de bătrîni şi cele patru făpturi vii s'au aruncat la pămînt şi s'au închinat lui Dumnezeu, care şedea pe scaunul de domnie. Şi au zis: „Amin**! Aliluia!“

*Cap. 4. 4, 6, 10; 5. 14. **1 Cron. 16. 36. Neem. 5. 13; 8. 6. Cap. 5. 14.

5. Şi din scaunul de domnie a ieşit un glas, care zicea: „Lăudaţi* pe Dumnezeul nostru, toţi robii Lui, voi cari vă temeţi de El, mici şi** mari!“

*Ps. 134. 1; 135. 1. **Cap. 11. 18; 20. 12.

6. Şi* am auzit, ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: „Aliluia! Domnul**, Dumnezeul nostru Cel Atotputernic, a început să împărăţească. *Ezec. 1. 24; 43. 2. Cap. 14. 2. **Cap. 11. 15, 17; 12. 10; 21. 22.

7. Să ne bucurăm, să ne veselim, şi să-I dăm slavă! Căci a* venit nunta Mielului; soţia Lui s'a pregătit,

*Mat. 22. 2; 25. 10. 2 Cor. 11. 2. Efes. 5. 32. Cap. 21. 2, 9.

8. şi i s'a dat* să se îmbrace cu in supţire, strălucitor, şi curat.“ — (Inul** subţire sînt faptele neprihănite ale sfinţilor.)

*Ps. 45. 13, 14. Ezec. 16. 10. Cap. 3. 18. **Ps. 132. 9.

9. Apoi mi-a zis: „Scrie: Ferice* de cei chemaţi la ospăţul nunţii Mielului!“ Apoi mi-a zis: „Acestea** sînt adevăratele cuvinte ale lui Dumnezeu!“

*Mat. 22. 2, 3. Luc. 14. 15, 16. **Cap. 21. 5; 22. 6.

10. Şi m'am* aruncat la picioarele lui ca să mă închin lui Dar el mi-a zis: „Fereşte-te** să faci una ca aceasta! Eu sînt un împreună slujitor cu tine şi cu fraţii tăi, cari† păstrează mărturia lui Isus. Lui Dumnezeu închină-te! (Căci mărturia lui Isus este duhul proorociei.“) *Cap. 22. 8. **Fapt. 10. 26; 14. 14, 15. Cap. 22. 9. †1 Ioan 5. 10. Cap. 12. 17.

11. Apoi* am văzut cerul deschis, şi iată că s'a arătat un** cal alb! Cel ce sta pe el, se cheamă „Cel credincios†“ şi „Cel adevărat“, şi El judecă†† şi Se luptă cu dreptate.

*Cap. 15. 5. **Cap. 6. 2. †Cap. 3. 14. ††Isa. 11. 4.

12. Ochii* Lui erau ca para focului; capul** îl avea încununat cu multe cununi împărăteşti, şi† purta un nume scris, pe care nimeni nu-l ştie, decît numai El singur.

*Cap. 1. 14; 2. 18. **Cap. 6. 2. †Cap. 2. 17. Vers. 16.

13. Era* îmbrăcat cu o haină muiată în sînge. Numele Lui este: „Cuvîntul** lui Dumnezeu.“

*Isa. 63. 2, 3. **Ioan 1. 1. 1 Ioan 5. 7.

14. Oştile* din cer Il urmau călări pe cai albi, îmbrăcate** cu in supţire, alb şi curat.

*Cap. 14. 20. **Mat. 28. 3. Cap. 4. 4; 7. 9.

15. Din* gura Lui ieşea o sabie ascuţită, ca să lovească Neamurile cu ea, pe cari** le va cîrmui cu un toiag de fer. Şi† va călca cu picioarele teascul vinului mîniei aprinse a atotputernicului Dumnezeu. *Isa. 11. 4. 2 Tes. 2. 8. Cap. 1. 16. Vers. 21. **Ps. 2. 9. Cap. 2. 27; 12. 5. †Isa. 63. 3. Cap. 14. 19, 20.

16. Pe haină şi pe coapsă avea* scris numele acesta: „Impăratul** împăraţilor şi Domnul domnilor.“

*Vers. 12. **Dan. 2. 47. 1 Tim. 6. 15. Cap. 17. 14.

17. Apoi am văzut un înger, care stătea în picioare în soare. El a strigat cu glas tare, şi a zis tuturor* păsărilor, cari sburau prin mijlocul cerului: „Veniţi**, adunaţi-vă la ospăţul cel mare al lui Dumnezeu, *Vers. 21. **Ezec. 39. 17.

18. ca* să mîncaţi carnea împăraţilor, carnea căpitanilor, carnea celor viteji, carnea cailor şi a călăreţilor, şi carnea a tot felul de oameni, slobozi şi robi, mici şi mari!“ *Ezec. 39. 18, 20.

19. Şi* am văzut fiara şi pe împăraţii pămîntului şi oştile lor, adunate ca să facă războiu cu Cel ce şedea călare pe cal şi cu oastea Lui. *Cap. 16. 16; 17. 13, 14.

20. Şi* fiara a fost prinsă. Şi împreună cu ea, a fost prins proorocul mincinos, care făcuse înaintea ei semnele, cu cari amăgise pe cei ce primiseră semnul fiarei, şi** se închinaseră icoanei ei. Amîndoi aceştia† au fost aruncaţi de vii în iazul de foc, care†† arde cu pucioasă. *Cap. 16. 13, 14. **Cap. 13. 12, 15. †Dan. 7. 11. Cap. 20. 10. ††Cap. 14. 10; 21. 8.

21. Iar ceilalţi au fost ucişi* cu sabia, care ieşea din gura Celui ce şedea călare pe cal. Şi toate** păsările s'au† săturat din carnea lor.
*Vers. 15. **Vers. 17, 18. †Cap. 17. 16.

20 1. Apoi am văzut pogorîndu-se din cer un înger, care* ţinea în mînă cheia Adîncului şi un lanţ mare.
*Cap. 1. 18; 9. 1.

2. El a pus mîna pe balaur*, pe şarpele cel vechi, care este Diavolul şi Satana, şi l-a legat pentru o mie de ani.
*2 Pet. 2. 2, 4. Iuda 6. Cap. 12. 9.

3. L-a aruncat în Adînc, l-a închis acolo, şi a pecetluit* intrarea deasupra lui, ca** să nu mai înşele Neamurile, pînă se vor împlini cei o mie de ani. După aceea, trebuie să fie deslegat pentru puţină vreme.
*Dan. 6. 17. **Cap. 16. 14, 16. Vers. 8.

4. Şi am văzut nişte scaune* de domnie; şi celorce au şezut pe ele, li s'a dat judecata**. Şi am văzut sufletele† celorce li se tăiase capul din pricina mărturiei lui Isus şi din pricina Cuvîntului lui Dumnezeu, şi ale celorce†† nu se închinaseră fiarei şi icoanei ei*†, şi nu primiseră semnul ei pe frunte şi pe mînă. Ei au înviat, şi au†* împărăţit cu Hristos o mie de ani.
*Dan. 7. 9, 22, 27. Mat. 19. 28. Luc. 22. 30. **1 Cor. 6. 2, 3. †Cap. 6. 9. ††Cap. 13. 12. *†Cap. 13. 15, 16. †*Rom. 8. 17. 2 Tim. 2. 12. Cap. 5. 10.

5. Ceilalţi morţi n'au înviat pînă nu s'au sfîrşit cei o mie de ani. Aceasta este întîia înviere.

6. Fericiţi şi sfinţi sînt ceice au parte de întîia înviere! Asupra lor a doua moarte* n'are nicio putere; ci vor fi preoţi** ai lui Dumnezeu şi ai lui Hristos, şi† vor împărăţi cu El o mie de ani.
*Cap. 2. 11; 21. 8. **Isa. 61. 6. 1 Pet. 2. 9. Cap. 1. 6; 5. 10. †Vers. 4.

7. Cînd se vor împlini cei o mie de ani, Satana* va fi deslegat;
*Vers. 2.

8. şi va ieşi din temniţa lui, ca să* înşele Neamurile, cari sînt în cele patru colţuri ale pămîntului, pe Gog** şi pe Magog, ca să-i† adune pentru război. Numărul lor va fi ca nisipul mării.
*Vers. 3, 10. **Ezec. 38. 2; 39. 1. †Cap. 16. 14.

9. Şi* ei s'au suit pe faţa pămîntului, şi au înconjurat tabăra sfinţilor şi cetatea prea iubită. Dar din cer s'a pogorît un foc care i-a mistuit.
*Isa. 8. 8. Ezec. 38. 9, 16.

10. Şi* diavolul, care-i înşela, a fost aruncat în iazul de foc şi de pucioasă, unde** este fiara şi proorocul mincinos. Şi vor fi munciţi† zi şi noapte în vecii vecilor.
*Vers. 8. **Cap. 19, 20. †Cap. 14. 10. 11.

11. Apoi am văzut un scaun de domnie mare şi alb, şi pe Celce şedea pe el. Pămîntul şi cerul au* fugit dinaintea Lui, şi** nu s'a mai găsit loc pentru ele.
*2 Pet. 3. 7, 10, 11. Cap. 21. 1. **Dan. 2. 35.

12. Şi am văzut pe morţi, mari* şi mici, stînd în picioare înaintea scaunului de domnie. Nişte** cărţi au fost deschise. Şi a fost deschisă o altă† carte, care este cartea vieţii. Şi morţii au fost judecaţi după†† faptele lor, după cele ce erau scrise în cărţile acelea.
*Cap. 19, 5. **Dan. 7. 10. †Ps. 69. 28. Dan. 12. 1. Filip. 4. 3. Cap. 3. 5; 13. 8; 21. 27. ††Ier. 17. 10; 32. 19. Mat. 16. 27. Rom. 2. 6. Cap. 2. 23; 22. 12. Vers. 13.

13. Marea a dat înapoi pe morţii cari erau în ea; Moartea* şi Locuinţa morţilor au dat înapoi pe morţii cari erau în ele. Fiecare a fost judecat după** faptele lui.
*Cap. 6. 9. **Vers. 12.

14. Şi Moartea* şi Locuinţa morţilor au fost aruncate în iazul de foc. Iazul** de foc este moartea a doua.
*1 Cor. 15. 26, 54, 55. **Vers. 6. Cap. 21. 8.

15. Oricine n'a fost găsit scris în cartea vieţii, a fost aruncat* în iazul de foc.
*Cap. 19. 20.

21 1. Apoi am* văzut un cer nou şi un pămînt nou; pentrucă** cerul dintîi şi pămîntul dintîi pieriseră, şi marea nu mai era.
*Isa. 65. 17; 66. 22. 2 Pet. 3. 13. **Cap. 20. 11.

2. Şi eu am văzut* coborîndu-se din cer dela Dumnezeu, cetatea sfîntă, noul Ierusalim, gătită** ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei.
*Isa. 52. 1. Gal. 4. 26. Evr. 11. 10; 12. 22; 13. 14. Cap. 3. 12. Vers. 10. **Isa. 54. 5; 61. 10. 2 Cor. 11. 2.

3. Şi am auzit un glas tare, care ieşea din scaunul de domnie, şi zicea: „Iată cortul* lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui cu ei, şi ei vor fi poporul Lui, şi Dumnezeu însuş va fi cu ei. El va fi Dumnezeul lor.
*Lev. 26. 11, 12. Ezec. 43. 7. 2 Cor. 6. 16. Cap. 7. 15.

4. El* va şterge orice lacrimă din ochii lor. Şi** moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici† tînguire, nici ţipăt, nici durere, pentrucă lucrurile dintîi au trecut.“
*Isa. 25. 8. Cap. 7. 17. **1 Cor. 15. 26, 54. Cap. 20. 14. †Isa. 35. 10; 61. 3; 65. 19.

5. Celce* şedea pe scaunul de domnie a zis: „Iată**, Eu fac toate lucrurile noi.“ Şi a adăugat: „Scrie,

fiindcă aceste † cuvinte sînt vrednice de crezut şi adevărate." *Cap. 4. 2, 9; 5. 1; 20. 11. **Isa. 43. 19. 2 Cor. 5. 17. †Cap. 19. 9.

6. Apoi mi-a zis: „S'a* isprăvit! Eu** sînt Alfa şi Omega, Inceputul şi Sfîrşitul. Celui ce îi este sete, îi voi † da să bea fără plată din izvorul apei vieţii. *Cap. 16. 17. **Cap. 1. 8; 22. 13. †Isa. 12. 3; 55. 1. Ioan 4. 10, 14; 7. 37. Cap. 22. 17.

7. Cel ce va birui, va moşteni aceste lucruri. Eu* voi fi Dumnezeul lui, şi el va fi fiul Meu. *Zah. 8. 8. Evr. 8. 10.

8. Dar* cît despre fricoşi, necredincioşi, scîrboşi, ucigaşi, curvari, vrăjitori, închinătorii la idoli, şi toţi mincinoşii, partea lor este în iazul**, care arde cu foc şi cu pucioasă, adică moartea a doua." *1 Cor. 6. 9, 10. Gal. 5. 19—21. Efes. 5. 5. 1 Tim. 1. 9. Evr. 12. 14. Cap. 22. 15. **Cap. 20. 14. 15.

9. Apoi unul din cei* şapte îngeri, cari ţineau cele şapte potire, pline cu cele din urmă şapte urgii, a venit şi a vorbit cu mine, şi mi-a zis: „Vino să-ţi arăt mireasa**, nevasta Mielului!" *Cap. 15. 1, 6, 7. **Cap. 19. 7. Vers. 2.

10. Şi m'a dus, în* Duhul, pe un munte mare şi înalt.

Şi mi-a arătat cetatea** sfîntă, Ierusalimul, care se pogora din cer dela Dumnezeu, *Cap. 1. 10; 17. 3. **Ezec. 48. Vers. 2.

11. avînd* slava lui Dumnezeu. Lumina ei era ca o piatră prea scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul. *Vers. 23. Cap. 22. 5.

12. Era înconjurată cu un zid mare şi înalt. Avea douăsprezece* porţi, şi la porţi, doisprezece îngeri. Şi pe ele erau scrise nişte nume: numele celor douăsprezece seminţii ale fiilor lui Israel. *Ezec. 48. 31—34.

13. Spre* răsărit erau trei porţi; spre miazănoapte, trei porţi; spre miazăzi, trei porţi; şi spre apus trei porţi. *Ezec. 48. 31—34.

14. Zidul cetăţii avea douăsprezece temelii, şi pe ele* erau cele douăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Mielului. *Mat. 16. 18. Gal. 2. 9. Efes. 2. 20.

15. Ingerul, care vorbea cu mine, avea* ca măsurătoare o trestie de aur, ca să măsoare cetatea, porţile şi zidul ei. *Ezec. 40. 3. Zah. 2. 1. Cap. 11. 1.

16. Cetatea era în patru colţuri, şi lungimea ei era cît lărgimea.

A măsurat cetatea cu trestia, şi a găsit aproape douăsprezece mii de prăjini. Lungimea, lărgimea şi înălţimea erau deopotrivă.

17. I-a măsurat şi zidul, şi a găsit o sută patruzeci şi patru de coţi, după măsura oamenilor, căci cu măsura aceasta măsura îngerul.

18. Zidul era zidit de iaspis, şi cetatea era de aur curat, ca sticla curată.

19. Temeliile* zidului cetăţii erau împodobite cu pietre scumpe de tot felul: cea dintîi temelie era de iaspis; a doua, de safir; a treia de halchedon; a patra, de smaragd; *Isa. 54. 11.

20. a cincea de sardonix: a şasea, de sardiu; a şaptea, de hrisolit; a opta, de beril; a noua, de topaz; a zecea, de hrisopraz; a unsprezecea, de iacint; a douăsprezecea, de ametist.

21. Cele douăsprezece porţi erau douăsprezece mărgăritare. Fiecare poartă era dintr'un singur mărgăritar. Uliţa cetăţii* era de aur curat, ca sticla străvezie. *Cap. 22. 2.

22. In cetate n'am văzut niciun* Templu; pentrucă Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic, ca şi Mielul, sînt Templul ei. *Ioan 4. 23.

23. Cetatea* n'are trebuinţă nici de soare, nici de lună, ca s'o lumineze; căci o luminează slava lui Dumnezeu, şi făclia ei este Mielul. *Isa. 24. 23; 60. 19, 20. Vers. 11. Cap. 22. 5.

24. Neamurile* vor umbla în lumina ei, şi împăraţii pămîntului îşi vor aduce slava şi cinstea lor în ea. *Isa. 60. 3, 5, 11. 66. 12.

25. Porţile* ei nu se vor închide ziua, fiindcă în ea nu va mai fi** noapte. *Isa. 60. 11. **Isa. 60. 20. Zah. 14. 7. Cap. 22. 5.

26. In ea vor aduce* slava şi cinstea Neamurilor. *Vers. 24.

27. Nimic întinat nu* va intra în ea, nimeni care trăieşte în spurcăciune şi în minciună; ci numai cei scrişi în cartea** vieţii Mielului. *Isa. 35. 8; 52. 1; 60. 21. Ioel 3. 17. Cap. 22. 14, 15. **Filip. 4. 3. Cap. 3. 5; 13. 8; 20. 12.

22 1. Şi mi-a arătat un rîu* cu apa vieţii, limpede ca cristalul, care ieşea din scaunul de domnie al lui Dumnezeu şi al Mielului. *Ezec. 47. 1. Zah. 14. 8.

2. In* mijlocul pieţii cetăţii, şi pe cele două maluri ale rîului, era pomul** vieţii, rodind douăsprezece feluri de rod, şi dînd rod în fiecare lună; şi frunzele pomului slujesc la † vindecarea Neamurilor. *Ezec. 47. 12. Cap. 21. 21. **Fac. 2. 9. Cap. 2. 7. †Cap. 21. 24.

3. Nu* va mai fi nimic vrednic de blestem acolo. Scaunul** de domnie

al lui Dumnezeu şi al Mielului vor fi în ea. Robii Lui Îi vor sluji.
* Zah. 14. 11. ** Ezec. 48. 35.

4. Ei vor* vedea faţa Lui, şi** Numele Lui va fi pe frunţile lor.
* Mat. 5. 8. 1 Cor. 13. 12. 1 Ioan 3. 2. ** Cap. 3. 12; 14. 1.

5. Acolo nu va mai fi noapte*. Şi nu vor mai avea trebuinţă nici de lampă, nici de lumina soarelui, pentrucă Domnul** Dumnezeu îi va lumina. Şi † vor împărăţi în vecii vecilor. * Cap. 21. 23, 25. ** Ps. 36. 9; 84. 11. † Dan. 7. 27. Rom. 5. 17. 2 Tim. 2. 12. Cap. 3. 21.

6. Şi îngerul mi-a zis: „Aceste* cuvinte sînt vrednice de crezare şi adevărate. Şi Domnul, Dumnezeul duhurilor proorocilor, a** trimes pe îngerul Său să arate robilor Săi lucrurile, cari au să se întîmple în curînd. —
* Cap. 19. 9; 21. 5. ** Cap. 1. 1.

7. Şi iată*, Eu vin curînd![1] — Ferice** de cel ce păzeşte cuvintele proorociei din cartea aceasta!“
* Cap. 3. 11. Vers. 10, 12, 20. ** Cap. 1. 3.

8. Eu, Ioan, am auzit şi am văzut lucrurile acestea. Şi după ce le-am auzit şi le-am văzut, m'am* aruncat la picioarele îngerului, care mi le arăta, ca să mă închin lui. * Cap. 19. 10. Cap. 19. 10.

9. Dar el mi-a zis: „Fereşte-te* să faci una ca aceasta! Eu sînt un împreună slujitor cu tine, şi cu fraţii tăi, proorocii, şi cu cei ce păzesc cuvintele din cartea aceasta. Închină-te lui Dumnezeu.“ * Dan. 8. 26.

10. Apoi* mi-a zis: „Să nu pecetluieşti cuvintele proorociei din cartea** aceasta. Căci vremea este aproape. * Dan. 12. 4, 9. Cap. 10. 4. ** Cap. 1. 3.

11. Cine* este nedrept, să fie nedrept şi mai departe; cine este întinat, să se întineze şi mai departe; cine este fără prihană să trăiască şi mai departe fără prihană. Şi cine este sfînt, să se sfinţească şi mai departe!
* Ezec. 3. 27. Dan. 12. 10. 2 Tim. 3. 13.

1. Sau: repede.

12. Iată*, Eu vin curînd; şi răsplata** Mea este cu Mine, ca să † dau fiecăruia după fapta lui.
* Vers. 7. ** Isa. 40. 10; 62. 11. † Rom. 2. 6; 14. 12. Cap. 20. 12.

13. Eu* sînt Alfa şi Omega, Cel dintîi şi Cel de pe urmă, Începutul şi Sfîrşitul. * Isa. 41. 4; 44. 6; 48. 12. Cap. 1. 8, 11; 21. 6.

14. Ferice* de cei ce îşi spală hainele, ca să aibă drept la** pomul vieţii, şi † să intre pe porţi în cetate!
* Dan. 12. 12. 1 Ioan 3. 24. ** Cap. 2. 7. Vers. 2. † Cap. 21. 27.

15. Afară* sînt cînii**, vrăjitorii, curvarii, ucigaşii, închinătorii la idoli, şi oricine iubeşte minciuna şi trăieşte în minciună! * 1 Cor. 6. 9, 10. Gal. 5. 19—21. Col. 3. 6. Cap. 9. 20, 21; 21. 8. ** Filip. 3. 2.

16. Eu*, Isus, am trimes pe îngerul Meu să vă adeverească aceste lucruri pentru Biserici. Eu** sînt Rădăcina şi Sămînţa lui David, Luceafărul † strălucitor de dimineaţă. * Cap. 1. 1. ** Cap. 5. 5. † Num. 24. 17. Zah. 6. 12. 2 Pet. 1. 19. Cap. 2. 28.

17. Şi Duhul şi Mireasa* zic: „Vino!“ Şi cine aude, să zică: „Vino!“ Şi** celuice îi este sete, să vină; cine vrea, să ia apa vieţii fără plată!
* Cap. 21. 2, 9. ** Isa. 55. 1. Ioan 7. 37. Can. 21. 6.

18. Mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei din cartea aceasta că, dacă* va adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu îi va** adăuga urgiile scrise în cartea † aceasta. * Deut. 4. 2; 12. 32. Prov. 30. 6. ** Exod. 32. 33. Ps. 69. 28. Cap. 3. 5; 13. 8. † Cap. 21. 2.

19. Şi dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărţii acestei proorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui dela pomul vieţii şi din cetatea sfîntă, scrise în cartea aceasta.“

20. Cel ce adevereşte aceste lucruri, zice: „Da*, Eu vin curînd.“ Amin**! Vino †, Doamne Isuse!
* Vers. 12. ** Ioan 21. 25. † 2 Tim. 4. 8.

21. Harul* Domnului Isus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin.
* Rom. 16. 20, 24. 2 Tes. 3. 18.

SFÎRŞIT